473
T34
v. 5, pt. 1
cop. 2

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOL: V FASC: I

d — decus

MDCCCCX
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

:: VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN ::

GRIECHISCHE PAPYRI

IM MUSEUM D. OBERHESSISCHEN GESCHICHTSVEREINS ZU GIESSEN

IM VEREIN MIT OTTO EGER HERAUSGEGEBEN UND ERKLÄRT VON

ERNST KORNEMANN UND **PAUL M. MEYER**

I. Band. In 3 Heften. Lex. 4

1. Heft: Von E. Kornemann und O. Eger. Urkunden Nr. 1—35. Mit 4 Lichtdrucktafeln. [IV u. 92 S.] 1910. Geh. ℳ 7.—

2. Heft: Von P. M. Meyer. Urkunden Nr. 36—57. Mit 3 Lichtdrucktafeln. [IV u. 104 S.] 1910. Geh. ℳ 8.—

[3. Heft in Vorbereitung.]

Aus der kleinen, aber an interessanten Stücken reichen Sammlung der Gießener Papyri werden im ersten Heft 35, im zweiten 22 Urkunden veröffentlicht. Im Mittelpunkt des ersten Heftes stehen die für das Ende der traianischen und den Anfang der hadrianischen Regierung ungemein wichtigen Urkunden aus Heptakomia. Daneben enthält dieses Heft Urkunden von der Ptolemäer-Zeit bis ins 3. nachchristliche Jahrhundert von verschiedenster Herkunft. Die ptolemäische Zeit ist vertreten durch einen eigenartigen Ehevertrag vom Jahre 173 v. Chr., die Römerzeit durch juristisch sehr wertvolle Stücke. Das zweite Heft bringt nur bisher unveröffentlichtes Material. Für Gräzisten und Ägyptologen gleich wichtig sind vier Papyri, die griechische Übersetzungen demotischer Vertragsurkunden aus der Zeit Euergetes II. enthalten und zum Teil vollkommen neue Typen bieten. Das Hauptstück der ganzen Sammlung aber sind drei Erlasse Caracallas vom Jahre 212, an der Spitze Reste der bisher von der wissenschaftlichen Forschung schmerzlich vermißten constitutio Antoniniana, denen ein längerer Kommentar beigegeben ist. Hinzu kommen Varia aus Oxyrynchos, Hermupolis, Aphrodito, dem Antaiopolites und anderen Gauen, die bis ins 7. nachchristliche Jahrhundert herabgehen.

GESCHICHTE DER RÖMISCHEN LITERATUR

VON **W. S. TEUFFEL**

BEARBEITET VON

E. KLOSTERMANN, W. KROLL, R. LEONHARD, F. SKUTSCH UND **P. WESSNER**

6. Auflage. 3 Bände [zusammen ca. 80 Bogen]. Lex.-8

I. Band. Bis zum Jahre 31 v. Chr. (In Vorbereitung.)

II. Band. Vom Jahre 31 v. Chr. bis zum Jahre 96 n. Chr. [VI u. 348 S.] Geh. ℳ 6.—, in Leinw. geb. ℳ 7.50

III. Band. Vom Jahre 96 n. Chr. bis zum 8. Jahrhundert. (In Vorbereitung.)

Bei der Neubearbeitung des „Teuffel“ soll an dem Charakter dieses bewährten Handbuches möglichst wenig geändert werden. Aber schon dadurch, daß die Literatur von fast 20 Jahren nachzutragen ist, ohne daß doch der Umfang merklich wachsen soll, sind Streichungen nötig geworden, die sich besonders auf die nicht zur eigentlichen Literaturgeschichte gehörigen Angaben der Anmerkungen erstreckt haben; daher wird man im neuen „Teuffel“ weniger Aufsätze, die Konjekturen enthalten, und weniger sprachliche Monographien zitiert finden. Schonender wurde der Text behandelt, aber auch hier Veraltetes und Falsches ohne großes Zagen gestrichen. Die Arbeit ist in der Weise verteilt worden, daß in der Hauptsache F. Skutsch die Literatur der Republik, W. Kroll die der Kaiserzeit übernommen hat; die christlichen Schriftsteller sind von E. Klostermann, die Juristen von R. Leonhard, die Grammatiker von P. Wessner bearbeitet.

THESAVRVS
LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOLVMEN V

MDCCCCX
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign Alternates

https://archive.org/details/thesauruslinguae514deut

Eis quae volumini tertio de Thesauri historia praefati sumus, dum quaerimus quid de proximis annis addendum sit, in mentem venit virorum clarissimorum et desideratissimorum, quos intra tam breve spatium atra dies abstulit: Francisci Bvecheler, Guilelmi Hartel, Eduardi Woelfflin. Quorum erga Thesaurum merita omnes norunt: hi enim Thesauri memoriam resuscitaverunt, fundamenta iecerunt, opus operasque consilio, auctoritate, benevolentia, impendiis unice adiuverunt. Praematura morte absumptus est et Maximilianus Ihm qui per quinquennium alteri operis parti ordinandae praefuit, pia nobis semper memoria colendus: summa enim diligentia, etiam postquam aliud officium suscepit, plagulas legendo et adnotando, copias ex inscriptionibus papyrisque supplendo multum profuit, ut Thesaurus emendatior existat atque uberior.

Opificum autem collegio per annos 1907—1909 accesserunt sodales hi: Maximilianus Lambertz, Friedericus Reisch, Georgius Sigwart, Gualtarius Schwering, Iohannes Mertel, Iohannes B. Hofmann, Theodorus Boegel iterum, Carolus Simbeck, Andreas Leissner, Carolus Stoeger, Iohannes Rvbenbaver, Guntherus Jachmann.

Indici notarum librorum scriptorum haec habemus addenda:

schedarum numeri	indicatur aetas	notarum exempla	notae solvendae sunt sic:	editiones codices
132		ADNOT. Lucan. 10, 545	adnotationes super Lucanum lib. 10 vers. 545	Endt, Lipsiae 1909
143ᵃ	aet. Hieronymi	ANIAN. Chrysost. hom. 8, 3	Aniani interpretatio homiliarum S. Ioannis Chrysostomi octo in Matthaeum, homilia 8 pars 3	Migne gr. **58** p. 975—1058
40	54—57	ASCON. tog. cand. p. 94 Cl.	Asconii orationum Ciceronis quinque enarratio, in orationem in toga candida, p. 94 Clark	Clark, Oxonii 1907 (in margine sunt numeri editionis K.-S.)
150	354—430	AVG.	Augustinus episcopus Hipponensis	
	fere 400	bapt. 7, 54, 103	de baptismo lib. 7 cap. 54 § 103	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 143—375
	411	coll. c. Don. 3, 25, 43	breviculus collationis cum Donatistis lib. 3 cap. 25 § 43	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 37—92
	406	c. Cresc. 4,66,83	contra Cresconium grammaticum et Donatistam lib. 4 cap. 66 § 83	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 323—582
	412	adv. Don. 35,58	contra partem Donati post gesta (vulgo: post collationem adversus Donatistas) cap. 35 § 58	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 95—162
	418	c. Emer. 12	gesta cum Emerito Donatistarum episcopo § 12	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 179—196
		—	epistula ad catholicos de secta Donatistarum v. un. eccl.	
	fere 420	c. Gaud. 2,13,14	contra Gaudentium Donatistarum episcopum lib. 2 cap. 13 § 14	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 199—274
	fere 400	c. Parm. 3,6,29	contra epistulam Parmeniani lib. 3 cap. 6 § 29	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 17—141
		—	contra partem Donati post gesta v. adv. Don.	
	402	c. Petil. 3,59,71	contra litteras Petiliani lib. 3 cap. 59 § 71	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 1—227
	393	psalm. c. Don. 288	psalmus contra partem Donati vers. 288	Petschenig, Corp. Vind. **51** p. 1—15
		serm. ad Caesar. 9	sermo ad Caesariensis ecclesiae plebem § 9	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 165—178
	fere 410	un. bapt. 18,32	de unico baptismo (contra Petilianum) cap. 18 § 32	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 1—34
	402	un. eccl. 25,75	epistula ad catholicos de secta Donatistarum, vulgo de unitate ecclesiae cap. 25 § 75	Petschenig, Corp. Vind. **52** p. 229—322
		PS. AVG. c. Fulg. 26	libellus adversus Fulgentium Donatistam cap. 26	Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 287—310
	saec. IV	quaest. test.	liber quaestionum veteris et novi testamenti	Souter, Corp. Vind. **50** p. 1—416
		I 127	quaestiones numero CXXVII. quaest. 127	
		II vet. / II nov. / II mixt.	appendix eas continens alterius cuiusdam editionis quaestiones, quae in recensione I non leguntur	Souter, Corp. Vind. **50** p. 417—480 (retinuimus numeros vulgatos, quorum concordantia data est p. 418)
		de Rustic. 7	sermo de Rusticiano subdiacono cap. 7	Migne **43** p. 733—758, Petschenig, Corp. Vind. **53** p. 281—285 (ex codice quodam Cellensi nunc deperdito primus ed. Vignier Parisiis 1654)
153	saec. II—III	BARNAB. 17, 2	Barnabae epistulae interpretatio cap. 17 § 2	Heer, Freiburg i. Br. 1908
198	cos. 510 † 524	BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 32 p. 132, 5	Boethii in isagogen Porphyrii commentorum editionis primae lib. 2 cap. 32 p. 132, 5 Brandt (antea: in Porph. dial.)	Brandt, Corp. Vind. **48** p. 1—132
		in Porph. comm. sec. 5, 24 p. 348, 3	editionis secundae lib. 5 cap. 24 p. 348, 3 Brandt (antea: in Porph. comm.)	ibid. p. 133—348
174		CAEL. AVR. acut. exc. p. 731	Caelii Aureliani acutarum passionum librorum excerpta p. 731 Daremberg	Daremberg, Ianus 2, 1847, p. 478—499; 690—731 (ex codice Bruxellensi saec. XII)
80	a. 256	CYPR. sent. episc.	sententiae episcoporum de haereticis baptizandis	v. Soden, Nachr. der Gött. Ges. d. W., phil.-hist. Kl. 1909, 247—307
J	I a. 370/371 II a. 375	EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 270) II 15	epistulae Valentiniani Valentis Gratiani de provincia Asia, epist. II l. 15	Bruns, fontes iuris R. antiqui ed. sept. p. 270—273 (ex marmore Ephesi rep.)
225		EPIST. apost. 8, 18	epistula apostolorum ad fideles apogrypha col. 8 l. 18	Hauler, Wiener Studien 30, 1908, p. 22 (ex cod. Vind. 16 rescripto)
197	saec. VI	EVGRAPH. Ter. Ad. 997	Eugraphi commentum Terenti, Adelphorum v. 997	Donati commentum Terenti ed. Wessner vol. III pars 1 (1908)
98	fere 347	FIRM. err. 29, 4	Iuli Firmici Materni v. c. de errore profanarum religionum cap. 29 § 4	Ziegler, Lipsiae 1907

q 473
T34
v.5
pt.1

schedarum numeri	indicatur aetas	notarum exempla	notae solvendae sunt sic:	editiones codices
75ᵃ	saec. III	IGNAT. ad Philipp. 15, 3	Ignatii epistularum vetus interpretatio, ad Philippenses cap. 15 § 3	Patrum apostolicorum opera ed. de Gebhardt, Harnack, Zahn II p. 1—107. 174—296
J		INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 262	Inscriptiones graecae ad res Romanas pertinentes vol. IV num. 262	Cagnat, Paris 1908
73		ITALA Veron.	codex Veronensis I (1) saec. VI: Sirach 34, 12—31; prov. 6, 6—19; sap. 10, 10—11, 2. codex Veronensis II (2) saec. VII *vel* VIII: Ezech. 36, 22—28	Charles U. Clark, Transactions of the Connecticut ac. of arts and sciences, vol. X, Iuly 1909, p. 7 18
		Weing.	codicis Weingartensis folia Stuttgardensia: prophet. euang.	Lehmann, Sitzungsb. d. Münch. Akademie, phil.-hist. Kl. 1908, 4
J	aet. Traiani	LEX Manc. 4, 35	lex de Villae Magnae colonis data ad exemplum legis Mancianae, p. IV l. 35	Bruns, fontes iuris R. antiqui, ed. sept. p. 295—300
J	post Hadrianum	LEX met. Vipasc. frg. 2, 46	legis metalli Vipascensis fragmentum alterum a. 1906 repertum; l. 46	Bruns l. c. p. 293—295 (e tabula ahenea)
203	aet. Cassiodorii	MVTIAN. Chrysost. hom. 34 p 456	Mutiani scholastici interpretatio homiliarum S. Ioannis Chrysostomi in epistulam ad Hebraeos, homilia 34 p. 456 Migne	Migne gr. 63 p. 237—456
P		PAPYR. Giess. 57, 10	Griechische Papyri zu Giessen, n. 57 l. 10	Ernst Kornemann et Paul M. Meyer, Lipsiae 1910
75ᵃ	saec. III	PASSIO Polycarp. 22, 3	martyrii S. Polycarpi vetus translatio cap. 22 § 3	Patrum apostolicorum opera ed. de Gebhardt, Harnack, Zahn II p. 108—172
—	—	POLYCARP. ad Philipp. 14	Polycarpi epistulae ad Philippenses vetus translatio cap. 14	
136	saec. IV	SCHOL. Cic. Bob. p. 165	scholia in Ciceronis orationes Bobiensia p. 165 Hildebrandt	Hildebrandt, Lipsiae 1907
		SCHOL. Cic. Gron. p. 6, 26 Hild.	scholia in Ciceronis orationes Gronoviana, quae vocantur; pars ab Hildebrandt edita p. 6 l. 26	Scholia in Ciceronis orationes Bobiensia ed. Hildebrandt (1907) p. 1—6 (= p. 402, 24—405, 29 Orelli)
225	saec. V	PS. THOM. apoc. 4, 18	Ps. Thomae apocalypsis col. 4 l. 18	Hauler, Wiener Studien 30, 1908, p. 21 (ex cod. Vind. 16 rescripto)

Post annum 1906 copias nostras expleverunt et auxerunt hi:

scriptores vel opera	ediderunt	excerpserunt
Ambr. obit. Theod. Valent.	Migne 16	Hoppe
Anian. Chrysost. hom.	Migne gr. 58	Probst
Apon.	Bottino-Martini	Rubenbauer
Aug. varia	Corp. Vind. 41	Götz. Meister
—— bapt., c. Parm.	Corp. Vind. 51	Hoppe
—— doctr. Christ.	Migne 34	Wulff
—— epist.	Corp. Vind. 34	Wulff
—— c. Faust.	Corp. Vind. 25	Denk
—— gen. ad litt.	Corp. Vind. 28, 1	Kuntz
—— in Iob quaest. hept.	Corp. Vind. 28, 2	Wulff
—— vera relig.	Migne 34	Wulff
Avit. Brac. Lucian. epist.	Migne 41	Probst
Bruns fontes iuris R. antiqui, varia	ed. septima 1909	Schwering
Cael. Aur. acut. exc.	Daremberg	Probst
Cassiod. anim. compl.	Migne 70	Wulff
—— Clem. Alex.	Zahn	Wulff
—— Didym. in Iudam	Migne gr. 39	Wulff
—— in psalm.	Migne 70	Denk
Cypr. testim.	Corp. Vind. 3	Denk
Dionys. Exig.	Migne 67	Spelthahn
Epist. pontif.	Migne 20	Wulff
—— ——	Thiel	Bannier
Facund.	Migne 67	Spelthahn
Ferrand. epist.	Migne 67	Spelthahn
Greg. M. dial. 2	Migne 77	Hoppe
—— in euang. in Ezech.	Migne 76	Reisch
—— moral.	Migne 75	Elsperger. Reisch
—— mortal. past.	Migne 76. 77	Reisch
Hesych. in lev.	Migne gr. 93	Götz
Ignat. epist.	Zahn	Meister
Iust. Vrgell.	Migne 67	Spelthahn
Leo M. epist.	Migne 54	Wulff
Mirac. Steph.	Migne 41	Probst
Mutian. Chrysost. hom.	Migne gr. 63	Burger
Polycarp.	Zahn	Meister
Praedest.	Migne 53	Denk
Primas. Ps. Primas.	Migne 68. 117	Hoppe
Rufin. Adamant.	Bakhuyzen	Hoppe
—— Clement.	Gersdorf	Probst
—— hist. 6—11	Mommsen	Hoppe
—— Orig. in exod. etc.	Migne gr. 12	Pöschel
—— Orig. in Rom.	Migne gr. 14	Schwering

scriptores vel opera	ediderunt	excerpserunt
Tract. in Luc.	Mai	Probst
Vigil. Thaps.	Migne 62	Götz
Vitae patr.	Migne 73	Lambertz

In schedulas digeruntur:

Ciceronis orationes	ed. Clark et Peterson	recognoscentibus Bögel, Herdegen, Hey, Lommatzsch, Nohl, Simbeck
Hieronymi epistulae	Corp. Vind. 54	folia dum imprimuntur humanissime nobis transmittit editor Hilberg

Ephemerides philologicae		A. Klotz
Inscriptiones, papyri		M. Ihm †, E. Diehl

NOTANDA

de lemmatis: [ ] *includunt corrupta.*
( ) *non lecta, at secundum analogiam deducta vel ficta a grammaticis.*
? *praepositum dubiis.*
✖ *praefixum indicat non omnes locos in schedis congestos afferri.*
vocales (non syllabas) certo longas lineola solita distinximus

in locis scriptorum allatis: ⟨ ⟩ *includunt supplcta.*
[ ] *delenda.*
* *praefixum scriptoris vel scripti nomini vel numero indicat lemma ex coniectura mutatum esse.*
† *inscriptiones distinguit christianas, ubi ex re visum est.*

numeri nude inclinatis litteris positi indicant ipsius Thesauri paginas versusque.

verba lexicographi ubique data sunt litteris inclinatis.

in etymologicis his notis uti voluit R. Thurneysen:

cps.	*compositum*
cf. c.	*conferendum cum*
inc. orig.	*incertae originis*

anglosax.	*anglosaxonice*	*island.*	*islandice (altnordisch)*
armen.	*armeniace*	*lituan.*	*lituanice (litauisch)*
boruss.	*borussice*	*med.*	*medice (avestisch)*
cambr.	*cambrice (kymrisch, welsh)*	*osc.*	*osce*
		pers.	*persice*
got.	*gotice*	*slavon.*	*slavonice (altkirchenslawisch, altbulgarisch)*
gr.	*graece*		
hebr.	*hebraice*	*theod.*	*theodisce*
hibern.	*hibernice*	*umbr.*	*umbrice.*
ind.	*indice (sanskrit, wedisch)*		

ex linguis romanicis quas dicimus W. Meyer-Luebke non enumeravit nisi ea vocabula quae usu continuo servata vitam et transformationes linguae sunt secuta, omisit quaequae postea a doctis vel technicis ex latina lingua iam emortua noviciis illata sunt. singulas linguas distingui voluit notis his:

it.	*italice*
val.	*valachice (rumänisch)*
francog.	*francogallice*
hisp.	*hispanice.*

quae in his linguis desunt verba, accita sunt ex dialectis sic notatis

It. mer.	*Italiae meridionalis*
It. sept.	*Italiae septentrionalis*
sard.	*sarda*
langob.	*langobardica (lombardisch)*
tic.	*ticinensi (tessinisch)*
pedem.	*pedemontana (piemontesisch)*
raet.	*raetica*
neap.	*neapolitana*
sic.	*sicula*
prov.	*provinciali (provençalisch)*
francog. vet.	*vetere Francogalliae*
port.	*portugallica.*

auctorum nomina subscripta sunt vocabulorum singulis tractatibus, complurium tamen eiusdem deinceps sequentium tantum ultimo, hic illic ubi spatium deerat caute abbreviata.

Th. ascriptum est originationibus R. Thurneyseni,

M.-L. iis quae de linguis romanicis addidit W. Meyer-Lübke,

L. iis quae composuit vel addidit E. Lommatzsch, qui hoc volumen ordinandum suscepit,

Mbr. iis quae B. Maurenbrecher.

nostri aevi libros sive ephemerides nominibus plenis vel ita abbreviatis, ut facile expleantur, attulimus; notandum PW. 'Pauly-Wissowa Realenzyklopädie der klassischen Altertumswissenschaft' Stuttgart 1894 sqq.

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

VOLVMEN V

D

D *littera quarta (cf.* Svet. *p. 2,10). apud Latinos nominatur* de (*inde a* Lvcil. *l. 29, cf.* Ter. Mavr. 101), *apud Hebraeos* daleth (Hier. in Zach. 12,10 p. 903. *cf. p. 7, 59*), *apud Graecos* delta (*cf.* Avson. 348, 14 non formam, at vocem deltae gero Romuleum d. *v. sub h. v.*). *de declinatione et genere v. vol. I p. 1, 27 sqq. feminine ponitur* Qvint. inst. 1, 4, 11 *l. 26, gen. neutri* Avson. *l. 4.* **1** *de pronuntiatione: generatim*: Prisc. gramm. II 20, 10 sunt igitur hae tres b g d mediae. Mar. Victorin. gramm. VI 7, 23 d consonans muta rigida (Gramm. suppl. 302, 21). 33, 24 d autem et t, quibus, ut ita dixerim, vocis vicinitas quaedam est, linguae sublatione ac positione distinguuntur: nam cum summos atque imos coniunctim dentes suprema sui parte pulsaverit, d litteram exprimit *eqs.* (*sim.* Ter. Mavr. 201. Mart. Cap. 3, 261 d appulsu linguae circa superiores dentes innascitur). Pomp. gramm. V 286, 11 fit hoc vitium (*iotacismus*), quotiens post ti vel di syllabam sequitur vocalis, si non sibilus sit; quotienscumque enim post ti vel di syllabam sequitur vocalis, illud ti vel di in sibilum vertendum est. *de* d *apposita vel subtracta*: Prisc. gramm. II 35, 10 *d* frequenter interponitur compositis hiatus causa prohibendi, ut 'redigo' (*cf.* Macr. sat. 6, 9, 6 d littera *in* 'bidennes' ex superfluo, ut assolet, interiecta), subtrahitur etiam, cum sequens syllaba ab s et alia consonante incipit, ut 'aspiro' *etc.* 47, 7 in d pariter nulla potest syllaba desinere praepositiva, nisi sequens quoque ab eadem incipit in simplicibus dictionibus et in plerisque compositis, ut 'abaddir', ... 'addo', 'reddo', 'redduco', quod etiam 'reduco' dicitur (*cf.* Mar. Victorin. gramm. VI 38, 31 Vel. gramm. VII 66, 5). Qvint. inst. 1, 7, 12 a Latinis veteribus d plurimis in verbis adiectam ultimam, quod manifestum est etiam ex columna rostrata, quae est Duilio in foro posita. *cf.* 12, 10, 32. *de assimilatione*: Lvcil. 374 abbi⟨be⟩re: ⟨hic⟩ non multum est d siet an b. 376 atque accurrere scribas dne an c non est quod quaeras eque labores. Char. gramm. I 10, 3 d littera tam praeponitur vocalibus quam subiungitur, ut 'datur' 'additur': praeponitur et litteris consonantibus c g l p r s t; quae saepe succedunt in locum eius, ut 'accipe' 'aggere' *etc.* (Diom. gramm. I 424, 9 Dosith. gramm. VII 384, 15. *cf.* Prisc. gramm. II 35, 1. 47, 20). *cf.* Mar. Victorin. gramm. VI 13, 24 (quicquam *pro* quidquam. Cassiod. gramm. VII 160, 10). *de similitudine sonorum* d *et* r: Varro ling. 6, 4 meridies ab eo quod medius dies: d antiqui, non r in hoc dicebant. Consent. gramm. IV 392, 15 peres pro pedes. Mar. Victorin. gramm. VI 9, 17 Scavr. gramm. VII 26, 3 *al.* d *et* l: Pavl. Fest. p. 20 ipsum quoque caelare verbum ab eadem causa (*sc.* caedere) est dictum, d littera cum l permutata. p. 124 *melicae* I littera pro d substituta. *cf.* p. 147 Fest. p. 340 Prob. app. gramm. IV 199, 3. Mar. Victorin. gramm. VI 8, 15 kadamitatem pro cal-. 9, 17 linguam per l potius quam per d. 26, 1 Scavr. gramm. VII 13, 10 *al.* Serv. ecl. 1, 2 l enim et d interdum sibi invicem cedunt. *ponitur* d *pro* t: Qvint. inst. 1, 4, 16 t litterae cum d quaedam cognatio (*cf. l. 10*). 1, 7, 5 illa quoque servata est a multis differentia, ut 'ad', cum esset praepositio, d litteram, cum autem coniunctio, t acciperet. *cf.* 1, 11, 5 cum c ac similiter t non evaluerunt, in g ac d molliuntur. Char. gramm. I 112, 9 (sed *et* set) Prob. app. gramm. IV 202, 37 (quod *et* quot) *al.* *pro* z: Prisc. gramm. II 36, 19 quamvis in multis veteres haec (y *et* z) quoque mutasse inveniantur et ... pro ζ ... s vel ss vel d posuisse, ut odor quoque *ἀπὸ τοῦ ὄζειν*. *cf.* Prob. app. gramm. IV 197, 23 Mar. Victorin. gramm. VI 10, 10. **2** *de forma litterae*: Priap. 54, 1 cd (ed *codd.*, *em. Bücheler*) si scribas temonemque insuper addas, qui medium vult te scindere, pictus erit (*sc. penis*). Plin. epist. 2, 17, 4 porticus in D litterae similitudinem circumactae. Gramm. suppl. 302, 21 d binis virgulis depingitur, quam, ut alii putant, duas esse litteras C et I, conglutinatae autem et coniunctae simul alius sonum mutae facere scimus, quae duo testamenta significant (*cf.* 306, 11). **3** *compendia et notae*: **a** *pro numero 'quingenti'*: Char. gramm. I 10, 6 d ... nota praenominis Decimum significat; item numeri, cum quingentos scribimus. **b** *in figuris geometricis sim.*: Vitr. 9, 8, 6. **c** *in scriptura secreta*: Svet. Iul. 56 quae si quis investigare et persequi volet, quartam elementorum litteram, id est d, pro a et perinde reliquas commutet. **d** *pro nota verborum (cf.* Prob. litt. sing. gramm. IV 272 *sqq.* Not. laterc. gramm. IV 278 *al.*): *usitatiora (tam apud scriptores quam in titulis)*: D(ecimus) *v. l. 7.* d(are, datum *etc.*), d(amnas), d(c), d(ecretum), d(ecurio), d(edicare), d(eus, dea), d(extra), d(icit), d(ies), d(olus, *cf.* Isid. orig. 1, 22, 1), d(ominus), d(onum), d(um)t(axat, *cf.* Isid. orig. 1, 22, 1), d(uumvir); *alia ex titulis collecta v.* Corp. *indices et Cagnat, Cours d'épigr. lat.*[3] *p. 388. nota cum apice*: Corp. X 4536 m̃(enses) II d(ies) XX.

[daber] tonsor rasor Gloss. II 576, 16. *cf.* craber.

dābīr [*hebr.* דְּבִיר. *Th.*]. Hier. nom. hebr. p. 41, 19 -r oraculum (Gloss. IV 225, 11). quaest. hebr. in gen. p. 33, 24. Evcher. instr. 2 p. 147, 60 -r oraculum quod erat factum in medio in interiore parte templi in quo et arca domini erat. Itala III reg. 6, 16 (Legion.) fecit ex -r (*δαβίρ*, Vvlg. oraculum) parietem in sancta sanctorum. 6, 17. 20. 31. *cf. nom. propr.* *plur.*: dibrē hajamim (דִּבְרֵי הַיָּמִים) id est verba dierum Hier. prol. gal.

dablan *acc.* *genus palmae*: Plin. nat. 13, 34 Iuba apud Scenitas Arabas praefert omnibus saporibus quam vocant -n.

dabum undecim unciae Metrol. p. 130, 23. *i. q.* deunx.

dacrima (dacruma) *v.* lacrima.

dacrydium, -iī *n.*, *δακρύδιον*. Diosc. 1, 115 de dagridiu id est lacrimum Aethiopicum (1, 106, 6 W. *περὶ δακρύου ἐλαίας Αἰθιοπικῆς*. *cf.* Scrib. Larg. 252). Garg. Mart. med. 30 -ii (dyagridii *codd. rec.*) sc(ripulos) XII. Ps. Garg. Mart. p. 212 (diacridium *codd.*). Cass. Fel. 1 p. 4 (diagridio *codd.*).

dactalus, dactulus *v.* dactylus.

⁂**dactylicus**, -a, -um, *δακτυλικός*. *fem.* -ē: Cass. Fel. *p. 3, 10.* Diom. gramm. I 521, 23. 27 *et saepe* (*idem* -a: 503, 21. 522, 9. 523, 9. 525, 35). *acc.* -ēn: Diom. gramm. I 527, 27. *n.* -on: Gramm. VI 274, 12. **1** *de metro, quod dactylo pede constat*: Cic. orat. 191 quod ille -us numerus hexametrorum magniloquentiae sit accommodatior (*cf.* de orat. 3, 182 Mart. Cap. 5, 519). Qvint. inst. 9, 4, 46 *ῥυθμός* est aut par, ut -us *eqs.* (9, 4, 48 *bis. cf.* Mart. Cap. 9, 977). Diom. gramm. I 474, 17 -a spondiazonta metra (501, 3. 17 Prisc. gramm. III 459, 8. 16. Pomp. gramm. V 122, 18 metrum unicuique pedi accidit, ut puta de dactylo -um metrum *al.* Ter. Mavr. 1099. Isid. vir. ill. 7 libros -o heroico metro compositos. orig. 1, 38, 6 Gloss. III 513, 49). Diom. gramm. I 480, 5 aequa divisio ... -a ... nominatur (Don. gramm. IV 370, 34 Serg. gramm. IV 481, 25. Gramm. VI 644, 28). I 495, 16 -us nominatur *versus*, cum omnes fere dactylos habet, maxime novissimum (496, 18. 529, 8. Prisc. gramm. III 459, 4 versus [*Verg. Aen. 1, 1*] ... specie -us. Vlt. Syll. gramm. IV 264, 5 -um versum synaliphas ubique posse recipere. Avson. 399, 37 Serv. georg. 3, 449. gramm. IV 461, 25 versiculos). Diom. gramm. I 498, 11 hoc comma, si priorem habuerit dactylum, dicetur -um. 503, 21 -a tome (*pentametri*). 519, 37 *Asclepiadei* duo penthemimeres et duae dipodiae sunt -ae. 521, 23 tripodia -e (521, 27 *et saepe*). 528, 34

hexameter -us (529, 13. 18 MAR. VICTORIN. gramm. VI 209, 16 *al.*). PRISC. gramm. III 420, 4 -is pedibus (PRVD. perist. 3, 209 DRAC. Orest. 14). SERV. gramm. IV 465, 20 -a pentheminerces (466, 11. 29 MAR. VICTORIN. gramm. VI 144, 2 FRG. BOB. gramm. VI 623, 29). TER. MAVR. 1094 GRAMM. VI 274, 12. ATIL. gramm. VI 291, 24 de priapeo -o. PS. BASS. gramm. VI 312, 4 epos, quod -um *genus versuum* dicitur. 312, 8 epos sive -um *genus poescos*. SACERD. gramm. VI 502, 23 monoschemasticus -us (506, 18 *al.*). PRVD. cath. 3, 28 camena . . ., serta mystica -o texere docta liga strophio. MART. CAP. 9, 981 *sqq.*

2 *subst. fem.* dactylicē: *medicamentum*: CASS. FEL. 74 p. 178, 15 alia quae appellatur a Graecis -e, id est podicalis, si quidem podicis vitia emendat.

dactyliothēca (-ē), -ae *f.* [*δακτυλιοθήκη. *Th.*]. PLIN. nat. 37, 11 gemmas plures primus omnium Romae habuit — quod peregrino appellant nomine -am — privignus Sullae Scaurus *eqs.* 1, 37, 5 -e. MART. 11, 59, 1 -am non habet. 14, 123 -a. CELS. dig. 47, 2, 68 pr. -a. VLP. dig. 32, 52, 8 *bis*. PAVL. dig. 32, 53, 1. NOT. Tir. 114, 41 dectilotheca. *cf. Mau, PW. IV 2017.*

dactylis, -dis *f.* [*δακτυλίς. *Th.*]. *genus uvae*: PLIN. nat. 14, 40 non item *indigent arbore* -des digitali gracilitate. *cf.* dactylus *l. 81.*

dactylītis, δακτυλῖτις. DIOSC. 3, 4 longa vero aristolochia masculus est, qui et -is (doctilicis *trad.*) dicitur. ISID. orig. 17, 9, 52 *aristolochiam longam* etiam et dactylitem vocant, quod sit radice robore digitali et longa.

dactylōsus, -a, -um *a* dactylus. ISID. orig. 17, 9, 48 hanc *paeoniam* alii -am *vocant* a digitorum similitudine. *cf.* dactylus *p. 4, 8.*

✠**dactylus**, -ī *m.*, δάκτυλος. *n.* -um *v. l. 32.* *acc.* -on: PLIN. nat. 24, 182. TER. MAVR. 1132. 1134. 1152. 1158. dactilus: PASS. Thom. p. 137, 18 APIC. 1, 1. 6, 230 (*gen. plur.* dactilum). NOT. Tir. 114, 56. dactulus: EDICT. imp. Diocl. 6, 81 *et saepe codd.* dattilus: DAMIG. lapid. 42. dattulus: PS. MATTH. euang. 20, 1 (*cod. B, om. cett.*). dactalus: ITIN. Anton. Plac. rec. A 1. 14 (*nom.* dactalum). 34. 42 ITIN. Theod. 19 GREG. TVR. Franc. 6, 6. daptylus: CASS. FEL. 42 p. 101 (*p*) PLIN. VAL. 5, 7. 27 DIOSC. 1, 118. daltilus *v. p. 4, 2.* GLOSS. -us graece digitus (*cf. l. 40. 57. 61*). digitus. *cf. nom. propr.*

1 *apud metricos pes versus* (_ ⏑ ⏑): CIC. orat. 217 -us qui est e longa et duabus brevibus. *cf.* QVINT. inst. 9, 4, 81 DIOM. gramm. I 465, 15. 478, 13 DON. gramm. IV 370, 2. EXPLAN. in Don. gramm. IV 523, 7 a digiti positione dictus est -us, qui iuncturam unam habet longam et breves duas (*cf.* CLEDON. gramm. V 30, 23 SACERD. gramm. VI 498, 20 GRAMM. VI 637, 23 MART. CAP. 9, 984 SCHOL. Hor. ars 274 ISID. orig. 1, 16, 8). MAR. VICTORIN. gramm. VI 45, 15 *al.* ANTH. 480, 5 PS. CENS. frg. 13, 4. AVDAX gramm. VII 334, 17 -us ⟨unde⟩ dictus? ἀπὸ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, qui eo usi sunt [musae], ... qui feruntur cantu quodam et tinnitu aeris vagitum Iovis celasse (*cf.* IVLIAN. TOL. gramm. V 323, 11). CIC. orat. 188 ita fit aequalis -us (*sc. altera pedis pars alteri*). 191. 194 iambus enim et -us in versum cadunt maxime. *ibid.* spondeum . . . esse aequalem -o. 197. QVINT. inst. 9, 4, 49. 87. 88 herous qui est idem -us. 9, 4, 101 *sqq.* 136. DIOM. gramm. I 478, 13 -us quem Graeci politicon appellant. 481, 3 diiambus . . . -us ab iambo appellatur. PRISC. gramm. III 418, 6 MAR. VICTORIN. gramm. VI 207, 16 GRAMM. VI 643, 10 *sqq.* AVSON. 413, 38 trinodem -um. SIDON. carm. 23, 26.

2 *a similitudine digiti* -us *nominatur*: a *genus palmae* [*it.* dattero. *M.-L.*]: ISID. orig. 17, 7, 1 fructus autem eius (*palmae*) -i a digitorum similitudine nuncupati sunt. ORIBAS. eup. 2, 3 fynicos (*i.* phoenices) -os dicunt (*cf.* GLOSS. -us fenicus. -i φοίνικες. finicis id est -is. δάκτυλους φυνίκιν). DAMIG. lapid. 42 phoenicio balano id est -o. PS. MATTH. euang. 20, 1 pomis quae -i vocantur. GLOSS. fructus digito similis. -i fructus palmarum. palma cum -is φοῖνιξ. PLIN. nat. 13, 46 suum genus e sicciore turba -is, praelonga gracilitate curvatis interim. PLIN. med. 3, 19 -os tres in aqua coquis ad tertias. PELAGON. 375 *al.* VEG. mulom. 1, 56, 17. 3, 8, 2 AMBR. hex. 3, 13, 55 videas palmam, quae -os generat. PS. AMBR. mor. Brachm. p. 1170[A] habet insula haec -os, nuces quas Indicas dicimus, grandes et minutas. HEGES. 3, 6, 3 -orum odores. 3, 26, 2. MARCELL. med. 15, 65 -orum ossa (*i. nuclei.* THEOD. PRISC. eup. faen. 53 APIC. 1, 1). 22, 38 qui palmulas -os ex aceto . . . manducaverit. 27, 141 -orum carnes (ORIBAS. syn. 6, 6). 31, 10 nucleos de -o *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 50 *al.* DIOSC. 1, 118. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919[A] *dulcedo* in -o. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 257[D] tres arbores -orum *al.* ORIBAS. syn. 4, 2 *al.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 1 civitas pulchra, deliciosa, ornata palmis -orum. 42 petra viva, in qua pendent digiti molles ut carnei in modum -orum. PASS. Thom. p. 137, 18 palmae ramus plenus -is grandibus. EDICT. imp. Diocl. 6, 81 dactulos Nicolaos optimos (ITIN. Theod. 19 CASS. FEL. 42 p. 101. 61 p. 151. *cf.* GLOSS. *s. v.* Nicolaus). THEOD. PRISC. log. 36 Thebaicos -os (ORIBAS. syn. 2 add.[847]). ORIBAS. syn. 2 add.[848] -is patetis. *nota de ipsa arbore*: GROM. p. 352, 1 plantavimus -um. b *genus uvae* (*cf.* dactylis): COLVM. 3, 2, 1. PLIN. nat. 14, 15 praelongis -i porriguntur acinis. ISID. orig. 17, 5, 15. 17 -i a longitudine *dicuntur.* c *genus conchae* [*it.* dattero di mare, *francog.* dail. *M.-L.*]: PLIN. nat. 9, 184 concharum e genere sunt -i, ab humanorum unguium similitudine appellati. 1, 9, 87. *cf.* 32, 151. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 15 daltilus (*nomina natantium*). d *genus gemmae*: PLIN. nat. 37, 170 Idaei -i in Creta . . . pollicem humanum exprimunt. SOL. 11, 14 ISID. orig. 16, 15, 12. e *genus graminis*: PLIN. nat. 24, 182 cum in cacumine *graminis* aculei sunt plurimum quini, -on appellant . . .; altero . . . utuntur cum axungia, ideo -on appellantes, quia digitis medeatur. 24, 183. f *genus floris, paeonia* (*cf.* dactylosus): GLOSS. -us herba epionia. DIOSC. 3, 152 ydeus dactilius (3, 140 W. Ἰδαίους δακτύλους).

deriv.: dactylosus. *graec.*: dactylicus, dactylis, dactyliti(-e-)s. *comp. graec.*: dactyliotheca.

dadamus *v.* dictamnus.

dādinus, -a, -um, δᾴδινος. CASS. FEL. 79 p. 191 olei -i.

dādūchus, -ī *m.*, δᾳδοῦχος. FRONTO p. 122, 6 N. -is Eleusinae faces gestantibus. CORP. VI 2251 Pontius -us spirarches Liberis (*sic*) patris. 9340.

daeda *v.* taeda.

daedalicus, -a, -um; *cf.* daedalus. VEN. FORT. carm. 11, 11, 17 -is manibus nituit textura sororis.

daedalio, -ōnis *m.* HYG. fab. 200 p. 127, 14 Daedalion . . . est conversus in avem -em, id est accipitrem.

daedalus, -a, -um, δαίδαλος, *cf. nom. propr.* PAVL. FEST. p. 68 -am a varietate rerum artificiorumque dictam esse apud Lucretium terram, apud Ennium Minervam, apud Vergilium Circe, facile est intellegere, cum Graeci δαιδάλλειν significent variare. GLOSS. -a πολυμήχανος. ingeniosa. docta vel varia. -um ποικίλον. *activo sensu*: ENN. frg. inc. 46 *v. l. 24.* LVCR. 1, 7 tellus (1, 228 CARM. epigr. 469, 2). VERG. Aen. 7, 282 Circe. *c. genet.*: LVCR. 4, 549 verborum -a lingua. 5, 234 naturaque -a rerum. *passivo sensu*: LVCR. 5, 1451 signa. VERG. georg. 4, 179 tecta *apium.* *c. abl.*: LVCR. 2, 505 Phoebeaque -a chordis carmina.

adv. **daedalē**: IVL. VAL. 3, 53 aquila effigiata -e.

✠**daemōn**, -onis *m.* (*f. p. 5, 67*), δαίμων. daimon: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 10. *cf.* PS. APVL. *p. 5, 13.* demon: TAB. devot. Audollent 233, 28. 265[a] 6. 295, 11. *v. l. 39 et 51. cf.* GRAMM. suppl. p. 292, 21 -n per dipthongon scribitur. *acc. plur.* -as *passim.* *acc. sing.* -a: PAVL. NOL. carm. 25, 336. *abl. plur.* daemonis: PAVL. NOL. epist. 26, 1 (*nisi pertinet ad* daemonium). daemónum: COMM. instr. 1, 35, 19. dĕmonum: CYPR. GALL. exod. 929 iud. 402 (deut. 226 daemonibus). *de origine vocis*: CHALC. comm. 132 *angeli* humanis *rebus* prudenter opitulantes idemque speculatores et executores -es, opinor, tamquam daimones dicti: -es porro Graeci scios rerum omnium nuncupant. SERV. Aen. 3, 111 Corybantes δαίμονες sunt, ministri matris deum, quasi δαήμονες, qui totum sciunt. AVG. civ. 9, 20 -es enim dicuntur, quoniam vocabulum Graecum est, ab scientia nominati. *cf.* MACR. sat. 1, 23, 7 MART. CAP. 2, 154. CASSIOD. in psalm. 95, 5 quamvis -es latine scientes vocentur quasi dii manes, in humano tamen sermone convicium est. ISID. orig. 8, 11, 15. *aliter*: MACR. sat. 1, 23, 7 (*sec. Posidonium*) ἀπὸ τοῦ δαιομένου. FVLG. myth. 3, 5 p. 64 demos graece populus dicitur, et quia populos subdere cupiebant . . . demones dicti sunt. GLOSS. δαίμων. larva (IV 327, 13. 485, 35. *cf. p. 5, 72. 82. 6, 70*). *legitur graece* VARRO Men. 539 κακὸς δαίμων, *latine inde ab* APVL.

1 *generatim de potestate quadam divina, quae est inter deos et homines, i. q. angelus, genius sim.* APVL. Socr. *passim* (*in codd. inscribitur* de deo Socratis, *sed cf.* AVG. civ. 8, 14 quisquis ante disputationem Apulei, qua -um dignitas commendatur, titulum libri 'de -e Socratis' legeret *eqs.*), *ex. gr.*: 6 p. 133 hos (*divinas potestates*) Graeco nomine -es nuncupant, inter caelicolas ⟨terricolas⟩que vectores hinc precum inde donorum, qui ultro citro portant hinc petitiones inde suppetias, ceu quidam utrique interpretes et salutigeri *eqs.* 9 p. 141. 11 p. 143. 12 p. 145 ex hoc ferme -um numero poetae solent haudquaquam procul a veritate osores et amatores quorundam hominum fingere *eqs.* 13 p. 148 -es sunt genere animalia, ingenio rationabilia, animo passiva, corpore aëria (*cf.* Plat. 1, 11), tempore aeterna. 14 p. 150. 15 p. 150 quodam significatu et animus humanus etiam nunc in corpore situs -n nuncupatur (*cf.* AVG. civ. 9, 11). p. 151 eum nostra lingua, ut ego interpretor, haud sciam an bono certe meo periculo poteris genium vocare *eqs.* (*cf. l. 75.* TERT. anim. 39 apol. 32 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 10 LACT. inst. 2, 14, 12 FIRM. math. 2, 19, 12 *l. 79.* MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 9 p. 1180[B] quosdam -es aërios vocant, rursus alii empyrios, alii enydros, alii genios id est terrenos, aquaticos, aerios, ignitos). APVL. Socr. 16 p. 154. 20 p. 166 *sqq.* -n *Socratis* (CHALC. comm. 168 AVG. civ. 8, 14). Plat. 1, 12 -as vero, quos genios et lares possumus nuncupare, ministros deorum arbitratur custodesque hominum et interpretes, si quid a diis velint. *cf.* PS. APVL. Ascl. 4 *sqq.* 28. 33. 37. IVL. VAL. 1, 28 haec bestia (*draco*) . . . -n melior appellatur. 1, 29 -as et praesules locorum (*angues*). FIRM. math. 2, 19, 12 appellatur autem hic locus a nobis bonus -n vel bonus genius, a Graecis agathos -n (*v. p. 5, 10*). *cf.* 2, 19, 13. 4 praef. 4. 4, 18 de loco -is. SORT. Sangall. 11, 5 non videbis mortem inimici, quia -es illum custodiunt, quos colit. CHALC. comm. 120 porrigit diligentiam usque ad angelicae naturae, quos -as vocat, extricationem (132 angelos sive -as. *cf. etiam p. 5, 25. 55.*

9, 19). 131 talis est porro natura -um ... habens cum divinitate consortium. 134 cunctis ... caeli regionibus sortitis -as inquilinos. 135 erit ergo definitio -is talis: -n est animal rationabile, immortale, patibile, aetherium, diligentiam hominibus impertiens. 188 -es inspectores speculatoresque meritorum. *al.* MAR. VICTORIN. ad Iust. 15 -n ... nunc bonus, nunc malus *est.* AVSON. 108, 7 enthea -e maenas. *in devotione*: TAB. devot. Audollent 265ᵃ 6 tu quicumque es demon, te oro ut .... *cf.* 230a 1 magnus -n. 230a 3 omnipotens. 230a 7 f⟨ort⟩issimus. 230a 9 agilissime. 233, 28. 295, 11 -es infernales. agathos daemon (*cf. p. 4, 80*): CORP. XIV 3533 (*Tibure*) *ab altera parte*: agatho -i sacrum. *ab altera:* ἀγαθῷ δαίμονι. IVL. VAL. 1, 25 *locus*, cui agathu -os appellatio manet. PS. APVL. herb. 94 *peucedanum* prophetae agathon daimona *dicunt* (*cf.* DIOSC. 3, 78 W.).

2 *speciatim apud christianos, i. q. spiritus immundus qui hominem incurrit, seductor hominum malignus, diabolus, deus ethnicus* (*cf.* AVG. civ. 9, 19 *p. 7, 27*): MIN. FEL. 26, 7 *sqq.* spiritus sunt insinceri, vagi, a caelesti vigore terrenis labibus et cupiditatibus degravati ... eos spiritus -as esse poetae sciunt, philosophi disserunt, Socrates novit ... magi quoque non tantum sciunt -as, sed etiam quicquid miraculi ludunt, per -as faciunt *eqs.* 27, 6 Saturnus et Serapis et Iuppiter et quicquid -um colitis (FILASTR. 61, 3 -es colentes). *al.* TERT. spect. 8 frigebat -um concilium sine sua Matre Magna. 10. 12 omnium -um templum est *amphitheatrum*: tot illic immundi spiritus considunt, quot homines capit. idol. 4 omnia elementa ... in idololatrian versuros -as et spiritus desertorum angelorum, ut pro deo adversus deum consecrarentur (*cf.* CHALC. comm. 135 hos quidam et huiusmodi -as proprie vocant desertores angelos). 15 nat. 2, 13. pudic. 9 familiare id -um pecus (*i. porcus*). anim. 1 Pythii quoque -is (*i. Apollinis*) suffragium. 25. 28 *al.* apol. 2 *al.* adv. Val. 22 adv. Marc. 4, 7. 20 PS. TERT. haer. 1 ITALA Marc. 7, 30 (cod. n.; δαιμόνιον, VVLG. daemonium). COMM. instr. 1, 3. 1, 22, 10. 1, 35, 19 -um fana. apol. 683 simulacrum -is. ARNOB. nat. 1, 23 (*ibid.* heroas). 2, 25 anima ... post deum principem rerum et post -es et genios locum optinens quartum. 2, 35 *al.* IVVENC. 1, 712 servivitque tuo nobis sub nomine -n. FIRM. err. 13, 4. 28, 11 math. 3, 4, 27. 3, 6, 17. ITIN. Burdig. p. 590 est ibi et crepta, ubi Salomon -es torquebat (*cf.* BREV. de Hier. p. 153, 10. 154, 5). HIL. in Matth. 7, 10. 11, 5. 12, 11. 15 *al.* OPTAT. 3, 2 p. 69, 6 Asmodeus -n (VVLG. Tob. 3, 8 daemonium). LVCIF. reg. apost. 7 Baal et reliquos -es, quos ethnici deos nuncupant. Athan. 1, 31 quem vestrum sequar? tene, *Constanti*, templum -um, an illum *apostolum* dei templum? FILASTR. 124, 1 animas venenariorum ... transire in -es ac pecudes *etc.* ANON. Vales. 12, 61 (*verba Theodorici*) aurum et -em qui habet, non eum potest abscondere. HIER. epist. 14, 8, 3 (*cf.* PELAG. in I Cor. 5 p. 740ᴮ). 21, 12 *sqq.* 22, 6, 4. 51, 5. in Is. 9, 2 p. 132 satellites eius (*diaboli*) -es. 41, 21 p. 504 idola vel -es assidentes idolis. nom. hebr. p. 57, 11 *v. p. 7, 35.* VVLG. lev. 17, 7 nequaquam ultra immolabunt hostias suas -bus (τοῖς ματαίοις). Matth. 8, 31. 9, 34 in principe daemoniorum eicit -es (τὰ δαιμόνια). 12, 24 *sq.* (δαιμόνια). Iac. 2, 19. RVFIN. hist. 5, 13, 2 virginis cuiusdam actae spiritu -is (δαιμονώσης). 5, 28, 18. Clement. 4, 36 participare -um mensae hoc est immolata degustare. PRVD. perist. 1, 97. 10, 101 servis idolorum ac -um. 10, 1088. ham. 6, 22 pater -n. *al.* PAVL. NOL. carm. 14, 24. 23, 72 *al.* AVG. *scripsit* de divinatione -um. civ. *passim, ex. gr.*: 1, 31 eorum, quos deos putabat ..., quos esse noxios -es non intellegebat. 2, 2 nefandis sacrificiis servire -bus. 5, 9 *angelorum* malorum, quos angelos diaboli vel etiam -es appellamus. 7, 27 nefarios -es atque immundissimos spiritus. 9, 1. 15, 23 quosdam -es, quos dusios Galli nuncupant (ISID. orig. 8, 11, 103 GLOSS. V 597, 45). 22, 8 adulescens ... -em incurrit. 22, 22 milleformes -um incursus (VITA Caes. Arel. 22. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 1, 7 incursio). c. acad. 1, 7, 20 ab huius aëris animalibus quibusdam vilissimis, quos -as vocant. serm. 12, 11 *saepe.* CYPR. GALL. iud. 402 -is Astaratis aras. SVLP. SEV. chron. 1, 31, 2 *al.* COD. Theod. 16, 10, 23 (*a. 423*). PROSP. resp. ad Vinc. 6 hoc inter malos homines distat et -es, quod ... -bus nulla est in aeternum servata conversio. CAEL. AVR. acut. 3, 18, 175 *satyros*, vinolentos atque in usum veneris pronos -es. SALV. gub. 7, 101 testimonio Delfici -is. CASSIOD. hist. 2, 16 luxuriosissimae -is, id est Veneris. ARATOR act. 2, 391 ab atro -e corda premi. CARM. c. pag. 80 ISID. diff. 2, 42. *nota de -e bestiarum*: PELAGON. 397 obdormiet et lethen -is sui accipiet *equus.* VEG. mulom. 1, 20, 3 haec universa commixta ... -es fugant. 3, 12, 1. 4 *quod suffimentum* -es abigit et larvas.

deriv. graec.: daemoneticus, daemonicus, daemonius (-e, -um), daemonizari. *comp.*: daemonicola. *graec.*: cacodaemon.

daemonēticus, -a, -um *a* daemon. ITALA Iac. 3, 15 (cod. ff) non est sapientia quae descendit desursum, sed terrestris, animalis, -a (δαιμονιώδης, ITALA cod. p *et* VVLG. diabolica).

daemoniacus *adi. et subst.* [*quasi* *δαιμονιακός, *a* daemonium. *Th.*]. daemoniācum: VEN. FORT. Mart. 1, 474. *cf. etiam* daemonicus *et* daemoniosus.

1 *a daemonio correptus*: GLOSS. energumina -a. II 585, 24 larvatus -us. V 111, 21 larvales -i. III 602, 37 lunaticus -us. ITALA Matth. 4, 24 (cod. k) obtulerunt illi ... -os (δαιμονιζομένους, VVLG. qui daemonia habebant). 8, 16 (VVLG. daemonia habentes). 8, 28 (cod. d). 9, 32. 12, 22. Luc. 11, 14 (cod. f) adduxerunt ad eum unum -um (*sim.* cod. n; δαιμονιζόμενος, VVLG. *aliter. cf. l. 71*). TERT. orat. 29 -os expiare (carn. 4 carnem ... -am [*i. daemoniacos*] expiat). CYPR. sent. episc. 1 apud haereticos ..., ubi exorcizat -us. FIRM. math. 3, 5, 32 *stellae* insanos, lunaticos, -os faciunt. ITIN. Anton. Plac. rec. A 25 in quo loco -i mundantur. 42. HIL. in Matth. 9, 5. 17, 5 domino ... puer offertur -us (VVLG. Matth. 17, 15 lunaticus, σεληνιάζεται). in psalm. 118 phe 4 AVG. gen. ad litt. 12, 19 p. 408, 24 PS. AVG. serm. 292, 7. 314, 1 SVLP. SEV. Mart. 17, 2. 18, 1. SALV. gub. 7, 102 aut phreneticum aut -um. OP. imperf. in Matth. 21 p. 747 GREG. TVR. Mart. 1, 2 vit. patr. 17, 2 Andr. 27 tit. GREG. M. dial. 4, 6 p. 329ᴰ in euang. 4, 3. 32, 6 in Ezech. 1, 12, 24. ISID. alleg. 157 -us ... significat gentilem populum multorum cultibus daemoniorum obnoxium. orig. 16, 4, 3 *gagates lapis* -os prodit. DAMIG. lapid. 32 daphnea lapis facit ad lymphaticos et ad -os. VITA Nicet. 15 Radegund. 25. *nota*: SCHOL. Hor. ars 453 morbus regius, quem quidam -um, alii comitialem, alii arquatum vocant. *cf.* GLOSS. IV 215, 12 caducus -us. 2 *quod ad daemonium pertinet, daemonii est*: PRISCILL. tract. 1 p. 6, 25 -a confessio (*i. daemonii.* 2 p. 38, 21). 1 p. 18, 3 contempta -ae sapientiae asseveratione. 6 p. 76, 17 -a idolorum natura. PS. AMBR. paenit. 19. HIER. in Is. 45, 9 p. 538 -is ... vinculis alligatos. in Ier. 29, 24 p. 1049 -o spiritu (in Ezech. 13, 17 p. 130 in Zach. 13, 3 p. 909). in Dan. 2, 20 p. 629 qui *dei* ... -is artibus atque praestigiis terrena deludunt (Ephes. prol.). in Os. 2, 10 p. 19 probata imbecillitate -a. vita Hilar. 20 -is (*v. l.* daemonicis) imprecationibus. RVFIN. Orig. in num. 13, 4. in Ios. 12, 2 non per aliam quamlibet occasionem -is (daemonicis *al.*) vulneribus locum dare. hist. mon. 7 p. 414ᴬ -a superstitio. 7 p. 414ᴮ caerimoniis -is. AVG. epist. 149, 26 malos principatus et malas potestates, diabolicas scilicet et -as. CASSIAN. c. Nest. 7, 13, 4 si quis unquam aequavit -am infidelitatem. PETR. CHRYS. serm. 18 p. 248ᶜ liberos -a servitute. FAVST. REI. serm. 29 p. 340, 1 vitia -ae impugnationis. POMER. 2, 15, 2. SALV. gub. 8, 11 -orum sacrificiorum plenus. CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1107ᶜ umbra -a velut mulier speciosa. GREG. M. in euang. 26, 4 sub iugo ... -ae dominationis. moral. 21, 7 *opp.* humanus. 26, 31 -a subtilitate. NICET. symb. p. 44, 9. 49, 1. *nota i.q. daemonio similis*: IGNAT. ad Smyrn. 2 existentibus incorporeis et -is (ἀσωμάτοις καὶ δαιμονικοῖς).

daemoniālis, -e *a* daemonium. PASS. Petr. 5 incendium -e, *i. a daemoniis factum.*

daemoniarchēs, *acc.* -ēn *m.*, *δαιμονιάρχης. *i. q. princeps daemoniorum*: LACT. inst. 2, 14, 6 hi sunt immundi spiritus, quorum idem diabolus est princeps, unde illum Trismegistus -en vocat. 2, 16, 12 -es ipse. epist. 24 (29), 1.

daemoniārius, -ī *m. a* daemonium. HIER. tract. in psalm. I p. 240, 28 -us qui habet daemonem.

daemoniāticus, -ī *m. a* daemonium, *cf.* daemoniacus. PS. AVG. quaest. test. I 89 p. 150, 14 Sout. -i purgati.

daemonicola, -ae *m.* [*a* daemon *et* colere. *Th.*]. *i. q. cultor daemonum*: AVG. civ. 9, 19 nonnulli istorum, ut ita dixerim, -arum. epist. 42, 1 adversus -as te scribere. 169, 1. 231, 5 conf. 8, 2, 4. *nota adiect.*: AVG. civ. 18, 41 in hac -a civitate.

daemonicus, -a, -um, δαιμονικός. *cf. etiam* daemoniacus. *i. quod ad daemones pertinet, daemonum est*: TERT. spect. 9 Erichthonius ... portentum est -um, immo diabolus ipse. anim. 39 spiritus -us (LACT. inst. 4, 27, 14 CASSIAN. c. Nest. 7, 17, 7). 46 -am esse rationem eorum spirituum. 50 lymphaticos efficit Colophonis scaturrigo -a. resurr. 58 -i impetus. apol. 27 spiritus -ae (daemoniacae *pars codd.*) et angelicae paraturae. LACT. inst. 4, 15, 12 -a (*v. l.* daemoniaca) potentia. 4, 30, 9 -is fraudibus. RVFIN. hist. 2, 14, 5 -ae virtutis. 3, 26, 3 stimulis -is. PRVD. perist. 3, 73 -is inimica sacris. 6, 36 aras -as (EVGIPP. epist. 5). AVG. civ. 4, 29 *civitas* -is ritibus obligata (7, 24. 10, 16). 21, 6 homines -arum artium. c. Faust. 15, 7 doctrina -a. CASSIAN. c. Nest. 4, 9, 7 -is superstitionibus. SALV. gub. 4, 8. VICT. VIT. 3, 48 -a vociferatione. SEDVL. carm. pasch. 4, 145 rabies ... -o cuneata globo. VEREC. in cant. 1, 2. 4, 5. 22. VEN. FORT. Mart. 2, 132 -as etiam species falsasque figuras. 3, 451 vita Leob. 10, 30. 22, 70.

daemoniē *v.* daemonius.

daemoniōsus, -ī *m.* [*a* daemonium. *Th.*]. *i. q. daemoniacus sub 1* (GLOSS. ⟨ar⟩repticius -us. larvales -i. epilentici -i): ITALA Luc. 11, 14 (cod. d) offertur ei -us surdus (*cf. l. 2*). RVFIN. Clement. 3, 3. 9, 17. GEST. Pilat. 1, 1 -os curat (*v. l.* daemoniacos). PALLAD. hist. mon. I 24 p. 308ᴰ si ... -a (δαιμονιῶσα) credaris. PASS. Barth. p. 133, 4 cum haberet filiam lunaticam atque -am (δαιμονῶσαν). PASS. Thom. p. 159, 10 ACT. Eulal. 6.

daemonitio *v.* daemonizatio.

✖**daemonium**, -ī *n.*, δαιμόνιον. TERT. apol. 32 nescitis genios daemonas dici et inde deminutiva voce -a (*cf.* FVLG. myth. 3, 5). daemonion: APVL. apol. 27. daemónia: COMM. instr. 1, 16, 11. daemonīs *abl. plur.? v. p. 4, 37.* *legitur graece*: CIC. div. 1, 112, *latine inde ab* APVL.

1 *de daemone Socratis*: APVL. apol. 27 Socratis -on. 63 hocine est, quod appellitabatis -um? TERT. anim. 1 si quidem aiunt -um illi (*Socrati*) a puero adhaesisse, pessimum revera paedagogum, etsi

post deos et cum deis -a deputantur penes poetas et philosophos *eqs.* apol. 22. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 263 quoddam -um sibi significasse referebat *Soerates.* 2 *i. q. malus daemon* (*ef. l. 27. p. 6, 13*): MIN. FEL. 38, 1 ne quis ⟨nos⟩ existimet aut -is cedere aut nostrae religionis pudere. TERT. spect. 7 in qua *urbe* -orum conventus consedit. 8 -is et angelis. 9 transiit a dei munere ad -orum officia. 10 duo ista -a (*Venus et Liber*). 12 *al.* idol. 1 -is et immundis spiritibus. 4. 20 dei nationum -a. *al.* nat. 2, 12 test. anim. 2. 3. 6. orat. 17 -um oraculi Pythii. iciun. 8 adversus diriora -a ieiuniis proeliandum. anim. 39. 46 *sqq.* adv. Prax. 26. adv. Marc. 4, 8 a -is liberare. *al.* apol. 21. ITALA Matth. 12, 24 (Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 516) hic non expellit -a (*τὰ δαιμόνια*, VVLG. daemones) nisi in Belzebule. HERM. Pal. sim. 9, 22, 3 magnum enim -um est audacia et confidentia inanis. Pal. mand. 2, 3 PS. ORIG. tract. 6 p. 58, 20. 14 p. 154, 2. 20 p. 211, 15. IVVENC. 2, 607 princeps -orum (VVLG. Matth. 12, 24). FIRM. err. 9, 3 ITIN. Theod. 12. HIL. in Matth. 11, 8 peccatum in se, quod -um nuncupat, habens. myst. p. 11, 29. 21, 20 in psalm. 68, 11. LVCIF. reg. apost. 7 Baali et omnibus -is servire. *al.* HIER. epist. 39, 2, 3 ut saepe bimuli trimulique...-o corripiantur. VVLG. deut. 32, 17 immolaverunt -is et non deo. II par. 11, 15 sacerdotes excelsorum et -orum vitulorumque (*ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις*). Tob. 3, 8 *al.* psalm. 90, 6 ab incursu et -o meridiano (*ef.* AVG. in psalm. 90 serm. 1, 9). 95, 5 quoniam omnes dii gentium -a. 105, 37 Is. 34, 14 Bar. 4, 7. 35 Matth. 4, 24 *et saepe* TEST. nov. RVFIN. hist. 3, 36, 11 non sum -um incorporeum. 4, 7, 9 -is parhedris. PAVL. NOL. epist. 8, 3 v. 50 servit -is, si simulacra colit. AVG. civ. 2, 4 immunda -a. 6 praef. 9, 19 ubicumque illarum litterarum hoc nomen positum est, sive daemones sive -a dicantur, non nisi maligni significantur spiritus. *al.* epist. 102, 20 quasdam non in promptu sitas caelites potestates esse -a. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 28, 5 Mart. 17, 1. 5 dial. 6, 2. DAMIG. lapid. 7 *lapis corallius* in domo ... positus conservat ab omni maleficio et umbris -orum. CASSIAN. conl. 1, 22, 2 *al.* VITA Caes. Arel. 18 -um quod rustici Dianam appellant. *et saepe* ECCL. *nota*: HIER. epist. 22, 1 Chaldaeos, qui 'quasi -a' interpretantur. nom. hebr. p. 4, 22 (p. 57, 11 quasi daemones).

deriv.: daemonialis, daemoniarius, daemoniaticus, daemoniosus. *graec.*: daemoniacus. *comp. graec.*: daemoniarches.

daemonius, -a, -um, *δαιμόνιος. ef.* daemonium. MANIL. 2, 938 titulum cui Graecia fecit -um, signatque suas pro nomine vires. *ef.* 2, 897 daemonien (*i. bonam fortunam*) memorant Grai *illum locum*, Romana per ora quaeritur in versu titulus (*i. latine versu hexametro diei nequit*). VEREC. in cant. 9, 18 de vitiis carnalibus et -is (*i. a daemonibus effectis*).

daemonizātiōnēs superstitiones GLOSS. (*al.* daemonitiones). *a* daemonizari.

daemonizor, -ātus sum, -ārī [*δαιμονίζεσθαι. Th.*]. ITALA Matth. 8, 33 (cod. k) de his qui -ati erant (*τὰ τῶν δαιμονιζομένων*, VVLG. qui daemonia habuerant). 15, 22 (codd. d k) male -atur (*κακῶς δαιμονίζεται*, VVLG. male a daemonio vexatur).

dafinus, dafnus *etc. v.* daph-.

dagnades sunt avium genus, quas Aegyptii inter potandum coronis devincire soliti sunt, quae vellicando morsicandoque ... non patiuntur dormire potantes PAVL. FEST. p. 68. [*vox gracea, ef. δακνίς· ὀρνέον εἶδος* HESYCH. *Th.*]

dagridium *v.* dacrydium.

? ἐπισέλλιον subsellium **dagus** GLOSS. II 310, 46.

daimōn *v.* daemon. *?* **dalamasca** *v.* GLOSS. *s. v.* larva.

dāleth דָּלֶת. *littera hebraica*: AMBR. in psalm. 118 serm. 4 quarta littera secundum Hebraeos -th significat latine timorem vel, ut alibi invenimus, nativitatem. HIER. in Zach. 3, 12 p. 903 hebraicae litterae -th et res, hoc est d et r. epist. 30, 5 deleth tabularum. nom. hebr. p. 48, 15 deleth pauper vel tabulae vel ianua. p. 160, 3 -th paupertas vel tabulae sive ianua. VVLG. psalm. 118, 25 thren. 1, 4. 2, 4. 3, 10—12 (*in carminibus abecedariis*).

dalīvum supinum ait esse Aurelius, Aelius stultum. Oscorum quoque lingua significat insanum. Santra vero dici putat ipsum, quem Graeci *δείλαιον*, id est propter cuius fatuitatem quis misereri debeat PAVL. FEST. p. 68. *ef.* davus. [*fort. cf. e. δαλίς· μωρός* HESYCH. *Th.*]

dalmaticus, -cātus *v. nom. pr. sub* Dalmatae.

daltilus *v.* dactylus. **dalum** *v.* dolon. **dāma** *v.* damma.

damalio, *acc.* -ōnem *f.* [*duetum a gr. δάμαλις. Th.*]. LAMPR. Alex. 22, 8 iussit ... ne quis vaccam, ne quis -em *occideret.*

? **damamen.** DIOSC. 1, 103 oxyacantu(s) id est -n (DIOSC. 1, 93 W. *πυρῆνα*).

damasōnium, -iī *n.*, *δαμασώνιον. nomen herbarum: alcimae*: PLIN. nat. 1, 25, 77. 25, 124. 26, 25 *v. vol. I p. 1516, 62.* 26, 92 -um. 26, 143. MARCELL. med. 30, 16 -ii radix. DIOSC. 3, 162 damasinion (3, 152 W. *δαμασώνιον*). *britannicae*: PS. APVL. 30 -on. PS. DIOSC. herb. fem. 24 damosanios. GLOSS. III 560, 14 dapnisinis. *aliarum*: GLOSS. III 589, 37 nasturgius damosonius. 610, 47 nasturcius hortulanus damassonius (622, 73 damasomus). 631, 59 costo ortenso damasoma. 559, 38 -um cito coctum.

damiātor *v.* damnator.

dāmiātrix *sacerdos Bonae Deae v. l. 6.*

dāmium, -iī *n.* PAVL. FEST. p. 68 -um sacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonae Deae, dictum a contrarietate, quod minime esset *δαμόσιον*, id est publicum. dea quoque ipsa Damia et sacerdos eius damiatrix appellabatur. GLOSS. -um *θυσίαι. θυσίαι ὑπαίθριοι γινόμεναι.* sacrificium quod in operto fit, quod Bonae Deae mulieres faciunt. Bonae Deae sacrum. *cf.* ANTH. 19, 17 voti vobis -um usque ad exodium vitulantibus coagmentem.

dāmiūrgus *v.* demiurgus.

damma, -ae *f.* [*vox peregrina esse videtur, fortasse cf. c. hibern.* dam 'bos maseulus', *cambr.* dafad 'ovis', *gr. δαμάλης, δαμάλη, δάμαλις. Th.*]. *de genere*: PRISC. gramm. II 141, 18 '-a' *etc.* in utroque genere promiscue sunt prolata. GRAMM. suppl. 96, 34. *gen. masc.*: VERG. ecl. 8, 28 (*V et testantur gramm.; fem. M P*). georg. 3, 539 (*ef.* QVINT. inst. 9, 3, 6 SERV. *ad l.* ecl. 8, 28 Aen. 5, 122). CAPITOL. Gord. 3, 7 SIDON. epist. 8, 6, 11 DRAC. laud. dei 1, 313. *cf.* PHOC. gramm. V 412, 20 hic -a. *gen. fem. inde ab* HOR. (*ef.* GLOSS. V 187, 23). *scribitur saepius* dāma, *sed* -mm- *etiam* EDICT. imp. Diocl. 4, 45. dammus: GLOSS. III 431, 30. damus: NOT. Tir. 108, 73 [*franeog.* dain. *M.-L.*]. EVCHER. form. 4 p. 26, 14 -a idem quod inuleus. GLOSS. *δορκάς. νεβρός* pygargon. capra agrestis. genus quadrupedis capreae similis. capreola. capreoli similis. bestia id est eola (*anglosax.*). capra silvatica vel ibex. genus ferae, capreo⟨lae⟩ similis. -ae *δορκάδες κεμμάδες.* capreae. *errore* SCHOL. Hor. carm. 2, 13, 40 lyncas -as (*nisi pertinet ad* STAT. Ach. 2, 121. 122 *ubi eodd.* lyncas *et* -as *inter se permutant*).

VERG. ecl. 8, 28 cum canibus timidi venient ad pocula -ae (georg. 3, 539). georg. 1, 308 figere -as (SEN. Phaedr. 62 STAT. Theb. 9, 830 NEMES. cyn. 51 DRAC. Romul. 10, 154). 3, 410 canibus venabere -as. HOR. carm. 1, 2, 13 pavidae ... -ae. OV. met. 1, 442 in -is capreisque fugacibus (CLAVD. 20, 440 Leo -a cervoque fugacior. *ef.* SIDON. epist. 8, 6, 11 -as in fugam pronos). 10, 539 agitat -as. 13, 832. fast. 3, 646 currit ut auditis territa -a lupis. hal. 4 -ae fugiunt. 64 fulvo tergore -ae. SEN. Herc. O. 1058 nec -ae trepidant lupos. Phaedr. 62 veloces ... -as. 572. benef. 2, 29, 1 *quod eutis* decentior -is *sit quam nobis.* COLVM. 7, 12, 8. 9, 1, 1 ferae pecudes, ut capreoli -aeque. PLIN. nat. 8, 149. 214 *inter capras* sunt et -ae (*v. l.* damnae) et pygargi *eqs.* 11, 124 rupicapris in dorsum adunca, -is in adversum *cornua* (*ef.* DRAC. laud. dei 1, 313 cornibus erectos sortita est Africa -as). SIL. 13, 335 tenerae ... -ae. 16, 572. STAT. Ach. 2, 121 imbelles ... -as (MART. 4, 74, 1. 13, 94, 2 NEMES. cyn. 51). MART. 1, 49, 23. 3, 58, 28. 4, 35, 1 molles. epigr. 30, 1 concita veloces fugeret cum -a Molossos *eanes* (*ef.* DRAC. laud. dei 1, 279 timuit ... -a Molossos). IVV. 11, 121 SOL. 5, 12. EDICT. imp. Diocl. 4, 45 dorci sibe caprae vel -ae. VESPA 68 CAPITOL. Gord. 3, 7 VOPISC. Prob. 19, 4 AVIEN. orb. terr. 1006. CLAVD. 1, 169 ante ... per flumina -a errabunt. rapt. Pros. 2 pr. 27 concordes varia ludunt cum tigride -ae. AVG. gen. ad litt. 3, 11 p. 75, 24 (*v. l.* dammulae, dammuli). POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 7 EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 961[C] DRAC. laud. dei 2, 283 Romul. 10, 405. CORIPP. Ioh. 4, 386 canis leporem -amque pavescat.

deriv.: dammula (-us).

dammula, -ae *f. a* damma *deminutive* (GLOSS. III 513, 48). ISID. orig. 12, 1, 22 -a vocata, quod de manu effugiat (*ef. l. 64*). *scribitur etiam* -m-. dammola: GLOSS. dam(m)ulus: NOT. Tir. 108, 74 GLOSS. III 513, 51. *ef. l. 49.* GLOSS. capra agrestis. -as capras silvaticas. V 510, 10 periothe(?) -a.

APVL. met. 8, 4 nec ulla caprea nec pavens -a nec ... cerva. ITALA deut. 12, 22 (Lugd.) si videtur -a (*δορκάς*, VVLG. caprea) aut cerva. cant. 2, 9 (Hier. in Matth. prol. p. 3/4) similis -ae (*δορκάδι*, VVLG. capreae) hinnuloque cervorum. prov. 6, 5 (Ambr. hex. 6, 8, 46, *sim.* Rufin. Orig. in psalm. 36 hom. 4, 3 in cant. 3 p. 183[A]) ut effugias sicut -a de retibus (*δορκάς*, VVLG. eruere quasi -a de manu). AMBR. hex. 6, 8, 44 non pudet eo nos similes dei dici, ... quia -is ... celsiores sumus. HIER. adv. Iovin. 2, 5 cervuli, -ae, apri. VVLG. Is. 13, 14 (*δορκάδιον*). RVFIN. Basil. hom. 2, 2 -a ... visum dicitur acutissimum gerere, unde et nominis sui etymologiam servat in graecis. Orig. in cant. 3 p. 177[CD] AVG. civ. 12, 22. EXC. Barb. p. 250, 1 Frick *Hieroboam* fecit scandalum in Israhel, duas -as aureas (*ex* ITALA III reg. 12, 28 *ubi gr. δαμάλεις*, VVLG. vitulos).

dammus *v.* damma. *L.*

✠**damnābilis,** -e *a* damnare. *comp.*: AVG. bon. coniug. 10, 11. civ. 14, 14. 15, 16 epist. 21, 1 c. Iul. op. imperf. 2, 209 SALV. eccl. 4, 11 AVELL. p. 166, 7. magis -is: SALV. gub. 4, 91. GLOSS. *κατακριθησόμενος, ἐπιζήμιος.* *legitur inde ab* ARNOB.

1 *generatim i. q. damnatione vel poena dignus, reprehendendus*: a *de personis*: ISID. orig. 10, 80 damnatus et -is, quorum prior iam addictus est, sequens potest addici. FIRM. math. 3, 7, 19 spoliatores templorum damnatos -es. AVG. civ. 6, 6 ambae turpes ambaeque -es. 10, 9 alios -es, quos et maleficos vulgus appellat. serm. 156, 11, 12 male agendo fit -is ancilla. SIDON. epist. 4, 23, 2 non habeas te iudice reum se profitente -em. *accedit* ad: SIDON. epist. 6, 1, 5 ad mea ipse verba -is. ex: PS. RVFIN. in psalm. 48, 6

ex omni parte ostendit me esse -em. SIDON. epist. 6, 11, 1 neminem ipsorum nos decet ex asse -em pronuntiare. sub: AVG. epist. 82, 20 hos ... -es dicit esse sub lege. **b** *de rebus*: TREB. trig. tyr. 17, 1 nulla alia re ductus nisi -i invidia. POTAM. epist. ad Athan. p. 1416[C] -is officinae. ZACCH. 2, 11 contumacia. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 32 aliquid aliter sensisse -e apud te ducitur. *bis.* AVG. civ. 1, 25 scelus. 4, 1 factis (15, 16). 12, 4 vitia pecorum ... -ia putare. 20, 26 -bus enumeratis criminibus (epist. 157, 36 a -bus immunes criminibus). 21, 25 moribus. 21, 26 amores (CLAVD. MAM. anim. p. 87, 6). in psalm. 58 serm. 1, 6 reprehensibili et -i fortitudine. epist. 21, 1 nihil ... miserius et tristius et -ius. gen. ad litt. 11, 30 p. 363, 3 culpam -is neglegentiae. quaest. hept. 3, 20 in -i vita. CASSIAN. conl. 9, 5, 1 quae ... nemo ... -ia iudicat. COD. Theod. 11, 1, 20 (*a. 385*) in fraudem annonariae rei ... elicitum -i obreptione (COD. Iust. 10, 16, 7 surreptione) rescriptum. POMER. 2, 14 incrementis -bus. ALC. AVIT. epist. 55 p. 84, 7 furto super cuncta -i. GREG. M. moral. 22, 4 quidquid in se ... -e inveniunt. LEX Burg. lib. const. 2, 1 si quis hominem ingenuum ... occidere -i ausu aut temeritate praesumpserit. *pro subi. est infinitivus*: CASSIAN. conl. 17, 28, 2 a quibus paululum recessisse -e est. MAX. TAVR. hom. 114 p. 519[A] ideo agere rem publicam, ut rem familiarem potius augeas, -e est. FACVND. defens. 2, 4 bonam damnare intentionem -e crediderunt.

nota cum ablat.: PRISCILL. tract. 1, 27 novum dictum ... et relatione -e.

2 *apud ecclesiasticos i. q. anathematizandus*: **a** *de personis*: PRISCILL. tract. 3, 72 aut numquid -is ... apostolus fuit? MAXIMIN. c. Ambr. 95 -em in Arrium. AVG. serm. 56, 2, 2 in quo *psalmo* praedictus est -is traditor Iudas. 165, 7, 9 primus homo totam massam -em fecit. 237, 1, 1 hoc totum haeretici -es evacuare conantur. c. Iul. op. imperf. 2, 209 qui -iores fiunt. serm. ed. Mai 28, 2 synagoga -is. SALV. eccl. 4, 11 si eum omnibus deus aestimet -iorem. gub. 4, 39 si Sodomitas minus -es esse dicit *Christus.* 5, 60 cur velis, quaeso, esse -is? LEO M. serm. 24, 5 quiddam invenitur, quod a -bus possit abiungi. PS. HIER. epist. 5, 3 ducere -ium vitam. **b** *de rebus*: HIL. syn. 56 duum deorum professio cum irreligiosa sit, quanto magis trium deorum in patre et filio et spiritu sancto nuncupatio -is est? PRISCILL. tract. 3, 69 non est tamen -is culpae. COMM. instr. 18, 17 audacia quorum -is numina fingit. AVG. civ. 1, 9 peccatis eorum -bus parcunt (21, 16 *bis.* persev. 22, 59 c. Iul. op. imperf. 6, 22 POMER. 3, 14, 3). 4, 13 partes dei fieri ... -es quis ferre possit? 14, 2 -ia opera carnis. 14, 14 peior -iorque superbia. 14, 23 -em obscaenitatem. 20, 28 ne in -ia murmura carnalis sensus incurrat. 21, 25 perditis et -bus moribus. 21, 27 *et saepe.* serm. 34, 5 cupiditatibus. bon. coniug. 6, 6 ne per hoc incidant in -es corruptelas temptante satana. 10, 11 in eum usum, qui est contra naturam, quod -ius fit in coniuge. c. Iul. op. imperf. 1, 48 impietatem. 1, 70 concubitus vel quosque -es. 3, 95 o abominabilem et -em vocem. PS. AVG. serm. 217, 5 -i animositate. comm. auct. p. 26[B] sacrilegas et -es fabulas. OROS. apol. 6, 2 si sine adiutorio dei hoc hominem posse diceret, pessimum et -e erat. CASSIAN. conl. 9, 5, 1 quae ... nemo ... -ia iudicat. SALV. gub. 4, 91 magis -is est malitia. AVELL. p. 93, 6 inimica -ique cor suum disputatione confundens. p. 166, 7 quid enim hoc erit -ius? CLAVD. MAM. anim. p. 86, 14 voluntatis definitio ... -is laudabilisve est. p. 140, 18 sententia ... sit ... -is. FAVST. REI. epist. 7 p. 201, 20 verbum hoc ... et apud deum et apud homines valde -e est. grat. 1, 1 p. 6, 22 elatione -i. VICT. VIT. 2, 28 subtilitate -i ... cum dei confessoribus agere coeperunt. GENNAD. dogm. 4 Pentapolitana -is illa doctrina. PALLAD. hist. mon. I 36 perversitate. GREG. M. moral. 18, 16 tanto tepore -i frigescit a summis anima. ISID. sent. 2, 35, 4 vitiis -bus. 3, 1, 9. *c. ablat.*: ARNOB. nat. 5, 31 aut genus ullum est probri tam communi existimatione -e?

syn.: maleficus, perditus, reprehensibilis, sacrilegus, turpis.

opp.: innocens, iustus, laudabilis.

deriv.: damnabilitas.

adv. **damnābiliter**. AVG. civ. 6, 10 (= SEN. frg. 40, *sed verba Augustini*) eo -ius ... sic ageret. SALV. gub. 4, 58 -ius senator furatur. POTAM. epist. ad Athan. p. 1417[A] commercia veneno -r sarcinata. PS. RVFIN. in psalm. 42, 2 plerosque temptari -r sciunt. AVG. bon. coniug. 9, 9 peccat alias venialiter, alias -r. epist. 82, 20. 98, 5 c. Iul. op. imperf. 2, 97 quando *fidelis homo* -r vincitur. MAX. TAVR. hom. 78 p. 421[A] -r obtrectantibus. POMER. 2, 19, 1. FVLG. RVSP. epist. 1, 3, 8 -r peccat (1, 4, 9). 8, 1, 1 voluptas carnem -r nutriat. 17, 12, 23 christianae religionis non vult inaniter, immo -r portare vocabulum. praedest. 16, 12 serm. 10, 6. PRIMAS. in apoc. p. 879[D] ostenditur in hanc -r fiduciam prorupisse. p. 896[C]. ISID. orig. 8, 11, 89 gentilium fabulosa figmenta, quae interpretata sic habent, ut ea non intellecta -r tamen adorentur.

damnābilitās, -ātis *f. a* damnabilis. GLOSS. κατάκρισις, ἐξορία. ACT. S. Thyrsi II 46. *cf. Archiv 1 (1884) 283.*

✖**damnās** [*imminutum a* damnatus. *Th.*]. CHAR. gramm. I 126, 29 -as et cuias nostras et cuiatis et nostratis an quid esse dicemus? nam interpretatio eius 'damnatus' participium facit. *notatur* d(are) d(amnas) e(sto) *inde a* LEGE Iul. munic. GLOSS. II 37, 9 -as esto (damnasceto *trad.*) ὀφ⟨ε⟩ίλεις. *cf. Leonhard, PW. IV 2059.*

i. q. obligatum esse, debere: **1** *aliquid*: CATO orig. 95 si quis maiorem pecuum numerum habere voluerit, tantum -as esto. ALF. dig. 30, 106. **2** *cum genet.*: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 61, 8 dupli -as esto. **3** *cum ablat.*: AGROEC. gramm. VII 120, 16 -as esto legato dicitur hoc est solvendo esto. **4** *cum infinitivo*: LEX agr. (Corp. I 200) 102 ⟨populo⟩ dare -as esto (LEX Tarent. [Ephem. epigr. IX p. 1 sqq.] 5. 31. 35 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 19. 97. 107. 125. 140 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 61, 9. 73, 7. 74, 16 *et saepe.* LEX Salpens. [Corp. II 1694] 9 LEX Malac. [Corp. II 1964] 61, 55. 65, 70. 67, 43. 71, 3 LEX Mamil. [grom. p. 264, 5. 265, 3. 266, 4]. LABEO dig. 33, 1, 17 QVINT. inst. 7, 9, 9. 12 FRONTIN. aq. 129 TEST. Galli [Corp. XIII 5708] 1, 24. 2, 5 IVLIAN. dig. 23, 3, 48, 1. 30, 82, 5 *bis.* 30, 104 pr. 30, 104, 3. 5. 30, 105. 32, 62. 33, 4, 3 POMPON. dig. 31, 44 pr. *et saepe* DIG. CORP. XII 2462, 10. XIV 1153, 5. *cf.* SERV. auct. Aen. 12, 727 -as esto hoc est -atus esto, ut des, hoc est damno te, ut des). IAVOL. dig. 32, 100 pr. -as esto ... servum meum reddere. LEX Frontin. aq. 129 id omne sarcire, reficere, restituere, aedificare, ponere et celere demolire -as esto. GAIVS inst. 2, 209 -as esto sinere L. Titium hominem Stichum sumere sibique habere (MARCELL. dig. 33, 2, 15 pr.). VLP. dig. 34, 3, 9 -as esto heres meus ... id ei restituere. PAVL. dig. 34, 3, 25 heres meus -as esto non petere. MOD. 34, 3, 19 liberare illum.

damnātīcius, -a, -um [*a* damnatus, damnare. *Th.*]. GLOSS. κατάδικος, κατάκριτος, dediticius, deditus. *i. q. damnabilis*: TERT. praescr. 34 etsi nihil de -is *haeresibus* participarent.

✖**damnātio**, -ōnis *f. a* damnare. *legitur inde a* RHET. Her., *plur.*: SEN. clem. 1, 22, 2 TAC. ann. 3, 31 HIL. c. Const. 23. 26 AVG. civ. 22, 22 CASSIOD. in psalm. 71, 4. GLOSS. καταδίκη, κατάκρισις. DIFF. ed. Beck p. 49, 2 -o publici est iudicii, condemnatio privati iudicii est.

1 *i. q. actus damnandi, sententia iudicis*: RHET. Her. 1, 16, 26 sine qua *defensione* ne parva quidem dubitatio potest remorari -em. CIC. inv. 2, 59 quoniam ea poena -em necessario consequatur. *passim in orationibus, ex. gr.*: CIC. S. Rosc. 8 ad illam ... praedam -o S. Roscii velut cumulus accedat. Verr. 2, 8. 21. 72. 84. 3, 13 *al.* rep. 1, 6 Opimii -o *commemoratur.* part. 112 -is dolor. Att. 7, 3, 5 omnes -e ignominiaque dignos. ad Q. fr. 2, 4, 6 hoc incommodum consolantur cotidianae -es inimicorum. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 2 de -e ferventer loqui. NEP. Milt. 8, 1 alia causa fuit -is. LIV. 2, 52, 7. 2, 54, 2. 6. 3, 12, 1. 3, 24, 6. 5, 13, 10. 5, 21, 16. 22, 35, 3. 27, 34, 5. 28, 29, 1 Coriolanum quondam -o iniusta ..., ut iret ad oppugnandam patriam, impulit. 39, 22, 9. 39, 37, 21 -o tantum Arei et Alcibiadis, quae nuper facta erat, sublata est. 43, 16, 16 adeo tamen ad extremum spei venit reus, ut octo centuriae ad -em defuerint. VAL. MAX. 1, 5, 2 quod omen ad -em ... pertinuisse visum est. 2, 9, 6. 2, 10, 5. 5, 3, 2 a. 5, 4, 1. 6, 9, 10. 7, 8, 7 -em votis expetivit. 8, 1 absol. 4 tutus fuit a -e. 8, 1 absol. 9 imminentis -is periculo. 8, 1 absol. 11 homines verebantur, ne praecipuae accusatoris amplitudini -o eius donata existimaretur. 8, 1 damn. 5. 8, 1 damn. 8 non supprimenda (*i. praetereunda*) illius quoque -o. 9, 3, 1 iniustae -is memor. 9, 12, 7 a crimine domesticae -is inusitato paterni fati genere vindicatus est. SEN. contr. 1, 3, 8. 7, 2 (17), 5 ne -em quidem istius despero. 9, 1, 3 qua *pecunia* -em luat *Miltiades.* 9, 1, 6. 9, 6 (29), 17 post -em *mater* noverca est. SEN. clem. 1, 15, 5. 1, 22, 2 quam *notam* turba -um (damnatorum *vulg.*) levat. dial. 3, 18, 6 epist. 24, 4. 97, 6. 104, 28. ASCON. Scaur. p. 21 ut ... pauca puncta inter -em et absolutionem interessent. PLIN. nat. 18, 42. QVINT. inst. 6, 1, 12. 7, 1, 53. 11, 3, 171 decl. 248 p. 15, 17. 313 p. 228, 1 in diem tricesimum dilata -o est. 320 p. 256, 22 *et saepius.* FRONTIN. strat. 1, 8, 1 Coriolanus, cum ignominiam -is suae bello ulciscereturus. TAC. ann. 3, 31 quorum in pecuniam et famam -bus et hasta saeviebat. 4, 19. 35 si -o ingruit. 6, 18. 20. 29. 13, 30. 15, 35. 16, 8. 23. PLIN. epist. 2, 11, 13 quem ... peractae -is miseratio tuebatur. 3, 9, 5 pudorem -is. FLOR. epit. 3, 17, 3 senatus ... -e Rutili debilitatus omne decus maiestatis amiserat. IVV. 3, 8, 94 SVET. Aug. 65. Tib. 61 partim se domi vulneraverunt certi -is. 64 Vesp. 13 gramm. 16 APVL. flor. 18 p. 89 ita, si vincis, in condicionem incidisti, si vinceris, in -em. DIG. *saepe, ut* PAPIN. dig. 15, 1, 50 pr. 48, 18, 6 pr. CALL. dig. 48, 20, 1 pr. 48, 20, 1, 1 MEN. dig. 49, 16, 4, 4 TERT. nat. 1, 7. 10 anim. 1 patient. 7 scorp. 8 spect. 2 adv. Marc. 3, 11. 4, 8 PASS. Mar. Iac. 9 HIL. c. Const. 11 PANEG. 12, 41. VVLG. Luc. 24, 20 eum tradiderunt ... in -em mortis (εἰς κρίμα θανάτου). act. 25, 15 postulantes adversum illum -em (κατ' αὐτοῦ καταδίκην). SCHOL. Cic. Bob. p. 54, 23 Hild. 61, 23. 114, 22. 155, 22 AVG. civ. 2, 17. 3, 5. VAL. CEM. hom. 20, 9 -em redemptoris nostri. *ibid. iterum.* SIDON. epist. 1, 7, 3. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 83 innocens Palamedes -e ⟨periit⟩. APRING. in apoc. 1, 9. CASSIOD. in psalm. 71, 4 k litteram iudices antiqui -bus affigebant. ISID. vir. ill. 25 in eadem -e ... permanens moritur. *accedit crimen*: CIC. Cluent. 98 ambitus. SCHOL. Cic. Bob. p. 16, 22 Hild. de ambitu. *poena*: COLL. Mos. 11, 7, 3 nisi forte hoc sensit divus Hadrianus gladii poenam dicendo ludi -em. VLP. dig. 48, 13, 7 (6) bestiarum. COD. Iust. 7, 66, 3 capitis. *adde*: MACER dig. 48, 19, 10, 2 pecuniaris -o. CALL. dig. 48, 19, 28 pr. ad furcam -o. LACT. inst. 5, 11, 8 -o ad carnificinam.

2 *formula obligatoria*: GAIVS inst. 2, 192 legare per -em

(2, 197. 198. 201. 205 *et saepissime apud* Ictos. Inst. Iust. 2, 20, 2). Vlp. frg. Vat. 85 -o partes facit. 87 in -e ratio non permittebat ius accrescendi. Porph. Hor. sat. 2, 3, 84 -is nomine.

3 *i. q. reprehensio, repudiatio*: Plin. nat. 20, 116 in confessa -e. Apvl. apol. 63 auditisne mendacii vestri -em? Tert. adv. Marc. 1, 29 ex -e coniugii. *ibid.* sine nuptiarum -e. 2, 24 ex ulla boni aut mali operis -e. Filastr. 73, 3 perniciosa vitiorum -o. Avg. c. Iul. op. imperf. 4, 55 in commixtionis coniugalis -e.

4 *sensu ecclesiastico i. q. anathema, poena aeterna*: Tert. test. anim. 3. adv. Marc. 1, 27 iudicio -is. 4, 29. 5, 10 corpus ... in -e permaneat? pudic. 2 nemini dubium est alia *delicta* castigationem mereri, alia -em. *ibid. iterum.* 5. 14. 18. 19 idololatras ... in stagnum ignis sine ulla condicionali -e decrevit. Hil. c. Const. 26. 27 in Matth. 21, 7 *bis.* 22, 2. 33, 2 trin. 6, 38. ad Const. 1, 7 Arianorum iuncta -o. Ps. Hil. libell. 6 Potam. tract. 2 p. 1415[B] Favstin. de trinit. 7, 4 Priscill. 3, 58 Filastr. 109, 5. 111, 3 Hier. epist. 33, 5. Vvlg. Luc. 20, 47 accipient -em maiorem (κρίμα). 23, 40 quod in eadem -e es. Rom. 3, 8 quorum -o iusta est. 8, 1 nihil ... -is (κατάκριμα) est iis, qui. 13, 2 ipsi sibi -em (κρίμα) acquirunt. *et saepius.* Op. imperf. in Matth. 54 p. 946 Avg. civ. 1, 9. 8, 23. 10, 32. 11, 33. 13, 1 *et saepissime.* lib. arb. 3, 10, 31 haberet in perpetua -e consortes. 3, 18, 51. 3, 25, 76 serm. ed. Mai 22, 3 in psalm. 102, 20 fid. et op. 23, 42 c. Iul. 4, 3, 26 c. Iul. op. imperf. 2, 135 Pass. Petr. 10 Svlp. Sev. chron. 2, 36, 3. 2, 37, 5 Oros. hist. 1, 5, 11 Praedest. 1, 2 p. 589[A]. 1, 4 p. 591[C]. 1, 89 p. 620[A] Cassiod. in psalm. 134, 19. Papyr. Marini 1 praevaricatoribus ... maledictionem et -em intendimus. *alicuius rei*: Hil. syn. 61. 114 c. Const. 23. 24. 25 *bis.* ad Const. 2, 7. myst. 25, 22 in -e saeculi huius. Hier. epist. 10, 1 -o delictorum. *aliquid* est in -e: Hil. syn. 46. *pro subi. est infinit.*: Hil. syn. 41 cum enim in -e sit patrem et filium duos deos dicere. *cum praepos.* a d: Lact. inst. 2, 12, 9 mors est animarum pro meritis ad aeterna supplicia -o.

syn.: condemnatio, ultio (Qvint. decl. 331 p. 301, 1), reprehensio. *opp.*: absolutio, liberatio, venia (Qvint. decl. 299 p. 180, 26). laus, benedictio.

damnātor, -ōris *m. a* damnare. Gloss. δαμηστής (damiator δαμιαστής *h*; domator *Vulc.* contam.?).

1 *de iudice*: Tert. nat. 1, 3 (*syn.* iudicantes). 1, 7 quales simus, -r ipse demonstravit. Avg. epist. 43, 10 idem iudices -esque. 173, 8 qui -es suos ... damnavit. Sedvl. hymn. 1, 10 -r Christi frater iniquus erat. Orient. carm. app. 3, 41 impie -r. 2 *de deo*: Tert. adv. Marc. 5, 7 -is dei praeco. Avg. civ. 24, 26 c. Fel. 2, 4. 8. serm. 182, 4 non invenit salvatorem, sed invenit -em. serm. ed. Mai 79, 2 epist. 166, 26. 3 *de ecclesia*: Avg. epist. 43, 3. 53, 6. 108, 1. 4 c. Iul. op. imperf. 1, 141 Facvnd. 6, 1 fid. 867[C] Vict. Tonn. chron. II p. 190, 84. 4 *i. q. contemptor, repudiator*: Avg. c. Iul. op. imperf. 1, 22 -es nos esse nuptiarum. Fvlg. Virg. cont. p. 101 superbiae et -r est et contemptor.

syn.: condemnator, contemptor, repudiator. *opp.*: defensor, remunerator, salvator.

damnātōrius, -a, -um *a* damnator, damnare. *i. q. ad damnationem pertinens*: Cic. Verr. 4, 55 Verres in Xenonem iudicium dabat illud suum -um de iugerum possessione. Svet. Aug. 33 non tantum duas tabellas, -am et absolutoriam, simul cognoscentibus dedit. Amm. 28, 1, 57 -o iugulatus est ferro. *Simbeck.*

damnātus, -a, -um *v.* damno.

damnicupidus, -a, -um *a* damnum *et* cupidus. Plavt. Pseud. 1133 Venus mi (*lenoni*) haec bona dat, quom hos huc adigit lucrifugas, -os, qui se suamque aetatem bene curant, edunt bibunt scortantur.

damnificātio, -ōnis *f. a* damnificare. Mvtian. Chrysost. hom. 7, 1 non usque ad hoc tantum est -o, ut non intret quis (οὐ μέχρι τούτου τὴν ζημίαν ὁρίζει μόνον).

damnifico, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* damnificus. *Th.*]. *i. q. damno afficere.* a *strictiore sensu, i. q. multare: c. abl. multae*: Itala deut. 22, 19 (Aug. quaest. hept. 5, 33) castigabunt eum et -bunt eum centum siclis (ζημιώσουσιν, Vvlg. condemnantes). *inde* Avg. *ibid. omisso ablativo* -atur. Cassiod. hist. 7, 29 pecuniis ... saepe -antes *vexabant Ariani orthodoxos.* Novell. Iust. 7, 11 venditorem ... -amus et rei casu et pretii amissione. *c. acc. multae*: Ivlian. epit. novell. 124, 1 iudex ... decem libras auri -bitur (*cf.* Novell. Iust. 128, 1 decem librarum auri poena damnabitur). b *latiore sensu, i. q. nocere, passive damnum pati; translate et in imagine apud* Eccl., *proprie de peculio apud* Ictos: Avg. serm. 336, 4 ambo -ati sunt, se ipsos perdiderunt, venditor et emptor *sc. Iudas et Iudaeus* (Fvlg. Rvsp. serm. 27 p. 895[A]). Mvtian. Chrysost. hom. 21, 4 nihil tibi proderit, neque aliquid lucraris, quin etiam -beris (ἀπώλον). Novell. Iust. 1, 2, 1 metuit non -ari solum, sed etiam non lucrari. Avg. civ. 21, 26 ignis qui nullum eorum damnet, sed unum ditet, alterum -et, ambos probet (*cf.* Vvlg. I Cor. 3, 13. 15. 17). in psalm. 118 serm. 31, 2 qui regem nostrum (*Christum*) detrimento militum eius (*sc. martyrum interemptorum*) sunt -are moliti, ab illo sunt insuper acquisiti. Novell. Iust. app. 7, 12 si inveniantur *iudices* ... vel in coemptionibus mensuris enormibus aliisque praeiudiciis vel gravaminibus aut iniquis solidorum ponderibus possessores -asse (*syn.* laesionem intulisse, *opp.* satisfacio). *c. acc. rei ademptae vel amissae*: Ivlian. epit. novell. 124, 23 deponentibus singulis quod unusquisque -atus est (damnifactus *vel* damnum factus *al.*), omnia detrimenta ... resarciri *oportet.* Rvstic. c. aceph. p. 1248[D] *Christus* maius et infinite maius -atus est quam lucratus. *accedit praeterea acc. eius qui damnum patitur*: Novell. Iust. 7 praef. pr. quidquid ex ea causa lucratus est aut sanctissimam ecclesiam -vit. *c. abl. rei ereptae, i. q. privare*: Hesych. in lev. 14, 10—20 p. 954[D] ut spiritaliter diiudicantes non -emur fructibus legis, qui occultantur in littera. Novell. Iust. 22, 14 inculpabiliter mulier ad virum alterum transiet et non -bitur ... dote (τὴν προῖκα), non tamen antenuptialem donationem lucrabitur.

syn.: castigo, damno, laesionem infero, lucror, noceo, perdo. *opp.*: dito, lucror, prosum, satisfacio.

deriv.: damnificatio.

damnificus, -a, -um [*a* damnum *et* facere. *Th.*]. *i. q. damnum inferens*: Plavt. Cist. 728 imitatur nequam bestiam et -am. :: quamnam amabo? :: involvulum quae in pampini folio intorta implicat se (maleficam Isid. orig. 12, 5, 9). Pallad. 3, 9, 12 *cum* alterius *vitis* seras maturitates expectare -um *sit* (*ibid.* vitiosum). Avg. c. Iul. op. imperf. 6, 30 p. 1583 mors et -a et avara (*cf. ibid. et* 6, 30 p. 1580 damna mortis *i. morte illata generi humano*).

damnigerulus, -a, -um *fictum per iocum a* damnum *et* gerere. Plavt. Truc. 551 ite ite hac simul, mulieri -i (*de servolis, qui dona i. damnum eri* [*cf.* 581 *et* 572] *mulieri apportant*). *Bögel.*

✱**damno,** -āvī, -ātum, -āre [*a* damnum. *Th.*]. *in codicibus scribitur saepe* dampno. Gloss. κατακρίνω, ζημιάζω, ζημιῶ. *legitur inde a* Plavto; *non habent* Enn. Cato Catvll. Sall. Tib. Cels. Gratt. Mela Scrib. Larg. [*loco corrupto*: Qvint. decl. 308 p. 211, 1 intellegitis a me signum an omni iure conscriptae vel tabulis soletis damnare]. [*val.* dăuná, *it.* dannare, *hisp.* dañar. *M.-L.*]

I *proprie: in iudicio*: A *de iudice*: 1 *ponitur sine obiecto*: Cic. Caecin. 29 si uno minus -rent. Clnent. 76. Liv. 6, 20, 5 cum -andi mora plebi non in causa, sed in loco fuerit. Val. Max. 8, 1 amb. 2 -andi atque absolvendi inexplicabilem cunctationem vitabant. Cvrt. 5, 11, 11 difficilius sibi esse -are quam decipi. Sen. contr. 1, 3, 9 ampliatio ... non est -antis, sed dubitantis. 7, 1, 14 quidam et accusare et -are possunt et occidere. 9, 2, 11 -uri iurant nihil se gratiae, nihil precibus dare. 9, 6, 3 -asse iam paenitet. Sen. epist. 97, 5 adulterium nisi feceris, -a. 97, 6 praesidium ... -uris necessarium. clem. 1, 14, 2 prope est enim, ut libenter -et, qui cito. Ascon. Mil. p. 55 ex tribunis aerariis x absolverunt, vi -erunt. Scaur. p. 28. Qvint. inst. 4, 2, 71 interim quasi -emus ipsi. 8, 5, 25 decl. 269 p. 100, 29. 310 p. 221, 17. Ivv. 8, 93 -ante senatu. Gaivs inst. 4, 46 per quae *verba* -andi absolvendive potestas datur. 4, 114 Pavl. dig. 42, 1, 3 Hermog. dig. 32, 22, 1, 1 Char. gramm. I 126. Amm. 15, 7, 21 inclinatior ad -andum. Avg. civ. 8, 3. 22, 4. Nicet. p. 36, 24 quia contentio et superbia -at. Prisc. gramm. II 438 *bis.*

2 *accedit accusativus*: a *personae* (*saepe* -atus *pro subst.*): Plavt. Bacch. 271 -atus demum, vi coactus reddidit. Persa 68 si legirupam qui -et. Trin. 829. Ter. Phorm. 334 ducent -atum domum. Scip. min. or. frg. Isid. orig. 2, 21, 4 adductum primo coetu -vi, -atum ex voluntate dimisi. Acc. trag. 153 maior erit luctus, cum me (*sc. Aiacem armorum iudicio*) -atum audiet (*cf.* Colvm. 10, 174 male -ati maesto qui sanguine surgunt Aeacii flores). Rhet. Her. 1, 13, 23 ei -ato statim folliculo lupino os obvoluntum est. 4, 14, 20 quem senatus -arit, quem populus Romanus -arit, quem omnium existimatio -arit. Cic. inv. 2, 58. 59. 82 *bis.* S. Rosc. 6. 113. 114 Verr. 1, 38. 2, 8. 21. 71. 77. 3, 91. 109. 4, 55. 5, 33. 6, 12. 14 Font. frg. 2 Cluent. 10. 170 *bis.* leg. agr. 2, 10 dom. 9. 77. 83. 86 *et saepissime in orationibus.* de orat. 1, 232 erat enim Athenis reo -ato quasi poenae existimatio. rep. 3, 27 ut ... *bonus vir* -etur, vinciatur, uratur, exterminetur, egeat. 4, 6 orat. 166 Tusc. 1, 100 *bis.* off. 2, 75 Att. 2, 24, 4. 4, 15, 7 qui a Catone -atus esset. 4, 18, 3 nec posthac quisquam -bitur. 7, 3, 5. 7, 8, 5. 10. 14, 3. ad Q. fr. 2, 4, 6 quia cum apud suos diceret, paene -atus, vident -atum. 2, 15, 3. Caes. Gall. 1, 4, 1 -atum poenam sequi oportebat, ut igni concremaretur. 5, 55, 3 exules -atosque ... ad se allicere (civ. 3, 110, 3). Lex Inl. munic. (Corp. I 206) 87 in demortui -ative loco (Lex Vrson. [Corp. II 5439] 67, 13). Pvblil. C 13 cotidie -atur, qui semper timet. D 20 -ati lingua vocem habet, vim non habet. I 28 M 71 S 31. V 33 ubi innocens -atur, pars patriae exulat. Sall. Catil. 51, 40 quibus legibus exilium -atis permissum est. Nep. Them. 8, 1 Phoc. 4, 2. Prop. 4, 7, 38 dicet -atas ignea testa manus (*i. damnatione dignas*). Liv. 2, 5, 5 direptis bonis regum -ati proditores. 2, 41, 10. 12. 2, 52, 5 duo milia aeris -ato multam dixerunt. 3, 29, 7. 25, 4, 2 -ari se ab iratis (arbitratis *P*) civibus passum esse. 29, 20, 3 Q. Pleminium indicta causa prope -atum. 45, 5, 9 ne -atus auctorem se nefandi facinoris protraheret. *et saepe.* Ov. met. 11, 178. 13, 145. Vell. 2, 69, 5. Val. Max. 2, 3, 9 quendam -atum securi percusserat. 3, 7, 6 *al.* Sen. contr. 1, 3, 1 *ter.* 1, 3, 2 *bis.* 1, 3, 3 ut saepius -ati deiciantur (*cf.* Porph. Hor. sat. 1, 6, 38). 1, 3, 4. 12. 2, 3, 15. 2, 6, 5. 7, 1, 15 an non putatis misericordem qui quem -vit puniendum fratri dedit? 7, 1, 18 *al.*

Cvrt. 6, 8, 16 rex ... colloqui cum eo, quem -verat, sustinuit. 6, 9, 26 *al.* Sen. apocol. 10 Med. 245 -a ream. Oed. 917 se scelere convictum Oedipus -vit ipse. clem. 1, 9, 3. 1, 15, 2 *ter.* benef. 7, 14, 3 etiam -ato reo oratori constat eloquentiae officium. dial. 1, 3, 7 *al.* Octavia 872. Ascon. Mil. p. 46 quod *collegium pontificum* unam modo Aemiliam -verat. Corn. p. 60 plures leges ... tulit, in quibus hanc etiam, ut quem populus -asset cuive imperium abrogasset, in senatu ne esset. p. 80 duae solae tribus eum...-erunt. tog. cand. p. 90 ut eum senatorum urna (*i. senatores iudices*) -ret. *al.* Petron. 80. 105 Plin. nat. 7, 144 alieno beneficio postea vixit *Metellus*, bonis inde etiam consecratis a -ato suo (*i. ab eo quem ipse damnaverat*). 8, 180. 9, 77. 18, 21 -atae manus (*i.* -atorum). Mart. 2, 24, 3. 7, 44, 3. 10, 52, 2 -atam Numa dixit esse moecham. Qvint. inst. 5, 2, 4 *et saepius.* decl. 245 p. 2, 11. 4, 12 *et saepissime.* Tac. Agr. 19. hist. 1, 16 neque erat adhuc -ati principis exemplum. 2, 10. 4, 40. 85 ann. 2, 50. 4, 15 *et saepius.* Plin. epist. 1, 5, 6 solebant testes in reos, non in -atos interrogari. 2, 11, 13. 3, 9, 22. 34 -atus et in insulam relegatus est (6, 22, 5). 4, 9, 17 -are eum, qui contra legem munera acceperat. 6, 31, 6 *bis. al.* Flor. epit. 3, 21, 28. 3, 23, 3 Ivv. 2, 69. 70. 10, 74 Svet. Iul. 88 Aug. 41. 66 *al.* Icti *passim.* Apvl. apol. 103. Itala Tit. 3, 11 (Cypr. testim. 3, 78 epist. 59, 20) est a semet ipso -atus (αὐτοκατάκριτος, Vvlg. condemnatus). Porph. Hor. sat. 1, 7, 1. epist. 1, 16, 46 quia non commiserint, cur -rentur. Comm. instr. 2, 23, 7 cumque reus tibi sis ipsum te iudice -ans. Paneg. 12, 29 Amm. 14, 1, 4. 15, 2, 9 -bantur abrupte. 15, 6, 4 -atorum sorte interiit. *et saepissime.* Hier. epist. 1, 7 -atos carnifex trahit. 1, 10 ad quem -atorum cura pertinebat. *bis.* 21, 2. Vvlg. Am. 2, 8 et vinum -atorum bibebant in domo dei sui. Matth. 27, 3 videns Iudas ..., quod -atus esset *Iesus* (κατεκρίθη). act. 25, 16 non est Romanis consuetudo -are aliquem hominem prius quam *eqs.* (χαρίζεσθαι). Avg. civ. 3, 17 quem postea civitas ingrata -vit. 20, 5 ex ipsorum comparatione isti merito -buntur. *al.* Pass. Petr. 9 nec innocentem -are fas est. Drac. laud. dei 3, 755 si par sententia -et, quos par culpa tenet (*cf.* Cypr. Gall. Ios. 456 ut facto graviore reum nex congrua -et). Romul. 8, 40. *additur* abscns: Nep. Them. 8, 3 Liv. 2, 35, 6. 29, 36, 12. 39, 17, 2. 42, 43, 9. 43, 5, 5 indicta causa -ari absentem consularem virum iniurium esse. Ascon. Corn. p. 60 Mil. p. 54 Plin. epist. 4, 11, 6 Vlp. dig. 3, 3, 33, 3 Pavl. sent. 2, 5^A, 9 Hermog. 32, 22, 1 Lvcif. Athan. 1, 35 p. 127, 11 *al.* *nota de sententia arbitri, qui damnum acstimat* (*opp.* iudicare, *cf. Wlassak, Zeitschr. d. Sav. St. rom. Abt. 25, 180*): Sent. Minuc. (Corp. V 7749) 43 ob iniourias iudicati aut -ati. Cic. Rab. Post. 8 Gell. 20, 1, 38 Gaivs inst. 4, 21.

b *rei* (*saepe in imag.*): Cic. inv. 2, 100 communem hominum infirmitatem posse -ari. Cluent. 7 quae *causa*...ipsa opinione hominum tacita prope convicta atque -ata sit (*cf.* Rab. Post. 8). leg. 2, 37 publicus ... sacerdos ... audaciam in ... inmittendis religionibus foedis -et atque impiam iudicet. Ov. trist. 1, 2, 95 nec, quae -verit ille, crimina defendi fasque piumque puto. 2, 3 cur modo -atas repeto, mea crimina, Musas? (*i. carmina*). Manil. 1, 775 -atusque suas melius -vit Athenas *Socrates.* Val. Max. 4, 7, 1 totius namque senatus consensu -at⟨os ei⟩us mores defendere ausus est. 7, 3 ext. 7 ita liberum his non reliquit id factum -are. Sen. contr. 7, 1, 12 parricidia -antur. 9, 5, 6 vis iniuriosa -atur. Sen. clem. 1, 14, 1 plus est, quod timet, quam quod -at. dial. 3, 16, 6 bonus iudex -at improbanda, non odit. 4, 1, 5 intellexit aliquid, indignatus est, -vit, ulciscitur. 4, 7, 3. 4, 29, 1. 5, 15, 2 Ps. Sen. mon. 94. Plin. nat. 7, 111 eloquentiam mirati cuius virtutem -verant. Qvint. inst. 12, 1, 41 quid si quaedam bene facta -urus est iudex? decl. 248 p. 18, 7. 305 p. 198, 7. 348 p. 372, 17. Ivv. 4, 85 saevitiam. Tert. ieiun. 5. nat. 1, 4 veritas semper -batur. pudic. 13 ipsam substantiam -ans, per quam exciderat. 18 si delicta -antur (adv. Marc. 5, 15). Firm. err. 16, 2 cuius facinus severius -ari debuerat. Avg. civ. 8, 19 leges culpans potius, quibus haec prohiberentur et -anda putarentur. *nota*: Lvcan. 8, 332 una dies mundi -vit fata?

3 *accedit* iudicio, crimine, lege *sim.*: Cic. inv. 2, 82 ne si iudicio quidem -ata esset (Verr. 6, 19 Cluent. 119 Flacc. 34. 35 Phil. 1, 21 or. frg. B 4 div. 2, 71 Att. 9, 8, 1 ad Brut. 1, 15 [9, 24], 11 Nep. Timoth. 35 Ciris 530 Prop. 2, 20, 30 Lex Iul. de vi [coll. Mos. 9, 2, 2] Liv. 2, 41, 11. 22, 27, 4. 27, 34, 3. 29, 37, 4. 9. 39, 6, 4 Vell. 2, 7, 3. 2, 9, 6 Val. Max. 2, 5, 3 Ascon. Mil. p. 39 Qvint. inst. 5, 11, 39. 9, 3, 42 decl. 310 p. 220, 25. 310 p. 221, 22. *cf.* 326 p. 284, 1 Tac. ann. 2, 55. 15, 64 Ivv. 1, 47 *al.*). Cic. Cluent. 19 quibus criminibus Oppianicus -atus sit (Nep. Them. 8, 3 Liv. 41, 25, 6 Ov. met. 13, 308. fast. 5, 624 sceleris crimine. 6, 189 crimine regni. Val. Max. 2, 2, 3. 4, 6, 1. 5, 4, 7. 5, 8, 2. 6, 1, 8. 11. 6, 5 ext. 3. 7, 6, 1. 8, 1 absol. 1 Sen. contr. 9, 2, 12. *cf.* Sen. clem. 1, 26, 4 Qvint. decl. 269 p. 100, 5 Tac. hist. 1, 59 Papin. dig. 23, 4, 26, 5. 50, 1, 15 pr. Scaev. dig. 48, 5, 15 Hermog. dig. 48, 4, 8. Amm. 22, 3, 6 crimine capitis. *cf.* Avg. civ. 8, 3 calumniosa criminatione -atus morte multatus est. *cf. p. 15, 57*). Cic. Cluent. 59 his duobus praeiudiciis -atus (Qvint. inst. 4, 2, 25). div. 1, 124 cum impiis sententiis -atus est (Cvrt. 6, 10, 4 Ascon. Pis. p. 8 Qvint. decl. 299 p. 180, 20 Apvl. met. 8, 14 Tert. adv. Marc. 5, 19 Porph. Hor. sat. 1, 4, 93 Amm. 16, 8, 6). Cic. Brut. 305 Q. Varus sua lege -atus excesserat (Att. 1, 4, 2 ex populi existimatione illo -ato lege. Lex Rubr. [Corp. XI 1146] 2, 14 Liv. 7, 16, 9 Vell. 2, 13, 2 Val. Max. 3, 4, 5. 6, 3, 3 Sen. contr. 1, 3, 6 Colvm. 1, 3, 11 Ascon. Corn. p. 73 Plin. nat. 18, 17 Tac. hist. 4, 45. 6, 38 ann. 4, 42. 6, 38. 12, 22. 13, 33 Plin. epist. 6, 29, 9 Svet. Nero 3 Galba 3 Venvl. dig. 48, 2, 12, 4. 48, 11, 6, 1 Vlp. dig. 3, 2, 2, 3. 28, 1, 20, 5. 47, 11, 6, 1. 48, 20, 3 Pavl. sent. 5, 26, 1 Coll. Mos. 8, 2, 1 Marcian. dig. 40, 1, 8, 2. 48, 10, 1, 4. 48, 13, 5 (4, 3), 2 (5) Firm. err. 4, 3 Ps. Apvl. Ascl. 29). Caes. civ. 3, 21, 4 qui Clodio interfecto eo nomine erat -atus (Sen. contr. 2, 3, 1 Tac. ann. 13, 15 Pompon. dig. 24, 3, 18, 1 Pavl. dig. 6, 1, 27, 1. 15, 1, 43. 23, 3, 41, 4. 39, 3, 11, 3). Liv. 42, 43, 9 absentes eos decreto -at (42, 44, 6 Ov. trist. 2, 131 Plin. epist. 10, 31, 4). Ov. met. 15, 42 his (*sc. atris lapillis*) -are reos. Val. Max. 8, 1 absol. 7 xiiii tribuum suffragiis -atus (Amm. 21, 13, 14). Phaedr. 1, 17, 6 falso testimonio (*cf.* Sen. Phoen. 253 illo teste -vit parens *me*). Ascon. Corn. p. 65 senatus consulto (Tac. hist. 4, 44. *cf.* Flor. epit. 1, 28, 22). Plin. nat. 8, 55 -atusque *Hanno* illo argumento, quoniam nihil non persuasurus vir tam artificis ingenii videbatur (Qvint. decl. 299 p. 181, 25). Tert. anim. 1 vir quilibet iniuria -atus. Nerat. dig. 16, 3, 30 litis aestimatione -atus est (Pompon. dig. 21, 2, 16, 1 Vlp. dig. 43, 24, 7, 1). Pavl. dig. 47, 2, 54 (53), 3 actione negotiorum -andus est. Amm. 28, 1, 4 Phrynichus indignatione -atus est populi. *nota*: Tert. pudic. 18 sub ⟨qua⟩ condicione -asset. *additur, qui iudex fuerit*: Liv. 10, 31, 9 matronas ad populum -atas (Val. Max. 8, 1 damn. 5 apud populum). 29, 37, 4 tribus, quarum opera -atus erat. Val. Max. 4, 6, 1 sub magno iudice -atum. 5, 4, 7 mulierem praetor apud tribunal suum capitali crimine -atam triumviro in carcere necandam tradidit. Ascon. Mil. p. 54 apud ... quaesitorem.

4 *accedit indicatio sceleris*: **a** *casu genet.*: Rhet. Her. 4, 16, 23 unius peccati mulierem -bant. *ibid.* quam impudicam iudicarant, ea veneficii quoque -ata existimabatur (*bis.* Tac. ann. 12, 66). Cic. Brut. 180 ambitus (Cluent. 114 Caes. civ. 3, 1, 4 Ascon. Corn. p. 75 Plin. nat. 35, 162 Qvint. inst. 5, 10, 108. 11, 1, 78). Verr. 1, 39 peculatus (Flacc. 43 Sen. contr. 1, 1. 6. 9 thema). 1, 72 caedis (Qvint. decl. 313 p. 227, 22 *al. cf.* Arvs. gramm. VII 469. Sen. contr. exc. 4, 3 imprudentis caedis [6, 2 Qvint. decl. 248 p. 15, 7 *al.*]). 4, 90 iniuriarum (6, 108 dom. 13 Sen. contr. 2, 6, 5 Sen. benef. 2, 35, 2 Qvint. decl. 248 p. 16, 23 *et saepissime.* Vlp. dig. 47, 10, 15, 30 Pavl. sent. 5, 4, 9 Macer dig. 47, 10, 40 *et saepius apud* Ictos). Cic. Verr. 6, 11 homines sceleris coniurationisque -ati (6, 18. *cf.* Schol. Cic. Gron. p. 406 quicumque coniuratione -atus esset, expelleretur moenibus). 6, 13 homines ... non eorum facinorum -ati (*bis*). Phil. 1, 23 maiestatis (*cf.* 1, 21 Sen. contr. 9, 2, 13). top. 75 ille rei capitalis iure -atus est (Cluent. 32 Cato 42 Tac. ann. 1, 21 Afric. dig. 37, 1, 13 *bis* Tryph. dig. 48, 19, 39 Vlp. dig. 38, 17, 1, 6. 48, 19, 2, 2). Att. 7, 12, 5 -asse enim sceleris hominem amicum rei publicae causa videretur (Ciris 189 Hor. sat. 2, 3, 279 Ov. rem. 3). Nep. Alc. 6, 4 sacrilegii. Them. 8, 3 proditionis (Liv. 23, 17, 2. 33, 16, 5 Qvint. inst. 5, 10, 107. 7, 1, 42. 57 decl. 265 p. 85, 14. 16. 374 p. 315, 5. 11. 366 p. 400, 5. 15 Apvl. met. 10, 33). Vitr. 7 praef. 9 mors eius ut parricidii -ati varie memorabatur (Sen. contr. exc. 5, 4 contr. 7, 1, 1 Qvint. decl. 299 p. 180, 16 Pavl. Fest. p. 318). Liv. 2, 42, 11 Oppia virgo Vestalis -ata incesti (Sen. contr. 1, 3 thema. contr. exc. 6, 8 Qvint. inst. 7, 8, 3 Plin. epist. 4, 11, 6. *cf.* Sen. apocol. 8). Liv. 8, 35, 5 noxae -atus donatur populo Romano. 10, 31, 9 matronas ad populum stupri -atas. 38, 56, 8 cum L. Scipio et accusatus et -atus sit pecuniae captae ab rege. Vell. 2, 8, 1 repetundarum (Tac. ann. 3, 70. 14, 28. 46 Vlp. dig. 28, 1, 21, 5 Pavl. sent. 3, 4^A, 14 dig. 22, 5, 15 Vir. ill. 81, 3 Prisc. gramm. III 314). Val. Max. 8, 2, 4 furti (Gaivs inst. 1, 140 Macer dig. 47, 2, 64). Sen. contr. 10, 4, 11 reipublicae laesae. Sen. benef. 4, 27, 5 malus pater familiae habebitur, qui negotiorum gestorum -ato patrimonii sui curam mandavit. Sil. 13, 879 doli. Qvint. inst. 5, 10, 47 adulterii (decl. 304 p. 192, 25 *al.* Papin. dig. 22, 5, 14, 4 Men. dig. 49, 16, 4, 7 Tryph. dig. 4, 4, 37, 1 Vlp. dig. 25, 7, 1 *al.*). Qvint. inst. 9, 2, 81 tyrannidis affectatae -atus torqueatur (decl. 254 p. 43, 2). decl. 266 p. 87, 19 homicidii. Tac. hist. 2, 86 falsi -atus (ann. 2, 55. *cf.* Plin. epist. 10, 58, 3 Dig. 48, 10). ann. 4, 8 neque illos imbecillitatis -andos. 12, 54 flagitiorum. Ivlian. dig. 3, 2, 1 furti, vi bonorum raptorum, iniuriarum -atus (Gaivs inst. 4, 182 Vlp. dig. 3, 2, 4, 5). Papin. dig. 12, 5, 13 calumniae (Vlp. dig. 3, 1, 1, 6). Coll. Mos. 10, 2, 4 commodati. *ibid.* depositi. Iavol. dig. 32, 30, 4 ut mandati heres eius -retur. Vlp. dig. 3, 2, 11, 3 perduellionis (38, 16, 1, 3 Marcian. dig. 37, 14, 4). Vlp. dig. 23, 2, 43, 11 praevaricationis (43, 29, 3, 13). 50, 16, 42 tutelae. **b** *casu ablat.* (*cf. l. 38*): Cic. Phil. 13, 27 quo scelere -atus (Fronto p. 21, 14 N. nocentes etiam homines aut scelere -atos). Sen. epist. 97, 9 qui -batur uni adulterio, absolutus est multis. Svet. Otho 2 repetundis consularem virum. Vlp. dig. 48, 5, 2, 6 lenocinio. **c** *praepositionibus*: a: Cic. Sull. 71 unum quemque eorum prius a sua vita quam a vestra suspicione esse -atum (*cf. p. 17, 27*). de: Rhet. Her. 1, 11, 20 de pecuniis repetundis (Cic. Verr. 1, 38 Cluent. 116). Cic. Verr. 1, 39 de maiestate. Sest. 66 de vi (Phil. 1, 21. 23 ad Brut. 1, 12 (9, 21), 2 Ascon. Mil. p. 54 Tac. ann. 4, 13 Gell. 14, 2, 8 Vlp. dig. 48, 6, 10, 2 Marcian. dig. 48, 7, 1 pr.). Ivlian. dig. 3, 2, 1 de dolo malo (Vlp. dig. 3, 2, 4, 5). Vlp. dig. 42, 8, 6, 12 de peculio. 48, 19, 5 pr. Pomer. 3, 19, 1 quod ... miserum sit aliquos de cibi aut potus perceptione -are. ex: Varro rust. 2, 2, 6 nec non emptor pote ex empto vendito illum -are. Cic. Scaur. 40

-atus est T. Albucius ... ex Sardinia. VELL. 2, 8, 1 C. Cato ... repetundarum ex Macedonia -atus est. QVINT. decl. 310 p. 219, 24 aliquem ex eadem causa bis potuisse -ari (POMPON. dig. 17, 1, 11 VLP. dig. 10, 3, 6, 12 PAVL. dig. 2, 5, 2. 17, 1, 45, 4). POMPON. dig. 47, 2, 9, 1 ex condictione ante -atus reus. GAIVS inst. 4, 60 in ceteris omnibus actionibus, ex quibus -atus unusquisque ignominia notatur. TERT. nat. 1, 4 Socrates ex ea parte -atus est, qua propius temptaverat veritatem. VLP. dig. 12, 2, 9, 2 ex famoso iudicio (PAVL. dig. 3, 2, 14). VLP. dig. 28, 3, 6, 6 miles fuit ex militari delicto -atus. MACER dig. 48, 1, 7 ex eo crimine. *adde*: FILASTR. 105, 5 inde cos (*Haloidas*) fuisse -atos. in: PAPIN. dig. 34, 9, 13 Maevius in adulterio Semproniae -atus. MARCIAN. dig. 28, 1, 13, 2 si quis in capitali crimine -atus appellaverit. inter: CIC. Cluent. 21 inter sicarios. PLIN. nat. 8, 180 socium enim laboris ... hoc animal (*bos*) tantae apud priores curae, ut sit inter exempla -atus die dicta, qui ... bovem occiderat. SVET. Nero 3 inter conscios Caesarianae necis quamquam insons -atus. AMM. 28, 1, 49 Fausiana -ata inter reos recepti. ob: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 43 Vituries, quci controvorsias Genuensium ob iniourias iudicati aut -ati (*cf. p. 13, 40*) sunt. CIC. de orat. 1, 233 nunc, cum ille -atus est nullam aliam ob causam nisi propter dicendi inscientiam. LIV. 38, 35, 5 frumentarios ob annonam compressam. SEN. contr. 7, 6, 13 ob hoc. 9, 1, 9. 9, 5, 8. clem. 1, 10, 3 quoscumque ob adulterium filiae suae Augustus -verat. TAC. hist. 4, 45 ob saevitiam. ann. 13, 13 ob Sardiniam provinciam avare habitam. SVET. Tib. 11 Iuliam uxorem ob libidines atque adulteria -atam. GAIVS dig. 18, 1, 35, 4. APVL. met. 10, 5 nam et iuniorem incoram sui funerari videbat et alterum ob incestum parricidiumque capitis scilicet -atum iri certo sciebat. TERT. adv. Marc. 1, 22 homo -atur in mortem ob unius arbusculae delibationem. VLP. dig. 28, 1, 18, 1 ob carmen famosum (CHAR. dig. 22, 5, 21). 28, 3, 6, 7 ob conscientiam criminis. LACT. 4, 18, 9 ob latrocinia (PAVL. FEST. p. 48). AMM. 30, 4, 16 ob assidua in personas honorabiles probra. SCHOL. Cic. Bob. p. 229 Hild. pro: CIC. Flacc. 43 qui ... et furti et pro socio -atus est. LIV. 27, 34, 13 quid ita pro malo ac noxio -assent? PAVL. dig. 50, 17, 131 pro possidente -atur. *aliter*: COLL. Mos. 1, 6, 2 pro homicida -atur. propter: CIC. de orat. 1, 233 *v. supra l. 20.* Phil. 1, 21 eum -atum iudicio ad eam ipsam vim reverti, propter quam sit iure -atus. LIV. 42, 41, 6 propter quae (*facinora*) -ati sunt. SEN. contr. 10, 3, 7 -are non potes patrem propter verba, immo propter verbum. QVINT. inst. 7, 1, 53 propter te -atus est pater. decl. 333 p. 311, 11 propter hoc illum -bunt, quod praevaricatus sit. GAIVS dig. 3, 5, 21 cum propter ipsam ruinam aut incendium -andus sit. APVL. met. 10, 34 propter multiforme scelus. *adde*: VLP. dig. 3, 2, 4, 4 calumniae causa -atus. PAVL. dig. 48, 18, 21 quaestionis habendae causa neminem esse -andum. *cf. p. 14, 6.* d *cum infinitivo*: CIC. Verr. 4, 25 aut dabis aut contra edictum fecisse -bere. LIV. 30, 39, 7 pecuniam ex aerario clam egessisse per indicem (⟨comperti⟩ *add. Ascens.*) -ati sunt. SIL. 10, 655 tunc terga dedisse -atis *militibus* Siculas longe meritare per oras impositum, donec Latio decederet hostis. e quod: LIV. 45, 31, 2 A. Baebius unus est -atus, quod milites Romanos praebuisset ad ministerium caedis. ARNOB. nat. 7, 4. *adde*: VAL. MAX. 8, 1 damn. 1 L. Scipio post speciosissimum triumphum de rege Antiocho ductum, perinde ac pecuniam ab eo accepisset, -atus est.

5 *accedit indicatio poenae* (*cf. p. 19, 47. 80*): a *casu genet.*: CIC. Verr. 1, 38 minoris HS triciens praetorium hominem non posse -ari (GAIVS inst. 3, 224. 4, 52). 4, 28 cupio octupli -ari Apronium (*bis*). VERG. Aen. 6, 430 falso -ati crimine mortis. HOR. carm. 2, 14, 19 -atusque longi Sisyphus Aeolides laboris (*cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 14, 19). LIV. 5, 32, 8 quanti -atus esset (IAVOL. dig. 9, 2, 37, 1 POMPON. dig. 47, 2, 9, 1 GAIVS inst. 3, 218 dig. 17, 1, 27, 2 MARCELL. dig. 19, 2, 48, 1 VLP. dig. 30, 49, 9 PAVL. dig. 10, 2, 25, 17. 10, 4, 12, 4. 24, 3, 25, 1. 38, 5, 5, 1. 43, 16, 15. *cf.* VLP. dig. 6, 1, 68). LIV. 38, 60, 8 quantae summae (IVLIAN. dig. 10, 2, 52, 2). GAIVS inst. 4, 178 calumniae iudicio decimae partis nemo -atur. PAVL. dig. 10, 2, 25, 17 pluris. PS. CYPR. adv. Iud. 6 plebem captivitatis eorum -vit. capitis *v. vol. III p. 419, 57.* b *casu dat.*: SIL. 6, 341 dextera *Reguli* ... tristi -atur sorte catenae (*fort. genet.*). APVL. met. 10, 34 quam dixi propter multiforme scelus besti⟨i⟩s esse -atam. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 41 infamiae captivitatis -atus *Regulus*. FVLG. aet. mund. p. 163 Mardocheus futurae poenae -atus. SVLP. SEV. chron. 2, 51, 4 gladio. BOETH. cons. 1, 4, 122 morti proscriptionique. SEDVL. carm. pasch. 1, 48 mutis animas -are metallis. c *casu abl.* (*l. 67?*): CIC. Verr. 4, 69 in singulos HS quinquagenis milibus -ari mavoltis. LIV. 3, 31, 6 -atus Romilius decem milibus aeris, Veturius quindecim. 4, 41, 10. 4, 44, 10. 5, 32, 9. 7, 16, 9. 10, 1, 3 Frusinates tertia parte agri -ati. 27, 33, 11. 38, 38, 5. VAL. MAX. 2, 3 Titinium summa totius dotis -vit. 6, 6 ext. 1. SEN. Herc. O. 888 morte -ari placet (epist. 71, 15. *cf.* 91, 12 FLOR. epit. 3, 21, 28 LACT. epit. 59, 5 LVCIF. epist. 6 p. 327, 10 AMBR. fug. saec. 9, 53. VVLG. II Macc. 4, 47 hos morte -vit [τούτοις θάνατον ἐπέκρινεν]. Marc. 10, 33 AVG. civ. 21, 11 LEX Visig. 6, 5, 18. 7, 2, 4. 7, 4, 5). PLIN. nat. 29, 22. QVINT. decl. 305 p. 194, 11 quinquennii exilio -atos (TAC. hist. 4, 45 PS. AVR. VICT. epit. 1, 24 PROSP. chron. I p. 407, 356 NOVELL. Iust. 112, 2, 1. *cf.* FIRM. err. 12, 8. FVLG. aet. mund. p. 177 perenni exulatu. PALLAD. hist. mon. I 49 exilii relegatione). decl. 320 p. 257, 9 quadruplo. GAIVS inst. 4, 180 restipulationis poena ... -atur actor (VLP. dig. 28, 3, 6, 6. 48, 19, 8, 3 PAVL. dig. 48, 10, 2 MOD. dig. 48, 8, 13 PORPH. Hor. carm. 3, 11, 25 AMM. 19, 12, 13 HIER. epist. 36, 2 COD. Iust. 9, 6, 6, 1 IORD. Get. 242). GAIVS dig. 48, 19, 29 ultimo supplicio -antur (VLP. dig. 1, 5, 18 AMM. 23, 5, 6. 28, 1, 14 AVG. civ. 12, 28. *cf.* 22, 24 COD. Iust. 9, 13, 1 praef.). TERT. spect. 22 -ant ignominia et capitis minutione. CALL. dig. 48, 19, 35 TRYPH. dig. 23, 3, 78, 4. VLP. dig. 48, 19, 8, 6 duplicato tempore -ari solet. 48, 19, 8, 7 decennio -atus fuit (*cf.* TERT. anim. 28 septenni⟨o⟩ ⟨se⟩ illic patientia[m] -at *Pythagoras*). PAVL. dig. 2, 5, 2, 1 multa -bitur. PANEG. 12, 20. AMM. 14, 5, 3 capite vel multatione bonorum aut insulari solitudine -bantur. 19, 2, 9 lata fuga -atus est. 26, 3, 3 capitali animadversione. AVG. civ. 2, 17 decem milibus aeris. FVLG. aet. mund. p. 153 mortis punitione -are. capite *v. l. 11 et vol. III p. 419, 51.* d *cum praepositionibus*: ad: TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 1 ad poenam (LVCIF. Athan. 1, 35 reg. apost. 10 p. 59, 24). TAC. ann. 6, 38 ad mortem (16, 21. HERM. vulg. sim. 8, 11 homines -bant se ad mortem [Pal. θανάτῳ ἑαυτοὺς κατακρίνουσιν]). SVET. Nero 31 ad opus. GAIVS dig. 48, 19, 29 ad bestias (S. C. de sumpt. lud. glad. [Corp. II 6278] 58 CALL. dig. 48, 19, 28, 15 VLP. dig. 28, 3, 6, 6. 10. 29, 2, 25, 3. 48, 13, 7 [6] MARCIAN. dig. 49, 18, 3 MOD. dig. 48, 19, 31 pr. 49, 16, 3, 10 PASS. Theclae B a 27 p. 72, 12). VLP. dig. 28, 3, 6, 6 ad gladium (29, 2, 25, 3. 47, 14, 1 pr. COLL. Mos. 11, 7, 1. 4 *bis*). COLL. Mos. 11, 7, 4 ad ludnm. LACT. inst. 31 (36), 8 ad aliena *corpora*. epit. 67 (72), 8 ad perpetua tormenta. CLAVD. 28, 151 an iura perosus ad priscos pecudum -ret saecula ritus *pater Eridanus*. AVG. civ. 22, 22 hinc apparet humanum genus ad luendas miseriarum poenas esse -atum. PROSP. chron. I p. 476, 1329 puer ... ad infimam servitutem -atus. GREG. TVR. Mart. 36, 511 ad secanda marmora. in *c. acc.*: LVCAN. 2, 317 caput in cunctas -atum ... poenas. STAT. Ach. 1, 800 multum steriles -atus in annos (*cf.* Theb. 4, 183 mutos Thamyris -atus in annos). QVINT. decl. 245 p. 4, 20 in quadruplum (MOD. dig. 48, 13, 15). PLIN. epist. 2, 11, 8 in metallum (POMPON. dig. 40, 4, 46 PAPIN. dig. 48, 18, 17, 3 CALL. dig. 48, 19, 28 *et saepe* DIG. *cf.* HERMOG. dig. 48, 19, 36 in ministerium metallicorum -ati servi [VLP. dig. 48, 19, 8, 8]. CALL. dig. 48, 9, 28, 6 in opus metalli ... nemo -ari debet [VLP. dig. 48, 19, 8, 4. 6 *bis*]). PLIN. epist. 10, 31, 2 in opus -ati vel in ludum similiaque his genera poenarum publicorum servorum officio ministerioque funguntur (VLP. dig. 48, 19, 8, 7 PAVL. sent. 3, 4A, 9. 5, 20, 2. 6 COLL. Mos. 11, 7, 1. 12, 1, 1 MARCIAN. dig. 49, 18, 3). PLIN. epist. 10, 31, 4 ut poenis, in quas -ati erant, exolverentur. AFRIC. dig. 10, 3, 9 in solidum (PAVL. dig. 9, 4, 19 pr. 10, 3, 8, 4. 14, 6, 5. 46, 5, 2, 2). PAPIN. dig. 3, 6, 9 in duplum. COLL. Mos. 11, 4, 1 in duplum vel triplum (PAVL. sent. 5, 18, 3). PAPIN. dig. 48, 19, 33 in vincula. TERT. spect. 19 qui -antur in ludum (VLP. dig. 48, 19, 8, 11 COLL. Mos. 1, 7, 2. *cf.* PLIN. epist. 10, 31, 2). 23 cum humana recordatio ... -andos esse censeat ... ademptis bonis dignitatum in quendam scopnlum famositatis. adv. Marc. 1, 22 in mortem. 4, 23 in perditionem. VLP. dig. 17, 1, 8, 8 in maiorem quantitatem. 37, 15, 7, 1 in quantum facere possunt. 48 19, 8, 7 in decem annos. 48, 19, 8, 10 in calcariam vel sulpurariam. 48, 22, 7 in insulam. PAVL. dig. 24, 3, 15, 2 in id, quod facere potest (42, 1, 21. 23. 50, 17, 173 pr.). 42, 2, 3 in aestimationem. MOD. dig. 49, 16, 3, 10 in furcam. *nota*: TERT. anim. 33 -atus est igitur Homerns in pavum (*i. ut pavus fieret*). in *c. abl.*: IVLIAN. dig. 15, 3, 14 id in quo (in quod *Brenem.*) -atus fuerit. VVLG. II Macc. 13, 8 in cineris morte -atus est. AVG. civ. 16, 24 carnales ... in igne -andos. PASS. Petr. Paul. long. 57 in aeterna poena. COD. Iust. 9, 6, 6, 2 in parte bonorum. ISID. Sueb. 92 chron. II p. 303 monachum factum in monasterio -at. *nota*: FVLG. myth. 1, 1 p. 16 fecunda paternitas in sterilitate -ata. aet. mund. p. 149 lux perenni in nocte -ata. *adde*: IVLIAN. dig. 15, 1, 28 eatenus -ari debet is ..., quatenus peculium apud eum erit. e *c. infinitivo*: LEX Falcid. dig. 35, 2, 1 qui eam pecuniam dare [iussus] (*del. Mommsen*) -atus erit, eam pecuniam debeto dare, quam -atus erit. GAIVS inst. 2, 215 -etur heres patientiam praestare. 3, 175 heres testamento se dare -atum esse dicat. 3, 210 dig. 9, 4, 19, 2. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915A dumos et vepres generare terra -ata est. PASS. Theclae C b 21 p. 55, 9 Theclam -vit vivam cremari. f *c. gerundivo*: VLP. dig. 48, 19, 3 praegnatis mulieris consumendae -atae poena differtur. 48, 24, 1 exurendi -antur. g *seq.* ut, ne: TAC. ann. 2, 67 -atur, ut procul regno teneretur. ITALA Dan. 13, 41 (Lucif. Athan. 2, 8 p. 163, 24) -erunt, ut moreretur (κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν, VVLG. condemnaverunt eam ad mortem). VLP. dig. 48, 19, 8, 1 si -atur aliquis, ut gladio in eum animadvertatur. 48, 19, 8, 9 ut in vinculis contineantur. 48, 19, 9, 10 ut quis negotietur. MOD. dig. 48, 19, 25 ut de saxo praecipitetur. COD. Iust. 9, 47, 6 liberum hominem, ut vinculis perpetuis contineretur, esse -atum. PASS. Theclae A 21 p. 54, 2 Theclam -vit, ut combureretur. VLP. dig. 48, 22, 9 ne domo sua procedat.

6 *accedit persona cui quis damnatur*: OV. ars 2, 387 nec mea vos uni -at censura puellae. SEN. benef. 6, 4, 4 sic debitori suo creditor saepe -atur. TAC. hist. 4, 45 Cyrenensibus lege repetundarum. PAVL. dig. 10, 2, 29 coheredi. 17, 1, 26, 8 emptori. 19, 5, 5, 1 mihi. *nota*: SEN. contr. 9, 2, 28 reus -atus est legi, perit fornici. 9, 2, 3

qui scio an, in cuius gratiam occisus est, in eiusdem etiam -atus sit? SEN. benef. 6, 83 iudices, quam -uri erant causae, -are gratiae noluerunt. ASCON. Mil. p. 41 bono publico -ari. *cuius nomine quis damnatur* (*aliter v. p. 14, 6*): IVLIAN. dig. 3, 2, 1 suo nomine (3, 2, 6, 6). GAIVS inst. 1, 140 nomine eius. VLP. dig. 3, 2, 6, 2 alieno nomine. PAVL. dig. 6, 1, 21 nomine ipsius.

B *de accusatore, efficere ut is quocum agitur damnetur*: SEN. contr. 7, 1, 11 parricidam *me* facere *noverca* ne -ando quidem potuit. QVINT. decl. 294 p. 165, 10. 295 p. 168, 8. CAES. AREL. suggest. p. 296 nec -ando vel terrendo. PVBLIL. I 31 illo nocens se -at, quo peccat die. LIV. 30, 39, 7 per indicem -ati sunt. VAL. MAX. 2, 9, 6 cum se -assent. 8, 1 damn. 2 nec reum -vit. SEN. contr. exc. 1, 2, 22. 2, 3, 15 *bis*. 5, 6. SEN. benef. 6, 38, 1 Demades ... eum, qui necessaria funeribus venditabat, -vit. ASCON. Scaur. p. 26. PLIN. nat. 34, 6 quem (*Verrem*) M. Cicero -verat. QVINT. inst. 2, 16, 2 cuius eloquentiae fraude -entur interim boni. 9, 2, 81 decl. 299 p. 180, 8 *al.* COMM. apol. 180. AVG. civ. 5, 18 -atusque ab aemulis *Camillus* fuerat. BOETH. mus. 1, 1 quod eius partem accusatione -asset. *nota*: AVSON. 104, 6 te tamen et cultus -at et actus eam. *addito iudice*: PLAVT. Rud. 1282 ad reeuperatores. *additur genet. sceleris*: SEN. contr. 1, 3, 6 adversariam incesti -vi. 2, 3, 11 -ari dementiae non possit (7, 6, 13. 7, 10, 38. 10, 3, 11 QVINT. decl. 294 p. 167, 20). 7, 1, 11 -are me noverca parricidii potuit. QVINT. decl. 313 p. 227, 24 qui caedis reum accusaverit neque -verit, ipse puniatur. 373 p. 412, 9 a privigno sepulcri violati accusata et -ata est. 383 p. 428, 3 quae virum malae tractationis -verit (383 p. 428, 6. 429, 2). VELL. 2, 47, 4 Milonem reum non magis invidia facti quam Pompei -vit voluntas.

II *translate*: **A** *improbare, reprehendere, repudiare, reicere, vitare*: **1** *aliquem*: TRAG. inc. 200 eam quam nihil accusas, -as. CIC. Tusc. 3, 26 PVBLIL. V 10. OV. fast. 4, 321 si tu me -as, meruisse fatebor. trist. 4, 9, 5. LIV. 22, 59, 19 ne a vobis -ati ac repulsi abeamus (*sc. captivi non redempti*). SEN. contr. exc. 8, 1 ipsa se infelicitas (*i. infelices*) -at. SEN. benef. 5, 15, 3 LVCAN. 8, 500 PETRON. 108 PLIN. nat. 17, 202. 29, 10 -atis non solum prioribus medicis. QVINT. inst. 5, 1, 2 quare mihi videntur magno opere -andi, qui totum hoc genus a praeceptis removerunt. 10, 1, 57. 125 decl. 267 p. 89, 20. 283 p. 149, 8. TERT. nat. 2, 15 quem intra muros cludi no⟨n admit⟩tendo -astis. *accedit genet. causae*: VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 unusquisque stultitiae tam temerarium sponsorem -bat (LACT. inst. 2, 13). 6, 9 ext. 3 coegit eos stuporis semet ipsos -are. SEN. epist. 86, 11 quantae nunc aliqui rusticitatis -ant Scipionem. PLIN. nat. 9, 129 nos indiligentiae -et. SIL. 6, 191 facti -andus Avens. QVINT. inst. 2, 5, 24 APVL. met. 4, 31. HIL. trin. 6, 17 professionis suae de se deum non modo arguere non credendo, sed emendando -are. *ablat. causae*: LVCR. 4, 1183 stultitiaque ibi se -et. SCHOL. Cic. Gron. p. 425 *Cicero* se -vit audacia. in *aliqua re*: OV. met. 7, 402 Aegeus facto -andus in uno. TERT. apol. 4 in quibus -andi, in quibus irridendi deputamur. **2** *aliquid* (*cf. p. 13, 42 sqq.*): CIC. Tusc. 5, 4 nos ... rerum naturam quam nostrum errorem -are malumus (*cf.* NON. p. 277). PVBLIL. S 45. PROP. 2, 32, 27 non tua deprenso -ata est fama veneno. LIV. 3, 71, 8 ne inutili pudore suam ipse causam -ret (*cf.* LVCAN. 5, 247 IVLIAN. epit. novell. 29, 1). OV. am. 2, 2, 58. epist. 8, 84 -ret nati facta proterva pater. met. 7, 643. 834 -ura sui non est delicta mariti. 10, 323 -are negatur hanc venerem pietas. 10, 577 nimium iuvenum -arat amores. 13, 809 morasque ipsa tuas -es. 15, 568 trist. 3, 1, 8. MORET. 106 et simo -at sua prandia vultu (*cf.* PETRON. 117, 9 cibos. PLIN. nat. 2, 21. 8, 198. 9, 134. 10, 27. 69. 18, 74 *et saepissime*. SIL. 2, 595 TERT. adv. Marc. 1, 29). MANIL. 4, 443 accipe -andae quae sint per sidera partes (*cf.* 4, 490). PHAEDR. 4 prol. 3 consilium tacito corde -vi meum (SIL. 2, 225). CVRT. 3, 2, 1 cuncta *Dareus* -bat. 3, 6, 6. 5, 4, 2. 5, 12, 4. 6, 6, 27. 6, 8, 13. 8, 2, 26 omni alio praesidio -ato. 10, 2, 21. 10, 9, 15. 21 SEN. Herc. O. 898. 938 Phoen. 258 dial. 5, 5, 3 benef. 3, 6, 2. 4, 2, 3. 4, 38, 1 nat. 6, 19, 1 epist. 14, 8. 19, 2 furore -ato (*cf.* 68, 8). 20, 4. 56, 10. 58, 7. 63, 14. 76, 12. 90, 34 *sapiens* -vit mixtas paenitentia voluptates. 91, 21. 97, 16. 103, 5 nec hoc agat, ut quicquid non facit, -are videatur. 120, 4 COLVM. 3, 7, 3. 3, 10, 3. 21. 3, 17, 3. 4, 11, 1. 9, 6, 2. 9, 10, 1. LVCAN. 4, 270 miles ... coactus spe posita -are fugam. 4, 338. 360. 534. 5, 311. 471. 7, 649. 8, 127. 328. 9, 1035. 1080 PETRON. 41. 104. 117. 132 vers. OCTAVIA 863 PLIN. nat. 2, 141. 9, 140 artifice mutante, quod -bat. 11, 4. 12, 42 *al.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 122, 26 observatio omnis illa -ata est. MART. 1, 25, 3. 2, 54, 7 si schola -atur. 4, 86, 9 si -verit *te, libelle, Apollinaris* (*cf.* QVINT. inst. 3, 6, 64). 4, 60, 3. 6, 32, 3 -vit multo staturum sanguine Martem *Otho*. 9, 48, 3. STAT. Theb. 6, 201 sed non ratus ore sacerdos -ataeque preces. 12, 484. SIL. 6, 448 patrios -are penates absiste. 7, 514. 10, 399 -arunt Martis honores. 11, 311. 16, 340. 535 cavea (*i. spectatoribus*) -ante furorem. 16, 640. 17, 148. 584. QVINT. inst. 4, 5, 16 neque illum tamen ordinem, de quo prius dixi, -verim. 7, 1, 19 *al.* decl. 308 p. 209, 24 posterius testamentum -atum est (308 p. 212, 28. 213, 13. *cf.* 214, 2). TAC. dial. 16 non enim ... inauditum et indefensum saeculum nostrum patiar hac vestra conspiratione -ari. ann. 16, 28 facilius perlaturos singula increpantis vocem (*Madvig*, increpatium *M*) quam nunc silentium perferrent omnia -antis. PLIN. epist. 3, 9, 5 -anda committere. 7, 10, 3 paneg. 46, 4. IVV. 6, 84 mores urbis -ante Canopo. 8, 202 nec ... -at enim tales habitus, sed -at et odit. 13, 240. 14, 38. TERT. nat. 1, 20 -ate veritatem, sed inspectam, si potestis. anim. 17 patient. 10 spect. 10 idol. 9. 18 igitur quam (*gloriam*) noluit *filius dei*, reiecit, quam reiecit, -vit, quam -vit, in pompa diaboli deputavit. *et saepius*. PORPH. Hor. sat. 1, 10, 1. NEMES. cyn. 100 quisquis ... -as lites avidosque tumultus. SOL. 15, 14 auri argentique usu -ato. *al.* IVST. 19, 2, 9 omnia privata officia -ata *sunt*. LACT. inst. 2, 6. HIL. ad Const. 2, 7 c. Const. 23. 25 *quater*. 27 syn. 45. 57. EDICT. praef. urb. de pecor. vend. (Corp. VI 1770) 19 commodis omnibus et praeda -ata. HIER. epist. 15, 4. 22, 10 innumerabilia sunt scriptis respersa divinis, quae gulam -ent. 24, 3, 2. OPTAT. 2, 20 p. 47, 10 o punienda et -anda superbia. *al.* AVG. civ. 2, 26 multo minus audebant sacra eius quam venerabantur, casto corde -are. 6, 9. 7, 34 senatus cum religiones formidaret -are maiorum. 8, 19. 9, 1 daemones, qui talibus gaudent, qualia boni et prudentes homines aversantur et -ant. 12, 8. AVIAN. fab. 40, 5 cetera sordenti -ans animalia vultu. SEDVL. carm. pasch. 3, 124 MART. CAP. 9, 929 NICET. psalm. p. 73, 17. DRAC. laud. dei 2, 710 -ent ... delicta priora. 2, 719 -are piacula. 3, 95. 645 GREG. M. moral. 2, 36. INSCR. christ. Rossi II p. 240, 2, 5 -antes fletus. *nota*: PLIN. nat. 14, 117 aspendios *vitis* -ata ab aris. *accedit* ut: LVCAN. 7, 242 *Caesar* coeperat exiguo tractu civilia bella ut lentum -are nefas. SIL. 7, 105 hoc reliquumst primo -atum ut inutile bello. *cf.* VAL. MAX. 1, 7, 10 eius humanissimum propositum tamquam supervacuum -vit. *cum infinitivo*: PLIN. nat. 20, 251 ego -verim *papaveris semen* collyriis addi. SIL. 3, 331 *apud Cantabros* -atum vivere paci. 5, 62 ales, priscum populis de more Latinis auspicium, ... -vit vesci. 11, 283 tantos -at honores esse epulis. HIL. c. Const. 14. SIDON. carm. 15, 193 neu tu -es fortasse iugari. *accedit genet. causae*: LVCAN. 6, 508 hos scelerum ritus, haec dirae carmina gentis effera -arat nimiae pietatis Erictho. QVINT. inst. 10, 2, 8. *abl.*: VAL. FL. 1, 70 flavā quercum -vit aristā (VERG. georg. 1, 8 mutavit). STAT. silv. 3, 2, 126 turmas facili praevertere gyro fortis et Eoas iaculo -are sagittas. SIL. 8, 494 Lycios -ant hastilibus arcus. *cum praep.* in: SEN. benef. 6, 38, 5. QVINT. inst. 9, 3, 13 quod Pollio in Labieno -at. TERT. nat. 1, 20 ut quae in nobis non refutetis, in aliis ⟨damne⟩tis. SVLP. SEV. 1, 8, 6. inter: PLIN. nat. 20, 114 ne inter nefastos frutex -etur.

B *execrari, destinare (morti), conficere*: **1** *generatim*: **a** *absol. et aliquem*: PVBLIL. D 2 -are est obiurgare, cum auxilio est opus. PROP. 2, 16, 38 -atis militibus. OV. epist. 7, 87 quin te tua numina -ent. 19, 177. met. 3, 718 iam se -antem. SEN. Herc. O. 1715 Herculem hic ... dies ... -bit. PETRON. 124, 248 hominum -atum agmen. PLIN. nat. 4, 88. SIL. 4, 229 ibant in Martem terrae dominantis alumni -ati superis. QVINT. inst. 6 prooem. 4 quos utique immeritos mors acerba -vit. FIRM. err. 28, 10 facinus tuum plurimos -at, plurimos perdet. DRAC. laud. dei 2, 324 suos furit impia mater conceptus -are. 2, 420 populos et moenia -at *deus*. Romul. 10, 599. *nota*: VAL. FL. 1, 787 -ati (*i. sacrificio destinati*) cornua tauri. **b** *aliquid*: FRG. incant. Cato agr. 160 -bo damna vostra (*Zander*, dannabo damnaustra *trad.*). POMPON. trag. 6 Priamique aras -ate pias. CIC. Verr. 1, 10 quae *facultas dicendi* istius vitam ... iam pridem omnium voluntate iudicioque -atam ... possit defendere (6, 177 Mil. 86). HOR. carm. 3, 3, 23 *Ilion* mihi (*Iunoni*) castaeque -atum Minervae. PROP. 4, 6, 21 altera classis erat Teucro -ata Quirino. 4, 11, 15 -atae noctes. OV. met. 9, 523 scribit -atque tabellas. Pont. 3, 4, 97 perfida -atas Germania proicit hastas. SEN. Herc. O. 901 fata quis -at sua. Thy. 511 odia -ata. LVCAN. 3, 206. 4, 217. 5, 205 adhuc dubitantibus astris Pompei -are caput tot fata tenentur (STAT. Theb. 11, 161. 15, 649 APVL. met. 4, 13). 8, 25 actaque lauriferae -at Sullana iuventae. 9, 858 impatiensque solum Cereris cultore negato -asti. PETRON. 83 CALP. ecl. 4, 117 BVC. Eins. 2, 12. VAL. FL. 2, 483 imperat Hammon virgineam -are animam sortitaque lethen corpora (STAT. Theb. 8, 26). MART. 12, 48, 7 quod sciat infelix -atae spongea virgae (*cf.* SEN. epist. 70, 20). STAT. silv. 2, 1, 21 saevos -ati turis acervos. 5, 3, 13. Theb. 2, 250 -atis avidum pecus abstinet herbis. 3, 566 ergo manu vittas -ataque vertice serta deripit. SIL. 2, 365 -ata cessit Carthagine Mavors. 2, 624 increpitat sese mediumque furorem proiecta -at stupefactus membra bipenni. 6, 103 si culmina nondum Tarpeia exosus -asti sceptra Quirini. 7, 483 -atoque deum quondam per carmina campo Aetolae rursus Teucris pugnabitis umbrae (12, 421). 7, 560. 9, 172. 391 succidit ac nudae sero vestigia plantae -vit dextraque iacet morientis amici. 11, 476. QVINT. decl. 329 p. 295, 24 hoc destinatum -atumque corpus. PAPIN. dig. 31, 76, 8 memoriam -are (VLP. dig. 3, 2, 11, 3. 24, 1, 32, 7. 28, 3, 6, 11 INST. Iust. 3, 1, 5. 4, 18, 3 COD. Iust. 7, 2, 2. 9, 8, 6, 2. *cf. Brasloff, PW. IV 2059*). TERT. adv. Marc. 1, 29 nec ut -anda secatur segcs. SOL. 25, 4 elephanti affligunt utrosque *dentes*, ut -ato ebore non requirantur. ORIBAS. syn. 9, 69 tit. aemorroidas (9, 69 *iterum*). CAES. AREL. suggest. p. 300 nulla mulier -et in se naturam, quam deus voluit esse fecundam. *nota*: COD. Theod. 15, 8, 2 (*a. 428*) quas (*personas pauperes*) sors -vit humilior (COD. Iust. 11, 41 [40], 6, 1). *accedit dat.* (*cf. l. 54 sq.*): LVCR. 6, 1232 morti -atus ut esset. VERG. Aen. 4, 699 Stygioque caput -verat Orco (SERV. *et* NON. p. 276 -are morti dare. LVCAN. 8, 483. 570. 9, 87.

986 CORIPP. Ioh. 3, 235. 4, 235). LVCAN. 1, 249 o tristi -ata loco *moenia*. 2, 733. 6, 413 hac ubi -ata fatis tellure locarunt castra duces. 6, 641 montisque cavi, quem tristis Erictho -arat sacris, alta sub rupe locatur. 9, 363 numquam somno -atus lumina serpens. VAL. FL. 2, 16. MART. 7, 55, 8 -atam modo mentulam tributis. 11, 41, 6 -vitque rogis noxia ligna pater. STAT. silv. 3, 3, 118 magno gens est -ata triumpho. Theb. 6, 55 -atus flammae torus (6, 82 DRAC. Romul. 8, 150). 7, 239 *campus* -atus bellis. SIL. 5, 242. 15, 76 foedere certo degeneres tenebris animas -vit Avernis. 15, 557 patulos regione Metauri -vi tumulis Poenorum atque ossibus agros. CLAVD. 5, 395 fera, quae ... altorum exul nemorum -atur harenae muneribus. SEDVL. carm. pasch. 1, 53 toxica ... Tartareo -ata cibo. ENNOD. carm. 1, 4, 50 marcidam -ans otiis pharetram *aliger*. *cum praepos.* ad: PLIN. nat. 8, 179 Carici boves ad laborem -antur. *cum infinitivo*: LVCAN. 3, 22 semperque potentes detrahere in cladem fato -ata maritos. TERT. adv. Marc. 2, 11 statim mulier in doloribus parere et viro servire -atur. *acced. ablat. instr.*: LVCAN. 7, 409 cedant feralia nomina Cannae et -ata diu Romanis Allia fastis (FLOR. epit. 1, 13, 7 hunc diem fastis Roma -vit). *cf.* RVT. NAM. 1, 391 septima quaeque dies turpi -ata veterno. *abl. causae*: VAL. FL. 2, 153 -ataque (*i. miserabilis propter*) paelice proles. STAT. Theb. 7, 792 cum iam -ata sororis igne Therapnaei fugerunt carbasa fratres (*cf.* silv. 3, 2, 11 PLIN. nat. 2, 37). PLIN. epist. 7, 27, 6 deserta inde et -ata solitudine domus (solitudini *Heinsius*). CLAVD. 5, 240 Hyperboreo -atam sidere Thylen. SALV. gub. 7, 15 paucae, quae in his (*lupanaribus*) se vita infelicissima -vere meretrices. *sequitur* ut: HIER. epist. 36, 2 maledictione -atus, ut gemens et tremens viveret super terram.

2 *speciatim*: *i. q.* ἀναθεματίζειν (*opp.* iustificare, purgare): a *de deo*: *absolute*: TERT. idol. 17 neque -et neque praedamnet. adv. Marc. 2, 13. 4, 10. 30. pudic. 14 illam *virgam* adhuc coruscantem hanc *sententiam* statim fulminantem, qua increpabat, quaque -bat. 18 *bis*. *aliquem*: TERT. bapt. 5. idol. 4 an maledixerit atque -verit dominus ipsos prius artifices eorum, quorum cultores maledicit et -at. 9 angelos esse illos -atos a deo. adv. Marc. 2, 24 nec bonum -at. 4, 23 nat. 1, 1 *bis*. pudic. 14 *quinquies*. COMM. instr. 2, 13, 1 -atorum animae. HIL. ad Const. 1, 7 in -atorum favorem dei amorem transducunt. FILASTR. 34, 3 cum ... eum (*Iudam*) ... dominus salvator -verit. 91, 3 cum *haereticos* Christus dominus ex hoc iam saeculo -verit. HIER. epist. 22, 18. 51, 4 corpora credentium non templa Christi esse, sed carceres -atorum. VVLG. psalm. 36, 33 nec -bit eum cum iudicabitur illi (καταδικάσαι). Rom. 14, 23 I Cor. 11, 32 Hebr. 11, 7 AVG. civ. 1, 8. 9, 9 nec sic existimandum est eorum (*daemonum*) corpus tamquam honoratorum aeternum vehiculum, sed aeternum vinculum -atorum. 12, 4. 13, 14. 14, 27. 17, 4. 22, 22 divina gubernatione non omni modo deserente -atos. *et saepe*. SVLP. SEV. dial. 3, 6, 2. *nota*: TERT. adv. Marc. 2, 25 ex ore tuo -beris. *accedit ablat. poenae*: AVG. civ. 15, 4 extremo supplicio (21, 1 perpetuo. 21, 9 sempiterno. 21, 22 aeterno). 21, 11 poena quisque -etur aeterna. in *c. accus.*: LACT. inst. 5, 19, 1 quos deus in aeterna supplicia -vit. 6, 4, 5. 7, 5, 26. 7, 26, 7. AVG. civ. 22, 24 homini ... in istos labores ... proiecto atque -ato. PROSP. in psalm. 135, 3 Ps. PROSP. carm. de prov. 275. *aliquid*: TERT. anim. 40. idol. 15 idololatria ... propter officia ista -ata est, quae ad daemonas pertinent. ieiun. 3, 5 adv. Marc. 4, 28. adv. Prax. 2 ne videatur unaquaeque perversitas non examinata, sed praeiudicata -ari. pudic. 17 propter delinquentiam -verit delinquentiam in carne. 22 resurr. 46. 47 spect. 2. 9. 20. 23 VVLG. Rom. 8, 3 de peccato -vit (κατέκρινεν) peccatum in carne. GAVDENT. serm. 3 pertinaciam mali -at deus, conversionem paenitentis amplectitur. AVG. civ. 15, 1 quoniam ex -ata propagine exoritur. 15, 3. 7. 21. 16, 4. 20, 26. 22, 1. 22. 24. *adde*: PRVD. apoth. 438 Delphica -atis tacuerunt sortibus antra. b *de ecclesia*: *aliquem*: TERT. anim. 2. 45 non magis enim ob stupri visionem -bimur quam ob martyrium coronabimur. pudic. 5 idololatrem quidem et homicidam -as. COMM. instr. 2, 19, 7 has dei praecones -ant in lege clamantes iniustas esse feminas, quae se taliter ornant. HIL. ad Const. 1, 7 qui tunc Arriani haeretici -ati sunt (OPTAT. 1, 12 p. 15, 5). PRISCILL. 1, 20 *daemones* omnes ... -amus. OPTAT. 2, 13 p. 48, 5 traditores vobiscum et ipsi -amus. SVLP. SEV. chron. 2, 36, 3. 5. 2, 42, 6. 2, 44, 6. 2, 47, 2. 2, 51, 3 -ati ad regem profecti *sunt*. dial. 3, 12, 3 Mart. 265. PRAEDEST. 1, 3 p. 589[B] *Basilidianos* ecclesia ... proiciendo -vit. 1, 4 p. 589[B] *al.* VICT. TONN. chron. II p. 185, 451, 4 iniuste -ati *episcopi*. GREG. M. epist. 1, 443 -atum atque anathematizatum esse cognoscat. *aliquid*: Ps. TERT. haer. 1 totam istam haeresim ... apocalypsis domini ... -vit.

C *damno afficere* (*cf.* NON. p. 276 SERV. auct. Aen. 4, 699), *punire, noxium facere*: LVCIL. 424 -ati *sunt* alii omnes (*cf.* NON. p. 276). SIL. 7, 648 nec -ata manus, ... sed ... haesit harundo. IVV. 6, 556 genus humanum -at caligo futuri. Ps. THOM. 4, 3 quid te -erunt fontes aquae ...? (ἠδίκησαν). *c. ablat.*: OV. met. 3, 335 suique iudicis aeterna -vit lumina nocte (*cf.* STAT. Theb. 1, 47 *et* VITA Vedasti 3). SEN. dial. 7, 23, 1 nemo sapientiam paupertate -vit (*i. philosophos divitias recusare iussit*). epist. 95, 21 quia feminam exuerunt, -atae sunt morbis virilibus. LVCAN. 7, 452 astra Thyestae impulit (intulit *M B*) et subitis -vit noctibus Argos. STAT. Theb. 2, 696 vita miserandus inerti -atur. VAL. FL. 3, 260 ut mea fatali -astis pectora somno. APVL. met. 1, 9. HIER. epist. 22, 7 qui ob gehennae metum tali me carcere ipse -veram. VVLG. II Petr. 2, 6 civitates ... eversione -vit. CYPR. GALL. gen. 1326 terram tenui -antem semina fetu. SEDVL. carm. pasch. 5, 50 (op. pasch. 1, 4. *cf.* 1, 10. 5, 3). op. pasch. 2, 7 mentem nebulosae caliginis obscuritate -atam. SALV. eccl. 2, 22. FVLG. aet. mund. p. 146 iustum malis -atum conspicimus. SCHOL. Pers. 1, 119 Apollo -vit eius (*Midae*) stultitiam auribus asininis. CORP. IX 1973, 12 parentes amissione eius perpetuis tenebris et cotidiana miserabili ululatione -ati. *nota*: SOL. 8, 7 Philippus ... -atus est oculo iactu sagittae (*i. privatus*). *cum praepositionibus*: in: SCHOL. Stat. Theb. 2, 340 ne in aliquo -etur. sub: GREG. M. moral. 9, 49 sub aeterna se ultione -vit plebs Iudaica.

D *i. q. obligare*: TER. Phorm. 422 tuus est -atus gnatus, non tu (*cf.* DON. *ad l.* NON. p. 276). *testamento*: *aliquem*: VLP. dig. 30, 49, 8. PAVL. dig. 32, 98 testator ... heredes ... nominatim -are debet. *aliquid*: PAPIN. dig. 31, 76, 8. TRYPH. dig. 38, 2, 50, 4 quasi -vit eam possessionem patronus. VLP. dig. 24, 1, 32, 7. 28, 3, 6, 11. PAVL. dig. 5, 2, 19 licet quasi furiosae iudicium ultimum eius -etur. *c. infinit.*: HOR. sat. 2, 3, 86 gladiatorum dare centum -ati populo paria. IAVOL. dig. 32, 29, 2. 32, 30, 1. 33, 6, 7 NERAT. dig. 30, 124 CELS. dig. 31, 19 IVLIAN. dig. 34, 3, 10 POMPON. dig. 30, 12, 1. 30, 16, 1 *bis*. 45, 1, 14 heredem meum -vero insulam aedificare. GAIVS inst. 3, 175. 210 *et saepissime apud* ICTOS. *seq.* ut: LABEO dig. 32, 30, 6 si aedes alienas ut dares, -atus sis. IVLIAN. dig. 35, 2, 87 pr. PAVL. sent. 3, 6, 10 *et saepe apud* ICTOS. ne: IVLIAN. dig. 34, 3, 10 -atus heres, ne a reo petat. GAIVS dig. 8, 4, 16 ne altius aedes suas tollat. VLP. dig. 34, 3, 15 heres ... potest -ari, ne exigat debitorem *et saepius apud* ICTOS. PROB. Verg. ecl. praef. p. 324, 1 Aeneis servata ab Augusto quamvis ipse testamento -at, ne quid eorum, quae non edidisset, extaret. voti (*cf.* SERV. auct. Aen. 4, 699 -are ... debito liberare *eqs.*): NEP. Timol. 5, 3 dicit nunc demum se voti esse -atum (LIV. 5, 25, 2 quae civitas -ata voti. 7, 28, 4. 10, 37, 16. 27, 45, 8. 39, 9, 4. FRONTO p. 103, 3 N. votorumque meorum -atus ... sum. *cf.* MACR. sat. 3, 2, 6). *omissum* voti: VERG. Aen. 12, 727 quem -et labor (*cf.* NON. p. 277 SERV. *ad l.*). voto: SISENNA hist. 100 quo voto -ati fetum omnem dicuntur ... consecrasse. VERG. ecl. 5, 80 -bis tu quoque votis (*cf.* NON. p. 277. GLOSS. V 187, 24 damnabi[li]s: hic liberabis, consecrabis, alias dedolabis [delebis?]. SERV. ecl. 5, 80. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 5, 80 *fusius*). GERM. 348. HYG. astr. 2, 24 quo voto -atam *Berenicen* crinem ... posuisse in templo. CARM. epigr. 864, 3.

E *singularia quaedam*: *i. q. claudere*: PRVD. apoth. 753 quas (*fores*) saxa immania duro obice -arant. ham. 650 -a aures, pater alme, meas. ARATOR act. 2, 111 -are viam. GREG. M. epist. 11, 44 viderunt ... aditus missa maceria -atos. *cf.* CLAVD. 1, 43 Probus non divitias nigrantibus abdidit antris nec tenebris -vit opes. 1, 170 glacie niger -bitur Indus. FVLG. aet. mund. p. 134 arta legis catena -ati. p. 176 fani belligeri limina perenni securus clusura -vit.

part. perf. pass. pro adiect. **damnātus**, -a, -um. GLOSS. κατάδικος, κατάκριτος. CIC. Pis. 92 quis te -ior? GLOSS. II 37, 33 -issimus ζημιόψυχος. *nota t. t.*: GROM. p. 342, 12 lapis -us. REG. urb. p. 25 aqua -a *urbis Romae* (*cf. Hülsen, PW. IV 2059*).

syn. et iuxta posita: ad I: condemnare (*non recte* DIFF. ed. Beck p. 49, 3 -atus vel ab uno est vel semel, condemnatus vel a pluribus vel saepius), convincere (CIC. Cluent. 7). *ad II*: accusare (TRAG. inc. 200), reprehendere, repudiare. contemnere (FILASTR. 129, 4), spernere (FILASTR. 148, 6), detestari, exsecrari, fastidire, odisse (IVV. 8, 202), reicere (TERT. idol. 18), repellere (LIV. 22, 29, 19), impium iudicare (CIC. leg. 2, 37), destinare, perdere, conficere, anathematizare, damno afficere, superare (HIER. epist. 143, 1), vincere. abdicere, deserere, claudere, expellere, infamare, obligare. *opp.: ad I*: absolvere, liberare (VAL. MAX. 8, 1 absol. 8), restituere. *ad II*: probare (PAVL. NOL. carm. 10, 290. 27, 354. 568), amplecti (GAVDENT. serm. 3), coronare (AMBR. in psalm. 40, 7 p. 1071[B]), laudare (PHAEDR. 5, 10, 9 OPTAT. 1, 10 p. 12, 1), honorare (TERT. anim. 33 AVG. civ. 3, 18), miserari (PHAEDR. 3, 10, 46).

deriv.: damnabilis, damnas, damnaticius, damnatio, damnator. *comp.*: de-, per-, prae-, re-damnare. condemnare. *Simbeck.*

damnōsus, -a, -um *a* damnum. GLOSS. damna faciens, ἐπιζήμιος, πολυζήμιος. SCHOL. Ter. p. 126, 15 dispendia inferens. *legitur apud* PLAVT. *et* TER., *deinde apud poetas inde ab* HOR. (*non habent ex. gr.* VERG. TIB. PHAEDR. SEN. trag. VAL. FL. SIL.), *in sermone pedestri non nisi* [SALL. hist. frg. 3, 2 *ex coniectura*] *apud* LIV. (8[ies]) VAL. MAX. (*semel*) SEN. epist. (*bis*) COLVM. (*semel*) PLIN. nat. (5[ies]) SVET. (*bis*) APVL. (5[ies]), *saepius apud* ICTOS. *comparativus et superlativus inde a* PLAVTO; *praeterea minuitur vel augetur significatio adverbiis* adeo, non, ita, minime, minus, quocumquemodo, saepe, satis, tam.

I *i. q. luxuriosus, prodigus, cf.* damnum facere *p. 30, 29*: PLAVT. Curc. 472 dites -os maritos (*repetitum a retractatore* 485). Epid. 319 argentum accipio ab -o sene (*qui invitus -us est, cf.* 309). Truc. 82 alium ... qui plus daret, -iorem. 63 -orum hominum. SVET. Nero 31 non in alia re ... -ior quam in aedificando. APVL. Plat.

2, 16 eum ... turpem et -um ... vivere. *cf. l. 7.* *subst. vice ponitur*: PLAVT. Pseud. 415 si de -is aut si de amatoribus dictator fiat. TER. Haut. 1034 gerro iners fraus helluo ganeo -us.

II *i. q.* ***damnum inferens***: **A** *nude positum*: **1** *rei familiari*: **a** *de animantibus*: PLAVT. Bacch. 117 quid tibi commercist cum dis -issimis (*cf.* 116). HOR. epist. 1, 18, 21 quem -a Venus ... nudat (PORPH. luxuriosum significat. AVSON. 34, 5 -ae nolo otia perdere Musae, iacturam somni quae parit atque olei). VLP. dig. 17, 2, 14 si ita iniuriosus et -us socius sit, ut. VAL. CEM. hom. 8, 3 quidquid ... tinea -a corrumpit. LEX Visig. 8, 4, 20 tit. de cane -um. *ibid.* si cuiuslibet canis -us fuerit, ut devastet berbices (*cf. ibid.* cui damnum constat fuisse illatum). **b** *de rebus*: HOR. epist. 2, 1, 107 per quae ... posset minui -a libido (*opp.* crescere res). PROP. 4, 5, 28 frange et -ae iura pudicitiae (*qua prohiberis plus accipere*). 4, 8, 46 -i ... canes (*in alea.* OV. ars 2, 206 trist. 2, 274. PERS. 3, 49 -a canicula quantum raderet. MART. 14, 19, 1 alea ... non -a videtur, *sensu tamen ambiguo.* IVV. 14, 4 -a ... alea). OV. Pont. 1, 5, 34 -a ... condere semen humo (*per imaginem*). COLVM. 1, 4, 5 quod (*se. nova temptare*) per partes nonnunquam -um erit (*opp.* compendiosum. PLIN. nat. 18, 28 nihil est -ius deserto agro). SEN. epist. 76, 18 faciet *honestum*, etiam si -um erit. HIL. in Matth. 5, 3 cum pecunia -a (*quia perit, cf.* POMER. 2, 15, 1 possessionum terrestrium -a compendia). AVSON. 396, 47 -a nimis panditur area (*cf.* 396, 48 campum replices Musa papyrium). VEG. mulom. 1 praef. 5 -am curationem. *imprimis apud* ICTOS: IVLIAN. dig. 17, 1, 32 hereditas interdum -a est (POMPON. dig. 50, 16, 118 AFRIC. dig. 24, 3, 33 GAIVS dig. 29, 2, 57, 1 inst. 2, 163. 258 VLP. reg. 25, 16 PAVL. sent. 3, 43, 11). PAPIR. dig. 50, 12, 13, 1 si -ae sint *conditiones in donationibus, opp.* si utilitatis publicae interest. VLP. dig. 39, 2, 40, 3 aedes, quae -ae imminent. PAVL. dig. 26, 3, 9 contractum. *cf.* GREG. M. epist. 4, 9 sin autem vel minus idonea vel -a facultas. *nota*: LEX Visig. 4, 2, 15 si ... servi ... aliquid admisissent -um (8, 4, 12). **2** *latiore sensu*: HOR. carm. 1, 3, 45 -a quid non imminuit dies. OV. ars 3, 509 nec minus in vultu -a superbia vestro (trist. 3, 7, 35 inicitque manum formae -a senectus [STAT. silv. 1, 4, 7 -aque fila senectae]. Pont. 1, 10, 33 nec vires adimit Veneris -a voluptas. *cf.* 1, 10, 29 [HOMER. 26 -a libido *Graecis se. cf. supra l. 13*]). OV. rem. 69 -as ... compescite curas (*amore ortas*). met. 8, 215 -as ... artes (*se. volandi*). 11, 376 mora -a est. fast. 4, 708 -is ... ignibus (LVCAN. 9, 316 -um ... aevum [*se. dies aestu aquam siccans*]. PLIN. nat. 31, 53 -i torrentes). LIV. 4, 52, 3 minusque eam (*pestilentiam*) -am fuisse quam seditio futura fuerit (*syn.* perniciosus). 27, 33, 10 cum toto eo bello -a praepropera ac fervida ingenia imperatorum fuissent. 45, 38, 8 infamia ..., foeda apud alias gentes, -a apud nostros (*cf.* 45, 38, 9. VAL. MAX. 9, 1 ext. 1 quid iis ... vitiis foedius, quid etiam -ius). GRATT. 44 in materia (*i. lino*) -us candor inerti ostendit longe fraudem. MANIL. 2, 915 -is ... finibus (*i. regione*). APVL. met. 9, 11 sollertiam -am. 10, 3 solitudinis -am occasionem. CYPR. GALL. exod. 1149 -aque festa. SOL. praef. 2 ut nec prodiga sit in eo *libro* copia nec -a concinnitas (*i. brevitas*). HIL. in Matth. 10, 26 -um animae (*gen.*) lucrum (*cf.* VVLG. Matth. 16, 26). AMM. 22, 9, 1 insectandi praeterita ut -a et noxia. PRVD. ham. 951 cuncta ... -ae debita vitae. AVG. c. Iul. op. imperf. 3, 42 hereditati -ae, quae venit ex Adam (*cf. supra l. 25*). VAL. CEM. hom. 10, 2 -a luxuria. CLAVD. carm. min. 49, 24 -um piscator onus praedamque rebellem iactat. PALLAD. hist. mon. 1, 36 p. 321[C] quae ... pericula sentimus atque -a (ἐπιζήμια καὶ ἐπικίνδυνα p. 138 Butl.). NOVELL. Iust. 23 pr. hoc satis esse -um.

B *iunctura*: **1** *dativus* (*cf.* PRISC. gramm. III 219, 9): **a** *ad rem familiarem pertinens*: *attributive*: LIV. 6, 11, 9 erat aeris alieni magna vis, re -issima etiam divitibus, aedificando, contracta. PLIN. nat. 18, 340 proelia ventorum -a imperitis. GAIVS dig. 4, 4, 27, 3 -am sibi novationem. PAVL. dig. 48, 15, 19, 6 ne ... domino ... -um constituatur *ius* (*syn.* iniuriosum). *nota de homine*: LIV. 25, 1, 4 ante publicanus ... et rei publicae et societatibus infidus -usque. 39, 9, 6 *v. p. 22, 8.* *subst. vice positum*: COD. Iust. 1, 19, 3 nec -a fisco nec iuri contraria postulari oportet. *apposito verbo* esse: NERAT. dig. 44, 4, 11, 1 etsi non alicui, sed ipsi -us futurus erit *dolus.* POMPON. dig. 18, 6, 18 ne posterior mora -a ei sit (*syn.* nocere). AFRIC. dig. 47, 2, 62, 5 nemini officium suum (GAIVS dig. 29, 3, 7). 47, 2, 62, 5 culpam eorum ... ipsis. GAIVS inst. 4, 75 nequitiam ... parentibus dominisve. dig. 35, 2, 73, 1 res ... heredi (15, 1, 27, 8). PAPIN. dig. 21, 2, 65 coheredis neglegentia ... alteri. VLP. dig. 4, 3, 1 pr. ne vel illis malitia sua sit lucrosa vel istis simplicitas -a. 50, 17, 140 absentia ... neque ei neque alii. PAVL. dig. 10, 2, 25 ne unius factum ceteris -um sit. sent. 4, 2, 1 unicuique -am esse fidem suam. COD. Iust. 6, 35, 11, 2 ne medium tempus fuerit eis -um. 6, 61, 8, 5 *res* quae onerosae hereditati sunt vel quocumque modo -ae. IVLIAN. epit. novell. 21, 7 profectiones praesidum ... provincialibus. CASSIOD. var. 2, 17 munificentiam nostram nulli volumus extare -am. **b** *latiore sensu*: *praedicative*: OV. am. 3, 6, 99 -us pecori curris, -ior agris (*rivus*). *apposito verbo* esse: OV. met. 10, 707 ne virtus tua sit -a duobus. LIV. 4, 46, 4 ne discordia ... -ior rei publicae esset quam ad Veios fuisset. 43, 3, 5 quod id bellum grave atque incommodum Graeciae omni, sumptuosum ac -um ipsis Romanis esset. SEN. epist. 7, 2 nihil ... tam ... -um bonis moribus quam in ... spectaculo desidere. PLIN. nat. 9, 104 ex tota rerum natnra -issimum ventri mare est, tot modis, tot mensis, tot piscium saporibus, quīs pretia capientium periculo fiunt. CLAVD. 8, 334 multis (*obsidentibus oppida*) -a fuere gaudia. 28, 297 ipsa ... per cultas segetes mors nostra secuto victori -a foret. AVG. civ. 21, 26 per hoc ei, qui aedificavit, erit ista aedificatio -a (*in imagine*). *attributive*: LIV. 39, 9, 6 huic consuetudo ... cum Aebutio fuit, minime adulescentis aut rei aut famae -a (*M*, adeo non -a famae reique *meretrix Φ*). SVET. Tib. 52 ut ... gloriosissimas victorias ceu -as rei p. increparet. APVL. met. 7, 9 ne ipsam quidem saepe et aliis -am ultionem. ARATOR act. 2, 196 nec vota feratis lanigero -a gregi. *nota subst. vice positum*: APVL. met. 5, 6 animo suo -a poscenti. **2** *ablat.* (*cf. supra l. 3*): IVV. 7, 101 multā -a papyro *pagina.* RVT. NAM. 2, 23 variis -a anfractibus intrat Tyrrheni rabies Hadriacique sali (*i. sinus maris intrantes in terram*). **3** *infinit.*: PLIN. nat. 18, 38 bene colere necessarium est, optime -um. *cf.* SEN. epist. 7, 2 COLVM. 1, 4, 5 NOVELL. Iust. 23 pr. **4** *praepositiones variae*: in: OV. ars 3, 509 SVET. Nero 31. ad: LIV. 4, 46, 4. apud: LIV. 45, 38, 8. per partes: COLVM. 1, 4, 5. per hoc: AVG. civ. 21, 26.

III ***passivo sensu***, *i. qui damnum patitur*: PLAVT. Epid. 319 (*? v. p. 20, 82*). PORPH. Hor. carm, 3, 6, 46 -am rem ... ⟨iu⟩ deterius labi.

syn.: gravis, incommodus, iniuriosus, luxuriosus, noxius (nocere), periculosus, perniciosus, prodigus, sumptuosus. *opp.*: compendiosus, gloriosus, lucrosus.

adv. **damnōsē.** HOR. sat. 2, 8, 34 nos nisi -e (*se. convivatori*) bibimus, moriemur inulti. COD. Theod. 9, 42, 8 (= COD. Iust. 9, 49, 8 pr.) si emancipati ea ... -e existimant conferenda *cum suo damno.*

damnum, -ī *n.* [*fortasse i. q. island.* tafn 'vietima, dapes', *cf. c. gr.* δαπάνη, δαπανᾶν *et c.* daps, *ita ut primo* 'impensas' *significaverit. alii a* dare *ductum esse putant. v. Bechstein, Curtius' Stud. z. griech. u. lat. Gramm. 8, 384 sq. Th.*]. -mpn- *non legitur in lapidibus, haud raro in codicibus.* CARM. epigr. 1339, 19 (*Romae*) danna (*cf.* PLAVT. Truc. 950 *P*). VARRO ling. 5, 176 -um a demptione (PAVL. dig. 39, 2, 3), cum minus re factum quam quanti constat. ISID. orig. 5, 27, 5 -um a diminutione rei vocatum. diff. app. 150. QVINT. decl. 320 p. 256, 15 negat hoc esse -um et poenae nomen imponit, ego porro -um existimo esse amissionem eorum, quae habueris. ISID. diff. 1, 169 -um subito et non credentibus (DIFF. ed. Beck p. 50, 4 nescientibus) nobis fit (*cf.* QVINT. decl. 320 p. 257, 2 -um ... esse fortuitam rerum amissionem *et p. 34, 40*). DIFF. gramm. VII 525, 25 -um dat omnibus. GLOSS. iactura (*cf.* NOT. Tir. 40, 52. 54 *et* GLOSS. V 422, 46 iacturarius qui frequenter patitur iacturam, id est -um aut mortalitatem), detrimentum, dispendium (SCHOL. Ter. 81, 15). βλάβη. ζημία. καταδίκη. *legitur inde a* LEGE XII tab., *deest*: ENN. RHET. Her. CATVLLO LVCR. HIRT. BELL. Alex. Afr. Hisp. NEP. VERG. TIB. VITR. CELSO SCRIB. LARG. ASCON. PERS. VAL. FL.; *singulis locis*: VARRO (*supra l. 34*) CAES. (Gall. 6, 44, 1) QVINT. inst. (decl. *saepius*); *a poetis praefertur pluralis, pro singulari positus inde ab* OV. am. 3, 8, 46, *v. imprimis II A 3, II B, IV F 3* (*opp. IV E*). [*loci corrupti*: PLAVT. Truc. 893 QVINT. decl. 259 p. 61, 2 GAIVS inst. 2, 205 PAPIN. dig. 31, 77, 29.] [*val.* daună, *it.* danno, *francog. vet.* dame, *hisp.* daño. *M.-L.*]

I ***deminutio rei familiaris***: **A** ***generatim***: PLAVT. Bacch. 376 ut celem ... tua flagitia aut -a aut desidiabula ([378] *et p. 30, 31*). Cist. 321 mali -ique illecebra. Poen. 465 omnibus in extis ... portendi mihi malum -umque (749. *cf.* CIC. div. 2, 32 tum hereditates, tum -a denuntiant *exta.* TER. Eun. 995 numquid est aliud mali -ive quod non dixeris relicuom? *cf.* DON. Ter. Eun. 994 -um ad emptionem eunuchi ... pertinet. DON. *ad loc.* -um rei est, malum ipsius hominis. AVSON. 305, 186 putet, spondere quantis [*i. quot*] -o fuerit et malo. *cf.* 305, 180. 181 *et* CARM. in Sept. sap. [Hyg. fab. 221 p. 130] 5. *cf.* ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα *Diels, Die Fragm. d. Vorsokratiker II² p. 521. adde p. 28, 79*). PLAVT. Stich. 207 ut -o gaudeant (*cf.* PVBLIL. A 25 avarus -o potius qnam sapiens dolet. HOR. epist. 1, 7, 88 offensus -is. PROP. 3, 13, 2 Venere exhaustae -a querantur opes. SEN. dial. 7, 17, 1 -o moveris. 7, 25, 3 epist. 115, 16 STAT. Theb. 11, 117 AMM. 27, 3, 10 HIL. in Matth. 4, 4. *cf. etiam* IVV. 8, 99 non idem gemitus olim neque vulnus erat par -orum. APVL. met. 10, 115 nec ulla cura ... -i sui habita). PLAVT. Trin. 1025 quid ego quod periit petam? nisi etiam laborem ad -um apponam epithecam insuper. TER. Ad. 231 nisi eo ad mercatum venio, -um maximumst. CIC. leg. 1, 51 propter -a aut detrimenta miseros. phil. frg. V 81 quod turpe -um quod dedecus, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? (HOR. sat. 2, 2, 96 grande ferunt una cum -o dedecus. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 39). PVBLIL. J 44 in amore semper causa -i quaeritur (SEN. dial. 9, 8, 2 -orum ... materiam). HOR. sat. 2, 3, 300 post -um sic vendas omnia pluris (SEN. contr. 2, 1, 7 tutior adversus fortuuam est, cui aliquid post -um supercst). epist. 1, 16, 66 nam de mille fabae modiis cum surripis unum, -um est, non facinus mihi pacto lenius isto. OV. ars 1, 434 perdis, et in -o gratia nulla tuo. rem. 300. 570 -o litora foeda suo. 672 esse solent magno -a minora bono. SEN. benef. 4, 1, 2 cum virtus nec lucro invitet nec absterreat -o (epist. 92, 18). 4, 10, 3 tur-

pissimum genus -i est inconsulta donatio. 6, 4, 2 pensatum est creditum -o. rem. frg. 11, 3 -um putas, remedium est. Ivv. 6, 509. 571 quis mensis -is, quae dentur tempora lucro. Plin. epist. 6, 8, 9 ego meum -um, meam contumeliam indicabo. 8, 16, 3 alios eiusmodi casus nihil amplius vocari quam -um. Comm. apol. 596 illi ferunt laudes et ille victoria⟨m⟩ -is. instr. 1, 26, 10 lites ibi sunt et -a. Avson. 415, 33 lucra -is, -a mutans fraudibus se ditat et me pauperat. Amm. 18, 5, 1 aviditate quorundam nexus ingentibus -is. 23, 5, 18 -orum magnitudines (Schol. Cic. Bob. p. 133, 7. Hier. epist. 43, 2, 3 pro quantitate -i). Carm. epigr. 265, 5 -a piis meliora lucro (*syn.* sumptus). Vvlg. prov. 12, 26 neglegit -um. Pavl. Nol. epist. 49, 12 -is emat. Avg. civ. 22, 22 quanta calamitas a -is et damnationibus. de mend. 18, 39 velut in pecuniario aliove aliquo commodo corporali non vocatur -um quod propter maius lucrum amittitur. ... aut si et illud -um dicitur, quod aliquis perdit ne amplius perdat . . . sicut nemo dubitat cavendi maioris -i causa patiendum esse quod minus est. Orient. comm. 1, 241 pro -o -um. Drac. laud. dei 3, 41 sua -a vocat compendia publica mundi.

nota iocos comicorum et allusiones pertinentes omnes fere ad -a *ex meretricum amore facta*: Plavt. Bacch. 66 in palaestram ubi -is desudascitur (*continuatur ab imitatore* 67 ubi pro disco -um capiam, *cf.* -um capere *p. 31, 21*). Curc. 49 -umst merum amor. Men. 263 Epidamno ..., quia nemo ferme huc sine -o devortitur (*cf.* 267 Mela 2, 56 Dio Cass. 41, 49, 3). Men. 988 ex hoc saltu -i. Trin. 314 ne penetrarem me usquam, ubi esset -i conciliabulum. Truc. 304 -i (-is *A*) permensust viam (*cf.* 305). 950 stultus atque insanus -is certant. Cic. Att. 14, 9, 1 ut hoc -um quaestuosum sit (*cf.* Ov. met. 11, 133. Rvt. Nam. 1, 122 exemplo caeli ditia -a subis. Pavl. Nol. carm. 21, 512. 25, 1 Sidon. epist. 4, 6, 2. *cf. l. 10.* Avg. civ. 21, 26).

B *speciatim: IVTorum t. t.; cf. Leonhard, PW. IV 2062 sqq. loci memorabiles*: Lex XII tab. Fest. p. 376 *v. p. 28, 29.* Cic. Tull. 9 de -o legem esse Aquiliam. 42 (*cf.* Gaivs inst. 3, 202 Dig. 9, 2 Inst. Iust. 4, 3). Cic. Q. Rosc. 24 expressae sunt . . . ex uniuscuiusque -o publicae a praetore formulae, ad quas privata lis accommodatur. Plin. nat. 9, 182 -i formulam editam. Papin. dig. 21, 7, 39, 16 -i vicarius. Vlp. dig. 26, 7, 5, 7 -um vero, quodcumque ex tutela quis senserit et legari et . . . relinqui potest. *definitur*: Maecian. dig. 35, 2, 30 pr. mortes servorum ceterorumque animalium, furta, rapinae, incendia, minae, naufragia, vis hostium praedonum latronum, debitorum facta peiora nomina, in summa quodcumque -um. Vlp. dig. 9, 2, 27, 14 alia quaedam species -i est ipsum quid corrumpere et mutare, ut lex Aquilia locum habeat, alia nulla ipsius mutatione applicare aliud, cuius molesta separatio est. 39, 2, 24, 3 haec stipulatio an id solum -um contingat, quod iniuria fit, an vero omne -um, quod extrinsecus contingat. 42, 8, 2, 9 omnia... -a continet edictum et clandestina. sed non puto clandestina, sed ea quae violentia permixta sunt. Pavl. dig. 25, 2, 21, 3 rerum amotarum actio -um repraesentat. *distinguitur ab aliis terminis*: Cic. Tull. 41 non -o commoventur magistratus, ut in haec verba iudicia dent (*opp.* 42 in hoc iudicio videtis agi de vi). Gaivs dig. 4, 9, 5, 1 quaecumque de furto diximus, etiam de -o debent intellegi. 44, 7, 4 ex maleficio nascuntur obligationes veluti ex furto ex -o ex rapina ex iniuria, quae omnia unius generis sunt (Vlp. dig. 39, 4, 1, 2). 39, 3, 13 de -o et impensis ab actore factis. Papin. dig. 3, 6, 9 separatum est . . . calumniae crimen a -o, quod in servo propter quaestionem domino datum est. Vlp. dig. 9, 2, 5, 1 duae erunt aestimationes, alia -i alia contumeliae. 26, 7, 25 qui de praeda magis quam de -o sollicitus est. 43, 16, 1, 15 quod enim noxae dedere compellitur, in -o non debet reputare. Pavl. dig. 43, 7, 34 pr. iniuria . . . ex affectu fit, -um ex culpa. Mod. dig. 41, 1, 54, 2 ut tamen culpam in -o dando exigere debeamus graviorem. *cf.* Pavl. dig. 9, 2, 45, 4 qui, cum aliter tueri te non possint, -i culpam dederint.

locutiones iudiciales saepe usurpatae: de -o (*i. pretio* -*i*) *aestimando sim.*: Cic. Tull. 7 (*iudicium recuperatorum*) quantae pecuniae paret dolo malo familiae P. Fabii vi hominibus armatis coactisve -um datum esse M. Tullio (31). *sim. sub IV.* Gaivs inst. 3, 214 ut quis plus int⟨er⟩dum ⟨con⟩sequatur quam ei -um datum est. Papin. coll. 2, 3, 1 quantum -i dedit. Vlp. dig. 17, 2, 29, 1 si tanti sit opera, quanti -um est. Pavl. dig. 11, 3, 14, 9 -um quanti deterior servus factus est in duplum accipere. Qvint. decl. 385 p. 431, 23 quemadmodum leno -um aestimaturus sit (Vlp. dig. 6, 1, 13. Inst. Iust. 4, 3, 9 ultra -um . . . aestimaretur. Lex Visig. 8, 3, 13 Lex Sal. 9 add. 2. *cf.* Vlp. dig. 9, 3, 1, 5 -i aestimatio non fit in duplum. 39, 3, 6, 8 aestimationem . . . iudex faciet ex rei veritate, hoc est eius -i quod apparuerit datum. Pavl. sent. 1, 15, 1 Lex Visig. 8, 3, 15 [*cf. vol. I p. 1013, 25*]. Lex Burg. lib. const. 49, 2 taxata prius -i aestimatione). Papin. dig. 24, 1, 53, 1 -i compensatio non admittitur (Vlp. dig. 17, 2, 23, 1 an commodum . . . compensari cum -o, quod culpa praebuit, debeat. Pavl. dig. 19, 1, 42 Marcian. dig. 36, 1, 34). Pompon. dig. 46, 8, 18 toto -o computato. Gaivs dig. 40, 12, 13 pr. -um hoc solum deduci quod (Maecian. dig. 35, 2, 30, 2 Vlp. dig. 15, 1, 9, 7. *cf.* Cato agr. 144, 3. 145, 3). Pavl. dig. 11, 3, 10 omne -um duplatur (*cf. supra l. 70*). Scaev. dig. 13, 7, 43 pr. huius -i rationem habere (Vlp. dig. 13, 4, 2, 8 an et lucri ratio habeatur non solius -i). Qvint. decl. 320 p. 254 sociorum communia -a sint. p. 256, 14 commune -um est (Vlp. dig. 17, 2, 52, 3 *et* 4. *cf.* Pavl. dig. 17, 2, 67 pr. tam lucri quam -i communio initur. Vlp. dig. 27, 3, 1, 15. reg. 25, 15 de lucro et -o communicando. dig. 27, 3, 1, 15 nec . . . ulla . . . communicatio iusta -i ex maleficio est). Gaivs inst. 3, 150 de partibus lucri et -i. *sic et sim. passim. v. imprimis sub IV* -um dare praestare ferre sentire (Gaivs dig. 19, 2, 25, 6 -um et lucrum cum domino fundi partitur. Vlp. dig. 17, 2, 55 ut cuius participant lucrum, participet et -um. 39, 2, 15, 18 pro portione -i. *ibid.* pro rata -i). Vlp. dig. 43, 13, 7 grande -um (*cf.* Ov. *p. 27, 29*) flumen ei dare solitum. 38, 17, 2, 44 si -um minus sit cumulo legati (Call. dig. 14, 2, 4, 2 quid plus sit, in -o an in collatione. Vlp. dig. 38, 17, 2, 44. Pavl. dig. 39, 2, 22 pr. et si minimum -um detur). Vlp. dig. 19, 2, 15, 2 supra -um seminis amissi (*cf.* 9, 2, 15, 7). ultra *v. p. 23, 72.*

de qualitate -i: Cic. Tull. 11 ex huiusmodi -o quod vi per servos armatos datum esset (Labeo dig. 19, 2, 60, 7). 41 neque . . . de ceteris -is ab lege Aquilia recedit, in quibus nihil agitur nisi -um (Pavl. dig. 9, 2, 33, 1). Qvint. decl. 320 p. 257, 15 quotumquodque -i genus est, cui non applicari reprehensio possit. Iulian. dig. 13, 6, 19 ad eos -um iniuria ab alio datum non pertinere. Maecian. dig. 35, 2, 30, 2. 5 -a postea incidentia. Gaivs dig. 40, 12, 13 -um quod dolo, non etiam culpa factum sit. Vlp. dig. 39, 2, 13, 15 ex qualitate eius -i quod contingere speratur. 47, 8, 1, 1 de eo -o..., quod quis in turba dedit. Pavl. dig. 50, 7, 10.

saepe cum gen. personae quae -um patitur; nota: Cic. Tull. 15 quod stomachum suum -o Tulli explere conatus est. Verr. 5, 38 Vlp. dig. 5, 1, 2, 7. 23, 3, 16 Char. dig. 50, 4, 18, 18. *cf.* Hier. in Ier. 5, 26 p. 880. Lex Visig. 8, 4 tit. de -is animalium vel diversorum rerum.

adiecto praeterea verbo esse: Sen. contr. exc. 3, 6 eius debet esse -um, cuius praemium est (Pompon. dig. 26, 7, 61. Gaivs dig. 5, 3, 17 -um videtur esse possessoris. Vlp. dig. 14, 1, 1. 18, 6, 1 pr. 19, 2, 15, 2 *bis.* 21, 2, 51 pr. 22, 1, 18 pr. 23, 3, 10, 1 Pavl. dig. 9, 4, 19 pr. 18, 6, 8 pr. 21, 2, 70 sent. 3, 6, 9. *cf.* Qvint. decl. 361 p. 393, 20 meum -um est). *nota vim huius structurae aliter expressam*: Qvint. decl. 385 p. 430, 10 ex utra parte sit -um. Pompon. dig. 39, 2, 39, 1 -i infecti onus possessoris esse (*cf.* Scaev. dig. 40, 5, 41, 7 ut -a, quae casu contigerunt, ad onus reliquorum non pertinerent. *cf. p. 31, 56*). Pavl. dig. 4, 4, 23 cuius -o res sit cessura (*cf. p. 32, 39*). Cod. Iust. 6, 66, 8, 1 omne sive -um sive lucrum in suam habere fortunam. Inst. Iust. 2, 23, 7 nullo nec -o nec commodo apud heredem manente. Iavol. dig. 24, 1, 50, 1 vel mortuo vel deteriore facto servo -um ad virum pertinebit (Iulian. dig. 13, 6, 19 Vlp. dig. 27, 8, 1, 6 Pavl. dig. 22, 2, 6 Marcian. dig. 36, 1, 34. *cf.* Gaivs dig. 43, 16, 10 quod fructuarius perdidit, id ad -um eius pertinebit, cuius facto periit. Afric. dig. 10, 3, 9 Pavl. dig. 22, 2, 6 Mod. dig. 3, 5, 25). Cod. Iust. 6, 30, 21, 2 omne sive lucrum sive -um ad eum redundare (Lex Visig. 7, 5, 2). Vlp. dig. 10, 3, 6, 2 ⟨ut⟩ -um ad ipsum respiciat (18, 4, 2, 7). Cod. Iust. 7, 24, 1, 1 in suum -um huiusmodi desidiam reversuram. Pavl. dig. 39, 2, 18, 9 revolvitur . . . ad emptorem. Pompon. dig. 35, 2, 30, 3 te sequetur.

de -i actione: Sen. contr. 3, 3 agit cum illo dominus -i (Qvint. decl. 385 p. 431, 7. Vlp. dig. 39, 2, 17, 4 agere de hoc -o). Apvl. met. 10, 14 -i querelam (Marcian. dig. 4, 6, 46 si aliquid -i iuste queritur). *ibid.* cotidiani -i . . . reum (*per iocum de asino*). Call. dig. 48, 19, 28, 12 ut qui iactura affectus est, -i disceptet (Cod. Iust. 7, 32, 12, 2 de -o . . . periclitetur. Pavl. dig. 39, 2, 27 de suo quisque -o stipulatur. 45, 1, 91, 3 quaeritur de -o). *de recuperatione* -i: -um accipere: Pavl. dig. 11, 3, 14, 9. Vlp. dig. 39, 3, 6, 3 ut quis -um consequatur (Pavl. dig. 39, 3, 6, 3. 50, 16, 81). Gaivs inst. 3, 213 hac lege -um persequi (Pavl. dig. 9, 4, 17 in -i persecutione). Lex Burg. lib. const. 41, 2 -um . . . ab . . . eo non quaeratur. *nota*: Iulian. dig. 3, 5, 29 ut ei salvum esset, quod causa eius -um cepisset. Vlp. dig. 9, 2, 13, 2 domino -a salva esse (*i. postea illum persequi posse*). pro -o *sim.*: Iulian. dig. 14, 2, 6 pro -o conferre (Scaev. dig. 43, 14, 15 ut pro -is emptori satisfiat. Papin. dig. 10, 3, 28 nec pro -o habet actionem. Gaivs dig. 39, 2, 32 cavere mihi debeas pro -o propriarum mearum aedium). Gaivs inst. 3, 216 -i nomine (Vlp. dig. 9, 2, 50 -i dati nomine. 18, 4, 2, 14 Pavl. dig. 39, 3, 11, 3. *cf.* 50, 1, 21 pr. eo nomine propter -um rei publicae).

de -o infecto (Dig. 39, 2 rubr. *περὶ τῆς μελλούσης τινὶ γενέσθαι ζημίας*): Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *δάμνι ἰνφέκτι ἀγωγὴ ζημίας μελλούσης*. *cf.* Dig. 39, 2, 8 Gaius ad edictum praetoris urbani titulo de -o infecto. *cf. Daremberg-Saglio III 21.* *syn.*: -um nondum factum *sim.*: Vlp. dig. 39, 2, 7, 1 hoc edictum prospicit -o nondum facto, cum ceterae actiones ad -a quae contigerunt sarcienda pertineant. 39, 3, 1, 1. 43, 15, 13 de -o futuro . . . vel cavere vel satis dare. Pavl. dig. 39, 3, 14, 2 in hoc iudicium sicut in -i infecti, futurum -um venit, cum reliquis fere omnibus iudiciis praeteritum praestetur (39, 3, 11, 3). sent. 5, 10, 1 ob metum impendentis -i. *opp.* -um praeteritum *sim.*: Nerat. dig. 47, 9, 8 quam si de praeterito quoque -o mihi cavisses (Vlp. dig. 7, 1, 13, 2. 10, 4, 5, 4. 39, 3, 4, 1. 43, 16, 3, 17 ut . . . -um praeteritum sarciatur. 39, 2, 9, 2 de -o iam facto). *definitur*: Gaivs dig. 39, 2, 2 -um infectum est

-um nondum factum, quod futurum veremur. VLP. dig. 9, 2, 27, 10 sin autem nondum mihi -um dederis, sed ita ignem habeas, ut metuam, ne mihi -um des, -i infecti puto sufficere cautionem. 39, 2, 17, 4 iudex, qui de -o infecto cognoscit, etiam . . . -um aestimare solet omne, quodcumque ante iudicium contigit. *nota*: EDICT. Vlp. dig. 43, 19, 3, 11 is adversario -i infecti, quod per eius (operis *suppl.*) vitium datum sit, caveat (43, 23, 1 pr.). *genetivus huic locutioni proprius est, recipiunt certae iuncturae etiam alios casus, ex.gr. infra l. 16. dirimitur*: GAIVS inst. 4, 31 -i vero infecti. VLP. dig. 19, 1, 13 (forte). 25, 1, 13 (quoque) COD. Iust. 1, 17, 27 a (-ique). *locutiones saepe usurpatae*: LEX Cic. Verr. 2, 146 qui redemerit, satis det -i infecti ei, qui a vetere redemptore accepit (LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 1, 31 sei -ei infectei satis datum non erit. 1, 33 *addito* eo nomine . . . ea stipulatione. 1, 40 PLIN. nat. 36, 6 VLP. dig. 36, 4, 5, 1. 39, 2, 15, 3 *non* de alio vitio quam operis satis dari -i infecti. *cf.* 38, 2, 15, 24 de -o infecto satis dare. 39, 2, 7 pr. -i infecti nomine satis dabitur). CIC. top. 28 qui in pariete communi demoliendo -i infecti promiserit (EDICT. imp. Aug. [Corp. X 4842] 28 EDICT. Vlp. dig. 39, 2, 7 pr. AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. *et* 1 VLP. dig. 39, 2, 15, 29 PAVL. dig. 41, 2, 30, 2. *cf.* POMPON. dig. 15, 1, 22 aedium peculiarium nomine. 15, 1, 22 in solidum. VLP. dig. 18, 4, 2, 14 PAVL. dig. 5, 1, 28, 3. *nota*: VLP. dig. 42, 5, 9, 3 -o infecto promittendo). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 21 sei -ei infectei repromissum non erit (1, 30. *cf.* 1, 24 -i infectei eo nomine . . . . eam stipulationem . . . L. Seio repromeississet. ALF. dig. 39, 2, 43 pr. *et* 1 VLP. dig. 43, 24, 3, 6). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 18 sei . . . d. e. r. . . . -⟨e⟩i infectei ex formula recte repromissum satisve datum esset (EDICT. Vlp. dig. 39, 2, 7 VLP. dig. 39, 2, 9, 4 *et* 5. *cf.* 46, 5, 1, 7 ex causa -i infecti . . . repromittitur . . . satisdatur. LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 1, 15 utei -ei infectei repromissio satisve datio fierei ⟨iubeatur⟩). LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 7 qua de re quisque et a quo . . . -ei infectei ex formula restipularei satisve accipere volet (ALF. dig. 8, 15, 17, 2 si -i infecti stipulatus esset. IVLIAN. dig. 39, 2, 42 POMPON. dig. 8, 2, 18. 39, 2, 39 aedificiorum nomine. VLP. dig. 3, 3, 40, 1 PAVL. dig. 11, 1, 10. *cf.* POMPON. dig. 8, 2, 29 -i infecti stipulationem. GAIVS dig. 38, 2, 18 pr. VLP. dig. 39, 2, 24, 12. PAVL. dig. 3, 4, 10 ad stipulationes interponendas, veluti -i infecti. *sim. passim*). EDICT. Vlp. dig. 43, 15, 1 pr. si tibi -i infecti nummos decem viri boni arbitratu vel cautum vel satisdatum est (43, 20, 1, 38 -i infecti caveri iubebo. POMPON. dig. 39, 2, 39, 1 VLP. dig. 39, 1, 1, 18 *et passim*. PAVL. dig. 39, 2, 5, 2 MACER dig. 1, 21, 4, 1. *cf. vol. III p. 637, 81.* VLP. dig. 6, 1, 9 cui -i infecti nomine non cavebatur. 39, 2, 9, 5 de -o infecto non cavet. GAIVS dig. 39, 2, 20 -i infecti cautio locum habet. VLP. dig. 39, 2, 13, 2. 39, 2, 40, 2 qui -i infecti sibi prospicere volunt. *cf. Leonhard, PW. III 1816*). GAIVS inst. 4, 31 ex duabus causis permissum est lege agere: -i infecti et si *cqs.* (*cf.* PROC. dig. 8, 2, 13 pr. si . . . actione -i infecti agatur. VLP. dig. 19, 1, 13, 12 PAVL. dig. 39, 3, 11, 3. *nota*: VLP. dig. 39, 2, 40, 2 ex -i infecti plures agunt). VLP. dig. 41, 2, 10, 1 -i infecti non possident (*similiter* 43, 4, 4 pr. PAVL. dig. 39, 2, 18, 13. *cf.* AFRIC. dig. 39, 2, 44, 1 -i infecti nomine in possessionem missus. PAVL. dig. 39, 2, 21. VLP. dig. 27, 9, 5, 4 ex causa -i infecti iussus possidere. 30, 53, 6 aedes ob -um infectum possideri). VLP. dig. 3, 3, 35, 3 cum quis -i infecti satis vel legatorum desideret (*fort. cf. c.* -i infecti cavere). 3, 5, 9, 1 -i infecti nomine rem derelinquere (*sim. sub locutionibus antea enumeratis*). 36, 4, 5, 1 eo nomine quod se -i infecti obligaverit (*cf.* 39, 2, 24, 12 non teneri me -i infecti). 39, 2, 1 res -i infecti.

-um iniuriā (*cf. p. 29, 20 sqq.*) *et* **-i iniuriae**, *cf. Daremberg-Saglio III 22* (*nota genetivum* iniuriae *ad alium casum adiunctum*: VLP. dig. 47, 2, 31 pr. tenetur -o iniuriae. COLL. Mos. 2, 5, 1 -um iniuriae). *locutio dirempta*: IAVOL. dig. 19, 2, 57 -i autem iniuriae actio. VLP. dig. 9, 1, 1, 4 -ique iniuriae. 9, 2, 27, 16 -i eum iniuriae teneri. *definitur*: VLP. dig. 47, 10, 1, 1 interdum iniuriae appellatione -um culpa datum significatur. CIC. Tull. 11 et illam latebram tollere '-um iniuria' (*non* 'vi'). *cf.* 12 *et* 41 et ⟨ad⟩ -um adderetur 'iniuria' (*nisi de vi ageretur*). Q. Rosc. 32 iudicio -i iniuria constituto. 54 cum lis contestata cum Flavio -i iniuria esset. IVLIAN. dig. 24, 1, 37 -i iniuriae cum ea agi poterit (GAIVS inst. 4, 37 VLP. dig. 47, 8, 2, 26. 47, 10, 15, 46. 9, 2, 29, 1 -i iniuria agere, *sic saepius. cf.* GAIVS inst. 4, 171 -i iniuriae nomine . . . agitur. INST. Iust. 4, 16, 1. *nota*: VLP. dig. 19, 5, 14, 3 neque . . . de pastu pecoris . . . neque de pauperie neque de -i iniuriae agi posse). POMPON. dig. 24, 3, 18, 1 actiones . . . praestandas . . . veluti furti vel -i iniuriae (MAECIAN. dig. 35, 2, 30 pr. MARCELL. dig. 20, 1, 27. GAIVS inst. 3, 210 -i iniuriae actio constituatur. 4, 76. 112 PAVL. sent. 1, 19, 1. dig. 4, 9, 6, 1 quamquam et furti actio et -i iniuria mecum sit). VLP. dig. 2, 2, 12, 3 de rebus . . . veluti . . . -i iniuriae. 9, 2, 27, 9 an -i iniuria tenearis (9, 2, 41, 1 PAVL. dig. 9, 2, 45, 5. MOD. dig. 41, 1, 54, 2 -um dando -i iniuriae tenebitur). *nota*: VLP. dig. 9, 3, 1, 4 quamquam '-i iniuriae' utrumque exiget. PAVL. dig. 12, 2, 28, 7 -i iniuria defendi potest. 40, 12, 24, 4 -i . . . iniuria . . . arguatur.

II ***latiore sensu***: *A pracvalente sensu amissionis vel deminutionis*: **1** -um *rei publicae illatum, deminutionem opum, sed etiam alia eius detrimenta significans*: CIC. leg. agr. 1, 21 non queror deminutionem vectigalium, non flagitium huius iacturae atque -i. SALL. Iug. 31, 19 ad rem publicam -a (*opp.* divitiae) atque dedecora pervenerint *ex pace*. HOR. carm. 3, 5, 26 flagitio additis -um. LIV. 8, 7, 17 quam res publica tanto suo -o (*i. soluta disciplina*) nostra peccata luat. 37, 4, 7 Aetoli . . . quamquam omnis ora maritima eorum . . . depopulata ab Achaeis erat, periculi magis quam -i memores. VAL. MAX. 2, 7, 15 propter immane rei publicae -um. SEN. contr. 10, 4, 11 manifesta statim rei publicae -a sunt, si muri diruti sunt, si classis incensa est, si exercitus amissus, si vectigalia deminuta: hoc -um quod tu obicis ⟨quis⟩ videbat . . . quando rem publicam laesit? LVCAN. 3, 151 -a movent populos. *cf.* 3, 152. QVINT. decl. 323 p. 272, 18 non . . . -is contendendum fuit (*sed utile quid faciendum*). TAC. hist. 2, 66 quod -um (*i. colonia incensa*) ut pleraque belli mala, maioribus cladibus aliarum urbium obliteratum. 3, 53 maiore -o, plurium (*non unius*) excidiis veteres civium discordias rei publicae stetisse. ann. 3, 72 tamquam labore vigilantiaque eius tanta vis unum intra -um (*i. theatrum incensum*) stetisset. *cf.* 6, 45. PLIN. paneg. 12 nec ingentibus -is immensisque muneribus paciscimur, ut vicerimus. SVET. Aug. 25, 4 nisi cum spes maior emolumenti quam -i metus ostenderetur. VLP. dig. 49, 10, 1 si quid . . . rei publicae -um acciderit. 49, 1, 21, 2. CLAVD. 5, 46 iam nulli flebile -um *i. regiones amissae.*

2 *exercitibus illatum i. q. clades, iactura militum*: CAES. *v. p. 33, 28.* LIV. 7, 8, 1 multiplex quam pro numero -um est (IVST. 2, 5, 11). 9, 27, 6 carpi parvis cotidie -is . . . vires . . . videbantur. 26, 38, 14 plusque aliquanto -i haec ala . . . amissa Hannibali fuit quam Salapia (FLOR. epit. 2, 2, 11 prae tanta huius victoria leve -um fuit alter consulum interceptus). 35, 42, 10 si classem, si exercitum amittat Hannibal, idem -i fore ac si per alium ducem amittantur (LVCAN. 4, 514). OV. fast. 6, 767 tempora . . . veteris . . . -i (*cladis*). VELL. 2, 119, 1 post Crassi in Parthis -um (*syn.* calamitas). SEN. benef. 6, 31, 6 aestimabis futura -a cum computaveris, quanti Thermopylarum angusta constiterint. 6, 31, 11. LVCAN. 7, 498 ut parvo maiora ad proelia -o eliceret. 7, 691 flebilis Africa -is. SIL. 3, 356. 15, 473 nec caedes extremave -a movebant agminis. FRONTIN. strat. 2, 7, 3 propter hoc -um (*sc. auxiliares interfectos*). TAC. Agr. 41 cum -a -is continuarentur. Germ. 37 multa invicem -a (ann. 15, 27 -is mutuis). hist. 4, 79 quae modica sed crebra -a famam victoriae . . . lacerabant. 5, 11 assiduis -is (AMM. 22, 8, 18 -orum assiduitate). ann. 2, 85 si ob gravitatem caeli interissent, vile -um. 2, 27. 4, 74. FLOR. epit. 2, 6, 1 si quis conferat -a utriusque populi. IVST. 2, 3, 11 praemia victoriae nulla -a manifesta. 37, 1, 8. ITIN. Alex. 26 Parmenionis res vergere -o haud levi. CLAVD. 15, 79 hoc -is . . . Cannensibus emi *Roma.* 20, 149 -a minus consueta move, *Bellona.* 24, 144 numquam succubuit -is *Roma.* 28, 204. OROS. hist. 4, 1, 12 -a victoris.

3 *hominis morte vel casu erepti amissio*: CIC. *v. p. 30, 43.* OV. am. 3, 9, 57 quid . . . tibi sunt mea -a dolori? epist. 6, 78 hostia pro -is concidat icta meis (*cf.* 6, 77 vivum quod Iasona perdo). 7, 160 -i sit modus ille tui (*i. non diutius pereunt tui*). met. 5, 476 vestigia -i (*i. filiae amissae*) repperit. trist. 4, 3, 35. Pont. 4, 11, 10 lectaque cum lacrimis sunt tua -a meis (*uxoris mortuae*). EPICED. Drusi 364. SEN. epist. 98, 15 de nostro -o agitur, quibus senex . . . eripitur. LVCAN. 5, 754 Pompeium nullo tristem . . . -o (*cf.* COMMENT. Lucan. 5, 752 affectus uxoris cum profecta fuerit). STAT. silv. 2, 6, 94 quid -a foves? 3, 1, 173 tristia -a vetabo. 3, 3, 41 tua -a (*i. te amissum*) . . . compescere cantu. MART. 7, 14, 8 nec dominae pectus talia -a movent. CARM. epigr. 433, 7 post tam crudelia -a. 988, 4 flebit tot mea -a. 1033, 4. 1534, 4 amissis natis maxima -a fleo. AVG. civ. 3, 14 cui -um in utrisque (*i. Horatiis et Curiatiis*), nisi . . . ? HIL. in Matth. 16, 11 o beatum -um et iactura felix.

4 *de variis rebus minutis vel laesis: de possessione: de rebus amissis*: HOR. epist. 1, 17, 57 saepe periscelidem raptam sibi flentis (*sc. acumina*), uti mox nulla fides -is verisque doloribus adsit (OV. ars 1, 431 mendaci -o maestissima. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 57 simulatis -is). LVCAN. 9, 440 quem (*accolam orae*) mundi barbara -is Syrtis alit (ADNOT. *ad l.* potest . . . 'naufragiis' accipi). STAT. Theb. 6, 83 si -is rabidum queat exsaturare dolorem. IVV. 12, 53 iactatur rerum utilium pars maxima, sed nec -a levant. SVET. Iul. 67 quo tenacioris eorum in proelio essent metu -i. FRONTO p. 219, 6 N. ut semetipsum voluntario aliquo -o multaret. APVL. met. 8, 31 laetusque praeda . . . evaserat *canis*; quo -o cognito *eqs.* 9, 41. *de possessione incommodis laesa*: OV. met. 7, 552 pervenit ad miseros -o graviore colonos pestis (11, 379. 381 PHAEDR. 3, 2, 16 STAT. Theb. 9, 194). OV. fast. 1, 367 Proteus tua -a levabit (*sc. apium*). *cf.* AVSON. Mos. 274 impos -i (*sc. piscium -um non patiens*). SEN. nat. 3, 28, 2. PLIN. epist. 8, 17, 5 aucta luctibus -a. TAC. ann. 2, 47 Magnetes . . . proximi -o (*i. motu terrae*) ac remedio habiti. 6, 45. APVL. met. 4, 3. 8, 22 SVLP. SEV. dial. 3, 7, 5. -um *corpori illatum* (*cf. p. 28, 4*): OV. ars 3, 92 -i pars caret illa metu (*opp.* res usu tenuatae). met. 9, 100 celatur harundine -um (*i. cornu amissum*). SEN. suas. 7, 3 etiamsi in alia corporis -a praestares patientiam. contr. 10, 5, 6 GELL. 2, 27, 5 CYPR. mort. 14 HIL. in Matth. 4, 21. OV. epist. 9, 96 -is dives ab ipsa suis *hydra.* met. 9, 192 crescere per -um. SOL. 23, 6 spontivo -o *abicit.* FIRM. math. 1, 7, 31. CLAVD. 18, 48 -oque nefandum aucturus *pretium Armenius.*

18, 189 consortia -i. *nota*: PAVL. NOL. carm. 24, 676 ferrumque -i *i. damnosum*. HIL. in Matth. 4, 21 -o inutilis est *pes*. *de rebus i. q. laesio, deletio*: OV. met. 2, 213 materiemque suo praebet seges arida -o. MART. 1, 2, 11 nunc et -a iuvant. CLAVD. 26, 5 incolumem tenui -o servasse carinam. *de lunae defectione*: MANIL. 2, 95 et tua -a ... imitantur *animalia quaedam*. SEN. dial. 6, 16, 2 accessionibus -isque mutabilem *lunam*. GELL. 20, 8, 7 contra lunae augmenta atque -a vices minuendi et augendi habeat contrarias *caepe*. *de tempore*: MANIL. 3, 287 pari momento -a trahuntur (*opp.* incrementa). 3, 473. 640. LVCAN. 8, 469 nocti ... rependit lux minor hibernae verni solacia -i. *cf. p. 28, 73*. MART. 10, 58, 12. *de aetate*: SEN. dial. 6, 21, 7 pueritiam pubertas, iuvenem senex abstulit, incrementa ipsa -a sunt. 10, 8, 5 non illos aliquando intellegere -um suum. epist. 49, 3, 4 attendere ... et computare -um meum. *de aqua*: SEN. nat. 6, 8, 2 non apparentibus -is minui Tigrim. PAVL. NOL. carm. 21, 780. OROS. hist. 6, 14, 1 naturali -o et defectu interiore. *de rerum natura*: SEN. dial. 6, 16, 7 nam ut ad -a, ita ad incrementa rapidum veloxque tempus est. TERT. resurr. 12 p. 41, 15. *de actione, i. q. intermissio*: CYPR. domin. orat. 36 nulla sint horis nocturnis precum -a, nulla orationum dispendia. *de voluntate*: PROP. 1, 4, 25 non ullo gravius temptatur Cynthia -o quam sibi cum rapto cessat amore deus. *de cultu animi*: MART. 11, 24, 5 hoc -um tibi non videtur esse, si quod Roma legit ... propter te perit.

B *praevalente sensu nocendi de vitae humanae condicionibus vel sortibus variis, i. q. incommodum*: PVBLIL. L 18 lucrum est dolorem posse -o extinguere. OV. am. 3, 6, 100 forsitan haec (*cf. p. 26, 71*) alios, me mea -a movent. 3, 8, 46 nimium -is ingeniosa tuis, *hominum natura*. ars 2, 560 in causa -i perstat uterque sui. rem. 248 spatium -o cesserit omne tuo. trist. 5, 2, 12 grandibus accedunt tempore -a malis. NVX 55 odium -is accedere nostris. GRATT. 262 quo sera cadit prudentia -o. 309 haec magno redit indulgentia -o. SEN. contr. 9 praef. 2 nihil est, quod errorem aliquo -o castiget. SEN. Oed. 597 audax ... -o. dial. 1, 2, 6 operis ... doloribus ... -is exagitentur. 2, 6, 3 dolores -a ulcerationes ... securus aspiciat. 5, 5, 6. benef. 1, 2, 3 beneficiorum ratio simplex est, ... si reddit aliquis, lucrum est, si non reddit, -um non est. epist. 42, 10 non -um in iis molestum esse, sed opinionem -i. 79, 17 nulla virtus latet et latuisse non ipsius est -um. 98, 4 inter singula -a. 99, 2 quod -orum omnium maximum est, si amicum perdidisses (*cf. II A 3*. TERT. idol. 11). STAT. Theb. 9, 35 cui maxima fando -a vehit. SIL. 6, 286 quantis luimus mox tristia proelia -is. TAC. ann. 11, 20 legionibus cum -o labor. APVL. met. 4, 27 languore corporis -isque ceteris. ANTH. 931, 76 -o serior arte suo *nauta*. CLAVD. carm. min. 22, 26 quid superest -is? 53, 20 cur semper acerbis me -is urgere solet. *cf. ibid.* quae forma nocendi defuit. AVG. epist. 244, 2 in quo (*sc. deo*) nulla -a timemus. PRISC. Anast. 23 cum similes omnes ad pessima -a putabant.

C *fere i. q. poena, multa* (*cf. p. 30, 62. Leonhard, PW. IV 2065*): QVINT. decl. 320 p. 257, 2 cum et ipsa poena -i genus sit. PLAVT. Trin. 219 famigeratori res sit cum -o et malo (*cf. p. 22, 56*). CIC. de orat. 1, 194 vitia ... hominum atque fraudes -is ignominiis vinclis verberibus exiliis morte multantur (off. 3, 23 eos morte exilio vinclis -o coercent *leges*. *cf.* AVG. civ. 21, 11 *bis*. GREG. M. epist. 11, 56[a], 3). rep. 3, 26 semper ut impendere aliquam poenam putes, -a. Phil. 1, 12 quis ... umquam senatorem -o tanto (*aedes effractae*) coegit, aut quid est ultra pignus aut multam? LIV. 4, 53, 7 -um aliamque coercitionem ... inhibenti. *cf.* 7, 4, 2 acerbitas in dilectu non -o civium, ... invisa erat. QVINT. decl. 320 p. 259, 10. PLIN. paneg. 35, 3 exspectent paria praemio -a. VLP. dig. 48, 19 pr. -um cum infamia *poenae quaedam continent* (COD. Iust. 2, 21, 6 -o infamiae subiciuntur). GELL. 20, 1, 32 iniurias ... impensiore -o vindicaverunt. HIL. in Matth. 21, 6 -o arboris. VVLG. prov. 19, 19. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 215 -um ... in plurimis casibus transgredientium mors est. 2, 276 ⟨dam⟩num pecuniarum. INST. Iust. 4, 18, 2 cum -o pecuniario. GREG. M. moral. 3, 27 -a iniustitiae nostrae sustineret *Christus*. LEX Visig. 2, 5, 10 falsariorum -o multari. 8, 1, 4 commissor sceleris -um invasionis incurrat. LEX Burg. lib. const. 80, 2 -a feriant ad vindictam. LEX Sal. 40 add. 1 ingenuus ... quadruplum excipiat -um. SIDON. epist. 4, 6, 2 -um indemne toleravi.

III ***metonymice***: **A** *de hominibus* (*non nisi poetice vel rhetorice*): PLAVT. Men. 133 ad -um (*i. meretricem*) deferetur. Poen. 327 ecquid amare videor? :: -um, quod Mercurius minime amat. PROP. 4, 11, 43 non fuit exuviis tantis Cornelia -um (*cf. p. 32, 3*). OV. epist. 1, 96 Irus egens pecorisque Melanthius actor edendi ultimus accedunt in tua -a pudor (*ad eos qui tibi nocent*). met. 12, 16 matrem circa sua -a volantem (*cf. II A 3*). SEN. contr. exc. 3, 7 ipse sui et alimentum et -um *demens membra sua lanians*. QVINT. decl. 385 p. 431, 4 leno est -um publicum. **B** *de rebus: poetice*: STAT. Theb. 10, 555 signifer ante omnes sua -a et gaudia portans (SCHOL. quia occidebantur). MART. 13, 1, 3 perdite Niliacas, Musae, mea -a, papyros (*i. quae ego Saturnalibus perdo*). PRISC. Anast. 223 ludos, animarum -a. *de moribus, i. q. vitium*: LIV. 9, 18, 5 nullane haec -a imperatoriis virtutibus ducimus? APVL. apol. 99 haec -a et dedecora morum eius ... assignanda. COMM. instr. 2, 8, 7 in poenis poteris tua -a lenire. COD. Theod. 8, 16, 1 (*a. 320*) proposita huic nomini -a non noccant. *c. gen.* (*cf. p. 34, 31*): HEGES. 4, 68 nec -um periurii pateretur. SIDON. epist. 3, 9, 2 despicabilisque etiam ad -um innocentis ignaviae. *corporis vitium*: INCANT. Cato agr. 160 damnabo -a vostra (dannaustra *trad.*). OV. ars 3, 160. EPIST. Sapph. 32 ingenio formae -a rependo meae. LIV. 7, 4, 6 quod naturae -um (*lingua infacunda*) utrum nutriendum patri ... an castigandum ac vexatione insigne faciendum fuisse (*cf.* HIL. trin. 6, 48). SEN. epist. 92, 20 -a corporis (HIL. trin. 7, 36 COD. Theod. 7, 13, 5 *ca. a. 368*). STAT. silv. 2, 1, 156 nullo temeratus corpora -o. QVINT. decl. 298 p. 179, 2. IVV. 10, 210 aspice partis nunc -um alterius. 10, 233 omni membrorum -o maior dementia. *i. q. lacuna, apertura*: PLIN. nat. 14, 13 *vites* per parietum (peritiam *trad.*) -a discursu atria media complentes (*cf.* ITIN. Alex. 54 terebrata crassitudine auri eius, cuius -um mille quingentis mox aureis inferciverit). APVL. met. 6, 6 ipsius auri -o pretiosum *currum*. *de undarum aestu*: SEN. dial. 12, 9, 6 modo allevans nos subitis incrementis, modo maioribus -is deferens. *i. q. frustula, reliquiae*: APVL. met. 3, 17 infelicium navium durantibus -is (*i. reliquiis. cf. p. 26, 66*). MIN. FEL. 35, 3 poenale illud incendium non -is ardentium pascitur, sed inexesa corporum laceratione nutritur. ZENO 1, 5, 4 mariti corpus ... crinium -o velasti (*i. crinibus decisis*). HIER. in Nah. 3 p. 564 vulnerati -a pulmonis egerere. PRVD. psych. 368 spumantia -a Falerni *despuit cantharus*. 448 -a iacent: crinalis acus, redimicula *etc.* CLAVD. rapt. Pros. 1, 165 terificis -isque suis incendia *nutrit Aetna*. *i. q. locus -o affectus*: LEX Visig. 8, 3, 13 postquam -um inspexerint. *ibid.* dum de -um expellit caballum. LEX Sal. 9, 5, 5 LEX Burg. lib. const. 23, 1.

IV ***iuncturae usitatiores***: **A** *ad -um* ***restituendum*** *pertinentes* (*cf. I B de recuperatione p. 24, 58*): LEX XII tab. Fest. p. 376 ⟨reus⟩ fructus duplione -um decidito (AFRIC. dig. 47, 2, 62, 2 GAIVS inst. 4, 37 VLP. dig. 13, 1, 7 pr.). CIC. Verr. 6, 33 multa eius in stipendiis -a proferentur, quae ab isto aetatis fructu dissoluta et compensata sunt (FEST. p. 322 sarcito in XII Ser. Sulpicius ait significare -um solvito, praestato [LEX Visig. 8, 3, 13 LEX Burg. lib. const. 54, 1]. TAC. ann. 2, 26 quantum quis -i professus erat, exsolvendo. NOVELL. Iust. 8, 6 quia ... omne -um ex hoc nostris collatoribus illatum ipsi persolvent. *cf. l. 80*. HILARIAN. pasch. 13 -a communium annorum eadem luna in annis embolysmis compensasse. *cf.* PAVL. dig. 23, 1, 53, 1 -i compensatio non admittitur. rependo *v. supra l. 6*. SEN. Oed. 490 meliore pensans -um marito *Ariadna*. ITIN. Alex. 26 repensarentque Persae -a praedicta. *cf.* AMM. 31, 13, 11 diremit haec numquam pensabilia -a, quae magno rebus stetere Romanis, ... nox.) CIC. off. 3, 66 (*sententia M. Catonis iudicis*) cum in vendundo rem eam scisset et non pronuntiasset, emptori -um praestari oportere (ALF. dig. 9, 2, 52, 3 LABEO dig. 19, 2, 60, 7 IVLIAN. dig. 17, 1, 32 AFRIC. dig. 19, 2, 35, 1 PAPIN. dig. 50, 1, 17, 15 VLP. dig. 4, 9, 7 pr. PAVL. dig. 32, 26, 1 omne -um praestare cogitur. *cf.* GAIVS inst. 3, 149 ut quis maiorem partem lucretur, minorem -i praestet. *ibid.* nihil ... -i praestet *sim.* VLP. dig. 39, 3, 6, 3 PAVL. dig. 39, 2, 22. *nota*: VLP. dig. 4, 2, 23, 3 qui rei -um praestiterit). CIC. epist. 1, 9, 5 in meis -is ex auctoritate senatus sarciendis (*cf. l. 33*. LIV. 9, 23, 13 -a vestra ... praeda sarcientur. SEN. contr. exc. 3, 9 COLVM. 9, 15, 3 GAIVS dig. 39, 2, 32 PAPIN. dig. 10, 3, 28 VLP. dig. 39, 3, 6, 6. PAVL. dig. 25, 2, 21, 6 totum -um viro sarciatur. sent. 5, 3, 6 COLL. MOS. 10, 9, 1 CLAVD. 22, 31. *cf.* SVET. Claud. 6 -um ... resarturum pollicente *Tiberio*. PAVL. dig. 4, 4, 24 pr. 26, 7, 49). HOR. carm. 4, 7, 13 -a ... celeres reparant caelestia lunae (SEN. Phaedr. 468 ut -a [*sc. generis humani*] semper subole repararet *Iuppiter*. CARM. de fig. 32 dabit -um: reparabis. *cf.* OV. am. 1, 14, 55 reparabile -umst. LVCAN. 10, 429. *cf.* CLAVD. 20, 488 revocabile). LIV. 3, 68, 3 unicuique ex agris sua -a nuntiabuntur. quid est ... domi, unde ea expleatis (SVET. Cal. 16 multis incendiorum -a supplevit. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 30 p. 1580). LIV. 31, 43, 4 -a Romano accepta bello restituerat (POMPON. dig. 39, 3, 16 PAVL. dig. 39, 3, 11, 2. COD. Iust. 3, 1, 15 nisi ... omnia -a restituat ex huiusmodi vitio adversario eius inflicta. VVLG. exod. 22, 12. *cf.* TERT. patient. 15 p. 22, 15 si -um *penes deum deposueris*, restitutor est). VELL. 2, 126 fortuita non civium tantummodo, sed urbium -a principis munificentia viudicat (GAIVS inst. 3, 217 APVL. met. 8, 18). AMM. 17, 3, 1 aerumnosis possessorum -is mederi. 28, 6, 6 remedia quaerere -orum immanium. VVLG. gen. 31, 39 -um omne reddebam (exod. 22, 6. LEX Visig. 8, 3, 14 duplum -um). *in poetarum usu*: OV. ars 3, 160 sunt multis -a *puellarum* pianda modis. MANIL. 5, 546 solataque publica -a privatis (pro natis *cum parte codd. Breiter*). STAT. Theb. 5, 500 longa solatur -a querella. AVG. civ. 1, 10 magnis sunt lucris levia -a solata. *cf.* IVST. 3, 5, 9 -orum solacia *conscripserat Tyrtaeus*. CLAVD. 5, 201 Illyricis ... succurrere -is.

B ***-um dare*** *sim.*: PLAVT. Cist. 106 -um **dabis** (*sc. mihi*). Truc. 228 ei aut malum aut -um dare. TER. Andr. 143. CATO agr. 144, 3 si quid redemptoris opera domino -i datum erit, resolvito (145, 3 EDICT. Vlp. dig. 43, 5, 8, 2 ALF. dig. 8, 5, 17, 2 VLP. dig. 9, 3, 5, 5. 43, 15, 5. 47, 8, 4, 4. 48, 2, 15. 49, 2, 16 PAVL. dig. 11, 3, 14, 5). agr. 149, 2 si quid emptor aut pastores aut pecus emptoris domino -i dederit, viri boni arbitratu resolvat. *ibid. sim.* (EDICT. Vlp. dig. 47,

9, 1 pr. -ive quid in his rebus dedisse. VLP. dig. 9, 3, 5, 12. 47, 4, 1. 47, 8, 2, 10. *nota* 9, 3, 5, 12 et -i dedisset *omisso* 'quid'). *cf.* ALF. dig. 39, 2, 43, 2 si quid ob eam rem ... sibi -um datum esset (POMPON. dig. 39, 2, 39, 2, 3 VLP. dig. 40, 12, 12, 6. *cf. infra l. 40*). CIC. Tull. 5 quod -um datum esse M. Tullio diceremus. 8 ut non modo armati -um nemini darent. 28. *addito dativo passim apud* ICTOS. *notanda imprimis l. 51. c. adv. et praepos.*: CIC. Tull. 27 in ea re eam ipsam familiam vi armatis hominibus -um dedisse (VLP. dig. 9, 2, 11, 7 in eo homine. 17, 2, 47, 1 in re communi. PAVL. dig. 5, 3, 40, 3. *cf.* VLP. dig. 9, 2, 27, 17 *si* sumptus in salutem eius ... facti sunt, in haec mihi videri -um datum. 9, 3, 1, 6 PAVL. dig. 9, 2, 56). CIC. Tull. 34 nec consulto alteri -um dari sine dolo malo potest (SEN. contr. exc. 5, 5 qui sciens -um dederit ..., qui inscius. *ibid.* prudens. QVINT. decl. 385 p. 431, 5 malo exemplo. MARCELL. dig. 47, 6, 5 alterius iussu. GAIVS inst. 3, 219 corpore suo. dig. 9, 2, 32, 1 culpa et non dolo. VLP. dig. 4, 9, 3, 1 sine culpa eius. 47, 4, 1 qualiterqualiter. 47, 8, 4, 4 in turba. PAVL. sent. 5, 3, 1 per turbam seditionemve. *sim. saepe*). CIC. Tull. 12 videturne vi hominibus coactis armatisve -um dolo malo familiae datum neque illud adderet, 'iniuria' (*cf.* CIC. Tull. frg. Iul. Vict. rhet. 14 p. 419, 24. VLP. dig. 9, 2, 49, 1 quod dicitur -um iniuria datum Aquilia persequi, sic erit accipiendum, ut videatur -um iniuria datum, quod cum -o iniuriam attulerit. 47, 8, 2 *compluries*. 47, 8, 4, 6. *cf.* PAVL. dig. 50, 7, 11 pr.). CIC. Tull. 27 non esse iniuria M. Tullio -um datum. QVINT. decl. 385 p. 430, 19 -i iniuria dati agere (*cf.* p. 430, 3 -i iniuria dati sit actio). PS. QVINT. decl. 13 arg. reus est ... -i iniuria dati. ALF. dig. 9, 2, 52, 1 -um iniuria ... dedisse. IVLIAN. dig. 9, 4, 41 servus ... alteri ... -um iniuria dedit. VLP. dig. 4, 4, 9, 2 *et saepius*. PAVL. dig. 9, 2, 30, 2. *nota*: PS. QVINT. decl. 13 arg. -i per iniuriam dati sit actio. GAIVS inst. 3, 211 nec ulla alia lege -um, quod sine iniuria datur, reprehenditur. *cf.* -um iniuria *p. 25, 58*. VLP. dig. 9, 2, 7, 4 gloriae causa et virtutis, non iniuriae gratia videtur -um datum (*de pugile in certamine occiso*). PAVL. sent. 2, 31, 23 -um iniuriae dederit. -um dare *absolute*: QVINT. decl. 385 p. 430, 22 quid sit -um datum esse, cum quis non habeat, quod ante possederit (ALF. dig. 9, 2, 52, 2 POMPON. dig. 4, 6, 8, 18 AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. GAIVS inst. 3, 182. 218 PAVL. dig. 2, 1, 9). GAIVS dig. 39, 2, 5, 6 -o dato. inst. 3, 219. VLP. dig. 4, 4, 9, 2 ex -o dato (PAVL. dig. 39, 2, 16 ante -um datum). 9, 2, 41, 1 animo -i dandi. *sic compluries*. MOD. dig. 41, 1, 54, 2 -um dando. *quasi unum verbum sit, usurpatur interdum velut*: VLP. dig. 47, 8, 4, 9 loquitur hoc edictum de -o dato, de amisso. 47, 8, 2, 12 quod ... -um datum sit vel raptum. 47, 8, 4, 6. *nota*: EDICT. Vlp. dig. 21, 1, 42 cuiquam nocere -umve dare. VLP. dig. 39, 2, 15, 10. 43, 24, 11, 4. *de animalibus nocivis*: CATO *v. p. 28, 83*. VLP. dig. 39, 2, 7, 1 res ... animales, quae -um dederint (4, 3, 7, 6 si quadrupes tua dolo alterius -um mihi dederit. 9, 1, 1, 5. 7). *de rebus nocivis*: POMPON. dig. 8, 2, 18 si fistulae ... -um mihi dent (AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. VLP. dig. 9, 2, 27, 17. 9, 2, 29, 2. 39, 2, 11, 3. 39, 2, 13, 2. 39, 2, 24, 4. 39, 3, 1 PAPIN. dig. 26, 7, 38, 1. 46, 1, 52, 1). DRAC. satisf. 246 -a vel augmentum, dant quae elementa, ferunt *sidera*. *cf.* EVGEN. 215. *rei datur -um* (*cf. supra l. 7*): POMPON. dig. 39, 3, 16 quod rei -um datum sit (39, 2, 39, 2 solo. VLP. dig. 29, 2, 71, 8 hereditati. 43, 23, 1, 14. 50, 8, 2, 7 rei publicae. *cf. II A 1. cf.* GAIVS inst. 3, 217 item in ceteris quoque animalibus, item in omnibus rebus, quae anima carent, -um iniuria datum hac parte vindicatur). SEN. contr. exc. 5, 5 partem -i dare. *cf.* VLP. dig. 39, 2, 40, 2 in solidum (*opp.* in partem). CIC. top. 22 non enim eius vitio ... -um **factum** est, sed eius operis vitio. Tull. frg. Mart. Cap. 556 iam dolo malo factum sit ambigitur (*cf.* Tull. 28. 31 *sed etiam* 32). EDICT. Vlp. dig. 39, 4, 12, 1 si -um iniuria fecerit familia (ALF. dig. 9, 2, 52, 1. VLP. dig. 47, 10, 17, 2 de -o quod per iniuriam factum est agatur). EDICT. Vlp. dig. 47, 8, 4 pr. cuius dolo malo in turba -um quid factum esse videtur (47, 8, 2 pr. -i quid. 47, 8, 4, 5 VENVL. dig. 43, 24, 22, 3, *sed* POMPON. dig. 30, 56 nec ullum in legato -um facere intellegeretur). VLP. dig. 19, 2, 9, 3 si ... culpa locatoris -um fecerit. PAVL. sent. 1, 15, 1 a (*quadrupes*). dig. 40, 12, 14, 1 de rebus amotis -ove facto. 50, 17, 151 nemo -um facit nisi qui id fecit, quod facere ius non habet. LACT. epit. 51, 4 qui alteri fecerit lucrum, sibi -um. OPTAT. 6, 5 p. 152, 10 quanta -a fecistis deo, quanta lucra diabolo procurastis. 4, 6 p. 109, 23 quae *res* ablatae vel lucra vel -a inter homines faciunt. PS. AMBR. laps. virg. 7, 30. PAVL. NOL. carm. 21, 512 ut nobis servata pecunia -um, non servata lucrum faciat. LEX Burg. lib. const. 27, 7. 49, 3 in rem suam -um facientes *caballi*. LEX Visig. 8, 3, 15 *et* 16. *cf. p. 31, 73*. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 13 sei quid interim -i datum factumve ex ea re aut ob e(am) r(em) eove nomine erit (EDICT. Vlp. dig. 9, 3, 1 pr. VLP. *ibid.* quantum ex ea re -um datum factumve erit. 10, 3, 3 pr. si quid in his -i datum factumve est). VLP. dig. 21, 1, 42 quanti -um (48, 5, 28, 15 quantae pecuniae in his -um). CIC. Tull. frg. Iul. Vict. rhet. 14 p. 419, 29 num -um **intulerit** (QVINT. decl. 385 p. 430, 26 adulescentem intulisse -um an accepisse. PAVL. dig. 38, 2, 18, 11. 38, 2, 25 COD. Iust. 8, 33, 3, 3 b INST. Iust. 2, 7, 4. LEX Visig. 8, 3, 9 -um quod viator intulerit, ad viatoris culpam redundare non convenit. LEX Burg. Rom. 18, 2). SEN. contr. exc. 3, 6 -i illati actio sit. VLP. dig. 39, 2, 24 pr. cum ... locus ipse publicus -um inferat sui natura. PAVL. dig. 21, 1, 41 quo minus -um inferant *animalia* (LEX Visig. 2, 5, 15 LEX Burg. lib. const. capit. leg. 23). FRONTIN. strat. 2, 5, 31 praeter duplex -um eadem sollertia illatum. TAC. ann. 2, 26 gravia ... et saeva -a. 12, 40. PANEG. 12, 46 -a graviora ... furor (*i. bellum civile*) quam Poenus intulerat. OPTAT. 7, 1 p. 166, 11 -um illatum deo. QVEROL. p. 7, 2. AMM. 21, 6, 8 -a negotiis Romanis illaturi. VVLG. exod. 22, 9 quidquid -um inferre potest. lev. 5, 16 ipsumque quod intulit -i restituet. 6, 5 prov. 17, 26. CLAVD. carm. min. 17, 45 nec doleat -is, quae devius intulit ardor. *nota*: AVG. civ. 21, 26 de aliis gaudium, de aliis inferat -um. TER. Haut. 747 hoc paul[ul]um lucri quantum ei -i (-um *A E*) apportet. *cf.* IVLIAN. dig. 36, 1, 26, 3 ne factum cuiusquam alteri -um afferat. GAIVS inst. 3, 160 PAPIN. dig. 41, 3, 44, 6 VLP. dig. 42, 4, 7, 11 PAVL. dig. 17, 2, 65, 3 (*ubique de rebus nocivis*). TAC. ann. 3, 52 num coercitio plus -i in rem publicam ferret (DRAC. satisf. 260 tempora dant lucrum, tempora -a ferunt). PS. QVINT. decl. 13, 5 hoc mihi -um non brumae ... rigor, ... induxerunt (COD. Iust. 7, 47, 1, 1). POMPON. dig. 9, 2, 43 ob id quod ... -um admissum in res hereditarias est (VLP. dig. 39, 4, 3, 3 LEX Burg. lib. const. 18, 1). GAIVS dig. 10, 2, 17 -o commisso ab uno herede (inst. 3, 211 VLP. dig. 39, 2, 15, 36). VLP. dig. 42, 8, 6, 11 cum lucrum extorqueatur, non -um infligatur (COD. Iust. 1, 31, 5, 2. CORP. III 13640, 1, 14 [*a. 527 in Pisidia*], *cf. ibid.* 3, 6 ζ[ημί]ᾳ ... τούτους συντρίβιν). VLP. dig. 50, 135 neque -um quod fataliter accessit, -um iniungere debet. COD. Iust. 1, 27, 2, 11 nullum -um nullamque laesionem in eos efficere. HERMOG. dig. 43, 6, 2 ex quo ... -um aut incommodum irrogetur (COD. Iust. 6, 35, 11, 2). LEX Visig. 8, 3, 11 si quaelibet animalia in fructibus -a concutiant.

C *de -o accepto*: 1 -um facere (*i. q. pati, cf. p. 31, 73*), *propric*: PLAVT. Asin. 182 neque ille scit, quid det, quid -i faciat (PS. ASCON. Verr. p. 175 quid item sumptus -ive fecisset). Bacch. 1032 tantum -i feci ac flagiti (Merc. 237 flagitium et -um fecisse haud mediocriter. 784 si quid -i facis aut flagiti. Pseud. 440). Capt. 327 ubi ... -um praestet facere quam lucrum (CIC. Verr. 4, 110. 111 QVINT. decl. 385 p. 431, 1. 2). Merc. 421 si quid faciendumst facere -i mavolo. MART. 12, 87, 5 ne facere posset tale saepius -um. PLIN. epist. 8, 2, 3 maius ipsi fecerant -um. PROC. dig. 39, 2, 26 *bis*. PAVL. dig. 39, 2, 18, 15 ne -um faciat actor, non ut in lucro versetur. *cf.* POMPON. dig. 3, 5, 10. *latiore sensu*: LVCIL. 1346 ne -um faciam (CVRT. 5, 9, 4). CIC. or. frg. A XIII 33 nihil est -i factum novi, sed quod erat inventum est. Brut. 125 -um ... illius immaturo interitu res Romanae latinaeque litterae fecerunt (SEN. epist. 52, 15). epist. 7, 33, 1 quod declamationibus nostris cares, -i nihil facis. 10, 28, 3 magnum -um factum est in Servio. SEN. benef. 7, 29, 1 -um non tunc factum ⟨est cum⟩ apparuit (*ibid.* perdidi beneficium). *nota casus adiunctos*: ITALA Matth. 16, 26 (cod. e) si mundum lucratus fuerit, animam autem -um fecerit (τὴν δὲ ψυχὴν ζημιωθῇ, VVLG. animae ... detrimentum patiatur). PAVL. NOL. epist. 25, 1 -um utile facientes saecularium rerum. NICET. symb. frg. 5 nec saluti meae -um et fidei faciam detrimentum. ferre: CIC. Verr. 4, 60 -a nulla tanta sunt, quae non viri fortes ... ferenda arbitrentur (PLIN. epist. 6, 8, 8). OV. am. 3, 7, 72 tristia cum magno -a pudore tuli (EPIST. Sapph. 64). ars 3, 280 ridendo maxima -a feres. trist. 3, 8, 34 binaque -a fero. fast. 1, 60 Roma -a sub averso tristia Marte tulit. 2, 522. SEN. Ag. 411[a] graviora pelago -a quam bello tulit. LVCAN. 5, 797. 8, 84. GAIVS dig. 19, 2, 25, 6 modium -um aequo animo ferre debet colonus. PAVL. dig. 17, 2, 30 ut aliam -i, aliam lucri partem socius ferat. PRISC. Anast. 260 consiliisque tuis iustissima -a tulerunt. CIC. Verr. 2, 33 -a dedecora quae res patris eius aetas ipsius pertulit praetereantur. 4, 228 tot detrimenta atque -a cum maximis iniuriis. SCHOL. Iuv. 13, 129 quasi lugentes ianuas claudant, cum -um pertulerunt. LEX Burg. lib. const. 1, 18, 1 LEX Visig. 8, 3, 12. pati: GLOSS. -um patitur multatur. -um patior ζημιοῦμαι. CIC. Tull. 23 -um passum esse M. Tullium (IAVOL. dig. 47, 2, 72, 1 AFRIC. dig. 15, 1, 38, 2 SCAEV. dig. 13, 7, 43 pr. VLP. dig. 43, 8, 2 -um ... pati videtur, qui commodum amittit. PAVL. dig. 9, 1, 2 pr. CELS. dig. 42, 1, 13, 1 ut aliquid -um stipulator patiatur. *sim.* POMPON. dig. 33, 6, 8 PAVL. dig. 46, 3, 99. 49, 15, 19, 6. AFRIC. dig. 16, 1, 17, 2 maius -um mulier passura fuerat. VLP. dig. 5, 1, 18, 1 iniuria. 37, 10, 3, 5 ut magis -um patiatur ... quam compendium. 39, 2, 40, 2 in eadem re. PAVL. dig. 4, 6, 44. 4, 9, 6 pr. 9, 4, 17 pr. ex suo delicto). LIV. 22, 41, 4 Hannibal id -um haud aegerrime pati. OPTAT. 7, 1 p. 165 ITALA I Cor. 3, 15 (Aug. civ. 21, 26; VVLG. detrimentum). VAL. CEM. hom. 18, 5 unde pietas -um patitur, lucrum reportat. COD. Iust. 4, 6, 24. 8, 17, 12, 8. AVG. epist. 137, 35 pecuniaria -a perpetienda sunt. VEN. FORT. carm. praef. 3. LEX Burg. lib. const. 52, 4 neque -um neque periculum patietur. *nota*: APVL. apol. 60 -i id pati (faciet *F*). PORPH. Hor. epist. 1, 10, 29 non tantum -i patietur quam. TERT. patient. 7 p. 12 -i impatientia. CIC. Verr. 4, 108 ceterarum civitatum -a ac detrimenta senserunt (*opp.* suis ... incommodis commoventur). OV. trist. 4, 1, 33 sentit amans sua -a fere, tamen haeret in illis. LIV. 2, 64, 6 quia paucitas -o sentiendo propior erat. CVRT. 5, 1, 40 quo minus -um sentiret *exercitus*, identidem incremento renovabatur. SEN. dial. 9, 14, 2 -a non sentiat *animus* (QVINT. decl. 385 p. 432, 3 VLP. dig. 10, 3, 6, 2 PAVL. dig. 29, 3, 26).

Pompon. dig. 50, 17, 203 quod quis ex culpa sua -um sentit, non intellegitur -um sentire. Gaivs dig. 36, 1, 65, 12. Call. dig. 11, 1, 1 pr. ne . . . aliquid -i sentiret (Vlp. dig. 3, 5, 7, 3. 11, 3, 1, 3 quod servus in corpore . . . -i senserit. 21, 1, 29, 3. 43, 16, 1, 31. Pompon. dig. 39, 2, 39 pr. plus -i sensurus sit). Vlp. dig. 1, 18, 6 pr. ne quis iniquum lucrum aut -um sentiat (31, 1, 1, 17 ne -um . . . sentiat ultra quam). Svlp. Sev. chron. 2, 33, 8 -um . . . arena non sentiat. Evgraph. Ter. Eun. 329 ut aliquid -i sentiamus. Hec. 233 nulla -a sentimus (*ibid.* patitur detrimentum). Cod. Iust. 6, 30, 22, 10 ut . . . neque lucrum neque -um aliquod heres . . . sentiat. Greg. M. epist. 9, 72 -um minime sentit *ecclesia. cf.* Vlp. dig. 17, 2, 29, 1 ut nullam partem -i alter sentiat. *nota*: Liv. 7, 24, 2 multitudinem sensum omnem talis -i exsuperans. Prisc. Anast. 245 ne -i patriae sensus fiantve dolores.

Cic. fin. 5, 91 si in maximis lucris paulum aliquid -i contraxerit *mercatura* (Scaev. dig. 26, 7, 57 pr. si qui . . . -um contraxerunt). Ov. Pont. 1, 10, 29 non haec immodico contraxi -a Lyaco.

Hor. epist. 1, 10, 28 certius accipiet -um propiusve medullis. Liv. 38, 41, 3 plurimum Q. Minucii . . . morte -i est acceptum (*sic Gelen. ex M?*, amissum est acceptum *B*). Iulian. dig. 5, 13, 129 Pavl. dig. 39, 2, 18, 11. 39, 2, 25. *cf.* Alf. dig. 10, 3, 26 si quid culpa illius . . . res communis -i cepisset, . . . posse reciperari. Iulian. dig. 3, 5, 29 Pompon. dig. 9, 2, 39, 1 Gaivs inst. 3, 212. Lex Visig. 2, 3, 5 -um . . . recipiat. Svbscr. Stat. Theb. cod. Put. 4, 850. Cels. dig. 42, 1, 13, 1 ne quod ex ea re -um ita habeatur. Gaivs dig. 26, 8, 9, 3 Vlp. dig. 37, 1, 3 pr. Manil. 2, 262 patienter -a subire. Pompon. dig. 33, 5, 6 Vlp. dig. 43, 16, 3 pr. Rvt. Nam. 1, 122 Drac. laud. dei 2, 407. *cf.* Svet. Claud. 18 suscepto in se -o. Sen. dial. 2, 8, 3 alia tolerabimus, -a et dolores. Tac. hist. 2, 56 -aque et iniuriae aegre tolerabantur. Avg. epist. 91, 10 -a quae illata sunt, vel tolerantur a christianis vel resarciuntur per christianos. Sidon. epist. 4, 6, 2.

Vlp. dig. 17, 2, 29, 1 -um . . . non etiam lucrum spectet. 17, 2, 63, 8 -um agnoscere quod contingat. Vvlg. prov. 19, 19 sustinebit -um . . . aliud apponet. Char. dig. 50, 4, 18, 27 Lex Visig. 8, 3, 13 Novell. Iust. app. 7, 9. Vvlg. exod. 21, 22 subiacebit -o quantum maritus mulieris expetierit. Cod. Iust. 6, 2, 22, 3 a nec sit -o tantummodo deditus.

2 *-o affici sim.*: Plavt. Aul. 535 dotatae mactant et malo et -o viros. Cas. 722 duplici -o dominos multant (Cic. de orat. 1, 194 vitia . . . atque fraudes -is ignominiis . . . multantur). Ter. Haut. 628 -o auctus est. Gloss. II 7, 40 affici -o ζημιοῦσθαι: Cic. Verr. 4, 77 ne . . . decumana mulier -o affici posset. epist. 13, 10, 2 maximis . . . -is affectus est. Sen. dial. 5, 43, 4. 6, 2, 2. Iavol. dig. 2, 10, 3, 1 ne . . . reus lucrum faciat et actor . . . -o afficiatur. Cels. dig. 43, 24, 18 pr. Maecian. dig. 40, 5, 36 pr. Papin. dig. 42, 6, 3 pr. neque . . . ratio iuris . . . -o debet afficere creditorem. Vlp. dig. 5, 1, 2, 5 contumeliis et -is afficientur. 5, 3, 25, 11 in totum. 11, 7, 14 *opp.* lucrari. 37, 5, 8, 2 -o . . . afficit hereditatem. Cod. Iust. 7, 72, 10, 1 a. 7, 37, 3, 1 b. Pavl. dig. 4, 4, 24, 4 non omnino emptor -o afficiendus est. Tert. patient. 7 p. 11, 25 si -o affecti impatienter senserimus. Porph. Hor. epist. 1, 10, 29. Spart. Sept. Sev. 9, 7 multas . . . civitates . . . iniuriis affecit et -is. Avson. 116, 8 Schol. Cic. Bob. p. 133, 3 gravissimo . . . -o. Qvint. decl. 320 p. 257, 2 quo genere -i afflictus sum. Scaev. dig. 34, 3, 28 pr. quando tutela vestra non minimo -o rationem meam afflixerit. Amm. 28, 3, 2 castra multiplicibus -is. Vvlg. prov. 22, 3. Qvint. decl. 377 p. 419, 16 immensis luxuriae oneratus -is. Call. dig. 14, 2, 4, 2. *cf.* onus -i *p. 24, 37.* Vlp. dig. 39, 2, 15, 8 ne per hoc -o privati contingantur.

3 *cum praepos.*: Cic. fin. 1, 47 tum in morbos graves, tum in -a, tum in dedecora incurrunt. Manil. 4, 127 in -a feretur *aries.* 4, 271. Sen. epist. 91, 7 festinatur in -um. 95, 26 properans in -um suum. Vlp. dig. 24, 3, 22, 7 neque in -um alterutra pars incidat (Cod. Iust. 6, 30, 22, 4 a ne dum lucrum facere sperent, in -um incidant).

Plin. nat. 2, 173 in maiore -o sit. Qvint. decl. 273 p. 117, 8 ne creditor in -o sit. Vlp. dig. 3, 5, 44, 2 versari. 10, 2, 49 moretur. 36, 1, 11, 2 Ps. Cato dist. 1, 39. Prisc. Anast. 34 sese (*pauperem*) -is maioribus esse quam plenos opibus.

D *-um evenit sim.*: Plavt. Stich. 209 -a evenerunt maxuma misero mihi (Afric. dig. 47, 2, 62, 5 non oportere cuiquam plus -i per servum evenire, quam. Lex Burg. Rom. 18, 4 -um quod evenerit ab eo . . . estimatione sarciatur. *sim.* 18, 5). Cato agr. 3, 3 -i nihil erit ex tempestate (Gaivs dig. 39, 2, 19, 1 sive aedium vitio -i aliquid futurum sit). Pavl. dig. 39, 2, 21 si quid ei -i fiat (Vlp. dig. 39, 2, 24, 12 quod vitio aedium . . . -um fit. Pavl. dig. 39, 2, 18, 4. 39, 3, 11, 3. *cf. p. 30, 29*). Svet. Claud. 18 suscepto in se -o, si cui quid per tempestates accidisset (Vlp. dig. 39, 2, 15, 4 si quid -i acciderit, id stipulatione continetur. Pavl. sent. 5, 10 Mod. dig. 26, 7, 32, 1. Porph. Hor. sat. 1, 2, 58 multo graviora -a famae acciderc. *cf.* Proc. dig. 4, 3, 31 si quid -i mihi accesserit). Vlp. dig. 39, 2, 15, 28 quidquid -i contigerit, ut de eo quoque caveatur (39, 2, 13, 5 Maecian. dig. 18, 1, 45 Pavl. dig. 39, 2, 18, 10). Vlp. dig. 39, 2, 37 si quid -i ex hac causa attigit. Pompon. dig. 3, 5, 10 si quid -um ex ea re secutum fuerit, te sequetur. Call. dig. 14, 2, 4, 2. Maecian. dig. 35, 2, 30, 3 -o postea incidente. Vlp. dig. 21, 1, 17, 18 ex privatis noxiis oritur -um pecuniarium. 21, 4, 4, 49 si grande -um pupilli vel adulescentis versatur. Cod. Iust. 7, 32, 12 pr. ne . . . alienum -um emergat.

E *-o esse sim.*: -o esse (*de rebus praeter* Plavt. *et* Ov. trist. 2, 338): Plavt. Asin. 571 ubi eris -o molestiae et dedecori saepe fueris (Hor. sat. 1, 2, 52 quantum satis esset nec sibi -o dedecorique foret. Liv. 4, 13, 14. 31, 6, 6). Cist. 50 multisque -o et mihi lucro sine meo saepe eris sumptu. 371 -o sunt ⟨tui⟩ mihi s⟨imil⟩es. Trin. 586. Ov. am. 1, 10, 35 voluptas (*opp.* lucrosa). epist. 16, 39 credulitas -o solet esse puellis. 16, 169 eadem mihi gloria -ost (*cf.* Nvx 49 *syn.* nocent. Gratt. 210. 336). met. 2, 540 lingua fuit -o. 10, 339. trist. 2, 338 videbar . . . -o viribus esse tuis. 492 Pont. 3, 1, 155 Priap. 80, 7. Liv. 8, 38, 4 ne militum virtuti -o locus esset. 9, 18, 15 impedimento aut -o fuit. 23, 27, 10 quanto fama profectionis suae -o fuisset (38, 34, 9). 26, 37, 3 Tarentum amissum -o et dolori . . . fuit. 27, 8, 10. 27, 34, 9 nulla . . . res tanto erat -o quam. 40, 17, 5 ne pudor Romanorum -o sit. Sen. benef. 5, 7, 6 Plin. nat. 14, 4. Iavol. dig. 19, 2, 57 congestio . . . -o fuerit. Iulian. dig. 17, 1, 32 Afric. dig. 4, 6, 29 Call. dig. 48, 19, 28, 12 Marcian. dig. 8, 5, 19 Avson. 305, 186 *v. p. 22, 61.* Pavl. Nol. carm. 21, 514 fusa *pecunia* -o est. *nota c. gen.*: Vlp. dig. 19, 2, 15, 2 haec -o coloni esse (*bis*). *cf.* Vlp. dig. 43, 8, 2, 2 ad privati -um redundat *opus. adde*: Sen. epist. 115, 16 quidquid non acquiritur -um est *avaris.*

Plavt. Bacch. 1103 si alibi plus perdiderim . . . minus . . . id mihi -o ducam (*cf.* Liv. 21, 13, 5 non id quod amittitur, in -o . . . habituri estis. Sen. dial. 12, 10, 2 avidus, qui non lucri loco habet, quod accepit, sed -i, quod reddit). Itala Phil. 3, 7 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1219[A]) illa . . . quae erant mihi in lucro, haec pro -o esse duxi (Aug. civ. 17, 4 -a esse duxi. ζημίαν, Vvlg. detrimenta. Mar. Victorin. *ad l.*), hoc est, -um mihi facere intellexi. Greg. M. epist. 13, 47 delictum personae in -um non est ecclesiae convertendum.

F *locutiones adverbiales*: **1** cum -o *sim.*: Plavt. Asin. 187 -o cum magno meo (Vlp. dig. 38, 5, 1, 19). Vell. 2, 9, 2 maiore cum periculo quam -o Romani exercitus. Sen. benef. 2, 17, 5 cum -o . . . ipsius lusus. nat. 6, 31, 1 cum (*om. pars codd.*) ingenti -o. Pompon. dig. 23, 3, 6, 2 lucrari cum -o alterius (Amm. 23, 5, 2). Vvlg. act. 27, 10 cum iniuria et multo -o . . . oneris et navis . . . *et* animarum nostrarum. Sen. benef. 4, 12, 2 ut cum -o ac periculo dandum sit beneficium. Tac. ann. 12, 45 frustra vel cum -o temptatis munitionibus. Avg. civ. 21, 26 cum -o salvi erunt. *adde*: Caes. Gall. 6, 44, 1 *p. 33, 28.* *omittitur praepositio*: Lvcan. 2, 226 humani generis maiore . . . -o (Fronto p. 210, 10 N.). Tac. hist. 4, 28 facili -o. ann. 2, 39 tenui -o. 3, 58 nullo sacrorum -o (14, 24 nullis ex proeliis -is. Amm. 24, 4, 9 nullo provincialium -o). Ivv. 6, 373 tonsoris -o. Svet. Tit. 10 maiore hominum -o quam suo. Avr. Vict. Caes. 33, 13 quorum vecordia -oque opes contraxerit. **2** *aut dativus aut abl.*: Plavt. Aul. 726 meo malo et -o. Ov. epist. 13, 43 -o formose tuorum. Lvcan. 4, 277 -o peritura meo *iuventus i. milites.* Sen. benef. 6, 38, 4 illorum -o nemo vivit. Itin. Alex. 9 -o militiae (*i. militum*) periclitabatur. **3** *aliae praepositiones*: Ov. am. 3, 11, 22 periuratos in mea -a deos. epist. 1, 96. 5, 58 in mea -a celer (*cf.* Sen. epist. 99, 12 nihil ille perdidit nisi aleam in -um certiorem). Pont. 1, 2, 46 vigilant in mea -a. Manil. 5, 674 alterna in -a (*cf.* 5, 664). Sen. contr. 2, 5, 7 usque in publica -a privatis insanit *ambitio* (Petron. 120, 86 censum in -a furentem). Sen. benef. 2, 14, 3 a quo in -um ac periculum suum adiutus est. Petron. 89, 14 mens semper in -um potens. Anth. 462, 15 in -um felix. Amm. 22, 11, 4 auctus in -um complurium. Clavd. 26, 543 in sua -a chalybs rubebat. Lex Burg. lib. const. 40, 1 in -um et contumeliam absolutoris. *nota*: Greg. M. epist. 6, 1 in -o ecclesiae. Petron. 119, 36 per -a. Hil. in Matth. 27, 11 ad -um. Amm. 16, 12, 69 ad provinciarum -a. 27, 9, 4. **4** sine -o *sim.* (Gloss. sine -o ἀζήμιος): Plavt. Poen. [163] 199 sine -o magno. Sall. Catil. 37, 3 egestas facile habetur sine -o (Sen. contr. 3 praef. 2 Sen. nat. 4, 6, 3 Plin. nat. 18, 181 Pompon. dig. 30, 26, 3 Mart. Cap. 5, 542 Veg. mil. 3, 6 Cod. Iust. 4, 20, 19 pr.). Sen. dial. 6, 16, 5 sine invidia -ove. Inst. Iust. 2, 8, 2 sine omni -o. *nota*: Pavl. dig. 39, 2, 22 pr. iniquum est alterum sine -o uti aedibus aut aedes habere (*i. sic, ut -um non sentiat*). Comm. instr. 2, 5, 10 sine -o. Lex Visig. 8, 4, 11 tit. absque -o. *c. genet.*: Cic. Tull. 32 sine -o alterius (Pvblil. L 6 lucrum sine -o alterius fieri non potest. Gaivs dig. 4, 4, 27, 1). Liv. 35, 6, 2 rei publicae. 41, 22, 6 sine -o iniuriaque ⟨eor⟩um. Sen. epist. 79, 3 sine ullo nascentium -o. Plin. nat. 2, 239 sine -o sui. 18, 147 sine ipsius -o. Marcian. dig. 41, 2, 43 pr. Papir. dig. 50, 1, 38, 1 Vlp. dig. 40, 1, 4, 8 Pavl. dig. 39, 2, 31 pr. citra *v. p. 33, 10.* *locutiones similes*: Cic. Tusc. 5, 86 si . . . semper omni -o vacat *mercatura.* Ov. ars 3, 98 -is munera vestra carent (Manil. 4, 20). Cvrt. 8, 4, 19 quae . . . militem et -o et fame liberaverunt (Lex Sal. 2, 1 se de -o causae liberet. *cf.* Clavd. 22, 384 libera -is *Roma*). Gaivs dig. 4, 9, 5, 1 a -o salvum. Tert. resurr. 58 p. 119, 11 ab omni -o et ab omni iniuria et contumelia emunitatem. Clavd. 20, 52 -i secura libido. 28, 219 (*cf.* Mart. 1, 82, 8 securo ruit incruenta -o *porticus*). Cod. Iust. 4, 20, 18, 1 -um . . . effugere.

V *structurae*: **A** *adiuncto genetivo*: **1** *rei amissae* (*vel laesae*): **a** *incorporeae*: Planc. Cic. epist. 10, 8, 7 in -o meae laudis rei publicae commodo laetabor (*cf.* Ov. am. 2, 2, 50 famae

-a puella tulit. Liv. 29, 37, 11. 42, 60, 7. 3, 72, 3 famae quidem ac fidei -a maiora esse quam aestimari possent. Hil. c. Const. 23. *cf.* Cod. Iust. 1, 54, 1 multa -um famae non irrogat). Ov. ars 1, 100 ille locus casti -a pudoris habet (Macr. sat. 5, 17, 6 Cypr. Gall. deut. 89 Avson. 90, 4. Clavd. 15, 188 -a pudoris turpia. Petr. Chrys. serm. 117 p. 523[B] Drac. Orest. 178. *cf.* Apvl. met. 9, 27 -o pudicitiae commotus. Avson. 118, 14). Sen. epist. 99, 22 sine -o verecundiae (Macr. sat. 7, 2, 5). Stat. silv. 1, 2, 275 sic -a decoris nulla tibi (Ivst. 1, 7, 16 pulchritudinis). Ps. Qvint. decl. 2, 14 de -o pietatis. Tac. dial. 27 citra -um affectus. Papin. dig. 40, 5, 23, 2 citra -um voluntatis. Paneg. 2, 3 compendio orationis meae, sed -o voluntatis. Ennod. epist. 1, 13, 5 p. 24, 18 quod in -o promissi foederis neglexisti restitue ubertate sermonis. 3, 32, 2 p. 94, 23 monstrare diligentiae (*i. amoris*) -a. Ov. fast. 6, 452 sit capitis -o Roma soluta mei. Sen. dial. 10, 20, 1 ista vitae -o parantur (Qvint. decl. 305 p. 198, 12. Drac. Orest. 304 mortibus alternis et vitae -a repensant. Hil. in Matth. 10, 26 animae). Lvcan. 8, 750 paterisque haec -a sepulchri (Qvint. decl. 335 p. 317, 22). Mart. 12, 57, 15 numerare pigri -a qui potest somni? Qvint. decl. 331 p. 301, 30 non -o iuris alicuius *multabitur*. Ps. Qvint. decl. 6, 16 visus -um sarciunt reliquae voluptates (Petr. Chrys. serm. 86 p. 444[A] sermonis. Ennod. opusc. 2, 30 p. 216, 21 lucis). Papin. dig. 41, 2, 44 pr. nec infirmitatem memoriae -um afferre possessionis (41, 2, 47). 36, 1, 52 -um condicionis . . . inflixit. Hermog. dig. 42, 1, 53 litis -o coercetur *contumacia*. *cf.* Hil. in Matth. 13, 2 legis. Ivvenc. 3, 309 -um subeant lucis vitaeque perennis. Optat. 1, 13 p. 15, 20 Drac. laud. dei 3, 529. *cf.* Filastr. 89, 5 salutis. Avg. civ. 19, 13 aequitatis. Ennod. carm. 2, 42, 4 Ps. Rvfin. in Os. 2, 8 impendentia quasi -a prosperitatis effugiat. **b** *corporeae*: Caes. Gall. 6, 44, 1 duarum cohortium -o (Tac. ann. 16, 28 sine -o exercituum). Hor. carm. 4, 4, 59 nigrae frondis per -a. Ov. met. 8, 777 *v. infra l. 62.* Cvrt. 4, 15, 8 contempto sarcinarum -o. Lvcan. 10, 307 -um non passus aquarum *Nilus*. Plin. nat. 37, 3 in unius gemmae voluntario -o. Tac. hist. 1, 53 -o finium. ann. 2, 5 militem . . . -o armorum affici. 14, 33 unius oppidi -o servare universa. Ivv. 9, 125 post -um temporis (Cypr. Fort. 13). 4, 35 -o testiculi (Avian. fab. 30, 15 membrorum). Firm. math. 1 pr. 5 assiduaque luminis vel augmenta vel -a. Clavd. rapt. Pros. 1, 126 numeri (Cypr. Gall. iud. 495). Serv. georg. 3, 387 poenam arietis -o luebat. Ennod. epist. 8, 5, 6 per infinita chartae -a. Liv. 30, 44, 9 pecuniae -um stimulet (Qvint. decl. 283 p. 149, 2 -o pecuniae moveris. Porph. Hor. carm. 3, 5, 27. Vlp. dig. 17, 2, 52, 4 tam pecuniae quam rerum ceterarum). Qvint. decl. 356 p. 388, 9 non sine maximo patrimonii ac famae -o. 364 p. 396, 26 (Ivst. 14, 3, 7. *cf.* Manil. 4, 19 -a et compendia rerum. Tac. hist. 3, 30 Cypr. mort. 10 Isid. vir. ill. 1 Greg. M. moral. 2, 18, 32. 10, 20 praef.). Vlp. dig. 10, 4, 11 pr. aestimari . . . -um hereditatis. 19, 2, 15, 4 in vectigalis -o. Pavl. dig. 19, 2, 54 pr. sortis . . . -um agnoscere. Capitol. Pius 8, 11 per aerarii sui -um (-o *BP*, -a *M*). Svlp. Sev. dial. 1, 14, 3 rei familiaris. *nota*: Plin. nat. 15, 11 cum iniuria arborum sequentisque anni -o (*i. proventus*). Tert. patient. 14 p. 21, 22 ut neque -is saecularium nec amissionibus carissimorum . . . succidamus. Hil. in Matth. 4, 9 -is rerum praesentium (6, 3) iacturisque probrosi. *cf.* 17, 3 post saeculi -um. 16, 11 terrenorum -o. Avg. civ. 19, 3 naturalium bonorum -a defleant.

2 *hominis (morte) erepti* (*cf. p. 26, 46*): Ov. rem. 60 socii -o sanguinis ulta (*i. liberorum morte*) virumst *Medea* (Phaedr. 1, 28, 10). met. 15, 775 quid nunc antiqua recordor -a mei generis. Vell. 2, 46, 3 vile (utile *AP*) imperatoris -um salvo exercitu fuisset (Tac. ann. 13, 36). Sen. epist. 104, 11 istorum quos amas -um facile, qnia reparantur, etiam si non renascuntur. Petron. 122, 126 clades hominum venturaque -a. Stat. Theb. 5, 657 cui parva cruoris laetave -a mei. Plin. paneg. 37 ut Romanam civitatem non vicesimae modo, verum etiam affinitatum -o bene compensari putarent. *nota*: Ov. met. 8, 777 attonitae dryades -o nemorumque suoque.

3 *genetivo adiungitur praeterea* p a r t i c i p i u m *amissionem exprimens*: Ov. am. 2, 15, 24 -aque sub gemma (*sc. anuli*) fer pereuntis (*Douza*, pertereuntis *codd.*) aquae. met. 14, 197 quam (aut *N*) nullum aut leve sit -um mihi lucis ademptae (*loquitur Polyphemus*). Epiced. Drusi 200 turba . . . consulis e r e p t i publica -a refert (Mart. 9, 6, 5). Vell. 2, 115, 5 victoriae . . ., quam -o a m i s s i pensaret militis. 2, 21, 4 (Phaedr. 3, 11, 3 -um . . . amissi corporis *eunuchi*. Sen. benef. 1, 2, 2 multorum *beneficiorum* amissorum -a solatur *sensus*. Pompon. dig. 23, 3, 6 pr. ne et filiae amissae et pecuniae -um sentiret *pater*. Papin. dig. 46, 1, 52 pr. Vlp. dig. 19, 2, 15, 2 Hermog. dig. 14, 2, 5 pr. Lact. epit. 66, 5 nec amissae lucis -a reparabit *luna*. Ivst. 25, 3, 6 -a amissae Siciliae . . . acquisito Macedoniae regno pensasset). Sen. nat. 3 pr. 2 -a aetatis male exemptae labor sarciat. Svet. Aug. 25 *hami aurei* abrupti -um nulla captura pensari posset. Firm. err. 15, 2 prostituti pudoris -a sustinuit. math. 1, 7, 25 nundinati pudoris.

4 *adiuncto genetivo eius, quod -um efficit*: **a** *hominis*: Plavt. Mil. 699 haec atque horum (huius *AP*) similia alia -a multa mulierum me uxore prohibent. Drac. Orest. 684 sol micat et melior compensat -a Thyestis *i. propter illum illata*. **b** *rei*: Ov. am. 1, 13, 20 unius ut verbi grandia -a ferant *vades spondendo cf. p. 22, 62*. 3, 3, 16 alterius meriti cur ego -a tuli? ars 2, 174 culpae -a timete meae. 1, 186 ignavae fert male -a morae *ingenium*. rem. 102. Sen. dial. 3, 2, 1 effectus eius -aque (*i. irae*). 9, 15, 1 libidinis lucra -aque pariter invisa. epist. 108, 21 quid istic credulitatis (crudelitatis *BA*) tuae -um est? Qvint. decl. 377 p. 419, 16 luxuriae. Vvlg. Iudith 3, 2 servitutis nostrae -a patiamur. Pavl. Nol. carm. 19, 490 -um criminis prodere. Rvfin. hist. mon. 1 p. 402[B] neque immutationis suae -a persensit. Clavd. 1, 258 Phaethonteae perpessus -a ruinae Eridanus. Val. Cem. hom. 1, 1 ut nec luna defectionis suae [ac] -a effugiat. 19, 3 quis autem ferat illa -a vinolentiae, ubi plus vergitur ebrietatis causa quam bibitur. Ennod. carm. 2, 2, 5 -a sepulcri. epist. 4, 9, 5 p. 105, 20 vitae opibus pensabit -a verborum. Clavd. 18, 408 nec Libyae senserunt -a (*sc. frumenti*) rebellis . . . Quirites. Vita Cypr. 3 ut nec pietatis temporaria -a sentiret. Ov. ars 2, 677 illae munditiis annorum -a rependunt. Sen. Ag. 577 -a noctis . . . ostendit dies. Tac. Agr. 22 -a aestatis hibernis eventibus pensare. Lvcan. 2, 537 b e l l i tulimus . . . -a (7, 850 immemor ut donet belli tibi -a vetnstas [*i. oblivione obruat*]. *sim.* Sil. 16, 103 haud ullus terrarum aequavit hiatus pugnarum -a. Oros. hist. 7, 37, 14 -a pugnae eventu compensata victoriae. *cf.* Sil. 10, 270 ni -a gubernas crudelis belli. Qvint. decl. 272 p. 116, 12 -a bellorum deflere [*i. bellum male gestum*]). Lvcan. 3, 365 -umque putamus armorum. 5, 336 Caesaris an cursus vestrae sentire putatis -um posse fugae. Ivst. 7, 3, 1 militiae -is (*i. cladibus*). Porph. Hor. carm. 4, 4, 58 per -a caedis suae. Gratt. 477 maesti[s] -a veterni[s]. Avson. 192, 32 caduci corporis (*i. mortis*) -um rependе gloria. Stat. silv. 4, 8, 5 insani solatur -a Vesevi. Svet. Cal. 16 incendiorum. Vlp. dig. 13, 6, 5, 7 mortis. 39, 2, 13, 10 de -o operis (Gaivs dig. 39, 2, 32 pr. pro -o propriarum mearum aedium). 49, 4, 1, 11 cuius *causae* emolumentum vel -um ad aliquem suo nomine pertinet. Hermog. dig. 32, 22, 2. Papin. dig. 21, 2, 66, 2 -um evictionis ad personam pertinuit emptoris. Ennod. epist. 3, 10, 1 p. 77, 24 nulla discretarum sentire -a regionum. **c** *genetivus explicationis*: Ennod. carm. 3, 21, 2 nulla proprii desiderii -a sustineo. 4, 13, 1 absentiae vestrae -a suspiro. 5, 21, 4. *fort.*: Zeno 1, 13, 1 circumcisio est . . . in -um rotundi vulneris ferro circulata cicatrix. *sed cf. III B p. 28, 4.* Lex Visig. 8, 6, 2 -um subfocationis in quadrupes intulerit. 7, 2, 3 -um compositionis exsolvat. 7, 2, 19 satisfactionis.

B *adiectivum genetivi vice fungitur*: **1** *significans unde -um provenerit*: Cic. Phil. 2, 27 suggerebantur . . . -a aleatoria (*cf.* Mart. 13, 1, 8 alea nec -um nec facit ista lucrum). Ov. trist. 1, 8, 47 f a t a l i b u s -is (Sil. 4, 708 Gaivs dig. 18, 6, 2, 1 ut fatale -um sit excusatum. Vlp. dig. 4, 9, 3, 1. 13, 6, 5, 4. 17, 2, 52, 3 -a quae imprudentibus accidunt, hoc est -a fatalia, socii non coguntur praestare). Hor. carm. 4, 7, 13 -a celeres reparant caelestia lunae (*i. -a caeli motu terrae illata*). Vell. 2, 126 fortuita. Stat. Theb. 3, 511 feralia bubo -a canens. Vlp. dig. 5, 1, 2, 7 sine temporali -o (*cf.* Vlp. dig. 5, 1, 21) creditorum. Gaivs inst. 2, 254 hereditarium. Clavd. 28, 499 Oceani lunaribus aemula -is *litora* (*sc. imitantia Oceani recessum luna effectum*). Lvcan. 1, 106 Parthica Romanos solverunt (*i. vinculis quasi liberaverunt*) -a furores (Comment. *ad l.* amphibolia: non enim quae passi sunt, sed quae Romanis interfecto Crasso intulerunt). 2, 475 qua (*sc. pubere*) Gallica -a supplevit (Comment. *ad l.* novo dilectu . . . diminutum explet exercitum). 7, 787 Pharsalica. *nota*: Ov. rem. 220 -is Allia nota suis. **2** *significans rem vel hominem, qui -a patitur*: Ov. Ib. 220 Ibin, -a publica (*i. rei publicae illata*. Sen. dial. 6, 13, 3 id suo potius quam publico -o solveretur. Vlp. dig. 50, 4, 8 cum -o publico. Avr. Vict. Caes. 43. Ambr. off. 3, 6, 41 lucrum tuum -um publicum est. *cf.* Stat. silv. 5, 3, 206 patriis . . . -is *i. patriae illatis*). Pavl. dig. 3, 3, 42 pr. privato -o ex prohibitione afficitur (Clavd. 8, 499 nec tua privatis crescunt aeraria -is). Ov. met. 15, 548 a l i e n a -a levare (Stat. silv. 5, 5, 47 -a doles aliena [*i. pueri non tui*]. Min. Fel. 25, 4 -is alienis adolescere. Gaivs dig. 4, 3, 28 lucrari ex alieno -o. Vlp. dig. 2, 15, 8, 22). *sic de ipsa re laesa*: Vlp. dig. 9, 3, 5, 5 -um pecuniarium. 38, 5, 1, 15 Avg. epist. 157, 35. Apvl. met. 6, 19 polentarium. Clavd. 15, 453 Illyricis (*i. Illyriac amissae*).

C *seq. gerund.*: Papin. dig. 22, 6, 8 error in -is amittendae rei suae non nocet. Hil. in Matth. 4, 26 sine habendi -o impertiendi ministerio functuri. Cod. Iust. 1, 55, 4 superexigendi -a (*i. quod superexigendo fit*). *seq. enuntiatum*: Call. dig. 14, 2, 4, 2 quia non debet duplici -o onerari et collationis et q u o d res deteriores factae sunt.

iuxta ponuntur (adiciuntur qui primi coniungunt): contumelia Icti. damnatio Avg. dedecus Plavt. Cic. Hor. detrimentum Cic. dolor Liv. exilium Sen. facinus Hor. flagitium Plavt. furtum Cic. Icti. hereditas Cic. ignominia Sen. iniuria Cic. Icti. labor Plavt. lucrum Pvblil. *et passim.* malum Plavt. Ter. molestia Plavt. periculum Sen. pudor Ov.

s y n o n y m a: amissio, caedes (*ad II A 2*). calamitas, casus, clades (*ad II A 2*). defectus, deminutio, detrimentum, dispendium, iactura, incommodum, laesio, noxa, noxia (*ad I B*). pauperies (*ad I B*). poena (*ad II C*). rapinae (*ad I B*) sumptus.

o p p o s i t a: alimentum, augmentum, commodum, compendium, divitiae, emolumentum, incrementum, sumptus, victoria (*ad II A 2*).

derivata: damnare, damnosus. *comp.*: damnicupidus, damnificus (-are), damnigerulus. *Bögel.*

dampno *etc. v.* damn-.

dāmula, dāmulus *v.* dammula. **dāmus** *v.* damma.

danaē, *acc.* -ēn *f.,* δανάη. *cf. nom. propr. nomen herbae*: PLIN. nat. 15, 131 est et chamaedaphne silvestris frutex et Alexandrina, quam aliqui Idaeam..., alii -en...vocant. *cf.* DIOSC. 4, 140 (4, 145 W.). PS. APVL. herb. 59.

danīsta, -ae *m.* [*a gr.* δανειστής *tractum. Th.*]. PAVL. FEST. p. 68 -ae feneratores (GLOSS.). PLAVT. Epid. 53 id adeo argentum ab -a...sumpsit fenore (252). 55. 115. 142. 347 plus attuli quam tu -ae debes. 607. 621. 646 -a *vocativus.* Most. 537. 626 videtur⟨ne⟩ ...idoneus, -a qui sit, genus quod improbissimum est. 917 Pseud. 287. *deriv.*: danistarius. *gr.*: danisticus.

danīstārius, -a, -um *a* danista. *subst. f.* (*sc. mensa*): TAB. cer. Dac. 13 (Corp. III p. 951) 1 inter Cassium Frontinum et Iulium Alexandrum societas dani⟨st⟩ariae ... ita convenit (*sic Zangemeister,* prag⟨m⟩atiae *Mommsen, v. adn.*).

danīsticus, -a, -um [δανειστικός. *Th.*]. PLAVT. Most. 658 nullum edepol hodie genus est hominum taetrius... quam -um (*i. danistae*).

dannabo dannaustra *v. p. 18, 50.*

dannus, -ī *m.* [*vocabulum gallicum, cf.* platiodannus. *Th.*]. *i. q. curator vici*: CORP. XIII 4228 (*in Trevеris*) deo Mercurio coloni Crutisiones ferunt de suo per -um Giamillum.

comp.: platiodannus (CORP. XIII 6776).

dano *v.* do.

danus fenerator. fenerator vel feneratio GLOSS. [*a gr.* δάνος *tractum. Th.*]

dapālis, -e *a* daps (*q. v. sub II*). TITIN. com. 136 toto fit in foco de lignis mi -is cena (NON. p. 95 -is cena est amplis dapibus plena [= GLOSS. V 640, 7]. AVSON. 398, 13 mihi non saliare epulum, non cura [rura *trad.*] -is, qualem ... mensa procorum ... habuit. SYMM. epist. 1, 23, 2 cenas -es). *cogn. Iovis*: CATO agr. 132, 1 dapem hoc modo fieri oportet: Iovi -i culignam vini ... polluceto ..., cum pollucere oportet, sic facies: 'Iuppiter -is, quod tibi fieri oportet' *eqs.* 132, 2.

dapāticē se acceptos dicebant antiqui, significantes magnifice, et **dapāticum** (-ticis *trad.*) negotium amplum ac magnificum PAVL. FEST. p. 68. *cf.* NOVIVS Atell. tit. dapatici (NON. p. 509, dep- p. 507). *a* daps.

dapāx loquax sive facundus GLOSS. *a* daps?

dapet εὐωχεῖται GLOSS. II 37, 1. *a* daps.

daphinus *v.* daphnus.

daphnē *f.,* δάφνη. *i. q. laurus* (GLOSS. laurus δάφνη) *cf.* daphnus: PETRON. 131 vers. bacis redimita -e tremulaeque cupressus. *cf. nom. propr. i. q. chamaedaphne*: PS. APVL. herb. 28 chamaedaphne a Graecis quibusdam daphnites, aliquibus vero -e ... dicitur. 59 Idaea -e, Samothracia -e. *cf.* DIOSC. 4, 140 de dafni (4, 145 W.). GLOSS. III 559, 62 dapnis Alexandrinus victoriola.

deriv. graec.: daphnea — daphnon.

daphnea, *acc.* -ān *f.* [*vocabulum graecum non traditum. Th.*]. *gemma*: PLIN. nat. 37, 157 -an Zoroastres morbis comitialibus demonstrat. DAMIG. lapid. 32.

daphninus, -a, -um, δάφνινος. *i. q. laurinus*: DIOSC. 5, 58 vinu(m) cedrinum ... -um (dafinu *trad.*) et pituinum.

daphnis, *gen. plur.* -dōn *f.,* δαφνίς. *bacca lauri, cf.* GLOSS. III 545, 20 dafnidon bacas lauri (560, 40 dapfinidon). 610, 62 lauri baccas dafinadon (589, 48 daffinadon. 623, 12). 581, 57 dafidon. *graece*: CELS. 5, 19, 12 sunt etiam quaedam emplastra nobilia ad extrahendum..., quale est quod, quia lauri baccas habet, διὰ δαφνίδων appellatur. *lat.*: SORAN. p. 63, 6 dia -on. p. 66, 24.

daphnītis, -dis *f.,* δαφνῖτις. *genus casiae lauro simile*: SCRIB. LARG. 152 casiae -dis. 269 MARCELL. med. 26, 10. 35, 7. DIOSC. 1, 11 talis *casia* a civibus (ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων) appellatur abs (ἄχυ), alii illam vocant daflintis (δαφνῖτις DIOSC. 1, 13 W.). *cf.* PLIN. nat. 12, 98 his *generibus casiae* adiecere mangones quam daphnidis (*sic trad.*) vocant. *chamaedaphne*: PS. APVL. herb. 59 (DIOSC. 4, 146 W. δαφνῖτις). *eadem* **daphnītēs**: CHIRON 816. 817. 827. 828. 833. 841. 909. VEG. mulom. 3, 13, 4 cassiae daphnitae (*sic L*). PS. APVL. herb. 28 chamaedaphne a Graecis quibusdam -es... dicitur (DIOSC. 4, 147 W. δαφνῖτις). GLOSS. III 559, 9 camedapnes damnites. 559, 63 dapnites i. victoriola. 560, 13 dapnites laurum terraneum.

dap(h)nococca i. lauri bacca GLOSS. III 559, 36. *δαφνόκοκκος.

daphnoīdēs, δαφνοειδής. *nomen herbarum, cf. Stadler, PW. IV 2147. chamaedaphnes genus*: PLIN. nat. 15, 132 id quoque quod -es vocatur genus, in nominum ambitu est: alii enim Pelasgum, alii eupetalon, alii stephanon Alexandri vocant (*cf.* PS. APVL. herb. 59 DIOSC. 4, 141 [4, 146 W.]). 23, 158. *cf.* GLOSS. III 559, 61 dapnoidis victoriola. *clematis*: PLIN. nat. 24, 141 est alia clematis Aegyptia cognomine, quae ab aliis -es ... vocatur. DIOSC. 4, 7.

daphnōn, *acc. sing.* -a, *plur.* -as *m.,* δαφνών. *lauretum* (*cf.* GLOSS. lauretum δαφνών): PETRON. 126 flexit se in eum -a, qui ambulationi haerebat. MART. 10, 79, 5 disposuit -a suo Torquatus in agro. 12, 50, 1 -as, platanonas et aërios pityonas ... habes.

daphnus, -ī *f., cf.* daphne. GLOSS. III 623, 8 dafinus id est laurus arbor (610, 51 dasmis). V 457, 49 folia daphini folia lauri. *cf.* III 622, 69 cupme dapni id est lauristaciu (cummi et stactu *Bücheler*).

dapifer, -i, *cf. c.* daps *et* ferre. ARS Bern. gramm. suppl. 101, 4 -r, -i. GLOSS. V 618, 21 -r vel dicoforus (δειπνοφόρος? *Th.*) discus.

dapino, -āre [*a gr.* δαπανᾶν *tractum esse videtur. Th.*]. PLAVT. Capt. 897 aeternum tibi -bo victum, si vera autumas. *L.*

dapis *v.* daps. **dapnisinis** *v.* damasonium.

daps, -is *f.* [*fortasse cf. c. gr.* δαπάνη, δαπανᾶν, δαψιλής, *island.* tafn 'victima, dapes', *armen.* taun 'solemne, dies festus' *et c.* damnum, *v. Walde, Lat. etymol. Wörterb. s. v. Th.*]. *de usu casuum*: CHAR. gramm. I 33, 9 feminina semper pluralia ... -es et haec daps dixerunt. 40, 2 -es. *nom. sing.* 93, 17 nominativum ... singularem ... non habeant, ut -es preces. EXC. Bob. gramm. I 549, 5 hae -es et -is dixerunt. PRISC. gramm. II 321, 6 haec daps huius dapis, sed nominativus in usu frequenti non est. PROB. cath. gramm. IV 8, 7 -es numero semper plurali declinantur (PHOC. gramm. V 428, 10), -em tantummodo legi numero singulari (= SACERD. gramm. V 472, 29). FRG. Bob. gramm. V 562, 10 ab hac -e, harum -um. VII 542, 44 -em singulariter non diximus, sed pluraliter tantum. *cf. l. 36.* DVB. NOM. gramm. V 578, 1 -is generis feminini, ut Iuvencus(?) quae dapis. *nom. sing. nunc legimus apud* CATO agr. 50, 2. 132, 2; *gen. sing.*: HOR. epod. 5, 33. 17, 66 sat. 2, 6, 89 carm. 4, 4, 12 epist. 1, 17, 51 OV. Ib. 429 VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 PLIN. nat. 9, 142; *dat. sing.*: CATO agr. 132, 1. *acc. et abl. multo usitatius, sed sing. prae plurali numero non frequenter. gen. plur. deest praeter l. 19, dat. plur. perraro, creberrime nom. acc. abl. plur. primam syllabam producunt* EVG. TOLET. carm. 7, 1 VEN. FORT. carm. 7, 24 g, 3 (*idem* -ă-: 11, 8, 7). *de sensu*: PAVL. FEST. p. 68 daps apud antiquos dicebatur res divina quae fiebat aut hiberna sementi aut verna. quod vocabulum ex Graeco deducitur, apud quos id genus epularum δαίς dicitur. NON. p. 461 -es non tantum opiparos apparatus aut religiosos, sicuti plerumque, significare, sed et vitabiles et infandos cibos auctore Vergilio possumus doceri. SERV. Aen. 1, 706 -es regum sunt, epulae privatorum (= ISID. orig. 20, 2, 6). 3, 224 -es deorum, epulae hominum (8, 175 -es: epulae deorum propriae). GLOSS. daps εὐωχία. -es θοῖναι. singulare non habet, nisi haec daps, o daps εὐωχίαι. δίαιται. πολυτελῆ δεῖπνα. epulae. escae, cibi lautiores. divitiae. -is cibus. -bus ἐδέσμασιν. epulis pinguibus. *legitur inde a* LIV. ANDR. *et* CATONE. *de re cf. Daremberg-Saglio III 738; Wissowa, Rel. u. Kultus p. 345. 357.*

I ***generatim*** *i. q. quilibet apparatus ciborum plerumque lautiores, epulae, convivium, cena, cibus*: **A** ***sing.***: ACC. trag. 218 ne cum tyranno quisquam epulandi gratia accumbat mensam aut eandem vescatur -em. VARRO Men. 144 scolica -e. CATVLL. 64, 304 large multiplici constructae sunt -e mensae (*de cena nuptiali*). HOR. epod. 5, 33 longo die bis terque mutatae -is inemori spectaculo. 17, 66 egens benignae Tantalus semper -is. sat. 2, 6, 89 -is meliora relinquens. carm. 4, 4, 12 in reluctantes dracones egit *aquilam* amor -is atque pugnae. epist. 1, 17, 51 haberet plus -is et rixae multo minus invidiaeque *corvus.* OV. epist. 9, 68 efferus (*Diomedes*) humana qui -e pavit equas? (Ib. 427 nec -is humanae tibi sint fastidia). 15, 206 qui trepidos a -e (*i. cena Thyestea*) vertat equos. fast. 5, 521 nunc -e, nunc posito mensae nituere Lyaeo. VAL. MAX. 7, 6 ext. 3 uxores suas natosque ad usum nefariae -is verterunt. PHAEDR. 2, 4, 24 largam praebuerunt -em. 2, 6, 15 large divisit -em. SEN. Herc. O. 1378 *si* praeberet avidae Caucasus volucri -em (*cf. p. 37, 24*). Thy. 894 ut ultricem -em omnes *dei* viderent. 973 satias -is me nec minus Bacchi tenet. 983 capio fraternae -is donum. 1054 epulatus ipse es impia natos -e. epist. 94, 70 quis posuit secretam in auro -em? PLIN. nat. 9, 142 cancer -is (*i. nutrimenti*) assectator. SIL. 6, 160 informi -e... repletus *serpens.* STAT. silv. 4, 9, 51 cum me -e iuveris opima, expectes similes et ipse cenas? APVL. flor. 6 p. 22 ad -em conveniunt. met. 9, 37 canibus instruit nefariam -em. AVSON. 191, 35 pollens natalibus et -e festa. EVG. TOLET. carm. 7, 1 propense stomachum qui farcit dāpe ciborum. CASSIOD. in psalm. 32, 19 esuriunt enim beati non quia dominica -e ieiuni sunt (*in imag.*).

B ***plur.***: VERG. ecl. 6, 79 quas illi Philomela -es ... paravit? (CLAVD. 1, 151 nec desidiis -busque paratis). georg. 4, 133 -bus mensas onerabat inemptis (*i. domesticis, vilibus.* HOR. epod. 2, 48 -es inemptas apparet. PRVD. cath. 4, 58 CLAVD. 3, 207. *aliter i. quae emi non possunt, pretiosae*: STAT. silv. 1, 6, 94 quis convivia, quis -es inemptas ... canat?). VERG. Aen. 1, 210 illi se praedae accingunt -busque futuris (CLAVD. 20, 445 -bus quae iam devota futuris). 1, 706 qui -bus mensas onerent et pocula ponant. 3, 224 -busque epulamur opimis (APVL. met. 5, 3. CLAVD. 1, 262 -bus recolitur opimis). 3, 227 diripiuntque -es (VAL. FL. 4, 454. APVL. 10, 15 Phineias -es). 3, 234 polluit ore -es *Harpyia.* 3, 355 impositis auro -bus. 3, 618 -busque cruentis *Cyclopis* (OV. met. 14, 212). 3, 630 expletus -bus vinoque sepultus *Polyphemus* (AVSON. 453, 3 cruentis -bus expletus. SIDON. epist. 1, 2, 7. CASSIOD. in psalm. praef. p. 9[B] avidos populos ecclesiasticis -bus explere cupit [*in imag.*]). 7, 109 instituuntque -es et adorea liba per herbam subiciunt epulis. 7, 125 accisis coget -bus consumere mensas. catal. 13, 28 neque in culinam ... -esque duces sordidas. HOR. epod. 3, 8 an malas Canidia tractavit -es? 9, 1 festas

-es (Tib. 2, 1, 81 sancte [*sc. Amor*] veni -bus festis, sed pone sagittas. Stat. Theb. 5, 191). sat. 2, 6, 108 cursitat hospes continuatque -es. carm. 3, 1, 18 non Siculae (*i. lautissimae*) -es dulcem elaborabunt saporem. ars 198 ille -es laudet mensae brevis. Tib. 1, 5, 49 sanguineas edat illa -es (Prvd. cath. 3, 60 sanguineas lacerare -es). 1, 10, 8. Prop. 3, 22, 30 nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, -es. Ov. ars 3, 757 ueve domi praesume -es. met. 6, 664 diras egerere inde -es emersaque viscera gestit. 8, 572 -busque remotis in gemma posuere merum (*ibid.* epulae). 8, 683 veniam -bus (*i. tenui cena*) nullisque paratibus orant. 8, 824 petit ille -es (Sil. 13, 272 mensasque -esque). 11, 120 mensas . . . extructas -bus. 11, 123 -es avido convellere dente parabat, lammina fulva (*i. aurea*) -es... premebat. 15, 75 -bus temerare nefandis corpora (Sen. Thy. 1105 nefandas . . . -es). 15, 87. 15, 105 corporeasque -es avidam demersit in alvum. Ib. 382 *equi* praesepia regis *Diomedis* fecerunt -bus sanguinolenta suis. fast. 2, 725 Tarquinius . . . socios -busque meroque accipit. 2, 791 functus erat -bus (*praecedit* parat epulas). Gratt. 329 ille -es poenamque operamque temperet. Manil. 5, 144 perque -es mensasque super petulantia corda. Val. Max. 7, 6 ext. 2 ad ultimum humanorum corporum -bus usi sunt. 9, 1 ext. 1 illa (*sc. Campana luxuria*) . . . ducem . . . -bus largis... ad somnum et delicias evocavit (Homer. 109 -bus divi curant sua corpora largis. 623). Sen. Ag. 876 epulae regia instructae domo, quales fuere ultimae Phrygis -es. 885 extremae -es. Herc. f. 756 praebet volucri Tityos aeternas -es (Merob. carm. 1, 3 aeternas ubi festa -es convivia gestant). Phaedr. 207 non placent suetae -es. Thy. 66 inveni -es quas ipse fugeres. 150. 450 capere securas -es (Stat. Theb. 2, 93). 767 impositas -es transiluit ignis. Colvm. 7, 2, 1 elegantium mensas iucundis et numerosis -bus exornat. 8, 1, 2 pretiosis -bus. 10 praef. 2 *cum* nostra aetas -bus libidinosa pretia constituerit. Lvcan. 6, 740 quae te contineant, Hennaea (*i. Persephone*), -es? Bvc. Eins. 2, 2 cura -es sequitur. Plin. nat. 19, 160 in rusticis -bus. Val. Fl. 1, 62. 137. 2, 155 letalesque -es infectaque pocula. 2, 194 saevasque -es et pocula libat (*v. p. 38, 21*). 2, 221 -busque vinoque soporos. 2, 349 -bus coeptis. 3, 120 vina -esque remota. 3, 569. 4, 107 pabula dira et miseras, Polypheme, -es. 4, 429. 4, 492. 634 tutaeque -es. 8, 162 quod nullae te, nata, -es, non ulla iuvabant pocula (*Dorville*, tempora *codd.*). 8, 213 vix allevat ora ad seras, si quando, -es quas . . . Iason . . . dabat. Sil. 2, 523 saevasque ferarum attentare -es. 11, 421. Homer. 687 nec -bus relevant animos nec corpora curant. 695 -bus curant animos lenique sopore. Stat. silv. 1, 2, 198. 1, 6, 48 nobiscum socias -es inisti (2, 4, 4 hesternas, miserande, -es moriturus inisti). 2, 1, 60 inceptas quis ab ore -es libataque vina auferet? 3, 3, 107 exiguae -es. 4, 2, 3 Alcinoique -es . . . monstrat *Homerus*. 5, 1, 121 ipsa -es modicas et sobria pocula tradit. Ach. 1, 120 properatque -es. Theb. 1, 714 ieiunum Phlegyan . . . -busque profanis instimulat. 2, 84 excussaeque leonum ore -es. 4, 307 funereae . . . -es (*de cena Thyestea*). 5, 195 conticuere chori -busque ludoque licenti fit modus. 8, 246. 10, 20. Mart. 3, 31, 4 sustentatque tuas aurea massa -es. 3, 45, 3 illa (*sc. mensa Ligurini*) quidem lauta est -busque instructa superbis. 3, 48, 42 nec avara servat crastinas -es mensa. 4, 8, 8 temperat ambrosias (*i. principis*) cum tua cura -es (8, 39, 2 qui Palatinae caperet convivia mensae ambrosiasque -es. 8, 50, 8. 13, 91, 2 ambrosias ornent munera rara -es). 7, 86, 1 natalicias -es. 9, 71, 4 pariter socias carpit uterque -es. 9, 72, 4 cur comitata -es nulla lagona venit? 13, 14, 2 cludere quae cenas lactuca solebat avorum . . . cur nostras incohat illa -es (13, 36, 2 incohat atque eadem finit oliva -es). 14, 90, 2 lautas . . . -es. Tac. ann. 14, 22 ictae -es mensaque disiecta erat. Apvl. met. 4, 7 mensas -bus largiter instructas. 4, 14 -es gratuitas conquirere. 8, 29 gaudiales instruunt -es. 10, 13 oblatis . . . -bus affatim saginabar. Tert. nat. 1, 7 ignaris et -es et nuptiae subiciuntur. Cypr. Gall. gen. 1398 dividuasque -es viritim exponere. Anth. 444, 7 regales -bus gravare mensas. Lampr. Heliog. 29, 6 ut iura nova -bus condiendis invenirent. Avson. 117, 2 -esque duplices devorat. 398, 50. Ps. Damas. epigr. 3, 9 scripturas *sacras*, -bus satiant quae pectora castis (*in imag.*). Schol. Verg. Veron. georg. 3, 7 lautissimis -bus appositis. Rvfin. hist. 2, 17, 17 tamquam copiosis -bus (Evstath. Bas. hex. 9, 6 p. 966[B]) inhiantes. 4, 7, 11 execrandis infanticidii -bus. 4, 23, 13 rationabiles . . . -es. 5, 1, 55 quasi inter -es regias accubaret. Orig. in gen. 16, 4 -bus *sapientiae* refecti (*in imag.*). Prvd. cath. 3, 174 immodicis -bus. 5, 108 pascentes -bus pectora mysticis. Clavd. 3, 167 riguisse -es. 15, 175. 22, 144 indulgentem -bus. rapt. Pros. 3, 216 instaurare -es. Evstath. Bas. hex. 3, 10 p. 902[A] -bus . . . vespertinis (*in imag., praecedit* alimenta sermonis). 5, 4 p. 913[A] non omnia propter nostrum facta sunt ventrem, sed nobis quidem deputatae -es tam promptae quam notae sunt. Sedvl. carm. pasch. 2, 178 fallaces offerre -es. Pomer. 1, 15 sumptuosis -bus. Drac. laud. dei 3, 75 sibi dives erat -bus conviva repletus. Orest. 857 prandia conspiciens -bus conferta potentum ingemit. Coripp. Ioh. 2, 287 aptans -bus mundansque fluentis. Ven. Fort. carm. 7, 24 g, 3 qui venit huc nostrae dāpes cognoscere mensae. 11, 8, 7 pascunt membra -es. Carm. epigr. 534, 4 ut -bus positis Pompeium saepe colamus. 1010, 3 sumpsere -es. Inscr. christ. Rossi II p. 52, 1, 7 esuriem (*pauperum*) -bus superavit. p. 127, 6, 12 quem famis ira -es . . . vincebat lacrimis omnia dira suis. Virg. gramm. epit. 14 p. 87 mensam . . . suis fructibus -bus (*dativ.*) impleat. *nota de excrementis*: Plin. nat. 17, 51 humanas -es ad hoc in primis advocant.

II *speciatim, terminus sacralis i. q. epulum opiparum ad deorum plerumque honorem celebratum, cibus sacrificalis*: A *sing.*: Liv. Andr. carm. frg. 7 quae haec -s est? qui festus dies? Cato agr. 50, 2 ubi -s profanata comestaque erit. 131 piro florente -em pro bubus facito (*cf.* Tib. 1, 5, 28 pro grege ferre -em). 132, 1 -em hoc modo fieri oportet . . . qui -em facient . . . Iuppiter dapalis quod tibi fieri oportet in domo familia mea culignam vini -i, eius rei ergo macte hac illace -e pollucenda esto (132, 2). 132, 2 -s Iovi assaria pecunia urna vini . . . postea -e facta serito milium. Varro Men. 443 cape hanc caducam Liberi mollem -em. Catvll. 64, 79 Cecropiam solitam esse -em dare Minotauro (*sc. quasi deo*). Hor. carm. 2, 7, 17 obligatam redde Iovi -em. Liv. 1, 7, 12 adhibitis ad ministerium -emque Potitiis ac Pinariis. 1, 7, 13. Sil. 7, 392 dis sine me libare -em (*v. l. 21*) et sollemnia ferre. Gaivs inst. 4, 28 pecuniam acceptam in -em, id est in sacrificium impendere. Sidon. epist. 9, 13, 5 vers. 12 -e, poculis, choreis (*potest etiam ad I A referri*).

B *pluralis*: Verg. Aen. 3, 301 sollemnes cum forte -es et tristia dona... libabat... Andromache (5, 92 [*i. gustavit*]. Hor. sat. 2, 6, 67 pasco libatis -bus [*praecedit* cenae deum]. Ov. fast. 2, 633 libate -es ut grati pignus honoris. Liv. 39, 43, 4 facinus . . . saevum . . . inter pocula atque epulas, ubi libare diis -es, ubi bene precari mos esset. Val. Fl. 3, 457. Stat. silv. 3, 3, 199 assiduas libabo -es et pocula sacris manibus. Ach. 1, 184 libare -es Bacchaeaque munera Chiron orat). Verg. Aen. 6, 225 congesta cremantur turea dona, -es, fuso crateres olivo. 8, 175 -es iubet et sublata reponi pocula. 8, 186 nou haec sollemnia nobis, has ex more -es ... vana superstitio . . . imposuit. 11, 738 expectare -es et plenae pocula mensae. Hor. carm. 1, 32, 13 o decus Phoebi et -bus supremi grata testudo Iovis. 1, 37, 4 nunc Saliaribus ornare pulvinar deorum tempus erat -bus, sodales! Tib. 2, 5, 99 at sibi quisque -es et festas extruet . . . mensas. Ov. met. 5, 113 iussus eras celebrare -es festumque canendo (fast. 2, 657. 4, 354 concelebrent). fast. 2, 362 venit ad exiguas turba vocata -es. 4, 424 venerat ad sacras et dea flava -es. 4, 745 adde -es mulctramque suas -busque resectis (*i. eis dapum partibus quae deis consecrentur*) ... precare Palem. 6, 172 prisca dea est aliturque cibis, quibus ante solebat, nec petit ascitas luxuriosa -es. 6, 671 rure -es parat ille suo turbamque canoram convocat: ad festas convenit illa -es. Sen. Ag. 21 poenas daturus caelitum -bus graves. Oed. 307 largas iamne comprendit -es *flamma*? 557 flamma praedatur -es. 691 cultus, opulentae -es. Val. Fl. 4, 339 liba -esque frondibus accumulant. Sil. 7, 181 irriguis . . . extulit hortis rorantes humore -es. 11, 275 posuisse -es his addita cura. 15, 390 tura -esque. Stat. silv. 3, 1, 76 diffugimus festasque -es (*cf. l. 40. p. 36, 64. 84*) redimitaque vina abripiunt famuli nec quo convivia migrent. Mart. 12, 48, 12 Capitolinae pontificumque -es. Arnob. nat. 7, 25 opiparis numina cenis afficiuntur aut prandiis, ut innumeras conveniat excogitare -es. 7. 29 lautis pinguibusque se -bus atque opimis inferciunt escis. 7, 32 Iuppiter . . . cenat magnisque implendus est -bus. Lact. mort. pers. 1, 11 -bus sacrificabat paene cotidie ac vicanis suis epulas exhibebat.

deriv.: dapalis, dapaticus, dapax(?), dapeo, dapifer.

dapsilis, -e [*a graeco δαψιλής tractum. Th.*]. Roman. Char. gramm. I 127, 7 (*ex Plinio*) -e, ab hoc -e, si de homine dicas, e littera ablativus est terminandus, -i, si rem significabis, ab hoc -i. Gloss. -is δαψιλής. profusus. largus. a dapibus, qui satis erogat ad escas. largus dapibus. facile dans. opimus: -is, abundans. Not. Tir. 41, 28[a] -issimus.

1 *de rebus*: Plavt. Aul. 167 dotes -es (-as *codd. Noni p. 304*). Most. 982 sumptus. Pseud. 1266 corollas. Colvm. 4, 27, 6 proventu. Apvl. met. 11, 3 copiam. Ivl. Val. 1, 4 -em satis diffusamque lasciviam *convivii*. 1, 39 convivio -i et affluente. 2, 29 agros. 3, 18 stagnum. Primas. in apoc. p. 849[D] ut *pietas* -i semper liberalitate hilariter dilatetur. *cum ablat.*: Colvm. 3, 2, 27 spionia *vitis*, -is musto.

2 *de personis*: Dares 12 Polyxenam . . . largam, -em (13 Achillem... largum, -em. Drac. laud. dei 2, 817). 13 Patroclum . . . prudentem, -em. *cum ablat.*: Plavt. Pseud. 396 erili filio largitus dictis -is. *adv.* **dapsile.** Gloss. copiose. abunde. Lvcil. 1074 ubi qui invitavit -ius se. Pompon. Atell. 161 verrem sume -e ac dilucide. Svet. Vesp. 19 convivabatur assidue ac saepius recta et -e. *adv.* **dapsiliter:** Naev. com. 39 ita -r suos amicos alit.

dapsilitās, -ātis *f.* *i. q. abundantia*: Gloss. daps. Schol. Ter. p. 162, 10 proluvium est effusio sordium et ponitur pro largitate. -s. Not. Tir. 41, 28. *Gudeman.*

dardana, -ae *f.* *nomen herbae*: Ps. Apvl. herb. 37 Itali personaciam, alii -am. Gloss. III 559, 58 personacia -a. *cf.* Dardanus *nom. propr.*

dardanārius, -iī *m.* [*orig. inc. sunt qui a vocabulo gr.* δάνος (*cf.* danus) *iocularitер derivatum esse putent. Th.*]. Gloss. σιτομεταβόλος. σιτοκάπηλος. παλιγκάπηλος. μεταβόλος. παντοπώλης, παντομεταβόλος (*inde male translatum* II 576, 15 mobilis et instabilis mente): Vlp. dig. 47, 11, 6 pr. annonam attemptare et vexare vel maxime -i

solent . . . debebis custodire, ne -i ullius mercis sint. PAVL. dig. 48, 19, 37.

[**dardanon**] i. gentiana GLOSS. III 560, 3. *cf.* 633, 13 Punici genciana, alii dasdamum, Romani genciana. *cf.* PS. APVL. herb. 17 Graeci gentianam dicunt, Dardanus aloiten (DIOSC. 3, 3 W. *Δάρδανοι ἀλοῖτις*).

daries dardaries *vocabula magica* CATO agr. 160.

darigium *v.* dorycnion.

darpus. *nom. bestiae quadrupedis*: POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 11 talpa, -us, scirus. [*francog. merid.-orient.* darbón. *M.-L.*]

dasdamum *v. l. 4.*

dasīa, *δασεία. t. t. grammaticorum de aspiratione*: POMP. gramm. V 132, 28 ceterum illi accentus superfluo adduntur, -a et psile. nos enim habemus h, et ubi est h, -a est, ut puta 'homo'; ubi non est, psile est, ut puta 'omen'. *sim.* PS. PHOC. gramm. V 439, 24 *sqq.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 193, 25 AVDAX gramm. VII 331, 3 GRAMM. suppl. 230. 15. *graece*: DON. gramm. IV 372, 12 ceterum *-αν* et *ψιλήν* apud Latinos h littera vocali addita vel detracta significat. PS. PRISC. gramm. III 520, 14 -a, quod interpretatur aspiratio vel ubi h littera poni debet, hac figura notatur ⊢.

? **dasimania** *legitur* CORP. IV 5440.

dasios *pes* ex tribus brevibus et duabus longis *syllabis*, temporum septem DIOM. gramm. I 481, 31. [*vocabulum graecum non traditum. Th.*]

dasypūs, -podis *m., δασύπους. genus leporis*: PLIN. nat. 8, 219 lepus . . . solus praeter -em superfetat. 10, 173. 179. 182. 11, 229. 239. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 13 dasipes. *L.*

datārius, -a, -um *a* dare, datus. *i. quod dari potest*: PLAVT. Pseud. 968 nulla est mihi salus -a. Stich. 258 nega esse quod dem . . . linguam quoque etiam vendidi -am. *subst. n.* **datārium,** -ī *i. q. indicatio diei in epistula*: AVELL. p. 620, 16 subscriptio ab eodem *episcopo* facta est libello conveniens, similiter et -um. p. 692, 3 -um quoque litteris adiungite, ne vobis portitoris tarditas possit ascribi.

datātim *adv.* [*a* datare. *Th.*]. NON. p. 96 -m id est invicem dando (GLOSS. V 640, 20 -m vicissim dare). GLOSS. -m per manus. *proprie de genere quodam ludendi pila (v. Marquardt-Mau, Privatleben² p. 84, 2 et Mau, PW. II 2832)*: PLAVT. Curc. 296 isti qui ludunt -m servi scurrarum in via *eqs.* NOVIVS Atell. 22 in molis non ludunt raptim pila, -m moris est (*sic Bücheler*, morso *codd.*). *hinc translate de re Veneria*: NAEV. com. 75 quasi in choro [pila] ludens -m dat se[se], communem facit *meretrix.* AFRAN. com. 222 -m uxorem ut ludas. POMPON. Atell. 1 quod ille dicit, cum -m in lecto tecum lusi.

dathiathum, (-ī) *n.* [*vox peregrina orig. inc., cf.* carfiathum. *Th.*]. PLIN. nat. 12, 60 illud *tus autumno lectum* carfiathum, hoc *vere lectum* -um vocant.

datīcius, -a, -um *a* dare, datus. GLOSS. -⟨i⟩ hostes qui victi tradunt se in servitute. -us dediticius. -us latinum non est, sed dediticius, id est si barbar tradat se Romanis, dediticius dicitur. IV 48, 10 -us pro filiis datus. *dub.*: GREG. M. epist. 1, 73 ut non parva loca patrimonii *Sancti Petri* propriis nudata cultoribus largitis -orum (datitiorum *codd.*) habitatoribus restaurasset (*vel de hominibus vel de praediis*).

✱**datio,** -ōnis *f. a* dare. *cf.* GRAMM. suppl. 111, 1. *pluralis legitur*: S. C. Vell. dig. 16, 1, 2, 1 ITALA *p. 40, 30* IREN. 4, 30, 3 HIL. trin. 8, 30 VVLG. III Esdr. 2, 7 COD. Iust. 4, 32, 26, 2. 6, 3, 24 CANON. Migne 56, 857^A CAEL. AVR. acut. 2, 9, 55. *additur dativus*: COD. Iust. 4, 32, 26, 2. DON. Ter. Eun. 466 pax, -o, deditio, conventio, colloquium militiae verba sunt. BOETH. top. Arist. 4, 4 p. 948^C est . . . -o genus doni, nam donum -o est irreddibilis. *cf.* AVG. loc. hept. 4, 58 p. 591, 2. *legitur inde a* LEGE agr.; *frequentant* ICTI. GLOSS. -o *δόσις. cf.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A *δάτιο· χειρός.* [*loc. corr.*: CIC. leg. 1, 7.]

1 *generatim: i. q. actio aliquid dandi*: VITR. 2, 3, 3 munerum -o (HIL. trin. 8, 31 doni). PLIN. nat. 7, 202 ordinem exercitus, signi -em, tesseras, vigilias Palamedes invenit (DARES 20). HIL. trin. 8, 12 accepti . . . honoris -o. 8, 29 in utilitatis -e. 11, 20 -o paterna. in psalm. 1, 13 fructuum *ligni* -o. VVLG. Sirach 11, 17 -o (*δόσις*) dei permanet iustis. 42, 3. ZACCH. 2, 14 indissociabilis -o. HESYCH. in lev. 26, 18/26 p. 1147^D. GREG. M. in euang. 26, 3 spiritus . . . manifesta -e non nisi post resurrectionem datus est. moral. 9, 53 munus ex manu est praemium per -em (*opp.* cogitatio, favor). *nota de sacramento*: COD. Iust. 2, 58, 2, 12 (*a. 531*) sine -e sacramenti. *apud medicos de medicinae ingestione sim.*: VARRO rust. 3, 9, 21 si in farciendo nimio cibo fastidiunt *gallinae*, remittendum in -e pro portione. PS. SORAN. quaest. med. 31 diaetica . . . est . . . -o in medicina per additamenta et detractiones. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 97 metuenda est . . . in ista passione vini -o (2, 8, 35 *al.*). chron. 4, 1, 3 hellebori. 4, 3, 63. 4, 7, 100. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 (*a. 530*) vel potionis oblatio vel medicaminis -o vel impositio. GLOSS. III 599, 50 -o armini (Armenii *Bücheler*) colitus (collyrius *Bücheler*) purgatorius. *adde de quantitate*: THEOD. PRISC. eup. faen. 14 de quibus (*catapotiis*) erit nobis plena -o grana VII (*τελεία δόσις*).

2 *speciatim (praecipue apud* ICTOS): **a** *i. q. traditio alicuius rei*: FEST. p. 165 testamenti factio, nexi -o (dando *codd.*), nexi liberatio. S. C. Vell. dig. 16, 1, 2, 1 quod ad fideiussiones et mutui -es . . . pertinet (POMPON. dig. 12, 1, 8 GAIVS inst. 3, 90 *al.* VLP. dig. 14, 6, 7, 3 mutui -em . . . numeratae pecuniae). VLP. dig. 16, 1, 8 pignoris -o (MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 9). 34, 3, 3, 1 *chirographi.* PAVL. dig. 45, 1, 2, 1 quaedam *stipulationes* partis . . . -em natura recipiunt. COD. Iust. 4, 51, 7 usus fructus *dominii* -em vel hypothecam vel pignoris nexum. **b** *constitutio: hominum (de munere)*: LEX agr. (Corp. I 200) 35 ⟨de ea re iu⟩ris dictio, iudici iudicis recuperatorum -o esto (LEX Rubr. [CORP. I 205] 16 LEX Mamil. [grom. p. 265] *bis* VLP. dig. 5, 1, 32 PAVL. dig. 49, 8, 2, 1). LEX Salpens. (Corp. 2, 1963) 2, 29 tit. de tutorum -e (POMPON. dig. 26, 2, 13 GAIVS inst. 2, 231. 237 *al. cf.* COD. Iust. 6, 27, 5, 1^b [*a. 531*] ex ipsa tutelae -e). TRYPH. dig. 27, 10, 16 curatoris (VLP. dig. 27, 8, 1, 5). VLP. frg. Vat. 318 non valeat -o *cognitoris.* COD. Iust. 6, 38, 3 (*a. 531*) fideiussoris -em (7, 17, 1, 2). *rei*: GAIVS inst. 2, 243 legati -e (VLP. dig. 34, 4, 3, 8. 34, 4, 9. 34, 5, 10 *al.* CALL. dig. 35, 1, 82. *opp.* ademptio: SCAEV. dig. 29, 7, 14 *bis* FLORENT. dig. 34, 4, 14, 1). VLP. dig. 23, 3, 23 quia . . . in stipulatione non est necessaria dotis adiectio *condicionis*, etiam in -e *dotis* tantundem ducimus (24, 1, 34. 50, 17, 23 PAVL. dig. 15, 1, 47, 6 *al.*). PAVL. dig. 5, 2, 7 si . . . usque ad denuntiationem vel libelli -em processerit. *adde*: CIC. leg. agr. 2, 60 cuius (*Pompei*) iudicium legumque -o . . . tollitur (HIER. adv. Iovin. 1, 18 -e legis. in psalm. 18 PS. AVG. quaest. test. I 95 p. 168, 5 Sout.).

c *donatio, collatio gratuita*: IVLIAN. dig. 33, 5, 9, 2 placet ipsa libertate legatum peremi, non -e statutae libertatis (VLP. dig. 1, 1, 4. 28, 5, 6, 4. 40, 7, 2, 2 MOD. dig. 40, 9, 20 INST. Iust. 1, 6, 2 CASSIOD. hist. 1, 9). ITALA gen. 25, 6 (Aug. civ. 16, 34) filiis concubinarum suarum dedit Abraham -es (VVLG. munera. ITALA Aug. loc. hept. 4, 58 p. 590, 15 data; *δόματα*). num. 18, 6 (Lugd. Aug. loc. hept. 4, 58 p. 590, 9) accepi fratres vestros Levitas . . . -em datam domino (*δόμα δεδομένον*, VVLG. tradidi donum. *cf.* AVG. *l. c.* haec locutio in latinum necessitate ita translata est *ad vitandam ambiguitatem* datum datum *eqs.*). *ibid.* (Lugd.) deservire -e tabernaculi testimonii (LXX *et* VVLG. *aliter*). 18, 7 (Lugd.) -em sacerdotii vestri (*δόμα*, VVLG. *aliter*). Eph. 3, 7 (Theod. Mops. *ad l.*) secundum -em gratiae dei (*δωρεάν*, VVLG. donum). IREN. 1, 13, 3 remunerare *Marcum* gestit *mulier*, non solum secundum substantiae suae -em (*δόσιν, v. l.* donationem). 4, 30, 3. PS. RVFIN. in psalm. 49, 14 (= Greg. M. in euang. 5, 3) qui nostra -e non pasceris, oblatione cordis melius placaris. VVLG. III Esdr. 2, 7 (*δόσεσι*). LIB. pontif. p. 155, 18 non per -em, sed . . . per bonam conversationem. CANON. Migne 56, 857^A turpibus et infandis -bus. NOVELL. Iust. 8 praef. 1. GREG. M. epist. 5, 58 quod . . . nullus ad sacrum ordinem sine commodi -e perveniat (6, 7 *al. cf.* 3, 22 praemiorum). CORP. VIII 23127, 4 ⟨propos⟩ita -e. **d** *expensio, solutio*: CELS. dig. 36, 1, 2 heres perfunctus omnibus hereditariis muneribus, id est post legatorum -em (MARCELL. dig. 46, 3, 68). POMPON. dig. 35, 1, 57 circa pecuniae -em (VLP. dig. 14, 6, 3, 3 COD. Iust. 1, 3, 48, 5 *al.* GREG. M. epist. 8, 4). PAVL. dig. 15, 1, 8 desiderat . . . res naturalem -em. 29, 2, 74, 1 aliorum quinque *aureorum* -e. COD. Iust. 4, 21, 17 pr. (*a. 528*) contractus . . . -is . . . arrarum. 3, 1, 13, 5 (*a. 530*) expensarum. 4, 30, 14, 2 -o certarum specierum (*ex contractu*). 6, 50, 18. 7, 39, 7, 6. 8, 36, 5, 2 (*a. 532*) pretii (GREG. M. epist. 9, 218). 10, 35, 3, 1 (*a. 528*) quartae *partis patrimonii* -e. **e** *concessio, admissio*: VLP. dig. 37, 9, 1, 1 -o bonorum possessionis. COD. Iust. 6, 30, 22, 14 (*a. 531*) in ipsam deliberationis -em. GREG. M. epist. 5, 57^a pallii.

syn. et iuxta posita: addictio, oblatio.

opp.: ademptio, factum, liberatio, merita, redditio.

comp.: satisdatio (LEX Rubr. [Corp. I 205] 1, 15).

?**datioca,** -ae *f.; nomen herbae, ut vid., corruptum*: DIOSC. 4, 131 W. *κατανάγκη . . . Ῥωμαῖοι ἕρβα φιλίκλα, οἱ δὲ δατίοκα* (*v. l. δατίσκα*).

✱**datīvus,** -a, -um [*a* dare, datus. *Th.*]. GLOSS. -us *δοτικός.* -um *δοθησόμενον.* -a donativa. [*dub.*: CORP. VIII 806.] *v. etiam nom. propr.*

1 *de munere demandato: testamento*: GAIVS inst. 1, 154 vocantur . . . hi, qui nominatim testamento tutores dantur, -i (*opp.* optivi). VLP. reg. 11, 14. *per magistratus*: MOD. dig. 46, 6, 7 -us vel testamentarius tutor sive curator. COD. Iust. 1, 3, 51 pr. (*a. 531*) episcopos . . . immunitatem . . . habere tutelae sive testamentariae sive legitimae sive -ae. 5, 30, 5, 2 (*a. 529*) vel -i vel legitimi . . . tutores vel curatores. 2 *in grammatica de tertio casu*: GRAMM. suppl. p. 88, 14 haec omnia nomina *casuum* ab infinitivo futuro derivantur . . . sic do datum ire -us. PRISC. gramm. II 185, 23 post *genetivum* est -us, quem etiam commendativum quidam nuncupaverunt. GRAMM. suppl. 87, 9 -us aliquid extrinsecus addi demonstrat vel accedere, ut 'da huic viro'. *cf.* ISID. orig. 1, 6, 39. GLOSS. -us *δοτική.* *adiective*: PAVL. FEST. p. 140 *modo* -us vel ablativus est casus ab eo, quod est modus. FEST. p. 261 'ques' antiqui dixerunt, inde declinatum remanet -o casu 'quibus'. p. 282. 301 *sis pro suis* per -um casum . . . Ennius effert (PORPH. Hor. epod. 1, 19. 11, 18 serm. 1, 6, 25. *cf. p. 41, 13*). QVINT. inst. 1, 7, 17 *i litteram Graeci* -is casibus in parte ultima ascribunt. 1, 7, 18 cum in -um vel genetivum casum inci-

dissent. GELL. 4, 16, 5 in casu -o (CASSIOD. gramm. VII 187, 6). TER. MAVR. 702 -um quando casum ratio sermonis petet. PORPH. Hor. carm. 1, 29, 2 -i casus est. *al.* SACERD. gramm. VI 447, 22. CHAR. gramm. I 293, 19 *idiomata* -i casus. *al.* AVG. epist. 149, 5 inspexi etiam ... codices Graecos, utrum -us casus esset, quod dictum est 'filiis', an genetivus, quo illa lingua utitur pro ablativo. loc. hept. 1, 7 p. 508, 8 SCHOL. Ter. p. 54, 2. *substantive*: PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 123, 10 'es' numero plurali finita nomina -o 'bus' recipiunt. 131, 10 -o et ablativo plurali (SERV. Aen. 1, 95 -us et ablativus plurales). QVINT. inst. 1, 4, 26 cum dico 'hasta percussi', non utor ablativi natura, nec si idem graece dicam, -i. TER. MAVR. 711 cum -o singulari (*sc.* '*cui*') prima 'q' praescribitur (MART. CAP. 3, 280 *al.*). PS. IVL. RVF. schem. lex. 29 p. 55 figura per -um. SERV. Aen. 5, 127 melius septimus est quam -us (9, 433). AVG. loc. hept. 2, 123 p. 563, 9 *al.*

opp.: ad 1: optivus; legitimus, testamentarius.

dato, -āvī, -āre [*a* dare, datus. *Th.*]. CHAR. gramm. I 255, 29 *inter frequentativa.* GLOSS. Plac. V 17, 20 (= 60, 18) -antur frequenter dantur (*v. l.* ditantur). [*dub. et corr.*: FEST. p. 277 -antes (ditent *Müller*). PLIN. nat. 27, 114 -atur (*sic Sillig*, dabatur *codd.*, datur *vulgo*). APVL. flor. 16 p. 62 dictavit (datavit *coni. Bücheler*). DIFF. ed. Beck p. 45, 24 -antur (*sic Bährens*, danti itur *cod.*)]

i. saepe dare: PLAVT. Aul. 637 id quidem pol te -are credo consuetum, senex. Most. 602 tu solus, credo, faenore argentum -as. CATO or. frg. 2 numquam ego evectionem -vi (*i. concessi*). PLIN. nat. 18, 15 M'. Marcius aedilis plebis primum frumentum populo in modios assibus -vit (donavit *E*). 23, 61 *oxymeli* etiam in febribus -bant. 25, 58 Themison *medicus* binas, non amplius drachmas *hellebori* -vit. DIOM. gramm. I 490, 16 togatas tabernarias in scaenam -verunt praecipue duo, L. Afranius et C. Quinctius. SIDON. epist. 5, 13, 2 cum tributum annuum -vere *Gabalitani.*

⁑dator, -ōris *m.* [*i. q. gr.* δώτωρ δοτήρ, *ind.* dātā 'dator', *cf. c.* dare. *Th.*]. *est pro adiectivo: l. 69. accedit ablat.*: PAVL. NOL. carm. 26, 238. GLOSS. δότης. attributor. *legitur inde a* PLAVTO (6ies), *deinde exceptis* VERG. *et* SIL. *singulis locis non nisi apud* TERT. *et recentiores.* [*corrupt.*: POMPON. Atell. 28 -r *codd.*, dantor *Ribbeck*, dat or⟨do⟩ *Bücheler*]

1 *generatim i. q. collator, distributor, saepissime de deorum potestate*: VERG. Aen. 1, 734 adsit laetitiae Bacchus -r et bona Iuno (CARM. epigr. 1504 C 44 [*Tiburi*] laeti⟨tiae dat⟩or Lyaeus. ARNOB. nat. 3, 33 feculentae hilaritatis -r *Liber*). SIL. 6, 467 iustitiae rectique -r *Iuppiter.* CARM. epigr. 1528 A 1 lucri repertor atque sermonis -r ... Cyllenius (1528 B 4. *cf.* PRVD. perist. 10, 930 verborum -r *deus*). TERT. test. anim. 2 -em *animae deum* (PETR. CHRYS. serm. 40 p. 313C DRAC. laud. dei 3, 89). PS. ORIG. tract. 16 p. 174, 10 deo ... vitae -e (LACT. inst. 1, 11, 16. 4, 26, 15 FIRM. math. 2, 25, 2 *al. multa.* LACT. inst. 4, 8, 10 sensus ac vitae. ira 24, 7. PETR. CHRYS. serm. 69 p. 397C vitae -r et redditor). ARNOB. nat. 1, 49 Aesculapium ipsum -em ... sanitatis (7, 44 salutis). 2, 65. 7, 12 ubi ... venalis et mercennarius -r est. LACT. inst. 3, 8, 1 -em simplicis et quietae sapientiae *deum* (FILASTR. 104, 3). GAVDENT. 9 cum -r ipse *deus* sit legis (AVG. serm. 22, 6. 170, 2. 241, 1. 145, 3 et legis et gratiae. *nota*: VVLG. num. 21, 18 paraverunt duces ... in -e legis [*graec. et hebr. aliter*]). 11 unde plebs ... Iudaeorum ... benedictionis -em maledictis blasphemis pulsavisset. PS. ORIG. tract. 16 p. 175, 10 bonorum omnium -em *deum* (AVG. serm. ed. Mai 188, 1 SACR. Leon. p. 423 PALLAD. hist. mon. I 36 [*syn.* donator]). AMBR. Iob 3, 7, 22 prosperitatis -em. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 2 -em victus deum. PRVD. perist. 5, 276 luminis (*cf. l. 71*). psych. 624 escae. PAVL. NOL. carm. 26, 238 -r mannae caelo. AVG. civ. 4, 23 felicitatis (4, 24. 25 *al.*). 4, 29 regni sui. 5, 18 verae gloriae et civitatis aeternae. serm. ed. Mai 21, 1 mellis. serm. 87, 11 indulgentiae (AVELL. p. 279, 12). 216, 3 incrementi (340, 1). 277, 14 gratiae. 327, 2 praemiorum. 343, 1 castitatis. 13, 3 non habet -em, qui non habet meliorem. 145, 4 agnosce -em, ne sentias damnatorem. 160, 2 datum tene, sed -em agnosce. PS. AVG. quaest. test. 109, 2 p. 258, 4 Sout. regulae. PROB. app. gramm. IV 200, 10 veneficum ... veneni -em. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 735B melioris testamenti -r est Iesus. *nota*: ARNOB. nat. 6, 3 dementia est ..., quae tibi sint usui, -bus diis dare.

2 *speciatim*: a *i. q. auctor, conditor*: LACT. inst. 6, 2, 5 *insanus* qui auctori et -i luminis ... cerarum lumen offert pro munere (AVG. civ. 4, 33 felicitatis. SACR. Leon. p. 387 offerendorum ... munerum. AVG. civ. 11, 25 naturarum omnium auctor ... intellegentiae -r). AVIEN. Arat. 1010 comanti cervice erigitur clarae -r Hippocrenae (*Pegasus*). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 14 *Manichaei credunt* alterum (*bonum deum*) esse animae -em, alterum luteorum conditorem. civ. 5, 9 sicut ... omnium naturarum creator est *deus*, ita omnium potestatum -r, non voluntatum (PS. RVFIN. in psalm. 73, 5). 7, 3 Ianus seminis admissor et Saturnus seminis -r vel sator. serm. ed. Mai 49, 3 Iohannis -is sacri baptismatis. b *i. q. dator munerum, donator* (*quaedam huc referas ex 1*): PLAVT. Pseud. 1127 dum recens est -r (*sic Leo*, dum datur *codd.*), dum calet, devorari decet iam. Truc. 244 semper -es novos oportet quaerere. 247 probus -r (datur *P*, amator *A*). 571 des quantumvis, nusquam apparet, neque -i neque acceptrici. TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 22. COMM. instr. 1, 31, 4 -em semper amatis, *iudices corrupti.* VVLG. II Cor. 9, 7 hilarem ... -em diligit deus (δότην. *cf.* PELAG. in I Cor. 16 p. 771B AVG. serm. 31, 3. PAVL. NOL. epist. 13, 14 hilaris -r et infatigabilis distributor). AVG. serm. 41, 4 Iesus fidei amator et -r (ZACCH. 2, 19 fidei -r, largitor munerum, sanctificationis indultor). 284, 3 ut habeam donum meum, agnosco -em deum. PETR. CHRYS. serm. 9 p. 214A. c *singularia*: PLAVT. Cist. 373 -es negotioli bellissimi senices soletis esse. *de pila ludentibus*: PLAVT. Curc. 297 isti qui ludunt datatim servi scurrarum in via, et -es et factores omnis subdam sub solum. *de fenerratore*: AVG. serm. 228, 1 attendit nescio quem faeneratorem, tristem -em, truculentum exactorem.

syn.: dispositor (SACR. Leon. p. 423), distributor. auctor, conditor, creator. donator, indultor, largitor. *opp.*: ademptor (AVG. in euang. Ioh. 116, 1). damnator, redditor. acceptrix. exactor.

f. **datrīx,** -īcis. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 180 Cererem frumenti -em. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 2, 6 *Christus* habet horum quae vult -em coniunctam sibimet deitatem. *Hofmann.*

dattilus *v.* dactylus. **datum** *v.* do.

datus, -ūs *m. a* dare. GLOSS. δόσις. *i. q. datio, donum*: PLAVT. Trin. 1140 is mille nummum se aureum meo -u tibi ferre ... aibat. ITALA Sirach 7, 37 (Aug. spec. 23 p. 126, 17) gratia -us (δόματος, VVLG. dati) in conspectu omnis viventis. VVLG. Sirach 18, 18 -us (δόσις) indisciplinati tabescere facit oculos. 20, 14. *cf. Thielmann, Archiv 1 (1884) 74. 8 (1893) 528.* FRONTO p. 175, 18 N. nihil postulabit pro sua verecundia, nisi quod probum honestumque sit et tibi -u et sibi postulatu.

daucīnus, -a, -um *a* daucus. CHIRON 309 oleum -um. VEG. mulom. 2, 92, 4.

daucīon *n.* [δαυκεῖον. *Th.*]. PS. APVL. herb. 80 *herba pastinaca* a Graecis dicitur ... -on.

daucītīnus, -a, -um; *cf.* daucus, δαυκίτης. DIOSC. 5, 81 de vino -o. vinum -um (δαυκίτης) conficitur sic *eqs.*

⁑daucos (-us), -ī *f. et* **daucum,** -ī *n.* [δαῦκος, δαῦκον. *Th.*]. *acc.* -on: PLIN. nat. 19, 89 *l. 39. nom.* daucum *passim inde a* PLIN. nat. daucos: PLIN. nat. 26, 137 -os cruda. daucus: ORIBAS. syn. 4, 1. 15. 17 eup. 2 D 1 ISID. orig. 17, 9, 65 GLOSS. [THEOD. PRISC. log. 74. 83. 109 *pars codd.*].

nomen herbae: PLIN. nat. 19, 89 est et quartum genus in eadem similitudine pastinacae, quam nostri Gallicam vocant, Graeci vero -on, cuius genera etiam quattuor fecere inter medicamenta dicendum. ORIBAS. eup. 2 D 1 -us, qui et stafilinus quod Latini pastinaca vocant. GLOSS. herba feniculo similis. feniculi similis. -o feniculi semen. -i pastinaculi. SCRIB. LARG. 117 -i seminis (144. 145 PLIN. nat. 32, 101 CHIRON 321. 489. 819 VEG. mulom. 2, 88, 12 MARCELL. med. 26, 2 ORIBAS. syn. 1, 17). 121. 126. 152. 176 PLIN. nat. 14, 111 fit *vinum* et ... e -o. 25, 110 -i genera quattuor fecit Petronius Diodotus, quae persequi nihil attinet, cum sint differentiae duae, probatissimi in Creta, mox in Achaia et ubicumque in siccis nati *eqs.* 25, 119 phalangio *adversatur* ... -um. 25, 134. 26, 28. 35. 41. 45 -i radix (26, 88 DIOSC. 5, 81). 26, 74 *al.* PELAGON. 187 CHIRON 831 VEG. mulom. 2, 104, 1. 2, 132, 2 *al.* MARCELL. med. 26, 10. 30, 42 CAEL. AVR. chron. 3, 8, 143 ORIBAS. syn. 8, 4. ISID. orig. 17, 9, 65 -us foliis feniculi similis *eqs.* *genera*: Creticum: CELS. 5, 23, 2 SCRIB. LARG. 177 PELAGON. 81 *al.* MARCELL. med. 20, 34. 26, 31. 27, 6 DIOSC. 3, 78 (3, 72 W.) CASS. FEL. 44 p. 111 ORIBAS. syn. 2 add.847. *cf.* GLOSS. III 623, 4 daucocretico id est panace semen. PLIN. nat. 26, 137 -os cruda.

deriv.: daucinus, daucitinus. daucion. *L.*

dautia *v.* lautia. **davus** (GLOSS.) *v.* Davus *nom. propr.*

⁑dē *praep., c. abl.* [*i. q. falisc.* de, *hibern.* di, de, dī- '*de*' '*ab*', *cf. c. osc.* dat '*de*', *in verbis compositis osc. umbr.* da-, *et cf.* demum, in-de. *Th.*]. dē: CORP. VI 34006. IX 5177 CARM. epigr. 29, 11 INSCR. Notiz. degli scavi 1905 p. 16 (*Romae*). *notatur* d(e) *passim in certis formulis velut* d(e) s(enatus) s(ententia) CORP. I 1230 (= IX 1140 *aetatis Sullanae*) d(e) e(a) r(e), *v. etiam supra p. 1, 14.* [*val.* de, *it.* di, *francog. hisp.* de. *M.-L.*]

de **collocatione:** *apud scriptores haec potissimum digna quae memorentur: nisi cum* causa, res *multoque rarius cum* genus *coniungitur,* de *rite et attributivum et nomen antecedit. quod post saec. II etiam de illis apud priores tritissimis iuncturis, sed paulatim evanescentibus valet. si substantivum* (*etiam* causa, res) *cum alio attributo atque pronomine collocatur,* de *perraro interponitur neque frequenter collocatio, quae est genet. praep. nomen vel nomen praep. adiect. vel praep. nom. adiect. legitur; ea autem quae est subst. praep. genet.* ARNOB. *peculiaris est. ad haec illustranda quaedam notabiliora contuli*: RHET. Her. 2, 27, 43 ne de alia re dicetur, cum alia de re controversia est. CIC. ad Q. fr. 1, 2, 4 (= epist. 4, 13, 6) hac de re et de hoc genere. CIC. inv. 2, 153 cuius de vi. Att. 15, 3, 2 cuius de oratiuncula. 15, 23 de nostro itinere ... cuius de itinere. epist. 6, 5, 1 quorum de studio et de sua spe. LIV. 26, 14, 9 quorum de sententia (45, 17, 1). 45, 17, 7 quorum de consilio. QVINT. inst. 7, 4, 33 quorum de ultione (*saepe*, decl. *interpositionem omnino spreverunt*). TAC. ann. 11, 5 cuius de potentia. 12, 14 Arsacis de gente. APVL. apol. 2

tanti criminis de scriptione. *al.* SEN. nat. 3, 1, 1 Siculis de fontibus. TAC. hist. 2, 52 adverso de proelio. ARNOB. nat. 4, 33 hostili de sanguine. SEN. Ag. 413 classe de tanta. Tro. 544 igne de magna. *sic adiect. frequenter apud eundem in pedestri oratione, ex. gr.*: nat. 5, 18, 4 de Caesare maiori. 6, 22, 1 de motu quatiente. epist. 30, 7 de morte vicina. 54, 7 de die toto. PLIN. epist. 5, 16, 10 de dolore tam iusto. SVET. Iul. 42 de pecuniis mutuis. *apud* ARNOB. *haec sunt notanda*: nat. 5, 1 more de solito. 5, 12 fluore de sanguinis. 6, 10 sanguineo de colore. 7, 13 cruore de pecorum... confectione de cetera. 7, 24 quadrinis copulata de frugibus. *adde*: 4, 34 de vestris sequius obmurmuraverunt aliquid regibus . . . de atrocibus formulas constituistis iniuriis. 5, 12 de rubro exorta sunt haec sanguine. *nonnulli scriptores interpositionem devitant, velut* VITR. VELL. CVRT. MELA PETRON. QVINT. decl.; *alii iuncturis cum* causa, re *exceptis*: LIV. (*praeter tres locos, v. p. 42, 81*). SEN. rhet. COLVM. ASCON. de *postponitur pronom. relat., ubi solum ponitur, praecipue in formula iuridica quae est* quo (qua) de agitur, *ex. gr.*: CIC. inv. 1, 104 quo de quaestio est (*ad κακοφωνίαν evitandam, ibid.* de quo agitur. quo de *saepe apud* ICTOS, MACR. somn. 1, 3, 1). 2, 37 qua de agatur (2, 131. SEN. dial. 2, 16, 3 *alibi* de quo *apud eundem.* ICTI *saepe*). inv. 2, 141 quibus de scriptum est. 2, 150 qua de... de quo. *apud alios scriptores huius collocationis mihi desunt exempla. in oratione polymembri* de *raro repetitur, saepius in enuntiatis adversativis, sed cum ne idem quidem auctor vel in eodem libro sibi constet, nulla regula statui potest. structuram quae dicitur ἀπὸ κοινοῦ, semel inveni*: DRAC. laud. dei 1, 506 promittit saxis et non de pulvere gemmas. *praeterea notabile apud eundem*: laud. dei 1, 376 de quod (*i. de eo quod*). 2, 186 de quidquid (*i. de omni quod*).

adverbium de *v. p. 46, 21.*

de **constructione:** *coniunctio cum accusat. sermoni vulgari peculiaris apud scriptores non ante saec. IV nunc legitur, postea saepissime, ex. gr.*: CHIRON 399 de pedes (*24ies*). GROM. p. 308 de lapides. p. 331 de latus (*ca. 50ies*). PS. AGENN. grom. p. 6 de modum (*plus centies*). ITIN. Burdig. p. 22, 5 (*ca. a. 333*) non longe de statuas. ITIN. Anton. Plac. rec. A 14 de libras. 34 de virtutes. ITIN. Theod. 2. 7. 11 ITIN. [Silv.]. FVLG. aet. mund. p. 177 de ergastulum. ASSVMPT. Moys. 51 de reges. LIB. iubil. 22, 4 de primos fructus. CAES. AREL. grat. 69 de id. CHRON. min. *admodum frequenter etiam in titulis, ex. gr.*: INSCR. christ. Rossi I p. 193 (*a. 367*) decesset de seculum. CARM. epigr. 1619 (*a. 380*) de sua omnia. *saepius.* CORP. V 1592, 4 de donum. 6199, 4 de nos. VI 9232 capsararius de Antoninianas. 9317 de tres fratres. 16177 de nomen eorum exire (33160). 31900 tonsor de circum. VIII 20915 de dei promissa (21551). X 3980, 3 de vitae documenta. XI 746 de quae. 6289 (*saec. IV?*) de invictos. XIII 7748 di (*?*) secolum. XV 7199ᵃ de ortum (7199ᵇ de hortum). *nota singulare c. inf.*: LEX Sal. 1 rubr. de mannire. 46 rubr. de acfatmire.

de **significatione** *et* **usu:** PALAEM. Char. gramm. I 234, 21 'ex' et 'de' praepositiones nonnumquam mediae inveniuntur, cum dicimus 'fac tua ex re', 'qua de re agitur', quidam ... 'de' ad id quod Graeci περί dicunt *referunt. apud* QVINT. inst. 1, 5, 38 de susum *inter exempla barbarismi qui fit adiectione ponitur.* SCAVR. gramm. VII 29, 11 'de' quoque nonnumquam pro 'a' ponitur et nonnumquam pro 'ex'. pro 'a', ut in hoc . . . de provincia venire *eqs.* 31, 8 'de senatus sententia' vitiose, nam debent dicere, ut 'ex mea sententia' . . . sic 'ex senatus sententia'. 31, 10 item ⟨errant⟩ qui dicunt 'de senatu redii' potius quam 'e senatu'. 31, 12 male imperant qui dicunt 'de tabulis quid dicere'. de tabulis enim is dicit, qui eas laudat aut culpat. 'e tabulis' is dicit, qui quod est in his scriptum recitat. 32, 2 'a capite dempta' qui vocant male appellant quod sunt 'de capite dempta' non 'a capite'. *quae omnia usu non probantur.* FEST. p. 305 per se super significat quidem supra, ut cum dicimus 'super illum sedit'. verum ponitur etiam pro 'de', Graeca consuetudine, ut illi dicunt ὑπέρ. SERV. ecl. 2, 72 modo 'de' non minuentis est, sed augentis (Aen. 1, 106). auct. Aen. 8, 428 alii 'de' pro 'valde' accipiunt, sicut dicimus 'deamo' pro 'valde amo'. PRISC. gramm. III 48, 28 'de' non solum τὸ ἀπό significat, sed etiam τὸ περί . . . accipitur etiam pro κατά locali in compositione. GLOSS. ἐκ. ἀπό. κατά. περί. παρά. de caelo περὶ οὐρανοῦ. de tergo κατὰ νῶτον. de gente in gente (*?*) *de* **usu** *haec in commune notanda: prae scriptoribus poetae omnium temporum vocem, metri, ut videtur, necessitate coacti, raro usurpant. cf. etiam J. Pradel, Glotta II (1909) 56—75. praeterea usus temporalis apud priores quidem satis frequens, sed ad paucas locutiones recisus. inde a* TAC., *cui deest, et* PLIN. epist. *paulatim rarescit et post* TERT. *qui nonnulla audaciora exhibet paene evanescit. significationem localem alioquin per omnem latinitatem usitatissimam* SALL. *solus devitat.* de *pro genet. partitivo et ablat. instrumenti vel modi inde ab* APVL. *adeo frequentatur, ut longe principem obtineat locum, qua re ille Romanicarum linguarum usus explicatur. sunt tamen posterioris aetatis scriptores, velut* PORPH. *et* SCHOL. Cic. Bob., *qui eum consuetudine priorum concinunt. ex ingenti copia lectionum, quibus* ITALA *a* VVLG. *discedit, illa fere ubique* de *praebet, haec genet., ablat. vel* ex, *exempla congerere nolui. ceterum in omnibus fere iuncturis vel nominum vel verborum nonnisi paucas easque antiquissimas attuli. plura sub ipsis vocibus invenies.*

conspectus materiae:

I **de loco:**
A proprie:
1 ab superiore loco p. 44, 25.
2 unde aliquid vel aliquis exit p. 46, 37.
B translate et in imag.:
1 de deductione p. 50, 33.
2 de origine p. 54, 23.
3 de parte deducta p. 56, 7.
4 de materia vel condicione mutata p. 59, 49.
5 de impensis p. 61, 13.
6 de poena sumpta p. 61, 84.
7 pro abl. instrum. p. 62, 18.
8 pro abl. comparationis p. 64, 34.
II **de tempore** *p. 64, 51.*
III **de causa** *p. 65, 47.*
IV **de relatione:**
A i. q. περί p. 67, 25.
B secundum p. 77, 75.
V **adverbialia** *p. 78, 84.*
VI **varia et singularia** *p. 80, 1.*

I DE LOCO

significat motionem quamlibet, deductionem, separationem, exitum sim. **ab** *vel* **ex** *loco:* **A** ***proprie*** *vel in* ***imagine*** (*de verbis audiendi, videndi sim.*): **1** *ab* ***superiore*** *vel rarius* ***inferiore*** *loco prodit motus vel actus i. q.* ***deorsum,*** *sursum, κατά, ἀνά:* **a** *pendet ab* ***verbis*** *movendi necnon agendi quibus subest vis quaedam separationis:* ***α simplicibus:*** agere: VERG. georg. 4, 474 *umbras* de montibus. Aen. 6, 805 de vertice tigres. *al.* aperire: VITR. 6, 6, 7 de superioribus partibus. auspicari: VARRO frg. Non. p. 92, 6 de caelo. cadere: PLAVT. Mil. 721 de equo. VARRO ling. 5, 63 de caelo (LVCR. 5, 793. *persaepe, etiam in imag.*). canere: VERG. Aen. 7, 512 de culmine summo pastorale canit. cedere: ENN. ann. 93 de caelo ter quattuor corpora sancta avium. cernere: CAES. Gall. 7, 88, 1 de locis superioribus. contionari: IVST. 22, 7, 9 de cruce. dare signum (*etiam* sonitum, fremitum, omen *multa sim.*): ENN. ann. 146 de caelo. PETRON. 122, 177 *al.* STAT. Theb. 6, 800 *saepe.* dicere: NEP. Timol. 4, 2 de vehiculo. OV. met. 11, 249 medio de gurgite. *saepe.* ducere: PLAVT. Aul. 708 me deorsum duco de arbore. *al.* facere impetum: CIC. Mil. 29 de loco superiore. ferre: VERG. georg. 4, 112 thymum . . . de montibus altis. *al.* fluitare: MANIL. 1, 835 longi fluitant de vertice crines. fulgere: SEDVL. carm. pasch. 3, 282 forma nivis domini de tegmine. fundere: LIV. 9, 43, 20 de iugis. gerere: ENN. ann. 296 de muris. iacere: CIC. Arat. 313 radios iacimus de lumine nostro. *al.* iactare: ENN. scaen. 82 Hectoris natum de muro iactarier. *saepe.* iaculari: OV. fast. 5, 41 fulmina de caeli . . . arce. inquit: BELL. Afr. 54, 1 de suggestu. APVL. met. 8, 18 de summo cupressus cacumine. ire praeceps: CATVLL. 17, 8 de tuo ponte. *al. sim.* labefactare: EXC. barb. chron. min. I p. 283, 160 Nero de imperio. labi: ENN. scaen. 356 quanto e loco, ... quibus de rebus lapsa fortuna accidat. CIC. Verr. 6, 187 *effigiem* de caelo. *saepe.* lapidare: LIV. 27, 37, 1 Veis de caelo (29, 10, 4). *al.* librare: SIL. 12, 622 summo de culmine montis fulmina. meare: LVCR. 1, 788 a caelo ad terram, de terra ad sidera mundi. mittere (*i. demittere*): ENN. ann. 172 ansatas . . . de turribus. CATVLL. 17, 23 de tuo ponte mittere pronum. *al.* movere: CIC. Caecin. 50 in inferiorem locum de superiore motus (*praecedit* deiectus). natare: VITR. 1, 4, 11 de superioribus locis. nuntius est: VARRO ling. 6, 86 de caelo. *saepe.* nutare: MANIL. 2, 906 curvata . . . culmina nutantis summo de vertice mundi. ordiri: CIC. Verr. 5, 105 de quo si paullo altius ordiri . . . videbor (*in imag.*). pendēre: LVCIL. 511 trulleus . . . huic ingens de naribus pendet. *saepius in imag., ex. gr.*: HOR. epist. 1, 1, 105 de te pendentis amici. VLP. dig. 2, 15, 11 de alimentis. APVL. met. 7, 10 de asini . . . iudicio. petere: STAT. silv. 3, 4, 21 Idalios Erycis de vertice lucos dum petit. *huc trahi potest*: LVCAN. 8, 702 illum summo de culmine rerum morte petit. praecipitare: LVCR. 4, 1020 de montibus . . . ad terram. CAES. Gall. 7, 50, 3 de (*om. α*) muro. *al.* pugnare: PAVL. FEST. p. 144 de muro. pulsare: SIL. 17, 301 de culmine. quassare: SIL. 14, 420 pinum celso de culmine. ruere: VERG. Aen. 4, 153 de montibus. *al.* salire: CATO agr. 154 ut in culleum de dolio vinum salire possit. *al.* salutare: LVCAN. 8, 596 de puppe. servare (*i. observare*): VERG. georg. 1, 402 *noctua* solis et occasum servans de culmine summo. sonare: SIL. 13, 346 de vertice sacro dulce sonans. spargere: CIC. Phil. 3, 16 nummos populo de rostris. spectare: SEN. contr. 7, 7 (22), 9 filius patrem de cruce. *al.* speculari: IVST. 22, 6, 9 de muro. spicere: ENN. ann. 421 quos . . . de cotibus celsis. stillare: OV. met. 1, 112 de viridi stillabant ilice mella. 2, 365. surgere: LVCR. 4, 1133 medio de fonte. 6, 467. CIC. S. Rosc. 104 de accusationis subsellio. Verr. 5, 147 *al.* stringere: TERT. apol. 48 de caelo fulmina. tangere: CATO

agr. 14, 3 de caelo (*cf.* GELL. 4,5,1 *ex annal. max.*) *al.* tendere: CAES. Gall. 7, 48, 3 de muro manus. tollere: VARRO Men. 429 manum de mensa. *al.* tonare: PROP. 4, 1, 7 *Iuppiter* nuda de rupe. tueri: VERG. Aen. 12, 792 pugnas de nube. *al.* venire: CIC. top. 39 de caelo. vergere: STAT. Theb. 1, 390 medio de limite vitae in senium vergens (*in imag.*). videre: PLAVT. Mil. arg. 8 de tegulis. *al.* visere: ENN. ann. 53 de caelo. *al.* vocare: PROP. 3, 13, 45 me Pana ... de rupe vocato (*cf. Anth. Pal. IX 337 ἀπὸ κρημνοῖο*). volare: ENN. scaen. 51 de caelo. volvere: CATVLL. 68, 59 de prona praeceps est valle volutus. PROP. 1, 3, 26 munera de prono ... voluta sinu. vomere: SEN. Phoen. 315 quas *flammas* Siculo vomit de monte. *nota*: OV. epist. 20, 100 de qua pariens arbore nixa deast (*i. de qua pendens in partu nixa est*). *β* ***compositis***: abicere: CIC. Sest. 58 insigne de suo capite. accidere: PLAVT. Rud. 8 signa de caelo. accipere: LIV. 29, 14, 10 deam de nave. affari: APVL. met. 5, 24 deque eius alto cacumine. affluere: APVL. met. 4, 6 de summo vertice fons affluens. affulgere: LIV. 21, 62, 4 de caelo. alligare: TERT. resurr. 8 de qua *cardine salutis* cum anima deo alligatur. animadvertere: IVST. 12, 9, 5 de muris. ascendere: TERT. nat. 2, 4 de statu mundi ... non in incerta descendere. bapt. 20 *al.* aspellare: PLAVT. Amph. 1001 virum de supero, cum huc accesserit. attangere: PAVL. FEST. p. 193 de caelo (*verba, ut videtur, Stilonis*). avolare: TITIN. com. 126 de aedi summa quo avolavit gallus. collabi: AVG. civ. 17, 11 humana natura ... in vanitatem de veritate (*in imag.*). colligere: PAVL. FEST. p. 108 *aqua* collecta de tecto. colloqui: CAES. civ. 1, 22, 1 de muro. confluere: PAVL. FEST. p. 108 de diversis tectis aqua. conspicere: LVCAN. 3, 88 excelsa de rupe. consurgere: MELA 3, 101 *Atlas* de se. *saepe.* contueri: APVL. met. 2, 11 solem de specula candelabri. decidere: PLAVT. Cas. 931 de lecto. Persa 257 de caelo. TER. Haut. 250 de spe (*in imag.*). Phorm. 707 de tegulis. *al.* decurrere: CVRT. 7, 6, 1 de proximis montibus. deducere: PLAVT. Curc. 361 pedes de lecto. *al.* deferre: VERG. ecl. 8, 59 praeceps aërii specula de montis in undas deferar. PROP. 3, 1, 17 de monte sororum. defluere: APVL. met. 6, 13 de quo *vertice montis.* deicere: PLAVT. Stich. 355 de foribus ... de pariete. *al.* CATO agr. 32, 2 de arbore. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 de muro. *nota*: VARRO frg. Non. p. 523, 23 sexagenarios de ponte, id est deici oportere (*cf.* PAVL. FEST. p. 75). BELL. Alex. 54, 3 de gradu (*saepe*). SEN. contr. 1, 3 thema: saxo deiciatur (*sequitur* de saxo *ut alibi apud eundem*). delabi: CIC. Manil. 41 de caelo (Phil. 11, 24). *al.* demittere: LVCR. 2, 1154 de caelo (6, 433). CAES. Gall. 7, 47, 6 *al.* depluere: FRONTO p. 140, 9 N. de caelo. deripere: PLAVT. Men. 870 de curru. Rud. 784 de ara (840). *al.* descendere: CATO or. frg. 40, 4 de cantherio. *al.* desilire: PLAVT. Rud. 75 de navi. CAES. Gall. 4, 24, 2 de (*om. β*) navibus. despicere: OV. met. 11, 503 de vertice montis. *al.* detrahere: PLAVT. Truc. 652 cruminam sibi de collo. deturbare: PLAVT. Rud. 87 de tecto ... tegulas. VARRO Men. 444 de ponte in Tiberinum. devenire: TERT. anim. 23 de caelis. devolare: LIV. 2, 29, 3 de tribunali. 7, 12, 13. devolvere: CAES. civ. 2, 11, 2 de muro. APVL. met. 1, 19 spongia de eo repente devolvitur. 8, 17 de summis ... tectis ac de proxumo colle ... saxa. dissipare: LVCR. 2, 210 sol ... caeli de vertice dissipat ardorem. ebullire: CASSIOD. var. 6, 50, 6 de ... profundis hiatibus. edere: CIRIS 319 patris de vertice summo edita ... purpura. edicere: VARRO ling. 6, 91 de rostris. eicere: CIC. off. 3, 89 de navi. elabi: VERG. Aen. 2, 526 Pyrrhi de caede Polites. *al.* elevare: VVLG. I reg. 2, 8 de stercore pauperem. emergere: LIV. 22, 3, 1 de paludibus. *al.* emicare: APVL. mund. 34 incendia de nubibus. eminere: VVLG. Ezech. 42, 5 de inferioribus et de mediis aedificii. erigere: VVLG. psalm. 112, 7 de stercore pauperem. eructare: TERT. apol. 48 de terra per vertices montium. exaltare: ITALA psalm. 112, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 14) de stercore pauperem (VVLG. III reg. 16, 2 te de pulvere). excidere: IVV. 4, 126 de temone Britanno. SVET. Galba 18 coronam de capite. excipere: VITR. 5, 9, 8 *aquae* de caelo repentinis tempestatibus ex tegulis excipiuntur. excitare: ITALA reg. 2, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 14) pauperem de terra. exoriri: PLAVT. Trin. 940 qui de caelo exoritur. :: ...e caelo? exponere: VERG. Aen. 10, 286 socios de puppibus altis pontibus. exsilire: CIC. Verr. 3, 75 de sella. exuberare: TERT. apol. 11 principem hominum de terra (*de motu ex inferiore in superiorem*). inicere manum: LVCAN. 3, 610 de puppe. insilire: PLAVT. Rud. 366 de navi. inspectare: PLAVT. Mil. 173 de tegulis. insurgere: PS. QVINT. decl. 12, 28 de sepulcris. intervenire: LIV. 40, 42, 10 vitium de caelo. involare: APVL. met. 10, 32 de caelo. ostendere: ACC. praetext. 34 quod de sole ostentum est tibi. ostentare: SIL. 13, 78 de puppe Minervam. percutere: CIC. Catil. 3, 19 de caelo. *al.* proicere: OV. epist. 20, 165 proicit ipse suas de ducta (*Withof*, deducta *cod. Laur. edd., i. rugata*) fronte coronas. GAIVS inst. 3, 219 de ponte aut ripa in flumen. prolabi: LIV. 27, 11, 3 de capite signum. prosilire: IVST. 11, 5, 11 de navi. prospectare: APVL. met. 8, 19 de summo colle. prospeculari: BELL. Afr. 31, 4 de vallo. prospicere: VARRO ling. 6, 82 specula, de quo prospicimus. *al.* proturbare: CAES. Gall. 7, 81, 2 nostros de vallo. recidere: APVL. met. 1, 16 de alto. repellere: VITR. 2, 9, 15 de summo. repraesentare (*i. apparere*): TERT. pudic. 11 de caelo. resurgere: OV. Pont. 4, 8, 30 de mediis ... aquis. revolvere: PHAEDR. app. 5, 4 *saxum* de vertice. sublevare: TERT. nat. 2, 14 de pyra in caelum. submittere: APVL. mund. 12 de superiore caeli parte. suscitare: VVLG. I reg. 2, 8 de pulvere egenum. suspendere: CIC. de orat. 2, 278 uxorem ... de fico. CIRIS 389 suspensa ... de navibus altis. *al.* IVV. 8, 230 TERT. anim. 12. suspicere: OV. met. 11, 506 inferno summum de gurgite cadum. traicere: LIV. 30, 10, 5 malis autemnisque de nave in navem traiectis. tranare: CIC. Arat. 297 per medios *orbes* summo caeli de vertice tranans. *γ elliptice verbo movendi vel omnino agendi subaudiendo*: EDICT. Gell. 13, 15, 1 ne quis magistratus minor de caelo servasse velit (*i. quae de caelo accidunt*). *cf. etiam p. 44, 33. 72, 10.* OV. met. 9, 368 lacrimae misero de corpore (*sc. cadentes*) factis irrorant foliis. 13, 427 canum de vertice crinem. fast. 1, 152 nova de gravido palmite gemma tumet. trist. 2, 404 tetigit de rate primus humum. STAT. Theb. 2, 516 donec de rupe cruenta (*sc. se praecipitans*) ... scopulis affligeret *Sphinx* alvum. PS. APVL. Ascl. 2 de caelo cuncta in terram et in aquam et in aera. 6 de imo in superna viva radice silvescunt. TERT. nat. 1, 9 de caelo ... de suo monte ignis. *persaepe.* AVSON. 325, 23 praeceps (*sc. ruens*) de turre puella. *nota locutionem proverbialem*: PLAVT. Amph. 886 id me susque deque (*pro 'sursum et deorsum'*) me habiturum (*i. pro nihilo habere*) putat. CIC. Att. 14, 6, 1 de Octavio susque deque (*i. non curo*). *cf.* PAVL. FEST. p. 291 susque deque significat plus minusve.

b *pendet ab* ***substantivo*** *verbali*: LVCR. 3, 1016 de saxo iactus deorsum (CALL. dig. 14, 2, 4 de nave). 6, 99 fit ... sonitus caeli de parte serena (VERG. Aen. 2, 308 accipiens sonitum saxi de vertice). 6, 386 de caelo fulminis ictus. VERG. Aen. 3, 225 lapsu de montibus. 12, 523 decursu rapido de montibus altis. OV. Ib. 285 dedit saltus de summa Thessalus Ossa (AVSON. 325, 24 de nimboso saltum Leucate minatur *Sappho*). TERT. nat. 2, 2 facta est argumentationum inundatio de stillicidio uno atque alio veritatis (*in imag.*). adv. Marc. 4, 39 motus et formidines et prodigia de caelo. 5, 9 descensum eius ... describens de caelo in carnem. SOL. 16 de rupe ... praecipitem casum.

2 ***unde*** *aliquid vel aliquis* ***deducitur, exit,*** *promovetur, separatur vel etiam in imagine, quadam notione movendi subeunte, prodire videtur, i. q.* ***ex, ab,*** *ἐξ, ἀπό, persaepe genetivi vice.*

a *pendet a* ***verbis***: ***α simplicibus***: agere praecipitem: CIC. Caecin. 60 de fundo. arcere: SVET. Nero 16 de quarum solariis incendia. cadere (*i. nasci*): STAT. Theb. 1, 60 me de matre cadentem fovisti gremio. campsare (*i. divertere*): ITIN. [Silv.] 10, 8 de via. canere: CARM. de resurr. 7 vago cecini de gramine silvas. cedere: CORP. I 551 (*a. 132 a. Chr.*) de agro publico. CATVLL. 66, 39 tuo de vertice. LVCR. 3, 223 sucus de corpore. *saepe et in imag.* ciere: OV. met. 6, 662 Stygia de valle. STAT. Theb. 11, 114 gemino de cardine mundi ... bella cient. clamare: TER. Andr. 491 de via. coruscare: AVIEN. Arat. 1695 de Bistonio mundi procul axe. crescere: LVCR. 6, 735 penitus de montibus altis. *saepe.* currere: PETRON. 58 de nobis (*dub. interpr.; cf. etiam vol. IV p. 1510, 57. 1514, 24*). dictare: HIER. vir. ill. 5 de vinculis (*i. in carcere*) epistulam. ducere: LVCR. 6, 766 de latebris *serpentes.* VERG. Aen. 2, 288 gemitus imo de pectore. *saepe.* errare: MACR. sat. 1, 6, 30 cum de vicino scropha erraret. ferre: LVCR. 6, 76 de corpore ... simulacra. PROP. 3, 1, 3 puro de fonte ... orgia. STAT. silv. 1, 2, 6 de Pieriis vocalem fontibus uudam *ferunt* (*per zeugma ex* quatiunt *supplendum*). *al.* fervere (*i. magno numero exire*): OV. fast. 1, 380 examina putri de bove. flagrare: AVSON. 345, 18 ultrix flagravit de rupibus Euboicis fax. flare: LVCR. 5, 906 ore foras ... de corpore flammam. TERT. adv. Marc. 2, 9 de anima tua. flectere: CIC. Verr. 6, 77 de foro in Capitolium currum. fluere: LVCR. 4, 308 de corpore. CIC. Phil. 12, 8 arma de manibus (*in imag.*). *al.* frigere: AFRAN. com. 247 de lecto. fugare: CATVLL. 64, 398 cupida de mente. 68, 25 tota de mente fugavi haec studia. fugere: VERG. Aen. 12, 421 de corpore fugit dolor (CIRIS 448). *saepe.* fulgurare: SIL. 6, 220 gemino de lumine fulgurat ignes *draco.* fundere: LVCR. 4, 53 de corpore. *al.* habere (*plerumque passive*): ITIN. [Silv.] 1, 2 de eo loco. *persaepe.* hiscere (*i. barbare loqui*): APVL. flor. 9 p. 29 de summo pectore. hospitare: VVLG. Sirach 29, 31 de domo in domum. iacere: CIC. Verr. 5, 24 scyphum de manu. LVCR. 2, 846 de corpore odorem. PLIN. epist. 9, 7, 4 hamumque de cubiculo ac paene etiam de lectulo ut e naucula iacere. ire: PLAVT. Capt. 475 de foro. *saepissime.* labi: TERT. pudic. 9 de valetudine. legere: CAECIL. com. 50 ossiculatim Parmenonem de via liceat legant. *al.* levare: OV. met. 2, 427 se de caespite. *al.* manare: RHET. Her. 4, 27, 38 de simplici genere (*in imag., multo saepius proprie*). migrare: CIC. fin. 1, 62 de vita (VELL. 1, 11, 7). *al.* mittere: ENN. ann. 210 animam de corpore. PLAVT. Mil. 1017 de digito donum. LVCR. 4, 43 summo de corpore rerum, *saepe in imag., ex. gr.*: VERG. Aen. 6, 85 de pectore curam. movere: CIC. Cluent. 122 de senatu. Phil. 2, 52 de ... sententia. *al.* LABER. mim. 103 de statu. *saepe et proprie et in imag.* navigare: MART. 7, 30, 3 tibi de Pharia Memphiticus (*i. Aegyptius*) urbe (*i. Alexandria*) fututor na-

vigat, a rubris et niger Indus aquis. *al.* ordiri: VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 prius de his ordiar. *al.* oriri: CIC. de orat. 2, 171 de causis. PROP. 3, 7, 4 semina curarum de capite orta tuo (*i. de te* [*se. pecunia*]). *al.* pandere: VERG. Aen. 3, 263 passis de litore palmis. pellere: CIC. ac. 2, 141 de eo. *al.* pergere: VVLG. gen. 10, 30 de Messa. *al.* portare: VAL. FL. 1, 431 quemque suus sonipes niveo de stamine portat (*in imag., sed potest etiam coniungi* sonipes . . . de stamine *se. acu pictum*). properare: VVLG. Luc. 8, 4 de civitatibus. rapere: CIC. Verr. 6, 138 de complexu parentum. APVL. Socr. p. 167. ruere: LVCAN. 5, 610 solita de parte. *al.* salutare: STAT. Theb. 4, 31 nota puppim de rupe salutant (*versus suspectus, om. P*). sequi: VARRO ling. 10, 79 quae de his (*in imag., multo saepius proprie*). sibilare: VVLG. Is. 5, 26 ad eum de finibus terrae. sidere: STAT. Theb. 10, 143 de scopulis . . . freta. solvere: CIC. Att. 1, 13, 1 ancora . . . de phaselo. LVCR. 3, 594 toto solvi de corpore velle. *saepe.* spirare: CIC. Arat. 110 toto spirans de corpore flammam. TERT. apol. 35. tangere: MART. 1, 86, 2 manuque tangi de nostris Novius potest fenestris. tendere: TERT. spect. 25 de ecclesia dei in diaboli ecclesiam. tollere (*sublatus*): RHET. Her. 4, 13, 19 concordia de civitate sublata est (*in imag.*). *saepe, etiam proprie.* vadere: ANON. Vales. 12, 62 de domo. vaticinari: APVL. met. 6, 12 inde de fluvio ... vaticinatur arundo. vehere: STAT. Theb. 5, 713 de litore. *al.* venire: LVCR. 6, 633 in mare de terris. *persaepe.* videre: CIC. Arat. 360 brevior clara caeli de parte videtur. *persaepe.* vocare: VARRO ling. 6, 87 de muris. volare: VAL. FL. 1, 432 amborum patrius de pectore (*i. thorace*) cycnus. AVG. civ. 3, 21 pulli de cavea. ***β compositis:*** abducere: PLAVT. Rud. 723 de ara. *al.* abicere: CIC. Sest. 58 *insigne* de suo capite. *al.* abigere: PLAVT. Truc. 252 de frumento anseres. *al.* abire: PLAVT. Men. 600 de foro. CATO inc. libr. frg. 143 de via. *saepe et in imag., ex. gr.*: TERT. nat. 1, 15 de memoria. abripere: CIC. Verr. 5, 24 de convivio in vincla. abscedere: CASSIOD. var. 2, 18, 3 de iudicio victus. absterrere: PLAVT. Truc. 252 de frumento. abstrahere: CIC. Font. 46 de matris ... complexu. *al.* adducere: LAMPR. Alex. 13, 6 hostiae de ea villa. adstare: STAT. Theb. 3, 365 trepidi de sedibus adstant (*i. desiliunt*). advehere: IVV. 14, 270 de litore Cretae passum. *al.* advenire: STAT. Theb. 4, 76 patria de sede. APVL. mund. 11. afferre: CAPITOL. Alb. 5, 8 aquilae de nidis *al.* afflare: PROP. 2, 29, 17 afflabunt tibi non Arabum de gramine odores. ambire: MIN. FEL. 35, 1 de Stygia palude saepius ambientis ardoris. amittere: LVCR. 4, 541 de corpore partem. amoliri: SISENNA hist. 74 impedimentum omne de cunctis itineribus. amputare: BENED. reg. 33 vitium . . . de monasterio. anhelare: CIC. Arat. 58 valido de corpore frigus. apparere: OV. met. 3, 107 de sulcis acies apparuit hastae. *al.* apponere: SPART. Hadr. 17, 4 fercula de aliis mensis. apportare: VARRO rust. 3, 14, 4 de Illyrico. aspicere: OV. am. 2, 11, 43 de litore. assumere: CIC. Balb. 55 *saera* de Graecia. auferre: PLAVT. Pseud. 1225 de improbis viris auferri . . . praedam decet. *al.* aufugere: APVL. apol. 100 de sinu tuo. avellere: CIC. Font. 46 de matris hunc complexu. avolare: VVLG. Is. 8, 22 de angustia. 16, 2 de nido. concurrere: CIC. Verr. 2, 80 de contione . . . domum. *al.* conducere: PLAVT. Trin. 815 de foro. SISENNA hist. 65. se conferre: OV. met. 15, 742 huc se de Latia pinu Phoebeius anguis contulit. confluere: EVGIPP. epist. 8 de longinquis ad eum regionibus. conicere: VERG. Aen. 7, 346 unum de crinibus anguem. consequi: SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 26 Hild. de aequitate legis. consurgere: LVCR. 6, 884 de terra. convehere: AVELL. p. 23, 26 de impietate (*in imag.*). convellere: CIC. Att. 8, 15, 2 de pristino statu. convenire: TERT. bapt. 3 de terra materia. convertere: SISENNA hist. 51 castra de planitie. convocare: CIC. ac. frg. 20 convocata de hortulis ... turba. corripere: LVCR. 4, 998 corpus de terra. dare: HOMER. 525 de corpore vitam. decedere: PLAVT. Amph. 984 de via (Curc. 281 [secedite *codd.*]. Trin. 481 *al.*). CATO orig. 84 de foedere (*in imag.*). *saepe. cf.* PAVL. FEST. p. 159 ⟨demens⟩ quod de sua mente decesserit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. declinare: CIC. fin. 5, 5 de via (fat. 46 Lael. 61). decubare: PS. FAB. PICT. Gell. 10, 15, 14 de eo lecto trinoctium continuum non decubat *flamen dialis.* decurrere: LIV. 4, 50, 4 de tribunali. *al.* deducere: PLAVT. Amph. 215 de suis finibus exercitus. Curc. 361 CATO agr. 157, 6 *saepe.* deferre: VARRO rust. 1, 55, 3 de ramulo plantam. deflectere: CIC. Verr. 6, 176 *al.* defluere: TERT. bapt. 9 *aqua* de comite petra populo defluebat. degredi (digredi): PLAVT. Cas. 675 de via. Mil. 185[a] ne quoquam de ingenio degrediatur muliebri (*in imag.*). deicere: QVADRIG. hist. 10[b] de loco hominem. RHET. Her. 4, 29, 40 de meo fundo. *al. saepe in imag., ex. gr.*: CIC. Tusc. 2, 14 de sententia . . . de doloris terrore. nat. deor. 1, 66 de auctoritate. SEN. epist. 88, 44 de negotio (PETRON. 56 *proverbialiter, ut videtur*). delegere: LAMPR. Alex. 67, 1 *eunctos* de necessitatibus domesticus. delere: CIC. Sest. 44 de civitate. demigrare: CIC. Att. 4, 18, 2 de meo statu. CAES. Gall. 4, 19, 2 *al.* demittere: VLP. dig. 38, 6 de potestate. *saepe.* demoliri: PLAVT. Bacch. 383 de me hanc culpam. demovere: PLAVT. Persa 373 de hac sententia. RHET. Her. 4, 45, 58 animum de re. demutare: PLAVT. Trin. 1111 animum de firma fide. depellere: PLAVT. Stich. 286 de via. CATO agr. 155, 1 de agro. *al. et in imag.* deportare: CATO agr. 144, 3 de fundo. *al.* depromere: CIC. Cluent. 186 de sinu matris. desistere (*in imag.*): CIC. Planc. 52 de qua *petitione.* Tusc. 2, 28 de sententia. *saepe.* detegere: PLAVT. Amph. 294 de umero . . . pallium. detergere: LIV. ANDR. carm. frg. 21 dacrimas de ore. deterrere: PLAVT. Trin. 560 de agro. CIC. div. 2, 81 de sententia. detinere: PLAVT. Poen. 402 nos de nostro negotio. detrahere: TER. Haut. 650 de digito anulum. *al.* detrudere: CIC. Quinct. 89 de praedio. epist. 14, 16 de sententia (*in imag.*). deturbare: PLAVT. Mil. 334 de pugnaculis. CAES. civ. 3, 21, 2 de tribunali. devocare: CIC. prov. cons. 29 de provincia. dilabi: CIC. Phil. 13, 11 de mea memoria (*in imag.*). *al.* dimittere: VITR. 5, 3, 5 de spectaculis *populus. saepe.* dirigere: APVL. met. 9, 2 de proximo angiportu canem. *al.* discedere: CIC. S. Rosc. 79 de praediis. Verr. 3, 92 de foro. *al.* dispellere: LVCR. 1, 1017 dispulsa suo de coetu materiai copia. *al.* edocere: TERT. nat. 2, 8 expedimenta *somniorum* de carcere edocuit Ioseph. educere: BELL. Afr. 58, 1 de castris. efferre: NEP. Paus. 5, 4 de templo. CIRIS 514 sese cano de gurgite . . . extulit. *al.* effodere: IVV. 16, 38 medio de limite. effugere: CIC. S. Rosc. 34 de manibus (151). *al.* egredi: FRONTO p. 190, 10 N. de balneo. *al.* eicere: TER. Haut. 955 de me . . . animum patris. CATO agr. 115, 1 de vino. RHET. Her. 4, 39, 51 de civitate. elabi: CIC. Arat. 25 de terra. Mur. 85 de manibus (Flacc. 15 *saepe*). elevare: VVLG. Ezech. 1, 19 animalia de terra. eluctare: SEN. nat. 7, 6, 3 de terra in superiora (*praecedit* ex superiore parte in terras deprimuntur. *potest ad 1A1a referri*). emergere: TERT. bapt. 8 de lavacro caro. emicare: TERT. spect. 81 effigies de fastigio aedis (*in imag.*). AVG. civ. 4, 10 *al.* emigrare: DIRAE 101 de nostris emigret cura medullis (*in imag.*). emittere: CIC. Verr. 6, 22 de carcere. *al.* enasci: COLVM. 5, 6, 32 de annotinis virgis (*de palmitibus*). enavigare: SCAEV. dig. 45, 1, 122, 1 de ea civitate. APVL. met. 2, 14. erigere: VERG. Aen. 5, 487 malum de nave. *al.* erumpere: MANIL. 4, 589 venti de partibus isdem. *al.* exaltare: VVLG. Sirach 33, 10 homines de solo et ex terra. *saepe.* excedere: CIC. fin. 3, 60 de vita. *al.* excidere: CIC. Pis. 21 de manibus. *saepe et in imag., ex. gr.*: LIV. 29, 19, 13 de memoria. excitare: CIC. Phil. 2, 68 de somno. QVINT. inst. 3, 6, 19 de spectaculis. *al.* excludere: VARRO ling. 10, 57 de extrema syllaba 'e' litteram (*potest ad 1B trahi*). excutere: CIC. Mur. 30 studia de manibus (*in imag.*). *al.* exhalare: OV. met. 7, 810 de ... vallibus ... auram. TERT. adv. Marc. 1, 19. exire: PLAVT. Aul. 301 de suo tigillo fumus si qua exit foras. *saepe et in imag.* expedire: CIC. Verr. 5, 28 de peripetasmatis. TERT. bapt. 9 populus de Aegypto libere expeditus. expellere: CIC. Quinct. 83 de fundo. 85 *al., etiam in imag.* se explicare (*i. exire*): VVLG. Is. 24, 18 de fovea. exsequias ire: APVL. flor. 16 p. 67 recta de auditorio. exsilire: SEN. nat. 3, 1, 1 de fontibus ... amnes. *al.* exspirare: LVCR. 2, 354 sanguinis ... de pectore flumen. *saepe.* exstare: LVCR. 4, 397 medio de gurgite montis. exsurgere: MANIL. 1, 439 de parte Noti. *saepe.* extendere: TERT. adv. Hermog. 6 de qua. exterminare: CIC. Balb. 51 de civitate. evanescere: APVL. met. 5, 6 de manibus uxoris. *al.* evigilare: HIER. epist. 8, 3 de somno. evolare: PROP. 2, 12, 15 nostro de pectore Amor. APVL. apol. 83 de manibus. impellere currus: STAT. Theb. 12, 733 Haemi de vertice Mavors. influere: VITR. 5, 10, 1 de frigidario in tepidarium (*praecedit* ex tepidario). ingredi: VVLG. II par. 18, 24 cubiculum de cubiculo. insequi: APVL. met. 4, 20 canes de proximo angiportu (*fortasse ad IB3a trahendum*). inserere: COLVM. 5, 11, 9 de qua arbore. intentare: IVL. VAL. 1, 43 formidinem Persae de curribus. intrare: VAL. FL. 7, 645 Getico de pulvere Mavors. inundare: TERT. resurr. 63 prophetiam de paracleto. irrumpere: STAT. Theb. 7, 335 de litore . . . aquas. perire *fere i. exire*: CORP. I 1254 (= IV 64) urna aenia pereit de taberna. PERS. 5, 104 frontem de rebus (*i. pudorem ex mundo*). STAT. Theb. 1, 246 arcano de pectore Tantalus. *al.* persequi: VVLG. Matth. 23, 34 de civitate in civitatem. pertransire: VVLG. IV Esdr. 4, 24 de saeculo. se porrigere: IVV. 8, 207 de faucibus aurea cum se porrigit ... spira (*metonymice pro* retiarius). praecedere: SIL. 17, 393 magno de nomine terror. praeire: PLIN. nat. 28, 10 de scripto (*in imag.*). praetergredi: VVLG. II par. 8, 15 de mandatis regis. procedere: VLP. dig. 43, 16, 1, 24 de agro. APVL. met. 3, 24. 10, 6 *al.* proclamare: APVL. met. 8, 26 de primo limine. procurrere: IVST. 9, 8, 15 de convivio. prodire: BELL. Afr. 50, 3 de rupe. *al.* APVL. met. 1, 12 lacrimae ... de gaudio (*in imag., sed potest etiam causaliter accipi*). producere: RHET. Her. 4, 44, 58 de qua expolitione producti sumus, ut plura diceremus. profari: STAT. silv. 1, 2, 63 agmine de medio. proficisci: CIC. Att. 2, 8, 2 de Formiano. *saepe.* profluere: APVL. apol. 40 de vulnere sanguinem. progredi: TERT. bapt. 10 de quaestiunculis. AVSON. 419, 76 in quot vias de una eius (*sc. Traiani*) humanitate progrederis. proicere: COMM. apol. 716 de terra sua. prominere: VVLG. III reg. 6, 29 de pariete. promovere: STAT. Theb. 7, 254 de colle Tanagrae. propellere: AVELL. p. 2, 9 de urbe. prorepere: COLVM. 4, 24, 18 de cicatrice. proripere: COLVM. arb. 5, 3. PETRON. 95 de cella. prorumpere: APVL. met. 10, 34 de summo montis cacumine. TERT. bapt. 9

aqua de latere. proserpere: APVL. met. 7, 24 de proxumo specu. prosilire: STAT. Theb. 6, 739 de plebe Laconum. prospicere: VITR. 6, 3, 10 de lectis ... viridia. *al.* protendere: OPTAT. 2, 4 p. 37, 17 ramus est vestri erroris protentus de mendacio, non de radice veritatis (*idem* ex: 1, 15 p. 17, 16). protuberare: SOL. 45, 8 de fronte eius *Bucephali* quaedam corniculorum minae protuberabant. provenire: APVL. met. 10, 19 de me. pugnare: SEN. dial. 1, 2, 6 etiamsi cecidit, de genu pugnat. recedere: CIC. S. Rosc. 112. VAL. FL. 8, 375 vanaque recedit ab ira et tanta de clade ratis. *al.* recidere: VERG. Aen. 12, 208 ima de stirpe. se recipere: LIV. 6, 34, 6 cum is de foro se domum reciperet. redire: PLAVT. Merc. 947 *persaepe.* reducere: CIC. Phil. 1, 24 de exilio. *al.* referre: TIB. 1, 1, 65 de funere ... lumina ... sicca referre domum. refigere (*i. abripere*): VERG. Aen. 5, 360 clipeum de poste refixum. refugere: LIV. frg. 22 de muro. regredi: TERT. adv. Marc. 2, 10 de vita. reicere: CIC. Verr. 4, 28 de cohorte mea. OV. met. 9, 32 de corpore vestem. *al.* remittere: OV. met. 6, 144 de quo ... illa remittit stamen. *al.* repellere: CIC. Arat. 354 alia de parte. respicere: STAT. Theb. 4, 89 de turre Maleae, de valle. 7, 143 medii de gurgite ponti ... tellus. *al.* se restituere: AVG. civ. 3, 27 de exilio se ipse *Marius* restituit. *al.* resurgere: MANIL. 5, 504 dextra de parte. STAT. Theb. 1, 100. revenire: PLAVT. Bacch. 431 de hippodromo ... domum. *al.* reverti: STAT. silv. 5, 1, 172 illum media de morte reversa mens videt. *al.* revocare: CIC. Att. 4, 15, 9 de legatione. *al.* scaturire: AMPEL. 8, 5 de terra oleum. secedere: OV. met. 2, 465 deque suo ... coetu. solvere iter: STAT. silv. 5, 1, 241 de litore. se subducere: CIC. ad Q. fr. 3, 4, 1 de circulo. subvehere: APVL. met. 9, 39 paucos holerum manipulos de proximo hortulo. succurrere: FIRM. err. 7, 3 de civitate. summovere: GALLICAN. Avid. 6, 2 delicias ... de castris. supervenire: APVL. met. 11, 20 de patria. *al.* surgere: APVL. mund. 11 de aestivis occiduis partibus surgit *Zephyrus.* suscipere: APVL. met. 2, 29 de lectulo. traducere: LAMPR. Heliog. 6, 4 multos ... de scaena. transferre: SVET. gramm. 9 de sole in umbram. *al.* transfundere: VVLG. Ier. 48, 11 de vase in vas. transgredi: HYG. Gell. 10, 16, 16 de Epiro in Italiam. transire: OV. ars 1, 495 nec tibi de mediis aliquot transire columnas sit pudor. transportare: VLP. dig. 19, 2, 11, 3 vinum de Campania. se trudere (*i. erumpere*): VERG. georg. 2, 74 qua se medio trudunt de cortice gemmae. vertere iter: OV. Pont. 4, 6, 46 in caput Euxino de mare. *huc referenda videntur*: OV. epist. 20, 211 convalui nondum de vulnere tali (VVLG. Is. 38, 9 de infirmitate sua. *usitatius* convalescere ex). PAVL. NOL. carm. 20, 256 de tanto sanatus vulnere. *nota*: LVCIL. 606 vim de classe prohibuit Vulcaniam. Q. SCAEV. dig. 50, 17, 73, 2 qua de re quis cum prohibetur. *locutio adverbialis potius statuenda*: LVCR. 1, 437 nulla de parte quod ullam rem prohibere queat (*v. p. 79, 6*). TERT. idol. 18 qualis purpura de humeris eius floreret, quale aurum de capite radiaret. *γ elliptice*: PLAVT. Curc. 287 quin capite sistat in via de semita. VARRO rust. 3, 9, 14 de clunibus coeperint habere pinnas. CIC. S. Rosc. 144 anulumque de digito suum tibi tradidit. Att. 4, 5, 3 de via recta in hortos (12, 2, 2). epist. 7, 5, 3 de manu, ut aiunt, in manum. 7, 18, 3 de Pomptino (*sc. datum.* 14, 20 *sic saepe in subscriptionibus epistularum*). 7, 25, 1 manum de tabula. *al.* (*proverbialiter; cf. Otto, Sprichw. p. 210*). BELL. Afr. 28, 1 scaphas de navibus adiungit. VERG. georg. 4, 160 lentum de cortice gluten. Aen. 2, 662 aderit multo Priami de sanguine (*i. caede, sc. veniens*) Pyrrhus (*potest etiam temporaliter accipi*). OV. trist. 5, 8, 20 flammaque de stipula nostra brevisque fuit (*proverbialiter de fortuna caduca*). Pont. 1, 3, 34 fumum de patriis posse videre focis. VITR. 2, 8, 13 ut rex ipse de domo sua remigibus . . . quae opus esset imperaret. PETRON. 77 tu dominam tuam de rebus illis (*sc. eripiens*) fecisti. LVCAN. 4, 623 gelidus fesso de corpore sudor (*sc. exiens*). SIL. 12, 604 subita de nube procellae. STAT. Theb. 10, 189 non hae nostro de pectore voces. APVL. met. 5, 14 recta *via* de navibus scopulum illum petunt. ITALA apoc. 1, 15 (Firm. err. 24, 7) pedes eius similes aurichalco, sicut de fornace ignea (*ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένῳ*, VVLG. sicut in camino ardenti). TERT. anim. 46 cygnus de sinu Socratis demulcens homines. idol. 10 reliqua scholarum de publicis ac propriis solemnitatibus inquinamenta ... non adibit (*i. quae exeunt ex; potest etiam pro abl. instr. accipi*). adv. Val. 3 a manifesto ad occultum retorquere, de limine fidem (*om. P, nescio an recte*) offendere est (*in imag., fort. i. q. in ipso introitu vel ab initio*). 19 de quibus nomina (*sc. veniunt*). adv. Marc. 1, 1 duritia de caelo. 2, 11 exinde homo ad terram, sed ante de terra. 3, 13 ex equo vel de curru vel de muro . . . hostem destinaturus. 4, 14 rivulum . . . de fontibus salvatoris. spect. 9 Ericthonius Minervae et Vulcani filius et quidem de caduca in terram libidine (*i. ex semine cadente procreatus*) *sim. saepe apud eundem.* LAMPR. Comm. 18, 15 delatores de senatu (*sc. eiciendi*). 19, 7 indices de senatu, delatores de senatu, servorum subornatores de senatu. NEMES. cyn. 248 calida de nare vapores. AVSON. 153, 82 ex vero verus, de lumine lumen (*sc. procedens*). 345, 10 Prometheo de corpore (*sc. stillans*) sanguineus vos aspergit cautes. 393, 10 quae *Musae* facundo de pectore Clementini inspirant ... poetas. 419, 18 de pectore candidissimo lactei sermonis alimonium. VVLG. deut. 2, 15 ut interirent de medio castrorum. exod. 8, 13 mortuae sunt ranae de domibus et de villis et de agris. Soph. 2, 11 adorabunt eum viri de loco suo. AVG. epist. 140, 30 de terra caelum habito, hoc est hinc illo emigravi. AVELL. p. 678, 4 de sua provincia episcopos accusant. *huc trahimus*: MIN. FEL. 25, 3 virgines desponsas, destinatas ... nonnullas de matrimonio mulierculas (*i. nuptas, pro adi. deficiente*). *persaepe apud recentiores de distantia*: STAT. Theb. 2, 225 procerum manus omnis et alto quis propior de rege gradus, stant ordine primi. ITIN. [Silv.] 7, 2 alia *loca* in sinistro, alia in dextro de itinere nobis erant. *al. sim.* 8, 1 de Arabia ... quattuor milia passus sunt Ramessen. *persaepe sim.* 17, 2 locus de Ierusolima vicesima et quinta mansione est. 19, 4 longius de civitate (*i. urbe*). *saepe.* QVEROL. p. 24, 19 de atrio (*i. post*) porticus. AVELL. p. 672, 13 ante triginta milia de Lignido (*i. antequam Lignidum pervenimus*).

b *pendet ab substant. vel locutione verbali*: VARRO ling. 8, 89 transitum de casu in casum similiter ostendi (10, 52 quae *similitudo* est in transitionibus de casu in casum. VITR. 9, 1, 11 *al.*). CIC. p. red. in sen. 25 de patria discessus. PROP. 4, 11, 62 nec mea de sterili facta rapina domo. OV. met. 8, 770 redditus et medio sonus est de robore talis. 12, 50 qualia de pelagi ... undis esse solent *murmura.* LIV. 25, 22, 3 desertores de exercitu. SEN. epist. 26, 8 de domo fiet numeratio. STAT. Theb. 9, 228 de campis egere fugam. VLP. dig. 1, 1, 4 est autem manumissio de manu missio. TERT. pudic. 10 oculi evagatio de tenore. anim. 17 de plaustro . . . sonitum. CYPR. epist. 52, 1 cathedrae et plebis extorrem (OPTAT. 2, 17 p. 51, 10) et de ecclesia Christi exulem. SPART. Geta 7, 3 post reditum de curia (TREB. trig. tyr. 15, 5 FVLG. aet. mund. p. 177). ITIN. [Silv.] 5, 9 anno profectionis ... de terra Egypti (HIER. adv. Rufin. 3, 22). AVELL. p. 473, 18 in illo glorioso de caelis adventu.

c *cum adiect.* (*cf. l. 7*): VITR. 2, 4, 3 quae sunt de harenariis recentes (STAT. Theb. 11, 96 recentes Cocyti de fonte comae). PRVD. apoth. 78 visibilis de fonte deus, non ipse dei fons visibilis. AVIAN. fab. 13, 7 tristis abit longeque fugax de valle.

B ***translate et in imagine*** *notione quadam locali ubique sublatente, saepe pro ablat. qui dicitur separationis*: **1** *unde aliquid* ***sumitur,*** *repetitur, tollitur, separatur, fertur sim., nonnumquam etiam de personis i. q.* ***ex, παρά.*** *praecipue cum verbis sumendi, capiundi, excipiendi, eximendi necnon accipiendi, audiendi, discendi, quaerendi, impetrandi sim. nonnulla exempla aequo iure ad B 3 trahas*: **a** *cum verbis* ***simplicibus:*** aucupari: TERT. spect. 18 quid de coronis voluptates aucuparis. audire: CIC. de orat. 3, 133 de patre (*i. ex ore patris*). *persaepe, aliter p. 67, 71.* capere: PLAVT. Truc. 106. CORP. I² 1 p. 192, 10 (*Arretii*) oppida de Samnitibus. CATO or. frg. 2. TER. Andr. 651 de te si exemplum capit (APVL. mund. 31). *saepe.* capessere: SOL. 7, 10 remedia ... de monitis somniorum. captare: LACT. epit. 59 (64), 2 (11) de alienis malis lucra captare. carpere: VERG. georg. 2, 90 de palmite. *al.* cenare: TERT. apol. 9 qui de arena ferinis obsoniis cenant. *al.* cogere: POLLIO Cic. epist. 10, 32, 1 pondere argenti coacto de publicis exactionibus. compendium sectari (*i. lucrum facere*): COD. Iust. 11, 6 (5), 1 de re tam luctuosa. dare: PHAEDR. 3, 7, 21 de mensa sua dat ossa. PERS. 2, 71 *al.* de manu dare (*praebere, opp.* ex pastu alere): COLVM. 7, 9, 8. 8, 11, 15. 9, 1, 1. delere: TERT. scorp. 12 de libro vitae. *al.* destinare: THEODERIC. Cassiod. var. 1, 35, 1 quae de Calabro ... consucrant destinari (3, 41, 2. 4, 7, 2. 4, 51, 12 *al.*). dictare (*fere i. citare, sumere*): CAPITOL. Gord. 20, 2 de libris veteribus. discere: PLAVT. Poen. 280 de te haec didici omnia. TER. Eun. 262 CAECIL. com. 145 *persaepe.* ducere: LVCR. 4, 1056 umorem ... de corpore. *al., etiam in imag.* edere: CIC. fin. 2, 22 de patella. emere: PLAVT. Capt. 34 hosce de praeda. 111. 453. Curc. 343 de illo. Epid. 64. 301. 621 Most. 1026 CATO agr. 1, 4 CORP. I 569 (= X 3781) de stipe. 1143 (XIV 3003 *Praeneste*) *persaepe.* esse (*i. pertinere ad*): TER. Ad. 816 de summa nihil decedet: quod hinc accesserit, id de lucro putato esse. MART. 9, 60, 6 de Nomentano te putet esse meo. TERT. resurr. 12 terrae de caelo disciplina est. *persaepe, praecipue* TERT. *et* VVLG. ferre: STAT. silv. 1, 2, 272 multum de patre decoris, plus de matre feras. *al.* flagitare: TERT. anim. 56 funus ... de Achille. fodere: CVLEX 393 de caespite ferrum. foetere: TERT. scorp. 7 blasphemiae flatum de haeretico ore foetentem. fraudare: VVLG. act. 5, 2 de pretio agri. fundere: LVCR. 1, 413 de pectore. *al.* furari: APVL. met. 7, 19 de proxuma villula ... carbunculum. *al.* gestare: TERT. nat. 1, 5 nomen de professionibus. gustare: HOR. sat. 2, 5, 82 quae semel de sene gustarit tecum partita lucellum. *al.* habere: TER. Phorm. 364 agrum de nostro patre colendum habebat. APVL. met. 9, 7 nos putas aes de malo habere? (*proverbialiter, i. pecuniam ex arbore excussisse*). *al.* imitari: MIN. FEL. 34, 5 de divinis praedictionibus prophetarum umbram interpolatae veritatis imitati sunt. largiri: LVCR. 4, 74 de summis ... colorem. *al.* legere: HOR. epod. 2, 55 lecta de pinguissimis oliva ramis arborum. *al. i. q.* ἀναγιγνώσκειν: APVL. flor. 9 p. 30 de tabella. *saepe.* levare: STAT. Ach. 1, 33 facibus de puppe levatis. *al.* libare: LVCR. 3, 213 de toto corpore (5, 568). *al. huc etiam referendum*: AVSON. 162, 24 haec tibi de Musis carmina libo tuis (*i. consecro tibi mea carmina, quae ut faccrem tua poetica facultate contigit*). liberare: GAIVS inst. 3, 175 heredem ... de legato. PAVL. sent. 1, 7, 5 ut se de vi latronum vel hostium vel populi liberaret

(*idem ex Pomponio* VLP. dig. 4, 2, 9, 1 *qui addit* tucrer vel *quae verba pro glossemate habenda*). APVL. met. 7, 21 de mediis ungulis. *saepe.* limare: CIC. de orat. 3, 36 de altero. manducare: FIRM. err. 18, 1 de tympano (*ἐκ τυμπάνου βέβρωκα*). mercari: PLAVT. Epid. 4 de praeda. 108. 495 Rud. 40. 81 Truc. 649 *al.* mereri (*i. accipere*): CAPITOL. Pert. 13, 6 nihil de eo. metere: TERT anim. 21 de spinis... ficus, de tribulis uvas. *al.* ministrare: CIC. Pis. 67 de dolio. *al.* mutare: AVG. civ. 17, 7 de vetere ad novum. *al.* mutuari: TERT. nat. 2, 4 de appellatione veri dei. *al.* numerare: PAVL. dig. 12, 1, 40 quindecim mutua numerata mihi de domo. *saepe apud* ICTOS. opsonare: PLAVT. Men. 209 de foro. parare (*opes, sim.*): OV. fast. 5, 282 de vestro. *al.* participare: TERT. orat. 18 de nostra operatione. *al.* partiri: COLVM. 11, 3, 42 suaque de sede *semina.* pascere: VARRO rust. 3, 6, 7 de ... fruticibus. pectere: OV. met. 4, 454 deque suis ... crinibus angues. perdere: TERT. pudic. 7 ut ovem non de grege perditam faceret, sed de arca. VVLG. prov. 2, 22 impii vero de terra perdentur et ... auferentur ex ea. petere: RHET. Her. 3, 4, 8 ratio de secundo libro. *persaepe.* ponere: OV. epist. 4, 66 de nostra bina tropaea domo. *al.* *i. q. deponere*: OV. met. 4, 345 de tenero velamina corpore. *al.* poscere: PLAVT. Aul. 31 de proxumo sibi uxorem (Rud. 404 aquam hinc de proxumo). *al.* postulare: TERT. idol. 8 de manibus nostris. praebere: LVCR. 3, 991 cibum proprio de corpore. praecipitare: SOL. 20, 2 de internis *Germaniae* partibus ... amnes. praedari: CIC. Verr. 4, 182 de aratorum bonis. praestinare: APVL. flor. 9 p. 36 vestem de textrina emere, baxeas istas de sutrina praestinare. precari: SIL. 14, 503 cristam galeae ... precatur de duce Marcello superos. privare: COMM. instr. 1, 5, 2 patrem de regno. promere: ARNOB. nat. 3, 29 de diis ... tam contrario. purgare: TERT. adv. Marc. 2, 9 de mali exprobratione. quaerere: LIV. 4, 40, 6 de te. *saepe.* rapere: CATVLL. 59, 3 de rogo cenam. VERG. Aen. 7, 742 de subere cortex. HOR. epod. 13, 4 occasionem de die (*in imag.*). *al.* rumpere: STAT. Theb. 6, 136 nudo vocem de pectore (11, 676). scindere: PROP. 2, 5, 21 de corpore vestes (HOMER. 846. 1018). secare: VARRO rust. 1, 50, 2 de singulis manipulis. *al.* sortiri: ENNOD. epist. 1, 24 p. 35, 23 de mansione temperiem. sternere: APVL. met. 11, 9 quae *mulieres* de gremio ... solum sternebant flosculis. stringere: PERS. 2, 67 venas ferventis massae crudo de pulvere (*i. exprimere venas metalli ex pulvere*). MART. 1, 13, 2 quem *gladium* de visceribus strinxerat ipsa suis. *al.* sumere: ENN. sat. 52 istic est de sole sumptus. *saepe.* tingere: COD. Iust. 11, 9 (8), 3 de albo omnium colorum tingendi copia. tollere: CATO agr. 66, 2 oleum ... de cortina. *saepe.* tondere: CLAVD. 1, 179 de stipite. tradere: LVCR. 4, 326 de speculo in speculum ut tradatur imago (4, 338 transfertur *substituitur*). trahere: CATO agr. 76, 4 de mortario. *saepe et in imag.* usurpare: VVLG. Ios. 7, 1 de anathemate. vellere: VERG. Aen. 11, 566 de caespite. LVCAN. 4, 414 *al.* vendere: POMPON. dig. 19, 1, 40 de praedio arbores. vertere: CIC. Tusc. 2, 26 multa de Graecis. *al.* vesci: VVLG. deut. 20, 19 de arboribus. II reg. 9, 13 de mensa regis. *al.* vomere: VERG. Aen. 9, 412 de pectore flumen (*sc. sanguinis*). SIL. 14, 57 exeso de vertice fumum. **b** *cum compositis*: abluere: LVCR. 4, 875 sitis de corpore. *al.* abscindere: VERG. georg. 2, 23 plantas ... de corpore matrum. *al.* absolvere (*cf. p. 67, 31*): PAVL. sent. 1, 6[B], 1 de criminibus. absorbere: TERT. anim. 1 mortem non de poculo. abstergere: VVLG. III reg. 20, 41 pulverem de facie sua. abstinere: VLP. dig. 5, 1, 10 de negotio. accendere: ENN. scaen. 399 lumen de suo lumine (PHAEDR. 4, 11, 12 nec lucernam de flamma ... fas est accendi. LACT. ira 10, 19). SOL. 1, 35 de aris Vestalibus ignes. accipere: OV. met. 4, 440 utque fretum de tota flumina terra. PETRON. 45 de magna turba 'adhibete' acceperant (*i. ex ore vulgi audiebant*). *saepe.* acquirere: VLP. dig. 18, 4, 2, 5 de hereditate. CASSIOD. var. 3, 9, 1 laudem de inventis (*potest etiam 'propter' intellegi*). 4, 24, 1. addere: PLAVT. Asin. 610 de mea *vita* ad tuam addam. *al.* adhibere: AVELL. p. 267, 7 de interpretatione euangelii verba. adimere: TERT. adv. Marc. 5, 14 tanta de scripturis. adipisci: DARES 7 laude adepta de Graecia. AMM. 14, 6, 8 plus praemii de figmentis ... adepturi quam ex conscientia recte factorum. adiungere: NEP. Ages. 6, 2 de suis comitibus (*potest etiam ad B 3 a referri*). adunare: VVLG. Ezech. 11, 17 *vos* de terris. advehere: FRONTO p. 229, 11 N. voluptatis herbae de caeli nemore advectae. amittere: CIC. Verr. 4, 32 rem de manibus (*proverbialiter, ut videtur*). 5, 44 *saepe.* amovere: LIV. 40, 51, 3 signa ... de columnis. apparere: LACT. inst. 2, 18, 2 *quod* de nomine ipso apparere sapienti potest (*alibi exhibet* ex). appetere: CIC. de orat. 3, 128 quantum sibi ... de ... artibus appetierunt. apportare: FRONTO p. 68, 14 N. de ... bibliothecis orationes. arcessere: ASCON. Scaur. p. 23 de exilio. *cf.* AVSON. 175, 5 procul et de manibus imis accersenda esset vox proavi. arripere: POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 cultrum de taberna. TERT. adv. Hermog. 31 aliud de auctoritate scripturae. assumere: TERT. nat. 2, 1 de ipsis adversariis socios protectoresque. *al.* VVLG. lev. 14, 14 de sanguine hostiae. *al.* auferre: QVINT. inst. 9, 2, 61 de digitis anulos aureos. avellere: SIL. 10, 198 caeso de corpore praedam. TERT. apol. 37 de requie sepulturae. cognoscere: TERT. spect. 16 dementiam de vanitate. colligere: TIB. 3, 8, 19 de litore gemmas. *saepe.* comedere: HIER. epist. 51, 5 de arbore vetita. *saepe* (*potest etiam ad B 3 trahi*). comparare (*i. emere*): COLVM. 3, 3, 8 vinitorem de lapide (*i. catasta*). concedere: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 102, 30 si quis accusator de suo tempore alteri ... concesserit (*fortasse ad B 3 trahendum*). concipere: TERT. apol. 23 numen de nidore. *al.* congerere: APVL. met. 4, 21 gladios etiam de proximo. congregare: HIER. epist. 123, 13 ecclesiam significat de gentibus congregatam. consequi: TERT. patient. 4 quod ... de aliis consequaris. *al.* consumere: VVLG. deut. 28, 21 te de terra. conterere: VVLG. Is. 13, 9 peccatores de ea *terra* (*ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς*). *i. q. demere*: VVLG. Ier. 30, 8 iugum de collo (*potest ad B 3 referri*). contrectare: TERT. adv. Prax. 15 manus nostrae contrectaverunt de sermone vitae. *al.* convertere: CIC. fin. 1, 6 de Graecis. corripere: APVL. met. 9, 40 de via lapide correpto. dealbare: *cf. p. 62, 29.* decarpere: CATO agr. 112 de scopione. defendere: GREG. TVR. Franc. 5, 42 pauperes de manu malorum iudicum. delibare: CIC. inv. 2, 174 de honestate (*in imag.*). LVCR. 3, 1088 tempore de mortis (*fort. ad B 3 pertinet*). *al.* deminuere: PLAVT. Truc. 561 de hoc obsonio de mina una deminui (*lusus verborum*). CIC. de orat. 3, 189 de hoc tam exiguo ... tempore. VLP. dig. 38, 5, 1, 7 de bonis. depingere: FRONTO p. 47, 20 N. *εἰκόνα* de patre tuo teque. deponere: CIC. ac. 1, 3 de manibus. *saepe et in imagine, velut*: ANON. Vales. 7, 36 de imperio (8, 38. 10, 45). deradere: CATO agr. 121 de virga lauri. deripere: LVCR. 4, 31 summo de corpore rerum. *al.* derivare: PLAVT. Truc. 563 de fluvio. deruere: CIC. Att. 16, 11, 2 de laudibus Dolabellae deruam cumulum (*in imag.*). desecare: APVL. met. 2, 23 de facie sua. destillare: CELS. 4, 5 humor de capite. destruere: TERT. adv. Prax. 4 de fide destruere monarchiam. detondere: CIRIS 185 crinem de vertice. detrahere: NEP. Chabr. 3, 3 ut de iis detrahant quas eminere videbant altius civitates (*in imag.*). *al.* devocare: APVL. Socr. 3 p. 125 orationem de caelo in terram. diffundere: COLVM. 12, 28, 3 de doliis. dignoscere: TERT. pudic. 5 de loco modum, de ordine statum, de confinio meritum cuiusque. diligere (deligere): HOR. carm. 2, 4, 17 illam tibi de scelesta plebe dilectam (*potest etiam ad B 3 b referri*). disperdere: VVLG. deut. 12, 3 nomina eorum de locis illis. *al.* divellere: TERT. pudic. 5 moechiam a cohaerentium corpore divellet, de vicinorum criminum nexu. ebibere: TERT. resurr. 25 de pateris. efferre: COLVM. 8, 17, 15 de custodia. efficere: CIC. part. 7 de causis. efflagitare: TERT. nat. 2, 11 nomina de rebus. effodere: OV. trist. 3, 10, 26 deque lacu fragiles ... aquae. *al.* effundere: PETRON. 71 nummos in publico de sacculo. eicere: IVV. 13, 242 eiectum attrita de fronte ruborem. elicere: SIDON. epist. 2, 2, 8 fluvium de supercilio montis. eligere: RHET. Her. 4, 4, 7 Enni de tragoediis sententias. CIC. Verr. 2, 62 *saepe.* eradere: PAVL. FEST. p. 34 de calciamentorum soleis. TERT. adv. Marc. 2, 17 de euangelio. 4, 9 *saepe.* eradicare: TERT. pudic. 20 de ecclesia eradicantem omne sacrilegium impudicitiae. AVG. civ. 17, 18 de sedibus suis bellica strage. eripere: POMPON. Atell. 70 de pannibus. CIC. S. Rosc. 149 de manibus. *saepe et in imag.* erogare: PAVL. dig. 3, 5, 33 (34) de utroque patrimonio. *al.* eruere: SIL. 10, 506 corpus media de strage iacentum. evellere: VLP. dig. 47, 12, 2 statua de monumento evolsa. evomere: APVL. met. 5, 23 de summa luminis sui stillam olei. exceptare: CIC. parad. 33 mullos ... de piscina. excernere: VITR. 2, 4, 2 de fluminibus aut e glarea erit excernenda *harena.* excerpere: CIC. de orat. 2, 47 eo de numero. *al.* excipere: LIV. 27, 19, 1 quam plurimos poterat de fuga excipiens. *al.* excludere: TERT. apol. 2 de eo nomine. COMM. apol. 722 excluditur (*i. prohibetur ab*) omnis caritas de nato. *al.* excutere: PETRON. 60 *circulus* de cupa. TERT. apol. 21 pudic. 18 *al.* exigere: CIC. Verr. 3, 93 de Sthenii bonis. *al.* eximere: CATO agr. 112 de dolio. LIV. 6, 15, 9 de nervo (*i. carcere*). *saepe. praecipue apud* ICTOS. expedire: TERT. adv. Val. 17 de malis omnibus. expetere: CIC. Pis. 46 de vobis. *al.* exposcere: TERT. spect. 3 de scripturis auctoritatem. *al.* expostulare: CIC. Verr. 4, 207 de nostris cupiditatibus. *saepe.* exprimere: TER. Ad. 11 verbum de verbo expressum extulit (*in imag.* HIER. epist. 18[A], 15, 9). LVCR. 5, 487 salsus de corpore sudor. PLIN. nat. 35, 153 de signis effigies. *al.* exquirere: TERT. nat. 1, 2 de nobis exequias. exsecare: SER. SAMM. 848 iecur exsectum tardo de vulnere. exserere: STAT. silv. 5, 3, 104 semirutos subito de pulvere vultus. exsistere: LACT. inst. 5, 9, 15 non de nostro, sed ex illorum numero. exspuere: LVCAN. 9, 935 de corpore mortem. exstruere: TERT. bapt. 2 arcana de suggestu ... sibi exstruunt. exsugere: VITR. 2, 8, 6 de materia ... liquorem. exterminare: VVLG. exod. 30, 33 de populo suo. extirpare: MART. 6, 56, 3 pilos de corpore toto. extorquere: CIC. Verr. 5, 52 de manibus (6, 184 *al.*). *saepe.* extrahere: PLAVT. Rud. arg. 1 de mari. *al.* exuere: OV. medic. 54 *hordea* de palea tegminibusque suis (*i. purgare*). impertiri: CIC. off. 2, 54 de re familiari. impetrare: TERT. idol. 11 de eo. *al.* incendere: SYMM. or. 4, 13 facem de rogo. indere: LAMPR. Comm. 18, 1 acclamationes de Mario Maximo (*sc. de libris*). inferre: COLVM. 12, 52, 18 illata de agro bacca. intercipere: AMM. 29, 1, 5 de aerario. interpretari: TERT. adv. Marc. 2, 9 de Graeco. *al.* oblitterare: TERT. pudic. 16 carnis necessitatem de probis etiam titulis. omittere: APVL. met. 6, 19 ut vel unam de manibus omittas offulam. per-

cipere: LACT. epit. 57 (62), 5 oculorum voluptas percipitur ex rerum pulchritudine, aurium de vocibus canoris. permutare: FRONTO p. 64, 10 N. de verbo syllabam. perungere: APVL. met. 10, 21 de stagneo vasculo multo sese perungit oleo. producere: TERT. adv. Prax. 8 alium atque alium Aeonem de Aeone producens. proferre: CIC. Arat. 755 *lumen* flexo de corpore. *saepe.* promere: PLAVT. Asin. 181 de pleno (*potest ad B 3 referri*). OV. ars 3, 516 spicula de pharetra. *al.* protelare: APVL. met. 8, 18 cladem de vestris protelamus manibus. protrahere: IVST. 43, 4, 9 de sirpeis. proturbare: APVL. met. 9, 28 de domo. recipere: VAL. FL. 7, 277 hoc saeva corpus de morte receptum. *al.* recitare: CIC. Cluent. 135 elogium ... de testamento. leg. agr. 2, 48 de legis scripto. Flacc. 40 *saepe.* recolere: TERT. idol. 4 de scripturis. reddere: MART. 11, 54, 4 de turpi ... redde sinu. redimere: CIC. Brut. 85 picaria ... de censoribus. referre: APVL. met. 8, 27 de imis praecordiis anhelitus. relaxare: AVG. civ. 20, 27 de vinculis. remediare: TERT. bapt. 9 aqua de amaritudinis vitio in suum commodum. remittere: LIV. 4, 43, 12 de summa. 5, 12, 13 de tributo (*possunt etiam ad B 3 trahi*). *al.* reparare: TERT. resurr. 57 caro de dissolutione. rependere: TERT. patient. 4 de semet ipso (*in imag.*). repetere: RHET. Her. 3, 7, 13 de primo libro. *al.* reportare: VAL. FL. 7, 45 spolium ut vivo de rege. *al.* reposcere: TERT. adv. Marc. 2, 20 de Hebraeis vasa. reputare (*i. deducere*): CASSIOD. var. 12, 22, 1 de praesenti prima indictione. requirere: IVV. 6, 286 quo de fonte. *al.* *i. q. quaerere*: ITIN. [Silv.] 15, 1 de eo. restituere: ENNOD. epist. 1, 20 p. 32, 16 de qua nos ad humanam conversationem ruina clementia superna restituit. retexere: TERT. nat. 2, 7 de deis vestris. revelare: VVLG. Iob 12, 22 profunda de tenebris. *al.* revellere: CIC. Pis. 25 de corpore rei publicae tuorum scelerum tela (*in imag.*). OV. Pont. 4, 13, 7. revocare: TERT. resurr. 46 de pravo intellectu ad integrum (*in imag.*). EVTR. 86 de Assyria. separare: SEN. epist. 89, 10 de generibus vitae locum. *al.* subducere: VLP. dig. 10, 2, 4 rem de iudicio. subiugare: PRVD. apoth. praef. 31 deque imbellicis subiugavit fortia. subtrahere: CATO agr. 66, 2 de iis labris fruces. subvehere: PLIN. paneg. 31 quibus de campis ... messis. supplere: LIV. 26, 1, 7 de legionibus. 27, 38, 9 (*etiam ad B 3 a referri possunt*). surripere: PLAVT. Trin. 84 Iovi coronam de capite ex Capitolio. CATO agr. 145, 2 de fundo ... oleum. *al.* suscipere: APVL. Plat. 1, 3 de diversis officinis haec ei philosophiae membra suscepta. 1, 16 *al.* suscitare: TERT. idol. 12 de teloneo. anim. 21 de lapidibus filios Abrahae (= adv. Hermog. 12). traicere: SVET. Cal. 45 de custodia. transferre: VARRO rust. 1, 40, 4 de arbore. CIC. Verr. 3, 189 *litterae* de tabulis in libros. *al.* **c** *cum locutionibus verbalibus*: argumentum est: TERT. ieiun. 9 de discipulo Timotheo argnmenti satis est. dare: argumentum: SOL. 27, 7 de urbibus et locis. figuram: TERT. anim. 43 Adam de Christo. miraculum (*i. ciere*): AVSON. 419, 22 de subditis. funem distendere: TERT. pudic. 2 de auctoribus scripturarum. facere: derivationem: PAVL. FEST. p. 107 derivationes de rivo communi factae. furtum: VLP. dig. 47, 2, 7, 1 de domo. illatio fit (*i. concluditur*): MART. CAP. 4, 412 de utrisque subiectivis. prolationem: FILASTR. 35, 1 de quo principio, id est de deo, prolationes factae sunt ... angelorum atque virtutum. quaestum: TRYPH. dig. 4, 4, 37 de adulterio uxoris (VLP. dig. 48, 5, 30 [29], *potest etiam pro abl. instr. haberi*). salvum (*i. liberare*): ITALA Ioh. 12, 28 (Tert. adv. Prax. 23) me de ista hora (σῶσόν με ἐκ, VVLG. salvifica me ex hac hora). sublectionem: TERT. adv. Marc. 4, 31 de plateis et vicis civitatis. opima ferre (referre *sim.*): SIL. 15, 362 de praeside. FLOR. epit. 2, 17, 11. habere: causam: TERT. spect. 6 de natalibus. intellectum: FILASTR. 96, 4 *al. sim.* opem: SOL. 4, 5 de imbrido caelo. utilitates: VITR. 2, 7, 4 de his lapidicinis. exemplum monstrare: FIRM. err. 2, 7 de sacris tuis. redemptionem parare: APVL. met. 4, 23 de tanto suarum divitiarum cumulo. in ius vocare: GAIVS dig. 2, 4, 18 de domo sua. *al.* *pendet ab substantivo verbali*: TERT. adv. Val. 6 quorundam *verborum* enim de Graeco interpretatio occurrit. FVLG. aet. mund. p. 161 certa de morte captura. VVLG. psalm. 17, 48 liberator meus de inimicis. AVG. civ. 10, 18 de se ipso verissimum largitorem. *nota cum adiect.*: PAVL. NOL. carm. 10, 165 de vanis libera curis otia amant. **d** *elliptice*: VERG. Aen. 3, 288 Aeneas haec de Danais victoribus (*sc. erepta, detracta*) arma (*sc. dedicat*). 8, 69 undam de flumine (*sc. haustam*) palmis sustinct. 11, 15 spolia et de rege superbo primitiae (*sc. factae, sumptae*). *saepe sim.* TIB. 1, 1, 15 tibi sit nostro de rure corona. PROP. 4, 10, 2 armaque de ducibus (*sc. erepta*) trina recepta (*i. condita templo*) tribus. OV. met. 1, 451 tempora cingebat de qualibet arbore Phoebus. fast. 4, 888 de lacubus proxuma musta tuis. Pont. 1, 2, 138 de vestra cui data nupta domo. PLIN. nat. 18, 318 *mustum* nec de novella vite ... nec nisi e matnra uva. 19, 131 ci harena de litore ... congeratur. 28, 124 lac de novellis. 30, 143. VAL. FL. 2, 449 strictis alius de cautibus ignem (*i. e silice excussum*) ostendit foliis. 6, 714 videt primam tenero de vertice frondem. SIL. 6, 34 vicini de strage cadaveris (*sc. erepta*) hastā erigitur. 11, 394 nullus nostro de vulnere sanguis (*sc. manat*). 13, 335 pellisque sinistrum velat grata latus tenerae de corpore dammae. 13, 353 virûm de corpore vestes femineae. STAT. Theb. 2, 242 non umquam ... expedias, cui maior honos ... aut plus de Iove. 5, 219 propria luctus de stirpe recordor. 10, 729 vix illum medio de pulvere belli (*sc. eripere potui*). 10, 809 de matre nihil (*sc. accepisti*). MART. 4, 39, 8 nec mensis anaglypta de paternis. 11, 8, 5 de Palatinis dominae quod Serica prelis. 11, 32, 2 nec tibi de bibula sarta palude teges. 11, 39, 14. 14, 206, 2. FLOR. epit. 4, 2, 89 de Pharnace currus. APVL. apol. 8 *quos* carbone de rogo obtriverit. TERT. *admodum frequenter, ex. gr.*: nat. 1, 7 *fama* habet grande fundamentum de vitio ingenii humani (*sc. sumptum*). 1, 12 crucis qualitas signum est de ligno. 1, 18. anim. 45 natura de forma. 51 comae (*dat.*) quoque alimenta de cerebro. resurr. 30 de vacuo similitudo (*sc. sumpta*). adv. Hermog. 32 terra de terra. adv. Marc. 4, 1 simplex oratio de conscientia pura. *huc pertinere videtur* 4, 10 Herculem de fabula (*sc. sumptum*) facis Christum. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 24 proverbium de Graeco. AVSON. 393, 33 exemplum de fratre time (*i. sumptum vel pro* fratris). PELAGON. 196 cineris de foco *uncia.* HIER. epist. 22, 10 de scripturis divina responsa. *saepe sim.* VVLG. I Cor. 11, 12 sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem, omnia autem ex deo. I Thess. 2, 3 exhortatio enim nostra non de errore neque de immunditia (*sc. sumpta*). AVG. civ. 16, 41 non deficiet princeps ex Iuda et dux de femoribus eius. *al.* AVELL. p. 267, 27.

2 ***de origine,*** *significat unde aliquis vel aliquid nascitur, affertur i. q. ex, ἀπό*: **a** ***generatim:*** ***α*** *cum verbis* ***nascendi,*** *procreandi, oriundi sim. coniungitur, sed quaedam aequo iure ad A 2 vel B 4 referre possis*: causa est: SOL. 27, 37 causa nominis de effectu lapidis est. concipere: OV. met. 3, 214 deque lupo concepta Naphe. CAPITOL. Maximin. 27, 1. TERT. nat. 2, 12 concepit... Terra de Caelo. concrescere: LVCR. 1, 840 de terris terram. creare: LVCR. 1, 157 nil posse creare de nihilo. 1, 159. 542. 2, 791 (*persaepe, sed possunt ad B 4 trahi*). crescere: LVCR. 4, 1214 corpore de patrio et materno sanguine crescunt. MANIL. 5, 304 ille pater tali de sidere cretus esse potest. PETRON. 38 de nihilo (*proverbialiter, ut videtur*) *saepe sim.* ducere: exordium: PANEG. 7, 1 de eo ipso. sanguinem: CAPITOL. Alb. 12, 8 de Ceioniorum stemmate. edere: OV. epist. 5, 10 edita de magno flumine nympha fui. *al.* enasci: ARNOB. nat. 5, 12 lentene fluore de sanguinis et ex genitalibus amputatis arbor mali enata est punici ...? esse: LVCR. 2, 390 luminis illa minora corpora sunt quam de quibus est liquor ... aquarum. PROP. 2, 7, 14 nullus de nostro sanguine miles erit. OV. am. 1, 8, 90 de stipula grandis acervus erit (rem. 424 *proverbialiter*). ars 3, 118 met. 1, 127 *persaepe.* exire: OV. met. 4, 397 de stamine pampinus exit. existere: LVCR. 2, 872 vivos existere vermes stercore de taetro. *saepe.* exoriri: CIC. Arat. 409 media de parte Corona. ARNOB. nat. 5, 12 de rubro exorta sunt haec sanguine. generare: LACT. opif. 19, 3 de mortalibus ... mortale. gignere: LVCR. 1, 836 ossa e pauxillis ... ossibus hic et de pauxillis visceribus viscus gigni. OV. met. 1, 748 magni genitus de semine Iovis. *saepe.* habere: APVL. met. 10, 28 filiam ... de marito. *al.* nasci: LVCR. 2, 733 nigro de semine nata. 4, 59. PRIAP. 1, 4 de patrio ... vertice nata dea. PROP. 2, 1, 16 maxima de nihilo nascitur historia. OV. met. 2, 469 *persaepe.* origo: est: APVL. mund. praef. de quibus. *saepe.* *originem* coepisse, trahere *sim.*: SYMPH. 157 de lacrimis et pro lacrimis mea coepit origo. SOL. 32, 12 omnem abscessus originem de sole concipi. LAMPR. Alex. 28, 7 originem de Romanorum gente trahere (CAPITOL. Gord. 9, 4). oriri: LVCR. 4, 1227 muliebre oritur patris de semine saeclum. *saepe.* parturire: ENNOD. epist. 1, 3 p. 5, 4 feturam ... de ... germinibus. procreare: CIC. rep. 2, 34 de matre ... duos filios. VITR. 7, 5, 4 *saepe.* progigni: MART. CAP. 1, 40 neque de ulla commixtione progenita. renasci: FLOR. epit. 1, 18, 19 capita quasi de sanguine suo. revivescere: TERT. anim. 29 nec visualitatem iterum ex caecitate, quia de visualitate caecitas accidat nec inventam rursus de senecta reviviscere. serere: OV. fast. 4, 54 Ilia cum Lauso ... de Numitore sati. AVIEN. orb. terr. 857 *Amazones* Threicio de Marte satae (AVSON. 173, 5. 339, 8). suscipere (*i. procreare*): VERG. Aen. 4, 327 si qua mihi de te suscepta fuisset suboles. VLP. dig. 49, 15, 21 de ea liberos. *al. multo usitatius 'ex'.* *verbo omisso. ex magna copia perpauca exempla attuli* (*cf. p. 62, 35*): VARRO rust. 1, 38, 1 stercus de pecore. LVCR. 3, 750 canis Hyrcano de semine. VERG. Aen. 2, 78 neque me Argolica de gente negabo (*saepe*). 7, 706 Sabinorum prisco de *sanguine* ... Clausus (10, 203 *saepe*). 9, 694 Thebana de matre nothum Sarpedonis alti (*cf.* 7, 283 quos Circe supposita de matre nothos furata creavit). OV. met. 3, 133 genus de coniuge tanto. fast. 2, 162 de Iove crimen (*conceptum*) habet. TERT. apol. 10 si homo Saturnus utique ex homine et quia ab homine, non utique de Caelo et Terra, *tres praepositiones fere idem valent* (nat. 2, 12 de Caelo ... et Terra Saturnus). LVCIF. Athan. 1, 33 p. 124, 29 induit sane perfectum hominem novissimis diebus de utero virginis. AVSON. 139, 2 de misero ... miseri (*sc. filii Oedipodis*). ***β*** *cum subst. locus ipse originis designatur*: CIC. progn. frg. 9 caprigeni pecoris custos de gurgite vasto. Cluent. 163 cauponem de via Latina. Mil. 65 nescio qui de circo maximo. Phil. 2, 65 persona de mimo. orat. 47 declamatorem aliquem de ludo ... rabulam de foro (*i. forensis*). VERG. Aen. 10, 230 Idaeae sacro de vertice pinus. OV. met. 6, 132 Cyto

riaco radium de monte tenebat. GRATT. 35 bonus Aeolia de valle Sibullae fetus. MART. 1, 41, 12 de Gadibus inuprobus magister (5, 78, 26 de Gadibus improbis puellae). 10, 68, 4 durus Aricina de regione pater. 10, 76, 3 de Cappadocis eques catastis. 11, 27, 11 de Tusco Serica vico. 12, 74, 2 de circo pocula Flaminio. 13, 37, 1. 14, 152, 2. SIL. 4, 222 celso de colle Tudertem. IVV. 6, 344 Vaticano fragiles de monte patellas. 14, 134 aliquis de ponte (*i. mendicus*). SVET. Aug. 98 vectores nautaeque de navi Alexandrina. APVL. met. 5, 15 marituu suum de provincia proxima. 9, 10 pistor de proximo castello. Plat. 1, 1 de Academia Cupidinis cygnus. TERT. nat. 2, 16 cerasium . . . de Ponto (*i. Ponticum vel Ponti*). adv. Marc. 5, 2 angelus de caelo (*i. caeli*). ITALA Is. 63, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 40) indumenta sicut de foro torcularis (*ὡς ἀπό*, VVLG. *aliter*). IVST. 1, 6, 2 servus de ergastulo. ITIN. [Silv.] 10, 3 draconibus de Ierusolima. *saepe sim.* 25, 2 hostia de basilica, de ecclesia monizoutes (*i. monachi*). LIB. gener. a. 334 chron. I p. 92, 7 Nathan et Achias de Salom (*ὁ Σαλωνίτης*). p. 92, 28 *Ionas* de Goser (*ὁ ἐκ Γοφέρ*). *sim. persaepe.* FILASTR. 29, 1. 8 de Tyro meretricem. 89, 1 de urbe Romae episcopi. *al.* AVSON. 336, 79 sacro de monte tribuni (*i. in monte saero creati*). 413, 33 cui subiugabo de molarum ambagibus *equos.* HIER. vir. ill. 78 Phileas de urbe Aegypti. *persaepe sim.* c. Lucif. 2 de Capitolio sacerdotes. epist. 46, 9 euangelium de patibulo. 108, 19 de domo sua . . . comitem. VVLG. gen. 21, 21 uxorem de terra Aegypti. III reg. 5, 6 cedros de Libano. Esth. 6, 8 *equus* de sella regis. *persaepe sim.* CLAVD. 7, 93 de monte procellis. AVG. civ. 22, 8 fratres . . . de Caesarea. 22, 11 aqua de Tiberi. *al.* AVELL. p. 12, 13 Lucifer de Sardinia. p. 675, 22 monachi de Scythia. *persaepe sim.* VICT. VIT. 3, 5 pontificibus de toto orbe. PS. VICT. VIT. pass. 7 *saepe* ITIN. Anton. Plac. rec. A 7. 41 ITIN. Theod. 30 *saepe.* CARM. c. Pag. 48 fossor de rure. INSCR. Revue archéol. 41 (1902) p. 354 mercator bova(rius) de campo heic cubat. CORP. VI 31893[b] Laurentius de teglatu (31899). 31900 tonsor de circum. 33862 inpilarius de Subur(a). 33864 interp⟨re⟩s de i(n)sula. 33872 m(argaritarius) de sacra (via). *et persaepe sim. in titulis.* *γ genus originis, ordo, dignitas, condicio additur* (*nonnulla exempla etiam ad B 2 a trahere possis, ellipsin verbi statuens*): PLAVT. Aul. 28 de summo adulescens loco (Capt. 30 de summo loco summoque genere . . . equitem. Poen. 516. ACC. trag. 341 tenui de loco. *al.*). Capt. 277 quo de genere natus (Rud. 1197 eam de genere summo adulescenti dabo). Most. 1104 consilia firmiora sunt de divinis locis (*in imag.*). *similiter* Cesist. 1 de lumbo obscaena viscera. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 ei obviam bubulcus de plebe Venusina venit (CIC. Verr. 2, 151 P. Iunii erat hominis de plebe Romana filius. Brut. 131 accusator de plebe. OV. epist. 15, 51 *saepe. cf. etiam p. 58, 48*). CIC. Arch. 25 poeta de populo (Brut. 198 de populo iudex. *al.*). de orat. 2, 25 hominem . . . audietis de schola (TERT. anim. 1 haec sapientia de schola caeli). Att. 13, 28, 3 hunc de pompa. CATVLL. 68, 28 quivis de meliore nota. VERG. georg. 2, 64 solido Paphiae de robore (*sc. excrescentes*) myrtus. VERG. Aen. 5, 297 egregia Priami de stirpe Diores (6, 864 *al.*). GRATT. 322 egregia iuvenis de pube legendus (*potest etiam cum verbo coniungi*). PETRON. 45 occidit de lucerna equites. SIL. 13, 269 alter ut aequos portaret fasces nostro de uomine consul. *huc trahendus videtur*: STAT. silv. 5, 2, 23 cuius de stemmate longo felix demeritos habet admissura parentes. Theb. 6, 338 tantus uterque color *equarum* credi nec degener illo de grege. 7, 381 urbem socia de gente. IVV. 6, 385 quaedam de numero Lamiarum ac nominis Appi. APVL. Plat. 1, 1 de utroque (*patre matreque*) nobilitas satis clara. TERT. adv. Hermog. 22 si de aliqua materia origo constaret. COMM. apol. 932 de Persida (*abl.*) homo. CAPITOL. Gord. 11, 10 imperatores de senatu dei conservent. VOPISC. Prob. 11, 2 ut vestra clementia orbi terrarum principem daret et quidem de vobis (*i. ex senatus ordine*). LIB. gener. a. 334 chron. I p. 44, 2 *David* de tribu Iuda. *sim. saepissime, praecipue in* VVLG., *ex. gr.*: lev. 17, 8 homo de domo Israel et de advenis. Luc. 23, 7 cognovit quod de Herodis potestate esset. CHRON. Alex. chron. I p. 97, 54 accolae de Cathmo Aginoru (= LIB. gener. *ibid.* inhabitatores ex Cadmo Agenoris filio). *persaepe sim. in chron.*

b ***speciatim*** *de originatione nominis*: CATO orig. 53 Marrucini vocantur, de Marso detorsum nomen (71 Tauriani vocantur de fluvio qui propter fluit. TERT. nat. 2, 12 Italia de Saturno vocabatur. *saepe sim.*). VARRO ling. 7, 74 unde Tirones ut dicerentur de tritu. LVCR. 6, 908 quem Magneta vocant patrio de nomine Grai (VERG. Aen. 1, 277 Romanosque suo de nomine dicet. 1, 367. 533. 3, 18. 166. 6, 70. 8, 54. 9, 385. CIRIS 488 facti de nomine Ciris. OV. met. 14, 434. *persaepe*). SALL. hist. frg. 2, 87 cuius erat de nomine (*i. de nomine illius deae mons vocatur*). OV. epist. 17, 139. met. 10, 297 de qua tenet insula nomen. 13, 648 fast. 1, 330. 582. 593. 3, 870. *persaepe apud* PAVL. FEST. MELA 2, 48 de illo cognomen est. SEN. epist. 89, 11. SIL. 8, 453 Senonum de nomine Sena. 12, 717. FRONTO p. 224, 22 N. vina de Sullae Fausti cognomento felicia appello. APVL. met. 11, 26 de templi situ sumpto nomine *Isidis*. TERT. *persaepe, ex. gr.*: apol. 3 cum perperam christianus pronuntiatur a vobis de suavitate . . . compositum est (*i. origo vocis 'christiani' repetenda est a vocabulo quod suavitatem indicat, cf. similem locum* nat. 1, 3). 18 19. scorp. 1 de scorpio nominant. orat. 19 si statio de militari exemplo nomen accepit (LAMPR. Alex. 12, 5 ut de animi virtute nomen acceperit). anim. 25 ipsum vocabulum animae penes Graecos de refrigeratione (*i. ψυχή ab ψυχόω*). SOL. *persaepe, ex. gr.* 1, 19. 2, 18. 3, 2. 9, 3. 11, 30. 23, 13. 25, 17. 27, 7. 39, 1. ENNOD. carm. 2, 117, 11 nomen dulce est, de factis Melissa dicor.

3 *pertinet ad* ***rem totam*** *ex qua* ***pars deducitur*** *vel ad* ***multitudinem*** *ex qua* ***aliquis sumitur,*** *i. q.* ***ex,*** *necnon inter. persaepe* ***genet. partitivi*** *vice ponitur, qui usus inde ab* ECCL. *ita praevaluit, ut genet. partit. paene evanesceret, apud priores frequenter ad duplicem genetivum evitandum usurpatur*: a ***generatim***: *α de* ***rebus***: ENN. scaen. 323 de divitiis sibi deducant drachumam. PLAVT. Asin. 706 demam de hordeo (CATO agr. 26 de faece vinum. *saepe*). Pseud. 1164 dimidium istinc mihi de praeda dare (CORP. I 63 [XIV 2578 *Tusculi*] de praidad Fortune dedet. I 64. CATO agr. 70, 2 de ea potione. CIC. inv. 2, 87 *sumptus* de publico dari. LIV. 40, 43, 7 *saepe*). Pseud. 1322 aliquam partem mihi gratiam facere hinc de argento (Rud. 1077 neque partem posco mihi istinc de istoc vidulo. Truc. 1 perparvam partem postulat Plautus loci de vostris . . . moenibus. CATO agr. 37, 2 VARRO rust. 2, 1, 8 *al.* RHET. Her. 4, 33, 44 de toto pars. CIC. Quinct. 38. Verr. 2, 32 partem de istius impudentia. HOR. carm. 1, 1, 20 partem de die). PLAVT. Men. 103 si quid de summo (*i. summa patina*) petas. Mil. 905 ad tua praecepta de meo nihil his novom apposivi (CIC. Verr. 3, 118 nihil ex sacro, nihil de publico. PLIN. epist. 9, 40, 3 *saepe*). Stich. 564 indipisci de cibo. Triu. 477 quidquam de vita mea. Truc. 6 quid si de vostro quippiam orem? CATO agr. 5, 8 sicilimenta de prato. 54, 2. 112, 1 ubi hauseris de mari *aquam.* 123. 158, 1 frg. Non. p. 551, 18 *persaepe.* TER. Haut. 652 ne expers partis esset de nostris bonis. Phorm. 43 de demenso suo suom defrudans genium compersit. LEX agr. (Corp. I 200) 22 pro eo agro locove de eo agro loco. *saepe.* VARRO Men. 127 volvae de Albuci subus Athenis. ling. 10, 15 de his duabus partibus voluntaria declinatio refertur ad consuetudinem. rust. 1, 25, 1 de iis *vitibus* miscellas maxime. 1, 40, 4 de tenero ramo praecidit. *al.* 1, 41, 4. 5 surculos de ficeto quam grana de fico expedit obruere. 1, 43, 1. 2, 1. 2, 5, 18 complura de libris excripsit. RHET. Her. 2, 1, 1 de oratoriis officiis quinque inventio et prima et difficillima est. CIC. *ex. gr.*: inv. 1, 76 in quolibet exemplo de iis quae proposita sunt. Verr. 2, 25 quam ego horam de meis legitimis horis remittam (*cf.* 4, 82. 6, 168 Rab. Post. 31 Phil. 1, 12 *al.*). Verr. 2, 87 navem tu de classe populi Romani ausus es vendere. 4, 184 nummulis corrogatis de nepotum bonis. 6, 128 aliquid de suis bonis. leg. agr. 2, 82 gleba nulla de paternis . . . possessionibus (3, 3). rep. 3, 24 Tusc. 2, 32 ac. 1, 4 fin. 3, 55. Att. 1, 20, 7 quod mihi de forensi labore temporis datur. CORP. V 532 (*Tergeste*), 2, 16 de pl⟨e⟩no compartiamur. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 6 eius nomen de decurionibus . . . de tabulis publicis eximendum curanto (*partim ad B 1 pertinet*). LVCR. 2, 104 cetera de genere horum (*vel* hoc, *i. huius generis 13ies.* HOR. sat. 1, 1, 13). 2, 430 quo de genere (*i. cuius generis*) est. 2, 999 de terra quod fuit ante. 4, 745 summum quidquid de rebus abundat. 4, 816 de signis maxima parvis. 6, 676 omnia de genere omni. VERG. georg. 4, 269 psithia passos de vite racemos. Aen. 8, 79 legit de classe biremes. PROP. 1, 5, 26 quam cito de tanto nomine (*i. nobilitate*) rumor eris (*in imag.*). GRATT. 37 sorbens de flumine rorem. OV. epist. 2, 43. 75. 20, 179 medic. 77. 82. met. 1, 440 tantum spatii de monte tenebat. fast. 2, 264 de nullo . . . fonte bibentur aquae. *al.* 3, 732 deque triumphato viscera tosta bove *dare.* 6, 158. trist. 3, 10, 20. Pout. 3, 1, 75 de qua *domo esse* censeris. LIV. 23, 20, 1. 23, 28, 1. 33, 8, 14 dimidium de froute demptum. MANIL. 2, 455 praecipuas toto de corpore vires exercent. VITR. 2, 10, 2 infernates *arbores* . . . meliores sunt quam quae ab opacis (*praecedit* ex apricis locis) de supernatibus advehuntur. 6, 2, 1 cum de symmetria sit detractum aut adiectum sit (6, 3, 11 *ut* de symmetriis detractiones aut adiectiones fiant). SEN. Ag. 413 exiguas . . . classe de tanta rates. Tro. 544 igne de magno cinis. COLVM. arb. 8, 1. 5. PERS. 6, 30 ingentes de puppe dei (*i. tutela navis*). 6, 31. PETRON. 115 de tam magna nave . . . ue tabellam quidem naufragus habes. 127. PLIN. nat. 15, 70 Tiburtina *ficus* de praecocibus. 15, 84 arbor ipsa de amplissimis. SIL. 16, 225 quodque est de parte diei exacta. STAT. silv. 2, 2, 90 marmor caesum de monte Lycurgi. Theb. 3, 59 hanc tibi de tanto donat . . . ferus agmine Tydeus infelicem animam. 5, 206 quos . . . scelerum de mille figuris expediam casus? 11, 74 tantum de luce recessit. PS. QVINT. decl. 8, 11 in re quae plus de incerto habet. IVV. 3, 123 exiguum de naturae patriaeque veneno. 4, 33 fracta de merce siluros. 5, 167. TAC. hist. 5, 4 de septem sideribus . . . stella Saturni. PLIN. epist. 9, 20, 2 degustare de lacu mustum (COMM. apol. 333 de ligno vitae). SVET. Dom. 11 *actorem* partibus etiam de cena dignatus est. FRONTO p. 158, 16 N. unam aliquam vocalem litteram . . . de Aëdone . . . cantare. p. 215, 18. AVR. Fronto p. 78, 4 N. unum verbum de oratione. PAPIR. dig. 8, 3, 17 aquam de flumine publico. VLP. dig. 5, 4, 4 *residuum* . . . de ea parte ex qua heres factus est. SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1 de dote deducitur (IVLIAN. dig. 14, 4, 12 de peculio). *persaepe sim. apud* ICTOS. GELL. 10, 15, 28 APVL. met. 2, 13. 31 aliquid de proprio lepore laetificum.

6, 16 modicum de tua mittas ei formonsitate. apol. 103 cedo unum de plurimis, cedo dubium vel saltem obscurum de manifestissimis. Ps. Apvl. Ascl. 6 de animalibus cunctis humanos tantum sensus... exornat (*nota comparationem quae dicitur compendiariam*). 19 herm. p. 279. Itala lev. 6, 27 (Rufin. Orig. in lev. 5, 1) tangit de carnibus (ἁπτόμενος τῶν κρεῶν, Vvlg. carnes). Tert. *hunc usum adamat multo audacioribus structuris indulgens quam alii, ex. gr.*: nat. 1, 14 de ista quoque specie adiciam. 1, 15 de . . . hostia cenare (spect. 13 de sacrificio edere). apol. 5 portio Neronis de crudelitate. *huc pertinet* orat. 29 omnem illi (*sc. orationi*) virtutem de bono contulit. bapt. 7 qua *disciplina* ungi oleo de cornu. pudic. 1 moechia . . . de modicis et de mediis delictis deputabuntur. anim. 57 plaga caecitatis de praestigiis non fuit. adv. Hermog. 8 nemo enim non eget eo, de cuius *substantia* utitur (9 de bono *al.*). adv. Marc. 2, 11 cum cogeris iniustitiam de pessimis (*fere i. pessimam*) pronuntiare... iustitiam de optimis censere (*possis etiam 'secundum' interpretari, v. p. 77, 75*). Porph. Hor. carm. 1, 9, 14/15 de lucro computare (1, 11, 1). Garg. Mart. med. 30 qui accipit aliquid de cotidianae vitae consuetudine. Cypr. *persaepe et quidem ubique pro genet., quaedam notabiliora attuli*: Demetr. 10 externa de barbaris arma . . . comprimantur. 11. ad Donat. 5 in capessendo de deo munere (14 gratuitum de deo munus . . . est). epist. 4, 3 exemplum . . . ceteris de conversatione et moribus suis praebeant (*potest etiam aliter accipi. sed cf.* 6, 3 exemplum de sua constantia praebuerant). 77, 1 de saeculo homines. Fort. praef. 5 ipsa idola de templis suis pereunt. 24 aemulis de virtute documentis ad gloriam provocate. Nemes. buc. 1, 66 *dant* de vite racemos, de messi culmos omnique ex arbore fruges. cyn. 176 dari de frugibus escam. Symph. 163 herba fui . . . viridis de gramine terrae. Sol. 3, 4. 8, 2. 6. 11, 30. 32, 34. Capitol. Pert. 12, 6 amicis . . . de prandio mittere. *al. sim.* Firm. err. 27, 1 de pinea arbore caeditur truncus. Itin. [Silv.] 5, 5 de quibus abitationibus . . . fundamenta (10, 4). 14, 2 de argento . . . frustella. 36, 1 locus de euangelio. *sim. saepe. huc etiam trahendum*: 25, 8 numerus . . . vel ponderatio de ceriofalis vel cicindelis aut lucernis vel diverso ministerio numquid vel aestimari aut scribi potest. Hil. syn. 57 *al.* Optat. 2, 13 p. 48, 3. 2, 21 p. 58, 15 iugulatis dat de morte compendium. 3, 10 p. 95, 2 quid salutas, de quo non habes (*i. cuius rei nihil habes*). 3, 10 p. 95, 20 paries de domo est. *persaepe.* Lvcif. non parc. 4 p. 215, 8 moriend. 12 p. 311, 21. Filastr. 130, 6 *al.* Avson. 185, 5 mihi quod potuit quamvis de paupere summa... attribuit. *saepe.* Amm. 21, 2, 3 nihil interim de statu rerum praesentium mutans. 31, 7, 15. Pelagon. 44 de ovis album per se mitte. 242 astulas de fico putres. Chiron 611 *persaepe.* Hier. epist. 7, 3 de canticis Sion cantare praecepit. 107, 5. 108, 19. 118, 1 vita Hilar. 29 in Matth. 4, 26, 49 *persaepe.* Vvlg. gen. 27, 25 affer mihi... cibos de venatione tua. Is. 19, 5 arescet aqua de mari. *in* Vvlg. *hic usus multo frequentissimus. fortasse huc pertinet* Pavl. Nol. epist. 32, 17 basiliculam de benedictis apostolorum . . . reliquiis sacri cineres . . . consecrabant. Avg. civ. 10, 2 incorporea de his caelestibus. *saepe.* Marcell. med. 1, 62 polenta de hordeo (*50ties sim.*). Diosc. 1, 118 *saepe.* Apic. 1, 17 Mart. Cap. 7, 754. Oros. hist. 2, 17, 17 reliquerunt posteris suis de ruina sui exemplum, de reparatione consilium. Leo M. serm. 97, 2 nullum... de potestate signum, sed magnum . . . de humilitate miraculum. Cass. Fel. 1 *persaepe.* Salv. gub. 7, 82 modicum de hoc malo. *huc trahas*: Drac. Orest. 543 crimina purgabit matris de tempore prisco (*ad duplicem genet. evitandum*). Ennod. epist. 2, 14, 1 p. 54, 25. 3, 11, 2 p. 79, 14. 3, 15, 1 p. 82, 18. 9, 29, 4 p. 251, 12 *persaepe* opusc. 1, 29 p. 269, 20. 2, 127 p. 326, 22 *saepe* dict. 1, 11 p. 426, 9. 11, 5 p. 460, 7 *persaepe* Itin. Anton. Plac. rec. A 14. 18 Itin. Theod. 11 Cassiod. var. 5, 20, 2. 9, 18, 1 *persaepe* Mvtian. Chrysost. hom. 24, 3 Greg. Tvr. Franc. 1, 21. 29. 48. 3, 14 si tibi aliqua de dominatione regni nostri portio debetur (*ad duplicem genetivum evitandum*). 4, 47 *persaepe.* glor. mart. 41 de qua industria (*i. cuius industriae*) plebis (*nomin.*) beneficia perdere nefas putans. 83 Anthim. 3. 28 *al.* Lex Sal. 36. 41 *persaepe.* Serm. Caspari anecd. p. 219, 5 de conf. diab. 110 Ven. Fort. carm. 2, 8, 39 *al.* *pendere videtur ab pronomine omisso* (*cf. p. 56, 15*): Plavt. Stich. 400 discam de dictis melioribus. Varro rust. 2, 11, 1 si adieceritis de extraordinario pecudum fructu (*sc. aliquid*). Cic. Verr. 2, 114 de suis bonis ita d a t (Flacc. 91 de lucro. Phil. 12, 20 *saepe*). Caes. Gall. 5, 496 remittendum de celeritate (*in imag.* civ. 3, 17, 4 de maritimis custodiis). *huc pertinere videtur*: Verg. Aen. 10, 477 magno strinxit de corpore (*i. leviter vulneravit, cf.* Serv. auct. *ad loc. et gr.* τοῦ σώματος ἐπιγράφειν). *β de animantibus*: Caes. civ. 2, 35, 1 Fabius Paelignus quidam ex infimis ordinibus de e x e r c i t u Curionis (Liv. 4, 46, 6 quod circa roboris de exercitu fuit. 26, 1, 9 supplementum de exercitu. 27, 43, 11 de toto exercitu . . . delegit. Ivst. 11, 6, 12 pedites de exercitu). Bell. Afr. 55, 2 de suis copiis . . . sex cohortes . . . misit. *sim. persaepe.* Verg. ecl. 3, 22 de grege non ausim quidquam deponere tecum (Aen. 6, 38 grege de intacto . . . iuvencos. *al.*). Aen. 4, 324 hoc solum nomen . . . de coniuge restat (Ov. met. 12, 615 de tam magno restat Achille nescio quid. fast. 2, 857). 8, 547 quorum de numero . . . praestantes virtute legit. Prop. 3, 7, 64 hoc de me sat erit, si modo matris erit (*i. hoc, quod de me reliquum erit [sc. cadaver], satis mihi erit*). Ov. epist. 6, 101 aliquis Peliae de partibus. am. 3, 3, 46 non de tetricis dicerer esse deus. Pont. 2, 5, 73 ut maneat, de quo (*sc. esse*) censeris, amicus. *huc referimus*: Ov. met. 4, 584 dumque aliquid superest de me (fast. 2, 567 *al.*). fast. 5, 351 non est *dea* de tetricis, non est de magna professis (*i. in numero esse*). Mela 2, 125 quae *animalia* de agrestibus mitia sunt. Val. Fl. 3, 619 agmine de tanto socium. 4, 591 comitum de robore si quem perculerit . . . lues. Svet. Dom. 13 de oratoribus coronatum. Apvl. met. 4, 18 si qui de familia. *saepe sim.* Tert. resurr. 34 non modicum patietur perire de homine. adv. Marc. 4, 26 mulier de turba. Porph. Hor. serm. 1, 2, 126 meretricem esse de nobilibus. 1, 4, 55/56 quivis de vulgo fuit. 1, 9, 22 Varius de doctissimis fuit. Sol. 31, 5 satyri de hominibus nihil aliud praeferunt quam figuram. 38, 3 *Phoenix* antiquior Iove de primis terrae alumnis habetur. Capitol. Alb. 12, 14 legat Marium Maximum de Latinis scriptoribus, de Graecis scriptoribus Herodianum. Spart. Pesc. 12, 1 amavit de principibus Augustum, Vespasianum. Treb. trig. tyr. 32, 5 fuit hic vir de primis . . . laudabilis. Optat. 1, 19 p. 20, 22 nullus de supradictis. *saepe.* Lvcif. Athan. 2, 31 p. 203, 30 *al.* Filastr. 62, 2. 101, 1 *persaepe.* Avson. 207, 17 Burdigalae ut rursum nomen de rhetore reddas (*i. ut inter rhetores Burdig. recensearis*). 400, 5 nec de mimo planipedem, nec de comoediis histrionem. *al.* Amm. 24, 4, 23. 25, 5, 2. 26, 6, 20. 31, 13, 16 Ambr. virginit. 5, 24 Hier. epist. 22, 40. 50, 4. 107, 9. 108, 19. 118, 1 vita Hilar. 26 *persaepe.* Vvlg. gen. 24, 3 uxorem . . . de filiabus Chananaeorum. exod. 13, 2 sanctifica mihi omne primogenitum . . . tam de hominibus quam de iumentis. *persaepe sim.* Pavl. Nol. epist. 16, 8. 20, 3 *saepe* Iord. Get. 48 Greg. Tvr. Franc. 1, 30. 2, 42. 5, 14. 6, 8 glor. mart. 40 glor. conf. 22 *saepe.*

b ***speciatim***: *α aliquis ex genere, schola, ordine, societate omninoque ex qualibet hominum vel bestiarum multitudine, fere ubique pro genetivo, i. q. e x, saepe etiam i n t e r*: Plavt. Curc. 393 de Coclitum prosapia te esse arbitror. Most. 150 quo neque industrior de iuventute erat. 1126 de sodalitate solus sum orator datus. Pseud. 415 si de damnosis aut si de amatoribus dictator fiat nunc. Rud. 713 de senatu Cyrenensi quemvis opulentum virum. Ter. Ad. 362 hic de grege illost (Cic. Pis. 1 nescio quem de grege noviciorum). Eun. 540 ut de symbolis essemus. Gracch. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 14 Hild. nec quisquam de P. Africani et Ti. Gracchi f a m i l i a nisi ego et puer restaremus (Corp. I 1065 [*Augusti, ut videtur, aetate*] ego sum . . . de familia reg(is) Mitridatis. Cic. Caecin. 55 aliquis de familia. Scaev. dig. 32, 38, 3 *al.*). Varro rust. 1, 19, 3 adiciendum de pecore ea sola quae agri colendi causa erunt. 2, 4, 2 proavos ac superiores de Tremelliis, nemo appellatus Scrofa. 2, 5, 10 quidam de Italicis *bubus.* 2, 5, 18 numerus de tauris et vaccis sic habendus. 2, 9, 1 de canibus quouiam genera duo. 3, 5, 7 de illo genere sunt turdi. Cic. S. Rosc. 93 aliquem de societate tua reperies. div. in Caec. 16. 50 de populo subscriptor addatur. Verr. 2, 74. 138 ne quis . . . de populo. 3, 189 adhibentur . . . de conventu viri primarii (Vitr. 6, 5, 1 *al.*). Caecin. 57 Cluent. 90. 143. 157 quis de p l e b e Romana (*persaepe cf. etiam p. 55, 42 sq.*). Catil. 4, 10. Flacc. 9 si quis . . . de nostris hominibus. dom. 117 de collegio quis... affuit? har. resp. 53 quisquam de gregalibus eius aut de consiliariis. Balb. 48. Pis. 55 venisse paene neminem, ne de officiosissima quidem natione candidatorum. Marcell. 21. Phil. 11, 25 aliquem de suo numero. opt. gen. 9 orator . . . de minoribus. leg. 2, 51 de eius heredibus aliquis. 3, 14. epist. 13, 6, 2 de numero esse amicorum. Bell. Afr. 16, 2 de legione II veteranus (Bell. Hisp. 13, 3 speculator de legione II Pompeiana. 18, 3 signifer. *sim. saepe*). 68, 4 equite Romano de conventu Vticensi. Hor. epist. 1, 4, 16 Epicuri de grege porcum. Vitr. 9, 2, 3 luna de septem astris circulum terrae . . . pervagatur. Lvcan. 5, 34 ordine de tanto quisquis. Mart. 10, 68, 3 deque coloratis numquam lita mater Etruscis. *saepe apud* Ictos, *ex. gr.*: Scaev. dig. Vlp. dig. 38, 2, 3, 8 servum de castrensi peculio. 40, 12, 3, 2 quae *mulieres* de cognatione sunt. Pavl. dig. 32, 99, 2 muliones de urbano ministerio sunt. *huc trahas* Tert. adv. Val. 28 centurio de euangelio (*i. in euangelio memoratus. cf.* Porph. Hor. serm. 1, 4, 55/56 senem de comoedia). 33 extiterunt enim de schola ipsius discipuli super magistrum (adv. Marc. 1, 25 si aliquem de Epicuri schola deum affectavit. *cf. etiam p. 55, 46*). adv. Marc. 4, 5 aliquo de Marcionis examine (*i. secta*). 1, 5, 35/36 Luscum de decuria scribarum. Comm. apol. 291 homo de radice Iesse (*genet.*). Optat. 3, 3 p. 79, 3 de parte fuisse Donati (Ps. Ascon. div. in Caec. p. 102 quod plebs Romana de Marianis partibus fuerit. Exvp. 4. 7). Not. dign. or. 20, 10 p r i n c i p e m de eodem officio (31, 69 principem de schola agentum in rebus. 33, 67 principem de eodem corpore. *sim. 8ties, alibi* ex). *β cum nominibus numeralibus sim.*: Plavt. Capt. 482 dico u n u m ridiculum dictum de dictis melioribus (Lvcil. 448 unus modo de multis. Lex repetund. [Corp. I 198] 23 de una familia unum. *persaepe*). Curc. 123 de paulo paululum hic tibi dabo (Qvint. inst. 10, 7, 24 paulum admodum de celeritate deperdit. Vvlg. II par. 10, 4 paululum de onere. *al.*). Trin. 510 is *ager* de divitiis meis s o l u s superfit . . . relicuos (Cato orig. 25 Rhet. Her. 4, 29, 39 *persaepe*). Truc. 940 dan tu mihi de tuis deliciis †sum quidquid pauxillulum? (Ter. Phorm. 36 erat ei de ratiuncula... apud me relicuum pauxillulum nummorum. *cf.* Apvl. met. 10, 27 pauxillum de ea potione largiri). Cato agr. 157, 2 de omni-

bus brassicis nulla est illius modi medicamento. *saepe sim.* VARRO ling. 7, 37 in quattuor de fluminibus apud inferos quae sint. 8, 2 de quibus duo prima ... percurram ... de tribus tertium (RHET. Her. 4, 31, 42 PANEG. 11, 15 *al.*). 8, 11. 9, 9. 59 de his perpauca sunt (PROP. 4, 1[b], 133 *saepe*). 10, 30 *al.* rust. 1, 5, 4 de his quattuor... partibus singulae ... in binas dividuntur species. 2, 4, 22 de numero in centum sues decem verres satis esse putant (VERG. Aen. 4, 623 duo de numero ... nostro. *al.*). 2, 5, 9 de mediis duobus prior quam posterior. RHET. Her. 4, 40, 52 de partibus orationis tertia est. CIC. inv. 1, 38 locus secundus erat de iis. S. Rosc. 98 Verr. 5, 18. 49. Caecin. 101 de hoc iure permulta praetereo (parad. 8 multa de suis rebus. *saepe*). p. red. in sen. 31 Sest. 87 Vat. 16 Planc. 58. 78 Mil. 52 Lig. 37 *al.* orat. 50 top. 84 rep. 1, 65. 3, 47 nullum ... de tribus. leg. 1, 7 *saepe*. Tusc. 1, 97 sit alterum de duobus. div. 1, 87 excepi de antiquis... neminem. 1, 92 fin. 2, 66. 5, 36 *saepe*. Att. 4, 4[b], 1 de tuis librariolis duos aliquos mittere. 13, 16, 3. epist. 10, 28, 3 duae legiones de exercitu Antonii. *persaepe*. HOR. sat. 2, 6, 104 multaque de magna superessent fercula cena. *al.* PLIN. epist. 9, 40, 3 de nocte parvolum acquirunt. GARG. MART. med. 59 quamvis plurimum illis *myxis* de rigore siccitas decoquat. ITALA Dan. 7, 24 (Barnab. epist. 4, 4, 9) qui deponet tres in unum de regibus (*τρεῖς ὑφ' ἓν τῶν βασιλέων*, VVLG. *aliter*). LAMPR. Alex. 11, 5 SPART. Hel. 4, 5 Did. 8, 6 VOPISC. Prob. 22, 3 CAPITOL. Pert. 7, 9 IVST. 1, 9, 2. 1, 10, 15. 2, 10, 18. 17, 2, 2 HIER. epist. 22, 10. 117, 12 vir. ill. 45. VVLG. exod. 24, 9 septuaginta de senioribus. *persaepe*. PAVL. NOL. epist. 12, 12 AVG. civ. 9, 13 p. 384 *saepe*. SVLP. SEV. dial. 2, 7, 3 *ut* aliquantulum de propositi rigore relaxaret. MART. 3, 2. 19, 5. 21, 3 *al.* MART. CAP. 1, 47. 7, 762 AVELL. p. 3, 16. 358, 13 *persaepe* DRAC. satisf. 90. *γ cum superlativis*: VARRO rust. 2, 1, 6 de antiquis illustrissimus quisque pastor erat. RHET. Her. 2, 2 qui locus erat extremus de sex partibus orationis (CIC. Arat. frg. 4 extremusque adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus. Verr. 4, 188. Vatin. 9 de me hoc sit extremum. Phil. 7, 21 de tribus ... hoc extremum est. Att. 9, 18, 4 extremum fuit de congressu nostro). CIC. Phil. 12, 19 de parricidis audacissimi (OV. met. 3, 624 audacissimus omni de numero). de orat. 1, 191 de iis qui peritissimi sunt. leg. 2, 40 de ritibus patriis ... optima (ad Q. fr. 2, 1, 3 de tribunis longe optimum. SPART. Hadr. 8, 1 optimos quosque de senatu). off. 3, 102 minima de malis (3, 105. OV. met. 13, 529 minimus de stirpe virili. HIL. in Matth. 4, 15 ne minimum quidem... de mandatis. *seq.* ne minima quidem mandatorum. *al.*). Att. 7, 9, 4 de reliquis quid est deterrimum. NEP. Them. 4, 3 de servis suis quem habuit fidelissimum. 9, 1 aetate proximus de iis qui *eqs.* OV. epist. 17, 37 tu de rapidis immansuetissime ventis. met. 12, 586 de fratris longe gratissime natis. LIV. 3, 19, 9 humillimus de vestra plebe. PETRON. 66 de scriblita quidem non minimum edi. PS. QVINT. decl. 19, 1 novissimum de malis. Sept. Sev. 8, 13 plurimos de exercitu. SCHOL. Cic. Bob. p. 16, 29 Hild. qui de omnibus instructissimus fuit. p. 127, 5. VVLG. 1 par. 19, 10 viros fortissimos de universo Israel.

4 *coniungitur cum* **materia** *vel re, ex qua quid fit, consistit, omninoque de condicione rerum vel personarum mutata, notione quadam exeundi adhuc subeunte.* ***facere*** *aliquid vel aliquem de aliqua re vel aliquo. usus per omnem latinitatem frequens, ex. gr.*: PLAVT. Most. 863 **faciunt** de (a *codd.*) malo peculium quod nequeant ⟨de bono⟩. CATO agr. 18, 7 de glarea et calce arenato primum corium facito ... de testa arida pavimentum struito. 43, 2. 83 *saepe*. 65, 2 de matura olea oleum fieri. TITIN. com. 100 noctem facere ... de die (*in imag.*). VARRO ling. 5, 116 lorica quod e loris de corio crudo pectoralia faciebant. 5, 133. rust. 1, 49, 1 de his manipulos fieri. *persaepe*. CIC. Quinct. 55 de scurra ... divitem fieri. Phil. 5, 18 de templo carcerem fieri. Brut. 241 de Staieno Aelium fecerat. fat. 18 ut de nihilo quippiam fiat. LVCR. 2, 824 nigros fieri nigro de semine cygnos. 5, 440 molesque coorta omne genus de principiis. PVBLIL. C 5 facies de stulto improbum. TIB. 2, 1, 59 de flore coronam fecit (OV. fast. 1, 345 *al.*). PRIAP. 42, 2 do cera facta dat tibi poma. OV. am. 1, 10, 8 quidquid magno de Iove fecit amor. 2, 19, 28. 3, 12, 31 ars 1, 107. 2, 564 de duce terribili factus amator erat. met. 3, 326 deque viro factus ... femina (Ib. 455 met. 14, 147. 588. 15, 550 fast. 1, 700 Pont. 3, 7, 3. AVSON. 69, 16 factus femina de puero). 11, 314 candida de nigris et de candentibus ... atra facere (CELS. 6, 6, 1 de nigro aliquid albidum factum). *saepe*. VITR. 2, 1, 2. VAL. MAX. 3, 7, 1e deque accusatore Scipionis venerator factus est. SCRIB. LARG. 244 PETRON. 63. 69. 70. 72. 74. 105. MART. 7, 10, 2 quid ad te, de cute quid faciant ille vel ille sua. 7, 57, 1 Castora de Polluce Gabinia fecit Achillan. 14, 44, 2 *al.* IVV. 6, 186 quae de Tusca Graecula facta est. 7, 197 fies de rhetore consul ... fiet de consule rhetor (PLIN. epist. 4, 11, 1 ut exul de senatore, rhetor de oratore fieret). FLOR. epit. 2, 6, 18 pons de cadaveribus ... factus. 2, 6, 30 fecerunt de servis se virtute Romanos. *al.* APVL. met. 1, 12 de Aristomene testudo factus (*iocose*). MIN. FEL. 33, 3 de paucis innumeri facti, de egentibus divites, de servientibus reges. CYPR. epist. 55, 16. 63, 12. sent. episc. 87 fieri de adversariis amici. *saepe sim.* PANEG. 10, 8 faciunt licentiam de potestate. LAMPR. Alex. 25, 4 nemus thermis suis de privatis aedibus ... fecit. VOPISC. Aurelian. 35, 1 coronas eum fecisse de panibus. CAPITOL. Maximin. 33, 1 SPART. Hel. 5, 7 TREB. Gall. 16, 2 *al.* IVST. 3, 2, 2. 7, 2, 11. 34, 2, 5. ITIN. [Silv.] 4, 4 altarium de lapidibus factum. *al.* OPTAT. 2, 10 p. 47, 14. 3, 4 p. 83, 20. 3, 11 p. 99. 3, 12 p. 101, 2 *persaepe* ZENO 2, 14, 3. 2, 43, 19. SERV. georg. 2, 444 *al.* VEG. mil. 3, 17 *al.* HIER. epist. 79, 10 *al.* VVLG. gen. 6, 14 fac tibi arcam de lignis. *persaepe sim.* PAVL. NOL. epist. 2, 4 facti sumus de hostibus cives, de longinquis proximi, de ovibus pastores. AVG. civ. 17, 12 templum dei de hominibus factum, non de lapidibus. 21, 7. MARCELL. med. 17, 17 sorbitiones de porro capitato factae (*10[ies] sim.*). MART. CAP. 4, 352. LEO M. serm. 12, 2 de inimicis reconciliatos ... facit. AVELL. p. 36, 20 de episcopo fit laicus. PETR. CHRYS. serm. 101 p. 484[B] CLAVD. MAM. anim. 27, 25 ENNOD. epist. 2, 1 p. 38, 5 GREG. TVR. Franc. 3, 18. 7, 31 *saepe*. DRAC. Romul. 10, 22 fecit de matre novercam. *verbum faciendi subaudiendum*: VARRO Men. 432 locat (*i. conducit*) sibi amiculam do lacte et cera Tarentina. ling. 5, 133 laena quod de lana multa. CIC. rep. 2, 47 de rege dominus. BELL. Hisp. 18, 8 crure de ligno. VERG. ecl. 7, 31 levi de marmore tota stabis (georg. 3, 13 templum de marmore. 4, 457. 6, 69. VAL. FL. 5, 187 quem ... Pario de marmore iuxta stat soror). *saepe sim.* 3, 166 laxos tenui de vimine circlos. Aen. 7, 688 lupi de pelle galeros tegmen habent capiti. COPA 13 violae de flore corollae. HOR. sat. 2, 8, 46 garo de sucis piscis Hiberi. OV. ars 3, 68 hac mihi de spina grata corona datast. fast. 3, 184 de canna straminibusque domum. 4, 743 *saepe*. LIV. 33, 25, 2 de argento multaticio tria signa aenea ... posuerunt. MANIL. 4, 46 consul totiens exul, deque exule consul (*cf. p. 59, 75*). VITR. 2, 8, 5. 3, 3, 5 de materia trabes perpetuae. 8, 6, 14. LVCAN. 9, 698 fero de sanguine rores. PETRON. 66 panem autopyrum de suo sibi (*nescio an huc referendum*). PLIN. nat. 34, 46 *colossus* de parvis admodum suculis. MART. 3, 77, 6. 4, 4, 10 ceromata faece de Sabina (*i. ex putrido oleo*). IVV. 5, 165 signum de paupere loro. VLP. dig. 32, 55, 10. 32, 70, 9. MIN. FEL. 20, 4 de hominibus aves et feras. TERT. scorp. 10 vincula de zonis. ieiun. 15 hodiernum de Pythagora haereticum. resurr. 4 in integrum de corrupto, in solidum de casso, in plenum de inanito. 12 de fraudatrice servatrix. *saepe sim.* CYPR. hab. virg. 21 de armillis et monilibus catena pretiosa. ARNOB. nat. 2, 21. 3, 21 SYMPH. 211 de pecudis dorso pecudes ego terreo cunctis (*i. flagellum*). AVSON. 69, 4 pavaque de pavo constitit ante oculos. 344, 5 HIER. epist. 29, 6. 46, 6 *saepe*. AVG. doctr. christ. 2, 40, 60 vasa ... de auro et argento. *al.* AVIAN. fab. 23, 1 de marmore Bacchum (*i. marmoreum*). DRAC. Romul. 2, 42 Iuppiter ... de fratre maritus. 9, 155 dicens de rupe maritum *sese facturam*. GREG. TVR. glor. conf. 10 glor. mart. 10 Mart. 1, 34 *al.* CATO agr. 23 defrutum inditum in mustum de musto lexivo coctum (38, 4 *al.*). L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 222 cur de perfugis nostris copias comparant contra nos (*potest etiam ad B 3 aβ trahi*). CIC. inv. 1, 67 de una quoque parte potest alicui videri posse consistere (TERT. idol. 2 alioquin in modico consisteret et diaboli ingenium de militia et dei dominium de disciplina). Tim. 13 quod *vinculum* ex se atque de iis quam stringit quam maxime unum efficit (OV. met. 9, 743 num me puerum de virgine efficiet? TERT. adv. Marc. 5, 10 de animali efficitur spiritale). LVCR. 1, 191 quidque sua de materia grandescere. 4, 1229 partus duplici de semine constat (APVL. mund. 20 Plat. 1, 8. SERV. gramm. IV 465, 28 [*sed alibi apud eundem ablat*]. AVG. civ. 8, 2. MACR. sat. 7, 5, 17 ex calido et frigido, de sicco et humido constamus [*nota variationem*]. *saepe*). VERG. Aen. 6, 848 vivos ducunt (*i. procudunt*) de marmore vultus (VITR. 2, 3, 1 non enim de harenosa neque calculoso ... sunt ducendi *lateres*). CVLEX 397 lapidem lēvi de marmore *formans* (VVLG. gen. 2, 7 formavit hominem de limo terrae. *persaepe sim.*). TIB. 1, 1, 40 *pocula* de facili composuitque luto (APVL. apol. 10 criuem ... quasi improbi comissatoris de sertis et canticis compositum [*in imag.*]. LACT. inst. 3, 25, 7 civitatem de sapientibus. MART. CAP. 9, 956 quod *chroma* de hemitoniis componitur). OV. met. 2, 554 texta de vimine cista (SIL. 5, 48 texens de vimine massam). 5, 616 Iuppiter inque deum de bove versus erat. trist. 2, 489 de qua fingantur pocula (TERT. adv. Marc. 2, 4 finxit de limo *hominem*. *saepe*. LACT. inst. 2, 2, 24 simulacra... de terra). STAT. silv. 4, 9, 24 caesis pillea suta de lacernis. Theb. 2, 705 tibi, Pallas, honorem sanguinea de strage parat (*potest pro abl. instr. accipi*). MART. 6, 49, 1 non sum de fragili dolatus ulmo ... viva (*i. vivaci*) geuerata de cupressu. 9, 75, 7 exstruit thermas de marmore (10, 79, 3 HIER. epist. 14, 10, 2 in Ezech. 9, 29, 8 *saepe*). FRONTO p. 141, 17 N. aliud prandium gubernatori commune et aliud pugili de integris tergoribus (*i. ex integris suum dorsis constat*). GELL. 2, 26, 11 fulvus ... de rufo atque viridi mixtus. APVL. mund. 20 de syllabis voces pariunt. TERT. nat. 1, 14 de bove et de ariete et hirco cornuti dei. apol. 22 quomodo de angelis quibusdam... corruptis corruptior gens daemonum evaserit. spect. 17 summa gratia eius de spurcitia plurimum concinnata est. idol. 8 qui de tilia Martem exsculpit. pudic. 10 eris iterum de moecho christianus. 20 conversum enim hominem de pristino carnis habitu in candorem fidei. anim. 5 *animam* de manifestis corporalibus (*i. elementis*) effiugunt *Hipparchus et Heraclitus*. adv. Hermog. 12 si demutabitur natura in materia de malo in bonum. 16 de materia malum condidit (LACT. epit. 22 [27], 2 *cum mundum* de nihilo condidisset). COMM. instr. 1, 27, 21 vivum te de mortuo

reddit (PAVL. NOL. epist. 11, 9 ut de temporalibus aeterna reddantur. HIST. Apoll. rec. A B 13 de sene iuvenem reddidit). LACT. inst. 2, 4, 32 de qua *materia* dei ... fabricati. opif. 10, 11 de duobus universa compacta (PS. HIL. dedic. eccl. p. 880[D]). epit. 22 (27), 2 hominem ... de limo figuratum. CET. FAV. 19 p. 301, 26 de cerro ... coaxationes. AMM. 29, 1, 29 construximus de laureis virgulis mensulam. VVLG. III reg. 6, 7 *domus* de lapidibus ... aedificata est (GREG. TVR. Franc. 1, 10). IS. 44, 15 de reliquo ... operatus est deum. CLAVD. carm. min. 7, 1 dedit ... uno de marmore vultus. AVG. civ. 4, 34 populum suum ... de paucissimis multiplicavit. 8, 24 quidquid tale de materiis licet affabre effigiatis. ENNOD. epist. 2, 1 p. 38, 5 opusc. 2, 108 p. 320, 15 ITIN. Anton. Plac. rec. A 20 *saepe*.

5 *unde* **impensae**, *sumptus fiunt, omninoque aliquid suppeditatur, i. q. ex: subest saepe vis instrumentalis*: INSCR. Ephem. epigr. VIII p. 123 n. 476 (*a. 135 a. Chr.*) muru(m) locavit de manubies (CORP. I² p. 195 n. 18 de manubiis Cimbris ... aedem ... fecit. CIC. dom. 102 rep. 2, 31 *al.*). PLAVT. Asin. 311 omnes de nobis carnificum concelebrabuntur dies. Aul. 294 non poterat de suo senex obsonari filiai nuptiis (Persa 122. CIC. Att. 16, 16, 5 pecuniam numeravit de suo. *perfrequens in titulis, ex. gr.*: CORP. I 1237 [X 1550]. 1246 [X 852]). PLAVT. Bacch. 98 facere sumptum de tuo (Men. 149 Stich. 426 Trin. 328 *persaepe*). 512 de mea pecunia ramenta fiat plumea propensior (Men. 291 CIC. Verr. 5, 71. 6, 45. 47 *quod* de pecunia tua ... impensum. *al.* BELL. Afr. 87, 8 de sua pecunia largitus est. LIV. 31, 9, 10 ludi magni de certa pecunia voti erant. *saepissime* de sua pecunia *in titulis, ex. gr.*: CORP. I 1259 [= X 291]. 1407 [= 3777]. 1418). PLAVT. Mil. 905 ad tua praecepta de meo nihil his novom apposivi (Persa 473 Trin. 329 TER. Ad. 117). 995 qui de vesperi vivat suo (Rud. 181). Persa 540 te de aliis quam de te alios suaviust fieri doctos. Poen. 533 ubi bibas, edas de alieno. 534 de quoio ederis (Truc. 338 LIV. 3, 1, 3 *saepe*). 641 boni de nostro tibi nec ferimus nec damus (Truc. 107). Pseud. 705 laetitias de tribus ... partas. Truc. 953 de vostro vivito (COMM. instr. 2, 20, 23 in tali spes est vestra de vestro refecto [*i. satiato*]). PLAVT. Stich. 496 cras de reliquiis nos volo. TER. Ad. 940 de te (*metonymice*) largiri. CIC. Verr. 4, 105 non modo in publico, sed etiam de publico convivari (LIV. 2, 16, 7 de publico est datus *sumptus. persaepe*). epist. 9, 17, 1 de lucro ... vivimus (LIV. 40, 8, 2 de lucro tibi ... me vivere scito). LIV. 6, 15, 10 de vestro impendatis ... de capite deducite (6, 35, 4). 7, 41, 8 ut de stipendio equitum ... aera demerentur. 35, 41, 10 de multa damnatorum quadrigae inauratae in Capitolio positae. PETRON. 75 thraecium sibi de diariis fecit, arcisellium de suo paravit. MART. 8, 38, 10 de munifica profusus arca (LAMPR. Alex. 43, 4). FRONTO p. 135, 12 N. sumptum praeturae de fisco vestro cum expendisset. ALF. dig. 19, 2, 31 de communi (7[ies] *apud* ICTOS). IAVOL. dig. 23, 3, 57 de peculio ... praestare (MAECIAN. dig. 49, 17, 18, 1 MARCELL. dig. 42, 8, 12 *saepe apud* ICTOS). SCAEV. dig. 22, 3, 27 solvi volo de substantia mea centum quinquaginta, quae ego ex reditibus praedionum eius de calendario ... in rem meam converti. 32, 34, 2 ex reditibus bonorum eorum ... aes alienum exsolvere, non de proprio (APVL. met. 10, 23 CAPITOL. Pius 4, 9 Gord. 4, 6 VOPISC. Tac. 10, 5). 33, 2, 17 de quorum *praediorum* reditu ludos edi (PAPIN. dig. 32, 11). PAPIN. dig. 17, 1, 54 si de summis suis ... pretium dederit. 17, 2, 81 de societate constituendam dotem. 31, 70, 2 restituere de pretio rerum venditarum. 34, 1, 10 de cuius sorte ... alimenta praestaret. 36, 1, 60 (58), 2 de fructibus ... fenus non solverit. 50, 1, 15, 2 tantumque alterum de suis bonis ... solvere (VLP. dig. 24, 1, 32, 8 *al.*). TRYPH. dig. 27, 2, 6 alimenta de re sua postulat (VLP. dig. 27, 4, 3, 6 *al.*). VLP. dig. 2, 15, 8, 1 de praediis alimentum legabitur. 11, 7, 16 mulieres quasi de patrimoniis suis, ita de dotibus funerari. TERT. adv. Val. 14 *Horos* aborsum (*i. abortivum*) ut illud informet (*i. formam det*) de suis (*i. aborsi*) viribus, solius substantiae, non etiam scientiae forma. patient. 7 quomodo amicos de mammona fabricabimus nobis (*cf.* VVLG. Luc. 16, 9). adv. Marc. 4, 19 de facultatibus suis ministrabant ei *mulieres divites* (VVLG. gen. 31, 1 de illius facultate ditatus). CYPR. eleem. 12 ut nobis amicos de terrestribus lucris ... faceremus (PAVL. NOL. epist. 13, 20 de opibus suis amicos factos). COMM. instr. 2, 22, 12 de labore tuo dona (*i. ex fructu laboris tui.* 2, 31, 14 de labore mittere debes). 2, 24, 1 qui de malo donant. 2, 24, 10 donas tu de lacrimis candidatus (*metonymice, ut videtur, de labore acerbo qui lacrimas concitet*). TREB. Claud. 14, 3 huic salarium de nostro privato aerario dabis. LAMPR. Alex. 21, 2 pecunias ... reddendas de fructibus. 21, 9 empta de propria pecunia. 47, 1 panes urbis Romae uncia de Aegyptio vectigali auxit. 55, 2 de praeda ... suum ditavit exercitum (VOPISC. Aurelian. 7, 5 de praeda hostis, non de lacrimis provincialium vivant [*coni. Peter*, habeant *cod.*]). VOPISC. Aurelian. 3, 2 ut dent posteritati de locorum splendore fulgorem (*accedit ad vim instrumentalem*). Prob. 23, 2 stipendia de largitionibus ... erogarentur. VVLG. I Macc. 10, 44 sumptus dabuntur de ratione regis (ἐκ τοῦ λόγου). II Macc. 3, 3 ut de reditibus suis praestaret omnes sumptus. PAVL. NOL. epist. 34, 6 *ut* de suis caelestibus thesauris divitem faciat. *saepe*. ENNOD. epist. 3, 10 p. 79, 1 de propria facultate restituo quidquid ... constat expensum.

6 *pars corporis unde* **poena** *sumitur*: PLAVT. Asin. 276 de tergo ducentas plagas ... dabo (481 dabitur pol supplicium mihi de tergo vostro. *cf.* Epid. 65 detegetur [degetur *Nonius*] corium de tergo meo. *inde proverbium*: SEN. contr. 10 praef. 10 debuit de corio eius nobis satis fieri? [suas. 7, 14 afferri ... flagra iussit et Ciceroni ... de corio Cestii satisfecit. *v. l. 72*]). LVCAN. 4, 805 vestro de sanguine poenas ... datis. *metonymice persaepe supplicium dare, sumere, sim.*: PLAVT. Asin. 482 tibi quidem supplicium ... de nobis detur? (Mil. 502 mihi supplicium virgarum de te datur. 511 nisi mihi supplicium stimuleum de te datur. TER. Andr. 623 Haut. 138). CIC. Verr. 6, 64 de quo supplicium sumi oportet. *persaepe*. OV. met. 8, 531 de matre ... exegit poenas (TERT. adv. Marc. 5, 16). LIV. 2, 5, 5 poenae capiendae ministerium patri de liberis consulatus imposuit. VAL. FL. 6, 351 Graio poenam de corpore poscens. APVL. met. 8, 28 poenas ... facinoris ipse de se suis manibus exposcere. *huc trahas*: TERT. nat. 1, 6 de ceteris criminibus ... poena cessat. VVLG. Iudith 1, 12 quod defenderet se de omnibus regionibus his (*i. ulciscceretur*, ἐκδικήσειν πάντα). AVG. civ. 12, 3 de vitiis naturalibus ... poenas luit.

7 *pro* **ablat. instrumenti** *vel* **modi** *sive praepos.* per; *spectat ad causam efficientem vel originem actionis. certa exempla non ante saec. I obvia, sed nonnulla priora iam proxime ad hunc vulgarem usum accedunt. inde ab* APVL. *deest apud neminem et plerisque recentioris aetatis in deliciis habetur. parvum dedi delectum*: ENN. ann. 514 *equus* de praesepibus fartus (ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ). TITIN. com. 135 toto fit in foco de lignis mi dapalis cena (*si recte traditur*). SISENNA hist. 83 de quibus ... malleolos ... fasces sarmentorum incensos. CALV. or. frg. rhet. min. p. 366, 6 Vatinium de factione divitem. CIC. Verr. 6, 173 si videor hic ... de uno isto voluisse crescere, isto absoluto ... de multis mihi crescere licebit. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 2 duo parietes de eadem fidelia dealbare (*proverbialiter i. una opera duo negotia confiecre; possis etiam trahere ad I B 1 cf. Otto, Sprichw. p. 265*). LVCR. 2, 877 nostro de corpore saepe ferarum augescunt vires. *huc, ut videtur, trahendum* 5, 920 quae de terris ... abundant herbarum genera. MORET. 104 de lacte nitens. PRIAP. 40, 2 de quaestu (*sc. meretrix*) libera facta suo est. OV. epist. 9, 48 mater de te quaelibet esse potest (11, 62 de quo mater et uxor eris. *al. cf.* IVV. 6, 76 uxorem, de qua citharoedus ... fiat pater. AVSON. 390, 38 deque nepote suo fiat avus proavus. *sim. v. p. 54, 69 sq.*). ars 1, 256 *aqua* de calido sulpure fumat. met. 1, 413 de femineo reparata est femina iactu. 3, 260 gravidam ... de semine magni esse Iovis. 6, 80 percussamque sua ... de cuspide terram. 7, 560 nec fit corpus humo gelidum, sed humus de corpore fervet. 15, 322 quicumque sitim de fonte levavit. fast. 3, 254 de tenero cingite flore caput. Pont. 2, 1, 44 deque tropaeorum quod sol incenderit auro, aurea Romani tecta fuisse fori. 4, 10, 64 quae *unda* proprium mixto de sale pondus habet. trist. 1, 1, 14. 3, 3, 82 deque tuis lacrimis umida serta dato. EPIST. Sapph. 148 de nostro curvum pondere gramen erat. *huc referas* SEN. epist. 29, 6 nescio enim quid de gradu (*i. pedibus, de plano*) faciat, tamquam de essedario interrogaretur. PERS. 1, 33 balba de nare locutus (1, 109 sonat hic de nare caninā littera). PETRON. 66 de melle me usque tetigi. 75 labra de lucerna ungebam. TEST. porcelli p. 81 liget sibi collum de reste. SIL. 1, 229 electri gemino pallent de semine venae. HOMER. 1039 pater esse meo mitis de corpore (*i. per me*) disce. STAT. Theb. 4, 72 trunca vident de vulnere multo (*i. proeliis*) cornua. MART. 4, 88, 5 nec quae de sanguine thynni testa rubet. 7, 67, 7 putri lutulenta de palaestra. 8, 6, 10 pollice de Pylio trita columba nitet (*de scypho Nestoreo*). 9, 29, 8 nec quae Strymonio de grege (*i. grues*) ripa sonat (*potest etiam causaliter accipi*). 10, 48, 12. 12, 82, 5 laxum de pulvere follem. 13, 87, 1. 14, 12, 1 de flava loculos implere moneta. PS. QVINT. decl. 5, 13 diversitas vestra de calamitatium societate consumpta est. 5, 14 de calamitate ... de dolore. 5, 19 interroganti responsum de lacrimis tantum gemituque reddebat. 7, 11. 8, 22. 15, 9 *al. persaepe*. GROM. p. 312 casa de littera supra scripta. 352 monticellos de terminibus circum dedimus. AMPEL. 26, 1 Tib. Gracchum de iudiciariis et agrariis legibus rei publicae statum moventem ... oppressit. IAVOL. dig. 47, 2, 91 (90) fullo actione locati de domino liberatus est. VLP. dig. 47, 2, 12, 1 nemo de improbitate sua consequitur actionem. APVL. met. 2, 4 splendet ... signi de nitore. 2, 8. 3, 8 nostraeque viduitati ... de vindicta solacium date. 3, 20 de propria liberalitate. 7, 11 ludis de alieno corio (TERT. pall. 3 quod vulgo dictum est, de corio suo ludere. HIER. epist. 54, 5 de corio tuo saturari. *omisso* de: MART. 3, 16, 3. *cf. Otto, Sprichw. p. 92*). 7, 15 panem sibi suisque de meo parabat corio (*fere i. meo labore*). *huc fortasse pertinet* 7, 24 me de cuiusdam vastissimae ilicis ramo pendulo destinato. 8, 31 verberoni sua placuit salus de mea morte. 9, 40 inversa vite de vastiore nodulo cerebrum suum diffindere. 11, 16 preces de casto praefatus ore *sacerdos*. ITALA exod. 7, 17 (Lugd.) percutio de virga (τῇ ῥάβδῳ, VVLG. virga; *sim. saepe abl., ex. gr.*: num. 22, 23. 35, 18). I reg. 26. 8 (Lucif. Athan. 1, 15 p. 92, 23) occidam de lancea (τῷ δόρατι, VVLG. perfodiam cum lancea). MIN. FEL. 7, 5. 13, 2. 19, 4. 30, 1. 35, 1. 6 de numero vestro carcer exaestuat. 36, 1. TERT. *passim, ex. gr.*: nat. 1, 18 si feminae alicui de bestiis famosa mors est. 2, 5. 2, 13 mortalia de mortalibus, terrena de terrenis, gradus ad gradus comparantur. apol. 1 de iustitiae diligentia (*i. iustitia diligenti*) ... inquirere. 6. 10. 21. 23. 27. 39. 46. 50. fug. 1 plenius eam

de stilo nunc renuntiaturus. spect. 9 de contaminatis contaminamur. idol. 6 non dico cum quibus, sed de quibus vivimus. *persaepe*. scorp. 1 de cauda nocere. orat. 9 de spiritu ipsius. 18. bapt. 3 materia perfecta, laeta, simplex, de suo pura. ieiun. 10 videamus an aliquid tale nobis de vetustatibus quoque patrocinetur. 10 de delicto . . . traductus. anim. 2 de publico sensu. *saepe*. patient. 1 omnem sapientiae ostentationem de patientia praeferunt. resurr. 1 o pietatem de crudelitate ludentem (adv. Hermog. 11). 16 *calix* de diligentia ministerii commendatus . . . gladius bene de bello cruentus. *al*. adv. Val. 30 ut salutem, quam non *ut Valentiniani* do privilegio status possidemus, de suffragio actus elaboremus. adv. Prax. 18 ut illi *scripturae* de tua argumentatione succurras. adv. Marc. 1, 13 de quorum ingeniis omnis haeresis animatur. 2, 16 quia de appellatione sociantur. Act. Arv. a. 213, 17 de nostris ann(is) augeat t(ibi) I(uppiter) a(nnos). *sic saepius, cf. etiam* Tert. apol. 35 Iren. 2, 4, 2. 2, 22, 3. Porph. Hor. epist. 2, 1, 264/265 de cera fieri turpior. Garg. Mart. med. 1. 3. 45. Ps. Cens. frg. 3, 2 luna de sole flammatur. Cypr. hab. virg. 2. 18. 19 patient. 13. 17 zel. 1 *saepe*. Ps. Cypr. spect. 6. 9 Vita Cypr. 3 nullus nudus auxilio de potentioris manu non illo tutore protectus est. 15 Novatian. Cypr. epist. 36, 2 Moys. Cypr. epist. 31, 7 Comm. *persaepe, cx. gr.*: apol. 118. 227. 232. 235. 548 de voce mea (*i. meis verbis*). 1052 (*12ies*) instr. 1, 2, 3. 1, 18, 19 nunc et ipse silet nec ullus de illo (*i. se auctore*) prophetat. 2, 18, 4. 2, 24, 14. Nemes. buc. 2, 11 de voce. 3, 64 de vitibus hastas integit. cyn. 17 quis non Semelen ignemque iugalem letalemque simul novit de paelicis (*i. Iunonis*) astu. Anth. 246, 2 dulce de labris loquuntur. Symph. 25 virtutes magnas de viribus offero parvis. Pervig. Ven. 4. 6. 14. 17. 23 (*bis*) 24 (*ter*) 39 Sol. 15, 3. 15. 53, 24. 25 Itin. Alex. 28. 41. 43 Paneg. 9, 11. 23. Lampr. Heliog. 19, 7 stravit et triclinia de rosa (28, 5 ut de croco sigma straverit). Spart. Pesc. 6, 8 pictum de musio (Treb. trig. tyr. 25, 4 pictura est [*ex coni. Peteri*] de museo. Optat. 6, 4 p. 150, 11). Geta 5, 5 easque *quaestiones* de veteribus approbare (*i. exemplis ex veteribus sumptis*). Gallican. Avid. 14, 8 divitem factum . . . de visceribus rei p. Ivl. Val. 1, 49 de usu illo (*sc. equorum occisorum*) ad alimonium victumque proficere. 2, 37 idque e re est de litteris iam praesciri. Arnob. nat. 4, 33 hostili de sanguine ita se . . . cruentare. 5, 21. 7, 3. 17. 24 una commixtio quadrinis copulata de frugibus. *al*. Lact. iust. 4, 15, 17 cophini de residuis fragminibus impleti. 4, 26, 37. opif. 3, 7 fetus de suis corporibus alere non datum est *avibus*. 5, 13, 1. 5, 17 ex incerto certum . . . subvertere, cum sit promptius de certis incerta firmare. *al*. Firm. math. 3, 9, 8 valetudo . . . illis erit de vesicae calculo. Opt. Porf. schol. carm. 5 de minio scriptum (6, *sed* 8 minio litteras scriptas). Cet. Fav. 19 p. 297 loricabis de saxo. 20 p. 297. Itin. [Silv.] 36, 2 fatigati de vigiliis et ieiuniis. 37, 2 episcopus sedens de manibus suis summitates de ligno sancto (*i. ligni sancti*) premet. 37, 3 primum de fronte, sic de oculis tangentes crucem . . . de quo *cornu* reges unguebantur. Ps. Hil. dedic. eccl. p. 881A. 882C. Optat. 2, 19 p. 55, 5 de illa lingua . . . ferre sententiam. 5, 3 p. 124, 21 de trium nominum fontibus inundat. 7, 4 p. 174, 26 si oleum de se suave sit (*i. per se*). *saepe*. Zeno 1, 4, 43. 2, 10, 2 de filio hostiam parat (*i. filium sacrificat*). 2, 12, 1 filius de fide, non de aetate. Lvcif. non pare. 13 p. 237, 9 probes de scripturis sacris. 23 p. 260, 12 de Sodomorum vite, de vinea Gomorrhae sic efficit ebrium. 26 p. 266, 4 Priscill. tract. 2, 53. 3, 62. 73 Filastr. 69, 5. 102, 1 *al. huc referendum puto*: Avson. 393, 27. 419, 34 celebrant solemnes istos dies (*sc. consulatus*) . . . Roma de more, Constantinopolis de imitatione. Amm. 20, 1, 2 de tragico, quod aiunt, cothurno strepentem (27, 11, 2 *an* propter *intellegendum?*). 29, 3, 8 de fustibus . . . caesi. Serv. georg. 3, 313 Aen. 8, 343. 436. 10, 154 *saepe*. Schol. Iuv. 5, 41 de unguibus aurum radere. Schol. Hor. carm. 4, 9, 17 epod. 12, 15 *saepe* Fav. Evl. p. 11 Pelagon. 12 de incertis pedibus claudicare (14, *sed* 204 *om.* de). 236. 448. 456. 458 *saepe*. Chiron 399 de pedes. *persaepe*. Veg. mulom. 1, 45, 2. 2, 24, 3 *al*. mil. 2, 23. 3, 17. 18. 20 *al*. Hyg. fab. 67 p. 73 *saepe* Fvlg. myth. 2, 2 serm. ant. 5 aet. mund. p. 134 Ambr. off. 3, 3, 17 fid. 2 prol. 4 spir. 3, 3, 14 vid. 13, 79 Heges. 5, 53, 1. Hier. epist. 3, 4, 4 totus de apostolo armatus. 22, 28. 40, 1. 46, 12. 54, 5. 58, 6. 64, 2. 71, 1. 118, 6. 123, 7 c. Lucif. 13 in Matth. 3, 21, 12 *persaepe*. Vigil. Hier. c. Vigil. 4 p. 390 martyres de vilissimis cereolis illustrandos. Vvlg. *saepissime, ex. gr.*: deut. 32, 42 IV Esdr. 10, 27 Tob. 2, 19 Iudith 15, 8 Iob 5, 15. 7, 9 nubes expurgata de caelo (*ad quem locum adnotat* Avg. p. 523, 4 aut per caelum purgata quomodo dicimus 'de ferro purgata', ut hic significaretur auxilium sibi fuisse de caelo ut purgaretur). 31, 20 psalm. 61, 10 prov. 12, 14 eccles. 2, 24. 3, 13 Sirach 22, 2. 42, 8. Is. 33, 4 fossae plenae . . . de eo. 33, 12. 34, 6 Ezech. 32, 4 Agg. 2, 13 Mal. 1, 9. Matth. 1, 18 in utero habens de spiritu sancto. Luc. 6, 44 arbor de fructu cognoscitur (*potest etiam pro 'secundum' accipi*). 15, 16 act. 2, 30 apoc. 8, 11 *saepissime*. Prvd. psych. 500 tenui de vulnere laedit. Clavd. 7, 26 de strage calens. Pavl. Nol. epist. 11, 10 vestiet ille te . . . agnus de suo vellere. 13, 26 quam *resurrectionem* et de verbo dei audivimus et apostolorum oculis vidimus manibusque palpavimus. 16, 4. 23, 13. 38, 9 *persaepe. apud* Avg. *prae amplitudine operum raro legitur, ex. gr.*: civ. 5, 19 p. 229 de spiritu dei virtutes habet. 9, 2 cum quo solo et in quo solo et de quo solo anima humana . . . beata est. 13, 18 p. 580. 13, 20 p. 584. 14, 4 p. 10. 14, 9 p. 21. 14, 12 p. 31. 15, 26 p. 116. 17, 7 p. 220. 18, 47 p. 330. 19, 8 p. 368. 21, 14 p. 517. 21, 24 p. 530 mus. 2, 6, 9 gen. ad litt. 3, 11 p. 76, 19 loc. hept. 2, 91 p. 557, 19 *al*. Svlp. Sev. chron. 1, 45, 4 dial. 2, 8, 6 Marcell. med. 6, 16 de pinnula capiti illines (*plus 40ies sim.*). Soran. p. 2, 10 *persaepe* Anon. med. ed. Piechotta 143 *al*. Theod. Prisc. eup. faen. 5 *saepe* Plin. Val. 5, 38 *al*. Diosc. 1, 45 *al*. Apic. 8, 395 Cypr. Gall. gen. 133. 438 num. 118 *al*. Cassian. conl. 7, 26, 6 Leo M. serm. 16, 5. 29, 2. 34, 2. 42, 3 *al*. epist. 10, 5. 30, 1 Epist. pontif. Thiel Hil. 1, 2 Avell. p. 574, 9 Lib. geneal. chron. I p. 171, 224 de gladio et de igne morietur. Cass. Fel. 24. 52 *persaepe* Petr. Chrys. serm. 3 p. 191A. 27 p. 277A *al*. Arnob. in psalm. 57 p. 404D Sidon. epist. 4, 14, 3. Clavd. Mam. anim. 147, 19 de caeli domino sis beatus. Favst. Rei. serm. 24 p. 319, 17 grat. 2, 10 p. 84, 17 *al*. Rvric. epist. 2, 33 *saepe*. Vict. Vit. prol. 1. 3, 19 *al*. Sedvl. carm. pasch. 3, 272. 5, 194 *al*. Alc. Avit. carm. 3, 11. 5, 141 Drac. laud. dei 1, 196. 405. 506. 682. 2, 576. 3, 270. 3, 683. Romul. 5, 218 *Camillus* extorris meruit de clade (*dub., utrum temporaliter i. q. Roma expugnata, an i. q. ex exilio*) triumphum. 8, 329 Orest. 431 *persaepe* Ennod. epist. 1, 8 p. 17, 18. 1, 21 p. 33, 14 *aegritudinem animi* de maerore contraxi. 2, 4, 4 p. 43, 16. 2, 7, 2 p. 46, 16 *saepissime* opusc. 1, 52 p. 275, 22. 1, 86 p. 285, 2. 2, 103 p. 319, 1 *persaepe* dict. 5, 6 p. 437, 11. 12, 2 p. 461, 20 *saepe* carm. 1, 18, 8. 2, 37, 1. 2, 45, 12. 2, 67, 3. 2, 77, 11. 2, 128, 1. 2, 129, 3 Itin. Anton. Plac. rec. A 9. 22. 26 *al*. Itin. Theod. 1. 2. 9. 19 *al*. Brev. de Hier. p. 153, 14 Cassiod. in psalm. 150, 5 *al*. or. frg. p. 480, 19 var. 3, 5, 5. 6, 14, 2. 6, 20, 1. 6, 24, 2 *saepissime* Annian. Chrysost. hom. 1, 4 Greg. Tvr. Franc. 1 praef. 1, 48. 3, 3. 4, 12. 44. 5, 39 glor. mart. 46. 50. 106 Mart. 2, 54. 3, 15 glor. conf. 79 *persaepe* Anthim. 12. 14 *saepe*. Oribas. syn. 4, 8 Lex Sal. 17, 2. 7. 41, 2 *saepe* Lex Burg. lib. const. 93 Lex Visig. 8, 4, 13 Ven. Fort. carm. 1, 9, 17. *saepe* Arator act. 2, 107. 230 Greg. M. moral. 3, 5. 8, 77. *saepe* Assvmpt. Moys. 5, 4 Lib. iubil. 22, 11 Caes. Arel. suggest. p. 307. *nota*: Heges. 5, 42, 5 de Babyloniis (*ὑπό Ios. bell. Iud. 6, 268*) . . . templum fuerat incensum.

8 *pro ablat.* ***comparationis,*** *cui subest notio separationis*: Tert. resurr. 6 p. 34 datum est esse aliquid origine generosius et de mutatione felicius . . . aurum longe alia materia, splendidior atque nobilior de obsoletiore matrice. Ps. Agenn. grom. p. 11 si plus de xxx pedibus patuerit. Comm. instr. 1, 13, 2 vos de istis date priorem (*i. eum qui prior sit his duobus*). Clavd. Mam. anim. p. 58, 15 de potissimo omnium elemento sublimius. Ennod. epist. 5, 13, 1 numquam habuit in affectu constantiam cui facere aliud de pollicitatione (*i. quam pollicitationem*) non licuit. dict. 22, 11 p. 496, 22 non possunt subtrahi hominibus quos non intellegimus quidquam amplius habere de homine (*i. quam hominem*). Expos. fid. Caspari Anecd. p. 285, 21 pater *deus* non senior de filio secundum divinitatem nec filius iunior est de patre, sed una aetas. Serm. de conf. diab. 119 prius de nobis hic introisti (*πρῶτος ἡμῶν*). Oribas. syn. 9, 13 non minus de una emina (*in graeco gen. comp.*).

II DE TEMPORE

A *de* ***tractu temporis,*** *i. q. ex, inter, per*: de die *i. q. per diem*: Arvs. gramm. VII 468, 30 de die sicut ex tempore. Plavt. Asin. 516 ecqua pars orationis de die dabitur mihi. 826 de die potare. Ter. Ad. 965 *persaepe*. *i. q. in dies*: Tert. nat. 1, 7. 10 apol. 1. 6 anim. 30 carn. 4 paenit. 12 *saepe*. Hor. sat. 2, 8, 1 de medio potare die. *adde*: Apvl. met. 9, 15 de die cotidie . . . aderat. Vvlg. psalm. 60, 9 de die in diem. *saepius*. de nocte: Plavt. Rud. 898 de nocte . . . abiit piscatum. Caecil. com. 1 Ter. Ad. 84 *persaepe, sed admodum raro post Augusti aetatem. nota*: Itin. [Silv.] 27, 5 de noctu. Plavt. Rud. 915 de nocte multa impigreque exsurrexi (Cic. Sest. 75 Corp. IV 1902 *persaepe*). Cic. Arat. 339 prima de nocte. Caes. Gall. 2, 7, 1 de media nocte (7, 45, 1. 7, 60, 3. 7, 88, 7 civ. 3, 62, 2 Ivv. 14, 190 *al*. *adde*: Itin. [Silv.] 37, 9 alii de sera, alii de media nocte *pervigilant*). *nota*: Fronto p. 206, 19 N. palantes de meridie (Cens. 24, 3). *cf*. Cens. 24, 2 tempus quod huic *mediae nocti* proximum est vocatur de media nocte. Varro ling. 9, 73 de vesperi. Cic. ad Q. fr. 2, 1, 3 de mense Decembri naviges. Caes. Gall. 1, 12, 2 de tertia vigilia (1, 21, 2. 3. 1, 40, 14. 1, 41, 4. 5, 9, 1 civ. 1, 63, 3. 1, 64, 8. 2, 30, 3. 2, 35, 7. 3, 75, 2. 3, 77, 1 *al*.). Hor. epist. 1, 14, 34 media de luce. *adde*: Vvlg. psalm. 62, 2 ad te de luce vigilo (sap. 6, 15). Germ. frg. 4, 86 modo de (te *codd.*) vento, gelido modo protinus imbre lucet (*sc. caelum*). Stat. silv. 1, 4, 84 missum media de pace triumphum. Qvint. decl. 341 p. 347, 12 de futuro lucro est. *fortasse huc referendum*: Ps. Qvint. decl. 17, 12 quae de primo tenore (tempore *β*) nascendi vix in contrarium victa deflectunt. Tert. test. anim. 1 nonnulli quidem quibus de pristina literatura . . . memoriae tenor perseveravit. pudic. 20 moechia de pristino recidiva (resurr. 55 de pristino perire). adv. Prax. 8 quam *voluntatem* de proximo (*praevalet hic notio temporalis*), immo de initio noverat. adv. Marc. 1, 25 si de futuro erutus es, cur non et de praesenti (*sc. tempore*). *sic saepe*. Itala deut. 24, 5 (Lugd.) de recenti (*προσφάτως*, Vvlg. nuper). II Macc. 7, 9 (Hil. c.

Const. 6) iniquus de praesenti vita nos perdis (*ἐκ τοῦ παρόντος*, VVLG. in praesenti vita. GREG. TVR. Franc. 2, 32). CYPR. domin. orat. 35 nullum de nocturnis tenebris esse orantibus damnum potest. *cf.* 36 nulla sint horis nocturnis precum damna. ACT. Arv. a. 219, 6 sacerdotes de Saturnalibus primis Flavium . . . mag(istrum) creaverunt. VVLG. I par. 9, 25 veniebant in sabbatis suis de tempore usque ad tempus (*i. subinde, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν*). DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. prol. de multis ignoratum temporibus. GREG. TVR. glor. mart. 83 omne incendium cessit de momento. *nota singulare*: BELL. Hisp. 33, 4 de tempore cenat (*i. in tempore, tempestive*).

B *i. q.* ***inde ab, post,*** *statim post*: PLAVT. Most. 697 non bonust somnus de prandio. CIC. Phil. 2, 39 eum de Pharsalica fuga Paphum persecuti sunt. CATVLL. 63, 44 de quiete molli. LVCR. 5, 651 ubi de longo cursu sol ultima caeli impulit. 6, 290 quo de concussu sequitur gravis imber. LIV. 5, 48, 6 diem de die (*i. continuo*) prospectans (25, 25, 4 SEN. benef. 2, 5, 4). TERT. nat. 1, 11 *Tacitus* refert Pompeium Magnum de Iudaeis debellatis captisque Hierosolymis templum adisse. pudic. 7 qui de facinore moechiae ... restitui per paenitentiam possit. anim. 26 si ipse animam de prima aspiratione (*i. simul cum*) potabat Platonico more. resurr. 13 florebis ... velut phoenix, id est de morte, de funere (COMM. apol. 863 immortales facti de morte. SEDVL. carm. pasch. 2, 23 ne imago dissimilis de morte foret. *sed* op. pasch. 2, 2 p. 198 *in gemino loco* ex morte). TERT. adv. Marc. 2, 6 de institutione ascripta est illi. 4, 7 subicit oculos de facto. 4, 23 qui de infantia primus (*i. qui ab infantia incipit*). ITIN. [Silv.] 26 quadragesimae de epiphania ... celebrantur. 27, 7 usque in mane, id est de hora lucernarii (29, 1). 29, 6 de sabbate ... usque in quinta feria. 30, 2 de die crastino, *hora* nona (36, 5. 37, 8 *al.*). 44, 1 de alia die quinquagesimarum ... ieiunant. SCHOL. Cic. Bob. p. 25, 24 Hild. de proscriptione Sullana fundum emerat. CHIRON 952 nona *hora* de opere (*i. statim post opus*). HIER. vir. ill. 2 hic de utero matris sanctus fuit. AVG. civ. 5, 2 p. 193 conantur efficere de intervallo exiguo temporis. 11, 7 p. 469 istos dies notos non habere vesperam nisi de solis occasu nec mane nisi de solis exortu. 21, 26 quae de primi peccati perpetratione concepta est. VICT. VIT. 3, 29 omnis simul civitas . . . de proximo (*i. statim*) ad Hispaniam confugiunt. GREG. TVR. Mart. 4, 41 quod est in crastinum de (*i. post*) festivitate. ANTHIM. 41 si de pluribus diebus fuerit (*opponitur* recens). ENNOD. dict. 3, 5 p. 434, 22 non fuit advena benignitas quae naturae innixa radicibus de cano flore germen ostendit. carm. 1, 9, 110 hunc tibi de primis et adhuc reptantibus annis . . . voveo. GREG. TVR. Mart. 2, 15 in crastina die de sancta festivitate.

III DE ARGUMENTO ET CAUSA

significatur ***causa efficiens*** *pro ablativo causae i. q.* ***ob, propter.*** *longe saepissime leguntur locutiones* de re, de causa, *sed ubique cum pronomine vel adiect. coniunctae. ex ingenti exemplorum copia haec sufficiant*: de re: ENN. ann. 237 magnam cum lassus diei partem fuisset de summis rebus gerundis. PLAVT. Epid. 158 de re argentaria iam in senatum convocabo. Merc. 365 sollicitus mihi nescio qua ⟨de⟩ (*add. Luchs*) re videtur. Mil. 1411 te nociturum non esse homini de hac re nemini. Poen. 317 socordia ... :: qua de re, obsecro? 951 de mea re huc veni. TER. Andr. 184. 227. CATO or. frg. 11, 3 de ea re oratores Romam profectos. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 2 cum de alia re immolaret. *nota* qua de re, *i. cur*: LVCIF. Athan. 1, 34 p. 127, 3. 1, 39 p. 135, 25. 136, 3 non parc. 11 p. 232, 13. 18 p. 248, 13. 34 p. 281, 25. de causa (*cf. vol. III p. 672, 27 sqq.*): TER. Hec. 757 de tali causa. Phorm. 404. 900 RHET. Her. 2, 13, 20. 2, 17, 25 VARRO ling. 5, 76 *al.* CIC. inv. 2, 63. 2, 141. PLAVT. Aul. 700 ibo intro, ubi de capite meo sunt comitia. Bacch. 233 de amittenda Bacchide aurum hic exiget. 709 de ducentis nummis primum intendam ballistam in senem. Cas. 415 de labore *cor* pectus tundit. Curc. 81 de odore adesse me scit. 478 alteri de nihilo audacter dicunt contumeliam (Mil. 1409 Truc. 769 TER. Hec. 727 *al.*). Merc. 384 hunc aggrediar de illa. Pseud. 661 ut lassus veni de via, me volo curare (*cf.* CIC. rep. 6, 10 me de via fessum. ac. 1, 1. GELL. 16, 6, 2 fessus atque languens animus de aestu maris). Trin. 215 de eorum verbis . . . prosilui amicum castigatum (TER. Haut. 263 de nostris verbis errat). Truc. 486 qui et convicti et condemnati falsis de pugnis sient (RHET. Her. 1, 11, 20 damnatus de pecuniis repetundis. LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 111 deve d(olo) m(alo) condemnatus est. *sic persaepe cum verbis damnandi*). PLAVT. Truc. 632 mihi de vento misere condoluit caput. TER. Ad. 405 adortust iurgio fratrem ... de psaltria istac. Eun. 457 ecquid nos amas de fidicina istac. Hec. 251 adii te heri de filia. LEX agr. (Corp. I 200) 17 de ea re in ious adierit (24. 30 *persaepe sim. praecipue in titulis et apud* VLP. dig. *cf.* CIC. Q. Rosc. 13 de quo nomine ad arbitrum adisti, de eo ad iudicium venisti). RHET. Her. 4, 9, 13 de finibus bellum gererent (CIC. off. 2, 26 bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur. LIV. 30, 31, 4. OV. met. 13, 612 diversa populi de parte feroces bella gerunt. *al. possunt etiam περί intellegi*). SISENNA hist. 69 duo cohortes de subsidio procedunt. CIC. S. Rosc. 87 qui societatem coieris de municipis ... fortunis. 90 de veneficiis accusabant (*saepe.* LEX VRSON. [Corp. II 5439] 124, 4 de indignitate). Verr. 3, 112 cuius de meritis ... fuit aena tabula fixa ... in curia. de orat. 2, 274 de ambitu postulatum. *saepe.* off. 1, 39 de captivis commutandis Romam missus est (*persaepe*). 2, 26. Att. 4, 1, 6 cum senatus de annona haberetur. *saepe.* 7, 2, 7 de rauduscolo Numeriano multum te amo. 10, 4, 8 apud ipsam plebem offeudisse de aerario. ad Q. fr. 3, 2, 2 satis est quod mihi instat de Milone. LVCR. 1, 384 duo de concursu corpora lata si cita dissiliant (*potest etiam vi temporali accipi*). 5, 154 tenues de corpore eorum. SALL. Iug. 73, 2 Marium fatigantem de profectione. 112, 3 *ut* de pace in colloquium veniretur (113, 2 NEP. Dat. 11, 1 *al.*). VERG. georg. 4, 81 nec de concussa tantum pluit ilice glandis. OV. am. 3, 5, 6 umida de guttis lene sonantis aquae. epist. 16, 18 laudem de me nullus adulter habet. met. 10, 49 incessit passu de vulnere tardo (VAL. FL. 6, 65 gravior [*i. tardior*] de vulnere). Ib. 528 de morsu ... cadas. Pont. 3, 2, 22 utque habeaut de me crimina nulla. LIV. 5, 27, 10 de re nova vocato senatu. 25, 12, 11. VITR. 1 praef. 2. 10, 1, 5 inventum de necessitate, ut vestitus. *nota*: SEN. contr. 2, 7 pr. illam appellavit de stupro (*i. ad impudicitiam compellere.* VAL. MAX. 6, 1, 7 *cf.* 6, 1, 12 de stupro compellare). 3 praef. 16 libuit Ciceroni de Cestio in foro satisfacere (*ambigue, potest enim propter Cestii actionem vel ex Cestio intellegi*). contr. exc. 3, 5 appellare debui de nuptiis patrem. 5, 6. 7 praef. 1. 7, 2 (17), 2. SEN. Thy. 660 de triumpho picta . . . chlamys. benef. 5, 8, 4 de vi non tenetur. CVRT. 10, 5, 13. PLIN. uat. 15, 125 de fugitivis et Spartaco laurea coronatus. QVINT. inst. 4, 2, 30 reum de moribus fecit. HOMER. 844 defleus ... tristi de clade sodalis. STAT. Theb. 1, 685 Arctois si quis de solibus horret (*i. alget*). 3, 608 socii de sanguine Achivi. 12, 547 cui . . . laudis semina de nostris aperit Fortuna ruinis. PS. QVINT. decl. 18, 4 IVV. 6, 221. TAC. ann. 1, 74 de pecuniis repetundis ad reciperatores itum est. SVET. Iul. 15 Catulum de refectione Capitoli ... vocavit. 44 Nero 20. FLOR. epit. 2, 6, 38 cui *Scipioni* iam graude de Africa nomen fata decreverant. FRONTO p. 211, 6 N. forsan rem de titulo contemnant. AVR. Fronto p. 78, 7 N. cras me de hoc verbo tibi ... defendam. VLP. dig. 34, 3, 5, 4. 42, 7, 2, 1. PAVL. dig. 4, 8, 32, 6 de famoso delicto ad arbitrum itum est (4, 8, 32, 16). *plus 200ies apud* ICTOS, *praecipue cum verbo tenendi, sim., ex. gr.*: IVLIAN. dig. 21, 2, 61 GAIVS dig. 4, 3, 39 MARCELL. dig. 23, 3, 59 APVL. met. 1, 23. 5, 19. 8, 8 Thrasyllus praeceps alioquiu et de ipso nomine temerarius. 8, 9. 10. 20 de fletu ac voce ipsius ... vivere illum quidem sentiam. apol. 59 ne tu beluam ... de facie improbares. 64 Socr. 17 p. 158. Plat. 2, 20 quod de animae immortalitate confidat. MIN. FEL. 4, 5 de itinere requiescere. 7, 3 ludorum offensi Iovis de somnio plebei hominis iteratio. TERT. *persaepe, ex. gr.*: nat. 1, 4 mali de suo malo radiant. 2, 12 adhuc de Saturno immorabor. apol. 4 de solo nomine puniunt facta. 7 de homicidio. 9. 15. 18 spect. 5. 6. 7 (*10ies*). test. anim. 1 de incredulitate. 2 de conscientia. idol. 2 de hoc. scorp. 1 de affectibus applicant *caudam.* 6 artes corporum et vocum de praestantia expendere. *al.* orat. 19 de stationum diebus ... interveniendum. *al.* pudic. 5 de paenitentia officio sedent. *saepe.* anim. 33 de pristiuis ... rotis gratulabuntur. *saepe.* patient. 11 si parvula de sua mediocritate contemnas. resurr. 13 de singularitate famosum, de posteritate monstruosum (*de phoenice*). *saepe.* adv. Val. 14 Euthymesis de actu fuit. *saepe.* adv. Marc. 1, 4 de singularitate praestantiae suae. 1, 8 de ignoto deo provocare. 2, 16 de incorruptibilitatis proprietate felix. 3, 14 de tempestivitate decoris ... blandiebatur. 5, 14 Iudaeos de ignorantia suggillasset. CORP. VIII 2232 (*saec. III, ut videtur*) de pecoribus (2234. 2235. 2236). PORPH. Hor. epod. 17, 19 cruciatum de carminibus illius patiatur. CYPR. *persaepe, ex. gr.*: domin. orat. 11 ut quomodo nos nobis placemus de deo patre, sic sibi placeat et ille de nobis. 23 ad Donat. 16 epist. 58, 1. 64, 3. 67, 5 hab. virg. 17 idol. 5. 13 laps. 20 zel. 5 VITA Cypr. 15 COMM. apol. 324. 603 nil sua de causa tractat (*i. sibi consulit*). instr. 1, 35, 2 belias (*i. diabolus*) servator fuit de invidia plasmae (*i. creaturae*). SOL. 2, 27 *Marsi* de avita potentia deberi sibi sciunt servitium venenorum. 5, 22. 8, 7. 20, 13. 26, 5. 40, 13. 52, 4. PANEG. 3, 5 de ceteris veniam peto. 9, 8 de reliquiis belli metu. VOPISC. Car. 2, 4 *res publica* passa tempestatem de moribus regiis. IVL. VAL. 1, 11 felle de nimia indignatione suffusus. 2, 27 imago quaedam Xerxi vel ob memoriam maiorum vel de picturae gratia spectabilis. ARNOB. nat. 6, 10 dirus sanguineo de colore. FIRM. err. 7, 3 de morte filiae. OPTAT. 1, 19 p. 20, 25 de ordinatore suo ... meruit infamari. 1, 19 p. 21, 6 quassetur illi caput de paenitentia. 1, 20 p. 22, 9 erubesci de crimine (VVLG. Sirach 41, 21 crubescite ... de fornicatione ... de mendacio. *saepe apud* AVG.). 2, 1 p. 35, 10. 7, 5 p. 178, 4 LVCIF. Athan. 1, 8 p. 79, 1. 1, 44 p. 145, 13. AVSON. 232, 2 de patre timendus. IMP. Gratian. Auson. 419, 71 de occupatione causari (*i. se excusare*). DICT. 6, 13. AMM. 14, 6, 17 cum otiosis plebeis de vicinitate coniunctis. SCHOL. Iuv. 6, 615 de nimia impotentia furens. SCHOL. Cic. Bob. p. 10, 4 Hild. *al.* CLAVD. DON. Aen. 2, 785. 3, 116 *al.* HIER. epist. 6, 6, 1. 22, 3, 1. 22, 8, 3. 74, 1 non venit de incuria in amicos, sed de iguorantia. in Gal. 6, 4 p. 522 in Matth. 1, 8, 34. 1, 10, 12 *saepe.* PAVL. NOL. epist. 5, 20 offensam . . . vereri de epistula tam loquaci. 15, 4 tristis de fame prandii placaretur nobis de refectioue cenandi. 16, 6. 7. 18, 2. 20, 1. 29, 7. 31, 6. 43, 5. 44, 2 *saepissime.* carm. 16, 43 gregem pavidum de tempestate

recenti. 20,161 magis infelix de prosperitate. AVG. civ. 1,12 quanto minus debent de corporibus insepultis insultare christianis. 3,15 p. 118. 3,31 p. 143. 4,10 p. 159. 7,24 p. 304. 8,19 p. 349. 13,13 p. 572. 15,10 p. 76. 20,24 p. 468 *persaepe*. MARCELL. med. 1,62 si de capitis dolore difficilis somnus sit... si de sole caput doleat. PLIN. VAL. 5,43 de pluvia cavendum. CASSIAN. inst. 12,27,1 conl. 10,10,5. 11. 22,3,1. 24,2,2 *saepe*. LEO M. serm. 61,2 epist. 14,12 AVELL. p. 8,20. 15,30. 469,22. 481,21 PROSP. in psalm. 110,1. 112,1. 144,2. HYD. chron. II p. 31,199 securi de reverentia dierum. PETR. CHRYS. serm. 4 p. 196[A]. 76 p. 415[C] FAVST. REI. grat. 1,9 p. 27,18. 2,2 p. 61,15 RVRIC. epist. 1,2. 2,4. 15 *saepe*. VICT. VIT. 1,23. 2,6 *al*. SEDVL. op. pasch. 2,6 p. 202,15. ENNOD. epist. 1,19,1 p. 30,24 mihi uni contigit de offensionis merito evenisse quod gaudeam. 2,8,2 p. 48,5. 2,27,2 p. 69,10. 3,16,2 p. 84,15. 3,33,1 p. 95,13. 8,13,1 p. 209,17 *persaepe*. opusc. 2,121 p. 324,22 *saepe*. dict. 4,3 p. 436,3. 10,14 p. 454,3 *saepe*. carm. 1,5,51. 1,9,69 CASSIOD. or. frg. p. 478,1 var. 2,41,1. 5,16,1. 11,40,9 *persaepe*. ANNIAN. Chrysost. hom. 4,10. GREG. TVR. Franc. 5,32 si de hoc facinus culpabiles. ANTHIM. praef. sani de paucitate ciborum. LEX Burg. lib. const. 39,5 VEN. FORT. carm. 4,3,4. 10,1,60 *al*. ASSVMPT. Moys. 5,1 GEST. Pilat. 1,2,6 BENED. reg. 7.

IV DE RELATIONE

spectat ad ***materiam, fundamentum, argumentum*** *rei agendae omninoque ad* ***rem vel personam*** *quibus actus quilibet affectusve nititur*: A *i. q.* ***circa, super, περί, ἐπί***: 1 *eum* ***verbis, praecipue dicendi, scribendi, sentiendi, declarandi, cogitandi, iudicandi, sciendi, cognoscendi, monendi, necnon agendi, faciendi. sim.***: abnuere: SALL. Iug. 84,3 de ullo negotio. *al*. absolvere: CAEL. Cic. epist. 8,8,3 de repetundis. *al*. (*potest etiam localiter accipi. v. p. 51, 53*). accipere: VARRO rust. 1,1,9 de reliquis. de orat. 2,3 *saepe*. accomodare: CIC. epist. 13,2 ei de habitatione. addere: CIC. Tull. 43 CAES. Gall. 5,41,4 *al*. addubitare: CIC. nat. deor. 2,118 *al*. adhibere: AVG. civ. 19,18 quam *differentiam* de Academicis novis Varro adhibuit. adhortari: CIC. Att. 2,14,2 CAES. Gall. 7,17,2 *saepe*. adicere: LIV. 35,12,14 de Hannibale. 38,12,4 *al*. adire: LEX Iul. munic. (Corp. I 206 *a. 46*) 44 quo quomque de ea re aditum erit. adiurare: CAPITOL. Gord. 12,2 de quibus. adiuvare: CIC. epist. 1,9,5 de monumentis meis... de vi nefaria. admirari: VARRO rust. 2,3,5 CIC. Mur. 39 *al*. admonere: VARRO ling. 6,40 *al*. adniti: CIC. Att. 6,8,5 LIV. 5,25,12 *al*. adnuere: PETRON. 18 de hac medicina. adscribere: LIV. 38,38,18 de Hannibale. adversari: PLAVT. Aul. 141 de istac re. advertere: CIC. Tull. 41 *al*. afferre: CIC. Lig. 17 *al*. affici: CIC. Att. 12,41,2 de fano. affirmare: CIC. Phil. 13,43 *saepe*. affligi: CIC. Att. 11,1,1. agere: ENN. ann. 555 PLAVT. Pseud. 85. 1221 Trin. 595 *persaepe*. VARRO rust. 2,2,6 qua de re agitur. *in formula iuris, praecipue in titulis, ex. gr.*: LEX Rubr. (Corp. XI 1146 *a. 49*) 1,23. *nota*: TERT. spect. 9 res equestris retro (*i. antea*) simplex: de dorso agebatur (*potest locali sensu accipi*). agitare: SALL. Iug. 30,1 de facto consulis. allegare: TERT. nat. 2,12 de statu antiquitatis. alludere: VOPISC. Tac. 16,3 de qua *imagine*. altercare: APVL. met. 6,26 de mea nece. 9,3 *al*. ambigere: TER. Haut. 499 LEX agr. (Corp. I 200) 33 *saepe*. angere: CIC. Att. 7,22,1. animadvertere: VARRO rust. 1,62 CIC. Att. 11,22,2 *al*. annotare: QVINT. inst. 1,4,17 *saepe*. annuntiare: APVL. met. 8,1 de eius exitio. TERT. scorp. 2 ITALA act. 8,12 (cod. p). anquirere: CIC. off. 1,125 *al*. antiquari: CIC. Att. 1,13,3. aperire: PACVV. trag. 364 de istoc aperit ipsa oratio. RHET. Her. 1,6,9 *al*. appellare: PLAVT. Aul. 200 de communi re. CIC. Phil. 2,71 appellatus es (*i. monitus*) de pecunia (*cf. p. 66, 18. 22*). LIV. 42,32,8 de quo appellati (*i. provocati*) essent *tribuni plebis*. *al*. applaudere: HIER. epist. 22,16,1 si sibi solent applaudere... de iudicibus veris. arbitrari: CIC. Att. 12,47,3 *al*. arguere: CIC. inv. 2,37 LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2,33 *al*. argumentari: RHET. Her. 2,29,46 CIC. inv. 2,88 *al*. assentire: CIC. Phil. 12,1 fin. 5,33 *al*. asserere: SPART. Hadr. 11,7 de adultorum amore. *al*. asseverare: CIC. ac. 2,35 *al*. attendere: CIC. Sull. 14 Phil. 12,26 *al*. audere: CIC. Att. 15,19,1 *al*. IVV. 2,2 quotiens aliquid de moribus audent (*fere i. dicere audere*). audire: TER. Ad. 128 de eadem re. *persaepe*. augurari: CAES. Cic. Att. 9,16,2 de me. *al*. balbutire: CIC. div. 1,5. bellare: TAC. ann. 12,60 de eo *iure*. blandiri: CIC. ad Q. fr. 2,10,2. calculare: AVG. civ. 18,53 de hac re. catechizare: TERT. idol. 10 de idolis. *al*. causari: LIV. 5,15,6 de procuratione. cavere: VARRO rust. 2,6,3 CIC. inv. 2,135. 152 *al*. cedere: VARRO rust. 3,17,9 *al*. celare: CIC. Verr. 5,29 *al*. celebrare (*i. memorare*): AVSON. 202,4 de te. censere: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 3 de Bacanalibus. CIC. leg. agr. 2,36 *al*. cernere: ENN. scaen. 180 de victoria. PLAVT. Trin. 479 de divinis atque humanis. *al*. certare: CIC. Verr. 2,115 LVCR. 5,1022 *al*. certiorare: VLP. dig. 13,7,36,1 MOD. dig. 19,1,39. clamare: CIC. Verr. 6,17 Cluent. 31. *i. q. referre*: COMM. apol. 451 de domini morte. 473. cogitare: TER. Eun. 194 *saepissime*. cognoscere: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 1 de controversiis. *al*. BELL. Alex. 65,4 *al*. CAES. Gall. 4,5,2 (*praecipue* de adventu). VVLG. Luc. 2,17 de verbo (*i. narrare*). cohortari: CIC. p. red. ad Quir. 11 CAES. Gall. 7,10,3 *al*. coire: CIC. dom. 47. colligere: CAPITOL. Max. Balb. 15,3 quae de Maximo. collinire: TERT. pudic. 7 utrumne christiano an ethnico peccatori de restitutione colliniet. collocare: TAC. ann. 6,27 de cuius moderatione... in prioribus libris satis collocavi. colloqui: CIC. Cluent. 53 de orat. 1,26 *al*. commemorare: CIC. div. in Caec. 17 Verr. 3,110 *al*. commentari: CIC. Phil. 3,36 *al*. commerci: ARNOB. nat. 6,7 de suis... civibus. comminari: AVG. civ. 17,4 p. 211 de quibus ancillae Hierusalem. comminisci: MART. 14,117,2 de nive commenta est ... sitis. committere: CIC. Verr. 4,137. commonere: RHET. Her. 3,11,20 *al*. commovere: CIC. epist. 15,4,4 *al*. communicare: CIC. Quinct. 15 de orat. 1,66 *al*. comperire: TER. Andr. 211 *al*. complecti: QVINT. inst. 6,3,102 quae de usu ipso et modo iocandi complexus sum. componere: CIC. de orat. 2,83 *al*. *i. q. fingere*: TAC. ann. 16,17 de Crispino. comprehendere: PLIN. epist. 10,56,3 de iis... nihil comprehensum est. compromittere: VLP. dig. 4,8,13,1 de controversiis. conari: CAES. civ. 3,58,5 de eruptione. *al*. concedere: CIC. S. Rosc. 118 Verr. 3,108 *al*. concertare: CIC. nat. deor. 3,42. concinnare (*i. contexere opus*): AVSON. 350,3 de eodem. concipere: ARNOB. nat. 4,31 de his probra. conclamare: CAES. Gall. 7,26,4 de fuga. concludere: TERT. spect. 12 de artibus. concordare: AVG. civ. 19,23 de ipso Christo. concurrere: LIV. 44,4,4 de summa belli. condere: VOPISC. quatt. tyr. 13,6 de quo multo minora. condicere: TERT. adv. Marc. 1,20 de euangelii societate. confabulari: VARRO Men. 338. conferre: TAC. dial. 42 de iis rursus conferemus. TERT. adv. Marc. 5,3. conficere: CIC. Att. 12,19,1. 12,23,3. confidere: CIC. Att. 12,18,3 CAES. civ. 2,5,5. confingere: RHET. Her. 1,9,16 *al*. confirmare: CIC. Att. 3,15,1 CAES. civ. 3,87,7, confiteri: ANNAL. MAX. Gell. 4,5,4 de perfidia. congredi (*i. agere, disputare*): TERT. nat. 2,1 de deis vestris... congredi vobiscum defensio nostra desiderat. *saepe apud eundem*. congruere: CIC. leg. 1,53 *al*. co(n)icere: AFRAN. com. 191 coiecerat nescio quid de ratiuncula. CIC. de orat. 3,51. Brut. 53 qui de savianda matre ex oraculo Apollinis... coniecerit. *al*. coniectare: TAC. hist. 2,97 de imperio cuiusque. *al*. coniurare: CIC. Mil. 65. conqueri: CIC. Mur. 55 *saepe*. conquiescere: PLAVT. Pseud. 123 CIC. epist. 1,1,1. conscribere: RHET. Her. 1,1,1 CIC. Att. 12,19,2 *al*. consentire: VARRO rust. 1,7,10 CIC. Vatin. 23 *al*. considerare: CIC. inv. 1,57 *al*. consolari: CIC. Att. 1,16,8 Tusc. 3,71. constituere: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 92,11 CIC. Cluent. 53 *saepe*. consulere: LEX repetund. (Corp. I 198) 18 de quibus sibei consul⟨tum siet⟩. *saepe*. consultare: SALL. Catil. 51,1 *al*. consummare: FILASTR. 140,1 omnia in se et de se. contendere: RHET. Her. 4,16,23 LVCR. 4,989 *persaepe*. contemplari: OROS. hist. 7,33,7. contestari: CIC. epist. 3,10,1. conticescere: CIC. Marcell. 9 Phil. 14,33. contingere: AVG. civ. 21,8 quod de Lucifero contigit. continere (*fere i. agi*): CALL. dig. 48,10,15,3 de sola specie. contionari: CIC. har. resp. 8 *al*. controversari: CIC. nat. deor. 3,42. convenire: PLAVT. Pseud. 544 de ea re inter nos convenimus. *persaepe*. convocare: LIV. 24,22,6 nulla de re. credere: PLAVT. Cist. 318 Men. 617 HIRT. Gall. 8,52,3 *saepe*. criminari: RHET. Her. 2,30,48 CIC. Planc. 38. cruciari: CIC. Att. 7,22,1. cunctari: TAC. hist. 3,50 de summa rerum. curare: CIC. Att. 5,1,2 *al*. 7,5,2 est curae. *saepe*. decantare: CIC. fin. 4,10. decernere: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 5 deque eeis rebus. LEX agr. (Corp. I 200) 36 *saepe*. decertare: CIC. off. 1,38 de imperio (Lael. 28). declamitare: CIC. Phil. 5,19. declarare: CIC. Sest. 51. decurrere (*i. exponere*): TERT. adv. Marc. 3,20 sufficit hucusque de his. defendere: CIC. Sull. 6 de ambitu. deferre: NEP. Dat. 6,7 de defectione patris. 9,2 *al*. definire: CHAR. gramm. I 265,33 de barbarismo. *al*. delectari: CIC. off. 1,135. deliberare: CIC. inv. 2,105 *al*. demonstrare: CIC. inv. 2,58 CAES. Gall. 1,18,9 *persaepe*. denuntiare: CIC. Caecin. 95 *al*. deplorare: CIC. Verr. 3,10. deprecari: CIC. de orat. 3,74 *al*. desperare: CIC. Verr. 2,22 *saepe*. determinare: PLIN. nat. 4,77 de Europa. devitare: HYG. mun. castr. 2 de eo. dicere: PLAVT. Capt. 430 Merc. 642 (*omnium iuncturarum frequentissima*). dictitare: CIC. Verr. 4,141. differre (*i. diffamare, divulgare*): LVCIL. 1015 de me ista. diffidere: QVINT. decl. 280 p. 144,9 de uxore. *al*. digerere: TERT. nat. 1,11 de bello Iudaico. bapt. 15 *al*. digladiari: CIC. div. 1,28 de quibus inter se. diiudicare: CIC. Quinct. 43. diluere: CIC. Cluent. 6 una quaque de re dicam et diluam. dimicare: SISENNA hist. 28 RHET. Her. 2,30,49 *saepe*. dirigere: TERT. adv. Marc. 4,12 cetera de sabbato. disceptare: CIC. Quinct. 45 de orat. 2,183 *al*. discernere: VARRO ling. 9,4. discrepare: CIC. ac. 2,147 Tusc. 4,61 *al*. discutere: AVG. civ. 9,1 de residua quaestione. dispicere: TERT. scorp. 10 de caelorum receptu. GAIVS inst. *in deliciis habet, ex. gr.*: 1,51. 125 *alibi deest hoc sensu*. disponere: TERT. nat. 2,7 non creditis poetis, cum de relationibus eorum etiam sacra quaedam disposueritis. disputare: RHET. Her. 3,23,39 *persaepe*. dissentire: CIC. Sull. 61 de orat. 3,114 *al*. disserere: RHET. Her. 2,10,15 CIC. S. Rosc. 82 *saepe*. dissertare: TAC. ann. 13,38 de iis quae in publicum consulerentur. dissidere: CIC. ac. 2,132 *al*. dissimulare: SALL. Catil. 47,1

de coniuratione. *al.* dissuadere: Cic. off. 3, 110 *al.* distinguere: Tert. adv. Hermog. 10 de mali ratione. Vlp. dig. 21, 1, 14, 3 de sterili. divinare: Nep. Ages. 6, 1 de exitu. divulgare: Cic. epist. 6, 12, 3 *al.* docere: Varro rust. 1, 3 Cic. de orat. 2, 102 *al.* dolere: Cic. Att. 6, 6, 3. 7, 3, 7 *al.* dubitare: Cic. Quinct. 99 de orat. 2, 170 *persaepe.* edere: Cic. Tusc. 4, 71 de se ipsis et carminibus. *al.* edicere: Cic. Verr. 2, 117 de hereditatum possessionibus (2, 118). *al.* edisserere: Lampr. Alex. 45,1 de quibus ordine suo. edoceri: Avson. 423,4 monstratu Helenae de viris insignibus. 430,4. effari: Colvm. 10 praef. 4 de quibus *membris. al.* effutire: Cic. nat. deor. 2, 94 de mundo. *al.* elaborare: Cic. fin. 4, 9. eloqui: Cic. Amph. 1087 de ea re. Cist. 565 *al.* ementiri: Lampr. Alex. 35, 5 de se. enumerare: Nep. Lys. 2, 1 plura de eodem. enuntiare: Tert. orat. 22 de non vacantibus. errare: Cic. Att. 9, 13, 6 de Lanuvino *fundo.* Varro ling. 10, 80 *al.* erubescere: Spart. Sept. Sev. 15,7 de illa (*i. agi vel valere*). euangelizare: Vvlg. act. 8, 12 de regno dei. examinare: Tert. adv. Prax. 5 totum de filio. exaudire: Fronto p. 47, 20 N. de quo. excipere: Nerat. dig. 44,4,11 de dolo. *saepe.* exclamare: Tert. adv. Hermog. 45 de quo. excogitare: Rhet. Her. 1, 9, 16 de insinuationibus. *al.* excruciari: Cic. Att. 6, 6, 3. excusare: Caes. Gall. 4, 22, 1 de . . . consilio. *al.* exigere (*i. agere*): Planc. Cic. epist. 10, 24, 7 de his rebus. Plin. epist. 9, 26, 13. existimare: Cic. S. Rosc. 50 Q. Rosc. 19 inv. 1, 82 *persaepe.* exopinari: Petron. 62 de hoc. expectare: Cic. inv. 2, 85 *al.* Varro rust. 1, 23, 1. expedire: Varro rust. 3, 4, 1 de suillo pectore. Lvcr. 2, 183 de motibus. experiri: Cato agr. 108, 1 de vino. *al.* explanare: Sall. Catil. 4, 5 de cuius hominis moribus. *al.* explicare: Cic. inv. 2, 45 *al.* explorare: Lvcil. 880 de illo. *al.* exponere: Rhet. Her. 1, 17, 27 de rebus. *al.* exprimere: Cic. leg. 2, 64 de lamentis expressa verbis sunt. *saepe.* exprobare: Nep. Epam. 5, 5 de uxore mihi. *al.* exquirere: Cic. fin. 4, 17 de animi bonis. exsequi: Tert. spect. 8 ut de locis secundum propositum. *al.* exstare: Spart. Pesc. 9, 4 de quo ipso ueque satis clara exstant. exsultare: Tert. adv. Marc. 4, 32 de paenitentia peccatoris. *al.* extimescere: Cic. Deiot. 11 de salute populi Romani. evenire: Capitol. Gord. 33, 4 hoc . . . de Gordiano. fabulari: Plavt. Trin. 711 de istis rebus. Afran. com. 147. facere, fieri (*saepe cum adverbiis*): Plavt. Cas. 394 malitiose de hac re. Epid. 447 de illius *pugnis* illae fiunt sordidae. Mil. 1095. Ter. Ad. 996 de fratre quid fiet? Lvcil. 497 *persaepe.* Nep. Dion 10, 1 huius de morte ut palam factum est. fallere: Comm. instr. 1, 7, 1 de circulo zonae fallit nos imperitia vestra. *al.* fateri: Plavt. Most. 553 de hospite. *al.* fatigare: Prop. 2, 20, 3 mea de fraude. 4, 11, 81 *noctes* de me. ferre: Cic. leg. 3, 11 de capite . . . ne ferunto. 3, 44 de singulis. *persaepe.* festinare: Nigid. Gell. 9, 12, 6 de cuius periculo. fidere: Paneg. 5, 12 de exitu. fingere: Cic. Sest. 33 de me. *al.* firmare: Tac. ann. 1, 81 de comitiis vix quicquam firmare ausim. flere: Cic. Verr. 2, 76 de suo supplicio. *al.* fremere: Liv. 6, 16, 5 de hoste. frustrari: Cic. ac. 2, 65 de omni statu. *al.* fundere fata: Lvcr. 5, 110 qua . . . de re. gaudere: Plin. paneg. 59 de absente. *al.* gloriari: Cic. dom. 93 de gestis rebus. Vatin. 29 Planc. 20 *al.* gratificari: Cic. fin. 5, 42. gratulari: Cic. Att. 4, 1, 1 epist. 1, 7, 7 *al.* habere: Cic. Lael. 10 de me . . . sic habetote. Mat. et Treb. Cic. Att. 9, 15, 6 de adventu Caesaris pro certo habebamus. haesitare: Plin. epist. 10, 79, 5 de iis. *al.* hortari: Enn. ann. 381 de me. *al.* iacere (*i. obiter dicere*): Liv. 5, 15, 5 qui per ambages de lacu Albano iaceret. Tac. ann. 1, 10. iactare: Cic. Verr. 5, 46 de Calidio. *al.* iactitare: Treb. trig. tyr. 31, 10 de me. iguorare: Cic. Att. 8, 14, 3 de filio. *al.* illuminare: Tert. adv. Val. 28 de omnibus. impedire: Caes. civ. 1, 6, 4 de Fausto. imperare: Cic. de orat. 1, 249 *al.* impetrare: Cic. off. 3, 113 de captivis. Caes. Gall. 4, 13, 5 *al.* implere ordinem (*i. pertractare*): Tert. spect. 13 de originibus, de titulis, de apparatibus. imputare: Pavl. dig. 3, 5, 22 (23) de eo autem quod indebitum solvit, magis est ut sibi imputare debeat. inaudire: Plavt. Merc. 944 de amica. Most. 542. incīdere: Cic. Verr. 3, 112 in qua *curia* publice erat de huius beneficiis scriptum et incisum. indagari: Cic. Att. 2, 4, 4 de re publica. indicare: Ter. Eun. 621 de sorore. *saepe.* indignari: Cic. Q. Rosc. 5 de tabulis. *al.* infitiari: Cic. de orat. 2, 105 de sicariis. *al.* inicere: Cic. Att. 16, 5, 3 Bruto cum . . . iniecissem *verba* de ὁμοπλοίᾳ. inquirere: Liv. 42, 6, 2 de apparatibus omnia inquirens. *al.* insinuare: Capitol. Aur. 12, 14 de bello. Anon. Vales. 14, 85. instare: Caes. civ. 3, 17, 5 de indutiis. instituere: Varro ling. 9, 59 de liberis. *al.* se instruere: Tert. idol. 9 te de periculo suo. Vlp. dig. 27, 8, 1, 3 de nominibus. 27, 9, 5, 11 *saepe.* intellegere: Cic. inv. 1, 102. Vatin. 35 de gestu. *saepe.* intercedere: Cic. prov. 17 de provinciis. *al.* interdicere: Cic. Caecin. 23 de vi. 36. 86 *al.* interpellare: Sen. contr. cxc. 8, 6 de nuptiis filiae. interponere: Tert. adv. Marc. 5, 9 aliquid . . . de Christo. interpretari: Cic. Att. 16, 16, 7 de tua liberalitate. *saepe.* interrogare: Cic. Verr. 5, 48 de patellis. *persaepe.* interstruere: Tert. anim. 53 in mentione mortis aliquid de eiusmodi exitu interstruam. resurr. 4 *al.* intervenire: Gaivs dig. 24, 3, 27 de restituenda dote (*potest etiam causaliter accipi*). intimare: Spart. Hel. 7, 3 de adoptionis paenitentia. Vopisc. quatt. tyr. 15, 9. invenire: Cic. Att. 9, 7, 7 de hac *re. al.* investigare: Plavt. Merc. 806 de illa muliere. Cic. Att. 9, 7, 6. iocari: Cic. fin. 4, 74 his de rebus. *al.* irasci: Cic. Att. 15, 17, 1 Arabioni de Sittio nihil irascor. iterare: Spart. Carac. 1, 2 de cuius maioribus. iudicare: Lex repetund. (Corp. I 198) 7 deque eo homine. *persaepe.* iurare: Lex repetund. (Corp. I 198) 24 de eis. *cf.* Plin. nat. 8, 3 iureiurando de reditu. iusta dare: Flor. epit. 4, 2, 60 de imbelli ac perfida gente iusta generi manibus dedit *Caesar.* κρίνειν: Cic. Att. 13, 31, 3 de epistula ad Caesarem κέκρικα. laborare: Cic. inv. 2, 78 de fratrum morte. S. Rosc. 128 de pecunia. *persaepe.* laetari: Cic. Marcell. 33 de . . . salute. Tert. spect. 16 de aliena felicitate. lecticare: Avg. civ. 3, 5 quae de matre Aeneae. legere: Cic. Cato 83 fin. 1, 6. licere: Verg. Aen. 6, 502 de te. litare: Apvl. met. 3, 8 de latronis huius sanguine. litigare: Plavt. Rud. 1060 qua de re. *persaepe.* loqui: Plavt. Men 478 de me. Mil. 1002. Truc. 871 de istis rebus. *saepissime.* ludificari: Plavt. Bacch. 523 de auro. lugere: Comm. apol. 480 de facto. lusitare: Tert. nat. 2, 13 de quo. macerare: Lvcr. 3, 825 de rebus . . . futuris. maerere: Apvl. met. 5, 5 de se. mandare: Cic. Att. 10, 5, 2 quod mihi de Quinto regendo mandas. epist. 3, 5, 4 *al.* meditari: Cic. Verr. 2, 12 de ducibus hostium. *al.* meminisse: Plavt. Asin. 939 de palla memento. *saepissime.* memorare: Cic. fin. 2, 15 de natura. *saepe.* mentiri: Plavt. Mil. 779 de isto. *al.* mereri: Plavt. Asin. 148 de me. 160 Aul. 222 Capt. 745 Curc. 185 Men. 490 Mil. 1069 Ter. Hec. 760 *saepissime.* metuere: Pacvv. trag. 3 metuo . . . de (*verba ipsa corrupta*). *saepe.* minari: Tert. adv. Marc. 5, 11 de euangelio dei ignoti. mirari: Cic. Verr. 2, 6 de orat. 1, 16 *al.* mittere: Plavt. Poen. 1061 mitto de illoc, ad te redeo. in litteras mittere: Lampr. Heliog. 18, 4 de huius vita multa. Treb. Gall. 19, 1. moliri: Cic. rep. 2, 60 de occupando regno. *al.* monere: Cic. har. resp. 45. 53 *saepe.* monstrare: Vitr. 10, 7, 1 de Ctesibica machina. muginari: Cic. Att. 16, 12 de Ocella. murmurare: Vvlg. Ioh. 7, 32 de illo. Avg. civ. 3, 20. mutare: Ter. Andr. 949 de uxore nil. *possunt huc referri:* Nep. Ages. 7, 3 de victu. Att. 14, 2 nihil de cotidiano cultu . . . nihil de vitae consuetudine. narrare: Rhet. Her. 3, 14, 20 de quibus. Cic. de orat. 2, 2 de eius studio. *saepe.* negare: Cic. de orat. 2, 105 de rebus repetundis. *al.* neglegere: Cic. Phil. 13, 33 de Theopompo. *al.* negotium esse: Plavt. Capt. 525 de hac re. nescire: Plavt. Merc. 382 de illa amica. Ter. Eun. 722 neque de eunucho neque de vitio virginis. *al.* noscere: Plavt. Curc. 232 de forma. notare: Tert. adv. Hermog. 43 de motu. Vlp. dig. 7, 8, 4 de inquilino. *al.* notum esse, facere: Pavl. Fest. p. 309 de tunicae genere. Fronto p. 82, 9 N. patri tuo fac notum de infirmitate mea. nuntiare: Cic. Verr. 6, 41 de hoc Tempsano. Scaur. 12 Mil. 48 *al.* obducere: Tert. resurr. 2 de deo carnis auctore. obicere: Cic. S. Rosc. 82 de peculatu. Cael. 6 Planc. 75 *al.* obligare: Gaivs inst. 2, 277 de fideicommisso restituendo. Vlp. dig. 15, 1, 3, 5 *saepe.* oblivisci: Apvl. apol. 2 de morte. obloqui: Tert. resurr. 30 de propria spe. obmurmurare: Arnob. nat. 4, 34 de vestris sequius obmurmuraverunt aliquid regibus. obrepere: Vlp. dig. 40, 5, 26, 8 obreptum tamen est praetori de libertate. obsequi: Plavt. Cist. 84 de ea re. *al.* obstringere: Vlp. dig. 13, 5, 1, 8 de peculio. 39, 5, 12 Mod. dig. 26, 7, 32, 3. obtestari: Sall. Catil. 45, 4 de salute sua. obtinere: Cael. Cic. epist. 8, 6, 5 de intercalando. *al.* obtingere: Plavt. Rud. 1211 de filia. obtundere: Ter. Ad. 113 de hac re. obumbrare (*i. occultare*): Comm. apol. 689 Christi de morte. occurrere: Cic. Lig. 6 de se ipso. Att. 15, 23. ominari: Vell. 2, 71, 3 de exitu eius. omittere: Cic. Verr. 3, 183 de melle. Pis. 51 Rab. Post. 34 *saepe.* opinari: Cic. Pis. 45 div. 2, 87 *saepe.* opitulari: Cic. epist. 12, 30, 4 de sumptu. os opprimere (*i. ἀποστοματίζειν, percontari*): Vvlg. Luc. 11, 53 de multis. optare: Cic. Pis. 46 de vobis. *al.* ordinare: Comm. apol. 288 de nobis. ostendere: Rhet. Her. 4, 16, 23 de his partibus. *saepe.* ovare: Tac. ann. 13, 32 de Britannis. pacisci: Varro Men. 344 res de Venere pacta. Sall. hist. frg. 1, 26 *saepe.* palam facere: Sen. dial. 9, 16, 1 de republica. pangere: Lvcr. 1, 25 de rerum natura. 4, 8. parare: Hemina frg. hist. 10* de regno inter se. parere: Cic. de orat. 2, 165 senatui de salute rei publicae. *al.* partiri: Pavl. sent. 1, 18, 1 de his quae divisa non sunt. patefacere: Cic. Arat. 370 de terris vis est patefacta. Phil. 11, 1. peccare: Epist. praet. ad Tiburt. (Corp. XIV 3584) 11 de eeis rebus af vobis. pensitare: Gell. 2, 27 de utriusque his verbis. Pavl. Nol. epist. 24, 3. peragere: Vitr. 3 praef. 5 in secundo de materia. *al.* percontari: Cic. rep. 6, 9 de nostra re publica. Flacc. 47 *al.* percurrere: Varro rust. praef. 6 de re pecuaria breviter ac summatim. perficere: Cic. Att. 12, 27, 1 de hortis Silii. perhibere: Anon. Vales. 9, 40 de eo. perhorrescere: Oros. hist. 5, 19, 22 de quibus auditis. periclitari: Imp. Hadr. Vlp. dig. 37, 10, 3, 5 de statu (Venvl. dig. 46, 8, 8, 2 Pavl. dig. 4, 2, 21). *saepe.* permittere: Cic. Att. 12, 27, 2 de tempore. *al.* pernegare: Tib. 1, 6, 8 de me. perorare: Cic. Cael. 23 de seditionibus. *al.* perpurgare: Cic. Att. 12, 12, 1 de dote. perquirere: Avg. civ. 19, 23 de hac re. perrogitare: Pacvv. trag. 316 de gnatis. perrogare: Plin. epist. 6, 22, 5 de Atticino. perscribere: Cic. inv. 2, 137 de quibus. *al.* persequi: Nep. Cato 3, 5 huius de vita. perstringere: Avson. 419, 61 aliqua de maiestatis tuae laudibus. persuadere: Cic. Tusc.

4, 59 de paupertate. *al.* pertimescere: Cic. div. in Caec. 71 *saepe.* perturbare: Cic. Mil. 1. petere: Caes. Gall. 5, 35 de suis . . . rebus ab eo. *al.* philosophari: Cic. ac. 1, 19. placere: Cic. dom. 53 populo de Cyprio rege. Att. 2, 16, 4 *saepe.* polliceri: Cic. dom. 16 *al.* ponderare: Tert. nat. 1, 7 de persona. ponere (*i. exponere*): Vitr. 7, 5, 8 de marmore (*praecedit* dicam). portendere: Tert. resurr. 28 de toto homine. posse: Cic. dom. 16 si hoc de me. Caes. Cic. Att. 9, 13ᵃ, 1 (*locus dubius*). postulare (*cf. p. 51, 21*): Caes. Gall. 1, 42, 1 de colloquio. *al.* praecanere: Firm. err. 27, 5 de passione domini. praecaveri: Tert. idol. 20 de consuetudinis vitio. pudic. 14 *al.* praecipere: Rhet. Her. 1, 9, 15 Varro rust. 1, 22, 1 Cic. de orat. 1, 132 *saepe.* praedicare: Cic. Quinct. 50 *persaepe.* praedicere: Varro ling. 6, 35 *al.* *i. q. supra dicere*: Vell. 2, 15, 3. praefari: Cic. Tim. 37 de deorum . . . natura. *al.* praefinire: Cic. Verr. 6, 174 de illo. *al.* praeiudicare: Cic. Cluent. 172 de hoc. *saepe.* praelibare: Treb. trig. tyr. 13, 1 multa de hoc. Vopisc. Tac. 16, 7. praeloqui: Qvint. inst. 5, 13, 60 de quibus. *al.* praemittere: Tert. adv. Marc. 4, 12 de sabbato quoque illud. praemonere: Plin. nat. 18, 330 de . . . regionis eius hora. praenuntiare: Nep. Eum. 9, 4 de eorum adventu. praesagire: Liv. 29, 10, 7 de fine belli. praescribere: Caes. Gall. 1, 40, 10 de officio imperatoris. *al.* praestare: Cic. Manil. 47 de se. *saepe.* praestruere: Tert. adv. Marc. 5, 10 de ipso Christo. *al.* praesumere: Tac. hist. 3, 9 de exitu. *al.* praeterire: Cic. Verr. 6, 16 de Apollonio. praetermittere: Cic. div. 1, 9 de divinatione. Brut. 181. praevaricari: Vvlg. act. 1, 25 de eo. probare: Stat. silv. 1 praef. 17 de se. *saepe.* proclamare (*i. prophetare*): Comm. instr. 1, 25, 14 de isto. prodere: Val. Ant. hist. 3 ut de Timochare nihil proderet. *al.* proferre: Nep. Lys. 2, 1 cuius de crudelitate. Apvl. apol. 61. profiteri: Cic. de orat. 1, 212 *al.* proloqui: Plavt. Cist. 151 de puellae . . . suppositione. *al.* proludere: Tert. adv. Marc. 3, 5 quasi de gradu primo. promereri: Plavt. Capt. 933 de me. Men. 1067. Afran. com. 357 de illa. promittere: Cic. Planc. 101 *al.* promonere: Cic. har. resp. 10 de istius scelere. promulgare: Cic. p. red. in sen. 4 de salute mea (22. 29). *saepe.* pronuntiare: Cic. Verr. 2, 74 de Philodamo. *persaepe.* prophetare: Tert. adv. Marc. 4, 42 de Christo. Comm. apol. 271. 481. proponere: Caes. Gall. 6, 11, 1 de Galliae . . . moribus. *al.* prosequi (*i. exponere, tractare*): Tert. resurr. 14 de potentia dei. *al.* providere: Caes. Gall. 3, 3, 1 de frumento. Cic. Phil. 11, 26 de Brundisio. *al.* provocare: Mod. dig. 49, 1, 17 de altera sententia (*potest etiam causaliter intellegi*). pugnare: Ter. Hec. 41 de loco. *saepe.* se purgare: Ter. Eun. 434 de istac Thaidi. Epist. praet. ad Tiburt. (Corp. XIV 3584) 12 de eeis rebus. *al.* putare: Cic. Att. 13, 4, 1 de Tutidano idem puto. *al.* quaerere: Plavt. Merc. 899 de illa. *persaepe.* queri: Varro Men. 378 de ea. Cic. de orat. 1, 123 *persaepe.* ratiocinari: Cic. inv. 2, 115 de pecunia. *al.* recipere (*i. certo promittere*): Cic. Att. 13, 1, 2 de aestate polliceris vel potius recipis. Liv. 40, 35, 11. recogitare: Cic. ad Q. fr. 2, 2, 1 de forma. *saep.* recordari: Cic. inv. 1, 108 de suis liberis. *al.* recusare: Cic. Verr. 1, 20 de transferendis iudiciis (2, 6. 4, 224). Planc. 3 *al.* reddere: Varro rust. 2, 2, 1 reddite nobis . . . de una quaque re. *saepe.* redintegrari: Cic. inv. 1, 99 de confirmatione. referre: Lex agr. (Corp. I 200) 10 de ea re ad senatum. Varro ling. 6, 18 de quibus rebus antiquitatum libri plura referunt. *persaepe.* in litteras referre: Treb. trig. tyr. 7, 1 de hoc nihil amplius. regnare: Manil. 4, 930 angusto . . . de limite. relinquere: Varro rust. 3, 2, 13 de quibus . . . quaedam . . . in libris reliquerunt. *al.* rem tenere: Plavt. Amph. prol. 110 de Alcumena. reminisci: Cic. Lig. 35 *al.* renuntiare: Plavt. Men. 421 de palla. Cic. Verr. 5, 79. reperire: Caes. Gall. 5, 13, 4 de eo. *al.* repetere: Cic. nat. deor. 3, 74 de pecunia. replicare: Vlp. dig. 44, 2, 9, 1 de re . . . iudicata. Pavl. dig. 14, 3, 17, 4 de dolo (44, 4, 5, 2 Mod. dig. 2, 14, 35). *al.* reprehendere: Varro ling. 9, 70 de casibus. *al.* repromittere: Iavol. dig. 21, 2, 58 de dolo. Vlp. dig. 13, 7, 15 de iure. *saepe apud* Ictos. *al.* repugnare: Cic. nat. deor. 1, 67 nihil de natura. reputare: Nep. Alc. 4, 4 de immoderata civium . . . licentia. *al.* requirere: Cic. Planc. 71 de te tantum. *al.* rescire: Plavt. Aul. 770 de alia re. *al.* rescribere: Cic. Att. 2, 5, 3 *persaepe, praecipue apud* Ictos. respicere: Pavl. dig. 4, 5, 5, 2 de capitis deminutione. respondere: Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 7 d(e) e(a) r(e). Varro ling. 9, 92 Cic. de orat. 1, 248 div. in Caec. 51 *persaepe.* responsitare: Vlp. dig. 3, 1, 1, 3 de iure. restare: Cic. part. 26 quidnam tibi de oratore ipso restat aliud. *saepe.* retegere: Tert. adv. Marc. 4, 10 de ipso populo. reticere: Varro ling. 10, 13 de his. Cic. Verr. 2, 139. 5, 15 *al.* retractare *i. q. agere, persaepe apud* Tert., *ex. gr.*: nat. 1, 8 de vanitatibus . . . fabularum. revelare: Tert. adv. Marc. 5, 1 de deo. revincere: Tert. resurr. 2 de resurrectione carnis. revolvere: Tert. anim. 3 de isto nihil amplius revolvendum. Hier. epist. 22, 37, 2. *i. q. legere*: Comm. apol. 411 de qua *historia* docti revolvunt. ridere: Cic. ad Q. fr. 3, 9, 5 de epistula Vatinii. *al.* rixari: Cic. de orat. 2, 240 de amicula. *al.* rogare: Plavt. Persa 642 de istoc. Rud. 404 *persaepe.* sancire: Cic. S. Rosc. 70 de eo. Verr. 3, 122 de quaestu. *al.* sapere (*i. q. intellegere*): Tert. pudic. 19 non enim de ethnicis videtur sapere, cum de fidelibus pronuntiarit. satisdare: Papin. frg. Vat. 333 de rato habendo (Ivlian. dig. 3, 3, 75). Iavol. dig. 35, 1, 67 Pompon. dig. 40, 7, 5. Vlp. dig. 5, 3, 5, 1 daret satis de hereditate. *saepe apud eundem.* satisfacere: Cic. Verr. 3, 20 de quo. *al.* scandalizari: Tert. adv. Prax. 19 de isto. scire: Plavt. Amph. 637 de me. Asin. 744 de argento. Bacch. 324 Rud. 293 Truc. 507 *persaepe.* sciscitari: Cic. Phil. 14, 19 de uno quoque nostrum. *al.* scitari: Ov. met. 10, 564 de coniuge. scribere: Cato or. frg. 2 mea oratio scripta erat de ea re. *saepissime.* sententiam dicere: Lex Vrson. (Corp. II 5439 *a. 44 a. Chr.*) 131, 2 d(e) e(a) r(e). *al.* sentire: Plavt. Most. 749 de istis rebus. *persaepe.* sermocinari: Fronto p. 60, 11 N. de me. servare (*i. observare*): Cic. dom. 40 de caelo (*technice de augurando. 11ᵗᵉᵃ in oratt.*). *i. valere*: Venvl. dig. 48, 3, 9 de militibus ita servatur. Vlp. dig. 50, 5, 2 Pavl. dig. 29, 5, 3, 27. significare: Cic. de orat. 2, 63 de consiliis. *al.* silere: Ter. Phorm. 778 de iurgio. *saepe.* sollicitare: Cic. rep. 3, 41 de posteris. somniare: Cic. div. 2, 140 de illo. sortiri: Qvint. decl. 383 p. 428, 23 de capite. Tac. hist. 2, 41 de ordine agminis (*possunt etiam causaliter accipi*). Itala (plur. codd.) *et* Vvlg. Ioh. 19, 24. spectare: Cic. Att. 13, 27, 1 de Parthico bello. sperare: Plavt. Mil. 1423 de tunica. Ter. Haut. 671 de argento. *persaepe.* spondere: Cic. epist. 7, 5, 3 de quo tibi. 15, 21, 1 *al.* statuere: Varro frg. Non. p. 529, 16 de his rebus *al.* Cic. Verr. 4, 107 *persaepe.* stipulari: Pompon. dig. 45, 1, 110, 1 de te. *saepe apud* Ictos. suadere: Qvint. inst. 3, 8, 14 de pace. *al.* palam subiacere: Tert. nat. 1, 10 de reliqua . . . dispositione. subscribere: Cic. Cluent. 127 de iudicio. 135. subtilitari: Cic. Att. 2, 21, 1 de re publica. succurrere: Plin. epist. 3, 14, 6 quod . . . de eodem Macedone succurrit. suggerere (*i. docere, afferre*): Tert. spect. 10 de artibus. Vlp. dig. 27, 2, 2, 2 de statu. *al.* superbire: Avg. civ. 1, 1 de qua vita. *saepe.* supplaudere: Hier. epist. 14, 9, 2 de corporis tantum mundi castitate. supplere: Tert. spect. 11 ut de loco suppleam. *al.* suspendere: Liv. 6, 38, 1 suspensa de legibus res. suspicari: Cic. S. Rosc. 59 de me. 117 de eius scelere. *saepe.* susurrare: Ov. epist. 18, 19 de te. tacere: Ter. Eun. 721 de istac virgine. Haut. 1011 de re tanta. *persaepe.* tangere: Varro ling. 8, 51 de hoc genere parcius tetigi. tenere: Cic. Tusc. 1, 104 de ratione humanitatis unum tenendum est. testari: Cic. inv. 2, 62 de qua *pecunia.* Cluent. 194 *persaepe.* testificari: Hier. epist. 18ᴬ, 4, 2 de eo. timere: Cic. Sest. 1 de se. Caes. Gall. 3, 3, 1 *saepe.* se torquere: Cic. Att. 9, 14, 2 de qua pace. *al.* tractare: Cic. de orat. 3, 106 de universa re. *saepe.* tradere: Cic. de orat. 1, 144 de orationis ipsius ornamentis. *saepe.* transigere: Cic. Q. Rosc. 55 de sua parte. Verr. 4, 60 *al.* trepidare: Tac. ann. 15, 21 de aestimatione singulorum. triumphare: Corp. I 1² p. 189, 5 (*saec. III*) de Sabinis. p. 193, 11 (*Romae*). Carm. Vell. 2, 67 de germanis non de gallis. Cic. Manil. 8 de Mithridate. *saepe.* urgere: Cael. Cic. epist. 8, 5, 3 idem illud de provinciis. usurpare: Varro ling. 6, 52 de hoc post erit usurpandum. valere: Cic. Verr. 6, 112 plus . . . mulieris apud te de Cleomenis salute quam de sua vita lacrimas matris valere. *al.* variare: Liv. 27, 27, 12 quae de Marcelli morte variant auctores. *al.* vaticinari: Vvlg. Ezech. 37, 4 de ossibus. *al.* velitari: Tert. anim. 1 de animae statu. velle: Varro rust. 3, 4, 1 quod volo de ornithone. Cic. Cluent. 148 *al.* venire (in mentem, in dubium *sim.*): Plavt. Most. 271 astute in mentem venit de speculo. Cic. Caecin. 18 ut de civitate in dubium veniret. vereri: Plavt. Trin. 808 de signo. *al.* videre: Plavt. Trin. 584 de dote. Ter. Ad. 437 de istoc. *saepe.* vindicare: Plin. epist. 4, 11, 14 de fortuna. paneg. 53 *saepe.* vociferare: Liv. 6, 14, 3 de superbia patrum. volutare secum: Epist. imp. Gratian. Auson. 419, 43 de consulibus . . . creandis (419, 46). vulgare: Liv. 40, 55, 7 de Philocle nihil certi vulgatum est. *al.* *huc pertinere videtur*: Sen. contr. 9, 3 (26), 3 non potui obligari de eis, qui in mea potestate non erant.

2 ***impersonalia***: Pacvv. trag. 34 nihilne ad te de iudicio armum (*i. armorum*) accidit. Cic. ad Q. fr. 2, 4, 6 accidit . . . incommode de S. Clodio. ambiguum est: Avg. civ. 16, 38 de duobus geminis Isaac. ambitur (*fere i. gloriantur*): Stat. Theb. 12, 456 ambitur saeva de morte animosaque leti spes furit. apparet: Vlp. dig. 26, 10, 4, 1 ut appareat de existimatione. attinet: Lvcr. 3, 852 nil ad nos de nobis attinet. constat: Cic. inv. 1, 11 de facto. *saepe.* convenit: Plavt. Capt. 396 mihi cum hoc convenerit de huius filio. Trin. 569 *al.* est: Ps. Ter. Andr. alt. exit. 1 est de tua re. Cic. Tusc. 5, 105 est apud Heraclitum . . . de . . . Hermodoro. *saepe.* off. 1, 87 *al.* fallit: Cic. Att. 15, 2, 2 de Buthroto te non fallet. interest: Varro rust. 2, 7, 6 de stirpe magni interest. *al.* latet: Tert. test. anim. 1 de natura quoque dei . . . nec te latet. liquet: Plavt. Trin. 233 de hac re mihi hau liquet. *saepe.* nocet: Cic. Att. 12, 47, 1 de quo nihil nocuerit, si. occurrit: Avg. civ. 7, 4 de Iano quidem non mihi facile quidquam occurrit quod *eqs.* paenitet: Pavl. dig. 9, 4, 4, 3 de scientia domini arguenda. pertinet: Vvlg. Ioh. 12, 6 non quia de egenis pertinebat ad eum. pudet: Tert. adv. Marc. 1, 13 de nominibus et fabulis veterum. restat: Cic. div. 2, 70 de Chaldaeis. leg. 2, 45. sedet (*i. apud animum constituitur*): Val. Fl. 1, 555 Danaum de fine. Flor. epit. 2, 15, 4 cum de bello sederet, de belli fine tractatum est. sequitur: Cic. leg. 2, 34 de iure belli. 3, 46.

3 *pendet ab* ***substantivo*** *vel locutione verbali*: actio: VARRO ling. 6, 42 CIC. Att. 9, 9, 2 *persaepe, praecipue apud* ICTOS. actum: VARRO rust. 2, 8, 1. admiratio: SEN. dial. 12, 6, 3 de te. *al.* aegritudo: TER. Haut. 424 de filio. aemula: PLIN. nat. 15, 76 Carthaginem de terrarum orbe... aemulam. aestimatio: VAL. MAX. 1, 8, 7 de motu... deorum. altercatio: CIC. nat. deor. 1, 15 *al.* ambiguitas: TREB. Gall. 19, 2 de cuius nomine. animus: TER. Hec. 785 audisti de hac re animus meus ut sit. CIC. Att. 3, 8, 3 perturbato sum animo de Quinto. 5, 12, 3. 16, 12 quam animi pendeo... de te. SALL. Iug. 85, 45 de Numidia bonum habete animum. *sim. saepe.* arbiter: CIC. Q. Rosc. 12 de hac pecunia. IAVOL. dig. 23, 3, 4. *saepe apud* ICTOS. arbitrium: CIC. Q. Rosc. 25 *al.* argumentum: QVINT. inst. 4, 2, 12 de ante acta vita. assensus: CIC. de orat. 1, 214. auctio: CATO or. frg. 42. auctor: CIC. rep. 1, 16 *al.* auctoritas: CIC. Manil. 63 leg. 2, 37 *al.* auspicium capere: SVET. Vesp. 7 de firmitate imperii. auxilium petere: CIC. epist. 5, 4, 1 de reliquo tempore. bellator: CIC. Brut. 269 de republica. benevolentia: CIC. epist. 3, 1, 1. calumnia: LIV. 39, 4, 11 de deorum . . . templis. cantilena: VOPISC. Aurelian. 7, 2 de eo. carmen: CIC. Arat. 6 PANEG. in Mess. 211 *al.* cautio: GAIVS dig. 39, 2, 20 *al.* certamen: CIC. Flacc. 62 *saepe.* cessator: CIC. ad Q. fr. 3, 5 (6), 6 de libris. claritas: AVG. civ. 20, 17 de dei munere. clausula: VLP. dig. 39, 1, 21, 2 de dolo *al.* cogitatio: CIC. Verr. 3, 60 *al.* colloquium: FLOR. epit. 2, 6, 58 de legibus pacis. color: SEN. contr. 7, 7 (22), 13 de comitiis *al.* commemoratio: CIC. Verr. 4, 142 *al.* commentarium: VITR. 7 praef. 11. comparationem facere: PORPH. Hor. carm. 4, 4 praef. de imperio. compromissum (facere, componere, *sim.*): CIC. Q. Rosc. 12 *al.* concilium: LIV. 5, 5, 8 de mittendis Veios auxiliis. condicio: CIC. Phil. 12, 27. LIV. 2, 13, 3 in condicionibus . . . de Tarquiniis in regnum restituendis *al.* condictio: GAIVS dig. 2, 13, 10 *al.* confessio: CIC. Verr. 4, 142 *al.* confusio: VVLG. Sirach 22, 3 de filio. congressio (*i. iurgium*): TERT. adv. Marc. 1, 3 de numero. coniectatio: PLIN. nat. 2, 22 de deo. coniectura (*plerumque cum* facere): PLAVT. Cas. 224 Cist. 204 Men. 164 TER. Haut. 574 *saepe.* coniuratio: LIV. 6, 2, 2 de bello factam *al.* conquestio: CIC. inv. 2, 85 *al.* consensio: CIC. p. red. in sen. 38. consensus: CIC. p. red. in sen. 5 dom. 75 *al.* consilium (*absolute vel cum verbis*): PLAVT. Aul. 476 TER. Phorm. 461 Eun. 613. 784. 868 LVCIL. 4 *persaepe.* constitutio: TRYPH. dig. 49, 15, 12, 8 constitutio quae de redemptis lata est. PAVL. dig. 5, 2, 18 de qua re etiam constitutio extat. consuetudo: LAMPR. Alex. 45, 1 de rebus vel tacendis vel prodendis. consultatio: LIV. 26, 16, 6 de urbe. 26, 22, 12. consultum: CIC. Verr. 4, 100 *frequenter, praecipue* senatus consultum de. contentio: CIC. div. in Caec. 62 de orat. 1, 182 *al.* NEP. Ages. 1, 2 de regno... habuit contentionem. contio: CIC. har. resp. 9 *al.* controversia (*nude positum vel cum verbis coniunctum*): CATO agr. 149, 2 VARRO ling. 10, 6 RHET. Her. 1, 11, 18 *al.* contumelia: LIV. 1, 46, 7 nullis verborum contumeliis parcere de viro ad fratrem. conventio: VLP. dig. 20, 2, 3 de invectis. 21, 1, 31, 18. crimen: CIC. Verr. 3, 151 *al.* PVBLIL. N 53 de innocente crimen fingitur. *al.* criminatio: LIV. 10, 26, 6 de Fabio. culpa: TER. Hec. 631. cunctatio: AVG. civ. 11, 11 de tanta felicitate. cupiditas: CIC. Att. 7, 2, 6. cura (curae est): VARRO rust. 3, 17, 7 CIC. Brut. 10 *saepe.* Att. 2, 24, 5 de Clodio nos esse iubet sine cura. SALL. Iug. 26, 1 de ceteris senatui curae fore. damnum (sentire, timere): GAIVS dig. 36, 1, 65 (63), 12 VLP. dig. 42, 4, 1. decertatio: SCHOL. Cic. Bob. p. 85, 7 Hild. de rebus. declaratio: CIC. epist. 10, 5, 2. decretum: RHET. Her. 2, 13, 19 CIC. Verr. 4, 100. definitio: VARRO ling. 10, 75. deliberatio: CIC. Phil. 1, 2 *al.* deminutio: CIC. off. 2, 73 *al.* demonstratio: CIC. fin. 4, 13. dialogus: CIC. Att. 5, 5, 2. dictator: PLAVT. Pseud. 415. dictio: CIC. inv. 2, 82. dictum: PLAVT. Most. 260 TER. Eun. 498 *al.* diligentiam adhibere: CIC. Att. 13, 1, 2 de pecunia. *al.* disceptatio: LIV. 33, 13, 7 de Thebis. 35, 6, 8 *al.* disceptator: LIV. 35, 45, 3 de iis. 40, 17, 1 de agro. discordia: CIC. Att. 3, 10, 1. discrimen: VARRO rust. 2, 4, 1 *saepe.* disputatio: RHET. Her. 4, 40, 52 CIC. de orat. 1, 257 *al.* dissensio: CIC. de orat. 1, 238 Phil. 8, 17 *al.* dissuasio: PAVL. FEST. p. 234 de rege Attalo. distinctio: CIC. Tim. 7 *al.* divinatio: ASCON. Mil. p. 39 de ambitu accusatorum facta est. *al.* divisio: VARRO ling. 10, 15 secunda divisio est de his verbis. doctrina: CIC. de orat. 2, 256. documentum: SALV. eccl. 1, 52 de superbia ac rebellione. dolor: CIC. Sest. 51. dolus: DICT. 6, 13 de interimendo fetu. dubitatio: CIC. Att. 3, 7 off. 3, 9 *al.* edictum: CIC. Verr. 2, 142 *saepe.* elogium: TERT. nat. 1, 2 de nobis. eloquentia: CIC. de orat. 3, 55. emptionem contrahere: VLP. dig. 18, 1, 2 de rebus castrensibus. epigramma: SVET. Iul. 73. epistulam (mittere *sim.*): CIC. Sull. 67 Att. 1, 13, 4 *persaepe.* erratum: CIC. Att. 6, 1, 18. evangelium praedicare: ITALA act. 8, 12 (cod. e, VVLG. evangelizare). eventum experiri: AVG. civ. 3, 14 de tergeminis... fratribus. eulogias (dare, accipere): ITIN. [Silv.] 3, 6 de pomis. 15, 6 de pomario. excusatio: CIC. epist. 12, 25, 5 *al.* exemplum facere: QVINT. decl. 247 p. 15, 4 de summa clementia. exceptio: POMPON. dig. 16, 1, 32, 2 de re empta. MARCIAN. dig. 37, 4, 15 *saepe apud* VLP. dig. existimatio: RHET. Her. 1, 5, 8 CIC. inv. 1, 22 *al.* exordium: CIC. leg. 2, 17 *al.* experimentum: MIN. FEL. 12, 1 de praesentibus capitis. expositio: QVINT. inst. 4, 2, 3 de discursu amicorum. exsecratio: PLIN. nat. 18, 44 de terra cariosa. exsecutio: VLP. dig. 47, 9, 1, 1 de his facinoribus. exspectatio: RHET. Her. 1, 5, 8 CIC. Caecin. 71. exsultatio: HIER. in Is. 16, 9, 10 de falsi nominis scientia. fabella: CIC. Tusc. 1, 114. fabula: CIC. rep. 2, 18 *al.* facetiae: CIC. Att. 14, 14, 1 ioca... plena facetiarum de haeresi. factum: CIC. leg. agr. 2, 6. facultas: CIC. part. 140. fama (*absolute vel cum verbis*): RHET. Her. 2, 8, 12 CIC. inv. 2, 166 Brut. 83 *saepe.* fastidium facere: SYMM. epist. 1, 82 de assiduitate. fideicommissum dare: SCAEV. dig. 34, 1, 18, 3 de restituenda parte tertia. fidem (*absol. vel cum verbis*): CIC. Att. 2, 22, 2 CAES. Gall. 6, 36, 1 *saepe.* fiduciam: SEN. epist. 25, 2 PLIN. epist. 4, 17, 10. figmentum: TERT. adv. Val. 24 de deo... de hominibus figmenta (*sic saepe apud* AVG.). finem facere: TER. Phorm. 22 *al.* finitio: VITR. 5, 12, 7 de magnitudinibus. fletus: CIC. Sest. 121. formam dare: VLP. dig. 5, 3, 20, 6 de quibus. formula: CIC. Q. Rosc. 24 *al.* fremitus: CIC. Att. 4, 7, 3. fundus fieri: CIC. Balb. 22. 48. furor: NEMES. buc. 4, 5 de dispare sexu. gaudium: OV. epist. 12, 22 de te *al.* gratia (*saepe cum* facere, habere, agere): PLAVT. Cas. 372 Most. 1130 Trin. 293 TER. Hec. 741. gratulatio: CIC. Att. 9, 5, 3. historia: VARRO ling. 5, 30. 148 CIC. Att. 1, 16, 18. 1, 25, 1. hypothesis: CIC. Att. 1, 14, 4. ignis (*i. ardor amoris*): TIB. 3, 11, 6 si tibi de nobis mutuus ignis adest. ignoratio: CIC. Sull. 39. impedimentum est: VLP. dig. 29, 5, 3, 32 de non adeunda hereditate. indicium (esse, facere *sim.*): PLAVT. Aul. 188 TER. Ad. 4. inquisitio: AVG. civ. 19, 23 de ipso. insidias parare: PLAVT. Poen. 549. institutio: CIC. off. 1, 7. instrumentum intercedere: CALL. dig. 22, 4, 5 de re gesta. intercessio: CAEL. Cic. epist. 8, 13, 2. interdictum: CIC. Tull. 44 Caecin. 59 *persaepe apud* ICTOS. interpositio: CIC. epist. 16, 22, 1. interpretatio: AVG. civ. 7, 25 de abscissione Attidis. interrogatio: TERT. adv. Marc. 4, 38 de ea *resurrectione.* iocus: CIC. de orat. 2, 229. iudex: PLAVT. Merc. 736 CIC. Q. Rosc. 47 *persaepe.* iudicatio: QVINT. inst. 7, 5, 3. iudicium (*absolute vel cum verbis*): LEX repetund. (Corp. I 198) 8 de heisce. *persaepe.* iurisdictio: LEX agr. (Corp. I 200) 34 de ea re *al.* ius (ius iurandum): CIC. Verr. 2, 107. 4, 27 *saepissime apud* ICTOS. lacrimae: CIC. Verr. 6, 109. laetitia: CIC. Mil. 98 *al.* laus: OV. Pont. 4, 13, 23 laudes de Caesare dixi. *al.* lectio: OPTAT. 7, 3 p. 170, 20 de persona . . . Petri. legatus (*absolute vel cum verbis mittendi*): CIC. Verr. 2, 50 *persaepe, sed pleraque exempla etiam causaliter accipi possunt.* lex: LEX repetund. (Corp. I 198) 73 deque ea re *saepissime.* liberatio: AVG. civ. 10, 8 miram de Sodomis... liberationem. libertas: CIC. dom. 22 VLP. dig. 17, 2, 52, 9. lis: CIC. Verr. 1, 38 *persaepe.* litteras ferre, reddere. *sim.*: BELL. Alex. 38, 1 LIV. 3, 46, 10 *saepe. cf. p. 76, 33.* locus: SEN. epist 94, 11 *al. cf. p. 76, 28.* locutio: AVG. civ. 17, 16. ludibrium: AVG. civ. 10, 11 de hominum erroribus. ludum facere: PLAVT. Epid. 706 de me. lusus: QVINT. inst. 5, 13, 47 de se. macror: SIDON. epist. 9, 14, 1. mandatum: CIC. Att. 4, 7, 3 *saepe.* manum adire (*proverbialiter i. q. fallere*): PLAVT. Persa 796 quomodo de Persa manus mi aditast. Mars secundus (*i. victoria*): LVCAN. 6, 5 de genero. mathesis: TERT. idol. 9 de Christo. mendacium: PLAVT. Bacch. 958 CAES. Gall. 7, 38, 10 *al.* mentem significare: CAPITOL. Alb. 14, 3 de occidendo Albino. mentio (*plerumque cum verbis faciendi, incidendi sim.*): PLAVT. Aul. 204 Mil. 993 Persa 109 RHET. Her. 2, 28, 45 *saepe.* metus: CIC. Att. 3, 8, 4 *al.* miraculum reddere: PLIN. nat. 10, 208 de aspide. misericordia: QVINT. decl. 307 p. 209, 8 de proditore. moderatio: CIC. Sest. 72. modum statuere: IMP. Hadr. Call. dig. 47, 21, 2 de poena. monumentum: CIC. inv. 2, 70 Verr. 3, 115 (*ad duos genetivos evitandos*). Planc. 94. morem gerere: PLAVT. Cist. 84. mos est: TAC. Agr. 25 de ignotis. mythus: VARRO rust. 2, 9, 9 ut *μῦθον* aperiant de Actaeone. negotium (*absolute vel cum verbis velut* dare): CIC. dom. 52 *saepe.* nominatum habere: VARRO ling. 10, 70 ut de nothis graecanicos quoque nominatus haberemus. notio: CIC. Tusc. 4, 53 *passim.* notoriam perferre: APVL. met. 7, 4 de me. nugas conciliare: PLAVT. Trin. 856. nuntiatio fit: VLP. dig. 2, 7, 14, 14. nuntius: PLAVT. Men. 37 CIC. Sull. 14 *saepe.* obligatio: CELS. dig. 21, 2, 62, 1 *passim apud* ICTOS. odium: PS. QVINT. decl. 15, 6 de amatore. omen (dare, facere *sim.*): CAPITOL. Pert. 14, 4 de Iuliano successore. AVIAN. fab. 23, 7 de mercibus. operam dare: PLAVT. Bacch. 103 CIC. Att. 5, 20, 10. opinatio: CIC. Tusc. 4, 26. opinio: CIC. div. in Caec. 36 Verr. 1, 42. 2, 60 *saepe.* optio: AVSON. 157, 27 de dubiis. oraculum: CIC. div. 1, 95 *al.* oratio (*absolute vel cum verbis habendi sim.*): VARRO rust. 2, 8, 1 CIC. de orat. 1, 138 Cluent. 118 *saepe.* orator: CIC. Brut. 55. ordinem repetere: APVL. apol. 80 de longa valetudine. ovatio: FLOR. epit. 3, 19, 8 de servis. pactio: CIC. Q. Rosc. 34. 40 prov. 12 *saepe.* pactum: AFRIC. dig. 8, 3, 33, 1 IAVOL. dig. 23, 4, 1, 1 *al.* *παλινῳδία*: CIC. Att. 7, 7, 1. palmam dare: MART. 4, 23, 4 de se. 7, 72, 9 *al.* parabola: HIER. epist. 21, 1, 2 de iusto. parilitas: AVG. civ. 15, 13 de centum annis additis et postea detractis per tot generationes continuata parilitas. patrocinium concipere: PS. QVINT. decl. 5, 17 de pietate. persecutionem dare: PAVL. dig. 3, 4, 6, 1 de ea re. persuasio: QVINT. inst. 2, 4, 3 de se (2, 4, 16) *al.* petitio: LEX repetund. (Corp. I 198) 3 de ea re. philosophia: CIC. Tusc. 3, 8. pignus accipere: PAPIN. dig. 20, 4, 1 de restituenda sibi dote. placitum: PLIN. nat. 15, 20 de

olivis. πολίτευμα suscipere: Cic. Att. 9, 7, 3. postulatio: Liv. 39, 25, 16 de Mallaco. postulatum: Cic. Verr. 3, 147. potestas: Cic. inv. 2, 109 *al.* praeceptum (dare, *sim.*): Cic. de orat. 1, 145. 2, 76 *saepe.* praeconium: Plin. nat. 25, 78 de ea herba. praedicatio: Cic. dom. 27 *al.* praedicator: Fronto p. 178, 12 N. de laboribus. praefectura: Plin. nat. 28, 56 Lucullus hanc de se praefecturam servo dederat. praeiudicium: Cic. inv. 2, 113 div. in Caec. 12 Verr. 4, 152 *al.* praesagium: Tac. ann. 6, 20 de Servio Galba. praescientia: Avg. civ. 20, 15 de illis. praescriptio: Tert. spect. 8 de locis *al.* praesumptio: Apvl. flor. 9 p. 29 de me. precatio: Liv. 42, 30, 8 de bello. principium habere: Treb. Claud. 5, 4 de Aureolo. privilegium ferre: Cic. dom. 26 parad. 32. probatio: Varro rust. 1, 20, 1 *al.* problema: Cic. Att. 12, 4, 2. proclivitas: Ivl. Val. 1, 10 de quibus *equis* tibi ad votum proclivitas fuit. proelium: Liv. 7, 9, 7. Ps. Cypr. pudic. 3 omnia de membris illicita desideriorum proelia. professionem facere: Val. dig. 49, 14, 42, 1. promissio: Avg. civ. 17, 2 de ipso populo. promulgatio: Cael. Cic. epist. 8, 4, 3. pronuntiatio: Tert. adv. Marc. 4, 39 de concessionibus. proscriptio: Cic. Sest. 65. proverbium: Apvl. met. 9, 42 de prospectu . . . asini natum est frequens proverbium. provocatio: Pavl. dig. 50, 16, 244 de poena. pugna: Cic. ac. 2, 83 (*nisi causaliter accipiendum*) *al.* quaestio (*etiam cum verbis*): Cic. inv. 1, 104 S. Rosc. 78 *persaepe.* quaestus: Cic. leg. agr. 2, 67. querela: Cic. Sest. 64 *al.* querimonia: Cic. Verr. 4, 22. 132. 6, 72 Manil. 41 *saepe.* ratio (*etiam cum verbis, praecipue* habere): Rhet. Her. 2, 19, 30 Cic. Verr. 3, 29 Lvcr. 1, 121 *saepe.* ratiocinatio: Vitr. 1, 1, 15. reiectio fit: Cic. Planc. 36 *al.* relatio: Liv. 26, 28, 3 de provinciis. religionem inicere: Liv. 8, 15, 6. remedium: Paneg. 11, 4 de novo scelere. replicationem dare: Vlp. dig. 21, 1, 14, 9 de dolo. reprehensio: Tert. adv. Marc. 1, 20 de praedicationis erga deum praevaricatione. repromissionem facere: Mod. dig. 50, 1, 36, 1 de modo fundi. res (*saepe cum verbis*): Plavt. Poen. 548 *persaepe.* rescriptum: Call. dig. 22, 5, 3, 2 de excutienda fide. Vlp. frg. Vat. 208 *al.* responsum: Cic. Verr. 6, 40 har. resp. 9. 29 *al.* retractatus: Tert. anim. 2 de anima. reus: Cic. Sull. 81 Sest. 75 Rab. Post. 11 Vatin. 31. ridiculum: Cic. de orat. 2, 264. risus: Lampr. Heliog. 29, 3 de his omnibus. rixam serere: Catvll. 66, 14 de virgineis . . . exuviis. rogatio (*plerumque cum verbis iubendi vel antiquandi, ferendi*): Cic. Sull. 62 Balb. 33 *al.* rumor: Rhet. Her. 2, 8, 12 *al.* satisdatio: Vlp. dig. 24, 3, 22, 3 de rato *al.* scientia: Cic. Sull. 39. scitum: Lex agr. (Corp. I 200) 40 pl(ebei)ve sc(ita) de ea re. *al.* scriptor: Liv. 45, 44, 18 de Prusia. scriptum: Varro rust. 2, 5, 14 Cic. Brut. 75. scriptura: Gaivs dig. 20, 1, 4. 22, 4, 4 Hier. epist. 21, 4, 2. secretum facere: Ps. Qvint. decl. 19, 2. securitas: Avson. 419, 3 de sua *salute. al.* sensus: Cic. Att. 15, 7. sententia: Ter. Ad. 515 Andr. 207 Rhet. Her. 2, 13, 19. 4, 39, 51 Cic. Verr. 2, 56 *persaepe.* sermo: Plavt. Mil. 263 Most. 898 Varro rust. 1, 1, 7. sermocinatio: Apvl. apol. 26 de Zalmoxi. silentium: Cic. Brut. 11 *al.* solacium: Ps. Qvint. decl. 8, 2 de vanitate. Min. Fel. 36, 1 de fato. sollicitudo: Cic. epist. 15, 21, 2 *al.* somnium: Cic. div. 1, 56. 2, 135. 136 *al.* sortem tollere: Ps. Ter. Andr. alt. exit. 4 de meo amore ac vita. Capitol. Alb. 5, 4. speciem reddere: Vitr. 7 praef. 11 uti de incerta re certae imagines . . . redderent speciem (*sc. veritatis. potest etiam pro ablat. instr. accipi. cf. p. 62, 18*). spes: Varro Men. 153 Cic. Verr. 1, 42 *al.* sponsio (*etiam cum verbis, velut* facere): Cic. Quinct. 46 Verr. 4, 13 Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 8 *saepe.* sponsor: Cic. prov. 43 *al.* status: Qvint. inst. 3, 6, 41. 9, 1, 8 de substantia (περὶ οὐσίας). *al.* stipulatio (*plerumque cum verbis*): Afric. dig. 8, 3, 33, 1. 19, 5, 24 Ivlian. dig. 21, 2, 39 (*30ies apud* Ictos). stipulatus: Plin. nat. 2, 11, 23. suffragium (*absol. vel cum* ferre): Cic. dom. 46. 90 Sest. 68. 109. 111 *al.* summam deferre: Liv. 22, 53, 2 de legione prima... summa imperii delata est. suspicio: Ter. Ad. 615 Cic. inv. 2, 28 Cluent. 76. syllogismus: Qvint. inst. 7, 10, 3 de eo. tabellas ferre: Prop. 4, 11, 49 de me . . . urna. techinam facere: Plavt. Bacch. 392. tempus dare: Nep. Them. 9, 4 de iis rebus. terror: Cic. prov. 43. testamentum: Tryph. dig. 28, 2, 28, 1. 49, 17, 19, 1 *al.* testimonium: Cic. S. Rosc. 102 Verr. 2, 52 *al.* Vvlg. Ioh. 1, 8 testimonium perhibere *sic saepe.* testis: Plavt. Men. 812 Cic. Q. Rosc. 47. timor: Cic. Verr. 2, 23. tractatus: Vlp. dig. 44, 3, 1 Ps. Apvl. Ascl. 14. tragoediam componere: Porph. Hor. carm. 1, 6, 8 de quorum sceleribus. transactionem facere: Vlp. dig. 2, 15, 8, 13. 2, 15, 9, 1. triumphalia dare: Tac. hist. 4, 4 de bello civium. triumphator: Apvl. apol. 17 de Sabinis. triumphus: Cic. Verr. 6, 100 Mur. 31 *persaepe.* tropaeum: Cic. dom. 100 *al.* tumultum facere: Svet. Aug. 99 de se. ultio: Flor. epit. 3, 10, 9 de rege. varietas: Treb. trig. tyr. 32, 4 de homine. veniam dare: Plavt. Bacch. 532. verbificatio: Caecil. com. 63. verbum (habere, facere, *sim.; cf. p. 76, 16*): Plavt. Mil. 1115 Afran. com. 349 Varro ling. 6, 96. 9, 24 Cic. S. Rosc. 2. 28 *persaepe.* veritas: Vitr. 1, 6, 2 Gaivs dig. 2, 15, 6 Pavl. sent. 2, 17, 13. versiculus: Svet. Iul. 73. versus: Svet. vita Verg. p. 63. victor: Sil. 10, 552 Ausonio . . . de nomine. Tert. adv. Marc. 2, 8. victoria: Nvx 41 de quo ... lucro. Liv. 4, 6, 5 *saepe.* vindex: Vvlg. I Thess. 4, 6 de his omnibus. visio: Chron. Alex. chron. I p. 128, 300 de illas ebdomadas. vociferatio: Cic. Verr. 6, 156. volumen: Cic. ac. 2, 87 nat. deor. 1, 43 *al.* voluntas: Cic. inv. 2, 64 *al.* votum: Cic. Planc. 97 Att. 8, 16, 1 *al.* vox: Cic. Flacc. 6 *al.* *nota ellipsin* Ictis *peculiarem*: Papin. dig. 5, 2, 14 in quaestione de inofficiosi testamenti (*sc. actione, ut apparet ex* 5, 2, 15, 2). Vlp. dig. 5, 2, 8, 16 si de inofficiosi iudex cognoverit. Cod. Iust. 1, 3, 49 (50) si huiusmodi testamenta debent de inofficiosi querela expugnari. *persaepe.* *fortasse huc trahendum*: Tert. pudic. 13 impium patris de matrimonio heredem (*fere i. q. heredem impie in patrium matrimonium inire*).

4 *absolute vel elliptice: saepissime in titulis librorum vel capitulorum. antiquissimum praebet exemplum* Cato de agricultura (*sic in subscr., sed incertum an ipsius auctoris*). *cf. etiam* 157, 1 de brassica pythagorea, quid in ea boni sit salubritatisque *et* ind. capp. 9. 38 *al.* Lex repetund. (Corp. I 198) 11 de patrono repudiando. Plavt. Amph. 828 quod de illo subditivo Sosia mirum nimis, certe de istoc Amphitruone iam alterum mirum est magis. Poen. 666 nimis lepide de latrone, de Sparta optume. Ter. Andr. 300 verbum unum cave de nuptiis (Eun. 88 de exclusione verbum nullum. Cic. Att. 10, 8, 6 illa Platonis *verba* de tyranno. *persaepe*). Haut. 690 ne quid de amica nunc senex. 760 de illo quod dudum. Varro ling. 6, 97 de hisce rebus tres libros (*sc. scriptos*) ad te mittere institui (8, 23 de eo... libros fecerunt. Cic. Quinct. 50 de quo libelli... proponuntur. *persaepe sim.*). 7, 110 omnis operis de lingua Latina tres feci partes. 8, 13 cum de his nomen sit primum. 8, 63 relinquitur de casibus (10, 30). 8, 80 sequitur de nominibus. 9, 80 item de ficis (*sc. negant esse analogiam*)... de quibus alii extremum 'us', alii 'ei' faciunt. *al.* rust. 1, 5, 4 quarta pars de temporibus (*sc. dividitur*). 3, 7, 1 *al.* frg. Serv. Aen. 1, 595 'coram' de praesentibus nobis, 'palam' etiam de absentibus. Rhet. Her. 2, 16, 24 loci communes . . . de humanitate, misericordia (2, 17, 26 Cic. Verr. 2, 79 recita ... locum de testimonio. de orat. 1, 68 *saepe*). Cic. inv. 1, 17 primum genus de scripto et sententia (de orat. 2, 65 *al.*). Verr. 2, 118 in illo capite Anniano de mulierum hereditatibus. 3, 53 recens erat illa res . . . de Heraclio (Phil. 5, 35). 3, 97 de eadem re litterae complures . . . afferuntur (Cluent. 184 de furto littera nulla invenitur). 6, 164 *exploratum* est ... quid de te futurum est. *al.* Flacc. 99 non de Flacco dabitur solum *tabella* (Pis. 96 Rab. Post. 12). dom. 128 *lex* de nostris aedibus. *al.* ac. 2, 40 componunt artem de. off. 1, 61 rhetorum campus de Marathone. nat. deor. 3, 13 de Sagra . . . est volgare proverbium. Att. 3, 23, 2 caput tralaticium de impunitate. Ivv. 11, 5 omnes convictus . . . omne theatrum de Rutilo (*sc. loquuntur*). Tac. hist. 3, 13 omnia de Vitellio in deterius *refert.* ann. 3, 62. 16, 26. Plin. epist. 3, 20, 9 nimis cito de futuris *agunt.* Tert. pudic. 20 sic et de famulae concubitu (*i. idem valet de*). resurr. 53 totum de homine, totum de carne *valet.* *inde a* Varrone *et* Cic. *per frequens est omissio verbi dicendi post adiect. vel pronom., ex. gr.*: Varro ling. 5, 95 haec de hominibus. 9, 25 quid plura de astris *persaepe* (Cic. Verr. 6, 169 quid ego plura de Gavio?). Cic. Tull. 47 nihil... praeterea de legibus. Flacc. 65 quid de tota Caria? Phil. 2, 78 nimis multa de nugis (6, 15. 8, 4 ac. 2, 76 Cato 13 *al.*). Cato 10 de quo praeclare... Ennius (25 melius Caecilius de sene. off. 1, 84 *et sic persaepe in locis aliorum laudandis*). Lael. 1 de hoc alias (off. 3, 119 de hoc... alio loco pluribus. div. 2, 76 de hoc loco plura in aliis, nunc hactenus). ac. 1, 39 haec fere de moribus. 2, 87 de physicis mox. nat. deor. 3, 5 sed antequam de re, pauca de me. Att. 10, 14, 3 odiosus scrupulus de filii militia. 12, 5, 3 L. Libo, ille qui de Ser. Galba (*sc. rogationem tulit*). 12, 10, 11 male ... de Athamante. *sim. saepe.* epist. 7, 2, 1 de ioco satis est (Nep. Alc. 11, 6 satis de hoc. *al.*). 15, 14, 4 tranquilla de te erant. *saepe.* *huc etiam pertinent talia*: Varro ling. 5, 14 incipiam de locis ab ipsius loci origine. Cic. Brut. 20 incohavisti de oratoribus (Tac. hist. 4, 44). Caes. Gall. 5, 53, 4 illo incommodo de Sabini morte perlato. Hor. sat. 2, 6, 36 de re communi scribae. Liv. 10, 8, 1 tamquam integra sit causa patriciorum de sacerdotiis. 26, 28, 9 nec de provincia Apulia nec de exercitu... quidquam mutatum. *al. sim.* Pelagon. 169.

5 *quod attinet ad, plerumque initio enuntiati*: Naev. com. 51 quod de obsonio, stilo mi in manum pupugit. Plavt. Amph. 801 iam illud non placet principium de osculo (*cf.* Stich. 358 principium placet de lectis). Cas. 294 de Casina certumst concedere homini nato nemini. Merc. 520 de lanificio neminem metuo. Pseud. 123 de istac re in oculum utrumvis conquiescito. Rud. 1228 de illo vidulo, si sapias, sapias. 1397 de talento nulla causast quin feras. Trin. 16 de argumento ne expectetis fabulae. 567 de istoc quod dixti modo. Truc. 741 de eo nunc bene sunt tua virtute. Caecil. com. 161 nil peccat de savio. Ter. Andr. 949 de uxore (*sc. ut dicam*), ita ut possedi. 972 tum de puero, Dave. :: ah, desine! Hec. 391 ceterum de reducenda id facias (403). Cato ad fil. frg. 1 interdixi tibi de medicis (*i. quod ad medicos attinet, interdixi, ne iis utaris*). Varro ling. 5, 75 de his ... a summa parte ad infimam descendam. 8, 52. 9, 34 de his duobus generibus naturalem esse analogiam. rust. 1, 7, 5 sic de ceteris alius ad aliam rem. 1, 9, 3 sic de aliis generibus. *al.* (*cf. vol. III p. 974, 64 sqq.*). 1, 18, 1. 1, 19, 3 de canibus vero utique, quod villa sine iis parum tuta. 1, 59, 1. 2, 1, 5 de subus nemini ignotum. 2, 2, 3. 5. 2, 8, 3. 3, 6, 1 *saepe* Cic. div. in Caec. 37 Balb. 45 de orat. 2, 235. 3, 224 Att. 1, 1, 1. 1, 5, 3. 1, 10, 5. 2, 2, 2. 2, 4, 5. 7. 4, 7, 1. 11, 24, 3. 12, 12, 2 *al.* Bell. Hisp. 7, 4 de levi armatura et

equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores. PROP. 2, 18[b], 29. 2, 32, 21 de me minus est. LIV. 2, 22, 5. 36, 4, 9 VITR. 3, 3, 13. 3, 5, 8. MART. 1, 18, 5 de nobis facile est, scelus est iugulare Falernum (QVINT. decl. 371 p. 409, 1 de me facile est). QVINT. decl. 300 p. 182, 20 TAC. hist. 3, 32. 4, 40 de Pisone irritum fuit. ann. 16, 11 nepotibus de reliquo consulere. PLIN. epist. 2, 10, 5 SVET. Cal. 15 CELS. dig. 42, 1, 14 VLP. dig. 35, 2, 82. PAVL. dig. 10, 2, 41 eum (*sc. iudicem*) de dividenda hereditate inter se et coheredem non tantum res, sed et libertos divisisse (= 37, 14, 24, *non recte* in *interpretatur Kübler*). *saepe apud* ICTOS. TERT. nat. 1, 17. spect. 6 de idololatria nihil differt apud nos. scorp. 4 bapt. 14 init. adv. Prax. 27 de Christo autem differo. adv. Marc. 3, 18 init. *fortasse huc pertinet* COMM. instr. 1, 22, 1 heu, doleo, cives, sic vos hebetare de mundo. QVEROL. p. 38, 18 nam de solidis mutandis mihi sunt praestigia. HIER. epist. 18[A], 1, 2 et de persona quidem ... fuit vir iustus. AVG. civ. 3, 15 de Romulo viderit adulatio fabulosa ... viderint quidam scriptores. 15, 13 hoc autem de viginti annis ... casu mendositatis accidere potuisse. MARCELL. med. 19, 36 de tincturis vel maculis corporis abolendis remedium sic. CONC. Rom. a. 499 p. 446, 10 de me licuit laico legem dare?

6 *pendet ab* ***adiect.***, *etiam substantivi vice usurpatis*: amarus: VVLG. IV Esdr. 8, 34 de ipso. anxius: CVRT. 3, 3, 2 de instantibus curis. QVINT. inst. 5, 10, 75 *al.* argutus: PLAVT. Merc. 629 de istac re. attonitus: IVV. 7, 66 de lodice paranda. catus: FRONTO p. 203, 8 N. de natura. cautus: TERT. pudic. 20 de leproso. celeber: TAC. hist. 4, 84 haec de origine et adventu dei celeberrima. certus (*plerumque* certiorem facere): CAES. Gall. 1, 7, 3 de eius adventu (*14[ies]*). *al.* CIC. Tusc. 5, 88 de dolore certa habet. nat. deor. 1, 66 *saepe.* compos: TERT. adv. Hermog. 22 nos et de caelo et de terra compotes reddidisset. conscius: CIC. Att. 2, 24, 4 his de rebus. *al.* credulus: FIRM. err. 7, 4 de calamitatibus suis. dignus: TERT. nat. 2, 15 de caelo. *al.* dubius: CIC. Verr 5, 91 de istius facto. de orat. 1, 241 *al.* expeditus: VLP. dig. 42, 5, 8, 4 de locatione. expertus: CIC. Att. 14, 20, 3 de iis me esse expertissimum. fabulosus: PLIN. nat. 33, 8 de Prometheo omnia fabulosa arbitror. falsus: CIC. div. 2, 66 de ipso Roscio. Att. 9, 9, 1 *al.* gratus: CIC. Att. 4, 15, 1 de Eutychide. 5, 19, 3 *al.* gravis: LAMPR. Comm. 4, 6 de se. VOPISC. Aurelian. 30, 3. hilarus: PRVD. ham. 374 de funere. ignarus: TAC. hist. 1, 67 de caede Galbae. VLP. dig. 40, 12, 12, 1 de statu. imperitus: AVG. civ. 6 praef. de huius vitae cladibus. incertus (*etiam cum verbis faciendi, ferendi*): TER. Hec. 614 de uxore. VERG. Aen. 11, 341 *al.* incredulus: AVG. civ. 15, 9 de corporum magnitudine. indignatus: BELL. Hisp. 18, 9 de iugulatione oppidanorum. infirmus: TERT. resurr. 38 de fallacia. iniquus: SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 43 si quoi de ea re iniquom videbitur. CIC. fin. 2, 119 *al.* inscius: TRYPH. dig. 16, 3, 31, 1 de malitia deponentis. iracundus: TER. Hec. 309 de eadem causast iracundus factus. iratus: CIC. Flacc. 11 de iudicio. laetus: LIV. 38, 37, 2 de Gallis. *al.* loquax: PROP. 3, 24, 22 de me. magnificus (*i. magniloquus*): TAC. hist. 1, 74. memor: OV. met. 14, 477 antiquo memores de vulnere. miserabilis: TERT. adv. Val. 14 de loco. molestus: SEN. suas. 4, 5 de Fusco. multus: CIC. Att. 5, 1, 3 multus de te fuit. mutus: OV. trist. 5, 14, 17 vox ... de te. nescius: OV. epist. 15, 142 nullaque de facie nescia terra tuast. novus: CIC. Att. 5, 21, 5 unum hoc novum de pantheris. obscurus: LIV. 9, 15, 9. odiosus: CIC. Att. 6, 3, 4 odiosa afferebantur de Curione. peritus: VARRO rust. 1, 2, 10 de agri cultura. potens: PAVL. NOL. epist. 24, 14 de infirmis. praeditus: APVL. Socr. 6 p. 134 eorum de numero praediti (*i. propositi*) curant singuli. protervus: PROP. 2, 24[b], 30 tibi de timidis iste protervus erit. providus: PRVD. psych. 614 de tunicae alterius gestamine. pudens: CIC. Att. 10, 15, 4 de duodecim navibus (*fort. propter*). quietus: PLAVT. Curc. 492 de istoc. ridiculus: CIC. Att. 1, 1, 3 ridiculum est de magistro. securus: SVLPICIA Tib. 3, 16, 1 de me. LIV. 36, 41, 1 de bello. *saepe.* serius: FRONTO p. 211, 7 N. de fumo et pulvere. sollicitus: CIC. Catil. 4, 1 de vestro ... periculo. Att. 4, 7, 1 *al.* suspectus: CIC. off. 3, 94 cum is patri suspectus esset de noverca. TERT. adv. Val. 21 etsi non certus, saltim suspectus de aliquo factitatore. suspensus: LIV. 9, 43, 4 incerti rerum omnium suspensique de statu alterius. turbidus: GREG. TVR. glor. mart. 103 de hac persecutione (*potest etiam causaliter accipi*). tutus: MART. 10, 30, 20 ridet procellas tuta de suo mensa. varius: PAVL. dig. 45, 1, 140, 1 de hac stipulatione ... apud veteres varium fuit. verus: CIC. Att. 10, 12, 2 de ipsa Sicilia utinam sit verum. *al.*

B *i. q.* ***secundum***, *ex, κατά*: ENN. scaen. 336 deumque de consilio (TER. Phorm. 481 de eius consilio sese velle facere. GELL. hist. 15 quod de tui coniugis consilio contigit. CIC. Cluent. 53 de suo consilio. *persaepe*). PLAVT. Asin. 210 meo de studio studia erant vostra omnia. Bacch. 1038 fecisse dicas de mea sententia (Capt. 48 CIC. S. Rosc. 104 Verr. 2, 11 *persaepe. tritissimae in titulis formulae* de senatus, decurionum, consili, collegi, pagi, vici sententia. *primum nunc legitur*: S. C. de Bacch. [Corp. X 104] 9. 18 de senatuos sententiad. CORP. XI 3081 [Falisc.] de zenatuo sententiad. INSCR. Betilieni [Corp. I 1166 = X 5807] 4 [*ca. 150 a. Chr.*]. CORP. I 1254 [= X 123] de sen. sent. 1141 [XIV 3013]. LEX repetund. [Corp. I 198] 57 de consili maioris partis sententia. CORP. I 801 [= VI 2219] de pagi sententia). PLAVT. Capt. 484 rem de compecto geri (489 Pseud. 540). Men. 266 aps te metuo de verbis tuis (931. 932 Mil. 1029). Epid. 597 quibus de signis agnoscebas? Merc. 903 an de audito nuntias? Most. 773 de exemplo meo ipse aedificato (TERT. ieiun. 2 adv. Marc. 4, 12 *saepe.* VLP. dig. 50, 8, 2). Stich. 4 nos eius animum de nostris factis noscimus. Trin. 426 quas *drachumas* de ratione debibuisti (CIC. Att. 7, 3, 4 de ratione eius). CATO orig. 83, 3 ostendit exitium de loci importunitate et hostium circumstantia maturum. VARRO ling. 10, 55 oratio cum ex litteris constat, tamen eam grammatici de litteris ostendunt. rust. 3, 9, 19 de tribus generibus gallinae saginantur. RHET. Her. 2, 14, 21 in eo dolo malo negotium gestum de aliqua probabili causa. 2, 29, 46 de (*HP*, ex *rell. codd.*) aliqua parte dissimile est. 4, 2, 3 de tanta et tam diffusa scriptura notare et separare. 4, 46, 59 id enim perspicuum est de primo similitudinis verbo. CIC. Catil. 4, 11 de meo sensu iudico (TERT. adv. Prax. 23 de suo sensu). Att. 12, 21, 1 de senatus consulto ut corrigas. VERG. Aen. 1, 318 de more (3, 65 *12[ies], persaepe*). VITR. 5, 5, 6 de quo *diagrammate Aristoxeni* ... valuerit theatrorum efficere perfectiones. LABEO Vlp. dig. 43, 12, 1, 16 uti de lege fieri licuit (TERT. adv. Marc. 4, 21 de naturae lege). STAT. silv. 5, 3, 118 de divite ritu. SVET. Tit. 5 de more rituque priscae religionis. FRONTO p. 207, 14 N. de cultu cuiusque ingenium arbitrari. PAPIN. dig. 44, 3, 10, 1 de substantia vacantium bonorum dinumeratur (TERT. anim. 32). VLP. dig. 45, 1, 52 de mente praetoris. 48, 2, 16 de dignitate vel ex eo quod interest vel aetate vel moribus vel alia iusta de causa. APVL. met. 2, 18 deque nutu eius consilium ... petendum (TERT. adv. Val. 9 de patris nutu aiunt factum). 2, 21 si qui mortuum servare vellet, de pretio liceretur. 3, 2 de iussu magistratuum (8, 11). 7, 5 neve de pannulis istis virtutes meas aestimetis. 9, 8 lucrum promitti de glebae germine. apol. 98 *ne* filium patris tui de facie agnosceres (Plat. 1, 1 TERT. anim. 53). ITALA Matth. 7, 20 (Hil. in Matth. *l. c.*) cognoscendos esse de fructibus (VVLG. ex.). *huc trahas* MIN. FEL. 7, 2 specta (*i. iudica*) de libris memoriam. TERT. *plus 100[ies], ex. gr.*: nat. 1, 3 de suavitate vel brevitate modulatum. 1, 4 philosophi quoque de auctoribus cognominentur Pythagorici. 1, 6 discutitur de ordine admissi. 1, 10 senex de Saturno, imberbis de Apolline, virgo de Diana figuratur. apol. 11 aliquem de sapientia Socratem, de iustitia Aristiden, ... de eloquentia Demosthenem. *nota*: TERT. nat. 2, 8 suadet itaque *Ioseph* de recondendis praesidiis (*i. περί*) in futuram famem de (*i. secundum, vel partitive intellegendum*) copia priore. scorp. 1 de figura rubi. 7 deum de fiducia rationis amplectar. anim. 19 de suo ingenio quam de tuo arbitrio (adv. Hermog. 14 *al.*) ... de divortio parietis. resurr. 8 de publica forma humanae condicionis. 10 apostolum quoque ne de uno stilo noris. adv. Val. 11 de patris cura atque prospectu ... novam excludit copulationem ... de doctrinae studio. 19 mulum de asino pingere et Ptolomaeum describere de Valentino. *al.* adv. Marc. 2, 3 de immensa ... actate censebitur. 2, 6 de arbitrii sui meritis. HERM. Pal. mand. 11, 16 proba ergo illos de vita eorum et de factis hominum (*ἀπὸ τῶν ἔργων*). CYPR. *persaepe, ex. gr.*: eleem. 7. epist. 1, 1 totum fiebat de auctoritate et dispositione divina. 67, 5. 69, 14. 71, 3 hab. virg. 7 laps. 12 mort. 11. COMM. instr. 1, 23, 5 figis asciam in crure de verbo (*i. ut est in proverbio, quod legitur* PETRON. 74). 1, 40, 4 vestras (*fort.* vestra) de lege (*i. sacra scriptura*). SOL. 30, 5 de cuius motibus ... augurantur. VOPISC. Prob. 7, 3 de prudentis exercitus voluntate. CARM. Lampr. Alex. 38, 6 vulgari, miserande, de fabella. SPART. Pesc. 9, 6 de mathesi qua callebat dixisse. LACT. inst. 5, 9, 1 de suis moribus meritisque coniectant abesse iustitiam. CET. FAV. 29 p. 310 de spatio horarum. FILASTR. 109, 7 de interpretatione Graeca. AVSON. 360, 1 ne mores meos spectent de carmine. QVEROL. p. 34, 9 de clepsydra respondisse. SYMM. epist. 1, 53, 1 ingenii tui pabula de litterarum ... sapore coniecto. TYCON. 6 p. 67, 25 de similitudine itaque tempus suum et nostrum unum fecit *deus.* SCHOL. Cic. Bob. p. 1 de modo. p. 6, 16 de alvei magnitudine. PELAGON. 126 de experimento (*ἀπὸ πείρας*. 398). AMBR. off. 3, 10, 68 ceteros de suo affectu aestimant (ENNOD. epist. 5, 21, 2 p. 142, 19. 8, 22, 2 p. 215, 4 opusc. 1, 32 p. 270, 14. 1, 44 p. 273, 7. SALV. gub. 4, 84 aestimari de cultoribus suis potest ille qui colitur). PAVL. NOL. epist. 15, 3 si de suo iure non posset, de illorum tamen munere possideret. 16, 1 litteras meas de illis probans. 50, 3 de confessione peccatorum suorum ... de imputatione iustitiarum suarum. AVG. civ. 1, 7 quae aspere gesta sunt, de consuetudine acciderint, quae vero clementer de potentia provenerint nominis Christi. 1, 23 non facile reperiunt de cuius auctoritate praescribant. 7, 8 de nostro ore et gutture ... mundi simulacrum componere. 12, 28 de quo *uno* multitudo propagaretur. MACR. sat. 5, 7, 9 sepultura Palinuri formata est de Patrocli sepultura. ENNOD. epist. 1, 18, 5 p. 30, 13 ego de germine censeo, tu de primordiis non pavescas. 9, 4, 3 p. 231, 17 opusc. 3, 156 p. 371, 22. 4, 16 p. 387, 3 carm. 1, 19, 16. *al.* LEX Visig. 8, 5, 4.

V LOCVTIONES ADVERBIALES

A de *cum* ***substantivis*** *coniungitur. secundum sensum subest vis*

localis, vel causalis vel modalis (*de iuncturis temporalibus cf. p. 64, 53 sqq.*): de industria: PLAVT. Asin. 212 Aul. 420 Cas. 278 TER. Andr. 795. CIC. inv. 1, 102 consulto et de industria factum. *persaepe.* de sponte, de voluntate: VARRO ling. 6, 71 de sponte eius, id est, de voluntate exierat. COTTA or. frg. Char. gramm. I 220, 1. de parte: CIC. Arat. 257 dextra de parte (300 a medio media de parte secatur. LVCR. 2, 235 de nulla parte. 4, 932 externa corpus de parte [*i. extrinsecus*] necessumst . . . tundier. 6, 522 omni . . . de parte feruntur. 6, 604 quadam de parte. 6, 855 supera de . . . parte. VERG. georg. 1, 370 de parte *saepe sim. nota*: STAT. Theb. 2, 387 iura . . . fratris de parte [*fere i. fratris loco*] dabat). de tenero ungui: HOR. carm. 3, 6, 24 incestos amores de tenero meditatur ungui (*i. penitus, ex graeco* ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν, *v. Kiessling ad l., perperam* PORPH. a prima infantia). de tergo (*cf. etiam p. 62, 2*): APVL. met. 9, 9 nobis repente de tergo . . . supercurrunt equites. *saepe.* de composito (*i. ex pacto*): APVL. apol. 1. de professo: APVL. apol. 2. de septemtrione: APVL. mund. 16 de septemtrione vel meridie videas (θεωρεῖται βόρεια καὶ νότια). de comperto: TERT. apol. 1 ex his fiunt christiani, utique de comperto (*i. ut qui rem habeant compertam*). de conscientia (*i. consulto*): TERT. apol. 16 ne quid rumoris quasi de conscientia praeterissemus. de pectore: TERT. apol. 30 oramus. de substantia: TERT. scorp. 4 de omni substantia (*i. omnibus viribus*) diligere. *al.* de toto corde: TERT. orat. 28 *orationem* devotam. *al. adde*: IVVENC. 4, 369 socians de corde dolorem. de totis praecordiis: TERT. ieiun. 2 credam. de obvenientia (*i. per occasionem*): TERT. adv. Val. 29 spiritalem *statum* ex Seth de obvenientia superducunt. de proposito (*i. consulto*): TERT. adv. Marc. 3, 17 expostulo autem de proposito. de toto animo: CLEM. ad Cor. 8 convertitis nos ad me. de fraude: SYMPH. 303 insidias . . . de fraude latentes. de tempore (*i. ex tempore*): FORTVN. rhet. 3, 3 p. 122. 3, 13 p. 129. de sinistro, de latere sinistro *sim.*: ITIN. [Silv.] 16, 4 PELAGON. 267 *al.* de occasione (*i. data occasione*): OPTAT. 1, 4 p. 5, 20 (*sed multi codd. omittunt praep.*). de foris: OPTAT. 5, 3 p. 123, 8. 7, 1 p. 160, 7; *cf. Archiv 5, 343; Rönsch, Z. f. österr. Gymn. (1884) p. 403.* de foribus: ENNOD. carm. 2, 86, 10 cecidit. de casu: PAVL. NOL. carm. 20, 250 *deus* sanavit apud nos de casu (*i. casu*) claudum, qua sanaverat olim ex utero claudum. de necessitate: PETR. CHRYS. serm. 7 p. 208[A] fures nascuntur. de iustitia, de iniusto (*i. iure, iniuria*): ARNOB. in psalm. 36 p. 375[C] modicum de iustitia possidere quam de iniusto divitias peccatorum multas. de legibus (*i. legitime*): CASSIOD. var. 4, 10, 2 necesse est remedium de legibus habeat. de vestigio: GREG. TVR. glor. mart. 60 erat de vestigio iudex. de merito: GREG. M. moral. 35, 2.

B *cum adiect.*: de integro: PACVV. trag. 93 TER. Ad. 153 *persaepe.* de medio: CAEL. hist. 30 RHET. Her. 2, 19, 28 *saepe, plerumque cum verbis movendi vel sumendi elliptice*: PETRON. 38 amici de medio. de improviso: TRABEA com. 3 TER. Ad. 407 *saepe.* CAES. (7[ies]) *saepissime.* de plano, *t. t. persaepe in titulis et apud* ICTOS, *praecipue in formula* 'de plano recte legi potest', *i. q. a terra, opp.* de tribunali, *ex. gr.*: LEX repetund. (Corp. I 198) 65 apud forum palam ubei de plano r⟨ecte legi possitur⟩ (66 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 16 Malac. [Corp. II 1964] 51, 8. 21. 63, 16. VLP. dig. 14, 3, 11, 3 proscribere palam sic accipimus claris litteris, unde de plano recte legi possit. AVSON. 419, 50). PAPIN. dig. 48, 5, 12 (11), 6 VLP. frg. Vat. 156. 161. 167 dig. 1, 4, 1, 1 *al.* MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 8 PAVL. frg. Vat. 112 sent. 5, 16, 16. *sensu non technico i. q. in terra*: VLP. dig. 13, 6, 5, 7 ut *servus* de plano opus faceret (*opp.* in machina). *aliter*: LVCR. 1, 411 hoc tibi de plano possum promittere, Memmi (*i. clare, sine ambagibus*). de traverso: RHET. Her. 4, 10, 14 CIC. Att. 15, 4[b]. de reliquo: CIC. de orat. 1, 100 Caecin. 103 *persaepe.* de subito: LVCR. 2, 265. 3, 643 *saepe.* de supero: LVCR. 6, 512. de nihilo (*i. frustra, sine causa*): PROP. 2, 3, 16 blandus amator. 2, 16, 52 sic de nihilo fulminis ira cadit. *al.* de supernis: VITR. 10, 7, 3 (*multo saepius* ex superuis, *opp.* ex infimis). de superno: VITR. 10, 16, 10. de cetero (*i. q. ceteroquin*): CIC. fin. 1, 26 SEN. dial. 3, 8, 1. *cf. vol. III p. 974, 64 sqq. adde*: VENVL. dig. 48, 3, 10 non indifferenter de cetero (*i. in posterum*) facient. de novo: VIRG. gramm. epist. praef. p. 108. de proximo: PAVL. sent. 3, 5, 7 de proximo . . . auxilium domino non tulerunt. APVL. met. 11, 23 TERT. apol. 29 patient. 7 adv. Hermog. 42 adv. Marc. 4, 5 *saepe.* MART. CAP. 1, 39 de proximo contiguoque. de repentino: APVL. Socr. 106 flor. 16 p. 62. de vero, de falso: TERT. apol. 23. de longinquo: TERT. apol. 27 idol. 13 orat. 20. spect. 2 de longinquo, non de proximo (21). *saepe.* de perverso (*i. ex contrario*): TERT. scorp. 5 quasi de perverso auxiliatur. de proprio (*in imag.*): TERT. anim. 40 caro de proprio sapit (45 operari de suo proprio. *fortasse ad p. 61, 13 referenda*). de occulto: TERT. adv. Marc. 4, 19 cum omnia de occulto in apertum repromittit (*subest notio localis, ut ex opposito elucet*). de pari: IVL. VAL. 3, 45 cuius eventum arbitramur utrique de pari *esse.* de excelsis, de excelso: VVLG. Is. 24, 18 Ier. 25, 30 *saepe.* de superioribus: SVLP. SEV. chron. 2, 16, 5. de modico: SVLP. SEV. dial. 1, 21, 2. de quanto (*i. quatenus*): GREG. TVR. Mart. 1 praef. virtutes de quanto ad memoriam recolo. 1, 6. glor. conf. 108 quod opus eius de quanto (*i. de tanto quantum.* stell. 16). de subito: ORIBAS. syn. 5, 37. 6, 26.

VI VARIA ET SINGVLARIA

praecipue apud recentiores obvia: CATIL. Sall. Catil. 35, 2 ex nulla conscientia de culpa (*genet. obiect.* GREG. M. moral. 12, 49 in malo opere obstaculum de adversitate non habuit). VLP. dig. 48, 5, 24 (23) hanc potestatem patri competere, si in ipsa turpitudine de adulterio deprehendat. ITALA Luc. 2, 48 (cod. d) et videntes eum de mente facti sunt (*codd. alii* expaverunt; ἐξεπλάγησαν, VVLG. admirati sunt). 19, 3 (cod. d) *Zacchaeus* de statu pusillus erat (*abl. qualit.*, τῇ ἡλικίᾳ, VVLG. statura). TERT. orat. 8 Abraham sacrificare de filio (*i. abl. filio*) iusserat *deus* (*cf. etiam p. 63, 51.* ZENO 2, 10, 2 volo . . . mihi fieri sacrificium, Abraham, tuis manibus in monte de filio tuo. PS. ASCON. div. in Caec. p. 103 solitaurilia sacrificia de sue, ove, tauro. *subest notio instrumentalis*). CYPR. Demetr. 11 de accusatore vel iudice metus nullus. VITA Cypr. 4 quem fecerat de sectae communicatione participem (*sensu partitivo*). COMM. instr. 1 praef. 6 abstuli me tandem inde legendo de lege (*i. in scriptura sacra*). 1, 27, 8 oblivitos esse mortuos de gesto priore (*pro genet. i. q. actionis prioris*). IVL. VAL. 2, 10 segnis cuiusdam et alieni de bello sententiam (*i. abhorrentis a bello*). ITALA (Ambian.) *et* VVLG. IV Esdr. 10, 23 signaculum Sion, quoniam resignata (*sc.* σφραγίς) est de gloria sua. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 6 plenae sunt paginae veteris testamenti de Israeliticae defectionis relatu (*cf. franc.* plein de). BOETH. in Porph. comm. pr. p. 59, 19 animal, quod genus est, de homine, quod est species, hoc abundat. ENNOD. epist. 4, 7 p. 103, 5 fas sit de vobis assuesci. dict. 20, 4 p. 481, 24 qui de sapore laudis alieni sunt de licentiae fruge gratulari. 5, 12 p. 135, 22 quem genius de vicinitate deseruit (*i. vicinitatem fugiens*). opusc. 6, 15 p. 407, 13 ego (*sc. eloquentia*) sum, per quam expectant homines reatum de turbida (*i. si turbida sum*) et innocentiam de serena (*accedit ad vim instrumentalem i. q. turbatione et serenitate*). GREG. M. moral. 9, 47 nobis fructum de eius spei perfectione detulerunt.

composita (*praeter verba et subst.*): deante, decontra, deforis, deinceps, deinde, deinfra, deinsuper, deintus, delonge, demagis, demane, demens, demum, derepente, desub, desuper. *Gudeman.*

dea *v.* deus.

deacino, -ātus, -āre [*a* de *et* acinus. *Th.*]. *ab acinis purgare*: CATO agr. 26 si bene -ata erunt dolia.

deactio peractio PAVL. FEST. p. 74. *a* de *et* actio.

deacuo, -ūtus, -ere *a* de *et* acuere. *i. q. hebetare*: VIRG. gramm. epit. 5 p. 34, 18 securus acumen aliquantula licet parte repperies -utum.

dealbāmentum, -ī *n.*; *cf.* dealbare. *i. q. dealbatio*: CORP. VIII 20252 *signa deorum* cum -um (*sic*) d(ono) d(edit).

dealbātio, ōnis *f. a* dealbare. *i. q. inductio albi tectorii, proprie et in imagine*: HIER. in Is. 29, 17 p. 397 Libanus qui interpretatur -o (in Ezech. 27, 4 p. 305. in Zach. 2, 10 p. 878 λευκασμός id est -o). RVFIN. Orig. in uum. 27, 12 Lebna quod interpretatur -o; scio in aliis -em culpabiliter poni ut cum dicitur 'paries dealbatus'. . . , sed hic -o illa est, de qua dicit propheta (*psalm. 51, 7 al.*) *eqs.* AVG. c. Faust. 22, 52 Laban quippe interpretatur -o (ISID. in gen. 25, 6. 8. 11. 26, 2). AVG. civ. 3, 14 fallacia igitur tegmina et deceptoriae -es auferantur a rebus, ut sincero inspiciantur examine. in psalm. 70 serm. 1, 9 in -e lutei parietis. c. Faust. 22, 52. ISID. orig. 6, 19, 44 in ipsa tinctione (*i. baptismo*) reddimur pulchri -e virtutum.

dealbātor, -ōris *m. a* dealbare. *is qui dealbat*, GLOSS. χρίστης. κονιατής. λευκαντής: CORP. IV 222 ⟨scrib⟩it Ossius(?) -e Onesimo. COD. Iust. 10, 66 (64), 1 *inter artifices, qui ab omnibus muneribus vacant.*

dealbo, -ātus, -āre [*a* de *et* albus. *Th.*]. GLOSS. ἐκλευκαίνω. -at λευκαίνει. -are decalcare opus tectorium. *proprie i. q. calce linere*: LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 2, 18 eosque parietes marginesque omnes . . . calce uda -ata recte facito. CIC. Verr. 2, 145 columnas (2, 154). epist. 7, 29, 2 duo parietes de eadem fidelia (*in proverbio.* OPTAT. 1, 2 p. 4, 6 nec ruinosum ac -atum extruerent parietem. AVG. in psalm. 95, 3 parietem -atum erexerunt. *in convicio*: ITALA (codd. e. g) *et* VVLG. act. 23, 3 percutiet te deus, paries -ate. τοῖχε κεκονιαμένε, *cf. l. 49*). CORP. X 3785 (= I 574 *Capuae*) hanc aram ne quis -et (OPTAT. 3, 4 p. 82, 22). VITR. 7, 4, 3 calce ex aqua liquida -entur *tegulae.* CORP. IV 1190 scr(ipsit) Secundus -ante Vic⟨tor⟩e adstante Vesbino. 3529. VIII 23156 petra⟨m S⟩aturni. SVET. Galba 9 -atam statui crucem iussit. ITALA deut. 27, 2 (Lugd.) statues tibi lapides grandes et -bis eos (κονιάσεις κονίᾳ, VVLG. calce levigabis). 27, 4. SERV. auct. Aen. 1, 373 tabulam -atam quotannis pontifex maximus habuit. VVLG. Matth. 23, 27 similes estis sepulcris -atis (κεκονιαμένοις. *cf.* TERT. resurr. 19 p. 51, 21 quia et dominus scribas et Pharisaeos sepulcris -atis adaequaverit. HIER. tract. in psalm. I p. 14, 27 *haeretici* sepulcra sunt -ata. adv. Pelag. 2, 13 epist. 108, 17. RVFIN. Clement. 1, 71 sepulcra sponte sua per annos singulos -bantur. Orig. in lev. 8, 10 ne fiat sepulcrum -atum, quod deforis quidem apparet hominibus speciosum, intus autem plenum est ossibus mortuorum. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 9 -ati instar sepulcri. SEDVL. op. pasch. 5, 2 sepulcrum exterius -atum. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 4). FAVST. REI. serm. 1 p. 224, 12 domus etiam, si obscura fuerit, -atur (GREG. TVR. Franc. 4, 33 domus magua extrinsecus -ata). *nive sim.*

obtegere: VARRO Men. 171 pruina me iaceutem sub⟨diu⟩ -et algu candicanti frigore. VVLG. psalm. 67, 15 nive -buntur in Selmon *reges* (*χιονωθήσονται. cf.* AVG. in psalm. 67, 17). PS. FVLG. RVSP. serm. 9 p. 868[C] (*in imag.*) nive indulgentiae. AVELL. p. 207, 13 noli pulvere frustra -ari. *cerussa illinere, fucare*: SCHOL. Pers. 6, 35 sive bonis sive corruptis unguentis corpus meum -etur. HEGES. 4, 25, 2 pascere comam, vultum -are. HIER. adv. Iovin. 1, 40 formosus monachus, nitidus, -atus et quasi sponsus. 2, 36 crassi, nitidi -ati. AVG. civ. 7, 26 madidis capillis, facie -ata. *adde*: ITALA cant. 8, 5 (Hier. epist. 22, 2, 1 Rufin. Orig. in cant. 2 p. 110[C] Aug. in psalm. 67, 17 grat. 6, 13) quae est ista quae ascendit -ata? (*λελευκανθισμένη*, VVLG. deliciis affluens. *cf.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 111[A]. *fortasse de veste dictum*). QVEROL. p. 9, 7 iste *Lar* seminudus -atusque incedit, toto splendet corpore..., unde -atus *es*, nescio... tu de pistrinis venis. *latiore sensu, i. q. album reddere, albo colore tinguere, mundare, purgare* (*proprie et in imagine*): ITALA (Clem. ad Cor. 18) *et* VVLG. psalm. 50, 9 lavabis me et super nivem -bor (*λευκανθήσομαι, syn.* mundare. *cf. l. 29* AMBR. apol. Dav. I 12, 59. HIER. epist. 4, 2, 2 ille modo lavit, mundus est et tamquam nix -atus. 147, 9. PS. RVFIN. in psalm. 50, 9 sic me mundato et -ato. PS. FVLG. RVSP. serm. 46 VEN. FORT. vita Leob. 16, 56). Is. 1, 18 (Cypr. testim. 1, 24 Clem. ad Cor. 8 Aug. c. Faust. 12, 42 p. 369, 24) *peccata vestra* ut (tamquam Clem. Aug.) nivem -bo (*λευκανῶ*, VVLG. quasi nix -buntur. *cf.* AVG. c. Faust. 22, 52 p. 646, 4). VVLG. Dan. 11, 35 de eruditis ruent, ut conflentur et eligantur et -entur (12, 10. *cf.* HIER. in Dan. 11, 35 p. 717 ut probentur et eligantur sancti et -entur..., ut quasi conflentur in fornace et -entur). apoc. 7, 14 -verunt (*ἐλεύκαναν*) eas *stolas* in sanguine agni (*cf.* AVG. epist. 34, 3 conscientia cruentus, veste -atus. in psalm. 50, 12 *vestis*... tamquam nix -ata effulsit. PS. VICT. VIT. pass. 3 quam *stolam* Christus... fecerat -atam. *cf. l. 12*). AVG. in Iob 38 p. 615, 28 nigri, hoc est peccatores nondum -ati remissione peccatorum. c. Parm. 1, 9, 15 haereticis quoquo modo saltem christiano nomine -atis. FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 37, 19 maculas conscientiae. VICT. VIT. 1, 7 venerauda canities, quae caesariem capitis . . . -arat. GREG. M. moral. 18, 87. SERM. Caspari Anecd. p. 216, 9. AMBR. Iac. 2, 5, 24 Laban hoc est -atus (*v. p. 80, 51*).

nota part. perf. pass. pro adi.: AVG. conf. 7, 6, 8 Firminus -atiores vias saeculi cursitabat, augebatur divitiis *eqs.* [*dub.*: CHIRON 635. 698 delevare *Bücheler*.]

deriv.: dealbatio, dealbator. dealbamentum.

deālitās, -ātis *f. a* deus, *dealis. *i. q. divinitas*: HIL. syn. 38 -em eius (*filii crucifixi*) corruptionem... sustinuisse. 48. LVCIF. Athan. 1, 40 p. 137, 26 quia et trinitas sit perfecta et una sit -s patris et filii et spiritus sancti. non parc. 28 p. 271, 3 SERM. Arrian. frg. 1 5. 13 PS. ARNOB. confl. 2, 2. 8.

deāliter *adv. a* *dealis. PS. VIGIL. THAPS. trin. 3 p. 253[A] in quo omnis plenitudo divinitatis corporaliter habitat, id est ut sic dicatur -r. 5 p. 275[A].

deambulācrum, -ī *n.* [*a* deambulare, *cf.* ambulacrum. *Th.*]. *locus ad deambulandum, cf. p. 82, 1*: PANEG. 11, 9 fora, -a, gymnasia. PRISCILL. tract. 10 p. 93, 4 (*in imag.*) inter diuiorum -a verborum. ITALA II Macc. 2, 30 (Ambros.) -um faciens (*περίπατον ποιεῖσθαι cod. Alex.; περὶ πάντων ποιεῖσθαι cett., sim.* VVLG.). VVLG. III reg. 7, 2 quattuor -a (*στίχων*) inter columnas cedrinas. HIER. interpr. Iob 41, 23 computavit abyssum quasi -um (*περίπατον*, VVLG. senescentem). in Ezech. 40, 44 p. 491 -a latissima. 42, 12 p. 509 introitus ab initio -i (*ex* LXX *περιπάτου*, VVLG. viae). EVCHER. laud. her. 32 in illius heremi -is. SIDON. epist. 2, 2, 10 in extimo -i capite.

×deambulātio, -ōnis *f. a* deambulare. GLOSS. *περίπατος*. *i. q. actus deambulandi*: TER. Haut. 806 vel me haec -o, quam non laboriosa, ad languorem dedit (*cf. infra l. 83*). CAPITOL. Pius 11, 2 multum oblectavit... -e cum amicis atque sermone. SCHOL. Hor. epist. 1, 6, 26. PELAGON. 363 prodest... frequens -o. CHIRON 493. 517 *al.* AMBR. parad. 14, 68 (*in imag.*) puto -em quandam esse dei per divinarum seriem scripturarum. HIER. epist. 21, 2, 6. AVG. serm. 343, 2 in ipsa -e laudes dixerunt deo *tres viri in camino*. HIPPOCR. aer. 15 modica utuntur -e (*βαδίσει*). MARCELL. med. 14, 47. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 106 *et saepius*. GREG. TVR. Andr. 24. NOVELL. Iust. 133, 2 occasione ecclesiarum egredi *e monasterio* ⟨et⟩ -es (*περιπάτους*) illicite... facere. *locus deambulandi*: VLP. dig. 7, 1, 13, 4 praedium... -es arboribus infructuosis opacas atque amoenas habens. *cf.* SCHOL. Hor. carm. 2, 15, 4 platani... magis ad amoenitatem -is positae. VVLG. Ezech. 42, 4 ante gazophylacia -o (*περίπατος*) decem cubitorum latitudinis (*cf.* HIER. *ad l.* p. 511).

deambulātōrium, -ī *n. a* deambulare. *i. q. locus deambulandi*, GLOSS. *περίπατος*. peribulum (*i. περίβολος*): CAPITOL. Gord. 32, 6 medium vero *spatium* lithostrotum... quod esset -um. POMP. gramm. V 163, 4 quando de -o 'haec fora' dicimus, quamquam Sallustius etiam de -o masculino genere dixerit (*utroque loco v. l.* de ambulatorio). APON. 3 p. 67. *adiect.*: PASS. Thom. p. 140, 13 arcus -os (GLOSS. Röm. Mitt. 17 [1902] 262 super quos ambulant homines).

×deambulo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* ambulare. *eliditur* de- *vel corripitur*: TER. Haut. 587 *bis*. 806 deambulatio. GLOSS. *διακινῶ. διαβαδίζω.* -emus *περιπατήσωμεν.* -are *διακινῆσαι.* spatium habet ambulandi in loca (*ad* deambulacrum?). spatium iterare. *legitur apud* TER. *et* CATONEM, *rursus inde a* SVET. *passim.*

i. q. circumire, spatiari, potissimum voluptatis causa vel valetudinis: proprie: TER. Haut. 587 abi -atum. :: -atum? quo? :: vah, quasi desit locus (CATO dict. 66 eamus -atum. IVL. VAL. 1, 10 cum -atum procederet. QVEROL. p. 25, 1 istuc in parte hac -atum ibo). CATO agr. 127, 2 -et *aegrotus*. 156, 4 horas IIII. SVET. Aug. 83. 96 -anti in litore. Domit. 21 solus secreto -bat. GELL. 14, 5, 1 defessus in Agrippae campo. TERT. adv. Prax. 16 p. 258, 3 *deus* in paradiso ad vesperam -arit (*cf.* ITALA [Aug. gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 7] *et* VVLG. gen. 3, 8 vocem domini dei -antis [*περιπατοῦντος*] in paradiso. ITALA gen. 3, 10 [Aug. l. c. p. 333, 11] vocem tuam audivi -antis [*om.* VVLG.] in paradiso. AMBR. parad. 14, 68 HIER. in Is. 29, 15 p. 395 AVG. in Iob 7 p. 522, 11 *al.* EVCHER. instr. 1, 10). mart. 3 *milites* etiam in pace bellum pati iam ediscunt in armis -ando. VLP. dig. 7, 8, 12, 1 -andi et gestandi ius. 39, 2, 13, 4. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 20 (*syn.* spatiari). *al.* PANEG. 9, 14 LAMPR. Heliog. 19, 7 Alex. 29, 3 ARNOB. nat. 7, 13 *opp.* subsistere. HIL. trin. 12, 46 -antis incessum. PELAGON. 10 *al.* CHIRON 134 *al.* AMBR. spir. 3, 17, 12 (*in imag.*) in pectore sapientis atque pacifici -bat Christus (*cf.* HIER. hom. Orig. in Luc. 21 p. 314 absque offensa ulla -et in te verbum dei). HIER. in Dan. 13, 8 p. 732 quod recte quis ad vegetandum corpusculum -et. vita Hilar. 18 *al.* VVLG. gen. 24, 62 II reg. 11, 2 *al.* PAVL. NOL. epist. 13, 24 in paradiso iam animis -are. AVG. c. acad. 2, 7, 17 quo (*Alypio*) adversario non ita securus -bo (*in imag., se. disputando*). civ. 5, 3. 8, 12 cum Aristoteles... sectam Peripateticam condidisset, quod -ans disputare consueverat. gen. ad litt. 3, 8 p. 71, 16 *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 5, 3 dial. 1, 1, 2. PRISC. gramm. III 270, 20 -at pedibus i. per pedes. MART. CAP. 5, 541. GREG. TVR. Franc. 4, 13 -antes per ecclesiam. *et saepius*. *nota*: AVG. serm. ed. Mai 1, 1 *in paradiso* luxuriosis passibus -ant flumina. *c. accus. spatii*: TERT. mart. 2 quotiens eam *viam* spiritu -veris. HIER. epist. 14, 10, 3 sed tu paradisum mente -a: quotienscumque illuc cogitatione conscenderis *eqs.* (100, 9 paradisum animo). *translate de vita religiosa*: ITALA psalm. 100, 2 (Lucif. non conv. 7 p. 15, 7) -bam (*διεπορευόμην*, VVLG. perambulabam) in innocentia cordis mei in media domo tua.

deriv.: deambulacrum, deambulatio, deambulatorium.

deamo, -āvī, -āre *a* de *et* amare. PAVL. FEST. p. 70 defrui dicebant antiqui ut -are, deperire, significantes omnem fructum percipere. NON. p. 97 -are vehementius amare. *cf.* p. 105. SERV. auct. Aen. 8, 428 EVGRAPH. Haut. 825 SCHOL. Ter. p. 62, 3. 123, 17 ISID. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut... -are. GLOSS. -at valde amat. -are nimis amare. *aliquem*: PLAVT. Epid. 219 quam tuos gnatus annos multos -at, deperit. Poen. 894. Nerv. frg. 6 insanum valde uterque -at. TER. Haut. 825 -o te, Syre. AFRAN. com. 357 quam -as. LABER. mim. 41 pharmacopoles simium -are coepit. APVL. Plat. 2, 14 animas bonorum. *aliquid*: PLAVT. Poen. 1176 lepidissima munera meretricum. Truc. 703 mea dona -ata acceptaque habita esse apud Phronesium. APVL. Plat. 2, 16 fluxam cutem.

dean decem unciae METROL. p. 130, 22.

deante *praep. a* de *et* ante. ITIN. [Silv.] 37, 8 ubi autem missa facta fuerit -e cruce. VIRG. gramm. epist. 2 p. 128, 26.

deardeo, -arsī, -ēre *a* de *et* ardere. ITALA apoc. 8, 7 (Primas.) tertia pars terrae -sit et tertia pars arborum -sit et omne[m] faenum viride[m] -sit (*κατεκάη ter*; VVLG. combusta est, concremata est, combustum est).

×deargento, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* argentum. *Th.*]. *i. q. argentum dare* (*Marx*): LVCIL. 682 depoclassere aliqua sperans *mulier* me ac -assere, decalauticare *eqs. cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25. *i. q. argento obducere, καταργυροῦν*: VVLG. psalm. 67, 14 penuae columbae -atae (*περιηργυρωμέναι. locus saepe memoratur ab* ECCL.). HIER. in Is. 30, 22 p. 412 (*ex* LXX) idola -ata (*περιηργυρωμένα*, VVLG. laminas sculptilium argenti tui). OROS. hist. 3, 22, 2 -atis armis ac vestibus. 3, 23, 25 argyraspidas ob arma -ata sic dictos.

dearmo, -ātus, -āre *a* de *et* armare. *i. q. armis privare*: LIV. 4, 10, 7 spoliis, quibus -atum exercitum hostium sub iugum miserat. APVL. met. 5, 30 *vindicta* sagittas *Amoris* -et (*i. cuspidem demat*).

deartuo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* artus. *Th.*]. NON. p. 62 -atum per artus discissum. p. 95 -are est quasi per artus concidere. GLOSS. V 640, 10 artus incidere. *translate*: PLAVT. Capt. 641 tum igitur ego deruncinatus, -atus sum miser huius scelesti techinis. 672 me meamque rem... tuis scelestis falsidicis fallaciis -asti dilaceravisti.

deascio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* ascia, *cf.* asciare. *Th.*]. *ascia dolare*: PLAVT. Mil. 884 (*iocose*) tibi dixi, miles quemadmodum potisset -ari (deasdarei, asseclarei *codd.*). CORP. VI 24799 quisquis... titulum -verit (*i. deleverit.* XIV 1153). APVL. met. 2, 15 lagoena iuxta orificio caesim deasceato (deascento *cod.*) patescens. PRVD. perist. 10, 381 -ato supplicare stipiti.

deasclātio, -ōnis *f. a* *deasclare, *cf. rec.* asclare *ab* asciculus. PS. SORAN. quaest. med. 219 *cerebri fractura quaedam vocatur* -o vel asclatium.

deauguror, -ārī *a* de *et* augurari. PAPYR. Genav. ed. Nicole 23 quum -etur Silanus (*putatur agi de consecratione quadam*).

deaurātio, -ōnis *f. a* deaurare. *actus deaurandi*: GREG. M. in I reg. 3, 4, 5 p. 185[B].

deaurātor, -ōris *m. a* deaurare. *is qui deaurat*: GLOSS. -es χρυσωταί. COD. Theod. 13, 4, 3 (= COD. Iust. 10, 66, 1 *a. 337*) *inter artifices qui ab omnibus muneribus vacant.*

✱**deauro,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* aurum, *cf.* καταχρυσοῦν. *Th.*]. dēaur-: OPT. PORF. *l. 12.* *i.q. auro obducere, cf.* CASSIOD. in psalm. 44, 11 -atum enim dicimus, quando superducta species auri in aliqua materia glutinatur. TERT. idol. 8 soccus et baxa cotidie -atur, Mercurius et Serapis non cotidie (*cf.* SCHOL. Pers. 2, 55 vultus *deorum*). ORIGO Rom. chron. I p. 145, 28 *Tiberius* metas in circo maximo -vit. OPT. PORF. carm. 22, 28 (*in imag.*) dives Apollineis -at foedera plectris. HIL. epist. ad fil. 6 vestis ... infecta vel -ata (VVLG. psalm. 44, 10 in vestitu -ato). COD. Theod. 10, 22, 1 (*a. 374*) *cum octo cassidas* et tegerent argento et -rent (*ibid.* auro argentoque condecorare). VVLG. exod. 25, 11 -bis (καταχρυσώσεις) eam *arcam* auro mundissimo intus et foris (AMBR. Noe 7, 16 HIER. in Ezech. 16, 17 p. 162 epist. 22, 24, 2 AVG. quaest. hept. 2, 20). 26, 29 tabulas. 26, 32. 36, 34 tabulata. 36, 36 columnas ... cum capitibus (*cf.* RVFIN. Orig. in exod. 9, 4). I par. 29, 4 parietes templi. II par. 3, 4. apoc. 18, 16 civitas ... -ata erat auro et lapide pretioso et margaritis (κεχρυσωμένη ἐν). AVG. quaest. hept. 2, 20 *syn.* inauratum. AVIT. BRAC. Lucian. epist. rec. B 2 caligis in superficie -atis. FAVST REI. grat. 2, 9 p. 79, 15 vas (ISID. orig. 20, 4, 8 chrysendeta vasa -ata). epist. 5 p. 193, 20 quod homini datum est, deo insitum est: homo verbi gratia -atus est, deus aurum est (8 p. 209, 6). *et saepius.* [*it.* dorare, *francog.* dorer, *hisp.* dorar. *M.-L.*]

dēbacchātio, -ōnis *f. a* debacchari. *i. q. furor, insania*: QVEROL. p. 13, 3 conventus vero et -es (*i. comissationes*) et ioca frivola non quaero. SALV. gub. 7, 18 fervidae libidinis -e grassantes. GREG. TVR. glor. mart. 24 nec prorsus retineri a suis ob nimiam poterat -em. vit. patr. 17, 4 post multas -es.

dēbacchor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* bacchari. SCHOL. Ter. p. 65, 8 -atus a baccho, bacchor, baccharis. *cf.* NON. *l. 62.* GLOSS. ἐκβακχεύω. -atur pervagatur.

i. q. saevire, furere, grassari: TER. Ad. 184 si satis iam -atus es, leno, audi, si vis, nunciam. :: egon -atus sum autem an tu in me? (SCHOL. *ad l.* insanisti). HOR. carm. 3, 3, 55 visere gestieus, qua parte -entur ignes, qua nebulae pluviique rores. DECL. in Catil. 40 desperatorum colluviem -urum, si se carceribus emiserit. 88 mentem -antem inaudita feritate. CAPITOL. Ver. 8, 8 ingenti luxuria. EDICT. imp. Diocl. 1, 6 hanc -andi licentiam (*paulo ante* avaritia desaeviens). LACT. mort. pers. 20, 4 pro arbitrio suo -atus in orbem terrae (PRISCILL. tract. 2 p. 39, 22 -ans toto orbe etiam in ecclesias furor. HIER. in Is. 10, 5 p. 143 in gentes plurimas. adv. Rufin. 3, 39 in nos. adv. Iovin. 1, 10 in me. RVFIN. hist. 11, 2 in ceteros [κατὰ τῶν ἄλλων βακχεύων]. GILD. Brit. 13 chron. III p. 33, 6 in dominos. *cf.* HIER. in Hab. 1, 2 p. 637 adversum dei ecclesiam. vir. ill. 54. c. Ioh. 18 contra ... haereticorum ineptias). HIL. trin. 4, 7 HIER. in Ezech. 16, 4 p. 148 in Hab. 2, 3 p. 659. in Eph. 4, 26 p. 629 in tanta scelera (epist. 123, 9 in omnem luxuriam). RVFIN. Orig. in iud. 2, 1 temulentiā. hist. 11, 22. AVG. epist. 104, 6 ut ... nec nimis secura laetetur et -etur impunitas. ZACCH. 2, 10 AVELL. p. 2, 28 MARCELL. chron. II p. 92, 479, 3. 95, 501, 32 enses ... in amicorum sanguine ... -autur. HYD. chron. II praef. p. 14, 4 17, 48 SALV. gub. 5, 54 VICT. VIT. prol. 4 APON. 9 p. 179 EVG. TOLET. carm. app. 20, 4. VEN. FORT. Mart. 3, 129 flagellantum dum -atur erinys. *nota*: CASSIOD. var. 3, 40 aegrescentibus morbis laesio -ari permittitur. dēbaccho, -āre: GREG. TVR. Mart. 2, 20 cum ... -asset (*daemoniacus.* 2, 25. 4, 21 glor. conf. 66. *cf.* Franc. 7, 35 -antes [VEN. FORT. vita Germ. 36, 104]). VEN. FORT. carm. praef. 5 quo *poemate* auditores ... salute bibentes insana Baccho iudice -rent. vita Pat. 5, 16. *cf.* NON. p. 78 bacchari veteres non solum Bacchi numine furere dici voluerunt, verum et loca, in quibus sit -atum, bacchata dixerunt.

dēbattuo, -ere *a* de *et* battuere. *sensu obscaeno*: PETRON. 69 ego sic solebam ipsumam meam (*i. dominam*) -ere, ut etiam dominus suspicaretur. *proprie i. q. verberare*: LEX Sal. 24, 3 si quis femina(m) gravem debatterit et ipsa exinde mortua fuerit. *cf.* NOT. Tir. 71, 82 dibatuit. *L.*

dēbellātio, -ōnis *f. a* debellare. *actus debellandi*: PS. CYPR. singul. cler. 39 pax secura virtutum et -o quieta bellorum. AVG. c. Iul. 3, 21, 44 concupiscentiae laudator et concupiscentiae debellator etiam tuo iudicio vinceris, cum id malum laudas, de cuius -e gloriaris.

dēbellātor, -ōris, *m. a* debellare. 1 *is qui debellat, superat, domitor*: VERG. Aen. 7, 651 equûm domitor -rque ferarum. STAT. Theb. 9, 545 -rque cruenti gurgitis *Hippomedon.* TERT. apol. 5 Vespasianus Iudaeorum -r (IORD. Rom. 264 Iudaeae gentis). ARNOB. nat. 5, 11 Liberum, -em ferocitatis Agdestiae. HIL. in psalm. 63, 12 *deum* diaboli -em. PS. RVFIN. in psalm. 23, 1 *deus* est fortis et potens -r hostium et vitiorum (AVG. contin. 3, 7 hanc pugnam non experiuntur in se ipsis nisi bellatores virtutum, -esque vitiorum. PETR. CHRYS. serm. 115 p. 517[E] spiritum sanctum ... -em victoremque vitiorum). CLAVD. 8, 28 Britanni litoris. AVG. doctr. christ. 4, 4, 6 erroris (= CASSIOD. in psalm. 1, 6). c. Iul. 3, 21, 44 *v. l. 71.* c. Iul. op. imperf. 2, 226 quae *suscepta* deformis est omnibus -bus suis, concupiscentiam carnis dico. 3, 179 fortissimos huius -es. LEO M. serm. 59, 4 *Iesus* inimicarum virtutum potentissimus -r. CASSIOD. inst. div. 22 haereticorum (*opp.* defensor). GREG. M. moral. 2, 43 redemptorem humani generis, -em suum (*diaboli*). ELEVTH. TORN. serm. Migne 65, 89 c triumphator boni sacculi, o pie -r diabolicae fraudis. INSCR. numm. Cohen VII[2] p. 374 n. 89 -i gentt. barbarr. 2 *i. q. persecutor*: TERT. apol. 5 de tot exinde principibus ... edite aliquem -em christianorum. LIB. general. chron. I p. 195, 621 Domitianus ... acerrimus christianorum -r. 3 *i. q. bellator,* πολεμιστής: VVLG. sap. 18, 15 durus -r in mediam exterminii terram prosilivit. *fem.* **dēbellātrīx,** -īcis: *ad 1*: TERT. apol. 25 Gracciam Phrygiae -em. adv. Marc. 3, 13 urbis ... sanctorum dei -is (= adv. Iud. 9). LACT. inst. 1, 9, 5 qui libidinem vincit pudoris ac famae -em. CASSIAN. conl. 22, 3, 3 potentia vitiorum omnium -x. PETR. CHRYS. serm. 3 p. 192[C] hanc cogitationem -em vitae. CASSIOD. anim. 12 *humilitas est* contraria -xque superbiae. var. 10, 29, 4 contra illam humani generis -em.

debellio *v.* duellio.

✱**dēbello,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* bellare. *cf.* PRISC. gramm. III 497, 8 -o quoque compositum verbum, inde etiam -atum est. SERV. Aen. 1, 104 nec nos debet movere quod bellor non facit, natura enim hoc prohibuit. nam compone hoc verbum et invenitur activum, facit enim -o, -or. *deponens* dēbellor: EPIST. Alex. p. 200, 9 cum his hora una -ati sumus (*i. pugnavimus*). GREG. TVR. Franc. 8, 39 provinciam lues -ata est. GLOSS. ἐκπολεμῶ. καταπολεμῶ. -at evacuat. evertit. expugnat. vastat. vacuat. -a expugna. -antia: bello finienda. *legitur inde a* VERG., *in deliciis habet* LIV. (*57 tes*), *prae quo auctore raro apud reliquos omnes.* [*dubia*: TERT. adv. Marc. 5, 5 -verat (*codd.*, rebellaverat *R*[3]). VEG. mil. 3, 10.]

I ***intransitive*** *i. q. bellum peragere, ad finem perducere*: **A** *de personis*: **1** *solum positum*: LIV. 31, 38, 8 sedentem Romanum -urum credi poterat. 32, 28, 6 ut ... potuerit -are *Quinctius.* 44, 39, 9 neque prius quam -vero, absistam. SIL. 7, 233 ut -et. FLOR. epit. 2, 18, 4 cum -are potuissent. **2** cum *aliquo*: LIV. 9, 16, 1 Aulius cum Ferentanis uno secundo proelio -vit.

B *impersonaliter et passive*: **a** *nude positum*: LIV. 3, 70, 11 antequam sciat -atum. 6, 31, 4. 8, 10, 3. 8, 11, 11 pugnatum -atumque est. 9, 4, 3. 22, 12, 4. 22, 34, 4. 7. 22, 41, 3. 23, 13, 6. 23, 33, 1. 25, 35, 1. 26, 37, 8. 26, 40, 18. 27, 25, 14. 27, 51, 9. 28, 2, 14 spem -andi ... nactus. 28, 16, 14. 28, 24, 7. 28, 38, 10. 30, 1, 11. 30, 28, 8 -andi finem gerere. 31, 22, 3. 31, 38, 3. 33, 19, 11. 33, 20, 10. 34, 43, 3. 38, 23, 3. 39, 49, 6. 40, 50, 5. 41, 18, 5 ne absente se -retur. 41, 26, 5. 42, 59, 7. 44, 46, 3. 45, 10, 2. VELL. 2, 84, 1 apud Actium. TAC. hist. 3, 19. 5, 18 ann. 12, 38 FLOR. epit. 3, 5, 11. GRAN. LIC. p. 19, 8 ne ante -retur, quam *eqs.* ITIN. Alex. 9 non multo post -atum internecione caesis hostibus. **b** *aliqua re*: LIV. 2, 26, 6 proelioque uno -atum est (23, 40, 6. 31, 48, 11. 34, 17, 4. 37, 58, 7. 38, 12, 2. PANEG. 11, 4 una acie Germania universa deleta est, uno proelio -atum [*nota inconcinnitatem orationis*]). 2, 31, 2 eodem impetu. 7, 28, 3 prima ... acie. 22, 14, 14 votis. TAC. Agr. 26 -atum illa victoria foret. **c** cum *aliquo*: LIV. 4, 58, 9 -atum cum Volscis esse. 8, 23, 12 cum Graecis. 8, 36, 3 cum Samnitibus. 36, 8, 3. 36, 39, 7. *nota part. perf. ablat. absol.*: LIV. 26, 21, 4 quasi -ato triumphare. 29, 32, 3 ut iam -ato (30, 8, 1).

II ***transitive***: **A** *angustiore sensu i. q. bello, pugna devincere, prosternere, expugnare, delere, sim*: VERG. Aen. 5, 731 gens dura ... -anda tibi (CORP. III 6151 [*saec. III ex.*] -atas hostium gentes. AVG. civ. 18, 11. epist. 149, 9 gentem ... -atam atque subversam). 6, 853 parcere subiectis et -are superbos (*versus persaepe laudatus. cf.* AVG. civ. 5, 12 et subiugandi [subigendi *K*] ac -andi populos). OV. met. 4, 605 -ata ... India. LIV. 35, 35, 8 elephantorum aciem conspectu ipso -urum. VAL. MAX. 8, 7, 6 Aristonicum regem. SEN. benef. 3, 32, 5 post -ata arma civilia. PETRON. 123, 224 gaudet Roma fuga, -atique Quirites ... tecta relinquunt. PLIN. nat. 3, 112 trecenta eorum oppida Tusci -asse reperiuntur. 6, 41 Darium. 25, 5. SIL. 4, 59 -ata procul quaecunque vocantur Hiberis. FRONTIN. strat. 2, 2, 5 celeriter barbaros -vit (LACT. mort. pers. 29, 4). 2, 5, 36. 2, 9, 1 *ut* irrequietum hostem facilius -ret (FLOR. epit. 2, 6, 54). TAC. Agr. 24 legione una ... -ari obtinerique Hispaniam posse. 34 hi sunt quos ... clamore -astis. ann. 2, 22 -atis ... nationibus. SVET. Tib. 17 -atum prius Illyricum. Nero 43 Gallias. FLOR. epit. 2, 6, 50. 2, 8, 14. 3, 5, 19. 24. 3, 11, 1. 3, 21, 23 AMPEL. 18, 11 TERT. nat. 1, 11 ieiun. 10 PORPH. Hor. carm. 4, 14, 7/9 (*bis*). SPART. Did. 1, 8 Chattos. LACT. inst. 1, 10, 8. 4, 17, 12 epit. 41 (46), 7. VIR. ill. 79, 3 Antonium. DARES 8 Graeciam. HEGES. 2, 11, 1. 4, 11. 4, 25, 1 montana omnia et munitiones. HIER. in Dan. 9, 24 in Is. 7, 1. epist. 14, 2, 1 -urus orbem imperator armatus egreditur (AVG. civ. 18, 22 orbem -are terrarum). VVLG. I Macc. 4, 28. 5, 3. 13, 47. 15, 39 II Macc. 10, 14. CLAVD. 21, 372 Persen -atumque Philippum. AVG. civ. 17, 23 *donec* gens illa a Chaldaeis -antibus ... subverteretur (18, 24). quaest. hept. 1, 17 eiectis inde ... et -atis. 4, 61 *al.* MACR. sat. 1, 6, 7 Etruscis. MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 30. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 224[B] ista *vitia* militant adversum militem Christi istae diaboli legiones ... ista sunt quae mundum sepulcris obsederunt, -verunt populos (*in imag.*). IORD. Get 47 rex eum graviter -ans. *nota figuram etymologicam*: TERT.

adv. Marc. 4, 20 qui bellum spiritale adversus spiritales hostes spiritali militia et spiritalibus armis spiritaliter -urus esset. 4, 39 in praedicatione bellorum legitimis armis -andorum. *cf. infra l. 29.*

B *latiore sensu, notione belli pugnaeve sublatente: i.q. depugnare, prosternere, devincere, subigere sim.*: CVRT. 7, 4, 7 circumferri merum largius iubet -urus super mensam Alexandrum. PLIN. nat. 8, 88 nec hoc contentus aliud haud mitius -at animal. 11, 105 lex . . . -andi eas (*sc. locustas quasi bello persequi*). STAT. Theb. 5, 31 arma inserta toris -atosque pudendo ense mares. 9, 191 sic ubi . . . leonem . . . pastorum lassae -vere cohortes. ITALA deut. 1, 30 (Lugd.) *dominus* -bit et expugnabit illos vobiscum (*συνεκπολεμήσει*, VVLG. pro vobis . . . pugnabit). 20, 4 (Aug. quaest. hept. 5, 30) *dominus* -bit vobiscum inimicos (*συνεκπολεμῆσαι*, VVLG. dimicabit). iud. 5, 20 (Lugd.) de caelo . . . -atae sunt stel⟨l⟩ae (*ἐπολεμήθησαν*, VVLG. dimicatum est). Ios. 10, 25 (Aug. loc. hept. 6, 15) quos *inimicos* vos -bitis (*καταπολεμεῖτε*, VVLG. dimicatis). psalm. 119, 7 (Tycon. 2 p. 10, 27) -bant me (*ἐπολέμουν*, VVLG. impugnabant me). LACT. inst. 4, 17, 12 qui oppugnabat filios Israel et adversarium -ret. mort. pers. 50, 1 deus universos persecutores nominis sui -vit. PSALT. Rom. 55, 2 tota die -ans tribulavit me (VVLG. impugnans). 55, 3 (VVLG. bellantes). 108, 3 (VVLG. expugnaverunt). VVLG. Is. 7, 1 cam. 63, 10. Ier. 21, 5 -bo ego vos. 50, 14 I Macc. 3, 14. RVFIN. patr. 1, 2 vincens omnia et -ans (Orig. in gen. 17, 5). Ps. RVFIN. in psalm. 23, 8 diabolum. CLAVD. 8, 635 tyrannum. 10, 116 videris -asse deum. rapt. Pers. 3, 79 Furias. AVG. in psalm. 119, 9 PROSP. in psalm. 108, 15. PETR. CHRYS. serm. 81 p. 427[D] rebellis Iudaea creatorem suum -are contendit. SIDON. epist. 8, 12, 7 ad -audos subiugandosque . . . epulones. DRAC. laud. dei 3, 458 -are (rebellare *B*) rebelles. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 81[D]. *nota i. q. ad finem dimicare*: HOR. carm. 1, 18, 9 Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero -ata. *i. q. pertinaciter oppugnare*: ALC. AVIT. epist. 52 ultionem diviuo iudicio reservantes -antibus semper statuistis ignoscere.

C *translate et in imagine, i. q. devincere, superare, frangere vires, delere, perdere, hic illic vi praepositionis demiuuta i. q. impugnare*: **1** *res corporeas*: PLIN. nat. 20, 50 *alium* aconitum -at (*i. irritum facit, infirmat*). 22, 99 -at (*i. abolet*) eos *fungos* et aceti natura contraria iis. STAT. Theb. 7, 86 -atasque relinquit Eurus aquas. CLAVD. 3, 378 -atasque draconum tonsa comas *Megaera*. FERRAND. epist. 3, 1 muros apostolicae praedicationis illis volunt spiculis -are (*possis ad IIA trahere*). **2** *res incorporeas*: SEN. epist. 45, 9 quibus *telis Fortunae* genus humanum -atur. 51, 6 -audae sunt in primis voluptates. 78, 16 si semel in aliquo certamine -ata fortuna est. PLIN. nat. 33, 34 -ata auctoritas nominis. SIL. 6, 244 si -vit inertes halitus. 14, 634. TERT. resurr. 40 p. 84 -es carnem (*i. libidinem*). PANEG. 10, 24 insolentia quidem barbari -ata est. 10, 31 superbia atque arrogantia -atae. RVFIN. hist. 5, 14 salutem hominum. Ps. RVFIN. in psalm. 17, 40 qua *virtute* illud *vitium* -etur (AVG. civ. 19, 27 illa *vitia* . . . periculoso -antur proelio). AVG. civ. 2, 27 quo virtus -retur in mentibus. 5, 14 -atis quodammodo cordibus duris. 16, 43 peccata. 22, 22 nisi ut -etur imperitia et prava cupiditas. CASSIAN. inst. 5, 20 occultas *passiones* (FAVST. REI. epist. 9, 213, 26 quinque sensuum passiones [*cf.* 6 p. 199 sensuum expugnamus illecebras]). PROSP. epist. 1, 3 quidquid . . . in libris . . . potentissime -asti. 2, 4 ut multas prius haereses invicto verbi gladio -ret *Augustinus*. ALC. AVIT. epist. 52 -andis eorum conatibus. SALON. in eccles. p. 1000[D] aereas . . . -are potestates. VICT. VIT. 3, 58 fame -ante cadebant. CARM. epigr. 1374, 8 -ans cunctos simplicitate dolos. *nota i. q. prohibere*: ENNOD. opusc. 1, 56 p. 276, 22 plus est occasum *domorum* -are (*coni. Hartel, plerique codd.* rebellare) quam dedisse principia (*i. fundamenta iacere*). *i. q. repudiare*: ENNOD. dict. 6, 8 p. 442, 19 *Acacius* clari deserens ornamenta certaminis triumphum suum -vit.

3 *personas, i. q. vires frangere, corrumpere, sim.*: CVRT. 3, 5, 1 per vastas solitudines cuntes fame atque inopia -ari posse (4, 9, 8 credebat inopia -ari posse nihil habentem). 9, 2, 15 si nos fabulae -are potuissent. PLIN. nat. 35, 167 *harena Nili* non ad sustinenda maria fluctusque frangendos, sed ad -anda corpora (*sc. in luctando*) palaestrae studiis. SIL. 12, 287 sine Marte iuventus -ata bonis Capuae. 14, 634 -ari morbis placet. FLOR. epit. 2, 8, 10 regem iam luxuria sua -atum. TERT. virg. vel. 14 infantes -atos aliquamdiu a matribus. PRVD. c. Symm. 1, 462 -ata duorum colla tyrannorum (*metonymice*). Ps. PROSP. vocat. gent. 2, 28, 1 neminem concupiscentia vinceret . . . neminem iracundia -ret. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 231[A] tempus nos modo graviter ieiunii observatione -at. SEDVL. op. pasch. 3, 25 p. 251, 14 quem spiritus nimium -at. GREG. M. moral. pr. 9 inimicus sancti viri validissimum pectus (*metonymice*) -are contendens.

deriv.: debellatio, debellator (-trix). *Gudeman.*

⁑dēbeo, -uī, -itum, -ēre [*a* de *et* habere. *Th.*]. *de formis*: dehibuisti: PLAVT. Trin. 426 (*AB*, deb- *CD*). debtur: CORP. XI 1950. *cf. Lattes, Archiv 13 (1904) 374.* debit: LEX Burg. Rom. 26, 1 pater debit . . . dare. debebet: INSCR. Bull. comunale 1907, 328. devebet: CORP. III 9450. deveb⟨unt⟩: INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 432 (*a. 323*). deuitum: CORP. X 1492. devere: CORP. IX 10. *supin.* debitu: LABEO dig. 32, 30, 5 debitu iri (*al. apud* ICTOS). debitum iri: POMPON. dig. 36, 2, 13 (*al.*). *de constructione et notione*: PRISC. gramm. III 342, 2 illi *Graeci ὀφείλει μοι τόκον ὁ δεῖνα καὶ ὀφείλει τόδε ποιῆσαι.* et nos -et mihi ille usuram et -et illam rem facere. GLOSS. *ὀφείλω* . . . . -ui *ὤφειλον*. -bat *ὤφελεν*. PRISC. gramm. III 230, 16 -et quoque impersonale accipitur, quando infinito passivam vim habenti coniunctum tres circumit personas, cum maxime subiunctivum verbum consequitur ut -et fieri a me . . . ut auctores legantur (*cf. p. 96, 68*). *pro potentiali ponitur indicativus passim inde a* CIC. Q. Rosc. 8. 23 *etc.* *coniunctivus*: CIC. inv. 1, 31 de orat. 1, 250 Verr. 3, 98. 6, 55 *et saepe.* *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO *per totam latinitatem, singulis locis*: CATVLL. HIRT. CVLEX MORET. AETNA GRATT. GERM. MELA HOMER., *binis*: BELL. Afr. CIRIS, *quaternis*: BELL. Alex. TIB., *quinis*: PVBLIL. MANIL., *senis*: SIL. FLOR. epit., *septenis*: TER. *deest apud* BELL. Hisp. COPAM PERS. TAC. Agr. Germ. [*loc. dub.*: ENN. ann. 470 omnes corde patrem debent (perhibent *Ilberg*).] [*it.* dovere, *francog.* devoir, *hisp.* deber. *M.-L.*]

Ⅰcum obiecto *de condicione eius qui pecuniam mutuam accepit, i. q. reddere debere (distinguitur*: LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2, 30 d(are) f(acere) p(raestare) restituereve oportere aut se -ere): **A** *obiectum deest vel subaudiendum*: **1** *proprie de pecunia, sim. (de praepos. v. p. 93, 36. de enuntiatis obiectivis v. p. 87, 48)*: PLAVT. Most. 595 non dat, non -et. :: non -et? 1022 verum, si -es, cedo. 1024 non negabo -ere et dabo. Poen. 1350 -etur, dabo. Rud. 1372. CATO agr. 144, 1 pro eo nemo solvet neque -bitur. CIC. inv. 2, 116 ille se, quae ipse vellet, -ere dicit. Quinct. 37. 40 si -isset . . . petisses. Q. Rosc. 11 plus se petere quam -eatur. 22 -bat? immo in suis nummis versabatur. Cluent. 162 primo -ere negavit; post . . . solvit. Planc. 68 qui -et, is retinet alienum. Phil. 2, 96 nemo . . . iure consultus . . . ex ista syngrapha -eri dicet pro iis rebus. Att. 13, 33, 2 nec . . . eius causa sane -o. 14, 18, 1 Kal. Ian. -uit (16, 2, 2). epist. 13, 56, 2 Heracleotae . . . qui item -ent, . . . pecuniam solvant. *bis.* ad Q. fr. 1, 2, 10 si non -et *heres.* quid? praetor solet iudicare -eri. CAES. civ. 3, 20, 3 integras . . . tenere possessiones, qui se -ere fateantur, . . . impudentiae est. PVBLIL. Q 33 qui -et, limen creditoris non amat. NEP. Att. 2, 4. SEN. benef. 1, 15, 6 accipere nec -ere. 5, 8, 3 verbum -ere non habet nisi inter duos locum. 5, 9, 4 -endi locus. 5, 19, 1 pro illo -o. epist. 87, 7 pauper est . . . quia -et. MART. 2, 3, 2 -et . . . si quis solvere . . . potest. 7, 10, 11 pro togula -es. QVINT. inst. 7, 1, 21 quaeretur, an -eatur. decl. 245 p. 5, 13 nondum . . . -bat⟨ur⟩ (*coni. Ritter*). *cf.* 245 p. 5, 18. 252 p. 34, 17 uisi -res . . . vindicare volueras. 278 p. 132, 24 -et res publica. 336 p. 323, 21 -uimus ambo. PLIN. paneg. 40 desineret quisque -ere, quod non esset postea -urus. IAVOL. dig. 12, 1, 36 -eri possit. POMPON. dig. 15, 1, 49, 2 ulla causa . . . -endi. GAIVS inst. 3, 134 si quis -ere se aut daturum se scribat. VLP. dig. 50, 16, 178, 3 hoc verbum '-uit' omnem omnino actionem comprehendere intellegitur, sive civilis sive honoraria sive fideicommissi fuit persecutio. PAVL. dig. 4, 8, 34 pr. si duo rei sunt aut credendi aut -endi. *et passim apud* ICTOS. TERT. adv. Marc. 4, 17 pignus reddet -enti (beati *codd.*). VVLG. Is. 24, 2 sicut qui repetit, sic qui -et (*ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει*). Matth. 23, 16 qui . . . iuraverit in auro templi, -et (*ὀφείλει*, *opp.* uihil est). AVG. lib. arb. 3, 15, 42 nemo . . . -et quod non accipit et quisquis -et, cui -et, nisi a quo accepit, ut -eat. *nota part. praes.*: SEN. benef. 1, 4, 5 pertinax . . . memoria -entium (*obligatorum, opp.* obligantium). *passiv.* (*cf. p. 95, 41*): IAVOL. dig. 45, 2, 2 et singuli in solidum -entur et singuli -ent. PAPIN. dig. 42, 6, 4 pr. creditoribus, qui ex die vel sub condicione -entur. **2** *translate, de rebus incorporeis obiecti loco subaudiendis*: CIC. Att. 2, 12, 1 *εὐαγγέλια* . . . -eri quidem plane fateor. SEN. benef. 1, 1, 3 reddit . . . beneficium, qui -et. epist. 81, 26 desinet . . . -ere, sed non desinit velle -ere. QVINT. inst. 12, 7, 12 ut gratus sit, ad eum . . . pertinet, qui -et. decl. 333 p. 314, 28 -ere confiteor. PLIN. paneg. 60 -es . . . Caesar, et solvis. AVSON. 419, 10 se prius -ere profitentur *dignitates.* 419, 20 -urum esse *te*, cum solveris. AVG. serm. ed. Mai 19, 2 si reddet, -bat *deus.*

B *accedit obiectum (cf. C et D)*: **1** *proprie*: **a** *substantivum sim.*: PLAVT. Bacch. 1142 haec oves vobis malam rem magnam, quam -ent, dabunt. Epid. 71 argentum, quod -etur pro illa, denumeraverit. Poen. 1401 aurum, argentum, collum, leno, tris res nunc -es semul. Pseud. 619 quinque -et minas. Trin. 426 mille drachumarum . . . , quas de ratione debibuisti. CATO agr. 144, 2 argentum nemo dabit neque -bitur (VVLG. I Macc. 13, 15 pro argento, quod -bat [*οὗ ὤφειλεν*]). 144, 3 tanto minus -bitur. TER. Phorm. 53 conveniet numerus, quantum -ui. CIC. inv. 2, 87 cum . . . sumptus, qui -batur de publico, non daretur. Quinct. 60 pecunia -batur (Phil. 2, 71. de orat. 1, 168 ante petitam esse pecuniam, quam esset coepta -cri. leg. 2, 53 ex stipulatione. epist. 13, 11, 1 VARRO ling. 7, 105. SALL. Catil. 49, 3 grandem pecuniam. LIV. 38, 38, 11 si quae pecuniae -entur. LABEO dig. 19, 1, 50 pecuniam rei venditae. *et saepe apud* ICTOS. SEN. benef. 1, 5, 1 -ere . . . alius pecuniam, quam accepit, alius consulatum . . . sacerdotium . . . provinciam. QVINT. decl. 310 p. 221, 3 *pecunia* aut -ita aut persoluta erat. AMM. 18, 5, 2 quam *pecuniam* per syngrapham -ere se. QVEROL. p. 57, 9). CIC. S. Rosc. 39 nihil . . . umquam -uit (top. 14. MART. 1, 85, 4 nil -et, fenerat. QVINT. decl. 359 p. 391, 24). Verr. 4, 147 ut . . . plus arator -eat. Att. 5, 21, 12 taleuta CC se -ere. LIV. 36, 4, 7 stipendium, quod plurribus pensionibus in multos anuos -rent. SEN. benef. 5, 14, 4 aureos. epist. 87, 5 late possidet, sed multum -et. PLIN.

nat. 36, 104 HS *tot milia* aeris alieni. MART. 4, 37, 1 centum . . . -et Titius. QVINT. inst. 7, 4, 44 quadruplum, duplum. PLIN. paneg. 40 vicesimam. APVL. flor. 18 p. 89 mercedem. POMPON. dig. 45, 1, 12 quinque -entur (VLP. dig. 12, 6, 26, 5 plus -ens). PAPIN. dig. 35, 2, 11, 5 aes alienum quodlibet -eat. VVLG. Luc. 7, 41 denarios quingentos *eqs.* *latiore sensu i. dare obligatum esse*: CIC. inv. 2, 97 hostiae, quas -isti ad sacrificium, praesto non fuerunt. Verr. 4, 100 civitates, quae decumas -ent. 4, 112 ut ... totidem medimna decumae -eantur. 4, 189 frumentum (CAES. Gall. 1, 17, 2). Sull. 54 gladiatores, quos testamento . . . videmus -eri. Att. 13, 6, 1 columnarium vide ne nullum -eamus. VARRO ling. 5, 178 corollarium, si additum praeterquam quod -itum. OV. met. 15, 444 urbem ... cerno Phrygios -ere nepotes. PHAEDR. 1, 17, 5 non unum *panem* -eri. MART. 5, 36, 2 quasi nil -eat. SEN. contr. 9, 3, 2 pro filiis tibi -o, non filios. QVINT. decl. 332 p. 308, 24 mancipium -res. 336 p. 323, 26 partem ... tu -isti, partem ego. PLIN. epist. 4, 10, 2 nec libertatem -eri . . . nec legatum. TRAIAN. Plin. epist. 10, 119 iselasticum . . . -eri, . . . obsonia . . . non -entur. IVLIAN. dig. 12, 6, 32, 3 qui hominem aut decem -et (GAIVS dig. 12, 6, 63 qui . . . certum hominem -ret. *et sim. saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: GAIVS inst. 2, 198 -eatur legatum. 2, 280 fideicommissorum usurae et fructus -entur. 3, 42 tertia pars -etur. 4, 28 qui ... vectigalia -rent. 4, 66 frumentum aut vinum . . . -eat. 4, 168 sponsionis ... summam poenae nomine -et. PAPIN. dig. 45, 1, 115, 2 et homo et pecunia -eatur. PAVL. dig. 33, 7, 18, 6 de bubulco . . . respondet -eri). CAPITOL. Pert. 9, 3 alimentaria . . . compendia, quae . . . ex instituto Traiani -bantur. HIL. trin. 6, 2 praedicationis euangelicae -o ministerium. VVLG. num. 6, 17 libamenta, quae ex more -entur. I Macc. 13, 39 remittimus . . . coronam, quam -batis (ὠφείλετε). CLAVD. carm. min. 30, 196 cum magna dedisset, -ret maiora *princeps*. AVG. civ. 8, 16 cultus, qui -etur ex animo, nequaquam -eatur ei rei. **b** *pronomen*: PLAVT. Bacch. 272 tantum -uit. Cist. 189 *reliquum* volo persolvere, ut expungatur nomen, ne quid -eam. Curc. 565 -o quicquam. Pseud. 1151 hoc tibi erus me iussit ferre . . . quod -ret. 1206 tantundem argenti quantum miles -uit dedit. CATO agr. 144, 4 id. TER. Phorm. 656 quae -o, qui dissolverem. CIC. Quinct. 17 quantum -retur. 41 si quid -retur. Q. Rosc. 2 scribere quod non -eatur. Verr. 3, 22 quod non -batur. leg. agr. 2, 100 a me petere, quod -o. Mur. 50. Pis. 93 quae -rentur. Att. 5, 21, 12 quantum. LIV. 35, 16, 8 quae ex foedere -ent (36, 4, 9). SEN. benef. 3, 7, 2 quod -bat, ... solvit. PETRON. 57 redde, quod -es (VVLG. Matth. 18, 28 εἴ τι ὀφείλεις. *cf. p. 88, 11*). MART. 8, 37, 3. 9, 92, 7 quod -es ... redde. QVINT. inst. 4, 2, 6. 5, 10, 105 dimidium ex eo quod -bant. decl. 252 p. 32, 15 solvit, quod lege -etur. PLIN. paneg. 40 exigi quod -eri non ... coeperat. CELS. dig. 12, 6, 47 solverit quod non -bat. GAIVS inst. 3, 81 SCAEV. dig. 34, 4, 30 pr. *nota*: VLP. dig. 20, 1, 21, 3 adversus debitorem non pluris quam quanti -et. *latiore sensu*: PHAEDR. 1, 17, 7 quod non -bat, solvit. PLIN. epist. 10, 118, 3 quae . . . non -bantur. GAIVS inst. 2, 218. PANEG. 8, 13 nos tantum habuisse, quantum -ere desivimus. *obiectum est enuntiatum relativum*: SEN. benef. 2, 33, 3 quod extra beneficium est. PROC. dig. 23, 6, 15. APVL. flor. 18 p. 89 neutro modo quod petis, -o. *cf. p. 90, 3. 21. 93, 27.*

2 *translate*: **a** *substantivum sim.* (*saepe de rebus incorporeis, honore, gratia sim.*): CIC. Att. 2, 9, 3 habet *patria* . . non plus quam -itum est, plus certe quam postulatum est (SEN. benef. 1, 4, 3 epist. 19, 11 MART. 8, 17, 4 QVINT. decl. 254 p. 43, 17). VERG. ecl. 8, 93 -ent haec pignora Daphnim. OV. am. 1, 10, 43 gratia pro rebus . . . -etur inemptis (SEN. epist. 81, 17 cupiat -ere gratiam, cupiat referre. *cf.* QVINT. decl. 375 p. 416, 6 beneficii gratiam -et, ego peccati poenam. TERT. resurr. 56). EPICED. Drusi 246 hos -et . . . Roma deos. 292 haec te -uerant tempora. MANIL. 3, 246 quem numerum -et ratio, sed non capit usus. SEN. Tro. 367 nobilior ... -etur cruor. clem. 1, 9, 11 vitam dederim an tu -eas (benef. 6, 14, 3). benef. 1, 1, 1 male collocata male -eantur. 1, 1, 8 beneficium -etur (epist. 73, 9 bene -ere beneficia, bene solvere. PS. SEN. mon. 85 PETRON. 126). 7, 6, 2 accipere munus et -ere. 7, 19, 3 beneficii accepti ... custodiam -o. dial. 5, 25, 2 -eat poenas (QVEROL. p. 57, 9 poenam malo quam pecuniam -ere). LVCAN. 4, 547 qui vulnera prima -bat. 6, 530 fatis -entibus annos mors ... subit. 9, 1043 mavult lugere . . . quam -ere caput. QVINT. inst. 1, 6, 4 ea, quae sunt e singulis, negantur -ere rationem. 5, 10, 73 fidem -et tutor (TERT. nat. 1, 7 silentii fides -eatur). decl. 248 p. 19, 4 alterum quinquennium fuerit -urus. PS. QVINT. decl. 11, 7 se . . . -ere rationem. IVV. 10, 313 poenas. PLIN. paneg. 69 antequam -retur honos. 90 pro quo non minus -o. ITALA prov. 14, 9 (Cypr. sent. episc. 7) domus contrariorum legis -ent emundationem (ὀφειλήσουσιν, VVLG. 14, 11 *aliter*). TERT. adv. Marc. 2, 14 aetatis verecundiam -entis. PANEG. 10, 29 tamquam pro fortunae gradu modus virium -eatur. CAPITOL. Maximin. 12, 3 imperatorem manum . . . suam . . . -ere. TERT. orat. 25 quae *orationes* . . . -entur ingressu lucis et noctis. pudic. 19 quam *paenitentiam* et nos -eri . . . agnoscimus. resurr. 16 quod non -etur offerre. adv. Marc. 4, 16 *bonitas* quae ante -etur in proximos. HEGES. 3, 17 l. 41 ut pro alterius sanguine scelus -eat. AVG. serm. ed. Mai 19, 2 -et coronam, reddit coronam *deus*. SALV. eccl. 2, 24 a quo redemptus est, deum -et. ENNOD. epist. 8, 5 p. 204, 6 ne . . . animus . . . in occupationes publicas -eat de anagnostici prolixitate fastidium. **b** *pronomen*: CIC. Caecin. 72 quod . . . promiserit, -eri (*cf.* FEST. p. 273 reus . . . qui quid promisit spoponditve ac -et). p. red. ad Quir. 22 male meritis ... referre quod -eas. Sest. 52 si erit eis id, quod -etur, persolutum. Marcell. 27 patriae, quod -es, solveris (SEN. epist. 9, 6 *al.*). Deiot. 13 officio, si quid -uerat, satisfactum. epist. 3, 10, 4 tibi ... ea tribui, quae -cantur. 15, 11, 2 quantum tibi ... boni -eant, quo minus tantundem ego ... -eam, non recusem. Q. CIC. pet. 19 ab iis quod -ent exigas. LIV. 6, 41, 1 nihil ne pro minimis quidem -cant. EPICED. Drusi 348 est quod praecipuum -eat ista domus. PHAEDR. 5 prol. 2 *Aesopo* reddidi . . . quicquid -ui. SEN. Med. 147 poenas luat, quas -et. 234 pro quo nihil -etur. benef. 1, 5, 1 quid -eamus. 2, 23, 1 quod pudet -ere. *al.* epist. 1, 3 sc. ... quicquam -ere. 18, 14 redde, quod -es (*cf. p. 87, 39*). 21, 11 das illi, quod -es, non quod potes. 73, 6 idem ... pro pace -ere eos. QVINT. inst. 7, 4, 38 an id, quod exigebatur, -uerit. 11, 2, 43 nihil ... -eat *memoria*. decl. 300 p. 183, 5 nihil aliud -o quam fidem. 306 p. 202, 11 quod ab omnibus -etur. PLIN. paneg. 90 quantum -eant *consules*. GALLICAN. Avid. 12, 2 quibus reddi -uit, quod a re publica -batur. AVSON. 419, 17 adhuc -ere *te*, quod solveris (390, 33). VVLG. I reg. 6, 3 quod -etis, reddite (LXX *aliter*). OPTAT. 7, 1 p. 161, 15 devotio, quae ab homine -batur. AVG. civ. 15, 21 illis reddens quod -etur in poena, istis donans quod non -etur in gratia. *nota in proverbio*: TER. Phorm. 661 quid si animam -et? *cf.* DON. *ad l.* quid si animam -et: Graecum proverbium sprevit εἰ δὲ ὤφειλε τὰς χεῖρας, *cf. Otto, Sprichw. p. 25.*

C *accedit dativus i. q. ab aliquo acceptum habere, reddere oportere alicui (cf. B et D)*: **1** *proprie de pecunia*: **a** *substantivum*: PLAVT. Aul. 530 ipsus ultro -et argentario. Epid. 347 decem minis plus attuli, quam tu danistae -es. CATO agr. 146, 3 emptor domino -eto. CIC. Att. 12, 25, 1 qui Faberio -et (12, 52, 1). QVINT. decl. 278 p. 132, 24 patri -etur. GAIVS inst. 4, 64 Titio -et. PLIN. epist. 2, 4, 1 si pluribus pater . . . vel uni cuilibet alii quam mihi -uisset. VVLG. Luc. 11, 4 dimittimus omni -enti nobis (ὀφείλοντι ἡμῖν). *latiore sensu*: CIC. Sull. 58 ita Romae -uit, ut *eqs.* Phil. 2, 103 *tabulis* quibus -isti. PLIN. epist. 10, 54, 1 qui velint -ere rei publicae. GAIVS inst. 2, 244 eis non magis sub condicione quam pure -ere possumus. **b** *pronomen*: PLAVT. Curc. 373 dives sum, si non reddo eis, quibus -o. 722 rem solvo omnibus, quibus -o. Men. 929 si resolvi argentum, cui -o. Pseud. 627 mihi . . . argentum accepto et quoi -et dato. 733 huius mihi -et pater. CATO agr. 144, 5 nemo dabit neque -bitur ei, qui non iuraverit. TER. Phorm. 923 quodne ego discripsi porro illis, quibus -ui. RHET. Her. 1, 12, 20 *filius* se, quae ipse vellet, . . . ei -ere dicit. CIC. Quinct. 41 -uit tibi C. Quinctius. 73 cui -ret . . . . *ibid.* eis -batur. Q. Rosc. 9 nolebas sciri -ere tibi Roscium. Cato 21 quis sibi, cui ipsi -eant. off. 3, 91 *sapiens*, si cui -eat. ad Q. fr. 1, 1, 26 quibus *id* nec -retur nec liceret. SEN. suas. 1, 7 illos tibi annua, bienni, trienni die -ere. SEN. benef. 5, 9, 4 -et nemo nisi alteri. MART. 6, 30, 3 -rem tibi . . . pro ducentis. QVINT. inst. 4, 4, 6 nec ipsi -ui. 5, 10, 62 neget -eri ei. decl. 273 p. 119, 23 non -et . . . tibi is. 278 p. 133, 15 non -batur . . . tibi. *latiore sensu*: SEN. contr. 9, 3, 2 pro filiis tibi -o, non filios. QVINT. decl. 325 p. 279, 19 tibi non -etur. POMPON. dig. 36, 1, 49 cui natura -uerit. 45, 3, 37 pro virilibus partibus eis ex stipulatione -etur. GAIVS inst. 4, 73 cui -et. **2** *translate*: **a** *substantivum*: CIC. Planc. 68 neque ego nunc Plancio desinam -ere. SEN. Tro. 244 -o Achilli. benef. 4, 8, 2 te negas deo -ere. frg. 15 *deus*, cui -eamus. QVINT. decl. 304 p. 193, 7 mihi lex -et, tu legi. PLIN. epist. 2, 13, 1 nemini libentius -o (TERT. adv. Hermog. 3 erat nemini -ens ideoque nemini serviens). RVFIN. epist. Clement. 19 sicut naturae -itum est, vitae praesentis finem fecero. ENNOD. dict. 6, 2 p. 441, 6 superbi sumus, si nostris -endum credimus institutis. **b** *pronomen*: CIC. Planc. 68 quibus ego . . . -o. Brut. 17 quod ipse, cui -es, incommodo exacturum negat. top. 4 non potui . . . tibi hoc roganti . . . -ere diutius. Q. CIC. pet. 24 elaborare eius causa, cui -ent aut volunt. SALL. Iug. 96, 2 ut illi quam plurimi -rent. SEN. benef. 1, 1, 8 sibi . . . quisque -et. 2, 18, 3 -ere, cui nolis. epist. 86, 5 cui Roma -et. MART. 2 praef. 13 -buut tibi, si . . . inciderint. EDICT. imp. Nervae Plin. epist. 10, 58, 9 ut ... mihi -eat. PLIN. paneg. 60 -ere tibi an praestitisse. TERT. resurr. 8 quod ei (*Christo*) -ere desierit.

D *accedunt et accusativus et dativus* (*nota c. dativo duplici*: STAT. Theb. 6, 634 tibi . . . crinis honori -itus; *cf. B et C*): **1** *proprie*: **a** *dativus substantivi sim., cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Bacch. 231 *aureos*, quos hospes -uit nostro seui. Truc. 648 argentum meo qui -bat patri. CIC. Quinct. 17 pecuniam . . . P. Scapulae (Caecin. 16 pecunia Caecennae ex . . . hereditate -retur. Rab. Post. 38. top. 53 pecuniam numeratam mulieri -eri. Att. 6, 1, 5 epist. 13, 56, 1. 13, 61 filio ... pecuniam Nicaeenses grandem -ent ad sestertium octogiens. TRAIAN. Plin. epist. 10, 109 SVET. Iul. 2. APVL. apol. 71 pecuniam . . . filiis -bat. SPART. Hadr. 7, 6. SALV. eccl. 2, 24 non . . . pecuniam nec solas -eri a nobis divitias deo). CIC. Verr. 3, 60 nummum nemini (PETRON. 57 assem aerarium nemini -o). Caecin. 73 viro dotem. Att. 1, 16, 13 singulis tribulibus HS *tot.* 16, 6, 3 *al.* LIV. 32, 34, 7 Attalo . . . nihil iure -o (SEN. benef. 6, 15, 4 nihil venditori). FEST. p. 371 *aes* populo. VAL. MAX. 5, 6, 8 *aurum*, quod Gallis pro obsidione Capitolii omissa -batur. SEN. contr. 9, 5, 15 uncia nec filiae -etur nec veneficae. MART. 2, 44, 7 septem milia -o Secundo. 7, 10, 7 septingenta Tito -et Lupus. QVINT. decl. 278 p. 133, 20. PLIN. epist. 10, 39, 3

theatro ex . . . pollicitationibus multa -entur. AFRIC. dig. 15, 1, 38, 2 Pamphilus -et domino quinque. GAIVS inst. 2, 205 singulis partes -entur. ...singulis solidum -etur. 4, 64 SCAEV. dig. 31, 88, 10. 40, 7, 40, 1 plus domino -eat. PAVL. dig. 18, 1, 52 duplum aerario -eas. *latiore sensu*: CIC. Verr. 4, 202 -et populo Romano Sicilia decumas. 5, 150 novem populo . . . -eantne? har. resp. 31 Telluri postilio -eri dicitur. Phil. 2, 113 tua . . . coniunx . . . -et populo . . . tertiam pensionem. CAES. Gall. 6, 33, 4 legioni . . . -eri frumentum. LIV. 26, 21, 17 quibus *Hispanis* urbs agerque -batur. 31, 46, 3 tantum . . . numerum bellum gerentibus . . . -bat. OV. met. 4, 197 quos mundo -es, *Sol*, oculos. 15, 817 perfectis, quos terrae -uit, annis. SEN. contr. 9, 5, 2 tres filios filiae meae -es, unum mihi. CVRT. 4, 5, 9 Rhodii urbem suam portusque -bant Alexandro. SEN. benef. 2, 35, 1 rei rem -emus. QVINT. inst. 3, 6, 26 an Thrasybulo triginta praemia -eantur. decl. 359 p. 391, 9 omnes res quadragesimam publicano -eant. IVLIAN. dig. 45, 1, 54 pr. singuli homines heredibus eius -rentur (*et sim. apud* ICTOS, *ex. gr.*: GAIVS dig. 45, 2, 15 Seio Stichus aut decem -eantur. inst. 3, 42 virilis pars patrono -eatur. 3, 103 a solidum -eri . . . Titio. VLP. dig. 18, 1, 47 aquae ductus -eatur praedio. PANEG. 5, 3 imperium filio pietate -bant. SPART. Hadr. 6, 3 *triumphus*, qui Traiano -itus erat. AVSON. 103, 2 laurea -etur Phoebo, si virgo negatur. 132, 20 -ctur matri cetera progenies. HIER. epist. 14, 3, 4 quam *sepulturam* . . . omnibus . . . -o. 51, 1 qui *fratres* provinciae tuae nihil -rent. VVLG. II Esdr. 5, 14 annonas, quae ducibus -bantur. Tob. 7, 12 timenti deum -etur coniux filia tua. CLAVD. 18, 45 cunabula prima cruentis -et suppliciis. AVG. civ. 1, 21 ministerium -et iubenti. 2, 1 post rationem . . . redditam, quanta homini ab homine -etur. 3, 12 cui *deo* uni haec . . . gesta -entur. 10, 1 cultus . . . non soli deo -eri videtur. *ibid.* coloni, qui conditionem -ent genitali solo. serm. ed. Mai 1, 1 cui *homini* . . . -batur . . . caelum. FAV. EVL. p. 1, 24 *patriae* custodibus lactei circuli lucida . . . habitatio -retur. LIB. col. I p. 209, 4 iter populo non -etur. CORP. VI 29784 via . . . iunctis -etur ita uti hodie in uso est. **b** *dativus pronominis cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Bacch. 260 negare se -ere tibi triobulum. Curc. 570 cui ego nisi malum nil -o (CIC. Q. Rosc. 26 tibi . . . nihil. Att. 16, 2, 1 nihil -etur ei nisi ex tertia pensione. SEN. benef. 6, 11, 4). 666 *leno* -et nobis triginta minas. Most. 630 quattuor quadraginta illi -entur minae et sors et fenus. 919. CIC. Quinct. 38 tibi . . . grandem pecuniam -uit (Q. Rosc. 9 pecuniam ei non -eri. Caecin. 15 ex partitione. Sull. 58 ut . . . ei maximae pecuniae -rentur. leg. 2, 49. epist. 3, 5, 4 dum pecunia accipitur, quae mihi ex publica permutatione -etur. 13, 14, 1 huic . . . pecuniam -et P. Cornelius. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 4 QVINT. inst. 5, 10, 107. PLIN. epist. 2, 4, 2 ex locationibus. 6, 8, 4. PROC. dig. 23, 3, 82 quam pecuniam sibi -ret. VLP. dig. 50, 16, 213, 2 aes alienum est, quod nos aliis -emus. *et sim. saepe*). CIC. Att. 7, 3, 7 tantum et plus etiam mihi -ret. 10, 15, 1 -et . . . mihi multos nummos. VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 mille nummum, quod ei -batur. LIV. 31, 13, 2 quibus ex pecunia . . . tertio pensio -batur. AVSON. 394, 18 -ita summa mihi est. VVLG. Matth. 18, 24 qui -bat ei decem milia talenta (*ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων*). 18, 28. *cf.* AVG. civ. 21, 27. *latiore sensu*: OV. met. 1, 481 generum mihi, filia, -es . . . -es mihi . . . nepotes. VAL. MAX. 7, 5, 4 cui . . . duas . . . provincias aut daturus erat aut -urus. PHAEDR. 5, 4, 2 cui pro salute votum -bat. SEN. contr. 9, 5, 2 unum *filium* mihi *debes*. SEN. benef. 7, 19, 1 si cui vinum -cas. PETRON. 101 cui vecturam -emus. QVINT. inst. 11, 1, 88 sanguinis maiora sibi -eri praemia (decl. 324 p. 277, 11 praemium mihi). decl. 273 p. 119, 17 qua *lege* tibi adulteri bona -rentur. *al.* LABEO dig. 32, 29 pr. ei -eri . . . parata. POMPON. dig. 45, 1, 23 ex stipulatu hominem certum mihi -eas. 45, 1, 110 pr. sola quinque mihi -entur. GAIVS inst. 2, 215 utrisque solidam -eri. 2, 245 ipse tibi legatum -ere non possis. 3, 47 virilis pars ei -eatur. 3, 103 ei soli . . . solidum -eri . . . dimidium ei -eri. 4, 64 ei XX *milia* -eantur. MARCELL. dig. 8, 6, 11 pr. cui via vel actus -batur. *et saepe* ICTI. IVST. 2, 4, 18 cui duodecim stipendia -bat *Hercules*. 21, 1, 7 quibus consortium regni -bat. 34, 3, 7 quod regnum . . . sibi . . . -eri. *et sim.* PANEG. 7, 21 *aetates*, quae tibi . . . -entur. LAMPR. Alex. 49, 6 sibi eum *locum* -eri. SPART. Hadr. 9, 6 quibus -bat imperium (PS. AVR. VICT. epit. 48, 4 sibi imperium -eri). HIER. epist. 14, 3, 4 cui sepulturam . . . non -o. VVLG. deut. 21, 17 huic -entur primogenita (*καθήκει*). 24, 10 repetes . . . rem . . . , quam -et tibi (*ὀφείλημα*). 25, 7 uxorem . . . quae ei lege -etur. Ios. 9, 7 terra, quae nobis sorte -etur. Tob. 6, 12 tibi -etur omnis substantia eius. AMM. 14, 6, 14 quibus vicissitudo -etur. CLAVD. 15, 461 tot mihi -etis populos, tot rura, tot urbes amissas. AVG. in psalm. 118 serm. 11, 6 qui plus petierit, quam ei -etur. **c** *dativus substantivi sim., cum accusativo pronominis*: TER. Haut. 791 quod ista -et Bacchidi. Eun. 861 -eam, credo, isti quicquam furcifero. CIC. Quinct. 37 Naevio . . . quicquam -uit Quinctius. Q. Rosc. 56 id Fannius societati, hoc est Roscio -bat. leg. agr. 2, 1 tantum maioribus. top. 46 quod mulieri -eas, recte ipsi mulieri . . . solvas. LIV. 37, 45, 15 ex eo, quod patri -itum est. NERAT. dig. 40, 7, 17 tantundem domino. AFRIC. dig. 12, 6, 38 pr. si extraneo quid -uisset. VLP. dig. 33, 8, 6, 4 quod domino -etur. TERT. idol. 13 quod homini -es vel tibi ab homine -etur . . . luas vel recipias. VVLG. Luc. 16, 5 quantum -es domino meo. Rom. 13, 8 nemini quidquam . . . nisi ut. *nota*: VLP. dig. 15, 3, 10, 7 quatenus domino -et. *latiore sensu*: GAIVS inst. 3, 95 a doti dicat quod -et. 4, 73 quod patri . . . -etur. PAVL. MED. bened. 11, 1 quae . . . per legis mandatum victui -bantur sacerdotum. *accusativus enuntiatum relativum est*: TERT. resurr. 22 Caesari quae sunt Caesaris. GAIVS dig. 31, 56. **d** *dativus pronominis cum accusativo pronominis*: PLAVT. Bacch. 884 numquid -etur tibi? Most. 618 quid illi -etur? Poen. 1233 quid tibi -emus? Truc. 938 quid isti -es? TER. Audr. 675 hoc tibi pro servitio -o. CIC. Quinct. 15 aut societatem sibi quidpiam -ere aut . . . Quinctium -isse. Verr. 2, 134 negat id sibi -eri. Cluent. 75 quid cuique -retur. Brut. 19 quod mihi -retur, se exacturum professus. NEP. Epam. 3, 6 quantum cuique -ret. FEST. p. 339 cui id -cri. QVINT. decl. 278 p. 132, 19 mihi . . . aliquod. 278 p. 132, 27. PLIN. epist. 2, 4, 2 quidquid mihi pater . . . -uit. IAVOL. dig. 23, 3, 57 quod filius . . . mihi -et. ITALA deut. 15, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 17) -itum, quod tibi proximus -et (*χρέος . . . ὀφείλει*, VVLG. cui debetur aliquid ab). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 12 nulli quicquam -o. VVLG. deut. 18, 8 quod . . . ex paterna ei successione -ctur. *latiore sensu*: PLIN. epist. 118, 1 ea . . . -eri sibi putant. GAIVS inst. 2, 14 quod ex aliqua obligatione nobis -etur . . . fundus, homo, pecunia. 2, 38 quod mihi ab aliquo -etur. 3, 119 a quod sibi -eatur. 3, 125. AMM. 16, 12, 29 id affectasse, quod soli sibi -eri Augustus existimabat. *accusativus enuntiatum relativum est*: POMPON. dig. 45, 3, 40 quod . . . contulerit, nobis -bitur.

2 *translate*: **a** *dativus substantivi sim. cum accusativo substantivi sim.*: RHET. Her. 3, 12, 21 saepe rerum naturae gratia quaedam iure -etur (CIC. leg. agr. 2, 9 maioribus . . . laudem gratiamque -emus. SALL. Iug. 110, 1 privato homini gratiam. or. Macri 20 iniuriae gratiam. OV. epist. 10, 142 -ita sit facto gratia nulla meo. Pont. 3, 1, 80 -etur meritis gratia nulla. VELL. 2, 53, 2 calamitosis -eri . . . gratiam. VAL. MAX. 3, 8, 3. SEN. benef. 6, 5, 1 beneficio gratia -batur. STAT. Theb. 7, 786 vati. TERT. adv. Hermog. 13 gratiam bonorum deo -bimus. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 85. AVG. civ. 6, 7 gratiae -eantur histrionibus). CIC. Verr. 3, 116 ex illa re . . . Veneri -eri praemium (OV. met. 13, 355 indomitae -eri praemia dextrae. AVIEN. Arat. 1190 ista furori praemia -entur). 5, 123 Veneri et Cupidini vota -ret. 6, 27 Veneri . . . et Libero reliquum tempus -eri. Catil. 3, 23 multi . . . honores dis . . . iusti habiti sunt ac -iti (PLIN. nat. 29, 55 -emus honorem et Commageno. SVLP. SEV. chron. 2, 5, 2 hunc honorem soli deo -itum esse). Sull. 87 reliqua iam a me meae . . . consuetudini naturaeque -entur. Flacc. 104 talem se animum . . . patriae -isse (epist. 1, 9, 4 rei publicae . . . eum me animum . . . -cre). p. red. in sen. 2 cum multa vobis, magna populo . . . , innumerabilia parentibus, omnia dis . . . -eamus. har. resp. 21 quibus dis violatis expiatio -eatur. de orat. 2, 345 sui cuique virtuti laus propria -etur (OPTAT. 2, 1 p. 34, 21 -et laudes creatori suo). CIC. leg. 1, 5 non solum . . . eorum studiis . . . sed etiam patriae -ere hoc munus. 3, 26 -eri non posse huic civitati illam potestatem. Att. 4, 2, 2 oratio iuventuti nostrae -eri non potest. VERG. Aen. 8, 379 Priami -rem plurima natis. 10, 852 -ueram patriae poenas odiisque meorum (OV. trist. 2, 516 materiae minor est -ita poena meae. QVINT. decl. 248 p. 18, 21. IVV. 6, 537). Aen. 11, 52 iuvenem . . . nil iam caelestibus ullis -entem (*sc. quia animum reddidit*). 11, 166 sors ista senectae -ita erat nostrae. 11, 179 Turnum gnatoque patrique quam (*dexteram*) -ere vides. 12, 795 Aeneam . . . caelo. MORET. 73 nomen capiti -entia porra (*sc. caepa a 'caput' nominata*). HOR. carm. 1, 3, 6 navis, quae tibi creditum -es Vergilium finibus Atticis. 1, 14, 16 tu (*navis*), nisi ventis -es ludibrium, cave. AETNA 91 -ita carminibus libertas ista (SEN. dial. 6, 16, 2 Bruto libertatem -emus, Lucretiae Brutum. S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 libertatem ex quacumque causa -rent servo). LIV. 1, 4, 1 -batur . . . fatis tantae origo urbis. 3, 10, 2 -batur . . . consuli triumphus. 5, 47, 7 recte et perperam facto pretium -retur (SEN. benef. 6, 17, 2 medico . . . pretium operae solvitur, animi -etur). 6, 40, 20 ne beneficium quidem -eat populo (SEN. benef. 6, 7, 3 Nilo beneficium -ere. 6, 7, 4. QVINT. inst. 9, 2, 83 accusatori -ere beneficium). 8, 6, 10 imperatorem . . . exercitum deis manibus matrique Terrae -eri (VAL. MAX. 1, 7, 3). 9, 11, 2 Samniti populo omnes . . . aut pro iis pax -etur. 22, 30, 3 parentibus . . . vitam -o (OV. Pont. 4, 15, 3 Caesaribus vitam, Sexto -ere salutem. SEN. contr. 7, 1, 26. suas. 6, 4. LVCAN. 9, 1096 vitam Phario . . . -ere clienti. CLAVD. 24, 77 vitam -ere . . . armis Roma tuis. 28, 610 vitam qui -et amori). LIV. 23, 9, 10 quam patriae -o pietatem, exsolvam patri (SEN. benef. 6, 23, 5 parentibus). 24, 25, 3 illos -itos iam morti destinatosque (*cf.* HIER. in Gal. 4, 21 p. 443 ut -itos poenae . . . absolvat. VVLG. sap. 12, 20 si . . . et -itos morti [*ὀφειλομένους θανάτῳ*] . . . cruciasti attentione). LIV. 35, 31, 15 omnia . . . populo . . . -ere. 45, 13, 5. OV. met. 12, 573 videor -ere tui praeconia rebus Herculis. 14, 3 arva *Cyclopum* . . . nec quicquam iunctis -entia bubus. Pont. 3, 2, 31 corpora -entur maestis exsanguia bustis. MANIL. 2, 224 Neptuno -ere genus. VELL. 2, 21, 4 quam vivo iracundiam -uerat. 2, 35, 5 quem spiritum supplicio -uerat, proelio reddidit. 2, 65, 1 plus Caesarem patris quam se amici ultioni -ere. VAL. MAX. 1, 6 praef. prodigiorum . . . -ita proposito nostro relatio est. 3, 8, 3 actis . . . potius supplicium quam . . . honos -batur. 5, 1, 3 penatibus et honoris vicissitudinem et salutem tuam -es (SEN. suas. 7, 6 viros Romanos salutem pactioni -ere. CVRT. 8, 1, 25 filio -entem salutem. 10, 9, 3. SIL. 4, 512 vallo miles -ere salutem). 9, 12 ext. 4 crudelitas

fati tanto ingenio non -ita. CELS. 3, 4 cibum dandum, cum corpori -retur. PHAEDR. 2, 1, 8 quae -etur pars tuae modestiae, ... tolle. SEN. contr. 1, 1, 12 multis -o misericordiam, multis tuli. 1, 2, 10. 1, 4, 4 *al.* CVRT. 4, 16, 27 victoriam ... *magis* virtuti, quam fortunae suae -uit. 10, 5, 35 plurimum virtuti. SEN. Ag. 307 quae iuncta peccat -et et culpae fidem (dial. 12, 7, 1 quantam huius in te indulgentiae fidem ... industriam -eas. TAC. hist. 5, 26. PLIN. epist. 9, 19, 5 quae historiae fides -eatur. PANEG. 12, 17 tempori). SEN. Oed. 1043 -ui fatis patrem. Thy. 1052 sceleri modus -etur. clem. 1, 10, 1 Domitios ... clementiae suae -bat. 1, 20, 1. benef. 2, 27, 2 omnia incrementa ... Augusto. 3, 29, 3 dandi facultatem patri. 7, 16, 6. nat. 2, 38, 4 sanitas ... -etur ... medico (dial. 3, 12, 6 morbo). epist. 51, 3 tamquam aliqua licentia -eatur loco. 64, 9 venerationem praeceptoribus. 73, 4 *al.* LVCAN. 1, 44 multum Roma ... -et civilibus armis. 2, 82 -et multas hic legibus ... mortes. 4, 561 vulnus ... gladiis. 5, 535 non ... cuncta carinae -bis. 6, 5 Martem ... secundum ... fatis -ere. 9, 963 multum -entes vatibus umbras. PETRON. 21 Priapi genio pervigilium -eri. PLIN. nat. 7, 205 versum heroum Pythio oraculo -emus. 8, 187 corporum tutela pecori -etur. 12, 82 cum plus ex eo inferis -eat Arabia. 14, 77. 18, 76 inventio ... Chio insulae -etur. 24, 129 unum ... medicinis -etur nobile medicamentum. VAL. FL. 2, 408 moras caelo cursumque ... undis -uimus. 2, 570 bis Herculeis -eri Pergama telis (*i. expugnatum iri*). MART. 3, 58, 14 nomen ... -et quae (*phoenicopterus*) ... pinnis (HIL. syn. 57 nomen -eatur essentiae). 9, 39, 4 plus -et matri nulla puella. 10, 103, 5 nec sua plus -et tenui Verona Catullo (14, 195). 12 praef. me patrocinium -ere ... desidiae. STAT. Theb. 3, 381. silv. 3, 4, 38 Palatino famulus -eris amori. SIL. 12, 633 ventis -bis ... Roma diem. QVINT. inst. 11, 1, 66 cuique personae -etur reverentia (PLIN. epist. 9, 35, 1. IVV. 14, 47 maxima -etur puero reverentia. AVSON. 318, 1 genitori). QVINT. inst. 12, 3, 4 *orator* non clamorem modo ... causis, sed omnia ... -et. decl. 248 p. 18, 21. 306 p. 202, 25 rei publicae matrimonium -et. 326 p. 283, 9 remedium -eri diis immortalibus. 344 p. 359, 21 vindicta dolori meo -retur, -batur ... solacium (TERT. adv. Marc. 1, 26 legi -eat vindictam). PS. QVINT. decl. 8, 6 matri ... liberorum -ere rationem. FRONTIN. aq. 9. 88 -eri operi novae erogationis ordinationem. TAC. hist. 5, 26 neque facto ... venia neque dictis fides -batur. PLIN. epist. 6, 2, 8 primam religioni suae iudex patientiam -et. 6, 34, 1 cuius memoriae ... opus ... spectaculum atque hoc potissimum, quod maxime fuueri, -batur. 10, 8, 6. 10, 112, 3 cuius factis dictisque -etur aeternitas. paneg. 10 -eri ... maximo operi ... venerationem. 83 quantam -et verecundiam uxor marito, femina sibi. IVV. 1, 75 criminibus -ent hortos praetoria mensas *eqs.* 4, 133 -etur ... patinae ... Prometheus (*i. figulus*). 6, 647 TERT. spect. 1 tam apto consilio tantum obstinatio disciplinae -bat obsequium. orat. 7. iciun. 2 fides ... ne Iudaicae quidem legi abstinentiam -eat. adv. Marc. 1, 16 visibilibus invisibilia -entur. 3, 4 illum patientiam -isse creatori. 5, 16 creatori ... agnitio -etur. CYPR. epist. 30, 1 conscientiam ... deo soli -ere se iudici. COMM. instr. 1, 6, 6 moribus ... consilia vestra -entur. SOL. 1, 16 prospero ... augurio -eri gloriam Romani nominis. NEMES. ecl. 3, 16 -emus carmina Baccho. IVST. 2, 11, 6 plura se patriae quam vitae -ere. 12, 13, 5 si naturae -eantur *praedicta.* 41, 5, 10. PANEG. 7, 22 felicitas ... an ... meae -eatur aetati. AVSON. 118, 19 -entur suprema piacula vitae. 391, 1 OPTAT. 1, 8 p. 10, 13 verbum ... Pharaoni et eius populo -batur. AMM. 31, 5, 10 cum ... rerum memoriae ... -eatur integritas fida. CLAVD. 8, 379 nostro nec -es regna favori, quae tibi iam natura dedit. *et sim.* AVG. civ. 5, 16 quanta dilectio -eatur supernae patriae. 14, 6 perfectum odium -et malis, qui secundum deum vivit. *al.* SVLP. SEV. dial. 1, 26, 8 istam vicem non solum Martino, sed etiam nobis -eat. 3, 17, 1. OROS. hist. 1 prol. 8 subiectio mea praecepto paternitatis tuae factum -eat. ENNOD. epist. 1, 2 p. 3, 22 mens ... certaminibus ante periculum -et affectum. *de servitute fundi*: CORP. VI 34124 hui monimento itum ambitum -etur. IX 3395 monimento Fanni ... hac aditus -etur.

b *dativus pronominis cum accusativo substantivi sim.*: PLAVT. Poen. 133 fateor -eri tibi et libertatem et multas grates gratias (CIC. Mil. 83 beneficii gratiam ... di sibi -eri putant. Phil. 2, 27 maiorem ei res publica gratiam -et. rep. 1 frg. 2 fin. 2, 117 HOR. sat. 1, 6, 88 *cf. l. 73.* VAL. MAX. 5, 6 ext. 2 SEN. benef. 6, 5, 1. *cf.* S. C. Rubr. dig. 40, 5, 26, 7 libertatem his -eri. APVL. flor. 16 p. 69 TERT. test. anim. 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 124, 18). CIC. Verr. 3, 128 ei locus ille atque honos ... -eri putabatur (FRONTO p. 164, 6 N. cui ... honor -etur. AVG. civ. 15, 16 cui -et causa propinquitatis ... honorem). Att. 1, 14, 3 qui mihi laudem illam eo minus -ret (HOR. sat. 1, 6, 88 laus illi -etur et a me gratia maior). CIC. Mur. 7 me ... tibi omnia studia atque officia ... et -isse confiteor et praestitisse (epist. 1, 9, 4. 6, 1, 7. *cf.* PLIN. epist. 2, 18, 4. 8, 12, 4). Sest. 94 quibus omne supplicium atque omnis ... poena -etur (LVCAN. 7, 431 saevas -et tibi Parthia poenas). Pis. 6 mihi ... civicam coronam -eri a re publica. Mil. 32 tantum beneficium ei se -ere (epist. 8, 12, 1 SALL. Iug. 14, 3 SEN. benef. 6, 4, 1 QVINT. decl. 282 p. 147, 18. 314 p. 235, 4). de orat. 3, 18 ut vobis hoc ... munus putem diutius posse -ere (SEN. benef. 6, 19, 4 illi non ... proprium -bo ... munus. QVINT. decl. 388 p. 439, 3). off. 1, 58 praesidia vitae -entur iis. epist. 1, 9, 2 tibi ex me fructus. 1, 9, 4 tibi ... amorem et omnia in te ipsum summa ac singularia studia -rem (FRONTO p. 130, 7 N.). 6, 1, 7 meum consilium, operam, studium ... tibi tuisque liberis esse -itum. 8, 12, 1 quem vitam mihi -ere putaram (LIV. 8, 35, 7 OV. Pont. 4, 5, 31 SEN. contr. 1, 4, 9. 2, 2, 4 SEN. benef. 2, 23, 3 epist. 78, 3 QVINT. decl. 259 p. 58, 18. SORT. Sangall. 6, 8 tibi vita -etur, quare vis facere testamentum? IVST. 18, 6, 4 HIER. epist. 38, 2, 2). CATVLL. 82, 1 si tibi vis oculos -ere Catullum. VERG. Aen. 4, 276 cui regnum ... Romanaque tellus -entur. 6, 714 animae quibus altera fato corpora -entur. 10, 200. 442 soli mihi Pallas -etur. 12, 317. PROP. 1, 18, 13 multa tibi dolor ... aspera -et. OV. epist. 15, 105 nec potui -ere mihi spem longius istam. met. 7, 164 salutem (CVRT. 6, 8, 7 SEN. benef. 2, 30, 1 QVINT. decl. 272 p. 117, 5. 343 p. 355, 19). EPICED. Drusi 213 tibi -etur caelum. MANIL. 2, 57 nulli vatum -bimus ora. 3, 394 mihi -eat artem. VELL. 2, 34, 3 omnia incrementa sua sibi -uit. PHAEDR. 3 prol. 61 sollemnis mihi -etur gloria. SEN. contr. 1, 8, 5 *al.* CVRT. 7, 1, 19 prosperum *exitum* tibi -uros. SEN. Herc. O. 988 dextra cui -es patri avum Tonantem. 1768 Theseus -eat lucem tibi. benef. 7, 19, 2 non tutelam illi sed fidem -o (PLIN. epist. 2, 18, 4 TERT. nat. 2, 14 AVG. civ. 10, 18). nat. 4, 2, 10 -et ... illi *Nilo* Aegyptus non tantum fertilitatem terrarum sed ipsas. 5, 17, 5 salubritatem caeli ... -eant ei (*circio*). OCTAVIA 849 haec vindicta -etur mihi. LVCAN. 7, 811 finem ... sui sibi corpora -ent. VAL. FL. 6, 200 cui -eat Ocheus aut cui fata Tyres. MART. 6, 4, 2 tot ... tibi -eat triumphos ... *Roma.* STAT. Theb. 3, 623 alio mihi -ita fato summa dies. 5, 21 cui ... fatum -ere cohortes. 10, 664 non haec tibi -ita virtus. 11, 212 tibi ... primordia Thebae ... -ent. SIL. 13, 60 non Garganus nec ... Daunia tellus -entur nobis. QVINT. inst. 6, 1, 50 ut illi -eatur reverentia. 11, 1, 41 decor. decl. 272 p. 116, 5 salus ... et victoria (VEG. mil. 3, 25). 314 p. 235, 4 cui lucem ... beneficia ... -bat. 388 p. 439, 3. PS. QVINT. decl. 16, 2 -ret alteri exemplum. FRONTIN. aq. 110 quibus prohibendis quanta cura -eatur. PLIN. epist. 2, 18, 4 -o ... tibi, -o memoriae fratris ... hanc fidem *eqs.* 5, 8, 1 quibus aeternitas -eatur. 8, 12, 4 si illi nullam vicem, nulla quasi mutua officia -rem. IVV. 8, 24 mihi -es animi bona. FRONTO p. 130, 7 N. amorem pro amore. TERT. nat. 1, 6 nulla sibi lex -et conscientiam iustitiae suae. 2, 14. anim. 58 cui priori -eantur *mercedes.* patient. 5 apud Adam, nondum maritum, nondum aures sibi -entem. resurr. 41 ipsi compensatio -eatur. *al.* SOL. 2, 27 -eri sibi ... servitium venenorum. AVSON. Mos. 24 *amnis* dignata imperio -ent cui moenia Belgae. VEG. mil. 3, 25 quibus victoria -batur. OPTAT. 3, 10 p. 96, 24 -entur vobis accusationes. CLAVD. 8, 634 tibi -eat orbis fata. carm. min. 30, 55 tibi saecula -ent Traianum. MEROB. pros. frg. 2 A 8 quanta tibi ... praemia -eantur, pro quibus mihi tanta sunt collata refereuti.

c *dativus substantivi sim. cum accusativo pronominis*: LVCIL. 1333 virtus id dare, quod re ipsa -etur honori. VARRO Men. 512 quod -emus populo. CIC. Manil. 20 me ... tantum impertire laudis, quantum forti viro ... -eatur. p. red. ad Quir. 5 quantum ... parentibus ... tautum ... populo -eamus. Balb. 5 hoc -eri huius ... gloriae. de orat. 2, 8 tantis hominum ingeniis. Att. 13, 49, 1. epist. 10, 12, 5 id cum rei publicae ... tum nostrae necessitudini -ere. ad Q. fr. 1, 1, 31 quid ... hominum opinionibus ... iudiciis ... honoribus -eas. HOR. carm. 4, 4, 37 quid -eas, o Roma, Neronibus. ars 63 -emur morti nos nostraque. 312 patriae quid -eat et quid amicis. LIV. 9, 1, 7 quid diis ... -o. 42, 39, 4 aliquid ... regiae maiestati, ... aliquid populi ... nomini ... -eri. OV. epist. 7, 43 *p. 93, 7.* rem. 396 *p. 93, 8.* fast. 2, 825 hoc ... Tarquinio -bimus. Pont. 3, 1, 75 hoc domui -es. 4, 4, 26 ne titulis quicquam -eat ille. VAL. MAX. 2, 2, 4 quid patriae venerationi -eatur. 6, 5 ext. 1 *al.* SEN. contr. 9, 4, 2 quantum istis manibus -emus. SEN. benef. 4, 30, 3 hoc ... virtutibus. 6, 7, 3 mutis animalibus quidquam -etur. epist. 26, 3 quid ... sapientiae -eam. 94, 5 quid cuique -eatur officio. 121, 3. dial. 12, 7, 3 totum te Caesari -es. LVCAN. 6, 131 ne quid victoria ferro -ret. VAL. FL. 1, 119 comiti ... tantum -ere superbo. HOMER. 99 tautum -etur Achilli. SIL. 15, 371 virtus quod -eat ultra superis. QVINT. inst. 11, 1, 62. 12, 2, 23 non tantum se -ere scholis rhetorum quantum Academiae spatiis. decl. 249 p. 23, 16 quantumlibet meritis eius -remus. 315 p. 242, 10 -etur hoc ... disciplinae ..., -etur castrorum severitati (*cf.* 323 p. 273, 22). PS. QVINT. decl. 9, 9 -bar illi fortunae. PLIN. epist. 10, 120, 2 hoc unum ... me -ere indulgentiae tuae. paneg. 3 quid virtutibus -eatur. 26 quantum parentibus ... -ret. TERT. adv. Marc. 1, 10 nec hoc ullis Moysei libris -ent. SOL. 11, 29 quod memoriae -eatur. IVL. VAL. 1, 3 cuinam ... deo ad torum -or *Olympias.* PS. HIL. libell. 21 quid *iustus* deo -eat. PRISCILL. tract. 10 p. 132 totum se -ens deo. *al.* AVSON. 188, 2 questus, -ent quos cineri maesta elegia tuo. 419, 17 eruditionem ... quam deo et patri et tibi -es. VVLG. II par. 10, 9 quid -o populo huic. OPTAT. 2, 1 p. 36, 1 totus orbis, quod -et deo, paratus est reddere. EPISC. Gall. Leo M. epist. 65, 1 quantum honoris et reverentiae ... sedi apostolicae ... semper -itum fuerit semperque -eatur.

pro accusativo ponitur: quod: SEN. epist. 12, 4 -o hoc suburbano meo, quod *eqs.* QVINT. decl. 326 p. 284, 25 hoc filio voluit -eri, quod moriebatur. PLIN. epist. 10, 86, 1 cuius discipliuae -et, quod indulgentia tua dignus est. PANEG. 2, 7 virtuti suae -ere, quod vindicat. PRISCILL. tract. 6, 105. ut: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 28 isti hominum generi (*Graecis*) praecipue -ere videmur, ut ... velimus. FRONTIN. strat. 1 praef. -eri ... operae, ut ... amplectar.

d *dativus pronominis cum accusativo pronominis*: PLAVT. Mil. 421 quid tibi istic in istisce aedibus -etur, quid negotist? Pseud. 1139 quid istic

-etur tibi? Rud. 117 homo, cui -eatur nil. Cic. dom. 120 cui res publica non tantum -eat. p. red. in sen. 2 immeusum ... quod vobis. Planc. 10 quid cuique ipsi -eant. Phil. 6, 17 quid ... non -o vobis? Tusc. 2, 67 tibi hoc video non posse -eri. nat. deor. 1, 116. off. 1, 59 quantum cuique -eatur. Att. 9, 13, 3 tantum ei. 12, 38, 4 *al.* Pvblil. S 5 meminisse, cui te -cas. Liv. 1, 58, 10 quid illi -eatur. 37, 54, 27 huic ... quantum -eatis. Ov. epist. 7, 43 quod tibi malueram, sine me -ere procellis. 9, 15 se tibi pax terrae, tibi se tuta aequora -ent. rem. 395 tantum se nobis elegi -ere fatentur, quantum Vergilio ... -et epos. met. 2, 644 tibi se mortalia ... corpora -bunt. fast. 6, 79 terra aliquid -et mihi. trist. 1, 6, 23 tibi hoc -es. Val. Max. 3, 2 praef. cui ... aliquantum honoris -es. Sen. contr. 9, 4, 16 quantum tibi se putet -ere res publica. suas. 6, 3 cui se -et salus publica. Sen. benef. 6, 8, 2 me -ere ei quidquam. 6, 15, 3 aliquid mihi extra pro illis ... -es. nat. 4 praef. 14 quare hoc ulli -eas *laudari. al.* Petron. 43 habet, quod sibi -batur. Stat. silv. 2 praef. 22 super ea, quae ipsi -o. Qvint. decl. 298 p. 177, 19 quid mihi -eas. 311 p. 224, 26 huic ... quid -uit nisi iram? Tac. dial. 3 quid Maternus sibi -uerit. Plin. epist. 1, 24, 4 quantum esset ille mihi, ego tibi -urus. paneg. 6 quantum tibi -ret imperium. 26. 86 quantum tibi pro laboriosa ista statione et exercita. Ps. Cypr. spect. 3 conscientia, quae nulli se alteri -bit nisi sibi. Comm. instr. 1, 14, 5 quid illi -etur. Paneg. 10, 26 hoc ipsum tibi. 12, 40 quid tibi -emus, Fortuna. Vopisc. Aurelian. 9, 3 cui tantum a nobis ... -etur. Vvlg. Philem. 18 si ... aliquid nocuit tibi aut -et (ὀφείλει). 19. *pro accusativo est infinitivus*: Plin. epist. 1, 8, 7 nobis ... quidquid est istud, composuisse an et aliis -eamus. Optat. 7, 1 p. 159, 16 quibus et dolere et erubescere -batur. *pro accusativo ponitur enuntiatum causale*: Ov. epist. 8, 119 quae *ossa* tibi -ent, quod ... fortiter ulta iacent. Sen. contr. 2, 4, 4 tibi -o ... quod habuit filius ..., in qua domo aegrotaret. Sen. Phoen. 552 pater -et sibi, quod ista non spectavit. Qvint. decl. 318 p. 250, 20 -eri mihi, quod ille ... victus est. Plin. epist. 3, 9, 46 mihi ... -ere se praedicant, quod ... turbinem evaserint. Apvl. met. 11, 6 ei totum -ere quod vives. Avg. epist. 181, 4 non putas illi -ere, cum ... vivis. *nota*: Sidon. epist. 1, 4, 1 sibi ..., si te consequantur, -eant, tibi -bunt, ... quod sequuntur. *iuncturae praepositionales*: ad: Cic. inv. 2, 97. de: Cic. inv. 2, 87. ex: Cic. Verr. 6, 53 Caecin. 15 16 leg. 2, 53 Att. 16, 2, 1 epist. 3, 5, 4 Liv. 26, 39, 5. 31, 13, 2. 35, 16, 8. 36, 4, 9. 36, 42, 1 Plin. epist. 10, 39, 3. 10, 108, 1 Traian. Plin. epist. 10, 109 S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 Pompon. dig. 41, 10, 3. 45, 1, 23. 45, 3, 37 Gaivs inst. 2, 14. 3, 125. 129. 169. 173. 4, 55 Vlp. dig. 17, 2, 63, 3 Capitol. Pert. 9, 3 Vvlg. num. 6, 17 deut. 18, 8 Avg. civ. 8, 16. in: Cic. epist. 1, 9, 4 Liv. 36, 4, 7 Tert. adv. Marc. 4, 16 Vvlg. I Macc. 13, 15 Avg. civ. 15, 21. per: Amm. 18, 5, 2. pro: Plavt. Epid. 71 Ter. Andr. 675 Cic. Verr. 2, 48. 4, 180. Phil. 2, 71. 96. 14, 31 Liv. 6, 41, 1. 9, 11, 2. 22, 23, 7 Ov. am. 1, 10, 43 Val. Max. 5, 6, 8 Phaedr. 5, 4, 2 Sen. contr. 9, 3, 2 Sen. Med. 234 benef. 5, 19, 1. 4. 6, 15, 3. 6, 18, 2 epist. 73, 6. 81, 8 dial. 9, 7, 2 Mart. 6, 30, 3. 7, 10, 11 Qvint. inst. 9, 2, 35 Plin. paneg. 41. 86. 90 Fronto p. 130, 7 N. Pompon. dig. 45, 3, 37 Maecian. dig. 35, 2, 30, 6 Tert. nat. 2, 12 Paneg. 10, 29 Heges. 3, 17 l. 41 Schol. Cic. Bob. p. 143, 10. sub: Gaivs inst. 2, 244 Papin. dig. 42, 6, 4 pr. Vlp. dig. 28, 8, 5, 1. super: Plin. epist. 2, 18, 4.

II *accedit infinitivus* (*vel subaudiendus*): A *i. q. necessitate coactum esse*: 1 *acc. infinitivus*: a *subiectum animantia*: Cato agr. 119 cap. quid facere -eas. Lvcil. 34 an tu quaerere -es ipse? Rhet. Her. 1, 2, 2 genera ... causarum, quae recipere -et orator. 2, 3, 5 esse occupatus. Varro Men. 482 quid ... homo masculus lubentius videre -eat ... uxore? liug. 5, 69 hic ... -uit ... collocari Iuno. rust. 1, 18, 2 *iugera octo* -ere eum confodere diebus xlv. Cic. inv. 1, 31 animum ... habere occupatum. Quinct. 29 quod reus satis dare non -ret. S. Rosc. 54 tu planum facere -es. Q. Rosc. 8 quae clara sunt ... diutius dicere non -o. 23 *tot milia* merere et potuit et -uit (Mur. 3 Phil. 10, 6 fin. 4, 76 epist. 9, 17, 1 Brvt. Cic. ad Brut. 1, 13, 2 Lvcr. 3, 861 Nep. frg. 18 Vitr. 1, 1, 13 Liv. 41, 22, 7 Cels. 7, 7, 6 Sen. contr. 1, 2, 2 contr. exc. 8, 1 Sen. Tro. 574 benef. 4, 12, 1 epist. 14, 2. 93, 1 dial. 5, 39, 4 Ps. Sen. mon. 71 Qvint. inst. 6, 2, 35 decl. 280 p. 140, 25 Afric. dig. 21, 1, 34, 1 Papin. dig. 24, 3, 61 *et saepe apud* Ictos. Tert. spect. 28 orat. 18 Capitol. Aur. 18, 5 Optat. 3, 4 p. 83, 17. *cf. p. 96, 22. 35. 49*). Cic. Q. Rosc. 35 Roscium ... praestare -ere societati (de orat. 1, 178 top. 22 Att. 2, 16, 2 ad Q. fr. 3, 1, 9 Qvint. inst. 1, 8, 13 1, 11, 3. 3, 5, 2 Gaivs dig. 4, 4, 25, 1 inst. 2, 203. 205 *et passim apud* Ictos. Boeth. arithm. 2, 50 p. 160, 8 Corp. VI 8520[d]. *cf. p. 96, 14*). Cic. Tull. 41 qua de re praetor animum -eat advertere. div. in Caec. 20 id ... quod cuivis probare -rent. 47 paratissimus esse -et. Verr. 1, 42 quo maiore ... apud vos odio esse -et. 2, 39. 4, 122 at -et vos certiores facere ...; -et; ... non cogitur. Cluent. 114 -uerint potius accusari de pecuniis repetundis. Manil. 28 scientior esse? leg. agr. 2, 100 me ipsum appellare -etis. Catil. 1, 19 quam longe videtur a carcere ... abesse -ere, qui *eqs.* Sull. 7 maleficium ... non occultari per se, sed etiam aperiri ... -ret. dom. 7 ut ... eos ... condemnare -rem. Sest. 39 a me ... alienus esse. Cael. 10 longe ab ista suspicione abhorrere -et. prov. 43 inimicus esse -ui. Balb. 18. Pis. 55 quasi ... id ... scire -uerim. Phil. 1, 20 in iudice ... spectari et fortuna -et et dignitas. de orat. 1, 67 etsi haec quidem nosse -et orator. 1, 71 oratorem perfectum esse -ere. 2, 20 inepti, sicut -ent videri. 2, 34 quae *res* ... ornate dici graviterque -et. orat. 19 qualis esse -eat *orator*, poterimus ... dicere. opt. gen. 19 qui a populo donarentur, in contione donari -ere. top. 3 allici -uerunt. 15 *al.* rep. 3, 5 eos anteferre omnibus. leg. 3, 49 uos ... de iure naturae cogitare per nos ... -emus. ac. 2, 4 quae populari gloria decorari ... -uerunt. Tusc. 2, 66 -eas existimare *eqs.* Cato 69 quod cuique temporis ad vivendum datur, eo -et esse contentus. Tim. 8 contenti ... esse -bitis (ἀγαπᾶν χρή). 41 deorum ... quasi gentiles esse -eant (προσήκει). div. 2, 59 de re publica -ui pertimescere. Lael. 64 hunc ex maxime raro genere hominum iudicare -emus. off. 1, 117 omnia complecti animo ... -emus. epist. 1, 9, 18 sententia ... mutata esse -et. 1, 9, 21 non idem semper dicere, sed idem semper spectare -emus. ad Q. fr. 1, 1, 2 ea molestissime ferre homines -ent, quae ipsorum culpa contracta sunt. ad Brut. 1, 1, 2 qualis *civis* ... fortuna optima esse -et. S. C. Cic. epist. 8, 8, 7 quibus de causis missi fieri -eant *milites*. Brvt. Cic. epist. 11, 23, 1 timore deposito -emus ... rei publicae consulere. Cass. Cic. epist. 12, 13, 2 esse ... -ent in re publica ... cari. Lent. Cic. epist. 12, 14, 6 ut non provinciae ... beneficium expectare -eam. Tiro Gell. 6, 3, 13 patroni ... conciliare sibi ... iudices -ent. Lvcr. 2, 901 ita ut -ent animalia gigni. 3, 861 -et ... ipse quoque esse in eo tum tempore, cui male possit accidere. Caes. anal. frg. Cic. Brut. 253 te ... meritum esse existimare -emus. Gall. 1, 44, 10 -ere se suspicari. civ. 1, 20, 2. 1, 30, 2 obtinere -bat. 3, 51, 4 *imperator* ... ad summam rerum consulere -et. Hirt. Gall. 8, 55, 1 legiones ... quae -rent ad Parthicum bellum duci. Bell. Alex. 52, 1 Caesaris iussu gerere. Sall. epist. Mithr. 1 omnes ... considerare -ent. Iug. 85, 2 maiore cura illam administrari ... -ere. Nep. Con. 4, 1 qui optime suos nosse -ret. Lex Falcid. dig. 35, 2, 1 pecuniam -cto dare. Hor. sat. 1, 9, 37 respondere vadato -bat. epist. 2, 1, 37 scriptor referri -et? Tib. 2, 1, 7 -eut ... coronato stare boves capite. 3, 6, 64 -ueram sertis implicuisse comas. Prop. 3, 6, 5 -et sine vano nuntius esse. Vitr. 1, 1, 3 videtur ... exercitatus esse -ere. Liv. 1, 50, 5 credere et Latinos ... -ere. Ov. am. 1, 14, 38 ut placeas, -es immemor esse tui. 2, 3, 4 vulnera quae fecit, -uit ipse pati. epist. 3, 44 quae dare -ueras, accipere ... negas. 12, 4. ars 1, 724 -et *nauta* ... esse niger. rem. 112 *Philoctetes* certa -ucrat praesecuisse manu (574). met. 4, 195 qui ... omnia ceruere -es *Sol.* 6, 700 hac ope -ueram thalamos petiisse. 9, 591. fast. 1, 354 palmite -ueras abstinuisse, caper. 4, 406 perpetuo -uit illa tegi. Ib. 644 quo *pede* -ent ... bella geri. Pont. 4, 10, 76 vir tanto, quanto -uit ore cani. Pavl. Fest. p. 24 nox dici ... adnumerari -et. Vell. 2, 33, 3 in quibus rebus primus esse -bat. Cels. 1 praef. p. 12, 28 eum ... communia intueri -ere. 1, 2 qui parum *concoxit*, quiescere -et. *et saepe.* Phaedr. 1, 22, 10 hoc ... -ent illi agnoscere. Sen. contr. 1 praef. 15 studium eius prohiberi -bat. 1 praef. 18 quae tenere -bat. contr. exc. 8, 1 ut mori et vellet et -ret et non posset. Cvrt. 4, 11, 7 pacem non dare solum, sed etiam occupare -res. 6, 9, 23 quae timere non -ui. Scrib. Larg. praef. p. 2, 19 *medici* ... invisi esse -ent. 6 -ent ... abstinere. *et saepe.* Sen. apocol. 6 scire -es. Herc. O. 1136 -uit frangi polus. Phaedr. 266 qui ... -et mori. Thy. 1013 stare ... -uimus. Tro. 574 perire quae potest, -et, cupit. nat. 2, 6, 1 ut ... materia, non pars intellegi -eat. 4, 11, 4 longiorem hominem citius ... -ere calefieri. epist. 14, 2 non tamquam propter corpus vivere -eamus, sed tamquam non possimus sine corpore. dial. 2, 8, 1 habere ... prius -et quam dare *malus.* Colvm. 1, 4, 9 aedificium ... -et constitui. *et sim. saepe.* 1, 6, 8 omnes ... -ent habitare. 6 praef. 7 pecudes bos ... superare -cat. Petron. 2 verba quibus -rent loqui. 49, 7 hic -et servus esse nequissimus (*i. putandus est*). Plin. nat. 2, 166 quod ita formasse artifex natura credi -et. 8, 10 *ferae* quod -eant timere. 35, 66 aves timere -uerant. dub. serm. frg. Char. gramm. I 120, 4 furcifer dici -et. Val. Fl. 5, 664 cuncta impellere pugna -uimus. Mart. 1, 66, 14 non emere librum, sed silentium -et. 5, 67, 6 discerpi noxia mater -uerat. Stat. silv. 2 praef. 14 villa ... -uit a me ... diligentius dici. Qvint. inst. 1, 5, 11 scire ... -et puer. *et saepe.* 6, 2, 35 nos ... qui illa cogitare -emus et moveri ... possumus. decl. 248 p. 16, 27 bis puniri -uit. *al.* Frontin. aq. 37 fistulae ... derigi -ent. 103 quae observare curator -eat. Tac. dial. 31 qui quasdam artes haurire, omnes libare -et. hist. 4, 7 accusatores ... ostentari non -ere. 4, 85 -isse Caesarem in acie stare. Plin. epist. 1, 14, 8 -et ... hoc ... praemium dari. 1, 19, 3 quod admonere -rem, nisi scirem. 59, 1 quibus ... respondere -bam. paneg. 7 imperaturus ... eligi -et ex omnibus. Flor. epit. 3, 19, 7 qui ... abstrahi -uissent. Ivv. 2, 44 citari ... -et Scantinia *lex.* 3, 163 -uerant ... tenues migrasse Quirites. Hyg. astr. 2, 4 p. 36, 9 neque ... puella ... suspicari -bat. Svet. Iul. 28 dimitti -ret ... exercitus. Fronto p. 25, 17 N. tecum agere -o. S. C. Iunc. dig. 40, 5, 28, 4 ex fideicommisso manumitti -uisset. Pompon. dig. 12, 1, 5 intellegere -res te dare oportere. 29, 2, 23 certus esse -et ... is. Gaivs dig. 9, 2, 8 vel intellegit vel intellegere -et. 37, 7, 2 filia ... -et ... dotem conferre; si adhuc pater adoptivus vivit, hic necesse habebit conferre. inst. 1, 32 -et causam probare, ut ... fiat. 1, 78. Vlp. dig. 43, 24, 3, 7 si modo timuit controversiam aut -uit timere. 10, 4, 7, 5 oportere dici putamus -ere condemnari. Pavl. dig. 44, 1, 20 quod fieri oportet ... quod fieri non oportuit ... factum non sit quod fieri -uerat. Mod. dig. 21, 1, 62 donator obligare se et -et et solet. *et saepe apud* Ictos. Apvl. apol. 3 illis -et ea res vitio verti. 17 quam ... gloriae causa ementiri -uissem.

70 nubere illam velle et -erc. met. 10,18 quod initio facere -ueram. Plat. 2, 21 videri *sapiens* ditissimus -et. Ps. Apvl. Ascl. 11 homo hactenus esse -uit, ut *eqs.* Itala Luc. 12, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 28) quid eloqui -eatis (δεῖ, Vvlg. oporteat vos dicere). Tert. spect. 10 quod ad artes pertiuet altius percepisse -emus. 28 non possumus vivere sine voluptate, qui mori cum voluptate -emus. orat. 18 ubicumque ... operationem ... abscondere potes, -es meminisse praecepti. pudic. 13 quem ab ipso didicisse -res. Barnab. 11,8 sentire ... -etis (αἰσθάνεσθε), quomodo. Porph. Hor. carm. 1,6,1 a Vario eas *res* gestas scribi -erc. 1,9,5 super focum videtur dicere -isse. sat. 2,1,29 soloecon erit: -bat enim dicere 'nobis'. Comm. instr. 1, 11, 11 illa prior ... -uerat deum amasse. Ivst. 2,1,9 iure...ibi primum homines natos videri -ere. Paneg. 8, 10 quae sperari diu -eant. Vopisc. Aureliau. 42, 6 Decios excerpere -eam. Lampr. Heliog. 17, 7 a quo ... cavere -ent imperatores. Treb. trig. tyr. 12, 2 -ere aliquem principem fieri. Capitol. Gord. 21,4 ea -cant in historia poni. Spart. Hel. 6,10 sanum principem mori -ere, non debilem. Vir. ill. 7,12 eum ... manus abluere -ere. Hil. in Matth. 29,1 vendi istud ... -isse. Filastr. 127, 2 -emus cognoscere. 153,1 *Hierusalem*, quae tradi -bat hostibus. Avson. 419, 61 aliqua me ... de maiestatis tuae laudibus -ere perstringere. Symm. epist. 2, 57, 3 positos vel evocari -ere vel consuli. Heges. 1, 11, 2 nequaquam tanti aestimatus, ut eum ... persequi -ret. Hier. epist. 1,13,2 septies percussa -et...morte plus perpeti. 24, 3, 2 quod in principio -ui dicere. Vvlg. exod. 10,26 cum ignoremus, quid -eat immolari. num. 12,14 nonne -uerat ... rubore suffundi? deut. 3, 19. Matth. 3, 14 ego a te -o baptizari (χρείαν ἔχω). Ioh. 19,7 secundum legem -et mori (ὀφείλει). act. 26,9 me ... -ere multa contraria agere (δεῖν). Chiron 90 -ere eas glandulas uri oportere. 245 quam ... observare -eamus. Amm. 21, 15, 4 quid agerent, quidve moliri -rent. Rvfin. Adamant. 1, 21 omnes reges ... -rent ... persequi christianos. Avg. civ. 19,5 qui ... amiciores solent esse vel -ent. Drac. laud. dei 2, 261 cur non -uimus sortis peiora mereri. Alc. Avit. epist. 11, 4 p. 45,4 illum ... commendari -ere. Boeth. arithm. 1,31 p. 65,22 illud meminisse -emus. Ennod. epist. 1, 16 p. 28, 14 salutationem -endam restituens. Iord. Rom. 195 ut de Italia sua dubitare -uisset. Greg. Tvr. Franc. 2,37 in quo loco eum transire -ret. 5,39 p. 231,23. Greg. M. in Ezech. 2 praef. visio ... exponi -uisset. dial. 4, 52 locum ... in quo sepeliri -uisset *Valerianus*. Corp. IV 548 tu de contra rog⟨are⟩ deb⟨es⟩ Artor⟨ium⟩. IX 3058 -uit in hoc titulo mater ante legi. Carm. epigr. 1328, 2 vivere -ueras, annis fere c(entu) licebat.

nota: Tert. adv. Marc. 1, 24 aliquid ei -uit -isse. *passivum* (*cf. p. 86, 53*): Greg. M. dial. 2, 2 de vita...*Benedicti* -ear ea, quae sunt incohata percurrere. Corp. VI 8520 his monument(is) itus ambitus praestari -etur. *cf. Archiv 6 (1889) 342.* **b** *subiectum est res*: *α substantivum vel adiectivum*: Anton. or. frg. Cic. de orat. 2,167 magistratus in populi Romani esse potestate -ent. Varro Men. 336. ling. 7, 13 templum esse -et ... saeptum. rust. 1, 54, 1. Rhet. Her. 1,7,11 principium eius modi -et esse. 1,8,13 genus narrationis ... -et habere sermonis festivitatem. 3, 18, 31 loci ... remanere -ent. Cic. inv. 1,25 exordium ... gravitatis plurimum -et habere. Quinct. 76 testimonium ... gravissimum -et esse. S. Rosc. 122. 142 victoria nobilium...emolumento rei publicae -et esse. div. in Caec. 64. Verr. 2,38 cui adventus istius gratissimus esse -uit. Manil. 17 *quorum* res et fortunae vobis curae esse -ent. leg. agr. 2,52 *al.* de orat. 1,113 animi ... celeres ... motus esse -ent. 1,185 utilitatis magnitudo -ret homines...impellere. 1,196 *patriae* nobis mens, mos, disciplina nota esse -et. Brut. 191 oratio popularis assensum vulgi -et movere. 208 unum corpus -eat esse defensionis. orat. 125. 159. part. 97 principia ... brevia esse -bunt. top. 96 verbane plus an sententia valere -eant. rep. 1,49 iura ... paria -ent esse. leg. 1, 40 quodsi homines ab iniuria poena, non natura arcere -ret. parad. 22 recte facta ... paria esse -ent. fin. 2, 3 omnis ... in quaerendo ... oratio praescribere primum -et *eqs.* ac. 2, 27 *decretum* ratum esse -eat. Tusc. 1, 96 quam illud iter iucundum esse -et. nat. deor. 2, 96 novitas nos magis quam magnitudo rerum -eat ... excitare. div. 1, 105 tuum ... auspiciorum patrocinium -et esse. Lael. 66 amicitia remissior esse -et. off. 1, 68 *pro libertate* ... omnis -et esse contentio. 2, 74 qualis comparatio fieri soleat et -eat. Att. 1, 17, 1 quantam *molestiam* mihi ... amor afferre -uit. epist. 1, 1, 4 fides, in quibus summa esse -bat. 6, 6, 7 -bit habere fidem nostra praedictio. 13, 10, 4 id ipsa ... necessitudo quaesturae effecisse -et. 13,66,1. Q. Cic. Cic. epist. 16,16,2 quanti esse in isto haec ... bona -ent. Svlp. Rvf. Cic. epist. 4, 5, 2 Brvt. Cic. ad Brut. 1, 7, 1 necessitudo -et conciliare te illi. Lvcr. 1, 243 nulla ... aeterno corpore, quorum contextum vis -ret dissolvere quaeque. Caes. Gall. 1, 45, 3 liberam -ere esse Galliam. Sall. Iug. 64, 2 -ere illi res suas satis placere. Nep. Thras. 2, 3 praeceptum ... in animis esse -et. Prop. 3,5,10 recta animi ... -uit esse via. Vitr. 1,1,8 bracchia...plagam mittere -ent. Liv. 9,23,11 armis munimenta ... tuta esse -ent. Ov. am. 3, 3, 34 plus animi -et inesse viris. fast. 3,165 in lustrum accedere -et ... dies. Germ. 353 qua -et reddere proram...perit nulla sub imagine forma. Pavl. Fest. p. 149 occulta esse -ent consilia. Val. Max. 3,2,14 quanto potior esse -eat probis dignitas. 3, 8, 7. Cels. 1 praef. p. 5,36 remedia ... eadem esse -isse. Phaedr. 4, 24, 14 tegere quod -et pudor. Sen. contr. 1, 5, 7 utrique raptae ultio -et contingere. 10,5,10. Curt. 4,14,22 necessitas ... stimulare -ret. Scrib. Larg. praef. p. 2,16 quod malum...invisum esse -et. Sen. Thy. 181 fremere ... -bat ... orbis. clem. 1,19,4 moderatior esse animus -eat. benef. 2, 18, 2 *honestum* non ... tantum fieri -et, sed ratione. epist. 23, 3 animus esse -et alacer. dial. 1, 5, 10 alte escendere -cat virtus. Colvm. 1,2,4 agri...simillimi -ent esse. 3,12,5 regionem, quam spectare -eant vineae. Lvcan. 8,82 ultima -et esse fides lugere virum. Petron. 111 corpus admonere -et te. Plin. nat. 1,17,2 quam partem caeli spectare vineae -eant. *et sim. saepe.* 2, 57 cum ... umbra ... sub terra esse -eat. 9, 140 paenitentia hoc ... -et inveniisse. Mart. 3, 1, 6 -et ... Gallum vincere verna liber. 8, 71, 3 crescere -ent munera. Qvint. inst. 1 pr. 16 verborum proprietas ... omnibus...-et esse communis. 2, 4, 31 ex locis -eat nasci sententia. 8 pr. 12 multa...praestare -eat...natura (*cf. p. 93, 69. 96, 60.* 9, 4, 125. 11, 3, 154 decl. 270 p. 102, 13. 338 p. 330, 23. 331, 4). decl. 248 p. 18, 5 -et esse *miseratio* pro illis. 338 p. 331, 7 prooemium, cum precari -eat ...fatigare non -et (*cf. sub C*). Frontin. aq. 34 omnia...congruere sibi -ent. *et saepe.* Tac. hist. 13, 27 culpam ipsis exitiosam esse -ere. Plin. epist. 1, 8, 14 sequi...gloria, non appeti -et. Ivv. 11, 136 cui cedere -eat omnis pergula. Svet. Tib. 28 linguam mentemque liberas esse -ere. Fronto p. 40, 10 N. eloquentiam ... tubae similem esse -ere. Nerat. dig. 22, 6, 2 cum ius finitimum et possit esse et -eat (Venvl. dig. 45, 1, 137 pr. continuus actus stipulantis ... esse -et et ... responderi ... oportet. Gaivs inst. 2, 196 ceteras res ... placuit ... testatoris ... esse -ere. *et saepe apud* Ictos). Apvl. apol. 2 *testamentum* verum videri et ratum esse -ere. met. 3, 23 domus ... me vitare -ere. Plat. 2, 27 his -ere constare rationem. Tert. nat. 2, 4 sursum mens ascendere -uit. orat. 12 libera esse -et orationis intentio. *al.* Porph. Hor. epist. 1, 18, 9 virtus ... -et in medio sita esse. Sol. 1, 47 cum novem dies ...sufficere -uissent. Ivst. 11, 14, 4 -ere...fugae viam patere. Vopisc. Aurelian. 9, 2 -et ... quid ... pretium esse. Firm. err. 25, 2 reformatio originis -uit reformare primordia. Hil. c. Aux. 16, 2 nostra modesta -et esse curiositas. Vvlg. num. 8, 2 *lucernae* lucere -bunt. Veg. mil. 2, 6 in una legione decem cohortes esse -ere. 3, 17 acies hoc ... agere -et et potest, ut *eqs.* Optat. 4, 6 p. 113, 12 oleum aqua -uit antecedere. Amm. 15, 5, 38 ea laus grata esse potestati -et. Avg. civ. 2, 14 qualis esse civitas -eat. Mart. Cap. 8, 846 dies noctesque pares esse -erunt. Boeth. mus. 5, 18 sesquivicesima *proportio* prima esse -uerit. *β pronomen*: Rhet. Her. 4, 1, 2 ne, quod aliud confirmare -eat, egeat ipsum confirmationis. Varro ling. 8, 41. rust. 1, 5, 3 quae ... opus sint ac -eant esse. Cic. S. Rosc. 122 proprium id Rosciorum esse -bit. Tull. 11 quod in aliis causis -et valere (Font. 27). div. in Caec. 11 quod ... plurimum -et valere. Cael. 21 quibus gloriosum ... hoc esse -et. top. 97 quae...in tota oratione esse -ent (epist. 2, 5, 2). rep. 5, 11 nihil tam incorruptum esse -eat...quam suffragium. Tusc. 1, 26 quod in...causis et -et et solet valere plurimum. Tim. 46 quod -ret accedere (ὅσον...δέον προσγενέσθαι). epist. 13, 6, 4 id satis esse -bat. ad Q. fr. 1, 1, 7 tibi et fuit hoc semper facillimum et vero esse -uit. Brvt. Cic. ad Brut. 1, 16, 8 de Caesare ... quod fieri potuit ac -uit (Avg. civ. 12, 14). Q. Cic. pet. 19 omnia parata esse. Lvcr. 1, 433 esse aliquid -bit id ipsum. 1, 959 omne quod est...extremum -bat habere. Nep. Ages. 6, 2 id se ... fieri -ere animadvertisse. Ov. met. 7, 582 quod -uit esse *animi.* trist. 5, 12, 49 nil mihi -bat cum versibus amplius esse. Sen. benef. 4, 28, 6 illud, quod ... ad aliquem pervenire -et. nat. 1, 7, 2 leve quiddam esse -ere. epist. 12, 6 ista... seni ante oculos -et esse. dial. 5, 34, 3 quod vinculum amoris esse -bat. Colvm. arb. 7, 3 quae supra terram extare -ent. Petron. 33 hic nescio quid boni -et esse. Plin. nat. 2, 246 quantum esse -et. 35, 80 quanto quid a quoque distare -ret. Qvint. inst. 1, 7, 30 hoc valere plurimum -et. 8 pr. 33 ea -ent praestare ... orationem. decl. 247 p. 13, 11 -et hoc ... valere. Plin. epist. 2, 19, 8 quod ... habere gratiam -et. 10, 83 quae mihi et sunt et -ent esse sanctissima. Gaivs inst. 4, 134 quod ... verum esse -et. Apvl. Plat. 1, 7 quae...simplicia esse -ent. Ps. Apvl. Ascl. 8 quantum satis esse -uisset. Tert. spect. 14 quod...sufficere -et ad abdicationem spectaculorum. anim. 20 -uerant ... fuisse haec omnia. resurr. 21 quae ... clariora esse -rent. Avg. civ. 4, 12 illud nonne -et movere acutos homines? Svlp. Sev. chron. 1, 2, 2 quod calumnia carere -bit. *γ impersonaliter*: Varro ling. 8, 61 -isse aiunt ... ut aucupem sic pisci⟨cu⟩pem dici. 9, 79 -uisset ... dici ... hic Hercul. Cic. Tusc. 1, 40 perspicuum -et esse animos...sublime ferri. Att. 2, 1, 5 cum iri maxime -uit. 12, 51, 3 -ere non esse dignitatis meae, perscriptionem tibi placere. Anton. or. frg. Cic. Phil. 2, 30 ex quo intellegi -et eum conscium fuisse. Caes. Gall. 2, 33, 4 pugnatum ... ita acriter est, ut a viris fortibus ... pugnari -uit. Nep. Att. 13, 4 non intemperanter concupiscere ... contineutis -et duci. Rvt. Lvp. 2, 4 satisfactum ... esse ... -bit. Hor. ars 43 ut iam nunc dicat iam nunc -entia dici (Schol. Hor. Vind. *ad l.* quae dicenda sunt in futuro). Liv. 35, 44, 6 curae esse ... -ere, ut *eqs.* (39, 33, 8 Colvm. 8, 5, 3). Pavl. Fest. p. 181 prima significatio, ex qua procedere in comparationem -et. Val. Max. 3, 2, 6 saluti parci et consuli -ret. 5, 5 praef. proximum iudicari -et simul accepisse *beneficia.* 7, 2, 3 metui ... -ere, ne *eqs.* Cels. 2, 2 timeri -et, si graviora membra sunt. 6, 8, 1 sciri ... -et vix ei malo posse succurri. 7, 3 quantum ..aut sperari aut timeri -eat. 7, 25, 2 ultra notari -et.

SCRIB. LARG. 178 qua ratione adiuvari -eat. SEN. benef. 3, 11, 2 in ceteris quaeri -et, ... an receperint. nat. 2, 22, 3 nec hoc tantum in his -ere credi. 2, 32, 8. 3, 25, 6 quo vehi -et. epist. 45, 5 ubi provideri -et. 58, 34 fieri -bit. 96, 1 solet fieri ... -uit fieri. 102, 26 -bat ignosci. dial. 5, 3, 1 quemadmodum sanari -eat monstra. COLVM. 8, 5, 9 considerari -et, ut *eqs.* 8, 14, 7 custodiri -et, ut *eqs.* QVINT. inst. 4, 2, 1 fieri frequentissime -et, ut ... *eqs.* 7, 1, 8 considerari -et, quid primam quaestionem faciat. 11, 3, 149 quo modo -eat amiciri nescientis. decl. 313 p. 230, 2 -et disputari. FRONTIN. aq. 119 succurri. PLIN. epist. 5, 1, 9 sufficere tibi -et, si. paneg. 37 iis maxime -bat gratuita contingere. FRONTO p. 84, 10 N. ubi clamari -eat. GAIVS inst. 4, 100 quando satisdari -eat. ITALA Bar. 6, 5 (Cypr. domin. orat. 5) tibi -et adorari (*δεῖ προσκυνεῖν*, ITALA Legion. *et* VVLG. te oportet adorari). TERT. nat. 1, 6 si quod est factum christiani, erui -et. ieiun. 8. adv. Hermog. 20 eo magis -uerat ostendi deus ... universa fecisse. 25 ex duabus quae cui nomen terrae accommodare -eat, dicetur hanc ... derivasse. adv. Marc. 4, 21 pudere te -et, quod *eqs.* HERM. Pal. mand. 8, 1 abstinentia necessaria est, et in quibusdam abstineri non -et (*δεῖ ἐγκρατεύεσθαι ... οὐ δεῖ*). Pal. sim. 9, 7, 6 ea quae sunt circa turrem commundari -et. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 49 forsitan ... merito invideri -eat ei, qui *eqs.* CYPR. epist. 8, 3. LACT. opif. 4, 1 aliter fieri. DECRET. patron. Naunit. (Corp. IX 10) 17 placet ... tabulam ... ei offerre devere. FILASTR. 93, 1 ita credi -ere. HEGES. 1, 1, 7 ut ... eos iugulari -ret. VEG. mil. 3, 6 occurri ingruentibus. OPTAT. 4, 5 p. 107, 22 vobis imputari -ere, cum dicit deus. AMM. 30, 8, 6 ignosci -ere ... superato rectori. 18, 8, 8 cuinam -ret aut posset occurri (AVG. civ. 15, 16). AVG. civ. 6, 1 deliramenti esse intellegi -et. 15, 15 consequens videri -et solos fuisse tunc generatos ex Adam. 15, 16 fieri ... -uit quando potuit, ut ... ducerentur uxores. THEOD. PRISC. log. 27 cogo et suadeo ad balneas ire -ere. LEX Burg. extr. 21, 1 institutum, quod observare -ret. AVELL. p. 686, 15 (*a. 519*) sic -ere synodum suscipere. BENED. reg. 6 taceri.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus* (*saepissime* ut -et, quod -et). CIC. Quinct. 18 Quinctius ... istum posse facere videbat; -ere intellegebat (Font. 21 *testibus* cupidis et iratis ... *credere* non solum potest, sed etiam -et. Rab. Post. 12 in hoc ut non solum quid possit, sed etiam quid -eat, ponderet *eqs.* VARRO ling. 10, 14 rust. 2, 10, 4 SEN. benef. 4, 39, 4. 6, 9, 1 epist. 85, 22. FLOR. epit. 4, 7, 5 ordinata magis ut poterat quam ut -bat ... re publica. IVV. 5, 171 omnia ferre si potes et -es. TERT. adv. Marc. 2, 9. *cf. p. 93, 68*). CIC. Cluent. 185 de furto ... non eo loco, quo -uit, verbum fecit. Catil. 1, 16 ut odio permotus esse videar, quo -o. Pis. 82 languet iuventus nec perinde atque -bat in ... gloriae cupiditate versatur. Phil. 1, 10 parum erat ... a quibus -uerat adiutus (epist. 1, 9, 5). de orat. 1, 195 si nos, id quod maxime -et, nostra patria delectat (Att. 13, 28, 2). 3, 70 non ita agi, ut -uerit aut licuerit. top. 42 si tutor fidem praestare -et ... -et etiam procurator. fin. 4, 7 res ... graves, non ita tractantur, ut -ent. ac. 2, 3 calumnia ... tardius quam -uerat, triumphavit. Tusc. 3, 54 id quod ratio -uerat, usus docet. off. 3, 3 otio fruor, non illo ... quo -bat is, qui *eqs.* Att. 1, 12, 4 plus quam servi mors -ere videbatur, commoverat *me.* 2, 1, 12 scripsi, ut -ui, diligenter. 10, 11, 5 si ille aliter acceperit ac -uit. 11, 11, 1. 14, 10, 3 ut -et. epist. 2, 19, 2 valet id ... multum, sicuti -et ... diligens commendatio. ad Q. fr. 3, 1, 18 videor id iudicio facere; iam enim -o. facet. dict. 38. LEP. Cic. epist. 10, 34[a], 3 quae mihi, ut -ent, gratissima sunt. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 9 si secuta fuerit quae -et fortuna. LVCR. 1, 232 unde aether sidera pascit? omnia enim -et. 4, 893. VARRO ling. 8, 82 aut non habent aut non ut -ent habent. NEP. Alc. 2, 2 *non* aliter ... surrexisse, ac filius a parente -uerit. VERG. catal. 9, 12 quae maxima deterrendi -uit, hortandi ... causa fuit. LIV. 3, 46, 10 improbum consilium serum, ut -uit, fuit. 22, 37, 10 id perinde ac -ret gratum populo ... esse. 34, 54, 4 aliis ..., quod multo ante -uerit, tributum existimantibus. 45, 41, 2 comparare eo, quo -o, animo. OV. fast. 6, 74 mater ... ut -et, ... summa tenet. Ib. 399. trist. 2, 88 quosque -uit, est vultus ... secuta. 2, 554 quaeque gravis -et verba cothurnus habet. 3, 4, 14 in qua -bam ... urbe forem. Pont. 1, 7, 55 culta ... citra quam -uit, illa est. 2, 6, 5 ut -es. CELS. 3, 22 cibi minus aliquis, quam -et, assumit. 7, 7, 8 si pili nati sunt, qui non -uerunt. PHAEDR. app. 25, 5 cui -es non places. SEN. contr. 1 praef. 11 quod vulgo ... dici solet, sed in illo proprie -et. *al.* MELA 1, 53 fit ... maior *Nilus* ... quod minus quam -et emittit. SCRIB. LARG. 93 ut -ent. SEN. Phoen. 33 expirem senex ubi -ui infans. 356 quod -et, ut fiat nefas. clem. 1, 21, 2 perdidit ... vitam, qui -et. benef. 2, 17, 3. 3, 17, 4. 6, 9, 1 velle -o idem facere, quod ille ... -uit. epist. 58, 34 ante quam -et, faciendum est. dial. 4, 13, 3 quae -et sapiens ... efficiet. 5, 16, 4 habuit ... quem -uit exitum. COLVM. 2, 18, 2 *al.* LVCAN. 9, 774 quantus toto de corpore -et, effluit. 10, 516 non qua -uit ira ... rapuit. PLIN. nat. 8, 160 contra aemulos quae -uissent ... facientes. 22, 5 MART. 3, 87, 3 non hac, qua -es, parte lavaris. QVINT. inst. 8, 3, 62 decl. 323 p. 271, 16. PLIN. epist. 5, 8, 11 ne ... ibi faciam quod hic -o. 8, 16, 5 plura ... quam -ui, ... pauciora quam volui. 10, 81, 1 quod aliter fecisset ac -uisset. paneg. 67 si susceperit *vota res publica* invita, ne -eat. FLOR. epit. 2, 9, 1 Syriaco bello successit et -bat Aetolicum. IVV. 14, 255 sorbere ... quod -eat et pater et rex. TERT. anim. 16 indignabitur deus ... quibus ... -et. adv. Marc. 2, 2 sic magis -uit *deus.* 4, 22 tales eos revelasset, quales Christus Marcionis -uisset. COMM. instr. 1, 11, 10 torruit hunc virgo specie, quam ille -ret. GALLICAN. Avid. 2, 6 dicta non habent tantum auctoritatis, quantum -ent. AVG. civ. 1, 9 plus quam -uit delectatur. 5, 1 non eos ut -ent loqui.

impersonaliter usurpatum (*cf. p. 96, 68*): VARRO ling. 10, 1 *non* fundamenta, ut -uit, posita ab ullo. SEN. contr. 7, 1, 16 si licuit, an -uerit. GAIVS dig. 18, 6, 9 *arbores* tradi -eant. ... responsum est non -eri (SCAEV. dig. 12, 6, 61. 34, 1, 18, 2 *bis.* 34, 1, 18, 4). *nota de passivo*: HEGES. 3, 1, 4 -batur, ut cessaret superstitio. VEN. FORT. carm. 10, 19, 1 venisti tandem ad quod -baris. *cf. p. 95, 41. 101, 55.*

B *i. q. per leges vel propter mores* **obligatum** *esse*: 1 *accedit infinitivus*: PLAVT. Amph. 39 -etis velle quae velimus. Persa 160 dare -et *ornamenta choragus.* CATO agr. capit. 149 si fodere voles, altero piaculo quid facere -eas. MET. MAC. or. frg. Gell. 1, 6, 2 non plus velle nobis -ent *dei* quam parentes ... virtutem approbare, non adhibere -ent. VARRO ling. 5, 85 quod facere *Salii* ... in sacris ... et solent et -ent. RHET. Her. 1, 3, 5 quod ab omnibus videtur oppugnari -ere. 3, 6, 11 omnes commemorare -eant velle, quod rectum sit. CIC. inv. 1, 6 id, quod facere -et, officium esse dicimus. 1, 15 alius aut -isse aut potuisse facere dicitur (Quinct. 6 div. in Caec. 33 Phil. 1, 15 de orat. 1, 226 fin. 1, 10 epist. 1, 7, 2. 3, 10, 10. 15, 2, 7 Q. CIC. pet. 12 SEN. clem. 5, 7, 2 QVINT. decl. 380 p. 425, 11 PLIN. epist. 5, 7, 5 AVG. civ. 19, 4. *cf. p. 97, 35*). inv. 2, 104 peccatorum vindex esse. Quinct. 52 etiam gravius aliquid ei -res concedere. S. Rosc. 128 cum capiti ... Roscii mederi -eam. Q. Rosc. 15 *advocationem* ut iudicem mutum vereri -eamus. div. in Cacc. 59 uter nostrum illi amicior esse -ret. Verr. 1, 51 quid dare populo Romano, quid reddere maioribus tuis -eas. 2, 146 aetatem ... defendere praetor -uit. Cluent. 29 de quo iurati sententias ferre -bant. Manil. 18 quibus ... absentibus consulere -etis. leg. agr. 2, 60 excipitur unus, ne manubias referre -eat. Sull. 72 maius ... beneficium, quam posse -et civis civi dare. Flacc. 106 qualis ipse -eat esse civis, praescribetis. p. red. in sen. 30 vos ... deorum in numero colere -o (*cf.* Brut. 1). p. red. ad Quir. 21 custodes rei publicae esse -rent. Sest. 42. Cael. 32. prov. 2 quo animo unusquisque vestrum -et esse in illos. Pis. 75 quibus iratus esse -rem. Scaur. 37. Planc. 38 eam tribum ... edere -isti. Mil. 92 hoc ... in ... civibus facere -emus. Marcell. 34 *id* hoc tempore ... praestare -o (Att. 7, 14, 3. 10, 4, 5 ad Brut. 2, 1, 2 NIGID. Gell. 11, 11, 1 VITR. 6, 5, 2. LEX Iul. Pap. [dig. 38, 1, 37 pr.] dare facere praestare -eto. PAVL. FEST. p. 151 FEST. p. 298. 314 SEN. contr. 1, 1, 17 SEN. benef. 5, 20, 5 epist. 48, 4. 95, 37. 103, 3 QVINT. inst. 7, 4, 35 decl. 333 p. 311, 6. 313, 27 PLIN. epist. 2, 5, 2. 5, 8, 8. 6, 23, 3 paneg. 78 FRONTO p. 61, 15 N. AVSON. 419, 24. *cf. p. 93, 72*). CIC. Deiot. 28 imitari ... potius avi mores ... -bas quam ... viro maledicere. de orat. 1, 120 non faciendo ... impudentiae nomen effugere -emus. 2, 168 qua nos in liberos ... indulgentia esse -emus. *al.* rep. 4. 12 iudiciis magistratuum ... propositam vitam ... habere -emus. leg. 2, 5 pro *patria* mori. parad. 25 quidquid non licet, nefas putare -emus. fin. 1, 10 -o ... quantumcumque possum, in eo ... elaborare. Tusc. 1, 111 nostra causa susceptum dolorem modice ferre -emus. nat. deor. 1, 43 venerari Epicurum ... -eat. Lael. 90 eam molestiam, quam -ent capere, non capiunt *eqs.* off. 1, 22 naturam -emus ducem sequi. Att. 2, 21, 4 me illi amicum esse -ere. epist. 2, 1, 2 hoc animo in nos esse -bis (3, 10, 10). 14, 16 Volumnia -uit in te officiosior esse quam fuit. ad Q. fr. 1, 1, 27 iis *humanitatem* ... tribuere -emus, a quibus accepimus. MAT. Cic. epist. 11, 28, 4 -o pro civili parte rem publicam velle salvam. CAES. Cic. Att. 9, 7[c], 2 si volent grati esse, -bunt Pompeium hortari. civ. 1, 8, 3 Caesarem ... -ere et studium et iracundiam suam rei publicae dimittere. BELL. Afr. 44, 4 id quod facere -etis, rem publicam ... defendetis. NEP. Att. 17, 2 quos amare -ret. HOR. epist. 1, 3, 30 -es hoc ... rescribere. TIB. 1, 3, 32 tibi dicere laudes insignis turba -eat. VITR. 6, 5, 2 qui honores ... gerundo praestare -ent officia civibus. LIV. 2, 43, 3 qui terrores ... compescere -rent, auxere. RVT. LVP. 2, 18 iudices ... haec facere -etis. OV. epist. 19, 170 si recte cura fuisset, cedere -ueras ignibus ... meis. fast. 1, 334 rex placare sacrorum numina ... -et. Ib. 19 qui -uerat ... extinguere flammas. Pont. 1, 9, 26 quantum -eat auxilium Maximus esse tibi. trist. 5, 3, 16 unum numine -ueras sustinuisse tuo. CORP. V 1880 quod -uerat ... feciss⟨e⟩. PAVL. FEST. p. 77 iusta facere defuncto. VAL. MAX. 2, 2, 8 sanctas manus habere. 9, 4, 1 scelus vindicare. SEN. contr. 1, 1, 21 patrem non irasci tantum -ere sed furere. 1, 1, 24 -isti ... me rogare ... -isti ... perducere, -isti reconciliationem temptare. CVRT. 4, 10, 21 quibus ipsa -ret esse solacio. SEN. Ag. 157 meminisse -es subolis ... tuae. Med. 138 *al.* benef. 1, 4, 3 gratiam referre (5, 7, 2 an possit aliquis sibi beneficium dare, an -eat referre sibi gratiam). nat. 7, 30, 1 numquam ... verecundiores esse -ere, quam cum de diis agitur. epist. 14, 2 sic gerere nos -emus. 95, 51 ei non nocere, cui -eas prodesse. dial. 4, 7, 1 irasci sapiens ... -et. 5, 14, 4 quomodo se pater gerere -uerit. 12, 5, 5 solacium -es esse illorum. ASCON. tog. cand. p. 89 an rationem Catilinae habere -ret. LVCAN. 6, 133 -uerant ... stare loco. PETRON. 113 si ... iustus imperator fuisset, -uit patris ... corpus in monumentum referre. VAL. FL. 3, 517 -ueram nullos iuveni ... quaerere casus. MART. 12, 96, 11 scire suos fines matrona ... -et. QVINT. inst. 3, 6, 76 *al.*

decl. 275 p. 125, 24 *al.* FRONTIN. strat. 1, 8, 6 seditionem . . . legati dirimere -rent. TAC. ann. 1, 46. 13, 36 qui subsidium ferre -uerant . . . redierc. PLIN. epist. 1, 19, 1 causae, cur . . . augere dignitatem tuam -cam. 6, 30, 1. 8, 12, 1 quem . . . audire nescio magis -eam an cupiam (*cf. infra l. 56*). IVV. 5, 20 rumpere somnum -eat. SVET. Tib. 29. FRONTO p. 15, 15 N. adversarius . . . adesse -uerat. p. 25, 9. GAIVS inst. 3, 160 quod alii solvisset quam cui solvere -ret. APVL. apol. 27 quasi quisquam -eat causas alienae sententiae reddere. met. 4, 34 me . . . lugere. PS. APVL. Ascl. 16 deum -isse . . . mundum . . . liberare. TERT. spect. 27 odisse -emus istos conventus . . . ethnicorum. pudic. 7 quales esse -uerant *Iudaei.* adv. Marc. 3, 2 ex agnitione -ens credere *homo.* PORPH. Hor. carm. 1, 30, 5 amici animos solutos . . . inter se habere -ent. COMM. apol. 480 qui magis de facto -rent lugere, plaudent. instr. 1, 27, 22 omnipotenti laudes in ecclesia reddere -es. IVST. 27, 1, 1 *mater*, quae prohibere -uerat. PANEG. 2, 1 -eat honos . . . divinis rebus aequari. 4, 14. 11, 2 agere tibi gratias -eam. VOPISC. Tac. 4, 4 quem ad modum -eas imperare. CAPITOL. Alb. 12, 9 quem amare -retis. SPART. Did. 9, 4 quos regere . . . -uerat. Carac. 10, 3 quas *nuptias* . . . prohibere -uisset. FIRM. err. 28, 9 quid sequi, quid fugere -eatis, . . . didicistis. HIL. c. Aux. 16, 3 vide, quam aequanimiter ferre -eam. EVTR. 3, 2, 2 qui ex condicione pacis . . . parere -bant. AVSON. 409, 26 quem filius -eat imitari. 419, 43 ut facere -ui. HIER. epist. 14, 6, 5 -et quomodo ille ambulavit, et ipse ambulare. VVLG. exod. 4, 15 quid agere -eatis. Ruth 4, 5 Ruth . . . quae uxor defuncti fuit, -es accipere. Luc. 17, 10 quod -uimus facere, fecimus (ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι). VEG. mil. 3, 6 omni cura . . . providere . . . , ne *eqs.* OPTAT. 2, 23 p. 60, 20 qui parare -bas aures ad audiendum. AMM. 14, 1, 8 cum eum potius . . . ad veritatis . . . viam reducere -ret. CLAVD. 15, 311. AVG. civ. 1, 9 quae *peccata* dedocere aut obiurgare -rent. 1, 17 quanto magis a sua nece se abstinere -et, qui . . . non habet. 15, 7 imitari. *al.* GREG. TVR. Franc. 4, 45 qui . . . urbem ad verum dominum revocare -ret. VITA Caes. Arel. 1, 53 ut inimicos diligere -remus. CORP. IX 678 -uit hic . . . sepelire. CARM. epigr. 1485, 2 hunc titulum patri ponere -ueram. *nota in imagine*: SEN. epist. 85, 32 artes . . . praestare -ent, quod promittunt (92, 26). IVV. 4, 52 piscem . . . ad dominum -ere reverti. VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 nihil . . . quod pro capite augusto . . . excubare -uit. AVG. civ. 2, 4 quae *multitudo* adesse potuit . offensa castitate, -uit abire confusa.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 1, 225 quibus *servire* et possumus et -emus (parad. 41 epist. 1, 8, 7. 3, 10, 3 SEN. contr. 1, 6, 8 SEN. epist. 70, 4. *cf. p. 98, 20*). LVCIL. 185 ut periisse velis, quem visere nolueris, cum -ueris, hoc nolueris et -ueris *eqs.* CIC. S. Rosc. 149 quem . . . cupere ac -ere intellegebat. Mur. 3 vobis, iudices, quibus maxime -o. Plauc. 6 populum quod voluisset fecisse non quod -uisset. Rab. Post. 6 senatum defendam . . . omni . . . loco -o. Marcell. 22 de te dies noctesque, ut -o, cogitans (Att. 4, 1, 8 fratrem . . . sic amo, ut -o. epist. 1, 8, 2 ut -o. ad Q. fr. 2, 3, 5 ad Brut. 1, 18, 1 *et saepe.* BALB. Cic. Att. 9, 7[b], 1 quod eum sentire, ut -o, valde gaudeo. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1 Q. CIC. Cic. epist. 16, 16, 2). CIC. de orat. 2, 208 in cos *faetum*, quos minime quisque -uerit. Att. 6, 2, 2 videtur matrem valde, ut -et, amare. 8, 9, 3 quamvis amemus Gnacum, ut et facimus et -emus. 11, 16, 5 ut satis faciat, quibus -eat. 15, 15, 4 ad me . . . uihil scripsit, ad quem potissimum -uit. epist. 6, 4, 2 praestitimus, quod -uimus. 6, 4, 5 tu velim te, ut -es et soles, tua virtute sustentes. 13, 6[a] cuius causa quanto opere cuperem -remque . . . cognosti (13, 75, 1 cuius causa omnia cum cupio, tum . . . etiam -o). ad Brut. 2, 6, 3 tantum . . . quantum -o, gaudeo. Q. CIC. pet. 4 intellegant, qui -eut tua causa, referendae gratiae . . . tempus. NEP. Att. 4, 3 tantum operae daret, quantum -ret pater familias. HOR. sat. 1, 5, 46 parochi, quae -ent, ligna salemque *praebent.* LIV. 30, 15, 5 fidem . . . quam vir uxori -uerit *praestare.* OV. met. 14, 444 quo -uit, igne cremavit. FEST. p. 310 qui suis rebus . . . praestarent, quibus -rent. SEN. contr. 1, 2, 21 vobis . . . dedicat, quibus -et. 2, 2, 1 qua -etis providentia . . . regitis. 2, 5, 13 non est beneficium, sed officium facere quod -eas. SEN. clem. 2, 7, 1 sapiens . . . nihil praetermittit, quod -et. benef. 2, 25, 2 si, quemadmodum -emus, affecti sumus. PLIN. nat. 18, 40 peiorem *patrem familias*, qui profestis diebus ageret, quod feriatis -ret. MART. 6, 52, 5 sis licet, ut -es, tellus placata levisque. QVINT. decl. 349 p. 375, 21 -o, si quid . . . virtutis. 355 p. 386, 13 rationes, ut -bat, reddidisse *se.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 38, 1 ea, qua -bis diligentia . . . aggressurum. 10, 97, 1 actum, quem -isti . . . secutus es. CAPITOL. Gord. 13, 7 usus est . . . senatus . . . potestate qua -uit. CLAVD. 21, 50 detulerant, quidquid mox -uit aula. SVLP. SEV. epist. 1, 12 tardius quam -uit. CORP. V 4927 posui quod m⟨ih⟩i fili -erunt. *accedit accusativus ita ut subaudiatur* facere: CIC. Verr. 1, 23 qui se omnia mea causa -ere arbitrabatur (epist. 4, 8, 1 me . . . omnia -ere tua causa. 15, 11, 1 nihil est tantum, quod ego non tua causa -eam). parad. 41 nihil quisquam -et, nisi quod est turpe non reddere. HOR. epist. 1, 1, 21 dies . . . longa videtur opus -entibus. OV. ars 1, 193 tali rudimentum . . . -es, . . . iuvenum princeps. SEN. nat. 6, 32, 6 quid aliud -o quam exeuntem hortari. epist. 98, 11 qui cum amisit, pro accepto nihil -et. *accedit dativus personae, i. q. alicui obstrictum esse*: CIC. Att. 1, 1, 1 illi ita negant . . . , ut mihi se -ere dicant. epist. 1, 1, 4 auctoritatem eo minorem habemus, quod tibi -emus. 6, 11, 1 ille mihi -bat. 15, 11, 2 magni interest, cui -cas, -ere autem nemini malui quam tibi. COD. Theod. 12, 1, 157 qui quolibet curiae iure -entur. COD. Iust. 3, 23, 2 pr. qui . . . cohortalibus -eri dicuntur officiis. *cf.* 11, 8, 7, 1 iuri agrorum -itas personas.

3 *sequitur* ut (*cf. p. 98, 9*): CARM. epigr. 1118, 1 quod tu -ueras, frater, . . . ut faceres . . . suprema mi⟨hi⟩.

C *sensu debilitato, fere i. q.* ***posse vel licere*** (*plerumque additur negatio*): 1 *accedit infinitivus*: a *subiectum est persona*: VARRO Men. 406 Andromeda . . . non -uit patri suo . . . in os spuere vitam? ling. 8, 39 *al.* RHET. Her. 2, 3, 5 vituperatio eorum, quae extra id crimen erunt, non -eat assignari. CIC. inv. 1, 71 qui . . . nos . . . fefellerunt, eorum orationi fidem habere non -emus. 2, 93 non accusare alterum nec culpam in alium transferre -et. 2, 125. Quinct. 5 quo non . . . spem summam habere . . . -eat. 9 quo plus . . . possunt, eo minus . . . -ent ostendere (83 quasi . . . -ueris aut potueris P. Quinctium . . . deturbare. Mil. 33 Tusc. 4, 56 epist. 6, 6, 12 LIV. 31, 29, 10 SEN. contr. 2, 5, 16. 9, 4, 21 CVRT. 7, 8, 11 SEN. benef. 1, 11, 2 dial. 6, 22, 6 PLIN. nat. 7, 141. QVINT. inst. 6, 2, 1 non . . . potui ac ne -ui quidem . . . concludere. TERT. adv. Marc. 1, 9 LACT. opif. 3, 4 PRISCILL. tract. 2, 53 AMM. 14, 11, 9 AVG. quaest. hept. 5, 34. *cf. p. 102, 24*). CIC. S. Rosc. 4 nec benevolentiam erga me ignorare . . . nec voluntatem neglegere -eam. 117. 148 non sane ut moleste ferre adversarii -eant, *defenditur.* Q. Rosc. 45. Verr. 3, 183 ex hoc coniecturam facere -bitis. 5, 124 nemo suspicari -et. Caecin. 46 dubitare vos non -isse. Font. 37 mihi videor hoc -ere . . . dicere. Cluent. 10 illud quis est, qui dubitare -eat? (Marcell. 17). Catil. 2, 24. Mur. 13 non -es . . . arripere maledictum ex trivio. Sull. 47 ut ego tecum luctari . . . -eam. Arch. 27 non -ent togati iudices a Musarum honore . . . abhorrere. Flacc. 85. dom. 95 quid . . . -o dicere? Cael. 52 illa Venus adiutrix esse non -uit. prov. 18 me . . . inimiciorem Gabinio -ere esse quam Caesari. Pis. 63 minime fructum laborum tuorum . . . contemnere (orat. 41 Ov. am. 2, 17, 13). Scaur. 15. Planc. 16 impune . . . dicere. Rab. Post. 7 *al.* de orat. 1, 12 pauciores oratores quam poetae boni reperientur. quod hoc etiam mirabilius -et videri *eqs.* 1, 218 *oratorem* . . . nec peregrinum atque hospitem in agendo esse -ere. 2, 39 -et . . . ad eam (*eloquentiam*) laudandam ipsam illam adhibere, quam laudat. 2, 140 *quaestiones* diligentes . . . oratores percursas animo . . . habere -eant. Brut. 76 nec vero tibi aliter videri -et. 242. part. 82 neque . . . mors . . . silentio praeteriri -bit. top. 17 non -et . . . mulier . . . putare id ad se pertinere. 99 satisfactum esse -et voluntati tuae. rep. 3, 8 nullam . . . molestiam fugere -emus. *al. saepius.* epist. 3, 5, 4 oneris tibi imponere nec audeo quicquam, nec -o. POMP. Cic. Att. 8, 12[c], 1 non . . . pro tua prudentia -es illud solum animadvertere. BALB. Cic. Att. 9, 7[b], 2 Caesar est ea mente, quam optare -emus. CAEL. Cic. Att. 10, 9[a], 2 quorum fortunam non -es velle conturbare. ANTON. Cic. Att. 10, 10, 2 ego is non sum, qui statuere -eam. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 non -emus cuiquam videri nimium cupidi vitae. PLANC. et BRVT. Cic. epist. 11, 13[a], 5 nihil de diligentia remittere -etis. TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 cui nos . . . officium praestaturos non -es dubitare. CAES. Gall. 7, 66, 6 quin nemo *equitum* progredi . . . extra agmen audeat, ne ipsos quidem -ere dubitare. civ. 2, 28, 3 quae ab sua liberalitate . . . expectare -rent. or. frg. Gell. 5, 13, 6 *non* hominum morte memoria deleri -et. BELL. Afr. 45, 5 quid ex tuis copiis sperare -eas. BELL. Alex. 35, 1 Armeniam . . . iure obtinere -ret. SALL. Iug. 83, 1 se non -ere incerta pro certis mutare. NEP. Epam. 1, 3 nihil videmur -ere praetermittere. HOR. sat. 1, 3, 43 -emus amici . . . non fastidire. PROP. 2, 32, 25 non -es inimicae credere linguae. VITR. 1, 6, 9 non -bunt mirari. LIV. 2, 55, 4 negaret se militem fieri -ere. 24, 25, 7 *al.* OV. am. 1, 14, 29 qui -eat uri *capillus.* epist. 11, 24 tibi, non -et quod soror esse, fui. met. 3, 137 dici . . . beatus ante obitum nemo . . . -et. fast. 5, 553 -bat . . . non aliter . . . Mars habitare. trist. 2, 329 non . . . -et pelago se credere. 5, 14, 18 indiciis -es esse superba viri. FEST. p. 197 qui usus ferri non -et. p. 201 participialiter id et dici -et et dictum est feminino genere. VELL. 2, 1, 5 violationem fidei non -ere unius lui sanguine. VAL. MAX. 2, 1, 4 ne cupiditatem quidem liberorum coniugali fidei praeponi -isse. *al.* CELS. 1 praef. p. 9, 27 ne haec quidem . . . praeteriri -ent. 1, 1 sanus homo . . . nullis obligare se legibus -et. *et saepe.* PHAEDR. 2 prol. 14 cur negare cupidis -eas. SEN. contr. 1, 2, 23 non -ret exigi inhonesta inquisitio. 9, 4, 21 iocari eum non -isse quis nescit, potuisse quis credit. *al.* CVRT. 3, 8, 6 neminem stolidum consilium capite luere -ere. SCRIB. LARG. 199 hanc . . . medicus nec quaerere nec nosse -et, nisi *eqs.* SEN. clem. 2, 7, 1 dari *veniam* a sapiente non -ere. benef. 1, 11, 2 non possumus vivere . . . non -emus, . . . nolumus. nat. 3, 28, 3 non laedi terrae -ent sed abscondi. epist. 10, 2 nemo . . . qui relinqui sibi -eat. 24, 25 vir fortis . . . non fugere -et e vita. dial. 4, 3, 1 nihil . . . affectus vocari -et. 4, 29, 2. PS. SEN. mon. 176 non quidquid improbi audire meruerint, id -ent probi dicere. COLVM. 1 praef. 29. 3, 6, 2 vitis . . . fecunda . . . non tantum -et eo aestimari. *al.* PETRON. 45 non -emus delicati esse. CALP. ecl. 4, 11 numina Romae non ita cantari -ent, ut *eqs.* PLIN. nat. 2, 105 nec . . . haec tanta -ent existimari. MART. 3, 69, 8 tua . . . verba a pueris -ent . . . legi. 3, 99, 1 irasci . . . non -es . . . libello. CARM. epigr. 948 (*Pompeis*) quisquis amat, calidis non

-et fontibus uti. QVINT. inst. 2, 2, 13 non ... iudicio discipulorum dicere -et magister. 2, 21, 18. 11, 3, 76. decl. 244 p. 2, 17. 256 p. 48, 16 omnia ... non in aliam vim accipi -ent. *al.* FRONTIN. aq. 112 non aliter quam signatas collocari -cre. TAC. dial. 24 tuum ... promissum immutasse non -et. hist. 3, 70 non ... -ere eripi patribus vim statuendi. ann. 1, 62 neque imperatorem ... attrectare feralia -isse. 3, 16 neque ... occulere -ui. PLIN. epist. 1, 8, 10 voluptates ... non tam incitari -eant ... quam reprimi. 1, 23, 1 consulis an existimem te ... causas agere -ere. paneg. 13 solum ita esse qui -eat imperare. IVV. 6, 387 an Capitolinam -ret Pollio quercum sperare. 8, 213 non -uit una parari simia. SVET. Tib. 28 non tantum ... otii habemus, ut implicare nos pluribus negotiis -eamus. FRONTO p. 42, 11 N. nihil extra causam dicere -eam. p. 81, 13 neque ... volo aut -o. p. 196, 14 antequam ... creari -uit, creatus est. GAIVS inst. 1, 53 male ... iure uti non -emus. 1, 172 idem dici non -et. VLP. dig. 1, 16, 6, 1 adimere mandatam iurisdictionem licet quidem proconsuli, non autem -et inconsulto principe hoc facere. reg. 20, 5 filius ... testis esse non -et. MARCIAN. dig. 26, 7, 9, 4 usuras cogendus est agnoscere, quas a se exigere -uit. APVL. apol. 15 nec ob haec -et tantummodo philosophus speculum inviserc. 43 non ... ex omni ligno ... -et Mercurius exculpi. met. 6, 1 nullius dei fana ... neglegere se -ere. Plat. 1, 7. Socr. 12 p. 147 -et deus nullam perpeti ... perfunctionem. ITALA I Cor. 11, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 8) vir ... non -et caput velari (*οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι*, VVLG. velare). TERT. spect. 24 neque visu neque conspectu participare -emus. idol. 11 in nullo necessarius esse -o alii. *ibid.* facile -uit de eo impetrare, quem pascit. scorp. 8 si Darii ... praesumptio de deo falli -uisset. BARNAB. 4, 10 non separatim -etis seducere vos (*μὴ ... μονάζετε*). PORPH. Hor. carm. 2, 11, 1 alienis negotiis non -ere nos nimias sollicitudines adhibere, sed potius ... consulere. COMM. instr. 2, 7, 10 perdet, quod frui -ret. IVST. 12, 5, 4 se ... non -ere melius sperare. PANEG. 7, 1 neque ... hominem ostentare -ere ... dicendi facultatem neque ... quicquam ... afferri oportere. VOPISC. Aurelian. 24, 2 taceri non -et res (TREB. Claud. 18, 4). SPART. Pesc. 7, 6 iudicem nec dare -ere nec accipere. FIRM. err. 3, 4 quod celari non -uit. VIR. ill. 33, 6. EVTR. 7, 21, 3 nullum tristem -ere ... discedere. PRISCILL. tract. 2 p. 52 nec ... nos damnari -emus. AVSON. 318, 3 functum ... onerare non -o. SYMM. epist. 2, 9 tantum abest, ut eam praeterire -uerim. 7, 110, 1 litteras ... expectare non -ui, quas aestimavi ... differendas. HIER. epist. 1, 1 non possibilitatem inspici -ere. VVLG. gen. 20, 9 quae non -isti facere, fecisti nobis. act. 15, 38 eum ... non -ere recipi (*μὴ συμπαραλαμβάνειν*). 17, 29 non -emus aestimare *eqs.* (*ὀφείλομεν*). CHIRON 37 fracturam numquam -ere uri. 648. VEG. mil. 3, 26 numquam ... aliquid facere aut dissimulare -emus. OPTAT. 5, 2 p. 122, 20 nihil -et trinitas operari. AMM. 28, 1, 38 nec eorum culpari quisquam -uit. AVG. quaest. hept. 5, 34 eam non posse, id est non -ere dimitti. civ. 1, 19 ne sic quidem se occidere -uit. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 6 unumquemque ... tantum usurpare -ere, quantum satis esset. 2, 14, 7 *historia sacra* permisceri cum aliis non -uit. MART. CAP. 1, 8 neque eum (*Mercurium*) sine Apollinis consilio quicquam -ere decernere aut fas ... aberrare. DARES 7 non -ere terreri *eos.* BOETH. arithm. 1 pr. p. 3, 17 nihil mirum videri -et. EVGIPP. Sev. 31, 4 oppida, in quibus -ent ordinari. CASSIOD. hist. 9, 25 p. 1141[D] invitavit, ut eum osculari -ret. BENED. reg. 33 si quid -eant monachi proprium habere. GREG. M. dial. 2, 3 *al.* *nota*: GREG. TVR. Franc. 8, 4 p. 329, 3 nec nos pro viris haberi -emur. *cf. p. 98, 8.*

b *subiectum est res corporea vel incorporea*: *α substantivum vel adiectivum*: RHET. Her. 2, 3, 5 vituperatio eorum ... non -eat assignari. 2, 16, 24 satisne imprudentia praesidii -eat esse. VARRO ling. 8, 89 in quo loco similitudo -eat esse. CIC. Verr. 2, 19 pecuniam ... contra honorem meum nihil posse -ere. Cluent. 98 hoc ... iudicium non plus huic obesse causae -et. Mur. 17 *si* id crimen homini novo esse -ret. Sull. 3 mihine *hac res* maius odium afferre -ent? p. red. in sen. 14 horam nullam vacuam voluptate esse -ere. Balb. 48 negabat ... valere -ere. Deiot. 30 inimicitiae, quae esse non -bant. Phil. 5, 39 quibus ... pietas fraudi esse non -uit. de orat. 1, 218 dicendi facultas non -eat esse ieiuna. 1, 226. 2, 361 istorum aetas minus me fortasse movere -uit. Brut. 8 aetas nostra ... tamquam in portum confugere -ret ... otii. orat. 195 *non* extra numerum ... esse -et oratio. nat. deor. 1, 1 *quaestio* magno argumento esse -eat causam ... philosophiae esse inscientiam. Lael. 36 videamus, ... quatenus amor in amicitia progredi -eat. epist. 4, 9, 3 nec locus tibi ullus dulcior esse -et patria. 4, 16, 3 consolationes ... tantum videntur proficere -ere quantum status ... civitatis. 12, 25[a], 6 nulla lassitudo impedire officium ... -et. ad Q. fr. 2, 9, 1 epistulae nostrae -ent interdum alucinari. LVCR. 1, 789 quod facere haud ullo -ent primordia pacto. VITR. 5, 12, 7 finitio nulla -et esse. LIV. 25, 15, 2 ne Tarentum quidem ... tanti -ere esse. OV. epist. 20, 106 tutior hoc ecquis -uit esse locus? trist. 1, 9, 38. 5, 1, 73. MANIL. 1, 195 nec ... natura tibi admiranda videri ... terrae -et. VELL. 2, 108, 2 nulla festinatio ... viri mentionem transgredi -et. VAL. MAX. 9, 4, 3 scelesta famis ... esurire non -uit. CELS. 6, 18, 1 *neque* ea res a scribendo deterrere me -uit. SEN. contr. 7, 2, 9 ad quaedam ... nulla nos -et necessitas compellere. SEN. benef. 1, 1, 13 adeo ... ista res fugare nos ... non -et. nat. 1, 2, 11 -et ... aer non tam spissus esse. COLVM. 1, 3, 9 imbecilliorem agrum quam agricolam esse -ere. 2, 16, 4 *al.* PLIN. nat. 12, 36 quo gravius esse ... non -eat *bdellium. et sim. saepe.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 123, 3. 10 *nomina* ante um syllabam i recipere non -ent. MART. 2, 92, 4 non -et domini perire munus. QVINT. inst. 4, 1, 55 fiducia se ... nimium exercere non -eat. decl. 266 p. 86, 6 an ... praescriptio valere -eat. PLIN. epist. 7, 33, 10 nec historia -et egredi veritatem. paneg. 56 quod cuiusquam praedicatio ... transsilire ... -eat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 46 diplomata ... non -ent esse in usu. IVV. 13, 12 flagrantior aequo non -et dolor esse viri. TERT. adv. Marc. 2, 11 nec natura ... -uit continuisse bonitatem. VOPISC. Aurelian. 15, 5 editorem spoliare non -et *consulatus.* SPART. Hel. 1, 3 nec -et prologus euormior esse quam fabula. HIER. epist. 7, 1, 1 non -et charta dividere. VEG. mil. 2, 6 minor ... numerus ... esse non -et. OPTAT. 4, 5 p. 108, 17 negabat -ere esse martyria. AMM. 25, 10, 5 cuius suprema et cineres non Cydnus videre -ret. AVG. civ. 3, 10 cur esse -ret inquietum *imperium.* NICET. psalm. c. 13 p. 80, 5 vox ... non dissona -et esse sed consona. GREG. TVR. Franc. 5, 18 ne inimicitia ... -eat pullulare.

β pronomen: CIC. Q. Rosc. 54 ad te pervenire nihil -et. div. in Caec. 7 quid ... populo Romano gratius esse -eat. leg. agr. 2, 10 neque illud vobis iucundum -et videri. Planc. 82 neque enim illud ad neglegendam meam gratiam -et valere. top. 95 lege firmius ... esse nihil -et. Tusc. 3, 12 quae *indolentia* nec potest ulla esse nec -et (nat. deor. 2, 29 TERT. adv. Marc. 2, 5 LAMPR. Diad. 8, 6 CAPITOL. Pius 4, 3. *cf. p. 100, 16*). nat. deor. 2, 10 quae dubia nemini -ent esse. div. 2, 80 nihil -et esse in philosophia commenticiis fabellis loci. off. 1, 155 *hominum utilitate* uihil homini esse -et antiquius. Att. 10, 8, 5. epist. 4, 3, 2 haec tibi ad levandas molestias magna esse -ent. 7, 28, 3 nisi forte id ipsum esse non -uit. ad Q. fr. 1, 1, 33. LVCR. 2, 908 *haec* nempe tamen -ent ... sensum partis habere. LIV. 33, 49, 3 id ei non -ere impune esse. FEST. p. 294 quae non ... infirmare -ent praeceptum. SEN. benef. 2, 15, 3 quaedam ... minora sunt, quam ut exire a magnis viris -eant. epist. 65, 2 *al.* COLVM. 3, 3, 12 neque id dubium esse -et. MART. 7, 21, 4 -uit hoc saltim non licuisse tibi. QVINT. inst. 5, 12, 12 quae non -ent ... deesse orationi. decl. 249 p. 19, 24 quid ... non -eat ... nocere. 261 p. 70, 7 aliquod ... perpetuum esse -eat. TAC. dial. 26 quod vix auditu fas esse -eat. TERT. anim. 24 quae *anima* non -uit oblivisci. CAPITOL. Pius 4, 3 quae causa sola esse ... nec potuit omnino nec -uit. OPTAT. 5, 2 p. 122, 18 nihil -et esse licere trinitati. AMM. 26, 4, 6 nihil obstare -bit. 29, 2, 10 cui nihil licere -uerat. AVG. civ. 10, 29 neque hoc -et offendere, immo ... ad pietatem ... -et adducere. *γ impersonaliter*: VARRO ling. 5, 2 demonstratur, in quo non -et pertendi et pertendit. 8, 71 -et ... dici. CIC. Brut. 71 nec dubitari -et *eqs.* fat. 18 intellegi -et. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 1. FEST. p. 326 quamvis dubitari non -eat. VAL. MAX. 7, 2, 2 negabat aliter cum hoste confligere (*al.* confligi) -ere. 7, 2 ext. 11 de semet ipso in neutram partem loqui -ere praedicabat. SEN. contr. 1, 1, 13 an abdicari possit, an -eat. 2, 1, 33 alteri ... credi non -et, alteri non solet. COLVM. 2, 20, 2 recrastinari non -et. PLIN. nat. 7, 173 ne morti quidem -eat credi. 17, 191 in hoc fieri numquam -et. QVINT. inst. 1, 3, 17 nemini -et nimium licere. APVL. apol. 5 de eloquentia ... neque mirum neque invidiosum -ret videri. TERT. nat. 2, 12 neque enim ... nobis excidisse -et. LACT. opif. 4, 12 nec -isse fieri aliter nec fas fuisse. VVLG. sap. 13, 8 iterum ... nec his -et ignosci. OPTAT. 1, 5 p. 8, 7 non -et iterari. 1, 5 p. 8, 12 vobis licere non -uit. AVG. civ. 10, 32 nec -uit nec -bit ei dici. PS. AVG. quaest. test. I 102, 6 fornicationi ignosci non -et. AVELL. p. 677, 20 illis non -ere credere. *δ enuntiatum*: *causale*: PLIN. epist. 1, 16, 8 neque ... -et ... obesse, quod vivit. AVG. civ. 10, 13 nec movere -et, quod ... memoratur. *interrogativum*: AVG. civ. 16, 11 nec movere nos -et, quo modo potuerit gigans ... ad illud aetatis occurrere.

2 *infinitivus deest vel subaudiendus*: VARRO rust. 1, 18, 3 Cato si voluit, -uit *modulos relinquere.* CIC. Planc. 11 iudicavit *populus.* non -uit. off. 2, 68 aut eos laedunt, quos non -ent, aut eos, quos non expedit. Att. 2, 16, 4 ait se ... rem ad senatum reiecisse ... rescripseram non -eri. epist. 7, 27, 1 quod si liceret, tamen non -bas *accusare.* 7, 32, 1 familiariter, ut -bas, ad me epistulam misisti. 12, 24, 1 nullum locum praetermitto — nec enim -o — ... laudandi tui. ad Brut. 1, 3, 2 nihil est in me inane, neque enim -et. OV. ars 1, 285 patrem, sed non qua filia -et, amavit. met. 9, 456 non soror ut fratrem, nec qua -bat, amavit. trist. 4, 4, 21 ut non -uerim, tamen ... crimen habebo. VAL. MAX. 6, 2 praef. si quo non -uit profudit *libertas.* 6, 3, 6 mortem profusius quam illa aetas -bat flentem. CELS. 3, 22 plus, quam -et, assumit. PHAEDR. app. 25, 4 cui non -es places. SEN. contr. 1, 8, 7 an ... abdicari possit; ... an -eat. 7, 1, 19 non licuit, non -ui, non potui. *cf. l. 24. p. 100, 16.* SEN. clem. 2, 7, 1 sapiens ... nihil facit, quod non -et. benef. 2, 14, 5 ira, quo non -bit, impellet. epist. 92, 11 decet ... oportet ... quemadmodum -o. dial. 5, 36, 4 liberius admonuisti quam -bas. QVINT. inst. 3, 11, 11 an -uerit *matrem occidere.* decl. 295 p. 168, 26 an -uerim *contradicere* apparebit. 373 p. 412, 25 ne ego quidem -o. PLIN. epist. 2, 2, 1 irascor, nec liquet mihi an -eam, sed irascor. APVL. apol. 103 specula inspicis; -et philosophus.

Ps. Apvl. herm. p. 271 quod non -eat *poni*. Tert. adv. Marc. 2, 2 sic non -uit deus. Porph. Hor. carm. 1, 18, 15 plerique plus sibi arrogant quam -ent. Filastr. 88, 5 scripturae . . . etsi legi -ent . . . a perfectis, non ab omnibus -ent. Hier. epist. 29, 1, 3 rem grandem celerius dicto quam -o. Vvlg. Marc. 13, 14 videritis abominationem . . . stantem, ubi non -et (*ὅπου οὐ δεῖ*). Avg. civ. 13, 11 loquamur . . . non enim aliter -emus. Svlp. Sev. dial. 1, 2, 4 illum . . . asperiorem nobis fuisse quam -uit. *impersonaliter usurpatum*: Symm. epist. 2, 57, 3 quorum non -et ob eam cautionem futuram, ut statutis ordinis polliceantur assensum. *cf. p. 102, 43.*

synonyma et iuxta posita: ad I: fenerare, promittere, sponderc. *ad IIA*: cupere, necessarium esse *et* habere, oportere, posse, solere, velle. *ad IIB*: cupere, facere, oportere, posse. *ad IIC*: convenire, decere, licere, oportere, posse.

opposita: ad I: accipere, auferre, capere, condonare, credere, dare, denumerare, destinare, devovere, dimittere, discribere, dissolvere, eripere, exigere, exprimere, exsolvere, habere, imputare, luere, offerre, pensare, persolvere, petere, postulare, praestare, reciperc, reddere, referre, remittere, repetere, reposcere, resolvere, satisfacere, servare, servire, solvere, subnegare, sumere, tollere, tribuere. *ad IIA*: cogere, licere, solere, velle. *ad IIB*: oportere, posse, solere, velle. *ad IIC*: audere, posse, solere, valere.

deriv.: debitio, debitor. *compos.*: indebitus.

part. perf. pass. pro adi. ˣ**dēbitus**, -a, -um. Gloss. -a pensio: gedębin gebil. gedaebeni geabuli (*anglosax.*). 1 *de eo, quod aliquis alicui reddere obligatus est vel de re reddenda*: a *proprie de pecunia sim.*: Cic. Cluent. 34 *pecuniam* praesentem . . . non -am mulieri solvit (Flacc. 54 solverat pecuniam iam diu -am. Caes. civ. 3, 31, 2 a publicanis . . . -am biennii pecuniam exegerat. Val. Max. 4, 8, 3. Gaivs inst. 4, 33 sive . . . pecuniam sive rem aliquam certam -am nobis petimus. Vlp. dig. 13, 5, 1, 1. *et passim apud* Ictos). Liv. 22, 23, 7 argentum . . . pro eis -um. 22, 43, 3 stipendium (Capitol. Pert. 9, 2 Amm. 28, 6, 12). *latiore sensu*: Cic. Verr. 4, 54 non decumam -am, non frumentum remotum . . . tollit. or. frg. A IX 12 ut . . . gladiatores populo non -os polliceretur (*cf.* Scaev. dig. 38, 1, 44). Liv. 5, 23, 9 pars -a praedae (Iavol. dig. 38, 2, 34 -am sibi partem immunem habet). 26, 39, 5 -as ex foedere *naves*. Ov. fast. 4, 898 redduntur . . . -a vina Iovi. Pont. 1, 4, 56 tura . . . Caesaribus . . . -a. Sen. benef. 5, 16, 1 -as inferias. Val. Fl. 6, 593 -a . . . vellera Phrixi. Svet. Cal. 46 spolia . . . Capitolio . . . -a. Iavol. dig. 12, 6, 46 legata non -a. Ivlian. dig. 38, 2, 20, 3 portionem. Marcell. dig. 36, 1, 46, 1 usuras. Scaev. dig. 38, 1, 44 *al.* Porph. Hor. carm. 2, 7, 17 obligatam: repromissam ac -am. Avson. 219, 1 deum cui -a sedes. Hier. epist. 51, 1 -a nomini suo . . . sacrificia. Vvlg. num. 36, 2 possessionem -am patri (*κληρονομίαν*). Clavd. 5, 276 -a . . . victima. carm. min. 30, 84 -a cui longe coniux. 53, 53 -a . . . caelo progenies. Avg. mus. 2, 2, 2 tempus -um . . . redditum non est. civ. 1 pr. hoc opere instituto et mea . . . promissione -o. 6, 7 -am cenam . . . Herculi dedit. *et sim.* Cod. Iust. 8, 4, 6, 1 curatores . . . minorum his rem -am . . . pervadant. Coripp. Iust. 3, 307 -a quaerenti transmittes munera regi. b *translate de honore sim., fere i. q. meritus, decens, dignus, iustus* (*nota*: Comm. instr. 2, 39, 23 memoria prisca -o et merita digno merces . . . tyranno): Cic. Verr. 3, 51 Marcellia . . . quem illi diem festum . . . recentibus beneficiis C. Marcelli -um reddebant. 5, 25 honorem -um detraxerunt . . . ordini (Phil. 7, 10 meritos illi . . . honores et -os. *cf.* de orat. 2, 20, 3. 3, 14. *cf. infra l. 82.* Phil. 9, 12. 15. ad Brut. 1, 15, 7 honores . . . -i . . . necessarii. 2, 7, 2 honos . . . iustus et -us. Sall. Iug. 35, 37 Liv. 39, 32, 6 Val. Max. 2, 1, 6. 2, 10, 2. 5, 9, 2 Sen. Tro. 191. Tac. ann. 3, 5 ne solitos quidem et . . . nobili -os honores. Plin. epist. 1, 17, 4 paneg. 69 Pavl. Nol. carm. 15, 113 Avg. civ. 8, 10. 13. 22, 8 cum honore a nobis -o. Schol. Cic. Bob. p. 90, 10 Sacr. Leon. p. 324. Corp. X 1492 honorem -um). Cic. Verr. 5, 79 officium tuum -um generi et nomini requiro (fin. 1, 33 Tusc. 3, 76 Att. 12, 23, 3 epist. 5, 8, 1. 6, 1, 3 officium iustum et pium et -um rei publicae nostraeque dignitati. Val. Max. 2, 2, 6 -is rei publicae officiis. Papin. dig. 29, 5, 21, 2 defunctorie -um officium impleverant. Alc. Avit. epist. 32 officia culmini vestro . . . -a. Avson. 319, 15 officia in multos diverso -a cultu). Cic. Catil. 1, 17 odium . . . iustum et iam diu tibi -um (1, 20. Pis. 33 odio, iusto praesertim et -o). 2, 11 poenam iam diu improbitati . . . -am (Mil. 85 vobis . . . iustae . . . et -ae poenae solutae sunt. Phil. 11, 29 poenas dis hominibusque meritas -asque persolvat. Liv. 6, 29, 2 Ov. fast. 5, 648 Val. Max. 3, 8, 1. 8, 1 absol. 4 Cvrt. 3, 13, 17. 4, 13, 13 Sen. Herc. f. 643 Oed. 976. clem. 2, 3, 2 ex merita ac -a poena. 2, 7, 3 Octavia 855 Ps. Apvl. Ascl. 29 Avg. civ. 4, 5. 5, 23. 9, 3. 14, 1 Cassiod. in psalm. 33 div.). Cic. Mur. 15 is *gradus consulatus* . . . patri -us a filio petebatur. Balb. 59 huic . . . iustam et -am gratiam refero (de orat. 3, 14 *cf. p. 104, 6* Val. Max. 4, 3, 1. Paneg. 12, 41 -am gratiam beneficii. Priscill. tract. 3, 69 -am posteritati gratiam. Schol. Cic. Bob. p. 143, 10 -am pro beneficio gratiam). Cic. Phil. 13, 22 a -a tibi peste. de orat. 2, 20, 3 populi . . . iracundiam neque eam iniustam sed meritam ac -am fuisse (3, 14. *cf. l. 56. p. 104, 22*). top. 100 ornamenta quaedam voluimus non -a accedere. ac. 2, 3 privabo . . . illum -o testimonio (epist. 5, 17, 4). Tusc. 3, 64 haec omnia recta. vera, -a putantes faciunt in dolore. epist. 1, 9, 4 animum . . . quem antea . . . communi officio civium . . . -um praestitissem. 2, 6, 3 suffragationem, si minus potentem, at probatam tamen et iustam et -am et . . . gratiosam. 15, 13, 1 meum tibi -um studium. Brvt. Cic. ad Brut. 1, 16, 10 bene facta pro -is exigimus. Verg. georg. 1, 223 -a . . . sulcis committas semina. Aen. 2, 538 persolvant grates dignas et praemia reddant -a (Val. Max. 5, 3 ext. 3 Sil. 1, 484). 9, 107 tempora parcae -a complerant. 11, 63 solacia . . . exigua . . . misero sed -a patri. Cvlex 40 tibi sospes -a . . . memoretur vita (Liv. 28, 34, 5). Ciris 23 -a . . . castae solvuntur vota Minervae (Prop. 1, 16, 44 Liv. 42, 42, 2 Mart. 9, 31, 4 Clavd. carm. min. 31, 62). Hor. carm. 1, 28, 32 iura (Ov. epist. 20, 140). 1, 36, 2 sanguine -o *dis.* 2, 6, 23 lacrima (Liv. 8, 10, 1). 3, 27, 30 -ae nymphis . . . coronae. Prop. 1, 6, 17 oscula . . . sibi -a. 1, 19, 2 extremo -a fata rogo. 1, 20, 35 nullae (*dat.*) pendebant -a curae . . . poma. 2, 28, 60 munera Dianae -a (Val. Fl. 3, 312 date -a caesis munera. Plin. epist. 3, 5, 3 memoriae . . . quasi -um munus. Avson. 197, 19 munus ingratum tibi -umque carmine nostro). Prop. 3, 7, 9 non iusta piae dare -a terrae. Liv. 3, 47, 2 non orare solum precariam opem sed pro -a petere. 5, 11, 1 familiae -um praestare . . . legis patrocinium. 8, 10, 1 laudibus (Val. Max. 4, 1, 8 Cvrt. 5, 8, 10 Qvint. inst. 4, 14, 1. Optat. 2, 1 p. 35, 20 -as sibi laudes. Avg. civ. 12, 9). 39, 4, 6 meritum -umque triumphum (Vell. 2, 121, 2. Svet. Vesp. 12 aut -um maioribus . . . aut speratum . . . sibi). 45, 14, 1 pretium . . . -o beneficio addat. Ov. met. 13, 921 altis -us (deditus *codd.*) aequoribus *Glaucus.* am. 1, 7, 28 -a . . . vincla subite manus. epist. 13, 153 illi tibi -a verba dicimus. met. 1, 137 alimenta . . . -a . . . poscebatur humus (Stat. Theb. 8, 170 alimenta . . . bello -a). trist. 2, 160 reddatur . . . -us . . . amor. Ib. 30 tibi . . . -us hostis ero. Gratt. 301 -a fetae blandimenta. Val. Max. 1, 1, 8 templum . . . nuncupatis -um votis consecrare. 1, 1 ext. 3 -a supplicia non exsolvit (Cvrt. 8, 8, 6 -o supplicio scelus *luere.* Qvint. decl. 249 p. 20, 25. Avg. civ. 21, 12 hoc iusto -oque supplicio). 3, 2, 8 reddendus est . . . -us gloriae titulus (Plin. epist. 9, 19, 8 expetit -os titulos). 3, 8 praef. quasi -um opus (Tert. adv. Marc. 4, 12 ne opera -a sabbato redderet). 4, 1, 11 -am fidem (Tert. adv. Marc. 1, 12). 4, 7, 6 poenae -um spiritum (Hier. epist. 1, 13, 1 -um caelo spiritum reddidit. Vran. epist. 4 p. 862ᴬ -um deo spiritum exhalavit). 5, 1, 3 dedit . . . numen -um exitum (*cf. p. 105, 13*). 5, 1, 7 -am venerationem (Paneg. 7, 1 Pass. Petr. Paul. long. 29). 6, 5 ext. 3 -um supplicii modum (Amm. 16, 10, 13 modum . . . -um servans. Cassiod. Didym. in Iacob p. 1753ᶜ petere modo -o). *al.* Sen. contr. 2, 6, 11 tirocinium adulescentiae quasi -um ac sollemne persolvero. contr. exc. 6, 8 severitatem templo -am. Cvrt. 5, 2, 22 matri . . . nomen -um. 10, 5, 11. Sen. Herc. O. 1831 -os nato . . . fletus. Phaedr. 631 pietate . . . -a fratres colam (Ivst. 23, 2, 8). Thy. 49 flammae . . . servant -um mundo decus. Tro. 634 -um muris . . . sacrum. 640 necem. epist. 117, 20 necessariam curam maioribus . . . -am. Octavia 790 -am partem imperi. Lvcan. 8, 448 sceptra . . . habet tibi -a (*v. l.* dedita). Stat. Theb. 1, 314 male -a regna (12, 322). Qvint. inst. 2, 1, 3 aetas . . . disciplinis -a. 6, 4, 13 causae -a tempora (Plin. epist. 1, 20, 10 iustum et -um tempus). 9, 4, 18 -a actionibus respiratio. 12, 5, 1 ultra -am reverentiam (Spart. Did. 2, 3 Svlp. Sev. dial. 2, 5, 5). Plin. epist. 10, 102 -a religione (Traian. Plin. epist. 10, 103 -a laetitia et religione. Edict. imp. Diocl. II 23 benignis obsequis et -a religione). Apvl. met. 10, 3 obsequium (10, 13. 11, 22 velut -um sacris obsequium. Tert. patient. 4 Alc. Avit. epist. 58, 7 p. 187, 7). Ps. Apvl. Ascl. 29 non naturae animam -am, sed poenam. Carm. epigr. 1192, 1 (*Arelate, saec. II*) -a coniugió Apelles pia carmina scribit. Tert. orat. 3 ob -am semper memoriam beneficiorum eius ab omni homine. 4 ad demonstrationem sufferentiae -ae. resurr. 14 resurrectionem carnis necessariam et rationi . . . omni modo -am. anim. 9 sollemniora quaeque et omnimodo -a corpulentiae. adv. Val. 29 certam . . . salutem, immo . . . -am. adv. Marc. 1, 23 exaggeratio est -ae bonitatis exactio indebitae. antecedit autem -a indebitam (Avg. civ. 14, 26 non . . . -a, sed gratuita bonitate). 2, 28 paenitentiam . . . -am malo facto. 4, 9 tam congruentem et -am interpretationem. Porph. Hor. epist. 21, 103 sollemne: quia legitimum ac -um. Edict. imp. Diocl. I 4 d⟨e⟩bit⟨is⟩ iusti⟨t⟩iae munim⟨enti⟩s. Paneg. 2, 14 magnificentiae tibi -ae. 8, 6 radices . . . vitium . . . altitudinem -am scrobibus excludunt. Vopisc. Prob. 4, 2 pro -o mentis splendore. Treb. trig. tyr. 12, 6 locum meritis tuis -um. Optat. 1, 21 p. 24, 3 sacerdotium non sibi -um concupiscentes. 4, 6 p. 111, 1 iniurias non sibi -as. Amm. 27, 5, 1 imperium sibi -um. Avg. civ. 8, 27 incongruum indebitum illicitum est atque uni deo . . . -um. 10, 1 hic est . . . deitati -us cultus. *al.* Schol. Cic. Bob. p. 61, 15 Hild. pro -a necessitudine. Pass. Petr. 2 mecum non coire et a -o thoro subtrahere. Svlp. Sev. dial. 1, 22, 6 -um fenus exsolve *de vita Martini.* Ps. Ivl. Rvf. schem. lex. 4 p. 49 *ὑπόζευξις* est, cum singulis rebus sententiisque singula -a verba iunguntur. Pavl. Pell. 274 mala . . . mihi -a dudum. Cassiod. in psalm. 1 div. nequitias . . . -as recipere . . . ultiones. Greg. M. moral. 4, 18 quibus . . . Iob -am sententiam profert. *fere i. q. fatalis*: Verg. Aen. 3, 184 haec generi portendere -a nostra. 7, 120 salve, fatis (*abl.*) mihi -a tellus (7, 145. Ciris 456 fato fuerit nobis haec -a pestis. Ov. met. 13, 54 *Philoctetes* -a

Troianis exercet spicula fatis [*i. quibus Troiani perirent*]. SVET. Aug. 19 qnasi -a sibi fato dominatione). Aen. 11, 759 fatis (*dat.*) -us Arruns (*i. morti. alitcv*: Ov. fast. 3, 798 LVCAN. 8, 415). SEN. epist. 122, 5 *vitia* -um ordinem deserunt. VAL. FL. 5, 530 -us ista finis agat (HEGES. 3, 1, 3 *Neroni* -us finis appropinquaret. AVG. civ. 1, 32. 10, 32 exortu et procnrsu et -is finibus. 15, 21 ad discretos proprios ac -os fines. 21, 1. PALLAD. hist. mon. I 14 post paucos dies -o fine quievit. PASS. Petr. Paul. long. 13 [*add. M*]. *cf. infra l. 12 de morte*). VAL. FL. 5, 21 -a fata movebant. 5, 180 loca -a noscunt (*de Colchide*). STAT. Ach. 2, 32 magnae vastator -e Troiae (*cf.* CLAVD. 3, 369). FLOR. epit. 4, 2, 35 -um par (*i. Pompeium et Caesarem*) Fortuna flagitante. TERT. spect. 2 mortem ... ut -am ... voluptatem ... ut optatam (*cf. l. 8. p. 104, 38.* AVG. serm. ed. Mai 23, 4 morte communi et omnibus -a. CORP. V 1721, 1 -a non optata dies, *de morte. cf. p. 107, 15.* 3143, 3 -a cum fatis venerit hora tribus. CARM. epigr. 1562, 1 quiesco . . . sorte -a). CLAVD. 3, 369 -us ultor imminet (*cf. infra l. 25*). SVLP. SEV. chron. 1, 54, 1 postremis malis -us *rex*. *impersonaliter*: CIC. opt. gen. 3 docere -um est, delectare honorarium, permovere necessarium. HIL. in psalm. 140, 8 homini errare -um est. ALC. AVIT. epist. 40 ut -um est. RVRIC. epist. 2, 2 p. 373, 22 sicut ... dignum ac -um fuit. CASSIOD. in psalm. 33, 1 quamvis -um atque proficuum sit, nt creatura ... laudet auctorem. *nota*: VERG. Aen. 8, 375 vastabant Pergama reges -a (*sc. vastari*).

2 *i. obligatus*: Ov. epist. 7, 103 venio tibi -a (dedita *P*) coniunx. 19, 8 -us ut coniunx, non ut adulter (*cf. supra l. 17*). COD. Theod. 10, 20, 10, 1 iuri agrorum -as personas retrahere (COD. Iust. 11, 8, 7, 1). 12, 1, 139 qui curiis -i militarent. 12, 1, 159 curiales in originalibus ac -is ... curiis perseverent (COD. Iust. 10, 32, 50). COD. Iust. 3, 23, 2 pr. qui velut -i postulentur.

synonyma et iuxta posita: ad I: certns, dignus, gratiosus, honorarius, iustus, legitimus, meritus, necessarius, obligatus, optatus, originalis, proprius, rectus, repromissus, solitus, sollemnis, speratus, verus. *opposita: ad I*: dilatus, exiguus, gratuitus, incongruus, indebitus, iniustus, inlicitus, potens.

adv. **dēbitē** (-ĕ *l. 45*). *de re reddenda*: AVG. epist. 194, 40 obduratum -e, adiutum gratis (*trad. etiam* debito *et* gratia). PS. PROSP. vocat. gent. 2, 1 neminem indebite damnans, neminem -e liberans *deus*. *fere i. q. ut decet, congruenter*: AVG. c. Adim. 7 his ... legitime atque -e, qui parentum peccata perseveranter tenere ... maluerunt. GAVDENT. serm. praef. p. 837 bonorum operum meritis -e ad regnum caelorum provectos. NICET. spir. 18 in quem ... credere iubeor, ei etiam -e supplicabo (VICT. VIT. 2, 96). AVELL. p. 657, 8 sanctitatem vestram -e (*fere i. q. submisse*) venerari. *cf.* ENNOD. epist. 3, 7 p. 76, 16 salutans veneranter et -e. VEN. FORT. carm. 5, 8[b], 4 grates persolvens -ĕ laudo libens. THEOD. MOPS. in I Tim. 5, 18 haec diligentia -e praebenda illis.

part. subst. **dēbita**, -ae *f.* *fere i. q. necessitas*: CARM. adv. Marc. 2, 149 virgine desponsa caro non ex semine nato, artifici coniuncta suo sine -a (*leg. etiam* -o) mortis. 2, 251 populis nondum suo fonte renatis, sordibus antiquis tectis — ea -a mortis — ... regnum caeleste negabit.

part. subst. ✱**dēbitum**, -ī *n.* GLOSS. χρέος, ὄφλημα, ὀφειλή, ὀφείλημα. [*francog.* dette, *hisp.* denda. *M.-L.*] NON. p. 203 -um generis est ... neutri. feminini: M. Tullius pro Plancio (*68*): nam alia est debitio pecuniae, alia gratiae. I *de re debita*: A *proprie i. aes alienum sim.*: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 10 priusquam Fundanio -um solutum esset. RVT. LVP. 1, 15 -um petebamus. FEST. p. 208 penso eo (*aere*) non numerato -um solvebant *Romani* (p. 347). VAL. MAX. 8, 2, 2 libidinosam liberalitatem -i nomine colorando. SEN. benef. 6, 30, 2 -um etiam locupletibus solvi. QVINT. decl. 273 p. 117, 13 petit -um ab sponsore. 336 p. 324, 7 tabulae novae ... me -o omni liberaverunt. SVET. Tib. 57 recipere -um. Vit. 7 acerbius -um reposcenti. 14 qui ... aut Romae -um aut in via portorium flagitassent. IVLIAN. dig. 46, 1, 16, 4 qui ab his pecuniam recipiunt, -um sibi recepisse. GAIVS inst. 2, 35 -a ... perennt. 2, 283 quod quisque ... plus -o per errorem solverit. 3, 91 non -um. 3, 181 -um petiero. *et persaepe apud* ICTOS. ITALA dcut. 15, 2 (Lngd. Tert. adv. Marc. 4, 17) dimittes (remittis Lugd.) omne -um, quod tibi proximus debet (χρέος ... ὀφείλει, VVLG. *al.*). TERT. idol. 1 si quis ... alii -um deneget. 13 honoris titulum ... mercedis -um (titulum *cod.*). CONSVL. Constant. chron. I p. 226, 218 instrumenta -orum fisco ... arserunt. IVST. 6, 2, 11 eo instantius -a (*de stipendio*) poscentibus. 38, 3, 9 -a ... publica privataque. FIRM. math. 3, 11, 8 facit multis -is et multo usurarum fenore implicatos. CHALC. comm. 159 debitor ... diu tractum -um depraesentet. AVSON. 419, 73 concessi -i portio, ... amaritudo servati. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 23 si quis -um solvat et ... iniuriam faciat creditori. VVLG. prov. 22, 26 qui vades se offerunt pro -is (LXX *deest*). Sirach 4, 8 redde -um tuum *pauperi* (LXX *deest*). I Macc. 15, 8 omne -um regis (ὀφείλημα βασιλικόν). Matth. 18, 27 -um dimisit ei (τὸ δάνειον). 18, 30 -um (τὸ ὀφειλόμενον) *reddere*. 18, 32 (τὴν ὀφειλήν). OPTAT. 3, 4 p. 82, 10 -a ... maxima perdere. AMM. 17, 3, 6 ante ... tempus -a contulerant. 18, 5, 1 -um in nomen fisci translatum. CLAVD. 15, 70 nec -a reddi. RVFIN. hist. mon. 16 p. 436[B] -i fiscalis (SALV. gub. 5, 17). AVG. civ. 12, 4 peccantes vel -a non reddentes. 15, 6 decem milium talentorum reddere -a ... -um denariorum centum. epist. 96, 2 pro solis fiscalibus -is, quae ... contraxerat. OROS. hist. 4, 16, 9 sceleribus ac -is obnoxii. CASSIAN. inst. 5, 38, 1 centum solidorum -um reliquit. PAVL. PELL. 199 fiscalia -a certo tempore persolvens. SIDON. epist. 4, 24, 2 ad reformandum -um. PALLAD. hist. mon. I 24 -um solvens (χρέος). CASSIOD. chron. II p. 143, 848 tabulas -orum ... incendio concremarunt. var. 8, 7, 1 illius -a reddimus et ... beneficia ... mutuamur. CORIPP. Iust. 2, 261 tot ... contraxit -a fiscus. 2, 401 publica privato ... -a redderet auro. GREG. M. epist. 3, 3 pro monasterii -o recompensari. 5, 7 -um conductorum. 9, 40. LEX Visig. 5, 6, 3 si ... debitor ... -um implere distulerit. *sensu passivo*: CHALC. comm. 159 creditor ob diu frustra repetitum -um. VVLG. Rom. 4, 4 merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum -um (κατὰ χάριν ... κατὰ ὀφείλημα). OROS. hist. 6, 20, 6 omnia superiora populi Romani -a donanda. COD. Iust. 4, 35, 23 pr. totum -um donare et per donationem actiones transferre. 7, 72, 10, 1 suum -um certum faciant *creditores*. *in imagine*: VVLG. Matth. 6, 12 et dimitte nobis -a nostra (τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν). PS. PROSP. vocat. gent. 1, 1 *gratia* si meritis redditur, ... non donum esse sed -um. NICET. psalm. p. 67, 11 qui promissum reddit, -um solvit.

B *translate, plerumque de rebus incorporeis, honore, gratia, peccato sim.*: CIC. orat. 178 tamquam -o fraudetur *animus*. Att. 13, 23, 3 existimes eos, qui non -a consectari soleant, quod debeatur, remissuros. NEP. reg. 1, 5 duo ... morbo naturae -um reddiderunt (HYG. astr. 2, 20 p. 60, 21 -um naturae reddidisse. fab. 26 p. 55, 21 persolvit. 52 p. 58, 19 solvebat. TERT. anim. 50 mortem naturae -um pronuntiamus. HEGES. 5, 2 l. 107 ut ... spoliaret supremo naturae -o [*i. sepultura*]. VEN. FORT. carm. 4, 25, 3 si precibus possent naturae -a flecti. *cf. infra l. 51.* EXPOS. mundi 7 p. 106, 12. CAES. AREL. testam. 15 -um humanae carnis. CARM. epigr. 1168, 3 nec patrio potui gremio mea -a fatis reddere. 1536, 2 ultima quae potui -a persolvi. CORP. VI 11693 -u⟨m⟩ persolvit. 25617 Rusticellia M. l. Cytheris -um reddidit. IX 5860 -um reddidi). TIB. 3, 10, 23 -a reddet ... sanctis ... focis. Ov. fast. 5, 596 voti -a solvit (PORPH. Hor. carm. 4, 2, 54 solvet, -o scilicet voti suscepti). VAL. MAX. 8, 15 pr. quamvis maxima, -o tamen minora sunt. PHAEDR. 3 epil. 19 mors ... flagitabit -um. CVRT. 10, 5, 3 velut omni vitae -o liberatus. SEN. Phoen. 171 -um ... exige. Tro. 604 -a exanimis tulit. clem. 2, 3, 2 minus -o facere. benef. 3, 22, 2 si minus -o faciant ... si plus -o solitoque fecerint. 4, 31, 3 -um solvere. 6, 11, 3 -o obstringat. epist. 7, 10 unum haec epistula in -um solvet, duo in antecessum accipe. 59, 11 tamquam -um prendimus. 81, 3 nos -o solverit. 102, 19 iustitia ... habentis bonum ... et eius, cui -um solvit. dial. 12, 10, 5 -um ... exegit *natura*. COLVM. 10 praef. 1 -um, quod nunc persolvo, reddideram. MART. 4, 1, 9 magna ... sed -a terris. TERT. apol. 2 -o poenae. resurr. 8 quae potest ... parere -o tanto. adv. Marc. 4, 17 -um gratiae referentes. orat. 9 exomologesis -orum in deprecatione. ARNOB. nat. 6, 5 si quando res sacras caerimoniarum conficitis -is. 7, 18 cuius animalis e capite luatur hoc -um, cuius ira ... ponatur. 7, 21 honorarium istud -um compleatur. CAPITOL. Pius 2, 3 pius, qui -um reddat. HIL. op. hist. frg. 1, 1 mortis -o corporibus dissolutis (PROSP. resp. ad Vinc. 1. LEO M. serm. 49, 3 Christo ab omni -o mortis alieno. 85, 1 SACR. Leon. p. 311. 327. ALC. AVIT. carm. 1, 11 -a leti. *cf. supra l. 29*). FILASTR. 107, 6 omne -um ab eis oportere concedi credentibus. PAVL. NOL. carm. 15, 2 annua linguae -a. SYMM. epist. 1, 1, 1 vester sermo ex beneficio proficiscitur, noster ex -o. 7, 96, 3 auctoritas tua vinarii tituli -a flagitaret. HIER. in Is. 52, 1 p. 601 ut liberos vocet virgines et continentes, servos, qui uxori -um reddant (VVLG. I Cor. 7, 3 uxori vir -um reddat [τὴν ὀφειλήν]. *cf.* AVG. civ. 15, 3 -um de marito. bon. coniug. 7, 6 -um coniugale). VVLG. sap. 15, 8 repetitus animae -um (ἀπαιτηθεὶς χρέος). PELAG. in Rom. 5 p. 671[B] ut ... redderemus competens -um caritatis. RVFIN. hist. mon. 9 p. 425[A] ut omnia -a tua (*i. peccata*) persolvas (*et saepe apud* ECCL. *cf.* CASSIAN. conl. 23, 18, 1 immunem a -is peccatorum. MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 4, 2 in exsolutione -i. PROSP. in psalm. 108, 15 nullius -i, id est peccati ... remissio. PETR. CHRYS. serm. 29 p. 283[D] ut amasse se peccatores proderet magis solvendo -um quam donando. FAVST. REI. grat. 1, 14 p. 46, 21 baptizatus ... intra -um originale consistat (1, 14 p. 47, 4 cum -o Adae. ALC. AVIT. hom. 7 p. 116, 3 DIONYS. EXIG. Procl. or. 11. GREG. M. moral. 16, 6 peccata ... -a vocamus). AVG. c. Pelag. 2, 8, 18 cui tamquam ex -o, gratiae veniat adiutorium. civ. 11, 1 mei ... non immemor -i. 21, 27 imputans mercedem secundum gratiam, non secundnm -um. 32, 30 -um ... huius operis ... reddidisse. SVLP. SEV. chron. 1, 45, 4 de exiguo olei ... solutum mulieris -um. SEDVL. op. pasch. 4, 17 tamquam -um exigas *confidentia*. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 963[C] sentio me humanae nativitatis -o flagitari. LEO M. epist. 148 quorum unum *scriptum* -um salutationis impleret (ENNOD. epist. 1, 11 p. 21, 18 salutationis -a ... persolvens). CLAVD. MAM. epist. p. 205, 24 non otio duplex -um solves. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 32, 4 nemo -a aeternae morti obnoxia ... redimat. ALC. AVIT. epist. 25 obligatus ... -o largitatis. ENNOD. epist. 3, 15 p. 82, 21 non reddi filio -a materna. dict. 19, 7 p. 480, 10 maioribus ... -a suprema redduntur (*cf.* CASSIOD. var. 2, 22, 2 ut cadaveri -a non negaret). VEREC. in cant. 2, 40 bonitatis

suae -um *reddet deus*. CASSIOD. var. 1, 10, 1 consuetudo ... quodam -o redditur. *opp.* gratuite (6, 9, 5). 10, 32, 1 insecutiones sine reatu, odium sine culpa, damna sine -is. CORIPP. Iust. 2, 389 -a persolvit genitoris. VEN. FORT. carm. 3, 30, 21 tibi -a reddo salutis. GREG. M. in Ezech. 1, 8, 10 vicissim sibi carnis -um solvunt. INSCR. Bulletino di archeologia et storia Dalmata 1907 p. 9 que vixit ex caritate eorum sene ullo devitum.

II *i. necessitas*: VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 -a execrationis. CELS. 2, 4 somno ultra -um urgeri. SEN. suas. 3, 1 neque ultra -um imbres cadunt. SEN. nat. 4, 2, 9 si crevit super -um, nocuit. dial. 3, 17, 7 *ira* citerius -o resistit. TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 327, 10 et ultio fructus est irae et ira -um (*i. consequentia*) offensae. 2, 16 -a ... omnia haec sunt severitatis. scorp. 2 sed nondum de bono martyri, nisi ⟨de⟩ -o primum, nec ante de utilitate eius, quam de necessitate discendum. 8 non ... ista (*mors*) communis et omnium -um. AVG. mus. 4, 15, 26 quod vero mediis forte minus plenis pedibus -i est. *ibid.* tria erunt tempora in -o. VIGIL. TRID. ad Simplic. 1 p. 549[D] pietas impulit, admonuit -um, coegit officium. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 24, 15 formato in te corpori -a infirmitatis instituis. *nota*: TERT. apol. 1 si nullum odii -um deprehendatur (*fere i. q. causa*).

III *i. officium*: VAL. MAX. 2, 9, 1 parentes ... vos nepotum nutriendorum -o ... alligaverunt. PLIN. epist. 8, 2, 6 quosdam ex -o aliquantum ... reposuisse. TERT. adv. Marc. 1, 23 cum sine ullo -o familiaritatis ... effundatur. SYMM. epist. 1, 18 fungi -um meum. PELAG. in Gal. 4 p. 817[C] ex -o servientes. PS. ASCON. Verr. p. 138 quasi de promissorum -o *convenire*. CASSIAN. inst. 5, 39, 2 desideratum pietatis opus velut -i colore mercari. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 320[A] vindictam non exigit, humanitatis -um qui fatetur. EPIST. imp. Theod. et Valent. (Corp. VI 1783) 33 abs⟨que⟩ ... ⟨r⟩eligiosi muneris -o. LEO M. serm. 45, 4 -i ... tui est ... compati (49, 3). CLAVD. MAM. epist. p. 198, 6 in rem -i mei. ALC. AVIT. epist. 45 servitii -um. 48 non minus desiderii mei esse quam -i. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 sollicitudinis -um. CASSIOD. var. 8, 23, 1 conscientiae -um solvitur.

synonyma et iuxta posita: ad I: culpa, fenus, portorium, reatus, solitum. *ad II*: necessitas, officium, pietas. *opposita: ad I*: antecessum, beneficium, donum, gratia. *ad II*: bonum, utilitas. *ad III*: desiderium, pietas. *Mertel.*

deber (*hebr.* דֶּבֶר) mortem pestilentiam GLOSS. *cf. Rönsch, Rhein. Mus. 30, 450.*

dēbibo, -ere *a* de *et* bibere. *i. q. degustare*: SOL. 7, 27 quorum *fluminum* alterum si ovillum pecus -at, pullum fieri. CHIRON 117 abstinere oportet ab omni esca..., -et (debebit *cod.*) tantum. *L.*

dēbil *v.* debilis *l. 46.*

***dēbilis**, -e [*cf. esse videtur c. ind.* balám 'vis', *slavon.* bolijĭ 'maior, praestans', *gr.* βέλτερος, *fortasse c.* pollere, *nisi ortum est ex* de-habilis; *v. Osthoff, Indogerm. Forsch. 6, 1 sqq. Th.*]. debil: ENN. ann. 324 (debilo *codd. Noni, em. Lipsius*). *eodem pertinet* GLOSS. V 640, 15 debibus -is. *comparativus legitur inde a* CVRT. 5, 1, 39. *superlat.*: NOT. Tir. 7, 67[b]. GLOSS. ἐμπαθής, ἄχρηστος. παραλυτικός, ἀνάπηρος, πάρετος, ἀσθενής. παραλελυμένος. -c σαθρόν. *legitur inde a* PLAVTO; *deest* VARRONI CAES. SALL. NEP. HOR. VITR. VELL. VAL. MAX. [*it.* devole, *prov.* devol. *M.-L.*]

1 *generatim de viribus et valetudine*: a *i. virium expers, imbecillus, languidus: de hominibus*: CIC. Phil. 8, 31 senex ... -is (APVL. met. 11, 8 CAPITOL. Maximin. 18, 1. AMBR. c. Aux. 33 -es et senes [*opp.* robustus]. *cf.* PHAEDR. 3, 76, 16 senio -em. 4, 2, 10 annis et senecta -is). CIC. Brut. 219 *Curio memoria* tam -is esset, ut ne in scripto quidem meminisset, quid paulo ante posuisset. PROP. 2, 1, 32 attractus in urbem septem captivis -is ibat aquis *Nilus*. LVCAN. 8, 373 incerto -is arcu *Parthus*. SIL. 16, 107 perfossis -is armis ... acies. STAT. Theb. 12, 722 pubes. CORP. IV 1951. CLAVD. 1, 28 Orion. carm. min. 17, 18 cautior in sexu -iore (*i. in femina*) labor. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 3 mulieres sic esse -es et infirmas. *seq. praepos.* (*cf. infra l. 69*): CVRT. 5, 1, 39 exercitus ... ad ea ... discrimina haud dubie -ior. *translate*: SIL. 8, 259 -is arte belligera Martemque rudis versare *Varro*. AVIAN. fab. 38, 12 te (*piscem*) ... aere brevi -e vulgus emet (*opp.* nobilior). DRAC. Romul. 5, 173 -is est pauper. SCHOL. Iuv. 4, 4 in minore -is scelere (*opp.* fortis). *de corpore et partibus corporis*: LVCR. 4, 951 -e fit corpus languescuntque omnia membra *in somno* (AVR. VICT. Caes. 28, 10 -i per aetatem corpore. *cf.* CIC. Mur. 51 [*in imag.*]). OV. met. 12, 106 manus est mea -is ergo quasque ... ante habuit vires, effudit. SIL. 10, 394 membris. SPART. Did. 8, 3 -em luminibus. *cum genet.*: IVVENC. 3, 198 *p. 108, 55.* *de bestiis*: APVL. met. 4, 4 exanimatum ac -em *asinum*. 9, 13 cantheri -es. QVEROL. p. 37, 5. *de rebus*: CIC. Mil. 94 (*in imag.*) equitibus Romanis, quorum vires erant -es (*i. nihil proficiebant*). LVCR. 5, 832 aliud putrescit et aevo -e languet. VERG. Aen. 12, 50 ferrum ... haud -c dextra spargimus (STAT. Theb. 10, 286). OV. Pont. 3, 1, 68 (*in imag.*) fac tu sustineas -e sola iugum (*i. debilitatum, orbum*). SEN. Med. 258 senio ... -i (AVR. VICT. Caes. 40, 17 aetate). APVL. Socr. 8 p. 140 erit ista naturae pars (*aër*) mortua ac -is. PORPH. Hor. carm. 1, 11, 5 debilitat mare: quia illisi fluctus in saxa -es redduntur, hoc est vires amittunt. FILASTR. 112, 4 populi ... incapax et -is ... infirmitas. CLAVD. carm. min. 44, 4 -is Arcas (*i. Mercuri stella*). BOETH. herm. sec. 5, 10 p. 344, 26 esset -ior sonus *versus*. mus. 1, 14 maior undula pulsu -iore diffunditur. *ibid.* -ior pulsi aeris unda. CASSIOD. in psalm. 87, 15 -is lassitudo. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 5 paenitentiam (*opp.* validam). *de cibo*: MART. 7, 20, 12 lippa ficus -isque boletus. STAT. silv. 4, 9, 34 lardum grave -isve perna. *apud grammaticos*: CHAR. gramm. I 63, 17 'caro carnis' et 'Anio Anienis' quasi -ia adnotantur. 64, 8 ROMAN. Char. gramm. I 132, 9. POMP. gramm. V 311, 21 de ista re -i (*loquitur de figura quae est 'charientismos'*). b *vitiosus, inutilis* (*quaedam possis referre etiam ad 2 b*): SEN. dial. 8, 3, 4 nomen in militiam non daret -is (*cf.* PLIN. nat. 7, 104 plurimis ... stipendiis -is miles *M. Sergius* [*antea* utilis]. 7, 105. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 124 -em imbellemque). AFRIC. dig. 30, 108, 11 si -em forte tradat *servum heres* (*antea* deterior fit. *cf. infra l. 34*). VLP. dig. 1, 16, 9, 5 feminis vel pupillis vel alias -bus. 7, 7, 6, 1. 42, 5, 19, 1 quibus curatores quasi -bus vel prodigis dantur. LACT. inst. 6, 9, 12 *sine quibusdam membris* erit *homo* animal vitiosum ac -e, sed tamen vivet. HIER. in Eph. 1, 22/23 p. 568 caput habet membra subiecta, e quibus sunt nonnulla vitiosa et -ia. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 3 non est inculpabilis haec domus, hoc est habet vitium, -is est. *de bestiis*: VVLG. deut. 12, 15 sive immundum fuerit *holocaustum*, hoc est maculatum et -e. 15, 21 sin ... habuerit maculam *primogenitum* ... aut in aliqua parte deforme vel -c (μῶμον πονηρόν). Mal. 1, 14 immolat -c domino (διεφθαρμένον). *de nummis*: COD. Theod. 12, 7, 2 (*a. 363*) emptio venditioque solidorum, si qui eos excidunt aut deminuunt..., tamquam leves eos vel -es nonnullis repudiantibus impeditur. *de mensura*: CYPR. GALL. lev. 193 sit modio mensura tuo non -is umquam. c *fere i. q. aeger*: APVL. met. 8, 27 -es effici vel aegroti *homines*. SPART. Hel. 6, 10 sanum principem mori debere, non -em. ARNOB. nat. 1, 48 *fecit* -ium corpora ad suas remeare naturas. LACT. inst. 4, 15, 6 aegros ac -es (*cf.* 4, 15, 16 mort. pers. 23, 4). HIL. in Matth. 19, 1 opem ferre -bus (*syn.* aegrotorum). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 28 servos -es (*opp.* sanos). COD. Theod. 16, 2, 43 (*a. 418*) parabalani, qui ad curanda -ium aegra corpora deputantur. SIDON. epist. 2, 8, 1 iamdiu -em patrem. 3, 13, 8 parti genitalium, quia -i, bis pudendae. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1108[B] tenuissimas vires -ium membrorum (GREG. TVR. Mart. 1, 25). NICET. fid. 4, 21 infirmus et -is es. PASS. Thom. p. 149, 21. *nota*: ZACCH. 1, 13 ut imprudentium vota -ia umbrarum illudat effigies.

2 *speciatim*: a *claudus, membris captus, paralysi occupatus* (*cf.* GLOSS. -is caducus, vaecors vel clauda): *i. q. pedibus aeger*: CIC. Sest. 24 si gladium parvo puero ... aut -i dederit. fin. 5, 84 sit ... idem caecus, -is, morbo gravissimo affectus (*cf.* SEN. contr. 10, 4, 2. 5 QVINT. decl. 385 p. 431, 10 LACT. inst. 1, 1, 23). div. 1, 55 *rusticum* etiam -em factum (*opp.* pedibus suis salvum ... revertisse). MAECEN. carm. frg. 3 -em facito manu, -em pede, coxa ('me debilites' *interpretatur* SEN. epist. 101, 12. *cf. l. 77*). SEN. dial. 7, 17, 4. epist. 66, 25 magis diligas integrum omnibus membris et illaesum quam -em aut luscum. 85, 4 claudos -esque (MIN. FEL. 22, 5 Vulcanus claudus deus et -is). SVET. Vesp. 7 -i erure sedentem (*opp.* confirmaturum crus. GELL. 5, 14, 19 -i ... pede. GREG. TVR. Franc. 2, 40. *cf.* TERT. pudic. 21 -em pedibus. LAMPR. Comm. 9, 6 VVLG. II reg. 4, 4 [πεπληγὼς τοὺς πόδας]. 9, 3 CARM. c. pag. 97. IVVENC. 3, 198 captos oculis et crurum -e vulgus. 3, 643). TERT. orat. 29 -es reformare (*cf.* pudic. 21 redintegraverunt. ARNOB. nat. 1, 63 integritatem *restituerat*. LACT. inst. 4, 15, 11). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 21 (*in imag.*) talibus officiis prope mancum: ad scribendum -em. LACT. opif. 9, 4 pedes ... nervis stupescentibus -es. VVLG. Is. 35, 3 confortate manus dissolutas et genua -ia roborate (παραλελυμένα). PAVL. NOL. carm. 20, 242 ex incolumi -is redibat. *adde de bestiis*: LIV. 21, 40, 9 claudi ac -es equi (APVL. met. 3, 27 -em claudumque *asinum*). SEN. Oed. 376 rigore tremulo -es artus micant *bovis*. CVRT. 4, 15, 16 nec consistere territi nec progredi -es poterant *equi*. PLIN. nat. 8, 147 senecta fessos caecosque ac -es *canes*. APVL. met. 8, 23 vetulum ⟨et⟩ extritis ungulis -em *cantherium*. *transl. de rebus*: STAT. Theb. 12, 144 Ornytus ... -e carpit iter (*i. debilis, debilitatus*). GELL. 1, 7, 20 si 'explicuit' diceret *Cicero*, imperfecto et -i numero verborum sonus clauderet. *de aliis partibus corporis captis vel solutis*: TER. Ad. 612 membra metu -ia sunt (*i. torpent. cf.* GLOSS. V 533, 10 -ia infirma). CATO agr. 157 qui -is erit (*sc. nervis*). *ibid.* pueros pusillos si laves eo lotio, numquam -es fient. CIC. Rab. perd. 21 Q. Scaevola ... mancus et membris omnibus captus ac -is. OV. rem. 198 -bus pinnis irritus exit Amor. MART. 10, 65, 10 os blaesum tibi -isque lingua est (GELL. 1, 12, 3. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 126 os infantis adhuc -e balbumque). IVV. 10, 227 ille *senex* umero, hic lumbis, hic coxa -is (*cf. l. 47*). CARM. epigr. 865, 1 -is ... articulum medicis ut tenuaret aquis (*de arthritico. cf.* PS. AVR. VICT. epit. 41, 24). TERT. resurr. 57 quando magis homo -is *est*, nisi cum totus (*post mortem*). AMM. 30, 6, 2 cum membris incurvatis starent *legati* metu -es et praestricti. VVLG. Matth. 15, 30 mutos, caecos, claudos, -es (κυλλούς. *cf.* HIER. in Matth. 15, 29/30 p. 117 ubi Latinus interpres transtulit -es, in graeco scriptum est κυλλούς, quod non generale debilitatis, sed unius infirmitatis est nomen. *cf.*

ibid. κυλλός appellatur, qui unam manum -em habet. VVLG. Matth. 18, 8 -em vel claudum. Marc. 9, 42 AVG. civ. 21, 9 [*opp.* duas manus habentem]). VVLG. Sirach 25, 32 manus -es et genua dissoluta (παρειμέναι). GREG. TVR. Mart. 2, 42 -is quidam, cuius manus contracta dirigerat. Iul. 9 ab omni membrorum parte -em. 42. Thom. p. 118, 19 -is mulier, soluta membris. **b** *mutilus, mancus, lacer, fractus* (*cf.* EVGRAPH. Ter. Hec. 65 mutiles: hoc est -es reddas): *de membris hominum distortis ac deformibus*: SEN. contr. 10, 4, 16 inter -es versari. SEN. epist. 101, 14 iam -is, iam pravus et in foedum scapularum ac pectoris tuber elisus. CVRT. 5, 5, 14 senes, -es, maiore membrorum parte mulcati. 10, 5, 14 TERT. nat. 2, 7. LAMPR. Comm. 13, 1 fuit . . . -is et infirmus, vitio etiam inter inguina prominente. VVLG. II Macc. 8, 28 -bus et orphanis et viduis (τοῖς ἠκισμένοις. *cf.* 8, 30 GREG. TVR. Franc. 9, 30). AVG. serm. ed. Mai 74, 2 illi ut -is fieret partem corporis addidi, illi subduxi. VAL. CEM. hom. 9, 4. PASS. Thom. p. 138, 13 aut strambus aut -is aut quacumque parte laesus membris. *de membris truncis aut vitio naturae aut vulnere*: PLAVT. Merc. 630 (*in imag.*) ad mandata claudus, caecus, mutus, mancus, -is. VERG. Aen. 5, 271 amissis remis atque ordine -is uno . . . ratem Sergestus agebat (*cf. l. 62*). OV. trist. 3, 4, 20 miser Elpenor tecto delapsus ab alto occurrit regi -is umbra suo. LIV. 7, 13, 6 mancorum ac -ium (*cf.* SEN. dial. 5, 28, 3. CVRT. 4, 15, 17 trunci... et -es. QVINT. decl. 372 p. 409, 17). SEN. contr. 10, 4, 3 -ia infelicium membra nescio qua tabe consumpta (*cf.* 10, 4, 10 CLAVD. MAM. anim. p. 76, 2. SEN. contr. 10, 4, 21 -es artus. 10, 5, 6 cru⟨re⟩ -i. *cf.* PALLAD. hist. mon. II 4 -em in aliquo membro). SEN. contr. 10, 4, 3 integer alitur, -es alunt. *al.* SEN. dial. 3, 15, 2 si -es monstrosique *liberi* editi sunt (VLP. dig. 50, 16, 135). epist. 85, 40 sapiens virtutem . . . explicabit..., si poterit, integer, si minus, -is. CVRT. 4, 16, 11 armatis inermes, integris -es ⟨im⟩plicabantur. QVINT. decl. 372 p. 410, 5. TAC. ann. 13, 14 -is . . . Burrus . . . trunca scilicet manu. APVL. met. 2, 30 -is ac sic ridiculus. ANTH. 445, 8 (*in imag.*) consumptus male -isque vivam: plus quam dimidium mei recessit *morte amici*. LACT. inst. 7, 3, 10 -em se . . . ipse facit *deus*. VVLG. II Macc. 8, 24 partem exercitus . . . vulneribus -em factam (ἀναπήρους). Luc. 14, 13 pauperes, -es, claudos (ἀναπήρους). 14, 21. PELAG. in Rom. 2 p. 657[C] in tali membro siguantur *Iudaei* . . ., ne aliud membrum aut -e fiat aut turpe (*de circumcisione*). *nota translate*: TAC. hist. 4, 62 Claudius Sanctus effosso oculo dirus orc, ingenio -ior. *de bestiis*: PHAEDR. app. 10, 11 *iuvencus* calce et cornu multos reddit -es *boves*. CALP. ecl. 5, 93 inani -is ore marcet et obtuso iacet exarmata veneno *serpens*. LACT. opif. 7, 7 *caudam* si detrahas, imperfectum fit animal ac -e. AMM. 23, 6, 86 *margaritae* conclusae saepissime metu fulgurum inanescunt aut -ia pariunt aut certe vitiis diffluunt abortivis. LEX Sal. 9, 1. 3. *adde*: MANIL. 2, 264 ipsaque -bus (*antea* amissis) formentur sidera membris. *de rebus, plerumque translate*: ACC. trag. 296 sine animo anima est -is. CIC. Mil. 25 occurrebat *Clodio* mancam ac -em praeturam futuram suam consule Milone. Tusc. 2, 13 est utraque res sine altera -is. MANIL. 3, 355 mensibus creptis (emptis *vel* eruptis *codd., corr. Bentley*) donec sit -is annus. CELS. 1 prooem. p. 2, 27 rerum quoque naturae sibi cognitionem vindicarunt *auctores* διαιτητικῆς, tamquam sine ea trunca et -is medicina esset. PERS. 5, 99 natura . . . continet hoc fas, ut teneat vetitos inscitia -is actus (SCHOL. *ad l.* ignorantia, quae ratione caret). MART. 8, 6, 8 pugna -e cernis opus *caelatum*. QVINT. inst. 11, 3, 85 sine *manibus* trunca esset actio ac -is. APVL. met. 4, 8 ipso duce . . . deminuti -em numerum reduxistis. Socr. 4 p. 127 nullone conexu natura se vinxit, sed in divinam et humanam partem ⟨hiul⟩cam se et interruptam ac veluti -em passa est. LACT. inst. 6, 15, 13 implenda fuerat curta haec ac -is disputatio (*cf.* BOETH. in Porph. comm. pr. p. 23, 15 -is lababit et trunca probatio [*opp.* integra]). VEG. mil. 4, 46 capitur tamquam inermis et -is navis *amisso clavo*. *hinc substant. n. plur., i. debilitas*: GREG. M. moral. 2, 1 contra vitiorum proelia -ia nostra confirmat *sacra scriptura*.

syn. et iuxta posita: infirmus. consumptus, exarmatus, imperfectus, inermis, mancus, truncus. *opp.*: robustus, validus. illaesus, incolumis, integer.

deriv.: debilitas, debilito.

adv. **dēbiliter**. *comparativus*: GREG. M. *l. 72*. NON. p. 98 (= GLOSS. V 640, 35) -r debilitate. PACVV. trag. 355 miseret me, lacrimis lingua -r stupet. AVG. gramm. V 516, 25 -r valet (*opp.* integre valeo). GREG. M. moral. 4, 51 *peccatori* iam animus . . . -ius resistit. 7, 26 ad percussionem (*velut lapidis*) reprobi -r fortes sunt, electi autem valenter infirmi.

✖**dēbilitās**, -ātis *f. a* debilis. *legitur inde a* CIC.; *pluralis*: CIC. fin. 4, 20 SEN. dial. 7, 15, 6 PS. QVINT. decl. 2, 10 (*genet. v. p. 110, 26*). 4, 10. 14, 7. 18, 9 GELL. 7, 1, 7 *al.* GLOSS. insania. μανία. παράλυσις.

1 ***generatim*** *de viribus et valetudine*: **a** *infirmitas, imbecillitas*: CIC. fin. 1, 49 *dolores* humili animo imbecilloque ferre miserum est ob eamque -em animi multi . . . se . . . perdiderunt. LIV. 33, 2, 8 membrorum -em. CELS. 8, 25 -s sequitur. SEN. epist. 55, 1 -em nobis indixere deliciae. IVST. 5, 7, 5 non senes -s, non mulieres sexus imbecillitas domi tenet. FVLG. myth. 1, 21 Stenno graece -s dicitur, unde et astenian infirmitatem dicimus. RVFIN. hist. 3, 6, 12 virium -s (CAEL. AVR. acut. 2, 18, 110 chron. 1, 6, 182). VINDIC. med. 1 pallorem, tenuitatem, -em. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 215 -e stomachi concurrente (chron. 4, 2, 15. GLOSS. III 490, 2 -s stomachi atonia. *cf.* V 510, 51). chron. 4, 4, 80 ventris. *saepe*. CASS. FEL. 46 atonia . . . vesicae, id est -s (GLOSS. III 597, 13). CLAVD. MAM. anim. p. 80, 16. DRAC. satisf. 217 -s *puerorum aut feminarum*. Romul. 9, 9 -s quos lassa premit. GREG. M. moral. 2, 68 imbecillitatis *mentis* -e cognita. *de rebus*: MART. 2, 86, 5 mollem -e galliambon. AVIAN. fab. 16, 12 *canna* se . . . magis tutam *quercu* -e docet. **b** *vitium, flagitium, damnum* (*cf. etiam sub 2 b*): SVET. Cal. 26 insignes -e aliqua corporis. CELS. dig. 17, 1, 50, 1 *Stichus* -e[m] flagitiove ad nullum pretium sui redactus. COD. Theod. 14, 18, 1 (*a. 382*) [= COD. Iust. 11, 26, 1] *mendicis* inertibus et absque ulla -e miserandis (*opp.* integritas corporum). HIER. in Matth. 9, 5/6 p. 49 propter peccata plerasque evenire corporum -es (*syn.* vitia). PELAG. in I Cor. 15 p. 768[B] in resurrectione non -is vitium, sed integritatem reparari naturae (*cf.* POMER. 1, 4, 2). MART. CAP. 6, 674 himantopodes -e pedum serpunt potius quam incedunt. VITA Desid. 22. **c** *fere i. q. aegritudo*: CIC. inv. 1, 36 metus, molestia, morbus, -s et alia (*cf.* fin. 4, 20. 5, 80 SEN. dial. 7, 15, 6 PS. QVINT. decl. 4, 10 IVV. 14, 156 ARNOB. nat. 1, 46. GELL. 7, 1, 7 morbos . . . et -es et aegritudines corporum. COD. Theod. 7, 1, 5 [*a. 364*] -s fortuita aut morbus et corporis valetudo. *cf.* ARNOB. nat. 1, 47 -es et corporum passiones. FIRM. math. 3, 5, 30 valetudines et -es maximas). CIC. leg. 1, 55 paupertatem, -em, dolorem (SEN. dial. 2, 10, 4 PS. QVINT. decl. 17, 11). PS. QVINT. decl. 2, 10 reliquarum -ium (-um *pleriq. codd.*) ratione (*cf.* ZACCH. 1, 13 universis. LEO M. serm. 48, 5 diversis). 18, 9 amant -es *matres* (*i. debilitatos. cf. l. 56 sqq.*). AMBR. Iac. 1, 8, 38 -bus corporis. HIER. in Matth. 9, 27 p. 54 mors et -s (*de haemorrhusa muliere*). 15, 29/30 p. 117 κυλλός non generale -is, sed unius infirmitatis est nomen. 15, 32 p. 118. CASS. FEL. 29 collyrium . . . -em oculorum mirifice confortat. SIDON. epist. 6, 12, 2 tenuitati -ique. GREG. TVR. Mart. 1, 22 in hac -e (*apoplexi*). *de bestiis*: VEG. mulom. 1, 22, 1 -em valetudinis vel periculum.

2 ***speciatim***: **a** *claudicitas, solutio membrorum: de pedibus*: CIC. fin. 5, 84 bonum *est* integritas corporis, misera -s; bonum incolumis acies, misera caecitas (Tusc. 3, 81. 5, 15. 29 SEN. epist. 92, 22. GELL. 4, 2, 4 caecitas aut pedis -s). top. 11, 47 celeritati tarditas *contrarium occurrit*, non -s. LIV. 2, 36, 5 -e subita (MACR. sat. 1, 11, 4). VAL. MAX. 1, 7, 4 -e corporis solutus est (*opp.* membrorum firmitate). CELS. 8, 10, 5. SEN. epist. 74, 23 velocitas perit poplitibus incisis, sed -s pro illa subit. 101, 10 -em non recusat *Maecenas* et deformitatem. QVINT. decl. 268 p. 97, 9. 298 p. 178, 24 gratus est ille -e. FRONTO p. 143, 17 N. Achillei potius pernicitatem cligam quam -em Philoctetae. MACR. sat. 4, 3, 8 movit pathos . . . ex -e (*sc. Anchisae fulmine icti*). *adde*: APVL. met. 6, 31 fictae -is *asini*. SOL. 7, 31 simulata -e vel pedum vel alarum *perdicum*. PAVL. FEST. p. 120 lumbago vitium et -s lumborum (PLIN. nat. 22, 156). CELS. 5, 26, 27 si praecisi nervi sunt, qui continebant, -s eius partis sequitur. APVL. met. 9, 38 ficta . . . manus suae -e. *nota de podagrico*: TAC. hist. 1, 9 legatum . . . seuecta ac -e pedum invalidum. *de chiragrico*: TAC. hist. 4, 81 talis caecitas ac -s (*praecedit* manum aeger). **b** *mutilatio* (*de membris hominum vel distortis vel mancis*): QVINT. decl. 372 p. 409, 20 -em meam concupiscit (*de manus incisione*). PLIN. epist. 8, 18, 9 cum quereretur *Domitius Tullus* de contumeliis -is suae. PS. QVINT. decl. 14, 7 *meretrici* non licet excludere -es (*metonymice i. debilitatos. cf.* CYPR. GALL. exod. 854 fragmina dentis si fuerint *servo* decussa manu *domini*, solacia sumat -s, ut dona suo pro vulnere penset. AVSON. 133, 2 alterna subit munia -s [*sc. claudus homo et caecus*]). CAPITOL. Gord. 14, 2. AMM. 29, 1, 17 *Commodus* a Quintiano . . . ad -em paene pugionc vulneraretur. AVG. civ. 19, 4 membrorum . . . amputatio vel -s hominis expugnat incolumitatem. LEX Burg. lib. const. 46, 2 casum mortis aut -is (49, 2). 48, 1 sine certa -e *bracchii. al.* *de excaecatis* (*cf. l. 71*): SEN. contr. exc. 3, 1 alam, qui propter -em alitur. 4, 2 post sacerdotium magis est observanda -s. QVINT. decl. 297 p. 175, 14. 16. PS. QVINT. decl. 2, 1 aliae esse debuerunt adversus hanc -em probationes. 2, 6. 24. 16, 6. PS. AMBR. serm. 18, 5 carnalium lumiuum orbitate multavit, . . . corporis -e perterruit *Paulum*. HIER. in Matth. 20, 32/33 p. 159 ut ex responsione caecorum manifesta -s pateat. 20, 34 p. 159. *de eluscato*: SOL. 9, 17 cuius -is (*sc. Philippi altero oculo privati*) omen praecesserat. *de castratione*: QVINT. inst. 5, 12, 19 nec tam aversa umquam videbitur ab opere suo providentia, ut -s inter optima inventa sit. IVV. 6, 373[2] ma⟨n⟩gonum pueros vera ac miserabilis urit -s. *adde de bestiis et rebus*: LEX Visig. 8, 4, 15 si caballus nihil -is incurrerit. PLIN. nat. 17, 218 *arborum morbi* vermiculatio et sideratio ac dolor membrorum, unde partium -s, societate nominum quoque cum hominis miseriis. 17, 228 quibusdam *arboribus* -s sterilitatem, non necem affert, ut si quis pino cacumen auferat vel palmae.

syn.: imbecillitas, infirmitas, tenuitas. *opp.*: incolumitas, integritas.

dēbilitātio, -ōnis *f. a* debilitare. *inde a* CIC. *i. actio debilitandi, infirmandi*: CIC. Pis. 88 -o atque abiectio animi tui.

CHAR. gramm. I 86, 11 torpor et animi et corporis dicitur -o. THEOD. PRISC. eup. facn. 72 virium . . . -o. *i. mutilatio*: APVL. met. 2, 30 praemium . . . -is *asini* (*sc. naso et auribus abscisis*). LEX Visig. 6, 4, 11 si servus in servum -em intulerit. 8, 3, 3. GLOSS. III 599, 37 -o capillorum defluxio vel aliorum membrorum. *nota i. q. durities*: VINDIC. med. 27 saxitate stomachi, id est -e (*graece σκίρρωσις*).

×dēbilito, -āvī, -ātum, -āre [*a* debilitas. *Th.*]. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC.; *frequentat* CIC. (*65ies*). GLOSS. *ἀχρηστοποιῶ. ἐξατονῶ. παραλύω. παραλύομαι.*

I *generatim*: A *infirmare, vires minuere*: 1 *de hominibus*: VARRO frg. Non. p. 163 *Poenus* carinis *nostros* subiecerat, quo metu -ret nostros (CIC. Planc. 103). CIC. Quinct. 4 multis incommodis veritas (*res pers.*) -ata... aequitate . . . recreetur (VAL. MAX. 4, 4, 11). Catil. 2, 10 unguentis obliti, -ati stupris (*i. evirati*). 2, 14 Catilina consiliis laboribus periculis meis circumclusus ac -atus. Mur. 45 eiusmodi ⟨de⟩ candidato rum⟨ore⟩ amici intimi -antur, studia deponunt. p. red. in sen. 36 quid est, quod animum meum frangere aut -are possit (ad Q. fr. 1, 1, 2 PLIN. epist. 8, 16, 3 POMER. 3, 6, 4 PASS. Petr. Paul. brev. 11 *cf. l. 25. 44. 46. 49. 54. p. 112, 12 et* debilitatus *p. 112, 62*). CIC. Balb. 25 -ari animos fortissimorum virorum (*cf.* Tusc. 5, 76 NEP. Dat. 6, 1 LIV. 44, 22, 7 SEN. contr. 1, 4, 5. VAL. MAX. 2, 7, 11 ferocissimae gentis animos. 7, 4, 1. *cf.* CIC. Lael. 23 -ari animos . . . aut cadere. *cf. l. 17. 24. 56*). CIC. Phil. 5, 4 utrum hoc est confirmare militum animos an -are virtutem (7, 5 VAL. MAX. 4, 3, 14 QVINT. decl. 339 p. 338, 27. ARNOB. nat. 7, 47 fractas -atasque). rep. 2, 59 cum plebes publica calamitate impendiis -ata deficeret. fin. 1, 47 victi et -ati obiecta specie voluptatis. 5, 42 victi *parvi ludentes* -antur animos⟨que⟩ demittunt. off. 3, 22. de orat. 2, 142 (*translate*) -ati . . . voluntatem discendi *iuris* . . . abiceremus. epist. 9, 16, 8. 14, 3, 5 -or lacrimis. NEP. Ages. 5, 2. Hann. 1, 2 nisi domi civium suorum invidia -atus esset *Hannibal*. OV. met. 13, 112. trist. 2, 334 (*in imag.*) gigantes dicere conantem -bit onus. Pont. 1, 4, 19 me . . . -at series immensa malorum. LIV. 34, 49, 2 *Nabidem* -atum ac totis prope viribus ad nocendum cuiquam ademptis. CVRT. 8, 1, 24 -atum vulnere *Philippum*. CARM. epigr. 973, 4 (*saec. I*) Anchialo quem cura anxia -at. PLIN. epist. 2, 19, 3 hoc quod sedent *actionem recitantes* quasi -entur et deprimantur. 7, 17, 10 (*transl.*) si prima quaeque improbari putas *in recitatione*, -aris et concidis. CLAVD. 28, 220 astu -at . . . Histrum *Stilicho*. FERRAND. epist. 3, 1 (*in imag.*) sententiam . . . viribus evacuatam -vit. *nota*: DIDASC. apost. 64, 4 multi a fide potuissent -ari (debelitari *cod.; i. depelli?*). 2 *de rebus*: CIC. Deiot. 7 actio . . . maximae causae -atur loco. Phil. 8, 4 consensus populi Romani . . . -etur necesse est. Marcell. 8 nulla est . . . tanta vis, quae non ferro et viribus -ari frangique possit (phil. frg. V 85 VERG. Aen. 9, 608 QVINT. inst. 6 prooem. 15 IVST. 34, 1, 1. *cf.* LIV. 35, 30, 12 -atis . . . ac prope fractis *Nabidis* viribus). CIC. Tusc. 4, 34 *perturbationes* animos . . . affligunt et -ant metu. epist. 7, 14, 1 sin aestivorum timor te -at (QVINT. inst. 1, 3, 6 quosdam -at *metus*. TAC. ann. 3, 67. PLIN. paneg. 93 -at et frangit). de orat. 1, 24 Drusi . . . tribunatus . . . infringi iam -arique videretur. Att. 5, 4, 1 tua profectio spem meam -at (FRONTO p. 64, 6 N.). epist. 1, 6, 1. HOR. carm. 1, 11, 5 *hiems*, quae nunc oppositis -at pumicibus mare Tyrrhenum (*i. fluctus frangit*). QVINT. inst. 11, 3, 45 *submisso murmure* -atur omnis intentio (*i. relanguescit*). TAC. dial. 39 (*in imag.*) -atur ac frangitur eloquentia. PLIN. epist. 4, 7, 3 recta ingenia -at verecundia (*opp.* confirmat). APVL. apol. 4. 50. VEG. mil. 2, 23 ne intermissa consuetudo et animos militum -ret et corpora (POMER. 1, 13, 2 *deliciae*. 2, 22, 2 ebrietas). COD. Theod. 9, 30, 2 (*a. 364*) ut omnes latronum conatus -ati conquiescant. 12, 1, 142 (= COD. Iust. 10, 32, 45 [*a. 395*]) ne paucorum absentia -et, quod salubriter fuerit constitutum. 13, 1, 20 (*a. 410*). CLAVD. carm. min. 40, 12 spatio -atur amor *amici*.

B *depravare, pessumdare* (*cf. etiam sub II B*): CELS. 2, 7 p. 39, 38 necesse est . . . aliquo morbo etiam -entur (VEG. mil. 2, 3 necesse est aliquantos morbo -ari [*i. inutiles fieri*] atque dimitti). IVLIAN. dig. 30, 84, 4 -atum . . . servum. HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 839. LEX Burg. lib. const. 18, 1 ut -etur ipsum animal. *al.*

II *speciatim*: A *clauditatem inferre*: SEN. suas. 7, 3 vives, sed eruentur oculi tibi (*Ciceroni*), vives, sed -buntur pedes. CELS. 2, 4 ex quo casu, quamvis vita redditur, tamen id fere membrum -atur. 4, 29 *coxarum dolor* hominem saepe -at. 7, 2 ne vel distendantur *nervi* vel membrum -ent. GREG. TVR. Mart. 3, 15 corruit collisumque ad lapidem pedem -atus est *Gundulfus*. *in imagine et transl.*: CIC. Mur. 43 terrores et minae *Servi Sulpici* . . . amicorum studia -ant. Cael. 60 haec . . . mentio et vocem meam fletu -vit et mentem dolore impedivit. Rab. Post. 48 me dolor -at intercluditque vocem (*cf.* EPIT. Alex. 112 vis veneni linguam -bat). BELL. Alex. 18, 2 terror . . . membra -at. ARNOB. nat. 7, 30 *vino* nervos omnium -ante virtutum.

B *mutilare, truncare, imminuere*: 1 *de hominibus*: CIC. Caecin. 42 saucii saepe homines cum corpore -antur, animo tamen non cedunt (*i. vulnerantur. cf.* Sest. 79 multis vulneribus acceptis ac -ato corpore et contrucidato. QVINT. decl. 317 p. 247, 1). Catil. 2, 24 illam naufragorum eiectam ac -atam manum (*i. Catilinae copias*). Mur. 79 (*in imag.*) quorum (*Catilinariorum*) . . . audaciam reieci in campo, -vi in foro (80. ARNOB. nat. 5, 6 quibusnam modis posset vel -ari vel comprimi Agdestis *audacia*). Flacc. 73 membra, quae -vit lapidibus, fustibus, ferro (*sequuntur* contudit, confregit, concīdit). LIV. 21, 40, 9 *milites* contusi ac -ati inter saxa rupesque (38, 23, 2). SEN. contr. 1, 7, 7 -at (*de manus praecisione. cf.* CVRT. 4, 3, 5 QVINT. decl. 315 p. 239, 18. 358 p. 390, 27. 372 p. 411, 1). contr. exc. 3, 1 non alam qui propter alimenta -atur (*de excaecato. cf.* 4, 2. *de eluscando*: MARCELL. dig. 20, 1, 27). contr. 10, 4 them. quidam expositos -bat. *al.* VAL. MAX. 1, 6, 2 quos *exercitus* interitus P. et Cn. Scipionum . . . -verat (*i. orbaverat*). SEN. dial. 1, 3, 2. 1, 5, 3 -ari aut configi aut alligari. epist. 101, 12 me -es licet, dum spiritus in corpore fracto et inutili maneat. CARM. epigr. 947, 2 (*Pompeis*) Veneri volo frangere costas fustibus et lumbos -are deae. TAC. ann. 4, 63 *tot* hominum milia *amphitheatri ruina* -ata vel obtrita sunt (PLIN. epist. 8, 17, 5). SVET. Aug. 43 Asprenatem lapsu -atum. FLOR. epit. 3, 17, 3 senatus exilio Metelli, damnatione Rutili -atus (*i. imminutus*). GAIVS inst. 3, 146 qui *gladiatores* occisi aut -ati fuerint (*cf.* LEX Visig. 8, 3, 13 *al.* 8, 4, 19 -atus . . . aut mortuus. *cf. infra l. 40.* COLL. Mos. 12, 7, 7 periit sive -atus est). MEN. dig. 49, 16, 4, 12 qui filium -vit . . . , ut inhabilis militiae sit. VLP. dig. 6, 1, 13 -atum hominem vel verberatum vel vulneratum. 10, 4, 17 -atum . . . vel eluscatum. 13, 7, 24, 3. APVL. apol. 43 *epilepticus* corruat omniaque membra conflictationibus -et. TERT. nat. 2, 9 Aenean . . . lapide -atum. PORPH. Hor. carm. 4, 12, 7/8 stupratam et lingua -atam Filomelam. EPIT. Alex. 27 qui . . . aliqua parte membrorum -ati essent *frigore*. LACT. inst. 5, 20, 6 cur tam crudeliter vexant, cruciant, -ant *nolentes sacrificare*. mort. pers. 36, 6 occidi servos dei vetuit *Maximinus*, -ari iussit. FIRM. math. 3, 4, 5 *Luna* -bit . . . a frigore aut a quadrupede vulneratos. 3, 4, 10 *al.* AMM. 19, 8, 2 pars pleraque militum oppressa vel -ata cessabat. 29, 1, 40 multitudo . . . tormentis et plumbo et verberibus ante -ata. 30, 1, 17. FAV. EVL. p. 19 qui . . . oculos multo lumine caligantes . . . -et. VEG. mil. 3, 11. VVLG. Iudith 15, 4 -bant (*ἔκοπτον*) omnes, quos invenire potuissent. II Macc. 12, 22 *hostes* gladiorum suorum ictibus -rentur (*ἀναπείρεσθαι*). AVG. civ. 19, 4 etiamsi *sapiens* excaecetur, obsurdescat, obmutescat, membris -etur, doloribus cruciatur. virg. 24, 24 quibus ipsum virile membrum -atur, ut generare non possint. GREG. TVR. Franc. 8, 42. LEX Sal. 29, 1 si quis alterum manum vel pedem -verit. *al.* *de bestiis*: VLP. dig. 9, 2, 27, 34 mulum ruptum vel -atum. APVL. carm. frg. 5 (met. 4, 33), 6 *vipereum malum* flamma . . . et ferro singula -at. VVLG. exod. 22, 10 mortuum fuerit aut -atum *iumentum* (*συντριβῇ*). 22, 14. 2 *translate de rebus*: CIC. dom. 40 praecipitante iam et -ato tribunatu *Clodii*. Vatin. 18 quae leges (*Aelia et Fufia*) saepe numero tribunicios furores -arunt et repressérunt. Phil. 12, 7 libertatis recuperandae cupiditatem non imminutam ac -atam putatis (epist. 15, 15, 1 rem publicam. SEN. epist. 48, 9 comminui et -ari generosam indolem *sapientis*). de orat. 3, 192 *versus* -atur, in quacumque est parte titubatum. epist. 2, 5, 2. LIV. 37, 30, 10 -atam *Rhodiorum navem* ea ipsa, quae icta cohaeserat, navis cepit. VAL. MAX. 5, 6, 8 ext. 1 cum ingenti hostium exercitu Attica regio -ata ferro igni⟨que⟩ vastaretur. APVL. apol. 45 spectaculum rotationis *orbis* animum saucium -at (*ad caducitatem*). HIL. in psalm. 63, 11. CYPR. GALL. exod. 313 cortice rupto -at silvas *grando*. VVLG. II Esdr. 4, 10 -ata est (*συνετρίβη*) fortitudo portantis. AVG. civ. 19, 23 corpus . . . -antibus tormentis semper oppositum est. VAL. CEM. hom. 6, 6.

part. perf. pass. pro adi. **dēbilitātus,** -a, -um. GLOSS. *ἐμβρόντητος, ἀνάπηρος, παραλυτικός. παρειμένος.* vulneratus. -o *ἐξησθενηκότι.* -i *παρειμένοι.* CIC. Catil. 3, 10 Cethegus . . . -us atque abiectus conscientia . . . conticuit (dom. 25 civitatem . . . fractam malis, mutatam [mutam *vulgo*, vastatam *Schöll*] ac -am, abiectam metu). Mur. 82 inermem et -um (*i. auxilio spoliatum*) te (*Catonem*) oppressuros arbitrantur. Flacc. 62 iam fractum prope ac -um Graeciae nomen (*cf.* de orat. 1, 121 Att. 12, 38, 3 epist. 1, 9, 2. 5, 13, 3. parad. 41 animi -i et humilis et fracti. p. red. ad Quir. 19). Tusc. 4, 35 quid . . . est . . . deformius quam aegritudine quis afflictus, -us, iacens (de orat. 2, 195 afflictum -um maerentem *M'. Aquilium*. OV. Pont. 2, 5, 32 cetera [*praeter voluntatem*] materiā -a iacent). epist. 6, 12, 1. ad Q. fr. 2, 4, 1 perturbatus -usque. ad Brut. 1, 9, 2 animo -um (*opp.* fortiores). MART. 1, 46, 2 languet protinus et cessat -a Venus (*i. cupido*). TAC. hist. 3, 64 Vitellium ne prosperis quidem parem, adeo ruentibus -um *esse*. CORP. V 3382, 9 (*Veronae*) Gavius Cornelius . . . omni iniuria -us. *i. vitiatus, depravatus*: CIC. fin. 5, 35 ut nec absit quid *partium corporis* nec aegrum -umve sit. LVCR. 6, 1150 manabat lingua cruore -a malis, motu gravis, aspera tactu. ARNOB. nat. 1, 48 admota partibus -is (*i. aegris*) manu. *i. resolutus, claudus*: APVL. met. 6, 25 crure dextero et ungula sinistra *asinum* -um. *in imagine*: CIC. leg. agr. 2, 91 *maiores* nervis *Capuae* omnibus electis urbem ipsam solutam ac -am reliquerunt. dom. 135 pontifici . . . linguam obmutuisse et manum obtorpuisse et mentem -am metu concidisse. orat. 3. Att. 11, 5, 1 *Atticum* subi⟨ta re quasi⟩ -um.

i. mutilatus, decurtatus: CIC. fin. 5, 46 quae in membris prava aut -a aut imminuta sint. COMM. instr. 2, 30, 15. CHROMAT. in Matth. 9, 2 orbatos oculis vel corpore -os. LACT. mort. pers. 45, 2 -o agmine (*i. imminuto*). *translate*: CIC. Phil. 9, 1 Ser. Sulpicius . . . subito erep-

tus . . . totam legationem orbam et -am reliquit. IVL. VICT. rhet. 2 p. 374 *controversia* quasi nuda et -a proponitur.

adv. **dēbilitātē.** NON. p. 98 debiliter -e.

syn.: languescere; solvere; contrucidare, frangere, imminuere, obterere. *opp.*: augere, confirmare, confortare.

deriv.: debilitatio.

dēbilo *v.* debilis *p. 107, 47.*

dēbīntus *scribitur* CORP. X 1251 (*Nolae*) *pro* devinctus.

dēbita, dēbitē *v. sub* debeo. *Hofmann.*

dēbitio, -ōnis *f. a* debere. *de condicione eius, qui aliquid debet*: CIC. Planc. 68 dissimilis est pecuniae -o et gratiae (*cf.* GELL. 1, 4, 5 NON. p. 203. SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 7 non incuriose adnotemus, quod -em pecuniae dixit). Att. 14, 13, 5 satis . . . torquetur -e dotis (*opp.* de venditione, de emendo). AMBR. Tob. 7, 25 laetatur incremento fenoris, alter cumulo -is (denotionis *codd.*) affligitur. *de condicione eius, qui aliquid facere debet*: ENNOD. epist. 7, 1, 1 p. 172, 3 praeceptis magnitudinis vestrae ministerium -is (denotionis, debutionis *codd.*) exsolvimus, quia fit aequitati proximus, qui iusti viri monitis obsecundat.

***dēbitor,** -ōris *m. a* debere. GLOSS. ὀφλητής, ὀφειλέτης, χρεώστης. *in* VVLG. *respondet*: ὀφείλων, χρεοφειλέτης, ὑποχείριος. THEOPHIL. inst. Iust. 2, 8, 1 debítωr. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A δεβίτωρ: ὁ χρεώστης. δεβήτορα: χρεωφειλέτης. *legitur inde a* CIC., *persaepe habent* ICTI *et* ECCL., *saepius habent*: CIC. (*8ies*), LIV. (*9ies*) SEN. philos. (*saepe*) QVINT. decl. (*saepe*). *singulis locis habent*: HOR. sat. 1, 3, 86 MANIL. SEN. rhet. COLVM. QVINT. inst. TAC. ann. 6, 17 IVV. FLOR.; *binis*: CAES. (civ. 3, 1, 3. 3, 20, 1) VAL. MAX.; *ternis*: MART. SVET.; *quattuor*: OV. *deest ex. gr.*: VARRONI CATVLL. LVCR. SALL. NEP. VERG. TIB. PROP. PERS. LVCAN. PETRON. PLIN. nat. VAL. FL. STAT. SIL. [*val.* dător, *it. vet.* devetore, *francog. vet.* detre, *hisp.* deudor. *M.-L.*]

1 *de actione reddendi*: **a** *proprie de eo, qui pecuniam sim. debet* (*cf.* MOD. dig. 50, 16, 108 -r intellegitur is, a quo invito exigi pecunia non potest). CIC. Flacc. 48 fecit eadem omnia, quae nostri -es solent. Sest. 94 bona creditorum civium Romanorum cum -bus Graecis divisisse. Pis. 86 creditorem -bus suis addixisti. Phil. 11, 14 quem ultae videntur furiae -um. off. 2, 78 pecunias creditas -bus condonandas putant. 2, 84 ut locupletes suum perdant, -es lucrentur alienum. Att. 7, 18, 4 viaticum se neget habere idemque -bus suis denuntiarit, ut eodem fenore uterentur. epist. 9, 16, 7 haec levior est plaga ab amico quam a -e. CAES. civ. 3, 1, 3 hoc ad -um tuendam existimationem esse aptissimum. 3, 20, 1 praetor causa -um suscepta (VAL. MAX. 9, 7, 4). HOR. sat. 1, 3, 86 fugis ut Rusonem -r aeris (*cf.* PORPH. *ad l.* MANIL. 5, 320 defuerit... bonis sector; poenamque lucretur noxius et patriam fraudarit -r aeris. VEREC. in cant. 2, 9). LIV. 2, 27, 8 cum in ius duci -em vidissent. 2, 27, 9 metus . . . et periculum . . . in creditores a -bus verterant. *et saepius.* VAL. MAX. 4, 8, 3 neque de sorte . . . -um suorum neque de usura appellari. SEN. amic. p. 28 -bus illorum instemus, creditoribus respondeamus, inimicis resistamus. benef. 1, 1, 2 in patrimonium et vitam -is inquirimus. 5, 8, 1 -r non est sine creditore. 5, 21, 3 quomodo fenerator quosdam -es non appellat. 6, 19, 5 si quis patriae meae pecuniam credat, non dicam me illius -em. epist. 19, 11 leve aes alienum -em facit, grave inimicum. COLVM. 3, 3, 9 ut fenerator cum -e. MART. 3, 31, 3 servit dominae numerosus -r arcae. 5, 42, 3 -r usuram pariter sortemque negabit. QVINT. iust. 3, 6, 84 in XII tabulis -is corpus inter creditores dividi licuit. decl. 273 p. 117, 10 adversus sponsorem sit actio quae adversus -em. 311 p. 223, 11 alia nobis ratio cum -bus, alia cum ingenuis. TAC. ann. 6, 17 si -r populo in duplum praediis cavisset. PLIN. epist. 10, 17, 3 rei publicae . . . impendia reditus -es excutio. FLOR. epit. 1, 26, 8 plerosque -um liberaverat *Manlius* (AMPEL. 27, 4). IVV. 16, 40 -r . . . sumptos pergit non reddere nummos. SVET. Iul. 42 -es creditoribus satis facerent. Aug. 32 aerarii -um. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: IVLIAN. dig. 2, 14, 55 -r fructuarius. 10, 2, 51, 1 -r hereditarius (GAIVS inst. 2, 35 -es hereditarii lucrum faciunt. PAVL. dig. 5, 3, 14 -r hereditarius intellegitur is, qui servo hereditario promisit vel qui ante aditam hereditatem damnum dedit. *in imag. cf. 114, 23*). 46, 1, 16, 4 licet minus proprie debere dicantur naturales -es, per abusionem intellegi possunt -es et qui ab his pecuniam recipiunt, debitum sibi recepisse. GAIVS inst. 2, 60. 4, 182 utrum ex delicto aliquis an ex contractu -r sit. SCAEV. dig. 20, 4, 21, 1 idem -r conductor horreorum Caesaris fuit. 32, 41, 11 fideicommissi -r. PAPIN. dig. 36, 1, 54, 1 -r libertatis et hereditatis idem esse. VLP. dig. 12, 6, 30 qui invicem creditor idemque -r est. 32, 11, 19 -r . . . fideicommisarius. 47, 10, 15, 33 si quis non -em quasi -em appellaverit. PAVL. dig. 12, 6, 10 in diem -r adeo -r est, ut ante diem solutum repetere non possit. 49, 14, 21 fisci -r. GELL. 20, 1, 41 si perfidia -um sine gravi poena eluderet. TERT. orat. 7 quod . . . servus a domino liberatus non perinde parcit -i . . . , eo competit, quod remittere nos quoque profitemur -bus nostris *in oratione dominica.* adv. Marc. 4, 33 secundum servi illius exemplum, qui ab actu summotus dominicos -es . . . relevat. IVST. 12, 11, 2 nec a -bus magis quam creditoribus gratius excepta. SPART. Hadr. 7, 6 pecuniam . . . privatis -bus . . . remisit. AMBR. paenit. 2, 9, 81 homo pecuniam pro pecunia reposcit, quae non semper -i praesto est. VVLG. Ezech. 18, 7 pignus -i reddiderit. Luc. 7, 41 duo -es erant cuidam feneratori. OPTAT. 3, 4 p. 82, 3 -um chirographa amiserant vires. AMM. 25, 3, 15 quam *vitam* reposcenti naturae ut -r bonae fidei redditurus. 27, 7, 8. 28, 4, 25 -em voluntarium includit ut proprium. AVG. epist. 96, 2 propter immensum cumulum fiscalium -um. quaest. hept. 5, 41 non intret pignerator in domum, ne fiat perturbatio -i. OROS. hist. 4, 16, 19 miles in castris non nisi aut puer aut servus aut sceleratus aut -r. CASSIOD. var. 3, 8, 1 instanter quaerere, ne -em neglectus debeat ingravare. *in imagine*: OV. am. 1, 10, 46 omnia conductor solvit: mercede soluta non manet officio -r ille tuo. PLIN. paneg. 43 liberalitatem iucundiorem -r gratus, clariorem ingratus facit. LACT. epit. 32, 5 solverent votum *amici* . . . ne apud inferos velut -r teneretur. LAMPR. Alex. 46, 3 cur nihil petis? an me tibi vis fieri -em? PS. HIL. libell. 9 det pauperi, ut deum feneretur; deum computet -em (*cf.* TYCON. 3 p. 23, 17 cuius *debiti* -e deo securus fuit *Abraham.* AVG. serm. ed. Mai 19, 2 non factus *dominus* -r ex mutuo nostro, sed ex promisso suo. LEO M. serm. 87, 4 non dubitet de receptione, cui Christus -r est. VEREC. in cant. 2, 40 quia bonus est *deus*, omnium -r est, etiam malorum). AMBR. epist. 41, 7 fuimus ante sub feneratore duro, qui nisi morte -is expleri ac satiari nequiret. VVLG. Matth. 6, 12 sicut et nos dimittimus -bus nostris (*cf. p. 113, 80*). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 21 parentum reatu etiam posteros... quamvis mitiore nexu, tamen hereditarios -es fieri. DRAC. laud. dei 1, 401 accipit et fenus (*Adam, ut videtur*), cum non sit -r ullus. 3, 55 creditor extorquet sub vomere fenus arator, usura praestatur edax, centesima grandis redditur, utque placet vota credentis avari, -r exoptat millesima reddere lucra.

b *translate de eo, qui aliquid alicui reddere debet; plerumque de rebus incorporeis*: SEN. contr. 1, 1, 11 fassus huius se spectaculi -em. SEN. benef. 4, 11, 3 -es nobis deos delegat *ignotus naufragus* precaturque, illi pro se gratiam referant. 4, 40, 5 qui festinat . . . reddere, non habet animum grati hominis sed -is. 5, 20, 5 nullum in hoc habeo huius officii -em (ALC. AVIT. epist. 31 p. 62, 7). QVINT. decl. 367 p. 402, 18 hoc est praemium intueri -em populum. PLIN. epist. 3, 2, 6 habebis ipsum gratissimum -em. TERT. bapt. 12 ipse dominus nullius paenitentiae -r tinctus est (paenit. 7 si secundae quis paenitentiae -r fuerit). monog. 7 sacerdotes sumus a Christo vocati, monogamiae -es. orat. 7 *v. p. 113, 78.* 25 -es trium, patris et filii et spiritus sancti. patient. 4 non de hominibus modo servitute subnexis vel quolibet alio iure -bus obsequii . . . oboedientiam exprimimus. 15 quantum patientiae licet, ut deum habeat -em. CHALC. comm. 254 ut hymnum . . . compleam, ne promissi -r et voti reus vitam prius finiam (*alluditur Platonis Phaedo 61 A* μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώσασθαι). AMBR. exc. Sat. 1, 48 metueret tanti nominis (*Christi, ut videtur*) -r navigare. AVG. in psalm. 83, 16 indulgentiam donavit *deus*, coronam reddet; donator est indulgentiae, -r coronae. virg. 14, 14 praecepto . . . quisquis non obtemperat, reus est et -r poenae (GREG. M. moral. 4, 72). PROSP. epist. 1, 5 ut . . . alii sine baptismo inter mortis perpetuae transeant -es (resp. ad Vinc. 1 *Christus* liber a mortis debito et solus absque peccato pro peccatoribus et -bus mortis est mortuus. *cf. infra l. 67.* SACR. Leon. p. 311 debitum mortis antiquae . . . exsolvens pro -bus *Christus.* GREG. M. moral. 17, 46). LEO M. serm. 67, 5 sicut deus iustificationis est auctor, ita homo devotionis est -r. EVGRAPH. Ter. Andr. 39 -em . . . servum ad domini officia fecit. CASSIOD. var. 8, 8, 1 -r fit alieni arbitrii. *in imagine*: ALC. AVIT. epist. 79 p. 93, 23 -r semper animus cultum merae devotionis offerat. *accedit dativus* (*cf. p. 115, 3*): ITALA Luc. 13, 4 (Ps. Cypr. ad Novat. 15) putatis, quia -es (ὀφειλέται) fuerunt morti (m. *om. gr. et* VVLG.) super omnes homines, qui habitabant in Hierusalem? VVLG. Rom. 1, 14 Graecis ac barbaris, sapientibus et insipientibus -r sum (ὀφειλέτης). 8, 12 -es sumus non carni. PRISCILL. tract. 3, 69 inter utrosque utrisque -r sum, ut et illum . . . legam et deo credam. AVG. bon. viduit. 1, 1 ne . . . petitioni tuae . . . diutius essem -r promissionis meae (cur. mort. 1, 1 diu sanctitati tuae . . . rescriptorum -r fui). *accedit infinitivus*: THEOD. MOPS. in Ephes. 2, 11 non solum pro communibus, sed pro suis propriis -es erant id facere. *fere i. q. peccator*: AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 16 a quibus exigendum et quibus donandum sit, superbe iudicant -es. serm. ed. Mai 120, 3 omnes rei, omnes filii irae, omnes ex Adam nascimur -es. PROSP. resp. ad Vinc. 1 *cf. supra l. 51.* *latiore sensu de eo, qui aliquid alicui acceptum refert*: OV. trist. 1, 5, 10 perpetuus . . . animae -r huius ero. Pont. 4, 1, 2 accipe, Pompei, deductum carmen ab illo, -r est vitae qui tibi, Sexte, suae. 4, 8, 6 ut iam nil praestes, animi sum factus amici -r. SEN. benef. 6, 19, 5 istius muneris, quod universis datur, -em me nego. MART. 9, 42, 8 felix tunc ego -rque voti . . . ducam iuvencum. TERT. adv. Hermog. 9 ut -em se alienae substantiae ostenderet *deus*, et quidem non bonae. PRISCILL. tract. 10, 125 divinae . . . naturae . . . , cuius similiter -r et imagini testis est. SYMM. epist. 1, 20, 2 cui eveniet aut tam felix discipulus aut tam memor -r? AMBR. obit. Theod. 22 quia quod habes, a domino est, -em te semper esse cognosce. SCHOL. Cic. Bob. p. 144 ut offerens coronam civicam -em ⟨se⟩ beneficii constituat. AVG. serm. ed. Mai 47, 1 martyres nobis reddidistis -es. LEO M. serm. 63, 5 nemo est, qui non sit christianae -r disciplinae. SIDON. epist. 3, 5, 1

honori vestro hic ... cumulus accrescit, quod duo efficimur -es. ALC. AVIT. epist. 48 p. 77,20 qui vobis licet satis sit -r per honorem, plus tamen incepit debere per subolem. *accedit dativus*: AVG. epist. 110,4 cui benevolentiae -r sum. *ibid.* nec in eo sum tibi -r, ut *eqs.* GREG. M. moral. 4, 72 ut dum doloris sui animus sine dolore reminiscitur et -em se medico verius intellegat.

2 *i. q. obligatus, de eo qui debet facere aliquid* (*cf. infra l. 39*): VVLG. Is. 58, 3 omnes -es (*ὑποχειρίους*) vestros repetitis. Gal. 5,3 -r (*ὀφειλέτης . . . ποιῆσαι*) est ... legis faciendae. HIL. Macc. 331 totus cum sit tibi (*deo*) -r orbis. PELAG. in Rom. 4 p. 663[B] -is ... est facere quae iubentur. AVG. serm. ed. Mai 119,19 ne ... sermo ... fastidium ingerat in alium diem ... tenete me -em. ORIG. in Matth. 18,17 dicebant -em esse cum qui per aurum templi iuraverit (*syn.* in nulla re obnoxium esse).

synonyma et iuxta posita: discipulus, fraudator, obnoxius, possessor, reus. noxius. *opposita*: amicus, auctor, conductor, creditor, donator, fenerator, inimicus, locuples, pignerator, sector.

f. **dēbitrīx**, -īcis. *adiect. v. l. 35. 36. 38; n. plur.* debitricia *l. 46.* 1 *de statu eius, quae aliquid alicui debet*: AFRIC. dig. 16,1,17 pr. quamvis creditor existimaverit mulierem -em mariti fuisse. 24, 3, 33 adeundo hereditatem -is. PAPIN. dig. 16, 1, 27, 2 uxor -em suam viro delegavit. VLP. dig. 16,1,8,2 quasi -x delegetur *mulier*. PAVL. dig. 16, 1, 24 pr. 49, 14, 47 pr. Moschis quaedam fisci -x ex conductione vectigalis. NOVELL. Theod. 2, 11, 1 eius *matris* bona, si -x extiterit, filiis teneantur obnoxia (*syn.* obligatae personae). ACT. Petr. 30 ego hanc pecuniam accepi a -e Christi, do enim illam servis Christi. *latiore sensu*: HIER. epist. 120, 1 si plus habes, quam tibi ad victum ... necessarium est, illud eroga, et in illo -em esse te noveris. *in imagine*: TERT. scorp. 8 talia ... praecepta ... -em martyrii fidem ostendunt. AVG. c. Faust. 22,49 ideo ... cum sorore pacta erat, cui facta -x eam tralegaret ad debitorem suum (*i. virum*). 2 *de statu eius, quae aliquid commisit*: TERT. anim. 35 si omnium facinorum -x anima est, quis erit inimicus et adversarius eius? PACIAN. epist. 2,8 p. 42 humilitas ... illa -x, illa peccatrix. SACR. Leon. p. 312 -i suae ... naturae redderetur obnoxius *inimicus humanae substantiae*. PS. FVLG. RVSP. serm. 5 ut ipse *Christus* portaret catenam, qui -em non habuit conscientiam.
3 *de statu eius, quae obligata est alicui vel alicui rei*: AVG. serm. 156, 6 -x ... est non carni, ut secundum carnem vivat *anima*. ALC. AVIT. hom. 6 p. 111, 11 ecclesia, quae misit aliis formam institutionis, multipliciter est -x ostendendae alacritatis. GREG. M. epist. 4,1 hoc fraternitas tua cum summa debet consideratione pensare, quia post deum valde est -x eis, qui *eqs.* *nota*: SERV. georg. 2, 439 arva videre non rastris hominum non ulli obnoxia curae: non -ia. *Mertel.*

dēbitus, dēbitum *v. sub* debeo.

dēblatero, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* blaterare. PAVL. FEST. p. 72 -are est stulte loqui, nam Graeci *βλάκας* stultos appellant. NON. p. 96 -are obloqui, confingere. GLOSS. -are male loqui. PLAVT. Aul. 268 -isti iam vicinis omnibus *seq. acc. c. inf.* LVCIL. 1063 -ant. GELL. 1, 2, 6 iuvenes ... theorematis tantum nugalibus et puerilium isagogarum commentationibus -antes. 9, 15, 10 -atis versuum multis milibus. 13, 8, 2 quae libri tantum aut magistri ... -verint. SIDON. epist. 1, 8, 1 tu istaec mihi ... -as? 7, 3, 2. [*conicitur* FVLG. myth. 1 p. 10, 16 *ubi* deverbas *trad.*]

dēbra(c)chiolo, -āre [*a* de *et* brac(c)hiolum. *Th.*]. *i. q. de brachiolis phlebotomare*: PELAGON. 291 -andus est et potiandus *equus*. VEG. mulom. 2, 136.

dēbrio, -āvī, -ātus, -āre [*a* de *et* ebriare. *Th.*]. *i. q. valde ebrium facere*: ANTH. 297 -atus (*syn.* multo mero subactus). SCHOL. Hor. carm. 3, 19, 18 insanire: -ari. 4, 11, 3 tardius -atur, qui prandet apio coronatus. FVLG. myth. 3, 8 p. 72, 15 aet. mund. p. 149, 12. 156, 6. 171, 21 AVG. serm. ed. Mai 169, 5 DIOSC. 4, 74 CASSIOD. in psalm. 35, 9. 64, 11 (*syn.* inebriare). Ios. c. Ap. 2, 54. PRIMAS. in apoc. p. 888[A] (*in imag.*) gentes erroribus -atae. p. 899[B] *bestiam* sanguinibus -atam. GREG. M. moral. 14, 61 de opprobrio alienae vitae se -ant *maligni*. 16, 80. 20, 4. 25, 37 in Ezech. 1, 6, 4. 1, 10, 7.

dēbuccellātus, -a, -um [*a* de *et* buccellatum. *Th.*]. *i. q. buccellato tinctus*: PLIN. VAL. 1, 6 penicillos -os, quos conficis ita *eqs.*

dēbūcino, -āre *a* de *et* bucinare. *i. q. quasi bucina canendo pervulgare*: TERT. virg. vel. 13 praecipit nihil -emus eorum, quae ... merebuntur (*ex* ITALA Matth. 6, 2 [cod. k bucinare]; VVLG. noli tuba canere ante te, *μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου*).

dēbullio, -īre *a* de *et* bullire. *i. q. ebullire, abundare*: RVFIN. Orig. in exod. 4, 1 in secunda *plaga* cum ranae -unt.

dēcachinno, -āre *a* de *et* cachinnare. GLOSS. -antem deridentem. TERT. nat. 1, 19 quo facilius rideatis et resolutius -etis. apol. 47 -amur.

decac(h)ordus, -a, -um, *δεκάχορδος*. PSALT. Rom. 32, 2 in psalterio -o (decem chordarum VVLG.). PSALT. Rom. *et* VVLG. psalm. 91, 4 psallere in -o psalterio (143, 9 HIER. epist. 53, 8, 17. FVLG. myth. 1, 15 p. 25, 5 lex divina -um dicit psalterium. PAVL. NOL. carm. 21, 274 ut -a sonant pulsis -a nervis. SEDVL. op. pasch. 5, 1 AVG. c. Faust. 15, 4. *cf.* HIL. in psalm. 143, 20 in -o igitur psalterio, id est vel quod decem chordarum illud psalterium sit vel quod, *sequuntur aliae interpretationes*. AVG. in psalm. 91, 5 -um psalterium significat decem praecepta legis. *cf. l. 9 sq. 65*). FVLG. myth. 1, 15 p. 25, 4 cum -a Apollo pingitur cithara (PAVL. NOL. carm. 21, 334 -am citharam. OP. imperf. in Matth. 42 p. 870 -a cithara dicitur homo). *subst.* decachordus *m. et* decachordum (*sc. psalterium*) *n.*: HIER. tract. in psalm. I p. 121, 2 in -o psallimus domino. EVCHER. form. 9 p. 56, 24 -um praecepta decem vel geminati quinque sensus hominis exterioris cum interiore. PROSP. in psalm. 143, 9 in -o, id est in decem praeceptis legis. CASSIOD. art. 5 p. 1209[A] in ipsa quoque religione permixta est *musica* ut decalogi -us.

dēcacūminātio, -ōnis *f. a* decacuminare. *i. q. cacuminum recisio*: PLIN. nat. 17, 236 -o ... piceae, cedri, cupressi (*ibid.* detracto cacumine ... intereunt).

dēcacūmino, -āre [*a* de *et* cacumen. *Th.*]. *i. q. cacumina (arborum) recidere*: COLVM. 4, 7, 3 -are conveniet. 5, 6, 12 *ulmus* -anda est iuxta ramulum, qui videbitur esse nitidissimus (*ibid.* putare). 5, 7, 1.

decada *v.* decas.

decadarchus, -ī *m.*, *δεκάδαρχος*. *i. q. decanus*: AVG. quaest. hept. 4, 1 decadarchos (decatonarchos, decartos, decarchos, decarcos *codd.*) *appellavit Moyses constituendos* super denos, ab ipsis numeris quibus praeessent cognominatos. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 5, 8 -os quidem vicis, hecatontarchos autem civitatibus apponens. 6, 23.

dēcado *v.* 1. decido.

[**decadus**] *ἀποκατασχεθῆναι* GLOSS. II 37, 50.

(**decagēsimus**). PS. AMBR. serm. 15, 2 si quis modo adderet decimam septimanam, non eam vocaremus -am, sed octogesimam, servato numeri ordine.

dēcalautico, -āre [*a* de *et* calautica. *Th.*]. *i. q. pecuniam in calauticam suppeditare* (*Marx*): LVCIL. 683 sperans *uxor* me ... -are. *cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25.

dēcalcātor *v.* decalicator.

dēcalcio, -ātus, -āre *a* de *et* calciare. *i. q. calceos detrahere*: GLOSS. II 466, 55 *ὑπολύω* -o. AVG. c. Faust. 32, 10 -ati (discalciati *SG*) illius (*ibid.* calciamento pedis unius exuatur).

dēcalco *v.* decalico.

ἐκθερμαίνω **dēcalefacio** GLOSS. *a* de *et* calefacere.

ἐκθερμαίνομαι **dēcalēsco** GLOSS. *a* de *et* calescere.

dēcalicātor (decalciator *b*, decalcitator *cett.*) albator. GLOSS. II 576, 50. *a* decalicare.

dēcalico, -ātus, -āre *a* de *et* 2. calcare, calicare. PAVL. FEST. p. 75 -atum calce litum. GLOSS. -o *κονιῶ*. decaligo decalcare.

dēcalco: GLOSS. -o dealbo, decaligo. -are dealbare. -atis de calce albatis.

✱**decalogus**, -ī *m.*, *ἡ δεκάλογος*. GLOSS. -um *et* -i: decem verba legis. *cf.* III 515, 33 decalogia decem verba. *i. q. decem praecepta legis divinae, saepe apud* ECCL., *ex. gr.*: TERT. anim. 37 ut decem menses -o magis inaugurent hominem, ut tanto temporis numero nascamur, quanto disciplinae numero renascimur. MAR. VICTORIN. in Gal. 5, 6 quae praecepta sunt in -o. HIL. in Matth. 27, 3 *syn.* decem verba legis. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418[C]. GAVDENT. serm. 3 filium dei in -o legis acceptum. PRISCILL. tract. 6 p. 78, 12 -i ... lege (*cf.* DIDASC. apost. 1, 30 -um legis. AVG. doctr. christ. 2, 16, 26 serm. 9, 6 *al.* PETR. CHRYS. serm. 105 p. 494[B]). HIER. in Ezech. 24, 15 p. 280 -um scriptum in membranulis circumdare capiti suo. tract. in psalm. I p. 127, 12 quattuor euangelia in -o computantur. *al.* DIDASC. apost. 3, 33 lex ... est, quae locutus est dominus deus ... id est -us et iudicia. AVG. civ. 15, 20 quoniam ergo lex denario numero praedicatur unde est memorabilis ille -us, profecto numerus undenarius, quoniam transgreditur denarium, transgressionem legis . . . significat. serm. 9, 7 *al. saepe*. APRING. in apoc. 21, 16 *sq.* CASSIOD. in psalm. 14 concl. hic est caelestis ille -us, hoc decem chordarum spirituale psalterium *eqs.* (*cf. supra l. 4*). ISID. alleg. 229 decem verborum -i praedicamentis. *L.*

dēcalvātio, -ōnis *f. a* decalvare. *i. q. actus decalvandi, calvitium*: ITALA deut. 14, 1 (Lugd.) non facietis -em (*φαλάκρωμα*, VVLG. calvitium) in medio oculorum vestrorum. Is. 22, 12 (Hier. epist. 122, 1. 147, 3) vocavit dominus ... ad planctum et -em et accinctionem ciliciorum (*ξύρησιν*, VVLG. calvitium). Am. 8, 10 (Weing., Gild. Brit. 53 chron. III p. 57, 23) iniciam ... in omne caput -em (*φαλάκρωμα*, VVLG. calvitium). VITA Fulg. 21 nec illa -o viris sanctissimis turpitudinem attulit.

dēcalvātor, -ōris *m. a* decalvare. *is qui calvat*: ISID. diff. 1, 130 calvus est natura, calvatus manu. inde et decalvatus dicimus valide manu -r.

dēcalvo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* calvus. *i. q. depilare, calvum reddere*: GLOSS. -o *ξυρῶ*, *φαλακροῦμαι*. ITALA lev. 13, 33 (Lugd.) et -bitur *corium*, fractura autem ⟨non⟩ -bitur (*ξυρηθήσεται*, VVLG. radetur homo). 13, 34 (Lugd.) non effusa est fractura in corio, posteaquam -atus est (VVLG. *aliter*). 14, 8. 9 (Lugd.) -bitur omne capillum suum ... -bit omnem capillum suum (*ξυρηθήσεται*, VVLG. radet). iud. 16, 17 (Lugd.) si -atus fuero (*ξυρήσομαι*, VVLG. si rasum fuerit caput

meum). I Cor. 11, 5 (codd. d e g) -ata sit (τῇ ἐξυρημένῃ, VVLG. -etur). 11, 6 (codd. d e g *et* VVLG.) turpe est mulieri tonderi aut -ari. II Macc. 7, 4 (Ambros.) cutes eius -ari (περισκυθίσαντας, VVLG. cute capitis abstracta). HIER. adv. Iovin. 1, 23 -atum quendam Nazareum. in Ezech. 29, 17 p. 352 lapides quibus raduntur humeri et -atur caput. epist. 66, 8 sin adamaveris captivam mulierem, id est sapientiam saecularem...-a eam. VVLG. I par. 19, 4 pueros David -vit et rasit. II Esdr. 13, 25. Is. 3, 17 verticem (ISID. alleg. 81). Ezech. 29, 18 omne caput -atum et omnis humerus depilatus est. Mich. 1, 16 -are et tondere super filios. RVFIN. Orig. in lev. 7, 6 -ari mulierem (ISID. in deut. 18, 2). Ps. RVFIN. in psalm. 41, 1 rei solebant ibi (*sc. in calvariis*) -ari et decapitari. AVG. serm. dub. 364, 5 Samson -atus est. LEX Visig. 3, 4, 17 *ancilla* -ata domino reformetur. 5, 4, 11 *servus* -atus turpiter. VITA Fulg. 21 deformiter -atos. FVLG. RVSP. serm. 6, 9 detrahebatur cutis a capite et coronae parabantur ad caput. beati perrexerunt -ati, redeunt coronati (*lusus verborum inesse videtur*). ISID. diff. 1, 130 *v. p. 116, 76.* PASS. Crispin. 1 ablatis crinibus -etur. *bestias*: VEG. mulom. 2, 48, 3 locum quem curare volueris inducto psilothro -as. *Gudeman.*

decameter, -ī, δεκάμετρος. MAR. VICTORIN. gramm. VI 53, 24 ut etiamsi decem pedum fuerint *versus*, non -i appellentur, sed pentametri, quinque scilicet dipodiis computatis. 54, 1 usque ad periodum -um.

decamyrum, -ī *n.*, δεκάμυρον. *genus unguenti*: MARCELL. med. 35, 24 -i calefactorii confectio.

1. decānia, -ae *f.* [*a* decanus. *Th.*]. *i. q. decuria*: CASSIAN. inst. 4, 10 quibus (*vestimentis*) vicaria praepositus unusquisque suae -ae subministrat. 4, 17 BENED. reg. 21, 4. LEX Visig. 9, 2, 4 decanus relinquens -am suam. [*hisp.* degaña. *M.-L.*]

2. decānia, -ōrum *n.* [*a* decem *derivatum esse videtur. Th.*]. *t. t. astronomiae*: MANIL. 4, 298 quam partem Danaae dixere -a (decanica *al.*) gentes: a numero nomen positum est *eqs.*

decānicum, -ī *n.* [*a* decanus, decania. *Th.*]. *locus, ubi decaniae (monachorum) habitant*: COD. Theod. 16, 5, 30 pr. (*a. 396* = COD. Iust. 1, 5, 3) *haereticis* omnia loca . . . *adimenda esse* sive sub ecclesiarum nomine teneantur sive quae diaconica appellantur vel etiam -a. NOVELL. Iust. 79, 3 executores . . . retrudantur in locis, quae -a nuncupantur, poenas competentes passuri.

dēcano, -ere *a* de *et* canere, *cf.* decantare. *i. q. cantando laudare*: PROB. cath. gramm. IV 42, 23 (= SACERD. gramm. VI 495, 6) Cererem -amus.

deriv.: decantio. *L.*

dēcantātio, -ōnis *f. a* decantare. 1 ***proprie:*** *i. q. cantatio, cantus*: PSALT. Rom. 70, 6 in te -o mea semper (ὕμνησις, VVLG. cantatio). CASSIAN. conl. 1, 17, 2 -o crebra psalmorum (GREG. TVR. vit. patr. 1, 4. 5, 2. NICET. p. 68, 15 psalmorum et hymnorum. CASSIOD. rhet. 16 p. 50 in psalmodiae -e). inst. 2, 11, 2 modum -is excedere. Ps. FVLG. serm. 68 aporiati dulcissimis -bus laborem faciebant. CASSIOD. in psalm. 118, 164 Ambrosii hymnus in sextae horae -e testatur. ISID. praef. test. 19 exodus continet...gloriae -em.

2 ***translate,*** *vi primitiva vocis evanida*: a *i. q. garrulitas*: HIER. epist. 106, 49 pro exercitatione ἀδολεσχίαν, id est -em quandam et meditationem septuaginta transtulerunt. b *i. q. crebra vel continua repetitio*: GLOSS. V 466, 15 monitio eruditio seu -o. *huc pertinet*: AVELL. p. 460, 7 ut sit unde numinum solemnia celebrantur quae nisi criminum -bus non coluntur.

dēcantio, -ōnis *f. a* decanere. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 175 utuntur etiam -bus (*sic recte, ut videtur, ed. pr.*) tibiarum varia modulatione.

✱**dēcanto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* cantare. PRISC. gramm. II 438, 12 servat 'a' (*sc. in compositis*) canto, -o. *inde a* CIC.

I ***transitive:*** **A** *proprie*: 1 *generatim de canendo*: HOR. carm. 1, 33, 3 neu miserabiles -es elegos, cur tibi iunior . . . praeniteat. SVET. Nero 38 halosin Ilii. SACERD. gramm. VI 489, 9 hymnos, id est laudes, dis immortalibus -bant (COMM. apol. 978. PAVL. NOL. epist. 15, 4 quem hymnum non solo ore vocali, sed et tacito corde -at). HIER. epist. 43, 3, 2 psalmi dulcius -buntur (vita Pauli 16 psalmos de christiana traditione. *al.* CASSIAN. inst. 2, 11, 2. VRAN. epist. 3 p. 861[A] domino. GREG. M. in euang. 15, 5 BENED. reg. 9 *al.*). HIER. in Ezech. 10, 33 p. 404 ut replicent ea *carmina* et -ent et dulci sono se decipient. adv. Rufin. 1, 32 illud de ascensione montis dominici iugiter -antes. RVFIN. Orig. in iud. 61 canticum (Orig. in cant. prol. p. 77[C] VEREC. in cant. 3, 1. 8, 1 *saepe*). ORIENT. carm. app. 4, 33 amen minaci -antes carmine. ITIN. Anton. Plac. rec. A 21 psalterium. PASS. Rogat. 2 triumphum Christi oris sui bucinā...in populum -at (*i. clara voce canebat*). VEN. FORT. vita Radeg. 4, 13 de cursu vero -ando (*i. de psalmis concinendis*) . . . ut deo redderet debitum se subducebat convivio (22, 53 iugiter cursum -ans peragebat vigilias). 2 *speciatim*: a *i. q. clara voce vocare*: LVCAN. 5, 394 non admissae dirimit suffragia plebis -atque tribus (*i. tribus in suffragia vocat magistratus*). NEMES. cyn. 96 docilis -et Oreadas Echo (*i. iterum iterumque advocet*). *huc etiam referri potest*: GLOSS. V 242, 7 subhastatus an titulatus an venalis. ideo de hastario fundi aliqui comparantur, id est qui iam fisco fuerant subhastati sive titulati. dicendum et pluraliter(?) subhastatae tam quam plurimae possessiones (*Goetz*, passiones *trad.*) statutae sub hasta fisci, hoc est -atae (*de praedicatione praeconis*). b *i. q. incantare*: SEN. Oed. 562 carmenque magicum volvit et rabido minax -at ore quidquid aut placat . . . aut cogit umbras. APVL. met. 3, 18 -atis spirantibus fibris litat. 3, 22 nullo -atus carmine. 5, 13 his verbis et amplexibus mollibus -atus maritus. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 23 scribens quendam fistulatorem loca dolentia -asse. *huc pertinet part. perf. adi.*: PAVL. PETRIC. Mart. 5, 103 mea memorem medicati infusio suci et -ati benedictio fecit olivi. c *de instrumentis canendi*: OP. imperf. in Matth. 51 p. 927 tubicen...bellicos cantus in tuba -ans. Ps. AVG. serm. 52, 1 velut ductilis tuba laudes domini dulciter -ret.

B *translate*: 1 *in malam partem i. q. trita, vulgata semper repetere, iterare, recitare ad nauseam, deblaterare*: CIC. de orat. 2, 75 qui mihi pervulgata praecepta -at. 2, 140 eas *causas* . . . oratores percursas animo et prope dicam -atas habere debeant. rep. 2, 55 neque ego haec...tam vetera vobis et tam obsoleta -o. fin. 4, 10 isdem de rebus semper quasi dictata -are. Att. 13, 24 -ata erat fabula (*proverbialiter*. SEN. epist. 24, 6 -atae ... in omnibus scholis fabulae istae sunt). HOR. epist. 1, 1, 64 nenia . . . Curiis et -ata Camillis. PLIN. nat. 24, 5 statim compositiones et mixturae inexplicabiles -antur. QVINT. inst. 12, 8, 3 cum multa . . . quae neque ad iudicem neque ad litigatorem pertineant, -verunt. GELL. praef. 15 non esse haec neque in scholis -ata neque in commentariis protrita. FIRM. err. 12, 9 illic amores deorum vilis turba -et. math. 3, 5, 3 laudes deorum cum iactantiae ostentatione -ent. HIER. adv. Rufin. 1, 17 quasi non cirratorum turba Milesiarum in scholis figmenta -et. RVFIN. hist. 9, 7, 1 quando pueris scholaris meditatio de Pilato et Iesu haberi . . . iussa est et confictis referta blasphemiis per totam diem -ari? symb. 9 nota sunt omnibus et in euangeliis -ata (*sed potest ad 2 b referri*). MACR. sat. 5, 2, 5 talia pueris -ata praetereo. 7, 15, 14 rem consensu generis humani -atam et creditam. DRAC. laud. dei 1, 258 varias -at garrula voces...ales. *cf. l. 77.* *nota part. perf. adiect. vice i. q. notissimus, pervolgatus*: PANEG. 12, 17 Pirothoi fidem praedicet et -atum omnibus scaenis Phocaei iuvenis (*sc. Pyladis*) laudet officium. MART. CAP. 5, 436 invita compellor scholarum iuvenilium monitus et exilia -atae artis praecepta memorare. 2 *in bonam partem*: a *saepius recitare*: CIC. div. 1, 105 solus *Appius Claudius augur* multorum annorum memoria non -andi augurii, sed divinandi tenuit disciplinam. DON. de com. 2, 4 res gestae a civibus palam cum eorum saepe qui gesserant nomine -bantur (*potest ad I A trahi*). SCHOL. Hor. epist. 1, 16, 25 si quis . . . laudes Augusti . . . tibi -et . . . addit ergo Augusti laudes, quas populus solitus erat -are (HIER. in Is. 26, 5 p. 347 laudes deo. VVLG. sap. 18, 9 patrum . . . laudes). AMBR. in psalm. 45, 15 illud quod hodie in psalmi responsorio -atum est. CASSIAN. conl. 10, 10, 15 incessabili eius exercitatione formatus etiam per soporem eum *versiculum* -are consuescas. CASSIOD. var. 9, 21, 3 sicut musicus consonantibus choris efficit dulcissimum melos, ita dispositis congruenter accentibus metrum novit -are grammaticus. b *fere i. q. laudare, carmine celebrare, sim.*: AMM. 17, 4, 5 Gallus poeta quem flens Vergilius carmine leni -at. HIER. epist. 60, 19 illum nostra pagella -at. VVLG. sap. 10, 20 -verunt, domine, nomen sanctum tuum. AVELL. p. 460, 5 *verecundia* non per coercitionem, sed potius per quandam laetitiam et celebritatem numinum -ata est. PETR. CHRYS. serm. 60 p. 368[B] quem propheta cooperatorem patris et filii -at. SIDON. epist. 9, 15, 1 quod et ipse -es, mittam ab exemplo. BEDA gramm. VII 252, 23 poeta, ut gloriam...trinitatis clara voce -ret. c *fere i. inculcare*: HIL. in psalm. 91, 2 nulla hic (*sc. in psalmo*) diei septimi requies, nullum humanorum operum otium -atur. Ps. AMBR. laps. virg. 7, 29 quo *hymno* . . . observantiam . . . -res. *cf. l. 78.*

II ***intransitive:*** **A** *proprie, i. q. canere, cantare,* ψάλλειν: ITALA psalm. 21, 23 (Barnab. 6) -bo tibi in ecclesia sanctorum (ψαλῶ, LXX ὑμνήσω σε, VVLG. laudabo te). VIR. ill. 34, 3 -andi ius tibicinibus adimere. HYG. fab. 194 p. 124 eique (*Arioni*) dixit (*Apollo*), ut ornatu suo et corona -ret ... petit ab eis (*nautis*), ut ante -ret. HIER. in Is. 65, 13 p. 785 de quibus et alio loco psalmista -at. VVLG. deut. 31, 19 docete filios Israel, ut memoriter teneant et ore -ent. CASSIAN. inst. 2, 11, 2 -andi modum numerumque considerans (*saepe in eodem capite*). VRAN. epist. 4 p. 862[A] paravi lucernam Christo meo, domino -vi. Ps. VICT. VIT. pass. 11 una voce . . . domino -antes. VEN. FORT. vita Marcell. 8, 28 *clericus* iussus est . . . mellita teneritudine -are. ISID. epist. 6, 4 nituntur reprehendere quod in professione sanctae fidei deo corde et ore -ent. *seq.* quod (*pro acc. c. inf.*): HIER. in Is. 38, 10 p. 471 de quibus (*portis mortis*) quod liberatus sit, psalmista -at. *nota i. q. canere desinere*: CIC. Tusc. 3, 53 sed iam -verunt fortasse.

B *translate*: 1 *i. q. pervulgare*: FIRM. err. 6, 7 cinaedum enim eum fuisse . . . Graecorum gymnasiis -atur. 2 *i. q. inculcare*: COD. Theod. 2, 30, 2 (*a. 422*) praeiudicium possessioni invito . . . domino imponi non posse et iuris et legum auctoritatibus -atur (= COD. Iust. 8, 15 (16), 8).

decanummus, -ī *m. a* δέκα *et* nummus. *i. nummus quidam minutus. v. Hultsch, PW. IV 2413 s. v.* δεκανούμμιον. GROM. p. 359, 27 -os vel pentanummos. *Gudeman.*

decānus, -i *m.* [*a* decem. *Th.*]. *graecis litteris* δεχάνους *v. infra l. 24.* GLOSS. δέκαρχος. -i a decim uominantur. -orum, qui per x nummos (numeros?) auguriantur. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A -οἱ ἀρχὴ δέκα ὀνομάτων, κολεγεάτοι συνηγμένοι (*cf. infra l. 34*). [*it.* decano, *francog.* doyen. *M.-L.*]

qui denis praepositus est, imprimis de militibus (*cf. Fiebiger, PW. IV 2245*): VEG. mil. 2, 8 erant -i, denis militibus praepositi, qui nunc caput contubernii vocantur (2, 13). HIER. in Is. 3, 3 p. 49 -os dicimus, qui decem praesunt hominibus. VVLG. exod. 18, 21 constitue . . . -os (δεκαδάρχους). 18, 25 deut. 1, 15. SCHOL. Ter. p. 130, 14 centuria maior habebat C centenarios et M -os *eqs.* INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1251 (*in Aegypto*). LEX Visig. 9, 2, 1. 3 ipse . . . postmodum centenarius nullo modo praeponatur, sed sit sicut unus ex -is. 9, 2, 4. 5. ISID. orig. 9, 3, 31 -i *dicti* ab eo quod militibus decem praeferuntur. *in classi*: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1046 (*Alexandriae*) ⟨δε⟩κανῶν τῶν ἐν στόλῳ πραιτορίῳ. *de monachis*: HIER. epist. 22, 35, 1 divisi sunt *coenobitae* per decurias . . . ita ut novem hominibus decimus praesit . . . (2) exceptis his quos -os diximus. 22, 35, 6. AVG. mor. eccl. 1, 31, 67 quos -os vocant, eo quod sint denis praepositi. BENED. reg. 21 *al.* ISID. reg. mon. 13, 1. *t. t. astrologiae* (*cf. Boll, PW. suppl. I 338*): FIRM. math. 2, 4 (de -is), 1 singula signa in tres partes dividuntur, singulae autem partes habent singulos -os, ut sint in singulis signis terni -i *eqs.* 4, 22, 2. TAB. devot. Audollcut 270, 25 εγω ενιμ σουμ μαγνους δεχανους δει μαγνι δει. MART. CAP. 2, 200. CASSIOD. var. 3, 51, 7 metae secundum zodiacos -os ternas obtinent summitates. *officiales aulici* (*cf. Seeck, PW. IV 2245*): AMBR. epist. 20, 4 quod . . . de palatio -os misissent. COD. Theod. 6, 33, 1 (*a. 416*) qui ex corpore -orum ad primum militiae gradum pervenerint. MVTIAN. Chrysost. hom. 13, 4 si . . . omnes qui circa imperatorem sunt in aula regali et alii valde infimi et qui locum qui dicitur -orum obtinent. COD. Iust. 12, 26 de -is. 12, 59 (60), 10, 5. CORIPP. Iust. 3, 160 turba -orum. *cf.* LYD. mens. 1, 24 δεκανοὶ οἱ ῥαβδοῦχοι. *i. q. libitinarius*: COD. Iust. 1, 2, 4. 9 pr. sub praetextu -orum seu collegiatorum (*cf.* 11, 18 *et supra l. 4*). NOVELL. Iust. 43 pr. 59, 2.

deriv.: decania (-ae *et* -orum), decanicum.

κεφαλῆς ἀποτομὴ **dēcapitātio** decollatio GLOSS. II 348, 33.

a decapitare.

dēcapito, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* caput. GLOSS. decollat -at: PS. RVFIN. in psalm. 41, 1 rei ibi (*in calvaria*) solebant decalvari et -ari. MARCELL. chron. II p. 101, 12 VITAE patr. 5, 7, 12.

decapolis, *acc.* -im *f.*, δεκάπολις. GLOSS. -is decem civitates. -im decem civitates in una provincia. EVCHER. instr. 2 p. 152, 10 -is regio est habens civitates decem.

decaprōtī, -ōrum *m.*, δεκάπρωτοι. *i. q. decem primi, munus municipale*: VLP. dig. 50, 4, 3, 10. CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 -i et icosaproti tributa exigentes corporale ministerium gerunt. *cf. Brandis, PW. IV 2417.*

decaprōtia, -ae *f.* [*δεκαπρωτεία, *cf.* decaproti. *Th.*]. *i. q. decemprimatus*: AFRIC. dig. 50, 4, 18, 26 mixta munera -ae et icosaprotiae. COD. Iust. 10, 42 (41), 8 nec . . . -ae munera corporalia sunt, sed tantum patrimonii esse non ambigitur.

decargyrus (-a, -um) [*δεκάργυρος. *Th.*]. *de nummo argenteo minuto*: COD. Theod. 9, 23, 2 (*a. 395*) nullus igitur -um nummum alio audeat commutare (*syn.* maiorina, *opp.* centionalis). *Seeck, PW. IV 2246.*

dēcarmino, -ātus, -āre *a* de *et* 1. carminare. *i. q. poeticum verborum ordinem solvere*: CASSIOD. in psalm. 130, 4 hic ordo nobis verborum faciendus est, ut versus huius -ata contextio ipsa se magis exponere videatur.

dēcarno, -āre [*a* de *et* caro. *Th.*]. *i. q. carnem excrescentem resecare*: CHIRON 81 *terrigium* (*i. pterygium*) scalpello -bis. 95. 476. 574 *et saepius.* VEG. mulom. 2, 27, 2 *al.* APIC. 7, 295.

dēcarpo *v.* decerpo. *L.*

decas, -adis *f.*, δεκάς. decada, -ae: IREN. 5, 30, 1 PRISCILL. tract. 6, 106 HIER. in Zach. 1, 1 p. 786 in Ezech. 12, 41 p. 499. 500. 501 RVFIN. Orig. in num. 5, 2 (*bis*). *in acc. plur.* -adas *incertum, utra forma sit statuenda, ex. gr.*: PS. TERT. haer. 5 p. 222 PS. ORIG. tract. 18 p. 196, 11 PS. AMBR. act. Seb. 42 HIER. in Ezech. 9, 29 p. 341. 350 AVG. serm. ed. Mai 99, 2 LIB. pontif. 19 p. 59, 3 *saepe* CASSIOD. in psalm. praef. 9B inst. div. 4.

1 *generatim i. q. denarius numerus,* δεκάς *(cf. etiam Droysen, PW. IV 2422), mystico sensu saepe subeunte*: RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 -em perfectionis numerum. MACR. somn. 1, 6, 76 -s qui et ipse perfectissimus numerus est. PS. TERT. haer. 4 hanc esse Aeonum triacontada quae sit in Pleromate ex ogdoade et -e ac duodecade. 5. IREN. 1, 1, 3 tripartite divisum in octonationem et -a et duodecada. 1, 18, 1 -is commemorantem (*graecissat interpres*). *ibid.* in manibus quidem per digitos -em baiulare. 1, 18, 3 defigurabant secundum eos -em. 5, 30, 1 pro sex -is unam -em volentes esse (*nota utramque formam iuxta positam*). PS. ORIG. tract. 18 p. 196, 11 sex hecatontadas, sex -as et sex monadas. PRISCILL. tract. 6, 106 cum -a saeculi vincitur, dominicae -ae mandata reparantur. AMBR. Abr. 2, 9, 65 -s ex isto numero assurgit . . . tetras . . . decimam implet, -s numerum omnem complectitur. in psalm. 118 serm. 5, 11 mouas et -s duo festi dies. PS. AMBR. concord. p. 1013B hos praetermisit, ut numerus tesserae -is aequaretur. HIER. in Is. 23, 15 p. 328 septuagesimus numerus qui . . . de septem conficitur -bus. tract. in psalm. 80 p. 70, 8 in Zach. 1, 1 p. 786. 1, 5 p. 816 (*bis*) in vicesimo qui ex duabus -bus efficitur in Amos. 2, 5 p. 283A *saepe sim.* in Ezech. 9, 29 p. 341. 350. 12, 41 p. 499 de duali duarum -arum numero. p. 500. 501. RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 venerabilis est -s. Orig. in num. 5, 2 -ae enim quinquaginta faciunt quingentos. AVG. serm. ed. Mai 99, 2 per septimanas et -as septimanarius numerus nostrae salutis continet sacramentum. MART. CAP. 2, 103 quos per uovenariam regulam distribuens (*sc. numeros* MCCXVIII) minuensque per monades -bus subrogatas in tertium numerum . . . restinxit. 2, 106. 7, 734 (*bis*). 735. 738. 742 (*v. totum locum*). 745 (*bis*). 746 fines ergo vel limites mihi (*sc. Arithmeticae*) monas -s hecatontas et mille. 7, 762. 793 LIB. pontif. 19 p. 59, 3 charta -as CL. *persaepe sim.* PETR. CHRYS. serm. 11 p. 221A. APRING. in apoc. 21, 17 centum -bus decem collecta. *nota i. q. decennium*: AVSON. 258, 10 implet fatalem -em sibi Vespasianus. 2 *speciatim de operibus in decenos libros distributis*: PS.(?) AMBR. act. Seb. 12, 42 (*saec. IV.*) si recenseas -as stylo Livii digestas (GELAS. Avell. p. 457, 6 Livius in secunda -e). CASSIOD. in psalm. praef. 1B uno codice tam diffusa complectens quae ille (*sc. Augustinus*) in -as quindecim mirabiliter explicavit. inst. div. 4 ex quibus libris duas -as . . . collegi (ISID. epist. 3, 1 ut mihi -em sextam S. Augustini transmitteres).

decaschēmatistus, -a, -um, *δεκασχημάτιστος. DIOM. gramm. I 496, 31 et nominatur -us versus qui constat quattuordecim syllabis, ut est una species decem figurarum. SACERD. gramm. VI 504, 3 -i dactylici fiunt modis decem. 504, 24 -i spondeadei.

decasēmus, -a, -um, δεκάσημος. *quod ex decem moris constat*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 49, 14 incipiunt autem et porriguntur tempora in pentasyllabis a quinque usque ad decem, id est a pentasema ad -um χρονικῇ παραυξήσει.

decastylos, δεκάστυλος. *i. q. decem columnas habens*: VITR. 3, 2, 8 hypacthros vero decastylos est in pronao et postico.

decasyllabus, -a, -um, δεκασύλλαβος. *i. decem syllabas habens*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 126, 18 -um Alcaicum. 143, 21 ex trimetro iambico Archilochio iambicus pede minor, quem etiam -on vocant, figuratus est ab Alcaeo, unde et Alcaicus dicitur.

decata, -ae *f.*, δεκάτη. *i. q. decima*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 188 omnes sacerdotes Iudaeorum qui -as accipiunt (τὴν δεκάτην).

dēcando *v.* decodo. [*Gudeman.*

dēcaulēsco, -ere [*a* de *et* caulis. *Th.*]. *i. q. caulem emittere*: PLIN. nat. 19, 122 raphanus utique iucundior detractis foliis, antequam -at.

dece *v.* decem.

dēcēdo, -ssī, -ere *a* de *et* cedere. VARRO ling. 6, 38 praeverbiis mutatis additis atque commutatis aliud atque aliud fit, ut enim . . . incessit et excessit, sic successit et -ssit *eqs.* décessit: CORP. III 6759 (*saec. II*) CARM. epigr. 86, 3. *notatur* dec(essit): CORP. III 8800 INSCR. christ. Rossi I p. 12 (*a. 273*). *inf. perf.* decesse: TER. Haut. 32 [CIC. epist. 7, 1, 2 *cod. M*]. *part. perf.* decessus: RVT. NAM. 1, 313 *v. p. 122, 34* CARM. epigr. 1583, 15 *v. 123, 52.* *raro i. q. de superiore loco cedere, descendere* (*cf. p. 122, 31 sqq. et* LVCR. 6, 736 *p. 122, 18.* HIRT. Gall. 8, 9, 2 *p. 121, 22.* HOR. ars 378 *p. 121, 36* [SEN. nat. 3, 25, 6 *pars codd.*] HIL. in Matth. 17, 7. 20, 12. 25, 5), *plerumque i. q. cedere.* GLOSS. -it et discedit ἀποχωρεῖ, ἀναχωρεῖ, ὑποχωρεῖ, ὑφέλκει. -ens discedens. geuuitendi (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO; *deest* TIB. OV. LVCAN. PERS. MART. IVV. [*dub.* CIC. Att. 2, 12, 3 *cod. M*, desederit *vulg.*]

I *i. q.* **cedere,** *locum dare, signum venerationis (vel timoris); cf.* GLOSS. IV 50, 37 decessere: locum dare. A *proprie de hominibus: absol. et alicui* (*cf.* ARVS. gramm. VII 466, 23. *passive*: CIC. Cato 63 haec . . . ipsa sunt honorabilia . . . salutari, appeti, -i, assurgi *eqs.*): PLAVT. Amph. 987 ni -at mihi *populus.* Bacch. 107 huic nescio cui, turbare qui huc it, -amus. Merc. 117 currenti properanti (TER. Haut. 32 servo currenti in via decesse populum). CATVLL. 64, 268 sanctis coepit -ere divis *Thessala pubes.* CAES. Gall. 6, 13, 7 his (ab his β) omnes -unt, aditum eorum sermonemque defugiunt. HOR. epist. 2, 2, 213 (*in imag.*) vivere si recte nescis, -e peritis. FRONTO p. 53, 13 N. quam ob rem facilius precariis -imus, quam violentis deterremur. APVL. met. 11, 6 tibi . . . -ent populi. 11, 12 divinitus -ente populo.

nota: APVL. met. 2, 5 ceteros omnes sermoni (sermones *trad.*) secreto -ere praecipit. *accedit ablat.*: PLAVT. Amph. 990 via -ere et concedere (SVET. Tib. 31 *consulibus* et assurgere et -ere via. Nero 4 ARNOB. nat. 7, 13). STAT. Theb. 2, 61 trepidusque *Sopor* assurgit honori uumiuis *Mercuri* et recto -it limite caeli. TAC. ann. 3, 31 quod sibi inter spectacula gladiatorum loco non -isset. HIL. in Matth. 20, 12 occupato loco (*in cena, alludit* VVLG. Luc. 14, 9 da huic locum. *cf.* APVL. met. 1, 23 iubet uxorem -ere utque in eius locum assidam iubet). *adde*: PLIN. epist. 3, 18, 10 (*in imag.*) quo *die* austeris illis severisque dulcia haec blandaque vel iusta possessione -ant.

de: PLAVT. Amph. 984 concedite atque abscedite omnes, de via -ite (*opp.* obviam obsistere). Curc. 281 abite et de via -ite (sec- *codd.*). Trin. 481 -am ego illi de via, de semita, de honore populi. CIC.

Cluent. 163 sic hominem (*sc. coponem de via Latina*) accipiemus, ut moleste ferat se de via -isse (*sensu ambiguo*). rep. 1, 67.

B *translate*: VARIVS carm. frg. 4 nec *canis* serae meminit -ere nocti (= VERG. ecl. 8, 88 nec *bucula* serae meminit -ere uocti. *cf.* georg. 3, 467 serae solam -ere nocti. AMBR. hex. 5, 24, 84 quas *aves* vesper nocti cogit -ere). VERG. georg. 4, 23 calori. APVL. met. 8, 11 ubi sol tandem nocti -ssit. 9, 26 suadebat maritum temperius quieti -ere. SYMM. epist. 2, 6, 2 aestas prope -ssit autumno. SIDON. epist. 2, 2, 1 ver -it aestati. *i. q. inferiorem esse*: HOR. carm. 2, 6, 15 ubi non Hymetto mella -unt. IVST. 6, 3, 8 ne a rebus gestis eius et gloriae splendore -ret. *cf. p. 120, 69.*

II *i. q.* ***abscedere,*** *abire, separari*: **A** *proprie*: **1** *de hominibus*: **a** *generatim: absolute*: LVCIL. 1230 iactare indu foro se omnes, -ere nusquam. CIC. div. in Caec. 29 cum tu -res. Verr. 3, 188 in Sicilia sit AL iam -erit. *al.* CASS. Cic. epist. 12, 13, 3 qui spem saepe transitionis praebendo neque unquam non -endo *eqs.* CAES. Gall. 1, 44, 11 qui nisi -at atque exercitum deducat ex his regionibus. 1, 44, 13 VERG. Aen. 6, 508 PROP. 2, 18, 9. *accedit unde: ablat.*: CATO agr. 149, 1 prato sicco -at *redemptor pabuli*, ut pirus florere coeperit *eqs.* 149, 2 cetero pabulo kal. Mart. -ito. 150, 1 kal. Iun. emptor fructu -at. CIC. Catil. 4, 21 Italiā. Lig. 2 provincia. Att. 2, 15, 3 Roma. HIRT. Gall. 8, 9, 2 loco superiore. BELL. Alex. 34, 2 Armenia Cappadociaque (35, 1. 2). 35, 2 eo quoque regno. 70, 7 Ponto. SALL. Iug. 20, 1 legati Africa -ssere (23, 1). 28, 2 Italia. 35, 9. 38, 9. NEP. Ham. 1, 5 Sicilia. VERG. Aen. 4, 306 mea terra. 5, 551 longo circo. 11, 325 solo nostro. HOR. carm. 3, 1, 39 neque -it aerata triremi ... Cura. LIV. 2, 26, 4 ni -atur Vulsco agro. 3, 28, 10 iubet ... oppido Corbione -i. 34, 47, 5 pugna (DICT. 2, 38 bello. 4, 6 proelio). 38, 37, 11 praesidio. 40, 58, 1 via (CVRT. 5, 13, 23 militari via. QVINT. inst. 4, 5, 3 [*in imag.*] via dicendi non -ere. SVET. Iul. 31. *cf.* PLIN. epist. 1, 2, 4 paulum itinere -ere. *aliter v. p. 120, 73*). VELL. 1, 1, 4 patria. APVL. met. 4, 22 mensa. VIR. ill. 7, 19 turba (LIV. 1, 48, 6 faccssere ex tanto tumultu). *et saepe. nota in imag.*: SIL. 17, 609 -esque prius regnis, *Iuppiter*, quam *eqs.* (STAT. Theb. 1, 317 regno). TAC. ann. 12, 46 obsidio. GELL. 10, 15, 22 flamonio. TERT. anim. 53 opere. VIR. ill. 18, 7 imperio. *de re personata*: HOR. ars 378 poema ... si paullum summo -ssit, vergit ad imum. *praep.* ab: CIC. Scaur. 39 praesertim cum frater meus nuper ab his (*Sardis*) -erit. epist. 3, 10, 3 a me invitissimo. COD. Iust. 4, 20, 19, 3 a iudice. de: CIC. Q. Rosc. 36 de fundo. div. in Caec. 29 de Sicilia. Verr. 2, 72 de sua provincia (3, 48 *al.*). 3, 43 aliquem de suis bonis omnibus. -ere. epist. 7, 1, 2 de scaena (*in imag.; opp.* in scaenam redire). 13, 56, 2 de hypothecis. CAES. Gall. 1, 31, 10 *al.* NEP. Att. 10, 2 (*in imag.*) de foro. LIV. 29, 20, 5 de provincia. *et saepius.* PAVL. FEST. p. 159 (*in imag.*) ⟨demens⟩ *dicitur*, quod de sua mente -erit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. APVL. met. 6, 3 de istis aedibus. TERT. pudic. 7 (*in imag.*) paulisper de gradu isto. HIL. in Matth. 25, 5 de tecti sui sublimitate. 25, 6 -isse de lacte (*i. depulsum esse*). *de re personata*: PETR. CHRYS. serm. 106 p. 497[B] ut *ficus* (*i. synagoga*) redeat ad fructum, quae tanto et pretioso ubere -ssit de fructu. ex: CIC. Quinct. 16 ex Gallia Romam. Verr. 4, 100 ex eorum agris (Font. 13). Phil. 2, 12 ex Syria. *al.* Att. 5, 21, 10 equites ex Cypro -ere (6, 1, 6. 6, 2, 9). 12, 16 e conspectu tuo (*opp.* accedere. NEP. Timol. 1, 6 ex ingratorum hominum conspectu morte -ere). epist. 2, 11, 2 in Cariam ex nostra provincia. LIV. 9, 45, 3 ex Samnio. *al.* 36, 23, 10 ex stationibus (44, 33, 11 ex matutina statione). GELL. 9, 15, 1 -ere ex urbis aestu volentes Neapolim concesseramus. APVL. met. 10, 20 e triclinio domini. HIL. in psalm. 1, 9 ex ea *via* (*syn.* abscedere, *opp.* consistere). *adverb.*: CIC. de orat. 3, 75 inde (LIV. 9, 43, 1 *al.*). Verr. 6, 7 illinc. SEN. dial. 10, 13, 8 (*in imag.*) ut illo revertar, unde -ssi (*cf.* APVL. met. 10, 33 rursus unde -ssi, revertor ad fabulam). *nota dat.* (*cf. p. 122, 44*): CIC. Att. 1, 6, 2 pater nobis -ssit (*dub., an pertineat ad p. 123, 22*). PANEG. 12, 32 ut et limiti manus suspecta -ret et militi auxiliator accederet. *additur quo*: CIC. Verr. 3, 65 Romam (4, 96 SALL. Iug. 36, 4 *al.*). 6, 40 ex provincia ad iudicium. BELL. Alex. 77, 2 in Italiam. LIV. 23, 6, 2 in Africam. TAC. aun. 12, 35 in iuga montium. GELL. 13, 11, 5 Nicopolim Roma. *al.* POMPON. Atell. 130 -o cacatum. APVL. met. 5, 5 ad somnum. **b** *speciatim:* **α** *de magistratu, qui munere functus est* (*saepe i. q.* '*Romam redire*'): RHET. Her. 4, 46, 59 melior imperator novus, qui accipit exercitum, quam ille, qui -it. CIC. *orationem habuit*, cum quaestor Lilybaeo -ret (ARVS. gramm. VII 469, 1. *cf.* CIC. div. in Caec. 2 cum quaestor in Sicilia fuissem ... itaque ex ea provincia -issem, ut *eqs.* Planc. 65). Verr. 2, 52 ex Asia. 3, 12 *Verres* plenus -erat. Cael. 73 -ssit illinc Pompei iudicio probatissimus. Pis. 91 *al.* Tim. 2 Romam ex legatione. de orat. 2, 2 *patruus noster* cum Antonio in Ciliciam profectus una -erat. Brut. 1 e Cilicia. Att. 3, 22, 1 posse nos una -ere. 5, 16, 4 (*opp.* in provinciam suam accedere). 5, 17, 5 si cito -erimus. 5, 21, 3 *al.* 6, 3, 9 ut mecum -ret (*fere i. q. rediret.* 14, 1, 3 mecum iu Italiam). epist. 1, 9, 25 sunt qui putant posse te non -ere, quod sine lege curiata tibi succedatur. 2, 11, 1 ad constitutam diem. 12, 30, 7 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 8, 4 ut eum -ere post kal. Mart. placeret. LIV. 8, 13, 9 Romam ad ... triumphum (9, 16, 11 *al.*). SVET. Iul. 8 -ens ergo ante tempus ... adiit. 18 *al.* COD. Iust. 9, 27, 5 pr. cum ipse ... administratione -erit. 12, 28 (29), 3 ex aula nostra -entes. **β** *de militibus, i. q. deserere*: CIC. Cato 73 vetat Pythagoras iniussu imperatoris, id est dei, de praesidio et statione vitae -ere. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5 si quos equites -entes nactus sum, supplicio affeci. LIV. 5, 6, 14 fustuarium meretur, qui signa relinquit aut praesidio -it (24, 37, 9. *aliter p. 121, 29*). TAC. ann. 1, 38 si quis agmine -isset, pro desertore fore. 11, 18 agmine. ALF. dig. 5, 1, 76 legionem eandem haberi, ex qua multi -issent, quorum in locum alii subiecti essent (*fort. pertinet ad p. 123, 17*).

2 *de bestiis*: VERG. georg. 1, 381 e pastu -ens agmine magno corvorum ... exercitus. 2, 206 non ullo ex aequore cernes plura domum tardis -ere plaustra iuvencis. 4, 186 e pastu tandem -ere campis *apes.* STAT. Theb. 5, 12 rauca Paraetonio -unt agmina *gruum* Nilo.

3 *de rebus*: **a** *corporeis* (*cf. l. 11*): LVCR. 1, 320 quae corpora (*i. atomi*) -ant in tempore quoque (1, 680 nil referret enim quaedam -ere [descendere *codd.*], abire atque alia attribui. 2, 72. *cf.* ALF. dig. 5, 1, 76 quod ... hae *particulae minimae* cotidie ex nostro corpore -rent aliaeque extrinsecus in earum locum accederent). LVCR. 4, 1042. 6, 736 in campos albas -ere (*coni.* descendere) ningues ... subigit ... sol. PLIN. nat. 35, 102 ut -ente superiore (*sc. tabula coloris*) inferior succederet. PLIN. epist. 4, 30, 5 prout illatus *spiritus* occurrit aut -it expulsus. TERT. anim. 51 (*opp.* subsidere). resurr. 15 p. 44, 13 (*ibid.* decurrere). *c. abl.*: CAES. civ. 3, 112, 3 naves ... paulum suo cursu -erunt. SIL. 6, 513 ripa coepit -ere puppis. SER. SAMM. 959 quod si luxa suo -unt membra tenore. ab: PLIN. nat. 17, 17 ne cortex a ligno -at alterutri. *de aestu maris*: LIV. 26, 45, 7 si nuntiatum est aestum -ere. PLIN. nat. 2, 219 crescente aestu..., -ente. *de inundatione*: LIV. 30, 28, 11 -isse inde (*ex circo*) aquam. PLIN. nat. 9, 175 -entibus fluviis. 9, 177. 179. 18, 168. 31, 109 (*opp.* accedente). SVLP. SEV. chron. 1, 3, 3 ratus aquas -ere. ASSVMPT. Moys. 10, 6 mare usque ad abyssum -et (*syn.* deficere, exarescere). *de sideribus, die, nocte sim.*: VERG. ecl. 2, 67 sol crescentes -ens duplicat umbras (georg. 1, 450 emenso cum iam -it Olympo = HOMER. 108. LACT. inst. 2, 5, 23 solis lumine -ente. 6, 2, 8 cum sol -erit). 8, 14 frigida vi caelo noctis -erat umbra (*cf.* RVT. NAM. 1, 313 -ssis ... umbris). georg. 1, 222 Cnosiaque ardentis -at stella coronae. 4, 466 te veniente die, te -ente canebat (AVIEN. Arat. 1328. 1650 DRAC. Romul. 8, 415). HOR. epist. 1, 6, 3 solem et stellas et -entia certis tempora momentis. PLIN. nat. 18, 223 sidus vehemens Orionis. AVIEN. Arat. 1352 -entis postrema crepuscula noctis. GREG. M. moral. praef. 13 nocturnum... spatium, dum -entium succedentiumque stellarum cursibus illustratur. *adde*: GELL. 3, 1, 1 hieme iam -ente. COD. Iust. 11, 32 (31), 2 (*Caracalla*) tantum iam temporis ex contractu -isse. *aliter* GELL. 20, 8, 7 *v. p. 124, 13.* **b** *incorporeis, in imagine* (*praecipue affectus et morbi, saepe additur dat. personae. de tempore v. l. 37. 41*): TER. Hec. 505 -et iam ira haec (SEN. dial. 3, 8, 6. CVRT. 8, 2, 1 ira mente -erat). CIC. Att. 7, 2, 2 quartanam ... -isse (LVCR. 2, 34 nec calidae citius -unt corpore febres. NEP. Att. 22, 3 febris. CELS. 3, 3 p. 77 aliae *febres* cum -unt, sudorem movent. 3, 4 p. 81. 3, 5 p. 84 cum vero febris instat, incipiat, augeatur, consistat, -at, deinde in decessione consistat aut finiatur. *al.*). SALL. Iug. 41, 3 ubi illa formido mentibus -ssit. 88, 1 invidia -erat (IVST. praef. 6). LYDIA 23 calor infuso -it frigore mortis. HOR. sat. 2, 4, 53 -et odor. carm. 2, 9, 11 amores. epist. 2, 2, 157 cui rem di donarent, illi -ere pravam stultitiam. LIV. 2, 31, 7 de ... eventu nec patribus nec plebi cura -erat (9, 29, 1. 33, 31, 11). 23, 26, 8 animis pavor. 28, 41, 9 nobis prius -at timor quam ultro aliis inferatur. CELS. 4, 8 *dolor* modo -it, modo revertitur (FRONTO p. 81, 3 N. de pede dolor -ssit). SEN. benef. 6, 7, 3 odium. COLVM. 6, 8, 1 pituita. QVINT. decl. 306 p. 203, 25 nec -it suprema vita, sed corruit (*i. celeriter aufugit*). TAC. ann. 15, 16 -erat certamen virtutis et ambitio gloriae. 15, 44 non ... -bat infamia, quiu iussum incendium crederetur. 15, 20 quo *consilio* ... nobis opinio -at, qualis quisque habeatur, alibi quam in civium iudicio esse. PORPH. Hor. carm. 2, 11, 5 fugit... iuventas: id est -it et remanet a nobis. AVSON. 182, 3 luctus. *adde*: HIL. trin. 4, 4 perfectionis suae (*dei*) in portionem alteram -ente substantia. 6, 22 sermo ... ex his, in quae ... proruperat, in reddendae ... rationis ministerium -at. AVG. epist. 166, 13 illud, quod canitur, -entibus ac succedentibus sonis... currat et transeat.

B *translate*: **1** *de hominibus*: **a** *i. q. ab eo, quod iustum, rectum, propositum est, deflectere (cf. p. 121, 30): c. praep.* de: CATO orig. 84 *eo* anno Carthaginienses sextum de foedere -ssere. CIC. S. Rosc. 73 de meo iure (off. 2, 64. Att. 16, 2, 1 quantum de iure nostro -erimus. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3). Verr. 1, 28 de officio ac dignitate (LIV. 8, 25, 12). 3, 155 de suo more. 3, 179 si ne minimum quidem de meo curriculo vitae, quod mihi semper propositum fuit, -ero. Cael. 38 se nulla cupiditate inductum de via -isse (GELL. 1, 3, 15 *syn.* declinare, degredi). Balb. 11 qui de civitate -ere quam de sententia maluit (Mur. 63 fin. 4, 52 Att. 7, 3, 6. epist. 3, 8, 9 de hac quoque sententia bima [*i. ut per biennium in provincia essem*]. FRONTO p. 121, 16 N.). Att. 2, 1, 6 de optima illa mea ratione. AVR. Fronto p. 26, 23 N. at ego, quamquam superatus, tamen nihil de mea prothymia -ero aut defecero. VLP. dig. 42, 4, 5, 2 de possessione (42, 5, 9, 6 *al.*). TERT. apol. 2, 11 de confessione -ere (*i. revocare.* HIL. in Matth. 30, 3 c. Const. 2). ab: CIC. Flacc. 27 cum quidem

senatus nihil a superioribus . . . decretis -erit. CENS. 17, 3 a vero. CELS. dig. 31, 22 et ab hoc (*sc. parte pretii*) -isse testatorem. VLP. dig. 38, 2, 8, 3 HIL. in Matth. 17, 6 a fide. COD. Iust. 2, 3, 29 pr. a scriptura (*opp.* scripturam tenere). ENNOD. epist. 1, 13 p. 24, 2 -entem a desideriis amicum. *c. ablat.*: LIV. 3, 33, 10 [ex] (*del. Madv.*) iure suo (3, 46, 3). 27, 10, 1 officio (36, 22, 2. MIN. FEL. 15, 1 officio iudicis religiosi). 31, 5, 7 fide (34, 11, 7. 43, 7, 9. 45, 19, 8). 37, 54, 9 instituto vestro (37, 54, 13). SEN. contr. 1 praef. 23 recta via. TAC. ann. 14, 49 sententia. VLP. dig. 34, 4, 5, 1 possessione (*al.*). PRVD. c. Symm. 2, 312 solitis.

b *i. q. vita -ere, mori,* GLOSS. τελευτῶ. -it ἀποθνήσκει, τελευτᾷ. -ssit ἐτελεύτησεν, obiit, esse desinuit. *cf.* IV 51, 6 decidentibus morientibus an ramis... caden⟨tibu⟩s (*confundi videntur* decedere *et* decidere). ISID. diff. 1, 155 -cre per mortem *dicimus. cf.* PROSP. in psalm. 109, 7 nascuntur homines, vivunt atque moriuntur rursusque morientibus alii oriuntur, succedunt, accedunt, -unt. *sim.* TERT. resurr. 13 p. 42, 8 *de phoenice. absolute* (*saepe additur* morbo *sim.*): CIC. Att. 1, 6, 2? *v. p. 121, 62.* 1, 12, 4 puer -crat. 13, 19, 4 RVT. LVP. 1, 5 CAES. Gall. 6, 19, 3 NEP. Arist. 3, 2. Cim. 1, 1 in vinculis publicis. Ages. 1, 3. 8, 6 reg. 2, 3. Att. 2, 1 mature. 22, 3 LIV. 1, 34, 3. 5, 31, 6 *et saepe.* VITR. 4, 1, 9. 7 praef. 9. SEN. contr. 2, 2, 1 *et saepe, nota*: suas. 2, 15 utrique filius eisdem diebus -ssit (*c. dat.*: SEN. dial. 6, 19, 3). VELL. 1, 11, 1 *al.* VAL. MAX. 1, 1, 20 *al. et saepe apud posteriores* (*non apud* TAC. *et* VVLG. [*v. l. 28. 48*]; *semel* SCRIPT. hist. Aug. [CAPITOL. Aur. 1, 1]), *nota*: TERT. nat. 1, 7 (*in imag.*) tamdiu enim vivit *Fama*, quamdiu non probat quidquam, si quidem approbata cadit et quasi officio nuntiandi functa -it. ITALA iud. 2, 21 (Tert. scorp. 3) quas *nationes* reliquit -ens Iesus (VVLG. mortuus est, LXX *aliter*). ARNOB. nat. 1, 40 *non* eo minor videbitur disciplinarum eius (*Christi*) auctoritas, quia vinculis corporis non naturali dissolutione digressus est, sed vi illata -ssit. *in titulis saepe, ex. gr.*: CORP. X 23, 81 (*a. 5 a. Chr.*) FAST. cos. Gab. frg. b ad a. u. c. 755. 757 (Corp. I² p. 68) CORP. XI 6011 (*aet. Tib.*). XIV 3602. CARM. epigr. 86, 3 décessí prior. 113 in flore -ssit. 1347 B 24 (*syn.* demigrare). CORP. VI 9245, 3 -ssit annor(um) L. 17890, 5 decessit[a] annos *tot* mesibus *tot.* 27813 d 6. 34787 *al.* XII †2121 qui necset ('*mihi errore quadratarii pro* decset *i.* decessit *scriptum videtur*' *Hirschf.*) non. Octob. FLORENT. dig. 38, 2, 28 pr. si is . . . sua morte -isset (*ibid.* mortem sibi consciscere. PAVL. dig. 48, 20, 7, 1. VIR. ill. 67, 6 voluntaria morte). AMM. 23, 6, 4 placida morte. SCHOL. Cic. Bob. Sest. 131 p. 103, 28 infami morte. CORP. III 10000 iniquo fato. *sim. saepius.* de vita *sim.*: CIC. Rab. perd. 30 eos qui iam de vita -erunt (*paulo ante*: civium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad deorum religionem et sanctimoniam demigrasse). *cf.* INSCR. christ. Rossi I p. 193 (*a. 367*) -isset de seculum. INSCR. christ. Hisp. 194 in deo -it e vita. *adde*: ARNOB. nat. 5, 28 ex viventium numero index -it atque . . . sepelitur. COD. Iust. 5, 70, 7, 1ᵇ ab hac luce -ere (NOVELL. Iust. 11, 7). vita: PAPIN. dig. 5, 2, 14 (*et saepius*) *filius* vita -ssit. TERT. test. anim. 4. VVLG. II Macc. 6, 31 hoc modo vita -ssit (μετήλλαξεν). MARCELL. chron. II p. 64, 395, 11. 99, 515, 17. *adde*: SOL. 52, 32 cum maritus homine -erit. in *c. acc.*: COD. Iust. 7, 39, 7, 2ᵇ ex quo autem in fata sua debitor -erit. *inde part. subst.* dēcessus, -ī *m., i. q. obitus*: CARM. epigr. 1583, 15 (*Romae*) per quos (*sacrilegos*) -is numquam requiescere licet.

c *i. q. de statu -ere, mutari*: HIL. trin. 9, 4 ut *homo* ex sene -at in parvulum. 12, 6 quia *filius* ex dei aequalitate, id est ex forma eius, in servi formam -ret *eqs.* (*syn.* transisse).

2 *de rebus*: **a** *i. q. demi, detrahi: generatim*: LIV. 3, 55, 2 quidquid enim libertati plebis caveretur, id suis -ere opibus credebant. 6, 23, 6 quid accessurum suis -urumve hostium viribus sperantem. 9, 26, 8 ut quaestioni Campanae materia -ssit. 22, 28, 2 sollertiae Fabii dimidium virium -isse. 26, 51, 14. 33, 11, 7. 35, 17, 1. MANIL. 5, 212 viridis nemori sanguis -it et herbis. CELS. 3, 22 p. 110 una *tabes* est, qua corpus non alitur, et naturaliter semper aliquibus -entibus, nullis vero in eorum locum subeuntibus summa macies *oritur.* PORPH. Hor. carm. 2, 5, 13 (*opp.* accedit). LACT. inst. 1, 3, 4 id solidum existimandum est, cui nihil -ere possit. 4, 22, 3. LEO M. epist. 165, 8 nec per incarnationis mysterium aliquid -erat verbo (*dat.*). PROSP. in psalm. 103, 1. ENNOD. epist. 8, 13 p. 209, 18 nihil valetudini meae ... -isse. *nota*: FRONTO p. 48, 1 N. hanc *gnomam* ... prope perfecte convertisti, ut poni in libro Sallustii possit nec discrepet aut quicquam -at. *de possessione*: LABEO dig. 32, 31 eo modo alteris aedibus id (*conclave legatum*) accedit, alteris -et. AFRIC. dig. 19, 5, 24 ut amplius praestitum esset, quam ex usuris redigeretur, sorti -ret. GAIVS dig. 35, 2, 73, 1 tantum stipulatoris quidem bonis accedere videatur, promissoris vero -ere. VLP. dig. 5, 3, 25, 16 quod autem quis ex hereditate erogavit, utrum totum -at an vero pro rata patrimonii eius. *et saepius* DIG. SIDON. epist. 4, 16, 2 neque enim quod tuo accessit usui, -ssit hoc nostrae proprietati. *c. praep.* a: TRYPH. dig. 23, 3, 78 pr. quamvis ab ea *muliere* usus fructus -erit. HIL. in psalm. 118 daleth 5 omnia in ius eius familiae, unde -erint, revertuntur. *speciatim sensu partitivo de subtractione, i. q. deduci* (*cf.* GLOSS. V 533, 14 dece⟨dit⟩ minuitur): TER. Ad. 816 de summa nihil -et: quod hinc accesserit *eqs.* CIC. Cluent. 167 an ut de causa eius periculi nihil -ret, ad causam novum crimen accederet. MANIL. 3, 593 octonos decies ducetur in annos, ni duo -ant (*i. duo de octoginta annos vivet*). COLVM. 12, 20, 8 decima pars -at. HYG. mun. castr. 36 faciunt pedes DCCXX, ex quibus -it, quod numerus occupat pedes DXL. CELS. dig. 42, 1, 13 pr. quantum ex sorte fuerit solutum, tantundem ex aestimatione -et. PAVL. dig. 35, 2, 49 pr. quota pars ex eo -ret. *al.* VLP. dig. 33, 8, 8, 2 de peculio. CENS. 11, 8 sex dies -unt (*i. pro 280 sunt 274*). SYMPH. 237 littera -at *lapidi*: volucris quoque nomen habebo (*apis*). HIL. in Matth. 31, 2 ut sibi (*sc. aeternitati*) nihil de eo quod sit largita -at. trin. 4, 11 neque ex deo esse *filium*, quia -ere ex deo nihil possit. AVG. doctr. christ. 1, 38, 42 caritas autem etiam istis (*fide ac spe*) -entibus augebitur potius (1, 39, 43). *nota de luna minuente*: GELL. 20, 8, 7 -ente luna (*opp.* adolescente).

b *de statu, i. q. fieri, evenire*: SVET. Iul. 24, 3 prospere -entibus rebus (cedentibus *cod.* ρ *et edd.*). *i. q. mutari, declinare*: GELL. 13, 30, 1 animadvertere est pleraque verborum latinorum ex ea significatione, in qua nata sunt, -isse vel in aliam longe vel in proximam eamque decessionem factam esse consuetudine et inscitia temere dicentium. ORIBAS. syn. 2 add.[843] paulatim passione manente ad marasmon -it. *ibid.* quodsi . . . passio augmentata in peius -at.

syn.: abire, abscedere, concedere. assurgere. decurrere. deficere. *opp.*: accedere, succedere (*cf.* VARRO *p. 120, 46* AVG. civ. 4, 5. 12, 16. 17, 1. 22, 1 gen. ad litt. 3, 12 p. 78, 3), subire. redire, reverti. occurrere, venire. consistere, obsistere, subsidere. *cf. p. 122, 49.*

deriv.: decessio, decessor, decessus.

dēcelsus, -a, -um *cf.* excelsus. *i. q. inferior*: VIRG. gramm. epit. 1 p. 4, 3 ut primum positivum ac si -iorem *gradum*, deinde comparativum . . . ordiamus. p. 4, 12. *L.*

✖**decem**, *adi. num. indecl.* [*in cps.* decem- *et* decu-, *hibern.* deich, *gr.* δέκα, *ind.* dáśa, *armen.* tasn; *cf. c. got.* taihun *lituan.* deszimtis *alban.* djetε '*decem*' *et c.* (vi)-ginti, (tri)-ginta. *Th.*]. ISID. orig. 3, 3, 4 dicti autem -m Graeca etymologia eo quod ligent et coniungant infra iacentes numeros. nam δεσμός coniungere vel ligare apud eos dicitur. *prima syllaba producta*: CYPR. GALL. gen. 1118 qui cum iam septem dēcemque attingeret annos. *vulgaris forma* decim *legitur praecipue in titulis, ex. gr.*: CARM. epigr. 667, 5. 764, 3 CORP. XII 2703. XIII 1855, 7 (*ibid.* septim). INSCR. christ. Leblant I Nouv. Rec. 41. 485. 509; *rarius in libris traditur, ex. gr.*: ITALA gen. 31, 7 (Lugd.) CYPR. GALL. iud. 162. 190. 310. *adde* NOT. Tir. 61, 41. 42. 43. *cf.* VEL. gramm. VII 76, 10 -em (*non* -im) audacius dixerim, quamvis inde decies trahatur. m *omissa, ex. gr.*: ITALA exod. 26, 9 (Lugd.) CARM. epigr. 1523, 5. 1826, 1. CORP. III 2233 -e septe. IX 2272. X 3142. 3148. XII 937. XIII 5463. XIV 1646 (*bis*). INSCR. christ. Rossi I p. 14 annis -e et septe. *cf.* PAPYR. Marini 114, 96 (*saec. VI*) δεκει. [*val.* zece, *it.* dieci, *francog.* dix, *hisp.* diez. *M.-L.*]

I *numerus* ***finitus, perfectus***: **A** ***per se positus,*** *substantivi vice*: VITR. 3, 1, 5 quem *perfectum numerum* Graeci τέλειον dicunt, perfectum autem antiqui instituerant numerum qui -m dicitur (CHALC. comm. 35 -m numerus perfectus). PLAVT. Men. 222 ego et Menaechmus et parasitus eius. :: iam isti sunt -m, nam parasitus octo hominum munus facile fungitur. Mil. 755. VARRO ling. 9, 87 a -m ad nonaginta. 10, 41. 43. 45 CIC. rep. 2, 58 leg. 3, 9. 24 Cato 31 off. 1, 40. 3, 113. NEP. Lys. 1, 5 eiectis -m. Thras. 3, 1 -m qui postea praetores creati. OV. fast. 3, 125 seu quod adusque -m numero crescente venit. LIV. 1, 17, 5 -m imperitabant. 3, 13, 8. 3, 36, 5. 3, 51, 2. 9, 24, 8. 10, 38, 12. 22, 58, 6. 25, 13, 8 *saepe.* MANIL. 3, 572 VITR. 3, 1, 8 QVINT. inst. 5, 11, 34. *apud* ICTOS *plus 500ies, vide Vocab. iurispr.* TERT. adv. Val. 8 adv. Marc. 4, 35 *al.* AVSON. 396, 26 -m -mque. FAV. EVL. p. 5, 8 (*5ies*) VVLG. gen. 18, 32 (*3ies*) AVG. civ. 18, 52 *al.* MART. CAP. 7, 793 *al.* *nota i. q. decimus*: ANTH. 680ᵃ, 18 dat duodena cohors septem (*i. septimum dierum Aegyptiacorum*), inde -mque decembris. CORP. X 5020, 4 in sexto et -m ascende(n)s.

B *cum* ***substantivis,*** *persaepe ex conexu sententiarum subaudiendis*: **1** *nullo alio numero adiecto*: **a** -m *praecedit*: ENN. sat. 67 -m coelites. PLAVT. Bacch. 832 Curc. 344. 682 Epid. 298. Truc. 913 plus -m pondo (*sc. librae. cf.* GLOSS. -m pondo δέκα λίτραι. *persaepe sim.*). CATO *orationem habuit* de -m hominibus (GELL. 13, 25, 12). or. frg. 8, 1 *ter.* TITIN. com. 24 TER. Andr. 951 Haut. 10. 724 *al.* GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 VARRO Men. 184. 332. 468. 496. 543 ling. 5, 170. 6, 37. rust. 2, 1, 13 supra -m annorum. *saepe.* RHET. Her. 2, 30, 47 ex -m praeceptis. 4, 31, 42. CIC. S. Rosc. 19 *plus 30ies in oratt.* de orat. 2, 327 top. 44 rep. 2, 56. 61 leg. 2, 59. 64. 3, 9 off. 2, 75 Tusc. 2, 45 div. 1, 4 Att. 4, 15, 5 (*plus 20ies in epist.*) CAEL. Cic. epist. 8, 9, 2 D. BRVT. Cic. epist. 11, 20, 1 CASS. Cic. epist. 12, 13, 4 CATVLL. 103, 1. CAES. civ. 1, 15, 3 -m cohortibus. 1, 32, 3 ab -m tribunis. 2, 23, 3 cum -m longis navibus. or. frg. Suet. Iul. 66 cum -m legionibus. HIRT. Gall. 8, 41, 5 BELL. Alex. 13, 5 BELL. Afr. 8, 1 BELL. Hisp. 42, 7 SALL. Iug. 16, 2 epist. Mithr. 6 hist. frg. 1, 100 NEP. Arist. 1, 2. 5 Cim. 3, 1 Dat. 8, 2 Epam. 5, 6 Milt. 4, 4. 6, 3 Timoth. 4, 1 VERG. ecl. 4, 61 georg. 3, 61 Aen. 8, 399 HOR. sat. 1, 3, 12 carm. 4, 2, 53 PRIAP. 46, 8 PROP. 2, 3, 28. 3, 12, 25. 4, 6, 68 OV. medic. 55 met. 15, 423 fast. 5, 534 trist. 4, 8, 33 LIV. 1, 17, 5 (*222ies, longe frequentissime cum* legati *coniungitur*) GRATT. 32 MANIL. 3, 580. 4, 321. 360. 5, 102 VITR. 3, 3, 10. 10, 11, 3. 10, 16, 12 PAVL. FEST. p. 24. 71. 193. 246 SEN. contr. 7, 4 (19), 1. 7, 7 (22).

7, 8 (23), 5. 10, 1, 13. 14 contr. exc. 3, 1, 1. 3, 8. 5, 6 VELL. 1, 14, 5. 2, 6, 1. 2, 43, 1. 2, 69, 2. 2, 90, 3. 2, 113, 1 (*ter*) VAL. MAX. 1, 1, 1. 1, 8 ext. 1. 2, 9, 4 (*bis*) 3, 8 ext. 3. 4, 3, 4. 6. 8, 15, 12. 9, 1, 4 (*ter*) 9, 8 ext. 2 CELS. 8, 9, 1 PHAEDR. 1, 17, 5 SEN. Ag. 156. 398ᵃ. Phoen. 535 per -m mensum graves uteri labores (*hoc loco excepto in trag. semper cum* anni. dial. 11, 16, 1). Tro. 23. 127. 337 benef. 6, 13, 3. 5 (*bis*) dial. 9, 14, 6. 11, 16, 6 nat. 3, 7, 1. 5, 17, 4 epist. 95, 70. 102, 23. 104, 30 CVRT. 4, 5, 21. 4, 6, 30. 4, 11, 1. 4, 12, 13. 6, 8, 19. 7, 3, 22. 7, 11, 12. 8, 2, 13. 8, 10, 17 COLVM. 1, 9, 8 (*23ies*) MELA 1, 72 PETRON. 30. 67 PLIN. nat. 1, 7, 45 (*24ies*) STAT. silv. 4, 1, 43. 5, 3, 253 trinisque -m quinquennio lustris. MART. 1, 66, 4. 5, 7, 2. 5, 12, 7. 6, 8, 2. 9, 59, 14. 11, 76, 1. 3. 12, 65, 6 QVINT. inst. 8, 3, 54 decl. 338 p. 337, 17. 364 p. 395, 25 (*alibi nonnisi* -m milia *legitur v. p. 126, 53*). IVV. 7, 142 servi octo, -m comites (*in chiasmo, cf. l. 16. 37. 48*). 13, 71 TAC. hist. 4, 52 ann. 3, 17. 6, 49. 14, 17 PLIN. epist. 3, 5, 12. 10, 27 TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2 SVET. Iul. 63 Aug. 27. 35. 39. Cal. 59 -m mensibus diebusque octo. Otho 3. 5 FLOR. epit. 1, 24, 1. 4, 2, 13. 16 AVR. Fronto p. 67, 15 N. FRONTO p. 91, 6 N. -m tanta te amo (p. 91, 8). SCAEV. dig. 12, 6, 7 *persaepe apud* ICTOS, *praecipue cum* anni. APVL. apol. 85 (*8ies*) TERT. anim. 18 *al.* PORPH. Hor. carm. 2, 15, 14/15 (*ter*) CAPITOL. Aur. 11, 4 (*30ies in* SCRIPT. hist. Aug.) CHALC. comm. 336 VIR. ill. 22, 1 *al.* HIL. in Matth. 27, 3 -m verba (*i.* δεκάλογος. EVCHER. instr. 1 p. 76, 26 *persaepe*). PRISCILL. tract. 1, 8 *al.* FILASTR. 112, 1 *al.* AMM. 14, 11, 16 (*6ies*) SCHOL. Cic. Bob. p. 9, 30 VEG. mil. 2, 6 (*9ies*) HYG. fab. 31 p. 65 HIER. epist. 12, 3 *persaepe.* VVLG. gen. 24, 10 (*100ies*) AVG. civ. 2, 27 (*in hoc opere 35ies*) *saepe alibi.* SVLP. SEV. chron. 1, 14, 6 BOETH. herm. sec. praef. p. 8, 23. 24. 25 *al.* TAB. Peut. 3, 2 (*Germania superior*) ad -m pagos. **b** -m *sequitur*: PLAVT. Bacch. 818 plus annis decem, plus iam viginti mortuom esse oportuit (*potest ad II referri*). Capt. 494 Curc. 525. 528 *al.* TER. Andr. 451 Hec. 822 Haut. 451. 835 *al.* CATO agr. 10, 4 (*23ies*) TITIVS or. frg. Macr. sat. 3, 16, 14 VARRO rust. 1, 18, 1 (*7ies*) CINC. Gell. 16, 4, 6 cohortes -m. CIC. Cluent. 28 dies nondum -m. Verr. 3, 40 de orat. 3, 1 Brut. 301 fin. 4, 30 Cato 16 div. 1, 92 Att. 6, 2, 5 CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 15, 2. CAES. Gall. 4, 18, 1 diebus -m. 5, 9, 1 *saepe* BELL. Alex. 17, 3 BELL. Afr. 1, 4 SALL. Iug. 28, 2. 38, 10. 75, 3 NEP. Eum. 8, 5. 7. VERG. ecl. 3, 71. Aen. 2, 198 non anni domuere -m, non mille carinae. HOR. carm. 4, 1, 6. PROP. 2, 28ᵇ, 62 noctes et mihi solve -m (*numerus, ut videtur, solemnis.* 2, 33, 2. LIV. 39, 11, 2, *ut ad II pertinere possit*). 2, 33, 1 OV. fast. 3, 120. 128. 6, 664 LIV. 2, 30, 7. 34, 52, 6 *saepe* VITR. 5, 7, 2. 10, 13, 4 PAVL. FEST. p. 179 SEN. Ag. 867 Tro. 274. 547 hiemes (*hoc loco excepto cum* anni *coniunctus, cf. supra l. 5*). 591. 911 dial. 11, 9, 7 CVRT. 3, 3, 12. 7, 1, 34 COLVM. 1, 6, 6 (*24ies*) SCRIB. LARG. 31. 71. 271 ASCON. Mil. p. 55 (*bis*) LVCAN. 1, 374 PLIN. nat. 6, 75 (*11ies*) SIL. 14, 301 MART. 1, 27, 2. 4, 44, 19. 4, 66, 4. 5, 19, 12. 6, 20, 4. 8, 7, 2. 8, 71, 1. 9, 100, 4. 11, 29, 4 QVINT. inst. 3, 6, 23 FRONTIN. aq. 32. 100 PLIN. paneg. 15 epist. 10, 21 TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2. SVET. Vesp. 4 octo alis, cohortibus -m. AVR. Fronto p. 45, 4 N. IAVOL. dig. 18, 1, 79 *frequenter apud* ICTOS, *praecipue cum* annus. APVL. flor. 2 p. 6 TERT. adv. Val. 39 Ps. TERT. haer. 4. ITALA II Macc. 7, 27 (Cypr. Fort. 11) te in utero mensibus -m portavi (Ambros. circumtuli mensibus -m; ἐννέα, VVLG. novem mensibus). TREB. Claud. 14, 3 (*14ies in* SCRIPT. hist. Aug.). AVSON. 258, 2 AMM. 15, 4, 8 (*9ies*) HIER. epist. 33, 4, 4 VVLG. gen. 16, 3 (*43ies*) AVG. civ. 17, 21. 23. 18, 1 *al.*

2 *alio numero addito (v. etiam sub* milia *p. 126, 17). sed plerumque diiudicari non potest, utrum iam in archetypo numeri notis an per litteras perscripti fuerint*: **a** -m *praecedit minores numeros:* α ἀσυνδέτως (GLOSS. -m tres naves): LIV. 24, 15, 2 *al.* (*cf.* PRISC. gramm. III 286, 23 nos -m et quinque, Livius tamen frequenter etiam sine coniunctione septem -m et -m septem). COLVM. 5, 1, 11 SCRIB. LARG. 207. PLIN. nat. 7, 103 -m septem (et *suppl. Detlefsen, ut alibi apud Plin. traditur*). TAC. hist. 2, 58 -m novem cohortes. SPART. Pesc. 5, 1 VEG. mil. 1, 27 *al.* β *cum coniunctione*: CIC. S. Rosc. 20 fundos -m et tres. Verr. 2, 36. CAES. Gall. 4, 19, 4 diebus omnino -m et octo. NEP. Cato 1, 2 annorum -m septemque. LIV. 9, 33, 4 -m et octo mensibus. 26, 47, 7. 26, 49, 3. 27, 29, 8. 28, 4, 6. 33, 4, 4. 33, 21, 8. 34, 52, 5. 38, 40, 1 *saepe* MANIL. 4, 452 VITR. 5, 4, 4 VELL. 2, 65, 1 VAL. MAX. 5, 6, 4 CELS. 7, 26, 1 CVRT. 6, 4, 6 COLVM. 11, 2, 86 ASCON. Corn. p. 72 PLIN. nat. 8, 192 FRONTIN. aq. 83. 84. 86 PLIN. epist. 8, 18, 5 FLOR. epit. 2, 6, 1. 2, 15, 18. 3, 10, 25. 4, 2, 5 VLP. dig. 3, 1, 1, 3 (*10ies apud* ICTOS) TERT. anim. 14 CAPITOL. Aur. 5, 1 LAMPR. Alex. 47, 1. 56, 3 IVST. 9, 1, 8 *al.* CHALC. comm. 42. 43. 46 EVTR. 1, 1, 1 *al.* AMM. 17, 9, 2 VEG. mil. 3, 8 HIER. in Is. prol. 5/6 VVLG. gen. 47, 28 (*25ies*) AVG. civ. 5, 22. 15, 12 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 5, 5 FAVST. REI. spir. 1, 1 p. 102, 19 *al.*

b -m *sequitur minores numeros:* α ἀσυνδέτως: LIV. 24, 49, 1 septem -m annos natum (24, 5, 8 TAC. ann. 13, 6 vix septem -m annos egressus. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 19). MART. CAP. 3, 242 novem -m. β *cum coniunctione*: CIC. S. Rosc. 98 de tribus et -m fundis. OV. 3, 458 stellis quinque -mque. MANIL. 4, 484 iterum duodena refert aut terna -mque (*i. sex et viginti partes*). VELL. 1, 14, 8 septem et -m annos. MART. 14, 192, 2 AVSON. 419, 27 septem ac -m. AMM. 31, 14, 1.

c *sequitur maiores numeros:* α ἀσυνδέτως: IAVOL. dig. 24, 3, 66, 5 centum -m dederat. VVLG. gen. 5, 14 nongenti -m anni. 50, 22 AVG. civ. 16, 40 annos centum -m. β *cum coniunctione*: CIC. Verr. 2, 30 centum et -m dies (PORPH. Hor. carm. saec. 22). TAC. Germ. 37 ducenti ferme et -m anni. VVLG. Ios. 24, 29.

d *cum duobus pluribusve numeris traduntur in libris hae collocationes*: CIC. Verr. 2, 36 quadringentos -m et septem nummos. LIV. 38, 36, 10 capita ducenta quinquaginta milia trecenta -m et octo. VVLG. II Esdr. 7, 11. LIV. 40, 40, 13 mille -m et novem. FRONTIN. aq. 78 mille septingentae -m et octo. 79 VVLG. I Esdr. 2, 39 II Esdr. 7, 42 *al.* FRONTIN. aq. 7 mille septingentorum -m et semis.

e *in multiplicando*: OV. trist. 2, 94 bisque -m deciens inspicienda viris (*i. iudices centumvirales*). 4, 10, 4 milia qui novies distat ab urbe -m. AVG. civ. 20, 7 -m quippe deciens ducta fiunt centum. epist. 218, 13 -m autem quater in quadraginta consummantur. CYPR. GALL. iud. 208 bisque -im ducunt . . . decembres. VEREC. in cant. 9, 10 ipsi . . . -m quater duplicati quadraginta claudunt (*nota genus*).

f -m milia: α -m *anteponitur* (*cf. l. 46 sqq.*): FORMVLA Cinc. Gell. 16, 4, 2 -mque milia passuum. VARRO rust. 3, 2, 17 frg. Non. p. 495, 35 CIC. Verr. 3, 163. 4, 72 Rab. Post. 21. 30. 36 Cael. 17 Tusc. 1, 90 parad. 21 CAES. Gall. 1, 8, 1. 2, 4, 9 *al.* HIRT. Gall. 8, 35, 1 NEP. Dion 5, 3 Milt. 4, 1. 5, 1. 4 LIV. 22, 49, 13. 24, 15, 2. 28, 38, 5. 29, 2, 7. 29, 37, 6. 33, 4, 4. 34, 10, 4. 34, 52, 5. 35, 57, 6. 37, 46, 3. 38, 40, 1. 40, 36, 10 -m milia et quadringenti (CVRT. 9, 4, 15 -m milia nongentaeque quadrigae). 40, 40, 11. 45, 43, 5 -m tria milia et centum viginti (FRONTIN. aq. 64 -m quattuor milia et octo). VELL. 2, 1, 3 VAL. MAX. 1, 6, 6. 4, 4, 10. 4, 8, 2 CVRT. 3, 2, 2. 5 (*bis*) 3, 3, 13. 14. 20. 3, 11, 27. 4, 6, 30. 10, 2, 10 COLVM. 3, 3, 13. 5, 1, 11. 5, 2, 1. 2 MELA 1, 5, 6. 3, 68 PLIN. nat. 2, 201. 3, 100 *saepe* QVINT. inst. 3, 1, 10. 4, 2, 70 *al.* FRONTIN. aq. 10. 14. 69. 72. 74. 97 TAC. hist. 3, 60 ann. 2, 18. 12, 17. 14, 34 -m ferme milia. PLIN. epist. 2, 11, 23. 2, 17, 2. 5, 9, 4. 8, 2, 4 FLOR. epit. 3, 20, 3 GAIVS inst. 1, 32ᶜ APVL. met. 6, 23 LAMPR. Heliog. 26, 6 (*6ies in* SCRIPT. hist. Aug.) AMM. 31, 12, 3 SCHOL. Cic. Bob. p. 149, 2 (p. 162, 21) VVLG. deut. 32, 30 (*45ies*) AVG. civ. 2, 17. 18, 7 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 25, 6 (*21ies*). β -m *postponitur*: POMPON. Atell. 115 milia -m. CAES. Gall. 1, 4, 2. 1, 8, 1. 1, 29, 3. 2, 4, 9. 2, 16, 1. 7, 66, 2 HIRT. Gall. 8, 16, 3. CATVLL. 22, 4 milia aut -m aut plura perscripta. NEP. Milt. 4, 3. LIV. 22, 46, 6 peditum . . . milium fuit quadraginta, -m equitum. 27, 1, 1. FRONTIN. aq. 66 MART. 4, 61, 4. 5, 72, 1. 8, 10, 1.

II *numerus* ***indefinitus*** *vel corrotundatus, persaepe proverbialiter*: ENN. ann. 561 non si lingua loqui saperet atque ora -m sint in me (OV. ars 1, 436 cum totidem linguis sint satis ora -m). PLAVT. Bacch. 128 si -m habeas linguas (CAECIL. com. 126 si linguas -m habeam). *fortasse huc referenda* Epid. 298 -m . . . dies (Mil. 743 Most. 238). Merc. 345 ita animi -m in pectore incerti certant. HOR. epist. 1, 18, 25 dives amicus saepe -m vitiis instructior. PROP. 3, 15, 8 vix memini nobis verba coisse -m. *saepissime* -m milia, *ut* μυρίοι *apud Graecos, pro quolibet magno numero* (*cf.* CASSIOD. hist. 12, 2 cognovi -m milia esurientes . . . -m milia vero cum dico, multitudinem intellego, non perfectum numerum comprehendo. *ex ingenti copia exemplorum parvum dedi delectum, sed vide etiam supra l. 17 sqq.*): NEP. Ages. 5, 2 cum -m milia hostium cecidisset. Cim. 2, 2. LIV. 10, 45, 11 caesa ad -m milia hominum. 34, 46, 1. 42, 8, 1 *persaepe* QVINT. inst. 4, 2, 69. 71. 7, 4, 42 *al.* decl. 252 p. 29, 2 (*ibid. 8ies*). 265 p. 81, 18 (*ibid. 9ies*). 278 p. 132, 8 (*ibid. 7ies*). 318 p. 249, 18 (*ter*). 370 p. 407, 4. 8 IVLIAN. dig. 7, 5, 6 (*26ies apud* ICTOS) AVG. civ. 15, 6 FACVND. defens. 8, 1 apud alios -m milia adversus nos mala minantur . . . post -m milia libros . . . conscriptos.

compos. et deriv.: decanus. december *usque ad* decemvir. decenarius, decenus, decennis, decennovennalis. Decennovium. decies, decimus. decunx. decuplus. decures. deni. undecim *etc.*

december, -ris [*a* decem, *cf.* september, november. *Th.*]. VARRO ling. 6, 34 dehinc quintus Quintilis et sic deinceps usque ad -r a numero (PAVL. FEST. p. 150 CENS. 23, 13. ISID. orig. 5, 33, 11 *november atque* -r ex numero et imbribus acceperunt vocabula [nat. 4, 4 CASSIOD. var. 1, 35]. SERV. georg. 1, 43 LYD. de mens. 4, 78). *notatur per* d: CORP. IV 3888. de: IV 2399. 3958. 4452. 5534. dec.: IV 1179. 1199. 2437. 2440. decb.: XI 4967 (*Spoletii*). *de scriptura*: LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 7 -reis. CORP. I 844 dekem(bres). 930 decebris. *al.* 974 decmbres. IV 2450 -br. 5532 -ris (*acc. plur.*). V 1648 deceembres (*serioris aetatis*). XIII 5324, 2 -beris. CORP. IV 2134 decemm. FERIAL. Cuman. (Corp. I 1² p. 229) dicimbr (X 3682, 6). INSCR. christ. Rossi I p. 102 (*a. 348*) decen(bres), *item* p. 107 (*a. 349*). CORP. III 2307 -bro. *cf.* PRISC. gramm. II 359, 23 -r (quod proprium est) a -bri hos -es vel -is. *gen. plur. legitur* CIC. Att. 1, 19, 6 INSCR. christ. Rossi I p. 1097 (*a. 564*). *de re*: CENS. 20, 3 november et -r XXX *dierum apud priscos.* PAVL. FEST. p. 325 Saturno dies festus celebratur mense -e (MACR. sat. 1, 7, 23 -r sacrum Saturni). *cf. Wissowa, PW. IV 2252.* PLVT. aet. Rom. 19 τοῦ τελευταίου μηνὸς ὃν δεκέμβριον καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου δέκατον ἀριθμούμενον (34). *praeter* HOR. epod. 11, 5 OV. fast. 3, 58 MART. 1, 49, 19. 5, 18, 1. 7, 37, 6. 10, 5, 6 CARM. de mens. 1, 11, 12 *vox semper ultimam versus occupat sedem. cf. nom. propr.* [*it.* decembre, *francog.* décembre, *hisp.* diciembro. *M.-L.*]

adiectivi vice ponitur: mensis -r (*postponitur* -r *praeter*

Liv. 3, 19, 2. 22, 1, 19 Plin. nat. 18, 137 Mart. 5, 18, 1 Svet. Iul. 40 Aug. 32. 71 Cal. 6 Amm. 17, 2, 2 Gloss. V 220, 5. 222, 22. 230, 24. 249, 7): Cic. ad Q. fr. 2, 1, 1 mense -i. 2, 1, 3 naviges de mense -i (*pro mero abl.*). Ov. trist. 1, 11, 3. 2, 491 Sen. contr. 10, 5, 21 Vell. 2, 105, 3 Colvm. 7, 6, 6. 11, 2, 16. 11, 3, 23. 12, 38, 6. 12, 52, 1. 17 Petron. 58 Mart. 2, 85, 3 Scaev. dig. 7, 1, 58 Carm. de mens. 1, 13, 25 Porph. Hor. epod. 11, 5/6. kalendae, nonae, idus -es: Cic. Verr. 2, 148. 149. 3, 94. 96. 97 Phil. 3, 19. *saepe epist., ex. gr.*: Att. 1, 6, 2 a. d. iv kal. -es. 1, 13, 5 a. d. iii non. -es. 1, 19, 6 nonarum illarum -ium. 3, 24, 2 iv id. -br. Brvt. Cic. ad Brut. 1, 17, 1 quia non omnibus horis iactamus idus Martias, similiter atque illc nonas -es suas in ore habet. Sall. Catil. 18, 5. Hor. carm. 3, 18, 10 nonae redeunt -es *et passim posteriores. nota*: Hor. sat. 2, 7, 4 age libertate -i (*i. Saturnalium*). *subauditur* mensis: Ov. Pont. 4, 9, 59 tibi finitum summo . . . -i. Pavl. Fest. p. 150 posteriores menses . . . ultimum habent -em. Mart. 4, 19, 3 gelido non aspernanda -i (5, 30, 5 sed lege fumoso non aspernanda -i). 5, 49, 8 hic error tibi profuit -i. 7, 72, 1. 10, 87, 7 gelidi iocos -is. 12, 62, 15. Ivv. 7, 97. 9, 68. Avg. civ. 7, 7 serm. ed. Mai 133, 1. *praevalet vis substantivi, praecipue in re personata vel etiam in metonymia*: Hor. epod. 11, 5 hic tertius -r (*i. annus*) ex quo destiti Inachia furere (epist. 1, 20, 27 me quater undenos sciat implevisse -es [*i. xliv annos*]. Mart. 3, 36, 7 hoc per triginta . . . merui . . . -es. 12, 18, 7 multos post -es. Cypr. Gall. iud. 208 bisque decem ducunt per tristia quaeque -es). Ov. fast. 3, 58 acceptus geniis illa -r habet. Sen. epist. 18, 1 -r est mensis . . . ut non videatur mihi errasse qui dixit olim mensem fuisse -em. Stat. silv. 1, 6, 5 multo gravidus mero -r. Mart. 1, 49, 19 -r canus et bruma impotens (10, 5, 6 -r longus et madeus bruma). 4, 14, 7 dum blanda vagus alea -r. 7, 8, 3. 7, 28, 7 otia dum medius praestat tibi parva -r. 7, 36, 5 horridus . . . sonat . . . -r (7, 95, 1 riget horridus -r). 7, 37, 6 cum floret . . . -r atrox. Carm. de mens. 1, 11, 12 unde -r, amat te genialis hiemps. 1, 12, 47 aurea nunc revocet Saturno festa -r.

decembrius, -a, -um *a* december. Marcell. chron. II p. 61, 380 mense -o. *cf. p. 126, 79.* [*it. vet.* decembrio. *M.-L.*]

decemiugis *adi.* [*a* decem *et* iugum. *Th.*]. Svet. Nero 24 aurigavit quoque plurifariam, Olympiis vero etiam -em (*sc. currum*). Corp. VI 2, 10049[a], 8 vicit . . . praemia . . . dec(emiuge) n(umero) ix. *cf. Pollack, PW. IV 2255.*

decemmē(n)stris, -e [*a* decem *et* mensis. *Th.*]. *i. q. decem mensium*: Cens. 11, 2 *partum* maiorem -em. 20, 11 anni -es.

decemmodius, -a, um [*a* decem *et* modius. *Th.*]. *i. q. decem modiorum capax*: Colvm. 12, 18, 2 *corbulae* -ae et trimodiae (12, 52, 8). *cf. de re Hultsch, PW. IV 2253.*

decemnovennālis *v.* decennovennalis.

decemnovies: Rvfin. hist. 8, 17, 3 Maximianus . . . imperator -s.

decempeda, -ae *f.* [*a* decem *et* pes, *cf.* δεκάπους. *Th.*]. Balb. grom. p. 95 -a quae eadem pertica appellatur habet pedes x. Gloss. -a est mensura decem pedum. V 551, 27 decempes virga cum qua mensuratur, habens decem pedes. decimpedas *legitur* Grom. p. 372 (4[ies]). Prisc. gramm. II 218, 13 haec -a ab accusativo Graeco. III 505, 35 graece enim masculinum est et latine femininum . . . ὁ δεκάπους haec -a. *cf. Schulten, PW. IV 2253. genus mensurae* (*cf.* Grom. p. 339 digitus, uncia, palmus, semipes, pes, gradus, passus, -a, pertica, actus, stadius, miliarius): Cic. Mil. 74 cum architectis et -is villas multorum . . . peragrabat. Phil. 14, 10 quam *urbem* iam peritus metator . . . -a sua Saxa diviserat. ac. 2, 126 huius magnitudinem quasi -a permensi refertis. Hor. carm. 2, 15, 14 nulla -is metata privatis. Sen. epist. 88, 11 si quid -am effugit. Balb. grom. p. 94 (*bis*). 96 Frontin. grom. p. 30 Lib. col. I p. 245 (*bis*) Grom. p. 339. 371. 372 (5[ies]). Svet. Aug. 24 cum -is vel etiam caespitem portantes. Veg. mil. 3, 8 -is metiuntur. 4, 30 -a figitur et umbra . . . mensuratur. Clavd. Mam. anim. p. 108, 9. 112, 17. 113, 13 -ae forma corporeae.

decempedālis, -e [*a* decem *et* pes. *Th.*]. *decem pedum*: Cod. Iust. 11, 43 (42), 6, 1 -e spatium.

decempedātor, -ōris *m.* [*a* decempeda. *Th.*]. *is qui decempeda metitur*: Cic. Phil. 13, 37 aequissimus agri privati et publici -r.

decempes *v. l. 48.*

decemplex, -icis *adi.* [*cf. c.* decem *et c.* plicare, du- triplex *sim. Th.*]. Varro ling. 10, 43 -x in directis ordinibus quod est ut unum ad decem, sic decem ad centum (1 : 10 : 100). Nep. Milt. 5, 5 ut -em numerum hostium profligarint. Tert. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 25 -i castigatione percussam *malitiam aevi.*

decemplico, -ātum, -āre [*a* decemplex. *Th.*]. Varro ling. 6, 38 his (*sc. declinationum discriminibus*) -atis. Epist. Alex. p. 197 maior -ato numerus beluarum . . . affuit. Greg. M. moral. 15, 18 centenarius numerus -ato denario fit perfectus.

decemplum *v.* decuplum.

decemprīmātus, -ūs *m.* [*a* decem-primi, *cf.* primatus. *Th.*]. *i. q. munus decemprimorum*: Hermog. dig. 50, 4, 1, 1 patrimonii sunt munera rei vehicularis, item navicularis -us. Cod. Theod. 6, 24, 7 (*a. 414*) domestici atque protectores cum primum ad -us gradum ordine militiae . . . pervenerint.

✱**decemprīmus**, -ī *m.* *a* decem *et* primus. *sing.*: Corp. X 7236. Gloss. δεκάπρωτος. Sort. Sangall. 28, 3. 29, 4. 30, 7. 31, 8. 32, 9 Heges. 4, 1, 5 Papyr. Marini 83 (*a. 489*) IV 9. *de re cf. Daremberg-Saglio III 30; Brandis, PW. IV 2254 sqq.* 1 *decem nobilissimi senatorum in municipiis coloniisque, qui plerumque legatorum munere fungebantur;* decem principes *appellat eosdem* Liv. 8, 3, 8. 29, 15, 5. -os curiales Cod. Theod. *infra l. 16.* Cic. S. Rosc. 25 decurionum decretum statim fit ut -i proficiscantur (*ex Ameria*) ad L. Sullam. Verr. 3, 162 Metellus evocat ad se Centuripinorum magistratus et -os (Att. 10, 13, 1 evocavit litteris e municipiis -os et quattuor viros). Corp. X 7236 (*Lilybaei*) x primo. 8132 (*Stabiae vel Miseni*) ex x p(rimis). XI 1420, 14 (*Pisae*) data cura . . . decem prímís eligendi. Firm. math. 3, 3, 1 *Iuppiter* faciet nobiles . . . magnis semper praepositos civitatibus, interdum magnarum civitatum -os pro mensura geniturae. 3, 3, 18 *Iuppiter* faciet principes, faciet maximarum civitatum -os. Sort. Sangall. 28, 3 cum factus fueris -us. 29, 4 eris -us. 30, 7 officiosum te esse oportet, si vis -us esse. 31, 8. 32, 9. Heges. 4, 1, 5 illic -us cecidit Ebutius. Cod. Theod. 9, 35, 2 (*a. 376*) -i curiales (16, 2, 39 [*a. 408*]. 16, 5, 54, 4 [*a. 414*] -i curiales . . . addicantur, reliqui decuriones . . . solvant). *nescio an huc pertineat*: Papyr. Marini 83 (*a. 489*) IV 9 per praesentem Amantium -um atque Gregorium . . . chartarium. 2 *i. q. decem principes ordinis sacerdotum*: Corp. VI 2010 (*in tabula ordinis sacerdotum domus Augustae* [*saec. II*]) clarissimi viri . . . item x primi (*sequuntur nomina*) . . . item ordo (*sc. alii sodales*). 3 *post Diocletianum* -i *inter domesticos milites et protectores laudantur*: Cod. Iust. 12, 17, 2, 1 primicerius quidem domesticorum et protectorum utriusque scholae, alii vero qui aerarius stipendiis ab eodem decem usque numero subsequuntur, consulari . . . dignitate perfruantur iam ipsa loci -orum accessione. Lyd. de mag. 1, 46 δεκέμπριμοι, δεκάπρωτοι *perperam iam exercitui liberae rei publicae assignat. v. etiam sub* primus.

decemrēmis, -e [*a* decem *et* remus, *cf.* δεκήρης, deceris. *Th.*]. Plin. nat. 7, 208 -em *navem.*

decemscalmus, -a, -um [*a* decem *et* scalmus. *Th.*]. Cic. Att. 16, 3, 6 haec ego conscendens e Pompeiano tribus actuariolis -is (*fere i. q. decemremibus*).

✱**decemvir**, -ī *m.* *a* decem *et* vir. *singulari numero legitur*: Cic. leg. agr. 2, 53 Liv. 3, 33, 10 *al.* (23[ies], *praecipue de Appio Claudio*). Val. Max. 6, 1, 2 Ascon. Corn. p. 77 Svet. Tib. 2, *passim in titulis. genet. plur.*: Varro ling. 9, 85 cum dicimus iudicium fuisse triumvirum, -um, non virorum, *quam regulam confirmat* Cic. orat. 156 duorum virorum iudicium aut trium virorum capitalium aut -orum stlitibus iudicandis dico numquam. *codices* Liv. *ubique praebent* -orum (20[ies]). decenvir: Corp. VI 32433. VIII 10945. *notatur* x v: Corp. II 5048. xvir: II 3533 *et saepe. deest poetis, praeter* Lavdem Pis. 41, *ubi per tmesin metrica difficultas evitatur (v. p. 129, 21). de re Kübler, PW. IV 2255—2265.*

1 ***magistratus populi Romani*** *tam extraordinarius (b d) quam ordinarius (a c)*: **a** *-i sacris faciundis*: Liv. 6, 37, 12 (*a. 369 a. Chr.*) novam rogationem promulgant, ut pro duumviris sacris faciundis -i creentur, ita ut pars ex plebe, pars ex patribus fiat (10, 8, 2 -os sacris faciundis, carminum Sibyllae ac fatorum populi huius interpretes, antistites eosdem Apollinaris sacri caerimoniarumque aliarum plebeios videmus. 27, 6, 16 *al.*). Varro frg. Cens. 17, 8 *cum* libros Sibyllinos -i adissent (Liv. 21, 62, 6. 22, 9, 8. 22, 36, 6 -i libros adire atque inspicere iussi. 22, 57, 5. 31, 12, 9. 34, 55, 3. 35, 9, 5. 36, 37, 4. 40, 19, 4. 40, 45, 5. 41, 21, 10. 42, 20, 1. 43, 13, 7. 45, 16, 6). Cic. div. 1, 97 quotiens senatus -os ad libros ire iussit! Liv. 6, 42, 2 de -is sacrorum (25, 2, 1. 26, 23, 7 *saepe*) ex parte de plebe creandis (42, 4, 4) legem pertulere. 7, 27, 1 imperare -is, ut libros Sibyllinos inspicerent (22, 1, 16. 25, 12, 11 ut -i de ludis Apollini reque divina facienda inspicerent. 40, 37, 1. 42, 2, 6 libri fatales inspecti editumque ab -is. Val. Max. 8, 15, 12 Frontin. aq. 7 Schol. Cic. Bob. p. 113). Liv. 22, 1, 17 -orum monitu decretum est Iovi primum donum fulmen aureum . . . fieret. 22, 10, 9 lectisternium . . . -is sacrorum curantibus. 25, 12, 10 -i Graeco ritu hostiis sacra faciant (25, 12, 18). 27, 37, 11 ad aliud sacrificium eidem divae ab -is edicta dies. 27, 37, 14 -i coronati laurea praetextatique. 27, 37, 15 duae hostiae ab -is immolatae. 29, 10, 6 id carmen ab -is inventum. 29, 38, 7. 31, 12, 10. 31, 50, 5. 36, 37, 5 quibus diis, quibusque hostiis edidissent -i (37, 3, 5 supplicatio quoque earum religionum causa fuit quibus diis -i ex libris ut fieret ediderunt). 37, 3, 6. 38, 35, 4 ex -orum responso. 38, 36, 4 supplicatio triduum pro collegio -orum imperata fuit. 38, 44, 2 ex -orum decreto. 39, 46, 5. 40, 37, 3. 42, 20, 3. 42, 28, 13 suffectus in Aemili locum -r M. Valerius Messalla (44, 18, 7). Pavl. Fest. p. 178 -ûm sacris faciendis. Val. Max. 1, 1, 1. Oros. hist. 3, 13, 3 -i Gallum virum et Gallam feminam . . . in foro boario vivos defoderunt. 5, 18, 24 pontificibus, auguribus, -is et flaminibus in possessionem tradita erant.

b *-i legibus scribundis*: Gell. 14, 7, 5 -os quibus imperium consulare tum esset. Sol. 1, 31 -i creati anno trecentesimo secundo (*a. 451 a. Chr.*). Isid. orig. 5, 1, 3 -os legibus scribendis creavit qui leges ex libris Solonis in Latinum sermonem translatas xii tabulis exposuerunt. 5, 1, 3 hi legum conscribendarum electi sunt. Tvditan. Macr. sat. 1, 13, 21 -os qui decem tabulis duas addiderunt. Cic. de orat. 1, 58 -os qui xii tabulas perscripserint. rep. 2, 54 -os

qui leges scripserint, sine provocatione creatos (2,61 ut -i maxima potestate sine provocatione crearentur, qui et summum imperium haberent et leges scriberent. 3,44 Liv. 3,32,6. 3,33,3. 3,34,7. 3,35,1. 34,6,8 ab -is ad condenda iura creatis in XII tabulis scripta. *saepe.* Tac. ann. 3, 27. Cic. rep. 2, 62. 63. 3, 45. leg. 2, 64 quam legem *Solonis* eisdem prope verbis nostri -i in decimam tabulam coniecerunt. Att. 6, 1, 8 ille vero ante -os non fuit, quippe qui aedilis curulis fuerit, qui magistratus multis annis post -os institutus est. Liv. 3, 33, 10 (*70ies in eodem libro*). 4, 6, 2. 4, 12, 2. 4, 15, 5. 4, 36, 4. 4, 48, 5. 5, 2, 8. 6, 1, 1. 6, 40, 2. 7, 18, 6. 9, 34, 1. 25, 4, 3. Val. Max. 6, 1, 2 Ascon. Corn. p. 77 (*ter*) Plin. nat. 34, 21 Svet. Tib. 2 -r legibus scribendis. Pompon. dig. 1, 2, 2, 4. 24 Pavl. dig. 24, 1, 63 Porph. Hor. epist. 2, 1, 23 Macr. sat. 1, 4, 19 Oros. hist. 2, 13, 2. 3.

c *-i stlitibus iudicandis*: Pompon. dig. 1, 2, 2, 29 cum esset necessarius magistratus qui hastae praeesset -i in litibus iudicandis sunt constituti (*inter a. 242 et 227 a. Chr.*). Corp. I 38 (= VI 1293 *a. 139 a. Chr.*) Cn. Cornelius Cn. f. Scipio Hispanus... xvir st(litibus) iudik(andis). Varro ling. 9, 85 (*v. p. 128, 38*). Cic. Caecin. 97 *cum* Cotta -is religionem iniecisset... -i prima actione non iudicaverunt. dom. 78 si -i sacramentum in libertatem iniustum iudicassent. orat. 156 (*v. p. 128, 40*). Lavs Pis. 41 seu trepidos ad iura decem citat hasta virorum et firmare iubet centeno iudice causas. Plin. epist. 5, 9, 2 sedebant iudices, -i venerant, obversabantur advocati. Svet. Aug. 36 ut centumviralem hastam, quam quaesturam functi consuerant cogere, -i cogerent. Spart. Hadr. 2, 2 litibus iudicandis datus. Sidon. epist. 1, 7, 9 cum accusatores... nuntios a -is opperirentur. *saepissime in titulis, ex. gr.*: Corp. II 113 ⟨xvi⟩r stlitib(us) iudicand(is) *al.* 5048 xv(ir) maximus. III 14165, 14 (*Antiochiae*) xvir stl(itibus) iudi(candis) (*15ies*). V 35 (*16ies*). VI 31. 699. 31708. 31746. 31761. 32433(?). VIII 24094 xviro quaestori imp. Hadriani. IX 2845 -r stl. iud. ex s. c. post quaesturam (*15ies*). X 8260 -r ad hastam (*18ies*). XII 670. 1861. 1863. 3167. 3170. XIV 2937 (*17ies*). *fortasse huc referendus locus dubiae interpretationis*: Liv. 3, 55, 7 ut qui tribunis plebis, iudicibus, -is nocuisset eius caput Iovi sacrum esset. (*cf.* Plin. epist. *l. 23, sunt qui coniungant* iudicibus -is. *v. Kübler, PW. l. c.*).

d *-i agris dandis assignandis*: Lex agr. (Corp. I 200) 77 quando xvirei... eis hominibus agrum in Africa dederunt adsignaveru⟨ntv⟩e (81). Corp. VI 1312 (*a. 91 a. Chr.*) xvir a(gris) d(andis) a(dsignandis). Cic. leg. agr. *saepissime, ex. gr.*: 1, 1. 1, 7 permittit sua lege -is... ut... bona populi Romani possint divendere (*ibid.* -is... vendendi potestas lege permittitur. 2, 55). 1, 9 cum mittantur in orbem terrarum -i summo cum imperio (2, 60). 1, 10 iubet eosdem -os omnibus agris publicis pergrande vectigal imponere... liberare agros... et ... publicare. 1, 17 quae in municipia quasque in colonias -i velint, et eis agros assignent quibus in locis velint (*ipsa verba legis.* 1, 20). 1, 18 coloni delecti ad omne facinus a -is collocabantur. Liv. 31, 4, 2 *ut* -os agros Samniti Apuloque... metiendo dividendoque crearet. 31, 49, 5 *ut* eum agrum -i assignarent. Corp. VI 1310 xvir agr(is) dand(is) adtr(ibuendis) iud(icandis).

2 ***magistratus apud exteros***: Cato or. frg. 9 (*a. 190 a. Chr.*) dixit *Thermus* a -is (*sc. apud Ligures*) parum bene sibi cibaria curata esse... -os Bruttiani verberavere.

decemvirālis, -e [*a* decemviri. *Th.*]. *pertinet ad* decemvir *1 a*: Cic. Verr. 5, 108 ex amplissimo collegio -i sacerdotes. Sidon. epist. 2, 7, 2 -es pontificalesque sententias. *ad 1 b*: Cic. leg. agr. 1, 24 nullum regnum -e esse metuendum. rep. 2, 62 tertius est annus -is consecutus. Brut. 54 post -em invidiam (Liv. 3, 43, 2). Liv. 3, 42, 6 posito iam -i odio. 3, 54, 12 certaminibus. 3, 55, 4 legem... -i potestate (Tac. ann. 1, 1) eversam. 3, 57, 10 leges -es quibus tabulis duodecim est nomen (Gell. 20, 1, 3). Arnob. nat. 4, 34 -bus scitis. *ad 1 c*: Corp. VI 32294 viat⟨ori decuri⟩ae -is *pertinet ad iudicia centumviralia v. adnot.* Sidon. epist. (carm. 22) 5 iudicium -e passuro. *ad 1 d*: Cic. leg. agr. 1, 8 quam quaestuosa concursatio -is futura sit. 1, 14 pecuniam. 2, 37 audaciae -i... magna permittitur potestas. 2, 58 minuit -em auctionem. 2, 61 benignitate -i nihil utitur. 2, 70 emptionem. 2, 74 populum Romanum... redigas in istam -em dicionem ac potestatem. *ad 2*: Nep. Lys. 2, 1 -i potestate in omnibus urbibus constituta ipsius nutu omnia gerebantur (3, 1). Corp. X 5917 (*Anagniae*) decuriali decuriae... -is. *adv.* **decemvirāliter:** Sidon. epist. 8, 6, 7 ut -r loquar (*i. more decemvirum stl. iud.*).

decemvirātus, -ūs *m.* [*a* decemviri. *Th.*]. *i. dignitas decemvirum*: Lyd. de mag. 1, 45 *δεκανδρικὴ ἐξουσία, ἣν ἐκάλουν Ἰταλοὶ (vox Latina corrupta in cod., dell. totam sententiam edd.).* *ad* decemvir *1 b*: Liv. 3, 36, 9 nec comitia haberent perpetuoque -u possessum semel obtinerent imperium. 3, 40, 9 ut decemviros qui -um petissent. 3, 54, 4 nihil ne ego quidem moror, quominus -u abeam. 4, 15, 5 Claudios, Cassios consulatibus, -bus suis (*nota pluralem*) maiorumque honoribus, splendore familiarium sustulisse animos, quo nefas fuerit. Qvint. inst. 5, 13, 35 si quis -um accuset, non Appium. Flor. epit. 1, 24, 1 -us libido. *ad 1 c*: Sidon. carm. 23, 449 claro obscurior in -u. *ad 1 d*: Cic. leg. agr. 2, 26 ut ei -um habeant, quos plebs designaverit. 2, 60 qui honore -us excluditur. 2, 65 quos odorari hunc -um suspicamini.

δεκαδαρχική **decemvirīlis** Gloss. II 267, 35. *a* decemvir.

decēnārius, -a, -um *a* decenus. *i. q. denarius*: Hier. in Ezech. 13, 45 p. 560 quia -us perfectus est numerus.

***decennālis,** -e [*cf. c.* decennis *et c.* annalis. *Th.*]. Gloss. *δεκαετής.* -e bellum decem annis gestum. Amm. 15, 12, 6 post -is belli (*sc. Caesaris in Gallia*) mutuas clades. 19, 4, 3 cum -i bello Graecia desudaret (*de bello Troiano.* Serv. auct. Aen. 1, 750 post -e bellum. 2, 109 longo: -i. Hier. chron. a. Abr. 827 Troianum bellum -e. epist. 108, 3 -i Troiam obsidione delevit). Hier. adv. Iovin. 1, 48 Europa atque Asia -i bello confligunt. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 958 abstuli ei -em castitatem. Avg. civ. 2, 17 post -e bellum *Veiens.* c. Parm. 2, 2, 4 -em totius Africae gemitum. Drac. Orest. 507 praedo -is (*i. Agamemnon*). Inscr. numm. Cohen III² p. 353 n. 974 (*aetate Commodi*) vot(a) dec. ann. (*i. decennalia*). *al.* Act. Arv. a. 218 n. 33 ad vo⟨ta dece⟩nn(alia) su⟨sci⟩pienda. 238, 5 *al.* Corp. III 8706 ⟨v⟩ota decenn⟨alia c⟩t vicenna⟨l⟩ia. VI 31405. *notatur* vot. x: Corp. VI 1139. VIII 8477. Marcell. chron. II p. 93, 485, 11 post -em custodiam. *subst. m.* decennālis, -is (*ter*) *et n. plur.* decennālia, -ium: Prob. app. gramm. IV 196, 10 nomina generis neutri semper pluralis numeri... -ia, -orum, -ium, -bus. *i. q. dies festi vel ludi revertente decennio imperii principum. cf. de re Wissowa, PW. IV 2265/2267; Daremberg-Saglio III 33*: Inscr. numm. Cohen II² p. 337 n. 673 (*a. 148*) primi -es (*ludi, ut videtur, subaudiendi*). p. 346 n. 779 secund. decen. annales (*sic*). Paneg. 3, 1 eam *orationem* reservo, ut quinquennio rursus exacto... -bus tuis dicam. Treb. Gall. 21, 5 -ia Romae ab eodem celebrata et post -ia Gothos ab eo victos. Symm. epist. 10, 13, 2 a -bus imperii tui festis. Cod. Theod. 4, 13, 1 (*a. 316*) usque ad nostra -ia. Corp. VI 1203 Caesarum -ia feliciter. II 483 (*a. 388*) ob diem felicissimum x (*i.* -ium). Cassiod. hist. 3, 12 in -i suo (*alibi* vicennalibus *et* tricennalibus). Marcell. chron. II p. 70, 411, 15 -ia... vicennalia dedit. Inscr. numm. Cohen VII² p. 408 n. 23 felicia -ia. *nota*: Comment. Lucan. 1, 374 per signa decem felicia castris: per -ia. decem legiones habebat fidissimas et antiqui sic iurabant per signa, *rectius* Adnot. *ad l.*: decennio enim tracto dimicatum est.

decennis, -e [*a* decem *et* annus. *Th.*]. *i. q. decem annorum* (Gloss. -is *δεκαετής*): Sen. Ag. 921 cecidit -i Marte concussum Ilium (*de bello Troiano.* Petron. 89, 8 proelio. Qvint. inst. 8, 4, 22 rex *Priamus* -i bello exhaustus. decl. 306 p. 201, 28. Tert. anim. 34 -i proelio. Avson. 420, 2 oppugnationis -is. Oros. hist. 1, 17, 1 -is obsidio. Sidon. carm. 9, 124 -e bellum). Plin. nat. 8, 13 *elephas* mas quinquennis, femina -is. 8, 171 ad tales partus equas neque quadrimis minores neque -bus maiores legunt. Mart. 9, 57, 3 nec crus compede lubricum -i. Flor. epit. 1, 12, 8 -is obsidio *Veiorum* (Anth. 834, 5 bello -i. Vir. ill. 1, 23). Ivst. 33, 1, 3 -is belli sumptus. Pallad. 4, 14, 1 aetas a quadrima usque in -em... iusta convenit. 4, 14, 3 minor trimo, maior -i non debet admitti. Leo M. serm. 16, 4 puella scilicet ut multum -is. *subst. n. plur.* decennia, *i. q. decennalia*: Treb. Gall. 7, 4 -ia celebravit novo genere Indorum, *sed cf. eundem supra l. 25 et infra l. 58.*

decennium, -iī *n.* [*a* decem *et* annus. *Th.*]. *i. q. spatium decem annorum*: Vlp. dig. 1, 6, 6 per -um (Avson. 171, 11 per sena -a. 470, 23 per trina -a. Amm. 18, 6, 2). 5, 2, 8, 11 post -um (35, 2, 66 Pavl. dig. 33, 2, 26 Pallad. 4, 13, 6. Avson. 163, 26 post trina -a. Amm. 21, 16, 3 Pavl. Pell. 232). 7, 4, 3 usque ad -um. 48, 19, 8, 7 (Pallad. 4, 11, 5). Pavl. dig. 33, 2, 26 -ii spatium (sent. 5, 2, 3) ... -ii tempus (sent. 5, 5ᵃ, 8 Mod. dig. 48, 19, 23). 40, 9, 16, 3. Marcian. dig. 36, 2, 20 intra -um. Apvl. Socr. 18 p. 161 -um praedixit. Treb. Gall. 19, 5 transisse -um imperii Gallieni. Paneg. 10, 2 in destinatis -iis vota properantia. 10, 38 -a Caesarum nobilissimorum. Opt. Porf. carm. 5, 26 compleat *Camena* et versu variata -a picto. Firm. math. 2, 26, 2 primum -um Sol accipit. 2, 26, 3 ipse erit -ii dominus. 2, 26, 4 totam -ii substantiam dividit. Avr. Vict. Caes. 10, 5 imperator -ii. Ps. Avr. Vict. epit. 35, 2 -o subigere Gallos. Avien. Arat. 1369 illius (*Harpali*) ad numeros prolixa -a rursum adiecisse Meton. Avson. 396, 7 ter quot erant Phrygii numerata -a belli. Amm. 14, 6, 12 ante -um. Schol. Cic. Bob. p. 111, 3 in exilium -ii actus est. Hier. in Dan. 9, 24 p. 688 -o supputato. Rvfin. hist. 3, 13 Vespasiano -o principatu ministrato Titus... succedit. Pavl. Pell. 177 usque duo durans impleta -a mansit. Inst. Iust. 2, 6 pr.

decennovennālis, -e [*a* decem novem *et* annus. *Th.*]. Gloss. V 453, 26 enneacaidece hoc est -is cyclus lunae. *cf.* 358, 41 enue⟨a⟩caidceterida decennovalem *et* 358, 43 enneacaidecenna mille. Dionys. Exig. epist. de pasch. 1 p. 486ᴬ eundem -em cyclum qui enneacaidecaeteris graeco vocabulo nuncupatur. pasch. 5 tertius decimus est annus cycli -is. Proter. epist. 7 cyclum -em certius affigentes... -em computum statuerunt. Isid. orig. 6, 17, 5 primus cyclus -is. 6, 17, 32 circulo -i. Decennovium *v. nom. propr.*

decēns, decenter *v.* deceo.

decentia, -ae *f.* [*a* decens, decere. *Th.*]. Gloss. -a *εὐπρέπεια.* Diff. gramm. VII 530, 28 decor communis est omnium, is facit -am speciei. *de vocabulo a Cicerone, ut videtur, ad analogiam εὐπρεπείας ficto v. Hey, Archiv 15 (1908) p. 450.* *i. q. congruentia*: Cic. de orat. 3, 200 verbis quidem ad aptam compositionem et -am... utatur, *sed vocem novam excusat* nat. deor. 2, 145 colorum... et figu-

rarum ... ordinem et, ut ita dicam, -am oculi iudicant. SEN. epist. 52,12 est aliqua et laudandi -a (*Koch*, licentia *LP*, diligentia *Gertz*). LACT. opif. 7,9 pro cuiusque loci -a. *i. q. decor, pulchritudo*: CHALC. comm. 226 contrarias passiones vicissim *corpus* suscipit ... turpitudinem et item -am. ISID. diff. 2, 53 iam vero barbae ratio quantam vultus confert -am.

decēnus, -a, -um *a* decem. *num. distrib.* *i. q. deni*: CASSIOD. hist. 3, 12 singulos eorum per -os annos imperii sui principes esse constituit.

✱**deceo**, -uī, -ēre [*idem est atque umbr.* tiçit, *si recte vertitur* decet. *cf. c. hibern.* dech 'optimus', *ind.* daśasyáti 'morigeratur, favet' *et c.* decus, decor, decorus, dignus, *fortasse c.* dexter. *sunt qui ultra conferant gr.* δοκεῖν, δόξα, δόκιμος, *hibern.* doich 'verisimilis', *necnon anglosax.* tith, tygth 'concessio, praestatio', *theod.* gi-zehōn 'ordinare, disponere', *gr.* δέκεσθαι (δέχεσθαι), *slavon.* desiti 'invenire', *lat.* docere, discere. *subestne prima significatio approbandi? v. Walde, Lat. etym. Wörterb. s. v. Th.*]. dicuit *scribitur* INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 405. πρέπω deco GLOSS. II 415, 22. *de structura*: DON. Ter. Ad. 928 antiqui si addebant statim verbum 'nos -et facere' ... si non addebant 'nobis -et' dicebant. CHAR. gramm. I 296, 4 -et mihi et me paenula (397, 17 -et me paenula). DIOM. gramm. I 397, 19 cum dicimus et ego te -o et tu me -es, quasi πρέπω σοι, πρέπεις μοι (IDIOM. cas. gramm. IV 571, 22 -et mihi et me πρέπει μοι, -et patrem ἀρέσκει τῷ πατρί. MACR. exc. gramm. V 625, 8. 646, 26 GLOSS. II 38, 15). PRISC. gramm. III 229, 22 impersonalia activam terminationem habentia infinitis coniunguntur ... -et. 230, 6 possunt tamen et casibus coniungi ... accusativo ... -et me. EXPLAN. in Don. gramm. IV 553, 22 -et, pudet et paenitet quoties in alteram transeunt personam genetivum sibi vindicant casum ut ... -et me honorum (*nunc deest exemplum*). ASPER gramm. suppl. 53, 9 verba defectiva ut ... -et. GLOSS. -et πρέπει. ἁρμόζει. congruit. oportet. -uit ἔπρεπεν. *vox legitur inde a* NAEV.; *deest* CAES. GERM. VELL. VAL. MAX. PHAEDRO SCRIB. LARG. MELAE FRONTINO MIN. FEL. (*saepe* TERT.) *al. singulis locis habent*: RHET. Her. NEP. VITR. ASCON. HOMER., *binis*: VARRO CELS. COLVM., *ternis*: PVBLIL. PROP. CVRT. PERS. PETRON. VAL. FL. APVL. SOL. *frequentissime apud* PLAVT. (*109ies*) CIC. (*120ies*) OV. (*85ies*) SEN. phil. (*82ies*). *participium ponitur pro adiectivo praeter* LVCAN. 2, 363. [*dubia vel corrupta*: PLAVT. Bacch. 488 (liceret *A*) Pseud. 738 (addecet *A gramm.*) Rud. 112 CATO inc. lib. frg. 30 PACVV. trag. 128 SEN. contr. 1, 5, 2. CAPITOL. Opil. 5, 9.] [*it. vet. sept.* dezerc, *sard.* degere. *M.-L.*]

I ***personaliter***, *plerumque cum nominat. rei, persaepe pron. neutr., rarius personae (v. p. 132, 37 sq. 40. 57. 74); i. q. ornat, convenit; congruens, aptum, dignum, decori est,* ἁρμόζειν, πρέπειν. *cf.* FRONTO p. 159, 13 N. convenire et -ere et aptum esse et congruere Graeci ἡρμόσθαι appellant. *fusius definit* CIC. orat. 74 off. 1, 94. *pluralis poetis peculiaris praeter* CIC. prov. cons. 41 off. 1, 113 SEN. epist. 48, 12 PETRON. 94 PLIN. nat. 11, 124. 37, 112 QVINT. inst. 9, 4, 36. 11, 3, 150 IVST. 14, 4, 4 SOL. 30, 10 MART. CAP. 5, 543. 9, 906.

A *absolute*: PLAVT. Cist. 19 istud -et. Epid. 421 istuc -et. Men. 131 hoc -et (OV. ars 1, 730 *al.*). Mil. 64 vide caesaries quam -et. Truc. 712 CIC. Marcell. 30. off. 1, 97 quid conveniat et quid -eat videbunt *poetae* (de orat. 3, 210 quid aptum sit, hoc est quid maxime -eat in oratione, videamus. HOR. epist. 1, 6, 62 quid -eat, quid non, obliti. ars 308 OV. epist. 4, 154 SEN. nat. 3, 27, 15 OCTAVIA 454. QVINT. inst. 2, 13, 8 quid -eat [πρέπον] et quid expediat [χρήσιμον]. *persaepe*). HOR. epist. 1, 17, 26 vitae via si conversa -bit (*cf.* PORPH. *ad l.* si splendor -bit hominem assuetum rebus sordidis). PROP. 4, 18, 30 sobria grata parum: cum bibit, omne -et. OV. epist. 4, 78 levis egregio pulvis in ore -et. 18, 174 haec (*reverentia*) -et, ille (*calor*) iuvat. am. 1, 14, 28 sponte -ent crines. ars 1, 533 utrumque (*et clamare et flere*) -bat. 2, 298 sive erit in Cois, Coa -ere puta. met. 4, 230 ipse timor -uit. 10, 266 cuncta -ent, nec nuda minus formosa videtur. 12, 414. MANIL. 5, 554 supplicia ipsa -ent. SEN. epist. 48, 12 aperta -ent. *al.* SIL. 14, 509 -uere labores. STAT. Ach. 1, 605 sexus pariter -et et mendacia matris. QVINT. inst. 8, 3, 20. 9, 4, 36 hiulca etiam -ent. 9, 4, 72. 127 fluens contextus -et. 11, 1, 64 *persaepe*. TAC. ann. 13, 45. PANEG. 12, 7 ut oporteret te principem fieri, haec ut -ret. GALLICAN. Avid. 13, 3. CLAVD. 8, 551 ipse labor pulvisque -et. 10, 106 plus error -uit. AVG. civ. 22, 20. MART. CAP. 5, 543 ut -eant cuncta. *nota*: DRAC. laud. dei 3, 478 faciant quod honesta -et *femina* (*personaliter pro* honestam -et).

B *additur acc. personae, rarius rei*: PLAVT. Capt. 209 haud nos id -eat. Cas. 239 quae -ent te. Merc. 78 me idem -ere, si, ut -ret me (*ad II B 1*), forem (diceret *codd.*). Most. 166 satin haec me vestis -eat. 172. 173 te ut -eat quidquid habeas. 282. Persa 464 hanc hospitam autem crepidula ut graphice -et. Stich. 300 secundas fortunas -ent superbiae. 693 suom quemque -et. Trin. 490 deos -ent opulentiae et factiones. TITIN. com. 115 quem colos cumatilis -eat. 159 quod rogas neminem -et bonum. VARRO ling. 5, 129 quod eam -eat *ornatus*. CIC. prov. 41 illa ornamenta ... -ere me. Phil. 2, 20 facetus esse voluisti quam id te ... non -bat! 2, 81 quod pudentem -et. or. frg. A XIII 22 quem -et muliebris ornatus, quem incessus psaltriae. Brut. 292 -et hoc ... illum (*Socratem*). off. 1, 113 quam se aliena -eant, id enim maxume quemque -et, quod est cuiusque maxume suum. CATVLL. 64, 227 nostros ut luctus ... carbasus obscurata -et ferrugine Hibera. HOR. carm. 3, 15, 14 te lanae ... non citharae -ent. 3, 29, 25 civitatem quis -eat status, curas. epist. 1, 7, 44 parvum parva -ent. 1, 14, 32. 1, 17, 23 omnis Aristippum -uit color et status et res. 1, 18, 30 ars 106. TIB. 1, 4, 38 -et intonsus crinis utrumque deum. ELEG. in Maecen. 1, 50 somnia victores Marte sedente -ent. PROP. 4, 4, 53 te toga picta -et. OV. epist. 5, 86 sunt mihi quas possint sceptra -ere manus. 15, 178 am. 1, 8, 35. 2, 8, 14 quod -uit reges, cur mihi turpe putem. ars 1, 126. 509 forma viros neglecta -et. 2, 155. 241 quod Phoebum -uit, quem non -et? 3, 135. 153 neglecta -et multas coma. 3, 189 pulla -ent niveas, Briseida pulla -bant. 3, 191. 309. 502 pax homines ... -et ira feras. 3, 571. met. 1, 457 ista -ent umeros gestamina nostros. 4, 312. 7, 733. 13, 850. 14, 579 sonus et macies et pallor et omnia captam quae -eant urbem. rem. 24 -ent annos mollia regna tuos. 375 tragicos -et ira cothurnos. fast. 2, 106 quae *corona* possit crines ... -ere tuos. 2, 757 hoc ipsum -uit, lacrimae -uere pudicam. 3, 252 fast. 4, 619. 5, 347 scaena levis -et hanc *Floram* (5, 598). 5, 364 lumina sunt nostros visa -ere dies. trist. 1, 7, 3 ista -ent laetos felicia signa poetas. 2, 163 Pont. 2, 9, 13. EPICED. Drusi 347 non eadem vulgusque -ent et lumina rerum. EPIST. Sapph. 210 hoc te ... -bat opus. LIV. 1, 59, 4 quod viros, quod Romanos -ret (7, 35, 8). 35, 48, 9. 37, 53, 5 (*syn.* conveniens esse). 45, 20, 5. MANIL. 2, 813 haec tutela -et fastigia summa. SEN. contr. 2, 1, 10. 15. 2, 6, 8 (dicere *trad.*). contr. exc. 5, 6 illum vestis sumpta -uit. suas. 2, 16. SEN. Ag. 52 an -eat hoc te? ... -et. 124. 960. Med. 50 maiora iam me scelera post partus -ent. Oed. 1003 vultus Oedipodam hic -et. Phaedr. 453 frons -et tristis senem (803 te frons hirta -et). 610 Phoen. 188. 357. Tro. 1003 hic -et te sanguis. benef. 2, 16, 1. 6, 42, 1 nat. 2, 44, 1. epist. 11, 4 hic illum ... pudor -uit. 85, 26. 100, 4 *saepe*. ASCON. Scaur. p. 20 quae aequitas et vitam eius et magistratum illum -bat. LVCAN. 2, 363 colla monile -ens. 3, 511. 6, 771 tripodas vatesque deorum sors obscura -et (*v. l.* tenet). PETRON. 52. 94 quae *verba* formam eius egregie -bant. LAVS Pis. 23 manus sed bellica patrum armorumque labor -uere Quirites. 158. PLIN. nat. 10, 56 -et tetraonas suus nitor. 11, 124. 21, 22. 37, 112. VAL. FL. 7, 416 haut tales -et inclementia vultus. STAT. silv. 4, 5, 48 qui Libyam -eant alumni. 5, 1, 97. Theb. 2, 243 Pallas -eat pharetras et Delia cristas. 2, 358. 7, 523. 9, 332. 12, 510. MART. 1, 31, 6 -ent fusae lactea colla iubae. 2, 34, 4 quem (*cunnum*) nec casta potest iam -uisse Venus. 3, 93, 25. 5, 49, 5 *al.* QVINT. inst. 1, 5, 70. 1, 11, 12. 3, 8, 57 -eatne Caesarem ultio Pompei? 4, 1, 55. 8, 3, 11. 8, 5, 28 *persaepe*. decl. 280 p. 144, 25 -et hoc matronalem pudorem. IVV. 2, 76 quaero an -eant multicia testem. 4, 13 quod ... -bat Crispinum. 8, 182. 263. TAC. ann. 13, 3 Augusto prompta ... quaeque -ret principem eloquentia fuit. PLIN. epist. 4, 19, 6. 5, 3, 5 vercar, ne me non satis -eat quod -uit M. Tullium. 5, 8, 10 *al.* TERT. nat. 1, 3 adv. Hermog. 14 PORPH. Hor. carm. 3, 15, 16 epist. 1, 17, 26. IVST. 14, 4, 4 neque enim miseros convicia -ent. DON. Ter. Ad. 696 PRISCILL. tract. 2, 54 AMM. 14, 6, 1. HYMN. Ambros. 1, 4, 4 talis -et partus deum. VVLG. psalm. 32, 1 rectos -et collaudatio. 64, 2. 92, 5 prov. 17, 7. 19, 10 I Tim. 2, 10 Tit. 2, 1 CLAVD. 3, 60. 22, 367 loricaque locum -uit toga. carm. min. 25, 6 ora -et neglecta sopor. AVG. civ. 7, 11. 22, 10 si quid aliud illud non -et regnum. *al.* BARNAB. epist. 4, 9 -et filios dei (πρέπει). MART. CAP. 6, 583 -uit (*sc. eam*) crinis pulvereique pedes. 8, 889. 9, 906 DRAC. satisf. 120. Romul. 2, 87 frons nudata -et *Amorem. al.* CORP. XII 5687, 34 (*mulier in speculo se contemplans*) -et me. *nota*: CORP. XIII 10013, 29 alba (*sc. puella*) -et me.

C *seq. dativus*: PLAVT. Amph. 820 istuc facinus ... nostro generi non -et. 1007 ornatum capiam qui potis -et. FRONTO p. 51, 16 N. haec oratio amantibus -et. p. 133, 17 quod tuo egregio ingenio -et. ITALA Hebr. 7, 26 (cod. d, Ambr. fug. saec. 3, 16) talis enim nobis -bat sacerdos (ἡμῖν, VVLG. talis enim -bat ut nobis esset pontifex). COMM. apol. 70 si -et hoc rudibus (*i. tironibus*), non convenit aevo (*i. aetate*) maturis. SOL. 17, 5. CYPR. GALL. iud. 508 quid puero -eat? AVELL. p. 237, 7 cui ... -et dementium regimen.

D *seq.* in *c. abl.*: CIC. de orat. 3, 210 *v. p. 131, 53.* orat. 82 quod idem in alia *oratione* -ret. QVINT. inst. 9, 4, 21 in causis quoque minoribus -et eadem simplicitas. 11, 1, 14 idem fere ... in omni genere causarum et prodeat et -bit. AVG. civ. 22, 19 si hoc -bit in illo novo saeculo. *nota*: QVINT. inst. 11, 3, 150 neque eadem in voce, gestu, incessu apud principem, senatum ... privato publico iudicio, postulatione, actione ... -ent.

E *seq. abl.*: SOL. 30, 10 Macrobii ... praecipuā -ent (*i. splendent*) pulchritudine.

II ***impersonaliter***, *i. q. convenit, congruit, debet, oportet, dignum, aptum est, sim.*: **A** *absolute, saepe in parenthesi*: PLAVT. Capt. 966 nunc non -et. Men. 169. Mil. 220 non placide -et. Most. 720. 723. Stich. 284 proinde, ut -et, amat virum suom (ACC. trag. 13 quodsi, ut -uit, stares mecum. LVCR. 5, 926 VERG. catal. 12, 7 OV. Pont. 2, 3, 51. 2, 10, 12 trist. 2, 134 LIV. 6, 12, 8 *al.* CVRT. 5, 12, 11 TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506. ieiun. 6 ita ut -et, ita ut par est, ita ut utile est. PANEG. 7, 7 VOPISC. Aurelian. 8, 1 Prob. 18, 6 AMM. 18, 2, 16. 24, 2, 1. 25, 1, 6. 31, 15, 6 AVG. civ. 19, 19 COD. Iust.

1, 1, 8, 8 EVGRAPH. Ter. Eun. 864). TER. Eun. 65 haud sic -et (Hec. 252). CIC. fin. 2, 45 quia -et, quia rectum, quia honestum est. off. 1, 14. 95. 99. 110. 117. 119. 120. 125. 133. 3, 77 de orat. 1, 120. 132 caput esse artis -ere (*i. decor.* QVINT. inst. 11, 3, 177). 2, 86. 3, 224 Brut. 327 orat. 70. 71. 73. 74. 78. 79. 94. 123. 199. 228 part. 54 Att. 6, 3, 8 epist. 15, 1, 4. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 2 clarius quam -eat aut expediat fiat. PVBLIL. Q 8. VERG. Aen. 12, 153 perge, -et. HOR. epod. 13, 5 dumque virent genua et -et. carm. 3, 15, 8 ELEG. in Maecen. 2, 19 OV. ars 2, 569. 3, 614 met. 12, 35 rem. 408 trist. 2, 73 EPICED. Drusi 233 CVRT. 5, 7, 2. 6, 5, 19. CORP. IV 427 'Augusto feliciter' aediles. sic -et (*ita, ut videtur, interpungendum*). QVINT. inst. 8, 4, 17 ubi minime -ret. 9, 2, 66. 11, 3, 113 PLIN. epist. 4, 23, 2. 7, 24, 9 FIRM. err. 6, 1 AVG. civ. 22, 19 (*bis*) MART. CAP. 1, 93. 2, 181 quantum -uit (4, 332 quantum -erat). 9, 973. 981.

B *cum* ***obiecto***: 1 *cum accus.: personae*: PLAVT. Amph. 838 ut pudicam -et (PRIAP. 66, 2). 973 ut uxorem -et. Asin. 660. Aul. 417 cocum -et. Epid. 25 me. Merc. 78. Mil. 896 ita vos -et. Most. 728. Persa 102 haud te -et. 220. 776 ut amantem amanti *donare* -et (*potest ad II D 1 referri*). Poen. 459 Truc. 478 TER. Andr. 421. 445 Eun. 814 CIC. Rab. Post. 11. de orat. 1, 130 quem ... non -et (*i. qui non est urbanus*). part. 133 ut oratorem -et. Att. 7, 21, 3 ad Brut. 1, 9 (9, 18), 1. CATVLL. 10, 24 ut -uit cinaediorem. SALL. Iug. 14, 15. OV. ars 1, 316 nec dubito, quin se (*sc. vaccam*) stulta -ere putet (*potest etiam ad I referri*). EPICED. Drusi 345. LIV. 2, 46, 7 ut -et proceres. 4, 44, 11. 32, 34, 3 SEN. suas. 2, 15 SEN. Herc. f. 510 Phaedr. 216 nat. 4, 7, 1 *al.* LVCAN. 10, 84 simulatum compta dolorem qua -uit (*i. in quantum -uit dolentem*). QVINT. inst. 9, 4, 15 illum -et. PLIN. epist. 1, 5, 9 ut -bat optimum virum. 1, 8, 12. 6, 32, 1 paneg. 11. 38 FRONTO p. 121, 10 N. GELL. 14, 2, 24 CAPITOL. Gord. 14, 4. 24, 3 TREB. Valer. 2, 2 trig. tyr. 27, 1 Ps. AVR. VICT. epit. 43, 7 AMM. 22, 3, 9. 24, 3, 7. 30, 3, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 9 HYG. astr. 2, 15. 20 HIER. epist. 45, 2, 2 VVLG. Eph. 5, 3 SIDON. epist. 2, 4, 3 COD. Iust. 9, 13, 1, 2. *cum acc. rei*: TAC. hist. 3, 66 ut censuram patris, ut tres consulatus, ut tot egregiae domus honores -ret. AVG. civ. 19, 3 sicut virtutem -et. 2 *cum dativo* (*cf. infra l. 82 sqq.*): PLAVT. Persa 213 ut -et lenonis familiae. TER. Ad. 491 ut uobis -et (928). SALL. hist. frg. 1, 140 locum editiorem quam victoribus -bat. TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 343 quis aliter quam deo -ret evasit. GREG. TVR. Mart. 1, 35 ut sibi -erat. 3 *cum abl.*: PLAVT. Asin. 577 ut meque teque maxime atque ingenio nostro -uit.

C *cum* ***infinitivo***, *qui saepe ex praecedente verbo est supplendus*: PLAVT. Capt. 196 id pati. Cist. 457 neque tis misereri -et. Merc. 950 sic -et, sic fieri oportet. 982 temperare . . . -bat (-et te *codd.*). Mil. 737 desisti -et. 765 Persa 62 Poen. 525. 866 Pseud. 1127. Stich. 28 minime irasci -et. 46 Vid. 89. PACVV. trag. 268 conqueri fortunam adversam, non lamentari -et. ACC. trag. 23 TER. Haut. 100. Hec. 688 quae . . . fecisti, ut -erat *facere*. CIC. Phil. 5, 30 ieci . . . fundamenta rei publicae . . . serius quam -uit. 6, 1 res confecta est, minus . . . quam -uit. 13, 14 quid . . . quod minus -eat quam contra senatum . . . exercitum ducere? nat. deor. 2, 74 salem istum . . . consumere non -et, non datum est, non potestis. div. 1, 39. 63 qui secus quam -uit, vixerunt. Cato 27 Tim. 22. Tusc. 4, 66 ut cavere -et, timere non -et, sic gaudere -et, laetari non -et. fin. 2, 25 off. 1, 120. 125. 2, 94 rep. 1, 38 leg. 1, 24. 2, 8. 28 de orat. 3, 212 orat. 104. 132 si -ret *uti*. 206. 212 opt. gen. 10 BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 neque enim -et aut convenit nobis. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 CATVLL. 62, 18 PVBLIL. E 11 M 70 LVCR. 2, 891. 4, 643. 5, 158. 6, 32 SALL. Catil. 51, 14 Iug. 30, 4. 31, 3. 68, 3 or. Phil. 1. VERG. Aen. 10, 94 tum -uit metuisse tuis. 11, 117 HOR. carm. 1, 4, 9. 11 sat. 2, 4, 26. 65 epist. 1, 17, 2 TIB. 1, 2, 28. 3, 8, 9 seu solvit crines, fusis -et esse capillis. PANEG. in Mess. 83 PRIAP. 80, 9 RVT. LVP. 2, 9 OV. epist. 15, 192 am. 2, 5, 43. 3, 7, 82. 3, 10, 48 ars 3, 145. 432 met. 2, 14. 3, 542. 4, 330. 8, 27. fast. 4, 9 quae -uit, primis . . . lusimus annis. 4, 872 Pont. 1, 6, 20. 3, 1, 40 trist. 1, 1, 3. 2, 4, 76. 3, 6, 32 LIV. 22, 60, 25. 24, 8, 2. 30, 44, 7. 45, 8, 6 MANIL. 2, 746 SEN. Ag. 240 Herc. O. 1370 Med. 175. 281 Tro. 256. 336 benef. 1, 1, 10. 2, 14, 2 *al.* OCTAVIA 457 (*versum del. Leo*). Ps. SEN. mon. 96 natura enim insequimur magis eos odio quos non -et *insequi*. LVCAN. 8, 527. 534. 9, 96 PERS. 3, 27. 71. 114 PETRON. 108 LAVS Pis. 155 CALP. buc. 3, 37 PLIN. nat. praef. 16. 5, 106. 18, 48 VAL. FL. 6, 314 SIL. 13, 823. 16, 45 STAT. Theb. 10, 925 MART. 8, 39, 3. 9, 13, 8 QVINT. inst. 2, 13, 8. 6, 2, 14. 8, 3, 13. 8, 6, 24. 74. 11, 1, 56. 11, 3, 132. 12, 11, 1 *saepe* TAC. ann. 16, 26 PLIN. epist. 3, 13, 4. 10, 112, 3. VERVS Fronto p. 130, 25 N. adversus quem minime -uit *peccare*. APVL. mund. 19 TERT. adv. Hermog. 26 adv. Marc. 1, 17 pudic. 2 anim. 26 TER. MAVR. 1064 PORPH. Hor. carm. 2, 3, 15/16 NEMES ecl. 1, 23 cyn. 200 PANEG. 6, 14. 9, 9. 11, 16 DON. Ter. Eun. 459. 560 AVIEN. Arat. 2, 1444 AVSON. 19, 8. 176, 7. 211, 27. 308, 10. 417, 66. AMM. 15, 8, 16 nec supra modum laudabant . . . quam -bat. 17, 5, 4. 18, 5, 7. 19, 12, 18. 20, 8, 18. 22, 10, 13. 26, 1, 1 VEG. mil. 3, 10 HYG. astr. 2, 4 (*elliptice*). VVLG. I Macc. 12, 11 sicut fas est et -et meminisse fratrum. CLAVD. 8, 267. 15, 369 -uit . . . complere biremes. 20, 10 -uit sentire nefas. AVELL. p. 65, 12 DRAC. laud. dei 3, 143 Orest. 596 Romul. 8, 263. *addito dativo*: TER. Haut. 965 ubi cui -uit primo, tibi non licuit per me mihi dare. Hec. 164 uti liberali esse ingenio -et. SEN. Herc. O. 869 huic -et ferro immori. PAVL. dig. 32, 23 -et tantae maiestati eas servare leges. GELL. 14, 2, 15 an -eat atque conveniat iudici . . . recipere. APVL. flor. 16 p. 70 qua -eat philosopho . . . gratias agere. AVELL. p. 119, 1 universae ecclesiae -et gaudere. COD. Iust. 5, 13, 1, 11 videamus . . . quali incremento ei de rei uxoriae actione accedente formare -et ex stipulatu actionem.

D *cum acc. c. inf.*: 1 *activi*: ENN. ann. 98 sum (*i. cum*) summa⟨m⟩ servare -et rem. 446 noenu -et mussare bonos. 564 neque me -et . . . edere. PLAVT. Amph. 201. 267 -et et facta moresque huius habere me similes. 522. 863 Asin. 81. 470. 833 Aul. 138 Bacch. 1107 Capt. 321. 665 Cas. 230 Cist. 22. Curc. 352 neque diem -et [me] morari neque nocti nocerier (*etiam ad D 2 pertinet*). Epid. 443 Men. 203 Merc. 37. 983 (*in versu fortasse interpolato*) Mil. 40. 616. Most. 53 -et me amare et te bubulcitarier (*partim ad D 2 referendum*). Persa 97. 113. 181. 807 Poen. 304. 674. 1186. 1202. 1402 Pseud. 165. 460. 590 Rud. 249. 338. 407. 921 Trin. 478. 657 Truc. 182. frg. 9 nil feci secus quam me *facere* -et (TER. Haut. 1054 facis, ut te -et). ACC. trag. 514 nec tibi me in hac re gratari -et. TER. Ad. 506. 948. 954 Eun. 789 Haut. 132. VARRO rust. 2, 7, 4 nec vastos nec minutos -et esse *equos*. CIC. Verr. 2, 32 dom. 93 Cael. 7 Mil. 1 ac. frg. 19 fin. 2, 51. 3, 64 Tusc. 4, 55 nat. deor. 1, 26 fat. 1 off. 1, 144 inv. 1, 69 de orat. 1, 106. 2, 83. 271 orat. 205 Att. 8, 12, 4. 15, 2, 1 epist. 2, 4, 1 ad Brut. 1, 9 (9, 18), 2 carm. frg. 40 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 11 CATVLL. 16, 5. 61, 212. 63, 26. LVCR. 1, 885 consimili ratione herbis . . . saepe -bat . . . manare cruorem. 4, 1063 SALL. Catil. 1, 1. 51, 1 Iug. 10, 7. 14, 16. 85, 48. 107, 1 NEP. Att. 6, 4. VERG. Aen. 4, 597 tum -uit (*sc. te facta impia tangere*). 10, 612 si mihi quae quondam fuerat quamque esse -bat, vis in amore foret. 12, 797 HOR. epod. 1, 1, 9 carm. 1, 26, 12 TIB. 1, 1, 53. 1, 2, 13 RVT. LVP. 1, 3 ELEG. in Maecen. 1, 111. 115. 2, 28 PROP. 3, 7, 69 OV. epist. 13, 81. 18, 143 am. 1, 6, 63. 1, 10, 20. 2, 17, 24 ars 3, 229. 761 aptius est -eatque magis potare puellas. 3, 772 met. 3, 265. 9, 181 fast. 5, 556 Pout. 4, 13, 17 trist. 1, 1, 10. EPIST. Sapph. 42 unam iurabas usque -ere loqui. LIV. 3, 17, 5. 3, 62, 2. 6, 7, 5. 6, 23, 7. 21, 3, 4. 21, 40, 11. 24, 8, 9. 34, 2, 10. 37, 45, 8. 37, 54, 14. 17. 42, 41, 11. 45, 14, 1 MANIL. 5, 276 SEN. Ag. 263 Herc. f. 409 Herc. O. 1739. 1879. 1975 Phaedr. 618 (*in versu fortasse interpolato*) Thy. 86. 183 Tro. 261. 332. 619 benef. 1, 3, 6. 2, 16, 1. 2, 17, 1 dial. 3, 15, 3 *saepe* COLVM. 1, 2, 1 LVCAN. 7, 681. 8, 278. 9, 406 PLIN nat. 2, 13. 18, 265 VAL. FL. 8, 284 SIL. 5, 562. 11, 248 HOMER. 232 STAT. silv. 4, 1, 20. 4, 8, 34 Theb. 7, 389. 8, 321. 11, 299 Ach. 1, 262 MART. 2, 41, 19. 8, 28, 9 *al.* QVINT. inst. 8, 5, 8 magis enim -et eos *dicere*. 8, 5, 23. 9, 4, 67. 11, 1, 22 decl. 259 p. 60, 25 IVV. 11, 155. 202 PLIN. epist. 1, 5, 10. 1, 8, 2. 1, 13, 2. 6, 12, 1. 6, 29, 11. 8, 14, 21. 9, 21, 4 paneg. 45. 59. 70. 78 FRONTO p. 224, 24 N. VLP. dig. 24, 3, 22, 6. 8 Ps. APVL. Ascl. 24 TERT. adv. Hermog. 23 adv. Marc. 3, 1 p. 377 spect. 17 orat. 3. 25 bapt. 2 pudic. 21 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 216 PANEG. 7, 14. 9, 15 VOPISC. Tac. 19, 1 Car. 6, 3 CAPITOL. Max. Balb. 6, 3 LACT. inst. 6, 4, 14 Ps. AVR. VICT. epit. 9, 18 AVSON. 126, 4 AMM. 16, 5, 12. 21, 5, 2. 27, 2, 11 SCHOL. Cic. Bob. p. 31, 31 VEG. mil. 1, 1 pr. HIER. epist. 36, 14, 1. VVLG. Sirach 32, 4 loquere maior natu, -et enim te *loqui*. Matth. 3, 15. CLAVD. 18, 284 te magis . . . conciliare -et. carm. min. 22, 8 te . . . haud -uit paribus concurrere telis. rapt. Pros. 3, 297 si quid flagrantius actum quam miseros -uit (*sc. agere*). AVG. civ. 2, 4. 11. 3, 2. 4, 7. 8, 23 SVLP. SEV. dial. 1, 27, 5 epist. 3, 14 DRAC. satisf. 101 Romul. 6, 24. 7, 130. 8, 338. 10, 15. 27 ros. 12 CASSIOD. var. 4, 1, 3 COD. Iust. 9, 9, 35, 1. CARM. epigr. 169, 1 quod -uit facere filiam parentibus, maesti parentes suae fecerunt filiae (*trita locutio in titulis, ex. gr.*: 171, 1. 1486, 1 quod -uit natam patri praestare sepulto *eqs.* CORP. III 625. 14333[7]. VI 35638. IX 374. 955. 1064. *cf. etiam* CARM. epigr. 1549, 7 me -uit morti prius occubuisse supremae, tuque mihi tales, nate, dare exsequias. *cf.* CIC. Cato 84 *infra l. 70*). 2 *passivi*: NAEV. com. 22 suopte utrosque *hospites* -uit acceptos cibo. PLAVT. Amph. prol. 35 iniusta ab iustis impetrari non -et. Bacch. 640 hunc hominem -et auro expendi, huic -et statuam statui ex auro. Capt. 372 ut ferri *servitutem* -et. Curc. 352 *v. supra l. 10*. Men. 88 quem . . . vinciri -et. 453 Merc. 376 Most. 53 *v. supra l. 12* Poen. 258 Pseud. 1225 Rud. 702 Stich. 443 Trin. 548. TER. Andr. prol. 16 contaminari non -ere fabulas. SISENNA hist. 122 clandestinā celeritudine transigi, apud notos cogitata dici -et, non explanari. CIC. Sest. 73 Marcell. 33 Phil. 12, 1 fin. 4, 28 Tusc. 1, 32. 2, 8 rep. 4, 11 leg. 2, 16. Cato 84 cuius a me corpus est crematum quod contra -uit ab illo meum *cremari*. off. 1, 31 parad. 19 phil. frg. V 23. de orat. 1, 130 ut -eat *id fieri*. Brut. 332 part. 129 LVCR. 5, 50. SALL. Iug. 14, 22 unde (*i. a quo*) minume -uit vita erepta est (*elliptice. cf.* 49, 2 quae ab imperatore -erint omnia suis provisa). VERG. Aen. 5, 384 quo me -et usque teneri? LIV. 34, 58, 8 sola aut prima certe pensari -et principi orbis terrarum populo et tanto regi (*i. a populo, a rege*). VITR. 1, 2, 5 CELS. 5, 26, 24 (5, 28, 11) SEN. Herc. f. 990 Herc. O. 1135. 1479 Oed. 240. 412 benef. 7, 26, 1 OCTAVIA 440 COLVM. arb. 17, 3 LVCAN. 2, 540. 4, 360 PLIN. nat. 18, 128. 35, 115. 37, 198 VAL. FL. 7, 418 MART. 13, 108, 2 QVINT. inst. 9, 4, 43. 67. 12, 6, 3 decl. 321 p. 263, 16 TAC. dial. 14. 27 ann. 3, 39. 15, 67 PLIN. epist. 1, 23, 1. 7, 9, 11. 9, 9, 2 paneg. 7. 95 FRONTO p. 176, 14 N. TERT. nat. 1, 10. 2, 9. 13 adv. Marc. 2, 1 p. 333. 5, 4 p. 582 resurr. 25 p. 61 PORPH. Hor. ars 179 PANEG. 8, 1. 9, 4 CAPITOL. Maximin. 29, 10 AVSON.

305, 12 Amm. 14, 7, 10. 12. 23, 2, 1. 28, 4, 9 Avg. civ. 2, 9. 13 Svlp. Sev. dial. 1, 24, 2 Macr. sat. 1, 16, 17. 7, 1, 3 Cael. Avr. acut. 3, 21, 198 Sidon. epist. 1, 2, 10 Cod. Iust. 1, 33, 3. 8, 10, 14, 1 Novell. Iust. 11, 7.

E *seq.* **ut** (*vel coniunctivus solus, v. l. 6. 12*), **ne**: Plavt. Poen. 21 -et animo aequo nunc stent vel dormire temperent. Ps. Qvint. decl. 5, 2 hominem qui piraticum carcerem ... discusserat, -erat, ne voluisset aliter reverti. Spart. Did. 6, 8 neque enim -bat, ut... cundem Iulianum paterctur infestum. Lact. inst. 3, 1, 11 nec enim -bat, ut. Symm. epist. 3, 4, 1. Ambr. virg. 1, 9, 46 -et enim, ut plene noveris. fid. 3, 2, 8 Vvlg. Hebr. 7, 26 *v. p. 132, 62.* Pavl. Nol. carm. 26, 18 fugiant -et omnia sanctum maesta diem. Avg. agon. 22, 24 non -bat, ut homines falleret spiritus sanctus. Mart. Cap. 9, 917 placet ac -et vicissim cantemus atque amemus. Leo M. serm. 32, 4 -et enim, ut capiti suo membra conveniant. Sacr. Leon. p. 325. Drac. Romul. 5, 286 sic -et, ut fortis lassos ... ames? Ennod. epist. 8, 6 p. 204, 25 Ivnil. 2, 26. Cassiod. hist. 9, 30 p. 1145[B] -et, ut vincat ratio. var. 2, 13, 1. 2, 23. 3, 19, 1 *al.* Ven. Fort. carm. 3, 9, 67 Mart. 2, 342 Ps. Primas. in Hebr. p. 732[A].

deriv.: deceutia. *comp.*: ab-, ad-, condecet.

part. praes. pro adiect. ⁂**decēns**, -entis. *cum apice*: Carm. epigr. 1033, 6 -éns. *abl. in* i *exit praeter l. 71* Anth. 458, 2 Amm. 14, 11, 28 Mart. Cap. 9, 1000. *de usu*: Diom. gramm. I 398, 30 impersonalium declinatio non facile admittit participia et errant qui -s pudens participia opinantur esse, cum sint appellationes (*sed cf.* Lvcan. 2, 363 *p. 132, 31*). *de significatione*: Svlp. Vict. rhet. 15 p. 320 -s vel decorum: sic enim appellandum est quod Graeci πρέπον dicunt. p. 321 illud πρέπον, quod decorum vel -s diximus, in eo est, ut rebus apta sint verbis *eqs.* Diff. gramm. VII 530, 25 -s in gestu est et motu corporis, formosus ab excellenti specie dicitur. Isid. orig. 10, 68 -s compositus et a numero decem dictus. hinc et decorus et decibilis. diff. 1, 161 -s motu corporis probatur, speciosus specie, formosus natura sive forma (Diff. ed. Beck p. 50, 14 -s motu corporis probatur, formosus natura). Gloss. εὐπρεπής πρέπον. pulcher. formosus. gratus. pulchritudo. *legitur inde ab* Hor. (7[ies]), *frequentissime apud* Ov. (14[ies]). *comparat. habent*: Ov. epist. 5, 35 met. 12, 405 Sen. contr. 2, 2, 12 Sen. Thy. 151 benef. 2, 29, 1 Calp. ecl. 6, 14 Mart. 12, 22, 3 Qvint. inst. 8, 3, 3. 8, 6, 6. 11, 1, 78. 11, 3, 156 Tac. Agr. 44 *al.* *superlat.*: Sen. suas. 2, 13. 18 Sen. benef. 1, 9, 4 Ps. Sen. mon. 152 Qvint. inst. 11, 3, 140 *al.*

I *generatim i. q. congruens, conveniens, aptus, proprius, accommodatus, consentaneus sim.*: **A** *solum ponitur*: Hor. epist. 1, 1, 11 quid verum atque -s (Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 10, 1). Sen. suas. 2, 13 hic meus est dies: muta enim ut 'noster' sit, peribit omnis versus elegantia in quo hoc est -issimum quod ex communi sermone trahitur. Sen. epist. 119, 15 hoc parum -s, illud parum laudatum, oculos hoc meos laedit. Qvint. inst. 8, 6, 6 quia necesse est aut ... significantius est aut ... -ius (*scq.* improprium). Vel. gramm. VII 66, 15 in ὀρθοεπείᾳ quid -ius sit et quid lenius quaeritur. Ps. Apvl. Ascl. 34 quod totum est bonum, -s et prudens. *nota*: Ov. ars 3, 751 sera veni positaque -s incede lucerna. Amm. 28, 4, 7 ita -s (*i. decenter*) sonantibus originum insignibus (*i. eorum nomina*). -s est *i. q. decet, seq. acc. c. inf.*: Qvint. inst. 11, 1, 78 -ius erit ... servare iudicium pudorem. *seq.* ut: Don. Ter. Hec. 144 -s est, ut ... spectatores sciant. Hil. in psalm. 118 ain 1[495] dignitati eius -issimum est, ut ... cloquatur. **B** *cum substant.*: **1** *de rebus*: Hor. carm. 4, 13, 17 quo fugit Venus ... -sque motus (*i. saltatus.* Qvint. inst. 1, 10, 26 corporis quoque aptus et -s motus qui dicitur εὐρυθμία. 11, 3, 29 corporis -s et accommodatus orationis motus). ars 92 singula quaeque locum tenent sortita -em. Priap. 36, 6 habet -es (*i. aptas*) nuntius deum plantas. Ov. Pont. 2, 5, 52 spemque -s doctae vocis amictus habet (Qvint. inst. 11, 3, 156). Sen. suas. 2, 18 -issimi generis stultam sententiam referam (Sen. benef. 1, 9, 4 -issimum sponsaliorum genus est adulterium). Sen. Thy. 151 nec dapibus feris decerni potuit poena -ior. Ps. Sen. mon. 152 -issimus feminae ornatus est quam maritus probat. Stat. Theb. 9, 706 frontis servat honorem ira -s. Qvint. inst. 8, 6, 67 est autem haec *hyberbole* -s veri superiectio. 11, 3, 83 umerorum raro -s allevatio atque contractio est. 11, 3, 140 sinus -issimus si aliquo supra imam tunicam fuerit. Anon. Quint. inst. 2, 15, 21 ars inventrix et iudicatrix et enuntiatrix -e ornatu secundum mensionem *eqs.* Tac. Agr. 44 *habitus Agricolae* -ior quam sublimior fuit. Consent. gramm. V 363, 35 quae voces aptiores, quae -iores. Porph. Hor. carm. 3, 15, 6 allegoria. Anth. 458, 2 dispositas arte -e comas. Lact. opif. 10, 2 saeptum oculis -issimum praebent. 10, 12 oris quoque species et rectus ... utilis ... -s (10, 22 utilis ac -s flexura cubitorum). 10, 23 ordo ac gradus -issimus *manuum.* Hil. in Matth. 20, 12 cum -i contumelia admonitus. Vigil. Trid. ad Ioh. 1 p. 552[D] ordo. Avg. civ. 10, 14 -issimos formarum suarum numeros habere non posse confirmat. 11, 18 antitheta ... in ornamentis elocutionis sunt -issima. 19, 4 status quoque corporis atque motus cum -es et congruentes sunt (22, 30). doctr. christ. 4, 7, 13 circuitus ... cum -issima varietate interponerentur. gen. ad litt. 8, 25 p. 263, 26 partes *universitatis naturae* ut non solum salvae ac fecundiores, verum etiam -iores sint. Dionys. Exig. Procl. or. 12 adiudicatis morti vitam certissimam et morti solutionem -issimam. Physiogn. 11, 3 incessus. Cypr. Gall. num. 193 cura. Mart. Cap. 1, 24 officio -iore. 1, 91 sensa -ia. 4, 328 inflexione. 6, 586 censura. Canon. Migne 56, 835 placere et -issimae esse dispositionis. 56, 836 sententia ... -issima. Evstath. Bas. hex. 2, 2 p. 881[C] -em sibi naturam. 3, 9 p. 900[A] laudibus. Drac. laud. dei 2, 452 pallore. Orig. in Matth. 17, 24 nuptias introire sine vestimento -i (*potest ad II A 2 referri*). **2** *de personis*: Itala deut. 33, 26 (Lugd.) adiutor tuus et magnus et -s [dicens *cod.*] firmamenti (βοηθός σου καὶ ὁ μεγαλοπρεπής, Vvlg. *aliter*). Ignat. ad Magn. 13, 1 cum digne -issimo episcopo (μετὰ τὸν ἀξιοπρεπέστατον ἐπίσκοπον).

II *speciatim i. q. pulcher, decorus, venustus, speciosus, formosus, iucundus, gratus, elegans sim., necnon castus, pudicus de personis*: **A** *de rebus corporeis*: **1** *de corpore vel corporis partibus*: Ov. am. 3, 1, 9 forma -s (rem. 350 Clavd. 21, 31. Carm. epigr. 1033, 6 [*Romae, saec. I*] forma -s, nulli dedita, grata viro). met. 1, 450 longoque -ia crine tempora cingebat. trist. 3, 7, 33 facies (Sen. contr. 2, 2, 12). Sen. benef. 2, 29, 1 *queruntur* quod solidior sit cutis beluis, -ior damis, densior ursis, mollior fibris. Avien. orb. terr. 3, 528 caput. Amm. 14, 11, 28 *fuit Gallus* -e filo corporis. Avg. retract. 1, 11, 2 cum multo speciosiora et -iora futura sint *corpora humana.* *huc referas* Sen. contr. 2, 2, 8 habebat ille ... -s et amabile ingenium. **2** *de aliis rebus*: Sen. Phaedr. 764 prata novo vere -ia. Thy. 945 flore. Tro. 273 comam. Mart. 3, 2, 8 frontis gemino -s honore *libellus.* Lampr. Alex. 50, 3 ephippiis ac frenis *equorum* -bus. Hier. psalt. sec. Hebr. 135, 3 cantate nomini eius quoniam -s (καλόν, Vvlg. 134, 3 suave). Mart. Cap. 9, 1000 -c ... poculo. Beda gramm. VII 245, 3 versum -issimum. *huc trahere possis*: Clavd. 28, 537 -ior (*i. serenior*) aer. **B** *de animantibus*: Hor. carm. 1, 4, 6 Gratiae -es. 1, 18, 6 Venus. 4, 1, 13 nobilis et -s ... puer. Prop. 4, 8, 52 *Cynthia* furibunda -s. Ov. epist. 5, 35 -ior ... Minerva. am. 1, 14, 21 tum quoque erat neglecta -s. 3, 3, 8 longa -sque fuit, longa -sque manet. fast. 5, 23 Honor placidoque -s Reverentia voltu. 5, 358 sic haec est cultu versicolore -s. met. 1, 527 visa -s. 12, 405 qua nulla -ior ... femina (Cael. Avr. acut. 3, 18, 186 iuvenem feminam atque alias -em. *potest etiam* pudica, casta *intellegi*). Calp. ecl. 6, 14 candidus alter erat levique -ior ovo et ridens oculis crinemque simillimus auro. Mart. 12, 22, 3 esset caeca -ior Philaenis. Qvint. inst. 8, 3, 10 -ior equus. Ivv. 6, 162 sit formosa, -s, dives, fecunda. Carm. epigr. 1165, 8 (*aetate Traiani*) docta, -s, dulcis grataque blanditiis. Plin. epist. 1, 21, 2 credo -es esse servos ... superest ut frugi sint. Svet. Dom. 18 pulcher ac -s, maxime in iuventa et quidem toto corpore. Ps. Avr. Vict. epit. 45, 5 vultu -s, sollers ingenio. Avson. 173, 7 ore -s, bonus ingenio. Ps. Damas. epigr. 71, 5 stirpe -s, elegans specie. Dares 12 Hectorem ... vultu venerabili barbatum, -em. Cypr. Gall. gen. 621 iuvenes parili fulgore -es. Mart. Cap. 1, 1 o Hymenaee -s. 2, 121. 174 -s ac pudicissima puellarum. 6, 567 virgo (Sidon. carm. 14, 21). 6, 575. 9, 888 Flora. 9, 896 -s illa sidereis fulguransque luminibus. 9, 903 Venus. 9, 914 Latoia. Sidon. epist. 2, 8, 3 prudens, casta, -s. Drac. Romul. 10, 249 matrona. 10, 369 nata. Coripp. Ioh. 4, 475 cristisque -s auroque coruscus. Carm. epigr. 843, 1 casta, pudica, -s, sapiens, generosa, probat(a).

adv. ⁂**decenter**: Schol. Hor. ars p. 10, 92 -r hoc est sicut decet. Gloss. πρεπόντως. -ius εὐπρεπεστέρως. *legitur inde ab* Hor., *comparat.*: Hor. epist. 2, 2, 216 Sen. contr. 2, 7 (15), 5. 7 praef. 6. 7, 5 (20), 14 suas. 2, 20 Val. Max. 3, 7, 11 Qvint. inst. 9, 1, 21 Ivv. 6, 487 Vel. gramm. VII 76, 5. 79, 11 Prob. Verg. georg. 3, 113/5 Facvnd. depens. 12, 2 p. 835[E]. *superlat.*: Sen. contr. 2, 5, 17 Sen. epist. 86, 15 Avg. doctr. christ. 4, 7, 13 gen. ad litt. imperf. 5, 21 p. 477, 23 Leo M. epist. 98, 1 Sidon. epist. 8, 6, 10 Isid. orig. 1, 37, 5.

1 *i. q. proprie, apte, convenienter, congrue, commode sim.*: Hor. epist. 2, 2, 216 ne ... pulset lasciva -ins aetas. Tib. 3, 8, 14 mille habet ornatus, mille -r habet. Prop. 4, 2, 45 -r impositus *flos.* Ov. am. 2, 5, 44 maesta -r erat. ars 3, 291 lacrimare -r. Sen. contr. 2, 4, 7 -r hoc dicit (suas. 2, 20 Sen. epist. 86, 15 Serv. auct. Aen. 12, 289). 2, 5, 17 -issime fecit. 2, 7, 15 quanto -ius ... cognoscerem. 7 praef. 5 hoc nemo praestitit umquam Gallione nostro -ius. 7 praef. 6 cum declamaret, apte et convenienter et -r hoc genere utebatur. 7, 5 (20), 14 hunc sensum -ius posuit. Val. Max. 3, 7, 11 ut ab eo -ius ad externa transeamus. Sen. epist. 47, 6 ut altilia -r secet. Pers. 1, 84 quin tepidum hoc optes audire '-r'? Qvint. inst. 9, 1, 21 quaedam vel -ius indicanda vel tutius. 11, 1, 69. 79. 11, 3, 59 verba -r pudoris causa subtrahuntur. 11, 3, 80 ostendimus (Porph. Hor. carm. 3, 27, 17/18). Ivv. 6, 487 solitoque -ius optat ornari (Apvl. met. 2, 30 Lampr. Alex. 26, 8 Edict. imp. Diocl. 1, 2 Mart. Cap. 1, 68 Hist. Apoll. 40 Cassiod. or. frg. p. 473). Plin. epist. 5, 19, 3 pronuntiat acriter, sapienter, apte, -r etiam. 6, 21, 5 (*ibid.* apte). Svet. vita Crispi p. 89 uondum, inquit, quantumvis -r et caute (*fortasse ad 2 trahendum*). Vel. gramm. VII 76, 5 pinguitudo 'u' litterae -ius servatur. 79, 11 eo -ius apud Vergilium legitur. Char. gramm. I 275, 5 -r vitavit obscaenitatem (Diom. gramm. I 460, 19). Diom. gramm. I 468, 23 -r struitur oratio. Apvl. apol. 63. met. 2, 7 spinam quatiens placide -r undabat. 2, 30. Ps. Apvl. herm. p. 265 oratoris excellentis est lata anguste, angusta late, vulgata -r (recenter *coni.*

Goldbacher, fortasse recte), nova usitate *proferre*. HERM. Pal. sim. 5, 2, 5 vineam -r depalatam ac defossam. PORPH. Hor. carm. 2, 4, 13/14 breviter et -r... occurrit. *al.* NEMES. cyn. 110 -r prona (*i. modice inclinata, de thorace canis*). LACT. opif. 10, 19 labra ipsa... quam -r interscidit. DON. Ter. Eun. 403 proprie reddidit et -r. PS. AVR. VICT. epit. 15, 4 -r validus. OPTAT. 140, 17 quae *tunica* -r vestiat. AVSON. 360, 3 immiscuit. SERV. auct. Aen. 12, 434 significat (PS. RVFIN. in psalm. 4, 9 -r et prophetice significatur. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 477, 23 ipsi significantur hac luce, brevissime quidem, sed tamen convenientissime et -issime. mus. 6, 16, 54). SERV. auct. Aen. 12, 872 -r inducit loqui. PROB. Verg. georg. 3, 114/5 quo -ius celaret pedes anguinos suos. PS. RVFIN. in Am. 4, 1 adiungi. in Os. 10, 7 p. 1013[A] assumi. AVG. civ. 12, 4 satis apte -rque conveniunt. loc. hept. 5, 34 p. 606, 16 rem -r commendant. doctr. christ. 4, 7, 13. ZACCH. 1, 11 nascendi ordinem -r implevit. MACR. sat. 6, 5, 15 usus est. 6, 6, 1 nove, sed -r usurpata. PHYSIOGN. 65, 13 capiti adhaerere. MART. CAP. 4, 360 ut -r verborum habeant propinquitatem. 4, 423 -r docta disputatio. 5, 519 quibus pedibus clausulae -r aptentur (9, 985. 994 CASSIOD. var. 4, 1, 3). 7, 727. 8, 811. 9, 889 GILD. Brit. 13 chron. III p. 33, 1 *insignia* nec -r usquam gessit, non legitime. CYPR. GALL. exod. 1257 nomenque -r indidit. EVSTATH. 2, 8 p. 889[B] congrue penitus et -r nominatus est unus. SIDON. epist. 4, 16, 5 qui magis igneo ingenio naturam -r ignis imitatus es. 8, 6, 10 -issime facis. VICT. VIT. 2, 55 libellum de fide satis -r sufficienterque conscriptum (ILDEF. vir. ill. 11). VEN. FORT. vita Radeg. 15, 35 cum in villa... -r accederet. ENNOD. epist. 3, 18 p. 85, 18. CASSIOD. in psalm. 1, 2. inst. div. 10 intentiones suas -r aperiunt (*praecedit* commodissime). 30. gramm. VII 206, 20 'n' litterae sonum -ius efferemus. INST. Iust. 1, 40, 6 iniuriam suam non tam -r quam sero conquesta est. GREG. M. moral. 19, 45. ISID. orig. 1, 37, 5 alia rerum nomina... in aliud genus -issime decoris gratia transferuntur, ut oratio perornetur. CARM. epigr. 458, 2. 485, 1 scribi in titulo versiculos... -r. PAPYR. Marini 1 ecclesiam... -r dedicatam. 2 *i. q. honeste, digne, pulchre, suaviter, sim.*: SEN. epist. 70, 20 parum munde et parum -r. PORPH. Hor. carm. 2, 1, 22 speciose ac -r dictum. ITALA Rom. 13, 13 (Cypr. zel. 10) tamquam in die -r ambulemus (εὐσχημόνως, VVLG. honeste). CAPITOL. Ver. 2, 9 omnibus deliciis, ludis, iocis -r aptissimus. AVG. civ. 3, 10 -r his artibus Roma crevit. in psalm. 64, 3 hymnum dei non -r cantant. MACR. sat. 5, 2, 14 Circe -r attingitur. MART. CAP. 6, 705 quo dicto Iocus... Cythereae... susurratim -r arrisit. 9, 996 *Harmonia* -r regressa conticuit. LEO M. epist. 98, 1 imperatores... -issime praesidebant. CASSIOD. in psalm. 33, 21 divitem peccatorem pomposis apparatibus -r efferri. inst. div. 15 *locutio* suaviter instruit... -r delectat. 29 fontium perspicuitas -r illabitur. FACVND. defens. 12, 2 *splendet* in caelo sol longe honoratius longeque -ius. PASS. Theclae B 43 gloriose ac -r in sepulcro suo collocata est. *Gudeman.*

[**dēceptātio**] PS. TERT. haer. 4 p. 220, 21 quoniam quidem ipse *Aeon* fuerit -e (de defectione *Öhl.*, de temptatione *Scal.*) conceptus atque prolatus. *cf.* deceptare.

dēceptibilis, -e *a* decipere. *i. q. deceptiosus*: SCHOL. Prud. apoth. praef. 25 captiosis: -bus vel insidiosis.

✱**dēceptio**, -ōnis *f.* [*a* decipere. *Th.*]. GLOSS. κολακία, ἀθέτησις, ἐνέδρα. -is περιγραφῆς. *legitur inde ab* ITALA. *i. q. actus decipiendi, error, fraus, fallacia, circumventio, circumscriptio, mendacium, seductio*: ITALA Col. 2, 8 (Hil. trin. 8, 53 Nicet. p. 19, 23) ne quis vos seducat per philosophiam et inanem -em (ἀπάτης, VVLG. decipiat per... fallaciam. *cf.* HILARIAN. curs. temp. p. 156, 2 per artem philosophiam mundi et inanem -em verborum). Eph. 4, 22 (Cypr. testim. 3, 11 Hil. trin. 12, 48 Aug. gen. ad litt. 6, 26 p. 198, 15) *vetus homo* corrumpitur secundum concupiscentias -is (ἀπάτης, VVLG. secundum desideria erroris. *cf.* PS. AMBR. serm. 35, 3 ob concupiscentiam diabolicae -is). HIL. trin. 8, 54 inanium -um doctrinis. OPTAT. 2, 20 p. 56, 9 non est ista praesumptio, sed -o. PRISCILL. tract. 10, 136 p. 99, 18 simplex in expectaculorum -e persuasio. CLAVD. DON. Aen. 2, 23. 107. 5, 357. 10, 524. 11, 547. AMBR. fug. saec. 7, 41 manet... maledictio directa in serpentem propter suam -em. HIER. in Hab. 2, 5 p. 614 diabolus omnium gentium -e laetatur. in Ier. 3, 1 p. 857 post multas fornicationes et -es animarum. in Is. 22, 2 p. 311 maxima pars... haereticorum -bus supplantatur. c. Lucif. 11 -o tam laici quam episcopi communis est. VVLG. sap. 14, 21 et haec fuit vitae humanae -o (ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον). Dan. 2, 9 interpretationem... fallacem et -e plenam (διεφθαρμένον). Mich. 1, 14 domus mendacii in -em regibus Israel (εἰς κενόν). I Macc. 16, 17 et fecit -em magnam in Israel (ἀθεσίαν). Marc. 4, 19 (ἀπάτη). II Petr. 3, 3. RVFIN. hist. 5, 28, 15. 7, 17 -is machina. 10, 14. 15. 20. 32 hist. mon. 1 p. 399[D] 29 p. 453[B] Orig. in cant. 2 p. 125[C] ad -em errorum. Orig. in iud. 2, 3 mathematicorum -es. PAVL. NOL. epist. 23, 44 ut illum deceptorem nostrum mutua quasi -e confunderet *dominus*. AVG. gen. c. Manich. 2, 18, 28. c. Adim. 15 p. 156, 27 ad occultandas -es suas. civ. 22, 22 *al.* in psalm. 70 serm. 2, 2. serm. ed. Mai 1, 2 o ingeniosa -o *diaboli*. epist. 205, 16 p. 948, 2 temptatio -is. PS. AVG. quaest. test. p. 330, 3 Sout. ad -em animae. BACHIAR. fid. 1 p. 1020[C] liberi ab erroris -e. 6 p. 1034[B]. MART. CAP. 4, 423 vers. nam quae supersunt fraude multa consita, quis falsa captos circuit -o. COD. Theod. 14, 4, 3 (*a. 363*) in transmittendis pecuniis aliqua fuerit materia -is exorta. 16, 10, 20, 3 (*a. 415*). LEO M. serm. 9, 1 omnia -um genera. 34, 4. 79, 2 aliud ... agit sub veritate ratio, aliud sub falsitate -o. PS. ORIG. tract. 3 p. 27, 22 ut illecebrosis cum eo -bus agat. SACR. Leon. p. 405 -em Evae matris. ENNOD. epist. 1, 6 p. 15, 3 quis ferat decorum gurgitem sub hac -e fallentem? epist. 9, 31 p. 254, 24 illud mortis simulacrum de placidis -bus plus amatur. COD. Iust. 11, 43 (42), 6, 3 ne qua -o vel suppressio vel insidiae contra publicam utilitatem a quoquam penitus attemptetur. CASSIOD. var. 4, 27, 1 maius reatui pondus est inopinata -o. *et saepius.* in psalm. 118, 110 ab illis enim, qui non declinat, ulla -e non capitur. GREG. TVR. vit. patr. 10, 2 his... illectus -bus. PS. VEN. FORT. vita Med. 5, 15 custodis -e callida fallire potuit. GREG. M. moral. 1, 52 p. 551[C] quilibet malignus spiritus... se ad laqueum -is opponit. 3, 50 dolos -is parant haeretici. 4 praef. 4 p. 637[A] ad persuasionem nostrae -is. 16, 30 p. 1136[A] -is retiacula declinant. in euang. 35, 6. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 6 -em et seductionem.

syn.: circumventio, error (RVFIN. hist. 2, 13, 14 hist. mon. 19 p. 441[D]), fallacia, fraus (RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 196[B]), illusio (AVG. doctr. christ. 2, 23, 35), mendacium (AVG. civ. 22, 22), seductio.

opp.: ratio (LEO M. serm. 79, 2), veritas.

deriv.: deceptiosus.

dēceptiōsus, -a, -um [*a* deceptio. *Th.*]. *deceptionis plenus*: RVFIN. Basil. hom. 5, 6 neque sophisticum erit quid nisi -um fuerit et fallens. Orig. princ. 2, 4, 3 per -a quaedam sophismata simpliciorum quorumque corda decipere. ENNOD. epist. 1, 7 p. 16, 18 -is et blandis... illecebris. CASSIOD. in psalm. 9, 29. 15, 4 de mundi huius -a voluptate. GREG. M. epist. 1, 341, 11 qui vobis -a familiaritate deserviunt. *adde*: GLOSS. V 599, 54 falsosum circumventosum deceptosum.

dēceptīvus, -a, -um [*a* decipere, deceptus. *Th.*]. *ad decipiendum aptus*: FIRM. math. 5, 3, 3. PRISC. gramm. III 272, 26 sunt alia -a. BOETH. anal. post. 1, 12 erit syllogismus -us in indivisionibus.

*?**dēceptō**, -āre. GLOSS. II 38, 17 decepta⟨t?⟩ ἐνεδρεύει, ἐξαπατᾶ.

✱**dēceptor**, -ōris *m.* [*a* decipere. *Th.*]. GLOSS. ἐνεδρευτής. IV 237, 20 factiosus, fallax, -r. V 296, 33 frustrator, illusor. 500, 22 fastus (?) -r suasor. 525, 17 planos vel astropharius, -r, seductor. *legitur inde a* SEN. trag.

1 *de personis*: a *generatim, i. q. seductor, fraudator, veterator*: SEN. Thy. 140 proditus occidit -r domini Myrtilus. TERT. adv. Prax. 11 p. 243, 20 mendacem efficias et fallacem et -em fidei *deum Praxeae.* ITALA Tit. 1, 10 (Lucif. Athan. 2, 27 p. 197, 2) sunt enim multi etiam non subditi, vaniloqui et -es (φρεναπάται, VVLG. seductores). LACT. ira 4, 8 -r bilinguis. DON. Ter. Hec. 746. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1239[D] fugiat quasi hostem et -em. p. 1242[A]. AVSON. 405, 3 garruli et -es. AMBROSIAST. II Tim. 3, 12 sciuntur esse mali et -es. HIER. Didym. spir. 60 fallax fraudulentusque -r. in Tit. 1, 10 p. 704[B] *bis.* PAVL. MED. bened. 2, 2 falsitas -is. PELAG. in Gal. 5 p. 819[D] quod de me vobis mentiti sunt -es. RVFIN. Clement. 2, 5 quod -r esset ac magus hist. 2, 11, 2 -r (γόης). 3, 8, 1. 4, 7, 2 malignis... viris et -bus. 4, 7, 3. 4, 16, 9 (ἀπατεῶνας). hist. mon. 19 p. 441[B. C]. PAVL. NOL. epist. 23, 44 p. 199, 19. AVG. civ. 1, 18. 4, 31 qui *daemones* et -es et deceptos paritcr possideut. 16, 4 quod est 'venator', nisi animalium terrigenarum -r, oppressor, extinctor? agon. 4, 4. c. Faust. 5, 6 ut, si ea non faciatis, -es, si autem faciatis, decepti sitis. 15, 6. 32, 18. conf. 7, 2, 3 deceptos -es. c. Iul. op. imperf. 1, 23. 94 vel occultus vel manifestus -r. c. adv. leg. 1, 15, 23 *al.* POSSID. vita Aug. 9 seductorem et -em animarum. HESYCH. in lev. 20, 6 p. 1043[B] -es et adulatores. CASSIAN. conl. 12, 4, 3 -r fraudulentissimus puritatis et aemulus atque contrarius castitati. LEO M. serm. 23, 2. 76, 6 epist. 28, 3 AVELL. p. 364, 20. 412, 13. 415, 13. 416, 3. ACT. Petr. 12 ut te argueret et comprobaret planum et -em. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 236 adulescentium -es. CORIPP. Ioh. 6, 149 semper amat miseras -r fallere mentes *Iuppiter.* PS. PRIMAS. in II Cor. p. 577[C] sicut de me vestri iactitant -es. GREG. M. dial. 4, 48 p. 412[A] *meas* per -em spiritum multis se vanitatibus immergit. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 35 fallax et -r procul dubio haberetur. SCHOL. Ter. p. 134, 2 *leno* -r. ISID. sent. 2, 30, 5. *nota*: CORP. VI 29195 raptus a nymphis vixit ann. VIIII... -r parentorum (*sc. quia immatura morte mortuus est. cf. infra l. 82*). b *speciatim, i. q. diabolus*: PS. AMBR. paen. 22 huc atque illuc te circumducent angeli -es. laps. virg. 10, 52 -r animae. AVG. civ. 10, 11 daemones -es. PS. AVG. serm. 249, 4 -em sequi quam deum maluisti? (SERM. Corp. Vind. 21 p. 265, 19). SEDVL. op. pasch. 2, 9 p. 209, 10 huius mundi principem, qui nos ante seduxerat, -em. FVLG. aet. mund. p. 133 serpens (*i. diabolus*) iuvidus utrorumque -r. FVLG. RVSP. praedest. 3, 17, 27 -is suasione. CAES. AREL. epist. de hum. 7 consilia -is. 2 *de rebus, i. q. fallax, mendax*: SALV. eccl. 3, 95 fuge ambitus -es tuos (*i. qui te decipiunt*). CASSIOD. in psalm. 75, 5 iste somnus fallax atque -r est. GREG. M. dial. 4, 48 p. 412[A] *mens* per -em spiritum multis se vanitatibus immergit. *f.* **dēceptrīx**, -īcis: CORP. X 2601 virgo -x (*v. l. 71*). CASSIAN. conl. 25, 9, 6 si vero non adiutrix esse volueris, sed -x. ALC. AVIT. carm. 3, 111 -x femina. LACT. epit. 59 (64), 8 (17) per-

niciosa . . . ac -x adulatio. RVFIN. hist. mon. 11 p. 429[c] concupiscentia. Clement. 6, 4 ignorantiam. AVG. serm. 182, 7 haereses. serm. ed. Mai 1, 2 muneratio (72, 2). EVG. TOLET. carm. 25, 23 luteae -x gloria vitae. VEREC. in cant. 6, 27 -x fallacia. CASSIOD. in psalm. 32, 20 luxuriam. 61, 8 mutabilitate. AVELL. p. 415, 2 substantia.

syn.: fraudator, seductor, veterator. diabolus. fallax, mendax.

dēceptōrius, -a, -um [*a* deceptor *vel* decipere. *Th.*]. *i. q. ad decipiendum aptus, fallax, fraudulentus*: SEN. dial. 11, 5, 6 inania et specioso ac -o fuco circumlita. PS. CYPR. singul. cler. 44 non est quod vobis in hac persuasione -a blandiamini. PS. RVFIN. in psalm. 41, 4 prosperitas . . . -a (AVG. in psalm. 41, 6). AVG. serm. 301, 8 in ista falsa et -a felicitate. vera relig. 50, 98 tam uugatorios et -os ludos. doctr. christ. 2, 23, 36 -ae coniecturae. epist. 108, 6 laude. c. Secundin. 3 cuius omnes -as machinationes veridica frons epistulae tuae . . . subvertit. civ. 3, 14 -ae dealbationes. 8, 23 haec vana -a. 10, 24 auditorium -um. 10, 27 -a vanarum ludificatione formarum. MAR. MERC. contrad. 1, 9 VITA Hil. 2, 3 p. 1223[c]. LEO M. serm. 24, 6 artibus. 36, 4 voluptati. VEREC. in cant. 5, 3 -i dies illi. GREG. M. in euang. 39, 4 delectationibus. moral. 13, 39 -is *diaboli* promissionibus. ISID. sent. 3, 6, 9 fraude.

syn.: fallax, fraudulentus. *opp.*: veredicus.

dēceptōsus *v.* deceptiosus.

dēceptus, -ūs *m.* [*a* decipere. *Th.*]. *i. q. fraus, deceptio*: TERT. anim. 18 stultos *sensus*, quia -ui faciles. adv. Marc. 3, 6 p. 383, 21 humana condicio -ui obnoxia. SCHOL. Stat. Theb. 10, 720 nam eum securum -u fraudis effecit. *Simbeck.*

decēris, -is *f.* [δεκήρης. *Th.*]. *genus navis*: SVET. Cal. 37 -es Liburnicas.

dēcermina, -um *n. pl.* [*a* decerpere *ductum esse videtur. Th.*]. PAVL. FEST. p. 72 -a dicuntur quae decerpuntur purgandi causa. *cf.* GLOSS. IV 53, 36 (= V 450, 8) deterimi sunt proprie stercora ex frumento quae excernuntur. V 496, 43 deterimi purgavi frumenta. *conicitur* APVL. met. 1, 6 (deterima *trad.*). *L.*

***dēcerno**, -crēvī, -crētum, -ere *a* de *et* cernere. *de forma*: DECRET. Paulli (Corp. II 5041 [*a. 189 a. Chr.*]) -eivit. CORP. XIV 3606 décrévit. PAPYR. Britann. 731 (*a. 293*) decerente. *de formis contractis velut* -estis *sim. v. Neue-Wagener, Formenlehre III (1897) p. 486.* TERT. adv. Marc. 2, 15 quod postea -i habebat *pro* -eturus erat. *notatur*: CORP. II 1342 dec. III 12692 decr. *de significatu*: SEN. epist. 58, 3 cernere ferro: quod nunc -ere dicimus. simplicis illius verbi usus amissus est. *cf. vol. III p. 864, 18.* NON. p. 285, 20 -ere est constituere, definire . . . est dicere (*cf.* PAVL. FEST. p. 103. DON. Ter. Andr. 238 -ere est de magnis rebus sententiam proferre) . . . certare. SERV. auct. Aen. 12, 695 -ere ferro: decertare, dimicare, aliter -ere statuere, ut -ere senatum dicimus. *cf. vol. III p. 787, 1.* DIFF. ed. Beck p. 50, 10 -it magistratus, pronuntiat iudex. GLOSS. certant, constituit, diiudico vel definio (diffinio), deliberat, finiunt, iudico, ordinat, proposuerunt, sancxit, separat, statuo, terminavit. ἀποφαίνομαι (*nota*: II 6, 34 ad -endum parato μέλλοντι ἀποφαίνεσθαι, *cf. p. 140, 34*). διακρίνω δογματίζω ἐπικρίνω ἐπιψηφίζομαι ἐθεσπίσαμεν (*cf. p. 144, 11*) καταψηφίζομαι κυρῶ ὁρίσαι συλλογίζεται ψηφίζομαι. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεκέρνερε (δεκένερε *cod.*) προθεωρῆσαι. GLOSS. V 405, 55 -i scriben (*particip. anglosax.*) *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *ex script. pedestr. serm. non habent* CATO CELS. COLVM. SCRIB. LARG. MELA, *ex poetis* CATVLL. LVCR. HOR. TIB. GRATT. PERS. [*in codd. commutatur cum* desero (CIC. Att. 8, 15, 3 *M* CAEL. Cic. epist. 8, 11, 2 *M*), discerno (CAES. Gall. 6, 13, 5 *α et U et saepius*). *falso traditur* LVCIL. *v. vol. III p. 864, 69.* CIC. Verr. 3, 130 *in parte codd. pro* fecerunt. CIC. Caecin. 22 *T* LIV. 34, 28, 6 *B* RVT. LVP. 1, 7 PLIN. nat. 18, 317 CALP. ecl. 2, 54 (?) MART. CAP. 1, 85. *ex coniectura legitur* CIC. Att. 6, 1, 7 LIV. 43, 12, 2 PETRON. 41 (*trad.* duravi)].

I *armis* ***dimicare***, *decertare, pugnare, tam de singulis, quam de acie* (*cf. supra l. 40 et 44*): A *intransitive*: 1 *proprie*: a *additur ablativus: instrumenti*: ENN. ann. 133 adnuit sese mecum -ere ferro (CIC. de orat. 2, 317 in ipso illo gladiatorio vitae certamine, quo ferro -itur. VERG. Aen. 7, 525 ferro ancipiti [*i. bipenni*]. 11, 218 *l. 74.* 12, 282. 695 LIV. 7, 26, 1. 23, 46, 14. 28, 21, 5. 39, 15, 14. 40, 8, 19 VAL. MAX. 9, 2 ext. 2 CVRT. 9, 7, 17 HOMER. 270. 553 stricto ferro cum Diomede. *cf.* VERG. georg. 3, 20 cursibus et crudo -et Graecia caestu [SEN. benef. 5, 3, 1 AMBR. in psalm. 36, 55 CLAVD. 1, 238]). CIC. Phil. 10, 16 de libertate . . . populi Romani, non de suis commodis armis -endum vident (Att. 7, 3, 5 ne armis -atur, quorum exitus semper incerti. VERG. Aen. 11, 218 ipsum armis ipsumque iubent -ere ferro. LIV. 30, 31, 10. 34, 19, 6 secum armis. SEN. dial. 10, 4, 5. VAL. FL. 5, 637 sumptis . . . armis. HOMER. 591 fortibus armis. *adde*: ARNOB. nat. 4, 4 iuter se comminus armorum collatione -unt). STAT. Theb. 6, 646 emisso . . . disco. 7, 174 iunocuis . . . peltis. SVET. Nero 26, 2 cum ad manus ventum esset lapidibusque et subselliorum fragminibus -retur. AMM. 25, 3, 4 contis et multiplicatis missilibus. bello *sim.*: CIC. Phil. 11, 21 quo bello de dignitate de libertate de vita -amus. LIV. 37, 13, 7 navali certamine. CVRT. 3, 11, 1 equestri proelio. 4, 5, 7 Marte. IVST. 13, 8, 4 proelio. 31, 6, 8 navali proelio. VAL. FL. 4, 190 forti pugna. 8, 319 extremā . . . pugnā. acie *sim.*: NEP. Milt. 4, 4 utrum moenibus ⟨se⟩ defenderent an obviam irent hostibus acieque -rent (LIV. 1, 15, 3 *opp.* inclusi . . . dimicarent. *et saepius.* CVRT. 4, 13, 24. MELA 2, 26 navali acie. IVST 6, 7, 10). NEP. Eum. 9, 6 quo integriore exercitu -ret. Hann. 10, 3 classe. IVST. 23, 3, 8 omnibus viribus. AMM. 19, 7, 1 operibus, quoniam vis minime procedebat, -ere censebant. *nota*: BELL. Afr. 14, 1 cum utrimque expectatio fieret neque Caesar se moveret et cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus -endum videret. *nota de bestia*: VERG. georg. 3, 218 cornibus inter se subigit -ere amantes *tauros vacca.* *abl. modi*: AVSON. 424, 3 congressisque exercitibus mutua clade -itur. 428, 2 sua ut quisque exercitus sorte -at (*sc. nullis iuvantibus dis*). AMM. 19, 2, 10 obstinatione utrimque magna. *cf. infra l. 28.* b *sine ablativo*: VARRO ling. 6, 82 ut -unt de vita (CIC. Phil. 6, 5 de libertate -itur. Att. 8, 5, 2 pendeo animi expectatione Corfiniensi in qua de salute rei publicae -itur [-ret *M*[1]]. BELL. Hisp. 5, 7 de bello. LIV. 35, 3, 5 de summa rerum. *cf.* ARGVM. Plaut. Amph. 2, 3 pro patria Amphitruo dum -it [cernit *B D E*] cum hostibus. AMM. 16, 12, 41 solus in Boeotia pro omnibus nobis cum dispendio sanguinis sui -ens). BELL. Hisp. 41, 1 interclusi inter se -ere. NEP. Hann. 4, 1 cum hoc eodem Clastidii apud Padum -it (AMM. 15, 10, 10. *cf.* DICT. 2, 40 duobus seorsum adversum se hisque maxime, quorum gratia bellum conflatum esset, -entibus). LIV. 28, 42, 19 ibi (CVRT. 3, 8, 19 in illis . . . angustiis -endum fore. 4, 12, 5 FRONTIN. strat. 2, 2, 14. FLOR. epit. 2, 2, 9 coactique hostes quasi in solido -ere. IORD. Get. 47, 244 in utramque rem publicam hostibus -entibus). AMM. 16, 12, 49 inter quos -bant et reges. 18, 8, 9 fortiter. 20, 7, 12 diu cum exitio. *cf. l. 11 sqq.* 20, 11, 12 sub imperatoris conspectu. CAES. civ. 3, 41, 1 eductis omnibus copiis acie instructa -eudi potestatem Pompeio fecit. LIV. 3, 62, 4 si iam satis animi est -ique placet. 21, 41, 5 lacessere ac trahere ad -endum (AMM. 24, 4, 30). 37, 13, 5 utrum extemplo -rent. CVRT. 3, 2, 1 Dareus . . . statuit ipse -ere. FRONTIN. strat. 1, 10, 3 cupiditate -endi. 2, 1, 12 necessitatem -endi. 2, 3, 4 TAC. hist. 5, 1 paratusque -ere (AMM. 31, 5, 9 paratus ad -endum). AMM. 24, 6, 12. 25, 1, 17 datoque ad -endum . . . signo. 31, 12, 8. *nota*: MELA 2, 20 cum fato iacentis . . . vel pacisci vel -ere.

2 *per imaginem et translate de vitae humanae certaminibus, de iudicio sim.*: CIC. Quinct. 6 quod uno iudicio de fortunis omnibus -it *reus* (43 -at de ornamentis suis omnibus. 72 qui de capite -it. QVINT. inst. 12, 7, 5 qui iudicio -ent). de orat. 2, 200 me (*oratorem*) pro meo sodali . . . et pro mea omni fama prope fortunisque -ere. Phil. 3, 33 armis animisque -ere. 13, 6 ne -am capitis periculo. Att. 10, 9, 2 utinam meo solum capite -rem. LIV. 40, 8, 19 -ite (*sc. filii inter vos*) criminibus, mox ferro -uri (*cf.* 40, 8, 4 iuvenalium inter fratres certaminum). SEN. contr. 9 praef. multiplicatur . . . labor *in exercendo cursu*, quo condiscimus ut levetur, quo -imus. QVINT. inst. 1, 2, 24 *de certamine discipulorum.* 10, 1, 29 nos (*oratores*) vero armatos stare in acie et summis de rebus -ere. AMBR. Hel. 21, 79 athletae sumus, in quodam stadio spiritali -imus (PAVL. NOL. epist. 24, 9 p. 209, 1 pro temporali et fragili corona -entibus, *syn.* luctantibus). hex. 3, 15, 64 sed quid ego vili sermone -o cum alta atque pretiosa ratione naturae? PAVL. NOL. carm. 23, 233 iustitiae si iure velis -ere mecum. CALP. ecl. 2, 27 -unt digitis (*micantes.* discernunt *vel* discrevit digitus *al.*). *de rebus*: CIC. Quinct. 92 quod vitae ratio cum ratione vitae -ret (*syn.* contenderet). AMBR. hex. 2, 3, 12 dum inter se maris fluctus et amnis fluenta -unt (decertant *pars codd.*).

B *transitive proelia, bella, certamina*: CIC. epist. 10, 10, 1 quod quidem, cum haec legeres, iam -etum arbitrabar fore (*syn.* discepto). ad Brut. 2, 6, 1 quod in rebus, quae in Italia -untur, nullas copias nimis magnas esse arbitretur. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 5. 8, 23, 8 nostra certamina . . . non verba legatorum nec hominum quisquam disceptator, sed campus Campanus . . . et arma et communis Mars belli -et (SEN. Phoen. 630). 25, 41, 6 primus clamor atque impetus rem (*sc. proelium*) -vit (28, 14, 12 nec ipsa per se -i poterat *anceps pugna.* 28, 33, 5 irritare magis quam -ere pugnam poterant *tela levia.* 31, 40, 9 ad -endum bellum. 32, 11, 3 spe per unam dimicationem rei -endae. STAT. Theb. 6, 474 hic anceps Fortuna diu -ere primum ausa venit (*de curruum certamine*).

II *rem dubiam disceptare, iudicare, statuere, iudicio animi, qualiter res se habeat (nota veterem perfecti usum infra l. 83) accedit subinde abl. instr.: sequitur enunt. interrog.* (*cf. p. 145, 72*): PLAVT. Amph. frg. 19 qui nequeas nostrorum uter sit Amphitruo -ere (ARGVM. Plaut. Amph. 2, 8). TER. Ad. 545 quid hoc, malum, infelicitatis? nequeo satis -ere (DON. *ad l.* discernere). QVADRIG. hist. 508 -i utrius putaretur victoria esse. LIV. 1, 23, 9 viam qua, utri utris imperent, sine magna clade . . . -i posset (8, 23, 10). 21, 56, 3 neque prae imbri satis -ere possent, qua suis opem ferrent. 25, 18, 6 uter bello melior sit -amus. SIL. 13, 379 qui nobis animus, quae dextera cuique, viritim -et Mavors. FRONTIN. aq. 2 quae facienda quaeque vitanda sint posse -i. APVL. apol. 40 -o quid vocem. *nota de re*: LIV. 10, 19, 9 condicionem ferre quae -ura sit, non orator . . . sed imperator uter sit melior. PLIN. nat. 8, 48 verum falsumne sit non vita -verit. *sequitur accus. c. inf.*: TER. Haut. 147 -vi tantisper me minus iniuriae . . . meo gnato facere, dum fiam miser (940 Hec.

542 Cic. Att. 3, 15, 7). Cic. leg. 1, 54 quippe quom antiqui (*sc. philosophi*) omne, quod secundum naturam esset, ... bonum esse -verint (fin. 3, 29. Tusc. 2, 16 *syn.* sibi persuaserit. 3, 82 nat. deor. 1, 92 Gell. 11, 5, 8. *cf.* Iren. 3, 11, 4 omnes ... haeretici -verunt demiurgum ignorare eam ... virtutem. 5, 19, 2 Hil. in Matth. 10, 29). Tac. Agr. 33 iam pridem mihi -etum est neque exercitus neque ducis terga tuta esse (Ps. Sall. rep. 2, 2, 1). Rvfin. hist. 3, 28, 5 ea futura -bat (ὀνειροπολεῖν), quae sibi propria libido dictitabat.

de magistratuum sententiis quibus publice -unt v. p. 144, 79. nota de re: Cic. fin. 4, 59 quod rectum esse -verit *honestas* (Hil. ad Const. 2, 5 fides). *i. q. cognoscere*: Greg. Tvr. Franc. 6, 13 se in sanguinem volutari -ens. *seq. gerund. idem valens atque acc. c. inf.* (*cf. p. 140, 83*): Cic. rep. 1, 70 sic enim -o, sic sentio, sic affirmo, nullam omnium rerum publicarum ... conferendam esse cum ea (fin. 5, 32 Apvl. Plat. 2, 26 Avg. civ. 6, 5). Filastr. 62, 2 hanc (*carnem*) contemnendam ... -unt *Patriciani* (Avg. civ. 19, 1), *et saepius de doctrinis.* *c. acc. duplici*: Ter. Hec. 212 qui illum -verunt dignum, suos cui liberos committerent (Hier. epist. 45, 3, 1 omnium ... iudicio dignus summo sacerdotio -bar. adv. Iovin. 1, 44 Rvfin. hist. 2, 18, 8 καταξιωθῆναι). Apvl. apol. 13. Tert. anim. 12 qui ... universitatis motatorem animum -unt. Sidon. epist. 7, 9, 10 superstitiosus -itur. *senatus consulto*: Cic. Phil. 11, 16 Dolabella ... hoste -eto. *c. acc. rei quae -endo definitur* (certamen *sim. v. p. 140, 57*) *vel absolute eodem sensu*: Cic. de orat. 3, 95 non haec ita statuo atque -o, ut desperem *eqs.* Caes. Gall. 6, 13, 5 si quod est admissum facinus, si caedes facta, si de hereditate de finibus controversia, idem *druides* -unt (*a f*, discernunt *a h*). Liv. 5, 55, 1 rem dubiam -vit vox opportune emissa. Plin. nat. 7, 130 si verum facere iudicium volumus ac repudiata omni fortunae ambitione -ere, nemo mortalis est felix (*sim. de philosophia*: Gell. 1, 3, 29 cum discernendi magis disceptandique diligentia quam cum -endi sententia atque fiducia scripsit. *cf.* 1, 3, 27. 11, 5, 8 nihil posse -i *de Academicis*). Plin. nat. 14, 92 quidam ... credunt. sed Fabius Dossennus his versibus -it *eqs.* 17, 178 viribus, non actate -itur (*sc. quid de vite fiat*). 17, 258 id ... soli natura -et. 18, 30 hoc ex locorum occasione aliter alibi -itur. Fronto p. 105 N. ita iudicio tuo et animi sententia -is (*syn.* censeo). Filastr. 108, 7 violenta ratione -it historiam. *nota* de: Plin. nat. 2, 128 de ratione eorum menstrua ... luna -it. 27, 190 de his Catonis praecepta -ent. Gell. 11, 5, 3.

c. acc. sententiae cognitae et propositae (*sic apud christianos*): Cic. ac. 2, 135 quando ista fuerint ⟨ab⟩ Academia vetere -eta ut ... negarent. Phaedr. 3 epil. 26 -e quod religio, quod patitur fides. Sen. dial. 7, 3, 2 *cf. p. 144, 20.* Tert. pudic. 15 quasi nihil contrarium ante -verit *Plato* (Amm. 15, 9, 8 ut auctoritas Pythagorea -verit). Min. Fel. 5, 4 certum aliquid de summa rerum ac maiestate -ere. *praecipue de christianorum doctrinis*: Hil. ad Const. 2, 5 annuas atque menstruas de deo fides -imus, -etis paenitemus. in Matth. 11, 10 inoboedientiae maledictum cum oboedientiae benedictione -itur (*i. pronuntiatur*). Hil. syn. 27 quibus *dictis* adversum novam et profanam impietatem haec ... adeptae iam pridem doctrinae instituta -unt *episcopi.* Filastr. 36, 4 cuius causa contra illum et haeresim eius -verunt in suis actibus beati apostoli sententiam *sequente acc. c. inf.* 39 novorum quid volens commenti falsi -ere. 101, 3. Vvlg. III reg. 20, 40 hoc est iudicium tuum, quod ipse -isti. act. 16, 4 dogmata quae erant -eta ab apostolis et senioribus (κεκριμένα). Rvfin. hist. 5, 3, 4 iudicium suum et sententiam de his quoque cum omni reverentia et rectae fidei expositione -unt *ecclesiae Galliarum* (τὴν ἰδίαν κρίσιν ... ὑποτάττουσιν). *nota de re*: Comm. instr. 2, 11, 3 utroque (*sive nequam est sive haereticus*) iudicia (*nom.*) vera (*acc., illum esse desertorem*) -unt. Hil. ad Const. 2, 5 quae homousion -it et praedicat *fides.* *i. q. definire*: Rhet. Her. 3, 2, 3 vis -itur (discernitur *al.*) per exercitus classes arma tormenta evocationes hominum.

i. q. distinguere: Plin. nat. 18, 63 candore ac pondere, quo maxime -itur *triticum Italicum.*

III *de* **voluntate** *i. q. constituere, animum inducere tam generatim de quovis homine (cf. imprimis p. 146, 26) quam speciatim*: A *generatim*: Plavt. Curc. 703 si quidem voltis, quod -vero, facere (Cic. Tusc. 3, 65 num quis igitur quicquam -it invitus? Sen. Phoen. 377 quid. optem quidve -am haud scio. Plin. epist. 1, 5, 10. Vvlg. I reg. 27, 11 hoc erat -etum illi omnibus diebus. II Macc. 3, 23 quod -verat perficiebat. *nota*: Sen. Med. 918 nescio quid ferox -vit animus intus). *locutiones* decretum est *et* decrevi *v. p. 144, 35.* Sall. Catil. 44, 3 inter haec parata atque -eta *a Catilinariis.* Iug. 102, 2 nihil etiam nunc -visse regem. Bell. Afr. 61, 5 quod proprium gaudium bellantibus Fortuna tribuere non -vit (Apvl. met. 1, 20 *sim. de fato et dis [cf. infra l. 82] saepe, velut p. 146, 48*). Nep. Timol. 3, 5 *nulla res* de qua prius sit -etum quam Timoleontis sententia cognita. Liv. 32, 22, 3 ne quid ... aut referre magistratibus aut -ere concilio ius esset. 42, 44, 4 multitudo -vit (Cvrt. 10, 6, 25 quod maior pars ducum -verit). Sen. contr. 7, 6, 24 quod declamatores -vissent hunc ... empticium esse (*cf. p. 145, 10*). Sen. nat. 1 praef. 3 liceat illi (*deo*) hodieque -ere et ex lege fatorum aliquid derogare (Amm. 29, 2, 22 -entibus dis. Vvlg. Is. 14, 27 dominus ... exercituum -vit: et quis poterit infirmare? Praedest. 1, 90 p. 620[B]). Val. Fl. 2, 218 denegat atque una potius -it in ira (*sc. auxiliari*). Stat. Theb. 11, 169 fratrem suprema in bella — quid horres? -etum est fixumque — voco. *cf. p. 144, 35.* Qvint. decl. 351 p. 381, 18 ceteros ... -visse tanti non esse unius exulis reditum. *in iure*: Pavl. dig. 29, 2, 9 neque ... scire neque -ere talis aetas potest non magis quam furiosus. Vvlg. I Esdr. 10, 4 tuum est -ere, nosque erimus tecum. Avg. trin. 12, 12, 17 -itur ... peccatum. Mart. Cap. 1, 8. 40. *saepe de episcopis christianis*: Hier. epist. 15, 4, 1 -ite, obsecro (*syn.* placet ... iubetis). epist. app. p. 543, 13 eorum quae apud Chalcedonem -eta sunt (*opp.* violare commutare commovere, *syn.* definire). Novell. Iust. app. 3 quidquid apostolica -it auctoritas. Greg. M. epist. 3, 6 de his alias secundum id ... Christo auxiliante -imus. *de rebus*: Cic. off. 3, 31 lex ipsa naturae ... -et ... ut (Apvl. Plat. 2, 23 lex divina. Hil. in Matth. 10, 19 trin. 7, 24. Novell. Iust. 112, 3 pr. legem esse quae -it neminem compelli). Liv. 30, 7, 6 una *sententia* de pace legatos ad Scipionem -bat (Vvlg. II par. 32, 3 hoc omnium -ente sententia). Sen. epist. 20, 14 exitum quem natura -it. Tert. nat. 1, 7 adhuc christianis sola fama -it vitia. Vvlg. act. 4, 28 facere quae manus tua et consilium tuum -verunt fieri (προώρισεν γενέσθαι). Cassiod. var. 12, 6 cum aliud noverit conscientia, aliud lingua -it, *iudicis.* Avg. civ. 1, 18 potius ... mala tolerare quam malo consentire -it pudicitia.

B *speciatim de* **magistratibus** *i. q. edicere, statuere, constituere, iubere.* *cf. Hesky PW. IV 2289.* *in universum*: Rhet. Her. 2, 13, 19 et fit, ut de eadem re saepe alius aliud -verit aut iudicarit (*del. Kayser aliique, syn.* placitum sit). Cic. ad Q. fr. 1, 1, 21 qui in magistratibus iniuriose -verant. Fronto p. 193, 23 N. Vlp. dig. 48, 6, 10 pr. qui potestatem imperiumve habebit ... -at imperet faciat. Macer dig. 48, 11, 5 qui cum aliquam potestatem haberet, pecuniam ob iudicandum vel non iudicandum -endumve acceperit. Vvlg. prov. 8, 15 legum conditores iusta -unt (8, 16 iustitiam. 31, 9 quod iustum est). 1 *de senatu Romano, inde ab* S. C. de Bacch., *in libris ab* Asell.; *non inveni in titulis praeter locos infra memoratos et* Corp. XIV 3605. 3606. Mon. Ancyr. (*ubi praeterea compluries ex graeco* ψηφίζομαι *supplendum videtur*). Plin. epist. 7, 29, 2 est via Tiburtina ... monumentum Pallantis ita inscriptum 'huic senatus ... -vit' (8, 6, 1 *isdem verbis*). a *absolute*: Qvadrig. hist. 73 ubi -verunt. Cic. Catil. 4, 7 -atur tamen, si placet. p. red. in sen. 3 -endi potestas (Schol. Cic. Bob. p. 133 spatium). Planc. 39 *rationem* in -endo secuti sumus (off. 1, 80 *opp.* decertandi fortitudo). Sall. Iug. 86, 4 maiore numero, quam -etum erat. Liv. 5, 23, 3 priusquam senatus -ret. Tac. ann. 14, 49 severitatem -entium (*opp.* moderationem. *syn.* statuo). Svet. Iul. 88 non ore modo -entium sed et persuasione volgi. Schol. Cic. Bob. p. 58, 1 senatu -ente. b *c. acc. pron. vel adiect.*: Asell. hist. 2 non praedicare ... quid senatus -verit (Cic. epist. 2, 11, 1 quidnam de provinciis -atur. Pollio Cic. epist. 10, 33, 5 Ascon. Mil. 45). Cic. Verr. 5, 141 nihil esse -etum (Att. 3, 24, 3. Liv. 38, 44, 2 nec ... -i quicquam videbatur posse. Schol. Cic. Bob. p. 100, 14. *cf.* Cic. epist. 2, 7, 4 aliquid novi. Liv. 10, 27, 4 res nova. 39, 38, 9 nullam rem aliam). Cic. Verr. 5, 142 non id prius -ere, quod aliquando voluissent (*cf.* 5, 145. Mil. 12 senatum non quod sentiret, sed quod ego vellem -ere. Liv. 39, 4, 5). Phil. 5, 34 eadem, sed fortasse serius -etis (Liv. 44, 4, 11). Sall. or. Phil. 20 digna nomine. Liv. 8, 13, 18 quod optimum vobis reique publicae sit. 22, 9, 8 quod non ferme -itur. 31, 13, 5 quod medium inter aequum et utile erat. 34, 59, 6 ne festinarent -ere, quo -eto turbaturi orbem terrarum essent. Tac. ann. 6, 12 quod a maioribus quoque -etum erat. Svet. Iul. 20, 1 qualia multa saepe in levioribus turbis -eta erant. *enunt. relat.*: Liv. 44, 22, 5 quae ad bellum opus sunt. Val. Max. 4, 1, 14 quod nulli alii tribueretur, sibi -i. Plin. paneg. 55, 4 quae qualiaque aut -imus nos aut tu non recusas. Lampr. Comm. 2, 4 triumphavit ... nam et hoc patres -verunt. c *locutiones notabiliores de senatus decretis*: Cic. Verr. 3, 122 -vit senatus honorifico senatus consulto, ut (4, 81 Phil. 10, 6 ad Q. fr. 2, 5, 1 Liv. 34, 22, 5. Val. Max. 4, 1, 6 neque plebiscito dari neque senatus consulto -i. Tac. ann. 16, 9. *cf.* Liv. 40, 37, 5 ex senatus consulto. Capitol. Max. Balb. 12, 4 in. Firm. err. 6, 9 de consilii sententia). *cf.* Lampr. Alex. 6, 1 acclamationes senatus quibus id -etum est. *nota*: Cic. fin. 2, 54 quo plebiscito -eta a senatu est consuli quaestio. Cic. Verr. 4, 172 cum senatus -it, populus iubet (Att. 7, 7, 4 Liv. 34, 6, 17 *et saepius.* Pavl. Fest. p. 103. *nota*: Liv. 26, 21, 4 quem tradere exercitum ... iussissent, quod nisi manente ... bello non -retur. *cf. p. 143, 59*). Cic. Verr. 5, 138 in ea curia (*sc. Syracusanorum.* Tac. hist. 2, 55 in senatu. Ivst. 38, 3, 4. *cf.* Cic. Att. 1, 14, 5 frequenti senatu. Schol. Cic. Bob. p. 68, 9 convocato senatu). Cic. Verr. 5, 145 non varie sed prope cunctis sententiis (Liv. 1, 18, 5 ad unum omnes. 3, 69, 6 consensu omnium. 6, 42, 8 consensu patrum plebisque. 36, 3, 5 ita ut ad unum omnes consentirent. 36, 40, 10 universus senatus ... ad -endum triumphum consensit). Cic. Phil. 4, 4 cuius de laudibus ... mihi senatus assensus ... -vit (*opp.* dom. 14 uno isto dissentiente. Att. 1, 14, 5 contra pugnante Pisone. Liv. 31, 3, 1). Cic. Catil. 3, 15 meo nomine (Liv. 10, 21, 6 consulis nomine. Vell. 2, 104 Tac. ann. 14, 59. Ivst. 30, 3, 6 titulo ferendi ... auxilia). *ibid.* nominatim (*cf.* Lex Anton. de Term. [Corp. I 204] 2, 13). Cic. Mur. 67 omnibus postulantibus candidatis (Liv. 31, 50, 8 petente Flacco). Flacc. 30 ipso

Pompeio auctore (Liv. 36, 32, 4 Vell. 2, 62, 1. Plin. epist. 2, 7, 1 principe auctore). p. red. in sen. 24 illo referente (leg. 3, 42 Liv. 26, 23, 3. *cf.* 8, 14, 2. 29, 16, 3). Sall. Catil. 48, 6 consulente Cicerone (Iug. 62 de provinciis consultus. Liv. 23, 24, 1. Flor. epit. 4, 7, 4 Ciceronis consiliis. *cf.* S. C. de Bacch. [Corp. X 104] 6). Cael. Cic. epist. 8, 8, 9 qui senatum . . . -ere non pateretur (Liv. 38, 43, 12. Svet. Iul. 76, 1 ampliora . . . humano fastigio -i sibi passus est. *cf.* Liv. 38, 45, 2 permitteretne patribus *consul*, ut . . . -rent). Liv. 1, 17, 21 ut . . . id modo sciscerent iuberentque *plebs*, ut senatus -ret. (Plin. nat. 25, 201 iubente Agrippina. Tac. Agr. 40 Capitol. Aur. 21, 5). Lampr. Comm. 20, 4 -i coegit. Cic. dom. 18 extra ordinem (Liv. 6, 22, 6 Ivst. 33, 16. *cf.* Liv. 10, 24, 18 extra sortem). Scst. 128 id . . . -endum putavit senatus (Liv. 42, 21, 1 nihil aliud -ere . . . statutum patribus erat). Cic. Phil. 5, 38 Lepido . . . -endos honores . . . censeo (ad Q. fr. 2, 10, 2 Liv. 41, 23, 17 Vopisc. Car. 5, 3). ad Brut. 2, 1, 1 -atur, suscipiatur, agatur (Sall. or. Lep. 27, 1 quae pessumi et stultissimi -vere, ea bonis et sapientibus faciunda sunt. Liv. 21, 21, 1 quae Romae quaeque Carthagine acta -ctaque forent. 27, 20, 8 his -etis ad exsequenda, quae statuerant, duces digressi. **d** *de senatoribus singulis loci notabiles, (huc non trahuntur formae plurales allocutionis)*: Lex agr. (Corp. I 200) 72 neive quis senator -ito q⟨uo⟩. Cic. prov. 26 cum ego idem antea multa -verim, quae (*ibid.* sententia mea. *cf.* ad Brut. 1, 3 a 4 nominatim). 27 quam ego -vi (*supplicationem*). 28 non -vi solum, sed etiam ut vos -retis laboravi. 36 quorum alter ulteriorem Galliam -it cum Syria, alter citeriorem (Liv. 21, 6, 6. 27, 25, 4). 2, 13 supplicationem -vit verbis amplissimis *Cotta*. Phil. 5, 5 -urum aliquem Antonio illam ultimam Galliam. *ibid.* hoc qui, cum videt, -it, impius ⟨est⟩. 14, 11 aut supplicatio ab eo, qui ante dixit, -enda non fuit. leg. 3, 41. epist. 1, 1, 3 *praeter* Volcacium, qui Lupo referente Pompeio -it (*sc. legatos*). epist. 15, 4, 11. Att. 4, 1, 6 multitudoque a me nominatim, ut id -rem, postularet. 7, 1, 7 plus -vit (ad Brut. 1, 5, 1 -vi hoc amplius). Cael. Cic. epist. 8, 11, 2. Brvt. Cic. ad Brut. 1, 17, 4 Caes. civ. 1, 7, 5 plerisque . . . libere -endi potestas eripitur. Liv. 2, 29, 5 -ente ferocissimo quoque non sententiis magis quam clamore et strepitu. Tac. ann. 2, 32. 6, 45 pro ingenio cuiusque quaesiti -etique in principem honores (*cf.* 2, 83). 15, 74 (*ibid. syn.* pro sententia dixisse). Plin. epist. 6, 27, 2 (*syn.* 3 honores . . . delatos). Treb. trig. tyr. 21, 4 cumque consultus esset (*consul*), 'divinos', inquit, 'honores Pisoni -o, p. c.' *sim. saepius.* Avg. civ. 1, 30 -enti, ut diriueretur *Carthago*, contradicebat Catoni. *nota*: Sall. Iug. 104, 2 ea Sullae et plerisque placuere. pauci ferocius -unt (*de consilio militari quasi senatu*).

2 *de aliis magistratibus*: **a** *de collegiis, municipiis, populo*: Cic. Verr. 3, 174 hoc -visse decumanos. 5, 141 *et saepius de senatu Syracusanorum.* Cluent. 197 decuriones (Lex Vrson. [Corp. II 5439] 64, 15 quot . . . decurionum maior pars . . . -verint statuerint. Lex Malac. [Corp. II 1963] 56 decuriones conscriptive per tabellam iurati. Corp. VIII 22743 consensu decurionum ordo . . . -vit. *et saepe*). Cic. dom. 74 nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani aut montani . . . qui non amplissime non modo de salute mea, sed etiam de dignitate -verint. ad Q. fr. 1, 1, 26 civitates (Corp. XIII 5110). Mon. Ancyr. 4, 29 -entibus municipiis et colonis (Corp. IX 2860, 16 plebs universa municipum). Corp. II 2344, 9 omn(e) concil(ium) et consensus. V 7980 ⟨pr⟩ovincia. *de sacerdotum collegiis*: Cic. leg. 2, 57 (Decret. pontif. [Corp. X 8259] ⟨c⟩ollegium pon⟨tif⟩icum ⟨de⟩crevit). Fest. p. 161 pro collegio augurum -etum est. *al. cf. imprimis p. 145, 4 sqq.* *de tribunis plebis*: Val. Max. 6, 5, 4 Flor. epit. 4, 2, 16. *de singulis tribunis*: Liv. 37, 52, 9. *de episcopis v. p. 142, 8.* *nota praeterea*: Svet. Iul. 45, 2 omnibus -etis sibi a senatu populoque honoribus (Avr. Vict. Caes. 16, 15 patres ac vulgus soli omnia -vere). Amm. 20, 9, 7 Auguste Iuliane, ut provincialis et miles et rei publicae -vit auctoritas. **b** *de singulis: imprimis de ius dicentibus*: Lex agr. (Corp. I 200) 34 ⟨cos. pr. . . . dec⟩ernito. Cic. Quinct. 30 -it: quam aequum, nihil dico, unum hoc dico, novum (69 qui iniuriam -bat. Mur. 41 aequabilitate -endi. ad Q. fr. 1, 1, 21 adiungenda . . . est . . . lenitas in -endo). Verr. 2, 119 quod aliter ut edixerat -visset (Flacc. 78 Vlp. dig. 1, 14, 3). 2, 120 inter aliquos contrarium sine ulla religione -bat, ac proxumis paulo ante -verat. 3, 172 omnia, quaecumque . . . postulabat, facere ac -ere solebat (Ascon. tog. cand. p. 84). 4, 56 ob iudicandum et -endum et imperandum. Flacc. 6 in tam varia iurisdictione tam multa -eta. 78 '-vit Flaccus', num aliud atque oportuit? Tull. 39 quibus verbis in -endo Metellus usus est ceteri⟨que⟩ quos appellasti. epist. 1, 3, 2. 3, 6, 4 te forum Tarsi agere statuere multa -ere (Att. 16, 16, 11). Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 2 quodque quisque . . . -et interdeicetve. 2, 58 ius deicito -ito. Liv. 1, 41, 6 Servius . . . sede regia sedens alia -it. 3, 45, 5 lictor decresse ait (*sc. Appium*). Plin. epist. 10, 58, 4 nihil -endum putavi. Papin. dig. 40, 5, 22 -ente praetore. *et saepius.* Vlp. dig. 23, 2, 29 quod et Ateius Capito in consulatu suo fertur -visse. Vvlg. II Macc. 11, 36 ut -amus sicut congruit vobis (*de legatis Romanis*). Cod. Iust. 8, 21, 1 hoc eis (*sc. iudicibus*) licere -ere. *cf. praeterea vocab. iurisprud. sub -o III.* Papyr. Britann. 731 decer(n)ente Marciano a⟨ct⟩uario (*in fine apochae*). *de imperatore*: Lex de imp. Vesp. (Corp. VI 930) 30 quae . . . acta gesta -eta imperata ab imperatore . . . iussu mandatuve eius a quoque sunt. Svet. Claud. 15, 1 in cognoscendo autem ac -endo mira varietate animi fuit. Vlp. dig. 1, 4, 1, 1 quodcumque imperator . . . statuit vel cognoscens -vit . . . interlocutus est . . . praecepit . . . legem esse constat. 36, 1, 19, 3 et id (Pavl. dig. 40, 12, 23, 2 sicut) divus Marcus -vit. *sic et sim. saepius.* Vopisc. Prob. 7, 4 *et saepius in epistulis imperatorum.* Amm. 28, 6, 24 dum consultus . . . -ret. Novell. Iust. 65, 1 epil. quae per hanc specialem legem nostra -vit aeternitas (*opp.* effectui mancipare, observare). *sim. saepius.* 114, 1 praesenti lege -imus. 138 praesentis oraculi sanctione -imus. *sim.* Corp. III 13640, 1, 16 (*a. 527 p. Chr., ex Pisidia*). *cf.* 13640, 3, 8 *διὰ τῆς προσηκούσης θίας νομοθεσίας θεσπίζομεν. nota* (*cf. c. p. 141, 76*): Paneg. 6, 14 caelestique nutu rebus humanis fata -ere. *de senatoribus singulis v. p. 143, 19, de tribunis plebis p. 143, 58 et 145, 8.*

3 *de eis qui magistratuum vim usurpant vel imitantur*: Varro Men. 147 forenses -unt, ut Existimatio nomen meum in sanorum numerum referat. Cic. prov. 15 Albucius, quod a senatu petebat, ipse sibi in Sardinia ante -verat (*sc. triumphum.* Vell. 2, 60, 5 *cf.* 2, 63, 1). Phil. 5, 4 *de legionibus, opp.* senatus (Capitol. Opil. 6, 8). Liv. 21, 5, 1 velut Italia ei (*Hannibali*) provincia -eta bellumque Romanum mandatum esset. Sen. dial. 7, 3, 2 nihil improbabo ex iis, quae priores (*philosophi*) -verint et dicam: hoc amplius censeo *quasi senator.* Arnob. nat. 4, 34. Itala (codd. deg) *et* Vvlg. Col. 2, 20 quid . . . tamquam viventes in mundo -itis? (*δογματίζεσθε*, Itala [Tert. resurr. 23 p. 57, 5] sententiam fertis). Avg. civ. 3, 29 Sulla . . . Capitolium . . . ad -endas caedes . . . insedit. 5, 1 in cuius (*caeli*) velut clarissimo senatu ac splendidissima curia opinantur scelera facienda -i, qualia si aliqua terrena civitas -visset, genere humano -ente fuerat evertenda. *ad iurisdictionem spectant*: Petron. 70 cum . . . Trimalchio ius . . . diceret, neuter sententiam tulit -entis. Sen. benef. 3, 7 id, de quo sola sapientia -it, in controversiam incidit. Tert. anim. 56 isti . . . exitus violenti, quos iustitia -it. adv. Marc. 1, 27 p. 329 hoc -i non poterit nisi ab irato et offenso et executore delicti id est iudice.

iunctura (*cf. p. 140, 71 sqq.*): **1** *seq.* ***enuntiatum***: **a** *infinitivus (persona -ens et exigens eadem est praeter p. 145, 26) et acc. c. inf.*: decretum est (*in versibus ad tres syllabas coalescit. dirimitur*: Lvcan. 1, 290, *omittitur* est Stat. Theb. 1, 246): Enn. ann. 571 -etumst stare ⟨et fossari⟩ corpora telis. Plavt. Cas. 94 sequi -etumst (Cist. 648 Most. 666. Liv. 2, 46, 13 certum atque -etum est non dare signum. Sen. benef. 6, 23, 2 quia non libet ab optimis aberrare et sic ire -etum est *deis.* Plin. nat. 28, 2 quando ita -etum est, minorem gratiae quam utilitatium vitae respectum habere. Stat. silv. 3, 4, 87. *accedente dativo*: Plavt. Aul. 572 mihi bibere -etum est aquam (574 Bacch. 576 Merc. 1 Mil. 77 [-tus *vel* -tust *codd.*] Stich. 218. Vid. frg. 61 perfidiose numquam . . . agere decretu⟨m⟩st mihi. Ter. Haut. 392. Sen. Herc. O. 923 frustra tenetur ille qui statuit mori: proinde lucem fugere -etum est mihi. Lvcan. 1, 290 socerum depellere regno -etum genero est. Hier. epist. 134, 1 mihi autem -etum [statutum *codd. mel.*] est te amare). *eodem sensu* decrevi *sim.*: Ter. Andr. 219 quidquid peperisset, -verunt tollere. Lvcil. 41 si tu fluctus undasque e gurgite salso tollere -veris. Cic. de orat. 2, 156 epist. 4, 5, 1 Att. 6, 6, 2 ad Q. fr. 3, 7, 2 Planc. Cic. epist. 10, 21, 2. Sall. Catil. 35, 2 *syn.* statui. Iug. 4, 3 -vi procul a re publica aetatem agere (*cf.* Catil. 4, 1). Cvrt. 10, 2, 21 Plin. epist. 7, 6, 3 Apvl. met. 9, 14 Vopisc. Tac. 9, 1 Vvlg. num. 24, 11 Svlp. Sev. Mart. prooem. 1. *reliquus usus* (*in narratione*): Cic. Phil. 5, 5 (*praeterea nusquam*). Caes. Gall. 4, 17, 1 Caesar his de causis . . . Rhenum transire -verat (Bell. Alex. 45, 1). Sall. Iug. 8, 2. 20, 5 prius . . . omnia pati -vit, quam bellum sumere. Nep. Milt. 2, 2. Verg. Aen. 4, 475 -vitque mori *Dido* (Sil. 13, 485 Mart. 1, 78, 4 Apvl. met. 8, 9). Prop. 4, 4, 86 Iuppiter . . . -vit poenis invigilare tuis. Liv. 33, 29, 12 bellum simul gerere -verant. Vell. 2, 110, 4 Cvrt. *19ies velut*: 4, 2, 7 obsidionem ferre -verant. 5, 8, 1 adire deinde Bactra -verat. Lvcan. 5, 725 Stat. Theb. 7, 234 Apvl. met. 8, 23. Itala I Cor. 1, 21 (Hil. trin. 3, 24) -vit deus . . . salvare credentes (*εὐδόκησεν*, Vvlg. placuit deo. Comm. apol. 95 Vvlg. Esth. 13, 9 Svlp. Sev. chron. 1, 31 Prvd. apoth. 1038). Avr. Vict. Caes. 5, 14 *de imperatore* (Hil. c. Const. 25 Amm. 14, 10, 15). Dares 3 Dict. 4, 2 Vvlg. Ruth 1, 18 Avg. civ. 1, 26. Svlp. Sev. chron. 2, 38, 1 Arriani . . . vi agere -unt. Praedest. 1, 16 p. 592B cum audire -verunt *episcopi.* Pass. Petr. 2.

seq. acc. c. inf. idem fere q. placet, transit etiam in notionem velle, iubere: Plavt. Asin. 73 me -etumst persequi mores patris (Tert. adv. Marc. 3, 1). Ter. Andr. 238 uxorem -verat dare sese mi hodie. Hec. 148 sed quam -verim me non posse diutius habere (Don. *ad l.* statuerim et defixerim. *fort.* 454). Cic. epist. 2, 6, 3 in quo omnia mea posita esse -vi. Prop. 4, 4, 79 Romulus excubias -vit in otia solvi atque intermissā castra silere tubā. Sen. contr. 7, 6, 24. Plin. nat. 17, 132 vere et autumno id . . . fieri -vere. Qvint. decl. 351 p. 381, 18. Arnob. nat. 7, 31 *syn.* definio. Clavd. rapt. Pros. 3, 51 Cererem . . . per mare . . . discurrere -etum. *imprimis de magistratuum sententiis publice editis* (*praefertur inf. pass.*): Rhet. Her. 1, 12, 21 senatus -vit, si eam legem ad populum ferat, adversus rem p. videri ea facere *eum.* Cic. Catil. 1, 20 si hic ordo sibi placere -verit te ire in exilium (Liv. 39, 39, 13 -etum . . . senatum censere). 4, 5 mea virtute . . . coniurationem patefactam esse -istis. har. resp. 15

-vit senatus eos . . . lege de vi teneri (Liv. 23, 38, 7 Ascon. Corn. p. 69). leg. 3, 42 quom -visset . . . seditionem non posse fieri (Sall. Iug. 39, 3). epist. 15, 2, 8. Lvcan. 5, 21 cunctaque iussuri primum hoc -ite patres ... nos esse senatum. *de sacerdotum sententiis*: Cic. Vatin. 20 id quod augures omnes ... -verunt ... nefas esse (Liv. 45, 12, 10). leg. 2, 58 -etum a pontificum collegio non esse ius *eqs.* fin. 4, 59 (Att. 4, 2, 3 Liv. 31, 9, 9). Liv. 31, 8, 1 fetiales. Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 11 eum . . . satisdare iubeto -ito. Liv. 38, 60, 3 Gracchus ita -vit ... se non intercedere praetori. Lex Vrson. (Corp. IX 5439) 99, 5 qua ... duci ... -verint *aquam*. Corp. II 1569. *saepissime apud* Ictos: Pompon. dig. 33, 5, 6 -ere debet praetor ... actionem ei non competere. Call. dig. 50, 9, 5 *opp.* rescindi. Gaivs dig. 28, 5, 32 pr. satis constanter veteres -verunt ... iura ... firma esse oportere. Papin. dig. 35, 2, 11, 2 Tryph. dig. 28, 5, 11 Vlp. dig. 5, 3, 25, 16 Pavl. dig. 5, 2, 28 Marcian. dig. 34, 9, 3 Hermog. dig. 48, 4, 9. *cf.* Cod. Iust. 1, 2, 14 ea -imus non valere (*syn.* sancimus). 5, 37, 28, 3 Novell. Iust. 112, 1. Amm. 23, 1, 4 Apronium Romae -vit esse praefectum *imperator*. Vvlg. lev. 13, 17 mundum esse *eum* -et *sacerdos*. Ios. 9, 27 Cassian. inst. 2, 6 Praedest. 1, 46 p. 601[e]. Cassiod. var. 1, 21, 2 praesenti -imus iussione . . . vos debere discutere. Greg. M. epist. 11, 6. *notabilia: inf. futur.*: Verr. Gell. 5, 17, 2 pontifices -verunt ... sacrificium nullum recte futurum. Val. Max. 6, 5, 4 collegium tribunorum -vit ... se ... auxilio futurum. Cvrt. 10, 8, 5 Meleagri temeritatem armis ultum ire -verant *Macedones*. Ivlian. dig. 37, 4, 5 Pompon. dig. 35, 5, 8 Vlp. dig. 27, 6, 1, 15. *inf. imperson.*: Vlp. dig. 27, 3, 1, 3 divus Severus . . . -vit remedio eo uti debere. 42, 1, 5, 7. *nom. c. inf.*: Clavd. rapt. Pros. 1, 217 Tartareo nuptum Proserpina regi iam pridem -eta dari. Sedvl. carm. pasch. 1, 214 Cod. Iust. 9, 47, 24. *dat. c. inf.*: Vvlg. II Macc. 10, 8 -verunt communi praecepto et decreto . . . genti . . . agere dies istos. *adde gerund. sub d.*

b *sequitur* **ut (ne)**: *subiectum enuntiationis pendentis alia persona est atque quae decernit praeter*: Cic. Tusc. 3, 65 hic -it, ut miser sit. Decret. Paulli (Corp. IX 5041) 1 L. Aemilius . . . impeirator decreivit, utei ... liberei essent (*syn.* iousit). *cf. p. 144, 15.* Cic. Quinct. 63 praetor -bat (*sc. ut postularem. item de ius dicente*: Cic. Flacc. 49. Afric. dig. 39, 2, 44 pr. *syn.* iubeo. Maecian. dig. 35, 3, 8. Vlp. dig. 39, 2, 15, 22 non debere praetorem festinare ad -endum, ut iubeat possidere. Pavl. dig. 17, 1, 58, 1 Marcian. dig. 48, 6, 5, 1). Lex Anton. de Term. (Corp. I 204) 2, 13 nisei senatus nominatim, utei . . . deducantur -verit. Cic. Verr. 4, 42. p. red. in sen. 27 ne. Brut. 85 div. 1, 92 epist. 12, 25, 1 Att. 4, 17, 3 Sall. Catil. 36, 3. Mon. Ancyr. 3, 4 ut interessent consiliis publicis, -vit senatus. Liv. 2, 28, 5. 24, 10, 1 -etumque omnium primum, ut. *et saepius*. Fest. p. 347. Val. Max. 2, 7, 15 ut . . . neve. Tac. ann. 2, 33 ne ... ne. 2, 64 ut. Svet. Aug. 5 -etum est, ut. Evtr. 2, 23 Macr. sat. 1, 8, 1 Papyr. Berol. 611 II 3. *de senatoribus singulis*: Cic. Phil. 1, 13 ad Brut. 1, 15, 8 Avg. civ. 1, 30. *de aliis*: Cic. Verr. 3, 173 statuunt illi (*decumani*) atque -unt, ut. leg. 2, 31 *de auguribus* (Liv. 27, 37, 7 *de pontificibus*). Nep. Timoth. 3, 2 Liv. 31, 32, 4 Cvrt. 4, 5, 11 Apvl. met. 3, 11. Frontin. strat. 3, 18, 3 ne. Hil. ad Const. 1, 1 provideat et -at clementia tua, ut (Cassiod. var. 4, 22, 3. Cod. Iust. 1, 3, 54, 9 in praesenti . . . hoc amplius -imus, ut). Vvlg. II reg. 30, 2 inito ... consilio -verunt, ut. I Esdr. 6, 3 Cyrus rex -vit, ut. *et saepius*. Svlp. Sev. dial. 1, 6, 1 sacerdotes frequentibus -visse synodis videbantur, ne. *notabilia: dativum personae sequitur* ut (ne): Cic. epist. 1, 1, 3 tibi -it, ut regem reducas. Liv. 5, 31, 4. 28, 10, 12 *syn.* iubeo. Capitol. Gord. 32, 4 familiae Gordiani hoc senatus -vit, ut. Vvlg. I Esdr. 7, 21 *syn.* statuo. Cassiod. var. 3, 20, 2. *sed dat. pro* ab *positus*: Dict. 2, 20 cunctis -itur, ut *eqs.* ita ut (*cf. in exemplis supra allatis pronomina praemissa coniunctioni*): Cic. Verr. 4, 42 ita -it senatus, ut pro his decumanis pecunia solvatur aratoribus. *et saepius*. epist. 2, 17, 5 Liv. 8, 20, 9 *et saepius* Svet. Galba 7, 2 Pavl. dig. 3, 4, 6, 1. *cf.* Avg. trin. 12, 12, 17 sin . . . ita -itur quodcumque peccatum, ut . . . etiam corpore compleatur. ut ne: Cic. Att. 1, 14, 5 senatus ... de ceteris rebus -bat, ut ... ne quid ageretur. *omittitur* ut: Plavt. Poen. 501 profestos festos habeam -etum est mihi. Caes. civ. 1, 7, 5 quotienscumque sit -etum, darent operam magistratus, ne quid res publica detrimenti caperet. Sall. Catil. 29, 2. Liv. 22, 1, 17. Cvrt. 10, 10, 4 quibus quisque finibus habuisset, imperium obtinerent -etum est. Schol. Cic. Bob. p. 26, 17.

c *sequitur enuntiatum interrog.* (*cf. p. 140, 71*): Pacvv. trag. 35 quid sit facto opus -ite (Vvlg. iud. 19, 30). Sen. dial. 7, 1, 2 -atur ... quo tendamus et qua, non sine perito aliquo. nat. 3, 30, 1 quando mergerentur terrena, -etum est. epist. 16, 4 aut consilium meum occupavit deus -vitque quid facerem aut consilio meo nihil fortuna permittit. Mart. 2, 64, 2 non -is ... quid esse velis. Liv. 1, 17, 11 ut senatus -ret qui Romae regnaret (42, 21, 5). 26, 29, 9 senatus cum quid placeret magis ostendisset quam -visset (Lex de flam. Narbon. [Corp. XII 6038] 11 *sim.*). 37, 45, 10 -etum erat, quid responderetur. 42, 21, 5 Vlp. dig. 23, 3, 5, 4. Vvlg. num. 35, 11 -ite quae urbes esse debeant in praesidia fugitivorum. iud. 20, 7 Vict. Vit. 1, 25.

d *gerund.*: Cic. Verr. 5, 76 Segestani praetoris imperio parendum esse -verunt (Nep. Alc. 4, 2 Liv. 5, 1, 6 Cvrt. 6, 8, 15 Ivst. 5, 11, 7). Cic. leg. agr. 2, 6 quod non eadem mihi qua superioribus consulibus lege et condicione utendum esse -vi (Sall. Catil. 4, 1 *cf.* Iug. 4, 3 Apvl. apol. 69 Vopisc. Aurelian. 14, 1. Hil. c. Const. *syn.* statui. Dict. 2, 34 Hier. epist. 17, 1). Sall. Catil. 50, 4 Silanus primus sententiam rogatus de eis ... supplicium sumendum -verat. Liv. 1, 18, 5 patres Romani Pompilio regnum deferendum -unt (*de senatu*: Liv. 5, 15, 12. Mon. Ancyr. 1, 26 supplicandum esse dis. *cf.* 1, 27 ex senatus consulto. Sen. dial. 6, 22, 4 -batur illi statua in Pompei theatro ponenda. Svet. Iul. 24, 3 *syn.* censuerunt. Capitol. Pius 10, 1 *opp.* respuit. Schol. Cic. Bob. p. 20, 10). Lex colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234) 8 Decret. decur. Forosempron. (Corp. XI 6123) 12 Corp. VIII 23820. Gell. (*ex* At. Cap.) 4, 6, 10 collegium (*pontificum*) -vit non habendum religioni. Vopisc. Tac. 9, 2. Cassiod. var. 9, 14, 1 Cod. Iust. 8, 53, 36, 3. Tryph. dig. 27, 26 removendum eum -et *praetor* (Vlp. dig. 24, 3, 22, 12 Papin. dig. 26, 2, 26 pr. Pavl. dig. 42, 7, 1 pr.). Tert. idol. 2 delictis ... quae etiam nationes -verunt vindicanda. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 24 *deus* iniquissimam civitatem digne meritoque -verat abolendam (4, 1 p. 424, 2 quo *iudicio* iudicaverat atque -verat nationes quoque illuminandas. Hil. trin. 6, 24 filii de se professio *credenda* -itur). Hil. c. Aux. 7 de fide potius ... agitandum esse -unt *episcopi* (Hier. epist. 22, 33, 2 Svlp. Sev. dial. 2, 12, 9). Avg. civ. 1, 7 ut ... basilicae implendae populo ... eligerentur atque -rentur. c. mend. 7, 17 nisi animus faciendum esse -ret. trin. 12, 12, 18 nec facienda -antur mala.

2 *c.* ***acc.*** *substantivi, constituere rem quae fiat deturve* (*passim additur dativus, notabilia de eo p. 148, 83*): **a** *generatim, accedit ad attribuendi et destinandi sensum, ultimis temporibus (v. l. 59 sq.) ad praebendi*: Cic. de orat. 2, 347 -eta virtutis praemia. Att. 13, 38, 2 iuva me ... consilio, utar eo, quod tu -veris. Liv. 32, 21, 11 id sibi praesidium. 42, 43, 6 societas. Sen. contr. exc. 3, 8 omnibus civitatem. 5, 3 -eti his divini honores. 7, 7, 2 redemptio. Sen. Ag. 210 morte -eta (Phaedr. 258 Lvcan. 4, 486 Apvl. met. 9, 18). epist. 20, 6 in totum nulli velle aut nolle -etum est. Plin. nat. 35, 59 hospitia ei ... -vere Amphictyones (*cf.* Cic. Verr. 5, 145). Qvint. decl. 351 p. 380, 7 si reditus tibi -retur. Apvl. met. 6, 22 concessu deûm -etum ... honorem. apol. 29 cuppedinariis omnibus famem -is (*syn.* statuitur). Tert. nat. 2, 17 nec tantum honoris Romani fatis -verunt. 2, 27 inde (*i. a conventibus ethnicorum*) persecutiones -untur. pudic. 22 interitum -it incesto (incerto *cod.*) *Paulus*. Lamp. Alex. 37, 5 erant -eta ... carnis pondo triginta. Hil. myst. p. 20, 16 sine discrimine aetatis aut sexus unicuique idem mensurae modus -itur. trin. 12, 34 prius temporibus initium -e quo coepta erunt (*syn.* tribuas. *cf.* Avson. 371, 16). Filastr. 119, 2 in quo (*libro*) veluti prioris legis firmamenta -it *Moyses*. 156, 9 a domino servo dicitur et -itur *mandatum* (*ibid.* dare. *cf.* Greg. M. moral. 16, 27 *ad* Vvlg. Iob 22, 28). Vvlg. num. 6, 13 dies quos ex voto -verat (*i. q. promiserat*). *nota de re*: Pavl. Petric. Mart. 1, 98 iustitiam potuisse inopis -ere egenti ... quod ... substantia larga negasset. *de fato sim.*: Sen. Herc. f. 1223 sonti plaga -eta turbae (Avson. 219, 2). Phoen. 244 infanti quoque -eta mors est. Lvcan. 5, 204 nondum numina tantum -vere nefas (Adnot. *ad l.* adhuc non di constituerunt, ut talia Roma patiatur). Val. Fl. 3, 374 -etusne venit fato pavor (*i. mors*). Ivv. 13, 92. Flor. epit. 2, 6, 38 cui iam grande de Africa nomen fata -verant. Fronto p. 232 N. Apvl. Plat. 1, 10. Firm. math. 2, 25 tit. quis deorum quot annos -at. *et saepissime, apposito haud raro* bene *et* male, *imprimis inde ab* 3, 2 *et in* 4. *syn.* do largior. Avson. 313, 2 -eta sors. Amm. 29, 2, 22 -entibus (disc- *AV*) fatis. Avg. civ. 5, 1 ut volentes ista -ant *stellae*. 5, 7. *adde eundem de deo christianorum usum, hic quoque sensum dandi accipit*: Tert. adv. Marc. 3, 5 divinitati competit quaecumque -verit ut perfecta reputare. 4, 34 -eta ab eo deo *supplicia aeterna*. Itala act. 2, 23 (Mar. Victorin. adv. Arrium 3, 16) -eto consilio et praescientia dei (τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ, Vvlg. definito). Comm. instr. 2, 13, 5 die -eto. Firm. err. 18, 4 acerbae mortis -untur exitia *a deo impiis* (*ibid.* poena *promittitur*). 18, 6. 27, 4 dei sententiā. 29, 2 integris . . . civitatibus -untur excidia. *ibid.* amplificationis maximae augmenta (*syn.* pollicetur). 51, 18 legem nobis -endo moriendi (Filastr. 156, 9 non iam mandatum societatis . . . sed timendae severitatis iudicium). Hil. myst. p. 18, 18 in eo (*sc. ligno*) et iustificatio et iudicia et temptatio -itur. trin. 5, 24 in largiendis benedictionibus et in -endis mysteriis legis. Sacr. Leon. p. 336 apostolicam tuitionem supplici -e propitiatus.

b *de magistratibus* (*substantivo carens part. pro subst. pos.*: Flor. epit. 4, 2, 17 ille ... flagitare -eta. *cf.* Sall. Iug. 84, 5). *de honoribus donisve publice attribuendis*: triumphus: Qvadrig. hist. 70 (Varro frg. Non. p. 147, 7 Liv. 2, 47, 10. Vitr. 9 praef. 3 *syn.* tribui. Tac. ann. 2, 26). *c. dat.*: Cic. Verr. 6, 67 tibi (fin. 4, 22. Liv. 37, 46, 1 *opp.* negatus. Vell. 2, 62, 4 Val. Max. 2, 8, 1 Tac. ann. 1, 55 Svet. Aug. 38, 1 Spart. Sept. Sev. 16, 7). *cf.* Svet. Claud. 24 Plautio ... ovationem. Cic. Pis. 58 coronam illam lauream. Ov. Pont. 2, 2, 91 -eta merenti venit ... laurea. *cf. etiam* Vell. 2, 104, 2 ornamenta triumphalia (Tac. Agr. 40 orn. tr. et quidquid pro triumpho datur. ann. 1, 72 insignia. Corp. XIV 3605). Val. Max. 2, 8, 3 triumphi honorem -etum sibi a senatu ... sprevit et repudiavit (Tac. ann. 12, 28). laudatio: Cic. Verr. 5, 145 *opp.* tolleretur (Tac. hist. 4, 39 laudes

gratesque. *c. dat.* Corp. II 2344, 10). supplicatio: Cic. Catil. 3, 23 (Caes. Gall. 4, 38, 5 Liv. 3, 63, 5 Val. Max. 2, 8, 7 Tac. ann. 14, 59 Svet. Nero 10, 2 Lampr. Alex. 56, 9. *cf.* Liv. 30, 1, 11 -etumque, ut supplicatio fieret. 30, 21, 10 ut ... supplicaretur). *c. dat.* Cic. Catil. 4, 10 (Vatin. Cic. epist. 5, 10ª, 3). *cf.* Sall. Iug. 55, 2 supplicia (Tac. ann. 3, 64). *poetice*: Ov. Pont. 4, 9, 49 grates. gratulatio: Cic. Catil. 4, 10 quaestori gratulationem (Tac. ann. 15, 21 grates) iudici praemium (*cf. ibid.* iudices . . . maximis praemiis affecit. Sall. Catil. 50, 1 Tac. ann. 6, 47 Svet. Tib. 61, 2. *sine dat.*: Liv. 27, 25, 4). honor: *c. dat.* Cic. prov. 38 (Att. 5, 21, 7. ad Brut. 2, 7, 2 dis immortalibus. Svet. Tib. 17, 1 Corp. III 12692). *carens dativo*: Cic. ad Brut. 1, 15, 3 (*cf.* Plin. epist. 8, 6, 14 *opp.* repudio. paneg. 54 *opp.* recipio. Capitol. Aur. 15). *nota imprimis: honores divini*: Val. Max. 7, 2, 13 (Tac. ann. 12, 69 caelestes. 16, 21 deûm. Svet. Claud. 11, 2 Porph. Hor. epist. 2, 1, 5 Capitol. Aur. 20, 2. *cf.* Tac. ann. 1, 73 patri suo caelum). Tac. hist. 1, 47 omnes principum honores. Capitol. Max. Balb. 8, 1. Cic. Balb. 61 imperatori decem legatos (Tac. ann. 1, 14 lictorem . . . ei. Treb. Claud. 15, 4 tantum ministeriorum). statua: Cic. Phil. 9, 13 (Liv. 9, 43, 22. Decret. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 19 statua -eta...iam comparata). *c. dat.*: Cic. Phil. 9, 14 (Plin. nat. 34, 28 Plin. epist. 2, 7, 1 Tac. ann. 13, 41 Svet. Galba 23 Apvl. flor. 16 p. 61 Capitol. Maximin. 26, 5 Corp. VIII 22672, 19). *cf.* Traian. Plin. epist. 10, 60 statuarum honos (Apvl. flor. 16 p. 73 Corp. VIII 24101). Apvl. flor. 16 p. 74 locum statuae (Corp. II 1721 in quo statuas sibi poneret). sepulcrum: *c. dat.* Cic. Phil. 9, 14. Corp. II 2344, 10 sepult(uram). *cf.* Cic. Phil. 7, 10 honorem sepulturae. Liv. 3, 29, 3 coronam auream dictatori (Plin. nat. 22, 7). 26, 21, 13 Belligeni ... iugera (Val. Max. 4, 3, 5 Sen. benef. 7, 7, 5. Plin. nat. 36, 112 areas). 35, 23, 1 aedes liberae, locus, lautia -eta (*syn.* data) *Attalo.* 42, 28, 9 donaque dari, quanta ex pecunia -esset senatus. Tac. hist. 1, 42 nomen Augusti (*sc. Othoni.* Lampr. Alex. 2, 3 certatim . . . omnia -eta sunt et nominum genera et potestatum). ann. 1, 10 templum (*c. dat.* 4, 15 Capitol. Maximin. 24, 2) et religiones. 3, 47 vota pro reditu eius supplicationesque et alia decora (*cf.* 3, 29 *et* Svet. Cal. 16, 4). 3, 59 caerimonias. 3, 64 ludi . . ., quos . . . ederent (Spart. Hadr. 8, 2 *opp.* sprevit. *cf.* Tac. ann. 15, 23 certamen. Svet. Claud. 11, 2 circenses). 13, 2 flamonium Claudiale (Svet. Tib. 26, 1. Avr. Vict. Caes. 16, 15 templa columnas sacerdotes. *cf.* 40, 28 per Africam sacerdotium -etum Flaviac genti. Capitol. Aur. 18 omnia quae aede sacrata -vit antiquitas) simul Claudio censorium funus (*cf.* Fronto p. 38 N. Corp. XIII 5110, 4 *et saepius in titulis.* Corp. II 3251 exsequias) et mox consecratio (Capitol. Aur. 29, 8). ann. 15, 18 tropaea . . . arcusque . . . sistebantur, -eta ab senatu integro adhuc bello neque tum omissa (Svet. Claud. 1, 3 *sim., praeterea* et Germanici cognomen ipsi posterisque eius). Svet. Iul. 84, 2 senatus consultum quo omnia simul ei divina atque humana -verat *senatus.* Claud. 11, 2. Capitol. Gord. 27, 9 titulus (*i. inscriptio*). Maximin. 26, 5. Max. Balb. 12, 6 ut Maximo . . . victoria -retur quam impletam ille nescivit. Lampr. Alex. 44, 4 auditoria -vit *rhetoricis al.* (*syn.* instituit, iussit, detulit, dedit). Schol. Cic. Bob. p. 56, 22 vestis mutationem. Corp. II 1721 huic . . . cenas publicas. X 1030 bisellium XIII 5063, 18 ei . . . scholam et statuas. *actiones publicae*: bellum: *ut geratur*: Cic. Verr. 3, 76 -at bellum Cretensibus *Verres* (Liv. 42, 36, 1. Pompon. dig. 50, 16, 118 hostes hi sunt qui nobis aut quibus nos bellum -vimus. Ivst. 2, 7, 12). Liv. 42, 19, 3 bello etsi non edicto tamen iam -eto (Cvrt. 4, 2, 12). *cf.* Pomp. Trog. Iust. 38, 5, 8 in quem senatus arma -verat. *quod gerendum duci attribuitur*: Liv. 6, 22, 6 Volscum bellum M. Fulvio (Ivst. 13, 8, 10 *syn.* delatum. *cf.* Cic. dom. 18 Pompeio . . . bella . . . commissa). *cf.* Liv. 9, 43, 2 Marcio novi hostes. legatio: Cic. Verr. 3, 12 si -vissent legationem quae contra istum diceret (Liv. 21, 6, 5 hac legatione -eta necdum missa. Svlp. Sev. chron. 2, 42, 6 -eta ad imperatorem legatio quae gesta insinuaret). legati: Cic. Phil. 5, 4 (Sall. or. Phil. 5 qui ad postremum usque legatos pacem concordiam et alia huiusmodi -verunt [*cf.* 4 cuius sceleribus tanta praemia tribuistis]. Liv. 33, 24, 7. Tac. ann. 1, 19 -rent legatos). dilectus: Cic. Phil. 8, 6 (Liv. 3, 5, 6. 3, 69, 6 -itur habeturque). quaestio: *ut fiat*: Cic. Mil. 16. Caes. Gall. 7, 43, 2 quaestionem de bonis direptis -unt *Haedui.* Liv. 9, 26, 6 Svet. Iul. 6, 2 Schol. Cic. Bob. p. 68, 1 nihil novae quaestionis. *mandatur*: Liv. 39, 8, 3 consulibus...quaestio de . . . coniurationibus -eta est. *cf.* Mil. 13 de illo incesto stupro iudicium. ad Brut. 4, 15, 7 celeritatem petitionis. Lex Vrsou. (Corp. II 5434) 98, 24 munitionem. Tac. aun. 15, 21 accusatio. Svet. Tib. 4, 1 abolitionem facti (Flor. epit. 4, 7, 4 Avr. Vict. Caes. 35, 6. Vopisc. Aurelian. 39, 4 amnestia). Spart. Pesc. 6, 7 sacra quaedam. Act. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 1, 22 ⟨sollem⟩nia in annum. *nota*: Cic. Phil. 5, 31 tumultum -i. *cf.* 6, 2 tumultum esse -vi (*syn.* censui. *sim.* Liv. 34, 56, 10). *pecunia quae pendatur, exigatur*: pecunia: Cic. Verr. 4, 169 Liv. 36, 2, 5 Plin. nat. 33, 19 Tac. ann. 1, 15. *c. dat.* Cic. epist. 11, 24, 2. *nota*: Cic. Verr. 4, 200 ne posthac tantas pecunias magistratibus nostris -remus (*exigendas, non ipsas*). *cf.* ad Brut. 2, 6, 1 non...mihi occurrunt facultates praeter illas quas senatus -vit ut pecunias a civitatibus mutuas sumeres. *cf. p. 148, 1. 5.* sestertium: Cic. Verr. 4, 163. *c. dat.* Tac. ann. 4, 16 Plin. epist. 7, 29, 2. stipendium: Cic. prov. 28. epist. 1, 7, 10 Caesari. Sall. Iug. 27, 1 stipendium aliaque, quae ad bellum usui sunt, -untur. Liv. 23, 20, 2 duplex. *cf.* 7, 7, 5 ut duplex acciperent stipendium. Capitol. Alb. 10, 8. *nota*: Brvt. Cic. epist. 11, 26 ut mihi stipendium de⟨nege⟩nt an -ant. sumptus: Cic. epist. 3, 8, 2 sumptus -i legatis nimis magnos (*cf. p. 147, 81* Att. 7, 1, 6 Liv. 42, 6, 11. *sine dat.*: Vlp. dig. 11, 7, 12, 6). Liv. 40, 46, 16 censoribus postulantibus . . . vectigal annuum (Corp. XII 4399). 40, 52, 1 viginti milia aeris. Plin. epist. 8, 6, 10 hanc summam inter reliquos honores. Vlp. dig. 25, 3, 5, 8 ius alimentorum -endorum pupillis praetori competit (Pavl. dig. 10, 2, 38 Hermog. dig. 50, 2, 8). 26, 10, 3, 15 nihil posse -i . . . quasi inopibus. salarium: Vlp. dig. 50, 9, 4, 2 (*c. dat.* Treb. Claud. 15, 4). Fronto p. 193 N. Volumnio . . . viaticum. Corp. II 1344, 10 impens(am) funeris. *sim. saepius.* *poenas sim. imperare*: Cic. Catil. 4, 10 reo custodiam. Sall. Catil. 51, 18 genus poenae novum. Tac. ann. 6, 48 eaedem poenae...in Laelium (Firm. err. 6. Schol. Cic. Bob. p. 146, 26 adversus ambitum). Sen. clem. 1, 15, 7 non culleum, non serpentes, non carcerem. Plin. nat. 18, 12 noxiam . . . duplionemve. Tac. ann. 4, 70 ultio. 5, 5 extrema. 6, 3 summum supplicium. 14, 59 exilia. Firm. err. 12, 9 mors . . . nolentibus. *imprimis de distribuendis inter magistratus mandatis*: bellum (hostes) *v. p. 147, 53.* quaestio *p. 147, 67.* provincia: Cic. dom. 24 lege Sempronia -etas. Vatin. 36 eripueras senatui provinciae -endae potestatem (prov. 36 eam desponsam, non -etam habere. Qvint. decl. 254 p. 40, 10). *c. dat.*: Cic. prov. 37 Caes. civ. 1, 6, 5 Liv. 24, 21, 1 Fest. p. 339. Vell. 2, 62, 2 Bruto Cassioque provinciae, quas . . . sine ullo senatus consulto occupaverant, -etae. Flor. epit. 3, 21, 6 Vlp. dig. 1, 16, 1. *adde*: Cic. prov. 17 consulibus . . . Syriam Macedoniamque -o, -o easdem praetorias (Liv. 26, 1, 12 *illis* Sicilia Graeciaeque ora cum legionibus classibusque, quibus praeerant. 37, 1, 10. 39, 38, 1 consulibus Ligures . . . -eti. Vell. 2, 46, 2 Ivst. 36, 4, 7 Vopisc. Car. 16, 2). *cf.* Liv. 26, 28, 3 -vere patres, ut alteri consulum Italia bellumque . . . esset, alter classem obtineret. legio: Cic. epist. 2, 17, 5 (Liv. 21, 17, 2. *c. dat.*: 6, 9, 5). exercitus *sim.*: Sall. hist. frg. 1, 66 -etis exercitibus (Liv. 40, 18, 5. *c. dat.*: 26, 1, 2 exercitus quos habebant, -eti *consulibus.* 37, 2, 4 alteri consuli totus novus exercitus). *cf.* Liv. 23, 32, 12 tantum . . . copiarum quantum Magoni. 26, 17, 1 Neroni . . . sex milia peditum. *sim. saepe.* 33, 43, 8 par numerus . . . Manlio. *cf.* Sall. Iug. 84, 3 supplementum (Liv. 3, 42, 7). classis *sim.*: Liv. 21, 17, 2 quanta parari possit (Ivst. 4, 4, 3). 30, 41, 6 consuli (29, 11, 4 iis quinque naves). *magistratuum munus dignitatemque*: Cic. Phil. 11, 19 clarissimo viro . . . -vit imperium, privato tamen (Treb. trig. tyr. 22, 10 proconsulare). ad Brut. 1, 15, 7 (*sine dat.*). Petron. 71 huic seviratus absenti -etus est (Corp. XIV 362 decurionatum). Tac. hist. 1, 47 Othoni tribunicia potestas. 4, 3 ipsi consulatus . . ., praetura (Capitol. Maximin. 16, 7) Domitiano et consulare imperium -untur (Flor. epit. 4, 2, 16 *opp.* nego. *sine dat.*: Paneg. 11, 2 Spart. Hadr. 23, 13). Svet. Iul. 76, 2 contentus dictaturae potestate -etae. Vopisc. Prob. 7, 4 orientis ducatus. Tac. 18, 5 praefecturae urbanae appellatio universa (*syn.* ad senatum redit). Plin. nat. 35, 201 praetoria . . . ornamenta (Plin. epist. 7, 29, 2. *cf.* Tac. ann. 11, 4 insignia praeturae Crispino. *sim. saepius.* Spart. Sept. Sev. 14, 3 -etis imperatoriis insignibus. Corp. III 7429, 6 -etis...ab eodem ordine ornamentis IIviral(ibus)). Flor. Verg. p. 187 nullum magisterium, nullam procurationem. Cod. Iust. 12, 23, 7 pr. scriniis . . . -imus dignitates. *de attribuendis iuribus vel definiendis*: Cic. epist. 13, 53, 2 ut obtineat id iuris, quod ei Pariana civitas -vit. Att. 6, 1, 6 quaternas centesimas. Liv. 3, 47, 5 vindicias secundum libertatem. 23, 20, 2 vacationem. Qvint. decl. 351 p. 380, 7 si reditus sibi -retur. Tac. ann. 14, 43 impunitatem. Ivst. 43, 5, 10 immunitas illis -eta. Decret. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 10 talis condicio. Scaev. dig. 29, 2, 98 actiones solere -i in eam (Papin. dig. 26, 3, 5. Vlp. dig. 28, 6, 2, 3 substituto. Cod. Iust. 6, 2, 21, 1). Vlp. dig. 38, 9, 1, 7 bonorum possessio. Pavl. sent. 1, 7, 3 integri restitutio plus quam semel non -enda est. *onera, officia*: Lex Vrson. (Corp. II 5439) 98, 29 in annos sing(ulos) inque homines singulos . . . operas quinas. Pompon. dig. 26, 8, 6 administratio *tutoribus.* Vlp. dig. 26, 7, 3 pr. uni eorum curationem. 26, 7, 3, 7 cui maior pars tutorum tutelam -verit.

notabilia: c. acc. personae i. q. eligere (*cf. p. 147, 63 et infra l. 75*): Cic. Cael. 38 quae haberet palam -etum semper aliquem, cuius in hortos . . . libidines omnium commearent. Capitol. Gord. 19, 3 habuisse . . . -etas sibi concubinas *tot.* Pavl. dig. 3, 4, 4 is quoque quem -vit *ordo*, numerari potest. *fort. huc pertinet*: Manil. 2, 908 sub quo (*om. al.*) quoque corpora nostra -unt vitia et fortunam . . . concipiunt. *c. acc. dupl.: personae*: Cic. Verr. 3, 14 qui contra istum legati -eti erant (Liv. 37, 55, 6). Liv. 3, 41, 10 Oppium L. Claudio adiutorem...-unt. Tac. ann. 4, 33 Milesios...Atidium Geminum praetorem Achaiae -visse. Apvl. met. 7, 4 statuto consilio latronum manibus virginis -etam me victimam. 11, 22 Avson. 419, 55. *rei*: Sall. Catil. 30, 6 ad hoc . . . praemium servo libertatem et sestertia ducenta itemque -vere, uti *eqs.* (Liv. 30, 17, 13). Iug. 114, 3 ei -eta provincia Gallia (Liv. 10, 32, 2. 39, 45, 3). Apvl. met. 7, 6 Zacynthum . . . quam sors ei fatalis -verat temporariam sedem. *exempla dativi praecipua vi affecti*: Cic. Catil. 4, 20 ceteris . . . mihi uni (Vlp. dig.

26, 4, 5, 2). Liv. 30, 40, 10 omnes . . . tribus P. Scipioni id imperium -esse. Tac. ann. 3, 29 praetendebat sibi atque fratri -eta eadem *quae postulavit Neroni*. Vlp. dig. 1, 14, 3 potuit populus Romanus servo -ere hanc potestatem. Svet. Aug. 52 templa . . . etiam proconsulibus. Corp. II 2026 quantum cui plurimum libertino. XIII 5098, 8 cui primo omnium in duumviratu schol(am) et statuas ordo -vit. *dativus rei adiungitur*: Sall. Iug. 113, 3 ante diem colloquio -etum. Liv. 26, 17, 1 iis duabus legionibus . . . sex milia peditum *eqs.* 37, 50, 9 Siciliae legio una et classis . . . -eta (38, 36, 3). Sen. Thy. 151 nec dapibus feris -i potuit poena decentior. Val. Fl. 2, 433 incautis -eta piacula linguis. Tac. ann. 4, 9 memoriae Drusi eadem quae in Germanicum -untur. 5, 2. 14, 64 dona ob haec templis -eta. Tert. apol. 16 qui diem Saturni otio et victui -unt. Paneg. 12, 46 finitum civile bellum, cui -cre posses triumphum. Vopisc. Aurelian. 35 -vit . . . emolumenta sartis tectis et ministris. Ps. Avg. quaest. 102, 32 hoc deus -vit fidei, ut . . . omne . . . consequatur. *genet. ubi expectatur dativus*: Cic. de orat. 2, 347 -eta virtutis praemia. Vlp. dig. 47, 10, 13, 4 de honoribus -endis alicuius. Vvlg. Esth. 9, 19 quartum decimum diem mensis Adar conviviorum et gaudii -verunt ita ut.

3 *ceterae iuncturae*: a *adverbiales*: Caes. civ. 1, 5, 4 acerbissime de. Cic. Verr. 6, 56 aliter in eadem causa. *sim. saepius.* dom. 74 amplissime (*cf.* Phil. 2, 13 verbis amplissimis). Liv. 29, 14, 1 aperte (Ivst. 5, 10, 13). Ascon. Mil. p. 45 asperius (Avg. civ. 5, 24). Cic. Phil. 11, 15 atrocius . . . severius. Char. dig. 50, 4, 18, 26 ut . . . Modestinus et notando et disputando bene et optima ratione -vit. benigne: Mon. Ancyr. 4, 30 (Papin. dig. 34, 9, 18 pr. Apvl. flor. 16 p. 61). Tac. ann. 14, 12 miro . . . certamine procerum (Lampr. Alex. 2, 3 certatim). Lex Vrson. (Corp. II 5439) 126, 35 s(ine) d(olo) m(alo). Tert. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 24 digne. Cic. Catil. 4, 1 diligenter . . . ac fortiter (*cf.* Mur. 51 fortes in -endo). Papin. dig. 48, 5, 23, 4 facile. Sall. Iug. 104, 2 ferocius. Cic. Att. 1, 16, 5 gravissime (Caes. civ. 1, 5, 4). Sest. 32 honorificentissime (epist. 3, 9, 4 Cael. Cic. epist. 8, 11, 2 Vell. 2, 62, 1 Avg. civ. 2, 14). Greg. M. epist. app. p. 453, 6 inculpabiliter. Schol. Cic. Bob. p. 52, 23 incuriose. Liv. 45, 17, 7 nihil indignum. Pavl. dig. 1, 1, 11 inique. Cic. Verr. 4, 7 iniuria (Flacc. 77). ad Q. fr. 1, 1, 21 iniuriose. Cic. Phil. 1, 13 huic ordini qui -vit invitus (*cf.* 12, 9 inscientibus iis . . . nec solum inscientibus, sed etiam invitis). Sen. epist. 113, 20 iuste -ere (Avg. civ. 2, 7). Sall. Iug. 84, 3 laetus -verat *senatus*. Tac. ann. 5, 2 honores . . . large. libenter: Cic. epist. 13, 77, 1 Plin. epist. 8, 6, 10 Apvl. flor. 16 p. 74 (*cf.* Liv. 34, 52, 3 ab lubentibus). libere: Cic. dom. 10 Att. 14, 14, 4 Cael. Cic. epist. 8, 5, 2 Caes. civ. 1, 2, 2. Liv. 3, 63, 5 maligne. 26, 32, 5 mitius. Cic. Phil. 14, 24 novo et inaudito genere. Att. 1, 16, 5 ornatissime. Corp. XIII 5110 pagatim. Vopisc. Aurelian. 9, 2 praecipue. publice: Cic. Phil. 9, 14 Plin. nat. 33, 19 Svet. Vesp. 23, 3 Fronto p. 193, 18 N. Pompon. dig. 50, 16, 118 Apvl. flor. 16 p. 70 Corp. VIII 22743. XII 4399 (*cf.* Decret. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 14 nomine publico). *cf.* Treb. trig. tyr. 18, 10 publicitus. Cic. S. Rosc. 138 recte (Cod. Iust. 6, 2, 21, 1). Verr. 2, 119 sine ulla religione. Liv. 42, 9, 5 sui aliquo . . . respectu (Vlp. dig. 27, 2, 3, 4). Cic. Phil. 5, 34 satis. severe: Cic. Mur. 51 dom. 104 Phil. 11, 15 ad Brut. 2, 1, 1. Spart. Hadr. 6, 1 sponte. Apvl. met. 8, 9 tacite. Liv. 35, 7, 1 temere (Vlp. dig. 4, 3, 1, 4). in: Liv. 43, 12, 2 in incertum. Tac. ann. 13, 41 in eam formam. Plin. paneg. 91 neutram in partem. Vvlg. iud. 19, 30 in commune. *cf.* II Macc. 15, 36 communi consilio. Corp. II 2026 in universum. ita: Cic. epist. 12, 1, 2 ita -vimus. Phil. 6, 4 ita . . . est -etum ut si legati ad Hannibalem mitterentur (*cf.* Plin. epist. 2, 7, 1). Liv. 8, 20, 10 his ita -etis. 28, 48, 8 provinciae ita -etae (*seq. enumeratio*). Edict. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 44 Lex Vrson. (Corp. II 5439) 126, 36 Mart. 12 praef. Vlp. dig. 26, 7, 7, 4. *sequitur* ut *cons.*: Cic. Verr. 5, 141 Liv. 27, 22, 12. 32, 1, 4 Bacbio legiones ita -etae, ut retineret eas. *et saepius.*

b *praepositionales*: ad: Cic. ad Q. fr. 1, 1, 26 ne ad ludos pecuniae -rentur (Liv. 7, 17, 7 Plin. nat. 33, 19. Vlp. dig. 27, 2, 3, 5 ad instructionem . . . pupillorum). Liv. 3, 65, 6 -eto ad bellum dilectu. Sen. epist. 18, 11 ad extrema -etis (Tert. spect. 19). *c. gerund.*: Sall. Iug. 12, 1 tempus ad utramque -itur, sed maturius ad pecuniam distribuendam (Liv. 21, 10, 13 *et saepius.* Plin. nat. 36, 112 Corp. VIII 24101). adversus: Liv. 27, 35, 10 alteri Gallia adversus Hannibalem -eta. 31, 44, 8 ut omnia quae adversus Pisistratidas -eta quondam erant, eadem in Philippo servarentur (Ivst. 5, 11, 7). 41, 24, 11. Tac. ann. 1, 77 adversus lasciviam . . . multa -untur. Svet. Tib. 30 quaedam adversus sententiam suam -i. Vlp. dig. 2, 2, 1, 1 quandoque postea adversario eius postulante eodem iure adversus eum -etur. Hil. syn. 77. causa: Lex agr. (Corp. I 200) 34 eius ⟨r⟩ei causa -ant (Cic. Verr. 3, 180 istius causa. Liv. 34, 6, 17 temporis causa. 36, 38, 6 eius victoriae causa [Capitol. Maximin. 26, 5]. 40, 41, 11 ignominiae causa. 40, 52, 1 Papin. dig. 31, 78, 4. *nota*: Liv. 10, 23, 1 quorum averruncandorum causa [38, 42, 5]). contra: Cic. Verr. 2, 119 contra illud ipsum edictum suum . . . -bat (4, 7). 3, 12. 5, 138 ut quicquam contra C. Verrem -retur. Flacc. 76. Ascon. Corn. p. 77 quis ille pater contra cuius filium id -vit. Papin. dig. 31, 78, 4 Filastr. 36, 4. 101, 3 Avg. civ. 8, 21. de: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 6 deque eeis rebus . . . utei senatus noster -ret. Lex agr. (Corp. I 100) 36. Cic. Catil. 1, 21 de te . . . -unt. Att. 1, 18, 7 epist. 9, 6, 3 *et saepius.* Sall. Catil. 52, 17 Lex Vrson. (Corp. II 5439) 128, 20 Nep. Timol. 3, 5 Liv. 28, 45, 2 *et saepius.* Ivv. 13, 92 -et quodcumque volet de corpore nostro Isis. Tac. ann. 1, 77 Vlp. dig. 29, 2, 13, 2 Apvl. met. 6, 31. *c. gerund.*: Cic. epist. 3, 8, 5 me de isto sumptu . . . minuendo -visse nil. Lex Vrson. (Corp. II 5439) 126, 35 uti d(e) e(a) r(e) de eo loco dando assignando decuriones . . . -verint statuerint. 128, 21. Liv. 38, 9, 8 victoriae navalis ergo . . . supplicatio -eta est. ex: Cic. Verr. 2, 112 ex urbano edicto (Pavl. dig. 49, 5, 71). har. resp. 11 ex hoc haruspicum responso -vit senatus, ut (Caes. Gall. 4, 38, 5 ex litteris [Liv. 41, 12, 4. *cf.* 31, 22, 1 litteris allatis. *sim. saepe*] Caesaris . . . supplicatio ab senatu -eta est. 30, 43, 4 ex hac rogatione). Phil. 9, 13 statuam tamquam ex eius auctoritate (Liv. 33, 35, 12) et voluntate -o (epist. 1, 1, 3). Svlp. Sev. dial. 3, 11, 4 imperator ex eorum sententia -verat. in (*v. etiam p. 149, 52*): *c. abl. rei, de qua decernitur*: Cic. Verr. 4, 7 qua in re (*et saepius.* epist. 13, 59 in eius controversiis quid -as. Liv. 26, 2, 15 hoc idem in . . . legionibus. Vell. 2, 31, 3 Avr. Fronto p. 14, 17 N. Vlp. dig. 5, 3, 25, 16 in causa Pythodori). *personae*: Cic. leg. 2, 57 in eo, qui (Liv. 27, 22, 6 Avr. Fronto p. 14 N. Vlp. dig. 36, 1, 38, 1 in persona . . . pupilli. Frg. Vat. 188 in tutore). *nota* in *pro* per *vel abl. positum*: Vvlg. Dan. 4, 14 in sententia vigilum -etum est. *c. acc. personae eodem sensu quo* adversus *positum*: Cic. Catil. 3, 14 idem hoc -etum est in L. Cassium. *sim. saepius.* Sall. Catil. 51, 25. Liv. 33, 16, 10 *opp.* tollerent. Flor. epit. 4, 2, 17 Avr. Fronto p. 14 N. *syn.* statuo. Tert. resurr. 53 p. 109, 27. Hil. in Matth. 1, 3 quia ipse nollet iustus in eam lege -i (Vvlg. Matth. 1, 19 eam traducere, δειγματίσαι). c. Const. 26 posteritas quid -ere in eos debeat. Priscill. tract. 2, 43. *nota*: Tac. ann. 6, 48 eaedem poenae in . . . Balbum -untur (Hil. in psalm. 51, 18 in quos est -eta mors). *indicat locum: c. acc.*: Cic. epist. 2, 17, 5 de legionibus quae -etae sunt in Syriam. Liv. 26, 28, 12 totidem legiones in Sardiniam . . . praetori -ctae. *et saepius* (*cf.* 3, 42, 7 arma Tusculum ac supplementum). 45, 17, 1 legatos . . . -verunt decem in Macedoniam, quinque ⟨in⟩ Illyricum. *nota*: Tert. pudic. 19 idololatras . . . in stagnum ignis sine ulla condicionali damnatione -vit. *e. abl.*: Liv. 29, 13, 6 M. Pomponio praetori in Sicilia Cannensis exercitus duae legiones -etae. 30, 41, 1 duae legiones in Bruttiis. 38, 42, 5 duas Romae (*sc. provincias. cf.* 26, 28, 4 exercitus eis duo -eti, qui in Etruria Galliaque essent). *indicat finem: c. acc.*: Cic. ad Q. fr. 2, 5, 1 pecunia -eta in rem frumentariam. Liv. 34, 56, 8 in supplementum. *et saepius.* 39, 44, 5 ex -eta in eam rem (*om.* Φ) pecunia. Frontin. aq. 7 in haec opera. Vlp. dig. 27, 2, 3, 1 in alimenta. Spart. Hadr. 6, 1 in honorem Traiani (Avg. civ. 8, 21). *nota*: Itala Iob 15, 23 (Aug. in Iob p. 541, 6) -etus in escam vulturum (κατατέτακται εἰς σῖτα γυψίν). *adde* in *c. acc. temporis*: Cic. Verr. 4, 163 in annos singulos. Liv. 21, 17, 2 sex in cum annum -etae legiones. *et saepius.* Vell. 2, 44, 5 Caesari decretae in quinquennium Galliae. *cf. p. 148, 65.* ob: Cic. Verr. 4, 169 ob frumentum -etam pecuniam. Phil. 14, 24 mihi . . . supplicatio . . . non ob caedem hostium sed ob conservationem civium -eta est (*cf.* Catil. 4, 20 conservata re publica. *ut saepe abl. absol.*). Caes. Gall. 2, 35, 4 Liv. 33, 24, 4. Val. Max. 2, 8, 3 *opp.* sperno. Plin. nat. 7, 123 Tac. ann. 1, 72. 4, 15 ob quam ultionem et quia. Plin. epist. 7, 29, 2 Svet. Cal. 16, 4. Ivst. 3, 4, 18 ob cuius beneficii memoriam. Ps. Avr. Vict. epit. 16, 14 ob cuius honorem. Corp. VIII 12453. XIII 5063 *et saepius.* per: Cic. dom. 24 per senatum. Liv. 4, 50, 6. Corp. VIII 22672, 17 per ordini(s) sui ⟨et⟩ populi viros. *pro abl. positum v. p. 141, 62.* pro: Liv. 4, 5, 2 dilectum pro poena -etis. Cic. Catil. 3, 15 pro singulari eorum merito. Val. Max. 2, 8, 4 ut pro aucto imperio non pro recuperatis . . . triumphus -retur. secundum: Cic. Att. 4, 2, 3 secundum se. 16, 16, 15 secundum Caesaris -eta. Liv. 3, 47, 5 Cassiod. var. 12, 15, 7.

c *verbales*: *seq. oratio indirecta*: Cic. Catil. 3, 15 his -eta verbis est (*sc. supplicatio*) 'quod urbem . . . liberassem'. Phil. 5, 45. 53 de exercitu . . . C. Caesaris ita censeo -endum 'senatui placere . . .'. Liv. 25, 7, 3 consultus . . . de iis litteris ita -vit senatus . . . senatum nihil videre, cur (33, 31, 10 ita -etum est: Corinthus redderetur Achaeis . . . Chalcidem . . . retineri. 37, 52, 9. 38, 52, 8). *et saepius.* Tac. ann. 2, 83. 14, 12. 15, 74. Act. Arv. a. 87 I 10 collegium -vit: ⟨qu⟩od bonum . . . ⟨. . . sit, cu⟩m v⟨ota⟩ contingeret ut priora solverentu⟨r e⟩t nova ⟨voverentur⟩. *facile transeunt sequentia in hanc orationis formam velut* Cic. Flacc. 49 Liv. 27, 35, 10 *sq. in periodo sequente. in eadem* Liv. 42, 6, 11 sumptusque -etus, donec in Italia esset. Tac. ann. 14, 12. 16, 9. *adde coniunctivum haud raro in enuntiatione relativa sequentem velut* Cic. Verr. 3, 12 *p. 147, 60.* Svet. Cal. 16, 4. *seq. oratio directa*: Cic. Phil. 11, 22 at vero ita -unt: 'ut liberato Bruto'. 11, 26. Liv. 28, 45, 7 tribuni ita -verunt: si consul . . . permittit, . . . placet, nec . . . patiemur. Scaev. dig. 27, 1, 37 pr. Vlp. dig. 27, 9, 7, 4. *cf. enumerationem sequentem* Vvlg. Ios. 20, 7. *seq. oratio et directa et indirecta*: Decret. pontif. (Corp. X 8259) 1, 4 si ea ita sunt . . . placere.

d *coacervatae velut*: de *et* ut: Cic. Sest. 128 de me uno patres conscripti -verunt, ut (Att. 1, 14, 5 Liv. 31, 49, 5. 35, 41, 6 Tac. ann. 3, 32 Svet. Iul. 42). *acc. et* de: Cic. epist. 1, 3, 2 quae T. Ampius de eius re -vit. Liv. 3, 4, 11. Capitol. Alb. 12, 11 ut de me ille -ret . . . et triumphum. *acc. et* ut (*accedente praeterea inter-*

dum dat.): Cic. ad Brut. 2, 6, 1 *cf. p. 147, 82.* Liv. 28, 10, 8. 29, 11, 4. 29, 13, 1. 43, 12, 2 nc. *intercedente* itemque: Sall. Catil. 30, 6. et *vel* que: Liv. 32, 28, 10 consulibus binae legiones -etae et ut. *et saepius.* Plin. nat. 34, 25 Tac. ann. 1, 15 *et saepius.* 6, 48 ut . . . et caedem poenae. *loci indicatio et* ut: Liv. 36, 2, 8 L. Aemilio Paulo in ulteriorem Hispaniam...-ctum est (*om. B*) ut...militum tria milia duceret. *abl. passim: nota* Svet. Dom. 14, 3 honorem quo...-etum esset, ut. *c. acc. c. inf. et gerund.*: Vlp. dig. 38, 17, 2, 1. *acc. c. dat. et acc. dupl.*: Avr. Vict. Caes. 30, 1 Gallo Hostilianoque Augusta imperia, Volusianum Gallo editum Caesarem -unt *patres.* *acc. c. inf. et* ut: Greg. M. epist. 2, 8. *corrupte*: Vell. 2, 49, 4. Mod. dig. 37, 14, 7 pr. ut . . . liberam esse. *structura dubia*: Spart. Pesc. 6, 7.

synonyma: attribuo, censeo, cerno, committo, constituo, definio, dimico, discepto, discerno, do, edico, figo, firmo, impero, iubeo, iudico, libet, permitto, placet, rescribo, statuo, volo.

opposita: adimo, aspernor, gero (*sim.*), nego, omitto, repudio, respuo, sperno.

deriv.: decretalis, decretio, decretorius. *comp.*: condecerno, indecerno.

part. perf. pass. pro subst. n. **dēcrētum,** -ī. *de forma*: Corp. IX 5177 decrét(o). XIV 2467 decrétó. XI 5694, 2 (*a. 141*) decrit(o). *notatur*: d. *et* dec. *passim*, decr. (Corp. IX 4970, 17 d. cre. XII 3233, *b* decer *per ligaturam* [*ibid. a* dce]). Diff. ed. Beck p. 50, 9 -o homines coercentur, edicto monentur. Gloss. definitum, destinata, institutum, iudicium, ordinatum, pactum, placitum, praeceptum, statutum. διάκριμα δόγμα (*cf.* Beda gramm. VII 271, 2 dogmata graece, latine -a) ἐπίκριμα ψήφισμα, ψῆφος. -a gedoht (*anglosax.*). *cum* decerno *in verborum contextu passim componitur*: Theophil. inst. Iust. 12, 15. Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 28 ex -o . . . quod . . . decreverit. Lex Vrson. (Corp. II 5439) 125, 18 Edict. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 42. Vvlg. II Macc. 10, 8 decreverunt communi praecepto et -o (ἐδογμάτισαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ ψηφίσματος). *legitur inde a* Rhet. Her. Cic. Varrone. *apud poetas varius* (*singulis locis*: Hor. Prop. Lvcan. Sil., *ternis*: Ov. Sen. trag. Val. Fl., *pluralis poeticus*: Hor. carm. saec. 18 Lvcan. 1, 489 Val. Fl. 8, 407. 464 Sil. 2, 478).

I *strictiore sensu* **magistratuum** *Romanorum sim. iussum, consultum, iudicium, sententia. cf. Daremberg-Saglio III 452; Hesky, PW. IV 2288. enumeratur inter similia*: Cic. de orat. 2, 116 tabulae, testimonia, pacta, conventa, quaestiones, leges, senatus consulta, res iudicatae, -a, responsa (*cf.* 2, 100. part. 14). Pavl. dig. 1, 22, 1 in cognitionibus postulationibus libellis edictis -is epistulis. Vlp. dig. 2, 14, 7, 7 adversus leges plebiscita senatus consulta -a edicta principum. Papin. dig. 1, 1, 7. *honoribus adnumeratur* (*cf. p. 153, 76*): Qvint. inst. 3, 7, 17 divini honores et -a et publice statuae constitutae. *cf.* Decret. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 31 cum superioribus -is ad ei⟨us⟩ honorem pertinentibus. Corp. XII 4406 honore -i usus.

A *usus (de auctoribus -i): singulorum* (*cf. Vocab. iurispr.*). Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1557 A δέκρετον ἀπόφασις βασιλέως καὶ ἄρχοντος: Cic. Quinct. 28 imperatoris. Balb. 11 *Pompei.* Mur. 29 *ictorum.* Phil. 2, 47 Caesaris. Att. 6, 1, 15 me de eo genere mea -a ad edicta urbana accommodaturum. 14, 6, 2 nec ulla interea -a *magistratuum timidorum.* 16, 16, 6 quin et senatus consultum et lex et consulum -um ac litterae apud te plurimum auctoritatis haberent. Lex Rubr. (Corp. XI 1146) 1, 37 IIvir(ei) IIIIvir(ei) praef(ectei)ve Mutinensis. Bell. Alex. 68, 1 officia, quae consul ei -is publicis tribuisset (Svet. Aug. 1, 1). Vlp. dig. 1, 16, 9, 1 ubi -um necessarium est, per libellum id expedire proconsul non poterit. *patrum singulorum v. p. 152, 53. tribunorum p. 152, 3.* *temporibus ultimis*: Cassiod. var. 8, 14, 5 -a ... nostra priscorum resonent constituta. *sim. de regis -is saepius.* Gloss. III 33, 10 ἀποφάσει ἐπάρχου -o praefecti. praetoris *sim.: inde a* Cic. Quinct. 65 *v. p. 153, 66.* Verr. 3, 26 ob tua -a, ob edicta, ob imperia, ob iudicia. 3, 32 ex P. Rupilii -o, quod is de decem legatorum sententia statuit, quam illi (*Siculi*) legem Rupiliam vocant. 6, 9 non tam ex re quam ex istius factis -isque cognosco. *et saepius.* Caecin. 82 ex -o praetoris (Qvint. inst. 9, 3, 22 *eodem loco* ex edicto praetoris). *passim apud* Ictos. *ex. gr.*: Dig. 4, 4, 38 pr. Paulus libro primo -orum. Gaivs inst. 4, 140 formulae . . . et verborum conceptiones quibus in ea re utitur *praetor aut proconsul* interdicta ⟨. . .⟩ -aque. vocantur autem -a, cum fieri aliquid iubet, veluti cum praecipit, ut aliquid exhibeatur aut restituatur (*cf.* Inst. Iust. 4, 15, 1 sunt . . . qui putent . . . restitutoria . . . et exhibitoria *interdicta* proprie -a vocari). Vlp. dig. 3, 1, 1, 10 talia praetorum -a non esse servanda nisi sicubi ex officio iurisdictionis suae subvenerunt. *et passim apud* Ictos. principis: Val. Max. 7, 7, 3. Gaivs inst. 1, 5 constitutio principis est, quod imperator -o vel edicto vel epistula constituit. Papin. dig. 1, 1, 7 pr. ex legibus plebis scitis senatus consultis -is principum auctoritate prudentium venit *ius civile.* Marcian. dig. 1, 22, 2 -o principali. Vvlg. act. 17, 7 Caesaris. Leo M. epist. 15, 16 -orum imperialium statuta (Cod. Iust. 1, 14, 12, 1). *collegiorum sim.*: Cic. Verr. 4, 166 decumanorum (*cf.* 3, 176 decumanorum magistri). dom. 74 scribae . . . non obscurum de meis . . . beneficiis suum iudicium -umque esse voluerunt. Pis. 41 ea -a publicanorum, ea collegiorum, ea denique generum ordinumque omnium. Phil. 1, 32 -o gentis Manliae neminem...⟨Marcum⟩ vocari licet (Val. Max. 6, 3, 8 propinquorum). Liv. 3, 13, 6 *tribunorum pl.* (*de unius tribuni sententia velut* Liv. 38, 53, 1; *utrumque saepius*). 39, 29, 1 decem legatorum. Tac. ann. 12, 60 -aque eorum (*equestrium*) proinde haberi iusserat ac si magistratus . . . constituissent. Corp. V 3411 *centonariorum.* VI 3678 decret(o) honorat(orum) et decurionum. *et sim. saepe in titulis.* decurionum *sim.*: Cic. S. Rosc. 25. Lex Vrson. (Corp. II 5439) 92, 13 ex h(ac) l(ege) exve d(ecurionum) d(ecreto). Decret. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 57 nos⟨tro⟩. Lex Malac. (Corp. II 1964) 46 ex decurionum conscriptorumque -o. Corp. XI 6167 ex s(enatus) c(onsulto) et d(ecurionum) d(ecreto). *et saepissime in titulis. nota*: Corp. II 1364 d(ecreto) d(ecurionum) et populi. VI 10351 ex -um decurionu(m) et populi. XIV 3659 ex -o decurionum et plebis. IX 334 postulatu populi d(ecreto) d(ecurionum) p(ublice). X 858 praef(ectus) i(ure) d(icundo) ex d(ecreto) d(ecurionum) lege Petron(ia). 1026 decurionum -o et populi conse(n)su. 7352 ex voluntate pop⟨uli⟩ d(ecreto) d(ecurionum). *cf. Hesky, PW. IV 2295, 58 et 61 et* -um publicum *p. 155, 50.* Cic. Verr. 3, 177 -o sociorum. Cic. dom. 75 quid ego illa divina atque immortalia municipiorum et colonorum (Plin. paneg. 70 coloniarum ...civitatum) et totius Italiae (87 p. red. ad Quir. 10 Sest. 37 Pis. 64) -a commemorem, quibus tamquam gradibus mihi videor in caelum ascendisse (Att. 6, 2, 9), non solum in patriam revertisse. Dig. 50, 9 tit. de -is ab ordine faciendis. *sim. saepius; passim in titulis velut* Corp. II 3231. VIII 22673 populi suffragio et -o ordinis. XIII 6365 ordinis Sumelocennensis. Amm. 18, 6, 2 ordines civitatum et populi -is et acclamationibus densis . . . detinebant . . . defensorem. Corp. III 13917 curiae nostrae. XII 1590 s(enatus) V(ocontiorum). XIV 3674. Cod. Theod. 12, 12, 16 civitatum postulata, -a urbium, desideria populorum. Sidon. epist. 7, 5, 1 -o civium petitus. Corp. IX 3138 pagi -o (3137 ex). Plin. epist. 7, 6, 4 habeo -um provinciae. Corp. II 4210 ex d(ecreto) p(rovinciae) H(ispaniae) c(iterioris). 4255 ex -o concilii p. H. c. senatus: *i. q. senatus consultum* (Don. Ter. Andr. 219 *cf. p. 142, 30*) *a quo* -um *contra usum distinguitur*: Fest. p. 339 *v. vol. IV p. 588, 15.* Cic. *passim, ex. gr.*: Verr. 4, 100. or. frg. A IX 3 gravissimis vestris -is . . . notatus est. Catil. 4, 24 Sest. 32 Att. 5, 21, 13. Phil. 11, 27 et Brutus et Cassius ... ipse sibi senatus fuit . . . . itaque, si ad nos nihil referretur . . . , tamen ego pro -o putarem . . . . num igitur Brutus expectavit -a nostra, cum studia nosset? Sall. Catil. 30, 3 *al.* Hor. carm. saec. 18 -a patrum. Ov. trist. 2, 131 nec mea -o damnasti facta senatus. Liv. 38, 51, 4 nutum eius pro -is patrum, pro populi iussis esse. *et saepius.* Mon. Ancyr. 1, 3 ⟨sen⟩atus -is honorificis in ordinem suum me ⟨adlegit⟩. Vell. 2, 45, 3. Val. Max. 2, 7, 15 -um amplissimi ordinis. 4, 3, 9 non solum patrum conscriptorum -o, sed etiam populi permissu. Tac. ann. 4, 16 senatus -o aut lege. 14, 43 cum contra instituta et leges maiorum nova senatus -a postularentur. Plin. epist. 3, 4, 4 secuta est senatus clarissima assensio, quae solet -a praecurrere. Svet. Aug. 58, 1. Capitol. Maximin. 8, 5 e corpore militari . . . sine -o senatus. Avson. 279, 2 princeps -is prodite, non studiis (*i. favore militum*). 419, 3 curia honorificis . . . laeta -is, olim sollicitis maesta querimoniis. Amm. 28, 1, 24 nobilitatis. Clavd. 21, 330 -oque togae felix legionibus iret tessera. *de singulorum patrum sententia*: Cato Cic. epist. 15, 5, 1 sententia mea et -o laudarem. 15, 4, 11 Brvt. Cic. ad Brut. 1, 4, 4 *cf. etiam* Cic. dom. 75. *sacerdotum*: pontificum (*Wissowa, Religion u. Kultus der Römer p. 442 sq.*): Varro *v. p. 155, 37.* Cic. dom. 38 adoptionem nullo -o huius collegii probatam. Liv. 39, 16, 7 innumerabilia -a pontificum, senatus consulta, haruspicum . . . responsa. Vlp. dig. 11, 7, 8 pr. sine -o pontificum seu iussu principis (*syn.* permissum pontificale). Macr. sat. 3, 3, 1 inter -a pontificum hoc maxime quaeritur, quid sacrum, quid profanum *eqs.* augurum (*Wissowa l. l. p. 456 sqq.*): Cic. leg. 2, 31 Titiam (*sc. legem*) -o collegii tollere. *cf. vol. II p. 1365, 48 sqq.* decemvirum s. f.: Liv. 38, 44, 7 *et saepius.* episcoporum *sim.*: Hil. c. Const. 2 si tamen hoc ipsum beatissimis confessoribus Christi editum -um tum a nobis manere placuisset. Amm. 15, 7, 6. Evod. epist. ad Val. 67 plenarii concilii -a (62 sententias). episcopale: Svlp. Sev. chron. 2, 35, 4. synodalia: Leo M. epist. 1, 2 *et saepius* Eccl. Epist. pontif. Thiel Hil. 15, 2, 2 divinas constitutiones vel apostolicae sedis -a.

de exterorum populorum magistratibus ipsorumque scitis: Cic. rep. 1, 43 nihil nisi populi scitis ac -is agebant *Atheniens.* epist. 13, 1, 5 -um illud Areopagitarum, quem ὑπομνηματισμόν illi vocant. Sall. hist. frg. 2, 91 iu⟨ven⟩tus -a senior⟨um aspernata⟩ (*antea* maioribus natu . . . ⟨sua⟩dentibus). Liv. 23, 28, 4 cum -a senatus *Carthaginiensis* mandataque exposuisset. 31, 14, 10 iustum bellum -is civitatis . . . factum. 33, 3, 8 sociorum. 38, 8, 1 -o gentis. *al.* *rerum, metonymice pro hominibus positarum*: Cic. Phil. 10, 12 si omne ius -is eius (*sc. rei publicae*) statueretur. *cf. supra l. 21.* Ov. Pont. 4, 9, 101 extant -a quibus nos laudat et immunes publica cera facit. *legum sim.*: Salv. gub. 8, 24 duodecim tabularum -a. Greg. M. epist. 3, 6 sententiae. 7, 13 legum (7, 20 legalia) et canonum -a consentiunt (Conc. Paris. a. 573 p. 144, 24 *cf. vol. III p. 274, 56. 60. 72.* Conc. Latun. a. 673 p. 218, 7 canonica). 11, 15 per constituti -um (18, 22 constitutionis). 13, 11 praesentis auctoritatis nostrae -o.

B *locutiones usitatiores:* *de edendis* -is: interpono: RHET. Her. 2, 13, 19 iudicatum est id, de quo sententia lata est aut -um interpositum (CIC. Verr. 3, 119 Att. 16, 16, 8 CAES. Gall. 7, 34, 1. LIV. 3, 46, 3 ius . . . se non dicturum neque -um interpositurum. SVET. Tib. 53, 2. IVLIAN. dig. 37, 10, 7 pr. simile Carbouiano -um. 37, 10, 7, 4 quotiens Carbonianum -um interponitur [VLP. dig. 37, 9, 1, 14 ad exemplum Carboniani edicti]. SCAEV. dig. 40, 4, 54, 1. VLP. dig. 37, 1, 3, 9 de plano. HERMOG. dig. 26, 3, 7, 1 pro tribunali. 40, 5, 30, 7 ad exemplum infantis *i. ut in infante interponitur.* PS. ASCON. Verr. p. 130. COD. Iust. 2, 44, 3 sine -i interpositione). *cf.* VLP. dig. 27, 3, 1, 2 -o . . . interveniente. statuo: CIC. Verr. 3, 22 TAC. ann. 12, 60 PRAEDEST. 1, 44 p. 601[A]. *cf. p. 157, 36. cf.* CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 3 a nobis infixum. pronuntio: CIC. Balb. 11 LIV. 33, 34, 5. do: LIV. 35, 33, 10 -um responsumque... daturum (38, 40, 1 his foederibus -isque datis). pono *v. p. 157, 36.* dicto *v. p. 157, 8.* VVLG. II Macc. 6, 8 -um . . . exiit in proximas . . . civitates. *de faciendis* -is: facio: CIC. Verr. 3, 176 -o isto facto. Vatin. 8 collegiorum omnium -a de me . . . esse facta. SALL. Catil. 51, 1 senatus -um fit sicut ille censuerat. *et saepius.* LIV. 32, 22, 4. 35, 43, 8. 45, 10, 15 coram his. SEN. contr. 10, 5, 16 in futurum factum est, non in praeteritum. *et saepius.* VAL. MAX. 6, 2, 10 LEX Salpens. (Corp. II 1963) 2, 39 MARCIAN. dig. 50, 9, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 41, 19. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 23 ius... faciendi... -i. *adde p. 157, 33.* conficio: SVET. Aug. 35, 3 CONC. Tur. a. 567 p. 122, 11. *nota i. q. efficere:* CIC. Att. 9, 15, 2 volet . . . s. c. facere, volet augurum -um (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 47 si quis adversus ea... d(ecurionum) d(ecretum) fecerit faciendumv⟨e⟩ curaverit. 1, 5, 35). TAC. ann. 14, 49 consules perficere -um senatus non ausi de consensu scripsere Caesari. CIC. Flacc. 54 neque istius -i ac testimonii auctores esse voluerunt (VAL. MAX. 3, 8, 1). confirmo: CIC. Att. 16, 16, 14 NEP. Phoc. 3, 2 AMM. 25, 7, 13 LIB. pontif. p. 144, 5. paro: SALL. or. Phil. 17 legatos et -a. condo: COD. Theod. 12, 12, 1 *a. 355.* gero: CORP. VI 10234, 8 ex -o universorum quod gestum est in templo . . . conventu pleno. fero: *v. p. 157, 20.* *de tollendis* -is: tollo: CIC. Verr. 3, 162 -a Centuripinorum non tolluntur (LIV. 3, 21, 5 *syn.* consulta). everto: CIC. Mur. 29 vestra (*Ictorum*) responsa atque -a et evertuntur saepe dicendo et sine defensione oratoris firma esse non possunt (subverto: SALL. Iug. 30, 1 *opp.* probo. SVLP. SEV. chron. 2, 37, 2). perfringo: CIC. Mil. 87 senatus gravissima -a. deleo: CIC. Deiot. 37 omnium imperatorum de Deiotaro -a. rescindo: SALL. Iug. 11, 5 SVET. Cal. 3, 3 VLP. dig. 50, 9, 4 pr. IVST. 14, 1, 5. *cf.* CALL. dig. 50, 9, 5 rescissio prioris -i. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 13. aboleo: SVET. Claud. 6, 2 SPART. Sept. Sev. 15, 4. pro irritis habere: SVET. Nero 33, 1 multa -a et constituta. *cf.* GREG. M. epist. 3, 6 cassatis... atque ad nihilum redactis. immuto: VVLG. Dan. 6, 15. reprobo: COD. Iust. 10, 47, 2 ordinis ambitiosa -a sacris constitutionibus reprobantur.

de auctoritate sim.: CIC. Verr. 6, 55 istius -i auctoritas (*et saepius.* ad Q. fr. 1, 2, 11 auctoritatem et monumentum aliquod -i aut litterarum. LIV. 33, 34, 8 PAPIN. dig. 36, 1, 52 PAVL. sent. 2, 21[a], 17. SCHOL. Cic. Bob. p. 62, 11 detraxit illi -o auctoritatem. COD. Theod. 12, 12, 11). CIC. Phil. 8, 26 ut *chirographorum et commentariorum* sua collegaeque sui -a maneant (LIV. 41, 23, 6. CONC. Rom. a. 502 p. 449, 10 mansuro cum dei nostri consideratione -o sancimus, ut). leg. 3, 10 *senatus* -a rata sunto (SALL. or. Macri 16 patrum -a vos exequendo rata efficitis. LEX Salpens. [Corp. II 1963] 2, 29 per quem [*numerum*] -a . . . facta rata sunt. *cf.* VLP. dig. 2, 2, 1, 2 si . . . nec effectum -um habuit). VLP. dig. 27, 1, 31 pr. tenuit eum prius -um. MARCIAN. dig. 50, 9, 2 illa -a . . . non valent. *cf.* VLP. dig. 50, 9, 42 -um id nonnunquam erit ullius momenti. COD. Iust. 4, 29, 19 ad eas obligationes... -um patrum pertinere. *de oboedientia sim.:* servare: CIC. Att. 16, 16, 8. CASSIOD. var. 11, 8, 1 veterum -a servare (*opp.* nova iura decernere). PROSP. c. coll. 21, 2 inviolabiliter. conservare: CIC. Att. 16, 16, 12. observare: CONC. Tur. a. 567 p. 130, 10. *cf.* GREG. M. epist. 11, 40 observantiae . . . salubrium -orum. tenere: LIV. 42, 6, 2. patrare: VELL. 2, 110, 5. sequi: VLP. dig. 26, 7, 7, 7. implere: VVLG. I Esdr. 6, 12. parere *sim.:* CIC. Quinct. 63 procuratorem -o praetoris oportuisse parere. *et saepius.* CAES. Gall. 6, 13, 10 SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852) 9. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 129, 33 parento optemperanto. VLP. dig. 4, 6, 24, 4 non obtemperat. VVLG. deut. 17, 12 oboedire... -o iudicis. consentire -is: CIC. rep. 1, 56. stare: CAES. Gall. 6, 13, 6 si qui aut privatus aut populus eorum -o non stetit (LIV. 3, 36, 8). servire: SALL. hist. frg. 1, 72.

de vi -orum: CIC. Verr. 3, 174 hoc -o remotas esse litteras. 3, 64 posteaquam tam multis eum factis -isque iugulasset (*cf.* Phil. 5, 28 eum concidistis). Catil. 4, 60 quanta (*sc. laude*) vos me vestris -is honestastis (VITR. 10 pr. 1 -is et honoribus ornatur. VAL. MAX. 5, 2, 1 CORP. XIV 2113 *cf. p. 151, 44. nota ironiam:* LIV. 31, 45, 2 onerati). CIC. Balb. 25 si suis -is ac legibus sanxissent, ne (AVR. Fronto p. 14, 11 N. COD. Theod. 11, 21, 3 *a. 424*). *cf.* LIV. 4, 25, 8 -oque cautum, ne (TAC. ann. 2, 85 gravibus senatus -is libido feminarum coercita cautumque, ne. SVET. Aug. 1, 1 VLP. dig. 39, 2, 7 pr. ex -o). *cf.* LIV. 8, 15, 8 -o (33, 44, 1 ex -o) eorum iussa (VAL. MAX. 7, 7, 3). VAL. MAX. 7, 7, 6 -o provisum est, ne. 8, 14 ext. 5 consuluerant... -o (*abl.*)... abolendo (*dat.*). GAIVS inst. 1, 5 -o constituit. *et saepius apud* ICTOS (GREG. M. epist. 5, 57[a], 1. MARCELL. chron. II p. 84, 452, 1 statuit, ut). MOD. dig. 49, 10, 32, 1 -oque divi Hadriani praeceptum est. *seq. acc. c. inf.:* GREG. M. epist. 9, 216 quae eius fuissent -o disposita. EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. (Corp. III 781) 27 -o pronuntiaverit. CIC. Sest. 9 periculum -o suo deprecantur (Pis. 25 -is legatisque defenderent. SALL. Catil. 33, 2 -is suis inopiae eius [*plebis*] opitulati sunt. Iug. 24, 3 neque mihi Micipsae . . . beneficia neque vestra -a auxiliantur. LIV. 42, 5, 11 -o . . . suo . . . levare aut onerare. PAPIN. dig. 29, 2, 84 -o filio succurrendum est. 38, 2, 41 -i remedium. COD. Iust. 4, 29, 13 -o patrum non adiuvaris). CIC. Deiot. 10 quem senatus hoc (*regio*) nomine saepe honorificentissimis -is appellavisset (SVLP. SEV. chron. 2, 23, 4. *cf.* LIV. 27, 10, 6 honorificentissimo -o . . . allocutus eos). Phil. 2, 74 auctionem heredes . . . -o Caesaris prohibuerunt (CAES. civ. 3, 21, 3 SVET. Claud. 25, 1 PAVL. dig. 3, 4, 6, 2). 4, 5 quo -o . . . hostem esse Antonium iudicatum (PAVL. FEST. p. 179). 9, 10 cui si statuam . . . -o vestro statueritis (LIV. 36, 20, 3). Att. 16, 16, 11 Buthrotios cum Caesar -o suo . . . liberavisset (COD. Iust. 10, 53, 5 -o decurionum immunitatem tribui). LIV. 30, 17, 10 ut regium nomen ceteraque Scipionis beneficia et munera senatus -o confirmaret (NERAT. dig. 26, 3, 2 pr.). 42, 43, 9 -o damnati (*cf. p. 152, 41.* TAC. ann. 3, 31 notavissent. *cf. p. 152, 36.* 3, 37 puniti. PLIN. epist. 10, 31, 4). TAC. ann. 2, 43 -o patrum permissae... provinciae (EDICT. Vlp. dig. 43, 8, 2 pr. FRONTO p. 193, 10 N. factusne est . . . -o ordinis scriba et decurio (CORP. XIV 321 dec(urionum) -o decurio allectus. *et saepius*). MAECIAN. dig. 36, 4, 12 -o praetoris . . . in possessionem mittatur. SCAEV. dig. 4, 4, 47, 1 -o praetoris . . . in integrum restituti fuerint (CIC. Caecin. 82 ex). 26, 5, 26 -o praetoris . . . datus est tutor (APVL. met. 1, 6. ex: LEX Salpens. [Corp. II 1963] 39 PAVL. dig. 48, 10, 18, 1). *sim. saepe apud* ICTOS. SVLP. SEV. chron. 2, 47, 5 ut eorum (*iudicum*) -is atque executionibus . . . pellerentur. CASSIOD. var. 5, 32, 2 -is te praesentibus ammonemus.

de qualitate -orum: CIC. Verr. 2, 120 quae varietas -orum (4, 6 varietatem libidinemque -orum tuorum. *cf.* 2, 120 -umque mutabat). 2, 125 -orum novitas (2, 137 nova -a) iniquitasque (LIV. 39, 47, 6. *opp.* CAES. civ. 3, 20, 2 aequitate -i). Verr 4, 143 improbitate -orum. Att. 6, 3, 3 iusto (PAVL. dig. 50, 17, 85, 2. LIV. 3, 45, 4 adversus iniuriam -i) et severo. dom. 74 amplissima atque ornatissima. p. red. in sen. 2 magnificentissimis. Mil. 87 gravissimum (VAL. MAX. 7, 7, 6. *cf. ibid.* conveniens Mamerco, conveniens principi senatus. 2, 7, 15 gravitate -i. *cf.* CIC. Deiot. 10 honorificentissimis. Att. 16, 16, 15 liberalissimum. VAL. MAX. 1, 1, 20 -ique circumspectissima sanctitate. 5, 2, 1 benignissimum). CIC. Phil. 3, 30 falsum (VLP. dig. 4, 4, 3 pr. ambitiosa. *cf.* CONC. Aurel. a. 538 p. 104, 6 legitimum [*opp.* per violentiam]. COD. Iust. 5, 73, 3, 1. GREG. M. epist. 7, 20 -a legalia . . . censuerunt). SALL. or. Phil. 3 mollitia -orum. LIV. 3, 13, 6 medio -o. *cf. p. 142, 54.* 3, 47, 5 foeditate -i. 3, 57, 4 crudeli -o. 31, 45, 2 immodicis ad honores. 35, 33, 9 superbo -o addidit . . . contumeliam. POMP. TROG. Iust. 38, 5, 5 -orum amaritudinem. AMM. 22, 5, 2 planis absolutisque. COD. Theod. 11, 21, 3 (*a. 424*) perpetuo... generalique. CASSIOD. var. 11, 6, 1 speciale. CONC. Vas. a. 529 p. 55, 28 spiritalia.

de -o perscripto: CIC. Verr. 2, 125 possum sescenta -a proferre (PLIN. epist. 10, 31, 4. afferre: TAC. ann. 3, 62 PLIN. epist. 7, 6, 1. deferre: TAC. ann. 3, 51. *cf.* CIC. Verr. 6, 27 controversiae secreto deferebantur, paulo post palam -a auferebantur [Att. 16, 16, 5]. LIV. 36, 28, 2 ostendo. TAC. ann. 3, 7 promo). 2, 137 peto (TAC. ann. 12, 7 postulo. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 9 imploro. VLP. dig. 38, 25, 2, 1 exposco). 3, 163 recitarem -a Centuripinorum (Att. 16, 16, 11 LIV. 32, 22, 5 VAL. MAX. 4, 1, 8. TAC. ann. 3, 7 prompsit Caesar recitavitque -um pontificum. IVST. 34, 1, 6 MART. CAP. 9, 926 PASS. Scill. p. 114 proconsul -um ex tabella recitavit [*τὴν περὶ αὐτῶν ψῆφον*]. SENT. leg. Aug. pr. pr. [Corp. II 4125] 12 ex tilia. Delph. et Antic. [Corp. III 567] 2 EPIST. procos. ad Amphiss. [Corp. III 568] 2). LIV. 2, 27, 8 neque -um exaudiri consulis . . . poterat (VLP. dig. 3, 1, 1, 3. PANEG. 11, 7 omnium *accolarum* audita -a *ab imperatore*). 35, 43, 9 -o accepto (EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. [Corp. II 1423] 14). VAL. MAX. 8, 7, 6 eadem (*lingua*) -a reddenti (TRYPH. dig. 42, 1, 48 -a a praetoribus latine interponi debent). QVINT. decl. 351 p. 381, 25 hoc -um senatus non omnibus fuisse notum (FRG. Vat. 156 in notitiam eius -um perlatum est [SVLP. SEV. chron. 2, 47, 3]. COD. Theod. 11, 30, 8, 1 *a. 319* ingerere iudicanti [12, 12, 15 insinuare]. CONC. Rom. a. 499 p. 403, 27 notarius synhodi -a vulgavit). CIC. Flacc. 43 -o scribendo... affuisse Lysaniam (VAL. MAX. 4, 1, 8 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 41. CORP. V 3805 dum -um conscriberetur. CONC. Aurel. a. 538 p. 67, 1. *adde p. 157, 38. cf.* LEX Vrson. [Corp. II 5439] 4, 2, 48 in⟨ve⟩ tabulas publicas rettulerit referendumve curaverit). CIC. Phil. 1, 3 ne qua . . . tabula . . . ullius -i Caesaris aut benefici figeretur (DECRET. fabr. Reg. [Corp. XI 970] 19 cum inscriptione huius decre⟨ti⟩). 2, 93 in Capitolio fixum, quo proposito *eqs.* (DECRET. decur. Gab. [Corp. XIV 2795] 15 in tabula aerea scribi et proponi in publico unde de plauo recte legi possit. CASSIOD. var. 9, 16, 3 senatus amplissimi laudabilia -a continet *locus ille*). Phil. 3, 30 in aes incidenda et in Capitolio figenda curaverit (DECRET. decur. Aquil. Ital. [Corp. V 875] 14 basi incribi. Camp. [Corp. X 3903] 14. Pis. de L. Caesare [Corp. XI 1420] 31 incidatur insculpaturve). leg. 3, 10 perscripta servanto (*cf.* PLIN. nat. 18, 114 extat. *et saepius*).

Att. 16,16,5 quod est obsignatum ab amplissimis viris (*cf.* 16,16,15. Liv. 39,48,4 scribique id -um et consignari). Liv. 37,52,9 nomen suum -o collegarum ascribi (Cod. Theod. 12,12,15 [*a. 416*] -a sua propria subscriptione firmata. Lib. pontif. p. 147,5. roborare: Conc. Tur. a. 567 p. 122,11 Greg. M. epist. 2, 25. 5, 57ᵃ his -is subscripsi). Plin. nat. 13,87 Numae -orum fuisse libros. Tac. ann. 3,60 senatus ...regum ... -a introspexit. Plin. epist. 10,56,5 -um Calvi et edictum ... his litteris subicci (Conc. Tur. a. 567 p. 122,11 subter annexa. *cf. p. 157,46*). Mod. dig. 50,1,36 ut porrigeret imperatori -um eiusdem civitatis. *ibid.* mitto (Decret. decur. Forosempron. [Corp. XI 6123] 12 *cf. p. 157,28 sq.*). Amm. 28,6,9 obtulerunt...quibus lectis. Cod.Theod. 12,12,10 (*a. 385*) ex -is petitiones legatorum...recitantur. Alc. Avit. epist. 34 p. 64,14 perlata est...sacerdotalis forma -i (Greg. M. epist. 13,11 huius praeceepti -iquc pagina). Cassiod. var. 5,31,1 praesentia -a suscipiens. *-i verba*: Cic. Flacc. 45 quod est in eodem -o scriptum (Liv. 36,28,2 Svet. Tib. 71. *cf.* Liv. 28,9,3 id modo in -o interfuit quod). Phil. 7,14 -i nostri verba (Gell. 6,19,5 Decret. decur. Peltuin. [Corp. IX 3429] 21 Decret. centon. Ostr. [Corp. XI 5750] 17. Greg. M. epist. 8,12 huius -i praeceptique nostri serie). Liv. 3,45,1 -o praefatus (3,47,5). 31,44,7 additum -o (*sequitur oratio indirecta. sim.* 38,52,11. 41,14,10 Lex Rubr. [Corp. XI 1146] 1,4 in id -um...exceptionem addito. Plin. nat. 36,112). Liv. 32,34,12 -a ... omnes ... honores complexa (Vlp. dig. 40,5,30,7. *cf.* Vell. 2,121,1 senatus populusque Romanus...-o complexus est. *sim.* Sen. contr. 10,5,16 -o hoc non continetur, ut [Vlp. dig. 43,30,3,5. Amm. 28,6,9 textum continentia rei totius. Conc. Aurel. a. 538 p. 74,2]. Vell. 2,62,4 quae omnia senatus -is comprensa et comprobata sunt. Vlp. dig. 40,5,4,10 sic comprehendendum -o 'si . . . sint'. 48,3,4 in). Liv. 45,10,11 -a plena regiae assentationis. Val. Max. 4,1,8 compono. 8,15,6 ut senatus ... exemplum ... Scaevolam -o suo proponeret. Vlp. dig. 26,10,4,1 -o ... debebat causa removendi significari (Cod. Iust. 32,2,5). Rvfin. hist. 5,25 circa finem -i (γραφῆς).

singularia quaedam: Cic. Verr. 3,57 iuris -i iudicii corrumpendi causa. 3,59 suum -um pecunia esse temptatum. 3,119 qui Romae totum edictum atque omnia -a vendiderit (3,135 *al. cf.* Phil. 2,97 huius venditione -i).

adverbialia: ex -o: Gell. 2,28,3 idque ita ex -o pontificum observatum esse M. Varro dicit. Cic. Quinct. 82 *et saepius.* epist. 13,56,3 neque ex edicto neque ex -o. Sall. Iug. 28,3 Liv. *v. p. 153, 82* Tac. ann. 6,11. Ivlian. dig. 37,10,7,6 *et saepius apud* Ictos *v. p. 154,28. passim in titulis* ex d(ecurionum) d(ecreto) *sim. eodem sensu ponitur ablat. solus*: Cic. Phil. 1,32 -o gentis Manliae ... licet. 9,10 cui si statuam ... -o vestro statueretis (Liv. 36,20,3). Liv. 5,25,8 augurum -o ... honore abiere. 27,4,15. Apvl. Plat. 2,24 communi -o. Lex Vrson. (Corp. II 5439) 125,18. Corp. X 844 dec(urionum) decr(eto). *et saepe.* secundum -um: Cic. Att. 16,16,8 secundum Caesaris -a (Liv. 39,47,5 Ivlian. dig. 27,10,7,1. Vvlg. II Macc. 12,4 secundum commune itaque -um civitatis (κατά). Conc. Paris. a. 573 p. 147,32 Pass. Theclae 14 p. 36,2. Decret. colleg. fam. Simitth. (Corp. VIII 14683) a 7 secundum ⟨d⟩ecretum publicum ⟨o⟩b⟨s⟩ervare. per -um: Sall. Iug. 51,36 ubi ... per senatus -um consul gladium eduxerit. Tac. ann. 4,4,4 Edict. Vlp. dig. 4,6,1,1 Decret. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335) 20 Conc. Aurel. a. 538 p. 88,13. de -o: Lex Vrson. (Corp. II 5439) 130,44 de trium partium d(ecurionum) d(ecreto) senten⟨t(ia)⟩. cum -o: Pavl. dig. 40,2,15,1 libertatem cum -o praestare (Cod. Iust. 5,73,3,2). Vvlg. Dan. 6,12 iuxta. Cassiod. var. 7,47 tit. sub -o curialium. *opposita*: Fest. p. 289 sine (Dig. 27,1 tit. *et saepius apud* Ictos. Decret. decur. Hercul. [Corp. X 1453] 10. *nota*: Prop. 2,32,32 Helena sine -o [*sc. poenae*] viva reducta domum est. *cf. p. 152,36 et 41*). Ivlian. dig. 27,2,4 citra. Novell. Iust. 38 pr. 1 praeter. Pavl. sent. 1,6ᵃ,2 contra (*al.*). *nota*: Greg. M. epist. 9,159 quia nihil, quod in -um est, faciat.

II ***usus latior***: A *t. t.* ***philosophiae,*** *praecepta principalia significans; sententia, doctrina*: Cic. ac. 2,27 *sapientia* neque de se ipsa dubitare debet neque de suis -is, quae philosophi vocant δόγματα quorum nullum sine scelere prodi poterit (2,29 *infra l. 77.* Sen. epist. 95,60 supervacua esse -a sapientiae, id est dogmata). *ibid.* cum enim -um proditur, lex veri rectique proditur. Tusc. 5,83 quasi -um. Sen. epist. 95,44 persuasio ad totam pertinens vitam: hoc est quod -um voco. *cf. p. 156,2 sqq.* Cic. ac. 2,27 non potest igitur dubitari quin -um nullum falsum possit esse sapientis *eqs. ibid. illa* visa, e quibus omnia -a sunt nata (2,109 cum sapientis nullum -um esse posset nisi comprensum, perceptum, cognitum. Sen. epist. 94,31 recta -a [*cf. supra l. 69*] *opp.* admonitiones. 94,32 honesta). 2,29 quoniam enim id haberent Academici -um — sentitis enim iam hoc me δόγμα dicere — nihil posse percipi, non debere eos in suo -o, sicut in ceteris rebus fluctuari *eqs.* 2,109 proinde quasi sapiens nullum aliud -um habeat et sine -is (*cf.* Sen. epist. 95,58) vitam agere possit (Sen. epist. 95,46 vita sine proposito vaga est, ...incipiunt necessaria esse -a. 95,60 utendum esse -is, in haec sola studium conferendum). Tusc. 2,11. Sen. epist. 94,13 -a philosophiae. 94,31 quid ... interest inter -a philosophiae (94,47 scita sapientiae) et praecepta nisi quod illa generalia praecepta sunt, haec specialia (*cf.* 94,48 tertia pars praecipiendi ex utroque est, et ex -is et ex habitu. *cf.* 94,47). 95,12 -a sunt quae muniant quae securitatem nostram tranquillitatemque tueantur, quae totam vitam totamque rerum naturam contineant. hoc interest inter -a philosophiae et praecepta quod inter elementa et membra: haec ex illis dependent, illa et horum causae sunt et omnium (*cf.* 95,64). 95,60 non intellegunt hi qui -a tollunt, eo ipso confirmari illa, quo tolluntur *eqs.* *philosophorum certorum doctrinae*: Cic. fin. 2,28 est ... tanti philosophi ... sua -a defendere. 2,99 nihil congruens et conveniens eius ... -is (Avg. civ. 9,4). Sen. dial. 7,19,1 ex -o Epicuri fecisse (Gell. 12,5 tit. secundum -a Stoicorum. 15,2,3 ex -o Platonico. Avg. civ. 9,4). Gell. 9,5 tit. -a Epicuri *insectari.* 18,1,2 pro suis utrimque -is propugnantibus. 18,2,6 -i cuiuspiam ex philosophia perperam invulgati purgatio. Arnob. nat. 2,56 *argumentis* et sua -a confirment. Lact. inst. 5,16,9 ut -um disciplinae suae tueretur. *artium praecepta*: Sen. epist. 95,9 artes quoque ... habent -a sua, non tantum praecepta, sicut medicina. 95,10 praeterea nulla ars contemplativa sine -is suis est, quae Graeci vocant dogmata, nobis vel -a licet appellare vel scita vel placita, quae et in geometria et in astronomia invenies. *de arte rhetorica*: Qvint. inst. 2,13,15 velut -is technicorum tutos. *omnino sententiae generales*: Qvint. inst. 8,5,3 similes sunt consiliis aut -is (γνῶμαι). 10,5,12 cum sit sententia -um quoddam atque praeceptum. *de doctrinis christianorum* (*cf. p. 152,64*): Hil. c. Const. 27 in -a eorum (*patrum*) perversus irrumpis. Priscill. tract. 3,72. Filastr. 142,4 septuaginta ... dnorum -a atque consulta. Vincent. Ler. 3,4 si qua sunt universaliter antiquitus universalis concilii -a. 5,8 sacerdotum ... -a et definita sectantes. *opp.*: Ambr. c. Aux. 24 quae (*lex*) sancit -a perfidiae.

B ***fati vel dei (etiam christiani) voluntas, fatum ipsum***: Ov. met. 15,781 qui rumpere ... ferrea non possunt veterum -a sororum (Sen. Oed. 985 servatque suae -a solus Lachesis). Plin. nat. 2,24 semelque in omnes futuros umquam deo -um, in reliquum vero otium datum (Sen. nat. 3 pr. 12 omnia ex -o dei fieri. Dict. 3,26 non sine -o divum. Drac. Orest. 947). Prob. app. gramm. IV 202,39 fatum fortunae -um esse. Porph. Hor. carm. 1,37,20 fatorum (Qverol. p. 6,3. Favst. Rei. grat. 1,3 p. 17,15 *opp.* gratia dei. 2,3 p. 65,2. Lex Burg. lib. const. 51,2 fatorum -a permiserint. 53,2 contraria fatorum -a. *cf.* Arnob. nat. 1,42 victa -a dissolutaque fatalia). Paneg. 7,4 siderum (Evstath. Bas. hex. 6,5 p. 296ᴰ). Vopisc. Aurelian. 19,4 consulenda Sibyllae -a. Non. p. 527 ὑπὲρ μόρον ultra -um. Qverol. p. 35,21 factum ac -um moventis (mon- *codd.*) rei. Amm. 21,1,8 fixa fatali lege -a praescire. 25,2,4 ventura -is caelestibus commendabat (Avg. civ. 5,7. Boeth. herm. sec. 3,9 p. 231,17 caelestium -is *subiectae*). *fortuna*: Sen. nat. 2,35,1 ordinem fati rerum aeterna series rotat, cuius haec prima lex est, stare -o. Apvl. mund. 38 -um idem πεπρωμένην dicunt. Macr. sat. 5,16,8 soli -o quam μοῖραν vocant omnia regenda committit. *ibid.* -i sive providentiae ministram esse *fortunam.* somn. 1,19,27 -i necessitas (Favst. Rei. grat. 2,6 p. 71,8 gentilis -i ... angustias). Alc. Avit. c. Eutych. 2 p. 24,20 discretionem (*i. voluntatem*) potius ... quam -um. *de dei christianorum voluntate*: Tert. adv. Marc. 5,4 ex -is creatoris. resurr. 13 edicta atque -a eius. 21 temporalia et localia et personalia dei -a atque iudicia in urbes ... prophetia iaculata est (*opp.* aeternae dispositiones ... et universales). test. anim. 5. Comm. apol. 814. Arnob. nat. 1,6 salutaribus eius pacificisque -is aurem ... commodare. Vvlg. III reg. 8,61 ut ambulemus in -is eius (*syn.* mandata). Evg. Tolet. hex. praef. pros. 13 divale. *nota metonymice de homine dictum*: Priscill. tract. 10,134 divinae promissionis -a parturiens *Rebecca.* *i. q. lex*: Priscill. tract. 4,79 ut ... constitutionem anterioris -i everteret *Christus. cf.* 3,72 adimplens in se pascharum -a, non solvens. *cf.* Inscr. Mainzer Zeitschrift III 1908 p. 9 qui ⟨de⟩cretum genesis complevit, quod fui⟨m⟩us uno con⟨i⟩ugio menses XII. *de diabolo*: Epist. Paul. et Cor. II rec. A 2 maligni -a.

C ***de privatorum consiliis (subinde ironice)***: Vell. 2,118,3 mox plures in societatem consilii recepit: opprimi posse Romanos et dicit et persuadet, -is facta iungit, tempus insidiarum constituit. Sen. Herc. O. 928. Med. 198 vox constituto sera -o venit. dial. 7,8,3 (*ibid.* placita). 10,15,4. epist. 82,18 virtus ... -a peragit. benef. 6,38,2 praebe in facie tua legendum istuc -um (*sc. stigma*) quo cavetur, ne. 104,32 periit ... ex -o suo. Petron. 54 venit -um Trimalchionis. Cvrt. 8,5,17 illos unius convivii -o deos factos (Lact. inst. 7,14,1). Val. Fl. 1,535 curarum repetam (*i. pronuntiabo*) -a mearum (*verba Iovis*). 8,407 -aque tristia servant (*secum, i. tacent*). 8,463 -a suorum premunt. Sil. 2,478 ne saevae tendat contra -a novercae Hercules (Mart. Cap. 1,40. 2,99 compertis superum -is. Apvl. met. 6,26 latronum. Arnob. nat. 2,48 inconstantes in validos et sua ipsos -a conservare nequeuntes. Symm. epist. 1,11,2 num constantiam -i (-a *al.*) rerum subita turbassent. *i. q. arbitratu*: Plin. nat. 18,63 tertium pondus erat Thracio (*tritico*) ... [cum] athletarum -o. 23,33 iniquissimo genere -i. 37,64 -o hominum.

structurae: *c. gen. subi. passim inde a* Cic. *et* Varrone. *c. gen. obi.*: Cic. Tusc. 5,84 ut hoc praeclarum quasi -um beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis convenire. Liv. 33,16,3

Romanae societatis. *et saepius.* SEN. Herc. O. 928 mortisque dirae expelle -um horridum. LVCAN. 1, 488 invisaque belli consulibus . . . mandat -a senatus. VLP. dig. 25, 3, 5, 18 alimentorum -um. MOD. dig. 4, 4, 29, 2 in integrum restitutionis. ARNOB. nat. 3, 19 ad fines officiorum certos actionum suarum -a dirigentem *deum tamquam hominem.* 3, 27 fortes viri solvunt -a constantiae. HIER. epist. 15, 3 trium *ὑποστάσεων.* RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 22ᵃ indulgentiae -um . . . sibi dictat. COD. Theod. 12, 12 tit. de legatis et -is legationum (*cf.* 12, 12, 10 [*a. 385*] legationes quas instruxere -a. *cf.* COD. Iust. 10, 65 de legationibus). *c. gen. obi. addito gerund.*: EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. (Corp. III 781) 6 civium adsumendorum. HIL. trin. 8, 1 consummandae religionis. *c. gen. obi. pro* de *pos.*: COD. Iust. 2, 3, 19 deque familiaris rei -o. *c. gen. explic.*: COD. Theod. 12, 12, 3 desideriorum suorum -a (*i. petitiones ea continentes*). COD. Iust. 1, 19, 1 iuxta adnotationis nostrae -um. *dat.*: LIV. 26, 34, 2 Campanis in familias singulas -a facta. *c. praepos.* de *adiuncto verbo inde ab* RHET. Her. 2, 13, 19 (interpono, PAVL. dig. 37, 10, 6 pr.). CIC. Verr. 3, 162 quae de statuis erant facta (LIV. 31, 25, 10 de exercitu parando. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 42, 45 COD. Iust. 4, 29, 19). CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 3 a nobis de libertis latum. *carens verbo*: CIC. Verr. 4, 100 -um de tributis (*syn.* senatus consultum de tributo conferendo). Att. 9, 5, 3 GELL. 12, 4, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 21. *nota add. ger.*: LIV. 42, 6, 2 vetus -um de arcendis regibus (*cf.* HOR. carm. saec. 18 patrumque prosperes -a super iugandis feminis prolisque novae feraci lege marita). CIC. Att. 16, 16, 14 -um consulum quod ii secundum Buthrotios fecerunt. LIV. 33, 20, 8 senatus honorifica in (ASCON. Pis. 3 erga) se -a responsaque (FRONTO p. 200, 10 N. -a in eam rem mittere. *cf. p. 155, 10.* GREG. M. epist. 3, 15 *cf.* 1, 55 in *c. abl.*). 36, 6, 5 sub leni verborum praetextu pro rege (NOVELL. Iust. 75, 2) adversus Romanos factum est. *v. p. 153, 26.* TAC. ann. 3, 62 dictatoris Caesaris ob vetusta . . . merita et recens divi Augusti -um. COLL. Mos. 15, 2, 4 -um divi Pii ad Pacatum (GREG. M. epist. 5, 57ᵃ tit.). *sequitur* ut: CIC. S. Rosc. 25 -um fit, ut (SALL. Iug. 16, 2 LIV. 8, 39, 13. 42, 43, 7 ne. PLIN. nat. 8, 175 ne. SVET. Aug. 44, 1. IVST. 21, 3, 5 ne). IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 1 interposito. VVLG. I Esdr. 6, 11 a me . . . positum est (Dan. 3, 96. 4, 3 propositum). 6, 12 statui (Dan. 6, 26 a me constitutum est). Dan. 6, 7 ut -um imperatorium exeat et edictum, ut. 6, 8 scribe. TERT. apol. 5 vetus est -um, ne. *seq. acc. c. inf.*: CIC. ac. 2, 29. 2, 109 *incertum.* div. 2, 73 quod -um collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse. VLP. dig. 40, 5, 30 pr. (interpono). *quid decernatur, enuntiato relativo continetur, nota exempla coniunctivum praebentia* (*similia passim*): LIV. 35, 43, 8 -um quo accerserent eum fecerunt. SEN. contr. 10, 5, 16 quo iuberentur. VAL. MAX. 6, 2, 10 TAC. ann. 12, 7 SVET. Tib. 53, 2 VLP. dig. 40, 5, 30, 7 LEX Vrson. (Corp. II 5431) 97, 14. *seq. coniunctivus solus*: LIV. 41, 12, 3 adiecit -um (*sc. litteris*) . . . exercitum traduceret in Ligures. *oratio directa*: SEN. nat. 6, 13, 2 huius tale -um est. CALL. dig. 4, 2, 13 extat . . . -um divi Marci in haec verba. *oratio indirecta*: TAC. ann. 3, 71 *cf.* LIV. 41, 12, 3.

syn.: arbitratu, auctoritas, consensio, consilium, constitutio, consultum, edictum, institutum, iudicium, iussum, lex, libellus, litterae, mandatum, placitum, praeceptum, promissum, relatio, scitum, sententia, suffragium, titulus, voluntas. *opp.*: arma, controversiae, factum (res gestae), studia. *Bögel.*

[**deceroma**] accessa GLOSS. III 599, 34 *fort. leg.* *διάκριμα*, *nisi latet* atheroma abscessa. *L.*

✱**dēcerpo,** -psī, -ptum, -ere [*a* de *et* carpere. *Th.*]. decarpo: CATO agr. 112, 3. *perf.* decerperunt: ITALA Ios. 5, 12 (Lugd.). NON. p. 252 carpere, auferre, -ere. GLOSS. *ἀποσπῶ*, *ἀποτίλλω*, *δρέπομαι*, *ἀποδρέπομαι*, *ἀπανθίζω*, avello, degusto, minuo, dissipo [IV 52, 33 -ptum degustatum sanguinem *contam.*]. *inde a* CATONE, *deest* RHET. Her. CAES. SALL. NEP. TIB. VITR. LIV. RVT. LVP. GERM. MANIL. VELL. CELSO PHAEDRO MELAE SCRIB. LARG. ASCON. LVCANO PETRON. VAL. FL. MART. FRONTINO TAC. FLOR. FRONTONI. [*loc. dub.*: MART. CAP. 9, 999 vers. OROS. hist. 7, 29, 1.]

1 ***proprie*:** **a** *i. q. carpere, demere, rescindere, vellere, haurire, depascere, frui: absolute* (*cf. p. 158, 23*): PLIN. nat. 15, 6. 11. *flores, fructus, poma, gramina, herbas sim.* (*partim in imag.*): LVCR. 1, 928 novos -ere flores (4, 3 COLVM. 9, 14, 8 PLIN. nat. 14, 7 Ps. QVINT. decl. 13 arg. APVL. flor. 11 p. 42 AVSON. 182, 15 AVG. civ. 7, 25). VARRO rust. 1, 31, 2 reliquos *caules* -ere (PLIN. nat. 13, 127). 1, 44, 4 si florem acerbumve pirum aliudve -pseris. 1, 59, 3 mala (PLIN. nat. 15, 52. 64). 3, 10, 3 folia (CVRT. 8, 10, 15 COLVM. 5, 10, 21 arb. 25, 2 HYG. astr. 2, 4 p. 35, 6). frg. Prob. Verg. ecl. p. 326 lauream (SVET. Galba 1). HOR. epod. 2, 19 pira. OV. met. 1, 645 herbas (PLIN. nat. 24, 171). 10, 649 poma (PRIAP. 38, 3 PLIN. nat. 15, 40. 75 POMPON. dig. 22, 1, 45 PAVL. dig. 8, 1, 8 pr. Ps. RVFIN. in Am. 8, 1 p. 1093ᴬ). 11, 112 aristas (STAT. silv. 5, 3, 43 RVFIN. hist. mon. 11 p. 429ᴰ). 13, 943 pabula. PAVL. FEST. p. 72 decermina dicuntur, quae -untur purgandi causa. p. 363 fabam. SEN. dial. 10, 12, 3 dum -itur *capillus* (*cf.* CARM. epigr. 424, 3 crinis). COLVM. 4, 6, 4 nepotes *vitis.* 4, 27, 5 frondem (17, 267). 11, 3, 45. 12, 39, 1 acina. arb. 11, 1 *bis.* 20, 1. CALP. ecl. 5, 8 gramina (PLIN. nat. 22, 8 NEMES. ecl. 1, 34). PLIN. nat. 4, 90 fetus arborum. 12, 26. 14, 77 uvas (PLIN. epist. 9, 20, 2). 15, 3 bacas. 16, 33 *et saepius.* QVINT. inst. 12, 10, 79 *fructus* (VLP. dig. 7, 1, 12, 5. 47, 4, 25, 2 PAVL. dig. 47, 2, 26, 1 AVG. gen. ad litt. 11, 31 p. 364, 11). IVV. 14, 253 ficum. APVL. met. 4, 3. 9, 6 rosas. VLP. dig. 9, 2, 27, 25 olivam. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454 spicas. SOL. 32, 36. AVIEN. Arat. 1768 florum . . . libamina prima. RVFIN. hist. 1, 1, 4 flosculos -entes (*ἀπανθισάμενοι*). FVLG. Virg. cont. p. 96, 24 nisi quis ramum -pserit aureum. *accedit ablat. instrumenti*: PROP. 1, 20, 39 *lilia* -ens tenero pueriliter ungui. LYDIA 11 roseis digitis viridem -pserit uvam. OV. fast. 5, 255 pollice florem. VAL. MAX. 2, 8, 5 laureae ramulos festinabunda manu. COLVM. 12, 56, 1 summam cutem novaculo. PLIN. nat. 20, 126 tria folia sinistra manu (22, 50. 23, 137. 27, 36). 23, 110 *pomum* duobus digitis. SERV. georg. 3, 385 quibus rebus lana -itur. CYPR. GALL. iud. 493 neu maculosa sinat patulo -ere morsu *filium.* *accedit significatio, unde quid decerpatur: casu ablat.*: VARRO rust. 2, 1, 4 ut arboribus . . . -endo glandem, arbutum (arbustum *cod.*), mora, poma colligerent ad usum. VERG. Aen. 6, 141 arbore fetus (*cf.* PLIN. nat. 4, 90). OV. met. 5, 536 Poeuiccum curva -pserat arbore pomum. Pont. 3, 19 magis adducto pomum -ere ramo. GRATT. 75 immundo -ptae volture plumae. PLIN. nat. 21, 51 his (*genistis*) -itur luteus *flos.* NEMES. ecl. 3, 41 vitibus uvas. AVIAN. fab. 21, 3. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 8 dum ille attigua ramis humilioribus poma -ret. FVLG. Virg. cont. p. 84, 20. *praep.* de: Ps. TERT. haer. 2 p. 217, 8 -psit de fructo arboris (*cf.* TERT. resurr. 61 p. 122 Adam antequam de arbore -psit). HYG. astr. 2, 3 p. 34, 1 mala de arboribus. AVG. civ. 21, 4 de cuius (*avis*) pectore pulparum, quantum visum est, -ptum servari iussimus. *adde*: CATO agr. 112, 3 acina de uvis miscellis decarpito de scopione. ex: PAVL. FEST. p. 99 superati . . . ex eo solo, in quo certamen erat, -ptam herbam adversario tradebant. p. 190. SEN. epist. 84, 4 quae ex tenerrimis virentium florentiumque *herbarum* -pserint *apes.* COLVM. 4, 27, 3 id ex quo viride et tenerum -ptum est. PLIN. nat. 16, 107 ex ea (*arbore*) nux -itur. 16, 239 si quid ex ea (*lauro*) -ptum inferatur navibus. TERT. anim. 36 *caro* ex Adae latere -pta est. adv. Hermog. 29 p. 158, 2 -am lignum fructuosum ex illa *materia.* ITALA Ios. 5, 12 (Lugd.) -perunt fructus ex terra (*ἐφάγοσαν*, VVLG. comederunt). CYPR. GALL. gen. 709 octavo -ens lumine tegmen e veretro. HOR. carm. 2, 7, 7 (*in imag.*) undique -ptum fronti praeponere olivam. APVL. met. 2, 4 putes ad cibum inde quaedam *poma* . . . posse -i. SOL. 32, 34 unde pomum -pseris. *pratum, agros, arborem*: APVL. apol. 30 pratum. AVIEN. Arat. 1838 agros. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 350 (*in imag.*) ad licentiam -endae arboris vitae.

b *i. q. discerpere, lacerare, laniare*: HOMER. 417 -pta (*MN; alii codd. aliter*) corpora (VITA Desiderii 21). TERT. resurr. 6 p. 33 -itur *materia.* DIFF. Suet. p. 315 laniat lanius, cum membra -it. PASS. Theclae Ba 35 p. 96, 10 ne ab aliqua illarum (*ferarum*) -retur *Thecla* (discerperetur *d*). VITA Desiderii 8 manu Burgundionum -itur frustratim. *adde*: VVLG. Bar. 6, 27 mulieres eorum *hostias* -entes (*ταριχεύουσαι.* ITALA Legion. discerpentes).

2 ***translate*:** **a** *i. q. excerpere, eligere*: SEN. epist. 59, 10 summa tantum -psimus (LACT. opif. 1, 12). QVINT. inst. 10, 1, 72 habent . . . comici . . . quaedam, quae possis -ere. 10, 15, 21 quarum *materiarum* nunc facillima et maxime favorabilia -unt (*cf.* 4, 1, 23). MACR. exc. gramm. V 634 quae . . . in hunc libellum contuli stricto sermone -pta. AVG. civ. 17, 15 versiculos. OROS. hist. 6, 7, 2 competentes portiunculas. CEREAL. p. 766ᴮ haec sunt, quae . . . -psi. PRISC. Anast. praef. 16 parte . . . -pta. COD. Iust. de emend. cod. 2 constitutiones. FACVND. defens. 6, 3 ea -entes ac discerpentes. *c. praepos.* de: NON. p. 376 exempla de his necessaria -enda sunt. HIER. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 957 de scripturis verba paucissima (AVG. civ. 21, 8 de scripturis sanctis . . . omnia ad hoc pertinentia). AVG. epist. 207. ex: QVINT. inst. 4, 1, 23 ex hac (*materia iudicis*) potissimum aliqua -i oportebit. 10, 5, 21. PRISCILL. can. praef. p. 111, 7 ex ipsis testimoniis quaedam verba -ens. CASSIOD. gramm. VII p. 147, 15 ex Prisciano moderno auctore -pta sunt. LEO M. serm. 92, 1. PAPYR. Marini 89, 139 haec . . . ex antiquiore tomo . . . -psi. *nota*: PAVL. FEST. p. 95 gizeria ex multis obsoniis -pta. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 542 ipsum verbum 'reprobari' inde -psit (AVG. civ. 19, 23). **b** *i. q. capere, frui*: CATVLL. 68, 127 quae (*columba*) *dicitur* oscula mordenti semper -ere rostro (*cf.* COPA 33 tenerae -ens ora puellae). VARRO AT. carm. frg. 22 bos suspiciens caelum . . . naribus aerium patulis -psit odorem. OV. rem. 103 Veneris -ere fructum. SEN. contr. 1, 2, 12 illibatam virginitatem. STAT. Theb. 6, 165 vocis -psit murmura prima. SIL. 4, 138 primae decus . . . pugnae. *cum praepos.* ex: CIC. Marcell. 7 nihil sibi ex ista laude centurio, nihil praefectus, nihil cohors, nihil turma -it. HOR. sat. 1, 2, 79 ex re -ere fructus. *abl.*: PAVL. NOL. carm. 24, 546 dulcemque fructum nobilis victoriae -at ore mortui. **c** *i. q. demere, minuere, rapere*: CATVLL. 64, 315 atque ita -ens aequabat semper opus dens. QVINT. inst. 6 prooem. 10 quae *invidia* spes tautas -at. TERT. ieiun. 5 quae (*leges*) -rent victum. IVVENC. 4, 134 -ere tempus et numerum breviare dierum (*cf.* PERS. *p. 159, 20*). DIOM. gramm. I 370 ut consuetudo litteram -at. SYMM. 9, 70 ne tibi perpetua conventio spontanei gratiam -at officii. SCHOL. Cic. Bob. p. 44, 6 neque fratris sui laudem -at. CLAVD. 28, 250 iamque frequens rarum -ere transfuga robur

coeperat. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 36 p. 614[C] quae sunt addita vel -pta. BOETH. herm. sec. 1, 3 p. 72, 16 vox aliquantulum temporis spatium -it. PASS. Thomae p. 128, 25 ne templi tui gratiam vel coniugalis copiae usus minueret vel consuetudo -ret. CARM. epigr. 1189, 9 nullus fulgorem valuit -ere livor. *accedit dat.*: SYMM. epist. 2, 19 quem (*filium*) solacio -psimus nostro. 7, 89 civili causae nihil -et humanitas. rel. 3, 7 nihil *Constantius* -psit sacrarum virginum privilegiis. 3, 12. orat. 2, 3 nihil ante ⟨superioribus⟩ gestis, Auguste, -imus. 2, 29. AMBR. c. Aux. 5 templo dei nihil posse -ere. fug. saec. 2, 7 hoc religionis cultui atque huic nostro officio -itur. HEGES. 4, 11 ne quid triumpho Romano et suae gloriae -retur. CARM. de pond. 34 si -pseris illis (*dragmis*) quattuor. CASSIAN. conl. 18, 15, 7 laudi aliquid. COD. Theod. 11, 36, 14 (*a. 316*) ut diceretur genitor noster convictis in quaestione violentiae appellationis perfugia -isse. 13, 3, 8, 2 (*a. 370*) si archiatrorum numero aliquem ... aliqua fortuna -pserit. POMER. 1, 4, 2 p. 422[B] quidquid corporibus humanis vitiandis ... malarum valetudinum genera diversa -pserint (*al.* discerpserint). CARM. epigr. 1403, 9 nil vobis velox potuit -ere fatum. *nota*: PAVL. epigr. 82 nummo -ere nummum. *abl. instrumenti*: PERS. 5, 42 primas epulis -ere noctes. HIL. in Matth. 12, 18 ut ... dei nomen ... abnegata paternae substantiae communione -as (*syn.* detrahere). SYMM. epist. 7, 128, 1 veteres tibi amicos insimulationum improbitate -i. RVFIN. Orig. in caut. 4 p. 187[B] hoc naturae bonum praevaricationis occasione -ptum. *abl. separationis* (*fort. huc pertinet etiam l. 6. 12 sim.*): PAVL. NOL. carm. 19, 230 ut nostras isto -ret umbras sidere.

ab: CENS. 16, 4 praesens *tempus*, quidquid percurrit, a futuro -it. AMM. 20, 11, 29 *iris* proximos albo colores a sole sublimiore -it.

de: CIC. de orat. 2, 229 ne quid iocus de gravitate -ret. VAL. MAX. 5, 2, 7 nec ... de principatu ... quicquam -psit (*A in ras. m. 2*; arcersit *L*). LACT. opif. 10, 20 nihil de quaque materia odoris capio -it. HIL. trin. 4, 6 de substantia, qua manebat *pater*, per filii nativitatem nihil esse -ptum. ex: CIC. Tusc. 5, 38 animus -ptus ex mente divina. PLIN. epist. 8, 24, 3 nihil ex cuiusquam dignitate, nihil ex libertate, nihil etiam ex iactatione -pseris. APVL. met. 2, 22 quidquid inde (*i. de corpore*) -ptum deminutumque fuerit. d *i. q. comprehendere, formare*: BOETH. mus. 1, 2 p. 187, 7 quod omnino aliquod melos auditum sibi memor animus ipse -at. p. 188, 14 si quid horum, quae tantam varietatem rebus ministrant, animo et cogitatione -as. *adde*: BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 7 cerae rustica observatione -ptae. e *i. q. cruciare, punire*: TERT. resurr. 17 p. 48 animae -untur (*cf. Engelbrecht, Wien. Stud. 27 [1905] p. 67*).

syn.: laniare, minuere, deminuere, detrahere. *opp.*: addere. *deriv.*: decerptio, decerptor.

dēcerptio, -ōnis *f.* [*a* decerpere. *Th.*]. *i. q. actus decerpendi, id quod decerpitur*: NON. p. 187 virgindemiam: virgarum apparatum vel demptionem vel -em ob verbera. ITALA num. 15, 21 (Lugd.) dabitis domino -is (*sc. primitias*) in progenies vestras (ἀφαίρεμα, VVLG. *deest*). 18, 29 (Lugd.) ab omnibus -bus quod sanctificatum est ab eo (ἀπαρχῶν, VVLG. donaria). 18, 30 (Lugd.) cum auferetis -em ab eo (ἀπαρχήν, VVLG. quae obtuleritis ex decimis). CAEL. AVR. acut. 1, 5, 48 crocydismum ..., quod est ex operimentis fimbriarum velut -o. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 23 p. 1555 pomorum.

dēcerptor, -ōris *m. a* decerpere. *i. q. excerptor*: AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 16 auctori tribui quod -i debui. 1, 23 sed quod fecit ille -r, tu mihi tam libenter non tribueres, si eorum, qui haec legunt, nolles esse -r. *Simbeck.*

dēcertātio, -ōnis *f. a* decertare. *i. q. actus decertandi, proprie et translate* (GLOSS. καταγώνισις): CIC. Phil. 11, 21 cum ... harum rerum omnium (*i. de rebus*) -o consulibus ... commissa et commendata sit. QVEROL. p. 60, 12 voluntariis -bus. SYMM. epist. 9, 26 alterna epistularum -o (*cf.* 9, 50). SCHOL. Cic. Bob. p. 19, 30 habuerant in senatu quandam iurgiosam -em. p. 73, 6. 85, 7 contra quos *trib. pl.* illi (*Ciceroni*) de rebus consulatus sui habita -o est. AMBR. in psalm. 35, 17 vix se exsolvit Paulus erroribus cotidiana -e luctando. CASSIOD. hist. 4, 8 post -em cum Ario terminatam. PASS. Saturnin. 1 [*corrupt.* COD. Theod. 7, 20, 2, 2]. *nota*: BOETH. diff. top. 1 p. 1178[D] id in -e est, an *eqs.*

dēcertātor, -ōris *m. a* decertare. *is qui decertat*: AMBR. in psalm. 36, 11 noli esse contentiosus et -r in zelo. CASSIOD. hist. 6, 16 invictissimus -r (*de martyre* [*cf. p. 160, 84*]. 10, 33 fortissimus -r). NOVELL. Iust. 133, 3 crit multo possibilis ac facilior sacris -bus (ἀγωνισταῖς *i. monachis*) melioris vitae status. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 6 p. 270[A] ille tantus -r.

✖**dēcerto,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* certare. *Th.*]. *depon.* dēcertor, -ātus sum, -ārī: IORD. Get. 110. 111. 296 (163 -ans). VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *p. 160, 82.* *coniungitur cum dativo*: HOR. carm. 1, 3, 13 *p. 160, 47.* SIL. 15, 14 *p. 160, 35.* CASSIAN. inst. 5, 12, 2 *p. 160, 81.* VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *p. 160, 82.* *seq. accus. p. 160, 50.* *seq. infin. p. 161, 2.* GLOSS. καταγωνίζομαι. -at pugnat, dimicat, vincit, proeliat. *legitur inde ab* ASELL. *et* CIC.

i. q. certamen conficere (*cf.* CIC. off. 1, 34 cum sint duo genera -andi, unum per disceptationem, alterum per vim): 1 *proprie de bello, pugna: absolute*: CIC. off. 1, 80 quare expetenda ... magis est decernendi ratio quam -andi fortitudo. ad Brut. 1, 12 (9, 21), 1 victores rursus -are cogimur. Phil. 13, 7 -andi oblatam esse fortunam. CAES. Gall. 1, 44, 4. 2, 10, 4. 4, 19, 3. LIV. 6, 3, 9 quibus animi in spe ultima obstinati ad -andum fuerant. FRONTIN. strat. 2, 1, 8 inter moras -andi. TAC. hist. 2, 33 Otho pronus ad -andum. SVET. Otho 9. AMM. 25, 1, 8 fortiter. VVLG. Ioh. 18, 36 ministri mei utique -rent (ἂν ἠγωνίζοντο). *accedit ablat. instrumenti*: ASELL. hist. 5 signis collatis -are. CIC. Caecin. 46 ut confligendum sibi et armis -andum putent (p. red. ad Quir. 13. dom. 63 vi et armis contra vim. Att. 7, 6, 2 CAES. civ. 3, 19, 2 GELL. 13, 25, 18). prov. cons. 33 proeliis felicissime (CAES. Gall. 1, 50, 4 proelio. 7, 77, 8 civ. 1, 81, 5. 3, 37, 2 *al.* LIV. 7, 25, 4 ancipiti semel proelio. VELL. 2, 12, 5 fortunatissimo proelio. FRONTIN. strat. 1, 12, 11 navali proelio. 2, 5, 45). CIC. Pis. 81 ferro inter se comminus (Planc. 86. Tusc. 2, 65 ferro acerrime. OV. met. 14, 804 nec in ultima ferro -are placet. LIV. 21, 42, 1). Planc. 87 erat non iure, non legibus, non disceptando -andum (*opp.* armis dimicandum). Phil. 5, 33 bello (STAT. Theb. 4, 828. HIL. in Matth. 31, 10 [*in imag.*] cum adversum diabolum passionis bello sit -andum. *cf. infra l. 84*). off. 1, 81 manu. 3, 116 cum his 'viris equisque', ut dicitur, ... -andum est. CAES. Gall. 3, 23, 7 pugna (GELL. 9, 13, 4. *cf.* RVF. FEST. 27 acriori Marte). BELL. Afr. 19, 7 his copiis ... ab hora diei quinta usque ad solis occasum est -atum. FRONTIN. strat. 1, 3, 2 acie (2, 5, 47 navali acie. 3, 3, 4). TAC. ann. 15, 7 Parthus hostis missilibus -at. HEGES. 2, 10, 4 sagittis. 4, 25, 2 domestico inter se -bant certamine. CLAVD. MAM. anim. p. 204, 25 stricto gladio.

abl. modi: CIC. Planc. 101 vitae periculo (Phil. 10, 20). CAES. civ. 2, 6, 1 hoc animo (BELL. Alex. 16, 5). 3, 78, 3 pari condicione (HIRT. Gall. 8, 7, 7 miseriore ac duriore condicione). *acced. indicatio adversarii*: CIC. leg. agr. 2, 51 cum hac urbe de imperio (dom. 91 *al.* Tusc. 1, 89 cum Latinis -ans pater Decius, cum Etruscis filius, cum Pyrrho nepos. off. 3, 116 Lael. 28 *al.* CASSIOD. in psalm. 72, 3 [*syn.* litigare, rixari]). CIC. Pis. 81 inter se (MELA 1, 36 HEGES. 4, 25, 2 AVG. civ. 9, 7 *al.*). dom. 63 vi et armis contra vim (Pis. 77. HYG. astr. 2, 5 p. 40, 11 contra tyrannum pro virginis incolumitate. AVG. civ. 9, 7 GREG. TVR. Franc. 4, 16). FRONTIN. strat. 1, 11, 2 adversus numerosum exercitum (HIL. in Matth. 31, 10 *l. 17*). *dativo*: SIL. 15, 14 inter busta suorum -andum hosti *a Scipione*. *acced. indicatio causae*: de: CIC. leg. agr. 2, 51 de imperio (Sest. 142. off. 1, 38 Lael. 28 GELL. 10, 27, 2). Mil. 3 (*in imag.*) de se, de liberis suis, de patria, de fortunis hodierno die -ari. Phil. 11, 24 de sanguine et de spiritu. BELL. Alex. 16, 2 de summa rerum ac de salute omnium (FRONTIN. strat. 3, 6, 1). HEGES. 2, 1, 2 de regno confirmando abrogandoque. pro: CIC. Phil. 10, 20 pro libertate vitae periculo -andum est. p. red. ad Quir. 13 pro mea salute. Planc. 101 pro meo capite. HYG. astr. 2, 5 p. 40, 11. HEGES. 3, 24 l. 39 *al. in imag.*: PAPYR. Marini 1 (*saec. VI*) apostoli ... pro Christi fide legitime -antes gloriose coronati sunt. AVG. civ. 9, 7 propter homines. *nota: de bestiis*: OV. fast. 4, 101 cum mare trux aries cornu -at. *de rebus*: HOR. carm. 1, 3, 13 Africum *ventum* -antem aquilonibus. MANIL. 2, 431 quominus infesto -ent sidera bello. LVCAN. 8, 77 tua cum fatis pietas -et. *seq. obiectum*: STAT. Theb. 1, 2 alternaque regna profanis -ata odiis (*i. de quibus -atum est. sim.*: GELL. 10, 18, 6 ad eas laudes -andas venisse viri nobiles ingenio). 1, 479 ventis ut -ata residunt aequora (*i. devicta. sim.*: CLAVD. 21, 21 gelidam Thracen ... -atosque labores Hebro teste canam? GREG. M. moral. 10, 34 *mentem* -antia vitia).

seq. accus. rei effectae: GELL. 10, 18 tit. quod *certamen* ... -atum est (RVFIN. patr. 10, 3 tam bono certamine -ato. PAVL. NOL. epist. 2, 4). ITALA II Tim. 4, 7 (Tert. scorp. 13) agonem bonum -vi (τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, codd. d e g *et* VVLG. bonum certamen certavi. TERT. coron. 15 -a et tu bonum agonem. CASSIAN. inst. 6, 5 agonem spiritalem. 8, 5. 10, 5 agonem perfectionis. PAVL. NOL. epist. 24, 1. PROSP. carm. de ingrat. 605 -ato virtutis agone). AVSON. 385, 34 gladiatores funebria proelia ... -asse.

2 *translate: de disputatione, altercatione, lite*: CIC. rep. 1, 9 neque liberi *esse* cum impuris atque immanibus adversariis -antem ... contumeliarum verbera subire. fin. 5, 5 ubi Demosthenes et Aeschines inter se -are soliti sunt. Phil. 2, 2 an -are mecum voluit contentione dicendi? (*cf.* epist. 5, 8, 1 et cum multis consulibus et cum multis consularibus tanta contentione -vi, quanta *eqs.*). 2, 43 si saepius -andum sit. LIV. 7, 39, 9 reliquum diei de imperatore sumendo sententiis -ant. GELL. 7, 11, 1 cum inquinatissimis hominibus non esse convicio -andum. APVL. apol. 54 de eo tecum -rem. HEGES. 2, 3, 4 adversus Herodem iudicio -are. MACR. sat. 1, 1, 3 eludendi magis quam -andi modo apprehensis *adversariis in disputatione*. COD. Theod. 10, 10, 32, 1 (*a. 425*) quamdiu privato iurgio aequis conflictibus -atur. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 2 cum ... fortiter quisquam -at, si in certamine perseveraverit, defatigat auditorem. *de aemulatione*: CIC. fin. 5, 42 quibusque rebus *parvi* cum aequalibus -ant, si vicerunt, efferunt se laetitia. *cf.* 5, 61. PLIN. nat. praef. 20 *posteros* scio nobiscum -uros, sicut ipsi fecimus cum prioribus. AVR. VICT. Caes. 35, 11 utrimque pudore ac modestia -batur. MART. CAP. 6, 685 Marsyas cum Apolline -vit. CASSIAN. inst. 5, 12, 2 iunioribus coaevisque -ans. VEN. FORT. carm. 6, 1, 109 *ornamenta* -ata tuis nunquam se vultibus aequant. *apud* ECCL. *de pugna spirituali (cf. l. 18. 56 sqq.) et martyrio*: TERT scorp. 6 ex totis

viribus suis, quibus in martyrio -at. resurr. 8 p. 37, 12. RVFIN. patr. 7, 2 sancti cum in agone -ant. *nota seq. infinitivum*: GREG. M. moral. 7, 53[A] mente extra carnem fieri -ant *pii*.

syn.: dimicare, litigare, rixari.

deriv.: decertatio, decertator.

dēcervīcātus, -a, -um [*a* de *et* cervix, *cf.* decollatus. *Th.*]. *i. q. decollatus*: SIDON. epist. 3, 3, 7 -is . . . cadaveribus.

dēcessio, -ōnis *f. a* decedere. *i. q. actus decedendi, legitur inde a* CIC.

1 *proprie i. q. abitus: hominum*: CIC. Verr. 3, 188 neque ante adventum C. Verris neque post -em (*sc. de provincia; sim. de principatu*: SPART. Did. 7, 11 puer vidisse dicitur et adventum Severi et Iuliani -em). Pis. 89. Att. 6, 5, 3 -is dies. 7, 3, 8 in ipsa -e. epist. 4, 4, 5 is mecum saepe de tua mansione aut -e communicat. 4, 10, 1 ne te delectet tarda -o. ad Q. fr. 1, 1, 1 spem maturae -is. IORD. Get. 246 *Ostrogothos* -e a Vesegothis divisos. *rerum*: CIC. div. 2, 36 haec -o capitis *iecoris* aut accessio subitone fieri potest? Tim. 18 *cibi* (*syn.* detractio, *opp.* accessio). ALF. dig. 39, 3, 24, 3 lacus cum aut crescerent aut decrescerent, numquam neque accessionem neque -em in eos vicinis facere licet. 2 *translate*: a *hominum: i. q. mors*: TERT. anim. 35 Helias autem non ex -e vitae, sed ex translatione (*sc. in caelum*) venturus est. ENNOD. epist. 4, 31 p. 119, 14 de tanti -e pontificis. *sim.* AVG. civ. 5, 14 non in vita aeterna, sed in -e morientium et successione moriturorum. *cf.* 16, 14 gen. ad litt. 1, 8 p. 11, 23 (4, 1 p. 93, 25 cessiones). 9, 6 p. 273, 24. 9, 7 p. 291, 17 ex his *legibus naturalibus* velut primordiis rerum omnia, quae gignuntur, suo quoque tempore exortus processusque sumunt, finesque et -es sui cuiusque generis. c. Iul. op. imperf. 6, 30 ut -o mortuorum suppleretur successione nascentium. bon. coniug. 2, 2. *hinc explicatur* GLOSS. II 38, 24 -es διαδοχαί. *i. q. remotio ab officio*: HEGES. 1, 41, 4 compositas regi insidias dolore -is. *cf. supra l. 12.* *i. q. defectio* (*a virtutibus*): CASSIAN. inst. 7, 3 talibus igitur -um profectibus in deterius crescens *homo*. b *rerum: i. q. abolitio*: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 494, 26 secundum -em veteris et successionem novi testamenti. 5, 2 p. 572, 12 legis -em venientem de creatoris dispositione (*syn.* p. 571, 13 amolitio). *i. q. detractio, deminutio*: CIC. Rab. Post. 30 utrum accessionem decumae . . . an -em de summa fecerit. 31 mille talentum -em esse concessam. Tusc. 1, 110 non enim tam cumulus iucundus esse potest quam molesta -o (*cf.* off. 3, 12). CELS. 2, 4 ut *febres* per accessiones increscant, per -es tantum molliantur (3, 3. 5. 8. 12. 20. *cf.* SYMM. epist. 1, 20, 3 accessiones frigorum et -es dierum). IAVOL. dig. 40, 7, 28, 1 cum peculium et accessionem et -em habeat (*cf.* POMPON. dig. 15, 2, 3). MAECIAN. dig. 29, 4, 28, 1 -em patietur is, cui restituta fuerit hereditas. *cf.* 35, 2, 32, 1. VLP. dig. 10, 3, 6, 5. 15, 1, 32, 1 (*opp.* augmentum). 50, 16, 178, 1. HIL. in psalm. 2, 25 non . . . cum divinitatis -e fit humilitatis accessio. 118 koph 7 iniuriae. SYMM. epist. 4, 30, 2 nec tamen . . . ullam -em diligentiae in me tuae factam putavi. 6, 77 (78) tanti mali. SALV. gub. 4, 31 minimarum functionum. ENNOD. epist. 6, 6, 2 p. 152, 5 facultatum. *i. q. declinatio significationis*: GELL. 13, 30, 1 *p. 124, 15.*

syn.: amolitio, detractio. finis. *opp.* accessio, adventus, successio. mansio. augmentum.

?**decesso,** -ere *v. p. 120, 61. corrupt.* GLOSS. II 37, 62 -ant κοσμῶσιν.

✱**dēcessor,** -ōris *m. a* decedere (*v. p. 121, 68*). GLOSS. κατοιχόμενος. προηγησάμενος. *dub.* II 38, 26 depessores διακάτοχοι. *i. q. antecessor*: CIC. Scaur. 33 successori -r invidit. TAC. Agr. 7 -r seditiose agere narrabatur. VLP. dig. 1, 16, 4, 4. 4, 4, 42 CORP. XIII 3162 III 15 (*a. 238*) COD. Theod. 15, 1, 3 (*a. 326*). 14, 4, 4, 2 (*a. 367*) SPART. Pesc. 4, 1 SYMM. epist. 10, 23, 4 *al.* AMM. 18, 6, 1. 19, 3, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 53, 21 HEGES. 1, 43, 3 *opp.* successor. RVFIN. hist. 4, 5, 5 (ὁ πρὸ αὐτοῦ). 4, 9, 1 accepi litteras . . . scriptas a -e tuo (ὅν τινα σὺ διεδέξω). AVG. civ. 3, 15 *et saepe apud posteriores.*

comp.: praedecessor, prodecessor.

1. dēcessus, -a, -um *v.* decedo *p. 120, 51.*

2. dēcessus, -ūs *m. a* decedere. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC., *plur.*: HIL. trin. 3, 21 in psalm. 144, 15. SALV. gub. 1, 43 -us. AVG. civ. 5, 6 -bus. CASSIAN. inst. 12, 30 -uum. GLOSS. II 38, 6 -us et discessus ἀποχώρησις, ἀναχώρησις. *propric, i. q. discessus*: VARRO ling. 6, 18 -us Gallorum ex urbe. CAEL. Cic. epist. 8, 10, 5 (*ex provincia. cf.* CIC. Phil. 2, 97 an Caesaris decreto post M. Bruti -um potuit liberari? HIRT. Gall. 8, 49, 2). NEP. Timol. 2, 3 post Dionysii -um (*i. expulsionem*). *in imag.*: HIL. in psalm. 118 mem 9 nullam in partem a dei se iudiciis deflectere neque levi saltem declinare -u. *cf.* CASSIAN. inst. 12, 30 -uum gradibus. *de aestu et inundatione*: CAES. Gall. 3, 13, 1 quo facilius *carinae* vada ac -um aestus excipere possent (HIL. trin. 3, 21 -ūs oceani et accessus. in psalm. 144, 15). PLIN. nat. 18, 168 *Nili.* *de sole*: AVG. civ. 5, 6 in solaribus accessibus et -bus videmus etiam ipsius anni tempora variari. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 106, 3 lucis autem accessus facit diem, -us noctem. TERT. anim. 23 post -um vitae. *translate: i. q. obitus* (GLOSS. τελευτή. obitus, mors): CIC. Lael. 10 amicorum -u plerique angi solent. DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 14 ex -u ⟨L. C⟩aesaris. SCAEV. dig. 33, 2, 34 pr. SIDON. epist. 4, 21, 4. 9, 8, 2 IORD. Get. 64. 112. *adde*: TERT. resurr. 5 p. 32, 2 si universitas irreformabilis post -um (*i. interitum*). *i. q. demptio, deminutio*: CELS. 3, 12 sub -u febris (PLIN. nat. [28, 46 *coni. Mayhoff, Archiv 13, 372*] 30, 102). GELL. 4, 2, 13 'morbum' et 'vitium' distare, quod 'vitium' perpetuum, 'morbus' cum accessu -uque sit. TERT. anim. 43 ita naturale erit statu, quod non naturale effici potest -u vel excessu (*syn.* defraudatione aut enormitate). *cf.* HIL. trin. 3, 2 *deus* non accessu -uve mutabilis. SALV. gub. 1, 43 accessus et -us humanorum corporum. *L.*

decibilis, -e [*a* decere. *Th.*]. ISID. orig. 10, 68 hinc (*a* decem) et decorus et -is *dictus est.* *i. quod decet*: EPIST. pontif. Thiel p. 550 Gelas. tract. 3, 25 verba . . . sublimia et deo -ia. CANON. Migne 56, 713[A] iustum et -e est. NOVELL. Iust. 17, 11 causae dare deo amabilem et -em (πρέποντα) terminum. LIBERAT. 9 dividunt autem *voces* secundum hunc modum, ut alias quidam deo -es esse dicant . . . et quod Christo deo -e est et quod humanum. [*it.* dicevole. *M.-L.*] *adv.* **decibiliter:** EPIST. pontif. Thiel p. 553 Gelas. tract. 3, 32 habitantis in eo *filio* dei -r. RVSTIC. c. aceph. p. 1173[A] quod -ius . . . evenire non poterat. *Gudeman.*

✱**1. dēcido,** -idī, -ere [*a* de *et* cadere. *Th.*]. *formae*: CHIRON 593 decederint (*cf. l. 25*). 733 decadit. dēcāsus? *v. l. 30.* DIFF. gramm. VII 267, 13 cadit quis etiam in plano, -it ex alto (526, 21). DIFF. ed. Beck p. 43, 7 cadere est in vestigio, -ere ex alto, concidere simul cadere. GLOSS. ἀποπίπτω, ἐκπίπτω, καταπίπτω, ruit, cadit, decumbit, incidere. IV 227, 8 decedit cecedit (decidit cecidit *ab*). II 38, 35 -ens διαλλαττόμενος. IV 51, 6 -entibus morientibus an ramis an foliis de arboribus caden⟨tibu⟩s. V 284, 6 -ens recidens. *legitur inde a* PLAVTO. *deest ex. gr.*: CATONI CATVLLO PVBLIL. SALL. RVT. LVPO OV. GRATT. GERM. MANIL. SCRIB. LARGO ASCON. PERS. SIL. IVV. [*loco manco*: CARM. epigr. 1095, 2 nunc ab utroque vaco, decasa paul⟨...⟩ voluit (*cf. Bücheler ad l.*). *dub.*: SEN. nat. 2, 24, 1 *suppl. A man. rec.*, deicitur *Gercke.*]

1 *proprie: i. q. deorsum cadere, ruere, corruere, labi, collabi*: a *de personis*: VERG. Aen. 5, 517 -it exanimis. OV. ars 2, 91 -it *Icarus* (SVET. Nero 12). fast. 3, 414. VAL. MAX. 1, 5, 2 subito lapsu -it (*Par.* procidit). CELS. 6, 18, 3. CVRT. 7, 8, 14 vide, ne . . . cum ipsis ramis . . . -as. APVL. met. 6, 26 apol. 44. *allegorice*: AVSON. 122, 2. 409, 26 AMBR. Cain et Ab. 2, 3, 12 *bis.* VVLG. sap. 17, 5 si quisquam ex illis -isset (καταπίπτων). Is. 28, 20 ut alter -at. *accedit significatio loci, unde quis decidat: ablat.*: CAES. Gall. 1, 48, 6 si qui graviore vulnere accepto equo -erat (-erant *al.* MART. 12, 14, 4). SEN. Ag. 487 ipsoque rupto crederes caelo deos -ere. TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 421 unde (*scalis his*) alii -ant (*opp.* quo alii perveniant). *praepos.* a: OV. Ib. 257 ab equo praeceps . . . -it *Bellerophon.* ARNOB. nat. 1, 23 ab summi culminis fastigio. de: PLAVT. Cas. 931 -o de lecto praecipes. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 12. ex: CIC. Att. 2, 21, 4 (*in imag.*) quia -erat ex astris. 2, 23, 2 te scire volo Sampsiceramum, nostrum amicum, . . . restitui in eum locum cupere, ex quo -it. OV. fast. 2, 350 e summo -it ille toro. CELS. 2, 10 ex superiore parte. 4, 11 ex superiore loco. 5, 23, 1 ex alto. PLIN. nat. 28, 93 ex equo. *quo quis decidat: praeposit.* ad: IVST. 12, 8, 4 cum praeceps ad terram -isset (RVFIN. hist. mon. p. 450[C] cum stupefacti omnes -issent ad terram. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 33). in *c. acc.*: PLAVT. Persa 594 (*in imag.*) ego ille doctus leno paene in foveam -i (HOR. ars 458 merulis intentus -it auceps in puteum foveamve. TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 386 LACT. inst. 2, 8, 54 HIL. in Matth. 12, 6 ACT. Archel. 28, 2 p. 41, 1). OV. rem. 502 in laqueos auceps -eratque suos (SEN. benef. 7, 4, 1. *cf.* OV. ars 2, 2 -it in casses praeda petita meos). met. 12, 339 in praeceps. VAL. MAX. 9, 2 ext. 6 somno sopiti in illam insidiosam congeriem -bant. LVCAN. 9, 899 in terras (terram *B*) parvus cum -it infans (VVLG. sap. 7, 3 [κατέπεσον]. act. 22, 7. 26, 14 PASS. Theclae C d 36 p. 101, 23 ACT. Archel. 36, 4 p. 51, 12). PETRON. 80, 7 in lectulum (*cf.* VVLG. I Macc. 1, 6. 6, 8 in lectum [ἔπεσεν]. *sim.* PETRON. 87, 8 -i in somnum). MART. 7, 58, 6 in similes -is usque toros. STAT. Theb. 9, 756 fusum donec prolapsus in Idan -it *hostis.* FRONTIN. strat. 2, 12, 2 in fossas. HIL. in Matth. 17, 5 puer . . . in aquam -ens et in ignem. 17, 8 (*allegorice*) in ignem iudicii. PS. AVR. VICT. orig. 14, 3 in fluvium. *nota* in *c. abl.*: VEN. FORT. carm. app. 1, 10 -it in humili loco. super: ITALA act. 10, 44 (cod. g) -it spiritus sanctus super omnes (ἐπέπεσεν, VVLG. cecidit). ACT. Archel. 2, 6 p. 3, 4 humi -ere. APVL. met. 8, 21 quonam loci puer ille -isset. MART. CAP. 6, 600 inferius, quo -at, non est. per: SVLP. SEV. Mart. 19, 4 per confragosas scalae gradus -it. *unde et quo*: NEP. Eum. 4, 2 in terram ex equis. CLAVD. 8, 91 hic sponte carinā -it in fluctus. HEGES. 3, 17, 23 cur de ventre matris non in sepulcrum -i?

b *de bestiis*: OV. hal. 11 scarus . . . -it. VAL. MAX. 4, 8, 5 aves . . . attonitas paventesque -isse (ZACCH. 2, 16 p. 1138[A]). PLIN. nat. 10, 17 ut simul *aquila* -at. 32, 123 *hirudines* -unt satiatae (*cf.* COLVM. 6, 18, 1. 7, 13, 1 VEG. mulom. 4, 24, 1 CAEL. AVR. chron. 4, 8, 119). PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 17 -ente equo prolapsus. CLAVD. 20, 442 qui (*equus*) pondere postquam -it. *c. abl.*: SEN. Ag. 851 sagittis nube percussa Stymphalis alto -it caelo. *c. praepos.* de: TER. Phorm. 707 anguis per impluvium -it de tegulis. in: OV. met. 1, 308 in mare lassatis volu-

cris vaga -it alis. 12, 569 -it in terram *avis*. PHAEDR. 3, 2, 2 panthera imprudens olim in foveam -it. 4, 9, 3 vulpes in puteum (*cf.* PLIN. nat. 36, 161). PLIN. nat. 2, 101 si *volucres* in carinae ima -erint. 11, 103 in maria aut stagna locustae -unt. IVV. 6, 432 tamquam alta in dolia longus -erit serpens. *nota*: CHIRON 397 *iumenta* -unt a ventre et lateribus.

c *de rebus: absolute*: VARRO Men. 390 alta frons -it Palladis (*i. oleae*). CIC. Cato 71 poma . . . -unt (PLIN. nat. 17, 228. 18, 318 SOL. 46, 5). div. 1, 75 eorum insignia deorum (*Castoris et Pollucis*), stellae aureae, . . . -erunt (2, 68 *cf.* SEN. dial. 11, 8, 6 nat. 1, 1, 9. VVLG. Marc. 13, 25 stellae caeli erunt -entes [πίπτοντες]). off. 2, 43 ficta omnia celeriter tamquam flosculi -unt. LVCR. 3, 645 id quod -it abscisum. HOR. carm. 2, 10, 11 -unt turres (*cf.* CORP. XIV 1620 *monumentum* quod vetustate deci⟨derat⟩. ACT. Arv. a. 72, 15 *arbor* ⟨a⟩ tempestate -erat. a. 81. Ian. 15, 19 a vetustate. Mart. 29, 6. a. 87 II 55 ob vetustatem). 4, 10, 3 comae. epist. 1, 14, 29 imber (TIB. 1, 2, 30 OV. fast. 2, 494 PLIN. nat. 2, 103. 17, 192 MART. 12, 26, 10 ARNOB. nat. 2, 37). VITR. 10, 9, 4 quot calculi -erint. OV. epist. 19, 208 -erint umeris pallia lapsa meis. fast. 3, 30 -it . . . lanea vitta. 3, 374 scutum. 5, 317 lilia. VELL. 2, 70, 30 Cassii caput. VAL. MAX. 3, 2, 16 vagina gladius eius elapsus -it. CELS. 2, 7 pedes. 7, 5, 2. 8, 9, 1 cataplasma. SEN. contr. 1, 4, 2 arma. SEN. nat. 1, 15, 3 facies *fulgurum* caduca est nec sine iniuria -ens (2, 57, 4). 6, 10, 1 quasdam . . . partes *terrae* -ere. 6, 10, 2 quaedam non percussa tamen -unt. *bis* (6, 20, 6). 6, 22, 4 saxa vasti ponderis -unt. COLVM. 2, 9, 15. 2, 20, 1 grana et ipsae spicae . . . celeriter -unt. *et saepius*. PLIN. nat. 2, 29 *sidera* cum -ere creduntur (18, 223 *cod. F*). 2, 96 *faces* cum -unt. 2, 149. 7, 68 dentes . . . -ere (11, 163. 167. 169. 25, 20). 13, 120 folio numquam -ente (14, 37. 15, 84 *al.* TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. ITALA psalm. 1, 3 [Hesych. in lev. 15 praef. p. 967A] folium non -it [ἀπορρυήσεται, VVLG. defluet]. BARNAB. 11, 6). *et saepe*. VAL. FL. 4, 321 annosi veluti si -at olim pars Erycis. STAT. Theb. 9, 731 quorum (*telorum*) sine sanguine nullum -it. silv. 2, 7, 105 -entes . . . lacrimas (PORPH. Hor. carm. 4, 1, 34). MART. 4, 18, 4. QVINT. decl. 388 p. 436, 21 -entium undarum fragor. PS. QVINT. decl. 2, 9. FRONTIN. strat. 3, 9, 2 adiuti -entium aquarum sono. TAC. ann. 12, 47 *vincla*. 13, 35 ut *manus* . . . truncis bracchiis -rent. PLIN. epist. 8, 17, 3 -entium montium mole. SVET. Tib. 19 quotiens lucubrante se . . . lumen -ret. APVL. met. 6, 18 -entis sarcinae. 9, 37 lapis. 9, 38 manus. POMPON. dig. 39, 2, 39 pr. pariete -ente. SCAEV. dig. 18, 1, 80, 2 glans (VLP. dig. 10, 4, 9, 1). VLP. dig. 7, 4, 8 arbores (*l. 14. 47*). 9, 3, 1, 3 *bis*. 9, 3, 5, 12 *bis*. 39, 2, 7, 2 aedes. *bis* (39, 2, 15, 34. *cf.* 39, 2, 24, 5 aedificium. PAVL. dig. 39, 2, 18, 11 domus. AFRIC. dig. 7, 1, 36 pr. insula). ITALA Is. 40, 8 (Cypr. testim. 3, 58) flos -it (ἐξέπεσε, VVLG. cecidit. VVLG. Is. 28, 1. 4 Iac. 1, 11 I Petr. 1, 24 AVG. civ. 7, 25. *cf. ibid.* virilia eius flori comparaverunt. ipsa quippe illo vivente -erunt, immo vero non -erunt neque decerpta, sed plane discerpta sunt). HYG. mun. castr. 51 si . . . potest nec fossa fieri, ut non ripae -ant. SOL. 46, 5 ut fetus -ant. LAMPR. Alex. 60, 5 arbores fici tres . . . -erunt. CHAR. gramm. I 243 -it 'a' littera (DIOM. gramm. I 386). HIL. in Matth. 21, 8 *fici* -unt. *bis*. HIER. epist. 22, 13, 5 crines. VVLG. lev. 19, 10 grana. psalm. 36, 2. 89, 6. act. 15, 16 tabernaculum David quod -it (πεπτωκυῖαν). CHIRON 593 si extra parte commissurae -cederint. 733 omnis coniunctio ungularum separata decadit. VEG. mil. 4, 23 murus. SIDON. carm. 6, 24 -it et Rhoeti iam gravis Ossa manu. *nota*: ITALA gen. 28, 11 (Lib. iubil. 27, 19) -erat enim sol (ἔδυ, VVLG. post solis occubitum). *de fluminibus (cf. p. 164, 40)*: PLIN. nat. 31, 52 ut amnes salsi -rent. MELA 1, 37. 3, 77. *cum dativo personae (cf. p. 164, 84), bestiae, rei*: QVINT. inst. 11, 3, 149 si incipientibus aut paulum progressis -at toga (SVET. Aug. 94). PORPH. Hor. carm. 4, 1, 34 lacrimas sibi -isse. AVG. civ. 22, 12 p. 219, 3 quidquid (*capillorum*) tondentibus -erit. OV. ars 1, 150 in gremium pulvis si forte puellae -erit. PAVL. FEST. p. 244 si eis (*pullis*) edentibus aliquid ab ore -isset. PHAEDR. 1, 3, 5 graculus . . . pennas pavoni quae -erant sustulit. COLVM. 8, 5, 11 ne . . . desilientibus *gallinis* -ant ova. LVCAN. 9, 703 plenior huic (*i. angui;* hnc *MG*) sanguis et crassi gutta veneni. PLIN. nat. 8, 117 non -unt castratis *cervis* cornua (SOL. 19, 14). 9, 74 omnibus his (*crabronibus*) ad hiemem -ere aculeos. 11, 169 equo castrato non -unt dentes (*ibid.* subus). OV. am. 3, 10, 36 -erant longae spicea serta comae. EPICED. Drusi 276 inque illa ferocum invitis lacrimas -ere ora genis. SEN. epist. 104, 11 quod arboribus . . . -ant folia (*potest esse ablat., cf.* PLIN. nat. 1, 12, 23 quo in loco arborum nullis folia -ant. 12, 40, 16, 78 *sqq.* 16, 246). SVET. Galba 1 capita omnibus simul statuis -erunt. *nota*: LEO M. serm. 71, 2 ut . . . aliquantum temporis spatio -ret et nihil dierum numero deperiret. SIDON. epist. 3, 13, 8 -it honor humeris, decor bracchiis, robur lacertis. *c. ablat. (v. p. 164, 35)*: OV. am. 3, 7, 34 cantataque vitibus uva -it. met. 1, 106 qua -erant patula Iovis arbore glandes. PLIN. nat. 2, 138 omnia superiore caelo -entia. 37, 164. PAVL. NOL. carm. 22, 140 dicens non arbore frondem -ere. BEDA gramm. VII 281, 30 nascitur, quod utero -it (*cf.* AGROEC. gramm. VII 121, 19). SVLP. SEV. chron. 1, 19, 10 nubes superne -it. *de fluminibus*: MELA 3, 24 Rhenus Alpibus -ens. *praepos.* ab: PROP. 4, 10, 44 torquis ab incisa -it unca gula. *nota*: COD. Theod. 4, 6, 5 (*a. 397*) ad fiscum t⟨otum defe⟩ratur, quod ab ipsorum persona -it. ad: COLVM. 3, 2, 22 fructus . . . ad terram -unt (LVCAN. 2, 58 plurimus ad terram per fulmina -at aether. ARNOB. nat. 2, 37 ex coactis et pendentibus nubibus ad terram -ent imbres). PLIN. nat. 28, 201 emi lienem vituli . . . divisumque per longitudinem adnecti tunicae utrimque et induentem pati -ere ad pedes. FEST. p. 178 occasus . . ., cum -it *sol* a superis infra terras (*cf.* VAL. FL. 2, 58 *l. 24*). de (*cf. l. 16. 31*): LIV. 40, 59, 8 lanxque . . . -it de mensa (HIL. in Matth. 15, 2 *micae*). AGROEC. gramm. VII 121, 19 nascitur, quod de utero -it (*cf. p. 163, 78*). *in imag.*: PLAVT. Persa 258 ea occasio nunc quasi -it de caelo. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 185A -entia de homine vitia. ex (*v. l. 29. 32*): OV. met. 9, 345 guttas e flore cruentas -ere. CELS. 7, 19 si . . . aliquid . . . concretum ex eo (*scroto*) -it. SEN. nat. 2, 12, 3 ex tanto ardore caeli multa -ere. 2, 14, 1 ignem ex aethere -ere. TERT. nat. 2, 3 cum . . . certa ⟨cor⟩pora ex illis (*elementis*) -ere videamus. in *c. acc.*: PLAVT. Poen. 570 quin etiam -erint vobis fēmina in talos velim. LVCR. 5, 193 si *primordia* in tales disposituras -erunt. 6, 497 in terras . . . imber. CIC. nat. deor. 1, 91 seminane deorum -isse de caelo putamus in terras? PROP. 4, 8, 44 -it (reccidit *pars codd.*) inque suos mensa supina pedes. OV. met. 14, 847 sidus . . . -it in terras. fast. 4, 522 -it in tepidos lucida gutta sinus. PAVL. FEST. p. 142 VAL. MAX. 1, 6, 5. SEN. nat. 6, 25, 1 ut parietes . . . -ant in illum subtervacantem locum. COLVM. 12, 17, 1 si *ficus* . . . in terram -it (12, 52, 1. PETRON. 27, 3). LVCAN. 2, 668 si . . . Gaurus -at in fundum penitus stagnantis Averni. PLIN. nat. 2, 112 in has (*nubes*) et ignes superne stellarum -ere. 9, 80. 111 nucleos quosdam corporum . . . -ere in ima. 16, 221 cum in spissiora -at *frutex*. VAL. FL. 2, 58 Titan (*i. sol*) integer in fluctus et in uno -it Euro (*i. occidit, dum solus Eurus flat. cf.* HYG. astr. 1, 8 p. 27, 8 signa occidentia in eum [*Oceanum*] -ere existimantur). FRONTIN. strat. 1, 12, 10 cum in castra eius fulmen -isset (SVET. Galba 8 in Cantabriae lacum fulmen -it). 2, 9, 5 *caput* forte -it in medium concilium. SVET. Dom. 15 e basi statuae triumphalis titulus excussus vi procellae in monimentum proximum -it. VLP. dig. 10, 4, 5, 5 si de ruina -it aliquid in tuam aream vel in tuas aedes. 39, 2, 24, 9 si ex agro vicini arbores vi tempestatis confractae in meum agrum -erint. PAVL. dig. 9, 2, 31 ramus. *et saepe*. IVST. 33, 2, 3 gladius . . . in mediam cohortem hostium -it. AVIEN. Arat. 1688 aethere celso -ere in terras *cernes stellarum comas*. CLAVD. 28, 343 flammeus imber -it in hostem. VINDIC. med. 19 *anima* . . . ab his (*corporis finibus*) -ens in aerem. 38 spiritu -ente paulatim in vascula. SEN. nat. 2, 53, 2 quo cumque -it fulmen. COLVM. 12, 31 cinisque . . . in vas, quo -erat (*v. l.* ceciderat) frigidus infundatur. 12, 38, 4 ne quid eo -at (PAVL. dig. 9, 2, 28 pr.). *de fluminibus (cf. p. 163, 55. 80)*: MELA 2, 8 eorum amnium, qui in nostrum mare -unt. CVRT. 7, 3, 21 dorsum, ex quo Asiae omnia fere flumina alia in Rubrum, alia in Caspium, alia in Hyrcanium et Ponticum -unt. SEN. nat. 3, 26, 3 quaedam flumina palam in aliquem speccum -unt. PLIN. epist. 4, 30, 2 fons . . . in Larium lacum -it. SOL. 8, 2. CLAVD. carm. min. 26, 73 sulphuris in venas gelidus seu -it amnis. intra: SVET. Dom. 4 quia pars maior *rerum* intra popularia -erat. super: SVET. Nero 34 lacunaria, quae noctu super dormientem *matrem* laxata machina -rent. PORPH. Hor. carm. 2, 13, 1 *arbor* super deambulantem se -it. ITALA exod. 15, 16 (Lucif. non parc. 15 p. 240, 7) -at super eos timor (ἐπιπέσοι, VVLG. irruat). SVLP. SEV. chron. 1, 48, 4 cum super Ionam sors -isset. dial. 3, 3, 5 vas super constratum marmore pavimentum -it. *ibid.* ac si super plumas mollissimas -isset *ampulla*.

2 *translate*: a *i. q. morientem decidere, perire, decedere* (*cf.* GLOSS. *p. 162, 25*): *de personis*: CAES. Gall. 4, 12, 6 cum *Piso* multis vulneribus acceptis -isset (cecidisset α). HOR. epist. 2, 1, 36 scriptor abhinc annos centum qui -it. STAT. Theb. 8, 125 si -it hostis. AMM. 27, 12, 3. HYG. fab. 14 p. 48, 16 Idmon . . . ab apro percussus -it. HIL. in Matth. 10, 19 AMM. 27, 12, 3. VVLG. sap. 4, 19 -entes sine honore. HIST. Apoll. rec. A 26 ultimus suorum -at (rec. B 26 ultimus tuorum -as). CORP. III 2210, 5. 9740, 3. V 563, 5. XIII 6270 in flore iuvent(a)e. PLAVT. Trin. 544 cuncti solstitiali morbo -unt. ITALA Am. 7, 17 (Lucif. non parc. 8 p. 225, 24) filiae tuae gladio -ent (πεσοῦνται, VVLG. cadent. I reg. 2, 33 [Lucif. Athan. 1, 10 p. 83, 5] -et in gladio virorum [πεσοῦνται, VVLG. morietur]. Os. 14, 1 [Weing.]). CORP. III 3660, 5 incursu hostis Daciae -it. ARNOB. nat. 5, 28 ex viventium numero iudex ille -it. CORP. III 4480, 4 -it in bello. V 1107, 6 in privato agello. SEN. contr. 2, 5, 8 alia pro incolumitate mariti vicaria morte -it. *nota*: CARM. epigr. 399, 2 *p. 165, 34*. *de bestiis*: CLAVD. 2, 1 Phoebeo ictus Python cum -it arcu. ITALA Is. 66, 24 (Tert. resurr. 31 p. 70, 15) vermis eorum non -et (τελευτήσει, VVLG. morietur). *de rebus*: VVLG. II Macc. 2, 14 ea *scripta* quae -erant per bellum, . . . congregavit (διαπεπτωκότα).

b *i. q. privari, amittere*: SVET. Otho 5 *Otho* spe -it. SACR. Leon. p. 317 paradisi felicitate. ab: LIV. 37, 26, 1 Antiochus postquam a spe societatis Prusiae -it. AVG. in psalm. 144, 18 -erat Iob . . . -erat a gloria suae. persev. 1, 1 si ab ea (*continentia*) -at (*cf.* PS. APVL. Ascl. 2 o Asclepi, ut celeriter de vera rationis continentia -isti). de: TER. Haut. 250 quanta de spe -i (*cf.* ARVS. gramm. VII 468, 13). PS. APVL. Ascl. 2 *v. supra l. 79*. SACR. Leon. p. 417 de indultae beatitudinis regione -imus. SIDON. epist. 7, 17, 2 vers. 29 de qua (*patria*) -it Adam. *nota*: NOVELL. Iust. 88, 2 pr. -it omnino pensionum ministratio his, qui ex hoc forsan solo nutriuntur (διαπίπτει).

c *i. q. corruere, concidere, conflictari, inclinari, detrudi, imminui:* *de personis*: LABER. mim. 129 summum ad gradum cum claritatis veneris, consistes aegre nec citius -as (*cf.* CIC. rep. 1, 69 *v. infra l. 11*). NEP. Eum. 11, 5 non enim virtute hostium, sed amicorum perfidia -it (*i. victus est*). TIB. 3, 1, 20 an toto pectore -erim. SEN. dial. 7, 20, 2. clem. 1, 21, 3 reponi eo, unde -erat. epist. 95, 57 non contingit tranquillitas nisi immutabile certumque iudicium adeptis; ceteri -unt. MIN. FEL. 37, 7 *opp.* tolli. VVLG. Sirach 19, 1 qui spernit modica, paulatim -et (*κατὰ μικρὸν πεσεῖται*). AVG. civ. 7, 28 *hi dei*... labuntur et -unt. infra: ITALA psalm. 44, 6 (Firm. err. 23, 2) populi intra te -ent (*ὑποκάτω σου πεσοῦνται*, VVLG. sub te cadent). *adde*: CIC. rep. 1, 69 ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus et non subest, quo praecipitet ac -at. PLIN. epist. 4, 11, 1 *v. infra l. 29.* *de rebus*: SEN. epist. 15, 8 *vox* . . . descendat, non -at (*cf.* GLOSS. V 187, 35 -entia verba, quae molliter desinunt). FILASTR. 134, 9 vitam corporis temporalem -entem. RVFIN. Orig. in Rom. 7, 15 eae promissiones dei, quae erga nos habitae fuerant, -erint et frustratae sint. apol. Orig. 4 p. 566[A] et -ere potest, quod accidit. *ibid. iterum.* LEO M. epist. 41 p. 816[A] declinata superbia, cui proximum est, ut -at. CLAVD. MAM. anim. p. 164, 21 angeli natura. MART. BRAC. ira 9 ne . . . -at robnr. CARM. epigr. 1135, 1 os cineri mixtum rapido cum -it igni. *adde*: AVG. civ. 2, 5 omne quamvis laudabile ingenium superbia vanescit et -it. PETR. CHRYS. serm. 91 p. 457[A] quae (*senectus*) nondum -it meritis. SALV. gub. 4, 72 in id reverentia Christi -it, ut . . . nihil . . . vanins quam Christi nomen esse videatur. *nota impersonaliter*: SEN. contr. 7 praef. 5 saepe illi (*idiotismo*) bene cessit, saepe -it.

d *i. q. incidere, pervenire*: HOR. carm. 4, 7, 14 nos ubi -imus, quo pater Aeneas. TAC. ann. 3, 59 huc -isse cuncta, ut . . . . PLIN. epist. 4, 11, 1 eo -it, nt exul de senatore . . . fieret. CLAVD. 15, 45 quo Latiae vires urbisque potestas -it? VINCENT. LER. 17, 23 p. 27 res eo -it. ad: VARRO Men. 108 sic ad vos citius opinione vertilabundus miser -i. SVET. Claud. 9 *Claudius* ad eas rei familiaris angustias -it, ut *eqs.* RVFIN. Orig. in gen. 16, 1 ad omnem famulatum -unt vitiorum. CARM. epigr. 399, 2 qui cito dum cupio currus, cito -i ad umbras. HIL. trin. 8, 55 ne ad nnionem impiam fidei sermo -ret (*al.* decederet). in *c. acc.*: CIC. Verr. 5, 101 in hanc fraudem -isti. rep. 2, 43 *respublica* . . . in perniciosissimam partem facillime -it. HOR. sat. 1, 2, 42 fugiens hic -it acrem praedonum in turbam (*cf.* ITALA Luc. 10, 30 [cod. *δ*] in latrones -it [*v. l.* incidit; *περιέπεσεν*, VVLG. incidit]). VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 *Volsiniensium urbs* in profundum iniuriarum et turpitudinis -is. MELA 2, 26 in quam fortunam -erat. CELS. 2, 7 ne in malum habitum corpus eius -at. 3, 21 qui ex quartana in hydropa -erat. *ibid.* quive ex atra bile huc -erunt (*cf.* CAEL. AVR. acut. 2, 1, 2 aliquando e contrario lethargi in phrenitim -erunt). SEN. epist. 72, 9 in Epicureum illud chaos -unt *imperiti ac rudes.* 75, 9 in illa, quae fugerunt, -ere non possunt. IREN. 2, 10, 2 in id, quod non est, -erunt. LACT. inst. 6, 24, 8 in quae *peccata* semel fraude -erit (AVG. epist. 172, 6). RVFIN. hist. 5, 1, 45 qui paene iam -isse videbantur in mortem. 5, 24, 13 in alium morem. AVG. civ. 2, 22 paene in snperstitionem Aegyptiorum bestias avesque colentium Roma -erat. 13, 14 in quam sortem -erit *homo* suae voluntatis arbitrio. 22, 24 in has miserias. BOETH. in top. Cic. 5 p. 375, 42 in malum -unt ignorantes. MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 4 quando . . . in aegritudinem ac mortem -erat. ACT. Archel. 36, 9 p. 52, 10 in praevaricationem. 36, 10 p. 52, 12 in transgressionem. SEN. nat. 4 praef. 17. MART. CAP. 6, 601 sol in brumam -ens. sub: VVLG. Iac. 5, 12 ut non sub iudicio -atis (*ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε*, ITALA cod. ff in iudicium incidatis). PS. MATTH. euang. 31, 4 qui sub malis -erant infirmitatibus. *nota i. q. tradi*: LEX Sal. capit. 5, 7 aut ipsi servus -at.

e *i. q. deficere, deserere, neglegere*: RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 p. 155[C] non arbitror quod ad subitum evacuetur et -at. hist. 6, 41, 13 aliquanti paululum suppliciis toleratis ad ultimum -erunt (*ἀπεῖπον*). AVG. persev. 13, 32 qui non -issent, si, antequam laberentur, hinc exissent. VEREC. in cant. 9, 8 cuncti viri -erant spiritales. ab: VVLG. psalm. 5, 11 -ant a cogitationibus suis. 7, 5 -am merito ab amicis meis. AVG. gen. ad litt. 11, 24 p. 3, 57, 6 qni a Christo vel de ecclesia sicnt de caelo -unt. RVFIN. hist. 8, 10, 7 si forte aliquis . . . a propositi firmitate -ret. LEO M. serm. 72, 2 si ab eo non -ret, quod deus fecit. ex: ITALA Ios. 21, 45 (43) (Lugd. Aug. quaest. hept. 6, 21) non -it ex omnibns verbis bonis (*διέπεσεν*, VVLG. irritum fuit). *hinc i. q. peccare*: ITALA psalm. 144, 14 (Aug. in psalm. 144, 18) confirmat deus omnes -entes (*καταπίπτοντας*, VVLG. qui corruunt). AMBR. Ioseph 6, 31 qui temptatus non -it, appetitus non appetivit. AVG. quaest. hept. 3, 20 -ere intellegitur, qui delinquit. doctr. christ. 2, 24, 37.

f *i. q. mutari, verti*: SEN. epist. 92, 23 sapiens ex beato in miserum -ere non potest. RVFIN. Adamant. 3, 13 angelum . . . in apostatam -isse (*πεσόντα ἀπὸ στάσεως*). PETR. CHRYS. serm. 113 p. 512[B] *peccatum* dimicet et -at ad triumphum victoris. BOETH. mus. 1, 21 p. 213, 1 chroma . . . in mollius -ens. *nota i. q. dividi*: MART. CAP. 7, 749 nam duodecim et viginti semel per pares dividi possunt, at quadraginta octo nimirum bis vicenos quaternos, inde bis duodenos, deinde bis senos omnes adhuc pares efficiunt, novissime in ternos impares -unt. 9, 997 (vers.) Satura sic in novena -it volumina.

deriv.: deciduus.

2. dēcīdo, -cīdī, -cīsum, -ere [*a* de *et* caedere. *Th.*]. GROM. p. 362, 13 decisimus. DIFF. ed. Beck p. 36, 73 amputamus circumfusa, -imus ex parte tamquam ramum, abscidimus universa. GLOSS. *ἀποκόπτω, διακόπτω, κατακόπτω, συγκόπτω, ἀφαιροῦμαι, τέμνω*, concido. IV 327, 35 battuit. *legitur inde a* LEGE XII tab. *et* PLAVTO. *deest ex. gr.*: VARRONI NEP. SALL. RVT. LVPO TIB. PROP. VAL. FL. GRATT. GERM. MANIL. VELL. VAL. MAX. PHAEDRO SCRIB. LARGO ASCON. PERS. PETRON. PLIN. iun. FLOR. IVV. APVL. VVLG.

I *proprie*: A *res, i. q. abscidere*: PLAVT. Cas. 297 (*in imag.*) ego pol istam iam aliquorsum tragulam -ero. CATO agr. 45, 1 taleas oleagineas . . . tripedaneas -ito. CIC. Q. Rosc. 32 *v. p. 167, 3.* 34 tuam partem dimidiam -e. VERG. Aen. 10, 394 -sa . . . dextera (SIL. 9, 387). 11, 5 -sis undique ramis (PAVL. FEST. p. 37). CIRIS 387 coma . . . -itur. HOR. epist. 2, 2 -sis pennis. PAVL. FEST. p. 149 digitus eius -batur. p. 216. VITR. 10, 6, 1 tam magna spatia -antur in longitudinem. LIV. 18, 13 auribus -sis (TAC. ann. 12, 14). SEN. suas. 6, 20 caput -sum (CVRT. 7, 2, 32 SEN. clem. 1, 26, 3 PLIN. nat. 30, 99. 32, 118 TERT. anim. 15 GREG. M. in Ezech. 1, 7, 10). CELS. 7, 6 superior pars . . . -enda est (PLIN. nat. 29, 34 AVIEN. Arat. 1045). SEN. dial. 2, 18, 3 cervicem mediam uno ictu -it (discidit *Pinc.*). epist. 90, 9 in quadratum tigna -ere. COLVM. 2, 14, 16 silicem . . . -ere. 2, 20, 2 si tempestive -sa sint frumenta. 3, 13, 5 -sos quam recentissimos palmites (5, 5, 16). 4, 11, 3. 4, 24, 7 sarmenta . . . -ito (*SA*, recidito *al.*). 4, 33, 5 quercus . . . -itur. 5, 5, 9 -sa novella vitis est. 5, 7, 3 veteres *traduces* -antur. 7, 5, 8. 10, 369 -ere caules (PLIN. nat. 25, 148). 11, 2, 67 pampinos et folia -ere. 11, 2, 92 salix -sa. CALP. ecl. 3, 44 -sa feram rutilanti carmina (*sc. in cortice scripta*) libro. PLIN. nat. 13, 38 *trunci* -si. 16, 123 cacuminibus -sis. 17, 102 -sus . . . calamus. 17, 162 *malleolus* -itur. 17, 206. 30, 53. 31, 53. 34, 138. TAC. ann. 4, 51 robora. GELL. 7 (6), 5, 8 (*in imag.*) -sis amputatisque falsis opinionibus. ITALA exod. 34, 1 (Lugd. Wirc.) -e tibi duas tabulas lapideas (*λάξευσον*, VVLG. praecide. 34, 4 deut. 10, 1). deut. 6, 11 (Lugd.) lacos -sos (*λελατομημένους*, VVLG. *aliter*). VLP. dig. 24, 3, 7, 12 arbores. HIL. trin. 5, 8 haec indissecabilia -e. RVFIN. apol. ad Anast. 7 p. 627[A] illud adieci . . ., ut in quantum possem, aliquanta -rem. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 102 neque ita circumscripta atque -sa videatur collectio. *c. dat.*: PLAVT. Merc. 308 -e collum stanti (*A*, stati *B*, ad te *CD*), si falsum loquor (loquar *P*). PLIN. nat. 2, 171 tamquam nulla portio -atur (*sic R*, decidat *rell. codd.*) oceano. 28, 41 capillus puero qui primum -sus est. TAC. Germ. 10 virgam . . . *arbori* -sam. *accedit ablat. separationis*: LVCR. 5, 936 *infra l. 44.* MELA 3, 88 folia . . . -sa frondibus. SIL. 1, 524 -sae vertice cristae. *ablat. instrumenti*: LVCR. 5, 936 altis arboribus veteres -ere falcibus ramos (COLVM. 2, 2, 13 nascentem *filicem* falce). COLVM. 4, 8, 1 *radiculas* prudens agricola ferro -et (6, 7, 4). STAT. silv. 1, 5, 36 sola nitet flavis Nomadum -sa metallis purpura (*i. marmor porphyreticum flavo distinctum*). SIL. 4, 209 -saque vulnere dextra (4, 387). 16, 66 gladio. *praepos.* a: COLVM. 3, 18, 5 malleolus . . . a matre -sus. 4, 30, 7 anniculus deinde mergus -atur a stirpe. SIL. 1, 670 -sa atque avulsa a corpore membra. GREG. M. moral. 19, 52 maturae segetes a terra -sae. ex: SEN. dial. 10, 12, 3 si quid ex iuba sua -sum est. COLVM. 3, 10, 21 ex fecundo malleolo . . . -sam sagittam. *cf.* HIL. trin. 2, 22 dei filium . . . non ex solida parte aliqua -sum. B *animalia*: 1 *i. q. verberare, castigare*: CALL. dig. 47, 21, 2 sufficiet eos verberibus -ere (*cf.* COLL. Mos. 13, 3, 2 coerceri). 2 *i. q. necare*: ITALA num. 20, 4 (Lngd.) utquid adduxistis synagogam domini in eremiam hanc, -ere nos hic et pecora nostra? (*ἀποκτεῖναι*, VVLG. ut moriamur). *i. q. dissecare*: GREG. TVR. Franc. 7, 46 in frustis -sus.

II *translate*: 1 *i. q. decernere, disceptare*: CIC. Verr. 3, 128 res . . . -itur (6, 120 *cf.* VLP. dig. 5, 2, 29, 2 res transactione -sa. 42, 1, 56 rem iureiurando. *cf.* PAVL. dig. 9, 4, 22, 4). HOR. epist. 1, 7, 59 negotia (SVET. Vesp. 21 FRONTO p. 207, 15 N. CAPITOL. Aur. 10, 2 ENNOD. opusc. 2, 309, 8). SVET. vita Verg. p. 66. GAIVS dig. 12, 2, 1 controversiae. PAPIN. dig. 49, 14, 38 pr. quaestionem (VLP. dig. 18, 3, 4 pr. PAVL. dig. 34, 5, 8 [9]). ITALA Is. 10, 23 (Tert. adv. Marc. 4, 1) -sum sermonem faciet dominus in terra (*συντετμημένον*, VVLG. *aliter*). TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 453, 1 ut prima quaeque -amus. anim. 3 p. 561, 10 una iam congressione -sa adversus Hermogenem. pudic. 3 prius -am intercedentem ex diverso responsionem. resurr. 18 p. 49 verba -sa. EPIST. syn. Arimin. 571[A] quae sint ab nobis . . . -sa decretaque. EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 64. BOETH. divis. 877[A] anxietas -sae orationis. ENNOD. epist. 2, 26, 1 p. 68, 10 nemo . . . , quem -si foederis memorem . . . loquela non deserit. COD. Iust. 2, 18 (19), 24, 1 haec -entes sancimus. 6, 30, 21, 1 eorum discordiam sic esse -endam censemus. PAPYR. Marini 80, 9 -sam esse omnem causationem. CIC. Quinct. 17 -it P. Quinctius quid (quod *trad.*) liberis eius dissolveret. *ibid.* -is statuisque . . . , quid eis ad denarium solveretur. MARCIAN. dig. 22, 1, 32 pr. an mora facta intellegatur, neque constitutione neque iuris auctorum quaestione -i posse. *adde*: QVINT. inst. 8, 6, 47 hoc enim loco praeter nomen cetera propriis -sa sunt verbis (*i. explicita*).

2 *i. q. transigere, pacisci:* *sine obiecto*: CIC. Q. Rosc. 36 cur igitur -it? MARCELL. dig. 47, 6, 5 VLP. dig. 12, 4, 3 pr. PAVL. dig. 3, 3, 60. 47, 2, 42, 1. *accedit ablat.*: LEX XII tab. (Fest. p. 376) duplione

damnum -ito (Afric. dig. 47, 2, 62 (61), 2 *bis.* 47, 2, 62 (61), 5 Gaivs inst. 4, 37. 45 Vlp. dig. 4, 4, 9, 2. 13, 1, 7 pr. 27, 2, 46, 5 *ter. cf.* Cic. Q. Rosc. 32 magno tu tuam partem -isti. *bis*). Cic. Verr. 4, 56 qui dcc medimnis -ere noluisset (4, 93. 114. 116. 117). Qvint. decl. 252 p. 30, 1 poterat brevi conditione -i, ut diceret, qua alia lege cum illo consistere potuerim. Gell. 10, 1, 4 quibus verbis utrumque, de quo ad me scripserat, -retur. Pavl. sent. 1, 19, 2 pacto -i non potest. Dict. 5, 8 binis milibus talentorum ... rem -unt. *c. praepos.* cum: Cic. S. Rosc. 114 ut cum Chrysogono transigeret atque -ret. Q. Rosc. 32. 37. Verr. 2, 125 nisi cum muliere -retur. 3, 79. Scaev. dig. 26, 7, 59 curatores cum creditoribus (Vlp. dig. 44, 4, 4, 6). Plin. nat. 7, 130 a fortuna -itur cum eo, qui iure dici non infelix potest. Ps. Qvint. decl. 12, 23 cum tempestate. Cic. Verr. 4, 175 mancipes pretio cum civitatibus -isse. Sen. dial. 11, 16, 1 ut cum pertinacia mulebris macroris publica constitutione -rent. Mart. 9, 3, 6 -at tecum qua (*uncia*) pater ipse deûm. Ivv. 12, 33 -ere iactu coepit cum ventis. Vlp. dig. 12, 6, 26, 12 libertus cum patrono pecuniâ. Pavl. dig. 6, 1, 46 cum aliquo eo pretio, quod ipse constituit. Ps. Qvint. decl. 12, 12 cum his omnibus (*sceleribus*) hac una lege -ant? de: Cic. Quinct. 19 nisi prius de rebus rationibusque societatis omnibus -isset. Q. Rosc. 34. 35. Att. 1, 8, 1 quod te de Tadiano negotio -isse (decepisses *M*[1], decipisses *M*[2]) scribis. Ivst. 31, 7, 6 de iure patriae. Cic. Q. Rosc. 40 cum de tota re -isset cum Roscio. 49. Att. 5, 15, 3 ut cum Moeragene signis collatis, si possem, de servo tuo -rem (decedere *M; corr. Manutius*).
pro: Cic. Q. Rosc. 38 Roscium pro se -isse. Sen. epist. 95, 70 ne pro libertate -at. Sen. contr. 1, 2, 21 unde scimus, an cum venientibus pro virginitate alio libidinis genere -erit. Sen. dial. 12, 12, 1 pro omnium horum salute hac tecum portione fortuna -it. *aliquid aliqua re*: Tert. pudic. 14 quod pronuntiatione -erit an quod interlocutione suspenderit. Ennod. epist. 3, 8 p. 103, 26 negotium ... legitima pactione -sum est. opusc. 3 p. 373, 25 conditiones gladio -sas concordiae auctor evisceras. Vir. ill. 56, 4 quodsi quid adversi rei publicae imminebat, sua calamitate esset -sum. cum *aliquo aliquid*: Cic. Verr. 4, 69 quidquam cum isto sua voluntate -ere. Symm. epist. 6, 11, 2 Capuanae domus pretium . . . cum venditore -sum. Scaev. dig. 2, 14, 44 cum creditoribus, ut certam portionem accipiant (*cf.* 26, 7, 59). Cic. har. resp. 42 cum propinquis suis -it, ne reos faceret. Pavl. dig. 35, 2, 3, 1 heres cum creditoribus, ne solidum solveret. *adde*: Svlp. Sev. Mart. 1, 5 apud me -i, ut soloecismis non erubescerem.

deriv.: decisio, decisor.

part. perf. pass. adverb. **dēcīsē**, *i. q. concise*: Tycon. 3 p. 16, 7 severe atque -e dixit *deus*.

dēciduus, -a, -um [*a* decĭdere. *Th.*]. Non. p. 100 -a, quae -ant, ut occidua, quae occidant. *forma* decidium Gloss. Gloss. -um quod cito cadit. quod octiditur (*leg.* quod cito occiditur). cito descendet. quod cito decidit (cecidit *al.*). quod velociter cadit. -a occidua.

1 *i. quod decidit, corruit*: Laber. mim. 131 folia (Plin. nat. 13, 141. 16, 92. 18, 226. 19, 42). Plin. nat. 2, 7 seminibus. 2, 28 *sidera.* 2, 82 ignes. 2, 189 humore. 8, 7 -os *dentes.* 8, 134 -is spinis. 11, 124 cornua (11, 126). 11, 263 testes. 14, 119 lapsu. 18, 207 caeli effectu ad terram -o. 19, 169 flore. 33, 60 materia. Prvd. cath. 3, 79 arbor . . . -o gravis imbre (*cf.* Schol. Prud. *ad l.*). Sidon. carm. 22, 36 -o perfunditur orbita musto. epist. 2, 2, 4 struibus. 8, 11, 12 tabo. Clavd. Mam. epist. p. 205, 9. Alc. Avit. hom. 6 p. 109, 19 -a culminum. Ferreol. reg. 26 rore. Greg. Tvr. Franc. 9, 17 nix. Ven. Fort. carm. 10, 6, 85 *aula.* Priscill. tract. 6, 107 p. 79, 12 domus . . . ipsa temporis vetustate -a. *nota*: Sidon. carm. 23, 374 -is in arva guttis. **2** *i. q. caducus, mortalis*: Priscill. tract. 6, 94 p. 71, 20 hoc terrenum mortale -um. Gild. Brit. 32 chron. III p. 44, 19 vitam perennem, non -am.
3 *is qui deficit, apostata*: Alc. Avit. subit. paenit. p. 30, 33 apostatas, id est ab standi firmitate -os. *cf.* epist. 28 p. 59, 4 qui amore humilitatis a suo voluit esse -us.

syn.: decidens, occidens, caducus, mortalis. *opp.*: firmus, constans, perennis. *Simbeck.*

✖**deciē(n)s** [*cf. c.* decem. *Th.*]. *adv. num. i. q.* δεκάκις (Gloss.). *indeclinabile*: Varro ling. 9, 88 -s cum dicatur hoc -s . . . sic hoc -s, huius -s. *de scriptura*: Caper gramm. VII 95, 8 omnia adverbia numeri sine 'n' scribenda sunt, ut milies, centies, -s, quoties, toties. Mar. Victorin. gramm. VI 24, 23 adverbia cum 'n' scribenda: quotiens, -ns, totiens. Prisc. gramm. III 88, 18 a quinque vero usque ad mille in 'es' productam desinunt adverbia . . . a quot vero et tot in 'ens' terminantur. *cf. etiam* 77, 16 *et* 415, 20 reliqua omnia (*sc. praeter* semel, bis, ter, quater) in 'es' productam desinunt. *de scriptura librorum v. Neue, Formenl. II*[3] *337; in titulis* -ns: Mon. Ancyr. 1, 29 consul ⟨fuer⟩am terdeciens. Corp. VIII 23774, 7 *descriptum est* quattuor dicivs (*i.* diciens) tres. -es: Carm. epigr. 1189, 4. *cf.* Corp. XII 2086 (*a. 558*) sepsies deces. 2087 (*a. 559*) hocsies decis. *gr.* δεκίης *v. p. 168, 39.* [dubia: Cic. Att. 9, 9, 4 Pvblil. D 10 Liv. 39, 44, 2 Vitr. 1, 6, 9 Colvm. 5, 2, 4 Plin. nat. 18, 37.]

1 *numerus finitus*: **a** *nude positus*: Ov. fast. 2, 175 luna novum -s implerat cornibus orbem (Manil. 3, 487 numerum ... multiplicans -s. Sen. Tro. 73 -s nivibus canuit Ide, -s nostris nudata rogis. Plin. nat. 10, 147 -s anno pariunt. Treb. Gall. 12, 3 Vopisc. Tac. 5, 1 dixerunt -s (*6tes in acclamatione senatus. numerus, ut videtur, sollemnis*). 10, 3 quatt. tyr. 13, 2. Opt. Porf. carm. 9, 36 vicennia laeta Augusto et -s crescant sollemnia natis (*i. decennalia*). Avson. 365, 7 -s praevertitis aevo (*de Nymphis spatium vitae Phoenicis [93312 annos] -s superantibus. v. totum locum*). 396, 7 Geryones quot erant, -s si multiplicantur (*i. triginta*). Avg. civ. 15, 26 (*bis*). *nota i. q.* decimum (*cf. vol. IV p. 570, 17*): Amm. 20, 1, 1 consulatu Constantii -s terque Iuliani.

b *cum numeris cardinalibus*: Ov. trist. 2, 94 lisque decem -s inspicienda viris (*i. iudicibus centumviris*). Liv. 43, 6, 11 -s centum milia (43, 8, 9 Val. Max. 6, 4 ext. 3. Mart. 1, 103, 1 -s . . . milia centum). Plin. nat. 14, 114 quinque . . . -s (23, 60). Sol. 54, 10 -s septies quinquaginta milia passuum. Ivst. 32, 3, 10 auri pondo quinquies -s centum milia. Candid. epist. 1 -s mille mortes. Avson. 365, 1 ter binos -sque novem supercxit in annos (*de vita humana*). Fav. Evl. p. 19, 22 sex -s. Avg. civ. 15, 12 *triginta sex dies* multiplicati -s ad trecentos sexaginta perveniunt. 20, 7 decem . . . -s ducta fiunt centum.

c *cum numeris distributivis*: Cic. Verr. 2, 28 Dionem ~~HS~~ -s centena milia numerasse (Liv. 33, 42, 8 Plin. nat. 3, 132. 4, 81 Ivst. 2, 10, 20 Vvlg. II par. 14, 9). Hor. carm. saec. 21 undenos -s per annos. Ov. fast. 3, 163 -s senos tercentum et quinque diebus iunxit et e pleno tempora quinta die hic anni modus est (*cf.* Avson. 378, 9 tercentenis -s accedere senos quadrantemque et quinque dies sibi computat annus). 5, 623 -s senos . . . annos. Manil. 3, 592 octonos -s ducetur in annos. Plin. nat. 3, 43 -s centena et viginti milia passuum (Sol. 2, 23). Sil. 3, 398 ter denos -s emensus . . . annos. Homer. 169 -s quinas . . . carinas. Sol. 56, 7 -s (*multi codd.* decem et) octies centena et septuaginta quinque milia. Sedvl. carm. pasch. 2, 273 -s millena talenta. Avson. 205, 19 -s novenas . . . annorum vices (371, 5. 394, 7). 371, 11 -s octonis *diebus.* 371, 18 senis -s et quinque diebus. 396, 28 binas -s. 396, 32 binas ter -s (*i. 26*). Vvlg. Dan. 7, 10 -s millies centena milia assistebant. Svlp. Sev. chron. 1, 38, 6 -s centena et trecenta civium milia. Carm. epigr. 1189, 4 ter -s quinos degere quem noluit. *nota numerum ordinalem*: Vvlg. IV Esdr. 7, 68 -s millesima pars . . . hominum. Anth. 918, 16 aestas quem -s septima dividit (viderit *Baehrens*).

d *elliptice i. q.* -s centena milia (*cf.* Plvt. Anton. 4 μυριάδας πέντε καὶ εἴκοσι [*sc.* δραχμῶν] . . . τοῦτο Ῥωμαῖοι δεκίης καλοῦσι): Cic. Verr. 2, 92 dixit ~~HS~~ -s. 2, 100 -s et octoginta milia. 3, 20. Hor. sat. 2, 3, 237 sume tibi -s. 2, 3, 240 ut -s solidum absorberet, aceto diluit insignem bacam (*ubi* -s *substant. vice fungitur*). Liv. 24, 11, 8 (*bis*). 39, 44, 3. 45, 4, 1 Sen. dial. 11, 12, 6. epist. 95, 41 -s (*Hermes*, docens, totiens *codd.*) . . . sestertio. Petron. 38. Mart. 2, 65, 5 centena -s . . . dedit dotis (Ivv. 10, 335 Papin. dig. 22, 1, 6, 1 Evtr. 8, 3, 1). 4, 37, 3. 11, 23, 3 Tac. ann. 1, 75. 2, 37. 86. 11, 4 Plin. epist. 5, 7, 3 Svet. Nero 21 Galba 8 Otho 5. Gran. Lic. p. 7, 7 -s funeri erogaretur. Fronto p. 183, 7 N. Papin. dig. 35, 1, 77, 3 Porph. Hor. sat. 2, 3, 239 Vopisc. quatt. tyr. 15, 8 Capitol. Pert. 7, 6.

e *cum aliis numeris multiplicativis*: bis -s (*i. 20*). *v. vol. II p. 2010, 1sqq.* ter -s (*i. 13*): Stat. silv. 4, 1, 31 ter Latio -sque tulit fasces. Avson. 396, 32 *supra l. 32.* Corp. XII 2086 (*a. 558*) sepsies deces. *alia exempla vide sub* terdecies, quaterdecies *et sim. necnon Neue, Formenl. II*[3] *338sqq.*

2 *numerus rotundus pro quolibet maiore numero i. q. saepe*: Plavt. Amph. 577 -s dixi (725). Aul. 70 -s die uno saepe extrudit aedibus. Cist. 248 dignus -s qui furcam feras. Mil. 854 ea saepe -s complebatur. Stich. 501 -s in die mutat locum. *huc traham*: Cato agr. 127, 2 supra pilam inscendat et saliat -s et deambulet. Catvll. 23, 20 nec toto -s cacas in anno. Hor. ars 294 -s non castigavit ad unguem. 355 haec -s repetita placebit. Prop. 2, 4, 26 quae mea non -s somnia versat anus. Pers. 6, 79 feci (*sc. rem duplicavi*), iam triplex, iam mihi quarto, iam -s redit in rugam. Mart. 1, 26, 10 si plus quam -s . . . bibis. 2, 67, 3 si me -s una conveneris hora. 3, 53, 3 collatum est -s. 3, 62, 3. 4, 78, 7 -s repetis Palatia. 9, 92, 5. 12, 56, 1 aegrotas uno -s aut saepius anno. 12, 77, 10 pedit -sque viciesque. 14, 170, 2 -s adde Falerna. Ivv. 13, 136 -s lectis . . . tabellis. Lact. inst. 4, 28, 7 cur precari pro salute filiorum semel religiosi et idem -s facere superstitiosi esse arbitretur. Avson. 393, 69 scillite -s non si purgeris aceto. Amm. 25, 7, 10 cum pugnari -s (*i. saepe*) expediret. Vvlg. Iob 19, 3 -s confunditis me. Bar. 4, 28. Clavd. 14, 15 -s vincere Sarmatas. -s centena milia, *de permagna summa pecuniae*: Hor. sat. 1, 3, 15 -s centena *milia* dedisses huic parco. Mart. 1, 103, 12 -s . . . redde deis.

deciformis, -e *a* decem *et* forma. Iren. 2, 15, 3 *quia* Pleroma ipsorum . . . octiforme et -e et duodeciforme est.

decima, -ae *v.* decimus.

✖**decimānus** (decumanus), -a, -um [*a* decumus, decimus, decima. *v. Otto, Indogerm. Forsch. 15, 18sq. Th.*]. *de originatione*: Frontin. grom. p. 28 quare -us a decem potius quam a duobus, cum omnis ager eo fine in duas dividatur partes? ut duopondium et duodeviginti quod dicebant antiqui nunc dicitur dipundium et viginti, sic etiam duodecimanus -us est factus (= Hyg. lim. grom. p. 167). Sic. Flacc. grom. p. 152 quem modum decem actus in quadratum per

limites demensi efficiunt. unde etiam limites -i sunt dicti. p. 153 omnes limites a mensura denum actuum -i dicti (LIB. col. I p. 209). GROM. p. 367 *limes* qui pro eo quod formam x faciat -us est appellatus (= ISID. orig. 15, 14, 4). *scribitur* dequm(anum): CORP. III 2629. *cum apice*: CORP. XII 5366 decumáni. *notatur* d.: INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 119 (*in Campania, a. 132/131 a. Chr.*), GROM. *persaepe. cf.* GROM. p. 363 d. si in termino inveneris decimanno (*sic*) ostendit. d(extra) d(ecumanum): CORP. XII 1244 HYG. grom. p. 113 HYG. lim. grom. p. 194. 204 *saepe.* s(inistra) d.: CORP. X 3861 (*in Campania, a. 132/131 a. Chr.*). XII 1244 HYG. grom. p. 112 HYG. lim. grom. p. 173. 195 NIPS. grom. p. 294 *saepe.* d. m(aximum): PS. AGENN. grom. p. 5. X (*i.* decumanus): GROM. p. 358. m(aximum) X: GROM. p. 357. *cf. l. 3.*

I ***technice:*** **A** *in re agrimensorum*: PAVL. FEST. p. 71 -us appellatur limes qui fit ab ortu solis ad occasum; alter ex transverso currens appellatur cardo. PLIN. nat. 18, 331 haec erit ab exortu aequinoctiali ad occasum aequinoctialem et limes qui ita secabit agrum -us vocabitur (18, 337). FRONTIN. grom. p. 3 *ager* limitatus ... -is et cardinibus continetur. p. 28 primo duo limites duxerunt, unum ab oriente in occasum quam vocaverunt -um, alterum a meridiano ad septentrionem ... cardinem (*sim. persaepe apud* GROM.), -us autem dividebat agrum dextra et sinistra, cardo citra et ultra. HYG. lim. grom. p. 166 -i secundum solis decursum diriguntur, Kardines a poli axe. *confundit duos limites*: SERV. georg. 1, 126 cum agri coloni dividerentur fossa ducebatur ab oriente ad occidentem quae cardo nuncupabatur et alia de septentrione ad meridiem qui -us limes vocabatur. *cf. etiam de re Mommsen, Hermes 27, 91 sqq.; Schulten, PW. IV 2314—2316.* CORP. X 3861 *et* INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 119 *v. l. 6.* LEX Mamil. (grom. p. 263) 13 (*a. 49 a. Chr.*) limites -ique (p. 263, 15. 264, 11). LEX Vrson. (Corp. II 5439 *a. 44 a. Chr.*) 5, 10 limites -iqu(e) intra fines c(oloniae) G(enetivae). CORP. II 1438 (*Claudii aetate*) termini agror(um) decumanor(um). COLVM. 3, 20, 4 *vites* semitis ac -is distinguendae (4, 20, 5). 12, 44, 2 in proximo -o. PLIN. nat. 17, 169 vineas limitari -o XVIII pedum latitudinis ... totidem pedum cardine quot -o limitari. FRONTIN. grom. 14, 2 dextra -um tertium. HYG. lim. grom. p. 108 ut -us maximus in orientem crescat (p. 112. 168. 194 SIC. FLACC. grom. p. 158 NIPS. grom. p. 292 GROM. p. 235 *persaepe*). p. 112 dextra sive sinistra -um sive primum sive secundum (p. 166 sinistram quae ad meridianam terrae esset. p. 173. 195 NIPS. grom. p. 294 SIC. FLACC. grom. p. 155. 162 dextra aut sinistra -um dexteriorem aut dextra aut sinistra -um sinisteriorem. *et persaepe. -us citra sextum* [NIPS. grom. p. 288] *non laudatur*). NIPS. grom. p. 288 in linea -i. p. 290 -i numeri (p. 291 si -orum numerus in meridianam crescit, erit pars sinistra. *sim. saepe*). HYG. grom. p. 120 quintarios autem et subruncivos *-os* minime patentes (HYG. lim. grom. p. 175 quintario *-o*). *admodum frequenter coniunctum legimus* -i *et* cardines, *ex. gr.*: SIC. FLACC. grom. p. 158. 159 HYG. lim. grom. p. 205 LIB. col. I p. 213 TRACT. de sepulcr. grom. p. 272. *huc trahas*: CORP. III 2629 (*in Dalmatia*) ⟨huic moni⟩mento ad dequm(anum).

B *in re militari*: **1** *de porta castrorum quae ab hostibus remota erat* (*opp.* porta praetoria): TAC. ann. 1, 66 cuncti ruerent ad portas, quarum -a maxime petebatur, aversa hosti et fugientibus tutior. VEG. mil. 1, 23 -us autem porta quae appellatur post praetorium est, per quam delinquentes milites educuntur ad poenam. HYG. mun. castr. 18 in rigore portae quae cohortibus decimis ibi tendentibus -a est appellata. CAES. Gall. 2, 24, 2 ab -a porta. 5, 26, 3 civ. 3, 76, 1. 3, 96, 3 *al.* BELL. Afr. 66, 1 LIV. 3, 5, 5. 10, 32, 9 HYG. mun. castr. 56 PRISC. gramm. III 414, 28. **2** *de militibus decimae legionis: adiect.*: BELL. Afr. 16, 3 -um militem. *substant.*: BELL. Afr. 16, 2 signa -orum. BELL. Hisp. 30, 7 -i suum locum ... tenebant (31, 4). FRONTIN. strat. 1, 11, 3 ut -i (*sc. Caesaris leg. x*) ... coniectarentur. TAC. hist. 5, 20 castra -orum. ann. 13, 40 latere dextro tertia legio, sinistro sexta incedebat, mediis -orum delectis. SVET. Iul. 70 -os ... missionem et praemia flagitantes. VOPISC. Prob. 6, 5 -os, fortissimos exercitus sui. 6, 6 -os meos sume. *de colonis Narbonis Martii v. nom. propr.*

C *de vectigali (cf.* decima *p. 173, 59), quod ad -am pertinet*: **1** *adiect.*: CIC. Verr. 2, 11 frumenti -i (4, 12. 48. 163. 172. 188. PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 Sicilia dabat -um frumentum — hoc quod ab aratoribus exigebatur — sine pretio). CIC. Verr. 4, 13 omnis ager Siciliae civitatum -us est (4, 45. 100. 103. 120. 121. 178. 200). 4, 77 -a mulier (*i. uxor redemptoris.* 4, 79). 4, 142 ab initio -i criminis (4, 154. 162. 178). **2** *substantivi vice i. q. redemptor vectigalis, publicanus qui decumas, praecipue Siciliae, conducebat* (*cf.* PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 mancipes sunt publicanorum principes, Romani homines, qui quaestus sui causa si decumas redimunt ⟨-i appellantur⟩ [p. 130]): CIC. Verr. 3, 32 inter aratores et -os lege frumentaria ... iudicia fiunt. 3, 173. 174 hoc decrevisse -os (3, 175 -i ... censuerunt). 3, 176 removere -um. 4, 20 constituta sunt iura -o ... quae lex ... aratorem -o tradidit ... *ut non* posset arator ... fraudare -um *eqs.* 4, 25 quantum -us edidisset aratorem sibi decumae dare oportere, ut tantum arator -o dare cogeretur (4, 34. 117). 4, 26 iudicio ut arator -um persequatur. 4, 27 utrum est aequius -um petere an aratorem repetere? 4, 31 *sqq.* 4, 54 -us non decumam debitam ... tollit. 4, 55 tantum -is dedit, quantum iste imperavit. 4, 56 *cubiculum* nisi mulieri et -o patebat alii nemini. 4, 61 apparitores a praetore assignatos habuisse -um. *et saepe in eadem oratione.* 5, 50 -os procuratores istius quaestus ... fuisse. 6, 53 quid -i ... praeter ... -as ... debent? *al.* Att. 5, 13, 1 -i (*sc. Asiae*) quasi venissem cum imperio. SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 23 alter qui et -us erat. 2, 8, 25 -um fuisse Nomentanum. scimus autem -os quando licentur digitos elevare.

II ***metonymice*** *i. q. ingens, amplissimus*: PAVL. FEST. p. 4 haec eadem (*sc. Albesia scuta*) -a vocabantur quod essent amplissima ut -i fluctus. p. 71 -a ova dicuntur et -i fluctus quia sunt magna. nam et ovum decimum maius nascitur et fluctus decimus fieri maximus dicitur. GLOSS. -um ovum et fluctum dicimus quia semper decimum ovum et decima unda maior est. -o maximo, a fluctu decimo. LVCIL. 502 -o pane. 1150 -a Albesia scuta. 1151 -a ova (*v. supra l. 11*). 1152 -is fluctibus (TERT. pall. 2 *mare* extemplo de -is inquietat *fluctus.* anim. 52 uullis depugnata turbinibus, nullis quassata -is *fluctibus*). 1240 squilla atque accipensere cum -o. [CLOAT. VERVS (*Augusti aetate*) Macr. sat. 3, 19, 6 -um pirum *inter varietates pirorum numerat, sed* Decimianum *legendum esse docent* PLIN. nat. 15, 54. COLVM. 12, 10, 4, *v. sub nom. propr.*]

III *i. q.* ***decimus:*** CHALC. comm. 35 -um numerum Pythagorici appellant primam quadraturam (36. 36ᵃ). CHALC. comm. 240 radius *videndi* ... in proximum latus *speculi* delabitur in -i apicis effigiem.

decimārius, -a, -um [*a* decima. *Th.*]. *is qui decimam solvere debet*: AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 4 non alii tributarius, non -us, non de possessione munificus. *subst. f.* decimāria, -ae, *i. lex de decima*: COD. Iust. 8, 57 (58) tit. de infirmandis poenis caelibatus et orbitatis -iis sublatis.

decimāta, -ae *v. sub* decimo.

decimātio (decumatio), -ōnis *f. a* decimare. **1** *i. q. supplicium militare de quo v. infra l. 74 et Fiebiger, PW. IV 2272*: CAPITOL. Opil. 12, 2 cum se clementem diceret quando eos *milites* centesimaret qui digni essent -e et vicensimatione. *latiore sensu i. q. internecio*: PS. RVFIN. in Am. 5, 3 gentis -em factam ... ad hoc illata fuerat -o, ut sicut alios iusto dabat exitio. **2** *i. q. solutio decimae, ipsa decima, δεκατεία*: GLOSS. -o *δεκασμός. cf.* CASSIAN. conl. 21, 28, 2 ipsa -o recte quasi ab usu telonci quadragensimae nomen acceperit. ITALA deut. 12, 17 (Aug. loc. hept. 5, 36 p. 606, 23 quaest. hept. 5, 18. 28) non poteris manducare in civitatibus tuis -em frumenti tui (*ἐπιδέκατον*, ITALA Lugd. decimas tritici, VVLG. decimam frumenti). num. 18, 21 (Ps. Aug. spec. 59 p. 546) filiis Levi ... dedi omnem -em in sortem (*ἐπιδέκατον*, VVLG. decimas). Tob. 1, 6 (Ps. Aug. spec. 59 p. 547) secundum legem -is quod commutandum erat commutabam (LXX *aliter, in* VVLG. *deest*). HIL. in Matth. 24, 7 -o illa oleris ... non debebat omitti (*bis*). VVLG. Tob. 1, 7 ut ... proselytis et advenis ministraret omnem -em (*τὴν δεκάτην*). Is. 6, 13 adhuc in ea (*terra*) -o (*τὸ ἐπιδέκατον*). AVG. gen. ad litt. 10, 20 p. 322, 22 Levi constat ... secundum animam fuisse in lumbis Abrahae, in quo eum decimavit Melchisedech, ut possit ab eo Christus in ista -e discerni. p. 324, 3 cum ipsa -o ad praefigurandam medicinam pertinuerit (*in imag.*). 10, 21 p. 324, 25/26 sicut potuit ibi esse secundum carnem et non decimari, cur non etiam secundum animam sine -e potuerit? (*in imag.*). c. Iul. op. imperf. 4, 104 ab hac -e filiorum Abrahae [NOVELL. Iust. 128, 5 ut non necessitas inferatur possessoribus sub hypothecas -es nominare in auro collationis. *per errorem vertit interpres, quasi pro ὑποδέκτας sit ὑποθήκας δεκάτας*]. ORIG. in Matth. 18, 19 *ut* contemnerent minimarum rerum -em.

decimātor, -ōris *m. a* decimare. *is qui decumas exigit*: CLOTAR. Migne 72 p. 1120 agraria, pascuaria vel decimas porcorum, ecclesiae pro fidei nostrae devotione concedimus. ita ut actor aut -r in rebus ecclesiasticis nullus accedat.

decimātrūs, -uum *plur. f. a* decem *vel* decimus. PAVL. FEST. p. 257 *quinquatrus* quod post diem quintum iduum est is dies festus, ut apud Tusculanos triatrus ... et Faliscos -us (*sc. post decimum diem iduum*).

1. decimo (decumo), -āvī, -ātum, -āre [*a* decimus, decima, *cf. δεκατεύειν, δεκατοῦν. Th.*]. GLOSS. *δεκατεύω.* -at *ἐπιδεκατεύει, δεκατοῖ.* -antur (decumantur) *ἐπιδεκατεύονται, ἀποδεκατεύονται.* BEDA gramm. VII 270, 30 decurio decuriavi et -o -vi unum est, graece *δεκατῶ.*

1 *in re militari i. q. decimum quemque militem sorte ductum supplicio afficere*: QVINT. decl. 348 p. 371, 4 exercitus partem -amus. PS. FRONTIN. strat. 4, 13, 7 duarum cohortium militem -vit. TAC. hist. 1, 37 deditos. 1, 51 legiones. SVET. Aug. 24 cohortes si quae cessissent loco, -atas hordeo pavit. Cal. 48. Galba 12 *classiarios* non modo ... disiecit, sed -vit etiam. CAPITOL. Opil. 12, 2 milites saepius -vit, aliquando etiam centesimavit. ALC. AVIT. hom. 25 p. 145, 34 (*a. 515*) qua (*sc. iustitia*) bis super aciem dispersa mansuetam centuplex -atis fructus accresceret (*de sanctis Acaunensibus sub Diocletiano interfectis*). *latiore sensu i. q. funditus perdere*: PASS. Theclae C 36 dimitte noxiam, ne et ego peream et civitas -etur (*seq.* vastetur). *huc etiam trahas i. q. acerbe insequi, praegravare*: COD. Theod. 7, 20, 2, 2 (*a. 320*)

ne -entur (*sc. liberi veteranorum*) his sententiis (*i. statutis*).
2 *in re sacra i. q. decimam (rei familiaris, praedae, lucri) ad sacrificandum offerre*: Fest. p. 237 *Hercules* genus sacrificii edocuit. quae familia (*sc. Potitiorum et Pinariorum*) et posteri eius non defuerunt -antibus *eqs. huc pertinet*: Lib. iubil. 32, 2 Iacob -vit universa ... ab homino ... usque ad ... vestimenta -vit universa *eqs.* 32, 6 hoc erat munus eius a voto quo voverat -are *eqs.* 3 *de vectigali imponendo vel sumendo, δεκάτη*: Itala gen. 28, 22 (Lugd.) omnium ... decimam -bo (*fig. etymol. ut graec. δεκάτην ἀποδεκατεύσω*, Vvlg. decimas offeram). deut. 14, 22 (Lugd.) decimam -bis ab omnia (*οἴσεται τὰ ἐπιδέκατα*, Vvlg. decimam partem separabis de cunctis fructibus tuis). 26, 12 (Lugd.) -are omnem decimationem tuam (*ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον*, Vvlg. quando compleveris decimam cunctarum frugum tuarum). *res*: Tert. adv. Marc. 4, 27 p. 514 holuscula -antes. Vvlg. Matth. 23, 23 qui -atis mentham *eqs.* (Luc. 11, 42. *cf.* Rvfin. Orig. in num. 11, 2 *de hoc loco* hoc est decimam datis menthae. *alludit* Avell. p. 555, 25 nonne hoc est rerum vilia -are et legis praecepta contemnere). *adde*: Lex Visig. 8, 5, 1 si noluerit porcos illius in silva sua intromittere -andos (8, 5, 3 *si quis* porcos ... occulte, priusquam -entur, amoverint). *aliquem*: Itala Hebr. 7, 6 (Aug. gen. ad litt. 10, 19 p. 321, 21) qui autem non est ex genere eorum, -vit Abraham (*δεδεκάτωκεν*, Vvlg. decimas sumpsit ab A.). Itala (Aug. gen. ad litt. 10, 19 p. 321, 26) *et* Vvlg. Hebr. 7, 9 per Abraham et Levi qui decimas accepit -atus est (*persaepe laudatur ab* Avg.). *nota absolute*: Iren. 4, 13, 3 pro eo quod est -are (*i. decimas solvere*), omnia quae sunt pauperibus dividere.
i. q. in decem partes dividere: Cassian. conl. 21, 25, 3 omnium ... dierum numerus ... triginta sex semis dierum *anni* numero -atur (= Isid. eccl. off. 1, 37, 4).

part. perf. pass. pro adiect. **decimātus**, -a, -um *i. q. electus*: Gloss. -um *δόκιμον, ἐπίλεκτον*. *subst. m. et fem.* **decimāta** (-us), -ae (-ī), *i. q. decima*: Greg. M. epist. 1, 44 praecipimus, ut annis singulis ... vini -as viginti pro sustentatione vitae debeat ministrare (2, 38 p. 139, 9 cui volumus viginti -os vini ... ministrare).

compos.: edecimatus (Symm. epist. 3, 49. 51).

2. decimō *adv. v. sub* decimus.

decimum *subst. et adv. v. sub* decimus.

×decimus (decumus), -a, -um *num. ordin.* [*i. q. ind.* daśamáh '*decimus*', *cf. hibern.* dechmad '*decimus*' *et c.* decem. *Th.*]. *in* i *aut* u *scribendo vel optimi codices sibi non constant, tituli praebent*: -umus: Carm. epigr. 248, 1. 5 (*a. 146 a. Chr.*) Corp. XIV 3541 (*Tibure*). 3676 (*Tibure, fort. saec. II*). IX 4672. X 2752. 3956. 5708 Carm. epigr. 93, 1. 1053, 4. -imus: Corp. VIII 23280. 23586 (*aetat. christ.*) decimu. *serioris aetatis sunt scripturae haec*: Inscr. christ. Leblant I 68 (*a. 448*) septe⟨mo de⟩cemo. 450 (*a. 567*) indic. quarta decema. Corp. XII 1501 (*a. 536*). 2091 (*a. 566*). 5347 indictione decema. 2187 (*a. 564*) decino *et* indixione tesia decna (*i.* tertia -a). XIII 2387 quintu decmen (*i.* quinto -o). *cf. nom. propr.* Decimus. [*maced.* dežmă, *it.* decimo, *francog.* dîme, *hisp. vet.* diezmo. *M.-L.*]

I *adiect.*: A *nullo alio numero addito*: 1 *generatim et praecipue cum vocibus temporis, cf. etiam p. 172, 5. 46 sqq. 65 sqq. 173, 11.* mensis (*saepissime de partu*): Plavt. Amph. 481 alter -o post mense nascetur puer. 670 Aul. 798 Cist. 163 Truc. 402. 497. Caecil. com. 164 soletne mulier -o mense parere? :: pol etiam septimo atque octavo. Ter. Ad. 475 Pompon. trag. 55. 56 Plin. nat. 8, 177. 9, 21 Stat. silv. 1, 2, 268. Svet. Aug. 94 natum mense -o et ob hoc Apollinis filium existimatum. Gaivs inst. 4, 95 -o mense partus maturior videtur. Tert. anim. 37 legitima nativitas ferme -i mensis ingressus est. Sol. 12, 4 -us mensis maturum facit partum. *omnino de tempore, ex. gr.*: Cato agr. 57 Apvl. met. 1, 7 Avr. Vict. Caes. 42, 1. annus: Plavt. Bacch. 928 -o anno post. Varro rust. 2, 1, 13 Cic. carm. frg. 28 Catil. 3, 9 fin. 2, 94 Brut. 62 Verg. Aen. 9, 153. 11, 290 Ov. met. 9, 714. 12, 76. 13, 209 *al.* Liv. 27, 9, 2 *saepe* Fest. p. 343 Vell. 2, 80, 4 Cels. 2, 8 Sen. nat. 2, 48, 1 *al.* Colvm. 6, 28 *al.* Lvcan. 1, 300 Plin. nat. 14, 51 *al.* Sil. 13, 744 Homer. 49. 152 Mart. 8, 71, 11 Qvint. inst. 6 pr. 9 Tac. ann. 6, 27 Plin. epist. 6, 10, 3 Svet. Aug. 26 *et saepe.* dies: Cato agr. 87 die -o (Varro rust. 2, 7, 7 *al.* Cic. Att. 6, 1, 1 a. d. x Kal. Liv. 6, 1, 11 *saepissime sim.*). Sall. Iug. 109, 3 Prop. 2, 17, 12 Liv. 8, 11, 16 *al.* Fest. p. 363 Vell. 2, 111, 1 Cels. 3, 4 *saepe* Sen. dial. 9, 17, 7 Colvm. 8, 5, 9 *al.* Plin. nat. 7, 41 *al.* Tac. ann. 3, 51 Svet. Cal. 29. Sol. 1, 62 -us a conceptu dies dolore gravidas admonebit. Varro ling. 10, 1 liber -us (*persaepe sim.*). pars (*saepe de numero rotundo*): Varro rust. 2, 10, 11 octingenarios *greges ovium* habuisti, nec tamen non, ut nos, arietum -am partem. 3, 16, 33 novem partes *mellis* tollere, -am relinquere. Cic. Verr. 4, 121. dom. 116 vix pars aedium mearum -a ad Catuli porticum accessit. Planc. 60 horum ... vix -am partem reperies. Sall. Iug. 97, 3 vix -a parte diei. Manil. 4, 450 tertia pars post -am, necnon -ae pars septima iuncta est. 4, 460. 472 quae ter -am cludit sors ultima partem. 4, 474. 478. 487. 490. 495. 5, 57. 270. 365 Vitr. 3, 1, 2. 3, 3, 11. 3, 5, 3. 4, 8, 1 *saepe.* Fest. p. 375 Cels. 4, 26 Colvm. 5, 2, 5. 12, 20, 8 *al.* Petron. 37 non mehercules puto -am partem *familiae* esse quae dominum suum noverit. Plin. nat. 11, 40 *al.* Tac. hist. 1, 20 -a parte liberalitatis. Comm. apol. 859. *frequenter in* Vvlg. *plerumque cum verbo offerendi. v. p. 173, 51. nota apud* Ictos, *praecipue de bonorum parte*: Pompon. dig. 50, 12, 14. 50, 16, 239, 5 Gaivs inst. 4, 163. 176. 177. 178 Scaev. dig. 33, 2, 34, 1 Inst. Iust. 4, 16, 1 Novell. Iust. 112 tit. 2 pr. locus: Rhet. Her. 2, 30, 49 locus (3, 18, 31 Cic. Caecin. 28 inv. 1, 104 *persaepe*). Cic. leg. 2, 64 decemviri in -am tabulam coniecerunt. hora: Cic. Att. 2, 12, 4 scripsi hora -a. 13, 7, 2. 15, 4, 1 Serv. Cic. epist. 4, 12, 2 Pvblil. D 28 Caes. civ. 1, 80, 4 Hirt. Gall. 8, 35, 3 Bell. Alex. 10, 5 Liv. 9, 37, 5 *al.* Sen. dial. 9, 17, 7 Ascon. Mil. p. 40 Plin. nat. 2, 180 Mart. 1, 108, 1. 3, 36, 5. 4, 8, 7. 11, 79, 1 Svet. Nero 21 Gaivs dig. 8, 1, 5, 1 *saep. apud* Ictos. Itin. [Silv.] 4, 7 *saepe* Schol. Cic. Bob. p. 80 Corp. XIV 3676. legio: Planc. Cic. epist. 10, 11, 2 legio (Caes. Gall. 1, 40, 15 [*16ies*] Bell. Afr. 16, 2 *al.* Liv. 29, 2, 9 *al.* Val. Max. 3, 2, 22 Tac. hist. 2, 58 ann. 1, 8 *saepe* Svet. Aug. 24. Prop. 3, 9, 40 vere. Ov. met. 9, 286 cum ... -um premeretur sidere signum (*de natali Herculis*). 12, 97 proxima rupit terga novena bovum, -o tamen orbe moratum est *telum.* fast. 2, 447 luna resumebat -o nova cornua motu. 3, 121 -um cum luna receperat orbem. Pont. 4, 5, 7 luce minus -a ... venietis (*sc. elegi*) in urbem. Liv. 3, 24, 10 Instrum ab origine urbis -um. 3, 69, 8 ad -um lapidem (27, 37, 9. 40, 37, 5 Plin. nat. 14, 49 Mart. 4, 57, 4). 27, 32, 11 castris (28, 33, 1 *al.* Lvcan. 5, 374 Plin. nat. 5, 15). 42, 34, 5 *mihi* -um ordinem hastatum assignavit. Sen. Ag. 24 post -a (gemina *Bentleius*) Phoebi lustra devicto Ilio. Tro. 76 -as secuit messor aristas (*i. decimo anno*). Oed. 783 seges. Colvm. arb. 3, 3 lunam. Petron. 89, 1 messis (*i. aestas*). Plin. nat. 3, 126 regio Italiae (3, 130). 5, 113 stadium. 18, 327 pede. 34, 98 portio. Val. Fl. 7, 367 lampade Phoebes sub -a (*sc. -a nocte post novilunium i. plenilunio*). Sil. 13, 453 -um lux rettulit ortum. 15, 526 aestas. Mart. 6, 7, 4 nubit -o ... viro (*de quolibet maiore numero*). 7, 65, 1. Frontin. aq. 8 miliarium. *saepe.* Apvl. met. 7, 6 -o partus stipendio (*i. decem liberos peperit*) viri familiam fundaverat. Tert. nat. 2, 12 genitura hominum. Veg. mil. 2, 8, 8 cohors (2, 15. 21). Corp. XII 5347 indic⟨tione d⟩ecema. *nota quasi adverbialiter in enumeratione usurpatum*: Plavt. Persa 558 perfidia et peculatus ... avaritia si exulant, quarta invidia ... octava indiligentia, nona iniuria, -um quod pessimum aggressust, scelus.

2 *speciatim*: a *in re sacra (cf. p. 173, 25)*: Naev. com. 27 *p. 173, 30.* Plavt. Bacch. 666 -am partem ei (*Herculi*) dedit. Stich. 233 -am partem Herculi polluceam. Liv. 5, 21, 2 tibique (*Apolliui*) hinc -am partem praedae voveo (5, 23, 8. 10. 5, 25, 7). b *de vectigali (cf.* Hier. in Ezech. 14, 45 p. 565 *δεκάδα* hoc est -am partem omnium frugum): Cic. Verr. 4, 103 *agros* populo Romano ex parte -a ... vectigalis fuisse. *adde*: Liv. 28, 46, 5 indici praemium constitutum quantae pecuniae ager indicatus esset pars -a. c *numerus rotundus et plerumque, ut videtur, sollemnis*: Op. imperf. in Matth. 1 p. 618 -us numerus quia numerus est perfectionis. Cic. ad Q. fr. 3, 2, 2 interim ipso -o die quo enm oportebat hostiarum numerum et militum renuntiare. Liv. 3, 33, 8 -o die ius populo singuli reddebant. Ascon. Corn. p. 59 *cum* P. Cassius praetor -o die, ut mos est, adesse iussisset, eo die ipse non affuisset. Svet. Tib. 75 ut poena damnatorum in -um semper diem differretur. Vvlg. gen. 8, 5 decrescebant *aquae* usque ad -um mensem (IV reg. 25, 1 *saepe* Vvlg.). exod. 12, 3 -a die mensis. *persaepe.* Clavd. 8, 372 necdum -as emensus aristas (*i. annos natus*).

3 *metonymice, i. q. ingens, amplissimus (cf.* Pavl. Fest. p. 71 *p. 170, 11*): Ov. met. 11, 530 vastius insurgens -ae ruit impetus undae. Sen. Ag. 502 fluctus hanc -us tegit. Lvcan. 5, 672 haec fatum -us ... fluctus invalida cum puppe levat. Val. Fl. 2, 54 -ae cecidit tumor arduus undae. Sil. 14, 122 cum sese immisit *Boreas* -oque volumine pontum expulit in terras.

B *cum aliis numeris. de collocatione nihil certi statui potest, quippe quod libri in numeris per litteras designatis sibi non constent. multo saepissime* -um *minoribus numeris ἀσυνδέτως postpositum legimus, maiores autem cum coniunctione sequuntur vel ἀσυνδέτως praecedunt. perpauca congessi, vide etiam sub* tertius, quartus *etc.*: Naev. carm. frg. 44 septimum -um annum. Cic. Verr. 6, 106 Mil. 27 Phil. 5, 2. 6, 1. 10, 23. 14, 19 Cluent. 74 rep. 2, 57 Cato 16 inv. 1, 109 *saepe.* Brut. 72 quarto -o et quingentesimo. Att. 12, 37, 1 Caes. Gall. 5, 53, 6. 6, 32, 5. 7, 51, 2 civ. 1, 7, 7. 1, 12, 3. 1, 18, 2. 1, 46, 4 Hirt. Gall. 8, 54, 3 *al.* Verg. georg. 1, 284 septima (*sc. dies*) post -am felix (*i. septima decima, ex graeco ἑβδόμη ἐπὶ δέκα. et sic intellexisse videtur locum* Manil. 4, 462 septima post decimam luctum ... portat. *de interpretatione dubitabant iam antiqui. cf.* Serv. *ad l.*). Liv. 3, 29, 7. 4, 7, 1 anno trecentesimo -o. 4, 35, 5. 5, 29, 2. 6, 1, 11. 21, 38, 1 *saepe.* Manil. 4, 470 nec pars prima est nec sexta nec una ad -am? Vitr. 3, 5, 5. 9, 2, 4. 10, 11, 8 Vell. 1, 2, 4. 1, 6, 5. Val. Max. 8, 13, 6 quintum -um et centesimum ... annum. Cels. 3, 4 quartum -um, -um septimum (*nota chiasmum*). 3, 15 Sen. apocol. 5. 6 dial. 6, 24, 1. Colvm. 5, 2, 7 huius summae quarta -a est septem millia et septingenti. 6, 36, 2 *al.* Plin. nat. 7, 101 *saepe* Tac. ann. 1, 37 *persaepe* Plin. epist. 2, 17, 2 *al.* Nips. grom. p. 288 cardo -us quartus. Svet. Iul. 1 *al.* Flor. epit. 4, 4, 2. Vlp. dig. 34, 1, 14, 1 ut pueri usque ad -um octavum, puellae usque ad quartum -um annum alantur (*per chiasmum*). *saepe apud* Ictos. Amm. 16, 12, 8 quarta leuga signabatur et -a. 21, 9, 6 miliario nono disparatam et -o. 30, 6, 6 imperii *anno* ... secundo et -o. Hier. epist.

18ª, 14, 3 centesimo nono -o psalmo. *saepe.* 22, 8, 5 ad quartam et -am progeniem. *eadem collocatio persaepe.* SVLP. SEV. chron. 1, 12, 6 septimo et -o anno. 1, 12, 8 anno -o et centesimo. CARM. epigr. 1053, 4 tertius ac -us invidit lumini vesper.

II ***substantivi vice*** (*ita ut substantivum subaudiatur*): A *generatim*: **1** *res, ex. gr.*: PLAVT. Stich. 708 tibi propino. -am (-um *A*) a fonte tibi tute inde (*i. infunde in cantharum quinque cyathorum vini decimam aquae partem, ut dimidium cyathi fiat, cf. Leo ad l.*). VARRO ling. 5, 174 nummi denarii -a *pars est* libella. COLVM. 12, 26, 2 si -am (*sc. partem*) musti decoxeris. FRONTO p. 8, 24 N. iam hora -am (*sc. partem horologii*). SERM. Migne 13 p. 646ᴰ hos triginta sex dies ieiunii propter anni -as. RHET. Her. 4, 51, 64 huc -a venitote (*sc. hora.* COLVM. 11, 2, 55 mane usque in tertiam et a -a usque in crepusculum fodiamus. MART. 7, 51, 11. 10, 70, 13). CAES. Cic. Att. 10, 8ᵇ, 2 quinto -o Kal. Maias (*sc. die*). VELL. 2, 65, 2. *huc pertinet*: AMBR. Abr. 2, 9, 65 quod tetras omnibus numeris apta sit et radix quaedam -ae ac fundamentum hebdomadis quoque media ... *si* conectas ab uno usque quattuor, hoc modo -am facies.

2 *personae*: VOLCAC. carm. frg. 13 -um addo ... Ennium. STAT. silv. 1, 2, 9 -amque (*sc. Musam*) videri se cupit (1, 4, 20 Aonias -a cum Pallade divas). AVSON. 257, 10 his -us Vespasianus. HIER. epist. 22, 35, 1 ut novem hominibus -us praesit. VVLG. II Macc. 5, 27 *Iudas* -us fuerat. AVG. civ. 15, 20 ab eodem patre Adam Noe -us invenitur.

B *speciatim*: **1** decima, -ae (*sc. pars*), δεκάτη (GLOSS.): **a** *in re sacra i. q. sacrificium deo oblatum*: VARRO ling. 6, 54 profanatum quid in sacrificio Herculi quae -a appellata. frg. Macr. sat. 3, 12, 2 maiores solitos -am Herculi vovere. PAVL. FEST. p. 71 -a quaeque veteres dis suis offerebant. p. 237 Hercules, cum ad aram ... -am bovum profanasset, genus sacrificii edocuit. *de re cf. Liebenam, PW. IV 2306; Wissowa, Rel. u. Kult. p. 220. 225 sq. 363.* NAEV. com. 27 qui -as partes quantum alieni (*sc. aeris*) fuit, polluxit tibi, iam publicando epulo (*dativ.*) Herculis -as (*iocose*). PLAVT. Stich. 386 Hercules -am esse adauctam tibi quam vovi gratulor. CARM. epigr. 248, 1 (*a. 146 a. Chr.*) de -a, Victor (*Hercules*), tibei Lucius Mumius donum moribus antiquis pro usura hoc dare sese. 248, 5 perficias -am. VARRO frg. Macr. sat. 1, 7, 30 -a praedae Apollini consecrata. CIC. nat. deor. 3, 88 neque Herculi ... -am vovit. off. 2, 58 ut Oresti ... prandia in semitis ... -ae nomine magno honori fuerunt (*i. ex qua oblatione populo quasi congiarium datum est.* LIV. 5, 25, 5. 6 ex ea tantum praeda ... -a designetur. VAL. MAX. 1, 1 ext. 4 *cratera* Pythio Apollini -arum nomine dicaverant (5, 6, 8 cum -arum nomine quas Camillus voverat, aurum Apollini Delphico mitti oporteret). SAB. Macr. sat. 3, 6, 11 -am Herculi profanavit. PLIN. nat. 16, 236 lotos in Volcanali quod Romulus constituit ex victoria de -is (*sc. praedae*) aequaeva urbi intellegitur. FLOR. epit. 1, 12, 10 cuius *praedae* -ae Apollini Pythio mitterentur. TERT. apol. 14 de -a Herculis nec tertiam partem in aram eius imponitis. adv. Marc. 5, 9 p. 604 Abraham accepta -arum oblatione benedixit *dominus.* IVST. 18, 7, 7 -as Herculis ferre ex praeda. 20, 3, 3 cum vovissent Apollini -as praedae. PS. AVR. VICT. orig. 6, 5 -am sui pecoris profanabat (6, 7). AMBR. Abr. 1, 1, 16 sacrificium ... obtulit, -as dedit. VVLG. deut. 12, 11 conferetis holocausta et hostias ac -as. num. 15, 6 sacrificium similae duarum -arum. 28, 12 offeretis ... -am -ae similae. *saepe* (*cf. etiam sub b*). SVLP. SEV. chron. 1, 8, 5 vovit -as omnium quae acquisita sibi forent deo daturum. ISID. eccl. off. 1, 37, 5 velut -as domino dedicarent. CORP. IX 3569 ⟨de⟩cuma facta ⟨Hercol⟩i. X 3956 Herculi -am fecit. 5768. XIV 3541 (*Tibure*). *dubium an recte expletum*: CORP. II 3015 in locum decime sacre dive Diane praedium dicarunt.

b *i. q. vectigal frumenti*: PS. ASCON. Verr. p. 130 aratores frumenti -am dare populo Romano solent. *cf. p. 172, 39 et Liebenam, PW. IV 2307—2314. frequentat* CIC. Verr. 4. *α subiect.*: LVCIL. 667 adeo male me accipiunt -ae et proveniunt, publicanus vero ut Asiae fiam. CIC. Verr. 4, 13 quarum *civitatum* -ae vēnire non soleant (*19ᵢᵉˢ*). 4, 136 -as esse praetoris (147 Flacc. 19 VVLG. lev. 27, 30. I Macc. 10, 31 et -ae et tributa ipsius sint). *β obiect. vel passive*: accipere: CIC. Verr. 4, 71 *saepe* VVLG. num. 18, 26 *al.* adducere: CIC. Verr. 4, 51 (*6ᵢᵉˢ*). adiungere: DICT. 2, 49. afferre: VVLG. Am. 4, 4 *al.* agere: CIC. Verr. 4, 104. apportare: VVLG. II Esdr. 13, 12. assumere: VVLG. lev. 14, 10. auferre: CIC. Verr. 4, 20 *al.* capere: PLIN. nat. 12, 63. cogere: CIC. Rab. Post. 30. comedere: VVLG. deut. 12, 17. 14, 23. complere: VVLG. deut. 26, 12 -am cunctarum frugum tuarum. concedere: SVET. Galba 15. dare: CIC. Verr. 4, 25 (*8ᵢᵉˢ*). SVET. Cal. 26 -as maturius dabat (*i. quasi pro congiario*). PS. ASCON. Verr. p. 130 HIER. in Ezech. 14, 45 -as dabat sacerdotibus. VVLG. gen. 14, 20 *saepe.* debere: CIC. Verr. 4, 36. 51. detrahere: CIC. Verr. 4, 227. dividere: VVLG. Hebr. 7, 2. emere: CIC. Verr. 4, 31 (*9ᵢᵉˢ*). eripere: CIC. Verr. 4, 42. exigere: CIC. Verr. 4, 42 LIV. 36, 2, 12. 13. facere: CIC. Verr. 4, 147. ferre: PLIN. epist. 8, 2, 5. imperare: CIC. Verr. 4, 227 LIV. 37, 2, 12. 37, 50, 9. 42, 31, 8. imponere: CIC. Verr. 4, 88. 199. incusare: TERT. adv. Marc. 4, 27 -as rutarum. inferre: HIER. in Mal. 3, 7 VVLG. II par. 31, 12 Mal. 3, 10. offerre: FILASTR. 148, 9 VVLG. gen. 28, 22 *persaepe de sacrificio. adde*: AVG. serm. ed. Mai 78 *si* alii offerunt -as possessionum, offeramus nos saltem -as ieiuniorum *eqs.* SEDVL. op. pasch. 4, 16 -as ... percepti muneris (*in imag.*). pendere: BELL. Afr. 98, 2. persolvere: EVGIPP. Sev. 18, 2. praestare: PS. AVR. VICT. orig. 6, 6. RVFIN. Orig. in gen. 16, 6 populus -as ... sacerdotibus praestat. pronuntiare: CIC. Verr. 4, 40. reddere: HIER. in Mal. 3, 7 VVLG. exod. 22, 29. redimere: CIC. Verr. 4, 129 PS. ASCON. div. in Caec. p. 113 VVLG. lev. 27, 31 *al.* relinquere: CIC. Verr. 4, 226. remittere: PLIN. epist. 8, 2, 7. reponere: VVLG. deut. 14, 28 II Esdr. 13, 5. restituere: LEX Visig. 8, 5, 3. sanctificare: VVLG. Sirach 35, 11. separare: VVLG. deut. 14, 28. solvere: AMBR. Abr. 2, 8, 45. subtrahere: HIER. in Mal. 3, 7. sumere: CIC. Verr. 4, 149 VVLG. Hebr. 7, 6. tollere: CIC. Verr. 4, 54. vendere: CIC. Verr. 3, 63 (*37ᵢᵉˢ*). vocare: CIC. Verr. 4, 117. *γ cum abl.*: CIC. Verr. 4, 42 cum tribus -is pro una defungeretur. *δ cum substant., ex. gr.*: accessio: CIC. Rab. Post. 30. causa: CIC. Verr. 4, 83. imperium: CIC. Verr. 5, 111. iniquitas: CIC. Verr. 4, 103. medimna: CIC. Verr. 4, 56. 114. nomen: CIC. Verr. 4, 48 *cum* fortunas -arum nomine eriperes (*sic 6ᵢᵉˢ*). oblatio: VVLG. num. 18, 24 -arum oblatione contenti (*cf. p. 173, 48*). pactio: LEX Visig. 8, 5, 1. quaestus: CIC. Verr. 4, 49. ratio: CIC. Verr. 4, 44. redemptor: CIC. Verr. 4, 71. societas: CIC. Verr. 4, 141. 144. summa: CIC. Verr. 4, 48. 51. tempus: LEX Visig. 8, 5, 1. venditio: CIC. Verr. 4, 14.

c *apud* ICTOS *de hereditate* (*cf. etiam p. 172, 1*): TRACH. or. frg. Quint. inst. 8, 5, 19 placet hoc ergo, leges, ... -as (*sc. patrimonii*) uxoribus dari, quartas meretricibus. SCAEV. dig. 34, 2, 18 uxori suae legaverat bonorum suorum -am. VLP. dig. 50, 12, 2, 2. coll. Mos. 16, 9, 3 immunitas -ae. MOD. dig. 50, 12, 9 liberos in -am teneri. INST. Iust. 3, 9, 7 -a veteri bonorum possessione ... sublata.

2 decimus quisque, *fere ubique de numero quasi sollemni vel technico* (*cf. p. 172, 43*): PLAVT. Pseud. 973 vix -us quisque est, qui ipsus sese noverit. CAES. Gall. 5, 52, 2 legione producta cognoscit non -um quemque esse reliquum militem sine vulnere. SOL. 10, 16 excubias nocte dividunt *grues*, ut exsomnis sit -a quaeque. *nota de militari supplicio* (*cf. sub* decimo *1*): LIV. 2, 59, 11 cetera multitudo sorte -us quisque ad supplicium lecti. SEN. dial. 5, 20, 3 -um quemque *militum* sortiti alimentum habuerunt fame saevius. TAC. ann. 14, 44 ex fuso exercitu -us quisque fusti feritur. SIDON. epist. 8, 6, 15 -um quemque captorum *necare.*

3 decimum, -ī *n., i. q.* δέκατον (GLOSS.): VARRO rust. 1, 44, 1 *ut faba* ex eodem semine aliubi cum -o (*sc. sationis*) redeat, cum quinto -o, ut in Etruria locis aliquot (CIC. Verr. 4, 112 ager efficit cum octavo, bene ut agatur, verum, ut omnes di adiuvent, cum -o *eqs.* 4, 113 cum ager ... cum -o extulisset *eqs.* 4, 114 ut cum -o fructus arationis perceptus sit, neminem minus tribus -is dedisse *eqs.*). CIC. ac. 2, 94 sin autem usque ad novem verbi gratia sine dubitatione respondes pauca esse, in -o insistis (*agitur de acervo*). FAV. EVL. p. 5, 4 usque ad -i metam quadratos efficiunt numeros. p. 9, 7 quinarius ... -um ex duobus sui similibus parit. VVLG. lev. 27, 32 quidquid -um venerit sanctificabitur domino.

adv. **decimō:** CASSIAN. inst. 4, 38, 2 -o si non sit facilis ac promptus in risu. *praecedunt* primo, secundo *etc.* CASSIOD. anim. 12 p. 1306ᴬ -o ... undecimo ... duodecimo (*in enumeratione a* primo). **decimum:** LIV. 6, 40, 8 nos reficietis -um tribunos (6, 42, 2).

deriv.: decimanus, decimarius, decimatrus, decimare. *?* decumates. *Gudeman.*

dēcinero, -ātus, -āre [*a* de *et* cinis, *cf.* ἀποτεφροῦσθαι. *Th.*]. *i. q. in cinerem vertere*: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 16 ipse quoque *ignis* -atis omnibus (*neutr. plur.*) in nihilum finietur.

dēcinerēsco, -ere [*a* de *et* cinerescere *vel* cinis. *Th.*]. *i. q. cinerem fieri*: TERT. apol. 48, 15 qui de caelo tangitur, salvus est, ut nullo iam igni -at.

ἀποζωννύω **dēcingo** descingo GLOSS. II 236, 52. *L.*

✖**dēcipio,** -cēpī, -ptum, -ere [*a* de *et* capere. *Th.*]. GRAMM. suppl. 289, 1 inter capere et -ere hoc interest, quod capimus etiam merentes, -imus innocentes, aut capimus arte, -imus insidiose (*cf.* ISID. diff. app. 246 DIFF. ed. Beck p. 44, 8). EVGRAPH. Ter. Ad. 220 est inescare -ere. DIFF. ed. Beck p. 56, 2 fallit re, -it ore. GLOSS. ἐνεδρεύω, ἐπιβουλεύω, ἀθετῶ, σφάλλω, ἀπατῶ, ἐξαπατῶ, seduco, fallo, circumvenio. ἀποτυγχάνω -or. [*loc. dub. et corrupt.*: SEN. nat. 4 praef. 21 APVL. met. 10, 34 CORP. III 8826. VIII 23952. TERT. adv. Marc. 1, 2 p. 50, 7 modicoque exinde fermento totam fidei massam haeretico acore -epit (desipuit?). AVG. adv. Don. 23, 41 p. 143, 5.] *inde a* PLAVTO, *decst* LVCIL. CATONI CATVLLO GRATT. SCRIB. LARGO MELAE ASCON. [*francog.* décevoir. *M.-L.*]

1 *i. q.* ***fallere,*** *circumvenire, frustrari, circumscribere*: **a** *absolute*: PLAVT. Truc. 264 ut -isti. CIC. inv. 1, 71. Caecin. 78 cuius prudentiam populus Romanus in cavendo, non in -endo perspexerit. Mur. 77 Phil. 12, 1. 13, 33 parad. 43 off. 1, 18. 33. 94. OV. epist. 7, 105 -epit idoneus auctor. 20, 55 ars 3, 89 CELS. 7, 4 SEN. dial. 4, 24, 1. 4, 29, 2. 10, 14, 4 quasi non inhumanius sit -ere quam excludere. benef. 1, 1, 12 nat. 4 praef. 13. 7, 16, 2. epist. 107, 1 si amici -rent. 119, 5 -ere est istud docere paupertatem, cum divitias promiseris. PLIN. paneg. 62 singuli ... -ere ... possunt. 66 neque enim umquam -ptus est princeps, nisi qui prius ipse -epit. VLP. dig. 4, 3, 1, 2. 16, 1, 2, 3 PAVL. sent. 2, 11, 3 dig. 4, 3, 18, 3. 16, 1, 30 pr. ARNOB. nat. 4, 12 alter pro altero subeat fallens, ludens, -ens. HIER. in Mich.

2, 5 p. 498. epist. 45, 6, 2 licet sacerdos -at. VVLG. III reg. 22, 22 -es et praevalebis (= II par. 18, 21). Iob 12, 16 novit et -entem et eum qui -itur. psalm. 14, 4. AVG. civ. 1, 36 quantum -endo et fallendo nocuerint (4, 2). 2, 10 quid astutius ad -endum *quam daemones?* 3, 7 *al.* CASSIOD. in psalm. 49, 19 -entium mos est sic falsa componere, ut aliquo lepore verborum audientium auribus blandiantur. GREG. M. moral. 1, 50 ad -endum bonae actionis terminum astutius expectat *diabolus.* *c. ablat.*: HIER. epist. 45, 2, 1 satanae arte -ens. AVG. civ. 2, 4 immundi spiritus deorum nomine -entes. 3, 20 fallacium divinationum caligine. *subiectum est res*: PVBLIL. Q 65 quod est timendum, -it si neglegas. HOR. epist. 1, 19, 17 -it exemplar vitiis imitabile. MANIL. 2, 131 nec -it unquam *ratio.* CELS. 3, 11 ne tempus remissionis -at. SEN. dial. 6, 9, 5 error -it hic. nat. 1, 3, 4 nam commissura -it. epist. 45, 8 sic ista sine noxa -unt 79, 18. COLVM. 11, 2, 80 sationem saepe -ere solere (*cf.* PLIN. nat. 18, 204 festinatam sementem saepe -ere). STAT. Theb. 7, 295 -it aetas. 7, 721 -epit tellus. SEN. dial. 7, 1, 2 tritissima quaeque via ... maxime -it. SIL. 4, 35 Alpes et pervia saxa -epere. QVINT. inst. 12, 8, 13 quae nisi domi excusseris, in foro inopinata -ent. decl. 313 p. 229, 10 nihil minus ferri oportet in civitate, quam ut lex -at. 331 p. 304, 18 iura. 388 p. 437, 2 venientis enim fluctus et consurgentis alteque fracti facies ante terret quam -it. ITALA Hebr. 3, 13 (Mutian. Chrysost. hom. 6, 1) ne obduretur quispiam ex vobis -ente peccato (ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας, VVLG. fallacia peccati). TERT. bapt. 18 omnis petitio ... -ere ... potest. CYPR. epist. 34, 2 -it ... illecebra. AVG. civ. 22, 23 sermo versutus. CASSIOD. in psalm. 118, 110 illud efficacius -it, quod aliqua oblectatione blanditur. *nota*: CELS. 2, 6 si quid itaque vix in millesimo corpore aliquando -it.

b *c. obi.*: *α personae*: PLAVT. Amph. 424 ego hunc -am. Bacch. 275 -ptus sum. 965. Capt. 255 qui cavet, ne -atur. 757 Cas. 349 Merc. 928 Poen. 1338 Pseud. 1326. Rud. 346 si deos -epit et homines. Stich. 603. 610. TER. Andr. 669 -ptus sum, at non defetigatus. Haut. 725. 728 Phorm. 528 *bis.* POMPON. Atell. 122 vicinos. CIC. S. Rosc. 117 socios. Verr. 1, 44 ut me ab eo delectari facilius quam -i putem posse. Pis. 1 Phil. 12, 3. 13, 41. ac. 2, 46 quid me -is, Zeno? off. 3, 67 epist. 5, 16, 4. 7, 6, 2. 10, 20, 1. 2 ad Q. fr. 1, 4, 1 ad Brut. 1, 16, 10. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 2 alius nemo facultatem habet -endi nos. LVCR. 1, 941 ut puerorum aetas improvida ... -pta non capiatur (4, 16). PVBLIL. M 25 minus -itur, cui negatur celeriter. VARRO rust. 3, 2, 16 SALL. or. Macri 20 NEP. Alc. 5, 2 RVT. LVP. 2, 19 VERG. Aen. 4, 18 HOR. epist. 1, 18, 79. PROP. 1, 13, 5 dum tibi -ptis augetur fama puellis (CARM. epigr. 355, 1 [*Pompeis*] Restutus multas -epit saepe puellas). 2, 16, 54 -ptus quoniam flevit et ipse deus. 2, 21, 11 Colchida sic hospes quondam -epit Iason. LIV. 2, 28, 6. 9, 9, 16 quis se a vobis dicere *potest* -ptum? 9, 11, 4 *al.* OV. am. 3, 1, 49. 3, 3, 22 victima -ptus -entis ero. 3, 10, 34 irrita -pti vota colentis erant (fast. 4, 642). epist. 3, 17 -pto ... custode (IVV. 6, 234. *cf.* 4, 142). 7, 69 coniugis ante oculos -ptae stabit imago. 11, 101. 18, 55 sic ubi -ptae pars est mihi maxima noctis acta. 19, 97 cum tu -pta rubebas. ars 3, 454. 460 rem. 41. 501. met. 7, 214 vindice -pto. 11, 253 nec te -at centum mentita figuras. *al.* trist. 1, 8, 9. 5, 1, 70. Ib. 442 ut vetus Admeti -are socer. Pont. 3, 3, 23 o puer, exilii -pto causa magistro. VITR. 8, 3, 3. VAL. MAX. 2, 6, 7 ter ab eodem -ptum dominum cognoverunt. *al.* CELS. 8, 4 PHAEDR. app. 27, 6 SEN. contr. 1, 4, 3 *al.* CVRT. 5, 11, 11 difficilius sibi esse damnare quam -i. *al.* SEN. Herc. f. 530 -ptis referat mala sororibus. 754. Herc. O. 890 mors innocentes sola -ptos facit. Thy. 159. 486 -i cautus times? Tro. 569 bencf. 3, 11, 1 *al.* COLVM. 3, 13, 13. 11, 2, 1. LVCAN. 4, 324 Romana iuventus non -pta bibet. 7, 760. 9, 99 PETRON. 87. 108 vers. -pti pignus Atridae (*i. Menelai uxorem*). 128. 129. LAVS Pis. 200 in praedam venientem -it hostem. PLIN. nat. 18, 38 advenas. VAL. FL. 7, 161 ac me nunc -pta reliquit. 8, 418 MART. 2, 14, 7 *al.* STAT. Theb. 7, 512 te conscia mater -am? *al.* HOMER. 70 amissos -ptus luget amores. SIL. 15, 466 stant nulla diu -ptis gaudia divis. QVINT. inst. 4, 2, 64. 5, 7, 26. 5, 10, 118 honorarit eos an -erit. *al.* FRONTIN. aq. 5. TAC. hist. 1, 64 quo incautior -retur. 3, 2. 70 PLIN. epist. 1, 5, 10 *al.* CELS. dig. 5, 3, 45 IVLIAN. dig. 13, 6, 20 AFRIC. dig. 21, 1, 51 GAIVS dig. 6, 2, 13, 2 inst. 2, 163 *et saepissime apud* ICTOS. SVET. Aug. 19 ianitoribus -ptis. Vesp. 15. ITALA I Ioh. 1, 8 (Cypr. domin. orat. 22 eleem. 3 testim. 3, 54) nos ipsos -imus (πλανῶμεν, VVLG. seducimus). I Cor. 3, 18 (Cypr. testim. 3, 69 patient. 2) nemo se -at (ἐξαπατάτω, VVLG. seducat). Marc. 13, 5 (cod. k) ne quis vos -at (πλανήσῃ, VVLG. seducat). EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 3 -ens eos (ἀθετῶν). ANTH. 415, 14 et quos -epit, -it illa (*Spes*) tamen. LACT. inst. 1, 20, 29 furtim -ptis obsessoribus. HIER. chron. a. Abr. 847 quae (*Sirenae*) -rent navigantes. VVLG. lev. 19, 11 nec -et (συκοφαντήσει) unusquisque proximum suum. num. 31, 16 nonne istae sunt, quae -erunt filios Israel? deut. 4, 16. 25 *saepissime.* AVG. civ. 9, 16 quem fallacissimi daemones -erunt. retract. 1, 14, 1 ad amicum meum ... -ptum a Manichaeis. QVEROL. p. 37, 19 *dominus* falli sese non vult neque -i. PS. PRIMAS. in II Cor. p. 579D ne *Satanas* -at ac fallat incautos. *bestia est subi.*: OV. epist. 16, 55 Leda cygno -pta. met. 5, 147 ave -ptus falsa. COLVM. 7, 3, 26 ne bestia hallucinantem pastorem -at. 8, 16, 9. STAT. Theb. 2, 693 nulla -ptus ab alite Maeon. VVLG. gen. 3, 13 serpens -epit me (ἠπάτησε). *obi.*: OV. epist. 4, 57 -pto ... tauro. ars 1, 325 vacca -ptus acerna *bos.* met. 8, 132. HIER. in Os. 2, 7 p. 76 columba -pta. CLAVD. DON. Aen. 9, 568. *accedit ablat. instr.* (ab *l. 14*): PLAVT. Amph. 5 his Alcmena -itur dolis (Cas. 3 Rud. 1236 CIC. off. 3, 67 PHAEDR. 1, 31, 6 ARNOB. nat. 2, 39 PANEG. 10, 11 HYG. fab. 105 p. 96, 5. 21 VEG. mil. 3, 3). Rud. 1239 -itur in transenna avaritia sua. Poen. 187 -emus fovea lenonem Lycum. VARRO ling. 6, 55 fando. RHET. Her. 4, 51, 64 eos similitudine loci -ptos angiporto toto deerrasse (SCHOL. Cic. Bob. p. 29, 6). CIC. inv. 1, 71 quorum perfidia toticns -ptus sis (1, 73 S. Rosc. 110). 2, 23. p. red. in sen. 15 vos populumque Romanum non consilio neque eloquentia..., sed rugis supercilioque -epit (*cf.* Pis. 70). prov. 12 tristitia voltuque. har. resp. 50 munere. de orat. 1, 174 adversari stipulatiuncula. 2, 61 indicibus librorum. ac. 2, 46 fallacibus et captiosis interrogationibus circumscripti atque -pti quidam. epist. 7, 26, 2 a beta et a malva -ptus sum. facet. dict. 2 praecinctura me -cpi. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 1 ego non hoc vitio paene sum -ptus. ANTON. Cic. Phil. 13, 40 ut isdem ornamentis -erit vos, quibus -ptum Caesarem gloriatus est. CAES. Gall. 1, 14, 2 eo ..., quod putaret. BELL. Alex. 37, 1 cum hoc ipso crederet facilius eum -i posse. NEP. Dat. 9, 4 ordine atque vestitu. VERG. ecl. 8, 18 coniugis indigno -ptus amore (*cf.* SERV. auct. *ad l.*). Aen. 3, 181 errore locorum. 5, 851 caeli totiens -ptus fraude sereni (OV. epist. 19, 21 VELL. 2, 69, 1. 2, 82, 3 CVRT. 7, 7, 34 SEN. Med. 475 VAL. FL. 5, 111 QVINT. decl. 355 p. 387, 7 SVET. Tib. 25 COMM. apol. 938 IVST. 7, 5, 6 EVTR. 2, 20 VVLG. Ios. 9, 22 [παρελογίσασθέ με] DRAC. laud. dei 2, 317). CIRIS 429 vultu -pta puella. HOR. sat. 1, 1, 61 bona pars hominum -pta cupidine falso. 1, 2, 64 miser uno nomine -ptus. 2, 2, 30. ars 25 specie recti. VITR. 10, 16, 6 Rhodii eadem ratione -pti (CELS. 8, 4). 10, 16, 7 sapientia Diogneti se -ptum esse. LIV. 5, 29, 10. 24, 36, 5 via -itur. 31, 37, 2 clamoribus. 42, 38, 3 pollicitationibus regiis (PANEG. 11, 26). TIB. 1, 6, 19 neu te -at nutu. OV. am. 2, 10, 26. epist. 2, 65 sum -pta tuis et amans et femina verbis. 12, 50 ultimus est aliqua -ere arte labor (VAL. MAX. 8, 11 ext. 4 HIER. epist. 21, 13, 3). rem. 212 aut his aut aliis ... ipse tibi furtim -endus eris. 346. met. 3, 385 alternae -ptus imagine vocis (13, 216 Pont. 1, 2, 49 PLIN. nat. 35, 23 STAT. Theb. 4, 722. MART. 4, 53, 7 imagine ficta). 6, 125 falsa uva. 13, 104 furtis incautum -it hostem. 13, 194 astu (VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 APVL. met. 4, 12). fast. 1, 369. 4, 206. trist. 2, 493 his ego -ptus non tristia carmina feci. GERM. 536 cuius *tauri* -pta figura Europe. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 illis *bonis* enim cives suos -epit. SEN. clem. 1, 17, 2 quosdam molli curatione -at *medicus.* dial. 10, 13, 7 Alexandrina perfidia -ptus. epist. 118, 7 rumoribus. COLVM. 1, 4, 3 deliciarum concinnitate -i. PETRON. 105 supplicio. PLIN. nat. 20, 1 nominum vilitate. VAL. FL. 3, 22 ingenti praedae -ptus amore (HIER. epist. 21, 13, 9). MART. 4, 58, 9 verbis. 7, 88, 10 nec blandae munere linguae -imur. epigr. 24, 3 ne te -at ratibus navalis Enyo. STAT. Theb. 4, 703 -ptum margine ripae stat pecus. 12, 626 -epit falso ratis Aegea velo. silv. 2, 5, 10. SIL. 2, 642 dumque malis turbata parens -ptaque visis. 2, 646 geminaeque nota (notis *Sang.*) -pta figurae. 9, 616. HOMER. 948 iuvenem simulato -it ore. QVINT. decl. 255 p. 45, 8 eo quod. 314 p. 233, 6 *al.* inst. 4, 2, 71 *vis te dicam* nocte -ptum? FRONTIN. aq. 130 neglegentia longi temporis -ptos. strat. 2, 5, 40 cuius spei vanitate -ptus. 3, 10, 3 quo eventu Himeraeis ita -ptis, ut provenirent. 3, 13, 6. TAC. hist. 3, 70 quem perfidia -erit (ann. 2, 46). ann. 1, 10 Pompeium imagine pacis, Lepidum specie amicitiae -ptos. PLIN. epist. 6, 26, 1 neque enim amore -or. GAIVS inst. 1, 190 levitate animi. dig. 3, 2, 18 ea, quae falsa existimatione -pta est. MARCELL. dig. 40, 5, 10, 2 servitute. VLP. dig. 4, 4, 44 sua facilitate -pti. 12, 4, 3, 7 falsa opinione. PAVL. dig. 13, 6, 17, 3 beneficio. APVL. met. 3, 18 improvidae noctis -ptus caligine. 8, 11. 9, 14. Plat. 2, 11 errore (TERT. adv. Marc. 5, 16). PS. APVL. Ascl. 14 sophistarum calliditate. TERT. patient. 11 quem admonendi dissimulatione non -it. pudic. 19 resurr. 19. ITALA Eph. 5, 6 (Cypr. unit. eccl. 23 epist. 43, 6. 65, 5 Ps. Cypr. ad Novat. 17) nemo vos -at (ἀπατάτω, VVLG. seducat) inanibus verbis. HYG. fab. 148 p. 22, 2 ut Martem astutia -ret. COMM. apol. 617 illo, quod. PANEG. 7, 19 scalarum brevitate. TREB. Valer. 2, 2 qua *fortuna* multos -epit. Gall. 3, 8 virtutis studio. CAPITOL. Gord. 29, 3 non intellegentes artibus Philippi iuvenem esse -ptum. FIRM. err. 6, 5 quibus *crepundiis* puer -ptus fuerat. FILASTR. 26, 5 -unt multos visu. 33, 1 qua est -ptus amentia (38, 2. 105, 1). EVTR. 3, 14 casu ... magis quam virtute. PRISCILL. tract. 5, 87 concupiscentiae voluntate. HIER. epist. 35, 5, 2 verbi ambiguitate. 51, 6 eius persuasione -ptos et perversissima doctrina. VVLG. num. 25, 18 et -epere insidiis per idolum Phogor (SCHOL. Cic. Bob. p. 158, 14). deut. 4, 19 et errore -ptus (πλανηθείς) adores ea (30, 17 iud. 9, 36 Iob 15, 31 Ezech. 45, 20). Iob 13, 9 vestris fraudulentiis. prov. 11, 9 ore -it amicum suum. II Macc. 12, 24. VEG. mil. 3, 6 improviso terrore. PHOEBAD. c. Arrian. 4 o duces caeci, o saeculi ambitione -pti. AVG. civ. 8, 21 possunt *aetherii dii* et mendaciis daemonum -i. 9, 2 fallacia. 10, 26 *al.* SVLP. SEV. epist. 1, 14 diaboli arte. MAR. MERC. Theod. expos. praef. 1 pravum eius ... sensum, quo Nestorium ... male -epit. MART. CAP. 7, 762 illo neminem -i convenit, ut ... putet. NICET. symb. p. 44, 9 daemoniacis fraudibus -pti. p. 49, 1. *bestias*: OV. met. 8, 132 quae torvum ligno -epit adultera taurum. OCTAVIA 412 calamo levi -ere

volucres. PLIN. nat. 25, 145 -pta *pecora* similitudine. *decipit aliquid aliquem*: PLAVT. Rud. 401 spem -issc multos. ACC. trag. 16 tua honestitudo Danaos -epit diu. CIC. inv. 1, 28 multos imitatio brevitatis -it. Pis. 1 non enim nos color iste servilis, non pilosae genae, non dentes putridi -erunt. div. 2, 116 illa amphibolia, quae Croesum -epit (*syn.* fallere). Att. 6, 2, 3. 13, 13, 1. HOR. sat. 1, 3, 39 amatorem quod amicae turpia -unt caecum vitia. AETNA 366 nec te -ant stolidi mendacia vulgi. LIV. 30, 30, 11 quem fortuna numquam -epit (SEN. contr. exc. 4, 3 SEN. dial. 11, 5, 4 PS. SEN. mon. 48 QVINT. inst. 10, 6 [6], 7). 37, 53, 6 haec vos ne -at oratio. OV. am. 1, 8, 65. 2, 9, 43 me modo -ant voces fallacis amicae. ars 3, 445 nec toga -at filo tenuissima. met. 7, 93 nec me ignorantia veri -et, sed amor (LVCAN. 5, 748). 8, 435. trist. 1, 3, 37 quis me -erit error (4, 1, 23 Pont. 2, 2, 63). Pont. 1, 5, 33 sterili totius cum sim -ptus ab arvo. EPIST. Sapph. 55 nec vos -ant blandae mendacia linguae. VAL. MAX. 1, 8, 2 neque eam (*civitatem*) opinio -epit. CELS. 2, 6 quaedam notae . . . imperitos medicos -unt. PHAEDR. 4, 2, 5 -it frons prima multos. SEN. contr. 1 praef. 18 ut in nullo umquam verbo eum memoria -erit. 3, 5 vultus te meus -epit. 9, 4 (27), 21 non est..., quod quemquam vestrum -at nomen ipsum lautumiae (*cf.* SEN. clem. 2, 3, 1 speciosum clementiae nomen). CVRT. 5, 2, 20 nostri -epere me mores. 5, 12, 14. 6, 10, 26 fides amicitiae, veri consilii periculosa libertas, me -istis. 9, 10, 1 cuius (*lacus salsi*) incognita natura plerosque -epit temere ingressos aquam (*cf.* SEN. dial. 6, 17, 6). SEN. Herc. O. 112. Tro. 371 verum est an timidos fabula -it *seq. acc. c. inf.* benef. 5, 1, 5 nec te ista ratio -et. dial. 4, 21, 2 facile autem etiam attendentem similia -unt. 10, 9, 5 *al.* COLVM. 3, 10, 1 quae res nos -ere ⟨non⟩ debet (QVINT. decl. 313 p. 230, 12 *bis*). 6, 37, 7 neque nos universa *quadrupedis* species -at. 7, 3, 14 quoniam saepe frigorum atque hiemis saevitia pastorem -it. PETRON. 115 illum bellantem arma -unt. 118 multos iuvenes *carmen* -epit. CALP. ecl. 7, 83 nisi me visus -epit. MART. 4, 56, 6 callida sic stultas -it esca feras. QVINT. inst. 3, 9, 9 nonne nos haec inversa consuetudo -erit. decl. 315 p. 241, 28. IVV. 5, 166 spes bene cenandi vos -it. APVL. met. 3, 25 me trepidatio . . . fefellit et pyxidum similitudo -epit. TERT. pudic. 8 plerosque interpretes parabolarum idem exitus -it. CLAVD. 22, 182 quem falsa timentum munera -unt. AMM. 31, 6, 3 caesis plurimis, quos impetus -erat petulantior. VVLG. prov. 12, 26 iter autem impiorum -et eos (πλανήσει). Is. 47, 10 sapientia tua...-epit te. Ier. 49, 16 *al.* AVG. civ. 13, 17 cum . . . philosophos . . . coniectura humana -erit. 22, 23. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 5 ne quem . . . falsae iustitiae umbra -at. CLAVD. DON. Aen. 10, 596 nisi infelicem linguae protervitas -isset. COD. Iust. 2, 41, 2 sua implicitate se -ptum. *accedit ablat. instr.*: LVCAN. 4, 712 quem blanda futuris -ura malis belli fortuna recepit. QVINT. decl. 306 p. 199, 17 non ita me frons causae callidissima optionis simulatione -it. *adde*: PROP. 1, 9, 25 nec te -at, quod sit satis illa parata. *accedunt praepositiones*: ex: TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 344, 7 -ptus ex impraescientia futuri. in: PLAVT. Asin. 501 -ptus in eo. LIV. 36, 40, 7 in prima spe -ptos. SEN. contr. exc. 4, 5 quia in te -pti sunt. SEN. epist. 99, 9 in quo uno nemo -itur. QVINT. decl. 343 p. 354, 28 -ptus es in hoc. AFRIC. dig. 4, 4, 4 illum in ea re -ptum esse. VVLG. II par. 18, 20. *adde*: SIL. 5, 405 vanis -ptus in alite signis. per: PLAVT. Most. 501 per fidem -ptus sum. LIV. 1, 9, 13 per fas ac fidem -pti. 6, 29, 2 per vestrum numen *nobis* -ptis. 42, 47, 1 per indutias et spem pacis. OV. am. 2, 10, 3 per te. SEN. benef. 7, 10, 3. COLVM. 8, 2, 2 *avis* per aucupem -itur. POMPON. dig. 39, 3, 20 per errorem. PS. CYPR. abus. praef. COMM. apol. 207 per talia -it omnes. *al.* propter: TER. Andr. 271 egon propter me illam -i miseram sinam? Phorm. 469 propter tuam fidem -pta. 927 propter vos -i. SEN. contr. 10, 1, 10 propter quas *causas* possem -i. *nota c. accus. q. d. Graeco*: HOR. carm. 2, 13, 38 quin et Prometheus et Pelopis parens dulci laborem -itur sono (*sc. ne laborem sentiant. cf. l. 68*).

β cum obiecto rei: CIC. de orat. 2, 289 expectationibus . . . -endis (QVINT. inst. 6, 3, 24). ad Q. fr. 1, 1, 12 videtur potuisse tua liberalitas -i. OV. epist. 20, 241 -ptae foedera (*i. promissa*) linguae. met. 7, 783 -it ora sequentis (SEN. Ag. 20 Thy. 988). trist. 4, 1, 14 ancillae -itur...labor (*sc. dum cantat. cf. l. 63*). 4, 10, 114 absumo -oque diem. Pont. 4, 5, 12 -pta . . . aure. MANIL. 2, 131 neque -itur ratio. VAL. MAX. 4, 1, 8 opinionem suam populus Romanus a Graccho -ptam cognovit (SEN. suas. 7, 9 SEN. apocol. 15 STAT. Theb. 8, 623 QVINT. inst. 6, 3, 64. 84). 6, 6, 4 ut Romani imperatoris potius -pta fides quam frustra implorata iudicaretur. PHAEDR. 1, 4, 5 -pta aviditas. 1, 13, 12 ingemuit corvi -ptus stupor. SEN. contr. exc. 10, 4 iuvenum simplicitate -pta. SEN. benef. 3, 23, 1 alius -epit mortem. nat. 1, 15, 6 -ant aciem. Herc. f. 155 -ptos instruit hamos. dial. 5, 39, 4 quaedam non nisi -pta sanantur. 10, 10, 4 qui multa . . . insidiose -epit. 10, 11, 1 *al.* COLVM. 1 praef. 15 oculos spectantium. 2, 4, 3 qui (*tactus*) minus -itur. 6, 37, 7 asinus . . . domini spem -it (IVV. 9, 126 PANEG. 9, 9 HYG. fab. 193 p. 124, 3 COD. Iust. 6, 43, 3, 2a). 8, 4, 3 volatile pecus custodiam pastoris -it. PERS. 2, 50 donec -ptus et exspes nequiquam fundo suspiret nummus in imo. 4, 45 nervos. LVCAN. 5, 809 -ptis manibus. 8, 340. PETRON. 123, 194 *lues* vestigia lusit -epitque pedes. MART. epigr. 21, 1 -pta dextra (21, 7). STAT. Theb. 2, 304 miseri -pta mariti arma. silv. 3, 4, 28 Ach. 1, 668. IVV. 6, 603 gaudia votaque saepe ad spurcos -pta lacus. PS. QVINT. decl. 2, 12 facillimum est caeci -ere secretum. SCAEV. dig. 32, 39 pr. sententiam defuncti . . . -i inhumanum est. TERT. bapt. 18 omnis petitio et -ere et -i potest. LAMPR. Alex. 66, 2 existimationem principis. HIER. in Gal. 6, 3 p. 428 φρεναπατᾷ hoc est 'mentem suam -it'; pro quo latinus posuit interpres 'se ipse seducit'. mentem autem suam -it, qui se putat esse sapientem. VVLG. deut. 11, 16 cavete ne forte -atur cor vestrum. Iob 31, 9 cor meum. Ier. 37, 8 animas vestras (42, 20). CLAVD. 5, 510 -pta sitis. 18, 101 -pta libido. RVFIN. hist. 5, 17, 4 -itur eorum confirmatio. AVG. civ. 18, 54 -pta vanitas. MEROB. Christ. 13 pectora. DRAC. Romul. 3, 13 ager -ptus. ALC. AVIT. carm. 2, 394 species -pta. EVGRAPH. Ter. Andr. 912 eorum ingenia fallis et -is.

c. ablat.: LIV. 8, 7, 18 specimen istud virtutis -ptum vana imagine decoris. OV. met. 7, 821 vocibus ambiguis -ptam praebuit aurem. SEN. Herc. f. 624 vana furor -ptus umbra. benef. 4, 34, 2 manus . . . aliquo errore -pta. nat. 1, 2, 3 visus noster solita imbecillitate -ptus. VAL. FL. 3, 477 subito -ptum fragmine pectus. STAT. silv. 4, 4, 19 aestivos quo -is aëre soles? HOMER. 1010 cuius -epit vires Laertius astu. VEG. mil. 3, 3 dolo atque periuriis -atur provincialium incauta simplicitas. AMM. 30, 1, 22 hoc figmento nefarie -pta credulitate.

decipit aliquid aliquid: PROP. 2, 34, 36 ipsa suas -it unda vias. OV. met. 3, 431 oculos idem, qui -it, incitat error. Pont. 3, 9, 11 iudicium tamen hic nostrum non -it error. SEN. suas. 2, 1 cetera, quae navigantium vota -unt. SEN. Herc. f. 618 utrumne visus vota -unt meos? epist. 94, 58 vis scire, quam falsus oculos tuos -erit fulgor? LVCAN. 7, 8 nox felicis Magno (magni *VC*) pars ultima vitae sollicitos vana -epit imagine somnos. TERT. anim. 17 auditum vero quid aliud -et quam sonorum similitudo? ITALA I Cor. 5, 6 (Tert. pudic. 13. 18) non scitis quod modicum totam -at consparsionem (ζυμοῖ, VVLG. corrumpit). MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1240A intellectus . . . fallax et multiplici fuco -ens integram intellegentiam. SCHOL. Cic. Bob. p. 18, 22 ut fides non -erit veritatem. COD. Iust. 12, 26 (27), 2, 1 hoc namque modo neque mansuetudinis nostrae obsequia -untur. *adde*: AVG. civ. 5, 21 cuius egregiam indolem -epit amore dominandi sacrilega et detestanda curiositas. 10, 16 quorum pleraque specie tenus mortalium sensus imaginaria ludificatione -unt. *nota*: LVCAN. 9, 623 volgata per orbem fabula pro vera -epit saecula causa (fama *V*).

2 *i. q.* ***decipiendo efficere***: OV. Pont. 4, 6, 15 coeperat Augustus -ptae ignoscere culpae (*i. errore commissae*). VAL. FL. 1, 411 quem fama genus (*i. filium esse*) non est -pta Lyaei, Phlias. PLIN. nat. 16, 233 sic acer -i *iuvat* (*sc. quod testudo lignum eius imitatur*). MART. 3, 81, 6 sacra tamen Cybeles -is (*quia non castratus es*). STAT. Theb. 9, 425 -ptaque (*per fraudem Iunonis*) fulmina vidi (*sc. quibus Semele extincta est. cf.* silv. 2, 1, 97 -ptaque funera matris *Semeles*). ITALA gen. 31, 41 (Aug. quaest. hept. 1, 95 retract. 2, 55, 2) -isti mercedem meam decem agnabus (παρελογίσω, VVLG. immutasti. AVG. *ad l.* pactum fraude mutasse. *syn.* gen. 31, 7 mutavit). *nota*: COMM. apol. 686 quid illi -unt (*i. mentiuntur*) gentes puros esse lavacris?

3 *i. q.* ***capere***: VARRO rust. 3, 7, 7 qui (*accipitres*) ita -untur. OV. met. 3, 587 linoque solebat et hamis -ere . . . pisces. MART. 5, 18, 8. 13, 68, 1. 14, 216, 2 famulus nunc aucupis idem -it et captas non sibi maeret aves. HOMER. 417. AVSON. Mos. 244 nodosis -pta plagis examina *piscium*. ORIENT. comm. 1, 144 et tibi nunc imo trahitur de gurgite piscis, aëre nunc summo -untur aves. SIDON. epist. 2, 2, 12 piscis pisce -itur. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 172, 20. *adde*: HYD. chron. II p. 34, 241 Conimbrica *urbs* in pace -pta (*i. expugnata*) diripitur.

4 *i. q.* ***destituere, spoliare, orbare***: CIC. de orat. 2, 260 -pti sumus expectatione. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 nec ulla spe -i potuerunt (SEN. epist. 8, 3 LVCAN. 8, 61 SVET. Tib. 65. CORP. VI 9659 spe *se locupletem futurum* -ptus erat. *nota*: VAL. MAX. 1, 7 ext. 8 magis spe quam somnio -ptus. DOCTR. apost. 6, 5 non -eris de spe tua). *eodem sensu, om.* spe: CYPR. epist. 8, 3 catecumini . . . -pti esse non debebunt, ut eis subveniatur. CARM. epigr. 1550 A, 1 hunc titulum natae genetrix -pta (*sc. a filia praemature mortua*) paravi (*sim.* 627, 4. CORP. V 3466 sic sum -ptus. 4612. 7917. 7962. IX 1867. 5925. XIII 2121. 2162. 2174). VEG. mil. 3, 24 *currus falcatus* uno afflicto aut vulnerato equo -itur. ITIN. Alex. 52 ni recepto altius ferro -i viribus occoepisset. VITA Nicet. 11 omnium membrorum vigore -ptus. 12 universo calore vitae -ptus. *adde*: CORP. VIII 20782 cremento -ptus (*bis*). *i. q. damno afficere*: CLAVD. DON. Aen. 1, 556 si tuo (*Aeneae*) miserando casu Iulus -ptus est. 7, 780 Hippolytus equorum pavore -ptus est. 11, 623. 670. dēceptus *i. q. vita privatus, mortuus*: CARM. epigr. 649, 5 (*a. 359*) primis -ptus in annis. HYDAT. chron. II p. 33, 228 veneno -ptus. CORP. III 8830, 3. 12392, 3. 14644, 3. V 3372, 5. 3468, 5. 4612. VIII 2451, 5. XII 18, 3.

syn.: circumscribere, circumvenire, fallere, frustrari, simulare. immutare. imitari. excipere. capere. spoliare, orbare, destituere. mori, necare. *opp.*: veracem esse.

deriv.: deceptio, deceptivus, deceptor, deceptus. *Simbeck.*

dēcipulum, -ī *n. et* **dēcipula**, -ae *f.* [*a* decipere. *Th.*]. GREG. M. moral. 14, 15 -a vero a decipiendo vocata est (*cf.* GLOSS. V 187, 41).

forma -um: LAEV. *l.* 7 APVL. met. 8, 5. 10, 24 flor. 18 p. 87 AVG. conf. 3, 6, 11 serm. ed. Mai 119, 3 MART. CAP. 4, 423 SIDON. epist. 8, 10, 4. GLOSS. IV 50, 23 -um deceptionem. -a: *inde ab* HIER. *et* VVLG. *proprie rete ad aves capiendas* (GLOSS. laqueus. muscipula. tendicula. pedica [peduca]. bisuicfalle [*anglosax.*]. -am tendiculam qua aves capiuntur), *inde in imag. i. q. insidiae, sophisma* (GLOSS. deceptio): LAEV. carm. frg. 29 nulla -a tam insidiosa (*neutr. plur., ut videtur, nam* FRONTO p. 13, 2 N. praestigiae nullae tam versutae *tamquam synon.*). APVL. met. 8, 5 nactus fraudium opportunum -um. 10, 24 ubi fraudis extremae lapsa -o laqueos insidiarum accessit. flor. 18 p. 87 cuncta illa exorabula iudicantium et -a adversantium et artificia dicentium. HIER. Didym. spir. 59 sophismata eorum et fraudulentas -as conteramus, qui ... asserunt. epist. 84, 5. 98, 5 tendant quantumlibet syllogismorum suorum retia et sophismatum -as proponentes. in Is. 10, 16 p. 148. in Naum 1 p. 546 sophismatibus et -is quibus dei populus irretiebatur. in Hab. 1, 1 p. 606 hom. Orig. in Ezech. 7 p. 947 in Matth. 19, 1 p. 144 VVLG. Iob 18, 10 (σύλληψις). Ier. 5, 27 -a (παγίς) plena avibus. RVFIN. Orig. in Rom. 3, 1 argumentorum -as redarguit. Orig. in cant. 3 p. 183[A] -ae insidiarum. AVG. conf. 3, 6, 11 quam meliores grammaticorum et poetarum fabellae quam illa -a. serm. ed. Mai 119, 3 omnia ... artium suarum venena omniaque -a. MART. CAP. 4, 423 dudum locuta circulatrix indecens fies profecto, -a si astruxeris. CASSIAN. inst. 14, 17, 1. AVELL. p. 476, 1 nullas -as circumventionis obtendo. SIDON. epist. 8, 10, 4 -um male blandientis eloquii. VEN. FORT. carm. 10, 2, 4 Mart. 2, 270 REGVLA Tarnat. 1. 12 FACVND. c. Moc. p. 855[A]. *propter similitudinem retis de navibus iunctis*: RVFIN. hist. 9, 9, 4 iusserat autem navibus ad -am compositis fluvium sterni et superpositis pontibus exaequari. *in interpretatione nom. hebr.*: HIER. nom. hebr. p. 23, 20 (Azeca. p. 34, 17). 48, 19 (Fe).

dēcircā *praep. a* de *et* circa. *c. abl.*: ITALA Ier. 13, 4 (Wirc.) accipe cinctum -a lumbo tuo (τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου, VVLG. lumbare ... quod est circa lumbos tuos). *c. acc.*: ITALA Marc. 3, 8 (cod. e) -a Tyrum et Sidonem ... venerant (περὶ Τύρον, VVLG. circa). LEX Visig. Eur. 310 similis et -a filios ... forma servetur.

dēcircino, -āre *a* de *et* circinare. *i. q. rotundare*: MANIL. 1, 296 maioremque Helice maior (*i. arctos*) -at arcum. 3, 326. *L.*

decirēmis *v.* decemremis.

decis *v.* decies. **dēcīsē** *v. sub* decīdo.

dēcīsio, -ōnis *f. a* decīdere. *legitur inde a* CIC. GLOSS. τομὴ πράγματος, κατατομή, κατακοπή, διακοπή, διάλυσις, ἀποκοπή χρέους, χρεοκοπία. II 576, 29 decissio incisio, cassus (*male versum*). *graece* δεκεσίων THEOPHIL. inst. Iust. 1, 5, 4. 3, 24, 1.

1 *proprie*: **a** *i. q. decollatio*: GREG. TVR. Franc. 2, 2 capitis -e (glor. mart. 67). **b** *i. q. partitio*: ISID. orig. 5, 7, 2 praedae.

2 *translate*: **a** *i. q. partitio, pars*: BOETH. anal. post. 2, 16 ut habeamus proposita, eligere oportet -es et divisiones. mus. 2, 30 apotome a nobis potest vocari -o. CASSIOD. hist. 1, 1 p. 883[D] in novem -es opus omne -ere. **b** *i. q. pactio, transactio*: CIC. Q. Rosc. 33 hanc -em Roscii oratione et opinione augere licet. 39. 48 dicat -em factam esse. Verr. 2, 140. 141. Caecin. 104 nostra -o de aequitate. prov. 9 nihil aliud neque gestum neque actum est nisi -es. VLP. dig. 13, 1, 7 pr. -e furti quidem actio, non autem condictio tollitur. PAVL. dig. 35, 2, 3, 1 si ob heredis -em factum sit, ut aliquid retineret. *ibid.* heres pecuniam non ex hereditate, sed ex -e habet. PS. RVFIN. in Ioel 2, 4 *sqq.* nos ... ea tali -e signemus. OROS. hist. 6, 21, 13 ad experientiam belli -emve foederis. COD. Iust. 6, 2, 13. GREG. M. epist. 2, 15, 12 transactionem -emque inter te et praefatum Maurentium gloriosum habitam ratam habentes per omnia confirmamus (2, 15, 17). *i. q. constitutio, diiudicatio* (*v. Jörs, PW. IV 2275*): ENNOD. dict. 1, 23 p. 429, 14 quam sortita est de huiuscemodi constantia praesens causa -em? opusc. 2, 33 p. 298, 2 pernix -o. 2, 112 p. 321, 20 epist. 7, 1, 3 p. 173, 2. COD. Iust. 1, 14, 12, 4 -o litis (2, 4, 7. 7, 64, 10 pr.). 3, 33, 13, 4 de emend. cod. 1. 2 INST. Iust. 1, 5, 3. 1, 10 pr. 2, 5, 5. 3, 28, 3. 4, 1, 8. 16 NOVELL. Iust. 112, 3. **c** *i. q. deminutio*: APVL. mund. 29 -e luminis menstrua. *nota*: PAVL. FEST. p. 144 murgisonem dixerunt a mora et -e. **d** *i. q. cessatio*: CAEL. AVR. acut. 2, 27, 145 amputata -o.

dēcīsor, -ōris *m. a* decīdere. PS. SORAN. quaest. med. p. 367, 9 *dentium* priores -es vocantem. *Simbeck.*

[**decitivis**] de insanis GLOSS. V 417, 13 *inter lemmata Graeca*, de κυλλοῖς *Goetz; sed fort. scrib.* debilibus. *L.*

✖**dēclāmātio,** -ōnis *f. a* declamare. GLOSS. ἀναφώνησις. *legitur inde a* RHET. Her. (*cf. l. 81*), *singulis locis*: VAL. MAX. SEN. phil. TAC. SVET., *binis*: RHET. Her., *quinquies*: PETRON., *sexies*: CIC., *saepissime*: SEN. rhet. QVINT.; *deest poetis praeter* IVV. 10, 167.

1 *i. q. clamatio, convicium*: CIC. Mur. 44 non placet mihi ... -o potius quam persalutatio. Planc. 47 desinamus ... volgari et pervagata -e contendere.

2 *t. t. rhetorum*: **a** *de exercitatione oratoria*: GLOSS. μελέτη ῥήτορος. *cf.* SEN. contr. 1 praef. 12 ipsa -o apud nullum antiquum auctorem ante Ciceronem et Calvum inveniri potest, qui -em ⟨a dictione⟩ distinguit *eqs. p. 181, 60.* RHET. Her. 3, 11, 20 mollitudinem vocis ... maxime faciet exercitatio -is. 3, 12, 20 ratio -is *et* moderatio -is. CIC. Tusc. 1, 7 senilis est -o (2, 26). epist. 7, 33, 1 -bus nostris cares. 16, 21, 6 erat quidem ille in cotidiana -e utilis. SEN. contr. 1, 1, 21 ipse ⟨in⟩ -e usus est ... versu tragico. 2 praef. 5 nec ille diu -bus vacavit. 2, 4, 13 finiret iam -em (7, 7, 19 PETRON. 133). 3 praef. 15 huius (*Cestii*) -es ediscunt. 3 praef. 18 -es eius inaequales erant. 7 praef. 1 non posses dicere divisionem esse, non posses -em. 7 praef. 8 delectabat illum in -bus. 7 praef. 9 sed nec ipsi bene cessit -o. 7, 1, 24 hoc colore per totam -em usus est (QVINT. decl. 280 p. 40, 21 color -is). 7, 7, 10 in duas partes -em divisit. 9 praef. 1 -em parat. 9 praef. 5 in scholasticis -bus (GELL. 15, 1, 1 scholasticae istae -es. FORTVN. rhet. 2, 20 p. 113. HIER. epist. 36, 14, 1 nec aures Quintiliani flosculis et scolari -e mulcendae). 9, 4, 21 ne in -bus iocaretur. SEN. epist. 83, 16 -es istas de medio removeamus. PETRON. 2 nondum iuvenes -bus continebantur. 6 ingens scholasticorum turba ... venit ... ab extemporali -e. 48 dic ... peristasim -is tuae. 107 resolvit Eumolpus tam iniquam -em. QVINT. inst. 1, 2, 13 taceo de partitionibus et -bus rhetorum. 2, 2, 12 ibi -is fortuna. 2, 6, 2. 2, 10, 4 -o ... imitetur eas actiones, in quarum exercitationem reperta est (*sim.* IVL. VICT. rhet. 25 p. 445, 31. 32). 2, 10, 10 si vero in ostentationem comparetur -o. 2, 10, 12 -o, quoniam est iudiciorum consiliorumque imago. 2, 20, 4 in -bus, quas esse veritati dissimillimas volunt, aetatem multo studio ac labore consumunt. 4, 2, 29 cum sit -o forensium actionum meditatio. 7, 1, 38 in -bus isdem narrare et contradictiones solvere ... concessum est. 10, 5, 14 -es ... inventionem et dispositionem pariter exercent. decl. *passim, ex. gr.*: 270 p. 102, 13 praestare -o debet. 316 p. 244, 23 ampliare -em. 342 p. 352, 27 in summa parte -is. TAC. dial. 35 -o quoque adhibeatur. POMP. gramm. V 282, 26 per partes sumat -em. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 15 multos adhibere solitum et cenae et -i suae. VOPISC. Car. 11, 1 -i tamen magis quam Tulliano accommodatiora stilo. TREB. trig. tyr. 4, 2 in -bus disertus. IVL. VICT. rhet. 25 p. 445, 33 in -bus laborabimus. HIER. in Ezech. 8 praef. p. 283 omissis -bus ac plausu et compositione verborum. in Os. 3, 10 p. 118. AVG. retract. 2, 6, 2 mihi quasi -o levis quam gravis confessio videtur. MAR. MERC. subnot. 7, 1 verborum crepitaculis magis, quam ullis -bus studium inane dependis. CLAVD. MAM. epist. p. 205, 6 -um tuarum suavitas. ALC. AVIT. epist. 32 p. 62, 27 -e conspicuo sermone. ENNOD. carm. 1, 6, 8 p. 522, 4 ad -is affectum revocare desidem. dict. 9, 1 p. 450, 19 *al.* CASSIOD. var. 10, 7, 2 ut oratores ... consimili -e monstraret.

b *metonymice de argumento declamationis, de -e scripta*: SEN. contr. 2, 5, 17 solebat enim fere in aliquas figuras -em discribere. VAL. MAX. 8, 7, 1 -es ... edebat *Demosthenes* (SVET. gramm. 25 plerique oratorum etiam -es ediderunt). QVINT. inst. 5, 12, 17 -es, quibus ad pugnam forensem velut praepilatis exerceri solebamus ... ab illa vera imagine orandi recesserunt atque ad solam compositae voluptatem nervis carent. 7, 1, 4 nam in schola certa sunt ... et ante -em exponuntur, quae themata Graeci vocant, Cicero proposita. 10, 2, 12 ut minus sanguinis ac virium -es habent quam orationes. 11, 2, 39 iterare -is partem. HIER. in Soph. 3 p. 730 controversias et -es scribere. *nota de persona*: IVV. 10, 167 ut pueris placeas et -o fias (*Hannibal*). **c** *i. q. elocutio*: SERV. Aen. 5, 28 ex re maritima nata -o. 6, 514 -o e contrario propter emphasim (SCHOL. Stat. Theb. 3, 551). 9, 805 Lucanus eundem sensum per -em. 12, 573 gravitate sermonum -i pondus imposuit. SCHOL. Stat. Theb. 6, 517 hoc -is genus etiam alibi poeta servavit.

dēclāmātiuncula, -ae *f.* [*a* declamatio *deminutive. Th.*]. GELL. 7, 8, 4 hanc utrimque -am super Alexandro et Scipione celebraverint. HIER. in Os. 1, 2 p. 25 oratoriis debeo -is ludere (adv. Pelag. 3, 5 puerilibus -is). MAR. MERC. subnot. 3, 2 contra hanc miseram -am tuam testimonia scripturarum. SIDON. epist. 1, 4, 3 adulescentum -as.

✖**dēclāmātor,** -ōris *m. a* declamare. *legitur inde a* CIC. *deest poetis praeter* IVV. 16, 23. *is qui declamat, rhetor*: CIC. Planc. 83 non vobis videtur cum aliquo -e ... disputare. de orat. 2, 86. 3, 138 non -r ... docuerat. orat. 47 non enim -em aliquem de ludo aut rabulam de foro, sed doctissimum et perfectissimum quaerimus. SEN. contr. *passim, ex. gr.*: 1 praef. 11 nulli commentarii maximorum -um extant. 1, 1, 14 novi -es (QVINT. inst. 9, 2, 42 novi vero et praecipue -es audacius nec ... sine motu quodam imaginantur). 1, 1, 25 levis -r sed dulcis. 1, 2, 22 vitium ... a Graecis -bus tractum (suas. 1, 16). 1, 4, 11 elegans magis -r quam vehemens. 2, 1, 24 aridi -es fidelius quos proposuerunt colores tuentur (2, 5, 15 aridus quidem -r, sed prudens divisor controversiarum. 7, 5, 15 aridus et exsucus. 10 praef. 11 -i subtili sed arido). 2, 2, 8 bonus -r. 7 praef. 6. suas. 1, 15 latini -es. 2, 14. 3, 6 *aliquis* ex his -bus, quos scholastici caldos vocant. 6, 16 a -bus ad historicos transeo. *et passim.* PETRON. 1 -es inquietantur. QVINT. *saepe, ex. gr.* inst. 2, 10, 6 impleat se -r. 3, 8, 69 vitia ... quibus quidam -es laborant. 4, 1, 50 πρόληψις a -bus quibusdam paene semper assumitur. 4, 2, 28 inde libertas -bus. 8, 3, 22. 10, 2, 21 in illis operibus oratores aut -es imitandos putamus. 10, 7, 21. decl. 270 p. 102, 9 et sane asperiores in controversia partes fortasse recte -es relinquant. IVV. 16, 23 dignum erit ergo -is mulino corde Vagelli. FRONTO p. 160, 9 N. Gallicanus quidam -r. TREB. trig. tyr. 4, 2 *Quintilianum* -em Romani generis acutissimum. CAPITOL. Aur. 3, 8 -um scholas publicas. HIER. chron. a. Abr. 2008 Passienus

pater -r insignis (GENNAD. vir. ill. 54. 75 CASSIOD. inst. div. 19). 2080 Iunius Gallio egregius -r. epist. 52, 8, 1 nolo te -em esse et rabulam garrulumque. virg. Mar. 22 rhetoricati sumus et in morem -um paululum lusimus. GENNAD. vir. ill. 21 in homiliis -r admirabilis fuit. PHYSIOGN. 1 Palaemonis -is (σοφιστοῦ). POMER. 1, 24 alia est ratio -um et alia debet esse doctorum. CASSIOD. var. 2, 3, 4 vehemens disputator in libris, amoenus -r in fabulis. *nota i. q. recitator*: SCHOL. Ter. p. 165, 22 Calliopium -em *habuit Terentius* (*ibid.* recitator).

dēclāmātōrius, -a, -um [*a* declamator, declamare. *Th.*]. GLOSS. -um altum. *ad declamationem pertinens*: CIC. de orat. 1, 73 in hoc -o sit opere iactatus. ad Q. fr. 3, 3, 4 et ipse puer magis illo -o genere duci et delectari videtur (QVINT. inst. 2, 10, 9 nihil... inter forense genus dicendi atque hoc -um intererit. LACT. inst. 3, 13, 14 -o dicendi genere iactaret). SEN. contr. 4 praef. 9 non dirigebat se ad -am legem. 9 praef. 3 -ae virtutis unicum exemplum. 9 praef. 5 -o... studio (TAC. dial. 14). QVINT. inst. 4, 2, 128 res -a magis quam forensis. 4, 3, 2 ab ostentatione -a... in forum venit. 5, 13, 46 consuetudine -a. 8, 3, 76 licentia. SERV. ecl. 4, 12 nihil... urbane, nihil -um invenitur. GENNAD. vir. ill. 24 elegans et -um ingenium. 69 epistulae -o sermone conscriptae. SIDON. epist. 4, 1, 2 si quid... orator -um... condiderunt. CASSIOD. inst. div. 19 libellum -a venustate conscripsit. *adv.* **dēclāmātōriē:** PS. ASPER gramm. suppl. 55, 15 adverbia... in e litteram exeuntia, ut... -e. SERV. Aen. 10, 230 -e... explicuit. GREG. TVR. Franc. 2, 24 collaudavit.

dēclāmito, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* declamare *et c.* clamitare. *Th.*]. *i. q. saepe, studiose declamare: absolute*: CIC. de orat. 1, 251 annos complures sedentes -ant. Brut. 310 commentabar -ans — sic enim nunc loquuntur — cum M. Pisone *eqs.* Phil. 5, 19 XVII dies de me in Tiburtino Scipionis. epist. 9, 16, 7 illos apud me -are (*om. cod. M*). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 5 -are graece apud Cassium (SVET. gramm. 25 Cicero... graece -vit). SEN. contr. 2 praef. 4 nihilominus -bat et tam diligenter. suas. 6, 14 solent enim scholastici -are. QVINT. inst. 12, 11, 15 -are in schola. FRONTO p. 179, 3 N. *c. obiect.*: CIC. Tusc. 1, 7 causas. SEN. suas. 4, 4 controversiam.

✖**dēclāmo,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* clamare. GLOSS. -at ἀναφωνεῖ, ἀποφωνεῖ. -vit ἀνεφώνησεν. -anda ad laudem pertinet. *legitur inde a* CIC. (*cf. l. 29*), *singulis locis*: HOR. SEN. phil. IVV. TAC. FRONTO, *binis*: OV. PLIN. epist., *ternis*: PETRON. MART. GELL., *saepius*: CIC. SEN. rhet. QVINT. SVET. [*loc. dub.*: QVINT. inst. 9, 4, 62 hic laus omnis -at (*codd.*, -antium *Halm*)]. *deest poetis* (*praeter* HOR. OV. MART. IVV.) *et* CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. SALL. NEP. VITR. LIV. RVT. LVPO VELL. VAL. MAX. CELSO CVRT. MELAE SCRIB. LARGO COLVM. ASCON. PLIN. nat. FLOR. APVL. VVLG.

1 *i. q. clamare vel vehementer dicere*: CIC. S. Rosc. 82 quae mihi iste visus est ex alia oratione -are. Verr. 5, 149 qui pro isto vehementissime contra me -asset (COD. Iust. 11, 48, 20 pr. si quando coloni cuiuscumque condicionis contra dominos terrae -verint). epist. 3, 11, 2 ut (*dub.*) in quemvis impune -ari liceret. AVG. c. Cresc. 3, 53, 59 gravissima, quae in eum libuit -are. 4, 8, 10 sicut in *illius* concilii sententia -atum est. 4, 16, 19. *cum dat.*: OV. ars 1, 465 quis nisi mentis inops tenerae -at amicae? (*i. increpat*). *i. q. lamentari*: COMM. apol. 784 et in poena sero -at *incredulus*. *fere i. q. gloriari*: COMM. instr. 2, 20, 19 laute cibatum (*sc. te esse*) distenso ventre -as. *nota*: GREG. TVR. Franc. 4, 36 -bat multa blasphemia (*inde explicatur* glor. conf. 48 saepius ad sepulcrum eius inergumini -antes mundantur). *seq.* ut: GREG. TVR. Franc. 4, 36 et sanctum dei... amicum Christi confessa, ut sibi parceret, -bat.

2 *t. t. rhetorum de exercitatione oratoria*: SEN. contr. 1 praef. 12 ait enim *Calvus* (*cf. p. 179, 81*) -are iam se non mediocriter, dicere bene; alterum putat domesticae exercitationis esse, alterum verae actionis. BEDA gramm. VII 269, 5 -o rhetorizandi *est*. GLOSS. -at μελετᾷ ῥήτωρ. a *absolute*: CIC. Phil. 2, 43 tot dies in aliena villa -asti? quamquam tu quidem... vini exhalandi... causa -as. 5, 19 causa -andi. fin. 5, 5 quo in loco ad fluctum aiunt -are solitum Demosthenem. Att. 14, 12, 2 haud amo vel hos designatos, qui etiam -are me coegerunt. facet. dict. 26. 27 cum una -bamus. HOR. epist. 1, 2, 2 Romae. OV. ars 2, 507 sed neque -ent medio sermone diserti. SEN. contr. 1 praef. 11 duos grandes praetextatos ait secum -visse. 1 praef. 17 ad -andum veniebat (PLIN. epist. 2, 14, 2 transierunt). 1, 6, 10 egregie. 1, 7, 15 hoc colore (9, 4, 16). 2 praef. 4 -andi exercitatio. 2, 3, 18 hac figura. 3 praef. 7 bene. 3 praef. 11 tam male. 4 praef. 3 floridior erat in -ando quam in agendo. 4 praef. 7 ex tempore. 7, 6, 22 tam honeste. 7, 7, 19. 9, 3, 13 graece... latine (PLIN. epist. 4, 11, 3). 10 praef. 14 solebat -are studiose. 10, 4, 17 diserte. SEN. epist. 20, 2 aliud propositum est -antibus et assensionem coronae captantibus, aliud his, qui... aures disputatione varia aut volubili detinent. PETRON. 3 diutius -are in porticu. 137 vers. carmina componat, -et, concrepet omnes *dives*. MART. 2, 7, 1 belle. 4, 80 *ter*. QVINT. inst. 1, 2, 23 superiore loco quisque -bat. 1, 2, 31 concipiat quis mente vel -antis habitum vel orantis vocem, incessum, pronuntiationem. 2, 1, 2 et scientiam -andi ac facultatem. tradere. 2, 1, 3 -andi magistrum. 2, 10, 1 de ipsa ratione -andi. 2, 10, 7 -andi opus. 9, 2, 81 in eo, quo modo -atur, positum est etiam, quo modo agatur. 11, 1, 83 neque enim nunc -amus, sed ostendimus, nonnunquam posse dicentem ipsis incommodis bene uti. *al.* IVV. 7, 150 -are doces. TAC. dial. 31 in rhetorum scholis -rent. SVET. Aug. 84 et legisse et scripsisse et -are cotidie traditur. Nero 10 -vitque saepius publice (gramm. 25 SPART. Sept. Sev. 1, 5 VOPISC. Car. 11, 1). gramm. 7 nonnisi nundinis. 10 -antium deinde auditor atque praeceptor. 25 -andi consuetudo. 30. AVR. Fronto p. 29, 15 N. Polemona ante hoc triduum -antem audivimus (GELL. 9, 15, 2). GELL. 15, 1, 1 -verat... rhetor... nimium quantum delectabiliter. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 15 post convivium et inter pocula -antem. AVR. VICT. Caes. 20, 22 -andi... studiis (PS. AVR. VICT. epit. 1, 17). HIER. tract. in psalm. 77 p. 59, 17 -are more rhetorico. AVG. civ. 1, 19 egregie quidam ex hoc veraciterque -ans ait. CLAVD. MAM. anim. p. 31, 21 sententia flaccente -as. p. 162, 7 et Gabrielem tibi quasi... quoddam linguae proludium deligis sic -ans. *sim. de rebus* (*cf. p. 181, 40*): SIDON. epist. 5, 2, 1 *in libro Mamerti* oratoria *ars* -at. ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 19 in epistulae -antis parte successoria. *accedit dat.*: SEN. contr. 7, 6, 22 cum L. Lamiae filio -ret. 10 praef. 4 -vit non quidem populo. *accedunt praepos.*: SERV. Aen. 3, 181 per contrarietatem sermonum -vit (5, 683 -vit per contrarium). SIDON. epist. 5, 5, 2 pueritiam tuam... acriter eloquenterque -visse coram oratore satis habeo compertum (9, 13, 2 vers. 22 -ans gemini pondere sub stili coram discipulis). b *c. obiecto argumenti*: SEN. contr. 1 praef. 12 -bat autem Cicero non quales nunc controversias dicimus *eqs.* (PETRON. 48 narra... quam controversiam hodie -asti. GELL. 9, 16, 4 CAPITOL. Gord. 3, 4 HIER. in Gal. 2, 11 p. 408. IREN. 1, 9, 4 ex illa temporali -ata controversia [μεμελητευμένης ὑποθέσεως]). 1, 1, 22 hanc partem... -ari ab Alfio Flavo (1, 1, 23 partem abdicantis). 1, 4, 8 suasoriam (suas. 1, 5 aiebat Cestius hoc genus suasoriarum aliter -andum esse quam suadendum. 7, 10 hanc suasoriam nemo -vit efficacius).

part. perf. pass. subst. f. **dēclāmāta,** -ae *i. q. declamatio*: LAMPR. Alex. Sev. 3, 3 cuius hodieque -ae feruntur.

derivata: declamatio, declamator, declamatorius, declamitare. *Stöger.*

dēclārātio, -ōnis *f. a* declarare. NOT. Tir. 28, 54ª -o. *pluralem non legi.* GLOSS. δήλωσις διασάφησις φανέρωσις φανεροποίησις. *legitur inde a* CIC., *deest omnino poetis.*

1 *i. q. manifestatio: cum genet.*: CIC. Sest. 122 -o voluntatis. ac. 1, 41 haberent -em earum rerum quae viderentur. epist. 10, 5, 2 animi tui. 15, 21, 2 quantam habet -em amoris tui *liber iste.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 16 p. 272, 3 defensoris... duo (*sc. loci communes*) sunt, unus -o calumniae accusatorum, alter conquestio captandae misericordiae. LEO M. serm. 38, 2 p. 261 et vera est infantia salvatoris -o deitatis. EVGRAPH. Ter. Ad. 986 ad -em vitae. *absolute*: PAVL. NOL. epist. 45, 1 quasi collyrio -is infuso oculis mentis meae purius video. CASSIOD. compl. in II Tim. 1, 1 in medio misericordiam cremento quodam -is adiciens. 2 *i. q. explicatio*: PS. APVL. herm. p. 267 alii plurimi, qui sub eadem -e possunt contineri. VVLG. psalm. 118, 130 -o sermonum tuorum illuminat et intellectum dat parvulis (δήλωσις. *cf.* HIL. in psalm. 118 tau 3 ut cum rerum dictarum sit percepta cognitio, tum agnitionis ipsius -o consequatur). PROSP. in psalm. 150, 3 'laudent igitur eum in sono tubae' propter excellentissimam euangelii in Christo -em. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 89 -o gentium (*syn.* manifestatio). *ibid.* -o paschae (*syn.* ostensio). CASSIOD. gramm. VII 193 congrua -e patefient *quaestiones.* 3 *i. q. renuntiatio*: AMM. 20, 5, 10 nocte, quae -is Augustae praecesserat diem. 4 *apud ecclesiasticos i. q. epiphania*: AVG. epist. 137, 15 ad Christi incarnationem -emque. LEO M. serm. 32, 1 p. 238 festivitas -is eius illuxit.

dēclārātīvus, -a, -um [*a* declarare. *Th.*]. GLOSS. δηλωτικός. *i. q. aptus ad declarandum*: PS. APVL. herm. p. 267 *propositio* -a (*i. q.* κατηγορία, *opp.* subiectiva. p. 268 *ter* p. 270. 271 MART. CAP. 4, 341 *bis.* 4, 393. 394 *ter.* 4, 397). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 20 in substantia nomen qualitatis -um (*syn.* significativus). 1, 21 quantitatis est -um. FACVND. defens. 9, 1 p. 741ᴰ diversarum intellegentiarum -as voces emisit. *adv.* **dēclārātīvē:** MART. CAP. 4, 393 cum ergo dicimus 'Cicero disputat', si accedat huic sententiae 'in Tusculano' -e accessit, si accedat 'Romanus', subiective. *ibid. quater.* 4, 422.

dēclārātor, -ōris *m. a* declarare. *is qui renuntiat*: PLIN. paneg. 92 tua voce renuntiati sumus, ut idem honoribus nostris suffragator in curia, in campo -r existeres.

dēclārātus, -ūs *m. a* declarare. *i. q. declaratio*: LIB. pontif. p. 80, 5 pro hoc -u ab eodem Constantio... martyrio coronatur. p. 85, 10 nisi consecratum episcopi loci designati susciperet -um, quod nominatur fermentum.

✖**dēclāro,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* clarus; *cf.* clarare. *Th.*]. GLOSS. δηλῶ διασαφῶ ἀποδεικνύω φανερῶ. -at ἀναγορεύει σαφηνίζει δηλοῖ καὶ φανεροῖ καὶ λαμπρύνει demonstrat. -a delucida. -are σημῆναι φανερῶσαι. -ari ἀνασαφισθῆναι ἀνασαφηνισθῆναι. -atum est πέφ⟨ανται⟩. *legitur inde a* PLAVTO *et* TER., *non habent poetae* (*praeter* PLAVT. TER. LVCR. CATVLL. VERG. PHAEDR. AVSON. CLAVD.) *neque* CATO RHET. Her. SEN. rhet. CELS. SCRIB. LARG. PETRON. TAC.

PLIN. iun. FLOR. *al.* [*dub.*: VITR. 1, 1, 5 civitate -ata (desacrata *Rose*)].

I *i. q.* ***clarum,*** *planum* ***facere*** *vel oculis vel menti,* ***illustrare, demonstrare,*** *ostendere, significare*: A *de hominibus*: 1 *obiecto posito*: a *aliquis -at aliquid vel aliquem*: CIC. dom. 98 nullam benevolentiam insignem in rempublicam -at (Sest. 117 suam erga me benevolentiam ac misericordiam. epist. 13, 43, 1). p. red. in sen. 6 nihil iudices sententiis, nihil populus suffragiis, nihil hic ordo auctoritate -vit. Sest. 9 beneficium P. Sesti testimonio -ant. de orat. 1, 190 tum propriam cuiusque vim definitione -et (nat. deor. 2, 6 praesentes saepe di vim suam -ant). Planc. 27 quod . . . ille -aret (orat. 176 div. 1, 28 epist. 13, 61, 1 NEP. Iph. 3, 2 PLIN. nat. 35, 142 LACT. inst. 4, 20, 11 HYG. astr. 2, 13 BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 14 p. 39). 49 universus populus voluntatem suam -arit (Phil. 7, 6 in qua et voluntatem suam et virtutem -arent. epist. 6, 13, 1 quin tibi et sententiam et voluntatem -arem meam. LIV. 6, 39, 11 comitiis tribuniciis -arent voluntatem. IAVOL. dig. 29, 2, 62 pr. IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1. 34, 5, 13 [14], 6 PAVL. dig. 24, 3, 8. AVG. civ. 10, 26 quorum ministerium est -are voluntatem patris. COD. Iust. 1, 3, 54, 6). CIC. Mil. 4 ut sua studia erga fortes et bonos cives . . . re et sententiis -arent. Cato 81 dormientium animi maxime -ant divinitatem suam. Phil. 7, 22 -vitque maximam libertatis recuperandae cupiditatem. Att. 11, 12, 3 idque iam -verit (14, 8, 2 epist. 1, 9, 17 COLVM. 4, 3, 6 PLIN. nat. 35, 142 PANEG. 8, 10. *interdum* id *suppleri debet*). 15, 14, 2 quin tibi apertius illud idem his litteris -arem. epist. 3, 8, 3 officium suum (*cf.* Att. 3, 22, 2. LACT. ira 7, 7 gratulandi officium voce -ant). 9, 8, 1 coniunctionem studiorum. CATVLL. 64, 34 -ant gaudia vultu. MELA 3, 49 propriarum rerum fidem . . . triumpho -urus portat. FRONTO p. 120, 9 N. quam (*eloquentiam*) scriptis ad senatum litteris -asti. PAPIN. dig. 26, 2, 29 patris . . . hoc ipsum manu sua -antis (SCHOL. Cic. Bob. p. 78). 31, 77, 33 certaminis formam . . . alia scriptura se -urum promisit. MOD. dig. 49, 3, 3 ex auctoritate principis licet nominatim iudicem -antis. TERT. adv. Marc. 4, 33 ipse -at, deum proponens et mamonam. scorp. 12 cui potius figuram vocis suae -asset quam cui effigiem gloriae suae revelavit. LAMPR. Alex. 12, 5 ut et ipsum locis suis -bimus. LACT. ira 15, 5 quorum rationem -vi. HIL. in Matth. 13, 2 damnum scilicet legis ex fidei inopia -at. AVSON. 419, 83 quem (*praeceptorem*) pia voce -veras, iusta ratione praetuleras, liberali largitate ditaveras (PANEG. 8, 10). PROB. Verg. ecl. 6, 74 ut facinus etiam nomine -aret. 6, 78 *Philomela* in veste descripsit facinora Terei et sic sorori -vit. SCHOL. Cic. Bob. p. 164 non potuit expressius vitia poetae -are. PSALT. Rom. 41, 9 in die mandavit dominus misericordiam suam et nocte -vit (δηλώσει, VVLG. et nocte canticum eius). RVFIN. Adamant. 2, 11 manifestissime . . . etiam eos . . . -at (ἀπεφήνατο). AVG. civ. 10, 26 *angeli* altitudinem eius profunditatemque -ent. 17, 8. PHYSIOGN. 91 his timidus . . . iudiciis -atur. LEO M. epist. 165 p. 1182[C] illi clavorum loca demonstravit et lateris vulnus -vit. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90 existimavimus . . . iuxta verbum ostensionem . . . -are. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 17 p. 51 ipsius generis differentias . . . -at. 1, 25 p. 76 unam speciem -bis. VITAE patr. 3, 57 quoscunque audisset magnos senes, pergebat ad eos ut illos (*sc. spiritus immundos, an scrib.* illis?) -aret. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1107[D] scripturas . . . Graeco sermone -asse Clementem. 1 p. 1110[D] quaestiones . . . libris septem . . . syllogistica probatione -vit. 7 p. 1119[B] quem etiam sanctus Hilarius in uno volumine -vit. 8 p. 1120[C] ut per os alienum sui cordis -aret arcanum. GREG. TVR. Franc. 1, 9 ipse (*Ioseph*) . . . se his (*fratribus*) . . . -vit. COD. Iust. 5, 37, 28, 3 defensionem autem et nomen eius . . . apertius -antes (6, 23, 30 testes ipsos . . . nomen heredis suis subscriptionibus -are). 6, 25, 9 (8), 1 testator fines eorum . . . se -urum promisit. ISID. alleg. 9 Enos . . . -at . . . ecclesiam. 118 qui nobis . . . futurum tempus . . . -ant. VITA Radeg. 2, 11 unus dolor . . . ut suam fidelem dominus -aret (2, 24). 2, 14 virtutum largitor sibi in omnibus fidelem -are studebat. 2, 25 se -vit.

b *passive, aliquis* -atur: CIC. Tim. 40 quando igitur omnes, et qui moventur palamque se ostendunt et qui eatenus nobis -antur, qua ipsi volunt, creati sunt (φαίνονται). HERM. vulg. sim. 4, 2 -bantur servientes deo et omnibus palam fient (φανερωθήσονται). ITALA I Ioh. 3, 8 (Lucif. Athan. 2, 15) ad hoc -atus est filius dei, ut solveret opera diaboli (ἐφανερώθη, VVLG. apparuit). CASSIOD. inst. div. 21 p. 1136[B] auctores, qui iam nostra aetate -ati sunt.

c *seq. accus. c. inf.*: CIC. S. Rosc. 103 *Africanus* suo cognomine -at tertiam partem orbis terrarum se subegisse. Mil. 71 satis -at se non terrorem inferre vobis. Tusc. 1, 57 docet enim quemvis . . . -are se non tum illa discere. 3, 48. Phil. 5, 39 facturum fuisse -vit in eo. 14, 16 una voce cuncta contio -vit nihil esse a me . . . cogitatum. div. 2, 62. epist. 3, 4, 1 in eis maxime -bo . . . esse. CVRT. 10, 7, 6 non alium regem se . . . passuros pertinaci acclamatione -ant. Q. SCAEV. dig. 17, 1, 62 pr. litteris ad sorores suas factis -vit commune futurum (PAPIN. dig. 23, 5, 15 quibus *litteris* dotis non fore praedium -vit. 37, 11, 11, 2. 41, 2, 48). CALL. dig. 48, 10, 15, 1 si testator specialiter subscriptione sua -verit dictasse servo alicuius. PANEG. 10, 3 alter . . . -at mox victorem futurum. VICTRIC. 24 satis superque sanctos -vimus partis damna non nosse. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34. COD. Iust. 5, 37, 28, 2 a. *pro acc. c. inf. ponitur* quia *vel* quod: LACT. inst. 4, 12, 6 propheta -vit hoc nomine, quod deus ad homines in carne venturus esset. RVFIN. apol. Orig. 3 p. 563 quod si integre intellegatur, manifeste -at, quia subsistentia filii ab ipso patre descendit. Adamant. 3, 11 manifestius -asti quia aliud ingenitum est et aliud factura (δέδειχται ὅτι).

d *seq. interrogatio indirecta*: CIC. Font. 39 qui uno cognomine -batur non modo quis esset, sed etiam qualis esset (Planc. 27 qui qualem hunc putent, assiduitate testimonioque -ant. Att. 4, 2, 1 prioribus tibi -vi, adventus noster qualis fuisset. ad Q. fr. 1, 3, 5 ista qualia sint, tu velim perspicias mihique -es. PHAEDR. 5, 5, 38 en hic -at, quales sitis iudices). CIC. Flacc. 105 -bitis hoc iudicio, quid sentiatis (de orat. 2, 177 saepe non proponere ac ratione ipsa affercnda quid proferendum fuerit -are). p. red. in sen. 22 sententia sua, quam esset cara sibi mea salus -vit (Phil. 14, 29 est autem fidei pietatisque nostrae -are fortissimis militibus quam memores simus. VELL. 2, 117, 2 pecuniae vero quam non contemptor *esset Varus*, Syria . . . -vit). Sest. 146 his lacrimis, qua sit pietate. Tusc. 5, 63 quantopere . . . desideraret. Phil. 5, 2 quantum gravitatis . . . esset, populo Romano -are possetis. 5, 38. 14, 8 quae esset facturus (div. 1, 82 si sunt di neque ante -ant hominibus quae futura sint. 2, 101). off. 2, 6 tantum nobis -andum fuit, cur . . . ad hoc nos studium potissimum contulissemus. Att. 6, 1, 10 qui -vit quanti me faceret, cum saepe tum in Bursa (epist. 4, 6, 1. 13, 67, 2). 4, 9, 1 quibus -veram quo te animo censerem esse oportere. *al.* CAES. Gall. 1, 50, 4 ut matres familiae eorum sortibus et vaticinationibus -arent, utrum proelium committi ex usu esset necne. GAIVS inst. 3, 123 ut is . . . praedicat palam et -et, et de qua re satis accipiat et *eqs.* VLP. dig. 28, 1, 21, 1. TERT. adv. Marc. 4, 40 quid tunc voluerit significasse panem, satis -vit. 5, 4. LACT. inst. 1, 5, 12 quisnam esset ille spiritus . . . -vit alio loco dicens (4, 12, 9).

2 *absolute*: CIC. Caecin. 10 sicut et vivus ipse multis rebus ostendit et in morte sua testamento -vit (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 4 sicut *Origenes* -at manifestissime).

B *de rebus*: 1 *corporeis*: a *obiecto posito*: α *aliquid -at: aliquid*: CIC. Caecin. 43 vulnus corporis magis istam vim quam terror animi -bit. nat. deor. 2, 43 sensum autem astrorum atque intellegentiam maxume -at ordo eorum. div. 1, 72 quod Etruscorum -ant . . . libri (orat. 160). 2, 134 id enim ei ex ovo videbatur aurum -asse, reliquum argentum. PANEG. 10, 6 in magnis domibus interiorem ornatum vestibula ipsa -ant. PALLAD. 1, 3 aeris . . . salubritatem -ant loca ab infimis vallibus libera. AMBR. hex. 1, 8, 30 *solis radius* solet et sub aquis latentia -are. VVLG. I Macc. 4, 20 fumus enim qui videbatur -bat quod factum est (ἐνεφάνιζε). II Macc. 3, 16 (ἐνέφαινε). PHYSIOGN. 14 capilli densi . . . ferum animum -ant. *sim. saepius. aliquem*: PHYSIOGN. 16 caput rectum . . . sensibus vigentem magnanimumque -at. *sim. saepius.* β *passive, aliquid -atur*: CIC. epist. 2, 3, 1 studium . . . -andorum munerum tuo nomine. NEP. Hann. 11, 2 ducis nave -ata. COLVM. 3, 20, 5 vites . . . maturo fructu foliisque -antur. METROL. p. 138 quae (*siliqua*) tribus granis hordei -atur in pondere. γ *seq. acc. c. inf.*: CIC. Verr. 4, 187 neque enim iste anulus abs te datus istum virum fortem, sed hominem locupletem esse -at. Pis. 97 quod illa tropaea . . . te commentatum esse -ant. rep. 2, 54 provocationem autem etiam a regibus fuisse -ant pontificii libri, significant nostri etiam augurales. fin. 3, 62. nat. deor. 2, 26 aquae etiam admixtum esse calorem primum ipse liquor aquae -at et fusio. 2, 55. 159 *boum* ipsa terga -ant non esse se ad onus accipiendum figurata. div. 2, 85. LVCR. 6, 471 permulta mari quoque tollere toto corpora naturam -ant litore vestes suspensae. PHYSIOGN. 32 oculi . . . incompotem mentis hominem et linguae effrenatae, sed nec corpore stabilem esse -ant. 37. *nota nom. c. inf.*: AMBR. apol. Dav. I 4, 15 nec unius diei infans mundus esse scripturae testimonio -atur. RVFIN. Adamant. 2, 21 per quam (*vocem*) -atur hic mundus alterius esse dei (δεικνύουσαν). δ *seq. interrogatio indirecta*: CIC. div. 2, 29 pulmo quid habet naturale, quod -are possit quid futurum sit? b *absolute*: CIC. Phil. 7, 17 ut -at cicatrix. CHIRON 333 si corpus eius tamen sic -verit.

2 *incorporeis*: a *obiecto posito*: α *aliquid -at aliquid, acced. acc. subst. vel pronominis*: TER. Haut. 284 quae (*consuetudo*) cuiusque ingenium ut sit -at maxume. VARRO ling. 10, 2 quae explicatae -bunt analogiam et anomalia⟨m⟩. CIC. Verr. 2, 16 industriam meam celeritas reditionis, diligentiam multitudo litterarum et testium -vit. 5, 63 quod ipsa res -vit (de orat. 1, 261 Tusc. 1, 79 nat. deor. 1, 6 ad Q. fr. 2, 14, 2 MIN. FEL. 10, 1). 5, 107 locus ut ipse raptum illum virginis . . . -are videatur. Caecin. 87. Manil. 46 illa res quantam -at eiusdem hominis . . . auctoritatem. de orat. 1, 193 actionum genera quaedam maiorum consuetudinem vitamque -ant. 3, 220 gestus . . . sententiam non demonstratione, sed significatione -ans. leg. 2, 37 severitatem . . . quaestio animadversioque -at. 2, 55 huius iuris compositio pontificalis magnam religionem . . . -at. Brut. 328 idque -at totidem quod dixit . . . scripta verbis oratio (fin. 3, 40 Tusc. 3, 11 off. 1, 26 PLIN. nat. 10, 190. 34, 1 Q. SCAEV. dig. 33, 2, 32, 4). CIC. orat. 74 oportere enim perfectionem -at officii. fin. 2, 13 nullum . . . verbum . . . quod magis idem -et latine quod graece quam -at

voluptas (3,14.15 nat. deor. 1,46 QVINT. inst. 10,1,11 PHYSIOGN. 48). CIC. fin. 4,14 finem -antem illud. 4,57 verbis ... maxime aptis, id est rem -antibus (div. 1, 93 quorum quidem vim ... verba ipsa ... -ant. QVINT. inst. 8,3,83. 10,1,11). CIC. part. 34 argumentum quod numquam aliter sit certumque -et ut fumus ignem. Phil. 5, 43 -at multitudo proscriptorum, tot municipiorum maximae calamitates (*obi. supplendum ex propositione antecedente*). nat. deor. 1, 46 ratio hoc idem ipsa -at (PANEG. 6,6 VVLG. II Macc. 4,17). 2,7 praesensiones ... quid aliud -ant? Tusc. 4,53 -ant communes notiones alia (nat. deor. 2,7). div. 1,39 quae... -ant... acumen interpretis. 1,127. 2,29 vis, quae -et futura. 2,144 coniecturae nonne magis ingenia -ant eorum quam vim consensumque naturae? Tim. 31 quae (*mensura*) in octo cursibus celeritates tarditatesque -aret (*gr. aliter*; CHALC. perspicua esset). Att. 1, 17, 1 quantum litterae tuae -arant (COD. Iust. 1, 27, 2, 17). 4, 15, 2 humanitatem tuam amoremque in tuos reditus celeritas -bit. 7, 5, 1 studium enim et benevolentiam -bant *epistolae* (epist. 5, 13, 1 -at enim summam benevolentiam *consolatio*). ad Brut. 2, 7, 2 litterae industriam tuorum -ant. NEP. Epam. 1, 3 ad eam -andam. COLVM. 3, 6, 4 id enim tempus fere virentium generositatem -at. PLIN. nat. 2, 51 defectus lunae magnitudinem eius (*solis*) haut dubia ratione -at. QVINT. inst. 8, 3, 83 quem (*intellectum*) verba per se ipsa -ant. 11, 3, 66 nutus etiam -ant nostram voluntatem (VLP. dig. 29, 2, 21 pr. admissum contrariam voluntatam -at. PS. APVL. Ascl. 20). FRONTO p. 64, 8 N. una plerumque littera... scientiam loquentis -at (AMM. 25, 4, 11 castrensium negotiorum scientiam plura -ant et nota). VLP. dig. 50, 16, 183 'tabernae' appellatio -at omne utile ad habitandum aedificium. PANEG. 10, 36 -ant ecce rationem cupiditatemque votorum facta Crispi. FILASTR. 97, 3 scriptura ... -at iudicium. 111, 6 linguam autem Graecam provinciae unius proprietas -vit. *al.* AMM. 23, 6, 22 Ninus civitas, ... nomen Nini ... -ans. VVLG. Hebr. 12, 27 quod autem 'adhuc semel' dicit: -at mobilium translationem tamquam factorum *eqs.* (*δηλοῖ*). MACR. sat. 1,8,9 *σάδην*, quae membrum virile -at. PHYSIOGN. 45. 79. MART. CAP. 4, 365 prima (*sc. substantia*) ... rem magis -at. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 9 quae (*physiologia*) naturas corporum passionesque -at. 1,19 p. 57 qualitatibus ... substantias -antibus. 1, 25 p. 76 *differentiae* speciem -ant. *bis.* sec. 3, 2 p. 202 definitio rem debet -are. *al.* APRING. in apoc. 1, 4 nomen suum scriptura titulo -vit. CASSIOD. inst. div. 6 p. 1119[A] quae (*lectio*) nobis tot virtutum exempla -vit. *nota i. q. notatum habet*: CIC. rep. 2, 28 olympias enim secunda et sexagesima eadem Superbi regni initium et Pythagorae -at adventum. *aliquem*: CIC. rep. 6, 26 quem forma ista -at. SEN. benef. 5, 2, 2 meliorem palma -at. QVINT. inst. 1, 7, 28 *littera C* inversa mulierem -at. TERT. adv. Marc. 5, 9 euangelia ... nocturna nativitate -antia dominum. PANEG. 3, 2 quod tales (*sc. dies*) -verint imperatores. PHYSIOGN. 48 quando eminent labia..., promptum -at. *sim. al.* CASSIOD. in psalm. 101, 7 nycticorax illum -at, qui *eqs.*

β passive, aliquid -atur i. q. planum fit, apparet (*acced. abl. instr. saepius; praepos.* per: SALL. Catil. 46, 1 PLIN. nat. 2, 27 GROM. p. 279 CONSENT. gramm. V 370, 13 VLP. dig. 10, 1, 8 pr. MARCIAN. dig. 42, 3, 9 TERT. bapt. 8 HERM. sim. 9, 1, 2 AVG. civ. 21, 13 CORP. IX 4796): CIC. inv. 1, 40 spatium quodam modo -atur. 2, 69 victoriae in praesentiam -andae causa. Flacc. 15 psephismata non sententiis neque auctoritatibus -ata, non iure iurando constricta (rep. 2, 28 id annalium publicorum auctoritate). Sest. 51 doloris sui de me -andi potestas (Pis. 17 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1). 124 populi Romani iudicium universi consessu gladiatorio -atum est (AVG. civ. 20, 25 qua [*prophetia*] dei iudicium ultimum -atur). p. red. ad Quir. 6 tanta animorum -ata est voluntas (LIV. 39, 39, 11 -andae voluntatis causa. FRG. Vat. 256 a *cf.* PAPIN. dig. 29, 7, 13, 1). Vatin. 41 id quod... improborum iudicio -atum est (de orat. 3, 155. PAPIN. dig. 44, 3, 10 pr. quo -ato. AVG. civ. 16, 38. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 137 quae a nobis perbreviata inquisitione -ata sunt. COD. Iust. 1, 17, 2, 11 quod in oratione nostra ... apertius -atur. 2, 46, 3 pr. 3, 6, 2). CIC. har. resp. 24 ut vocabulo ipso ... religio ... -etur (CORP. VIII 23226 at -andam testificandamque iudicii et adfectionis suae religionem). Pis. 23 insignibus consulatum -ari. 35 verbis ... auctoritas -ata est (de orat. 3, 155). de orat. 2, 201 in meis moribus erga meos necessarios -andis. 2, 280 exclamat neutrum illis litteris -ari. 3, 49. 215 animi permotio, quae maxime aut -anda aut imitanda est actione. 3, 222 ad motus animorum -andos. rep. 1, 38 quid -etur eo nomine (fin. 3, 35 perturbatio, quae nomine ipso vitiosa -ari videtur. ac. 2, 46 nominibus unam rem -ari volo). Brut. 104 breve tempus ingenii augendi et -andi. part. 41 quin definitio genere -etur. ac. 2, 47 quae in somniis videantur quaeque oraculis, auspiciis, extis -entur. nat. deor. 2, 87 -ari horas arte. 2, 163 multa oraculis. Phil. 14, 35 eodem monumento -ari et virtutem suorum et populi Romani pietatem (VEG. mil. 1, 6 in equis et canibus virtus multis -atur indiciis. AVG. civ. 21, 13). div. 1, 2 volatibus avium ... -ari res futuras. 2, 30. 120. off. 1, 61 -atur autem studium bellicae gloriae, quod *eqs.* 1, 72 nec enim aliter aut regi civitas aut -ari animi magnitudo potest. epist. 3, 12, 4 ad -andam benevolentiam (FRONTO p. 5, 7 N. ut tibi ... verba sufficiant ad expromendum amorem tuum et benevolentiam -andam. PANEG. 11, 32 non solum a vivente me ac vigente grati animi benevolentia -bitur). epist. 5, 13, 2 itaque hoc saepius dicendum tibique non significandum solum, sed etiam -andum arbitror (VOPISC. Prob. 5, 1 et haec quidem epistulis -antur). 10, 22, 1 concordia vestra, quae senatui -ata litteris vestris est (11, 15, 1). SALL. Catil. 46, 1 omnia propere per nuntios consuli -antur (MARCIAN. dig. 42, 3, 9 sufficit et per nuntium vel per epistulam id -ari. HERM. sim. 9, 1, 2). NEP. Att. 18, 6 tantas res tam breviter potuisse -ari (PAPIN. dig. 28, 4, 4 praesertim cum ex ceteris tabulis ... res gesta -etur). COLVM. 2, 1, 3 hominis tum demum -atur sterile senium. PLIN. nat. 2, 27 per quae -atur haut dubie naturae potentia. 8, 116 dentibus senecta -atur. QVINT. inst. 1, 4, 4 ortu occasuque signorum in -andis temporibus utuntur. 5, 10, 8 certa incertis -antur. GROM. p. 279 terminosque per mensorem -ari iubet (VLP. dig. 10, 1, 8 pr. *cf.* FRONTIN. grom. p. 44 quas finis -andi causa denotant. AGENN. grom. p. 75). CONSENT. gramm. V 370, 13 quo genus per litteram -atur. PAPIN. dig. 23, 3, 69, 7 summa -atur, non venditio contrahitur. 28, 5, 79 (78), 1 modum enim duarum partium ex quadrante -ari. 29, 7, 13, 1 voluntatis autem quaestio ex eo scripto plerumque -bitur (*cf.* 49, 5, 5, 3 idque rescriptis imperatoris nostri Antonini -atur. MACER dig. 48, 3, 7 FRG. Vat. 179). CALL. dig. 26, 7, 33, 2 quae (*electio*) ... principalibus constitutionibus -atur (50, 6, 6 [5], 4). VLP. dig. 8, 5, 8, 4 non debet ei servitus ... quae est -ari. PS. APVL. herm. p. 267 nisi forte proprium cuiuspiam de eo -etur, ut si dicas (*cf.* p. 270 proprietas -atur alicuius). TERT. anim. 11 satis -ata differentia spiritus et animae. bapt. 8 ut natura spiritus sancti -aretur per animal simplicitatis et innocentiae. PANEG. 12, 12 ambitus candidati ne -etur. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 5 p. 261 tertio loco comparationem facimus et -ata impulsione eventum eius causae fuisse concludimus. ITALA Luc. 19, 11 (cod. s) quia putarent confestim regnum dei -ari (*ἀναφαίνεσθαι*, VVLG. quod ... manifestaretur). I Ioh. 4, 9 (Lucif. Athan. 2, 16) ex hoc -ata est caritas dei in nobis (*ἐφανερώθη*, VVLG. apparuit). SERV. georg. 1, 222 quibus (*sex sideribus*) in caelo -atur corona. HYG. astr. 1, 2 centron est, cuius ab initio circumductio sphaerae terminatur ac terrae positio constituta -atur. AVG. civ. 1, 31 nondum enim fuerat -ata gentibus superna doctrina. 11, 33 societates angelicas ... manifestioribus divinarum scripturarum testimoniis -atas. *al.* OROS. hist. 6, 1, 3 quos iam -ata veritas ... convincit. LEO M. serm. 31, 1 infantia mediatoris dei et hominum iam universo -batur mundo. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 108 inhabitationes gentium et cognominationes eorum -ari. BOETH. arithm. 1, 27 p. 55 si ... quis accomodet ordinem sesqualtera proportio -bitur. *al.* APRING. in apoc. 1, 8 continens omnia et protegens divinitas -atur. CASSIOD. inst. div. praef. 1107[D] a quibus Latinis expositoribus singula quaeque -ata sint. COD. Iust. 8, 4, 11 pr. quae ... veteribus -ata est legibus (*cf.* 3, 28, 37 pr.). ISID. alleg. 172 quarum vocibus passio ... -atur. PASS. Paul. frg. 3 saecula ... suis -ata donare. CORP. IX 4796 is cuius per capita versorum (*i. acrostichide*) nomen -atur. CARM. epigr. 1604, 2 quae fuerunt praeteritae vitae testimonia, nunc -antur hac scribtura postrema.

γ seq. acc. c. inf. (-atur *i. q. apparet, planum fit; saepius omittitur* esse. *nota*: CIC. epist. 6, 12, 3 minus enim te firmum sermo Eppuleiae tuae lacrimaeque Ampiae -bant *ubi sitne duplex accusativus an suppleri debeat* esse, *dubium*): CIC. Caecin. 95 -at ista ascriptio esse aliquid. Manil. 28 diversa genera ... nullam rem esse -ant. Flacc. 68 actum esse per viros primarios res ipsa -at (Balb. 41 Scaur. 44 Tusc. 3, 53 epist. 15, 6, 2 LVCR. 6, 468). Sest. 125 quid -vit nisi *eqs.* Planc. 43 aequitas ... facile -at. Tusc. 1, 3 honorem autem huic generi non fuisse -at oratio Catonis. 1, 56 illa ..., quae -ant inesse in animis hominum divina quaedam. 3, 30 quae vox -at iis esse haec acerba (off. 3, 1). 3, 53 quod ita esse dies -at. 3, 64 maximeque -atur hoc ... fieri. 4, 4 quamquam id ... XII tabulae -ant condi etiam tum solitum esse carmen. 5, 64. nat. deor. 2, 166 deorum saepe praeseutiae ... -ant ab iis ... consuli. div. 1, 80 illa concitatio -at vim in animis esse divinam. 2, 95. 111. Att. 6, 1, 17 quam esse eiusdem status, amictus, anulus, imago ipsa -at. 13, 45, 1 *epistula* plane -bat illum ante ludos Romanos esse venturum (*cf.* FRONTO p. 90, 15 N.). ad Brut. 1, 10, 1 quae (*fama*) -et te ... adducere exercitum. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 2 nos ab initio spectasse otium ... exitus -at (CVRT. 6, 9, 9). LVCR. 1, 364 quod magnumst aeque leviusque videtur uimirum plus esse sibi -at inanis *natura*. HIRT. Gall. 8, 15, 5 in acie sedere Gallos superioribus commentariis -atum est. COLVM. 3, 10, 22 quanto magis ... improbatum ab his ratio ipsa -bit? (PLIN. nat. 2, 105 cum esse eorum multum minus luna tam immensae altitudinis ratio -et. BOETH. arithm. 2, 43 p. 140). PLIN. nat. 33, 23 cuius licentiae origo nomine ipso in Samothrace id institutum -at. QVINT. inst. 8 prooem. 15 quod eum merito fecisse etiam ipso rei ... nomine palam -atur. 9, 3, 5. SVET. Aug. 1 gentem Octaviam Velitris praecipuam olim fuisse multa -ant. PAPIN. dig. 35, 2, 15, 3 cum vel ideo maxime -etur non esse compensationem factam. 45, 1, 115 pr. VLP dig. 1, 12, 1 pr. ea quoque ... *crimina sibi vindicasse praefecturam* epistulā divi Severi ... -atur (11, 4, 1, 4). 26, 7, 2 pr. multis rescriptis -atum est in pupillum dandam actionem (48, 18, 1, 3. 50, 6, 3 FRG. Vat. 236). 28, 5, 13 pr. haec adiectio -at omnes *eqs.* 28, 6, 2, 7. 40, 5, 30, 17. 48, 18, 1, 23 quaestioni fidem ... habendam constitutionibus -atur (MACER dig. 50, 10, 3, 1. *cf.* PAVL. coll. Mos. 10, 9, 1 satis praepositam constitutionem -are... vim imputari non posse).

49,15,21 pr. TERT. adv. Herm. 21 nisi hoc ipsum aperte -aretur *eqs.* adv. Marc. 4, 21 nullum deum novum a Christo probatum illa etiam opinio omnium -vit. LAMPR. Alex. 62, 1 contempsisse Alexandrum mortem cum ferocitas mentis ... tum etiam illa -ant. FIRM. err. 18, 15 haec ita esse sequentia oraculi responsa -ant. AMM. 17, 13, 11 ut pugnam fuisse sola victoria -aret. VEG. mil. 1 praef. quod Octavianum ... libenter habuisse frequentibus -atur exemplis. 2 praef. AVG. civ. 10, 5 distinctum est satisque -atum illa sacrificia per se ipsa non requirere deum. 12, 1 hinc apertissime -atur ... convenire. 20, 5 quibus sententiis .. divinum iudicium futurum esse ... -ctur (20, 21). 20, 23. PHYSIOGN. 73. COD. Iust. 2, 3, 30 pr. quibus specialiter -batur ... certos modos ... observari. *eodem sensu* quod, quia: FIRM. err. 28, 7 quod autem deus iubeat idola non fieri, sacrosanctae legis scita -ant. VVLG. I Cor. 3, 13 dies enim domini -bit, quia (δηλώσει).

δ *seq. interrogatio indirecta*: VARRO frg. Non. p. 55, 22 domus quam fuerint angustiis paupertinis coactae, ipsa nomina -ant. p. 545,6 utrum meridie an vesperi ... accedas, locus ac tempus adventus -bit. CIC. Verr. 5, 127 quod scriptum est inani in basi, -at, quid fuerit. Sest. 117 quid populus Romanus sentire se ostenderet, ... -atum est (de orat. 1, 72 facile -atur. 2, 63 nat. deor. 2, 62. div. 2, 55 aperte. epist. 1, 9, 13. TREB. trig. tyr. 10, 3. AVG. civ. 5, 8 apertissime. MART. CAP. 4, 393). CIC. Cael. 4. Balb. 2 quae fuerit ... gravitas in dicendo, ... perspicua admiratione -ari videbatur. de orat. 1, 18 quae (*actio*) sola per se ipsa, quanta sit histrionum levis ars et scaena, -at. fin. 1, 65. Phil. 14, 6 significatio vestra satis -at quid hac de re sentiatis. Lael. 88. MARCELL. Cic. epist. 4, 11, 1 res quemadmodum sit acta, vestrae litterae mihi -ant. *al.* LVCR. 6, 220 ⟨quali⟩ natura praedita constent fulmina, -ant ictus. SALL. Iug. 24, 7 legatorum verba quanti fecerit, pericula mea -ant. LIV. 3, 45, 1. SEN. epist. 90, 28 quid sint di qualesque, -at *sapientia*. PAPIN. dig. 26, 2, 26, 2 eventus rei iudicatae -bit utrum *eqs.* (PAVL. dig. 46, 3, 98, 3 utique cuius fuerit eventus -et sitque et hoc ex his, quae post factis in praeteritum quid fuerit, -ent). VLP. dig. 7, 1, 25, 1 numerationem pretii -uram, cuius sit (*ibid.* numeratio -bit, cui sit acquisita stipulatio). PS. APVL. herm. p. 267 -at enim *declarativa*, quid faciat Apuleius. LACT. inst. 4, 14, 15. VEG. mil. 2, 15 qualiter instruenda sit acies ... -etur unius legionis exemplo (3 praef.). AVG. civ. 22, 29 quod autem ipse sit salutare dei, ... Simeonis verba -ant. COD. Iust. 1, 27, 2, 6 quid eius officium consequatur, hoc subdita -atur notitia. *seq. indicat.*: COD. Iust. 1, 27, 1, 14 quid ... debet, notitia ... -at. 1, 27, 2, 17. *nota*: COD. Iust. 3, 28, 37 pr. legibus -atum, ut militaria testamenta de inofficioso querellam evadant (7, 2, 15 pr. constitutio ... -at ..., ut locus fiat. CASSIOD. var. 2, 22, 1 magnificentiae tuae praesenti auctoritate -amus, ut ... iubeatis).

b *absolute*: CIC. Verr. 3, 157 res -bit, ut cupierint (Cluent. 47 Phil. 12, 24 off. 3, 99). 4, 189 ut istius epistula ad te missa -at (Planc. 86 fin. 4, 79 ac. 2, 48 Phil. 12, 19 off. 3, 99. epist. 13, 55, 1 ut res -at. LVCR. 5, 694 QVINT. inst. 1, 11, 17 VLP. dig. 18, 3, 4 pr. 38, 17, 2, 32 FRG. Vat. 209 APVL. apol. 65 AVG. civ. 16, 6 VINDIC. med. 1 COD. Iust. 7, 72, 10 pr.). CIC. ac. 2, 16 -at multitudo librorum. Tusc. 1, 19 -ant nomina. LVCR. 5, 264 magnus decursus aquarum undique -at. VAL. MAX. 8, 15, 4 quemadmodum ... mors clandestinis illata insidiis -vit. VLP. dig. 50, 4, 6 pr. rescripto ... ita -atur. PS. APVL. herm. p. 271 particula ... -ans. *ter.* p. 272. 279 incipiunt a -ante atque ideo et a secunda propositione.

II *translate i. q. affirmare, confirmare, constituere*: A *de hominibus*: CIC. de orat. 1, 178 id si venditor scisset neque -asset. leg. 2, 57 -at enim Ennius de Africano. Tusc. 3, 58 hoc idem et Telamo ille -at. VVLG. II Macc. 7, 6 quemadmodum in protestatione cantici -vit Moyses (διεσάφησε). PAPYR. Lips. 44 II 8 dato scribto -amus. *acced. acc. c. inf.*: PLAVT. Pseud. 682 hominem catum eum esse -amus. CIC. Sull. 13 -ant se non crimine coniurationis ... deterritos esse. 93 est vestri animi atque virtutis -are non esse eos vos. Marcell. 15 is profecto -at se maluisse non dimicare quam vincere. ac. 2, 44 -ant quaedam esse vera. Tusc. 4, 51 qui hoc Stoicorum verum esse -vit. 5, 62 satisne videtur -asse Dionysius nihil esse ei beatum? Phil. 10, 1 verum esse id. Att. 7, 3, 5 -vit iis se solis non invidere. epist. 1, 9, 16. 10, 26, 1 *al.* LIV. 21, 52, 1 aut illis copiis defendi posse Romanum imperium aut spem nullam aliam esse satis -bat. MARCELL. dig. 29, 1, 25 qui se velle testamentum ... valere aliquo modo -vit. PAPIN. dig. 40, 4, 50, 1 servos ... cautionem idoneam offerre ... -vit. VLP. dig. 35, 2, 35 Falcidiae locum fore senatus -vit. PAVL. dig. 6, 1, 35, 1 iudex sententia -vit meum esse *fundum*. VOPISC. Tac. 1, 6 quin etiam verioribus historicis referentibus -atum est consules ab interregibus post creatos. FILASTR. 97, 2 cumque dicit 'Fecit deus', iam opus factum demonstrat et factam non carnem, sed animam quae rationabilis est, -vit. 112, 5 *syn.* comprobare. *al.* HYG. astr. 2, 5 se ... ex Iove procreatum facile posse -are. PRAEDEST. 1, 22 p. 594[c] quod ita esse sanctus Pamphilus martyr in suo apologetico -vit. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11 genus esse animal et hominem speciem a te -atum est. APRING. in apoc. 3, 10 manifestissime -vit non se tantum praesentibus, sed etiam futuris saeculis loqui. quod: PASS. Petr. 7 quod ... dominus ... -asset ei, quod in ipso esset iterum crucifigendus. *seq. interrogatio indirecta*: CIC. Phil. 9, 7 -vit, quam odisset senatum. LIV. 32, 40, 2 contionem ... -uram, quid Argivi vellent. PAPIN. dig. 40, 5, 22, 1 altero heredum latitante alter -at, quos velit manumittere. VLP. dig. 2, 14, 7, 19 si ... communi consensu -verint *eqs.* 14, 6, 7, 10. 26, 7, 3, 1. FLORENT. dig. 29, 1, 24 ut -aret quem vellet sibi esse heredem. B *de rebus*: CIC. Verr. 2, 125 in quibus ... pecuniam intercessisse ipsa decretorum novitas iniquitasque -at. orat. 210 quod plurimis locis perorationes nostrae voluisse nos ... -ant. FILASTR. 94, 1 scriptura enim in primo die caelum et terram factam -at (*ibid.* testatur, edocet, dicit, nuntiat). 103, 2 scriptura ... per prophetam -ans et dicens ita. 110, 3 nonne ... Christum deum cuncta signa et mirabilia perfecisse -vit *scriptura*? AVG. civ. 15, 23 illos fuisse ... scriptura ipsa sine ulla ambiguitate -at.

III *i. q. renuntiare, nuncupare* (*plerumque sequitur duplex aceus.*): CIC. leg. agr. 2, 4 una vox universi populi Romani consulem -vit (Mur. 2. 3. 38 Pis. 3 rep. 1, 23 Mil. 25. 96 SALL. Catil. 24, 1 Iug. 27, 3 LIV. 9, 40, 21. 10, 21, 15. 24, 9, 8. 26, 26, 4. 27, 6, 11. 28, 39, 9. 28, 40, 2. 40, 37, 6 *bis* SVET. Iul. 80. PANEG. 11, 19 *syn.* creare. CAPITOL. Alb. 6, 8 SPART. Pesc. 4, 6. AVSON. 419, 43. 49 *syn.* designare, nuncuparc. AMM. 25, 10, 17). CIC. Planc. 53 cum iam facti prope superioribus comitiis -atique venissent. rep. 2, 23 quoad certus rex -atus esset (LIV. 1, 18, 10. 1, 46, 1 PS. AVR. VICT. orig. 13, 7. 17, 4). Att. 2, 23, 3 -ato illo (*se. in comitiis*). SALL. Iug. 63, 4 *tribunus*. VERG. Aen. 5, 246 victorem magna praeconis voce Cloanthum -at. LIV. 5, 18, 6 tribunus militum ... -atus. 9, 40, 21 alterum praetorem -vit. 21, 5, 1 dux est -atus. FRONTO p. 215, 18 N. neglegentia ... ad postremum aurea -atur. HERMOG. dig. 49, 14, 46 pr. qui ... suppositus -atus est. PANEG. 4, 8 praeceptorem. 6, 5 illum ... Augustum (AMM. 20, 4, 20. 27, 6, 10). 12, 4 eum principem (AMM. 20, 8, 10. 25, 5, 3. 26, 4, 1). TREB. Gall. 10, 1 quod se fortibus factis dignum tantae maiestatis infulis -vit. AMM. 15, 8, 11 Iulianum et *Caesarem* cum exercitus gaudio -atum (21, 6, 4). 26, 2, 3 imperatorem (30, 10, 5 imperator legitime -atus Augustus nuncupatur *Valentinianus puer*). CLAVD. 5, 383 participem sceptri, socium -et honoris. COD. Theod. 8, 13, 2 (*a. 349*) si eos impios in iudicio -assent. BOETH. arithm. 1, 1 p. 10 hoc quoque prior arithmetica -atur, quod *eqs.*

syn.: constituere, dicere, demonstrare, docere, edocere, eliquare (AVG. bapt. 2, 4, 5), explanare, explicare, exponere, expromere, firmare, iudicare, manifestare, monstrare, operire, ostendere, patefacere, praedicere, revelare, tractare, testari, testificari. portendere. significare, valere. creare, designare, nuncupare.

deriv.: declaratio, declarativus, declarator, declaratus. *Leissner.*

dēclaudo *v.* decludo.

dēclīnābilis, -e *a* declinare. *t. t. gramm., quod flecti potest*: PRISC. gramm. II 148, 11 transferantur *nomina Abraham, Ioachim* in aliquam -em formam ..., ut Abrahamus. 184, 26 sicut in -bus per sex casus. 451, 4 necesse est autem in omnibus -bus utrumque *singularem et pluralem* inveniri. 596, 19 sola enim -a possunt habere ex eisdem vocibus tam singularem tam pluralem numerum. 597, 6. III 24, 2. FRG. Bob. gramm. VII 540, 26 omnia nomina ... tribus *exceptis* -bus *eqs.* SERG. gramm. IV 534, 21 de omnibus partibus orationis -es sunt per casus tres: nomen, pronomen et participium.

dēclīnāmentum, -ī *n. a* declinare. VIRG. gramm. epist. 2 p. 122, 16 verum 'ego' sicut 'nequam' et cetera -a per omnes casus unam tantum habere declinationem ... credere compellimur.

⁂**dēclīnātio**, -ōnis *f. a* declinare. GLOSS. κλίσις, παρακμή, ὑπολήγουσα. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC., *singulis locis*: SEN. epist. PLIN., *bis*: VITR., *ter*: CVRT., *quater*: COLVM., *saepius*: VARRO CIC. QVINT. [*locus corruptus*: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 582, 2 (*em.* delineationem)].

I *proprie de motu*: CIC. Catil. 1, 15 (*in imag.*) quot ego tuas petitiones ... parva quadam -e ... effugi (*cf.* CVRT. 4, 6, 16 exigua corporis -e evitato ictu. 7, 4, 35 modica capitis -e. 9, 7, 21). fin. 1, 19 -o *atomorum* (1, 28 fat. 22 Epicurus -e atomi vitari necessitatem fati putat *eqs.* 47. 48). VITR. 6, 6, 8 in -bus libramenti ventris lapis est ... in ipso geniculo collocandus. 9, 7, 1 in -e caeli quae est Romae (COLVM. 1, 6, 18 qui *calor naturalis* contingit positione caeli et -e. 4, 24, 2 quae -es caeli cum contrarias inter se qualitates habeant). COLVM. 1 pr. 22 sit oportet ... -um mundi non ignarus. 3, 1, 3. GELL. 1, 3, 14 *syn.* digressio. AMM. 20, 3, 10 nasci putatur *defectio lunae*, cum parva -e velut e perpendiculo superiectum gerit solem. PHYSIOGN. 55 Aristoteles etiam ad dexteram partem -em capitis cinaedis tribuit. THEOD. PRISC. gyn. 8 plena quoque -e manifesta *uteri*. *in interpretatione nominum hebr.*: HIER. nom. hebr. p. 5, 20 Ellasar dei -o sive hanc separans. *sim. saepius.*

II *translate*: A *generatim*: *i. q. defectio, transitio*: SEN. epist. 122, 17 simplex recti cura est, multiplex pravi et quantumvis novas -es (*i. genera -is*) capit. HIER. psalt. sec. Hebr. 100, 3 facientem -es odivi (παραβάσεις, VVLG. praevaricationes). in Is. 1, 5 p. 14 crescit ... -o, ut recedatis et declinetis a domino. AVG. contin. 2, 3 -o cordis. in psalm. 82, 8 angeli apostatici ... tamquam filii -is. c. Faust. 22, 96 bonorum -es et lapsus in malum. gen. c. Manich. 1, 23, 39 quinta aetas scilicet -o a iuventute ad senectutem. VICTRIC. 16 mera veritas invenitur ubi nulla est in unam partem -o cognitoris.

Ps. Soran. quaest. med. 45 haeresis dicitur consensio sive sectae electio vel -o. Evcher. form. 9 p. 56, 16 afflictio animae sive in terrena -o. Cassiod. in psalm. 142, 3 -e vitiosa. *i. q. vitatio, reformidatio, cf.* Cic. Tusc. 4, 13 quae -o (*a malis*) cum ratione fit, cautio appelletur... quae autem sine ratione et cum exanimatione humili atque fracta, nominetur metus. Cic. Cluent. 148 haec tua recusatio . . . sit laboris et periculi non legitimi -o (Att. 2, 19, 5 honestior -o haec periculi Orig. in Matth. 16, 1 periculorum. Amm. 17, 13, 29 alios periculi -o adegit suffugia petere latebrarum). nat. deor. 3, 33 nullum potest esse animae, in quo non et appetitio sit et -o naturalis (Gell. 14, 1, 33 hominum . . . varias voluntates appetitionesque et -es). Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 519, 7 probavit . . . malum factum pacis inter fratres componendac -e. Avg. civ. 1, 27 an propter -em peccati mors spontanea appetenda sit (Leo M. serm. 90, 1 p. 447 et quae illic -o potest esse peccati, ubi una passio est et regentis et subditi). Novell. Iust. 17, 8 pr. si vero . . . -em inveniant aliquam (*ἀποφυγήν*). 66, 1 pr. sic nulli omnino erit -o (*παραίτησις*). Ps. Primas. in Gal. p. 591[B] *habens* -em praesentis poenae. Ferrand. epist. 4, 4 per imperitam Nestoriani erroris -em. *nota: i. q. ordo*: Ps. Rvfin. in Os. 7, 10/11 -es temporum prophetae licenter immutant. *i. q. modulatio vocis*: Qvint. inst. 11, 3, 46 ut in isdem partibus . . . sint tamen quaedam non ita magnae vocis -es, prout aut verborum dignitas aut sententiarum natura aut . . . postulabit. *singulariter*: Psalt. Rom. 72, 4 non est -o morti eorum (*ἀνάνευσις*, Vvlg. respectus).

B ***speciatim*:** **1** *t. t. medicorum, i. q. remissio*: Marcell. med. 22, 12 in -e febris. 36, 5 hoc medicamen et in accentu placat dolores et in -e confirmat sanitatem. Soran. p. 14 in -e purgationis. p. 51 ex ipso die usque ad -em valetudinis cotidie curetur. p. 53 facta -e purgatio se ostendere solet. Ps. Soran. quaest. med. 88 aegritudinis -em paracumen vocant. 189 dialimma lenimentum vel demissio aut -o dicitur. Theod. Prisc. log. 3. 7. 21. 31. Oros. hist. 5, 4, 11 morborum. Cael. Avr. acut. 1, 5, 47. 1, 6, 49. 2, 11, 80 in -e vero vel dimissione. 2, 11, 92 *al.* Cass. Fel. *saepe.* Oribas. syn. 6, 3 neque -em oportet sperare. 6, 6 instillando paulatim haec usque ad -em. eup. 2, 1 A 37 *opp.* initium, status. *et saepius.*

2 *t. t. rhetorum i. q. digressio*: Cic. de orat. 3, 205 -o brevis a proposito, non ut superior illa digressio. 3, 207 est enim . . . -o. part. 52 in cursu ipso orationis -es ad amplificaudum dautur. Don. Ter. Hec. 699 oratorie confugit ad -em defensione titubante. *huc pertinere videtur*: Ps. Rvfin. in Am. 5, 13 tempus in -c mutavit.

3 *t. t. grammaticorum*: **a** *i. q. derivatio, formatio*: Varro ling. 6, 36 ex eorum -bus verborum discrimina quingenta milia esse possunt ideo, quia a singulis verbis primigeniis circiter quingentae species -bus fiunt (6, 38). 8, 15 ut aliae -es ab animo, aliae a corpore. 8, 21 -um genera sunt duo, voluntarium et naturale *eqs.* 10, 12 *sqq.* 10, 44 fiunt per obliquas -es ex his analogiae hoc genus..., per directas -es.... Qvint. inst. 2, 15, 4 neque enim mihi permiserim eadem uti -e, qua Ennius (*sc. voc.* '*suada*'). 8, 32 in tractu et -e talia sunt qualia apud Ciceronem beatitas et beatitudo. Cledon. gramm. V 144, 12 invenimus enim varias -es: mons montius montanus. Mar. Victorin. defin. p. 31, 23 adhibita -e ac denominatione. Serv. Aen. 1, 191 dum varietati -is student, poetae mutant proprietatem. Hier. quaest. hebr. in gen. p. 37, 17 propter -em verbi aliter figuratam. Avg. civ. 4, 24 certe nulla vocabuli -e sicut res ipsae nominantur. 15, 23 latina -e angelus perhibetur. c. Cresc. 2, 1, 2. 4, 9, 11. Mart. Cap. 5, 510 novantur . . . verba aut quadam fictione, aut -e praesumpta. Cassiod. inst. div. 30 p. 1145[C] quoniam antiquarum -um permixtione confusi sunt *codices.*

b *i. q. flexio*: Varro ling. 8, 3 -o inducta in sermones non solum latinos, sed omnium hominum. 8, 12 quare de eorum -e quam de verborum ante dicam. 10, 28 et in singularibus et in multitudinis -bus. Qvint. inst. 1, 4, 27 iam quosdam illa turbabunt, quae -bus non tenentur. 9, 3, 42 in iisdem sententiis crebrioribus mutata -bus iteratione verborum. Cledon. gramm. V 47, 14 analogia est similium similis -o. Beda gramm. VII 235, 7 quae . . . per derivationem vel -em vel compositionem fieri possunt. Carm. de fig. 94 -o cum verbum declino parumper (*μετάκλισις*). Boeth. herm. sec. 2, 7 p. 145, 23 adverbium atque coniunctio -bus carens. *de declinatione nominum*: Fest. p. 246. 294 omnia vocabula x littera finita per -es obliquorum casuum syllabam accipiunt. Plin. dub. serm. frg. Char. gramm. I 132, 17 nostra aetas in totum istam -em abolevit. Qvint. inst. 1, 5, 63 nunc recentiores instituerunt Graecis nominibus Graecas -es potius dare (Exc. Bob. gramm. I 542, 4 Graecam -em secuntur). 1, 6, 5 comparatio in nominibus aut genus deprehendit aut -em. 1, 9, 5 in his omnibus et -o per eosdem ducitur casus. Gell. 2, 25, 3 *ἀνωμαλία* est inaequalitas -um. 6, 17, 5 non -e sola, sed re atque sententia differrent. Aqvila rhet. 37 p. 33 illa ipsa pars -bus casuum aut generibus aut numeris immutatur. Char. gramm. I 18, 7 de ordinibus seu -bus nominum. 18, 10 primae -is nominativi sunt hi . . . . 21, 8 secundae -is. 25, 6 qui in ceteris -bus locum non habent, tertii ordinis sunt. 31, 2 *al.* 154, 9 *nominativus* . . . quoniam quidem sit . . . -is regula. 158, 3 pronominum -es fiuitae sive absolutae. 179, 11 sunt participia quorum -o in praeteritum non venit. *al.* Prisc. gramm. II 244, 17 ancipitem habentia -em. 551, 2 cum casus habeat *participium* et -es et genera ad nominum formam. 578, 8 inaequalem habent etiam casuum -em. 597, 18 tam per singularem quam per pluralem -em. III 2, 25 sunt... modi -um quattuor. 140, 4 *al.* Prob. gramm. IV 74, 20 per eos (*casus*) partes aliquae orationis in -e cadant. Cledon. gramm. V 207, 30 unde erit ista -o tracta. Macr. exc. gramm. V 602, 25 *et saepissime* Gramm. Serv. Aen. 1, 100 naturalis enim -o est. 1, 431 *al.* Rvfin. Orig. in cant. 3 p. 163[B] pro feminei generis -e. Mart. Cap. 3, 296 omnia manifesta -c uno modo declinantur. Cassiod. inst. div. 15 p. 1127[a] hebraea . . . nomina . . . nulla -e frangatis. *de coniugatione*: Nigid. frg. Gell. 17, 7, 8 ut '*subruptum erit*' non duo, sed unum verbum sit idque unitum patiendi -e sit. Pavl. Fest. p. 4 '*ambest*' in tertiae personae verbum est, nullam aliam habeat -em. Qvint. inst. 1, 4, 13 neque has modo noverit mutationes, quas afferunt -o aut praepositio. 1, 4, 29 quid quod multa verba non totum -is ordinem ferunt. Gell. 1, 7, 14 qui modus (*indefinitus*) . . . omnia istaec una eademque -e complectitur. Ter. Mavr. 413 det licet longam priorem flexa -o (*αὐδᾶ, ηὔδα*). Tert. adv. Hermog. 27 cui competit prima verbi positio in definitionem, eiusdem etiam -o verbi decurret in relationem. Porph. Hor. carm. 3, 12, 1 antiqua -o, '*lavere*' dixit non '*lavare*'. Char. gramm. I 3, 1 de -bus verborum (169, 11). Ps. Palaem. Char. gramm. I 227, 16 si alius praeponitur sermo -is. 236, 10 omne verbum quodcumque praepositionem recipit eiusdem ordinis -em facit. Char. gramm. I 254, 16 ea verba, quae in -e activa tantum sunt et intellectu passiva. 262, 14 ea quae non habent passivam -em. Diom. gramm. I 337, 29 sub uno genere -is utramque continent significationem. 351, 27. 374, 2 *al.* 388, 3 apud veteres alio modo ex hoc verbo formatam reperimus -em. Prisc. gramm. II 405, 1 in paenultimis -is litteris. 405, 7 ex -e ostenditur differentia et numeri. 417, 25. 436, 14. 439, 26 quaecumque intus habent -em, hoc est post praepositionem. 440, 1 de verbis intrinsecus habentibus -em. 442, 18 coniugatio est consequens verborum -o. *al.* Prob. gramm. IV 245, 8 infinitae -is. Serg. gramm. IV 550, 18 -em, quae nulla est, temptare. 551, 34 -o stare non possit. Consent. gramm. V 380, 3 ut per personas eorum -o figuretur. Phoc. gramm. V 438, 6 huiusmodi -em usurpavit. Macr. exc. gramm. V 633, 2 in imperfecti -e. *et saepissime apud* Gramm. Don. Ter. Andr. 254 ducenda: semper hoc genus -is necessitatem osteudit. Phorm. 758 quia lingua latina deficit hac -e. Serv. Aen. 1, 104. 194 *al.*

synon.: ad I: geniculum. *II A*: lapsus, consensio, electio, haeresis, afflictio. *II B*: lenimentum, demissio. denominatio, derivatio. *oppos.: ad II A*: appetitio. *II B*: acceutus. fictio, compositio.

dēclīnātīvē *adv. a* declinare. *i. per declinationem*: Ps. Asper gramm. V 552, 14 adverbia . . . fiunt . . . -e, ut funditus.

dēclīnātus, -ūs *m. a* declinare. *t. t. gramm. Varroni peculiaris, i. q. declinatio*: Varro ling. 6, 36 cum verborum -um genera sint quattuor. 8, 6 novis nominibus allatis ⟨in⟩ consuetudinem, sine dubitatione eorum -us statim omnis dicit populus. 8, 10. 9, 10. 34 ego -us verborum et voluntarios et naturales esse puto (*cf. p. 189, 46*). 9, 38 non omnis vox natura habet -us. 9, 51 ut quattuor figurae vocis habeant proportione -us. 9, 53. 10, 31 eorum -um species sunt sex. 10, 32 imperandi -us. 10, 54 nec dubium est, quin ordo -um, in quo res singulares declinabuntur, ab singulari aliquo casu proficiscantur. 10, 64. 83. [*loc. corrupt.* 9, 37]

dēclīnis, -e [*cf. c.* declinare *et c.* acclinis. *Th.*]. Isid. diff. app. 85 inter -e et declive hoc interest quod declinus sol, declivus locus. *proprie, i. q. deflexus, vergens*: Lvcan. 4, 427 se -bus undis aestus agat (*adnot.* declivibus). Stat. Theb. 5, 297 et -a Titan oppositā iuga nube refert. silv. 2, 3, 45 tu saltem -is ama. Cypr. Gall. exod. 224 gelida -is in umbra. *translate de rebus caelestibus*: Ov. fast. 3, 793 stella Lycaoniam vergit -is ad Arcton. Germ. 31 pronas rapit orbis in ipsos -es umeros. 61 ac radiatur Serpentis -e caput. 326 hinc alius -is ducitur ordo. 663 -emque *Cassiepiam* trahunt aeterni pondera mundi. Calp. ecl. 1, 1 nondum Solis equos -is mitigat aestas. 5, 60 ubi -i iam nona tepescere sole incipiet. Plin. nat. 8, 253 in occasum -i sole. dēclīnus (*v. l. 58*): Greg. Tvr. Franc. 2, 40 cum . . . esset valde -us (*i. inclinatus*). *v. etiam* declivis.

✱**dēclīno,** -āvī, -ātum, -āre [*v. quae dicta sunt s. v.* acclino. *Th.*]. *de significatione*: Gloss. *κλίνω, ἐκκλίνω, κατακλίνω, παρακλίνω*; -at *παρεκκλίνει*. devitat, derelinquit, derelinquit aut vitat, evitat, obtundit. Schol. Ter. p. 92, 3 abhorrentia, -anti, refugienti, i. e. qui respuat uxorem. Greg. M. moral. (*ad Iob 23, 11*) 16, 42 custodire quippe intentionem est, non -are per operatiouem. Hil. in psalm. 118, 17 qui . . . -at, id in quo est devitat et ex alia parte in aliam deducitur et deflexu quodam de itinere decedit. *legitur inde a* Plavto, *singulis locis*: Plavt. Ter. Rhet. Her. Catvll. Sall. Verg. Hor. Prop. Vitr. Fest. Mela Lvcan. Petron. Val. Fl. Min. Fel., *binis*: Manil. Cels. Ascon. Svet., *ternis*: Lvcr. Apvl., *quaternis*: Ov. Cvrt. Stat., *quinquies*: Colvm., *sexies*: Sen., *octonis*: Plin. Tac., *saepe*: Cic. Liv. Qvint., *deest*: Catoni Caes. Hirt. Bell. Afr. Alex. Hisp. Pvblil. Nep. Rvt. Lvpo Gratt. Germ. Vell. Val. Max.

PHAEDRO SEN. rhet. SCRIB. LARGO PERS. MART. SIL. FLOR. IVV. FRONTONI. [*loci dubii*: AVG. serm. 119, 17 quomodo hoc (*nativitas Christi*) factum sit mirabiliter dum quaerimus, et chorus nobis prophetarum occurit et suorum suavium dictorum pie quaerentium vota instruentes dulci attestatione -ant. HERM. Pal. vis. 2, 1, 4 non autem inveniebam per syllabas -are (*ferre i. q. digerere, seponere*) ipsam scripturam. ANON. med. ed. Piechotta 105 cum vesquiami (*hyoscyami*) semen dum -etur]. [*it.* dichinare, *francog.* décliner. *M.-L.*]

I *proprie de motu i. q. deflectere:* **A** *intransitive:* **1** *de animantibus: accedit unde:* ab: CIC. Att. 14, 7, 2 eum a Capua -urum. SEN. epist. 122, 19 tenenda nobis via est, quam natura praescripsit, nec ab illa -andum (RVFIN. Adamant. 4, 11 a via recta). RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 150[B] ab itinere fidei. ITALA deut. 20, 3 (Lugd.) neque -etis a facie eorum (ἐκκλίνετε, VVLG. nolite cedere. *cf.* VVLG. I reg. 18, 11 -vit David a facie eius. 19, 10 -vit David a facie Saul. PRISCILL. tract. 8, 118 cur David sanctus animi a facie Abessalon fili -verit). ITALA I reg. 15, 6 (Lucif. reg. apost. 2 p. 39, 9 *sqq.*) vade et -a e medio et -a ab Amalec... et -vit Cinaeus de medio Amalec (ἔκκλινον, ἐξέκλινεν, VVLG. abite, recedite atque descendite ... et recessit). LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 17 qui a deo -atis. HIER. in Ezech. 11, 13 p. 108 qui igitur cadendo a domino -arat. VVLG. num. 5, 20 -asti a viro tuo (παραβέβηκας. 5, 29). Ioh. 5, 13 Iesus -vit a turba (ἐξένευσεν). DIDASC. apost. 78, 39 -emus ab eo (*sed* 80, 29 -emus eum). ALC. AVIT. hom. 7 p. 115, 14 cum a pastore -vit ovis. de: CIC. Lael. 61 de via. ITALA num. 22, 23 (Aug. quaest. hept. 4, 50) -vit asina de via (ἐξέκλινεν, VVLG. avertit se). iud. 2, 17 (Lugd.) -verunt cito de via patrum suorum (ἐξέκλιναν, VVLG. descruerunt viam). Is. 57, 14 de semita. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 13 inde -at. *c. ablat.*: CVRT. 5, 8, 5 paulum -vit via militari. QVINT. inst. 2, 13, 16 qua (*recta via*) -are qui crediderit nefas. *accedit quo*: ad: LIV. 38, 20, 8 ad se -are. ITALA iud. 4, 18 (Lugd.) -a ad me, -a (ἔκκλινον, VVLG. intra ad me, intra). prov. 9, 4 (Cypr. testim. 2, 2) qui est insipiens, -et ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. veniat). VVLG. gen. 18, 5 -astis ad servum vestrum (ἐκκλίνατε). lev. 19, 31 -etis ad magos (ἐπακολουθήσετε). I reg. 6, 12 non -bant neque ad dextram neque ad sinistram (μεθίσταντο). 4, 22, 2 ἀπέστη. Is. 30, 21. Ezech. 10, 11 locum ad quem ire -at. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 111[D] ad dexteram (3 p. 156[A]). PETR. CHRYS. serm. 26 p. 275[B] -ant *Elias et Elisaeus* ad viduarum vacuas... mansiones. ENNOD. epist. 8, 35, 3 p. 222, 25 ad quae loca -bunt. VEN. FORT. vita Leob. 10, 31 ad monasterium. EVGIPP. Sev. 1, 3 ad proximum oppidum. PAPYR. Marini 1 ad laevam. in: ITALA Iob 9, 27 (Aug. in Iob p. 530, 9) in faciem (συγκύψας, VVLG. commuto faciem). iud. 14, 5 (Lugd.) in vinea (κατέβη, VVLG. descendit). VVLG. gen. 19, 2 in domum (ἐκκλίνατε. iud. 17, 8 ἦλθεν) *et saepius.* deut. 17, 20 -et in partem dexteram vel sinistram (παραβῇ. 28, 14. I Tim. 5, 21 πρόσκλισις). Is. 53, 6 unusquisque in viam suam -vit (ἐπλανήθη. 56, 11 ἐξηκολούθησαν). *nota* in *cum ablat.*: HIER. interpr. Iob 9, 27 -ans in facie (συγκύψας ἐν). PS. MATTH. euang. 22, 2 nullus erat notus, in cuius hospitio -rent (*B*, a quo petissent hospitium *A*). *additur et unde et quo*: LIV. 21, 6 ab auctoribus iniuriae ad vindices futuros -ant. HIL. in psalm. 124, 9 qui -ant, ex alio in aliud -ant. AMM. 30, 4, 22 unde huc -vimus, revertamus. *absolute ponitur*: LIV. 2, 14, 7 cohortes... -vere paululum. HYG. fab. 185 p. 117, 14 illa *Atalanta*... dum colligit et admiratur aurum, -vit. HEGES. 1, 30, 8 -antes... neci tradidit. VVLG. iud. 18, 15 et cum paululum -vissent, ingressi sunt domum (ἐξέκλιναν, Dan. 9, 11). II reg. 2, 23. cant. 5, 6 at ille *dilectus meus* -verat atque transierat (παρῆλθε). Os. 4, 16 sicut vacca lasciviens -vit Israel (παροίστρησεν). RVFIN. hist. 3, 23, 15 sed ille neque affugere neque prorsus -are usquam nitens (παραιτούμενος). CASSIAN. conl. 15, 3, 3 quem cum... Macarius... -asse vidisset. **2** *de rebus: accedit unde: ablat.*: LVCR. 2, 250 sed nil omnino ⟨recta⟩ regione viai -are quis est qui possit cernere sese. VVLG. Iob 31, 7 si -vit gressus meus de via. *accedit quo*: ad: LIV. 39, 27, 10 veterem viam regiam... nusquam ad mare -antem. PHYSIOGN. 55 cervix -at ad sinistram partem. 76 corpus -at ad sinistram partem. HIER. in Ioel. 2 p. 186 ne puncto quidem et, ut ita dicam, ungue transverso -ent ad alteram. in: LIV. 29, 1, 1 quantum in Italiam -verat belli. APVL. met. 7, 17 quotiens in alterum latus praeponderans -verat sarcina. AMM. 22, 8, 11 qua -at in vesperum Pontus. EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903[C] non inveniens quo -et aqua. SEN. nat. 4, 62 illae nubes alio -bant. *absolute*: CIC. fin. 1, 19 -are dixit *Epicurus* atomum perpaulum. fat. 18 ut... alterum individuum -et. nat. deor. 2, 142 ut *oculi* et -rent, si quid noceret (HIER. interpr. Iob 29, 11 oculus ... -vit). *et passim.* LVCR. 2, 221. 2, 253 nec -ando faciunt primordia motus. LIV. 37, 30, 4, 5 regiae naves, ne prorae concurrerent, cum -assent. CVRT. 8, 4, 20 -visse iter. VVLG. psalm. 108, 23 sicut umbra, cum -at, ablatus sum. *et passim.* Is. 41, 10 ne -es (πλανῷ). VINDIC. med. 2 conceptione -ante. *speciatim de rebus caelestibus*: COLVM. 8, 4, 3 die iam in vesperum -ante. LVCAN. 10, 236 donec in autumnum -et Phoebus. ITALA iud. 19, 9 (Lugd.) in vesperam -vit dies (ἡσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν, VVLG. ad occasum declivior sit). CYPR. Demetr. 3 -ante iam cursu exoletis cornibus luna tenuatur. HIER. in Zach. 3, 14 p. 915 -ante iam sole. VVLG. psalm. 101, 12 dies mei sicut umbra -verunt (ἐκλίθησαν. *sim.* Ier. 6, 4 Luc. 9, 12). MACR. sat. 1, 2, 15 PROSP. in psalm. 140, 2. RVFIN. hist. mon. 9 p. 424[A] hora iam erat ad vesperum -ans. AVG. gen. ad litt. 4, 1 p. 93, 21 a forma ad informitatem -ante atque vergente *die.* PROB. Verg. georg. 1, 233 p. 362, 22 *sol* in eandem zonam -vit (p. 362, 27 venit. p. 363, 1 transcendit).

B *reflexive:* se declinare *vel* declinari *i. q. se -are: additur unde*: OV. met. 7, 88 nec se -at ab illo. CARM. Suet. Aug. 70 omnia se a terris tunc numina -arunt. *additur quo*: PLAVT. Aul. 711 ego -vi paululum me extra viam. RHET. Her. 4, 10, 15 in hoc genus plerique cum -entur. FEST. p. 51 convexum est ex omni parte -atum, qualis est natura caeli, quod ex omni parte ad terram versus -atum est. CVRT. 8, 2, 20 cum ⟨videamus⟩ ceteros in fugam -ari. CELS. 8, 5 in alteram partem nares -antur. TERT. resurr. 2 iam -atur ad alterius spei auctorem. AVIEN. Arat. 643. COMM. apol. 456 cum iam -etur in illos. ENNOD. epist. 7, 14, 4 p. 183, 7 ante congressionem -atur adversarius.

C *transitive:* **1** *i. q. convertere, alio flectere: animantes* -ant *aliquid: additur unde*: GELL. 16, 5, 11 a luminis iactu oculos -et. VVLG. psalm. 43, 19 -asti semitas nostras a via tua (ἐξέκλινας. *sim.* Ioel 2, 7 *et saepius*). Is. 30, 11 -ate a me semitam. CATVLL. 64, 92 non prius ex illo flagrantia -vit lumina. *ablat.*: LVCR. 2, 259 -amus item motus nec tempore certo nec regione loci certa. *additur quo*: STAT. Ach. 2, 27. 28 obliquos dilecta ad moenia vultus -at (RVFIN. apol. Orig. 1 p. 554 quibus dogmatis ad suum nomen discipulos -rent. GREG. M. moral. 7, 11 ad collectionem gentium... verba -vit. GREG. TVR. virt. Iul. 14 -vit caput ad lectulum). HIER. in Os. 1, 5 p. 18 in barathrum victimas (VVLG. Os. 5, 2. psalm. 16, 11 oculos in terram [PAVL. NOL. epist. 38, 6]. 140, 4 non -es cor meum in verba malitiae [ἐκκλίνῃς]. AVG. quaest. hept. 7, 49 divini in se iudicii sententiam -vit. in Iob 38, 37 organa caeli in terram. PETR. CHRYS. serm. 115 p. 516[B] faciem in terram). VVLG. Is. 66, 12 ecce ego -bo super eam quasi fluvium pacis. in *c. abl.*: ENNOD. epist. 7, 14, 5 p. 183, 12 in quo loci visus est -asse conflictum. LIV. 1, 28, 6 si quo ego inde agmen -are voluissem. AVIEN. Arat. 171 oculosque in proxima mundi -es a dracone. *accus. solus*: OV. met. 10, 667 -at virgo cursus (*cf.* PS. PROSP. prom. 2, 21, 39 -ansque viam). MANIL. 2, 797 -atque diem Phoebus. LIV. 36, 23, 2 non laqueis, ut solet, -bant ictus *arietis* (42, 63, 4). PORPH. Hor. carm. 2, 19, 17 flectis... tamquam [de]cursus eorum *amnium* -et. *de corpore et partibus eius* (*cf. l. 20. 22. 25. 27 al.*): VERG. Aen. 4, 185 nec dulci -at *Fama* lumina somno (*sim.* PROP. 2, 1, 11 seu cum poscentes somnum -at *puella* ocellos. CYPR. GALL. gen. 912 in dulcem -ans lumina somnum. AVSON. 363, 14). VAL. FL. 3, 69 miserae -ant lumina (*sc. prae formidine*) Thebae. STAT. Theb. 8, 653 sponsae miserabile munus tradunt -are genas. ITALA prov. 1, 15 (Lucif. Athan. 1, 25 p. 110, 14) ne -veris pedem (ἔκκλινον, VVLG. prohibe pedem). Sirach 2, 2 (Aug. spec. 23 p. 117, 14) -a aurem tuam (εὔθυνον, VVLG. inclina). PORPH. Hor. sat. 1, 3, 44/5 dicitur paetus leniter -atis *oculis.* HIER. epist. 123, 3 ne transversum quidem, ut dici solet, unguem -are (*cf.* in Ioel 2 p. 186. *Otto, Sprichw. p. 356, 4*). VVLG. prov. 28, 9 qui -at aures suas. *et passim.* Sirach 4, 8 -a pauperi ... aurem tuam (κλῖνον). Luc. 24, 5. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 12 ipse -et oculum suum. *res -ant: aliquem*: OV. met. 2, 138 ne te dexterior *rota* tortum -et ad anguem. *aliquid*: CIC. fat. 46 quae nova causa in natura est, quae -et atomum. COLVM. 4, 9, 1 ad posteriorem *partem* -atur cicatrix. MELA 3, 40 ut ... non -et Araxes statim undam. ASCON. Pis. p. 13 cuius *domus* exitus ... in publicum versus -retur. PLIN. nat. 2, 216 ut lunam mundus ostendat occultetve aut media plaga -et. 11, 148 obiterque incidentia facile -ant *angustiae pupillae.* STAT. Theb. 12, 564 radios -at et horret stelligeri iubar omne poli. silv. 3, 3, 128 qualia pallentes -ant lilia culmos. AVIEN. Arat. 1467 ut nec curva quasi -et cornua *luna.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 70 amnis ... undantem -at prodigus urnam.

2 *flectendo vitare*: CIC. Planc. 97 urbem unam mihi amicissimam -vi. LIV. 37, 41, 11 impetus. SEN. dial. 2, 7, 6 emissa tela (AMM. 23, 5, 3 *al.*). epist. 51, 2 sic regio quoque est, quam sapiens vir... -et tamquam alienam bonis moribus. CVRT. 4, 13, 37 transfuga ... monet ut regionem monstratam -ent. TAC. hist. 3, 84 occursum *Vitelli.* ann. 6, 15 patriam. ARNOB. nat. 6, 12. IVL. VAL. 3, 8 locum vulneris. AMM. 15, 48 vulnera (PAVL. NOL. carm. 16, 85 *al.*). 23, 6, 88 sueta litora. *sim. saepe.* NEPOTIAN. 10, 22 inferre ictus *armorum* ac -are (VAL. MAX. 2, 3, 2 vitandi atque inferendi. DICT. 2, 40 ictum ... -ante hoste. SVLP. SEV. chron. 1, 35, 3 letalem ictum). EMPOR. rhet. p. 571. CAPITOL. Pert. 8, 6 ad solem -andum. 11, 7 ille ... -atis militibus per porticus egressus... domum se contulit. AVSON. 404, 12 me. DIDASC. apost. 8, 3 balneum *virorum.* 80, 29 *p. 191, 24.* RVFIN. hist. 4, 7, 9 effugere mundi huius principes vel -are. CLAVD. 21, 288 exiguo clavi flexu -at aquarum verbera. *sim. saepe.*

II *translate de statu, ratione, voluntate i. q. convertere, deviare*: **A** *intransitive:* **1** *de personis*: GLOSS. peccavit. TAC. ann. 14, 56 si qua in parte lubricum adulescentiae nostrae -at, revocas. RVFIN. apol. Orig. 1 p. 551 *diabolus*... complures angelorum secum -are persuasit (Orig. princ. 1 prol. 6). *additur unde*: ab:

Cic. Verr. 4, 2 si qua in re ipse ab religione officii -verit. orat. 137 a proposito (138 Qvint. inst. 9, 1, 42. 45. Amm. 22, 14, 2 nusquam a proposito). off. 1, 145 ab iis *delictis* est diligentius -andum. Tusc. 4, 13 sic a malis naturā -amus (Tert. adv. Marc. 2, 19 a malo. 5, 14. Itala psalm. 33, 15 [Cypr. unit. eccl. 24. ἔκκλινον, Vvlg. diverte]). Liv. 9, 17, 1 ut plus iusto a rerum ordine -rem. Gell. 10, 8, 2 a naturali habitu. Lact. inst. 5, 13, 17 a fide iustitiaque (Amm. 15, 1, 3 a iustitia). Amm. 17, 5, 2 litteras ad Constantium dedit nusquam a gemino fastu -ans. Hier. in Ezech. 9, 9—10 p. 99 omnis civitas -vit a cultu dei. Vvlg. prov. 4, 5 a verbis oris mei (παρίδῃς). 18, 5 a veritate iudicii (ἐκκλίνειν. Rvfin. hist. 3, 29, 4 a veritate -antes [παραβραβεῦσαι τὴν ἀλήθειαν]). *et saepius.* Is. 29, 21 et -verant frustra a iusto. Avg. civ. 15, 21 a bono (correpl. 6, 10). Leo M. epist. 4, 2 a quibus regulis plerosque fratrum -visse et penitus deviasse reperimus (Bened. reg. 3 neque ab ea *regula* temere -etur). 124, 9 -ate... ab his diabolicis persuasionibus. *al.* de (*l. 39*): Cic. prov. 41 subire vim . . . malui quam . . . de meo statu -are. Cluent. 106 de statu suo. ex: Itala Ios. 1, 7 (Lugd.) non -bis ex illa *lege* (ἐκκλινεῖς, Vvlg. -es). *additur quo*: ad (*l. 39*): Qvint. inst. 7, 20, 3 ad illa -andum est. 12, 3, 9 ad discendum ius -verunt. Optat. 4, 9 p. 115 ad arbitrium tuum -are conatus es. Hier. in Ezech. 5, 16 p. 177 ad mala opera. vir. ill. 41 dominum qui persecutionis tempore ad Iudaeos -verat. Vvlg. Iob 36, 21 ad iniquitatem. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 27[A] aut desecavi aut ad saniorem intellegentiam -vi. Avg. civ. 15, 23 ad inferiora. Ven. Fort. vita Leob. 2, 6 -antibus ad dormiendum. Greg. M. moral. 14, 49 Christus quasi vero viator ad manendum tantummodo -vit. Cod. Iust. 3, 33, 13, 1 ad humaniorem sententiam -are (7, 71, 8, 5). 6, 29, 3, 1 Iustinianus . . . ad nullum -ans monstrum vel prodigium. in: Hor. carm. 1, 33, 7 Cyrus in asperam -at Pholoen (*cf.* Porph. Hor. carm. 1, 33, 10 in alios amores). Qvint. inst. 10, 2, 16 in peius. Schol. Germ. Bas. p. 66, 3 cum homines neglegentius aequitatem observarent ⟨in⟩ insidiasque -assent. Hier. chron. a. Abr. 2353 Constantinus . . . in Arrianum dogma -at. Vvlg. exod. 23, 6 non -bis in iudicium pauperis. Avg. civ. 15, 8 bonis in deterius -antibus. 15, 23 dei filios in hanc societatem -asse. Bachiar. fid. 1 p. 1020[D] in haeresin. *al.* *nota* in *c. abl.*: Bened. reg. 7 -antes in malo et inutiles factos. post: Vvlg. I reg. 8, 3 -verunt post avaritiam. 12, 21 post vana. III reg. 2, 28 Iob -asset post Adoniam et post Salomonem non -asset. Hier. vir. ill. 31 de ecclesia ad Encratetarum haeresim. 2 *de rebus: accedit unde*: ab: Qvint. inst. 4, 3, 14 cum a recto itinere -et oratio. 10, 3, 33 ab alia inventione -ant sensus. Itala deut. 29, 18 (Lugd., Aug. quaest. hept. 5, 52) cuius sensus (mens Aug.) -vit a deo (ἐξέκλινεν, Vvlg. aversum est). Arnob. nat. 2, 14 nec tamen eius auctoritas plurimum a veritate -at (Cassiod. var. 10, 7, 5 a recto tramine). *accedit quo*: ad: Spart. Hadr. 1, 5 ingenio eius (*Hadriani*) sic ad ea (*studia Graeca*) -ante, ut . . . Graeculus diceretur. Mar. Victorin. rhet. 1, 2 p. 164 oppressa *natura* corporis vitio ad malum -verat. Avg. gen. ad litt. p. 93, 21 quod robur imperii ad eum debuerit -are (*cf.* Pavl. Med. bened. 1, 1). Avell. p. 16, 1 ad quam partem victoria -et. *t. t. medic.*: Cass. Fel. 21 sin vero . . . ad nutriendam saniem apostema -verit. in: Plin. nat. 28, 58 *vox* e candida -at in fuscam. Lact. frg. 5 in malam partem -antes *animi.* opif. 18, 7 in species proximas sensim cogitatio ipsa -at. Vvlg. psalm. 20, 12 quoniam -verunt in te mala. 54, 4 in me iniquitates. Val. Cem. hom. 3, 1 in alteram partem animus non -at. 5, 6 -et cor nostrum in verba. post: Itala iud. 9, 3 (Lugd.) -vit cor eorum post Abimelec (ἔκλινεν, Vvlg. inclinaverunt). Rvfin. hist. 10, 4 p. 979 omnium summa expectatio erat quo vel Alexandri perseverantia vel Eusebii Arriique instantia -ret. *absolute: i. q. senescere*: Vindic. med. 24 aetatibus neque -antibus... in -antibus. *i. q. remittere, relaxare*: Ov. met. 9, 461 paulatim -at amor. Plin. nat. 23, 48 nec nisi -ante morbo. Cels. 5, 27 ubi ea *inflammatio* -vit. Theod. Prisc. eup. faen. 33 -antibus doloribus. log. 52. 97 doloris inquietudo. 73 febribus. Cael. Avr. acut. 2, 6, 27 -ante accessione (2, 9, 48). 2, 18, 109 donec passio -et (3, 8, 95 *et passim*). Oribas. syn. 1, 9. 6, 1 in statu iam -ante. 6, 6 -ante febre. 6, 9 sitis instat vehemens ita, ut incendat hominem et post modicum -at et calor aequalis invenitur. Greg. M. dial. 16, 81 frigora -ant.

B ***reflexive*** se -are *vel* -ari: Ter. Hec. 200 neque -atam quicquam ab aliarum ingenio ullam reperias. Rhet. Her. 4, 10, 15 in hoc genus plerique cum -entur. Avg. civ. 20, 21 ideo -are se dicit hoc flumen. Comm. apol. 456 cum iam -etur in illos. Ennod. opusc. 3, 54 p. 344, 20 vester ad pacem -etur assensus. Theod. Prisc. eup. faen. 94 ad elefantiae vitium -atum est.

C ***obiecto posito***: 1 *i. q.* ***variare,*** *mutare*: a *generatim*: Sall. hist. frg. 2, 15 fortunam (fortuita *coni. L. Mueller*) in temeritatem -ando corrumpebant. Tac. ann. 15, 26 adversa in inscitiam Paeti -ans. Rvfin. Adamant. 5, 14 ea, quae recte scripta sunt -antes in aliud. *mutare, corrumpere*: Itala exod. 23, 2 (Lucif. Athan. 1, 3 p. 69, 27 *sqq.*). deut. 24, 17 (Lugd.) non -bis iudicium advenae et orphani (ἐκκλινεῖς, Vvlg. pervertes). 27, 19 (Lucif. Athan. 1, 8 p. 78, 32). Is. 10, 2 (Lucif. Athan. 1, 40 p. 136, 27 *sqq.*) -antes iudicium pauperum (ἐκκλίνοντες κρίσιν, Vvlg. ut opprimerent in iudicio pauperes). Ps. Avr. Vict. orig. 15, 5 Latini Ascanium . . . -ato paullulum nomine prius Iolum dein postea Iulum appellarunt. Hier. quaest. hebr. in gen. p. 43, 3. 53, 22 accentu paululum -ato. Rvfin. apol. adv. Hier. 1, 18 p. 556[A] si aliqua verba in graeco incautius fortasse posita -vimus. epist. 164, 52 linguas hominum inquisitione criminum suorum -are. Arator act. 2, 530 et -atis senio visibus.

b *t. t. grammaticorum*: *α i. q. derivando fingere*: Varro ling. 5, 7 quemadmodum quodque poeta finxerit verbum [quod] confinxerit [quod] -verit. 6, 37 verba -ata sunt quae ab aliquo oriuntur. Qvint. inst. 8, 6, 32 9, 1, 12. 42 illa quoque vitia sunt eiusdem loci si cadentia similiter et similiter desinentia et eodem modo -ata multa iunguntur. 12, 8, 5 quid -andum mutandum fingendum sit. Char. gramm. I 155, 1 sunt quaedam derivativa quae ab aliqua persona propter coniunctionem generis -antur. *accedit unde*: Varro ling. 5, 32 nominata aut translaticio nomine . . . aut -ato ab hominibus. 5, 104 hinc. 5, 120 a graeco. 5, 166. 9, 103 unde (Plin. nat. 19, 159). *et passim.* rust. 1, 31, 3 a venti flatu. 1, 50, 1 ab eo vocabulo. Fest. p. 201. 261. 276. Prisc. gramm. III 512, 32 ideoque possumus non a verbis ea -ata accipere sed magis a sese composita. Varro ling. 8, 1 quo pacto de his -ata in discrimina ierunt. Varro ling. 6, 2 verba ex verbis -ari scribunt. 8, 7 ut ex his feminae -rentur. 9, 49 duo posteriora ex prioribus -ata non sunt, cum analogia polliceatur ex duobus similibus similiter -atis similia fore. 9, 60 e quibus . . . proportione ita appellata -verant praenomina. Qvint. inst. 8, 6, 32 quae (πεποιημένα) ex vocibus iu usum receptis quocumque modo -antur. Diom. gramm. I 387, 20 alii temptant ex superiore verbo -are. Gramm. VII 284, 3 ex uno enim graeco -antur. Varro ling. 5, 98 vi natura versa vervex -atum. 5, 128 aliter. 8, 14 in sua discrimina -autur *nomina.* 8, 18 extrinsecus -antur. 10, 53 figuras -are. Avg. c. Cresc. 2, 1, 2 nomina derivare vel -are. 2, 2, 3. 4, 9, 11 latinae regulā locutionis. *β de flexione tam nominum quam verborum*: Varro ling. 8, 3. 9, 9 vocabula ac verba quae -amus similiter. 8, 36. 89 si eadem vox nomen et verbum significabit, ut et in casus et in tempora dispariliter -etur. 10, 14 alia verba nusquam -antur, ut haec vix, mox, alia -antur, ut ab limo limabo. 10, 34 tertii generis quae -antur cum temporibus ac casibus ac vocantur . . . participialia. Qvint. inst. 1, 4, 22 nomina -are et verba in primis pueri sciant. Fronto p. 221, 11 N. de nominibus -andis. Arnob. nat. 2, 6 per casus et tempora -are verba scitis et nomina. *de flexione nominum*: Varro ling. 7, 110 quemadmodum ea *vocabula imposita rebus* in casus -rentur. 8, 7 nomina recto casu accepto in reliquos obliquos -ant. 8, 8 ut ex his in multitudinem -retur. 8, 14 nomina -antur aut in earum rerum discrimina, quarum nomina sunt . . . aut in earum extrinsecus quarum ea nomina non sunt . . . . 9, 50 nemo pollicetur e vocabulo vocabulum -ari recto casu singulari in rectum singularem. 10, 22 Gell. 4, 1, 2 *al.* *de genere*: Char. gramm. I 136, 15 femininum 'mea', ut 'Helena' -bitur. Prob. inst. gramm. IV 87, 3 eadem generis communis nomina . . . cum genere neutro non secundum genus neutrius -ari. Cledon. gramm. V 40, 2 quia quovis genere -antur, sive masculino, sive feminino. 46, 18. Rvfin. Orig. in gen. 5, 5 femineo genere . . . -atur lex. Hier. in Hab. 1, 2 p. 611 -atur masculine. *de casibus*: Plin. serm. dub. frg. Char. gramm. I 143, 12 ita genetivum -bant. 145, 32 per nominativum et ablativum tantummodo -ari posse. Prisc. gramm. II 225, 16. Prob. app. gramm. IV 48, 39 nomen per omnes casus uno schemate -atur. 75, 5. 377, 10 Scavr. gramm. VII 28, 4 Gramm. VII 237, 20. *de numero*: Char. gramm. I 21, 6 pluraliter non -antur. 161, 19. Phoc. gramm. V 428, 5 praeter haec alia sunt, quae in singulari numero non -antur. *de comparatione*: Pomp. gramm. V 153, 11 quia dixit divitior divitissimus . . . scire debes aliter -ari quando dicimus dives divitior divitissimus. *de coniugatione*: Varro ling. 10, 78 ut -atum 'amo' 'vivo', 'amor' 'vivor'. Char. gramm. I 173, 6 item eadem *composita ex eo* futuro finitivi per bo -antur. 175, 6 veteres ita -bant 'amare' pro 'amaris'. 177, 1 consuetudine -antur. 257, 27 haec verba passiva non habent, sed cum observatis suis perfectis per suas angustias -antur. *al.* Prisc. gramm. II 436, 17 intrinsecus -ant, ut καταγράφω κατέγραφον. 445, 19 in omnibus huius coniugationis verbis per ψ -ant ἀόριστον. 501, 11 secundum quartam coniugationem. III 455, 11 per participia -antur (455, 17. 471, 20 *et saepe*). Don. gramm. IV 385, 8 verba impersonalia cum per omnes modos -ari possunt. Pomp. gramm. V 223, 1 nam activum et nentrale uno modo -amus; passivum commnne et deponens uno modo -amus. Consent. gramm. V 376, 12 per omnia tempora. Evtych. gramm. V 474, 13 praeter regulam. Macr. exc. gramm. V 601, 6 composita, quae foris -antur. Mart. Cap. 3, 312 harum omnium coniugationum in -ando formae sunt triginta sex. *et saepissime.*

c *t. t. arithmeticorum, i. q. dividere*: Compvt. Carth. 1, 4 pervides igitur ipsum assem -andum modis omnibus esse. 2, 9 Agriustia . . . assem ipsum, quem dum diximus -andum, annos per singulos scripulis dissipare conatur. *ibid.* septem annos habere poterat supputator de quibus unum assem . . . plenum, ut decuit -asset *et* plenum assem penitus non valuit -are. 2, 11 hunc eundem assem plenissime -bis. 2, 1 deducis diem unum quem . . . ex detrimentis lunaribus gignitum esse docemus et qualiter -etur evidentissime demonstramus.

d *t. t. rhetorum, de schematis*: Qvint. inst. 1,6,32 quae paulum -ata varie et multipliciter ad veritatem reducunt... permutatis litteris syllabisve. 9, 2, 92 qui Victorias aureas in usum belli conflari volebat, ita -vit, victoriis utendum esse. 9, 3, 88 quaedam verborum figurae paulum figuris sententiarum -antur. 10, 5, 8 hoc oratio recta, illud figura -ata commendat.

2 *i. q.* ***vitare***: Cic. Mil. 40 illam beluam, iudicii laqueos -antem. orat. 228 nec satis recte -at orator impetum (Ivst. 3, 7, 9 invidiae impetum. 12, 2, 4. 21, 4, 4. Amm. 22, 14, 2 impetus. *et saepius.* Hier. in Ezech. 12, 10 p. 118 persecutionum impetum. Pavl. Nol. pass. Genes. 2). Cic. part. 63 ad persequendum aliquid aut -andum. nat. deor. 3, 33 appetuntur, ... quae secundum naturam sunt, -antur contraria. off. 1, 11 ea, quae nocitura videantur (Evstath. Bas. hex. 5, 4 p. 960[B] quae noxia sunt). 1, 19 quibus vitiis -atis. Att. 2, 19, 1 vel subire eas *contentiones* videor mihi ... vel -are nulla cum molestia posse. 8, 11[d], 7 neque ea tam pertimui ... quam -anda putavi, si honeste vitare possem. Liv. 21, 41, 4 certamen. Sen. epist. 14, 7 sapiens ... potentium iras immo -bit. 98, 7 metuenda -a. Ascon. Mil. p. 38 omne periculum suum et offensionem inimicae sibi multitudinis -are (Arnob. nat. 3, 43 incommoditatis alicuius et -andi periculi causa. Edict. imp. Diocl. 2, 20. Heges. 3, 8, 3 subeundo periculo ... quam -ando. 4, 2 *opp.* usurpare. Schol. Cic. Bob. p. 47, 25). Tac. hist. 4, 41 societate culpae invidiam -vit (Svet. Iul. 4). ann. 6, 51 impudicitiam uxoris tolerans aut -ans. 13, 4 ea maxime -ans. Apvl. met. 3, 12 quem ipse fabricaveram risum obviorum -ans. 5, 18 -ata morte. Gell. 2, 7, 13 sed ea ... -anda sensim et relinquenda esse dicunt. 7, 2, 5 Chrysippus ... putat ... nec -ari transcendique posse agmina fati et volumina. 20, 1, 30 iurisque actiones -antibus. Min. Fel. 26, 9 -bat negotia vel petebat. Tert. adv. Marc. 4, 30 -verant invitationem. patient. 4 severitati -andae. adv. Val. 9 tarde persuasa *Sophia* ⟨de⟩ -ata investigatione patris. Vlp. frg. Vat. 188 onus (Gavdent. serm. 16, 333[A] onus ... totis viribus conatus sum -are). Itin. Alex. 3 ut omnes motus aerios peteret aut -ret *Pompeius.* 8 satrapae notam ignaviae -antes. Paneg. 6, 9 longe diversa in vobis erat causa -andi aut sustinendi laboris. Capitol. Gord. 1, 5 quam *multitudinem verborum* me urbane -are confingo. Ivl. Val. 2, 3 si -ando huic experimento consulitis. 2, 5 vitandam -andamque pueritiam *Alexandri.* Lact. inst. 7, 4, 13 in malis -andis. Svlp. Vict. rhet. 45 p. 341 num haec molestia accusationis -anda sit. Ps. Avr. Vict. epit. 2, 7 longa oratione imperialis molestiae magnitudinem -are. 3, 7 ut ... famae metu talia -rent. Hil. in Matth. 12, 9 gloriandi de se iactantiam -at *Iesus* (*cf.* Rvfin. hist. mon. 9 p. 424[A] summo studio iactantiam -ans. Ambr. exc. Sat. 1, 53 fug. saec. 9, 56 *al.*). Itala I Macc. 2, 22 (Lucif. non parc. 12 p. 235, 22) non -bimus officium deservitionis nostrae dextra vel sinistra (*οὐκ ἀκουσόμεθα τοῦ παρελθεῖν τὴν λατρείαν ἡμῶν*, Vvlg. transgredientes legis nostrae mandata). Symm. epist. 6, 4 precor, ut saluti adversa -es. Gavdent. serm. 10, 299[B] peccatum (Avg. civ. 1, 25 quod peccatum non per peccatum debeat -ari. Cassiod. in psalm. 1, 2). Amm. 28, 4, 21 aleatorum vocabulum -antes. *sim. saep.* Veg. mil. 1, 20 sic dum exercitium laboresque -ant. *et saepius.* Ambr. off. 1, 26 tacendo culpam. virg. 1, 4, 14 naturae parilis convicia -amus. Heges. 1, 17, 2 Pompeius curarum -ans superflua. 1, 30, 10 Antigonus ipsius *Herodis* praesentiam -vit. 1, 40, 5 nisi regalis puellae copulam -visset. 5, 4, 4 dum ignaviam -at, virtutem invexit. *al.* Pelag. epist. in Rom. 1 cacologiae vitium. Rvfin. Adamant. 5, 9 quod ... honestum ... videtur -as (*ἀρνῇ*). Orig. in cant. prol. p. 74[C] illam *astutiam* credo per quam sophismatum intellegi ac -ari possit argutia. Avg. civ. 9, 16 deos caelestes -antes terrena contagia. 13, 11 ut saltem secundam mortem -are possimus (epist. 127, 2 mortem dum -ant accelerant. Prosp. chron. I p. 483, 1375 mors Valentiniani ... non -ata. Pass. Petr. 4). serm. 6, 3 nuptias non -at Christus. Pavl. Med. vita Ambr. 1. 19 paenitentiam. *al.* Mart. Cap. 3, 227 quanta vel vitia creare possent vel prudentissime -are. 5, 517 heroici versus finem vel initium non -et *Cicero.* Cod. Theod. 9, 45, 5 (*a. 432*) poenam imminentem -are (Cassiod. var. 2, 14, 1 poenas. 10, 75). Leo M. serm. 28, 5 de his erroribus -andis. epist. 15, 16 decretorum imperialium statuta. *al.* Sacr. Leon. p. 357 *plebs* terrores -et humanos. Petr. Chrys. serm. 11 p. 220[A] -ent mala, faciant bona. Alc. Avit. c. Eutych. 1 p. 20, 12 ad -andam prolixitatem. Drac. Romul. 9, 161 ut Martis -et opus *Paris.* Mvtian. Chrysost. hom. 27, 1 supplicia (Cod. Iust. 6, 35, 12, 1). Greg. M. dial. 4, 51 femina linguae procacitatem atque stultiloquium non -vit. Papyr. Lips. 44, 2, 6 -andi munera civilia (Cod. Iust. 1, 2, 9 pr. argentariorum ... munera). Pallad. hist. mon. I 51 p. 334[D] corruptum iudicium pollutumque -ans (*φεύγων*). 24 p. 306[C] duos feneratores potui -are (*καὶ οἱ μὲν δύο μου ἀπηλλάγησαν*). *et saepius.* *scq. infinit.*: Itin. Alex. 8 de summa belli decernere -bat. Ivl. Val. 2, 7 reniti Alexandro. Veg. mil. 3, 22 -as inire conflictum. Ambr. in psalm. 12 praef. 9 infantia, quae -at ediscere. Vvlg. II reg. 19, 3 -vit populus in die illa ingredi civitatem (*διεκλέπτετο*). Ezech. 10, 11 ire. Rvfin. Orig. in gen. 10, 3 audire -ant verbum dei. Pavl. Nol. epist. 21, 5 pigrorum vias ... calcare. Prosp. epigr. 69 Cael. Avr. acut. 2, 31, 163 chron. 1, 4, 102. *seq.* ne: Vvlg. Dan. 9, 11 -verunt, ne audirent vocem tuam (*ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι*).

syn.: devitare, inflecti, inverti, obtundere, refugere, respuere. deduci, deflexu decedere. *ad IA1*: abire, avertere se, cadere, cedere, descendere, descrere, fugere, recedere, vadere, venire. intrare. affugere, prohibere, transire. *ad IC2*: vertere. *ad IIA1*: deviare, divertere. *ad IIA2*: averti, declivis esse, inclinari, transcendere, vergere. *ad IIC1a*: derivare, fingere, mutare, pervertere. *ad IIC2*: deflectere, relinquere, subostendere, transgredi, vitare.

opp.: *ad IIA1*: petere, subire, sustinere. sublevare. *ad IIC2*: appetere, persequi, petere, sustinere, tolerare, usurpare.

deriv.: declinabilis, declinamentum, declinatio, declinative, 2. declinatus.

part. perf. pass. pro adi. **dēclīnātus**, -a, -um. *i. q. declinis*: Colvm. 4, 26, 2 -a pedimenta corrigenda. 4, 33, 3 castaneta ... melius ex vicino ... mergi more pertica -a propagatur. Vitr. 8, 6, 5 in -o loco cursus dirigerentur. Qvint. inst. 12, 11, 23 aetate iam -a (Porph. Hor. carm. 4, 1, 29—30). Mvtian. Chrysost. hom. 2, 1 -us ad infima. *Stöger.*

dēclīnus *v.* declinis.

dēclīvis, -e [*cf. c.* clivus *et c.* acclivis acclivus, proclivis -us, clivis. *Th.*]. *cf.* declivus, declivius *v. l. 23 (et l. 24?).* *i. q.* pronus, *descendens, inclinatus* (*opp.* acclivis, proclivis, ascendens): Gloss. *κατάντης*. inclinatus locus. -ius inclinatus. -e *κατωφερές* contrarium. -ia: incurva. -um *κάταντες*. -ium proclivium. Isid. diff. app. 85 inter decline et -e hoc interest, quod declinus sol, declivus locus (*v. etiam sub* declivus). *permutantur saepissime in codd.* declinis *et* declivis, *ex. gr.*: Germ. 31. 326. 663 Lvcan. 4, 427 (*v. sub* declinis) Calp. ecl. 1, 1. 5, 60 (*codd. dett.*). *compar.*: Gloss. V 406, 23 Vvlg. iud. 19, 9 Pavl. Med. bened. 1, 4 Evstath. Bas. hex. 1, 9 p. 877[A]. *legitur inde a* Caes. *et* Sall.

1 ***proprie*** *et in imag.*: Caes. Gall. 2, 18, 1 collis ab summo aequaliter -is ad flumen Sabim ... vergebat. 4, 33, 3 in -i ac praecipiti loco (7, 83, 2 iniquo loco et leniter -i. civ. 1, 45, 5. 1, 79, 3. Schol. Verg. Veron. Aen. 12, 684 abrupta loca dicuntur, quae non f⟨acilia et⟩ -a sunt. Pavl. Med. bened. 1, 4 -ior locus). Hirt. Gall. 8, 14, 4 -i fastigio. Sall. Iug. 17, 4 -em latitudinem, quem locum Catabathmon ... appellant. Hor. carm. 3, 29, 7 arvum. Aetna 346 ipsa suo -a pondere ... corpora diripiat. Ov. epist. 7, 93 antrum. met. 1, 39 flumina. 4, 432 via (7, 410. Lact. inst. 6, 4, 9 [*in imag.*] prona et -is est eorum [*sc. malorum*] via). 6, 399 ripis (fast. 3, 13). 6, 487 Olympi. 15, 227 labitur occiduae per iter -e senectae (*in imag.* Plin. nat. 2, 181. Amm. 15, 10, 6 -e quidem iter, sed expeditius). Germ. 31 pronas rapit orbis in ipsos -es umeros. 326 alius -is ducitur ordo *siderum.* 663 -emque (*sc. Cassiopeiam*) trahunt aeterni pondera mundi. Sen. epist. 101, 1 cursus (*in imag.* Lvcan. 4, 114 ad litora cursum). Colvm. 1, 5, 9 areis. 2, 2, 9 *fossas.* 10, 48 -i tramite rivi (Avien. Arat. 448 -i si visum tramite vergas [*de orbe caelesti*]). 12, 52, 4 solum. Calp. ecl. 5, 60 ubi -i iam nona tepescere sole incipiet serique videbitur hora premendi (Min. Fel. 40, 2 iam sol occasui -is est. Avien. Arat. 2, 1546 ille *Sol* occiduas vergat -is in undas. *huc trahas* Vvlg. iud. 19, 9 considera quod dies ad occasum -ior sit). Plin. nat. 17, 147 situ. Sil. 15, 513 agger. Avien. Arat. 62 quis polus umbrifero lateat -is (*i. sub horizonte*) in axe. 164 -e caput vertexque obliquior astri. Prvd. ham. 847 naturam tenuem (*sc. animi*) -ia vitae pondera non reprimunt, nec tardat ferrea compes (*in imag.*). Mart. Cap. 1, 15 alvei. Rvt. Nam. 1, 477 qua *salina* mare terrenis -e canalibus intrat. Boeth. cons. 1, 2 carm. 26 -emque gerens pondere vultum ... cogitur ... cernere terram.

vi substantivi neutrius, saepe adverbialiter cum praepositione per, *rarius* in *vel* ad: Caes. Gall. 7, 88, 1 ut de locis superioribus haec -ia et devexa cernebantur. civ. 3, 45, 4 erat per -e receptus (3, 51, 7. Ov. met. 2, 206 per -e viasque praecipites. Sen. nat. 3, 24, 2. Apvl. mund. 34 per -ia [Avg. gen. ad litt. 2, 4 p. 37, 9 per -ia iugorum. 9, 15 p. 287, 15 ut aqua per -ia prolabatur]). Liv. 42, 15, 10 ex semita proclivi ruit in -e. Manil. 1, 233 acclivis pariter -ia cingit. 1, 240 fallente solo -ia longa et pariter surgente via pariterque cadente. 2, 919 qua principium -ia sumunt. Lvcan. 2, 421 dexteriora petens montis -ia. Evstath. Bas. hex. 1, 9 p. 877[A] ad -iora contendere soleat *aqua.* Prisc. periheg. 884 Libani montis sunt post -ia primi.

2 ***translate***: a *de rebus*: Calp. ecl. 1, 1 nondum Solis equos -is (declinis *codd. mel.*) mitigat aestas. Arnob. nat. 2, 45 *animae* in vitia labiles, in peccatorum genera universa -es. Priscill. tract. 8, 121 in -e scelerum impulsu voluntatis urguetur. Symm. epist. 4, 32, 1 aetas -is in senium (*cf. l. 76*). 9, 86 (81), 1 *virtus* aspernatur -em facilitatem. b *de personis*: Plin. epist. 8, 18, 8 mulier natalibus clara, moribus proba, aetate -is (*cf. l. 74*). Symm. epist. 10, 30, 4 hic me nodus iam promptum atque -em ad efflagitanda illationum documenta defixit. Cael. Avr. chron. 1, 4, 62 pronos autem seu -es aut venturos in passionem sequuntur (1, 5, 149 in epilepsiam -es ac pronos maior ... pulsus sequitur. acut. 1, 2, 31. 2, 32, 165 in cardiacam passionem -es atque proni). acut. 2, 2, 12 -es atque faciles istius modi naturae. 2, 6, 28 -es in soporem.

adv. **dēclīviter**: Cassiod. hist. 12, 9 deduxitque eos ad quandam rupem -ius incumbentem.

dēclīvitās, -ātis *f. a* declivis. *i. q. inclinatio.* 1 *proprie*: Caes. Gall. 2, 18, 2 ab eo flumine pari -e (*B*²*β*, accl- *rell.*). 7, 85, 4 iniquum loci ad -em fastigium magnum habet momentum. Chalc. transl. p. 44ᴰ ne *caput* terrenarum lacunarum offensiones proclivitatis et item -is incurreret (ἐπὶ γῆς ὕψη τε καὶ βάθη παντοδαπὰ ἐχούσης). Amm. 22, 2, 2 emensā -e Succorum. 23, 6, 65 planitiem undique pronā -e praeruptam. Sidon. epist. 4, 15, 3 iugorum profunda -s. 2 *translate*: Cael. Avr. acut. 1 praef. 12 lues autem -s in aegritudinem prona. 1, 1, 30 -is atque pronae aegritudinis in phrenitium signum recte nuncupatur *eqs.*

dēclīvus, -a, -um, *cf.* declivis. Isid. diff. 1, 447 inter proclivium et -um hoc interest: proclivus est ascensus, -us descensus facilis (*v. etiam s.* declivis). Gloss. -us κατάβασις. Ps. Rvfin. bell. Iud. 6, 8 alter autem collis . . . undique -us est. Diosc. 3, 156 ramos ipsos terrae -os habens. 4, 38 semen est in media hasta asperum et deorsum -um (Diosc. 4, 41 W. νενευκός). *Gudeman.*

dēclūdo, -sus, -ere *a* de *et* claudere. *i. q. aperire*: Fest. p. 283 (*loco manco s. v.* reserare) declusa. Soran. epit. 59 quod si de timore sit dolor, declausus os matricis et siccus est. *L.*

decmus *v.* decimus. **dēcocta,** -ae *f. v. p. 205, 79.*

✖**dēcoctio,** -ōnis *f. a* decoquere. *vox serioris aetatis.* 1 *i. q. actus decoquendi: proprie*: Chiron 430 post -em. Avg. mor. Manich. 2, 16, 46 p. 1365 -e earum (*sc. rerum viventium*). Oribas. syn. 4, 5 amittentes salsedinem humoris ex multa -e (ἐκ πλείονος ἑψήσεως). *i. q. actus metalla liquefaciendi*: Cassiod. in psalm. 11, 8 argentum . . . solet esse purissimum, quando frequenti fuerit -e mundatum. 16, 4 metallorum vitia solent purgare ac -e consumere et in naturae puritatem revocare. Evg. Tolet. carm. app. 25, 3 non hos *iudices* decipiat auri -o pura, noxius argenti nec male captet amor. *i. q. digestio*: Cassiod. in psalm. 101, 7 *pelicanus* quidquid escarum accipit, sine aliqua -e transmittit. 129, 1 pabulum illaesum, non solita iniuria -is absumptum. Mvtian. Chrysost. hom. 29, 4 stomachi -o. Isid. orig. 11, 1, 139 *semen* est enim liquor ex cibi et corporis -e factus. Cassiod. anim. 6 p. 1292ᴬ secunda *subdivisio sustentationis corporis* retentoria, assumpta retinens, donec ex his utilis -o procuretur. 2 *metonymice i. q. decoctum*: Chiron 458 betae et malvae -o expressa et mixta cum passo. Ps. Apvl. herb. 77 harum *herbarum* -o potui data urinam movet. Theod. Prisc. eup. faen. 12. 21 absinthii herbae -em tepefactam. 32 *bis.* 35. 37 *saepius.* Cael. Avr. chron. 2, 7, 104 palmularum Thebaicarum. 4, 3, 52 mali Punici. 4, 8, 117 centaureae vel absinthii. *passim.* Cass. Fel. 1 p. 3 coloquintidis. 6 p. 14, 2. 9 p. 16, 19 *saepius.* Oribas. syn. 1, 19 *al.* Ven. Fort. vita Radeg. 15, 36 vini . . . puritatem aut medi -em cervisaeque turbidinem non contigit *sancta.* *nota de pane*: Passio Polycarp. 15, 2 ipsum autem corpus *sancti martyris* ut panis grata -o *videbatur* (ὡς ἄρτος ὀπτώμενος). 3 *translate*: a *de actu cogitandi*: Verec. in cant. 4, 13 ut in se diutius excoquendo, id est retractando rem obscuram, ad intellegentiae -em perducat ingenium. b *i. q. defraudatio*: Gloss. ἀποκοπὴ χρέους. Novell. Theod. 6, 2 (*cf.* Cod. Iust. 11, 10, 5, 2) universi itaque *sodales collegii fabrorum* velut in corpore uniformi unius -is, si ita res tulerit, respondere coguntur. c *i. q. amissio, detrimentum*: Pavl. Nol. epist. 1, 1 p. 2, 7 indicasti augmentum patrimonii in caelestibus, quod salubriter praesentium onerum -e fecisti, fragilis substantiae pretio caelum Christumque mercatus. Cod. Theod. 4, 11, 3 (*a. 326*) ius vetus ingenuas fiscalium servorum contubernio coniunctas ad -em natalium cogat; . . . nullum eam (*sc. mulierem ingenuam*) ingenui status damnum sustinere. d *i. q. debilitatio, ruina*: Cassiod. var. 4, 30, 2 *ruina aedificiorum* cito vetustatis -e resolvitur. 10, 29, 4 ne membra . . . langoris -e mollescant.

dēcoctor, -ōris *m. a* decoquere. *inde a* Cic. *et* Catvllo. 1 *is qui decoquit, i. igni concremat*: Ennod. opusc. 4, 22 p. 388, 11 columna ignea beati Antoni oculis ingesta est ad caelum usque pertingens, credo, ut venerabilis viri fides et ardor ille vitiorum -r typico monstraretur incendio. 2 *i. q. defraudator* (*cf.* decoquere *p. 205, 20 et Leonhard, PW. IV 2287*): Gloss. χρεοκόπος. φυρατής (*cf.* Cic. Att. 7, 1, 9). debitum fedus (fenus?) nolens accipere, sed gratis vult dare. -es sunt, qui simulata paupertate partem debiti solvunt et in totum acceptilatione per fraudem liberantur et infames efficiuntur; ideo -es, quod summam debiti decoquunt; aurum enim cum coquitur, minuitur; ergo quasi decoquitur debitum negatione debitoris. Cic. Catil. 2, 5 exercitum . . . collectum . . . ex agresti luxuria, ex rusticis -bus *eqs.* Phil. 2, 44 cum esset lege Roscia -bus certus locus constitutus quamvis quis fortunae vitio, non suo decoxisset (*cf. p. 205, 32*). Catvll. 41, 4. 43, 5 -is amica Formiani (*sc. Mamurrae*). Val. Max. 6, 9, 12 eidem (*Crasso locupleti*) postea inopia turpem -is appellationem inussit. Sen. benef. 4, 26, 3 huic ingrato, qui beneficiorum fraudator est . . ., non magis dabit beneficium quam -i pecuniam credet aut depositum committet ei, qui iam pluribus abnegavit. epist. 81, 2 faeneratorem non fugat a foro ⟨de⟩coctor. Spart. Hadr. 18, 9 -es bonorum suorum. Hil. myst. p. 13, 26 accepti patrimonii -r (*de filio prodigo euangelii Luc. 15, 13. item*: Rvric. epist. 1, 2 p. 354, 9 pater filium praeceptae substantiae -em laeto suscepit amplexu. 2, 23 p. 408, 9. 2, 58 p. 438, 17 filio paternae substantiae -i et facinus confitenti). Zeno 1, 2, 3 p. 271, 17 nemo enim censum -i committit nec desertorem praemiis triumphalibus honorabit. Mar. Merc. Cyr. epist. cler. 12 -is Flaviani mancipium. Cod. Theod. 14, 3, 15 (*a. 377* = Cod. Iust. 10, 32, 40). 12, 1, 117 (*a. 387*) vel -r pecuniae publicae vel fraudulentus in ascriptionibus illicitis vel immoderatus in exactione. 14, 3, 15 (*a. 377*). Ps. Prosp. conf. p. 769 inopem me et paternorum -em bonorum.

dēcoctum, -ī *n. v. p. 205, 66.*

dēcoctūra, -ae *f. a* decoquere. *i. q. decoctum*: Chiron 893 primum miscis oleum, deinde acetum decoques bene, sequens ad -um medicamentorum trituras mittes. Diosc. 4, 148 datur *sucus thapsiac* aut escis admixtus aut -is (4, 153, 3 W. ἐν σιτίοις ἢ ἑψήμασι).

1. dēcoctus, -a, -um *v. p. 205, 61.*

2. dēcoctus, -ūs *m. a* decoquere. *i. q. decoctum*: Plin. nat. 37, 195 et alias omnes gemmae mellis -u nitescunt. *Lambertz.*

dēcōdo, -ātus, -āre *a* de *et* cauda, coda. *i. q. caudam praecidere*: Lex Sal. 23 rubr. de caballo . . . -ato.

dēcollātio, -ōnis *f. a* decollare. *i. q. capitis truncatio* (Gloss. τραχηλοκοπία, κεφαλῆς ἀποκοπή): Pavl. sent. 5, 17, 2 summa supplicia sunt crux crematio -o. Mvtian. Chrysost. hom. 27, 2 distentio quippe dicitur -o (ἀποκεφαλισμός). Pass. Paul. 8. 16 Pass. Thom. p. 139, 20.

speculator: gladiator **dēcollātor** Gloss. V 515, 30. *a* decollare.

?**dēcollātus** (-ūs *m.*) ἐκτραχηλισμός Gloss. II 38, 53 (*trad.* -andus, *corr. Steph., sed v. l. 38*). *a* decollare.

dēcolligo, -āvī, -āre *a* de *et* colligare. *i. q. disicere*: Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 2 Aegypti . . . -verunt axes suos (*cf.* Vvlg. exod. 14, 25 subvertit rotas. Itala Hil. in psalm. 118 phe 6 colligavit) et cito fugerunt sub aqua.

✖**dēcollo,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* collum, collus. *Th.*]. Diom. gramm. I 365, 4 -o -vi: hoc verbum apud veteres 'decipio' significat . . . (*v. s. v.* decolo), ⟨. . .⟩ quae significatio (*sc.* 'securi percutere') apud Fenestellam (*l. 40*) invenitur . . ., veteres autem (*sc. pro* '-atis') 'securi caesos' dicebant. Non. p. 97 -are de collo deponere (Gloss. V 640, 29 deponere): Caecil. com. 116 habes, vide, tibi tradidi, in tuo collo est: -es cave. *i. q. securi percutere*: Gloss. ἀποτραχηλίζω. ἀποκεφαλίζω. τραχηλοκοπῶ. ἀποτέμνω ἐπὶ τοῦ ἀποκεφαλίζω. -at ἐκτραχηλίζει. decapitat. ad -andum εἰς ἀποκεφαλισμόν. -atur plectitur. V 493, 42 calvo primae coniugationis tondeo, -o. Fenestella hist. frg. 30 quemadmodum Caesar a piratis captus sit utque eos ipse postea ceperit et -verit. Sen. contr. 9, 2 them. nunquam se vidisse hominem -ari. 9, 2, 4. 10. Sen. apocol. 6 illo gestu solutae manus . . ., quo -are homines solebat, iusserat illi collum praecidi. dial. 5, 18, 4. rem. fort. 3, 1 -beris. Scrib. Larg. 194 -atorum capitibus. Petron. 51. Svet. Cal. 32 miles -andi artifex . . . capita amputabat. Itala Marc. 12, 4 (cod. k) illum -verunt (ἐκεφαλαίωσαν, Vvlg. in capite vulneraverunt). Cant. milit. Vopisc. Aurelian. 6, 5 mille -vimus *bis.* Vvlg. Iudith 15, 1 -atum Holofernem. Matth. 14, 10 Iohannem (ἀπεκεφάλισεν. Marc. 6, 16. 27 Luc. 9, 9 Hier. epist. 108, 22 Avg. serm. ed. Mai 45, 4 Comm. apol. 222. 516 *al.*). apoc. 20, 4 animas -atorum (πεπελεκισμένων). Hier. in Matth. 27, 33 p. 233 *loca* Calvariae, id est -atorum, sumpsisse nomen. *al.* Plin. Val. 3, 14 testudinis -atae sanguine pedes fricantur. Cassiod. hist. 5, 3 mortuum. *et saepius.* *nota*: Anth. 761, 70 -atus *Sagittarius* (*sidus quod non totum visitur*). [*it.* dicollare, *prov. hisp.* degollar. *M.-L.*]

deriv.: decollatio, decollator, ?decollatus.

dēcōlo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* colum, *cf.* colare. *Th.*]. Diom. gramm. I 365, 4 *v. supra l. 31.* *proprie, i. q. percolare*: Didasc. apost. 17, 23 -atam (καθεστηκός) aquam bibebatis. *translate, i. q. decipere, fallere*: Plavt. Capt. 497 si ea *spes* -bit (-ll- *codd. et testatur* Diom. *l. 31*). Cas. 307 si sors autem -assit (-ll- *codd.*). Lvcil. 433 quibus fructibus me -vi (*fere i. q. privavi*) victus. Varro rust. 1, 2, 8 quorum si alterutrum -at. *L.*

dēcolor, -ōris *adi.* [*a* de *et* color *vel a* decolorare. *Th.*]. *in libris saepissime permutatur cum* discolor, *ubi vide.* *cf. etiam* decolorus. Roman. Char. gramm. I 198, 2 -em pro sine colore. Clavd. Don. Aen. 8, 326 -r vero qui ex optimo colore et splendido in sordidum aspectum convertitur. Isid. orig. 10, 71 -r quod desit illi color. Gloss. -r ἄχροος. deformis. *inde a* Cic.

I *proprie de colore mutato, obscurato, vitiato, deleto, saepe i. q. pallidus, necnon fuscus*: A *de rebus*: 1 *corporeis*: Cic. carm. frg. 33, 9 -em (χλῶρον) sanguinem omnem exsorbuit. Ov. met. 4, 21 -r extremo qua tingitur India Gange (Sen. Phaedr. 345 virgatas India tigres -r horret. *cf. p 199, 14 sq.*). trist. 4, 2, 42 -r ipse suo sanguine Rhenus erat (Epiced. Drusi 386 sanguine nigro -r . . . Isargus. Stat. Theb. 12, 410 sanguine -r *Ismenus.* Min. Fel. 7, 4 ut Trasimenus Romanorum sanguine et maior esset et -r. Paneg. 12, 34 spumat -r cruore fluvius. Amm. 16, 12, 57 spumans cruore barbarico -r alveus). Ov. Pont. 3, 2, 54 *ara* -r affuso tincta cruore rubet. Sen. epist. 95, 16 vultus. Lvcan. 7, 851 herba. Plin. nat. 9, 116 *uniones* parvos atque -es nasci. 16, 59 *pix* deterior . . . et -r. 28, 185 -em faciunt cutem. 31, 60 -r species aeris argentive. Sil. 7, 150 numquam Phaethontius amnis sanguinea pontum turbasset -r unda. Chalc. comm. 278 silva corporea (*i.* ὕλη) . . . -r et omni carens qualitate.

Avson. 396, 5 alga. Amm. 16, 2, 10 dies umectus et -r. Clavd. 18, 123 cum pallida nudis ossibus horrorem dominis praeberet imago -r. 20, 41 imber. carm. min. 29, 10 lapis est cognomine magnes, -r, obscurus, vilis. 30, 175 retroque Achelous iret -r. Petil. Aug. c. Petil. 2, 28, 64 ciusque *nubis* -r facies splendore percussa. Greg. Tvr. Franc. 4, 31 *sol* taeter atque -r apparens (*cf. l. 23 sq.*). 2 *incorporeis*: Chalc. transl. 50D in picturis substernitur infectio -r ad colorum lumina subvehenda. comm. 345 tenebrae -es et sine claritudinis illustratione ... *oculus* conans ... discernere naturam -em, tenebras sentire se suspicatur. Zeno 2, 40, 7 non defluit sanguis, non -r color est (2, 41, 6). Cael. Avr. chron. 1, 4, 69 -r atque maior inflatio.

B *de animantibus*: Prop. 4, 3, 10 ustus et eoa -r (*Passeratius*, discolor *codd.*) Indus aqua (Ov. ars 3, 130 quos legit in viridi -r [*v. l.* discolor] Indus aqua. trist. 5, 3, 24 quascumque bibit -r [*nonnulli codd.* discolor] Indus aquas. Prvd. ham. 497 -r Indus. [*de flumine*: Manil. 4, 757 Ganges et -r Indus *coni. Bentl., codd. sine sensu* te colit, transcolit. *cf. p. 198, 73*]). Ivv. 6, 600 esses Aethiopis fortasse pater, mox -r heres. 7, 226 cum totus -r esset Flaccus et haereret nigro fuligo Maroni (*de imaginibus Horati et Vergili*). Non. p. 37 monogrammi dicti sunt homines macie pertenues ac -es. Prvd. cath. 5, 69 pubes quin etiam -r asperis irritate odiis (*i. niger, obscurus? cf.* 5, 79). Clavd. 8, 427 quo saucia vento -r iratos attollat Cynthia (*i. luna*) vultus (*cf.* Sisebvt. anth. 483, 43 Phoebe ... -r umbris fratre caret). Svlp. Sev. dial. 3, 15, 4 trementibus labiis incertoque vultu -r (*i. pallidus*). Avian. fab. 34, 11 -r *cicada* hanc *formicam* ... rogabat.

II *in imagine vel translate i. q. deformis, taeter, corruptus, infectus, vitiatus, degener*: 1 *de rebus incorporeis*: Verg. Aen. 8, 325 deterior ... ac -r aetas (*i. ferrea.* Serv. *et* Serv. auct. *ad l.* -r aetas, vitiosa quae decoloraret veteres mores; in omni enim vitioso corpore inest pessimus color. et alludit ad naturam metalli, quam cernimus discolorem ..., -r ... id est ... ferrea, sicuti Hesiodus dicit. sane '-r aetas' quis ante hunc? [*sc. Vergilium*]. Avg. epist. 104, 6 consuetudo -is actatis). Ov. epist. 9, 4 fama. Symm. epist. 1, 51 cum mihi in communibus malis -r videretur securitas mea. Ambr. in psalm. 35, 6 degeneris materiae -r partus est. Rvfin. Orig. in gen. 16, 1 posteritas (*potest etiam ad II 2 trahi*). Prvd. ham. 186 -r illum inficit invidia. c. Symm. 1, 504 nec -r usus in vitium versae monumenta coinquinet artis (*de artificum operibus agitur*). Avg. gen. ad litt. 4, 26 p. 125, 9 cuius cognitionis quasi -r species vesperam faciebat. Novell. Mart. 4, 2 quas *personas* aut nascendi -r macula aut vita probrosis quaestibus dedita ... polluit (*seq.* infecit).

2 *de animantibus*: Sil. 11, 424 patrias paulatim -r artes exuit occulta mentem vitiante sagitta (*de Hannibale*). Ivvenc. 2, 683 veniet sed -r alter (*de Antichristo*). Ambr. in psalm. 43, 13 deus in filio complacet, quia aequalis est patri nec in ullo -r (*i. minor*) invenitur. Prvd. perist. 2, 366 Iudaea quem (*sc. Moysen*) plebs aureo bove inquinata et -r expavit. Ps. Avg. serm. 70, 2 cum omnia legis, omnipotentem agnoscis, non -em, non degenerem patris (*nota cum genet.*). Cypr. Gall. iud. 419 heres. Greg. Tvr. Franc. 4, 36 filius quoque omnisque familia -r esse videbatur ac stupida. *nota de re personata*: Rvfin. Orig. in Rom. 7, 7 ut in nullo prorsus ab eo -r anima haberetur. *huc trahas* Cypr. Gall. Ios. 442 magnis haut -r urbibus Ardoc (*i. pagus Hebr.*).

deriv.: decoloro.

dēcolōrātio, -ōnis *f. a* decolorare. 1 *proprie, i. q. actus decolorandi, mutatio coloris*: Cic. div. 2, 58 -o quaedam ex aliqua contagione terrena maxume potest sanguini similis esse. Cael. Avr. chron. 2, 1, 9 si quidem etiam -o nutrimento cessante ac frigus ... concussit. 2 *translate et in imagine, i. q. depravatio, dehonestatio, turpitudo*: Gloss. exhonoratio. Itala Tob. 4, 13 (Ps. Aug. spec. 13 p. 371, 13) fructus stellionatus -o et deminoratio vitae est (ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία πολλή, Vvlg. *deest*). Avg. un. bapt. 15, 28 quasi et innocentia Caeciliani, Melchiadis iudicis -e fuscetur. c. Cresc. 4, 52, 62 sine honoris eorum -e. Avell. p. 412, 2 degener factus ac de caelesti sede pro hac sui -e seclusus. Epist. pontif. Thiel Anastas. 14, 9 p. 636 *illa* magnopere praecavenda, quae recipi sine manifesta -e non possunt. Symm. 27, 8 p. 665 cur non ... sacerdotii miserabilem -em continuatis vocibus deflevistis?

dēcolōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* color; *cf.* colorare, decolor. *Th.*]. Gloss. -ant dissimulant. degradant. Sen. nat. 2, 40, 6 hoc *fulmen* aut -at aut colorat, utrique distinctionem suam reddam: -atur id cuius color vitiatur, non mutatur, coloratur id cuius alia fit quam fuit facies, tamquam caerula vel nigra vel pallida, *quod usu non comprobatur. legitur inde a* Rhet. Her.

1 *proprie et in imagine: i. q. proprium colorem mutare, variare, fuscum, pallidum sim. reddere; saepe in malam partem i. q. vitiare colorem, devenustare*: Rhet. Her. 2, 5, 8 si tumore et livore -atum corpus est mortui (Avg. civ. 11, 10. *cf.* Rhet. Her. 2, 27, 44 mortuum deformatum ... corpore -atum). Hor. carm. 2, 1, 35 quod mare Dauniae non -vere caedes? Cels. 2, 6 idem pallor labra et nares -at. 2, 8 ut exteriorem quoque cutem -ent *suppurationes*. Colvm. 12, 16, 1 dum -entur *uvae*. 12, 46, 5 *mala*. 12, 49, 2 *oliva* (12, 49, 8. 9. 12, 54, 1). Svet. Aug. 4 manibus collybo -atis. Tert. cult. fem. 2, 8 -are canitiem (*i. canos capillos tinguere*). Paneg. 11, 5 candorem -are et oris nitorem ... devenustare. Vopisc. Aurelian. 29, 1 cineris specie -ari videbantur ceterae *purpurae vestes* divini comparatione fulgoris. Arnob. nat. 6, 16 *deorum signa* nidoribus atque fumo suffita ac -ata nigrescant. Amm. 28, 1, 36 per haec deflenda quae -bant speciem urbis aeternae. Vvlg. cant. 1, 5 nolite me considerare quod fusca sim, quia -vit me sol. Ps. Rvfin. bell. Iud. 6, 10 atramento -are lapides. Avg. civ. 21, 4 omnia quae ambit et lambit *ignis*, colore pulcherrimus -at (*seq.* taeterrimum reddit). Mart. Cap. 6, 580 in quo (*peplo*) ... umbra ... telluris ... vel lunae orbes ac solis auratos caliganti murice -ans (*i. obscurans*) inter sidera videbatur. Max. Tavr. serm. 71 -atur quidem ignibus caro Laurenti, sed anima martyris decoratur. Greg. Tvr. glor. conf. 54 palla non solum non usta, verum etiam nec ... ab igne -ata est.

2 *translate et in imagine, i. q. deformare, dehonestare, inquinare, vitiare, corrumpere, minuere sim. necnon defamare, vituperare sim.*: a *animantes*: Qvint. decl. 360 p. 392, 11 filium. Symm. epist. 1, 20, 2 captiva tantum chlamys muneri data Fulvium -at. 1, 40 fortunae licentia ... interdum optimos -at. 10, 8, 1 ne aut impares facultate collegas tenuis -ret editio. 10, 21, 4 qui summi loci iudices -ant, sacri testimonii facilitatem videntur incessere. Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 18 plurimorum est contristari ... si laesi, si appetiti, si -ati sunt. hex. 3, 7, 30 plerosque ... luxuria -at. 6, 3, 15 infidae mentis ... mutationibus -atus populus Iudaeorum. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 11 dum alium -es (*i. vituperes*). Avg. civ. 19, 23 ubi -ans Christum Iudaeos praeposuit christianis. c. Iul. 2, 1, 1 cum me cupis apud imperitorum -are (*i. criminari*) iudicia. Cod. Theod. 16, 2, 44 (*a. 420*) -ari (*i. defamari*) consortio sororiae appellationis (= Cod. Iust. 1, 3, 19 pr.). Pomer. 2, 1, 1 quos aliena delicta ... -ant. 3, 6, 4. Annian. Chrysost. hom. 3, 2 si propria virtute decoretur, parentum suorum non -atur opprobriis. *metonymice*: Rvfin. Orig. in gen. 5, 1 *ubi Sodom* -ari coepit et peccatorum maculis obscurari.

b *res incorporeas*: Capitol. Aur. 19, 10 tantum sane valet boni principis vita ..., ut eius famam nullius proximi -et invidia (Avg. bon. viduit. 22, 27 famam nostram [= epist. 77, 1]). Lampr. Alex. 2, 2 quae *clades* non solum Antoninorum nomen -vit, sed etiam Romanum dehonestavit imperium. Priscill. tract. 7, 113 *domicilium Christi* aut concupiscentia depravet aut avaritia -et. Symm. epist. 2, 75 (74) innocentiam senatorum. 3, 81, 2 *ne* iudicium tuum admodum -em (9, 51 quae nec intervenientis petitionem nec praestantis iudicium -ent). Serv. Aen. 6, 649 hominum virtus -atur temporis felicitate. auct. Aen. 8, 326 mores (Avg. civ. 2, 22). Ambr. in psalm. 1, 36 sacerdotalis generis gratiam turpi opprobrio -vit (Avg. c. Faust. 32, 1 maiestatem ipsius et gratiam -ant. Epist. pontif. Thiel Gelas. 9, 3 p. 340 -asti gloriam, violasti confessionem). hex. 5, 18, 60 ne generis sui inter omnes aves quoddam regale fastigium degeneris partus deformitas -et. Iac. 2, 10, 44 non -bo vos, infulae sacerdotales (*seq.* turpabo). 2, 11, 52. virginit. 15, 96 ut bonum aut improbus -et aut tardus impediat aut turbidus inquietet. epist. 27, 8 conversationes cum insipientibus et inficiunt sobriam mentem ac -ant. Heges. 1, 41, 3 regnum. Rvfin. Orig. in gen. 6, 3 verba spiritus sancti non ineptis ... fabulis -et. Orig. in Rom. 10, 12 *ut* alienos labores et studia -ent. Basil. hom. 4, 5 omnes virtutum species -are contrariis ... appellationibus gestiunt. apol. adv. Hier. 2, 5 p. 587D ingressum eorum et salutationes ad matronas non solum -vit, verum etiam execrabilem fecit. Ps. Rvfin. in psalm. 32, 12 mens hominis ... -vit eam (*sc. imaginem dei.* Favst. Rei. grat. 2, 9 p. 79, 28). Avg. ord. 2, 14, 41 splendorem illorum atque serenitatem corporea vocum materia -ari (*i. turbari*). c. Iul. 2, 7, 20 *nuptiarum* dignitatem. c. Iul. op. imperf. 5, 59 hoc vero quod de dei opere suscepit -are non potest. serm. ed. Mai 49, 1. epist. 133, 3 passiones catholicorum servorum dei ... haud reciproca inimicorum ... poena -etis. Leo M. epist. 165, 9 omne enim sacramentum fidei christianae magno ... -atur (ἀμαυροῦται) obscuro. Avell. p. 374, 23 *catholicos* nitebatur -are. p. 432, 13 quod mortis fuerat condicione -atum. p. 433, 14. 461, 31 cur causas vestrae salutis minuitis? cur -atis, cur eliditis, cur ad vilia quaeque deducitis? Pomer. 3, 9, 1 opinionem bonorum mendaciis -ant. Alc. Avit. hom. 21 p. 134, 31 -at operis amplitudinem sermonis angustia. Boeth. syll. categ. introd. p. 772D negationes ornat veritas, affirmationes falsitas -at. Ennod. dict. 5, 11 p. 440, 16 sub pio principe nulla militem -at abiectio. Cassiod. in psalm. 118, 134 -are contendens (*sc. calumnia*) quod recta conscientia fuerit actitatum. var. 10, 18, 3 *urbs* nullius inclusionis -retur (*i. dehonestaretur*) iniuria. *nota*: Chron. Gall. chron. I p. 630, 7 Placidia primum captiva, deinde uxor regis quidem sed barbari, statum temporum -at (*i. saeculum dehonestat vel mores aetatis illustrat, vi praepositionis debilitata*).

part. perf. pass. pro adi. **dēcolōrātus**, -a, -um. *praeter* Sidon. epist. 1, 5, 7 *ubique sensu translato i. q. corruptus*: Gloss. -as non similes. dispicatis. -is. Avg. epist. 138, 10 paulatim -is corruptisque moribus agi coepit. Avell. p. 361, 14 humanae generationis -a primordia. p. 433, 25 *syn.* degener. Sidon. epist. 1, 5, 7 si etiam Dalmatico salo cadavera sanguinolenta -is (*v. p. 198, 74*) gurgitibus inferret. *compar.*: Avg. civ. 11, 7 cognitio quippe crea-

turae in se ipsa -ior est, ut ita dicam. epist. 120, 20 ne aliquid inferius et quodam modo -ius eum (*sc. deum*) esse credamus. APON. 1 p. 24 cui quanto quis vicinior ... tanto -ior in illa forma ... efficietur. *compar. adv.* **dēcolōrātius:** AVG. de duab. anim. 2 non ego quanto -ius vivat peccatrix anima.

dēcolōrus, -a, -um, *cf.* decolor. AMBR. hex. 1, 8, 29 ne divinae operationi et pulcherrimae creaturae ea quae -a sunt admiscere videamur. 3, 10, 44 non ex tritici semine in aliud genus seminis -a (*nonnulli codd.* -i) mutatione translata degenerem traxere naturam. Iac. 2, 4, 19 quo concupiscentes beatissimae trinitatis praefigurata mysteria haudquaquam -os (*nonnulli codd.* -es) fetus prae mentis conceptione formarent. epist. 19, 32 degenere et -o exitu. PRVD. perist. 1,113 algidus cum -os horror artus concutit (*proprie*). *Gudeman.*

*?***decom(m)ai.** *medicamentum quoddam*: ANTIDOT. Brux. 14. 15 (-m-). 56 (-mm-). *de origine Punica dubitanter cogitat Rose.*

dēcompositus, -a, -um *a* de *ct* compositus. PRISC. gramm. II 177, 11 *figura dictionis est* vel composita ut 'magnanimus' vel -a, quam Graeci *παρασύνθετον* vocant, id est a compositis derivata, ut 'magnanimitas'. 434, 23. 568, 18.

*?***dēcomptor,** -ōris *m. a* de *et* comptor. *i. q. laudator, defensor*: PROSP. resp. ad Gall. praef. Pelagianos, inimicos gratiae Christi et liberi arbitrii -es (*vulg., vetus codex Remig. m*[1] deceptores *teste Migneo* [*fort. recte, sc. qui falso affirmant v.* decipio *p. 178, 50; sicut* decomptus *pars codd. pro* deceptus *etiam* HOMER. 70], defensores *codd. teste Weigelio*).

dēconcilio, -āre *a* de *et* conciliare, *cf.* inconciliare. PLAVT. frg. inc. 18 (Fest. *v.* persibus) nil -are sibus nisi qui persibus sapis.

dēcondo, -ere *a* de *et* condere. *i. q. recondere*: SEN. dial. 6, 10, 6 *mors* alios ... luctatos cum fluctibus ... in alicuius immensae ventrem beluae -et.

[**dēcōnsuētūdo**] COD. Theod. 1, 1, 5 *cod. T*, desuetudo *A*.

dēcontor *v.* decunctor.

dēcontrā *adv. et praep., a* de *et* contra. GLOSS. Plac. V 17, 3 (= 60, 22) '-a video' dicitur usu, non ratione; sed melius est 'econtra' quam '-a'. *i. q. e regione, ex adverso: adv.*: CORP. IV 548 tu -a rog(are) deb(es) Artor(ium). ITALA gen. 21, 16 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 32, 6) sedit -a longe quasi iactu sagittae (*ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν*, VVLG. e regione procul). ITIN. [Silv.] 2, 7 -a illum vides. 5, 4. 7, 4. 12, 4. 21, 4 CHIRON 391. HIER. sit. et nom. p. 140,27 Meeber pro quo Aquila transtulit *ἀπὸ πέραν*, Symmachus *ἐξ ἐναντίας*, id est trans vel -a (LXX III reg. 4, 12 *Μαεβέρ*, VVLG. e regione). *praep.*: ITALA num. 33, 8 (Lugd.) promoverunt -a Iroth (*ἀπέναντι*, VVLG. de Phihahiroth). GROM. p. 332, 9 -a sextanea parte aquam vivam invenies.

dēcooperīmentum, -ī *n. a* decooperire, *cf.* cooperimentum. *i. q. cooperimentum*: ITALA deut. 27, 20 (Lugd.) decoperuit decoperimentum patris sui (*ἀπεκάλυψε συγκάλυμμα*, VVLG. revelat operimentum lectuli eius).

dēcooperio, -uī, -īre *a* de *et* cooperire. dēcōp- *v. l. 46.* *i. q. nudare, revelare*: ITALA lev. 18, 7 (Wirc.) turpitudinem matris tuae non -es (*ἀποκαλύψεις*, VVLG. disc-). deut. 27, 20 *v. l. 46.* I reg. 22, 17 (Lucif. Athan. 1, 13 p. 89, 32) non -uerunt aurem meam (*in imag.*, *ἀπεκάλυψαν*, VVLG. non indicaverunt mihi). LIB. iubil. 33, 7 quousque -uit coopertorium meum. *L.*

✠**dēcoquo,** -xī, -ctum, -ere *a* de *ct* coquere. decoptum: DIOSC. 1, 7. *graecis litteris scriptum*: ATHEN. 3, 121[E]. 122[C] *δηκόκταν*. GLOSS. *ἀφεψῶ cf. etiam p. 204, 20. 205, 13. legitur inde a* CATONE, *singulis locis*: VERG. HOR. OV. LIV. CVRT. LVCAN. PERS. QVINT. TAC. SVET. FLOR. GAIVS, *binis*: MART. IVV., *ternis*: CATO agr. CIC., *saepius*: VARRO (*8*[ies]) SEN. phil. (*10*[ies]), *saepissime habent scriptores rei medicinae; deest*: VVLG. *usus intransitivus v. p. 202, 28. 203, 6 sq. 205, 51.* [*dub.* SEN. nat. 4, 13, 6.]

I *i. q. probe, bene coquere*: **A** *generatim de cibis crudis et de liquoribus coquendis vel vescendi causa vel medicinae*: CATO agr. 97 amurca -cta (99 PLIN. nat. 23, 74). HOR. sat. 2, 1, 74 holus. CELS. 1, 6 ex -cto melle (COLVM. 6, 6, 5. 6, 30, 4 SCRIB. LARG. 117 PLIN. nat. 22, 105. 108. 113). 2, 12 marina aqua (COLVM. 11, 2, 64. 12, 20, 3). 2, 12, 1 lac. 3, 9 aquam (3, 21. 23 nulla aqua, nisi -cta, potionis causa utatur. 4, 7 aqua mulsa [COLVM. 6, 12, 4]. 4, 19 pluvialis aqua. COLVM. 12, 11, 1 *aqua* in vas plumbeum defusa -atur [*cf. etiam p. 202, 3*]. 12, 24, 1. 12, 39, 4 -ctam aquam pro vino adiciunt). CELS. 4, 24 absinthium. 4, 25 verbenae. 4, 27 lentiscus. 5, 12 ficus arida (PLIN. nat. 23, 64). 6, 18, 2 *al.* COLVM. 12, 19, 4 ipse, qui praeerit huic (*sc. musto*) -endo. 12, 25, 3 haec (*sc. aqua et mel*) pariter -i et omnem spurcitiam expurgari oportet (*cf.* 12, 11, 1 omnisque spurcitia cum spumis eximatur). *al.* PLIN. nat. 21, 96 radix *scolymi* vescendo est -cta. 21, 107 cypiri radix -cta panem etiam gratiorem faciat. *et saepissime.* TAC. ann. 13, 15 virus. VEN. FORT. vita Radeg. 23, 57 cibos. 24, 58 ut -ret escas, satagebat exaestuans. CASSIOD. hist. 7, 36 (*in imag.*) tuum, *coque*, est de pulmentariis cogitare, non dogmata divina -ere. CELS. 2, 30 brassica bis -cta (*cf.* SCRIB. LARG. 62 colluere aqua oleastri -cti subinde. PLIN. nat. 24, 40 quidam iterum -unt *picem* et vocant palimpissam. 29, 35 collecto in fictile vas iterumque -cta priore materia). COLVM. 7, 4, 8 caelestis aqua ... paulum -itur. SCRIB. LARG. 66 aqua mulsa crebrius ... -cta. SER. SAMM. 741 his bene -ctis (CHIRON 893 acetum -es bene. PLAC. med. 2, 2). *additur vas sim.*: VARRO ling. 5, 108 quae minus cruda esse poterant, -bant in olla (PLIN. nat. 28, 134 in ollis. 28, 171. FIRM. err. 8, 2 *Liberum* in olla -unt). rust. 1, 64 in ahenis (CET. FAV. 292, 27 in vaso aeneo. PLIN. nat. 25, 90 in aereo vase. 29, 126 in vase aereo. 32, 136 aereis vasis. *et saepius.* VEN. FORT. vita Pat. 5, 17 vasa, ubi pulmentaria -bant). PLIN. nat. 19, 171 pro pulmentario in patellis -cto (22, 162 in patinis. 23, 68. 32, 92). 25, 39 quidam -unt eam in novo fictili (26, 132. 28, 142 -bantque fictili novo saepius). 30, 57 in stagneo vase. IVV. 15, 81 nec ardenti -xit aeno aut veribus. PS. RVFIN. in Am. 4, 1—3 p. 1071, 20 vel eas accipe portiones, quae comminutiores in ollis magis quam in subulis -untur. PLAC. med. 3, 13 vulpes viva in amplo vase -cta. *cf. l. 26. p. 201, 70.* *additur ignis, lignum sim.*: VARRO rust. 1, 64 leni igni. VERG. georg. 1, 295 dulcis musti Volcano -it umorem. PAVL. FEST. p. 39 alii cocula dicunt ligna minuta, quibus facile -antur obsonia. COLVM. 11, 2, 71 *lignis.* 12, 42, 2 *poma* iterum in suo sibi iure lento igni, ne adurantur, carbonibus -untur. PLIN. nat. 25, 90 in aereo vase cum melle Attico leniter cinere fervente -itur. PS. ORIG. tract. 2 p. 22, 11 (*in imagine*) panes spiritus vapore -cti. *coniungitur cum* ius, sucus: PLIN. nat. 22, 84 ius -cti *sii* (24, 146. 28, 120. 156 ius ... carnis -ctae. *al.*). COLVM. 7, 5, 7 sucum -cti lupini. PLIN. nat. 20, 211 sucus -ctae *porcillacae.* 20, 228 *bis.* 20, 230 radicis -ctae sucum. *et saepius.* *adde de Pelia renovando*: SEN. Med. 134 Peliae senis -cta aeno membra. *de Libero deo*: FIRM. err. 6, 3 -cta variis generibus pueri membra consumunt. 8, 2 in olla -unt. *nota usum intransit.*: PLIN. med. 1, 16 aqua, ubi mus -xerit. MARCELL. 26, 25 in olla nova coques et ex eo, quod -xerit *eqs.* 36, 8 THEOD. PRISC. log. 61 APIC. 4, 165. 8, 371. *cf.* PS. RVFIN. in Os. 7, 63 p. 997[C].

B *additur mensura materiae*: PLIN. nat. 25, 41 quantum manus capiat. VARRO rust. 3, 16, 28 ficorum pinguium circiter decem pondo -unt. CELS. 4, 26 tritici hemina. 5, 25 aut croci, myrrhae, turis, singulorum p. *tot* coiciuntur ... eodemque modo -untur. 6, 6, 22 piperis grana cum passi tribus heminis. COLVM. 12, 26, 1 decimam musti. 12, 38, 6 cum mellis -cti sextario. *et sim. saepe.* ORIBAS. syn. 2 add. 843 sucos orizae partes tres cum myrta simul -cta.

C *additur* donec, usque ad *sim., significans terminum coquendi*: PLIN. nat. 14, 121 -unt ad sapas musta. 17, 226 acini ... -untur in callum. 29, 90 ad emplastri genus. COLVM. 12, 11, 1 quae -cta, cum tam crassa fuerit quam defrutum, refrigeretur. PLIN. nat. 17, 264 amurcae congios duos -i in crassitudinem mellis (22, 156. 160. 25, 115. 26, 61). HIER. epist. 52, 11, 3 favi -untur in dulcem et barbaram potionem. VARRO rust. 1, 64 tum ea -unt ... ad duas partes quoad redegerunt. CELS. 4, 24 *radiculas* contusas ... -at, donec tertia pars supersit. SCRIB. LARG. 248 mali cortex ... -itur, donec madida fiat. PLIN. nat. 18, 104. 22, 129. 23, 62 musto -cto, donec tertia pars supersit. 24, 11 contusum in aqua -unt, donec nihil innatet. 24, 188 -itur *farina*, donec amaritudo desinat. 27, 118. 28, 139. 184 donec resolvatur in liquorem. 28, 194 butyrum ... -ctum, donec rufescat. 28, 220 vulpem -ctam vivam, donec ossa tantum restent. COLVM. 12, 20, 4 iubebis rutabulo ligneo agitari, quod -xeris, eo usque dum defrigescat. SCRIB. LARG. 212 -itur, usque dum rufum medicamentum fiat. CELS. 4, 26 id -ere, ut decima pars remaneat. COLVM. 12, 20, 3 amphoras musti nonaginta in defrutario -xeris, ita ut iam exiguum supersit de coctura, quod significat -ctum ad tertias (*cf. infra l. 67*). 12, 42, 2 deinde cum fuerint -cta *poma*, ut non multum iuris supersit *eqs.* PLIN. nat. 23, 82 si vetusti *olei* non sit occasio, -itur, ut vetustatem repraesentet. 23, 133 ita, ut triens ex hemina supersit. 28, 197 potus ... lactis ... bubuli -cti ita, ut serum ex eo bibatur. 29, 50. 32, 101. usque ad, ad: CATO agr. 98 ad dimidium (PLIN. nat. 23, 142. 151. SCRIB. LARG. 3 ad dimidias [65. 66 PLIN. nat. 20, 14. 24, 181 *al.* PELAGON. 111]. COLVM. 12, 24, 1 in dimidiam partem. PLIN. nat. 20, 136 ad dimidias partes [20, 208. 28, 65 *al.*]). CATO agr. 158 usque ad sextarios tres. VARRO frg. Non. p. 551 ad mediam partem (PHILVM. med. 2 p. 30 ad medietatem). rust. 1, 2, 26 ranam luridam ... usque qua ad tertiam partem -xeris (CELS. 5, 28, 16 COLVM. 12, 20, 2. 12, 21, 5 usque ad tertiam partem [12, 38, 8]. PLIN. nat. 14, 80 usque ad tertiam. COLVM. 12, 20, 3 ad tertias [12, 20, 8. 12, 21, 8. 12, 25, 3. 12, 35 *trad.* ad ternas. SCRIB. LARG. 57. 83. 153 PLIN. nat. 20, 26 *et saepe*]. PLIN. nat. 14, 86 ad tertias partes [*al.*]. *cf.* GLOSS. -et *ἀποτριτοῖ*). COLVM. 12, 12, 3 usque in quartam partem (12, 34 ad quartas. 12, 35 PLIN. nat. 26, 21. 32, 115). PLIN. nat. 38, 202 ad quintas. *nota*: VARRO rust. 1, 61 de ea (*amurca*) -untur duae partes (*i. ad tertias decoquitur*). *sim.* COLVM. 7, 5, 9 amurca duabus partibus -cta. *cf.* 12, 19, 1.

D *additur morbus sanandus*: CELS. 6, 19 quidam ad eundem usum (*in morbo digitorum*) -ere simul malunt *eqs.* PLIN. nat. 23, 18 ad dentium dolores -untur *nuclei uvae taminiae* in aceto ... (27, 33). 23, 99 ad testium vitia. 23, 116 -untur et folia cum pomo ad eosdem usus (*sc. ad sistendam alvum*). 23, 122 ad furunculos, panos, parotidas -ctae *fici* illinuntur. 24, 150 contra serpentium ictus. 24, 179 -ctum *gramen* ad vulnera conglutinanda. *et saepius.*

E *additur altera materia, quacum aliquid coquitur*: in c.

abl.: CELS. 2, 12 *aqua*, in qua faenum graecum vel ptisana vel malva -cta sit. 2, 30 in posca. 2, 33 in salsa aqua vel aceto. 3, 18 *bis.* 3, 20. 3, 27, 2 *et passim.* COLVM. 12, 48, 5 in defruto vel melle. SCRIB. LARG. 132 acetum, in quo tamaricum -ctum fuerit. PLIN. nat. 13, 131 *cytisum* in aqua -ctum. 14, 112. 15, 36. 16, 205. 20, 117 *et passim.* ubi: PLIN. med. 1, 16 aqua, ubi mus -xerit. THEOD. PRISC. log. 61 sucum, ubi supradicta -xerint. ORIBAS. syn. 1, 31 ubi malva -cta est. ex: CELS. 2, 30 *caseus* ex melle mulsove -ctus. 4, 23. 28 aqua -cta ex verbenis reprimentibus. 4, 29 ex aqua. 5, 22, 2 ex vino (5, 28, 3 PLIN. nat. 20, 245). 5, 25, 16 piperis grana XXX ex passi tribus sextariis -untur. 6, 6, 39. 6, 7, 1 *al.* SCRIB. LARG. 61. 153. 187. PLIN. nat. 20, 263 radix ... ex aqua -cta. 23, 109. 24, 43 foliis ex oleo -ctis. 25, 104 *al.* GARG. MART. med. 42 -untur *mala* ex vino Falerno. SER. SAMM. 113 ranam ex oleo. CHIRON 636 furfures ex aceto. VEG. mulom. 2, 54, 3. cum: CELS. 4, 7 ficus aridas cum mulsa aqua. 6, 6, 22. 6, 7, 2 COLVM. 9, 13, 8 SCRIB. LARG. 2. 104. PLIN. nat. 16, 54 resina, si cum aqua levius -atur. 19, 43. 20, 54. 133. 179. 208. 235. 21, 126. 22, 19. 59. 62 in vino cum semine. 22, 67. 24, 96. 165. 25, 90 *p. 202, 19.* 26, 22 *al.* una, simul: SCRIB. LARG. 57 vinum ... in quo lapathi radices conici debebunt, ut una -antur. PLIN. nat. 13, 16 sed non est eadem vis nisi una -ctis. PLIN. nat. 23, 82 ruta simul -cta. SER. SAMM. 434 haec -cta simul (*sc. mulsa, far etc.*). ORIBAS. syn. 2 add. p. 843 *p. 202, 37.* *casu ablat.*: COLVM. 9, 13, 6 rorem marinum aqua mulsa -ctum. SCRIB. LARG. 66 aqua mulsa crebrius furfuribus siligineis -cta. 230. PLIN. nat. 12, 32 melle. 16, 180 *rubi* aqua -cti. 18, 126. 160. 229. 20, 167. 232 aceto. 20, 241 scopis *marrubii* cum panico aqua -ctis. 22, 121. 23, 165. SER. SAMM. 358 pluvio -cta papavera rore. PELAGON. 48. *adde*: habere: SCRIB. LARG. 114 per aquam -ctam rosam et lentem habentem. 121 ex aqua hysopum aut rutam -ctam habente. 182 aqua thymum aut origanum -ctum habente. 188 vinum chamaepityn -ctam in se habens. *materia decocta per genetivum posita est*: SCRIB. LARG. 150 licet autem aqua earum (*sc. Vettoniearum herbarum*) -cta uti. PLIN. nat. 24, 6 medicamentum ex aqua myrti -cta. SCRIB. LARG. 141 ex aquae myxorum -ctorum cyathis. 190 aqua ficus aridae -ctae. PLIN. nat. 17, 260 aqua ... lupini -cti. 20, 18 aqua -cti *rapi.* 20, 190 sucum cum oleo -cti *anesi.* 22, 150 columbini -cti aqua.

iuxta posita: crudus et -ctus: SCRIB. LARG. 191 PLIN. nat. 13, 72. 110. 18, 122. 20, 185. 21, 151. 22, 71. 122. 23, 101. 24, 124. GELL. 10, 11, 3 in frugibus ... matura dicuntur, quae neque cruda et immitia sunt neque caduca et -cta, sed tempore suo adulta maturataque (*cf. p. 204, 33*). recens: SCRIB. LARG. 181. contritus: COLVM. 12, 23, 3 salis -cti contritique semunciam. PLIN. nat. 20, 257 radice cum vino -cta sive contrita in oleo illita. 21, 153 -cti aut contriti *trifolii* sucum. 26, 122 verbasci semen ex vino -ctum contritum. 26, 129 folia eius in aqua -cta contrita. tritus: COLVM. 6, 30, 8 herba pedicularis cum sale trita et -cta. 6, 32, 1 -cto ac trito sale. SCRIB. LARG. 243 staphis agria trita et nitrum -ctum tritum pari mensura. PLIN. nat. 21, 136 radix datur potui trita vel -cta. 21, 151 -cta vel cruda tritaque *melilotos.* 23, 136 haec simul trita miscentur -cto (*subst. cf. p. 205, 66*). 23, 138 folia mori trita aut arida -cta. 24, 28 *al.* *varia*: PLAC. med. 2, 18 testiculi leporis -cti et pistati. PLIN. nat. 21, 166 radix commanducata ... -cta (22, 47. 24, 50). PLIN. nat. 22, 69 sucus quoque ex tusis (*sc. bulbis*) expressus aut -ctis utilis fit (26, 105 radix recens tusa ... vel -cta. 26, 140 *item.* 27, 25). 24, 11 quidam contusum in aqua -unt *viscum.* illitus: PLIN. nat. 22, 61 illitum semen et potum in iure gallinacei -ctum. 24, 116 radix -cta et illita. 26, 91. 28, 184. 259 lien vituli in vino -ctus tritusque et illitus. 29, 59 fimum pecudis recens in vino -ctum illitumque. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1112[A] -ctus exsuccatusque. PLIN. nat. 25, 148 e radice punctis aperta aut -cta. PLIN. nat. 28, 158 ossa quoque asini confracta et -cta.

II *de metallis sim., quae fervore liquefiunt et purgantur*: A *proprie* (*et in imag.*): LIV. 32, 2, 2 experientibus pars quarta *argenti* -cta erat. SEN. epist. 90, 33 Democritum invenisse ... quemadmodum -ctus calculus in zmaragdum converteretur. CYPR. eleem. 14 (*in imag.*) eme tibi a Christo aurum ignitum, ut sordibus tuis tamquam igne -ctis esse aurum mundum possis. HIL. in psalm. 65, 20 examinandi argenti illa sola ratio est, ut sordes, quae ex prima terrae materie adhaeserint, -antur ut, quae fraudulenter ex alterius metalli natura admixta fuerint, purgentur. SYMM. epist. 10, 2, 4 prospectum videmus, ut ... flandae monetae nequitiam -at larga purgatio. SERV. Aen. 3, 576 liquefactaque saxa: putria, -cta in modum calcis (*cf.* PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 46[A]). RVFIN. Orig. in exod. 6, 4 qui salvus fit, per ignem salvus fit, ut si quid forte de specie plumbi habuerit admixtum, id ignis -at et resolvat, ut efficiantur omnes aurum bonum. PRVD. c. Symm. 2, 286. AVG. civ. 20, 18 caeli ardentes solventur et elementa ignis ardore -entur. gen. c. Manich. 2, 10, 14 disciplinam vivendi, quae ab omnibus terrenis sordibus quasi -cta nitescit sicut aurum optimum. SIDON. epist. 7, 6, 4 dum in hac figuratae Babylonis fornace -imur. ALC. AVIT. epist. 87 p. 96, 32 electrou ..., cui corruptam potius quam confectam auri nondum fornace -cti crederes inesse mixturam. CASSIOD. in psalm. 118, 140 p. 886[A] ut fornacis ardor exaestuans metalla -it *eqs.* BRAVLIO Isid. epist. 10, 4 examinis vestri igni etsi non purificatus invenitur tamen -ctus. B *translate de peccatis absolvendis sim.*: HIL. in psalm. 118 gimel 5 p. 380, 16 *emundatio baptismi* nos sancti spiritus sanctificet adventu, quae iudicii igni nos -et, quae per mortis iniuriam a labe morticinae et societate purgabit, quae ... abluet. SIRIC. epist. 1, 7 p. 1137[C] tantum facinus ... purificatorio possint paenitudinis igne -ere. PACIAN. par. 9 septenni squalore -itur *Nabuchodonosor paenitens.* RVFIN. Orig. in gen. 5, 1 p. 189[C] ego quidem dubito, si in tantum poterunt Sodomorum peccata -i et eo usque scelera purgari. PS. AVG. serm. 15, 6 p. 1772 beatus Ioseph ... semel ac secundo et tertio illos medicabili tribulatione tanquam spirituali igne -xit. LEO M. serm. 42, 1 culpas et pia opera redimerent et ieiunia casta -rent. PRAEDEST. 1, 43 p. 600[B] omnes criminosos cum diabolo et daemoniis eo usque in gehenna -i, usquequo puri redditi possint inde mundi ... egredi. FAVST. REI. serm. 13 p. 275, 12 probatus est atque -ctus est illo igne Vincentius *martyr.* CASSIOD. in psalm. 16, 4 non est in illo (*se. Christo*) inventa iniquitas, quam adustio ulla -ret. GREG. in euang. 25, 2 talique igne in mente -itur rubigo culpae. CARM. epigr. 704, 24 vitarum maculas puro qui -it igni.

III *de digestione*: GLOSS. καθέψεῖ. -et καταφυρᾷ (κατειφυρα *cod.*). TERT. anim. 10 exhibe pabuli transmittendi, -endi defaecandique membra. resurr. 12 p. 41, 14 ut etiam ampliet *terra*, prius -it. ieiun. 6 -endis iam stercoribus aestuans *corpus.* ARNOB. nat. 7, 45 habet receptaculum ventris et ubi mansa et vorata -at viscera. VEG. mulom. 1, 40, 1 cibus ... per digestionem naturali calore -ctus. VINDIC. med. 32 tria ... officia nutrimentum sustincre, quorum primum in ventre mixtum constituit calefacto atque -cto *cibo.* MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 cibus bene digestus et -ctus. APON. 2 p. 34 omnes cibos doctrinae suae apud sensum suum -unt meditando. *translate*: SYMM. epist. 1, 44, 1 parentem meum ... in secessu amissae domus iniuriam -entem. *sim.* 1, 101, 2 crudum dolorem.

IV *i. q. usque ad finem coquere, i. coquendo perficere vel absumere*: A *proprie*: 1 *calore mutare et maturare sim.*: GELL. 10, 11, 3 *p. 203, 40.* TERT. carn. 20 pendentibus exinde venis sentinam illam inferni sanguinis in mamillam et ipsa translatione -entibus in materiam lactis laetiorem. AMBR. Ioseph 4, 19 (*in imag.*) erat ante in Aegypto cruda perfidia, quam nullus ... ardor ... molliverat, non eloquia domini ignita -xerant. CASSIOD. var. 12, 25, 3 menses, qui fructus -ere poterant. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 918[B] cum sint aliae *fructuum varietates*, quae sole -ctae maturescunt. 2 *torrere, cremare*: SEN. epist. 86, 11 rusticitatis damnant Scipionem ... quod non in multa luce -batur et expectabat, ut in balneo concoqueret (*cf.* 108, 16 balneum fugimus, -ere corpus atque exinanire sudoribus inutile ... credidimus). LVCAN. 9, 776 membra venenum -it. FIRM. math. 3, 1, 16 corpus hominis ... semper aut ignito ardore -itur aut nimia desudatione dissolvitur. err. 2, 5 hanc aquam, quam colis, per annos singulos vis alia -ctis venarum meatibus siccat. PS. AVG. serm. 3, 2 Abraham aestivo sole -ctum. RVFIC. epist. 1, 6 p. 359, 11 stomachus, cum febrium ardore -itur (BOETH. categ. 3 p. 242 orator aegritudine febribusque -ctus). VICT. VIT. 3, 56 p. 100, 4 pulverea tempestas arida sub aere -ens cuncta omnem nebulaverat locum (*syn.* urens, desiccans). PS. MATTH. euang. 22, 1 calor iste -it nos. 3 *liquores in aerem commutare*: ARNOB. nat. 1, 10 *mundus* uliginem nimiam siccitatis ardore -it. AMBR. in psalm. 4, 23 humor inutilis -atur. AVG. gen. ad litt. imp. 16 p. 492, 24 marinarum aquarum -ctarum vapor. EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 p. 909[A] licet ipsa quoque maris aqua solis -i radiis ... affirmetur. BOETH. categ. 3 p. 248[A] cum aestus ... sanguinem impositum -xerit (*cf.* GREG. TVR. virt. Mart. 2, 58 per melancoliam id est -cti sanguinis faecem). 4 *calore delere sim.* (*cf. p. 202, 75. 203, 65*): TERT. anim. 53 auriga corporis spiritus ... constantiam, non substantiam -ens. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 173, 2 auras salubres arte quadam -imus. FIRM. math. 1, 9, 1 ille paulatim tardo febrium ardore -itur (*i. necatur*). PACIAN. par. 11 *gehenna*, cuius fumariola quaedam maximos montes subterraneis ignibus -unt. HIL. in Matth. 14, 2 *Iesus* fabri erat filius ferrum igne vincentis, omnem saeculi virtutem iudicio -entis. AVIEN. Arat. 738 -ctorum languebunt germina florum (SCHOL. Germ. Sang. p. 195, 7 [= FVLG. myth. 1, 12 p. 23, 6] Apollon ... graece perdens dicitur, quod fervore suo omnem sucum virentium perdat -endo herbarum. CARM. epigr. 1336, 13 vernante⟨s⟩ calidum -xit frigore flores). LACT. mort. pers. 21, 10 -cta omni cute. HIER. tract. in psalm. I p. 227, 9 ut quidquid puris habebant, spiritus sanctus -at. RVFIN. Orig. in gen. 5, 4 in fine saeculi terram et omnia elementa ignis ardore -enda. AVG. serm. ed. Mai 93, 1 rediviva caro phoenicis, quam cinnama (*i. rogus ex c. factus*) -xerant pietatis. SALV. eccl. 3, 78 p. 295, 15 ut ... ardentibus sine fine flammis non -aris (*se. de infernis*). FAVST. REI. serm. 5 p. 239, 28 primas erumpentes ecclesiae gemmas quaedam pruina -xit (*de infantibus ab Herode interfectis*). ARATOR act. 2, 1179 -is anguem (*i. diabolum*) usa tuo fervore, fides.

B *translate*: 1 *maturare*: DECL. in Catil. 12 consilia nefarii facinoris in M. Laecae domo -bautur. AMBR. virg. 2, 6, 39 si quid -ctum *est in sermone nostro*, maturiores probent. PRVD. c. Symm. 2, 331 calidos adolevit in annos, donec -cto solidaret robore vires. AVG. ord. 2, 8, 25 -cta aetate. SIDON. epist. 4, 1, 3 ille adhuc

aetatulam nostram mobilem teneram crudam modo castigatoria severitate -ret, modo mandatorum salubritate condiret. *huc pertinere videtur*: RVFIN. Orig. in iud. 6, 2 recte enim -ctis principiis depositisque rudimentis nostrae committimur voluntati. 2 *perdere, corrumpere*: PAVL. NOL. epist. 17, 1 -cta praesumptae spei gratia quod ipse non aderas, non tamen omnino nulla compotimur (*sc. spe*) sumentes litteras tuas per hominem *eqs.* ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 28, 25 quae omnia (*sc. res caducae vel corporeae*) non solum in capite nostro, quod est Christus, exigua illa parvi temporis morte -cta sunt, sed etiam in nobis sic usque ad obitum valebunt *eqs.* ENNOD. carm. 1, 3, 20 nunc stirpem Proculi dans vernum suscipe, doctor, ne fervor teneros -at in studiis. 3 *de pecunia*: GLOSS. χρεοκοπῶ. ἀφεψῶ. -it χρεοκοπεῖ μειοῖ. *i. q. dissipare pecuniam, sequitur accusativus*: VARRO Men. 513 hodie si possumus, quod debemus populo, in foro medio luci claro -ere. MART. 2, 11, 9 nihil colonus vilicusque -xit. SCHOL. Stat. 3, 69 prodiga vitae pectora: quemadmodum fortunarum prodigus dicitur, qui patrimonium -it, ita et vitae prodigus, qui ... vitam prodigere vult, id est effundere. CASSIOD. var. 5, 34, 1 pecuniae publicae -isse non minimam partem. *intrans. i q. creditores fraudare, solvendo non esse* (*v. p. 197, 65*): CIC. Phil. 2, 44 praetextatum te -isse. *ibid.* quamvis quis fortunae vitio, non suo -isset. SEN. benef. 1, 1, 3 -ere vero foedissimum ob hoc ipsum, quia non opus est ad liberandam fidem facultatibus sed animo *eqs.* 3, 17, 4 occasionem referendae gratiae expectans ... nec quaerens, quomodo -at, sed quemadmodum plenius uberiusque respondeat. 5, 21, 3 quomodo faenerator quosdam debitores non appellat, quos scit -isse et in quorum pudorem nihil superest. epist. 36, 5 minus autem turpe est creditori quam spei bonae -ere. rem. fort. 2, 5. PLIN. nat. 33, 133 eum, qui primus hoc cognomen (*Divitis*) acceperit, -isse creditoribus suis. GAIVS inst. 4, 102 qui -xerit cuiusve bona a creditoribus possessa proscriptave sunt. SPART. Hadr. 7, 9 senatoribus, qui non vitio suo -erant. COD. Iust. 10, 72, 12. *i. q. facere, ut aliquis solvendo non sit*: PERS. 5, 57 hic campo indulget, hunc alea -it, ille in Venerem putris. 4 *i. q. debilitare, demere*: QVINT. inst. 2, 4, 7 multum inde -ent anni, multum ratio limabit, aliquid velut usu ipso deteretur. NOVATIAN. trin. 23, 88 ne -rent in illo (*sc. Christo*) divini nominis potestatem, si humanam illi sociassent ... nativitatem. SYMM. epist. 1, 1, 6 iactantia avara laudis multum -it de pudore. 9, 83, 2 ita ut senectus nihil -at firmitatis. AMBR. serm. 11, 3 sicut vinum in dies singulos asperitatem suam -ens ... suavitatem odoris acquirit: ita et christianus ... delictorum suorum asperitatem -ens. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 1, 6 caloris sui flammas per silentium -it. CLAVD. 20, 349 accensam qui bene -at *iram*. CAEL. AVR. acut. 2, 35, 184 eos, qui stomachi supinitate -untur. GREG. TVR. Franc. 5, 38 facultatibus privati, fame -cti, carcere mancipati. VEREC. in cant. 7, 9 iniquitatem humani generis -urus *ignis spiritus sancti*. *nota*: SCHOL. Pers. 3, 92 modice sitiente lagoena: id est minus plena vel quod vetustate -atur ac per hoc sese tamquam sitiens quoque ebibat. *de numero*: SOL. 27, 17 *leaenae* per singulos numerum *catulorum* -unt annis insequentibus. *intransitive i. q. deficere*: VARRO rust. 3, 2, 16 non tibi -et [non] ornithon. COLVM. 1, 8, 14 quicquid exigit ratio culturae, semel facere: quippe cum emendatur vel imprudentia vel neglegentia, iam res ipsa -xit. 11, 1, 28 res tamen ipsa iam domino -xit nec mox in tantum exuberat, ut *eqs.* TERT. apol. 42 templorum vectigalia cotidie -unt. FLOR. epit. praef. 8 anni ducenti, quibus inertiā Caesarum quasi consenuit atque -xit *imperium*.

V *i. q. ignem extinguere*: PETR. CHRYS. serm. 71 p. 402[D] *Christus*, ut divinitatis suae calore coqueretur, ipse clibanum -xit inferni (*sc. quod ad inferna descendens diabolum vicit*). *cf. l. 43.*

part. perf. pass. pro adiect. **dēcoctus**, -a, -um (*cf. p. 203, 38*): *i. q. imbecillus*: CIC. de orat. 3, 103 ita sit nobis igitur ornatus et suavis orator ..., ut suavitatem habeat austeram et solidam, non dulcem atque -am. PERS. 1, 125 si forte aliquid -ius audis. PAVL. NOL. epist. 5, 4 corpus infirmius et -ior caro. *i. q. maturus*: LEO M. epist. 6, 4 p. 619[A] maturo tamen et -o iudicio. *subst. n.* **dēcoctum**, -ī. GLOSS. ἕψημα. δίεφθον. *i. quod decoquendo fit, sucus excoctus*: PLIN. nat. 23, 133 singulos cyathos -i. 24, 144 alii coxere in lacte, ut -um biberetur. EDICT. imp. Diocl. II 15 -cti (ἑψητοῦ). *seq. genet. materiae*: PLIN. nat. 23, 105 faciunt oris suavitatem -o eorum (*sc. malorum*). 24, 187 *faeni Graeci*. 25, 41. 26, 151. 27, 50. 108 -um cauliculorum. 27, 123 *et passim*. *seq.* ex: PLIN. nat. 22, 65 -um ex his (*sc. ramis adianti*) prodest suspiriosis. 24, 119 cauliculorum ex vino -um ... remedium est. *iuxta ponitur* sucus (*sc. expressus*): PLIN. nat. 23, 77 -um foliorum et sucus oleastri. 23, 162 utuntur et suco et -o. 25, 100 scordotis ex vino ... pota et illita sive suco sive folio sive -o. 26, 118 hic in usu et radix et -um eius plurimis medicamentis, suco tamen efficacissimo. GARG. MART. med. 46 si -um ipsum cui sucus admixtus est, sorbeatur. *subst. f.* **dēcocta**, -ae. *i. q. decoctum*: PELAGON. 396 -am facies sic. CHIRON 314 ex aqua mulsa -am facies. *speciatim de aqua cocta et nivata* (*usus a Nerone inventus. pro adi.*: MART. 14, 116 quo tibi -ae nobile frigus aquae); *cf. Mau, PW. IV 2287*: IVV. 5, 50 frigidior Geticis petitur -a pruinis. SVET. Nero 48 haec est ... Neronis -a (*cf.* PLIN. nat. 31, 40 Neronis principis inventum est, decoquere aquam vitroque demissam in nives refrigerare *eqs.*). ATHEN. 3, 121[E]. 122[C]. SIDON. epist. 2, 2, 12 si tibi ex illo conclamatissimo fontium -a referatur *eqs.* *Lambertz.*

1. decor, -ōris *m.* [*cf. c.* decere, decus. *Th.*]. NON. p. 203 -em generis masculini. *de discernendis nominum* -or *et* -us *casibus obliquis*: PS. PALAEM. gramm. V 536, 41 quaestio est quando producimus decoris, quando corripimus. genere neutro corripimus ab eo quod est -us, masculino producimus ab eo quod est -r, producitur autem -ōris quo modo honōris candōris colōris. SERV. Verg. Aen. 7, 231 -r vero -ōris facit, paenultima in genitivo producta: omnia enim in 'or' exeuntia in genitivo producuntur exceptis *eqs. cf.* 11, 423. DIFF. Suet. 311 utrumque (*sc.* decus *et* -or) genitivo casu discernitur, nam quod virtutis decus est, corripimus o et dicimus decus decŏris, quod formae, producimus et dicimus decor decōris. *de significatione*: GRAMM. VII 270, 14. 300, 21. 520, 4 decus honoris, -r formae est. 530, 27 -r in habitu est, species in membris. GRAMM. suppl. 281 decus ad virtutem refertur, -r autem ad corpus. DIFF. Suet. 311 decus est gloria, -r forma. ISID. diff. 1, 163 decus ad animum refertur, -r ad corporis speciem. DIFF. ed. Beck p. 50, 5 -r in corpore est, decus in animi virtutibus quaeritur. GLOSS. εὐπρέπεια (*cf.* HIER. in Am. 1, 1 p. 229 in Zacch. 2, 6 p. 827). κάλλος. εὐκοσμία. τὸ εὐπρεπές. decentia. *legitur inde a* LAEV. CIC. LVCR.; *vox a poetis potissimum usurpata esse videtur, ita ut casus obliqui plerumque in finem hexametri caderent. pluralis non extat nisi*: LVCR. 4, 983 GRATT. 177 ANTH. 458, 1 CASSIOD. in psalm. 44 (-es). PAVL. NOL. carm. 27, 384 (-bus *abl.*). *perdifficile est apud scriptores pedestres casus obliquos satis accurate dinoscere, nisi iuncturae quaedam adsunt; quamobrem in tabula indicavi, quotiens quisque casibus obliquis utatur. neque* -or *neque* -us *habent*: ENN. TER. LVCIL. VARRO PVBLIL. CAES. NEP. GERM. ASCON. CALP. decl. AMPEL. GRAN. LIC. MIN. FEL. *quotiens a reliquis scriptoribus sint usurpata, colligas ex hac tabula*:

	-or	-us		-or	-us
PLAVT.	—	7	SEN. apocol. ..	1 vers. -e	1 -is
CATO	—	1	OCTAVIA ..	2	4
RHET. Her..	—	1 -is	CVRT.	—	10 { *semel* -is, *semel* -e
CIC.	1 -e *cf. p. 208, 78*	48 { *quater* -is, *semel* -i, *sexies* -e	COLVM. ...	1	3 { *semel* -i, *semel* -e
CATVLL. ...	—	3	MELA	1	3
LVCR.	1	2	LVCAN. . .	—	9
SALL.	—	14 { *semel* -is, *ter* -i, *semel* -e	PERS.	1	—
VERG.	1	28	PETRON. ..	1	3
Appendix Verg.	1	15	CALP. ecl. .	1	—
HOR.	2	13	PLIN. nat. .	5 *semel* -is	13 { *quater* -is, *semel* -i, *ter* -e
TIB.	2	2	VAL. FL. ..	2	20
PROP.	1	3	SIL.	4	120
OV.	26	22	STAT.	12	51
EPICED. Drusi	1	1	MART.	2	18
NVX	—	1	QVINT.	38 { *duodecies* -is, *semel* -i, *ter* -e	3 *bis* -i
LIV.	—	75 { *duodecies* -is, *semel* -i, *septies* -e	IVV.	1	1
GRATT.	2	5	TAC.	12 *ter* -e	76 { *sexies* -is, *semel* -i, *sexies* -e
MANIL.	—	5	PLIN. iun. .	1	10 *bis* -is
VITR.	16 { *bis* -is, *quinquies* -e	—	SVET.	1 -e	1
PAVL. FEST.	1	1	FLOR.	—	14
SEN. rhet...	1 -is	5	FRONTO ...	1 -i	4
VELL.	—	5 *semel* -i	APVL.	6 { *ter* -is, *semel* -e	6 { *bis* -is, *semel* -e
VAL. MAX. .	3	32 { *quater* -is, *bis* -e	TERT.	16 { *bis* -is, *ter* -e	2 *bis* -is
CELS.	6 *quater* -is	—	SOL.	2	10 *semel* -is
PHAEDR. ..	1	3	PANEG. ...	6 { *semel* -is, *quater* -e	7 *bis* -is
SEN. trag..	13	53	SCRIPT. hist. Aug.	5 *bis* -e	3 *semel* -e
SEN. phil. .	12 *bis* -e	29 { *bis* -is, *quater* -i, *sexies* -e	VVLG.	47 { *decies* -is, *bis* -i, *quaterdecies* -e	4

1 *id quod decet atque exornat*, εὐπρέπεια, *ornatus*, ***forma***, *gratia, venustas*, ***pulchritudo***, *lepor*: A *hominis*: 1 *corporis, vultus sim.* (*v. supra l. 16 sqq.*): LAEV. carm. frg. 18 aut nunc quaepiam alia de Ilio, Asiatico ornatu afluens aut Sardiano ac Lydio, fulgens -e et gratia, pellicuit. LABER. mim. 120 -em formae an dignitatem corporis, animi virtutem an vocis iucundae sonum. HOR. carm. 2, 11, 6 fugit retro lēvis iuventas et -r. TIB. 1, 9, 13 pulvisque -em

detrahet. 3,8,8 illam . . . componit furtim subsequiturque -r. Ov. am. 3,1,10 et pedibus vitium (*i. claudicatio*) causa -is erat. ars 3, 159 o quantum indulget vestro natura -i. 3, 282 quaeritur atque illis hac quoque parte -r (met. 12,90. Sil. 15,26 fronte -r quaesitus acu. Ivv. 6, 501). 3, 299 est et in incessu pars non contempta -is. 3, 352 tantum mobilitas illa -is habet. 3,424 curam...-is. met. 1,488. 7,733 qualis in illa...-r fuerit, quam sic dolor ipse decebat. 10,589 tamen ille -em miratur magis: et cursus facit ille -em. 12,189. 14,322. 684 naturale -is munus. fast. 2,764 nulla factus ab arte -r. 2,774 hic color, haec facies, hic -r oris erat. 5,122. 608. Epiced. Drusi 259 -r ille viri, generosaque forma et faciles vultus. Pavl. Fest. p. 23 quin etiam si accessit gestus et vultus quidam -r, ut cum scaenici agere dicuntur. Val. Max. 4,5,1 oris -em vulneribus confudit. 4,6,2 formae suae -em in habitum virilem convertere. 9,3,4 -em capillorum in ordinem...redegit. Cels. 2,2 colorem -emque amisit (8,11 aliquid -is). 5,26 -is causa (7,25). 8,1 adeo ut habitus quoque et -r alterius ex altero cognoscatur. Phaedr. 1,13,7 quantum -is corpore et vultu geris. Carm. epigr. 995 A 5 cui formam Paphie, Charites tribuere -em. Sen. apocol. 4 vers. 22 ille mihi (*Nero Apollini*) similis vultu similisque -e nec cantu nec voce minor. Herc. O. 219 -r formaque. 393 tamen per ipsas fulget aerumnas -r (391 decus). 555 -r Ioles. Phaedr. 378 tenerque nitidi corporis cecidit -r (1270). 1096 infelix -r. 1173 heu me, quo tuus fugit -r oculique nostrum sidus? Tro. 1139 magisque solito splendet extremus -r. dial. 4,1,2 deinde haec, ex quibus omnis in faciem aspectumque -r est. 4,35,3 linquit -r omnis iratos. epist. 12,4 pueritiae maximus in exitu -r est. 41,6. 124,22 cum omnia feceris, a mutis animalibus -e vinceris. Octavia 550 florem -is singuli carpunt dies. 695. Mela 3,51 *Britanni* incertum ob -em an quid aliud vitro corpora infecti. Petron. 110 repositum in pristinum -em puerum gaudebam. Calp. ecl. 2,100 vos et -r et cantus et amor sociavit et aetas. Val. Fl. 5,347. Sil. 12,228 nulla nituit plus fronte -is. 16,495 auget pueris labor ipse -em. Stat. silv. 1,1,17 par forma -rque, par honor. 1,2,272. 275 sic damna -is nulla tibi. 2,1,136 sola verecundo deerat praetexta -i. 2,6,36. 2,7,86. 5,1,150. Ach. 1,336 superest nam plurimus illi invita virtute -r. 1,811 is -r et formae species permixta virili. Quint. inst. 1 pr. 27 sunt et alia ingenita cuique adiumenta, vox, latus patiens laboris, valetudo, constantia, -r (12,5,5 sunt et naturalia... instrumenta, vox, latus, -r). 6,3,12 inest proprius quibusdam -r in habitu ac vultu. 12,10,8 nam ut humanae formae -em addiderit *Polycletus* supra verum, ita non explevisse deorum auctoritatem videtur. Tac. Germ. 24 exercitatio artem paravit, ars -em. hist. 2,1 -r oris *Titi* cum quadam maiestate. 4,83 ann. 2,13. Svet. Dom. 18 nec gratius quicquam -e nec brevius. Apvl. apol. 4 *capillum* ad lenocinium -is promissum. met. 4,32 *syn.* pulchritudo. 10,15 iste corporis mei -r pudori peperit grande dedecus. Tert. cult. fem. 2,2 -em quem naturaliter invitatorem libidinis scimus. *ibid.* cum igitur et nostra et aliorum causa versetur in studio periculosissimi -is, iam non tautum confictae et elaboratae pulchritudinis suggestum recusandum a vobis sciatis... nam etsi accusandus -r non est ut felicitas corporis *eqs.* adv. Hermog. 44. Itala Is. 53,2 (Tert. adv. Marc. 3,7. 17. Hier. epist. 65,8,1) non habebat speciem neque -em (*εἶδος οὐδὲ κάλλος*, Vvlg. -r. *cf.* Tert. adv. Marc. 3,7 speciem honorabilem et -em indeficientem. Avg. civ. 18,29. Ivnil. 2,2). Itala psalm. 44,3 (Tert. adv. Marc. 3,7. 17) tempestivus -e citra (Tert. adv. Marc. 3,7 super. 3,14 praeter) filios hominum, effusa est gratia in labiis tuis (*ὡραῖος κάλλει*, Vvlg. speciosus forma; *v.* Hier. epist. 65,8,1. *cf.* Tert. adv. Marc. 3,14 de tempestivitate -is et labiorum gratia). Comm. instr. 2,18,7. Anth. 458,10 quid quod saepe -r, cum prohibetur, adest? Paneg. 6,6 puella iam divino -e venerabilis. 7,17 ex vultu hominis ac -e membrorum. 10,34 vultum ipsum augusti -is gravitate... venerandum. 12,6. Lampr. Alex. 4,4 praeter venustatem ac virilem . . . -em. 50,3 *milites* vestiti honeste, calciati etiam ad -em. Vopisc. quatt. tyr. 11,4 quali statura fuerit, quo corpore, quo -e. Lact. opif. 7,10 speciem miri -is ostentat. 10,10 Prob. Verg. georg. 3,129. Ambr. psalm. 118 serm. 1,5 crinium cincinnis et compositis vultibus atque redimiculis et omni affectato -e plus dedecens. Heges. 1,40,2 *feminae* regi propter -em magis quam propter nobilitatem generis copulabantur. Hier. in Ezech. 7,18 p. 73 perdit -em caesaries. Vvlg. Iudith 10,4. psalm. 29,8 in voluntate tua praestitisti -i meo virtutem (*κάλλος*; *sim.* 44,12 Ezech. 16,25. 27,3. 4. 28,7. 17 *bis.* Dan. 13,32 Zach. 11,7). 49,2 ex Sion species -is eius (*εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος*). Sirach 9,5 ne forte scandalizeris in -e *virginis.* Ezech. 28,12. Iac. 1,11 flos eius decidit et -r vultus eius deperiit. Rvfin. hist. 3,7,2. Clavd. 11,39 bellumque solus conficeret -r (*sc. aspectus*). rapt. Pros. 3,435 manet ille -r, manet ille genarum fulgor? Avg. civ. 22,20 ut -em custodiant (*ibid. opp.* indecens granditas). 22,24 ut nescias utrum in eo condendo maior sit utilitatis habita ratio quam -is *eqs. alternantibus* -or *et* -us (*cf. etiam* in psalm. 144,15. *videtur* Avg. *casus obliquos plerumque a* decor *derivare, in nominativo formis* -or *et* -us *sine discrimine utitur*). conf. 7,17,23 rapiebar ad te -e tuo. Carm. c. pag. 75 iudicio Paridis pulcrum sortita -em. Sidon. epist. 3,13,8 decidit honor umeris, -r bracchiis, robur lacertis. Cassiod. in psalm. 44 praef. pulchritudo supra omnes -es. Mvtian. Chrysost. hom. 1,3 pulchritudinem -emque. Drac. Romul. 8,501 fusus uterque -r (*i. rubor et pallor*) manifestum vulgat amorem. Inscr. christ. Rossi II p. 139 pastorum dominus sub agni -e nitescens. *nota*: -r *res personata*: Stat. Theb. 2,287 non hoc *monile*... Decor Idaliusque puer, sed Luctus et Irae et Dolor... pressit. -r *in exclamatione*: Clavd. 8,523 quis -r, incedis quotiens clipeatus...! *iuncturae notabiles*: -i est: Prop. 4,11,29 si cui fama fuit per avita tropaea -i. Ov. met. 13,849 ovibus sua lana -i est (*eodem sensu* -r est: Ov. ars 3,295 in vitio -r est quaedam male reddere verba. Avson. 374,3 *p. 210,13*). Clavd. 17,215 fuerint aliis haec forte -i. *adi. pro genet.* (*ut l. 77*): Sen. Med. 75 virgineus -r (*i. virginis*).

2 *animi i. q. εὐκοσμία, virtus, pudor, decentia, honestas*: Ov. ars 2,379 in ferrum flammasque ruit positoque -e (pudore *al.*) fertur. epist. 19,59 et -r et motus sine rusticitate pudentes. Pont. 2,3,13 ipse -r, recte facti si praemia desint, non movet. Sen. dial. 7,9,4 summum bonum est infragilis animi rigor et providentia et sublimitas et sanitas et libertas et concordia et -r. epist. 92,3 si servatus est in rebus agendis ordo, modus, -r, innoxia voluntas ac benigna *eqs.* 99,21 est aliquis et dolendi -r. 120,11 ostendit illam (*virtutem*) nobis ordo eius et -r et constantia et omnium inter se actionum concordia et magnitudo super omnia efferens sese. Stat. silv. 2,1,103 et te iam fecerat illi mens animusque patrem necdum mores -rve. Theb. 1,572 mira -e pio servabat nata penates, intemerata toris. Mart. 6,28,7 castus moribus, integer pudore, velox ingenio, -e felix. Tac. ann. 2,58 Germanicus . . . de adventu regis et cultu sui cum -e ac modestia respondit. Plin. epist. 1,14,8 est illi facies liberalis, . . . est ingenua totius corporis pulchritudo et quidam senatorius -r. Fronto p. 167,5 N. testamento cetera honesto, quod ad verba vero attinet, inconsiderato: in quo irae magis quam -i suo consuluit. Carm. epigr. 584,1 ingenio virtute modo doctrina -e, omnibus officiis praepollens. Paneg. 10,9 petulantiam...gravitate, modestia et -e confusam. 11,5 iuveni dignitati corporis -em animi praeponenti. Treb. Gall. 3,8 et cum plerique patris eius captivitatem maererent, ille specie -is . . . supra modum laetatus est. Lact. inst. 3,11,10 virtus igitur appetenda est ob -em. Damas. epigr. 53,4 pulcra -e suo, solo contenta pudore. Serv. Aen. 11,166 magnifice servat -em quod se revocat ad heroicam consolationem. Ambr. off. 1,19,82 unde Tullius etiam ordinem putat in illo -e servari oportere. Vvlg. Sirach 4,28 non abscondas sapientiam tuam in -e suo. Ps. Rvfin. in Am. 3,1/2 -r...genti vestrae...comparatus. in Os. 5,10 -em morum sedulo cogitare. Clavd. 26,305 sed numquam oblita -is obscaenam latebram pietas ignava requiret (Clavd. *vocabulo* -r *utitur eodem sensu quo ab aliis* decus *usurpatur, cf.* Ov. fast. 2,836 met. 8,537 Liv. 4,40,3. 26,49,15 Curt. 3,11,25 Sen. dial. 3,1,2 Arnob. nat. 2,44. *v. etiam iuncturam* contra decus *sub* decus *I A 2*). Mart. Cap. 1,33 vers. perpesque vinclum *nuptiarum* caelitum signet -r (*i. q. lex, mos, consuetudo?*).

B *bestiarum*: Gratt. 134 illa (*sus*) suos usus intractatumque -em natalibus hausit arbitriis. 177 *canis.* Colvm. 8,11,1 harum autem -r avium etiam exteros nedum dominos oblectat. Apvl. Socr. prol. p. 109 corpus (*sc. corvi*)... quantum satis ad usum... -emque. Lact. opif. 2,8 adeo miro modo consentit utilitas *vestis armorumque animalium* cum -e. Phoen. 124 tantus avi -r est, tantus abundat honor. 149 regali plena -e *avis.* Mart. Cap. 9,918 vers. olor . . . plumis videns -em teneros ciere cantus coepit. Evstath. Bas. hex. 9,3 p. 958[B] -r omnis *quadrupedum* in figura locatus.

C *rerum*: **1** *corporearum*: Lvcr. 4,983 scaenaique simul varios splendere -es (Pavl. Nol. carm. 27,384 trina manus variis operata -bus illum excoluit. *cf.* Dirae 20 hinc Veneris vario florentia serta -e. Mart. 6,42,12 et certant vario -e saxa). Sen. benef. 4,23,4 ista, quae tu non aliter quam in -e⟨m⟩ sparsa consideras, singula in opere sunt. Plin. nat. 16,186 fulva cornus in venabulis nitet incisuris nodata propter -em. 20,157 arida *radix* vero cicatricibus -em affert (24,76). 27,99 tantus est -r velut aurificum arte alternis inter folia candicantibus margaritis. Quint. inst. 8,3,9 nullusne ergo etiam frugiferis adhibendus est -r? Tac. hist. 5,6 palmetis proceritas et -r. ann. 15,43 ea...-em quoque novae urbi attulere. Apvl. Socr. 2 p. 121 pictis noctibus severa gratia, torvo -e (-i *vel* -r *codd.*) *stellarum.* Tert. adv. Marc. 1,13 et magnitudinem et...-em... singulorum elementorum. Herm. Pal. vis. 1,3,4 ponens -em creaturae suae (*εὐπρέπειαν*). Porph. Hor. carm. 3,15,6 -r stellarum nubilo infuscatur. Sol. 22,11 si -em *lapidis* requiras, nigrogemmeus. 33,19. Ps. Hil. libell. 5 benignam itaque fecunditatem his, *quae creaverat deus*, addidit et -em. Vvlg. psalm. 25,8 dilexi -em domus tuae (*εὐπρέπεια*). Avg. civ. 11,23 ad rerum corporalium salutem -emque. Pass. Andr. long. 10 o bona crux quae -em et pulchritudinem de membris domini suscepisti. *nota* (*l. 11*): Sen. Med. 95 sidereus -r (*i. sideris*).

2 *incorporearum generatim*: Cic. rep. 3,40 ne illa *virtus* se... multis solaciis oblectat maximeque suo -e se ipsa sustentat (*quo loco citato* Lact. inst. 5,18,8 *addit*: quibus solaciis? quo -e? cum iu crimen saepe veniat et in poenam -r ille vertatur. *cf.* Greg. M. moral. 2,57 barbam rasit *redemptor* quia regnum Israeliticum deserens -em virtutis eius amputavit). Ov. epist. 12,12 et -r et linguae gratia ficta tuae. met. 6,18 tautus -r affuit arti. Vitr. 6,5,2

ceteraque, quae ad fructus servandos magis quam ad elegantiae -em possunt esse, ita sunt facienda. SEN. Herc. O. 416 gloriae . . . -r. LACT. opif. 7, 11 ad -em virilitatis ac roboris. VEG. mil. 3, 26 ad equitandi scientiam vel -em. HIER. epist. 38, 3 si naturae cogit -em. VVLG. II Esdr. 12, 43 in -e gratiarum actionis (MART. CAP. 1, 36 quidquid comit -em iuvenalium gratiarum). AVG. contin. 9, 23 nisi utraque substantia utriusque artificem deum etiam -e sui huius ordinis indicaret. APRING. in apoc. 1, 11 post sanctae pulchritudinis -em. *speciatim: de architectura i. q.* εὐρυθμία (CET. FAV. 1 p. 287 *Graeci* venustatem et -em εὐρυθμίαν . . . appellaverunt): VITR. 1, 2, 1 architectura autem constat ex ordinatione, quae graece τάξις dicitur, et ex dispositione, hanc autem Graeci διάθεσιν vocitant; et eurythmia et symmetria et -e et distributione, quae graece οἰκονομία dicitur. 1, 2, 5 -r autem est emendatus operis aspectus probatis rebus compositi cum auctoritate. 1, 2, 6 ad consuetudinem autem -r sic exprimitur, cum *eqs.* 1, 2, 7 item naturae -r erit, si . . . (*ibid.* naturalis autem -r sic erit, si . . .). 6, 2, 5 sequatur *magnitudinem* proportionis ad -em apparatio, uti non sit considerantibus aspectus eurythmiae dubius. 6, 5, 3. 6, 7, 7. 6, 8, 10 antequam inceperit et venustate et usu et -e quale sit futurum habet definitum *architectus.* 7, 4, 4 -is rationes (7, 5, 4). CET. FAV. 1 p. 287 omnia enim pulchro -e ac venusta utilitate fieri poterunt. 22 p. 304. *de oratione atque arte i. q.* εὐπρέπεια, *natura*: HOR. ars 157 mobilibusque -r naturis dandus et annis (SCHOL. *ad l.* puero, adulescenti et maturo seni τὸ πρέπον id est decus tribuendum est). SEN. contr. 1 pr. 24 schema negabat -is causa inventum (CELS. 5, 26. SEN. apocol. 13 -is gratia. PLIN. nat. 37, 44. QVINT. inst. 3, 8, 35 -is gratia. 4, 2, 19. 8 pr. 18. 8, 6, 2. 65 at cum -is gratia traicitur longius verbum, proprie hyperbati tenet nomen. CHAR. gramm. I 272, 2. 9. 277, 25. 279, 26 DIOM. gramm. I 440, 29. 443, 15. 456, 28. 457, 5 metri, -is, necessitatis, cultus, emphaseos gratia. MACR. sat. 1, 9, 8 -is causa. MART. CAP. 4, 359 vel propter necessitatem vel propter -em). PERS. 1, 92 sed numeris -r est et iunctura addita crudis. QVINT. inst. *saepe, ex. gr.*: 1, 5, 63 mihi autem placet rationem Latinam sequi, quousque patitur -r. 1, 6, 18 non consuetudini et -i serviebamus (VEL. gramm. VII 75, 14 -i servire et aurium voluptati). 1, 8, 17 praecipue vero illa infigat animis, quae in oeconomia virtus, quae in -e rerum, quid personae cuique convenerit, quid in sensibus laudandum, quid in verbis, ubi copia probabilis, ubi modus. 1, 11, 19. 2, 10, 13 morem communis huius sermonis -e quodam scaenico exornant. 5, 11, 16 utilitas causae aut -r postulabit (8, 6, 62 -r poscit). 5, 12, 6. 6, 3, 20 -is hanc magis et excultae cuiusdam elegantiae appellationem puto. 8, 3, 21 gratus fit iocis -r (*lectio dub.*). 8, 6, 61 verum hoc ut, cum -em habet, periphrasis, ita, cum in vitium incidit, περισσολογία dicitur. 9, 4, 44 compositionis -r (9, 4, 145 non -em compositionis quaerimus, sed facilitatem. TAC. dial. 23 compositionis -r. VEL. gramm. VII 81 aut -r compositionis aut metri necessitas exigebat). QVINT. inst. 10, 1, 27 in personis -r petitur. 10, 1, 71 custoditur ab hoc poeta -r (11, 1, 57 -is custodia). 10, 1, 120. 10, 2, 22 sua cuique proposita lex, suus -r est (11, 1, 42 omnibus debetur suus -r). 11, 3, 67 -r quoque a gestu atque motu venit *eqs.* 11, 3, 69 -is illa sunt, ut sit primo rectum et secundum naturam. TAC. dial. 20 exigitur enim iam ab oratore etiam poeticus -r, non Accii aut Pacuvii veterno inquinatus, sed ex Horatii et Vergilii et Lucani sacrario prolatus. 21 oratio autem, sicut corpus hominis, ea demum pulchra est, in qua . . . nervos rubor tegit et -r commendat (*in imag.*). APVL. apol. 15 utrum igitur putas maiorem curam -is in asseveranda oratione suscipiendam? PORPH. Hor. ars 42 venerem autem -em carminis significat. 320 *fabula* nullius voluptatis nec -is. MACR. sat. 6, 1, 2 in carminis sui -em. DIOM. gramm. I 345, 24 -em ac sermonis figuram subire. 449, 34 non tantum pondus non adiecit sententiae . . . sed magis -em abstulit. 451, 8 per affectationem -is corrupta sententia. 453, 7 supra iustum -em. 467, 22. CASSIOD. gramm. VII 203, 9 nobis iam -r et levitas obtinenda est qui maximus fructus est latinitatis.

II *i. q.* δόξα, ***laus, honos, dignitas***: VITR. 1, 2, 5 his diis propter teneritatem graciliora et florida foliisque et volutis ornata opera facta augere videbuntur iustum -em. 4, 9, 1 disparibus altitudinibus ad sui cuiusque dei -em componantur *arae.* 6, 5, 2 silvae ambulationesque laxiores ad -em maiestatis perfectae *faciundae sunt.* TAC. hist. 1, 71 dilatae voluptates . . . et cuncta ad -em imperii composita. VVLG. exod. 28, 2 in gloriam et -em (δόξα. *sim.* I par. 16, 29 II par. 3, 6 Is. 33, 17 Dan. 4, 27. 11, 20). sap. 5, 17 ideo accipient regnum -is (εὐπρέπεια. thren. 1, 6 et egressus est a filia Sion omnis -r eius). Iob 40, 5 (δόξα καὶ τιμή). Is. 35, 2 (τιμή. *cf.* Dan. 4, 33). thren. 2, 15 haecine est urbs, dicentes, perfecti -is? (στέφανος εὐφροσύνης). psalm. 20, 6 gloriam et magnum -em (μεγαλοπρέπεια) impones super eum (*sim.* II Macc. 15, 13). Ezech. 16, 12 dedi . . . et coronam -is in capite tuo (καυχήσεως. *cf.* 16, 17). 28, 13 carbunculus et smaragdus aurum, opus -is tui (*i. q. potestas?*). CLAVD. 24, 132 *Romae* nec spatium visus nec corda -em nec laudem vox ulla capit. NICET. symb. p. 54, 15 et unde se putant aliquam habere gloriam vel -em.

III ***metonymice***: **1** *res ornans, ornamentum, tam proprie quam in imagine*: VERG. Aen. 5, 647 divini signa -is ardentesque notate oculos. OV. met. 9, 98 hunc (*sc. Acheloum*) tamen ablati domuit iactura -is (*i. cornus*). SEN. Oed. 651 veniet et silvis -r (*folia*). Phaedr. 657 in te magis refulget incomptus -r (*capilli, comae*). SIL. 6, 429 frontique coma squalente sedebat terribilis -r atque animi venerabile pondus. CARM. epigr. 1552[A], 77 sed revocat me cura operis celsiq(ue) -es (*i. monumenta*). TERT. pudic. 1 pudicitia, flos morum, honor corporum, -r sexuum *eqs.* adv. Marc. 3, 17 accingitur ense sermonis, qui vere species et -r et gloria ipsius est. ITALA deut. 33, 17 (Tert. adv. Marc. 3, 18) tauri -r eius, cornua unicornis cornua eius, in eis nationes ventilabit pariter ad summum usque terrae (κάλλος, VVLG. pulchritudo). ANTH. 259, 1 calix, mensis -r ante paternis. 458, 1 semper munditias, semper, Basilissa, -es, semper dispositas arte decente comas. LAMPR. Alex. 33, 3 dicens imperium in virtute esse, non in -e. AVSON. 374, 3 barba Iovi, crines Veneri -r. VVLG. psalm. 92, 1 -em indutus est (εὐπρέπεια). *al.* Ier. 25, 30 rugiet super -em suum (HIER. *ad l.* p. 1022 hoc est super templum). RVFIN. patr. 9, 3 quae -em in fructibus proferat. EVCHER. form. 3 p. 18, 18 et aliter folium vestitus et -r cum protectione divinae gratiae. EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 922[A] -r naturae (*i. ornamentum*). DRAC. Romul. 8, 487 cetera turba comes Phrygio succincta -e (*i. veste*).

2 *de hominibus*: VAL. FL. 8, 459 procedit non gentis honos, non . . . Solis avi, non barbaricae -r ille iuventae. CARM. epigr. 560[C], 2 genti⟨s⟩ Caeliae -r, decus et Flaviae gentis. VVLG. Ier. 50, 7 peccaverunt domino, -i iustitiae.

deriv.: decorns.

2. decor, -oris *adi.* [*cf. c.* decus, decere *et c.* indecoris, dedecor. *Th.*]. PRISC. gramm. II 235, 20 invenitur tamen simplex 'decor decŏris' paenultima correpta apud vetustissimos. 236, 3 quae ab eo derivata vel composita, quod est 'decus decoris', illius declinationem servant, sicut a corpore quoque composita eius declinationem servant, 'bicorpor bicorporis', 'tricorpor tricorporis'. GRAMM. suppl. 114, 37 sciendum est autem quod omnia nomina o vel or finita masculina et feminina in obliquis casibus o producunt, in neutro vero corripitur o exceptis quinque nominibus, id est memor immemor decor indecor arbor, in quibus o in obliquis casibus corripitur. *sed* -ō-: CARM. epigr. 607, 5. *fort. etiam* 856, 7. *de significatione*: PRISC. gramm. II 235, 20 invenitur . . . simplex 'decor decŏris' . . ., quando pro 'decōrus decōra decōrum' accipitur. GLOSS. -es εὐπρεπεῖς. *i. q. decorus, venustus, gratus, magnificus, pulcher, ornans*: NAEV. carm. frg. 50 magnam domum -emque ditemque vexerant. SALL. hist. frg. 3, 20 equis et armis -bus cultus. CARM. epigr. 607, 5 (*Romae*) murmurant et chitari corde (*i. chordae*) cum voce -es. 856, 7 sedulaque et forma -e repleta. MART. CAP. 2, 109 nam nihil diffidens animo -i formae ac substantiae coepit formidare corporeae. 2, 110 adamantini cacuminis impressione signatur, quod adversum ignes superos . . . praeparata -is incuriam venustatis etiam lumine submovebat.

compos.: dedecor, indecor.

adv. **decoriter**. *i. q. decore, pulchre, ornate*: APVL. met. 5, 22 crinium globos -r impeditos. 6, 28. 11, 4. IVL. VAL. 1, 24 vicis -r admodum distinctis. 2, 29.

decorāmen, -inis *n. a* decorare, *cf.* decoramentum. *i. q. ornamentum*: SIL. 16, 268 vittaque, maiorum -n, fronte sine ullo delapsa attactu. AVSON. Mos. 320 celsas, fluvii -a, villas.

decorāmentum, -ī *n. a* decorare, *cf.* decoramen. GLOSS. ἀναθήματα. κοσμήματα. templi supersellia (*vel* prosellia. *fort. leg.* subsellia), id est scamnalia. decora -a ornamenta. *i. q. ornamentum*: TERT. cult. fem. 2, 12 quas etsi quae leges a maritalibus et matronalibus -is coercebant. SIDON. epist. 5, 10, 2 praetervolantia corporis -a. 7, 9, 12 omnium gratiarum privilegio, -o.

opp.: dedecoramentum.

decorātio, -ōnis *f. a* decorare. *i. q. actus decorandi, ornamentum*: [TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 12 *corrupt.*] EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 p. 867[B] assumpsit -em gestorum operum. 1, 5 p. 872[B] omnium intellectibilium -em. 1, 6 p. 873[C]. 7, 1 p. 935[B] ut aquis etiam familiaris -o redderetur. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 19 homo quoque ex eadem formatione aliquid habuit iuxta generandi -em.

compos.: dedecoratio.

decorātor, -ōris *m. a* decorare. GLOSS. fullo.

comp. dedecorator.

dēcoriātōrius, -a, -um *a* decoriare. *i. q. ad decoriandum aptus*: CASS. FEL. 13 p. 20 medicamento -o, quod Graeci ecdorion vocant.

dēcorio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* corinm *derivatum. Th.*]. GLOSS. ἐκβυρσῶ. ἐκδέρω. deglubo. DOSITH. gramm. VII 436, 6 ἀποβυρσῶ. *legitur inde a* TERT.

i. q. corio, pelle, cute exuere (GLOSS. V 569, 46 glovere [glubere] -are): **1** *aliquem*: **a** *hominem*: ISID. ort. et obit. 133 vivens a crudelissimis gentibus barbaris -atur sicque terrae conditur. PASS. Tarach. 7 si totum corpus meum -ari iubeas (ἀποδείρης. *paulo supra* excoriate, τὸ δέρμα περιέλετε). **b** *bestiam*: TERT. anim. 33 pecus lanienae et macello destinatum, ut perinde iuguletur, quia et ipsa iugulaverit, perinde -etur, quia et ipsa despoliaverit *eqs.* ITALA lev. 1, 6 (Rufin. Orig. in lev. 1, 4) -antes . . . holocaustum divident illud membratim (ἐκδείραντες, VVLG. detractaque pelle . . . concident). APIC. 8, 370 de agno -ato facies copadia (AVELL. p. 753, 27 agnorum

-atorum carnibus. 754, 2 -atos agnos). 2 *aliquid*: ITALA gen. 30,37 (Lugd.) -vit *Iacob* eas (*sc. virgas*) varie (*ἐλέπισε*, VVLG. decorticavit. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 48, 28). Tob. 11, 8 (Reg. Sangerm. 4) -bis albugines ab oculis eius (*ἀποβαλεῖται*, VVLG. aperientur oculi eius). 11, 14 (Reg. Sangerm. 4) -vit duabus manibus albugines oculorum illius (*ἐλεπίσθη*, VVLG. coepit albugo ... egredi). PALLAD. 2, 15, 12 amygdala -ata ... candida fiunt (CASS. FEL. 9. 66). VVLG. Ioel 1, 7 ficum meam -vit (*ἔθετο εἰς συγκλασμόν. Tolet.*; decorticavit Vulg.). MARCELL. med. 34, 55 de lupiuis crudis prius -atis farinam factam subigere cum melle. DIOSC. 2, 57. 4, 80. CASSIAN. inst. 11, 5 *caepa* uno -ata tegmine alio rursum inveniuntur induta. MAX. TAVR. serm. 67 hic religionis est veritas, ubi ... -ari gloria, ubi exuri refrigerium, ubi occidi triumphus est (*fort. leg.* dedecorari).

deriv.: decoriatorius.

decōritās, -ātis *f. a* decorus. *i. q. pulchritudo*: PS. HIER. psalt. sec. Hebr. 44, 4 accingere gladio tuo super femur, potentissime, dignitate et -e tua (*κάλλει*, VVLG. pulchritudine). 44, 5 et -e tua prospere caballica per verbum veritosum (*aliter* LXX *et* VVLG).

decoriter *v. p. 210, 48.*

✠**decoro**, -āvī, -ātum, -āre [*a* 1. decus *vel* 2. decor *derivatum. Th.*]. GRAMM. suppl. 14, 15 primitivorum itaque nominum, ex quibus verba nascuntur, terminationes fere hae sunt: ... us correpta decus ris -o ras. decoraat: CARM. epigr. 56, 3 (*utrum perfectum an praesens sit, ambiguum*). decōro: DAMAS. 44, 3 CYPR. GALL. gen. 1451 exod. 509 DRAC. laud. dei 1, 250 CORIPP. Ioh. 3, 300. GLOSS. *κοσμῶ, καλλωπίζω.* -at *δοξάζει, κοσμεῖ, καλλωπίζει.* -ant ornant. -atus *κεκοσμημένος.* *legitur inde a* NAEV. *et* ENN. *per totam latinitatem, non habent*: LVCIL. VARRO LVCR. CAES. NEP. PROP. GRATT. MANIL. VITR. VELL. CELS. PHAEDR. SCRIB. LARG. MELA LVCAN. PERS. PETRON. IVV. SVET. MIN. FEL. TERT. *al.* [*francog. vet.* dioré. *M.-L.*]

i. q. ornare, concelebrare, illustrare: 1 *animantia* (*additur abl. saepe, praep.* cum *infra l. 43*, in *p. 212, 3 et 212, 15*): NAEV. trag. 30 ut in venatu vitulante ex suis locis nos *Bacchas* mittant poenis -atas feris. ENN. frg. var. 17 nemo me dacrumis -et nec funera fletu faxit. PLAVT. Trin. 39 larem corona nostrum -ari volo (VAL. MAX. 2, 6, 5 bonos cives corona -andi ... consuetudinem. VVLG. Is. 61, 10. CASSIOD. inst. div. 19 martyrii corona). CAECIL. com. 101 duc me ad patrios fines, -atum opipare. PACVV. trag. 212 quis deos infernos, quibus caelestis dignet -are hostiis. QVADRIG. hist. 10ᵇ Gallus ... torque atque armillis -atus. CIC. Arch. 22 Marcelli, Fulvi non sine communi omnium nostrum laude -antur (*cf.* FRONTO p. 213, 10 N. quos alii quoque laudibus aute -verint. PANEG. 4, 15 tantos principes ... tauta laude. CYPR. GALL. gen. 1451 eximiumque ducem multa cum laude -at). CIC. Balb. 16 quem populus Romanus inauditis honoribus singularibusque -asset (de orat. 1, 232 amplissimis honoribus et praemiis. VAL. MAX. 9, 12, 1 ne supremo quidem funeris honore a civibus -ari posset. SIL. 10, 520 tumuli honore. PAPIN. dig. 50, 2, 6, 3 decurionum honore. PS. AVR. VICT. epit. 1, 28 mortuum multis novisque honoribus. EVTR. 9, 11, 2 ingenti honore. EXVP. 4 qui Marium amplissimis honoribus -arant. AVSON. Mos. 451 fascibus Ausoniis -atum et honore curuli. SCHOL. Germ. Bas. p. 69, 2 Tyndaridas geminorum honore -atos. p. 70, 10. AVG. serm. ed. Mai 55, 1 palmis victricibus et honoribus -atur. FAVST. REI. grat. 1, 7 p. 23, 5 hominem ... divinae imaginis honore -atum. CASSIOD. var. 6, 8, 7. 7, 9, 4. 8, 12, 8. CORP. III 6687. V suppl. 475, 6 honoribus -atus). CIC. Sest. 127 eos omni populi Romani significatione -ari. Pis. 75 quem ... orationibus scriptisque -assem. Phil. 9, 17 ut *Sulpicius* eis ornamentis -ari debeat (VAL. MAX. 5, 1, 8). VERG. Aen. 9, 213 -etque sepulcro *absentem* (IVL. VAL. 2, 29 desiderati bello sepulcris -arentur). 11, 25 egregias animas ... -ate supremis muneribus (CARM. epigr. 523, 5 ⟨infeli⟩x iuvenis munere deco-⟨r⟩ate suppremo). HOR. carm. 2, 4, 14 an te ... -ent parentes. epist. 1, 6, 38 bene nummatum -at Suadela. 1, 7, 6 *autumnus* dissignatorem -at lictoribus atris. 2, 1, 266 prave factis -ari versibus. OV. am. 3, 1, 63 me sceptro. LIV. 1, 26, 10 quem modo -atum ovantemque ... vidistis. 2, 6, 7 ille nostris -atus insignibus (7, 37, 3. FLOR. epit. 3, 19, 6 regis insignibus. CASSIOD. var. 6, 1, 6 consulatus insignibus. NOVELL. Iust. 62, 2 pr.). LIV. 10, 7, 10 Iovis optimi maximi ornatu -atus. 29, 27, 3 spoliis (37, 31, 6). 30, 17, 9 amplissimis donis (HYG. fab. 125 p. 109, 15 Vlixem ... donis -atum). GERM. 195 Cassiepia ... paucis -ata in sidere flammis. VAL. MAX. 3, 8 ext. 2 quos ... consensus omnium bonitatis cognomine -andos censuit. 4, 3, 10 filium suum ... titulo trium librarum aureae coronae -vit (CLAVD. 22, 289 Augusti quo *titulo* se -are fatentur. IVLIAN. epit. novell. 109, 4 sive agnationis sive cognationis titulis -ata persona). VAL. MAX. 8, 15 ext. 3 Amphiaraum. SIL. 17, 645 auro -atus et ostro. TAC. Agr. 46 admiratione te potius et immortalibus laudibus et ... similitudine -emus (-amus *trad.*). ann. 4, 44. PLIN. paneg. 61 quid quod duos pariter tertio consulatu, duos collegas tui sanctitate -asti? AMPEL. 2, 10 dii Pana astrorum memoria -verunt (= SCHOL. Germ. Bas. p. 89, 8). PROB. cath. gramm. IV 41, 35 devitabo illorum nobilissima neglegentia -atus (= Sacerd. gramm. VI 494, 17). PAPIN. dig. 50, 2, 6, 5 iure decurionis -ati sunt. APVL. carm. frg. 4, 6 aetatis florem floribus ut -es. apol. 39 multos versibus -vit. flor. 16 p. 75 honestissimis acclamationibus. FIRM. math. 1, 7, 28 regalis postea maiestatis auctoritate -atus. err. 19, 1 poteris caelestis luminis splendore -ari (RVFIN. symb. 46 cos ... firmamenti huius splendore -andos. *cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 9 Iuppiter *Pisces* in XII siderum splendore -vit). err. 23, 3 qui venerandi nominis maiestate -atur. AVSON. Mos. 383 aemula te Latiae -at facundia linguae. DAMAS. epigr. 44, 3 cultu meliore -ans insontem puerum. SERV. auct. Aen. 4, 127 alii nuptiarum inventorem tradunt *Hymenaeum* et ideo carminibus -ari. SCHOL. Germ. Bas. p. 69, 16 *Hercules et Theseus* egregia virtute -ati. p. 82, 10 hodieque Syri ... columbas deorum potestate -ant (COD. Iust. 6, 23, 16 pr. qualibet ... potestate -atis viris). HIER. epist. 52, 13, 3 ex omni parte -aris, cingeris atque protegeris; et ornamento tibi sunt et tutamini *eqs.* hom. Orig. in Ier. 11 p. 853 diaconus aut alia qualibet -atus ecclesiae dignitate (COD. Iust. de cod. confirm. 2. de cod. comp. 1 magisteria dignitate. 3, 22, 3 senatoria dignitate. *al.*). VVLG. Sirach 48, 11 beati ... qui ... in amicitia tua -ati sunt (*κεκοσμημένοι*). Hab. 2, 5. CLAVD. 26, 482 patres ... quos plagis -at numerosa cicatrix. CYPR. GALL. exod. 509 sese magnificis -at actis. MART. CAP. 1, 7 *Ψυχήν* ... multa caelestium collatione -atam in conubium Arcas ... optabat. COD. Theod. 12, 12, 16 (*a. 426*) sui imperatoris aspectu -atos esse legatos. SACR. Leon. p. 387 insigni -atus vocabulo. PETR. CHRYS. serm. 4 p. 196ᴬ qui fratrem redeuntem de suo -are debuit, non debuit de perdito sic foedare. DRAC. laud. dei 1, 250 has (*aves*) lingua -at. PRISC. Anast. 248 eloquio -atos. periheg. 846 Chaldaeo nimium -atam sanguine gentem. 933. 980. CASSIOD. in psalm. 27, 11 quos aut unctio regalis aut sacerdotalis gloria -bat. var. 8, 14, 5 Ambrosium quaesturae culmine. *al.* COD. Iust. 1, 5, 19 pr. orthodoxorum venerabili nomine (4, 65, 35, 1 foederatorum nomine). 1, 17, 2, 9 eloquentiae et legitimae scientiae artibus. NOVELL. Iust. 23, 4 eadem spectabilitate. GREG. M. moral. 17, 50 sanctis apostolis virtutum gratia -atis (PASS. Theclae B 43 p. 126, 9 -ata multiplici gratia domini). 20, 75 visio quippe eos bonae actionis -at. CORP. VI 19683 vitae nitidus, culto -atus, formae speciosus. CARM. epigr. 381, 2 supremaque die vir me -vit honeste. 776, 2 dom⟨ina⟩ ... Chr⟨ist⟩o lumine iustitiae -ata magistro. 911, 2 *turba* martyrii meritis nunc -ata nitet. 1125, 7 ⟨artibus et cun⟩ctis sum decora⟨ta b⟩onis. *nota* -ari *i. q.* se -are: MART. CAP. 6, 696 omnes Indi comarum fuco -antur. APRING. in apoc. 3, 18 vestimentis albis, id est nitore[m] bonorum operum, -atur.

2 *aliquid*: PLAVT. Mil. 1048 quae digitos despoliat suos et tuos digitos -at. Poen. 1255 quom nostram pietatem approbant -antque di immortales. CATO orig. 83 propter eius (*Leonidae*) virtutes omnis Graeciae gloriam atque gratiam praecipuam claritudinis inclutissimae -vere. ACC. trag. 472 -are *tumulum* est satius *sanguine* quam verbena et taeniis. TRAG. inc. 222 diem hunc -are festum festivissime. CIC. Arat. 399. Verr. 3, 112 oppidum ... monumentis (Lig. 6 o clementiam omnium laude, praedicatione, litteris monumentisque -andam). Mur. 11 donis militaribus patris triumphum -are (CORIPP. Ioh. 3, 300 ornasti, magne, -ans et Solomoniacos auxisti saepe triumphos). Pis. 27 *rem publicam.* Phil. 9, 15 in eius morte -anda. de orat. 1, 194 honestus labor honoribus praemiis splendore -atur (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 SIL. 2, 583. 8, 486 haec altas eboris -vit honore curules. GELL. 10, 10, 2 digitum tali honore [*i. anulo*]. APRING. in apoc. 2, 13 ecclesia ... martyrum honore -etur). CIC. Brut. 265. ac. 2, 4 quae populari gloria -ari in Lucullo debuerunt (SALL. Catil. 12, 4). Tusc. 5, 119 omne ... inani vocis sono -atum esse. CATVLL. 64, 265 vestis -ata figuris. PVBLIL. H 24 honos honestum -at, inhonestum notat. SALL. Catil. 12, 4 domos suas gloria -bant (SEN. contr. 2, 1, 12 in extruendis et -andis domibus. PLIN. nat. 13, 103 arbor ... domus etiam -ans). VERG. Aen. 6, 217 -antque *pyram* super fulgentibus armis (VAL. FL. 3, 333 pyras). CIRIS 526 saepe deum largo -arat munere sedes (SIL. 2, 698 castas sedes -ate piorum). CVLEX 138 pinus proceras -at silvas. HOR. carm. 2, 15, 20 templa novo -are saxo. TIB. 2, 2, 6. OV. met. 8, 154 spoliis -ata est regia fixis. fast. 4, 737 fixis -entur ovilia ramis. hal. 71. LIV. 10, 39, 14 quae insignia publicis etiam locis -andis essent (PLIN. paneg. 8 invicti imperatoris exortum insigne -aret). VAL. MAX. 4, 1, 6 eius merita paribus ornamentis -are (*cf.* 3, 4, 1). 5, 3 ext. 3 *cineres Oedipodis* honore arae -atos sacro sanctiores colis (SIL. 2, 583 grato cineres -arat honore). 6, 6, 1. SEN. Oed. 154 silva sua -ata coma. COLVM. 3, 8, 2 Germaniam -vit altissimorum hominum exercitibus. PLIN. nat. 15, 134 *laurus* fasces imperatorum -at. 33, 23 alia per sese mero auro -ant (37, 112 inclusae *gemmae* -antur auro. VVLG. Ier. 10, 4 argento et auro. COD. Iust. 11, 12 (11), 2 ornamenta ... gemmis auroque -ata). 36, 38 Agrippae Pantheum -vit Diogenes. 37, 169 hanc *gemmam* non contentus oculorum et iocineris medicina -asse. SIL. 10, 27 furere ac -are labores et saevire iuvat. 10, 567 praecedens prisca exequias -bat imago. 17, 64 nullo -are tapete cornipedem Nomas assuetus. HOMER. 230 dextram hasta. STAT. silv. 4, 9, 8 *libellus* binis -atus umbilicis. QVINT. inst. 11, 3, 33 quorum (*verborum*) pars -ari, pars destitui solet. TAC. ann. 3, 62 *Scipio et Sulla* fidem atque virtutem Magnetum -vere (GELL. 3, 7, 20 tribuni virtutem M. Cato tali suo testimonio -vit). DIOM. gramm. I 467, 31 huius periodi compositio -atur adeo. GELL. 5, 6, 16 quasi muri pinnis -ata est *corona muralis.* PANEG. 12, 44 his fora, his templa -entur. PS. AVR. VICT. epit. 14, 5 genusque cunctum extruendorum moenium seu -andorum.

Ps. Hil. dedic. eccl. p. 879[D] penetralia cordium nostrorum semper necessariis bonorum operum -emus ornatibus. Avson. 391, 22 dum -es suprema patris tu, nate, superstes (Inscr. christ. Rossi II p. 109, 61 vers. 4 carmine luctifico -at de m⟨o⟩re supprema. *cf.* Carm. epigr. 1045, 2[dd] summum supremum ⟨diem⟩ -arunt). Amm. 19, 8, 9 Phoenice, urbibus -ata magnis et pulchris. 29, 2, 16. Vvlg. iud. 8, 21 quibus *ornamentis* colla regalium camelorum -ari solent. Esth. 1, 6 *pavimentum* mira varietate pictura -bat. Sirach 42, 21 magnalia sapientiae suae -vit. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 40 *syn.* exornare. Prvd. c. Symm. 2, 61 vis -are tuum, ditissima Roma, senatum? suspende exuvias armis et sanguine captas (*cf.* Carm. epigr. 1800, 3 exuvieisque eius templum tuum -vi). Clavd. 1, 193. 12, 31 -ent virecta Baetim. Avg. gen. ad litt. 7, 6 p. 205, 25 *opp.* foedare. in psalm. 58 serm. 1, 1 frontem psalmi sublimitate sacramenti. Macr. sat. 1, 17, 12 arcu et sagittis Apollinis simulacra. Mart. Cap. 6, 657 oppidum *Abdera* Democriti physici ortu . . . -atum. 6, 659. Oros. hist. 1 prol. 2 eam (*oboedientiam*) voluntate conatuque -vi. Orig. Const. 6, 30 chron. I p. 10, 20 quam velut patriam cultu -vit ingenti. Evstath. Bas. hex. 2, 8 p. 890[B] diem caelesti lumine. Sidon. epist. 3, 6, 3 statum celsitudinis tuae . . . parentum nobilitate -bat. Drac. Orest. 332 auro foeda placent, auro -antur honesta. Ennod. epist. 1, 16, 5 p. 28, 6 si ficta sunt quae scribis et peniculo -ata mendacii. Cod. Iust. 1, 17, 1 pr. bella feliciter peragimus et pacem -amus et statum rei publicae sustentamus. 1, 27, 1, 10 (1). 5, 13, 1, 2[a] non propria tantum, sed etiam veteris actionis pulchritudine -ata. 8, 11 (12), 21 basilicam . . . marmoribus -atam (Inscr. christ. Rossi II p. 152, 32). 12, 19, 8 *syn.* ornare. Inst. Iust. praef. pr. imperatoriam maiestatem non solum armis -atam, sed etiam legibus oportet esse armatam. 3, 3, 4 in codice, nostro nomine -ato (*cf.* Novell. Iust. 37, 9 *civitatem* nostri numinis cognomine -andam esse). Corp. XIV 137 (*Ostiae*) thermas maritimas intresecus refectione cellarum . . . -arunt. Inscr. Notiz. degli scavi 1908 p. 406 (*Teani*) Pompullae statuit vultus -ando ⟨A⟩mpullus. Carm. epigr. 296, 14 et natis gaudere deco⟨r⟩antibus fa⟨c⟩ta parentis. Inscr. christ. Rossi II p. 63, 6 vers. 1 aula micat variis -ata metallis. p. 150, 20 vers. 2 vestibulum -at gratia pulchra loci. p. 152, 30 vers. 1. p. 170, 26 vers. 20 cathedram -vit moribus.

part. perf. pass. pro adi. **decorātus**, -a, -um. *i. q. decorus*: Boeth. elench. soph. 1, 12 dicunt quidem -issimas orationes. Evstath. Bas. hex. 8, 7 p. 952[C] polum -um. Corp. V 563, 4 -o retiario. 563, 8 -us secutor pugnarum. *cf.* Cod. Iust. 4, 65, 35, 1 ex militibus pagani, ex -is infames constituti.

syn.: augere, ornare, exornare. *opp.*: dedecorare, decolorare (Annian. Chrysost. hom. 3, 2), destituere. foedare.

deriv.: decoramen(tum), decoratio, decorator. *compos.*: con-, de-, indecorare.

decorōsus, -a, -um [*a* decus. *Th.*]. Gloss. εὐπρεπής, decoratus. ceralis (*vel* caer-*?*): -us formosus. insignis: altus, nobilis, -us. *i. q. pulcher*: Ps. Avg. serm. 51, 1 arborem eum dicam? sed -ior invenitur. Polycarp. ad Phil. 1, 1 viris sanctis, -is vinculis conexis (*τοῖς ἁγιοπρεπέσι δεσμοῖς*). Nenn. hist. Briton. 39 puella -a.

compos.: dedecorosus. *Leissner.*

dēcorticātio, -ōnis *f. a* decorticare. *corticis detractio*: Plin. nat. 17, 236 si angusta -o fuit, nihil nocetur supra dictis *arboribus*.

dēcortico, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* cortex *derivatum, cf.* corticatus. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 73 fustem delibratum hoc est -atum (Non. p. 62 Ps. Ascon. div. in Cacc. p. 101). Gloss. ἀπολεπίζω (Dosith. gramm. VII 436, 5) ἐκλεπίζω. -at λεπίζει δένδρον. *i. q. corticem detrahere*: Plin. nat. 16, 188 [16, 196 -atur *vulg.*; detoratur *Detl.*, decoratur *trad.*]. 16, 221 abietem circa germinationes. 19, 17 donec omnis membrana *lini* -etur. 19, 173 cannabis . . . lucubrationibus -ata purgatur. 21, 111. 22, 154. Veg. mulom. 1, 38, 11 hordeum. Vvlg. gen. 30, 37 virgas (*cf.* Hier. quaest. hebr. in gen. p. 48, 4 *et p. 211, 2*). Ioel 1, 7 *gens* ficum meam -vit (Hier. *ad l.* p. 175 *syn.* derodere arborum cortices. Greg. M. moral. 8, 82. *v. p. 211, 8*). Cael. Avr. chron. 4, 3, 65 lenticulae . . . -atae. 4, 8, 125 lupini. Lex Sal. 27 add. 4 pomarum. *de pelle*: Lex Sal. 65 rubr. de caballo mortuo . . . -ato. 65, 1. *L.*

decōrus, -a, -um [*cf. c.* decere, 1. decor. *Th.*]. Isid. orig. 10, 68 -us perfectus, a decem dictus. . . . decens . . . a numero decem dictus. hinc et -us et decibilis. Prisc. gramm. II 138 in 'rus' denominativa sive verbalia pauca inveniuntur, quae paenultimam producunt: 'honor honōrus', 'odor odōrus', 'decor -us' *eqs.* *comparat. legitur*: Tert. nat. 2, 10 Iren. 2, 19, 6 Itin. Alex. 6. *superlat.*: Apvl. apol. 4, *sed possunt etiam a* 2. -or *derivari.* *pro comparativo adhibetur* magis -us: Plavt. Asin. 689 Cic. off. 1, 111 Liv. 7, 10, 7 Sen. clem. 1, 19, 1 Plin. epist. 1, 17, 4 Sidon. carm. 23, 84 epist. 4, 20, 1 (*nota*: Qvint. inst. 11, 3, 104 receptum magis puto quam . . . -um. Vir. ill. 38, 1 classem magis validam quam -am). decentior: Qvint. Tac. *pro superlativo*: maxime -us: Cic. Tim. 17 Sen. clem. 1, 5, 2 Cvrt. 8, 10, 26. summe -us: Apvl. met. 3, 16. nimis -us: Vvlg. gen. 24, 16 II reg. 1, 26. 14, 25. perquam -us: Aqvila rhet. 40 p. 34. praecipue -us: Cic. leg. 2, 45 Plin. nat. 15, 47. valde -us: Cic. off. 2, 64 Maximin. c. Ambr. 16, 2 Ps. Matth. euang. 42, 1. Gloss. εὐπρεπής. κόσμιος. εὐειδής. ὡραῖος. speciosus. *legitur inde a* Plavto; *deest*: Ter. Catoni Varroni Catvllo Caes. Gratt. Sen. rhet. Vell. Phaedro Melae Val. Fl. *al.*; Cic. *vocabulo in orationibus non utitur, in libris rhetoricis bis; poetae ponunt plerumque in fine versus.*

I ***generatim***: **A** *i. q.* εὐειδής, ὡραῖος, *pulcher, gratus, speciosus, ornatus, formosus, egregius sim.* (*nota i. q.* -um *reddens*: Hor. carm. 1, 10, 3 Mercuri, . . . qui feros cultus voce formasti . . . et -ac more palaestrae. Manil. 5, 267 munditiae vultusque ⟨placent⟩ artesque -ae et lenocinium vitae praesensque voluptas. Stat. silv. 2, 6, 43 simplexque horrore -o crinis [Theb. 2, 716]): **1** *absolute* (*additur abl. qual. saepius, acc. q. d. Graecus l. 32*, ab *l. 73*): **a** *de hominibus* (*tam de tota persona quam de corporis partibus*): Sall. Iug. 6, 1 pollens viribus, -a facie, sed multo maxume ingenio validus (Carm. epigr. 1590, 1. *cf.* Hor. sat. 1, 2, 87 si facies, ut saepe, -a molli fulta pede est. Sen. suas. 6, 24 ⟨si⟩ quidem facies -a ad senectutem prosperaque permansit valetudo. Tac. ann. 15, 48 Plin. epist. 1, 10, 6 paneg. 56 Apvl. apol. 63 *al.* Vvlg. gen. 29, 17 [καλή. I reg. 16, 12 Esth. 2, 7] cant. 2, 14 [ὡραῖος] Cassiod. inst. div. 30 p. 1145[D] Pass. Mar. Iac 6 p. 53, 14. *aliter p. 215, 31 et 216, 19*). Verg. Aen. 1, 589 ipsa -am caesariem nato genetrix . . . afflarat (Lvcan. 8, 680). 4, 589 pectus. 11, 480 oculos (Mart. Cap. 9, 903). Hor. epist. 1, 16, 45 introrsum turpem, speciosum pelle -a. Ov. met. 6, 167 -o cum capite. Manil. 5, 146 illis cura sui cultus frontisque -ae semper erit. Cels. 2, 1 longa statura, ut in iuventa -a est, sic matura senectute conficitur. Sen. rem. fort. 16, 2 uxorem bonam et -am. Cvrt. 8, 7, 12 omnes curru vehebantur eximia magnitudine corporum, -o habitu (*cf.* Liv. 24, 40, 13. Lavs Pis. 103 talis inest habitus, qualem nec dicere maestum nec fluidum, laeta sed tetricitate -um possumus. Stat. silv. 2, 6, 104 moresque habitusque -os. Plin. epist. 6, 11, 2). Pers. 4, 14 summa nequiquam pelle -us. Sil. 7, 448 natos. 7, 631 -a iuventā ora (*cf.* Tac. hist. 1, 53 Caecina -us iuventa, corpore ingens). 13, 861 -um et gratum terris Magnus caput (Drac. laud. dei 3, 700 tempus et omne caput vestit de crine -um). 16, 486 omnes primaevi flaventiaque ora -i. Homer. 1052 crines (Stat. silv. 2, 1, 115). Stat. Ach. 1, 295 regina -i Deidamia chori. silv. 2, 1, 44 mollis -ae margo comae. 5, 1, 234 vultus. Qvint. inst. 5, 12, 18 alia quae natura proprie maribus dedit, parum existimant -a. 5, 12, 21 athletarum corpora -a vere existimarunt (Tac. ann. 2, 73 corpore -o. 6, 1 formam et -a corpora. 15, 72 Apvl. apol. 12. Sol. 9, 20 forma supra hominem augustiore, cervice celsa . . . , reliquis corporis non sine maiestate quadam -is). Tac. ann. 11, 16 ipse forma -us (Vvlg. Dan. 1, 4 -os forma [καλοὺς τῇ ὄψει]. Spart. Pesc. 6, 5 fuit statura prolixa, forma -us. Capitol. Maximin. 2, 2 forma virili -us). Tac. ann. 12, 4 soror. 12, 44 Radamistus, -a proceritate, vi corporis insignis. 13, 12 adulescentuli. 15, 69 -a servitia (*i. servi*). Svet. Aug. 64 claro -oque iuveni (Mvtian. Chrysost. hom. 19, 5 iuvenes honestos forma et -os facie). Apvl. apol. 4 Zenonem longe -issimum fuisse. 43 corpore -us atque integer (Capitol. Ver. 10, 6). *ibid.* puer sanus, incolumis, ingeniosus, -us (met. 1, 4 puer in mollitiem -us. Tert. nat. 2, 14 ob pueri -i amissionem. Capitol. Ver. 5, 2 Lampr. Heliog. 8, 1). flor. 2 p. 6 adulescentem (met. 3, 16 Spart. Geta 4, 1). 3 p. 12 taeter cum -o. met. 6, 28 pedes -os puellae. 8, 9 bracchia. *al.* Tert. nat. 2, 10. Iren. 2, 19, 6 *salvator* est -ior super illos. Itala Is. 63, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 40) -us in stola (ὡραῖος, Vvlg. formosus). Porph. Hor. carm. 4, 13, 6/8 ob multa[m] autem -am esse Chiam vult intellegi. Carm. epigr. 211 virgo -a et in(n)ocens quae prope novos obi(i)t toros. Spart. Hel. 5, 2 comptus, -us, pulchritudinis regiae. Sept. Sev. 19, 9. Capitol. Pius 13, 1 fuit elevata statura -us (Treb. trig. tyr. 26, 7 sunt non statura -i). Gord. 6, 1 erat quidem longitudine Romana, canitie -a et pompali vultu. Vopisc. Aurelian. 6, 1 fuit -us ac gratia viriliter speciosus. Ivst. 1, 9, 10 erat enim -us et corporis liniamentis persimilis. Avson. 77, 4 *opp.* foedus. Amm. 25, 4, 22 superciliis -is. Vvlg. gen. 24, 16 puella -a nimis (καλή. *cf.* Iudith 10, 18 -as mulieres. caut. 6, 3 amica). gen. 39, 6 Ioseph . . . -us (ὡραῖος [*cf.* Serm. Corp. Vind. 21 p. 309, 16 -us et speciosus facie Ioseph]. 49, 22 -us aspectu). II reg. 1, 26 -e nimis (*vocat.*). 14, 25 vir . . . -us nimis (I par. 7, 18). cant. 1, 15 pulcher . . . et -us. II Macc. 6, 18 vultu -us. *al.* Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 131[B] cervix eius tam -a sit reddita. 4 p. 183[C] speciosam -amque animam. Clavd. 18, 377 gener. 22, 431 custos vultu longaeva -o . . . Natura (Mvtian. Chrysost. hom. 28, 7). Sidon. carm. 23, 84 inter tot facies. luscus Scaura fuit magis -us. Act. Archel. p. 13, 27 virgo (ὡραία). p. 14, 16 (εὔμορφος).

b *de bestiis*: Colvm. 6, 1, 2 Appenninus durissimos omnemque difficultatem tolerantes, nec ab aspectu -os *boves progenerat.* Tert. anim. 33 cycnis -a vox est. Nemes. cyn. 245 capitisque -i altus honos. Vopisc. Prob. 8, 3 equus non -us neque ingens.

c *de rebus*: *α corporeis*: Lvcr. 2, 352 ante deum . . . delubra -a. Sall. Catil. 7, 4 magisque in -is armis et militaribus equis quam in scortis atque conviviis lubidinem habebant (Liv. 7, 10, 7 modicaque in armis habilibus magis quam -is species. Cvrt. 3, 3, 14 turba . . . luxu magis quam -is armis conspicua erat. 8, 10, 26 armis, quae maxime -a erant, circumpendentibus. Sil. 4, 116). Hor. sat. 1, 8, 21 simul ac vaga luna -um protulit os (*cf.* Sen. Herc. f. 1059 qui . . . noctemque fugas ore -o, fervide Titan *i. sol*). Vitr. 7, 14, 3 quibusque *rationibus* -as oporteat fieri picturas, . . . perscripsi. Sen. Tro.

946 cultus -os regiae vestis (LVCAN. 1, 164 cultus gestare -os vix nuribus rapuere mares). PETRON. 110 me non minus -o exornavit capillamento. PLIN. nat. 12, 22 -a specie subter intuenti proculve fornicato ambitu. STAT. Theb. 2, 294 -um ... nefas (*i. monile*). 8, 404 splendent clipei pharetraeque -ae. 10, 517 torques (CLAVD. 22, 241). PLIN. epist. 1, 20, 5 formas arborum etiam, si modo sint -ae. APVL. met. 4, 13 -a futurae venationis receptacula. 9, 19 -a illa monetae lumina. 10, 18. PORPH. Hor. carm. 4, 1, 20 templum. VIR. ill. 38, 1 classem magis validam quam -am fabricavit. AMM. 23, 6, 46 diversoria regum ambitiosa nimis et -a. 19, 1, 5 insignia. HIER. epist. 64, 21, 2 currui. VVLG. IV Esdr. 6, 3 flores. RVFIN. patr. 9, 3 Christus -um protulit fructum. CASSIOD. in psalm. 101 praef. aurei metalli copia -a. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 7 in thalamum sponsi splendidum et -um. *β incorporeis*: CIC. Cato 28 est -us senis sermo quietus et remissus. VAL. MAX. 2, 4, 4 -a pernicitas *ludii* ... Romanorum oculos permulsit. 8, 10, 2 Hortensius plurimum in corporis -o motu repositum credens (SEN. epist. 90, 26 corporis motus). SEN. Ag. 774 exultat et ponit gradus pater -os Dardanus. TAC. hist. 4, 11 nomen insigne et -a ipsius iuventas rumore volgi celebrabatur. ann. 1, 1 -a ingenia (*i. egregia*). 6, 27 genus illi -um (*i. splendidum*). SVET. Aug. 43 prisci -ique moris existimans ... notescere. APVL. met. 10, 29 -os ambitus inerrabant. PS. CENS. frg. 11, 1 crusmata pulsus -i sine carmine vocantur. AQVILA rhet. 40 p. 34 est ... κλῖμαξ figura perquam -a et a Demosthene commendata. AVG. vera relig. 22, 43 cum eius dedecore -i sunt *ludi*. CASSIOD. in psalm. 22, 9 -a diversorum schematum luce. 113, 18 -a iteratione retexuit. 150, 4 modulatio -a. inst. div. 4 p. 1115[D] colorum multiplici et -a varietate. 15 p. 1127[A] linguae ... -a sinceritas. *nota: appositionem*: PLIN. nat. 35, 12 posuit *Appius Claudius* in Bellonae aede maiores suos placuitque in excelso spectari et titulos honorum legi, -a res, utique si .... TAC. hist. 2, 89 militum phalerae torquesque splendebant, -a facies.

subst. n. decorum *i. q. decus* (*cf. p. 216, 63*): SEN. Ag. 935 cape hoc -um ludicri certaminis, insigne frontis (*i. coronam*). TAC. ann. 3, 5 tanto plura -a mox tribui *Germanico* par fuisse, quanto prima fors negavisset. 3, 47 decrevere patres vota pro reditu eius supplicationesque et alia -a. DRAC. laud. dei 2, 777 si forte ferat quodcumque -um *pauperies*.

2 *passive, saepe cum abl. instr., i. q. ornatus, insignis* (*acc. q. d. Graecus v. l. 56*; SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 10 *insignis* ponitur pro -o): VERG. Aen. 2, 392 comantem Androgei galeam clipeique insigne -um induitur. 5, 133 ductores longe effulgent ostroque -i [= 12, 126 *pars codd.*, superbi *al.*]. 9, 363 galeam Messapi habilem cristisque -am induit. 11, 194 galeas ensesque -os. Aen. 12, 210 *sceptrum*, olim arbos, nunc artificis manus aere -o inclusit. HOR. epod. 2, 17 -um mitibus pomis caput. carm. 1, 30, 3 Venus, ... vocantis ture te multo Glycerae -am transfer in aedem. 1, 32, 12 Lycum nigris oculis nigroque crine -um. 2, 16, 6 Medi pharetra -i. 2, 19, 30 *Bacchum* aureo cornu -um. 3, 14, 7 -ae supplice vitta virginum matres. 4, 2, 35 carm. saec. 61. OV. met. 2, 773 deam ... formaque armisque -am. fast. 2, 503 trabeaque -us Romulus. LIV. 1 praef. 6 quae ... poeticis magis -a (decorata *al.*) fabulis quam incorruptis rerum gestarum monumentis traduntur. SEN. Herc. f. 223 multo -um praeferens auro caput. 475. epist. 80, 10 regem insigni capitis -um. PLIN. nat. 15, 47 aggeribus praecipue -a. STAT. Ach. 1, 943 lacrimis planctuque -ae Troades. silv. 1, 6, 29 insignis specie, -a cultu. Theb. 4, 113. 12, 65 pacifera lauro crinem vittisque -us accubat. 12, 702 MART. 8, 61, 4. TAC. hist. 1, 57 balteos phalerasque, insignia armorum argento -a. 2, 80 *Vespasianus* satis -us etiam Graeca facundia. 4, 40 -us habitu. 5, 1 *Titus* -um se promptumque in armis ostendebat. APVL. met. 11, 16 simili structu pompae -i. CARM. epigr. 766, 2 pietate honore -us. EPIT. Alex. 22 ad regem deduxerunt -am ornatu ac formae dignitate. ITIN. Anton. Plac. rec. A 33 homines honestissimi omni liberalitate -i. PS. DAMAS. epigr. 70, 6 hoc ipso iam vocabulo -us. VVLG. II Macc. 3, 26 iuvenes virtute -i (ἐκπρεπεῖς). 10, 29. 15, 12 virum ... modestum moribus et eloquio -um. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 -us ipse insigni specie *Ioseph*. SALON. in eccles. p. 1008[B] rex ... -us sapientia. CASSIOD. in psalm. 95, 6 foedos nos peccata nostra faciunt, sed paenitentiae reddunt lavacra -os.

B *i. q.* εὐπρεπής, κόσμιος, *aptus, conveniens, concinnus, dignus, accommodatus, decens*: 1 *solum ponitur*: CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 72 otia qui studiis laeti tenuere -is. off. 1, 94 iusta omnia -a sunt, iniusta contra ut turpia sic indecora. Tim. 17 formam autem et maxime cognatam et -am *mundo* dedit (πρέπον). VERG. Aen. 5, 343 tutatur favor Euryalum lacrimaeque -ae. HOR. carm. 2, 1, 35 cur facunda parum -o inter verba cadit lingua silentio? sat. 2, 7, 41 ultro insectere velut melior verbisque -is obvolvas vitium? (epist. 2, 1, 73 verbum emicuit si forte -um, si versus paullo concinnior unus et alter). PROP. 4, 2, 22 in quamcumque *figuram* voles verte, -us ero. LIV. 4, 45, 8 cum parum -um inter collegas certamen mirabundi patres conspicerent. 28, 19, 15 haud satis -o proelio. SEN. dial. 3, 20, 3 iracundia nihil amplum -umque molitur. SIL. 1, 187 virides ausis anni fervorque -us. 4, 329 nec leti cura -i (*cf.* TAC. hist. 3, 84 cura ... -i exitus fuit. AVSON. 268, 3 morte -a). QVINT. inst. 3, 8, 41 aliquando bonis quoque suadentur parum -a ... consilia. 9, 1, 17 vox, actio -a, commodata. 11, 3, 177 unum iam his adiciendum est, cum praecipue in actione spectetur -um, saepe aliud alios decere. TAC. ann. 11, 7 ut minus -a haec, ita haud frustra dicta princeps ratus. PLIN. epist. 1, 16, 2 gravis et -a constructio. 1, 22, 3 quam pressa et -a cunctatio! TERT. adv. Hermog. 18 materiam ... insitam et propriam et compositam et -am. SPART. Hel. 5, 8 quae etsi non -a, non tamen ad perniciem publicam prompta sunt. ARNOB. nat. 3, 16 quid in homine pulchrum est, quid quaeso admirabile vel -um? LACT. opif. 10, 21 cetera quam -a sint vix exprimi potest. AVSON. 178, 3 nobilis haec, frugi, proba, laeta, pudica, -a. VVLG. II reg. 1, 23 -i in vita sua (εὐπρεπεῖς). psalm. 146, 1 deo nostro sit iucunda -aque laudatio. Zach. 11, 13 -um pretium. COD. Theod. 12, 1, 169 (*a. 365*) fruatur itaque -a civitas tuae provisionis iugiter incrementis et largitione nostrae clementiae. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 958[A] tibi alia sollicitudo nimisque -a est quaerendi sublimia. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129[C] ut unde ad nos venit salutaris translatio, inde iterum redeat -a correctio. gramm. VII 145, 23 lectio -a. 209, 14 declinatio. COD. Iust. 8, 11 (12), 6 omnia quae per diversas urbes vel in foro ... contra ornatum et commodum ac -am faciem civitatis extructa noscuntur. INSCR. christ. Rossi I p. 753 (*a. 474*) nomen ut aequaret vita -a viri.

-um est, videtur (*cf. etiam l. 50 sqq.; seq. inf. vel acc. c. inf.; inf. perf. inde ab* OV. *l. 31 et* LIV. *infra l. 53*; si *v. l. 44*): PLAVT. Asin. 508 an -um est adversari meis te praeceptis? 689 magis -umst libertum potius quam patronum onus in via portare. 701 si verum quidem et -um erum vehere servom. CIC. div. 1, 118 neque enim -um est nec dis dignum. off. 1, 94 quod enim viriliter animoque magno fit, id dignum viro et -um videtur, quod contra, id ut turpe, sic indecorum. 2, 64. Att. 4, 16, 3 ut vix satis -um videretur eum plures dies esse in Crassi Tusculano. 5, 9, 1 non satis visum est -um. HOR. carm. 3, 2, 13 dulce et -um est pro patria mori. OV. met. 9, 6 nec tam turpe fuit vinci quam contendisse -um est. 13, 309 LIV. 7, 25, 12. QVINT. inst. 5, 10, 40 neque enim ubique idem aut licet aut -um est. PLIN. epist. 1, 17, 4 neque enim magis -um et insigne est statuam ... habere quam ponere. 2, 12, 4 praeterea quid publice minus aut congruens aut -um ... sedere? FLOR. epit. 3, 12, 4 magna nomina acquisivisse pulchrum ac -um. GELL. 13, 22, 1. ITALA gen. 3, 6 (Aug. gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 2) et -um est *lignum* cognoscere (ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι, VVLG. aspectuque delectabile). psalm. 132, 1 (Hier. psalt. sec. Hebr. 133, 1 *et* Aug. spec. 6 p. 44, 19) ecce quam ... -um habitare fratres in unum (τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, VVLG. iucundum). TREB. trig. tyr. 30, 10 triumphasse feminam non est -um. AMBR. off. 1, 46, 222. SIDON. epist. 4, 20, 1 hoc ibi -um conspiciebatur (*sc. esse*). *nota*: CVRT. 3, 5, 2 -um quoque futurum ratus, si .... TAC. hist. 3, 7 -um pro causa ratus, si ... crederentur. *cf. l. 68.*

2 *cum dativo*: CIC. leg. 2, 20 quaeque quoique divo -ae grataeque sint hostiae, providento. 2, 45 color autem albus praecipue -us deo est. ac. 2, 5 sunt ... reliqui, qui ... earum rerum disputationem principibus civitatis non ita -am putent. Tim. 30 sibi quodque eorum siderum cursum -um est adeptum (ἑαυτῷ πρέπουσαν). LIV. 1, 42, 5 ordinem ex censu descripsit vel paci -um vel bello. 2, 6, 8 -um erat tum ipsis capessere pugnam ducibus. 2, 13, 10 quod et virginitati -um et consensu obsidum ipsorum probabile erat. 2, 24, 5 neque patribus satis -um ... consuluisse. 24, 40, 13 rex ... fugiens militi quoque, nedum regi vix -o habitu. 36, 14, 4. NEP. praef. 6 contra ea pleraque nostris moribus sunt -a quae apud illos turpia putantur. SEN. benef. 2, 8, 1 ne principi quidem satis -um est donare ignominiae causa. clem. 1, 5, 2. 1, 19, 1. dial. 6, 3, 3 voluptates honestas, permissas tamquam parum -as fortunae tuae reicies. epist. 40, 7 LVCAN. 2, 116. PLIN. nat. 19, 18 linumque nere et viris -um. STAT. silv. 2, 7, 83 doctam atque ingenio tuo -am *uxorem*. QVINT. inst. 11, 3, 101 digitus ... et approbantibus et narrantibus et distinguentibus -us. 11, 3, 104. TAC. ann. 1, 12 nequaquam -um pudori suo *eqs.* 2, 35 rei publicae. 2, 55 nec Plancina se intra -a feminis tenebat. 3, 6 non eadem -a principibus viris. 3, 45. 47 neque -um principibus *esse*. 6, 17. 48 non eadem omnibus -a respondit. 14, 56 sapienti viro. PLIN. epist. 4, 15, 10 -us erit tibi consuli quaestor patre praetorio. APVL. flor. 3 p. 16 blandimenta nequaquam virtuti -a, sed luxuriae accommodata. ITIN. Alex. 6 id aiebat -ius militi quam si *eqs.* CLAVD. 20, 328 quibus est ... corruptas dapes variasse -um. AVG. civ. 22, 24 quod ita sit alicui operi accomodatum, ut non etiam sit -um. conf. 2, 6, 12 speciosa sunt sidera et -a locis suis. COD. Iust. 1, 17, 2, 10 quidquid legum veritati -um et necessarium fuerat.

3 ad, in *aliquid*: CIC. nat. deor. 2, 151 aeris, argenti, auri venas ... invenimus et ad usum aptas et ad ornatum -as. TAC. Agr. 33 ut superasse tantum itineris ... pulchrum ac -um in frontem (*i. aggredientibus*), ita fugientibus periculosissima quae hodie prosperrima sunt.

4 *cum ablativo*: PLAVT. Mil. 619 facinora puerilia obicere neque te -a neque tuis virtutibus. *ablativus fort. etiam intellegendus*: PLAVT. Aul. 220 haud -um facinus tuis factis facis. Rud. 255 video -um dis locum viderier.

II *speciatim*, τὸ πρέπον (CIC. off. 1, 93 *p. 217, 4* orat. 70 SVLP. VICT. rhet. 15 AMBR. off. 1, 10, 30): *apud philosophos*: CIC. fin. 3, 14 unum istud, quod honestum appellas, rectum, laudabile, -um. Tusc.

2, 30 quod honestum, quod rectum, quod -um appellamus. div. 1, 62 sentit autem *Epicurus* nihil umquam elegans, nihil -um. off. 1, 66 nihil hominem nisi quod honestum -umque sit aut admirari aut optare aut expetere oportere. 1, 93 hoc loco continetur id, quod dici latine -um potest; graece enim πρέπον dicitur ... qualis autem differentia sit honesti et -i, facilius intellegi quam explanari potest (*cf. l. 23*). 1, 95 quare pertinet quidem ad omnem honestatem hoc, quod dico, -um *eqs.* 1, 96 est autem eius (*-i*) discriptio duplex; nam et generale quoddam -um intellegimus ... et aliud huic subiectum quod pertinet ad singulas partes honestatis. atque illud superius sic fere definiri solet *eqs.* (*cf.* AMBR. off. 1, 46, 221). 1, 97 haec ita intellegi possumus existimare ex eo -o quod poetae sequuntur (*id quod quaque persona dignum est*). 1, 98. 100. 107 a qua (*praestantia*) omne honestum -umque trahitur. 1, 110. 111. 126. 128 status incessus, sessio accubitio, vultus oculi manuum motus teneat illud -um. 2, 32 illud ipsum quod honestum -umque dicimus. SEN. epist. 66, 9 -um et iustum et legitimum non eiusdem esse formae putas, certis terminis comprehensum? AVSON. 312, 1 nunquam discrepat utile a -o. AMBR. Isaac 7, 60 illud enim -um atque speciosum est, in quo nihil sit mali. -um enim quod bonum: quod autem indecorum, hoc malum. off. 1, 45, 218 illud quod -um dicitur, quod ita cum honesto iungitur ut separari non queat. 2, 6, 22 inter honestum et -um est quaedam distinctio quae magis intellegi quam explicari possit (*cf. l. 6*). 3, 14, 88 id quod -um est semper est utile. HIER. epist. 49, 7, 3 nec imponit nobis apostolus laqueum nec cogit esse, quod nolumus, sed suadet, quod honestum est et -um *eqs.* *apud rhetores*: CIC. orat. 82 illud indecorum quod quale sit ex -o debet intellegi. SVLP. VICT. rhet. 15 p. 320 latinitas, perspicuitas, robur, nitor, compositio, tum decens vel -um. 15 p. 321.

syn.: *ad I A*: ambitiosus, clarus, conspicuus, gratus, insignis, ornatus, promptus, pulcher, speciosus, splendidus. *ad I B*: accommodatus, aptus, cognatus, commodatus, commodus, concinnus, congruens, dignus, honestus, pudicus. *ad II*: admirabilis, bonus, decens, elegans, honestus, iustus, laudabilis, legitimus, rectus. *opp.*: foedus, indecorus, turpis.

deriv.: decoritas. *compos.*: dedecorus, indecorus.

n. **decōrum** *pro adv.*: HOR. epist. 1, 7, 27 dulce loqui ... ridere -um.

adv. **decōrē.** **1** *i. q. honeste, apte*: PLAVT. Asin. 409 tergo et cruribus consuluit haud -e. CIC. Arat. 443 Cassiopia neque ex caelo depulsa -e fertur. fin. 4, 18 ut ne quid ab eo (*sc. animali*) fieret nisi honeste et -e. off. 1, 114 *opp.* indecore. 1, 129 verentur enim *scaenici*, ne ... aspiciantur non -e. de orat. 1, 144 ut pure et latine loquamur, deinde ut plane et dilucide, tum ut ornate, post ad rerum dignitatem apte et quasi -e. 3, 182 tres pedes in principia continuandorum verborum satis -e cadunt. SALL. Iug. 100, 5 res publica pariter ac saevissimo imperio bene atque -e gesta. VAL. MAX. 8, 11 ext. 3 certam propriamque dei notam -e significatam. ASCON. Pis. p. 12 in monumentis avi sui ad Honoris et Virtutis -e subscripsit. TAC. hist. 4, 85 parum -e Domitianum ... alienae gloriae interventurum (PLIN. epist. 8, 18, 8). FRONTO p. 63, 25 N. minus apte aut parum dilucide aut non satis -e. APVL. met. 11, 24 caput -e corona cinxerat. PORPH. Hor. carm. 1, 13, 6 -e dictum. 1, 17, 19. AMM. 20, 3, 4 ut scienter et -e Ptolemaeus exponit. COMMENT. Lucan. 1, 533 -e ostendit nubes tonitrua facere. SCHOL. Cic. Bob. p. 2, 16 *al.* AMBR. hex. 6, 9, 72 -e ... creator noster ductus reliquiarum a vultu hominis avertit. Noe 7, 17. RVFIN. hist. mon. 9 p. 424[D] induit *mortuum* satis -e. **2** *i. q. pulchre*: CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 55 ni potest excelsum ad columen formata -e sancta Iovis species. LVCAN. 1, 442 per colla -e crinibus effusis. GELL. 13, 25 (24), 17 huius tamen rei varia facies delectabiliter ac -e ... depicta est. AMM. 30, 9, 4 scribens -e venusteque pingens. *Leissner.*

dēcōtēs togae detritae PAVL. FEST. p. 72. *a* de *et* cos *derivatum esse videtur*, *cf.* decotare.

dēcōto, -āvī, -ātum, -āre, *cf. esse videtur c.* decotes. *i. q. decoriare*: LEX Sal. 65 rubr. de caballo mortuo -ato (*v. l.* decorticato). 65, 1 (*v. l.* decortic-). 65, 2 -verit.

dēcrāstinātio, -ōnis *f. a* de *et* crastinatio. GLOSS. IV 45, 31 comperendinatio dilatio vel -o. II 405, 18 περὶ τῆς αὔριον -o (de crastino *Bücheler*).

dēcrēmentum, -ī *n.* [*cf. c.* decrescere *et c.* crementum. *Th.*]. *i. q. deminutio, detrimentum*: GELL. 3, 10, 11 nunc quasi iam mundo senescente rerum atque hominum -a (detrementa *V*) sunt. TERT. anim. 25 *opp.* crementa. POTAM. tract. 1 p. 1412[A] *opp.* incrementum. HILARIAN. pasch. 4 dies ac nox crementa et -a alterna vice susciperent. HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 268 *opp.* augmentum. AVG. epist. 55, 6 incrementa et -a lunaria (in psalm. 71, 8. ILDEF. vir. ill. 13 incrementa -aque lunarum). in psalm. 88 serm. 2, 5 ISID. ord. creat. 5, 8. 7, 11. 9, 7. 11, 4.

dēcremo, -āre *a* de *et* cremare. *i. q. concremare*: CARM. adv. Marc. 2, 101 grex omnis in a[u]ras -et, ut veniam vel peccati expiet unus.

dēcrepitus, -a, -um [*a* de *et* crepare *ductum esse videtur. c.* corpus *vocabulo potius coniungendum esse censet Kluge Glotta II 55. Th.*]. PAVL. FEST. p. 71 -us est desperatus crepera iam vita ... sive -us dictus, quia propter senectutem nec movere se, nec ullum facere potest crepitum (SCHOL. Ter. p. 98, 25). NON. p. 13 crepera res dicitur dubia, unde senes -i dicti in dubio vitae constituti. DON. Ter. Ad. 264 unde (*a* crepare) -i dicti sunt clamosi senes. 939 -am aut stomacho anili et iracundo, aut -am obtusi animi et lassae senectutis, aut -am cui saepe moribundae crepuerit planctu familia, id est conclamaverit (*cf.* Ter. Eun. 231 GLOSS. IV 50, 29). ISID. orig. 10, 74 -us quod morti sit propior et quasi ad mortis tenebras vertat sicut crepusculum tempus noctis; alii dicunt -um ..., qui iam crepare desierit, id est loqui cessaverit (GLOSS. Plac. V 17, 14 *cf.* EVGRAPH. Ter. Eun. 231). GLOSS. ὑπέργηρος, τετυμβωμένος, ἐφθός, γέρων, ταχυθάνατος. ἐκπεπνευκώς. πρεσβύτης. valde senex. -a fracta vel veter-⟨n⟩osa. dobendi (*anglosax.*). -am aetate iam fessam. pessuma: confracta, -a. *de hominibus* (*cf.* HIER. in Ier. 6, 12 p. 855 senectus non est aetas ultima, sed eorum qui pleni sunt dierum, quos nostro sermone appellamus depositos sive -os): PLAVT. Asin. 863 -us senex (Merc. 291 senex vetulus -us. 314 SEN. dial. 10, 11, 1 frg. 36 APVL. apol. 70 TERT. nat. 2, 9. ITALA Iob 15, 10 [Aug. in Iob p. 540, 18] sed et senex et -us in nobis est [παλαιός, VVLG. senes ... antiqui]. LACT. inst. 1, 10, 10 ARNOB. nat. 2, 13. VVLG. II par. 36, 17 non est misertus ... senis, nec -i quidem. AVG. quaest. hept. 1, 122 multum -i senis. in psalm. 127, 2 SALV. gub. 6, 73 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 276[A] [*vocat.*, κακόγηρε]. *cf.* II 10 p. 364[C] -e senum). PLAVT. Cas. 559 -um meum virum. Epid. 666 nos vetulos -os duos. TER. Eun. 231 cum meo -o hoc eunucho. Ad. 939 anum -am (SVET. Otho 2. SCHOL. Hor. carm. 1, 25, 19 mulieres. HIER. in Soph. 1, 16 p. 692). VAL. MAX. 8, 9 ext. 2 Pisistratum. SEN. epist. 12, 3. 26, 1 inter -os me numera. PETRON. 45 gladiatores sestertiarios iam -os. HIER. epist. 52, 3, 7 Nestoris iam vetuli et paene -i. AVG. civ. 6, 9. c. Iul. op. imperf. 1, 25 *opp.* parvuli. conf. 9, 8, 17 famula. GREG. TVR. glor. conf. 109 absiste, quaeso, -e. *cum abl.*: DICT. 3, 20 maeroribus senioque -us. AVG. civ. 3, 17 aetate. epist. 34, 3 senectute (PS. MATTH. euang. 42, 1). in psalm. 118 serm. 5, 2 annosa vetustate. COMM. instr. 1, 24, 2 -us luxu praesepis (*i. mensae*). *de bestiis*: PRVD. ham. 559 leoni. *de rebus*: CIC. Tusc. 1, 94 -a *aetate* (HIER. vir. ill. 53 vixisse usque ad -am aetatem. AVG. serm. 302, 3. PS. AVG. serm. 91, 1 sexta *aetas* est illa permatura, quae etiam -a dicitur. GREG. TVR. Iul. 4 GREG. M. in euang. 1, 9, 2). HIER. vir. ill. 108 -a senectute (AVG. civ. 16, 28. 21, 14 serm. 17, 7. 108, 3. 124, 4. 301, 11 PS. AVG. serm. 91, 1 EVGRAPH. Ter. Haut. 381 ISID. diff. 2, 77. eccl. off. 2, 7, 4 aetas quae -a vel veterana dicitur). SYMM. epist. 10, 2, 3 -os ... animos. RVRIC. epist. 2, 17 p. 401, 6 in confecto corpore et corde -o. *L.*

dēcrēscentia, -ae *f.* [*a* decrescens, decrescere. *Th.*]. *i. q. deminutio*: VITR. 9, 2, 2 reliquosque dies -ā cotidianā ad perfectionem lunaris mensis ... subire (*lunam*) sub rotam radiosque *solis*.

✖**dēcrēsco,** -ēvī, -ētus, -ere *a* de *et* crescere. GLOSS. λήγω. ἀπομειοῦσθαι. dēcrētus: LAEV. carm. frg. 2 nocte dieque -etum et auctum. *legitur inde a* PLAVTO; *additur haud raro abl. instr. sim.* (*inde a* VITR.), *dativ.* (*inde a* LIV.), *praepositio* ad (*inde a* VARRONE), ex (*inde a* CVRT.), ab (*v. p. 219, 15*), *adverbium tempus vel gradum indicans. saepe simul cum oppositis ponitur.* [*ex coni.* CIC. Sest. 69 non mihi absenti ⟨de⟩crevisse (defuisse *Mommsen*) amicos. *traditur in parte codd.* LVCAN. 5, 338 -verit *pro* descenderit. STAT. Ach. 2, 22 *pro* discedere.]

1 *i. q.* ***debiliorem*** *fieri, desinere: de corporis condicione*: PLAVT. Curc. 219 valetudo -it, accrescit labor (CELS. 2, 10 si non -it *febris*, sed crescere desiit, neque speratur remissio. 3, 20 donec morbus -ere incipit). *de rebus incorporeis*: PVBLIL. D 7 dolor -it (*opp.* crescit). LIV. 26, 17, 12 cum timore (SIL. 7, 82) simul fide -ente. 38, 52, 7 tantum animorum in dies nobis -it. SEN. contr. 1 praef. 6 in quantum ingenia cotidie -ant et ... iniquitate naturae eloquentia se retro tulerit (CYPR. Demetr. 3 -it ac deficit ... innocentia in foro, iustitia in iudicio *eqs.*). SEN. epist. 66, 7 -ere ... summum bonum non potest (*syn.* retro ire. 74, 16 *syn.* minui. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 *opp.* augmentum accipit). QVINT. inst. 1, 3, 5 stat profectus, admiratio -it. 5, 12, 14 ne a potentissimis ad levissima -at oratio (9, 4, 23). PS. QVINT. decl. 5, 12 in patientiam tam saeva -it immanitas. 8, 2 ne maximi sceleris ... -at invidia (VAL. CEM. hom. 15, 4). PAVL. dig. 21, 1, 44, 1 neque ex postfacto -at obligatio. HIER. epist. 52, 3, 2 increscente sola sapientia -unt ceterae *virtutes corporis*. 52, 4, 2 sapientia -ente. PAVL. NOL. carm. 28, 144 cito conspectis -vit opinio rebus. GREG. M. in Ezech. 2, 2, 1 ut et sensus crescat et elatio -at. INST. Iust. 2, 9, 2 quod honoris ei ... additum est, ... hoc per rerum deminutionem -at. *de igne*: AETNA 472 -it spiritus *flammarum* illic (*opp.* indefessus). *de aquae calore*: CVRT. 4, 7, 22 multum ex nocturno calore -it fons (*syn.* languesco). *de vocibus*: STAT. Theb. 5, 196 primae -unt murmura noctis (*cf.* SCHOL. *ad l.* paulatim vigiliae hominum deficiunt). BOETH. mus. 4, 1 remissione -it ad medium *vox acuta*. *de luce*: SIL. 12, 250 atris -ens tenebris *Cythereius ignis*. *de animantium viribus*: SIL. 16, 391 -it anhelo pectore consumptus Lampon *equus*. IVV. 15, 69 genus hoc vivo iam -bat Homero. *de hominis auctoritate*: PS. QVINT. decl. 4, 11 homo receptus in publicas gratulationes praesentiae humilitate -o (COD. Iust. 5, 4, 28, 1 ut quantum vir in altum tollatur, tantum et uxor eius -at. *cf.* 7, 24, 1, 1 ne liberarum mulie-

rum nuptiis . . . huiusmodi hominum condicio -at). VVLG. II reg. 3, 1 domus . . . Saul -ens cotidie (ἡσθένει). SALV. gub. 7, 49 illi crescunt cotidie, nos -imus. CORIPP. Iust. praef. 3 hostiles manus -ere fecit *deus*. *de virtute*: HIER. tract. in psalm. I p. 89, 6 quomodo qui sanctus est cotidie proficit, sic qui peccator est, cotidie -it. EVG. TOLET. carm. 7, 3 -it sensu, grandescit corporis auctu *vorax*. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 8 quantum cotidie in bonis crescat, aut fortasse quantum a bonis -at. moral. 2, 9 numquam a divina contemplatione -ere in divina contemplatione accrescere est. 21, 28 quoad aetatem crescunt, ab innocentia -unt.

2 *i. q.* ***minorem fieri***: *de amplitudine*: CATO agr. 31, 2 luna -ente (COLVM. 11, 2, 11 luna -ente ab vigesima usque in trigesimam. *et saepius*. SCRIB. LARG. 16 PLIN. nat. 15, 62 *et saepius*. FRONTIN. strat. 2, 1, 16 PORPH. Hor. serm. 2, 4, 30 DRAC. laud. dei 1, 737). VARRO rust. 1, 37, 1 a nova luna crescit ad plenam et inde rursus ad novam lunam -it (COLVM. 12, 19, 3. PLIN. nat. 18, 323 -ens erit. 18, 349 pluvias -ens dabit. AMM. 22, 8, 37 effigiem lunae -entis. EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923[B] -ens enim, non toto corpore prorsus expenditur. 6, 10 p. 933[C] *opp.* perfecta est). *de corpore*: CIC. div. 2, 33 ut cum luna pariter crescant pariterque -ant *conchylia ostreaeque*. PLIN. nat. 1, 11, 76 quibus crescat cum luna et -at iocur. FIRM. math. 4, 1, 5 humanum corpus luna deficiente -it. HIER. in Nah. 3, 1 p. 564 crescentibusque membris formam pristini hominis -ere, quod nuper in excetra vidimus. SALV. eccl. 4, 30 tibi venter frugalitate -vit, ut cuiuscumque hominis . . . thesaurus cresceret. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 27 crinibus ad cutem recisis -it caput additurque vultus. MAXIM. eleg. 1, 215 contrahimur miroque modo -imus: ipsa diminui nostri corporis ossa putes. *de rebus*: LVCR. 1, 314 ferreus occulte -it vomer in arvis. OV. met. 1, 740 cornua -unt. VITR. 7, 1, 5 contignationes umore crescentes aut siccitate -entes. SEN. Herc. O. 1759 huc huc (*i. ad tam parvum cinerem*) ille -vit gigas. Tro. 1048 ubi omnis terra -et pelagusque crescet (*sc. navigantium oculis*. STAT. Ach. 1, 678. CLAVD. rapt. Pros. 1, 191 totaque -it refugo Trinacria visu). MELA 1, 95 diu . . . grandis (*globus i. sol*) . . . , dein paulatim -ens et, quanto -it, eo clarior *eqs*. (FAV. EVL. p. 8, 2 septem species . . . crescentis ac -entis luminis *de luna, cf. supra l. 11. inde de oculis avis Phoenicis* CLAVD. carm. min. 27, 36 breve [*i. sic ut breve fiat*] -it lumen). PLIN. nat. 11, 180. 15, 14 cum omni mora oleum -at, amurca augeatur. 34, 137 alias crevisse, alias -isse videri (*trientem saerum*) et ex eo honorem aut deminutionem familiae significare. STAT. Theb. 8, 397 mediumque vident -ere campum (*cf.* SCHOL. *ad l.* accessione utriusque exercitus medium quod erat minuebatur spatium. *cf.* CLAVD. 5, 373 SIDON. carm. 5, 1, 172). 12, 212 interea funus -it. silv. 2, 1, 127 visae puero -ere vestes (ENNOD. carm. 1, 4, 80 palla per accinctos -it . . . limbos, *i. artior fit*). TERT. anim. 31 si -it foris anima retrogradua aetate (*ita ut quae senis erat fiat infantis*). 37 -ere substantiā dicatur atque . . . defectura credatur *anima*. PROB. nom. gramm. IV 215, 19 Iuppiter et calamus in genetivo -unt (*i. breviores fiunt*). PANEG. 12, 11 me (*rem publicam*) tibi tuisque (*sc. incommodo tuo*) -ere. OPT. PORF. schol. carm. 3 octo orthogona . . . pari numero litterarum per singulas litteras crescentia vel -entia. *de altitudine: aquarum*: VARRO ling. 9, 26 cum sex horis aestus creverunt, totidem -erunt (SEN. nat. 3, 28, 6). HOR. carm. 4, 7, 3 flumina (SEN. nat. 6, 7, 4). OV. met. 1, 345 crescunt loca -entibus undis (VVLG. gen. 8, 5 aquae ibant et -bant usque ad decimum mensem). 2, 292 aequora -unt et ab aethere longius absunt. PLIN. nat. 2, 229 pariter cum eo (*Nilo*) -it augeturve *fons* (PLIN. epist. 4, 30, 2 statis auctibus ac diminutionibus crescit -itque). ALF. dig. 39, 3, 24, 3 lacus cum aut crescerent aut -rent. DRAC. laud. dei 1, 737 vel -ente (*sc. luna*) -ant lege perenni *aquae*. TAB. Peut. 7, 4 salinae immensae quae cum luna crescunt et -unt. *montium*: OV. ars 3, 125 -unt effosso marmore montes (*cf.* STAT. silv. 1, 1, 10 caesis -vit frondibus Ide. 3, 1, 134 -unt scopuli. Ach. 1, 462 SIDON. carm. 9, 118). VAL. FL. 6, 393 mersis -ant rupibus Alpes (*cf.* AVSON. Mos. 147 -ere montes *videnti aquam crescentem appropinquante balaena*). PLIN. paneg. 61 ut corpora quamlibet ardua et excelsa proceribus admota -ant. PAVL. NOL. carm. 24, 47 navis altius -ere crescente pletura sui. *de homine*: TERT. paenit. 11 ad omnem occursum maioris cuiusque personae -entes *salutandi gratia*. *de longitudine*: TIB. 2, 5, 31 fistula, cui semper -it arundinis ordo: nam calamus cera iungitur usque minor. VITR. 1, 6, 12 dum -at *umbra* faciatque iterum crescendo parem *se umbram* (LVCAN. 4, 154 [ADNOT. *ad l.* contrahitur]. PLIN. nat. 36, 72 paulatim . . . per regulas . . . singulis diebus -ret ac rursus augesceret). VAL. FL. 3, 156 fixamque videt -ere cornum *immissum in iugulum*. *de pondere*: LVCR. 5, 535 evanescere paulatim et -ere pondus convenit. STAT. Theb. 10, 386 -it onus (SCHOL. *ad l.* spe brevioris viae minuebatur corporis magnitudo). *de tempore*: MANIL. 3, 414 per totidem a Libra -ent sidera partes. SEN. epist. 24, 20 cum crescimus, vita -it. PLIN. nat. 2, 151 ab aequinoctio autumnali die -ente (*opp.* crescente). HIER. tract. p. 397, 11 ab hac die -unt tenebrae (*opp.* crescunt). MART. CAP. 8, 878 hic climatibus quibusque crescunt -untque luces. CASSIOD. in psalm. 70, 18 cum mundi istius tempora fugitiva -ant. *de diei cursu*: PLIN. epist. 2, 17, 18 ut dies crevit -vitque. *de numero*: PLIN. nat. 29, 59 cum lunae lumine fibrarum numero crescente atque -ente (AVG. civ. 12, 13 -ente numero licet tam ingenti. CLAVD. 5, 373 coeperat in . . . dies numerus *militum* -ere castris. *cf.* COD. Iust. 12, 35, 17, 1 *a. 472* supplere numeros pro his qui fatalibus sortibus -ent). STAT. Theb. 10, 4 ferro -ere gentes. silv. 2, 3, 26 -et (-it *M*) mihi turba chori. MART. 7, 54, 6 -vere greges, dum cadit agna frequens. LACT. ira 11, 3 summa *potestatis* ipsa -it. OPT. PORF. carm. 26, 22 elementa crescunt et -unt carminum (*i. versuum*). BOETH. in Porph. comm. pr. p. 88, 22 nec imminutione -unt *differentiae inseparabiles* (*opp.* augentur p. 89, 6 remissione. mus. 2, 2 deminutione). arithm. 2, 35 p. 132, 18 aut in maius exuberat aut in minore -it *potentia omnis indefinita* (mus. 2, 3 in infinita -it *magnitudo*). mus. 1, 6 pars. 2, 3 cum -ere coeperit. 2, 20 crescendi et -endi in simplici est unitate principium. COD. Iust. 12, 19, 13, 1 donec exeuntibus singulis ac recedentibus -ere possit vetita conglomeratio *adiutorum*. *de pecunia, re familiari sim.*: IVV. 7, 220 patere inde aliquid -ere. PLIN. epist. 6, 2, 1 -ente reditu etiam pretium minuit *agellus*. GAIVS dig. 35, 2, 73 pr. si . . . in tantum -erint bona, incendiis forte . . . , ut non plus . . . relinquatur. VLP. dig. 5, 4, 4 residuum ei pro rata accrescere . . . , -ere de ea parte. 28, 5, 13, 4 *hereditas*. 40, 5, 24, 15 servi pretium (PAVL. dig. 18, 1, 57 pr.). PAVL. dig. 13, 5, 20 peculium (MARCIAN. dig. 15, 1, 40 pr., *om.* F^1).

3 *de rebus naturalibus i. q.* ***evanescere*** (*opp.* orior, *cf. vol. IV p. 1176, 32*): SEN. dial. 6, 8, 1 quod naturale est, non -it morā: dolorem dies longa consumit. CYPR. Demetr. 3 -it ac deficit in arvis agricola, in mari nauta, miles in castris (*cf. p. 218, 62*). PROB. Verg. ecl. 10, 62 nymphae pariter cum arboribus et crescere et -ere traduntur. SERV. Aen. 12, 170 senilibus et iam -entibus animalibus (*opp.* de minoribus et adhuc crescentibus. *sed cf. p. 219, 19*). HIER. in Ezech. 7, 12 p. 68 crescentium et -entium figura. tract. in psalm. I p. 280, 17. CLAVD. rapt. Pros. 3, 241 -ere lilia vidi. AVG. in psalm. 147, 19 crescant zizania, -at frumentum. EVSTATH. Bas. hex. 1, 5 p. 872[D] talis . . . natura gignentium est aut crescens . . . aut -ens.

syn.: consumor, deficio, deteror, evanesco, fatisco, langueo (-esco), remittor, tenuor. *opp.*: accedo, accresco, augeor (-esco), cresco, grandesco, increscо, minuor, remittor, sto.

deriv.: decrementum, decrescentia.

dēcrētālis, -e *a* decretum. *i. quod decreto constituitur*: VLP. dig. 38, 9, 1, 7 -is bonorum possessio an repudiari possit. CASSIOD. var. 9, 18, 9 -i poena. SIRICIVS epist. 1, 15, 20 p. 1146[A] ad servandos canones et tenenda -ia constituta (LEO M. epist. 4, 5 p. 614). EPIST. pontif. Thiel Gelas. 42, 3 -es epistolas. SIDON. epist. 1, 7, 4 cum gestis -bus. 7, 9, 6 paginae -is oblatu. ISID. vir. ill. 16 Siricius . . . scripsit -e opusculum. *substant. m.*: EPIST. pontif. Thiel Gelas. 42 tit. -is de recipiendis et non recipiendis libris, qui scriptus a Gelasio papa. LIB. pontif. p. 104, 9 -em *fecit*, quem per universum mundum seminavit. p. 107, 4 fecit -em et per universum orientem direxit (exparsit *al.*). *u. pl.*: CONC. Turon. a. 567 p. 129, 8 contra -ia, quae a sede apostolica processerunt, agere. *add. fort. supra l. 40. incertum genus*: EPIST. pontif. 321 Aug. epist. 181 (Innocentius) 2 pronuntiationis iustae firmata -bus (-bilibus, decreto talibus *al.*) *ecclesia*.

dēcrētārius *a* decretum. CORP. VIII 7956, 4 C. Meteius Exuperans dendroforus -us (*i. decreto quodam factus*).

?**decreticum** *v. vol. IV p. 1409, 17*.

dēcrētio, -ōnis *f. a* decernere. *i. q. decretum*: MART. CAP. 1, 32 necessitas, futura cuius alligat -o (EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929[C] -o fatalis incumbit. ISID. diff. 1, 259 fatum fortunae -o est). LEX Sal. capit. 4, 9 rubr. -o (-tus Chlotario, discretio *al.*) Chlotarii regis. PASS. Claud. Ast. 1 offerantur -i (praesentiae *al.*) meae christiani.

dēcrētōrius, -a, -um [*a* decernere, decretus. *Th.*]. *i. q. decernens*: SEN. clem. 1, 14, 1 nisi manuae et multae iniuriae patientiam evicerunt, . . . non accedit ad -um stilum (*pater ut filium exheredet*). epist. 102, 24 horam illam -am (*sc. mortis*) . . . : non est animo suprema, sed corpori. 117, 25 remove ista lusoria arma: -iis opus est (QVINT. inst. 6, 4, 6 pugnam . . . illam -am, *altercationem se*. 10, 5, 20 quod in gladiatoribus fieri videmus, -iis exerceatur [*sc. armis*]). *e. dat.*: PLIN. nat. 17, 11 quadriduum oleis -um (18, 272 -o uvis sidere. 18, 288 -o die florentibus oleis vitibusque). *Bögel.*

dēcrētum *v. sub* decerno. **1. dēcrētus**, -a, -um *v. p. 218, 47*.

2. dēcrētus, -ūs *m. a* decernere. *supra l. 57*. LIB. pontif. p. 198, 17 nisi prius -us generalis introducatur.

dēcrīmino, -ātus, -āre *a* de *et* criminari, -are. *i. q. arguere, calumniari*: PAPYR. Rainer Wessely Schriftt. p. 5 te valdissime -atum apud ⟨I⟩ucundum . . . da opcram, ut valenter satisfacias illi.

dēcrūsto, -āre *a* de *et* crustare *vel* crusta. *i. q. crustam demere*: VEN. FORT. vita Germ. 75, 202 dum saxa frigus -ret (*sc. saxa propter frigus in testas rumpuntur*) et aquas in crustam verteret. *L.*

dēcubātio, -ōnis *f. a* decubare. *i. q. status decubandi* (*sub 2c*): PAVL. DIAC. Migne 95 p. 1230[B] longa -e paene salutem desperaverat.

dēcubiae vigiliae, vulgo paleae mulieris GLOSS. [*cf. c.* decumbere *et c.* excubiae. *Th.*]

dēcubis μνηστήρ, ἀπόκοιτος GLOSS. [*cf. e.* decumbere. *Th.*]

dēcubitio, -ōnis *f. a* decumbere. *i. q. status decumbendi*: HIPPOCR. progn. 3 optimae autem sunt hae -es (κατακλισίαι), quae sunt similes sanorum.

dēcubo, -āvī, -āre *a* de *et* cubare. *formas perfecti* -ui *v. sub* decumbo. **1** *propric i. q. seorsum, procul cubare*: Gell. 10, 15, 14 de eo lecto trinoctium continuum non -at *flamen Dialis.* **2** *translate*: **a** *i. q. in terram cadere*: Greg. Tvr. Franc. 3, 15 -ans in terram ... dicit. **b** *i. q. iacere*: Zacch. 3, 3 p. 1154[A] noctesque pervigiles et aut sine fulcris humo corpuscula -ant aut saxo paulisper deiecta durantur. Ven. Fort. carm. 3, 4, 1 oscitantem me prope finitima pelagi, blandimento naturalis torporis illectum et litorali diutius in margine -antem. Greg. Tvr. Franc. 5, 14 dum lectulo -ans obdormissem. **c** *i. q. aegrotare*: Greg. Tvr. Franc. 4, 20 Childebertus ... rex aegrotare coepit et cum diutissime apud Parisius lectulo -asset, obiit (*cf. l. 9*). 9, 21 cuius filius in quartano typo gravabatur et in strato anxius -bat (*cf.* glor. conf. 87). Iul. 12 cum per annum integrum ante sanctam aedem -asset, tandem ... ab omni infirmitate sanatus est. vit. patr. 3, 1 ad huius ... sepulchrum plerumque frigoritici -antes ... sublevantur. Ven. Fort. carm. 5, 1, 8 vinum miscens et oleum aegroto -anti. vita Radeg. 20, 49 -antem in lectulo (*syn.* aegrotum). 32, 74 dum longo sub temporo lecto flebilis -ret. **d** *i. q. mori*: Cypr. Gall. gen. 202 iunior hoc iterum ter quinis -at (*sic C*, deducat *A*) annis Malaleela senex.

deriv.: decubatio. *Leissner.*

?**decudia** ἐρεσχελία Gloss. II 39, 39 (delusio *Pierson*).

decudes *v.* decures.

dēcūlātē decurbate Gloss. IV 327, 47. *cf.* 327, 49 decurbate -e. *cf. c.* culus?

dēculco, -āre [*a* de *et* calcare. *Th.*]. *i. q. conculcare*: Plin. nat. 17, 61 alii *bacas lauri* in qualo pedibus in profluente -ant, donec auferatur cutis. Stat. Theb. 1, 623 asprosque molares -are genis. Tert. apol. 46, 13 (*in imag.*). Avien. Arat. 193.

dēculpātus, -a, -um [*a* de *et* culpare. *Th.*]. *i. q. culpabilis*: Fronto Gell. 19, 10, 10 dehonestum tibi -umque hoc verbum videtur, quo ... Cato ... et ... Varro usi sunt?

dēculto, -āvī, -āre [*cf. c.* de *et c.* occultare. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 75 -arunt valde occultarunt (= Gloss. V 188, 5). *L.*

decumānus *v.* decimanus.

decumātēs *adi. plur.* [*quo modo significatuque a* decumus (decimus) *vel* decuma *ductum sit, nescimus. Th.*]. *de re v. Ihm, PW. I 893 sq. IV 2316.* Tac. Germ. 29 non numeraverim inter Germaniae populos ... eos qui -es agros exercent. *Gudeman.*

✖**dēcumbo,** -cubuī, -ere [*cf. c.* ac- dis- in- pro- recumbere *et c.* cubare. *Th.*]. Isid. diff. 1, 11 accubuit in triclinio conviva, recubuit in cubiculo dominus, -uit languidus. Diff. ed. Beck p. 30, 18 accumbere est ad quietem reclinare, discumbere ad epulas, -ere in infirmitate. Gloss. -it ἀναπίπτει, infirmatur, infirmavit (-atur *a b d e*), decedit (decidit *d e*). *legitur inde a* Plavto *et* Ter.

I ***generatim*:** **A** *i. q. se collocare in lecto* (*cf. l. 66. 71. 73. 79*): **1** *cenandi causa*: Plavt. Asin. 828 age -amus sis, pater. Curc. 351 quid si abeamus ac -amus? 914. Merc. 99 venio, -o acceptus hilare atque ampliter. Stich. 646 *syn.* accumbam. Ter. Phorm. 342 tu rideas, prior bibas, prior -as. Cato agr. 156, 4 ubi libido veniet, nausea apprehendet, -at purgetque sese. Copa 6 quid iuvat aestivo defessum pulvere abesse quam potius bibulo -isse toro? Svet. Claud. 33. 39 in trielinio. Nero 48 super lectum. **2** *dormiendi causa*: Tert. anim. 48 si neque resupina neque dextero latere -at. Hippocr. progn. 3 sic enim et incolumes plurimi -ent (κατακλίνονται). *i. q. obdormiscere*: Greg. Tvr. Franc. 8, 31 inter psallendum formolae -ret. **3** *coeundi causa*: Plavt. Cas. 882 dum senex abest '-e' inquam. 901 ⟨post⟩quam -isti (quam debuisti *codd.*). Svet. Iul. 49 a satellitibus eum in cubiculum regium eductum in aureo lecto veste purpurea -isse, floremque aetatis a Venere orti in Bithynia contaminatum. Cypr. Gall. gen. 1197 Iosephum ... cogit -ere secum. **4** *valetudinis, convalescendi causa de aegrotantibus*: Plavt. Merc. 373 si sapias, eas ac -as domi. Sen. epist. 96, 1 familia -uit. Ps. Qvint. decl. 5, 14 fortunae *consilium* est, qua capti pariter estis, qua -uit alter, qua non convaluit redemptus. Gran. Lic. p. 27, 18 Pompeius minus validus cum in lecto -ret. Vlp. dig. 2, 11, 2, 4 si mulier post partum -uerit, probandum erit quasi valetudine impeditam. Gell. 12, 5, 1 aegra valetudine oppressum -ere. 18, 10, 2 Apvl. apol. 72 multis diebus -o. Itala exod. 21, 18 (Lugd. Coll. Mos. 2, 1, 1) *si* non fuerit mortuus, -uerit (κατακλιθῇ, Vvlg. iacuerit) autem in lecto (*sc. vulneratus*). Ioh. 5, 3 (codd. a b) -bant (κατέκειτο, Vvlg. iacebat) turbae infirmorum (cod. ff[2] -bat multitudo languentium). Cypr. epist. 67, 6. Comm. instr. 2, 30, 9 soror si paupera lecto -et (Greg. Tvr. Franc. 3, 16 lecto -uit. *cf. etiam p. 222, 36*). Fortvn. rhet. 1, 11 p. 90 -enti patri dedit poculum, quod diceret sanitatis. Heges. 1, 6, 3. Vvlg. Marc. 1, 30 -bat ... febricitans (κατέκειτο. *cf.* Possid. vita Aug. 29 febribus fatigatus). Rvfin. hist. mon. 9 p. 424[A] vicus ... ubi -bat aeger. p. 424[D] Cassian. inst. 1, 1, 2. conl. 17, 25, 10 -entem in lecto regem Ezechiam gravique aegritudine laborantem (Favst. Rei. grat. 2, 2 p. 62, 23). Leo M. serm. 40, 4 p. 270. Chronogr. a. 354 chron. I p. 42 qui -uerit periclitabitur. p. 43 *al.* Cael. Avr. chron. 3, 2, 23 Sidon. epist. 2, 12, 1. 7, 17, 1. 9, 14, 1. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 14 p. 370[A] qui plenitudine et inanitate -ret. Vita Caes. Arel. 1, 40. *adde*: Cels. 2, 7 si in partem sanam aliquis -uit, onerare eam ex pondere aliquo videtur. 5, 28, 12 cum quis aliter -uit aliterque membrum collocavit.

B *i. q. se collocare in terra, humi prosterni*: **1** *de hominibus* (*cf. II A*): Colvm. 10, 283 tenera -ere in herba. Maxim. eleg. 2, 47 sub qua -uit, requiescere diligit umbra. Ps. Rvfin. in Am. 5, 1/2 p. 1075[A] in terra sua velut mulier ... -uit. Pass. Thom. p. 111, 2 et veniens invenit eam detonso capite -ere solo (recumbere solam *P*). **2** *de bestiis*: Colvm. 6, 2, 10 seu conatur -ere *iuvencus contumax*, a valentioribus (*sc. veteranis bubus*) sublevatus trahitur. 6, 2, 11 qui (*bos*) -it in sulco. 6, 2, 12. 6, 6, 3 locoque stare non patitur *dolor*, saepe -ere et agitare caput caudamque crebrius agere. 7, 9, 10 si quem -ens mater *porcorum* oppresserit. 7, 9, 11. Plin. nat. 8, 201 alteram -isse atque ita alteram proculcatae supergressam. Hyg. fab. 178 p. 34, 20 ubi -isset *bos*, ibi fatum esse eum (*Cadmum*) oppidum condere. Chiron 294 quasi oculis dormitantibus erit et in praesepio assidue -it et capite parietem expellit. **3** *de rebus*: Sen. Phoen. 371 bruma ter posuit nives et tertia iam falce -uit Ceres (*cf.* Ennod. opusc. 2, 82 p. 313, 6 ne profana messis nulla disciplinae ante maturitatem succisa falce -ret). *aliter i. q. quiescere* (*in imag.*): Petr. Chrys. serm. 5 p. 200[A] per Christum divinitas tota nostra -it et incumbit in carne.

II ***speciatim*:** **A** *de gladiatore vulnerato*: Cic. Tusc. 2, 41 mittunt *gladiatores* etiam vulneribus confecti ad dominos, qui quaerant, quid velint; si satis iis factum sit, se velle -ere. quis mediocris gladiator ... non modo stetit, verum etiam -uit turpiter? quis, cum -isset, ferrum recipere iussus collum contraxit? Phil. 3, 35 quod gladiatores nobiles faciunt ut honeste -ant. **B** *i. q. mori*: *homines*: Eleg. in Maecen. 1, 136 te sumus obliti -isse senem. Corp. XI 6926 (*Mutinae*) funeri de subito raptus -is in agro. VII 405 qui natus Galatia -uit Galatia. Cypr. Gall. exod. 454 stat tutius illic vivere .... quam nunc -ere leto (813 qui vulnere duro affigit sternitque virum, -at eodem, quo perimet, leto). 868 si servulus ictu -uit tauri. iud. 154 postquam princeps decurso tramite vitae -uit. 464. num. 575 duro quae (*gens Amorraea*) subdita bello -uit validas iam dudum saepta per urbes. Prvd. perist. 2, 354 conscande constratum rogum, -e digno lectulo. Cassiod. var. 8, 7, 1 ille humana conditione -uit. *bestia*: Cypr. Gall. exod. 863 -at pro caede bovis taurusque necetur.

synon.: accumbere, incumbere, (re)quiescere. laborare, periclitari. cadere, necari, proculcari. *opp.*: convalescere, sublevari, stare, vivere. *deriv.*: decubiae, decubis, decubitio. *Leissner.*

decumus *etc. v.* decimus.

dēcunctor, -ārī *a* de *et* cunctari. *i. q. cunctari, deliberare*: Apvl. met. 7, 24 dumque in ista necis meae -or electione. 10, 3 unde potissimum caperet exordium, -atur. *L.*

decunx, -cis *adi. num.* [*imminutum ex* decem *et* uncia. *cf.* quincunx, septunx. *Th.*]. *i. q. dextans, decem unciae*: Pers. 5, 149 peragant avido sudore -es (*sic Bücheler, cf. Archiv 1, 108 sq., codd.* deunces). Carm. de pond. 45 uncia si libra desit, dixere deuncem ac si sextantem retrahas, erit ille -is (*genet. i. heres ex decunce erit, alii nominat. metri necessitate fictum statuunt*). Prisc. gramm. III 408, 24 deunx unciae undecim, dextans vel -x unciae decem *eqs. saepius cum* deunx *permutatur, ad quam confusionem evitandam postea* diunx *et* deunx *scriptum est. v. s.* deunx. *de re Hultsch, PW. IV 2316.*

decuplo, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* decuplus. *Th.*]. *i. q. decies multiplicare*: Itala Bar. 4, 28 (Legion.) -bitis tantum conversi quaerere eum (δεκαπλασιάσατε, Vvlg. decies tantum iterum convertentes). Ivvenc. 3, 436 -ata ... donentur vulnera (*i. peccata*) fratri. Don. Ter. Eun. 183 facete 'biduum' -vit. Avg. quaest. hept. 1, 172 quem tamen numerum (*sc. septenarium*) in luctu Iacob -verunt Aegyptii (2, 102 septuaginta ... numero septennario scilicet -ato. serm. 267, 1 -ato numero apostolorum [268, 1]. Isid. in exod. 22, 2). Hesych. in lev. 27, 1—8 p. 1459[B] centum autem drachmae rursus -atae.

decuplus, -a, -um [*cf. c.* decem *et c.* duplus, triplus *sim. Th.*]. Gloss. -um decem partem (partes?) significat. δεκαπλοῦν. Iren. 1, 15, 2 decas octonationi et -am eam faciens LXXX fecit numerum. Novell. Iust. 43 praef. priorem sollicitudinem ... etiam -am fieri. 43, 1, 1 -a dentur *tributa*. *subst. n.* decuplum, -ī: Hier. in Dan. 2, 15 p. 629 scientes Chaldaei quod -um super cunctos hariolos ... saperent. 4, 6 p. 646 -um omnium sapientior fuerat inventus. Vvlg. Dan. 1, 20 quod sciscitatus est ab eis rex, invenit in eis -um *eqs.* Conc. Clipp. a. 626/7 p. 197, 11 sexcuplum vel decoplum (*sc. usurae*) exigere prohibemus omnibus christianis. *Gudeman.*

dēcūrātio cura auxilium. Gloss. II 576, 33. *a* decurare. *cf.* decuriatio.

decurēs decuriones Pavl Fest. p. 71. 75, *cf.* Gloss. V 188, 4 decudes decuriones. [*a* decem, *cf.* decuria. *Th.*]

✖**decuria,** -ae *f.* [*a* decures *derivatum esse videtur, cf.* centuria. *apud Umbros* semenies tekuries, sehmenier dequrier (*abl. plur.*) *nomen est feriarum quarundam. v. W. Schulze, Zur Gesch. lat. Eigennamen p. 545; Brugmann, Abhandl. d. phil.-hist. Kl. der k. sächs. Ges. d. Wissensch. 1907 p. 26. Th.*]. *notatur* dec. *in* Inscr. *passim.* Verr. Fl. Gell. 18, 7, 5 tribus quoque et -as dici et pro

loco et pro iure et pro hominibus. GLOSS. *δεκανία, δεκὰς καὶ φατρία. δεκὰς ἤτοι δεκανία.* numerus decem hominum, sed postea in usum venit, ut multorum hominum diceretur. -am *δεκουρίαν* (*cf. infra l. 75*). *legitur inde a* PLAVTO. [*it. sept.* deguira. *M.-L.*]

i. q. distributio in denos: 1 *generatim, i. q. numerus denarius*: VARRO ling. 5, 34 multa antiqui duodenario numero finierunt, ut XII -is actum. 9, 86 numeri antiqui habent analogias, quod omnibus est una [non] novenaria regula, duo actus, tres gradus, sex -ae *eqs.* 9, 87. VITR. 7, 1, 3 -is inductis (7, 3, 10 -a hominum inducta). TERT. adv. Valent. 8 p. 185, 23 -am Aeonum...reddo nunc nomina, quos -am dixi. *nota*: EDICT. imp. Diocl. 4, 16 turdorum -a ([MART.] 13, 51 lemma). TREB. Claud. 14, 3 pellium tentoriarum -as XXX.

2 *speciatim, pars ordinis, collegii sim.*: *pars populi*: FLOR. epit. 1, 6, 3 populus Romanus . . . digestus in classes, -is atque collegiis distributus *a Servio Tullio. cf.* PLAVT. Persa 143 (*iocose*) nisi gnatam tecum huc iam quantum potest adducis, exigam hercle ego te ex hac -a (CAECIL. com. 15 meritissimo hic me eiccit ex hac -a). *aliter*: PLIN. nat. 3, 142 petunt in eam (*Salonam*) iura †viribus discriptis in -as CCCXXXXII Delmatae, XXII Deuri *eqs.* 3, 143. *senatorum*: LIV. 1, 17, 5 ita rem inter se centum patres -is factis singulisque in singulas -as creatis, qui summae rerum praeessent, consociant. *militum* (*equitum*): VARRO ling. 5, 91 primi singularum -arum decuriones dicti (FEST. p. 355). *consortii in agris assignandis*: HYG. grom. p. 113, 2 mensura peracta sortes dividi debent et inscribi nomina per -as [per homines denos] *eqs.* *sacerdotum* (*cf. Wissowa, Religion u. Kultus der Römer p. 417 n. 1*): CORP. VI 1976 -â II ⟨...⟩ *augurum.* 1984 *al.* 30994 (*saec. III in.*) Semoni Sanco . . . sacrum -a sacerdot(um) bidentalium (XIV 2839. *cf.* VI 567 -a bidentalis). *adde*: VI 30893 (*saec. IV*) pon⟨tifex⟩ Herculis et rector -ae Herculeae. *iudicum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht III 529 sqq.*): CIC. Verr. 2, 158 ex hac -a vestra . . . quos iste adnuerat, in suum consilium sine causa subsortiebatur (*cf.* PS. ASCON. *ad l.* p. 202). 3, 79 hic alteram -am senatoriam iudex obtinebit (PS. ASCON. Verr. p. 131 necesse fuerat eos *iudices* primum de -a senatoria conscribi). 4, 28 Cluent. 103. Phil. 1, 19 quae *lex* promulgata est de tertia -a (*cf. Mommsen l. c. p. 192 n. 4*). 1, 20 at quae est ista tertia -a? :: centurionum. *ibid.* ut ei res in tertia -a iudicarent (13, 37 ut Alaudae in tertia -a iudicarent). *ibid.* honestis -is . . . dignus. 5, 15 totum...chorum in tertiam -am iudicum scitote esse coniectum (*cf. p. 224, 1*). *ibid. iterum.* 13, 3 Alaudae ceterique veterani, seminarium iudicum -ae tertiae. PLIN. nat. 29, 18 -ae pro more censuris principum examinantur. 33, 30 divo Augusto -as ordinante maior pars iudicum in ferreo anulo fuit *eqs.* 33, 31 -ae quoque ipsae pluribus discretae nominibus fuere, tribunorum aeris et selectorum et iudicum *eqs.* PAPYR. Berol. 611 (*saec. I p. Chr.*) I 1 videtur ⟨q⟩uinque -is iniungi. QVINT. inst. 4, 2, 45 cum . . . iudicem rura plerumque in -as mittant. TAC. ann. 3, 30 *Volusius* censoria etiam potestate legendis equitum -is functus. 14, 20 -as equitum. SVET. Aug. 29 -as iudicum recognovit. 32. Tib. 41 ut postea non -as equitum umquam supplerit. 51 in -as allegeret. Cal. 16 ad quattuor priores quintam -am addidit. Claud. 15 Galba 14. *in titulis passim memorantur* quinque -ae (*Mommsen l. c. p. 536 n. 2*). *apparitorum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht I³ 341*): LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 9 quei in ea -a viator appareat, quam -am viatorum ex noneis Decembribus . . . apparere oportet. 1, 13 *al.* CIC. Verr. 4, 184 *scribae* cum -am emerunt, ex primo ordine explosorum in secundum ordinem civitatis se venisse dicunt (SCHOL. Iuv. 5, 3 *cf.* FAST. cos. colleg. sepulcr. a. 754 [Corp. I² p. 69]). LIV. 40, 29, 10 scribam eum quaestor Q. Petilius in -am legerat. PETRON. 71 cum posset in omnibus -is Romae esse. TAC. ann. 13, 27 hinc (*ex libertis*) plerumque tribus, -as, ministeria magistratibus et sacerdotibus . . . conscriptas. SVET. Aug. 57 in restitutionem Palatinae domus . . . veterani, -ac, tribus . . . pecunias contulerunt. Claud. 1 scribarum -is. TERT. apol. 37. 39, 15 tot tribubus et curiis et -is ructantibus (*i. in publico epulantibus*) acescit aer. FLOR. dig. 46, 1, 22 VLP. dig. 29, 2, 25, 1 servus municipum vel collegii vel -ae heres institutus. 37, 1, 3, 4 frg. Vat. 158 PORPH. Hor. sat. 1, 5, 35 (SCHOL. *ad l.*). 66. 2, 6, 36 hoc loco significat se Horatius -am habuisse. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 55. COD. Theod. 8, 9, 1 (*a. 335*) ordines -arum scribarum librariorum et lictoriae consularis. 14, 1 rubr. de -is urbis Romae (*cf. Mommsen, Staatsrecht I³ 368 sqq.*). CASSIOD. var. 5, 21, 2 recturam -arum. 5, 22, 5 -arum rectorem. *cf.* CORP. VI 32053 ex ⟨rectore⟩ -ar(um). *saepe memorantur in titulis, ex. gr.*: CORP. VI 435 ordo lictorum III -arum. 1804 *sqq.* 32267. 32274. 32294. 32295/6. 32308. 32310. 32312 (= XI 3888). INSCR. graec. XIV 1082 (*Romae*) ⟨δ⟩εκουρίας γερούλων. CORP. XIV 296 (*Ostiae*) lictori dec(uriae) curiatiae, quae sacris publicis apparet. 373 *al.* INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 131 lict(or) III decur(iarum) qui imp(eratori) et cos. et pr. apparuit. *adde*: CORP. IV 1604 qu(ae)res . . . Fabium in -a Cotini. *collegiorum* (*cf. Kornemann, PW. IV 418 et p. 225, 64*): CORP. VI 631 dec(uria) I *etc.* 4421 decurio -ae epulum dedit . . . huic -a . . . imaginem decrevcrunt (*sic*). 4474 *al.* V 5612 (*Mediolanii*) -a II ex (centuria) IIII *eqs. al.* INSCR. Notiz. degli scavi 1899 p. 475 (*Novarae*) C. Torulli C. l. VIVIR(o) collég(i) fabr(um) -a eius magistro. 1903 p. 217 *al.* *servorum*: SEN. epist. 47, 9 servus ille in primam -am coniectus (PETRON. 47 ex quota -a es? ...ex quadragesima ... te iubebo in -am viatorum conici. *cf. p. 223, 39*). COLVM. 1, 9, 7 classes etiam non maiores quam denum hominum faciundae, quas -as appellaverunt *cf.* CORP. VI 9409 mag(ister) in fam(ilia), praef(ectus) dec(uriae). *monachorum*: HIER. epist. 22, 35, 1 divisi sunt per -as atque centurias *eqs.*

3 *nota numeri X*: LEX Visig. 8, 6, 1 si quis apes . . . in arboribus invenerit, faciat tres -as, quae vocantur characteres. 10, 3, 3 in arboribus notas, quas -as vocant, convenit observari.

deriv.: decurialis, decuriatim, decuriare, decurio. *comp. graec.*: *ἀποδεκούριος p. 226, 14.*

✖**decuriālis** *a* decuria. *ad numerum denarium pertinens*: TERT. anim. 37 legitima ferme decimi mensis ingressus est. qui numeros ratiocinantur, et -em numerum ut exinde reliquorum parentem colunt *eqs.* *subst.* **decuriālis** *m.* GLOSS. decurionalis (*q. v.*). NOT. Tir. 57, 51. *is qui eiusdem decuriae apparitorum est* (*cf. p. 223, 52 sqq.*): CORP. VI 360 -ium gerulorum dispensator (1096). 1897 -i decuriae pullariae. 10243, 11 lictor -is. 32312 -i (trium) decuriarum. XIV 347 -i scriptus cerar(ii) (*cf.* 346). X 5917 (*Anagniae*) -is decemviralis. XI 2955 -i haruspici. II 3596 -is scribae librarii quaestorii trium decuriarum. VIII 8936 scriba -is decuriae aediliciae. *et saepe in titulis, cf. Schulten, PW. IV 2318.* *i. q. apparitor* (*cf. l. 53. p. 223, 70*): VLP. frg. Vat. 142 -es quoque, qui ob id ipsum vacant, a tutelis condecurialis filii non vacare. 235. COD. Theod. 13, 1, 4 (*a. 404* = COD. Iust. 11, 14, 2). COD. Iust. 11, 14, 1. CASSIOD. var. 5, 21, 3 -es . . . deligito. CORP. VI 33716 ⟨decu⟩rialis. XI 2112 -i urbis aeternae. X 1721. 3879. *collegiorum*: CORP. VI 2192. 6719. *nota de decurione municipali*: CORP. II 4227 (*Tarracone*) -i allecto Italicam.

comp.: condecurialis.

decuriātim *adv.* [*a* decuria. *Th.*]. CHAR. gramm. I 185, 28 *sine exemplo.*

decuriātio, -ōnis *f. a* decuriare. *i. q. distributio in decurias* (*cf. l. 43*): CIC. Planc. 45 -o tribulium, discriptio populi . . . bonorum omnium odium ac dolorem excitarunt. *cf.* GLOSS. III 479, 70 decuratio decuria.

?**decuriātus,** -ūs *m.* LIV. 22, 38, 3 ubi *milites* ad -um aut centuriatum convenissent (ad *del. Lips.*, ad *usque ad* cent. *del. Müller*, decuriandum *coni. Madvig.*). *cf. l. 47.*

1. decurio, -āvī, -ātum, -āre [*a* decuria. *Th.*]. GLOSS. *δεκατεύω, δεκατῶ* (*cf.* BEDA gramm. VII 270, 30). -at et decimat *δεκατεύει. δεκατοῖ.* V 188, 6 -at convivas aut cogitat (cogit ad *Bücheler*) convivium aut in decem viros. *i. q. in decurias discribere: plebem* (*seditionis causa vel ambitus*): CIC. dom. 13 cum . . . -atos ac discriptos haberes exercitus perditorum. ad Q. fr. 2, 3, 5 s. c. factum est, ut sodalitates -atique discederent. Sest. 34 cum vicatim homines conscriberentur, -rentur. Planc. 45 -asse Plancium, conscripsisse. 47 tribules. Phil. 7, 18 improbos. *milites*: LIV. 22, 38, 4 inter se -ati equites, centuriati pedites coniurabant. *cf. l. 38.* *i. q. decemplicare*: MART. CAP. 1, 2 respersum capillis albicantibus verticem incrementisque lustralibus -atum (*i. quinquaginta annos natum*). *cf.* 7, 728 tertius *radius* et quartus tumque etiam nonus -atusque (*i. decimus*). *part. perf. pass. pro subst.* **decuriātus,** -ī *i. q. decurialis* (*v. l. 22*): CORP. XI 3041 L. Luccei Narcissi perpetuarius, -atus Rom(ae).

✖**2. decurio,** -ōnis *m.* [*a* decuria. *Th.*]. FEST. p. 49 centurionus antea, qui nunc centurio, et curionus et decurionus dicebantur. decuríón(um): CORP. X 3704, 3. -óní: CORP. XII 3191. -óni: IX 1654. dequ(rioni): CORP. XI 2604. *graece*: *δεκουρίων*: INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 102 (*Mytilenis, saec. I a. Chr.*). 1336 (*in Aegypto*). POLYB. 6, 25 DIONYS. ant. 2, 7 LYD. mag. 1, 9 *al.* *δεκυρίων*: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1331 (*in Aegypto*). *δεκορίων*: INSCR. Graec. XIV 277 (*Lilybaei*). *notatur* d. (*v. p. 225, 13*) dec. (*v. p. 225, 73*). GLOSS. *δεκάρχης. δέκαρχος. δεκαδάρχης. δεκάδαρχος.* -es decani [V 596, 67 -o occupatio *videtur* distentio]. *legitur inde a* LEGE Tar. CIC. VARRONE.

1 *in exercitu* (*cf. Fiebiger, PW. IV 2352*): VARRO ling. 5, 91 primi singularum decuriarum -es dicti (= FEST. p. 355). frg. Non. p. 67 referentibus centurionibus et -bus adoptati in cohortes ⟨et in turmas⟩ subibant, ut semper plenae essent legiones. a quo optiones in turmis -um et in cohortibus centurionum appellati. NON. p. 520. *cf.* PAVL. FEST. p. 71 -es appellantur qui denis equitibus praesunt. p. 184. VEG. mil. 2, 14 huic (*turmae equitum*) qui praeest, -o nominatur *eqs.* GLOSS. nomen gradus ut centurio. CAES. Gall. 1, 23, 2 L. Aemilii, -is equitum Gallorum. BELL. Afr. 29, 3. LIV. 4, 38, 2 -o equitum. 28, 45, 17 TAC. hist. 1, 70 ann. 2, 29. 13, 40. HYG. mun. castr. 7 -es et reliqui principales eorum binos equos possidentes. 16. ITALA exod. 18, 25 (Monac.) tribunos et -es pentecontarcos et -es (*δεκαδάρχους*, VVLG. decanos). VVLG. I Macc. 3, 55 (*δεκάρχους*). AVG. epist. 46, 1 -i qui limiti praeest, vel tribuno solent iurare barbari. SVLP. SEV. chron. 1, 17, 4 COD. Theod. 7, 12, 1 (*a. 323*). CORP. VI 31151 c, 1 dec. *equitum singularium.* 31158 ex -e factus (centurio) ab imp. . . . Hadriano. 31161 *al.* 31174 dec. prin(ceps). *cf.* VII 888 ex dec. princ. V 7007, 7 -es alae Gaetulorum. VIII 20996 veteranus ex dec. alario. 21068 -o corpor(e) c(ustodum). III 14 -es alares. 865. XIII 8558 -o

mis(sicius) ex ala *illa*. 8602. 8805 *al*. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 1331 (*in Aegypto*) *Μάξιμος δεκυρίων ἔγραψα*. 1336 *δεκουρίων alae*.

2 *in municipiis* (*cf. Kübler, PW. IV 2319*): POMPON. dig. 50, 16, 239, 5 -es quidam dictos aiunt ex eo, quod initio, cum coloniae deducerentur, decima pars eorum, qui ducerentur, consilii publici gratia conscribi solita sit. ISID. orig. 9, 4, 23 -es dicti quod sint de ordine curiae *eqs*. GLOSS. *βουλευτής* concilium -es *δεκάπρωτοι*. CIC. S. Rosc. 25 -um decretum statim fit, ut *eqs*. Sest. 10. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 69, 37 neve quot -um decret(um) faciunto. 130, 45. VLP. dig. 50, 9, 4 pr. ambitiosa decreta -um rescindi debent. 50, 9, 2 illa decreta, quae non legitimo numero -um coacto facta sunt, non valent, *cf. Index Thesauri p. 31sqq. passim in titulis municipalibus* ex d(ecurionum) d(ecreto), *ex. gr.*: CORP. I 1224 ⟨p⟩atronei turreis ex d. d. f(aciundas) c(oeraverunt). 1248. 1251. 1252. 1260 *etc*. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 92, 13. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 39 ex maioris partis -um decreto. 42. 49. 64. CORP. XI 6126. 6167 duomviro quínq(ennali) ex s(enatus) c(onsulto) et d. d., augurí ex d. d. -um decreto: CORP. I 1247 dec. decr. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 69, 37 d. d. 92, 15 *al*. CORP. XIV 2795 loc(o) dat(o) decreto ordinis decur. IX 5420, 31 d(ecreto) d(ecurionum) p(ublice). X 114 l(ocus) d(atus) d. d. (*talia saepe*). XI 6375. VIII 23746. CIC. S. Rosc. 115. Cluent. 41. 43 -es Larinatium cunctique municipes. 197. leg. agr. 2, 96. Sest. 9 coloni -esque. epist. 6, 18, 1 eos qui facerent praeconium, vetari esse in -bus, qui fecissent, non vetari. 13, 30, 1 is fuit Catinensis, sed est una cum reliquis Neapolitanis civis R. factus -oque Neapoli. 13, 76 CAES. civ. 1, 13, 1 *al*. VAL. MAX. 9, 3, 8 ASCON. Mil. p. 31. 34. PLIN. nat. 2, 137 Pompeiano ex municipio M. Herennius -o. PLIN. epist. 1, 8, 16. 1, 19, 2 esse autem tibi centum milium censum satis indicat, quod apud nos -o es. *al*. SVET. Aug. 46 quae *suffragia* de magistratibus urbicis -es colonici in sua quisque colonia ferrent. 100 -es municipiorum et coloniarum (TERT. nat. 2, 8 rideo etiam deos -es cuiusque municipii, quibus honor intra muros suos determinatur). Tib. 37 partem maiorem plebei ac -um. Cal. 23 -e Fundano. FRONTO p. 193, 6 *sqq*. N. GAIVS inst. 1, 96 hi qui -es leguntur ... civitatem Romanam consequuntur. 2, 195. DIG. 50, 2 rubr. de -bus et filiis eorum. VLP. dig. 48, 19, 9, 11 -es in metallum damnari non possunt. 48, 22, 6, 2 -es civitatum (APVL. met. 9, 17 nostrae civitatis -em). 48, 22, 6, 20 solet -bus ordine interdici vel ad tempus vel in perpetuum. MARCIAN. dig. 49, 18, 3 veteranis et liberis veteranorum idem honor habetur qui et -bus. MACER dig. 47, 10, 40 atrocis iniuriae damnatus in ordine -um esse non potest. *et saepe* ICTI. APVL. met. 10, 1. 6 *opp*. populares. 10, 8. mund. 35 -es et quibus ius est dicendae sententiae. CAPITOL. Gord. 7, 4 potens apud Afros -o. LACT. mort. pers. 21, 3 AMM. 28, 6, 10. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 970 infamia -i *est* eradi de albo curiae. VVLG. Marc. 15, 43 (Luc. 23, 50 *βουλευτής*). COD. Theod. 12, 1 rubr. de -bus. AVELL. p. 27, 14 *sq*. VICT. VIT. 3, 10 COD. Iust. 1, 17, 2, 8c. 5, 27, 9, 2. 10, 32 rubr. 11, 40, 1 quattuorviris et -bus Fabraternorum. *in titulis passim (cf. l. 13 sqq.), ex. gr.*: LEX Tarent. (Dessau 6086) 26 quei -o municipi Tarentinei est erit. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 86 neiquis eorum quem ... ⟨in⟩ senatum -es conscriptosve legito. 87 se senatorem -em conscreiptumve ibei h(ac) l(ege) esse non licere. 96 *al*. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 63, 11 at -es referunto. 70, 10 arbitratu -um. 80, 8 de -um sententia (131, 5 de maioris p(artis) -um sententia. CORP. I 1216 d. d. s. 1218. 1266 *al*.). 82, 34 neve -um consultum facito. *cf*. CORP. I 620 d(ecurionum) c(onsulto). LEX Malac. (Corp. II 1963) 54, 1 *al*. CORP. XIV 2795 ordo -um. IV 879 -i Pompei⟨s⟩. IX 1654 -óni Beneventano. XI 6369 (*Pisauri*) -es et plebs urbana (V 532 ⟨-es et⟩ plebs T⟨ergesti⟩norum). V suppl. Ital. 1273 IIviri -esque coloni coloniae Civicae Aug. Brixiae. III 1933, 10 -bus colonis incolis coloniae Martiae Iuliae Salonae. XII 522 (*Aquis Sex*.) pat⟨ri⟩ trium -um. XIII 3693 -i civitatis Trevirorum. *nota*: CORP. XII 3191 -óní ornámentár(io).

3 *in collegiis* (*cf. Kornemann, PW. IV 418; Mau, Privatl. I² 372*): APVL. met. 11, 30 in collegium me pastophorûm suorum, immo inter ipsos -um quinquennales allegit. *saepe in titulis, ex. gr.*: CORP. I 806 mag(istri) conl(egii) ... ex d. d. fac. coeraver. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 176 (*Romae*) -o lecticariorum. CORP. VI 10045 -bus et familiae panní russei. 10350 *sqq*. 30872 decret(o) honorat(orum) et -um *collegii fabrum*. 33968. 34013 *al*. XIV 128 (*Ostiae*) honorati et decurion(es) et numerus militum caligatorum. IX 2998 (*Auxami*) ⟨nomin⟩a tam -um quam etiam collegia⟨torum collegiorum o⟩mnium. V 731 dec. coll(egii) fabr. III 1082 *al*. *adde*: INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 102 (*Mytilenis, saec. I a. Chr.*) *οἱ δεκουρίωνες conventus civium R*. CORP. III 6077 collegia lib(ertorum) et servorum domini n. Aug(usti) i(nfra) s(cripta): magnum et Minervium tabellariorum ... et -um et tabellariorum (*v. Hirschfeld, Verwaltungsb.² p. 61*).

4 *servorum*: SVET. Dom. 17 -o cubiculariorum. CORP. VI 8512. 8532. 8773 -i cubiculariorum. 8914 ministratorum. 9093 unctorum. *cf*. IX 4794 (*Fori Novi*) -es domus patroni eius.

5 *officium aulicum* (*cf. Seeck, PW. IV 2353*): AMM. 20, 4, 20 aliqui palatii -o, qui ordo est dignitatis. COD. Theod. 8, 2, 1 (*a. 341*) nullus ex tabulariis vel scribis vel -bus ... in quocumque officio militet. 6, 23 tit. de -bus et silentiariis (= COD. Iust. 12, 16). 8, 7, 5 (*a. 354*). 11, 18 (*a. 409*). 6, 2, 26 (*a. 428*) qui ... sacri consistorii -um militia muniuntur. AVELL. p. 66, 18 -o sacri palatii vestri. 235, 17. *cf*. INSCR. Lefèbvre rec. des inscr. grecque -chrét. d'Egypte 1907 n. 584 (*a. 577*) *δεκουρίωνος καὶ δουκὸς καὶ αὐγουσταλίου τῆς Θηβαίων χώρας*.

deriv.: decurionalis, decurionatus. *graec.*: *δεκυρεύσας* (INSCR. Graec. XIV 575 *Centuripis*).

decuriōnālis *adi. et subst. a* 2. decurio. *adiect., quod ad decurionem (municipiorum) pertinet* (GLOSS. *βουλευτικός, δεκαδαρχικός*. NOT. Tir. 57, 52): INSCR. mél. d'arch. et d'hist. 24, 1904, 326 (*Minturnis*) ornamentis -bus (CORP. XI 5965 orna⟨mentis⟩ -bus ab ⟨ordine⟩ Pit(inatium) Merg(entinorum) honorato. 6358. III 7422 o(rnatus) o(rnamentis) -b(us). 7429. 14501[1] o. o. d. 14534[1]. 15186. *et saepe* INSCR.). *subst. m., i. q. decurio*: GLOSS. *ὁ ἀποδεκούριος*. consiliarius, iudex. decurialis.

decuriōnātus, -ūs *m*. [*a* 2. decurio. *Th*.]. -ó-: CORP. XI 6378. PROB. app. gramm. IV 193, 20 numeri tantum singularis: -u, *sed plur. legitur l. 20*. *i. q. dignitas decurionis*: GLOSS. *δεκαδαρχία*. ⟨*δε*⟩*καδάρχης*. *equitum*: CATO or. frg. 5, 2 maiores seorsum atque diversum pretium paravere bonis atque strenuis -us, optionatus, hastas donaticas aliosque honores. FEST. p. 201 optionatus ut -us. *municipiorum* (GLOSS. *βουλή. βουλεία*. dignitas): PLIN. epist. 113 honorarium -us (*i. pecuniam pro honore -us debitam*) omnes, qui in quaque civitate Bithyniae decuriones fiunt, inferre debeant necne (*cf*. CORP. VIII 24003 [*a. 146*] ⟨h⟩on(oraria) summa dec. eius. III 12038 summa quam intulit pro -u suo. FRONTO p. 194, 2 N. pecuniam ob -um inferre). FRONTO p. 193, 11 N. 194, 10. 196, 17 munia -us. p. 198, 18. CALL. dig. 50, 2, 12 -um vel aliquem honorem in sua patria petere. 50, 6, 6, 13 VLP. dig. 48, 19, 9, 14. 50, 1, 2 pr. consensisse autem pater -ui filii videtur, si praesens nominationi non contradixit (PAVL. dig. 50, 2, 7, 3 ad -um filii ... consentit). 50, 2, 2, 6 *al*. PAVL. dig. 50, 1, 21, 3 onera -us. MACR. sat. 2, 3, 11. *saepe in titulis, ex. gr.*: INSCR. Notiz. degli scavi 1887 p. 30 (*Tibure*) ornamentis -us honorato (CORP. XI 6378 órnamenta -us inlustratus a splendissimo órdine Arimin(ensium) *ibid. iterum*. II 1066. 1286). CORP. IX 2350 ob honorem -us (V 2117. II 6153. III 8203 *al*.). XI 5820 dedit -us nomine HS *tot*. V 532, 15 munera -us. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 105, 20 si quis quem decurion(um) indignum loci aut ordinis -us esse dicet. CORP. III 9972 *al*. XII 5864 ab ordine -u digni iudicati sunt.

decuriōnus *v*. decurio.

dēcūro, -āre *a* de *et* curare. *i q. penitus curare*: GREG. M. epist. 11, 20 ne ... in impatientiam cor erumpat et ea, quae -ari (curari *pars codd*.) per plagam poterat, culpa crescat ex murmure. *deriv.*: decuratio. *L*.

dēcurro, -(cu)currī, -rsum, -ere *a* de *et* currere. *de formis perfecti*: DIFF. Suet. 309, 32 -currit an -cucurrit recte dicamus: ea quae geminanda erunt verba temporis praesentis, praeterito tempore unam syllabam accipient, tamquam currit cucurrit ... at cum praepositio accesserit, perdent syllabam, tamquam decurrit, non decucurrit (*cf*. SERV. Aen. 11, 189). PRISC. gramm. II 533 'curro' etiam repetita priori syllaba 'cucurri' facit praeteritum, quod in compositione invenitur apud quosdam auctorum geminationem primae syllabae servans, apud alios autem minime, ut (*Verg. Aen. 4, 153 Liv. 22, 4, 6*). *traditur forma perfecti reduplicata*: CAES. Gall. 2, 19, 7. 2, 21, 1 (-currit *β*). BELL. Alex. 31, 1 BELL. Hisp. 23, 2 LIV. 1, 12, 8. 22, 4, 6. 25, 17, 5 (*forma non geminata*: 4, 50, 5. 10, 27, 8. 21, 33, 9. 24, 27, 9. 24, 36, 4. 26, 51, 4. 29, 27, 13. 33, 26, 8. 38, 8, 3. 40, 7, 1. 45, 1, 8). VAL. MAX. 1 praef. SEN. dial. 6, 11, 2 epist. 63, 1 PETRON. 64, 3 FRONTIN. aq. 130 strat. 1, 5, 15 (-currit *H*[1]). 2, 2, 4. 2, 4, 7 (-currissent *H*). PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 10 TAC. ann. 2, 7 PLIN. epist. 3, 7, 2. 3, 20, 7. 6, 6, 2. 10, 96, 8 SVET. Nero 11 TERT. adv. Iud. 11 (-currisse *pars codd*.). adv. Hermog. 44 anim. 16 ieiuu. 11 resurr. 15. 56 virg. vel. 9 (-currerint *A B*). adv. Prax. 2. 16. 26 adv. Marc. 2, 24. 3, 11. 20. 4, 1. 3. 5 (-currisse *F*). 4, 21. 35. 5, 7 CYPR. epist. 55, 30 SOL. 1, 98 (-currit *M*). LACT. inst. 6, 10, 14 (-currisse *G R*) HIL. in psalm. 65, 10 ITALA iud. 6, 38 (Lugd.) act. 21, 32 (cod. g *et* VVLG. Fuld. Amiat.; -currit VVLG. *rell*.) PALLAD. hist. mon. I 23 PS. AVR. VICT. epit. 3, 9 GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19. NOT. Tir. 27, 16 (-currit). 27, 26 (-cucurrit). *forma perfecti non reduplicata legitur*: VERG. Aen. 4, 153. 11, 189 CVRT. 6, 7, 27. 7, 6, 1 LVCAN. 8, 715 VAL. FL. 3, 125 ARNOB. nat. 2, 22 EPIT. Alex. 85 MAR. VICTOR aleth. 3, 95 *cf. etiam l. 56. locis quibusdam diiudicari nequit, utrum* -it *forma praesentis an perfecti sit*. -rsurus *legitur*: CIC. epist. 16, 4, 3 SEN. contr. 9 praef. 4 CVRT. 8, 9, 8 FRONTIN. strat. 1, 4, 10 TERT. adv. Marc. 4, 1. 5, 7. GLOSS. *ἀποτρέχω, κατατρέχω, καταφεύγω*. -it *ἀποφεύγει*. *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. (*sed v. l. 79*) RHET. Her. SALL. PERS. MART. *usus transitivus v. p. 229, 9. 232, 52 sqq*. decursus *intransitive*: VEN. FORT. epist. (carm. 10, 2) 2 praevaricatione protoplasti ... ad nos -rsa morte multata. *cf. p. 229, 20*. [*loci dubii*: TER. Ad. 860 (excurso *libri*, decurso *Priscianus, Eugraph*.). LVCAN. 7, 80 (decurrere *G*, concurrere *reliqui*). 10, 238 (decurrere *M*, discurrere *rel*.)].

I *proprie*: A *deorsum celeriter moveri, deorsum venire*: 1 *de animantibus*: a *de personis*: *α pedibus*: LIV. 22, 4, 6 *Poeni* ubi, qua cuique proximum fuit, -cucurrerunt. VITR. 2,

8, 12 ita singillatim -entes *barbari*. VAL. FL. 1, 186 *Minyae* ... tento poplite proni -unt intrantque fretum. STAT. Theb. 12, 791. SIL. 2, 513 severa levi -ens aethere virgo (*sc. Fides*). FRONTIN. strat. 1, 4, 10 credentes -uros omnes. 2, 4, 7 quae (*sc. cohortes*) cum ... -cucurrissent. *additur quo*: LVCR. 2, 962 quo -rsum prope iam siet ire. *praep.*: ad *de directione*: CAES. Gall. 2, 19, 7 incredibili celeritate ad flumen. civ. 1, 28, 3 notis itineribus ad naves. LIV. 39, 13, 12 ad Tiberim. 40, 31, 8 ad castra. 41, 2, 8 ad mare. LVCAN. 2, 483 socii -ite ... fluminis ad ripas. 4, 366. VAL. FL. 1, 802 ad undas. 3, 421 aequoreas ad undas. HOMER. 854 ad aequor. FRONTIN. strat. 3, 9, 10 ad quam partem (*sc. portum*) omni multitudine cum tumultu -ente. TAC. ann. 14, 8 ad litus. ad *de proposito*: LIV. 4, 50, 4 ipse ad interpellantis poenam vecors de tribunali -it. 24, 27, 9 tumultuose -erat multitudo ad prohibendos, si in terram egrederentur. 42, 16, 1 latrones cum brevi circumitu maceriae -ere ad conficiendum saucium possent. TAC. hist. 3, 77 inde miles ad caedem magis quam ad pugnam -it. in *c. acc.*: BELL. Alex. 31, 1 quod *Alexandrini* -cucurrissent in eum locum, in quo pugnabatur. LIV. 24, 39, 4 superne in (*om. P*) aversam (*Gron.*, adversam *P*) contionem. 45, 1, 8 in medium. FRONTIN. strat. 1, 5, 15 in mediam vallem (= PS. FRONTIN. strat. 4,5,10). 2, 2, 4 Lucullus in subiectos hostes -cucurrit. per: LIV. 27, 42, 4 per colles. APVL. met. 3, 8 quaedam mulier per theatrum -it (decussit *traditur*). *additur unde*: LIV. 2, 10, 3 qui (*sc. Horatius Cocles*) ... cum inde citatos -ere hostes vidisset. 9, 24, 9 *Soranus* -it inde quanto maxime poterat cum tumultu. FLOR. epit. 4, 12, 18. *abl.*: HIRT. Gall. 8, 41, 3 oppidani enim loco superiore -unt. VERG. Aen. 11, 49 fulgebatque alta -ens aureus arce *Turnus*. VELL. 2, 3, 2 *Gracchus* fugiens -ensque clivo Capitolino. LVCAN. 1, 675 nam qualis vertice Pindi Edonis ... -it. PETRON. 123, 205 qualis Caucasea -ens arduus arce Amphitryoniades. VAL. FL. 1, 255 iamque aderat summo -ens vertice Chiron. 3, 591 montibus. SIL. 3, 211 perdomitis -ens Alpibus, atro involves bello Italiam, *Hannibal*. 5, 243 excelso monte. 7, 216 proni -ere monte parabant.

praep. ab: VERG. Aen. 2, 41 Laocoon ardens summa -it ab arce. LIV. 1, 12, 8 ab arce. VAL. FL. 3, 125 turbata Phlegyas -it ab urbe. SIL. 7, 580 ab excelso rapidos -ere vallo. FRONTIN. strat. 2, 4, 1 a colle transverso. ex: CAES. Gall. 3, 4, 1 ex omnibus partibus. BELL. Alex. 31, 3 ex quo (*sc. loco editissimo*) -entes. BELL. Hisp. 23, 2 ex superiore loco (LIV. 6, 33, 11. 21, 33, 9. 33, 17, 12). LIV. 22, 4, 6 agminaque hostium ex pluribus collibus (*Lips.*, vallibus *P*) ... pariter -cucurrerant. de (*cf.* LIV. 4, 50, 4 *supra l. 12*): CVRT. 7, 6, 1 *barbari* de proximis montibus -currerunt. *additur unde et quo*: CAES. Gall. 3, 2, 4 ex montibus in vallem. LIV. 9, 4, 9 ex Capitolio in hostem. 28, 20, 5 inde -unt cum clamore in urbem. 40, 31, 2 inde (*sc. ex monte*) ... -ere ad castra eorum *iubet*. LVCAN. 8, 715 e latebris -it ad aequora Cordus. FRONTIN. strat. 2, 4, 2 collem, ex quo -i poterat in hostium terga. STAT. Theb. 4, 379 silvestris regina chori -it in aequum vertice ab Ogygio. *additur ubi*: VERG. Aen. 5, 610 *Iris* cito -it tramite virgo. LIV. 27, 42, 6 cohortes secundis collibus via nuda ac facili -entes. *β alia ratione deorsum moveri: equitando* (*cf. p. 229, 73*): LIV. 26, 10, 6 quos cum ex arce Capitolioque clivo Publicio in equis -entes quidam vidissent. *natando*: HEGES. 5, 46 l. 38 Cloelia ... fluvio -ens. *curru*: SEN. Herc. O. 679 puer (*sc. Phaethon*) nec per solitum -it iter. MANIL. 5, 5 Delia bigis ... per descensum medios -eret (*G*; perc- *al.*) ignes. 5, 9 me ... mundus iubet ... toto -ere caelo (*in imagine*). PS. AVR. VICT. epit. 3, 9 biiugo curru. *navi, praesertim ex alto in terram*: CIC. epist. 16, 4, 3 ego puto te ... cum quaestore Mescinio -urum (*sc. e Graecia in Italiam*). VERG. Aen. 5, 212 Mnestheus ... pelago -it aperto (*de ablativo cf.* QVINT. inst. 7, 9, 10). OV. met. 9, 591 tuto mari. fast. 6, 777 pars pede, pars etiam celeri -ite cumba. GERM. 347 ut cum -ens inhibet iam navita remos. CVRT. 8, 3, 13 licebit -ere in mare. SIL. 15, 160 -ere classi da, pater *Neptune*. VVLG. act. 27, 16 (ὑποδραμόντες). b *de bestiis*: VERG. Aen. 4, 153 ecce ferae saxi deiectae vertice caprae -ēre iugis. LIV. 33, 26, 9 lupus ... frequentissima parte urbis cum in forum -isset.

2 *de rebus*: a *res liquidae: aqua, fons, flumen* (*cf. p. 232, 17*): VERG. ecl. 5, 84 saxosas inter -unt flumina valles. HOR. carm. 4, 2, 5 monte -ens velut amnis. LIV. 21, 26, 4 pluribus enim divisus amnis in mare -it. 21, 31, 4 Isara Rhodanusque amnes diversis ex Alpibus -entes. 38, 13, 7 Maeander ... media urbe -ens. OV. met. 3, 569 torrentem ... lenius et modico strepitu -ere vidi. GERM. 219 unda. PHAEDR. 1, 1, 8 a te -it ad meos haustus liquor. CVRT. 8, 9, 5 Ganges. 8, 9, 7. 9, 4, 2 hinc -it *Hydaspes* in fines Siborum. MELA 1, 51 *Nilus* usque ad Elephantinen urbem Aegyptiam atrox adhuc fervensque -it. 1, 90. 115 *Tanais* idem semper et sui similis incitatusque -at. 2, 119. 3, 5 Baetis ... uno amne -it. 3, 11. SEN. benef. 3, 8, 3 regiones, per quas magna flumina et navigabilia -ant. 4, 6, 1 nat. 3, 1, 1. 6, 7, 1 per omnem ... terram multa aquarum genera -unt. epist. 74, 25 quid refert, an aqua -ens intercipiatur. COLVM. 1, 2, 5 rivos -entes. LVCAN. 8, 466 qua dividui pars maxima Nili in vada -it. 10, 238 iussit natura parens decurrere (*M*, disc- *al.*) Nilum. PLIN. nat. 6, 6 amnis Halys. 6, 39 *al.* STAT. Theb. 6, 409 tardius e summo -unt flumina monte. silv. 1, 2, 127. FRONTIN. aq. 93 *Anio* per saxosas montes -it. PLIN. epist. 4, 30, 2 fons ... per saxa -it. TERT. adv. Prax. 29 fluvius ... quamquam una substantia de fonte -at. VLP. dig. 39, 3, 1, 10 aqua naturaliter -it. 39, 3, 1, 13 aquam per agrum -ere. *al.* 43, 8, 2, 27 ut ibi (*sc. in fossa*) aqua collecta in viam -at. 43, 21, 1, 2 rivus est locus depressus, quo aqua -at. SOL. 8, 2 Peneus ... praeter Ossam Olympumque -ens collibus (PLIN. nat. 4, 30 defluens ingis). 32, 2 *Nilus* incerto pacne fonte -ens (PLIN. nat. 5, 51 incertis ortus fontibus). IVST. 2, 1, 17 -entibus aquis. 2, 1, 19 AVIEN. orb. terr. 1052. VVLG. Ios. 3, 13 aquae, quae inferiores sunt, -ent atque deficient. I Esdr. 8, 15 congregavi autem eos ad fluvium qui -it (ἐρχόμενον) ad Ahava. psalm. 57, 8 tamquam aqua -ens. sap. 17, 17 vis aquae, -entis nimium (πορευομένου). Mich. 1, 4 sicut aquae quae -unt in praeceps. ITIN. [Silv.] 18, 2 *Euphrates* -it ita habens impetum. AMM. 18, 6, 5. 22, 8, 17. 23, 6, 59. VEG. mil. 3, 7 altior fluctus ... si per plana -at. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 305 quod monte -at rapidus *torrens*. PRISCILL. tract. 4, 80 Iordanis populo iter praebuit in priora -ens (*cf.* HIL. in psalm. 65, 10. AVG. civ. 10, 17 Iordanes fluvius ex parte superiore subsistens et ex inferiore -ens). EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 896[C] in exteriora maria -it *Tartesus*. *nota*: HIER. in Is. 30, 25 p. 413 in loco pinguissimo ... qui quasi terra Israel lacte et melle -currit. *in imagine*: PLIN. epist. 2, 4, 3 *frugalitas* ex qua velut fonte liberalitas nostra -it. 3, 20, 12 quidam *labores* ... ad nos quoque velut rivi ex illo benignissimo fonte -unt. TERT. adv. Hermog. 44 deum sic per materiam -cucurrisse quomodo mel per favos. CARM. adv. Marc. 2, 42 sic (*sc. ut fluvius de fonte*) et apostolico -it ecclesia verbo. CAPREOL. epist. 1, 2 unicam ecclesiae veritatem ... ad praesens usque tempus simplici puritate ... -entem (τρέχουσαν). OP. imperf. in Matth. 1 p. 629 defluitionem regni ad se -entem postposuit. 40 p. 854. PS. RVFIN. in psalm. 1, 3 homines fluxu mortalitatis et peccati -entes. *al.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 *aer* fluxae et -entis efficaciae est. 14 hoc materiale vitae praesentis per quendam motum contrariorum frequenti sibi successione -at (*sc. ut fluvius*). CASSIOD. inst. div. 19 Cyprianus velut oleum -ens in omnem suavitatem.

sanguis: SIL. 7, 607 perque tubam fixae -ens vulnere malae ... fluxit ... sanguis. LACT. mort. pers. 33, 3 plus sanguinis quam ante -it. VVLG. lev. 1, 15 -ere faciet sanguinem super crepidinem altaris. Luc. 22, 44 sicut guttae sanguinis -entis in terram (καταβαίνοντες; PS. RVFIN. in psalm. 21, 15). DRAC. laud. dei 2, 134 solitus -ere sanguis. *lac*: PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361[B] -bat ei de uberibus lac (ἔρρει). *lacrimae*: SEN. epist. 63, 1 lacrimae, si non nimiae (*V*, nimie *L*, minime *p*) -cucurrerunt. *pituita sim.*: CELS. 5, 25 pituitam in oculos -entem. 6, 14 fere multa pituita -it. SCRIB. LARG. 54, 55 hiantem pati salivam -ere. GREG. M. moral. 3, 11 -entem saniem testa radit Iob. *imbres, grando, nix*: SEN. nat. 3, 7, 4 cum omnis pluvialis aqua -at. 4, 2, 17 ex Aethiopiae iugis solutas nives ad Nilum usque -ere. ITALA iud. 6, 38 (Lugd.) *ros* -cucurrit (ἔσταξε, VVLG. *aliter*) de vellere plena pelvis aquae. CYPR. GALL. exod. 309 -it ab astris grando minax. *de metallis liquefactis*: LVCR. 5, 1263 tum penetrabat eos posse haec liquefacta calore quamlibet in formam et faciem -ere rerum. b *meteora*: LVCAN. 10, 502 flamma ... non alio motu per tecta cucurrit, quam solet aetherio lampas -ere sulco. SIL. 1, 359 ad terram caelo -ens ignea lampas. *sim.* AMM. 25, 2, 6 *lumen* in stellae speciem figuratum -it, dum viribus ignium sustentatur. c *naves*: BELL. Afr. 3, 5 nullum portum terrae Africae, quo classes -erent. LIV. 24, 36, 3 naves ... in magnum portum Syracusas ex alto -ēre. 29, 27, 13 eo classis -it. 37, 13, 4. TAC. ann. 15, 43 naves, quae frumentum Tiberi subvectavissent, onustae rudere -erent (*cf.* 13, 53 copiae per mare dein ... in Rhenum ... -erent). AMM. 18, 2, 12 -ere iubentur per flumen *naves*. MARCELL. chron. II p. 99, 515, 2 naviculis sinistro sibi litore -entibus. *de eadem*: STAT. Theb. 5, 339 credas ... fractum pelago -ere montem. d *varia*: MORET. 37 tunsa Ceres silicum rapido -it ab ictu. VITR. 9, 8, 3 pondus cum -endo in angustias tubulorum premeret. SEN. Herc. O. 1018 totus in voltus meos -it orbis. COLVM. 8, 15, 6 canaliculus, ... per quem cotidie mixti cum aqua cibi -ant. AMM. 20, 11, 12 ictus ballistarum a clivis structilibus -entes. SER. SAMM. 544 sin ... longo -ent intima fluxu (*de alvi profluvio*). AVG. civ. 3, 31 Aetnaeis ignibus ab ipso montis vertice usque ad litus proximum -entibus. VLP. dig. 39, 3, 1, 23 omnis pinguitudo terrae ad agrum -it. CYPR. GALL. Ios. 100 cum subito eluvies, fluvio -ere sueta, stringitur et glacie cursus frenatur aquarum. PALLAD. 12, 7, 15 si poma -ant.

B *de qualibet motione, i. q. currere, incedere*: 1 *de personis*: a *generatim*: α *pedibus ire*: OV. met. 14, 50 *Circe* ... summa -it pedibus super aequora siccis. SVET. Aug. 83 *Augustus* deambulabat, ita ut in extremis spatiis subsultim -eret. APVL. met. 4, 3 hortulanus ... cum grandi baculo furens -it. ANTH. 941, 16 ante deam tenui -it veste Voluptas. IVST. 19, 1, 2 (*in imag.*) *Asdrubal et Hamilcar* per vestigia paternae virtutis -entes (*i. virtutem imitantes*). *i. q. vagari*: LVCAN. 8, 224 vos ... passus Achaemeniis late -ere campis. COLVM. 10, 226 (*in imag.*) me Calliope parvo iubet -ere gyro. IVV. 1, 19 cur tamen hoc potius libeat -ere campo per quem magnus equos Auruncae flexit alumnus? (*i. Lucilius*). *saepe additur quo* (*v. etiam sub II A*): CIC. Att. 9, 9, 1 simul ut rus -o. LIV. 2, 50, 5 ad conspecta ... pecora -erent. 3, 11, 1 eo. CVRT. 6, 7, 27

ad Philotan -isse (7, 1, 28). PETRON. 105 ancillae ... ad vapulantem -unt. IVST. 27, 3, 9 ad Ptolemaeum hostem -it. 28, 1, 1 ITALA (cod. g) *et* VVLG. act. 21, 32 qui statim assumptis militibus et centurione -cucurrit ad eos (*κατέδραμεν*). PALLAD. hist. mon. I 23 maritus ad sanctum Posidonium -cucurrit. *c. part. fut.*: PHAEDR. 3, 8, 9 ad patrem -it lacsura invicem. a d *c. gerund.* (*v. p. 230, 64 al.*): CAES. Gall. 2, 21, 1 Caesar ... ad cohortandos milites ... -cucurrit ⟨-currit *β*⟩. *supin.*: APVL. met. 4, 10 unusquisque (*sc. vicinorum*) ... suppetiatum -unt. *c. accusativo*: *spatii emensi* (*cf. l. 24sq. 67*): CIC. Quinct. 81 DCC milia passuum vis esse -rsa biduo? 88. SOL. 1, 98 *tot* stadia ab Athenis Lacedaemonem (PLIN. nat. 7, 84 cucurrisse). AMM. 24, 3, 10 -rsis milibus passuum XIV. 31, 12, 11 -rsis viarum spatiis confragosis. *obiecti i. q. percurrere* (*v. l. 52. p. 230, 1. 4. 232, 52*): SIL. 16, 345 quantum campi -ere restet. APVL. met. 6, 20 Psyche ... infernum -it meatum. AVIEN. orb. terr. 1020 impiger agros incola -it. 1300 steriles harenas. CYPR. mort. 22 temporali itinere -rso ad aeterna transgressus. SOL. praef. 7 relegere tramitem -rsum tot annalibus. AMM. 22, 15, 9 Nilus nominum diversitate -rsa ... venit. COMM. instr. 1, 21, 6 nisi quid tu fani -is. SVLP. ALEX. Greg. Tur. Franc. 2, 9 cum -rsis foliis nudae ... silvae insidiantes occulere non possent. CYPR. GALL. iud. 154 -rso tramite vitae. *β de navigatione*: CATVLL. 64, 11 lecti iuvenes ... ausi sunt vada salsa cita -ere puppi. EPIT. Alex. 85 iam stadia CCCC -currerant (*cod.* decurrēr). SYMM. or. 6, 3 summatem facundiae ... multo itinere -rso ad honorem paene exiguum navigasse. AMM. 17, 1, 4 sursum versum -rso (*sc. Rheno*). 24, 6, 2 classis stadiis triginta -rsis.

b *speciatim*: *α de medico visitante*: CELS. 3, 5 ob haec ad mediam noctem -o. *β de pompa sollemni, praesertim de decursione funebri*: VERG. Aen. 9, 189 ter circum accensos cincti fulgentibus armis -ēre rogos (SERV. *ad l.* pro 'circum rogos cucurrere'). LIV. 25, 17, 5 armatum exercitum -cucurrisse cum tripudiis Hispanorum motibusque armorum et corporum suae cuique genti assuetis. TAC. ann. 2, 7 honori patris princeps ipse cum legionibus -cucurrit. SVET. Claud. 1 honorarium tumulum ..., circa quem deinceps stato die quotannis miles -eret. IVST. 43, 1, 7 ipsum dei simulacrum nudum caprina pelle amictum est, quo habitu nunc Romae Lupercalibus -itur. *γ in re militari, de procedendo et saepissime de exercitationibus*: LIV. 23, 35, 6 crebro -ere milites cogebat. 24, 48, 11 *pedites* ordinatos proxime morem Romanum instruendo et -endo ... servare ordines docuit. 26, 51, 4 primo die legiones in armis quattuor milium spatio -currerunt. *ibid.* quinto iterum in armis -rsum est. 26, 51, 8. 29, 22, 2. 35, 35, 9 in armis -ere. 40, 6, 5 mos erat, lustrationis sacro peracto -ere exercitum ... ad simulacrum pugnae. 40, 7, 1. 40, 47, 8. 43, 9, 5 simulacrum -entis exercitus. SEN. epist. 18, 6 miles in media pace -it. LVCAN. 2, 49 Achaemeniis -ant Medica Susis agmina. 4, 271 ut effuso Caesar -ere passu vidit. 4, 733 Curio nocturnum castris erumpere cogit ignotisque equitem late -ere (discurrere *PUG*) campis. QVINT. inst. 6, 3, 90 militi sine gladio -enti. 7, 7, 4 in hostes. FRONTIN. strat. 2, 2, 12 pro fronte eius (*aciei*) -ere iussis equitibus. TAC. ann. 4, 51 barbari catervis -entes. TERT. mart. 3 etiam in pace bellum pati iam ediscunt *milites*, in armis deambulando, campum -endo. CAPITOL. Maximin. 6, 2. VEG. mil. 1, 3 urbanos ... qui, ubi nomen dedēre militiae, -ere ... condiscant. AMM. 19, 5, 8 *milites* quasi -entes in planum. *δ de ludis circensibus*: *abl.*: STAT. Theb. 7, 415 saevo -ere campo Oenomaum sua Pisa refert. silv. 1, 2, 85 vidi ego et immiti cupidum -ere campo Hippomenem. i n *c. abl.*: NEP. Eum. 5, 5 si in spatio -eret. TERT. uxor. 2, 8 (*in imag.*) ut campum, in quo ambitio -at. *additur quo*: CIC. Tusc. 1, 15 video calcem ad quam cum sit -rsum, nihil sit praeterea extimescendum. VARRO rust. 1, 3 (*in imag.*) a quibus carceribus *cultura* -at ad metas. SEN. dial. 6, 11, 2 filius tuus ... -cucurrit ad hunc finem (*in imag. cf.* nat. 5, 18, 8 licet ad senectutem -ere. PLIN. epist. 3, 7, 2 *Silius Italicus* ad mortem irrevocabili constantia -cucurrit). *cf.* AMM. 21, 1, 14 extra calcem, quod dicitur, sermo -ens. *in proverbio* (*Otto, Sprichw. p. 293*): PETRON. 64 iam ... quadrigae meae -cucurrerunt, ex quo podagricus factus sum (*i. vita felix ad finem perducta est*). *transitive*: CIC. Cato 83 nec ... velim quasi -rso spatio ad carceres a calce revocari. OV. met. 10, 597 -rsa novissima meta est. LIB. geneal. chron. I p. 182, 442 -rsis temporum metis. *adde de cursoribus*: SEN. contr. 9 pr. 4 cursores ... id (*sc. spatium*) saepe -unt in exercitationem quod semel -uri sunt in certamine. PLIN. nat. 35, 70 duae picturae ... hoplites in certamine ita -ens ut sudare videatur. *de equitantibus*: SVET. Nero 11 notissimus eques R. elephanto supersidens per catadromum -cucurrit (*cf.* DIO CASS. 61, 17 *ἐλέφας ἐπὶ σχοινίων κατέδραμεν ἀναβάτην φέρων*). CORP. VI 10157 catadromarius ⟨ludis Ro⟩mauis qui catadrom(um) ⟨decucurrit⟩ CCXXVI in Glauce.

2 *de bestiis*: LVCR. 2, 370 ad sua quisque fere -unt ubera lactis. HOR. carm. 3, 27, 3 ab agro rava -ens lupa Lanuvino. epist. 1, 7, 75 occultum visus *est* -ere piscis ad hamum (*cf. de avibus*: MACR. somn. 2, 3, 10 cum ... aves ... invitante cantu in retia sponte -ant). LIV. 10, 27, 8 cerva ... per campos inter duas acies -it. PLIN. nat. 24, 168 scarabaeum haec (*sc. eriphia*) in avena habet sursum deorsum -entem. SEN. Herc. O. 1388 mille -ant ferae. SOL. 45, 14 post -rsa *ab equis* legitima spatia. *de virga Mosis*: ALC. AVIT. carm. 5, 74 coepit -ere virga, mox anguem formata refert.

3 *de rebus*: *sidera, sol* (*saepe personatus. sim. p. 229, 18*): PACVV. trag. 347 exorto iubare, noctis -rso itinere. PANEG. in Mess. 51 dum terna per orbem saecula fertilibus Titan -eret horis. 160 *Phoebus* celer hibernas properat -ere luces. MANIL. 1, 395 *Orione* duce per totum -unt sidera mundum. 1, 505. 524 nunquam transversas orbem -ere ad arctos. 2, 194 sol aequoreis revolans -it in astris. 3, 315 quo Phoebus -at in astro. MELA 1, 3 qua *Sol* -it, meridies *nuncupatur*. SEN. Med. 30 Sol ... curru insidens per solita puri spatia -it poli? benef. 6, 23, 3 *sol et luna* non possunt videri sua tantum causa -ere. LVCAN. 1, 536 stellae ... per vacuum solitae noctis -ere tempus. PLIN. nat. 18, 248 sic fere in VI id. Mai. ... -unt sidera. SOL. 1, 39 solis meatum ... zodiacum conficere -rsum. 37, 3 cum iam leone -rso (-su *N*) ad extima virginis curricula *sol* facit transitum. LACT. inst. 2, 5, 17 deus ... sic illa (*sc. sidera*) disposuit, ut per spatia divina et admirabili ratione -erent. AVIEN. orb. terr. 357 *gens* quae caedens partibus aethram prodidit obliquo solem -ere caelo. AMM. 31, 13, 7 sol -rso (-rsu *V*) Leone. TYCON. 7 p. 73, 25 (= ISID. nat. 17, 5) *sol* -rsa australi parte invisibilis vadit in locum suum rediens, sic dominus noster ... partem suam percurrit. MART. CAP. 2, 187 (vers.) hinc est, quod quarto ius est (*sc. Soli*) -ere circo. *cf.* CYPR. domin. orat. 35 quando mundi lege -ens vicibus alternis nox revoluta succedit. *varia*: AETNA 329 quod si forte putas isdem -ere ventos faucibus. SEN. nat. 5, 8, 1 *ventus* eo incumbit, quo ... invitat loci laxitas, in quam coacervata -ant. 6, 14, 1 spiritu, qui per sua itinera -it. epist. 93, 9 praeter terram nihil stare, cetera continua velocitate -ere. FAV. EVL. p. 2, 11 Pythagoras censet ... mundum omnem ratis et competentibus ad musicam caeli consona modulatione -ere. QVINT. inst. 10, 7, 11 *missilia* credas, qua iubentur -ere. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962[A] pars, quae prior assumpta est de stomacho -at ad dentes (*de ruminando*). *i. q. labi*: QVINT. inst. 10, 7, 11 est usus quidam irrationalis, quam Graeci *ἄλογον τριβήν* vocant, qua manus in scribendo -it (*sc. super chartas, hinc metaphorice* inst. 10, 3, 17 -ere per materiam stilo quam velocissimo volunt).

II *translate*: A *intransitive*: 1 *de hominibus* (*cf. p. 231, 49 et 232, 78*): a *i. q. confugere, recurrere*: VARRO ling. 10, 51 declinatio vocabulorum, quo -itur sine doctrina. HOR. sat. 2, 1, 32 usquam -ens alio. TAC. ann. 4, 40 illuc. ad *aliquid*: CIC. Quinct. 48 ad haec extrema ... iura tam cupide -bas, ut. Caecin. 65 ceteri tum ad istam orationem -unt, cum. LVCR. 3, 311 proclivius hic iras -at ad acres. CAES. civ. 1, 5, 3 -itur ad illud extremum ... senatus consultum (*ibid.* descensum est). HOR. carm. 3, 29, 59 ad miseras preces (*cf.* QVINT. decl. 377 p. 419, 22). LIV. 6, 38, 3 ad duo ultima auxilia (*cf.* APVL. met. 3, 29 ad auxilium civile. LACT. inst. 2, 14, 14). OV. ars 2, 99 Haemonias (*i. magicas*) ad artes (*cf.* rem. 287). VAL. MAX. 1 pr. mea parvitas ad favorem tuum -cucurrerit. CELS. 3, 22 ad modicas exercitationes. 5, 26, 21. 6, 18, 3 ad medicamenta (SCRIB. LARG. pr. 14 p. 3 ad medicamentorum vim). SEN. contr. 7, 7, 19 ad illam *vocem* quasi ad sententiam. SEN. dial. 3, 6, 3 ad poenas. COLVM. 12, 52, 21 ad praesidium aquae calidae (LACT. inst. 2, 4, 6 ad deorum praesidia). PETRON. 132 ad ultionem. PLIN. nat. 31, 46 ad alia experimenta. QVINT. inst. 9, 2, 79 ad schemata. decl. 343 p. 354, 15 ad hanc legem (ARNOB. nat. 6, 26 ad legum -rsum est sanctiones. INST. Iust. 2, 23, 12 ad legis subtilitatem). FRONTIN. aq. 2 ad usum 130 ad indulgentiam imperatoris. PLIN. epist. 3, 20, 7 ad tacita suffragia quasi ad remedia. IVLIAN. dig. 28, 2, 13 pr. ad huiusmodi sententiam. POMPON. dig. 45, 3, 37 ad nomina. VLP. dig. 11, 6, 5, 1 ad actionem de dolo. 16, 3, 1, 19 *al.* PAVL. dig. 2, 13, 9, 2 ad fidem -itur. HYG. mun. castr. 51 ad *cervolos* -itur. IVST. 16, 3, 6 ad oraculum. HIER. in Os. prol. p. 819[A] obsitum ... scopulum praetergrediens ad tuta -erem. DICT. 2, 21 non ad vim neque ad arma -rsum est. SIDON. epist. 3, 10, 1 ad peritorum consilia. ad *aliquem*: PLIN. epist. 10, 96, 8 ad consulendum te -cucurri. FRONTO p. 199, 4 N. ad me -ant plurimi qui tuam gratiam cupiunt. TERT. adv. Marc. 4, 35 nemo -cucurrisset ad deum operantem in prophete. IVST. 14, 2, 6 ad argyraspidas. 16, 4, 4 ad Clearchum. 20, 2, 11. AVG. civ. 10, 27 ad principes angelosque. COD. Iust. 1, 14, 12, 4 cur ... ex suggestionibus procerum ad nos -itur. i n *aliquid*: VLP. dig. 2, 14, 1, 3 in unum consentiunt, id est in unam sententiam -unt. PAVL. dig. 41, 4, 2, 8 in Servii opinionem -rsum est eo, quod. *seq.* u t: LIV. 5, 23, 10 eo quod lenissimum videbatur -rsum est, ut. 6, 19, 3 ad leniorem verbis sententiam ..., ut. 22, 31, 10 eo -rsum esse, ut (26, 18, 4. 31, 20, 5). 38, 8, 3 omnium eo sententiae -currerunt, ut. TAC. ann. 3, 59 adversus quae cum ... varie dissererent eo -rsum est, ut. POMPON. dig. 38, 2, 2, 1 eo ut (*i. in eam sententiam, ut*). b *i. q. percurrere per, persequi*: QVINT. inst. 6, 1, 2 in hac (*sc. enumeratione*) ... -endum est per capita. 9, 2, 48 per totas interim quaestiones -imus. TERT. apol. 10 nunc ergo per singulos -am *deos*. CYPR. epist. 73, 5 per haereses universas -ere et singularum ineptias recensere. DON. Ter. Ad. 867 *αὐξήσει* mire -it per ista. IVL. VICT. rhet. 5 p. 357 proposito themate ... illico compendium divisionis expedias protinus per demonstrata -ens. SVLP. VICT. rhet. 53 p. 346 *loci omnes*, per quos scilicet -it. PS. PHOEBAD. fid. 1 qui (*sc. haeretici*) cum integre per

omnia -ant. COD. Iust. 9, 41, 9 super statu ingenuitatis per omnia interrogationum et quaestionum vestigia -endum est. CASSIOD. inst. div. 17 qui . . . per vicissitudines rerum mutabilitatesque regnorum lacteo . . ., sed cautissimo nitore -unt. *i. q. pergere, transgredi*: TER. MAVR. 1002 aptius est nobis simili -ere norma *hexametri*. TERT. pudic. 21 in hunc iam gradum -am. SCHOL. Cic. Bob. p. 14, 10 gloriose in hunc locum -it orator. PS. RVFIN. in Os. 1, 2 cum ad id intellegendum suo tenore -at (praef. in proph. p. 962[A] Origenes . . . proprio tenore -ens). BOETH. in Porph. comm. pr. 1 p. 76 iubemur a magis generibus usque ad magis species per media intervalla -ere (1 p. 78. 2 p. 90). *nota*: PAVL. dig. 21, 2, 9 in ex empto actione -endum est. *adde*: CARM. epigr. 1552 A 70 *Atropos* ut primo coepit -ere filo. c *i. q. celeriter loqui*: SEN. contr. 4 pr. 7 *Haterius* non currere, sed -ere videbatur.

2 *de rebus*: a *corporeis*: α *i. q. manere, durare*: CLAVD. 17, 338 -at trabeata domus tradatque secures mutua posteritas. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19 *corpus redemptoris* usque ad passionem suam per momenta temporum mobiliter -cucurrit. β *i. q. extendi*: COLVM. 4, 26, 3 diremptae palmae per iugorum compluvia -ant. 9, 15, 9 si cerae dependentes in longitudinem -unt. PLIN. nat. 12, 53 -unt et in plana arbores sponte natae. HYG. mun. castr. 1 erunt papiliones X, qui -unt in longitudine (occurrunt in latitudine *cod.*) pedum CXX. γ *i. q. se demittere* (*motus rebus non inest, sed per hominum animos additur*): GERM. 512 rectus per medios *orbes* -ens (percurrens *O*) traicit axis. MANIL. 1, 568 alter *circulus* ad extremi -ens sidera Cancri (*cf.* 1, 609). 2, 647 quae per senos -it virgula tractus (*cf.* FAVST. REI. grat. 2, 6 p. 72, 14 per lineas -entes. AVIEN. Arat. 1519 via fervida Soli -it). *de terris*: COLVM. 3, 19, 1 in clivosis ubi terra -it. PLIN. nat. 3, 6 Tarraconensis *Hispania* . . . affixa Pyrenaeo totoque eius latere -ens. 3, 149 provincia Moesia ad Pontum usque cum Danuvio -ens. 5, 94. 6, 60 montes, a quibus tota (*sc. India*) -it in planitiem immensam. 6, 78 transgressis Indum et cum eo -entibus populis. *de capillis*: VAL. FL. 3, 525 crinis ad obscurae -ens cingula mammae. PHYSIOGN. 73 ad medium frontem -it capillus. *adde*: COD. Iust. 11, 9 (8), 4, 2 nec eiusdem infectionis (*sc. conchyliae*) arguto pectine solidanda fila -ant (*cf.* VERG. Aen. 7, 14 arguto tenues percurrens pectine telas). δ *i. q. tradi*: SCHOL. Cic. Bob. p. 48, 21 actus in Caria plerumque per has personas et officia -ere. MOD. dig. 34, 1, 4 pr. an . . . morientium libertorum portiones ad heredes eorum an testatoris -ant? COD. Iust. 10, 49 (48), 1, 1 a summis sarcina ad infimos usque -at. *adde*: CORP. II 4332 per genus ipsorum (*libertorum*) possessio -eret (*ibid.* tradere). ε *i. q. minui*: PLIN VAL. 2, 45 sucum . . . luna -ente . . . dabis bibere.

b *de rebus incorporeis*: α *i. q. longa serie oriri*: TERT. adv. Prax. 8 trinitas per consertos et conexos gradus a patre -ens. AVG. epist. 143, 8 ex utraque re utriusque rei propago -eret. doctr. christ. 4, 7, 18 ut ab uno pronomine repetito singula sex membra -erent. RVT. NAM. 1, 309 nominibus certos credam -ere mores? *cf.* INSCR. christ. Leblant II 2, 5 nobilis antiqua -ens prole parentum. *i. q. fieri, esse, evenire*: SEN. dial. 1, 5, 6 scio omnia certa et in aeternum dicta lege -ere. nat. 7, 1, 1 solita -unt. 7, 20, 2 *miracula* si ex consuetudine et lege -erent. epist. 40, 14 *verba* si . . . poterunt sine ullo tuo labore -ere (*cf.* SACR. Leon. p. 308 toto orbe salutaria verba -ant). PS. QVINT. decl. 17, 13 reliqua praecipiti furore -unt. 18, 9 haec quoque intra notos -unt iuventutis excursus. TERT. nat. 2, 5 sub quorum . . . potestate operatio rerum -it. anim. 10 utrumque (*sc. vivere et spirare*) si sine anima -ere potuisset. 16 rationaliter. ieiun. 11 *forma* qua et vetera -cucurrerunt. adv. Val. 13 haec intra coetum Pleromatis -cucurrisse dicuntur. adv. Marc. 1, 25 nihil sine aemulatione -et. 2, 15 per quae severitas -it. 4, 1 testamentum -urum in Christo. 4, 3 *religio christiana* si et retro (*i. antea*) -cucurrit. 4, 21. 5, 6 sacramenta eius (*sc. creatoris*) palam scilicet -entia. MART. CAP. 9, 977 in dactylico genere signa aequali sibi iure nectuntur: verum ad alterum vel ad numerum geminum duo velut forte aequalitas numerosa -it. DIONYS. EXIG. pasch. 1 indictiones per annos quindecim solita revolutione -ant. PASS. Thom. p. 143, 20 nullus finis -at (-it *GR*, occurrat *Bonnet; cf.* p. 136, 12). GREG. M. in Ezech. 1, 12, 7 *prophetia* quae si ita ut dicta est in eorum intellectum -eret. EVG. TOLET. hex. 252 pax animi concors -ere (conc- DRAC.) votis. *nota*: TERT. adv. Hermog. 27 cui competit prima verbi positio in definitionem, eidem etiam declinatio -et in relationem. adv. Marc. 2, 24 *malitiae*, quae possint et in optimum -cucurrisse. AVIEN. Arat. 219 non tulit omnipotens . . . in cassum -ere pensa sororum (*sc. Parcarum*). β *i. q. procedere*: LVCR. 4, 704 nec calida ad sensum -unt nuntia rerum. ITALA I Cor. 10, 11 (Tert. adv. Prax. 16 adv. Marc. 5, 7 Hier. epist. 52, 10, 2 virg. Mar. 20) in quos (*sc. nos*) fines aevorum -cucurrerunt (κατήντησεν, VVLG. devenerunt). SOL. 1, 36 numero -ente december sollemnem circuitum finiebat (*cf.* COD. Iust. 1, 31, 1 pr. principatum adipiscatur matricula -ente. NOVELL. Iust. 35, 4 praedictum . . . numerum in sua stabilitate -ere). CHIRON 348 hoc vitium huius morbi in eos -it. PS. RVFIN. in Os. 2, 14 consequentia tota -it. AVG. epist. 230, 5 ad se . . . mundi salus ac medicina -eret. PHOEBAD. c. Arrian. 2 incipientes ab ipso capite perfidiae . . . per totum corpus -entes. COD. Iust. 6, 30, 21, 3 hereditatem per suum ius -ere. GREG. TVR. Franc. 4, 21 post unum -entis anni diem. *ordo*: PANEG. in Mess. 102 rectus ut aequatis -at frontibus ordo. TERT. adv. Prax. 16 a primordio omnem ordinem divinae dispositionis per filium -cucurrisse (*cf.* scorp. 10 ordo terrenae interrogationis et confessionis -ens. adv. Marc. 4, 1 alium ordinem). AVG. civ. 15, 20 generationum ordo. CASSIOD. inst. div. 16 ordo dictorum. IORD. Get. 48 ut ordo, quem coepimus, -at. *versus, numeri sim.*: CALP. ecl. 152 olim quae tereti -ent carmina versu. QVINT. inst. 9, 4, 55 rhythmi . . . sublatione ac positione ad finem usque -unt. 9, 4, 60 versus . . . una ratione -it. 9, 4, 114 poema . . . similiter -entium spatiorum (*sc. numerorum*) observatione esse generatum. 9, 4, 140 comicus . . . choreis . . . pyrrichiisque -it. DIOM. gramm. I 474 metrum est compositio pedum ordine -ens (*cf.* 500. 501. 517 hic -it iambicus recurrit elegiacus). MAR. VICTORIN. gramm. VI 217 versus suos liquidius -ere. *oratio, argumentatio sim.*: PLIN. nat. 7, 72 membratim historia -et (decurra *vel* -it *codd.*). QVINT. inst. 5, 8, 2 cetera, quae continuo magis orationis tractu -unt. 9, 4, 61 velut prono -entis orationis flumine. 11, 1, 6 -entes nitore circuitus (*cf.* 11, 1, 49 -entibus periodis). 11, 3, 84 continuos et -entes locos. 12, 9, 2 oratio gaudebit quidem occasione laetius -endi. LACT. inst. 4, 18, 12 oratio tantae affluentiae ubertate -ens. 6, 21, 4 oratio cum suavitate -ens. BOETH. in top. Cic. 1 p. 274 veris ac necessariis argumentationibus disputatio -it. CASSIOD. art. 3 p. 1180[B] syllogismus . . . ab universalibus ad particularia -et. *declinatio* (*cf. infra l. 49*): CHAR. gramm. I 62 quod (*sc. vocabulum*) . . . per omnes casus eadem scriptura -it (*cf.* POMP. gramm. V 95 omnia nomina per istos sex casus -unt). DIOM. gramm. I 397 declinatio (*sc. verborum*) . . . per omnes modos -it (399 MACR. exc. gramm. V 646). γ *i. q. durare, manere*: SEN. benef. 4, 22, 1 memoria -ente. TERT. adv. Prax. 2 hanc regulam ab initio euangelii -cucurrisse. adv. Marc. 2, 15 per totum genus et gratia -eret et offensa. 4, 5 si enim apostolica integra -cucurrerunt . . . et Lucae constat integrum -cucurrisse usque ad sacrilegium Marcionis. CASSIOD. var. 2, 1, 1 ut per annorum numerum -at gratia dignitatum. δ *i. q. deficere, finiri, transire*: FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 14 finis eius (*assertionis*) in tenebras sacrilegii -it (incurrit *codd.*) ac deficit. COD. Iust. 1, 17, 2, 18 humani . . . iuris condicio semper in finitum -it et nihil est in ea quod stare perpetuo possit. GREG. TVR. Mart. 3, 34 restincta febre -entibus sine dolore vesicis. GREG. M. moral. 8, 69 humana laus . . . impulsa temporum momentis -it. *aetas, vita, tempus*: SEN. contr. 7, 1, 9 multis itineribus fata -unt. SEN. Oed. 891 tuta me media vehat vita -ens (-ente *A*, -ere *E*) via. dial. 10, 1, 1 rapide dati nobis temporis spatia -ant. epist. 123, 10 irreparabilis vita -it. SIL. 15, 47 non limite duro iam tibi -at concessi temporis aetas. IVV. 9, 126 festinat -ere velox flosculus . . . vitae. PORPH. Hor. carm. 2, 7, 7 cum mora spatium suum -at (*sc. dies*). AVIEN. Arat. 657 angusto -it tramite parva dies. AVG. civ. 20, 9 dum isti anni mille -unt. PRISC. anth. 680, 1 bis senis sic namque rotatur mensibus annos per Nonas, Idus -ens atque Kalendas. GREG. M. moral. 2, 34 tempus apud nos foras -it (*ibid.* defluit). *apud grammaticos i. q. exire*: CHAR. gramm. I 185 rs terminata duplici modo ex se adverbia faciunt in ter -entia. MART. CAP. 3, 291 casus eodem modo -unt excepto genetivo.

B *transitive* (*cf.* PRISC. gramm. II 561, 18): 1 *i. q. percurrere spatium praesertim vitae, tempus* (*nota*: CYPR. zel. 18 vitae nostrae curricula -ere): PLAVT. Merc. 547 -rso spatio breve quod vitae reliquomst (Stich. 81 -rso aetatis spatio. TER. Ad. 860 vitam prope iam -rso [*cf. p. 226, 79*] spatio omitto. LACT. epit. 63, 8 -rso temporalis vitae spatio. SALV. eccl. 3, 11). CIC. Quinct. 99 prope acta iam aetate -rsaque. LVCR. 3, 1042 Epicurus obit -rso lumine vitae (*nota mixtam metaphoram*). 4, 1196 spatium -ere amoris. PROP. 2, 15, 41. OV. trist. 3, 4, 33 pede inoffenso spatium -ere vitae dignus es. PHAEDR. 4, 1, 2 vitam tristem. app. 2, 13 fatalis annos temporis. TERT. resurr. 15 anima non sola . . . -cucurrit illud unde decedit, vitam hanc dico. *cf.* anim. 56 resurr. 56. SOL. 1, 47 annos duodecim sine intercalatione. ARNOB. nat. 2, 22 quid operis aut negotii celebrans anteacti temporis -currerit aevitatem. LACT. inst. 4, 26, 13 -rsam vitam resignasse (7, 12, 12). CAPITOL. Aur. 20, 6 non -rso luctus tempore. AMBR. hex. 3, 11, 48 brevi -rso aetatis flore. 5, 12, 37 -rsi vel adoriendi nocturni temporis. 5, 13, 40 septem . . . dies, quibus -rsis. in psalm. 2, 3. VEG. mil. 3, 39 Pachone *mense* -rso. AMM. 17, 13, 12 exiguo temporis intervallo -rso. RVFIN. hist. 1, 1, 1 tempora, quae a salvatore nostro ad nos usque -rsa sunt (διηνυσμένοις). PRVD. perist. 11, 195 se renovat -rsis mensibus annus. CYPR. GALL. gen. 525 iam gelidis -rsa ob tempora membris. lev. 87. COD. Theod. 3, 5, 4 (*a. 332* = COD. Iust. 5, 1, 2) spatii fine -rso. MAR. VICTOR aleth. 3, 95 annos *tot*. PAVL. PELL. 113 -rsa illius aevi tempora (SIDON. epist. 4, 3, 1). ENNOD. dict. 7, 15 p. 444, 13 -rsis temporibus. VEN. FORT. carm. 3, 6, 8 tempore -rso. GREG. TVR. glor. mart. 32 -rsis festivitatis diebus. *cf. p. 229, 21*. *nota*: TERT. ieiun. 14 cur quinquaginta exinde diebus in omni exultatione -imus? *adde*: TERT. anim. 43 mortem qualiter anima -at.

2 *i. q. pectere*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 98 ut . . . primo -amus capillos ex pectione, nunc pro capillatura, nunc contra capillaturam. 3, 8, 138 corpore concavo pectine -rso. *cf. p. 234, 23*.

3 *i. q. perficere*: VERG. catal. 14, 1 si mihi susceptum fuerit -ere munus (PLIN. epist. 6, 6, 2). georg. 2, 39 tuque ades inceptum-

que una -e laborem. MIN. FEL. 1, 1 ea, quae iam transacta et -rsa sunt, recordatione revocare. TERT. uxor. 2, 7 non dubites nullum huiusmodi matrimonium prospere -i. virg. vel. 9 matres...ut nihilominus ea -cucurrerint per quae femina probari potest. adv. Marc. 3, 1 post -rsam defensionem. 3, 11 utique *Christus Marcionis* debuerat phantasmatis scaenam -cucurrisse. TREB. Gall. 7, 1 pluribus proeliis eventuum variatione -rsis. PAVL. sent. 2, 21[A], 5 iure sollemni -rso. LACT. inst. 1, 1, 11 quasi veterani -rsis operibus actionum suarum. AVIEN. Arat. 208 -rsis parcarum ab origine fusis. CORP. XI 3203 stipendiis ratione -rsis (COD. Theod. 12, 1, 184 [*a. 423*]. 6, 24, 11 [*a. 432*]. COD. Iust. 10, 55, 2, 1). II 2210 (*Cordubae*) post -rsam administrationem. SYMM. epist. 49, 2 -rsa...oratione (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 p. 879[B] modicis -rsis sermonibus). AMBR. Noe 21, 77 -rso periculo. PANEG. 12, 24 mala -rsa. RVFIN. hist. 4, 5, 2 quindecim episcoporum successiones esse -rsas (*γεγόνασι διαδοχαί*). PRVD. perist. 5, 289 -rsa iam satis tibi poenae minacis munia. AVG. serm. 275, 1 -rsa lectio declaravit. SEDVL. epist. 1 p. 1 operis nostri -rso volumine. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 208[C] -rsis criminum procellis. MART. CAP. 3, 326 -rsae peritiae. COD. Theod. 4, 7, 1 pr. (*a. 321*) sollemnitatibus -rsis (*cf.* COD. Iust. 1, 13, 2). 10, 17, 2 (*a. 365* = COD. Iust. 10, 3, 6) -rsis hastis et proscriptione habita. 6, 27, 20 (*a. 426*) militiae ordine ac labore -rso. LEO M. epist. 10, 3 cognitionem. serm. 74, 5 ita a fidelibus haec temporalia -antur, ut . . . cognoscant. SIDON. epist. 1, 5, 11 qua festivitate -rsa. 1, 11, 10 duabus dignitatibus -rsis. 3, 1, 2 -rsarum forinsecus actionum. EMPOR. rhet. p. 572 narratione aut omnino praetermissa ⟨aut⟩ breviter strictimque -rsa. ALC. AVIT. carm. 6, 632 -rsae carnis (*i. transactae vitae*) meritum cunctis omnibus patebit. hom. 7 p. 116, 28 actus per quos humanam conversationem -imus. BOETH. in top. Cic. 3 p. 318 -rsae superius expositionis. mus. 1, 13 *vox* qua -imus cantilenam. CASSIOD. var. 10, 19, 4 reverentissima salutatione -rsa. PALLAD. hist. mon. I pr. sufficienti... disputatione -rsa (*αὐτάρκως . . . διαλαβών*). *imprimis ordinem servare*: TERT. adv. Hermog. 26 anim. 37 CASSIOD. var. 6, 4, 7. 6, 16, 3. *cf.* PROB. inst. gramm. IV 83 ratio supra -rsa. ZACCH. 2, 19 p. 1144[C] -rsa in causis singulis ratio.

4 *i. q. oculis vel sensu raptim perlustrare, perlegere*: TER. MAVR. 1139 vel tu ruricolae primum (*sc. Georgicon librum*) -e Maronis TERT. scorp. 15 *doctrinam* intellego solam acta -ens. adv. Marc. 4, 14 -e sententiam Esaiae. EPIST. Dam. 5 p. 365[A] -rsis litteris (EVSEB. MED. Leo M. epist. 97, 1). SYMM. epist. 2, 12, 2 -rsis exemplaribus *litterarum*. 2, 51 -rsa oculis pagina (*cf.* 4, 5, 2. 5, 34, 2. 6, 2 *al.*). RVFIN. hist. 4, 11, 10 *librum* (*ἐντυχεῖν*). NICET. fid. 3 ubi omnibus collatis et -rsis scripturis veritas manifestata est. *adde*: CHALC. comm. 238 in theatro -rsis (*i. perscrutatis*) strictim vultuum partibus.

5 *i. q. enarrare*: LAVS Pis. 18 nec si cuncta velim breviter -ere possim. 210. STAT. silv. 5, 3, 149 pugnasque virum -ere versu. FVLG. Virg. cont. p. 91 habes breviter -rsam primi libri continentiam. VICT. VIT. 3, 13 -rsas superius multarum illationes. *i. q. recitare*: STAT. silv. 2, 1, 114 Attica facundi -eret orsa (*i. carmina*) Menandri. EVGIPP. Sev. 11, 3 psalterio ex more -rso.

6 *i. q. pertractare, recensere, disserere*: TERT. carn. 20 *Matthaeus* originem -ens (*i. persequens*) ab Abraham usque ad Mariam. adv. Prax. 25 Iohannis euangelium. adv. Marc. 4, 38 nacti scripturae textum . . . ita in legendo -unt. 5, 7 p. 596, 5 reliquum exitum populi -urus. CYPR. epist. 55, 30 haec breviter -cucurri. 59, 12 sermone -amus (*cf.* LEO M. serm. 59, 1). LACT. opif. 15, 6 conficiamus igitur spatium (*i. librum*) quod nunc -imus. CHALC. transl. p. 19[A] cunctis partibus orationis hesternae strictim licet compendioque -rsis. comm. 321 cum omnia, quae propositum erat recensere, -rsa sint (*cf.* 319). MAR. VICTORIN. gramm. VI 131 -rso dactylo atque his metris. SYMM. epist. 6, 65 (66), 1 breviario addito noscenda -currimus (decrevimus *PF*, discrevimus *Mercer*). AMBR. Iob 3, 1, 1 -rsa est interpellatio sancti Iob. *ibid.* lectio euangelii, quae -rsa est (*cf.* in psalm. 118 serm. 3, 29 Ps. AVG. serm. 82, 2 GAVDENT. serm. 8. 12 LEO M. serm. 69, 2 *al.*). Iob 3, 1, 2 in psalmo, qui -rsus est. in psalm. 1 pr. 6 *cantica* historiae more -rsa. VEG. mulom. 3, 7, 4 omnibus -rsis (*cf.* PAVL. MED. vita Ambr. 53 RVFIN. apol. Orig. 5 p. 582 Orig. princ. 2, 6, 1 LEO M. epist. 15, 16 PROSP. c. coll. 19 *al.*). RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 92[C] doctrinae per ordinem -rsae. hist. 6, 12, 4 non -rso libello (*διελθών*). EXPLAN. in Don. gramm. IV 489 -rsis octo particulis. SERV. gramm. IV 443 -rso octo partium tractatu. ZACCH. 3, 10 -rsis testimoniis. MACR. exc. gramm. V 618 declinatio, quae -rsa est. AVG. REGVL. gramm. V 524 partes orationis. MART. CAP. 3, 309 -rsis nominum regulis (*cf.* 5, 453. 467). LEO M. serm. 70, 1 sacram . . . historiam euangelica ... narratione -rsam. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 964[A] velociter alienis actibus -rsis. MAX. TAVR. hom. 3 sequentia -amus. SIDON. epist. 5, 15, 1 volumen prophetarum me absente -rsum. BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 321, 20 his ab Aristotele -rsis. categ. 3 p. 261[D] -rsis IV praedicamentis. trin. 6, 28 *quaestio* utrum recte -rsa sit. CASSIOD. in psalm. 113, 8 superiores versus per figuram parabole noscuntur esse -rsi. gramm. VII 144 post complexiones...quasi brevissima explanatione -rsas. ISID. nat. pr. 1 animo tuo -rsis priorum monumentis. *additur* de: CIC. de orat. 1, 148 ista, quae abs te breviter de arte -rsa sunt. TERT. adv. Iud. 11 p. 733 sufficit de his interim ordinem Christi -cucurrisse.

syn.: *ad IA*: descendere, degredi, devenire. devehi, denatare, deferri. desilire. defluere, devolvi. decidere, delabi. *ad IB*: incedere, ambulare, properare, errare, vagari, peragrare, percurrere, navigare. pompam ducere, concurrere, procedere. currere. moveri, labi. *ad IIA*: confugere, recurrere, descendere. *ad IIB*: currere. transcurrere. recensere (CHALC. comm. 321). *opp.*: *ad IA*: ascendere, evehi, subvehi. *ad IB*: stare, remeare.

deriv.: decursio, decursorius, decursus.

dēcursio, -ōnis *f. a* decurrere. *pluralis legitur*: BRVT. Cic. epist. 11, 10, 4 BELL. Alex. 42, 3 ISID. ord. creat. 5, 2. GLOSS. *διαδρομή. ἐκδρομή.* *legitur inde ab* HIRT. *et* BRVTO.

1 *proprie*: a *de actu decurrendi: hominum, praesertim de incursione hostili*: HIRT. Gall. 8, 24, 3 ne quod simile incommodum accideret -e barbarorum. BELL. Alex. 42, 3 *castellorum locis editis positorum* opportunitas castellanos impellebat ad -es faciendas. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 4 Appennino Alpibusque se teneat et -bus per equites . . . vastet loca. *rerum*: ARNOB. nat. 2, 59 aqua, natura res labilis et ad fluorem semper -emque tam prona. CHIRON 9 facies -em sanguinis (*cf.* 23. 26. 660 VEG. mulom. 1, 27, 2. 3). *nota*: CAEL. AVR. chron. 1, 3, 59 fricatio etiam capitis et densi pectinis capillorum -o (*i. pectio*). b *de qualibet celeri motione*: CHALC. comm. 235 erat impossibile motu capitis naturali, hoc est globosa -e, terras obiri. ITALA psalm. 18, 7 (Firm. err. 19, 4 Cypr. testim. 2, 19 *L*) a summo caeli profectio eius (*solis*) et -o eius usque ad summum eius (*κατάντημα*; ITALA Cypr. testim. 2, 19 *et* VVLG. occursus. Tert. adv. Marc. 4, 11 deversio, Cypr. testim. 2, 19 *M* decursus). MART. CAP. 9, 897 quippe mihi (*sc. Lunae*) Taurusque ac mundanae -is iter subeundum. ISID. ord. creat. 5, 2 dierum ac noctium -bus (*sc. solis et lunae*). *speciatim de exercitatione et pompa militum* (*v. Fiebiger, PW. IV 2353*): CORP. III 14387 *sqq.* (*Heliopoli, non post Neronem*) ⟨honorat⟩o albata -e (14387 i). INSCR. numm. Cohen I[2] p. 285 n. 83 -o (*Nero equitans comitante equite cum vexillo*). SVET. Nero 7 indicta -e praetorianis scutum sua manu praetulit. Galba 6 ipse maxime insignis, quod campestrem -em scuto moderatus etiam ad essedum imperatoris per viginti passuum milia cucurrit. VEG. mil. 2, 22 sive . . . ad -em campi exeunt milites. *cf.* DIOM. gramm. I 475, 21 mobilem -em pyrrichio pede commentus est. 478, 2 *rhythmum* -bus aptum. *nota*: SVET. Cal. 18 edidit circenses . . . interiecta . . . modo Troiae -e.

2 *translate*: *de cursu vitae, temporis*: TERT. anim. 24 vitae -o. *cf.* GREG. M. moral. 33, 12 quid fluvii nomine nisi humani generis -o designatur? EVSTATH. Bas. hex. 1, 5 p. 872[C] -o temporis simul cum ipso mundo congenerata dignoscitur. NOVELL. Iust. app 8 -o barbarici temporis. *i. q. enarratio*: PASCH. Ciz. chron. I p. 507, 10 initium . . . totius -is ab illo pascha duximus incohandum.

dēcursōrius, -a, -um [*a* decurrere. *Th.*]. GROM. p. 313 terminos -os. *Rubenbauer.*

dēcursus, -ūs *m. a* decurrere. -u *dat.*: TAC. ann. 3, 33. *plur.* -ūs: DON. Ter. Ad. 860. -ebus *abl.*: PAPYR. Marini 60 (*a. 628*). ISID. orig. 13, 21, 4 -us proprie finis cursus, sive aquarum sit seu quarumlibet rerum. GLOSS. *καταδρομή. διαδρομή. προσδρομή. διέξοδος.* *legitur inde a* LVCR. CIC. CATVLLO.

1 *proprie de actione decurrendi, i. q. celeris descensio: hominum, i. q. incursio*: LIV. 1, 27, 10 subito ex collibus -u Albanorum intercluderentur ab oppido. 42, 52, 4 mota parumper acies, non iusto -u tamen. 42, 67, 6 *oppidum praebet* in Thessaliam opportunum Macedonibus -um. FRONTIN. strat. 2, 2, 2 ipso -u (*ex loco edito*) Mithridatem superavit. 2, 2, 12 TAC. ann. 12, 55 AMM. 16, 2, 6. 20, 11, 16. *latiore sensu*: SEN. dial. 4, 1, 1 (*in imag.*) facilis enim in proclivia vitiorum (*i. in proclivia vitia*) -us est. PERS. 6, 61 qui prior es, cur me in -u lampada poscas? (*de λαμπαδοδρομία*). PETRON. 138 omnibus digitis inter praecipitem -um cruentatis. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 28, 24 (*in imag.*) in humili christiano ipsa oboedientia et subiectio cursus est et ascensus, in Iudaei elatione lapsus est et -us. *speciatim de exercitio militum*: LIV. 40, 9, 10. 40, 10, 3 non sollemne lustrale exercitus tui, non -us militum. *cf.* 44, 9, 6 cum alios -u edidissent motus. EPICED. Drusi 461 -usque virûm notos. TAC. ann. 2, 55 exercitio equitum, -bus cohortium. 3, 33. GELL. 6, 3, 52 in -bus ludicris aut simulacris proeliorum voluptariis. *de fine cursus curruum*: SVET. Nero 24 excussus curru ac rursus repositus...destitit ante -um. *cf.* DON. Ter. Ad. 860 ad calcem et prope ipsos -us metasque vivendi; et est metaphora a cursoribus. *rerum* (*praecipue* aquae *sim., v. l. 52*): CATVLL. 65, 23 illud *mālum* prono praeceps agitur -u. LVCR 1, 283 montis ex altis magnus -us aquai (5, 263 aquarum. 5, 946. 6, 609 OV. met. 15, 266. VITR. 8, 5, 3 aquae. 8, 6, 6 *sqq.* VAL. MAX. 2, 4, 6 aquae per semitas -u. LACT. opif. 6, 5 AMBR. hex. 2, 3, 9 ITIN. [Silv.] 19, 11 VVLG. psalm. 1, 3 CORP. III 7000 PAPYR. Marini 60 (*a. 628*). VERG. Aen. 12, 523 -u rapido de montibus altis dant sonitum ... amnes (STAT. Theb. 7, 405 aversique suis -bus amnes). VITR. 9, 8, 3 ponderis (*cf.* FRONTIN. strat. 1, 5, 6). FEST. p. 269 secutos Tiberis -um pervenisse, ubi nunc sit Roma (PLIN. nat. 5, 64 intra -us Nili, *fere i. q. ostia*). SEN. contr. 2 praef. 3 fluminum (SEN. epist.

89, 20 Ps. Qvint. decl. 10, 15 Pavl. Petric. Mart. 6, 374). Sen. epist. 90, 10 fronde ... in proclive disposita -us imbribus quamvis magnis erat (*cf.* Amm. 26, 8, 9). Plin. nat. 19, 60 qua detur accessus homini scatebrisque -us. Plin. epist. 6, 31, 16 insula ... tutum ab utroque latere -um (*in portum*) navibus praestet. Tert. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 12 Iordanis ... impetum atque -um (Itala Zach. 11, 3 [Gild. Brit. 88 chron. III p. 74, 32] miser factus est -us Iordanis [φρύαγμα, Vvlg. superbia]). Greg. Tvr. glor. mart. 36 Evstath. Bas. hex. 4, 7 p. 908D. *nota: de regionis declinatione*: Bell. Hisp. 29, 2 *planitiei* -um antecedebat rivus. *res personata*: Cass. Fel. 37 p. 81 si quidem ad pulmonem faciat -um *synanchica passio*. *de sideribus*: Ps. Qvint. decl. 8, 13 praecipiti per declive -u ⟨sol⟩ ... emensus orientis occidentisque cursus. Sol. 1, 39 zodiacum conficere -um. Symm. or. 1, 13 menstruo -u *lunae*.

2 *translate: i. q. ordo, series, cursus vitae, temporis*: Cic. de orat. 1, 1 si infinitus forensium labor ... -u (cursu *M*) honorum (*i. decursis honoribus*) etiam aetatis flexu constitisset. epist. 3, 2, 2 facilior erit mihi quasi -us mei temporis (*sc. per quod provinciam administraturus sum*). Tert. nat. 2, 5 si omnia haec super nos certis curriculis, legitimis ⟨decurs⟩ibus, propriis spatiis, aequis vicibus ... occurrere meminerunt. anim. 28 -us generis humani ab exordio mundi ... nominatim temporatimque digessit. 56. adv. Marc. 3, 4 p. 380, 28 temporis alieni -um. 3, 21 p. 414, 11 introgressum atque -um vocationis in nationes. 3, 24 p. 419, 7 post -um vitae (Ps. Rvfin. in psalm. 58, 16 inter hos -us praesentis vitae. Hesych. in lev. 25, 47 p. 1134D Greg. M. moral. 9, 50). 4. 39 p. 556, 23 ipsum -um scripturae euangelicae ab interrogatione discipulorum usque ad parabolam fici. Schol. Cic. Bob. p. 48, 8 per omnem -um partis huius. Hil. in Matth. 10, 25 pergit deinde eodem praeceptorum et intellegentiae -u. Leo M. serm. 94, 3 totius anni redeunte -u. Mar. Merc. Nest. adv. Pel. 1, 8 mensium ... -um. Boeth. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 138, 23 sermonum -us. 3, 3 p. 207, 8 longa series specierum atque a maximo -us ad minimum. Novell. Iust. 117, 7 decennii. 117, 11. *de versu*: Qvint. inst. 9, 4, 115 versum facientes totum illum -um, non sex vel quinque partes ... aspiciunt (*syn.* universa comprehensio). *i. q. digressio*: Aqvila rhet. 18 p. 27, 22 habet *perpetua oratio* ⟨et⟩ saepe in iudiciali genere dicendi usum necessarium, si quando quasi -u quodam uti volumus, ut *eqs.* *i. q. finis* (*cf. p. 234, 52*): Hil. in psalm. 131, 14 finis *legis et prophetiae* Christus est: ... in hoc in aeternum standum est, ubi iam -u legis et prophetarum dominus insistit. *i. q. defectio, lapsus*: Avg. in psalm. 1, 3 -us non absurde intellegitur lapsus, quod pertinet ad delictum.

dēcurtātio, -ōnis *f. a* decurtare. *i. q. abscisio*: Mar. Victorin. gramm. VI 67, 25 caudae.

dēcurtātor in sermone crebro offensitans Gloss. *a* decurtare.

dēcurto, -āvī, -ātus, -āre [*a* de *et* curtus, *cf.* curtare. *Th.*]. *i. q. abscidere, mutilare*: Sen. dial. 5, 17, 3 Telesphorum ... undique -atum, cum aures illi nasumque abscidisset. Iren. 3, 12, 12 secundum Lucae euangelium et epistulas Pauli -antes (*i. ex libris canonicis eicientes*). Porph. Hor. sat. 1, 9, 70 quia virile membrum velut -atum habeant *Iudaei* recisa inde pellicula. Arnob. nat. 5, 11 peniculamenta cantheriorum. Schol. Hor. sat. 2, 6, 9. Hier. praef. Vulg. Iob 1 -atus et laceratus corrosusque liber. in Ezech. 13, 17 p. 131 *testimonia* haeretica pravitate fracta et -ata atque imminuta sunt. in Dan. prol. p. 619/620 quasi ego -verim librum (*sc. nonnulla omittens, dum verto*). Avg. c. Faust. 5, 7. catech. rud. 10, 15 -ata et mutilata verba immurmurare. *part. perf. pass. pro adi.* **dēcurtātus,** -a, -um, *i. q. mutilus*: Cic. orat. 178 itaque *animus auditoris* et longiora et breviora iudicat et perfecta ac moderata semper expectat, mutila sentit quaedam et quasi -a, quibus tamquam debito fraudetur offenditur *eqs.* (168. 173 curta). Plin. nat. 25, 53 *hellebori* tenuissimae radices brevesque ac velut -ae. Ps. Cypr. rebapt. 16 integrum atque perfectum, non ... mutilatum et -um baptisma.

deriv.: decurtatio, decurtator.

dēcurvo, -ātus, -āre [*a* de *et* curvare. *Th.*]. *i. q. deorsum curvare*: Non. p. 80 bura dicitur pars aratri posterior -ata. Ps. Ambr. paenit. 16 peccatorum mole -ata cervice. Gloss. IV 327, 47 deculate decurbate. *L.*

1. decus, -oris *n.* [*i. q. hibern.* dech '*optimus, optimum*'; *cf. c. ind.* daśasyáti '*morigeratur, favet*' *et c.* decere, decor. *Th.*]. Ps. Palaem. gramm. V 536 quaestio est quando producimus decoris, quando corripimus. genere neutro corripimus ab eo quod est -us. Serv. Aen. 7, 231 -us -ŏris facit, sicut 'pecus pecŏris ...' 'o' in genetivo correptum est: omnia enim in 'us' exeuntia neutra in genetivo singulari paenultimam corripiunt, excepto 'pelagus', quod Graecum est. 11, 423 Serv. auct. Aen. 1, 428. dequs: Carm. epigr. 170, 1 (*cf.* Sen. contr. 2, 7, 9). *de significatione*: Diff. Suet. p. 311, 9 -us est gloria. Diff. ed. Beck p. 50, 5 -us in animi virtutibus quaeritur. Isid. diff. 1, 163 -us ad animum refertur. *cf.* Beda gramm. VII 270, 14 -us honoris est. Gloss. εὐπρέπεια. πρέπον (*cf.* Schol. Hor. ars 157). δόξα. κόσμος. προπή. κοσμιότης. ornamentum. dignita[ti]s. honor. gloria. laus. honesta⟨s⟩. -a decoramenta, ornamenta. *legitur inde a* Plavto; *quotiens quisque hoc vocabulo usus sit, v. sub* decor. *pluralis legitur inde a* Caecil.; *genet.* -um: Liv. 9, 41, 16 Avson. 419, 52; *abl.* -bus: Liv. 38, 58, 3. [*loci dub. interpret.*: Caecil. com. 284 Sen. rem. fort. 16, 2 Corp. IV 2469 a.]

I *id quod hominem vel rem decet atque exornat,* εὐπρέπεια, κάλλος, ***ornatus, forma,*** *gratia, venustas, pulchritudo, lepor*: A *hominum*: 1 *corporis, vultus, sim.* (*cf.* Ambr. off. 2, 45, 219 -us autem *est* tamquam venustas et pulchritudo): Cic. Brut. 59 hominis -us ingenium *est* (*cf.* Prop. 3, 2, 24 ingenio stat sine morte -us. Sen. Phoen. 238 ingeni sollertis eximium -us *periit.* dial. 2, 7, 1 humani ingenii vanum -us). Verg. Aen. 4, 150 tantum egregio -us enitet ore. 7, 473 hunc -us egregium formae movet atque iuventae (Ciris 481 Sen. Phaedr. 1110 Tro. 1144 dial. 6, 22, 2 Lvcan. 8, 664 Petron. 109 Stat. Ach. 1, 290 silv. 1, 2, 107 Mart. 11, 53, 3). Cvlex 342 omne propinquo frangitur invidiae telo -us. Prop. 1, 2, 5 naturaeque -us mercato perdere cultu (*cf.* Avson. 250, 4 Bissula ... naturale -us fictae non commodat arti). 1, 4, 13 ingenuus color et multis -us artibus et quae gaudia sub tacita dicere veste libet. Ov. met. 3, 422 eburnea colla -usque oris. fast. 3, 86 arma ferae genti remque -usque dabant. Val. Max. 2, 1, 10 pubertas canis suum -us reddebat. 6, 3, 10 *oculis tantum meis* -is instrumenta compara. Sen. Ag. 744 non ego antiquum -us video. Herc. O. 237. Phaedr. 659 torvae tamen pars aliqua matris miscet ex aequo -us. 741. 827 -us omne turbat capitis. 829 regium in vultu -us gerens et alto vertice attollens caput. epist. 100, 6 quicqnid aliud luxuria non contenta -i simplici miscet. 115, 3 quantum -is illi, quantum ponderis gravitatisque adderent. Cvrt. 8, 4, 23 eximia corporis specie et -e habitus. Colvm. 4, 24, 15 serviunt -i. Plin. nat. 11, 136 et viris aurum ... gestare -us existimatur. 11, 154 tanta est -is affectatio, ut tinguantur oculi quoque. Val. Fl. 3, 180 vitaque fugit -us omne soluta (*cf.* Sil. 12, 243 solvitur omne -us leto). 4, 241 haud tibi pulchrae manserit hoc ultra frontis -us. Sil. 3, 232. 6, 304 nulla viro species -isque et frontis egenum corpus. 13, 496 in -us egregiae vultus intenta iuventae. Stat. silv. 1, 2, 167 non ideo tibi tale -us vultusque superbos meque dedi. 2, 1, 155 puerile -us (3, 4, 31 Avson. 70, 6? *alio sensu* Stat. Ach. 2, 119). 3, 3, 113 -us eximium famae par reddit imago. 4, 6, 75. Theb. 6, 564 quis Maenaliae Atalantes nesciat egregium -us? 10, 642 Ach. 1, 267 Mart. 8, 55, 9. 9, 17, 7 tu iuvenale -us serva. Apvl. flor. 15 p. 53 cetera -is striis dependent. met. 10, 31 introcessit alia visendo -e praepollens, gratia coloris ambrosei designans Venerem. *ibid.* si sibi praemium -is addixisset. Tert. adv. Marc. 5, 7 notam quandam referat de habitu humilitatis et obscuratione -is. Arnob. nat. 6, 13 sola est haec Venus, cui de scorti vultu translaticium -us auctum est. Lact. opif. 10, 27. Avien. Arat. 517 in tenui quamquam primordia Phoeben ore habeant nulloque -us dea proferat ore. Avson. 250, 4 cum properata dies abstulit omne -us. Amm. 14, 11, 3 -e corporum favorabiles et aetate. 18, 3, 2 reginae -e corporis inter multas feminas excellentis (19, 1, 7 proceritate et -e corporis). Veg. mil. 4, 9 maluerunt enim pudicissimae feminae deformato ad tempus capite libere vivere cum maritis quam hostibus integro -e servire. Prvd. ham. 632 divinum -us aeterno servantis in ore. 746 servans et -us et cultum frontemque oculosque. Clavd. 1, 91 miscetur -i virtus pulcherque severo armatur terrore pudor. Avg. civ. 7, 27 ista sic colere, ut nec salutem nec -us humanum corpus aut anima colentis obtineat. 22, 12. 22, 17. 19 omnia corporis vitia, quae in hac vita humano contraria sunt -i. 22, 20 in membrorum quoque omnium modulis congruo -e servato. in euang. Ioh. 32, 3 animus facit -us in corpore. Mart. Cap. 7, 728 femina miri -is. Svlp. Sev. chron. 2, 1, 4 Daniel pollicetur... maioris -is sibi vultus ex leguminibus quam ex cibis regiis fore. Merob. poet. 135 miratus pueri -us et prodentia fatum. Pass. Theclae B 29 p. 80, 14 quod tanta species ac tale -us (*leg. etiam* talis -or) feris obiceretur. Carm. epigr. 1375, 2 (*a. 533*) apstulerintque tuum dura sepulcra -us. *nota*: Cvlex 266 femineum -us (*i. feminarum*). Stat. silv. 2, 6, 38 femineum vultu -us. Theb. 9, 633 fraternumque -us (*i. fratris*).

2 *animi i. q. virtus, honestas, pudor, decentia*: Cic. rep. 6, 25 suis te oportet illecebris ipsa virtus trahat ad verum -us (rep. frg. 8 verum -us, quod ex virtute ac dignitate nascitur). Tusc. 2, 31 dum honestas, dum dignitas, dum -us aderit. fin. 2, 35 posita in -e tota, id est in honestate. 2, 44 omnis virtus, omne -us, omnis vera laus deserenda est. 2, 56 -is honestatisque causa. leg. 1, 55 -us ... hic solum bonum dicat. 1, 62 *opp.* flagitium. off. 1, 17 honestatem et -us conservabimus (1, 131 ad -is conservationem). 1, 141 modus autem est optimus -us ipsum tenere. 2, 9. 3, 97 nllum tu -us in cotidianis laboribus et periculis cum hac tranquillitate conferendum putas? 3, 101 in laude, -e, honestate utilia reperire. 3, 116 -e, moderatione, modestia, continentia, temperantia. de orat. 1, 202 languentem labentemque populum ... ad -us excitare. Phil. 2, 50 quae ipse in se atque in domesticum -us impure et intemperanter ... fecerit. 7, 14 -us, honestatem, laudem, dignitatem. Sall. Catil. 25, 3 -us atque pudicitia. 54, 5 Catoni studium modestiae, -is, sed maxnme severitatis erat. Iug. 31, 12 fides, -us, pietas, postremo honesta atque inhonesta omnia quaestui sunt. 33, 1 contra -us regium (72, 2 Tac. hist. 1, 77. 82 aun. 2, 55 Arnob. nat. 3, 27. 7, 37 Ivst. 12, 12, 12 Avg

civ. 1, 23 Cod. Theod. 6, 29, 3 = Cod. Iust. 12, 22 [23], 3). Verg. Aen. 5, 174 oblitus -isque sui sociumque salutis (Ov. fast. 2, 836 obliti -is. met. 8, 536 immemores -is. Liv. 4, 40, 3 oblitae prae gaudio -is. 26, 49, 16 -is matronalis. Sen. dial. 3, 1, 2 -is oblita. Paneg. 11, 29 nimiae laetitiae -is sunt et gravitatis immemores. Arnob. nat. 2, 44 oblivisci suae dignitatis et -is. *alio sensu* Cvrt. 3, 11, 25). Ov. met. 13, 480 castique -us servare pudoris. Liv. 1, 58, 5 expugnato -e muliebri. 4, 8, 2 ⟨in⟩ centuriis -is dedecorisque discrimen sub dicione eius magistratus. 6, 20, 10 -is. 34, 6, 8 -us matronale servari posse (26, 49, 16 *l. 4* Val. Max. 2, 1, 5 Avson. 319, 47). Sen. Ag. 112 periere mores, ius, -us, pietas, fides et . . . pudor. Herc. O. 391 vides ut altum famula non perdat -us? Phaedr. 429 pellat ex animo -us. 894 nostri -is eversor. epist. 66, 6 ordinatissimus cum -e tum viribus. 88, 21 in quibus nulla -is, nulla honesti simulatio est. Sil. 2, 503 luxuque solutum omne -us multaque oppressum nocte pudorem. 6, 400. 11, 169 laeta fovere haud quaquam magni est animi -us (*cf.* Arnob. nat. 3, 19). 13, 750 amissum reparet -us. Tac. hist. 4, 60 *opp.* flagitium. ann. 1, 51 culpam in -us vertere. 6, 37 -us quisque suum et fidem retinerent. 12, 65 -us pudorem corpus, cuncta regno viliora haberi. Arnob. nat. 1, 36 Dioneia Venus proles . . . intestini -is (*coni.* dedecoris) publicatrix. Hil. hymn. 1, 61 cara progenies dei, cognatum cui sit omne -us patris. Amm. 17, 5, 12 *pax* adsit modo cum -e et honestate. Avg. civ. 2, 26 *opp.* dedecus. gen. ad litt. 3, 24 p. 92, 13 ea vero quae peccando amittunt -us proprium, nullo modo tamen efficiunt, ut non etiam ipsa recte ordinata cum toto atque universo bona sint.

B *bestiarum*: Plin. nat. 8, 154 etiam tum puero capto eius (*equi*) -e. 10, 118 satis illis (*psittacis*) -is in spe sermonis humani est. Sil. 16, 350 membra haud procera -usque corporis exiguum *Asturis equi.* Amm. 22, 15, 27 omnes *serpentes* magnitudine et -e aspis supereminens.

C *rerum*: 1 *corporearum*: Verg. Aen. 1, 592 quale manus addunt ebori -us (Manil. 3, 28 auroque atque ebori -us addere). Aetna 70 defensique -us mundi nunc redditur astris. Cvlex 65 picturaeque -us lapidum nec fulgor in ulla cognitus utilitate manet. Hor. epod. 5, 7 per hoc inane purpurae -us precor. Ov. hal. 111 auri chrysophrys imitata -us. Nvx 52 quae longius absunt, nativum retinent inviolata -us. Liv. 10, 46, 4 inspectata spolia Samnitium et -e ac pulchritudine paternis spoliis . . . comparabantur. 26, 48, 5 praecipuum muralis coronae -us eius esse. Sen. Ag. 503 omni -e populato levis fluitat *puppis.* Thy. 50 flammaeque servant debitum mundo -us. epist. 82, 13 omnis enim res, quod non habuit -us, virtute addita sumit. nat. 7, 24, 3 stellas, quae noctem -e vario distinguunt. Colvm. 5, 6, 37 arbustum commendabile fructu et -e. Plin. nat. 22, 1 illa . . . cibi aut odoris -isve commendatio ad numerosa experimenta duxit. 32, 23 ita et -e et religione *bacarum* gaudent. 37, 1 tantum tribuunt varietati, coloribus, materiae, -i *gemmarum.* 37, 121 perlucent autem omnes *amethysti gemmae* violaceo -e. 37, 129 ut -is praerogativa *gemmae* in vocabulo facta sit (Sol. 33, 22). Tac. hist. 1, 51 viri arma equi ad usum et ad -us supererant. Plin. epist. 10, 98, 2 quibus ex causis non minus salubritatis quam -is interest *cloacam* contegi. paneg. 58 illud purpurae -us. Apvl. Plat. 1, 12 deos caelicolas ordinavit, quos ad tutelam et -us per omnia mundi membra dispersit. Corp. III 141, 20 (*Gortyne, a. 169 p. Chr.*) statuis . . . cum omni -e suo refectis. Sol. 2, 1 *Italiae* -us iam in urbe contigimus. 15, 24 ne offensum -us imaginum lacunis corrumperetur (*de gemmis*). Ivst. 11, 13, 11 cum victoria non ornamentorum -e, sed ferri virtute quaeratur. Hil. in Matth. 24, 6 nam ornatus altarii atque templi non dignitatem de cultu conciliabat, sed futurorum speciem de -e fingebat. Amm. 15, 11, 14 Viennensis *provincia* civitatum exultat -e multarum. 18, 2, 17 Avg. civ. 5, 20. 11, 22 quantumque universitati rerum pro suis portionibus -is tamquam in communem rempublicam conferant. 12, 4 cuius ordinis -us nos propterea non delectat, quoniam *eqs.* 22, 24 quorum solum -us et nullus est usus (*antea*: ut tantummodo -em habeant, non et usum. *itaque in ambiguo utrum* -is *eodem loco a* -or *an a* -us *sit derivatum item* 22, 17. *cf.* in psalm. 144, 15, *ubi promiscue* -us *et* -or *usurpatur*). lib. arb. 2, 16, 43 et nutus tui sunt omne creaturarum -us. Mart. Cap. 2, 208 domus, quae . . . -e conspicuo fulgorem siderum vinceret. 3, 233 vocalesque nonnnllae modo se invicem mutant, nunc sibi cum -e succedunt. Cod. Theod. 13, 6, 7 (*a. 375*) domos vero, quarum cultu -us urbium potius quam fructus acquiritur. 15, 1, 25 (*a. 389*). Evstath. Bas. hex. 5, 2 p. 911[B] cultu proprii -is exultans *tellus.* Cassiod. inst. div. 15 p. 1130[D] in illo -e *codicum.*

2 *incorporearum*: Cic. ac. 1, 33 spoliavit enim virtutem suo -e (Brut. 331 isdem artibus -us omne virtutis cum summa eloquentia iunxisses. Liv. 26, 48, 11. 30, 30, 13. Phaedr. 4, 24, 24 quorum virtus exhibet solidum -us. Sen. Herc. f. 1270 violatum -us virtutis. benef. 3, 33, 4 virtus ipsi urbi nescio utrum maius praesidium afferens an -us. epist. 66, 2 Stat. silv. 4, 8, 18 Paneg. 10, 29. 34. Avr. Vict. Caes. 33, 10 virtutum omnium -us). Cic. fin. 1, 36 factis . . . honestatis -e laudandis. Liv. 38, 24, 10 huius matronalis facinoris -us ad ultimum conservavit. Manil. 4, 194 illa -us linguae faciet. Sen. contr. 2, 7 (15), 9 feminae quidem unum pudicitia ⟨d⟩ecus est (Sen. dial. 11, 16, 5 maximum -us visa est pudicitia. *cf.* Flor. epit. 1, 9, 1 pudicitiae -us). Vell. 1, 17, 3 perfectumque prosae eloquentiae -us. Val. Max. 1, 1, 9 in quibus summae maiestatis conspici -us voluit. 8, 15, 5 -us vetustae originis. Sen. Herc. O. 1591 solum -us esse regni *saevitiam* (Med. 130 Homer. 20). Oed. 1026 omne confusum perit, incesta, per te iuris humani -us. epist. 59, 5 alicuius verbi placentis -e. 120, 6 paupertate, quam sibi -us fecerat. Sil. 16, 579 hoc -us addere ludis. Stat. silv. 5, 3, 124 nec simplex patriae -us et natalis origo. Tac. Agr. 39 civilium artium -us. ann. 1, 35 ubi veteris disciplinae -us? Plin. paneg. 81 nec mediocre pacis -us habebatur. Flor. epit. 3, 17, 3 omne -us maiestatis amiserat (Paneg. 10, 6. Amm. 30, 9, 6 maiestatis regiae). Sol. 1, 87 subolem nostri temporis per nascentum detrimenta -us veteris pulchritudinis perdidisse. Paneg. 10, 1 extat in vultu cuiusque hilaritatis publicae -us. Arnob. nat. 5, 27 ab repugnantibus . . . -us virginitatis eripitur. Hil. in Matth. 5, 2 omne ieiunium in sanctae operationis -e ponendum. Avson. 363, 17 cur isti facto -us abfuit aut ratio illi? Veg. mil. 4, 31 pro -e et utilitate magnitudinis suae. Vvlg. Sirach 47, 12 et dedit in celebrationibus -us (εὐπρέπεια). Avg. civ. 8, 7 formam sapientiae -usque. 11, 23 -i pulchritudinis. conf. 2, 5, 10 habet etiam honor . . . suum -us. gen. ad litt. 1, 17 p. 25 neque defectus profectusque creaturae . . . sine supplemento esse -is universi. Svlp. Sev. chron. 1, 23, 6 omne vitae -us mercede corruptum habent. Mart. Cap. 3, 226 ex eodemque cuncta vitia velut -is fonte manantia. Evstath. Bas. hex. 5, 6 p. 916[B] nec captare -us laudis externae. Cassiod. inst. div. praef. p. 1110[A] religiosae doctrinae saluberrimum -us. Carm. epigr. 1403, 8 atque suum probitas vidit inesse -us. 1414, 13 ars veneranda fidem, fidei -us extulit artem. *nota* -us *in appositione*: Sil. 2, 435 iuxta, triste -us, pendet. 7, 94 summumque -us, quo tollis ad astra imperii, Romane, caput, parere docebat *Fabius.* 13, 350 mite -us mentis, condunt ensesque facesque. 14, 138 stat, mediocre -us vincentum, ignava iuventus. Flor. epit. 1, 3, 5 sic, rarum alias -us, unius manu parta victoria est. Spart. Sept. Sev. 18, 2 quod maximum eius imperii -us est. Iord. Get. 289 quod summum primumque in mundo -us edicitur. *de oratione v.* decor *p. 209, 22.*

II *i. q.* δόξα, ***laus, honos,*** *dignitas, gloria, fama, fortitudo, splendor, claritas, fulgor, disciplina, auctoritas*: A *hominum*: Plavt. Most. 144 nunc simul res, fides, fama, virtus, -us deseruerunt. Stich. 281 gloriam, laudem, -us. Cato orig. 63 in maximum -us atque in excelsissimam claritudinem sublimavit. Cic. rep. 1, 64 vitam, honorem, -us. 5, 6. 6, 26. Mil. 86 clarissimorum virorum formas illi taeterrimo parricidae aliquid -is afferre. fin. 3, 28 is, cui contingit ut iure laudetur, habet insigne quiddam ad -us et ad gloriam. 5, 63 ad laudem et ad -us nati (Phil. 3, 36 ad -us et ad libertatem nati sumus). part. 91 quis enim honorem, quis gloriam, quis laudem, quis ullum -us tam umquam expetivit quam ignominiam infamiam contumeliam dedecus fugit? (*cf.* Tusc. 2, 46). Phil. 12, 29 nihil cogitantis praeter dignitatem et -us. Att. 13, 28, 2 cohortantur ad -us. epist. 2, 6, 4 mihi vero tantum -is, tantum dignitatis adiunxeris. carm. frg. 27, 2 -e atque omni me orbatum laude. Sall. Iug. 3, 4 lubido . . . potentiae paucorum -us atque libertatem suam gratificari. Verg. Aen. 2, 89 aliquod nomen -usque gessimus (Schol. Verg. Veron. *ad l.* nomen dign⟨um⟩). 5, 229 proprium -us et partum indignantur honorem. 10, 857 hoc -us illi, hoc solamen erat, bellis hoc victor abibat. 12, 58 -us imperiumque Latini te penes. Hor. carm. 3, 25, 5 Caesaris audiar aeternum meditans -us stellis inserere. 4, 6, 27 Dauniae defende -us Camenae. epist. 1, 17, 42 aut -us et pretium recte petit experiens vir. ars 286 nec minimum meruere -us. Ov. met. 2, 382 expers ipse sui -is *genitor Phaethontis.* 3, 548 patrium retinete -us. fast. 6, 75 at -us omne mihi contingit origine mensis. Liv. 1, 39, 3 materiam ingentis publice privatimque -is . . . nutriamus. 1, 53, 1 ni degeneratum in aliis huic quoque -i offecisset. 2, 12, 10 ordo . . . idem petentium -us. 3, 61, 11 ad aemulandum -us. 4, 43, 2 funduntur haud magno consulis -e. 7, 26, 2 *Valerius* haud indigniorem eo -e se quam T. Manlium ratus. 7, 32, 15 summum quodque spectate, milites, -us. 9, 15, 10 consulum Papiriique praecipuum id -us. 9, 40, 12 ut partem secum capesserent -is. 21, 41, 13 utinam pro -e tantum hoc vobis et non pro salute esset certamen. 27, 14, 3. 28, 17, 3 in suum -us nomenque velut consummatam eius belli gloriam. 30, 14, 7. 30, 19, 8 privato magis quam publico -e insignis. 37, 20, 14. Gratt. 72 hinc -us et famae primum impetravit honorem. 209 illis omne -us . . . constaret. 534 tibi devotae magnum pecuaria Cirrhae, Phoebe, -us meruere. Manil. 1, 51. Val. Max. 2, 7, 7 penes *XII fasces* senatus et equestris ordinis et universae plebis summum -us erat. 5, 2, 6 -us imperatoris. 8, 15, 11. Phaedr. app. 11, 6 quod . . . meruisti -us, si . . . ? Sen. Herc. O. 989 maius eripui -us quam in luce tribui. Phaedr. 894 nostri -is eversor. Tro. 231 alterius esset gloria ac summum -us. 311 hoc esse Pyrrhi maximum in bello -us. Cvrt. 3, 11, 7 opimum -us caeso rege expetens. Mela 2, 19 cuius id sit -us apud iudicaturos magno certamine affectant. Petron. 133 vers. non sine honore tuum (*dei*) patiar -us. Val. Fl. 7, 459 non secus ac patriam pariter famamque -usque obicit. Sil. 1, 294 libertas . . . servata -usque maiorum. 3, 71 sis patrio -e et factis tibi nomina condes. 3, 619 quīs erit eloquio partum -us. 4, 198 certusque necis petit

. . . -us (5, 270. 16, 557). 4, 398 aeternumque -us memori celebrabitur aevo. 5, 116. 6, 419. 587. 7, 23 quae fortuna viro, quodnam -us. 7, 577 quantum -is tulit. 7, 600 cui -us insigne et quaesitum cuspide nomen. 8, 262 linguā sperabat adire ad dextrae -us atque e rostris bella ciebat (14, 148 mite tamen dextrae -us inter proelia tanta enituit fama. 17, 129). 8, 606. 10, 474 nomen -usque erogitat. 11, 136 Herculei socius -is. 12, 363 nec parvum -us dedisti (12, 465 sed parvum -us Hannibali). 13, 30 pravum -us. 13, 370 spectatum vel in hoste -us. 13, 771 quae te via, fare, superbum ad -us et summas laudum perduxerit arces. 16, 254. 17, 625 mansuri compos -is per saecula rector. *al.* STAT. silv. 2, 7, 62 titulum -usque . . . dabis. Theb. 6, 619 ni captum -us et meriti reddantur honores. 7, 692 famulo -us addidit omne maestus. 8, 759 -us immortale. Ach. 2, 119 hoc puerile -us (*i. q. pueri voluptas; aliter v. p. 236, 34*). MART. 1, 1, 5 quod dedisti viventi -us atque sentienti. 8, 30, 9. 9, 1, 8 manebit altum Flaviae -us gentis. TAC. hist. 1, 78 nobilitatem ac -us astruerent Othoni. 1, 89. 2, 12 *opp.* flagitium. 2, 43 novi -is avida *legio*. 2, 49 aemulatione -is. 3, 60 maiora illis praemia et multo maximum -us, si . . . . 3, 84 proprium esse militis -us in castris. ann. 1, 43 *syn.* claritudo. 1, 67. 2, 26 seque per invidiam parto iam -i abstrahi. 2, 46 cum a Cheruscis . . . pro antiquo -e aut recenti libertate . . . certaretur. 2, 62 haud leve -us Drusus quaesivit *eqs.* 4, 35. 6, 34 *opp.* flagitium. 12, 36 *syn.* gloria. 15, 29. PLIN. epist. 2, 7, 1 qui -us istud sudore et sanguine et factis assequebantur. 7, 4, 6 vers. 2 ausus de Cicerone darest palmamque -usque (*i. laudibus super C. extollere*). paneg. 83 tibi uxor in -us et gloriam cedit. FLOR. epit. 2, 15, 12. 3, 5, 21 per quae omnia -us et nomen et titulos Pompeio suo Fortuna quaerebat. 3, 20, 7. 4, 2, 12. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 24 dignos tali -e talique praesidio. VLP. dig. 3, 1, 1 pr. hunc titulum praetor proposuit habendae rationis causa suaeque dignitatis tuendae et -is sui causa, ne *eqs.* AGOR. carm. epigr. 111, 3 lumen omne vel -us nomen viri, Agori. AVR. VICT. Caes. 33, 26 cum verum illud atque unicum -us pessimo cuique gratia tribueretur demptum impie bonis. 41, 21 ob auctoris -us in virtutes potissimum accipiuntur. 42, 21. AVSON. 181, 2 ut proprium hoc vestrae gentis habere -us. 192, 25 morum tuorum, -is et facundiae formam dedisti filiis. DICT. 2, 33 anxius, ne -us regium amitteret (3, 20 lugubri veste miserabile tectus cui dolor non -us regium, non ullam tanti nominis atque famae speciem reliquam fecerat. *aliter p. 236, 83 et 241, 49*). AMM. 14, 6, 9 summum -us in carrucis solito altioribus . . . ponentes. VVLG. Ier. 10, 7 *rex gentium*, tuum est enim -us. AVG. lib. arb. 3, 15, 42 naturarum -us dignitatemque commendat *vituperatio vitiorum*. COD. Theod. 3, 8, 1 (*a. 381*) *femina* probrosis inusta notis honestioris nobilisque personae et -e et iure privetur. CASSIOD. inst. div. 3 p. 1115[A] pulcherrimo -e patefecit. DIG. de conc. dig. 2, 11 vos maximum -us in omne saeculum sequatur. CORP. III 6660 comes ornatum sum(m)o -e. *nota*: LVCAN. 3, 762 Brutus in aequore victor primus Caesareis pelagi -us (*i. gloriam victoriae maritimae*) addidit armis.

iuncturae selectae: decori esse: PLAVT. Asin. 192 nobis lucro fuisti potius quam -i tibi. RHET. Her. 4, 15, 22 *Africani* mortui quoque nomen splendori ac -i est civitati. LVCR. 2, 643 praesidioque parent -ique parentibus esse. SALL. Iug. 19, 1 *urbes* pars originibus suis praesidio, aliae -i fuere. 73, 4 nobilitas quae antea -i fuit, invidiae esse. 85, 40 bonis oportere plus gloriae quam divitiarum esse, arma, non suppellectilem -i esse. VERG. ecl. 5, 32 vitis ut arboribus -i est. SEN. benef. 3, 22, 1. clem. 1, 3, 3 magnae vires -i gloriaeque sunt. 1, 9, 10 qui imaginibus suis -i sunt. QVINT. inst. 3, 7, 27 cives illis ut hominibus liberi -i. 11, 1, 33. *eodem sensu* -us est *vel* sunt: LIV. 2, 7, 4 multo maius morti -us publica fuit maestitia. 9, 40, 6. 45, 38, 3 triumphum . . . universi populi Romani esse -us censetis. SEN. contr. 2, 7 (15), 9 *p. 237, 84*. PLIN. nat. 16, 18 rostra . . . fori -us erant. SIL. 8, 418 cunctis hasta -us. 9, 410 arma fuere -us victori. 14, 341 vir fuit Isthmiacis -us. MART. 10, 103, 4 nam -us et nomen famaque vestra sumus. 14, 32, 1 militiae -us hoc. TAC. Agr. 6 id matrimonium ad maiora nitenti -us ac robur fuit. SOL. 5, 7 Lilybitano Lilybaeum oppidum -us est Sibyllae sepulcro. 7, 10 Epidauro -us est Aesculapii sacellum. 40, 2. SPART. Sept. Sev. 18, 2 quod maximum eius imperii -us est. AVSON. 162, 21 me tibi, me patribus clarum -us esse professus. CLAVD. 18, 298 quodcumque virorum est -us, eunuchi scelus est. POMER. 2, 2, 1 *sacerdotes* sunt ecclesiae -us. -us *cum genetivo substantivi et participii perfecti passivi*: LIV. 3, 18, 7 utri recuperatae arcis suum -us facerent. 9, 22, 9 fratri praecipuum -us ulti Samnitium imperatoris ⟨di⟩ dederunt. 9, 28, 6 captae -us Nolae. 9, 40, 21 devictorum Samnitium. 10, 17, 11. 10, 19, 3 omne rei bene aut secus gestae in Etruria -us dedecusque ad L. Volumnium sit delegatum. 21, 46, 10 servati consulis -us . . . delegat. 25, 14, 7. 27, 13, 8. 45, 38, 4 eripere -us perfecti belli Macedonici. CVRT. 4, 15, 25 sibi quisque caesi regis expetebat -us. LVCAN. 9, 836 tulit caelo victi -us Orionis. VAL. FL. 5, 539 nec -us oblati dimiseris advena belli. TAC. ann. 3, 21 servati civis -us rettulit (12, 31). 14, 29 receptae Armeniae -us. *cum genetivo gerundivi*: LIV. 5, 44, 3 -us ingens belli ex hoste communi parieudi. AVG. civ. 19, 4 nonne omnem statuendi corporis et movendi speciem -usque pervertet? *cum infinitivo*: MELA 1, 46 cum plurimis concubuisse maximum -us. SEN. Ag. 624 perdidit in malis extremum -us fortiter vinci. SIL. 3, 341 his pugna cecidisse -us. 6, 419 cur -us hoc . . . negasti tangere . . . aut . . . libavisse. 11, 366 tantum voluisse. 17, 287 ne tollat acerba hoc Carthago -us nullo superabile bello progenuisse caput. STAT. silv. 5, 3, 213 sed -us hoc quodcumque lyrae primusque dedisti non vulgare loqui. MART. 14, 32, 1 militiae -us hoc . . . erit . . . cingere. CASSIOD. var. 7, 15, 1 Romanae fabricae -us convenit peritum habere custodem. *acc. c. inf.*: VLP. dig. 39, 1, 20 pertinet ad -us urbium aedificia non derelinqui. *nota*: LIV. 2, 20, 2 cuius familiae -us eiecti reges erant. VELL. 2, 36, 1 consulatui Ciceronis non mediocre adiecit -us natus eo anno divus Augustus. PLIN. paneg. 81 nec mediocre pacis -us habebatur summota campis irruptio ferarum *eqs.*

B *de rebus*: 1 *corporeis*: CIC. nat. deor. 1, 7 magni existimans interesse ad -us et ad laudem civitatis. off. 1, 124 *civitatis* dignitatem et -us sustinere. LIV. 1, 45, 2 aliquod addere urbi -us. GRATT. 320 o quantum et quotiens -is frustrata paterni *Graecia*. VELL. 2, 13, 2 cum senatui priscum restituere cuperet -us. VAL. MAX. 2, 8, 1 gloria triumphorum excelsius urbis nostrae futurum -us maiores existimabant. 6, 3 ext. 2 totius urbis suae -us Persarum dominationi summissum graviter ferentes. SEN. Herc. O. 1504 contuli caelo -us. epist. 120, 7 retento armorum victricium -e tam tutus redi⟨i⟩t (LAVS Pis. 34 armorumque -us praecede forensibus actis). OCTAVIA 281 servetque -us Roma aeternum. LVCAN. 3, 389 iam satis hoc Graiae memorandum contigit urbi aeternumque -us. PLIN. nat. 16, 13 auxilia . . . -us non dant. SIL. 7, 692 quod peperere -us . . . moenia. 14, 50 sed -us Hennaeis haud ullum pulchrius oris *eqs.* STAT. silv. 1, 5, 19 -us infamastis aquarum. MART. 8, 28, 2 toga, . . . esse velis cuius fama -usque gregis? TAC. hist. 2, 94 convolsum castrorum -us. 3, 75 -us domus penes Sabinum erat. ARNOB. nat. 7, 49 gloriosis illustribusque victoriis -us urbi restitutum est. AVIEN. orb. terr. 1388 non his aut gloria forti parta manu est aut clara -us pep⟨er⟩ere metalla terrarum venis. RVT. NAM. 1, 8 ingenitum cumulant urbis honore -us. IORD. Rom. 328 aulae -us (Get. 224. 258 aulicum -us. *cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 148, 15 v. 1 Gallus Anastasiae natus -us addidit aulae). INSCR. christ. Rossi II p. 148, 14 v. 4 haec Caelestinus compsit ad omne -us. 2 *incorporeis et absolute*: CIC. epist. 10, 12, 5 verum -us in virtute positum est. Tusc. 2, 16 quae laus, quod -us erit tanti? SALL. Catil. 20, 14 divitiae, -us, gloria in oculis sita sunt (58, 8). VERG. Aen. 11, 155 haud ignarus eram, quantum nova gloria in armis et praedulce -us primo certamine posset. catal. 9, 58 ipsa sibi egregium facta -us parient. HOR. sat. 2, 3, 95 omnis enim res, virtus, fama, -us, divina humanaque pulchris divitiis parent. carm. 4, 14, 40 laudemque et optatum peractis imperiis -us arrogavit. LIV. 5, 51, 10 antiquum belli -us amissum (7, 40, 5 unde belli -us pariatur. 9, 38, 6 belli Romani -us a Samnitibus fortuna ad Etruscos avertisset. 9, 42, 4. 9, 43, 14 ad se sui belli vindicarent -us. VAL. FL. 5, 539 nec -us oblati dimiseris advena belli. SIL. 3, 507 post belli -us atque acies. TAC. Germ. 11 prout -us bellorum. 32 hist. 2, 24. 3, 8). LIV. 6, 24, 4 immemores recentis ferociae veterisque -is (7, 7, 4 parti ante -is memores. CVRT. 3, 11, 25 pristini -is immemores). 6, 25, 4 secundae *pugnae* -us omne penes M. Furium esse. 8, 7, 18 specimen istud virtutis deceptum vana imagine -is. 24, 35, 5 Siciliae per summum -us repetendae (34, 58, 5). 25, 16, 20 eum -us eximium, egregium solacium suae morti inventurum. MANIL. 2, 814 scilicet haec tutela decet fastigia summa, quicquid ut emineat sibi vindicet, et -us omne asserat, et varios tribuendo regnet honores. VAL. MAX. 1, 5, 1 inclitaeque victoriae -us (TAC. Agr. 35 ingens victoriae -us. hist. 2, 78. PS. RVFIN. in Os. 7, 13 victoriae -us dulce gustarent). 4, 8, 4 omne praeclari facti -us. 5, 1 ext. 6 supremi officii -us infelicitate amissum virtute recuperastis. 6, 9, 1. 13 praeturae splendore, triumphi claritate, consulatus -e (7, 1, 1). 7, 5, 6 plus moribus suis praeturae -is adiecturus quam praetexto eius splendoris ipse la⟨tu⟩rus (8, 15, 1). 9, 2 ext. 7 indigno gloriae suae -e (*Heraeus*, decreto *codd.* HIL. hymn. 1, 44 aeternae -us gloriae). PHAEDR. 3 prol. 55 cur somno inerti deseram patriae -us? SEN. benef. 1, 3, 10 aut necessitate coacti aut -e corrupti. CVRT. 8, 10, 35 pristinae fortunae impetravit -us. SCRIB. LARG. praef. p. 2 magni ergo aestimavit nomen -usque medicinae conservare. LVCAN. 1, 174 vile nefas magnumque -us ferroque petendum. 9, 747 non -us imperii, non maesti iura Catonis ardentem tenuere virum (PLIN. nat. 7, 95 -us imperii Romani. SPART. Sept. Sev. 18, 2 maximum eius imperii -us est. DRAC. satisf. 32. CORIPP. Iust. 1, 149 tu -us imperii lumen virtusque Latini. 1, 353). PETRON. 119, 49 in uno victa potestas Romanumque -us. VAL. FL. 5, 563 magis ad praesens itur -us. SIL. 1, 3 da, Musa, -us memorare laborum. 1, 534 virtutem et -is pretio discrimina pensat. 2, 324 vidi animos mortesque virûm -isque furorem. 2, 511 extendam leti -us atque iu saecula mittam (5, 563. 9, 377? 11, 214 in -us et famam leti. MEROB. poet. 115 mercatum vita leti -us. *cf.* STAT. Theb. 3, 217 seraeque velit -us addere morti. TAC. ann. 11, 37 transisse vitam neque aliud quam morti -us quaerendam. 15, 63. PANEG. 10, 26 mortis -us). SIL. 3, 177 id satis est -is memorandaque virtus (14, 510 *syn.* sat laudis). 4, 37 iuvat ire periclis ad -us et dextra memorandum

VERLAG VON
B. G. TEUBNER IN LEIPZIG

ETHOS

STUDIEN ZUR ÄLTEREN GRIECHISCHEN RHETORIK

VON DR. WILHELM SÜSS
PR.-DOZ. AN DER UNIVERSITÄT LEIPZIG

[VI u. 274 S.] gr. 8. 1910. Geh. ℳ 8.—, in Halbfranz geb. ℳ 10.50.

Der rhetorische Begriff des Ethos mit seiner mannigfaltigen und wechselnden Füllung erscheint vor anderen geeignet als Leitfaden eines Querschnitts durch die Geschichte der älteren Rhetorik. In ihm treffen sich drei durchaus verschiedene, entscheidende Fragestellungen, die nach der objektiven Analyse eines Charakters, die nach dem moralischen Prestige des Sprechers und die nach einer dem πάθος verschwisterten dynamischen Funktion der Überredung. Die erstgenannte beginnt mit der griechischen Rhetorik selbst, deren Anfänge, wie die der griechischen Philosophie bemüht sind, das Material aufzufangen in einen bereitstehenden Schematismus, gewisse Charaktertypen als ἀρχαί zur Voraussetzung zu nehmen, um mit Hilfe des εἰκός faktische Äußerungen zu begründen oder als unmöglich auszuschalten. Dieses Verfahren wird an Antiphons Tetralogien und des Lysias παρασκευαί und Erotikos aufgezeigt. Die attische Sophistik fügt den Menschen selbst als Maß ein, ersetzt das εἰκός durch den καιρός, betont die persönliche φύσις und die Übung an Stelle der Memoriertechnik, beschränkt die Wissenschaft auf eine Kenntnis der εἴδη, der Nuancierungstechniken der Rede. Von hier aus wird die überwältigende Bedeutung des Gorgias klar, die Opposition des Plato, Alkidamas und Isokrates in ihren gemeinsamen Elementen auf ihn zurückgeführt. Zugleich ergibt sich eine veränderte Interpretation des Phaedrus, seines Kampfes gegen Lysias und seiner weitgehenden Übereinstimmung mit den Gorgianern. Die noch wenig behandelte Helena des Gorgias wird auf ihren Gedankengehalt hin eingehender untersucht, es zeigt sich, daß die formale Behandlung des Logos zu einer Theorie der δυνάμεις führt, die zugleich die Poetik als ein Glied der allgemeinen Rhetorik notwendig macht und deren Grundanschauung keine andere ist als eine aristotelische κάθαρσις παθημάτων. Das dritte in Frage stehende Problem nimmt seinen Ausgangspunkt von der rhetorischen Wertlehre des Gorgias, die als feststehend betrachtete Wertbegriffe an einzelnen Objekten spezifiziert. Das führt zu einer eingehenderen Betrachtung des in Platos Gorgias niedergelegten Dokuments eines Kampfes der Philosophie mit der Rhetorik. Die weitere Entwicklung der

Probleme wird an Anaximenes veranschaulicht, dessen Theorie des Enkomions und im Anhang beigefügter Rednerspiegel besonderes Interesse verdienen, schließlich an des Aristoteles Rhetorik, deren Quellen, Kompositionstechnik und spezifisch persönlichem Gut der Verfasser nachgeht. Schließlich wird der Versuch gemacht, das Verhältnis der gekennzeichneten theoretischen Problemstellungen zur rednerischen Praxis zu klären, wobei sich eine relative Selbständigkeit der beiden Betätigungen ergibt.

Inhaltsübersicht.

1. Der Begriff des ἦθος in der Rhetorik. Seine Orientierung an heterogenen Gesichtspunkten: Objektive Charakteranalyse, moralisches Prestige des Sprechers, dynamische Funktion der Rede.

I. Rhetorische Theorie.

2. Die Theorie des Korax und Tisias vom εἰκός als Ausgangspunkt objektiver Charakteranalyse.

3. Die Anwendung in Antiphons Tetralogien. Charakterisierung ihrer logisch-schematischen Technik.

4. Des Lysias παρασκευαί in diesem Zusammenhang zu verstehen.

5. Des Lysias ἐρωτικός in Platos Phaidros ein προτρεπτικὸς πρὸς ἕνα, im übrigen mit seiner Dichotomie, seiner Verwendung des εἰκός, seiner Charakteranalyse ein Dokument dieser Richtung. Die τόποι von dem Schüler memoriert.

6. Die dialektische Selbstzersetzung der Theorie.

7. Die alte Techne in ihrer sachlichen Argumentation prinzipiell befehdet. Thrasymachos. Seine Betonung der Affekte des Hörers, der Diskreditierung des Gegners ein scharfer Gegensatz dazu. Die stilistischen Kräfte der Rede mobil gemacht.

8. Gorgias der eigentliche Führer im programmatischen Kampf. Das Schlagwort vom καιρός ersetzt das vom εἰκός. Das stoffliche Substrat gleichgültig als solches. Die bisher im Zentrum stehende ἐπιστήμη, das stoffliche Wissen, degradiert und beschränkt auf eine Kenntnis der Nuancierungen der Rede nach lang-kurz, ernst-spaßhaft, alt-neu, Lob-Tadel usw. Das Wesentliche die φύσις, das taktvolle Erfassen des καιρός, daneben stete Übung, γυμνάζεσθαι. Vergleich mit Heilkunde und Gymnastik. Das gemeinsame Gut bei Plato, Alkidamas und Isokrates ist auf Gorgias zurückzuführen. Charakteristik der alkidameischen Sophistenrede.

9. Gorgias Helena. Formale Technik. Stofflicher Gehalt der eingelegten loci communes.

10. Gorgias Palamedes. Seine formale und stoffliche Bedeutung.

11. Die geschichtliche Stellung des Gorgias zur sizilischen Technographie und zu der sogenannten Sophistik.

12. Sinn und Anlage der technischen Studien der Gorgiasschule. Kampf gegen die Techne.

13. Platos Phaidros bekämpft an dem Beispiel des Eroticus die sizilische Technik des εἰκός und ihre attischen Nachfahren. Forderung einer einleitenden Weisung an den Hörer über den Sinn mißverständlicher Begriffe, Betonung einer scharfen Disposition. Die Rede ein Organismus. Weitgehendste Übernahme gorgianischer Positionen: καιρός, ψυχαγωγία, Elemente der Rhetorik, Bedeutung der Schrift. Daher das Kompliment an Isokrates als an einen Gesinnungsgenossen

zu verstehen. Gegenüber der rein formalen ἄτεχνος τριβή der Gorgianer aber dialektische Vertiefuug, subtile Seelenkunde und Kenntnis des ἀληθές gefordert.

14. Theorie der rednerischen Wirkung bei Gorgias. Parallele mit der medizinischen κάθαρσις. Abführmittel. Grundlegung der Poetik, die nur ein Teil der Rhetorik ist. Verwendung bei Plato und Aristoteles. Formaler Charakter, μίμησις, σύστασις. Das rhetorische ἦθος im dynamischen Verstand ist neben dem πάθος ein homöopathisches, kathartisches Mittel der Stimmungsauslösung.

15. Platos Gorgias bekämpft die gorgianische Rhetorik von moralischen Instanzen aus, jedoch durchgehends mit ihren eigenen Waffen und in prinzipiellem Einvernehmen mit ihren theoretischen Grundvoraussetzungen. Die rhetorische Ethik des Gorgias: Feststehende Wertbegriffe an einzelnen Objekten spezifiziert. Die Ausführungen des Kallikles und ihre Kritik durch Sokrates verlassen den Zusammenhang mit der Rhetorik. Vermischung verschiedener Fragestellungen: die psychologische Genese des ethischen Werturteils, das faktische Zustandekommen der sittlichen Handlung, die Aufstellung neuer Lebensideale unter stillschweigender Substituierung von Werturteilen. Der Rigorismus der platonischen Ethik im Kampf mit der Sollizitationsrhetorik.

16. Anaximenes Rhetorik. Ihre Wertlehre von Gorgias abhängig. Ihre Behandlung des εἶδος ἐγκωμιαστικόν und κακολογικόν vollkommen gorgianisch. Theorie des εἰκός. Die δόξα τοῦ λέγοντος als moralisches ἦθος. Der Rednerspiegel im Anhang der Techne. Spuren einer Theorie des subjektiven dynamischen ἦθος.

17. Das erste Buch der aristotelischen Rhetorik. Prinzipielle Stellung des Autors zu seiner Aufgabe. Die Disposition im Anschluß an die πίστεις der Isokrateer gestaltet. Die δόξα ἐπιεικής ausgeschaltet. Umdenkung des Begriffes ἦθος, das bei Aristoteles moralischen Inhalt hat, jedoch der Rede selbst immanent ist. Künstliche Anknüpfung einer Wertlehre, die Spuren gorgianischer Rhetorik zeigt. Eine Theorie vom Beweis bei der Gerichtsrede gegeben. Ihre Beziehungen zur Εἰκός-Doktrin.

18. Das zweite Buch der aristotelischen Rhetorik. Seine Komposition. Das ἦθος τοῦ λέγοντος, an die Wertlehre des ersten Buches angeschlossen, zieht die Behandlung des διαθεῖναι τὸν ἀκροατήν (= πάθη + ἤθη) nach und verursacht so die offensichtlichste Störung der ursprünglichen Disposition. Begriffliche Bestimmung der πάθη und ἤθη. Ihre zwiespältige Stellung in der Disposition. Die rhetorische und rednerische Verwendbarkeit der ἤθη. Unklarheiten der aristotelischen Darstellung darüber. Quintilian. Die ethologischen Skizzen des Aristoteles auf die πάθη gestellt; Weiterentwicklung durch Theophrast. Erledigung der Disposition. Verhältnis von εἴδη und τόποι.

19. Erster Teil des dritten Buches der aristotelischen Rhetorik: die λέξις. Prinzipielle Stellung des Autors zu dieser Aufgabe. Vorarbeiten in der Schule des Gorgias. Verhältnis des Aristoteles zu ihnen. Die 'poetische' Prosa. Kap. II—IV enthalten zwanglose, kritische Noten des Aristoteles zu der als bekannt vorausgesetzten Theorie, Kap. Vff. dagegen eine Kompilation der elementaren Techne. Die Lehre vom πρέπον und εὔκαιρον im Kap. VII.

20. Zweiter Teil des dritten Buches der aristotelischen Rhetorik: die τάξις. Prinzipielle Stellung des Autors. Die Darstellung selbst stellt eine Mischung dar aus a) dem Rohmaterial der Techne, b) einer ernsthaften, aristotelischen Kritik der gesamten Disponierungskunde, c) einer relativen Kritik, die einen gewissen Kompromiß mit einigen Voraussetzungen der Techne geschlossen hat, und d) einer überlegenen, die Sache überhaupt nicht ernst nehmenden Ironie. Die einzelnen Teile der Rede nach Aristoteles. Ἦθος in der διήγησις, in den πίστεις. Ergebnis. Ausblick auf Dionys von Halicarnass (ἠθοποιία, πρέπον, ἦθος als πίστις) und die pseudodionysische Techne (ἦθος φιλόσοφον und ἦθος ῥητορικόν).

II. Rednerische Praxis.

21. Prinzipielles über das Verhältnis der rhetorischen Theorie und der rednerischen Praxis. Die Theorie nicht eine Magd der Praxis. Ihre Entwicklung verläuft selbständig nach eigenen Bedingungen, parallel dem philosophischen Geistesleben. Die rhetorische Unterweisnng, gedacht als allgemeine, den Geist schulende Vorbildung, will nicht der rednerischen Praxis mechanisch zu kopierende Vorlagen liefern.

22. Der Schematismus des *εἰκός* hat in der Praxis nicht entfernt die gleiche Bedeutung wie in dem theoretischen Streit der Schulen. Spuren seiner Anwendung bei Antiphon, Lysias, Isaios, Isokrates und Demosthenes sind verhältnismäßig spärlich.

23. Wo ist rhetorisches *ἦθος* im engeren Sinne anzunehmen? Abgrenzung gegen objektive Charaktereinführung zum Zweck der Analyse, gegen allgemeine, schriftstellerische Schilderung einer Persönlichkeit, gegen die *δόξα ἐπιεικής* des Sprechers. Typische Formen der Verwendung.

24. Die *δόξα ἐπιεικής* des Sprechers.

25. Die *διαβολή* der Theorie als Gegenstück der *δόξα*. Ihr Verhältnis zu der Invektive der Praxis. Feste Topik der Bescheltung. Stete Berücksichtigung des Vaters. Im einzelnen folgende Gesichtspunkte: 1. Sklave, 2. fremde Herkunft, 3. Gewerbe des Vaters und der Mutter, inhonesta mater, 4. Diebstahl und ähnliche Delikte, 5. Sexualia, 6. Vergehen gegen Verwandte und Freunde, Vertrauensbruch, 7. *σκυθρωπότης*, 8. äußeres Auftreten, körperliche Defekte, Kleidung, 9. *ῥίψασπις*, Militärvergehen, 10. pekuniäre Zerrüttung. Beziehungen dieser Topik zur altattischen Komödie, zu den *ῥήσεις* des Euripides, Verwendung in der Selbstironie. Kyniker. Horaz. Italische Volksjustiz. Ciceros Pisoniana. Cicerokarikatur. Carmina triumphalia. Claudianus.

Sach- und Namenregister. Stellenregister. Zusätze.

Bestellzettel.

Bei .....

Buchhandlung in .....

bestelle ich hiermit aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig — zur Ansicht — fest:*)

Wilhelm Süss, Ethos. Studien zur älteren griechischen Rhetorik. gr. 8. 1910. Geh. ℳ 8.—, in Halbfr. geb. ℳ 10.—

Ferner: .....

Ort und Wohnung: Name:

*) Nichtgewünschtes bitte zu durchstreichen.

In diesen Ausführungen (Gorgias, Helena 14) haben wir nichts weniger als die Lehre von der κάθαρσις παθημάτων, wie sie uns Bernays verstehen gelehrt hat, und zwar ist hier alles, was bei Aristoteles infolge des Zustandes der Überlieferung abrupt ist und die Quelle vieler Mißverständnisse in der wetteifernden Interpretation vieler Jahrhunderte abgegeben hat, klar, da das secundum comparationis mit drastischer Anschaulichkeit ausgeführt ist. Zugrunde liegt die Vorstellung der Humoralpathologie, daß sich in dem Körper verhaltene χυμοί stauen und die Ursache von Beschwerden werden. Wie unsere Altvorderen zur Frühjahrszeit ein 'blutreinigendes' Mittel anwandten und sich eine frische fröhliche Laxation verschafften, so erfüllen die griechischen φάρμακα ähnliche Purgationszwecke, ἄλλους ἄλλα ἐξάγει χυμούς, d. h. ein jedes Tränklein seinen zugehörigen, Gebresten verursachenden, bösen Humor. Die genau entsprechende Wirkung (δύναμις) des Logos wird an verschiedenen Beispielen veranschaulicht. Dabei ist jedoch zu beachten, daß das Grundprinzip überall das gleiche ist, daß aber Gorgias diese Möglichkeit der Variation benutzt hat, um verschiedene Seiten des Vorgangs anschaulich zu machen. Wir beginnen mit der ποίησις. Fremdes Leid (= die φάρμακα) wird eingeführt (διὰ τῶν λόγων) in das Bewußtsein, der Hörer erlebt es als ἴδιον πάθημα, d. h. die entsprechenden in seiner Bewußtseinsdisposition aufgespeicherten Spannungen erleben durch diese Kur eine Auslösung. Ausgerechnet φόβος und ἔλεος werden dabei genannt, und es scheint, daß Gorgias hier vorzugsweise die Tragödie im Auge hat, der ja auch seine anderwärts überlieferte Definition galt. Bezeichnenderweise nennt der Autor der Helena die Auslösung des φόβος eine φρίκη περίφοβος, die des ἔλεος einen ἔλεος πολύδακρυς. Er deutet damit die motorische Form der Entladung des vorhandenen Reizes an. Die Entladung einer Spannung ist unter allen Umständen mit einem Lustgefühl verbunden. Man kennt die Wollust der Träne. Dieser Sachverhalt wird durch das πόθος φιλοπενθής veranschaulicht; die süße Sehnsucht des sein Leid Äußernden ist der Grund des Vergnügens an tragischen Gegenständen. Es ist die κάθαρσις τῶν παθημάτων διὰ τῶν τοιούτων παθημάτων gemeint. In dem zweiten Beispiel ist der berückende Zauber des einlullenden Zaubersanges das φάρμακον. Es verbindet sich mit einer vorhandenen, zur Auslösung drängenden Disposition der Wünsche, der δόξα. Der Erfolg ist die Freiwerdung eines gewissen Affektes, den der beeinflussende Logos gerade haben will. In dem angeführten, zusammenfassenden Schlußsatz werden als solche früher gebundene, nun durch den Logos entfesselte Regungen Schmerz, Freude, Furcht und Mut genannt.

Eine delikate Stelle der Rhetorik berührt aber Plato durch Einführung der Begriffe des *δίκαιον* und *ἄδικον*, insofern die Rede als wirkende Rede nicht umhin kann, derartige Wertbegriffe als feststehende Größen in jedem einzelnen Falle einzuführen. Sie sind als *τελικὰ κεφάλαια* allerdings dem Bereiche des *πείθειν* entrückt und nehmen eine starre Sonderstellung ein. Will man das ein Wissen nennen, so ist es jedenfalls nicht ein Wissen im platonischen Sinne, als welches es der Einleitungsteil des Dialogs zu seinen Zwecken hinstellt. Ein Blick auf Helena und Palamedes wird auch hier nicht ohne Nutzen sein. Die Helena beginnt mit dem Wertbegriff des *κόσμος*, dessen einzelne Ausstrahlungen wiederum nichts sind als Wertungen einzelner Objekte. Sie folgert daraus die Notwendigkeit von Lob und Tadel. Die einzelnen Möglichkeiten der Tat werden erledigt im Hinblicke auf nichts anderes als den Begriff des *δίκαιον*, der von Fall zu Fall ausdrücklich als ein für die Klientin eintretender angerufen wird, so daß dann schließlich die Schlußfolgerung lauten kann *πῶς οὖν χρὴ δίκαιον ἡγήσασθαι τὸν τῆς Ἑλένης μῶμον, ἥτις εἴτ' ἐρασθεῖσα εἴτε λόγῳ πεισθεῖσα εἴτε βίᾳ ἁρπασθεῖσα εἴτε ὑπὸ θείας ἀνάγκης ἀναγκασθεῖσα ἔπραξεν ἃ ἔπραξε, πάντως διαφεύγει τὴν αἰτίαν* (20). Ebenso behauptet auch Palamedes, seine Bestrafung wäre ein *ἄδικον*, er selbst aber wolle, wie es an einer bezeichnenden Stelle heißt, *πείθειν τῷ σαφεστάτῳ δικαίῳ* (33). Es kann nicht deutlicher zum Ausdruck kommen, daß Plato recht hat in der Konstatierung, daß das *δίκαιον* nicht Objekt des *πείθειν* sein kann, wie alle sonstigen Substrate der Gesundheitspflege und der politischen Vorkehrungen, sondern daß es dem formalen Stilisieren entrückt ist. Für diese Stellung des Gorgias der *ὁμολογουμένη ἀρετή* gegenüber ist bezeichnend das Urteil des Aristoteles Politik A 13, 1260a 28 *καθόλου γὰρ οἱ λέγοντες ἐξαπατῶσιν ἑαυτοὺς ὅτι τὸ εὖ ἔχειν τὴν ψυχὴν ἀρετή, ἢ τὸ ὀρθοπραγεῖν ἤ τι τὸ τοιοῦτον· πολὺ γὰρ ἄμεινον λέγουσιν οἱ ἐξαριθμοῦντες τὰς ἀρετάς, ὥσπερ Γοργίας τῶν οὕτως ὁριζομένων.* Als Beispiele folgen *γυνή, ἀνήρ, παῖς, δοῦλος.* Damit ist der Eingang der Helena zu vergleichen, wo der Begriff des *κόσμος* an den Objekten *πόλις, σῶμα, ψυχή, πρᾶγμα, λόγος* klargemacht wird, die Begriffe Lob und Tadel auf *ἀνήρ, γυνή, λόγος, ἔργον, πόλις, πρᾶγμα* übertragen werden. Es scheint aber, daß wir in der mit der aristotelischen Angabe verglichenen Stelle Meno 71 D ein direktes Zitat mit speziellerem Inhalt dieser Art besitzen. Menon 'zählt auf' mit ausdrücklicher Berufung auf seinen Lehrer Gorgias: *πρῶτον μέν, εἰ βούλει, ἀνδρὸς ἀρετὴν ῥᾴδιον, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἀνδρὸς ἀρετή, ἱκανὸν εἶναι τὰ τῆς πόλεως πράττειν . . .*

Die Ausführungen des Kallikles enthalten zunächst ein psychologisches Element, eine Genealogie der Moral. Die Moral ist eine Waffe, deren sich der Schwache zum Ausgleich seiner Inferiorität bedient. Sie führt also auch auf die φύσις, den Kampf ums Dasein und um die Selbstbehauptung zurück. Die Schwachen sehen mit Neid auf das πλεονεκτεῖν der Starken und prägen deshalb, um sich selbst zu erhöhen und um die Starken an der Entfaltung ihrer natürlichen Fähigkeiten zu hindern, den νόμος. Zweitens aber enthalten sie auch eine Umwertung der Werte. Der νόμος ist danach nicht nur nicht verbindlich für den Starken, sondern er bedeutet die schwerste Schädigung für ihn, da er den angeborenen Adel der Persönlichkeit zerstört, die Bestie zähmt. Die wahren Heroen, die ihrer eigenen φύσις vertrauenden, das ἴσον mißachtenden Gewaltmenschen, wie Xerxes, werden damit zu einem erstrebenswerten Ideal. Damit verbindet es sich gut, daß in der Theorie des Kallikles die Tapferkeit gegenüber der Feigheit eine besondere Wertung erhält, und zu der Freude am Sichausleben aller irrationalen Triebe gesellt sich schließlich auch die Achtung vor dem überlegenen Intellekt, die Kallikles als etwas Selbstverständliches vorträgt.

Es scheint noch nicht genügend hervorgehoben zu sein, daß die Kritik des Sokrates auf dieser unklaren Vermischung der methodischen Gesichtspunkte sich aufbaut. Wenn dieser einwendet, daß die vielen Schwachen zusammengenommen stärker sind als der Starke, daß also ihr νόμος tatsächlich dann zum Rechte des Stärkeren wird, so berührt das die psychologische Erklärung des Werturteils in keiner Weise, macht aber Kallikles auf eine Lücke seiner Beweisführung aufmerksam. Faktisch nämlich werden die Schwachen in weitaus den meisten Fällen imstande sein, das unsoziale Triebleben des Einzelnen einzudämmen. Neben den vielen, die so an der Kollision mit dem Willen der Schwachen jämmerlich zugrunde gehen, stehen die wenigen, denen es vergönnt war, mit Erfolg ihre eigene φύσις über die Hindernisse einer Welt zum Siege zu führen.

Bitterer noch als dieser Mangel an Trennung der psychologischen Genese des Werturteils von der faktischen Regulierung der menschlichen Handlungen durch das zum Motiv gewordene Werturteil hat sich an den Auslassungen des Kallikles gerächt die Vermengung der psychologischen Erklärung mit der Postulierung neuer Werturteile. Des Sokrates Ausführungen sind hier schlechterdings zwingend. Die ἡδονή ist ungeeignet, zum Prinzip einer Umwertung gemacht zu werden.

So verbindet ein merkwürdiger Parallelismus griechische Philosophie und griechische Rhetorik: Beide gehen von der Zurückführung eines Gegebenen auf objektiv gedachte *ἀρχαί* aus, deren Kenntnis zugleich auch das völlige Verständnis des in strenger Kausalität mit ihnen verbundenen Einzelnen verbürgt. Was dem Philosophen die letzten Gründe der Erscheinungswelt, das sind dem Rhetor die logischen Kategorien, in die er das empirische Einzelmaterial einfängt, um es erst unter Beziehung auf sie zu verstehen. Die Sophistik gibt den Glauben an die Möglichkeit einer solchen Konstruktion auf. Der Mensch schiebt sich selbst als bestimmenden Faktor in die Kette ein und verdirbt die Rechnung. Die Sicherheit des 'Was' ist eine durchaus relative, absolut ist nur dem Einzelnen gegeben das 'Wie' seines eigenen Ichs. In die Rhetorik übertragen will das besagen, daß nicht eine Kenntnis gewisser, dem menschlichen Leben zugrunde liegender Urschemen und ihrer logischen Funktionen von Wert sein kann, sondern eine persönliche, freie, den Imponderabilien der Personen und des Augenblicks Rechnung tragende, mit zahlreichen Effekten wirtschaftende Beherrschung des feinsten Instruments menschlicher Wirkung, des Logos. Lernen kann man dabei nur die Technik der Nuancierungen, wie lang — kurz, Scherz — Ernst, groß — klein usf. Für eine einmalige Einprägung ist kein Raum mehr, eine stete Übung nur lehrt das Instrument spielen, das Beste aber, und damit mündet der Gedankengang wieder in den allgemein sophistischen ein, ist die *φύσις* des Redners selbst. Nur sie kann die Entscheidung darüber fällen, welche der durch stete Übung angeeigneten Techniken gerade in diesem Falle Erfolg verspricht. Die verschiedensten Köpfe konnten sich in Philosophie wie Rhetorik auf dieses Programm einigen zu gemeinsamem Kampf gegen pedantische Schranken und zu wetteifernder Betätigung in der Entfaltung persönlicher Fähigkeiten. Die liebgewordene Pose des Revolutionärs behielt man in einer gewissen Koketterie noch bei, als die Hauptsätze der neuen Anschauungen bereits von den Spatzen auf den Dächern gepfiffen wurden. Die Rhetorik hatte durch die neue Fragestellung eine überwältigende Aufgabe erhalten. Es war ja alles derselbe Logos, der als solcher selbst gestaltend die Auffassung bestimmte und so die Welt regierte. Der Sang des Poeten, die einschmeichelnde Lockung des Verführers, die Konstruktion des Philosophen, die Rede vor Gericht, die Debatte freier Geister, ja sogar das Selbstgespräch des Denkers, das alles spielte, freilich nicht mit derselben Unmittelbarkeit, dasselbe Instrument.

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN.

Die Kultur der Gegenwart

ihre Entwicklung und ihre Ziele

Herausgegeben von Prof. PAUL HINNEBERG

Jeder Teil zerfällt in einzelne inhaltlich vollständig in sich abgeschlossene und einzeln käufliche Bände (Abteilungen). Lex.-8.

„Wenden wir aber unseren Blick zu den einzelnen Leistungen, die hier in reichlichster Fülle geboten sind, dann wissen wir in der Tat nicht, was wir herausgreifen und nennen sollen. Aus jedem der oben angedeuteten Gebiete hat ja ein Meister seines Faches das Wichtigste kurz und übersichtlich gegeben, bald aus seiner Geschichte das Wesen des behandelten Gegenstandes erläuternd, bald ihn in mehr prinzipieller und schematischer Form vor dem Leser ausbreitend. Abgesehen von dem Wert der hervorragenden Einzelleistungen erhält das ganze Unternehmen, zu dem es gehört, seinen besonderen Wert dadurch, daß es versucht, unser Wissen und Können zu einer möglichst systematischen Einheit zu verarbeiten. Damit wird es einem gebieterischen Bedürfnis unserer aus der seelischen Zerklüftung zur Einheit strebenden Zeit gerecht und steht so da als ein bedeutsames Zeichen der Zeit." (Deutsche Zeitung.)

„Erich Schmidt eröffnet den Reigen mit einer einleitenden Diatribe über die Anfänge der Literatur und die Literatur der primitiven Völker, gedrungen und schwer, doch in die Probleme vortrefflich einführend. Erman behandelt die ägyptische Literatur sichtlich aus feinstem Verständnis heraus. Unter den semitischen Literaturen trägt die israelitische fast mühelos den Kranz davon. Gunkel behandelt sie, ihrer Formensprache sinnig nachspürend, und wieviel holt er so heraus, was geeignet ist, uns das Alte Testament neu und lebendig zu machen! Es ist Herders Geist, und doch wie anders! Die babylonisch-assyrische Literatur (Bezold), die aramäische und die äthiopische (Nöldeke) sind nur wie Trabanten der israelitischen, auch sie von Gelehrten ersten Ranges bearbeitet. Dann die arabische Literatur von de Goeje in herrlicher Darstellung. Weiter: die indische, alt-, mittel-, neupersische, türkische, armenische, georgische. Die chinesische und japanische. Diese von Florenz in Tokio, von „dem Einzigen, der es machen konnte", wie mir ein Kundiger sagt..." (Die christliche Welt.)

„Hinter dem Rücken jedes der philosophischen Forscher steht Kant, wie er die Welt in ihrer Totalität dachte und erlebte; der „neukantische", rationalisierte Kant scheint in den Hintergrund treten zu wollen, und in manchen Köpfen geht bereits das Licht des gesamten Weltlebens auf. Erfreulicherweise ringt sich die Ansicht durch, Philosophie sei und biete etwas anderes als die Einzelwissenschaften und das sog. unmittelbare Leben, und der positive Gehalt der Philosophie selbst müsse in der transzendenten Realität oder wenigstens in der transzendentalen, auf methodischem Wege gewonnenen Struktur der einzelnen Weltinhalte und Verbaltungsformen aufgesucht werden." (Archiv für systematische Philosophie.)

Bisher sind erschienen:

Teil I, Abt. 1.: Die allgemeinen Grundlagen der Kultur der Gegenwart. Inhalt: Das Wesen der Kultur: W. Lexis. — Das moderne Bildungswesen: Fr. Paulsen. — Die wichtigsten Bildungsmittel. A. Schulen und Hochschulen. Das Volksschulwesen: G. Schöppa. Das höhere Knabenschulwesen: A. Matthias. Das höhere Mädchenschulwesen: H. Gaudig. Das Fach- und Fortbildungsschulwesen: G. Kerschensteiner. Die geisteswissenschaftliche Hochschulausbildung: Fr. Paulsen. Die naturwissenschaftliche Hochschulausbildung: W. v. Dyck. B. Museen. Kunst- und Kunstgewerbe-Museen: L. Pallat. Naturwissenschaftlich-technische Museen: K. Kraepelin. C. Ausstellungen. Kunst- und Kunstgewerbe-Ausstellungen: J. Lessing. Naturwissenschaftlich-technische Ausstellungen: O. N. Witt. D. Die Musik: G. Göhler. E. Das Theater: P. Schlenther. F. Das Zeitungswesen: K. Bücher. G. Das Buch: R. Pietschmann. H. Die Bibliotheken: F. Milkau. — Die Organisation der Wissenschaft: H. Diels. [XV u. 671 S.] 1906. geb. M. 16.—, in Leinwand geb. M. 18.—

Teil I, Abt. 3, 1: Die orientalischen Religionen. Inhalt: Die Anfänge der Religion und die Religion der primitiven Völker: Ed. Lehmann. — Die ägyptische Religion: A. Erman. — Die asiatischen Religionen: Die babylonisch-assyrische Religion: C. Bezold. — Die indische Religion: H. Oldenberg. — Die iranische Religion: H. Oldenberg. — Die Religion des Islams: J. Goldziher. — Der Lamaismus: A. Grünwedel. — Die Religionen der Chinesen: J. J. M. de Groot. — Die Religionen der Japaner: a) Der Shintoismus: K. Florenz, b) Der Buddhismus: H. Haas. [VII u. 267 S.] 1906. geb. M. 7.—, in Leinwand geb. M. 9.—

Teil I, Abt. 4, 1: Geschichte der christlichen Religion. Inhalt: Einleitung: Die israelitisch-jüdische Religion: J. Wellhausen. — Die Religion Jesu und die Anfänge des Christentums bis zum Nicaenum (325): A. Jülicher. — Kirche und Staat bis zur Gründung der Staatskirche: A. Harnack. — Griechisch-orthodoxes Christentum und Kirche im Mittelalter und Neuzeit: N. Bonwetsch. — Christentum und Kirche Westeuropas im Mittelalter: K. Müller. — Katholisches Christentum und Kirche in der Neuzeit: A. Ehrhard. — Protestantisches Christentum und Kirche in der Neuzeit: E. Troeltsch. — 2. stark vermehrte und verbesserte Auflage. [X u. 792 S.] Lex.-8. 1909. Geh. ℳ 18.—, in Leinw. geb. ℳ 20.—

Teil I, Abt. 4, 2: Systematische christliche Religion. Inhalt: Wesen der Religion und der Religionswissenschaft: E. Troeltsch. — Christlich-katholische Dogmatik: J. Pohle. — Christlich-katholische Ethik: J. Mausbach. — Christlich-katholische prakt. Theologie: C. Krieg. — Christlich-protestantische Dogmatik: W. Herrmann. — Christlich-protestantische Ethik: R. Seeberg. — Christlich-protestantische praktische Theologie: W. Faber. — Die Zukunftsaufgaben der Religion und die Religionswissenschaft: H. J. Holtzmann. — 2. verbesserte Auflage. [VIII u. 279 S.] Lex.-8. 1909. Geh. ℳ 6.60, in Leinw. geb. ℳ 8.—

Teil I, Abt. 5: Allgemeine Geschichte der Philosophie. Inhalt: Die Anfänge der Philosophie und die Philosophie der primitiven Völker: W. Wundt. — Die orientalische Philosophie des Altertums, Mittelalters und der Neuzeit. Indische Philosophie: H. Oldenberg. — Semitische Philosophie: J. Goldziher. — Chinesische Philosophie: W. Grube. — Japanische Philosophie: Tetsujiro Inouye. — Die europäische Philosophie. Altertum: H. v. Arnim. Mittelalter: Cl. Baeumker. Neuzeit: W. Windelband. [VIII u. 572 S.] 1909. Geh. M. 12.—, in Leinwand geb. M. 14.—

Teil I, Abt. 6: Systematische Philosophie. Inhalt: Allgemeines. Das Wesen der Philosophie: Wilhelm Dilthey. — Die einzelnen Teilgebiete. 1. Logik und Erkenntnistheorie: Alois Riehl. 2. Metaphysik: Wilhelm Wundt. 3. Naturphilosophie: Wilhelm Ostwald. 4. Psychologie: Herm. Ebbinghaus. 5. Philosophie der Geschichte: Rudolf Eucken. 6. Ethik: Friedrich Paulsen. 7. Pädagogik: Wilh. Münch. 8. Ästhetik: Theodor Lipps. — Die Zukunftsaufgaben der Philosophie: Friedrich Paulsen. 2. Aufl. [VIII u. 432 S.] 1908. geb. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 7: Die orientalischen Literaturen. Inhalt: Die Anfänge der Literatur und die Literatur der primitiven Völker: E. Schmidt. — Die ägyptische Literatur: A. Erman. — Die babylonisch-assyrische Literatur: C. Bezold. — Die israelitische Literatur: H. Gunkel. — Die aramäische Literatur: Th. Nöldeke. — Die äthiopische Literatur: Th. Nöldeke. — Die arabische Literatur: M. J. de Goeje. — Die indische Literatur: R. Pischel. — Die altpersische Literatur: K. Geldner. — Die mittelpersische Literatur: P. Horn. — Die neupersische Literatur: P. Horn. — Die türkische Literatur: P. Horn. — Die armenische Literatur: F. N. Finck. — Die georgische Literatur: F. N. Finck. — Die chinesische Literatur: W. Grube. — Die japanische Literatur: K. Florenz. [IX u. 419 S.] 1906. geb. M. 10.—, in Leinwand geb. M 12.—

Teil I, Abt. 8: Die griechische und lateinische Literatur und Sprache. Inhalt: I. Die griechische Literatur und Sprache. Die griechische Literatur des Altertums: U. v. Wilamowitz-Moellendorff. — Die griechische Literatur des Mittelalters: K. Krumbacher. — Die griechische Sprache: J. Wackernagel. — II. Die lateinische Literatur und Sprache. Die römische Literatur des Altertums: Fr. Leo. — Die lateinische Literatur im Übergang vom Altertum zum Mittelalter: E. Norden. — Die lateinische Sprache: F. Skutsch. 2. Aufl. [VIII u. 494 S.] 1907. geb. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 9: Die osteuropäischen Literaturen und die slawischen Sprachen. Inhalt: I. Die slawischen Sprachen: V. v. Jagić. — II. Die slawischen Literaturen. Die russische Literatur: A. Wesselovsky. — Die polnische Literatur: A. Brückner. — Die böhmische Literatur: J. Máchal. — Die südslawischen Literaturen: M. Murko. — III. Die neugriechische Literatur: A. Thumb. — IV. Die finnisch-ugrischen Literaturen. Die ungarische Literatur: F. Riedl. — Die finnische Literatur: E. Setälä. — Die estnische Literatur: G. Suitz. — V. Die litauisch-lettischen Literaturen. Die litauische Literatur: A. Bezzenberger. — Die lettische Literatur: E. Wolter. [VIII u. 396 S.] 1908. geb. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 11, 1: Die romanischen Literaturen und Sprachen. Mit Einschluß des Keltischen. Inhalt: I. Die keltischen Literaturen. 1. Sprache und Literatur der Kelten im allgemeinen: Heinrich Zimmer. 2. Die einzelnen keltischen Literaturen. a) Die irisch-gälische Literatur: Kuno Meyer. b) Die schottisch-gälische und die Manx-Literatur. c) Die kymrische (walisische) Literatur. d) Die kornische und die bretonische Literatur: Ludwig Christian Stern. — II. Die romanischen Literaturen. 1. Frankreich bis zum Ende des 15. Jahrhunderts. 2. Italien bis zum Ende des 17. Jahrhunderts. 3. Die kastilische und portugiesische Literatur bis zum Ende des 17. Jahrhunderts. 4. Frankreich bis zur Romantik. 5. Die übrige Romania bis zur Romantik. 6. Das 19. Jahrhundert: Heinrich Morf. — III. Die romanischen Sprachen: Wilhelm Meyer-Lübke [VII u. 499 S.] 1908. geb. M. 12.—, in Leinwand geb. M. 14.—

Teil II, Abt. 2: Allgemeine Verfassungs- und Verwaltungsgeschichte des Staates und der Gesellschaft. Inhalt: I. Anfänge der Verfassung und der Verwaltung; Verfassung und Verwaltung der primitiven Völker: A. Vierkandt. — II. Orientalische Verfassung und Verwaltung des Altertums, Mittelalters und der Neuzeit. I. Altertum: L. Wenger. 2. Mittelalter und Neuzeit. a) Nordafrikanische und westafrikanische (islamische) Verfassung und Verwaltung: M. Hartmann. b) Ostasiatische Verfassung und Verwaltung: O. Franke. — III. Europäische Verfassung und Verwaltung. 1. Altertum: L. Wenger. 2. Mittelalter: A. Luschin v. Ebengreuth. 3. Neuzeit: O. Hintze. [U. d. Pr.]

Teil II, Abt. 3: Staat und Gesellschaft des Orients. Inhalt: I. Anfänge des Staates und der Gesellschaft. Staat und Gesellschaft der primitiven Völker: A. Vierkandt. II. Staat und Gesellschaft des Orients im Altertum, Mittelalter und der Neuzeit. 1. Altertum: G. Maspero. 2. Mittelalter und Neuzeit. a) Staat und Gesellschaft Nordafrikas und Westasiens (die islamischen Völker): M. Hartmann. b) Staat und Gesellschaft Ostasiens. α) Staat und Gesellschaft Chinas: O. Franke. β) Staat und Gesellschaft Japans: K. Rathgen. [U. d. Pr.]

Teil II, Abt. 4, 1: Staat und Gesellschaft Europas im Altertum. Inhalt: I. Staat und Gesellschaft von Hellas: U. v. Wilamowitz-Moellendorff. II. Staat und Gesellschaft von Rom: B. Niese. Geh. ca. M. 8.—, geb. ca. M. 10.— [Unter der Presse.]

Teil II, Abt. 5: Staat und Gesellschaft der neuen Zeit (bis zur französischen Revolution.) Inhalt: I. Staat und Gesellschaft im Reformationszeitalter. a) Staatensystem und Machtverschiebungen. b) Der moderne Staat und die Reformation. c) Die gesellschaftlichen Wandlungen und die neue Geisteskultur: Fr. v. Bezold. — II. Staat und Gesellschaft des Zeitalters der Gegenreformation: E. Gothein. — III. Staat und Gesellschaft zur Höhezeit des Absolutismus. a) Tendenzen, Erfolge und Niederlage des Absolutismus. b) Zustände der Gesellschaft. c) Abwandlungen des europäischen Staatensystems: R. Koser. [VII u. 349 S.] 1908. geh. M. 9.—, in Leinwand geh. M. 11.—

Teil II, Abt. 8: Systematische Rechtswissenschaft. Inhalt: Allgemeines Wesen des Rechtes und der Rechtswissenschaft: R. Stammler. — Die einzelnen Teilgebiete: Privatrecht, Bürgerliches Recht: R. Sohm. — Handels- und Wechselrecht: G. Gareis. — Versicherungsrecht: V. Ehrenberg. — Internationales Privatrecht: L. v. Bar. — Zivilprozeßrecht: L. v. Seuffert. — Strafrecht und Strafprozeßrecht: F. v. Liszt. — Kirchenrecht: W. Kahl. — Staatsrecht: P. Laband. — Verwaltungsrecht. Justiz und Verwaltung: G. Anschütz. — Polizei und Kulturpflege: E. Bernatzik. — Völkerrecht: F. v. Martitz. — Die Zukunftsaufgaben des Rechtes und der Rechtswissenschaft: R. Stammler. [X, LX u. 526 S.] 1906. geh. M. 14.—, in Leinwand geb. M. 16.—

Teil II, Abt. 10, 1: Allgemeine Volkswirtschaftslehre. Bearbeitet von W. Lexis. Inhalt: Einleitung. Der Kreislauf der Volkswirtschaft. — I. Der Wert. — II. Die Nachfrage. — III. Die Produktion. — IV. Kapitalvermögen und Unternehmung. — V. Das Angebot. — VI. Die Preisbildung. — VII. Handel und Preise. — VIII. Das Geld. — IX. Kredit- und Bankwesen. — X. Der Wert der Geldeinheit. — XI. Das Einkommen. — XII. Näheres über Arbeitseinkommen und Kapitalgewinn. — XIII. Die Grundrente. — XIV. Produktion und Einkommen. — XV. Krisen. — XVI. Die Konsumtion. — XVII. Produktion und Verteilung. — XVIII. Zukunftsaussichten. Geh. M. 8.—, in Leinwand geb. M. 9.—.

Probeheft und Prospekte über die einzelnen Abteilungen (mit Auszug aus dem Vorwort des Herausgebers, der Inhaltsübersicht des Gesamtwerkes, dem Autorenverzeichnis und mit Probestücken aus dem Werke) werden auf Wunsch umsonst und postfrei vom Verlag versandt.

Handbücher und neue Erscheinungen auf dem Gebiete des klassischen Altertums im Verlage von B. G. Teubner in Leipzig.

Altertumswissenschaft. Einleitung in die Altertumswissenschaft herausgegeben von A. Gercke und E. Norden unter Mitwirkung von G. Beloch, E. Bethe, E. Bickel, J. L. Heiberg, B. Keil, P. Keil, E. Kornemann, P. Kretschmer, C. F. Lehmann-Haupt, J. Neumann, E. Pernice, P. Wendland, J. Wide und F. Winter. 3 Bände. Bd. I. Geh. ℳ 13.—, geb. ℳ 15.—. Bd. II. Geh. ca. ℳ 9.—, geb. ca. ℳ 10.50. [U. d. Pr.] Bd. III. Geh. ca. ℳ 8.—, geb. ca. ℳ 9.50. [U. d. Pr.]

Antonine. Das Kaiserhaus der Antonine und der letzte Historiker Roms. Nebst einer Beigabe: Das Geschichtswerk des Anonymus. Quellenanalysen und geschichtl. Untersuchungen von O. Th. Schulz. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Apologeten. Zwei griechische Apologeten erklärt von J. Geffcken. Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 11.—

Augustus und seine Zeit v. V. Gardthausen. I. Teil Geh. ℳ 30.—, geb. ℳ 32.— II. Teil. Geh. ℳ 22.—, geb. ℳ 24.—

Autobiographie. Geschichte d. Autobiograph. von G. Misch. 3 Bände. I. Bd. Das Altertum. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 10.—

Beredsamkeit, die attische, von F. Blaß. 3 Abt. 2. Aufl. Geh. ℳ 56.—, geb. ℳ 64.—. I. Abt. Von Gorgias bis zu Lysias. Geh. ℳ 14.—, geb. ℳ 16.—. II. Abt. Isokrates und Isäos. Geh. ℳ 14.—, geb. ℳ 16.—. III. Abt. I. Abschnitt. Demosthenes. Geh. ℳ 16.—, geb. ℳ 18.—. III. Abt. II. Abschnitt. Demosthenes' Genossen und Gegner. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 14.—

Biographie. D. griechisch-römische Biographie nach ihrer literarischen Form von F. Leo. Geh. ℳ 7.—, geb. ℳ 9.—

Brief, der, in der römischen Literatur von H. Peter. Geh. ℳ 6.—

Brunn, kleine Schriften. I. Bd. Römische Denkmäler — Altitalische u. etruskische Denkmäler. Mit 65 Abbildungen. Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 13.— II. Bd. Zur griechischen Kunstgeschichte. Mit 69 Abbildungen. Geh. ℳ 20.—, geb. ℳ 23.— III. Bd. Interpretation zur Kritik der Schriftquellen, Allgemeines, zur neueren Kunstgeschichte, Nachtrag. Mit 53 Abbildungen. Geh. ℳ 14.—, geb. ℳ 17.—

Buchrolle, die, in der Kunst. Archäologisch-antiquarische Untersuchungen zum antiken Buchwesen von Th. Birt. Mit 190 Abbildungen. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 15.—

Buchwesen. Untersuchungen über ausgewählte Kapitel des antiken Buchwesens von K. Dziatzko. Geh. ℳ 6.—

Dichterlektüre. Πείραται τέχνης. Über Lesen und Erklären von Dichtwerken. Von K. Bone. Steif geh. ℳ 2.40.

Geschichte der Philologie. Grundriß der Geschichte der klassischen Philologie von A. Gudeman. 2. Aufl. Geh. ℳ 4.40, geb. ℳ 5.—.

Grammatik, historische, der latein. Sprache von H. Blase, A. Dittmar, J. Golling, G. Herbig, G. Landgraf, C. F. W. Müller, J. H. Schmalz, Fr. Stolz, J. Thüssing, A. Weinhold. I. 1. Einleitung und Lautlehre. I. 2. Stammbildungslehre von Fr. Stolz, je ℳ 7.— III. 1. Einleitung in die Geschichte der lateinischen Syntax von J. Golling. Literatur zur historischen Syntax der einzelnen Schriftsteller von G. Landgraf und J. Golling. Tempora und Modi; Genera Verbi von H. Blase. ℳ 8.— Supplement: Syntax des Nominativs und Akkusativs im Lateinischen von C. F. W. Müller. ℳ 6.— [Fortsetzung unter der Presse.]

Grammatik, vergleichende. Einführung in die vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprache. Von A. Meillet. Vom Verfasser genehmigte und durchgesehene Übersetzung von W. Printz. Geh. ℳ 7.—. geb. ℳ 8.—

Gymnastik. Philostratos über Gymnastik. Von J. Jüthner. Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 11.—

Hadrian. Untersuchungen zur Geschichte des Kaisers Hadrianus von W. Weber. Mit 8 Abbildungen. Geh. ℳ 8.— geb. ℳ 9.—

Hellenistisches Zeitalter. Geschichte des hellenistischen Zeitalters von J. Kaerst. 2 Bände. I. Band. Grundlegung des Hellenismus. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 14.— II. Band. 1. Hälfte. Das Wesen des Hellenismus. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 14.—

Homer. Homerische Paläste. Eine Studie zu den Denkmälern u. zum Epos. Von F. Noack. Mit 2 Tafeln und 14 Abbildungen im Text. Geh. ℳ 2.80, geb. ℳ 3.80.

Horaz. Das Fortleben der horazischen Lyrik seit der Renaissance von Ed. Stemplinger. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Konjunktiv. Grundbedeutung des Konjunktiv und Optativ und ihre Entwicklung im Griechischen. Ein Beitrag zur historischen Syntax von C. Mutzbauer. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Kreta. Ovalhaus und Palast. Ein Beitrag zur Frühgeschichte des Hauses. Von F. Noack. Mit 1 Tafel und 7 Abbildungen. Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 3.20.

Kunst. Blütezeit der griechischen Kunst im Spiegel der Reliefsarkophage. Von H. Wachtler. Mit 8 Tafeln und 32 Abbildungen. Geh. ℳ 1.—, geb. ℳ 1.25.

Kunstprosa, die antike, vom VI. Jahrh. v. Chr. bis in die Zeit der Renaissance von E. Norden. 2. Abdruck. 2 Bände. Geh. je ℳ 14.—, geb. je ℳ 16.—

Literatur. Charakterköpfe aus der antiken Literatur von Ed. Schwartz. 1. Reihe: 1. Hesiod und Pindar, 2. Thukydides und Euripides, 3. Sokrates und Plato, 4. Polybios und Poseidonios, 5. Cicero. 3. Auflage. Geh. ℳ 2.20, geb. ℳ 2.80. 2. Reihe: 1. Diogenes der Hund und Krates der Kyniker, 2. Epikur, 3. Theokrit, 4. Eratosthenes, 5. Panius. Geh. ℳ 2.20, geb. ℳ 2.80.

—— Die griechische und lateinische Literatur und Sprache. Bearbeitet von: U. v. Wilamowitz-Moellendorff, K. Krumbacher, J. Wackernagel, Fr. Leo, E. Norden, F. Skutsch. (Die Kultur der Gegenwart. Ihre Entwicklung und ihre Ziele. Herausgegeben von P. Hinneberg. Teil I, Abt. 8.) 2. Auflage. Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 12.—

Lucian. Lucian und Menipp von R. Helm. Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 13.—

Medizin. Corpus medicorum Graecorum anspiciis academiarum associatarum ediderunt Academiae Berolinensis, Hauniensis, Lipsiensis. X, 1, 1. Philumeni de venenatis animalibus eorumque remediis ex Codice Vaticano primum edidit M. Wellmann. Geh. ℳ 2.80.

Mithras. Die Mysterien des Mithra von Franz Cumont. Ein Beitrag zur Religionsgeschichte der römischen Kaiserzeit. Autorisierte deutsche Ausgabe von G. Gehrig. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.60.

—— Eine Mithrasliturgie erläutert von A. Dieterich. 2. Aufl. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

Mittelmeer. Das Mittelmeergebiet von A. Philippson. Seine geographische und kulturelle Eigenart. 2. Aufl. Mit 9 Figuren, 13 Ansichten und 10 Karten auf 15 Tafeln. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

—— Mittelmeerbilder von Th. Fischer. Gesammelte Abhandlungen zur Kunde der Mittelmeerländer. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.— **Neue Folge.** Mit 8 Kärtchen. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

Mutter Erde. Ein Versuch über Volksreligion von A. Dieterich. Geh. ℳ 3.20, geb. ℳ 3.80.

Münzwesen. Geschichte der römischen Kupferprägung vom Bundesgenossenkrieg bis auf Kaiser Claudius von H. Willers. Mit 33 Textabbildungen und 18 Lichtdrucktafeln. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 15.—

Mykenä. Zeit und Dauer der kretisch-mykenischen Kultur. Von D. Fimmen. Mit einer synchronistischen Tabelle. Geh. ℳ 3.—

Palaeographia Latina. Exempla codicum Latinorum phototypice expressa scholarum maxime in usum edidit M. Ihm. Series I. In Mappe ℳ 5.—

Papyri, griechische. Im Museum des Oberhessischen Geschichtsvereins zu Gießen. Im Verein mit Otto Eger herausgegeben und erklärt von Ernst Kornemann und Paul M. Meyer. I. Band. In 3 Heften. Lex.-4. 1. Heft: Von E. Kornemann und O. Eger. Urkunden Nr. 1—35. Mit 4 Lichtdrucktafeln. Geh. ℳ 7.—. 2. Heft: Von P. M. Meyer. Urkunden Nr. 36—57. Mit 3 Lichtdrucktafeln. Geh. ℳ 8.— 3. Heft: In Vorbereitung.

Plautus. Der Aufbau der Plautinischen Cantica. Von S. Sudhaus. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 6.—

Plutarch. Die Überlieferungsgeschichte der vergleichenden Lebensbeschreibungen Plutarchs. Mit einer Tafel. Von K. Ziegler. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 8.—

Poesie. Singular und Plural. Forschungen über Form und Geschichte der griechischen Poesie von K. Witte. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Pompeji. Pompeji, eine hellenistische Stadt in Italien von F. v. Duhn. Geh. ℳ 1.—, geb. ℳ 1.25.

Porträtköpfe auf röm. Münzen v. Imhoof-Blumer. 2. Aufl. Geb. ℳ 3.20.

—— auf hellenischen und hellenistischen Münzen von Imhoof-Blumer. Geb. ℳ 10.—

Priester und Tempel im hellenistischen Ägypten. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte des Hellenismus von W. Otto. 2 Bde. Geh. je ℳ 14.—, geb. je ℳ 17.—

Redner. Die attische Beredsamkeit von Fr. Blaß. 3 Abt. 2. Aufl. Geb. ℳ 56.—, geb. ℳ 64.— I. Abt. Von Gorgias bis zu Lysias. Geh. ℳ 14.—, geb. ℳ 16.—. II. Abt. Isokrates und Isaios. Geh. ℳ 14.—, geb. ℳ 16.—. III. Abt. 1. Abschnitt. Demosthenes. Geh. ℳ 16.—, geb. ℳ 18.—. 2. Abschnitt. Demosthenes' Genossen und Gegner. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 14.— (Die Bände sind auch einzeln käuflich.)

Religion. Abhandlungen zur römischen Religion. Von A. v. Domaszewski. Mit 26 Abbildungen und 1 Tafel. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

—— die orientalischen Religionen im römischen Heidentum von F. Cumont. Autorisierte deutsche Ausgabe von G. Gehrich. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 6.—

Religionsphilosophie, die, Kaiser Julians in seinen Reden auf König Helios und die Göttermutter. Mit einer Übersetzung der beiden Reden von G. Man. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

Rhetorik. Ethos Studien zur älteren griechischen Rhetorik von W. Süß. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 10.50

Rom. Das alte Rom, Entwicklung seines Grundrisses und Geschichte seiner Bauten. Auf 12 Karten und 14 Tafeln dargestellt und mit einem Plane der heutigen Stadt sowie einer stadtgeschichtlichen Einleitung v. A. Schneider. Geb. ℳ 16.—,

—— Führer durch die öffentlichen Sammlungen klassischer Altertümer in Rom von W. Helbig. 2 Bände. 2. Aufl. Geb. ℳ 15.—; Ausgabe mit Schreibpapier durchschossen geb. ℳ 17.—. (Die Bände sind nicht einzeln käuflich.)

Schulwesen. Aus dem griechischen Schulwesen. Endemos von Milet und Verwandtes. Von E. Ziebarth. Geh. ℳ 4.—, geb. ℳ 5.—

Seelenvogel. Der Seelenvogel in d. alten Literatur u. Kunst. Eine mytholog.-archäologische Untersuchung v. G. Weicker. Mit 103 Abbildungen im Text. Geh. ℳ 28.—

Siegesgöttin. Die Siegesgöttin. Entwurf der Geschichte einer antiken Idealgestalt von F. Studniczka. Mit 12 Tafeln. Geh. ℳ 2.—

Sprache. Charakteristik der lateinischen Sprache von O. Weise. 4. Aufl. Geh. ℳ 2.80, geb. ℳ 3.40.

Staatsaltertümer. Handbuch der griechischen Staatsaltertümer von G. Gilbert. I. Bd. (Laked. u. Athen.) 2. Aufl. Geh. ℳ 8.—. II. Bd. geh. ℳ 5.60.

Städte. Kulturbilder aus griechischen Städten von E. Ziebarth. Geh. ℳ 1.—, geb. ℳ 1.25.

Übersetzen. Zur Technik des Übersetzens lateinischer Prosa von C. Bardt. geh. ℳ —.60.

Usener, H. Vorträge und Aufsätze. Mit Vorwort von A. Dieterich. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 6.—

Vasenkunde. Die panathenäisch. Preisamphoren von G. v. Branchitsch. Geb. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

Vergil. Jugendverse und Heimatpoesie Vergils. Erklärung des Catalepton von Th. Birt. Geh. ℳ 3.60, geb. ℳ 4.20.

—— Vergils epische Technik von Richard Heinze. Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 14.—

—— Aus Vergils Frühzeit von F. Skutsch. Geh. ℳ 4.—, geb. ℳ 4.60.

—— Gallus und Vergil (Aus Vergils Frühzeit, Teil II) von F. Skutsch. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.60.

Vereinswesen. Geschichte des griechischen Vereinswesens. Von Franz Poland. Geh. ℳ 24.—

Versgeschichte. Vorarbeiten z. griechischen Versgeschichte von Otto Schröder. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 6.—

Wundererzählungen, hellenistische, von R. Reitzenstein. Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 7.—

P473
T34
v.5, pt.2
cop. 2

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOL: V FASC: II

decus — dēmergo

MDCCCCX
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

EINLEITUNG IN DIE ALTERTUMSWISSENSCHAFT

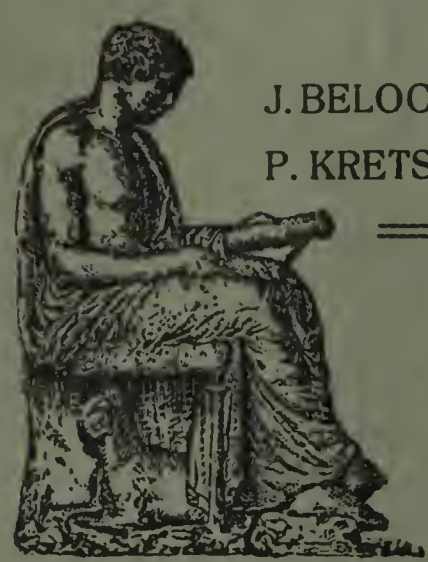

UNTER MITWIRKUNG VON

J. BELOCH · E. BETHE · E. BICKEL · J. L. HEIBERG · B. KEIL · E. KORNEMANN
P. KRETSCHMER · C. F. LEHMANN-HAUPT · K. J. NEUMANN · E. PERNICE
P. WENDLAND · S. WIDE · F. WINTER

HERAUSGEGEBEN VON

ALFRED GERCKE UND EDUARD NORDEN

In 3 Bänden. Lex.-8

Das Werk will zunächst dem Studenten, aber auch jüngeren Mitforschern an Universitäten und Gymnasien ein Wegweiser durch die verschlungenen Pfade der weiten Gebiete der Altertumswissenschaft sein. Den Blick auf das Große und Ganze unserer Wissenschaft zu lenken, ihr die möglichst gesichert erscheinenden Resultate der einzelnen Disziplinen sowie gelegentlich die Wege, auf denen dazu gelangt wurde, in knappen Übersichten zu zeigen, die besten Ausgaben wichtiger Autoren und hervorragende moderne Werke der Lektüre zu empfehlen, auf Probleme, die noch ihrer Lösung harren, aufmerksam zu machen und somit ein Gesamtbild unserer Wissenschaft, ihrer Hilfsmittel und Aufgaben zu liefern: das sind die Ziele des Werkes, das durch die Mitarbeit von Gelehrten, die sich einen Namen in der Wissenschaft erworben haben, zu einem Haupt- und Grundbuche der klassischen Altertumswissenschaft werden dürfte und das als Führer und Berater nicht bloß während der Studienzeit, sondern auch im praktischen Lehrberuf dazu beitragen wird, die sich leider immer vergrößernde Kluft zwischen Wissenschaft und Schule zu verringern.

I. Band. [XII u. 588 S.] Geh. M. 13.—, in Leinwand geb. M. 15.—
II. Band. [VII u. 432 S.] Geh. M. 9.—, in Leinwand geb. M. 10.50
III. Band. Geh. ca. M. 8.—, in Leinwand geb. ca. M. 9.50

Bei Bezug aller drei Bände ermäßigt sich der Preis für das ganze Werk
von ca. M. 30.— geheftet und ca. M. 35.— gebunden
auf ca. M. 25.— geheftet und ca. M. 30.— gebunden.

Diese Ermäßigung wird so gewährt, daß
Band II statt M. 9.— (geb. M. 10.50) nur mit M. 6.— (geb. M. 7.50) und
„ III „ ca. M. 8.— (geb. ca. M. 9.50) „ „ ca. M. 6.— (geb. ca. M. 7.50) berechnet werden

Zu dem Werk wird nach Drucklegung aller drei Bände ein GENERAL-REGISTER hergestellt, das jedem der 3 Bände **unberechnet** beigegeben werden soll. Für die Bände I und II wird dieses Register den Besitzern gratis nachgeliefert; die Bände erhalten einen Falz angefügt, in den das Register leicht eingehangen werden kann.

„... Vorab sei gesagt, daß der Plan des Ganzen gut und die Ausführung bis jetzt in hohem Maße gelungen ist. Es wird, hoff' ich, nicht auf irgendeiner Voreingenommenheit beruhen, wenn ich den Preis den Bearbeitern der griechischen Literatur zuerkennen möchte. Etwas Anziehenderes als diese Skizze der griechischen Poesie hat man lange nicht gelesen, und die Behandlung der Prosa imponiert durch Solidität der Gelehrsamkeit und Weite des Blickes. Die Einführung in die römische Literatur wird ihrem Zweck in hohem Maße gerecht: überall spürt man eine behutsame und feine Hand. Sehr wertvoll ist beiden Literaturgeschichten angehängt ein Abschnitt ‚Gesichtspunkte und Probleme'.... Besonders wertvoll und eigen in Auffassung und Vortrag ist wiederum die Einleitung in die ‚Sprache' (wobei man den überaus zurückhaltenden Verf. wohl zum ersten Male zusammenhängend über das Lateinische reden hört): man beneidet den jungen Studenten, der, von solcher Hand geführt, einen ersten Einblick erhält in diese ebenso geisterfüllte als rätselvolle Welt." (Berliner philolog. Wochenschrift.)

DIE KULTUR DER GEGENWART

IHRE ENTWICKLUNG UND IHRE ZIELE

HERAUSGEGEBEN VON PROF. PAUL HINNEBERG

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN BERLIN UND LEIPZIG

STAAT UND GESELLSCHAFT DER GRIECHEN UND RÖMER

VON

U. v. WILAMOWITZ-MOELLENDORFF UND B. NIESE

[VI u. 280 S.] Lex.-8. 1910. Geh. M. 8.—, in Leinwand geb. M. 10.—

Der ihm im Rahmen der „Kultur der Gegenwart" zufallenden Aufgabe entsprechend, gibt der vorliegende Band eine allgemeine Übersicht über die staatliche und gesellschaftliche Entwicklung des Altertums. Die Darstellung von Staat und Gesellschaft der Griechen gliedert sich entsprechend dem allgemeinen Gange der Geschichte ebenso wie die Darstellung der Literatur in die hellenische, attische und hellenistische Periode. Weiter herabzugehen verbietet sich hier aber dadurch, daß in der Kaiserzeit von einem griechischen Staate nicht wohl die Rede sein kann. Vorausgeschickt ist eine knappe Übersicht über die Griechen und ihre Nachbarstämme, damit die Ausdehnung und Bedeutung des Volkes über die Grenzen des eigentlichen Griechenlandes hinaus klar werde. In der hellenischen Periode soll wesentlich die typische Form des griechischen Gemeinwesens als Stammstaat anschaulich werden, danach die entwickelte athenische Demokratie, endlich das makedonische Königtum und neben und unter diesem die griechische Freistadt. Die Gesellschaft kommt wesentlich nur so weit zur Darstellung, als sie die politischen Bildungen erzeugt und trägt.

Der Abschnitt über den Staat und die Gesellschaft Roms, den B. Niese vor seinem Hingang noch vollenden konnte, schildert den in drei Perioden: Republik, Revolutionszeit und Kaiserzeit sich vollziehenden Entwicklungsprozeß der kleinen

Probeheft (mit Auszug aus dem Vorwort des Herausgebers, der Inhaltsübersicht des Gesamtwerkes, dem Autoren-Verzeichnis und mit Probestücken aus dem Werke) umsonst von der Verlagsbuchhandlung.

Stadtgemeinde zu dem weltbeherrschenden Imperium Romanum sowie dessen allmählichen Verfall und Untergang. Dabei werden vor allem die Wirkungen aufgezeigt, die diese Wandlungen auf das wirtschaftliche und soziale Leben Roms ausübten, und überall die treibenden Kräfte und Bedingungen dargelegt, auf Grund deren sich aus dem kleinen, eingebundenen Agrarstaat die kosmopolitische, sozial differenzierte, die ganze zivilisierte Welt umfassende Großmacht entwickelte. Den Schluß bildet ein Ausblick auf die bis in die Gegenwart hin fühlbaren Nachwirkungen des römischen Staates.

INHALTSVERZEICHNIS.

Seite

I. STAAT UND GESELLSCHAFT DER GRIECHEN 1—207

VON ULRICH VON WILAMOWITZ-MOELLENDORFF.

Einleitung . . . . . 1—4

A. Die Griechen und ihre Nachbarstämme . . . 4—25

I. Die Nachbarstämme . . . . . 4—17

II. Die hellenische Nation . . . . . 17—25

B. Der hellenische Stammstaat . . . . . 26—95

I. Die einwandernden Griechen . . . . . 26—31

II. Die Rechtsverhältnisse der ältesten Gesellschaft . . . . . 31—60

III. Die Bildung der historischen Staaten . . . . . 60—79

IV. Sparta . . . . . 79—87

V. Dorische Sitte . . . . . 87—95

C. Die athenische Demokratie . . . . . 95—138

I. Die Verfassung . . . . . 95—112

II. Die Aufgaben des Staates und ihre Lösung . . . . . 112—128

III. Bundesstaat und Reich . . . . . 128—138

D. Die makedonischen Königreiche . . . . . 138—200

I. Geschichtlicher Überblick . . . . . 138—148

II. Die hellenistischen Staaten und Städte . . . . . 148—186

III. Die Gesellschaft . . . . . 186—200

Literatur . . . . . 201—207

II. STAAT UND GESELLSCHAFT DER RÖMER . 208—262

VON BENEDICTUS NIESE.

Einleitung . . . . . 208—210

A. Die Republik . . . . . 210—230

I. Äußere Ausbreitung bis zur Eroberung Italiens . . . . . 210—213

II. Entwicklung des römischen Staatswesens . . . . . 213—222

III. Die Weltherrschaft . . . . . 222—227

IV. Wirkungen der Weltherrschaft . . . . . 227—230

B. Revolution und Bürgerkriege . . . . . 230—241

I. Agrarische Reformen . . . . . 230—237

II. Untergang der Republik . . . . . 237—241

C. Das Kaisertum . . . . . 241—259

I. Konstituierung des Prinzipats . . . . . 241—245

II. Die Kaiser bis Diokletianus . . . . . 245—249

III. Ende des römischen Reiches . . . . . 249—252

IV. Ursachen des Verfalls . . . . . 252—255

V. Schluß . . . . . 255—259

Literatur . . . . . 260—262

Register . . . . . 263—280

Romanen und Germanen, die Träger der modernen Kultur, stehen auch in ihrer staatlichen Ordnung auf den Traditionen des römischen Imperiums, die sie mit der Unterwerfung unter die Kirche als ein Stück des neuen Lebens übernahmen; denn die Kirche war selbst zu einer politischen Macht, zur Erbin des römischen Staates geworden. In Konstantinopel vollends war das Reich bestehen geblieben, die Kontinuität nie abgerissen, und diese imponierende Kultur wirkte bald stärker, bald schwächer auf den Westen herüber, dem sie ja sogar das Corpus iuris geschenkt hat. Aber das war das Kaiserreich der Romäer: der hellenische Geist war wirklich von der Erde verschwunden, seit es weder individuelle Freiheit noch Gemeindefreiheit mehr gab, wie der Hellene nur höchstens den Heiden bezeichnete. Dem echt hellenischen Wesen waren die nationalen Institutionen der Germanen sehr viel verwandter, die sich eben deshalb mit dem römischen Rechte so schlecht vertrugen; wo das Römische nicht hemmend dazwischentrat, nahmen sie eine Entwicklung, die der althellenischen parallel geht. Der hellenische Staatsgedanke hatte in den Schriften ihrer Philosophen und Geschichtschreiber über ein Jahrtausend geschlummert; aber als der Okzident sich wieder zu der Fähigkeit freien Denkens erhoben hatte, erwachte er und half ihm auch auf diesem Gebiete zur Selbstbefreiung. Schon Thomas von Aquino ist von der Staatslehre des Aristoteles stark beeinflußt; dann zeigen gerade so selbständige politische Denker wie Macchiavelli und Hugo Grotius den Einfluß der griechischen Spekulation, wie sie sich bei Polybios und namentlich bei Cicero erhalten hatte. So pflegt denn auch heute noch kein Darsteller der Politik an Aristoteles vorbeizugehen; wären Platons Schriften schon so zugänglich, wie sie es werden müssen, so würde er auch auf diesem Gebiete den Vorrang behaupten.

Die griechische Geschichte.

Es ist herrlich, daß die Kenntnis des Orients sich von Jahr zu Jahr erweitert und aufhellt, großartig, was sich dort offenbart; historische Realitäten steigen empor jenseits des historischen Königs Menes, der so lange für mythisch galt Jahrtausende vor den fabelhaften Heroen Israel und Hellen. Mehr als eine Kulturperiode hat der Orient hinter sich, ehe die Hellenen auch nur zum Bewußtsein ihrer selbst gelangen. Längst ist die politische Aufgabe gelöst, gewaltige Länder- und Völkermassen in einem Reiche zusammenzufassen, und als das geeinigte Asien unter der Herrschaft des arischen Reitervolkes der Perser nach Europa übergreift, scheint die Unterwerfung der vielen kleinen Stämme der Balkanhalbinsel nur eine Frage kurzer Zeit. Da tritt etwas Neues, Incalculables dazwischen. Die Tage von Marathon und Salamis machen Epoche; sie entscheiden für den Augenblick und für die Ewigkeit, daß es eine eigene und höhere europäische Kultur, auch eine andere und höhere Form von Staat und Gesellschaft geben wird, als der Orient, seine Arier ebensogut wie seine Se-

miten, je besaß. Athen versucht das Volk, das in sich diese Kultur erzeugt hat, auch staatlich zusammenzufassen; aber schon dafür, geschweige für die Überwindung des Orients, ist die Halbinsel Attika (etwa so groß wie das Herzogtum Coburg-Gotha) eine zu schmale Basis. Hundertfünfzig Jahre später gelingt Alexander diese Überwindung; sein Arm verfügt wenigstens über fast die ganze Balkanhalbinsel; aber er weiß am besten, daß auch dies für ein Reich, das bis an den Indus reicht, eine zu schmale Basis ist. Und er ist zwar Träger der hellenischen Kultur, aber ein Hellene selbst ebenso wenig wie sein Heer, und in dieses Heer und die Beamtenschaft beabsichtigt er den Persern gleichberechtigten Zutritt zu gewähren. Sein jäher Tod macht diesem Versuche, zugleich aber auch der Einheit des Reiches ein Ende. Erst als Rom Herrin der westlichen Mittelmeerlande geworden ist, den Osten ganz in Besitz genommen und selbst in der gesetzlichen Herrschaft des Kaisers sein Gleichgewicht gefunden hat, zeigt sich Europa stark genug, Asien wenigstens bis zum Euphrat in den Frieden eines Reiches und einer Kultur einzubeziehen, und dieses Rom ist ebenso wie die makedonischen Königreiche Träger der hellenischen Kultur: es hat die Barbaren des Ostens immer nur hellenisieren, niemals romanisieren wollen. So hört das Hellenentum darum nicht auf, eine Rolle zu spielen, daß die Herren der Welt Makedonen und Römer sind, wenn auch der Staat der Kaiser in Rom und Byzanz nur als römisches Gebilde recht gewürdigt werden kann. Dagegen hatte das Hellenentum auch schon Jahrhunderte vor dem Tage von Marathon ziemlich an allen Küsten des Mittelmeeres den Samen seiner Kultur ausgestreut, die berufen war, sich zu der Kultur Europas und der Welt auszuwachsen.

So betrachtet, gewinnt die griechische Geschichte eine andere Bedeutung, freilich auch einen anderen Inhalt. Wir lernen gerade jetzt durch den Zuwachs neuer Dokumente jährlich mehr, daß die Verwaltung des römischen Kaisers weithin von den Institutionen der hellenistischen Königreiche abhängt. Besser verstehen wir bereits die spezifisch hellenische Staatsform, für die es charakteristisch ist, daß sie, wenn schon in der Beschränkung auf die Stadt, auch unter einer Reichsoberhoheit bestehen kann. Unserm Auge verschwinden die Gegensätze zwischen oligarchischer und demokratischer Verfassung, um die die Hellenen selbst in den Tagen ihrer Unabhängigkeit leidenschaftlich gestritten haben, vor dem gemeinsamen Grundzuge, der Selbstverwaltung einer freien Gemeinde. Unleugbar aber ist, daß die athenische Demokratie die vollkommenste Verkörperung des hellenischen Staatsgedankens ist: den ersten Staat, der auf Freiheit und Bürgerpflicht gegründet ist, soll die Welt mit Ehrfurcht anschauen, solange sie selbst diese Grundlagen anerkennt. Endlich führt uns die hellenische Überlieferung bis in die Werdezeit des Staates, der geordneten menschlichen Gesellschaft überhaupt.

Die Parallele mit den Germanen drängt sich auf, besser mit der europäischen Kulturgeschichte von 500 bis 1500. Am Anfang das Chaos einer Völkerwanderung, in der frische Barbarenstämme auf altem Kulturland ihr geschichtliches Leben beginnen. Am Ende die „Entdeckung der Welt und des Menschen", die Befreiung des Individuums und die Erfassung der freien Wissenschaft; so weit bringen es die Ionier im sechsten, die Athener im fünften Jahrhundert. Die Griechen haben nur die Hälfte der Zeit auf demselben Wege verbracht; dafür spielt sich der große Prozeß in sehr viel engerem Kreise ab. Daß neben den wenigen, die sich so hoch erheben und einige nach sich ziehen, große Massen, ganze Länder in den älteren Formen des Lebens und des Denkens beharren, gilt hier wie dort. Es ergibt sich hieraus, daß die hellenische Periode der griechischen Geschichte sich dem romanisch-germanischen Mittelalter vergleichen läßt, und kein Geringerer als F. G. Welcker in der Einleitung zum zweiten Bande seiner Götterlehre hat diese Parallele gezogen; damals ward es überhört, jetzt glaubt und preist man es; Welcker ist vergessen. Es liegt viel Wahrheit darin, wenn man auf die politischen und sozialen Bildungen des Mutterlandes sieht. Die geistige Entwickelung, die von Asien ausgeht, fügt sich freilich nicht. Die Erzieherin unseres Mittelalters ist die römische Kirche; sie zwingt durch Autorität der Offenbarung und der Tradition. Die Erzieher der Griechen sind gewaltige Neuerer; einzeln gewinnen sie zwar auch eine Autorität der Tradition und Offenbarung, wie der Gott von Delphi, aber dann muß ihre Macht wieder gebrochen werden, denn das Ziel, auf das das Griechentum zustrebt, ist die Autarkie des Individuums — womit gesagt ist, daß ihr Ziel nicht auf staatlichem Gebiete lag.

Griechische Kulturentwicklung.

Ungeheures haben die Griechen in dem ersten halben Jahrtausend ihrer Geschichte durchlebt. Sie sind vom Nomadentum zur Seßhaftigkeit, zur städtischen Siedelung gelangt. Sie haben das private Eigentum an Grund und Boden, endlich auch die freie Verfüguug des Besitzers über dieses Eigentum mühsam aus einem Zustande des Gemeinbesitzes herausgearbeitet. Sie waren im wesentlichen Hirten und Jäger, als sie einwanderten; sie wurden dann ganz zu Ackerbauern; allmählich trat die Kultur der Feldfrüchte hinter Garten- und Obstbau zurück, und für diejenigen, auf die es besonders ankommt, hinter Industrie, Schiffahrt und Handel. Damit war gegeben, daß die Selbstgenügsamkeit, in der die kleinen Ackerbaustaaten des Peloponneses noch verharrten, der höheren Lebensform wich, in welcher der Austausch der Erzeugnisse immer weitere Kreise zu einem Wirtschaftsgebiete zusammenschließt. Am Ende ist es erreicht, daß größere Städte im wesentlichen darauf angewiesen sind, sich das Brotkorn gegen ihre Industrieprodukte von außen zu holen. Da ist denn auch das gemünzte Edelmetall als allgemeines Tauschmittel durchgedrungen, das Geld beginnt die Wirtschaft des einzelnen und des Staates zu beherrschen.

Spartanisches Leben.

Das Geheimnis liegt darin, daß der Spartiat ganz Spartiat war und nichts als das. Wenn er geboren war, entschied der Staat darüber, ob er zu leben verdiente, und dem kümmerlichen Knäblein sprach er gelassen das Todesurteil. Den Siebenjährigen riß der Staat aus dem Mutterhause, reihte ihn in die „Herde“ der „Kleinen“ ein, und nun begann eine Erziehung, die ihm alle Fertigkeiten, die standesgemäß waren, alle Ehrbegriffe und überhaupt den ganzen Nomos einprägte und einprügelte. Langsam und mühsam stieg er die Stufenleiter des militärischen Ranges empor; endlich trat er in die Kameradschaft als einer der „Gleichen“ ein. Immer gab es noch Dienst genug, genug zu gehorchen und zu entbehren, auch wohl den Stock des Vorgesetzten zu kosten. Aber auch die Wonne, zu befehlen, genoß er immer häufiger. Und als Herr, man mag sagen, als ein höheres Wesen, kam er sich nun vor, nicht nur gegenüber Heloten und Periöken, da war er es immer gewesen, sondern allen Menschen gegenüber, die keine Spartiaten waren. Er fühlte die Autorität in sich, durch die und für die er erzogen war; zahlreich sind die Fälle, wo ein solcher Mann eine ganze Griechenstadt bemeistert hat, ein durch Selbstbezwingung gestählter Wille allen Intelligenzen und Phantasien überlegen gewesen ist. Und wenn kein fröhlicher Krieg die Kräfte voll zu entfalten Gelegenheit bot, süß war ihm das Kriegerleben doch, in der Kameradschaft bei den Turnspielen und dem Exerzieren, bei den gemeinsamen Mahlen, zu denen er seinen Anteil von seinem Gute zu stellen hatte und gern ein Wildpret mitbrachte, aber auch auf dem Lande, wo die Gattin ihm sein Gut in Ordnung hielt, wo die Reit- und Rennpferde und die Hunde zu fröhlicher Hatz standen und die untertänige Dienerschaft den weißen Käse und den feurigen Wein bereithielt. Und Feste fehlten nicht; da gab es reichen Opferschmaus mit köstlichen Kuchen, da liefen die nackten Buben und Mädchen um die Wette, da sangen Knaben und Männer und Greise zum Reigen; die vornehmsten Musiker kamen weit her, bis von Lesbos, denn die Herren hatten ein feines Ohr, wenn sie auch selbst nicht die Laute schlugen; da kamen auch heimische Spaßmacher, lächerliche Tonmasken vor dem Gesichte, und agierten mit derber Improvisation die typischen Figuren und Szenen des Lebens. Die Fremden mochten die Nase rümpfen, daß der Spartiat das Haupthaar ungeschoren trug und die Oberlippe rasierte, die Türpfosten ungehobelt ließ und auf einer Streu schlief; sie verstanden nicht, daß das alles so sein mußte, weil es immer so gewesen war; übrigens, wenn sie zu arg räsonnierten, mochten sie froh sein, sich ohne weiteres trollen zu dürfen. Ja, auch so war das Leben süß; aber freilich süßer, auf dem Felde der Ehre Manneskraft und Manneszucht zu bewähren, daß dem lebend Heimkehrenden alle von den Sitzen wichen; und kehrte er im Aschenkruge heim, so ward ihm die Ehre des Grabsteins, auf die alle verzichten mußten, die den Strohtod gestorben waren.

Die Unbefangenheit, mit der der Spartiat auf die jungfräuliche Nacktheit sieht, hat sich für das männliche Geschlecht über ganz Hellas verbreitet; danach heißt die Gymnastik und sie behält die Nacktheit bei, auch das ein Stück hellenischer Freiheit, dem Oriente fremd, den Italikern trotz der Herrschaft der hellenischen Kultur immer unbehaglich, durch die Orientalisierung der Welt als etwas Sündhaftes ausgerottet. Homer war darin noch im asiatischen Bann; er prägt das Wort „Scham" für die Geschlechtsteile, das der Sprache dann verbleibt: die attischen Maler haben gar nicht mehr begreifen können, daß Odysseus sich seiner Nacktheit vor Nausikaa schämt. Die kretische Kunst gibt den Männern einen Lendenschurz; ihre dekolletierten Weiber stimmen dazu. Auch Lykier und Skythen halten auf Dezenz, und die griechischen Künstler unterwerfen sich dem barbarischen Geschmacke, wenn sie dort arbeiten. Offenbar haben die Dorer bei ihrer Einwanderung von dem „Schamgefühle" nichts gewußt, das wirkliche Naturvölker notorisch nicht kennen; wir müssen unsern Kindern ja auch erst mühselig die Natur abgewöhnen. Zuerst schwankten die Dorer, ob sie sich nicht auch hierin der Zivilisation unterwerfen müßten, aber glücklicherweise nahmen sie eines Tages den Läufern den Lendenschurz ab. Das soll die Welt ihnen danken bis zum Jüngsten Tage, denn es war die Vorbedingung für die hellenische Kunst, die uns allein den keuschen Adel des Menschenleibes zeigt, wie die Natur ihn schuf, deren Göttlichkeit sich in ihm nicht minder offenbart als im Elemente. Ihn zu verlästern war verzeihlich, als asketische Verneinung des Lebens als Reaktion gegen die schamlose Sinnenlust der Kaiserzeit eine geschichtliche Notwendigkeit war. Seit diese überwunden ist, ist es freilich nichts als schmutzig lüsterne Prüderie. Aber verlorene Unschuld läßt sich nicht zurückgewinnen. Wohl haben seit den kühnen Meistern der Hochrenaissance einzelne Künstler dank dem hellenischen Vorbilde den Weg zur Natur wiedergefunden; aber in einer behosten Gesellschaft wird die Nacktheit immer etwas Fremdartiges behalten, denn wenn der Naturalismus seine ausgezogenen Modelle kopiert, so würde dagegen Polyklet so gut protestieren wie Praxiteles. Weil die bildende Kunst auf das Nackte nicht verzichten kann, wird sie den unmittelbaren Anschluß an die Hellenen niemals aufgeben.

Nacktheit.

Das Gefühl für die Würde und Schönheit des Leibes hat den Erfolg gehabt, daß alle jene Entstellungen unhellenisch sind, in denen sich der Barbar gefällt, auch die von sakraler Bedeutung. Kein Tätowieren wie bei den Thrakern, keine Beschneidung wie bei den Ägyptern, keine Ringe durch Ohr oder Nase oder Lippe. Wenn Aigisthos die Leiche Agamemnons verstümmelt hat, Achill in der echten Ilias die Leiche Hektors köpfte und den Hunden vorwarf, so spürt man die gräßliche Roheit; all das ist wenigstens für den freien Mann ganz überwunden.

Die athenische Demokratie.

Die Gründer der Demokratie hatten sich darüber nicht getäuscht, daß das *le roi règne mais il ne gouverne pas* für den Souverän der Demokratie am allermeisten gelten muß. Sie hatten der Volksversammlung natürlich die großen Entscheidungen vorbehalten, Krieg, Frieden, Bündnisse, die Bewilligung von direkten Steuern und Anleihen, die Sanktionierung aller legislativen Akte. Da sie noch Grund hatten, die Erhebung eines Tyrannen zu fürchten, so trafen sie Vorsorge, daß das Volk seine Beamten durch ein formelles Mißtrauensvotum suspendieren konnte und selbst einschreiten, sobald seine Herrschaft bedroht war. Sie werden vielleicht mehr gewünscht als erwartet haben, daß die Anträge des Rates in der Volksversammlung im einzelnen diskutiert und amendiert würden. Aber daß die Beschlüsse wirklich erst im Volke gefaßt würden, lag nicht in ihrer Absicht, und selbst wenn das Volk in Fällen wirklicher oder scheinbarer Not einschritt, so sollte das eigentlich ebenso wie beim Rate nur ein Vorurteil sein, nach dem die Sache den ordentlichen Gerichten übergeben wurde. Wenn das Volk die Feldherren, die bei den Arginusen gesiegt hatten, wegen einer angeblichen schweren Fahrlässigkeit (Preisgabe der eigenen schiffbrüchigen Leute) insgesamt zum Tode verurteilte, trotz dem Proteste des Vorsitzenden, Sokrates, so war das eine grobe Verfassungsverletzung; aber der Souverän ist unverantwortlich; es ist nicht auszudenken, wie man ihn an solchen Übergriffen hätte verhindern können. Dabei sind solche grellen Einzelfälle nicht das schlimmste. Eine gesunde oder auch nur eine stetige Politik ward unmöglich, als die Entscheidungen an die Zufallsmehrheit einer nominellen Plenarversammlung kamen, und die faktische Führung des Volkes an die unverantwortlichen Berater dieser Versammlung, die sich meistens davor hüteten, die Durchführung der Beschlüsse selbst zu übernehmen, damit sie den Mißerfolg den Beamten in die Schuhe schieben konnten. Es ist die herbste Kritik dieser Demokratie, daß die Allgewalt der Volksversammlung und ihre Einmischung in alle möglichen Dinge Hand in Hand geht mit der Einführung immer stärkerer Lockmittel, um den Besuch der Versammlungen zu steigern. Es war die restaurierte Demokratie, die bald nach 400 gezwungen war, für die Ausübung der Souveränitätsrechte den Bürgern Sold zu zahlen. Was für Elemente fortan gewerbsmäßig den Souverän repräsentierten, ist damit hinlänglich gesagt.

Diäten.

Gerichte.

Der Souverän tritt noch an einer anderen Stelle handelnd auf, als Richter. Es ist das wohl die absonderlichste Institution der Demokratie; sie hat trotz aller offenkundigen Schädigungen, die sie brachte, als ein Palladium der Volksfreiheit gegolten und nur immer weiter um sich gegriffen. In jedem Geschworenengerichte ist nicht etwa ein Organ des Volkes tätig, sondern dieses selbst: die Anrede des Gerichtes ist dieselbe wie in der Volksversammlung.

Freiheit der Lebensführung.

Ein Großes ist auch, was Perikles oder vielmehr Thukydides an dem demokratischen Athen preist, daß jeder leben könnte wie er wollte, und keinerlei Kontrolle, auch nicht die einer engherzigen öffentlichen Meinung, an seiner Lebenshaltung geübt würde. Die Tyrannei der sogenannten guten Sitte ist zumal dadurch schlimmer als die Indezenz, daß sie zur Heuchelei erzieht. Schon allein weil diese fehlt (von der politischen Phrase abgesehen, die allerdings ziemlich auf moderner Höhe steht), erscheinen uns die Athener als freiere Menschen. Ihr Stolz auf ihre Freiheit gilt nicht nur dem negativen Vorzug, keinem Herrn untertan zu sein, der sie von den Asiaten unterscheidet, sondern dem Gefühle, leben zu dürfen, wie es einem jeden beliebte, und vor allem die volle Freiheit des Wortes zu genießen. So viel Unfug sie auch trieben, gesetzlicher lebten sie jetzt doch als ihre Vorfahren zu den Zeiten Drakons, und vor allem, wenn ein Alkibiades sich nicht hätte austoben können, würde auch kein Sokrates die Sittlichkeit auf den freien Willen gegründet haben. Das bleibt der große, für die Menschheit wertvolle Fortschritt, daß die Demokratie das Individuum selbständig macht. Wenn das in Ionien früher geschehen sein wird, so sind dort zugleich Staat und Gesellschaft aus den Fugen gegangen und haben erst von Athen her wieder Halt gewonnen. Der Bürger ist nun rechtlich aus allen Banden der Familie und des Staates befreit; was er tut, muß er selbst verantworten, dafür haftet er für nichts, was andere tun. Wie er sich sein Brot verdienen will, steht ihm völlig frei: keine Arbeit ist eine Schande. Mit seinem Vermögen, auch seinem Grundbesitze, kann er schalten wie er will, er kann überall Land zu vollem Eigentum erwerben. Auch letztwillig kann er frei über sein Eigentum verfügen, ohne Zuziehung der Gemeinde oder ihrer Organe. Wo sich Bürger zu irgendeinem Zwecke gemeinschaftlich zusammenschließen, stehen die Satzungen der Genossenschaft ohne Vorprüfung unter dem Schutze des Staates, wenn sie nur nichts Widergesetzliches wollen. Es gibt keine Gesetze, die dem Verkäufer wehren, den Preis zu stellen, wie er will, auch den Zins, zu dem er sein Geld leiht. Nicht leicht wird dem Bürger der Staat durch einen Beamten mit einem „das darfst du nicht“ entgegentreten, nur sein Nächster, ein ebenso selbständiger Mann, wird seine Rechte geltend machen, und diesen Konflikt wird der Staat nach dem geschriebenen Gesetze durch das Gericht, ideell also die Summe der gleichberechtigten Bürger, entscheiden. So scheint der Zustand in einer höheren Potenz erreicht, von dem wir bei der Betrachtung des griechischen Staates ausgingen: hier der selbstherrliche Mann, dort die Gemeinde, der Stamm. In den geschriebenen Gesetzen, dem kodifizierten Rechtsgefühl der Bürger, und dem Organismus der Verfassung, die den Beamten zum Vollstrecker des Volkswillens macht, soll der Ausgleich zwischen dem freien Individuum und dem allmächtigen Staate gefunden sein.

Hellenistische Verwaltung.

In der Verwaltung hatte Alexander die persische Praxis übernommen, und anders konnten seine Nachfolger auch nicht verfahren. Nur das Heer, das ja allein die Fremdherrschaft aufrechthielt, blieb direkt unter dem Könige; es traten also königliche Offiziere neben die Satrapen, wo Asiaten in dieser Stellung blieben. Später ist der Satrapenposten mit dem des Strategen vereint, was die Aufstandsversuche der Achämenidenzeit erneute. Die Provinzen sind zum Teil kleiner gemacht; in den Griechenstädten traten neue Körperschaften hinzu, die mindestens zum Teil sich selbst verwalteten und direkt unter dem Könige standen. Es ist wohl auch versucht, die Steuererhebung den Verwaltungsbehörden abzunehmen. Im ganzen aber bleibt die alte Weise, die allein für die ungeheure Ausdehnung des Reiches, die Unterschiede der Bevölkerung in Recht, Glauben und Gesittung und die Schwäche der herrschenden Bevölkerung paßte, daß zwischen dem Könige und den Untertanen eine Instanz stand, die gegen die Ablieferung der Steuern (Kopfsteuer ist früh eingeführt, wenn sie nicht übernommen ward) und die Gestellung von Truppen in ihrer Weise regieren durfte, wie sie wollte. Auch Ägypten hat seine semitischen Außenlande nicht anders regiert. So gab es denn abhängige Fürstentümer genug, vornehme, wie die Kleinkönige von Kommagene, die sich am Ende mit dem Königshause verschwägerten, das sie überlebt haben, aber auch Häuptlinge räuberischer Bergstämme im Taurus und Beduinenscheichs der Wüste. Nicht wenige Hohepriester regierten für ihren Gott oder auch als Inkarnationen ihres Gottes ganze Stämme oder doch reiche Heiligtümer; der Jahveh von Jerusalem hat nicht wenige Götter seinesgleichen. Die freien Griechenstädte gehören ganz in diese Kategorie. Und im Grunde war ein Satrap oder Stratege von Medien, den der König einsetzte, im Verhältnisse zu dem Reiche nicht allzusehr von solchen Vasallen verschieden, die er an Macht weit übertraf. Die Zentralgewalt hatte Oberhand, weil bei ihr die Abgaben zusammenflossen und das Heer von ihr gehalten ward, und natürlich konnte ein tüchtiger König überall ein- und durchgreifen. Inwieweit die Einkünfte durch königliche Gerechtsame vermehrt wurden, Monopole, Regalien, direkte königliche Steuern, kann dahinstehen; ererbt ward von den Persern jedenfalls sehr bedeutender Domanialbesitz in allen Landen, zu dem hörige Leute in überaus großer Zahl gehörten. Wir können das zufällig in dem Hinterlande der Troas verfolgen, wo viele Quadratmeilen königlicher Besitz waren; auch Stutereien gehörten dazu, wie uns deren bei den Persern, als einem Reitervolke, öfter begegnen. Den Seleukiden erschien diese Domäne so abgelegen und unsicher, daß sie sie stückweise verschenkten und verkauften, was uns den Übergang in die griechische städtische Ordnung und das Verschwinden der Hörigkeit gut beleuchtet. In Lydien reicht das „königliche Land“ bis dicht an die ionischen Städte; die Abgabe der Steuern wird in natura geliefert und in Kornhäusern aufgestapelt, ganz wie in Ägypten.

Ägyptisches Steuerwesen.

So würde der Staat schwerlich die gewaltigen Summen herausgewirtschaftet haben, wenn nicht das Steuerwesen zu unheimlicher Vollkommenheit ausgebildet gewesen wäre. Da war die Ertragsteuer jedes irgendwie bebauten Bodens, die verschieden hoch nach dem Besitzrechte des Bebauers in natura erhoben ward, so daß sich königliche Kornhäuser überall befanden; jedes Stück Vieh bis auf Hühner und Tauben, jedes Gewerbe, auch die Fischerei im Nil (Jagd hat es wohl nicht mehr gegeben), Kauf und Miete waren mit einer Findigkeit immer neuer Objekte besteuert, die ihresgleichen nicht hat. Es gab auch außer den Einfuhr- und Ausfuhrzöllen an den Kriegsgrenzen Zwischenzölle, Wege-, Tor- und Hafenabgaben. Der Staat sorgte in den Provinzialstädten, die natürlich bestanden, wenn sie auch keine rechtliche Sonderexistenz führten, für Bäder und Ärzte (keine Schulen), zuweilen auch Rechtsanwälte, all das Bedürfnisse nur der Griechen, deren Befriedigung der Staat übernahm, um diesen das Leben in dem fremden Lande annehmbar zu machen; er schüttet und erhält die Dämme, gräbt die Kanäle, sichert die Straßen, besorgt selbst sichere Beförderung auf der Karawanenstraße von Koptos an das Rote Meer; aber die Kosten werden für alles durch besondere Umlagen oder Abgaben aufgebracht. Außerordentliche Steuern werden ausgeschrieben, wenn der König oder andere höchste Würdenträger den Kreis besuchen, um die Kosten für ihre Unterkunft und ihren Empfang zu bestreiten. Ebenso wird bei einem Thronwechsel das „Kranzgeld“ erhoben, eigentlich um dem neuen Könige einen goldenen Kranz zu stiften; es ist aber aus dem freiweilligen Geschenke eine stehende Abgabe geworden. Diese allgemeine direkte Steuer hat es in allen Königreichen gegeben, auch noch für die römischen Kaiser. Alle Bergwerke, die Salzgewinnung, die Herstellung oder der Handel mit vielen der wichtigsten Produkte, Öl, Byssusgewebe, Papier, waren dem Staate vorbehalten; ein großer Teil des Landes war direkt königliches Domanialgut. Natürlich ward es verpachtet, und verpachtet wurden alle oder fast alle Steuern, aber die Pächter standen unter so scharfer Staatskontrolle, daß sie manchmal fast zu bloßen Einnehmern wurden. Der Untertan ist zu mancherlei Fronden verpflichtet, z. B. zu den Dammbauten und zur Stellung von Transportmitteln (Tieren und Kähnen), und zum Unterhalte der durchziehenden Beamten und Truppen; wie Hand- und Spanndienst genau das Analogon ist zu dem Dienste als Beamter oder der Übernahme kostspieliger Leistungen für das Allgemeine, wie alles Liturgie ist, wird hier ganz deutlich. Insbesondere die Gymnasien, deren die Griechen bedurften, wo sie nur in hinreichender Zahl zusammenwohnten, sind durch die Liturgie der Begüterten unterhalten; vielleicht entsprang das ihrer Initiative; in der Römerzeit werden die Familien, aus denen Gymnasiarchen genommen werden, zu einer Art von Honoratioren, einem Munizipaladel, selbst in Alexandreia; aber das dürfte spätere Entwicklung sein.

Der Hellenismus.

Es sind die sittlichen Kräfte, die am letzten Ende über die Geschicke und das Glück der Menschen und der Völker entscheiden. Auch in der Machtentfaltung des Staates und auf allen Gebieten des geistigen Wirkens entscheiden sie; man muß nur zu den Quellen der Kräfte aufsteigen, daß man es wahrnehme. Trotz allem Mißregiment des Senates, trotz allem blutigen Wucher der römischen Kapitalisten hatte der Italiker das Recht, die griechische Wirtschaft zu verachten. In seinem Volke lebte noch die Wehrhaftigkeit und die Lust am edlen Waffendienste, ohne die der Mann keinen Anspruch auf Freiheit hat, die persönliche Redlichkeit, die wohl einmal vergewaltigt, aber nicht betrügt, der Glaube an den Staat, an die Majestät des Vaterlandes. Die Virtus trägt Waffen; die Arete hatte den Schlafrock des Stubenhockers angelegt. Wie sollte der Römer das unkriegerische, liebedienerische, feile Geschlecht nicht verachten, gerade weil er die Heroen Homers und die großen Männer bewundern gelernt hatte, von denen Herodot und Kleitarchos erzählten? Jeder Stein, auf den der junge Cicero in Athen trat, erzählte ihm eine Geschichte, die ihn andächtig stimmte, aber andächtig gegen ein vergangenes Geschlecht: sollte er vor den Kekropiden seiner Tage mehr Achtung haben als Poseidonios, der sie uns mit grausamem Humor zu schildern weiß? Das Gedächtnis großer Ahnen wird ein Brandmal für den entarteten Enkel.

Die Athener, die bei Marathon fochten, tranken aus den wundervollen Tonschalen, die nichts anderes vorstellen wollten, als sie waren. Die Gemälde darauf erzählen von den Heldentaten der Heroen, und ganz wie in den Siegesliedern Pindars gesellt sich dazu das Leben der Gegenwart, Szenen des kriegerischen Lebens, der kräftigen Jugendlust auf Ringplatz und Rennbahn, auch wohl jenes derben und gesunden Lebensgenusses, der dazu gehört. Es dauert keine hundert Jahre, da treten anmutige Mädchengestalten an die Stelle, die mit Eroten tändeln, und die ekstatische dionysische Lust. Das setzt sich in den graziösen Dämchen und Eroten fort, den Nippesfiguren, die wir nach Tanagra nennen und mit denen die ältere hellenistische Zeit ihre Zimmer ebenso wie ihrer Gräber dekorierte. Allmählich wird die Formgebung üppiger; die Nacktheit des weiblichen Körpers wird bevorzugt; die Hüften der Eroten schwellen. Nur in den Exzentrizitäten oder in dem Sinnesreize zeigt sich Leben; die leere Pose des Theaters merkt man auch. Die Heroenwelt verschwindet nicht ganz; aber sie lebt jetzt nur durch die Schule. Mehr als diese schablonenhafte Vornehmheit sind lüsterne, oft lüstern-obszöne Darstellungen beliebt.

Von welcher Seite man diese Gesellschaft ansieht, immer wieder muß man sich sagen, daß sie das Recht zu leben verwirkt hat, weil sie mit dem Leben nichts mehr anzufangen weiß. Die Kraft, sich selbständig zu behaupten, und die Lust, sich strebend zu bemühen, hatte sie längst verloren. Endlich machte Gott mit einem furchtbaren Strafgerichte die Zeche.

Entwicklung des römischen Staatswesens.

Rom wird also eine Demokratie, aber eine Demokratie mit starker aristokratischer, ja monarchischer Beimischung. Entscheidend war das Volk oder besser die Mehrheit. Innerhalb des Volkes stuften sich die bürgerlichen Rechte und Pflichten, wie es im Altertum gewöhnlich war, nach dem Zensus ab, der die Bevölkerung in fünf Klassen schied; wer nichts besaß, bedeutete nichts, ein nach unseren Begriffen hartes, doch für die damalige Zeit im Interesse der Gesamtheit zweckmäßiges Prinzip. Unmittelbare Einwirkung auf die Geschäfte war der Volksversammlung nicht gestattet; nur in festen, feierlichen Formen, in ihren Abteilungen, die vollständig vertreten sein mußten, unter Leitung und auf Befragung eines dazu befugten Magistrates durfte sie ihren Willen kundtun. Daher war Demagogie nur in der Magistratur wirksam.

Charakteristisch und eigenartig ist die hohe Ausbildung, die die Magistratur in Rom fand und die für den Begriff der Staatsgewalt überhaupt von großer und dauernder Bedeutung geworden ist. Die Magistrate werden allerdings durch die Volksrechte und ihre Hüter, die Volkstribunen, ferner durch das allgemein herrschende Prinzip der Kollegialität eingeschränkt, aber in ihrem Amtskreise sind sie doch fast unbeschränkt, mit starker Zwangsgewalt ausgerüstet und unabsetzbar, verantwortlich erst nach Ablauf der Amtszeit. In Zeiten schwerer kriegerischer Bedrängnis kehrte man durch die Einrichtung der Diktatur zeitweilig sogar zur Monarchie zurück; neben dem Diktator erloschen außer dem der Volkstribunen alle übrigen Ämter. Zwischen den verschiedenen Beamten bildet sich dann eine gewisse Rangordnung und Reihenfolge aus, ein festes Verhältnis der Über- und Unterordnung der *par*, *minor* oder *maior potestas*. Alle zusammen finden endlich ihren gemeinsamen Boden im Senat, dieser großen Versammlung der vornehmsten und reichsten Bürger, in dem alles, was es an politischer Einsicht und Erfahrung gab, vornehmlich die gewesenen Beamten sich zusammenfanden. Der Senat ist für die Magistrate bestimmt, er berät, leitet und unterstützt sie, nichts Wichtiges geschieht ohne seine Mitwirkung, aus ihm entnehmen die Magistrate auch ihre Beisitzer, ihr Consilium, wie ihnen das Herkommen vorschrieb. Der Sitz im Senat war in der Regel lebenslänglich, die Versammlung ergänzte sich daher nur langsam, ganz anders als in Hellas, wo die Ratsversammlungen oft alljährlich erneuert wurden. Daher gewann der Senat über die wechselnden, verschieden befähigten Beamten ein entschiedenes Übergewicht. In ihm bildete und erhielt sich die Praxis der Geschäfte, das Herkommen, das man später den Gebrauch der Väter *(mos maiorum)* nannte, ein ungeschriebenes, festes und doch bewegliches Gesetz. In ihm hatten zugleich die verschiedenen Parteien ihre Vertreter und konnten zum Worte kommen. Je mehr Rom wuchs, je größer und verwickelter die Geschäfte wurden und dem Urteil und Verständnis der Volksmenge entschwanden, desto mehr kam die Regierung in die

Hände des Senats. Es ist eine aristokratische, beständige und doch sich langsam erneuernde Körperschaft. Von den Launen der Volksgunst unabhängig, konnte der Senat von einem höheren Standpunkte aus die Interessen des Staates wahrnehmen, und keine Versammlung hat je ihre Aufgabe besser gelöst als er.

Cäsar Diktator.

Cäsar vereinigte in sich die Eigenschaft eines Demagogen und Parteiführers mit denen eines Feldherrn; als solcher machte er sich zum Monarchen, ein vielseitig begabter Mann, groß als Feldherr und Staatsmann, zugleich ein wirksamer Redner und Schriftsteller. Seine Vergangenheit war nicht ohne Tadel; er teilte die Art seiner Zeitgenossen und Rivalen, und in der Wahl seiner Mittel war er nicht wählerisch. Jetzt waren die Republik Rom und das Reich in seiner Hand. Wie Sulla ließ er sich zum Diktator ernennen, gedachte aber die Diktatur als jähriges Amt dauernd zu führen. Er beherrschte den Senat, die Magistrate und die Komitien, hohe, göttliche Ehren wurden auf ihn gehäuft; man hat ihn sogar beschuldigt und geglaubt, daß er sich zum König habe machen wollen, daß eine Art Universalmonarchie nach Art Alexanders ihm vorgeschwebt habe. Seine Stütze waren das niedere Volk und die Soldaten, deren er eine gewaltige Zahl unter seinen Fahnen vereinigte. Wenn er sich auch bemüht zeigte, seinen Sieg schonend zu benutzen, so hat doch ein großer Teil der Aristokratie und ihres Anhanges in den Bürgerkriegen Leben und Besitz verloren. Es war wiederum eine große Revolution, die das ganze Reich erschütterte und nach dem Siege umfassende Neuordnungen nötig machte.

Seine Tätigkeit.

Cäsar mußte seine Freunde belohnen, die besitzlosen Massen versorgen und zugleich ihre ordnungswidrigen Instinkte niederhalten. Er hat viele neue Bürger ins Bürgerrecht aufgenommen, z. B. gleich zu Anfang die Transpadaner, viele Kolonisten, besonders Veteranen mit Land ausgestattet, in Italien wie über See in den Provinzen, wo er z. B. Korinth und Karthago wieder erstehen ließ; den Senat hat er ergänzt und vermehrt, ebenso die Magistrate, die Einteilung und Verwaltung der Provinzen geändert und verbessert. Er beschäftigte sich mit Bauten und öffentlichen Arbeiten, mit Verschönerung der Stadt Rom und Reformen jeglicher Art. Bleibenden Wert und ewige Dauer hat die Ordnung des Kalenders gehabt, wo er durch Einführung des ägyptischen Systems der Zeitrechnung der herrschenden Kalenderverwirrung ein Ende machte. Er war ein Tyrann, der sich in den Dienst des Gemeinwesens stellt; er zog alles an sich, duldete keinen Widerspruch und verfügte nach Gutdünken über das Reich und seine Einkünfte. Nachdem die Pompeianer in Spanien besiegt waren, bereitete er einen Krieg gegen die Parther vor, um die Niederlage des Crassus zu rächen, aber kurz vor dem Termin der Abreise, am 15. März 44 v. Chr., ward er ermordet.

Eine dauernde neue Ordnung konnte er nicht begründen; nach seinem Tode begann der Bürgerkrieg aufs neue; der Streit um sein Erbe, ferner der Kampf seiner Partei gegen die Anhänger der alten Ordnung, an deren Spitze sich seine Mörder stellten, entfesselte eine ununterbrochene Kette von Kriegen im Osten und Westen des Reiches. Die erste Versöhnung der Cäsarmörder mit den Cäsarianern, die von dem Konsul Marcus Antonius geführt wurden, hatte nur kurze Dauer. Zunächst spalteten sich die Cäsarianer; zwischen Antonius und dem Adoptivsohn und Erben des Diktators, dem jugendlichen Octavianus, brach ein Zwist aus. Triumvirat und Bürgerkrieg.

Zur Zeit der Republik hat sich die Rechtsbildung, abgesehen von den ersten Anfängen, hauptsächlich durch das prätorische Edikt vollzogen. Als Rom groß ward, stellte die innige und häufige Berührung mit dem Auslande, mit Bundesgenossen und Untertanen der Rechtsprechung neue und mannigfaltige Aufgaben. Damals entwickelte sich das römische Recht allmählich aus den starren Formen eines Stadtrechtes von beschränkter Geltung heraus zu freierer Bewegung und höherer Geltung. Es geschah unter steter Berührung mit dem fremden, besonders dem griechischen Recht, zugleich nicht ohne Beteiligung der griechischen Philosophie. Schon damals war ferner bei der zunehmenden Zahl der in den Provinzen ansässigen römischen Bürger das römische Recht mit den Prätoren in die Provinzen gekommen und hatte sich mit dem dortigen abfinden müssen, aber erst unter den Kaisern konnte es eine wirkliche universelle Geltung erlangen, unter der einheitlichen Leitung der höchsten senatorischen und besonders der kaiserlichen Rechtsprechung und Rechtweisung. Bei der Ausübung der Jurisdiktion traten dem Kaiser und seinen Organen die Juristen zur Seite, die jetzt ein hochangesehener Stand wurden. Diese Rechtsgelehrten wurden durch eine besondere Ausbildung auf ihren Beruf vorbereitet und teilten sich in verschiedene Schulen; es befinden sich unter ihnen Männer von hervorragender Begabung und Einsicht. Aus dem Streite ihrer Meinungen, im Kampfe des Alten mit dem Neuen, in Anpassung an die Bedürfnisse des Lebens, oft im Anschluß an die provinzialen Volksrechte ist so das römische Recht zu allgemeiner Geltung fürs ganze Reich herangewachsen. Die Blüte der römischen Jurisprudenz reicht von der augusteischen Zeit bis etwa zur severischen Dynastie, dann bei dem allgemeinen Verfall sinkt auch sie. Aber der wesentliche Inhalt ihres Werkes ist doch in späteren Lehrbüchern und Sammlungen der Nachwelt als unschätzbares Vermächtnis erhalten. Das römische Recht hat so den Fall des Reiches überdauert und sich in den neuen Reichen neben den germanischen Volksrechten behauptet, um sie allmählich erst zu durchdringen, dann zu verdrängen, und ist somit die Grundlage des modernen Rechtes geworden. Einheit des Rechts.

DIE KULTUR DER GEGENWART

Früher erschien u. a.:

DIE GRIECHISCHE UND LATEINISCHE LITERATUR UND SPRACHE

BEARBEITET VON U. VON WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, K. KRUMBACHER, J. WACKERNAGEL, FR. LEO, E. NORDEN, F. SKUTSCH.

(Teil I, Abt. 8.) 2., vermehrte und verbesserte Auflage.
[VIII u. 494 S.] Lex.-8. 1907. Geh. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Inhalt: I. Die griechische Literatur und Sprache. Die griechische Literatur des Altertums: U. v. Wilamowitz-Moellendorff. — Die griechische Literatur des Mittelalters: K. Krumbacher. — Die griechische Sprache: J. Wackernagel. — II. Die lateinische Literatur und Sprache. Die römische Literatur des Altertums: Fr. Leo. — Die lateinische Literatur im Übergang vom Altertum zum Mittelalter: E. Norden. — Die lateinische Sprache: F. Skutsch.

„... Selten wird etwas mit solcher Spannung erwartet worden sein, wie diese Darstellung. Schon die Fülle des hier behandelten Stoffes erregt Staunen .... Es überrascht immer wieder von neuem, daß keiu einziger Name fehlt, und mehr noch, daß kein Name genannt is., ohne daß seinem Träger wenigstens durch ein kurzes Urteil oder, wenn es nicht anders geht, doch durch die Einreihung am richtigen Orte eine treffende und ausreichende Charakteristik zuteil wird .... In schönem Relief treten jetzt Charakterköpfe hervor, die in den bisherigen Literaturgeschichten, unter einem Wust von Notizen und auch Plattheiten versteckt, ein kümmerliches Dasein gefristet hatten...." (Allgemeines Literaturblatt.)

„In großen Zügen wird uns die griechisch-römische Kultur als eine kontinuierliche Entwicklung vorgeführt, die uns zu den Grundlagen der modernen Kultur führt. Hellenistische und christliche, mittelgriechische und mittellateinische Literatur erscheiuen als Glieder dieser großen Entwicklung, und die Sprachgeschichte eröffnet uns einen Blick in die ungeheuren Weiten, die rückwärts durch die vergleichende Sprachwissenschaft, vorwärts durch die Betrachtung des Fortlebens der antiken Sprachen im Mittel- und Neugriechischen und in den romanischen Sprachen erschlossen sind. Die Darstellung der antiken Literaturen hat vor den verbreiteten Handbüchern, deren Nutzen nicht herabgesetzt werden soll, den Vorzug, daß die treibenden Kräfte, die herrschenden Strömungen, die Charakterbilder der bedeutenden Persönlichkeiten schärfer herausgearbeitet sind, daß das Nachsprechen antiker Werturteile, die doch nur den Geschmack einer Zeit widerspiegeln, aufgehört hat." (P. Wendland in der deutschen Literaturzeitung.)

Probeheft (mit Auszug aus dem Vorwort des Herausgebers, der Inhaltsübersicht des Gesamtwerkes, dem Autorenverzeichnis und Probestücken) umsonst u. postfrei.

BESTELL-ZETTEL.

Bei Buchhandlung in

bestellt Unterzeichneter aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig, fest — zur Ansicht:

..... Staat und Gesellschaft der Griechen und Römer
Von U. v. Wilamowitz-Moellendorff und B. Niese.
(Die Kultur der Gegenwart. Ihre Entwicklung und ihre Ziele. Herausgegeben von Prof. Paul Hinneberg. Teil II, Abt. 4, 1.) Lex.-8. 1910. Geh. ℳ 8.—, in Leinwand geb. ℳ 10.—

Ferner: ....

Ich ersuche um unentgeltliche und postfreie Zusendung des Probeheftes.

Ort, Wohnung: Unterschrift:

....

f 475
T34
v. 5
pt. 2
cop. 2

condere nomen. 7, 388 ducere ... ad verum -us. 10, 569 -is laudator. 11, 115 *al.* STAT. Theb. 9, 563 veniet cineri -us et suus ordo manibus. 9, 663 sed -us extremum certe ... veraeque licet solacia morti quaerere. 10, 712 ibi gloria tantum ventosumque -us titulique in morte latentes. QVINT. inst. 3, 7, 9. TAC. Agr. 33 incolumitas ac -us eodem loco sita sunt. hist. 1, 77 contra -us reipublicae (1, 82 contra -us imperii. ann. 2, 55 contra -us Romani nominis). 1, 90 vile iam -us publicum (ann. 12, 48 paucis -us publicum curae. VELL. 1, 13, 5 illa imprudentia -i publico fuerit conventior. ARNOB. nat. 4, 4 apud furculas Caudinas -us publicum subiugatum est). hist. 2, 21 *milites* urbanae militiae -us attollentes. 2, 27 reciperandi -is cupidine. 3, 20 non se -us neque pretium eripere tam bene meritis. 3, 27 ipsa contentione -is. ann. 2, 52 Furio nomini partum -us militiae. *al.* SVET. Claud. 17 iusti triumphi -us. ANTH. 47, 1 coniugis arte -us patriae (*i. vellus, ad III A*) reduxit Iason; amisit patriae coniugis arte -us. CAPITOL. Gord. 18, 3 in famam hominum litterarum -e pervenit. ARNOB. nat. 4, 32 -us nominis atque existimationis infamat. AVIEN. ora 275. AMM. 16, 12, 31 Romanae maiestati reddere proprium -us. 17, 13, 30 hoc -e augente sollemnitatem. AVG. c. Secundin. 15 p. 928 *temporalis pulchritudo* habet proprium in suo genere -us atque insinuat bene viventibus summam dei sapientiam. lib. arb. 3, 15, 44 ut sit in ea peccati dedecus sine -e vindictae. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1110[C] doctrinarum ... -e. 23 p. 1137[B] viros ... dogmatum -e fulgentes. VEN. FORT. carm. 6, 1, 20 Mars habet ecce duces, pax habet ecce -us. CARM. epigr. 1430, 8 quod gravis inde dolor permanet, unde -us. *nota res personata*: SIL. 15, 99 mecum Honor ac Laudes et laeto Gloria vultu et Decus ac niveis Victoria concolor alis. VVLG. Zach. 11, 10 et tuli virgam meam, quae vocabatur Decus (ἡ ῥάβδος ἡ καλή). *in exclamatione*: SEN. Phaedr. 988 o vane pudor falsumque -us. epist. 87, 10 o quantum erat saeculi -us! MART. 8, 55, 9 o quantum per colla -us! IVV. 6, 255 quale -us, rerum si coniugis auctio fiat. TAC. ann. 15, 12 quod illud et quantum -us!

III ***metonymice***: **A** *res ornans, ornamentum (tam proprie quam in imagine et de rebus et de bestiis), saepe additur genet. explic.*: CIC. Verr. 5, 97 hostium spolia, monumenta imperatorum, -a atque ornamenta fanorum. prov. 28 sed -us illud et ornamentum triumphi minuendum nostra parsimonia non putavi. de orat. 1, 199 ad -us atque ornamentum senectutis. SALL. Iug. 103, 5 *legati* pavidi sine -e ad Sullam perfugiunt. VERG. Aen. 1, 429 scaenis -a alta futuris (SERV. auct. *ad l.* 'columnas' '-a alta': diversis enim significationibus idem dixit). 2, 448 veterum -a illa parentum (*trabea*). 5, 262 -us et tutamen in armis (*lorica*). 10, 135 aut collo -us aut capiti (*gemma*). 12, 83 Pilumno *equos* ipsa -us dedit Orithyia. CVLEX 15 -us Asteriae (*Delus*). 137 hic magnum Argoae navi -us edita pinus proceras decorat silvas. 360 omnes Roma -us magni quos suspicit orbis. 402 laurus item Phoebi surgens -us. LYDIA 28 felix taure, pater magni gregis et -us. HOR. carm. 1, 32, 13 o -us Phoebi ... testudo (*i. lyra*). carm. saec. 48 Romulae genti date remque prolemque et -us omne. OV. met. 9, 690 regale -us (*i. diadema*. VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 ne in eius familiam regni -us transferretur. SEN. Ag. 8 hinc auspicari regium capiti -us. Herc. f. 257. Med. 130 inclitum regni -us raptum [*i. vellus*]. 217 -e regali potens fulsi. 571 regni. Thy. 701 regium. 887 nunc -a regni teneo. clem. 1, 1, 2. CVRT. 5, 8, 12 hoc -us mei capitis aut demere mihi quisquam aut condonare. VAL. FL. 3, 346 ipse -us regnique refert insigne parenti. HOMER. 20). OV. trist. 3, 1, 46 aeternum sic habet illa *domus* -us (*quernam coronam. cf.* LIV. 26, 48, 5 muralis coronae -us. SEN. benef. 3, 32, 4 unicum adeptus inter dona militaria -us [*i. corona navalis*]. STAT. Theb. 11, 161 ut lamentabile tantis urbibus induerem capiti -us. MART. 9, 23, 2 dic ubi Palladium sit tibi, Care, -us. TAC. ann. 12, 31. PLIN. paneg. 13 cui -us muralis aut civica *corona*). OV. fast. 5, 585 signa, -us belli, Parthus Romana tenebat (LIV. 3, 11, 6. 6, 20, 7. SIL. 1, 618 captivi currus, belli -us. CVRT. 7, 4, 40 barbari caput, opimum belli -us). LIV. 1, 10, 7 adeo rara eius fortuna -is fuit (*spolia opima*). 1, 26, 11 quo enim ducere hunc iuvenem potestis, ubi non sua -a eum a tanta foeditate supplicii vindicent? (*i. praeclare facta. cf.* 2, 23, 4 aliaque militiae -a vulgo miserantes. 3, 11, 6 ipse addiderat multa belli -a. 3, 12, 3 cum multa referret sua familiaeque -a. 3, 19, 5 omnia iuventutis belli domique -a. 6, 20, 5 quae et quanta -a foeda cupiditas regni non ingrata solum sed invisa etiam reddiderit. 10, 8, 7 multa nobiscum -a afferimus. 21, 43, 17 notata temporibus locisque referre sua possim -a. 30, 32, 6. 38, 58, 3 *al.* TAC. Agr. 34 ann. 15, 50). LIV. 1, 34, 9 humano superpositum capiti -us. 2, 13, 6 ita honorata virtute feminae quoque ad publica -a excitatae. 7, 32, 8 tot -a populi Romani (*prospera bella, triumphi.* 7, 33, 6. 9, 41, 16 oratione vera qua in Tuscis, qua in Samnio partorum -um exiguam appendicem Etrusci belli conficere iubet. 30, 30, 21 parta ac sperata -a unius horae fortuna evertere potest. 30, 32, 4 multa ante parta -a aut cumulaturi eo die aut eversuri). 8, 38, 16 penes te equestre sit -us (*i. cura equitum*). GRATT. 228 Thessalium quadriga -us. MANIL. 1, 347 Delphinus ... oceani caelique -us. SEN. suas. 2, 5 omnibus sua -a sunt: Athenae eloquentia inclitae sunt, Thebae sacris, Sparta armis. VAL. MAX. 2, 7 praef. praecipuum -us et stabilimentum Romani imperii (*disciplina militaris*). 3, 5, 3 pugio, militare -us. 4, 6 ext. 3 splendidissimum totius Graeciae -us Lacedaemon. 5, 5, 3 fraternum iugum (*i. par*) Claudiae prius, nunc etiam Iuliae gentis intueri -us (*Tiberium et Drusum*). 5, 6, 2 magna postea -a in foro Romano fulserunt (*i. praeclara exempla*). SEN. Herc. f. 1115 tu collo -us ac telum suspensa diu, fortis harundo. Herc. O. 1641 populea silva, frontis Herculeac -us. Med. 715 rigida cum iam bruma discussit -us nemorum (SOL. 35, 12 nemoribus adhuc durat -us). Phaedr. 900 ebur ..., generis Actaei -us. 1189 o mors pudoris maximum laesi -us. Thy. 408 Cyclopum sacras turres, labore maius humano -us. 528 fratri paternum reddere incolumi -us (*i. regnum*). 791 noctis opacae -us omne. Tro. 15. 1075 quondam turris et muri -us. dial. 10, 12, 3 qui non sollicitior sit de capitis sui -e (*i. coma*) quam de salute. epist. 8, 5 contemnite omnia, quae supervacuus labor velut ornamentum ac -us ponit. 71, 15 quaeque (*urbes*) alienorum imperiorum magna sunt -a. 115, 12 unicum vitae -us ornamentumque. OCTAVIA 390 lateque fulgens aetheris magni -us (*stellae*). CVRT. 4, 14, 6 tot cicatrices, totidem corporis -a. 6, 1, 8 Lacedaemonii vetera, Macedones praesentia -a intuebantur: illi pro libertate, hi pro dominatione pugnabant. 5, 8, 16. MELA 2, 75 olim his terris auxilium fuit, nunc et nomen et -us est Martius Narbo. PETRON. 109 quod solum formae -us est, cecidere capilli. LAVS Pis. 260 iuvenile -us (*i. barbae lanugo*). PLIN. nat. 7, 103 haud minora forent Manli Capitolini -a, ni perdidisset illa exitu vitae (TAC. Agr. 29 sua quisque -a gestantes [*i. dona militaria*]). 16, 8 rostra navium tribunali praefixa fori -us erant. VAL. FL. 1, 452 clari -us adiacet orbis. 5, 514 patrium -us (*i. ensis*). 6, 62 crinis inest, natale -us. 6, 470 dedit acre -us fecundaque monstris cingula. 8, 117 corripit optatum -us (*i. aureum vellus*). SIL. 1, 525 direptumque -us nutantum in caede iubarum. 3, 144. 401 -us auriferae ... Corduba terrae. 4, 15 niveumque repostae instaurant galeae coni -us. 4, 138 primae -us affectat decerpere pugnae. 4, 269 tapeta, barbaricum -us. 4, 517. 5, 139. 6, 124. 291 haec tunc hasta -us nobis pretiumque secundi vulneris ... tributa. 6, 663 aequoreum iuxta -us et navale trophaeum. 8, 483 Maeoniaeque -us quondam Vetulonia gentis. 10, 399 superbum cristarum -us. 10, 534 ferale -us, ... cupressos. 10, 562 dona, funereum -us. 11, 62 aequatumque -us geminasque videre secures. 11, 158. 12, 257 agnoscensque -us (*i. galeam*). 12, 309 prae sese portans capitisque manusque antiquum -us. 12, 395. 578. 15, 638 per -a, extrema vobis quaesita sub axe, per fratris laudes. 16, 241 regnique insigne vetusti gestat laeva -us. STAT. silv. 1, 2, 188 novum Troiae -us (*Roma*). 1, 4, 24 Ausoniae -a ampla togae. 3, 1, 161 quod si dulce -us viridesque resumeret annos (*iuventutem*). Theb. 2, 272 Harmoniae dotale -us (*i. monile*). 6, 5 Graium ex more -us (*ludi Olympici*). 6, 193 sceptrique -us (*i. sceptrum*). 6, 727 hunc, quondam nostri -us auxiliumque Pelasgi, ... ensem. 7, 313 hasta, vetustum silvarum -us. 7, 784 commissum capiti -us (*i. vitta. cf.* 8, 277 vittae -us). 11, 324 galeae -us. 11, 561 arma ceu templis -us ... laturus. MART. 10, 92, 3 gemellas barbari -us luci ... pinus. TAC. hist. 3, 10 aliquo militari -e insignis. 3, 71 statuas, -a maiorum. ann. 3, 22 Lepida cui super Aemiliorum -us ... proavi erant (*i. nobilitatem*). 3, 72 avitum -us recoluit (*i. basilicam Pauli*). *ibid.* res Blaesi dignae -e tali fuere (*i. triumphi insignibus*). 6, 10 -us triumphale ... meruerat (6, 39. 13, 45. 15, 72). 11, 16 gentile -us ... capessere (*i. imperium*). 11, 23 insignia patrum, -a magistratuum ne vulgarent. 12, 41 hunc -e imperatorio, illum puerili habitu. 15, 41 Graecarum artium -a. PLIN. paneg. 13. 14 lĕvis hic *equus*, non subsidium itineris, sed -us subsequebatur. FLOR. epit. 1, 5, 6 -a et insignia, quibus imperii dignitas eminet. 1, 26, 5 honorum -a et insignia. 2, 16, 1 Corinthos ..., Achaiae caput, Graeciae -us (*sim.* 2, 18, 2. 3, 5, 9). APVL. Socr. 1 p. 117 *luna* noctis -us. HERM. Pal. vis. 1, 3, 4 ponens decorem creaturae suae -us (περιθεὶς τὴν εὐπρέπειαν τῇ κτίσει αὐτοῦ). CARM. epigr. 170, 1 quot par parenti dequs facer(et) filius, mors imatura ademit ut faceret mate⟨r⟩ filio (*i. monumentum*). 1377, 6 (*a. 535*) sumpsisti meritis pontificale -us (1382, 8 *a. 555.* 1385, 10 *a. 565*). SOL. 2, 3 *Vesubium et Baias*, colonias tam frequentes, tam assiduam novarum urbium gratiam, tam clarum -us veterum oppidorum. 27, 11 *Carthago* alterum post urbem Romam terrarum -us (AVR. VICT. Caes. 40, 19). ARNOB. nat. 3, 19 animorum ... -a ipsasque virtutes. LACT. Phoen. 140. AVSON. 172, 9 heu quanta vitae -a ... deseris (*i. honores*). 419, 52 tu mea causa per Gallias civilium -um indumenta dispensas. Mos. 395 patriosque canam, -a inclyta, mores Belgarum. AMM. 16, 6, 1 -a cultus imperatorii praestruxisse. 16, 10, 14 odeum et stadium aliaque -a urbis aeternae. 26, 4, 3 -e imperatorii cultus ornatum. HIER. epist. 16, 2, 3 necessarium fidei nostrae -us, passionem. VVLG. Ier. 10, 25 consumpserunt illum et -us eius dissipaverunt. PRVD. cath. 10, 103 iam nulla deinde senectus frontis -us invida carpet (*coma*). c. Symm. 1, 633 o linguam, ... Romani -us eloquii. CLAVD. 1, 52 aurum, quantum stagna Tagi rudibus stillantia venis effluxere -us. 20, 283. MACR. sat. 1, 6, 14 lorum in collo pro bullae -e. MART. CAP. 4, 333 ita crinali -e mera Cecropis atque Attica comprobatur. COD. Theod. 15, 1, 16 (*a. 365*) ornamenta urbium ac -a marmorum ... ad speciem pristinam et usum congruae utilitatis instaurent. RVT. NAM. 1, 93 percensere labor densis -a alta trophaeis. ENNOD. carm. 1, 7 praef. p. 524 et familiaris mali, ut aiunt, -a com-

primite. PRISC. periheg. 1021 curallique -us liquidique gratique topazi. CASSIOD. art. 3 p. 1173[D] *definitiones* maximum -us et quaedam lumina dictionum. VEN. FORT. carm. 3, 18, 9 quid si tale -us recitasses in aure senatus? (*i. poema magnificum*). GREG. M. moral. 1, 52 in exterioris -is laceratione (*i. vestis*).

B *de personis*: PLAVT. Asin. 655 custos erilis, -us popli, thensaurus copiarum. 691 ocellus aureus, donum -usque amoris. 892 carnufex, capuli -us. Truc. 517 mihi tibique magnum peperisti -us. TRAG. inc. 910 parens antiqua nostrae gentis, Argivum -us. CIC. Caecin. 28 senator populi Romani, splendor ordinis, -us atque ornamentum iudiciorum. Flacc. 75 Castricium . . . -us patriae, ornamentum populi Romani, florem iuventutis appellant. Phil. 2, 54 *Cn. Pompeius* imperii populi Romani -us ac lumen fuit (11, 14. 24). carm. frg. 29, 1 o -us Argolicum, . . . Vlixes (*μέγα κῦδος Ἀχαιῶν*). CATVLL. 63, 64 ego gymnasii fui flos, ego eram -us olei. 64, 323. LVCR. 3, 30 Graiae gentis -us (*Epicurus*). SALL. or. Phil. 19 -us ordinis huius. VERG. ecl. 4, 11 -us hoc aevi . . . Pollio. 5, 34 tu -us omne tuis (CARM. epigr. 755, 6). georg. 2, 40 o -us, o famae merito pars maxima nostrae, Maecenas. Aen. 6, 546 i -us, i, nostrum (*Aeneas*). 8, 301 vera Iovis proles, -us addite divis (*Hercules*). 9, 18 Iri, -us caeli. 9, 403 astrorum -us et nemorum Latonia custos (*Luna*). 10, 506 o dolor atque -us magnum rediture parenti (*Pallas*. SIL. 13, 384 Scipiadas, magnumque -us magnumque dolorem. MART. 11, 13, 5 Romani -us et dolor theatri *Paris pantomimus mortuus*. AVSON. 168, 24. 214, 11 tam -us omne tuis quam mox dolor . . ., Glabrio. INSCR. christ. Rossi II p. 129, 12 v. 2). Aen. 11, 508 o -us Italiae, virgo. 11, 657 quas ipsa -us sibi dia Camilla delegit (*cf.* SERV. *ad l.*). 12, 142 nympha, -us fluviorum. catal. 9, 3 victor adest, magni magnum -us ecce triumphi. CIRIS 246 prima -us (deum *codd.*) quae dulce mihi te donat alumnam. CVLEX 11 Latonae magnique Iovis -us, aurea proles, Phoebus. 18. 265 Ithaci coniunx semper -us Icariotis (*i. Penelope*). 317 Hector . . ., Troiae summum -us. HOR. carm. 1, 1, 2 Maecenas . . . o et praesidium et dulce -us meum (*cf.* SEN. Herc. O. 749 -us illud orbis atque praesidium unicum. dial. 6, 17, 1. FAVST. REI. epist. 5 p. 195, 13 filium meum Eminentium, dulce -us nostrum. ITIN. Eucher. p. 125, 6). carm. 2, 17, 4 Maecenas, mearum grande -us columenque rerum. 3, 16, 20 equitum -us. carm. saec. 2 Diana, lucidum caeli -us (*cf. l. 56.* SEN. Oed. 405). PANEG. in Mess. 32 quam tibi maiores maius -us ipse futuris. 49 parvae magnum -us urbis Vlixem. ELEG. in Maecen. 1, 18 tu -us et laudes huius et huius eras. OV. epist. 15, 271 o -us, o praesens geminorum gloria fratrum. met. 2, 725 eratque -us pompae comitumque suarum. 8, 317. 12, 612 iam timor ille Phrygum, -us et tutela Pelasgi nominis (fast. 1, 415 hortorum -us et tutela Priapus). 14, 833 o et de Latia, o et de gente Sabina praecipuum, matrona, -us. trist. 5, 2, 49. Pont. 2, 8, 25 saecli -us indelebile nostri (CORN. SEV. carm. frg. 13, 10 FLOR. epit. 3, 21, 2). fast. 6, 810. EPIST. Sapph. 94 o -us atque aevi gloria magna tui. EPICED. Drusi 336 iuvenem . . . consulis imperio conspicuumque -us. SEN. contr. 9, 2 (25), 9 Bruti, Horatii, Decii et cetera imperii -a. VELL. 2, 118, 2 iure etiam civitatis Romanae -us (eius *trad.*). VAL. MAX. 1, 6, 11 tantum Romanae militiae -us barbarorum obtritum equitatu. 1, 7, 2. 2, 10, 4 illud iuventae -us (VAL. FL. 1, 114). 3, 2, 19 siderum clarum -us, divum Iulium (OCTAVIA 425 Astraea virgo, siderum magnum -us). 3, 4, 6. 5, 8, 40 Scaurus, lumen ac -us patriae. 8, 5, 4. SEN. Ag. 395[a] telluris altum . . . Argolicae -us (*i. Agamemno*). Herc. f. 592 o lucis almae rector et caeli -us . . . Phoebe. 619 Graium -us. Herc. O. 1518 Med. 226. 243 non paenitet servasse tot regum -us. Oed. 250 o sereni maximum mundi -us . . . noctivaga Phoebe. Phaedr. 410 noctis -us . . . Hecate triformis. Tro. 766. 876 Pelasgae maximum gentis -us. dial. 6, 20, 40 -us istud firmamentumque imperii. 10, 17, 6. OCTAVIA 534 Claudiae gentis -us (LAVS Pis. 212 eximiumque tuae gentis -us). LVCAN. 6, 590 o -us Haemonidum. 7, 588 o -us imperii. 7, 597 patriae. VAL. FL. 1, 56 i, -us, et . . . redde. 2, 243. 611 undarum -us et gentis, Cretheia virgo. 3, 523 Nymphas undarum nemorumque -us (STAT. Theb. 9, 383 CARM. epigr. 864, 2). 4, 162 -us ille et laeta suorum gloria. 4, 630 -us o Boreae. 5, 378. CORP. IV suppl. 4289 puel(l)arum -us Celadus (4345. *i. deliciae*). SIL. 2, 484 ante Iovem generata, -us divumque hominumque. 2, 697 ite, -us terrarum, animae, venerabile vulgus Elysium. 4, 184 Tulle, . . . egregium Ausoniae -us. 5, 9. 412 laurigeris -us illud avis (*Libo*). 7, 209 it monti -us. 7, 734 Fabiumque -us Fabiumque salutem . . . memorabant. 8, 227 Nympha, -us generis. 10, 572. 880 -us aeternum Carthaginis. 11, 308 mens una, . . . -us pugnaeque necisque. 11, 603. 13, 666 fare, -us nostrum (15, 359). 13, 821 pudicitiae Latium -us . . . Lucretia. 14, 341. 15, 184 natus, salus quondam genitoris, . . . et post fata -us. *et saepius*. HOMER. 273. 661. STAT. silv. 3, 5, 69 hoc cessare -us (*formosa puella*). Theb. 5, 125 -us et solacia patris. 5, 424 quinquaginta . . . magnorum -a alta patrum. 5, 610. 6, 273 illum . . . suumque Inachidae videre -us. 6, 391 terrarum -a ampla viri, -a aequa iugales (*i. equi*). 7, 363 o mihi sollicitum -us ac suprema voluptas, Antigone. Ach. 1, 775 -a inclita gentis Argolicae (*Diomedes et Vlixes*). MART. 1, 55, 2 clarum militiae, Fronto, togaeque -us (CARM. epigr. 1511). 4, 14, 1 Sili, Castalidum -us sororum. 7, 74, 1 Cyllenes caelique -us, *Mercuri*. 7, 97, 2 Caesium . . ., montanae -us Vmbriae Sabinum. 8, 51, 19 Ceste, -us mensae. 9, 28, 1 dulce -us scaenae. 10, 103, 4 nam -us et nomen famaque vestra sumus. TAC. Germ. 13 haec dignitas, hae vires . . . in pace -us, in bello praesidium. hist. 1, 15 Sulpiciae ac Lutatiae -a nobilitati tuae adiecisse. 1, 84 caput imperii et -a omnium provinciarum ad poenam vocare. 2, 81 *venere ad consilium* e Iudaico exercitu lecta -a. ann. 3, 4 Agrippinam, cum -us patriae, solum Augusti sanguinem, unicum antiquitatis specimen appellarent. 3, 75 illa aetas duo pacis -a simul tulit (*Labeonem et Capitonem*). 14, 53 inter nobiles et longa -a praeferentes novitas mea enituit (*i. gloriosos maiores*). PLIN. paneg. 23 equestris ordinis -a honore nominum sine monitore signares. FLOR. epit. 3, 10, 26 ipse ille rex, maximum victoriae -us. FRONTO p. 8, 27 N. te dominum meum, -us morum, solacium ⟨maximu⟩m. p. 28, 26 -us eloquentiae Romanae (PANEG. 5, 14 Fronto, Romanae eloquentiae non secundum sed alterum -us. FIRM. math. 2 pr. 2 PRISC. gramm. II 238). p. 32, 10 Caesar, -us patriae et Romani nominis. GELL. 19, 8, 6 Plautus, linguae Latinae -us. APVL. met. 4, 21 Thrasyleon, egregium -us nostrae factionis. ITALA Ezech. 28, 12 (Tert. adv. Marc. 2, 10 Hier. epist. 21, 24, 1) tu es resignaculum similitudinis et corona -is (*στέφανος κάλλους*, VVLG. perfectus -e). CARM. epigr. 560 C 2 genti⟨s⟩ Caeliae decor, -us et Flaviae gentis. 869, 1 (*Romae, saec. III*) Alcide, sacri generis -us. NEMES. cyn. 87 Latonae, Phoebe, magnum -us. LAMPR. Heliog. 35, 2 horum omnium -us, auctor tui generis Claudius. FIRM. math. 1 pr. 1 *al.* AVIEN. ora 49 qui -us magnum loquendi est, Atticus Thucydides. AVSON. 162, 21 me tibi, me patribus clarum -us esse professus. 173, 1 o generis clari -us, o mihi funus acerbum. 176, 8. 192, 7 palmae forensis et Camenarum -us, exemplar unum in litteris. *al.* DAMAS. epigr. 40, 9 sanctum -us, alma, pudoris (*sc. sancta Agnes*). PS. DAMAS. epigr. 70, 1. AMM. 30, 1, 23 Demosthenes perpetuum Graeciae -us. PELAGON. praef. 29, 5 Sol . . . -us mundi. AVG. in euang. Ioh. 32, 3 -us ergo corporis, animus: -us animi, deus. in psalm. 88 serm. 1, 6 vides hominem heri caenum luxuriae, hodie -us temperantiae. AVIAN. fab. 23, 10 -us busti (*Bacchus*). MART. CAP. 1, 24. 2, 185. SIDON. epist. 1, 7, 4 Thaumastus quoque et Petronius, inter principalia patriae nostrae -a ponendi. POMER. 2, 2, 1 *sacerdotes* sunt ecclesiae -us. CORIPP. Iust. 1, 149 tu -us imperii lumen virtusque Latini. DECRET. decur. Paest. Help. (Corp. X 478), 20 cuiusque proles sanctissimi et eius venerabilis flos -usque est. CARM. epigr. 1346, 5 (*a. 393*) ⟨Euti⟩chius iacet hic, -us uni⟨cum?⟩ ipse suorum (INSCR. christ. Rossi I n. 679 *a. 433*). 1335, 1 hic -us Italiae tegitur Constantius heros. 1388, 3 (*a. 578*) te florale -us. 1430, 5 casta, -us morum. INSCR. christ. Rossi II p. 91, 56 v. 1 hic iacet egregium -us orbis atque bonorum. p. 113, 78 v. 8 hic lumen patriae, hic -us omne fuit. *nota collective*: CATVLL. 64, 78 electos iuvenes simul et -us innuptarum. SALL. hist. frg. 1, 13 omnium partium -us in mercedem corruptum erat. SIL. 4, 221 Laurentiumque -us. STAT. Ach. 1, 787 omne simul roburque -usque potentis Europae meritos ultro iuravit in enses. *in constructione κατὰ σύνεσιν*: LAVS Pis. 243 o -us in totum merito venerabilis aevum. VAL. FL. 8, 37 o -us in nostros magnum ventura penates. SIL. 10, 308 mors additur urbi pulchra -us. STAT. Theb. 1, 22 tuque o Latiae -us addite famae. MAR. VICTORIN. gramm. VI 91 mea Delia casta pulchra paene siderum -us.

iuncturae: epitheta: acre: VAL. FL. 6, 470. admirabile: STAT. silv. 4, 6, 75. aequoreum: SIL. 6, 663. aequum: STAT. Theb. 6, 391. aeternum: HOR. carm. 3, 25, 5 OV. trist. 3, 1, 46 OCTAVIA 281 LVCAN. 3, 389 SIL. 4, 398. 10, 880. alterum: VAL. MAX. 8, 15, 5 SOL. 27, 11 PANEG. 5, 14. altum: VERG. Aen. 1, 429 SEN. Ag. 395[a] Herc. O. 391 Tro. 15 SIL. 3, 144. 6, 124 STAT. Theb. 5, 424 MART. 9, 1, 8 RVT. NAM. 1, 93. amplum: STAT. silv. 1, 4, 24 Theb. 6, 391. antiquum: LIV. 5, 51, 10 SEN. Ag. 744 SIL. 12, 309 TAC. ann. 2, 46. aulicum: IORD. Get. 258. avitum: MART. 3, 72, 7. barbaricum: SIL. 4, 269. civile: AVSON. 419, 52. clarum: VAL. MAX. 3, 2, 19 SIL. 12, 175 MART. 1, 55, 2 SOL. 2, 3 AVSON. 162, 21 CORP. III 7286, 2. commune: AVSON. 408, 30. congruum: AVG. civ. 22, 20. conspiciendum: LIV. 6, 20, 5. conspicuum: EPICED. Drusi 336 MART. CAP. 2, 208. crinale: MART. CAP. 4, 333. debitum: SEN. Thy. 50 AVG. civ. 5, 20. divinum: PRVD. ham. 632. domesticum: CIC. Phil. 2, 50. dotale: STAT. Theb. 2, 272. dulce: HOR. carm. 1, 1, 2 CIRIS 246 STAT. silv. 3, 1, 161 MART. 9, 28, 1 PS. RVFIN. in Os. 7, 13 FAVST. REI. epist. 5 p. 195, 13. egregium: VERG. Aen. 7, 473 catal. 9, 58 SEN. Ag. 8 Herc. f. 257 Thy. 701 clem. 1, 1, 2 SIL. 4, 184 STAT. silv. 1, 2, 107 Theb. 6, 564 APVL. met. 4, 21 INSCR. christ. Rossi II p. 91, 56 v. 1. equestre: LIV. 8, 38, 16 penes te equestre sit -us (*i. pugna cum equitibus*). excelsum: VAL. MAX. 2, 8, 1. exiguum: SIL. 16, 350. eximium: CATVLL. 64, 323 LIV. 25, 16, 20 SEN. Phoen. 238 LAVS Pis. 212 STAT. Ach. 1, 290 silv. 3, 3, 113. extremum: SEN. Ag. 624 STAT. Theb. 9, 663. falsum: SEN. Phaedr. 989. femineum: CVLEX 266 STAT. silv. 2, 6, 38. ferale: SIL. 10, 534. florale: CARM. epigr. 1388, 3. fraternum: STAT. Theb. 9, 633. funereum: SIL. 10, 562. gentile: TAC. ann. 11, 16. grande: HOR. carm. 2, 17, 4. hesternum: LIV. 27, 14, 3. humanum: AVG. civ. 7, 27. 22, 19. immaculatum: APRING. in apoc. 1, 14. immortale: SIL. 14, 341 STAT. Theb. 8, 759 CLAVD. 20, 283. imperatorium: TAC. ann. 12, 41. iu-

ane: Hor. epod. 5, 7. inclitum: Sen. Med. 130 Stat. Ach. 1, 775 Avson. Mos. 395. indecorum: Avg. serm. ed. Mai 6, 3. indelebile: Ov. Pont. 2, 8, 25. indignum: Val. Max. 9, 2 ext. 7. ingenitum: Rvt. Nam. 1, 8. ingens: Liv. 1, 39, 3. 5, 44, 3 Sen. Med. 226 Tac. Agr. 35. ingratum: Liv. 6, 20, 5. insigne: Liv. 30, 30, 13 Sil. 7, 600. integrum: Veg. mil. 4, 9. intestinum: Arnob. nat. 1, 36. invisum: Liv. 6, 20, 5. inusitatum: Val. Max. 8, 15, 11. iuvenale: Mart. 9, 17, 7. iuvenile: Lavs Pis. 260. lamentabile: Stat. Theb. 11, 161. lectum (-a): Tac. hist. 2, 31. leve: Tac. ann. 2, 62. longum (-a): Tac. ann. 14, 53. lucidum: Hor. carm. saec. 2 Sen. Oed. 405. magnum: Plavt. Truc. 517 Paneg. in Mess. 49 Verg. Aen. 10, 506 catal. 9, 3 Cvlex 137 Liv. 4, 43, 2. 37, 20, 14 Gratt. 534 Val. Max. 5, 6, 2 Sen. epist. 66, 2. 71, 15 Octavia 425 Lvcan. 1, 174 Val. Fl. 8, 37 Sil. 13, 384. 15, 453 Nemes. cyn. 87 Avr. Vict. Caes. 42, 21 Avien. ora 49. maius: Paneg. in Mess. 32 Liv. 2, 7, 4. 30, 14, 7 Sen. Herc. O. 989 Thy. 408 Tac. ann. 13, 53 Avg. civ. 22, 12 Svlp. Sev. chron. 2, 1, 4. maximum: Cato orig. 63 Val. Max. 3, 4, 6 Sen. Oed. 250 Phaedr. 1189 Tro. 311. 876 dial. 11, 16, 5 Mela 1, 46 Tac. hist. 3, 60 Flor. epit. 3, 10, 26 Spart. Sept. Sev. 18, 5 Dig. de conc. dig. 2, 11 Cassiod. art. 3 p. 1173[D]. matronale: Liv. 26, 49, 16. 34, 6, 8 Val. Max. 2, 1, 5 Avson. 319, 47. mediocre: Vell. 2, 36, 1 Sil. 14, 138 Plin. paneg. 81. memorandum: Lvcan. 3, 389. militare: Val. Max. 3, 5, 3 Tac. hist. 3, 10. minus: Plin. nat. 7, 103. minimum: Hor. ars 286. mirum: Mart. Cap. 7, 728. mite: Sil. 13, 350. muliebre: Liv. 1, 58, 5. multa: Liv. 3, 11, 6. 3, 12, 3. 10, 8, 7. 30, 32, 4. natale: Val. Fl. 6, 62. nativum: Nvx 52. naturale: Avson. 330, 2 Sacr. Leon. p. 407. necessarium: Hier. epist. 16, 2, 3. nivenm: Sil. 4, 15. novum: Stat. silv. 1, 2, 188 Tac. hist. 2, 43 ann. 15, 29. omne: Cic. Brut. 331 fin. 2, 44 Verg. ecl. 5, 34 Ov. fast. 6, 75 Liv. 3, 19, 5. 6, 25, 4. 10, 19, 3 Gratt. 209 Manil. 2, 814 Val. Max. 4, 8, 4 Sen. Ag. 503 Oed. 1026 Phaedr. 741. 827 Thy. 791 Lvcan. 7, 597 Val. Fl. 1, 114. 3, 180 Sil. 2, 503. 12, 243 Stat. Theb. 7, 692 Tac. ann. 2, 46 Flor. epit. 1, 5, 6. 3, 17, 3 Avson. 214, 11. 250, 4 Hil. hymn. 1, 61 Avg. lib. arb. 2, 16, 43 Svlp. Sev. chron. 1, 23, 6 Carm. epigr. 755, 6 Corp. III 14120 Inscr. christ. Rossi II p. 113, 78 v. 8. 148, 14 v. 4. opimum: Cvrt. 3, 11, 7. 7, 4, 40. optatum: Hor. carm. 4, 14, 40 Val. Fl. 8, 117. orbum: Stat. Theb. 8, 277. par: Carm. epigr. 170, 1. parvum: Sil. 12, 363. 465. paternum: Sen. Thy. 528. patrium: Ov. met. 3, 548 Val. Fl. 5, 514 Sil. 3, 71. 4, 517. perenne: Phoc. carm. de Verg. 23. perfectum: Vell. 1, 17, 3. perpetuum: Amm. 30, 1, 23. plurima: Sil. 12, 578. pontificale: Carm. epigr. 1377, 6. 1382, 8. 1385, 10. praedicabile: Arnob. nat. 5, 13. praecipuum: Ov. met. 14, 833 Liv. 9, 15, 10. 9, 22, 9. 26, 48, 5 Val. Max. 2, 7 praef. praedulce: Verg. Aen. 11, 155. praesens: Cvrt. 6, 1, 8 Val. Fl. 5, 563. pravum: Sil. 13, 30. primum: Iord. Get. 289. principale: Sidon. epist. 1, 7, 4. priscum: Vell. 2, 13, 2 Sen. Phaedr. 741. pristinum: Cvrt. 3, 11, 25. privatum: Liv. 30, 19, 8. proprium: Verg. Aen. 5, 229 Tac. hist. 3, 84 Avson. 181, 2 Amm. 16, 12, 31 Avg. c. Secundin. 15 p. 928 Evstath. Bas. hex. 5, 2 p. 911[B]. publicum: Liv. 2, 13, 6. 30, 19, 8 Vell. 1, 13, 5 Tac. ann. 1, 90. 12, 48 Arnob. nat. 4, 4. puerile: Stat. Ach. 2, 119 silv. 2, 1, 155. 3, 4, 31 Avson. 70, 6? pulchrius: Sil. 14, 15. pulcherrimum: Cassiod. inst. div. 3 p. 1115[A]. rarum: Flor. epit. 1, 3, 5. regale: Ov. met. 9, 690 Sen. Med. 217. regium: Sall. Iug. 33, 1. 72, 2 Sen. Phaedr. 829 Dict. 2, 33. 3, 20. saluberrimum: Cassiod. inst. div. praef. p. 1110[A]. sanctum: Damas. epigr. 40, 9. secundum: Paneg. 5, 14. simplex: Sen. epist. 100, 6 Stat. silv. 5, 3, 124. solidum: Phaedr. 4, 24, 24. sollicitum: Stat. Theb. 7, 363. solum: Sen. Herc. O. 1591 Sil. 11, 158 Petron. 109 Lact. opif. 10, 27 Avg. civ. 22, 24. spectatum: Sil. 13, 370. splendidissimum: Val. Max. 4, 6 ext. 3. summum: Liv. 7, 32, 15. 24, 35, 5. 34, 58, 5 Cvlex 317 Val. Max. 2, 7, 7 Sen. Tro. 231 Sil. 6, 400. 7, 94 Tac. hist. 2, 76 Flor. epit. 2, 18, 2 Amm. 14, 6, 9 Iord. Get. 289 Corp. III 6660. sumptuosum: Cod. Theod. 13, 6, 7. superbum: Sil. 3, 232. 10, 399. 12, 395. 13, 771. translaticium: Arnob. nat. 6, 13. triste: Sil. 2, 435. 6, 587. triumphale: Tac. ann. 6, 10. 39. 13, 45. 15, 72. tutum: Sil. 15, 324. unicum: Sen. benef. 3, 32, 4 epist. 115, 12 Carm. epigr. 1346, 5 Avr. Vict. Caes. 33, 26. universum: Avg. gen. ad litt. 1, 17 p. 25. unum: Homer. 661. vanum: Sen. dial. 2, 7, 1. varium: Sen. nat. 7, 24, 3 Amm. 18, 2, 17. venerabile: Lvcan. 8, 664 Lavs Pis. 243. ventosum: Stat. Theb. 10, 712. verum: Cic. epist. 10, 12, 5 rep. frg. 8 rep. 6, 25 Liv. 38, 58, 3 Sil. 7, 388 Avr. Vict. Caes. 33, 26. vetus: Liv. 6, 24, 4 Cvrt. 6, 1, 8. vetustum: Stat. Theb. 7, 313. vile: Tac. ann. 1, 90. violaceum: Plin. nat. 37, 121. visendum: Apvl. met. 10, 31.

iuncturae cum genetivo generis: amplius -is: Sil. 16, 254. aliquid -is: Cic. Mil. 86 (*cf.* pars -is: Liv. 9, 40, 12). paulum -is: Stat. Theb. 10, 642. plus -is: Val. Max. 7, 5, 6. 8, 15, 1 Tac. ann. 6, 32 Paneg. 10, 29. quantum -is: Sen. epist. 115, 3 Sil. 7, 577 Avg. civ. 11, 22. quid -is: Arnob. nat. 4, 23. satis -is: Plin. nat. 10, 118 Sil. 3, 177. 14, 510. satis debiti -is: Avg. civ. 5, 20. tantum -is: Cic. epist. 2, 6, 4 Manil. 1, 51.

verba: a *subi.* -us adest: Cic. Tusc. 2, 31. allicit: Avg. civ. 22, 17. concedit: Tac. hist. 2, 24. constat: Gratt. 209. contingit: Ov. fast. 6, 75 Lvcan. 3, 389. deest: Flor. epit. 3, 20, 7. defluit: Clavd. 20, 283. delectat: Avg. civ. 2, 26. deserit: Plavt. Most. 144. durat: Sol. 35, 12. enitet: Verg. Aen. 4, 150 Sil. 14, 148. enitescit: Val. Max. 6, 9, 1. exoritur: Coripp. Iust. 1, 353. extat: Paneg. 10, 1. flectit: Arnob. nat. 4, 23. fugit: Val. Fl. 3, 180. fulget: Val. Max. 5, 6, 2. iacet: Sen. Tro. 15. inest: Ov. met. 9, 690 Lvcan. 8, 664 Carm. epigr. 1403, 8 Arnob. nat. 4, 23. irritat: Arnob. nat. 4, 23. labitur: Sen. Thy. 701. largitur: Val. Max. 7, 1, 1. latet: Avg. civ. 2, 26. manet: Cvlex 65 Val. Fl. 4, 241 Sil. 17, 625 Mart. 9, 1, 8. movet: Verg. Aen. 7, 473 Sen. Tro. 1144. nascitur: Cic. rep. frg. 8. paret: Hor. sat. 2, 3, 96. perit: Sen. Ag. 112 Oed. 1026 Phoen. 238 Lvcan. 7, 597. permanet: Stat. Theb. 10, 642 Carm. epigr. 1430, 8. potest: Verg. Aen. 11, 155. relucet: Sen. Herc. O. 237. revirescit: Val. Max. 4, 8, 4. sequitur: Dig. de conc. dig. 2, 11. stat: Prop. 3, 2, 24. subiacet: Avg. serm. ed. Mai 6, 3. tenet: Lvcan. 9, 747. transit: Stat. Theb. 8, 277. venit: Sil. 11, 115 Stat. Theb. 9, 563. vindicat: Liv. 1, 26, 11. b *obiect.*: abstrahere: Tac. ann. 2, 26. acquirere: Tac. hist. 2, 76. addere: Verg. Aen. 1, 592 Liv. 1, 45, 2. 3, 11, 6 Sen. epist. 115, 3 Manil. 3, 28 Lvcan. 3, 762 Sil. 16, 579 Stat. Theb. 3, 217. 7, 692 Inscr. christ. Rossi II p. 148, 15 v. 1. adicere: Vell. 2, 36, 1 Val. Max. 7, 5, 6. 8, 15, 1 Tac. hist. 1, 15. adipisci: Plavt. Stich. 281 Sen. benef. 3, 32, 4 Sil. 15, 324 Tac. ann. 6, 39. adiungere: Cic. epist. 2, 6, 4. adstruere: Tac. hist. 1, 78. aemulari: Liv. 3, 61, 11 (aemulatio: Tac. hist. 2, 49). aequare: Sil. 11, 62 Tac. ann. 14, 29. afferre: Cic. Mil. 86 Liv. 10, 8, 7 Sen. benef. 3, 33, 4 Sil. 16, 254. amittere: Liv. 5, 51, 10 Val. Max. 5, 1 ext. 6 Sil. 13, 750 Flor. epit. 3, 17, 3 Anth. 47, 2 Avg. gen. ad litt. 3, 24 p. 92, 13 Dict. 2, 33. arrogare: Hor. carm. 4, 14, 40 Phoc. carm. de Verg. 23. assequi: Plin. epist. 2, 7, 1. asserere: Manil. 2, 814. attollere: Tac. hist. 2, 21. avertere: Liv. 9, 38, 6. auferre: Carm. epigr. 1375, 2 Avson. 250, 4. augere: Arnob. nat. 6, 13. auspicari: Sen. Ag. 8. capere: Liv. 30, 30, 13. capessere: Liv. 9, 40, 12 Tac. ann. 11, 16. captare: Evstath. Bas. hex. 5, 6 p. 916[B]. circumdare: Sen. clem. 1, 1, 2. commemorare: Liv. 6, 20, 7. commendare: Avg. lib. arb. 3, 15, 42 (commendatio -is: Plin. nat. 22, 1). commeminisse: Avson. 215, 10. committere: Stat. Theb. 7, 784. commodare: Avson. 330, 2. comprimere: Ennod. carm. 1, 7 praef. p. 524. concedere: Liv. 25, 14, 7. condonare: Cvrt. 5, 8, 12. conferre: Cic. off. 3, 97 Sen. Herc. O. 1504 Phaedr. 741 Paneg. 10, 6 Avg. civ. 11, 22. conservare: Cic. off. 1, 17 (1, 131 conservatio -is) Liv. 38, 24, 10 Scrib. Larg. praef. p. 2. conspicere: Val. Max. 1, 1, 9 Avg. civ. 8, 7. consulere: Avg. civ. 11, 23. contingere: Sol. 2, 1. convellere: Tac. hist. 2, 94. corripere: Val. Fl. 8, 117. corrumpere: Sall. hist. frg. 1, 13 Sol. 15, 24 Svlp. Sev. chron. 1, 23, 6. cumulare: Liv. 30, 32, 4 Rvt. Nam. 1, 8. dare: Cic. rep. 1, 64 Hor. carm. saec. 48 Ov. fast. 3, 86 Liv. 9, 22, 9. 27, 13, 8 Val. Max. 1, 7, 2 Val. Fl. 6, 470 Sil. 9, 547. 12, 363 Stat. silv. 1, 2, 167. 2, 7, 62. 5, 3, 213 Mart. 1, 1, 5 Plin. epist. 7, 4, 6 v. 2 nat. 16, 13 Vvlg. Sirach 47, 12. decerpere: Sil. 4, 138. defendere: Hor. carm. 4, 6, 27. delegare: Liv. 10, 19, 3. 21, 46, 10. demere: Cvrt. 5, 8, 12 Avr. Vict. Caes. 33, 26. deserere: Cic. fin. 2, 44 Phaedr. 3 prol. 55 Avson. 172, 9. desiderare: Cic. Phil. 7, 14. dimittere: Val. Fl. 5, 539. diripere: Sil. 1, 525. discutere: Sen. Med. 715. dissipare: Vvlg. Ier. 10, 25. edicere: Iord. Get. 289. eripere: Liv. 45, 38, 4 Sen. Herc. O. 989 Tac. hist. 3, 20 Arnob. nat. 5, 27. erogitare: Sil. 10, 474. evertere: Liv. 30, 30, 21. 30, 32, 4 (eversor -is: Sen. Phaedr. 894). exhibere: Phaedr. 4, 24, 24. expetere: Cic. part. 91 rep. 5, 6 Tusc. 2, 46 Cvrt. 3, 11, 7. 4, 15, 25. expugnare: Liv. 1, 58, 5. extendere: Sil. 2, 511. extollere: Tac. ann. 12, 36. facere: Liv. 3, 18, 7 Manil. 4, 194 Carm. epigr. 170, 1 Avg. in euang. Ioh. 32, 2. ferre: Val. Max. 6, 3 ext. 2 Lvcan. 9, 836 Sil. 7, 577 Stat. Theb. 8, 759 Tac. ann. 6, 34. 15, 29. frangere: Cvlex 342. fraudari: Sil. 3, 232. gerere: Verg. Aen. 2, 89 Sen. Phaedr. 829. gestare: Tac. Agr. 29. gratificari: Sall. Iug. 3, 4. gustare: Ps. Rvfin. in Os. 7, 13. habere: Sen. epist. 82, 13. imitari: Ov. hal. 111. impetrare: Gratt. 72 Cvrt. 8, 10, 35. infamare: Stat. silv. 1, 5, 19 Arnob. nat. 4, 32. infundere: Val. Max. 1, 5, 1. inicere: Stat. Theb. 6, 193. inserere: Hor. carm. 3, 25, 5. intueri: Val. Max. 5, 5, 3 Cvrt. 6, 1, 8. iungere: Cic. Brut. 331. levare: Liv. 1, 34, 9. malle: Tac. ann. 15, 63. memorare: Sil. 1, 3. mercari: Colvm. 1 praef. 10 Merob. poet. 115. merere: Hor. ars 286 Gratt. 534 Phaedr. app. 11, 6 Tac. ann. 6, 10. 12, 31. minuere: Cic. prov. 28. mirari: Stat. silv. 1, 2, 107 Merob. poet. 135. miscere: Sen. Phaedr. 659 epist. 100, 6 Clavd. 1, 91. mittere: Sil. 2, 511. movere: Manil. 1, 51. negare: Sil. 6, 419. nescire: Stat. Theb. 6, 564. nutrire: Sil. 16, 29. obicere: Val. Fl. 7, 459 Pass. Theclae B 29. obterere: Val. Max. 1, 6, 11. obtinere: Liv. 27, 14, 3 Avg. civ. 7, 27. offendere: Sol. 15, 24. officere: Liv. 1, 53, 1. orbare: Cic. carm. frg. 27, 2. ostentare: Avg. civ. 22, 24. parare: Sil. 6, 124. parere: Plavt. Truc. 517 Verg. catal. 9, 58 Liv. 7, 7, 4. 7, 40, 5. 9, 41, 16. 30, 14, 7. 30, 30, 21. 30, 32, 4. 37, 20, 14 Sil. 3, 619. 7, 692. 9, 377 Tac. ann. 2, 26. 52 Avien. orb. terr. 1388. pati: Petron. 133. pellere: Liv. 3, 19, 5 Sen. Phaedr. 429. percellere: Avson. 176, 9. percensere: Rvt. Nam. 1, 93. perdere: Prop. 1, 2, 5 Liv. 5, 51, 10 Sen. Ag. 624 Herc. O. 391 Sol. 1, 87 Paneg. 10, 26. perferre: Sen. dial. 6, 22, 2. pervertere: Avg. civ. 19, 4. petere: Hor. epist. 1, 17, 42 Liv. 2, 12, 10. 26, 48, 11 Lvcan. 1, 174 Sil. 4, 198. 5, 270. 16, 557. ponere: Amm. 14, 6, 9. populare:

Sen. Ag. 503. portare: Sall. Catil. 58, 8 Sil. 12, 309. possidere: Stat. silv. 4, 6, 75. praecedere: Lavs Pis. 34. praeferre: Paneg. 10, 29. praeterire: Cic. Phil. 11, 14. proferre: Liv. 6, 20, 7 Avien. Arat. 517. promittere: Val. Max. 1, 7, 2 Stat. silv. 4, 8, 18. quaerere: Sil. 7, 600. 15, 638 Stat. Theb. 9, 663 Tac. ann. 2, 62. 11, 37. 15, 41 Flor. epit. 3, 5, 11. rapere: Sen. Herc. f. 258 Med. 130 Sil. 11, 197 Clavd. 22, 181. recuperare: Val. Max. 5, 1 ext. 6 Tac. hist. 2, 27. reddere: Aetna 70 Val. Max. 2, 1, 10 Sen. Thy. 528 Stat. silv. 3, 3, 113 Theb. 6, 619 Amm. 16, 12, 31. reducere: Anth. 47, 1. referre: Liv. 3, 12, 3. 21, 43, 17. 30, 32, 6 Val. Fl. 3, 346 Tac. ann. 3, 21 Lact. Phoen. 140. relinquere: Sil. 3, 144 (reliquum facere: Dict. 3, 20). reparare: Sil. 13, 750. repellere: Val. Max. 8, 5, 4. rependere: Tac. ann. 4, 35. restituere: Vell. 2, 13, 2. resumere: Stat. silv. 3, 1, 161. retinere: Nvx 52 Ov. met. 3, 548 Sen. epist. 120, 7 Tac. hist. 3, 8 ann. 6, 37. satiare: Sil. 16, 605. servare: Ov. met. 13, 480 Liv. 34, 6, 8 Sen. Thy. 50 Octavia 281 Sil. 1, 294. 15, 589 Mart. 9, 17, 7 Avg. civ. 22, 20 *bis* Prvd. ham. 632. 746 Sacr. Leon. p. 407. solvere: Sil. 2, 503. 12, 243. spectare: Liv. 7, 32, 15. sperare: Liv. 30, 30, 21 Tac. ann. 13, 53. subiugare: Arnob. nat. 4, 4. submittere: Val. Max. 6, 3 ext. 2. sumere: Sen. epist. 82, 13. superponere: Liv. 1, 34, 9. sustinere: Cic. off. 1, 124. tenere: Cic. off. 1, 141 Sen. Thy. 887 Tac. ann. 2, 46. tollere: Sil. 17, 287. trahere: Liv. 9, 28, 6. 10, 17, 11. transferre: Val. Max. 1, 7 ext. 5. transmittere: Plin. paneg. 58. tribuere: Tac. ann. 15, 72 Avr. Vict. Caes. 33, 26. tueri: Vlp. dig. 3, 1, 1 pr. turbare: Sen. Phaedr. 827. velle: Svet. Claud. 17. vertere: Liv. 9, 40, 21. vexare: Ciris 481. videre: Sen. Ag. 744 Stat. Theb. 6, 273. vindicare: Liv. 9, 43, 14 Flor. epit. 1, 9, 1. violare: Sen. Herc. f. 1270 Sil. 6, 400.

iuxta posita: aetas: Sil. 16, 605 (aevum 604) Amm. 14, 11, 3. animi: Sil. 9, 547 cui das animosque -usque. auxilium: Stat. Theb. 6, 727 Tac. Agr. 35. claritas: Val. Max. 6, 9, 13. claritudo: Cato orig. 63 Tac. ann. 1, 43. columen: Hor. carm. 2, 17, 4 Avson. 418, 56. continentia: Cic. off. 3, 116. cultus: Prvd. ham. 746. cura: Avson. 417, 119. dignitas: Cic. epist. 2, 6, 4 off. 1, 124 Phil. 7, 14. 12, 29 Tusc. 2, 31 Sall. Catil. 58, 8 Vlp. dig. 3, 1, 1 pr. Avg. lib. arb. 3, 15, 42. donum: Plavt. Asin. 691. exemplar: Avson. 192, 7. fama: Plavt. Most. 144 Hor. sat. 2, 3, 95 Val. Fl. 7, 459 Mart. 8, 28, 2. 9, 28, 1. 10, 103, 4. ferocia: Liv. 6, 24, 4. fides: Plavt. Most. 144 Sall. Iug. 31, 12 Sen. Ag. 112 Tac. ann. 6, 37 Carm. epigr. 1414, 13. firmamentum: Sen. dial. 6, 20, 4. flos: Cic. Flacc. 75 Catvll. 63, 64 Sen. Med. 226. *cf. p. 244, 39.* fortuna: Sil. 7, 23. fulgor: Cvlex 65 Mart. Cap. 2, 208 Apring. in apoc. 1, 14. gloria: Plavt. Stich. 281 Cic. fin. 3, 28 part. 91 Sall. Catil. 20, 14. 58, 8 Verg. Aen. 11, 155 Ov. epist. 15, 271 Epist. Sapph. 94 Sen. Tro. 231 clem. 1, 3, 3 Sil. 16, 605 Stat. Theb. 10, 712 Tac. ann. 1, 67 Plin. paneg. 83 Fronto p. 29, 1 N. Avien. orb. terr. 1388. gratia: Apvl. flor. 15 p. 53. gravitas: Sen. epist. 115, 3. honestas: Cic. fin. 2, 35. 56 off. 1, 17. 2, 9. 3, 101 Phil. 7, 14 Tusc. 2, 31. 46 Paneg. 10, 34 Amm. 17, 5, 12. honos: Cic. part. 91 rep. 1, 64 Verg. Aen. 5, 229 Gratt. 72 Manil. 2, 814 Petron. 133 Stat. Theb. 6, 619. 10, 642 Pass. Petr. 17 *A*. imperium: Verg. Aen. 12, 58 Colvm. 1 pr. 10 Pass. Petr. 17 *A*. incolumitas: Tac. Agr. 33. insigne: Flor. epit. 1, 5, 6. 1, 26, 5. ius: Sen. Ag. 112 Cod. Theod. 3, 8, 1. laus: Plavt. Stich. 281 Cic. carm. frg. 27, 2 fin. 2, 44. 5, 63 nat. deor. 1, 7 off. 3, 101 part. 91 Phil. 7, 14 rep. 5, 6 Tusc. 2, 16. 46 Hor. carm. 4, 14, 40 Eleg. in Maecen. 1, 18 Val. Fl. 2, 243. 4, 162 Sil. 13, 771. 14, 510 Cod. Theod. 9, 13, 1. libertas: Cic. Phil. 3, 36 Sall. Catil. 58, 8 Iug. 3, 4 Sil. 1, 294 Tac. ann. 2, 46. lumen: Cic. Phil. 2, 54. 11, 14. 24 Val. Max. 5, 8, 40 Agor. carm. epigr. 111, 3 Cassiod. art. 3 p. 1173[D] Coripp. Iust. 1, 149 Inscr. christ. Rossi II p. 113, 78 v. 8. moderatio: Cic. off. 3, 116. modestia: Cic. off. 3, 116 Sall. Catil. 54, 5. mores: Sen. Ag. 112 Avson. 192, 25. nobilitas: Tac. hist. 1, 78. nomen: Verg. Aen. 2, 89 Liv. 28, 17, 3 Scrib. Larg. praef. p. 2 Mela 2, 75 Sil. 3, 71. 4, 38. 7, 600. 10, 474. 14, 50 Mart. 10, 103, 4 Flor. epit. 3, 5, 21. ordo: Stat. Theb. 9, 563. ornamentum: Cic. Verr. 5, 97 Caecin. 28 Flacc. 75 prov. 28 de orat. 1, 199 Sen. epist. 8, 5. 115, 12 Flor. epit. 3, 21, 2 Cod. Theod. 15, 1, 16. palma: Plin. epist. 7, 4, 6 v. 2. pietas: Sall. Iug. 31, 12 Liv. 30, 30, 13 Sen. Ag. 112. pondus: Sen. epist. 115, 3. potestas: Petron. 119 v. 48 Pass. Petr. 17 *A*. praemia: Tac. hist. 3, 60. praesidium: Lvcr. 2, 643 Sall. Iug. 19, 2 Hor. carm. 1, 1, 2 Sen. Herc. O. 749 benef. 3, 33, 4 dial. 6, 17, 1 Tac. Germ. 13 Decret. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 24 Itin. Eucher. p. 125, 6. pretium: Hor. epist. 1, 17, 42 Tac. hist. 3, 20 Sil. 6, 291. princeps: Firm. math. 2 pr. 2. proceritas: Amm. 19, 1, 7. proles: Hor. carm. saec. 48. pudicitia: Sall. Catil. 25, 3. pudor: Sen. Ag. 112 Sil. 2, 503 Tac. ann. 12, 65. pulchritudo: Liv. 10, 46, 4 Arnob. nat. 4, 23. 5, 13 Ambr. off. 2, 45, 219. res: Hor. carm. saec. 48 sat. 2, 3, 95 Ov. fast. 3, 86. robur: Tac. Agr. 6 Stat. Ach. 1, 787. salus: Verg. Aen. 5, 174 Liv. 21, 41, 13 Sil. 7, 743. 15, 184 Avg. civ. 7, 27. 11, 23. severitas: Sall. Catil. 54, 5. solacium: Cic. rep. 3, 40 Liv. 25, 16, 20 Stat. Theb. 5, 125. 9, 664 Fronto p. 8, 27 N. solamen: Verg. Aen. 10, 857 Sil. 6, 419 Stat. Theb. 5, 610. species: Cvrt. 8, 4, 23 Sil. 6, 304 Avg. civ. 19, 4 Hil. in Matth. 24, 6 Pass. Theclae B 29 (80, 14). spes: Lvcan. 7, 588 Sil. 15, 548. splendor: Rhet. Her. 4, 15, 22 Val. Max. 6, 9, 13. 7, 5, 6. stabilimentum: Val. Max. 2, 7 praef. subsidium: Sil. 17, 197 Plin. paneg. 14. temperantia: Cic. off. 3, 116. titulus: Stat. silv. 2, 7, 62 Theb. 10, 712 Flor. epit. 3, 5, 21. tutamen: Verg. Aen. 5, 262. tutela: Ov. fast. 1, 415 met. 12, 612 Apvl. Plat. 1, 12. victoria: Liv. 30, 14, 7. vigor: Stat. Theb. 10, 642. vires: Sen. epist. 66, 6. virtus: Plavt. Most. 144 Cic. fin. 2, 44 rep. frg. 8 Hor. sat. 2, 3, 95 Sil. 14, 510 Ivst. 11, 13, 11 Arnob. nat. 3, 19 Pass. Petr. 17 *A* Coripp. Iust. 1, 149. voluptas: Stat. Theb. 7, 363. usus: Tac. hist. 1, 51 Avg. civ. 22, 17. 24. utilitas: Veg. mil. 4, 31.

deriv.: decorare, decorosus. *compos.*: dedecus, indecus.

2. decus *v.* decussis.

decusis, decuso *v.* decuss-. **decus(s)a** *v. p. 249, 1.*

decussātim *adv.* [*a* decussare, decussis. *Th.*]. Avg. doctr. christ. 2, 24, 37 una figura litterae X quae -m notatur aliud apud Graecos, aliud apud Latinos valet. *i. q. in modum decussis figuratum*: Vitr. 1, 6, 6 circino -m describendum (1, 6, 12). 1, 6, 7 quattuor . . . -m lineae (1, 6, 13). Colvm. 12, 56, 1 -m ferramento lunato incidito. Pelagon. 171 secato (Veg. mulom. 2, 61, 1). Chiron 113 urito -m genua incontra. 187 -m ilia aut craticulatim . . . curabimus. 296. 320. 585 eidem surculos pingues -m . . . constringes. Veg. mulom. 2, 88, 9 ures. Avg. c. epist. fund. 21 in quadras quattuor -m formetur. mus. 5, 12, 25 nec dubitari posse arbitror, quin omnis longitudo, quae linea dicitur, habeat dimidiam sui partem, ac per hoc in duas lineas -m secari queat. Apic. 7, 265. Mart. Cap. 1, 85 illi arcus cum pharetra huic (*Veneri*) rosis -m vinctis sertata contextio.

decussātio, -ōnis *f. a* decussare. *i. q. locus, ubi duae lineae decussatim ductae se secant* (χιασμός): Vitr. 1, 6, 6 per -em et medium centrum linea perducenda ad extremum *circinationis*. 10, 6, 1 ita quo loci describuntur lineae quae sunt in longitudine, sectantes facient -es et in -bus finita puncta. 10, 6, 2 per omne spatium longitudinis et rotunditatis singulis -bus oblique fixae regulae. *Leissner.*

dēcussio, -ōnis *f. a* decutere. *i. q. actus decutiendi*: Tert. cult. fem. 2, 9 perinde vobis curanda est amputatio et -o redundantioris nitoris. *Gudeman.*

decus(s)is *indecl., vel* -is *m.* [*a* decem *et* as. *Th.*]. Varro ling. 5, 170 in denario numero hoc mutat quod primum est ab decem assibus -is, secundum ab duobus -bus. Gramm. suppl. 117 neutra nomina in is tria sunt indeclinabilia ut . . . dec⟨uss⟩is (*suppl. Heraeus, Rhein. Mus. 54 [1899] p. 306*). *traditur saepius* decusis. *indecl.: l. 42 sqq.; abl.* -im *l. 54.* **1** *i. q. decem asses (cf. Hultsch, PW. IV 2354), notatur* X: *l. 50.* Inscr. numm. Babelon I p. 42 n. 11 *al.* Lvcil. 1153 decu⟨s⟩is sive decusibus est. Pavl. Fest. p. 24 qui eam (*poenam*) aestimaverunt aere, ovem -is, bovem centussis, hoc est decem vel centum assibus. p. 144 aestimabaturque bos centussibus, ovis -bus (p. 237). p. 334 quo tempore [h]is decu⟨s⟩is valebat (Prisc. metrol. II 82). Stat. silv. 4, 9, 9 noster purpureus novusque charta (*i. liber*) et binis decoratus umbilicis praeter me mihi constitit -is. **2** *generatim i. q. numerus denarius* (*cf.* Char. gramm. I 76 apud veteres denarium decem asses habuisse: ideoque in rationibus faciendis denarium, id est -em, X inducta notamus): Vitr. 3, 1, 5 Platoni placuit esse eum numerum ea re perfectum quod ex singularibus rebus, quae μονάδες apud Graecos dicuntur perficitur -is. *ibid.* non possunt esse perfecti *numeri* donec ad alterum -im (decusis *codd.*) perveniant. 3, 1, 6 duabus partibus adiectis et -i facto. 3, 1, 8 postea autem quam animadverterunt utrosque numeros esse perfectos et sex et decem, utrosque in unum coiecerunt et fecerunt perfectissimum numerum -is sexis. **3** *propter similitudinem notae* X *de lineis (vel sectionibus) in eam formam ductis*: Vitr. 10, 6, 2 *regula* uncta liquida pice figitur in primo -is puncto. deinde traicitur oblique ad insequentes longitudinis et circumitionis -es (decusis *codd.*). Plin. nat. 18, 331 ducantur deinde aliae duae lineae in -is obliquae ita ut ab septentrionis dextra laevaque ad austri dextram ac laevam descendant. *speciatim apud gromaticos*: Nips. grom. p. 287, 6 cum perpenderis diligenter tam diu facies ut ab umbilico soli emissum perpendiculum supra punctum -is cadat. p. 287, 10 ut per punctum -is lapidis rigor currat.

forma abbreviata **decus** *indecl. m.* (*acc.* -um *v. l. 83*).

a *i. q. numerus denarius*: Maecian. distrib. 57 -us hac nota scribas atque nomines; septunx semuncia X S — Σ; septuncem quoque ac semunciam totiens si duxeris, -us efficies. Compvt. Carth. 1, 3 septies -us dipondius habeas (2, 13 invenies -us dipondius. *bis.* 2, 15. Primas. in apoc. p. 842[B] trinitas quaternate ratio est, ut ter quaterni, -us dipondius. et duodecies -us dipondius centum quadraginta quatuor facit. p. 926[A] duodecies enim -us dipondius centum quadraginta quatuor faciunt). Compvt. Carth. 1, 4. 2, 1. 10 octogies quater -us as uncia faciunt. 1, 6. 2, 2 superet -us quattus. 2, 3. 13. 15 invenies -us tresis. **b** *t. t. gromaticorum*: Sic. Flacc. grom. p. 144 in versuris quae notatae sunt, aut -us in eis inveniuntur aut gammae, ut manifestum sit versuras suis signis observari debere. Tract. de agr. insp. grom. p. 282 *petrae* aut -us habent aut lineas. Grom. p. 321 terminus constitutus est in triclinio, qui habet -us et plumbum et quaternarios et calce. p. 335 ipse -us qui trifinium facit limitem eius. p. 360 terminus si -um habuerit quatrifinium exponet.

c *apud medicos*: Pelagon. 236 -us de ferro facis ita, ut sanguis

exeat. *adde*: LEX Burg. Rom. 39, 1 arbores terminales, quae decusas (*i. incisiones decussatas*) accipiunt.

deriv.: decussare.

decussissexis *v. p. 248, 57.*

decusso, -āvī, -ātum, -āre [*a* decussis. *Th.*]. *scribitur etiam* decuso. 1 *i. q. in formam* X *figurare, flectere* (*cf.* COLVM. 3, 13, 12 in speciem Graecae X litterae -vimus): CIC. Tim. 24 omnem coniunctionem duplicem in longitudinem *deus* diffidit mediamque accommodans ⟨ad⟩ mediam quasi -vit (*μέσην πρὸς μέσην ἑκατέραν ἀλλήλαις οἷον χεῖ προσβαλών*). COLVM. 4, 17, 6 uihil enim refert iugum in stellam -ari atque diduci, nisi et palmites adiungentur (4, 24, 8 in quattuor ferme pedes supra terram vitem elatam totidem bracchiis componito, quorum singula spectent -ati [decusati *SR*, decursati *A*] iugi partis. *cf.* ZACCH. 1, 4 deum, cuius signum circumrotundatum et -atum est). MART. CAP. 1, 37 volumina vel orbiculata parallela vel oblique -atos polos et climata. 2, 208 erat ibi Iovialis domus, quae . . . fulgorem siderum vinceret et obliquitate situs signiferum circulum -ret. 8, 823 qui quidem (*sc. coluri*) alium ab ortu circulum -antes (decursantes *β*) in quattuor quadras mundi ambitum discreverunt. *translate et in imagine*: HIER. in Ier. 31, 9 p. 1062 in mysterio crucis -atis manibus ... dextrae manus ... suscepit benedictionem *Iacob*. 2 *apud gromaticos i. q. decusse notare* (*cf. Mommsen, Hermes 23, 154 et Schulten, PW. IV 2354*): SIC. FLACC. grom. p. 140, 10 aliquas *petras* etiam -atas invenimus. NIPS. grom. p. 286, 10 si -ati in capitibus lapides fuerint (GROM. p. 335, 14 per lapidem -atum. p. 341, 31 lapis -atus qui agrum intra clusum et extra clusum significat).

deriv.: decussatim, decussatio. *Leissner.*

dēcussus, *dat.* -ū *m. a* decutere. PLIN. nat. 11, 163 tum decidere eum (*dentem serpentis*) rursusque recrescere facilem -u.

1. dēcutio, -ussī, -ussum, -ere [*a* de *et* quatere. *Th.*]. *saepe* -o *et* discutio *in libris permutantur, ex. gr.*: PROP. 3, 13, 27 OBSEQ. 7 SEN. Med. 715. GLOSS. *ἀποβάλλω. ἀποτινάσσω.* -it *κερκίζει.* -ssit percussit. proiecit. -sserat detraxerat. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie i. q. quatiendo deicere, excutere, detrahere, detrudere, necnon decīdere, amputare sim.*: a *res corporeas*: PLAVT. Epid. 309 quin ex occluso . . . armario -o argenti tantum quantum mihi lubet (*iocose*). VARRO AT. carm. frg. 6 frigidus et silvis aquilo -ssit honorem (*i. frondem*, = VERG. georg. 2, 404. *cf.* HOR. epod. 11, 6 *December* silvis honorem -it. SEN. Med. 715 rigida cum iam bruma -ssit [*Gronovius*, discussit *codd.*] decus nemorum). VERG. georg. 1, 131 mellaque -ssit foliis. 4, 12 errans bucula campo -at rorem. Aen. 10, 717 tergo -it hastas. PROP. 3, 13, 27 -ssa Cydonia ramo. OV. met. 5, 104 huic . . . -it (*i. abscidit*) ense caput. fast. 2, 707 lilia. 5, 327 subita frondes -untur aqua. NVX 94 ante diemque meae -untur opes (*i. nuces*). LIV. 1, 54, 6 summa papaverum capita dicitur baculo -isse (VAL. MAX. 7, 4, 2 maxima et altissima papaverum capita baculo -ssit. FRONTIN. strat. 1, 1, 4. *cf.* PLIN. nat. 19, 169 papavera altissima). LIV. 25, 7, 8 murus turresque non ictae modo fulminibus, sed etiam -ssae (32, 17, 6 parte muri arietibus -ssa. 33, 17, 9. 37, 6, 1. LVCAN. 9, 490 saxa tulit penitus -ssis [discussis *G*] proruta muris). LIV. 26, 23, 4 in aede Concordiae Victoria . . . fulmine icta -ssaque (OBSEQ. 7. 14. 15. 17. 24. 47. 49. 61). LIV. 40, 45, 3 muri pinnae aliquot locis -ssae erant (44, 8, 5). SEN. nat. 3, 28, 1 fructum grando -et (COLVM. 5, 6, 12. 5, 10, 11 arb. 21, 1 HIL. in psalm. 1, 16). PARIS 1, 4, 2 partem tegulae -ssam ante ipsum propulerunt *corvi*. COLVM. 4, 6, 2 *ne virgae* procellis ventorum -antur. 4, 7, 1 ut levi tactu digiti *palmitum* -antur. 4, 17, 4. 4, 27, 1. 2 vinitor qui ante ferro, nunc manu -et *vineas*. 4, 27, 5. 5, 5, 17 cum palmites profudit, unus *malleolus* submittitur, ceteri -untur. 10, 364 non aliter quam -ssa pluit arbore nimbus. 11, 2, 38 dum prorepentes oculi digito -i possint (PLIN. nat. 17, 188). PERS. 3, 112 populi cribro -ssa farina (*i. panis plebeius ex vili farina non diligenter praeparatus*). PLIN. nat. 10, 97 *nidos* sagittis -unt. 11, 77 florem imbribus -ssum (HIER. in Gal. 4, 15/16 p. 461). 12, 85. 15, 11. 12 -ssis germinibus. 18, 45 ramis baculo -ssis. 18, 73 viventibus spicis -ssum hordeum. 19, 18 cortices quoque -ssi clibanis. 25, 42 ex cuspide -ens eam *rubiginem* gladio in vulnus Telephi (34, 152). 33, 114 ex qua *rupe* iaculantes -ent *minium*. 34, 107 est autem squama aeris -ssa vi clavis (*dat.*). 34, 108 squamae *aeris* . . . ex summa scilicet lanugine -ssum. 37, 194. 200. STAT. Theb. 2, 590 ferroque micantia tela -it. PLIN. epist. 8, 17, 5 quassata atque etiam -ssa (*i. obruta*) monumenta. SVET. Vesp. 5 bos arator -sso iugo triclinium irrupit. SER. SAMM. 652 qui frustra molae percussu -it uno. PANEG. 12, 43 capiti diadema -itur. HIL. trin. 5, 3 verum triticum est quod . . . aristis vallatum et folliculis -ssum. SERV. ecl. 9, 61 stringunt frondes: amputant, -unt. AMBR. obit. Theod. 45 aperit *Helena* humum, -it pulverem. CLAVD. rapt. Pros. 2, 309 Auster -it arboribus frondes (ZACCH. 1, 23 -ssis foliis *arborum*). AVIAN. fab. 4, 6 pallia nudato (*proleptice*) -enda viro. OBSEQ. 18 turbinis vi columna -ssa. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 100 ut cum aeger somnum -sserit (*in imag.*). CYPR. GALL. Ion. 6 alios ignis superi -sserat imbres urbs. *nota i. q. luxare*: PARIS 1, 4, 2 ita pedem offendit, ut digitus ei -retur (OBSEQ. 27 cum offenso pede -sserit pollicem). *i. q. laedere*: COLVM. 6, 30, 4 si *urina* genitalia -sserit (deusserit *S*).

b *personas i. q. depellere, deicere*: BELL. Afr. 50, 4 -sso Labieni praesidio. AMM. 19, 8, 7 fugaci equo . . . sedens . . . moxque -ssus. NEPOTIAN. 1, 4, 1 *Ti. Gracchus* a Scipione Nasica pontifice maximo Capitolio -ssus fragmento subsellii ictus procubuit.

2 *translate*: a *res expellere, depellere, removere sim.*: CAEL. Cic. epist. 8, 13, 1 cetera . . . et aetate iam sunt -ssa et consuetudine atque auctoritate tua. SEN. dial. 6, 18, 8 immo, puto, ad id non accedes, ex quo tibi aliquid -i doles. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 44 quae *herba* incocta aceto eruditatis fastidium -it. SER. SAMM. 121 *cinis* -it en gelidum calefacto vertice virus. SCHOL. Pers. 5, 50 mālum *geniturae meae* prosperitate stellae Iovis -ssum est. HIER. in Gal. 4, 13 p. 458 supercilium (*i. superbiam*) -ant episcoporum (in Is. 61, 10 p. 738. 66, 22 p. 827). AVIAN. fab. 11, 12 non timor ex animo -endus erit. LEO M. epist. 160, 1 constantiam fidei non vult -i, sed probari. APON. 7 p. 137 -ssis corporibus. COD. Theod. 11, 16, 13 (*a. 382*) neque aurario *canoni* ... aliquid ex ea praebitionum diversitate -itur (*i. minuitur, tollitur* = COD. Iust. 10, 48 [47], 10). b *personas*: APVL. met. 7, 6 procuratorem ... fortuna tristiore -ssum (*i. perculsum*). TERT. praescr. 20 uno (*sc. Iuda apostolo*) -sso (*i. remoto*) reliquos... iussit ire. pudic. 10 si qua te carnis vacillatio, animi avocatio, oculi evagatio de tenore -sserit (*i. demoverit*), deus bonus est.

2. dēcutio, -īre [*a* de *et* cutis. *cf.* recutitus. *Th.*]. *i. q. cutem detrahere*: TERT. nat. 1, 14 toto iam corpore -itur et circumciditur.

dēdamno, -āvī, -āre *a* de *et* damno. *i. q. absolvere*: TERT. pudic. 15 sceleris manifestum -verit (*Gelen.*, manifestando damnaverat *B*).

dēdeceo, -uī, -ēre [*a* de *et* decere. *Th.*]. GLOSS *ἀπρεπῶ.* -et non decet. *inde a* CIC. [PLAVT. Persa 220 *coni. Gronov.* CAPITOL. Opil. 5, 9 *coni. Petschenig.*]

1 *transitive*: a *proprie i. q. non decere, non ornare. cum nom. rei et acc. personae*: HOR. carm. 1, 38, 7 neque te ministrum -et myrtus. OV. am. 1, 7, 12 nec dominam motae -uere comae. SEN. dial. 5, 26, 3 nec rufus crinis et coactus in nodum apud Germanos virum -et. *adi.* -ens *cum dat. pers.*: PAVL. NOL. epist. 23, 24 viro -ens, feminae decus est *crinis*. b *translate i. q. non convenire, congruere, dehonestare, sim. cum nom. rei et acc. pers.*: OV. am. 1, 15, 4 nec me deliciae -uere meae. rem. 410 nihil est quod se -uisse putent. met. 6, 689 quarum *precum* me -et usus. SEN. benef. 2, 13, 1 ut te omnia -ent. epist. 76, 2 si hoc unum senectutem meam -et. 96, 4 tam effeminata vox virum -et. COLVM. 9, 2, 3 ista enim, quamvis non -eant poetam. *cum nom. pers. et acc. rei*: STAT. Theb. 10, 340 si non -ui tua iussa (GLOSS. V 188, 12 *ad l.* dehonestavi). TAC. ann. 2, 43 Pomponius Atticus -ere Claudiorum imagines videbatur. *cum nom. et acc. personae*: AMBR. off. 1, 7, 24 illi degeneres nascuntur frequenter, qui -eant patrem. *cum nom. rei*: CIC. off. 1, 146 ut, si quid -eat in illis (illos *nonnulli codd.*), vitemus ipsi. CVRT. 8, 6, 23 quae *nox* -ret. QVINT. inst. 11, 3, 104 ubi vox vel inter dentes expressa non -et. 12, 6, 3 venia et spes et paratus favor et audere non -et. *huc trahas* AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 5 crinium cincinnis et compositis vultibus atque redimiculis et omni affectato decore plus -ens.

2 *intransitive et impersonaliter: absolute*: CIC. orat. 74 decere quasi aptum esse *eqs.* . . . contraque item -ere (*substantivi vice*). CVRT. 5, 3, 9 ut -ret. *seq. inf.*: CIC. off. 1, 94 falli, errare, labi, decipi tam -et quam delirare. de orat. 1, 132 ut ne -eat *eis uti*. HOR. carm. 2, 12, 17 nec ferre pedem -uit choris nec certare ioco nec dare bracchia. QVINT. inst. 11, 3, 124 togam . . . removere non -bit. 11, 3, 140 cuius extremam oram reiecisse non -et. *cum acc. c. inf.*: CIC. Tusc. 4, 55 oratorem . . . irasci minime decet, simulare non -et. OV. epist. 9, 66 nec te Maeoniā . . . incingi zonā -uisse putes. ars 2, 530 -et ingenuos taedia ferre sui. EPICED. Drusi 474 funestam -et esse domum. TERT. scorp. 6 deum -bit artes et disciplinas suas educere in medium. *Gudeman.*

dēdecor, -oris *adi.* [*cf. c.* dedecus, dedecorare, dedecere *et c.* 2. decor. *Th.*]. PRISC. gramm. II 236 quae ab eo derivata vel composita, quod est 'decus, -oris' illius declinationem servant. *cf.* dedecorus. *abl.* -i *v. l. 73. 75.* GLOSS. *ἀπρεπής.* -es *ἀπρεπεῖς, ἄκοσμοι. cf.* dedecus ingloriosus (*ubi* dedecorus *Warren*). *i. q. inhonestus, dedecens, dehonestans*: SALL. hist. frg. 3, 24 -es inultique terga ab hostibus cedebantur (*cf.* HEGES. 5, 27, 24 -es inultique referemus gradum. 5, 43, 2 -es atque inutilis [*Cass.*, inulti *vulg.*] sicut pecora trucidabantur). STAT. Theb. 11, 760 -em amplexi vitam. ITALA Eph. 5, 18 (Tert. adv. Marc. 5, 18) inebriari vino dedecori (-e *B. οἴνῳ ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία*, VVLG. vino in quo est luxuria). RVF. FEST. 23 Valerianus captus in -i servitute consenuit. AVSON. 398, 5 quae viridis muscus, quae -r alga recondit. AMBR. Tob. 8, 28 tam -is conventionis.

dēdecorāmentum, -ī *n. a* dedecorare. *i. q. dedecus*: GRACCH. or. frg. Isid. orig. 2, 21, 4 pueritia tua adulescentiae tuae inhonestamentum fuit, adulescentia senectuti -um, senectus rei publicae flagitium.

dēdecorātio, -ōnis *f. a* dedecorare. GLOSS. dehonestatio, inhonestatio, decoloratio. *i. q. dehonestatio, contumelia, turpitudo, ignobilitas*: TERT. anim. 34 proinde migrantem eam de corporibus in corpora postrema -e sub titulo prostitisse Helenam viliorem.

coron. 14 contumelia in promptu est et -o et turpitudo. adv. Marc. 5, 5 quid inhonestius, quam carnis iam erubescentis alia -o? resurr. 53 *bis* (*opp.* gloria). ITALA I Cor. 15, 43 (Tert. resurr. 52) seminatur . . . ⟨iu⟩ corruptela, resurgit ⟨in⟩ incorruptela; seminatur in -e (ἀτιμία, VVLG. ignobilitate), resurgit in gloria *eqs.* RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 sic non habebat legislator ubi formas mysticas poneret, nisi in -e verecundorum locorum? (*de circumcisione*).

dēdecorātor, -ōris *m. a* dedecorare. *is qui dedecorat*: TERT. apol. 14 exinde quis non poeta . . . -r invenitur deorum?

dēdecoro, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* decorare *et c.* dedecus, dedecor. *Th.*]. NOT. Tir. 67, 88 -at. GLOSS. ἀδοξίᾳ ἐμβάλλω, καταισχύνω. -ant ἀποκοσμοῦσιν, ἀ⟨τι⟩μάζουσιν. -atus deturpatus. *inde a* PLAVTO *et* TER. *i. q. dehonestare, deturpare*: 1 *aliquem*: PLAVT. Bacch. 498 qui -at te. Trin. 299 quibus (*moribus*) boni -ant se. TER. Hec. 210 quae me et te et familiam ⟨omnem⟩ -as (DON. *ad l.* -atur quod honestum est: turpatur, quod honestum est corporale). TRAG. inc. 54 cur te -as, famam cur maculas tuam? SALL. Iug. 85, 42 ubi se flagitiis -vere turpissumi viri. HOR. epist. 2, 1, 245 neque -ant tua de se iudicia atque munera, quae tulerunt... Vergilius Variusque poetae. SVET. Nero 36 -ato flagitiis omnibus *Neroni*. FRONTO p. 195, 3 N. cuius infamiae aspergo inquinat simul multos et -at. MIN. FEL. 37, 12 idem (*histrio*) deos vestros indu-⟨c⟩endo stupra, suspiria, odia -at. TERT. pudic. 1 *opp.* ornare. 16 qui ⟨de⟩decoraverit deum et qui deiecerit eum de corpore suo. spect. 30 sputamentis -atus. ITALA Matth. 5, 11 (Tert. scorp. 9) cum vos -verint et persecuti fuerint (ὀνειδίσωσιν, VVLG. maledixerint vobis). Hebr. 6, 6 (Tert. pudic. 20) refigentes cruci in semetipsos filium dei et -antes (παραδειγματίζοντας, VVLG. ostentui habentes). I Petr. 4, 14 (Tert. scorp. 12) si -amini in nomine Christi (ὀνειδίζεσθε, VVLG. exprobramini). CAPITOL. Alb. 3, 1 quibus (*moribus*) rem publicam perdiderat et se -verat. CLAVD. 21, 27 quem vultus honestat, -ant mores. ANIAN. Chrysost. hom. 7, 7 -as quidem uxorem. 2 *aliquid*: CIC. off. 3, 6 inanem redire turpissimum est -antem et urbis auctoritatem et magistri. [HOR. carm. 4, 4, 36 *pars codd., cf.* PORPH. *ad l.*] PROP. 3, 22, 36 aut faciem turpi -are bove. DIOM. gramm. I 451, 9 cum eo ipso -etur oratio quo illam voluit auctor ornare. GELL. 18, 11, 2 quod Furium . . . -asse linguam Latinam scripsit huiuscemodi vocum fictionibus. APVL. apol. 15 dignitatem corporis malis moribus. 100 pudorem tuum tuismet litteris conatus est publice -are. TERT. patient. 1 quos mox sapientiae suae cum saeculo destructae ac -atae pudebit. ITALA I Cor. 11, 4 (Tert. orat. 22) omnis ... mulier adorans et prophetans intecto capite -at (καταισχύνει, VVLG. deturpat) caput suum. FIRM. err. 4, 2 virilem sexum per ornatum muliebrem. math. 4, 19, 35 oculos vulnere. CAPITOL. Opil. 15, 2 *imperium* vitiis ingentibus. PRVD. perist. 4, 112 quibus efferati spiritum mundi violenta virgo -asti. AVG. c. Faust. 22, 1 infamatis patriarchas, -atis et legem. nat. bon. 41 si non est -ata *natura dei*, quid mundat? APON. 3 p. 48 in quo ornamento -ari videtur monile. *nota* dedecorandus *i. q. dedecorosus*: COD. Theod. 6, 14, 2 (*a. 397*) vel prima vel sola -ando ambitu turpiter impetrata.

part. perf. pass. adv.: GLOSS. IV 504, 11. V 188, 11 **dēdecorātius** inhonestatius.

deriv.: dedecoramentum, dedecoratio, dedecorator.

dēdecorōsus, -a, -um [*a* dedecus. *Th.*]. *legitur comp.*: HIER. in Is. 58, 10 p. 695 RVFIN. Orig. in Rom. 9, 32 AVG. serm. 216, 5, 5 Ps. PRIMAS. in I Tim. p. 669[B].

i. q. dedecorus, dedecens, turpis: Ps. CYPR. sing. cler. 32 supplicium -um. [LAMPR. Alex. 9, 5 *coni. Petschenig.*] FIRM. math. 3, 7, 10 *Mercurius stella* -is hominem valetudinibus implicabit. Ps. AVR. VICT. epit. 39, 7 suspectans -am necem. AMBR. Hel. 18, 66 motu histrionico, petulanti oculo, -o ludibrio. 21, 79 sub tantis erubescere considera quam -um sit. [Tob. 8, 28 -ae conventionis *nonnulli codd.*] Ps. AMBR. mor. Brachm. p. 1145[A] tam -is tamque pravis moribus vivitis. HIER. in Is. 58, 10 p. 695 quodque his -ius est (Ps. PRIMAS. in I Tim. p. 669[B]). RVFIN. Basil. hom. 8, 2 pro -is cubilibus. Clement. 10, 35 in -is et turpibus observantiis. hist. 2, 25, 2 vitam. hist. mon. 1 motibus. Orig. in Rom. 9, 32 et sicut diximus -um esse die iam perurgente dormire, multo est -ius *eqs.* AVG. c. Faust. 19, 6 circumcisionis -o illo signaculo. serm. 216, 5, 5 quae turpior, quae -ior est meretrix? MAR. MERC. Cyr. resp. p. 298 tam -a et . . . abominanda sentire. COD. Theod. 16, 5, 13 (*a. 384*) quod aut nescire aut discere sit -um. SALV. gub. 6, 58 inter turpia et -a ridemus. 7, 82 -a sustinere.

adv. **dēdecorōsē** *i. q. turpiter*: IVL. VAL. 2, 25 longe sit melius hic occumbere gloriose quam post nomen victoriae praecedentis -ius evasisse. Ps. AVR. VICT. epit. 5, 7 -e vixi, turpius peream. SCHOL. Hor. sat. 1, 3, 45 app. gloss. male parvus: -e parvus. Ps. PRIMAS. in II Cor. p. 562[A] dedecus est . . . christiano -e vivere. APON. 5 p. 96 ut noverit turpiter natos, turpioremque vitam duxisse, -ius mortuos, quos idolatriae cultor deos affirmat.

dēdecōrus, -a, -um [*cf. c.* decorus *et c.* dedecere. *Th.*]. *i. q. dedecens, turpis*: [PLAVT. Bacch. 1191 -um (-i *Ritschl*).] TAC. ann. 3, 32 ut socordem, inopem et maioribus suis -um ... incusavit. 12, 47 ac compede, quod -um barbaris, trahebatur. OROS. hist. 3, 23, 28 -issima proditione. *cf.* GLOSS. -a turpia.

adv. **dēdecōrē** ἀπρεπῶς GLOSS.

***dēdecus,** -oris *n.* [*cf. c.* decus *et c.* dedecere. *Th.*]. *legitur plur. saepe inde a* CIC. Verr. 2, 33. 6, 138 Phil. 11, 36 fin. 1, 47 SALL. Catil. 37, 5 Iug. 31, 19 *etc., gen. plur.* -um: HOR. carm. 3, 6, 32 PLIN. epist. 8, 6, 14 SVET. Aug. 68 Cal. 48 CAPITOL. Aur. 19, 5 Pert. 7, 4 LACT. inst. 4, 26, 12 AVG. civ. 19, 9. GLOSS. ἀδοξία, ἀκοσμία, αἶσχος, ἀπρέπεια, αἰσχύνη, crimen, scelus, macula, vitium, nota, turpe, inhonestum. *inde a* PLAVTO *et* TER., *non habent* CATVLL. PVBLIL. LVCR. NEP. TIB. PROP. GRATT. MANIL. VITR. GERM. CELS. SCRIB. LARG. MELA VAL. FL. STAT. *al.*

I *id quod hominem vel rem dedecet,* ***turpitudo,*** *contumelia,* ***infamia,*** *ignominia, vitium, flagitium*: A *de hominibus vel absolute*: PLAVT. Bacch. 67 pro disco damnum capiam, pro cursura -us. Mil. 512 -is pleniorem faciam erum tuom quam *eqs.* AFRAN. com. 42 quos impune depopulatur [et] despolatur -us. RHET. Her. 3, 5, 9 *syn.* infamia (4, 16, 23 sui -is infamiam). CIC. Quinct. 49 quod tantum evenire -us, quae tanta calamitas inveniri potest? 99 ne is... -e, macula turpissimaque ignominia notetur (Font. 48. rep. 5, 6 civitatibus, in quibus expetunt laudem optumi ac decus, ignominiam fugiunt ac -us. part. 91). S. Rosc. 11 cum . . . summum admisisse -us (Att. 9, 6, 4 tantum -is. 9, 10, 9. epist. 3, 10, 2 commissum facinus et admissum -us confitebor. CAES. Gall. 4, 25, 5 tantum -us. LIV. 4, 2, 8). div. in Caec. 8 iudicum culpa atque -e etiam censorium nomen . . . poscitur. Verr. 1, 51 -us severe me persecuturum esse. 6, 34 quid me attinet . . . coniungere cum istius flagitio cuiusquam praeterea -us? Cluent. 130 homines . . . ceteris vitiis atque omni -e infames. Mur. 12 quam ob rem non Asiae nomen obiciendum Murenae fuit, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum flagitium ac -us (p. red. in sen. 25 ut -us et flagitium se committere putaret. Tusc. 2, 14 peius quicquam videri -e, flagitio, turpitudine. off. 3, 86 TAC. hist. 2, 37). Sull. 88 aeternam memoriam -is (PLIN. nat. 34, 12 aeterna ... Geganiae -is memoria). har. resp. 57 nullum profecto -us reperire posset, quod in hoc non inesset. Pis. 32 scelus ac -us. Phil. 3, 36 nihil est detestabilius -e, nihil foedius servitute. fin. 3, 38 homines . . . nullo -e se abstineant. Tusc. 2, 28 -us maius a philosopho nullum expecto (*bis.* SVET. Tib. 67 ne mox maiore -e impar tantis honoribus inveniretur. Claud. 16 suo maiore -e innoxios fere repperit. IVST. 31, 8, 6). CIC. leg. 1, 55 itemque -us illi summum malum *dixerant.* 2, 22 periurii poena divina exitium, humana -us. 2, 42. off. 2, 37 qui anteire ceteris putantur et cum carere -e tum vero iis vitiis. phil. frg. V 81 quod turpe damnum, quod -us, quod non evocetur atque eliciatur voluptate? part. 92 *syn.* contumelia, *opp.* honestas. Q. CIC. pet. 10 ex sua nequitia -is suspicionem reliuqueret. SALL. Iug. 39, 1 armatus -e. VERG. Aen. 11, 789 da, pater, hoc nostris aboleri -us armis. HOR. sat. 1, 4, 51 magnum quod -us (PORPH. *ad l.* quod magni -is res est). Ov. ars 3, 248 inque nurus Parthas -us illud eat. met. 2, 473 Iovisque mei testatum -us esset. 6, 608 per vim sibi -us illud illatum (TAC. ann. 11, 28 -us quidem illatum, sed excidium procul afuisse). 13, 227 quidve domum fertis decimo, nisi -us, anno? fast. 2, 826 eloquar infelix -us ipsa meum. 6, 320. LIV. 4, 8, 2 decoris -isque discrimen sub dicione eius magistratus. 39, 13, 11 si qui minus patientes -is sint. 41, 10, 6 quod se -is socium collegae fecisset. SEN. contr. 9, 1, 11 liberavi te summo -e. VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 -e tamen fili mortuus poenas rependit. 2, 6, 15 *opp.* gloria. 3, 2, 12 -us arcessita ratione mortis effugit. 3, 2, 20 absit istud -us a sanguine nostro, ut Romani gloria cedere Latinis velimus (IVV. 4, 131 absit ab illo -us hoc). SEN. dial. 7, 8, 1 nec minus turpes -us suum quam honestos egregia delectant. 9, 2, 7 torquet illos irritum -us. CVRT. 8, 2, 5 tanto -i superstitem. 9, 5, 11 ultimi -is indignitate commotus. LVCAN. 8, 605 victoribus ipsis -us et numquam superum caritura pudore fabula. PERS. 1, 81 unde istud -us in quo trossulus exultat. SIL. 13, 99 -us hoc defende manu. TAC. hist. 3, 38 quod eum omni -e maculosum egregia fama anteibat. 3, 41 -is securos *milites.* 3, 66 discrimen ac -us ostentantes. 4, 62 nulla -is cura. 4, 72 pudor ac -us. 5, 22 flagitium suum ducis -e excusabant. ann. 1, 39. 80. 3, 21 *opp.* gloria. 3, 65 insignes per honestum aut notabili -e. 4, 35. 69. 11, 21 cum hisce verbis Tiberius -us natalium eius velavisset. 13, 5 *al.* FLOR. epit. 3, 20, 9 quasi plane expiaturos omne praeteritum -us. APVL. met. 9, 23 turpissimo se -e foedavit. Plat. 2, 11 non ignarus, quantum -is atque incommodi adipiscatur ex participatione vitiorum. TERT. adv. Marc. 1, 13 -us suum iugenio obumbrat. 4, 21 ut -e eius salus nostra constaret. pudic. 15 *ibid.* scelus. *al.* PORPH. Hor. carm. 3, 5, 39 quam (*Carthaginem*) ait -e et damnis magnis Romanorum altiorem factam. CAPITOL. Max. Balb. 17, 2 deposito -e pristino. FIRM. err. 28, 8 ut sacerdotum eorum miserum -us monstret. AVR. VICT. Caes. 5, 4 eo -e reliquum vitae egit. EVTR. 2, 9 Samnites Romanos ingenti -e vicerunt. 7, 14 se tanto -e prostituit. 7, 18. AVSON. 325, 84 natique in crimina confert -us ipsa suum. AMM. 18, 8, 2 contigit atrox et silentio omni -us obruendum. 19, 11, 14 *opp.* virtus. 27, 1, 5 pudendum diluere -us. PELAG. in Rom. 1 p. 649[A] *opp.* pietas atque virtus. VVLG. Sirach 23, 36 -us illius non delebitur (ὄνειδος). II Cor. 4, 2 abdicamus occulta -is (αἰσχύνης). CLAVD. 5, 520 tollite

de mediis animarum -us umbris. 8, 82. AVG. civ. 1, 17 de morte voluntaria ob metum poenae sive -is. 2, 26 decus latet et -us patet. 6, 8 hic morbus, hoc crimen, hoc -us habet inter illa sacra professionem. 7, 26 hoc -us tot Iovis ipsius et tanta stupra non vincunt. conf. 2, 3, 7 ut inter coaetaneos meos puderet me minoris -is. 2, 4, 9 non -e aliquid, sed -us appetens. pecc. orig. 36, 41 quia nisi praeisset facinus ..., non sequeretur -us. COD. Theod. 6, 4, 17 (*a. 365*) etsi iniustum enim atque -us videtur. PALLAD. hist. mon. I 25 -is execrandi magnitudinem (*αἰσχημοσύνη*).

B *de rebus*: **1** *corporeis*: CIC. Verr. 5, 83 domum suam plenam stupri, plenam flagitii, plenam -is (Att. 12, 5, 1 ut cernat duplici -e cumulatam domum. IVV. 10, 342 -us ille domus sciet ultimus). Pis. 97 tropaea plena -is et risus. HOR. sat. 2, 2, 96 grandes rhombi patinaeque grande ferunt una cum damno -us. PS. QVINT. decl. 3, 1 satis -is atque flagitii castra ceperunt. FLOR. epit. 3, 20, 1 servilium armorum -us feras. APVL. apol. 50 ea namque tabes si foras corporis prospiravit, maiore -e quam noxa diffunditur.

2 *incorporeis*: CIC. Cluent. 12 mulieris importunae nefaria libido non solum -e, verum etiam scelere coniuncta. 16 tulit hoc commune -us familiae cognationis, nominis graviter filius (188. VIR. ill. 73, 4 ut -us familiae agnosceret. COD. Theod. 9, 24, 3 [*a. 374*] sive propriae familiae -us eum moverit). Cluent. 61 iudicia senatoria non falsa invidia, sed vera atque insigni turpitudine notata atque operta -e et infamia (Pis. 65 dolor enim est malum, ut tu disputas; existimatio, -us, infamia, turpitudo verba atque ineptiae). Catil. 1, 13 quod privatarum rerum -us non haeret in fama? dom. 126 cuius impudicitiam pueritiae, libidines adulescentiae, -us et egestatem reliquae vitae, latrocinium consulatus vidimus. har. resp. 27 quo minus castissimos ludos omni flagitio pollueres, -e maculares, scelere obligares. Pis. 33 reliqua, quae in te -is plena fuerunt, in me dignitatis. Scaur. 2 memoriam iuventutis suae rerumque gestarum senectutis -e foedavit. Planc. 70 -us huius imperii, turpitudo populi Romani (Cato 42 quae cum probro privato coniungeret imperii -us. SVET. Tib. 41 magno -e imperii nec minore discrimine). Phil. 3, 35 ea summa miseria est summo -e coniuncta. 4, 13 crudelitatem mortis et -us virtus propulsare solet (*cf.* SIL. 5, 491 defendere nescia morti -us. 9, 369 leto -us arcet). rep. 1, 51 divitiae, nomen, opes vacuae ... -is plenae sunt et insolentis superbiae. leg. 1, 60 voluptatemque sicut labem aliquam -is oppresserit. Tusc. 1, 123 quod et ipsa senectus -us concipit. 3, 85 -is ac turpitudinis. part. 79 custos vero virtutum omnium -us fugiens laudemque maxime consequens verecundia est. Att. 16, 7, 4 flagitii scilicet plenum et -is *factum* (LIV. 2, 43, 8 suum saltem flagitium et publicum in praesentia -us. CVRT. 10, 1, 27 potentiam flagitio et -e quaesitam). CAES. civ. 3, 64, 3 nolite, obsecro, committere ... ut rei militaris -us admittatur (VAL. MAX. 3, 8, 3 praereptus populi favor ... summum -us admittere conabatur). LIV. 3, 72, 7 -us iudicii. SEN. contr. 9, 2, 9 saltationes et illud -is certamen. suas. 2, 4 vix victoriā -us elui potest. VAL. MAX. 2, 7, 9 magnum profecto -us patriae ... -e vindicatum est (SIL. 1, 108 -us id patriae nostra depellere dextra. FIRM. err. 6, 7 patriae -us minaci persequitur edicto). 3, 2, 7 patientiae -us. 3, 5, 2 cuius ... illo -e mores nudari possunt. CVRT. 4, 15, 30 an fugae -us honesta morte vitaret. LVCAN. 2, 117 breve -us aevi et vitam. 6, 248 -us hic belli Magno crimenque remisit. PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 16 -us servitutis ... effugit. TAC. hist. 1, 30 haec principatus praemia putat, quorum libido ac voluptas penes ipsum sit, rubor ac -us penes omnes. FLOR. epit. 2, 18, 7 -us quidem praesentis flagitii ... expiavit. 3, 19, 7 illud ultimum -us belli. APVL. apol. 60 Crassum testimonii sui -e prostitui. met. 10, 15 sed iste corporis mei decor pudori peperit grande -us. SOL. 1, 49 nec minore -e neptis infamia. PANEG. 11, 20. CAPITOL. Pert. 7, 10 scurras turpissimorum nominum -a praeferentes. LAMPR. Alex. 24, 4 ne prohibens publicum -us in privatas cupiditates converteret (*cf. l. 43*). IVST. 4, 5, 11 cladem suorum auxit -e captivitatis (AMM. 31, 13, 14). HIL. c. Aux. 12 Arrianorum blasphemiarum -a. PS. AMBR. laps. virg. 4, 16 vivam -e turpitudinis. HIER. epist. 52, 9, 1 alioquin ridiculum et plenum -is *est* ... gloriari. AVG. civ. 2, 21 quanta morum pessimorum ac flagitiosissimorum labe ac -e impleatur *res publica*. lib. arb. 3, 15, 44 ut sit in ea peccati -us sine decore vindictae. SACR. Leon. p. 366 malae famae nigra -e. COD. Iust. 1, 17, 2, 21 ne verbositas eorum aliquid legibus nostris afferat ex confusione -us.

nota c. gen. rei perpetratae: LIV. 10, 19, 3 *v. p. 239, 76*. TAC. hist. 3, 61 quo amissi praesidii -us lenirent.

II ***metonymice*** (*cf. Usener, Rhein. Mus. 56 (1901) p. 6 n. 10*):

A *i. q. res inhonestans, facinus indignum, damnum, probrum, macula, labes*: PLAVT. Amph. 883 ita me probri, stupri, -is a viro argutam meo! (898). Cas. 875 hoc -us quo modo celem scio. CIC. Verr. 2, 33 damna, -a ... praetereantur. 6, 138 neque haec tot et tanta -a dissimulatione tua ... tegere voluisti. Phil. 5, 16 quorum lectione duplex imprimeretur rei publicae -us. SALL. Iug. 31, 19 ad paucos potentes maxumae divitiae, ad rem publicam damna atque -a pervenerint. VERG. Aen. 12, 641 ne nostrum -us Vfens aspiceret. HOR. carm. 3, 6, 32 -um pretiosus emptor (PORPH. *ad l.* qui -a id est adulteria magno pretio emit). OV. am. 3, 7, 84 -us hoc sumpta dissimulavit aqua. met. 11, 184 qui cum nec prodere visum -us auderet (*i. aures aselli*). fast. 5, 589 ille notas veteres et longi -us aevi sustulit. LIV. 3, 51, 12 decemviris ... -a militiae obiciebantur. 5, 53, 7 haec scelera, ... haec -a pati. 6, 28, 8 ad delendam memoriam -is (*i. cladis*). VAL. MAX. 6, 9, 10 quem quidem fortuna inter ornamenta et -a ... versavit. SEN. Ag. 300 -us nostrae domus asporta ab oculis. CVRT. 10, 1, 29 scortum ne in stupro quidem et -is patientia fraudis oblitum. PLIN. nat. 13, 25 quo -e tota absoluta proscriptio est. 18, 249 -us enim habetur opprobriumque meritum ... deprendi. SIL. 1, 62 havet Aegates abolere parentum -us. TAC. ann. 6, 51 in scelera simul ac -a prorupit. PLIN. epist. 8, 6, 14 tantorum -um esse curiam testem. paneg. 6 magnum quidem illud saeculo -us, magnum rei publicae vulnus impressum est. 82 atque etiam Danubius ac Rhenus tantum illud nostri -is vehere gaudebant. SVET. Aug. 65 aliquanto autem patientius mortem quam -a suorum tulit. 68 variorum -um infamiam subiit. Cal. 48 tantorum -um rumores. FLOR. epit. 1, 7, 11 matrona -us ferro expiavit. GELL. 6, 11, 4 tamquam prorsus ista -a hoc convicio in homine notarentur. APVL. apol. 99 haec damna et -a morum. met. 2, 30 nasi vero -us (*i. damnum*) linteolo ... decenter obtexi. MIN. FEL. 22, 5 ludibria et -a deorum vestrorum. TERT. adv. Marc. 3, 10 ut -us existimarit veritatem potius quam mendacium carnis. CAPITOL. Aur. 19, 5 ex omnium -um ac scelerum colluvione concretus. Pert. 7, 4 ad divitiarum cumulum per discriminum atque -um vestigia pervenire. LAMPR. Alex. 9, 5 vicisti vitia, vicisti crimina, -a (-orosa *coni. Petschenig*). LACT. inst. 4, 26, 12 quos ... -um maculis inustos labe afficiunt sempiterna. EVTR. 7, 12 qui etiam Tiberii -a purgaverit. AVSON. 157, 11 incestaque noctis -a et tragicos patimur per somnia coetus. SCHOL. Cic. Bob. p. 26, 12 impudico igitur habitu erubescendi ⟨de⟩decoris quaedam figura describitur. *ibid.* in Clodio indicia foeditatis et -a proscribat. p. 115 -a et crimina. PS. AMBR. laps. virg. 4, 15 non sorores hoc ex te -us expectabant (*i. stuprum*). RVFIN. adv. Hier. 2, 5 quae -a descripserit, pudet retexere. AVG. civ. 6, 7 haec -a non poetarum, sed populorum. 6, 8 hic morbus, hoc crimen, hoc -us. 7, 26. 8, 21 quibus illa deorum -a celebrantur. 19, 9 auctoribus et exactoribus talium tantorumque -um. 19, 23 quae turpia, quae -a erga deorum obsequium in theatris agebantur et templis. AVIAN. apol. 23 ut per te vel divinos honores in templo vel ex sepulcro cadaveris -us consequatur. SACR. Leon. p. 352 qui -a sua notasque non cernunt. BOETH. arithm. 1, 19 p. 41 Cyclopeae frontis -us.

B *de animantibus*: CIC. Pis. 53 Romam vero ipsam, o familiae ... -us, quem ad modum ingressus es? Phil. 11, 36 Antonios ..., non modo suarum familiarum, sed Romani nominis probra atque -a? parad. 33 cum ipse improbissimis dominis, -i ac turpitudini, parere desierit. PHAEDR. 1, 21, 11 te, naturae -us (*i. asinus*). app. 8, 13 id -us castrorum propelli iubet. LVCAN. 10, 59 -us Aegypti, Latii feralis Erinys. PERS. 5, 163 an siccis -us obstem cognatis. PETRON. 74 maledicere coepit Trimalchioni et purgamentum -usque praedicare, qui non contineret libidinem suam. HOMER. 257 o -us ... aeternum patriae generisque infamia nostri. MART. 12, 32, 1 o Iuliarum -us Kalendarum. IVV. 8, 200 et illic -us urbis habes. APVL. met. 4, 7 tu, busti cadaver extremum et vitae -us primum et Orci fastidium solum. 9, 26 universi sexus grande -us, quae ... maculasset. OPTAT. 3, 3 p. 73, 23 Gregori, macula senatus et -us praefectorum. VVLG. Sirach 3, 13 -us filii pater sine honore. 23, 31 et erit -us omnibus, eo quod non intellexerit timorem domini. CLAVD. 18, 239 erubuit Mavors aversaque risit Enyo -us Eoum. 433. HIST. Apoll. rec. A. B 31 illa (*filia*) ... multum turpis est atque -us.

nota in exclamatione: CIC. Phil. 2, 57 quod umquam in terris tantum flagitium extitisse auditum est, tantam turpitudinem, tantum -us? 7, 15 quanta enim illa erit rei publicae turpitudo, quantum -us, quanta labes ...! OV. met. 12, 498 heu -us ingens! SEN. suas. 2, 60 grave maiorum virtutis -us! VAL. MAX. 9, 13, 3 momentum vitae quanto -e emit! SIL. 6, 340 fastisque notandum -us, o Gradive, tuum! HIL. trin. 6, 17 o gravissimum humanae stultitiae -us. pro -us: FLOR. epit. 3, 1, 9 pro -us! CLAVD. 7, 65 pro crimen superum, longi pro -us aevi! DRAC. laud. dei 2, 272 pro -us ingens!

iuncturae selectae: **-i est, fit:** PLAVT. Asin. 571 ubi eris damno, molestiae et -i saepe fueris. Bacch. 1191 etsi est -i (*Ritschl*, dedecorum *codd.*). TER. Haut. 334 si una haec -ist parum. RHET. Her. 3, 7, 13 -i maioribus fuisse. 3, 7, 14 detrimento atque -i. 4, 35, 47 ordini honestissimo maculae atque -i. CIC. dom. 88 qui mihi tale populi iudicium non dignitati potius quam -i putaret esse oportere. Tusc. 1, 121. 139 ampla domus -i saepe domino fit. Att. 8, 11, 1 etiam -i sim studiis ac litteris nostris. ad Q. fr. 1, 4, 4 ego omnibus meis exitio fuero, quibus ante -i non eram. BELL. Alex. 15, 4 magno nobis et -i et dolori est. HOR. sat. 1, 2, 53 damno -ique (LIV. 4, 13, 14. 31, 6, 6). OV. am. 2, 15, 21 -i tibi. COLVM. 10 praef. 5. LVCAN. 8, 31 -i est fortuna prior. SIL. 12, 206 quīs gloria summa -i est. 14, 39 nec Cres -i fuit accola. QVINT. inst. 1, 11, 18 neque id veteribus Romanis -i fuit. PLIN. paneg. 83. FRONTO p. 235, 6 N. -i aut probro aut flagitio. VLP. dig. 37, 4, 3, 5 ut -i sit tam ipsi quam patri mulierem talem habere. PANEG. 10, 25 neque id -i fuit, quod .... RVT. NAM.

2, 9 utrique pecunia -i est. *nota*: Cic. carm. frg. 9 nam quasi vos sibi -i genuere parentes. Plin. nat. 35, 8 Salvittones ... Africanorum -i irrepentes Scipionum nomini. *eodem sensu* **-us est:** Cic. Brut. 130 in quo magnum fuit ... -us generi vestro. Sall. Iug. 31, 17 quo maius -us est parta amittere. Liv. 1, 40, 3 id domus suae -us fore. 22, 3, 7 suum id -us ratus. 22, 14, 6 -us esse imperii sui duxerint. 39, 16, 1 ipsorum id magna ex parte -us erat. Sen. contr. 1, 6, 3 in illis non servasse, quod acceperant, maximum -us. suas. 2, 9 maximum ⟨video⟩ -us futurum rei publicae nostrae, si *eqs.* Val. Max. 2, 7, 15 quorum nescio utrum maius -us fuerit, quod ... Fronto p. 194 N. Tert. adv. Marc. 5, 11 alterius dei iam non erit gloria ideoque nec virtus, sed magis -us et infirmitas. Boeth. arithm. 1, 32 p. 66 infinitum vero malitiae -us est. Cod. Iust. 7, 24, 1 pr. sit pessimum -us cognationis suae fulgori. -is est: Petron. 119, 47 hoc -is (*sc. est*) populo morumque ruina. Tac. ann. 6, 32 apud posteros adulatorii -is habetur. Apvl. Plat. 2, 3 esse honesta et turpia illa voluptatis ac laudis, haec † tenus -is ac turpitudinis. Schol. Cic. Bob. p. 107 -is vero praecipui existimentur, quae voluptas suadeat. Evgraph. Ter. Eun. 889 -is maximi erat ... Greg. M. moral. 10, 3 omne quod rectum dicitur -is suae irrisionis arbitrantur pravi.

praepositionales: ab: Liv. 9, 31, 11 ab eo se ... -e nullam rem aliam quam virtutem militum vindicaturam (Cvrt. 4, 14, 24 vindicate ab ultimo -e nomen gentemque Persarum). Avg. civ. 6, 6 ab omni esse -e purgata et aliena. 18, 14 nec a fabuloso deorum suorum -e etiam ipsi se abstinere potuerunt. ad: Cic. Cluent. 188 quae ... ad commune familiae -us pertinebant (Treb. Gall. 21, 5). Pis. 92 ad sempiternum -us sui generis et nominis funesta indicia constituit. Att. 8, 7, 1 unum etiam restat amico nostro ad omne -us. Sen. nat. 1, 16, 4 in perditis quoque et ad omne -us expositis. Lampr. Comm. 20, 4 qui non nisi ... ad -us suum vixit. Treb. Gall. 5, 7 ad omne -us paratissimi. Amm. 24, 3, 6 ad seditionum revoluti -a pristinarum. Hier. epist. 60, 16, 1 abscissa manus dextera ad -us insatiabilis avaritiae ostiatim stipes mendicavit. Cod. Theod. 16, 7, 3, 1 (*a. 383*) ad Manichaeorum -us (*i. haeresin*) transisse. cum: Cic. Quinct. 49 victus vestitusque necessarius sub praeconem cum -e subiectus est. 94 calamitosum est bonis everti, calamitosius cum -e. S. Rosc. 68 cum probro atque -e. Verr. 4, 8 cum summo -e ac turpitudine. Sest. 37 ne ... cum -e caderet. Deiot. 43 sententiam tuam aut cum summo -e miserrimam pestem importaturam esse regibus aut incolumem famam cum salute. Phil. 14, 9 quas enim turpitudines Antonii libenter cum -e subierunt. div. 2, 22 cum ignominia et -e. Att. 8, 3, 2. 10, 12[a], 1 cum -e et dolore. Sen. dial. 3, 6, 4 damnatos cum -e. Flor. epit. 4, 2, 51 ut cum maiore -e ... fugeret. Fronto p. 22, 2 N. ne cum multo ac magno -e fucata sint. Apvl. met. 1, 6 cum summo -e nostro. Tert. pudic. 13 cum -e et horrore. adv. Val. 12 quis nauclerus non etiam cum -e laetatur? Firm. err. 8, 1 cum -e meo in exitium vestrum mortemque properatis. Evtr. 7, 23 cum ingenti -e. Amm. 14, 1, 9 flagitium, quod cum ultimo -e temptasse dicitur Gallienus. 25, 9, 11 in extremis casibus icta cum -e foedera. Veg. mil. 1, 20 cum maximo -e trucidantur ut pecudes. Avg. vera relig. 22, 43 cum eius -e decori sunt. in *c. acc.*: Cic. fin. 1, 47 tum in damna, tum in -a incurrunt. Sen. contr. 9, 2, 9 vestri fasces ... in quantum ... -us reciderunt. Vell. 2, 23, 1 Marius in priorum -us iniit. Val. Max. 2, 1, 5 ne scilicet in aliquod -us prolaberentur. 3, 3 ext. 7 in aliquod revoluti -us. Tert. adv. Marc. 4, 9 ne in -us tibi vertat, si *eqs.* Porph. Hor. epist. 2, 1, 264 quo graver, hoc est: in -us premar. Paneg. 9, 3 in illud -us sua fata transisse. Schol. Cic. Bob. p. 27 victoriam ... convertit in -us. Pomer. 3, 10, 2 in occulta -a ... praecipitat. Cod. Iust. 9, 13, 1, 3[b] non facit eam velle in tantum -us sese prodere. in *c. abl.*: Rhet. Her. 4, 13, 19 non denique in omni -e volutatus est? Cic. Verr. 4, 60 homine in -e nato. 4, 134 in tanto tuo -e. Tusc. 2, 28 in ipso enim -e mali nihil esse. 2, 47 plus in -e mali tibi videri quam in dolore. Tert. adv. Marc. 1, 11 ut in -e carnis exhiberetur. inter: Qvint. decl. 339 p. 341, 11 est tamen ⟨nec⟩ tertium aliquod inter -a. ob: Verg. Aen. 10, 680 an sese mucrone ob tantum -us — amens! — induat. Vir. ill. 72, 10 ob hoc -us mortem sibi conscivit. per: Cato or. frg. 9 per -us atque maximam contumeliam. Rhet. Her. 4, 44, 57 per -us et ignaviam vivere. Cic. Quinct. 64 vitae ornamenta per summum -us et ignominiam deripi (S. Rosc. 30 Bell. Afr. 79, 2). Sall. Catil. 20, 9 vitam miseram atque inhonestam ... per -us amittere. 37, 5 per -a patrimoniis amissis. Ov. met. 9, 26 te per -us ortum. Liv. 3, 42, 2 vinci se per suum atque illorum -us patiebantur. Colvm. 1 praef. 10 Qvint. decl. 251 p. 28, 13. Tac. hist. 1, 4 qui adesis bonis per -us (*i. vitam dedecorosam*) Neronis alebantur. ann. 4, 19 per -us suum gratificabatur. 5, 6 quem per -a fovere, cum scelere insectantur. Plin. epist. 8, 6, 3 ut per suum, per publicum -us procedere velit. Tert. nat. 1, 10 per -us deorum. Ps. Ambr. laps. virg. 7, 30 adversus ... ecclesiam synagoga ... per tuum -us exultavit (*syn.* per ... scelus 7, 31). Cod. Iust. 7, 24, 1 pr. per tale -us in servitutem reduci. praeter: Cic. Att. 4, 2, 7 in ea re, quae nihil habuit praeter -us. Petron. 108 deformis praeter spoliati capitis -us superciliorum etiam aequalis cum fronte calvities. Fronto p. 207, 2 N. praeter huiuscemodi -a malis proeliis ita perculsi fuerunt. pro: Cvrt. 8, 9, 32 expectatam mortem pro -e vitae habent. propter: Qvint. decl. 339 p. 340, 14 indigni tamen propter -us proximae militiae erant. Ivst. 13, 7, 2 propter -us adulescentis filii nondum loquentis deum precaturus. Pavl. Med. bened. 10, 3 propter -us inhumanitatis. sine: Plavt. Stich. 72 adversari sine -e et scelere summo haud possumus. Cic. Quinct. 46 ut ad suum quisque ... sine cuiusquam -e, infamia pernicieque perveniat. Cluent. 10 sine summo -e vitae et turpitudine. dom. 146 domo ... carere sine maxima ignominia rei publicae, meo -e ac dolore non possum. Rab. Post. 29 sine maximo -e. Tusc. 1, 84 se fugere sine suo -e non posse. Att. 10, 8, 3 nec videre in curia sine dolore nec versari inter eos sine -e potero. Sall. Iug. 14, 24 neque vivere lubet neque mori licet sine -e. or. Cottae 5 ut sine -e cum civibus fama et fortunis integer agas. Tac. ann. 11, 9 non sine -e Parthorum. Vlp. dig. 4, 6, 10 ut sine -e in publico parere non possint. super -us: Svet. Claud. 26 super cetera flagitia atque -a.

syn.: turpitudo, contumelia, infamia, ignominia, macula, vitium, flagitium, probrum, labes, damnum, noxa, scelus, discrimen, calamitas, opprobrium, incommodum. *opp.*: honestas, virtus, gloria, decus, dignitas, existimatio, laus, honos, memoria, fama, pudor, pietas.

deriv.: dedecorosus. *Leissner.*

dēdeorsum *adv. a* de *et* deorsum. Itala exod. 27, 5 (Ottob.; κάτωθεν, *om.* Vvlg.). 36, 31 (Lugd.) fecerunt ... -m in circuitu (κάτωθεν, Vvlg. 39, 22 deorsum). deut. 33, 13 (Lugd.) ab abyssis fontium dedeosum (κάτωθεν, Vvlg. abysso subiacente). Vvlg. Ioh. 8, 23 vos -m estis (ἐκ τῶν κάτω), ego de supernis sum (ἐκ τῶν ἄνω).

? **dedeum** φυνίκιον Gloss. *i. q. dactylus.* *L.*

✖**dēdicātio,** -ōnis *f. a* dedicare. *apices*: Corp. III 10767 (*saec. I*) ⟨d⟩édicátióne (XIII 2002). XI 6190 dedicátióne. dedec-: Itala Ioh. 10, 22 (cod. e). Isid. orig. 6, 19, 30 omne autem quod datur deo aut dedicatur aut consecratur. quod dedicatur dicendo datur, unde errant qui -em consecrationem putant significare. Gloss. καθιέρωσις. -es encaenia. encaenia initia vel -es. *al.* (*pluralis praeterea* Cic. dom. 119 Sen. dial. 10, 20, 5 Lact. inst. 6, 20, 34 Alc. Avit. hom. 22 (23) p. 138, 27 epist. 7 p. 38, 14). tabernaculorum -o σκηνοπηγία. Evcher. instr. 2 p. 154, 15 incaenia novae aedificationis observatio vel -o. *nomen hebr.* Enoch *interpretatur* -em: Avg. civ. 15, 17 p. 94 *eqs.* 15, 19 p. 98, 1 *sqq.* *legitur inde a* Cic., *deest omnino poetis.* *de re cf. Wissowa, PW. IV 2356 sq.; Liebenam, PW. V 1801 sq.*

i. q. actus dedicandi, apud posteriores etiam consecratio et apud Eccl. *plerumque i. q. celebratio natalium ecclesiarum*: 1 *t. t. in re sacra*: a *rerum corporearum: templi, aedis, arae*: Cic. dom. 121 postem teneri in -e oportere ... templi. Liv. 2, 8, 7 -em tam inclyti templi Horatio dari (2, 27, 5. 6). 27, 25, 7. 36, 36, 4 ludique ob -em eius *aedis* facti. 40, 52, 1. 3. Corp. IV 1180 -em arae. Pavl. Fest. p. 154. Val. Max. 5, 10, 1 ne tanti templi -em interrumperent. 9, 3, 6 Plin. nat. 8, 20. Act. Arv. a. 11 (*a. 80*) venerunt ad restitutionem et -em Capitoli. 2, 58 (*a. 87*) arae -e. Plin. epist. 4, 1, 5 cuius *templi* -em ... differre ... erimus ergo ibi -is die. Corp. XI 5635 (*Camerini, Commodi aetate*) cuius dedic(atione) epul(um) d(edit) (6190). Tert. spect. 10. Corp. X 3699 (*Cumis, a. 251*) *sacelli.* Lact. inst. 6, 20, 34 ob templorum novorum -es sunt constituti *ludi.* Ps. Hil. dedic. eccl. p. 879[D] solemnia -is ecclesiae celebramus. Tycon. p. 20, 23 Prob. Verg. praef. ecl. p. 325 Hier. quaest. hebr. in gen. p. 8, 20. Vvlg. num. 7, 10 obtulerunt duces in -em altaris (7, 11. 84. 88. III Esdr. 7, 7 obtulerunt in -em templi ... tauros centum *eqs.* I Macc. 4, 59 ut agatur dies -is altaris). I Esdr. 6, 16 fecerunt ... -em domus dei (6, 17 I Macc. 4, 56). II Macc. 2, 9 obtulit sacrificium -is templi. 2, 20. Alc. Avit. epist. 57 in -e basilicae (Ennod. dict. 2 tit. p. 430, 14 Pallad. hist. mon. I 2 p. 262[C]). *saepe.* Inscr. numm. Cohen II[2] p. 428 n. 191 -o aedis. *nota formulam* ob cuius -em: Corp. XIV 352. 2793 *al. v. infra l. 71.* *genet. subaudiendus*: Liv. 5, 31, 3 celebratamque -em ... tradunt (Vvlg. II Macc. 2, 12 Greg. M. epist. 1, 54). 7, 28, 7 prodigium extemplo -em secutum. Qvint. decl. 323 p. 271, 20 non statim ad condicionem -is accessi. p. 273, 1 priusquam -is accipiant summam religionem ... -o est illa ... quae sede destinata locat. p. 273, 5. 10 nobis -em destinabat. Plin. epist. 10, 49, 2 morem -is. Traian. Plin. epist. 10, 50 nec te moveat quod lex -is nulla reperitur, cum solum peregrinae civitatis capax non sit -is quae fit nostro iure. Corp. VIII 24003 (*a. 146*) ob -em (23966. 23991 *al. v. etiam supra l. 62*). Inscr. Revue archéol. 4 (1904) p. 303 (*saec. IV*) -is die epulum decurionibus de(dit). Itala Ioh. 10, 22 (cod. e) cum facta esset -o (τὰ ἐγκαίνια, Vvlg. encaenia). Arnob. nat. 6, 17 quos (*sc. deos*) -o infert sacra. Ps. Hil. dedic. eccl. p. 883[B]. Avg. civ. 5, 18 *ut* -is gloriam collega eius consequeretur. Sacr. Leon. p. 308 in -e (*sc. ecclesiae*). Sidon. epist. 4, 15, 1 tempus futurae -is. Ennod. opusc. 3, 43 p. 341, 19 exacto ... -is suae die. 4, 3 p. 436, 15 -is festa celebrantes. Alc. Avit. epist. 7 p. 38, 14 -es geminare. Greg. M. epist. 2, 9 -is munus. 5, 2. 11, 56 die -is vel natalicii sanctorum martyrum. *al.* Corp. VIII 21511 a fundamentis quepit (*i. coepit*) at (*i. ad*) -em perdu(xit). XI 5372. *nota in imagine*: Avg. civ. 15, 19 restat autem altera -o universae domus cuius ipse Christus est fundamentum. 17, 12 cuius domus (*i. civita-*

tis dei) cum venerit ultima -o. *aedificiorum aliorum*: SEN. dial. 10, 20, 5 operum publicorum -es. PLIN. nat. 7, 158 magni theatri -e (8, 65 SVET. Claud. 21, 1 EVTR. 7, 21 HIER. chron. a. 2095). CORP. IV 1177 *balnei* -e (3883. XII 4388). CORP. III 10767 (*saec. I*) dédicátióne eius (*sc. aquaeductus*). 14195[4-8] (*a. 104 p. Chr.*) ob quarum *basium* -em (*καθιερώμενα*. XIV 2410 *al.*). SVET. Cal. 32 -e pontis. VVLG. II Esdr. 12, 27 muri. RVFIN. hist. 10, 12 ad -em Hierosolymorum ... invitabantur. ENNOD. opusc. 3, 102 p. 357, 9 aedificio et -is insignibus adornato. dict. 7 p. 443, 5 auditorii. GREG. M. epist. 7, 12 die ... natalis vel -is monasterii. 9, 183 ante -em loci ipsius. CORP. VI 30692 post -em scholae. III 9749. *genet. subaudiendus*: CIC. dom. 103 superstitiosa -o. 118. 119 an istae -es ... ad honorem deorum ... constitutae sint? 121. 122. 125 consecratio nullum habet ius, -o est religiosa? 127 -o magnam habet religionem. 132. 137. 139. *statuarum, sim.*: CORP. XIV 2636 (*a. 131*) sta(tuae) dedicat(ione). XI 5693 (*Tufica, a. 141*) hic -e (*i. ob -em, ut saepissime*) statuae municipibus ... epulum ... dedit. APVL. flor. 16 p. 76 ad -em statuae. TERT. scorp. 8 -o imaginis regiae. VVLG. Dan. 3, 2 ut convenirent ad -em statuae (3, 3). CORP. X 1081 -e eius equi. XIV 8 ob cuius (*sc. statuae*) -em (119. 160. 367. *admodum saepe, v. ibid. p. 596*). *variarum rerum*: LIV. 4, 20, 3 *spolia opima* cum solemni -e dono fixit. SVET. Vit. 13 -e patinae. CORP. XIII 2002 -e dóni huius omnibus navigantibus X III dedit. *nota metonymice cum genet. dei vel deae pro templo, statua eius*: CORP. III 6065 De⟨ae Dianae et phyles dedicati⟩onem. XIV 8 ob -e⟨m⟩ eius (*sc. statuae Genii coloniae*). PORPH. Hor. carm. 1, 30 quasi epigramma est hoc in -em Veneris scriptum quam a se ipso consecravit. **b** *de personis i. q. inauguratio*: SEN. dial. 6, 13, 2 dignus me hercules fuit memorabili -e, dignus amplissimo sacerdotio qui colere deos ne iratos quidem destitit. PRISCILL. tract. 2, 50 sicut -em sacerdotis in sacerdote, sic electionem consistere petitionis in plebe. **c** *rerum incorporearum, plerumque in imag.*: PS. AVG. quaest. test. I 95, 5 -o legis est pentecoste. 123, 12 dei unius sacramentum in trinitate consistere pro ipsa novitatis quasi -e. ALC. AVIT. epist. 50 p. 79, 1 diei passionis fabriculae videtur iniuncta esse -o. *huc trahendum videtur*: ALC. AVIT. epist. 50 p. 78, 23 firmam soliditatem quasi gubernatores invicti ad -is portum ... duxistis.

2 ***translate*:** **a** *i. q. consummatio*: GREG. M. moral. 16, 15 quia sui -em gaudii in extremae retributionis gloria requirunt ... atque reproborum -em eosdem reprobos substrahendo destruit. **b** *de libro mittendo* (*cf. p. 260, 60 sqq.*): ISID. dedic. chron. II p. 304 tit. -o historiarum Isidori ad Sisenandum.

***dēdicātīvus**, -a, -um *a* dedicare. *t. t. dialecticorum i. q. affirmativus, καταφατικός, opp.* abdicativus, negativus, *ἀποφατικός, fere ubique 'propositio' subaudienda*: APVL. Plat. 3 p. 202 aliae *propositiones* -ae sunt ... aliae abdicativae (PS. APVL. herm. [*46ies*], *ex. gr.*: p. 266 *propositiones* -ae sunt quae dedicant aliquid de quopiam. p. 268 *propositio* universalis -a (*saepe*) et abdicativa, ut 'omnis voluptas bonum est', 'omnis voluptas bonum non est'. p. 270 particularis -a [*saepe*]. p. 271 universalis -a et particularis abdicativa, ut 'omnis homo animal, omne non animal non homo' [p. 276 *sic saepe coniunguntur*. MART. CAP. 4, 329. 396. 413 CASSIOD. art. 3 p. 1171[E] *al.*]. MART. CAP. 4, 397 universale igitur -um non necessario sequitur conversio ... particulare -um habet necessario conversionem. *persaepe*). PS. APVL. herm. p. 277 -a illatio. CASSIOD. art. 3 p. 1171[C] *syllogismorum* est qui concludit, id est colligit, ex universalibus -is -um universale directum (*persaepe sim.* ISID. orig. 2, 28, 3). *adv.* **dēdicātīvē:** AVG. c. Iul. 4, 13, 62 numquam vero ego motum genitalium reprehendi generaliter, quod tu dicis '-e'. MART. CAP. 4, 409 in prima forma et universaliter et particulariter et -e et abdicative concludi potest.

dēdicātor, -ōris *m. a* dedicare. 1 *i. q. is qui dedicat*: CORP. X 7861 inventor et -r posuit. Eugeni ingenium. 2 *i. q. auctor, initiator, princeps*: TERT. apol. 5 tali -e damnationis nostrae etiam gloriamur (*vertit Euseb. hist. 2, 25, 4 sic: τοιούτῳ τῆς κολάσεως ἡμῶν ἀρχηγῷ καυχώμεθα*). carn. 17 novae nativitatis -r. PS. ORIG. tract. 2 p. 17, 1 -i fidei nostrae. SACR. Leon. p. 389 *Stephanus* primus caelestis martyrii -r. PETR. CHRYS. serm. 96 p. 470[E] in exitum fraternum mortis dignus extitit -r.

dēdicātus, -a, -um *v. sub* dedico.

***dēdico**, -āvī, -ātum, -āre [*i. q. osc.* dadikatted '*dedicavit*', *cps. ex* de *et* dicare. *Th.*]. *cum apice, ex. gr.*: CORP. X 1881 dedicáta. 1887 dedicávit. *de formis*: delico *v. p. 258, 5, cf. etiam sub* deliquo. CORP. XII 2427 (*a. 217*) dedecatum (1193). XIII 1839 dedikavit. 2004 didicavit († 3836 *al.*). 3474 (*a. 240*) didicavi. *supin.* -atu: APVL. flor. 18 p. 92 eorum ego sermonem ratus et vobis auditu gratissimum et mihi compositu congruentem et -atu religiosum. *nota tmesin*: LVCIL. 997 cui sit data deque dicata. *notatur plerumque* d., *imprimis in locutione* d(ono) d(at) d(icat) d(edicat); d(e)d(ic-), *ex. gr.*: CORP. III 1308 (*a. 200*). VII 103. VIII 162. 164. 805. 958. 1224. 2921. 4379. 4408. 4525. 4571. X 6303. 7939. XII 103. 2272. XIV 65 (*a. 190*). *vox dactylicis poetis in plerisque formis inhabilis, deest omnino* VERG. CELSO COLVM. LVCANO PERS. PETRON. VAL. FL. SIL. IVV., *singulis locis habent* TIB. VELL. PHAEDR. CVRT. MELA QVINT. inst. [*dub.*: 4 prooem. 1. 11, 1, 88. 12, 10, 50. *sed* decl. *14ies*] FRONTO, *binis*: CATVLL. HOR. MART. PLIN. epist., *ternis*: LVCR. OV., *longe saepissime in titulis, frequentant* LIV. (*67ies*) SVET. (*24ies*) VITR. (*14ies, qui synonymum* consecrare *omnino sprevit*). PAVL. FEST. p. 70 delicata dicebant dis consecrata, quae nunc -ata ... -are autem proprie est diceudo deferre. p. 73 delicare ponebant pro -are (*cf.* GLOSS. Plac. V 16, 11 = 61, 6 delicare deferre quod et -are dicebant pro commercio litterarum). p. 321 Gallus Aelius ait, sacrum esse quod quocunque modo ... consecratum sit sive aedis sive ara sive signum sive locus sive pecunia sive quid aliud quod dis -atum atque consecratum sit: quod autem privatis suae religionis causa aliquid earum rerum deo -ent, id pontifices Romanos non existimare sacrum. NON. p. 280 -are est dicare. DIFF. gramm. VII 522, 13 -atur deo, consecratur quasi sanctum constituitur, hoc est -atur deo, consecratur quod profanum sit. *cf.* ISID. orig. 6, 19, 30 *p. 256, 31*. GLOSS. *καθιερῶ. ἀφιερῶ. καθοσιῶ.* -at *καθοσιοῖ. ἀφιεροῖ. ἀφοσιοῖ. καθιδρύει.* consecrat. perficit. -are pro religione offerre. -atum *καθωσιωμένον. καθιερώμενον.* devotatum. sacrosanctum. devotum. consecratum.

I *i. q. aliquid* ***indicare***, *declarare, ostendere,* ***affirmare*** (*cf.* PAVL. FEST. *supra l. 5*): **A** *generatim*: ACC. trag. 78 vereor, cum te esse Alcmeonis fratrem factis -at. CAEL. hist. 9 legati quo missi sunt veniunt, -ant mandata. LVCR. 1, 367 gravius plus in se corporis esse -at. 1, 422 corpus enim per se communis -at esse sensus. 3, 208 haec quoque res etiam naturam -at eius (*sc. animi*). VITR. 1, 7, 1 id autem etiam Etruscis haruspicibus disciplinarum scripturis ita est -atum. 2 praef. 5 qui initia humanitatis et inventiones perquisitas scriptorum praeceptis -verunt. 8, 3, 27 regionum qualitates ita esse distributas scriptis -verunt. CAPITOL. Ver. 1, 1 scio plerosque iam vitam Marci ac Veri litteris atque historiae -asse. COMM. instr. 2, 14 proprium satellem -at esse. **B** *speciatim i. q. profiteri in censum*: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 si tu in uno scorto maiorem pecuniam absumpsisti, quam quanti omne instrumentum fundi Sabini in censum -isti. CIC. Flacc. 79 haec praedia etiam in censum -isti. *i. q. affirmare, comprobare, sim.*: PS. APVL. herm. p. 266 quae *propositiones* -ant aliquid de quopiam (*sic 5ies dialectico sensu apud eundem. cf. p. 257, 43*). *i. q. conceptis verbis tradere, addicere*: LVCIL. 997 *mulierem* iuratam se uni (*sc. viro*) cui sit data deque dicata (NON. p. 287 *male locum sub* dicare *sensu tradendi attulit*).

II *i. q. certis formulis dicendis aliquid* ***sacrum reddere*:** **A** ***proprie*:** 1 *nude positum*: CIC. dom. 121. 127. 138 de iure -andi. Att. 4, 2, 3. PLIN. nat. 35, 156 festinatione -andi. 2 *aedificia, velut templa, aras, statuas sim. dis dicare, consecrare, hic illic notione rei ad novum usum instaurandae accedente*: CATO orig. 58 lucum Dianium in nemore Aricino ... -vit dictator Latinus. VARRO ling. 5, 74 quae *arae* Tati regis voto sunt Romae -atae (CIC. dom. 121. 136 LIV. 10, 23, 7. 28, 46, 16 SVET. Claud. 2 PORPH. Hor. carm. saec. 67/68 PS. AVR. VICT. orig. 6, 5 CORP. XIII 8014 [*a. 201*]. AVG. civ. 4, 20 aedes et aras). VARRO ling. 5, 160 aedes (6, 20. 61 CIC. dom. 120. 136 aediculam. leg. 2, 58 nat. deor. 3, 13 TIRO Gell. 10, 1, 7 LIV. 2, 8, 5 [*45ies*] FAST. Praen. April. 28 [Corp. I[2] p. 236] *al.* PAVL. FEST. p. 148. 325. 343 VAL. MAX. 2, 5, 1. 5, 10, 1. 8, 14, 6 PLIN. nat. 7, 213. 11, 174. 33, 19 TAC. ann. 2, 49 [*seq.* sacratur] SVET. Aug. 60. 91 Tib. 20 Nero 38 CORP. VIII 22691 [*a. 162*] *saepe* CAPITOL. Anr. 26, 9 AVG. civ. 5, 18). VARRO ling. 6, 17 fanum (PAVL. FEST. p. 88 TERT. nat. 1, 10. PS. AVR. VICT. orig. 5, 3 Pani deo). CIC. Verr. 5, 64 simulacrum Iovis (5, 80. 121. 137 LIV. 9, 44, 15. VAL. MAX. 1, 8, 4 rite me [*simulacrum loquitur*] ... dedistis riteque -astis [*ibid.* consecratum]. PLIN. nat. 7, 120 SVET. Aug. 57 SOL. 1, 126. 2, 14 AVG. civ. 4, 19 [*bis*]. ENNOD. dict. 2, 5 p. 431, 24 fallacibus -ata praestigiis ... veteres simulacra coluerunt. *nota in imag.*: VITR. 9 praef. 16 non possunt non in suis pectoribus -atum habere, sicuti deorum, sic Ennii poetae simulacrum). CIC. Verr. 5, 123 templa (nat. deor. 2, 61. 3, 43 leg. 1, 3. 2, 28 OV. fast. 5, 155 LIV. 1, 10, 6. 2, 8, 7 [*9ies*] PAVL. FEST. p. 356 VELL. 2, 100, 2 QVINT. decl. 323 p. 269, 22 [*12ies*] TAC. ann. 4, 57. 67 SVET. Tib. 40 PORPH. Hor. carm. 1, 31, 1/2 carm. saec. 65 CAPITOL. Ver. 3, 1 VOPISC. Aurelian. 31, 9 LAMPR. Alex. 7, 5 VVLG. III reg. 8, 63 [*ἐνεκαίνισε, sic ubique* LXX] ENNOD. dict. 2, 10 p. 432, 25 CORP. VII 222 *al.* *nota in imag.*: TERT. pudic. 16 *Paulus* in prima *Corinthiorum* primus omnium templum dei -vit. PASS. Barth. p. 143, 8 templum hoc Christi nomini -bo et vos omnes in isto templo Christi baptismate consecrabo). CIC. Arch. 19 delubrum (nat. deor. 3, 52 MIN. FEL. 7, 1). dom. 51 signum (130 signum curiamque Concordiae. 131 LIV. 21, 62, 8. PANEG. 9, 25 tibi signum dei ... scutum et coronam ... -arunt. VIR. ill. 43, 6). dom. 120 domum (122. 133 VITR. 2, 8, 10 SVET. Nero 31 TREB. trig. tyr. 25, 4 VVLG. deut. 20, 5 II par. 7, 5. PS. RVFIN. in psalm. 29, 2 domus, id est ecclesia, adhuc fabricatur, postea -bitur. AVG. civ. 18, 48 domus *Christi* [*in imag.*]. LIB. pontif. p. 44, 7). CIC. dom. 139 Capitolium (SEN. dial. 6, 13, 1 PLIN. nat. 7, 138. 19, 23 SVET. Aug. 94). CATVLL. 4, 26 seque (*sc. phaselum*) -at tibi, gemelle Castor et gemelle Castoris (= VERG. catal. 10, 25). LIV. 27, 20, 8 cellam. OV. am. 1, 11, 28 subscribam 'Veneri fidas sibi Naso ministras (*sc. tabellas*)

-at'. PAVL. FEST. p. 163 sacellum. ASCON. Pis. 1 quibus *ludis* theatrum . . . -vit (2. 15 SVET. Aug. 43 GELL. 10, 1 tit.). PLIN. nat. 34, 93 *statuam Herculis* (SVET. Aug. 31 Tit. 2 VOPISC. 9, 2 *al.*). SEN. epist. 86, 8 *balnea*. STAT. silv. 1 praef. 21 opus (FRONTIN. aq. 13 quod opus . . . consummavit -vitque. TAC. hist. 3, 72 [*bis*] ann. 6, 45 TRAIAN. Plin. epist. 10, 116, 1 VLP. dig. 24, 1, 5, 12 TERT. spect. 9 SPART. Hadr. 13, 6). TAC. ann. 14, 47 gymnasium. PLIN. epist. 1, 8, 2 bibliothecam. 5, 11, 1 porticum. SVET. Iul. 62 cuius *equi* instar pro aede Veneris Genetricis postea -vit. Cal. 7 cuius effigiem habitu Cupidinis in aede Capitolinae Veneris . . . -vit. Nero 12 -atisque thermis atque gymnasio. Vesp. 19 per quos *ludos* scaena Marcelliani theatri restituta -batur. Tit. 7 amphitheatro -ato. CORP. VIII 23599 (*a. 158*) pecunia ⟨s⟩ua posuit ídemq(ue) dedic(avit). GRAN. LIC. p. 6, 6 colossos ex aere. APVL. met. 11, 5 -antes carinam primitias commeatus libant mei sacerdotes (11, 16 *navem* summus sacerdos . . . solemnissimas preces de casto praefatus ore quam purissime purificatam deae nuncupavit -vitque. LAMPR. Heliog. 17, 9 lavacrum. TREB. trig. tyr. 11, 5 pontem (AMM. 27, 3, 3). LACT. mort. pers. 17 circum. AVR. VICT. Caes. 12, 2 forum. 29, 1 moenium gratia quae instituit -andorum. AMM. 17, 4, 12 *obeliscus* deo Soli . . . -atus. 22, 8, 5 quam *civitatem* Hercules conditam Perinthi comitis sui memoriae -vit. ANON. Vales. 12, 71 *palatium* non -vit. HIER. chron. a. Abr. 2346 Constantinopolis (CASSIOD. chron. II p. 151, 1061). VVLG. II par. 7, 9 altare (*ἐγκαινισμὸν ἐποίησεν*. 15, 8). I Macc. 4, 57 portas et pastophoria. AVG. civ. 22, 6 Roma . . . iam constructa et -ata . . . deum Christum, ut construi posset et -ari, posuit in fidei fundamento (*in imag.*). LIB. pontif. p. 94, 10 basilicam (p. 112, 5. 117, 4). p. 133, 14 ecclesias (*persaepe*). GREG. M. epist. 4, 30. 6, 42. 13, 19. 14, 17 *al.* *in titulis saepissime de variis monumentis, aedificiis. hic contuli nonnisi quaedam iuxta posita, ex. gr.*: CORP. III 14195[28] constituit -vitque (VIII 21671. 22672 *saepe*). 14219[10] posuit et -vit (VII 995. VIII 805. 958. X 6303. XI 5434. XIII 6779 [*saec. III*] aram -atam posuit. *saepe*). VIII 162 fecit et -vit (164. 1224. 2921. 4408. 23195 fec(erunt) et -verunt. 23226. 23749. X 7939 *persaepe*). VIII 23964 perfecit adq. -vit. VII 222 restituit et -vit. XIII 6649 (*a. 166*) Nymfae Apollinares renovatae meritoque aris -andae. INSCR. Afric. Comptes rendus de l'acad. des inscr. 1906 p. 558/9 rostra . . . ⟨mar⟩moribus . . . exornavit idemque -vit. sub ascia -are *v. vol. II p. 762, 72 sqq.* **3** *metonymice ponitur deus (dea) pro templo*: CIC. dom. 110 est abs te -ata *dea*. 136 *Concordiam* (OV. fast. 6, 637 te . . . , Concordia, -at aede). nat. deor. 2, 61 *Fidem, Mentem* in Capitolio -atas videmus. 2, 79 maiorum institutis Mens, Fides, Virtus, Concordia consecratae et publice -atae sunt. HOR. carm. 1, 31, 1 Apollinem (*cf.* PORPH. *ad l.* ipsum autem Apollinem -atum pro templo eius. SVET. Tib. 74). LIV. 5, 52, 10 Iuno regina. VITR. 1, 7, 1 Martis . . . divinitas cum sit extra moenia -ata. VIR. ill. 16, 3 Castorem et Pollucem. AVG. civ. 4, 19 quod eam (*Fortunam*) rite matronae -verint. *pro simulacro*: SEN. frg. 31 sacros, immortales, inviolabiles in materia vilissima atque immobili -ant (*i. deorum statuas*). MIN. FEL. 23, 13 ecce ornatur, consecratur, oratur: tunc postremo deus est, cum homo illum voluit et -vit. 28, 7 de capro etiam et homine mixtos deos et leonum et canum vultibus deos -atis. 32, 2 (*in imag.*) nonne melius in nostra -andus est mente, in nostro immo consecrandus est pectore? (*sc. quam intra unam aediculam includere*). *nota allegorice*: ACT. Archel. 22 (19), 2 p. 33 cum ergo utrumque una ac pariter -etur (*i. homo et spiritus ponitur pro templo et forma eius qui inhabitat templum*). **4** *alias res sacrare, necnon dono dare, apud* ECCL. *sanctificare, saepe in imag.*: CIC. dom. 136 pulvinar. nat. deor. 2, 66 terrena . . . vis atque natura Diti patri -ata est. CATVLL. frg. 1 hunc lucum tibi -o consecroque, Priape (AVSON. 157, 43). HOR. carm. 1, 25, 20 (*in imag.*) laeta quod pubes . . . aridas frondes hiemis sodali -et Euro. TIB. 1, 9, 84 hanc *palmam* tibi (*sc. Veneri*) . . . Tibullus -at. PRIAP. 34, 5 tot verpas tibi -at salignas. 41, 2 quisquis venerit huc poeta fiat et versus mihi -et iocosos (*cf. etiam p. 260, 60*). LIV. 1, 21, 5 multa alia sacrificia locaque sacris faciendis . . . -vit. 6, 29, 9 monumentum rerum gestarum. 31, 44, 5. CARM. epigr. 1028, 2 (*Roma, saec. I in.*) hunc tibi perpetuo titulum . . . corporis extincti -at ipsa fides. VITR. 2, 8, 15 nefas est tropaea -ata removeri. 5, 5, 8 *echea* aenea . . . ad aedem Lunae -vit. 7 praef. 4 Musis et Apollini ludos -vit. CARM. epigr. 850, 4 (*saec. I*) hoc múnus parvom pro magna -o cura (*δῶρον τόδε θῆκε*). PAVL. FEST. p. 265 vini libationem ei deo. FEST. p. 269 locum -visset Fidei (*praecedit* consecrasse. POMPON. dig. 2, 14, 61 *cf. praecipue* VLP. dig. 1, 8, 9, 1 locum publicum tunc sacrum fieri posse cum princeps eum -vit vel -andi dedit potestatem. GREG. M. epist. 6, 44. 9, 137 INSCR. christ. Rossi II p. 147, 12 *al.*). PARIS 9, 2 ext. 9 quod opus (*sc. taurum aeneum Phalaridis*) primus artifex inclusus merito -vit (VAL. MAX. *ibid.* auspicatus est). CORP. IV suppl. 4603 aurum. SEN. benef. 7, 7, 3 omnia quidem deorum esse, sed non omnia dis -ata. MELA 2, 15 *Marti* pro simulacris enses et cinctoria. MART. 3, 29, 1 catenas. SVET. Aug. 52 aureas cortinas Apollini. Tib. 44 tabulam. Galba 18 monile. Vit. 10 pugionem. APVL. flor. 18 p. 92 sermonem (*v. p. 257, 76*). GAIVS dig. 44, 6, 3 rem de qua controversia est, in sacrum -are (MARCELL. dig. 27, 10, 12 rem furiosi -ari non posse). SOL. 15, 31 inter . . . donaria crystallum -vit. CAPITOL. Aur. 15, 4 flaminem . . . et omnes honores eidem (*divo Vero*) -vit. VOPISC. Tac. 10, 6 argentum mensale. Prob. 15, 4 coronas. quatt. tyr. 8, 10 calices. HIL. in Matth. 24, 6 donum. AMM. 22, 8, 35 insula Leuce Achilli est -ata. VVLG. Hebr. 9, 18 nec primum quidem sine sanguine -atum est *testamentum* (*ἐγκεκαίνισται. allegorice interpretatur* MVTIAN. Chrysost. hom. 16, 1 quid est -atum -est? firmum factum est, roboratum est). AVG. civ. 7, 7 duos menses . . . -atos . . . Ianuarium Iano, Februarium Termino. 15, 17 terrena civitas (15, 18). SVLP. SEV. Mart. 13, 2 arborem illam succidi oportere, quia esset daemoni -atum. ENNOD. opusc. 10, 9 p. 421, 17 redemptor proprio aquas -vit baptismate. *nescio an per imaginem huc sit trahendum*: dict. 12, 9 p. 463, 17 malas conscientias aut intrare contemnitis aut in sacrarium ingressae *litterae* -atis. CARM. epigr. 1203, 10 iugera *terrae*. *nota*: STAT. silv. 3 praef. 33 ut capillos . . . versibus -rem (*i. dedicationem carmine celebrarem*).

B ***translate,*** *vi sacra ubique debilitata vel omnino deperdita*: **1** *i. q. ponere, collocare, constituere, disponere, condere*: **a** *res*: VITR. 9, 4, 2 collocata item alia contra est stella media genuum custodis arcti, qui arcturus dicitur ibi -atus. 9, 4, 3 Cassiope media est -ata (*praecedit* constituere). CVRT. 9, 3, 23 memoriae ac nomini *equi Bucephali* -ans urbem. SVET. Tib. 70 scripta omnium et imagines publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores -vit. Nero 46 a simulacris gentium ad Pompei theatrum -atarum (*i. pro collocatis per hypallagen, de eadem re* SERV. auct. Aen. 8, 721 in qua *porticu* simulacra omnium gentium collocaverat). **b** *personas: usus* ENNOD., *ut videtur, peculiaris*: opusc. 3, 9 p. 333, 8 in exceptorum numero -atus enituit. 3, 18 p. 335, 18. 4, 17 p. 387, 8 dict. 5, 10 p. 440, 7 *al.*

2 *i. q. destinare, offerre, addicere*: **a** *generatim de rebus, rarius de personis*: SEN. contr. 1 praef. 10 quaecunque a celeberrimis viris facunde dicta teneo . . . populo -bo. 1, 2, 21 vobis (*deis*) pudicitiam -at, quibus debet. SEN. epist. 65, 17 in aliqua regione ad populi otium -ata. PAVL. dig. 15, 3, 19 -vit eam *togam* in funus eius *filii*. APVL. met. 4, 16 ut venationis suae primitias . . . videretur ornando muneri -asse (10, 29 ludicris scaenicorum choreis primitiae spectaculi -antur). 6, 29 depictam in tabula fugae praesentis imaginem meae domus atrio -bo. PANEG. 5, 20 ut liberi nepotesque nostri . . . cum vobis tum etiam his quos educatis . . . -entur. ARNOB. nat. 6, 12 nomina illis *deis* tamquam propria -are. AMM. 23, 6, 33 multitudo (*sc. magorum*) deorum cultibus -atur. MAXIMIN. c. Ambr. 123 *Petri sedem* non solum urbis Romae episcopo, sed etiam cunctis divina -verit dignatione. HIER. epist. 34, 1, 1 Origenis libros impensius persecutus Caesariensi ecclesiae -vit. 39, 8, 1 illi mei -buntur labores, illi sudabit ingenium. VVLG. exod. 35, 29 cuncti filii Israel voluntaria domino -verunt (*ἤνεγκαν, ibid.* obtulerunt). COD. Theod. 14, 16, 3 (*a. 434*) auri quantitas ad coemptionem frumentariam sit perpetuo -ata (= COD. Iust. 11, 24 [23], 2 praef.). SACR. Leon. p. 424 tuis sacrariis servituros in officium diaconii suppliciter -amus. ENNOD. opusc. 4, 10 p. 385, 19 gloriosis vitae rudimenta -vit. 4, 20 p. 387, 26 -vit callem subiecta asperitate nescitum. 10, 7 p. 421, 6 tempus est quo corpora nostra vel animae redemptori Christo feriato mucrone -entur (*seq.* consecrationem). 10, 9. epist. 1, 1, 3 p. 2, 6 quam *diligentiam pectoris* . . . -asti (*praecedit* rudimenta facundiae . . . consecrasti). 2, 26, 1 p. 68, 8. 4, 23, 1 p. 115, 3 *al.* dict. 9, 9 p. 452, 19 quem *adulescentulum* praesentis diei auditoriis tuis auspicia -arunt. *al.* COD. Iust. 6, 57, 5, 1 hanc legem ipsi pudicitiae . . . -amus. 6, 58, 15, 3 patruis . . . locum antiquitas -vit (*in hereditate*). 8, 10, 13 constitutio Zenonis . . . urbi -ata. 11, 9 (8), 4 praef. quae *possessio* soli principi eiusque domui -atur (*i. reservatur*). NOVELL. Iust. 9, 3. 37, 12. 62, 2 praef. **b** *speciatim*: *α i. q. alicui librum sim. mittere, inscribere*: PHAEDR. 3 prol. 30 honori et meritis -ans illum (*sc. librum*) tuis. PLIN. nat. praef. 12 hos tibi -vi libellos (STAT. silv. 1 praef. 31. HIER. epist. 134, 1 *libellos* meo nomini -asti). STAT. silv. 4 praef. quem *librum* pietati tuae -rem. MART. 5, 2, 2 vobis pagina nostra -atur. QVINT. inst. 4 prooem. 1 perfecto . . . operis tibi -ati (*B*, dicati *A*) tertio libro. APVL. flor. 18 p. 91 *carmen* illi a me -atum. PS. SOL. 217, 23 cui laboris nostri summam -vimus. HIER. epist. 36, 1, 4 *librum* translatum tibi cupio -are. in Ier. 1 pr. p. 833/4 commentariolos. *β i. q. dedere, applicare, operam dare sim.*: SEN. dial. 12, 7, 2 ex quo se Caesar orbi terrarum -vit. epist. 53, 8 illi (*philosophiae*) te totum -a. 55, 9 praesentia enim nos -atos facit. QVINT. inst. 9, 3, 89 proprie libros huic operi -verunt (*cf.* SIDON. epist. 7, 12, 1 iure vobis [*sc. laudandis*] in hoc opere . . . primae titulorum rubricae, prima sermonum officia -rentur). AVR. Fronto p. 36, 13 N. uni M. Porcio me -vi atque despondi atque delegavi. APVL. flor. 16 p. 62 quibus me in perpetuum firmiter -vi. met. 11, 15 teque iam nunc obsequio religionis nostrae -a et ministerii iugum subi. FILASTR. 124, 3 se -ans iudicio poenarum. 147, 3 sanctis aliis verae fidei -atis. HIER. reg. Pachom. 80 *qui* quasi maiori abstinentiae se -ant. VVLG. I par. 25, 1 -ato sibi officio servientes. PRVD. ham. praef. 43 se caduco -ans mysterio (*in margine*: hic qui caduci rem laboris offerens). ZACCH. 3, 6 p. 1157[c] dei reverentiae -ati. ENNOD. opusc. 3, 118 p. 361, 21 quorum pectora odiis semper fuisse -ata cognovimus. *huc trahas* epist. 5, 8, 2 p. 131, 6 si quid tibi

de apice meo promiscuis -ata nuntiis fama suppressit. carm. 1, 6, 2 divino pectora -ata colloquio. *al.* Cod. Theod. 13, 10, 6 (*a. 370*) habeantur immunes et si quae se sacrae legis obsequio perpetuo -arunt. 12, 1, 113 (*a. 386*) diversis officiis -ati. 5, 3, 1 (*a. 434*) quae *bona* relicta sunt religiosissimis ecclesiis ... quibus -ati fuerant, consecratis. Cod. Iust. 1, 3, 53 (54) praef. quae *virgines* ... deo fuerint -atae. Novell. Iust. app. 7, 17.

3 *i. q. rem instituere, incohare, initiare, inaugurare, incipere, oriri, inde a* Tert. *et* Itala *frequenter legitur*: Itala Hebr. 10, 20 (Mutian. Chrysost. hom. 19, 1) quam nobis -vit viam novam (ἐνεκαίνισεν, Itala codd. d e *et* Vvlg. initiavit). Tert. apol. 12 in patibulo primum corpus dei vestri -atur (*i. oritur*). anim. 19 infans *statim natus* ... omnes simul ibidem -ans sensus (*i. incohat sentire*). 37 quo⟨to⟩ die (*sc. sabbato*) -ata est dei conditio (*sc. mundi*). 45 sic et in primordio somnus cum ecstasi -atus. bapt. 19 gratia spiritus sancti -ata. adv. Hermog. 29 *deus mundum* exornatis *elementis* velut -ans. ieiun. 8 baptisma suum et in suo omnium ieiuniis -vit (= Hier. adv. Iovin. 2, 15). adv. Marc. 1, 10 Moyses primus videtur in templo litterarum suarum deum mundi -asse (*i. primum deum instituisse, sed potest per imaginem etiam ad IIA referri*). 1, 22 Tiberio nunc deus ille praestiterit, ut imperio eius divina bonitas in terris -retur (*i. initiaretur*). 4, 5 atquin haec magis a primordio fuisse credibile est, ut priora, qua apostolica, ut cum ipsis ecclesiis -ata (*i. orta*). 4, 14 *creator* qui universa prout edidit, nulla alia voce quam benedictionis -vit. monog. 4 ubi primum scelus, homicidium in fratricidio -atum. 6 in quo primo nomen domini -atum est. nat. 1, 18 crucis vero novitatem numerosae, abstrusae ... -vit. paenit. 2 iam inde a semetipso paenitentiam -vit (*i. paenitentiam agere coepit*). resurr. 11 *de materia* universitatem -atam. 61 iam tunc -batur (*i. sententia primum stabilitur*) 'non in pane vivit homo'. scorp. 1 ea potestate quam apostolus -vit (*fere i. q. primus usus est*). 3 transgressionis et primordia et merita -verunt. *al.* Cypr. epist. 38, 2 dum -at lectionem. Priscill. tract. 10, 129 *ut* -atae in Christo conversationis ... coronam ... mereretur. Avson. 159, 7 quae *munera* Numa cognatis solemnia -at umbris. Hier. epist. 39, 1, 5 vox haec primum -ata est in latrone. 46, 2, 4 iam tunc in typo Christi panem et vinum obtulit et mysterium christianum in salvatoris corpore et sanguine -vit. 52, 10, 2 cum paupertatem domus suae pauper dominus -arit. quaest. hebr. in gen. p. 41, 26 *dominus* noster -ans regenerationem nostram et baptismi sacramentum. adv. Iovin. 2, 15 ex parte ieiunium -atum est. in Is. 48, 20/22 p. 561 baptismum nobis et martyrium -ans. *al.* Praedest. 1, 4 p. 589[B] docens ... a mundi origine deo castitatem plurimum placuisse, nunc autem in se ipso Christum dei filium castitatis gloriam -asse (*i. instituisse*). Sacr. Leon. p. 383 primitias martyrum in sancti levitae Stefani sanguine -asti.

III *aliquem inter deos referre,* ***divinum*** *reddere, aliquid consecrare necnon latiore sensu apud* Eccl. *sanctificare, beare*: Vitr. 1 praef. 2 cum autem consilium caelestium in sedibus immortalitatis eum (*parentem tuum*) -visset. 6, 7, 6 filiaeque eius Atlantides (*Pleiades*) ... cum sideribus in mundo sunt -atae. 9 praef. 3 non solum arbitror palmas ... his *scriptoribus* tribui oportere, sed etiam decerni triumphos et inter deorum sedes eos -andos iudicari. Sen. frg. 33 Cloacinam Tatius -vit deam, Picum Tiberinumque Romulus, Hostilius Pavorem atque Pavorem (*syn.* caelo recipere). Min. Fel. 25, 8 a nescio quo Febris -ata (*syn.* inter deos computare). Avg. civ. 4, 31 ex naturae potius formula deos nominaque eorum se fuisse -urum non dubitet confiteri *Varro*. Hier. epist. 22, 18, 3 mihi virginitas in Maria -atur et Christo. Sedvl. op. pasch. 5, 15 poenam honore vestivit, supplicium salute -vit. Cassiod. in psalm. praef. 10[C] ipsi (*sc. pater, filius, spiritus sanctus*) nobis primam diei horam -ant, ipsi nobis tertiam horam consecrant, ipsi sextam ... laetificant. Greg. M. moral. 16, 15 reprobi in hac vita ... semetipsos aedificando -ant ... quid itaque isti nisi in prima se generatione -ant? Pass. Andr. long. 10 salve crux quae in corpore Christi -ata es. *adde*: Avson. 323, 25 Octobres olim genitus Maro -at idus (*i. immortales et sanctas reddit*).

part. perf. pass. pro adi. **dēdicātus,** -a, -um: Sen. dial. 10, 10, 4 haec est pars temporis nostri sacra ac -a. Corp. II 2071 (*periit*) -issimi (*dub.*). *Gudeman.*

dēdīgnābilis, -e *a* dedignari. *i. q. spernendus*: Greg. M. moral. 10, 51 p. 950[B] dum mens elata carnalium hoc quasi -e repulit, quod magister imitabile ostendit.

dēdīgnātio, -ōnis *f. a* dedignari. *i. q. contemptio, denegatio*: Qvint. inst. 1, 2, 31 est quaedam tacita -o vim dicendi ... ad unum auditorem demittere. Plin. paneg. 18 depulso prioris saeculi malo, inertia et contumacia et -e parendi. Tert. pudic. 7 p. 233, 1 -e castigationis. adv. Marc. 1, 25 p. 326, 13 proinde autem aemulationi occurrant necesse est officiales suae in ea, quae aemulatur: ira discordia odium -o indignatio bilis nolentia offensa. Cael. Avr. acut. 2, 37, 211 tamquam continuationem humanioris indulgentiae pro -e passionis accipientes. Greg. M. moral. 14, 3 ex qua despectus sui suspicione protinus ad -em prosiliunt atque ad eiusdem ecclesiae contumelias excitantur *haeretici*.

dēdīgnor, -ātus sum, -ārī [*a* de *et* dignari *vel* dignus. *Th.*]. dedigno: Drac. Romul. 9, 28 *infra l. 45* Greg. M. moral. 18, 29 *l. 14*. *cf.* Gloss. II 233, 11 ἀπαξιῶ -o *et* -andus *l. 25*. Gloss. -atur ἀναξιοπαθεῖ (*cf.* Dosith. gramm. VII 430, 21 dignor καταξιῶ, -or ἀναξιοπαθῶ). non dignat spretat (*vel* spernit) contemptat (*vel* contemnit. -ata non digna, spreta, contempta *Bücheler*). -ata indignata, non dignata. *legitur inde a* Verg.

i. q. spernere, aspernari, repudiare: 1 *cum obiecto*: a *homines -antur: aliquem*: Sen. dial. 12, 17, 2 neminem -atur, qui modo dignum se illa (*sc. virtute*) iudicat. Val. Fl. 3, 535 quem tibi coniugio (*dat.*) tot -ata dicavi, Nympha, procos. Tac. ann. 14, 46 Trebellium dum uterque -atur, supra tulere. Plin. epist. 8, 6, 16 quos Pallas non -batur. Tert. adv. Marc. 2, 27 p. 374 talem deum. Greg. M. moral. 14, 19 extolluntur rebus, inflantur honoribus, -antur ceteros *mali*. 18, 29 ut ... iamque -ari quaerat, a quibus -atum esse se doluit. *acced. duplex accus.* (*cf. infra l. 41*): Verg. Aen. 4, 536 quos ego sim totiens iam -ata maritos (Ov. epist. 15, 195 maritum ... Phrygem. *cf.* 12, 83 virum ... Pelasgum). Ov. Pont. 1, 7, 33 is me nec comitem nec -atus amicum est. Cvrt. 6, 11, 23 qui Philippum -atur parentem. *nota cum abl.*: Ennod. epist. 7, 22, 2 p. 190, 15 me -aris affatu. 8, 8, 1 p. 206, 2 -aris colloquio, quorum gratiam ... quaesisti. 9, 27, 4 p. 249, 8 me alloquio. *aliquid*: Ov. Pont. 3, 5, 31 exemploque meo, nisi -aris id ipsum, utere. Sen. dial. 11, 12, 7 paupertatem. Cvrt. 6, 10, 22 sic ergo imperio, quod -or, immineo. 8, 1, 9 affinitatem. Lvcan. 6, 122 iter. Sil. 13, 538 invenere viam nec -anda parenti carmina fuderunt. Plin. paneg. 55 qui minores *honores* non -eris. 63 o parva et inscia verae maiestatis ambitio, concupiscere honorem quem -eris, -ari quem concupieris. Tert. anim. 17 totius corporis in illo -atus veritatem. adv. Marc. 3, 10 p. 392 nullius enim -andae rei imago dignanda est. Porph. Hor. epod. 9, 17 hoc. Paneg. 12, 7 hanc gloriam. Ivl. Val. 2, 34 officium. Ivst. 43, 3, 2 vicinis conubia pastorum -antibus. Hil. in Matth. 16, 1 opera virtutum fidei. Ambr. epist. 37, 9 non -batur tamen obsequium sedulitatis. Heges. 1, 15, 1 Romanae dignitatis supercilium -atus. 1, 38, 2. 1, 40, 1. Prvd. ham. 955 pulvereum quae (*casta virorum agmina*) -antia censum divitias petiere tuas. Mart. Cap. 7, 730 vestrum quidem nil -ata concilium *femina*. Ps. Prosp. carm. de prov. 369 remotum resque hominum -antem ... deum. Salv. eccl. 3, 49 auxilium. Alc. Avit. epist. 96 p. 103, 1 urbis caveas. *de bestiis*: Colvm. 9, 9, 1 qui (*reges apium*) ubi evolandi vires adepti sunt, consortia -antur vetustiorum. b *res -antur: aliquem*: Clavd. 18, 144 quem privata ministrum -ata domus. *aliquid*: Stat. Theb. 10, 775 animam ... -antem artus pridem maestamque teneri (Avg. civ. 4, 8 p. 155 anima ... unius dei veri castum -ata complexum. Drac. Romul. 9, 28 tumulos aut ossibus urnas -ant animae, non curant vile sepulchrum). Paneg. 10, 1 exundantis laetitiae magnitudo ... -ata pectorum latebras. Ennod. epist. 5, 9, 1 p. 133, 3 bonarum affectus artium dirum -atur ingenium.

2 *seq. infinitivus* (*pass. v. l. 49. 65. 66. 72. 77 al.*): a *homines -antur*: Ov. am. 1, 10, 63 nec dare, sed pretium posci -or et odi. 3, 7, 73 non est mea -ata puella ... sollicitare. epist. 4, 149 non ego -or supplex ... precari. met. 13, 586. Pont. 2, 2, 79 nec -ata est ... ferre pedem. fast. 4, 36. Germ. 108 nec -ata subire tecta hominum. Sen. dial. 2, 13, 2 effusa intueri -atur. Cvrt. 10, 3, 11. 10, 5, 33 suadentibus oraculis credere et -antibus venerari ipsum vehementius. Colvm. 1 praef. 11 praedia nostra colere -amur. 1, 1, 13. 1, 8, 3. 12, 4, 2. Calp. ecl. 4, 88 montes neu -etur adire. Sil. 5, 87 tantum ne -are secundos expectare deos. Mart. 6, 64, 15. Tac. ann. 2, 34 ut testis ... venire -retur. 2, 45 iuveni ... senex parere -batur. 12, 37 neque -atus esses ... pluribus gentibus imperitantem foedere ⟨in⟩ pacem accipere. Plin. paneg. 49 Tert. adv. Marc. 3, 4 p. 380. resurr. 57 p. 116 tantam gratiam ... consequi. Cypr. patient. 6 dominus ... non -atur lavacro regenerationis corpus abluere. zel. 6 -atur alterum ferre praepositum. Paneg. 3, 4 diutius in isdem manere vestigiis -amini. 12, 22 Treb. Claud. 11, 3. Arnob. nat. 2, 16 ut animantium numero -emur ascribi. Lact. epit. 8. Ivst. 7, 3, 8 -atus ipse ire. Hil. in Matth. 11, 11 qui -antur parvuli in deo fieri (*cf.* Avg. conf. 3, 5, 9 -bar esse parvulus). 16, 1 Zeno 1, 10, 3. Avson. 416, 32 tu contemne alios nec -are parentem affari verbis. Amm. 26, 8, 5 -atus hominem superare certamine despicabilem. Schol. Cic. Bob. p. 138, 15 Pelag. in Rom. 2 p. 657[C] Rvfin. hist. 3, 23, 11. Clavd. carm. min. 47, 14 nec -atur equestres moliri phaleras genero latura *Serena* decorem. Pavl. Nol. epist. 5, 5. Avg. civ. 1, 24 p. 39 cui *Caesari* victus -atus est subici *Cato* et, ne subiceretur, a se ipso elegit occidi. 10, 12 p. 422 in psalm. 30, 2 serm. 1, 3. 68 serm. 1, 12. 124, 7. epist. 41, 1 *opp.* dignetur. 105, 13. 134, 1. 140, 66 -antur esse pauperes. 177, 15 *opp.* digneris. c. Pelag. 1, 4, 8. Svlp. Sev. dial. 1, 15, 7. Zacch. 1, 20 Iudaeorum ... natio non solum corrigi detrectat, sed argui -atur. Macr. sat. 1, 11, 29 ut Rhegini a servo regi non -rentur. 7, 4, 30. Mart. Cap. 1, 10 -atur augur Pythius nuncupari. 1, 40. 8, 814. Cod. Theod. 11, 1, 28 (*a. 400*) pro quibus (*terris*) tributum solvere -antur (Sedvl. carm. pasch. 3, 314. *cf.* op. pasch. 3, 26 tributum ... inferre). Sedvl. op. pasch. 5, 33. Pomer. 3, 8, 2 aequari senioribus. Alc. Avit. hom. 7 p. 114, 37 esse inferior creatore. Cod. Iust. 7, 4, 17 pr. 7, 45, 14 Ennod. epist. 2, 28, 3 p. 70, 12. opusc. 1, 65 p. 279, 6 gentem -antur aestimare de prin-

cipe. dict. 13, 4 p. 465, 15 Coripp. Ioh. 7, 455 Greg. M. moral. 3, 55. 14, 54. 15, 68 in euang. 6, 1. in Ezech. 1, 10, 43 -etur ctenim subiacere temporalibus, et ardenter suspirat aeternis. Caes. Arel. suggest. p. 302. Carm. epigr. 688, 10 servile obsequium ⟨non⟩ -atus adire.

b *bestiae -antur*: Colvm. 8, 2, 8 contumax ad concubitum -atur *gallina* admittere marem. Avian. fab. 28, 1 vincla recusanti -antique iuvenco aspera mordaci subdere colla iugo. c *res -antur*: Hil. ad Const. 1, 8 in quo etiam professio sceleris et secreto artis suae -ata est continere. Avg. civ. 13, 13 p. 572 anima . . . deo -ata servire. 22, 4 p. 558 viventem -bitur caelum suscipere. in psalm. 102, 23 illud . . . non -atum est suscipere fenum. Svlp. Sev. dial. 3, 17, 7 *Aegyptus* . . . non -etur audire. Macr. somn. 1, 22, 13 hoc vel refellere -atur sermo sobrius. Avian. fab. prol. 40 quae (*amphora*) naturam tuam recognoscere -aris. Op. imperf. in Matth. 1 p. 635 *stella* non -ata est hominibus ministrare. *acced. accus. e. inf.* (*trad. etiam* Tac. *p. 262, 59*): Tert. anim. 31 -atus aliquem se heroum recordari. Paneg. 12, 39 quia se divina mortalibus -antur fateri. Arnob. nat. 5, 13 quem conceptum divinitus credidit esse iamdudum, -atus (designatus *cod.*) est subolem sui pignoris nuncupari. Ambrosiast. in II Cor. 5, 16 hominem se nasci non -atus est. Avg. in psalm. 33 serm. 1, 4 -batur genus humanum imitari humiles homines. c. Cresc. 2, 4, 5 appellari vos haereticos -amini. Cod. Theod. 11, 30, 68 (*a. 429*) ius nobis cum privatis non -amur esse commune. Sedvl. op. pasch. 4, 8 fidem maiestatis aetheriae tali -atus teste vulgari. *acced. coniunctio* quod: Evgen. hex. praef. poet. 23 cur -etur, quod . . . piavi.

3 *absolute*: Ov. epist. 7, 33 aut ego quae coepi — neque enim -or — amare. Stat. Theb. 9, 902 comere quem (*crinem*) frustra me -ante solebas, *mater*. Qvint. decl. 301 p. 186, 12 ne -retur dives. Tac. ann. 2, 2 accendebat -antes et ipse. Pelag. in Rom. 9 p. 692[B] ad fidem Christi -ando non potuit pervenire. Colvm. 9, 5, 2 aeque enim -atur *apis*, si minus pure habita est. Tert. pudic. 14 epistulam . . . non atramento, sed felle conscriptam, tumentem indignantem -antem comminantem *eqs.*

syn.: contemno, detrecto, indignor, odi. *opp.*: concupisco, dignor.

deriv.: dedignabilis, dedignatio.

dēdisco, dēdidicī, -ere *a* de *et* discere. Gloss. ἀπομανθάνω. -ci nescio. -ere nescire. dedicit εμβαθεν (didicit ἔμαθεν *vel* dedidicit ἀπέμαθεν). *legitur inde a* Plavto.

i. q. oblivisci, memoria non tenere: 1 *aliquid* (*cf.* Prisc. gramm. III 267, 24 -o illam rem). *homines -unt*: Plavt. Amph. 688 qui quod didicit id -it. Cic. Quinct. 56 multa oportet discat atque -at. epist. 9, 20, 1 -endae tibi sunt sportellae. 9, 24, 2 ne nescio quid illud, quod solebas, -as et obliviscare. Caes. civ. 3, 110, 2 ex Gabinianis militibus, qui iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant et nomen disciplinamque populi Romani -erant (*Ald.*, dedicerant *O*, didicerant *Z*). Sen. contr. 1 praef. 16 Hispanae consuetudinis morem. Sen. dial. 10, 12, 7 vitam et consuetudinem humanam. epist. 50, 7 virtutes discere vitia -ere est. 69, 2 sine -ere oculos tuos, sine aures assuescere sanioribus verbis. Cvrt. 3, 2, 18 homines . . . naturam -ere. Stat. silv. 2, 5, 2 quid scelus humanasque animo -ere caedes *profuit tibi*? 5, 3, 7 quicquid ab Ismariis monstrarat collibus Euhan, -ici. Ps. Qvint. decl. 6, 17 libertatem senex -o. Ambr. Abr. 1, 8, 67 p. 547 ut . . . dum quaereret montem discere, -ret apparatum. Vincent. Ler. 20, 25 p. 31 -ant bene, quod didicerant non bene. Novell. Theod. 4, 1 pr. usum armorum. Sidon. epist. 4, 3, 9 veterem *scribendi morem* saltuatim -o. Ennod. epist. 9, 25, 2 p. 247, 14 ut feliciter -at illecebras. dict. 10, 10 p. 457, 24. *nota*: Lvcan. 1, 131 longoque togae tranquillior usu -icit iam pace ducem *Pompeius* (*cf.* Gloss. V 188, 13 hoc est amisit). *sim.* Sen. Tro. 884 -e captam. *bestiae -unt*: Mart. 2, 75, 3 leo . . . -icit pacem. Anth. 440, 8 saevaque -et proelia torvus aper. *res -unt*: Cic. de orat. 3, 93 quam (*silvam*) cum Graeci iam non tenerent ob eamque rem iuventus nostra -ret paene discendo. Sen. Tro. 633 -it animus aegre quod didicit diu. clem. 2, 5, 3 quae (*sapientia*) dedi⟨s⟩cere humanitatem iubet. Clavd. rapt. Pros. 1 praef. 10 cordaque languentem -icere metum. Ennod. epist. 4, 1, 1 p. 97, 5 fortitudo . . . -it lucis affectum. *passive, aliquid -itur*: Cic. Brut. 171 haec mutari -ique possunt. Ov. rem. 503 intrat amor mentes usu, -itur usu. Sen. contr. 1, 8, 5 affectus . . . luxuria, avaritia . . . non -untur. Sen. dial. 5, 8, 3 retunditur omnis asperitas paulatimque inter placida -itur. epist. 50, 8 non -itur virtus. 88, 37 alia, quae erant -enda. Ps. Sen. mon. 155 paulatim rerum pudor per verba -itur. Qvint. inst. 1, 1, 5 qui (*sermo*) -endus sit. Lact. inst. 3, 6, 19 ut discendum id putet, in quo aut nihil discitur aut etiam -itur. Ennod. epist. 5, 10, 3 p. 134, 9 in quibus (*studiis*) . . . vitia -untur. dict. 12, 8 p. 463, 13 scelera. 2 *seq. infinitivus*: Cic. Brut. 51 omnemque illam salubritatem Atticae dictionis et quasi sanitatem perderet ac loqui paene -ret (Ov. trist. 3, 14, 46 -icique loqui. 5, 5, 6 lingua . . . -icit bona verba loqui. Apvl. flor. 15 p. 60 hoc erat primum sapientiae rudimentum meditari condiscere, loquitari -ere). Ov. rem. 211 amare (297). Sen. dial. 2, 17, 3 qui assiduis conviciis pudere -erat. epist. 26, 10. Ambr. in psalm. 1 praef. 10 disco vitare peccatum, -o erubescere paenitentiam delictorum. Epist. pontif. 322 Migne 20, 592[C] plerumque -it errare, cui nemo consentit. Sacr. Leon. p. 350 ut mali esse -ant. 3 *absolute*: Ov. rem. 243 nec satis esse putes discedere (-iscere *R*). trist. 5, 12, 57 ipse mihi videor iam -isse latine. Clavd. Mam. epist. p. 204, 2 quod non modo ad innovandum quippiam, sed ne ad -endum quidem disciplinae nobilis ullus aspirat. Ennod. dict. 9, 5 p. 451, 24 intellegentiae est et exercitii, quod -o.

syn.: obliviscor, perdo, retundo. *opp.*: disco, teneo (*memoria*). *Leissner.*

dēditīcius *subst. et adi. a* dedere, deditus. dedicius: Gloss. *cum dativo v. infra l. 41.* Gaivs inst. 1, 14 -i vocantur hi, qui victi se dediderunt. Isid. orig. 9, 4, 49 -i . . . a deditione sunt nuncupati. Gloss. ἔκδοτος εἰς κόλασιν. ἑαυτὸν παραδοὺς ἐν πολέμῳ. ἐκδεδομένος. ἔκδοτος, κατάκριτος. tormentis redditus. damnaticius. pro obside datus. qui de sua provincia ad aliam se tradet. si barbarus tradat se Romanis. -i οἱ μετὰ τὸ ληφθῆναι τῇ τῶν νικησάντων πολεμίων ἐξουσίᾳ ἑαυτοὺς ἐπι[σ]τρέψαντες. *v. etiam* daticius. *graece*: Edict. imp. Carac. papyr. Giess. 40, 9 δίδωμι τοῖ⟨ς σ⟩υνάπα⟨σιν τοῖς κατοικοῦσιν τ⟩ὴν οἰκουμέν⟨ην⟩ π⟨ολιτ⟩είαν Ῥωμαίων χωρ⟨ὶς⟩ τῶν ⟨δεδ⟩ειτικίων. Theophil. Inst. Iust. 1, 5, 3 δεδιδίκιος (3, 7, 4). Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεδιτισίους ἐκδεδομένους. *cf. Moore, Archiv 11, 81; Schulten, PW. IV 2359.*

is qui se in dicionem dedidit: Cic. ad Brut. 1, 3, 4 idque senatus consultum plerique interpretantur etiam ad tuos sive captivos sive -os pertinere. Caes. Gall. 1, 27, 4 in tanta multitudine -orum (dediciorum $B^1 M^1 Q^1 h$; deditionum a^1). 1, 44, 5 si per populum Romanum -i subtrahantur. 2, 32, 2. Sall. Iug. 31, 19 qui si -us est, profecto iussis vostris oboediens erit. Liv. 7, 31, 4. 9 ut -is suis parcerent. 7, 38, 7. Cvrt. 7, 11, 29 multitudo -orum incolis novarum urbium . . . data est. Tac. hist. 4, 80, 13 Caecinam ut captivum ac -um increpat. Svet. Aug. 15 Tib. 9. Gran. Lic. p. 21, 9 -is omnibus civitas data est. Gaivs inst. 1, 12 de -is dispicere. *ibid.* libertinorum ⟨tria sunt genera; nam aut cives Romani aut Latini aut -orum⟩ numero sunt (1, 15. 25. 26. 67. 68 *bis*. 3, 74 quos lex Aelia Sentia -orum numero facit. Vlp. reg. 1, 5. 11. 7, 4 *ter*. 20, 14 *bis*. 22, 2 Frg. Berol. 2 Inst. Iust. 1, 5, 3). *ibid. iterum.* 1, 13 peregrini -i (1, 14 *bis*). Vlp. reg. 1, 14 Pavl. sent. 4, 12, 6. 7 Corp. XIII 6592, 7 (*a. 232*) Coll. Mos. 4, 3, 4 Tert. nat. 2, 17 Amm. 20, 8, 13. 21, 4, 8. 24, 2, 22. 31, 6, 5 -is vel captivis vicos uberes ostendentibus. Vir. ill. 75, 10. Cassian. inst. 10, 6 (*in imag.*) quemcumque . . . coeperit superare, . . . tamquam inertem ac -um sibi patietur. 10, 25 (*in imag.*) magis ei (*aegritudini*) te -um ac subditum praebuisti. Svlp. Sev. chron. 2, 16, 3 Holofernem cupido incessit -ae (*i. captivae Iudith*) corpore abuti. Salv. gub. 5, 38 (*in imag.*) -os se divitum faciunt. Inst. Iust. 1, 5, 3 *bis*. 3, 7, 4. Iord. Get. 48, 247 ut -is metum cadavera pendentia geminarent. *cum substantivis*: Caes. Gall. 2, 17, 2 cum ex -is Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti una iter facerent. Bell. Alex. 9, 3 legio XXXVII ex -is Pompeianis militibus . . . imposita in naves. Petron. 107 -is hostibus parcimus. Amm. 21, 10, 1 civitatem. Oros. hist. 6, 8, 9 de rebellione -arum gentium. *adde*: Cod. Iust. 7, 6, 1 cum -i liberti iam sublati sint. *nota*: Cod. Iust. 7, 5 tit. de -a libertate tollenda. 7, 5, 1 -a condicio. Rvfin. Basil. hom. 2, 7 ne forte patiaris vinctam et -am tradi irrationalibus passionibus rationabilem mentem. Leo M. serm. 30, 6 quibus (*vineulis*) . . . peccati auctor . . . propaginem -am originali sibi praeiudicio vindicabat.

dēditim *adv. a* dedere. *sine exemplo*: Char. gramm. I 187 Diom. gramm. I 407 Dosith. gramm. VII 412.

dēditio, -ōnis *f. a* dedere. *plur.*: Tac. hist. 3, 70 -es cohortium. Don. Ter. Andr. 897 -o in hoste fieri solet. Eun. 1026 post indictionem belli et instructionem pugnae quid sequatur nisi -o superatorum? Schol. Ter. p. 93, 2 -o spontanea traditio. Gloss. ἔκδοσις εἰς κόλασιν ἢ πόλεμον. ἔκδοσις. donum (*transtulit* δόσις). sui traditio. houdgong, haudgang (*anglosax.*). *v. p. 266, 9. legitur inde a* Lege Agr. Afran. Cic.

1 *in re militari, i. q. traditio*: Afran. com. 44. Cic. Manil. 35 idem Cretensibus . . . spem -is non ademit (Phil. 12, 2 Caes. civ. 1, 76, 5 Liv. 4, 61, 7 Veg. mil. 4, 12). Phil. 13, 48 cum locum tibi reliquum . . . ne ad -em quidem feceris. off. 3, 109 huius -is ipse Postumius . . . suasor et auctor fuit. top. 8, 37. Caes. Gall. 1, 27, 1 legatos mittere de -e (2, 12, 5. 5, 22, 3 civ. 3, 97, 5). 1, 28, 2 reliquos omnes . . . in -em accepit (2, 13, 1. 3, 21, 3. 3, 22, 4 Bell. Afr. 95, 2 Sall. Iug. 29, 5 *bis* hist. frg. 3, 58 Liv. 6, 29, 8. 7, 16, 6 *saepissime, nota* 31, 41, 5 in -em societatemque. Pavl. Fest. p. 37 Cvrt. 7, 6, 7 Plin. nat. 7, 97 Frontin. strat. 3, 3, 3 Tac. hist. 3, 19. 4, 46. 79 ann. 1, 71 *al.* Gran. Lic. p. 20, 11 Ivst. 12, 6, 18. 25, 3, 6 Lact. mort. pers. 45, 6 Capitol. Aur. 22, 2 Vir. ill. 17, 3 Evtr. 2, 1, 2. 2, 11, 21. 3, 1, 4. 3, 8, 14 Amm. 29, 5, 35 Svlp. Sev. chron. 2, 15, 5). Caes. Gall. 1, 33, 2 Haeduos . . . in servitute atque in -e ($B^2 \beta$; dicione *vulgo*) videbat Germanorum teneri. 2, 32, 2 -is nullam esse condicionem (7, 78, 2 civ. 2, 16, 3 Liv. 27, 15, 3 Cvrt. 7, 11, 27. 9, 8, 12 Svet. Iul. 75). 2, 33, 2 -e facta (3, 3, 1 Bell. Hisp. 27, 5 Sall. Iug. 26, 1. 2 *al.* Liv. 2, 17, 5. 6, 10, 1 *et saepe.* Cvrt. 4, 1, 16 Svet. Tib. 4 Ivst. 8, 5, 2). Caes. Gall. 2, 34 omnes eas civitates in -em (α *et pars edd.*, dicionem β) potestatemque populi Romani esse redactas. 3, 10, 2. 6, 3, 2 in

-em venire (6, 9, 6 civ. 3, 99, 3 Hirt. Gall. 8, 31, 4 Liv. 2, 30, 14. 4, 61, 8 *et saepissime.* Qvint. decl. 317 p. 247, 19 Frontin. strat. 3, 5, 1 Tac. ann. 1, 57. 2, 10. 13, 39 Flor. epit. 4, 2, 33. *cf.* Gloss. IV 413, 20. V 210, 30. 31). 7, 40, 6 -em significare. 7, 77, 2 pars -em, pars ... eruptionem censebat. 7, 77, 3 turpissimam servitutem -is nomine appellant. civ. 1, 81, 5 Caesar eos necessariam subire -em quam proelio decertare malebat. 2, 36, 2 de -e omnes ... loquebantur (Liv. 26, 13, 3). 3, 28, 5 simulatione -is (*ef.* Nep. Eum. 5, 7 simulata -e). Hirt. Gall. 8, 19, 8 invitantibus nostris ad -em (Bell. Afr. 86, 2). Bell. Hisp. 36, 4 legati ad -em venerunt. Sall. Iug. 29, 4 -is mora indutiae agitabantur 31, 19 qualis illa pax aut -o sit. 36, 1. 2 *al.* hist. frg. 2, 41. 87 Nep. Milt. 7, 4. Liv. *saepe, ex. gr.*: 1, 38, 1 eam -is formulam esse. 5, 43, 1 nec flexuros ad -em animos (42, 65, 11). 5, 48, 4. 6, 2, 13 ad -em Volscos ... subegit (9, 41, 3). 6, 9, 12 per -em acceptum iam totum Etrusci habebant. 6, 10, 4. 5. 6, 29, 7 id non vi, sed per -em receptum est (26, 25, 15. 26, 26, 3. 32, 13, 13. 40, 16, 6. 45, 26, 10). 6, 33, 1 cum Antiates ... -em spectarent (*codd.* expectarent). 7, 19, 1 ⟨us⟩que ad -em pugnatum. 8, 2, 13 qui non foedere, sed per -em in fidem venissent. 8, 11, 12. 8, 13, 12 oppida ... in -em recepta (Svet. Cal. 44 Claud. 17 Gran. Lic. p. 28, 2 Vopisc. Prob. 16, 3). 8, 19, 14 eam -em ab senatu non acceptam (9, 11, 1 Tac. hist. 1, 68). 9, 8, 7 nec prius *consules* ingredi hostium fines quam omnia iusta in -em nostram (in deditione nostra *L S*) perfecta erunt. 9, 9, 6. 9, 22, 11 Saticula Romanus per -em ... potitur. 23, 14, 6 non desperabat voluntariam -em (23, 17, 4 ad voluntariam -em conatus perlicere 26, 40, 14. 28, 7, 9 Tac. hist. 2, 45 Flor. epit. 1, 16, 12). 24, 3, 11 ad -em compellere (38, 9, 6 Val. Max. 2, 8, 4 Curt. 8, 2, 25. 8, 13, 2. 9, 1, 19. 23 Flor. epit. 4, 2, 28 Svet. Aug. 14 Vir. ill. 77, 5 Amm. 21, 12, 17. 25, 9, 10. *cf.* Liv. 34, 16, 4 Hispanos accolasque eorum in -em compulit. Svlp. Sev. chron. 2, 15, 2 multas urbes in -em compellit). 24, 3, 13 Aristomachus ... nec ... ad -em satis valebat nec ... transfugit ad Hannonem. 26, 13, 4. 28, 7, 9 quod *Opuntii* . . . prope in voluntariam -em concessissent (39, 2, 4). 32, 14, 2 summa vi tuentes urbem ... eo de⟨mu⟩m metu perpulit ad -em. 32, 16, 11 ad -em inclinarunt. 33, 38, 9 urbes in -em dedit. 40, 39, 1 ad -em non venerant. 40, 50, 2 eam (iam *Mogunt.*) -em oppidorum haud cum fide factam. Vell. 2, 119, 4 auctor -is (Curt. 9, 7, 13). Val. Max. 1, 6, 7. 6, 5, 1. Curt. 5, 1, 18 ceteros ad -em sui incitaturus. 7, 7, 38 quos Spitamenes fame in -em subacturus obsedit (Tac. hist. 3, 8). 7, 11, 25 ea res ... barbaros ad -em traxit. 8, 2, 28 Sisimethres ad -em adnuebat. 8, 3, 6. 9, 1, 21 qui -i imminebant (*i. se dedere volebant*). *al.* Qvint. decl. 253 p. 35, 30 tyrannus petit eum in -em. Frontin. strat. 2, 5, 28 Tac. hist. 5, 24 ann. 2, 22. 3, 46. 4, 50. 51 coacta -o. 6, 41 ceteros siti ad -em coegit. 11, 19 missis qui maiores Chaucos ad -em pellicerent. Flor. epit. 2, 9, 3 secuta -o est (2, 13, 2). 2, 17, 17. 2, 20, 6 per -em in vinculis habitus. 3, 7, 5 ut . . . alii -em suam (*i. declarationem sese paratos esse ad -em*) ad Pompeium mitterent. 3, 10, 25 audentem eruptiones ... in -em redegit. 4, 2, 32 -em fames extorsit Antonio. 4, 5, 3 hostem Caesar . . . compulit ad extrema -is. Svet. Iul. 63 L. Cassium . . . ad -em hortatus (Amm. 24, 1, 8). Vopisc. Aurelian. 26, 8. 27, 5 Capitol. Maximin. 28, 4 Vir. ill. 64, 2 Hil. myst. p. 25, 26 Veg. mil. 4, 7 Amm. 16, 7, 10. 19, 1, 6 super -e moneri decreverat defensores. 20, 7, 3. 20, 11, 11. 21, 12, 4 ad -em allicere defensores. 24, 2, 1 ad -em incolae temptati mollius. 24, 4, 11 nullis ad -em illecebris flectebatur. 31, 10, 17. Svlp. Sev. chron. 1, 24, 1 per -em acceptis gentibus. 1, 50, 5 *bis.* 2, 15, 4 non ad -em acquiescentibus animis. 2, 15, 10 proni omnes ad -em. 2, 30, 3 neque pacis neque -is copia dabatur. *al.* Isid. orig. 9, 4, 49 *p. 264, 12.* *accedit genet. personae*: Caes. civ. 2, 32, 9 quod (*sacramentum*) -e ducis ... sublatum est. 3, 10, 5 militum. 3, 28, 2. Hirt. Gall. 8, 22, 1 reliquorum. Bell. Hisp. 17, 2 civium. Liv. 9, 1, 9 domini. 9, 9, 19. 31, 18, 7. Vell. 2, 2, 1 -o Mancini (Val. Max. 2, 7, 1 Flor. epit. 2, 18, 7. *cf.* 3, 14, 2). Curt. 5, 1, 18 sui. Flor. epit. 1, 16, 2 omnium suorum. Svet. Claud. 21 regum. Tert. orat. 13 in domini (*i. Christi*) -e. Avson. 419, 8 gentilium. Amm. 24, 2, 1. 27, 12, 6. *adde*: Liv. 9, 8, 14 -e sua (9, 9, 3 Flor. epit. 3, 7, 5). Vopisc. Aurelian. 27, 3 -em meam. *c. genet. rei*: Caes. civ. 2, 32, 13 Hispaniarum -em ... sequimini. Bell. Hisp. 17, 2 oppidi. Liv. 8, 39, 15 ceterarum rerum. 9, 1, 9 exanimatorum corporum. 26, 6, 13 ante -em Capuae proelium fuit (26, 16, 1). 40, 33, 8. 40, 35, 4. 40, 50, 2. Flor. epit. 2, 20, 7 quarundam urbium (Capitol. Maximin. 28, 4. Svlp. Sev. chron. 1, 23, 1 proximarum urbium). *cum praepos.* ad: Liv. 8, 2, 6 ab Sidicinis -o prius ad Romanos coepta fieri est. 8, 25, 8. 9, 42, 7. 24, 1, 8. Qvint. inst. 3, 23 ad hostem. *cum dativo*: Liv. 31, 18, 16 qui ... eorum -em vivorum hosti fecissent.

2 *in iure civili*: Lex agr. (Corp. I 200) 23 quoive ab eo heredive eius is ager locus testamento hereditati -ive obvenit obvenerit⟨e⟩. Cod. Iust. 10, 44 (43), 4 pr. post talem -em. *bis.* Iavol. dig. 9, 2, 37, 1 noxae -e defnngi (Iulian. dig. 9, 4, 39 pr. detracta noxae -e [Vlp. dig. 9, 4, 5 pr. *bis.* 9, 4, 21, 6 Pavl. dig. 9, 4, 4, 3 *bis*]. 9, 4, 16 sine noxae -e. Afric. dig. 13, 7, 31 pro noxae -e [47, 2, 62, 1. 2]. Gaius inst. 4, 27 noxae -o extinguitur). Gaius dig. 9, 4, 1 liceat nobis -e ipsius corporis (*servi*) quod deliquerit evitare litis aestimatione. *et saepissime apud* Ictos.

dēditor, -ōris *m.* *a* dedere. *i. q. traditor*: Tert. orat. 13 nos dominum (*i. Christum*) adoramus, non dedimus, immo et adversari debemus -is exemplo.

dēdo, -didī, -itum, -ere [*a* de *et* dare, *ef. osc.* da-did '*dediderit*'. *Th.*]. Don. Ter. Andr. 199 dare est quod repetas, -ere ad perpetuum; et damus etiam amicis, -imus tantum hostibus. Gloss. ἐκδίδωμ[α]ι, ἐκδίδωμι εἰς κόλασιν, trado, humilio, deputo, obligo. -unt se subcumbunt aut arma tradunt. -cre est a deditione dictum; deditio enim dicitur, quando se victi aut vincendi hostes victoribus tradunt. -am ἐκδώσω. -as ἐκδῷς, tradas, des. *legitur inde a* Naev. *deest* Catoni Prop. Gratt. Manil. Vell. Melae Scrib. Largo Ascon. Pers. Petron. [*loci dubii*: Sall. hist. frg. inc. 10 non repugnantibus modo, sed ne -itis quidem a(rmis) b(ellum) e(xcitare) m(etuentibus) (*verba a Donato abbreviata suppl. Maurenbr.*). Mart. Cap. 1, 3 cum ... id -itum mundo loquax triviatim dissultaret humanitas. Labeo dig. 8, 1, 19 Plin. nat. 26, 19 Carm. epigr. 206, 2 in canibus habeo deditu ⟨-m animum?⟩ *cf. Büchelcr ad l.* Edict. imp. Diocl. 1, 16.]

I *proprie: i. q. tradere*: A *generatim*: 1 *aliquem: alicui*: Plavt. Bacch. 1150 senem illum tibi -o. Curc. 627 Pseud. 1226. Ter. Haut. 681 -o patri me nunciam. Cic. Verr. 6, 49. 125 ut ... innocens filius istius carnifici Sextio -retur. Font. 41 Flacc. 24 Scaur. 13 off. 1, 40. 3, 108. 109 *bis* de orat. 1, 181. Catvll. 61, 58 tu (*Hymenaee*) fero iuveni in manus floridam ipse puellulam -is. 64, 374 -atur cupido iam dudum nupta marito. Hor. carm. 3, 27, 46 si quis infamem nunc iuvencum -at iratae. Liv. 39, 9, 3 mater -ita viro erat. Val. Max. 8, 4, 1 Phaedr. 4, 4, 13. Val. Fl. 2, 482 primaeva furenti huic (*beluae*) manus amplexus inter planctusque parentum -itur. Tac. ann. 16, 10 neve consulatus sui quondam collegam -ret liberto. Gell. 2, 12, 6 duos litigantes destituunt et relinquunt -untque eos advocatis malivolis. Tert. adv. Marc. 1, 28 p. 329 ne illos (*peccatores*) -at creatori. 5, 7 p. 593 cum eum damnat -endum satanae (pudic. 2. 13. 14). *c. dupl. acc.*: Tac. ann. 3, 23 *Lepida* uxor L. Caesari ac divo Augusto nurus -retur. Apvl. met. 5, 9 nos maritis advenis ancillae -itae. *gerund.*: Liv. 24, 30, 14 a quibus (*Syraeusanis*) ipsi mox trucidandi populo Romano -rentur. Gell. 12, 1, 21 quae (*feminae*) partus suos deserunt . . . et aliis nutriendos -unt. Amm. 28, 3, 6 letali poena plectendos Dulcitio -erat duci. *alicui rei*: Plavt. Asin. 608 cur tu ... immerito meo me morti -ere optas? (Sen. Med. 1005 Tert. adv. Marc. 2, 25 p. 370 Carm. c. pag. 43 Corp. XIV 3945, 4). Plavt. Aul. 59 cruci. Cic. Mil. 2 telis. 58 tormentis. or. frg. A XII 7 -iderim periculis omnibus. Verg. georg. 4, 90 eum -e neci (Ov. epist. 14, 125 fast. 4, 840 Sen. Tro. 651 Colvm. 9, 10, 2 Octavia 509). Liv. 26, 29, 4 mergi freto satius illi insulae esse quam velut -i noxae inimico (*cf.* Pavl. Fest. p. 174 cum lex iubet noxae -ere, pro peccato -i iubet. Ov. fast. 1, 359 Sen. epist. 104, 28 Iulian. dig. 43, 24, 14 Pompon. dig. 9, 4, 18. 30, 48 pr. Afric. dig. 9, 4, 28. 13, 7, 31. 33, 8, 16 pr. 47, 2, 62, 9 *bis* Gaius inst. 4, 51. 81 Coll. Mos. 2, 3, 1 *et saepissime apud* Ictos. Amm. 26, 10, 5. *de quadrupedibus*: Pavl. dig. 9, 1, 1, 14. 15. 16 sent. 1, 15, 1. Gloss. noxae -itus εἰς ἔγκλημα δοθείς. εἰς κόλασιν δοθείς). Manil. 5, 543 vesano -ere ponto Andromedan. Sen. epist. 82, 12 o hominem dignum, qui vitae -retur. Lampr. Alex. 53, 7 capitali supplicio (Ambr. Ioseph 6, 34). Clavd. 18, 441 natos poenae. *c. dupl. acc.*: Liv. 6, 21, 7 metu, ne soli ... piacula irae Romanorum -rentur. *c. praepos.* ad: Tac. hist. 2, 10 delatorem ad exitium (ann. 1, 32). Pavl. dig. 9, 4, 19, 2 ut de peculio servi tui ad noxam -ere vicarium damneris. in: Ter. Andr. 199 verberibus caesum te in pistrinum, Dave, -am usque ad necem. Lvcr. 3, 966 nec quisquam in barathrum nec Tartara -itur atra. Liv. 5, 27, 4 quando eos pueros ... in potestatem -iderit. Tert. bapt. 9 in crucem. adv. Marc. 3, 18 p. 406 Isaac . . . a patre in hostiam (*i. hostiae loco*) -itus. pudic. 13 in interitum carnis (14. 20). Vlp. dig. 9, 1, 1, 11 in noxam (*de quadrup.*). 2 *aliquid: alicui*: Plavt. Most. 498 haec mihi -ita est habitatio. Ter. Andr. 953 Davo ego istuc -am iam negoti. Liv. 1, 32, 7 illas res -ier mihi exposco. Sen. contr. 2, 7 (15), 6 si est aliquid, quod non -iderit *adulteris.* Mart. 4, 64, 34 pendulamque uni -ite Setiam colono. Qvint. decl. 341 p. 346, 20 nobis res -ita est. Carm. epigr. 67, 5 ossa dedi Terrae, corpus Volchano -idi. *alicui rei*: Lvcr. 6, 1255 corpora -ita morti. Ov. met. 13, 664 victa metu pietas consortia corpora poenae -idit.

B *speciatim in re militari sim.*: 1 *aliquem expostulatum tradere*: Ter. Hec. 773 ancillas -o. Cic. inv. 2, 91 eum quoque qui porcum tenuerit, -i oportere. 2, 92. S. Rosc. 61 *et saepius in orationibus.* de orat. 2, 137 *bis* top. 8, 37. Caes. Gall. 7, 64, 1 imperat ... obsides -endique diem constituit (*cm. Hoffm.*, denique ei rei constituit *codd.*). 7, 89, 4 Sall. Iug. 28, 2 Nep. Hann. 9, 1 Liv. 1, 32, 9. 2, 13, 8 *bis.* 3, 53, 5. 4, 10, 3. 4 *et saepissime.* Ov. met. 13, 662 Vell. 2, 90, 3 Val. Max. 3, 4, 4 (*i. q. prodere*). 6, 1, 9. 6, 6, 3 Curt. 7, 2, 29. 7, 6, 6. 10, 8, 15 Plin. nat. 34, 18 Sil. 11, 547 Qvint. inst. 3, 8, 20 decl. 252 p. 35, 31. 253 p. 37, 1. 4 Flor. epit. 2, 14, 5. 3, 22, 9 Apvl. met. 9, 41 Pompon. dig. 50, 7, 18 (17) Tert. orat. 13. Ivvenc. 4, 440 miserabilis ille per aevum, qui iustum -et (*i. prodet*). Avr. Vict. Caes. 2, 1 -itus insidiose. Evtr. 4, 4. Amm. 29, 5, 46 quem nisi statim -ideris (*Petschenig*, reddideris *codd.*). 29, 5, 48. *adde*: Liv. 25, 40, 4

quos metus -erat (*i. ut se -rent commoverat*). *accedit praepos.* ad: Cic. or. frg. A VIII 12 ad miserrimum . . . dominatum -i patiamini. Cluent. 181 mulieri . . . servum . . . ad supplicium -idit (Caes. Gall 7, 26, 3 Liv. 1, 5, 4. 29, 18, 19). Liv. 21, 10, 12 nec -endum solum *Hannibalem* ad piaculum rupti foederis. in: Caes. Gall. 7, 71, 3 neu se . . . hostibus in cruciatum -ant. *dat. personae*: Cic. inv. 2, 91. 92. p. red. ad Quir. 13 nisi me constrictum domesticis hostibus -issent. Caecin. 98 off. 3, 109 de orat. 1, 181 Varro frg. Non. p. 485. 529 Sall. Iug. 54, 6 Nep. Eum. 10, 2 Hann. 12, 2 Phaedr. 4, 4, 13 Cvrt. 8, 7, 11. 8, 8, 17 Liv. 2, 35, 1 *et saepissime*. Vell. 2, 1, 5 Val. Max. 6, 3, 3. 6, 6, 5 Cvrt. 9, 2, 32 Qvint. inst. 3, 8, 19 Svet. Iul. 24 Gran. Lic. p. 28, 8 Pompon. dig. 50, 7, 18 (17) *bis* Mod. dig. 49, 15, 4 Ivst. 11, 4, 10 Avson. 302, 35 Amm. 25, 9, 11 Schol. Cic. Bob. p. 112, 3. *latiore sensu c. dat. rei*: Cic. Quinct. 59 ne *is* cum bonis fama fortunisque omnibus Sex. Naevii cupiditati crudelitatique -atur. Verr. 4, 59 *civium* voluntati et gratiae. 5, 90 ut . . . eius religioni te -ant. fin. 2, 66 Verginius . . . virginem filiam sua manu occidit potius quam ea Ap. Claudii libidini . . . -retur. Qvint. inst. 9, 3, 45 periculis omnibus. Plin. paneg. 34 tempestatibus. Paneg. 10, 12 armis. Cod. Iust. 6, 2, 22, 3ª damno. Carm. epigr. 362 ut acerbo es -itus fato. 2 se -ere: Plavt. Amph. 226 *l. 49* Cic. Quinct. 47 Caes. Gall. 2, 15, 2. 2, 32, 1 *et saepius*. Bell. Alex. 23, 2 Nep. Milt. 2, 4 Dat. 4, 5 Vitr. 2, 9, 16 Liv. 1, 38, 2 *bis*. 6, 8, 10. 8, 11, 12 *et saepissime*. Cvrt. 5, 1, 17 urbem seque -ens (7, 5, 29 Amm. 26, 10, 6). 6, 4, 23. 6, 6, 34. 7, 4, 16. 8, 10, 10 *et saepius*. Qvint. inst. 3, 8, 31 Tac. hist. 3, 6. 67 Flor. epit. 1, 12, 4. 2, 15, 16. 3, 19, 11. 3, 21, 23. 4, 2, 25 Svet. Aug. 21 Gaivs inst. 1, 14 Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 553 Paneg. 7, 6. 10 Amm. 17, 8, 4. 17, 13, 21 Svlp. Sev. chron. 2, 3, 6. Mart. 4, 7 sua omnia seque -entes. Origo Const. 5, 28 chron. I p. 10, 10. *adde*: Sall. or. Cottae 10 voveo -oque me pro re publica. dedi *i.q.* se -ere: Caes. civ. 3, 28, 2 Liv. 7, 27, 8 *bis*. 9, 41, 20 populi -untur. 28, 37, 10 *et saepius*. Tac. hist. 3, 79. 4, 62 ann. 1, 59. 12, 37 Flor. epit. 3, 21, 24 Paneg. 9, 12. Cvrt. 9, 7, 14 -itos in fidem accepit stipendio. dedere *i. q.* se -ere: Arrvnt. hist. 3 quae audita Panhormitanos -ere Romanis fecere. Cvrt. 3, 1, 6 ni -rent. Frontin. strat. 1, 8, 11 castellani . . . -erunt. *acced. dativ.*: Ter. Andr. 897 Eun. 1026 Cic. Manil. 46 *bis* off. 3, 109 Att. 5, 20, 1 Caes. Gall. 2, 15, 5. 2, 28, 2. 3, 16, 3. 3, 27, 1. 5, 20, 2 *et saepius* Bell. Alex. 32, 3. 47, 4 Nep. Lys. 1, 2 Liv. 22, 60, 7. 23, 44, 2 *et saepe* Val. Max. 6, 4 ext. 1. 6, 5, 1 Cvrt. 8, 3, 16. 8, 14, 35 Gran. Lic. p. 32, 5 Paneg. 2, 7. 9, 11, 21. 25 Evtr. 3, 9. 16 *sim.* Avson. 137, 7 Svlp. Sev. chron. 1, 23, 1. 1, 37, 2. 2, 3, 6 Vir. ill. 23, 2. Cic. Manil. 35 praedones . . . unius huius se imperio ac potestati -erunt. Liv. 6, 19, 4 tribuni . . . patrum auctoritati se -erant. Paneg. 5, 8 quominus dicioni tuae divinitatis omnes se -ere cogerentur. *sim.* Avr. Vict. Caes. 4, 5 semet delinimentis coniugis. Plavt. Amph. 258 -antque se divina humanaque omnia, urbem et liberos in dicionem atque arbitratum cuncti Thebano poplo. Flor. epit. 2, 11, 5 in perpetuam se pacem -erunt. 3 *urbem, civitatem, gentem, res sim.*: Plavt. Amph. 226 convenit, victi utri sint eo proelio, urbem agrum aras focos seque uti -rent. Caes. Gall. 2, 15, 2. Bell. Hisp. 19, 5 oppidum (Sil. 6, 676). Sall. Iug. 35, 1 -ita Cirta. Liv. 2, 17, 6 -ita urbe (9, 9, 5. 9, 40, 19 *et saepius* Cvrt. 3, 1, 8. 5, 1, 17. 7, 5, 29 Tac. hist. 3, 19. 72 Amm. 21, 12, 1. 26, 10, 6). 2, 65, 7. 5, 27, 11. 8, 39, 15 bona. 9, 1, 3 res (9, 1, 4). 9, 4, 14 *et saepe*. 34, 16, 6 civitates (38, 15, 8. 44, 46, 1 Qvint. decl. 267 p. 91, 18 Tac. hist. 1, 68). Cvrt. 6, 5, 21 gentem (9, 8, 7). 7, 11, 5 rupem. 9, 1, 7 corpus. Sil. 10, 373 castra. Tac. Agr. 18 insulam. ann. 11, 9 Amm. 25, 7, 10. Sidon. carm. 2, 228 robur Ausonium. Svlp. Sev. Mart. 4, 7. Sil. 2, 366 occumbam potius nec te, patria inclita, -am (*sic Col.*, dudum *Sg.*) aeternum famulam. Plavt. Mil. 954 aures meas profecto -o (dido *codd.*) in dicionem tuam. Liv. 23, 28, 11 urbem -itam nuper in fidem Romanorum. Cvrt. 7, 6, 7 gentem in fidem. *cf.* Lvcr. 2, 1043 -e manus (Tert. adv. Marc. 4, 43 p. 556). Sil. 10, 190 -erant dextras. *c. dat.*: Caes. Gall. 3, 11, 4. 3, 16, 3 Sall. Iug. 47, 3 Liv. 3, 17, 11. 6, 33, 3 *et saepius* Cvrt. 4, 1, 6. 8, 12, 5 Sil. 2, 509 Tac. hist. 4, 66 Frontin. strat. 1, 8, 11 Tert. nat. 2, 17 Paneg. 11, 5 Amm. 25, 8, 13. Clavd. 15, 452 -ita Mauris regibus . . . Africa. Cic. S. Rosc. 8 quin illorum libidini Sex. Roscii vita -atur. *cf.* Sull. 89 quam *vitam* . . . nolite . . . -ere suspicioni. Sen. epist. 85, 28 cedere iis, quae mala vocantur et illis libertatem suam -ere. Novell. Iust. 65, 1, 2 vineae, quarum fructus . . . incursionibus forsitan barbaricis -iti *sunt*.

II *translate*: A *reflexive* (*saepe* deditus): 1 *se adiungere, subigere, adhaerere alicui*: Plavt. Mil. 567 egomet me -am tibi. Trabea com. 5 mihi se -et *Chrysis*. Ter. Andr. 63 eis sese -ere. Cic. Sest. 110 est enim homo iste populo Romano -itus. Cael. 12 optimis se viris -itum esse. 80 -itum vobis ac liberis vestris habebitis. Planc. 74 Phil. 5, 29 fin. 5, 3 rep. 2, 1. Brut. 223 equestri ordini. 309 doctori -itus. Att. 14, 11, 2. 15, 12, 2 epist. 1, 7, 10 ad Q. fr. 3, 8, 34 Q. Cic. pet. 35. Nep. Epam. 2, 2 cui (*Lysidi*) quidem sic fuit -itus. Tib. 1, 2, 97 semper tibi -ita servit. 2, 5, 11 tibi -itus (debitus *A*) augur scit bene, quid fati provida cantet avis. Liv. 3, 35, 5. Ov. am. 2, 9, 11 populus tibi -itus. Pavl. Fest. p. 116 deo. Sen. contr. 2, 5, 19 cui semper -itus (*D*² *τ*, debitus *O*) fui. Cvrt. 8, 3, 6. Mela 3, 48 *antistites* -itas navigantibus. Sen. dial. 5, 6, 5 nulli Fortuna tam -ita est. epist. frg. Gell. 12, 2, 4 viros . . . -itos Ennio. Stat. silv. 1, 2, 171 tibi sanguine toto -itus. Qvint. inst. 8, 3, 48 hominem nec -itum forte meretrici. 10, 1, 93 Ivv. 6, 181. 9, 71 ni tibi -itus essem devotusque clicns. Svet. Cal. 55 prasinae factioni addictus et -itus. Tert. resurr. 6. Physiogn. 85 masculis *bis*. 110 mulieribus. Prvd. perist. 2, 2 Roma Christo -ita. Svlp. Sev. chron. 2, 38, 4 praecipue Valenti -itus (*opp.* obnoxius). Carm. epigr. 1033, 6 uni -ita. *supplendus est dat.*: Sen. benef. 3, 5, 2 nemo non -itum se et devotum professus est. Catvll. 61, 102 in mala -itus vir adultera.

2 *incumbere ad, se dare alicui rei*: Calp. hist. 40 adulescentes peni -itos (*cf.* Sall. Iug. 85, 41 ventri et turpissimae parti corporis). Lvcil. 1231 uni se atque eidem studio omnes -ere et arti (Cic. epist. 15, 4, 16). Cic. Arch. 2 huic uni studio -itus (12 Sest. 110 rep. 1, 37 fat. 44 de orat. 1, 57. 104. 3, 57 Brut. 79. 228 orat. 6 epist. 12, 16, 1. 13, 16, 4 Val. Max. 8, 14, 6 Phaedr. 4, 22, 19 Apvl. apol. 5 Porph. Hor. carm. 4, 3, 1 Clavd. carm. min. 25, 46. Cic. off. 1, 156 doctrinae studiis et sapientiae. de orat. 3, 82 Plin. epist. 5, 16, 8 Evtr. 10, 7 Schol. Cic. Bob. p. 158, 17 Svlp. Sev. Mart. 1, 1). Cic. dom. 127 ab homine religionibus -ito (Caes. Gall. 6, 16, 1 Liv. 5, 1, 6 Sen. nat. 2, 48, 2 Plin. paneg. 74 Arnob. nat. 1, 2 Hil. myst. p. 24, 5 in Matth. 1, 6). p. red. in sen. 4 illi disciplinae. Sest. 138 vitiorum illecebris. Cael. 47 isti vitae (Arvs. gramm. VII 465, 14). Balb. 3 nonnulli litteris ac studiis doctrinae -iti (Sen. benef. 1, 11, 6 studiis ac litteris). Mil. 4 auctoritati (91). rep. 6, 25 sermonibus vulgi (de orat. 2, 3). Tim. 44 qui autem iis (*motibus animi*) se -iderit. Tusc. 3, 71 aegritudini (4, 82 Att. 9, 4, 1). off. 1, 71 doctrinae (Lact. inst. 1, 1, 1). 2, 2 nec me angoribus -idi . . . nec rursum indignis homine docto voluptatibus (rep. 6, 29 fin. 1, 57. 5, 70 Plin. epist. 5, 5, 4 Gell. 19, 2, 2 Hier. epist. 36, 15, 6 Physiogn. 33. 50 Avg. civ. 2, 20). div. 1, 91 nationes huic scientiae -itas (Val. Max. 8, 12, 1 Plin. epist. 3, 5, 19). 1, 93 extorum cognitioni. parad. 37 cupiditatibus (Cod. Iust. 1, 27, 1, 15. Schol. Cic. Bob. p. 24, 26). fin. 1, 61 amatoriis levitatibus. Lael. 2, 5 cui (*patriae*) nos totos -ere . . . debemus. ac. 2, 4 philosophiae (de orat. 1, 227 Sen. epist. 73, 1 [108, 30] Evtr. 8, 11). off. 1, 123 ne languori se desidiaeque -at *senectus*. de orat. 1, 2 quibus (*artibus*) a pueris -iti fuimus (Brut. 309 Plin. epist. 5, 16, 8 Vlp. dig. 11, 3, 1, 5 Evtr. 10, 7 Avg. civ. 10, 9). 3, 82 studiis, hominibus, libris. orat. 148 ut . . . non me aut desidiae (Pavl. dig. 22, 3, 25, 1) . . . aut maestitiae . . . potius quam litteris -rem (Att. 4, 15, 2 epist. 1, 7, 10 ad Q. fr. 3, 5 (6), 4). Caes. Gall. 3, 22, 2 amicitiae. Sall. Catil. 2, 8 ventri ac somno (Rvt. Lvp. 2, 7 Tac. Germ. 15 Hil. in Matth. 26, 6 Physiogn. 50). 13, 5 quaestui atque sumptui. Iug. 2, 4 corporis gaudiis. Nep. Alc. 11, 4 rebus veneriis. Pel. 3, 1 vino epulisque (Cels. 5, 26, 6 vino venerique. Sen. dial. 4, 10, 7. 5, 14, 1 epist. 12, 4. 58, 32 Hier. epist. 14, 8, 5 Physiogn. 29 Vvlg. I Tim. 3, 8 [προσέχοντας]). Nep. Them. 1, 3 rei publicae. Hor. sat. 2, 3, 105 nec studio citharae nec Musae -itus ulli. Tib. 1, 1, 26 longae viae. Liv. 1, 5, 3 huic ludicro. 1, 57, 9 lanae (Phaedr. 4, 5, 43). Pavl. Fest. p. 337 rebus divinis. Cels. 5, 26, 6 veneri (Physiogn. 29). Cvrt. 3, 6, 17 *regis* admirationi. 6, 6, 10 alienis moribus. *cf.* 6, 7, 2 obsequio uni sibi -iti corporis vinctus. Sen. Phoen. 350 modestae menti. benef. 1, 13, 2 gloriae (Svlp. Sev. Mart. 1, 1). 4, 27, 3 libidini (7, 2, 2 ventri ac libidini. Physiogn. 30. 83 Rvfin. hist. 3, 28, 2 [φιλοσώματος καὶ πάνυ σαρκικός]). 7, 12, 4 vitiis. 11, 17, 4 maiorum consuetudini. epist. 15, 3 huic curae. Colvm. 11, 1, 14 amoribus (Ivl. Val. 1, 2 Ps. Avr. Vict. epit. 33, 1. 42, 19 Physiogn. 111). Lvcan. 2, 592 sacris incerti dei. Plin. nat. 6, 66 sapientiae. Qvint. inst. 10, 2, 23 uni alicui generi. decl. 371 p. 407, 25 luxuriae (Comm. instr. 2, 17, 11 Physiogn. 64). Tac. Germ. 15 somno ciboque (Physiogn. 123). hist. 4, 81 superstitionibus. Frontin. strat. 1, 1, 5 conviviis. Plin. epist. 3, 5, 19 inertiae. Svet. Tib. 62 cognitioni. Cal. 32 ludo et epulis. Vit. 13 luxuriae saevitiaeque. gramm. 24 nec ulli praeterea grammatic⟨a⟩e parti -itus. Apvl. met. 4, 35 perpetuae nocti. Tert. resurr. 49 carni et sanguini. Porph. Hor. sat. 2, 2, 94 acroamatibus. Sol. 9, 14 voluptati aurium. Arnob. nat. 5, 29 templorum venerationibus. Lact. inst. 2, 3, 9 corporalibus. Priscill. tract. 10, 132 saeculo. Vvlg. II par. 26, 10 agriculturae (γεωργός). act. 17, 16 idololatriae (κατείδωλον). Physiogn. 28 pecuniae (Amm. 30, 4, 15). 29 aleae (88. 103. Sidon. epist. 8, 11, 8 aleae et sphaerae non iuxta -itus). 128 gulae. Amm. 14, 7, 3 certaminibus. 25, 4, 17 praesagiorum sciscitationi. Avg. civ. 1, 15 *deorum* cultui. 4, 29 oraculis (5, 21). 5, 2 astrologiae. 8, 5 terrestribus gaudiis. 10, 8 veneficiis et incantationibus magicis. 10, 11 erroribus. Svlp. Sev. chron. 1, 19, 6 luxui et sacrilegio. Cassian. conl. 4, 12, 3 carnalibus desideriis. Marcell. chron. II p. 94, 492, 11 fugae. Boeth. mus. 1, 10 instrumentis. Cod. Iust. 6, 61, 8, 5ª cupidini. Carm. epigr. 1837, 5 aelemosinae -itus omnis. *praep.* ad: Gell. 2, 21, 6 ad litteras memoriasque veteres. Filastr. 108, 4 ad rapinam. Ambrosiast. in I Cor. 7, 29 ad usum. Ps. Avg. quaest. test. I 115, 31 ad aliquam rem. Vvlg. II Macc. 4, 14 sacerdotes iam non circa altaris officia -iti (προθύμους). in *c. acc.*: Schol. Cic. Bob. p. 82, 12 in consensum partis eius. *c. abl.*: Ps. Qvint. decl. 6, 22 in huius ministeriis. Arnob. nat. 1, 59 ⟨in⟩ sapientia. Corp. XIII 2358 (*a. 454*) in religione. Greg. Tvr. Franc. 4, 40 vir in omni avaritia -itus.

B *aliquid* -ere: 1 *alicui*: Plavt. Bacch. 45 operas (93

operam. *cf. l. 11 et 58*). Stich. 435 hunc tibi -o diem. Cic. Arch. 26 ut ... poetis ... aures suas -ret (*cf.* Att. 2, 14, 2 quibus hominibus aures sint -itae meae). Stat. silv. 3, 5, 51 nec minor his tu nosse fidem vi[c]tamque maritis -ere. Qvint. decl. 332 p. 309, 28 totam mentem meam -itam uni fuisse (*cf.* Ivv. 6, 206 -itus uni est animus). Tert. patient. 14 p. 21 quem ... non ipsius ... corporis in vulnere cruciatus a patientia fide domino -ita exclusit. Porph. Hor. epist. 2, 2, 94 poetis -itam Latinis *aedem*. Priscill. tract. 1, 2 vitam *Christo* (Avg. civ. 3, 1 diis). Avg. civ. 2, 2 famulatum Christo. Sacr. Leon. p. 405 -itam tibi tui populi servitutem. 2 *alicui rei*: Plavt. Asin. 428 foro operam assiduam -o (dedi *codd.*). Ter. Hec. 294 habebam alibi animum amori -itum. Cic. S. Rosc. 38 vitam vitiis flagitiisque omnibus -itam. Cael. 45 animus libidini -itus. 72 cuius prima aetas -ita disciplinae fuit. Balb. 45 assiduus usus uni rei -itus. Tusc. 2, 48 si se *illa pars animi* lamentis muliebriter lacrimisque -et. Lvcr. 3, 112 somno -ita membra. 3, 647 pugnae studio quod -ita mens est. 4, 995 fuga⟨e⟩ quasi -ita *cervorum simulacra*. Tib. 1, 3, 7 Assyrios cineri ... odores (*i. concremare*). Liv. 1, 31, 6 qui nihil ante ratus esset minus regium quam sacris -ere animum. Sen. epist. 92, 8 alteram *partem animi* voluptatibus -itam. 102, 16 studium auribus -itum. Qvint. inst. 4, 2, 62 quae cum suo quoque loco sint laudabilia, non sunt huic parti proprie assignata et velut -ita. Tert. nat. 1, 8 fidem vestram ... vanitatibus -itam. adv. Val. 3 aures *veritati* (*cf.* Carm. epigr. 1557, 5 ut quivis -ret aures suas mirifico ingenio). anim. 24 animae ... ipsis solis -itae (debitae *codd.*) studiis. Porph. Hor. epist. 2, 2, 206 *ambitio* popularibus auris -ita est. Lact. mort. pers. 48, 3 religioni mentem. Filastr. 26, 2 animae ... -itas iam se impietati faciunt (*cf.* 151, 2 mentes ... impietati -itae). Priscill. tract. 3, 70 -ita ventis itinera pennarum. Rvfin. hist. 4, 18, 1 animae ... divinis -itae disciplinis. Prvd. cath. 3, 107 usibus omnia -o tuis. perist. 2, 91 -ita stipendiis ... pecunia. Symph. 185 -ita sum terrae (*caliga*). 281 -ita sudori *strigilis*. 285 -ita sum semper voto *tessera*. Avg. civ. 8, 5 corpori -itis mentibus. 10, 2 animam adhuc visibilibus -itam. Greg. M. moral. 2, 72 cogitatioues mentis fraternae utilitatis fructibus -itas. *nota*: Mart. Cap. 9, 923 quam rem -ere (debere *β et rell. codd.*) mortalibus universis Theophrastus laboravit (*i. docere*). in *c. abl.*: Lvcr. 4, 815 quibus est in rebus -itus ipse (*animus*). *c. acc.*: Tert. resurr. 10 p. 39 deo magis congruit in salutem redigere, quod reprobarit interdum, quam in perditionem -ere, quod etiam probarit. *cf.* Liv. 1, 9, 10 ubi spectaculi tempus venit, -itaeque eo mentes cum oculis erant. erga: Cassian. conl. 14, 4, 2 quidam erga institutionem fratrum ... studii sui sollicitudinem -erunt. *c. abl.*: Itala Ezech. 18, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 473) pecuniam ... suam fenore non -et (*Kroym.*, dedit *codd.*, dederit *Engelbrecht.* ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει, Vvlg. ad usuram non commodaverit).

part. perf. pass. pro adiect. **dēditus**, -a, -um. *cf.* Gloss. ἔκδοτος. promissus (*fort. leg.* permissus). traditus, subiectus. intentus, subditus. serviens. II 39, 49 -a (didita?) διαδοθέν⟨τα⟩. *comp.*: Evtr. 10, 15 uxoribus -ior. *superl.*: Cic. epist. 9, 9, 1 optimo certe animo ac -issimo tibi. *pro subst. i. q. dediticius*: Liv. 7, 27, 8. 9. 7, 31, 7. 8, 13, 14. 9, 31, 2. 21, 44, 4. 23, 5, 9. 24, 1, 10. 36, 28, 5. 37, 32, 11. 39, 54, 10. 40, 25, 2. 40, 53, 2. 42, 8, 5. 42, 21, 3. 43, 19, 1 Val. Max. 6, 6, 5 Cvrt. 4, 5, 22. 5, 3, 15. 5, 6, 16. 5, 7, 1. 7, 4, 16. 7, 6, 17. 8, 4, 30. 8, 14, 41. 9, 10, 5 Tac. Agr. 16 hist. 1, 37. 3, 66. 4, 2. 59 ann. 12, 17. 15, 1. 14, 38 Paneg. 9, 11 Avg. civ. 3, 28 Vir. ill. 75, 80. *adde*: Cod. Iust. 11, 50, 2 pr. his ... paene est, ut quadam servitute -i videantur (*ibid.* subiectus). **dēditā operā**: Pavl. Fest. p. 70 -a intellegitur valde data (Gloss.). Dosith. gramm. VII 412, 27 -a ἐπίτηδες (Gloss.). *cf. Thielmann, diss. Argent. II 387.* *i. q. consulto, de industria*: Naev. com. 9 Plavt. Cist. 670 Poen. 508 Trin. 67 Ter. Eun. 841 Afran. com. 373 Pompon. Atell. 142 Rhet. Her. 2, 30, 47 Cic. S. Rosc. 4 de orat. 1, 91. 3, 17. 193 Brut. 33 Att. 8, 14, 1. 10, 3. 11, 8, 2. 15, 4, 4 Anton. Cic. Att. 10, 8ª, 2 Liv. 2, 29, 2. 2, 51, 5. 3, 30, 2. 3, 63, 6. 26, 17, 9 Colvm. 12, 4, 5 Roman. Char. gramm. I 197, 9 Apvl. apol. 80 Tert. pudic. 13. *Simbeck.*

dēdoceo, -ctus, -ēre *a* de *et* docere. Gloss. ἀποδιδάσκω. -ere de doctrina evacuare. *i. q. efficere, ut aliquis dediscat: aliquem* (*seq. inf. l. 72. 73. 75*): Cic. de orat. 2, 72 cum aut docendus is (*iudex*) est aut -endus. fin. 1, 20 si *Epicurus* a Polyaeno ... geometrica discere maluisset quam illum etiam ipsum -ere. 1, 51 coercendi magis quam -endi. Tusc. 2, 60 cum a Zenone fortis esse didicisset, a dolore -ctus est. Hor. carm. 2, 2, 20 populumque falsis -et uti vocibus *virtus* (*cf.* Porph. *ad l.*). Sen. contr. 2, 2, 8 desidia -et. Qvint. inst. 2, 3, 2 *opp.* docere. Tert. ieiun. 6 -ens hominem saginae studere. *aliquid*: Tert. ieiun. 14 *caeremonias* enim apostolus -et. adv. Marc. 5, 2 p. 574, 9 -endae legis. Avg. conf. 3, 12, 21 mala. civ. 1, 9. Clavd. Mam. anim. 3, 17 p. 188, 11 noxia. Cassiod. in psalm. 1, 6 Facvnd. defens. 3, 6 p. 603ᴰ. 5, 5 p. 652ᶜ. *aliquem aliquid*: Stat. Theb. 2, 409 regnorum gaudia temet -eas.

dēdolātio, -ōnis *f. a* dedolare. Ps. Soran. quaest. med. 246 anatresis i. pertusio et perforatio ossis decisi, desecatio derasio aut -o.

dēdol(eo), -uī, -ēre *a* de *et* dolere. *i. q. dolorem finire*: Ov. rem. 294 -uitque semel. fast. 3, 480 potui -uisse semel [Nvx 180 *coni. Heins.*].

dēdolo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* dolare. Gloss. ἀποπελεκῶ. -at dolat. *i. q. deasciare, proprie*: Plavt. Men. 859 securim (*iocose pro scipione*) capiam ancipitem atque hunc senem osse fini -bo assulatim viscera (*cf.* Apvl. met. 7, 17 fustium quoque crebris ictibus prolixe -bar). Colvm. 4, 26, 1 partes eorum (*pedamentorum*) -andae acuendaeque *sunt*. 11, 2, 12 Plin. nat. 16, 188. Mart. 11, 84, 6 fractaque fabrili -at ossa manu. Apvl. apol. 29 lignum. Veg. mil. 2, 25. 3, 4 materiem. Evcher. instr. 2 p. 149, 11 lapidibus acrotomis: -atis (Gloss.). *i. q. dedolando facere*: Apvl. met. 6, 13 crustallo -atum vasculum. Hier. epist. 8, 1 in -atis ex ligno codicillis *scribebant* (Isid. orig. 6, 8, 18). *translate*: Apvl. met. 7, 17 *v. l. 6.* 9, 7 uxorem (*de coitu*). Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 360, 28 rudem obsequio fidem operosis officiis -antis (*i. perficere*).

[**dēdomāta**] *trad.* Comm. instr. 1, 34, 3 (domata *Domb.*). *L.*

✖**dēdūco**, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* ducere. *imperat.*: deduce: Plavt. Truc. 479 Ter. Eun. 538. deduc: *inde a* Cic. rep. 1, 34. *supin.* -ctum: Cic. Mur. 69. -ctu iri: Ivl. Val. 1, 10. *de significatione*: Agroec. gramm. VII 121, 21 adducitur quis ad rem inhonestam, perducitur ad studia, -itur ad honorem (= Diff. ed. Beck p. 29, 9). Non. p. 289 revocare. retrahere, movere. Don. Ter. Eun. 266 ducitur quis ad supplicium, -itur in laetitiam. Serv. Aen. 1, 224 -o est prosequor, diduco vero divido. Isid. diff. 1, 156 -o de amico producendo, diduco autem distraho vel divido (*cf.* 1, 175). item quantum ad equos triumphales refertur, si equi, duxere triumphos, si boves, -xere. item quantum ad naves subducere in terram dicimus, -ere autem in mare, ut: -unt socii naves. Gloss. ἀπάγω (Prisc. gramm. III 84, 9). κατάγω καταφέρω. κατασπῶ κατακομίζω. ὁδηγῶ. -it καθέλκει, καθαιρεῖ. παρεκτείνει. καταπίνει. defert. -as διαγάγοις. -uc δίαξον. detrahe, minue, persequere. trahe. -ere θέσθαι. separare. deponere. componere. -atur διαχθείη. -antur διαχθῶσιν. -ctus delatus, devectus, deportatus. -ctis ὑφαιρεθέντων καὶ κατασχεθέντων, ὑφεξῃρημένων. ὑπολογηθέντων, παρασπασθέντων. *legitur inde a* Liv. Andr., *singulis locis*: Pers. Gratt. Lavs Pis. Octavia Mart., *binis*: Germ. Phaedr. Mela Calp., *ter*: Catvll., *quaternis*: Scrib. Larg. Flor., *quinis*: Varro Lvcr. Tib. Val. Fl., *senis*: Rhet. Her. Hirt., *septenis*: Bell. Hisp. Prop. Sil., *deest* Rvt. Lvpo. [*loci dubii vel corrupti*: Ter. Eun. 572 pro illo iubeam me illoc (*om. A*) ducier (-ier *S*). Liv. 41, 18, 15. *in codd. saepe confunditur cum* diduco, *q. v.*]

I *animantia* (*inseruntur etiam* animus, mens *sim.*), *i. q. deorsum ducere, introducere (domum ducere), ducere, abducere*:

A *proprie* (*et in imag.*): 1 *generatim*: a *omisso obiecto*: Plavt. Trin. 4 nunc, ne quis erret vostrum, paucis in viam -am (*cf.* Cic. leg. 1, 41 in viam -et *iustus vir*). Lvcil. 706 illoc oculi -unt ipsi. Cic. leg. agr. 2, 92 qui -xit (Qvint. decl. 3, 64 p. 396, 15 qui -rent). inv. 1, 97 quae *oratio* in aliam causam -at. de orat. 1, 135 illud quod eo, quo intendas, ferat -atque. off. 1, 100 *via*, quae -it ad convenientiam conservationemque naturae (Sen. Herc. f. 675 ipsa -it via. Apvl. met. 5, 20 viam, quae sola -it ad salutem. Vvlg. prov. 14, 12 novissima autem eius *viae* -unt ad mortem. Pallad. hist. mon. 6 quaenam ad ... locum -ret via). Lvcr. 2, 172 ipsaque -it dux vitae dia voluptas. Verg. Aen. 2, 800 in quascumque velim pelago -ere terras. Tib. 1, 5, 65 ad occultos furtim -et amicos. Hor. sat. 1, 9, 59 -am (*de comitatu, cf. p. 273, 81*). Liv. 1, 7, 5 vestigia ... eo -ura erant. Scrib. Larg. 20 in balneum -ere. Colvm. 6, 35, 1 si -as ad aquam. 11, 1, 18 in valetudinarium confestim -at. 12, 3, 7. Sen. epist. 8, 4 in praecipitia cursus iste -it. Qvint. decl. 316 p. 245, 5 in hanc necessitatem plerumque fortuna -it. Gell. 15, 5, 2 ad perniciem interitumque -endo. Vvlg. I reg. 2, 6 dominus ... -it ad inferos et reducit (Tob. 13, 2. sap. 16, 13 -is ad portas mortis et reducis). Sirach 6, 4 -et in sortem impiorum. sap. 6, 21 concupiscentia itaque sapientiae -it ad regnum perpetuum. Petr. Chrys. serm. 11 p. 220ᴬ sicut diabolus impellit (*cf. B 1*) ad mala, sic deus -it ad bona. Greg. M. moral. 3, 68 ut ad crudelitatis terminum -at diabolus.

b *aliquem*: Ter. Eun. 371 pro illo te -am. Cic. ad Q. fr. 1, 2, 14 hominem ... tecum -as. ad Brut. 1, 14, 2 ut Ciceronem meum ... ne dimittas tecumque -as. Nep. Att. 4, 2. Hor. epod. 13, 2 (*in imag.*) imbres nivesque -unt Iovem (*i. caelum*). Liv. 21, 37, 4 ut non iumenta solum, sed elephanti etiam -i possent. 38, 9, 2. Sen. dial. 3, 18, 4 -untur complexi alter alterum ... commilitones. Lvcan. 3, 701 compressum penitus -xerat hostem (*in imum mare*). Homer. 318 *Venus* Dardanioque suos Paridi -it amores (*Helenam*). Qvint. inst. 9, 2, 31 -ere deos in hoc genere dicendi (*in prosopopoeia*) et inferos excitare (Ps. Qvint. decl. 10, 7 ut exorati manes -rentur). Apvl. met. 6, 27 me -ere ac revocare. 7, 9. 15. Origo Const. 5, 27 quos *Gothos* Ali[qua]ca regalis -xerat. Lact. mort. pers. 15, 2 damnati cum omnibus suis -bantur (*ad supplicium, cf.* Svlp. Sev. chron. 2, 49, 2 iussus per atrocem executionem -i). Ambr. off. 2, 28, 137 captivi -cti in commercio sunt. Vvlg. gen. 18, 16. Sirach 35, 18 exclamatio super -entem eas. Is. 55, 12 in pace -emini (*syn.* egrediemini). Ezech. 32, 30 qui -cti sunt cum interfectis. Rom. 10, 6 Christum -ere (καταγαγεῖν). Carm. epigr. 960 -cta (*ad inferos*). Rvfin. hist. mon. 11 p. 429ᴰ paululum in somuo -ctus est.

CLAVD. rapt. Pros. 3, 174 Iovi -ere parvam *puellam*. SVLP. SEV. chron. 1, 12, 3 Beniamin . . . -xerunt. SIDON. epist. 6, 4, 1 isto -ctam . . . isticque distractam *feminam*. *nota*: HOR. ars 110 (*in imag.*) aut ad humum macrore gravi -it *natura* (*i. deprimit*). *cf.* SEN. dial. 7, 24, 1 quem non -at paupertas. LEX Sal. 56 iudicaverunt, ut aut per hineo aut per compositione se -xerit (*i. liberaverit, al. codd.* educere).

c *unde* (*accedit abl., praepos.* ab, de, ex): LIV. ANDR. trag. 14 temploque hanc -itis. LVCIL. 392 quamvis desubito trinis -ere scalis. CIC. Mur. 69 ex ultima urbe. Mil. 26 servos agrestes . . . ex Apennino. or. frg. A XIV 6 eosdem ad caedem civium de Apennino -isti. inv. 2, 52 de templo. CAES. civ. 3, 21, 3 contionari conantem de rostris. BELL. Alex. 33, 2 (*in imag.*) minorem Arsinoen . . . -ere ex regno statuit. NEP. Cato 1, 4 ex qua (*provincia*) . . . Q. Ennium poetam -xerat. VERG. georg. 3, 11 Aonio . . . -am vertice Musas. Aen. 6, 397 dominam Ditis thalamo -ere adorti. HOR. ars 247 silvis -cti caveant . . . Fauni. LIV. 30, 33, 9 Liguribus . . . -ctis ex asperrimis montibus. 34, 58, 6 ex ea possessione . . . -i Antiochum. 37, 2, 6 ex agro Boios. OV. met. 6, 322 me . . . -ere lectos . . . inde boves. fast. 3, 317 hunc -ere caelo. CORP. XI 1825 plebem de sacro monte -xit. VAL. MAX. 4, 6 ext. 3. PAVL. FEST. p. 72 depescere et proprie pecus a pastione -ere. VAL. FL. 6, 261 siquis avem summi -at ab aere rami. FLOR. epit. 4, 12, 52 ipse praesens hos -xit montibus. IVV. 3, 136 alta Chionen -ere sella. APVL. met. 8, 31 advenam istum asinum remoto quodam loco -ctum. 10, 1 me tamen miles ille . . . ab illo praesepio -ctum abducit. ITALA act. 20, 9 (Nicet. p. 63, 21) somno oppressus . . . a fenestra -ctus cecidit de tertio tecto (*κατενεχθείς*, VVLG. ductus). VOPISC. Tac. 7, 7. CAPITOL. Pius 9, 6 Abgarum regem ex orientis partibus sola auctoritate -xit. SCHOL. Cic. Bob. p. 64, 11 Capitolio (p. 157, 25). p. 109, 9 inde -ctus. VVLG. IV reg. 11, 19 -xerunt regem de domo domini. PSALT. Rom. 70, 20 de abyssis terrae iterum -isti me (VVLG. reduxisti). SVLP. SEV. chron. 1, 4, 5 a se invicem -rentur. 2, 45, 2 exilio. PASS. Petr. Paul. long. 59 et -cti sunt Petrus et Paulus a conspectu Neronis (ducti *M*, educti *U L n*).

d *accedit quo* (*ponitur adverb. loci*, ad, in *c. acc.* [*c. abl. v. p. 272, 43*]; *acc. nominis urbis, nota*: APVL. met. 9, 32 me . . . proximam civitatem -ere): PLAVT. Capt. 736 in lapicidinas facite -ctus siet. Cas. 533 Casinam quo -rent. Mil. 121 hic postquam in aedes me ad se -xit domum (790 ad te eam iam -as domum. TER. Hec. 135 uxorem -it domum. RHET. Her. 4, 51, 64 iste hospites domum -it). TER. Hec. 144 me solum seducit foras (deducit *A E*). Eun. 207 -antur isti. 266 ad Thaidem hanc -ere. 352 huc -ctast ad meretricem Thaidem. 382 in domum meretriciam. 538 ad militem. 570. 677 ad vos -ctus hodiest (*homo*). *al.* VARRO rust. 1, 2, 8 mente est captus atque ad agnatos et gentiles est -endus (COLVM. 1, 3, 2). 2, 9, 6. CIC. Cluent. 187 *servum* Romam. Mur. 52 homines . . . in campum -i a Catilina sciebam. 66 te domum iam -am tuam (*in imag.*). Sull. 44 tu . . . in eum locum te -as. Deiot. 31 prendi hominem iussit ad Scaurumque -i. Phil. 2, 112 cur homines . . . barbaros . . . cum sagittis -is in forum. inv. 2, 2 hominem -xerunt in palaestram. 2, 15 homo in urbem -itur. 2, 149 in carcerem (SALL. Catil. 55, 3. APVL. met. 9, 42 in publicum carcerem). de orat. 2, 84 -endi sunt ad eos, qui haec docent. Cato 66 si aliquo eum (*animum mors*) -it. Lael. 1 ego autem a patre eram -ctus ad Scaevolam (*de paedagogo cf. l. 80. p. 272, 4*). div. 1, 59 ut te in monumentum suum -ret (2, 136). 2, 39 ad eum agnum . . . servus -itur. Att. 5, 18, 4 Cicerones . . . -entur Rhodum. epist. 6, 18, 2 ad Caesarem. ad Brut. 1, 3, 2 usque in Capitolium. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 2 histrionem . . . in XIIII sessum. LVCR. 1, 96 ad aras. OV. fast. 1, 709 nos carmen -xit pacis ad aram. CAES. Gall. 7, 28, 6 -endosque ad suos curaret. 7, 55, 6 obsides . . . ad magistratum. civ. 1, 18, 3. 1, 22, 2 in conspectum Caesaris. 3, 38, 4 captos ad Domitium. HIRT. Gall. 8, 44, 5 vinctum ad Caesarem. BELL. Alex. 53, 3 ad eum (*Cassium*) -itur. Afr. 35, 3 *al.* NEP. Them. 8, 5 Pydnam eum. Dion 8, 5 *al.* OV. epist. 15, 313 suis ad te . . . manibus -it amantem. met. 2, 106 ad altos -it iuvenem . . . currus. 5, 263 ad latices -xit Pallada sacros. trist. 1, 10, 15 mare me -xit in Helles. LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 18, 6 -ctus in arcem. 1, 58, 2. 9, 24, 3 duci se extemplo ad consules iubet -ctusque . . . promittit. 21, 38, 7 qui ambo saltus eum non in Taurinos sed per Salassos Montanos ad Libuos Gallos -xissent. 22, 55, 7 nuntios rerum omnium ad praetores -endos curent. 22, 61, 4 omnes censuerunt . . . -endum *legatum* ad Hannibalem esse (23, 33, 5 *al.*). MON. Ancyr. 3, 3 in forum (*κατάγειν*. SVET. Aug. 26). VAL. MAX. 1, 5, 5 hostis . . . in domum Fanniae Minturnis custodiae causa -ctus est. *al.* CELS. 3, 12 -endus in balneum est. SEN. contr. 1, 2, 1 in lupanar. 1, 2, 3. 7, 6, 8 *al.* PHAEDR. 1, 5 in eundem locum. CVRT. 8, 6, 13 convivio egressum in cubiculum -rent (APVL. met. 2, 6. 9, 30). PERS. 5, 35 error -it trepidas ramosa in compita mentes. CALP. ecl. 4, 168 ad flumen oves. SEN. dial. 5, 22, 3 in illud iter et in extricabile lutum -xisset. benef. 3, 9, 2 beneficium vocas . . . in quattuordecim -isse (*i. censum equestrem donasse, cf. l. 57. p. 272, 58*). PETRON. 7. 85 ephebum in gymnasium (*de paedagogo*). 127 me -xit (*i. depressit*) in terram (*cf.* STAT. Theb. 6, 851 in aequum. SVET. Dom. 17 arrepto -ctoque ad terram Stephano. ITALA Luc. 19, 44 [Rufin. hist. 3, 7, 4] ad solum -ent te [*ἐδαφιοῦσιν*, cod. d ad nihilum -ent, VVLG. ad terram prosternent]). SIL. 10, 268 Tyrios lux non -at ad urbem. STAT. Theb. 2, 46. QVINT. inst. 12, 10, 62 deos ipsos in congressum prope suum sermonemque -ct (*in imag.*). 12, 11, 6 ad se Caelium -ctum. *al.* decl. 322 p. 267, 25 ad magistratus. FRONTIN. strat. 1, 5, 11 in inferiorem locum -ctus. TAC. dial. 34 iuvenis . . . -batur a patre . . . ad oratorem. 35 in scholas istorum (*de paedagogo*). ann. 2, 3 Tigranes . . . -ctus in regnum. 11, 35 illuc imperatorem. 12, 11 ripam ad Euphratis. 12, 50. 14, 25 eos . . . ad litora maris Rubri -xit. 14, 44 *nobiles* in scaenam. 15, 2 hunc . . . in possessionem Armeniae -xi. 15, 55. IVV. 13, 155 -endum corio bovis in mare (*i. demittendum*). 14, 104 ad fontem. SVET. Tib. 15. 17 circum templa -ctus est. Cal. 25 Liviam Orestillam C. Pisoni nubentem . . . ad se -i imperavit. 35 hunc spectaculis detractum repente et in harenam -ctum. Claud. 25 in popularia -ctis *legatis*. GRAN. LIC. p. 16, 3 ad mare. IVLIAN. dig. 28, 5, 41 in servitutem (*al.*). 47, 2, 57 furem ad praefectum vigilibus. VLP. dig. 11, 4, 3 fugitivum . . . in publicum -cre. 11, 4, 8[a]. ALF. dig. 39, 4, 15 relatus tempestate in insulam -ctus esset. GELL. 1, 12, 9 virgo . . . in atrium Vestae -cta. 15, 20, 3 Olympiam certaturum eum inter athletas pueros -xit. APVL. met. 6, 18 Charon . . . ad ripam ulteriorem . . . -it commeantes. 7, 9 censeo -endam eam ad quampiam civitatem. 7, 26 ad magistratum. 10, 29 ad consaeptum caveae . . . -or. 11, 23 stipatum me . . . -it ad proximas balneas. *al.* Plat. 1, 13 irascentiam verum procul a ratione ad domicilium cordis -ctam (*res pers.*) esse. TERT. adv. Prax. 16 quem isti in vulvam Mariae -unt. spect. 21 ipse eam in theatrum ad illas voces gesticulationesque -at. COMM. instr. 1, 37, 14 in fossam secum vos caeci -unt. IVST. 3, 3, 6 pueros puberes non in forum, sed in agrum -i statuit. SPART. Sept. Sev. 7, 6 qui (*milites*) Augustum Octavianum Romam -xerant. VIR. ill. 59, 4 augurio in castra -ctus. ITIN. Alex. 7 eo usque (*Amphipolim*) a matre -ctus. DICT. 1, 23 duces omnes ad se in convivium -it. 2, 36 ad cenam (2, 52. 44 ad cenatum). AMM. 16, 7, 5 ad palatium Constantini. VVLG. psalm. 59, 11 quis -et me in civitatem munitam? quis -et me usque in Idumaeam? (*ἀπάξει*). 107, 11. Ezech. 26, 20 qui -untur in lacum (*καταβαινόντων*). I Macc. 12, 4 -rent eos in terram Iuda. act. 9, 30 -xerunt eum Caesaream (*κατήγαγον*). 23, 10 in castra (*ἄγειν*). 23, 28 in concilium eorum (*κατήγαγον*). AVG. civ. 3, 31 illuc eos . . . ipsi barbari -xerunt. 10, 26 *angeli* qui ad theurgos homines nescio qua -cti arte descendunt. 17, 4 eosdem -xit ad inferos et reduxit (*cf. p. 270, 61*). serm. 1, 4 -cti ad terram, ad caelum elevati. SVLP. SEV. chron. 1, 7, 4. 1, 43, 9 *al.* DRAC. laud. dei 2, 795 exutosque iugo -xit per mare Rubrum. BACHIAR. repar. laps. 15 -atur homo ad excelsa caelorum. VEN. FORT. carm. praef. 6 ut . . . -ar in publicum. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 3 Daniel -ctus ad medium est. moral. p. 1117[B] in medium.

in *c. abl.*: PASS. Mar. Iac. 2 in ea regione -cti.

e *accedit unde et quo*: VARRO ling. 5, 46 hinc in planum. CIC. Verr. 6, 68 in has lautumias . . . etiam ex ceteris oppidis Siciliae -i imperantur. OV. fast. 3, 151 oliviferis Romam -ctus ab arvis *Pompilius*. LIV. 8, 33, 9 de rostris in inferiorem partem (*cf. p. 271, 11*). 10, 10, 2 inde ad consulem. 40, 38, 2 ex montibus in agros campestres. VAL. MAX. 5, 1, 1 illum e curia protinus ad publicos penates -xit. CALP. ecl. 4, 161 Tityron e silvis dominam -xit in urbem. FRONTO p. 180, 21 N. Sardium Lupum . . . de mea domo meoque contubernio in forum -ctum. HIL. in Matth. 3, 4 laborat temptatione dominum de excelsis ad inferiora -ere. 3, 5 Adam . . . de paradisi gloria in peccati locum, id est, in regionem vetitae arboris -xerat *diabolus*. ITIN. [Silv.] 7, 2 de castro ad castrum. 7, 4 inde usque ad aliud castrum. RVFIN. hist. 5, 15 plurimos de ecclesia in suum barathrum -bant. 5, 16, 14 erectus in excelsum et inde -ctus in terram. ANON. Vales. 15, 92 de Roma Ravennam. *nota*: STAT. silv. 3, 3, 143 in cuneos populo -xit equestres (*cf. p. 271, 79*).

nota i. q. ὁδηγεῖν, ducem, magistrum esse (*de paedagogo v. p. 271, 53*): VAL. MAX. 1, 8, 18 *natura* capreas Cretae genitas . . . ad salutare auxilium herbae dictamni tantum non suis manibus -it. STAT. Theb. 7, 197 immoto -imur orbe fatorum. PANEG. 3, 2 vis divinitatis . . . , quae vos tantis discursibus toto . . . orbe -it. TERT. adv. Marc. 4, 25 vestigia, per quae sapientes atque prudentes -rentur. 4, 36 caecus caecum -ere solet. orat. 29 *oratio* . . . peregrinantes -it. ITALA exod. 13, 17 (Aug. quaest. hept. 2, 49) non -xit eos deus viam terrae Phylistiim (VVLG. duxit . . . per viam). Ios. 24, 3 (Lugd. Aug. quaest. hept. 6, 25) -xit illum (eum in Aug.) omnem terram (VVLG. adduxi). psalm. 44, 5 (Tert. adv. Marc. 3, 14 Firm. err. 23, 2 Aug. civ. 17, 4 *et* VVLG.) -et te mirifice dextera tua. VVLG. psalm. 5, 9 -uc me. 30, 4. 76, 21. 79, 2. 106, 7 -xit eos in viam rectam. 106, 30 in portum voluntatis eorum. 118, 35 in semitam mandatorum tuorum. 142, 10 spiritus tuus bonus -et me in viam rectam. *et saepe*.

in *c. abl.*: VVLG. psalm. 85, 11 -uc me domine in via tua. 105, 9 in abyssis sicut in deserto. 138, 24 in via aeterna. sap. 9, 11 in operibus meis. 10, 17 in via mirabili. AVG. civ. 10, 25 in voluntate tua -isti me. VVLG. psalm. 22, 3 -xit me super semitas. Hab. 3, 19 super excelsa mea -et me victor.

2 *speciatim*: a *de sponsa*: PLAVT. Cas. 472 sine prius -i. 881 ubi intro hanc novam nuptam -xi, recta via in conclave abduxi. CATVLL. 68, 143 illa mihi dextrā -cta paternā. CAES. Gall. 5, 14, 5 quo primum virgo (-ines *β*) quaeque -cta est (ductae sunt *β*). LVGD. 4, 31 inveni . . . virgo -cta marito. PROP. 4, 3, 13 mihi -ctae. LIV. 10, 23, 5 virgo -cta est.

42, 12, 3 utrasque nuptias . . . -ctas esse (TERT. adv. Val. 32 his nuptiis recte -endis. ieiun. 2). OV. met. 10, 462 cunctantem. fast. 3, 689 -itur illuc Anna . . . ut nova nupta. 4, 153 Venus et -cta marito. FEST. p. 245 patrimi et matrimi pueri . . . nubentem -unt. SEN. Phoen. 271 in thalamos meos -cta mater. STAT. Theb. 8, 235 multa -ctam lampade fratrum Harmoniam. QVINT. inst. 7, 1, 14 filiam. decl. 286 p. 152, 1 ad quos uxores . . . -untur. FRONTIN. aq. 10 Iuliam. TAC. ann. 12, 5 -ctae in domum patrui fratris filiae. 14, 63. SVET. Nero 28 puerum Sporum . . . per sollemnia nuptiarum . . . -ctum ad se pro uxore habuit. IVLIAN. dig. 23, 2, 5 in domum eius -retur mulier. PAPIN. dig. 23, 3, 68 si *sponsa* minor annis duodecim et maior -cta sit. 23, 3, 69 in domum absentis uxore -cta. SCAEV. dig. 24, 1, 66 antequam nuptura domum -retur. *ibid.* virgini in hortos -ctae ante diem tertium quam ibi nuptae fierent. VLP. dig. 13, 6, 5, 11 honestius culta ad se -retur. 23, 1, 9 in domum -cta. 24, 1, 32, 28. 35, 1, 10, 1 *al.* CORP. IX 1733 bene me -cta. *nota*: DICT. 3, 5 -ctam in matrimonium Dardani.

b *in re iud. de teste afferendo*: CIC. Verr. 5, 91 eos enim -xi testes. Flacc. 17 ego testes a Sicilia publice -xi. 35 non -xi . . . Sextilium. 44 ex hoc tanto numero -ctus est nemo. 93. prov. 13 si non aliquando -endi essent. ANON. Vales. 14, 86 Cyprianus . . . non solum adversus Albinum sed et adversus Boetium . . . -it falsos testes.

c *de possessore expellendo*: CIC. Tull. 20 ut . . . Tullium -ret *aut* ab eo -retur . . . dicit -urum se Tullius. Caecin. 95 cur se moribus -i volebat. leg. agr. 2, 65 omnibus legibus agris publicis privatos esse -ctos. 2, 68 ne ei quidem . . . decedent de possessione, nisi erunt -cti optima condicione. Flacc. 23 qui numerasse dicitur, non est -ctus.

d *de coloniis deducendis*: SERV. Aen. 2, 800 -ere terras: iuxta morem Romanum -i coloniae dicebantur. bene ergo de Aenea dixit, '-ere', quod eis civitatem conditurus erat. *colonias*: LEX agr. (Corp. I 200) 22. 23. 24. 43 LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 1, 1. CIC. leg. agr. 2, 92 colonia modo -cta. *ibid. iterum.* Sull. 62 illa colonia -cta est. Brut. 79 coloniam -xisset (160 eamque coloniam . . . ipse -ere voluit. inv. 1, 17. VITR. 2, 2, 3 qui -xerit eo loci coloniam. 2, 8, 12 ab Argis et Troezene coloniam communem eo loci -xerunt. 4, 1, 4). LEX Mamil. (grom. p. 263. 264) LEX Vrson. (Corp. II 5439) 64, 9 *et saepius.* SALL. Iug. 42, 1 triumvirum coloniis -endis (VELL. 2, 2, 3). LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 3, 3 coloniam -ctam. 1, 3, 5. 2, 21, 7 *al.* MON. Ancyr. 3, 26 qui -xerunt colonias militum in Italia (5, 36). SOL. 3, 3 colonias ibi -xerunt (-unt *S*). 5, 37 Italia tot colonias -ctas habet. VELL. 1, 14, 1 *sqq.* PAVL. FEST. p. 34. 60. 340. MELA 1, 108 -ctum oppidum. 2, 22 Milesiis -cta Callatis. SEN. dial. 11, 7, 9 epist. 91, 14. ASCON. Pis. p. 3 *ibid. saepius.* PLIN. nat. 2, 150 Cassandriae . . . ob id -ctae. 3, 51 Cosa Volcientium a populo Romano -cta (3, 56. 80. 5, 69). 5, 20 colonia . . . , -cta cohorte praetoria, Gunugu. 6, 138. TAC. ann. 12, 27. 32. SVET. Aug. 46 duodetriginta coloniarum numero -ctarum. Nero 9 Tib. 4. POMPON. dig. 50, 16, 239 cum coloniae -rentur. VLP. dig. 50, 15, 1, 9 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 8. SOL. 25, 16 colonia Caesarea -cta. 32, 43. 45, 3. PANEG. 9, 8 quam coloniam Cn. Pompeius aliquando -xerat. VIR. ill. 5, 3 Ostiam coloniam -xit. AMM. 14, 8, 2 Claudiopolis, quam -xit (e- *VPba*) coloniam Claudius Caesar. 28, 1, 4 colonia Miletus -cta per Nileum filium Codri. SVLP. SEV. chron. 2, 11, 7 decem *tribus* . . . prius -ctae. RVT. NAM. 1, 573 Elide -ctas suscepit Etruria Pisas. CORP. III 8197. V 873. 2581. VI 1283. X 6087. XII 4190. *colonos*: LEX agr. (Corp. I 200) 61. CIC. leg. agr. 2, 46 in quam (*sedem*) erit -ctus (*xvir*). 2, 63 iubet agros emi quo -amini. 2, 65 quo plebes publice -atur. 2, 66 in Italiam aliove -amini. 2, 96 huc isti xviri cum numerum . . . IↃↃ colonorum -xerint. 3, 3 ut in eas (*possessiones*) vos -amini. Scaur. 42 a Poenis . . . Sardi non -cti in Sardiniam. Phil. 5, 3 milites veteranos, qui cum ab Antonio in colonias essent -cti. 5, 53. 7, 17 eosdem in agros etiam -xerit. 8, 9 omnibus portis quo velint -urum. 13, 31 vide, ne tu veteranos . . . in eum . . . locum -xeris. Att. 16, 16, 6 in alium agrum -rentur (16, 16, 11). CAES. civ. 1, 14, 4 Capuam -cti erant (*coloni*). NEP. Timol. 3, 2 nou illi qui initio -xerant. OV. am. 2, 9, 19 fessus in acceptos miles -itur agros. LIV. 34, 31, 11 in agros inopem plebem -o. 37, 46, 10 ad eos colonos -endos. 37, 57, 8 tria milia hominum. MON. Ancyr. 1, 16 ex quibus (*civibus*) -xi in colonias aut remisi in muuicipia. VELL. 2, 44, 4 circiter viginti milia civium eo -cta. CVRT. 8, 7, 1 Graeci milites . . . in colonias a rege -cti. 9, 10, 7 -ctique sunt in eam (*urbem conditam*) Arachosii. ASCON. Pis. p. 3 novi coloni -cti sunt (p. 4). LVCAN. 4, 397 non -ctos (di- *V*) recipit sua terra colonos. PLIN. nat. 5, 20 -ctis veteranis. 5, 74. 6, 47 in hanc urbem Orodes Romanos . . . captos -xit. 6, 142. 165 -ctis eo aegris exercitus. SOL. 1, 84 -ctos (con- *LMBP*) ex diversissima parte orbis. 48, 3. TAC. ann. 11, 24 specie -ctarum per orbem terrae legionum. 14, 27. 31 in coloniam . . . -cti. SVET. Iul. 28 quos *colonos* . . . Novum Comum -xisset. 81. GAIVS inst. 3, 56 qui ex urbe Roma in Latinas colonias -cti Latini colouiarii esse coeperunt. GRAN. LIC. p. 34, 7 in quorum agros milites -xerat, restituere. EVTR. 4, 21 -cti sunt cives Romani (ἔπεμψαν). CORP. III 8200 (*Scupis*) veteranus . . . -ctus . . . deductione militari. X 6672.

e *de comitatu* (*potissimum honoris causa, cf. p. 270, 56, praeterea de valedictione* [*hinc i. q. dimittere*: VVLG. II reg. 3, 21]; *de funere v. p. 274, 12 sq. 30. 46. 50*): CIC. Mur. 44 petitorem ego . . . et in forum et in campum -i volo. ac. 1, 9 uos . . . tamquam hospites tui libri quasi domum -xerunt (re- *edd.*). Cato 63 haec . . . ipsa sunt honorabilia . . . -i, reduci *eqs.* Att. 2, 1, 5 candidatum. ad Q. fr. 1, 1, 30 in te retinendo fuit Asia felicior quam nos in -endo (*de valedict.* CYPR. epist. 21, 1 ex quo te -xi). epist. 10, 12, 2. Q. CIC. pet. 36 cotidiana in -endo frequentia. SALL. hist. frg. 2, 45 consules ambo Q. Metellum . . . sacra via -entes. TIB. 1, 4, 80 me -at iuvenum sedula turba senem. LIV. 3, 26, 11 ea frequentia . . . -ctus est domum. 23, 32, 8 *et saepe.* VAL. MAX. 2, 1, 9 aliquem ex patribus conscriptis ad curiam -bant. 2, 6, 14. 3, 7, 1. SEN. dial. 9, 11, 11 quo die illum senatus -xerat. CORP. IV 2013 amas Felicionem et at portam -es. VI 1272 ⟨virgines Ve⟩stales Caere -xit. PLIN. nat. 8, 60 ea (*panthera*) . . . prosequente usque extra solitudines -ctus. 10, 123 multorum principum nemo -xerat funus (APVL. met. 8, 6 funus -itur ad sepulcrum. AVG. serm. 396, 2). STAT. Theb. 6, 125[b] bissenas Sipylon -xerat urnas *Niobe.* 7, 287 renidentem -unt Strymona cygni. 12, 266 tuaque ipsa ad funera -uc. IVV. 3, 286 quem luna solet -erc vel breve lumen candelae. TAC. dial. 9 quis Saleium nostrum . . . -it aut salutat aut prosequitur. hist. 3, 86 Domitianum . . . miles frequens . . . in paternos penates -xit. ann. 3, 14 *Piso* inditus lecticae et a tribuno praetoriae cohortis -ctus est. SVET. Aug. 29 provincias cum imperio petituri hinc -rentur. GELL. 2, 15, 2 a convivio seniores a iunioribus domum -bantur. TERT. adv. Val. 14 -itur per Horon. PS. CYPR. singul. cler. 25 apostolos comitatus mulierum -bat. COMM. instr. 2, 32, 16 omnipotentis enim nec flens -bat alumnum. LAMPR. Alex. 59, 1 -entibus cunctis per centum et centum quinquaginta milia *passuum.* CAPITOL. Aur. 9, 4 Civicam . . . Brundisium usque -xit. AMM. 15, 5, 23 eum egressum . . . per longa spatia -bat. 19, 12, 10 per quietem -entia se habitus tragici figmenta viderat multa. 22, 14, 4 Constantium inter honoratos -ens. 23, 2, 4 cum eum profecturum -ret multitudo promiscua. 25, 5, 6 Iuliauum arbitrati sunt -i magnis favoribus ut solebat. HIER. epist. 22, 27, 3 sororis est corpusculum *fratris mortui* -endum. VVLG. gen. 12, 20 -xerunt eum et uxorem illius. act. 15, 3 illi ergo, -cti ab ecclesia (προπεμφθέντες). 17, 15 qui autem -bant Paulum (καθιστάνοντες) perduxerunt eum usque Athenas. 20, 38. 21, 5. III Ioh. 1, 6 quos benefaciens -es digne deo (προπέμψας). I Cor. 16, 6. 11 II Cor. 1, 16 Rom. 15, 24 ITIN. [Silv.] 5, 12. 21, 5. 27, 6 *et saepius.* DICT. 1, 6 legatos . . . domum ad se volentes -it. RVFIN. hist. mon. 2 p. 406[c] venerunt ad eum daemones . . . currus igneos agentes, plurimo apparatu, tamquam magnum aliquem regem -entes. AVG. serm. 43, 1 -amus dominum ascendentem in caelum oculis usque ad consistorium maiestatis. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 2 fratrem . . . abeuntem. CASSIAN. inst. 5, 24 -ens autem vos (*de valed.*). VAL. CEM. hom. 14, 6 non se adulantium grege expectat -i. PALLAD. hist. mon. I 42 sanctam Silviam -entes virginem dei. *al.* PASS. Theclae C 31 filiam meam Falconillam -xi ad monumentum, te autem Thecla ad bestias -o pugnaturam. PASS. Mar. Iac. 6 nos eum -bamus ad praetorium suum. PAVL. MED. vita Ambr. 11 mortuam ad sepulcrum usque -xit. ANON. Vales. 15, 93 sic cum summo gaudio populi -ctus est corpus eius foris civitatem. ADDIT. Prosp. chron. I p. 489, 13 Theodosius cum magna pompa -ctus et . . . depositus est. *nota*: TERT. nat. 1, 10 p. 80, 12 Ditis pater . . . gladiatorum exequias cum malleo -it.

f *de triumpho* (*et pompa*): HOR. carm. 1, 37, 31 privata *mulier* -i superbo . . . triumpho. LIV. 28, 32, 7 quos secum in patriam ad meritum triumphum -ere velit. 36, 39, 5 ad triumphum frequentandum -ctos esse milites. 41, 14, 6 quos triumphi causa de provincia -xisset. 42, 34, 10 quos . . . ex provincia ad triumphum -bat. VAL. MAX. 3, 6, 6 Liber pater Indicum ex Asia -ens triumphum (HOMER. 541 ut vi -ant laetos ex hoste triumphos [vivo ducat *pars codd.*]). PS. QVINT. decl. 4, 5 -entis exercitus vocem. EVTR. 2, 24 quos in auxilium habebat . . . Romam -xit ingenti pompa (εἰσῆλθε). 4, 22 Bituitus . . . Romam -ctus est (μέρος ἐγένετο τοῦ θριάμβου). *adde*: SEN. Oed. 431 condita lascivi -unt orgia mystae (AVIEN. orb. terr. 1375 stata sollicito -unt orgia ritu).

g *in re militari*: α *milites, exercitum, legiones, cohortes, praesidia*: LEX Anton. de Term. (Corp. I 204) 2, 13 uti Thermesum . . . in hibernacula meilites -antur (LIV. 35, 7, 7). CIC. Verr. 6, 87 quos *milites* ex eo loco -xisset. 6, 135 ut Pachyno -ret milites. Att. 6, 1, 6 equites -ctos (CAES. civ. 3, 31, 3 ex Syria. LIV. 28, 33, 10). 9, 19, 1 in hiberna -untur (LIV. 26, 20, 4). CIC. epist. 15, 4, 16 in ipsam aciem paene -ximus. POMP. Cic. Att. 8, 12[a], 4. CAES. Gall. 4, 30, 2 ex castris discedere et suos clam ex agris -ere coeperunt. 5, 27, 9. 5, 51, 2 nostris de (e β) vallo -ctis. 7, 81, 6 ex ulterioribus castellis -ctos summittebant. civ. 1, 32, 1 in proxima municipia. 2, 13, 1 ex opere (di- *Nz*). BELL. Hisp. 18, 6 ex adversariorum conspectu se -rent ad mare versum. 38, 4. SALL. Iug. 44, 5 vigiliae (FRONTO p. 110, 3 N. BELL. Alex. 63, 5 custodiae. LIV. 27, 15, 17). 52, 5 suos in aequom locum. LIV. 3, 62, 5. 24, 16, 7 *volones milites.* 25, 23, 16 armati. 36, 32, 8 ab oppugnatione. 36, 33, 6 per Macedoniam Thraciamque . . . Lysimachiam. 37, 20, 1 quos *pedites cum equitibus* . . . Pergamum. 40, 28, 8. 40, 43, 5. FRONTIN. strat. 1, 6, 3 longum agmen. 2, 2, 11 Poenos in plana -xit. 2, 7, 3 auxiliares in loca iniqua -ctos. TAC. hist. 1, 89 *v. p. 275, 28.* ann. 2, 16 proelium poscentes in campum -unt. CAPITOL. Gord. 29, 2 in ea loca. SPART. Did. 5, 9 praetorianos in campum. DARES 19. PLAVT. Amph. 215 de suis finibus exercitum -rent. CIC. Att. 5, 20, 5 hinc exercitum in hiberna agri male pacati -endum (CAES. Gall. 1, 54, 2 in hiberna in

Sequanos exercitum). HIRT. Gall. 8, 46, 3 exercitum . . . in hiberna. LIV. 21, 5, 4. 39, 21, 10 *et saepius*. CAES. Gall. 4, 22, 5 reliquum exercitum...legatis in Menapios atque in eos pagos Morinorum -eudum (ducendum α) dedit. 6, 43, 3. 7, 20, 11 (producere B^1, prodeducere M^1). HIRT. Gall. 8, 49, 2. BELL. Hisp. 26, 4 exercitum tironem in campum. SALL. Iug. 39, 4 Numidia. NEP. Eum. 4, 3. LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 28, 1. 8, 2, 4. 8, 17, 8 eo ex agro Sidicino. 10, 12, 2 finibus Lucanis. 23, 31, 3. 28, 9, 10 de provincia. 32, 8, 3 veterem exercitum (40, 38, 8). 37, 5, 4 ab Heraclea per Oetam . . . co. CVRT. 10, 9, 12 in quem (*campum*) -retur exercitus. TAC. Agr. 38 in fines Borestorum exercitum -it. ann. 15, 6 exercitum Romanum a Tigranocertis -ctum. SVET. Nero 18. HYG. astr. 2, 20 *Liber* qui gavisus ad eos fines exercitum -xit. CAES. civ. 2, 40, 4 copias ex locis superioribus in campum. SALL. Catil. 59, 1 instructos ordines in locum aequom -it. Iug. 49, 6 aciem . . . in planum. NEP. Milt. 4, 2. LVCAN. 3, 284 Memnoniis -ens agmina reguis. 6, 70 a tuta -ens agmina Petra. 7, 222. OV. am. 3, 8, 27 proque bono versu primum -ite pilum (*i. este centuriones*). LIV. 35, 30, 7 gravius agmen via patentiore ad Eurotam amnem. CORP. VIII 23601 turmarum -endarum. IX 2457 ad -endas vexillationes in Syriam. CAES. Gall. 2, 2, 1 in ulteriorem (interiorem α, *edd.*) Galliam qui -ret (*sc. legiones*). 2, 35, 3 legionibus in hiberna (hibernacula α, *edd.*) -ctis. 3, 31, 4. civ. 2, 26, 3 ab opere -ctis legionibus (3, 69, 1). 3, 34, 1. HIRT. Gall. 8, 46, 4 legiones in Haeduos. 8, 54, 4. BELL. Afr. 39, 2 a munitionibus. 46, 2 extra vallum. 56, 1 ex superioribus castris. S. C. de mense Aug. (Macr. sat. 1, 12, 35) ex Ianiculo. BELL. Afr. 61, 6 Caesar ...legiones in campum -ere...non intermittit. LIV. 10, 30, 8. 26, 7, 10. 26, 28, 2. 27, 8, 12. 14. 40, 35, 14 -ctis de provincia veteribus legionibus. SEN. clem. 1, 4, 1 densas legiones in aciem. TAC. hist. 1, 89 legiones classesque . . . et praetorianus urbanusque miles in aciem -cti. 2, 43. CAES. Gall. 2, 19, 5 -ctis tribus in arcem oppidi cohortibus. 7, 86, 2 -ctis cohortibus. 7, 87, 4 ex proximo castello. civ. 1, 12, 3 ex praesidiis -it (-i hl^1, reducit *c*). 3, 62, 3. 3, 65, 3 HIRT. Gall. 8, 54, 4. SISENNA hist. 97 praesidia de locis -ere. CIC. Att. 7, 14, 1 de illis oppidis . . . praesidia -ret. 7, 15, 2. 3. 8, 12^c, 3 epist. 2, 17, 3 CAES. Gall. 2, 18, 5. 2, 33, 2 nostros praesidia -uros (non in- β). civ. 3, 39, 1. 3, 73, 1. SALL. or. Phil. 17 praesidia -cta atque imposita. LIV. *saepe, ex. gr.*: 2, 13, 4 Ianiculo praesidium. 2, 49, 12. 21, 41, 9. 32, 9, 3 ex civitatibus rex -ret. 32, 33, 7 ab Iaso et a Bargyliis et Euromensium urbe. 32, 36, 9. 32, 33, 3. 32, 40, 2 ex urbe. 45, 34, 2 ad praesidia -enda venire. 45, 26, 12 ex omnibus oppidis arcibus et castellis. CAPITOL. Gord. 27, 1 civitatibus ipse praesidia sponte -ret.

β *de eliciendo hoste*: BELL. Hisp. 5, 7 adversarios in aequum locum -ere (6, 1). LIV. 28, 33, 10 quem (*hostem*) cum pedite -xisset. CVRT. 6, 1, 2. FRONTIN. strat. 2, 5, 10 in loca iniqua. 2, 5, 18 cum . . . hostem . . . in campos vellet -ere. 2, 5, 32 -xit instantem hostem in loca insessa. 2, 5, 34 Gallos Germanosque . . . eliceret ad pugnam et fuga simulata -ret. 3, 10, 6 in insidias (3, 10, 7 FLOR. epist. 3, 1, 17 SCAEV. dig. 48, 4, 4 PAVL. sent. 5, 29, 1 VIR. ill. 30, 1 *cf.* VLP. dig. 9, 2, 9, 3). FLOR. epit. 2, 3, 5 Baebius in plana -xit. TREB. trig. tyr. 26, 4 ad campum -ctus victus est et occisus.

γ *de equitibus ex equo descendentibus*: LIV. 4, 40, 7 equitem ad pedes -xerit. 38, 26, 3 equitatum . . . ad pedes -ctum.

B *translate*: 1 *commovere, impellere, pellicere* (se -ere *v. l. 84. p. 276, 35. 65; accedit* ad, in *c. acc.; e. abl.*: GREG. M. moral. 9, 24 in difficultate deprecandi Moysen et Samuelem -ere. *cf.* hic *p. 276, 72*): PLAVT. Persa 480 hunc . . . in trasennam doctis -am dolis. RHET. Her. 2, 25, 39 iracundia -ctus. 4, 9, 13 ii . . . facillime -untur in fraudem. CIC. Rab. Post. 4 in paternae vitae . . . similitudinem -ctus est. Sull. 62 fratris auctoritate -ctus. inv. 2, 109 varietate et dissimilitudine -ctus . . . animus. de orat. 2, 99 ut . . . ad causas -amus eum. 2, 185 ad eos motus -antur. 2, 186. 189 ad fletum misericordiamque. 2, 293 abducere animos a contraria defensione et ad nostram conor -ere. 3, 197 ad hilaritatem et ad tristitiam. 3, 148 quae quidem me antea in iudicia atque in curiam -bant. leg. 2, 46 quod ad cumque legis genus me disputatio nostra -xit. fin. 4, 59 ad utrum eorum (*propositorum*) natura nos ipsa -ura sit. 5, 58 ad quorum et cognitionem et usum corroborati natura ipsa praeeunte -imur. ac. 2, 114 ad quam (*disciplinam*) me -as. nat. deor. 3, 43 me in hunc locum -xit oratio. off. 1, 118 ad eorum (*parentium*) consuetudinem moremque. 1, 147 maior enim pars eo fere deferri solet, quo a natura ipsa -itur. 2, 9 lapsa consuetudo deflexit de via sensimque eo -cta est. Att. 9, 11^a, 1 spe tamen -bar ad eam cogitationem (PETRON. 41 in multas cogitationes -ctus sum). epist. 10, 23, 4 in fraudem se -ctum. 10, 24, 4 summam rem publicam in discrimen -remus. ad Q. fr. 1, 1, 38 in eam rationem vitae nos non tam cupiditas quaedam gloriae, quam res ipsa ac fortuna -xit. CATVLL. 75, 1 huc est meus -cta. CAES. Gall. 2, 10, 5 ad eam sententiam ... haec quoque ratio eos -xit. 2, 31, 5 si in eum casum -rentur (BELL. Alex. 7, 1 ad extremum casum periculi). CAES. Gall. 6, 10, 2 ad iniquam pugnandi conditionem posse -i. 7, 37, 6 celeriter adulescentibus...-ctis. 7, 50, 4 quos . . . in periculum -xi (SEN. benef. 5, 20, 7 in periculum uxor -itur. dial. 3, 5, 2 illa [*ira*] in periculum, dummodo -at, descendere *vult*. QVINT. inst. 4, 2, 12 in periculum -atur. decl. 349 p. 374, 8 se. 350 p. 379, 21 IVLIAN. dig. 47, 2, 57 in periculum maioris poenae. CALL. dig. 48, 3, 12 VLP. dig. 47, 9, 10 TRYPH. dig. 28, 2, 28, 4. PRISCILL. tract. 5, 84 ad . . . periela. AMM. 19, 12, 10 ⟨eo⟩ periculi. SCHOL. Cic. Bob. p. 69, 5). CAES. Gall. 7, 54, 3 quos (*Haeduos*) . . . quam in fortunam quamque in amplitudinem -xisset. BELL. Alex. 61, 4 necessitate. HOR. carm. 2, 7, 2 o saepe mecum tempus in ultimum -cte Bruto militiae (*i. periculum mortis*) duce. LIV. 36, 7, 34 Philippum et Macedonas in societatem belli -endos esse. 36, 5, 4 ne se temere in causam -ret (42, 38, 5 quasdam civitates dissentientes in causam -ctas). VELL. 2, 1, 4 ad turpissima foedera (PAVL. dig. 23, 2, 47). VAL. MAX. 1, 1, 14 ad miserabilem captivi fortunam -ctus. 2, 6, 8 ut se ... in meliorem sedis infernae -ret partem. 3, 7, 7 ab his in quaestionem publicam -ctus (6, 1, 8 animus in quaestionem -ctus est. VLP. dig. 28, 5, 28, 7 servum in quaestionem). 6, 4 ext. 2 illos quidem natura in haec gravitatis vestigia -xit. 8, 1 absol. 6 eum . . . huc -ctum necessitatis (PETRON. 17 me usque ad necessitatem mortis -it. LACT. inst. 2, 10 ad extremam mendicandi necessitatem. HIL. trin. 5, 1). SEN. contr. 1, 7, 15 ad preces patrem -xit. 7, 7, 8 in hanc perturbationem -ctus sum. SEN. benef. 1, 11, 1 si in certamen iuvenilium annorum -xerit eius senectutem. dial. 1, 3, 2 in egestatem -i liberos. 9, 14, 1 in quae nos casus -xerit. 10, 14, 1 ad res pulcherrimas ex tenebris ad lucem erutas . . . -imur. nat. 4, 13, 4 quod divites in aequum turbae -ret (*i. vulgo aequaret*). QVINT. inst. 4, 1, 63 in hanc persuasionem -cti (EVGRAPH. Ter. Andr. 911 in fraudem illicis: dolis in persuasionem -is). 7, 1, 35 rerum necessitas -at ad defensionem. 7, 10, 12 quo paulatim -endus. 12, 9, 13 species libertatis -ere ad temeritatem solet. decl. 302 p. 191, 10 reum in iudicium non -xit (TERT. adv. Marc. 3, 6 Iudaismi exorbitatorem et destructorem -xerint in iudicium). 310 p. 220, 10 ad quod *genus actionum* me pars diversa -it. 337 p. 328, 17 eo me -xit error. PS. FRONTIN. strat. 4, 6, 4 adulescentem . . . angustiarum rei familiaris causa -ctum (ed- *P*) ad longiorem ordinem. IVV. 10, 109 ad sua qui domitos -xit flagra Quirites. APVL. apol. 26 magum...in discrimen capitis -it. met. 3, 28 ad extremas incitas -cti. 9, 20 ille...misera trepidatione ad inopiam consilii -ctus. GAIVS inst. 4, 74 in difficultatem se -at. VLP. dig. 48, 13, 3 in eum statum (*se. ut deportetur*). TERT. adv. Marc. 3, 24 ad caelestia per euangelium credendo -itur Esau. 4, 11 publicanum allectum . . . in argumentum -it. 4, 26 nos -i in temptationem. idol. 14 orat. 8. pudic. 19 ab ipso *spiritu sancto* -etur in sensus eius. PANEG. 10, 27 quoniam me ad urbis commemorationem fors quaedam intulit, non rerum ordo -xit. *opp. ibid.* revocare. 10, 27 ad pietatem eius natura *te* -it. *opp. ibid.* avocare. SPART. Sept. Sev. 15, 1 gloriae cupiditate, non aliqua necessitate -ctum. IVST. 41, 4, 2 -ctis Macedonibus in bellum civile. VOPISC. Aurelian. 28, 3 Zenobia ... capta atque in Aureliani potestatem -cta. LACT. iust. 2, 1 homines...ipsos ad tantam caecitatem esse -ctos. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 2 p. 164, 31 utrum homines ad has rationes vivendi per naturam -cti sint an praeceptis videantur adducti. 1, 16 p. 197, 23 si eos *iudices* in odium aut in contemptionem aut in invidiam -xerimus. HIL. in Matth. 25, 8 in antichristi famulatum depressos vexatosque -ant. syn. 78 quorum auctoritate in invidiam -batur. trin. 7, 33 non nos in erratica atque in invia -it ille. *ibid.* nos tamquam via in veritatem -ret. PRISCILL. tract. 1, 7 hi . . . dubios evertunt et ad perditionis suae excidia -unt. PELAGON. 12 ut usque ad summam fatigationem -atur animal. SCHOL. Cic. Bob. p. 33, 26 quo magis in planum -rentur, qui accusabant. p. 110, 17 in offensam civium -ctus. PS. AMBR. laps. virg. 4, 12 si hostem pudicitiae tuae -xisses in publicum. VVLG. psalm. 21, 16 in pulverem mortis -isti me. Is. 23, 9 ut . . . ad ignominiam -ret universos inclytos terrae. Ier. 18, 21 -uc eos in manus gladii (ἄθροισον). 32, 35 ut . . . in peccatum -rent Iudam. AVG. civ. 10, 9 deos . . . ad illas perturbationes passionesque -i. c. Manich. 2, 14, 20 non enim ratio nostra -i ad consensum peccati potest. SVLP. SEV. dial. 1, 10, 7 -cti ad mitius consilium. 2, 21, 4 quos *gentiles*...ad unum ritum -ere temptaverat. CHROMAT. in Matth. 1, 3 ad ... promissionem regni caelestis -imur. PAVL. MED. vita Ambr. 16 -xit enim illos ad hunc finem digna necessitas. PETR. CHRYS. serm. 70 p. 399^B qui se totum propter te ad tuam -xit iniuriam. COD. Iust. 12, 33, 5, 4 excipiendis videlicet nec -endis in hanc . . . legem pragmaticam eis, qui binas militias . . . fuerint assecuti. GREG. M. moral. pr. 4 gentilis homo ad exemplum -itur. NICET. symb. p. 46 qui *Christus* nos -et iu omnem veritatem. p. 47 te ad idolatriam. PASS. Crispin. 1 ad omnem deformitatem -cta. VITA Caes. Arel. 39 misericordia divina ...hic (huc *v. l.*) te ... -xit, ut. INST. Iust. 2, 8 pr. in meliorem partem -ximus. 3, 7, 3. NOVELL. Iust. 62, 2, 3 ad inferiorem gradum -i. CASSIOD. inst. div. 9 apocalypsis . . . animos ad superam contemplationem -it. iu psalm. 100, 11 daemones, qui universam carnem -unt pravis immissionibus ad reatum. *scq.* ue: CIC. epist. 14, 4, 2 neque legis improbissimae poena -ctus est, ue. ut *v. l. 72*. *seq. infinit.*: TERT. anim. 43 p. 372, 1 inde -imur etiam imaginem mortis iam tunc eum (*somnum*) recensere.

2 *amovere, seducere* (*accedit abl., praep.* ab, de, ex; *cf.* NON. p. 289 -ere depravare, transvertere a recto): RHET. Her. 3, 3, 4 a via recta. 3, 3, 5 ab nulla re honesta. 3, 24, 40 non enim ab hac re nos potest causa -ere aliqua. CIC. Verr. 1, 25 cuius divitiae me de fide -ere non potuissent. 3, 10 ut me . . . prope de vitae meae statu

...-rent. Catil. 2,18 -i de sententia possunt *homines* (Brut. 97 de sententia -ctus Briso. ac. 1,45 contra omnium sententias disserens de sua plerosque -ret. Tusc. 2,60 Att. 2,5,1. Liv. 4,48,7. Fronto p. 173,5 N. ad iustitiam iudicis labefactandam vel de vera sententia -endam). Cic. Catil. 2,28 impendens patriae periculum me necessario de hac animi lenitate -xerit. inv. 1,53 ab eo quod concessit ad id, quod non vult concedere, -endus est. de orat. 1,30 voluntates impellere quo velit, unde autem velit -ere. 1,202 languentem labentemque populum aut...excitare aut ab errore -ere aut inflammare in *eqs.* 2,340 facile multitudo ab tristitia et saepe ab acerbitate . . . -itur. nat. deor. 2,148 perterritos a timore. phil. frg. V 70 ex ea *via* multis vitiis et erroribus -itur. ad Q. fr. 1,1,8 ut nullum te signum . . . ab summa integritate continentiaque -xerit. epist. 1,1,3 quod instituit . . . et saepe iam rettulit, ab eo -i non potest. Q. Cic. pet. 40 eos . . . de illa animi pravitate -as. Lvcr. 1,370 ne te -ere vero possit. Bell. Afr. 86,1 si posset Vergilius . . . a pertinacia -i. Bell. Hisp. 4,1 Pompeium ab ea oppugnationc -ret. Nep. Dion 4,5 qui eum a pristino victu -rent. Prop. 2,25,9 me ab amore tuo -et nulla senectus. Sen. epist. 18,10. 24,7 Cato in tutum. 92,16 commodorum inopiā non -itur *vir bonus* a beatissimo (*sc. ne beatissimus sit*). Ps. Qvint. decl. 14,11 a lupanari -bat pudor. Fronto p. 103,25 N. vino aqua etiam cibo temet -ere solitum. p. 114,16 N. de suo quisque more atque instituto -rentur viri sapientissimi. Itala exod. 22,16 (Wirc.) quodsi quis -xerit virgine⟨m no⟩n sp⟨on⟩sa⟨tam⟩ (ἀπατήσῃ, Vvlg. seduxerit). Tert. pudic. 9 a veritate. adv. Prax. 5 alia me argumenta -unt de ipsa dei dispositione. Hier. epist. 14,7,2 mens a proposito saepe -itur. Vvlg. II Macc. 9,11 ex gravi superbia -ctus (λήγειν). Porph. Hor. sat. 1,1,63 -i ab hac opinione non potest. Vopisc. Prob. 8,1 a gravi crudelitate. Ambr. hex. 3,12,51 unde ne quibus procellis saeculi possit reflecti et tempestate -i. Ps. Cypr. singul. cler. 19 quos omni tranquilitate -ens multis procellis . . . inquietat *diabolus*. Itin. Alex. 41 Callisthenes arcere hominem et -ere palpo . . . temptabat. Zacch. 1,4 a gentilitatis errore. Boeth. in Porph. comm. 1,2 p. 138,12 animum a recti itinere non minimum progressione -ant.

3 *de origine* (*cf. p. 281,34*): Cic. Phil. 13,27 hominem -ctum ex ultimis gentibus. Verg. georg. 3,122 Neptunique ipsa -at originc gentem. Cels. 5 pr. -ctique ab illo (*Herophilo*) viri. Sil. 2,49 Eoi -ctus origine Beli. Ivv. 13,207 longa -ctis gente propinquis. Gell. 4,11,10 Empedoclen . . . non a fabulo edendo, sed a rei veneriae prolubio voluisse homines -ere. Tert. anim. 29 isti *mortui* non habuerunt unde magis -rentur, nisi ex vivis. adv. Prax. 4 filium non aliunde -o, sed de substantia patris. Hil. in Matth. 23,6 missus enim venerat et ex aeternitate -ctus. trin. 6,10 id filium intellegi voluit, quod ex dei substantia parte aliqua -ctum apparuerit in carne. *nota*: Clavd. 28,420 proles atavum -ens Aelia Nervam.

4 *mutare, redigere, vertere*: Cic. de orat. 1,33 quae vis alia potuit . . . a fera agrestique vita ad hunc humanum cultum civilemque -ere (Serv. Aen. 7,19 homines in ferinam vitam ab humana -bat). 2,71 -isti totum hominem in duo genera solum causarum. Caes. civ. 1,7,1 -ctum ac depravatum Pompeium. Carm. epigr. 934 me oculei posquam -cxstis in ignem (*i. amore flagrantem reddidistis*). Sen. epist. 78,1 ad summam maciem -ctus (Evgraph. Ter. Eun. 314 macie ita -ctae). Apvl. apol. 7,3 quem saevissimus eius *Fortunae* impetus in bestiam et extrema sortis quadripedem -xerat. Itala psalm. 88,39 (Aug. civ. 17,10) ad nihilum -isti (ἐξουδένωσας, Vvlg. despexisti. *cf.* Vvlg. psalm. 14,4. 59,14. 107,14 Ezech. 27,36 Bened. reg. prol. 57 Mart. Brac. sent. patr. 3. *cf. p. 271,83*).

II *res i. q. detrahere, demere; deprimere; derigere, deportare* (*singulariter*: Clem. ad Cor. 46 quare -imus [διέλκομεν, *an* did-?, *cf. l. 78*] et carpimus membra Christi): A *proprie* (*et in imag.*):

1 *generatim: aliquid* (*additur saepius alicui*): Enn. ann. 253 -unt habiles gladios filo gracilento (*interpr. dub., sed cf.* Gell. 5,9,2 gladio -cto). Plavt. Truc. 479 soleas mihi -e, pallium inice in me huc. Lvcr. 6,439 et illam -it . . . nubem *ventus* (Sen. nat. 5,18,2 *opp.* adducere. Tert. adv. Marc. 4,22 p. 493,26). Ov. met. 15,76 -entia ramos pondere poma (Vitr. 7,3,3 pondere -untur *coronae. cf.* 9,8,9 pondus infra -ens. 10,3,3 *sq.* Sen. Phaedr. 392 nec niveus lapis -at aures [*sc. pondere suo*]. *fort. add.*: Gratt. 299 levis *catulus* -et pondere fratres, *dum manibus perpensatur*). Ov. met. 2,698 -cta veste (Stat. Ach. 1,348 vestem). Manil. 3,241 in quocunque dies -itur astro (*cf.* Sen. apocol. 2 obliquo flexam -ens tramite lucem. Val. Fl. 1,275 totum . . . undae -xere diem). Vitr. 10,8,5 ancones -unt fundos modiolorum. Cels. 4,20 manus imponere oportet supra summum ventrem paulatimque -ere. 7,26 *calculum*. 8,1. Colvm. 4,29,9 eaque rasura ita -itur. arb. 7,1 diversis ordinibus -enda est *vitis* (*cf.* 7,5 in diversas ordines). Sen. nat. 2,13,1 ita non descendit ignis, sed praecipitatur et -itur. 6,2,3 terrae . . . dissipantur ac superposita -unt (*cf.* 6,15). Octavia 798 membra *statuae* per partes trahunt -cta (diducta *pars codd.*) laqueis. Sil. 13,223 obliqua trucis -ere (*sc. ad terram*) cornua tauri. Stat. Theb. 4,21 conos *galearum*. 9,241 madidus -it pectora thorax *natantium*. Tac. ann. 16,11 si qua asportari possent, sibi quemque -ere. Svet. Nero 13 precanti tiarā -ctā diadema imposuit. Tert. resurr. 6 materia . . . dum decerpitur, dum -itur. Vvlg. I par. 15,28 arcam foederis. Clavd. carm. min. 18,13 laevo -unt limite gressum. Macr. sat. 5,15,16 -endo stilum per varietates. Cypr. Gall. lev. 80 vitreo sordes -ere (diducere *C*) rivo (*i. ablucre*). Chiron 45 -ito (*i. reponito*) coxa(m) tamquam armum. 459 veretrum (ἐπαίρειν). Pass. Theclae C 18 -xit virias. *nota*: Corp. V 4017 ut . . . rosas eis -ant[ur]. 6363 florem perpetuo sibi -end(um) . . . legavit. 7906 rosas suo tempore -rent (*sc. ad ornandum sepulcrum*). Ambr. hex. 3,12,52 ne . . . plenae tempus aetatis opera parva -at (*fere i. q. ostendat*). *additur unde*: Plavt. Curc. 361 -o pedes de lecto clam. Cic. Arat. 362 quattuor hic obiens secum -erc (*sc. ad occasum*) signa signifero solet ex orbi. fin. 5,47 haec de corpore. fat. 18 *atomos* de via. Ov. met. 3,480 summa vestem -xit ab ora (6,405 a pectore). Germ. frg. 4,131 subitos caelo -et crebrius imbres. Colvm. 6,13,2 a costis *pellem*. Val. Fl. 4,275 summos manibus -ere caestus. Vlp. dig. 32, 55,5 *naves ligna ἀπὸ τῶν ἑλῶν* -unt. Anth. 475,1 tremulo -xit vertice canos (*i. crines scidit*). Ser. Samm. 611 pendentem spumam molli -it ab ore *ovis*. Inst. Iust. 2,1,5 retia ex mare. *additur quo*: Cic. de orat. 3,165 (*in imag.*) ut *tralatio* -cta esse in alienum locum, non irrupisse . . . videatur. Caes. Gall. 7,68,2 impedimentis in proximum collem -ctis. Ov. am. 3,14,35 *oculos* crimen -is ad istos. trist. 4,2,61 meos oculos mediam -it *mens* in urbem. Manil. 2,128 *mundum* velut in semet captum -ere in orbem. Vitr. 1,6,12 a centro . . . -cto circino ad id signum. Cels. 7,7,14 *acum* -ere infra regionem pupillae. 7,16 singula intestina in suas sedes. *ibid. sim.* Sen. epist. 41,7 ad terram . . . adminicula -it *vitis*. clem. 1,5,5 (*in imag.*) *fortunam magnam* infra ⟨ad⟩ terram -it *animus non magnus* (*opp.* efferre). Colvm. 2,17,7 pluviae semper omnem pinguiorem materiam in ima -unt. Lvcan. 4,541 sol non rutilas -xit in aequora nubes. Petron. 102 talos ad terram. Qvint. inst. 11,3,112 ad imum ventrem -erc *manum* vitiosum habetur (*cf.* Gell. 1,14,2). Svet. Iul. 82 sinum ad ima crura. Cens. 6,9 *semen* bifariam -i. Chiron 7 huc lorum -ctum inferius quam. *quo et unde*: Cic. rep. 1,34 -uc orationem tuam de caelo ad haec citeriora (*in imag. cf.* Sen. epist. 111,4 philosophiam a fastigio suo -it in planum). Ov. am. 1,7,47 tunicam summa -ere . . . ora ad mediam. Svet. Vesp. 5,7 tensam Iovis . . . e sacrario in domum Vespasiani et inde in circum. *nota*: Rvfin. Orig. in lev. 16,2 unus quisque prophetarum . . . imbres -it super faciem terrae (*sc. praedixit imbres venturos esse. cf. p. 279,7*).

2 *speciatim*: a *de vultu, corporis facie* (*cf. p. 282,77*): Qvint. inst. 11,3,79 tristitia -ctis superciliis (*opp.* contractis, remissis). Lact. opif. 10,21 -ctum clementer a genis mentum. Physiogn. 75 vultum -it. Pavl. Nol. epist. 22,1 *buccas*. Mart. Cap. 5,543 nec . . . muliebriter latera -enda sunt.

b *naves in mare mittere:* Serv. Aen. 1,551 -ere autem in mare mittere. 3,71 *opp.* subducunt. Gloss. IV 437,19 -unt: e terra -unt in mare. *cf. p. 270,27*. Pacvv. trag. 332 mihi classem imperat Thessalum nostramque in altum ut properiter -am (Bell. Afr. 62,1. Nep. Hann. 11,1 classis in proelium -itur. Verg. georg. 1,255 armatas classes. Liv. 30,38,7. 35,26,1 Sen. benef. 5,2,5. 6,3,2 Svet. Iul. 4 Apvl. Socr. 18 p. 161). Cass. Cic. epist. 12,13,3 ex ora maritima Asiae provinciae et ex insulis quas potuimus naves -ximus (Caes. Gall. 5,2,2 neque multo abesse ab eo, quin paucis diebus -i possint. 5,23,2. 7,60,1. 8,26,2. civ. 2,3,2 ex navalibus [Liv. 35,20,12. 41,9,1. *cf.* 42,27,6]. Liv. 23,38,8 his comparatis -ctisque et additis quinque navibus. 23,41,7 navibus longis -ctis. 28,45,21 naves . . . in aquam. *al.* Ov. epist. 20,67. Sen. Tro. 552 haec una naves causa -ctas tenet. benef. 8,3,4 navem quassam non -et in mare. *al.*). Prop. 1,6,15 -cta . . . puppi. Ov. met. 6,645 carinas in freta (8,104). Liv. 21,17,4 celoces xx -cti. 35,26,6 -i ab Aegio putrem . . . et vetustate dilabentem *navem*. Sen. nat. 5,18,9 navigia. Stat. Ach. 1,924 geminas . . . alnos (*i. naves*). Plin. epist. 6,16,9 quadriremes. *aliter ex alto in portum deferre*: Caes. civ. 1,30,1 naves . . . Brundisium. 1,36,2 naves . . . in portum. Bell. Alex. 11,6. Bell. Afr. 44,2 ad Scipionem. Liv. 21,49,3 Messanam in portum. 31,18,9 navales *copias* Corcyram in hiberna. *al.* Cvrt. 10,1,19. Petron. 101,8 in aliquem portum navem -at *gubernator*.

c *vela solvere*: Ov. met. 3,663 velaque -unt (Val. Fl. 2,403 primo -ere vela sereno). 6,233 pendentiaque undique rector carbasa -it (11,477. Lvcan. 2,697 strictaque pendentes -unt carbasa nautae).

d *aquam aliorsum ducere, derivare*: Serv. georg. 1,114 -it id est siccat vel trahit, derivat (*opp.* immittit). 1,270 rivos -ere id est siccare; nam -ere siccare, inducere, irrigare est. Cic. div. 2,69 aqua Albana -cta. Bell. Alex. 38,3 fossas duas in eum locum (Frontin. strat. 1,5,4 post castra. Val. Cem. hom. 19,2 bibula fossa). Verg. georg. 1,114 paludis collectum humorem bibula -it harena (Colvm. 2,9,9 Pallad. 1,17,2 Chiron 11). 1,269 rivos -ere (Sil. 13,5 tenuem rivum. Colvm. 2,21,1 rivos. Macr. sat. 1,7,8. *cf.* 3,3,10). Ov. met. 1,582 in mare . . . undas. Vitr. 2,3,4 stillicidia -bant. Pavl. Fest. p. 107 fossae . . . ad -endam aquam (*v. supra l. 73*. Colvm. 5, 9,13. Frontin. aq. 105 aquam in usus privatos -ere. Corp. V 7250. Vvlg. psalm. 77,16 -xit tamquam flumina aquas. *al. cf.* Varro rust. 1,36,1 de segetibus si qua est aqua -i). Manil. 2,10 amnemque in tenues . . . -ere rivos (*cf.* Plin. nat. 3,119 -ctus amnis in flumina

et fossas. CASSIOD. in psalm. praef. marc ... in rivulos vadosos compendiosa brevitate -xi). 5,686 suo -ctum ex acquore fluctum. COLVM. 1,5,2. TAC. ann. 11,13 fontesque aquarum Simbruinis collibus -ctos urbi intulit. 14,22 fontem aquae Marciae ad urbem -ctae. FRONTIN. aq. 91 *Anienem*. ANTH. 461, 3 accepit Athos magno -ctum Nerea fluctu. VVLG. thren. 2,18 -uc quasi torrentem lacrimas. Ezech. 34,26 -am imbrem in tempore suo. Nah. 1,4 omnia flumina ad desertum -ens (*ibid.* exsiccans). RVFIN. hist. 2,6,6 aquaeductus a CCC stadiis -batur (*κατήει*). CORIPP. Ioh. 3,145. *adde*: SEN. Oed. 648 aurea torrenti -ens flumina ripa. STAT. silv. 1, 3, 69 amnem dulcis ad Aetnaeos -at semita portus. CLAVD. 17,236 cadem clementia sani gurgitis immensum -it in ostia Gangen. *de metallo liquefacto*: COD. Iust. 11,10,1 venae nobilis et quae facile -atur ignibus seu liquescat ferri materies. *adde de aestu*: FRONTO p. 66,14 N. verbum suspendi 'sustineri', non 'per laxamenta -i' (*sc. aestum*) significat (*ibid.* eventilare).

e *arte magica lunam de caelo in terram* -cre: VERG. ecl. 8,69 carmina vel caelo possunt -ere lunam. TIB. 1,8,21 cantus et e cursu lunam -ere temptat (*cf.* OV. epist. 6,85 reluctantem cursu -ere lunam). PROP. 1,1,19. OV. am. 2,1,23 carmina sanguineae -unt cornua lunae (met. 12,263 reluctanti ... cornua lunae). LVCAN. 6,500 sidera primum praecipiti -cta polo. PETRON. 129,10. 134 vers. lunae descendit imago carminibus -cta meis. MART. 9,29,9 Thessalico lunam -ere rhombo. EVSTATH. Bas. hex. 6,11 p. 934[c] magicis carminibus luna ...-atur ad terram. *adde*: VERG. ecl. 6,71 solebat cantando rigidas -ere montibus ornos.

f *arte medicina extrahere mala, purgare*: CATO agr. 157,6 si quid antea mali intus fuerit, ... et de capite et de oculis omnia -et et sanum faciet. HOR. epist. 1,2,48 non aeris acervus et auri aegroto domini -xit corpore febres. SCRIB. LARG. 9 pituitam. CELS. 7,12,3. COLVM. 6,30,8 bilemque omnem -unt. SER. SAMM. 69 unda maris lendes capiti -et iniquas. FORTVN. rhet. 3,16 p. 130 siquid indigestum adhuc insidet, parva exercitatio corporis -it. AMBR. Noe 9,27 reliqua pars *cibi* alvo purganda -itur. CHIRON 41. CAEL. AVR. acut. 2,19,115 -it autem melius ventrem helleborum nigrum (CASS. FEL. 42 *al.* ORIBAS. syn. 4,28). *ibid.* haec sunt ... -entia sive detrahentia per effusionem. chron. 2,14,213 verrendum sive -endum a pulmonibus humorem. 3,1,11. 3,8,141. 143. CASS. FEL. 49 hoc ... per urinas fel -it. ANON. med. ed. Piechotta 91. ORIBAS. syn. 1,5. 17 *al.* 6,8 quae ... *ea* quae putrida sunt, -ant et purgent.

g *de altitudine i. q. planum reddere* (*cf. p. 271, 82*): OV. met. 15,267 eluvie mons est -ctus in aequor. SEN. epist. 91,11 altissimos vertices ad humile. IVST. 2,10,24 montes in planum -bat (*cf.* VVLG. II Macc. 9,14 civitatem ad solum. 14,33 istud dei fanum in planitiem -am). PALLAD. 1,1,5 (*in imag.*) collis molliter per latera inclinata campi -ctus. OROS. hist. 6,21,2 qua extentum Pyrenaei iugum ... -itur. *adde*: MANIL. 1,230 per teretem -cta est terra tumorem (*i. in rotundum deflexa*).

h *deducendo facere: lateres fingere*: TERT. adv. Marc. 2,20 p. 363,4 pro lateri⟨bu⟩s -ctis. *lineam sim. pingere*: OV. epist. 16,88 -cta mero littera. VITR. 9,8,3 lineam in angulum -xit (CELS. 7,7,15 a vertice rectas eas lineas ad tempora -rent. PLIN. nat. 2,65 -ctas ab summa apside lineas. QVINT. inst. 1,10,43 ex illo quartam *lineam* -ent. PROB. Verg. georg. 1,233 p. 364,11 in media autem parte [*litterae Θ*] linea, quae -itur. BOETH. mus. 4,18 -cta linea. CASSIOD. inst. div. 1 linea uno calamo -cta). SEN. epist. 95,72 (*in imag.*) quales esse soleant boni viri, dicere formamque et lineamenta -ere (PARIS 1,4 ext. 1 futurae urbis liniamenta). MART. CAP. 1,138 *erant in voluminibus* distinctae ad tonum ac -ctae paginae. BOETH. mus. 4,3 my graecum et pi graecum -ctum .ΜΠ. 4,17 versus recto ordine -ctus. APRING. in apoc. 1,8 nam figura ipsa elementi, tam in graecis quam in latinis, tribus -itur virgulis pari aequalitate porrectis. *sim.*: LEX Mamil. (grom. p. 263,13) qui limites decumanique hac lege -cti sunt. *sulcum ducere* (*cf.* fossam *p. 278, 74*): IVV. 1,157 latum media sulcum -is harena. *munitiones sim.*: LIV. 37,26,8 ad mare partibus duabus pariter munitionibus -ctis. EVTR. 8,19,1 vallum a mari ad mare. *adde de via*: PROP. 2,20,21 septima iam plenae -itur orbitae lunae. MANIL. 1,279 aëra per gelidum tenuis -itur axis. *fila sim. nere*: CATVLL. 64,312 leviter -ens fila (OV. am. 1,14,7 pede quod gracili -it aranea filum. epist. 9,77 crassaque ... -is ... fila. met. 4,36 -ens ... filum. SEN. Phaedr. 324 manu ... fila -xit. PLIN. nat. 11,83 fila -it. 30,129 filum -it ex alto). TIB. 1,3,86 -at plena stamina longa colu. PLIN. nat. 11,22 textumque velut a summa tela -unt. 11,80 tam moderato ungue tam tereti filo et tam aequali -it stamina. *nota*: OV. met. 6,69 vetus in tela -itur argumentum. *hinc translatum ad carmen componendum v. sub B 8; funus v. p. 274, 12. 50, nuptias v. p. 273, 1, triumphum v. p. 274, 56, orgia v. p. 274, 61.*

i *i. q. pectere sim.*: OV. met. 4,311 Cytoriaco -it pectine crines. 15,656 caesariem longae dextrā -ere barbae. MART. CAP. 4,328 *crines* -cti per quosdam consequentes gradus ita formam totius capitis circulabant. *adde*: STAT. silv. 1,2,111 pingui crinem -ere amomo. PAVL. NOL. epist. 13,7 *David* squalidum pulvere caput -xit unguento. *de stella crinita*: SEN. nat. 7,11,3 crines aut in interiora -ctos (reductos *Gronov.*) aut in latera demissos. *de lana*: VARRO ling. 7,54 eam (*lanam*) tum (*sc. carendo*) purgant ac -unt, ut careat spurcitia. COLVM. 7,4,5. IVV. 7,224 obliquo lanam -ere ferro. *adde*: SCHOL. Pers. prol. 5 lambunt i. tergunt, quasi linguā -unt. ANON. med. ed. Piechotta 172 digitis duobus ... gurgulionem -ens (*i. mulcens, cf. p. 277, 73*).

B *translate*: 1 *aliquid deferre, promovere, dirigere*: CIC. Q. Rosc. 34 huc universa causa -itur. Catil. 2,4 rem huc -xi (CAES. civ. 1,70,2. 1,86,3. *cf.* CIC. Att. 1,16,2 in iudicium [SEN. benef. 3,8,1 ad iudicem. GELL. 14,2,14]. 2,24,2 rem in eum locum -xit, ut diceret *eqs.* [*cf.* epist. 4,2,3. 16,12,1 BELL. Hisp. 29,5]. CAEL. Cic. epist. 8,11,3 ad extremum certamen tamen rem -ere non audeant. CAES. Gall. 5,31,1 rem in summum periculum. 7,63,5 in controversiam. civ. 1,4,5 ad arma. 1,5,5 ad otium. BELL. Alex. 61,4 NEP. Epam. 7,1 HOR. sat. 1,1,15 LIV. 4,6,8 eo ut [30,40,11. 34,40,4]. QVINT. decl. 270 p. 104,10 in crimen. APVL. met. 3,8 ad hoc ut. VENVL. dig. 46, 2,31,1 rem in litem). CIC. opt. gen. 19 causa in iudicium -cta sit. OV. trist. 3,7,15 hoc (*ingenium tuum*) ego Pegasidas -xi primus ad undas (*i. carmina facere institui*). LIV. 9,34,18 antiquissimum solemne ... ab nobilissimis antistitibus eius sacri ad servorum ministerium ... -isti. MANIL. 3,408 sic erit ad summam ratio -cta (*coni.* perducta) priorem. VAL. MAX. 8,15 ext. 1 quae ab eo acceperant, in disputationem -ere. CELS. 4,23 haec ipsa mora in consuetudinem ferendi oneris intestina -at. PHAEDR. 3,13,3 lis ad forum -cta est. SEN. clem. 2,5,2 omnia delicta ad poenam -ere. QVINT. inst. 5,10,62. 5,10,114 quod in iudicium -i potest. 9,2,103 plura argumenta ad unum effectum. decl. 314 p. 233,25 ad hanc interpretationem -atur vis istius verbi. 322 p. 266,15 omnis eo -itur quaestio. 336 p. 324,15. 338 p. 332,16 PS. AGENN. grom. p. 67,17 controversia ad litem -atur. GELL. 3,16,19 affecta ... quae non ad finem ipsum, sed ad proxime finem progressa -ctave erant. IVLIAN. dig. 12,2,39 si quaelibet causa in condicione iurisiurandi -cta fuerit. 30,91,7 fructus fundorum interim percepti in hoc iudicium -untur (44,7,18 POMPON. dig. 44, 2,21 *et saepius*). 38,1,24 in stipulationem. IAVOL. dig. 44,3,4 rem in obligationem (GAIVS dig. 44,7,1,8 *et saepius*). *sim. saepe apud* ICTOS. POMPON. dig. 19,1,3,3 lis in condemnationem -itur. AFRIC. dig. 3,3,78 ne ad exitum controversia -atur. GAIVS inst. 4,78 *actio* in eum casum -cta sit. MARCELL. dig. 46,3,67 in dubitationem. TERT. adv. Marc. 1,5 cultura eius (*divinationis*) in anceps -retur. 3,5 in controversiam -ctae *scripturae creatoris*. resurr. 15 cogitatus ... non ad effectum per carnem -ctos. 29 quae ... non erunt -endae in quaestionem. anim. 24 hoc in dubium -etur (AMBROSIAST. in II Cor. 5,11 dies iudicii dei in dubium -itur. RVFIN. hist. 4,29,3 de salute ... in dubium -enda. FACVND. defens. 4,3). IREN. 2,19,4 universa ad perfectionem. ARNOB. nat. 3,38 in periculum. AMM. 18,5,4 rebus ... in hunc statum -ctis. MAR. VICTORIN. defin. p. 17,3 in certamen contentionemque. *al.* SCHOL. Cic. Gron. p. 436 suspicionem suam in alium. DICT. 3,21 qui postremam aetatem meam ... in hasce aerumnas -xit. PS. AMBR. laps. virg. 6,26 furtivum scelus -xit in publicum. HEGES. 4,65 ut ad imperitum tanti sacerdotii functio -retur (*i. demandaretur; cf. supra l. 20*). HIER. chron. a. Abr. 2113 omnia, quae Domitianus statuerat, in irritum -rentur (VVLG. Zach. 11,11 in irritum -ctum est *foedus meum*. RVFIN. Orig. in exod. 7,8). PHYSIOGN. 20 iudicia in ambiguitatem. EPIST. pontif. 276 Migne 20 p. 75[A] illud in memoriam -i, quod Paulus ... praedixit. CANON. Migne 56,418[B] haec in notitiam (*cf.* COD. Iust. 1,3,28,5 veritatem in publicas aures lucemque. 10,72,11 arcae discussionem ... in apertum -i. NOVELL. Iust. 112,3 pr. preces ... ad scientiam adversarii -ctas [*φέρεσθαι*]). IORD. Get. 29 antequam aliud ad medium -amus.

2 *contrahere, minuere, cogere, attenuare, reducere, depravare; hic illic i. q. destruere*: TER. Eun. 315 si qua est habitior paulo ... -unt cibum. CIC. ac. 1,38 cum ea contraherent in angustumque -rent. 2,120 cuius (*dei*) vos maiestatem -itis usque ad apium ... perfectionem. nat. deor. 2,164 licet enim contrahere universitatem generis humani eamque gradatim ad pauciores, postremo -ere ad singulos. VAL. MAX. 4,1,1 magistratus fastigium moderatione ad tolerabilem habitum -xit (*cf.* CAPITOL. Pius 6,4 imperatorium fastigium ad summam civilitatem). 8,15,11 salus eorum in ultimas angustias -cta. SCRIB. LARG. 21 in summam subtilitatem -cta (*sc. terendo. cf.* PALLAD. 11,14,13 unciam ... in tenuissimum pulverem). SEN. dial. 5,21,1 ad minimum -ctus est *amnis* (12 [11],18,4 magna attenuare et ad minima -ere). 6,20,1 *mors* iuvenile aevom ... in flore -it. epist. 51,9 fortunam in aequam. benef. 5,14,5 in hanc sordidam humilemque materiam -i magnitudo nominis clari debeat. SVET. Aug. 42 non minorem aratorum ac negotiantium quam populi rationem -ret. APVL. met. 1,25 florem Thessalicae regionis ad instar solitudinis et scapuli edulium caritate -itis. ITALA Iudith 9,11 (Lucif. non parc. 19 p. 231,7) -uc eorum tenacitatem in ira tua (*κάταξον*, VVLG. cadat virtus eorum). VVLG. psalm. 7,6 inimicus ... gloriam meam in pulverem -at. 58,9 ad nihilum -es omnes gentes (*cf. p. 277, 55*. PS. PROSP. vocat. gent. 1,8 *mala* in nihilum. *nota*: GREG. TVR. vit. patr. 6 pr. his omnibus pro nihilo -ctis). IV Esdr. 4,23 lex patrum nostrorum in interitum -cta est. MACR. sat. 1,11,37 res publica ad tenue -cta. COD. Iust. 2, 7,26 pr. antequam in octuaginta tantum virorum numerum ... toga-

torum collegium -ctum fuerit. *de voce*: LVCIL. 985 -cta tum voce leo *inquit*. AFRAN. com. 340 respondit tristi voce -cta. POMPON. Atell. 57 vocem -as oportet. 60. PROP. 2, 33, 38 mea -cta carmina voce legis. CORNIF. carm. frg. 1 -cta mihi voce garrienti.

3 *t. t. arithmeticae, i. q. subtrahere* (*additur* ab, de, ex): ENN. trag. 276 de his divitiis sibi -ant drachumam (LIV. 6, 15, 10 de capite -ite quod usuris pernumeratum est [6, 35, 4]. SCAEV. dig. 14, 4, 12 -ere dominus de peculio debeat. *al.* AVG. serm. 158, 6 de primo ... mense -uc tredecim *dies*. ITIN. [Silv.] 27, 1). CATO agr. 144, 2. 3 id viri boni arbitratu -etur... si non praebuerit, quanti conductum erit aut locatum erit, -etur: tanto minus debebitur. *al.* CIC. Verr. 4, 116 -ctis tritici modiis *tot*. 4, 182. 183. leg. 2, 53 partitionis caput scriptum caute *in testamento*, ut centum nummi -rentur (*cf.* 2, 50 *p. 283, 10*). off. 1, 59 ut boni ratiocinatores officiorum esse possimus et addendo -endoque videre, quae reliqui summa fiat *eqs*. facet. dict. Suet. Caes. 50 quo melius emptum sciatis, tertia -cta (*iocosa ambiguitate, ut subaudiatur* Tertia -cta). VITR. 2, 8, 8 annorum singulorum -unt octogesimas. 2, 8, 9. PLIN. nat. 3, 132. 34, 159 -ctis partibus nonis duabus. COLLEG. Lanuv. (Corp. XIV 2112) 1, 32 -ctis commodis et exequiaris. SVET. Iul. 42, 2 -cto summae aeris alieni, si quid usurae nomine numeratum ... fuisset. TAB. aliment. Vel. (Corp. XI 1147) 1, 6 -cto vectigali (*sim. saepius*). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 53 trifariam pretia -antur. ALF. dig. 32, 60, 3 -cto eo, quod ad viri usum opus esset. IVLIAN. dig. 14, 4, 12 maiorem partem debiti sui -xit. POMPON. dig. 15, 1, 4 ex peculio (VLP. dig. 5, 3, 25 nihil ex hereditate. HYG. mun. castr. 40 nec plus ex eis -i debet). 19, 1, 7 -cto usu fructu. GAIVS dig. 7, 7, 4 -ctis necessariis impensis. VLP. dig. 14, 4, 9 -xit a peculio. *sim. saepe apud* ICTOS. AVIEN. Arat. 1034. FAV. EVL. p. 21, 8 octava eius *tibiae* portione -cta. COMPVT. Carth. 2, 1 exinde -is dein unum. 2, 11 *al.* DIONYS. EXIG. pasch. 9 fiunt simul L, -uc XXX, remanent XX.

4 *de origine, initio* (*additur unde; perraro, quo origo referatur*: MANIL. 1, 106 quae [*sollertia*] postquam in proprias -xit singula causas. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 73, 16 possunt Persae ... ad eundem Iovem velut ad originem propriam -i [*ibid.* duci]): VERG. Aen. 10, 617 ille tamen nostra -it origine nomen (OV. fast. 6, 803 sacrifico -ctum nomen ab Anco. SIL. 2, 178 clari ... stirpe parentis. 14, 46 TERT. adv. Marc. 4, 14. AVSON. 214, 3 stemmate nobilium -ctum nomen avorum. SIDON. epist. 8, 8, 3 -ctum nomen a trabeis. *l. 65*). HOR. carm. 4, 4, 19 mos unde -ctus (CLAVD. 8, 613 -ctum Vindice morem lex celebrat. MACR. sat. 1, 6, 10 hinc -ctus mos, ut ... usurparetur). VITR. 4, 2, 6 omnia enim certa proprietate et a veris naturae -cta moribus. VELL. 2, 41, 1 ab Anchise ac Venere -ens genus (CVRT. 4, 6, 29 a quo [*Achille*] genus ipse -ret. 8, 4, 26. SEN. Med. 210 avoque clarum Sole -xi genus. AMPEL. 14, 1. AVSON. 419, 36 -ctum ab heroibus genus. RVFIN. hist. 1, 7, 4 illud genus, quod per Nathan -itur. GLOSS. -it genus κατάγει γένος). GERM. 1 ab Iove principium magno -xit Aratus carminis. CELS. 1 pr. p. 6 *non* ab istis quaestionibus -ctam esse medicinam, sed ab experimentis. SEN. epist. 58, 11 ex quo haec -antur. PLIN. nat. 6, 76 ab ea -entes originem (RVFIN. hist. 1, 4, 8 ab illis esse -ctam huius gentis originem. 1, 6, 2). 35, 33. IVV. 8, 273 ab infami gentem -is asylo. TERT. adv. Marc. 1, 17 p. 312, 14 in isto articulo ab ignoti dei quaestione -cto. 3, 18 p. 407, 4 ex illis (*Simeone et Levi*) enim -itur census istorum (*Pharisaeorum*). 4, 34 p. 535, 16 unde hanc sententiam -xerit dominus quove direxerit. anim. 20 perfectum ac profectum de doctrina disciplinaque -it. 49 a deo -imus ⟨s⟩omnia. adv. Hermog. 10 malum a materia, non a creatore -ant. ieiun. 3 exinde -ens carnalium appetitionem et spiritualium recusationem. nat. 2, 5 quae *opinio* de communi omnium sensu et simplici -cta videatur. adv. Prax. 11. pudic. 6 a Christo -cre disciplinam. scorp. 9 p. 162, 17 praeceptorum principia. *al.* HIL. in Matth. 10, 24 ea ... ingenita et a quadam prosapiae antiquitate -cta. 14, 10 his originibus -cta *euangeliorum praedicatio* (*syn.* profecta). POMP. gramm. V 147, 25 haec res a mensura -itur. AVIEN. orb. terr. 1215 Scythicae -unt semina gentis. AVSON. 419, 39 nisi *nomen* ab avo -ctum esset. HIER. epist. 18ᵃ, 7, 5 quod in euangelio fuerit lectitatum, hoc ex veteris testamenti auctoritate -itur. RVFIN. hist. mon. 9 p. 426ᴬ ex quo *libro* narratio eius -i videbatur. MART. CAP. 9, 986 bacchius qui ex trochaeo -it auspicium. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 73, 9 ex sanguine aliqua cognatio -itur. p. 176, 7 *sqq.* *nescio an huc pertineat*: TRYPH. dig. 50, 16, 225 qui ipso facto fugae initium mente -xerit (*i. non solum consilium cepit, sed etiam fecit*). *apud grammaticos i. q. derivare*: PAVL. FEST. p. 6 cuius origo ex Graeco oppido, ἄστυ -itur. *ibid.* agnus ex Graeco ἀμνός -itur. p. 9 verbum quidam a rumine ... putant -i. p. 15 vocabulum ab amore -itur. p. 24 unde -untur pudor et pudicus. p. 72 *al.* TERT. idol. 3 ab eo (εἶδος) per diminutionem εἴδωλον -ctum. nat. 2, 12 aeque Latini vocabuli *Saturni* a sationibus rationem -unt. CHAR. gramm. I 88, 27 ex verbo -atur genetivus. 190, 5 inter adverbia a pronominibus -cta aliquid ex eo quod est aliquis. 344, 11 -untur item incohativa a neutris verbis et appellationibus *eqs*. EVTYCH. gramm. V 452, 5 adhaerentia verbis nomina, utrum ipsa verborum sint origines an -antur a verbis. FRG. Bob. gramm. V 565, 19 item finita derivata a prima persona venientia quae quamvis a prima -antur. DIOM. gramm. I 345, 15 iterative et saepe in tres gradus -unt verbum quale est video, deinde viso et ... visito. 345, 20. *et saepe apud grammaticos, cf. l. 25. p. 283, 70.*

5 *i. q. mutare, vertere, accommodare* (*accedit l. 7. 17 ad notionem dividendi*): CIC. de orat. 2, 72 odium ad benevolentiam -endum est (GREG. M. moral. 2, 2 temptatio ad victoriam -itur). RABIR. carm. frg. 4 in tenerum est -cta ⟨serum⟩ pars intima lactis. HOR. ars 129 rectius Iliacum carmen -is in actus. FEST. p. 355 'Tyria maria' in proverbium -ctum est. QVINT. inst. 2, 4, 22 *loci communes* ab illo generali tractatu ad quasdam -i species solent. decl. 321 p. 262, 1 tempus, quod in culpam -itur. PLIN. epist. 1, 8, 4. APVL. Plat. 1, 7 quae cum inordinata permixtaque essent, ... ad ordinem numeris et mensuris in ambitum -cta sunt (EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881ᶜ in ordinem). 2, 21 opes ad pessimas artes. TERT. idol. 15 p. 48, 10 licet nomina inania atque conficta sint, cum tamen in superstitionem -untur *eqs*. GAIVS dig. 1, 8, 1 summa rerum divisio in duos articulos -itur (*cf.* MART. CAP. 9, 937). VLP. dig. 50, 16, 195, 1 familiae appellatio ... et in res et in personas -itur. ARNOB. nat. 2, 47 infucata nec ab aliqua vocis ostentatione -cta. AVIEN. ora 713 siqua prisca te iuvant haec in novella nominum -ere. SCHOL. Cic. Bob. p. 49, 3 consequentia in argumentum -xit eius, qui ... petierit. VVLG. II Macc. 5, 21 se ... terram ad navigandum, pelagus vero ad iter agendum -urum. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 224ᴬ *diabolus* cibum nostrum -it in crapulam. BOETH. mus. 5, 5 a gravi in acutum ita -itur. PALLAD. hist. mon. II 9 mundum in chaos -ret. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 211ᴬ ut maluerit deus -i sententiam (*i. revocari*). *nota*: QVINT. inst. 1, 4, 16 Ὀδυσσεύς ... ad Vlixen -ctus est. *cf.* PS. MATTH. euang. 42, 2 quem libellum Hieronymus ... ad hoc opus de hebraicis in latinum -xit.

6 *de serie, ordine i. q. continuare*: CAES. civ. 3, 51, 7 prope in noctem rem -xerant (duxerant *pars codd.*). VAL. MAX. 2, 9, 6 sanguis illustrium imaginum serie -ctus in ortum *Tiberii* confluereret. QVINT. inst. 9, 3, 57 quod (*sceptrum*) a Iove ad Agamemnonem -it (*i. possessores deinceps enumerat. sim.* STAT. Ach. 1, 7 tota iuvenem -ere Troia. *i. facta Achillis per universum tempus Troiae obsessae cantare*). FLOR. epit. 3, 12, 3 *centum annos* a Carthaginis ... excidiis ... -ximus in Caesarem et Pompeium (*i. computavimus*). HIL. in Matth. 26, 3 haec *verba* ex aeternitate -cta. AVG. civ. 18, 2 per Graecos ad Latinos ac deinde ad Romanos ... temporum seriem -xerunt. PAVL. PELL. 2 in seriem -ere gesta dierum. *adde*: BOETH. in Porph. comm. 1, 23 p. 75, 24 omnisque scientia a magis generibus per subalterna genera usque ad magis species -atur. mus. 3, 1 per singulas proportiones consideratione -cta. *nota de carmine perpetuo sim.*: OV. met. 1, 4 primaque ab origine mundi ad mea perpetuum -ite tempora carmen (*cf.* trist. 2, 560 ab origine mundi in tua -xi tempora, Caesar, opus. CASSIOD. inst. div. 17 chronica *Eusebii* ... usque ad tempora sua -xit eximie Hieronymus [*ibid.* perduco]). *sim.* AVSON. 215, 1 quos legis a prima -ctos menide libri, doctores. *cf.* PORPH. Hor. carm. 3, 1, 1 haec autem ᾠδή multiplex per varios -cta est sensus.

7 *i. q. dilatare, extendere* (*sed vide ne sit* diducere): CIC. orat. 113 cum compresserat digitos pugnumque fecerat... cum autem -erat et manum dilataverat. MANIL. 1, 324 Lyra -ctis per caelum cornibus. 1, 457 signa ... totum -cta per orbem. HIL. syn. 45 latitudo -cta quodam naturae suae tractu (*cf.* HEGES. 3, 6, 1 latitudo Galilaeae a vico Chaloth usque ad Bersaben -itur). SERV. Aen. 3, 571 speluncas ... usque ad mare -ctas.

8 *i. q. componere (cf. supra l. 41. p. 279, 76): carmina sim.*: HOR. carm. 3, 30 Aeolium carmen ad Italos -xisse modos. sat. 2, 1, 4 similesque meorum mille die versus -i posse (OV. Pont. 1, 5, 13 versum. VAL. MAX. 7 ext. 1 non ultra tres versus maximo impenso labore -ere potuisset). epist. 2, 1, 225 tenui -cta poemata filo (*cf.* AVSON. 419, 61 cum ea... summatim et tenuiore filo ... -cta libaverim). PROP. 1, 16, 41 novo -xi carmina versu. OV. trist. 1, 1, 39 carmina proveniunt animo -cta sereno. 5, 1, 7 hic (*in terra barbara*) -cta. Pont. 4, 1, 1 accipe ... -ctum carmen ab illo. LAVS Pis. 165 Aonium facilis -it pagina carmen. QVINT. inst. 3, 6, 59 commentarios quos adulescens -xerat. IVV. 7, 54 nil expositum soleat -ere (GLOSS. V 653, 20 componere). AVIEN. Arat. 626 ille repertor *lyrae* carmina Pleiadum numero (*i. septem chordis*) -xerat. *hinc i. q. describere, exponere*: MANIL. 1, 3 carmine divinas artes et ... sidera ... -ere mundo aggrediar. 2, 204 signa ... propria -ere lege. MART. CAP. 9, 913 suisque cunctos allubescentes tonis -it *melos*. *nota c. acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 1, 25 his lineis -ximus eam (*bonitatem*) minime deo adaequare. *interrog. ind.*: COLVM. 10, 40 quae cura satis *sit*, ... Pierides tenui -ite carmine Musae. TERT. resurr. 34 p. 78, 18 nolo nunc contentioso fune -ere (*i. disceptare*), hac an illac hominem perditio depostulet. ITALA Matth. 18, 23 (cod. e) rationem -ere cum servis suis (συνᾶραι λόγον, VVLG. ponere). LEX Visig. Eur. 282 ratione -cta (*aliter p. 280, 21. 75. 281, 78*).

part. perf. pass. pro adi. **dēductus**, -a, -um. **1** *de corpore et partibus eius*: LVCIL. 942 nasum -ius (SVET. Aug. 79 nasum et a summo eminentiorem et ab imo -iorem. LAMPR. Diad. 3, 2 naso -o). PHYSIOGN. 5 partes inferiores -ae paulatim plenitudine desinente. 6 corpus a genibus usque ad pedum ima -ius (DARES 12 bene figurati corpore -o). 50 -us *vultus significat* cogitatorem. AVIAN. fab. 19, 5 nam mihi abieti -um surgens in nubila corpus. BOETH. in Porph. dial. 2 p. 50ᴬ -ioribus alius capillis (*cf.* GLOSS. ἀπλόθριξ -is capil-

lis). 2 *de vasc*: CASSIOD. in psalm. 20, 9 clibanus est . . . acnei vasculi -a rotunditas, quae sub urentibus flammis ardet intrinseccus. 3 *de carmine et oratione*: GLOSS. -um tenue vel gracile vel subtile (*cf.* MACR. sat. 6, 4, 12). VERG. ecl. 6, 5 -um dicere carmen. QVINT. inst. 4, 1, 60 -a semper atque circumlita oratio. AVSON. 419, 19 -a oratione Menelaus. CASSIOD. rhet. 1 p. 495, 2 ῥητορεύειν id est copia -ac locutionis influere. *de voce v. p. 281, 1.* *de mercede*: COD. Theod. 13, 3, 11 grammaticis . . . annonarum -ior paulo numerus ex more praestetur.

subst. f. **dēducta,** -ae. 1 *i. q. summa subtrahenda*: CIC. leg. 2, 50 si in testamento -a scripta non sit. 2 *de scapo veretri* (*cf. p. 278, 3*): CHIRON 987 si quod iumentum -a descenderit. *ibid.* -a descendet. *ibid.* ut segreges -am a testiculos et alliges.

syn.: abducere, adducere, dimittere, perducere, reducere, seducere. deferre. *oppos.*: elevare. excitare, inflammare. adducere, mutare.

deriv.: deducticius, deductio, deductivus, deductor (-ius), deductus. ? dedux.

dēductīcius, -a, -um *a* deducere (*sub I A 2 d*). CORP. III 8199 (*Scupis*) vet(eranus) leg(ionis) VII C(laudiae) p(iae) f(idelis) -us.

✖**dēductio,** -ōnis *f. a* deducere. GLOSS. ἀφέλκυσις, διαγωνισμός, διαγωνισμός ἢ διαγωγή (*cf.* IDIOM. gen. gramm. IV 576, 65). disputatio vel demptio, disputatio. *legitur inde a* CIC. [*loc. dub.*: VITR. 10, 3, 3].

1 *proprie:* *i. q. deportatio*: VITR. 10, 26, 12 transtulit e scaporum vectura etiam in epistyliorum -e. *i. q. directio*: AVG. dialect. 8 iam omnium viarum -o clara est. PS. APVL. Ascl. 25 deorum in terra suae religionis merito sola -o. *de aquis*: CIC. div. 1, 100 ex quo illa admirabilis a maioribus Albanae aquae facta -o est. top. 34 tamquam rivorum a fonte -o (di- *O*). *de sponsa*: POMPON. dig. 23, 2, 5 -e enim opus esse in mariti non in uxoris domum. *de colonis*: CIC. leg. agr. 1, 16 quae erit in istos agros -o. 1, 23. 2, 92 qui aliquam partem illius -is attigerunt. Phil. 2, 62 in oppida militum crudelis et misera -o. PLIN. nat. 2, 139 in -e oppidi. CORP. III 8200 *v. p. 273, 79.* *de expropriatione*: CIC. Caecin. 27 ut moribus -o fieret. 32 vis et -o. *de comitatu honoris causa*: IVL. VAL. 1, 34 Aegyptii honorata -e properantem prosequuntur. AMBR. hex. 3, 7, 30 nox una gloriosae . . . splendorem -is abolevit. Iac. 2, 1, 4 qui . . . tutum se ubique eius *dei* -e credebat. CASSIAN. conl. 19, 6, 4 -is officia. *t. t. medic. i. q. purgatio, relevatio*: CAEL. AVR. acut. 2, 19, 116 inter ventris -em. chron. 1, 4, 17, 2 quae *ferae* -e sibi posita ferocitate mansuescunt. 4, 8, 111 atque cibi facta -e relevantur. 1, 5, 165 levi -e.

2 *translate:* *in arithmetica i. q. subtractio*: CIC. div. in Caec. 32 ex qua (*pecunia publica*) . . . ne qua -o fieret (PS. ASCON. *ad l.* p. 113 modo -e dispendium significat, alias -o imminutio est etiam iusta). Verr. 4, 181 ex omni pecunia . . . certis nominibus -es fieri solebant. *ibid.* illud genus tertium -is erat eius modi, quasi.... SEN. benef. 4, 3 ut integra *beneficia* ad eos, quibus promissa sunt, perveniant, sine ulla, quod aiunt, -e. epist. 58, 31 annum unum atque octogensimum implevit sine ulla -e. *saepe* ICTI, *ex. gr.*: GAIVS inst. 4, 65 bonorum emptor cum -e agere iubetur. 4, 66 inter compensationem autem . . . et -em . . . illa differentia est, quod in compensationem hoc solum vocatur quod eiusdem generis et naturae est . . . in -em autem vocatur et quod non est eiusdem generis. *al.* ALF. dig. 19, 2, 27 -em ex mercede facere. IAVOL. dig. 31, 41, 2 -es impensarum fieri. PAVL. dig. 22, 1, 38, 15 post -em impensarum. NERAT. dig. 25, 1, 16. COD. Iust. 2, 7, 22, 6 exhibitionis seu -is onere. 5, 13, 1, 57. CORP. II 1473 sine ulla -e (*l. 50*). 1474. IX 449 sine -⟨e⟩ vicesim(ae). *t. t. gramm. i. q. derivatio*: POMP. gramm. V 143, 19 derivatio nominis -em habet sine sensu. *t. t. rhetorum*: MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 post definitionem et eius approbationem -em faciet ad speciem. *ibid.* 2, 18 p. 274 -o in speciem -is propriae. defin. p. 21, 7 inducimus -em eiusdem definitionis in eam speciem, de qua *eqs.* FORTVN. rhet. 2, 10 p. 107 -e generis ad speciem. *sim. saepius.* *in musica*: ISID. orig. 3, 19, 6 -es modulandi.

dēductīvus, -a, -um [*a* deducere, deductus. *Th.*]. POMP. gramm. V 202, 3 pronomina . . . non sunt primigenita, quae dicit Varro, sed -a. ISID. orig. 1, 7, 6. 1, 8, 5 *pronomina* -a dicuntur, quia ex illis pronominibus primigeniis deducta atque composita existunt, ut 'quispiam'.

dēductor, -ōris *m. a* deducere. GLOSS. καθοδηγός. -es ἀρχηγέται. **a** *i. q. comes* (*cf. p. 273, 81*): Q. CIC. pet. 34 una *pars* salutatorum, altera -um, tertia assectatorum. 36 -um officium maius est quam salutatorum. PLIN. epist. 4, 17, 6 ille meus in incohandis *honoribus* -r et comes. AMBR. obit. Theod. 55 omnes...-es (*se. funeris*) tecum esse cuperemus. AVG. epist. 47, 5 ob hoc -es accepit armatos *Paulus.* serm. 1, 1 cum sacris visceribus *dei* -r fabricae proficiscitur sermo. ITIN. [Silv.] 1, 2 commonuerunt -es sancti illi, qui nobiscum erant. **b** *i. q. dux, magister*: TERT. apol. 21 *Christus* illuminator atque -r generis humani (= CYPR. idol. 11). ITALA Matth. 23, 16 (cod. e) -es caecorum (ὁδηγοί, codd. rell. *et* VVLG. duces caeci). TERT. coron. 4 -em omnis veritatis. fug. 14 (adv. Prax. 2). AMBR. epist. 27, 11 non hominem -em (*ad virtutem*) sed oracula quaesivit caelestia. PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 49[A] spiritum sanctum . . . -em in vitam aeternam. PVBLIC. Aug. epist. 4, 6, 1 accipiat aurum . . . a viatore -r.

e *is qui colonias deduxit*: DON. Ter. Ad. 583 coloniae -r et conditor.

dēductōrius, -a, -um [*a* deducere. *Th.*]. *de fossa*: VEG. mulom. 1, 56, 3 fossa . . . quae lotium recipiat -um debet habere cuniculum. *de medicina purgatoria*: ORIBAS. syn. 4, 23 mulsa est sputanicum deducturia. 4, 28 ostracoderma vel coclearum sucus -us est ventri. *subst. n.* **dēductōrium,** -ī. *i. q. fossa, foramen*: PALLAD. 12, 7, 2 locus -a liquoris accipiat. LEO M. epist. 3, 3 cum -um nullum habeat (*cf.* ISID. vir. ill. 24). *i. q. medicamentum purgatorium*: CAEL. AVR. acut. 2, 19, 115 etiam in sorbilibus dantur -a, quae non valde sunt insuavia.

1. dēductus, -a, -um *v.* deduco.

2. dēductus, *abl.* -ū *m. a* deducere. *i. deductio* (*cf. p. 277, 66*): APVL. met. 1, 16 ut ponderis -u restis ad ingluviem astricta spiritus officia discluderet.

? **dēdux,** -is [*a* deducere, *cf.* redux. *Th.*]. *i. q. derivatus*: SYMM. epist. 8, 69 Gallia tua -x Heliconis (G. rivos deduxit Heliconis *Havet*).

deebrio *v.* debrio. [*Stöger.*

deeo, -īre *a* de *et* ire. SALL. hist. frg. 3, 96 A 11 nec ullis ad signa deeuntibus (red- *Maurenbrecher*). STAT. Theb. 2, 551 hos dēīre (prodire *dett.*) iugis, illos e vallibus imis crescere (*i. ascendere*).

deerro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* errare. dērro: VEL. gramm. VII 65, 4 de . . . imminuitur, si quando sequens vox a littera e incipit, ut est dērrare, dēsse, ⟨in⟩ qua enuntiatione sufficit ipsa productio. *cf.* LVCR. 1, 711. 3, 860 VERG. ecl. 7, 7, *fort. etiam* PLAVT. Men. 1113. *coniungitur cum praep.* a *l. 30. 32. 40. 42, abl. l. 34. 42* (*abl. instr. l. 45. 47, abl. distantiae l. 31*); ad *l. 39*, in *l. 31. 38. 47.* *i. q. a recto itinere declinare, deviare.* *proprie:* PLAVT. Men. 1113 inter homines me -are a patre. RHET. Her. 4, 51, 64 eos similitudine loci deceptos angiporto toto -asse. CIC. ac. frg. 16 in itinere. LVCR. 3, 860 vageque -arunt passim motus ab sensibus omnes. BELL. Afr. 8, 2 (*de nave, ut* 11, 4 SALL. hist. frg. 3, 8). VERG. ecl. 7, 7 caper -verat. SEN. Phaedr. 1069 viā (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 29 itinere. AVSON. 420, 4 cursu). epist. 29, 3 sagittarius non aliquando ferire debet, sed aliquando -are (*cf.* PLIN. nat. 28, 100 ut . . . iaculantium ictus -uros negent). PLIN. nat. 8, 24 in *foveas*, -ante aliquo, ceteri *elephanti* congerunt ramos. 11, 176 si potus cibusque in alienum -verit tramitem. TAC. ann. 13, 29 (*in imag.*) sors -bat ad parum idoneos. *translate:* RHET. Her. 1, 9, 14 si non -bimus ab eo, quod coeperimus exponere. LVCR. 1, 711 magnopere a vero. VELL. 2, 3, 4 ubi semel recto -atum est. SEN. dial. 7, 3, 3 ab illa (*natura*) non -are et ad illius legem exemplumque formari sapientia est. epist. 97, 10 omnium aliarum artium peccata artificibus pudori sunt offenduntque -antem, vitae peccata delectant. COLVM. 1, 4, 6. 2, 2, 15 et sententia et visu -asse. QVINT. inst. 11, 2, 33. 12, 10, 64 propriam *eloquentiam*: id enim est non -are verbis. ARNOB. nat. 4, 31. AMM. 30, 9, 1 in hōc tantum -ans, quod . . . sinebat. EPIST. pontif. Thiel 611 Gelas. 1, 42 toto populo -ante (*se. a deo*).

deēsis *f.*, δέησις. *t. t. rhet.*: IVL. RVF. rhet. 16 p. 43, 6 δέησις obsecratio vel obtestatio qua deos oramus aut homines.

deessenon [*radicem hebraicam* דצין *continere videtur, de qua v. G. Hoffmann, Zeitschr. f. d. alttestamentl. Wissenschaft 1881 p. 334 sqq. Th.*]. EPIPHAN. Avell. p. 770, 31 veteris testamenti libros scriptos secundum formam quam dedit dominus in monte Sina, quam formam Hebraei deessinon vocant, quod interpretatur 'insculptum'. p. 771, 5. 10.

deex praep. *a* de *et* ex. ITALA Matth. 18, 28 (cod. e) invenit unum -x (ἕνα τῶν, VVLG. de) conservis suis.

de(e)xhortor, -ārī *a* de *et* exhortari. *i. q. dehortari*: DIDASC. apost. 43, 25 multos dexhortans et adoptans sibi *Simon* (*ibid.* seducere).

deex(s)equor, -ī *a* de *et* exsequi. *i. q. sequi*: AVELL. p. 471, 12 hanc (*fidei confessionem*) etiam -entes . . . patres.

dēfaecābilis, -e [*a* defaecare. *Th.*]. *qui defaecari potest*: SIDON. epist. 1, 5, 6 cisterna -is.

dēfaecātio, -ōnis *f. a* defaecare. *i. q. purgatio*: TERT. anim. 27 virus illud corporale, semen, ex carnis -e. PACIAN. paraen. 10 p. 120 -o senectutis *vini* (*v. l. 84*). HIER. nom. hebr. p. 25, 18 Basecoth adeps vel -o. EVSTATH. Bas. hex. 4, 6 p. 908[C] *aqua marina* potabilis iam effecta per -em amaritudine deposita naturali.

dēfaeco, -ātus, -āre [*a* de *et* faex *derivatum. Th.*]. defico: PLAVT. Most. 158 (*idem* defaec-: Aul. 79 Pseud. 760). *plerumque legitur part. perf. pass.* NON. p. 454 -ata omnia pura et inturbata et sine sordibus possumus dicere, ut vinum sine faecibus. DON. Ter. Andr. 729 quae sunt pura et -ata, liquida sunt. GLOSS. διυλίζω (DOSITH. gramm. VII 436, 8). -at διηθεῖ. -are est decolare et res quondam mixtas a faecibus segregare. -atum liquidum, purum, extersum vel purificatum. a faece purgatum. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. a faece, sordibus purgare: 1 *proprie:* *de liquoribus*: COLVM. 12, 28, 3 -atum *vinum* (12, 33, 1. PLIN. nat. 18, 232 vina. APVL. met. 9, 22 vina pretiosa. SERV. georg. 1, 341 mollissima vina: -ata, asperitate carentia. MACR. sat. 7, 12, 6 -atum vinum validius viribus. *cf.* TERT. patient. 11 -ato senectutem vini [*v. l. 69*].

Vvlg. Is. 25, 6 vindemiae -atae. Non. p. 454 *p. 284, 74.* Gloss. -atum vinum purificatum). Frontin. aq. 93 *Anio aqua* lacuum altitudine, in quos excipitur, velut -atur. Chalc. transl. 45[c] -ati liquoris. Symm. epist. 3, 23, 1 plerique condita musta -ant. Serv. Aen. 1, 432 liquentia *mella*: -ata, sine sordibus (georg. 4, 102). Macr. somn. 1, 22, 6 quod ... ex -atis abrasum resedit elementis. *de digestione*: Tert. anim. 10 exhibe pabuli transmittendi, decoquendi -andique membra. Macr. sat. 7, 4, 22 acceptum sanguinem quodammodo -ant *venae in digestione.* 7, 4, 23. *de metallis liquefactis purgatisque*: Hil. in psalm. 59, 11 (*in imag.*) cum -atis et perustis vitiis, ut argentum ignitum, probabiles iudicentur. *sim.* 65, 20. 67, 31 Pavl. Nol. epist. 23, 7 (*ibid.* concoqui). Alc. Avit. hom. 5, 2 p. 107, 25 caro necdum mortis fornacibus -ata. *de corporis lavatione*: Plavt. Most. 158 iam pridem ecastor frigidā non lavi magis lubenter nec quom me melius ... rear esse deficatam. Prvd. cath. 7, 76 tincta membra (*ibid.* lavare). Pavl. Nol. carm. 27, 238 -ato concretis sordibus ore. Sidon. epist. 9, 9, 12 -ata membra. *adde*: Alc. Avit. hom. 10 p. 121, 7 levibus elementis -atorum corporum membra. *nota de medicina*: Victric. 22 an aliter laborantia (*i. aegrota*) corpora -antur? *cf.* Veg. mulom. 1, 20, 3 haec *medicamina* grandines prohibere et aerem -are dicuntur. 2 *translate, i. q. cura, inscientia, vitiis liberare*: Plavt. Aul. 79 nunc -ato (*i. securo*) demum animo egredior domo (*aliter*: Ambr. in psalm. 118 serm. 15, 25 purum et -atum animum diligit Christus. Macr. somn. 1, 8, 9. Cassiod. var. 10, 20, 3 -ari animum bonis praeceptionibus institutum. inst. div. 29 p. 1144[B]). Plavt. Pseud. 760 quidquid incerti mi in animo prius ... fuit, nunc liquet, nunc -atumst cor mihi. Paneg. 10, 32 impetu suo fervet *recens gaudium* nec, ut primum liberum, continuo -atum est. Symm. epist. 5, 75 moribus -atis (Favst. Rei. epist. 8 p. 208, 17). Fvlg. myth. praef. p. 4, 16 -atam silentio vitam agere. Ambr. virg. 2, 6, 39 si quid -atum est in sermone nostro (Cassiod. var. 10, 7, 2 -atus sermo. *cf.* Rvfin. Orig. in lev. 9, 8 colata enim et -ata vult esse vel verba nostra vel opera). Hier. in Ier. 4, 10 p. 867 *gladius* -ct et purget animae vitia (Ven. Fort. vita Marcell. 5, 19). Pavl. Nol. epist. 16, 5 -ata mente purius intuentes videbimus hanc esse veritatem (Salv. epist. 5, 5). 49, 13 in -atis pectoribus. Sidon. epist. 1, 1, 3 tuae examinationi has *litterulas* non recensendas ..., sed -andas, ut aiunt, limandasque commisi. Cassiod. var. 6, 22, 2 si tu tamen ibi conscientia -atus adveneris. Ven. Fort. vita Radeg. 1, 2 -ato mundi contagio. *nota*: Cassiod. var. 8, 31, 6 quid prodest tantos viros latere litteris -atos? (*i. eruditos*). *c. abl.* (*cf. supra l. 18*): Fvlg. aet. mund. p. 150, 18 rationalia vitae instituta ... fluctuantis aetatis ebullitionibus -ata. Rvfin. Orig. in Rom. 4, 6 vitiis -ato corpore. Orig. in cant. prol. p. 75[D] moribus ... -atus. Petr. Chrys. serm. 166 p. 635[B] ieiunio humano -atus est et exinanitus a corpore.

c. praepos. ab: Rvfin. hist. mon. prol. ab omni malitiae cogitatione... -atos. Ambr. in Luc. 7, 141 ab omni labe vitiorum (*cf. l. 57*). Pavl. Nol. epist. 24, 9 -ato ab externarum rerum curis animo. Petr. Chrys. serm. 2 p. 188[B]. 88 p. 448[B] Pomer. 3, 29, 2. Ferreol. reg. 39 mundos ... et quasi -atos a vitiorum omnium ... inquinamento.

part. perf. pass. pro adi. **dēfaecātus,** -a, -um *i. q. purus*, Gloss. -ior purior lucidior. *posit. v. supra; comp. et superl.*: Serv. georg. 3, 522 sicut electrum -ius est metallis omnibus, ita et currens aqua ceteris purior (= Schol. Bern. *ad l.* Isid. orig. 16, 24, 1). Prosp. epist. 1, 9 -issimum lumen gratiae. 2, 20 -issimam ac saluberrimam ... intellegentiam. Ambr. in psalm. 118 serm. 8, 58 unde et caelum purius et -ius ab omni labe peccati est. Rvfin. hist. 11, 26 aqua ... -ior ac purior redditus.

syn.: colare, lavare, limare, purgare. exinanire.

deriv.: defaecabilis, defaecatio.

[**dēfāmātor**]. Stephan. 1 p. 35[c] Probianus -r, *videtur errore positum pro* dei amator, *v.* p. 35[B].

dēfāmis, -e [*a* de *et* fama, *cf.* infamis. *Th.*]. *i. q. infamis*: Apvl. met. 9, 17 mortem denique violentam -em comminatus (de fame *coni.*).

dēfāmo, -ātus, -āre [*a* de *et* fama. *Th.*]. *i. q. dehonestare*: Gell. 9, 2, 11 ut vocabula quoque eorum -ata atque demortua cum ipsis viderentur. Cod. Iust. 7, 14, 5 pr. -ari statum ingenuorum seu errore seu malignitate quorundam periniquum est. *cf.* Gloss. V 218, 36 lites serere: detrahere, -are. *part. perf. pass. pro adi.* dēfāmātus: Gell. 14, 2, 10 *hominem* probri plenum spurcissimaeque vitae ac -issimae. 18, 3, 3 homo ... turpitudine vitae -issimus.

dēfānātus, -a, -um [*a* de *et* fanum, *cf.* profanatus. *Th.*]. Arnob. nat. 4, 37 propter quaedam spatia -a.

dēfarīnātus, -a, -um [*a* de *et* farina. *Th.*]. *i. q. in farinam versus*: Tert. adv. Val. 31 ad molas delatum et -um *semen.*

dēfatīgābilis Not. Tir. 72, 41. *a* defatigare.

dēfatīgātio, -ōnis *f. a* defatigare. defet- *plerisque locis var. lect.* Gloss. καταπόνησις. *i. q. lassitudo, remissio*: Rhet. Her. 1, 17, 27 ne qua propter multitudinem litterarum possit animum tuum -o retardare. Cic. inv. 1, 25 sin auditoris studium -o abalienavit a causa. de orat. 3, 173 interspirationis, non -is nostrae neque librariorum notis sed verborum et sententiarum modo interpunctas clausulas in orationibus esse voluerunt. Sest. 79. Phil. 5, 20 nulla res ei finem caedendi nisi -o et satietas attulisset. fin. 1, 3 quaerendi -o. Tusc. 3, 67 -o ... miseriarum aegritudines cum faciat leniores. nat. deor. 2, 59 membrorum. Cato 36 et corpora quidem exercitationum -e ingravescunt. epist. 6, 2, 2 armis ... -e abiectis. Caes. Gall. 3, 19, 3. Hirt. Gall. 8, 27, 4 sine -e equorum (Tert. anim. 53). Liv. 8, 38, 11 in -em ultimam. Don. Ter. Andr. 668 Hil. in psalm. 68, 6. Pelagon. 190 si equus ... oneretur ... -e itineris. Vvlg. IV Esdr. 5, 35 ut non viderem laborem Iacob et -em generis Israel. Iord. Get. 86.

dēfatīgo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* fatigare. *in codd. plerumque traditur* defet-; defit-: Gloss. *intransit.*: Sort. Sangall. 40, 11 quid -as (*fort. leg.* te fatigas)? nihil ibi invenies. Gloss. -at fatigat, lassat. -et fatiget. suenceth (*anglosax.*). -atus καταπεπονημένος. -ati κεκοπωμένοι. Schol. Ter. p. 89, 10 -atus delassatus. *legitur inde a* Plavto.

i. q. lassare (*cum abl. saepe* [*gerund. l. 29*], in *v. l. 27. 31. 38*, sub *v. l. 38, c. inf. l. 49*): Plavt. Trin. 225 egomet me coquo et macero et -o (*sc. cogitando*). Ter. Andr. 669 deceptus sum, at non -atus (*i. non desistam*). Eun. 220 opus faciam, ut -er usque, ingratiis ut dormiam. Phorm. 794 ne te adulescens mulier -et (*loquendo*). Ad. 519 se. Cato orig. 19 -atum vulneribus (Bell. Afr. 18, 4). Afran. com. 172 quin deos ... precibus plorans obsecrans nequiquam -rem. Varro rust. 2, 9, 12 neque -ari patiuntur *catulos*, quo fiunt segniores. Rhet. Her. 3, 9, 17 animi -ati ab adversariis multitudine verborum (Cic. epist. 5, 14, 1). 4, 46, 59 -atus cursor integro facem ... tradit (*cf.* Caes. Gall. 5, 16, 4. 7, 48, 4. 7, 85, 5 civ. 3, 40, 2 Bell. Afr. 78, 6). Cic. Quinct. 42 quid negoti geritur in quo ille tot et tales viros -at? Catil. 2, 21 qui vadimoniis ... -ati. dom. 115 emit domum licitatoribus -atis. Planc. 11 non -ari supplicando (Fav. or. frg. Gell. 15, 8, 2 edendo. Nep. Lys. 2, 1 ne de eodem plura enumerando -emus lectores. Rvt. Lvp. 2, 7 cubando). Marcell. 20 in conservandis bonis viris (epist. 10, 19, 2 in ea conservanda). de orat. 2, 177. 3, 145 nunquam conquiescam neque -bor. Brut. 86 ac. 2, 7 leg. 3, 29 div. 1, 104. epist. 12, 25[a], 6 admodum. 14, 1, 1 teque nec animi neque corporis laboribus -ari (Caes. Gall. 7, 41, 2 assiduo labore. Cvrt. 8, 4, 6. 9, 2, 11). ad Brut. 1, 16, 10 Caes. Gall. 1, 40, 8. civ. 3, 85, 2 Pompei exercitum cotidianis itineribus. Bell. Afr. 19, 3. 32, 2 tirones in labore -are. 42, 1. 71, 2. 75, 3 milites sub onere ac sub sarcinis -atos. Rvt. Lvp. 1, 7. 21. Sen. dial. 7, 24, 3 (*in imag.*) *pecunia* apud sapientem ... nec umquam ita -ata errat, ut non, quotiens dignum invenerit, quasi ex pleno fluat. epist. 65, 17 quae *res* intentione oculos -at. 95, 18 Cvrt. 4, 16, 16. Colvm. 8, 16, 4 fastidire ... lupum (*piscem*), nisi quem Tiberis adverso torrente -asset. Svet. Iul. 65 Fronto p. 69, 5 N. Gell. 1, 2, 6 verbis eius -ati. Apvl. met. 2, 17. Sol. 26, 9 (Plin. nat. 8, 131 fatigare). Hil. in psalm. 14, 8 ieiuniis corpora. Amm. 17, 8, 5. 25, 3, 14. 25, 8, 4 animalia diu -ata. Ambr. Iac. 2, 9, 37 -atis corporis viribus. Vvlg. I reg. 14, 31 Sidon. epist. 8, 3, 2. Boeth. herm. sec. 5, 13 p. 420, 26 lectores. mus. 1, 14 dum -atus motus ... conquiescat. *seq. infin.*: Lent. Cic. epist. 12, 14, 7 non despero nec -bor permanere. *nota*: Sen. dial. 5, 33, 1 *pecunia* fora -at (*i. causa est usque ad taedium vociferandi*). 10, 20, 1 alium -at ... ambitio, alium ... cupiditas circa omnes terras ... ducit. epist. 53, 12 *philosophia* quaedam -at (*i. irrita facit*) et velut levia tela laxo sinu eludit. Hil. trin. 5, 3 ne ... periculosa suspicio pendulae expectationis sollicitudinem -et. Sidon. epist. 7, 12, 2 quamlibet posset triumphalibus adoreis familiae tuae (*sc. describendis*) -ari stilus. *i. q. vexare, conterere, debilitare* (*cf. l. 18 et* Gloss. -at flagellat): Paneg. 10, 24 *clavae* hostem ... caedendo -bant ac ... ruere cogebant. Firm. math. 3, 11, 8 aut fame aut plagis aut *eqs.* Ps. Avr. Vict. epit. 48, 5 Hunnos et Gothos qui eam (*rem publicam*) sub Valente -assent (Marcell. chron. II p. 92, 481, 2 Iord. Rom. 315). Filastr. 11, 1 ut *ranae* putore Aegyptios -ent. Dict. 3, 21 postremam aetatem *Priami* ... confectam iam ac -atam tantis luctibus filiorum. Amm. 22, 9, 11 quo taedio Iulianus -atus. Oros. hist. 5, 15, 15 usque ad extremum desperationis. *de aegroto*: Vitr. 1, 6, 3 -atis morbo viribus. Marcell. chron. II p. 88, 462 febre -atum. *de fertilitate soli*: Colvm. 1 praef. 1 ubertate nimia prioris aevi -atum et effetum solum nequire ... praebere mortalibus alimenta. *de vita senescente*: Sen. dial. 6, 21, 4 non una hominibus senectus est, ut ne animalibus quidem: intra xiv quaedam annos -vit (*A*, -antur *F*, -at vita *Madvig*). *de animo*: Symm. epist. 1, 102 *epistularum* in maximo fenore perceptio iuvat, solutio -at (*i. contristat*).

deriv.: defatigabilis, defatigatio.

dēfatīscor *etc. v.* defet-.

[**defautio**] ἀποτροπή, ψόγος Gloss. II 40, 24 (dissuasio *de Vit*). *L.*

dēfectātīvus *v.* defectivus.

dēfectibilis, -e *a* deficere. *qui facile deficit*: Avg. serm. 362, 11 cum portamus istam -em infirmitatem, cui etsi cibus numquam desit ... non tamen efficit, ut mors non sit futura.

✱**dēfectio,** -ōnis *f. a* deficere. *pluralis*: -es: Cic. rep. 1, 25 div. 2, 17 nat. deor. 2, 153 Cato 49 Liv. 23, 33, 7 *al.* -um: Corp. III 14147, 5 Avg. civ. 12, 7 p. 522. -bus: Vitr. 1, 4, 8 Gell. 2, 28, 4 Tert. mart. 1 Avg. civ. 3, 15 p. 117 Cael. Avr. acut. 2, 3, 20. Gloss. λιποθυμία, ἔκλυσις, ἀτονία, ἔκλειψις. *in interpretatione no-*

minum hebraicorum: AMBR. Ioseph 3, 11 (Dothaim. HIER. nom. hebr. p. 5, 14) HIER. nom. hebr. p. 8, 13 (Mosoch). p. 54, 12 (Efai). *legitur inde a* CIC. *non habent poetae neque* VELL. COLVM. MELA PETRON. FRONTO *al.* *singulis locis*: NEP. VITR. SEN. rhet. CELS. ASCON. PLIN. nat. *al.* *binis*: SALL. PLIN. epist. FLOR. *al.*

I ***sensu activo***: AVG. civ. 3, 14 p. 113 donec multorum taederet pari -e (*i. afflictione*) certaminum. 12, 7 p. 522 nemo igitur quaerat efficientem causam malae voluntatis; non enim est efficiens sed deficiens, quia nec illa effectio, sed -o.

II ***sensu intransitivo***: **A** *de amicitia, obsequio, disciplina sim. deserenda, fere i. q. transitio, seditio*: **1** *de hominibus*: **a** *absolute* (*nota sensu christiano i. q.* ἀπόστασις: TERT. monog. 15 et tamen nec cruentam -em infirmitas carnis excusat, nedum impudicam): CIC. ac. 1, 43 docere ... qua de causa discidium factum sit, ut videamus, satisne ista sit iusta -o. CAES. Gall. 5, 26, 1 initium repentini tumultus ac -is (6, 3, 4). 6, 8, 8 -is auctores (LIV. 7, 20, 2. 8, 20, 11. 8, 29, 1 *al.* CVRT. 6, 1, 20. 6, 6, 34 *al.* SVET. Otho 1 IVST. 11, 2, 7). 7, 43, 5 ne profectio nata a timore -is similisque fugae videretur. civ. 2, 13, 3 ne gravius permoti milites et -is odio et contemptione sui ... omnes puberes interficerent. LIV. 1, 30, 7 sollicitatis ad -em animis (21, 45, 3 animos ad -em sollicitari [35, 29, 10]. *cf.* 10, 21, 2 Vmbros ad -em vocari. 21, 19, 5 socii aut sollicitarentur ad -em aut sua sponte desciscentes recipierentur [27, 12, 8]. 21, 61, 5 populo ... ad -em impulso [33, 49, 2. 36, 11, 9]. 23, 1, 4 cogere [34, 18, 2]. 23, 6, 4 plebs ad -em spectare [23, 16, 2. 24, 6, 2 haud dubie ad -em res spectabat]. 24, 30, 9 ad -em inclinatos animos [28, 15, 16]. 24, 37, 1 ad hanc -em erecti sunt ... animi. 24, 45, 3 traxissetque ad -em Arpos [25, 16, 6 neque trahere ad -em Lucanos. TAC. hist. 3, 57 ann. 6, 36. 12, 39]. 36, 28, 3 Naupactum ... ad -em compulerat [CVRT. 10, 1, 45 Seuthes Odrysas ... ad -em compulerat]. FRONTIN. strat. 2, 7, 3 ad -em conspirassent. 3, 16, 1 corrumpere ad -em populares. AMM. 31, 6, 3 ad -em erupere confessam). LIV. 3, 4, 5 -em parari. 4, 17, 2 maius additum -i scelus (*cf.* 28, 19, 2). 4, 32, 5 septimam infelicem -em. 6, 21, 2 iam diu molientes -em (CVRT. 9, 10, 19). 6, 21, 3 quod Veliternis ... tam diu impunita -o esset (25, 15, 19. 28, 32, 11 ne impunita tam scelerata -o esset). 7, 42, 2 apparet haud parvas vires -em habuisse. 9, 16, 10 quorum opera -o esset facta. 9, 25, 9 certo -is crimine. 21, 11, 13 conquisitoribus metum -is cum praebuissent (VAL. MAX. 2, 7, 11 ut ... metum -is reliquis inicerent). 21, 39, 5 -is tempus. 22, 22, 5 ne sanguine liberum suorum culpa -is lueretur (29, 17, 2). 22, 22, 21 ingenti consensu -em omnes spectare (23, 34, 11 bellum ac -em). 23, 2, 5 -is ... consilium (23, 6, 6). 23, 12, 16 in -e totam Italiam esse. 23, 15, 7 conscientia temptatae -is (TAC. Agr. 16). 24, 45, 8 utrum prior -o plus merita sit poenae an hic reditus veniae. 26, 12, 6 maiora in -e deliquerant (26, 13, 5 quem ad modum in -e praesidium ... neccarimus? CVRT. 8, 1, 2 in -e perseveraverant). 27, 28, 6 ab ira non -is modo ... occasionem supplicii peti. 28, 15, 15 principium -is ab Attena ... factum est (28, 31, 7). 28, 24, 10 haud expertes seditionis -isque. 28, 26, 2 an plurium supplicio vindicanda tam foedi exempli -o magis quam seditio esset (*cf.* TREB. trig. tyr. 32, 1 post vindicatam -em, quam consularis vir ... paraverat). 29, 3, 15 Masinissam aperta -e infestissimum hostem. 35, 32, 2 Aetoli -em nudabant. 36, 14, 9 *et saepius.* CVRT. 6, 1, 20 veniam -is ... impetraverunt (8, 2, 18. CAPITOL. Aur. 14, 4 postulantes). 6, 1, 20 urbs obsessa erat a -is sociis. 9, 7, 2 barbaros quoque in societatem -is impulerant. *al.* TAC. hist. 1, 5 capite -is ablato. 2, 69 prima statim -e ... assumptus. ann. 3, 41 quo dissimularent -em magisque in tempore efferrent. 4, 24 -em coeptantes. 11, 9. SVET. Nero 42 -is duces. CAPITOL. Aur. 25, 5 conscios -is (GALLICAN. Avid. 8, 7). Ver. 6, 9 -em cogitantibus. Maximin. 13, 5 contra eum -em pararunt. IVST. 41, 4, 4 huius -is impunitatem illis ... discordia dedit. AMM. 21, 5, 1 professa palam -e se tutiorem fore. 24, 2, 1 *al.* AVG. civ. 12, 7 p. 522 causas ... -um istarum. 12, 9 p. 523 nec talem voluntatem facit nisi -o, qua deseritur deus, cuius -is etiam causa utique deficit. **b** *accedit genetivus* (*pro quo ponitur adiect. infra l. 79. p. 288, 2 sqq.*): CIC. ad Q. fr. 1, 4, 4 subita -o Pompei. Pis. 84 in illa omnium barbarorum -e. ad Q. fr. 1, 1, 5 -em sociorum (SALL. hist. frg. 1, 22 or. Cottae 6. LIV. 7, 25, 7. 8, 3, 8 -o sociorum nominisque Latini. 9, 19, 2 in omni -e sociorum Latini nominis. 22, 61, 13. 23, 33, 7 inter -es veterum sociorum. 28, 31, 4. 28, 44, 15. IVST. 28, 3, 14 ut -em sociorum vindicaverit). CAES. Gall. 7, 59, 1 de Haeduorum -e et secundo Galliae motu (7, 59, 2. 7, 61, 4. 7, 63, 1). 7, 67, 7 post -em Litavicci. BELL. Alex. 68, 1 cumque -em (*Clark*, defensionem *codd.*) eius nullam posse excusationem [eius] imprudentiae recipere coarguisset. NEP. Dat. 7, 1. LIV. 4, 7, 2 adiectum ... Ardeatium -i Veiens bellum. 6, 2, 3 terror accessserat -e Latinorum Hernicorumque (*cf.* 6, 11, 2. 9. 7, 1, 3). 8, 22, 10 -i Campanorum imminentes (VAL. MAX. 5, 1, 3 post illam nefariam Campanorum -em). 9, 27, 1 spes Campanae -is, in quam coniuratum erat (25, 18, 4 ante -em Campanam). 9, 41, 8 res ... turbavit repentina -o Vmbrorum (10, 20, 12 agmen ... captivorum etiam repentina -e turbatum erat). 28, 42, 9 -em militum tuorum expertus. 29, 17, 3 causam utriusque -is nostrae. 40, 39, 5 suam -em ... sensisse eum et pertimuisse rati. *et saepe sim.* CVRT. 7, 4, 32 regi ... nuntiatur ... Peloponnesiorum Laconumque -o. *al.* ASCON. Corn. p. 74 crebrae -es Italicorum. TAC. hist. 1, 19 Germanicae -is. 3, 45 ipsorum Brigantum -e. ann. 2, 8 *al.* FLOR. epit. 3, 5, 26. CAPITOL. Aur. 24, 8 motus -e Cassii. GALLICAN. Avid. 12, 3 -em Cassianam. SPART. Sept. Sev. 12, 7 ultus ... graviter Albinianam -em. VIR. ill. 65, 2 Asculanae et Fregellanae -is invidiam sustinuit. AVG. civ. 4, 7 p. 154 quomodo se habeat deorum iste vel transitus vel fuga vel emigratio vel in pugna -o. *collectiva*: CAES. Gall. 3, 10, 2 ad id bellum incitabant iniuriae ..., rebellio facta post deditionem, -o datis obsidibus, tot civitatum coniuratio. 5, 22, 3 permotus -e civitatum (7, 54, 2 civitatis. LIV. 36, 20, 1 consciae -is civitates). HIRT. Gall. 8, 30, 1 -e Galliae (8, 46, 6 OROS. hist. 4, 13, 5). CORP. III 14147, 3 (*Philis Aegypti*) primus -⟨is⟩ Thebaidos (*τὴν Θηβαίδα ἀποστᾶσαν*) ... victor ducibus earum -um inter⟨ce⟩ptis. LIV. 23, 17, 10 Capuae. 23, 30, 10 et ne domus quidem Hieronis tota ab -e abstinuit. 24, 12, 2 nec ullius urbis -i magis infensos eorum animos esse (24, 37, 3 proditiones -esque urbium. 26, 1, 4). 26, 21, 14 secutae -em earum Hybla et Macella. 26, 41, 12 -em Italiae, Siciliae maioris partis, Sardiniae (29, 6, 1). 27, 21, 6 Etruriae. 28, 36, 1 seditio primum militaris, deinde -o Indibilis animos eius sustulerant. 38, 2, 1 Athamaniae. CVRT. 8, 1, 6 quorum clade totius regionis finita -o est. TAC. hist. 2, 96 tertiae legionis -o (3, 67 legionis cohortiumque. PANEG. 12, 23). 3, 6 nondum -e eius (*classis*) audita (3, 13 -e classis vulgata. 3, 36 classis Ravennatis. 3, 56). ann. 13, 37 Vologesen -e Hyrcaniae attineri. 14, 30 repentina -o provinciae. SVET. Tib. 16 Illyrici. Nero 47 ceterorum exercituum. IVST. 39, 1, 3 Syriae. **c** *accedunt praepos.*: **ab** *aliquo*: CIC. Phil. 13, 39 istas tu partes potius quam a populo Romano -em vocas? (LIV. 9, 16, 6 -is a populo Romano auctores. 27, 9, 9 apertam -em a populo Romano esse). LIV. 6, 21, 7 auctoresque -is ab Romanis (8, 20, 9 post -em ab Romanis. 23, 2, 5. 23, 9, 10. 24, 36, 9 -is ab Romano spes. 25, 23, 4 *al.*). TAC. ann. 12, 10 -e a familia Arsacidarum. 16, 7 a domo Caesarum. **ad** *aliquem*: LIV. 23, 14, 9 placere sibi -em ad Hannibalem. 23, 49, 5 Iliturgi oppidum ... ob -em ad Romanos oppugnabatur. **ab** *aliquo* **ad** *aliquem*: LIV. 26, 30, 2 ab Romanis ad Hannibalem. 28, 10, 5 -is ab Romanis ad Hasdrubalem ... consilia. 35, 43, 2.

nota i. q. desecensus, delapsus: HIL. trin. 10, 7 ut non -o dei ad hominem sit, sed hominis profectus ad deum sit. 10, 22 non dei -e, sed hominis assumptione.

2 *de rebus*: CIC. Tusc. 4, 22 *intemperantia* est a tota mente -o sic aversa a praescriptione rationis, ut *eqs.*

B *i. q. debilitatio, deminutio*: **1** *virium i. q. imbecillitas, morbus, infirmitas*: **a** *de hominibus*: *α absolute vel cum genet. personae*: PLIN. nat. 23, 3 pampini ... mulierum a conceptu -i ... prosunt. PS. QVINT. decl. 5, 20 tunc super abrupta verba tota -e conticuit. TAC. ann. 6, 50 quamvis manifestam -em tegebat. *ibid.* recreandae -i *Tiberii* cibum afferrent. PLIN. epist. 7, 19, 3 insident febres, tussis increscit, summa macies, summa -o. SVET. Tib. 73. Cal. 50 ut tamen nonnumquam subita -e ingredi ... vix posset. Vesp. 24 alvo repente usque ad -em soluta. TERT. anim. 30 praeveniente restitutionem -e. ITALA deut. 28, 20 (Lugd.) famem et -em (*ἔνδειαν καὶ ... ἐκλιμίαν*, VVLG. famem et esuriem). HIL. in Matth. 15, 9 quos ne ... in vitae opere -o labefactaret, vult cibo suo alere. in psalm. 63, 9 -o scrutantium -em supervacuae contra deum adhortationis ostendit (63, 11). CHIRON 151 ex inanitate longi itineris bulimus et -o idemque aestuatio eveniet. 152. 306 -es ... et lassitudines. HYG. astr. 2, 20 p. 61, 4 quo facto exercitus ad -em venire cogebatur. PAVL. NOL. epist. 34, 1 *opp.* refectio (AVG. in psalm. 84, 10 *syn.* lassitudo). CAEL. AVR. acut. 3, 21, 199 -e submota. chron. 4, 3, 40. 5, 10, 110 aegrotanti -em facere et propterea mortem. 5, 10, 112. HIPPOCR. aer. 22 -e (*ὑπὸ ἀσθενείας*). FAVST. REI. serm. 21 p. 305, 19 *deus* permisit eum longa -e consumi. SIDON. epist. 6, 12, 3 propter -em civium pauperatorum. ORIBAS. syn. 6, 26 eup. 2, 1 B 3. GREG. M. moral. 4, 67 a temporalibus salubri -e lassantur *pii.* *β cum genetivo rei* (*saepe t. t. medicorum de animo*): CIC. Cato 29 ipsa ista -o virium adulescentiae vitiis efficitur (PLIN. epist. 3, 19, 6 vires in posterum exhausit, quarum -e rursus reliqua creverunt). 85 senectus autem aetatis est peractio tamquam fabulae, cuius -em fugere debemus. Att. 3, 18, 2 metuens, credo, -em animi mei (SEN. contr. 1, 4, 7 cum oculorum caliginem, animi -em, membrorum omnium torporem descripsisset. QVINT. *l. S2.* HIL. in psalm. 118 caph 1 naturae humanae est ut, cum id quod desiderat, non potest obtinere, per desiderii iugem cupiditatem animi -e teneatur. HEGES. 1, 32, 5 gravis animorum -o. ITALA exod. 6, 8 [Lugd. Aug. loc. hept. 2, 27 p. 546, 6] et non exaudierunt Moysen a -e animi [*ὀλιγοψυχία*, VVLG. angustia spiritus] et ab operibus duris. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 20 *bis.* 2, 10, 75. 2, 18, 104. 2, 19, 118. 122. 2, 35, 186. 3, 4, 25. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 280[D] quaedam animi -o fatigaret. II 2 p. 347[A] -o animi affligebat me). CELS. 7, 33 vel profusione sanguinis vel animae -e moriuntur (HIL. in psalm. 118 caph 1 sequitur ... -em animae -o oculorum *eqs.*). QVINT. decl. 257 p. 52, 3 vidit totius animi atque etiam corporis -em (HEGES. 5, 24, 2 -em corporis ... molliore cibo nutriant. CAEL. AVR. chron. 2, 10, 123 -e vel debilitate corporum, quam Graeci *ἀτονίαν* vocant. *cf.* VITAE patr.

3, 4 ut . . . famem et -em corpori eius facerent *daemones*). GELL. 6, 6 tit. de quorundam sensuum naturali -e. PS. GARG. MART. p. 211 qui -em habent stomachi, quam Graeci atoniam vocant (CAEL. AVR. acut. 2, 35, 185 si -e fuerit stomachus affectus. GREG. TVR. Mart. 3, 52 cum febre ac nimia -e stomachi). VEG. mulom. 2, 5 ne plus quam oportet infrigides, quia, cum quasi splene careat, simul et -e sanguinis calore privatur. VVLG. Nah. 2, 10 dissolutio geniculorum et -o (ὠδῖνες) in cunctis renibus. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 122 -o vocis atque algor. 3, 2, 8 pulsus -o, quam Graeci ἀσφυγμίαν vocant. RVFIC. epist. 2, 35 p. 420, 20 me . . . duo pedes sustinere prae -e vix possunt. *latiore sensu*: LACT. epit. 66 (71), 6 hanc esse mundi senectutem ac -em Trismegistus elocutus est. LEO M. epist. 28, 3 inclinatio fuit miserationis, non -o potestatis (ἀσθένεια τῆς δυνάμεως). ZACCH. 3, 7 humanae fidei -o (*cf.* PAVL. NOL. epist. 23, 9 quod -es fidei nostrae in illis pultibus assumendis adimplebat). CASSIOD. in psalm. 118, 82 repetitur salutaris et confirmativa -o, quae non ab infirmitate mentis venit, sed a gloriosa potius animi virtute descendit. *i. q. desperatio, timor*: TERT. mart. 1 temptabo illos . . . -bus aut inter se dissensionibus. PS. TERT. haer. 4 p. 220 in -e fuisse et paene dissolutum esse. *ibid.* in -e[m] factum *et* de -e conceptus. p. 221 excessisse de Pleromate, ut in -em negant isti. *ibid.* qui fuerit in -e[m] propter desiderium videndi propatoris. VVLG. psalm. 118, 53 -o (ἀθυμία) tenuit me (*cf.* GLOSS. Suet. Tib. 21, 5).

b *de rebus*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932[c] non valet visio -is (*i. rupium cavatarum*) attingere. *de sideribus i. q. obscuratio* (GLOSS. ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. *cf.* SVET. frg. p. 211, 10 tunc sol eclipsin patitur quod latine -o dicitur): CIC. Cato 49 -es solis et lunae . . . praedicere (div. 2, 17 solis -es itemque lunae praedicuntur. nat. deor. 2, 153 -es solis et lunae cognitae praedictaeque. GELL. 2, 28, 4 de lunae solisque -bus). div. 1, 112 primus -em solis . . . praedixisse fertur (rep. 1, 22. 25 ut . . . superiores solis -es reputatae sint. SEN. benef. 5, 6, 3 quo die solis -o fuit. 5, 6, 4 non est ista solis -o sed duorum siderum coitus. epist. 108, 31 nat. 1, 12, 1. 7, 3, 3 -es quidem solis ⟨ob⟩servatas ab Aegyptiis collegit. FLOR. epit. 1, 1, 17. TERT. nat. 2, 6 sol saepe -e temptatus est. PS. CENS. frg. 3, 2 p. 58, 9. AVR. VICT. epit. 12, 13 solis -o facta est. AVG. civ. 3, 15 p. 116 acciderat . . . solis -o *eqs.* MARCELL. chron. II p. 71, 418, 2 [ἔκλειψις ἡλίου]. ORIG. in Matth. 18, 134). SEN. nat. 1, 12, 1 haec dicitur perfecta -o, quae stellas quoque ostendit et intercipit lucem. 7, 12, 4 omnis -o siderum brevis est (TAC. ann. 1, 28 suis laboribus -em sideris assimulans). CVRT. 4, 10, 6 quos adversis dis pugnasse lunae ostendisset -o (QVINT. inst. 1, 10, 47. FRONTIN. strat. 1, 12, 8 defectum lunae . . . praedixit . . . additis rationibus causisque -is. HIL. in Matth. 26, 1 obscuritate solis, -e lunae, casu stellarum. PROB. Verg. georg. 2, 478 BOETH. syll. hyp. 1 p. 835[D]). *de liquoribus*: SEN. nat. 4, 2, 16 significatam aiunt duobus rerum potientibus -em *Nili*. FRONTIN. aq. 91 novus autem Anio vitiabat ceteras, nam cum editissimus veniat et in primis abundans, -i aliarum succurrit. CYPR. epist. 74, 10 si canalis aquam ducens qui copiose prius et largiter profluebat subito deficiat, nonne ad fontem pergitur, ut illic -is ratio noscatur? EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898[c] nullam -em fieri liquoris a sole pronuntiant.

2 *i. q. inopia, penuria, angustiae*: VITR. 1, 4, 8 e superationibus aut -bus ea (*animalium corpora*) laborare dissolvique iudicamus. TERT. nat. 1, 6 adempta diligentia cavendi per -em (defectum *Goth.*) agnoscendi quid observes? adv. Marc. 1, 24 p. 323 non poteris et in creatorem referre bonitatis in omnes -em (*ibid. iterum*). 2, 8 p. 345 postremo non libertate nec potestate arbitrii fecisset infirmum, sed potius -e earum. ITALA deut. 28, 48 (Lugd. Wirc.) in -e omnium (ἐκλείψει, VVLG. in omni penuria). SOL. 27, 15 senectam -o probat dentium. VVLG. sap. 11, 5 a -e (ἀποροῦντες) potus sui. Sirach 30, 23 thesaurus sine -e sanctitatis. PAVL. NOL. epist. 46, 2 praeter alias ingenii mei -es (*syn.* penuria). MACR. sat. 2, 4, 24 pecuniae. *nota*: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 296 ex -e aemuli (*sc. qui deest*). AVG. c. Petil. 3, 15, 18 nihil inquisitionem meam impedit additum, nihil eius sublevat -em.

3 *i. q. finis*: APVL. mund. 1 finem nulla aevi -e factura. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 306 hoc nomine cessationis et -is operum et imprudentiae et malignitatis affinis est. IVST. 41, 2, 1 administratio gentis post -em Macedonici imperii sub regibus fuit (*cf.* AMBROSIAST. II Thess. 2, 1/4 regni Romani -o). HIL. trin. 1, 9 deduxisse *deum* in hanc . . . vitam hominem sub -e vivendi et aeternitate moriendi. VVLG. sap. 8, 18 in operibus manuum illius honestas sine -e (CASSIOD. in psalm. 148, 14 non possumus sine -e peragere. VEN. FORT. vita Hil. 6, 19 thesauri sine -e constarent). *i. q. interitus, mors: hominum* (*cf. p. 288, 42 sqq.*): HIL. trin. 11, 28 si . . . beatis et impiis finis est et finis intellegitur esse -o. VVLG. Bar. 2, 22 -em vestram faciam de civitatibus *eqs.* APRING. in apoc. 1, 18 absque -e perdurans, qui mortem pro vestra salute suscepi. *rerum*: TERT. anim. 53 habitum . . . sustinens -is abducitur *anima*. resurr. 2 p. 28 solius carnis et -em agnoscimus et refectionem cum maxime asserimus. ITALA Soph. 1, 2 (Cypr. testim. 3, 47) -e deficiat a facie terrae (ἐκλείψει ἐκλιπέτω, VVLG. congregans congregabo omnia a facie terrae). ORIG. in Matth. 18, 48 nec per ignem fiet mundi corruptio, sed per -em ipsius.

4 *apud grammaticos, i. q. eclipsis* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 66, 15 eclipseos, id est -is): CHAR. gramm. I 259, 12 dicas autem et dixeris per -em imperativi (DIOM. gramm. I 358, 34). PRISC. gramm. III 33, 1 praepositio, quando per -em verborum profertur, generalem servat accentuum regulam. 110, 10 contrariae similiter passiones per -em fiunt literae et syllabae et dictionis et orationis. 111, 4 orationis quoque fit -o (*cf.* GELL. 5, 8, 3 ut pleraque dici per -em solent [= MACR. sat. 6, 8, 2]. 12, 14, 3 idque ipsum dici solitum per -em, nam plenam esse sententiam. SERV. Aen. 1, 135 his enim affectibus tantum sermonis -o congruit. *cf.* PS. RVFIN. in psalm. 7, 2, 11 aposiopesis est, id est -o, ubi additur, ut oratio plene intellegatur. SERV. auct. Aen. 10, 672. 12, 436 quidam autem -em putant et deesse volunt *eqs.*). 128, 16 per -em 'talis' et 'tantus' et 'tot'. 247, 5 per per -em 'si', quomodo etiam 'ut'. CARM. de fig. 175 ἔλλειψις. fit -o cum verbum, quod subtraho grate, defit. SCHOL. Ter. p. 54, 6 relativum per -em alius casualis partis. *pars orationis normae suae dissentiens*: CHAR. gramm. I 50, 24 approbatur autem -is regula argumento similium. PRISC. gramm. II 457, 18 nec mireris, si non ubique differentiam faciat vel -em anceps significatio. III 148, 5 obliquis casibus iunguntur, nisi per -em proferantur. 228, 8 fit per figuram ellipseos, id est -is.

syn. et iuxta posita: seditio, motus, tumultus. debilitas, dissolutio, fames, febris, lassitudo, macies, torpor. eclipsis, obscuritas. penuria. cessatio, finis. *opp.*: effectio, reditus. refectio, restitutio. superatio. aeternitas.

dēfectitat NOT. Tir. 22, 56[a]. *a* deficere.

⊠**dēfectīvus**, -a, -um [*a* deficere, defectus. *Th.*]. **1** *t. t. grammaticorum, i. q. in declinatione deficiens, ellipticus* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 86, 30 -a locutio . . . et est eclipsis): **a** *de verbis*: CHAR. gramm. I 248, 8. 249, 15. 259, 27 -a seu corrupta (BEDA gramm. VII 279, 17). DIOM. gramm. I 342, 30. 346, 12 -a verborum species (SACERD. gramm. VI 430, 29. 431, 9. 434, 18. 442, 7). 359, 11 EXC. Bob. gramm. I 562, 1. PRISC. gramm. II 369, 18. 372, 11 tam verba quam alias partes orationis esse -as. III 228, 21 PROB. inst. gramm. IV 139, 3. 17. 23 a -o feror, latus. 139, 29. 32. 158, 14 de genere sive qualitate -a *verborum*. EVTYCH. gramm. V 448, 19 anomalis vel -is (GRAMM. suppl. p. 124, 9). *cf. saepe* GRAMM. SERV. Verg. Aen. 1, 235. 2, 12 *al.* CASSIOD. inst. div. 15 p. 1128[c] verborum, quae -a non sunt. *acced. gen.*: PRISC. gramm. II 418, 22 -a temporis . . . *verba* (DON. gramm. IV 388, 3). *abl.*: PRISC. gramm. II 560, 10 quocumque tempore -a sint verba. PROB. cath. gramm. IV 34, 32 -um genere. POMP. gramm. V 231, 36 naturali ratione -a. *praep.* per: DON. gramm. IV 385, 4 verba -a alia per modos . . ., alia per formas *eqs.* CLEDON. gramm. V 61, 31 CONSENT. gramm. V 379, 10. 23. in: CONSENT. gramm. V 367, 13 in plures *partes* -a *verba*. 377, 9 verba . . . in modis -a (PHOC. gramm. V 436, 4). 377, 13 in forma . . . -um. **b** *de nominibus*: PROB. inst. gramm. IV 132, 38 pronomen. DON. gramm. IV 388, 6 participia (PS. ASPER gramm. suppl. p. 56, 11). POMP. gramm. V 167, 17 *nomina*. VIRG. gramm. epit. 6 p. 451 sunt pronomina ignota, quae multifarie -a (defectativa ARS Bern. gramm. suppl. p. 136, 26) sunt. *acced. abl.*: PRISC. gramm. II 568, 13 nec numeris -a invenies participia. *gen.*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 547, 13 pronomen -um generis numerique communis.

2 *i. q. imperfectus, vitiosus, caducus* (*opp.* permanens): [TERT. adv. Val. 14 *coni. Rhenanus*]. PS. RVFIN. in psalm. 38, 6 ecce mensurabiles posuisti dies meos: id est non aeternos, sed -os. AVG. conf. 2, 6, 12 ut est quaedam -a species et umbratica vitiis fallentibus. lib. arb. 2, 20, 54 fatemur esse peccatum, quoniam -us motus est, omnis autem defectus ex nihilo est. c. Secundin. 11 non enim cum animus ad corpus declinat, corpus efficitur, sed tamen -o appetitu quodam modo corporascit. GREG. M. moral. 1, 43 quisquis temporalia ac -a sequitur, occasum petit (*syn.* fugitiva. *opp.* superna). 16, 33 ut nulla iam -a temporum momenta sustineat.

3 *t. t. astronomiae*: AMM. 20, 3, 4 ἐκλειπτικοὺς συνδέσμους, coagmenta videlicet -a.

4 *t. t. medicorum i. q. intermittens*: CAEL. AVR. acut. 2, 10, 60 Diocles ait -as febres tutas atque innoxias esse frequentius quam sunt continuae.

dēfector, -ōris *m. a* deficere. *is, qui deficit, obsequium deponit*: POMP. TROG. prol. 16. TAC. hist. 2, 62 nec ultra in -es aut bona cuiusquam saevitum. 3, 12. 57 ducem se -bus obtulit. 3, 61. ann. 1, 48 parata in -es ultione. 11, 8 in quos, ut patris sui quoque -es, ira . . . accensus. 12, 50 adversus -es et in tempore rebellaturos. SVET. Nero 43 revocatisque ad paenitentiam -bus. IVST. 16, 1, 13. 41, 4, 4. 9. SERV. georg. 1, 290 unde et qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, -es vocantur. HEGES. 4, 30 armis super -es irruit. OROS. hist. 4, 3, 5 tam sceleratos -es. CORP. III 10471/3 (*in Pannonia inf.*) dux vex(illationum) . . . adver(sus) -es et rebelles. *f.* **dēfectrīx**, -īcis. *i. q. vitiosa, egena*: TERT. adv. Val. 38 p. 211 desultricem et -em illam virtutem (*ex* IREN. 1, 11, 2 ἀποστᾶσάν τε καὶ ὑστερήσασαν δύναμιν, discedentem et destitutam).

⊠**dēfectus**, -ūs *m. a* deficere. *formae plurales*: -ūs: LVCR. 5, 751

VERG. georg. 2, 478 SEN. epist. 94, 56 *al.* -bus: CIC. nat. deor. 2, 50 PLIN. nat. 1, 2, 54 AMM. 23, 6, 70 *al.* -uum: PLIN. nat. 25, 10 OROS. hist. 6, 14, 2. GLOSS. ἀτονία, ἔκλειψις. *legitur inde a* CIC., *non habent poetae (praeter* LVCR. VERG. AETNAE LVCANI *singulos locos et recentiores) neque* CAES. SALL. NEP. VITR. SEN. rhet. VELL. VAL. MAX. CELS. COLVM. MELA PETRON. QVINT. TAC. FLOR. FRONTO *al.; singulis locis*: CIC. CVRT. SVET. *al.* [TERT. nat. 1, 6 *coni. Gothofredus*, defectionem *A*.]

I ***sensu activo*:** CAEL. AVR. acut. 2, 10, 76 a ieiunitate vel abstinentiae -u. AVG. op. imp. 4, 8 quem dicis eius effectum, non intellegis esse vestrum -um (*cf.* CASSIOD. in psalm. 72, 26 -us dictus est, quoniam deest illi effectus). ENNOD. dict. 15, 15 p. 469, 21 quemadmodum gemuit *noverca* -um poculi. CASSIOD. var. 4, 31, 1 -us ... rerum aut consilium titubare aut vires arguit defuisse. GREG. M. moral. 2, 70 ad -um cordis praevalere nequaquam permittitur *Satan* (*syn.* interitus, *opp.* provectus).

II ***sensu intransitivo*:** A *de amicitia, obsequio, modestia deserenda i. q. transitio, seditio* (*proprie et in imag.*): CVRT. 7, 4, 39 magno tamen animo -um eorum tulit. CAPITOL. Opil. 8, 2 -u legionum, quae ad Varium Heliogabalum confugerant. OROS. hist. 5, 22, 9 in tali ergo vel -u vel perduellione sociorum. PROSP. chron. I p. 384, 1370 (*a. 453*) aliquot gentium. AVG. civ. 12, 8 -us iusta poena consequitur. 14, 13 spontaneus ... -us (LEO M. serm. 58, 2 p. 333 doctores legis ... spontaneo -u ritus sibi patrios sustulerunt). *acced. praepos.*: AVG. civ. 10, 25 -u utique bono ab inferioribus ad superna. 12, 9 a bono. 14, 11 ab opere dei ad sua opera. mus. 6, 13, 40 non enim aliter esset commutabilis et pateretur -um ab essentia *anima*. EVCHER. form. 8 p. 49, 21 descensus -us a deo.

B *i. q. deminutio*: **1** *virium, i. q. imbecillitas, infirmitas* (*cf.* IDIOM. gen. gramm. IV 574, 20 hic -us ἡ ἀγωνία [GLOSS.]. *saepe t. t. medicorum de animo*): PLIN. nat. 24, 116 etiamsi citra ceciderit -u mittentis *baculum*. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 173 -ui creatoris ... supplementa praebemus. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 33 sudore vel -u (*sc. animi*). FVLG. myth. praef. p. 6, 17 -um voluntas peperit. AVG. in psalm. 85, 11 ibi visio sine -u et amor sine fastidio. ENNOD. epist. 3, 12, 1 p. 80, 6 sola vena est, quae maciem nescit et -um abiurat. ORIBAS. syn. 1, 7 flebotomandi sunt ..., qui ... -um habent in vitalia loca. 2 add. 847 ad -um ... ad continendam vel relevandam deiectam virtutem utilis est. PS. AVG. quaest. test. I 107, 8 deus ... -um non patitur. *bis. acced. genet.*: PLIN. nat. 11, 184 non vivere hominem ultra centesimum annum -u cordis Aegyptii existimant. 19, 92 -us praecipue stomachi excitat *inula* (24, 21). 20, 230 vulneratis sitientibusque -u sanguinis ... sucum ... dedit. PS. AVR. VICT. epit. 18, 6 ad vocis usque -um (*cf.* ENNOD. epist. 6, 22 p. 162, 1 non patitur vox -um). AVG. civ. 22, 8 -um animi eius consolando (CAEL. AVR. acut. 1, 10, 70 usque ad animi -um, quem Graeci λειποθυμίαν vocant. chron. 1, 4, 86 acut. 2, 19, 122. 2, 35, 184 CASS. FEL. 21 p. 33). conf. 9, 11, 27 -um animae passa est (de duab. anim. 8 p. 61 CAEL. AVR. chron. 4, 8, 106). CAEL. AVR. acut. 2, 3, 15 nullo corporis attestante -u (2, 37, 206 haec enim -u extinctam corporis fortitudinem retinent. chron. 4, 8, 106 -us corporis et animae, quem λειποθυμίαν appellant. MAXIM. eleg. 1, 257 vincimur infirmi -u corporis). ORIBAS. syn. 6, 6 ventris. GREG. M. moral. 2, 79 si nullum umquam earundem virium homo -um intra mentis arcana sentiret. *i. q. pusillanimitas*: PETR. CHRYS. serm. 84 p. 437[A] discipulorum corda ... desperationis et spei, -us et magnanimitatis continui conflictus proelia sustinebant. *i. q. desiderium vehemens*: AVG. epist. 27, 3 desiderium -umque animae tuae in atria domini (*cf.* VVLG. psalm. 83, 3).

2 *copiarum, i. q. inopia, angustiae*: SYMM. epist. 1, 23, 1 ut -ui succedat ubertas. 1, 76 affectant... copiam pudore -us. PAVL. NOL. carm. 28, 291 -us miseri metus et miser ardor habendi. AVG. civ. 12, 6 hic primus -us et prima inopia primumque vitium eius naturae. NOVELL. Valent. 1, 1 pr. (*a. 438*) praesertim cum -ui publico praeceptisque serenitatis nostrae subiectorum certatim semper famulentur obsequia. OROS. hist. 6, 14, 2 *Roma* magnis elata provectibus priorum oblita -uum est. ENNOD. dict. 1, 3 p. 423, 18 destituta dicendi valetudine garrulitas -um mercetur ex copia.

3 *status, conditionis, amplitudinis i. q. mutatio, abitio, actus evancescendi*: PLIN. nat. 34, 4 velocis -us Livianum quoque *aes erat*; certe admodum exiguum invenitur. SOL. 27, 3 sali -us vel incrementa. PALLAD. 14, 32 et sibi -um copia prolis agat. PS. HIL. libell. 12 aetatis -u (*i. propter infantiam. aliter* CASSIOD. chron. II p. 150, 1035 purpuram deposuerunt ob aetatis -um *i. senectutem*). AMM. 28, 4, 17 -um patrimonii perpeti. AVG. lib. arb. 3, 15, 44 in omnibus ergo -bus aut non acceperunt ultra esse quae deficiunt et nulla culpa est. PS. AVG. quaest. test. I 107, 7 tenebrae *sunt* -us luminis. MACR. sat. 1, 16, 42 successurus priori in -um meanti *mensi*. somn. 1, 12, 9 opinionis ortus est memoriae -us. MART. CAP. 7, 728 radios ... in unum denuo tenuatos miris quibusdam -bus contrahebat. BOETH. divis. 877[B] quis enim non videat plurimum ad bonarum artium valere -um, si apud mentes hominum nunquam sit desperatio displicendi? ENNOD. opusc. 1, 23 p. 267, 22 attulerat publicis opibus pax intemerata -um. dict. 19, 1 p. 479, 1 certandi curam facultatum -us addixit. FACVND. defens. 6, 5 p. 679[C] intellegentiae -u paululum obscurati. *i. q. amissio, iactura*: THEOD. PRISC. eup. faen. 10 tit. ad -um (defectionem *B*) capillorum (*cf.* 16 ut ... -u quodam cadant capilli. *ibid.* -us ... cum contigerit, calvitium facit). GREG. M. moral. 11, 68 quia cibum comedit vetitum *homo in paradiso*, status sui protinus invenit -um. *i. q. intermissio*: AETNA 455 cuius (*lapidis molaris*) -us ieiunos colligit ignis. PLIN. nat. 5, 56 umbrarum -us his diebus et locis sine fine adest. 13, 131 in -u lactis *nutricis* (20, 257). 18, 319 -u vasorum. 31, 46 sine -u olei. 37, 123 purpurae -u. APVL. Plat. 2, 19 *opp.* redundantia. PS. APVL. Ascl. 22 -u prudentiae. PS. ORIG. tract. 3 p. 29, 9 aqua defecit, quia littera (*i. intellegentia*) frequenter -um patitur. PS. AVR. VICT. epit. 23, 3 *cupiditatem stupri* assequi naturae -u non poterat. AMM. 16, 5, 5 in tanto rerum -u. AMBR. epist. 37, 5 sapiens ... -us rerum ignorat. PS. RVFIN. in psalm. 41, 4 sine -u substantiae (AVG. de duab. anim. 7 p. 59 c. Secundin. 15 p. 927, 23. *cf.* in psalm. 41, 7 sine -u substantiam). PRVD. apoth. 943 ipso pastus -u. AVG. in psalm. 148, 4 ex -u et mutabilitate rerum, ex fragilitate carnis humanae. mus. 6, 11, 33 in quo -us essentiae est animae. LEO M. serm. 30, 2 p. 231 ut ... in Christo ... per -um mutabilitatis non vera *fuerit* divinitas (GREG. M. moral. 2, 34 neque enim in ea luce ... -us mutabilitatis venit). *i. q. privatio*: AVG. gen. ad litt. 4, 1 p. 93, 19 noctemque eius in privatione vel -u *dici*. gen. ad litt. imperf. 5 p. 475, 27 privationes autem specierum -usque naturarum non facit sed ordinat tantum *deus*. de duab. anim. 6 p. 58 porro ab hac luce virtutis -us quidam non perimens animam, sed obscurans vitium dicitur. *apud* ICTOS: IVLIAN. dig. 28, 5, 38, 4 post -um conditionis manumissus (*i. si conditioni non satis fit.* TRYPH. dig. 28, 2, 28 pr. in -um conditionis exheredatus. VLP. dig. 28, 3, 5. MOD. dig. 28, 7, 27, 1 in -u conditionis). *cf.* COD. Iust. 6, 25, 4 pr. si pater filium ... heredem scripsit nec in -um eius exheredavit, iure testatus non est. *de sideribus i. q. obscuratio* (*cf.* GLOSS. II 291, 31 ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης), *occasus* (*v. l. 39. 57*): CIC. nat. deor. 2, 50 *lunae* species ac forma mutatur tum crescendo, tum -bus in initia recurrendo (LIV. 26, 5, 9. PLIN. nat. 2, 42 deficiens et in -u tamen conspicua. 2, 51. 57. FRONTIN. strat. 1, 12, 8 -um lunae imminentem. CHALC. comm. 60 AVR. VICT. Caes. 4, 14 AMM. 20, 3, 7 AMBR. hex. 4, 8, 31. 32 *opp.* ortus. CLAVD. carm. min. 29, 3 quo luna laborat -u. MACR. somn. 1, 15, 11. 12 MART. CAP. 8, 870 EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933[A]. 9, 1 p. 957[A]. BOETH. arithm. 1, 1 p. 12, 10 -us et multiplices lunae variationes. ISID. nat. 21, 3). LVCR. 5, 751 solis item quoque -us lunaeque latebras ... fieri (VERG. georg. 2, 478 -us solis varios lunaeque labores [*cf.* PHILARG. *ad l.* GLOSS. V 188, 15]. LVCAN. 7, 4 PLIN. nat. 2, 53 *al.* SVET. frg. p. 212, 3 AVR. VICT. Caes. 41, 7 AMM. 20, 3, 4 SERV. Verg. georg. 1, 466 CLAVD. 17, 131 AVG. de duab. anim. 6 p. 58 *saepius*. MACR. somn. 1, 15, 12 *al.* SIDON. carm. 15, 80 -um ut Phoebi nec non lunaeque laborem nuntiet. ISID. nat. 20, 2). SEN. epist. 94, 56 -us solis ac lunae invicem obstantium (PLIN. nat. 1, 2, 7. 2, 47 -us autem suos et solis ... existere *luna docet*. 2, 48 stati autem atque menstrui non sunt utrique -us propter obliquitatem signiferi lunaeque ... flexus. 2, 53 *al.* CENS. 21, 5 AVG. civ. 8, 2 p. 322 MACR. somn. 1, 15, 10). PLIN. nat. 2, 54 in -bus ... siderum (2, 56. 8, 216 IVST. 22, 6, 3. LEO M. serm. 61, 5 p. 348 insolito ... -u. ENNOD. epist. 2, 15, 3 p. 56, 19 imitata fuisses aetherii sideris circa debitam diligentiam -um feliciter renascentem). *absolute*: PLIN. nat. 2, 56. 97 sicut exortus supra dictos -usque. CHALC. comm. 125 quos vero -us mathematici vocant, Plato obstacula appellat. *de liquoribus*: LIV. 4, 30, 8 -us alibi aquarum circa torridos fontes rivosque stragem ... dedit (PLIN. nat. 31, 70 aquae). SEN. nat. 3, 1, 1 ceterorum amnium. HEGES. 4, 27 l. 32 ulterius navem procedere cataractae ... non sinunt, non -u gurgitis, sed totius fluminis praecipitio *eqs.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899[A] siccitatem atque -um liquoris. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 1 aquarum fontes sine -u.

4 *i. q. finis* (*cf.* CASSIOD. in psalm. 118, 81 -us et pro fine alicuius rei dicitur): PLIN. nat. 27, 2 euphorbeam *herbam* e monte Atlante ultraque Herculis columnas ex ipso rerum naturae -u ... portari. CHALC. transl. p. 25[A] commeatus patebat usque ad -um insularum et initium terrae continentis. MAR. VICTORIN. verb. script. 6 -um tenebrarum. SCHOL. Hor. gloss. carm. 2, 18, 18 sub ipso -u vitae (AVG. de duab. anim. 7 p. 60. EVCHER. form. 2 p. 13, 1 occidens vitae melioris -us. HEGES. 1, 37, 5 ultra vitae ac salutis -um). AMBR. Iac. 2, 4, 15 omnia sine -u ministrat. AMBROSIAST. in II Thess. 2, 8—9 post -um regni Romani. AVG. in psalm. 102, 7 deum ipsum sine -u laudes (serm. ed. Mai 21, 3 sine -u laudare deum. in psalm. 41, 9 laetitia sine -u. 148, 3 ad eum contemplandum et sine fastidio et -u diligendum. HESYCH. in lev. 18 p. 1008[D] sine -u percurrunt *mare*). OROS. hist. 2, 3, 6 non similis exitus similisve -us *Romae et Babyloniae*. LEO M. serm. 77, 6 p. 415 nec dilectae reconciliatio creaturae sempiternae -us est gloriae. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 17 in -u diei et conclusione vitae. BOETH. cons. 5, 6, 32 mundum hunc nec habuisse initium temporis nec habiturum esse -um. CASSIOD. art. praef. p. 1150[D] qui tamen calculus ad illud nos aeternum tempus trahit,

quod non potest habere -um. in psalm. 136, 1 spem habens in illa aeternitate, quae numquam novit -ui subiacere. *i. q. mors, interitus*: Oros. hist. 2, 1, 1 terra . . . -u ceterorum animalium et sterilitate suorum fructuum castigatur. Sidon. epist. 7, 6, 7 quam (*ruinam*) . . . morientum patrum proficere -u. Ennod. opusc. 3, 83 p. 352, 7 iumentorum -um. Greg. M. moral. 4, 5 quia per momenta tempus deficit, nomine temporis eorum -um vocavit, ostendens quod sine omnimodo -u deficiunt hi, qui a visionis intimae consolatione separantur. *metonymice i. q. declivis pars montis*: Amm. 23, 6, 61 circa -us et crepidines montium. 23, 6, 70. Heges. 3, 9, 5 ab aquilone in -u montis.

5 *i. q. vitium, vitiositas, mendositas*: Plin. nat. 17, 107 hoc vitali -u non umescit. Don. Ter. Hec. 477 'quod potero' hoc dictum apparet -us esse, non virtutis. Serv. Verg. Aen. 7, 677 -us '...' cum utique a minore ad maius venire debuerit. Novell. Iust. 38 praef. pr. ut . . . curia plena quidem -bus (*ἐλλειμάτων*), plena vero omni iniustitia fieret. Oros. hist. 6, 14, 1 *forma Oceani* naturali damno et -u interiore subducitur. Petr. Chrys. serm. 132 p. 563[A] qui de se maleficus et ex -u suo stulte sibi sufficiens. Pomer. 1, 9, 2 p. 427[A] sine ullo -u suae beatitudinis. Boeth. cons. 1, 4, 93 deteriora velle nostri fuerit fortasse -us. Fvlg. Rvsp. c. Arrian. 4 assertionis -us agnoscitur. Greg. M. moral. 9, 19 -us noster. 25, 9 *creator noster* nullis naturae suae -bus obumbratur. *opp.* profectus: Ps. Rvfin. in psalm. 63, 1 tanto in futuro maiorem habebimus profectum, illi vero maiorem -um. Avg. in psalm. 118 serm. 20, 1 usitatius profectus in bono accipitur, -us in malo. c. Secundin. 15 p. 927. Favst. Rei. grat. 2, 2 p. 62, 21 quid de nobis praescire ac praeordinare debeat deus ... in profectu hominis -uque consistit. *rerum*: Avg. civ. 4, 7 tit. p. 153 an regna terrena inter profectus suos atque -us deorum vel iuventur vel deserantur auxilio. gen. ad litt. 1, 17 p. 25 -us profectusque creaturae. Ps. Prosp. vocat. gent. 1, 14, 2 idem *Iob* de omnium rerum humanarum profectu et -u disputans ... inquit. Sidon. epist. 5, 10, 2 currentis aevi profectu -uque (*cf.* 7, 6, 7). Clavd. Mam. anim. p. 28, 6 afficiuntur autem media ... vel profectu vel -u. *metonymice i. q. loca mendosa*: Cassiod. var. 7, 15, 1 ut . . . facta veterum exclusis -bus innovemus. *apud* Eccl. *i. q. peccatum*: Avg. civ. 14, 13 p. 34 quis enim exaltationem ruinam putat, cum iam ibi sit -us, quo est relictus excelsus? c. Secundin. 15 p. 927 *saepius*. doctr. christ. 1, 22, 21 cum -u aliquo se fruitur. conf. 2, 4, 9 amavi -um meum. *bis*. lib. arb. 2, 20, 54 omnis . . . -us ex nihilo est . . . qui tamen -us quoniam est voluntarius, in nostra est positus potestate (epist. 118, 15 pro -bus etiam suis ad universitatis complexum ordinantur . . . primum autem peccatum, hoc est primum voluntarium -um esse gaudere *eqs.* trin. 14, 15, 21). mor. Manich. 2, 4, 6 cuius -us deus auctor non est. Greg. M. moral. 14, 22 cotidie excrescente -u quasi ad non esse tendit *malus*.

6 *apud grammaticos i. q.* *ἔκλιψις, ἔλλιψις* (*cf.* Schem. dian. 31 p. 75, 1 *ἔκλειψις*, -us. Cassiod. in psalm. 118, 49. 121, 5. 136, 9): Don. gramm. IV 395, 11 eclipsis est -us quidam necessariae dictionis. Consent. gramm. V 378, 4 verba pleraque in -um incurrunt. Macr. exc. gramm. V 628, 22 tribus enim modis dicunt verborum evenire -um. 633, 33. *acced. genet.*: Pomp. gramm. V 215, 15 si iam admissus est -us temporum. *praep.* in: Consent. gramm. V 382, 12 talis verborum in coniugationibus -us.

syn.: fragilitas, interitus, macies, mordicatio. inopia. vitium. finis, privatio. latebra, labores (*de sideribus*). exitus, damnum, ruina. eclipsis. mutabilitas. *opp.*: effectus, profectus, provectus. magnanimitas. copia, ubertas, valetudo. incrementum, redundantia, (ex)ortus, initium, aeternitas. *Leissner.*

tuitione⟨m⟩ **dēfendiculum** Gloss. V 631, 61. *a* defendere. *L.*

×dēfendo, -dī, -sum, -ere [*cf. c.* offendo, infensus. *cognationis vinculo cum quibus extraneis vocabulis coniunctum sit, parum constat. cf. Brugmann, Grundriß d. vergl. Gramm. I² 591; Lidén, Bezzenbergers Beitr. z. Kunde d. indog. Sprachen 21, 98 sq.; Petr, ibid. 213; Fick, Vergl. Wörterb. d. indog. Sprachen III⁴ 200 s. v.* dent. *Th.*]. Prisc. gramm. II 435 nunc in usu simplex non est, quomodo nec 'fendo' nec 'spicio'..., ex quibus composita sunt multa, ut 'offendo', 'defendo', 'aspicio'. *de formis: partic. fut.* defensurus *inde a* Cic. inv. 1, 24. *supinum* defensum *inde a* Pacvv. trag. 255, defensu: Com. pall. inc. 47, *infin. fut. pass.* defensum iri *legitur*: Vlp. dig. 5, 3, 31 pr. 36, 1, 17 (16), 3. defensu iri: Vlp. dig. 9, 4, 14 pr. 32, 11, 21. 33, 4, 1, 9 (*bis*) Pavl. dig. 17, 2, 28 Marcian. dig. 38, 8, 18. *partic. praes. act. gen. plur.* defendentum: Verg. Aen. 11, 886 Sil. 12, 427. *prosodia: praes.* defendĭt *in caesura*: Hor. sat. 1, 4, 82. dĕfendens: Ps. Damas. epigr. 93, 7. *nota paraphrasin* defensum dabit: Verg. Aen. 12, 437. -o *i. q.* me -o *v. p. 295, 67 sq.* *de notione*: Gell. 9, 1, 9 '-ere' et 'offendere' inter sese adversa sunt, quorum alterum significat '*ἐμποδὼν ἔχειν*', id est incurrere in aliquid et incidere, alterum '*ἐκποδὼν ποιεῖν*', id est avertere atque depellere. Non. p. 277 vindicare, tueri (*cf.* Fest. p. 355 Gloss.), depellere. Schol. Verg. Medic. ecl. 7, 47 -ite submovete, ut (*Aen. 10, 905*); vindic⟨are ut:⟩ (*ecl. 7, 6. cf.* Arvs. gramm. VII 468). Gloss. *ἐκδικῶ. συνδικῶ. ἀπολογοῦμαι.* -it excusat, vindicat. -ant *ἐκδικήσωσιν.* -ere pro alio satis facere. -itur distenditur (? *i.* diffinditur). -sa: [*λῆιον i.* defrensa] *ἐκδικηθέν.* *accedit adverbium* contra: Verg. Aen. 9, 530 Plin. nat. 11, 187 Homer. 76. 416 Clavd. rapt. Pros. 2, 235. *legitur inde a* Lege XII tab. *passim per totam latinitatem, sed deest* Tib., *semel* Catvll. 64, 229. [*loc. dub.*: Cic. Att. 9, 10, 6. Sen. contr. 2, 1, 12. Avson. Mos. 139 longi vix corporis agmina solvis (*silurum dicit*) aut brevibus -sa (deprensa *Lachmann, cf. Hosius ad l.*) vadis aut fluminis ulvis.] [*it.* difendere, *francog.* défendre. *M.-L.*]

I *i. q. arcere, propellere*: A *cum obiecto solo*: 1 *aliquem*: a *generatim*: Cic. Att. 14, 4, 2 nonne omni ratione veterani, qui armati aderant, ... -endi fuerunt? b *speciatim, in re militari*: Enn. scaen. 6 serva cives, -e hostes, cum potes -ere. Bell. Hisp. 38, 4 idcirco munitum locum natura ceperat sibi Pompeius, ⟨ut⟩ quamvis magnam multitudinem *aggredientium* deducti ⟨pauci⟩ homines ex superiore loco -ere possent. Vitr. 1, 5, 2 in quibus *muris* anguli procurrunt, difficiliter -itur hostis. 2 *aliquid*: a *generatim*: Plavt. Rud. 774 oro ut illas serves, vim -as (*cf.* Cic. *l. 26.* Mil. 9 vi vis illata -itur. Caes. civ. 3, 110, 4 Qvint. decl. 265 p. 84, 22 Pavl. dig. 9, 2, 45, 4). Ter. Phorm. 224 vestra oratio in re incipienda ad -endam noxiam *fuit*. Cato agr. 48, 2 sarmenta aut crates ficarias imponito, quae frigus (Lvcr. 5, 1429 Hor. sat. 1, 3, 14 Rvt. Lvp. 2, 7) -ant et solem (*cf.* Cic. Cato 53 uva ... vestita pampinis ... nimios solis -it ardores. Stat. silv. 3, 1, 70 -imus arbore soles). agr. 141, 2 te (*Martem*) precor quaesoque ... uti tu morbos ... calamitates intemperiasque prohibessis -as averruncesque. Cic. inv. 2, 66 vindicationem *appellant*, per quam vim et contumeliam -endo aut ulciscendo propulsamus a nobis et nostris. *cf.* 2, 161. Verr. 6, 77 tu tua pericula communi periculo -es? Sall. Catil. 52, 15 quasi ... non ibi plus possit audacia, ubi ad -endum opes minores sunt. Verg. Aen. 10, 903 hunc, oro, -e furorem. Sen. dial. 1, 4, 14 *Germani* imbrem culmo aut fronde -unt. Colvm. 2, 9, 14 nec aliud in egenis rebus magis inopiam -it. Ascon. Mil. p. 35 ad -endos de se rumores. Sil. 7, 170 fonte sitim et pura soliti -ere lympha. 13, 99 dedecus hoc -e manu. Qvint. decl. 265 p. 84, 22 captis urbibus vis hostium ac metus religione templorum -itur. Stat. Theb. 1, 409 haut passi sociis -ere noctem culminibus ... cunctantur. Gell. 15, 1, 4 qua medella ... ignem -res. Vlp. dig. 43, 24, 7, 4 incendii -endi causa. Arnob. nat. 1, 20 qui propulsare, -ere suas valeant contumelias. Capitol. Maximin. 15, 6 scelera. Clavd. 8, 340 calorem. 15, 36 famem. 24, 171 -urus morbos (depulsurus *al.*).

i. q. prohibere: Plavt. Merc. 591 ni ex oculis lacrumae -ant, iam ardeat credo caput. Qvint. decl. 326 p. 283, 25 sunt iura, quae istud -ant. *seq.* ne: Com. pall. inc. 47 si quas aedes ignis cepit acriter, haud facilest -su quine comburantur proxumae. Cic. Verr. 6, 59 exigere te oportuit navem ..., quae -ret, ne provincia spoliaretur. Avson. 335 misi ... ad te haec frivola ... ut, cum agis nihil, haec legas et, ne nihil agas, -as. quominus: Lex agr. (Corp. I 200) 25 neive is ager compascuos esto ... neive -ito quomi⟨nus quei v⟩elit compascere liceat. Papin. dig. 21, 2, 67 quominus praestet ..., non recte -itur. Lact. inst. 2, 10, 25 non poterit -ere Aristoteles, quominus habuerit et mundus ipse initium. 4, 12, 12. Cod. Iust. 4, 24, 12 quominus ... pignora ... restituat *creditor* debitori, nullo spatio longi temporis -itur. b *speciatim*: α *in re militari*: Caes. Gall. 1, 44, 6 eius rei testimonium esse quod bellum ... -erit (*cf.* 2, 29, 5. 6, 23, 4 Stat. Theb. 1, 21). civ. 1, 7, 7 sese (*milites*) paratos esse imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias -ere (*fort. pertinet ad III*). 2, 2, 4 testudo ... convoluta omnibus rebus quibus ignis iactus et lapides -i possent. 2, 9, 3 tegimenta ... ad -endos ictus ac repellendos. Liv. 4, 49, 5 quam noxam cum se consensu omnium Aequorum -uros sperassent *Bolani*, deserti ab suis ... et oppidum et fines amisere. Val. Max. 6, 5, 2 cuius armati periculum vulneribus et sanguine suo -erant. Itin. Alex. 9 scutum levare, tela imminentium -ere (fundere *cod.*). β *in re iudiciali*: Cic. S. Rosc. 1 omnes hi ... in hac causa iniuriam novo scelere conflatam putant oportere -i, -ere ipsi ... non audent (*cf.* off. 3, 74). Cluent. 157 is vitae meae status est, ut omnis mihi cura et opera posita sit in hominum periculis -endis (*cf.* Mur. 5 or. frg. A VI 4. Brut. 278 eloquentia alienorum hominum pericula -ere).

B *accedit*: ab: Qvadrig. hist. 85 a pinnis hostes -bant facillime funditores. Ov. rem. 625 proximus a tectis ignis -itur aegre. Rvt. Lvp. 2, 7 frigus ... a capite. Gell. 5, 8 tit. -sus error a Vergilii versibus. 17, 11, 6 edulia ab arteria (*sc. ne in arteriam labantur*). *eodem sensu ablativus* (?): Clavd. rapt. Pros. 3, 106 his, oro, miseram -e cavernis inque superna refer. *dativus*: Plavt. Most. 900 ecquis hic est, maximam qui his iniuriam foribus -at? Verg. ecl. 7, 47 solstitium pecori -ite. Hor. carm. 1, 17, 3 *Faunus* igneam -it aestatem capellis usque meis pluviosque ventos. Ov. epist. 5, 16 saepe super stramen faenoque iacentibus alto -sa est (depressa, deprensa *codd.*) humili cana pruina casa. Sil. 5, 490 *cohors* -ere nescia morti dedecus. 17, 431 gloria Pellae haud valuit misero -ere Daunia tela. Clavd. 18, 490 contagia fascibus.

II *i. q. tueri*: A *generatim*: 1 *solum ponitur*: Plavt. Asin. 431 hospes, te obsecro, -e. Men. 1009 operam dabo et -am et subvenibo sedulo. Stich. 607 tanto plures qui -ant ire ad-

vorsum iussero. PACVV. trag. 99 adiutamini et -ite. CIC. S. Rosc. 64 filii, qui et sentire et -ere possent. leg. agr. 3, 15 silvam Scantiam vendis; populus Romanus possidet; -o. Mil. 11 quodam modo tacite dat ipsa lex potestatem -endi. top. 71 pari gloria debent esse ii qui consulunt et ii qui -unt. TAC. ann. 15, 38.

2 *cum obiecto* (*saepissime additur abl. instr.; acc. q. d. Graecus infra l. 72*): a *aliquem*: LEX XII tab. Cic. Tull. 47 luci . . . si se telo -it, endoque plorato. ENN. scaon. 136 ut vos vostri liberi -ant, pro vostra vita morti occumbant obviam. PLAVT. Bacch. 846 non me arbitratur militem sed mulierem, qui me meosque (*cf.* CIC. Att. 1, 17, 3) non queam -ere. Persa 430 nisi me haec (*lingua*) -et, numquam delinget salem. Rud. 742 -e cives tuas, senex. Truc. 830 non placet ⟨qui⟩ in mutum culpam confert, ⟨qui non⟩ quit loqui; nam vinum si fabulari possit, se -ret. TER. Ad. 493 summa vi -am hanc atque illum mortuom. CATO agr. 4, 2 si quid bona salute usus venerit, benigne *vicini* -ent *te*. or. frg. 41 quod maiores sanctius habuere, -i pupillos quam clientem non fallere. ASELL. hist. 7 orare coepit *Gracchus*, id quidem, ut se -rent liberosque suos. VARRO ling. 5, 81 tribuni plebei . . . qui plebem -rent. rust. 2, 7, 8 quoad satis sit ipsae *equae* significant, quod se -unt. 2, 9, 1 canis enim [ita] custos pecoris [et] eius quod eo comite indiget ad se -endum. RHET. Her. 4, 51, 65 absconde pueros, -e, fac, ut incolumes ⟨ad⟩ adulescentiam ⟨perducas⟩. CIC. Catil. 3, 27 magna in re publica dignitas, quae me semper tacita -et (*cf.* SEN. dial. 11, 18, 3 dignitate -i. TAC. ann. 14, 43). p. red. in sen. 31 vos me florentem semper ornastis, laborantem mutatione vestis et prope luctu vestro . . . -istis. 33. Phil. 10, 7 absens iudicio bonorum -sus esse maluit quam praesens manu. epist. 2, 13, 3 Caesarem nunc -it Curio (*cf.* HIRT. Gall. 8, 52, 4). 5, 1, 1 quem . . . parum pudor ipsius -bat. 15, 7, 1 patris tui pluribus beneficiis vel -sus tristibus temporibus vel ornatus secundis *sum*. 15, 21, 2. VATIN. Cic. epist. 5, 10[b] me tibi in omnes partes -endum putes. NEP. Phoc. 2, 3 hunc . . . in periculis non -it. VERG. catal. 9, 29. georg. 3, 544 curvis . . . -sa (depressa *P*, *cf.* Aen. 5, 273) latebris vipera. Aen. 2, 257 fatisque deum -sus iniquis. 8, 658 -si tenebris et dono noctis opacae. 10, 708 aper, multos Vesulus quem pinifer annos -it multosque palus Laurentia. HOR. sat. 1, 4, 82 absentem qui rodit amicum, qui non -it alio culpanto. 1, 4, 95. 1, 6, 92. OV. am. 2, 5, 48 -sa est armis nostra puella suis (*cf.* trist. 2, 421 neve peregrinis tantum -ar ab armis). met. 3, 63 serpens . . . loricaeque modo squamis -sus et atrae duritia pellis (*cf.* 6, 79 -itur aegide pectus). 9, 39 me (*Acheloum*) mea -it gravitas. 13, 665. trist. 1, 1, 25 tu cave -as, quamvis mordebere dictis. 3, 4, 41 summotum studio -is amicum. 3, 5, 17. 3, 10, 7 medio -imur Histro (*cf.* LVCAN. 4, 67 quidquid -erat Indos. PLIN. paneg. 16 barbarus rex . . . sive interfuso mari seu fluminibus immensis seu praecipiti monte -itur [dependitur, deprehenditur *codd.*]). trist. 5, 10, 17 tumulus -itur . . . ingenio loci (*cf.* CVRT. 10, 9, 21 confugit in templum ac ne loci quidem religione -sus occiditur). *al.* LIV. 7, 30, 3 auxilio in dubiis rebus -si. VAL. MAX. 1, 1 ext. 1 quae (*Proserpina*), quod ad Plemini facinus pertinuit, . . . se ipsa potenter atque efficaciter -it. SEN. Herc. f. 307 omnes tuo -e reditu. 445. Herc. O. 322 vindicem tellus suum -et. 1798. Med. 158 vix te tacita -it quies. Oed. 685. benef. 4, 35, 2 eadem res me -it quae vetat. dial. 2, 9, 4 patientia se ac magnitudine animi -at. 5, 27, 2 hoc quod in omni peccato muta *animalia* -it (*sc. quod consilio carent*). PLIN. nat. praef. 7 *Cicero* per advocatum -itur. 18, 39 -i aequum est abavos, qui praeceptis suis prospexere vitae. 33, 32 Galba . . . questus *est* . . . volgo institores eius culpae -i anulis *equestribus*. VAL. FL. 8, 352 Aesonides . . . -itur arte, qua solet. MART. 13, 94, 1 -unt cornua cervum. QVINT. inst. 1, 5, 12 *barbarismum dicens* Ennius poetico iure -itur. 2, 4, 23 leno . . . -itur sic ut non homini patrocinemur sed crimini. MIN. FEL. 28, 3 *syn.* tueri. TAC. dial. 5 non patiar Maternum societate plurium -i. ann. 14, 47 vixit tamen post haec Regulus quiete -sus. GELL. 6 (7), 3, 7 *ibid.* conservare. ITALA Is. 57, 16 (Ps. Cypr. ad Novat. 10) non in aeternum indignabor vobis neque semper non -am vos (ἐκδικήσω ὑμᾶς, VVLG. neque usque ad finem irascar). Rom. 12, 19 (codd. d e, Ps. Aug. spec. p. 378, 15 *et* VVLG.) non vosmet ipsos (vos Ps. Aug. *cod. S*, v. i. *om.* cod. g) -entes (ἐκδικοῦντες). TERT. nat. 1, 9 pudeat . . . deos ab homine -i. FIRM. err. 7, 7 auctoritate (12, 5). COD. Theod. 9, 45, 1 (*a. 392*) sciat . . . auctoritas tua, neminem debitorum posthac a clericis -endum *eqs.* *passivum mediali vi usurpatum*: STAT. Theb. 7, 244 Antigone . . . teneras -itur atra veste gonas. TAC. hist. 5, 26 si apud Vitellianum legatum -rer, neque facto meo venia neque dictis fides debebatur. *accedit* de: AVR. Fronto p. 78 N. me de hoc verbo tibi . . . -am. in: NEP. Phoc. 2, 3 in periculis. SEN. dial. 5, 27, 2 in omni peccato. AVG. civ. 2, 3 in calamitatibus. *i. q. (defendendo) comprobare, declarare*: TERT. pudic. 16 apostolum . . . talem -am qualem [et] in omnibus litteris novi. HIL. c. Const. 12 qui vero anomoeusion -bant, nihil nisi profanissimum asserebant. *i. q. vindicare, asserere* (*cf. p. 298, 15*): STAT. silv. 1, 3, 4 potuit . . . noscere certantes sibi dominum -ere villas. TERT. adv. Marc. 3, 16 mihi vindico Christum, mihi -o Iesum. monog. 14 plus haec sibi Paulum -it quam illa Moysen. CLAVD. 5, 224 ducem populus -it uterque et sibi quisque trahit. CARM. epigr. 1375, 17 (*a. 533*) nil tibi -ens famulum mihi, nate, parasti. CASSIOD. gramm. VII 145 perfectum hominem dno sibi ista vindicant ac -unt.

b *aliquid*: α *id quod defenditur (pro obiecto est enuntiatum p. 298, 39 sqq.)*: *i. q. tueri*: ENN. ann. 525. CATO agr. 50, 1 cum prata (*cf.* SENT. Minuc. [Corp. V 7749] 41 prata inmittere -ere sicare. VARRO rust. 1, 30, 1) -es (*sc. a pecore, cf.* VARRO rust. 1, 37, 5). LEX agr. (Corp. I 200) 32 ⟨eum agrum locum con⟩ductum habere frui . . . -ere licuit. CIC. Quinct. 43 quid . . . pugnas? an . . . ne locum suum (*in civitate*), quem adhuc honestissime -it, obtineat *Quinctius*? (PLIN. nat. 8, 34 IVV. 1, 103). Tull. 50 *caput* suum sine testibus et arbitris ferro -ere (OV. Pont. 1, 4, 40 LVCAN. 9, 693). div. in Caec. 27 sociorum salutem, commoda provinciarum, vim legum, gravitatem iudiciorum -ere (Rab. perd. 27 salutem rei publicae. Catil. 4, 3 Mur. 5 Flacc. 2 p. red. in sen. 24 Phil. 2, 17 epist. 12, 29, 1 VELL. 2, 66, 2 SIL. 1, 16 TAC. ann. 6, 2). Verr. 2, 35 cupiditate -endae nobilitatis. 2, 76 grandis natu parens adductus ad supplicium, ex altera parte filius, ille quod pudicitiam (*cf.* SEN. benef. 7, 9, 5 vestes . . . in quibus nihil est, quo -i . . . pudor possit. SIL. 13, 826 QVINT. decl. 269 p. 101, 3 HYG. astr. 2, 18) liberorum, hic, quod vitam patris famamque (Att. 11, 2, 1 SEN. benef. 2, 35, 3) sororis -erat. Verr. 3, 160 quae (*consuetudo religioque Graecorum*) monumenta hostium in bello ipso valeat -ere. 4, 225 perniciosum vestro (*iudicum*) ordini populum Romanum existumare non posse eos homines qui ipsi legibus teneantur (*i. iudices*) leges in iudicando religiose -ere (PS. SALL. in Tull. 1 VAL. MAX. 3, 2, 18. 5, 2, 8 VAL. FL. 1, 2, 13 STAT. Theb. 12, 643). 5, 79 ut monumenta maiorum ita suorum quisque -at ut ea ne ornari quidem nomine aliorum sinat. *cf.* 5, 82. 6, 19 tuam -am auctoritatem, quoad tu voles (*cf.* Manil. 63 p. red. ad Quir. 16 Sest. 98 Pis. 4 Phil. 3, 13 *al.* VAL. MAX. 9, 2, 1). CIC. Caecin. 53 L. Crassus . . . iudicio centumvirali hanc sententiam -it (Planc. 94). leg. agr. 1, 27 communem dignitatem (*cf.* div. 1, 27 QVINT. decl. 317 p. 247, 8 SVET. Iul. 33). 2, 16 plurimo sudore et sanguine maiorum vestrorum partam nobisque traditam libertatem nullo vestro labore consule adiutore -ere (*cf.* Att. 4, 2, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 8, 3 LENT. Cic. epist. 12, 15, 3 LIV. 3, 10, 14 VAL. MAX. 3, 2, 18). orat. 141 quae (*iuris scientia*) quidem ipsa auxilium ab eloquentia saepe petcret, ea vero repugnante vix suas regiones finesque -ret. 144 quibus *verbis* ipsa sacra retineri -ique possint, *docere* non honestum est? part. 130 aequitatis . . . vis . . . altera veri et iusti et . . . aequi et boni ratione -itur. ac. 2, 36 veritas se ipsa -it (Cato 38 senectus). Tusc. 3, 48 C. Gracchus . . . verbis . . . -bat aerarium. nat. deor. 1, 9 -sa religio est. 3, 90 deum . . . vos . . . -itis. div. 2, 89 Chaldaeorum natalicia praedicta -unt. epist. 3, 10, 8 cuius laudem domi -eris (*cf.* SIL. 17, 330). 4, 2, 3 gratiam . . . inire . . . -enda pace (*cf.* SALL. or. Phil. 3, 13). 7, 32, 2 urbanitatis possessionem -amus (VLP. dig. 42, 4, 5, 1). 13, 9, 3 rem (LIV. 34, 5, 4) et utilitatem (*cf.* de orat. 2, 335) sociorum . . . per te quam maxime -sam et auctam velis. SALL. Catil. 38, 3 sicuti populi iura -rent (*cf.* or. Macri 22 VAL. MAX. 2, 8, 2). hist. frg. 3, 106 locum editum multo sanguine -sum (VAL. MAX. 6, 5, 2 vulneribus et sanguine suo. SEN. benef. 6, 3, 2. *cf.* SIL. 2, 675 multo . . . cruore). VERG. georg. 1, 448 male (*i. frustra*) tum mites -et pampinus uvas. HOR. sat. 2, 2, 17 -ens pisces hiemat mare. 2, 7, 26 non firmus rectum -is (STAT. Theb. 2, 360). carm. 4, 4, 75 manus . . . benigno numine Iuppiter -it. 4, 6, 27 -e decus Camenae. PROP. 2, 22, 41 -unt retinacula navim. AETNA 70 MANIL. 4, 709 SEN. contr. 7, 1, 10. SEN. Herc. f. 249 orbe -so (633. *cf.* Herc. O. 1819 -sa tellus). Herc. O. 486 arcana tacitus nostra -ens specus. Oed. 544. Thy. 458 somnosque non -it excubitor meos (dial. 12, 7, 1 omnium somnos illius vigilia -it. *cf.* clem. 1, 3, 3). dial. 12, 14, 4. LVCAN. 6, 177 -sum fragili compage cerebrum. 9, 322 auster . . . temptatum classibus aequor turbine -it (*cf.* 5, 611). PETRON. 114 suas opes. CALP. ecl. 1, 7 ora galero. PLIN. nat. 11, 116 volucre canibus . . . malnm, anres . . . lancinans, quae -i morsu non queant (*cf.* MART. 14, 83, 1 -et manus haec scapulas mordente molesto pulice). 12, 113 -ere Romani *fruticem*. 17, 92. 19, 142 obliquo vulnere -atur medulla (*sc. a pruina*). 19, 157. 28, 39 fascinus . . . currus triumphantium . . . -it medicus invidiae. VAL. FL. 2, 109 inducto cratem -ere tergo. 4, 67. SIL. 2, 69 *virgo* venatu et silvis primos -erat annos (*sc. a nuptiis. cf.* TERT. orat. 22 virgines, quas pueritia -it). 15, 220 urbs . . . -it moenia fluctu (*maris*). SIL. 3, 271 tempora multiplici mos est (*Aethiopibus*) -ere lino et lino munire latus. TAC. hist. 5, 5 ritus . . . antiquitate -untur. ann. 15, 43 patulam latitudinem *itinerum Romae* et nulla umbra -sam. PLIN. epist. 2, 17, 14 buxus . . . tectis -itur. TERT. adv. Marc. 2, 5 istas species in creatore -ere quae in dubium vocantur. 3, 16. nat. 1, 1 -ere malum pro bono. resurr. 19 fidem utique -ens vocabulorum. 33 corporalia -entur ut corporalibus destinata. HIL. ad Const. 2, 4 qui (*usus*) . . . nec veterata -it nec innovata firmavit. AVG. c. Iul. 4, 13, 63 libido . . . per hoc bona . . . -itur. *rem publicam, patriam*: ASELL. hist. 2 alacriores ad rem p. -undam (*cf.* CIC. Phil. 4, 1 alacritatem mihi summam -endae rei p. affert. epist. 3, 11, 4 tuum [*Appi Pulchri*] simul promptum animum et alacrem perspexi ad -endam rem p.). CIC. Verr. 2, 4 socios leges rem p. senatorio consilio (*cf.* leg. agr. 1, 26 Cato 15). leg. agr. 3, 4 hunc statum rei p. (*cf.* p. red. ad Quir. 16 statum civitatis). Rab. perd. 35 p. red. in sen. 36 *al.* SALL. or. Phil. 1

Sen. suas. 6, 23. Decret. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 34 ⟨patriam suam c⟩um ornatam tum ab omnib⟨us⟩ iniuriis tutam -samque praestaret. *i. q. servare, sustinere*: Hor. sat. 1, 10, 12 sermone opus est . . . -ente vicem modo rhetoris atque poetae, interdum urbani. Sen. contr. 7 praef. 4 nec videbat nimium illum orationis suae splendorem his admixtis sordibus non -i sed iniquari. Val. Max. 2, 7, 15 pro militari more obtinendo -endoque. Cels. 4, 12 -itur bona valetudo. Ter. Mavr. 1616 tempora sed quamquam totidem -at uterque, heroa fiunt pulchriora dactylo. Capitol. Pert. 3, 10 disciplinam. *i. q. compensare*: Vitr. 5, 9, 8 *frumentum*, si defit, holeribus carne seu leguminibus -itur. *i. q. male facta excusare, rationem reddere*: Cic. Verr. 6, 176 quibus excusationibus (*cf.* Cael. 43 har. resp. 5 Rab. Post. 27 or. frg. D II. *cf. infra l. 75*) antea nimium in aliquo iudicio studium -ere solebas. Phil. 2, 112 hunc unum diem . . ., hoc punctum temporis . . . -e. 13, 39 Caesaris mors facillime -itur oblivione et silentio. epist. frg. VII 2 -es meum tolerabile erratum. Hor. ars 442 delictum. Prop. 1, 16, 9 infames dominae -ere noctes. 1, 20, 11 Nympharum . . . cupidas -e rapinas. Ov. am. 2, 4, 1 mendosos ausim . . . -ere mores (*cf.* Val. Max. 4, 7, 1 damnat⟨os ei⟩us mores). 2, 5, 9. met. 13, 310 facinus (Manil. 4, 108). trist. 3, 5, 21 culpam. Sen. contr. 9, 4, 5 quae (*necessitas*) quidquid cogit, -it. Curt. 6, 1, 21 id -ere quod . . . obiectum est. 7, 2, 2. Sen. Herc. O. 932 -e saltem dexteram . . . tuam (*sc. a suspicione*). Oed. 663 uterque -it parens caedem stuprumque. quis locus culpae est super? dial. 4, 10, 7 nemo irascitur, ubi vitium natura -it (epist. 116, 8). 5, 26, 3 ista quae rettuli, unius regionis . . . consuetudo -it. Plin. nat. 18, 2 patrocinari terrae . . . iuvat, quamquam inter initia operis -sae. 20, 121 secuta aetas acriter -it (*sc. ocimum, quod Chrysippus acriter increpuit, cf.* 20, 119). Quint. inst. 1, 5, 13 consensu. 1, 6, 12. 9, 3, 3 esset . . . schema vitium, . . . verum auctoritate vetustate consuetudine . . . -itur (*cf.* 11, 1, 28). Tac. dial. 12 saeculum . . . poetis . . . abundabat, qui bene facta canerent, non qui male admissa -rent. 24 quo impetu saeculum nostrum -it *Aper.* ann. 1, 58 quae secuta sunt, deflere magis quam -i possunt. 4, 60 voces procedebant . . ., quas appositi custodes . . . cum deferrent neque Neroni -ere daretur. 13, 17 festinationem exequiarum edicto Caesar -it. Plin. epist. 10, 87, 8 *res* exemplis -itur. Svet. Cal. 30 -saque Tiberi saevitia quasi necessaria. Min. Fel. 29, 1 haec . . . propudia . . . pluribus turpe -ere est. Paneg. 11, 4 admissa flagitia. Lampr. Alex. 30, 3 condemnabat ebrietatem et crudelitatem . . ., quamvis utrumque -atur a bonis scriptoribus. factum (*v. l. 46. 58*): Ov. met. 12, 232 neque enim -ere verbis talia facta potest. 13, 314 Pont. 3, 147 Liv. 40, 11, 8 Val. Max. 9, 3, 4. Fronto p. 164 N. id ego factum eius improbus sim si -endo purgare postulem. Amm. 24, 2, 16. crimen: Ov. met. 13, 303. 314 trist. 1, 2, 96. 1, 9, 63 ergo ut -i nullo mea posse colore, sic excusari crimina posse reor (*cf.* Sen. contr. 9, 2, 18 factum -i potest, excusari non potest). Liv. 42, 47, 2 Svet. vita Verg. p. 66. *i. q. commendare, suadere, sublevare*: Cic. Verr. 2, 34 hoc dico, in eiusmodi tempore . . . (*in dissensione civium*) statuere te debuisse, utrum malles sentire atque -ere (*cf.* Att. 7, 3, 3 aliquid . . . nobis dignum et sentire et -ere. epist. 4, 14, 4 si, quod sentias, . . . possis . . . libera oratione -ere. Porph. Hor. epist. 1, 18, 16). leg. agr. 2, 15 hoc animo legem sumpsi in manus, ut eam cuperem esse . . . eiusmodi quam consul . . . posset -ere (Ascon. Corn. p. 65 *lex* . . . ab ipso quoque Manilio -sa est). prov. 44 ut etiam acta illa Caesaris, quae neque oppugnavi antea neque -i, meo iam iure possim -ere (*cf.* Phil. 1, 16. 2, 96. 5, 7. 8, 28. 10, 16. 13, 2 Lavd. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 20. *cf.* responsa: Cic. Phil. 7, 2. facta: Att. 14, 6, 2. 14, 9, 2. 14, 15, 2. decreta: epist. 1, 9, 26 Liv. 32, 20, 6. 42, 44, 4). Planc. 94 litterae prodiderunt non semper easdem sententias ab eisdem . . . esse -sas (part. 132 fin. 1, 13. 2, 2 Tusc. 3, 51. 5, 84 ad Q. fr. 2, 7, 5). inv. 1, 96 hoc genus in deliberationibus maxime versabitur, cum aliquid, quod contra dicatur, aequum esse concedimus, sed id quod nos -imus, necessarium esse demonstramus *eqs.* de orat. 3, 62 ab Aristippo . . . Cyrenaica philosophia manavit, quam ille et eius posteri simpliciter -erunt. parad. 15 voluptas . . . plurimorum patrocinio -itur (*cf.* fin. 3, 2). fin. 1, 64 sensuum iudicia (*cf.* ac. 2, 79). epist. 13, 79, 1 ut . . . rem utriusque -as, te rogo. Sall. hist. frg. 1, 12 praesentia (placentia *Dietsch*) -it. Ov. met. 13, 218 ille (*Agamemno*) potest auctore (*i. Iove*) suam -ere vocem. Quint. inst. 5, 14, 5 *epichirematos partes* Cicero maxime quinque -it. Tac. hist. 2, 98 haec illave (*i. Vitellii vel Vespasiani causam*) -urus, prout invaluissent. Tert. adv. Marc. 1, 25 haec multo plenius -emus in causa creatoris. 1, 29 si nubendi iam modus ponitur, quem quidem apud nos spiritalis ratio . . . -it. Hil. c. Const. 22 similitudinem (*dei et Christi*) excusatione (*fort. corrupt.*) -is. Epiphan. Hier. epist. 51, 3, 4 Originis errores et dogmata -entes. Optat. 1, 5 p. 8, 5 in trinitate baptismatis unionem -imus. Cod. Iust. 12, 7, 2, 4 (3) quae longis prolixisque stipendiis -sa iam pollicetur senectus. causam: Varro ling. 10, 16 neque Aristarchii neque alii in analogiis -endam eius (*consuetudinis*) susceperunt causam. Cic. S. Rosc. 16 cum omnium nobilium dignitas et salus in discrimen veniret, . . . eam partem causamque (*cf.* epist. 13, 29, 7) opera, studio, auctoritate -it. Hirt. Gall. 8, 52, 4 Curio . . . cum Caesaris causam dignitatemque -endam suscepisset. Bell. Alex. 59, 1 Plin. epist. 2, 9, 4. partem: Plavt. Mil. 811 interea tace, ut nunc etiam hic agat ac tu tum partes -as tuas. Cic. Cluent. 130 nemini licitum est contra dicere, nemo denique, ut -ret contrariam partem, laborabat. Att. 13, 25, 3 *queritur* meas partes in iis libris copiosius -sas esse quam suas. Hor. ars 194 actoris partes chorus officiumque virile -at. Svet. Iul. 1 optimatium partibus, quas . . . -issent. Tert. ieiun. 11. *i. q. comprobare, ostendere, evincere, affirmare*: Cic. ad Q. fr. 1, 3, 2 si occidissem, mors ipsa meam pietatem amoremque in te facile -ret. Tert. anim. 11 flatum eam (*animam*) -imus, non spiritum. fug. 4 duplex ratio -it. adv. Marc. 1, 6. 5, 11 ut claritatem maiorem -ret novi testamenti. *accedit* ex: Tert. anim. 11 animam quam flatum ex proprietate -imus, spiritum nunc ex necessitate pronuntiamus. adv. Hermog. 9. adv. Marc. 3, 11 ne ex testimonio substantiae humanae nativitas quoque eius -retur. *i. q. vindicare, asserere* (*cf. p. 295, 80*): Sen. Oed. 544 ingens arbor . . . magno ambitu diffusa ramos una -it nemus (*i. tam ampla, ut nemus videatur*). Quint. inst. 4, 2, 97 evenit aliquando . . . ut eodem colore utraque pars utatur, deinde eum pro se quaeque -it. Lucif. epist. 4 p. 322, 10 tuae erit generositatis agnitum a me *codicem* . . . -ere (*i. meum esse affirmare*). Vict. Vit. 1, 13. *alicui aliquid*: Stat. Theb. 2, 360 si qua Iustitia . . . rectum terris -ere curat. 4, 402 solus . . . gramina communemque petis -ere montem *tibi*. Frontin. grom. p. 11 superior possessor . . . sibi -at omnem devexum locum. p. 13. 24. 58. Sic. Flacc. grom. p. 161 unius eiusdemque nominis duo domini acceptam sibi -unt. Agenn. grom. p. 58 possessor vicini agri calumniose sibi velit fines ad rivum usque -ere. Tert. bapt. 14 apostolus, ne sibi omnia -ere videretur, non ad tinguendum ait se missum sed ad praedicandum. idol. 9 adv. Iud. 1 adv. Marc. 1, 7. 16. 2, 6. nat. 2, 5 -as elementis divinitatem. resurr. 45 virg. vel. 6 Firmil. Cypr. epist. 75, 17. Vopisc. Prob. 8, 6 sortem sibi quisque -ret. Lucif. moriend. 10 p. 304, 14 unam deitatem patri et filio -imus. Athan. 2, 30 p. 201, 12. Diom. gramm. I 429 *s littera* plurimum sibi -it. Siricius epist. 1, 3 Migne 13 p. 1134[B] hoc sibi privilegium . . . pascha -at. Ps. Avg. quaest. test. I 2, 2. Cledon. gramm. V 60 dualis . . . numerus . . . duas personas sibi -it (Phoc. gramm. V 416 *et saepius apud grammaticos*). Cod. Iust. 1, 3, 54, 6 omnem parentium substantiam heredes . . . sibi -ant. Greg. M. epist. 4, 38 ut nihil sibi corporis -at absentia (*i. nihil assequatur, nihil efficiat*).

sequitur enuntiatum: quod: Liv. 42, 41, 13 non sum -urus . . ., quod Dolopas armis coercuerim. Avg. civ. 4, 24 qua ratione -ant pagani, quod . . . colant. *acc. c. inf.* (*cf. l. 9. 12*): Cic. Tull. 53 quod (*tectum*) hic in tuo aedificasset et suum esse -ret. Verr. 3, 102 deinde Romae, cum acta res in senatu est, . . . pater eius hoc -bat licere fieri. 3, 105 qui -ere non poterit, se non ⟨in⟩ ipsius Stheni nomine litteras publicas corrupisse? Rab. perd. 11. Planc. 88 arma . . . iure optimo sumpta esse. parad. 14 illud arte tenent accurateque -unt, voluptatem esse summum bonum. Tert. adv. Marc. 2, 1 alterum deum definientes omnino non esse, alterum -entes digne deum esse. 2, 6. 5, 7 nat. 2, 3. 12 Lucif. moriend. 7 p. 299, 19. *i. q. affirmare, comprobare*: Cic. fin. 3, 71 -itur numquam aequitatem ab utilitate posse seiungi. 5, 73 scientiam summum bonum esse -it. ac. 2, 105. 2, 144. fat. 38 tenebitur . . . id quod a Chrysippo -itur, omnem enuntiationem aut veram aut falsam esse. off. 3, 39. Tert. adv. Hermog. 9 ex dominio -it deum materia usum. adv. Marc. 2, 24. 4, 10 nec Christum nec Iesum ⟨eum⟩ vocari debuisse -imus. 4, 22. 5, 9 *al.* Lucif. non conv. 5 p. 12, 3 omne consilium non est, nisi ut . . . deus pater non esse pater -atur. Avg. civ. 4, 11 c. mend. 21, 41. un. eccl. 8, 22 *ea* de Christo esse praedicta -untur. Ps. Avg. quaest. test. I 108, 4. *eodem sensu* quod: Lucif. moriend. 1 p. 284, 22 an -ere temptabis, quod . . . comprehensurus sis regnum caelorum? cur: Cic. fin. 2, 117 quae (*turpitudines*) . . . cur non cadant in sapientem, non est facile -ere. ut (*i. q. studere, agere*): Cic. S. Rosc. 136 sciunt . . . me . . . id maxime -isse, ut ii vincerent qui vicerunt. Att. 5, 17, 5 diligentissime se, ut annui essemus, -urum receperat.

accedit, apud quem -atur: ad: Cic. epist. 12, 7, 1 quanto studio dignitatem tuam et in senatu et ad populum -erim. apud: Fronto p. 169 N. cum publice privatimque semper negotia Cilicum apud te -erim. p. 183 ausi . . . sunt codicillos istos apud dominum nostrum ut probe ac recte factos tueri ac -ere. Gran. Lic. p. 34 ⟨apud⟩ senatum. *alicui*: Cic. Verr. 3, 26 tu mihi ita -is: 'non est ista Verri numerata pecunia'? 4, 213 tu mihi . . . M. Antoni exemplo istius audaciam -is? Avr. Fronto p. 78 N. me de hoc verbo tibi . . . -am. Hil. ad Const. 2, 6 impietates nostras nobis -imus.

β id quo quis -itur: i. q. ad defensionem afferre: Rhet. Her. 4, 13, 19 audes supplicium deprecari? quid est, quod possis -ere? Tert. bapt. 17 exemplum (scriptum *cod.*) Theclae ad licentiam mulierum docendi . . . -unt. adv. Marc. 5, 9 hunc psalmum et intuli et ad meam sententiam -i. *inde explicatur*: Ven. Fort. carm. 6, 6, 3 hic tener aestivas -it pampinus umbras. *seq. enuntiatum*: quod: Quint. inst. 7, 4, 12 si Mancinus foedus Numantinum sic -at, quod periturus . . . fuerit exercitus. Gran. Lic. p. 34 ⟨apud⟩ senatum -bant, quod volgus agreste domoque extorre eo coactum esset. *acc. c. inf.*: Cic. Vatin. 5 codicem legisse dicebatur *Corne-*

lius; -bat testibus collegis suis non se recitandi causa legisse, sed recognoscendi. Bell. Alex. 7, 2 mihi ⟨si⟩ -endi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii, multa oratio frustra absumeretur. Liv. 21, 18, 2 si ... faterentur ac -rent publico consilio factum. 32, 40, 1 ille ab ipsis Argivis se -ret accitum. Tert. adv. Marc. 4, 8 Marcion deum timeri negat, -ens bonum non timeri. Avg. civ. 8, 19 crimen artium magicarum a se alienum esse -it.

3 *accedit indicatio adversarii*: ab *aliquo*: Varro rust. 2, 10, 3 pecus a bestiis ac praedonibus. Cic. Mil. 91 sunt qui ... ab eo (*Clodio*) spirante forum putent potuisse -i. Sen. benef. 4, 28, 5 percussores ... murus ab hoste -it. Plin. nat. 8, 144 a grassatore. 20, 175 a tineis. Val. Fl. 1, 35 Tert. adv. Prax. 7. ab *aliqua re*: Varro rust. 1, 37, 5 *prata* a pastione (*cf.* Colvm. 11, 2, 7 *prata* a pecore sunt -enda, ut faeni sit copia. 11, 2, 85 ab avibus et pecore. Ov. met. 9, 384 a pecoris morsu). Cic. dom. 144 castissimas sacerdotes *Vestae* ab hominum amentium furore et scelere. p. red. in sen. 19 neque tecta neque templa ... ab intestino latrocinio posse -i. epist. 5, 2, 1 ut ego urbem a domesticis insidiis et ab intestino scelere, tu Italiam et ab armatis hostibus et ab occulta coniuratione -res. Scaur. 45 Africa ipsa ... se a societate Punicorum bellorum Vtica teste -it. Planc. Cic. epist. 10, 8, 7 consilia ab obtrectatione. Sall. Catil. 35, 6 ab iniuria (Liv. 44, 1, 5 ab iniuriis. Decret. decur. Tergest. [Corp. V 532] 1, 34. Cod. Iust. 1, 49, 11 ab omni iniuria). Iug. 49, 2 regnum a Romanorum avaritia. Verg. ecl. 7, 6 teneras -o a frigore myrtos (Sen. epist. 90, 16). Moret. 14 oppositaque manu lumen -it ab aura. Ov. met. 4, 526 ab imbribus (Veg. mil. 4, 26). Liv. 40, 56, 2 ab incendio flagrantis irae. Vitr. 7, 1, 2 materies ab calcis vitiis -atur. Val. Max. 1, 8 ext. 7. Sen. nat. 5, 10, 4. epist. 58, 27 a morte. Colvm. 1, 6, 15 ab noxa curculionum ... fruges -ere (*cf.* 2, 10, 32. 4, 8, 2). 2, 18, 3 faenum -itur a pluviis (12, 15, 1). 2, 19, 1 a populatione murium formicarumque frumenta -it. 7, 3, 3. 11, 3, 63. arb. 12, 1 a sole et a nebula (*cf.* Plin. nat. 19, 24 Veg. mil. 4, 26). Lvcan. 5, 586 a fluctu *puppem*. 9, 306 nec se -it ab aequore tellus. 9, 521 numen Romano templum -it ab auro. Plin. nat. 14, 84 ab umore. 18, 243 a flatu favoni. Val. Fl. 7, 164 casu -ere ab omni Alciden. Qvint. inst. 1, 5, 70 'incurvicervicum' vix a risu -imus. 6, 3, 19 9, 3, 3. Tac. ann. 2, 37 divi Augusti alumnos ab inopia -e. Tert. anim. 37 *animam* a nativitate -imus (*i. purgamus*). resurr. 20 voces ... ab omni allegoriae nubilo. 25. test. anim. 5 ab interitu. Sol. 37, 15 spem uteri -it a fluxibus abortivae. 46, 2. 52, 29 a calore. Avg. civ. 5, 18. Cod. Iust. 5, 34, 13 alium qui privilegio ab hac nuncupatione (*sc. tutoris*) -itur. contra *aliquem*: Cic. Manil. 63 suo iure populus Romanus in hoc homine suam auctoritatem vel contra omnes qui dissentiunt possit -ere. Phil. 2, 45 filius ... orabat ut se contra suum patrem ... -rem. epist. 11, 27, 7 me scio a te contra iniquos meos ... -i. Gratt. 21 nostram -ere sortem contra mille feras. Sen. dial. 11, 3, 5 neminem contra te ne a Caesare quidem posse -i. Avg. civ. 1, 12. contra *aliquid*: Cic. Phil. 13, 25 -itur amplissimi auctoritas ordinis contra crudelissimi gladiatoris amentiam. nat. deor. 2, 46 causam istam et contra facta tua et contra scripta. 2, 127 ut contra vim et metum suis se armis quaeque (*bestiae*) -ant. epist. 5, 2, 6 salutem contra ... impetum. Sen. nat. 4, 13, 3 contra anni fervorem. adversus *aliquem*: Cic. Phil. 1, 13 eam sententiam dixissem, ut me adversus populum ... facile possem -ere. Tac. dial. 4 patrocinium -endae adversus te poeticae exerceo. Svet. Iul. 71. Tert. resurr. 57 naturam adversus dominum suum. Avg. civ. 1 pr. adversus *aliquid*: Tert. adv. Prax. 20 pauca adversus plura -unt. Dict. 2, 34 adversum Agamemnonis contumelias. de (*i. q. contra*): Tert. adv. Marc. 5, 19 ne tunc quidem se -ere poterit de apostolica. ex: Ildef. vir. ill. praef. quorum (*virorum*) doctrinis ... sancta ecclesia illustratur in bonis atque -itur ex adversis.

B *speciatim*: 1 *in re militari*: a *solum ponitur*: Cic. Flacc. 31 casus est enim in capiendo (*sc. praedones*), locus, eventus, occasio; -endi facilis est cautio non solum latibulis occultorum locorum *eqs.* Att. 5, 20, 5 feri homines ... et omnibus rebus ad -endum parati. Caes. civ. 1, 25, 9 has *rates* terra ... integebat, ne aditus atque incursus ad -endum impediretur (*cf.* Bell. Afr. 31, 7 Bell. Hisp. 18, 4 Liv. 37, 32, 3 Vitr. 1, 5, 7). Bell. Hisp. 15, 5 cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris -entibus iniecissent. Sil. 12, 427 multum obluctatus iniquis -entum armis. Tac. ann. 14, 33. 15, 1. Gell. 15, 1, 6 turrim ligneam -endi gratia structam.

b *cum obiecto* (*saepe accedit abl. instr.*): α *aliquem*: Cic. Manil. 45 quisquam dubitabit ... quam facile imperio atque exercitu socios et vectigalia conservaturus sit, qui ipso nomine ac rumore -erit? Att. 5, 18, 2 si fuerit occasio, manu, si minus, locis nos -emus (*cf.* Caes. Gall. 3, 12, 4 opportunitatibus loci. 6, 40, 6. 7, 15, 5 loci natura [Bell. Hisp. 28, 3. 29, 1]. Bell. Afr. 42, 1. Bell. Hisp. 12, 5 superiore loco [*cf.* 31, 1]. Liv. 41, 18, 1 locorum praesidio. 42, 65, 6 loci praesidio. 42, 34, 15. Treb. trig. tyr. 26, 6 locis ... non hominibus). Cic. epist. 15, 4, 6 armis (Caes. Gall. 6, 34, 1 Verg. Aen. 8, 493 Phaedr. app. 5, 10 Stat. Theb. 6, 618 Sil. 12, 427). Caes. Gall. 4, 37, 2 orbe facto (*cf.* Bell. Afr. 32, 4 manu facta). Bell. Alex. 12, 1 ex aedificiis -i. 53, 1 concurritur ad Cassium -endum (*cf.* Bell. Afr. 3, 2 ad se -endum). Nep. Milt. 4, 4 moenibus (Them. 4, 2 Liv. 8, 29, 12 situ urbium moenibusque). Verg. Aen. 12, 437 te mea dextera bello -sum dabit (*cf.* 9, 509 Ov. met. 6, 464 Sen. epist. 83, 22 pertinaci bello. Tac. ann. 15, 6 Cassiod. var. 7, 3, 3 per bella). Ov. trist. 5, 10, 27 ope castelli -imur. Vell. 2, 112, 3 occupato monte Claudio munitione se -it (*cf.* Tac. hist. 5, 20 munimentis. ann. 14, 32). Stat. Theb. 7, 756 alto nil -sus equo. 12, 497 -sos acie. Frontin. strat. 2, 2, 10 a tergo amne -si. Tac. Agr. 30 nos ... recessus ipse ac sinus famae -it. ann. 1, 42 illum quidem sua maiestas, imperium Romanum exercitus -ent. 2, 4 si nostra vi -retur. *passivum vi mediali usurpatum*: Tac. hist. 1, 79 neque enim scuto -i mos est. ann. 14, 32 evasit in castra et munimentis -sus est. β *aliquid*: Cic. Verr. 6, 84 locus quem vel pauci possent -ere. Manil. 14 quanto vos studio convenit ... sociorum salutem una cum imperi vestri dignitate -ere? (*cf.* 19 Cic. epist. 10, 7, 2 salutem rei p. ad Brut. 1, 11, 2. Planc. Cic. epist. 10, 8, 6. Qvint. decl. 339 p. 340, 27 publicam salutem). Cic. Manil. 32 fuit proprium populi Romani ... sociorum fortunas, non sua tecta -ere (*cf.* Catil. 2, 26. 29. 3, 29 p. red. in sen. 19 Sest. 90 Verg. Aen. 12, 627 Octavia 421 Sil. 12, 607 Stat. Theb. 11, 41). Caes. Gall. 2, 33, 6 refractis portis, cum iam -ret nemo. 6, 37, 5 reliquos aditus locus ipse per se munitioque -it (*cf.* 7, 20, 3 persuasum loci opportunitate, qui se ipse sine munitione -ret. Bell. Alex. 74, 1). 7, 81, 6 legati quibus hae partes ad -endum obvenerant. civ. 3, 64, 3 hanc (*aquilam*) ... magna diligentia -i. Bell. Alex. 17, 4 litora armati -bant (Plin. nat. 37, 16 oras maris. Qvint. decl. 341 p. 347, 4 ripas et flumina et litora). 65, 4 provinciae tuendae ac -endae. 74, 1 manu -ere locum (Verg. Aen. 12, 627. Ov. Pont. 4, 7, 23 positu melius -sa manune urbs. Liv. 44, 12, 8 valida manu. dextra: Sil. 1, 507. 11, 87). Verg. Aen. 9, 530 saxis (10, 130). 11, 886 aditus. Liv. 2, 9, 3 tanta *vi* regna reges -ant. 4, 2, 12 armari civitatem -iquc (Flor. epit. 3, 10, 24). 5, 42, 8 virtute (7, 7, 3. 21, 5, 6). 10, 31, 14 -sae libertatis taedebat (Vitr. 1, 1, 6 Val. Max. 6, 3, 1 a Flor. epit. 2, 17, 15). 28, 41, 9 hoc et natura prius est, tua cum -eris, aliena ire oppugnatum (*cf.* 32, 8, 11 ad sua -enda. 32, 31, 2 Val. Max. 1, 8, 6 Tac. ann. 13, 39). Vitr. 10, 13, 1 quemadmodum machinationibus et duces victores et civitates -sae esse possint. Val. Max. 3, 2, 13 infeliciter Cn. Pompei ... -sis in Africa partibus (Vopisc. quatt. tyr. 5, 1). Cvrt. 8, 1, 41 suo pectore tergum illius. 10, 10, 3 regionem. Sen. Tro. 677 tumulo cineris socia -so cadam. dial. 9, 3, 5 in acie stat et cornu dextrum laevumque -it (Cvrt. 7, 1, 3). Colvm. 1 praef. 14 fines. Val. Fl. 5, 538 cognatas sedes. 5, 558 apposita fluvius -itur urbe. Sil. 2, 32 externos -is Roma penates. Qvint. decl. 287 p. 154, 6 domum nostram in acie -i. *gentes*: Enn. scaen. 313 ad Troiam cum misi ob -endam Graeciam, scibam me in mortiferum bellum ... mittere (*potest pertinere ad III A 3*). Bell. Alex. 35, 2 Armeniam. Nep. Ages. 3, 5 Cariam. Ov. ars 1, 363 -sast Ilios armis. met. 15, 770 male -sae confundant moenia Troiae (Homer. 250 his se -it ducibus ... Troia). Liv. 21, 52, 1 copiis -i posse Romanum imperium ... declarabat. 27, 22, 11 una et viginti legionibus ... -sum imperium Romanum est. Manil. 3, 633 tunc et bella fero tractantur Marte cruenta, nec Scythiam -it hiems. Tac. Agr. 15 Germanias ... flumine, non Oceano -i. Flor. epit. 2, 6, 33 Syracusae quamvis Archimedis ingenio -rentur. *rem publicam, patriam*: Pacvv. trag. 255 vos hinc -sum patriam in pugnam baetite (*cf.* Nep. Hann. 6, 1 patriam -sum revocatus). Cic. Phil. 5, 46 quod legio Martia quartaque summo studio ... rem p., libertatem populi Romani -ant, -erint. Att. 7, 3, 4. 8, 3, 4. 8, 11[d], 1 summa cum dignitate. Lvcr. 2, 642 patriam terram. Rvt. Lvp. 2, 16 rem p. armati -unt. Bell. Afr. 44, 4 Nep. Them. 9, 2. Liv. 6, 2, 5 placuit (*sc. senatui*) eisdem auspiciis -i rem p. 26, 9, 5 ad -endam iri patriam. *oppidum, castra, moenia, sim.*: Cic. Verr. 6, 50 ne sua moenia portusque -rent (Liv. 10, 17, 10. 26, 45, 2 moenia ipsa sese -bant). Brut. 256 plus interfuit rei publicae castellum quam bene -i causam M'. Curi. Caes. Gall. 7, 73, 2 Caesar putavit, quo minore numero militum munitiones -i possent (Bell. Alex. 3, 1. 31, 2 Sall. Iug. 38, 6). civ. 1, 19, 1 oppidum. 3, 68, 3 prorutis munitionibus -ente nullo (*cf.* Hirt. Gall. 8, 33, 1 Bell. Alex. 41, 2) transcenderunt. 3, 94, 6 tuemini castra ... et -ite diligenter (Liv. 26, 6, 6). Hirt. Gall. 8, 10, 1 parvis copiis castra munitione ipsa posse -i (Bell. Alex. 74, 1). Ov. met. 12, 589 muros. Liv. 2, 40, 2 quoniam armis viri -ere urbem non possent, mulieres precibus lacrimisque -rent. 21, 57, 11 fama impigre (*cf.* 28, 19, 10) -si ... praesidii. 23, 26, 8 munimenta (31, 42, 5). *al.* Lvcan. 6, 18 -ens tutam vel solis turribus urbem (*cf.* Sil. 12, 165 qui non turribus arma -enda daret).

c *accedit indicatio adversarii*: ab *aliquo*: Sall. Catil. 45, 4 gladio se a multitudine -it. or. Lep. 4 quid a Pyrrho Hannibale Philippoque et Antiocho -sum est aliud quam libertas. Nep. Hann. 10, 5. Liv. 32, 21, 9 nos Philippus et ab Nabide ac Lacedaemoniis et ab Romanis -at. 39, 24, 9 libertatis causam -issent ab regio praesidio. Fest. p. 151 qui (*M. Manlius*) Capitolium a Gallis -erat. Tert. nat. 2, 17 Athenas a Xerxe. Veg. mil. 3, 20 a levi armatura sagittariisque. ab hoste *sim.*: Cic. Manil. 13 *provinciam*. Phil. 4, 8 D. Brutum optime de re publica mereri, cum senatus auctoritatem ... -ret. a quo -ret? nempe ab hoste. Caes. Gall. 1, 11, 2. 2, 31, 5. civ. 1, 7, 7 *imperatoris* existimationem dignitatemque ab inimicis. 1, 75, 3. Hirt. Gall. 8, 9, 4 ut ab hostibus duplici fossa ... -rentur (hostis ... de-

pelleretur β). NEP. Them. 7, 4. LIV. 6,18, 9 vos a barbaris hostibus, a superbis -rem civibus. 8,31,1 rem publicam ab infestissimis hostibus. 22, 54, 6. VITR. 1, 7, 1 ab hostibus ea (*divinitas*) -sa. ab *aliqua re*: CIC. Font. 44 illa (*Macedonia*) per hunc a Thraecum adventu ac depopulatione -sa ⟨est⟩. leg. agr. 2, 52 cum rex Mithridates ... ab invicta Cn. Pompei manu Maeote et illis paludibus et itinerum angustiis atque altitudine montium -atur. PLANC. Cic. epist. 10, 15, 4 Italiam a vastatione. LENT. Cic. epist. 12, 15, 6 provinciam ab iniuria (CAES. Gall. 1, 31, 16. 5, 20, 3. 5, 21, 3. BELL. Afr. 97, 2 ab omni iniuria rapinisque. LIV. 8, 37, 5). CAES. Gall. 7, 23, 5 ab incendio lapis et ab ariete materia -it. civ. 1, 22, 5 a contumeliis inimicorum. 1, 25, 10 ab impetu navium incendiisque (LIV. 9, 4, 13 a Gallorum impetu. 24, 32, 4). 2, 11, 3 a telis tormentisque. 3, 63, 7 ab ictu lapidum. LIV. 8, 19, 2 a Samnitium armis. 8, 37, 5 a Samnitium vi atque iniuriis. PANEG. 9, 6 captos a direptione. 10, 25 a morte. contra: CIC. Att. 11, 7, 3 non esse ... rem p. -endam ... contra exercitum saepe victorem. TAC. ann. 14, 23 Mardi ... contra irrumpentem montibus -si. CAPITOL. Maximin. 23, 3. adversus *aliquem*: LIV. 5, 35, 4 consanguineos adversus populum Romanum. 42, 41, 10 armis adversus Abrupolim. IVST. 2, 4, 32. *aliquid*: LIV. 7, 31, 3 quando quidem ... nostra tueri adversus vim atque iniuriam ... non vultis, vestra certe -etis. 41, 18, 1 adversus infeliciter expertam vim. VEG. mil. 4, 22. de: OROS. hist. 3, 23, 45 cives ..., quos de externa dominatione -erat, ipse servitio premebat.

2 *in re iudiciaria* (*cf.* iudicio -ere: CIC. Quinct. 27. 63 *et saepe* LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2, 7. 44 VLP. dig. 43, 24, 3, 5 AVG. civ. 2, 9. in iudiciis -ere: NEP. Phoc. 2, 3. iure -ere: CIC. Tull. 8. 14 QVINT. decl. 260 p. 102, 6. 300 p. 182, 24. 348 p. 369, 18. in iure -ere: CIC. de orat. 1, 248): a *absolute*: CAECIL. com. 185 ibo domum: ad plebem pergitur: publicitus -undumst. RHET. Her. 2, 21, 33 cum hoc modo illorum (*sc. eorum quos accusator reos facit*) collectionem disturbaverimus, nobis latiorem locum -endi reliquerimus. CIC. Quinct. 7 Sex. Naevium -unt, si id est -ere, cupiditati alterius obtemperare. S. Rosc. 91 ut omnes intellegant me non studio accusare sed officio -ere. div. in Caec. 25 rationem illi -endi totam esse mutandam (*cf.* Tull. 3 mihi mutanda ratio defensionis). 58 si iniuriam tibi factam quereris, -am et negabo. Verr. 3, 192 impudentes in -endo esse. 4, 223 quod, etiamsi palam in -endo non dicat Hortensius, tamen ita dicet, ut *eqs.* 6, 148 si ita posset -ere, tamen fides huic defensioni non haberetur. 6, 175 *ibid.* accusare, iudicare. Caecin. 17. Cluent. 143 ita -isse..., ut. Rab. perd. 6 ad -endum prope modum satis erit [hoc] mihi temporis, ad conquerendum parum. Mur. 46 quare ego expertus et petendi et -endi et accusandi molestiam sic intellexi, in petendo studium esse acerrimum, in -endo officium, in accusando laborem. Cael. 45 -endi haec causa, non gloriandi eloquor. Scaur. 18. Tusc. 4, 43 *opp.* accusare. SEN. contr. 1, 7, 17 cum ad -endum venit, ... Latroniano colore usus est. QVINT. inst. 3, 4, 9 septem ... species: hortandi, ... -endi, exquirendi. 5, 13, 5 hoc non fortissime -entis est. 6, 3, 72 refutatio cum sit in negando redarguendo -endo elevando. FRONTIN. grom. p. 36 artificium -endi. *i. q. patronum existere*: CIC. Quinct. 30 eos porro qui -ere consuerunt, vides accusare. 94 *ornamenta* me -ente obtinere. S. Rosc. 59 credo ... quaesivisse, num ille aut ille -urus esset. div. in Caec. 70 quid sibi iste vult? accusatoremne se existimari, qui antea -ere consuerat? (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 17). Verr. 2, 146 tutoribus -entibus (2, 153) non modo patrias eius fortunas sed etiam bona tutorum ademisti. Sull. 4 Cael. 4 part. 102. off. 2, 67 qui aut consuluntur aut -unt. Att. 2, 3, 1. SEN. dial. 10, 2, 4 hic advocat, ... ille -it, ille iudicat. ASCON. Mil. 55. QVINT. inst. 7, 1, 31 congregatio criminum accusantem accusat, separatio -entem. 7, 2, 27. 7, 4, 38. 11, 1, 28.

b *cum obiecto*: α *aliquem*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 170 non si Opimium -isti. RHET. Her. 1, 13, 23 qui -bant eum (*Malleolum*). 4, 38, 1. CIC. Quinct. 60 qui absens iudicio -sus non fuerit (61 GAIVS inst. 3, 78). 87 reliquum est, ut eum nemo iudicio -erit. quod contra copiosissime -sum esse contendi non ab homine alieno neque ab aliquo calumniatore atque improbo, sed ab equite Romano (*cf.* S. Rosc. 148 satis copiose. Verr. 3, 191 Caec. 53 Cluent. 145 Rab. Post. 18). S. Rosc. 5 *non* uti satis firmo praesidio -sus Sex. Roscius, verum uti ne omnino desertus esset. 30 patronos huic defuturos putaverunt; desunt; qui ... cum fide -at, ... non deest. div. in Caec. 4 tuli graviter ... in eum me locum adduci, ut ... ego, qui me ad -endos homines ... dedissem, ... ad accusandum traducerer. de orat. 2, 191 etiam cum alienissimos -imus, tamen eos alienos ... existimare non possumus. 2, 304. epist. 7, 30, 3 est a me iudicio capitis rebus salvis -sus. PVBLIL. N 45 nocentem (SEN. contr. 9, 4, 6). SEN. contr. 1, 1, 11 melius se potest iactare quam -ere. 1, 5, 4 honestius tunc maritum -res quam nunc raptorem -is (TAC. hist. 4, 40 ambitiosius quam honestius). 2, 1, 34 hoc nomine (*cf.* VAL. MAX. 6, 3, 6) servum adulteri postulatum dominus non -bat, mulier ... tuebatur. 7, 7, 10 suspectus ... iudici est qui plus quam se -it. SEN. Herc. O. 934 -ar illic: inferi absolvent ream (*cf.* MART. 4, 16, 6 te -at Regulus ipse licet, non potes absolvi). ASCON. Scaur. p. 20 -erunt Scaurum sex patroni. PERS. 3, 74 multa fidelia putet in locuplete penu -sis pinguibus Vmbris. PLIN. nat. 18, 41. QVINT. inst. 7, 2, 53 is autem qui hos adhibuisse et cui id factum dicitur, et scriptorem et signatores -et. decl. 259 p. 60, 4 volo sic -ere puellam tamquam factum sit (*cf.* 260 p. 66, 18). TAC. ann. 6, 8 cunctos ... meo unius discrimine -am. GAIVS inst. 4, 80 in solidum -antur. *passivum medialiter usurpatum*: TAC. ann. 13, 52 reus ilico -i postulabat. PLIN. epist. 5, 13, 3 tota actione ... operam dedit, ut deprecari magis ... quam -i videretur. reum: CIC. Verr. 3, 11 ecquem existimatis ... reum absentem ... tanta cupiditate esse -sum? Planc. 14. OV. am. 1, 10, 39 reos ... miseros. SEN. contr. 2, 4, 13. 3 praef. 5. 4 praef. 10. 7, 1, 19. 7, 2, 1 parricidii reum. 7, 2, 10. 9, 4, 1. 10, 4, 18. VAL. MAX. 4, 2, 4 repetundarum reum. 5, 3, 3 gravissimi criminis reus. 5, 9, 2 ambitus reum (ASCON. tog. cand. p. 88). SEN. benef. 2, 21, 3. 3, 9, 2 capitis reum. 6, 4, 1. LAVS Pis. 40 tua maestos -ura reos vocem facundia mittit. QVINT. inst. 1, 10, 3. 4, 2, 25. 12, 1, 34 manifesti peculatus reum. 12, 7, 1 decl. 316 p. 244, 6. TAC. hist. 4, 40 manifestum reum. PLIN. epist. 7, 6, 3 -rem ut reum. -ere *aliquem aliqua re*: RHET. Her. 2, 16, 24 non imprudentia se -et, sed culpa contaminabit (SEN. contr. exc. 5, 5). CIC. Caecin. 66 in ista vero causa, cum tu sis is qui te verbo litteraque -as (*cf.* 104. QVINT. decl. 272 p. 114, 16 verbis legis). leg. agr. 2, 57 qui agrum Recentoricum possident, vetustate possessionis se, non iure, misericordia senatus, non agri condicione -unt (QVINT. decl. 270 p. 102, 6. 366 p. 400, 9). Mil. 105 neque enim prae lacrimis iam loqui possum, et hic (*Milo*) se lacrimis -i vetat. Planc. 14 non tam innocentia reus sua quam recordatione meorum temporum -sus. inv. 2, 122 qui sententia se -it (*cf.* part. 136 sententia legis et voluntate). 2, 137. 143 voluntate eius qui scripserit legem -atur. *ibid.* scripto ipso se -erit (part. 108 alio se eadem de re contrarie scripto -ere). de orat. 1, 171 se armis prudentiae tueri atque -ere. part. 127 ut is ... verbi se interpretatione -at. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 7 sei is ... se sponsione iudicioque utei⟨ve⟩ oportebit non -et (*cf.* 2, 12. 17. 37 sponsione. LIV. 39, 43, 5). SEN. contr. 2, 1, 34 hoc nomine servum ... non -bat (*cf.* PAPIN. dig. 5, 1, 42 dotis nomine. PAVL. dig. 5, 1, 49 pr. evictionis nomine. VLP. dig. 3, 3, 37 pr. omnium actionum nomine). 7, 1 (16), 23 hac illum figura -it in narratione (10, 4, 18 egregia figura). 10, 4, 18 infamem reum maiorum criminum impunitate -it. QVINT. inst. 5, 13, 24 Nasica ... -atur exemplo Ahalae. 7, 2, 12. 12, 1, 40 an, si tuendum *reum* susceperit *orator*, non ... falsis -et? decl. 251 p. 27, 8 non lege -eris (286 p. 152, 5). 262 p. 72, 11 necessitate (272 p. 114, 15). 262 p. 73, 7 hoc genere patrocinii (*cf.* 281 p. 146, 24). 268 p. 96, 2 advocatione tua -sus. 348 p. 369, 18 si ratione -i non possem, iure -rer (*cf.* 327 p. 286, 15 propriis... rationibus). 357 p. 390, 1 colore (363 p. 395, 5). *al.* TAC. ann. 6, 26 precibus Augustae nec minus inimicitiis Agrippinae -sa. VENVL. dig. 46, 7, 17 viri boni arbitratu (VLP. dig. 3, 3, 33, 3. 42, 4, 7, 1). GAIVS inst. 3, 168 exceptione doli mali. *et passim apud* ICTOS. -ere *aliquem* per *aliquid*: CIC. inv. 2, 79 per aliquam constitutionem. Quinct. 68 absentem per ius et per magistratum. GAIVS inst. 2, 120 per exceptionem doli mali. *et passim apud* ICTOS. -ere *aliquem* de *aliqua re*: CIC. Sull. 6 de ambitu. VLP. dig. 49, 9, 1 de appellatione. -ere *aliquem* ex *aliqua re*: VLP. dig. 42, 5, 53 pr. si pupillus ex contractu suo non -atur. *i. q. vindicare*: PAVL. dig. 40, 12, 32 ex servitute. MACER dig. 49, 4, 2, 2 ex libertinitate in ingenuitatem (*cf.* PAVL. dig. 40, 12, 32 qui ex servitute aut libertate in ingenuitatem vindicati sunt). -ere *aliquem* in *aliqua re*: CIC. Font. frg. 24 in culpa. Sull. 5 in hoc genere quaestionis. 48. Cael. 38 quid ... esset in quo se non facile -ret. har. resp. 38 in re foedissima. QVINT. inst. 12, 7, 1 in quibus *causis* (FRONTO p. 86 N. in plurimis causis. PAVL. dig. 3, 5, 40 (41) in noxali causa). PAPIN. dig. 42, 4, 13 in ceteris litibus. VLP. dig. 3, 3, 39 pr. in actionibus et interdictis et in stipulationibus, verum in interrogationibus. PAVL. dig. 12, 2, 28, 7 in actione rerum amotarum. MARCIAN. dig. 40, 9, 9, 1 in crimine capitali (MOD. dig. 48, 2, 17).

β *aliquid*: αα *id quod -itur, excusatur, de quo agitur, sim.*: CIC. Quinct. 8 qui caput (*cf.* S. Rosc. 149) alterius, famam (*cf.* QVINT. decl. 252 p. 33, 5) fortunasque (*l. 72*) -am. S. Rosc. 58 quid mihi ad -endum dedisti? 148 an, quod diligenter -itur, id tibi indignum facinus videtur? Q. Rosc. 16 quae (*pecunia*) ex societate debeatur, *petis*? quid ais? hoc iam neque leviter ferendum est neque neglegenter -endum. Tull. 14 qui agri fines armis proferre mallet quam iure -ere. div. in Caec. 3 venisse tempus aiebant, non ut commoda sua, sed ut vitam salutemque totius provinciae -rem. 20 nostras fortunas (*cf. l. 65* div. in Caec. 65 Verr. 2, 142. 3, 117. Mur. 5). Verr. 1, 10 quae *est* tanta facultas dicendi et copia, quae istius vitam tot vitiis flagitiisque convictam, iam pridem omnium voluntate iudicioque damnatam aliqua ex parte possit -ere? 4, 216 istius innocentiam M. Antoni facto -ito (*cf.* Sull. 4 QVINT. decl. 321 p. 263, 16). Caecin. 65 iudicis *esse* voluntatem scriptoris auctoritatemque -ere. 97 Arretinae mulieris libertatem. Font. 4 quae est igitur ista accusatio, quae ... diligentius Rutenorum quam populi Romani -et aerarium? Cael. 10 ego illud tempus aetatis, quod ipsum sua sponte infirmum aliorum lubidine infestum est, in hoc loco -o (*cf.* QVINT. inst. 6, 2, 15 veniam petere adulescentiae, -ere amores). inv. 1, 55 scriptum -ere (*cf.* 2, 125 de orat. 1, 244. 2, 110. part. 138 scripti verba -ere. QVINT. inst. 7, 8, 1). 2, 142 ambigue aliquid scriptum osten-

dere; deiude ex illo ambiguo eam partem quae sibi prosit -ere. de orat. 1, 242 eius partis, quamcumque -at, auctorem aliquem invenire (*cf.* Att. 4,17,4). 1,245 testamentum. part. 138 quibus locis in ambiguo -imus eam *legis* significationem (*cf.* 132) quae nos adiuvat, eisdem in contrariis legibus nostra lex -enda est. off. 2, 51 patroni *est*... veri simile, etiamsi minus sit verum, -ere. epist. 1, 9, 18 in eadem causa et mihi utilia et cuivis bono recta -ere (*cf.* QVINT. inst. 2, 17, 36 falsa). PROP. 4, 11, 58 -sa (*sc. apud inferorum iudices*) et gemitu Caesaris ossa mea. MART. 5, 16, 5 si falciferi -ere templa Tonantis . . . velim (*i. aerario patrocinari*). SEN. contr. 7, 2, 6 Hortensius bona Pompei, non Pompeium -erat. QVINT. inst. 2, 17, 40 saepe quae in aliis litibus impugnarunt actores causarum, eadem in aliis -ant. decl. 321 p. 264, 24 haec . . . suspicio plenissimam -⟨den⟩di veneni occasionem dedit. TAC. hist. 4, 41. ann. 3, 13 quod neque convictum noxae reo . . . neque -sum absolutioni erat, si teneretur maioribus flagitiis. AFRIC. dig. 3, 3, 78 pr. litem. PAVL. sent. 5, 2, 4 negotia. *al.* causam, rem: TER. Phorm. 266 ille ad -endam (dicendam *Palmer*) causam adest. RHET. Her. 1, 3, 5 genera causarum sunt quattuor . . . honestum causae genus putatur, cum aut id -imus quod ab omnibus -endum videtur . . . turpe genus intellegitur, cum aut honesta res oppugnatur aut -itur turpis. CIC. S. Rosc. 34. Tull. 3 minus diligenter illius existimationem quam rem M. Tulli viderer -ere. Verr. 2, 125 causam Liguris. 3, 69. 73. 191. 4, 122 at vos, *iudices*, communem populi Romani causam suscipite atque -ite. 6, 20. Caecin. 2 nunc quoque in iudicio si causa more institutoque omnium -atur. Cluent. 43. 80. 143 me causam A. Cluenti non facto (*cf.* QVINT. inst. 7, 4, 28 quod ... facto -i non potest, iure nitetur) eius sed lege -urum . . . me habere in animo causam hanc praesidio legis (158 QVINT. inst. 5, 13, 17) -ere. 145 videbam per se ipsam causam sine lege copiosissime posse -i. *al.* Att. 1, 13, 3 haec *causa* neglecta a bonis, -sa ab improbis. epist. 1, 9, 21 rem causamque. HOR. sat. 2, 5, 34 causas. SEN. contr. 7, 1, 18 damnati causam. QVINT. inst. 3, 6, 9 causa . . . varie (*cf.* 4, 5, 8) -itur. 4, 2, 29. 4, 4, 3. 6, 1, 8 multiplex causa . . . et pluribus argumentis -sa (5, 10, 118). 6, 3, 10 decl. 266 p. 88, 13. MARCELL. dig. 5, 2, 5 res illo colore -itur apud iudicem. ius: CIC. div. in Caec. 65 eius iura fortunasque. Verr. 2, 83 ius nomenque legati? 3, 166 Caecin. 94 dom. 20. de orat. 1, 180 ex scripto testamentorum iura. 2, 200 populi ius. Brut. 145 atque ita tum ab his patronis... causa illa dicta est, cum uterque ex contraria parte ius civile -ret. *cf.* epist. 7, 12, 2. crimen, factum, scelus *sim.*: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 utrum -is, malitiam an nequitiam an utrumque simul? *eqs.* RHET. Her. 1, 15, 25 in hominem transfertur, ut si accusetur is qui P. Sulpicium se fateatur occidisse, et id iussu consulum -at. 3, 20, 33 *factum*. CIC. div. in Caec. 33 ergo id omnino Verres in iudicio suo non audiet, quod cum faciebat, quem ad modum -urus esset, non reperiebat. Verr. 3, 177 satis magnum crimen hoc videtur? *eqs.* (*cf.* 4, 118. 212. 6, 131 Sull. 12. 13. inv. 2, 59 SEN. contr. exc. 4, 3. 7, 2, 8 VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 QVINT. inst. 3, 6, 83. 4, 5, 8. 6, 3, 69. 7, 2, 31 PS. QVINT. decl. 9, 1 PLIN. epist. 2, 11, 9). CIC. Verr. 4, 206 angustior locus improbitatis -endae relinquatur. 5, 104 carum autem rerum nullam... neque infitiandi rationem neque -endi facultatem. Mur. 67 ambitum accusas: non -o (*cf.* epist. 3, 11, 2 ambitus . . . aut accusetur improbe aut -atur). Sull. 19 neque me arbitrabar sine summo scelere posse, quod maleficium in aliis vindicassem, idem in illorum socio . . . -ere. Flacc. 100 annui temporis criminationem omnis aetas L. Flacci et perpetua vita -et. inv. 1, 15 concessio est, cum reus non id quod factum est, -it, sed ut ignoscatur, postulat. 2, 71 assumptiva *pars* igitur tum dicitur, cum ipsum ex se factum probari non potest, aliquo autem foris adiuncto argumento -itur (*cf.* part. 134 SEN. contr. 7, 6, 17. 9, 2, 18 QVINT. inst. 3, 6, 27. 79. 7, 2, 50. 7, 4, 9 decl. 259 p. 58, 4). 2, 72 comparatio est, cum aliquod factum, quod ipsum non sit probandum, ex eo cuius id causa factum est, -itur (*cf.* SEN. contr. 6, 9, 14 omnia comparando). 2, 94 non factum ipsum, sed voluntas -itur (*cf.* 2, 100 QVINT. inst. 7, 6, 2). Att. 4, 3, 2 aliquid iure factum. SEN. contr. 1, 2, 12 sacerdos nostra stuprum homicidio, homicidium stupro -it. 7, 2, 3. VAL. MAX. 6, 5 ext. 4 culpam vel dissimulare et errore -ere. QVINT. inst. 4, 1, 46 auctoritatem induat vera sentientis, quo magis credatur vel -enti eadem vel neganti (*cf.* 3, 6, 83. 3, 10, 5. 5, 13, 8. 6, 5, 5). 5, 10, 35 causae porro non ad convincendum modo quod obicitur, sed ad -endum quoque excuti solent (5, 13, 2. obiecta: 7, 2, 29 AMM. 18, 1, 14). 5, 13, 7. 6, 1, 3. decl. 326 p. 284, 11. 335 p. 321, 16 hominum iniquitatem ne odio quidem -imus. FRONTIN. aq. 105 ne quando neglegentiam... ignorantiae colore -ant (*cf.* MARCELL. dig. 5, 2, 5. PS. HIL. c. Arrian. 12 errorem . . . stultitiae . . . colore).

-ore *aliquid* ex *aliqua re*: CIC. inv. 2, 72 *l. 62.* QVINT. inst. 7, 4, 9 factum ...-itur... ex contrario facto. *obiectum indicatur enuntiato*: quod: CVRT. 6, 10, 24 cum quo quod amicitia mihi fuerit, non recuso -ere. ASCON. Scaur. p. 26 -it, quod tam magnificam domum Scaurus habet. *acc. c. inf.*: CIC. Quinct. 45 ut, quod numquam factum esse iudicio -imus, id . . . confirmemus? 66 omni recta atque honesta ratione -ere, quod petat non deberi. Tull. 32 si . . . tibi libitum esset ita -ere, tuam familiam non fecisse *eqs.* Verr. 4, 169. 194. 205. 222. Caecin. 4 sin confessi essent et id quod nullo tempore iure fieri potest, tum ab se iure factum esse -rent. 59. 64. Cluent. 43 eos omnes liberos esse civesque Romanos. 92 qui hoc confitentur, possunt idem illud iudicium fuisse -ere? 124. Mur. 5 si largitionem factam esse confiterer idque recte factum esse -rem *eqs.* Cael. 50 pudor tuus -et nihil... esse factum. Mil. 8 Lig. 6. inv. 2, 123 ille qui contra scriptum dicit, suam esse hereditatem -it. de orat. 2, 203 ut illam non Norbani seditionem sed populi Romani iracundiam neque eam iniustam sed meritam ac debitam fuisse -res. part. 101. 102. 106. IVLIAN. dig. 28, 5, 43 (42) -i poterit eum . . . heredem fore. *et saepe* ICTI. *i. q. comprobare*: POMPON. dig. 23, 4, 9 benigna interpretatione potest -i utilem stipulationem esse. *et saepe* ICTI. ut: AFRIC. dig. 32, 64 illud . . . putem -i posse, ut . . . pecuniae . . . fideicommisso cedant. PAPIN. dig. 7, 4, 2, 1 VLP. dig. 50, 3 pr. PAVL. dig. 29, 8, 1. *i. q. vindicare, asserere*: IVLIAN. dig. 5, 4, 8 partem . . . hereditatis -ere, parte vero cedere. VLP. dig. 4, 3, 9, 3 olenum tunum quasi suum -at. COD. Iust. 12, 40 (41), 10, 3 heredes . . . unam -ant domum suam simili excusatione munitam. *alicui aliquid*: PAPIN. dig. 24, 1, 53, 1 easdem res non potest mulier sibi quasi donatas -ere. VLP. dig. 5, 3, 7, 1 libertatem et hereditatem ex testamento sibi -bat. 8, 5, 8, 4 servitutem sibi -it. 37, 12, 1, 6 ius antiquum. 43, 17, 4.

ββ id quo quis defenditur, i. q. ad defensionem afferre: CIC. Verr. 5, 28 haberes quod -res (*cf.* Mil. 30). 6, 22 omnia tibi ista concedam et remittam; provideo enim quid sit -urus Hortensius. 6, 110 quid erat autem quod quisquam diceret aut -ret? 6, 151 quid enim -it? ex Hispania fugientes se excepisse et supplicio affecisse dicit. 6, 153 malo mehercule id quod tu -is . . . quam id quod ego insimulo probari. Caecin. 65 se in causa putant habere aequum et bonum, quod -ant. 69. Cluent. 101. de orat. 2, 30. part. 103 distinguendi gratia rationem appellemus eam quae affertur a reo ad recusandum . . ., quae nisi esset, quid -ret non haberet. SEN. contr. 1, 1, 7. 1, 5, 1 de stupro accusatur, stuprum -it (exc. 1, 5 stupro accusatur, stupro -itur). 7, 2, 12 si hoc fecit Popillius, non tantum quod -at non habet, sed habet quod glorietur. QVINT. decl. 262 p. 73, 25 istud. 295 p. 168, 24. *pro obiecto est accus. c. inf.*: RHET. Her. 1, 14, 24 cum eo (*mimo quodam*) Accius iniuriarum agit. hic nihil aliud -it nisi licere *eqs.* CIC. Verr. 4, 211. 4, 213. 6, 32 hunc (*Verrem*) tu igitur imperatorem esse -is? Caecin. 67 illud . . . -i . . ., nec inris consultis concedi nec ius civile in causis semper valere oportere. 85 te . . . nullo modo posse -ere, ... verba spectari oportere *eqs.* Mur. 34. Pis. 56 si triumphum non cupiebas, cuius tandem te rei cupiditate arsisse -es? inv. 1, 94 si non id quod accusabitur, -et, ut si qui, cum ambitus accusabitur, manu se fortem esse -et. 2, 98 cum vi quadam reus id quod fecerit, fecisse -itur. de orat. 1, 178. 180. 2, 110. Brut. 197 qui (*pater*) semper ius illud esse -erat. part. 120. 132 uterque enim eam significationem... dignam scriptoris prudentia esse -et *eqs.* 136 top. 96. SEN. contr. 2, 6, 6 incipio ... non tantum honestum senem sed prudentem -ere. ASCON. Mil. p. 41 cum quibusdam placuisset ita -i crimen, interfici Clodium pro re publica fuisse. QVINT. inst. 3, 6, 93 si quis aliud se non fecisse, aliud recte fecisse -et. TAC. ann. 13, 43 NERAT. dig. 2, 11, 14. APVL. apol. 90 scio . . . reos . . . hoc uno se . . . -isse, vitam suam procul ab huiusmodi sceleribus abhorrere *eqs.*

c *accedit indicatio adversarii*: ab: CIC. Font. 49 a quo periculo -ite, iudices, civem fortem. PLIN. nat. praef. 7 quanto nos causatius ab aliquo iudice -imur? contra *aliquem*: CIC. Mur. 7 me . . . causam L. Murenae contra se -ere. de orat. 1, 178 contra hunc nostrum Antonium iudicio privato causam. contra *aliquid*: CIC. Quinct. 92 possitne se contra luxuriem ac licentiam rusticana illa atque inculta parsimonia -ere. Verr. 3, 11 reum absentem contra inquisitionem accusatoris. Deiot. 2 regem . . . contra atrocissimum crimen. inv. 1, 55 scriptum legis contra sententiam. QVINT. decl. 297 p. 173, 1 contra voluntatem. GAIVS inst. 3, 84 contra hanc actionem. adversus *aliquem*: POMPON. dig. 34, 3, 4 adversus creditorem. GAIVS inst. 2, 120 adversus eos qui... vindicant..., -ere se. 3, 168 adversus petentem. VLP. dig. 43, 24, 3, 5. adversus *aliquid*: SEN. contr. 2, 7, 8 adversus querimoniam viri uxor alieno teste -atur.

d *accedit indicatio iudicis*: apud: CIC. Cluent. 74 causam nescio quam apud iudicem -bat (GELL. 6 (7), 3, 18 apud iudices). Lig. 6. de orat. 1, 180 M'. Curi causa . . . apud centumviros (TAC. dial. 7) quo concursu (*cf.* TAC. dial. 39 concursu totius civitatis et accusatos et -sos. PLIN. epist. 7, 6, 8 -eram reos ingenti quidem coetu) hominum . . . -sa est. SEN. contr. 10, 3, 3 apud Caesarem. ASCON. Mil. p. 48 apud populum. TAC. hist. 1, 72. 5, 26 SVET. rhet. 30. ad: CIC. Tull. 29 ego me ad iudicem sic -am.

III *i. q.* **punire, ulcisci** (*graece* ἐκδικεῖν): A *i. q. ultionem alicuius rei sumere*: 1 *absolute*: ITALA deut. 32, 35 (Tert. adv. Marc. 2, 18) mihi defensam et ego -am (ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, VVLG. mea est ultio et ego retribuam).

2 *aliquem*: ITALA I reg. 18, 25 (Legion.) ut -as eum in ultionem inimicorum regis (VVLG. ut fiat ultio de inimicis). CLAVD. DON. Aen. 2, 96 -endum esse amicum vim passum ex criminibus falsis, -endum esse innocentem. 11, 847 te Diana, si a morte servare non potuit, tamen -it occisam. SCHOL. Iuv. 8, 216 Orestes matrem occidit, ut patrem -ret. *nota*: ITALA num. 31, 2 (Lugd.) -e defensionem filiorum (ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν, VVLG. ulciscere filios). *reflexive* se -ere: VVLG. Iudith 1, 12 -ret se de omnibus regionibus his (ITALA

Corb. de omni terra). 2, 1 *v. l. 20.* CLAVD. DON. Aen. 4, 659 me -ere non potui. **3** *aliquid*: ENN. scaen. 313? *v. p. 300, 42.* CAES. civ. 1, 7, 7 *v. p. 294, 55.* ITALA deut. 19, 12 (Lugd.) tradent eum in manu -entis sanguinem (*ἀγχιστεύοντι τοῦ αἵματος*, VVLG. *aliter*). 32, 43 (Lugd., Psalt. Rom., Veron., *al.*) sanguis filiorum ipsius -itur (-etur *al.*), et -et (*ἐκδικᾶται καὶ ἐκδικήσει*, VVLG. sanguinem . . . ulciscetur). I reg. 15, 2 (Legion., Lucif. reg. apost. 2 p. 39, 1) nunc -am (VVLG. recensui) quae fecit Amalec tibi. PAPIN. dig. 29, 5, 21, 1 mortem (VLP. dig. 36, 1, 3, 5. 38, 2, 14, 7. 49, 14, 27. 49, 14, 29, 2 PAVL. dig. 34, 9, 21 MACER dig. 48, 2, 11 pr. HERMOG. dig. 34, 9, 20 CLAVD. DON. Aen. 4, 656). TERT. apol. 4, 11 cur de solo nomine puniunt facta, quae in aliis de admisso, non de nomine probata -unt. adv. Marc. 1, 26 cur enim prohibet admitti quod non -it admissum, cum multo rectius non prohibuisset quod -urus non esset *eqs.* monog. 4. pudic. 5 rivalitates. spect. 2 *mala*, quae etiam ethnici . . . et prohibent et -unt. VLP. dig. 30, 50, 2. VVLG. Sirach 19, 9 quasi -ens peccatum odiet te. DICT. 1, 5 regis necem. DARES 3 secum suas iniurias -ant (11. 15).

B *i. q. ultionem sumere ab, punire*: ITALA Iudith 2, 1 (Reg., Sangerm 4) ut -ret omnem terram (VVLG. ut -ret se). *nota*: ITALA Soph. 1, 12 (Lucif. Athan. 1, 36 p. 130, 28) -am super viros (*ἐπὶ τοὺς ἄνδρας*, VVLG. visitabo), qui contemptores sunt. *v. p. 309, 16. 312, 62.*

part. perf. pass. pro subst. f. **dēfēnsa,** -ae. *i. q. ultio*: ITALA deut. 32, 35 *v. p. 304, 74.* TERT. adv. Marc. 2, 18 a deo expectare -am. *cf.* GLOSS. *p. 293, 84.* *n.* **dēfēnsum,** -ī: GLOSS. II 547, 11 -um *ἐκδικία* et defensio (IDIOM. gen. gramm. IV 583).

synonyma: ad I: averrunco, depello, prohibeo, propulso, repello, submoveo. *ad II*: obtineo (VAL. MAX. 2, 7, 15), protego, patrocinor (QVINT. inst. 2, 4, 23), purgo (SCHOL. Cic. Bob. p. 116 Hild.), retineo (LIV. 27, 28, 14), mihi traho (CLAVD. 5, 224), tueor, tutor, vindico. *ad III*: punio, ulciscor.

opposita: ad I: offendo. *ad II*: accuso, arguo, capto (PVBLIL. Q 55), cedo (IVLIAN. dig. 5, 4, 8. 37, 10, 7, 5), coarguo (PLIN. nat. 11, 187), condemno, conqueror (CIC. Rab. perd. 6), comminus consisto (BELL. Afr. 42, 1), convinco (QVINT. inst. 5, 10, 35), culpo (HOR. sat. 1, 4, 82), damno (CIC. Att. 4, 13, 1), desero, desum, excuso (OV. trist. 1, 9, 64 SEN. contr. 1, 4, 8. 9, 2, 18 TERT. adv. Marc. 4, 11), expugno, fugio, improbo (CIC. nat. deor. 1, 72), impugno, infesto (BELL. Alex. 3, 1), infitior (CIC. Verr. 5, 104), neglego (CIC. Att. 1, 13, 3), obicio, obiurgo (CIC. epist. 2, 9, 2), opprimo (VAL. MAX. 6, 3, 1 a), oppugno, peto (CIC. Mur. 46 SEN. contr. 9, 4 them.), praevaricor (CIC. Cluent. 58), probo (VAL. MAX. 3, 8 ext. 1), prodo (NEP. Phoc. 2, 3), reprehendo, vindico (CIC. Sull. 19), urgeo (CIC. inv. 2, 143).

deriv.: defensibilis, defensio, defensor. defensare. *graece*: defendeúein (THEOPHIL. inst. Iust. 2, 23, 3), defendeúonta (THEOPHIL. inst. Iust. 3, 12 pr.), *δεfendεύοντες* (THEOPHIL. inst. Iust. 1, 13, 1), *δεφενδεῦσαι* (THEOPHIL. inst. Iust. 4, 10, 1). *compos.*: indefensus. *Jachmann.*

dēfēnero, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* fenus *derivatum, cf.* fenerare. *Th.*]. *scribitur plerumque* -faen-, *v. s. v.* fenus. GLOSS. -vit ditavit. donavit. *i. q. fenerando aliquem aere alieno obruere*: PLAVT. Vid. 89 -are hominem egentem haud decet. CIC. parad. 46 ad -andas diripiendasque provincias. APVL. apol. 75 pater eius plurimis creditoribus -atus. SCHOL. Cic. Bob. p. 22, 32. 87, 2 aere alieno -atus (p. 151, 18). AMBR. Tob. 9, 33 (*in imag.*) quis iste peccati est fenerator nisi diabolus, a quo Eua mutuata obnoxiae successionis usuris omne genus -vit humanum (AVG. c. Iul. 1, 7, 32). *latiore sensu i. q. obstringere*: HEGES. 1, 32, 1 Antonius Cleopatrae amori -atus inserviebat atque addictus eius libidini famulabatur. *L.*

dēfēnsābilis, -e *a* defensare. *qui defensari potest*: AMBR. epist. 56, 5 eo -ior sibi videtur quod eum refugit Flavianus. *adv.* **dēfēnsābiliter:** CASSIOD. in psalm. 79, 12 maceria est enim de solis lapidibus constructa custodia, quae solet vineas -r circuire.

dēfēnsāculum, -ī *n. a* defensare. GLOSS. latibulum, tuitio. COD. Theod. 10, 15, 2 (*a. 334*) si plures -a fisci (*i. patrocinia a fisco praestita*) meruerint. AVG. epist. 102, 35 ab aestu temporalium malorum . . . -um praebens. SERV. ecl. 7, 6 'dum defendo' id est dum mihi ad -um praeparo.

dēfēnsātio, -ōnis *f. a* defensare. *i. q. defensio*: IVL. VAL. 3, 40 neque sane ad ista, quae iusta sunt, a nobis quoque aberit Antigono -o.

dēfēnsātor, -ōris *m. a* defensare. *i. q. defensor*: HIER. in Gal. 1, 13 p. 388 vastator ecclesiae et Iudaismi acerrimus -r. *f.* **dēfēnsātrīx,** -īcis: AMBR. hex. 6, 9, 69 manus est totius corporis propugnaculum, capitis -x. PASS. Theclae B 33 p. 92, 16 -x Theclae, leaena (*cf.* PASS. Theclae epit. IV 4 p. 153, 23). PASS. Polycarp. 3 Ruinart p. 78 fida servorum suorum -x. Vict. 1 Ruinart p. 333 sacrilegarum superstitionum acerrima et ferocissima -x. *cf. p. 312, 70.*

dēfēnsibilis, -e *a* defendere. *ad defendendum aptus*: CASSIOD. anim. 2 *anima ratione dotata* civitates -i muro cinxit.

✖**dēfēnsio,** -ōnis *f. a* defendere. *cum graeca terminatione*: NOVELL. Iust. 88, 2, 1 defensiona *acc. sing.*, 88, 1 defensionas *acc. plur.* GLOSS. *ἐκδίκησις*, *ἐκδικία*, ultio, vindicta. *pluralis inde a* CIC. Verr. 4, 141. *invenitur apud orationis pedestris scriptores inde a* RHET. Her.

i. q. actio defendendi (*metonymice usurpatum v. p. 307, 28. 308, 37*):

I ***generatim*:** **A** *solum ponitur*: CIC. rep. 2, 35 erat in eo ... summa in omnes cives opis auxilii -is benignitas. fin. 3, 36 haec quidem est perfacilis et perexpedita -o. Phil. 4, 8 a quo defenderet (*senatum, populum Romanum, imperium*)? nempe ab hoste; quae est enim alia laudanda -o? LIV. 9, 8, 4 omissa -e, quae non difficillima esset apud haud ignaros..., sententiam ... peragam. 38, 50, 1 plus crimina quam -o valuisset. 42, 14, 2. VAL. MAX. 4, 1, 7 ut suae -i interessent. 9, 8 ext. 1 minus miror apud trucem . . . animum Hannibalis -is locum innoxio gubernatori non fuisse. QVINT. inst. 1, 10, 30 -is sollicitudine. 12, 7, 10 indigni fuerint -e. PLIN. epist. 9, 13, 13 crimen . . . -e suscipiunt. SVET. Iul. 52 quasi plane -e ac patrocinio res egeret. APVL. apol. 81. FORTVN. rhet. 2, 5 p. 105 coniectura quot locis dividitur? decem: ... verisimili, -e . . . (*cf.* IVL. VICT. rhet. 4, 2 p. 387). AMM. 27, 5, 1 ut factum firma -e purgarent. PRAEDEST. 1, 44 p. 600[D] dum defecisset cum assertoribus prava -o. EVGRAPH. Ter. Eun. 877 -o quam venialem . . . diximus. *causa qua quis defenditur, excusatur*: CIC. Att. 16, 7, 3 -e eget meum factum, praesertim apud te? SALL. Catil. 35, 2 -em in novo consilio non statui parare. LIV. 31, 31, 2 Macedones . . . -em, ut accusatione potiorem haberem, effecerunt. 34, 31, 7 res mihi duplicem -em praebet. QVINT. inst. 3, 7, 6 quaedam vero etiam in -is speciem cadent. TAC. ann. 15, 67 dissimilitudinem morum ad -em trahens. APVL. apol. 22 me haec ad -em confinxisse. TERT. adv. Marc. 1, 22 relaxata praescriptionum -e. FAV. EVL. p. 21 mihi pro -e ⟨est⟩ studio tuo paruisse. AVG. civ. 2, 10 quod affertur pro -e (*cf.* 2, 22). 3, 10 pro tantis bellis . . . iusta -o Romanorum est. in psalm. 139, 9 -e duplicat quod confessione posset auferri. EVGRAPH. Ter. Hec. 540 mulier aliquid -is apponit. *i. q. tutela, patrocinium*: OROS. hist. 5, 1, 12 libera collatio -is. CARM. epigr. 297, 6 -o martir(um) tuet⟨u⟩r posticius (*pro* posticium). CORP. XIV 2934 cuius omnes requi⟨ri⟩mus -em et vindicium. 3342 ⟨ager ad⟩ aedifici defen⟨sionem relic⟩tus. INSCR. Notiz. degli scavi 1892 p. 480 molem novam ad -em viae adluvione maris corruptae f⟨e⟩cerunt. CASSIOD. var. 4, 22, 4 omnium violenta -e summota. 5, 39, 15 non est -o, quae praestatur invitis. GREG. TVR. Franc. 2, 40 ut sub meam sitis -em. LEX Burg. lib. const 19, 9 usque ad domum ipsius sub sua -e perducat. FACVND. defens. 12, 1 circumdare omnes -bus nostris. GREG. M. epist. 9, 211 -em libenter petentibus impertire. *i. q. praesidium*: OROS. hist. 7, 39, 7 imperavit . . . omnes . . . eodem cum -e deduci. BOETH. cons. 1, 4, 57 cum illi ... sacrarum sese aedium -e tuerentur. *i. q. probatio*: ARNOB. nat. 1, 3 in rebus perspicuis et nullam desiderantibus -em. LVCIF. non parc. 31 p. 276, 9 nostram impugnans -em. *nota*: INSCR. Arch. Anz. 1909, 225 (*in Mauretania*) terminus -is rationis privati d. d. n. n. Augg. (*i. ager Augustorum certis finibus circumscriptus; cf.* definitio). *metonymice*: ENNOD. opusc. 5, 21 p. 399, 8 extemplo porrexisti consuetam dexteram, -o mea (*deum dicit*).

B *alicuius*: PLIN. epist. 9, 19, 2 cuius nunc mihi subeunda -o est. LACT. inst. 4, 18, 5 quae cum Pilatus audisset et ille in -em sui nihil diceret (MAXIMIN. c. Ambr. 90). HIER. epist. 52, 3 -o pauperum (GREG. M. epist. 1, 39[a]. 5, 48. 9, 154). AVG. civ. 2, 22 illam sententiam . . . pro -e suorum deorum opponere. 5, 1 pro -e eorum quos deos putant, christianae religioni adversantur. CLAVD. MAM. anim. p. 30, 15 quidquid in -em tui ex prophetico sermone mutuatus es (p. 138, 19). VEN. FORT. vita Albin. 9, 25 ita se . . . in -e civium . . . praebuit.

C *alicuius rei*: CIC. div. in Caec. 70 ad legum -em (TERT. adv. Marc. 5, 3 legis). Verr. 5, 82 alienae gloriae -em. Sull. 2 officii mei. Phil. 13, 26 rei publicae. div. 2, 119. epist. 1, 7, 2 nostra propugnatio ac -o dignitatis tuae (5, 8, 5). QVINT. inst. 2, 17, 6 cuius sententiae talis -o est (VLP. dig. 15, 1, 9, 5). FRONTIN. grom. p. 14 agitur enim de antiquorum nominum propria -e. TAC. hist. 3, 9 omissa prioris fortunae -e. FLOR. epit. 3, 14, 7 salutis suae. APVL. apol. 3 sustineo non modo meam, verum etiam philosophiae -em. TERT. ieiun. 1 edidimus monogamiae -em. adv. Marc. 3, 5 et sua et causarum -e commixta (GREG. M. epist. 5, 19). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 3 haereseos. VVLG. Phil. 1, 7 quod habeam vos ... in -e et confirmatione euangelii (*ἀπολογία*. 1, 16). CLAVD. MAM. anim. p. 130, 14 in -em veri sententias afferam. GREG. M. epist. 1, 16[a] -i capitulorum (9, 147). *al.* *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 307, 80. 309, 1*): CIC. de orat. 1, 237 utriusque rei facilis est et prompta -o (Att. 9, 7, 4). leg. 1, 40 nemo tam audax . . . fuit, quin . . . -em facinoris a naturae iure aliquo quaereret. LIV. 38, 49, 6 criminum -o (*cf.* 45, 42, 9). SEN. contr. 10, 3, 5 optima civilis belli -o oblivio est. QVINT. decl. 330 p. 298, 6 non mediocrem habet morum suorum -em vel ipsam egestatem. TAC. hist. 2, 60 auditi necessariis magis -bus quam honestis utcrentur. ann. 4, 37 prioris silentii -em . . . aperiam. MIN. FEL. 24, 5 -o communis furoris est furentium multitudo. IVST. 39, 2, 8 sceleris. HIL. trin. 11, 8 sumant . . . omnis impietatis suae hanc tamquam munitissimam . . . -em. AVG. bon. coniug. 16, 18 nulla est -o adulteriorum. contin. 5, 13 non est adhibenda fallax -o, sed verax confessio peccatorum (enarr. in psalm. 58, 1, 13. 140, 9). 41, 42 ne -e et excusatione peccati pereat. SIDON. epist. 9, 11, 10 meae culpae -o potius . . . quam satisfactio. *i. q. probatio, affirmatio*: TERT. anim. 22 cum ipsorum -e et probatione, per quae dei potius quam materiae propinqua cognoscitur. adv. Marc. 3, 1 post decursam -em unicae divinitatis. resurr. 27 -o corporalis resurrectionis.

D *accedunt praepositiones*: contra: Cic. Mil. 14 non enim est illa -o contra vim umquam optanda. part. 43 quae motu animi . . . facta sine ratione sunt, ea -es (-em *E, vulg.*) contra crimen in legitimis iudiciis non habent. Evgraph. Ter. Andr. 185 haec -o est contra rumorem. adversus: Svet. Claud. 41 Ciceronis -em adversus Asini Galli libros. Tert. adv. Marc. 1, 20 probationi -o . . . necessaria est adversus obstrepitacula diversae partis. apud: Itala (cod. g) *et* Vvlg. I Cor. 9, 3 mea -o (*ἀπολογία*) apud (Itala codd. d e ad) eos qui me interrogant, haec est.

II ***speciatim***: **A** *in re militari*: **1** *solum ponitur*: Caes. Gall. 2, 7, 2 cum spe -is studium propugnandi accessit. civ. 2, 12, 3 ab -e desistere. 2, 14, 6 omnia ad -em paraverant. Vitr. 1, 3, 1. Liv. 44, 37, 10 regi prompta -o erat. Vopisc. Prob. 14, 4 Romanam exspectaturi -em. Cod. Theod. 12, 1, 38 (*a. 346*) pro publica -e proeliis affuerunt (*cf.* Cassiod. var. 5, 10, 1 pro -e generali . . . producatur exercitus). Veg. mil. 3, 3 divitiarum . . . possessio . . . armorum -e servetur. 3, 6 -is ratio variatur. 3, 10 civile odium . . . ad utilitatem suae -is incautum. **2** *alicuius*: Rvf. Fest. 4 pro -e Siculorum arma transmissa sunt. **3** *alicuius rei*: Caes. Gall. 7, 23, 5 opus . . . ad utilitatem et -em urbium summam habet opportunitatem (civ. 2, 7, 4. 2, 36, 3 Frontin. strat. 3 praef.). civ. 3, 95, 3 magis de reliqua fuga quam de castrorum -e cogitabant. Ivst. 6, 4, 9 ad -em patriae arcessunt (Oros. hist. 4, 16, 6). Corp. III 7494 ⟨hunc burgum⟩ ob -em rei publicae exstruxit (*cf.* Cassiod. var. 12, 5, 3 exercitus . . . ad -em rei publicae . . . destinatus). Veg. mil. 1, 7 -o provinciarum. Amm. 20, 4, 7 abstrahendos e Galliarum -e. Svlp. Sev. chron. 2, 22, 5 confluente undique ad -em loci multitudine.

nota metonymice i. q. defensores: Vict. Vit. 1, 9 aditus quos adire non poterant arcente murorum -e. Cassiod. var. 10, 18, 3 ut foris sit armata -o, intus vobis tranquilla civilitas.

B *in re iudiciali*: **1** *solum ponitur*: Rhet. Her. 1, 2, 2 *genus* iudiciale est, quod . . . habet accusationem aut petitionem cum -e. 1, 14, 24 assumptiva pars est, cum per se -o infirma (*cf.* 2, 10, 15) est, assumpta extraria re comprobatur. 1, 16, 26 ex ratione -is et ex firmamento accusationis iudicii quaestio nascatur oportet (*cf. ibid.* quod affertur contra rationem -is. Cic. Tull. 3 Verr. 3, 27. 4, 190. 6, 4 Sull. 4. Cael. 50 viam rationemque. Planc. 5 part. 103). 2, 3, 5. 4, 30, 41 descende in integram -em. *al.* Cic. inv. 1, 7 *genus* iudiciale, quod positum in iudicio habet in se accusationem et -em. 1, 24 ingredi pedetemptim in -em. 2, 24 quas ad -em rationes reo dabimus. S. Rosc. 93 quidquid tu contra dixeris, id cum -e nostra contendito. Q. Rosc. 37 -o mea quae est? div. in Caec. 5 haec . . . non potius accusatio quam -o est existimanda. Verr. 3, 68 crimina . . . non solum -e, verum etiam iudicio dissoluta. 3, 191 ut -i locum non relinqueret (Scaur. 61). 4, 84 utrum tibi sumes ad -em? 4, 141. 4, 148 hoc . . . esse vis caput -is tuae. 4, 206 cur . . . isto genere -is uteris? (Val. Max. 8, 1 absol. 12 Qvint. inst. 4, 5, 13. 7, 3, 1. 11, 1, 9. 12). 6, 22 cur hunc . . . nulla -e, sine causa de carcere emitti iusserit. 6, 23 damnatio sine -e. Caecin. 82 aut tuo . . . gladio aut nostro -o tua conficiatur necesse est. 83 cum maiores vim armatam nulla iuris -e texerint (*cf.* legis: Cluent. 158). 84 hic est mucro -is tuae. 85. 89 principia -is meae. Cluent. 30 initio ac fundamento -is (Mur. 14 Cael. 5 Scaur. 21 Plin. epist. 4, 9, 4). Rab. perd. 6 me . . . ex . . . constituto spatio -is in semihorae curriculum coegisti. Sull. 3 cur me a ceteris . . . in -is iure secernas. Mil. 15 qui non poenam confessioni, sed -em dedit. de orat. 1, 178 omnis nostra in iure versata -o est. 2, 129 -is argumentis (2, 135. 137). 2, 204 istam demonstrationem -um tuarum . . . doctrinam esse . . . puto. 2, 293 abducere animos a contraria -e et ad nostram conor adducere. 2, 319 *principia* ex intima -e deprompta. Brut. 208 cum unum corpus debeat esse -is. top. 93 ad repugnandum congressa -o. 95 firmamenta -is, quibus sublatis -o nulla sit. off. 2, 49 *iudiciorum ratio* ex accusatione et ex -e constat; quarum . . . laudabilior est -o. Val. Max. 7, 3 ext. 5 in maxima et pecuniae et -is penuria. 8, 3, 1 modos omnes ac numeros -is . . . executa. Qvint. *saepe, ex. gr.*: inst. 4, 2, 84 neque enim est una lex -is. 5, 13, 5 deprecatio quidem, quae est sine ulla specie -is, rara admodum. 5, 13, 26. 8 praef. 9 depulsionem . . . -e ac ⟨transl⟩atione constare. decl. 257 p. 49, 17 cur enim nobis -is potestatem dedistis? Tac. ann. 3, 14 -o in ceteris trepidavit. 13, 33 accusatione conflictatus postremo -em omisit. 14, 43 labare -o. Plin. epist. 2, 11, 18 plus in precibus temporis quam in -e consumpsit. 4, 9, 7 quod iter -is ingrederer? Svet. Claud. 29 crimine incerto nec -e ulla data occidit. Pavl. dig. 48, 18, 18, 9 -em . . . reo negari. Macer dig. 42, 1, 63 prohibere eum, quominus uti velit propria actione vel -e utatur, non potest. Schol. Cic. Bob. p. 17 quoniam videri possit etiam stulta -o id quod non accusetur velle purgare. p. 18 -em . . . implere (*cf.* p. 147). p. 113 -em quam ⟨pro⟩ Cornelio susceperit (*cf.* Afric. dig. 10, 3, 9 -em servi. Venvl. dig. 46, 8, 8, 1 Marcian. dig. 48, 21, 3, 8). Itala (codd. d e g) *et* Vvlg. II Tim. 4, 16 in prima mea -e nemo mihi affuit. Cod. Iust. 8, 40, 26, 5 ad -is venire praesidium. *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 306, 67. 309, 1*): Rhet. Her. 1, 16, 26 ⟨ratio est⟩ quae causam facit et continet -em. . . . *Orestes* nisi attulerit rationem, perverterit -em. . . . ratio ea est, quae continet -em. 2, 13, 19 ipsam rem . . . iure factum dicemus, sine ulla assumptione extrariae -is. 2, 25, 39 vitiosum est quod vulgarem habet -em (*cf.* Cic. inv. 1, 18. Verr. 2, 149 aliquid -is. Sest. 135 habet -es duas. ad Brut. 1, 12, 2 Qvint. inst. 2, 4, 22. Papin. dig. 34, 9, 17 bonae fidei possessoris -em). 2, 25, 40 quod in aperto delicto positum est, tamen aliqua tegitur -e (*cf.* Cic. inv. 1, 90 rem levi tegere vult -e). Cic. inv. 1, 15 assumptiva *pars*, quae . . . foris . . . aliquid -is assumit. Tull. 12 spem -is nullam reliquisset. 32 sive illa -e uti voluisses sive hac qua uteris (*cf.* Verr. 3, 27. 101. 5, 8 Caecin. 93 Cluent. 52. 145 Planc. 16 Qvint. inst. 4, 5, 17 Tac. hist. 2, 60 Tryph. dig. 46, 2, 33 Pavl. dig. 18, 1, 76, 1). Tull. 33 praetor illi improbam -em tolli voluit. 44 an quidquam interest, utrum magistratus peccato -em constituant *cqs.* 45 tot -es . . . ad causam obtinendam maiores reliquerunt. 55 haec est illorum . . . extrema non oratio neque -o, sed coniectura. Verr. 2, 20 alter dies amicis . . . voluntatem -is auferret. 2, 143 sibi ex communi calamitate -em ullam . . . sumere. 2, 144 peccatum tuum, quod tu neque negare posses . . . neque cum -e aliqua confiteri. 3, 26. 151 iam tibi maximam partem -is praecideris. 4, 32 hoc tibi -is ad iudicium tuum comparabas? (*cf.* 4, 188 Tac. ann. 13, 15). 4, 193 vide quam tibi -em patefecerim (*cf.* 5, 8). 5, 36 fingitur improba -o: praetorem omne id argentum coemisse. 6, 148 fides huic -i non habetur. *al.* Caecin. 64 puto te ipsum . . . perspicere quanto ista sit angustior . . . -o quam si illa uterere. 90 exoritur hic . . . illa -o eum deici posse. Cluent. 48 quae a quoquam excogitata -o huic uni crimini potuit obsistere? part. 121 sparsis omnibus argumentis, obscuratis -bus. Val. Max. 8, 1 absol. 10 perditam et comploratam -em in iudicium attulit. Qvint. inst. 7, 1, 35 attingenda -o, ut id pro re publica fuerit. decl. 270 p. 105, 9 tuta est hac -e filia mea. *al.* Papin. dig. 48, 5, 8 confugere . . . ad iustam -em. Schol. Cic. Bob. p. 82 cui opponetur huiusmodi a Cicerone -o. *al.* *nota*: Papin. dig. 33, 4, 7, 4 si forte per errorem cautio -is omissa sit (*cf.* Cod. Iust. 4, 34, 11, 3 sub -is cautela. 5, 13, 1, 10 cautione . . . -is). Cod. Theod. 16, 2, 27 pr. (*a. 390*) sub religionis -e (*fere i. q. praetextu*). *accedit enuntiatum*: quod: Tac. ann. 14, 53 una -o occurrit, quod *eqs.* Coll. Mos. 4, 9 quod forte fugit, non minimam habet -em pater. *acc. c. inf.*: Qvint. decl. 326 p. 284, 12 satis -is esset non odio me civitatis fecisse. Plin. epist. 5, 13, 2 summa -is, non fidem sibi . . . defuisse. *metonymice: i. q. munus defensoris, patrocinium*: Cic. Verr. 3, 10 partes (*cf.* Sest. 3) mihi -is suscepisse videor (Tac. dial. 34). Tusc. 1, 1 -um laboribus . . . liberatus. Vlp. dig. 4, 6, 21, 3 qui requisitus ab actore non est -i defuturus. 5, 1, 52 pr. si . . . aliis -bus usus hanc omisit, postea . . . ad hanc -em reverti non potest. 46, 7, 5, 3 si quidem ex personatis personis in -em quis succedat. Inst. Iust. 4, 11, 5 -em subire. *saepe apud* Ictos. *de defensore publico*: Pavl. dig. 3, 3, 43, 2 -em ut procurator praestare cogendus non est. Cod. Iust. 5, 27, 1, 4 (*a. 336*) a -e fiscali (*i. manus advocati fisci*). Cod. Theod. 11, 9, 2 (*a. 337*) cum . . . necesse sit quempiam legitimae -is indiguisse persona. 1, 29, 6 (*a. 387*) si quis ad locum -is ambitione pervenerit. Cod. Iust. 5, 4, 20, 1 (*a. 408*) si vero utroque orbata parente sub curatoris -e consistat. 5, 37, 28 pr. (*a. 531*) -em quam pro lite susceperunt (*tutores vel curatores*) recusare. 5, 37, 28, 1 (*a. 531*) ex recusatione -is. 5, 37, 28, 1a (*a. 531*). Corp. VIII 9290 (= 20869) ob insignem erga rem p. amorem et -em quam patriae ac civibus suis exhibet (*cf.* Hermog. dig. 50, 4, 1, 2 personalia civilia sunt munera -o civitatis, id est ut syndicus fiat). *i. q. oratio defensoria, habita vel scripta*: Cic. Verr. 6, 112 -em causae tuae scripsit. 6, 146 quae (*causa*) nunc in -e commemorabitur. Brut. 273 graves eius (*M. Caeli*) contiones aliquot fuerunt, acres accusationes . . . , -es . . . non contemnendae. orat. 103 in Habiti, . . . in Corneli, . . . in plurimis nostris -bus. 131. part. 119 -is *membra*. Cael. Cic. epist. 8, 9, 5 Calidius in -e sua fuit disertissimus, in accusatione satis frigidus. Sen. contr. 7, 5 (20), 7 epilogum -i contexit. 7, 6 (21), 17. Val. Max. 3, 7, 1[d] tam constantem -em Scipionis universus senatus comprobavit. 6, 4 ext. 2 *al.* Cvrt. 7, 1, 8 toto triennio meditatus erat -em. Plin. nat. 7, 110. Qvint. inst. 2, 15, 29 Socratis. 3, 8, 65. 4, 2, 27. Tac. ann. 4, 34 Caesar truci vultu -em accipiens. 15, 55 Svet. Claud. 41. Apvl. apol. 13 appendices -is meae. *al.*

2 *alicuius*: Cic. inv. 2, 33. 88 non cum huius -e coniungi illius accusationem *oportet*. Verr. 5, 81. Sull. 92 innocentis -o. Vatin. 5 Corneli. Rab. Post. 20. Qvint. inst. 4, 1, 49 sociorum. 12, 1, 34 nocentium. Tac. ann. 3, 67 -em sui deseruit (Call. dig. 48, 19, 28, 7). Svet. Cal. 53 magnorum reorum accusationes -esque meditari. Pompon. dig. 9, 4, 33 ipsi sui -o danda est. Gaivs dig. 3, 4, 1, 3. Cod. Iust. 5, 37, 28, 4 (*a. 531*) pupillorum et adultorum.

3 *alicuius rei*: Rhet. Her. 1, 16, 26 *iudicatio* constituetur ex coniunctione firmamenti et rationis -e. Cic. div. in Caec. 2 suarum fortunarum . . . -em . . . susciperem (Rab. perd. 1). Verr. 3, 156 salutis (Mur. 2 p. red. in sen. 30 Sest. 67). 6, 25 habetis hominis . . . custodiam -emque provinciae. Cluent. 183 innocentiae (Cael. 55 Amm. 30, 4, 1). Rab. perd. 1 in hac -e capitis famae fortunarumque omnium. Sest. 31 meam causam praeteriti temporis cum huius praesenti -e esse coniunctam. Mil. 15 vidit . . . in confessione facti iuris . . . -em suscipi posse (Papin. dig. 12, 6, 56). de orat. 1, 242 *al.* Qvint. inst. 4, 2, 27 ut propitius iudex -em ipsius negotii, cuius propria quaestio est, audiat. 4, 2, 74. Papin. dig. 6, 1, 65, 1 filiam -o tuebitur volun-

tatis. *i. q. excusatio criminis sim.* (*cf. p. 306, 67. 307, 80*): RHET. Her. 2, 9, 13 facti quaerat -em (*cf.* CIC. inv. 2, 104. QVINT. inst. 4, 2, 108 -em et rationem factorum. 7, 4, 13. 31). Verr. 2, 158 maleficiorum suorum. 4, 176 criminis (Sest. 14 Mil. 6 QVINT. inst. 7, 4, 3). 6, 115 suorum furtorum. Sull. 71 stuprorum. Vatin. 28 praeclara -o facinoris sui. QVINT. decl. 309 p. 217, 16 differo enim istius rei -em. 330 p. 297, 17 -em huius partis iucundam praeteribo. *i. q. actio:* CIC. Caecin. 79 -em causae constituere vos dicitis (*cf.* de orat. 2, 130 Q. CIC. pet. 20 QVINT. inst. 11, 1, 51. 12, 1, 33 AMM. 14, 7, 21 MACER dig. 49, 1, 4, 3 MOD. dig. 45, 1, 102). VLP. dig. 6, 1, 25 qui se obtulit rei -i (*cf.* 6, 1, 54 rei suae). *i. q. probatio, affirmatio:* QVINT. inst. 4, 5, 19 secuturam -em probitatis ac dignitatis. 4, 5, 21 etiam verecundiae -i facilior erit *index.* PAPIN. dig. 12, 6, 56 exceptionis -o (16, 1, 7). *i. q. vindicatio:* COD. Iust. 7, 18, 1 pr. (*a. 239*) denegatur libertatis -o.

nota i. q. ultio (*cf.* defendo *sub III*): ITALA num. 31, 2 (Lugd.) defende -em filiorum (*ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν*, VVLG. ulsciscere filios). 31, 3 (Lugd.) reddere -em a domino Madie (*ἐκδίκησιν*, VVLG. ultionem domini expetere de Madianitis). 33, 4 (Lugd.) (*ἐκδίκησιν*, VVLG. ultionem). deut. 32, 35 (Lugd.) in die -is (*ἐκδικήσεως*, VVLG. *aliter*). Tob. 1, 21 (Lucif. non parc. 8 p. 226, 11) propter -em quam fecit ex illis dominus (VVLG. plagam quam circa eum fecerat). VVLG. Sirach 47, 31 usque dum perveniret ad illos -o. 48, 7 qui audis ... in Horeb iudicia -is. CLAVD. DON. Aen. 12, 9 exitus -o non habet. LIB. iubil. 30, 18 ut faceret iudicium et -em ab omnibus. VLP. dig. 29, 5, 1, 25 accipimus ... omnem inquisitionem et -em mortis (29, 5, 5, 3 heredi -o mortis incumbit).

synonyma: patrocinium, recusatio (CIC. inv. 1, 7), vindicium (CORP. XIV 2934). *opposita:* accusatio, confessio (TIRO Gell. 6, 3, 15), correptio (GREG. M. epist. 5, 19), crimen, criminatio, deprecatio (QVINT. decl. 259 p. 56, 23), excusatio (QVINT. inst. 7, 4, 31), oppugnatio, poena (CIC. Mil. 15), satisfactio (SIDON. epist. 9, 11, 10), ultio (QVINT. inst. 12, 9, 10), venia (QVINT. inst. 7, 4, 31).

derivata: defensionalis, defensiuncula.

dēfēnsiōnālis, -e *a* defensio. *ad defendendum aptus:* FORTVN. rhet. 3, 20 p. 132 si locos quoque communes intuearis, invectivi sint an -es.

dēfēnsito, -āvī, -ātum, -āre *a* defendere, defensare. *i. q. saepe, studiose defendere:* CIC. Brut. 100 causas -vit (off. 1, 121). ac. 2, 69 idem (*Antiochus*) haec non acrius accusavit in senectute quam antea -verat. 2, 71. 139 cuius ... sententiam Carneades ita studiose -bat (CLAVD. MAM. anim. p. 140, 16). GELL. 2, 25, 4 ille *ἀναλογίαν*, hic *ἀνωμαλίαν* -vit. AVG. catech. rud. 8, 12 id quod perverse ac prave opinati sunt, -antes. epist. 118, 7 corporis voluptatem (*cf.* 167, 4 in aucupandis ... et -andis [defensandis *pars codd.*] voluptatibus). CLAVD. MAM. anim. p. 20, 15 consilium tuum asserito et -ato. p. 33, 21 -andi erroris studio. AVG. div. daem. 10, 14 contra verum dei cultum vanitates pristinas -are audeant.

dēfēnsiuncula, -ae *f. a* defensio *deminutive.* CIC. Brut. 162 est etiam L. Crassi in consulatu pro Q. Caepione -a (*traditur* defensione iuncta) non brevis ut laudatio, ut oratio autem brevis.

dēfēnso, -āvī, -ātum, -āre *a* defendere, defensus. GLOSS. -at defendit. ad ulciscendum ad -andum. *cx scriptoribus a. Chr. n. invenitur tantum apud* PLAVT. SALL. OV.

1 *i. q. arcere:* STAT. silv. 5, 2, 105 -are metus. GELL. 7 (6), 16, 11 -bat invidiam. *accedit* a: IVL. VAL. 1, 39 supplicii merita cum a sese barbari -rent.

2 *i. q. tueri:* a *solum ponitur:* OV. met. 11, 374 pars quoque de nobis ..., dum -amus, leto est data. CLAVD. 18, 386 armenta ... -ante iuvenco defendere. VEREC. in cant. 1, 3 protectores ... sunt alios sua potentia -antes. 2, 9. *in re militari:* SIL. 12, 109 muri saxea moles officit audenti -antumque labores (*i. q. defensorum. cf.* TAC. ann. 2, 5 longum impedimentorum agmen opportunum ad insidias, -antibus iniquum). *in re iudiciaria:* AMM. 30, 4, 22 hoc ingenitum est ... litigantibus ... ut ... solis -antibus (*i. patronis*) irascantur. COD. Theod. 2, 1, 5 (*a. 365*) quo (*rationali*) -ante. CONC. Turon. a. 567 p. 126, 14 qui eum exceperit ad -andum. b *aliquem:* PLAVT. Rud. 692 moenia (*i. pro moenibus*) ego vos -bo. STAT. silv. 4, 8, 44 hilaris circumstat turba tuorum -atque patrem. AMM. 14, 5, 8 vicarium ipsum eos quibus praeerat -antem. COD. Theod. 9, 45, 3 (*a. 398*). CASSIOD. var. 5, 42, 8 sicut ille (*ericius*) ... revolutus in sphaeram naturalibus -atur aculeis. VEREC. in cant. 4, 24 *populum* decem signis et virtutibus -arit *deus.* PASS. Theclae C d 30 p. 83, 27. LEX Visig. 7, 2, 15 gladio se -are (*cf.* 9, 3, 1 armis). *in re militari:* TAC. ann. 12, 29 castellis sese -are. HEGES. 3, 23, 1 muris (DICT. 4, 20 moenibus). AMM. 26, 7, 9 cum suis animis -bant. OROS. hist. 4, 7, 11. *in re iudiciaria:* COD. Theod. 9, 7, 9 (*a. 393*) nec praerogativa militari -etur. CONC. Arelat. a. 524 p. 37, 17 Aspas. a. 551 p. 114, 13. Turon. a. 567 p. 126, 13 monachus ... si per cuiuscumque patrocinium se conatus fuerit -are. Paris. a. 614 p. 187, 15. c *aliquid:* PS. SALL. rep. 2, 10, 5 aut gloriam aut libertatem aut rem familiarem -at. PS. AMBR. serm. tess. 2, 2 nobilitatem Romani generis ... -vit. HIER. Didym. spir. 59 suum -are impudenter errorem (c. Lucif. 19). PELAG. in Phil. 1 p. 842[D] euangelium -ando. CORP. IX 2641 quod ordinem populumque ... dilexerit foverit iuverit -arit. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 313[C] gregem -are. EPIST. pontif. Migne 66, 41[A] Agapet. 4 piissimo ... principi, beati quoque Petri privilegia -anti. CONC. Aurel. a. 541 p. 92, 18 minime ... talis coniunctio (*servi coniugium*) a clericis -etur. Turon. a. 567 p. 135, 11 res dei -are (*cf.* Paris. a. 556—573 p. 142, 26). Paris. a. 573 p. 150, 19 REMIG. REM. epist. 4. *in re militari:* SALL. Iug. 26, 1 Italici quorum virtute moenia -bantur (*cf.* 60, 3. AMM. 19, 6, 6 muri. 20, 11, 12). OV. met. 12, 376 umeros. TAC. Agr. 28 Britannorum sua -antium. HEGES. 5, 4, 3 patriam. HIER. in Is. 13, 14 p. 173 AMM. 17, 5, 14. 20, 11, 14. AVG. civ. 3, 17 Capitolium. GREG. TVR. Franc. 3, 13. *i. q. excusare:* HESYCH. in lev. 13, 1—17 p. 932[C] necessitates naturae condemnat, quas -are debuerat. *i. q. affirmare, sustinere:* GELL. 6 (7), 3, 47 ne disparilitas collationis evidens fieret, pluribus id propugnaculis -at. PELAG. in Rom. 2 p. 654[D] contentiosum hunc esse specialiter qui aliquid contra conscientiam suam nititur -are. AVG. civ. 18, 51 mortifera dogmata emendare nolunt, sed -are persistunt. epist. 167, 4 *v. p. 309, 44.* VICT. TONN. chron. II p. 202, 552, 1 damnavit quae sunt synodaliter atque universaliter -ata. d *accedit: ablativus* (*i. q.* ab): PLAVT. Bacch. 443 noster esto, dum te poteris -are iniuria. FVLG. myth. 1 praef. p. 6 quo (*arborei beneficio umbraculi*) me Phoebi torridis -ret optutibus (a torridis ... optutibus *pars codd.*). *praepositio:* ab: TERT. coron. 7 cerebrum ab heluco -are. IVL. VAL. 1, 4 ab omni culpa. COD. Theod. 7, 8, 5, 1 (*a. 398*) ergasteria ... ab omni hospitantium iniuria -ata (PS. ORIG. tract. 16 p. 176, 18 gentes ... ab omni iniuria et periculo -are). FVLG. myth. 1 praef. 6 *v. l. 20* CAES. AREL. suggest. p. 296 *bis.* *in re militari:* SALL. Iug. 97, 5 alios ab hostibus -bant. HIER. vita Malchi 3 pauxillulum ... viatici quod me ab inopia tantum -ret. DICT. 2, 1 regio ab incursione maritimorum hostium -retur (NOVELL. Theod. 4, 1 pr. ab incursione barbarica). adversus: HEGES. 3, 3, 4 sese adversum incursantes -rent. AVG. persev. 23, 63 de hac ... re quam ... adversus novos haereticos ... tueri et -are compellimur. pro: CONC. Aurel. a. 511 p. 4, 1 servus pro culpa sua ab ecclesia -atus (*i. excusatus*).

syn.: propulsare. tueri. *opp.:* condemnare, damnare.

deriv.: defensabilis, defensaculum, defensatio, defensator, defensito.

dēfēnsor, -ōris *m. a* defendere. PRISC. gramm. II 178 sunt ... quaedam quorum simplicia in usu frequenti non sunt, ut '-r'. CORP. XIV 2080 (*saec. III vel IV*) defesori. INSCR. Bulletino di archeologia et storia Dalmata 1907 p. 14 (*aetatis christianae*) defensuri. *graece:* δεφένσωρ: THEOPHIL. inst. Iust. 4, 11 pr. NOVELL. Iust. 15 pr. δηφήνσωρ: PAPYR. Lips. 34, 11. 35, 12. διφένσωρ (δεφ-, δηφ-): HESYCH. *nota femininum:* VLP. dig. 16, 1, 2, 5 si mulier -r alicuius extiterit. *adiectivum:* VEG. mil. 3, 7 pons ... -es milites debet accipere. SCHOL. Cic. Ambros. p. 370, 12 cognitor, id est -r et quasi procurator eius et patronus eius quam laudo sententiae. GLOSS. ἔκδικος, σύνδικος (*cf.* CHAR. dig. 50, 4, 18, 13), custodes, praesides. CORP. VI 309 (*ara marmorea*) Herculi -i Papirii (*in fronte*), Ἡρακλεῖ Ἀλεξικάκωι Παπείριοι (*in parte aversa*). *legitur inde a* TER. *praecipue apud pedestris orationis scriptores, dcest* CATVLLO PVBLIL. LVCR. NEP. VERG. buc. georg. HOR. (*praeter* sat.) TIB. PROP. MANIL. VITR. SEN. rhet. CELSO PHAEDRO CVRT. COLVM. PERS. PETRON. PLIN. nat. VAL. FL. STAT. MART.

I *is qui arcet:* CIC. div. in Caec. 11 Siculi ... me -em calamitatum suarum (*cf.* EXVP. 5 publicae calamitatis) ..., me actorem causae totins esse voluerunt. Verr. 5, 143 periculorum (Mur. 3 periculi. SER. SAMM. 189). Mil. 58 conservatores domini, ultores sceleris, -es necis. SEN. dial. 7, 1, 5 -r mali sui populus.

II *is qui tuetur:* A *generatim* (*cf.* ISID. diff. 1, 138 -r curat, ne fiat iniuria; ultor id facit, ne impune sit iniuria): 1 *solum ponitur:* TER. Andr. 813 arbitror iam aliquem esse amicum et -em ei[us]. AFRAN. com. 323 nunc (non *codd.*) amatore[m] olim -e ut⟨i⟩ per eum volet. CIC. Sest. 43 cui ... erat dubium, quin ille sanguis tribunicius ... consules ultores et -es esset habiturus? Att. 4, 2, 7. PLANC. Cic. epist. 10, 7, 1 nec te magis in culpa -em mihi paravi. SALL. Iug. 31, 2 quam ... inulti perierint vestri, *Quirites,* -es. LIV. 36, 35, 5 ego apud consulem -r deprecatorque vobis adero. TAC. dial. 25 quod ad Servium Galbam ... attinet, et si quos alios antiquiorum agitare non destitit, non exigit -em. hist. 3, 31 datis -bus *Caecinam* ad Vespasianum dimisit. AMBR. epist. 22, 10 tales ego ambio -es. CLAVD. 8, 433 quem (*Stilichonem*) fratribus ... clipeum -emque dedisti. AVG. civ. 3, 20 stulte creditur diis illis -bus Romam ... non perisse. INSCR. christ. Rossi I p. 102, 30 -r magnus (*de Siricio*). *de bestiis:* VARRO rust. 2, 9, 1 has (*oves*) enim lupus captare solet, cui opponimus canes -es. *cognomen deorum:* INSCR. Revue archéol. 4. sér. IV 1904 p. 451 n. 188 (*a. 240*) I. O. M. def. sacrum (*cf.* INSCR. numm. Cohen III² p. 261 n. 245 Iovi defens. salutis Aug.). INSCR. numm. Cohen IV² p. 26 n. 210 Herculi defens. (*cf. supra l. 49*). INSCR. Fortschr. d. röm.-germ. Forsch. *ad* Corp. XIII p. 77 n. 109 d(eo) Me⟨rcurio⟩ defensor(i) s(acrum).

2 *alicuius:* LVCIL. 1335 *virtus est* -em *esse* hominum (*cf.* VARRO ling. 7, 82 *Hercules* -r ... hominum) morumque bonorum. CIC. Verr. 5, 80 non est pudoris mei ... me propugnatorem [monumentorum]

P. Scipionis -emque profiteri. Mnr. 50 miserorum fidelem -em. Sest. 97 optimatium. epist. 1, 1, 2 se acerrimum tui -em fore ostendit. 13, 4, 4. VAL. MAX. 6, 3, 8 quarum innocentium -es fuissent, sontium mature vindices extiterunt. TAC. dial. 24 neque enim -em antiquorum exigimus. RVFIN. apol. ad Anast. 7 Origenis ego neque -r sum neque assertor. AVG. civ. 1, 24 terrenae patriae -es deorumque licet falsorum (3, 7). 3, 7 adulatores felicium potius quam infelicium -es. SVLP. SEV. dial. 3, 12, 1 illum iam non -em haereticorum esse, sed vindicem. CARM. epigr. 797, 11 inop⟨um et v⟩iduarum -r.

3 *alicuius rei*: CIC. Verr. 4, 64 cur universa provincia -em suae salutis eum quaesiverit (*cf.* p. red. in sen. 3. 26 p. red. ad Quir. 15 Sest. 4. 144 Pis. 80 Planc. 76. 93 VAL. MAX. 5, 2 ext. 2). 4, 217 me omnium provinciarum -em esse profitebor. 6, 12 hic custos -rque provinciae (*cf.* 6, 81). Rab. perd. 12 popularis vero tribunus plebis ⟨es⟩, custos -rque iuris (*cf.* de orat. 1, 244 paterni iuris) et libertatis (*cf.* Phil. 3, 28 ad Brut. 1, 16, 11 CORP. X 1256). Sest. 136 rei publicae (Att. 8, 3, 3 AMM. 15, 8, 5 IORD. Rom. 315). Balb. 43 diligentissimum -em commodorum suorum. Mil. 39 -r vestrae voluntatis. 81 sui ... capitis quam vestri -em. Phil. 2, 109 actorum Caesaris -r. or. frg. A VII 33 iudiciorum. A IX 6 honestissimarum rerum. fin. 2, 44 eius (*Epicuri*) sententiae. Att. 1, 13, 2 partium studiosus ac -r bonarum (BELL. Hisp. 35, 2 Pompeianarum partium. SEN. dial. 5, 30, 5. AVG. civ. 2, 17 partis). epist. 4, 1, 1 pacis (CORP. XI 6625). Q. CIC. pet. 52 auctoritatis suae. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 acerrimum pueritiae tuae bonorumque patris tui -em. VAL. MAX. 9, 2, 4. TERT. scorp. 8 *veritatis* (PASS. Andr. long. 8 Petr. Paul. 39). IVST. 16, 4, 10 ex -e senatoriae causae . . . patronus plebis evasit. FIRM. err. 2, 6. AMM. 16, 12, 15 laris sui -r. HIER. epist. 49, 1 -em meorum opusculorum paro. VVLG. II Macc. 4, 2 provisorem ... civitatis ac -em (κηδεμόνα) gentis suae. PSALT. Rom. 26, 1 dominus -r (*v. l.* protector) vitae meae (VVLG. protector). RVFIN. Adamant. prol. ecclesiastici dogmatis -r (hist. 5, 13). hist. 3, 32 ubi nullus iam divini census -r existeret. CLAVD. MAM. anim. p. 100, 12 ut nec falsi lateret -r nec veri vacaret assertor. CASSIOD. in psalm. 1, 6 -r rectae fidei (*passim apud* ECCL., *sicut etiam* ecclesiae -r). LEX Burg. Rom. 44, 2 *syn.* assertor. CORP. III 6585 -i quietis publicae ... invictissimoque Constantino. INSCR. numm. Cohen VI² 71, 29 -r orbis (*Victorinus*).

i. q. excusator: SEN. dial. 5, 3, 1 stat Aristoteles -r irae. IVV. 8, 163 culpae (GREG. M. epist. 9, 203). SCHOL. Cic. Bob. p. 15 coniurationis. AVG. civ. 6, 34 tantae impietatis. *accedit* contra: SCHOL. Cic. Bob. p. 161 -r senatus contra plebem.

B *speciatim*: 1 *in re militari*: a *solum ponitur*: CAES. Gall. 2, 6, 2 murus -bus nudatus est (*cf.* 3, 4, 2 pars castrorum nudata -bus. LIV. 21, 11, 7 ENNOD. epist. 1, 22, 2 p. 32, 20). 2, 12, 2 *oppidum* vacuum ab -bus (*cf.* BELL. Afr. 62, 4. 5 LIV. 9, 43, 15. 23, 30, 7. 28, 20, 2. 42, 63, 6 AMM. 31, 9, 3). 5, 45, 1 res ad paucitatem -um pervenerat. 6, 38, 5 in munitionibus consistere audeant speciemque -um praebeant. 7, 15, 6. civ. 3, 24, 3 unam ex his quadriremibus cum remigibus -busque (*cf.* BELL. Alex. 16, 6) suis ceperunt. 3, 40, 3. BELL. Afr. 31, 7 vel sine -bus aditum adversariis prohibebant (*cf.* LIV. 32, 12, 9 castra ... etiam sine -bus difficili aditu). VERG. Aen. 2, 521 non tali auxilio nec -bus istis tempus eget. OV. met. 13, 274. LIV. 36, 24, 5 -r nemo aderat. SEN. dial. 3, 12, 5 pro parentibus liberis amicis civibus prodire -em. TAC. hist. 3, 30 ann. 15, 4. IVST. 18, 1, 2 quo (*Alexandro*) -e idem Tarentini adversus Bruttios usi fuerant. AMM. 18, 6, 2 publicum -em. *de rebus*: CAES. Gall. 4, 17, 10 sublicae ... agebantur ..., ut his -bus earum rerum vis minueretur. b *alicuius*: FLOR. epit. 3, 10, 9 *Rhenus* receptator hostium atque -r. c *alicuius rei*: CIC. Sest. 116 rei publicae -i. Balb. 49 si quisquam huius imperi -r mori potest (SEN. benef. 3, 33, 3 Romani imperi). CAES. civ. 3, 63, 6 interioris munitionis. BELL. Afr. 56, 1 muri. SALL. Iug. 23, 1 moenium (VEG. mil. 4, 7 AMM. 19, 1, 3). OV. fast. 6, 188 pugna cecidisset in illa -r solii Iuppiter alte tui. SEN. Tro. 471 Troici -r et vindex soli. *al.*

2 *in re iudiciaria*: a *solum ponitur*: TER. Eun. 770 huic ipsist opus patrono, quem -em paro. RHET. Her. 1, 11, 18 constitutio est prima deprecatio -is cum accusatoris insimulatione coniuncta. 2, 2, 3. 2, 3, 4. 2, 6, 9 communes loci sunt cum accusatoris, tum -is. 2, 27, 43. 4, 35, 47 officium ... -is *est crimina* diluere et propulsare. CIC. inv. 1, 19 firmamentum est firmissima argumentatio -is. 2, 28. 44. 51 *certus locus est* -is, per quem calumnia accusatorum cum indignatione ostenditur. *al.* Verr. 3, 12 quattuor ... quaestores studiosissimos -es . . . habuerit. 3, 81 utrum malit meis testibus an tuis -bus credere. Caecin. 14 -is nimium litigiosi. Font. 3. 158. QVINT. inst. 5, 13, 3 bonus -r nemo nisi qui eloquentissimus fuit. TRYPH. dig. 34, 9, 20 ille est accusator, is -r et quasi patronus. VLP. dig. 15, 1, 3, 11 si quasi -r condemnatus est, idem putat. 17, 2, 63, 1 si hic fideiussor quasi -r socii iudicium susceperit. PAVL. dig. 26, 1, 1, 1 appellantur tutores quasi tuitores atque -es. MARCIAN. dig. 20, 1, 13, 4 si cum -e in personam egero. CHAR. dig. 50, 4, 18, 13 -es quoque, quos Graeci syndicos appellant, et qui ad certam causam agendam vel defendendam eliguntur. *et saepe* ICTI. LAMPR. Alex. 33, 2 corpora omnium constituit ... artium idemque ex sese -es dedit. CAPITOL. Maximin. 10, 6 sine delatore, sine -e omnes interemit. RHET. min. p. 533 -r *utitur* extenuatione ad minuendam causam. CASSIOD. var. 3, 46, 2 -um ... patrocinia. *t. t. iuris publici* (*cf. l. 25 sqq.*): COD. Theod. 8, 5, 59 (*a. 400*) periculo curatoris sive -is. DIG. 3, 3 rubr. de procuratoribus et -bus. COD. Iust. 1, 55, 8 pr. NOVELL. Iust. 23, 1 sancimus omnes appellationes, sive per se sive per procuratores seu per -es vel curatores et tutores ventilentur. *cf.* CORP. IX 7685 Leoni viro laudabili ... praestantis⟨simo et d⟩efensori ob ⟨merita⟩.

b *alicuius*: RHET. Her. 2, 15, 22 -r eorum peccati atrocitatem proferet. 4, 36, 48 *miramini* quod se nemo vestri -em profiteatur? CIC. div. in Caec. 23 magnus ille -r ... eins. Verr. 5, 82 Siculorum. HOR. sat. 2, 5, 30 illius esto -r. POMPON. dig. 12, 2, 42, 2 -r absentis vel praesentis (PAPIN. dig. 20, 6, 1, 2 VLP. dig. 16, 1, 6). VLP. dig. 1, 18, 6, 2 ne ... -es eorum (*potentiorum*) calumniosis criminibus insectentur innocentes. 12, 2, 34, 1 -r municipum, vel cuiusvis corporis. PAVL. dig. 11, 1, 20 pr. quasi -r eius qui admisit, vel heredis litem subiit. *al.* COD. Iust. 5, 37, 21 pupillorum seu minorum -es. CORP. III 1438 defens(or) lecticar(iorum). IV 1094 -bus colonorum. *cf. infra l. 53.* XIV 2516 -i clientium fidelissimo. -r senatorum *v. infra l. 53.*

c *alicuius rei*: CIC. div. in Caec. 20 -em esse fortunarum suarum. 54 sui iuris. Verr. 2, 16 causae communis -r (Sest. 75 RHET. min. p. 533. AMM. 22, 10, 4 causarum). Sest. 99 harum rerum (AMM. 27, 6, 13). QVINT. inst. 4, 1, 46 idoneus suae rei quisque -r (*cf.* GAIVS inst. 4, 101 alienae rei). GAIVS dig. 3, 3, 46, 2 alienae litis idoneus -r. *adde*: COD. Theod. 3, 17, 3, 1 (*a. 389*) testamentarii -es. *al.* CORP. IV 768 -em coloniae (*cf.* 1032). *t. t. iuris publici* (*cf. Seeck, PW. IV 2365*): -r civitatis: COD. Theod. 1, 29 rubr. de -bus civitatum. 5, 13, 33 (*a. 393*) magnitudo iudicibus, officiis ac -bus (*i. civitatum*) eam poenam constituet. 11, 7, 12 (*a. 383*) INST. Iust. 1, 20, 5. COD. Iust. 1, 9, 18 (19) pr. -is civitatis fungi ... officio. 1, 55 rubr. de -bus civitatum. NOVELL. Iust. 75, 2 pro -bus vel patribus civitatum. EPIST. procos. ad Amphiss. (Corp. III 568) praesentibus utriusque civitatis -bus. CORP. XIV 2080 defesori abitatori cibitatis. X 4863 civitatis Venafranae -r. PAPYR. Marini. *passim. ex. gr.* 74, 5, 12 apud Melminium Andream v. c. def. civ. Rav(ennatis). *cf.* EPIST. procos. ad Amphiss. (Corp. III 568) curator et -r Amphissae. COD. Iust. 2, 7, 11, 1 apud -em sui oppidi. -r rei publicae: VLP. dig. 49, 4, 1, 13 tutores, item -es rerum publicarum, et curatores adulescentium. PAVL. dig. 50, 5, 10, 4 -es rei p. ab honoribus et muneribus . . . vacant. CORP. V 4459 -i rei p. IX 2354 (*cf.* 3685). XI 4389 IIIIvir(o) i(ure) d(icundo) ... -i r. p. -r plebis (*cf.* GLOSS. V 567, 14 idem sunt et tribuni, dicti -es, quod plebem sibi commissam contra insolentiam improborum defendant. GLOSS. Werth. p. 337 Gallée qui defenderunt plebem contra nobiles et senatores): COD. Theod. 1, 29, 3 (*a. 365*) cum multa pro plebe ... statuta sunt, nihil providisse nos credidimus, nisi -es idoneos dederimus. 1, 57, 1 (*a. 469*) -em plebis. 8, 12, 8, 1 (*a. 415. cf.* 1, 29, 4 [*a. 368*] diversarum urbium plebibus constituantur patroni). -r provinciae: COD. Theod. 1, 55, 4 (*a. 385*) in -bus universarum provinciarum erit administrationis haec forma. CORP. X 1201 -i provinciae Campaniae. -r locorum: COD. Iust. 1, 55, 3 peculiaris patrocinii, id est -is locorum. COD. Theod. 10, 4, 3 (*a. 365?*) in civili vero causa -em domus nostrae adesse debere. COD. Theod. 1, 28 rubr. de -bus senatus. -r colonorum: LEX Manc. tit. ⟨h⟩ec lex scripta a Luc(i)o Victore Odilonis magistro et Flavio Geminio -e. *cf. Hirschfeld, Verwaltungsbeamte² p. 132.* -r ecclesiae: COD. Iust. 1, 3, 40 (41) -es ecclesiarum huius almae urbis. 6, 23, 23. IVLIAN. epit. novell. 67, 243 -i ecclesiae vel oratorii. *ibid.* subscribant -r et clerici. GREG. M. epist. 5, 26 officium ecclesiae -is accipias. 9, 97 *et saepe.* GREG. TVR. vit. patr. 6, 6 Iulianus -r, presbiter deinceps. *cf.* GREG. M. epist. 1, 79a de rebus alienis ab ecclesiasticis -bus occupatis

III *i. q. ultor*: ITALA psalm. 8, 3 (Sulp. Sev. Mart. 9, 6) ut destruas inimicum et -em (ἐκδικητήν, VVLG. ultorem. *cf.* AVG. in psalm. 102, 14 quod nonnulli codices '-em' habent, sed verius 'vindicatorem'). CLAVD. DON. Aen. 3, 55 -em . . . emersurum credebat nullum, qui ultionem moliretur occisi. VVLG. Sirach 30, 6 reliquit enim -em (ἔκδικον) domus contra inimicos.

fem. **dēfēnstrīx**, -īcis: CIC. Prisc. gramm. III 463 -x quoque Cicero in Timaeo protulit addita t. PROB. cath. gramm. IV 13 -x (*traditur* defensatrix) rationabiliter debet dici. *cf. p. 310, 44.*

synonyma: adiutor (CIC. Mur. 83), assertor (RVFIN. apol. ad Anast. 7), custos, deprecator (LIV. 36, 35, 5), excusator (AVG. civ. 3, 20), patronus, propugnator, protector (PSALT. Rom. 26, 1 *et* VVLG.), tutator (CORP. III 1590. 8024), tutor, ultor (CIC. Sest. 43), vindex, vindicator. *opposita*: accusator, auctor (CIC. fin. 5, 20), debellator (CASSIOD. inst. div. 22), delator (CAPITOL. Maximin. 10, 6), hostis (LVCIL. 1334 CIC. dom. 7), intercessor (RVFIN. Basil. hom. 3, 5. *cf.* GREG. M. epist. 9, 203. 204), oppugnator (AVG. civ. 2, 27), petitor (QVINT. inst. 4, 2, 152), vexator (CIC. Pis. 84), vindex (VAL. MAX. 6, 3, 8).

derivatum: defensorius.

dēfēnsōrius, -a, -um *a* defensor. *i. q. ad defensorem pertinens*: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 15 quae quidem illis mala sunt, quibus rependuntur, ceterum suo nomine bona, qua iusta et bonorum -a et delictorum inimica atque in hoc ordine deo digna. GREG.

M. epist. 9, 22 pervenit ad nos tonsuratos ... prava sibi praesumptione -um (*i. officium ecclesiae defensoris*) sumere. *Jachmann.*

***dēfero,** -tulī, -lātum, -ferre *a* de *et* ferre. *perf.* detolerit: LEX repetund. (Corp. I 198) 21. 76. 78. ditulit: CORP. X 2752, 4/5. deferet *pro* -rt: APRING. in apoc. 1, 5 VEREC. in cant. 4, 14. *imp.* defer: VERG. Aen. 4, 226. 5, 730 PERS. 5, 126 CARM. epigr. 44 GLOSS. *notatur* d(elatum) *p. 314, 25*; de(tulit) *p. 315, 81.* PAVL. FEST. p. 70 dedicare... proprie est dicendo -rre (*cf. p. 316, 44*). NON. p. 289 -rre est adferre (*cf. p. 314, 21*). abducere (*cf. p. 316, 22. 321, 26*). APRING. in apoc. 20, 9/10 porro Tubal, quod est 'deferens' vel 'delatus' intellegitur, aut qui malum semper inferat (*cf. p. 316, 44*) aut qui deferatur ad mortem. GLOSS. καταφέρομαι. -rt deportat. deducit. negat (?). -r κατήνεγκε. διακόμισον. -rre ἐπάγειν. -lit ἤγαγεν. -erat brohte (*anglos.*). -isse παρεσχηκέναι. -untur meldadun. -endum esse παρασχηματιαῖον εἶναι. -entes παρέχοντες. -latus ἐπενεχθείς. κατενεχθείς. καταγγελθείς. adductus. devectus. deductus. deportatus. *adhibetur per totam latinitatem inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *imprimis a rerum scriptoribus et* ICTIS. [*in codd. saepius pro* differre, *ex. gr.*: VICTRIC. 5 ORIBAS. eup. 2, 1 M 15.]

I *i. q.* ***ex superiore loco ferre,*** *deicere, deducere* (*accedit*: ab, de, ex, *abl.* [*v. l. 43. 57. p. 314, 18. 20*]; ad, in *c. acc.*; ibi *l. 72*): CATO agr. 52 quae (*sc. poma*) diligentius propagari voles, in aullas aut in qualos pertusos propagari oportet et cum iis in scrobem -rri oportet (CAES. Gall. 7, 82, 1 Galli ... in scrobes -lati. *cf.* CVRT. 5, 14, 18 in foveas). ACC. trag. 530 in quos -latus locos dicitur alto ab limine caeli *Vulcanus.* VARRO rust. 1, 40, 4 tertium genus seminis, quod ex arbore per surculos -rtur in terram (*cf.* TERT. nat. 2, 12). 1, 55, 3 percussa olea secum -rt de ramulo plantam. CIC. inv. 2, 149 in quem (*culleum*) coniectus in profluentem -rretur. S. Rosc. 71 non sic nudos in flumen deicere, ne, cum -lati essent in mare, ipsum polluerent. CATVLL. 68, 108 tanto te absorbens vertice amoris aestus in abruptum -erat barathrum. LVCR. 1, 118 Ennius ... primus amoeno -lit ex Helicone ... coronam. 5, 272 qua via secta semel liquido pede -lit undas (= 6, 638). 5, 1092 fulmen -lit in terram mortalibus ignem. 6, 821 quo simul ac primum pennis -lata sit ales. 6, 1136. CAES. Gall. 5, 44, 12 Vorenus, dum cupidius instat, in locum -latus inferiorem concidit. VERG. Aen. 9, 19 Iri, ... quis te mihi nubibus actam -lit in terras? 12, 417. CVLEX 210 quis ... meritis ad quae -latus (*sc. ad inferos*) acerbas cogor adire vices (*cf.* 260 Elysiam tranandus agor -latus ad undam. VELL. 2, 48, 2 ad inferos. MELA 3, 19. SIL. 10, 8 sine vulnere terga ad manes -rte, viri. STAT. Theb. 7, 820 rectos -rt in Tartara currus *Amphiaraus.* silv. 5, 3, 270 TAB. devot. Audollent 98, 7 *cf.* 137). OV. met. 8, 645 faces ... tecto -lit. 9, 117 obsequio -rri spernit aquarum (*de aqua et fluminibus*: OV. met. 14, 601 hunc [*sc. Numicium flumen*] iubet Aeneae, quaecumque obnoxia morti, abluere et tacito -rre sub aequora cursu. fast. 6, 228 purgamina ... in mare. LIV. 5, 46, 8 impiger iuvenis ... secundo Tiberi ad urbem -rtur. 8, 24, 14. 21, 5, 15 quidam verticoso amni -lati in hostes. 21, 28, 7 ne secunda aqua -rretur *ratis.* 23, 19, 8. 25, 12, 6. 27, 18, 10 vallis, per quam -rretur amnis. SEN. nat. 2, 24, 1 aqua naturā -rtur. 3, 7, 3 pluviae, quae per nudas rupes -untur nec habent terram, cui insidant. 3, 11, 6 non esse enim pluvialem hanc, quae vastissima flumina a fonte statim magnis apta navigiis -rt. 3, 15, 8 si aqua pondere suo se tantum -lit. 3, 26, 3 omnis autem natura humor ad inferius et ad inane -rtur. 3, 29, 8. 4, 2, 16. 6, 7, 3 *v. p. 314, 15.* PLIN. nat. 4, 4. 27. 5, 103 amnis Glaucus -ens Telmedium. 5, 115 *saepius.* SIL. 9, 396 silicem scopulo avulsam, quem montibus altis -erat torrens. STAT. Theb. 11, 277 PLIN. epist. 4, 30, 8 paneg. 82. NERAT. dig. 47, 9, 8 VLP. dig. 39, 2, 9, 1. SOL. 2, 25 *Padus* triginta flumina in Adriaticum -rt mare. 37, 6. *cf.* LVCAN. 8, 439 nostra cadavera Tigris -lit in terras ac reddidit. *cf. p. 315, 35*). LIV. 1, 59, 3 Lucretiae corpus in forum (ASCON. Mil. p. 33). 2, 7, 11 -am non in planum modo aedes (*i. in plano aedificabo*), sed colli etiam subiciam (22, 24, 2 castra. SEN. dial. 9, 10, 6 [*in imag.*] fortunam). 5, 47, 5 ruinaque tota prolapsa acies in praeceps -rri (*cf.* SIL. 5, 309 e specula praeceps -latus opaca. STAT. Theb. 2, 581 saltu praeceps -rtur. QVINT. inst. 1, 10, 33 GELL. 2, 30, 4. VEN. FORT. vita Radeg. 35, 81 nam quae credebatur -rri praeceps ad tumulum, levat ad cursum de lectulo). LIV. 3, 69, 8 signa in campum (7, 23, 3 signa eodem ex aerario. 7, 37, 17). 26, 45, 3 quidam stantibus scalis ... ad terram -lati sunt. 44, 5, 7 ruina ... pontis -bantur. MANIL. 5, 440. PAVL. FEST. p. 107 de qua *amphora* subinde -rrentur vina. p. 118 ibi infantes ... -bant. CELS. 2, 3 in imum. SEN. Herc. O. 1237 arcus ... astris ab ipsis -lit Stymphalidas. nat. 1, 3, 6. 2, 57, 4 fulmen. 4, 3, 5 grando. 4, 4, 2 nimbi. 5, 10, 3. 6, 4, 1 *natura* -rt montes. 6, 12, 1 venti in concava terrarum -untur. 7, 29, 3. epist. 72, 9 hic deprimitur alternis *vicibus* et extollitur ac modo in caelum allevatur, modo -rtur ad terram. 90, 9 nec in hunc usum pinus aut abies -batur. LVCAN. 4, 101 palus ... tecta ferarum -lit. 7, 157. PERS. 5, 126 strigiles Crispini ad balnea -r. PETRON. 65 assurgere et nudos pedes in terram -rre. PLIN. nat. 31, 3. VAL. FL. 1, 122 undique cernit -latum nemus (*i. decisum*). 2, 523 magnus Eryx, -rre velint quem vallibus imbres. 4, 17. HOMER. 125 -latus ab aethere *Somnus.* STAT. Theb. 2, 670 iam sublata manus cassos -rtur in ictus. QVINT. inst. 1, 12, 10 ut corpora infantium nec casus, quo in terram totiens -untur, tam graviter affligit. TAC. ann. 1, 35 ferrum ... elatum -bat in pectus. TERT. spect. 20 sol et in cloacam radios suos -rt. ieiun. 10 corpus *Christi de cruce.* AVIEN. Arat. 1618 cum proni procul ad confinia caeli -rri picco spectaris nubila tractu. VVLG. num. 11, 31 trans mare coturnices -lit et demisit in castra. I Esdr. 3, 7 ligna cedrina de Libano ad mare Ioppe. BARNAB. 14, 2 tabulas -bat ad populum (κατέφερεν). *in imag.*: CIC. de orat. 1, 202 ut id ipsum, quod erat hominis proprium, non partum per nos, sed divinitus ad nos -latum videtur. PETR. CHRYS. serm. 70 p. 399[A] carnis tunc naturam transtulit in divinam, deitatem quando humanam -lit ad naturam. *usus medialis* (*cf. p. 313, 44 sqq.*): VERG. ecl. 8, 60 praeceps aerii specula de montis in undas -ar. HOR. epist. 2, 1, 269 in vicum. LIV. 9, 37, 2 in campos -lata acies. SEN. nat. 3, 20, 5 ebrietas ... dementia est et nimia gravitate -rtur in somnum. 6, 7, 3 illic quoque aliae *aquae* vasto cursu -untur et in praeceps volutae cadunt. epist. 76, 2 in theatrum senex ibo et in circum -ar. VAL. FL. 2, 135. 4, 434 *al.* SIL. 3, 631 ductor Agenoreus tumulis -latus iniquis. 7, 699 celer in pugnam dorso -latus ab alto. PAVL. NOL. carm. 7, 47 rectas agamus semitas firmo pede nec -amur lubrico latae viae.

II *i. q.* ***in alium locum ferre,*** *iacere* (*nota i. q. elevare*: FVLG. myth. 2, 6 p. 45, 17 *Minerva* inter oras septemplicis clipei sublatum caelo opificem [*Promethea*] -lit): **A** *generatim*: **1** *res*: FAST. ann. Iul. Maff. Venus. Iun. 15 (Corp. I[2] p. 292) q(uando) st(ercus) d(clatum) f(as) (*cf.* VARRO ling. 6, 32 eo die ex aede Vestae stercus ... per Capitolinum clivum in locum -rtur certum. FEST. p. 344 PAVL. FEST. p. 259). PLAVT. Asin. 885 ad te -am *pallam.* Bacch. 960 tabellas ad senem. Men. 393. 426. 601[a] palla, quam hodie uxori abstuli atque huic -li Erotio. 652. 689. 807 Mil. 131. 960 eius nunc mi anulum ad te ancilla porro ut -rrem, dedit. 1049. Persa 694 mandatae quae sunt, volo -rre epistulas (Trin. 949 quibus me oportet has -rre epistulas. TER. Phorm. 150 CIC. Att. 10, 5, 2. 11, 9, 2. 13, 2, 1. 13, 50, 1 ut tum -rri ad Dolabellam iuberent meas litteras. *al.* CAES. Gall. 5, 45, 3 litteras ad Caesarem. 5, 48, 3 LIV. 25, 1, 12 *al.* CVRT. 3, 7, 13. IVST. 12, 5, 7 fasces epistularum. RVFIN. hist. 5, 25 [κομίζεται]. 5, 4, 2 VVLG. IV reg. 5, 6). PLAVT. Rud. 482 *urnam* huc ad me. LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 3, 5 sacella, aras signaque ... ea omnia tollito, -rto, componito statuitoque. VARRO rust. 1, 50, 3. 1, 51, 1. CIC. Verr. 6, 145 onera atque merces in praetoriam domum -bantur. p. red. in sen. 15 voltum importunum in forum. epist. 11, 27, 8. de orat. 1, 149 *causas* in forum. *cf.* 2, 146. 3, 227. part. 14, 48 ea non parit oratoris ars, sed foris ad se -lata tamen arte tractat. VERG. Aen. 4, 226 -r mea dicta per auras. 4, 358. 12, 773 hic hasta Aeneae stabat, huc impetus illam -erat. OV. met. 10, 642 -lit aura preces ad me non invida blandas. LIV. 4, 19, 6 ex agro ... ingentem -lit praedam ad urbem. 9, 18, 17 (*in imag.*) invictus ergo Alexander cum invictis ducibus bella gessisset et eadem fortunae pignora in discrimen -isset. 9, 37, 4 ut eo sibi e castris cibaria eius diei -rri iuberent. 21, 34, 4 *commeatum* in viam (27, 43, 10). VAL. MAX. 3, 5, 1 (*in imag.*) praeturae petitor candidam togam adeo turpitudinis maculis obsolefactam in campum -lit. 8, 1 abs. 11 in iudicium ... devictarum navium rostra -rre (*i. dum alterum accusat, iactare*). SEN. dial. 11, 6, 8 omnia volvuntur semper et in transitu sunt; ... aliunde alio -untur. benef. 7, 9, 1 (*in imag.*) quid ad me -rs populorum omnium mala? CVRT. 8, 12, 3 caput eius atque arma ad Alexandrum. MELA 2, 20 arma opesque ad rogos. PLIN. nat. 16, 235. VAL. FL. 4, 80 diva volat -rtque viro celeranda parentis imperia. HOMER. 1001. QVINT. inst. 5, 9, 1 tabulae, rumores, testes nec inveniuntur ab oratore, sed ad eum cum ipsa causa -untur. 10, 1, 66 (*in imag.*) correctas eius fabulas in certamen -rre. SVET. Galba 20. VLP. dig. 7, 8, 12, 1. 10, 4, 9, 1 materiam meam -latam in agrum. FLOR. epit. 3, 20, 6 capta de praetoribus insignia et fasces ad ducem -lere. DON. Ter. Hec. 415 (*in imag.*) aut in scaena nascitur oratio aut in scaenam -rtur. HIER. epist. 36, 1, 1 cum subito Hebraeus intervenit -ens non pauca volumina. PROB. Vergl. ecl. 6, 74 hosti -lit *crinem Scylla.* MACR. sat. 3, 4, 7 deos Penates Aeneam ex Phrygia in Italiam -isse. somn. 2, 1, 5 is sonus qui ex ... aeris ictu nascitur, aut dulce quiddam in aures et musicum -rt *eqs.* PETR. CHRYS. serm. 82 p. 430[C] non ut viventi fidem, sed ut mortuo unguenta -unt ad sepulcrum. PALLAD. hist. mon. I 11 p. 287[C] fidenter ad eum -li animi mei anxietatem (ἀναθέσθαι). *al.* INSCR. Röm. Mitt. I p. 188 ut -antur *tegulae* ad por(tum) Neapo(litanum). CARM. epigr. 772, 3 quattuor in quinto ad Chr(istu)m -lit annos. CORP. XII 118 reliquís eius ⟨huc⟩ -latis. censum *Romam -rre* (*i. tabulas censorias*): LIV. 29, 15, 10 censum ... agi ... -rrique Romam ab iuratis censoribus coloniarum. 29, 37, 7 duodecim coloniarum censum. PLIN. nat. 7, 159. **2** *animantia*: PLAVT. Cas. 43 *maritus* puellam -lit recta domum. Cist. 635 crepundia ..., quibuscum te illa olim ad me -lit. Men. 948. 952. Truc. 408 clanculum *puerum* ad me. CIC. Verr. 6, 27 lecticā usque in cubiculum -batur (SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 CATVLL. 10, 27 BELL. Hisp. 32, 7. 8 *bis.* 2, 36, 6. 7. 8 VAL. MAX. 1, 7, 1. 8, 13, 5 SVET. Claud. 10 Nero 8. 26 gestatoria sella -latus in theatrum. TAC. ann. 2, 29). VERG. Aen. 5, 730 -r in Italiam *iuvenes.* 9, 601 natos ad flumina. LIV. 1, 9, 11 *mulieres* domos -bant. 21, 3, 1 Hannibal in praetorium -latus imperatorque ... appellatus. 37, 37, 6. 42, 16, 6

regem amici . . . -unt ad navem (*cf. l. 8. p. 314, 7. 71*). CVRT. 3, 5, 4 nec satis compotem mentis in tabernaculum -unt. *al. nota*: CVRT. 5, 13, 23 iumenta . . . decesserant militari via et errore -lata per IV stadia in quadam valle constiterant. CARM. epigr. 44 prende lora et excute, Pompeios -r (*sc. me*), *mulio*. SVET. Aug. 100 senatorum umeris -latus in Campum *Augustus* crematusque. Tib. 11 iussi sunt omnes aegri in publicam porticum -rri. APVL. met. 8, 14 sponte -latus ibidem ad sepulcrum. DARES 10 *Helenam* in navim -unt. VVLG. Os. 10, 6 siquidem et ipse in Assur -latus est munus regi Vltori (*ἀπήνεγκαν*). MART. CAP. 2, 130 hae in amplexum eius osculumque -untur. *nota c. gerund.*: HYG. astr. 2, 13 p. 48, 15 ad eius filias Iovem nutriendum esse -latum. *in imagine et translate* (*cf. p. 314, 8*): CIC. inv. 2, 109 alicuius animus in quendam errorem -atur. Verr. 2, 131 optatum negotium sibi in sinum -latum esse. Cael. 74 vellem alio potius eum cupiditas gloriae -isset. de orat. 3, 22 quascumque in oras disputationis regionesve -lata est *eloquentia*. 3, 222 ne aut ad ineptias aut ad pravitatem aliquam -amur. ac. 2, 8 ad quamcumque sunt disciplinam quasi tempestate -lati. LVCR. 5, 64 quod superest, nunc huc rationis -lit ordo, ut mihi . . . ratio reddunda sit *eqs*. BELL. Afr. 44, 4 quos quoniam fortuna in nostram -lit potestatem (*cf.* SEN. contr. exc. 3, 6). NEP. Timol. 2, 2 quem et ex quanto regno ad quam fortunam -isset. SEN. epist. 70, 3. benef. 1, 15, 3 ubi illud (*beneficium*) ratio ad dignos perducit, non quolibet casus et consilii indigens impetus -rt. IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 31 intuendi tibi . . . actores scaenici, non tamen ita, ut ad scaenicos motus -aris (*sc. eos imiteris*), sed in quantum sat est ex his ad pronuntiationis ornamenta derives. COD. Iust. 4, 27, 2, 1 aliorum, qui in alias opiniones -untur.

B *speciatim*: **1** *de navibus, nautis, sim.* (*subest notio ex alto in terram deferendi*): PLAVT. Amph. 701 quid si e portu navis huc nos dormientes -lit? CATO or. frg. 1, 8 ultra angulum Gallicum ad Illiberim atque Ruscinonem -imur. ACC. trag. 676 unde estis nautae, huc hieme -lati? TRAG. inc. 182 axena Ponti per freta Colchos denique -latus adhaesi. VARRO ling. 5, 54 quo aqua hiberna Tiberis eos -erat in alveolo expositos (*Romulum et Remum*). RHET. Her. 1, 11, 19 navis in portum incolumis -lata est. CIC. Att. 12, 2, 1 L naves -latas Vticam reflatu hoc. CAES. Gall. 5, 8, 2 cursum non tenuit *Caesar* et longius -latus aestu. 4, 36, 4 civ. 3, 14, 2. 3, 30, 1. BELL. Alex. 9, 3 ad litora Africae paulo supra Alexandriam. BELL. Afr. 44, 1. 2. 96, 1. NEP. Dat. 4, 4 hac *nave* -latus in Ciliciam. VERG. Aen. 3, 154 tibi -lato Ortygiam. 3, 219. 5, 57. 7, 22 -lati in portus. *al.* HOR. epist. 1, 1, 15 quo me cumque rapit tempestas, -or hospes. OV. epist. 15, 26 -at *Venus* in portus et mea vota suos. met. 3, 633 qua, dicite, nautae, huc ope perveni? quo me -rre paratis? 3, 690. 8, 816 perque aëra vento ad iussam -lata domum est. 13, 770 trist. 1, 2, 79 *al.* LIV. 1, 1, 4 inde in Siciliam quaerentem sedes -latum. 5, 45, 3 in agrum Antiatem. 7, 35, 3 non fugā -latos (28, 19, 8. 36, 33, 4. 44, 45, 9 *cf.* 36, 20, 6) nec inertia relictos. 24, 1, 11 si . . . in freto aestus morari aut -rre naves in terram posset. *al.* PAVL. FEST. p. 78. 266. SEN. contr. 7, 1 pr. -latus adulescens ad piratas. VAL. MAX. 5, 1, 1 d SEN. benef. 4, 11, 3. dial. 11, 7, 7 profugum . . . metus . . . in Italiam -lit. LVCAN. 2, 88. 667 cum vela ratesque *zephyrus* in medium -rret Athon. PETRON. 1 ut cum in forum venerint, putent se in alium orbem terrarum -latos. *cf.* 16 quis deus iuvenes tam urbanos in suam regionem -erit? 115 video corpus humanum circumvectum levi vertice ad litus -rri. PLIN. nat. 7, 69. 8, 57. 12, 88. VAL. FL. 4, 159 hostis an externis fato -latus ab oris? 8, 375 SIL. 13, 888 STAT. silv. 2, 2, 10 Ach. 2, 62 QVINT. decl. 388 p. 435, 5. TAC. Germ. 3 Vlixem . . . longo illo et fabuloso errore in hunc Oceanum -latum. PLIN. paneg. 35. SVET. frg. p. 234 metu ne -antur *delphini* in litora. HYG. astr. 2, 14 p. 51, 8 eo tempestate -latus. 2, 16 p. 56, 4 *al.* VLP. dig. 5, 1, 19, 2 durissimum est, quotquot locis quis navigans vel iter faciens -latus est, tot locis se defendi. 47, 9, 10 ne piscatores nocte lumine ostenso fallant navigantes quasi in portum aliquem -uri eoque modo in periculum naves . . . deducant.

2 *de pecunia sim. danda vel deponenda*: PLAVT. Asin. 852 ad amicam -isse argenti viginti minas. Epid. 287 homine, qui illo argentum -at pro fidicina. Merc. 703 quoi decem talenta dotis -li. Mil. 800 aps tua mi uxore dicam -latum et datum. Poen. 174 ei dabitur aurum, ut ad lenonem -at. 346. 559 *et saepius*. LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 2 eam mercedem -rto. CIC. Cluent. 69. 87 ad Staienum *tot* milia nummum esse -lata. NEP. Epam. 4, 4. ALF. dig. 11, 3, 16. LIV. 5, 23, 10 decumae pretium partis in publicum -rret. 5, 25, 8 matronae . . . aurum et omnia ornamenta sua in aerarium -erunt (28, 38, 14 *pecuniam*. 34, 6, 14. 39, 29, 7. 40, 41, 8 ad quaestores. 45, 35, 6. FEST. p. 364 populus in aerarium quod habuit -lit. VAL. MAX. 2, 2, 8 hostiarum exta ad quaestores aerarii -lata venibant. 2, 9, 1 4, 3, 9. FRONTIN. aq. 100 *ter*. *cf.* LIV. 39, 4, 8 qui . . . furtim senatus consultum factum ad aerarium -erit. SVET. Aug. 94 curasse ne senatus consultum ad aerarium -rretur. INSCR. numm. Babel. II p. 552, 1 *bis* ex ea p(ecunia) q(uam) is ad a(erarium) de-(tulit). MON. Ancyr. 3, 35 ad eos, qui praeerant aerario. 3, 38). LIV. 21, 13, 6. 24, 18, 14 nusquam eas *pecunias* tutius sanctiusque deponere credentibus, qui -bant, quam in publica fide. 26, 36, 8 ad triumviros mensarios. *al.* PETRON. 58 -o lamnam. FLOR. epit. 2, 6, 26 privatorum opes in publicum. GAIVS inst. 2, 150 ad popnlum -rri inbentur *bona*. APVL. apol. 75 amplam stipem mulieri. TRYPH. dig. 16, 3, 31 pr. in publicum *bona*. VLP. dig. 34, 2, 19, 3 in rationes argenti pondus sic -rtur. PAPIN. dig. 38, 16, 15 peculium . . . patri. PAVL. dig. 49, 14, 45, 4 *bona* ad fiscum.

3 sitellam -rre *ad sortitionem tribus, antequam suffragia ferantur*: RHET. Her. 1, 12, 21 ille nihilominus sitellam -lit. CIC. or. frg. A VII 29 dum sitella -rtur, dum aequantur sortes, dum sortitio fit et si qua sunt alia huius generis. VII 30. nat. deor. 1, 106 Ti. Gracchum . . . de M. Octavio -entem sitellam.

4 *rem vendendam in forum sim.* -rre: VARRO rust. 1, 54, 2 uva . . . -rtur in forum vinarium. COLVM. 10, 316 dumque virent, nexos -rte maniplos. 12, 13, 1 ad forum fructibus -endis (*ibid.* deportare). SEN. epist. 42, 8 videamus hoc, quod concupiscimus, quanti -atur; saepe maximum pretium est, pro quo nullum datur. PETRON. 12 cum ergo et ipsi raptum latrocinio pallium -issemus. *cf.* 101, 4 onus -endum ad mercatum conducit. PLIN. nat. 6, 173 -unt plurimum ebur *ad emporium*. FRONTO p. 219, 13 N. grandem piscem piscator nactus indignum duxit ad venales -rre. VLP. dig. 14, 4, 5, 17 CALL. dig. 50, 1, 2. *nota de emptore*: TERT. pall. 5 p. 953 Öhl. Asinius Celer mulli unius obsonium sex sestertiis -lit.

III *i. q.* ***indicare, referre, prodere***: VLP. dig. 50, 16, 197 indicasse est -isse. NON. p. 289 -rre est . . . celatum prodere. GLOSS. *καταγγέλλω*. -rt nuntiat. -rre indicare. -lit indixit. -latus proditus.

A *generatim i. q. narrare, nuntiare*: CIC. Att. 6, 2, 9 flentes equitum scelera et miserias suas -erunt. 11, 7, 5 multos esse arbitror, qui ad Caesarem -erint -urive sint *seq. acc. c. inf.* 12, 25, 1 ad te rem. epist. 2, 17, 6 permulti enim ad me -ernnt, quam magnus Antiochiae metus esset. 4, 3, 1 vehementer te esse sollicitum . . . multi ad nos cotidie -unt. 5, 5, 2. 13, 18, 1. 15, 1, 1 quae ad me -lata essent, scribenda ad vos putavi. BELL. Hisp. 22, 3 Caesari rem gestam. NEP. Them. 7, 2 falsa iis esse -lata. VERG. Aen. 4, 299 eadem impia Fama furenti -lit. LIV. 35, 32, 5 omnia legatis Romanis -bantur. ACT. Arv. a. 218 B 29 -lit Primus (*sc. ut in acta referretur, cf. Henzen p. 157*). TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 14 fortasse -lit aliquam dei superioris intentionem. VVLG. deut. 30, 13 quis ex nobis poterit . . . illud ad nos usque -rre, ut possimus audire et facere, quod praeceptum est? ZACCH. 1, 20 quid amplius lex per Moysen lata -erit quam natura tradiderat. ENNOD. epist. 1, 3 p. 6, 23 ad aures meas incommoda. *et saepius. cf. p. 314, 57.* *de censu* (*aliter p. 314, 73. 318, 32*): TAC. ann. 6, 41 *natio* nostrum in modum -rre census, pati tributa adigebatur. VLP. dig. 50, 15, 4 pr. omnia ipse qui -rt aestimet.

B *in iudicio vel apud magistratus aliquid narrare, arguere, profiteri (plerumque accusandi causa). cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 426, 36 in -endo: in accusando, quoniam nomen ad praetorem -lit. GLOSS. *διαβάλλω ἐπὶ διαβολῆς*. accusat. -o nomen *κατηγορῶ*. *cf. anglosax.* -rt wroegde (*i. vituperavit*). -untur meldadun vel wroegdun, vel roactum. **1** *absolute*: CIC. Pis. 79 me ille sui totius consulatus . . . socium esse voluit, -lit, invitavit, rogavit. SEN. clem. 1, 9, 3 unus ex consciis -bat. QVINT. inst. 4, 1, 22 *syn.* reum facere. 5, 6, 3 qui nullo -ente iurare sit paratus, . . . at is, qui -rt. decl. 295 p. 168, 19 cum vero sanaverim, poteram videri impius, nisi -issem. 314 p. 234, 25. 319 p. 252, 22 non perseverare in eo propter quod -li. TAC. ann. 12, 42 accusatione corripitur, -ente Iunio Lupo senatore. IVV. 6, 220 quis testis adest? quis -lit? SVET. Claud. 9 extraneo vel etiam domesticorum aliquo -ente. MARCIAN. dig. 37, 10, 10. 49, 14, 18 pr. -rre non possunt mulieres propter sexus infirmitatem. FIRM. err. 6, 4 sorore -ente. 6, 9 CORP. XIV 166 *al.*

2 *aliquem*: LEX repetund. (Corp. I 198) 46 quei eorum iudex ⟨. . . excu⟩satione primo quoque die -atur. CIC. Balb. 63 (*sc. ad aerarium*) epist. 5, 20, 7. SEN. benef. 3, 27, 1 hortatur, ut Caesarem occupet atque ipse se -at. CVRT. 7, 1, 6. 10, 1, 40. QVINT. decl. 313 p. 230, 7 accusator quid debet tibi? ut eum -at adversus quem argumenta habeat. SVET. Dom. 15 TERT. nat. 2, 8 RVFIN. hist. 3, 20, 1 (*ἐδηλατόρευσαν*). *nota*: ITALA deut. 13, 9 (Pacian. epist. 3, 17) -es eum et manus tua erit super ipsum ad occidendum (*ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς*, ITALA Lugd. renuntians renuntiabis de eo, VVLG. *aliter*).

nomen *alicuius* (*v. supra l. 46. 47*): PLAVT. Aul. 416 *v. p. 317, 75.* LVCIL. 921 nomen -rre hominis. LEX repetund. (Corp. I 198) 5. 7 nomen . . . -latum erit. 9. 19 de nomine -undo iudicibusque legundis -atur. 24. 25. 29. 30. 74 magis de ea re eius nomen hac lege. *saepius.* CIC. inv. 2, 58 *v. p. 317, 15.* S. Rosc. 28 *v. p. 317, 22.* 132 qui S. Roscii nomen -endum curavit. div. in Caec. 63. Verr. 2, 15 nomen hominis audacissimi -li. 3, 68 eiusdem rei nomen. 3, 94 nomen absentis (LIV. 39, 17, 1). 3, 104 videtisne totum hoc nomen, coram ubi facit -latum, esse in litura? Cluent. 11. 13 *al.* LIV. 33, 47, 6 nisi velut accusatores calumniam in eum iurarent ac nomen -rrent. 39, 18, 2. 45, 37, 4. VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 inter ceteros Demostrati nomen -rre coactus. ASCON. Corn. p. 59 -lit nomen Publius, subscripsit Gaius. QVINT. decl. 249 p. 22, 17 ne nomen tuum -am, ne te legibus obligem. 250 p. 25, 3. FRONTIN. aq. 96 ita ut nomina quoque eorum, quos habituri essent in ministerio per quasque regiones, in tabulas publicas -rrent. SVET. Iul. 30. CLEM. dig. 37, 14, 10 qui nomen -lit,

accusasse intellegendus est, nisi abolitionem petit. VLP. dig. 11, 4, 1, 8ª eorumque nomina et notae et cuius se quis esse dicat, ad magistratus -antur. *nota*: ITALA deut. 22, 14 (Lugd. Aug. quaest. hept. 5, 33) -erit eius (*uxoris*, ei Aug.) nomen malum (κατενέγκῃ, VVLG. obiciens). reum -rre: ASCON. Scaur. p. 21 Scaurus tanta fuit continentia animi..., ut Caepionem contra reum -erit. MART. 12, 25, 5 reum Carus te -lit. QVINT. inst. 12, 7, 3 accusatoriam vitam vivere et ad -endos reos praemio duci proximum latrocinio est. 11, 1, 78 ambitus . . . damnati . . . reos eiusdem criminis -erunt (*syn.* accusare). decl. 249 p. 20, 2 adulterii ream. 249 p. 21, 22. 23, 5 secundo te loco ream -li, secundo loco produxi ad magistratus. 254 p. 41, 12 -lit affectatae tyrannidis reum . . . manifestum. *et saepius*. SVET. Aug. 10 reosque caedis absentes -rre. VLP. dig. 48, 16, 12 nec enim videtur desistere qui exemptum reum non -rt. AMM. 16, 8, 2. 21, 16, 9 *al.* *additur crimen (cf. l. 9. 10. 12. 13): casu genet.*: CIC. inv. 2, 58 ut in quodam iudicio, cum veneficii cuiusdam nomen esset -latum. or. frg. A IX 6 quo tempore... furti -latus sis. TAC. ann. 4, 42 Aquiliam adulterii -latam. 6, 47 impietatis. 14, 48 maiestatis. PAVLA Hier. epist. 46, 10, 4 nec -rtur inediae nec moderata saturitas condemnatur. APVL. apol. 9 magiae. SERV. Aen. 6, 445 Phaedra . . . apud maritum eum (*sc. Hippolytum*) falsi criminis -lit. de: CIC. S. Rosc. 28 nomen huius de parricidio. 64. div. in Caec. 10 de pecuniis repetundis. Verr. 3, 142. pro: RVFIN. hist. 4, 13, 7 ille quidem, qui -latus pro hoc nomine fuerit, absolvatur. *nota*: PLIN. epist. 10, 96, 2 qui ad me tamquam christiani -bantur. RVFIN. hist. 3, 19 quod -lati sint quidam, quasi essent de posteritate Iudae (κατηγορῆσαι ὡς).

3 *aliquid*: CIC. Phil. 11, 26 id ego unius iudicio -latum comprobem? indicium: CIC. Sest. 145 cum ad vos indicia litteras confessiones communis exitii -li. epist. 15, 2, 6 indicia manifestarum insidiarum. LIV. 24, 24, 3 indicium ad praetores. 25, 23, 7 indicio -lato ad Epicyden per Attalum quendam. 32, 26, 8. 33, 28, 14 ad magistratus indicium -rt. 42, 17, 9 ad eum primum. SEN. clem. 1, 9, 2 *sq. acc. c. inf.* CVRT. 5, 11, 7. 6, 7, 26 ex quo Nicomachus ad eum -isset indicium (*cf.* 6, 7, 23 quid index -isset, ostendit). *al.* ASCON. Mil. p. 51. PETRON. 125 ad amicos. SVET. Nero 39 APVL. apol. 2. crimen: CIC. Verr. 6, 158 quod crimen eiusmodi est, ut, cum primum ad me -latum est, usurum me illo non putarem. Deiot. 31 crimina in domiuum -urum se esse dixisset. Lig. 1 novum crimen . . . ad te Q. Tubero -lit. LIV. 4, 14, 3 crimen a Minucio -latum ad senatum. 7, 5, 4 criminis aliquid novi aut consilii ad rem agendam -rre. 39, 26, 5. 42, 11, 1 legatum venisse . . . ad -enda de Perseo crimina indicandosque apparatus belli. *al.* SEN. contr. exc. 6, 6 duo crimina ad vos -li et duas indices. VAL. MAX. 5, 4, 3 patris crimina. QVINT. decl. 254 p. 44, 5 si fictum -lit crimen. PLIN. paneg. 42 APVL. apol. 46. LACT. inst. 2, 8, 6 hunc ego ex bono per se malum effectum Graeci διάβολον appellant, nos criminatorem vocamus, quod crimina iu quae ipse illicit, ad deum -at. AMM. 29, 3, 8. AVG. civ. 1, 19 si ergo ad vestrum iudicium quisquam -rret hoc crimen. querelam *sim.*: PLAVT. Truc. 167 ad amicam venis querimoniam -rre (LIV. 21, 6, 4 sociorum populi Romani querimonias). CIC. epist. 11, 27, 1 -lit ad me querelam tuam, de qua . . . pauca proponam (LIV. 29, 17, 8 nusquam alio quam ad vos querelas -limus. 29, 19, 1. 43, 5, 1 ad senatum. SEN. contr. 2, 7, 1 quod tam seram querelam -li. VAL. MAX. 5, 8, 3 nam cum ad senatum Macedonia de filio eius D. Silano . . . querelas per legatos -isset. 6, 1, 9. 7, 7, 5 cum . . . exheredatum se querelam -isset. IVV. 16, 19 si iustae -rtur causa querelae. PAPIN. dig. 48, 5, 12, 6 apud iudicem. IVST. 9, 6, 7. PROB. Verg. georg. 1, 36 Ceres Iovi -lit querelam. HIL. op. hist. frg. 2, 3. HEGES. 2, 12, 2. 5, 16 l. 133 querela Romanis -enda fuit, non arma inferenda. *al.*). *nota*: CONC. Paris. a. 573 p. 147, 28 episcopus mediocritati nostrae -lit in querelam. Cabil. a. 639—654 p. 211, 7 nonnulli ex fratribus . . . in sancta sinodo in queremonia -erunt, quod . . . . *pro obiecto est cnuntiatum: acc. c. inf.* (*cf. p. 318, 22*): CIC. div. 2, 134 -rt ad coniectorem quidam somniasse se *eqs.* 2, 144 epist. 3, 8, 2. 13, 24, 1 quod ad te -latum diceret sese . . . solitum esse. ad Q. fr. 1, 1, 38 sic ad nos omnes fere -unt nihil . . . te fieri posse iucundius. LIV. 3, 4, 5 defectionem parari -latum ad senatum esset. 45, 28, 7 -rtur . . . principes . . . missos. FIRM. err. 16, 1 *Minerva* . . . occisum patri -lit Liberum. IVST. 11, 7, 1 indicio captivi ad eum -rtur *eqs.* *nomin. c. inf.*: TAC. ann. 2, 27 Libo Drusus -rtur moliri res novas. 3, 22 Lepida . . . -rtur simulavisse partum. 6, 19 Sex. Marius . . . -rtur incestasse filiam. 13, 23 -untur dehinc consensisse Pallas ac Burrus, ut . . . . ut: *v. l. 77.* si: *v. l. 78.*

4 *accedit quo defertur*: ad *aliquem*: PLAVT. Aul. 416 ad tres viros . . . nomen tuom. CIC. Verr. 3, 54 *rem* ad Verrem per eius interpretes -unt. Flacc. 74 -rs ad Pergamenos, ut illi reciperent . . . . dom. 132 si quid tibi . . . piandum fuisset . . . , ad pontificem -isses. Mil. 26 quam vocem eius ad hunc M. Catonem statim Favonius -lit. Phil. 2, 83 *acta* ad nostrum collegium. de orat. 1, 175 res -lata est ad centumviros. Brut. 20 quem ego sermonem cum ad Brutum tuum . . . -issem. Att. 2, 24, 3 rem ad Pompeium. 4, 8ᵇ permulta ad me -erat non dubia de Firmanis fratribus. epist. 5, 8, 5 nihil neque te scripsisse neque quemquam tuorum frustra ad me -isse. 7, 27, 2 si falsa fuerunt, quae tu ad me, ut ais, -isti. 15, 2, 6. ad Brut. 1, 1, 1 aliquid a suis vel per suos potius iuiquos ad te esse -latum. CAES. Gall. 3, 23, 8 hac re ad consilium -lata. 5, 28, 2. HIRT. Gall. 8, 8, 3 consilio advocato rebus iis, quae ad se essent -latae, omnibus expositis. NEP. Dion 8, 4 res . . . elata (*i. exaggerata*) -rtur ad Aristomachen. LIV. 2, 4, 6 rem ad consules. 10, 40, 9. 11, 27, 15. 34, 61, 16 *al.* SEN. contr. 10, 6, 1 ad illum furtum meum. VAL. MAX. 8, 1 amb. 2 quam rem Dolabella ad se -latam Athenas ad Arei pagi cognitionem relegavit. CVRT. 6, 10, 12. 15. QVINT. inst. 5, 13, 47 nostra consilia ad adversarium. SVET. Tib. 28 omnium inimicitiae hoc praetexto ad nos -entur. Dom. 12. IVST. 2, 10, 9 ad Artaphernem veluti ad domesticum iudicem -unt *certamen*. EVTR. 8, 8 adeo, ut barbarorum plurimae nationes . . . ad eum controversias suas . . . -rrent sententiacque parerent. TERT. orat. 7 -latus penes dominum tortori delegatur. apud: *v. p. 317, 20. 58.* ad senatum *sim.*: VARRO frg. Aug. civ. 7, 34 rem tantam -lit ad senatum. CIC. Mil. 65 Att. 1, 16, 5. 2, 24, 2 hoc Curio ad patrem -lit, ille ad Pompeium; res -lata ad senatum est. 4, 17, 3. LIV. 2, 28, 2 eam rem consules rati . . . perniciosam ad patres -unt, sed -latam (*sic codd.*, senatum *H. J. Müller*, delata senatum *Zingerle*) consulere ordine non licuit. 2, 37, 8 consules cum ad patres rem dubiam sub auctore certo -issent. 3, 4, 5 *seq. acc. c. inf.* 4, 13, 8 *et saepius.* *c. dat.*: NEP. Hann. 12, 2 id postero die Flamininus senatui -lit. OROS. hist. 7, 4, 6 senatus indignatione motus, cur non sibi prius . . . -latum esset. in forum, in iudicium (*aliter p. 314, 40. 317, 49*) *sim.*: CIC. Cael. 35 quoniam . . . in forum -rri iudiciumque voluisti. SEN. contr. 7, 1, 19 hodie primum res in forum -lata est. QVINT. decl. 300 p. 182, 17 pater eandem -lit in iudicium publicum et damnavit. COD. Iust. 9, 44, 1 quisquis accusator reum in iudicium sub inscriptione -erit. FACVND. defens. 2, 2 p. 561ᴬ si . . . epistulam venerabilis Ibae minime Chalcedouensis synodus approbaret nec omnino ad eius -rretur examen. in censum (*de re familiari. cf. p. 316, 41*): VAL. MAX. 4, 4, 2 nullum patrimonium fuit, quod in censum -rretur. SEN. benef. 1, 3, 10. epist. 95, 58 scire liceat, quanti quidque in censum -endum sit. QVINT. decl. 278 p. 134, 9. GELL. 16, 10, 10 *tot* aeris. VLP. dig. 50, 15, 4, 6. 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 10 BOETH. iu top. Cic. 1 p. 288, 39. ad aerarium (*cf. p. 315, 74. 316, 61*): CIC. Arch. 11 in beneficiis ad aerarium -latus est a L. Lucullo pro cos. Phil. 5, 15. MOD. dig. 4, 6, 32 hoc . . . pertinet . . . ad tribunos militum et praefectos et comites legatorum, qui ad aerarium -lati aut in commentarium principis -lati sunt. CORP. V suppl. ital. 475, 16 ante militiem praefect. fabrum -latus a duobus cos. ad aerarium.

IV *i. q. tradere, conferre, transferre*: A *negotium sim. demandare* (*cf. l. 12*): TER. Haut. 45 *fabula* ad alium -rtur gregem. CIC. Manil. 58 quod alter uni illud bellum suscipiendum vestris suffragiis -lit, alter -latum susceptumque confecit (Phil. 11, 18 nec tum quidem populus Romanus ad privatum -lit bellum). Flacc. 14 Cn. Pompeium . . . omnem . . . ei suam auctoritatem, gratiam, copias, opes ad hoc negotium conficiendum -isse. Phil. 11, 17 cum . . . senatus . . . ad collegam eius . . . negotium -rret (Att. 1, 16, 17 Cincius si quid ad me tui negotii -erit. AMM. 28, 1, 49 negotium ad Simplicium -lit. VVLG. II Macc. 4, 44). de orat. 1, 250 ac si iam sit causa aliqua ad nos -lata obscurior . . . (2, 100 faciles enim causae ad pueros -untur. 3, 50 ad nos. Brut. 86 publicanos causam -isse ad Galbam. 220. 226. Flacc. 81 *syn.* accusationem ad Laelium -rre. Att. 16, 16, 11 epist. 13, 58 Q. CIC. pet. 19. 46). CIC. de orat. 2, 118 genus . . . rerum, quae ad oratorem -untur. epist. 1, 1, 1 rem (*i. negotium*) ad Pompeium -rri volunt. 4, 9, 2 omnia enim -lata ad unum sunt. MON. Ancyr. 2, 24 ⟨populo id sace⟩rdotium -ente. VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 qua cognitione . . . ad universum civitatis eius populum -lata (SVET. Iul. 23 cognitionem senatui). APVL. mund. praef. nec indignam se existimavit, cui divinarum et humanarum rerum disceptatio -atur. Plat. 2, 28 -rtur ad illos potestas, qui sint manu tantummodo streuui. PANEG. 10, 27. MART. CAP. 1, 85 *Veneri* -bant pudicitiae principatum. LEX Salpens. (Corp. II 1963) 22 duoviratum. 46 patrocinium (53. CORP. V 7039, 5 huic ordo Augustanorum Taurinorum patrocinium coloniae decrevit et per legatos -lit). *nota*: COMM. instr. 2, 9, 7 servitium quem (*sc. barbarum regem*) pateat hostibus sine lege -rre. *officia*: CIC. Pis. 2 praetura item maioribus -lata est tuis. Phil. 2, 5 qui tibi . . . -erat ex latronibus suis principatum. 6, 11 ubi aedilitas *est* -lata summo studio bonorum? Att. 4, 19, 2 hiberna legionis eligendi optio -lata (LIV. 37, 52, 7 praemiorum optio. SCAEV. dig. 36, 1, 81). 7, 26, 2 consulatum et triumphum (8, 12, 2. 10, 4, 11 ad se -rri consulatum. LIV. 27, 34, 10 -latum consulatum recusaturus. VELL. 2, 47, 3 tertius consulatus soli Cn. Pompeio . . . -latus est. VAL. MAX. 6, 4, 1 SEN. clem. 1, 9, 12 PLIN. paneg. 56 SVET. Aug. 26 EVTR. 6, 19 GELL. 4, 8, 4. PANEG. 11, 31 praefecturas et consulatus. CAPITOL. Gord. 23, 1). CIC. Att. 13, 12, 2 praeconium. ad Brut. 1, 17, 4 illi . . . omnia iam ultroque -enda putat. NEP. Eum. 5, 1 rerumque summa ad Antipatrum -rtur (Hann. 3, 1 summam imperii ad eum. CAES. Gall. 2, 4, 7 summam totius belli. LIV. 22, 53, 3. 25, 37, 6 VELL. 2, 49, 2 CVRT. 10, 6, 17. SVET. Cal. 1 sibi summam rei publicae. Nero 3 -latam sibi summam imperii. SVLP. SEV. chron. 2, 25, 2 summa rerum ad Simonem -rtur). NEP. Att. 6, 4 multorum consulum praeto-

rumque praefecturas -latas sic accepit *eqs.* (Cic. Att. 6, 3, 6. 6, 14, 6). Hor. carm. 2, 2, 22 regnum et diadema tutum -ens (Liv. 1, 18, 5 ad unum omnes Numae Pompilio regnum -endum decernunt. *cf.* Caes. Gall. 5, 6, 2). epist. 1, 16 ut si -erit fasces indigno, detrahet idem. Liv. 3, 25, 5 imperium ad Gracchum Cloelium -unt (*cf.* Cic. Att. 7, 7, 4 Caes. Gall. 6, 2, 1. 7, 4, 7 Liv. 28, 24, 13. 28, 27, 5. 14. 28, 43, 11 mihi. Vell. 2, 31, 3 totius terrarum orbis imperium uni viro -batur. 2, 54, 3 summum imperium. Val. Max. 3, 8, 3 amplissimum imperium. Frontin. strat. 2, 6, 2. Plin. paneg. 6 ruensque *res publica* imperium super imperatorem imperatoris tibi voce -latum est. Avr. Vict. Caes. 17, 10. Svlp. Sev. chron. 1, 41, 2 imperium ad Ieroboam -rtur). Liv. 27, 29, 10 Aetoli summum gentis suae magistratum ad cum . . . -erant. Vell. 2, 89, 5 dictaturam (Val. Max. 3, 4, 3. 4, 4, 7. 4, 5, 2). Val. Max. 4, 1, 3 quod eam potestatem bis sibi -isset (Amm. 15, 8, 12 in -enda...potestate). 4, 1 ext. 6 tyrannidem (6, 5 ext. 1). Svet. Tib. 42 praefecturam urbis (Paneg. 11, 31. *cf. l. 1. p. 318, 77.* Rvt. Nam. 1, 417 praefecturam . . . urbis -latam meritis . . . amice, tuis). Apvl. met. 7, 9 ducatum latrones unanimes ei -unt. *nota*: Svlp. Sev. chron. 1, 25, 8 Gedeoni, ut princeps populi esset, -latum. 2, 1, 8 Danielo, ut inter maiores natu esset. *honores, beneficia sim.*: Volcac. carm. frg. 1, 2 certare . . . palmam poetae comico cui -ant (Varro rust. 2, 1, 11 rerum rusticarum omnium palmam. Cic. de orat. 2, 227 te nobis in eo genere tribuisse tantum et non huius rei quoque palmam ut ceterarum Crasso -isse. Hier. epist. 47, 1, 2 palma eloquentiae). Cic. Verr. 6, 180 *nobilibus* omnia populi Romani beneficia dormientibus -untur (Planc. 12 meum beneficium ad eum potius -li, qui *eqs.* off. 1, 49 quae *beneficia* iudicio considerate constanterque -lata sunt. Sen. benef. 6, 7, 2. Lact. mort. pers. 22, 3 in causa capitis animadversio gladii admodum paucis quasi beneficium -batur). Cic. Cluent. 196 *laudationem.* leg. agr. 2, 46 *honorem* (Sull. 50 honos ad patrem, insignia honoris ad te -lata sunt. dom. 21 ad hunc honorem et imperium extra ordinem nominatim rogatione tua -isti? Vatin. 10. Pis. 2. Brut. 281 cum honos sit praemium virtutis iudicio studioque civium -latum ad aliquem. epist. 10, 10, 1 propter magna merita claris viris *honos* -rtur et datur. 15, 6, 2 si -atur *honos* a senatu. Tusc. 5, 104. Nep. Phoc. 1, 2 propter frequentes -latos honores potestatesque summas. Liv. 3, 51, 3 ad eum. 4, 7, 8. 5, 18, 5 -latum mihi ultro honorem. 9, 26, 14 *al.* Vell. 2, 13, 3 *cf.* 2, 29, 3 potentiae quae honoris causa ad cum -rretur. 2, 122, 2 *opp.* recipere. Val. Max. 1, 6, 13. Sen. benef. 1, 13, 2 libens accepit -latum honorem. dial. 4, 36, 6. Sil. 16, 600 -lato consul sublimis honore. Plin. epist. 6, 27, 3 recordabar etiam plurimos honores pessimo cuique -latos. Papin. dig. 27, 1, 30 pr. 50, 1, 17, 4. 50, 5, 8 pr. Porph. Hor. epist. 2, 1, 25 p. 374, 27 hoc illi honoris causa -o propter vetustatem. Paneg. 11, 19 vix pauci extiterunt, quorum virtutibus -rretur *honor.* 11, 22. Lact. mort. pers. 32, 2 cedat aetati et honorem -at canis. inst. 1, 15, 10. 11. *cf.* Avson. 419, 40 quarum praefecto hanc honorificentiam -isti. Pelag. in I Tim. 6 p. 888[a] sibi ab inferiore honorem -rri. Vvlg. Esth. 1, 20 cunctae uxores . . . -ant maritis suis honorem. Rvfin. hist. 4, 15, 22 ἀπονέμειν. 2, 5, 3 ei divini honores a provincialibus -untur. Avg. civ. 1, 32 tolerabilius divinos honores -rretis illi Scipioni quam deos eiusmodi coleretis. 8, 13 bonis [*sc. diis*] . . . debitus, ut dicunt, honor sacrorum est -endus. *et saepe.* Prosp. chron. I p. 401, 268 contendunt de honoribus . . . templo suo -endis. Corp. VI 31402 honore -lato. XII 1026). Cic. Brut. 84 sic ingeni litterarum eloquentiae sapientiae denique etsi utrique primas, priores tamen libenter -unt Laelio (orat. 29 Pericles . . . , cui primae sine controversia -bantur. Att. 1, 17, 5. nat. deor. 1, 15 ad quem tum Epicurei primas ex nostris hominibus -bant. Qvint. inst. 10, 1, 53 secundas). Brut. 101. Att. 8, 3, 6 triumphum (8, 11[d], 7. 8, 12, 2. Liv. 3, 70, 14. 10, 46, 2 omnium consensu. Val. Max. 5, 5, 2 Stat. Theb. 7, 517 Sen. contr. 9, 1, 6 Spart. Sept. Sev. 9, 10). Liv. 7, 13, 10 lauream insignem (*cf.* Stat. Theb. 7, 785 accipe laurus, quas Erebo -rre nefas). Petron. 83 *coronas* etiam ad immeritos -rre gratia solet (Svet. Nero 12 citharae . . . *coronam* a iudicibus ad se -latam adoravit. 32. Vopisc. Prob. 5, 2 coronam civicam. Vvlg. I Macc. 11, 35). Svet. Claud. 5 petenti honores consularia ornamenta -lit (Paneg. 11, 21 fasces, sella curulis atque omnia insignia magistratuum). Lact. epit. 62, 3 hoc . . . obsequium domino -amus (Hil. in Matth. 10, 29. Avg. civ. 11, 5 qui multis diis sacrorum obsequium -endum putant. Comm. instr. 2, 26, 5 obsequia iusta maiorum cuique -rte. Pallad. hist. mon. I 9 p. 281[a] cui tantum -batur obsequium. *cf.* Ferrand. epist. 7, 17 praecipue inter officia religionis solam discas oboedientiam -rre. Ambr. parad. 6, 32. Iac. 1, 3, 12 legitimum obsequium). Ivl. Val. 2, 4 his reverentiam -at (Facvnd. defens. 12, 1 p. 832[B] hanc reverentiam ipsi divinae scripturae -imus. 12, 3 p. 843[C] Ambr. exc. Sat. 1, 52 *al.* Rvfin. hist. 5, 1, 31 aliquid reverentiae). Ambr. hex. 6, 8, 45 vitae officia . . . usumque. Avg. civ. 1, 28 humana laude postposita, quae tanto maior -rri solet (Apring. in apoc. 1, 6 laudem aeternam et intemporalitatis gloriam creatori omnium -rt deo. Petr. Chrys. serm. 42 p. 319[D]). Clavd. 24, 195. Svlp. Sev. chron. 2, 7, 2 deo preces, non homini -endas esse. *dona sim.*: Cic. de orat. 2, 126 ut ei nihil neque a natura denegatum neque a doctrina non -latum esse videatur. Cael. Cic. epist. 8, 8, 1 nemini hoc -rre munusculum maluit quam suo accusatori (8, 12, 1. Nep. Att. 4, 3 munera . . . ei. Amm. 25, 3, 16 munus id mihi -latum scio. Vvlg. III reg. 10, 25 et singuli -bant ei munera, vasa argentea et aurea [ἔφερον]). Nep. Att. 19, 3 ut nihil ei non tribuerit fortuna, quod cuiquam ante -crat. Sen. dial. 1, 5, 2 nullo modo magis potest deus concupita traducere, quam si illa ad turpissimos -rt, ab optimis abigit. Colvm. 1, 3, 10 -ente populo praemii nomine quinquaginta soli iugera. Stat. silv. 2, 3, 74 quos pater Elysio, genetrix quos -lit annos. Svet. Iul. 27. Aug. 58 patris patriae cognomen (Tib. 67 Vit. 8. Spart. Hadr. 6, 4 nomen. Amm. 21, 14, 5 Augusti vocabulum). Vlp. dig. 5, 3, 13, 3 ex hac hereditate...quae sibi -lata est (5, 3, 25, 11 *saepius.* 18, 1, 37 fundum iure hereditario. Afric. dig. 28, 6, 34, 1 Tryph. dig. 34, 5, 9 pr. 2. 4. 38, 2, 50, 2 Papin. dig. 38, 6, 7 pr. 49, 15, 10, 1 Ter. Clem. dig. 50, 16, 15, 1 S. C. Orfit. [dig. 38, 17, 1 pr. 9. 12] *a. 178* Capitol. Aur. 7, 1. *cf.* Apvl. met. 10, 28 *filiae* quod leges necessariam patris successionem -rrent. Gloss. -lata κατενεχθεῖσα κληρονομία. -latum κατενεχθὲν ἐπὶ τοῦ κτηθέντος). Apvl. Plat. 2, 20 omnia, quae ad beatam vitam ferunt, non ex aliis pendere nec ab aliis -rri sibi posse. Capitol. Opil. 12, 11 delatores . . . si probarent, -lato pecuniae praemio infames dimisit. Treb. Claud. 14, 15 haec . . . non quasi tribuno, sed quasi duci -li, quia vir talis est, ut ei plura etiam -enda sint. Hil. in Matth. 15, 4 cum illa posceret, quod aliis -batur. Pavl. Nol. epist. 20, 2 p. 145, 3 quod (*sc. ad natalem suum invitare*) consacerdotibus tantum -rre solet. Cod. Iust. 11, 69, 2, 1 licet per eandem sanctionem huiusmodi venditionum contractibus plenissima -lata sit cautio. *nota* ultro -rre: Cic. Tusc. 5, 104 ille *vir sapiens* honores . . . populi etiam ultro -latos repudiabit. epist. 4, 13, 2. 12, 15, 6. 13, 29, 5. 13, 55, 1 qui ultro ei -erim legationem, cum multis petentibus denegassem. ad Brut. 1, 17, 4. Catvll. 68, 40 ultro ego -rrem, copia si qua foret. Hor. sat. 1, 4, 21 epist. 1, 12, 23. Liv. 3, 53, 6 quae consilii fuerunt, adeo aequa postulastis, ut ultro vobis -enda fuerint. 5, 27, 13 victoriam. in beneficii loco -rre: Cic. Verr. 3, 29. ad Q. fr. 1, 1, 13 qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris ac muneris non temere nisi libertis suis -bant. *seq.* ut (*cf. p. 319, 19*): Capitol. Aur. 10, 6 hoc quoque senatoribus -lit, ut . . . pertrectaret. Hil. in Matth. 20, 9 -rri filiis suis orat, ut . . . unus ad dexteram eius sedeat *eqs.*

B *i. q. addicere, praestare, dedicare, attribuere, sacrificare*: Cic. har. resp. 42 qui . . . primam illam aetatulam suam ad scurrarum locupletium libidines -lit. de orat. 3, 74 in forum ingenii tantum. epist. 1, 9, 23 atque istam quidem partem vitae consuetudinisque nostrae totam ad te -o. 6, 6, 13 studium officium, operam laborem meum iam pridem et pollicitus sum et -li. 6, 10, 3 universum studium meum et benevolentiam ad te -o. 6, 22, 2 hanc meam voluntatem ad matrem tuam. Val. Max. 7, 5, 3 cuius virtutem iniuriae non fregerunt sed acuerunt, quoniam . . . cupiditatem summi honoris ardentiorem ad comitia -lit. Qvint. inst. 4, 5, 2 qui . . . ad agendum nihil cogitati . . . -erit. 5, 6, 6 ne umquam ius iurandum -rremus. Apvl. Plat. 2, 24 invicem sibi opem atque auxilium. met. 2, 17 si noxio impunitas -atur. mund. 21 docente ratione naturae diversis licet rebus aequalitatem -rre. Lampr. Heliog. 35, 5 illi prosequentur, quibus id felicior natura -erit. Capitol. Opil. 15, 4 quae de plurimis collecta serenitati tuae . . . -limus. Evtr. 8, 5 huius (*Traiani*) tantum memoriae -latum est ut *eqs.* Hil. in Matth. 12, 18 Christo aliqua -rre, negare quae maxima sunt. Symm. epist. 2, 70 humanitatis interest commendationem -rre poscentibus. Ambr. epist. 45, 7 p. 982, 7 ea est enim vitae nostrae substantia, si domino et deo nostro deditos cultus -amus. Heges. 1, 4 composuerant primo alia, quibus fidem Aristobulus non -lit (2, 18 alienigenis fidem -o, in domesticos amisi). 1, 5 dies festus quo sacrificium sollemne -batur (Hier. epist. 14, 8, 2 si munus ad altare non -o [*cf. l. 1 sqq. p. 315, 9*]. Rvfin. hist. mon. 1 p. 403[d] fratres . . . -entes tibi benedictiones, quas recipere ne recuses. Cassian. conl. 14, 7, 1 frugum suarum primitias. 16, 19, 2 sacrificia non deo, sed daemoniis. Sacr. Leon. p. 311 sacrificia. Petr. Chrys. serm. 115 p. 516[D] deo fructum asserit -rri, non carni). Heges. 2, 9, 1 silentium igitur -endum censeo, ut *eqs.* Hier. epist. 36, 17 benedictionem primam Iudaeorum populo -isse. Bachiar. repar. laps. 2 ne consolationem quidem plagae ipsius -rri temptastis. Alc. Avit. epist. 19 p. 53, 2 fratri plus -atis spiritalis officii. Pass. Thom. p. 129, 22 si igitur -li fidele servitium. *cf. p. 319, 69.*

C *culpam tribuere*: Petron. 132 podagrici pedibus suis male dicunt, . . . et qui offenderunt saepe digitos, quidquid doloris habent, in pedes -unt. Cassiod. Didym. in Iacob. p. 1752[A] cum ergo cuncta dei providentiae -antur.

V *alicui deferre, i. q. cedere, venerari; usus ortus, ut videtur, ex elocutione honorem alicui deferre* (*cf. Bücheler, Rhein. Mus. 61 [1906] 308*): Capitol. Aur. 10, 2 neque quisquam principum amplius senatui -lit (*fort. pertinet ad p. 319, 69 sqq.*). Vvlg. deut. 28, 50 gentem procacissimam, quae non -at seni nec misereatur parvuli (Itala Lugd. *ex* LXX quae non miratur faciem senis). Nepotian. 10, 10 adulescentes grandioribus quasi patribus -bant. Itin. [Silv.] 45, 3 si bonae vitae est hic, si parentibus -et, si ebriacus non est aut vanus. Avell. p. 26, 3 sed nec Iehu . . . -lit impiae multitudini sacerdotum. Schol. Iuv. 13, 59 -bat puer iuveni. ita, inquit videba-

tur venerabile aetas, ut pueris maioribus se annis IV -rrent. iuvenis -ens senibus. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 62 pecunia, cui -rtur praecipue. CLAVD. DON. Aen. 1, 52 gratatur enim *inferior persona* sibi a potiore esse -latum. 2, 788 *syn.* venerantur. 4, 34 hoc est, cui -rre contendis, nescit honorificentiam tuam. 4, 212. 7, 3. 9, 233. 11, 410. 501. 12, 192. AMBR. c. Aux. 2 scitis et vos ipsi quod imperatoribus soleam -rre, non cedere. epist. 17, 6 p. 825 -endum meritis clarorum virorum. fug. saec. 2, 10 ut subiciamur regi, si non -imus tamquam parenti. in II Cor. 12, 20 personis -entes et alterum alteri praeponentes. in ep. Gal. 4, 14 sic ei -entes quasi ipsi auctori domino Iesu Christo. off. 1, 17, 65 est ... bonorum adulescentium -rre parentibus. 1, 17, 66 -ens patri usque adeo. *ibid.* sedulo tamen obsequio -bat patri. 2, 17, 87 domino. HEGES. 2, 2, 2 eos, qui ultra privatum modum quasi regis filio -erant. 4, 6, 1 quod sceleribus suis -bant perditi, ... fidei -rre aestimabantur. HIER. in Mich. 2, 7 p. 518 honoremus episcopum, presbytero -amus, assurgamus diacono. PS. AVG. quaest. test. I 97, 7 putantes enim deo se patri -rre, si ab eo filium segregent. I 101, 8 sacerdotibus. EPIST. pontif. Coelest. Migne 50, 479A (*τιμῶμεν*). REMIG. epist. 3. *huc pertinet*: COD. Theod. 2, 8, 19, 2 (*a. 389* = COD. Iust. 3, 12, 6, 3) natalicios dies ... quibus debent iura -rre (*sic codd. opt.*, differri *vulg. sc. his diebus feriae sunt*).

VI *varia*: A *i. q. procreare, ferre*: PLIN. nat. 19, 14 parvus est frutex similemque barbatae nucis fructum -rt. CARM. epigr. 1610, 2 cohibui lacrimas, quas tempus -lit. *de lucro*: VARRO rust. 3, 14, 5 *cochleae* magnum bolum -unt aeris.

B *i. q. detrahere*: ARATOR act. 2, 388 non -rtur honori, quod (*coniunctio*) cogit formido loqui. *adde i. q. dedignari*: INSCR. christ. Rossi I 1119 (*a. 569*) ⟨... num⟩quam -lit d(o)m(inum) sua voce laudare.

C *apud grammaticos* -rri *i. q. exire*: DIOM. gramm. I 493, 2 nomina ... quae in has litteras syllabasve -untur.

syn.: deducere, deicere. transferre. dare. accusare, reum facere. *opp.*: levare, efferre.

deriv.: defertor. delatio, delator. *Lambertz.*

? **dēfersum** *ἀπόβρασμα* GLOSS. II 41, 14. *videtur legendum* defrutum.

dēfertor (GLOSS.) *v. sub* delator. *L.*

dēfervēfacio, -ēcī, -actum, -ere [*cf. c.* defervere, defervescere *et c.* fervefacere. *Th.*]. *proprie i. q. decoquere, percoquere*: CATO agr. 122 *vinum* in vaso aheneo ... -ito. ubi refrixerit, in lagonam indito. 157, 9 brassicam bene. VARRO frg. Non. p. 551 defrutum si ex duabus partibus ad tertiam redegerant -endo. VITR. 8, 4, 1 in aheneo si ea aqua -cta ... fuerit. PLIN. nat. 14, 114 *libram* in tribus musti congiis. 20, 67 -cti hi caules. 23, 129 radix -cta in vino. 26, 161 semen psyllii. 32, 128. PLIN. med. praef. p. 8 *olcum*. PS. ANTON. MVSA epist. ad Maec. 6 cunilae bubulae fasciculum cum aqua -es. *translate i. q. calefacere*: VARRO frg. Lact. opif. 17 anima est aer conceptus ore, -ctus in pulmone, temperatus in corde, diffusus in corpus.

dēferveo, -ēre *a* de *et* fervere. defervĕre: STAT. Theb. 3, 314. *perfectum v. sub* defervesco.

1 *proprie i. q. decoqui, valde fervere*: VITR. 7, 2, 1 si qua gleba parum fuerit in fornace cocta, in maceratione diuturna liquore -ere coacta uno tenore concoquatur. PLIN. nat. 14, 85 *mustum* diffusum in lagonis suis -ere. APIC. 3, 65 aqua ad tertias. CHIRON 158 haec omnia musta in uno rursum -ere facies. 811. CYPR. GALL. gen. 129 dum calidus -et apex flammasque volutat (exod. 1333). MARCELL. med. 34, 23 scillae bulbi quod interius est cum oleo -et. *i. q. refrigerari*: CASSIOD. var. 12, 4, 5 violeum nectar -et primum in origine sua et cum potuerit adulescere, perpetuam incipit habere novitatem. 2 *translate vel in imagine i. q. remittere, mitescere*: AVR. Fronto p. 61, 20 N. Gracchus cum cado musti maneat dum venimus, neque enim metus est Gracchum interea cum musto -ere posse. CASSIAN. inst. 11, 8 tit. quod cenodoxia nec heremo nec aetate -eat. 11, 7 omnia vitia superata marcescunt ... et vel loco vel tempore minuuntur atque -ent. GREG. M. moral. 23, 33 tumor mentis. epist. 2, 340 nisi prius ignis concupiscentiae a mente -eat. *nota i. q. usque ad satietatem furere*: STAT. Theb. 3, 314 tunc me sanguineo late -ĕre campo res super Argolicas haud sic deiecta videbis.

dēfervēsco, -buī (-vī), -ere *a* de *et* fervescere. *perfecti forma* -vi, *si libris habenda est fides, traditur*: CATO *l. 76* TER. Ad. 152 CIC. orat. 107 Brut. 316 Cluent. 108 QVINT. inst. 12, 6, 4 PLIN. epist. 9, 16, 2 IREN. 1, 4, 1 ITIN. Alex. 37 CHIRON 850. *legitur inde a* VARRONE, *perfectum inde a* CATONE *et* TER., *frequentatur a* COLVM.

1 *proprie*: a *i. q. valde fervere, decoquere, percoquere*: CATO agr. 96 in qua *aqua* lupinus -erit (defruerit *cod.*). COLVM. 2, 18, 3 quamvis *faenum* concoqui et -ere patiantur. CELS. 2, 33 ubi ea *farina* -uit calidaque imposita est. PLIN. nat. 21, 151 *melitotes* -it in vino dulci. 23, 66 -ente cortina. GELL. 17, 8, 17 aula -uerat tempusque esse coeperat edendi. CHIRON 850 cum iam ⟨ad carbonem⟩ medicamenta -erint. b *i. q. fervere desinere, refrigerari*: VARRO rust. 2, 2, 11 circiter meridianos aestus, dum -ant, sub umbriferas rupes et arbores patulas subigunt *greges*. FEST. p. 348 mustumve antequam -at (COLVM. 9, 15, 13. 12, 20, 2. 12, 21, 2. 3. 12, 23, 1. 2. 12, 24, 2. 12, 27. 12, 28, 3. 12, 32. 36. 37. 12, 38, 3. 12, 39, 2. 12, 40 SCRIB. LARG. 269). GELL. 19, 1, 7 ubi caelum enituit et -uit mare et ardor ille periculi deflagravit. AMM. 28, 4, 34 dum patinae -unt. PELAGON. 455 cum -uerit, colas oleum. 2 *translate vel in imagine i. q. desaevire, remittere, mitescere, sim.*: CIC. Tusc. 4, 78 dum -at ira, -ere autem certe significat ardorem animi invita ratione excitatum. TER. Ad. 152 sperabam -isse adulescentiam (*cf.* SCHOL. Ter. *ad l. i.* refriguisse). CIC. Cluent. 108 hominum studia -isse. Cael. 43 quorum cum adulescentiae cupiditates -uissent. Brut. 316 contentio nimia vocis resederat et quasi -uerat oratio [epist. 9, 2, 4 *ex coni.*]. IREN. 1, 4, 1 *enthymesin* dicunt in umbrae vacuitatis locis -isse (*ἐκβεβράσθαι*). ITIN. Alex. 37 secure eius urbis potiturum se ratus animo -uerat. AMBR. Noe 19, 70 ubi -uerint diluvia passionum. VVLG. Esth. 2, 1 postquam regis Assueri indignatio -uerat (*ἐκόπασεν τοῦ θυμοῦ*). ENNOD. epist. 1, 24 p. 35, 23 aetas -it in senium. *de oratione*: CIC. orat. 107 quae nequaquam satis -isse post aliquanto sentire coepimus (QVINT. inst. 12, 6, 4 quae *dicta iuveniliter* ... -isse tempore et annis liquata iam senior idem fatetur). PLIN. epist. 9, 16, 2 devehimus tamen pro novo musto novos versiculos tibique ..., ut primum videbuntur -isse, mittemus.

dēfessio deliquium GLOSS. IV 328, 13. *a* defetisci.

dēfessus *v.* defetiscor. **dēfetīgo** *etc. v.* defat-.

dēfetīscentia, -ae *f. a* defetisci. *i. q. lassitudo, languor*: TERT. anim. 43 *Stoici* somnum resolutionem sensualis vigoris affirmant ... Anaxagoras cum Xenophane -am, Empedocles et Parmenides refrigerationem (*ter ibid.*).

dēfetīscor, -ssus sum, -ī [*a* de *et* fatisci. *Th.*]. *de formis*: PRISC. gramm. II 429, 8 vetustissimi tamen 'fatiscor' et 'fessus' dicebant, ex quo '-or, -ssus' quod quidam a 'fateor' esse derivatum volunt. 438, 22 *de verbis compositis* 'a' *simplicis mutantibus* fatiscor, -or. 514, 1 *de supino in* '*tum*' *facto*: excipitur -or, -ssum faciens supinum et participium praeteriti -ssus. 572, 23 -or solum duplicavit s in participio -ssus. *praeter* -ssus *nonnisi hae formae erant in usu*: TER. Phorm. 589 -ar (AVG. soliloq. 2, 7, 13 *l. 81*). PLIN. nat. 17, 10 -entes. FRONTO p. 220, 11 N. -endum. defatiscit (*cf. l. 81*) *traditur*: AMBR. in Luc. 4, 63 compatientis quoque animi constantia -it. PS. AVG. serm. 192, 3 mox defatiscenti fide -it et semita. GLOSS. defetiscit. EVGRAPH. Ter. Phorm. 566 -or: lassabor. SCHOL. Ter. *ad l.* desisto, deficiam. ISID. orig. 10, 71 -ssus semper infirmus, quasi diu fessus. GLOSS. viribus privor. -it dissolvitur, marcessit. evanescit. deficit, fatigatur. -ssus *ἀποκαμών*. perinfirmus. pro infirmus. fatigatus. -ssa *ἀποκαμοῦσα*. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *participium perfecti saepius ad vim adiectivi accedit; hic illic etiam substantivi vice fungi videtur.* [*corrupta vel dubia*: CATVLL. 97, 9 AETNA 472 LVCAN. 6, 252 ANTH. 415, 60.]

1 *proprie et in imagine i. q. languere, elanguescere, debilitari, fatigari, part. perf. i. q. languidus, lassus, graviter affectus, fatigatus sim.; nonnisi de animantibus vel metonymice de partibus corporis necnon in rebus personatis*: a *absolute*: PLAVT. Men. 654 iam -ssi sumus. Truc. 468 nimis quam paucae sunt -ssae. TER. Hec. 443. CIC. Arat. 11 attingens -ssa velut maerentis imago. 125 -sso corpore se dans (LVCR. 6, 1177 -ssa iacebant corpora. CLAVD. MAM. anim. p. 86, 3). Verr. 1, 31 (*in imag.*) -ssa ac refrigerata accusatione. Cluent. 177 cum iam tortor atque essent tormenta ipsa -ssa. de orat. 3, 147. epist. 10, 28, 2 senatumque iam languentem et -ssum. LVCR. 5, 1129 incassum -ssi sanguine sudent. 6, 1162 membra coactans dissolvebat eos -ssos ante fatigans. CAES. Gall. 3, 4, 4 -sso (*opp.* saucio). 7, 25, 1 *cum* ipsi recentes -ssis succederent (7, 41, 2 civ. 1, 45, 7. 3, 94, 2 *cf.* LIV. 32, 11, 6). civ. 1, 45, 8 *ut* -ssos reciperet. 2, 41, 3 militibus ... -ssis neque equitibus ... labore confectis. BELL. Alex. 26, 2 quas integras vulneratis -ssisque subiciebat (BELL. Afr. 70, 6. LIV. 26, 45, 6 ab -ssis iam vulneratisque recentes integrosque alios accipere scalas iubet). BELL. Afr. 15, 2. SALL. Catil. 39, 4 -ssis et exsanguibus. Iug. 79, 4. 99, 1. VERG. georg. 4, 438 membra (CLAVD. 27, 3). Aen. 1, 157 -ssi Aeneadae. 2, 285. 565 COPA 5. PROP. 4, 9, 34 -ssis ... viris (EPIT. Alex. 21). OV. trist. 3, 12, 22 artus (LVCAN. 9, 745). LIV. 9, 44, 11 aciem. MANIL. 1, 878 arator. GERM. 608. SEN. Ag. 769 senex. Herc. O. 1861 bracchia. Med. 518. dial. 6, 1, 5 -ssos exhaustosque oculos ... fluentes continebo. LVCAN. 3, 485 milite. 6, 47 Caesar. 6, 84 sonipes. VAL. FL. 4, 278 nec sua -ssum noscunt loca. 7, 624. PLIN. nat. 17, 10 si blandiantur austri, -entes arbores (*res personata*). 27, 127 quantalibet lassitudine recreari -ssos. SIL. 3, 666. 10, 528. 11, 267 equis. 12, 61. 16, 416 Cyrni -ssos prendere currus (*per hypallagen*). HOMER. 974 nec subvenit ullum -sso auxilium (APVL. met. 7, 18 nullum quidem -sso mihi ferebat auxilium). STAT. Theb. 9, 593. SVET. Claud. 21 tauros. Galba 4 somniavit Fortunam dicentem stare se ante fores -ssam. Vesp. 5 AVR. Fronto p. 37, 5 N. APVL. met. 2, 32. ARNOB. nat. 2, 7 *animus* in senectute -ssus. AMBR. in Luc. 4, 63 (*in imag.*) *supra l. 36*. AVG. gen. ad litt. 4, 14 p. 111, 3 deusque ipse nec cum creavit -ssus nec cum cessavit, refectus est. soliloq. 2, 7, 13 neque in eo defatiscor. SVLP. SEV. chron. 2, 30, 4 defensoribus. PS. AVG. serm. 192, 3 (*in imagine v. supra l. 37*). DRAC. Orest. 310 res Danaum -ssa sensit (*in imag.*). NOVELL. Valent. 3 tit. 1, 1 pr. manum porrigere -ssis. *nota metonymice*: AVIEN. Arat. 203 rursum -ssi reseratur

nuntia signi (*sc. de Hercule, praecedit* 186 labore devictum. *cf. Arat. 73* κεκμηότος εἰδωλοῖο). **b** *seq. abl. instrumenti*: PLAVT. Amph. 1014 sum -ssus quaeritando. *sic cum gerundio*: Stich. 313 pultando. PACVV. trag. 315 perrogitando. TER. Ad. 213 verberando. Eun. 1008 te ridendo. AFRAN. com. 210 expectando. RHET. Her. 1, 6, 9 eos audiendo (1, 6, 10 CIC. inv. 1, 23. 25). OV. met. 9, 118 iubendo. *cum gerundivo*: PLAVT. Poen. 224 aggerundaque aqua sunt...-ssi. CIC. de orat. 2, 23 nostri animi negotiis forensibus . . . -ssi. 2, 234 labore atque itinere disputationis meae. leg. agr. 2, 88 cultu agrorum. Arch. 12 aures convicio -ssae (*in imag.*). har. resp. 27 -ssa Italia Punico bello (*sim.*: HIRT. Gall. 8, 49, 3 -ssam tot adversis proeliis Galliam. SIDON. carm. 7, 297 -ssa ruinis Gallia). epist. 2, 3, 1 satietate. CATVLL. 50, 14 -ssa labore membra (CAES. Gall. 7, 88, 6. GELL. 12, 1, 4 *puellam* -ssam labore ac vigilia. APVL. met. 6, 4 PS. APVL. Ascl. 27. VIR. ill. 68, 3 vigiliis et labore). LVCR. 2, 1174 spatio aetatis -ssa vetusto (5, 827 mulier spatio -ssa vetusto. *adde*: AVIEN. Arat. 1040 -ssos longo spatio). CAES. Gall. 1, 25, 5 vulneribus -ssi. 3, 4, 4 proelio (civ. 1, 65, 2. 5 totius diei pugna atque itineris labore -ssi). civ. 2, 22, 1 omnibus -ssi malis (SALL. Iug. 14, 24 si -ssus malis iniuriae concessissem). SALL. Iug. 111, 4 Numida -ssus bello. TIB. 1, 5, 9 tristi morbo -ssa iaceres. ELEG. in Maecen. 1, 5 irreligata ratis numquam -ssa carina et redit. PROP. 3, 2, 14 nec -ssa choris Calliopea meis. MANIL. 2, 796 quo -ssus equis Phoebus subsistit anhelis declinatque diem. 2, 894 *culmina mundi* -ssa peracta militia (*in imag.*). COLVM. 10, 46 si iam pluviis -ssa madebit *humus* (*per prosopopoian*). PLIN. nat. 27, 127 lassitudine recreari -ssos. HOMER. 1020 cecidit -ssa senectus (*sic personata* COD. Theod. 7, 20, 12, 1 [*a. 400*] -ssae aetatis aut corporis aegritudo [*opp.* aetate solida et integro corpore]. 8, 4, 16 pr. senectutis [= COD. Iust. 12, 57 (58), 7, 1 pr.]). TAC. ann. 2, 75 -ssa luctu et corpore aegro. 15, 63 saevis cruciatibus -ssus. SVET. Cal. 36 *latera* sibi contubernio eius -ssa. GELL. 14, 5, 1 diutina commentatione. FRONTO p. 150, 10 N. laboris taedio. p. 153, 8 actis. APVL. met. 4, 35 clade. HYG. astr. 2, 1 corpus exercitatione -ssum. 2, 6 multitudine barbarorum et inopia armorum -ssum *Herculem*. SVLP. SEV. chron. 1, 54, 5 -ssis inedia defensoribus. DRAC. Romul. 4, 7 anheli sideris occasu . . . tua regna relinquis. *nota cum abl. loci*: CATVLL. 58, 30 -ssus tamen omnibus medullis. **c** *seq. infinit.*: ENN. ann. 153 -ssi sunt stare et spargere sese hastis. PLAVT. Epid. 197 quem sum -ssus quaerere (719. 720 sum -ssus reperire, vos -ssi quaerere). Merc. 805 -ssus sum urbem totam pervenarier. TER. Phorm. 589 neque -ar usque adeo experirier. LVCR. 5, 1145 genus humanum, -ssum vi colere aevum, ex inimicitiis languebat. PS. SALL. rep. 2, 10, 7 numquam -ssi sunt certare. VERG. Aen. 7, 126 tum sperare domos -ssus. AETNA 628 -ssos posuisse in limine membra.

2 *translate*: SIL. 1, 566 -ssis subeant rebus (*i. afflictis*). FRONTO p. 220, 11 N. nec si malae pugnae acciderit, -endum (*i. desperandum*), sed victoriam brevi spera.

deriv.: defessio, defetiscentia. *Gudeman.*

defīteor *sim. v.* diff-. **dēfīco** *v.* defaeco.

dēficāx, -ācis *a* deficere. *i. q. irritus*: FACVND. defens. 5, 2 p. 634[A] haec adinventio -x omnino et irrisione digna est.

dēficiēns *v. sub* deficere. *L.*

dēficientia, -ae *f. a* deficere, deficiens. *i. q. ellipsis*: FORTVN. rhet. 1, 24 p. 99 ambiguitas quot modis fit? quinque: per discretum ... per -am. p. 100 per -am quemadmodum? testamento ita cavit: ab herede meo dari volo amico meo decem vasa argenti, quae elegerit: quaestio est, quis debeat eligere.

✱dēficio, -fēcī, -fectum, -ficere [*a* de *et* facere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 399, 7 'o' quando pro 'relinquo' accipitur, habet passivum, quando vero pro 'defetiscor', neutrum est. 401, 10 '-o', 'desisto' et 'vincor'. ARVS. gramm. VII 466, 17 *sq.* -it illam rem . . . -it ab illa re . . . -it ad illum . . . -it simpliciter pro deest. GRAMM. suppl. 50, 24 neutralia . . . verba haec sunt: . . . -o . . . . *formae*: defecis: CARM. epigr. 702, 7. defexit: LIV. 1, 24, 8 (*in formula foederis*). EXC. barb. p. 302, 27 Fr. (*pro* -ecit). defactis: GREG. TVR. glor. mart. 103. *prosodia*: dēfĕcerit: VEN. FORT. carm. 1, 6, 20. dĕfeci: CARM. epigr. 760, 1 *cf.* COMM. apol. 658. 881 instr. 1, 6, 12. 16. GLOSS. ἀπολείπω, ἐκλείπω, ἐλλείπω, ἐκκακῶ. λειποψυχῶ, ἀτονῶ, ἐξατονῶ, ὀκλάζω, ὀλιγωρῶ. -it ἀτονεῖ, λειποθυμεῖ, κάμνει, ἐλλείπει, fatigatur, inhebescit. -et fatiget. -eci ἠθύμησα. -ecit ἐνέλειψεν. lassatus est aut mortuus. tedridtid (*anglosax.*). -ura aspringendi. CASSIOD. in psalm. 30, 12 verbum . . . -ecit longas et gravissimas significat passiones. -ere enim est paulatim minus facere et ad finem perdendo aliquas valetudinis minutias pervenire. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO *per totam latinitatem; non habent*: RHET. Her. CATVLL. ASCON. CALP. ecl. GRAN. LIC. *al., singulis locis*: PLAVT. LVCIL. ACC. CATO VARRO PVBLIL. PERS., *binis*: TER. GRATT. SCRIB. LARG. HOMER. [*loci dubii*: SEN. suas. 7, 10 SEN. dial. 6, 11, 3 nat. 1, 1, 10 APVL. mund. 25. PLIN. paneg. 26, 6 -ctum corpore caput (desectum *B*).]

I *transitive*: A *active*: 1 *i. q. deserere* (*cf.* SERV. Verg. georg. 1, 290 'non -it' non deserit. *cf. p. 324, 7. 39. 84*): **a** *aliquem*: *α de hominibus: subi. est substantivum*: CIC. S. Rosc. 89 tempus hercule te citius quam oratio -ret (VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 VVLG. Hebr. 11, 32 [ἐπιλείψει] PALLAD. hist. mon. I 1 p. 251[B]). Verr. 3, 52 me dies, vox, latera -ant (5, 59 dies me citius -erit quam nomina. Cael. 29 fin. 2, 62 Tusc. 5, 102 nat. deor. 3, 81 LIV. 28, 41, 16 SEN. benef. 3, 12, 4. 5, 17, 1 PLIN. epist. 2, 9, 9 APVL. apol. 54 PANEG. 7, 7 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 4 dial. 1, 19, 6). CIC. Verr. 4, 110 quoniam me Leontina civitas atque legatio . . . -ecit. 6, 72 si me ... non modo vires, verum etiam vita -at (p. red. ad Quir. 24 de orat. 3, 86). 6, 158 dolor. Catil. 2, 10 res eos iam pridem deseruit, fides nuper -ere coepit. 3, 11 eum . . . impudentia, qua superabat omnes, improbitasque -ecit. rep. 1, 37 ne te de re publica dissentem -at oratio (S. Rosc. 89. QVINT. inst. 12, 9, 21 quem non magis . . . oratio quam . . . sermo -et. PANEG. 7, 7 LACT. inst. 2, 3, 4). 5, 5 quippe cum agri culturam saepissime opera -at. de orat. 1, 199 cum me vires . . . -cre coepissent (Verr. 6, 72. CAES. Gall. 3, 5, 1 cum . . . non solum vires, sed etiam tela nostros -rent. 7, 50, 6 civ. 2, 41, 7. 3, 99, 5. HOR. sat. 2, 1, 13 cupidum ... vires -unt. LIV. 22, 49, 3. 22, 59, 8. 28, 15, 2. 37, 5, 3). CIC. Brut. 93 motusque omnis animi tamquam ventus hominem -erat. orat. 4. epist. 4, 6, 1 ea me solacia -unt. 7, 1, 2 vox eum -ecit (Verr. 3, 52 *p. 323, 84* CVRT. 6, 7, 30. 6, 11, 37 PLIN. epist. 2, 9, 9). ad. Q. fr. 2, 11, 3 res me ipsa -it (CAES. Gall. 2, 10, 4 res frumentaria). PVBLIL. N 10 negandi causa avarum numquam -it (OV. am. 1, 8, 93 cum te -ent poscendi munera causae). LVCR. 3, 547 hominem ... sensus -it et vitae minus et minus undique restat. VERG. georg. 4, 281 si quem proles subito -erit omnis. HOR. sat. 2, 3, 153 -ent inopem venae te (PORPH. *ad l.* sic ait, ut inopia aliquem -isse dicimus). epist. 1, 11, 30 animus . . . aequus. ars 27 nervi . . . animique. OV. met. 12, 448 me mea -it aetas. fast. 3, 665. MANIL. 4, 533 lumina -ent partus (*i. caeci nascentur*). VITR. 3 praef. 2 quos neque industria neque artis studium neque sollertia -ecit. SEN. contr. 7, 7 (22), 15 color. suas. 6, 1 verba (HIER. epist. 1, 1). VELL. 2, 101, 1 ut nec laudaturum magna nec vituperaturum mediocris materia -at. PHAEDR. 5, 5, 12 paulo ante vacua turbam -unt loca (*i. vix capere possunt*). SEN. epist. 21, 6 post ipsos cito memoria -ecit (COLVM. 11, 3, 65). 59, 17 cum illos nox inter vitia -ecit. CVRT. 5, 6, 13 antequam lux quoque et caelum ipsos -rent. 7, 7, 36 haec agentem anima -ecit corpusque ex equo defluxit in terram (PANEG. 11, 32). *al.* STAT. silv. 5, 1, 35 citius Tithonida maesti -ent rores (*i. lacrimae*) *eqs.* MART. 1, 11, 3 iam -isset portantes calda ministros. QVINT. inst. 12, 1, 30 bonos numquam honestus sermo -et (12, 9, 21 *l. 10*). decl. 388 p. 436, 3 cum utrumque ad fugiendum anni -rent. TAC. hist. 4, 58 adeo nos, si fortuna in praesens virtusque deseruit, etiam vetera exempla -unt. PANEG. 6, 9 quem anni cogerent aut valetudo -ret. AVG. civ. 14, 26 p. 54 etsi non -at ratio cogitantem. *al.* *subi. est adiectivum vel pronomen*: CIC. div. in Caec. 52 quam multa te -ant, vides. Font. 34 omnia (CAES. Gall. 5, 33, 1). Deiot. 28 ea (*studia*) tamen illum cuncta . . . -erant. ac. 1, 25 Graecis licebit utare ..., si te Latina forte -ent. epist. 4, 13, 1 id quoque -bat me. QVINT. inst. 2, 3, 6 minora. IVV. 5, 7 hoc tamen ipsum -isse puta, quod inani sufficit alvo.

nota subi. est infinitivus: PROP. 1, 8, 23 nec me -et . . . rogitare (*i. studium rogandi*). *β de bestiis*: LVCR. 5, 887 ubi eum (*sc. equum*) validae vires aetate senecta membraque -unt. **b** *aliquid*: VERG. georg. 1, 290 noctes lentus non -it umor (OV. met. 9, 567 linguam -erat umor). OV. trist. 5, 13, 28 sermonem -ente die. MANIL. 1, 460 omnia ut aequali fulgentia membra colore -at nihil. VELL. 2, 127, 2 neque in parvo paucitas ministeria -ecit (*del. Voss.*). PLIN. nat. 11, 58 quod si -ecit aliquas alvos cibus. QVINT. inst. 12, 6, 5 actionem aqua -it. IVV. 11, 199 nam si -ret (*sc. eventus virides pannos*). IVL. VAL. 2, 28 Stranga *flumen* suum officium (*exercitum traiciendi*) -it ingressosque submergit (*sc. ponte rupto*).

2 *i. q. conficere, defatigare: aliquem*: RVT. LVP. 1, 2 quarum quaevis una res (*sc. timor, morbus etc.*) per se satis est gravis ad -endum (effic- *codd.*). PASS. coron. 9 quos iussit... ictu plumbatarum -cre. *aliquid*: VARRO rust. 3, 16, 34 ne *apes* -ant animum (*nisi est acc. graecus pertinetque ad p. 328, 47*). GRATT. 291 ille tuos olim non -urus honores. SEN. Herc. O. 46 natura cessit, terra -ecit gradum; lassata prior est. *huc fortasse addendum* (*cf. l. 63*): ELOG. Scip. Carm. epigr. 9, 3 quoei vita -ecit, non honos, honore(m). (*non honestas, sed vita impedivit, ne capesseret honorem. cf. Bücheler ad l.*). *cf. p. 333, 39.*

B *passive*: 1 *aliquis*: **a** *i. q. carere, deseri, destitui: rebus*: CIC. Cluent. 184 mulier abundat audacia, consilio et ratione -itur (VELL. 2, 120, 5 Varum . . . magis imperatoris -ctum consilio quam virtute destitutum militum . . . perdidisse. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 suo consilio -ctus puerili usus est). DECRET. Cic. har. resp. 40 ne *patres* auxilio divini numinis -antur. HIRT. Gall. 8, 3, 2 ne aut copia pabuli frumentique . . . -rctur *ipse*. AETNA 617 -ctum raptis illum sua carmina tardant. OV. trist. 2, 407 tempore -ar. SEN. contr. 2, 3, 12 utar cum aliis *quaestionibus* -ar. VELL. 2, 116, 3 materia adipiscendi triumphalia (VAL. MAX. 7, 6, 5). 2, 116, 4 fructu ... et consummatione ... -ctus est. VAL. MAX. 5, 4 ext. 6 Croesi filium loquendi usu -ctum (FRONTIN. strat. 1, 7, 1 usu navium). 7, 6, 2 alimentorumque facultate -ctos (SVET. Aug. 84 temporali facultate. VLP. dig. 23, 3, 33 -ctus sit facultatibus). 8, 7, 4 aetatis viribus et acie oculorum -ctus (SEN. Phaedr. 375. HOMER. 967 nec sufferre valet . . . instantem Aeacidem -cti [-ctus *Bährens*] viribus Hector. QVINT. inst. 4 pr. 7 SERV. Verg. Aen. 6, 321). 8, 7 ext. 1. PHAEDR. 1, 21, 3 -ctus annis et desertus viribus. 5, 6, 2 pilis. SEN. epist. 30, 14 qui alimentis -itur.

42, 4 *al.* Octavia 714 mente turbata feror, -cta sensu (Lact. inst. 1, 3, 15 et sensu -imur et verbis). Colvm. 2, 14, 5 inertis est rustici ... -i stercore. 2, 15, 4 *al.* Lvcan. 10, 281 Cambyses ... -ctusquo epulis et pastus caede suorum. Plin. nat. 8, 47 dentibus. 20, 152 ad recreandos -ctos animo (Corp. VI 15316, 11). Val. Fl. 7, 116 solo maeret -cta cubili. Stat. Theb. 7, 638 nondum animā -ctus utrāque ... Centaurus. Qvint. inst. 3, 8, 23 aqua ciboque -cti (Plin. epist. 10, 90, 1. Gell. 16, 11, 6 re aquaria). 10, 1, 53 affectibus et iucunditate et dispositione et omnino arte -itur. Ps. Qvint. decl. 18, 16 voce (Ivl. Val. 2, 33). Frontin. strat. 1 praef. quemadmodum ea, quibus -emur (*corr. Gundermann*; efficiemur *H*, deficimus *P*), videantur non deesse aut usus eorum expleatur. 1, 7, 3 sparto. 3, 15, 4 frumento. Svet. gramm. 3 cum iam non ingressu modo -retur sed et visu. Fronto p. 142, 17 N. ubi peritia -itur. Iavol. dig. 40, 7, 28 pr. condicione (Ivlian. dig. 40, 7, 13 pr. Pompon. dig. 35, 1, 6, 1 *bis*. Afric. dig. 35, 1, 31 Gaivs inst. 2, 144 *al.*). Gaivs inst. 2, 149 qui legitimo iure -untur (3, 26 Pavl. dig. 39, 3, 2, 5). Vlp. dig. 14, 3, 1 actione -etur. 28, 5, 9 pr. voluntate. Apvl. met. 1, 18 spiritu -or. 5, 22 salute -cta. Capitol. Maximin. 23, 2 commeatibus. Ivst. 12, 8, 14 quorum non tam studiis -atur quam annis. Schol. Cic. Bob. p. 159, 15 -itur quidem multis probationibus (*cf.* Ps. Qvint. decl. 18, 16). p. 162, 24 hoc argumento -batur Archias. Pavl. Nol. epist. 1, 7 non -entur omni bono. Sidon. epist. 7, 5, 3 collegarum -imur numero, nisi ... reficiamur assensu. Cod. Iust. 4, 19, 20 (*a. 294*) intentione sua -cta his (*instrumentis*) iuvari minime potest *Eutychia*. Isid. diff. 1, 140 mente -ctus.

de bestiis: Colvm. 7, 12, 13 *canis* effeta lacte -itur. *hominibus*: Priap. 23, 3 -ctus pueroque feminaque. [Ov. epist. 5, 75 sic Helene doleat desertaque (-ctaque *P*) coniuge ploret.] Ov. Pont. 3, 4, 37 his ego -ctus dubiisque auctoribus usus. Val. Max. 8, 3, 2 advocatis. Vlp. dig. 40, 9, 14 pr. quamvis accusatore mulier -atur marito. *adde*: Stat. silv. 2, 1, 33 cum proprios gemerem -ctus (*sc. patre*) ad ignes ... patrem. *acccd. praep.* ab: Caes. civ. 3, 64, 3 cum gravi vulnere esset affectus aquilifer et a (*leg. ctiam* iam) viribus -retur. Ov. epist. 5, 150 -or prudens artis ab arte mea. Cels. 2, 8 p. 51, 6 *mulier* a menstruis -cta est. Vlp. dig. 35, 1, 92 -i eos a petitione fideicommissi.

b *i. q. confici, turpari, defatigari (cf.* defectus *p. 327, 1): absolute*: Cic. Brut. 34 in quo (*sc. spiritu*) non modo -i, sed etiam laborare turpe est. Caes. civ. 3, 40, 3 -ctisque (*codd.*, deiectisque *Ald.*) defensoribus. Vitr. 1, 1, 16 ne -atur. Sen. epist. 30, 3 quamvis -atur. 104, 9 tanto tibi videris -i quanto vinceris. Herc. O. 1859 grandaeva anus -cta. Lvcan. 2, 560 licet ille solutum -ctumque vocet. 6, 252 umeris -ctum (defessum *N*) imponere gaudet. Plin. nat. 23, 53 -ctis. Tac. ann. 2, 70 non usque eo -ctum Germanicum. Apvl. met. 1, 26 me ... nequicquam -ctum iam incerta verborum salebra balbutire. 5, 25 sauciam Psychen atque -ctam. 9, 12 -ctum alioquin me. Tert. idol. 12[a] ne, ubi coeperit -ctus (defunctus *A B*) postea crubescat. Herm. Pal. sim. 9, 14, 3 nosque iam -ctos neque spem salutis habentes. Itala deut. 32, 36 (Lugd.) fatigatos et dissolutos et -ctos in abductione (ἐκλελοιπότας...καὶ παρειμένους, Vvlg. clausi quoque -erunt). Anth. 324, 5 confractis -ctus in aequore pinnis ... Phoebeo victus ab igne cadis. Clavd. carm. min. 28, 27 -ctis ... cultoribus. Avg. c. Fort. 17 corrupta sum, -cta sum, non est mihi servatum liberum arbitrium. in psalm. 145, 4 si in animae laudibus -itur. c. Secundin. 17 -ctus (*i. minor factus*) ergo malus est. Ps. Avg. quaest. test. I 126, 8 ut iam -ctis et alienis, tantum anhelantibus detur fides. Coripp. Ioh. 6, 470 (*ex coni.*). Salv. gub. 5, 35 consulendum -ctis urbibus. *acccd. abl. causae*: Vlp. dig. 39, 5, 3, 7 qui aetate -cti sunt (Vvlg. Sirach 41, 4). Apvl. met. 4, 4 viae spatio -ctus. 5, 22 Psyche ... marcido pallore -cta. 6, 1 assiduis laboribus. 9, 9. Tert. nat. 2, 9 patris in carcere fame -cti. Hier. tract. in psalm. II p. 87, 28 ieiunio lassus est et -ctus. Pavl. Nol. epist. 32, 22 interrupta aedificatione -cti. Vict. Vit. 3, 59. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 14 p. 369[D] somniorum variae facies aegrotantibus accidant, aliae quidem -ctis stomacho *eqs.* *de bestiis*: Colvm. 7, 5, 20 agnis ... aegritudine alia -ctis (affectis *al.*). Veg. mulom. 1, 30 equi ultra vires ad cursum coacti ... aut sudore -cti. Cod. Theod. 8, 5, 24 (*a. 365*) si forte -cta fuerint animalia.

nota i. q. abripi: Greg. Tvr. glor. mart. 103 iuvencis defactis... fame moriemini.

2 *aliquid*: a *i. q. deseri, privari, carere: res corporeae*: Tib. 2, 5, 75 solem -ctum lumine videt (Germ. 600 nullo -ctus lumine totus Orion. *cf.* 278 inter -ctum sidus Cycnumque nitentem). Ov. met. 5, 96 sanguine -ctos cecidit collapsus in artus. 10, 194 -cta vigore ipsa sibi est oneri cervix. Ib. 121 sitque ... solito -cta favore ... facies. Colvm. 3, 8, 4 agros opimis -i segetibus. Lvcan. 3, 625 -ctis robore nervis. Petron. 22 lucernae ... umore -ctae (*cf.* Cael. Avr. acut. 1, 3, 38 oleo -cti luminis). Plin. nat. 17, 246 suco -ctis (*Mayh.*, refectis *codd.*) *arboribus*. Val. Fl. 2, 285 ratis saevae -cta laboribus undae. *res incorporeae*: Val. Max. 3, 7 ext. 2 perfecta ars fortunae lenocinio -cta iusta fiducia non exuitur. 5, 5, 3 mortaliumque frequentia -ctum sanctissimum Pietatis numen. Colvm. 2, 6, 2 cuius species ... pondere -itur. Sil. 6, 301 -cta viris et opes attrita ... Africa. Qvint. inst. 5, 7, 23 si -etur numero pars diversa, paucitatem ... oportebit incessere. Frontin. strat. 2, 5, 13 quae *loca* lignis -bantur. Plin. epist. 2, 16, 2 voluntates, etiamsi iure -rentur (iure -rent α; iura -rent *Sichardus*). 2, 17, 25 haec amoenitas -itur aqua salienti. Apvl. apol. 25 accusatio ... argumentis -cta. Min. Fel. 18, 3 Britannia sole -itur. Tert. virg. vel. 8 si quidem omne totum est et integrum et nulla sui parte -ctum. Vita Cypr. 1 facundia ... ipsa -itur digna facultate. Hil. trin. 1, 34 humana mens, communis sensus opinione -itur. Boeth. arithm. 2, 24 p. 110 si vero duobus tetragonis -itur *pyramis*. *acccd. praep.* ab: Gaivs dig. 35, 2, 78 a quo -cta fieret *pars*.

b *i. q. confici, defatigari, pessum dari*: Ov. met. 13, 477 -cto poplite. Gratt. 435 -cta pecuaria. Vitr. 8 praef. 2 si non terrestri cibo membra corporis alantur, -entur et ita a terreni principii mixtione erunt deserta. Sen. epist. 30, 3 *p. 328, 58*. 58, 33 si modo mens sine iniuria est et integri sensus animum iuvant nec -ctum et praemortuum corpus est (Plin. nat. 22, 67 -ctis corporibus et pthisicis. Tac. ann. 4, 29). Lvcan. 4, 600 -cta vigent revocato robore membra (Maxim. eleg. 1, 15 -ctis ... membris). 4, 757 -cta ilia. Plin. nat. 23, 48 oculis rigentibus, egenis stantibus aut -ctis (Stat. Theb. 12, 325 huc attolle genas -ctaque lumina). Val. Fl. 2, 463 -ctaque virginis ora cernit. 2, 489 -ctaque Pergama monstris eripe. Mart. 13, 77, 1 dulcia -cta modulatur carmina lingua. Apvl. met. 8, 26 meis -ctis iam lateribus consulas. Anth. 465, 4. Ps. Soran. quaest. med. 163 quid est amydros pulsus? -ctus h. e. qui solutam habet virtutem. Anthim. 64 stomachum -ctum (Oribas. syn. 6, 6). Ov. met. 9, 154 quae vires reddat -cto amori. Vlp. dig. 7, 1, 12, 3 -ctae senectutis homine. Apvl. met. 8, 20 per corporis ... mei -ctam valetudinem. Pavl. Nol. epist. 40, 7 acutam aciem -ctae mentis. Avg. civ. 12, 8 p. 523 *voluntas* -itur ... non ad mala, sed male. Oros. hist. 6, 12, 2 -ctamque Galliam. Clavd. Mam. anim. p. 146, 17 ut tandem -cta *anima* corporibus incorporeis cedat. *acced. abl. causae*: Colvm. 5, 6, 37 arborem senio -ctam. Germ. 65 effigies inde est -cta labore (272).

c *i. q. cedere, deteriorem fieri*: Colvm. 8, 16, 2 si urbanae vitae comparetur villatica, nulla parte copiarum -i (*cf.* arb. 4, 1 id genus *vinearum* comparatum iugatae quadam parte -itur, quadam superat). Avg. in psalm. 118 serm. 20, 1 in quid proficiatur vel -atur. *adde*: Hyg. fab. 84 p. 83, 18 currum -ctum Oenomai equi distraxerunt.

d *i. q. deesse, extingui, excidere, caducum esse*: Tert. anim. 28 quid si -ctae iam traditionis superstites aliquas famae aurulas hausit? Apvl. apol. 36 aut omissa acquirere aut -cta supplere. Ivlian. dig. 28, 5, 38, 3 post -ctam condicionem (Scaev. dig. 28, 6, 48, 1 Vlp. dig. 35, 1, 10 pr.). Afric. dig. 35, 1, 31 partem Stichi -ctam esse (Gaivs dig. 35, 2, 78 *bis*). Pavl. dig. 22, 1, 11, 1 pro -ctis nominibus. 29, 6, 2 pr. facultas testamenti faciendi. Cod. Iust. 6, 3, 1 (*a. 204*) -ctis ... facultatibus patroni. 6, 51, 8 quod fuerit -ctum. Comm. apol. 658 fuit rogatus, subveniret vino -cto. Mar. Victorin. rhet. 1, 51 p. 255 quarta reprehensio pertenuis est et -ctis omnibus extrema necessitate ponenda. Pavl. Nol. carm. 23, 304 materiāque eadem -ctā in parte perornat semiperactum hominem.

passivum **dēfĭo**, -fierī (Prisc. gramm. II 401, 17 deficio autem loco passivi '-fio' facit). Gloss. -fit deest (*cf.* Serv. ecl. 2, 23), minuat, ἐκλείπει. *i. q. deesse, desinere: absolute*: Plavt. Men. 221 neque -iat neque supersit. Mil. 1261 ita animus per oculos meos ⟨meus⟩ -it. Rud. 1107 ut -iat dies. Ter. Eun. 243 nil quom est, nihil -it tamen. Lvcr. 3, 220 nec -it ponderis hilum. Aetna 166 quippe ubi quod teneat ventos acuatque morantes in vacuo -it, cessant *venti*. Prop. 1, 1, 34 et nullo vacuus tempore -it amor. Liv. 9, 11, 6 numquam causa -iet (deficiete $M^3 L S$), cur victi pacto non stetis? Vitr. 5, 9, 8 sal ... importatur ... et si -it ... defenditur. 8 praef. 3 si quid forte -it in corpore spiritus. Sen. suas. 5, 8 pro re supervacua et nihil nocitura, si -ieret (*corr. Sauppe*; fieret *C*) non esse suscipiendum. Sen. nat. [4, 2, 9 nam cum turbulentus fiat (*sic Φ*, fluat *Fort.*, defiat *Gercke*) *Nilus*]. 6, 13, 5 -it (desit *Φ*; deficit *H*) calidi congregatio. Val. Fl. 6, 39 aeterno quamquam Maeotia pubes Marte cadat, pingui numquam tamen ubere -it. Sil. 5, 551 nec Sidicina cohors -it. 9, 335 non ullum -it teli genus. 11, 540 -it iam belua. 14, 109 nec turba furentum -it. Gell. 1, 14, 1 quod viderent multa ad splendorem domus atque victus -ieri. 20, 8, 5 quae crescente luna gliscunt, deficiente contra luna -iunt. Carm. de resurr. 227 nulla cadunt folia, nullus flos tempore -it. Itala Col. 1, 24 (cod. g) suppleo -fientia vel quae desunt (τὰ ὑστερήματα, Vvlg. quae desunt). Carm. de fig. 176 fit defectio, cum verbum, quod subtraho grate, -it. Veg. mil. 3, 25 nec opportunitas -it. Avg. civ. 2, 3 p. 56 pluvia. c. Petil. 2, 92, 208 ad hoc etiam non -it quod dicam. *c. dativo*: Enn. scaen. 354 pol mihi fortuna magis nunc -it quam genus. Ter. Phorm. 162 aliis quia -it quod ament aegrest. Hec. 768 nil apud me tibi -ieri patiar (Schol. Ter. p. 148, 1 '-ieri' deesse). Acc. trag. 350 disertim id unum incommodis -it meis. Lvcr. 2, 1141 quandoquidem grandi cibus aevo denique -it (Prvd. perist. 9, 66 quod -it [desit *b*, *Lugd. Ambr.*] aevo, suppleat crudelitas). Verg. ecl. 2, 22 lac mihi non aestate novum, non frigore -it. Anth. 635, 7 non -it hortis ... voluptas maxima. Qverol. p. 14, 7. Symm. epist. 5, 89 scribendi cupidis -it occasio. Prvd. apoth. 812 virtus, cui linea -it ultima. cath. 4, 85. Avg. virg. 7, 7 epist. 187, 1, 2 quae (*quaestiones*) si a quolibet propositae forent, otio quoque meo, quod mihi -it, non parvum negotium fierent (261, 1 ad longam quidem epistulam conscribendam magis mihi otium quam facultas -it).

part. perf. pass. pro adi. **dēfectus**, -a, -um (*cf. p. 324, 68 sq. et p. 325, 36 sq.*). GLOSS. -us ἀποκαμών, καταπεπονημένος, ἐξατονήσας. *i. q. confectus, exhaustus, exiguus, pauper sim. legitur comp. infra l. 8. 10; superl. l. 5.* OV. fast. 3, 674 quod sibi -is illa tulisset opem. COLVM. 1 praef. 12 -issimum annis et viribus in agrum relegat. PLIN. nat. 2, 28 clara divitibus, minora pauperibus, obscura -is ac pro sorte cuiusque lucentia adnumerata mortalibus. STAT. Theb. 6, 798. APVL. apol. 16 ⟨in⟩ tumidis vero et globosis omnia -iora, at contra in cavis auctiora. Socr. prol. p. 113 nec argumentis sit effectior nec sententiis rarior nec exemplis pauperior nec oratione -ior *pars quaestionis.* TERT. adv. Marc. 1, 24 nec iam imperfecta *bonitas*, immo et -a, exigua et exhausta. SCHOL. Germ. Bas. p. 61, 9 serpentis caput iam -um (*sc. morientis*). AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 11 vides quemadmodum iacet deiectus atque -us (*cf.* 7, 12 spiritu deiectiores fore). MART. CAP. 2, 199 -a lassitudine fatigati. CASSIOD. var. 12, 12, 5 viscera -a constringit, vulnera madida desiccat. ORIG. in Matth. 18, 94 nec carnis sapientiam fortem, sed -am. EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes [7] p. 270) I 16 et iam -a ac sterilia iuga. COD. Theod. 5, 13, 30 (*a. 386*) quicunque -um fundum patrimonialem exercuerit, instruxerit, fertilem idoneumque praestiterit. [*locus corruptus*: CIC. Sest. 133 cotidie aliquid -i (*sic codd.*, de me ficti *editores auctore Madvigio*).]

II *intransitive i. q. se seponere, separari*: A *proprie* (*et in imagine*): 1 *aliquis* -it (*accedunt collectiva*: urbs, civitas *sim.*): a *i. q. desciscere, desistere* (*cf.* PAVL. dig. 4, 5, 5, 1 -ere autem dicuntur, qui ab his quorum sub imperio sunt, desistunt et in hostium numerum se conferunt): *α acced. praepositiones* (*opp.* in amicitia, fide, officio manere, existere, redire ad. *cf.* DON. Ter. Ad. 458 socius -it, parens prodit, patronus deserit): ab *aliqua re*: CIC. Verr. 2, 79 ab imperio ac nomine nostro. Catil. 1, 28 qui a re publica -erunt (Sull. 35 Planc. 86 epist. 12, 10, 1 TREB. Claud. 7, 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 20). Lael. 37 a virtute. CAES. Gall. 5, 3, 3 se suosque omnes in officio futuros neque ab amicitia populi Romani -uros confirmavit (7, 39, 3 NEP. Con. 2, 2). LIV. 36, 33, 1. SEN. epist. 50, 5 ab illa (*natura*). HERM. sim. 6, 2, 4 a veritate (κατεφθαρμένοι εἰσὶν ἀπό). IVST. 3, 6, 4 a fide societatis. 12, 3, 3 a regno. AMM. 21, 13, 11 a iustitia. SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 9 -is a constantia tua. AMBR. in psalm. 38, 33 -ecit Paulus a fortitudine manus huius (VVLG. psalm. 38, 12 a fortitudine manus tuae ego -eci). AVG. civ. 12, 6 p. 521 a castitate. 12, 9 p. 524 a bona voluntate *quater.* 14, 13 p. 32 contin. 3, 9 *al.* gen. ad litt. 11, 33 p. 367, 3 qui -erant a luce veritatis. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 32 p. 131, 26 ego numquam -am ab his studiis. CASSIOD. in psalm. 118, 82 ab eloquio domini. EVGIPP. Sev. 8, 1 a sacrilega intentione. *nota*: TERT. pudic. 8 si Iudaicum ostendero -ere a comparatione filii maioris (*i. non quadrare*). ab *aliquo*: CIC. Sull. 35 te a se et a republica et a tua dignitate -ere patientur. Planc. 86 a senatu, a republica, a bonis omnibus. epist. 2, 16, 1 a meque ipse -rem. 7, 12, 2 a nobis (LIV. 5, 4, 13. 31, 7, 11. 12. 36, 28, 3 TAC. ann. 15, 27). CAES. Gall. 2, 14, 2 Bellovacos ... ab Haeduis -isse et populo Romano bellum intulisse. BELL. Alex. 57, 5. 64, 2. SALL. Iug. 56, 3 oppidum ... ab rege -erat (LIV. 23, 37, 12). 66, 1. NEP. Ages. 7, 2 a rege (Con. 3, 1 LIV. 33, 34, 6). LIV. 8, 19, 11 qui simul a Fundanis ac Romanis ... -erint (23, 1, 4 -entes ab Romanis accipere. 24, 36, 2. 24, 40, 7 PAVL. FEST. p. 348 VAL. MAX. 7, 2 ext. 16). 23, 7, 6 quod a vetustissimis sociis consanguineisque -issent. 23, 31, 10. 23, 35, 2 *al.* CVRT. 6, 6, 20. 8, 2, 15 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 516 quis saevum non potius timeret provocare -endo (despiciendo *codd.*) ab eo? IVST. 38, 2, 1 *al.* HIL. trin. 6, 13 quis ... tam vesanus erit, ut -isse a se patrem putet. AVG. civ. 8, 23 p. 356 quapropter merito homo -ecit ab illo, qui eum fecit, cum sibi praefecit ipse quod fecit. 14, 13 p. 34. contin. 4, 11 ab eo qui fecit te, noli -ere nec ad te. in psalm. 94, 10.

ad *aliquem*: LIV. *saepe, ex. gr.*: 1, 38, 4 qui ad Latinos -erant. 2, 16, 8. 9, 12, 5 Satricani ad Samnites -erant. 22, 61, 11 -ecēre ... ad Poenos hi populi (23, 11, 11. 23, 30, 11. 24, 39, 9. 28, 10, 12). 23, 8, 9 quod -ecimus ad Hannibalem (25, 15, 6. 26, 30, 7. 31, 31, 12). 23, 12, 16 ad nos. 23, 32, 6 ad Romanos (23, 49, 14). 23, 39, 6. 24, 35, 1. 24, 41, 7 *al.* IVST. 22, 6, 12 TAC. ann. 2, 45 AMM. 31, 15, 8 AVG. contin. 4, 11 *v. l. 60.* ad *aliquid*: PLIN. paneg. 29 devehunt ipsi quod terra genuit ... nec novis indictionibus pressi ad vetera tributa -unt. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 308 ad humilia -am? AMM. 30, 1, 4 natio nobis opportuna -ret ad iura Persarum. PS. RVFIN. in Am. 5, 10/11 qui ad cultum idolorum ... -erant. AVG. conf. 2, 4, 9 illud, ad quod -bam. DIONYS. EXIG. Procl. or. 11 multum debebat genus humanum et -bat ad debitum. ab *aliquo* ad *aliquem*: LIV. 6, 20, 3 a patribus ad plebem. 32, 19, 4 ab rege ad Romanos. 38, 3, 5 CVRT. 4, 8, 14. SVET. Vit. 8 qui (*exercitus*) prius a Galba ad senatum -erat. IVST. 11, 2, 7. FRONTIN. strat. 1, 8, 6 civitates quae a Romanis -ere ad Poenos destinaverant. a *re* ad *rem*: AVG. civ. 12, 7 p. 522 -ere ... ab eo, quod summe est, ad id, quod minus est.

β absolute: CATO orig. 109 tamen dicunt -ere voluisse *Lusitanos.* CIC. Verr. 3, 2 ut civitates eius insulae ... numquam postea -rent. Sull. 58 cum ceteri -rent finitimi ac vicini. epist. 14, 3, 2 non -am. or. frg. A II 1 amici -unt, cognati deserunt. CAES. Gall. 3, 17, 2 *al.* SALL. Iug. 51, 4 ne -rent *milites.* NEP. Dat. 2, 1 qui -erant. LIV. 8, 27, 5 quando Lucanus -erit. 9, 23, 13 *al.* SEN. dial. 12, 11, 6 pudebit te subito -ere et ex tanta orationis magnitudine desciscere. CVRT. 7, 7, 6 *al.* VAL. FL. 7, 272 ipsae ... -ecēre deae (*sc. a me abierunt*). SVET. Vit. 15 rursus interpellante milite ac populo et ne -ret hortante. FLOR. epit. 2, 2, 17 nec defuerant, qui ipso Punici maris nomine ac terrore -rent. VLP. dig. 24, 1, 32, 14 quasi tunc -erunt. PAVL. dig. 4, 5, 5, 1 qui -unt capite minuuntur. MOD. dig. 49, 16, 3, 21. VVLG. prov. 3, 11 nec -as, cum ab eo (*domino*) corriperis.

b *animo, spe* -ere *i. q. cadere animo, desperare* (*cf.* animo *sim.* -ere *p. 330, 48*): TER. Phorm. 472 sed ea causa nihilo magis -ecimus. CIC. Att. 1, 16, 9 ne una plaga accepta patres conscripti conciderent, ne -rent. CAES. civ. 2, 6, 3. 2, 31, 8 neque tanti sum animi ... neque tanti timoris, ut ipse (spe *Ciacc.*) -am. VERG. Aen. 11, 231. 424 cur indecores in limine -imus? cur ante tubam tremor occupat artus? 12, 2 Turnus ut infractos adverso Marte Latinos -isse videt. SEN. suas. 6, 11. SEN. benef. 3, 36, 3 sumite modo animum et -ere nolite. nat. 3 pr. 7 itaque secundis nemo confidat, adversis nemo -at. epist. 92, 16 (*in imag.*) in summo -it clivo (*cf.* BOETH. cons. 4, 2, 79 circa ipsam rerum summam verticemque -unt *scelerati*). 98, 14 quare -imus? quare desperamus? CVRT. 7, 5, 9 animi sui magnitudinem unicum remedium -entis exercitus esse. LVCAN. 9, 401. PETRON. 76 putatis me -isse? VAL. FL. 1, 331. 4, 35 in duris haud unquam -ice. 4, 246 -unt visu *Amyci* Minyae. 4, 592 ne -ice easus praedicti memor. 5, 446 -it in thalamis *Medea deserta* (*i. curis se conficit*). 6, 671. 7, 380 per moenia -it urbis incedens horretque ... Medea. STAT. Theb. 11, 173 nec si ... in media arma cadant ..., -am. 12, 372 ambo -unt fixique silent. MART. 5, 39, 4 -eci. QVINT. inst. 12 prooem. 2 -ere potius quam desperare. decl. 339 p. 339, 1. 349 p. 375, 24 non -am, non deflectar (*sc. a forti animo et incorrupta virtute*). PS. QVINT. decl. 1, 10 tunc circa illum sanguinem -isti? TERT. pudic. 14 periclitabatur -ens ob comminationem et maerens ob increpationem. ITALA Is. 29, 9 (Wirc.) -ite et a mente estote (ἐκλύθητε καὶ ἔκστητε, VVLG. obstupescite et admiramini). LACT. inst. 6, 24, 1 nec tamen -at aliquis aut de se ipse desperet. FIRM. err. 24, 3. AMBR. in psalm. 38, 33 quod -isse se ait ... est qui -it et fortior resurgit. VVLG. II Cor. 4, 1. 16 (ἐγκακοῦν). CLAVD. 26, 161 nos ... -imus queruli, si bos abductus aratro. AVG. serm. 169, 14 in epist. Ioh. 1, 5 det spem, ne -amus in via (7, 1. in psalm. 26, 2, 17 in ipsa via -es, cades, aberrabis, remanebis). *ibid.* ipsa desperatione -imus. in psalm. 32, 2 serm. 1, 4 -entem sublevat. 36 serm. 1, 12 fulcieris ab eo, ne -as. 38, 6 orate, ut perseveranter habeamus, ne inter scandala -amus. 74, 6. 118 serm. 13, 3 *bis.* 144, 19 non minuatur animo, non -at. MART. BRAC. form. vit. 10 -entem ignaviam (*i. ignavum*). ORIBAS. syn. 1, 9 facile angustias incurrunt et cito minuuntur virtute et -unt. CORIPP. Ioh. 7, 217 pavitantque tremuntque -untque metu. GREG. M. moral. 12, 47 apud semet ipsum in labore timoris -it *fallax.* PETR. CHRYS. serm. 77 p. 417[A] *syn.* tremuit, torpuit.

c *viribus* -ere *i. q. lassari, debilitari, defetisci* (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 12, 2 -ere est enim non tantum lassari, verum etiam a commodo uniuscuiusque rei discedere. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 461 fessum: non modo lassum, verum etiam -entem accipi vult): TER. Phorm. 230 ego insidiis hic ero subcenturiatus, si quid -as. CIC. ac. 2, 7 nec illi -erunt neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus. VERG. Aen. 4, 689 oculos conata attollere rursus -it *Dido.* SVLPICIA Tib. 3, 19, 14 -etque Venus (*metonym.*). OV. epist. 18, 8 ut corpus, teneris ita mens infirma puellis: -am, parvi temporis adde moram. met. 12, 518 -it interdum *Caeneus.* trist. 3, 3, 21. 4, 6, 39 Pont. 3, 1, 67. LIV. 36, 9, 12 -entibus iam copiis. SEN. contr. 1 praef. 14 nisi -erat. 9 praef. 2 aut -unt aut labant. SEN. epist. 30, 3 hoc philosophia praestat ... in quocumque corporis habitu fortem laetumque nec -entem *esse*, quamvis -atur. 51, 10 in primo -it pulvere ille unctus et nitidus *miles.* 78, 11 cupiditas relanguescit ipsis ... fatigatis ac -entibus. CVRT. 7, 1, 22 militis vel in agmine -entis et fatigati vel *eqs.* 8, 2, 35 COLVM. 11, 1, 17. PETRON. 8 ille -ens ... inquit. VAL. FL. 3, 236 *syn.* languescere. STAT. silv. 1, 6, 96. 5, 5, 42. Theb. 2, 646 donec -ecit iniqua lapsus humo. 6, 901. MART. 2, 6, 14 lassus tam cito -is viator. 4, 89, 7 iam lector queriturque -itque (*sc. propter librum nimis grandem*). QVINT. inst. 12, 11, 3 malle eum -ere quam desinere. decl. 271 p. 212, 24 *syn.* fatigari. SVET. Otho 6. TERT. anim. 53 quo (*modo*) et aurigam ipsum quoque -isse praesumitur. ITALA gen. 25, 30 (Hil. myst. p. 12, 14 Hier. quaest. hebr. in gen. p. 41, 2) quia -o (ἐκλείπω, VVLG. lassus sum). iud. 8, 4 (Lugd.) *viri* -entes et esurientes (ὀλιγοψυχοῦντες *cod. A*, VVLG. prae lassitudine). Matth. 9, 12 (Pacian. epist. 3, 20 p. 86) -entibus adhibere medicinam (οἱ κακῶς ἔχοντες, VVLG. male habentibus. *opp.* valentibus). I Cor. 8, 8 (Tert. ieiun. 2. *cf.* 15) neque abundantes, si edamus, neque -entes, si non edamus (ὑστερούμεθα, VVLG. -emus). SOL. 10, 15. LACT. inst. 3, 1, 4 etiamsi ego -erim. opif. 20, 4 sub hoc onere. AMM. 19, 6, 2 cum ex variis -rent causis. CHIRON 371 cursibus retardabitur, itineribus -et. HYG. astr. 4, 14 p. 114, 21 propter magnum laborem. HIER. epist. 22, 27, 6 -entis imitata gressum umeris innitaris alterius. VVLG. iud. 8, 5 valde. 8, 15 qui lassi sunt et -erunt (τοῖς ἐκλείπουσιν. *cf.* psalm. 17, 38 non convertar, donec -ant). iud. 16, 17 -am (ἀσθενήσω. Is. 44, 12). I reg. 14, 28 -erat autem populus (ἐξελύθη. *cf.* II reg. 16, 2 Sirach 43, 11 thren. 2, 12. 19 Matth. 15, 32 Marc. 8, 3). Iob 4, 5 psalm. 38, 12. sap.

17, 18 -entes faciebant illos prae timore. Sirach 26, 26 vir bellator -ens per inopiam (ὑστερῶν). Is. 5, 27 non est -ens neque laborans in eo. Eph. 3, 13 ne -atis in tribulationibus. *al.* Avg. civ. 10, 8 p. 413 in tertia plaga -entibus magis decem plagae ... completae sunt. in psalm. 84, 10 *syn.* defatigamur. Cael. Avr. acut. 1, 3, 38. 2, 4, 21 densus et velox et parvus et -ens pulsus. *saepe opp.* refici, *ex. gr.*: Avg. civ. 22, 30 p. 634. in euang. Ioh. 1, 12 si per te -is, ille te reficiat, qui te fecit. 11, 5 gen. ad litt. 8, 5 p. 239, 9. Val. Cem. hom. 9, 2 non ...-entes fame artus unius diei pastu refecisse sufficiet. *acced. abl. causae*: Cic. rep. 2, 59 cum plebes publica calamitate impendiis debilitata -ret. Verg. georg. 3, 96 ubi aut morbo gravis aut iam segnior annis -it. Ov. met. 14, 484 ultima iam passi comites belloque fretoque -unt. Sen. benef. 2, 35, 4 ne laborum ac longae servitutis expectatione -as. dial. 1, 2, 6 nec labore tantum, sed motu et ipso sui genere -unt. Mela 3, 90 Hanno...non se mari, sed commeatu -isse memoratu rettulerat. Qvint. inst. 11, 3, 173 dolore et fatigatione. decl. 260 p. 68, 5 si inopia omnium -ant atque tabescant. Ps. Qvint. decl. 18, 16 quod in prorumpenti videris exclamatione -ere. Frontin. strat. 2, 1, 15 Evtr. 8, 12 languore. Itin. Alex. 35. Anon. Vales. 9, 43 frigore. Pavl. Med. bened. 10, 2 fame. Ven. Fort. carm. 1, 6, 20 si pede -erit. *de bestiis*: Verg. Aen. 12, 255 donec vi victus et ipso pondere -ecit *alces*. Ov. hal. 45 morsu nec comminus acri -it *muraena*. Cvrt. 4, 1, 2 -entibus equis. Plin. nat. 11, 54 si qua *apis* lassata -ecit. 28, 93. Tert. anim. 53 spiritus animalis -entis vectaculo nomine, non suo -it. Evstath. Bas. hex. 9, 3 p. 958[c] adeo, ut certae quadrupedes ... rugitu *leonis* pavefactae -ant. *seq. inf. v. p. 336, 62.* *adde i. q. desiderio nimio uri* (*cf.* Cassiod. in psalm. 118, 81 *defectus* nonnumquam ponitur et pro desiderii nimietate declaranda): Vvlg. psalm. 83, 3 -it anima mea in atria domini (Greg. M. moral. 8, 45). 118, 81 in salutare tuum. 118, 82 -erunt oculi mei in eloquium tuum.

d *vita* -ere *i. q. mori, perire* (*cf. p. 330, 59. 335, 75*): Caes. civ. 3, 2, 3 multi Gallicis tot bellis -erant. Ov. Pont. 1, 3, 9 iam -ens sic ad tua verba revixi. 2, 7, 80 vivere ne nolim -amque, cavet *spes*. Sen. contr. 1, 8, 3 optimus virtutis finis est, antequam -as, desinere. 2, 4, 3 -entis adulescentis spiritus. 9, 2 (25), 26 illi succurri non potest, qui simul et insanit et -it. 10, 5, 17 *senis* -entis et alioqui expiraturi morte. 10, 5, 18 cum -ret et mori vellet. Cels. 3, 5 is qui -it. 3, 6. 19. Sen. Oed. 147 -it pastor grege deminuto tabidos inter moriens iuvencos. dial. 4, 7, 2 -et *sapiens* (*i. se conficit*) si totiens a se iram, quotiens causa poscet, exegerit. benef. 4, 11, 2. epist. 30, 1 subito -ecit. 77, 9 paulatim -ecit. 95, 9 medicus si -ere aegrum non intellegit. Cvrt. 4, 10, 8 -ere eam nuntiat et vix spiritum ducere. Petron. 101 nec tam cito fratrem -isse veri simile erit. Plin. nat. 20, 121. 29, 23. 34, 74 vulneratum -entem. Sil. 10, 456. Stat. Theb. 12, 245 iam prope -ens sic incipit. Mart. 1, 101, 9. Qvint. inst. 6 prooem. 11 etiam -ens *filius* iamque non noster. 7, 2, 14 interest, subito -erit an longiore valetudine consumptus sit. 11, 3, 53. decl. 338 p. 337, 28 ad suprema -es. 349 p. 376, 1 turpiter -bam perdebamque necessarium civitati exemplum. Tac. Agr. 43 momenta ipsa -entis. 45 ann. 6, 24. Svet. Tib. 73 extractum sibi -enti anulum. Claud. 44. frg. p. 62 *Octavia* -isse fertur atque aegre focillata est. Vlp. dig. 29, 1, 3 si miles ... ante -erit quam testaretur. 48, 19, 8, 3 plerique, dum torquentur, -ere solent. Itala gen. 45, 11 (Lugd.) ne -as tu (ἐκτριβῇς, Vvlg. pereas). 49, 32 (Lugd.) Iacob ...-ecit (ἐξέλιπε, Vvlg. obiit). I reg. 4, 10 (Lucif. Athan. 1, 11) -ecit (πταίει, Vvlg. caesus est) vir Israel a conspectu alienigenarum (*cf.* Ier. 24, 10 [Ps. Cypr. pasch. 11] donec -ant a terra [ἐκλείπωσιν, Vvlg. consumantur]. Vvlg. psalm. 103, 35 -ant peccatores a terra). Arnob. nat. 5, 9 victus, fractus superatusque -ecit. 5, 16 quibus (*lanis*) Ia -entem contexit. Lact. mort. pers. 24, 8 ad patrem iam -entem. Ivst. 12, 15, 8. Ps. Avr. Vict. epit. 40, 4. Optat. 2, 20 p. 55, 17 ubi -enti succurrat *deus*. Avson. 174, 7 te primore vigens, te -ente relabens inque Valentinum te moriente cadens *curia Burdigalae*. Qverol. p. 60, 16 Veg. mil. 2, 20. Symm. rel. 3, 13 agros ... -entium voluntate legatos. Ambr. obit. Theod. 5 -entium testamenta. Heges. 1, 45, 12 *al.* Hier. epist. 22, 8, 5 genus hominum -isse (*cf.* quaest. hebr. in gen. p. 30, 16). in Is. 16, 1 p. 270 illo (*diabolo*) consumpto et redacto ad nihili et penitus -ente. Vvlg. gen. 25, 8. 17 -ens mortuus est (ἐκλείπων. *cf.* deut. 32, 36 psalm. 36, 20. 67, 3. 70, 13 *al.*). iud. 4, 21 (ἀπέθανε. Iob 27, 5). 5, 27 (ἔπεσε?). Os. 5, 15. Is. 16, 4 -ecit qui conculcabat terram (ἀπώλετο. *cf.* 29, 20). Rvfin. hist. 3, 6, 14 unusquisque -entium (ἐκπνεόντων). Pavl. Nol. carm. 15, 323 ipso *deo* ut -rem teste aut ut pascerer ipso. Avg. civ. 4, 27 p. 179 quod homines fuerint et humana condicione -erint. 12, 16 p. 538 -et *infans*, antequam crescat. 14, 13 p. 32 nec sic -ecit homo, ut omnino nihil esset. de duab. anim. 8 p. 61 ut vitae praesentia sit causa -endi cum tanto quidque -at quanto deseritur vita. Svlp. Sev. dial. 2, 4, 6. 3, 7, 3. Cod. Theod. 4, 4, 3 pr. (*a. 396*) quod diversis hoc (*testamentum*) -ens nominibus appellavit (= Cod. Iust. 6, 23, 17 [*a. 396*]). 8, 18, 9 pr. (*a. 426*) si uxor intestata -erit (*cf.* Lex Burg. lib. const. capit. leg. 24, 4). Cod. Theod. 9, 19, 1 pr. (*a. 316*) *al.* Greg. M. moral. 4, 5 (*de vita aeterna*). Carm. epigr. 1551 E 3 iam ⟨defi⟩ciente marito. Corp. X 3903, 9. XIII 3836, 5. *de bestiis*: Tib. 3, 9, 6 pereant silvae -antque canes. Sen. Herc. O. 1047 alces. Cvrt. 5, 13, 24. 8, 14, 34 equus. 8, 14, 37. Colvm. 7, 1, 2 tardius -it *vulgaris asellus* quam ullum aliud armentum. Plin. nat. 8, 170 id genus *asinorum* -it. 10, 37 complura genera *avium* ..., quae nunc -isse mirum est, cum abundent etiam, quae gula humana populatur. 18, 152 omnia ea animalia cum cibo -unt. Sil. 14, 595 fluxit -ens penna labente volucris. Ampel. 2, 6. Tert. ieiun. 9 -erant corvi. Itala Os. 4, 3 (Cypr. testim. 3, 47) -ent pisces maris (ἐκλείψουσιν, Vvlg. congregabuntur). Hab. 3, 17 (Cypr. Demetr. 20 Aug. civ. 3, 32) -ent a pabulo oves (ἐξέλιπεν, Vvlg. abscindetur de ovili pecus). Sophb. 1, 2 (Cypr. testim. 3, 47) pecudes .... volucres ... pisces (Vvlg. congregans). Avg. civ. 3, 17 p. 125. Itin Alex. 27 *equorum* maior pars ... -erat. *acced. abl. causae*: Colvm. 9, 11, 3 rex *apium* senectute -ecit (Pavl. Nol. epist. 23, 9). Mela 3, 81 *genus Pygmaeorum* contra grues dimicando -ecit. Plin. nat. 8, 100 iaculando se appetendoque -at et postremo expiret. Qvint. decl. 257 p. 51, 10 morte (Pallad. hist. mon. I 11 p. 288[A] irrationabili quadam morte). Ps. Qvint. decl. 8, 19 non est, quod exanimeris metu, dolore -as (Pass. Thom. p. 156, 4 hoc dolore). Frontin. strat. 3, 7, 6. Svet. frg. p. 93 quem aestu -ens, ut necem sibi maturaret, oraverit. Pavl. coll. Mos. 3, 2, 1 servus si plagis -ret. Apvl. met. 1, 19 intentiore macie atque pallore buxeo -entem video. Cypr. epist. 73, 10 qui ... aeternae sitis siccitate -ecit. Ivst. 12, 9, 12 sanguinis fluxu. Heges. 5, 24, 2 ipso gaudio -bant atque ... moriebantur. Cassian. inst. 5, 40 fame (Vict. Vit. 3, 59 Coripp. Ioh. 6, 45. 301. 7, 308). Sedvl. op. pasch. 3, 18 antiqua victus sterilitate. *al.* *acced. praepositiones*: ab: Chiron 431 in itinere -et ab eo, quod stercus retinere non potest *iumentum*. de: Plin. nat. 28, 47 de veneficio -entis. in: Sen. epist. 120, 18 non ille gradus lassitudinem facit, in quo -imus, sed ille profitetur. Svet. Aug. 99 in osculis Liviae et in hac voce -ecit (*cf.* Nero 49). Treb. Claud. 13, 3 Constantina ... in primis annis -ecit (*cf.* Carm. epigr. 760, 1 in matura aetate). Novatian. trin. 2 p. 889[C] immortalis, non -ens in consummationis exitu *est deus*. Hil. op. hist. frg. 2, 11 in eadem iniusta -erunt poena. Lvcif. de reg. apost. 5 *syn.* mortuus fuerit. 9 in pace. Heges. 5, 22, 1 in servitio. Vvlg. num. 14, 35 in solitudine hac -et et morietur. psalm. 89, 7. 9 in ira tua. Am. 8, 13. Avg. epist. 141, 1 in itinere (*ibid.* defunctum. coll. c. Don. 1, 14). c. Petil. 2, 92, 209 in carcere. Oros. hist. 4, 20, 39 in custodia -ecit. *al.* inter: Avg. util. ieiun. 9, 11 ne inter manus medici -at, qui curatur (*cf.* Sen. Oed. 147). intra: Heges. 5, 21, 3 intra momenta -bant quos viventes repereras. prae: Vvlg. thren. 2, 11 -erunt prae lacrimis oculi mei. propter: Itala I reg. 4, 3 (Lucif. Athan. 1, 11) propter quid -ere fecit (ἔπταισεν, Vvlg. percussit) nos hodie dominus coram alienigenis? Avg. civ. 10, 25 p. 440 cos ... fuisse deiectos et -isse ac perisse propter iniquitates suas.

e *c. ablat. i. q. privari, carere*: Plavt. Asin. 609 quam si intellegam -ere vita, iam ipse vitam meam tibi largiar. Cic. S. Rosc. 10 animo non -am (Lvcr. 6, 1233 -ens animo, maesto cum corde iacebat. Caes. Gall. 7, 30, 1 civ. 1, 19, 1. 2, 43, 1. 3, 112, 12 ne negotio desisteret neve animo -ret. Liv. 4, 27, 7 nec animo -ecit nec consilio. 26, 41, 17 nunc eosdem ... animis -ere? Vitr. 10, 16, 9 animis -bant. Pavl. Fest. p. 282 Sen. benef. 2, 35, 3 Cvrt. 4, 3, 20. Scrib. Larg. 189 animo subinde linquuntur -untque. Vopisc. Tac. 13, 5 eum oppressum mente atque animo -isse. Hyg. astr. 2, 16 p. 56, 9 animo, ut contumelia accepta, -isse. Vvlg. I Macc. 4, 27 consternatus animo -bat [ἠθύμει]. Hebr. 12, 3 ne fatigemini animis vestris -entes [ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι]). Ov. met. 9, 636 maestam tota Miletida mente -isse ferunt. 23, 18, 15 corporibus animisque -bant. Val. Max. 3, 2 ext. 5 sanguine et spiritu -ens (Tert. ieiun. 17 Pass. Theclae C 36 p. 101, 5). 6, 6 ext. 2 -ere (deserere *Halm*) nostra[m] amicitia[m]. Cvrt. 7, 7, 5 praecipue voce -ens. Vlp. dig. 50, 4, 4, 1 -entium facultatibus. Itala psalm. 33, 11 (Cypr. testim. 1, 22 Cassiod. in psalm. 33, 10 Psalt. Rom.) inquirentes autem dominum non -ent omni bono (ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ, Vvlg. non minuentur omni bono). Sol. 23, 2 *Hispania* ferrariis numquam -it. Itin. Alex. 33 qui obsequio -erant. Vvlg. Sirach 3, 15 sensu (19, 21). Cael. Avr. chron. 2, 14, 215 non resumpto et viribus -enti helleborum non convenit. *nota: c. genet.*: Itala Luc. 22, 35 (cod. d) ne cuius -istis? (ὑστερήσατε, Vvlg. numquid aliquid defuit vobis?). Petr. Chrys. serm. 1 p. 186[C] miser, qui squallentis pecoris -it et esurit in saginam. *absolute i. q. inopia premi*: Vvlg. Sirach 11, 12 plus -ens in virtute et abundans paupertate. Am. 8, 4 -ere facitis egenos. I Macc. 6, 57 -imus cotidie. Luc. 16, 9 cum -eritis (ὅταν ἐκλίπῃ). Petr. Chrys. serm. 1 p. 186[B] ut penes se -ret habendo, qui penes patrem abundaverat non habendo. Dionys. Exig. Procl. or. 11 angelus redimere non valebat, -bat enim in pretio liberationis. *inde i. q. solvendo non esse*: Ivv. 7, 129 Matho -it. Pompon. dig. 35, 2, 31 ne damnum sentiat -ente eo, cui solutum erit. Call. dig. 49, 14, 3, 8 principales debitores -erunt. *in imagine*: Tac. ann. 2, 38 res publica -et.

2 *aliquid -it i. q. ad nihilum tendere* (*cf.* Avg. c. Secundin. 11 -ere autem iam nihil est, sed ad nihilum tendere. mor. Manich. 2, 1, 3 ut ab essentia -ant et ad non esse tendant. lib. arb. 3, 15, 44 in omnibus ergo defectibus aut non acceperunt ultra esse quae -unt.

Prosp. sent. 388 (386) ea quae -unt, id est ad nihilum tendunt. Apring. in apoc. 20, 3 solvatur in nihilum simulque -at): a *de minuendo vigore, robore i. q. debilitari, parum firmum esse, perire, fatigari: res corporeae*: Cic. Verr. 2, 31 ne oratio deesset, ne vox viresque -rent (6, 72. Cato 29 quamvis consenuerint vires atque -erint. Prop. 2, 10, 5 quod si -ant vires, audacia certe laus erit. Cels. 2, 12. 3, 4 Svet. Tib. 73 Lact. inst. 7, 27, 8). Bell. Alex. 13, 5 una (*navis*) ⟨sub⟩ litore Aegyptio -erat (Verg. Aen. 6, 354 ne . . . -ret tantis navis surgentibus undis). Tib. 1, 1, 60 te . . . teneam moriens -ente manu (Ov. am. 3, 9, 58. met. 8, 492 -unt ad coepta manus. Sen. contr. 7, 1 [16], 17 quorundam adversus hostes -it manus. Sil. 2, 137 -ensque manus pharetrae sua tela remisit. Qvint. decl. 315 p. 241, 13 *al.*). Paneg. in Mess. 4 a meritis si carmina laudes, -ant (*i. humilia videantur*). Prop. 28, 35 -unt magico torti sub carmine rhombi. Priap. 26, 11 -ecit latus. Ov. met. 12, 568 rupti vulnere nervi -unt motumque negant viresque volandi (*cf.* Veg. mil. 4, 9 cum nervorum copia -isset). Pont. 1, 5, 72 pinna -ente (Hier. tract. in Marc. p. 322, 11 pennis -entibus). 1, 6, 36 vena -ente (Fronto p. 87, 26 N. ut vocem amitterem, singultirem, suspirio tum agerer, postremo venae -rent). Ov. trist. 5, 1, 12 ore . . . -ente. Sen. contr. 1, 1, 18 tremens -entibus membris (Cels. 3, 27, 1 *bis* Cvrt. 6, 1, 14. 10, 9, 2. Clavd. Mam. anim. p. 75, 24 organi membra). suas. 6, 7 ipse vino et somno marcidus -entes oculos ad capita proscriptorum levat (Tert. spect. 23. Vvlg. deut. 28, 32. 65 I reg. 2, 33 *al. cf. p. 330, 41*). Sen. Herc. O. 1230 -ecit ingens corpus (dial. 4, 19, 5 *v. infra l. 59.* Cvrt. 7, 3, 13 -entia corpora. 7, 5, 6 primum animi, deinde corpora -ere coeperunt. Qvint. inst. 11, 3, 26. Rvfin. hist. mon. I 1 p. 401[A] cum . . . corpus -isset in suppliciis. *al.*). Sen. nat. 1, 3, 7 ubi vero acies hebes et infirma est, qualislibet aëris ictu -et. epist. 89, 2 quorum visus in proximo -it (Prob. Verg. georg. 1, 244/6 quia ibi visus noster -at et, ubi -erit, horizon fiat. Rvt. Nam. 1, 190 montes visu -ente sequi). amic. frg. 1 ⟨i⟩ra -ecit. Cvrt. 4, 4, 12 munimenta -erant. 6, 1, 15 inclinatum ac -ens caput. 9, 3, 10 iam tela hebetia sunt, iam arma -unt. Plin. nat. 7, 70 *dentes* usu atteruntur multoque primum in aliquis -unt. 10, 149 vitellus paulatim -it. Stat. Theb. 10, 577 -entibus alis. Qvint. inst. 5, 10, 79 *opp.* nasci. decl. 338 p. 336, 11 -entes (sufficientes *codd.*) per se distendis artus (Vir. ill. 18, 3 Val. Cem. hom. 9, 2). Sol. 5, 24 solo numquam -ente. Tert. anim. 51 cotidie -ente carne expelli videntur *ungues* (resurr. 40 p. 83. Vvlg. Iob 34, 15 -et omnis caro simul. psalm. 72, 26 -ecit caro mea et cor meum. Avg. civ. 10, 25 p. 440. 441. Salon. in eccles. p. 1002[B] ut caro eius tabescat inedia et miseria famis -at. Greg. M. moral 8, 41 cum indeficienter -entem carnem gehenna consumat. *cf.* 11, 7 natura carnis -it in pulverem redacta). Itala gen. 47, 13 (Aug. loc. hept. 1, 197 p. 537, 16) -ecit terra Aegypti (ἐξέλιπε, Vvlg. oppresserat fames terram). Fortvn. rhet. 1, 3 p. 83 monomeres in omnibus -it, achromos in solo colore. Hil. in psalm. 67, 3 fumus . . . paulatim ita -it aboleturque, ne extet. Vvlg. deut. 8, 4 vestimentum . . . nequaquam vetustate -ecit. II reg. 22, 37 et non -ent tali mei. Sirach 14, 20 omne opus corruptibile in fine -et. Ier. 6, 29 *al.* Avg. civ. 22, 8 p. 578 in quo (*languore*) medicorum adiutoria cuncta -erant. epist. 118, 15 non ob aliud res -ere vel posse -ere, nisi quod ex nihilo factae sunt. lib. arb. 3, 14, 42 *ter.* 3, 14, 43. *acced. abl. causae*: Ov. fast. 1, 689 et neque -at macie *seges* (*opp.* crescat, *syn.* palleat). Tert. spect. 23 ut vapulando -ant *oculi*. Pelagon. 183 quibus membra labore -unt. Avg. doctr. christ. 1, 1, 1 omnis . . . res, quae dando non -it. Salon. in eccles. p. 1002[B] Greg. M. moral. 8, 41. Val. Cem. hom. 9, 2 -entes fame artus. *acced. dat.*: Liv. 21, 54, 9 omnibus corpora fame -ere. Sen. dial. 4, 19, 5 quibus exangue corpus est maligneque alitur et -it. Pelagon. 182. 183. *de arboribus sim.*: Sen. dial. 5, 20, 3 inter harenas radices quoque et herbae -erant (Colvm. 6, 27, 11 Plin. nat. 27, 69). Colvm. 3, 10, 4 sarmentum, quod media vite situm ne importuna quidem parte -it. 3, 10, 20 in quantum autem censemus -uros eos *malleolos*? 4, 2, 2 *vitis* angitur nec aliter quam si multis palmitibus gravata -it. 4, 8, 1 nam si passus est convalescere *aestivas radiculas*, inferiores -unt (4, 22, 7). 4, 30, 6 aliter culta celeriter -unt *salicta*. 5, 8, 2. 11, 2, 48. 11, 3, 37 cuius (*mentae*) si forte semina -erunt. arb. 1, 4 *vitis* viduata pristino alimento -et (3, 2 imbecillae exili agro celeriter -ent). 3, 3 *semina* quae tardius convalescunt, tardius -unt. 16, 2 si ulmus -erit, populus vel fraxinus locum obtineant. Plin. nat. 17, 211 traduces . . . virgultorum comitatu obiter rigorati, qua -ant. Stat. silv. 5, 1, 153 alta . . . pinus seu Iovis igne malo seu iam radice soluta -it. Vvlg. Is. 15, 6 aruit herba, -ecit germen, viror omnis interiit. *res incorporeae*: Cic. p. red. ad Quir. 1 ut . . . id (*odium*) in me uno potius quam in optimo quoque et in universa civitate -ret (defigerent *Hotom.*, resideret *Müller, om. A α*). fin. 2, 44 nisi memoria forte -erit (Plin. nat. 3, 144 -ens memoria. 7, 90). Tib. 1, 4, 82 -unt artes -untque doli (Ov. met. 11, 537 -it ars animique cadunt. Manil. 5, 446 si -ent artes, remanebit . . . materies. Serv. gramm. IV 441, 13. Explan. in Don. gramm. IV 493, 10 ubi enim ars -it, succedit auctoritas. *cf.* Colvm. 1 praef. 29 nec si . . . inclytarum artium -erit instrumentum). Ov. fast. 2, 123 -it ingenium. Pont. 1, 5, 8 si quis erat ducendi carminis usus, -it estque minor factus (Amm. 18, 6, 21 usus medelarum). Vitr. 6 praef. 3 disciplinae . . . nullo tempore -unt, sed permanent stabiliter. Sen. suas. 1, 1 quasi -entis in suo fine naturae pigra moles (Hil. trin. 1, 9 cum omnem sensum mors perimeret et occasus quidam naturae -entis abolcret. *cf.* Qvint. inst. 1, 1, 2 Sedvl. op. pasch. 1, 11 Greg. M. moral. 11, 7). Sen. dial. 2, 4, 1 omnes eorum impetus -ent. 3, 17, 5 *ira* -it ante tempus fatigata. 10, 20, 1 quorum senectus . . . invalida -ecit. nat. 3, 12, 3 intellegis, quod ab illo proficiscitur, non posse -ere. Cvrt. 4, 4, 17 in quibus occidendis -erat rabies. 9, 4, 18 in quibus (*undis*) emoriens natura -erit. Stat. Theb. 11, 598 seniles -unt gressus. Qvint. inst. 6, 1, 29 facile -it affectus, qui descendit. Flor. epit. 4, 2, 6 ibi aliquando -ecit *bellum*. Papin. dig. 35, 1, 73 si cautio medio tempore -erit. Gell. 14, 1, 31 quod ea siderum vis in hominibus valeret, -ret in ceteris. Min. Fel. 26, 6 -ecit oraculum *Apollinis*. Tert. adv. Hermog. 33 p. 163 donec ad scripturas provocata -at exhibitio materiae. Fortvn. rhet. 1, 4 p. 84 poterit consilio materia consistere, quamvis actione -at. Avson. 419, 24 ne in me vita -ret. Firm. err. 28, 13 ubi spes, ubi vota -unt. Vvlg. psalm. 30, 11 -ecit in dolore vita mea (Carm. epigr. 245, 2 mox exorta est, sensim vigescit, doinde sensim -it *vita*). 77, 33 -erunt in vanitate dies illorum. Avg. in psalm. 63, 9 cohaereat, non -at, non se dimittat *mens* (Svlp. Sev. dial. 1, 11, 2 -ere mens non poterat). Leo M. epist. 165, 1 p. 1155 nunc in discipulis recrudescit, quod in auctore -ecit (ἠτόνησεν). Evgraph. Ter. Eun. 514 ubi oratio -it et quid agat non habet. *de anima sim.*: Lvcr. 3, 610 -ere *animam* in certa regione locatam (Cels. 2, 1 ut anima -at. 2, 10. 17. 4, 2. 18 *bis*. 5, 28, 2. 7, 3. Tert. anim. 6 -entem eam [-ente in ea *B*] cibo plerumque fulciri. 37 ne . . . ita et -ura credatur *anima*. Itala psalm. 118, 81 [Greg. M. moral. 4, 67] -ecit in salutari tuo anima mea [ἐκλείπει, Vvlg. -ecit in salutare tuum. *cf. ad l.* Cassiod. in psalm. 12 praef. istud enim -ere felici est perennitate constare]. Ion. 4, 8 [Wirc.] -bat anima eius [ὠλιγοψύχησε καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχήν, Vvlg. petivit animae suae ut moreretur]. Vvlg. iud. 16, 16 psalm. 70, 13 *al.*). Sen. nat. 3, 10, 2 non -it spiritus, sed aequaliter fluit (6, 18, 7 *spiritus* -ens concutit, quicquid integer tulerat. Cvrt. 9, 5, 12 ultimus spiritus. Plin. nat. 10, 83 victa morte finit saepe vitam *luscinia*, spiritu prius -ente quam cantu. Svet. Tib. 23 non solum vox, sed et spiritus -ret. Tert. bapt. 10 cum ipsum quod caeleste in Iohanne fuerat, spiritus [et] prophetiae, post totius spiritus in dominum translationem usque adeo -erit. Vvlg. psalm. 76, 4. 141, 4 in -endo ex me spiritum meum. 142, 7. Svlp. Sev. dial. 1, 16, 2 spiritu -ente). *acced. abl. causae vel limitationis, saepe i. q. carere*: Cic. Cael. 46 non quo *genere* aut ingenia -ant aut doctrina puerilis. Lvcr. 6, 361 ventique calore[s] -unt. Ov. epist. 12, 114 -it hoc uno littera nostra loco. Manil. 5, 315 agitataque pectora . . . nec -entia curis nec contenta domo. Pavl. Fest. p. 122 mammam lacte -entem quasi minorem factam. Germ. 506 -unt nigrā qua sidera caudā. Plin. nat. 16, 222 illae (*oleae*) . . . prius carie quam viribus -unt. Qvint. inst. 2, 4, 10 ingenia puerorum nimia interim emendationis severitate -ere. Tert. pudic. 5 si res voce -unt. Porph. Hor. sat. 1, 6, 127 solent enim ieiunio vires fatigatae -ere. Hil. trin. 7, 29 *ignis* cum ea (*materia*), per quam vixerat, -it. Ambr. Hel. 2, 2 *v. p. 333, 82.* Macr. somn. 1, 17, 8 ne umquam vivendo -at *caeleste corpus*. Boeth. mus. 2, 8 ternarius vero non habet, qui ei possit esse sesqualter, quoniam medietate -it. Ennod. epist. 8, 20 p. 213, 9 cum illa res valetudine -it. Cod. Iust. 1, 18, 4 (*a. 290*) testamentum vel fide veri -ere vel iuris ratione stare non posse. 6, 23, 12, 1 (*a. 293*) iure -at testamentum (*syn.* nullo iure valere, minus factum iure). Ven. Fort. carm. 1, 20, 17 piscibus innumeris non -it unda Garonnae. *nota aec. q. d. graecus* (*cf. p. 324, 62. 333, 39*): Verg. georg. 1, 149 cum iam glandes atque arbuta sacrae -rent silvae. Plin. nat. 35, 3 montium haec subsidia -entium.

b *de minuenda magnitudine, mole, copiis i. q. decrescere, minui, deesse incipere* (*opp.* sufficere, suppeditare): *res corporeae*: Lvcil. 195 -it alma Ceres nec plebes pane potitur. Caes. civ. 2, 37, 6 non materia multitudine arborum, non frumentum . . . -ere poterat. 3, 58, 5 non modo hordeum pabulumque . . . herbaeque desectae, sed etiam frons . . . -bat (Colvm. 6, 3, 6. 7, 3, 22). Sall. Catil. 13, 4 ubi familiares opes -erant. Mon. Ancyr. 3, 40 cum -rent vectigalia (ὑπέλειπον). Hor. epist. 1, 4, 11 non -ente crumina (Ivv. 11, 38 -ente crumina et crescente gula). 1, 15, 43 cum res -unt. Ov. Ib. 524 -ente cibo (Liv. 5, 48, 7 Vvlg. num. 11, 33 Pavl. dig. 14, 2, 2, 2 *cibaria*). Liv. 30, 25, 7 quīs (*telis*) -entibus (*opp.* suppeditare. Mela 2, 78 Flor. epit. 4, 12, 5). Cels. 1 prooem. p. 3 si ex quattuor principiis vel superans aliquid vel -ens adversam valetudinem creat (2, 10 p. 52, 34 Mart. Cap. 7, 753). Sen. benef. 1, 13, 2 ubi illa (*vestigia*) -erant. 2, 16, 2 aeque peccat quod excedit quam quod -it. dial. 10, 12, 3 dum aut disiecta coma restituitur aut -ens hinc atque illinc in frontem compellitur (*cf.* Svet. Iul. 45 -entem capillum revocare vertice). Cvrt. 7, 4, 25 alimenta (9, 10, 12). Colvm. 2, 10, 31 pabula (7, 9, 8 Plin. nat. 21, 73). 9, 14, 19 flores idonei -unt (Plin. nat. 21, 47). Pers. 3, 76 maenaque quod prima nondum -erit orca. Plin. nat. 18, 300 si palea -ecit. 19, 108 in eadem area secatur, donec -at sectivum. 21, 65. 37, 72 metalla aeris (37, 105). Mart. 8, 40, 6 si -erit haec *silva*, et ipse lignum es, *Priape*. Tac. Germ. 21

cpulae. 24. SVET. Aug. 46 necubi aut honestorum -ret copia aut multitudinis suboles. Cal. 39 ut panis Romae saepe -ret (VVLG. I reg. 9, 7 Is. 51, 14 Ezech. 4, 17). Claud. 18 -ente militum ac familiarum turba. OPT. PORF. schol. carm. 27 p. 68 haec fistula ... a primo versu usque ad ultimum per singulas litteras -ens. TERT. resurr. 63 p. 124 si etiam ipsa vasa -erint. SOL. 35, 10 nemo ibi nascitur nec tamen -it hominum multitudo. HIL. trin. 7, 2 *opp.* excedere. VEG. mil. 3, 1 tanto maturius -it *annona*, quanto pluribus erogatur. AMBR. hex. 4, 8, 31 -unt enim omnia, quae ex nihilo orta usque ad perfectionem venerunt et iterum perfecta minuuntur. VVLG. Ios. 5, 12 -ecitque manna (*ἐξέλιπε*). prov. 26, 20 cum -erint ligna, extinguetur ignis. Iudith 12, 3 si -erint tibi ista. Sirach 26, 15 aperiet pharetram donec -at. Luc. 12, 33 facite ... thesaurum non -entem in caelis (*ἀνέκλειπτον*). AVG. civ. 3, 19 p. 129 aerarium. gen. ad litt. 8, 5 p. 239, 9 c. Secundin. 11 illa, quae declinant, -unt et minus esse incipiunt. de duab. anim. 7. VAL. CEM. hom. 17, 1 cultura aut crescit aut -it.

nota: CORIPP. Ioh. 8, 248 iam farris a b omni -ecit (*i. consumptum est*) Nasamone genus. *de igne*: VERG. Aen. 2, 505 qua -it ignis (9, 350 MANIL. 1, 889. 4, 532 SEN. epist. 91, 1 HIL. trin. 7, 29 VVLG. lev. 6, 13 CLAVD. rapt. Pros. 3, 400 AVG. civ. 21, 4 p. 492). SEN. Med. 777 Oetaeus isto cinere -ecit rogus, qui virus Herculeum bibit. PETRON. 111 quotienscumque -erat . . . lumen, renovabat. ZACCH. 2, 15 favilla -ens. *de sideribus, i. q. obscurari* (*i. q. occidere v. infra l. 25*): CIC. rep. 1, 23 quod serena nocte subito ... luna -isset (nat. deor. 2, 103 div. 1, 121. PROP. 3, 5, 27 qua venit exoriens, qua -it, unde ... luna redit. LIV. 44, 37, 6 lunam -uram esse. 44, 37, 8. MANIL. 1, 222 luna ... quae cum mersa nigris per noctem -is [-it *al.*] umbris. 1, 229 -ret pariter toti miserabilis orbi *luna*. 4, 841 quod luna quibus -ecit [-erit *al.*] in astris. 4, 851 luna suo tum tantum -it orbe. SEN. nat. 7, 25, 3 cur luna -at, quare obumbretur. CVRT. 4, 10, 2 luna -ens. 4, 10, 5. 6. PLIN. nat. 2, 42 -ens et in defectu tamen conspicua. 2, 48. 52 -ente luna. 2, 57. 180. 37, 164 SVET. frg. p. 211. GELL. 2, 28, 7 solis et lunae -entium. 20, 8, 5 *opp.* crescente. PS. CENS. frg. 3, 2 AMM. 20, 3, 7. 11. ITALA Is. 60, 20 [Hier. in Is. 60, 20 p. 729 *ἐκλείψει*, VVLG. minuetur]. AMBR. hex. 4, 8, 31 MART. CAP. 7, 738. DRAC. satisf. 235 tempore luna suo crescit vel -it orbe). CIC. rep. 1, 25 solem lunae oppositu solere -ere (6, 24 ut olim -ere sol hominibus extinguique visus est. *bis.* Tusc. 1, 73 -entem solem. OV. met. 2, 382 cum -it orbem [*acc. graec.?*, orbe *N*, orbis *al.*] *genitor Phaethontis.* 4, 200. SEN. nat. 6, 3, 3 sive -ere sol visus est sive luna, cuius obscuratio frequentior, aut parte sui aut tota delituit. 7, 1, 2 sol spectatorem nisi -ecit non habet, nemo observat lunam nisi laborantem. 7, 20, 3 quo -ente. PLIN. nat. 2, 51 defectus lunae magnitudinem eius [*solis*] . . . declarat sicut terrae parvitatem ipse *sol* -ens. PLIN. epist. 6, 20, 18 qualis esse cum -it solet *sol.* GELL. 2, 28, 7 IVST. 22, 6, 1. 33, 1, 7. VVLG. Sirach 17, 30 quid lucidius sole et hic -et. AMM. 20, 3, 1. PROB. Verg. georg. 1, 233/9 radii solis 5^ies^. 2, 478. CLAVD. 12, 40 quaeque novo quaeque nitent -ente Phoebo. AVG. de duab. anim. 6 p. 58, 5 MACR. somn. 1, 15, 11. 2, 11, 14 *bis.* 2, 11, 15). PLIN. nat. 2, 47 quoniam nullum aliud sidus eodem modo obscuretur et talis figura semper mucrone -at. 20, 2 altero alterius iniuria -ente sidere. CHALC. comm. 125 *stella* -ere et laborare . . . existimatur. MART. CAP. 8, 835 *galaxiae sideris* -ens latitudo.

de liquoribus, i. q. exsiccari, exhauriri: TIB. 2, 5, 86 dolia dum magni -antque lacus. OV. am. 3, 7, 32 -unt laesi carmine fontis aquae (LIV. 7, 26, 14 aqua etiam praeter cetera necessaria -ente. CVRT. 4, 7, 12. 13. ITALA gen. 21, 15 [Aug. quaest. hept. 1, 54. *cf.* PS. ORIG. tract. 3 p. 28 *sq.*] -ecit... aqua de utre [*ἐξέλιπεν*, VVLG. consumpta esset aqua]. VVLG. Ios. 3, 13 aquae ... decurrent atque -ent [*ἐκλείψει*]. 3, 16. 4, 7 Is. 58, 11 PS. MATTH. euang. 20, 1. *cf.* SEDVL. op. pasch. 1, 11 -ens aquarum natura). OV. ars 1, 662 lacrimae -unt (VVLG. I reg. 30, 4 in eis). fast. 2, 410 fluvio -ente (AVG. in psalm. 73, 17 fluvii, qui aestate -unt, aquis autem hiemalibus inundantur et currunt). LIV. 26, 42, 8 utcumque exaestuat aut -it mare (PLIN. nat. 2, 167 illic maria -ere, ubi umoris vis superet. IVV. 5, 94 quando... iam -ecit nostrum mare). MANIL. 2, 78 ut neque -rent undae nec sideret orbis. SEN. Herc. O. 1041 et dum fluminibus mora est *propter Orphei cantum*, -isse putant Getae Hebrum Bistones ultimi. 1368 *syn.* arescere. Thy. 173. nat. 3, 15, 6 vena, quae modo consumpta aqua -it. COLVM. 1, 5, 2 haec *putealis unda* quoque si -et (PLIN. nat. 31, 50 maxime autem putei circa arcturum -unt). MELA 3, 78 rivus ... nusquam manifesto exitu effluit ut alii amnes, sed -it (CLAVD. rapt. Pros. 3, 238). LVCAN. 9, 318 late periturum -it aequor. PLIN. nat. 2, 228 idem (*Iovis fons*) meridie semper -it, qua de causa *ἀναπανόμενον* vocant; mox increscens ad medium noctis exuberat; ab eo rursus sensim -it (TERT. anim. 29 -erat ille ... originis fons). 28, 250 -entia ubera puerperarum. QVINT. inst. 6, 3, 10 nisi lagona (*i. vinum*) -isset. IVV. 10, 177 credimus altos -isse amnes. SOL. 4, 5 scaturrigines. ITIN. Anton. Plac. rec. A 11 usque ad mare salinarum, ubi -ecit Iordanes (24). AVSON. 298, 26 flumina consumpto cum -ecēre meatu (VVLG. Is. 19, 6 [*ἐκλείψουσι*]. SIDON. epist. 9, 14, 6 vers.). AMBR. Hel. 2, 2 non -ecit hydria polentā, cum torrentis fluenta -rent (VVLG. III reg. 17, 14. 16 hydria farinae). VVLG. Iudith 7, 11 -erunt cisternae *eqs.* Ioh. 2, 3 -ente vino (*ὑστερήσαντος*). *res incorporeae*: CIC. Catil. 2, 25 nonne si hominum studia -ant, di ipsi immortales cogunt. Sest. 110 manebat insaturabile abdomen, copiae -bant (CAES. Gall. 6, 16, 5 cum eius generis copia -ecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt). OV. Pont. 4, 4, 28 populum laedi -ente loco. LIV. 2, 56, 9 -ente oratione (*cf.* PRISCILL. tract. 6, 95 facilius de eo sermo -et quam natura). MANIL. 2, 732 hic ubi -et numerus (3, 500 EVGIPP. Sev. 28, 5). GERM. 500 cum -it aestas. VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 aetate -ente (QVINT. decl. 298 p. 177, 16 iam -it aetas). SEN. nat. 7, 21, 2 -ente materia (PLIN. nat. 34, 175 donec -at materia. SVET. Tib. 61. Cal. 45 belli materia). frg. 39 quasi condicio -erit (AVG. civ. 6, 10 p. 269). CVRT. 10, 5, 4 vox -ere iam coeperat. MELA 1, 42 ubi dies -it, ibi noctem agunt (PETRON. 12 SIL. 3, 670 STAT. silv. 3, 3, 173 TAC. ann. 15, 44 SVLP. SEV. chron. 2, 29, 2). VAL. FL. 3, 180 iam candor et anni -unt. QVINT. inst. 1, 10, 8 cur -at animus? (PS. QVINT. decl. 13, 17 numquam -it animus quam locus. CLAVD. 20, 486 cecidere animi tantisque procellis -unt. *cf.* CVRT. 7, 5, 6). SVET. Tib. 43 ut aspectu -entes libidines excitaret. IVST. 3, 1, 2 -ente cotidie regis maiestate. VEG. mil. 3, 3 sera parsimonia est tunc servare, cum -it. 4, 1 -ente auxilio locorum. PELAG. in Rom. 5 p. 667^A^ iam -erat paene iustitia (VVLG. Is. 51, 6 iustitia mea non -et. AVG. in psalm. 61, 21 *opp.* crescit). VVLG. psalm. 70, 9 cum -erit virtus mea (PETR. CHRYS. serm. 16 p. 519^B^ virtutes -unt, dum coluntur). AVG. civ. 7, 26 p. 307 -ecit interpretatio, erubuit ratio, conticuit oratio. 11, 22 p. 491 ubi nostrum ingenium vel infirmitas -it. 21, 5 p. 496 *opp.* crescere. epist. 177, 17. MACR. sat. 1, 16, 42 cuius (*mensis*) paulatim -entis supputatio in nomen desinit secuturi. MART. CAP. 9, 958 euthia (*modulatio*) est quae a gravi in acumen erigitur, anacamptos quae e contrario -it. *c. dat.*: BOETH. mus. 5, 2 p. 353 hoc ideo, quia per processus quidem rationi locus accrescit, -it sensui.

c *de minuendo tempore vel loco (cf. l. 7 sqq.), i. q. desinere, finem habere* (*opp.* perseverare): *res incorporeae*: CIC. nat. deor. 1, 105 neque -at umquam ex infinitis corporibus similium accessio. 3, 35 et animantes, cum calor -erit, tum interire. HOR. carm. 4, 4, 35 utcumque -ecēre mores. LYGD. 4, 20 somnus sollicitas -it ante domos. SEN. contr. 1, 5, 1 nisi nox -isset (1, 5, 9 PS. QVINT. decl. 1, 7. AVG. epist. 109, 1 quo nox mea in lumine tuo -at). SEN. dial. 10, 8, 3 id debet servari diligentius, quod nescias quando -at. nat. 3, 10, 3 nihil -it quod in se redit. 4, 2, 16 Antonii enim Cleopatraeque -ecit imperium. 7, 32, 2 tot familiae philosophorum sine successore -unt. epist. 26, 3 quod incommodum, si quid debebat desinere, -ecit. 71, 10 Vticensium quoque fides malis fracta -at et Scipionem in Africa nominis sui fortuna destituat (QVINT. inst. 11, 2, 8 prius audiendi patientia quam memoriae fides -ecit. HIL. trin. 6, 37 ne fides eius in temptatione -ret. VVLG. Luc. 22, 33 ut non -at fides tua [*ἐκλίπῃ*]. AVG. serm. 115, 1, 1 APRING. in apoc. 2, 2). PETRON. 20 -ente fabularum contextu. 88, 10 si pictura -ecit. STAT. Theb. 10, 292 -isse famem. 10, 329 opus. QVINT. inst. 1, 1, 2 manifestum est non naturam -isse, sed curam (7, 1, 59 nondum tamen cura -at). FRONTIN. aq. 124 opus incohatum excitatur ad libram -entis. IVV. 12, 69 iam -entibus austris spes vitae cum sole redit. PLIN. paneg. 39 -entis affinitatis gradus. SIC. FLACC. grom. p. 142, 10 a fine incipiente usque ad finem -entem. SVET. Galba 1 progenies Caesarum in Nerone -ecit. CARM. epigr. 1552 A 32 haec cito -unt. EXPLAN. in Don. gramm. IV 498, 1 quoniam -it ratio. MIN. FEL. 21, 11 partus in Iunone -ecit. TERT. resurr. 51 p. 106 id est nec mors perseverabit, quando et quomodo -ura? adv. VAL. 8 p. 186 in tricenario fecunditas tota -it. FILASTR. 130, 4 post septuaginta duos psalmos -isse dicit hymnos David scriptura psalmorum (*cf.* VVLG. psalm. 71, 20. AVG. in psalm. 72, 6 in talibus cordibus hymni -bant). PROB. Verg. georg. 3, 82 palmae, cuius iam -it color. PELAG. in II Cor. p. 774^A^. HIER. epist. 54, 4, 2 ne proles Furiana -at. 64, 2, 3 vidua, cuius cum Sara -erunt muliebria (*l. 80*). VVLG. psalm. 9, 7 inimici -erunt frameae in finem. 101, 28 anni tui non -ent (Hebr. 1, 12 AVG. civ. 17, 4 p. 208 *al.*). Sirach 22, 10 -ecit enim lux eius ... -it enim sensus (BOETH. mus. 5, 3 p. 354 labens sensus -ensque). thren. 3, 22 quia non -erunt miserationes eius. 5, 15 -ecit gaudium cordis nostri. Ezech. 30, 18 cum ... et -erit in ea superbia potentiae. 33, 28. AVG. civ. 18, 27 p. 291 Romanorum regnum coepit Assyriorumque -ecit (EXC. barb. p. 302, 27 Fr. defexit ... regnum). 22, 11 p. 585 ordo elementorum. in psalm. 143, 11 in comparatione semper manentis et numquam -entis veritatis. LEO M. epist. 156, 5 p. 1131 intercepta est sacrificii oblatio, -ecit chrismatis sanctificatio. PRAEDEST. 1, 44 p. 600^D^ quae (*haeresis*) cum -isset. CORP. VI 31852 quod si nomen ori(g)inis ⟨nostr(a)e de⟩fecerit, tunc ad possessorem *pertineat.* *acced. praep.* in *c. acc.*: PLIN. nat. 37, 121 quia sit quiddam in purpura illa non ex toto igneum, sed in vini colorem -ens. VAL. FL. 6, 635 frangitur inque novum paulatim -it amnem. SOL. 53, 21 maior pars insulae ... in vastas -it solitudines. GREG. M. moral. 10, 15 ipsa in eum (*deum*) nostra contemplatio -it. *acced. dat.*: HIER. adv. Iovin. 1, 5 cui *Sarae* -erant muliebria (epist. 65, 1, 3). POMER. 3, 6, 3 auribus ... castis obscaeni sermones cum sono -unt. *res corporeae*: AETNA 423 nec desinit ante quam levis excocto -ecit robore pumex. OV. met. 9, 649 -unt silvae, cum tu ... concidis. MANIL. 4, 532 nube ..., quae velut extinctus Phoebeis

ignibus ignis -it (defuit *al.*). SEN. Herc. O. 505 qua iungit hominem spina -ens equo (*in Centauro*). CVRT. 5, 4, 6 qua -ecit mons (PLIN. nat. 6, 34 montium -unt iuga. SOL. 17, 1 AMM. 22, 8, 38. 23, 6, 73). MELA 1, 66 Tyros aliquando insula, nunc adnexa terris -it (*i. desiit insula esse*), quod ab impugnante quondam Alexandro iacta opera. PETRON. 29 in -ente porticu (*cf.* MART. epigr. 2, 10 ultima pars aulae -entis erat). CALP. decl. 2 convexus et -ens mundus. AVIEN. orb. terr. 82 *sinus*, ubi laetam . . . pandit Pamphylia glaebam, -it et curva sinuatur litoris ora. HEGES. 3, 6, 4 Samaritana regio . . . incipiens a vico Ginea, -ens in terra Acrabatenorum. VVLG. Ezech. 47, 12 non -et fructus eius. Dan. 9, 27 -et hostia et sacrificium. I Macc. 3, 45 -ecit ibi tibia et cithara.

d *i. q. deesse: res corporeae*: CIC. de orat. 1, 153 scripta -unt. PVBLIL. N 13 numquam ubi diu fuit ignis, -ecit vapor. LVCR. 3, 454 omnia -unt atque uno tempore desunt (OV. Pont. 2, 7, 75 LIV. 9, 23, 10 QVINT. inst. 4, 1, 21. 5, 13, 24 decl. 260 p. 69, 1 SVLP. SEV. Mart. 26, 1). 5, 371 nec porro natura loci spatiumque profundi -it. VERG. Aen. 6, 143 primo avulso non -it alter *ramus*. PAVL. FEST. p. 58 M. cum propria -unt. CELS. 2, 11 si cetera -erunt. SEN. epist. 91, 5 si alia -unt (QVINT. inst. 7, 2, 37. 12, 9, 8 AVG. civ. 12, 4 p. 516). CVRT. 8, 14, 36 quamquam exhaustae erant vires -batque sanguis (*cf.* SIL. 9, 166 -ente cruore). IVV. 3, 311 no vomer -at, ne marrae et sarcula desint. PLIN. epist. 2, 17, 14 ubi -it buxus. PAVL. NOL. epist. 12, 11 charta -ens. VVLG. gen. 47, 15 -ente pecunia (47, 18 I Macc. 3, 29). *res incorporeae*: CIC. Quinct. 4 quod mihi consuevit in ceteris causis esse adiumento, id quoque in hac causa -it. rep. 1, 5 nec vero levitatis Atheniensium . . . exempla -unt. div. 1, 119 ne et consilium et vita -ret (LIV. 1, 29, 3 -ente consilio). ac. 2, 104 ubicumque haec (*probabilitas*) aut occurrat aut -at. Att. 7, 21, 1 -it enim non voluntas, sed spes (LIV. 5, 48, 7). CAES. Gall. 4, 20, 2 si tempus anni ad bellum gerendum -ret (VICT. VIT. 3, 32). SEN. benef. 3, 28, 2 ubicumque nomen illustre ⟨de⟩fecit. clem. 1, 8, 7 voluntas oportet ante saeviendi quam causa -at. epist. 23, 4 numquam -et *gaudium*, cum semel unde petatur inveneris. QVINT. inst. 8, 4, 5 verba (HIER. praef. Vulg. Sirach verba hebraica). PAPIN. dig. 36, 1, 59 (57), 2 -ente . . . gradu nepotum (INST. Iust. 3, 2, 7 primo gradu -ente sequens succedit). APVL. Plat. 2, 5 metus vero *est* vitium -entis audaciae. TERT. anim. 24 naturalium vero scientia ne in bestiis quidem -it. adv. Marc. 3, 15 p. 401. patient. 1 ne dicta factis -entibus erubescant. VEG. mil. 3, 3 tributa. HIL. in psalm. 63, 9 -et tamen in veritatis destructione falsitatis assertio. AVG. civ. 12, 7 p. 522. 19, 28 p. 405 utrumque (*dolor et natura*) ideo non -it, ne poena -at. 21, 5 p. 497 cum in talibus operibus dei -at ratio cordis et sermonis humani. OROS. hist. 4, 2, 2 -ura successio et defuturum animantum genus. PETR. CHRYS. serm. 150 p. 600[B] Christo fugiente locus deest, provincia -it. BOETH. arithm. 1, 23 p. 47 huius speculationis terminus -it. mus. 4, 6 ubi -erint litterae. *acced. dativus*: CIC. rep. frg. 8 sibi verum decus . . . -ere. PROP. 1, 1, 7 et mihi iam toto furor hic non -it anno. PHAEDR. app. 4, 11 lutum ad faciendos illi -ecit pedes. SEN. Phaedr. 769 et gratae capiti -unt comae. COLVM. 3, 2, 20 nec -unt macro solo *imbres*. SIL. 8, 660. 10, 192 non hasta viro, non -it ensis. STAT. Ach. 1, 446 ipsum iam puppibus aequor -it. SCAEV. dig. 36, 1, 82 (80) cuius aequitas -ecit his, qui *eqs.* TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 321 cui -it prima *ratio*. resurr. 43 p. 89 -erant autem apostolo verba ad significandum de corpore excessum. PS. CYPR. laud. mart. 23 sic cum arantibus sementa -erint et herbis terra morientibus aestuarit. IVVENC. 2, 130 vina . . . convivis -bant. HYG. astr. 2, 6 p. 42, 16 postquam Herculi tela -erint. AMBR. hex. 5, 11, 35 ne . . . nobis etiam verba -ant. 6, 2, 6. VVLG. gen. 47, 15. Ruth 4, 14 successor familiae tuae. VITA Caes. Arel. 1, 39 cui cum humanae curationis spes omnis . . . -isset. *c. gerund.* (*cf. p. 336, 45*): ITALA Ier. 17, 8 (Wirc. Aug. c. Faust. 13, 8) neque -et *lignum fructiferum* faciendo fructum (*οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν*, VVLG. nec desinet facere fructum). OPTAT. 5, 6 p. 133, 11 qui (*deus*) dando non -it. 5, 10 p. 140, 14 quae (*tunica*) . . . nec vestiendo -at.

B *translate*: 1 *de hominibus*: a *i. q. decedere, auferri*: OV. met. 10, 56 ne -ret *Eurydice*, metuens *Orpheus* flexit amans oculos. ITALA gen. 49, 10 (Cypr. testim. 1, 21 Hier. epist. 65, 10, 3 Aug. civ. 16, 41 p. 191 *al.*) non -et (Aug. c. Faust. 12, 42 p. 368 deerit) princeps de (*vel* ex) Iuda (*ἐκλείψει*, VVLG. non auferetur sceptrum de Iuda). VVLG. II reg. 3, 29 nec -at (*ἐκλείποι*) de domo Ioab fluxum seminis sustinens. thren. 5, 14 senes -erunt de portis (*κατέπαυσαν*). HIL. trin. 12, 6 neque enim -ecit ex sese qui se evacuavit in se (*ibid. eodem sensu* decedere . . . ex deo in hominem). NICET. symb. p. 358, 20 cum homo ex hac vita -it. CARM. epigr. †702, 7 (*a. 528*) solis heu denique nobis defecis. *cf. p. 336, 56.*

b *i. q. labi, cadere*: FRONTO p. 26, 23 N. quamquam superatus tamen nihil de mea prothymia decessero aut -ero. HIL. trin. 3, 3 *deus* imbecillitati nostrae potius obtemperans quam de his, in quibus erat, ipse -ens. 10, 50 aut de se -erit deus verbum. AVG. serm. 115, 1, 1 de fide ne -ret et periret. AVG. civ. 16, 24 p. 161 non eum in fide -isse. in psalm. 72, 6 -entis populi et nutantis (*syn.* prope labi). 121, 3 magnum enim est stare inter angelos et non -ere (*syn.* lapsus est). 122, 3 quomodo omnis, qui -it, non descendit, sed cadit, sic omnis, qui proficit, ascendit. *acced.* in: *aliquid*: PS. QVINT. decl. 18, 2 in quam modestiam desperationemque -ecit? HIL. trin. 10, 50 -isse . . . deum verbum in animam corporis volunt. AVG. epist. 232, 5 in id quod intuetur -ens. *aliquem*: HIL. trin. 7, 32 nam ex deo deus vel in deo deus . . . nec in solitarium deum -it, cum unus et unus in significatione non solus sit. *hinc i. q. peccare*: PLIN. nat. 34, 71 ne melior in equorum effigie -isse (*i. minus egregia praestitisse*) in homine (*sc. fingendo*) crederetur. CLEM. ad Cor. 51 quaecumque excidimus et -imus propter quasdam incursiones contrarii. HIL. libell. 10 non vereatur, ne ipse -at, cum in usu sanctae administrationis habeat promptissimam voluntatem. TERT. pudic. 16 si vero -rent *viduae et innuptae*. HIER. praef. Vulg. Sirach -ere in verborum compositione (*ἀδυναμεῖν*). VVLG. Sirach 43, 29 multa dicemus et -emus in verbis. Iac. 1, 4 ut sitis perfecti et integri in nullo -entes (*ἐν μηδενὶ λειπόμενοι*). AVG. in psalm. 63, 11 quanto a iustitia recedebant, tanto plus -bant scrutantes scrutationes. 140, 25. c. Secundin. 15 p. 927. HESYCH. in lev. 18 p. 1008[D]. GREG. M. moral. 9, 39 inde in se erga effectum inventionis -it *pius* unde super se raptus ad vim inquisitionis excrescit. *opp.* proficere (*cf. Weyman, Archiv 13 [1904] 259*): AVG. in psalm. 118 serm. 20, 1 cum sint inter se contraria proficere et -ere. AVG. civ. 11, 28 p. 501 possunt enim ambo esse in uno homine et hoc bonum est homini, ut illo proficiente quo bene vivimus, iste -at, quo male vivimus. discipl. 13. epist. 118, 15. 144, 2. 166, 3 *anima* nec -ret in deterius nec proficeret in melius. in euang. Ioh. 52, 3 in psalm. 36 serm. 1, 11. 38, 16. 122, 3 *v. p. 335, 84.* c. Secundin. 10 serm. 159, 8, 9. LEO M. serm. 59, 8 p. 342 qui autem non proficit, -it. CLAVD. MAM. anim. p. 28, 1 ita superioribus affici potest ut proficiat, sicut inferioribus ut -at. GREG. M. moral. pr. 7. AVG. in epist. Ioh. 4, 5 nulla ex parte corrumpitur: nec proficit, quia perfectum est; nec -it, quia aeternum est. in psalm. 41, 7 serm. 115, 1, 1 serm. ed. Mai 94, 3.

c *deesse incipere, desinere* (*accedit* in *c. abl. l. 44 sqq., partic. l. 81, inf. l. 62*): CIC. orat. 6 multi oratores magni et clari fuerunt . . . nec postea -erunt. Tusc. 2, 26 sicubi illi (*poetae nostri*) -erunt, verti etiam multa de Graecis. ITALA iud. 5, 7 (Lugd.) -erunt potentes in Istrahel (*ἐξέλιπον*, VVLG. cessaverunt). AVSON. 417, 24 consorte laborum destituor nec tam promptum *est* . . . unum -ente pari perferre sodalem. VVLG. psalm. 11, 2 salvum me fac, domine, quoniam -ecit sanctus. Ier. 31, 36 semen Israel -et, ut non sit gens coram me. Luc. 18, 1 oportet semper orare et non -ere (*μὴ ἐγκακεῖν*). EXC. barb. p. 304, 3. 7. 306, 20 Fr. initiaverunt Lacedaemoniorum reges et -erunt. PRAEDEST. 1, 39 p. 599[A] hos (*angelicos*) Epiphanius iam omnino -isse testatur. *i. q. intermittere*: VVLG. Gal. 6, 9 tempore enim suo metemus non -entes (*ἐκλυόμενοι*). AVG. in psalm. 84, 1, 2 in opere non -amus. 93, 27 in spe. 145, 3 -ere laudando deum, in laudibus *ter* (*cf. p. 335, 61*). in Iob p. 556, 9 in bonis operibus. SEDVL. epist. 1 p. 8, 6 in Christi famulatu. *in re hereditaria*: GAIVS inst. 2, 199 -entis portionem collegatario accrescere. 2, 205. 206 *bis.* dig. 28, 6, 5 in parte quoque -entis *heredis.* 29, 2, 53, 1 -entium partes etiam invitus excipit, id est tacite ei -entium partes etiam invito accrescunt. 35, 2, 78 alterutro -ente. *al.* VLP. dig. 38, 5, 4, 1 patronis -entibus (GAIVS inst. 3, 62 [decedentis *cod.*]). COD. Iust. 6, 51, 1, 10 c *syn.* evanescat. *de officialibus*: COD. Iust. 12, 19, 7 pr. (*a. 443*) in -entium statutorum locum . . . subire (*cf.* NOVELL. Iust. 35, 5 *ibid.* desistere). *adde*: NOVELL. Iust. 35, 8 in -entia quocumque modo loca eos taxari. *c. dativo i. q. non adesse, non obsequi*: VERG. Aen. 6, 196 tuque o dubiis ne -e rebus, diva parens. LIV. 1, 24, 7 illis legibus populus Romanus prior non -et; si prior -exit *eqs.* (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 115 p. 516[C] mandato -it ille, qui labitur a mandato). VAL. FL. 2, 596 ne -e coeptis. *adde*: AVG. discipl. 13 -it iniquitati, proficit veritati: -it saeculo, proficit deo. LEO M. serm. 71, 1 p. 387 -endum *est* iniquitati, ut iustitiae resurgatur. *acced. inf. i. q. desinere, hic illic (v. l. 68. 78) fere i. q. non posse, non valere* (*inseritur etiam res subiectum*): LVCR. 1, 1040 simul ac -ecit suppeditare materies. BIBAC. carm. frg. 2 unicum magistrum . . . omnes solvere posse quaestiones, unum -ere (*Toupius*, difficile *codd.*) expedire nomen. RVT. LVP. 2, 18 vos enim defendere -istis. PANEG. in Mess. 191 non te -ent nostrae memorare Camenae. GERM. 260 -ente oculo distinguere corpora parva. PS. SEN. epist. Paul. 8. SIL. 3, 112 gelidos ut scandere tecum -am montes coniux tua. 13, 359 talenta, pascere longinquum non -entia bellum. TERT. resurr. 50 p. 104 caro et sanguis . . . sola regnum dei capere -unt. coron. 6 scientia -unt illud quoque intellegere. ITALA Ios. 18, 3 (Lugd.) usquequo -etis hereditare terram? (*ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι*, VVLG. marcetis ignavia et non intratis ad possidendam t.). COMM. instr. 2, 34, 5 in modico sumpto -itis Christo donare. HIL. in psalm. 2, 11 neque factus filius hominis filius dei esse -erat. LVCIF. Athan. 1, 15 nec iste desinit persequi nec -it parcere David. VVLG. Sirach 17, 20 et confirmavit -entes sustinere. AVG. civ. 16, 4 p. 129. epist. 189, 1 ut facere non -rem (*nonnulli codd. et edit.* differrem). AVELL. p. 678, 1. PROSP. in psalm. 118, 74 sperare non -it. OP. imperf. in Matth. 1 p. 613 de anicula ideo -ente (*sc. parere*). *acced. partic.* (*gerund. v. p. 335, 61*), non -ere: ITALA (codd. d g) *et* VVLG. II Thess. 3, 13 nolite -ere benefacientes (*μὴ ἐγκακήσετε καλοποιοῦντες*). HERM. Pal. vis. 1, 3, 2 non -as ergo monens filios tuos. VVLG. Ios. 9, 23 non -et de stirpe vestra ligna

caedens *eqs.* (*ἐκλείπῃ . . . ξυλοκόπος*). Ier. 35, 19 non -et vir de stirpe Ionadab . . . stans in conspectu meo cunctis diebus. Gal. 6, 9 bonum facientes. Avg. in euang. 73, 4. Sacr. Leon. p. 337 praevalendo -unt persequentes. -ere: Vvlg. psalm. 63, 7 -erunt scrutantes (*ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες*). Ier. 20, 9 et -eci ferre non sustinens (*οὐ δύναμαι φέρειν*). I Macc. 14, 13 -ecit impugnans eos super terram (*ἐξέλιπεν ὁ πολεμῶν*). Hier. comm. Is. 1, 15 p. 22 *ἐκοπώθην ἱλασκόμενος* quod est -eci miserans (Vvlg. laboravi sustinens).

2 *de rebus*: a *i. q. recedere, removeri*: ab *re*: Cic. fin. 2, 79 si utilitas ab amicitia . . . -erit. Ps. Apvl. Ascl. 28 corporali ratione viventia et a vivendo eadem corporum ratione -entia. Hil. myst. p. 19, 5 et non solum ab eo, quod erat, -it, sed in melius et ultra usum necessarium mutatur. Tert. adv. Marc. 1, 24 p. 324 quae (*bonitas*) non iam a partitione speciali hominis liberandi -ecit, sed a proprietate generali. nat. 1, 15 quidquid ⟨ab ali⟩a ratione -erit. adv. Val. 2 p. 178. Schol. Cic. Bob. p. 100, 2 *προθεράπευσις*, quoniam videri poterat a civili et iudiciali genere -ere. Avg. lib. arb. 3, 12, 35 si omnis angelica natura ab eius praeceptis peccando -isset. Didasc. apost. 60, 6/7 erit illi hoc fatigatio, numquam -ens a baptismo et a lavatione rerum. Avg. civ. 12, 9 p. 525 mala propria voluntate, quam bona natura non fecit, nisi cum a bono sponte -ecit (14, 13 p. 32). Greg. M. moral. 2, 79 virtutes . . . turbatae ab status sui incolumitate -unt. 18, 77 ipsa nos littera ab historico intellectu -ens ad indagandum allegoriae mysterium mittit. ab *aliquo*: Itala Ios. 10, 6 (Lugd.) non -ant manus tuae a pueris tuis (*ἐκλύσῃς*, Vvlg. ne retrahas manus). Hil. trin. 3, 20 corpus domini a sese non -it, ut sese resumat ex nihilo. Vvlg. Sirach 7, 2 -ent mala abs te. Ezech. 22, 15 et -ere faciam immunditiam tuam a te.

ab *re* ad *rem*: Avg. civ. 12, 8 p. 522 quo (*amore perverso*) voluntas ab incommutabili bono ad mutabile bonum -it. de: Hil. trin. 3, 10 *sol* de cursu operis -ecit. Vvlg. psalm. 54, 12 non -ecit de plateis eius usura et dolus. eccles. 9, 8 oleum de capite tuo. Ier. 18, 14 numquid -et de petra agri nix Libani?

b *ad irritum cadere, non valere, non sufficere* (*c. dat. v. p. 336, 60*): Cic. Tim. 34 ex ea parte -bat (*εἶχεν ἀνομοίως*) ad propositum exemplar imaginis similitudo. Sen. suas. 1, 19 sine potius rerum naturam quam fortunam tuam -ere. Stat. silv. 3, 1, 88 non cepere fores angustaque -it aedes. Physiogn. 54 facile enim labat ac -it omnis imitatio. Tert. adv. Marc. 4, 7 p. 433 quae non implent fidem ordinariae narrationis, -entis in mendacio semper. 4, 29 p. 521 -ecit itaque parabola in persona domini. nat. 1, 1 verum -it adaequatio comparationis. Itala Is. 53, 3 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 386. 3, 17 p. 404 adv. Iud. 14 Rufin. Adamant. 1, 25 Aug. civ. 18, 29 p. 295) species eius inhonorata, -ens citra (*vel* supra) filios (*vel* prae filiis Hier. in Is. 53, 3 p. 613; a filiis Hier. epist. 65, 8, 1) hominum homo (*ἐκλεῖπον παρὰ . . .*, Vvlg. despectum et novissimum virorum). Ambr. Abr. 1, 8, 67 p. 547, 17 ut, dum ascendit senex, infringeretur impetus, lassaret dextera, -ret intentio. Vvlg. Zach. 13, 8 partes duae in ea (*terra*) dispergentur et -ent. Avg. civ. 12, 7 p. 522 nemo igitur quaerat efficientem causam malae voluntatis; non enim est efficiens, sed -ens, quia nec illa effectio sed defectio (*bis.* 12, 8 p. 523 *bis.* 12, 9 p. 524). 12, 8 p. 522 hoc scio naturam dei . . . nulla ex parte posse -ere et ea posse -ere, quae ex nihilo facta sunt. Leo M. serm. 85, 4 p. 436 Laurentio in caelos abeunte tu -is, *o crudelitas*. Marcell. auct. chron. II p. 100, 4 (*a. 517*) -ente pretio. Petr. Chrys. serm. 42 p. 317[C] ieiunium sine misericordia -it. Greg. M. moral. 8, 54 requirit mire quod sibi respondere non sufficit *mens* et sub eo ignara -it, quod prudenter requirit. *acced.* ad: Paneg. in Mess. 185 cui fuerant flavi ditantes ordine sulci horrea fecundas ad -entia messis (*sic F*, fecundis in -entia mensis *A*). Sen. epist. 74, 31 nihil . . . ad quod mens sana -at. nat. 3 pr. 10 nec -ente ad iniurias terra errasse in oceano. Avg. lib. arb. 3, 12, 35 non enim vel bonitas eius . . . -ret ad creandos alios. Petr. Chrys. serm. 71 p. 401[D] lassescit mens, caro nostra -it ad divina (*sc. ne ascendat*).

c *apud* Ictos *i. q. excidit, cessat, non est locus, non extat, non existit*: Cels. dig. 19, 5, 2 cum -ant vulgaria atque usitata actionum nomina. Gaivs dig. 14, 5, 1 etiamsi -ent superiores actiones (Vlp. dig. 9, 3, 5, 12. 19, 5, 21 *al.* Pavl. dig. 15, 1, 52. 39, 3, 2, 5). Ivlian. dig. 30, 81, 9 pendente condicione legati condicio statutae libertatis -it (33, 5, 9, 2 *et 6*[ies] Afric. dig. 35, 1, 31 *et 8*[ies] Gaivs dig. 30, 68, 2. 45, 1, 141, 9 inst. 3, 179 *bis* Scaev. dig. 28, 5, 83 (82). 33, 1, 20 pr. Papin. dig. 23, 4, 26, 5 *al.* Cod. Iust. 3, 33, 12, 1. 6, 27, 6 si autem casualis est condicio et ex fortunae insidiis -erit. 6, 51, 1, 7). Ivlian. dig. 18, 4, 19 -ente condicione (28, 5, 22. 35, 1, 26, 1. 38, 2, 20, 4 Vlp. dig. 4, 8, 11, 4 *al.* Cod. Iust. 6, 51, 1, 2a. 7, 6, 7). Pavl. dig. 34, 9, 10, 1 -it fideicommissum (Vlp. dig. 31, 60). 21, 1, 58, 2 indicia prioris fugae non -unt. Vlp. dig. 24, 3, 64, 9 lex -it. 43, 19, 3, 13 -it interdictum. 10, 2, 49 -ente (*B S*, -cto *alii*) directo iudicio (Frg. Vat. 159. 246 iudicium patris, licet iure -at). Ivlian. dig. 1, 3, 32 pr. qua in re hoc -ret (*sc. quod moribus inductum est*). 29, 7, 2, 2 libertates -unt. Pompon. dig. 1, 2, 2, 24 vetustissima iuris observantia . . . -isset. Clem. dig. 31, 59 partem legati -ere (Gaivs dig. 31, 55 pr. 35, 2, 78 per -entem partem). Pavl. dig. 4, 8, 32, 3 sive postea -at poena. 12, 2, 35 pr. probationibus aliis -entibus (22, 3, 7. 26, 2, 30. sent. 2, 17, 12 Frg. Vat. 227 Cod. Iust. 6, 30, 22, 10). 22, 2, 6 obligatio . . . -isse videtur. Vlp. dig. 40, 5, 26, 11 senatus consultum -it. Marcell. dig. 46, 3, 72, 4 -ere stipulationem. 47, 20, 3, 1 titulus criminis -it (*bis*). Frg. Vat. 256 iuris quoque verbis -entibus (Vlp. dig. 38, 17, 2, 29. 40. 47, 8, 2, 7). Papin. dig. 37, 11, 11, 2 voluntas, quae -erat. Marcian. dig. 31, 57 -it quod ei relictum est. Cod. Iust. 5, 35, 3, 2 his (*testamentariis et legitimis tutelis?*) -entibus. 6, 38, 5, 1 *propinquis.* 6, 51, 1, 1c ut quod in medio -at hoc caducum fiat. 6, 51, 1, 2 ea quae in ultimis elogiis relinquuntur, contingebat -ere. 6, 51, 1, 3 tunc enim non -bant, sed ad illos perveniebant. 6, 51, 1, 11a sin vero pars quaedam ex his -at. 6, 51, 1, 11d tunc non vacuatur pars quae -ecit nec alii accrescit.

d *apud grammaticos i. q. non inveniri, non usurpari, deesse*: Diom. gramm. I 309, 16 ceteris -entibus *casibus* (309, 18 Prisc. gramm. III 1, 13 Pomp. gramm. V 172, 18. 186, 21 *sq.* ecce -unt quinque *casus* simul, -unt quattuor, -unt tres, -unt duo; unus numquam potest -ere. qua ratione non potest -ere unus? 210, 30). Prisc. gramm. III 2, 27 nominativus . . . -it. Pomp. gramm. V 186, 26 quotiens -erit nominativus, necesse habet -ere et vocativus (210, 35. 210, 34 ubi -at vocativus). Prisc. gramm. II 559, 29 -unt participia (560, 11 Pomp. gramm. V 262, 1 *cf.* Gramm. suppl. 262, 29 *bis*). 559, 25 si -ant supina, -unt etiam participia (559, 28). 581, 15 *perfectum* -ens. III 195, 13 praepositiones -unt (376, 19). 194, 5 praepositiones est quando abundant, est quando -unt (196, 8 coniunctiones. 341, 9 vel abundante abnegatione vel -ente et a communi subaudienda. 359, 10). Prisc. gramm. II 492, 4 neutra -unt. 492, 6 -it etiam 'metui'. III 271, 16 usu -ente (239, 7). Mart. Cap. 4, 359 proprium -it. 4, 381 quamvis nonnumquam nomina -ant, ex quibus situs denominantur, ratio tamen non -it. *acced. praepos.* in: Diom. gramm. I 330, 7 in quibusdam casus -ere videmus. Prisc. gramm. II 449, 7 *in verbis* quaedam -unt personae. Cassiod. gramm. VII 166, 16 in quibusdam *nominibus* istum (*nominativum*) -ere novimus. *i. q. dehiscere, claudicare, carere numeris, temporibus sim.*: Char. gramm. I 93, 3 multa *nomina* sane inveniuntur, quae varia ratione -ant (Prob. inst. gramm. IV 128, 19). Diom. gramm. I 346, 12 verba -unt (Prisc. gramm. III 153, 11. 17 Consent. gramm. V 370, 8. 12 Macr. exc. gramm. V 628, 37). Prisc. gramm. III 116, 11 non necesse est orationem -ere (116, 16. 17). 155, 12 cui (*poeticae constructioni*) licet et -ere et abundare. Macr. exc. gramm. V 629, 12 apud Latinos -unt inquam et sum. Mart. Cap. 3, 284 in comparatione -unt ut 'bene'. 3, 324 ut . . . etiam usum quendam usurpasse detegamus aut etiam contra regulam -isse. *acced. abl. limit.*: Char. gramm. I 65, 18 partes orationis . . . accusativo plurali -unt. Phoc. gramm. V 426, 12 alia *nomina* certis casibus -unt (428, 15). 427, 29 quod plurali -it numero. Vlt. Syll. gramm. IV 220, 29 virgo . . . genitivo -it. Char. gramm. I 249, 4 haec verba qualitate -ere dicuntur (257, 10 temporibus. Diom. gramm. I 379, 16. 21 prima persona. 379, 30 cetera declinatione. 381, 3. 9 participiis. 386, 12 futuro infinitivo. Prisc. gramm. II 173, 7. 560, 14. 574, 2 praeterito. Prop. inst. gramm. IV 187, 11 quibus modis vel personis. 187, 15. Explan. in Don. gramm. IV 555, 26 Phoc. gramm. V 435, 17 Macr. exc. gramm. V 628, 25. 28. 653, 26 *sq.* sunt quaedam in declinatione verborum, quae plurimis -ant more Graecorum apud quos tribus modis -unt). Diom. gramm. I 403, 7 participia temporibus -unt (Prisc. gramm. II 563, 19 in ipsis -entia aliquo casu). Prisc. gramm. III 124, 16 -it autem praepositivis articulis lingua latina. Explan. in Don. gramm. IV 514, 26 participiis -it latinitas. Prisc. gramm. II 425, 9 *infinitus* et personis et numeris -it. Serv. auct. Aen. *A*, 234 quia -it lingua latina participio praesenti passivo. *acced. praepos.* per: Diom. gramm. I 328, 25 per ceteros casus nomina multa -unt (Prob. nom. gramm. IV 215, 21 Don. gramm. IV 377, 31 Consent. gramm. V 352, 16 *bis*). Prob. inst. gramm. IV 48, 2 anomalia est miscens vel immutans aut -ens ratio per declinationem. Consent. gramm. V 370, 6 per singulas . . . partes -ere verba. *praep.* in: Char. gramm. I 158, 14 in quibusdam casibus -ere videmus ea *pronomina*. Phoc. gramm. V 428, 30 quae cum in singulari numero non -ant, in plurali tres tantum casus habent (427, 24). Prisc. gramm. II 430, 24 quaedam -entia in supinis. 560, 26 impersonalia -unt in supinis et participiis (574, 6 Phoc. gramm. V 439, 2). Pomp. gramm. V 261, 27 *sq.* sunt verba defectiva, quae non -unt in participiis, in verbo tamen -unt *eqs.* Prisc. gramm. II 560, 7 -entia in aliis . . . supina quoque significationibus. Consent. gramm. V 382, 10 in coniugationibus verba -ant (372, 11 Phoc. gramm. V 438, 12. 439, 2. 4. Macr. exc. gramm. V 628, 21 in declinatione. Gramm. suppl. 262, 29). Diom. gramm. I 318, 15 cum latinum eloquium in quodam verbo -it. Consent. gramm. V 375, 30 in his -it graeca lingua. ex: Consent. gramm. V 382, 31 *verba* aliqua ex parte -unt. *adde*: Serv. Aen. 1, 135 'quos ego' -it hoc loco sermo (*i. media in oratione resistit*). Avg. in psalm. 123, 8 -ente latinitate (*i. non extat in lingua latina vox concinna*). Isid. orig. 9, 5, 23 *nothus* nomen Graecum et in latinitate -it.

part. praes. pro adi. **dēficiēns**, -tis. *i. q. caducus*: Avg. in psalm. 147, 3 ne praesentem vitam -em, volaticam, transitoriam sic amemus. Leo M. serm. 35, 4 p. 252 amor rerum -ium. *adv.* **dēficienter**. *i. q. elliptice*: Hier. hom. Orig. in Is. 7, 4 p. 1138 'non

gens ad deum suum', haec eis respondete. -r autem dicitur. haec eis respondete: 'non gens ad deum suum exquiritur'.

synon. et coniuncta: ad I A: deserere, lassare. *ad I B*: corrumpi, deseri, destitui, dissolvi, fatigari, laborare, solvi (LVCAN. 2, 560). *ad II A 1a*: desciscere, deserere. *ad II A 1b*: aberrare (AVG. in psalm. 26, 2, 17), cadere, concidere, deflecti (QVINT. decl. 349 p. 375, 24), desperare, a mente esse, minui animo. *ad II A 1c*: cadere, debilitari, (de)fatigari, labare, laborare, languescere, lassari, pavefieri, retardari, tabescere. *ad II A 1d*: consumi, deseri vita, exanimari, expirare, mori. *ad II A 1e*: linqui animo. *ad II A 2a*: angi, inferiorem fieri, minorem fieri, tabescere. *ad II A 2b*: minui, minus esse; obumbrari, obscurari; decurrere, arescere. *ad II A 2c*: desinere, labi, intercipi. *ad II A 2d*: deesse. *ad II B*: decedere, se evacuare; cadere, descendere, labi; desistere, desinere.

oppos.: ad I A: restare. *ad I B*: abundare, ali (VITR. 8 praef. 2), recreari, refici, spem salutis habere (HERM. sim. 9, 14, 3); superare. *ad II A 1a*: in officio esse. *ad II A 1b*: confidere, fulciri (AVG. in psalm. 36 serm. 1, 12). *ad II A 1c*: abundare: (ITALA I Cor. 8, 8), refici. *ad II A 1d*: abundare, nasci (GREG. M. moral. 18, 68), reviviscere (OV. Pont. 1, 3, 9), vigere. *ad II A 2a*: consistere, convalescere, permanere, remanere, valere, vigescere. *ad II A 2b*: crescere; excedere, renovari, restitui, revocari, suppeditare; exoriri, effluere, exaestuare, exuberare, inundari. *ad II A 2c*: incipere, manere, perseverare, redire. *ad II B*: obtemperare, proficere, stare; initiare, perdurare; abundare.

deriv.: defectativus, defectibilis, defectio, defectitat, defectivus, defector (-trix), defectus, deficientia, deficisci. *compos.*: indeficiens, subdeficio. *Leissner.*

dēflcīsco, -ere *a* deficere. *i. q. deficere coepisse, ignavum fieri*: RVFIN. Basil. hom. 5, 5 ignavae mentis desperatione continuo -unt. *L.*

defīdo *v.* diffido *et* diffindo. **dēfīēns** *v.* defio *p. 326, 68.*

×dēfīgo, -xī, -xum, -ere *a* de *et* figere. *formae* defico: TAB. devot. Audollent 135[a], 9. 135[b], 7 *et codd. p. 340, 59. 341, 84 al.* defica: INSCR. Jahresh. d. öst. Inst. IX 1906 p. 194. defixso: DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 30. defixus *inde a* CIC. Arat. Verr., defictus: VARRO rust. 3, 7, 7. *intransitive*: GREG. TVR. Franc. 8, 29 si ... gladius -xisset. glor. conf. 28 digiti palmae -xerant. *per tmesin scribitur*: MART. CAP. 1, 21 vers. *p. 341, 60.* GLOSS. καταπήσσω. -ere πῆξαι. -xus διαπεπαρμένος. *legitur inde a* PLAVTO, *non habent* TER. CATVLL. LVCR. PVBLIL. SALL. NEP. VITR. *al.*

I ***proprie***: **A** *i. q. figere, infigere, affigere, deflectere*: **1** *aliquem*: PLAVT. Persa 294 te hodie ... -am in terram colaphis. :: tun me -as? CIC. Arat. 21 -xus (-xo *codd.*) corpore Perseus. *in imag.*: STAT. Theb. 9, 677 stat cuneo -xa acies. BELL. Afr. 29, 3 decurione percusso et ad equum (ad decuma *codd.*) -xo (POTAM. tract. 2 p. 1416[A] [*in imag.*] mox se ut ad cubile cordis concinnamenti nisu sector sollicitus -xisset). OV. met. 11, 76 ut quaeque solo -xa cohaeserat harum (*mulierum quae in arbores vertuntur*). CLOD. LIC. hist. 3 cruci -untur. *de bestiis*: VAL. FL. 7, 601 suis -xum (*i. in terram deductum*) *taurum* flatibus urguet *Iason incumbens.*

2 *aliquid* (*nota enallagen*: CORIPP. Ioh. 8, 195 solidam -ens cuspide terram): CIC. Arat. 199 *ventus* perfringet (-stringet *D*) celsos -xo robore malos. 279 inde Sagittari -xum (*D*, deflexum *al.*) possidet arcum. ac. 2, 122 ut videamus, terra penitusne -xa sit et quasi radicibus suis haereat an media pendeat (STAT. Theb. 7, 183 potuit Latonia frater saxa ... -ere Delon [*sc. antea natantem*]. FAV. EVL. p. 12 *terra* -xa. p. 14. MART. CAP. 8, 814 terram in medio imoque -xam. *cf.* OROS. hist. 1, 2, 62 donec in sinu Liburnico -antur *Alpes*). LEX vic. Furf. (Corp. IX 3513) 6 utei tangere, sarcire, tegere, devehere, -ere (*sc. stipites*) ... ⟨ius⟩ fasque esto. CAES. Gall. 4, 17, 4 haec (*tigna*) cum machinationibus immissa in flumen (flumine β) -xerat. civ. 1, 27, 4 maximis -xis trabibus. VERG. georg. 3, 519 arator ... opere in medio -xa relinquit aratra. PANEG. in Mess. 84 adversos hosti -ere cervos (*i. ramos*). LIV. 2, 30, 12 -xis pilis (FRONTIN. strat. 2, 1, 7). MANIL. 5, 594 Perseus ... iaculatur in hostem Gorgoneo tinctum -ens (*G*, -fingens *al.*) sanguine ferrum. CELS. 4, 21 cucurbitulas sine ferro -ere (*cf.* 4, 27). SEN. Phoen. 499 arma -xa. COLVM. 3, 15, 1 calamus (PLIN. nat. 6, 166). 4, 16, 3 ridica. 5, 4, 1 harundines. 8, 9, 3. 9, 1, 3. SIL. 4, 655 stabilemque vetat -ere gressum (*cf.* MANIL. 5, 86 stabilis poterit -ere plantas *desultor*. EPIST. pontif. 8 Migne 13, 371[A] gradum firme -entes). 10, 300 -xerat (deflexerat *al.*) ensem. PLIN. nat. 9, 160 pali (17, 123 FRONTIN. strat. 2, 3, 18 VEG. mil. 1, 11). 17, 63 mucrone -i *amygdalas* dum *seruntur*. 17, 151. APVL. met. 9, 37 corpus. TERT. nat. 1, 12 robur. VLP. dig. 47, 7, 3, 3 saligneas virgas. LAMPR. Heliog. 7, 2 genitalia sibi -xit (*S*, devixit *BP*, devinxit *al.*). CET. FAV. 12 p. 297 -xae palatinationes (VITR. fixa). AVIEN. Arat. 953 hic genua Aurigae -xa quiescunt. 1717 cum parvae -unt spicula muscae. AMM. 15, 10, 5 ligneos stilos. MART. CAP. 8, 853 *sidera* obliquo *motu* per zodiaci -xa moliuntur. BOETH. arithm. 2, 30 p. 121 posito quodam puncto et alio eminus -xo. *al. in imag.*: CARM. epigr. 1552 A 68 numquam lapsuros vitae -ere muros. *nota: i. q. condensare*: CASSIOD. in psalm. 73, 12 aqua -xa est. BOETH. categ. 3 p. 244[A] lac, quod ex liquido -itur. TERT. resurr. 58 capillorum facilia crementa ... -xit (*i. repressit*). *additur, ubi vel quo -atur aliquid: casu dat.* (*cf. p. 339, 49*): VERG. georg. 2, 290 altior ac penitus terrae -itur arbos. Aen. 12, 130 -unt telluri (-e *MP*) hastas. OV. Ib. 515 -xa cadavera trunco (trunca *Ehwald*) digna feris. PAVL. FEST. p. 315 stipes fustis terrae -xus. SIL. 7, 294 hasta viri terrae -xa propinquae. CORP. XI 4639, 4 -xa monumentis ... nomina. *ablat.* (*cf. p. 339, 43*): VERG. Aen. 6, 652 stant terra -xae hastae (*cf.* 12, 130 ARVS. gramm. VII 467). LIV. 1, 25, 12 male sustinenti arma gladium superne iugulo -it. OV. fast. 3, 754 vertice nudo spicula -unt. PAVL. FEST. p. 25. SEN. Phoen. 469 hastam solo. SIL. 4, 454 patrio -xum corpore telum. 8, 623 -unt diro signa infelicia vallo. STAT. Theb. 9, 234 viridi -xa ... caespite ... spicula. PS. APVL. Ascl. 19 eodem loco -xorum siderum. CARM. laud. dom. 63 -itur insula ponto. MART. CAP. 1, 7 speculum ... adytis. 8, 822 altiore circuli extremitate horizontis -xa. HIL. gen. 43 *terra* semet -xa salo fundata resedit. EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 916[D] *ligna* singulis -xa stipitibus. 5, 10 p. 920[C] fundamine semel -xus *turbo pineus*. SERM. corp. Vind. 21 p. 329, 26 hospitium ... quod nec pavimentum solo -ret. *in imag.*: CIC. Phil. 4, 13 virtus est una altissimis -xa radicibus (*cf.* RVFIN. *l. 46*). PERS. 5, 16 ingenuo culpam -ere ludo. *adde*: CIC. Verr. 5, 24 quam (*crucem*) non ausus est usquam -ere. CAES. civ. 1, 27, 3 ibi (mihi *Pluygers*) sudes stipitesque praeacutos -it. PLIN. nat. 8, 26 ingentes arcus intentos -unt humi longius.

in *c. ablat.*: RHET. Her. 4, 52 gladium in latere -xit. VARRO rust. 3, 7, 7 duabus virgis viscatis defictis in terra inter se curvatis. CIC. Arat. 422 quos (*colles*) tenet Aegaeo -xa in gurgite Chius (*cf. p. 339, 56*). Catil. 1, 16 quod eam (*sicam*) necesse putas esse in consulis corpore -ere (LIV. 1, 58, 11 *cultrum* in corde). Verr. 6, 170 crucem ... in foro (Rab. perd. 11. 28). har. resp. 57 (*in imag.*) *dedecora* in eo penitus -xa. CAES. Gall. 5, 44, 7 verutum in balteo -itur. civ. 2, 2, 2 asseres ... in terra (terram *Nel*) -bantur (LIV. 44, 5, 3). CIRIS 162 *Amor* virginis in tenera -xerat omnia *tela* mente. OV. rem. 193 ipse potes riguis plantam -ere (deducere, deponere *al.*) in hortis. FEST. p. 305. CELS. 4, 27 cucurbitulae ... -endae sunt in inguinibus. PETRON. 30 tabulae in utroque poste -xae. PLIN. nat. 17, 138 *ramum* in crure (cruce *E*) fici. 18, 161 lauri ramis in arvo -xis. 28, 63 clavum ferreum -ere, in quo loco caput fixerit corruens morbo comitiali, absolutorium eius mali dicitur. 32, 49 si surculus (*qui per ranam transfixus est*) in menstruis -atur a marito, adulterorum taedium fieri. 32, 154 pernae in harena -xae. SIL. 1, 387 hastam adversi torquens -it in inguine Hiberi. 15, 269 (*in imag.*) sponsae -xus in ossibus ardor. HYG. astr. 3, 28 p. 93, 8 Aquarius pedes habet in hiemali circulo -xos (3, 35 hic [*Procyon*] in lacteo circulo -xus). 4, 7 p. 105, 14 qui (*malus*) in Argo navi -xus videtur. SCAEV. dig. 32, 93, 4 dolia, quae in cella -xa sunt. PANEG. 3, 5 taceo trophaea Germanica in media -xa barbaria. 5, 6 -xis in aditu trabibus. VVLG. thren. 2, 9 -xae sunt in terra portae eius. RVFIN. hist. mon. 1 radices in corde nostro -at *cupiditas*. CASSIAN. conl. 2, 13, 8 (*in imag.*) quod viderat telum in corde eius fuisse -xum. 7, 15, 2. MART. CAP. 8, 830 signo in octava parte Capricorni -xo. HYG. astr. 3, 24 p. 91, 25 *stella*, quae est in dextra penna *Virginis sideris* ad umerum -xa. *adde*: COD. Iust. 10, 40 (39), 5 si in patria uxoris tuae ... domicilium -isti (*cf.* SEN. dial. 12, 13, 3 in quo [*angulo*] ego -xus sum. AVG. pat. 5, 1 sub qualibet caeli asperitate nocentem animum corpusque -unt). secundum: DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 30 cippoque grandi secundum aram -xso. sub: CAES. Gall. 5, 18, 3 sub aqua -xae sudes. *quo*: ad: CAES. civ. 2, 10, 4 ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentes digitos -unt. HYG. astr. 3, 20 p. 89, 24 genera -ere (deficere *al.*) ad terram. in *c. accus.*: CATO agr. 41, 4 medias vites vinclis in terram -ito. COLVM. arb. 3, 4 in terram ... sarmentum -ito. *sim.* PLIN. nat. 8, 34 in aurem morsum. 17, 96 rubi ... -unt rursus in terram capita. 17, 297 in ossa mucronem. 21, 113 cacumen in terram. FRONTIN. strat. 2, 3, 17 palos in terram. VEG. mil. 4, 21 una trabes in terram praealta -itur. VVLG. iud. 4, 21 clavum in cerebrum. II reg. 2, 16. eccles. 12, 11 in altum. CLAVD. MAM. anim. p. 79, 11 (*in imag.*) -endo eandem (*animam*) in pulchra corpora. COLVM. 2, 14, 6 eodem ... robustam materiam -ere convenit. inter: CVRT. 7, 11, 13 quos (*ferreos cuneos*) inter saxa -rent. 7, 11, 15.

B *i. q. figendo efficere*: ALC. AVIT. carm. 5, 168 immersis -ant vulnera rostris *muscae*. *cf.* PLIN. nat. 8, 34 *l. 61*. *sim.* DRAC. Romul. 9, 165 carnibus Hectoreis -ent oscula (*cf.* Orest. 230 dulcia lascivis -ens basia labris. ACT. Archel. p. 63, 20 osculis eum -xis amplectitur. ALC. AVIT. carm. 6, 277 complexis -unt oscula plantis).

II ***translate***: **A** *oculos, vultum, mentem (cogitationes) derigere, intendere*: **1** *cum obiecto*: VERG. Aen. 7, 249 -xa Latinus ora tenet. TAC. ann. 3, 1 egressa navi -xit oculos. ITALA prov. 27, 20 (Ps. Cypr. sing. cler. 28 Ps. Aug. spec. 51 p. 519, 4) abominatio est coram (*om. Aug.*) domino -ens (στηρίζων) oculum (VVLG. *aliter*). ARNOB. nat. 5, 26 dea *Ceres* -ens augusti luminis orbes. POMER. 3, 6, 5 *mens* nimia ... intentione -xa. in *c. acc.*: CIC. ac. 2, 46 parum -unt animos et intendunt in ea, quae perspicua sunt. OV. am. 2, 8, 15 iratos in te -xit ocellos. VAL. MAX. 6, 1, 7 -xo in terram vultu. CVRT. 9, 3, 2 in terram ora. PLIN. nat. 8, 51 oculorum aciem

in terram. QVINT. inst. 11, 3, 158 oculis in terram -xis. AMBR. obit. Valent. 1 in eum mentem dirigimus intentionemque -imus. AMM. 22, 2, 4. CASSIAN. conl. 23, 6, 3 totam in eum carnis et mentis aciem -entes. 24, 6, 1 intentio in unum semper est -enda. BENED. reg. 7 -xis in terram aspectibus (fixis in terram oculis *al.*). CASSIAN. conl. 1, 7, 4 velut ... intentionem sui cordis huc usque -xerit. in *c. abl.*: OV. epist. 20, 113 luminaque in gremio veluti -xa tenebam. VAL. MAX. 8, 7 ext. 7 oculis in terra -xis. CVRT. 7, 8, 9 in vultu regis -xerant oculos. SEN. dial. 5, 4, 1 oculis ... in uno obtuto -xis et haerentibus. PLIN. epist. 2, 1, 12 totus animus in hac una contemplatione -xus est. GELL. 1, 13, 3 sententiam suam una in parte. AMBR. exc. Sat. 1, 67 -xus in uno dolor. CASSIAN. conl. 1, 4, 4 in hac ergo destinatione -entes nostrae directionis obtutus. 9, 6, 4. 9, 30, 2 in qua (*caelesti sublimitate*) ... mens ... debet esse -xa. 21, 26, 2 in eius laudatione -unt *gressum*. 23, 8, 2 pervagationem mentis ita -xam semper in dei contemplatione continuit. CLAVD. MAM. anim. p. 164, 17 visu eodem in Mariae contemplatione -xo. CASSIOD. inst. div. 24 mentem in contemplatione. *cf.* AVG. civ. 19, 17 in eo -it imperandi oboediendique concordiam civium, ut sit eis ... quaedam compositio voluntatum. *adde*: CIC. rep. 6, 17 quo usque humi -xa tua mens erit (LACT. inst. 7, 1, 19). CASSIAN. inst. 4, 35 illic habentes oculos animae nostrae -xos. *cf.* 5, 41 illic habens -xum intuitum. conl. 1, 13, 1 ubi mentis intentionem debeamus habere -xam. FAVST. REI. epist. 3 p. 176, 7 *anima* ibi -itur. ad: CASSIAN. inst. 5, 14, 4 ad ea mentis obtutum. conl. 10, 10, 1 ad quam (*formulam*) semper tenacissime vestrum intuitum -entes. erga: CASSIAN. conl. 5, 14, 1 omnem curam erga illius impugnationem. 12, 5, 5 omne studium erga cultum sui cordis. *c. dativo vel ablativo*: VERG. Aen. 1, 226 *Iuppiter* Libyae -xit lumina regnis. SIL. 17, 213 -xos Itala tellure tenebat intentus vultus. LACT. inst. 2, 1, 19 oculos solo. CLAVD. 28, 258 -xoque malis animo ... cernit. CASSIAN. inst. 5, 14, 4 mens contemplationi divinae -xa.

2 *reflexive*, defigi *vel* se defigere: CIC. de orat. 3, 17 cumque cum -xum esse in cogitatione sensisset (CASSIOD. in psalm. 127, 14). orat. 9 quam *speciem* intuens in eaque -xus *artifex*. VERG. Aen. 1, 495 dum stupet obtutuque haeret -xus in uno. 8, 520 -xique ora tenebant (*per hypallagen*). VAL. FL. 5, 377 -xus in una. 7, 82. TAC. ann. 13, 16 resistunt -xi et Neronem intuentes. TERT. adv. Marc. 4, 19 extraneis *personis* intus -xis ad sermones eius. spect. 25 -xus in morsus ursorum. ARNOB. nat. 3, 44 exploratae in rei cognitione -i. LACT. inst. 3, 27, 10 -xi ... in terram. CASSIAN. inst. 2, 5, 5 in psallentis verba *cunctis* -xis. conl. 20, 7, 2 in hac humilitate cordis et spiritus contritione. SVLP. SEV. Mart. 73 in defuncti ora -xus. RVRIC. epist. 2, 43. ISID. sent. 3, 9, 4 totum sese in scripturarum meditatione -it. *c. abl.*: CLAVD. 21, 56 -xae hospite pulchro Persides. *additur accus.*: VERG. Aen. 6, 156 Aeneas maesto -xus lumina voltu (LVCAN. 6, 658 VAL. FL. 7, 407). SIL. 8, 73 terrae -xam oculos *Annam* (CLAVD. 26, 486 -xus lumina terrae). *res personata*: MANIL. 2, 573 in transgressum vultu -xa maligno *sidera*.

3 *singulariter i. q. mirari, observare*: STAT. Ach. 1, 367 nimio -ere visu virginis ora novae. 1, 766 nullaque virginei servantem signa pudoris -it (*cf.* 1, 584 nimio quod lumine sese figat).

B *i. q. in mente ponere, constituere*: 1 *de recordatione*: CIC. Verr. 1, 7 ut non modo in auribus vestris, sed in oculis omnium sua furta atque flagitia -urus sim. prov. 8 quam (*audaciam urbanam*) ille praesens in mentibus vestris oculisque -xit. de orat. 2, 175 his ... locis in mente et in cogitatione -xis. HIER. epist. 39, 8, 1 hanc (*Blaesillam*) in meam mentem -xam legent virgines. 2 *de voluntate, consilio*: CIC. dom. 9 quam (*sententiam*) populi sermo in animis nostris iam ante -xerat. MART. CAP. 1, 21 (vers.) de pectore fixis praeoptare caret (*cf. p. 339, 38*).

C *i. q. horrore immobilem reddere, obstupefacere*: 1 *aliquem*: PROP. 1, 8, 15 me -xum vacuā ... in orā. SEN. clem. 1, 9, 10 -xum et tacentem (AMM. 26, 9, 9). CALP. ecl. 7, 37 stabam -xus et ore patenti mirabar. 14, 10 modo per silentium -xus, saepius pavore exurgens ... opperiebatur. PLIN. epist. 9, 34, 2 sedeam -xus et mutus. paneg. 76 -xi et attoniti. IVL. VAL. 1, 3 quid ita -eris (πέπηγας), ubi ... me intueris. ARNOB. nat. 7, 12 haesitare, -i. LACT. inst. 2, 8, 54 illum teneo haerentem, -xum. *accedit causa*: LIV. 3, 47, 6 primo stupor omnes ... -xit (*cf.* 5, 39, 1). 6, 40, 1 cum ... stupor silentiumque inde ceteros patrum -xisset. 7, 10, 12 -xerat pavor cum admiratione Gallos. 8, 7, 21 cum silentio -xi stetissent. 21, 33, 3 utraque ... res ... eos -xit. 22, 53, 6. VAL. FL. 4, 226 gelidus -xit Castora sanguis. 5, 455. 6, 503. 534. 7, 511. 8, 369 visu maeret -xus acerbo. STAT. Theb. 1, 491 omine tanto -xus (SIL. 9, 253). SIL. 17, 184 torvo obtutu -xus. TAC. Agr. 34 novissimae res ... -xere aciem. ann. 13, 5 ceteris pavore -xis. FLOR. epit. 2, 6, 59 steterunt diu mutua admiratione -xi. APVL. met. 2, 7 isto aspectu. 3, 22 stupore (9, 11. 34. 11, 14 AMM. 25, 2, 4. 26, 6, 18. 30, 5, 13 SERV. auct. Aen. 2, 616). AMM. 29, 5, 18 periculi metu. 31, 10, 12. MEROB. pros. frg. 2 B 24 horrore subito. CYPR. GALL. gen. 1415 metu. exod. 1201 vocibus immodicis populi. SIDON. carm. 7, 212 indole tanta. *adde*: TAC. ann. 1, 68 milite quasi ob metum -xo.

2 *aliquid*: LIV. 1, 29, 3 silentium triste ac tacita maestitia ... -xit omnium animos. APVL. Plat. 2, 4 *incitamenta irarum* -it stupore (deficit *codd., corr. Stewech*) immobili *incommobilitas*. *adde*: BOETH. categ. 3 p. 247[c] cum timor loco passionis habeatur, ab ea pallor metuentis vultum atque ora -it.

D *i. q. statuere, definire*: CIC. leg. 2, 21 quae augur iniusta nefasta, vitiosa dira -xerit (deixerit *al.*), irrita infectaque sunto. MALL. THEOD. gramm. VI 586, 6 pedum -xa ratio. COD. Theod. 7, 4, 29 (*a. 407*) iuxta nummaria -xa pretia. PS. AVG. categ. 11 his igitur argumentis ostendunt definitionem categoriae ... non recte esse -xam. *adde*: TERT. adv. Val. 16 *vitia* massaliter solidata -xit seorsum. *c. dat.*: ALC. AVIT. carm. 5, 569 ultima namque dies -xa est crastina genti. *c. ablat.*: AVG. civ. 4, 29 *fines* media compositione -xi. *c. praepos.* in: CIC. Flacc. 3 ut omnia reipublicae subsidia, totum statum civitatis, omnem memoriam temporum praeteritorum, salutem praesentium, spem reliquorum in vestra potestate, in vestris sententiis, in hoc uno iudicio positam esse (*syn.*) et -xam putetis. ARNOB. nat. 1, 28 omne, quod est, ... in sententiae suae (*i. dei*) perpetuitate -xum est. 2, 66 in eo -ere spem salutis. 5, 38 id, quod in vi propria atque in sui generis qualitate -xum est. CENS. 14, 10 in quo *anno* Staseas terminum vitae -xit (*cf.* CASSIAN. conl. 21, 17, 1 ut in ipso [*ieiunio*] spei nostrae terminum -amus). COMPVT. Carth. 2, 8 cum nec diem passionis dominicae in capite primae ocdoadis suae ... -xerit nec certum numerum annorum veridice terminaverit. *cf. ibid. et saepius*. pro: COD. Theod. 9, 42, 24, 1 (*a. 426*) quod pro certa legis sanctione -xumest. *seq.* ut: MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 5 nisi id ... prius fuerit definitione -xum, ut. THEOD. MOPS. in I Thess. 5, 25 ut pro alterutro orent, lex -it caritatis. *acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 4, 6 p. 433, 6 qua *praescriptione* -imus nihil ... commune esse debere. *interrog. indir.*: CASSIAN. inst. 5, 17, 2 -xum habet, quo sibi cordis sui indeflexibilis sit dirigenda pernicitas.

E *i. q. incantare, execrari, devovere*: CIRIS 377 pergit ... regis Iolciacis animum -ere (defugere *codd.*) votis. OV. am. 3, 27, 9 -xit nomina cera. SEN. Herc. O. 524 magae dixere amorem posse -i malo (*i. veneno*). benef. 6, 35, 4 caput sanctum tibi dira precatione (imprecatione *vulg.*) -is (*vulg.*, dificis *N*) (PLIN. nat. 18, 19). PAVL. sent. 5, 23, 15. PORPH. Hor. epod. 17, 28 Sabellis carminibus -i mentes humanas. PS. APVL. herb. 8 tit. si quis devotatus -xusque fuerit. INSCR. Jahresh. d. öst. Inst. IX 1906 p. 194 Paulina ... deficsa sit, ne quid possit mali facere. TAB. devot. Audollent 135[a], 9 valetudines defico in (h)as tabelas (*cf.* 135[b], 7. 250[b], 17). 222[b], 2 -xi sic inimicorum meorum linguas. CARM. epigr. 1604, 16 carminibus -xa. *adde de somno*: STAT. Theb. 10, 127 *Sidonios* duces ... populumque -ere Cadmi. *de obligatione*: VVLG. prov. 6, 1 -isti apud extraneum manum tuam. 22, 26 qui -unt manus suas.

part. perf. pass. pro adiect. **dēfīxus**, -a, -um. 1 *de personis*: VVLG. Soph. 1, 12 viros -os (*i. superbos*) in faecibus suis (καταφρονοῦντας). CASSIOD. in psalm. 1, 1 animo stabili -us vir (*syn.* firmatus). 2 *de rebus*: a *de corporis partibus*: HOR. epist. 1, 6, 14 quid ad rem ... si -is oculis animoque et corpore torpet (*cf.* RHET. Her. 3, 15, 27 acri et -o aspectu uti. PHYSIOGN. 22 pupillae -ae et status oculorum propemodum -us). PHYSIOGN. 54 rigida et tamquam -a cervix (πεπηγότα ἀκλινῆ. *ibid.* stabilis ac -a cervix). *de stellis*: HOR. epod. 17, 5 -a caelo devocare sidera. AVIEN. Arat. 929 -arum *stellarum* cursus. SEN. suas. 1, 1 grave et -um mare. b *de rebus incorporeis*: CIC. dom. 103 doloris mei -xum iudicium. PS. APVL. Ascl. 31 stabilitas -a. IVVENC. 3, 140 deus mortem -a lege minatur. HIER. in Eph. 4, 13 p. 618 ut certae atque -ae crederet veritati. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 1 partem -am ... et immutabilem.

syn.: *ad I*: figere, infigere. deflectere. affigere, cogere. *ad II*: dirigere, intendere, ponere, constituere. obstupefacere. statuere, definire. fascinare, incantare, execrari, devovere. *opp.*: *ad I*: extrahere, diluere. *ad II*: avertere, erigere, laxare.

deriv.: defixio.

dēfigūro, -ātus, -āre *a* de *et* figurare. *i. q. derivare*: PRISC. gramm. II 140, 15 in 'ix' feminina inveniuntur a masculinis verbalibus sive denominativis in 'tor' -ata. *i. q. defingere*: IREN. 1, 18, 3 decem apostoli ... invisibilem -bant (διετύπουν) secundum eos decadem.

dēfindo, -ere *a* de *et* findere. *i. q. dedolare*: ENN. ann. 397 malos -unt, fiunt tabulata falaeque.

dēfingo, -nxī, -fictum, -ere *a* de *et* fingere. GLOSS. διαπλάσσω, μεταπλάσσω. V 449, 25 -unt pingunt (*leg. vel* fingunt *vel* pangunt). *i. q. fingere*: CATO agr. 74 -ito farinam (121. *cf. Blümner, Technol. I 64*). HOR. sat. 1, 10, 37 Rheni luteum caput (diff- *pars codd.*). carm. 1, 35, 40 nova incude -as (diffingas *al.*) retusum ... ferrum. [COLVM. 4, 27, 6 *leg.* defringere.] TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 336, 4 non bene -isti me (*dicit Adam figulo suo*). pudic. 7 si iam in christianum peccatorem -rentur *parabolae*. AMBR. serm. 45, 4 non laetificasset Mariam Christus, nisi Evam priorem ... -xisset (AVG. serm. ed. Mai 1, 4). ZACCH. 1, 28 imagines hominum ... metallis -ctas. VEREC. in cant. 6, 3 quas (*mundi partes*) suis manibus ... continuit atque -xit *dominus*. *Simbeck.*

dēfīnio, -īvī, -ītum, -īre *a* de *et* finire. *intransitive: v. p. 343,*

12. 34. 72. 344, 31. GLOSS. *διορίζω sim. ἀπαλλάττει.* destinat. determinat. *legitur apud* PLAVT. *et inde a* RHET. Her.; *deest practerea poetis. haud raro scribitur* diffinio *vel* difinio (*corr.* e *cx* i: PRISCILL. tract. 11, 142) *imprimis apud scriptores ultimi temporis, velut*: SEN. nat. 5, 1, 1 (*v. quae adnotat Gercke*) BOETH. (*cf.* in Porph. comm. pr. p. 6, 20 *adn.*) VIRG. gramm. *de* CAEL. AVR. acut. *v. Helmreich, Archiv 12 (1902) p. 325. nota*: PS. QVINT. decl. exc. Paris. 13 p. 415, 18 quanto difficilius diffiniri (*syn.* discerno. *cf. infra l. 83, sed etiam p. 348, 57*). [*ex coniectura legitur* PS. IVL. RVF. schem. lex. 1 p. 48. *corrupte*: EXC. barb. p. 322, 29 Fr. quae (*hebdomades*) et a Danihele quemadmodum diffinierunt (*expectatur forma passiva. cf.* ITALA Dan. 9, 24 [Filastr. 107, 2] statutae sunt), *nisi est intransitive positum, i. secundum Danihelem adimpletae sunt.*]

I *strictiore sensu, i. q. finibus locum circumscribere*: A *proprie*: 1 *subi. est res*: CIC. Caecin. 22 fundi . . . partem oleae derecto ordine -unt. Arch. 23 orbis terrae regionibus -untur *res gestae* (*cf.* Balb. 64). rep. 2, 11 tractus ductusque muri . . . sapientia -itus ex omni parte . . . montibus. Tusc. 5, 69 *siderum* vagi motus rata tamen et certa sui cursus spatia -unt (nat. deor. 1, 87 sol duabus unius orbis ultimis partibus -ens motum, *i. cursum*). div. 2, 92 orbes qui . . . aspectum nostrum -unt, qui a Graecis *ὁρίζοντες* nominantur, a nobis finientes *eqs.* (PROB. Verg. georg. 1, 233 p. 363, 12. *cf.* HYG. astr. 4, 10 p. 107, 4 horizon . . . ita -it [*fere i. q. dividit*] sphaeram ut *eqs.*). FRONTIN. grom. p. 30 duo fundi iuncti iugerum -unt (*cf. infra l. 78*). HYG. astr. 1, 4 p. 23, 14 incerta ratione -itur *horizon.* HEGES. 3, 6, 1 cuius (*regionis*) obiectu Galilaeae spatia -untur (*περατοῦται*). *absolute*: ITALA Ios. 13, 7 (Lugd.) mare magnum -et (*ὁριεῖ, deest* VVLG.). 18, 20 Iordanis -it in partem orientis (*ὁριεῖ*, VVLG. est terminus). *passive i. q. extendi*: AMM. 23, 6, 74 australe (*latus vel mare*) . . . ab ostiis Nili . . . ad . . . principia Carmanorum quattuordecim milium stadiorum numero -itur. HYG. astr. 3, 3 p. 82, 8 *arctophylax*, positus ab arctico circulo, ad aestivum -itur. APRING. in apoc. 21, 16 quae (*stadia XII*) -untur passibus mille et quinque stadiis (*syn.* porrigitur, *sed cf. infra l. 81*). *intransitive*: CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 99, 89 hucusque -it terra Iafet usque ad *eqs.*

2 *subi. est persona*: CIC. Sest. 67 imperium populi Romani orbis terrarum terminis. rep. 5, 3 agri . . . -bantur, qui essent regii (PORPH. Hor. serm. 2, 6, 9 velut norma posita -it *agellum*). leg. 1, 61 alicuius -iti loci. 3, 43 caeli . . . partes. BELL. Hisp. 30, 3 eum locum -ire coepit *Caesar* (*sc. ne milites eo usque procurrerent*; declinare *Kübler praef. p. XVII*). PAVL. FEST. p. 14 spatium circi, quod super -itum modum victoriae adiungitur (*cf. p. 345, 33*). p. 157 certis verbis -ita *templa augurum* (*syn.* effatus, saeptus). POMPON. dig. 50, 16, 239, 6 urbare est aratro -ire. HYG. astr. 1, 6 p. 25, 14 zodiacus . . . sic vel optime -iri poterit, ut . . . circulus perducatur. 1, 6 p. 26, 6 maiorem circulum. CORP. V 1494 hoc mon⟨umentum⟩ ita uti -itum (defimia-⟨tum⟩ *lapis*) terminatumq(ue) est (*cf.* VLP. dig. 50, 16, 60, 2 fundus . . . habet fines, locus latere potest, quatenus determinetur et -atur). 3072, 4 areae quam ego -ii. INSCR. Jahresh. d. österr. arch. Inst. VIII (1905) Beiblatt p. 53 ⟨i⟩nter Sidrinos et Asseriates . . . -it (*sc. terminos*). *nota*: PAVL. FEST. p. 53 ager in ducena iugera -itus (*cf. infra l. 62*. METROL. p. 136, 5 VII pedum -itas *perticas* (*cf.* p. 136, 12).

B *translate*: 1 *finibus circumscribere, quasi in imagine*: RHET. Her. 3, 3, 5 modestiae partibus utemur . . ., si unam quamque rem certo naturae termino -emus (CIC. de orat. 1, 70 nullis ut terminis circumscribat aut -at [*poeta vel orator*] ius suum, quominus ei liceat *eqs.* 2, 70 non habet -itam aliquam regionem [*syn.* terminis saepta] *ars*). CIC. p. red. ad Quir. 23 tempore et die memoriam beneficii -ire. Marcell. 25 modum vitae . . . non salute rei publicae sed aequitate animi. de orat. 3, 9 non vagabitur oratio mea longius atque eis fere ipsis -etur viris. AVG. civ. 11 *divinitas* nec loco nec temporibus -itur. *c. praepos.* (*cf. supra l. 51*): CIC. dom. 146 ad nostrum usum prope modum iam est -ita moderatio rei familiaris. HIL. trin. 11, 47 ut non . . . -itus in modum sit *deus* (in psalm. 2, 23 in tempore, *de Christo*). *vocem claudere* (*in arte gramm.*): PROB. inst. gramm. IV 48, 7 haec . . . o littera (48, 11 is litteris) -untur (57, 32 quot vel quibus formis [57, 39 una hac forma] -antur *genera. sim. saepe.* app. gramm. IV 195, 13). nom. gramm. IV 212, 18 quae (*ratio*) omnia (*eiusmodi*) nomina . . . trix syllaba -it (*i. terminari iubet.* MART. CAP. 3, 308 ablativum e -ant, adiectaque m accusativum -ant impleantque *nomina* [finiant *β*]. *nota*: PS. PALAEM. gramm. V 538, 24 ea nomina quae nominativo in 'in' -unt (*sic cod.*, finiuntur *Keil*).

tempus: PS. APVL. Ascl. 31 tempus . . . quod -iri potest vel numero vel alternatione vel alterius per ambitudinem reditu. CENS. 17, 2 spatium vitae . . . partu et morte (AVG. civ. 12, 13 saeculorum spatia, *opp.* interminus). HYG. astr. 1, 7 p. 26, 17 quattuor tempora -it *sol.* 3, 21 p. 90, 17 circulo eo, qui aestatem -ire . . . est dictus. *i. q. comprehendere* (*cf.* FRONTIN. grom. *supra l. 25*): AQVILA rhet. 18 p. 27 sententiam certa quadam circumscriptione -it atque determinat *periodus.* COD. Iust. 1, 17, 2, 7[e] ut . . . sexta pars totius digestorum voluminis octo libris -atur. APRING. in apoc. 21, 16 in hoc ergo numero computi plenitudo -itur (*cf. p. 344, 72*). *absolute i. q. distinguere: fortasse sic interpretandi sunt* PS. QVINT. decl. exc. Paris. 13 p. 415, 18 (*supra l. 7*) *et* ISID. diff. 2, 12 (*p. 348, 28*) *cf.* 1, 71 *p. 348, 57*). 2 *i. q. finire, finem facere: actiones vel tempus*: CIC. Verr. 5, 115 aliquando . . . orationem (*syn.* concludo). har. resp. 53 discordias a dis . . . -iri. nat. deor. 2, 101 cursus ordinatos -unt *stellae in mundo.* MAR. VICTORIN. verb. script. 3 horam. 5 dies. OPTAT. 1, 18 tempestas persecutionis (*syn.* perago). BARNAB. 5, 11 ut consummationem peccatorum -ret (*ἀνακεφαλαιώσῃ*) eis qui *eqs.* SEDVL. op. pasch. 4, 11 p. 262, 6 dicta (*cf.* carm. pasch. 4, 114 dictis iam finis erat).

nota absolute: CIC. orat. 137 ut, cum transegerit aliquid, -at *orator.* PRAEF. bibl. monarch. in Matth. a transmigratione usque in Christum -ens . . . ostendit generationem. *controversias*: CIC. epist. 15, 15, 1 uno proelio . . . non totam causam, at certe nostrum iudicium (VEG. mil. 3, 9 conflictus publicus duarum . . . horarum certamine). AVG. c. Cresc. 4, 65, 83 quod numquam putas potuisse -iri . . . prudentibus . . . -itum est (*syn.* quod sine fine putabatis . . . finistis. *cf.* 1, 3, 5/6). c. Emer. 5 quaestionem (epist. 128, 2 finitam). *de iudicibus*: COD. Theod. 1, 5, 8 (*a. 378*) negotium (CASSIOD. var. 3, 13, 2 legum consideratione). 2, 18, 1 (*a. 321*) causam per iudicem (*opp.* ad nostram scientiam referenda). LEX Visig. Eur. 277 intra triginta annis. GREG. M. epist. 6, 34. COD. Theod. 2, 26, 1 (*a. 330*) controversiam locorum ordine (*syn.* COD. Iust. 3, 39, 3 termino). EPIST. pontif. 396 (Sixt. III) Migne 50, 617[c] actiones distinguat atque -at. COD. Iust. 7, 7, 2 (*a. 530*) speciem ex illius sanctionis tenore. *de re*: CASSIOD. var. 3, 37, 2 causam sub aequitate vestrum minime -it arbitrium (INST. Iust. 3, 7, 3 constitutio). *de quovis homine*: LEX Visig. 12, 2, 18 inter se . . . commercia (*sc. rata*) -ire. *ad perfectionis conditionem perducere*: DIOM. gramm. I 343, 47 ea (*sc. verba*) quae sunt incohativa perfecto tempore -ire (*sc. ut finitiva sint, cf.* 343, 29).

nota: i. q. interficere: APVL. met. 8, 6 ad hunc modum -ito iuvene. *passive i. q. decrescere de herbis*: DIOSC. 2, 166 profectione *hirundinum* . . . -atur (diff- *cod.*) *chelidonia* (*ληγούσαις . . . συμπαρακμάζει*). *intransitive i. q. desinere*: SCHOL. Hor. ars 135 a maioribus incipere et in exiguum -ire (*Γα*, desinire *V*, desinere *rell.*). EXC. barb. p. 292, 9 Fr. in quibus (*temporibus*) -erunt *regna. e. inf.*: PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562[D] sibi esse mox -it.

II *latiore sensu*: A *generatim*: 1 *absolute i. q. statuere: de consilio*: PLAVT. Cist. 519 non remittam -itumst.

imprimis de artium auctoribus i. q. praecipere, docere: PLIN. nat. 18, 205 quidam . . . temporibus -unt: vere linum (*sc. serendum*) *eqs.* dub. serm. frg. Char. gramm. I 125, 3 Modestinus . . . ita -it, quae nomina comparandi fuerint, . . . ea exient. THEOD. PRISC. log. 61 veterum sententia fuit sic -itum. VLP. dig. 7, 1, 25, 5 regulariter (13, 1, 12 pr. eleganter . . . libro septimo. 26, 1, 3, 1 ita -emus . . . non esse necesse. 28, 5, 4, 1 recte generaliter [COD. Iust. 4, 1, 12 pr. de]. 33, 7, 12, 27 et Sabinus -it et Cassius . . . adnotat). TERT. spect. 3 exserte -itum: non ibis in circum (AVG. civ. 15, 27 *syn.* praescribo. *cf. l. 36.* SERM. Arrian. frg. I 6 p. 610[A] quemadmodum pater voluit -vit iussit mihi). apol. 4 dure -itis dicendo *eqs.* (*syn.* praescribo). adv. Hermog. 15 p. 141, 19 sicut -it Hermogenes (*cf.* AVG. bon. viduit. 10, 13 sicut ipse dominus in euangelio -vit). FILASTR. 128, 2 haec non -ens dicit apostolus, sed disputans atque edocens *eqs.* (HIER. epist. 49 [48], 13, 2 aliud est quaerere, aliud -ire; in altero pugnandum, in altero docendum est [*cf. ibid.* 1 scribere . . . *δογματικῶς*]. 49 [48], 14, 3 ille -it, ego sciscitor *eqs.* CLAVD. MAM. anim. p. 53, 1 non -entium, sed arbitrantium). PRAEDEST. 1, 22 p. 594[C] ita Origenem suis expositionibus -isse. SOL. 25, 8 (*om. H*). OROS. hist. 5, 23, 3 ut breviter -am (*i. dicam*). FACVND. defens. 5, 3 p. 641[B] Ibas episcopus Edessenus -ens subscripsi, *sic compluries (agitur de definitione fidei).* *nota de re*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 4, 4 quae *ὁριστική*? quae -it *pars grammaticae artis.* CELS. dig. 34, 7, 1 pr. Catoniana regula sic -it . . . legatum . . . non valere. ITALA prov. 18, 18 (Rufin. Orig. in Ios. 23, 2) contradictiones cohibet sors et inter potentes -it (*ὁρίζει*, VVLG. diiudicat). *c. praepos.* de: TERT. idol. 19 possit in isto capitulo etiam de militia -itum videri. bapt. 15. orat. 21 absolute . . . de omni muliere. adv. Marc. 4, 12 p. 455, 8 de humano opere -iit dicendo 'tuum'. SOL. 49, 8 de ritu . . . paene inconstanter *a veteribus auctoribus* (SVLP. SEV. chron. 1, 23, 8 parum. *cf.* 1, 29, 3). CASSIAN. conl. 7, 4, 1 de natura . . . praepropere (*syn.* capere coniecturam, proferre sententiam). CLAVD. MAM. anim. p. 158, 5 de his quae nescis, sine cunctatione. LEX Visig. 3, 1, 2 si pater de filiae nuptiis -ierit et de pretio convenerit (*i. pacisci. cf.* 3, 4, 2. 8, 5, 1 si nec tunc voluerit de dandis decimis -ire).

2 *c. accusativo*: a *praevalente sensu significandi, i. q. notare, indicare*: CIC. Verr. 2, 57 non solum numerum (GELL. 3, 16, 20 numerum dierum . . . et tempus . . . partionis nono mense. AVG. civ. 18, 34 *de propheta*) signorum, sed etiam unius cuiusque magnitudinem, figuram statum litteris -iri vides. leg. agr. 2, 66 cur eos (*agros*) non -is neque nominas? *ibid.* -o . . . Italiam. 2, 67 non -is locum? quid naturam (-ā *al.*) agri? Cael. 6 accusatio crimen desiderat, rem ut -at (de orat. 2, 134 alterum *genus causarum*, quod personis certis et temporibus -etur. 3, 109. 110 *cf. p. 349, 30*). 48 hic ego ipsam rem -am; mulierem nullam nominabo. PAVL. FEST. p. 127 cum id genus hominum -itur *verbo municipii* (PAVL. dig. 32, 46 ex omnibus supra comprehensis ea sola -untur *verbis illis*). PLIN. nat. 18, 243 Cato verna opera sic -it scrobes fieri *eqs.* ARNOB. nat. 3, 39

personas specialiter -itas. TYCON. 5 p. 60,9 certum tempus legitimis numeris. MAR. VICTORIN. verb. script. 3 nec ... dies ... sine horis ... -itur. HYG. astr. 1, 1 p. 22, 18 *sphaerae* neque exitus neque initium potest -iri (*syn.* significo. *cf. p. 346, 43*). PS. PHOEBAD. fid. 5 p. 41[C] quod comparaveris, ... expressius. p. 42[A] lumen illud, quod deus est, aestimari, comprehendi et -iri non posse. SIDON. epist. 4, 21, 1 originis nostrae -endae materia ... sit penes physicos.

b *praevalente sensu describendi*: CIC. de orat. 2, 138 in genere -endo. rep. 2, 55 illustribus in personis temporibusque exempla hominum -o. 2, 66 ad -endum optimum statum *rei publicae* (APVL. Plat. 2, 27). VAL. MAX. 2, 10, 8 sub nomine Catonis (*cf. p. 346, 76*) -at *virum sanctum*. HYG. astr. 1, 7 p. 27, 1 terrae positionem (*syn.* exponere). HIER. epist. 22, 38, 2 apostolus ... ita virginem -vit: 'ut *eqs.*' (VRAN. epist. 9 p. 864[A]). RVFIN. hist. 5 ind. 8 quemadmodum Irenaeus canonem scripturarum divinarum -it (*τῶν θεῶν μνημονεύει γραφῶν. cf.* 5, 8, 1). AVG. civ. 21, 25 ut eam (*fidem*) -it idem apostolus (fid. et op. 16, 27).

c *praevalente sensu dicendi i. q. contendere, pronuntiare* (*cf. p. 347, 1*): CIC. rep. 1, 1 unum hoc -o tantam esse necessitatem virtutis ... tantumque amorem ... datum (CASSIAN. conl. 13, 18, 4). TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 391, 13 sufficit mihi hoc -ire, quod deo congruit, veritatem ... rei. adv. Prax. 13 p. 248, 14 duos ... -imus deos (*syn.* praedico, profero. RVFIN. Adamant. 2, 6 *et saepius*). FILASTR. 113, 2 ut ille delirans hoc -it. AMM. 16, 5, 2 id ... Cato prudenter -ens ... inquit. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 29 de talibus se hoc non -ire, sed opinari magis (*cf. p. 344, 50 sqq.*). AVG. civ. 12, 20 sive aliquid in ea (*tractatione*) -ire valeamus. 15, 23 non hinc aliquid audeo -ire, utrum (VINCENT. LER. 31, 42 prolocutus est et -vit [*sc. id*] quod *eqs. cf. p. 346, 82*). c. Cresc. 2, 18, 24 Petiliani sententiam fixam atque -itam (CASSIAN. conl. 12, 7, 7 *opinionem* super). *de re*: TERT. resurr. 3 p. 29, 26 nuda et aperta et omnibus nota -unt *communes sensus*.

d *praevalente sensu statuendi i. q. constituere, decernere*: α *ex potestate quadam*: CIC. Verr. 4, 211 *v. p. 346, 19*. leg. 2, 8 qua *ratione* iura nobis -enda sunt. epist. 5, 20, 7 genus ... beneficiorum -itum lege non erat (MOD. dig. 41, 3, 3 CHAR. dig. 22, 5, 1, 2 COD. Iust. 6, 61, 6, 3a. *cf.* 5, 9, 8, 1 certa sanctione). CAES. Gall. 7, 83, 5 adeundi tempus -unt, cum (*cf. p. 346, 8*) meridies esse videatur. TAC. Germ. 5 numerus (PANEG. 8, 10. *cf. p. 346, 1 et 7*). SVET. Aug. 49, 2 -itis pro gradu cuiusque et temporibus militiae et commodis missionum. HEGES. 1, 44, 2 consilium -itur de auctore supplicium sumendum. CASSIOD. var. 9, 14, 9 angusta pretia (INST. Iust. 2, 7, 4). *apud* ICTOS: CELS. dig. 31, 30 officio iudicis secundum aestimationem ... legati quantitas (COD. Iust. 3, 1, 15) -iri potest (MOD. dig. 23, 1, 14 in sponsalibus contrahendis aetas -ita non est. COD. Iust. 1, 20, 2 temporales actiones [*i. quae inter eas habeantur*]. 4, 1, 12, 4a eventus. 5, 17, 10 in causis ... specialiter -itis. 8, 33 [34], 3, 3 certum tempus. NOVELL. Iust. 36, 5). SCAEV. dig. 44, 3, 14 pr. de accessionibus ... nihil in perpetuum generaliter (*cf.* EPIST. pontif. Thiel Hil. 12, 2 super ecclesiis. ALC. AVIT. epist. 7 p. 35, 15 istud ... perinde ut de ecclesiis ... difficile. COD. Iust. 2, 55, 5, 2 lege ... super. 11, 48, 20, 3. LEX Visig. 9, 1, 2 quid de eodem rationabiliter iudex ... -at). PAPIN. dig. 46, 3, 97 quod veteres ideo -ierunt (VLP. dig. 39, 5, 3 generaliter hoc in donationibus *seq. acc. c. inf.* PAVL. dig. 48, 20, 7 pr. quod cum aliqua moderatione. COD. Iust. 6, 58, 14, 6 secundum quod iam -vimus. DIG. de conc. dig. 2 pr. omnia ... quae oportuerat [*syn.* mando]). COD. Iust. 1, 17, 2, 18 Hadrianus in compositione edicti et senatus consulto ... hoc apertissime -vit, ut (LEX Visig. suppl. p. 479, 35 hoc ... speciali ... sententia -imus ut). *de episcoporum decretis*: HIL. op. hist. frg. 2, 13 quae acta sunt et quae -ita. EPIST. pontif. Felix II Migne 13, 21[B] et hoc ... in Nicaena synodo ... ab omnibus -itum est. AVG. civ. 22, 8 canonem ... sacrarum litterarum, quem -itum esse oportebat. EVOD. epist. ad Val. 62 concilii -itas sententias. CAPREOL. epist. 1, 2 p. 847[C] quae nunc pro catholica fide -ita sunt (*παρὰ τῶν πατέρων ὁρισθέντα*). NOVELL. Iust. app. 3 patrum regulis. GREG. M. epist. 1, 16a aliquid de. *de rebus*: EPIST. pontif. Thiel Hil. 12, 2 decessoris mei auctoritas. COD. Theod. 6, 27, 10 (*a. 396*) quam (*poenam*) in contumaces ... divalis sanctio -vit. COD. Iust. 3, 28, 36, 1e leges (8, 4, 11 pr. *varia sequente structura*) et nostra constitutio.

β *de fato*: CIC. rep. 6, 3 omnibus ... certum esse in caelo -itum locum. div. 2, 19 omnia quae fiunt ... ex omni aeternitate -ita ... esse fataliter. APVL. mund. 38. ARNOB. nat. 7, 10 olim -itum et fixum est. AVG. civ. 21, 4 neque id quasi regulariter -itum est *natura. cf.* HYG. astr. 1, 8 p. 28, 8 quod cum in hac parte sphaerae fit, idem in altera parte -itum putamus. *de deo*: TERT. bapt. 12 p. 211, 11 unum baptismum. spect. 1 hoc consilio potius et humano prospectu, non divino praescripto -itum. FILASTR. 12, 4 mysterium consummationis statutum ac -itum antea. AMBR. vid. 11, 69 servitutem de bonis coniugibus. PELAG. in Rom. 2 p. 654[B] die -ito et certo tempore. VVLG. Luc. 22, 22 secundum quod -itum est (*κατὰ τὸ ὡρισμένον*). act. 2, 23 -ito consilio (*τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ*). 17, 26 -ens (*ὁρίσας*) statuta tempora et terminos habitationis eorum. AVG. civ. 15, 27 *numerus*, cum hoc imperaret deus. *al.* *c. acc. personae*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 49 p. 1078[C] -itum ipsa sua existentia *deum*. CANDID. epist. 1 antequam genitus esset aut creatus vel -itus aut fundatus *Christus*. HIER. epist. 22, 41, 4 numerus (*i. electi a deo*). γ *de quovis homine*: VITR. 5, 12, 3 in eo loco, qui -itus erit. ITALA num. 30, 3 (Aug. quaest. hept. 4, 56) quicumque ... -ierit definitionem de (*ὁρίσηται ὁρισμῷ*, VVLG. se constrinxerit iuramento). *sim. in sequentibus et* AVG. loc. hept. 4, 93 *sq.* (4, 94 locutio est). CASSIAN. conl. 17, 8, 1 nihil ... abrupte monachum -ire (*syn.* decerno). δ *de artium auctoribus*: COLVM. 4, 4, 5 numerus ... vertendi soli ... -endus non est. PLIN. nat. 18, 202 hoc Graeci ita -unt, cum (*cf. p. 345, 37*) sit calida *terra*. QVINT. inst. 12, 6, 1 neque ego annos -am (*initii agendi*). VEG. mil. 1, 9 spatium *cursus. de* ICTIS *v. p. 345, 41. de christianis v. p. 345, 58.* ε *de contrahentibus* (*i. q. paciscor*): GAIVS dig. 19, 2, 25 pr. mercedem (*syn.* statuo). INST. Iust. 3, 23, 1 pretium (PAPYR. Marini CXIII, 2 [*a. 504*] placito et -ito pretio). LEX Visig. 2, 5, 4 quae sunt in pacto vel placito -ita (*cf.* 5, 7, 9). 2, 5, 5 quae servi ... paciscuntur sive per testem -unt. 3, 3, 3 quod cum (*cf. infra l. 37*) priore sponso -isse noscuntur *parentes*. 5, 4, 4 res -ita non valeat. *et saepius*. 10, 1, 11 *canon*.

notabilia ad 2: accedit dativus personae, cui aliquid statuitur: CIC. Verr. 4, 211 cur huic (*Siciliae*) praecipua lex iniuriae -itur? leg. agr. 1, 7 auctionis, quam constituunt, locum sibi nullum -unt (Phil. 8, 9 aedes sibi optimas *eqs.*). Sest. 47 cum esset omnibus -ita mors *fato* (ITALA act. 17, 30 [Aug. civ. 18, 54] in viro, quo -vit fidem omnibus *deus* [*ὥρισεν ... παρασχὼν πᾶσιν*, VVLG. statuit fidem praebens omnibus]. *cf. p. 347, 54 et* AVG. civ. 18, 53 non ... alicui daemoni, sed deo ... haec Petrum arte magica -visse). IVST. 4, 1, 9 quibus (*epistulis*) his ... praemia -bantur. FILASTR. 121, 1 filiis ... diviserit dederit ac -ierit et partierit ordine *orbem terrarum Noe* (*cf. c. p. 343, 36*). HYG. astr. 4, 9 p. 120, 13 diem ... nobis -ierunt *veteres* (*syn.* constituo *c. acc. c. inf.*). CASSIOD. hist. 6, 1 ab eis barbaris -itas epistulas. *rei*: COLVM. 3, 13, 5 per -itum vineis locum. TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 9 malis culpae et malis poenae, suum cuique parti -imus auctorem. *accedunt praepositiones*: in: CIC. leg. agr. 2, 32 -it in quinquennium *potestatem*, facit sempiternam. CAES. civ. 3, 82, 3. SCAEV. dig. 44, 3, 14 pr. in perpetuum (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 111, 30 in futurum, *v. p. 349, 17*). TERT. ieiun. 10 ieiunationis in serum -itae. PS. MATTH. euang. 12, 4 in hoc mentem -vi ... ut. cum (*cf. etiam supra l. 15*): ALC. AVIT. hom. 6 p. 110, 23 cum deo tacitus -vit quidquid (*cf. infra l. 82*). de *v. p. 344, 62.* *abl. instr.*: CIC. Pis. 42 qui mala dolore, bona voluptate -unt (de orat. 1, 222 Tusc. 5, 73). de orat. 2, 134 alterum *genus causarum*, quod personis certis et temporibus -atur. 3, 109. Lael. 58 sententia quae -it amicitiam paribus officiis ac voluntatibus. *nota sensibus i. q. cognosco*: CIC. orat. 203 aures ipsae tacito eum (*modum versuum*) sensu (-um *codd.*) sine arte -unt. FILASTR. 155, 10 quod videre non possumus, nec humanis condigne sensibus -ire. *cf.* GLOSS. Verg. p. 480, 36 Hagen oculis -itas (captas VERG. Aen. 1, 396), *sc. terras. cf. p. 349, 56.* *sequitur acc. dupl.*: *sensu significandi vel declarandi*: PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 hic proximo nomine -itur parentis sui sobrinus. TERT. adv. Hermog. 2 p. 128, 4 bonum et optimum -ens deum. anim. 22 -imus animam dei flatu natam. resurr. 48 p. 100, 2 ex hoc quoque corporalem -iri resurrectionem. scorp. 13 quam (*i. qualem*) martyrii -at felicitatem *apostolus*. adv. Val. 7 p. 184, 5 innatum ... -unt (*sc. hunc*), quasi statim probent esse, si talem -ant, qualem scimus esse debere. adv. Marc. 2, 12 p. 352, 8 eum exinde iudicem -endum. 4, 34 p. 536, 21. HYG. astr. 1, 6 p. 25, 2 circulo, quem arcticon supra -vimus. 2, 13 p. 48, 5. CLAVD. MAM. anim. p. 106, 24 corpora incorporata (*syn.* credo). COD. Iust. 8, 53, 34, 3a aliis multas aliis unam eas -entibus (*sc. liberalitates. syn.* intellego). *sensu statuendi*: ITALA Rom. 1, 4 (Tert. adv. Prax. 27 p. 281, 25) qui -itus est filius dei (*τοῦ ὁρισθέντος*, VVLG. praedestinatus). IVLIAN. epit. novell. 40 (41), 1 poenam ... constitutio -vit adversus eos ... amissionem ita, ut *eqs.*

3 *sequuntur enuntiata*: a *enuntiatum interrogativum (vel relat. v. infra l. 82)*: *accedit abl. instr.*: VARRO rust. 2, 1, 10 tauro et vacca, qua (quae *cod.*) essent muri et portae, -itum. AVG. civ. 18, 23 daemonum responsis ... -itum esse quanto tempore *eqs.* PS. PHOEBAD. fid. 4 p. 40[C] animo (*syn.* aestimo concipio). CONC. Arelat. a. 524 p. 36, 14 salubri consilio *sacerdotes* (LEX Visig. 12, 1, 3 ubi [*in canone*] speciali sententia. *nota*: 2, 3, 7 cum mandatore ... quantum. *cf. supra l. 37*). *sine ablativo*: CIC. Quinct. 84 tibi quid facias -it *edictum*. leg. agr. 2, 74 tu non -as quot colonias ... deduci velis. ac. 2, 114 quam vitam ingrediar -as. CAES. civ. 1, 11, 2. NERAT. dig. 25, 1, 15 non tam facile (AVG. civ. 13, 11 difficillime) in universum. CALL. dig. 22, 5, 3, 2 nullo certo modo satis. GELL. 1, 13, 1 negotio tibi dato et quid faceres -ito. 12, 4, 1 graphice ... sciteque sub historia ... Servili (*syn.* describo. ADNOT. Lucan. 4, 248 -vit *poeta* quid sit gladius in manibus eorum. HYG. astr. 1 praef. p. 20, 18 zodiacum circulum ... et quare *eqs*). PS. APVL. herm. p. 266 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472, 13 ITIN. [Silv.] 34 (*cf. supra l. 11*). AVG. civ. 11, 11 -ire quis potest. 12, 20 -ire non audeo. 21, 27 periculosissimum (*est*) -ire (epist. 164, 4 temerarium est). 22, 30 temere. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 3 parum. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 17. *nota indicativum sequentem*: VITR. 2, 8, 13 ⟨ut⟩ tota uti sunt -am. APVL. met. 2, 221 nec satis quisquam -ire poterit, quantas latebras ... mulieres

comminiscuntur. *cf. p. 346, 37 et 345, 28.* **b** *acc. c. inf. (cf. p. 348, 43 et 345, 18): argumentando*: Cic. rep. 2, 65 -ieram genera civitatum tria probabilia . . . nullumque ex eis unum esse optimum. Tusc. 5, 27 fat. 9 Tert. anim. 47 *et saepius* Hil. trin. 3, 24 Rvfin. Adamant. 2, 1. Consent. Aug. epist. 119, 1 apud memet ipsum prorsus (Ps. Avg. serm. 264, 6 *syn.* credo). Svlp. Sev. chron. 2, 50, 2 Sidon. epist. 1, 7, 2. *docendo*: Roman. Char. gramm. I 132, 11 grammatici -unt es finita nomina ... flecti non posse (Char. gramm. I 171, 32). Ivlian. dig. 24, 2, 6 generaliter (Cod. Iust. 10, 35, 3, 3) -endum est . . . nullam habere licentiam uxores (Vlp. dig. 5, 3, 9 regulariter. 21, 2, 21, 1 eleganter. 39, 1, 5, 9 belle. Pavl. dig. 31, 82, 2 rectissime. Cod. Iust. 1, 14, 12, 1 veteris iuris conditores . . . aperte dilucideque. 2, 55, 5, 3 plenius . . . -imus, *de imperatore*). Inst. Iust. 3, 1, 14 per quam (*constitutionem*) -vimus. Cod. Iust. 4, 32, 28, 1 apertissima lege. 6, 38, 2 pr. (*a. 293*) iuris auctoritate. *cf.* Conc. Aurel. a. 511 p. 4, 11 de agris . . . id esse iustissimum -imus ut. *apud* Eccl.: Tert. adv. Marc. p. 391, 16 *de haereticis eqs.* Ps. Hil. libell. 19 *apostolus.* Filastr. 67, 4 propheta dicens (*cf.* Prosp. c. coll. 14, 2). Cassian. inst. 6, 18 Clavd. Mam. anim. p. 58, 4 Facvnd. defens. 2, 2 p. 562[A]. *cf. de deo*: Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 550, 13 in quo (*aevo*) neminem nubere -urus *Christus.* Ambr. hex. 2, 5, 18. Sol. 1, 88 plerique. Amm. 26, 1, 8 Schol. Pers. 2, 1 Veg. mil. 3, 8 Hyg. astr. 1, 8 p. 27, 19. Ambr. hex. 6, 4, 23 philosophi (Avg. civ. 22, 15 Boeth. in Porph. comm. 1, 10 p. 28, 16). Oros. hist. 4, 14, 5. *c. abl.*: Tert. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 14 huic usque adhuc lineae insistere, qua -o *eqs.* (*de imagine v. p. 343, 36*). Arnob. nat. 7, 31 quantum (*honoris*) te habere decerno et verborum circumscriptione -o. Tract. c. Arrian. 11, 26 hoc modo . . . credere, quo . . . -ant. Avg. civ. 8, 13 tit. qua (*sententia*) -vit *Plato.* Cassian. inst. 12, 14, 1 plane constantissime non mea, sed seniorum sententia. conl. 9, 7, 4 *prosecutione.* *nota sensum pronuntiandi*: Ennod. opusc. 1, 12 p. 265, 1. *de rebus*: Amm. 30, 4, 3 amplitudo Platonis. Alc. Avit. epist. 6 p. 34, 2 gloria vestra. Cod. Iust. 4, 18, 2, 1 condictiones. *nom. c. inf.*: Ambr. fid. 1, 5. Avg. civ. 5, 10 si ... illa -itur esse necessitas. *sequitur infinitivus*: Filastr. 132, 5 septem poenas perpeti caelesti sententia -itum est. *sensu consilium capiendi*: Amm. 22, 14, 5 qui ut prudens -vit inimicorum minuere numerum (ut prudentes -unt *coni. Petschenig, cf. p. 344, 37*). Avg. quaest. hept. 3, 3 Cassian. inst. 5, 32, 3 Hist. Apoll. 41. Serm. Caspari Anecd. p. 335, 4 *de Christo.* **c** *sequitur gerund.* (*de sententiis auctorum praeter* Ennod. *l. 44*): Roman. Char. gramm. I 127, 1 *sic* legendum esse -it. Pavl. dig. 22, 6, 9, 2 recte Labeo -it scientiam neque curiosissimi ... hominis accipiendam. Tert. adv. Hermog. 16 p. 143, 9 -o . . . deo ascribendum . . . bonum (adv. Marc. 1, 18 p. 313, 11). Avg. civ. 19, 3 tit. Ennod. opusc. 3, 47 p. 343, 2 -vit numquam sibi cenandum. Cod. Iust. 3, 28, 35, 1 (*a. 531*) in quo (*responso*) -vit. Nicet. psalm. p. 68, 21 apostolus. **d** *sequitur coniunctio*: ut: Vlp. dig. 43, 8, 2, 3 publici loci quemadmodum accipiatur (*cf. p. 348, 25 sqq.*) Labeo -it, ut ... pertineat. Vvlg. I reg. 20, 33 -itum esset a patre suo (patri *codd. pleriq.* I Macc. 1, 65 apud se ut non, ἐκραταιώθησαν καὶ ὠχυρώθησαν ἐν ἑαυτοῖς). Cod. Theod. 6, 4, 21, 6 (*a. 372.* Cassiod. var. 1, 31, 2 edictali programmate [*vel sim.*] -imus, ut. Conc. Aurel. a. 541 p. 94, 1 canonibus fuerit -itum, ut. Cod. Iust. 4, 18, 2, 1 [*a. 531*] lege. 11, 48 [47], 13 pr. [*a. 400*]). *c. dat.*: Itala Ios. 5, 6 (Lugd.) quibus . . . -ierat (*deus*), ne viderent (οἷς καὶ διώρισεν μή, Vvlg. iuraverat). *pro acc. c. inf.*: Boeth. herm. pr. 1, 9 p. 107, 10 -itum est, ut negatio vera sit. *adde*: Pavl. dig. 44, 7, 35 in honorariis actionibus sic . . . ut (Prosp. resp. ad Gall. 2, 14 *de deo*). *sequitur* quia: Rvfin. Adamant. 1, 7. *cf.* Pavl. dig. 6, 1, 6 ita -it, quod infectae quidem materiae pondus . . . dici oportet.

B ***speciatim*** *t. t. philosophiae sim.: semper fere de hominibus* (*de rebus*: Cic. Tusc. 5, 72 disserendi ratio et scientia. Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20 quantum humana condicio de deo -ire potest. Amm. 15, 2, 4 Catoniana sententia *seq. acc. c. inf.*). *passim*: Cic. *in libris rhetoricis et philosophicis*, Mar. Victorin. rhet. defin. (*inde* Isid. orig. 2, 29 *al.*), Avg. c. acad. *al.*, Boeth. herm. comm. in Porph. *al.* **1** *sequitur accusativus* (*nota*: Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20 id . . . -o [*i. hanc definitionem profero*] *seq. acc. c. inf. cf. ibid.* quantum *et* Isid. diff. 2, 12 hoc [*p. 348, 28*]): Rhet. Her. 1, 2, 21 vocabulum (Cic. de orat. 2, 108 verbum . . . breviter. part. 123 -endo describendoque verbo, *cf. p. 345, 8*) . . . -itur ipsum, cum quaeritur, quid sit minuere maiestatem (Cic. inv. 1, 34 naturam ipsam [*opp.* partes . . . enumerare]. Gell. 4, 1, 12 ipsum illud quod homo est). Cic. inv. 1, 34 tempus generaliter (1, 91 ex parte quadam, non ex omni genere). 2, 53 ad id, quod -ieris (fin. 4, 8 plurima. ac. 1, 5 nihil. 2, 17 ea quae tam clara essent. Tusc. 3, 84 haec omnia. Boeth. in Porph. comm. 1, 4 p. 11, 4 quid). Sest. 97 genus . . . *optimatium* brevi (Avg. civ. 8, 16) circumscribi et -iri potest (de orat. 1, 64 universam et propriam oratoris vim [*cf.* 2, 108] -ire complectique. nat. deor. 2, 147 -imus circumscriptamque complectimur. *cf.* orat. 117 ut -ire rem possit neque id faciat tam presse [Tusc. 4, 14 *cf.* phil. frg. V 56] et anguste). de orat. 1, 108 ars ita (Varro ling. 10, 74 sic. Fest. p. 302. Vlp. dig. 21, 1, 17, 14 proprie . . . sic. 44, 5, 1, 5 bellissime ita. Char. gramm. I 280, 13 *seq. exemplum.* Ps. Apvl. herm. p. 272 commodissime ita. Lact. inst. 2, 12, 8 Schol. Hor. Vind. ars 251 Fav. Evl. p. 15 Boeth. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 219, 3. 4, 17 p. 280, 20. *cf.* p. 12, 27 ὁρίζονται. *adde infra l. 25 sqq.*). *cf.* Cic. top. 31 hoc modo (Varro ling. 74 item. Sen. dial. 7, 4, 1 aliter. Cens. 17, 2. Qvint. inst. 7, 3, 16 nec uno modo. Apvl. Plat. 2, 24 ad hunc modum *seq. acc. c. inf.* Avg. civ. 19, 24 Cael. Avr. acut. 3, 17, 39 Boeth. arithm. 2, 29). Cic. ac. 2, 18 id . . . rectissime (off. 1, 62 probe . . . cum dicunt. Rvt. Lvp. 2, 5 ad utilitatem neque tamen contra communem opinionem. Gell. 1, 25, 10 superstitiose. Mar. Victorin. defin. p. 18, 7 perfecte. *cf. sim. supra.* Schol. Stat. Theb. 6, 529 plenissime. Avg. c. acad. 1, 4, 11 parum). Cic. Tusc. 2, 30 -is tu mihi dolorem, non tollis. Gell. 14, 1, 33 non enim comprehensa ... neque -ita neque percepta dicunt. Pomp. gramm. V 137, 15. Fortvn. rhet. 1, 13 p. 91 simpliciter. Avg. civ. 2, 21 sicut populus fuerat -itus. 22, 20. c. acad. 1, 4, 10 errorem -ire sit facilius quam finire. Ps. Phoebad. fid. 6 p. 42[B] cum -itur deus, ipsa sua definitione crescit (*alluditur ad p. 343, 61*). Mart. Cap. 8, 475 totum quod dubium discutitur. Cael. Avr. acut. 1 praef. 12 *et saepius.* Boeth. in Porph. comm. 2, 8 p. 196, 19 si . . . definitio -ito non sit aequalis. *notabilia*: Cic. inv. 1, 10 vis vocabuli (*cf. p. 347, 70*) . . . -enda verbis est (de orat. 1, 109 designata. *al.* div. 2, 130 Gell. 4, 1, 13). Gramm. suppl. p. 64, 11 sic . . . secundum qualitatem substantiae. Mar. Victorin. defin. 26, 5 usque ad proprium. 29, 6 enumeratione. Boeth. arithm. 1, 6 p. 15 haec . . . per alterutras species (in Porph. comm. sec. 3, 2 p. 201, 20 Cassiod. in psalm. 103, 3 *opp.* cognosco). herm. pr. 2, 14 p. 210, 22 opiniones -iri in eo quod. Cic. Tusc. 4, 21 ea sic -untur ut ira sit *eqs.* (off. 1, 8 ea sic -unt, ut . . . id officium perfectum esse -ant. *cf.* fin. 5, 76 nat. deor. 2, 57 Vlp. dig. 33, 9, 3, 6 Tert. anim. 21). *cf.* Isid. diff. 2, 12 inter substantiam et essentiam dei hoc (*cf. p. 347, 69 et 343, 82*) quidam -ierunt, quod. *nom. pro accus.*: Marcian. dig. 1, 3, 2 Demosthenes 'orator' sic -it. *cf.* Sen. nat. 1, 11, 3 quidam parhelion ita -unt: nubes rotunda (*expectatur acc. cf.* Cic. fin. 2, 13 *al.* Vlp. dig. 4, 3, 1, 2 *al.*). *acc. duplex* (*cf. p. 346, 48*): Cic. top. 32 adulescentiam florem aetatis. fin. 3, 33. 5, 38. ac. 2, 18 Tusc. 4, 26 Vlp. dig. 1, 6, 6 Pavl. dig. 48, 13, 11, 2 Apvl. Plat. 2, 8 Tert. anim. 5. 27 Ambr. Noe 4, 10 Avg. civ. 4, 21. 7, 9 Boeth. mus. 1, 3 p. 189 in Porph. comm. 1, 15 p. 42, 21 cons. 3, 10.

2 *sequuntur enuntiata: interrog.* (*cf. p. 343, 53*): Cic. inv. 1, 11 utrumque, quid sit fur, quid sacrilegus (part. 107 fin. 2, 5). rep. 1, 38 verbis (ac. 2, 40 Gell. 4, 2, 3). ac. 2, 17 Vlp. dig. 21, 1, 17 pr. Gell. 1, 25, 1 duobus modis M. Varro . . . indutiae quid sint -it. 4, 1, 9 genere proposito et differentiis appositis. Ps. Apvl. herm. p. 268. Lact. inst. 1, 5, 17 ita. Avg. c. acad. 1, 4, 10 Ps. Avg. categ. 6 Boeth. arithm. 1, 3 p. 13, 10 in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11, 7. *acc. c. inf.* (*cf. p. 347, 1*): Cic. part. 124 praevaricationem . . . esse -at omnem iudicii corruptelam ab reo. top. 8 fin. 2, 5 Vlp. dig. 43, 12, 1, 3. 50, 16, 19 Labeo . . . -it, quod, quaedam agantur, quaedam gerantur, quaedam contrahantur, et actum quidem generale verbum esse. Pavl. dig. 50, 16, 77 Mar. Victorin. defin. p. 47, 8 Amm. 27, 7, 4 Avg. civ. 14, 15. 19, 21. Ps. Avg. categ. 6 breviter. Vindic. med. 6 *cf. p. 347, 7.* quod *pro acc. c. inf.*: Vlp. dig. 50, 16, 19?

3 *absolute*: Cic. de orat. 1, 211 -rem hoc modo *sequitur definitio* (top. 22 ita. *sim. saepius, sequentibus variis structuris definitionem complexis, velut* Tusc. 4, 47 ita . . . -it, ut perturbatio sit *eqs.* . . . vel brevius, ut *eqs.* epist. frg. [Amm. 21, 16, 13 II 5 M]. Char. gramm. I 114, 30 Diom. gramm. I 449, 27 Vlp. dig. 4, 3, 1, 2 Mod. dig. 38, 10, 4, 5 Apvl. Plat. 1, 12 Ps. Apvl. herm. p. 278 Schol. Hor. Vind. ars 219. Mart. Cap. 5, 545 in toto ... sic. Isid. diff. 1, 71 Stoici ita -unt [distingunt *al.*], quod benignitas *eqs.*). Cic. Brut. 144 in interpretando, in -endo, in explicanda aequitate nil erat Crasso copiosius. 152 explicare -endo (orat. 16 Avg. civ. 8, 7). orat. 116 notitia -endo aperienda est (Svlp. Vict. rhet. 1 p. 313 quaerendum sit). part. 29 si -as, si dividas. 41 ex contrariis *eqs.* 126 ad communem sensum (Boeth. arithm. 2, 40 communiter) vimque verbi. top. 32 -unt oratores et poetae per (*O, om. V*) translationem (-ne *om.* per *al.*) verbi ex similitudine cum aliqua suavitate. 86 ratio et scientia -endi (fin. 4, 8 artes. Tusc. 4, 9 spinas. off. 3, 60 peritus. Mar. Victorin. defin. p. 17, 8 virtus. 28, 5 vis. Avg. dialect. 5 disciplina). fin. 2, 5 non ... displicet -ire. rep. 3, 45 mi populus non est, ut optime (Tusc. 4, 53 bene) -isti (off. 2, 5 ut a veteribus philosophis -itum est. *et saepius.* Fest. p. 233 Consent. gramm. V 350, 16. Vlp. dig. 1, 1, 1 pr. eleganter. Pavl. dig. 26, 11, 1 pr. Lact. inst. 5, 4, 11 verissime. Amm. 14, 11, 25). Arnob. nat. 1, 58 qui scit, quid sit illud quod dicitur, nec -it nec colligit neque alia sectatur artificia verborum. Fronto p. 146, 20 N. docere rem ostendere -ire explanare. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 2 p. 6, 22 non recte. 2, 4 p. 180, 19 describentes, non -entes (*sed cf.* 1, 14 p. 39, 6 -entes ὑπογράφοντες. p. 2, 15). *nota*: de: Char. gramm. I 12, 4 aliis ita de syllaba placuit -ire *eqs.* 265, 13 uberius ita . . . de. Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 20.

synonyma: circumscribo, complector, concludo, constituo, denormo, describo, designo, destino, determino, dico, divido, exeo (*passiv.*), finio, illustro, nomino, perago, praescribo, termino, volo.

opposita: *v. p. 344, 50 et 345, 26.*

derivata: definitio, definitor, definitivus.

part. praes. adv. **dēfīnienter.** *i. q. certe*: Clavd. Don. Aen.

6, 574 'qualis' inquit et 'quae' nec dixit -r aliquid. 11, 420 totum falsum asserebat, ceterum si verum esset, ostenderet -r urbium nomina. AVG. in euang. Ioh. 14, 8 accipe (*testimonium dei*) et signas, . . . -r agnoscis quia deus vorax est.

part. perf. pass. pro adi. ✖**dēfīnītus,** -a, -um. *compar. v. infra l. 62. superl. infra l. 24 sqq.* **1** *ratione statutus i. q. stabilis, constans*: PLAVT. *v. p. 344, 36.* RHET. Her. 1, 1, 1 -a animi moderatione. CIC. inv. 1, 59 -um quendam ordinem (*ortus et obitus. cf.* nat. deor. 2, 52 conversio. AVG. civ. 12, 21 circuitibus -is euntibus atque redeuntibus). dom. 4 ius religionum (*opp.* libidinosus). orat. 198 lex (*versuum*). phil. frg. V 70 certam et -am viam. epist. 3, 8, 2 nihil . . . habent (*capita epistulae*) quod -um sit aut certum nisi. *seq. acc. c. inf.* (AVG. civ. 7, 28). MAR. VICTORIN. verb. script. 4 aequilibratio . . . diei et noctis -a extiterat (*cf.* 2). HIL. trin. 11, 1 per -am fidei indemnabilis constitutionem. AMBR. bon. mort. 3, 8 -o praeconio. RVFIN. Orig. in num. 16, 4 p. 692[D] -ae et irrevocabilis sententiae. PS. SORAN. quaest. med. 1 ratio. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 189, 14 quod fit, -am habet naturam in eo quod fit. p. 199, 29 certam et -am veritatem, . . . falsitatem. *sim. saepius. cf. p. 346, 35.* *locutiones verbales*: VITR. 6, 8, 10 quale sit, futurum habet -um; *syn.* animo constituerit (LIBERAT. 11 p. 999[B] apud me. *seq. inf. cf. Thielmann, Archiv 2 [1885] 415 et supra l. 11 sq.*). SYMM. epist. 4, 12, 3 sublimitas tua teneat -um. *seq. acc. c. inf.* (PELAG. in II Tim. 3 p. 893[B]). AVG. serm. 294, 5 unde apud vos -um certumque est. serm. ed. Mai 182, 1 -issimum sit, ut (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 107, 10). PS. AVG. serm. 264, 6. LEO M. epist. 47, 2 nobis . . . -issimum est. *seq. acc. c. inf.* *locutiones adverbiales*: HIER. epist. 112, 4 ex -o defendere *tamquam certum.* RVFIN. Orig. in num. 16, 4 p. 692[D] pro -o accipere. p. 694[C] (*ad* ITALA Ier. 18, 7 in finem [πέρας] loquar). BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 216, 10 ex -o contingat *hoc.* **2** *notis significatus, specialis* (*in arte rhetorica et dialectica*): CIC. de orat. 2, 42 in constituta re et -a. 2, 65 de certa -aque causa. Brut. 322 a propria ac -a disputatione hominis ac temporis ⟨ad⟩ communem quaestionem universi generis orationem traducere. part. 5 -am *partem quaestionis*, quam causam nomino. 9 *quaestio* (top. 92. QVINT. inst. 7, 2, 1 *opp.* generalis). 61 *genus quaestionis* (top. 79 -um est quod ὑπόθεσιν Graeci, nos causam *appellant*). QVINT. inst. 7, 10, 7 materia. PS. APVL. herm. 4 p. 268 propositiones. *ibid.* particulas. 6 p. 271. BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 129, 5 ex -o . . . nomine (*syn.* finitum). *in arte grammatica*: POMP. gramm. V 201, 24 -a esse pronomina, quibus accidunt personae (*aliis locis* finita, *cf. Jeep, Z. Gesch. d. Lehre v. d. Redeteilen p. 183*). PRISC. gramm. III 117, 1 in prima . . . persona et secunda -us *nominativus est in verbo.* 492, 20 pronomen -ae alicuius personae vult esse et rem certam significare (SVLP. VICT. rhet. 2 p. 314 *supra l. 30*). MACR. exc. gramm. V 611, 5 solus . . . -us (*modus i. indicativus vel definitivus*) perfectam -em continet. *nota de homine*: CIC. off. 3, 107 pirata non est ex perduellium numero -us, sed communis hostis omnium (*cf. l. 43*). **3** *finibus circumscriptus* (*plerumque translate vel in imagine, proprie infra l. 56*): CIC. de orat. 2, 145 genera (*causarum*) esse -a non solum numero, sed etiam paucitate (2, 288. *cf.* 2, 146 orat. 188). Att. 15, 11, 4 tempus (QVINT. decl. 316 p. 245, 20 -o aliquo temporis spatio). ac. 2, 118 infinitum aera, sed ea quae ex eo orerentur -a. PLIN. nat. 18, 195 omnium (*seminum*) -a generatio est. PS. APVL. Ascl. 20 substantia (*vocis*) -a atque circumscripta est. ARNOB. nat. 3, 5 numeri multitudo (AVG. civ. 15, 27). MART. CAP. 4, 372 quantitatem. EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932[C] non -am, sed confusam capimus visionem. BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 25 -a . . . spatia (*cf.* 1, 32 p. 66, 9 bonitas -a et sub scientiam cadens . . . est. 2, 32 p. 125, 8. 21 -a soliditas, . . . infinita congeries multitudinis. 126, 13 substantiae (*cf. ibid.* 126, 10 ad numeri . . . similitudinem). mus. 1, 6 p. 193, 18 mensura. *imprimis dei qualitas aeternitati et infinitati opposita: de deo* (*cf. p. 343, 61*): MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 49 p. 1078[C] -ior universo corpore. PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1141[C] quia vita es, infinitus es, quia a mortuis vitam revocas, -us es *filius. ibid. de spiritu sancto.* HIL. trin. 8, 48 nec indefiniti (-e *vel* -a *al., fort.* -ae speciei) species -a moderatio *erit Christus.* 10, 16 -i corporis (*opp.* natura aeterna *Christi*). PRISCILL. tract. 11, 142 in te omni -ae rei terminum et infinitorum receptaculum ponens. AVG. civ. 4, 27 nec -a corporis membra *habet deus.* *inde subst. n.*: PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 144[C] tu deus infiniti et -i pater es. *et saepius.* BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 129, 3 omne -um prius est infinito. **4** *i. q. finiens, ultimus*: CASSIOD. gramm. VII 187, 9. 189, 8 ves brevis -a syllaba.

subst. n. **dēfīnītum,** -ī (*v. l. 69*). *i. q. decretum, statutum, sententia* (GLOSS. διορισθέν τελειωθέν ἀπηλλαγμένον. NOT. Tir. 34, 61 a difinitum): *apud* ICTOS: COD. Theod. 11, 36, 15 (*a. 364*) contra -a facientes. 11, 7, 21 (*a. 412*) nisi . . . obtemperaverint -is. CASSIOD. var. 4, 21, 1 susceperis. 4, 23, 3 quam (*sententiam*) iuris -a sanxerunt. 7, 11, 2 -a serva, quae (*de pretio*) iusseris. 9, 16, 3 tam -a nostra quam senatus consulta . . . incidi (*syn.* decreta). *apud* ECCL.: EPIST. pontif. Siric. 1, 13 Migne 13, 1146[B] canonum venerabilia -a (*syn.* statuta. GREG. M. epist. 9, 226). MAR. MERC. subnot. 6, 3 illud . . . Caelestii egregium -um (*sequitur sententia*). 9, 5 ad istud recentius -um, per quod placuit *eqs.* VINCENT. LER. 4, 6 convelluntur -a maiorum (*syn.* scita patrum). 5, 8 sacerdotum decreta et -a sectantes. 33, 43 irrideat -a sancti Xysti qui censuit. *ibid.* neque apostolica -a neque ecclesiastica decreta temeranda sunt. ENNOD. opusc. 2, 34 p. 218, 7 cana patrum -a transcendere (*cf.* GREG. M. epist. 9, 147 p. 146, 10). 2, 51 p. 303, 21 -is senioribus (7, 3 p. 411, 19) praestamus obsequium. FACVND. c. Moc. p. 856[B] si prava essent Chalcedonensis concilii -a. *auctorum sententia*: MART. CAP. 8, 823 de quibus non nescio scriptorum variare -a. *cuiusvis consilium*: CASSIAN. conl. 17, 27 quid est . . . aliud iurare et statuere quam -a immobiliter custodire? ENNOD. epist. 1, 16, 2 p. 27, 13 ut . . . -a (*amicorum?*) permutet. *c. gen. obi. pro* de (*cf. infra l. 11*): CASSIOD. var. 11, 36, 1 temporis -a constituit. *translate*: CASSIOD. var. 11, 36, 2 cursus sui -a (*i. leges, vel fines*) custodiunt *astra. cf. etiam p. 349, 77 sq.*

adv. **dēfīnītē.** *i. q. certa ratione, certis verbis*: CIC. Balb. 32 quae -e potestatem Pompeio civitatem donandi dederat *lex.* de orat. 2, 118 -e de singulis temporibus hominibus causis *dicere* (*opp.* separatim. orat. 99 nihil partite -e distincte facete dicere. GELL. 1, 25, 7 festive magis dixit quam aperte atque -e. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 21 *opp.* infinita). PLIN. paneg. 88 distincte -eque designat *tc.* BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 52, 19 significare. PS. APVL. Ascl. 20 nuncupabimus. CENS. 5, 5 p. 10, 5 scire (BOETH. categ. 2 p. 237[A] [Arist. categ. 5, 24 ὡρισμένως]. 2 p. 237[C] novit [Arist. categ. 5, 25 ἀφωρισμένως] *opp.* indiffinite). AVG. civ. 21, 18 absolute ac -e . . . praedixit. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 104, 5 -e unam semper veram, alteram -e semper esse mendacem *enuntiationem contradictoriam.* herm. sec. 1, 1 p. 13, 15 quaeve (*enuntiata*) -e vel quae varie et mutabiliter veritatem falsitatemque partiantur. *nota superl.*: AVG. serm. ed. Mai 182, 3 certissime ac -issime credendum esse (PS. AVG. serm. 22, 2. 256, 2 deliberet. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 3 novit).

syn.: certus, finitus, proprius, specialis, terminatus, ultimus. *opp.*: libidinosus, infinitus, interminatus, universus. *comp.*: indefinitus.

dēfīnis NOT. Tir. 34, 60 *inter derivata vocis quae est* finis; 34, 60 a difinis. GLOSS. V 409, 2 difinis suiđe micel (*anglosax.*).

✖**dēfīnītio,** -ōnis *f. a* definire. GLOSS. gissus (*cf. infra l. 53*). statum, finitum. ἀπαλλαγή, διάλυσις, διορισμός, ὁρισμός, περιορισμός, ὅρος (II 40, 41 -em ὅρον. 387, 20 ὅρος ἐπὶ δίκ⟨ης⟩ ἤτοι [δίκης ἢ *Heraeus*, ἐν δίκῃ πράγματος *e*] πράγματος). *legitur inde a* VARRONE RHET. Her. CIC., *non in versibus praeter* CARM. de fig. 97. *in codd. omnibus vel parte eorum scribitur haud raro* diff- *velut* RHET. Her. 2, 12, 17 *bis.* 2, 26, 41 (defensionibus *M., sim. ibid. iterum cf. p. 352, 65*). 4, 25, 30 FEST. p. 363 VICTRIC. 20 PHYSIOGN. 44. 116 *et saepe apud scriptores ultimi temporis. cf. p. 343, 6.*

I ***strictiore sensu*:** **A** *proprie de loco: i. q. actio definiendi* (*de linea definiente*: MART. CAP. 6, 710 -o est res, quae alicuius est terminus): SENT. Helvidi Prisci (Corp. IX 2827) 12 eorum locorum . . . factam -em. *i. q. finis*: LEX arae urb. (Corp. VI 826. 30837) 2 intra hanc -em cipporum (*genet. rei definientis*). FRONTIN. grom. p. 39, 12 per incessum -is (PS. AGENN. grom. p. 25, 22). TRACT. de agr. insp. grom. p. 281, 7 quo genere -o vicinorum perseverat eademque quasi magistra sit eorum, quae in quaestione sunt. LIB. col. I p. 221, 11 concurrenti -i fides adhibenda (PS. AGENN. grom. p. 12, 11). *inde i. q. margo*: VVLG. Ezech. 43, 13 -o eius (*altaris*) usque ad labium eius et in circuitu palmus unus (γεῖσος. *cf.* EVCHER. instr. 2 p. 149, 19 gissus [*ex* ITALA] -o *et* GLOSS. *supra l. 34*). HIER. in Ezech. 43, 13 p. 527 quod, ubi nunc -em interpretatus sum, supra (p. 526) coronam transtulerim (*cf. vol. III p. 986, 83*). p. 527 quae -o sive gisus per circuitum palmi unius . . . latitudine tendebatur (ITALA *ibid.* terminum). *i. q. pars separata*: HYG. astr. 1, 6 p. 25, 3 ⟨ab⟩ (1, 8 p. 28, 19 in) hac -e sphaerae.

B *translate*: **1** *generatim i. q. determinatio vocabulorum*: ROMAN. Char. gramm. 119, 6 C. Caesar . . . ait . . . *illa* nomina eandem -em capere quam capiunt e littera terminata. *i. q. ambitus, circumscriptio orationis*: AQVILA rhet. 19 p. 28 nec illae quasi respirationes ex . . . -bus periodorum interponuntur. *temporis*: PS. APVL. Ascl. 31 aeternitas sine -e est temporis. PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144[C] quia -o *es*, quod infinitum est retines. *vitae, i. q. mors*: PS. APVL. herb. 128, 1 incolumis perseverat usque ad diem -is suae. *i. q. separatio*: AVG. quaest. hept. 3, 3 p. 236, 12 videtur . . . ista distinctio (ITALA lev. 5, 4. *cf. p. 352, 53*) quasi -o esse, qua secernitur aliquid a ceteris. MART. CAP. 5, 503 generatim . . . nulla partium -e.

2 *speciatim, litis sim. absolutio, sententia definitiva*: VLP. dig. 42, 1, 4, 5 numerum dierum iudex sua -e amplexus est. SYMM. rel. 19, 10 metas curiosae liti absoluta -e ponatis (*cf. p. 352, 18*). AMM. 22, 10, 2 nulla eius (*imperatoris*) -o litis a vero dissonans reperitur (*item c. gen. decernentis:* COD. Theod. 11, 31, 9 [*a. 493*] contra arbitri -em. COD. Iust. 2, 55 [56], 4 *saepius*). MAXIMIN. c. Ambr. 95 -o certaminis (LEO M. epist. 106, 3 -e eius causae, quae erat curanda, perfunctos *fratres* [πληρώσαντες]). COD. Theod. 4, 17, 1 (*a. 374*) ultimas -es de scripti recitatione proferant (COD. Iust. 4, 1, 12, 1 non expectata ultima -e. 11, 48, 20, 1 plenissimam. *cf.* 7, 17, 1 pr. primam -em in suis manere viribus). COD. Iust. 12, 19, 12, 1 pro edictione . . . -is. de cod. confirm. 1 rectis iudicum -bus insidiantem *caliginem.* *adde*: ENNOD. dict. 20, 1 p. 481, 2 -em aequitati congruam vitia manifesta exigunt.

II *latiore sensu*: A *generatim*: 1 *certa indicatio*: *c. genet.*: Cic. div. 2, 110 praedictum (*Sibyllae versibus*) ... hominum et temporum -e sublata (Labeo dig. 19, 2, 60, 7 sine -e personae. Hil. in psalm. 66, 4. *opp.*: Filastr. 107, 1 secundum temporum -em. Boeth. herm. pr. 2, 10 p. 137, 10 cum -e quantitatis). Pompon. dig. 15, 2, 3 -e peculii interdum utendum est (*cf. p. 353, 11*). Tert. pudic. 6 habes ... temporis ... a nobis -em. Apring. in apoc. 5, 1 (*in imag.*) ut praesentis ebdomadae -o ... appareat (*ex verbis scripturae*). Tert. adv. Hermog. 27 cui *rei* competit prima verbi positio in -em, ei[us]dem declinatio verbi decurret in relationem. 'est' -is caput, 'erat' relationis facit (*cf.* 26 mentionem, nominationem). Hil. in Matth. 26, 4 extra -em dies posita est (*cf. supra l. 3*). *ibid.* nulla dicti sui (*gen. subi.*) -e *cohibere*. in psalm. 65, 12 sine -is alicuius proprietate (*opp.* certi et designati saeculi significationem). *fere i. q.* 'sensus significatus' *p. 354, 68*.

2 *i. q.* descriptio (*plerumque c. gen. obi.*): Fest. p. 363 templi figura in -e augurii. Plin. nat. 17, 92 stilicidii brevis -o est. Svet. frg. 195, 6 in -e mundi. Marcian. dig. 22, 1, 32 pr. difficilis est huius rei -o. Tert. anim. 4 post -em census (*i. originis*). Hyg. astr. 1 praef. p. 20, 2 scripsi ad te ... terrae marisque -em (*cf.* 1, 8 p. 27, 16 hac ... -e facile pervidetur). p. 20, 11 in aestivi circuli -e (4, 3 p. 102, 9 *fort. sensu delineandi cf. p. 343, 44*). *t. t. scholiastarum. numeratur a* Mar. Victorin. *inter -is dialecticae et rhetoricae genera*: defin. p. 20, 29 -es quae oratoribus aptae sunt et poetis. p. 36, 5 quae (*sc.* ὑπογραφική) a Tullio descriptio nominatur. p. 36, 8 descriptiva. Serv. Aen. 1, 467 'Troiana[e] iuventus': -o est Hectoris (Serv. auct. georg. 1, 143 Schol. Stat. Theb. 6, 857 [*vel* 882]). 6, 722 per -em (*sc. loquitur. cf.* 10, 230 ecl. 5, 21). 7, 432 per -em ipsa luno est vis deorum. 9, 577 -o pulmonum *et saepius*. Macr. sat. 4, 4, 23 tacite quoque et quasi per -em pathos movere solet, cum res ... non dilucide dicitur, sed datur intellegi. 4, 4, 25 haec ... vim -is habent. *c. interrog. enunt.*: Schol. Hor. sat. 1, 1, 74 -o quibus rebus necessarii sint nummi. Schol. Stat. Theb. 6, 551.

3 *de eis quae argumentando vel docendo statuuntur. i. q.* sententia, regula: Colvm. 5, 11, 12 ex illa -e qua nos ante paulo usi sumus veluti quandam legem sanxerunt. Plin. nat. 16, 82 falsa *v. infra l. 73* (Cels. dig. 34, 7, 1 pr. Pompon. dig. 34, 2, 10 vera est illius -o. Prosp. de vocat. 2, 30 tribus illis [*cf.* 2, 1] saluberrimis et veracissimis -bus simus innixi). Char. gramm. I 61, 11 contra -em quam ... dixit (*opp.* consuetudo. Avg. civ. 5, 9). *opp.*: Gaivs inst. 2, 94 secundum. *item al.* Cass. Fel. 29 p. 48 secundum aforismos (*sc. Hippocratis*) id est -is eloquentiam (Gloss. II 554, 8 ἀφορισμοί id est -es eloquentiae). *apud* Ictos (*cf. P. Krüger, Geschichte der Quellen u. Litteratur des römischen Rechtes 1888 p. 129*): Iavol. dig. 50, 17, 202 omnis -o in iure civili periculosa est; parum est enim, ut non subverti posset. Pompon. dig. 36, 2, 22, 1 -o Labeonis probanda est dicentis *eqs.* (*cf.* Tert. anim. 16 cui -i ... applaudimus). Dig. de conc. dig. 4 gemino volumine -um *Papiniani* (Cod. Iust. 6, 2, 22, 3 a non in prima, sed in secunda eius -e, in [*cf.* Avg. civ. 22, 27 tit.] qua statuit). Vlp. dig. 15, 1, 9, 3 huic -i Servius adiecit. 28, 5, 4, 1 ad generalem -em. Dig. de conc. dig. 4 -es quasi ministrae sunt *venditionum*. Cod. Theod. 1, 2, 10 (*a. 396*) -e iuris consultorum omnium consonā. Cod. Iust. 7, 4, 16, 3 similem. 16, 38, 4, 2 veteres regulas et antiquas -es. *miscetur hic usus ab* Ictis *cum t. t. p. 353, 84*. *apud* Eccl. *de ipsorum, haereticorum, philosophorum sententiis*: Tert. adv. Hermog. 12 p. 139, 20 ha⟨n⟩c et ego -e⟨m⟩ merito ⟨in⟩ illum repercutiam. adv. Marc. 2, 7 p. 343, 10 hac -e omnia deo salva sunt. 2, 16 p. 356, 19 venit ad haereticos quoque -o eiusmodi. 4, 12 p. 453, 4 haec iam -o stabit (Ps. Prosp. vocat. gent. 1, 25 stabilitas huius -is). anim. 6 incongruentiam -is *eqs.* Arnob. nat. 7, 27 ut illam ... regulam -emque teneamus qua demonstratum et fixum est *eqs.* (Cassian. conl. 6, 9, 1 haec debet in nobis -o ... custodiri quod). Avg. civ. 22, 8 quo Hippocratis -o vinceretur (*opp.* Prosp. epist. ad Rufin. 6 ad defensionem ... -is). 22, 26 tit. 22, 27 contrariis. Cassian. conl. 7, 12, 1 -i ... est contrarium. inst. 8, 1, 2 -e (*fere i. q. iudicio*) hominum iudicari (*cf.* conl. 2, 10, 1 ut nihil suo quis iudicio credens illorum ... -bus acquiescat). Prosp. c. coll 2, 2 -em intulit ... catholicissimam. 2, 19 prima ... -e dictum est *a Cassiano, ibid. saepius*. *c. gen. subi. rei*: Tert. adv. Prax. 18 p. 260, 13 ad idolorum factitatores ... -em earum (*pronuntiationum*) pertinere. Cod. Theod. 11, 31, 1 (*a. 325*) veteris *iuris* -o *dat.* *c. gen. obi.*: Tert. adv. Marc. 5, 2 p. 572, 16 unica hac et sufficientissima -e ... novae divinitatis. *c. acc. c. inf.*: Plin. nat. 16, 82 falsa -o est non decidere iis *folia* (Arnob. nat. 7, 5 Cassian. conl. 16, 6, 6). Tert. resurr. 49 p. 103, 11 si ... iu hanc -em erupisset apostolus eliminandum carnem *eqs.* adv. Marc. 1, 21 p. 318, 3.

4 *i. q.* constitutio: a *dei iussio* (*respicit ad verba sacrae scripturae*): Tert. bapt. 13 huic legi collata -o illa ... (*sequuntur verba*) obstrinxit fidem ad baptismi necessitatem (adv. Marc. 2, 24 p. 369, 12 haec ... -o ... statuit. 5, 19 p. 643, 18 cum olim dei nostri sit -o). anim. 3 caelestes id est dominicas (resurr. p. 85, 9 euangelicae. Hil. trin. 1, 36 intra -em salutarem). resurr. 33 p. 72, 23 ut sententiae et -es, quarum aperta natura est, aliter quam sonant sapiant. p. 72, 24 -bus ... et sententiis dominus edicit sive iudicium *eqs.* adv. Prax. 13 p. 248 2 in -bus certis et simplicibus. monog. 6 aliud sunt figurae aliud formae (*i. leges*), aliud imagines aliud -es ..., -es permanent adimplendae. Hil. in Matth. 12, 17 severissima -e condemnat *Christus*. Greg. M. moral. 14, 27. *i. q. praedestinatio*: Vvlg. Dan. 11, 36 perpetrata ... est -o (Hier. *ad l.* p. 718 in ipso ... erit consummatio *ex gr.* συντέλεια). Favst. Rei. grat. 1, 11 p. 38, 16 originalis -o vel fatalis. 1, 16 p. 50, 2 res humanas -o vetusta praefixit. 2, 2 p. 62, 29. 2, 9 p. 81, 14 *opp.* voluntariae ... pravitati. 2, 10 p. 88, 6 si suae -is est quod delinquo. b *potestatis alicuius institutio, iussum*: Sol. 1, 41 cum ... haec -o *mensium* toto orbe placuisset. Symm. epist. 3, 15 metas, quas veterum -o dedit sacculo. 9, 15, 1 sub aestimatione ac -e tua ... coemi (*sc. pretii, cf. infra l. 82 et 73*). Cassian. conl. 16, 6, 1 proximi -bus oboedire. Ennod. opusc. 2, 92 p. 316, 2 latorem iuris -is suae ... terminis non includi. Cassiod. var. 1, 30, 2 praesenti -e saucimus (9, 15, 2 statuisse) *et saepius*. Novell. Theod. 2, 4, 1, 2 cum ea videlicet -e, ut (Cod. Iust. 1, 3, 17, 1). Inst. Iust. 4, 1, 16 eadem -e obtinente. Iulian. epit. novell. 22, 1 ultra -em et formam (Cod. Iust. 8, 53, 34, 1 supra legitimam -em). Cod. Iust. 7, 63, 5, 1 in antiqua -e *permanere*. *imperatoris* (*cf. p. 350, 73*): Symm. rel. 34, 11 adversum divi Gratiani -em (*syn.* rescripta, relatio). Cod. Theod. 3, 1, 6, 2 (*a. 364*) sacrae -is ius. 6, 28, 4 (*a. 387*) quae -o si fuerit praeterita (Cod. Iust. 12, 21 [22], 1, 2 contempta). 6, 30, 16 (*a. 399*) salutari -e consui⟨mus⟩ (Cod. Iust. 7, 40, 1, 2 apertissima -e sancimus). Cod. Iust. 5, 20, 2 generali -e constitutionem ... ampliantes (*cf.* 5, 27, 11, 4 generaliter definimus et quod ... variabatur -e certa concludimus. 6, 28, 4, 5 hoc ad plenissimam -em deduximus. 6, 58, 15, 1ª cum perfectissima -e). 5, 70, 7, 11 per novam -em. 6, 61, 6 pr. certam. 7, 7, 2, 3 ex nostra -e. *et saepius*. *episcoporum sim.*: Cod. Theod. 1, 27 tit. de episcopali -e (Cod. Iust. 1, 4 tit. audientia. *cf. Daremberg-Saglio III p. 697*). Cassian. conl. 13, 18 tit. patrum (inst. 1, 2, 4 concordi). Vincent. Ler. 2, 3 sacerdotum ... magistrorum -es sententiasque. Epist. pontif. Thiel Hil. 10 praef. 1 -es illas ... potnisse transcendi per quas *eqs.* 10, 1, 5. Ennod. epist. 3, 1, 3 p. 71, 16 sacerdotalis -o. Cod. Iust. 1, 4, 8 -i executio tribuatur. Greg. M. epist. 3, 7 consona sanctis patribus -e sancimus (13, 11 decernimus). 4, 5 -em ... corrumpi. *al.* *imprimis synodi*: Epist. pontif. Thiel Hil. 15, 5, 12 praesentis -is (*sc. synodalis*) formam (Simplic. 6, 4. Gelas. 1, 12 Chalcedonensis synodi -em se tenere. Leo M. epist. 115, 1 τύπους. Gall. Plac. Leo M. epist. 56 secundum -es [ὅρους] Nicaeni concilii). Epist. pontif. 375 Coelestin. Migne 50 p. 497ᵉ sub qua -e (ἐφ' οἵῳ ὅρῳ). Leo M. epist. 69, 1 fidem Nicaenae -is. Alc. Avit. epist. 90 p. 98, 25. Conc. Rom. a. 501 p. 419, 10 -is morae. p. 420, 10 soluto sine aliqua -e concilio. Epaon. a. 517 p. 30, 15 huic -i interfui et subscripsi. Greg. M. epist. 11, 40 synodali ... -e *et passim. nota*: Evtych. Leo M. epist. 21, 1 metuens -em a synodo. *c. gen. subi. rei*: Tert. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 12 legis (Novell. Theod. 2, 7, 4 pr. Cod. Iust. 4, 38, 15, 1 secundum nostrae legis -em. 6, 23, 31 pr. snb. 10, 71 [69], 4 pro. Greg. M. epist. 9, 197. *cf.* 9, 194 legalis). Cod. Theod. 11, 16, 16 (*a. 388*) oraculi nostri (Inst. Iust. 3, 29, 3ª constitutionis -es. Cod. Iust. 6, 25, 6 decisionis. 6, 27, 5, 3 iuris). Pavl. Petric. Mart. praef. 4 vestri -e mandati. Ennod. opusc. 2, 40 p. 300, 7 canonum. *cf.* Greg. M. epist. 11, 53 canonicas. 12, 8 ecclesiastici vigoris. 14, 2 iudicii. Lex Visig. 12, 2, 2 nullus ... patrum defensionis huius sacras -es irrumpat.

c *singulorum propositum, consilium, voluntas*: Itala num. 30, 13. 15 (Aug. quaest. hept. 4, 59 p. 365, 2 loc. hept. 4, 99) secundnm -es (ὁρισμούς, Lugd. terminationes, Vvlg. *aliter*). Avg. serm. 139, 2 stabili -e *servare* (*ibid.* stabili sententia custodire). Cassian. conl. 2, 5, 2 suis -bus regi quam consiliis vel collationibus fratrum atque institutis maiorum ... oboedire. 2, 11, 7 suo iudicio ... -ique confidere. 2, 16, 23 in defendendis suis -bus ac tenendis. 17, 21, 3. 17, 23 inst. 7, 18. 12, 29, 3 suas -es statuere (*sc. superbiae. cf. infra l. 64*). *et saepius*. Sidon. epist. 5, 1, 3 hac -e perrexit, ut. Alc. Avit. epist. 7 p. 35, 12. Rvric. epist. 2, 26 si dominus piae -i vestrae tribuatnr fautor. *c. gen. obi.*: Leo M. serm. 68, 2 moriendi (*de Christo*). Alc. Avit. hom. 7 p. 115, 18 peccati (*opp.* effectus). *c. gen. subi. rei*: Cassian. conl. 17, 25, 8 sui ... sermonis. Salv. gub. 1, 8, 35 quantum ad -em (defunctionem *al.*) cordis pertinet. Clavd. Mam. anim. p. 86, 12 voluntatis perfectae -o ... damnabilis laudabilisve censetur. *superbiae v. l. 60*. d *i. q.* condicio definitiva: Hil. in psalm. 1, 7 non ... tenet modum -is alicuius (*cf. supra l. 53*) *consilium impiorum* (*opp.* consistendi statio). Macr. sat. 1, 14, 2 Caesar hanc inconstantiam temporum in ordinem statae -is cogit. Alc. Avit. c. Eutych. 2 p. 26, 16 recte omni -e concluditur, quia. Boeth. herm. sec. 3, 9 p. 189, 19 de -e ... propositionum. *sim. saepius*. arithm. 1, 32. e *i. q.* pretium (*cf. supra l. 11*): Symm. rel. 26, 4 viginti solidorum -e *aestimare*. 26, 29 iusta -is augmenta (*syn.* taxatio). f *i. q.* pactum: Lex Visig. 2, 1, 26 -um vincula (3, 6, 3 -is sponsione). 2, 5, 8 -es faciendi seu per scripturam sive per testem. 2, 5, 7 vacua ... et invalida (2, 5, 8 tit. valere non poterit). 2, 11, 27 iniusta. 3, 1, 4 pacta immutare vel -es. Greg. Tvr. glor. mart. 80 consensit haereticus huic -i.

notabilia de structura: *c. gen. rei definitae* (*cf. supra l. 62*): Tert. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 15 eum (cum *codd.*) -e mortis convenisset *deus*. 2, 18 p. 359, 12 talionis. Symm. epist. 9, 12 iusta pretii (*l. 73*) -e mercentur. Hil. syn. 27 percucurrimus ... omnes ... episcoporum editas fidei -es, quas adversum ... haeresim condiderunt (35

MAXIMIN. c. Ambr. 96 GREG. M. epist. 9, 147 app. 462, 26. FACVND. defens. 5, 3 p. 641[A] omnes -i fidei subscripserunt). AMBR. vid. 11, 69 coniugalis -o servitutis (*inde* HIER. epist. 49, 14, 13). COD. Theod. 8, 17, 1 (*a. 396*) temporis (COD. Iust. 2, 52 [53], 6, 1). VRAN. epist. 7 p. 863[B] sententiae. COD. Iust. 7, 63, 5, 1[a] secundum locorum -em quam designavimus. *c. gen. gerund.*: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 339, 26 praeeunte -e ... Christi ex operibus ineundae probationis. *c. praep.*: TERT. scorp. 3 ut has -es dei adversus superstitiones tam evictas quam ... vindicatas probem. *seq.* ut: NOVELL. Iust. 36 pr. cum certo moderamine certaque -e, ut. *cf. p. 352, 15 et 61.*

B ***speciatim t. t. cum actio tum formula, qua notio verbi reive definitur*** (*inde ab* RHET. Her. VARRONE CIC. *passim ibidem ubi* definio *v. p. 347, 65. titulus libri*: MAR. VICTORIN. de -bus, *capitulorum velut* GRAMM. [*infra l. 23*] BOETH. top. Arist. 6, 1 *sqq.*):

1 *definitur* (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 1 -is adhibenda est -o): RHET. Her. 4, 25, 35 -o est, quae rei alicuius proprias amplectitur potestates breviter et absolute. CIC. de orat. 1, 189 est enim -o earum rerum, quae sunt eius rei propriae, quam definire volumus brevis et circumscripta quaedam explicatio. orat. 116 est -o oratio quae, quid sit id de quo agitur, ostendit quam brevissime. top. 26 -o est oratio, quae id, quod definitur, explicat quid sit (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 3 *sqq.*). fin. 2, 5 haec patefactio quasi rerum opertarum, cum quid quidque sit aperitur, -o est. *sim.*: CHAR. gramm. I 152, 2 DIOM. gramm. I 420, 24 AVDAX gramm. VII 324, 2. MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 9 solam vere illam appellari -em, quae a genere exordium sumens ad proprium rei, quae definitur, separando per differentias quae communia poterant esse, descendit. IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 398 oratio vim et substantiam rei significans *eqs.* PS. SORAN. quaest. med. 2 est oratio reddita, quae de singulis rebus quales sint ratione definita significat. MART. CAP. 4, 349 CASSIOD. art. 3 p. 1173[D]. *distinguitur a descriptione*: MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182 *sed v. p. 351, 22* (CASSIOD. art. 3 p. 1182[B]). *definitionum genera et partes*: CIC. de orat. 3, 115 -is ... sunt disceptationes *eqs.* top. 26 -um ... duo genera prima: unum earum rerum, quae sunt, alterum earum, quae intelleguntur. 28. 83 *proprietas divisio partitio* sunt -i attributa (*cf.* IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 390). 87 quod genus (*de eodem et alio*) forma quaedam -is est. fin. 4, 8 quodque est -i adiunctum, ut res in partes dividatur (MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 20. VICTRIC. 20 pars generis in se vim -emque suscipiat. *al.* MART. CAP. 4, 350 ipsius [*totius*] -em singula membra recipiunt. *cf. p. 354, 68*). MAR. VICTORIN. defin. p. 32, 9 hae sunt tres nunc a me principaliter positae -es substantiales *eqs. deinceps subtili distinctione tractantur 15 genera -um* (*inde* BOETH. in top. Cic. 3 p. 324—327 CASSIOD. inst. div. 3 p. 1173 ISID. orig. 2, 29 GRAMM. suppl. p. 219, 4 CASSIOD. in psalm. 1 div. 32, 4. *cf.* art. 3 p. 1174[B]).

2 *in usu est*: *grammaticorum*: VARRO ling. 10, 75 haec diligentius quam apertius dicta esse arbitror, sed non obscurius quam de re simili -es grammaticorum sunt ut Aristeae *eqs. utuntur de grammaticis rebus velut*: EXPLAN. in Don. gramm. (*p. 355, 67*) PROMP. gramm. (*p. 355, 67*) PRISC. gramm. III 135, 1. *rhetorum* (*passim de ea scripsit*: MAR. VICTORIN. defin. [*nota* p. 19, 24 omnis -o aut rhetorica est oratio aut dialectica. *cf.* p. 17, 2. 21, 22 rhetorica]. IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 398), *a quibus habetur figurae loco velut*: RHET. Her. 4, 25, 35. CARM. de fig. 97 ὁρισμός: -o fit cum rem definio pro me. *inter locos accusatoris et defensoris* (*cf. Volkmann, Die Rhetorik der Griechen und Römer 1885 p. 222*): CIC. inv. 2, 53 primus ... accusatoris locus est (part. 124 defensoris -o. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 adversae partis). 2, 54 cum -e nostra adversariorum -em conferemus. 2, 55 sui facti ab illa -e separatio (*cf.* GAIVS dig. 39, 6, 31 pr.). 2, 94 exempla ad eam -em adiungere. 2, 147 *al.* part. 102 secundus *status* ... -e [aut descriptione *add. A*] atque informatione verbi ... tractandus est. 104. 123. 126 similibus exemplisque ... suam -em (defensionem *A*) sententiamque confirmet. top. 26. 32. MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 15 verum haec captiosa falsa, non certa rhetorum -o est ... et alia quae rhetoribus accommodata cognoscitur. *inter locos unde amplificatio sumitur*: CIC. part. 54 maximeque et -es (*om. A*) valent conglobatae. *inter locos status definitivi*: FORTVN. rhet. 1, 13 p. 91 aut cum simplex est, quae anasceuastica dicitur. *et plures -es variis additamentis distinguuntur*: SVLP. SEV. rhet. 39 p. 336 contraria. *inter 'locos in re'*: IVL. VICT. rhet. 6, 1 p. 397 MART. CAP. 5, 557. *nota: ipsa causa definitiva vel status definitivus* (*Volkmann l. c. p. 65 sqq. 378 sqq.*): RHET. Her. 1, 11, 19 *inter partes constitutionis legitimae* (*accuratius*: 1, 11, 21 -e causa constat. *ibid.* constitutio legitima ex -e). CIC. inv. 2, 153 -o est cum in scripto verbum aliquod est positum, cuius de vi quaeritur (*accuratius*: 2, 116 id fit ... ex -e. *cf.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 51 p. 300 *ad l.* legalem controversiam quam -em nominavit *Cicero*). *similiter inter tres cognitionis modos*: CIC. de orat. 3, 113 *cum explicatione.* 3, 115 part. 33 top. 82. *inter quaestionum genera*: CIC. top. 87 ad -em ... pertinet ratio et scientia definiendi. QVINT. inst. 3, 6, 42 pars sit translationis. FORTVN. rhet. 1, 13 p. 91 quot modis fit? 2, 6 p. 105 quot locis dividitur? EVGRAPH. Ter. Andr. 903 est -o a causa (*sc.* αἰτιολογική. *cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 44, 13 *sqq.*). CASSIOD. rhet. 6 p. 497, 12 -o legalis est, cum vis verbi quasi in definitiva constitutione ... quaeritur. *iurisconsultorum*: CIC. de orat. 1, 189 off. 3, 61 CELS. dig. 15, 1, 6 *al. miscetur cum sensu alio cf. p. 351, 43.* *philosophorum*: CIC. leg. 1, 29 quaecumque est hominis -o, una in omnes valet. fin. 1, 22 tollit -es *Epicurus.* 3, 40 nullis ... partitionibus, nullis -bus utuntur *quidam philosophantes.* ac. 2, 43 -es ... et partitiones et horum luminibus utens oratio, tum similitudines dissimilitudinesque et earum ... distinctio (ARNOB. nat. 1, 58 collectiones enthymemata -es omniaque illa ornamenta. *sim.* 2, 11). Tusc. 4, 11 utamur ... in his perturbationibus describendis Stoicorum -bus et partitionibus. SEN. epist. 20, 4 -es sapientiae veteres. GELL. 15, 26, 2 -is ... interpretatio (*sc. Latina*). PS. APVL. herm. 6 p. 271 significat, quid sit, et est -o, aut non significat, et est proprium (*cf.* p. 270). *al.* TERT. anim. 12. PORPH. Hor. carm. 1, 3, 8 secundum illam amicitiae -em, qua philosophi utuntur. LACT. inst. 3, 8, 23. MAR. VICTORIN. defin. p. 23, 15 quam dicunt philosophi substantialem. AMBR. Abr. 2, 10, 76. ISID. orig. 2, 25, 2 philosophicas. *inde in omnium usum defluxit: velut* VARRO ling. 10, 75 *infra l. 25 al. sic in initio artium ponitur: locos v. p. 353, 23 et 28.* CIC. de orat. 2, 108 alia est ..., cum inter doctos homines de iis ipsis rebus, quae versantur in artibus, disputatur, verborum -o (*opp. ei qua orator utitur*). *cf.* 3, 208 sine -bus et sine exemplis *rem effundere.* *christianorum*: ARNOB. nat. 1, 27 una ... -e figamus. *scholiastarum de poetis (v. p. 351, 22): cf.* CIC. top. 31. *medicorum*: THEOD. PRISC. log. 2. CAEL. AVR. acut. 2, 31, 163 -es Soranus dicere declinans. *al. accedit ad descriptionis sensum.*

3 *loci notabiles*: VARRO ling. 10, 75 pleraeque -es re incognita propter summam brevitatem non facile perspiciuntur, nisi articulatim sunt explicata⟨e⟩ (*cf. p. 355, 59*). CIC. de orat. 2, 83 -es, in quibus neque abesse quicquam decet neque redundare (*cf.* 2, 108 *sqq.* top. 29 nihil ... ad hanc -em addidisse. ac. 2, 77 Tusc. 4, 47 *al. cf.* top. 29 nondum est -o. AVG. quant. anim. 25, 47 nihil minus, nihil amplius continet. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 5 -i sufficiens). CIC. part. 124 si propius accedat ad consuetudinem ... sermonis defensoris -o. fin. 2, 6 qui, quo magis id intellegat, desiderat -em. Tusc. 4, 53 quae ... istarum -um non aperit notionem nostram (SEN. epist. 58, 19 adiciam -i interpretationem, quo tibi res apertior fiat. AVG. c. acad. 1, 4, 11 -o tua quanta facilitate excludatur notione communi).
CIC. de orat. 2, 74 praeceptis -is uti (top. 26 -is ... ratio ... via. 28 -is modus. GELL. 1, 25, 10 legibus rationibusque. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 15[D] disciplinam. *cf.* POMP. gramm. V 317, 33 in artibus -um. *cf. vol. II p. 672, 35 et* CAEL. AVR. acut. 1 praef. 15 in -um libris). CIC. part. 23 ad unum verbum revocatur (107 ne in -em quidem venit *factum.* MARCELL. dig. 32, 69, 1 non ... ad -em *descendere*). top. 71 cum profectus sis a -e (off. 1, 7). leg. 1, 30 non una omnes *homines* -o contineret (CHAR. dig. 50, 4, 18, 27 *syn.* significatio, appellatio. MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 6 quid comprehendat -o. AVG. c. acad. 1, 4, 11 complexa est. *cf.* CIC. ac. 2, 43 num illa -o possit in aliam rem transferri. CELS. dig. 15, 1, 6 ad vicariorum peculia non pertinet. VLP. dig. 32, 55, 8 eandem habebunt -em. 34, 2, 27, 3 non incidere in eam -em. *adde p. 353, 59. cf. de his locis infra l. 68*). CIC. fin. 3, 33 eorum -es paulum oppido inter se differunt et tamen eodem spectant (Tusc. 4, 26 similis. off. 1, 143 eadem. VEL. gramm. VII 46, 2 varia. AVG. c. acad. 1, 6, 16 nova. *cf.* LACT. opif. 17, 8 ceterae -is partes [CAEL. AVR. acut. 1 praef. 7] eo spectant, ut). SEN. nat. 5, 1, 4 quid responderi pro altera -e possit. QVINT. inst. 1, 6, 30 in -bus locus assignatur etymologiae. GAIVS inst. 2, 235 ex ipsa -e multas similes species ... (*lacuna*) possumus. ARNOB. nat. 2, 11 suas reddere -bus formulas. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 274 vitia -is (*cf.* defin. p. 45, 27 peccat). *ibid.* ornamenta. IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 398 argumenta a -e ducuntur (FAV. EVL. p. 2, 30 ex ... -e perficitur. AVG. civ. 2, 21 p. 81). AVG. civ. 15, 22 quod -o brevis et vera virtutis ordo est amoris (19, 21). 19, 21 sicut sese habet ista -o. c. acad. 1, 4, 10 difficillima mihi esset. dialect. 5 verba -is. quant. anim. 25, 45 istud congruere ac favere -i. BOETH. mus. 3, 8 haec ... spatia talibus -bus includit (*alluditur ad p. 350, 43*). *vertitur*: BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 373, 18 λόγος (*cf. infra l. 68*). in Porph. comm. 1, 5 p. 147, 9 ὁρισμός. 1, 20 p. 59, 13 ὑπογραφή. 1, 22 p. 69, 1 ἀπόδοσις. 4, 3 p. 246, 13 ὅρος. CASSIOD. art. 3 p. 1182[D] graece ... ὀνοματοποιία, latine ... nominis -o. *accedit ad sensum notionis ipsius* (*v. p. 353, 38*): CIC. Cluent. 5 illa -o iudiciorum aequorum, quae nobis a maioribus tradita est, retineatur, ut in iudiciis et sine invidia culpa plectatur *eqs.* part. 41 non dubium est, quin -o declaretur et proprietate quadam aut etiam communium frequentia, ex quibus proprium quid sit eluceat. ac. 2, 128 omnium rerum una est -o comprehendendi. part. 7 quae sunt quae dicis insita? :: quae infixa sunt rebus ipsis, ut -o, ut contrarium. 41 non dubium est ..., quin -o genere declaretur et proprietate aut etiam communium frequentia. PRISC. gramm. II 549, 8 in eadem notione sive -e primitivi sui accipitur *derivatum.* TERT. nat. 2, 1 divinitas ... ea -e est, ut *eqs.* scorp. 9 manifesta ... -o et ratio est tam confessionis quam negationis. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 28 omissa prima -e bonitatis atque rationis quae ante omnem tractatum constituenda est. MAR. VICTORIN. defin. p. 35, 12 huic -i (*i. huic -is speciei cf. p. 353, 42*), quae qualitatis sortita est nomen. p. 33, 9 ἐννηματική, quam notionem communi, non proprio nomine possumus dicere. HIL. in psalm. 118 he 13 p. 407 am-

bigua in -e. HIER. epist. 52, 5, 1 nominis -e praelata (*cf. ibid.* interpretur . . . vocabulum suum). AVG. epist. 185, 10 Caecilianum in ea -e constituunt (*opp.* maiores . . . suos ab ea -e foras mittunt). PHOEBAD. c. Arrian. 4 p. 15[D] qua istud -e ponatur. 4 p. 16[A] qua -e malae interpretationis a patre filius separatur. PHYSIOGN. 44 si quis ad -em signorum respicit. 116 secundum hanc -em. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 21 intellegentiam sive -em passionis.

4 *iuncturae:* *abl. instr.* (*cf.* CIC. inv. 2, 147 per -em): CIC. inv. 2, 99 -bus ostendere (*cf.* ARNOB. nat. 1, 58 -es . . . demonstrant). 2, 154 quaeretur. de orat. 1, 189 est exprimendum. 1, 190 -e declaret (*cf.* Tusc. 4, 53 declarant *-es ipsae* communis notiones, alia magis alia). 2, 164 -e . . . vis explicanda est (*cf.* 3, 113 -o explicat). top. 87 -bus iudicandum est. fin. 2, 45 intellegi. PORPH. Hor. carm. 2, 17, 12 qua[m] dicunt (AVG. civ. 2, 21). ARNOB. nat. 1, 27 una . . . figamus (MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 5). AVG. civ. 2, 21 p. 81 quibus posuit. quaest. hept. 3, 68 -bus determinare. dialect. 1 res illustratur. *de -e adhibenda*: RHET. Her. 2, 12, 17 -e utor (CIC. inv. 2, 55 fin. 2, 5 PORPH. Hor. carm. 1, 3 MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 11 AVG. civ. 19, 21). RHET. Her. 2, 12, 17 affero (AVG c. acad. 1, 6, 23 protulit). CIC. inv. 2, 99 induco (*cf.* 2, 72 incurrit huc -o). top. 9 ad id totum de quo disseritur . . . , -o adhibetur, quae quasi involutum evolvit id, de quo quaeritur. POMP. gramm. V 317, 22 reddo. 317, 33 dico (VEL. gramm. VII 46, 7 CAEL. AVR. acut. 2, 31, 163). CELS. dig. 15, 1, 6 expono. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 his modis et partibus -em suam . . . implebit (MACR. sat. 3, 18, 12 -em Varronis implevit *Vergilius*). defin. p. 19, 20 sumitur. 21, 16 *constituo* (IVL. SEV. rhet. 16 p. 363 *pono*). p. 29, 1 fit (p. 34, 15 conficitur. AVG. quant. anim. 25, 47 perfici solet). BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 53, 1 formatur. 5, 11 p. 354, 7 -em dedisse. *de -e probanda (et opp.)*: CIC. ac. 1, 32 -es rerum probabant *illi* (2, 18 non improbant. AVG. civ. 2, 21 p. 83 probabiliores). QVINT. decl. 289 p. 157, 4 quae si sequenda -o est. AVG. c. acad. 1, 6, 23 defendit). CIC. ac. 2, 16 huius -es labefactare (2, 18 ut retineamus eam -em, quam Philo voluit evertere. IVL. SEV. rhet. 16 p. 363 infirmare. MAR. VICTORIN. defin. p. 22, 18 destruit. *cf.* rhet. 2, 17 p. 273). VEL. gramm. VII 46, 7 excluserunt . . . omnes illam -em. SVLP. VICT. rhet. 2 p. 314 reprehenditur (*cf.* CIC. inv. 2, 56). AVG. c. acad. 1, 4, 10 refellere. 1, 4, 11 frustrata est. CIC. Tusc. 4, 19 muta. AVG. quant. anim. 25, 47 *exploro. al.* in: CIC. Tusc. 4, 15 opinationem . . . quam in omnes -es superiores incluserimus (AVG. civ. 16, 8 -e includantur). PRISC. gramm. III 135, 1 in -bus . . . poni (135, 7 per omnes -es. PS. APVL. herm. 6 p. 271 AVG. civ. 9, 13). POMP. gramm. V 317, 14 totum tenuit. GRAMM. suppl. 64, 7 invenitur (64, 6 requirenda sunt). 64, 14 continentur. *al.* (PS. APVL. herm. 7 p. 273 comprehensa est). PS. APVL. herm. 7 p. 272 intellegenda est. *ibid.* dixit. CAEL. AVR. acut. 2, 1, 4 ambiguum est.

epitheta: RHET. Her. 2, 12, 17 brevis (*cf. p. 354, 26.* CIC. inv. 2, 53 brevis et aperta et ex opinione hominum. *opp.* CAEL. AVR. 1 praef. 5 longa). 2, 26, 41 falsis (*v. infra l. 51*) aut vulgaribus (*cf.* CIC. de orat. 1, 109 si minus illa subtili -e, at hac vulgari opinione). CIC. inv. 1, 91 mala -o est (*cf.* 1, 89 si mala -e [-o *pars codd.*] *sc. est argumentationis genus*), cum aut communia describit . . . aut falsum quiddam dicit . . . aut aliquid non grave nec magnum continens (POMP. gramm. V 317, 22 pessima. *opp.* MAR. VICTORIN. rhet. 1, 14 p. 194 optima -o est, quae a genere incipit, deinde descendit ad speciem, postremo ita propria complectitur, ut excludat omnino id *eqs.*). CIC. inv. 2, 54 veram (ac. 2, 43 *al.* VLP. dig. 4, 3, 1, 2) honestam utilem esse (*opp.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 17 p. 273 falsa . . . [defin. p. 21, 17 vitiosam] turpis . . . inutilis. *cf.* AVG. civ. 2, 21 p. 81 quanta sit in disputando -is utilitas). top. 29 explicata (GELL. 1, 25, 3 tit. lepidae magis atque iucundae brevitatis . . . quam plana aut proba [MAR. VICTORIN. defin. p. 48, 2 potiorem. AVG. civ. 2, 21 p. 83 probabiliores] esse videtur). SEN. nat. 5, 1, 1 diligentior. EXPLAN. in Don. gramm. IV 489, 23 hanc esse perfectam -em, quae separat a ceteris communibus rem et suam proprietatem ostendit (VLP. dig. 43, 20, 1, 5 plena. MART. CAP. 4, 349 MAR. VICTORIN. defin. p. 24, 2 integra IVL. SEV. rhet. 15 p. 363 generalis. *opp.* VINDIC. med. 6 inanem atque vacuam). POMP. gramm. V 137, 17 neque . . . debet . . . communis esse cum aliis rebus (CAEL. AVR. acut. 1 praef. 17 PS. HIL. libell. 17). 137, 20 nominis propriam. SVLP. VICT. rhet. 3 p. 314 ad certam -em . . . perductum. BOETH. in Porph. comm. 1, 20 p. 59, 22 abundantem. *sim.*

c. gen. subi. saepe, ex. gr.: VARRO ling. 10, 75 grammaticorum. CIC. fin. 3, 33 eorum (*philosophorum*). SEN. nat. 5, 1, 3. POMPON. dig. 36, 2, 22, 1 Labeonis. GELL. 15, 26, 2? MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 15 rhetorum. AVG. civ. 2, 21 Ciceronis. *adde p. 353, 57. cf. etiam*: CIC. off. 3, 61 Aquiliana. AVG. civ. 2, 21 suam. *c. gen. obi. saepe, ex. gr.*: RHET. Her. 2, 12, 17 vocabuli (CIC. inv. 2, 53 eius nominis, cuius de vi quaeritur. 2, 142 verbi. de orat. 2, 83. 108. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 51, 15 nominis). 2, 26, 41 quadruplatoris. CIC. inv. 2, 99 necessitudinis. top. 26 rerum. leg. 1, 29 ac. 2, 132 SEN. epist. 20, 5 VEL. gramm. VII 46, 2 GRAMM. suppl. 64, 3 CELS. dig. 15, 1, 6 TERT. anim. 12 PORPH. Hor. carm. 2, 17, 12 LACT. inst. 3, 8, 23 SVLP. VICT. rhet. 1 p. 313 AVG. civ. 2, 21 p. 81 CAEL. AVR. acut. 1 praef. 21 BOETH. herm. pr. 1, 5 p. 78, 9 CASSIOD. in psalm. 1. *c. praep.*: de: VARRO ling. 10, 75 non obscurius (*dicta esse ea*) quam de re simili -es grammaticorum sunt. MAR. VICTORIN. defin. p. 21, 16 de quo supra -em constituimus. *al.* AVG. civ. 9, 8 tit. de diis . . . Apulei . . . -o. *sequitur enuntiatum antecedente pronomine demonstrativo:* *acc. c. inf.*: CIC. ac. 2, 95 ubi est illa -o ccfatum esse *eqs.* VEL. gramm. VII 46, 7. ut (*cf. p. 354, 69*): CIC. Tusc. 4, 11 est . . . Zenonis haec -o, ut. 4, 12. 27. 16, 8 BOETH. herm. sec. praef. p. 4, 26. quod: AMBR. Abr. 2, 10, 76 unde sacculi istius sophistae traxerunt -em sapientis huiusmodi, quod. AVG. civ. 8, 9 illa ipsa -o daemonum . . . quod ait *eqs.*

syn.: ad I: corona, determinatio, finis, margo, terminus. *ad II*: appellatio, decisio, decretum, finis, forma, horus, notio, opinio, propositum, proprium, ratio regula, sanctio, sententia, significatio, votum. *oppos.*: effectus, inconstantia, opinio, statio. *deriv.*: definitiuncula.

dēfīnītiuncula, -ae *f.* [*a* definitio *deminutive. Th.*]. *i. q. sententia (cf. p. 351, 34)*: CASSIAN. c. Nest. 7, 7, 2 ei, qui extra conceptum humanae originis natus est, humanis -is praeiudicare.

✱**dēfīnītīvus,** -a, -um [*a* definire definitus. *Th.*]. *voc. pedestris sermonis proprium.* 1 *i. q. definiens:* a *t. t. rhetorum i. q.* 'definitionem continens' (*cf. p. 353, 70 et Volkmann, Die Rhetorik der Griechen und Römer 1885 p. 65. cf. p. 44*): CIC. inv. 1, 10 cum . . . nominis *controversia est,* quia vis vocabuli definienda verbis est, constitutio -a nominatur (1, 14 coniecturalem et generalem et -am et translativam. 1, 17. 2, 52. 154 MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 180, 30. 272, 30 BOETH. diff. top. 4 p. 1209[C]). CIC. inv. 1, 14 causa (1, 17. top. 92 *vel* quaestio. *cf.* SVLP. VICT. rhet. 41 p. 388 *syn.* finis). MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182, 3 status (EVGRAPH. Ter. Andr. 896 CASSIOD. rhet. 5 p. 496, *inde* ISID. orig. 2, 5, 3). defin. p. 20, 4 contentionem. p. 45, 8 oratio (*cf.* p. 45, 15 quae definit). MART. CAP. 5, 451 controversiae.

b *t. t. grammaticorum (cf. p. 344, 72), i. q. indicativus, cf. Jcep, Z. Gesch. d. Lehre v. d. Redeteilen 1893 p. 217*: MACR. exc. gramm. V 605, 12 modus. 611, 4. 6 unde Graeci ὁριστικὴν ἔγκλισιν, Latini modum -um vocitaverunt. 611, 26. *pro subst. ponitur*: MACR. exc. gramm. V 611, 1 de indicativo qui et -us. 611, 24 *et* 28. EXPLAN. in Don. gramm. IV 503, 28 dicitur idem -us ab eo, quod definiat quid fit. PRISC. gramm. II 421, 28 indicativus sive -us . . . , quo indicamus vel definimus, quid agitur. c *t. t. artis dialecticae (cf. p. 347, 61)*: BOETH. top. Arist. 6, 2 p. 972[C] sicut Xenocrates prudentiam -am et contemplativam eorum, quae sunt, dicit esse (6, 3 ὁριστικήν). *ibid. iterum.* 2 *i. q. perfectus, absolutus, definitam conditionem nactus:* TERT. adv. Hermog. 39 p. 169, 1 sit nunc -a (*materia*) . . . per demutationes suas et translationes. adv. Prax. p. 277, 6 adversus -am euangelii sententiam (PHOEBAD. c. Arrian. 14 dominus pronuntiaverit -a sententia. CASSIOD. in psalm. 30, 32). RVFIN. apol. Orig. praef. 2 p. 543[C] quasi -a pronuntiare sententia (*syn.* statuto dogmate terminare). AVG. c. Iul. 5, 8, 31 ista tua velut -a sententia (c. Iul. op. imperf. 6, 26 quasi -am generalemque). 5, 16, 64 secundum -am tuam (*deest in parte codd.* sententiam). adv. Don. 16, 20 regula. *imprimis in iure de sententia ultima rem decidente*: COD. Theod. 11, 36, 18 pr. (*a. 365*) ante -am sententiam (COD. Iust. 1, 4, 2. 2, 55, 4, 2 [NOVELL. Iust. 2, 3, 3 pr.]. 3, 1, 14, 1 usque ad ipsum terminum et -ae sententiae recitationem. *cf.* 7, 44, 2, 2). COD. Theod. 1, 10, 3 (*a. 385*) severius . . . promendam esse. NOVELL. Theod. 2, 2, 1, 2. COD. Iust. 4, 1, 12, 1 in principio litis vel in medio ut in ipsa -a sententia (7, 62, 39, 2). *cf.* AVELL. p. 236, 5 -um te tribus capitulis sustinere responsum.

nota de metro: DIOM. gramm. I 501, 30 κατὰ στίχον, -us vel principalis *modus metrorum* (501, 32 est legitimorum metrorum ordo).

syn.: finitivus, generalis, principalis, ultimus.

adv. **dēfīnītīvē.** *i. q. definite*: TERT. carn. 18 dominus sententialiter et -e pronuntiavit (GREG. M. epist. 9, 24 *de episcopo*). IREN. 3, 6, 1 neque . . . apostoli eum . . . -e et absolute deum nominassent. 5, 25, 2 -e templum illud dixit dei (CASSIOD. in psalm. 118, 142). DON. Ter. Phorm. 424 -e respondit (THEOD. MOPS. in Philem. 15 nec -e, sed adiecit forsan. *opp.* haesitatione. *syn.* non insuadibile). PVBLIC. Aug. epist. 46, 1 -e rescribere et non suspense (AVG. epist. 47, 1 *opp.* dubitationes). CASSIOD. in psalm. 88, 3 solus iuste et -e promittit. 118, 142. *i. q. definiendo, definitione usus (cf. p. 347, 61)*: PS. ASCON. Verr. p. 210 (*cf.* MAR. VICTORIN. defin. p. 20, 21). CAEL. AVR. acut. 1 praef. 14 oportet . . . -e loquentem propriis uti sermonibus.

dēfīnītor, -ōris *m. a* definire. *qui notionem definit (cf. p. 347, 61)*: PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. suppl. 135, 3 huiusmodi -es non tam in ratione errare, quam in ordine verborum, ut dicerent *eqs.* AVG. c. acad. 1, 5, 15 quasi . . . ego sim magnus -r. *qui docendo statuit (cf. p. 345, 18)*: TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 605, 21 habemus illum *Paulum* alicubi unius baptismi -em. *qui terminum ponit, de re*: GROM. p. 318 orizontes (definitores *in margine P*) divident. *Bögel.*

dēfīo *v.* deficio *p. 326, 47.*

[**dēfīoculus** MART. 12, 59, 9 hinc -us (*ed. Rom. 1493*, dexioc(h)olus *vel* desioculus *trad.*) et inde lippus.]

dēfiteor, -ērī [*a* de *et* fateri, *cf.* diffiteri *et* denegare. *Th.*]. *i. q. negare*: VEREC. in cant. 4, 5 [non] audire se -eri non potest (*opp.* fateri). NOT. Tir. 54, 46 -etur. *cf.* diffiteor.

dēfīxio, -ōnis *f. a* defigere (*sub II E*). GLOSS. -es νεκυομαντίαι, κατάδεσμος.

dēflago *v.* deflocco.

dēflagrātio, -ōnis *f. a* deflagrare. *i. q. combustio* (Gloss. ἐκπύρωσις, difflammatio): Cic. Planc. 95 cum mea domus ardore suo -em urbi . . . minaretur. fin. 3, 64 terrarum omnium -o (div. 1, 111 caeli atque terrarum. Lact. ira 23, 5 -em postea futuram vaticinata est *Sibylla*). *de febre*: Firm. math. 1, 9, 1 ille *homo* cita ardentium venarum -e fervescens.

dēflagro, -āvī, -ātus, -āre *a* de *et* flagrare. -fragl-: Apvl. apol. 25 Pelagon. 265. -fragr- *et* -flag-: Gloss. Gloss. -are devulgare. -ari devulgari. IV 437, 35 delanguit -gavit vel extiuctum est.

1 ***transitive*** *i. q. incendio delere*: Enn. scaen. 90 fana flammā -ata. Caes. Strab. or. frg. Prisc. gramm. II 170, 21 (= 261, 6) domo -ata. Cic. Catil. 4, 12 ut gentem Allobrogum . . . in cinere -ati imperii collocarent. Vitr. 6, 1, 3 quae *loca* proxime currendo -at *sol*, eripit exurendo temperaturam humoris. **2** ***intransitive***: a *i. q. incendio absumi: propre*: Cic. Sest. 99 (*in imag.*) *cives* communi incendio malint quam suo -are. Phil. 2, 91 quibus *facibus* incensa L. Bellieni domus -vit. ac. 2, 119 fore . . ., ut omnis hic mundus ardore -et. nat. deor. 2, 69 templum (div. 1, 47). div. 1, 30 *curia*. off. 3, 94 *Phaethon* ictu fulminis -vit. parad. 28 meorum aliquid ruere aut -are (Liv. 3, 52, 6 [*in imag.*] ruere ac -are omnia passuri estis?). 31 aedis Nympharum manu tua -vit (Liv. 5, 53, 9 aedes nostrae. Svet. Tib. 48 *insulae*). Liv. 10, 44, 2 Aquilonia et Cominium *oppida*. Apvl. apol. 25 (*in imag.*) crimen magiae, quod ingenti tumultu ad invidiam mei accensum . . . -vit. *translate i. q. mitigari, evanescere*: Liv. 40, 8, 9 -are iras vestras (Lact. mort. pers. 14, 5). Lvcan. 4, 280 sic -are minaces *militum mentes* in cassum et vetito passus *est* languescere bello (Gloss. V 188, 17 *ad l.* -at furorem ponit). Tac. hist. 2, 29 -ante paulatim seditione. Gell. 19, 1, 7 ubi . . . ardor ille periculi -vit. Amm. 26, 10, 14 ferocia. 29, 6, 16 tumore iam -ante. Ambr. Noe 15, 33 anima . . . tamquam arefacta radice vitali cupiditatum -at incendio (*ibid.* mori). b *i. q. inflammari, vehementer flagrare*: Decl. in Catil. 12 manum desiderio praedae -antem. 22 Catilinam ambitionis magnitudine -antem. 74 ambitione. 99 cupiditate. *de inflammatione morbosa*: Pelagon. 265 ad colla defraglantia.

deriv.: deflagratio. *L.*

dēflammātio, -ōnis *f. a* deflammare. *i. q. inflammatio morbosa*: Ps. Soran. quaest. med. 245 cauterismo . . . incensionem et -em *subiacere dicimus*. *cf. l. 2.*

dēflammo, -āre [*a* de *et* flamma; *cf.* inflammare, flammatus. *Th.*]. *i. q. extinguere*: Apvl. met. 5, 30 taedam *Cupidinis* -et.

✱**dēflecto,** -xī, -xum, -ere. *part.* deflectus? *v. infra l. 58.* Isid. diff. 1, 224 flecti est retro et in proximum, -i vero longius et in devium (Diff. ed. Beck p. 58, 27). Gloss. διακάμπτω. ἐκκλίνω. περικάμπτω. -it μεταπρέπει. deviat. -xit transvertit. *legitur inde a* Cic.; *non habent ex. gr.*: Varro Lvcr. Caes. Sall. Nep. Hor. Tib. Prop. Vitr. Cvrt. Pers. Mart. Sil. Frontin. Ivv.

I ***proprie*** *de motu i. q. de via flectere*: A *intransitive*: **1** *de animantibus*: Plin. epist. 6, 20, 13 -amus. Vvlg. Sirach 36, 28 -ens (καταλύοντι *i. devertenti*) ubicumque obscuraverit. *accedit unde*: Germ. 613 Delphinus motis iam tum -xerit (defluxerit *coni. Grotius*) undis. Tac. hist. 2, 70 via. Ambr. Abr. 2, 6, 31 quem (*nepotem*) -entem a se tenere non poterat. Vvlg. Sirach 2, 7 non -atis ab illo (ἐκκλίνητε). 22, 16. *quo*: ad: Tac. ann. 3, 21 -xit ad maritimos locos. Svet. Aug. 93 ad visendum Apin. Paneg. 7, 21 Rvt. Nam. 1, 237. in: Plin. epist. 4, 1, 3 in Tuscos. 7, 27, 10 in aream domus. Ps. Qvint. decl. 1, 3. Ven. Fort. vita Albin. 14, 40 -ens in viam, quae ad sacerdotium duceret (-ctus in via *cod. X*). Vlp. dig. 4, 6, 38, 1 si quo -xerit. Paneg. 8, 7 illo. *unde et quo*: Plin. epist. 7, 16, 3 ex itinere ad te. Lampr. Alex. 51, 6 de via in alicuius possessionem. **2** *de rebus*: Hier. interpr. Iob 31, 7 si -xit (*Sangall.*, defluxit βμ. ἐξέκλινεν, Vvlg. declinavit) pes meus de via. Apvl. met. 9, 32 *annus* . . . ad hibernas Capricorni pruinas -xerat. Evstath. Bas. hex. 6, 8 p. 930[B] sol . . . ad aestivam lineam -endo.

B *reflexive* se -ere *vel* -i: Manil. 1, 743 *Phaethontem* -xum solito cursu. Vell. 2, 21, 2 ut huc atque illuc . . . se exercitumque -ret. Prisc. periheg. 88 gurges solis -xus ad ortus. Cic. div. 1, 38 ut quosdam . . . amnes . . . in alium cursum contortos et -xos videmus. Flor. epit. 4, 2, 6 inde se in Galliam Hispaniamque -xit. Avien. Arat. 1097 si tepidum via -atur in austrum. Mart. Cap. 8, 867 *sol* se in austrum aquilonemve -it. Mela 1, 114 quae (*ora*) a Bosphoro ad Tanain usque -itur (3, 23 ab Santonis ad Ossismos usque). Avien. orb. terr. 140 zephyrumque dehinc -xa *Adriatica marmora*.

C *transitive*: **1** *aliquem*: Apvl. apol. 77 (*in imag.*) iuvenem . . . suo arbitratu de via -it. Rvfin. hist. mon. 8 p. 420[D] nolentem discedere . . . multa prece -xit. **2** *aliquid* (*saepe i. q. curvare*): Cic. Arat. 279 Sagittari -xum (defixum *D*) arcum (Drac. Orest. 399 ossibus et nervis -xos cornibus arcus). [373 -xo (*dub.*) corpore.] Catvll. 62, 51 tenerum prono -ens pondere corpus *vitis*. Verg. Aen. 10, 330 -xit partim *tela* striugentia corpus alma Venus (Veg. mil. 1, 4). Sen. nat. 1, 7, 2 utcumque -itur *columbarum cervix*. Colvm. 4, 24, 13 palmas. 4, 26, 3. 5, 5, 18 vitem (Plin. nat. 17, 204). 5, 6, 30. 5, 11, 14 ramum olivae. 10, 238. Plin. nat. 19, 94 folia. Ps. Qvint. decl. 12, 23 vela. *adde*: Min. Fel. 18, 1 eadem figura omnibus *hominibus*, sed quaedam unicuique lineamenta sunt -xa. Schol. Germ. Sang. p. 179, 23 *Hydra* (*sidus*) caput . . . -xum habens ad cancrum. Sen. nat. 1, 5, 6 quotiens aliquo -itur *pavonum cervix*. Serv. Aen. 1, 67 alio vela -ere. Petron. 101 finge navem ab ingenti posse cursu -i. viam *sim.*: Cic. or. frg. B 14 Laterensis ne vestigium quidem -xit. Liv. 39, 27, 10 Philippum novam -xisse viam (Anth. 941, 84). Sen. Phoen. 4 quid -is errantem gradum? Lvcan. 3, 337 quid rapidum -is iter. Liv. 10, 27, 8 lupus ad Romanos cursum -xit. Lvcan. 5, 789 quolibet infaustam potius -e carinam. oculos, aures *sim.* (*cf.* animus *l. 77*): Ov. met. 7, 789 lumina. Petron. 105 aures. Plin. nat. 4, 92 paulumque -xa acie coeuntium speciem praebebant *Symplegades*. Liv. 21, 22, 6 neque usquam a se -ret oculos. Val Max. 5, 10, 1 (*in imag.*) vultum a publica religione ad privatum dolorem. Val. Fl. 8, 76 ab hac oculos tandem -ere cura. Ps. Qvint. decl. 18, 10 oculos numquam a facie vultuque. Pallad. hist. mon. I 2 p. 263[A] oculos ab eo -ximus (ἀπεστρέψαμεν). Petron. 105, 9 ad inguina mea luminibus -xis. Qvint. decl. 291 p. 160, 25 cuius conversatio continua etiam invitos ad se oculos poterat -ere. Rvfin. Orig. in cant. prol. p. 63[C] ad . . . virum omnem -et auditum. Val. Max. 1, 7 ext. 1 nullam in partem ⟨-xis⟩ (*suppl. Vorstius*) . . . oculis. Arator act. 2, 253 -xaque retro lumina. *adde*: Ciris 260 nec mihi notorum -unt lumina vultus.

II ***translate*** *de statu, ratione, i. q. deviare, convertere*: A *intransitive*: **1** *de animantibus*: Ambr. Abr. 2, 2, 6 perfecti est . . . non -ere, prudentis non penitus declinare. *accedit unde*: a: Cic. Q. Rosc. 46 qui semel a veritate -xit (Evstath. Bas. hex. 2, 1 p. 879[D]). har. resp. 41 nihil ut a patris . . . virtute . . . -xisset. Phaedr. 4, 13, 6 a pristina -xit consuetudine *leo*. Plin. epist. 7, 31, 3 ab insito abstinentiae amore. Arnob. nat. 5, 18 a quibusdam nos ipsi consilio et ratione -imus. Paneg. 10, 4 nihil ab eius contemplatione -unt. Ambr. Abr. 1, 3, 14 qui a virtute declinat et ab aequitate -it. de: Cic. Verr. 6, 176 tantulum de recta regione. Cael. Cic. epist. 8, 11, 2 quod de suarum actionum cursu tua causa -xit *Curio*. Arvs. gramm. VII 467 de proposito. *quo*: ad: Plin. epist. 9, 22, 2 ad lyrica -xit. Amm. 30, 4, 16 ad effrenatam -unt conviciandi licentiam. Avg. in psalm. 131, 2 ad lenitatem. Greg. M. moral. 18, 56 *ecclesia* . . . -xit ad vocationem gentium. in: Lact. inst. 6, 3, 3 in illam vitiorum viam labi atque -ere. *unde et quo*: Ascon. Scaur. p. 20 neque Cato ab aequitate . . . quoquam (quicquam *Bücheler*) -xit. **2** *de rebus*: Cic. off. 2, 9 in quo verbo lapsa consuetudo -xit de via. Lael. 40 -xit . . . de spatio curriculoque consuetudo maiorum. Cic. Tusc. 5, 80 oratio redeat illuc, unde -xit. Amm. 14, 6, 2 cum oratio ad ea monstranda -xerit. Volvs. Aug. epist. 135, 1 ad familiarem tuam philosophiam sermo -it. Macr. 1, 15, 2 inde ad quasdam Idus -i audio *numerum*.

B *reflexive* se -ere *vel* -i: *homines*: Qvint. decl. 349 p. 375, 24 non deficiam, non -ar. Cic. Mur. 46 tu cum te (*dcl. vulgo*) de curriculo petitionis -xisses animumque ad accusandum transtulisses. Svlp. Sev. chron. 2, 50, 7 imperator . . . a mitioribus consiliis -xus. Sen. nat. 4 praef. 14 ad gratuita carmina -xi me. Hil. in psalm. 118 mem 9 nullam in partem a dei se iudiciis -ere. Ambr. hex. 1, 8, 30 ex contrariis in adversa -untur (-unt *al.*). Cassiod. inst. div. 8 p. 1221[A] in alia faciliora. *res*: Qvint. inst. 3, 8. 32 haec . . . plerumque nominibus -i solent. Plin. nat. 2, 120 sciron paulo ab argeste -xus. Qvint. inst. 9, 3, 3 *schema* ratione quadam *defenditur* ideoque, cum sit a simplici rectoque loquendi genere -xa, virtus est. Gell. 15, 5, 1 verba . . . -xa ac depravata a ratione recta et consuetudine. Mart. Cap. 5, 484 verbi ab alio -xi. Qvint. inst. 9, 1, 3 utraque res de recta et simplici ratione -itur. Ov. trist. 2, 409 est et in obscaenos -xa tragoedia risus. Qvint. inst. 6, 3, 87 cum ab asperioribus ad leniora -itur *intellectus*. 7, 2, 23 in ipsos, quos sua manu perisse dicemus, factum -itur.

C *transitive*: **1** *i. q. avertere, commovere*: a *personas*: Amm. 14, 11, 19 nec praemiis nec miseratione ulla posse -i *milites*. *accedit unde*: ab: Stat. silv. 2, 1, 59 quis . . . tumentem leniet ardentique in se -et ab ira? Qvint. inst. 10, 1, 91 Germanicum Augustum ab institutis studiis -xit cura terrarum. Apvl. Plat. 2, 27 a quibus (*perniciosis moribus*) si consilio et suadela depravata multitudo -i non poterit. Sidon. epist. 2, 10, 5 te ab hoc proposito. Pallad. hist. mon. I 5 p. 266[B] eum a . . . lege. Cic. rep. 1, 68 cum ipsos principes aliqua pravitas de via -xit. *quo*: Ps. Qvint. decl. 5, 22 ad misericordiam non memoria fratris, non patris contemplatione -itur. Amm. 18, 2, 6 ad obsequendi sedulitatem Iuliani blanditiis -xi. Facvnd. c. Moc. p. 854[D]. Evgen. epist. p. 771[B] dominum ad misericordiam. Rvfin. hist. mon. 1 p. 399[B] in affectum sui illecebroso amore -it virum. b *res*: Sol. 1, 78 -xum animum. *additur unde*: Cic. orat. 137 ut declinet a proposito -atque sententiam *orator perfectus*. Manil. 2, 234 non licet a minimis animum -ere curis. Val. Max. 7, 3, 7 disciplinam paululum a recto tenore -xit. Schol. Cic. Bob. p. 43 -atur intentio iudicum a persona. *quo*: Cic. Caecin. 51 si ad verba rem -ere velimus. Cod. Iust. 9, 18, 4 pr. animos ad libidinem. Boeth. herm. pr. 2, 13 p. 191, 18 ad aliam propriam magis (*Meiser*, proprietatis *cod.*) consequentiam

disputationem -it. QVINT. decl. 262 p. 73, 13 amorem in aliquam meretricem. Ps. QVINT. decl. 12, 12 actionem reipublicae laesae temptat in legem male gestae legationis -ere. SVET. Cal. 48 -xa omni acerbitate in senatum. RVFIN. Clement. 2, 17 affectum in semetipsum -xit.

2 *i. q. mutare*: a *generatim*: CELS. 1 praef. p. 2, 38 Themison . . . quaedam in senectute -xit (*ibid.* mutavit). SEN. benef. 1, 3, 6 horum nominum interpretationem, prout cuique visum est, -it. QVINT. decl. 313 p. 228, 27 iura (*ibid.* legos mutare). CASSIOD. var. 4, 21, 1 -ere, quae nobis cognoveris displicere. *nota*: LVCAN. 3, 304 furorem indomitum duramque viri (*Caesaris*) -ere mentem (*i. mitigare, cf.* LACT. mort. pers. 11, 3 insaniam). OV. rem. 325 in pcius dotes -e puellae. SEN. benef. 6, 8, 1 perniciosa illorum consilia fortuna -xit in melius. QVINT. inst. 4, 1, 71 quod adversarius in suam utilitatem -ere potest. SVET. Dom. 3 virtutes in vitia. *cf.* AVG. c. Parm. 1, 4, 9 sententiam suam in collegarum sententiam -xerunt.

b *t. t. grammaticorum: i. q. derivando fingere*: CIC. de orat. 3, 206 immutatum verbum atque -xum. SEN. epist. 114, 10 modo fingit et ignota ac -it *verba*. QVINT. inst. 2, 5, 11 quae utcumque -xa sunt, tamquam exquisitiora miramur. *cf.* 9, 3, 13. SERV. Aen. 1, 301 adverbium temporis in nomen -xum. *i. q. flectere*: MACR. exc. gramm. V 643, 21 passiva . . . formabuntur 'm' in 'r' commutatā reliquisque sub eadem observatione -xis. 643, 37 bina tempora.

3 *i. q. vitare*: STAT. Theb. 1, 280 belli -e tumultus. APVL. met. 10, 35 ultimam diei metam curriculum solis -xerat (*i. praetervectum erat*). HEGES. 1, 37, 4 ut Cleopatram -ret. *adde*: AVIAN. fab. 39, 7 lituus (*res personata*) rauco -ens murmure culpam.

part. perf. pass. pro adi. **dēflexus**, -a, -um. *i. q. devexus*: CHALC. comm. 88 sol . . . -ior.

syn.: declinare, deduci. abire, se avertere, vergere. derivare, fingere, mutare. *opp.*: persequi, perseverare, petere, sustinere.

deriv.: deflexio, deflexus.

dēfleo, -ēvī, -ētum, -ēre *a* de *et* flere. GLOSS. ἀποδύρομαι, κατοδύρομαι, -et luget. flet, plorat. -eta desperata. *legitur inde a* PLAVTO LVCR. CIC. [*dub.*: OV. met. 9, 405 SEN. rem. 11, 3. *corrupt.*: SEN. Herc. O. 1849.]

i. q. flere, lugere: 1 *sine obiecto, i. q. lacrimas effundere, flere*: SEN. contr. exc. 5, 1 si amicus es, -e. HOMER. 844 -ens Aeacides. STAT. Ach. 1, 655 quid -es . . . quid gemis . . . ? TAC. ann. 16, 13 PLIN. epist. 8, 16, 5 APVL. met. 4, 35 COMM. apol. 815 instr. 1, 14 IVST. 18, 4, 13. RVFIN. hist. 2, 6, 4 audi, ut etiam ipse . . . -eat, *sq. or. dir.* (δηλοῖ λέγων). AVIAN. fab. 1, 1 rustica -entem parvum iurgaverat olim. *al. c. abl.*: PROP. 1, 16, 13 has inter *noctes* gravibus cogor -ere querellis. COMM. apol. 939 voce -entes. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 317[B] cum lamentatione -entem. CARM. c. pag. 20. CORIPP. Ioh. 8, 329 -entes humili cum voce ministri. *adde*: PETR. CHRYS. serm. 40 p. 314[C] qui in sulco -et, gaudebit in fructu (*cf. Vulg. psalm. 125, 6*). *de rebus*: VVLG. Iob 31, 38 si . . . cum ipsa *terra* sulci eius -ent (ἐκλαυσαν). SEDVL. carm. pasch. 3, 130 -entem domum. *scq.* quod: MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 vidi . . . Cn. Domitium . . . -entem, quod . . . esset occisus. STAT. Theb. 3, 204 FIRM. err. 2, 8. *acc. c. inf. v. p. 360, 50.* *praepos.*: DICT. 3, 9 circa Sarpedonis cadaver cunctis -entibus. CASSIAN. conl. 23, 7, 2 nec de emissa tardius . . . oratione -emus. COMM. instr. 2, 8, 5 in reatu tuo sorde manifesta -ere.

2 *cum obiecto*: a *personae*: PLAVT. Capt. 139 egon non -eam talem adulescentem? CIC. Tusc. 1, 86 liberos (SEN. Thy. 58 QVINT. decl. 344 p. 358, 26). LVCR. 3, 907 cinefactum te . . . insatiabiliter -vimus. SEXTIL. carm. frg. Sen. suas. 6, 27 -endus Cicero est Latiaeque silentia linguae. AETNA 18 quis non Argolico -vit (*sc. carmine*) Pergamon igni impositam *eqs.* OV. met. 10, 12 *Eurydicen* . . . -vit vates. 15, 487 extinctum . . . Numam. ELEG. in Maecen. 1, 3 iuvenis -endus. EPICED. Drusi 429 Hectora. GERM. 363 qui (*Amnis*) Phaethonta suas -vit ad undas. MANIL. 1, 357 Andromedam expositam. CVRT. 8, 11, 12 semetipsos -bant. MELA 2, 18 nati -entur. SEN. apocol. 12, 19 virum. Ag. 667 suos. Herc. f. 577. 578. 1228. dial. 12, 9, 3 beatum. epist. 99, 31 qui -et . . . in aetate prima raptum. OCTAVIA 10. 167. PETRON. 115 ignotum. VAL. FL. 5, 575 duces. HOMER. 1003 captos. 1004 -eti corpus amici. STAT. Theb. 4, 232 ephebum. 7, 504. 12, 122. SIL. 9, 177 parentem. 10, 404 TAC. ann. 1, 58. 3, 5. 12 filium. 3, 17 APVL. met. 1, 6. 19. 2, 27. 3, 17. 7, 24 maerebam et . . . totum me periturum -bam. 10, 25 puellam. ANTH. 429, 13. IVST. 5, 7, 7 fratres aut filios aut parentes. CARM. c. pag. 121 AVSON. 175, 9 *al.* CARM. epigr. 1378, 1. 1561, 6 te namque maritus, te nati -ent. 1619, 2 quem amici -en⟨t⟩. *nota*: VAL. FL. 8, 208 illa (*Medea*) Thoanteae transit -eta (*cod. Reg.*, deflexa *V*) Dianae. *c. ablat. modi*: CVRT. 3, 12, 4 regem . . . ingenti gemitu eiulatuque. COMM. instr. 2, 32, 6 filios sic voce -bis. HIER. epist. 39, 3, 3 plangenda erat et omni lacrimarum fonte -enda. CARM. epigr. 663, 1 qui gemitu tristi lacrimis te -et in ⟨h⟩oras. *bestiae* -ent: EPICED. Drusi 106 -et Threicium Daulias ales (*Philomele*) Ityn. PLIN. nat. 37, 40 avium Meleagrum -entium. *res personata*: COD. Iust. 12, 42 (43), 3 tertius autem annus triginta praelatos iure -bit. MARCELL. chron. II p. 95, 501, 3 tria milia civium . . . amissos urbs augusta -vit.

b *rei*: PLAVT. Stich. 212 quas (*cenas*) -vi. CIC. dom. 96 -vi coniugis . . . discidium, liberorum . . . solitudinem *eqs.* Planc. 86 meum discessum, quem saepe -fleras. Phil. 13, 10 haec satis diu multumque -eta sunt. de orat. 3, 9 *mors Crassi* est a multis saepe -eta. Brut. 21 te Bruti dolentem vicem quasi -visse iudiciorum vastitatem et fori. 329 impendentes casus. Att. 2, 17, 1. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 initium civilis belli. SEXTIL. *p. 359, 59.* VERG. Aen. 6, 220 membra *mortui* toro -eta reponunt. 11, 59 haec ubi -vit (*i. flens dixit*). LIV. 29, 4, 1 in haec -enda prolapsos. 39, 46, 8 -endae *iniuriae* solacium. 45, 42, 1 miserabiliter orbitatem suam -endo. OV. met. 7, 388 fata nepotis (8, 698 PHAEDR. app. 17, 8. 19, 9 SEN. dial. 12, 9, 8 STAT. silv. 1, 2, 102). VELL. 2, 67, 1 fortunam. 2, 119, 1 summa -enda est. VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 mortalium incommoda tamquam propria -ere. SEN. contr. exc. 8, 6. CVRT. 6, 6, 16 sanguinis pretium. 8, 6, 7 quam ignominiam aegre ferens -ere apud Sostratum coepit. 10, 1, 3 corporum ludibria. SEN. apocol. 10 publicas clades. Ag. 650 extremum -ere. Herc. O. 182 cuncta. 582. dial. 1, 3, 10 cotidiana repudia. 6, 11, 1 partes. 6, 26, 1 civilia bella. 9, 15, 3 -et, quae corrigi posse desperat. rem. 13, 1 mortem (LVCAN. 9, 170 MART. 5, 17, 20 TAC. ann. 14, 17 PLIN. epist. 2, 1, 10 HYG. astr. 2, 17). LVCAN. 8, 85 quod -es, illud amasti. PETRON. 111 recens cadaver (APVL. met. 6, 32). CALP. ecl. 1, 51 nullos iam Roma Philippos -bit. OCTAVIA 67 fratris necem. 602. 604 comitum necem natique crudelis nefas. 914 mala (QVINT. inst. 6, 1, 26 CLAVD. rapt. Pros. 3, 159). VAL. FL. 3, 284 nefas. 5, 60 nomina (SIL. 3, 441). HOMER. 978 funera (AMM. 27, 5, 8 DRAC. laud. dei 3, 403). STAT. Theb. 4, 635 tempora. 11, 462 fraterna bella. 12, 26 currus. silv. 2, 7, 71 scelus. 5, 3, 202 captiva fulmina. SIL. 1, 571 fidem murosque ruentes. 9, 260 facta. QVINT. inst. 3, 8, 12 sociae civitatis eversionem. 11, 3, 8. decl. 272 p. 116, 12 damna bellorum (AMM. 27, 3, 10 AVG. civ. 19, 13). SVET. Cal. 38 *v. p. 361, 26.* vita Verg. p. 58 exitum. GELL. 13, 25, 20 indignitas . . . -eta est. APVL. met. 4, 32 solitudinem (HEGES. 1, 44, 7). PORPH. Hor. carm. 1, 12, 46 interitum (AVSON. 438, 2). ANTH. 83, 40 vulnera. IVL. VAL. 2, 2 iniuriam (3, 31). IVST. 5, 8, 1 -etae ac prope perditae urbi hostes superveniunt. 19, 3, 2 sortem suam, publicam fortunam. FIRM. math. 1, 7, 38 facta. err. 2, 3 casum (18, 3 DICT. 1, 5). 12, 7. 9. Ps. AVR. VICT. epit. 10, 6 orbatum orbem. AVIEN. Arat. 585 incendia Troiae. AVSON. 325, 17 partus. AMM. 20, 11, 32 perpessus atrocia diuque -enda. 21, 15, 2 exitium. 28, 6, 1 aerumnas (31, 7, 16). 31, 6, 8 -etis gentilium favillis. CLAVD. 3, 250 caedes. 7, 124 *al.* AVG. civ. 17, 11 quae superius aerumnosa -vit. OROS. hist. 4, 5, 5 ostentata miseria querellaque -eta (DRAC. Romul. 5, 289). COD. Theod. 9, 9, 1, 1 (*a. 326*) abscessum. SIDON. epist. 2, 10, 1 eam (*linguam*) brevi abolitam -amus. ENNOD. epist. 3, 23 p. 117, 26 excurrendi necessitatem. NOVELL. Iust. 30, 9 pr. qui suas ei (*proconsuli*) non prius -verit (προσωδύρατο) passiones. PROSP. carm. de ingrat. 184 talia . . . si -eat hostis apud te. CARM. epigr. 1111, 8 -eti parva favilla rogi. CORP. V 8722, 6 exitum. *c. dat.*: OV. ars 1, 335 cui non -etast Ephyraeae flamma Creusae? SEN. dial. 6, 4, 2 in . . . -eto gentibus funere. VAL. FL. 2, 79 Vulcania surgit Lemnos . . . tibi . . . -eta. CARM. epigr. 1061, 9 *Roma* multum -eta cunctis. *seq. acc. c. inf.*: MANIL. 4, 748 *laniger* minui -vit onus dorsumque levari. COD. Theod. 12, 1, 186 (*a. 429*) legatio curiales pro aliis . . . -vit astringi. DRAC. laud. dei 2, 546 legem violari -et Averni. ENNOD. epist. 4, 8 p. 137, 9 heredes . . . debitos sibi fructus -ent fuisse subtractos. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 300[D] alia nares ipsius sinapi impletas a se esse -bat. 31 p. 317[C] ovem, quam se perdidisse -bat (κλαίουσα). INSCR. christ. Rossi II 264, 2 caespite concludi totum -bis Anitum. quod *v. p. 359, 50.*

c. ablat. modi: ELEG. in Maecen. 1, 1 -fleram iuvenis tristi modo carmine fata (TAC. ann. 3, 49 carmen, quo Germanici suprema -verat. PRVD. ham. 450). OV. met. 2, 239 nymphae passis fontesque lacusque -vere comis. MANIL. 4, 13 supervacuis vitam -ere (ne flete *Rossberg*) querelis. PHAEDR. app. 19, 9 sorte tristi fata -bo mea. SEN. Oed. 33 novis -enda lacrimis funera (RVFIN. hist. 5, 28, 12). MART. 6, 63, 7 -bit vero tua fata dolore? (PRVD. c. Symm. 2, 910). QVINT. inst. 11, 3, 168 Thebas sermone. PLIN. epist. 9, 33, 11 haec tu qua miseratione, qua copia -bis. SVET. Cal. 30 caedem edicto. AMM. 28, 1, 36 alia simili maerore -enda. GENNAD. dogm. 72 qui publica paenitentia mortalia crimina -et. VITAE patr. 3, 36 cum grandi fletu et ululatu gemendo -bat miserias nostras. CARM. epigr. 1075 luctu -eta parentum *ossa*. OV. trist. 5, 1, 11 -ere Caystrius ales (*i. olor*) dicitur ore suam deficiente necem. *adde*: DRAC. laud. dei 2, 674 murmure sub tacito sterilem -verat Anna matricem.

deriv.: defletio.

dēflētio, -ōnis *f. a* deflere. *i. q. maeror*: IVVENC. 4, 121 adveniet . . . tristis -o terris. 4, 154 omnigenasque tribus -o (*Huemer*, deflexio, deflectio, defectio *trad.*) iugis urgebit.

dēflexio, -ōnis *f. a* deflectere. *i. q. declinatio*: 1 *proprie*: CHALC. comm. 69 cum *planetes* ab aquilentanis ad australia et contra latiore -e oberrant. 144 atropon *sphaeram dici*, quod aplanes in nulla sit -e. MACR. sat. 1, 17, 58 deorsum ventorum vices certa -e variando. somn. 1, 6, 81 aut . . accessio est aut in laevam dextramve -o. OP. imperf. in Matth. 33 p. 812 *acus* nullam habens -em aut scrupulum. 2 *translate et in imag.*: PANEG. 10, 5 -es cupiditatum. AMBR. hex. 1, 8, 30 ex contrariis in contraria propositi -e

(deflectione *A*) vertuntur. Abr. 2, 7, 39 -o morum sortem horum non acceperat ... ubi vero -is quodam ambiguo ... absolutus rectas virtutum semitas ... coepit carpere, in omnem terram possessor mittitur. 2, 7, 41 *meus bona* in vitio lubricae -is exurgens.

dēflexus, -ūs *m. a* deflectere. GLOSS. V 284, 46 deflexu⟨m⟩ decliv⟨u⟩m, descensum. *i. q. declinatio*: 1 *proprie*: SIC. FLACC. grom. p. 159, 7 -us illi, qui de limite detorquentur. HIL. in psalm. instr. 7 in formam dominici corporis constitutum organum sine ullo inflexu -uve directum est. MART. CAP. 8, 849 quis euim dubitet . . . Capricornum pererratis -bus infimari. IORD. Get. 85 variis -bus (*equitis*) usque ad suam defatigationem. MART. CAP. 6, 671 in -u civitas Oeensis et Leptis magna. *in imag.*: HIL. in psalm. 118 gimel 17 -u quodam de itinere decedit. trin. 8, 2 sermo noster per -us quosdam atque anfractus oberrans. 2 *translate*: VAL. MAX. 4, 1 ext. pr. transgrediamur ad egregium humani ab odio ad gratiam -um. 7, 3 pr. genus a sapientia proximo -u ad vafri⟨ti⟩ae nomen progressum. PANEG. 4, 19 diversissimus enim ad utramque sectam -us est. AMBR. in psalm. 1, 23 multae sunt illecebrae, multi a virtute -us. Abr. 2, 1, 1 per circumscriptionem sensus et delectationis illecebram -us ad culpam est.

dēflo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* flare. GLOSS. -at inridet, dedignatur, inludit. *i. q. flando amovere*: VARRO rust. 1, 64 quod est summum ac levissimum, -atum. PLIN. nat. 28, 27 vetabantque munditiarum causa -are (*i. flando purgare*) *cibum*. ARNOB. nat. 1, 45 turgenti⟨a⟩ viscera salutari ariditate -bant. *adde*: SVET. Cal. 38, 1 Augusti diplomata ut vetera et obsoleta -bat (*A pr.*, deflebat *al.*). *translate i. q. verba effundere*: AVSON. 207, 5 copia cui fandi longe pulcherrima, quam si auditu tenus acciperes, -ata placeret. AMBR. epist. 47, 2 ut non tam -are aliquid videamur quam abscondere. *Simbeck.*

dēflocco, -ātus, -āre [*a* de *et* floccus. *Th.*]. NON. p. 7 -are est atterere, tractum a vestibus sine flocco (*cf.* GLOSS. V 650, 34 deflagare terere, quasi -are): PLAVT. Cas. 967 perii, fusti -bit (flocco habebit *Non. l. c.*) iam illic homo lumbos meos (*i. mulcabit*). *cf.* Epid. 616 per urbem duo -ati senes quaeritant me.

dēflōrātim *adv. a* deflorare, defloratus. GLOSS. V 584, 13 epitoma quae de maiore corpore librorum carptim ac -m excerpitur.

dēflōrātio, -ōnis *f. a* deflorare. *i. q. actus deflorandi, florilegium, epitome, sim.*: TERT. adv. Val. 12 p. 191 *Iesum* cognominant Soterem et Christum ... et Omnia iam ut ex omnium -e coustructum. CASSIOD. hist. 12, 5 -es quasdam (*i. excerpta*) librorum Nestorii faciebat. SVBSCR. Macr. gramm. V 629, 20 explicuit -o de libro Ambrosii Macrobii Theodosii quam Iohannes carpserat. *i. q. corruptio*: AMBR. epit. 5, 11 offensa pudoris et -o virginitatis.

dēflōrātor, -ōris *m. a* deflorare. *i. q. vitiator*: MAX. TAVR. epist. 2, 5 (= PS. HIER. epist. 6, 6) -r virginitatis.

dēflōreo, -ēre *a* de *et* florere. defloruit *v. sub* defloresco. *i. q. florere desinere, ἀπανθεῖν*: COLVM. 5, 6, 36 *vitis* peius -et. CARM. epigr. 1059, 7 (*Ostiae*) hunc Antho tumulum male -entibus annis (*luditur nomine Anthi*) ... composuere suo. *cf.* deflorire.

dēflōrēsco, -uī, -ere *a* de *et* florescere, *cf.* deflorere. *inde a* RHET. Her.

1 *proprie*, *de herbis i. q. florere desinere* (*opp.* maturescere, vigere): CATVLL. 62, 43 *flos* cum tenui carptus -uit ungui. COLVM. 2, 10, 19 quo *tempore* -it cicercula. 2, 11, 9 seges. 3, 1, 7 uvae (PLIN. nat. 17, 189 priusquam florere incipiat et cum -uerit *uva*). 3, 2, 4. stirps (3, 21, 5). 3, 2, 7 vites (3, 2, 12. 15. 4, 19, 2. 4, 21, 2 PLIN. nat. 14, 21. 43. 99. 17, 228). PLIN. nat. 14, 34. 16, 104 *sata*. 16, 109 *fructus*. 17, 11 *flores arborum*. 17, 165. 190. 226. 18, 56 florere incipiunt ... aut ... -unt *spicae* (18, 260). 18, 60 frumenta. 18, 120 in flore aut ... cum -uere vel maturescere incipientibus *frumentis*. 19, 70. 100. 20, 198. 25, 76. *nota*: PLIN. nat. 18, 286 Floralia ... instituerunt ... ut omnia bene -rent (*f. i. maturescerent, effloresceerent*).

2 *translate vel in imagine, i. q. viribus deficere, evanescere, senescere sim.*: **a** *de rebus*: RHET. Her. 4, 27, 37 formae dignitas aut morbo -it aut vetustate extinguitur (= 4, 27, 38 *bis ibid.*). CIC. Cael. 44 hae deliciae ... mature ... et celeriter -unt. LIV. 6, 23, 4 cum corporibus vigere et -ere animos. 38, 53, 9 cum senectā res quoque -uere. PORPH. Hor. carm. 1, 36, 16 quod brevis temporis est, hoc cito -it. LACT. inst. 3, 6, 8 extitit repente Academia tamquam senectus philosophiae quae illam conficeret iam -entem (ira 9, 7 iis postea temporibus quibus iam philosophia -uerat). PS. RVFIN. in Os. 7, 9 -uisse et effusam esse *canitiem*. CLAVD. 18, 75 cum forma dilapsus amor, -uit oris gratia. *suppletur* CARM. epigr. 764, 2 (*saec. VI*).
b *de personis*: CIC. Brut. 317 non talis *Hortensius*, qualem tu eum, Brute, iam -entem cognovisti.

dēflōrio, -īre, *cf. c.* deflorere. VVLG. Sirach 51, 19 -et tamquam praecox uva (*cod. Tolet.*, florebit *Amiat.*, effloruit *alii*).

dēflōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* flos, *cf.* deflorescere. *Th.*]. *legitur inde a* SYMM. 1 *proprie i. q. florem adimere*: DRAC. laud. dei 1, 591 *ventus* -at fructus et decutit arbore flores. 2 *i. q. delibare, eligere, decerpere*: **a** *generatim*: SYMM. epist. 4, 63 (64), 1 *quadrigas* tua -et electio (*cf.* 5, 82. CASSIOD. var. 6, 9, 1 quem ad patrimonii nostri curas regalis -vit electio). CASSIOD. var. 4, 50, 3 terris -ata provincia (*i. e terris electa, iis praestans*). 6, 6, 5 ut ex diversis titulis -aretur dignitas levamen principis instituta. SERM. Caspari Anecd. p. 316, 9 *si pictor* ex pluribus speciebus speciosa -et. **b** *speciatim de libris excerpendis*: HIER. epist. 130, 19 quidquid dici poterat in illis opusculis -atum est. CASSIAN. conl. 21, 26, 4 primitiarum nostrarum opima -ans. inst. 6, 4, 2 monachum ... velut apem prudentissimam debere unamquamque virtutem ab his ... -are (GLOSS. V 418, 6 *ad loc.* -are evellare [*sic*]). ALC. AVIT. p. 20, 12 electa quaedam *oracula* ac -ata ponuntur. CASSIOD. gramm. VII 144, 16 -ata colligere (213, 2 inst. div. 30 hist. praef. p. 881[A]). 209, 27 -atas regulas posteris legendas exhibui (212, 33 inst. div. 30). inst. div. 23 diversas res. 30. hist. praef. p. 880[D] dicta -ata. var. praef. 11 duodecim libris Gothorum historiam -atis prosperitatibus condidisti. PRIMAS. in apoc. p. 793[C] a Ticonio ... certa quae sane congruunt sensui, -ans (p. 930[B]). 794[C]. ISID. alleg. praef. 1 quaedam notissima nomina legis ... breviter -ata contraxi. SVBSCR. Macr. gramm. V 629, 20 adn. eundem *librum de differentiis* ... breviter -are. *nota metonymice*: CASSIOD. gramm. VII 145, 27 quos *auctores* ... -andos esse putavimus. 147, 14 tit. ex ... Vindice -ata sunt (154, 12 tit. ex Velio Longo ista -ata sunt). 212, 13 antiquarios. inst. div. 15 *orthographos*. 3 *i. q. destruere, dehonestare, corrumpere sim., aliquid vel aliquem dignitate, honore, splendore privare*: AMM. 20, 11, 28 *iris* solis obnoxia claritudini fulgores eius purissimos e regione -at. SCHOL. Cic. Bob. p. 9, 25 erubesceret in aliquo (*neutr.*) vitae suae honorem -atum dignitatem mutilatam. 42, 4 ut testi auctoritas -etur et Flacci iustitia comprobetur. 48, 28 persona hominis -atur, ne quem possit auctoritatem testis aut religionem sibi vindicare. 73, 2 omnem hanc materiam cuiusdam taciti (*sc. erga Clodium*) favoris -vit orator. 78, 7 in quantum igitur legem Philippi ... extulit, in tantum hunc *fratrem* -vit. AMBR. vid. 15, 88 -atae pignus virginitatis. exhort. virg. 6, 35 usu coniugii iuvencula -atur. Cain et Ab. 1, 10, 46 quibus vulva feminae -ato pudore virginitatis aperitur (Iac. 2, 7, 32). MART. CAP. 3, 326 decursae peritiae gratiam -bis. VEN. FORT. vita Hil. prol. 15 bellatorem Christi eorum *multorum patrum* contra Arrii perfidiam luculentissime flore -atum. *Gudeman.*

dēfluctio, -ōnis *f. a* defluere. GLOSS. *ἀπόρροια*. FIRM. math. 3, 6, 16 per gonorroeam id est per -em (defluxionem *al.*) seminis. *t. t. astron.*: FIRM. math. 4 praef. 4 lunae omnes species ac formae ..., -es. 4, 16, 2 omnes coniunctiones vel -es (*traditur* defluitiones, *corr. Q*) per quas ... hominibus decernuntur exitia. 4, 16, 4.

dēfluctus NOT. Tir. 73, 87. *a* de *et* fluctus *vel* defluere.

dēfluitio, -ōnis *f. a* defluere. *i. q. defluxio*: OP. imperf. in Matth. 1 p. 629 fluitio postposita i quia -em regni ad se decurrentem postposuit [FIRM. math. 4, 16, 2 *v. l. 39*].

dēfluo, -xī, -ere *a* de *et* fluere. *de formis: ablat. part. praes. act.* defluenti: PLIN. med. 3, 10. VVLG. Sirach 51, 13 *Amiat.* defluxus *v. p. 363, 39*. *de notione*: ISID. diff. 1, 234 fluit quod naturaliter decurrit, ut humor, -it autem quod aetate vel vetustate dissolvitur, ut aetas hominum, folium arboris (= GLOSS. V 188, 19. 20). GLOSS. *ἀπορρέω, ἐκρέω, καταρέω, περιρέω*. -unt licuntur (*Verg. Aen. 3, 28*). -xit *κ⟨α⟩τέρευσεν*. -ens *περίρρυτος*. *legitur inde a* CATONE CIC. VARRONE. [*loc. dub. vel corr.* CAES. Gall. 4, 10, 4 APVL. met. 2, 30 TERT. nat. 2, 8. *cf. etiam* diffluo.]

I *proprie*, *i. q. deorsum fluere, decurrere* (*desinere l. 73*): A *intransitive* (*accedit abl.*, de, ex): *aqua*: CATO agr. 40 ramum ... inclinato aliquantum, ut aqua -at. 43 de scrobe aqua in sulcum -at. VARRO rust. 1, 41, 3 umor -at (dif- *trad.* HOR. carm. 1, 12, 29 -it saxis agitatus umor. COLVM. 12, 16, 2. 12, 52, 4 arb. 8, 3). 1, 51, 1 non consistat aqua et quam brevissimo itinere extra aream -ere possit. CIC. top. 24 ex quo tecto in eius aedis qui protexisset aqua -ret. Att. 4, 15, 5 lacus Velinus ... in Nar -it. VITR. 6, 3, 2 circa parietes stillicidia -entia continent fistulae, quae non celeriter recipiunt ex canalibus aquam -entem. 9 praef. 12. PAVL. FEST. p. 81 tegulae per quas aqua in vas -ere potest. p. 263 ex epistylio. CELS. 1, 4. SEN. benef. 4, 28, 2 ne *imbres* in ... rura -rent (PLIN. nat. 17, 92. *cf.* CIC. div. 1, 98). nat. 3, 28, 5 *mare* a medio, ubi ille (illi *coni. Gercke*) cumulus est, -it. epist. 24, 20. VLP. dig. 39, 3, 1, 23 aquae incommodum ad eum -ere. TERT. bapt. 9 aquae quae de comite petra populo -bat. PLIN. med. 3, 10 in -enti aqua stet usque ad umbilicum. *fluvius*: SALL. hist. frg. 2, 84 flumen Clurda Tauro monte -ens. LIV. 5, 37, 7 flumen Allia Crustuminis montibus praealto -ens alveo (*cf.* MELA 3, 41. SIL. 9, 188 captivo ... alveo). HOR. epist. 1, 2, 42 rusticus expectat, dum -at amnis. PAVL. FEST. p. 250. CVRT. 4, 9, 16 a celeritate qua -it, Tigri nomen est inditum. MELA 1, 8. 2, 6 Borysthenes ... liquidissimus -it. 2, 7 Callipidas ... diu, qualis natus est, -it. tandem ... adeo amaras aquas accipit, ut ... non dulcis hinc -at. 2, 82. SEN. benef. 6, 31, 7 cedent ... torrentis modo ablati, cuius cum magno terrore prima vis -it (*cf.* nat. 3, 3 hiberni -xere torrentes). nat. 6, 26, 2 turbidus ... -ens Nilus. COLVM. 10, 136 vitreoque Siler qui -it anni. PLIN. nat. 3, 147 Aemona, Siscia ... in Danuvium -unt. 4, 21. 100. 5, 5 amnis Subulus praeter Banasam coloniam -ens. FRONTIN. aq. 90 Anio quamvis purissimo -ens lacu. APVL. met. 7, 18 *fluvius* qui forte praeter viam -bat. AVSON. Mos. 40 cum amne secundo -is. PROB. Verg. ecl. 10, 1 Alpheus ... per mare -ens. CORP.

III 3416 Danuvio -enti. *adde i. q. nare, devehi*: VERG. georg. 3, 447 aries ... secundo -it amni (*cf.* Aen. 7, 496 fluvio cum forte secundo -ret *cervus*. 8, 549. CVRT. 4, 8, 7 regem cum secundo amni -ret. 8, 3, 24. 9, 6, 2. 9, 9, 27). LIV. 23, 19, 9 dolia medio missa amni -xerunt. 23, 19, 12. GERM. 613 Delphinus motis ... -xerit (deflexerit *traditur*) undis. CVRT. 9, 8, 30 *Alexander* ducibus .. sumptis amnis peritis -xit ad insulam. FRONTIN. strat. 3, 14, 2 quae (*nuces*) cum aqua ferente ad oppidum -rent. SVET. Nero 27 quotiens Ostiam Tiberi -ret. ITIN. Alex. 20 simul Memphi -ente exercitu Canopum descendit. *alii liquores* (*et metalla liquefacta*): CATO orig. 19 sangueu -xerat (PAVL. FEST. p. 89 circa talos. CELS. 7, 19 SEN. contr. 7, 2 (17), 7 PLIN. nat. 24, 169. VVLG. II Macc. 14, 45 sanguis ... magno fluxu -ret). CIC. nat. deor. 2, 143 sudorem a capite et fronte -entem (HOMER. 804). div. 1, 98 lactis imber -xit (*cf.* COLVM. 10, 206 *Iuppiter* in sinus matris violento -it imbre). HOR. carm. 3, 27, 55 teneraeque sucus -at praedae. PROP. 2, 20, 8 nec tantum Niobae ... sollicito lacrimae -it a Sipylo (HIER. epist. 38, 3, 2 *lacrima* sulco -it). OV. fast. 3, 273 -it incerto ... murmure rivus. EPICED. Drusi 118 plenior unda -it. CELS. 6, 9 per os continens pituita -it (PLIN. nat. 17, 252). MELA 1, 53 solutae magnis aestibus nives ... -unt. 3, 62 mella frondibus -ant (COLVM. 9, 15, 13 PLIN. nat. 11, 30. 12, 34). SCRIB. LARG. 271 vinum (PETRON. 73). SEN. nat. 3, 29, 6 terra ... incipiet ... laxata ire in humorem et assidua tabe -ere. COLVM. 7, 8, 4 *serum* pigro humore -ere. *al.* LVCAN. 6, 295 torrens in campos -it Aetna. 7, 839 super impia signa aut cruor aut alto -xit ab aethere tabes. PLIN. nat. 11, 214 -ente ... medulla (37, 42). 33, 99 sudoris vice -ens *argentum*. 34, 135 aes ipsum in catinos -it. *al.* MART. 8, 45, 3 -at et lento splendescat turbida lino amphora (*i. vinum*). GELL. 17, 11, 1 potum dixit -ere ad pulmonem. APVL. met. 10, 34 crocus ... sparsim -ens. mund. 9 *nubes* priusquam in aquam -ant. POTAM. epist. ad Athan. p. 1417[A] trisulci oris patefacta sentina vomat, -at. VVLG. I reg. 21, 13 -bantque salivae eius in barbam. *res tabescentes*: LIV. 41, 15, 1 bovis ... iocur -xisse. SEN. contr. exc. 8, 4 suffixorum corpora ⟨a⟩ crucibus in sepulturam suam -unt. FIRM. math. 1, 7, 20. COD. Theod. 9, 12, 1 (*a. 319*) tabescentes artus ... sanie -entes. HIL. in psalm. 122, 11.

B *transitive i. q. emittere*: AMBR. spir. 2, 10, 109 silva quae verbi caelestis alimoniam -xit. CASSIOD. var. 1, 2, 7 conchylia ... umorem sanguineum -entia. *cf.* GLOSS. V 449, 26 -xa est dimissa est.

II *translate et in imagine*: A *i. q. deferri, deduci, deprimi*: 1 *de animantibus: i. q. delabi sim.* (*cf.* GLOSS. -it delapsa est, descendit. *de nando v. l. 1 sqq.*): BIBAC. carm. frg. 9 habenas misit equi lapsusque in humum -xit. CIC. de orat. 3, 69 ut philosophi tamquam in superum mare [Ionium] -rent (*ibid.* labi). Tusc. 1, 62 ab quibus (*superioribus*) mansuefacti ... a necessariis artificiis ad elegantiora -ximus (*cf.* QVINT. inst. 1, 8, 9 in omnia deliciarum vitia dicendi quoque ratione -ximus). VERG. Aen. 11, 501 quam tota cohors imitata relictis ad terram -xit equis. LIV. 2, 20, 3 moribuudus Romanus labentibus super corpus armis ad terram -xit. OV. met. 6, 229 a dextro paulatim -it armo *equi*. SEN. elem. 1, 6, 1 turba per latissima itinera sine intermissione -ens. epist. 72, 10. dial. 9, 1, 15 ne paulatim -am vereor. TERT. adv. Marc. 4, 26 si non ... Marcionitae morerentur in terram -endo. ITALA Ios. 2, 24 (Lugd.) -xerunt omnes (κατέπτηχε, VVLG. prostrati sunt) qui commorantur in terram, a nobis. PS. CYPR. abus. 6 quosdam ... ad maiorem perfectionem crescere, quosdam ... ad deteriora -ere. HIL. myst. p. 25, 22 cetera *parte populi* in mare ... -ente. AVG. civ. 4, 34 ad alienos deos et ad idola -endo (*cf.* PROSP. in psalm. 148, 3 in idolorum culturam). 12, 1. 15, 22 in mores societatis terrigenae. 16, 12. gen. c. Manich. 2, 19 in aliquam perniciosam consuetudinem. quaest. hept. 7, 1. CYPR. GALL. gen. 777 Rebecca ... dorso -xit ab alto. PAVL. NOL. epist. 1, 7 sint ... fortunati, per omnia prospera blandiente saeculo -entes. FAVST. REI. serm. 9 p. 256, 4 gentes ... in aquarum similitudinem sensu vanissimo ... -entes. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 23 *homo* ab angelica dignitate sponte -ens. GREG. M. in Ezech. 1, 11, 9 ad iniquitatem. 1, 2, 6 humanum genus ab ortu -it ad mortem. *i. q. deficere, abalienari, secedere*: CIC. Sest. 69 ex novem tribunis ... unus me absente -xit. QVINT. inst. 10, 1, 126 tantum ab eo (*Seneca*) -bant, quantum ille ab antiquis descenderat. PS. APVL. Ascl. 5 quicumque daemonum a genere suo -entes. PS. SALL. rep. 1, 2, 6 magna pars -xere, pauci restitere. AVG. conf. 2, 10, 18 -xi abs te et erravi. gen. ad litt. 8, 24 p. 263, 11 ut *angeli* ab eius (*dei*) contemplatione resiliant aut -ant. in psalm. 74, 6 delinquere est tamquam de liquido quodam -ere a stabilitate firmamenti virtutis atque iustitiae. *i. q. perire, depravari* (GLOSS. -it dissolvitur, dilapsus est): MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 -is consenescens. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 20 ille ... qui cibum suum coquere nesciebat, fatigatus atque deficiens -bat. VVLG. II reg. 22, 46 filii alieni -xerunt (= HIER. psalt. sec. Hebr. 18, 46 [VVLG. inveterati sunt, defluent *Amiat.*]). sap. 1, 16. Is. 34, 4 omnis militia eorum -et *eqs.* I Macc. 9, 7 -xit exercitus suus. RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 paulatim ... -ere eum necesse est. AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26 *Salomon* quibus (*deliciis*) deperibat atque -bat. CASSIOD. in psalm. 118, 139 tabes est morbi alicuius contracta necessitas, quae nos facit paulatim -ere. GREG. M. moral. 3, 11 per putredinem -ens *Iob*. *i. q. abire, mutari in*: CLAVD. 18, 39 postquam deforme cadaver mansit et in rugas totus -xit miles.

2 *de rebus corporeis non liquidis: i. q. demitti, delabi*: CIC. Verr. 4, 155 necesse est, si quid redundarit de vestro frumentario quaestu, ad illum potissimum per quem agebatis -xisse. Tusc. 5, 62 iam ipsae -bant coronae (*cf.* CLAVD. 20, 283 -xit capiti *Cybeles* turris). VERG. Aen. 1, 404 pedes vestis -xit ad imos (*cf.* HOR. sat. 1, 3, 31 rusticius tonso toga -it. HIL. c. Const. 8. VVLG. Esth. 15, 7 -entia in humum indumenta. HIER. in Ion. 4, 5 p. 425. MACR. sat. 3, 13, 4 sinus ex composito -ens. ISID. orig 19, 22, 7 talaris tunica ... ad pedes -it). HOR. carm. 1, 28, 28 multaque merces ... tibi -at aequo ab Iove. LYGD. 1, 18 nullus -at inde color. CVRT. 4, 6, 11 quae (*gleba*) cum regis capiti incidisset, resoluta -xit. 7, 7, 36 corpus ex equo -xit in terram. SEN. nat. 1, 1, 14 *ignes delapsi* si minore vi utuntur, -unt tantum ..., non feriunt (*cf.* 1, 14, 5. 2, 13, 1). 5, 8, 2 onerata *collectio venti* quaerit quo -at. COLVM. 2, 20, 2 maior pars *segetis* ad terram -it. 3, 11, 8 montium ima, quae ⟨a⟩ verticibus -entem humum receperint. PLIN. nat. 13, 7 *odor* evanescit atque -it. MART. 4, 3, 2 *nix*. APVL. met. 11, 3 crines uberrimi ... per divina colla molliter -bant. HIER. interpr. Iob 31, 7 *v. p. 357, 61.* PALLAD. 1, 5, 5 situs ... terrarum neque planus ... neque praeruptus, ut -at (ITALA Hab. 3, 6 [Aug. civ. 18, 32] -xerunt colles aeternales [ἐτάκησαν, VVLG. incurvati sunt]. *cf.* AVG. *ad l.* hoc est humiliati sunt. VVLG. Iob 14, 18 mons cadens -it. Is. 24, 4 -xit terra et infirmata est, -xit orbis *eqs.* 64, 1. 3 montes -rent. Am. 8, 8 *terra* ascendit quasi fluvius universus ... et -et quasi rivus Aegypti [9, 5] *sim.* Ier. 49, 4 -xit vallis tua). HIL. in Matth. 14, 12 omnes mundi opes annuo quodam meatu indefessoque -ere. AVIEN. Arat. 912 vaga per totam cunctis *planetis* via -it aethram. RVFIN. hist. 5, 1, 22 carnes ... eius adustae igni -bant. *de sideribus*: PLIN. nat. 18, 345 si totus *sol* -xerit aequaliter. FIRM. math. 4, 9, 2 a Saturno -ens Luna. 4, 13, 1. 4, 25, 1. AVIEN. Arat. 755 Sirius alto -it ab caelo. 1604 si ... marcenti similis -xerit extimus orbis *solis*. MART. CAP. 1, 14. *cf.* 2, 207 candores lactei fluminis. *i. q. provenire, originem ducere* (*cf. l. 64 sqq.*): PLIN. nat. 8, 195 undulata vestis prima e lautissimis fuit, inde sororiculata -xit. MART. CAP. 2, 140 libros qui ex philologiae ore -xerant. *i. q. decidere* (GLOSS. -unt deficiunt vel cadunt): *de comis* (*alio sensu supra l. 19*): OV. met. 6, 141 -xere comae. SEN. epist. 95, 20 capillos -ere dixit. PLIN. nat. 10, 188 toti -unt pili. 11, 154 palpebrae. 11, 231. 22, 62. 24, 49. 25, 132. 28, 111. 29, 75 APVL. met. 11, 13. ITALA lev. 13, 40 (Rufin. Orig. in lev. 8, 10) cuius ... -xerint capilli capitis (μαδήσῃ ἡ κεφαλή, VVLG. capilli fluunt), calvus est. SER. SAMM. 102 FIRM. math. 4, 19, 7 ITIN. Alex. 6. AVSON. 361, 37 -xit rutili coma punica floris. CHIRON 790 PHYSIOGN. 43. 61. 134. CLAVD. 15, 364 cervice minaces -xere iubae. PS. RVFIN. in Am. 8, 10 caesaries ... incipiat ... -ere. *et saepius*. *de foliis et fructibus*: COLVM. 3, 2, 22 fructus, priusquam -ant, putrescunt. PLIN. nat. 17, 228. VVLG. deut. 28, 40 *olivae* -ent et peribunt. HIER. vita Pauli 16 sine cuius (*dei*) nutu nec folium arboris -it. VVLG. psalm. 1, 3 folium eius non -et. Is. 1, 30. 34, 4 Ier. 8, 13 Ezech. 47, 12. PAVL. NOL. carm. 7, 11 fronde numquam -ente. ISID. orig. 17, 6, 21. *de vestibus, i. q. exui* (*alio sensu supra l. 7*): MANIL. 5, 556 -xere sinus umeris. APVL. met. 10, 30 amiculis umeris -entibus. LAMPR. Heliog. 5, 4 ut subito vestes -rent. RVFIN. Orig. in lev. 9, 2 -entibus femoralibus. *i. q. diffluere, perire* (GLOSS. -it dissolvitur. *cf. p. 363, 75*): HIER. in Agg. 1, 5—6 p. 744 omnes enim, velut si quis in pertusum sacculum mittat, pecuniae -xerunt. AMM. 31, 2, 5 antequam *vestis* diuturna carie in pannulos -xerit (diffluxerit *Petschenig*) defrustata. RVFIN. Adamant. 5, 16 cum substantia corporis semper demutetur et -at (*cf.* Basil. reg. 9 corpus humanum semper exolescit et -xit). SERV. Aen. 6, 442 corpore -ente paulatim. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 31 pinguedo. GREG. M. moral. 5, 63 omnis ... creatura ... non stare habet sed -ere (*cf.* 12, 19 humana ... creatura in semet ipsa habet sub se -ere).

3 *de rebus incorporeis: i. q. descendere, deduci* (*saepe de origine*): CIC. orat. 96 hoc totum *genus orationis* e sophistarum fontibus -xit in forum. nat. deor. 2, 79 unde haec (*mens, fides etc.*) in terram nisi ab superis -ere potuerunt? PANEG. in Mess. 81 ignavus -xit corpore somnus (STAT. Ach. 1, 621 somnus inertior alis -it in terras). PROP. 1, 20, 2 id tibi ne vacuo -at ex animo (*cf.* SEN. benef. 1, 1, 8 illa cito -ant, has tenax memoria custodiat). VELL. 16, 4 philosophorum ... ingenia Socratico ore -entia. SEN. epist. 120, 11 beata vita secundo -ens cursu (*cf. p. 365, 20*). 120, 14 mens dei, ex quo pars et in hoc pectus mortale -xit. STAT. Theb. 1, 677 non ... tibi sum quaerendus ..., unde genus, ... quis -at ordo sanguinis antiqui (*cf.* SVET. Aug. 2 a quibus duplex Octaviorum familia -xit. IVL. VAL. 1, 7 ad tertiumque Neoptolemum prosapiam -xisse. SCHOL. Stat. Theb. 2, 727 constat Thydei genus a Marte -ere). FRONTO p. 59 N. amo Iulianum, inde enim hic sermo -xit. PS. QVINT. decl. 4, 18 magnorum operum prior ordo -xit. MIN. FEL. 13, 3 hoc fonte -xit Arcesilae ... dubitatio. ARNOB. nat. 2, 15 uno ex fonte omnium nostrum -unt animae (AVG. epist. 143, 10 SERV. Aen. 3, 63. CLAVD. MAM. anim. p. 85, 9 -xit anima in corpus). 7, 22 illud primum, a quo -it secundum. IVL. VICT. rhet. 4, 1 p. 386 ita sensim -it generalitas ad speciem. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 25 imagines dico potentias per omnia a

lineis animae -entes. FILASTR. praef. 1 errores qui sub Iudaeis -xerint. HEGES. 1, 9, 2 ad Lathyrum victoria -xit. HIER. c. Lucif. 9 ad episcopi tantum imprecationem spiritus sanctus -it. AMM. 25, 3, 17 *principatum* tamquam a cognatione caelitum -entem. PS. RVFIN. praef. in proph. p. 962[A] per allegorias ... tota eius -xit oratio. PRVD. apoth. 545 quo priscorum virtus -xit avorum. ZACCH. 3, 6 ad monachos ... studia -xerint. COD. Theod. 8, 18, 2 (*a. 319*) ad liberos maternarum rerum successiones -xerint. PETR. CHRYS. serm. 111 p. 505[B] unius culpa omnium -xit ad poenam. SIDON. epist. 3, 8, 1 res publica in haec miseriarum extrema -xit. SCHOL. Pers. 1, 63 *carmina* mollitie et tenore suo inoffensa -unt. GREG. M. moral. 1, 54 nec sparsa per cogitationes -it *ecclesia*. 2, 82. 4 praef. 4 p. 636[B] Iudaeorum corda ... in huius mundi desideriis -unt (*cf.* AMBR. hex. 6, 6, 38 pueriles animos, ne luxu -ant, terrore constringunt). 13, 29 nostra intentio tota in amoris intimi compunitione -at. *nota*: VVLG. Sirach 51, 13 pro morte -ente (-enti *Amiat.*, ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως) deprecatus sum. *de tempore i. q. desinere, praeterire*: CIC. epist. 9, 20, 3 ubi salutatio -xit. HOR. epist. 2, 1, 158 sic horridus ille -xit numerus Saturnius (PORPH. *ad l.* mollitus est et iam cessavit ac desiit fluere). IVV. 7, 32 -it aetas. COD. Iust. 3, 11, 3 (*a. 318*) donec petiti temporis -xerint curricula. AMBR. in psalm. 1, 24 vitae nostrae spatio -ente. RVFIN. Basil. hom. 1, 4 tempus vitae nostrae. COD. Theod. 7, 4, 5 (*a. 389*) tempora quae ex rescriptorum editione -unt. PAVL. NOL. epist. 19, 1 prope biennium -bat. GREG. TVR. Mart. 3, 23 sextus ... iam -xerat annus. GREG. M. moral. 2, 34. *i. q. perire*: ITALA I reg. 2, 33 (Lucif. Athan. 1, 10 p. 83, 3 Aug. civ. 17, 5) -et (-at Aug., καταρρεῖν, VVLG. tabescat) anima eius. PANEG. 5, 20 nimia mole -xerat magnitudo. CLAVD. 17, 186 nec me ... praeterit ... quantum neglectae -at arti (*fere i. q. dematur*). carm. min. 22, 23 gratia -xit. PS. RVFIN. in psalm. 1, 3 nec tamen tunc verbum eius -it. *i. q. pertinere ad, cadere in*: PACIAN. bapt. 2 p. 131 haec addictio in genus omne -xit. RVFIN. symb. 6 nec in numerum pluralem -xit incorporea generatio.

B *i. q. abundare, affluere*: PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 -ant oculi lacrimis. VVLG. Ier. 9, 18 palpebrae nostrae -ant aquis.

synonyma: ad II: descendo (QVINT. inst. or. 10, 1, 126), depereo (AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26), exolesco (RVFIN. Basil. reg. 9), labor (CIC. de orat. 3, 69). *opposita: ad I*: consisto (VARRO rust. 1, 51, 1). *ad II*: colligo me (GREG. M. moral. 2, 82), procedo (ENNOD. dict. 18, 3 p. 476, 19), resisto (PS. SALL. rep. 1, 2, 6), sto (GREG. M. moral. 5, 63).

derivata: defluctio?, defluctus?, defluitio, defluvium, defluus, defluxio, defluxura, defluxus.

dēfluvium, -ī *n. a* defluere. *i. q. defluxio*: PLIN. nat. 8, 127 illi sunt adipes medicaminibus apti contraque -um capilli tenuaces (*cf.* 11, 131. 16, 194. 28, 163. 29, 108. 37, 190 comarum. *cf.* 11, 239 capitis [20, 27. 22, 34. 28, 28]). 17, 170 in colles sulcos agere traversos melius quam pastinare, ut -a (*sc. soli*) transtris eorum contineantur [18, 281 *interpol.*]. SOL. 4, 4 herba Sardonia, quae in -is (fluviis R^a) fontaneis provenit.

dēfluus, -a, -um *a* defluere. **1** *res liquidae, quae defluunt*: SYMM. orat. 2, 23 *Rhenus* Alpinae nivis -o liquore cumulatus (SIDON. epist. 2, 9, 9 -a nive pastus). AMBR. Noe 9, 29 transire semesos cibos et potus -os. BOETH. cons. 4 carm. 6, 29 imber. *fluvii*: CHALC. transl. p. 43[A] circuitus *animae* ut torrenti rapido -oque obligati. SIDON. carm. 22, 110 Garumna ... videtur in fontem iam non refluus sed -us ire. epist. 2, 2, 16 lacus in Eurum -us meat. 2, 12, 1 amnis. BOETH. cons. 1 carm. 7, 16 montibus altis -us amnis. cons. 5 carm. 1, 10. *aliae res*: STAT. silv. 1, 3, 54 splendor ab alto -us. PRVD. perist. 13, 30 -a caesaries compescitur ad breves capillos. *nota*: APVL. met. 3, 3 vasculo ... guttatim -o. **2** *persona, quae devehitur*: STAT. Theb. 9, 325 levat unda gradus, seu -us ille sive obliquus eat.

dēfluxio, -ōnis *f. a* defluere. *i. q. actus defluendi, emanatio, decursio*: IREN. 1, 5, 5 spiritum vitae substantiam eius dictam, cum sit ex spiritali -e (ἀποῤῥοίας). AVG. gen. ad litt. 7, 8 p. 207, 6 si iam beata erat vita de qua facta est hominis anima, deterius ergo facta est, et ideo non iam illa materies huius, sed illius ista -o est. p. 207, 9 vitae -o anima humana posset intellegi (p. 207, 14 c. Priscill. 2, 2). CAEL. AVR. acut. 2, 13, 90 ventris -o (*i.* διάῤῥοια. *cf.* 2, 18, 108. chron. 2, 14, 218 corporis). 2, 18, 106 siquidem immutabilis dolor augeat liquidorum -um. 3, 22, 220 -o est ... rheumatismus (*cf.* chron. 2, 7, 101) sive fluor parvi temporis. chron. 2, 5, 89 sudoris ignei -o. 2, 7, 95 si ad pulmones fuerit facta -o. 2, 14, 218 emplastra quae humoris provocant -em. CASS. FEL. 4 -o capillorum (ORIBAS. syn. 8, 28). ISID. lib. num. 46 sexta *hebdomas aetatis* -o est. *i. q. corruptio*: MACR. sat. 7, 16, 17 cum -o latens soliditatem carnis in humorem resolvit. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 86 corporis -o (*cf.* 1, 15, 121 corporis -es quas Graeci ἀποῤῥοίας vocant. 2, 10, 63. chron. 2, 14, 196 pthisis sive ut plerique appellant pthoë, quod corporis faciat -em sive corruptionem. CASS. FEL. 40). VEREC. in cant. 6, 8 ad -is inertiam coarctavit *dominus daemones quasi colles*. *cf.* defluctio.

dēfluxūra, -ae *f. a* defluere. *i. q. defluxio*: TERT. resurr. 61 forata sunt inferna in viro et in femina ... qua -ae (-a *codd.*) colentur.

dēfluxus, -ūs *m. a* defluere. GLOSS. διάῤῥοια. APVL. Socr. 11 p. 143 nubes ... quibus omnis et exortus est terrenus et retro -us in terras. ITALA Ezech. 40, 40 (Wirc.) secundum dossum -u⟨s⟩ holocaustorum (τοῦ ῥύακος, VVLG. *aliter*. *cf.* HIER. *ad l.* p. 488 rivus). *cf.* defluctus. *Jachmann.*

✱**dēfodio**, -fōdī, -ssum, -ere *a* de *et* fodere. *imperf.* defodibant: SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 95. GLOSS. περισκάπτω. -it κατορύσσει, κατορύττει -ssus ὠρυγμένος. *legitur inde a* PLAVTO [*dub.* HEGES. 5, 49, 3 ille ... in -ssis specubus -bat (?) introrsum].

1 *i. q. fodiendo condere, abdere* (*accedit*: in *c. abl.*, in *c. acc.*; sub; *dat. l. 36*): PLAVT. Aul. 8 in medio foco -it *thesaurum* (CIC. div. 2, 134 sub lecto. PANEG. 12, 26 *al.*). 467 *aulam* (ARGVM. Plaut. Aul. 1, 2). Most. 482 eumque hic -it hospitem *occisum* ibidem in aedibus (502). CATO or. frg. 37, 3 homines vivos -erunt in terram dimidiatos (*cf.* POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 *Fadium* -it in ludo et vivum combussit. OV. met. 4, 239 dicentem -it alta crudus humo *eqs.* fast. 6, 458 *de virgine Vestali* [LIV. 8, 15, 8 PAVL. FEST. p. 332 PLIN. epist. 4, 11, 6. 7 SVET. Dom. 8 AVG. civ. 3, 5 OROS. hist. 4, 2, 8]. VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 Atossam ... vivam capite -it. SEN. dial. 5, 3, 6. PLIN. nat. 28, 12 boario in foro Graecum Graecamque -ssos). CIC. de orat. 3, 174 aurum (VERG. georg. 2, 507 [AMBR. Iac. 2, 5, 25]. *cf.* Aen. 10, 525 iacent penitus -ssa talenta caelati argenti [*v.* SERV. *ad l.*]. PLIN. nat. 6, 133. 7, 177 MART. CAP. 6, 700). CIC. div. 1, 33. LVCR. 5, 935 (= 5, 1366) nova -ere in terram virgulta. HOR. epist. 1, 6, 25 quidquid sub terra est, in apricum proferet aetas, -et condetque nitentia. OV. fast. 2, 641 LIV. 3, 33, 10. 5, 40, 8. 8, 10, 12 signum ... in terram. VITR. 10, 2, 3. SEN. Phaedr. 1279 istam *Phaedram mortuam* terrā -ssam premat. Thy. 1016. benef. 4, 6, 1 tot metalla -it *deus*. 7, 10, 2 *syn.* mergere, *opp.* proferre. CVRT. 4, 13, 36 murices ferreos in terram. 7, 3, 10 COLVM. 1, 6, 15. 4, 16, 3. 4, 30, 7. 7, 5, 8 MELA 3, 19 PLIN. nat. 8, 115 *et saepe*. QVINT. decl. 269 p. 100, 2 si -i, si abscondi *pecuniam* (369 p. 406, 8). 373 p. 412, 4. TAC. Germ. 16 abdita et -ssa. hist. 3, 33 abdita scrutari, -ssa eruere. ann. 2, 25 Varianae legionis aquilam. FLOR. epit. 1, 13, 11. PAVL. dig. 18, 1, 76 pr. dolia in horreis. *al.* APVL. apol. 42. CAPITOL. Pius 3, 5 dolia. ITALA Os. 14, 1 (Weing.) sugentes mamillas illorum -entur (ἐδαφισθήσονται, VVLG. elidantur). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 95 angues in monumentis. HYG. astr. 2, 4 p. 35, 20. 2, 15 p. 55, 8. OPTAT. 1, 17 p. 19, 11 -ere terrae *ornamenta ex auro*. HIER. epist. 21, 5, 2 talentum ... in terra (SALV. gub. 4, 32). RVFIN. Orig. in num. 12, 2 (*in imag.*) *prophetae* prophetiam de Christo -ssam et demersam in profundo litterae collocarunt. CASSIAN. conl. 1, 22, 2 *syn.* reconditus. MARCELL. chron. II p. 102, 526 obelisco ... humi -sso. CORP. V †6179 tumulo -ssus in isto. *latiore sensu*: SEN. Herc. f. 317 *Hercules* demersus ac -ssus et toto insuper oppressus orbe (*dum apud inferos moratur*). dial. 6, 2, 5 *Octavia maerens* -it se et abdidit. nat. 5, 15, 3 quae tanta necessitas hominem ad sidera erectum incurvavit et -it in fundum telluris intimae mersit, ut erueret aurum? (*cf.* 3, 30, 3). PLIN. nat. 19, 9 in Germania autem *mulieres* -ssae atque sub terra (*i. in specubus*) id opus agunt (*sc. texendi*). VVLG. Iob 11, 18 -ssus securus dormies. IVV. 10, 46 -ssa in loculos (loculis ω) ... sportula.

2 *i. q. fodiendo efficere*: VERG. georg. 3, 376 *Scythae* in -ssis specubus secura sub altā otia agunt terrā (SEN. nat. 6, 1, 6 -ssi in altum specus. PLIN. nat. 10, 99 in specu sex pedum -ssa altitudine. HEGES. 3, 15, 2. 5, 49, 3). CVLEX 274 nec timuit *Orpheus* Ditis ... regna -ssasque (nec fossasque *codd.*) domos. VITR. 8, 6, 13 secundum puteum dextra ac sinistra -antur aestuaria. CVRT. 7, 4, 24 *scrobes* (COLVM. 4, 1, 4. 5, 5, 2 scrobis in longitudinem altitudinemque -ssus tripedaneus. 7, 5, 17 ALC. AVIT. carm. 6, 311). COLVM. 8, 15, 2 lacus -itur (SVET. Iul. 39 SVLP. SEV. chron. 1, 18, 5). 8, 17, 4 piscina. PLIN. nat. 37, 127 puteis -ssis. PLIN. epist. 10, 39, 5 ingens balineum -unt magis quam aedificant. PRAEF. bibl. monarch. Ioh. in -ssum sepulturae suae locum. HIER. in Ezech. 40, 5 p. 468 *cryptae* in terrarum profunda -ssae. *nota i. q. exarare*: CORP. VI 25048 fil(iae) dulcissimae hunc ⟨ti⟩tulum ... -it (29910). *cf.* TERT. nat. 1, 10 eadem vulnera criminum in vobis -ssa monstrabo. SIDON. carm. 7, 240 vultuque minaci rubra cicatricum vestigia -isse. *subst. n.* dēfossum, -ī: SEN. epist. 90, 17 non in -sso latent Syrticae gentes? IVL. VAL. 1, 8 in illo -sso. HIL. trin. 7, 3 in -ssa incidere. FVLG. myth. 3, 9 p. 73, 21 in -sso terrae. GREG. M. dial. 2, 1 p. 130[B] per -ssa terrarum. PHYSIOGN. 17 ut in ea (*fronte*) existant sicut colles et cava quaedam tamquam -ssa. 48.

3 *i. q. fodiendo excavare, effodere*: HOR. sat. 1, 1, 42 *pondus* auri furtim -ssa timidum depouere terra (VEG. mil. 4, 24 magno labore terra -itur cavatoque specu ... quaeritur via. DRAC. laud. dei 1, 505 -ssa tellure). COLVM. 11, 2, 17 ut solum in altitudinem trium pedum -atur. PLIN. nat. 31, 46 loco in altitudinem pedum v -sso (EVSTATH. Bas. hex. 4, 6 p. 908[C] scrupea -ssaque loca. ARATOR act. 2, 874 aurum -ssis quaesisse locis). HERM. Pal. sim. 5, 2, 5 *vineam* depalatam ac -ssam. ISID. orig. 15, 15, 3 porca, quod in arando extat; quod -ssum est lira *vocatur*. *nota*: CLAVD. 20, 351 hic cocus, hic leno, -ssi verbere terga.

deriv.: defossio, defossare.

dēfoedo, -āvī, -āre *a* de *et* foedare. *i. q. foedare*: VEREC. in cant. 9, 11 *Absalon* humano sanguine convivium -vit. FVLG. RVSP. serm. dub. 67 p. 939[C]. 69 p. 942[A].

dēfolio, -āre [*a* de *et* folium, *cf.* foliatus. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 450, 19 folium -o -as. GLOSS. folia carpo. *ἀποφυλλίζω* (DOSITH. gramm. VII 436, 8).

dēfōmitātum a fomitibus succisum, quibus confoveri erat solitum PAVL. FEST. p. 75. *cf.* GLOSS. II 239, 41 *ἀποπελεκῶ* defomo (defomito *O. Müller*) dedolo.

dēfo(r) *v. vol. III p. 1331, 49.*

dēforās [*cf.* deforis *et* foras. *Th.*]. *seponitur in aere l. 10. i. q. extra: adv.*: CONST. veteran. 8 p. 1959 *bis* ad aram gentis Iuliae de foras podio sinisteriore. CHIRON 196 non prius -as causam curet (*ibid.* deforis). 647 ab intro et -as. *praep.*: ITALA exod. 40, 20 (Lugd. Wirc.) posuit mensam in tabernaculo testimonii . . . -as tegimenti tabernaculi (*ἔξωθεν*, VVLG. extra).

dēfore *v.* desum.

***dēforīs** [*coaluit ex* de *et* 2. foris. *Th.*]. CLEDON. gramm. V 21, 22 ideo deintus et -is non dicimus quia praepositio adverbiis localibus minime sociatur (GRAMM. suppl. 155, 26). [*it.* difuori, *francog.* dehors. *M.-L.*]

i. q. extra: adverb.: ITALA exod. 38, 2 (Lugd.) inauravit eam *arcam* auro deintus et -is (*ἔξωθεν*, VVLG. 37, 1 foris). Ezech. 47, 2 (Weing.) circumduxit me viam -is (*τὴν ὁδὸν ἔξωθεν*, VVLG. ad viam foras) ad portam atrii. I Tim. 3, 7 (Hier. adv. Pelag. 1, 21) testimonium -is habere bonum (*ἀπὸ τῶν ἔξωθεν*, VVLG. ab iis qui foris sunt). PS. CYPR. singul. cler. 18. HERM. vulg. sim. 9, 7 *lapides* -is ponentur (*ἐξώτεροι*, Pal. exteriores). ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 OPTAT. 5, 3 p. 123, 8. 7, 1 p. 160, 7. CHIRON 65 *opp.* intus. 196 VEG. mulom. 1, 9, 4. 1, 15, 4 *opp.* intrinsecus. 2, 15, 2. 2, 18. AMBROSIAST. in Rom. 8, 13 *al.* VVLG. gen. 7, 16 inclusit eum dominus -is. Ier. 9, 21 Ezech. 46, 2 Matth. 23, 26 *v. l. 36.* RVFIN. Orig. in Rom. 1, 4 qui *libri* apud Ezechielem prophetam deintus et -is dicuntur inscripti (VVLG. Ezech. 2, 9 intus et foris). *al.* PAVL. NOL. epist. 1, 8 hi qui -is sunt. PS. AVG. quaest. test. I 93, 3 *al.* MARCELL. med. 20, 126 *opp.* deintus. ISID. orig. 19, 22, 21 exotica vestis est peregrina, -is veniens. *praepos.: c. genet.*: ITALA (cod. l) *et* VVLG. Matth. 23, 25 (= Luc. 11, 39) mundatis quod -is est calicis (*τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου*). *ibid.* 26 ut fiat id, quod -is est (*τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ*), mundum. *c. abl.*: LEX Sal. 11, 1 si quis ingenuus -is casa . . . furaverit (*al.* foris). *L.*

dēfōrmātio, -ōnis *f. a* deformare. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. mutilatio, deformitas, depravatio* (GLOSS. *κακομορφία, ἀμορφία*): CIC. phil. frg. V 81 -o coloris et corporis (FIRM. math. 1, 8, 6). LIV. 9, 5, 14 illa -e tantae maiestatis. TERT. adv. Hermog. 40. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 16 p. 197 ea, quae ad -em personae nostrae . . . fuerint obiecta (DON. Ter. Andr. 872). HIL. trin. 4, 11 quae ad -em filii de patre confessi sunt. AMBR. hex. 6, 6, 38 nata sunt haec ad correptionem nostram, non ad -em. off. 2, 24, 123. AMBROSIAST. II Cor. 4, 2 ad dedecus et -em eius proficit. 6, 8 qui verba divinae doctrinae ignobilitatem et -em putabant. HIER. in Mich. 2, 7 p. 525 -em cicatricis. VINDIC. med. 37. AVG. c. Faust. 22, 2 -is eius crimen scriptoribus imputate. PS. AVG. quaest. test. I 12, 1 si aliquibus -o videtur *circumcisio.* THEOD. PRISC. log. 77 coloris -c. COD. Theod. 7, 13, 4 (*a. 367*) manus -e (*ibid.* digitorum amputatio). 15, 1, 19 (*a. 376*) marmorum frustis spoliatarum aedium -e convulsis. VAL. CEM. hom. 10, 1 qui aliena -e vivit. 2 *i. q. descriptio, effiguratio*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 14 p. 62 *προσωποιία* . . . latine dicitur -o vel effiguratio. AQVILA rhet. 13 p. 26 *διατύπωσις* descriptio vel -o (RHET. min. p. 478 MART. CAP. 5, 524). GLOSS. *διατύπωσις, ὑποτύπωσις.* VITR. 1, 1 ad propositum -is. 3 praef. 3. 4, 9, 1 ararum -es. 9, 7, 7. 9, 8, 8 cuius ex centro -o (*S H*, deformatur *loc.*) ⟨spatium⟩ unum maius alterum minus. 9, 8, 12 signorum caelestium -es. 10, 11, 4. 6. HYG. astr. 1 praef. eorum corporum (*i. siderum*). 2, 23. 43. LIB. col. I p. 245 centuriarum quadratarum. ITALA II Tim. 3, 5 (Cypr. unit. eccl. 16 Tycon. 6 p. 69, 23) habentes -em religionis (*μόρφωσιν*, VVLG. speciem . . . pietatis). FIRM. math. 1, 10, 8 licet coloris sit una substantia, diversam tamen speciem -is assignat. AVG. quaest. hept. 2, 120 et formabis in ea -em signi sanctitatem domini.

***dēfōrmis,** -e [*a* de *et* forma, *cf.* deformare. *Th.*]. *comp. saepe inde a* CIC.; *superl.*: PS. QVINT. decl. 12, 15 GELL. 5, 11, 11. DIFF. Suet. 293, 11 turpis vitā, -is specie intellegitur. MART. CAP. 4, 370 quarta species est earum qualitatum, secundum quas formas figurasque intellegimus ut . . . pulchrum, -e. GLOSS. *ἄμορφος, δύσμορφος, κακόμορφος, ἀηδής*, foedae formae. *huc referendum* diermi turpis. dierme turpe. *legitur inde a* LVCIL.

I *i. q. male formatus, δύσμορφος, foedus, taeter*: A *personae*: LVCIL. 331 senex. VARRO ling. 5, 5 *opp.* formosus. CIC. inv. 1, 35 formosus an -is. Verr. 6, 64 qui senes ac -es erant. Cael. 6. Tusc. 2, 47. 4, 70 cur neque -em adulescentem quisquam amat neque formosum senem? de orat. 2, 262 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 OV. epist. 20, 35 PHAEDR. 4, 5, 41. SEN. benef. 7, 27, 3 aegri -es. dial. 6, 17, 6 filii. nat. 1, 17, 4 epist. 66, 34. PETRON. 28 domino Trimalchione -ior. 112 iuvenis. HOMER. 136 quo non -ior alter. MART. 7, 75, 1 SIL. 1, 166 QVINT. inst. 6, 1, 30 decl. 385 p. 431, 11 TAC. hist. 2, 29. IVV. 3, 87 amicus. 10, 307 ephebus. GELL. 2, 23, 8 uxore divite atque -i (AVSON. 142, 1). 5, 11, 11 inter enim pulcherrimam feminam et -issimam media forma quaedam est. SVET. Aug. 35 turba. APVL. met. 6, 10 ancilla. MIN. FEL. 22, 4 *Cybele.* PORPH. Hor. ars 402 epod. 8, 1 LAMPR. Alex. 38, 3. LACT. inst. 1, 18, 5 ne quando se ipso minor aut -ior videretur. PS. MAR. VICTORIN. phys. 21 ignobilis et -is, sed gloriosus. AVSON. 77, 1. 422, 8. CLAVD. rapt. Pros. 2, 218 Dirae. SVLP. SEV. chron. 1, 9, 1 Lia oculis (*dat.*) -ior, Rachel pulchra. SIDON. epist. 3, 13, 5 -ior cadavere rogali. CASSIOD. in psalm. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 3 -es et male formatae (*ἄμορφοι καὶ κακόπλαστοι*). GREG. M. moral. 32, 1 cotidie -iores fiunt. *al.* *accedit ablat. causae*: SEN. contr. 1, 1, 17 -is squalore, lacrimis. LVCAN. 8, 56 -em pallore ducem. PETRON. 122, 128 ore cruento -is Titan (*i. Sol*). 133 anus laceratis crinibus nigraque veste -is. SIL. 6, 408 velamine Poeno. TAC. hist. 4, 46. SVET. Dom. 18. APVL. met. 9, 30 mulier reatu miraque tristitie -is. PORPH. Hor. carm. 3, 15, 6 aetate . . . -is. epod. 17, 52. IVST. 4, 4, 1 omni squaloris habitu. 7, 3, 1 militiae damnis. *sim.* ARNOB. nat. 1, 59 nos . . . soloecismorum obscaenitate -es. AMM. 14, 6, 17 *spadones* obluridi distortaque lineamentorum compage -es. 30, 1, 21. COD. Theod. 7, 20, 12, 2 (*a. 400*) parvitate. *ablat. modi*: SEN. benef. 4, 31, 3 corpore -is. GRAN. LIC. p. 17, 1 -is habitu et cultu (IVST. 2, 7, 10. AMM. 26, 6, 7 animo et habitu). PORPH. Hor. ars 402 *Tyrtaeus* poeta omni parte membrorum -is. IVST. 38, 8, 9 vultu. SVLP. SEV. Mart. 9, 3, 9 crine. *bestiae*: CAES. Gall. 4, 2, 2 *iumenta* parva atque -ia. OV. met. 1, 300 phocae. 14, 93 animal. CALP. ecl. 67 pecus (AVIAN. fab. prol. 41 VVLG. deut. 15, 21). VVLG. gen. 41, 19 boves. AMM. 31, 2, 6 equis duris quidem, sed -bus. APVL. met. 8, 23 dolore -em *asinum.* AMM. 24, 8, 1 -es illuvie capellas (*i. Persas*). STAT. Theb. 4, 364 lupus . . . ora cruentata -is hiantia lana.

B *res*: 1 *corporeae*: CIC. Verr. 4, 47 campus (OV. Pont. 3, 8, 15). epist. 4, 9, 3 patria. VERG. georg. 4, 478 harundo. LIV. 9, 6, 3 agmen (OROS. hist. 4, 23, 3). 9, 40, 5 arma. OV. trist. 5, 2, 63 litora. GERM. 678 imago (SEN. Phaedr. 832 CET. FAV. 22 p. 304 DRAC. Romul. 2, 133). VAL. MAX. 1, 8 ext. 12 os (LVCAN. 2, 169). 13 ordo dentium. 2, 7, 5 munuscula. 9, 14 pr. partus. CELS. 7, 9 locus (PETRON. 7). SEN. contr. 1, 1, 8 capillus. 9, 4 (27), 14 facies (*cf.* LVCAN. 4, 105 caeli facies. TAC. hist. 3, 83 APVL. met. 11, 6. 13). 10, 4, 2 tuber. SEN. Herc. f. 766 sinus. Thy. 667 unda. 775 nubes. 823 chaos. Tro. 1117 corpus. dial. 4, 11, 2 persona. epist. 66, 3 corpusculum. PETRON. 108 calvities. STAT. Theb. 9, 795 mitra. SIL. 2, 269 cadaver (PS. QVINT. decl. 3, 23 CLAVD. 18, 38). 2, 468 ossa. 3, 41 strati genus. IVV. 10, 19, 1 vultus. FRONTIN. aq. 93. TERT. nat. 1, 14 simulacra. HERM. vulg. sim. 9, 4 lapides -es (*ἀπρεπεῖς*). ITIN. Anton. Plac. rec. A 22. NEMES. cyn. 263 alvus. LAMPR. Alex. 44, 8 civitates. AVIEN. Arat. 1204 ruina. AMM. 17, 11, 4 ulcus. CLAVD. 20, 67 ruga. PS. AVR. VICT. epit. 4, 2 latebra. AVG. civ. 6, 1 barba. DRAC. laud. dei 1, 337 limus. *accedit ablat. causae*: VARRO ling. 7, 64 personas distortis (*Madvig.*, -as *F*) oribus -es. CAES. Gall. 7, 23, 5 in speciem varietatemque opus -e non est alternis trabibus ac saxis. LIV. 2, 47, 10 publico privatoque -em luctu lauream. 5, 49, 3 solum patriae -e belli malis. 35, 11, 8. OV. ars 3, 217 ista . . . erunt -ia visu. met. 2, 481 ora . . . lato . . . -ia rictu. fast. 5, 505 VAL. MAX. 3, 2, 11. CVRT. 10, 2, 12 -ia ora cicatricibus. SEN. Herc. O. 384 -e solis aspicis truncis nemus. LVCAN. 1, 685 fluminea -is truncus harena. *al.* CALP. ecl. 7, 61 -is scapulis torus. STAT. Theb. 7, 417 Acheloon utroque -em cornu (*sc. amisso*). 8, 405 *al.* silv. 3, 1, 126 solum -e bipenni. SIL. 3, 476 *corpora* laceris -ia membris. 15, 531. TAC. ann. 1, 61 visu ac memoria -is locus. 14, 57 caput canitie -e. PLIN. epist. 10, 70, 1 domus . . . -is ruinis. SVET. Vesp. 8 -is urbs veteribus incendiis ac ruinis. APVL. met. 8, 8. 10, 22. HIER. epist. 38, 3, 2 facies nimio candore -es. VVLG. lev. 14, 37 quasi valliculas pallore sive rubore -es. RVT. NAM. 1, 21 *rura* -ia bellis. CORP. VI 31110, 2 ⟨ae⟩dem -em ⟨vetustate⟩ . . . restituit. 31912 nymphium . . . marmorum nuditate -em. EVSTATH. Bas. hex. 4, 5 p. 906 ex aquarum inundatione -em *terram.*

2 *incorporeae* (*saepe i. q. deforme reddens*): CIC. nat. deor. 1, 83 apparet claudicatio non -is. rep. 1, 51 species civitatis. fin. 5, 35 motu statuve -i (AVG. civ. 22, 8). off. 1, 126 aspectum (VAL. MAX. 1, 6, 5). de orat. 3, 164 -is cogitatio similitudinis. HOR. epod. 13, 18 aegrimonia. LIV. 1, 26, 10 spectaculum (31, 24, 3). OV. ars 3, 373 malum (SIL. 13, 585). GERM. 120 aetas (AVIEN. Arat. 318). VAL. MAX. 36 pr. umbra. 8, 9, 1 status *rei publicae* (AMM. 19, 12, 19). SEN. apocol. 2 hiems (SIL. 3, 489 IVV. 4, 58). Herc. O. 1673 luctum (*cf.* CARM. de bell. Aeg. 42 leti genus. AMM. 14, 5, 8 mortis genus). dial. 4, 11, 2 ira (LACT. ira 5, 5). 5, 12, 6 gestus. LVCAN. 8, 81 dolor. QVINT. inst. 8, 6, 15 translatio. 9, 4, 15 oratio. 9, 4, 33 nomen. *al.* PS. QVINT. decl. 12, 15 fames -issima. 14, 3 macies. TAC. ann. 1, 24 illuvies. APVL. met. 9, 1 qua rerum -i strage. 10, 2 pallor. TERT. anim. 9 *animam* -em contrariis artibus (*cf.* AVG. gen. ad litt. 7, 6 p. 205, 22). PANEG. 9, 17 prodigium. AMBR. hex. 1, 9, 33 tota domus -i horret incultu. COD. Theod. 15, 14, 11 (*a. 395*) vocabulum. CLAVD. 21, 377 supplicium. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 880 POMER. 1, 8, 1.

II *translate i. q. turpis, vituperandus*: A *personae*: CIC. rep. 3 frg. 4 Sardanapallus ille vitiis multo quam nomine ipso -ior. SIL. 16, 220 haud -is erit vobis ad foedera versis pacator mediusque Syphax.

B *res*: CIC. Tusc. 4, 35 quid . . . est non miserius solum, sed foedius etiam et -ius? 5, 80. nat. deor. 1, 38 res sordidas atque -es.

Liv. 8, 27, 8 -is suapte natura res. 27, 31, 5 omnia . . . foeda ac -ia (31, 21, 8). 39, 37, 5 nota (Cod. Theod. 9, 40, 15 [*a. 392*]). Liv. perioch. 9 foedus. epit. Oxyrrh. 7, 185 pax (Val. Max. 8, 13, 5 Qvint. inst. 2, 16, 67). Ov. hal. 133 nomen (Qvint. decl. 344 p. 358, 16). Val. Max. 2, 7, 1 metus mortis. 2, 7, 5 reditus. 5, 8, 4 fuga. 6, 9 ext. 1 introitus. 9, 1, 8 officium. Sen. dial. 3, 1, 5 vitium (Mart. 11, 99, 7). Mart. 4, 78, 9. Stat. Theb. 11, 80 pretium. Sil. 2, 232. 5, 125 superstitio. 10, 422 consulta. Qvint. inst. 3, 7, 21 exemplum. 3, 8, 29 conflictatio. 6, 4, 10 convicia. *al.* Tac. hist. 1, 72 mora. 2, 11 auxilium. ann. 4, 20 obsequium. 15, 16 trepidatio. Plin. epist. 8, 24, 9. Svet. Vesp. 23 lucrum. Calp. decl. 2 nulla inclinatis in vitium animis ruina -is est. Min. Fel. 31, 1 pudicitia. Arnob. nat. 3, 25 curae. Vopisc. Aurelian. 30, 5 cognomen. Car. 13, 2 consilium (Sidon. epist. 3, 3, 7 Arator act. 2, 716). Paneg. 10, 9 ignavia. 11, 9 iustitium. Don. Ter. Eun. 814 facta (Amm. 28, 5, 7). Amm. 26, 7, 13 propositum. 29, 2, 12. Clavd. 3, 28 concilium. Rvfin. Orig. in gen. 3, 6 circumcisionem turpem, foedam, -em. Avg. civ. 5, 2 *al.* Cod. Theod. 13, 11, 5 (*a. 393*) -ia et criminosa commercia. *subi. est inf. vel acc. c. inf.*: Cic. nat. deor. 1, 137 -e est de se ipsum praedicare, falsa praesertim. ad Q. fr. 1, 1, 37 nihil est tam -e quam . . . adiungere. Liv. 38, 52, 11 Val. Max. 2, 2, 8. 3, 6, 3. 6, 5 ext. 1 -e iudicans . . . minuere. Sil. 7, 59 -e putabat publica bella geri. 10, 615 Qvint. inst. 8, 4, 8. 11, 3, 81. 106. 124. 125 Tac. dial. 36 Plin. epist. 1, 23, 2. 3, 4, 5. 6, 19, 4 Ivst. 38, 6, 4 Zacch. 2, 11 Val. Cem. hom. 12, 5 Pomer. 2, 5, 2. 2, 12. *accedit dativus*: Liv. 34, 2, 6 nescio, vobis, tribuni, an consulibus magis sit -is *consternatio.* 38, 52, 11 ut . . . praebere aures adolescentium conviciis populo Romano magis -e quam ipsi sit. 45, 44, 20 orationem non tam honorificam audientibus quam sibi -em habuisse *Prusiam.* Val. Max. 2, 2, 8 eorum dignitatem collabi indignum sibique -e esse arbitrabantur. 3, 2, 6. 3, 6, 3 Sulla . . . crepidato sibi Neapoli ambulare -e non duxit. 4, 1 ext. 2 Stat. silv. 5, 3, 116. Sil. 15, 117 nec donum -e viro fragrantis amomi. Svet. Claud. 40 talia etiam privatis -ia. Calp. decl. 2. Ivst. 38, 6, 4 -e sibi putaverant . . . bellum gessisse. Pomer. 2, 12 quod eis -e sit inter suos pauperes reddi. Cassiod. var. 11, 8, 5 -e est nobis talia facere. *nota*: Qvint. inst. 1, 3, 16 multa vapulantibus dictu -ia . . . acciderunt (8, 6, 59). *subst. n. plur.* deformia: Cic. de orat. 2, 248 iocus in turpiculis et quasi -bus ponitur. Qvint. inst. 3, 8, 44 decl. 253 p. 37, 1. Tac. ann. 14, 15 -ia meditari. Ivv. 6, 107 multa in facie -ia. Coripp. Iust. 3, 318 ignavae mentis -ia nudat.

III *i. q. formam non habens, ἄμορφος*: Ov. fast. 2, 554 animae.

syn.: ad I: male formatus, foedus, taeter. *ad II*: turpis, vituperandus, repudiandus. *opp.*: *ad I*: pulcher, venustus, formosus. *ad II*: laudabilis, honestus.

deriv.: deformitas, deformitio.

adv. **dēfōrmiter.** *comp.*: Avg. civ. 10, 17. 18, 52. 21, 17 couf. 1, 9, 15 Svlp. Sev. dial. 1, 6, 5. **1** *de forma, specie, sono sim.*: Qvint. inst. 8, 3, 45 sive iunctura -r sonat. 11, 1, 82 hic igitur multa non -r dicet. 12, 3, 2 non -r respectet? Apvl. met. 8, 27 -r quisque formati prodeunt (Greg. M. moral. 32, 20). Avg. civ. 10, 17 simulacrum . . . -r confractum. doctr. christ. 4, 5, 7 cum alii agant obtuse, -r, frigide, alii acute, ornate, vehementer. **2** *de vita, moribus sim.*: Val. Max. 8, 1 absol. 6 ut abicere se tam suppliciter aut attollere tam -r cogeretur. 9, 5 ext. 2 -r victi. Svet. Nero 49 vivo -r, turpiter. Apvl. met. 8, 30 quod . . . tam -r triumphassem. Amm. 22, 14, 4 adulando -r. 24, 6, 9 cedentes -r. Avg. civ. 10, 17 -ius puniti. 18, 52 erubescere. 21, 17 errare (Svlp. Sev. dial. 1, 6, 5). contin. 14, 31 iu suam redigent servitutem turpiter -rque captivam. c. epist. fund. 19 -r de illa (*anima*) et turpiter creditur. *al.* Petr. Chrys. serm. 26 p. 273[c] ebrietas . . . petulantiae -r est magistra. Pomer. 3, 11, 1 vane ac -r iactant. Pallad. hist. mon. I pr. -r amore vivendi ac voluptate retinentur. *al.*

✖dēfōrmitās, -ātis *f. a* deformis. *plur.*: Gell. 3, 3, 6 Avg. civ. 22, 19. Gloss. *ἀμορφία, δυσμορφία, κακομορφία.* IV 516, 53 flagitium -s adulterium libido turpitudo. *cf.* II 560, 55. *legitur inde a* Cic., *deest poetis et* Caes. Sall. Vitr. Sen. rhet. Cvrt. Melae Ascon. Plin. nat. *al.*

1 *proprie i. q. mala forma, foeditas*: **a** *personae, de corpore eiusque partibus*: Cic. Scaur. 6 illam (*mulierem*) -e summa fuisse. leg. 3, 19 insignis ad -em puer. fin. 5, 80 dicis . . . -em, morbum, debilitatem mala. Tusc. 4, 29. off. 3, 105 corporis (Vell. 2, 69, 4 Sen. epist. 66, 4 Qvint. inst. 11, 3, 12 Apvl. Plat. 2, 22 Amm. 14, 7, 16 Avg. civ. 22, 19). de orat. 2, 239. 266 imagines, quae fere in -em aut in aliquod vitium corporis ducuntur. Nep. Ages. 8, 1 quae res etiam nonnullam afferebat -em. Liv. 2, 23, 4. 5. 10. 22, 59, 15 *al.* Cels. 7, 9 Scrib. Larg. 183. Sen. benef. 3, 16, 3 -is pudicitia. dial. 2, 5, 2 personarum -s et depravata facies. 2, 18, 1 capitis. 4, 36, 1. 2 irati. nat. 1, 5, 14 tantam -em corrupta facie visentium reddunt *specula.* epist. 65, 19 *al.* Petron. 110. Plin. nat. 7, 124 oris (Tac. ann. 2, 9 Gell. 15, 17, 1). Qvint. inst. 2, 13, 12 amissi oculi -s. 11, 3, 59. 82 Ps. Qvint. decl. 18, 9. Svet. Iul. 45 calvitii (Vlp. dig. 1, 18, 7). Gaivs dig. 9, 1, 3 -is ratio habetur. 9, 3, 5. Gell. 3, 3, 6 meretricum vitia atque -es. 11, 13, 10 homines insigni -e ac facie deridicula. Apvl. met. 9, 15. Tert. nat. 2, 9 conscientia -is. Paneg. 6, 6 Lact. mort. pers. 38, 3. Cet. Fav. 6 p. 294 plumbariorum. Heges. 2, 5, 1 imperatoris. Schol. Cic. Bob. p. 153, 2 vultus. Ambr. hex. 5, 18, 60 Hier. in Is. 63, 1 p. 747 Ps. Rvfin. in Os. 12, 7. Chiron 64 oculorum. *al.* *bestiae*: Colvm. 6, 35, 2 equarum (Frontin. strat. 1, 5, 16 equorum. Hier. in Ezech. 23, 11 p. 264). Flor. epit. 1, 18, 8 elephantorum. Chiron 65. 110. 642 (defirmitate *cod.*). 650. Amm. 22, 15, 14 spinturniciorum. Hier. in Ezech. lib. 12 praef. membri equorum.

b *rei*: *corporeae*: Tac. hist. 4, 62 Plin. paneg. 82. Svet. Nero 58 veterum aedificiorum (Vlp. dig. 1, 18, 7). Vlp. dig. 43, 6, 1, 2 Apvl. apol. 58. Avg. civ. 7, 4 simulacri. 22, 19 leprae. Corp. X 1199, 6 soli. 6656, 3. *incorporeae*: Cic. leg. 1, 51 animi (Sen. benef. 1, 10, 2 Avg. civ. 1, 32 gen. ad litt. 7, 6 p. 206, 3 animae). Val. Max. 6, 13 cultus. Arnob. nat. 1, 40 mortis. 5, 18 sacrorum innumeri ritus atque affixa -s singulis. Avg. civ. 22, 12. 19 substantiae. gen. ad litt. 4, 4 p. 100, 7 stultitiae (*opp.* sapientiae forma). 11, 35 p. 369, 19 confusionis (*cf.* Macr. sat. 1, 17, 53 confusa -s. Zacch. 1, 23 confusio -is). *de oratione*: Cic. de orat. 1, 156 ne ad aliquam -em pravitatemque veniamus. 2, 236 locus autem et regio quasi ridiculi . . . turpitudine et -e quadam continetur (*cf.* Qvint. inst. 6, 3, 8). orat. 56 agendi.

2 *translate i. q. ignominia, turpitudo*: Cic. Att. 9, 10, 2 fugae neglegentiaeque. epist. 10, 6, 3 *opp.* dignitas. Bell. Alex. 60, 1 rei -e et indignitate. Liv. 30, 20, 4 reditūs. Val. Max. 5, 1 ext. 5 Romanae cladis. 6, 3, 7 opprobrii. 7, 5, 1 Sen. benef. 4, 35, 3 epist. 83, 27 Qvint. inst. 6, 1, 12. 37. 40. 8, 3, 39. 9, 4, 30. decl. 260 p. 61, 16 facti. 344 p. 360, 6. 349 p. 375, 25 sceleris. Tac. hist. 3, 84 exitus. ann. 11, 32 flagitiorum. 16, 4. Arnob. nat. 1, 59 vitiorum. 7, 15 turpitudinis (Rvfin. hist. 5, 1, 35). Hil. in Matth. 18, 3 crucis. Ambr. hex. 3, 1, 3 litigium foeda -s. 3, 17, 72. Amm. 28, 4, 9 blanditiarum. Ps. Rvfin. in Os. 13, 13 meritorum. Avg. civ. 1, 32. 2, 27. 11, 23. 22, 21 poenae. gen. c. Manich. 26, 39 epist. 23, 7. Cod. Theod. 7, 13, 8 (*a. 380*) obsequii. Pomer. 1, 24 sensuum. Val. Cem. hom. 6, 1 *luxuria* -is est socia. 20, 1 Iord. Get. 154. Greg. Tvr. Franc. 9, 33 sub omni -e redactus. Pallad. hist. mon. I 11.

syn.: *ad 1*: mala forma, foeditas. *ad 2*: turpitudo, indignitas, ignominia. *oppos.*: *ad 1*: pulchritudo, venustas, forma. *ad 2*: honestas, dignitas.

dēfōrmītio, -ōnis *f. a* deformis. *i. q. deformitas*: Pass. Crispin. 1 ad omnem -em deducta.

dēfōrmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* formare *vel* forma. *Th.*]. Gloss. *μεταμορφῶ, μετατυπῶ, ἀφανίζω.* -at dehonestat. *ἀτιμάζει.* -ati *ἀσχημονήσαντες*, -atus *καταισχυνθείς.* *legitur inde ab* Enn. Plavto Catone.

I *i. q.* ***delineare, describere***: **A** *i. q. formando efficere*: **1** *generatim*: Cato agr. 161, 1 areas. Varro Men. 484 viam. Pavl. Fest. p. 265 omnis materia non -ata rudis appellatur. Cels. 7, 9 si *curta* . . . per hanc ipsam (*curationem*) -antur. Qvint. inst. 6 pr. 9 decimum aetatis ingressus annum certos ac -atos (*i. maturos*) fructus ostenderat. Herm. vulg. sim. 9, 6 qui ex eis (*lapidibus*) quadrati erant, -ati sunt (*ἐλατομήθησαν*, Pal. secti *cf.* Pal. sim. 9, 8, 3). Didasc. apost. 40, 32 hic vermis crescens -atur et fit iterum phoenix. Apic. 4, 138 isicia. Evstath. Bas. hex. 1, 2 p. 870[B] vasa. *accedit ablat.*: Qvint. inst. 5, 11, 30 marmora -ata prima manu. Vvlg. II Cor. 3, 7 ministratio mortis litteris -ata in lapidibus (*ἐντετυπωμένη λίθοις*). *significatur, quo quid -etur*: Itala exod. 28, 32 (Lugd.) -bis in eam *lamnam* formam signaculi (*ἐντυπώσεις*, Vvlg. 28, 36 sculpes). *de ratione -andi*: ad: Varro rust. 3, 5, 10 locus . . . -atus ad tabulae litterariae speciem. in *c. acc.*: Vitr. 5, 6, 8 agrestibus rebus in topeodi speciem -atis. Apvl. met. 1, 9 cauponem . . . -vit in ranam. *ibid.* alium . . . in arietem. Itala exod. 25, 33 (Lugd. Wirc.) tres grateres -ati in modum nuclioli (*ἐκτετυπωμένοι*, Vvlg. *aliter*). Garg. Mart. med. 2 omnia . . . in breves pilulas -antur (30). Opt. Porf. schol. carm. 8 in 'S' litteram linea -ata. Vvlg. num. 17, 8 flores . . . in amygdalas -ati sunt. Isid. orig. 17, 7, 15 pirus . . . in ignis speciem -ata est. Didasc. apost. 41, 17 universa per verbum eius creata sunt et -ata. secundum: Iren. 2, 16, 1 secundum quam (*dispositionem*) -atum est pleroma. 4, 25, 3 oportebat . . . quaedam -ari secundum formationem Christi. *c. ablat. instr. i. q. ornare*: Rhet. Her. 3, 22, 37 si qua re -bimus *imagines.* Vitr. 4, 2, 3 mutuli inclinatis scalpturis -antur. 5, 6, 8 tragicae -antur columnis et fastigiis et signis reliquisque regalibus rebus. 7, 3, 6 cum . . . non minus tribus coriis fuerit -atum *tectorium.* *adde*: Vitr. 9 praef. 6 *regulae* -bunt normam emendatam. Tert. apol. 12 quod simulacrum non prius argilla -at cruci et stipiti superstructa. *c. ablat. modi*: Vitr. 5, 9, 2 medianae columnae aut ionico aut corinthio genere -entur. *nota de stellis*: Hyg. astr. 2, 27 cur equinis cruribus sit -atus *Sagittarius.* 2, 40 quem (*Cratera*) antiqui astrologi stellis -verunt. Hyg. astr. 2, 34 *Oriona ab Diana* ad sidera -atum. Hyg. astr. 2, 4 Iuppiter in astris corpora eorum -vit. 2, 27 stellae sunt paucae in rotundo -atae. 3, 27 Capricornus . . . totus in zodiaco circulo -atus.

2 *speciatim de figuris, i. q. effigurare*: Plavt. Pseud. 677 iam instituta ornata cuncta in ordine, animo, ut volueram, certa -ata habebam. Vitr. 1, 1, 4 operis speciem. 1, 6, 12. 4, 3, 5. 7, 3, 5 -entur

directiones (derectiones *GH*) harenati. 9, 8, 8. 12. 10, 10, 2. 10, 11, 4. HYG. astr. 2, 19 Iovis, nomine graeco *Διός*, primam litteram. 2, 21 Pliadas. 2, 27. 43 circulum. 3, 17 umbilicum. 3, 18. TERT. adv. Hermog. 26 p. 154 figuram. IREN. 2, 17, 3 magnitudinis quantitate unusquisque ipsorum -atus. DIDASC. apost. 41, 28 in semine hominem -ans in utero perfectum reddit. PROB. Verg. georg. 1, 233 zonas.
nota de fetu: ITALA exod. 21, 22. 23 (Lugd. Lucif. Athan. 2, 5 p. 155, 29 Aug. quaest. hept. 2, 80) si . . . exicrit infans eius *ex utero* non -atus (Aug., *sim.* Lucif.; immaturum Lugd.) . . . quod si -atum fuerit (formatum Aug., *ἐξεικονισμένον bis*, VVLG. *aliter*). SVLP. SEV. chron. 1, 18, 3 si quis partum non -atum mulieri excusserit (GENNAD. vir. ill. 18 resurgent etiam abortivi, -ati).

B *i. q. significare, describere, demonstrare: personas*: CIC. Caecin. 14 quem supra -vi. VITR. 6, 7, 6 SEN. benef. 7, 2, 4 TERT. bapt. 8 IREN. 2, 3, 2. AQVILA rhet. 13 p. 26 *Cicero* -at Milonem in reda sedentem (MART. CAP. 5, 524). AVG. civ. 4, 27 sic . . . deos -ant. CLAVD. DON. Aen. 10, 89 in quibus Venus ipsa potuit specialiter -ari. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3 per dexteram non deum -vit, sed similitudinem demonstravit honoris. *res*: RVT. LVP. 2, 6 actionem sermonemve. 2, 7 orator vitia aut virtutes eorum, de quibus loquitur, -at. TERT. adv. Marc. 4, 34 utriusque exitum. resurr. 30 statum Iudaeorum. RVFIN. Basil. hom. 2, 1 universam sibimet libidinis imaginem -vit. Orig. in Ios. 17, 2 in umbra legis veritas -atur. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 2 omne . . . , quod agitur a nobis per singulas horas vel momenta, imaginem aliquam -at. DIDASC. apost. 78, 21 virtutem spiritus ex corde in similitudine lavacri in manifestum -atam (*cf.* 80, 22 similitudinem verbi in manifesto -atam).

II *i. q.* ***foedare***: **A** *propric*: **1** *aliquem*: RHET. Her. 2, 27, 44 mortuum -atum, tumore praeditum . . . constat fuisse. CIC. Att. 2, 21, 4. SEN. dial. 11, 9, 6 -atum virum. *de bestiis*: LEX Visig. 8, 3, 17 *pecora*. *accedit ablat. causae*: ACC. trag. 375 taetra veste et vastitudine -atus (-atuis *codd.*). 606 vulnere taetro. SALL. Iug. 14, 7 rex . . . -atus aerumnis. QVINT. inst. 11, 1, 3 ut monilibus et margaritis ac veste longa . . . -entur viri. *cf.* decl. 298 p. 177, 2 primo quidem -vit *filium* tantum diligentior cultus. SVET. Cal. 27 multos honesti ordinis -atos prius stigmatum notis. APVL. met. 1, 6 *uxor* maerore diuturno -ata. apol. 74 isto calvitio. TERT. adv. Val. 10 p. 188 pallore. VLP. dig. 7, 1, 17, 1 cicatricibus. FIRM. math. 3, 2, 9 perpetuae valetudinis vitio. DICT. 3, 11. 20. AMM. 25, 7, 2 populum . . . ultimis terroribus -atum. CLAVD. 18, 307 claro sese -at amictu. PALLAD. hist. mon. I 335[A] ne . . . irrationabili nota -er. APVL. met. 1, 6 lurore ad miseram maciem -atus. CAEL. AVR. chron. 4, 1, 3 non ex ea (*passione*) -atus aegrotans ad finem vitae perveniet. *abl. qual.*: CIC. Att. 2, 21, 3 -atus corpore, fractus animo.

2 *aliquid*: ENN. trag. 80 tosti alti stant *parietes* -ati (CIC. Verr. 5, 122). RHET. Her. 4, 14, 20 qui sunt, qui Italiam -verunt? (QVINT. inst. 9, 3, 31). CIC. de orat. 3, 8 civitatem. VERG. Aen. 12, 805 domum. LIV. 37, 3, 2 fastigium et valvas. APVL. met. 2, 20 os. 4, 29 templa. 11, 10 manum. IREN. 1, 17, 2. LAMPR. Comm. 11, 3 vultum. IVL. VAL. 2, 28 -ata Persidos regna. OBSEQ. 1 valvas. EVTR. 7, 14 imperium (FIRM. err. 20, 7). FILASTR. 73, 2 faciem et membra. AVSON. 230, 2 corpus. VEG. mil. 4, 9 caput (VAL. CEM. hom. 6, 4). OPTAT. p. 93, 17 pulchritudinem. PS. AVR. VICT. epit. 48, 17 praedia. CLAVD. 20, 129 secures. *acc. causa*: BELL. Alex. 24, 2 quae (*patria*) turpibus incendiis et ruinis esset -ata. VERG. Aen. 10, 843 canitiem multo -at pulvere. *cf.* georg. 4, 255 horrida vultum -at macies. VITR. 2 pr. 4 faciem -vit aetas. LIV. 9, 23, 7 exiguam -atam incendio partem (*cf.* S. C. de aedif. [Corp. X 1401] 44 ruinis aedificiorum . . . partem deform⟨are⟩). *cf.* 24, 24, 3 nec ars . . . ea -bat. 40, 45, 3 tempestas . . . fulminibus complura loca -vit. LIV. perioch. 18 res prospere gestas -verant naufragia classium. OV. ars 517 nec male -et rigidos tonsura capillos. VAL. FL. 3, 716 multaque comas -at harena *Aeacides*. SIL. 2, 707 -ata feret liventi membra veneno. *sim.* QVINT. inst. 10, 7, 72 haec ipsa fiducia lacerat ac -at orationem. IVLIAN. dig. 43, 8, 7 ne ruinis urbs -etur (VLP. dig. 43, 8, 2, 17). APVL. apol. 58 parietes fuligine -atos. PANEG. 4, 9. LAMPR. Diad. 9, 5 qui fato quodam Romanum -vit imperium. LACT. inst. 1, 18, 5. opif. 10, 7 ut . . . hiatus ipse nasi oris speciem non -ret. 13, 5 ne indecens habitudo -ret pedes. PS. ORIG. tract. 1 p. 3, 21 humana imago . . . infirmo vigore et arido virore -ata (desornata *F*). FIRM. err. 20, 7 quorum (*hostium*) opera Romanum -batur imperium. DIOM. gramm. I 467, 14 similia, quae -ant orationis integritatem. ZENO 1, 16, 6. AMM. 25, 3, 13 -bat tristitia laetiores eventus. CLAVD. 5, 505 en pectus iniustae -ant maculae. PHYSIOGN. 12 *tenuis sanguis* colorem -at. 79. HOMER. 846 comptosque in pulvere crines -at. *adde*: PAVL. FEST. p. 129 quae (*Iovis manubiae*) fuligine -ent.

B *translate: i. q. obtrectare, maledicere, dehonestare*: **1** *absolute*: CLAVD. DON. Aen. 4, 210 *sqq.* qui -antis animo loquebatur. **2** *aliquem*: CIC. har. resp. 51 in qua *contione* Pompeium ornat an potius -at? Cael. 3 IVL. VAL. 2, 22. AMBROSIAST. in II Cor. 11, 3 non ut se laudet, sed ut illos -et. 11, 4. LAMPR. Heliog. 30, 8 qui in gratiam Alexandri Heliogabalum -are voluerunt. *nota*: CLAVD. DON. Aen. 5, 781 nam inter ipsa initia et personam suam *Venus* commendat et -at inimicae. PALLAD. hist. mon. I 24 p. 309[A] nec in aliquo -ari. *accedit causa*: CIC. har. resp. 57 hominem deterrimum . . . fictis vitiis. Scaur. 13 auctores . . . omni facinore et flagitio -atos. *cf.* SIDON. carm. 2, 256 natos maternus -at amor. CLAVD. DON. Aen. 3, 248 -vit diversae partis appellando Laomedontiadas.

3 *aliquid*: CIC. Sull. 73. LIV. 8, 32, 14 victoriam (33, 36, 15). CLAVD. DON. Aen. 7, 359 -ans factum et personam mariti (8, 118 tuitus est personam suam et -vit inimicorum). AVG. in psalm. 98, 7 aequitatem, quam ipse formare non potest, sed -are. *accedit causa*: CIC. Mur. 88 imaginem clarissimi viri . . . -atam ignominia. LIV. 3, 71, 1 victoriam honestam . . . iudicium populi -vit (*cf.* 8, 32, 14). 9, 30, 1 -atum ordinem prava lectione. 24, 24, 3 nec ars . . . ea -bat. 30, 14, 11 cave -es multa bona uno vitio. 34, 32, 5 quae (*urbes*) titulum nobis liberatae Graeciae servientes -ent. 37, 54, 9 ne . . . gloriam Philippi bello partam nunc servitute tot civitatium -retis. 38, 53, 10 Asiatica legatio . . . filii casu -ata. FLOR. epit. 2, 2, 25 ultimo sive carceris seu crucis supplicio -ata maiestas. PANEG. 9, 15 maiestatem . . . flagitiis. DON. de com. 2, 5 -asse genus (*potentium*) stilo carminis. EVSTATH. Bas. hex. 9, 4 p. 960[E] cum . . . iuvenis -at iniuriis canitiem genitoris. COD. Iust. 9, 9, 29 (30), 3 nonnulli . . . falsis contumeliis matrimonia -ant. SALV. gub. 4, 26 -antes sancti conubii honorem per degeneris contubernii vilitatem.

part. perf. pass. pro adi. **dēfōrmātus**, -a, -um: CIC. har. resp. 25 quid magis inquinatum, -um dici potest?

syn.: ad I: delineare, describere, formando efficere, ornare. effigurare. significare. demonstrare. *ad II*: foedare, maledicere, minuere, obtrectare. *oppos.*: laudare.

deriv.: deformatio.

dēfōrmōsus, -a, -um [*cf. c.* deformis *et c.* formosus. *Th.*]. SIDON. epist. 3, 3, 7 occulere caesorum numerositatem consilio -iore (*MFP*, deformiore *al.*).

dēfōrmus, -a, -um *cf.* formus. PAVL. FEST. p. 83 forma significat modo faciem cuiusque rei, modo calidam, ut cum exta, quae dantur, -a appellantur. *Simbeck.*

?**dēforo**, -ātus. HIER. epist. 7, 5 -atam navem (*g*, perforatam *al.*).

dēfossio, -ōnis *f. a* defodere. GLOSS. *κατόρυξις*. IREN. 4, 22, 1 (*ex libro quodam apocrypho*) qui praedormierunt in terra -is (3, 20, 4 sepultionis. 5, 31, 1).

κατορύσσω confodio **dēfosso** GLOSS. II 346, 35. *a* defodere.

dēfoventum *κεφαλαια παραθλησιονων*(?) GLOSS. II 40, 51. *L.*

dēfrāgro *v.* deflagro. **dēfrango** *v.* defringo.

dēfraudātio, -ōnis *f. a* defraudare. *legitur* defrudatio GLOSS. II 253, 52 IREN. 5, 6, 1 (*cod. B*[1]). *i. q. actus defraudandi* (*cf.* GLOSS. *ἀφουσία*: detrimentum -o deminutio): TERT. anim. 43 omnis enim natura aut -e aut enormitate rescinditur (*i. defectu aut excessu*), proprietate mensurae conservatur. IREN. 5, 6, 1 secundum participationem spiritus existentes spirituales, sed non secundum -em et interceptionem carnis. ENNOD. opusc. 2, 36 p. 298, 21 ad -em genii pertinere (*v. l. 76*).

dēfraudātōr, -ōris, *m. a* defraudare. *i. q. fraudator*: GAIVS inst. 4, 65 deducto eo quod bonorum emptor -is nomine debet. GLOSS. V 130, 26 peculator pecuniae publicae -r (= ISID. orig. 10, 221). *f.* **dēfraudātrīx**, -īcis: TERT. ieiun. 16 domus impudens, sacrificiorum carnalium -x.

dēfraudo (dēfrūdo), -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* fraudare. *deponens* defraudari *v. p. 373, 46.* -au- *et* -u- *in libris promiscue habentur, editores* -u- *praeferunt; in unico titulo* CORP. VI 25175 *est* defrudavi, *eandem formam statuit* PRISC. gramm. II 39, 11 in 'u' quoque longam transit fraudo, defrudo (SCHOL. Ter. p. 152, 30). GLOSS. *praeter* II 240, 54. 535, 19. V 284, 24. 405, 76. 650, 28 'u' *exhibent in lemmatibus, sed* 'au' *ubique in explanationibus. cf. etiam Ritschl, Parerga p. 540 sqq.* defraudit *Trimalchioni attribuit* PETRON. 69 *et habet* GLOSS. V 284, 24; *cf.* 449, 29. 496, 8 defrudit defraudat rennuit. *praeterea formae in* GLOSS.: defrodat, defrutet, defruet, defructat, defrustat, *quae nescio an non huc pertineant, cf.* defrutum.
de sensu: NON. p. 31 defrudare significat fructum minuere vel per fraudem aliquid exquirere. SCHOL. Ter. Phorm. 44 -ans diminuens. EVGRAPH. *ibid.* fraudare. Ad. 246 fraudem fecit (GLOSS.). GLOSS. *κλαδεύω. ἀποστερῶ.* defrudat (*semel* detrudat) -at. minuit quod frui debet (*vel* debuerat). minuit quod fruitur. defrustat aliena -at. -verat defraudaverat, subintellegitur et rennuerat. -are fructum minuere. -atur minuitur. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. fraudare, iniuriam, fraudem facere, decipere, circumducere: **1** *de personis*: **a** *aliquem*: PLAVT. Asin. 91 me -ato. 93 -em te ego (defrudem *B*). 94. 366 uxorem. Aul. 724 egomet me -vi animumque meum geniumque meum. nunc eo alii laetificantur (*i. sibi aliquid negare.* TER. Phorm. 44 vix de demenso suo -ans genium. LVCIL. 559 sumptum homini praebeat, genium suum -et, ali parcat. ENNOD. dict. 22, 6 p. 495, 7 si -atur genius laureati. *v. etiam p. 373, 31*). PLAVT. Men. 686. 687 te -andi causa. Pseud. 93 (defrudes *B*). Rud. 1387. 1416 FRONTO p. 102, 19 N. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 183 me -bo. VVLG. Sirach 34, 25. 37, 23 in (hic *Amiat.*) omni re -bitur. AVIAN. fab. praef. 21 alieno fidentes adiutoris saepius -ari. CORP. VI 25175 -vi me numquam ad quod habui. *huc trahas*: SIRIC.

epist. 7, 3 Migne 13 p. 1169[A] ovium simplicitatem (*i. christianos simplices*) -ent. **b** *aliquem aliqua re (et corporea et incorporea), i. q. privare, demere sim.*: Cic. epist. 7, 10, 2 quem antea ne andabatā quidem -are poteramus (*iocose*). Fronto p. 227, 16 N. ne te somno -es. Pavl. dig. 24, 3, 45 ne *neptis* commodo dotis -etur. Apvl. met. 4, 25 tanto compendio tuae redemptionis -are iuvenes meos. 4, 28 -atis amatoribus aetatis tuae flore. apol. 82 principio sui -entur. Tert. adv. Marc. 4, 27 p. 502 populum ... copiis. Paneg. 11, 14 se naturalium necessariarumque rerum usurpatione -at. Avson. 419, 26 te saepius hoc honore -as, ut aliis largiaris. Symm. epist. 7, 40 nos ... -es iis bonis. Amm. 29, 4, 6 gloria -atus (31, 13, 16 Vvlg. II Macc. 14, 7). Ambr. hex. 4, 1, 2 *peccatorem* veri luminis munere -atum. 6, 7, 43 time, ne animae tuae -eris auxilio. parad. 9, 44. Vvlg. Sirach 7, 23 illum libertate. 37, 24 omni ... sapientia. Pavl. Nol. carm. 23, 489 *pauperes* -ati ... mundi bonis, caeli fruentur gaudiis. 34, 4. Cassian. inst. 5, 7 se refectione -et. 5, 18, 1 conl. 24, 11, 4 Canon. Migne 56, 57[A] Ennod. opusc. 3, 65 p. 347, 15 vestro regno -bitur. Verec. in cant. 1, 5 Conc. Matisc. a. 585 p. 171, 22. *nota praep.* a: Vvlg. Sirach 14, 14 non -eris a die bono. Pavl. Nol. carm. 21, 152 a corona martyris. Cod. Iust. 6, 38, 4, 1[c] a commodo testatoris. **c** *cum acc. personae et rei*: Plavt. Asin. 95 nisi quid tu ... uxorem -veris? Vvlg. Luc. 19, 8 si quid aliquem -vi (ἐσυκοφάντησα). **d** *cum acc. rei*: Plavt. Trin. 413 quid quod ego -vi? Cato agr. 5, 4 segetem *vilicus* ne -et (Plin. nat. 18, 200). Varro Men. 329 aes -asse coponem. Avson. 412, 3 delicias tuas in ipsa primitiarum novitate -as (*i. frustraris*). Vvlg. Sirach 4, 1 eleemosynam pauperis ne -es (fraudes *Amiat.*, μὴ ἀποστερήσῃς). Cod. Iust. 8, 53 (54), 35, 5[c] excogitatis artibus suum propositum -are (*i. conturbare*). **e** *additur alicui vel alicui rei*: Petron. 69 nihil sibi -it (*i. negat*). Ennod. dict. 11, 4 p. 460, 1 tantum -bo laudibus meis. *cf.* epist. 5, 21 p. 142, 11 quasi non genio suo -et qui propositum diligentiae ... commutat.

2 *de rebus plerumque incorporeis vel personatis, i. q. deminuere, imminuere*: Avson. 392, 17 -ata meae non sunt haec fercula mensae (*i. dapes subtracta*). Mos. 109 ne Mosellae flumina tam celebri -rentur alumno (*i. privarentur*). Sidon. epist. 1, 2, 1 laudibus eorum nihil ... -et invidia. 2, 2, 10 haec *cryptoporticus* aliquid spatio suo ... -ans efficit membrum bene frigidum. Ennod. epist. 1, 1 p. 2, 21 sit forte in aestimatione arbitrii mei -ata cognitio. 4, 5 p. 100, 21 animae meae portio non -ata, sed solida. 9, 17 quod propinquitas generis non -etur longinquitate regionis. opusc. 1, 23 p. 268, 2 nec -atis viribus quod minuebat opulentiae iungebatur affectui. 3, 156 p. 371, 19. Cod. Iust. 2, 58 (59), 2, 4 ne paulatim videatur huiusmodi res (*agitur de sacramento*) -ari (*i. vim legis cludere*). 4, 18, 2, 1 suis tamen naturalibus privilegiis minime -ata *actio pecuniae constitutae* (*i. spoliata*). *nota*: Ven. Fort. Mart. 4, 175 *cum* gelu premeret sata grando quotannis cultoremque seges -retur inanis (*i. deciperet*).

deriv.: defraudatio, defraudator.

dēfremo, -uī, -ere *a* de et fremere. *i. q. fremere desinere, defervescere*: Plin. epist. 9, 13, 4 primus ille impetus -uisset (defervisset *D*). Sidon. epist. 1, 5, 11 thalamorum pompa -uit. 4, 12, 4 ira. 9, 9, 6 gentium concitatarum procella. *i. q. mugire desinere*: Avian. fab. 28, 4 credidit insanum -uisse pecus.

dēfrēnātus, -a, -um *a* de *et* frenare. *part. perf. pro adi. metri gratia fictum pro* ef-, infrenatus: Ov. met. 1, 282 -o volvuntur in aequora cursu *flumina*.

dēfrendo, -ēnsum, -ere *a* de *et* frendere. Pavl. Fest. p. 76 -nsam detritam atque detunsam. Gloss. -nsa ἄρουρα τεθερισμένη, θερισθεῖσα. θερισμός. -nsum detritum. unde adhuc frensa faba quae obtrita frangitur.

dēfrēta *v.* defleta. **dēfretum** *v.* defrutum.

dēfricātē *v.* defrico.

dēfricātio, -ōnis *f. a* defricare. *t. t. med. i. q. actus defricandi, atterendi, detritio*: Chiron 216 -em per plures manus hominum totum iumentum defricare (332 totum corpus -bus ... defricito). 397 fiat ei frequens -o. 500. Philagr. med. 1 p. 82 -o corporis (Cael. Avr. acut. 1, 11, 96 corporis unctio atque -o. 2, 7, 106). Cael. Avr. acut. 1, 5, 165 parva atque simplici -e mulcendi. 2, 18, 103 cum articulorum tenaci blandaque -e (3, 2, 22). 2, 29, 149 adhibita articulorum leni atque calida manuum -e (chron. 2, 6, 93. 2, 14, 218. 3, 2, 38). 3, 21, 198 articulorum levis atque impressa -o. chron. 1, 4, 121 -o intemporalis. 3, 2, 40. 3, 5, 79 assidua -e. 3, 8, 151 utitur gestatione et -e. 4, 7, 102 sicca -o. 5, 4, 75 unctionibus quoque ac -bus admotis. Cass. Fel. 55 p. 144 -bus ceromaticis ... non prohibebis.

dēfrico, -uī, -ātum (-ictum), -āre *a* de *et* fricare. -ictum *traditur* Sen. epist. 87, 10 Colvm. 6, 13, 1. 7, 5, 8 (*aliis locis* -atum) Apvl. met. 3, 22. defrigare *scribitur* Pass. Felicit. 10 *cod. B*, defricito *imperat. l. 64.* Hier. in Os. 2, 8 p. 84 ἀποτρίψεται, id est -et (Gloss. -a ἀπότριψον). [Gloss. -at deficat. deficat vel colat, *corrupt., ut videtur, pro* defaecat.] *legitur verbum inde a* Rhet. Her. *et* Catvllo, *sed adv. part. perf. pass.* defricate *iam apud* Naev.

1 *proprie i. q. perfricare, detergere sim.*: **a** *corpora animantium vel partes corporis*: Rhet. Her. 4, 10, 14 coepit, postquam perfusus est, -ari (*sc. strigili in balneo.* Spart. Hadr. 17, 7 alium *senem* ab alio invicem -ari *iussit*). Sen. benef. 6, 12, 2 boves saginat ac -at. epist. 84, 10 equum ab ipso Catone -ctum (Colvm. 6, 32, 1 Vopisc. Aurelian. 7, 7). Colvm. 6, 6, 29 caput atque os (Cael. Avr. acut. 1, 11, 91). 6, 8, 1 sole tuto ... vulnera. 6, 14, 5 medicamento -atur *bos* et illinitur. 6, 30, 1 nec minus cotidie corpora pecudum quam hominum -anda sunt (Cael. Avr. acut. 2, 7, 33. 2, 40, 232). Svet. Vesp. 20 fauces ceteraque membra. Apvl. met. 3, 22 -ctis adeo diu pupulis (*sc. post somnium*). Pelagon. 402 posca os *equi* -bis (Chiron 138). Hier. epist. 43, 2, 1 manu faciem. Theod. Prisc. log. 36 articulos eorum oleo. 49 *aures* fortius -bo. 58 inferiora. 64 aqua frigida ... -andi sunt. Pass. Felicit. 10 me ... oleo -are. **b** *res corporeas i. q. detergere, deterere, necnon linire, perpolire*: Cels. 5, 28, 18 *papulam.* 5, 28, 19 genus id vitiliginis. Colvm. 6, 2, 7 palatum sale. 6, 7, 4 vulnera bubula. 6, 13, 1 scabies extenuatur trito allio -cta. 6, 31, 2 impetigines. 6, 33, 1 cicatrices oculorum ... sale -atae (defricta *S, an* -ato?). 11, 2, 70 dolia partim picata, partim -ata et diligenter tota marina. 12, 52, 14. 12, 58, 1 radicem -ato (defrictam *S*). Plin. nat. 26, 21 -ant (*lichenes*) etiam pumice. 28, 188 prius -atis maculis *fellis.* Itala lev. 14, 42 (Lugd.) -bunt domum (ἐξαλείψουσι, Vvlg. liniri). Veg. mulom. 2, 49, 5 aceto ozaenas. mil. 2, 14 ut arma omnium -entes ac splendeant (*i. perpoliantur.* Itala lev. 6, 28 [Lugd.]. -bit illud *vas aeneum* [ἐκτρίψει, Vvlg. -bitur]. *cf.* Hesych. *ad loc.* p. 855[c] quicunque autem fortis est ut aes ... neque confringitur, sed -atur sive extergitur, id est diluitur). Avg. in psalm. 136, 18 lenticula. Apic. 4, 170 oleo -ato coques. 4, 180 tisanam (5, 209). Vict. Vit. 3, 25 lapidibus acutissimis -atus (*i. degluptus*). Ven. Fort. vita Radeg. 17, 39 -ans ... crustam, scabiem, tineam. *nota figuram etymol.*: Chiron 216. 332 *p. 373, 63.*

2 *translate vel in imagine i. q. acriter vituperare, irridere*: Hor. sat. 1, 10, 4 sale multo urbem -uit. *i. q. purgare*: Hier. in Os. 2, 8 p. 84 ut quos multo tempore coluerat, paulatim a se -et et emundet. hom. Orig. in Ier. 13 p. 867 qui -et et purget animae vitia.

part. perf. pass. pro adv. **dēfricātē** *i. q. salse*: Naev. com. 80 facete et -e.

[**dēfrictum**] *v.* defrutum.

dēfrīgēsco, -xī, -ere *a* de *et* frigescere. *i. q. gelidum fieri*: Colvm. 12, 20, 4 dum -at. 12, 21, 1 cum -xit.

καταψύχω **dēfrīgero** Gloss. III 76, 48. Corp. VIII 8191 bono ispirito Mariniani deus -et. *a* de *et* frigerare *vel* frigus.

dēfrīgidātio, -ōnis *f., cf.* defrigescere. *i. q. actus defrigescendi*: Soran. app. 18 ad -em matricis. 21 ubi nimia fuerit -o.

dēfrigis confectio est Gloss. III 559, 40 (diphryges *coni. Götz*).

dēfringo, -ēgī, -āctum, -ere *a* de *et* frangere. Prisc. gramm. II 525, 20 -o -actum. *traditur* defrango: Plac. med. 2, 12 Gloss. II 237, 44 -o ἀποκλῶ. *inde a* Catone, *nam apud* Plavt. Mil. 156. 722 Stich. 191 defringo *praebent codices pro* diffringo. [*dubium*: Colvm. 4, 27, 6.]

1 *proprie i. q.* ἀποτέμνειν: Cato agr. 88, 1 -cto collo *amphorae.* 161, 3 si -es *radicem asparagi*, stirpes fient (Plin. nat. 19, 149). Novivs Atell. 50 omnes digitos -egi meos. Varro rust. 1, 40, 4 quae de arbore transferas, ut ea deplantes potius quam -as. Rhet. Her. 4, 55, 67 pedem subsellii (Svet. Claud. 41). Cic. Caecin. 60 ramum ... arboris (Colvm. 5, 5, 12 ramuli vitium. Plin. nat. 17, 123. 23, 138. 26, 63. Boeth. herm. pr. 2, 14 p. 221, 20 ex arbore ... ramum). de orat. 3, 110 surculo (Plin. nat. 17, 163). Verg. georg. 2, 300 ex arbore plantas. Aen. 11, 748 summa ... ab hasta -it ferrum. Plin. nat. 21, 38 quaedam *herbae* nonnisi -cta aut ex attritu olent. 24, 68 virgam. 34, 41 membris. Gaivs inst. 4, 17 ex nave et columna aliqua pars -batur (*i. frangendo auferre*). Apvl. flor. 16 p. 67 articulum a crure. Plac. med. 2, 12 liquescit lapis (*i. calculus*) quem -anget (*i. contundet*) et eiciet. Lex Visig. rec. 8, 3, 13 pars campi vel vinea sive prati aut messis ... -cta fuerat *ab animalibus.* **2** *translate i. q. imminuere, detrahere*: Sen. epist. 92, 2 id autem unum bonum est quod numquam -itur. Apvl. flor. 16 p. 68 si nihil ex gratia eius petitio mea -isset. *Gudeman.*

dēfritum *v.* defrutum.

dēfrondo, -āre *a* de *et* frons. Serv. Aen. 1, 552 stringere remos: aut -are ut 'agricolae stringunt frondes' (*ecl. 9, 61*).

dēfrūdo *sim. v.* defraudo.

dēfrūmentum, -ī *n., cf. c.* defrui *et* frumentum. Plin. Val. 5, 24 omnia alia -a fugienda sunt.

✖**dēfruor**, -ī *a* de *et* frui. Pavl. Fest. p. 70 -i dicebant antiqui, ut deamare deperire, significantes omnem fructum percipere. Porph. Hor. epist. 2, 2, 197 exiguo vitae tempore raptim voluptatibus -aris (res fruaris *codd.*). Ps. Alex. c. Dind. coll. p. 171, 19 diuturnis gaudiis salutis -imur. Symm. *saepe, ex. gr.* epist. 1, 51. 101. 3, 23, 1. 7, 1.

dēfrusto, -ātus, -āre *a* de *et* frustum. *i. q. in frusta concidere*: Amm. 20, 2, 4 -andae Mesopotamiae opitulari. 31, 2, 5 *vestis* -ata. *translate*: Sidon. epist. 9, 9, 8 lectito, excerpo, maxima ex magnis capita -ans.

dēfrūstror, -ārī *a* de *et* frustrari. *i. q. defraudare*: Plavt. Most. 944 aut quidem iste nos -atur senex.

dēfrutārius, -a, -um *a* defrutum. *quod ad defrutum pertinet*: Colvm. 1, 6, 9 cellam vinariam, -am. 12, 19, 3 vasa. 12, 19, 6. *subst. n.* dēfrutārium, -ī (*sc. vas*): Colvm. 12, 20, 2. 3.

dēfruto, -āre *a* defrutum. *i. q. ad defrutum decoquere*: CATO agr. 24 quidquid vini -bis (defrudabis *trad.*), partem tricesimam defruti addito. COLVM. 2, 21, 4 defrutum quoque facere et vinum -are licet.

✖**dēfrutum,** -ī *n.* [*cf. c. gr.* ἀπέφρυσεν· ἀπέζεσεν, ἀπέβαλεν (HESYCH.), *theodisc.* briuwen *anglosax.* brēowan 'coquere', *theodisc.* prod, brot *anglosax.* brod 'ius', *hibern.* bruth 'fervor', *thrac.* βρῦτον *vel* βρῦτος· τὸ ἐκ κριθῆς ποτόν *et c.* defervescere. *Th.*]. -ŭ- *poetae, sed cf. l. 9.* PALLAD. 11, 18, 1 -um a defervendo dictum (*cf. l. 10. 26*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 24, 15 in -o apicem secundae syllabae imponere debetis, nam defervendo et decoquendo fit tale ⟨vel⟩ quod defrudetur, id est fraudetur coctura et minuatur. *cf.* SERV. georg. 2, 93 hinc -um dictum est, quod defraudatur et quasi fraudem patitur (SCHOL. Ter. p. 152, 30 ISID. orig. 20, 3, 14 GLOSS. V 188, 21. 653, 21. 22. *cf. p. 372, 65*). GLOSS. V 188, 26 -a quod aruit: graece enim dicitur ἕψημα, unde et defretum, eo quod coquendo arescat minusve fiat. *formae*: defritum: CORP. IV 5586. 5588 (*sed* INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 78 [*Ateste*] defrutu). *dub.* EDICT. imp. Diocl. 2, 16 ⟨def⟩ritis *genet.* (ἑψέματος). *traditur* CATO agr. 23, 2 PALLAD. 11, 18, 1. 12, 22, 1 NON. p. 551 PELAGON. 372. 396. 466 CHIRON 428. 448 DIOSC. 1, 107 GLOSS. defrictum: CHIRON 160 VEG. mulom. 2, 91, 4 *cod. L* APIC. 1, 19. 34. 2, 51. 3, 67. 4, 165 GLOSS. defructum: PLAVT. Pseud. 741 *B* COLVM. 12, 11, 1 *S* GLOSS. defretum: NON. p. 551 LIB. geneal. chron. I p. 174, 291[a] ORIBAS. syn. 4, 2 defretus. GLOSS. *notatur* def.: CORP. IV 5585.

i. q. vinum decoctum: VARRO frg. Non. p. 551 sapam appellabant quod de musto ad mediam partem decoxerant; -um, si ex duabus partibus ad tertiam redegerant defervefaciendo (*cf.* COLVM. 12, 20, 2. 12, 21, 1). *sed* PLIN. nat. 14, 80 quod (*decoquere*) ubi factum ad dimidiam est, -um vocatur. GLOSS. ἕψημα (*l. 14. 17.* CHAR. gramm. I 34, 30 EXC. Bob. gramm. I 550, 31). ἀφέψημα. ἀπόβρασμα. frixum. vinum squamaticum (V 481, 18 spumatum). sapa. passum. coerin (*anglos.*). chrodidon (*dub.*). *cf. Marquardt-Mau I*[2] *459.* PLAVT. Pseud. 741 murrinam, passum, -um, mellam (*res dulces. cf.* VARRO Men. 40 PLIN. nat. 14, 93. PROC. dig. 33, 6, 16, 1 mulsum, passum, -um et similes potiones *inter dulcia legata.* PAVL. sent. 3, 6, 77). CATO agr. 7, 4 *oleas* sine sale in -um condito (VARRO rust. 1, 60, 1). 23, 2 *sq.* 24. VERG. georg. 4, 269 igni pinguia (*i. condensata*) multo -a (*pluralem notant* DIOM. gramm. I 328, 23 PHOC. gramm. V 427, 23. *cf.* GLOSS. II 321, 39 *al.* CHAR. gramm. I 34, 30). CELS. 1, 6. 2, 18 -um quo magis incoctum. *et saepius.* COLVM. 1, 6, 19 ubi -um fiat. 2, 21, 4. 7, 7, 4. 9, 13, 7 -o vetere. 12, 20 *passim.* PLIN. nat. 14, 75. 129. 135. 136. 18, 318. 19, 91. 21, 82. 22, 155. STAT. silv. 4, 9, 39 dulci -a vel lutosa caeno. MART. 4, 46, 9 nigri Syri -i lagona. VLP. dig. 33, 6, 9 pr. *vini appellatione* -um non continebitur. 33, 7, 12, 10. TERT. ieiun. 17 lenticulam -o inrufatam (*in historia Esau et Iacob.* LIB. geneal. chron. I p. 174, 291[a]). adv. Marc. 3, 5 p. 382, 17 ut . . . -um de rupibus speres. PALLAD. 12, 22, 2 AVG. conf. 10, 8, 13.

dēfuam *v.* desum.

dēfuga, -ae *m.* [*cf. c.* defugere *et c.* per-, transfuga *sim. Th.*]. *i. q. desertor*: PRVD. perist. 1, 42 ductor . . . iusserat *milites christianos* esse Christi -as (refugas *pars codd.*). COD. Theod. 12, 19, 3 (*a. 400*) curiae vel collegii -as (*i. qui se muneribus subtrahunt. cf.* NOVELL. Maior. 7, 8 -as curiales).

dēfugio, -ī, -ere *a* de *et* fugere. *perf.* defugiit *v. l. 74.* GLOSS. περιφεύγω. *legitur inde a* PLAVTO.

transitive (proprie et translate) i. q. fugere, vitare, se subtrahere: PLAVT. Poen. 147 si auctoritatem postea -eris (TER. Eun. 390. CIC. Sull. 33 auctoritatem consulatus mei). CIC. Planc. 56. 77 nullas . . . sibi ille neque contentiones neque inimicitias . . . -endas putavit. 78. Vatin. 34 iudicia. prov. 45. de orat. 1, 106 eam disputationem. 2, 292. rep. 2, 34 patriam. 6, 15 munus humanum assignatum a deo. Tusc. 5, 118 iniurias fortunae. CAES. Gall. 6, 13, 7 civ. 1, 82, 2. OV. am. 3, 9, 28 -unt avidos carmina sola rogos. GERM. 606. SEN. Herc. O. 672 quisquis medium -it iter. SIL. 9, 427 Sidonium . . . ensem. HOMER. 260 arma. PLIN. epist. 1, 8, 17 assentationem vulgi acclamationemque. VLP. dig. 50, 4, 4, 3 -endi oneris municipalis gratia (COD. Theod. 13, 5, 11 *a. 365* munia). GELL. praef. 13 non oportet ea -ere quasi . . . perceptu difficilia. 15, 2, 6 (*ibid.* respicere). LACT. inst. 5, 4, 3 COD. Theod. 12, 1, 13 (*a. 326*). HEGES. 5, 22, 1 l. 35 quis hostem non -it? AVG. epist. 22, 1. CYPR. GALL. Ios. 583 -ens dominum terrae *populus.* *intransitive proprie*: LIV. 5, 38, 8 quo . . . sinistrum cornu -it. ITALA Ios. 10, 27 (Lugd.) in spelunca in qua -erant (κατεφύγοσαν, VVLG. latuerant). ARNOB. nat. 4, 5 in hostilia castra -erat. SCHOL. Cic. Bob. p. 112, 7 ad Prusiam in Bithyniam. VVLG. gen. 39, 18 -iit foras (*Amiat*, fugit *cett.*). GRATT. 459 *ignis* -⟨g⟩it ab sacris. *translate i. q. recusare*: CIC. Planc. 84 et tu, qui potes, et ceteri, qui -unt. de orat. 2, 233 ut, si -erim, tibi causam aliquam recusandi dem. CAES. civ. 1, 32, 7 IVLIAN. dig. 21, 2, 39, 5 VENVL. dig. 45, 1, 139 PAVL. dig. 45, 1, 85, 5 MART. CAP. 9, 898. *seq.* quin: VARRO rust. 2, 4, 2 nec tamen -o quin dicam. *seq. infin.*: BOETH. mus. 3, 10 p. 284, 21 non est -endum . . . ostendere.

dēfugo, -āre *a* de *et* fugare. *i. q. depellere*: THEOD. PRISC. eup. faen. 11 capillos locis propriis -bis. *L.*

dēfulguro *v.* diff-.

dēfūnctio, -ōnis *f. a* defungi. GLOSS. τελευτή. καθοσιότης. *i. q. mors*: IREN. 1, 21, 5 alii sunt qui mortuos redimunt ad finem -is. 1, 24, 1 hanc . . . scintillam vitae post -em recurrere. FILASTR. 27, 1 post Mosi -em. VVLG. Sirach 1, 13 in die -is suae benedicetur (MVTIAN. Chrysost. hom. 4, 1). FACVND. defens. 2, 1. 10, 7 post tantos suae -is annos. c. Mos. p. 860[B]. PASS. Bonif. 15 Ruinart p. 331 glorificantes dominum super -e sancti martyris. [SALV. gub. 1, 8 *v.* definitio]

dēfūnctōrius, -a, -um *a* defungi. *i. q. levis, cf.* GLOSS. -um est quidquid ita dicitur vel fit, ut ad finem alicnius rei aut terminum spectet. transitorium. PETRON. 132 rogo te, mihi apodixin -am redde. 136 nec satiatus -o ictu, morte me anseris vindicavi. *adv.* **dēfūnctōriē,** GLOSS. opere levi, transitorie: SEN. contr. 10, 2, 18 -e causam meam egi. PAPIN. dig. 29, 5, 21, 2 non -e debitum officium impleverant. VLP. dig. 38, 17, 2, 32 -e petiit *tutorem.* COD. Iust. 5, 69, 1 (*a. 205*) si tres tutelas vel curas eodem tempore non -e susceptas administras. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 36 simulacrorum sigilla . . . arte non -e facta.

dēfūnctus, -ūs *m. a* defungi. *i. q. mors*: TERT. adv. Val. 26 quo congressui et contactui et -ui ingratis subiaceret.

dēfundo, -fūdī, -fūsum, -fundere *a* de *et* fundere. GLOSS. μετακενῶ. *legitur inde a* LVCIL. *et* VERG.

1 *proprie i. q. effundere, libare*: a *de rebus liquidis*: VAL. MAX. 2, 6, 8 -sis Mercurio delibamentis. CELS. 6, 6, 1 ovi et album et vitellus in vas -endum est. SEN. Thy. 1055 ex vulnere ipso sanguinem calidum in tua -ere ora debui (SIL. 5, 453 abundanter -so sanguine. VINDIC. gyn. p. 439[D]). COLVM. 9, 16, 1 cera per stramenta vel iuncos -sa colatur. 12, 26, 1 mustum in cortinam. 12, 49, 6 omne ius. LVCAN. 4, 82 *arcus caelestis* raptos ad nubila fluctus pertulit et caelo -sum (diffusum *codd. plurimi*) reddidit aequor. STAT. Theb. 1, 352 imbres. PRVD. perist. 11, 194 balsama. *de aquis*: CATO agr. 156 aquam (157 VITR. 8, 4, 1. COLVM. 12, 11, 1 aqua . . . in vas plumbeum -sa decoquatur. AMM. 24, 1, 11 cataractis ad -endas reprimendasque aquas structis). GERM. 387 dextra -it Aquarius undas (SEN. Phaedr. 513). HIL. Macc. 327 *deus* qui potis est virga hac amnem -ere saxo. *de vino*: LVCIL. 1155 -sum e pleno chrysizon vinum (HOR. sat. 2, 2, 58. PAVL. FEST. p. 15 amicinum utris pediculum, ex quo vinum -itur. PAVL. sent. 3, 6, 61 vasa in quibus vinum -itur. PORPH. Hor. carm. 3, 19, 9 in poculum. epod. 13, 6 praecipit vina proferri Mallio Torquato consule -sa. PALLAD. 1, 18. PS. RVFIN. in Am. 6, 3—6 usque ad temulentiam vina -itis). COPA 11 est et vappa cado nuper -sa picato. HOR. carm. 4, 5, 34 te prosequitur mero -so (diffuso *R F*) pateris. GRATT. 474 subsiduasque fraces -saque Massica prisco sparge cado. *de statuis, i. q. fundendo facere*: TERT. apol. 50 statuas -itis et imagines inscribitis. nat. 1, 12 omne simulacrum seu ligno . . . desculpitur seu aere -itur. *cf.* patient. 5 *Israhel* de Aaron deos sibi duces postulat, . . . in idolum auri sui collationes -it. scorp. 3 sapiens ignis effigiem vituli -it. *de vasibus sim., i. q. evacuare*: GERM. 562 urnam (MANIL. 1, 272). IVV. 1, 277 patulas -ere pelves. TERT. scorp. 5 sanguinis fluxus -sa insuper venula revocat. b *de rebus non liquidis*: VERG. georg. 4, 415 liquidum ambrosiae -it (diffundit *M*, perfundit *P*, depromit *R*) odorem. HOR. epist. 1, 12, 29 aurea fruges Italiae pleno -it Copia cornu. AETNA 335 *in Aetnae cacumine* obscura semper caligine nubes pigraque -so circumstupet humida vultu. TERT. adv. Val. 15 maestitia quoque eius (*dei*) tam necessarium instrumentum -⟨d⟩erit (defluxerit *G R*[3]) saeculo. APIC. 9, 442 ciminum, piper . . . unces tritas . . . salsario (salsare *cod.*) -es. NOVELL. Valent. 18, 2 ut promissa summa, quae ad arcam -enda est, impleatur (*i. q. deferre*). DRAC. laud. dei 3, 77 qui sibi, non aliis proprium -ere (defendere *B*, *fortasse* diffundere) curant (*i. q. luxuria perdere*). CORIPP. Iust. praef. 7 -sis crinibus.

2 *translate*: OV. epist. 8, 61 flendo -imus (diff- *vulgo*, dispargimus *G*[1]) iram. PETRON. 5, 22 flumine largo plenus Pierio -es (diffundes *vel* diffundens *cett.*) pectore verba. 121, 102 Fortuna levi -udit pectore voces. CARM. epigr. 271, 3 laeta serenifico -ere carmina caelo. TERT. patient. 5 *impatientia* si prima deliquit, consequens est, ut . . . sola sit matrix in omne delictum -ens de suo fronte varias criminum venas. VEN. FORT. vita Radeg. 6, 17 quis credat qualiter se orationi -ret *sancta Radegundis.*

deriv.: defusio.

✖**dēfungor,** -ctus sum, -ī *a* de *et* fungi. ISID. orig. 17, 10, 18 alii dicunt fungos vocatos quod sint ex eorum genere quidam interemptorii, unde et -cti. *de formis: infin. praes.* defungier: TER. Phorm. 1021. *part. fut.* defuncturus: LIV. 29, 21, 6. *forma generis activi* defungerem: CIC. Att. 8, 3, 4. *cf.* -ctus *passive*: TER. Ad. 508. *part. perf.* defuntus: CORP. VI 13457 INSCR. Notiz. degli scavi 1903 p. 121 (*Romae*) Nuovo bull. crist. 1905 p. 303 (*Romae*) CORP. XIV 1946 (*Ostiae, a. 408*). 2934 (*Praeneste, a. 385*). IX 6192 (*Canusii, a. 393*). XII 1416. 2736. VIII 2402 (*Thamugadi*). III 2137 (*Salonis*). 8934. XIII 714 (*Burdigalae, litteris bonis*). 783. 851. 1111 (*agro Santonum*). 8111 (*Bonnae*). VII 126 (*Iscae*). defuctus: CORP. II 4173 (*Tarraconе*). III 2100 (*Salonis*). 2360. 2698 (*Nedini*). XIII 625 (*Burdigalae*). 806. 816. 826 *p. 377, 5.* 855. 4166 (*Treveris*). 6162 (*Germania sup.*). XIII 761 defúc. (*dub. lect.*). defutus: CORP. III 9438 (*Sa-*

lonis). XIII 819 (*Burdigalae*). difunctus: INSCR. christ. Rossi I p. 147 (*inter a. 339 et 360*) ⟨Ar⟩cadius v. c. dif⟨unctus est⟩. *cf.* CORP. XIV 3416 (*Praeneste*) dif. difuctus: CORP. XIII 848 (*Burdigalae*).

notatur: def.: CORP. XII 1703. dif.: CORP. XIV 3416. df.: INSCR. christ. Rossi I p. 371. *cf.* CORP. XIII 826 dfucta. *cum apice*: CORP. V 1326 défúnctis. XIII 761 *p. 376, 84.* III 8786 defúnctae. *de notione*: ISID. diff. app. 124 fungi agere est, -i peragere est (*cf.* AGROEC. gramm. VII 118 GRAMM. VII 272, 21. 301, 26) unde et mortui -cti vocantur, eo quod peregerunt vitae istius cursum. CLAVD. DON. Aen. 9, 98 -ctum mortuum dicimus ... -i est enim complere (*cf.* ISID. orig. 9, 4, 20 -ctos dicimus mortuos, qui compleverunt vitae officia. 11, 2, 36). GLOSS. V 17, 11 -i enim finire significat, ut de morientibus dicimus. SERV. Aen. 6, 83 'defuncte' autem liberate ... et -ctos mortuos dicimus (*cf.* 9, 98 NON. p. 287 SCHOL. Ter. p. 95, 12. GLOSS. V 285, 8. 551, 23 deliberatus) NON. p. 287 -ctum dicimus consuetudine mortuum. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 36 qui decidit: qui -ctus est. IDIOM. cas. gramm. IV 572, 3 -or officium et officio λειτουργῶ τῇ τάξει. *cf.* GLOSS. ἀπολειτουργήσας. *legitur inde a* TER. *et* CIC.

1 ***sine obiecto***: a *solum ponitur*: *i. q. peragere, perficere, (perficiendo) liberari*: TER. Phorm. 1021 cupio misera in hac re iam -ier. Eun. 15 -ctus iam sum. VERG. Aen. 9, 97 ubi -ctae *carinae* finem portusque tenebunt. OV. am. 2, 9, 24 me ... qui totiens merui sub amore puellae, -ctum placide vivere tempus erat. LIV. 5, 11, 12 -ctos se esse satisque poenarum dedisse. 39, 46, 4. MIN. FEL. 25, 11 in ... lupanaribus flagrans cupido -itur. *i. q. desinere, deficere, perire*: CALP. ecl. 1, 87 nec prius ab meritis -ctos Roma penates censeat. TERT. apol. 48, 8 sidera -cta vivescunt. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 28 conubii res non ut mala ... falcem admittit sanctitatis, sed ut matura -i. uxor. 1, 7 -cto viro etiam matrimonium -itur. HILARIAN. pasch. 5 glacialis hiemis torpore -cto. CLAVD. carm. min. 27, 41 conscius aevi -cti. PS. AVG. quaest. test. I 111 -cta ... hac vita ascendit in caelum. *i. q. mori* (GLOSS. τελευτῶ. -itur moritur. *cf. l. 8 sqq.; ante* ITALAM *perfectum tantum legitur*): CIC. Att. 13, 6, 4 hic Spurius qui nuper ⟨-ctus⟩ est. ELEG. in Maecen. 1, 39. PLIN. nat. 9, 170 e piscina ea -cto illo veniere pisces. 10, 18. 34, 37. 36, 107 omnium ita -ctorum corpora. QVINT. inst. 5, 3, 2 afuisse vel prius esse -ctus. decl. 332 p. 308, 14 FRONTIN. strat. 3, 18, 2. PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 5 in maxima paupertate. IAVOL. dig. 36, 1, 48 (46) antequam impleret annos, -ctus est. TAC. hist. 5, 9 -ctis regibus aut ad modicum redactis. PLIN. epist. 3, 21, 6. 9, 1, 2. SVET. Aug. 99 cito ac nullo cruciatu -ctum. 100 quod hoc (*mense*) genitus Augustus, illo -ctus esset. ITALA deut. 33, 1 (Aug. quaest. hept. 5, 56) priusquam -retur (πρὸ τῆς τελευτῆς, VVLG. ante mortem). Ios. 1, 1 (Lugd.) postquam -ctus est Moyses (μετὰ τὴν τελευτήν, VVLG. post mortem). *cf.* 1, 2 iud. 1, 1 (Lugd.). TERT. anim. 31 ut senex -ctus infans revertatur. AVG. civ. 5, 18 in suo -ctus est consulatu. 6, 7. 22, 16. SIDON. epist. 6, 4, 2. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 311 (*in imagine*) iusta precor toto -ctus corde (*opp.* mens viva). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 136 contigit patrem ... cum aegrotasset ... -i. 1, 207. INSCR. christ. Leblant II 665 -i ... qui voluere prius. CORP. XI 307, 3 corpore -ctus tamen e⟨s⟩t tua fama superstes. *passim in titulis sepulcralibus, ex. gr.*: CORP. II 379, 5 -cto et sepulto. VIII 22899, 5 -ctus in pugna. XII 1413 C. Iucundio Severo -cto annor(um) XXVIII. XIII 3448 Vrsicina ... -cta annorum XXV in pace dormiam (*sic saepissime*). *accedit dativus*: CASSIAN. coul. 24, 9, 3 ignoras ... hic ... huic mundo esse -ctum (inst. 4, 34 noveris ... te huic mundo et actibus ac desideriis eius esse -ctum. PALLAD. hist. mon. II 20, 7). inst. 4, 35 se, cum adhuc spiret in corpore, cunctis elementis credit esse -ctum. PETR. CHRYS. serm. 36 p. 303[C] ut sicut sibi et legi, ut Christo viveret, -cta est synagoga: ita et nos peccatis moriamur et carni. 113 p. 511[B] etsi peccatum ipsum actu operis sanctis et fidelibus est -ctum, vivit tamen. b *cum ablativo instrumenti*: LIV. 3, 5, 13 ceteram multitudinem ... nequaquam pari -ctam esse caede (*i. confectam*). 5, 5, 7 perseverare -ique cura. 8, 19, 17 humilium poena -i velle Fundanum populum (*cf.* 29, 21, 6 non levi -urum poena qui non restituisset. SEN. contr. 1, 3, 12 una ... poena. 9, 4, 2). 10, 29, 3 vicisse Romanos, -ctos consulis fato (*i. evadere*). 45, 41, 9 -ctam esse fortunam publicam mea ... calamitate spero. SEN. contr. 2, 6, 11 iuvenali lege -or. 9, 4, 12 nec taxatione -i damnatum aut iniuriarum poena. CVRT. 6, 2, 3 parco ... victu ad implenda desideria -i. 8, 1, 18 prospero eventu -ctus erat (*i. evasit*). SEN. Phoen. 328 scelere -i haut levi, haut usitato. dial. 4, 14, 3 qui primis -i malis potuimus, in maiora devolvimur. nat. 6, 1, 2 Campaniam ... totiens -ctam metu ... vastavit. PLIN. nat. 25, 9 nudis plerumque hominibus -cti (*i. contenti*). PLIN. paneg. 93 nec -ctos (deiunctos *Dübner*) nos et quasi dimissos consulatu, sed quasi astrictos et devinctos. IAVOL. dig. 9, 2, 37, 1 noxae potius deditione (*cf.* INST. Iust. 4, 8, 21) -i quam litis aestimatione. VLP. dig. 18, 1, 11, 12 emptorem noxali iudicio condemnatum ex empto actione id tantum consequi, quanti minimo -i potuit. 47, 6, 1, 1 nec una aestimatione ... -i poterit. IVST. 9, 2, 8 turpius putare parvo -i quam totum abnuere. *accedit* pro: CIC. Verr. 4, 42 maximo se affectum beneficio putavit, cum tribus decumis pro una -retur. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 pro maximis tuis beneficiis tam vili munere -or orationis. adversus: SEN. benef. 4, 16, 1 adversus illos mercede -or.

2 ***cum obiecto***: a *ablat.*: CIC. Verr. 6, 175 honoribus (*cf.* Planc. 52 VAL. MAX. 3, 2, 7. 4, 5, 1. 5, 9, 1). Sest. 74 ut omni populari concitatione -rer. PS. CIC. exil. 14 iis hominibus consuluistis quorum animus religione (-i *codd.*) pietatis (religionis pietate *Kayser*) -ctus ⟨est⟩. LIV. 1, 4, 5 imperio. 2, 35, 3 unius poena -endum esset patribus. 3, 8, 2 -cta morbis corpora (*cf.* 4, 52, 4 -cta civitate plurimorum morbis, perpaucis funeribus). VAL. MAX. 7, 1, 1 Metellum ultimae senectutis spatio -ctum. CVRT. 4, 4, 21 *Tyrus* multis ... casibus -cta. 8, 4, 16 omni discrimine iam -ctos se esse crediderant. SEN. Phaedr. 128 nulla Minois levi -cta amore est. dial. 11, 16, 5 necessario maerore cito -ctam iubebunt exsurgere. QVINT. decl. 372 p. 410, 9 parricidio (-cidam *codd.*) -i. SVET. Nero 40 -ctum se fatalibus malis existimabat. TERT. orat. 22 mulieres ... nuptas iam et virginitate[m] -ctas. VLP. dig. 50, 14, 3 operula ista -cti sunt. MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 6 munere accusandi. IVST. 1, 5, 5 somnio. OPTAT. 5, 11 p. 141, 14 sorte sua -cti sunt. PS. RVFIN. in Am. 9, 2—4 putentque se ita ferenda captivitate -i, ut. AVG. civ. 5, 25 grandaevus aegritudine et senectute -ctus est. periculis: CIC. S. Rosc. 21 cum ... iam cunctis esse periculis arbitraretur. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 4. VERG. Aen. 6, 83 magnis pelagi -cte periclis (CARM. epigr. 675, 2). SEN. contr. 7, 3 (18), 1 CVRT. 4, 6, 16. laboribus: HOR. carm. 3, 24, 15 -ctumque laboribus ... recreat ... vicarius. ELEG. in Maecen. 1, 69 multo -cte labore. OV. fast. 6, 541. bello *sim.*: HOR. carm. 3, 26, 3 arma -ctumque bello barbiton hic paries habebit (LIV. 25, 35, 5. 32, 21, 18). LIV. 1, 25, 9 proelio (22, 47, 9). 10, 13, 4 pari -endum esse certamine (33, 6, 3). vita, aetate: VAL. MAX. 2, 1, 10 -cta (-ctura *Gertz*) viri (vitae *Vahlen*) cursu aetas. CVRT. 5, 5, 13 olim vita -cti. SEN. dial. 6, 22, 3 brevi aetate (brevitate *A*) -ctos. epist. 120, 14. SPART. Sept. Sev. 15, 7 brevi vita -ctus est. *i. q. mori*: VERG. georg. 4, 475 -cta corpora vita magnanimum heroum (*cf.* Aen. 6, 306. OV. epist. 14, 125). SEN. epist. 99, 10 qui ⟨cito⟩ vita -itur. GELL. 13, 5, 12 Aristotele vita -cto. PAVL. dig. 24, 3, 45. ARNOB. nat. 3, 39 sunt vitae mortalitate -cti. VVLG. II Macc. 14, 46. AVG. c. Faust. 14, 1 quotquot similis passionis exitu -cti sunt vita. MARCELL. chron. II p. 83, 449, 3 Ariobinda et Taurus patricii communi vita -cti sunt. p. 90, 472, 2. p. 99, 516, 3. tempore: HOR. epist. 2, 1, 23 nisi quae ... suis temporibus -cta videt, fastidit et odit. LYGD. 3, 9 permenso -ctus tempore lucis. morte: LIV. perioch. 133 Cleopatra voluntaria morte -cta. CVRT. 3, 11, 9 egregia morte. 5, 8, 11 honesta morte. 8, 7, 5 simplici. SVET. Iul. 88 sua morte. PS. QVINT. decl. 12, 1 damnatus quoque vel morte -retur. SCHOL. Cic. Bob. p. 47 repentina morte. AVG. civ. 15, 24 tali morte. CORP. XIII 2027 (Lugduni) acerbissima morte.

paraphrases vocis quae est mori: OV. met. 9, 254 -ctum terra caelestibus oris accipiam. SEN. dial. 12, 11, 4 sorte -ctos inexorabili. COD. Iust. 6, 15, 2 (*a. 290*) rebus humanis ... -ctum. COMM. instr. 1, 20, 4 adoratis ... malo leto -ctos. VRAN. epist. 2 glorioso fine -ctus atque sepultus est. CARM. epigr. 400, 3 morte gravi raptus taetra -eris ⟨h⟩ora. b *accusativus* (*cf. l. 13. p. 377, 17*): TER. Ad. 508 utinam hic sit modo -ctum. CIC. Att. 8, 3, 4 non quo munus illud -rem. AVIEN. Arat. 763 illa (*Argo*) marinas iam -cta vias. VEREC. in cant. 4, 16 popularem turbam infidelitatem (-tate *coni. Pitra*) -ctam.

oppos.: gigni (SVET. Aug. 100 CORP. XIII 2027), vivere (PETR. CHRYS. serm. 113 p. 311[B]).

deriv.: defunctio, defunctorius, defunctus.

part. perf. pro adi. ✖**dēfūnctus**, -a, -um. *de formis v. p. 376, 76.* *i. q. mortuus* (GLOSS. mortuus. ἀποβιώσας. τελευτήσας. -ο ἀποθανόντος): a *substantive*: OV. am. 1, 8, 108 rogabis, ut mea -ae molliter ossa cubent. HYG. Gell. 10, 16, 9 animae -orum (TERT. orat. 29). PAVL. FEST. p. 79 iusta facere -o. CVRT. 3, 12, 15 -orum corporibus (TERT. anim. 8). SCRIB. LARG. 16 de calvaria -i. SEN. dial. 6, 6, 2 nullis planctibus -a revocantur (*cf.* PLIN. nat. 2, 27 ARNOB. nat. 2, 11). 6, 13, 2. 12, 5, 2 si quis -is sensus est. epist. 58, 31. 122, 10 isti ... mihi -orum loco sunt. rem. fort. 5, 3 non -orum causa sed vivorum inventa est sepultura. LVCAN. 6, 825. PETRON. 111 prosecuta est -um (QVINT. inst. 5, 11, 38 TAC. ann. 2, 71). 141. PLIN. nat. 8, 154 -o ei duxit exequias. 9, 33. 20, 113 id -orum epulis feralibus dicatum esse. 35, 6 MART. 4, 73, 5. 8, 57, 5. SIL. 13, 714 tibi -o tumulum ... constituit. QVINT. inst. 4, 1, 28 -os excitare (12, 10, 61. *cf.* VVLG. II Macc. 7, 9 rex mundi -os ... suscitabit). decl. 261 p. 70, 22 honorem supremis -i tabulis habuerunt. 299 p. 181, 11 morienti terram, -o sepulcrum negat. 308 p. 210, 2 -orum testamento (IAVOL. dig. 28, 5, 66 (65) FRONTO p. 16 N.). p. 210, 12 bona. p. 212, 18 voluntas -i (PLIN. epist. 2, 16, 2 *et saepius, praesertim apud* ICTOS). FRONTIN. strat. 2, 5, 12 cum ... in modum -orum strati iacerent. TAC. Germ. 27 monumentorum ... honorem ut gravem -is aspernantur. ann. 4, 8 -o nondum sepulto. 6, 24. PLIN. epist. 2, 4, 2. 3, 9, 5. 6, 16, 20 habitus corporis quiescenti quam -o similior. SVET. Aug. 61 -ae honores maximos tribuit. Dom. 12 audisse se ex -o, cum viveret. Tit. 4 in -ae locum (*cf.* Vesp. 21 GAIVS inst. 4, 34) Marciam *uxorem duxit.* 8 vetuit ... quaeri de cuiusquam -orum statu. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 16 ut ⟨e⟩xitus -orum honeste prosequamur. GAIVS dig. 31, 55, 1 videndum est utrum heredis an -i persona ... spectari debeat. 42, 5, 7. ITALA deut. 25, 6 (Lugd.) ex nomine -i (τοῦ τετελευτηκότος, VVLG. *aliter*). TERT. anim. 28 quae de posteris -is ... esset relaturus. 57 hanc fallaciam spiritus nequam

sub personis -orum deliteseentis . . . probamus. adv. Marc. 5, 9 vulgus . . . -os eolit. VLP. dig. 49, 14, 29, 2 qui -i mortem non defendit. *al.* VVLG. II Maec. 12, 46 pro -is exorare. b *adiect.*: CVRT. 4, 10, 20 -o assidens corpori (PLIN. nat. 7, 77. 11, 231 SIL. 9, 259 SOL. 1, 95 *al.*). SEN. Oed. 789 genitor sine ulla caede -us iaeet. epist. 63, 5 amicorum -orum memoria (APVL. met. 4, 22 LACT. inst. 1, 15, 4. 4, 28, 13). LVCAN. 3, 720 hoc habet ex magna -um parte cadaver (6, 621. 631). 8, 481. PLIN. nat. 11, 63 *apes* -as progerunt. 16, 52 corpora hominum -orum (TAC. Agr. 1. TERT. spect. 21 cadaver hominis communi lege -i). 20, 154 *puleium* -os partus eicit. MART. 9, 73, 3 patroni. STAT. silv. 1 praef. testis. 5 praef. SIL. 6, 670. SVET. Aug. 8 Iuliam -am pro contione laudavit (Cal. 10 Claud. 1 *saepius*). Nero 32 e libertorum -orum bonis (GAIVS inst. 2, 167). GAIVS inst. 2, 147 -us testator. ITALA lev. 21, 11 (Tert. adv. Marc. 4, 23) super omnem animam -am (τετελευτηκυία, VVLG. ad omnem mortuum) sacerdos non introibit (*cf.* AVG. civ. 7, 33). TERT. resurr. 55 Moyses et Helias, alter in imagine carnis nondum receptae alter in veritate nondum -ae, . . . docuerunt. VVLG. Luc. 7, 12 (τεθνηκώς). CLAVD. 3, 128 -as vident migrare eatervas. COMM. instr. 1, 26, 27 cum semel exisset, animum perisse -um. *Jachmann.*

dēfūntus *v. p. 376, 76.*

dēfuro, -ere *a* de *et* furere. *i. q. furorem remittere*: HEGES. 4, 9, 5 ubi -ere visi. *i. q. furere*: HIER. in Gal. 5, 17 p. 502 contra se invicem -entes seque mordentes.

dēfūsio, -ōnis *f. a* defundere. *i. q. effusio*: PASS. Montan. 13 sanguinis (DAMIG. lapid. 32). *cf.* diffusio.

dēfusto, -āre *a* de *et* fustis. *i. q. verberare*: GLOSS. ξυλοκοπῶ, ὅ ἐστι τύπτω ξύλῳ.

dēfutūtus, -a, -um [*a* de *et* futuere. *Th.*]. *i. fututione lassus*: CATVLL. 41, 1 puella -a.

dēgelo, -āvī, -āre *a* de *et* gelare. *i. q. algere*: ORIBAS. syn. 6, 42 aliqui . . . cum -verint, singultiunt. *L.*

✱**dēgener,** -is *adi.* [*a* degenerare *derivatum esse videtur. Th.*]. PRISC. gramm. III 478, 6 *tribuit derivatis voeis quae est* gens. *de forma, declinatione, genere*: PROB. cath. gramm. IV 15, 36 unum reperi ner correpta terminatum declinationis tertiae, ris faciens genetivo (PRISC. gramm. II 230, 14), hie et haec et hoc -er, huius -eris. PRISC. gramm. II 152, 13 *inter adiectiva communia.* 343, 25 in er communia, quae non exeunt in is, per e solam invenio proferentia ablativum: hie et haec et hoc -er, a -ere (*hoc contra usum v. infra l. 44*). *in libris commune est, pro fem. inde a* SEN. Ag. 406 clem. 1, 16, 5 *haud raro ponitur, pro neutro*: STAT. silv. 3, 2, 41 GELL. 12, 1, 17 APVL. met. 7, 16 SALV. gub. 4, 26 ENNOD. epist. 7, 31, 1. *nota*: BACHIAR. fid. 8 p. 1036 sonum -e (*v. p. 381, 8*). *abl. omnium generum in libris in* -i *exit,* -e: SVLP. SEV. Mart. 20, 1 *V*, -i *al.* (*contra* PRISC. *supra l. 40*). *gen. plur. et n. plur. non leguntur. versus heroici occupat saepissime pedem primum, deinceps quintum; bis in anapaestico versu usurpat* SEN. Thy. 931 Ag. 406, *5ies in iambico senario* SEN. Phaedr. 493. 908 Herc. O. 1387. 1836 PRVD. cath. 7, 12, *semel in iambico dimetro* PRVD. cath. 12, 199, *semel in pentam.* PAVL. NOL. carm. 31, 52. *augetur addito* longe: AVG. civ. 2, 2. tam: PS. PROSP. vocat. gent. 1, 20 COD. Iust. 5, 27, 12, 5. ita: COD. Iust. 7, 6, 1, 4. valde: GREG. M. in I reg. 4, 4, 25. *nota additum*: iam: LIV. 38, 17, 9 CVRT. 4, 12, 11. paulatim: CVRT. 7, 5, 29. *erebra est litotes velut*: OV. met. 11, 315 non -r (Pont. 3, 5, 7 SEN. Ag. 406 VAL. FL. 1, 164 SIL. 12, 287 TAC. hist. 3, 85 AVSON. Mos. 355 PAVL. NOL. carm. 26, 284 epist. 44, 5 CYPR. GALL. Ios. 437). SEN. Thy. 931 nec -em victumque (SIL. 7, 291 STAT. Theb. 6, 337. 9, 619 silv. 3, 2, 41 TAC. ann. 1, 40). SIL. 4, 515 -r haud (TAC. ann. 12, 19. 51). GLOSS. ἀγενής (*cf. p. 380, 51 et 381, 28*). δυσγενής. ignobilis (-es ignobiles. IV 437, 30 *cf. p. 380, 70*) indignus genere. IV 437, 29 -e⟨m⟩ genere suo dissimile⟨m⟩ (*cf. infra l. 70*). *adde p. 380, 72.* ISID. orig. 10, 73 aut ignobilis aut quod sit impari genere aut si, dum sit optimo genere natus, inhoneste tamen vivit (*cf.* GLOSS. IV 49, 23. 502, 42). *legitur inde a* VERG. OV. LIV., *prae reliquorum usu usurpant crebro* LVCAN. (*13ies*) PLIN. nat. (*11 vel 12ies*) TAC. (*13ies*).
[*dub.*: MAXIMIN. c. Ambr. 18 degenere. *cf. p. 383, 43 et 382, 82.*]

I ***recedens a genere,*** *sive natura sive moribus, vel aliud genus recipiens*: A *strictiore sensu*: 1 *de hominibus*: VERG. Aen. 2, 549 -emque Neoptolemum (*per ironiam. cf.* 2, 540. SERV. *ad l.* non respondentem moribus patris). LVCAN. 8, 693 ultime Lageae stirpis perituraque proles, -r (*vocat.*). SIL. 5, 598 STAT. Theb. 8, 602 (*cf.* 8, 601 iuventus terrigenas mentita patres *et* SCHOL. *ad l.*). APVL. apol. 24 *patris* locum . . . nequaquam -r pari spero honore et existimatione tueor. CYPR. epist. 39, 3 nec -r . . . esse nec minor poterat (*ibid.* familiae . . . generosa nobilitas). CLAVD. 20, 203 totum qui -r exuit Histrum, qui refugit patriae ritus. SIDON. epist. 1, 7, 7 abite -es . . . et praefectoriis patribus indigni. OP. imperf. in Matth. 14 p. 711 -r filius ad opprobrium pertinet generosi patris (*cf. p. 380, 2*). LIV. 38, 17, 9 cum haud dubiis Gallis in sua terra genitis . . . ; hi iam -es sunt, mixti et Gallograeci vere, quod appellantur (CVRT. 4, 12, 11 iam -es et patrii moris ignari). GERM. 127 patrum soboles oblita priorum -es semper semperque habitura minores *natu* (SEN. Ag. 406 tuam non -em . . . prolem. IVVENC. 1, 333. PAVL. NOL. epist. 44, 5 non -es sanctitatis heredes. carm. 26, 284. PRVD. cath. 12, 193 propago). *per imaginem de hominibus dei filiis*: CYPR. patient. 3 filios non decet esse -es. VITA Cypr. 9 PELAG. in Phil. 2 p. 846c. *de Christo dei filio*: HIL. trin. 3, 22 quia verus unus est filius *Christus*, non fiat -r, ut natus ex nihilo sit. 5, 39 -em et nobilem. AMBR. hex. 2, 5, 18 inaequalem et -em. fid. 1, 6, 43 *syn.* dissimilis, discretus. NICET. p. 14, 7 *al.* *de ratione inter discipulum et praeceptorem intercedente*: ENNOD. epist. 5, 14, 2 ne -i te credas ecclesiasticum germen filio commisisse. 2 *de bestiis*: PLIN. nat. 10, 10 velut adulterinum atque -em (TERT. anim. 8 *opp.* generositatem). 3 *de herbis*: COLVM. 4, 22, 7 -es . . . renovatae *vites* (degeneri sit viam *SA*) pristinum servabunt ingenium. 4 *de rebus*: SEN. Phaedr. 908 redit ad auctores genus stirpemque primam -r sanguis refert (*cf.* 905 unde ista venit generis infandi lues). SOL. 1, 87 corruptam -i successione subolem. HIL. syn. 51 naturam (*de Christo.* AMBR. hex. 2, 5, 18). CLAVD. 6, 9 visum, *i. oculum* (*de aquila ut supra l. 9 sqq.*).

B *latiore sensu, i. q. diversus, alienus, expers*: 1 *eum casibus: genet.*: OV. met. 11, 315 patriae non -r artis (Pont. 3, 5, 7 patrii non -r oris [*i. eloquentiae*]. SIL. 7, 291 altae virtutis patrum. STAT. Theb. 9, 619 sanguinis. AMBR. Noe 30, 114 naturae et eruditionis -r. PAVL. NOL. epist. 27, 116 generis . . . mei. PS. AVG. serm. 70, 2 non decolorem non -em patris *filius Christus.* SVLP. SEV. chron. 1, 2, 7 naturae suae originisque -es *angeli*). PLIN. nat. 5, 44 Atlantes -es sunt humani ritus. SIL. 7, 291 belligeri ritus. 12, 287 gestorum *meorum.* TERT. adv. Val. 30 p. 206, 14 -em nec legitimum veritatis, qui. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 2 quarum laudum et gloriae. AMBR. lac. 2, 11, 47 fratris. PAVL. NOL. carm. 31, 52 nostrae -es animae *nos* (*syn.* immemores). *dat.*: SIL. 4, 515 -r haud Gracchis consul (*cf.* 5, 598 dissimilem . . . avis). BOETH. cons. 2, 4, 42 est pudori -r sanguis. 2 *e. praep.*: ab: CVRT. 7, 5, 29 paulatim a domestico sermone -es (PAVL. NOL. epist. 20, 5 nos ab originis primae generosa institutione -es. 23, 40 a quo *patre* . . . -em [PS. PROSP. vocat. gent. 1, 20 *syn.* alienus]. COMMENT. Lucan. 1, 365 a maioribus. AVG. civ. 2, 2 ab eis ipsis Romanis). CYPR. domin. orat. 11 nec sit -r actus noster ab spiritu (PAVL. NOL. epist. 10, 2 sensum a corde tuo -em. 23, 11 ab illo magistro [*syn.* mollis]). de: STAT. Theb. 6, 337 nec -r (*color*) illo de grege. ex: HIL. trin. 7, 14 -em ex deo . . . naturam.

II *i. q.* ***non generosus***: A *proprie de genere, i. q. loco non eodem, ignobili, obscuro natus*: 1 *de hominibus singulis*: OV. epist. 15, 171 non ego coniugium generosae -r opto (*cf.* 173 in gente nostra). TAC. ann. 6, 42 materna origine Arsaciden, cetera -em (*se. origine, potest etiam n. pl. esse*). 12, 51 dignitate formae haud -em reputantes *Zenobiam* (15, 59 -em et sola corporis forma commendatam *uxorem*). 12, 62 cui ut -i Pseudophilippi vocabulum impositum (*cf.* AMPEL. 16, 5 Pseudophilippus, vir plebeius et -r). CYPR. GALL. gen. 508 -r heres . . . , quem serva creavit (*opp.* nobilibus thalamis). NOVELL. Theod. 2, 22, 1, 3 naturali ac -i soboli (*opp.* legitimae proli) (COD. Iust. 5, 27, 12, 5 si quid saltem huiusmodi vocabuli (*velut* 'avi') in tam -es homines extendere maluerint). ORIG. in Matth. 13, 16 similes se praebent pueris -bus (ἀγενέσι) *pueri generosi.* GREG. M. in I reg. 4, 4, 25 et velut valde -es urbanae consuetudinis gestum nesciunt *homines saeculares. in imagine de fluvio quasi homine*: AVSON. Mos. 355 Sura tuas properat non -r ire sub undas (*cf.* 357 nobilius permixta tuo sub nomine). 2 *de populis*: LIV. 25, 40, 12 -em Afrum imperatori Carthaginiensi *imperare.* PLIN. nat. 4, 80 Scythae -es et a servis orti (VAL. FL. 6, 85 -es . . . Sindi . . . paterno crimine . . . metuentes verbera. *cf.* CLAVD. 18, 1, 509 servilis . . . pubes). STAT. Ach. 1, 901 an gens humilis -esque videmur? SOL. 30, 3. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 102A iste alienigenae et obscurae gentis homo et -is, id est populus gentium. 3 *de herbis*: COLVM. 7, 9, 7 -is harundinis, quam vulgus cannam vocat. PALLAD. 1, 7, 1 -es surculos (*opp.* meliores). 4 *de bestiis*: COLVM. 9, 8, 5 non sunt -es intermiscendae, quae infament generosas *apes.* 5 *de rebus*: GELL. 12, 1, 17 hominis corpus . . . et animum bene ingeniatis primordiis incohatum insitivo -ique alimento lactis alieni corrumpere. APVL. met. 7, 16 adulterio -i (*de asino et equa*). SALV. gub. 4, 26 per -is contubernii vilitatem. ENNOD. carm. 2, 148, 4 -i . . . nobilitate.

B *latiore sensu, i. q. vilis, humilis*: 1 *de rebus*: VERG. Aen. 4, 13 -es animos timor arguit (MART. CAP. 5, 494 *ad l.* timor est causa, ut -r sit animus, quod timoris effectum est). LVCAN. 6, 417 -es trepidant animi (GLOSS. V 88, 29 *ad l.* -es timidi). *cf.* TAC. hist. 3, 85 una vox non -is animi. ann. 4, 38 APVL. Plat. 2, 14. CAPITOL. Maximin. 8, 11 conscientia -is animi. AVIEN. Arat. 329 -r in vobis animus. HEGES. 1, 31, 3 -is animi virum (*cf.* Ios. bell. Iud. 1, 18, 3 ἄξιος τῆς ἀγεννείας πέλεκυς). PAVL. NOL. carm. 29, 195 animos. *cf.* PRVD. psych. 248 num humilis quem -em trepidatio prodit. anima *p. 381, 34.* SEN. clem. 1, 16, 5 trepidatione -i (LVCAN. 3, 149 metus. PS. PROSP. carm. de prov. 204. AVIEN. Arat. 343 terror. CASSIOD. in psalm. 146, 11 timore. *cf.* SVLP. SEV. Mart. 20, 1 -e inconstantiā). PRVD. cath. 7, 12 socordia. SEN. Herc. O. 137 clamor. VAL. FL. 1, 164 questus. TAC. hist. 3, 65 Vitellii proiectus et -r *vultus.* ann. 12, 19 prece haud -i (12, 36). ENNOD. epist. 7, 31, 1 silentio -i (*i. indecoro*). LVCAN. 9, 4 rogum (COMMENT. *ad l.* pro indigno

meritis suis. *cf.* ADNOT.). 10, 441 latebras (COD. Theod. 7, 18, 4, 2 *a. 380* = COD. Iust. 12, 45, 1). STAT. silv. 3, 2, 41 nec cano -i Phoebeum Amphiona plectro. TAC. ann. 11, 19 nec irritae aut -es insidiae fuere. PANEG. 9, 13 foeda et -r talis conversio. SYMM. rel. 4, 2 -em praefecturam. HEGES. 5, 16, 98 consortium -is societatis. RVFIN. Orig. in Ios. 21, 1 ignobilem et -em vitam (in gen. 16, 1 PRVD. apoth. 159). ENNOD. dict. 13, 1 paupertate. COD. Iust. 7, 18, 14, 3 -i morte (12, 45, 3). *adde*: BACHIAR. fid. 8 p. 1036[A] solum (*errore pro* sonum *positum esse videtur*) -e (*sc. aereum pro aureo*) reddit et confessione tinnitum. **2** *de hominibus, imprimis imbellibus*: LIV. 38, 49, 4 -em et emollitum amoenitate Asiae *hostem* (LVCAN. 4, 344). LVCAN. 1, 365 -em potiere togam (COMMENT. *ad l.* pro imbello. togam . . . hoc est senatum -em a maioribus suis). 2, 523 Romamne petes pacisque recessus -r? 3, 367 si solus eam dimissis -r armis (*cf.* 9, 268 SIL. 11, 524 STAT. Theb. 1, 639). 8, 676 -r atque operae miles Romane secundae. SIL. 10, 422 mala bello pectora -emque manum. STAT. Theb. 10, 209 -r aut . . . trepidus. 10, 333. AMM. 23, 6, 44 -es et ignavos (31, 2, 22). 26, 7, 16 HEGES. 3, 16, 22. *de fractis aut humilibus*: SEN. Thy. 931 non inflexa cervice nec -em victumque malis rectum . . . ferre ruinas [Herc. O. 1836 fortes vetant maerere, -es iubent *del. Leo*]. dial. 6, 12, 4 -em aliquem et numerum tantum nomenque filii expleturum. epist. 92, 26 -es et humillimae mentis *philosophi*. 107, 11 ille pusillus et -r. LVCAN. 2, 116 populus (COMMENT. *ad l.* oblitus dignitatis suae). VAL. FL. 7, 430. AVSON. 257, 8 mollis Otho infami per luxum -r aevo. SYMM. rel. 3, 15 -es trapezitas. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 8, 32 digno coniuncta viro: -is viri carpit societatem. AMBR. *v. infra l. 43.* RVFIN. hist. 5, 1, 35 in multo opprobrio expositi erant tamquam -es (ἀγεννεῖς) et ignavi. SVLP. SEV. dial. 1, 26, 6 infelices, -es, somnulenti. COD. Theod. 11, 1, 18 (*a. 381*) ingratus et -r civis (COD. Iust. 2, 6, 6, 5 velut abiecti atque -es inter vilissimos numerabuntur. 7, 6, 1, 4 -r et impius). PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562[A] -r petitor (*i. qui* 'vilia et indigna precatur'). ENNOD. carm. 1, 8, 11 -em . . . rectorem *i. Phaethontem.* *nota*: SIL. 15, 76 animas (ARNOB. nat. 2, 44 -es futuras locorum immutationibus). *de partibus corporis*: CYPR. GALL. iud. 167 -e⟨m⟩ multo sensit sub pondere laevam. **3** *de bestiis*: SEN. epist. 90, 4 -r taurus, sed qui magnitudine actoris ceteros mares vicit (*opp.* maximus, vehementissimus). COLVM. 6, 37, 9 -r ac vulgaris asellus (*opp.* pretiosus, *syn.* vilis). PLIN. nat. 8, 179 *boves.* 10, 8 imbellis et -r *oripelargus.* 11, 265 *canes.* STAT. Theb. 11, 31 *lupi* (12, 740. SCHOL. *ad l.* timidos). SOL. 15, 7 offensus -i praeda (*canis fortiores expectans feras*). **4** *de herbis*: PLIN. nat. 17, 33 atrae -esque herbae *vitis* (*in imagine de homine*). AMBR. hex. 2, 5, 21 radicis -is fructus deterior. THEOD. PRISC. eup. faen. 16 fruges -es alit (*humor terrae, variant codd.,* degenerant *B, antea ibid.* fructus cum raritate progenerat). *de lapidibus*: PLIN. nat. 37, 58 ut -es nominis (*adamantis*) tantum auctoritatem habent.

notabilia de structura: indicatur qua re aliquis -r factus sit.: c. abl. instr.: LIV. 38, 49, 4 *v. supra l. 11.* SEN. Thy. 931 *v. supra l. 19.* CYPR. GALL. Ios. 437 non -r aevo (VVLG. Ios. 14, 11 valens). *indicatur ad quam rem pertineat -is vitium: c. abl. lim.*: PLIN. nat. 14, 41 -r vino *vitis.* TAC. ann. 4, 61 claris maioribus quam vetustis vitaque non -r. ad: TAC. ann. 1, 40 se divo Augusto ortam neque -em ad pericula. circa: EVGIPP. Sev. 43, 5 circa observantiam mandatorum -es inveniamur et reprobi. *adv.*: TAC. ann. 11, 17 privatim -es (*cf. l. 52*), in publicum vitiosi.

III *sine sensu vituperationis i. q.* **ortus** *ex: c. gen. subi.*: PLIN. nat. 11, 61 naturae eiusdem -es vespae atque crabrones. 18, 93 traduntque eam ⟨ac⟩ tiphen, cum sint -es redire ad frumentum. *inde pro subst.*: AVG. civ. 2, 29 -es tuos *i. posteros.*

syn.: abiectus, adulterinus, alienus, decolor, discretus, dissimilis, diversus, emollitus, foedus, humilis, ignavus, ignobilis, imbellus, immemor, impius, inaequalis, indignus, ingratus, insitivus, mixtus, mollis, naturalis, pusillus, remissus, reprobus, timidus, trepidus, victus, vilis. *oppos.*: dignus, fortis, generosus, ingeniosus, intrepidus, legitimus, magnus, melior, praestans, pretiosus, rectus, sanctus, timendus, vehemens.

dēgenerāscere degenerare GLOSS. V 188, 28.

dēgenerātio, -ōnis *f. a* degenerare (*cf. p. 383, 5*). AVG. beat. vit. 35 nulla -e impediente perfectum *deum.* ord. 2, 5, 16 quidve inde (*ex principio*) in nostram salutem sine ulla -e manaverit.

✖**dēgenero,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* genus, *cf.* degener. *Th.*]. *passive* (*praeter usum transitivum*): VAL. MAX. 2, 7, 7 -atum erat. SERV. Verg. georg. 2, 59 modo -ant vertuntur in peius (*sic plerumque*), alias in melius (*v. p. 382, 6*). AMBROSIAST. in Ephes. 2, 3 -are . . . est ab auctore recedere. GLOSS. -at a genere suo dissimilat. -et desimulet. parentes -are ἐξευγενίσαι ἀποκάμψαι. -bo ἐλαττοῦμαι. -verat misthâh (*anglosax.*). *legitur inde a* CIC., *apud poetas (dactylicos) inde a* VERG., *nota*: PLIN. nat. *20ies* TAC. *10ies. utuntur scriptores praesente, ubi expectamus perfectum* (*Madvig. ad* CIC. fin. 5, 13), *quasi* degenerem esse *significet, velut*: CIC. Tusc. 2, 60 Phil. 13, 30 LIV. 22, 14, 6 SIL. 15, 745 TAC. Germ. 42. *nota crebram negationem.* [*corrupte*: SEN. dial. 7, 13, 4 qui voluptatem sequitur, videtur enervis fractus, -ans viro. *ex coniectura legitur* LAMPR. Alex. 8, 5.]

I *intransitive*: **A** *recedere a genere suo ad aliud: accedit abl. instr.,* in *c. abl.*: **1** *sensu strictiore: de prole sim.*: **a** *de hominibus a sua vel paterna indole recedentibus*: CIC. Verr. 4, 159 ut etiam si natura puerum a paternis vitiis atque a generis similitudine abduceret, consuetudo tamen eum et disciplina -are non sineret (*sc. ad melius. cf.* ENNOD. opusc. 1, 17 p. 266, 8 -are nobiliter. 10, 5 p. 420, 20 feliciter. dict. 9, 20 p. 455, 17 sublimiter. *cf.* opusc. 2, 138 p. 329, 21 quos -asse claritas fuerat). SEN. contr. 9, 4, 22 Murredius non -vit (*a se*) in hac controversia; nam colorem stultissimum induxit. FRONTO p. 218, 5 N. si Marso quis patre natus viperas . . . timeret, nonne -are videretur? AVSON. 111, 2. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 4, 179 -ar⟨e solere ulti⟩mos partus. AVG. in psalm. 84, 4 si filii promissionis in semen deputantur, offendendo deum Iudaei -erunt (*opp.* de genere Abrahae facti sumus). PS. PHOEBAD. fid. 7 p. 44[C] ut deus . . . -aret in filio, non modo potestate, sed condicione mutata (NICET. p. 14, 6). ENNOD. dict. 12, 7 p. 463, 5 ne optimi -ent et ut mali -ent. *de discipulis*: CIC. fin. 5, 13 horum posteri . . . ita -ant, ut ipsi ex se nati esse videantur. **b** *de herbis*: LIV. 38, 17, 13 generosius in sua quidque sede gignitur: insitum alienae terrae in id, quo alitur, natura se vertente, -at (*cf.* QVINT. inst. 12, 10, 19 velut sata quaedam caelo terraque -ant. FLOR. epit. 2, 11, 4 uti frugum semina mutato solo -ant. TERT. anim. 20 alia -ant pro condicione caeli et soli *semina*). PLIN. nat. 15, 84 mespilis tria genera . . .; tertium -at, anthedoni tamen similius. 18, 115 alica adulterina fit . . . e zea, quae in Africa -at. *cetera v. sub I A 2, I B* (*p. 383, 23*).

2 *sensu latiore*: **a** *cum praepositionibus*: ab, *i. recedere*: ab *re* (*subiectum est persona*): CIC. Flacc. 25 ab . . . virtute maiorum . . . non -vit L. Flaccus (PS. QVINT. decl. 3[b] p. 65, 11 SVET. Nero 1, 2 TREB. Gall. 4, 3 SCHOL. Stat. Theb. 8, 609). prov. 18 cuius utinam filii ne -assent a gravitate patria. BELL. Alex. 24, 3 a gentis suae moribus (SVET. Aug. 17, 1). VAL. MAX. 2, 7, 7 ubi aliqua ex parte a tuis auspiciis -atum erat. 3, 5 pr. ab earum (*imaginum*) splendore. 3, 8, 6 nihil a tuorum amplitudine. IVV. 14, 14 a magna . . . culina. TAC. dial. 27 libertate, a qua vel magis -vimus quam ab eloquentia. Germ. 45 in tantum non modo a libertate, sed etiam a servitute. hist. 2, 62 -bat a labore ac virtute miles assuetudine voluptatum. 3, 28 *non* a fama vitaque sua quamvis pessimo flagitio -vere. PELAG. in Rom. 11 p. 698[C] a natura. PAVL. NOL. epist. 24, 8 -ans a fide patrum (AVG. in psalm. 84, 4). CLAVD. MAM. anim. p. 136, 11 ab hisce doctrinis. SERM. Caspari Anecd. p. 331, 17 homini, qui ab statu suo -verat. *subiectum est res*: COLVM. 3, 10, 19 *malleolum* a fecunditate materna sic -are. HIL. syn. 20 essentiam patris a se in filio -asse gignendo. SERM. Corp. Vind. 21 p. 250 a se omnino nobili commutatione -ant *aquae in vinum conversae.* SEDVL. *v. infra l. 58.* ab *homine* (*subiectum est persona*): CIC. Scaur. 42 ab his orti Poeni . . . nihil se -asse docuerunt. Phil. 13, 30. Tusc. 2, 60 Zenonem . . . a quo illum -are dolebat (*item de discipulo*: div. 1, 6 *cf.* EVGRAPH. Ter. Haut. 12 ego non -bo ab eo qui cogitavit *i. non vilior actor quam ille poeta ero*). LIV. 4, 48, 10 ab stirpe Claudia. 9, 34, 15 a familia imperiosissima. 22, 14, 6 a patribus nostris (IVST. 12, 4, 1 a Philippo . . . patre . . . tantum ut. SVLP. SEV. chron. 1, 59, 4 multum. *cf.* VAL. MAX. 3, 5 tit. a parentibus claris. IVST. 14, 5, 7 tantum . . . a maioribus ut. PS. RVFIN. in Os. 12, 7/8 a quo [*Iacob*] posteros -asse. ENNOD. carm. 2, 24, 8 *sc. ad melius*). LIV. 38, 56, 11 tantum a se ipso (CVRT. 10, 1, 42. HIL. trin. 5, 20 quomodo deus filius a se possit -are (denegare *al.*) ne (ne non, quod *al.*) verus sit (*cf. p. 383, 17*). *subiectum est res*: SIDON. epist. 5, 5, 1 a quo (*poeta*) studia posterorum ne parum quidem . . . -erunt. SEDVL. carm. pasch. 2, 241 ab alto . . . terrena deo (*cf.* op. pasch. 2, 17 a caelestibus opera terrena). ex: PLIN. nat. 18, 142 -ansque ex leguminibus . . . cracca. HIL. syn. 27 pater generando filium nihil ex se in eo -at diversitate naturae. in *c. acc., i. abire in*: LIV. 9, 18, 3 exercitum Macedoniae oblitum -antemque iam in Persarum mores (CVRT. 8, 5, 14. 9, 3, 10 POMER. 3, 22). PLIN. nat. 17, 117 in feritatem *vites.* ARNOB. nat. 2, 31 *animas* in naturam . . . mortalem (MACR. somn. 1, 14, 7 in fabricam corporum). GILD. Brit. 24 chron. III p. 39, 25 vinea illa olim bona in amaritudinem (*per imaginem*). LIV. 38, 17, 12 Macedones . . . in Syros Parthos Aegyptios -aruut. CELS. 8, 1 p. 326 in cartilaginem *costae.* PLIN. nat. 12, 76. 17, 213 talis cultura (*vitis*) -at in labruscam. 18, 149 hordeum in eam (*avenam*) sic, ut ipsa frumenti sit instar (HIER. epist. 15, 1, 2 *in imagine.* c. Ioh. 22 *in comparatione. cf.* AVG. c. Iul. 6, 6, 15 semen *oleae* . . . in oleastrum). PLIN. nat. 19, 176. 32, 98 in duas species *murices.* ARNOB. nat. 5, 38 rei gestae natura in alienam naturam. ad: TAC. ann. 14, 21 nec quemquam Romae honesto loco ortum ad theatrales artes -visse. ex *et* in: PAVL. NOL. epist. 43, 6 propago eorum ex vinea domini . . . -vit in vineam Sodomorum. MACR. sat. 1, 21, 26 ex homine in feram per membra posteriora -at *Sagittarii sidus.* ab *et* ad: BOETH. in Porph. comm. pr. p. 9, 3 corporum tactu ab intellectibilibus ad intellegibilia -arunt *haec omnia.* **b** *sequitur casus: ablat.*: MANIL. 4, 77 -ant nati patribus. STAT. Theb. 4, 149 non . . . famā . . . immanis alumni -at *Tiryns* (SCHOL. *ad l.* a fama Herculis). IVVENC. 2, 723 sic genus hoc vero sensu (mentis *M*) cum -arit (degener errat *R*). GILD. Brit. 25 chron. III p. 40, 14 cuius (*gentis*) . . . suboles magnopere avita bonitate -vit. RVT. NAM. 1, 591 ipsum me gradibus (*i. honori-*

bus) non -asse parentis. *dat.*: STAT. Theb. 1,464 magni de stirpe creatum Oeneos et Marti non -are paterno *me* (SCHOL. 1, 463 a paterna virtute). CLAVD. 8, 367 et patri non -aret Achilli (*cf. p. 379, 70*). CASSIOD. var. 1, 44, 4 pudor est -asse prioribus (*vel abl.*).

B *i. q.* ***degenerem fieri,*** *in peius abire* (*accedunt abl. instr.*, in *c. abl.*): **1** *de rebus*: CIC. Brut. 130 naturale quoddam stirpis bonum -visse vitio depravatae voluntatis. SEN. epist. 87, 25 bona (⟨in⟩ bona *coni. Hense, sc. mala*) -are non possunt. PLIN. nat. 14, 125 animus (AMBR. Abr. 2, 11, 79 ne ... nostra mens ... non solum bonos non generat partus, sed etiam inutilibus plerisque -et [*syn.* silvescere, dissolvi]). VEG. mil. 1, 28 in hominibus Martius calor. AMBR. fug. saec. 7, 37 nullo vitio *vita* (*syn.* corrumpitur, mutatur. SALV. gub. 7, 59). PRVD. psych. 80 maiestate ... non -ante per usum carnis. ham. 645 sancta voluntas. SALV. gub. 3, 59 morum -antium pravitate. ENNOD. epist. 5, 21 p. 124, 20 vena linguarum. VEREC. in cant. 6, 1 -ante ... disciplina. PLIN. nat. 25, 8 multumque -at transcribentium socordiā *pictura*. SIL. 15, 745 dextera in armis -at. ATIL. gramm. VI 270, 5 quod in fine -at (*galliambon*), quominus integrum ionicum ἀπ' ἐλάσσονος fiat (*i. deterius fit quam ut. cf. p. 382, 56*). MIRAC. Steph. 2, 3 omniumque vasorum ... numerus ... similiter -asse ac deperisse repertus est (*sc. vinum in eis*). MACR. sat. 1, 21, 17 validusque est pectore et priore corporis parte ac -at posterioribus membris (*i. obscurior fit? abl. pro* in *c. abl.*). *imprimis de herbis generositatem amittentibus, ad vile genus se vertentibus*: VERG. georg. 1, 198 vidi lecta ... et spectata (*semina*) -are tamen (SERV. auct. 1, 197 in nascendo -are). 2, 59 pomaque -ant sucos oblita priores. COLVM. 2, 9, 11 quamvis celerius (PLIN. nat. 14, 38) locis umidis, tamen etiam siccis frumenta -ant (*cf.* PALLAD. 1, 6, 2). 3, 2, 7 etiamsi -ent sibi comparatae *vites*. 3, 10, 4 surculus translatus rarius -at, quoniam ex deteriore statu meliorem sortitur. *al.* PLIN. nat. 13, 4 iidem suci varie alibi atque alibi praevaluere aut -vere. 17, 59 omnia haec ... -antia et insito restituenda (21, 33). 17, 60 quibusdam natura ... omnino non -andi. 21, 69 THEOD. PRISC. eup. faen. 16 *v. p. 381, 44*. **2** *de hominibus: degenerem i. indignum genere nobili se praebere, deteriorem fieri*: OV. met. 6, 635 -as: scelus est pietas in coniuge Tereo. TAC. Germ. 42 praecipua Marcomannorum gloria viresque ... nec Naristi Quadive -ant (ann. 2, 2 subiit pudor: -visse Parthos. 15, 68 centuriones in perpetiendis suppliciis. ENNOD. carm. 2, 78, 8). ann. 1, 53 constantia mortis haud indignus Sempronio nomine: vitā -verat. 14, 20 -et studiis externis iuventus. *adde*: SEN. dial. 2, 2, 2 vitia civitatis -antis et pessum ... sidentis. 12, 3, 4 domum in nullo fratre -antem. FLOR. epit. 4, 2, 65 ducum successio (*i. duces succedentes*). *de bestiis*: PLIN. nat. 32, 154 rarus is (*piscis*) et non -at (degener *dett.*).

II ***transitive,*** *i. degenerem, vilem reddere; nobilitate privare: aliquem*: PROP. 4, 1, 79 non -asse propinquos *me*. VAL. MAX. 5, 2, 4 conspectum -ati (*fugā filii*) patris. GREG. M. in euang. 28, 2 temetipsum *eo quod ad servum is*. *acced. dat.*: TERT. adv. Val. 29 p. 205, 2 saluti -atum ..., mediae spei deliberatum ..., certae saluti praeiudicatum *genus*. *aliquid*: OV. met. 7, 543 acer equus quondam magnaeque in pulvere famae -at palmas (*syn.* oblivisci). Pont. 3, 1, 45 hanc cave -es *personam* (*coniugis bonae*). STAT. silv. 3, 1, 160 tantum non -bit honorem (*cf. Vollmer ad l.*). CAPITOL. Opil. 7, 7 nomen illud sanctum *Antonini* (*opp.* auxisse, *syn.* polluisse). Gord. 19, 6 vita sua nec tamen fortitudinem bonis umquam -vit (*lect. dub.*). HIL. syn. 20 dissimilitudinem -atae essentiae naturalis. *subiectum est res*: COLVM. 7, 12, 11 animos ... -at *venus teneris canibus*. HIL. trin. 7, 39 dum naturam dei non -at nativitas. *passive i. q. corrumpi, degenerem fieri, degenerare intransitive*: SOL. 17, 11 adulteris coitibus -antur partus leaenarum et leones quidem procreantur, sed ignobiles. HIL. syn. 20 *supra l. 54. adde* TERT. *l. 47*.

part. perf. pass. pro subst. n. **dēgenerātum,** -ī. *i. q. degeneratio*: LIV. 1, 53, 1 ni -um in aliis huic quoque decori offecisset.

syn.: abduco, contemno, corrumpo, damno, deperio, despicio, effetum esse, fio, humilio, indignum esse, muto, obliviscor, pessum sido, polluo, silvesco, verto, vilesco. *opp.*: augeo, praevaleo, renovo, restituo, validum esse.

dēgenerōsitās, -ātis *f. a* de *et* generositas. *i. q. natura vel consuetudo degener*: GREG. M. in I reg. 4, 4, 25 viri dei nobiles sunt, qui ... superna luce resplendent et nihil -is habent (*syn.* vilitas, obscuritas; *opp.* conversatio superna). *cf. p. 380, 51*. *Bögel.*

dēgenio, -ātus, -āre [*a* de *et* genius, *cf.* degenerare. *Th.*]. *i. q. dehonestare*: CASSIOD. var. 5, 5, 4. 12, 10, 3 -atus.

?**dēgermino,** -āre *a* de *et* germinare. HIER. interpr. Iob 8, 19 de terra autem alterum -bat (*Sangall.*, germinabit *al.*).

dēgero, -ssī, -ere *a* de *et* gerere. *imp.*: degere *v. l. 79*. *i. q. deferre*: PLAVT. Men. 741 pallam ... domo suppilas tuae uxori et tuae -is amicae. 804 ornamenta clam ad meretrices. True. 113 huc bona mea -ssi (*cf.* GLOSS. II 41, 18 -ssi κατέπηξα κατέπεμψα). CATO agr. 37, 5 de vinea ... sarmenta -e. NOT. Tir. 26, 63ᵃ -it. 26, 70ᵃ -ssit. [*dub.*: LAMPR. Comm. 9, 6.] *cf.* digero.

dēgestio, -ōnis *f. a* degerere. GLOSS. egestio. curatio, purgatio. IV 224, 49 cuniculum -o aquarum. *cf.* digestio.

dēgestat degerit[ur] GLOSS. IV 53, 6. *a* degerere.

dēglabro, -ātus, -āre [*a* de *et* glaber *vel* glabrare. *Th.*]. GLOSS. ψιλῶ (DOSITH. gramm. VII 436, 9). LACT. inst. 1, 21, 20 -ato corpore. PAVL. inst. 47, 7, 5 pr. cingere *arborem* est -are (*i. corticem detrahere*).

dēgladio *v.* digladio.

dēglūbo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* glubere. deglobere: GLOSS. *perf.* deglubasse: TERT. *l. 13*. GLOSS. -at. -ata. GLOSS. ἐκδέρω. ἀποδέρω. -ere vellicare. id est flean (*anglosax.*). decluere *et* degluere decoriare. degluit decoriavit. recoriavit. -ata recoriata. -ptus pelle exutus, id est cute expoliatus. *i. q. pellem detrahere*: PLAVT. Poen. 1312 -pta mena. VARRO Men. 285 ut se vel vivum -ret. rust. 1, 48, 2 *gluma* a glubendo, quod eo folliculo -itur granum. SVET. Tib. 32 (*in imag.*) boni pastoris esse tondere pecus, non -ere (*dictum Tiberii*. OROS. hist. 7, 4, 4). TERT. pall. 3 p. 929 Oehl. -asse oviculam. CHIRON 463 sic tamen ubi oves -pseris. MARCELL. med. 16, 68 mus -ptus (34, 35). *sensu obscaeno*: AVSON. 71, 7 -it, fellat, molitur per utramque cavernam *mulier*.

dēglūtino, -āre *a* de *et* gluten *vel* glutinare. *i.q. gluten demere, mollire*: PLIN. nat. 25, 163 palpebras. *intransitive*: CHIRON 836 ne -et vitium eius.

✱**dēgluttio,** -īvī, -ītum, -īre *a* de *et* gluttire. *scribitur passim* -t-. GLOSS. absorbuit -vit.

i.q. devorare, absorbere, proprie et in imagine: FRONTO p. 182, 7 N. hunc cibum -vit. TERT. nat. 2, 12 saxum ... -vit *Saturnus*. ITALA deut. 11, 6 (Aug. loc. hept. 5, 28) quos aperiens terra os suum -vit eos *eqs.* (κατέπιεν, VVLG. absorbuit. *cf.* VVLG. num. 16, 30. 34 psalm. 105, 17 GREG. TVR. Andr. 4). Iob 7, 19 (Aug. in Iob p. 524, 3) donec -am salivam meam (καταπίω, VVLG. glutiam). 8, 18 (Aug. in Iob p. 526, 14 HIER. interpr. Iob cod. Sangall.) si -etur, locus mentietur eum (καταπίῃ, VVLG. si absorbuerit eum de loco suo, HIER. interpr. Iob codd. Sangall. βμ -ierit). psalm. 106, 27 (Arnob. in psalm. 106 PSALT. Rom.) sapientia eorum -ita est (κατεπόθη, VVLG. devorata). thren. 2, 16 (Aug. in psalm. 118 serm. 17) -vimus eam (κατεπίομεν, VVLG. devorabimus). AMBR. in psalm. 118 serm. 17, 3 *diabolus* -vit eos. VVLG. psalm. 123, 3 vivos nos (*cf.* CASSIOD. *ad l.*). prov. 1, 12 -amus eum sicut infernus viventem (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 57 p. 359ᶜ. 111 p. 506ᴬ mors devorat, -it infernus. 121 p. 530ᴬ). Ion. 2, 1. I Petr. 3, 22 (*in imag.*) -ens mortem *Christus* (*cf.* CASSIOD. compl. in I Petr. 3, 17). AVG. c. Faust. 6, 4 *cucurbitas*. MARCELL. med. 16, 79 gumen ... -itum. 31, 32. BOETH. c. Eut. praef. 32 (*in imag.*) meditabar ... nec -iebam quod acceperam, sed frequentis consilii iteratione ruminabam (*cf.* GREG. M. in Ezech. 1, 10, 3 pertracta intellege, id est prius mande et tunc -i). VEREC. in cant. 1, 13 terrenis sunt cupiditatibus -iti *crucifixores Christi*. GREG. TVR. Franc. 10, 13 quidquid humani corporis piscis absorbuit, ales rapuit, bestia -vit. ALC. AVIT. carm. 4, 364 -ire virum. *al.* *L.*

✱**dēgo,** -ī, -ere [*a* de *et* agere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 525, 1 'dego' syncopam euphoniae causa protulit. degeo: VITA patr. 9, 1 absque solatio. *perf.* degui: LVCID. Faust. Rei. epist. 2 p. 166, 13 HYD. chron. II pr. GREG. TVR. dial. 15. ENNOD. opusc. 1 p. 281, 18 -uerit. PAVL. FEST. p. 73 -ere antiqui posuerunt pro expectare (*sine exemplo*). NON. p. 278 -ere est agere (minuere, detrahere *ex locis* PLAVT. Aul. 165 [demam *codd.*]. Epid. 65 [detegetur *codd.*]). GLOSS. διάγω ἀντὶ τοῦ διατρίβω. -it διάγει, habitat, vivit, agit, consistit, demoratur. -unt transeunt (transigunt?), vivunt vel versantur. -as διάξεις (διάγοις *Vulc.*). -ere exigere, vitam agere. -entes διάγοντες. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO; *singulis locis*: CATVLL. VERG. CVLEX OV. VELL. CELS. COLVM. LAVS Pis. SIL. PLIN. epist.; *binis*: TER. HOR. CVRT.; *ternis*: PLAVT. LIV. PHAEDR. STAT. TAC.; *deest*: CATONI RHET. Her. CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. PVBLIL. VARRONI SALL. NEP. TIB. PROP. VITR. *al.* [*loc. dub.*: OV. am. 3, 61. SEN. contr. 1, 3, 7 in templo dixerat (vixerat *Faber*, degerat *Gertz*). *cf.* 7, 1, 6. CARM. epigr. 322 sexcentum decies (*fort.* degens *Bücheler*) era nonagesima nona.]

1 *i. q.* ***peragere,*** *plerumque de tempore et vita*: **a** ***cum obiecto*** (ARVS. gramm. VII 467, 31 -o illam rem): ENN. ann. 115 Romulus in caelo cum dis genitalibus aevum -it (LVCR. 2, 16 -itur hoc aevi quodcumquest. 5, 1440. PAVL. FEST. p. 13 aedis dicitur, quod in ea aevum -atur). PLAVT. Cas. 291 utrum ... mavis ... maritum servom aetatem -ere et gnatos tuos (Cist. 77 quicum aetatem -rem. TER. Phorm. 417 cum uno aetatem -ret. TVRPIL. com. 57 quaeum aetas -enda et vivendum esset tibi. CIC. S. Rosc. 150 inter feras. LVCR. 4, 1122. 3, 509 cur eadem [*animum et animam*] credis ... cum validis ventis aetatem -ere posse. SEN. Phaedr. 90 in malis. epist. 67, 2 maior pars *aetatis meae* in vestimentis -itur. PANEG. 9, 26 omnesque Constantinus in terris -at aetates). PLAVT. Most. 534 a mani ad noctem usque in foro -o diem (HEGES. 4, 20 de anno sequenti octavum diem -ret *Nero*). CIC. fin. 1, 64 tollitur omnis ratio et vitae -endae et rerum gerendarum (3, 50 quae *res* ad vitam -endam pertinerent. 4, 15 ex summo bono. 4, 60. 5, 11 off. 1, 11. LVCR. 4, 1282 ⟨te⟩ secum -ere vitam. LIV. 39, 13, 6 reliquum vitae. PHAEDR. 1, 3, 2 suoque potius habitu vitam -ere. app. 13, 4 in sepulcro vitam lugens -ret. SEN. epist. 107, 3 in hoc contubernio vita -enda est. LVCAN. 4, 358 vitam patiaris inermes -ere. PLIN. nat. 3, 124 in montibus. 12, 5 sine quis vita -i non possit. TAC. ann. 4, 41 procul Roma amoenis locis. FRONTO p. 183, 3 N. ARNOB. nat. 4, 36 LACT. inst. 1, 1, 25.

3, 7, 5. *cf.* 7, 1, 13. AVSON. 302, 53 secum iubet reliquum, quod esset vitae, totum -ere). STAT. Theb. 6, 831 sic otia Martis -ere. PANEG. 10, 2 quintum decimum maximus princeps salutaris imperii annum -it (PS. AVR. VICT. epit. 47, 3 -enti annum a tricesimo tertium). PANEG. 11, 4 aestates omnes in castris, hiemes in tribunalibus -it. *nota*: LVCR. 4, 968 contractum cum ventis -ere bellum. *adduntur adiectiva et adverbia (vel locutiones adverbiales)*: aevum: CIC. phil. frg. V 50 si nobis . . . in beatorum insulis immortale aevum . . . -ere licet. LVCR. 2, 1094 placidum. 5, 172 pulchre. CARM. epigr. 59, 20 ubei omnes pariter aevum -re⟨nt⟩. aetatem: FRONTO p. 95, 8 N. longam. diem: TER. Ad. 522 perpetuum in laetitia. AFRAN. com. 141 illum Dianae sanctum diem. vitam: LVCIL. 397 quietam. CIC. S. Rosc. 144 in egestate. Sull. 75 foedissimam. fin. 1, 35 sine metu. 4, 30 cum virtute. epist. 11, 28, 8 quod reliquum est vitae, in otio Rhodi -am (DARES 8). LVCR. 3, 322 dignam dis. 5, 1122 placidam (5, 1154 placidam ac pacatam). VERG. Aen. 4, 551 sine crimine. PHAEDR. 1, 30, 6 longeque ab ipsis -rent vitam boves. VELL. 2, 3, 2 gloriosissime. PLIN. nat. 6, 66 vita mitioribus populis Indorum multipertita -itur. 16, 126 sine quis mitior vita -i non possit. 31, 88 vita humanior sine sale non quit -ere (*fort.* -i). ARNOB. nat. 6, 25 pacificam. LACT. inst. 3, 7, 5 quo rectius vita -atur. 5, 5, 6 communem. 6, 10, 13 erraticam. IVST. 1, 7, 7 regiam. MART. CAP. 6, 665 parilem. COD. Theod. 11, 12, 3 (*a. 365*) privatam (IORD. Get. 306). otia: CATVLL. 68, 104 libera . . . otia pacato -ret in thalamo. CVLEX 73 otia invidia -entem et fraude remota. senectam: HOR. carm. 1, 31, 20 turpem. LACT. mort. pers. 20, 5 tranquillam senectutem.

b ***absolute*** (*cf.* PS. ASPER gramm. suppl. 50, 23 neutralia verba haec sunt...-o), *i. q. vivere* (*accedit saepe ubi*): HOR. carm. 3, 29, 42 ille potens sui laetusque -et. CELS. 2, 18 eae *aves* quoque quae in aqua -unt. CVRT. 8, 9, 33 qui in urbibus publicis moribus -unt. 9, 3, 8 inter feras serpentesque. LAVS Pis. 222 tecum. PLIN. nat. 2, 1 cuius *caeli* circumflexu -unt cuncta. 2, 246 circa Tanain Sarmatorum gentes -ere. 4, 81 qui extremi . . . -unt. 5, 45 passim cum feminis -unt. 6, 55. 162 Arabes mitrati -unt aut intonso crine. *ibid.* ex innumeris populis pars aequa in commerciis aut latrociniis -it (16, 161). 8, 142 quae *animalia* nobiscum -unt. 9, 1 animalium, quae terrestria appellavimus hominum quadam consortione -entia. 11, 72 crabronum silvestres in arborum cavernis -unt. 29, 11. 33, 21 sub imperio nostro. SIL. 17, 6 qui . . . praesentis -ret aevi optimus. STAT. Theb. 1, 63. Ach. 1, 507 *Achillem* nec antris Chironis patria nec -ere Peleos aula. TAC. Germ. 20 inter eadem pecora, in eadem humo -unt. ann. 4, 57 certus procul urbe. IVLIAN. dig. 24, 2, 6 in civitate. APVL. met. 5, 9. 6, 1 istic. 11, 32 frondoso casulae contentus umbraculo -ret. Socr. 4 p. 129 in quibusdam dignitatis suae penetralibus -ens. TERT. resurr. 46 p. 94, 15 secundum spiritum tamen -entibus. PAVL. dig. 4, 6, 85, 8 in eadem provincia (FILASTR. 38, 2 -ens in Cypria provincia. IORD. Rom. 385 *v. p. 386, 8*). *al.* SOL. 32, 24 *crocodilus* in aqua -it (ARNOB. nat. 1, 2). 52, 15 sine regibus. PANEG. 5, 14 Romae. ARNOB. nat. 1, 16 *syn.* habitare. 1, 36. 38 *anima* mortis particeps -at. 2, 2. 25 *syn.* demorari. *al.* LACT. inst. 5, 22, 14 sub aliena dicione atque imperio (SVLP. SEV. chron. 2, 9, 2). TREB. trig. tyr. 33, 2 in agro suo -ret senex. AVR. VICT. Caes. 37, 6 tanto ordine in castris -ente (IVST. inst. 2, 11, 1). HIL. in psalm. 68, 28 in infernis. LVCIF. Athan. 2, 3 -enti in corpore (reg. apost. 1). 2, 7 in eius *diaboli* te -ere potestate. reg. apost. 11 in hac vita (FILASTR. 112, 5 vitam in qua nos hodie -imus. RVFIN. Basil. hom. 1, 3). AVIEN. orb. terr. 574 Arcades immensum propter -unt Erymanthum. 870. 907. 971 *al.* AVSON. 407, 4 in comitatu -imus. DICT. 2, 28 filiam suam . . . cum Agamemnone -ere. 2, 33. AMM. 20, 9, 1 apud Caesaream. 21, 4, 3. 30, 10, 4 -ens cum Iustina matre in villa. VEG. mil. 2, 13 decem militibus sub uno papilione -entibus. 3, 8. CLAVD. 20, 19 reliquis securum -ere membris. RVFIN. apol. ad Anast. 2 cum in . . . Alexandrina ecclesia -remus. AVG. civ. 16, 24 inter illas *aves* -ant. 17, 23 in alienigenarum terris. epist. 159, 3 apud Carthaginem. SVLP. SEV. chron. 2, 3, 6 Iudaeos inter nos -ere. 2, 17, 2. dial. 2, 11, 6 procul femina in suo -ens tabernaculo sit remota. PHOEBAD. c. Arrian. 8 in sua unumquemque proprietate -entem. MART. CAP. 1, 92 nostis Maiugenam . . . in nostris merito -ere sensibus. 2, 155 hic igitur Lares, hic post membrorum nexum -unt animae puriores. *al.* SIDON. epist. 6, 4, 2 quem nunc Tricassibus -ere fama divulgat. 8, 1, 1 uspiam. COD. Theod. 11, 12, 3 (*a. 365*) in palatio nostro. 3, 7, 1 pr. (*a. 371*) viduae intra vicesimum et quintum annum -entes. LVCID. Faust. Rei. epist. 2 p. 166, 13 in paradisi habitatione -uisse (INST. Iust. 2, 5, 5 in ea *habitatione*). VITAE patr. 3, 3 omnis labor totius temporis, quo hic -o. PRISC. periheg. 501 hic animas perhibent . . . -ere securas. GREG. TVR. Mart. 2, 47 sanus deinceps -ens. COD. Iust. 12, 21, 1 pr. in locis -entis officii. 6, 21, 15 pr. milites in expeditione -entes. GREG. M. dial. 1, 5 in Anconitana urbe per multos annos in monachico habitu -uit. PASS. Petr. 17 privatus et contemptus domo propria -ret (in domo *f H*). PASS. Barth. 8 p. 148, 7 in quibus (*idolis*) -bant. *nota*: PLIN. nat. 6, 50 multitudo populorum innumera et quae cum Parthis ex aequo -at (6, 112). EPIST. pontif. 303 Migne 20, 527[A] vos ex sententia -ere. VLP. dig. 39, 2, 5 domum, in quam -it, denuntiari (*fort. interpol.*). *accedunt adverbia et locutiones adverbiales*: LIV. 1, 31, 6 ille repente omnibus magnis parvisque superstitionibus obnoxius -ret. SEN. nat. 6, 32, 5 tranquille. dial. 9, 8, 5 parum beate. epist. 48, 2. COLVM. 1, 4, 8 iucundius. PLIN. nat. 7, 5 cetera animantia in suo genere probe -unt. 7, 6 maximeque longius ab mari -entium hominum (ENNOD. epist. 1, 13 p. 23, 24 longe -entibus. opusc. 1, 74 p. 281, 18. *de tempore*: STAT. Theb. 5, 752 Phrygiis aut -ere longius annis). 12, 1 gentes sic -unt. PLIN. epist. 5, 6, 46 nusquam salubrius. SOL. 55, 1 concorditer. IORD. Rom. 367 pueriliter vivens . . . -bat. 385 in Africa provincia feliciter -ens. LIV. 24, 26, 8 puellis in orbitate -entibus. SEN. epist. 74, 15 sine nequitia, sine fraudibus. PLIN. nat. 4, 89 gens felix . . . annoso -it aevo. QVINT. decl. 267 p. 89, 15 in hac pace et tranquillitate -endum est (ARNOB. nat. 1, 6 tranquillitate in mollissima). PS. APVL. Ascl. 7 in summa beatitudine. TERT. pudic. 16 praeter sollicitudinem. LVCIF. non parc. 32 in sublimitate. SVLP. SEV. chron. 1, 32, 1 in otio. MARCELL. chron. II p. 98, 4 Anastasio . . . in processibus -ente (IORD. Rom. 341 dum processibus Chalcedona -ret). DRAC. Romul. 10, 250 caelibe vitā. BOETH. mus. 1, 34 servitio -it. GREG. TVR. vit. patr. 9, 1 absque solacio -ere.

2 *i. q.* ***depellere***: FRONTO p. 66, 11 N. potest aestus per vestis intervalla depelli, potest -i, potest demeare, potest . . . eventilari.

deriv.: deactio. *Stöger.*

dēgradātio, -ōnis *f. a* degradare. *i. q. actio degradandi*: AVG. fid. et op. 2, 3 -bus et excommunicationibus. c. Cresc. 3, 48, 52 facinus sola -e punire. VITA Desid. 4. GREG. M. epist. 1, 32 -o sacerdotii.

⁂**dēgrado,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* gradus. *Th.*]. *i. q. in inferiorem gradum redigere (poenae causa), cf.* GLOSS. V 449, 22 decolorant -ant. *saepe apud* ECCL., *ex. gr.*: HIL. op. hist. frg. 2, 3 ne ignorantes eorum accipiant litteras communicatorias, . . . , quos iusta sententia -vit. OPTAT. 6, 6 p. 154, 1 *opp.* promotio. AMBROSIAST. in Gal. 3, 2 *Galatae* -antes se carnis curae se subiecerunt. AVG. enchir. 80 ut . . . non solum excommunicare aliquem laicum non audeamus, sed nec clericum -are. serm. 164, 11 epist. 35, 3 *al.* LEO M. epist. 111, 2 sub honoris specie. CANON. Migne 56, 794 -ari a ministerio. HYD. chron. II p. 35, 247 ad privatam vitam. MAX. TAVR. epist. 1, 2 VEN. FORT. vita Radeg. 3, 10. BENED. reg. 63 quos abbas praetulerit vel -verit (GLOSS. V 413, 2 *ad l.* deposuerit).

deriv.: degradatio.

?**degrammon** bictio GLOSS. V 543, 42 (diagramma pictio *coni. Götz*).

dēgrandino, -āre *a* de *et* grandinare. *i. q. grandinare*: OV. fast. 4, 755 dum -at.

degraphis, -dis *f. v.* caelatura *vol. III p. 64, 58. fort. latet* διαγλυφίς.

dēgrassor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* grassari, *cf.* degredi. *transit., i. q. invadere*: STAT. Ach. 1, 406 quid maneat populos, ubi tanta iniuria primos -ata duces? *intrans., i. q. deferri*: APVL. Socr. 10 p. 142 *nubes* si aliquo humore fecundae sunt, veluti ad fetum edendum deorsus -antur. HIL. trin. 10, 11 humano generi vitae mortem . . . vis exterior . . . -ata in corpus accelerat. *cf.* digrassor.

dēgrātus NOT. Tir. 28, 72[a] *inter* gratus *et* ingratus.

dēgravo, -āvī (*l. 68*), -ātum, -āre *a* de *et* gravare. *i. q. pondere suo deprimere* (*proprie et in imag.*): PROP. 3, 7, 58 quaecumque meum -at unda caput. OV. met. 5, 352 -at Aetna caput *Typhoei* (*ibid.* premere). 13, 777 ingenti litora passu -at *Polyphemus.* trist. 5, 3, 35. fast. 4, 436 laxos -at illa sinus (*i. floribus implet*). LIV. 3, 62, 8 quae (*duo milia Sabinorum*) ubi illatis ex transverso signis -bant prope circumventum cornu *Romanorum.* 4, 33, 11 etiam peritos nandi lassitudo et vulnera et pavor -ant (7, 24, 9). PHAEDR. 4, 22, 15 plures onere -ati perierant *naufragi.* SEN. Phaedr. 1230. epist. 30, 1 plus illum -at quam quod possit attolli: magno senectus . . . pondere incubuit. 74, 18. COLVM. 1, 5, 10 -atum pondere suo *aedificium* (APVL. met. 7, 28). 6, 2, 15. PLIN. nat. 7, 17 eosdem *homines* non posse mergi, ne veste quidem -atos. 9, 10 -ari . . . partes *navium* et . . . etiam mergi. 11, 82. 15, 114. 22, 153 genua quoque -at *ervum.* STAT. Theb. 9, 274. CARM. epigr. 1038 ne -et ossa *terra.* MIN. FEL. 26, 7 spiritus (*i. daemones*) . . . a caelesti vigore terrenis labibus et cupiditatibus -ati (CYPR. laps. 12). ITALA Zach. 7, 11 (Lucif. Athan. 1, 37 p. 132, 11 Gild. Brit. 88 chron. III p. 74, 25) aures suas . . . -verunt, ut non oboedirent legem meam (ἐβάρυναν, VVLG. aggravaverunt, ne). HIL. trin. 10, 23 super fluctus eat et non -etur ingressu (*cf.* in psalm. 55, 5). HIER. tract. in psalm. I p. 67, 8 NOT. Tir. 27, 86. *nota*: RVFIN. Clement. 4, 21 non enim ad discendum tarditate corporis -antur *daemones* (*i. ne discant*).

⁂**dēgredior,** -ssus sum, -ī [*a* de *et* gradi. *Th.*]. *in codicibus saepe confunditur cum* digredior *q. v. imper.* -īre? *v. l. 81.* GLOSS. -itur καταβαίνει. absistit. -i egredi. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. descendere, hic illic (*v. l. 84. p. 387, 2*) *i. q. absistere, abire; additur acc. spatii (p. 387, 3), abl.* (*p. 387, 2, cf.* BEDA gramm. VII 270, 11 '-or monte' dicimus recte et significamus 'de monte'), ab (*p. 387, 14*), de (*l. 81*), ex (*p. 387, 1*); ad, in *c. acc. de loco, proprie et in imagine*: PLAVT. Cas. 675 sciens de via in semitam -ere (*imper.*; -īre *Bentl.* LIV. 4, 33, 12 de montibus. *cf.* GELL. 1, 3, 15 cum decessero de via, quousque -i debeam). Mil. 185[a] ut ne *illa* quoquam de ingenio -atur muliebri (*i. ut faciat, quae mulieres facere solent*). CAES.

civ. 1, 72, 4 paulum ex eo loco -itur (MELA 2, 81 ex Pyrenaeo monte. GELL. 20, 1, 21 e curriculis istis disputationum). BELL. Afr. 37, 3 parvulam proclivitatem -ssus. SALL. Iug. 49, 4 montc -ens (50, 1 colle. LIV. 21, 32, 12 tumulis. 21, 59, 1 Apennino. 23, 27, 3. 29, 32, 4 iugis [TAC. hist. 1, 61]. 38, 13, 4 nihil viā -ssus [PLIN. nat. 12, 63]. TAC. hist. 2, 66 Alpibus. 3, 67 Palatio *al.* AVSON. 445, 3 AMM. 14, 2, 2. 15, 10, 10. 19, 3, 1). LIV. 3, 62, 9 ad pedes . . . -sso equiti (29, 2, 14). 4, 17, 11 in campos (7, 24, 1. 7, 34, 11 in vallem. 21, 38, 5 in Italiam -sso *Hannibali.* 22, 12, 7 in aequum [TAC. Agr. 18]. 30, 8, 3. 32, 15, 5. 41, 14, 2. 44, 5, 12). LIV. 7, 14, 10. 40, 22, 5 inde (*ex Haemo*). 40, 22, 7 *opp.* ascendere. 44, 35, 23 ad imam partem castrorum. MANIL. 3, 329 ubi conscendes orbem scandensque rotundum -iēre simul. PLIN. nat. 2, 75 incipit *Venus* . . . -i latitudine motumque minuere ab exortu vespertino, retro quidem ire simulque altitudine -i a statione vespertina (*cf.* 2, 76 *sim.* 18, 264 *de sole*). 8, 58. 36, 116 a destinato itinere. FRONTIN. strat. 1, 5, 5 (*coni. Gundermann*). TAC. Agr. 37 *al.* FLOR. epit. 3, 16, 6 ab arce. AVR. Fronto p. 47, 22 N. inde Athenas. IREN. 1, 23, 2 ad inferiora (AMM. 25, 10, 3). DICT. 2, 1. 11 AMM. 24, 4, 4.

nota: PLIN. nat. 18, 169 in limo -ssi amnis *Nili* (*sc. decedentis*). AMM. 15, 11, 16 Rhodanus proclivi impetu ad planiora -ens (*i. decurrens*).

t. t. rhetorum: CIC. de orat. 2, 80 antequam peroretur, ornandi aut augendi causa -i (digr- *pars codd.*). 2, 311 -i ab eo, quod proposueris atque agas. 2, 319 in iis partibus, ad quas dixi -i saepe oportere. part. 128 a causa. PLIN. nat. 36, 126 a marmoribus -enti ad reliquorum lapidum insignes naturas. QVINT. inst. 4, 3, 17 in prooemio. *cf.* digredior.

deriv.: degressus.

dēgregat NOT. Tir. 79, 63. STAT. Theb. 12, 184 quo *dolo* semet ab agmine fido -et (*p*, segreget *rell.*). *a* de *et* grex, *cf.* se-, congregare.

dēgressio *v.* digressio.

dēgressus κατάβασις GLOSS. *a* degredi.

dēgrūmo, -āre [*a* de *et* gruma *scu* groma. *Th.*]. *i. q. gruma derigere* (NON. p. 63): ENN. ann. 453 -are forum (*Vahlen*, -ari ferrum *codd. Noni*). LVCIL. 100 viamque -bis ut⟨i⟩ castri mensor facit olim.

dēgrunnio, -īre *a* de *et* grunnire. PHAEDR. 5, 5, 27 scurra -it prior (*sc. grunnitum porci imitatus*).

dēgulātor, -ōris *m. a* degulare. GLOSS. sorbillator. gulae deditus (ISID. orig. 10, 80): APVL. apol. 75 *sestertia tot* omnia in paucis ita hic -r studiose in ventrem condidit *eqs.*

1. dēgulo, -āvī, -āre [*a* de *et* gula. *Th.*]. NON. p. 97 -asse est gulae dedisse (GLOSS. V 640, 30). GLOSS. V 599, 9 eduli voratores -antes. AFRAN. com. 18 immo iam dudum . . . -asse oportuit. SVEIVS carm. frg. 5 inter se -arunt omnia.

2. dēgulo, -ōnis *m., cf. c.* degulare *et c.* gulo. AVG. gramm. V 502, 4 ad hanc formulam (*sc.* o, -onis) declinabis . . . -o.

dēgūno, -ere [*cps. esse videtur ex* de *et* *guno, *cf. c.* gustus, gustare *et c. gr.* γεύειν, *got.* kiusan 'δοκιμάζειν', *hibern.* to-gu '*electio*', *ind.* juṣátē '*fruitur, gaudet*'. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 81 -ere degustare. GLOSS. II 41, 27 ἀπογεύσασθαι καὶ συγνῶσαι(?).

dēgustāmentum, -ī *n. a* degustare. GLOSS. V 217, 22 liba -a sacrificiorum prima.

dēgustātio, -ōnis *f. a* degustare. *actio degustandi*: CORP. VI 1785 de ampullis placuit, ut post -em possessori reddantur. VLP. dig. 18, 6, 1 pr. vini. 18, 6, 4, 1 *bis.* 33, 5, 3 *aceti.* TERT. resurr. 34 p. 73, 19 transgressio (*Adae*) . . . carnis actu ex -e commissa. CASSIAN. conl. 1, 23, 5. 5, 11, 3. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 2 (*in imag.*) libamina vero quaedam erant et primae -es futurorum.

dēgustātor, -ōris *m. a* degustare. *is qui degustat*: CASSIAN. conl. 10, 13, 1 palpator tantummodo spiritalium sensuum ac -r. MIRAC. Steph. 2, 3, 1.

✖**dēgusto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* gustare. PAVL. FEST. p. 71 degunere -are. GLOSS. ἀπογεύομαι. διαγεύομαι. -atos depastos. *legitur inde a* CATONE VARRONE CIC.

i. q. defrui, gustando experiri: 1 *proprie*: a *absolute et cum accus.*: CATO agr. 148, 1 in triduo proxumo viri boni arbitratu -ato; si non ita fecerit, vinum pro -ato erit *eqs.* (VARRO ling. 6, 21 hoc die solitum vinum ⟨novum⟩ et vetus libari et -ari. PLIN. nat. 18, 287 IVV. 6, 365[16] GAIVS dig. 18, 6, 16 VLP. dig. 18, 6, 1 *al. cf.* 18, 6, 1, 1 vasa vel dolia). VARRO rust. 2, 5, 15 quod *pabulum* egredientes *boves* -arc possunt. BELL. Alex. 6, 2. SALL. Catil. 22, 2 cum . . . omnes -issent, sicuti in sollemnibus sacris fieri consuevit (*cf.* PLIN. nat. 8, 82. 18, 8. RVFIN. hist. 4, 7, 7 immolata . . . -anda [εἰδωλοθύτων ἀπογευομένους]). OV. Pont. 4, 10, 18. CELS. 3, 6 p. 87 ut paulum ex singulis *cibis* -ando famem vitet (HIER. epist. 22, 35, 6. 52, 5, 7 -atos cibos). SEN. epist. 2, 4 fastidiendis stomachi est multa -are. COLVM. 8, 16, 3. arb. 3, 6 aquam. MELA 2, 12 LVCAN. 7, 844. 9, 287 nec iam -at . . . thymum *apis* (CALP. ecl. 3, 80). PLIN. nat. 8, 119. 19, 133 *al.* PS. AMBR. apol. Dav. II 12, 71 vetita et interdicta. COMM. apol. 323 -ato pomo *ab Ada.* SVLP. SEV. chron. 1, 33, 8 mel. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 142[A] ut habeat gustus animae, quod -et (*sc. panem vitae*). CLAVD. 18, 362 celeri -at singula sensu. GREG. M. moral. 5, 66 saporem (APON. 3 p. 66). *nota subiectum res*: LVCR. 2, 192 *ignes* celeri flamma -ant tigna trabesque. VERG. Aen. 12, 376 lancea . . . summum -at vulnere corpus (*i. perstringit. cf.* SIL. 5, 274 leviterque e corpore summo -at cuspis . . . cruorem). COD. Theod. 16, 10, 1 pr. (*a. 320/1*) si quid de palatio nostro -atum fulgore esse constiterit. b *c. praep.*: de: PLIN. epist. 9, 20, 2 -are de lacu. COMM. apol. 333 de ligno vitae. ex (*cf. l. 2. p. 387, 75*): GELL. 5, 16, 5 *Ennius* -andum ex philosophia censet, non in eam ingurgitandum. c *c. ablat.*: SVLP. SEV. chron. 1, 2, 2 cum interdicta sibi arbore -assent *Ada et Eva.*

2 *in imagine*: CIC. Cluent. 72 qui aliquid ex eius sermone speculae (*i. spei*) -arat. Tusc. 5, 61 visne . . . ipse eam *vitam* -are. parad. 5 -bis genus exercitationum earum, quibus uti consuevi. Att. 1, 16, 8 ex qua *altercatione* licet pauca -es (*i. audias. cf.* 13, 40, 1 aliquid de fabulis. ZENO 2, 28). MANIL. 3, 613 vix -atam rapiens sub flore iuventam. QVINT. inst. 12, 2, 4 qui litteras (*cf. l. 34*) vel primis, ut aiunt, labris -arit (HIER. adv. Rufin. 1, 30 qui oratoriam vix primis labris in adulescentia -asti). TAC. ann. 6, 20 (*verba Tiberii*) et tu, Galba, quandoque -bis imperium (SYMM. orat. 1, 15 nondum -atis imperii bonis). TERT. resurr. 17 p. 48 prior -ans iudicium (SYMM. epist. 5, 54, 3). PANEG. 6, 11 *voluptatem* (LACT. inst. 6, 24, 10). SEDVL. carm. pasch. 5, 180 necem . . . amaram (op. pasch. 5, 14) *sim. al.* *nota*: TERT. apol. 2, 5 quot quisque iam infanticidia -asset (*i. perpetrasset*). *cf.* scorp. 1 alii fustibus . . . -ata martyria in carcere esuriunt.

3 *translate, i. q. summatim cognoscere, tractare, experiri*: CIC. de orat. 1, 223 eorum, apud quos aliquid aget . . . , mentes sensusque -et. SEN. epist. 33, 5 depone . . . spem posse te summatim -are ingenia maximorum virorum: tota tibi inspicienda sunt, tota tractanda. 46, 1 librum. QVINT. inst. 4, 1, 14 -anda tamen haec (*miseratio*) prooemio (*i. perstringenda*), non consumenda (*cf.* ENNOD. epist. 6, 29, 2 p. 166 haec scripto -ata sufficiant). 10, 1, 104 nos genera -amus, non bibliothecas excutimus. 10, 5, 23 diligenter effecta *materia* plus proderit quam plures incohatae et quasi -atae. TERT. anim. 3 cum omnes illic sapientiae . . . caupones -asset *apostolus* (*i. cognovisset*). COD. Theod. 13, 4, 1 (*a. 334*) liberales litteras (*cf. supra l. 14*).

nota: CIC. Att. 4, 8[a], 4 tu velim ex Fabio, si quem habes aditum, odorere et istum convivam tuum -es (*sc. auscultando*) et ad me de his rebus . . . scribas. *seq. enunt.*: PAVL. MED. bened. 5, 1 vidisse . . . id est mente -asse, quam esset dulce *eqs.*

deriv.: degustamentum, degustatio, degustator.

dēgȳrat NOT. Tir. 96, 18. *a* de *et* gyrare.

dehabeo, -ēre *a* de *et* habere. *i. q. parum habere, egere*: HERM. Pal. vis. 3, 9, 2 date etiam eis, qui -ent (τοῖς ὑστερουμένοις). COSMOGR. 1, 24 ut *insula* neque aestivis mensibus neque hiemalibus pasturae admirabiles herbas -eat. SCHOL. Hor. Vind. ars 326 deunx quasi -ens unam unciam. AMBROSIAST. in Phil. 2, 10 nihil. HIER. epist. 22, 35, 6 (*ibid.* non habere). PS. AVG. quaest. test. I 125, 2 hominis natura -et scientiam. II nov. 49, 4 PALLAD. hist. mon. II 13 p. 366[D]. PASS. Thom. p. 135, 2 ut domus lumen numquam -eant. PS. ARNOB. conf. 1, 9 p. 252[B].

dehaurio, -stum, -īre *a* de *et* haurire. *i. q. hauriendo demere*: CATO agr. 66, 2 cum oleum sustuleris de cortina, amurcam deorito. *i. q. devorare*: TERT. pall. 5 p. 954 Oehl. margarita . . . pretiosa. resurr. 11 p. 40, 20 poterit *deus* et carnem quocumque -stam evocare de alio. *L.*

dehibeo *v.* debeo.

✖**dehinc,** *adv. a* de *et* hinc. GLOSS. εἶτα. ἔπειτα. deinde. hinc. inde. deinde vel post haec aut postea. AVG. gramm. V 519, 34 adverbiis omnibus praepositio separatim adici non debet, quamquam lectum sit . . . -c, ut (*Verg. georg. 3, 167*) . . . quae omnia . . . placuit contra regulam accentuum proferri, ne separatim additae praepositiones videantur adverbiis. *vox plerumque pro iambo usurpatur, pro spondeo*: VEN. FORT. carm. 2, 4, 6. 5, 4, 2. 7. 5, 6 carm. 24 CYPR. GALL. gen. 1075 Ios. 169 num. 744; *per synezesin his locis*: PLAVT. Asin. 111. 160. 858 Cas. 94 Merc. 1000 Poen. 125. 374. 1029 Trin. 838 (*ubique*) TER. Andr. prol. 22 Andr. 79 (δ *E*, dein *rell.*). 190. 562 (dein γ) Eun. 14. 296. 872 Ad. 22 AFRAN. com. 263 VERG. Aen. 1, 131. 256. 6, 678. 9, 478 PROP. 2, 4, 6 OV. fast. 6, 788 VAL. FL. 7, 596 STAT. Ach. 1, 370 Theb. 2, 100 (dein *B M*). *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, non frequentatur ante* TAC. ann. (*34[ies]*), *in deliciis habent praecipue* APVL. (*21[ies]*) TERT. (*90[ies], perraro* deinde) CHALC. IVVENC. AVIEN. (*76[ies], decst* deinde) MART. CAP. *nunc deest omnino ex. gr.*: CATONI RHET. Her. CIC. CATVLLO LVCR. CAES. GRATT. MANIL. VITR. SEN. rhet. GERM. VELL. VAL. MAX. CELSO PHAEDRO CVRT. COLVM. SCRIB. LARGO LVCANO PERS. PETRON. QVINT. inst. MART. PLIN. iun. MIN. FEL. COMM. SOL. ARNOB. AMM. VVLG., *singulis locis habent* VARRO PROP. OV. LIV. (*dubium*) SEN. phil. ASCON. QVINT. decl. PANEG., *binis* MELA ICTI, *ternis* PLIN. nat.

1 *solum positum*: a *de consecutione temporali sive ab praeterito ad praesens sive rarius de futuro a praesenti*: PLAVT. Asin. 111 nemo est quem iam -c metuam mihi. 160. 858 nunc -c scito (Poen. 1029 TER. Eun. 872). Merc. 1000 Poen. 125. 374 Trin. 838 TER. Ad. 22 Andr. prol. 22. 562 Eun. 14. 296 AFRAN. com. 263 VERG. georg. 3, 167 Aen. 1, 131. 256. 3, 463 quae postquam . . . effatus amico est, dona -c . . . imperat ad naves (SIL. 3, 46 postquam oculos

varia implevit virtutis imago, mira -c cernit). 5, 722. 6, 678. 8, 337. 9, 478. 12, 87 Hor. epod. 16, 65 -c ferro duravit saecula. sat. 1, 3, 104. Liv. 1, 59, 1 quacumque -c (denique *Madvig, fort. recte*) vi possim. Sen. nat. 3, 29, 6 Plin. nat. 18, 36 Val. Fl. 1, 551. 4, 760. 5, 215. 7, 596 Sil. 4, 362. 6, 227. 10, 578 Homer. 317 Stat. silv. 3, 3, 63 Ach. 1, 228. 370 Theb. 2, 100. 4, 455. 6, 294. 8, 211 Ps. Qvint. decl. 5, 15 Frontin. strat. 2, 7, 6. Tac. ann. 1, 34 -c audito . . . tumultu. 1, 67 equos -c . . . tradit. 3, 29. 4, 21. 13, 35. 14, 5. 47. 15, 36 *persaepe*. Svet. Iul. 35 Aug. 49. 97 Tib. 6 Cal. 58 Nero 19 Tit. 8 Dom. 16 *al.* Tryph. dig. 20, 4, 20 Vlp. dig. 32, 58 Gell. 2, 23, 8 Apvl. Socr. 1 p. 117 met. 1, 25. 2, 14 -c tunc demum. 7, 6. 10, 20 *al.* Tert. anim. 6 *al.* bapt. 3 *al.* adv. Hermog. 26 *al.* ieiun. 6 *al.* adv. Marc. 1, 1 *persaepe* nat. 1, 3 *al.* adv. Prax. 1 p. 228. 6 p. 234 *al.* pudic. 17 resurr. 2 p. 27 *saepe* scorp. 1. 3. 9 *al.* spect. 5. 16 adv. Val. 10 p. 188 Paneg. 10, 2 Spart. Sept. Sev. 5, 1. 8, 16. 14, 11 Carac. 6, 4 Capitol. Gord. 30, 5 Lampr. Alex. 29, 4 Lact. Phoen. 91 Ivst. 30, 2, 1 Chalc. comm. 129 *persaepe* Avr. Vict. Caes. 4, 1. 11, 5 Hil. c. Aux. 8. trin. 4, 25 -c postea (in Matth. 24, 11 Heges. 1, 46, 1). in psalm. 51, 2 Avien. Arat. 108. 236. 393. 566 *persaepe* orb. terr. 140. 167. 613. 689 *persaepe* ora 685 Avson. 191, 4 (*13ies*) Orig. Const. 3, 6. 5, 25 Anon. Vales. 14, 81 Veg. mil. 1, 1 Hier. epist. 22, 30, 6 *al.* Prvd. perist. 3, 129. 146. 10, 1101 c. Symm. 2, 13 Clavd. 28, 515 Svlp. Sev. Mart. 6, 4. 11, 4 dial. 2, 3, 4 Mart. Cap. 1, 34. 66. 82. 2, 102. 156. 4, 328. 5, 470. 6, 621 *persaepe*. Oros. hist. 1, 1, 14. 1, 21, 10. 4, 11, 9 *al.* Avell. p. 354, 2. 430, 1. 625, 13 *al.* Sidon. epist. 9, 13, 2 carm. 16, 15 *saepe* Sedvl. op. pasch. 2, 10. 3, 2 carm. 5, 369 Evgraph. Ter. Hec. 293 Boeth. herm. prim. 1, 1 p. 35, 25 herm. sec. 1, 1 p. 34, 24 *al.* mus. 1, 33. 5, 19 *al.* Ennod. op. 2, 12 p. 291, 9 Ven. Fort. carm. 1, 11, 7. 2, 4, 6 vita Mart. 2, 278 *al.* Cypr. Gall. gen. 1075 num. 744. *passim*. b *notio localis praevalet*: Plavt. Cas. 94 si in crucem vis pergere, sequi decretumst -c conicito ceterum. *huc possunt referri*: Ter. Andr. 190 nunc hic dies aliam vitam affert, alios mores postulat, -c postulo . . . ut. Hor. ars 144 non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem cogitat, ut speciosa -c miracula promat. Mela 2, 23 recte -c ora. 3, 75 interiora Cedrosi, -c Persae habitant. Plin. nat. 3, 38 Italia -c *sequitur*. 4, 16. Sil. 8, 471 hinc genus orditur Minos illusoque tauro Pasiphae clarique -c stant ordine patres (*de rerum serie*). Tac. ann. 4, 5 cetera Africae per duas legiones parique numero Aegyptus, -c initio ab Suriae usque ad flumen Euphraten . . . quattuor legionibus coercita. Tert. anim. 28 hinc abeuntes eant *animae*, illuc et rursus huc veniant et vivant et -c e vita abeant. Itin. Eucher. p. 126, 10 -c cohaerentia ab occasu loca visuntur. Avien. Arat. 138. 192. 195. 393. 992 orb. terr. 25. 118. 467. *et saepissime*. ora 120. 171. 298. 308. 387 *al.* Mart. Cap. 6, 599 *sive* in eodem loco fuerit . . . ac -c . . . aeris habitus . . . artarit. 6, 637. 646 *persaepe*.

2 *correlative in enumeratione, vi temporali admodum paucis exceptis subeunte*: Varro ling. 6, 34 primus mensis . . . secundus . . . tertius . . . quartus . . . -c quintus Quintilis et sic deinceps usque ad Decembrem. Sall. Catil. 3, 2. primum . . . -c: Sall. Iug. 5, 1. Prop. 2, 4, 6 primo iuvenes trepidant . . . -c domiti post haec aequa . . . ferunt. Ascon. Corn. p. 77 Qvint. decl. 298 p. 177, 3 Tac. ann. 15, 34 Apvl. met. 8, 18. 11, 13 Ps. Apvl. herm. p. 268 Tert. anim. 17. 23. 30 adv. Hermog. 15. 21. 25 *al.* adv. Marc. 1, 18 *saepe*. nat. 2, 11 adv. Prax. 7 p. 235. 22 p. 270 resurr. 5 p. 32. 28 p. 65. 49 p. 101 adv. Val. 16 p. 196 Capitol. Ver. 1, 2 Firm. err. 17 Chalc. comm. 123 transl. 25 *al.* Fortvn. rhet. 2, 26. 3, 3 Hier. epist. 18A, 6, 3 *al.* Soran. p. 2, 23 (74) Mart. Cap. 1, 34. 3, 224. 6, 618. 9, 928 Clavd. Mam. anim. p. 73, 12. 183, 12 Boeth. herm. sec. 2, 5 p. 116, 8 Carm. epigr. 1218, 6. Boeth. herm. sec. 2, 6 p. 124, 21 prius . . . post . . . hinc . . . rursus . . . -c . . . postremo. post . . . -c: Boeth. mus. 1, 22. post . . . -c . . . inde: Boeth. mus. 1, 22. *cf.* postquam *p. 388, 83*. Ov. fast. 6, 788 zona latet tua nunc et cras fortasse latebit -c erit . . . aspicienda mihi. Apvl. met. 10, 24 primo suspicari, -c detestari, -c . . . insidiari. Plat. 2, 2 -c proximis et mox ceteris. Tert. pudic. 20 -c introgressus . . . -c . . . regressus (Mart. Cap. 7, 739). resurr. 4 p. 30 haeretici inde statim incipiunt et inde praestruunt, -c interstruunt, unde sciunt facile capi mentes. scorp. 13 primus . . . postea . . . -c. spect. 5 -c idem Romulus . . . post hunc Numa . . . -c Tullus Hostilius, -c Ancus Marcius et ceteri (Chalc. comm. 37). Porph. Hor. carm. 3, 9, 5/6 hic -c . . . et deinceps. Chalc. comm. 73 primum . . . post . . . -c. Pallad. 1, 12, 2 -c primo . . . post . . . tertio. Hil. in psalm. 65, 2 primum . . . secundo . . . -c . . . postremo. Chiron 984 postero . . . -c. Rvfin. hist. 4, 15, 7 primo . . . -c . . . ad ultimum. Boeth. herm. sec. 2, 6 p. 124, 21 prius . . . post . . . hinc . . . rursus . . . -c . . . postremo. Boeth. mus. 1, 22 post . . . -c . . . post -c . . . inde. *sensus localis praevalere videtur*: Sall. Iug. 19, 6 super Numidiam Gaetulos accepimus . . . agitare, post eos Aethiopes esse, -c loca exusta solis ardoribus. Frontin. aq. 18 altissimus est Anio novus, proxima Claudia, tertium locum tenet Iulia, quartum Tepula, -c Marcia. Mart. Cap. 6, 650 -c a Lavinio promunturio secundus incipit sinus ac -c Italia . . . ducitur in fines. *Gudeman.*

✖**dehīsco,** -ere *a* de *et* hiscere. Prisc. gramm. 38, 13 longae vocales solent corripi ut dĕhisco. *inf. perf.* dehisse: Varro ling. 5, 148. *formae contractae*: Gloss. descit. descat. descens. *restituit Hendrickson, Rhein. Mus. 59 (1904) 478* Catvll. 98, 6 (discas *codd.*, hiscas *vulg.*). Serv. Aen. 1, 106 -ens valde hiscens, de enim augentis est (Isid. orig. 10, 76) Gloss. διαχαίνω. -it aperit, patescit (fatescit). patescit vel absorbit. subsidit. os aperit -at tocinit (*anglosax.*) -ere immergere (?). -ens in diversum cedens et patescens. inhians (?). *legitur inde a* Varrone *et* Verg.

i. q. scindi, disrumpi: Varro Men. 577 trisulcae fores pessulis liberatae -unt graves (*cf.* Verg. Aen. 6, 52 neque enim ante -ent . . . ora domus). ling. 5, 148 -hisse terram (Verg. georg. 1, 479 terrae. 3, 432 ardore. Aen. 4, 24 mihi vel tellus optem prius ima -at. 8, 243. 10, 674 quae iam satis ima -at terra mihi? *cf.* 12, 883. Sen. Oed. 582 subito -it terra. 868 -e, tellus [Phaedr. 1238 Tro. 519]. nat. 6, 1, 9 in vasto terrarum -entium sinu. Lvcan. 1, 645 Petron. 120, 90. Sil. 1, 257 flammiferis tellus radiis cum exusta -it. 4, 688 horrida late scinditnr in rimas et hiatu rupta -it tellus. 17, 607 Ps. Qvint. decl. 12, 28 Apvl. met. 1, 15. 9, 34 Symm. orat. 2, 9 Paneg. 6, 9 Avg. civ. 10, 8. 18, 23 vers. Macr. sat. 5, 19, 18 optavit ut sibi terra -ret. Hyd. chron. II p. 32, 215. Marcell. chron. II p. 100, 518, 1 *terra* in duodecim pednm latitudinem -ens. Isid. nat. 46, 1. *adde*: Sen. nat. 6, 32, 4 securus aspiciet *homo* ruptis compagibus -ens solum . . . stabit super illam voraginem intrepidus). Verg. Aen. 1, 106 his *nautis* unda -ens terram inter fluctus aperit (5, 142 totumque -it convulsum remis . . . aequor. Sen. Ag. 499 -ens pontus. Val. Fl. 1, 624 -entem . . . undam. 2, 587 -ens terruit unda ratem. Ambr. hex. 5, 24, 89 *Hebraei* per mare sunt undis -entibus liberati. *cf.* Prvd. perist. 5, 482. 7, 50 Greg. Tvr. Mart. 1, 9. Gloss. IV 409, 20 -it fluctus marinus quando se aperit). Ov. met. 13, 890 moles fracta -it (*i. saxum. cf.* Avien. orb. terr. 726). trist. 2, 85 cunctaque fortunā rimam faciente -unt. 5, 12, 27 rimisque -it *cumba* (*cf.* Octavia 319 *ratis* resoluto robore labens pressa -it. Sen. epist. 30, 2 succurri non potest navigio -enti). fast. 3, 371 caelum (*cf.* Pavl. Fest. p. 74 Δία quod aer diurnus -at in caudorem. Sen. nat. 1, 14, 1). Liv. 29, 2, 7 -entem intervallis hostium aciem. frg. 22 turris. Pavl. Fest. p. 128 magnis malis ac late -ens (*oris rictus. cf.* Plin. nat. 8, 74 rictu ad aures -ente. Sol. 30, 15. 52, 34 ore ad usque aures -ente [Plin. nat. 8, 72 rescisso]). Cels. 7, 29 p. 317 *vulva* paulum -it. 8, 1 p. 328. 8, 11 p. 352. Sen. epist. 88, 22 -entibus quae cohaerebant (*opp.* coire). Mela 1, 37 altero fere spatio, qua -it quaque flexum agit, amplior *altera Syrtis* (*cf.* Avien. ora 95 sinus. 174. 530 -it illic maximo portus sinu. 584. orb. terr. 77). Petron. 124, 254 sedes Erebi qua rupta -it. Plin. nat. 3, 86 ab hoc -endi argumento Rhegium Graeci nomen dedere oppido. 5, 99 *Taurus mons* (*cf.* Iord. Get. 54). 9, 53 *thynni* pinguescunt et in tantum, ut -ant. 9, 166. 12, 26 *al.* Plin. epist. 6, 20, 9 nubes . . . rupta in longas flammarum figuras -bat. Apvl. met. 1, 19 iugulo eius vulnus -it in profundum patorem. Ivvenc. 4, 703 carbasa . . . disrupta -unt. Amm. 22, 8, 14 saxorum -entium concursantiumque crebritates (*i. Symplegades*). 24, 4, 15 compage scutorum -ente. Avien. Arat. 432 cornua *Tauri*. *nota transitive*: Avien. Arat. 1493 cornua prima replens et cornua fessa -ens *luna. cf.* Gloss. -itur aperitur patefacit. -ens aperiens, patefaciens. ab(ob)sorbens, dividens. *translate: de discordia*: Ivvenc. 2, 611 si gemina regnum distractum parte -at. *t. t. gramm. de hiatu*: Avg. dialect. 5 quanta vocalium . . . concursione -at *verbum*.

dehomino, -āre *a* de *et* homo. *i. q. hominis naturam deponere*: Schol. Hor. Vind. ars 469 tunc -vit, quando id quod non est hominis, fecit. *L.*

dehonestāmentum, -ī *n.* [*a* dehonestare. *Th.*]. *inde a* Sall. *deest poetis*. *i. q. dedecus, ignominia, probrum* (*cf.* Gloss. II 250, 8 ἀτιμία: ignominia, infamia, contumelia, famositas, ignobilitas, -nm, denotatio): Sall. hist. frg. 1, 88 *Sertorius* -o corporis maxime laetabatur (Gell. 2, 27, 3 *bis. cf.* Tac. hist. 4, 13 Civilis . . . Sertorium se aut Annibalem ferens simili oris -o [*sc. quod luscus erat*]). Sen. dial. 2, 19, 3 contumelias et verba probrosa et ignominias et cetera -a, velut clamorem hostium ferat . . . iniurias . . . sustineat. Tac. ann. 12, 14 auribus decisis vivere iubet ostentui clementiae snae et in nos -o. 14, 21. Arnob. nat. 2, 16 ad vitiorum -a traduci. Ivst. 28, 2, 9 propter originis -a. Symm. rel. 26, 5. Dict. 3, 10 illudere cupiens per universa genera -i. Amm. 26, 6, 16 ad hoc -um honorum omnium ludibriose sublatus. Hier. in Is. 23, 9 non dominus -i auctor est. Ps. Rvfin. Ios. bell. Iud. 7, 9 quos neque vincere magnum sit et vinci cum -o periculosius. *metonymice de personis*: Sall. or. Lep. 22 Fufidius ancilla turpis, honorum omnium -um (Treb. Claud. 5, 4 Gallns Antipater, ancilla honorum et historicorum -um). Tac. hist. 2, 87 scurrae, histriones, aurigae quibus ille amicitiarum -is (*f. i. probrosis amicis*) mire gaudebat. Ivst. 23, 4, 6 ex ancilla natus ac propterea a patre velut -um generis expositus fuerat.

dehonestās, -ātis *f., cf. c.* dehonestus *et c.* honestas. Hil. triu. 11, 6 neque formam servi usurparent ad formae dei -em (*i. dedecorandam*). Schol. Hor. epist. 1, 17, 24 *Aristippus* sine aliqua -e procedit in publicum.

dehonestātio, -ōnis *f. a* dehonestare. Gloss. II 250, 8 ἀτιμία: ignominia . . . deuostatio (*cf. p. 391, 4*) ἀπὸ τοῦ -o. Itala prov. 6, 33 (Tert. pudic. 18) dolores et -es sustinet (ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας, Vvlg. turpitudinem et ignominiam). Bachiar. repar. laps. 13 iu -e sua.

dehonesto, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* honestus, *cf.* honestare. *Th.*]. *inde a* Liv., *deest poetis praeter* Prvd. perist. 10, 763 *ubi prima syllaba producitur.* Gloss. ἀτιμάζω. ἀτιμῶ. καταισχύνω. -at deformat. deturpat. -atum ἠτιμασμένον. [*hisp.* denostar. *M.-L.*]

i. q. infamare, dedecorare, polluere, contaminare, maculare (*i. q. honestare*: Itala Iudith 15, 7 [Corb.] -ati sunt valde [ἐπλούτησαν, Vvlg. onustati, *cod. Amiat.* honestati]): Liv. 41, 6, 10 famam ... maculari -arique (Tac. ann. 16, 24). Sen. bencf. 1, 6, 2 sordida illustrat, magna ... -at. dial. 6, 22, 2 *luxuria* invasit coepitque -are speciosa principia. Tac. ann. 3, 66 quem proavum suum opprobrium maiorum ... infami opera -bat. 3, 70 bonas domi artes. 4, 74 imperii extrema. 14, 15 ne ... publico theatro -retur *Nero.* Svet. Claud. 30 multa -bat *eum.* vita Crispi p. 89 *ne* semet mendacio -ret. Fronto p. 195, 13 N. pars curiae in uno homine -atur (Avg. civ. 2, 13 senatoriam curiam). Vlp. dig. 50, 13, 1, 5 *civilis sapientia* pretio nummario non est aestimanda nec -anda. Gell. 18, 3, 5 *honestam sententiam* -ari turpissimi auctoris contagio. Itala deut. 25, 1 (Lugd.) iustificabunt iustum, -verint impium (καταγνῶναι, Vvlg. impium condemnabunt impietatis). Is. 53, 3 (Iunil. 2, 22) facies -ata est (εἶδος ... ἄτιμον, Vvlg. vultus ... despectus). Ezech. 16, 54 (Weing.) -eris de omnibus (ἀτιμωθήσῃ, Vvlg. confundaris in omnibus. 16, 61 (Weing.) -beris (ἐξατιμωθήσῃ, Vvlg. confunderis). Tob. 3, 16 (Reg. Sang. 4) neque -vi nomen patris mei (οὐκ ἐμόλυνα, *deest* Vvlg.). Lampr. Alex. 2, 2 non solum Antoninorum nomen decoloravit, sed etiam Romanum -vit imperium. Arnob. nat. 2, 15 multa libido -at *nos.* Ivst. 7, 3, 8 ne -retur proelio tam foedae gentis. Hil. in psalm. 68, 14 cum in eo omnes adversae deo virtutes -rentur. 68, 16. trin. 1, 13 potestates. 10, 33 contumelia crucis -ari. Serm. Dominic. 1 p. 641[D]. Avson. 350, 3 Vergiliani carminis dignitatem tam ioculari -asse materia. Dict. 2, 51 qui tam insigni iniuria -retur. Schol. Stat. Theb. 10, 340 si non dedecui: si monitus tuos non indecenter effeci, sive non -vi. Ambr. bon. mort. 3, 11 *syn.* depretiare (epist. 46, 13). Ps. Ambr. serm. Sess. 3, 10 *Christi passionis sacramento* -atus est mundi principatus, deturpata nobilitas, celsitudo deiecta, exaltata humilitas. Ambrosiast. in Rom. 1, 24 corpora sua -are invicem *bis* (*proprie i. q. maculare*). Heges. 1, 32, 2 regem. 5, 24, 4 ut tanto se dedecore -rent. 5, 47, 1 sacramentum. 5, 53, 1 veteris indolis claritudinem. Hier. epist. 64, 21, 5 pudicitia (*seq.* infamata pudicitia). hom. Orig. in Ezech. 6 p. 942. 10 p. 976. Vvlg. prov. 25, 8 amicum tuum. Rvfin. Orig. in Rom. 8, 8 -et ministerium suum et notabile facit. Basil. reg. 165. Ps. Rvfin. in psalm. 36, 29 contumeliis et poenis -antur. Ios. bell. Iud. 5, 17 milites. 5, 19. Prvd. perist. 10, 763 nuda testa, ut cervicem adusque -ret caput. Avg. civ. 7, 24 -atur novae nuptae verecundia. 12, 1. conf. 5, 2, 2 imperium tuum. serm. ed. Mai 49, 1 dies ... erroribus -atur et ... polluitur. c. Faust. 22, 61 -at emptorem turpitudo venalis. Canon. Migne 56 p. 408 ut -et et infirmet personam. Evcher. instr. 1 p. 127, 12 ecclesias -are conviviis. Ennod. dict. 1, 6 p. 424, 19. epist. 1, 2 p. 25, 7 *ne* paginam falsitate -em. opusc. 2, 97 p. 317, 12 -at venerandi reverentiam nominis (*sc. religionis*). 2, 118 p. 323, 19 plura levitas -at. Vitae patr. 6, 3, 1 Greg. M. in euang. 18, 2 Pass. Theclae B 27. *part. perf. pass. pro adi.* **dehonestātus,** -a, -um: Arnob. nat. 6, 21 oris contumeliam levigati et -i vultus. Firm. err. 2, 3 capitis. Ambrosiast. in epist. Rom. 1, 32 contaminatio -ae vitae.

deriv.: dehonestamentum, dehonestatio.

dehonestus, -a, -um [*cf. c.* dehonestare *et c.* honestus. *Th.*]. *i. q. inhonestus*: Gell. 19, 10, 10 -um tibi deculpatumque hoc verbum videtur quo ... Cato et ... Varro ... usi sunt? (*verba Frontonis*).

deriv.: dehonestas.

dehonōrātio, -ōnis *f. a* dehonorare. *i. q. dedecoratio, contumelia*: Itala II Tim. 2, 20 (cod. g) -em (ἀτιμίαν, Vvlg. in contumeliam). Theod. Mops. in I Tim. 4, 7 haec vero super -em illorum ... commode dicens. Isid. epist. 4, 6 praecipit, ut portet ignominiam, id est -em nominis.

dehonōrifico, -āre, *cf. c.* dehonorare *et c.* honorificus. Itala Ioh. 8, 49 (cod. b) -atis me (ἀτιμάζετε, Vvlg. inhonorastis).

dehonōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* honor. *cf.* honorare. *Th.*]. *inde ab* Itala. Gloss. -atus infimus. *i. q. honore privare, dedecore afficere, humiliare sim.*: Itala Is. 5, 15 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466) humiliabitur homo ... et -bitur vir (ταπεινωθήσεται ... ἀτιμασθήσεται, Vvlg. incurvabitur ... humiliabitur). Ps. Cypr. aleat. 9 parentorum originem turbis praesentibus -ant. Rvfin. Orig. in lev. 11, 3 *si* -veris patrem carnalem, huius contumelia ad patrem spirituum redit. in Rom. 2, 5 -asti iustitiam et fecisti contumeliam veritati. Ps. Ignat. ad Philad. 11 *qui* eos -verunt (οἱ ... ἀτιμάσαντες). Cod. Theod. 11, 39, 8 (*a. 381*) persona *episcopi* -atur et dignitas sacerdotis excepta confunditur. Oros. hist. 2, 2, 9 Babylon eo anno ... -ata (*res personata*). Salv. eccl. 3, 35 filios religiosos bono a vobis (*sc. parentibus*) -ari animo. Clavd. Mam. anim. p. 187, 14 -are dignitatem causae. Conc. Matisc. a. 585 p. 171, 3 quam *ecclesiam* in suis ministris -at. Act. Archel. p. 67, 26 paedagogum.

deriv.: dehonoratio.

de(h)ōrio *v.* dehaurio.

dehortātio, -ōnis *f. a* dehortari. *inde a* Tert. *i. q. dissuasio opp.* adhortatio, exhortatio, persuasio): Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 467 -o praecucurisset. comminatio enim -is accessio est. scorp. 15 -is consilio. Mar. Victorin. rhet. 1, 5 p. 174, 34 quia officium oratoris est persuadere dictione, exhortatio sive -o ad materiam non pertinent oratoris. Sacerd. gramm. VI 465, 20 paradigma est rei praeteritae relatio ad hortationem vel -em (Char. gramm. I 277, 16 *paradigma* adhortationem -emve significans [= Diom. gramm. I 464, 19]). Don. Ter. Hec. 612 'pater' ipsum nomen -em significat adiecta pronuntiatione. Ambrosiast. in I Cor. 16, 14 si misericordiam non facias -e alterius.

dehortātīvus, -a, -um *a* dehortari. *i. q. dehortationem significans*: Prisc. gramm. III 60, 15 'ne' cum est -um, indicativo non adiungitur (84, 16). Isid. orig. 2, 21, 21 *sententiarum species* aliae exhortativae ... aliae -ae *eqs.*

dehortātor, -ōris *m. a* dehortari. *i. q. is qui dissuadet*: Don. Ter. Eun. 771 apparet Gnathonem et -em esse certaminis. Avg. c. acad. 2, 2, 3 ex -e in adiutorem ... conversus es.

dehortātōrius, -a, -um *a* dehortari. *i. q. ad dehortandum pertinens*: Tert. apol. 22 *daemonium Socratis* -um plane a bono. Hier. in Ezech. 7 sermonibus.

dehortor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* hortari. Gloss. ἀποτρέπω. -are dissuadere. *per synizesin*: Ter. Phorm. 910. *de tmesi v. l. 44.* *inde a* Plavto.

i. q. dissuadere, deterrere: 1 *absolute*: Plavt. Capt. 210 haud -or. Nep. Att. 21, 6 frustra -ando. Sen. epist. 76, 29 multa quae -antur. Qvint. inst. 3, 4, 9 *species* hortandi, -andi (ἀποτρεπτικόν). Apvl. apol. 76 multum quidem -antibus nobis. Prisc. gramm. III 31, 6 'ne' adverbium -andi. Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 467 *si* -antem a divitiis ostenderem. Mar. Victorin. rhet. 1, 5 p. 174, 35 cum -or (*opp.* exhortor). Avson. 423, 5 frustra Agamemnone -ante. 429, 3 Diomede et Nestore -antibus. Amm. 30, 4, 2 -antibus multis.

2 *cum obiecto vel passive*: Plavt. Poen. 674 neque nos hortari neque -ari decet hominem peregrinum. Rhet. Her. 3, 3, 6 Cic. Pis. 94 res ipsa ... me ipsum ... aut invitabit aut -bitur. Sall. Iug. 31, 1 multa me -antur a vobis. Schol. Hor. epist. 1, 2, 70/71 -atur tarditatem et hortatur strenuitatem. Ps. Rvfin. in psalm. 48, 1 -ari ab appetitu terrenorum ad amorem caelestium. Avg. virg. 21, 21 -antur enim potius quam exhortantur virgines sacras. Mvtian. Chrysost. hom. 22, 2 ad revocandum eum et -andum. *seq. infinit.*: Cato orig. 108 multa me -ata sunt huc prodire. Sall. Iug. 24, 4 plura de Iugurtha scribere -atur me fortuna mea. Tac. ann. 3, 16 Piso repetere Suriam -atus est. Gell. 6 (7), 2, 6 Hannibal ... bellum se facere populo Romano volentem -etur. Rvfin. hist. mon. 8 p. 420[D] cumque nos ad locum -atus esset accedere. *seq.* ne: Ter. Phorm. 910 -atus est me, ne illam tibi darem. *nota tmesin*: Enn. ann. 381 de me hortatur, ne bellum faciam. *cf.* Gell. 6 (7), 2, 10 me -atur dissuadetque, ne bellum faciam.

deriv.: dehortatio, dehortativus, dehortator, dehortatorius.

Gudeman.

dehospitor ξενίζομαι Gloss. II 41, 33. *a* de *et* hospitari.

dēiaceo, -ēre *a* de *et* iacēre. Ps. Cypr. laud. mart. 21 ubi arborum densior coma vestit, quidquid curvantibus ramis scaena -ens inumbrarit.

deicīda, -ae *m.* [*a* deus *et* caedere. *Th.*]. Gloss. -a est qui deum occidit, ut homicida qui hominem. Hil. in Matth. 18, 10 in Cain homicidarum, in Lamech -arum poena est adumbrata. Petr. Chrys. serm. 172 p. 649[B] Iudaeos ... -as. Rvstic. c. aceph. p. 1208[C]. *L.*

⁂**dēicio,** -ēcī, -ectum, -ere [*a* de *et* iacere. *Th.*]. *per synizesin legitur*: Hor. sat. 1, 6, 39 deicere de saxo cives. Val. Fl. 7, 514 nunc deicit vultus. *probabiliter etiam* Ciris 118 (dicere *traditur*). Gloss. καταβάλλω (*cf.* Hier. epist. 106, 32 apud Latinos pro eo quod est -es, id est καταβαλεῖς). καταβάλλω ἐν πολέμῳ. καταβάλλω τὸ φρόνημα. καταφέρω. ἐκβάλλω. ῥίπτω ἐπὶ τοῦ ἀποῤῥίπτω. καθίημι. -it deturbat. mactat, delet, deruit. -ecit dispersit. allentavit. proicit. ab alto -it, praecipitat. -ctus ἐκριφείς. καθειμένος ὁ στυγνός. -ctum κατενεχθὲν ἐπὶ τοῦ πεσόντος. decollatum. dispersum. -cta conlapsa. Non. p. 288 -ere elidere. mittere. praecipitare. p. 289 avertere. *legitur inde a* Plavto *per omnem latinitatem, frequentissime apud* Cic., *deest* Ter. Catvllo Sall. Tib. Val. Max. Pers. Evtr. Symm. *al., singulis locis habent*: Lvcr. Germ. Phaedr. Mela Ivv., *binis*: Vell. Plin. iun. [*dubia vel corrupta*: Verg. georg. 1, 283 Caes. Gall. 3, 15, 1. 4, 17, 10. 5, 44, 12. 7, 14, 4. 7, 36, 7 civ. 3, 35, 1. 3, 46, 5 Ov. met. 15, 364 Liv. 38, 56, 3. 42, 66, 7 Sen. nat. 2, 24, 1 Colvm. 7, 5, 6 Petron. 123, 208 Stat. Theb. 568 Tert. idol. 9 Anth. 466, 4. Comm. apol. 161 *ubi pro* dicitur *fortasse* -itur *legendum.*] [deiectus: *prov.* degeit. *M.-L.*]

I ***proprie*** (*et in* ***imagine***): **A** ***strictiore sensu*** *i. q. deorsum iacere, praecipitare, de superiore loco detrudere, deciutere, depellere, sim.*: 1 *aliquid*: **a** *solum ponitur*: Plavt. Stich. 349 ut operam omnem araneorum perdam et texturam improbem -amque eorum omnes telas. 360 pernam et glandium (*sc. de carnario in ollam*). Sisenna hist. 118 cistas (Rhet. Her. 1, 12, 21). Cic. Tull. 53 tegulas (Vitr. 2, 8, 18). Vatin. 34 num quis reus ... subsellia dissiparit, urnas -erit (*sc. e tribunali*). Caes. Gall. 3, 15, 1 -ctis (α[1], disiectis *alii codd.*, desectis *Menge*) ... antemnis. civ. 1, 6, 5 sortes

(*sc. in urnam.* VERG. Aen. 5, 490 LIV. 21, 42, 2. *cf. infra l. 56*). VERG. Aen. 8, 226 saxum. LIV. 21, 58, 8 aqua levata vento ... tantum nivosae grandinis -ecit, ut (LACT. ira 20 *aqua* imbres maximos -ecit). 27, 28, 10 cataracta -cta (*i. pons pensilis*) clausa erat *porta*. 42, 66, 7 -entibus praeceps impedimenta. PAVL. FEST. p. 11 apludum sorbitionis ... genus quod flatu -atur et quasi applodatur. p. 348. COLVM. 5, 9, 4 ne facile singuli -antur. SEN. dial. 3, 7, 4 resistere ... -cta *corpora* (*praecedit* in praeceps datis corporibus). nat. 3, 27, 1 vim aquarum. epist. 94, 63 in praeceps -cta pondera. LVCAN. 2, 662 -ctis rupibus. GAIVS dig. 9, 3, 2 impossibile est scire quis *quid* -isset vel effudisset (*eadem collocatio* 9, 3, 7. 43, 7, 5. VLP. dig. 9, 3 *et saepe in eodem libro*). VLP. dig. 9, 1, 1, 10. 9, 2, 7, 2 onus. ITALA Dan. 7, 8 (Barnab. 4, 5) -ecit cornua tria de maioribus cornibus (ἐταπείνωσεν ὑφ' ἓν τρία τῶν ... κεράτων; LXX ἐξηράνθησαν, VVLG. tria de cornibus primis evulsa sunt a facie). apoc. 6, 13 (cod. g) ficulnea -it grossos suos ex se (Primas. mittit. βάλλει, VVLG. emittit). OPTAT. 24, 1 iugum servile -erat (*in imag. cf. infra l. 33*). CLAVD. rapt. Pros. 2, 175 -ecit fulmina Cyclops. **b** *additur unde: abl.*: PLAVT. Asin. 425 columnis -i operas araneorum. VERG. Aen. 8, 428 *infra l. 70*. HOR. sat. 1, 3, 91 mensave catillum. MANIL. 1, 179 non imo tellus -cta profundo, sed medio suspensa manet (*cf. Xenophanes 47 Diels* ἐκ τοῦ κατωτέρου μέρους εἰς ἄπειρον [μέρος] ἐρριζῶσθαι τὴν γῆν). SIL. 6, 713 -ctum Tarpeia rupe Tonantem. STAT. Theb. 5, 177 noctem -ecit Olympo. 8, 247 cruorem -isse genis. *praepos.* de, ex, ab: PLAVT. Stich. 355 hinc araneas de foribus -am et de pariete. CATO agr. 32, 2 vites de arbore. BELL. Afr. 16, 3 cassidem de capite. PAVL. dig. 9, 3, 6, 3 si de nave -ctum sit. VVLG. Sirach 48, 3 -ecit de caelo ignem ter (*i. effecit, ut -retur*). PASS. Theclae C 26 coronam -ecit (traxit, detraxit, abstraxit, excussit *alii codd.*) de capite eius. *huc trahas*: VVLG. Ezech. 30, 22 -am gladium de manu eius (39, 3 sagittas ... de manu dextera tua -am). CIC. Catil. 3, 2 mucrones ... eorum a iugulis vestris -ecimus (*in imag.*). Phil. 1, 6 cuius a cervicibus iugum servile -erant (*in imag.*). LIV. 41, 3, 6 ex quibus onera -cta erant. VITR. 10, 2, 15 ex quo *saxo* crusta *marmoris* candidissimo colore fuit -cta (*potest ad I B 3 trahi*). ALF. dig. 39, 2, 43 ex eius aedificio tegulae vento -ctae (VLP. dig. 39, 2, 24, 4). SEN. epist. 92, 26 (*in imag.*) non in imum agatur e fastigio suo -cta virtus. PAVL. dig. 9, 2, 31 ex arbore ramum (dig. 48, 8, 7). **c** *additur quo: praepos.* in, ad, super: CATO agr. 117 oleae in aquam (PLIN. nat. 32, 51. 37, 155). CIC. inv. 2, 176 pecuniam in mare (ad Q. fr. 2, 12, 1 [*in imag.*] LIV. 31, 17, 8. 44, 10, 1. LVCAN. 3, 660 in pelagus corpus. PLIN. nat. 14, 78. IAVOL. dig. 35, 1, 55 pecuniam in mare. IVST. 18, 4, 12). LIV. 1, 40, 7 elatam securim in caput -ecit (*i. effecit, ut -retur*. 7, 10, 9 in advenientis arma hostis caesim cum ingenti sonitu ensem -ecit). 36, 37, 2 cineremque eorum -i in Tiberim (VELL. 2, 6, 7 *corpus Gai*. SOL. 15, 10 -ctum in Tiberim cadaver. AVR. VICT. Caes. 8, 6). SEN. nat. 4, 13, 10 frusta eius *nivis* in scyphos. CVRT. 8, 10, 30 moles saxorum in cavernas. PLIN. nat. 2, 115 in quem *hiatum* -cto levi pondere. 14, 107 offis in mustum ... -ctis. *sim. saepe*. 30, 148 sale et farre serpyllo contritis una -ctisque cum vino in fauces boum. 31, 29 coronae in fontem. 37, 165 *gemma* -cta in vas (*nota de eadem re* SOL. 27, 37 in *cum abl.: gemma* -cta in labris aheneis). STAT. silv. 2, 6, 28 in aequora pinus (3, 2, 55 angustum -ecit in aequora pontem). 5, 3, 208 (*in imag.*) pater exemplum terris ad sidera montem sustulit et late miseras -ecit in urbes. Theb. 9, 296 pugnas ... -ecit in amnem. HOMER. 587 -ctis sortibus in galeam. *cf. supra l. 1*. SOL. 38, 7 -ctis lateribus in terrae profundum. ITALA apoc. 12, 4 (cod. h Primas.) cauda draconis -ecit eas *stellas* in terram (ἔβαλεν, VVLG. misit). 12, 13 (Primas.) quod esset *draco* -ctus in terram (ἐβλήθη, cod. g *et* VVLG. proiectus). HIER. in Is. 14, 31/32 *anima haereticorum* prostrata est in terramque -cta (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 3 *animas* -ctas esse in istum mundum). *huc adde* (*cf. l. 43*): HEGES. 3, 17 v. 123 qui in se ferrum -erint. PLIN. epist. 6, 31, 16 alia super alia saxa -cta. ITALA Ios. 10, 11 (Lugd.) -ecit super illos lapides grandinis (ἐπέρριψεν, VVLG. misit super). TERT. anim. 54 animas ad inferos -unt. *dat.*: LVCAN. 3, 691 tela ... -cta mari. GREG. TVR. Franc. 2, 27 securem eius terrae -ecit. **d** *additur unde et quo*: LVCIL. 842 has *ollas* e fenestris in caput -unt. VARRO ling. 7, 44 ea *simulacra* de ponte Sublicio ... in Tiberim. VERG. Aen. 8, 428 plurima caelo -it in terras.

2 *aliquem*: **a** *solum ponitur*: VARRO At. carm. frg. 9 te ... -ctum fulmine, Phaethon (VERG. Aen. 6, 581 fulmine -cti). LIV. 1, 51, 9 -ctus ad caput aquae Ferentinae crate superne iniecta. 21, 28, 12 -ctis rectoribus (44, 5, 2). SEN. contr. 1, 3, 1 -cta est quia damnata est. *saepe ibidem*. PETRON. 136 anumque pondere suo -ctam. PLIN. nat. 29, 33 sucidam imponunt ... percussis, lividis, incussis, collisis, contritis, -ctis (*sc. hominibus, sed potest etiam 'locis' subaudiri*). IAVOL. dig. 9, 2, 53 boves. 9, 2, 57 unus ... irruit in equum teque -ecit. AMM. 20, 7, 13 superstantes quoque repentina ruina *turris* -cti diffractique vel obruti mortibus. RVFIN. hist. mon. 29 p. 454[c] praecipites -bantur *daemones*. **b** *additur unde: abl.*: CAES. Gall. 4, 12, 5 equo ... -ctus (VERG. Aen. 12, 509 LIV. 4, 19, 4 PAVL. sent. 5, 6, 5 GRAN. LIC. p. 11, 2 LACT. epit. 52, 5). VERG. Aen. 4, 152 ferae saxi -ctae vertice caprae. SEN. contr. 1, 3 (thema) incesta saxo -atur (1, 3, 6. *alibi* de saxo. VELL. 2, 24, 2 saxo Tarpeio. TAC. ann. 2, 32. 6, 19). STAT. Theb. 8, 39 me ... victum -ecit Fortuna polo. APVL. met. 2, 8 illa caelo -cta. VIR. ill. 7, 18 *Servius* gradibus -ctus. *adde*: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349 unde (*monte sacro*) etiam quasi fulgur -ctus est satanas. CLAVD. MAM. anim. 3, 8 sponte illocaliter sanctitate prolapsus (*sc. diabolus*) eaque localiter caelo non sponte -ctus. *praepos.* de, ex, ab: VARRO frg. Non. p. 523, 23 sexagenarios de ponte, id est -i (CIC. S. Rosc. 100 PAVL. FEST. p. 75. 334, *sed* SVET. Iul. 80 e ponte). HOR. sat. 1, 6, 39 -ere de saxo cives (LIV. 5, 47, 9. 6, 20, 12. 24, 20, 7. 25, 7, 14 SEN. contr. 1, 3, 5 SEN. benef. 7, 7, 1). LIV. frg. 22 iugulatos de muro -erunt. PETRON. 70 de lectis. FILASTR. 108, 5 angeli de caelo -cti. LVCR. 5, 1125 e summo quasi fulmen -it ictos invidia. LIV. 2, 17, 3 ex equo -ctum prope interfecerunt. 7, 10, 3 Gallorum agmen ex rupe Tarpeia -ecit. SEN. dial. 10, 15, 4 ex quo *loco* nemo -itur. PLIN. nat. 26, 137 ruptis convulsisque, ex alto -ctis (*i. laesis deiectione*) centaurium maius *probatur*. *cf. p. 393, 77*. AVG. civ. 1, 14 *Arion* cum esset -ctus e navi. LIV. 38, 14, 2 ab elephanto -ctus. OV. fast. 2, 353 lecto graviter -ctus ab alto. LVCAN. 5, 674 decimus fluctus *eum* ... levat nec rursus ab alto aggere -ecit pelagi. FLOR. epit. 1, 13, 15 Manlius ... a summa rupe -ecit *hostem* (1, 26, 8 Manlium ab ... arce -ecit). AVSON. 232, 3 *Astyanax* Scaeis -ctus ab altis. AMM. 26, 6, 4 a celsiore statu -ctus ad interiora (*cf. p. 398, 20*). *adde*: AVG. civ. 11, 33 istam inde (*sc. de caelo*) -ctam. **c** *additur quo: praep.* in: CIC. S. Rosc. 70 in flumen (71). Cluent. 179 conservos ... occidit in piscinamque -ecit. Att. 6, 1, 18 *Eupolin* -ctum in mare (PLIN. nat. 20, 58. HOMER. 476 in aequora. ITIN. Alex. 51 tauros in mare. VVLG. exod. 15, 1. 21 AVG. civ. 3, 31). LIV. 1, 48, 3 *Servium* in inferiorem partem per gradus -ecit. 21, 33, 7 multosque turba ... in immensum altitudinis (QVINT. decl. 350 p. 378, 1 si in aquas praecipitatus aut in aliquam immensam altitudinem -ctus fuerit). 23, 47, 6 equum in viam Claudius -ecit (*praecedit* in ... viam demittimus equos). TERT. adv. Marc. 5, 20 corpus hoc nostrum ... in terram -ctum. ITALA apoc. 12, 13 (cod. h. Primas.) quod esset *draco* -ctus in terram (ἐβλήθη, VVLG. proiectus). AMM. 14, 5, 9 multos adduxit in squalorem -ctos atque maestitiam (*in imag.*). HYG. astr. 2, 4 Icarum ... in puteum -erunt. HIER. epist. 22, 10, 2 *homo* in hanc lacrimarum -ctus est vallem. VVLG. psalm. 139, 11 in ignem -es eos. II Macc. 13, 6 in cinerem (in cinere *Amiat.*) -i iussit sacrilegum. *dat.*: VERG. Aen. 10, 318 *Gyan* -ecit Leto (*cf. Il. 1, 3* Ἄιδι προΐαψεν). GREG. TVR. Franc. 9, 41 abbatissam de muro proiectam terrae -erit. **d** *additur unde et quo*: CIC. Verr. 5, 86 ut *Sopatrum* de porticu ... praecipitem in forum -ant. TERT. adv. Marc. 3, 18 universas gentes ... auferens a terra in caelum ... -ens de caelo in terram (*in imag.*).

3 sc -ere *vel* -i, *vi mediali, de personis et rebus, plerumque i. q. se praecipitem dare, mittere, devolvi, provolvi, fundi sim.*: **a** *solum ponitur*: PROP. 1, 18, 16 ut tua flendo lumina -ctis turpia sint lacrimis. LIV. 21, 62, 1 *bovem* sese -isse. VITR. 3, 5, 15 ne *aqua* -atur. SEN. benef. 4, 25, 2 imbribus ... -ctis (dial. 1, 2, 1). nat. 1, 14, 4 per quod -ctus est ignis. PLIN. nat. 2, 131 *venti* -cti interim obducta nubium cute. 6, 65 *Gangen* -ctumque per scopulosa et abrupta. AVSON. 418, 58 quae -ctis iuga per scruposa ruinis arida torrentem Sicorim despectat Hilarda (*i. sparsis ruderibus per colles fluentem*). **b** *additur unde: praepos.* de, ab, ex: GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 alter se de muro -ecit (BELL. Hisp. 19, 3. 4). NEP. Dion 4, 5 ut se de superiore parte aedium -erit. APVL. met. 5, 6 (*in imag.*) neve se ... de tanto fortunarum suggestu pessum -at. LIV. 28, 6, 10 venti ab utriusque terrae praealtis montibus ... se -unt. LIV. 28, 15, 11 ni se ex vehementi sole ... tanta vis aquae -isset. SEN. dial. 10, 15, 4 ex quo *loco* nemo -itur. MELA 1, 115 Tanais ex Riphaeo monte -ctus adeo praeceps ruit. PLIN. nat. 31, 39 si *aqua* expressa in altum aut e sublimi -cta. *adde*: SEN. nat. 2, 24, 1 unde *aqua* imbre -cta est. ITALA Matth. 4, 6 (Tert. adv. Prax. 1) -e te hinc (βάλε σεαυτὸν κάτω, VVLG. mitte te deorsum). *abl.*: LIV. 2, 62, 1 tempestas cum grandine ... caelo -cta (GERM. 81 STAT. Theb. 11, 274). PLIN. nat. 9, 5 -ctae montium iugis procellae. VAL. FL. 3, 594 ad ripas -ctaque saxis flumina (*i. cataractae de saxis decidentes*). PLIN. epist. 8, 17, 5 -cti nubibus turbines. AVSON. Mos. 247 ille autem scopulis -ctas pronus in undas (*i. piscator inclinatus in rupes fluctuosas*). ZACCH. 3, 3 saxo paulisper -cta durantur *corpuscula*. **c** *additur quo: cum praepos.* in, super, ad: NEP. Chabr. 4, 3 si se in mare -isset (LIV. 40, 4, 15 HYG. fab. 4 p. 40). SEN. contr. exc. 8, 4 -endo se in praecipitem locum. *huc pertinere videtur* FRONTIN. aq. 19 Marcia autem partem sui ... in rivum -it (*i. pars Marciae effunditur*). strat. 2, 13, 5 -ecit se in alveum. GELL. 17, 12, 1 infames materias (*i.* ἀδόξους ὑποθέσεις) et veteres adorti sunt ... et noster Favorinus oppido quam libens in eas materias se -bat (*in imag.*). VLP. dig. 21, 1, 17, 6 se in Tiberim (*bis*). VOPISC. Prob. 21, 2 -ctis in Savum navibus *canalis*. HYG. astr. 2, 4 canem in puteum se -isse. 2, 28 Panem in flumen se -isse. PLIN. nat. 23, 28 qui *sanguis* se ad talos -erit (*in imag.*). HEGES. 1, 31, 2 -ecit se ad pedes Sosii (1, 44, 6 ad vestigia patris). HYG. astr. 2, 17 super eos *delphines* se -ecit Arion. *dat. vel* in *c. abl.*: GREG. TVR. Franc. 4, 34 inveniunt ... arenae -ctum orantem. Mart. 35 -cta terris mulier. GREG. M. in

euang. 38, 14 (*in imag.*) alius in malis artibus a primaeva aetate se -ecit.

B *latiore sensu*: 1 *i. q. humi prosternere, proicere, labefacere, diruere, destruere, disturbare sim.*: a *aliquid: arbores, herbas detruncare, caedere sive viribus naturae sive ab homine*: CATO agr. 3, 2 cogitato quotannis tempestates magnas venire et oleam -ere solere. 33, 2 veteres *vites* . . . -ito biennioque post praecidito. OV. met. 12, 510 -ctam viribus austri . . . trabem (VEG. mil. 4, 36). LIV. 21, 37, 2 arboribus circa immanibus -ctis detruncatisque. VITR. 2, 9, 3. 4 *arbores* ad materiam -untur. PLIN. nat. 2, 226 lignum. VAL. FL. 8, 298 -cta suis a montibus arbor. IVV. 11, 119 annosam si forte nucem -erat eurus. SIC. FLACC. grom. p. 144 materiam (*i. lignum*) -unt (EPIT. Alex. 59 follibus inflatis ac materia multa -cta. MENOL. Colot. Dec. [Corp. I² p. 280/1] materias -entes). VLP. dig. 7, 1, 12 arboribus evolsis vel vi ventorum -ctis. 7, 1, 13, 4. 32, 55, 2. POMPON. dig. 7, 1, 19, 1 arbores vento. 7, 6, 2. VVLG. psalm. 73, 6 in securi et ascia -erunt eam (*sc. silvam, κατέρραξαν*). *aedificia diruere, demoliri, solo aequare*: SISENNA hist. 82 pluteos. RHET. Her. 4, 8, 12 revulsis . . . sepulcris, -ctis moenibus (OV. met. 12, 109 LIV. 8, 14, 6 muri. 24, 23, 4 VITR. 10, 13, 1. 2 FRONTIN. strat. 1, 1, 10 MAR. VICTORIN. rhet. p. 191, 7 [*praecedit* muros dissipavit]. IVST. 5, 85. 12, 9, 11 OPTAT. 3, 2. *adde*: CVRT. 7, 5, 33 *fundamenta murorum*. PAVL. MED. bened. 2, 3 murorum firmitas ac stabilitas -atur). CIC. Verr. 2, 145 columnae. Tull. 24 aedificium. leg. 2, 64 si quis bustum . . . aut monumentum . . . aut columnam violarit, -erit, fregerit. CAES. civ. 2, 22, 1 -cta turri labefacta magna parte muri (BELL. Hisp. 13, 7). BELL. Alex. 1, 2 Hisp. 13, 5. VERG. Aen. 12, 655 -urum arces Italum excidioque daturum (HOR. carm. 4, 14, 3 STAT. Theb. 6, 657). HOR. carm. 1, 2, 15 ire -ctum monumenta regis templaque Vestae. LIV. 41, 2, 11 praetorio -cto, direptis quae ibi fuerunt. SEN. contr. 10, 4, 12 parietes (ARNOB. nat. 2, 77 parietem, ianuas . . . renudet, -at, affligat. PALLAD. hist. mon. I 23 p. 304ᴰ parietem . . . eruit totum atque -ecit [*ἔβαλε κάτω*]). LAVS Pis. 204 vallo. STAT. Theb. 12, 706 fastigia. TAC. ann. 15, 40 tres *regiones Romae* solo tenus -ctae (*sc. incendio dirutae*). PAVL. dig. 39, 3, 2, 5 aggerem . . . vis aquae -ecit. *al.* TERT. nat. 1, 10 *aras*. VVLG. Sirach 48, 24 castra. Ier. 9, 19 tabernacula. thren. 2, 2 destruxit . . . munitiones . . . et -ecit in terram (*ἐκόλλησεν*). RVFIN. Basil. hom. 3, 4 horrea . . . rumpant et -unt. AVG. c. mend. 11, 25 munimentum veritatis ictibus feriendum atque -endum (*in imag.*). civ. 20, 19 domum. IORD. Get. 42, 222 Ticinum (*sc. oppidum*) -unt demoliuntque Italiam. CORP. X 1971. *adde in imag.*: RHET. Her. 4, 28, 38 rem publicam radicitus evertisti, civitatem funditus -isti. *statuas, signa sim. i. q. deturbare, subvertere sim.*: CIC. Verr. 3, 158. 160. 161. 162. 164 Catil. 3, 19. epist. 12, 25, 1 ut Minerva nostra . . . quam turbo -erat, restitueretur. epist. frg. 5, 20. NEP. Alc. 3, 2 Hermae. LIV. 31, 23, 10. 38, 56, 3. 39, 7, 8 *malus* in signum Pollentiae procidit atque id -ecit. 40, 2, 1 signa aenea. ASCON. Mil. p. 43 imagines. PAVL. dig. 10, 1, 4, 4 termini -cti vel exarati (sent. 1, 16, 1 per vim terminos -erit vel amovcrit). ITALA Is. 44, 25 (Tert. adv. Prax. 19) signa ventriloquorum (*διασκεδάσει*, VVLG. irrita faciens. *in imagine*). CAPITOL. Pert. 6 Gord. 9, 13. 13, 6 statuae atque imagines (ORIG. Const. 5, 15). VOPISC. Tac. 15, 1 statuae -ctae fulmine *eqs.* AMM. 19, 7, 12. *varia* (*saepe in imagine*): CIC. Quinct. 27 *libellos* (61. 63. 73. SEN. benef. 4, 12 suspensis amici bonis libellum -o creditoribus eius me obligaturus). VERG. georg. 1, 333 alta Ceraunia telo (ORAC. Sibyll. Aug. civ. 18, 23 -et colles, valles extollet ab imo). Aen. 10, 545 totum clipei ferro -erat orbem. OV. met. 3, 724 -ctis membris. PAVL. FEST. p. 348 ne quid eo tempore -at. PLIN. nat. 37, 111 haec gloria a pueritia -ctum numerum *gemmarum* (*sc. fundis*) praedicantium. SOL. 33, 15 *congeries ramorum* sagittis (*cf.* PLIN. nat. 10, 98 decutiunt). AMM. 23, 5, 9 maximum regnum -urum praedixerat Croesum (*in imag.*). VVLG. Iudith 9, 11 gladio suo cornu altaris tui (*fortasse huc pertinet* Dan. 8, 11 -ecit locum sanctificationis eius [*hebr. et gr. corrupta*]. Zach. 1, 21 cornua gentium. *in imag.*). MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 quod omnia subvertit, hoc omnia -it. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 314ᴰ quotiens ciborum cruditas vitalia -ecit, infirmat stomachum, corrumpit sanguinem (*potest per imaginem ad IB 3 b γ referri*). ALC. AVIT. carm. 2, 255 retro -ecit ad ultima sensu (*in imag.*). 4, 36 caelestis imago omne decus mentis turpi -erat actu (*in imag.*).

b *aliquem, i. q. prosternere, saepe de hoste interficiendo, καταβάλλειν*: CAEL. hist. 44 congenuclat percussus *equus*, -ecit dominum. CAES. Gall. 2, 27, 4 ut cum primi eorum hostium cecidissent, proximi iacentibus insisterent . . . his -ctis et coacervatis cadaveribus. 4, 12, 2 subfossis equis compluribusque nostris -ctis. civ. 1, 46, 1 paucisque -ctis reliquos sese convertere cogunt. 3, 51, 2 primisque -ctis reliqui se verterunt. BELL. Hisp. 13, 7. VERG. georg. 3, 422 colla tumentem *anguem* -e. Aen. 10, 752. 11, 642. 664 quem telo primum . . . -is? aut quot humi morientia corpora fundis? 11, 833 -cta . . . crudescit pugna Camilla. CIRIS 32 aurata -ctus cuspide Typhon. OV. met. 1, 719 saxoque cruentum. 3, 303 igne Tiphoea. 9, 196 -eci dominumque ipsosque peremi. *huc trahas*: LIV. 28, 19, 18 victa oppidanorum vis, -ctisque propugnatoribus occupantur muri (*sed cf. p. 397, 82*). PHAEDR. 2, 1, 1 super iuvencum stabat -ctum leo. SEN. dial. 3, 2, 2 has (*sc. nobilissimas*) civitates ira -ecit (*per prosopopoeian*). VAL. FL. 6, 194 Dipsanta Caresus Strymonaque obscurā spargentem vulnera fundā -it (*i. confixit*. 6, 218 cum prior hasta Phaleri). 6, 552 hunc poplite caeso -it. SIL. 15, 464 Galam. HOMER. 377 saxi ictu. STAT. Theb. 12, 743. TAC. ann. 4, 25 -ctis (*Gronovius*, delectis *M*) circum stipatoribus. 4, 51 -cto (*Orelli*, delecto *M*) promptissimo quoque aut saucio. APVL. apol. 45 caducum. met. 1, 12 infimum -ctus (*praecedit* humi prosternere). PANEG. 10, 29 quos trabalis hasta tua -ecit, insultans equus proterit. FILASTR. 108, 4 -ecit in pugna David Goliath. *huc trahas*: AVIEN. Arat. 2, 223 repertorem medicinae audacis in umbras -it (*de Aesculapio occidendo*). DICT. 2, 43 Hectorem . . . consternatum -it. VVLG. II reg. 22, 48 -is populos sub me. IV reg. 19, 7 -am eum gladio in terra sua. Iudith 4, 13. 9, 15. psalm. 36, 14 ut -ant pauperem et inopem, ut trucident rectos corde. Sirach 14, 19 alia generantur et alia -untur (*ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται*). Ier. 49, 20 si non -erint eos parvuli gregis. Ezech. 6, 4 confringentur simulacra vestra et -am interfectos vestros ante idola vestra. 32, 12 Dan. 8, 10. 11, 12 -et multa milia (*καταβαλεῖ*). I Macc. 4, 33. II Macc. 15, 16 adversarios. AVELL. p. 4, 24 plurimos vastationis suae strage -ecit. CLAVD. 3, 256 -erat omnes *terror*. ADDIT. Prosp. Havn. chron. I p. 311 *syn.* oppressit. PALLAD. hist. mon. I 40 p. 326ᶜ quemque *leonem* corripuit atque -ecit. AVG. in psalm. 134, 14 ad terrendos, ad contundendos, ad -endos superbos Aegyptios. *nota prosopopoeian*: TERT. spect. 29 aspice impudentiam -ctam a castitate, perfidiam caesam a fide, saevitiam a misericordia contusam, petulantiam a modestia adumbratam. *huc referimus metonymian*: VERG. Aen. 11, 767 huic uno . . . -ctum (*i. abscisum, decollatum*) longe iacuit caput. SIL. 13, 246 -ctum ense caput. HOMER. 480 ense -ctum caput a cervice. VVLG. Ier. 48, 39 -ecit cervicem Moab (*ὤλεσε*). *nota de bestiis: i. q. mactare*: VAL. FL. 1, 191 Zephyris Glaucoque bovem Thetidique iuvencam -it. 2, 330 taurum. SCHOL. Germ. Bas. p. 93 hostiam. *in re venatoria: i. q. aves telo conficere*: VERG. Aen. 5, 542 avem caelo -ecit ab alto (SEN. nat. 3, 21, 1 transvolantes aves. LACT. inst. 1, 9, 2 aves -ecit sagittis. 1, 9, 5. CLAVD. carm. min. app. 2, 72 aerias adducto -is arcu aut funda violentus aves). VERG. Aen. 11, 580 olorem. *feras*: CVRT. 8, 1, 19 IIII milibus ferarum -ctis. CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 39 tergeminique ducis numerosos -is artus.

2 *i. q. demittere, submittere, deponere, delabi, declinare, pandere sim.* (*opp.* attollere, elevare, efferre, exaltare): a *de partibus corporis demittendis, praecipue vultum, oculos, plerumque signum pudoris vel humilitatis*: crines *sim.*: AFRAN. com. 244 anhelans -cta coma (*i. incompta*). STAT. Theb. 12, 108 -cti in pectora crines. TAC. ann. 14, 30 crinibus -ctis (*i. passis*). APVL. met. 2, 30 capillis hinc inde laterum -ctis (*i. dependentibus*). *adde*: SER. SAMM. 105 eximium capitis tactu -ecit honorem *salamandra* (*i. effecit, ut capilli caderent*). vultum: VERG. Aen. 3, 320 -ecit vultum et demissa voce locuta est. 6, 852 OV. met. 6, 607 -ctoque in humum vultu (STAT. Theb. 1, 673 maestos . . . in terram vultus. TAC. hist. 1, 82. 3, 31. PORPH. Hor. carm. 3, 5, 43/44 ad humum. VVLG. Dan. 10, 15 -eci vultum meum ad terram et tacui). SEN. contr. 7, 4 (19), 6. SEN. Tro. 1137 -ctos gerit vultus pudore. clem. 2, 6, 3. epist. 11, 7 -unt enim vultum, . . . figunt in terram oculos et deprimunt. VAL. FL. 7, 514 -it vultus aeger pudor. SIL. 10, 632 *consulem* -ctum attollere vultum . . . pigebat (*sed fortasse pertinet ad p. 400, 52*). IVVENC. 3, 520 CORIPP. inst. 1, 116. *cum acc. gr.*: VERG. Aen. 6, 862 -cto lumina vultu. STAT. Theb. 3, 367 vultum -ctus. lumina, oculos *sim.*: PROP. 1, 1, 3 constantis lumina fastus (STAT. Theb. 4, 588 Ps. QVINT. decl. 19, 4 mersis tantum -ctisque luminibus. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 5 -ctis in terram profundo pudore luminibus). OV. epist. 11, 35 pudor -ecit ocellos. am. 1, 8, 37 SEN. contr. exc. 2, 7 -e in terram oculos (SEN. dial. 6, 18, 4 CVRT. 6, 2, 6. QVINT. inst. 1, 11, 9 ne supinus vultus; ne -cti in terram oculi. TAC. ann. 1, 34. APVL. met. 2, 11 in eius faciem oculos meos ac si in Avernum lacum formidans -eram [*i. defixeram*]. TERT. patient. 15 p. 23 oculis humilitate, non infelicitate -ctis. PANEG. 10, 9. LACT. inst. 2, 1, 19 oculos suos ab alto -unt soloque defigunt. *alio sensu v. p. 400, 15*). os: APVL. apol. 7 pecudibus os humile et deorsum ad pedes -ctum. CYPR. laps. 30 vultu nubilo, ore -cto indicia maeroris ostenderes. AMBR. hex. 6, 5, 31 non in terram pascendi gratia cervicem atque ora -unt. *nota*: SEN. Oed. 480 ore -cto (*i. moriente*) petiere terram. STAT. Theb. 8, 648 -ctaque fortiter ora. STAT. Theb. 10, 689 -ctaeque genae (*i. oculi*). *cum acc. gr.*: VERG. Aen. 11, 480 oculos -cta decoros (MART. CAP. 9, 903). OV. am. 2, 4, 11 sive aliquast oculos in se -cta modestos . . . sive procax aliquast. 3, 6, 67 oculos in humum -cta. VAL. FL. 2, 470 oculos -cta pudore. STAT. Theb. 2, 232 -ctaeque genas. DRAC. Romul. 10, 394 -cta oculos. satisf. 146. *adde*: SEDVL. carm. 5, 218 saucia -ctus flectebat lumina. OV. met. 12, 255 -cto in pectora mento. COLVM. 6, 14, 3 si cervix *bovis* mota et -cta est (*seq.* declinet). 6, 14, 4 si cervix in neutram partem -cta est. AMBR. hex. 6, 5, 31 *supra l. 68*. CLAVD. 28, 181 euntes -cta cervice Getas. COLVM. 7, 12, 4 -ctis et propendentibus auribus (APVL. met. 3, 26. PELAGON. 409 auris una -cta. 448. *cf.* 47 aures proiectae). LVCAN. 7, 840 membraque -ecit iam lassis unguibus ales. caput: PLIN. nat. 8, 77 id (*sc. caput beluae*) -ctum semper in terram (APVL. met. 3, 2). APVL. met. 2, 2 -cto capite. 3, 26 -cto itaque et quassanti ca-

pite. 4, 35 -ctis capitibus. 10, 17. PANEG. 9, 6 obfirmato illo capite -ctoque (-ctaque *traditur*) acie in fugam versa. PROB. Verg. georg. 1, 20 caput quasi -ctum. QVINT. inst. 11, 3, 118 a capite -atur *manus* (RVFIN. Orig. in exod. 3, 3 p. 316 si vero lassas *manus* -ret et bracchia infirma deponeret. CASSIOD. in psalm. 118, 48 non levat manus suas, sed -it). APVL. met. 3, 25 -cta labia. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 5 -ctis et conclusis palpebris. **b** *de amictu deponendo, exuendo* (*opp.* reponere): SEN. Phaedr. 326 vidit Persis ditique ferax Lydia regno -cta (*i. exuta*) feri terga leonis (*Herculis apud Omphalen*). VAL. FL. 1, 132 -cta in lumina palla (*i. capite velato.* 8, 204. STAT. Theb. 11, 495 -ctam in lumina [*traditur* lumine] pallam. 12, 368 in ora mariti -it inque suos pariter velamina vultus). MART. 7, 33, 3 -cto quid . . . pedes perfundis amictu. QVINT. inst. 6, 3, 54 *Suram* manus iactantem, togam -entem et reponentem non agere dixit (11, 3, 144 reicere a sinistro togam, -ere etiam, si haereat, sinum conveniet. SVET. Iul. 9 togam de umero. Aug. 52 ab umeris. APVL. flor. 15 p. 52 tunicam (*acc. gr.*) . . . deorsus ad pedes -ctus. met. 11, 3 -cta parte laciniae. **c** *de situ siderum obliquo sim.*: MANIL. 2, 891 huic in perversum similis -cta sub orbe imagine submersi contingens culmina (*Bentley*, fulmina *codd.*) mundi. 3, 371 e medio praeceps descenderit orbe inferiora petens -cto sidera cursu. PLIN. nat. 2, 43 *luna* nunc in aquilonem elata, nunc in austros -cta. 17, 38 in quo loco arcus caelestes -ere capita sua. LVCAN. 7, 136 -cto sole. FIRM. math. 2, 3, 5 Sol in Arietis parte XIX exaltatur, in Librae vero parte XIX -itur (*sim. saepe in eodem capite*). AVIEN. orb. terr. 3, 848 qua -cto zephyrus sustollitur axe. **d** *de herbis dependentibus*: PLIN. nat. 17, 180 natura *vitis* haec est: -cta pars aut praeligata fructum dat. 17, 208 -ctis per ramos vitium crinibus (*i. pampinis super ramos delabentibus*). MART. 9, 61, 17 rubens -cta (*i. deflexa*) est herba coronis. *nota*: VITR. 10, 2, 6 capita funis referuntur in summa trochlea ab exteriore parte et -untur (*fere i. circumiaciuntur*) circa orbiculos imos. GAIVS dig. 50, 16, 30, 1 stipula illecta est spicae in messe -ctae (*i. delapsae*) necdum lectae.

3 *demovere, depellere, abicere, proicere, amovere, dissipare, deturbare sim.*: **a** *generatim*: *α aliquid*: NIGID. Gell. 13, 26, 1 interrogandi secunda syllaba superiore tono est quam prima, deinde novissima -itur (*in imag., syn.* descendere). NVX 38 nudaque -cto (*i. detracto*) cortice ligna patent. VITR. 7, 6 quae *caementa marmorea* marmorarii ex operibus -unt, contunduntur. SEN. Herc. f. 999 huc eat et illuc valva -cto obice rumpatque postes. dial. 2, 7, 6 intentam manum -ere aliquis casus potest et emissa tela declinare. nat. 3, 11, 3 aquas cursu suo -ant et avertant. 6, 14, 4 hoc atque illo circumagitur aliaque -it, alia intercidit. 6, 18, 6 ventus sub accessionem cursu suo -itur (*cf. infra l. 56*). COLVM. 6, 29, 4 *caninis dentibus* -ctis. arb. 9, 2 duos optimos *coles* submittito, reliquos -ito. PLIN. nat. 26, 73 -ctoque quod supernatat (*abl. abs.*). 28, 56 manus in cibis triumphali seni -batur vel in Capitolio epulanti. 30, 148 anguina pelle et sale . . . contritis una -ctisque cum vino in fauces boum. MART. 14, 31, 1 si -cta gemes venabula rostro. SVET. Dom. 15 evenit ut repentina tempestate -cto funere semiustum cadaver discerperent canes (*potest etiam ad I B 1 a referri*). *nota in imag.*: SPART. Did. 8, 2 -cta sunt etiam consulta senatus (*i. reiecta, obsoleta*). *β aliquem*: CIC. Sest. 78 magistratus templo -as. PAVL. FEST. p. 269 quosdam tempestate -ctos in Italiae regiones. SEN. Thy. 804 limite certo -ecit equos (STAT. Theb. 7, 431 cunctantem -ecit equum). epist. 71, 12 (*in imag.*) illum ex hoc cursu aliquis dies -it (*cf. supra l. 44*). 94, 60 quem lictor semita -it. 123, 7 occurrentes via -ant. SIL. 13, 726 (*in imag.*) *Appius Claudius* fraudes pacis Pyrrhumque a limine portae -ecit. APVL. met. 6, 25 ut me . . . super lapidem propter viam positum -rent. TERT. pudic. 16 qui -erit eum de corpore suo. *huc trahas*: CYPR. GALL. gen. 127 -ctosque (*Adam et Evam*) procul sacratis dimovet *deus* hortis.

b *speciatim*: *α in re militari hostes depellere de superiore loco, deinde omnino devincere, fugare, fundere, plerumque cum abl. loci, rarius cum* de *vel* ex: LVCIL. 825 exercitus detrusus vi -ctusque Italia (IORD. Get. 30, 155 exercitum ad internecionem -unt). RHET. Her. 4, 18, 25 quos ex collibus -ecimus (BELL. Afr. 18, 5 hostibus nullo negotio campo pulsis, post colle -ctis. 69, 3 armatura hostium . . . pulsa et -cta est de colle). CIC. Phil. 8, 6 cuius praesidium Claterna -ecit (CAES. Gall. 7, 36, 7 civ. 1, 37, 3. 3, 23, 2. 3, 35, 1 HOR. epist. 2, 2, 30 praesidium regale loco -ecit. LIV. 4, 53, 9 -ctis qui in praesidio erant. 28, 7, 3. 34, 8, 6. 44, 35, 11. 44, 39, 9. SEN. dial. 1, 4, 8 praesidium loco -ant. CVRT. 7, 6, 24 VIR. ill. 39, 1). CAES. Gall. 6, 40, 1 hinc (*sc. ex tumulo*) celeriter -cti se in signa . . . coiciunt. 7, 28, 1 muro turribusque (LIV. 5, 21, 12 ex muro. SIL. 1, 348). 7, 51, 1 loco (BELL. Hisp. 14, 2). civ. 3, 40, 3 -ctisque (*Ald.*, defectis *codd.*). 3, 46, 4 ne non reducti, sed -cti viderentur. 3, 63, 8 ex utraque munitione. BELL. Hisp. 13, 1 de statione. 24, 3 planitie. PROP. 2, 31, 13 -ctos Parnasi vertice Gallos (*cf.* STAT. Theb. 1, 20 coniurato -ctos vertice Dacos). LIV. 22, 24, 7. 36, 18, 8 -ctis inde (*sc. iugo Callidromi*) Aetolis et magna ex parte caesis (*inde* FRONTIN. strat. 2, 4, 4 -ctis iugis Callidromi montis Aetolis). 36, 44, 6 -ctis caesisque propugnatoribus. 38, 49, 3. 39, 1, 5 ex praeoccupatis -ere hostem (CLAVD. 26, 164). 39, 32, 3. 44, 35, 7 ex tot castellis . . . -ctos. CVRT. 3, 5, 5 regem non in acie saltem, non ab hoste -ctum. 8, 2, 22. LVCAN. 4, 745 mersos aciem -ecit in agros. 8, 206 neque -cto fatis acieque fugato. SIL. 11, 174. 12, 190 *nec Libys* (*i. Hannibal*) -ctus sperare valet (16, 289 Libys ut -ctus ab orbe. *possunt ad I B 3 a β referri*). TAC. ann. 2, 20. TERT. pudic. 22 (*in imag.*) quem in proelio confessionis tormentis colluctatum saevitia -ecit. PANEG. 10, 26 densissima quaeque (*sc. agmina*) perrumpis, -is, proteris. AMM. 19, 11, 15 aliis trucidatis, aliis terrore -ctis (*V*, disiectis *edd.*). 31, 13, 2. HEGES. 3, 11, 1 -ctus eo Vespasianus rursus ad expugnandam urbem accenditur. VVLG. prov. 7, 26 multos vulneratos -ecit (καταβέβληκε) et fortissimi quique interfecti sunt ab ea. *huc rettulerim*: MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 2 athleta qui cunctos superaret ac -ret. COD. Iust. 1, 27, 2 pr. (*in imag.*) per ipsum *Christum* acerbissimos hostes (*sc. fidei*) . . . -ecimus. *nota metonymice*: TERT. resurr. 48 p. 98 ut, quod adversarii in prima statim acie obstruunt, in ultima congressione prosterneremus omnibus quaestionibus quasi auxiliis eius ante -ctis (*v. etiam p. 396, 23*). *β t. t. in arte pugnandi, de gradu vel statu, movere, plerumque in imagine*: QVADRIG. hist. 10[b] Manlius iterum scuto scutum percutit atque de loco hominem iterum -ecit (SEN. epist. 67, 10 illic est constantia quae -i loco non potest). CIC. orat. 129 adversarios de statu omni -ecimus (nat. deor. 1, 66 prius . . . te quis de omni vitae statu quam de ista auctoritate -erit. AMM. 28, 4, 1 ab humanitatis statu -ctus. *huc fortasse trahendum*: PASS. Petr. Paul. long. 29 reguum tuum ab statu suo -et [*alii* -etur, decidet]). off. 1, 80 tumultuantem de gradu -i, ut dicitur (Att. 16, 15, 3 ille -ctus de gradu. BELL. Alex. 55, 1 permansit in sententia legio vernacula nec ullo timore de gradu -cta est. SEN. dial. 2, 19, 3 non -ctus, ne motus quidem gradu. TAC. dial. 26 studio feriendi plerumque -ctus [*sc. de gradu*], non pugnat, sed rixatur *orator*. TERT. resurr. 2 p. 27 -ctus enim unus quisque vel motus de gradu . . . spei. *huc pertinere videtur*: pall. 2 siderum distincta confusio interdum -it quid [*sc. de gradu*], interdum resuscitat). *γ t. t. apud medicos i. q. de corpore detrahere, alvum movere, purgare sim.*: CATO agr. 158, 1 alvum -ere hoc modo oportet, si vis bene tibi -ere (158, 2. *cf. l. 46*). CELS. 1, 3 qui -ere vult. 2, 12, 2 nihil -ens. 4, 22 frequens -endi cupiditas. SEN. epist. 83, 27 quidquid in visceribus haerebit, eiecturum -urumque (*i. vomiturum alvumque moturum*). SCRIB. LARG. 95 qui subito universa -unt. 99. 104. 111. 114. 116 -it ventum deorsum. 133 plurimum autem aquae -it *hydropicus*. 139. 193. AVSON. 10, 10 lubrica -ctis qua via nota cibis. CHIRON 437 -et omnes *pediculos*. 834 venenum omne -et. 959 si quae praegnantes erunt, dare noli, ne -ant (*i. abortum faciant*). *i. q. decoquere*: VARRO rust. 2, 11, 3 minimi cibi et qui facillime -antur caprini. *de medicamentis i. q. haurire, sumere*: SCRIB. LARG. 138 *globuli* integri -untur nec laedunt stomachum. *i. q. dare*: PELAGON. 82 per narem -is *oleum*. 84 per cornu. 88 *pullum* -is cum calet pecori per canaleu. 103 per os -is aut per narem. *nota*: CATO agr. 156, 2 alvum si voles -ere superiorem (*vulgo de vomendo accipitur, possis etiam intellegere de stercore vetusto et durato*). *δ t. t. in re iuridica i. q. aliquem de possessione deicere* (*opp.* restituere): VARRO frg. Non. p. 66 ex agri politionibus -untur. POMPON. Atell. 87 vidit me vi -ctum domo (RHET. Her. 4, 29, 40 ut me vi de meo fundo -eris. CIC. Quinct 46 hunc per insidias vi de agro communi -erit. 81. Tull. 29 si vi -eci M. Claudium, dolo malo -eci. 30. 44 *saepe* leg. agr. 3, 11 Caecin. 64. 89 si quis te ex aedibus tuis vi hominibus armatis -erit. *sim. saepe.* 91 Vatin. 5 epist. 15, 16, 3. LABEO dig. 43, 16, 20 si colonus tuus vi -ctus est. CELS. 8, 6, 12 vi -cto domino. IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 2. POMPON. dig. 26, 7, 61 si fundo . . . vi -ctus sit. GAIVS dig. 41, 3, 5 de possessione vi -itur vel alicui res eripitur. inst. 4, 154 ex possessione vi -ctus. 4, 155. 162. VLP. dig. 43, 16, 1, 35 vi -ecit ex eo fundo. *persaepe sim.*). *voce* vi *omissa: admodum frequens est locutio apud* CIC. Caecin., *ex. gr.*: 23 ut unde -isset restitueret (QVINT. inst. 4, 2, 132). 31 non -eci, sed obstiti. 39 tum expellar ac -ar. 47 -ctus detrususque sum. 49 demoveri . . . necesse est eum qui -atur. 76 nisi ex eo loco, ubi vestigium impresserit, -i neminem posse. 84 non -eci, sed reieci. 91 -i nemo potest, qui non possidet. *alibi nonnisi*: Verr. 4, 120. 127 Tull. 30 Mil. 75. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: AFRIC. dig. 41, 2, 40 si de eo fundo . . . servus tuus te -at. VLP. dig. 38, 2, 15, 23 possessione (43, 16, 1, 3 de possessione. *saepe, v. supra l. 57.* AMBR. Cain et Ab. 1, 10, 42. *nota in imag.*: CIC. leg. agr. 2, 81 ex qua *possessione rem publicam* nec Gracchorum benignitas -isset. LIV. 45, 22, 7 de possessione imperii vos -ere conatus). VLP. dig. 43, 16, 1, 12 -isse etiam is videtur qui mandavit . . . ut aliquis -retur. PAVL. sent. 5, 26, 3 aliquem armatis hominibus, possessione, domo, villa agrove -ere. GELL. 4, 14, 6 aedilem ex eo loco iure -ctum, quo eum venire . . . non deberet. *absolute ponitur, praecipue apud* ICTOS, *ex. gr.*: VLP. dig. 5, 3, 16, 4. *persaepe apud eundem.* PAVL. dig. 41, 3, 4, 23. 43, 16, 9, 1 sent. 5, 6, 6 *al.* MARCIAN. dig. 46, 3, 40. *ε in re nautica i. q. naves e cursu vel ex alto deferre*: CAES. Gall. 4, 28, 2 ut *naves* aliae ad inferiorem partem insulae . . . -rentur. LIV. 21, 49, 5 classem ad Aegates insulas -ctam (23, 34, 16 ad Baleares insulas. 23, 40, 6). PAVL. dig. 14, 2, 7 cum depressa navis aut -cta esset (*sc. in terram delata*). *nota metonymice personam pro re*: TAC. ann. 2, 60 tempestate Menelaus Graeciam repetens diversum ad mare terramque Libyam -ctus (delectus *M*) est.

II *translate et in imagine*: A *generatim*: 1 *i. q. aliquem de fastigio, condicione, potestate, honore, dignitate praecipitare, detrudere sim.*: Cic. Mur. 79 consulem . . . -i de urbis praesidio . . . volunt. dom. 24 senatum a gubernaculis. Laber. mim. 119 nuncine me -is (*sc. de cacumine nostrae famae*). Nep. Thras. 3, 1 hoc -cto Pausanias venit. Manil. 2, 932 -ctus et ipse (*sc. Saturnus*) imperio quondam mundi solioque deorum. Sen. Phoen. 637 exultes licet victorque fratris spolia -cti geras (Stat. Theb. 1, 322 sedisse superbus -cto iam fratre putat. *possunt ad I B 1 b trahi*). Sen. dial. 6, 16, 2 regem. 12, 15, 1 quem (*Sex. Pompeium*) fortuna in hoc erexerat (evexerat *Gertz*), ne minus alte eum -ret quam patrem -erat. nat. 4 praef. 22 Pompeium Lepidumque ex maximo fastigio aliter ad extrema -ctos (epist. 47, 18 dominos de fastigio suo -ere. Lact. mort. pers. 2, 7 fastigio imperii). epist. 110, 4 ultra quem *exitum* natura neminem -ecit (*sc. ex gradu eminenti*). Lvcan. 8, 27 Corycias classes et Pontica signa (*i. piratas et Mithridatem devictos*) -ctum meminisse piget *Pompeium. cf.* 8, 344 *Pompeium* -ctum fatis humilem fractumque. Sil. 17, 143 ex alto -ctus culmine regni. Stat. Theb. 5, 47 regno -cta (Tac. ann. 2, 4 *Artavasdes* non sine clade nostra -ctus [*sc. regno*]. Hyg. fab. 54 p. 59 de regno). Apvl. met. 5, 10 nisi eam pessum de tantis opibus -ero. *huc trahi potest*: Tert. spect. 2 ipsum hominem . . . illa vis interpolatoris angeli . . . de integritate -erit. Ambr. Cain et Ab. 1, 9, 34 exaltione sua -cti sunt. Heges. 3, 18, 3 alii videre -ctum (*i. Iosephum captivum*) desiderabant quem paulo ante in amplissimo honore . . . intuebantur . . . potentes -untur, afflicti levantur. Vvlg. psalm. 72, 18 -isti eos, dum allevarentur (*cf.* Avg. civ. 14, 13). 105, 27. Sirach 48, 6 -isti reges ad perniciem et confregisti . . . potentiam ipsorum *eqs.* Clavd. 19, 5 culmine -ctum vitae fortunae priori reddidit. Avg. civ. 8, 22 de caeli superioris sublimitate -cti. 9, 9 parte inferiore exaltati, superiore -cti. 11, 33. 12, 21. 13, 3 quorum parentes in bestialem vitam mortemque -erat. gen. c. Manich. 2, 21, 32 usque ad beluarum mortalitatem. Sacr. Leon. p. 333 *Paulus* -ctus in terris, levatur in caelum. Petr. Chrys. serm. 20 p. 255[B] qui templorum vertice velut undarum tumores stupent sic esse -ctos (*in imag.*). Greg. M. in Ezech. 1, 7, 12 Samuel de principatu -ctus orasse se etiam pro -entibus confitetur. *nota de re personata*: Tac. Germ. 37 infra Ventidium -ctus oriens (*i. ita de prioris potentiae culmine delapsus, ut vel a Ventidio opprimeretur*). *huc etiam trahas*: Ps. Hil. dedic. eccl. p. 881[D] vita perfectorum . . . nullis temptationum impulsibus a sua novit stabilitate -i. Chron. Gall. chron. I p. 660, 129 rec. Q. Carthago . . . capta . . . potentiam -ecit. Ps. Cypr. Gall. sen. 24 res miranda satis -ctaque culmine summo. Cassiod. in psalm. 101, 10 ut humilitatis affectu magnam rem -at usque ad orbissimam parvitatem.

2 *alicuius animum frangere, debilitare, humilem reddere* (*opp.* elevare, erigere, extollere) *plerumque de personis, hic illic etiam de rebus incorporeis quodammodo personatis*: Verg. Aen. 10, 857 haud -ctus equum duci iubet. Sen. Herc. f. 110 me mente -ctam mea versate. dial. 12, 12, 4 a quo numquam -is animum (Apvl. met. 9, 34 ad extremum stuporem -erant animos. Lact. mort. pers. 8, 6 in omni tumultu meticulosus animique -ctus *Diocletianus*. Heges. 3, 9, 1 -ctos Iudaeorum animos erexit. Greg. M. in Ezech. 1, 5, 4 animum in confusionem -unt. moral. 10, 8 p. 923[B]). Sen. dial. 12, 13, 2 nec enim sic me -ecit, ut nollet erigere, immo ne -ecit quidem (*seq.* cadentem, in praeceps euntem). epist. 56, 13 quem una quaelibet vox pro fremitu accepta -it. Stat. Theb. 3, 315 res super Argolicas haud sic -cta videbis. 4, 352 -cti (disiecti *P*) trepidas sine mente . . . promisere manus. 4, 577 nil -cta malis (*cf.* Clavd. 26, 376 frons laeta . . . nec -cta malis). Mart. 5, 14, 8 hinc miser -ctus in viam transit. Qvint. inst. 9, 4, 138 sic fere componendum quo modo pronuntiandum erit, annon in prooemiis plerumque submissi . . . in narratione pleni atque expressi, in argumentis citati atque ipso etiam motu celeres sumus? ut in . . . descriptionibus fusi ac fluentes, in epilogis plerumque -cti et infracti? (*sed cf. p. 401, 40*). 11, 3, 69 -cto humilitas et supino arrogantia. Apvl. met. 8, 5. Tert. nat. 2, 8 gens rixosa suis regibus recontrans, in extraneis -cta. orat. 17 vultu humilitatus atque -ctus. Cypr. epist. 59, 18 nec in faciem nos -ent, sed magis erigunt et accendunt. Moys. Cypr. epist. 31, 6 -ctae mentis ruinas erigit et attollit (Oros. hist. 9, 12 Alc. Avit. carm. 6, 518. Greg. M. moral. 15, 66 in terrena cura mentem suam non -erat *Iob. v. p. 401, 35*). Comm. apol. 336 nimis -ctum (*praecedit* humilem). Amm. 14, 5, 9 multos adduxit in squalorem -ctos atque maestitiam. 19, 8, 2 pars pleraque militum -ctorum oppressa vel debilitata. 27, 8, 10 -ctus anxiis curis. Serv. auct. Aen. 9, 279 neque secundis intumescam neque adversis -ar. Ambr. hex. 3, 12, 51 ut nemo se dives . . . attollat, nemo pauper -at ignobilisque desperet. Iac. 2, 3, 12 maerore -itur. Hier. adv. Rufin. 1, 9 in tantum se humilitate -erat (*adde* epist. 39, 1, 3 humilitas vestium . . . cum interiori se mente -erat). Vvlg. psalm. 36, 14 ut -ant pauperem et inopem. prov. 15, 13 in maerore animi -itur spiritus. 18, 8. Sirach 47, 5 saxo fundae -ecit exultationem Goliae (*i. superbiam fregit*). II Cor. 4, 9 -imur (καταβαλλόμενοι), sed non perimus. Clavd. 28, 230 non . . . ingenium tantis se cladibus atrox -it. Avg. civ. 10, 24 quam superbiam sua ille humilitate -ecit (in psalm. 118 serm. 17, 5 -cta superbia. Nicet. p. 73, 18 superbia -itur, sublimatur humilitas). Gavdent. serm. praef. p. 841[B] doctrina . . . veritatis . . . vitia prosternit, virtutes erigit, incredulos -it, fideles extollit. Alc. Avit. carm. 5, 576 -cta levabant corda virum. Prisc. periheg. 273 scrutanturque *Hiberi* decus pulchrum sapientibus auri quos tamen haud maculat praesens nec -it absens. Drac. laud. dei 1, 739 sternitque potentes, -it elisos et consolatur adactos luctibus. Mvtian. Chrysost. hom. 45 ubi nos Christus extulit, ibi nos ipsi -imus. Greg. M. moral. 6, 22 alius remissione se -it, alius ira fervescit. Pallad. hist. mon. I 21 p. 299[B] cum se admodum humiliaret atque -ret (*p. 98 Butl.* ἐβδελύξαντο). *huc referenda haec singularia, i. q. ubertatem orationis restringere*: Hier. epist. 10, 3, 3 in quo *opere* propter simpliciores quosque multum in -endo sermone laboravimus. *i. q. deminuere*: Oribas. syn. 6, 2 in tantum inutilis est determinatio *febris*, in quantum -itur virtus (τοῦ λειπόντος ἡ δύναμις).

B *specialim*: 1 *i. q. aliquid avertere, removere, eximere*: Cic. Verr. 5, 33 *pueri* oculos de isto nusquam -ere (6, 181 si tantulum oculos -erimus. Phil. 1, 1 nec a re publica -bam oculos ex eo die. Boeth. trin. 64 p. 1249[A] quocunque a vobis -eci oculos . . . segnities . . . livor occurrit. *alio sensu p. 396, 65*). Cic. Verr. 6, 130 hunc ego si metum Siciliae damnatione istius . . . -ero. 6, 162 hac se commemoratione civitatis . . . cruciatum . . . a corpore -urum arbitrabatur. rep. 1, 24 inanem religionem timoremque -erat. Tusc. 1, 15 quantum mali de humana condicione -eris? 2, 14 quantum . . . de doloris terrore -eris? 4, 80 *cum vitia* ratione a se -cta diceret. *huc trahas*: Qvint. inst. 10, 4, 1 facilius in iis (*sc. adicere, detrahere, mutare*) . . . iudicium quae replenda vel -enda. Petr. Chrys. serm. 148 p. 597[C] *Eva* -ecit vitae statum, mortis cibum, peccati pabulum, dum ministrat (*in imag.*).

2 *i. q. de sententia, incepto movere*: a *aliquem*: Cic. Scaur. 29 *eum* de sententia -istis. top. 64 obiurgatione enim et admonitione -untur. Att. 15, 11, 2 noster cito -ctus est de illo inani sermone. Sen. dial. 5, 1, 2 alios confessio, alios pudor coepto -ecit. Tert. adv. Marc. 3, 13 p. 397 si quando ad nos -endos (*i. refutandos*) mentiri audent. resurr. 48. Aqvila rhet. 24 p. 30 a proposito (Amm. 20, 5, 4 a proposito recte vivendi). b *aliquid redarguere, repudiare, deturbare*: Sen. epist. 88, 44 Zenon Eleates omnia negotia de negotio -ecit (*alio sensu l. 46*). Tert. nat. 1, 10 totam auctoritatem maiorum vestra auctoritas -ecit. ieiun. 4 ad -endam propositionem nostram. Filastr. 75, 2 cum apostolus -at iustificationem Iudaicam. Maximin. c. Ambr. 122 ne iudicis auctoritatem officio -res ministri. Evstath. Bas. hex. 1, 2 p. 869[B] nullus apud eos sermo fixus habetur et stabilis, priore semper a sequente -cto.

3 *aliquem de loco quolibet demovere, aliqua re privare*: a *sensu latiore*: Verg. Aen. 3, 317 te -ctam (*i. privatam*) coniuge tanto (Tac. ann. 11, 29 uxore -cta [*sc. matrimonio*]. Heges. 2, 18 effert se uxor morti, ne tanto -cta coniuge superviveret). Petron. 56 iam etiam philosophos de negotio -bat (*ironice, i. philosophorum partes sibi arrogabat*). Tac. ann. 13, 46 -itur familiaritate sueta post congressu et comitatu Otho. *i. q. spe alicuius rei adipiscendae privare*: Caes. Gall. 1, 8, 4 Helvetii ea spe -cti (Liv. 44, 28, 1. Sil. 10, 380 spe -ctus iuvenis. Optat. 1, 18 p. 20 de spe sua -cti). 5, 48, 1 opinione trium legionum -ctus ad duas reciderat. 7, 63, 8 principatu.

b *sensu angustiore*: α *i. q. repulsam ferre, cadere, cum abl. vel* de, *perraro absolute: aliquem in munere petendo*: Cic. Verr. 1, 23 si me aedilitate -issent (Ps. Ascon. Verr. p. 136). 1, 25 ne eiusdem pecunia de honore -rer. Mur. 76 praeturā. Cael. Cic. epist. 8, 4, 3 M. Caelium Vinicianum mentio illa fatua . . . subito -ecit et -ctum magno clamore insecuta est. Liv. 3, 35, 9 -ctisque honore per contionem duobus Quinctiis (4, 44, 5. 39, 41, 1). 37, 47, 7 Cn. Manlium Lepido -cto — nam Messala iacuit — collegam dixit. 38, 35, 1 *cum* Lepidum . . . petentem -isset. 39, 32, 12. 40, 46, 14 bis a M. Fulvio se certo consulatu -ctum (Ascon. tog. cand. p. 83). Corn. Sev. Sen. suas. 6, 26 -ctusque redit votis Catilina nefandis. Comment. Lucan. 2, 547 Lepidus geminari sibi consulatum petebat, qui in campo -ctus est. *aliquid in re scaenica i. q. cadere* (*opp.* stare): Don. Ter. Hec. 34 hanc *fabulam* non poetae culpa -ctam. β *i. q. de munere, honore removere, missum facere, abdicare cogere sim., usus uno loco excepto* Eccl. *peculiaris*: Mod. dig. 49, 16, 3, 6 aut castigatur *desertor* aut gradu militiae -itur (Hil. op. hist. frg. 2, 8 de episcopatus gradu. Comm. instr. 2, 7, 9 de suo gradu. Maximin. c. Ambr. 125 gradu sacerdotali). Hil. syn. 37 episcopatu (Svlp. Sev. Mart. 24, 2 ab episcopatu [Mar. Avent. chron. II p. 239, 579, 1 ab episcopatus honore. Isid. vir. ill. 1. 6]. Avell. p. 16, 15 de episcopatus honore. *al.*). Hil. op. hist. frg. 2, 8. Avell. p. 41, 14 impietas minime -itur sacerdotio (*in imag.*). p. 55, 23 de qua *ecclesia*. Bened. reg. 65 de ordine. *absolute*: Hil. op. hist. frg. 2, 11 qui antea fuerant -cti. 2, 13 pro facinoribus -cti sunt. Optat. 2, 21 p. 57. Maximin. c. Ambr. 77 si habeat licentiam ordinandi, habent et -endi. 128 Leo M. epist. 111, 1 Avell. p. 16, 18. 25, 19. 58, 6. 159, 20. 442, 13 *saepe*. Bened. reg. 21 Greg. Tvr. Franc. 5, 5.

4 *apud* Eccl. *de lapsis, qui tormentis vel a diabolo fidem denegare coguntur* (*opp.* stare): Tert. orat. 8 quasi aut ignorat fidem cuiusque aut -ere sit gestiens. Scap. 4 vexatum hominem et statim -ctum (*sc. fide*). *in deliciis habet* Cypr., *ex. gr.*: unit. eccl. 1 quae subruendis ac -endis servis dei . . . grassantur. Fort. 2 *diabolus* omnia

genera temptandi et artes atque insidias -endi . . . edidicit. zel. 4 *diabolus* non ante alterum -ens instinctu zeli quam ipse zelo ante -ctus (*in lusu verborum*). epist. 11, 1 *tormenta* tamdiu torqueant, quamdiu -ant. 59, 10. 61, 3 *opp.* stare. 65, 3 ad mortis extrema -cti ultra lapsos laicos ruinae maioris pondere proruerunt (*nota imaginem continuatam*). NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 ubique iacere -ctorum reliquias et ruiuas. LACT. inst. 2, 12, 17 omnes fallacias . . . ad -endum hominem intendit *criminator* (*i. diabolus*). 3, 29, 15. 4, 27, 17. 6, 20, 7 qui non vult se ipse -ere. AVG. civ. 10, 25 fuisse -ctos et defecisse ac perisse. 15, 23 qui primum hominem per invidiam serpentina fraude -ecit. 17, 8. 20, 8 fideles. PETR. CHRYS. serm. 76 p. 416[B]. 116 p. 518[B] ut -i nequeat fides militum. PASS. Paul. 11 Perp. 3, 5. 6 Mar. Iac. 5.

part. perf. pass. pro adiect. **dēiectus,** -a, -um (*minus certa exempla sub verbo dedi*). *comparat.*: TERT. adv. Marc. 1, 6 AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 12 GREG. M. moral. 1, 33, 47. *superl. deest.* **1** *i. q. declivis*: CAES. civ. 1, 46, 3 etsi -is atque inferioribus locis constiterat *equitatus.* **2** *apud astrologos*: MANIL. 2, 869 utraque praetentā fertur -a ruinā. FIRM. math. 2, 17 tit. de pigris et -is locis. *ibid.* residua quattuor loca pigra et -a esse dicuntur ob hoc quod nulla cum horoscopo societate iunguntur (*i. ea loca, quibus sidus potestate sua privatum infausta efficit*). *adde*: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298 neutrum (*de duobus summis bonis*) altero *sit* aut sublimius aut -ius.
3 *i. q. humilis, abiectus, debilitatus* (*opp.* altus, sublimis, excelsus): *de personis*: SEN. Tro. 449 fessus ac -us et fletu gravis. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 11. 12 *v. p. 327, 13.* GREG. M. moral. 1, 33, 47 *bona facta* nos tanto -iores apud deum faciunt quanto apud nosmet ipsos tumidiores reddunt. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 263[A] nec sua me sanitate sublimem reddidit nec dolore -um. *de rebus plerumque incorporeis*: APVL. mund. 25 talis quippe humilitas -i et minus sublimis officii ne cum homine quidem convenit. Ps. CYPR. pudic. 13 deformis atque -us peccati pudor. RVFIN. Orig. in num. 15, 3 *est* vita eius alta et praecelsa, non humilis et -a. PHYSIOGN. 74 *motus corporis* et erectus et -us est *eqs.* OROS. hist. 7, 1, 2 angustas -asque mentes (PETR. CHRYS. serm. 22 p. 260[B] RVRIC. epist. 2, 16 p. 400, 9. *cf. p. 399, 67*). ORIBAS. syn. 2 add. 847 ad continendam et relevandam -am virtutem (*i. valetudinem*). PALLAD. hist. mon. I 21 p. 300[D] habitum eius -um derisi (*potest ad 2 referri*). ORIG. in I reg. 13 p. 1009[C] omnia enim humilia sunt et -a quantum ad trinitatis huius celsitudinem spectat. *substantivi vice*: CLAVD. DON. Aen. 3, 480 minuitur enim meritum laudis et cadit, si post praecipua meriti inferioris aut -a iungantur. HIER. in psalm. 113 humilia vero et -a hominibus ad inhabitandum tradidit deus (*praecedit* altitudine sublimius).
4 *de voce submissa*: IVL. VICT. rhet. 24, 24 p. 441 *sicut* in sublimibus quaestionibus -a et iacens pronuntiatio deformis est, ita in parvis elata et clamosa videatur necesse est furiosa atque deridenda.

adv. **dēiectē** *i. q. abiecte, humiliter*: TERT. adv. Marc. 2, 27 lenitatem eius benignitati congruentem pro captu mediocritatis humanae -ius conversatam, ut pusillitatem depretiatis.

deriv.: deiectibilis, deiectio, deiecto, deiector, deiectus.

deicola, -ae *m. a* deus *et* colere. ITALA Ioh. 9, 31 (cod. *δ*) si quis -a fuerit (θεοσεβής, VVLG. dei cultor). *cf.* HIER. c. Ioh. 38 iste est, quem nos piissimum vel religiosissimum et, ut verbum exprimamus e verbo, -am (39. θεοσεβέστατον) possumus dicere. CASSIOD. c. Ap. 2, 140 sapientes et -as. MART. BRAC. form. vit. 1 illa ardua et perfecta, quae a paucis . . . -is patrantur. *adde* GLOSS. -ae angeli.

deicticon, δεικτικόν, *adi., t. t. grammaticorum, latine* 'exemplabilis' (CASSIOD. rhet. 12, 25 p. 499). *in libris scribitur* dicticos: DON. Ter. Ad. 163 huius δεικτικόν. 377 'istum' . . . δεικτικόν. 454 sic. 563 tantillum. Phorm. 165. FORTVN. rhet. 2, 29 p. 118 ἐνθύμημα.
adv. **deicticōs,** δεικτικῶς: DON. Ter. Hec. 75 SERV. Aen. 11, 115. 390. 734. 12, 176 SCHOL. Stat. Theb. 5, 504.

dēiectibilis, -e *a* deicere. *qui deici potest, deiciendus*: IREN. 1, 30, 9 -e serpens.

***dēiectio,** -ōnis *f. a* deicere. *legitur inde a* CIC., *frequentant* CELS. GREG. M. [*dubium* QVINT. iust. 12, 10, 48. CELS. 3, 7 defectio *traditur.* TERT. adv. Marc. 4, 36.]

I ***proprie*** (*vel in imagine*): **A** *actus deiciendi, destructio*: PANEG. 10, 12 venerandarum imaginum acerba -o. HEGES. 5, 13 Caesar acrius incubuit ad murorum -em. PALLAD. 4, 9, 17 ipsum se per multa saecula seminis sui -e (*i. semine abiciendo*) reparabit. **B** *actus demovendi, depulsio, demissio*: **1** *technice apud* ICTOS: CIC. Caecin. 57 qui illam vim -emque (*sc. de fundo*) tuo rogatu ... fecerit. VLP. dig. 43, 16, 1, 34 post -em. COD. Iust. 4, 66, 2, 2 *eum qui emphyteusin suscepit* minime -is timere periculum. **2** *apud medicos: i. q. solutio alvi* (*cf.* delictio): CELS. 1 pr. p. 11, 24 -bus ... laborare. 1, 3 vomitus, -o (*sic saepe iungitur, cx. gr.*: 2, 1. 9. 4, 18). 1, 3 -o ... medicamento quoque petenda est. 1, 8 frequens -o incidit (2, 8 CASS. FEL. 48). 2, 7 subitam -em . . . instare (2, 8 secuta subita -o est). 2, 7 longae -es (2, 8 longas -es supprimit vomitus). 2, 8 orta -o est. 2, 12, 1 -em . . . moliebantur (6, 6, 37). 3, 2. 4, 26. 6, 6, 8 alvi -o (*sic raro apud eundem et alibi, ex. gr.*: MARCELL. med. 16, 1 *qui* ventris *praefert.* 16, 6. 27, 88. 30, 8). *saepe.* SEN. epist. 120, 16 SCRIB. LARG. 90. 92. 142. FIRM. math. 4, 19, 10 -o ani. CHIRON 823 potio ad -em alligandam. MARCELL. med. 27, 96 supprimet nimiam -em. 29, 28 -em faciet. *nota i. q. effluvium, ut videtur*: CHIRON 482 si quod iumentum -em pectinis vexabitur (*in indice capitum traditur* 423, 34 defectio pectinis). **3** *apud astrologos, de situ vel cursu stellarum* (ταπείνωμα, *opp.* altitudo): FIRM. math. 2, 3 tit. de altitudinibus et -bus stellarum (2, 3, 1). 2, 3, 2 in quibus *stellis* humili -e multum de sua potestate dimittunt. 2, 10, 5 -o Mercurii.
4 *i. q. privatio honoris, depositio, necnon degradatio, usus praeter* MOD. dig. 49, 16, 3, 1 *peculiaris* ECCL.: MOD. dig. 49, 16, 3, 1 poenae militum sunt . . . gradus -o, ignominiosa missio (*cf. p. 400, 65*). AVELL. p. 481, 5 -e perterriti ne in errore persisterent. LEO M. epist. 21, 12 publicaverunt -is sententiam. 111, 2 -em innocentis *archidiaconi* per speciem provectionis implevit (*ibid.* degradaret). GREG. M. moral. 10, 9 p. 925[A] haec (*sc. legem divinam*) Samuel . . . integrum in -e (*i. cum de munere iudiciali moveretur*) servavit. epist. 3, 8 quae ad -em sacerdotalium graduum pertinent. PASS. Barth. 5 p. 138, 10 quam *dominationem* tibi per -em primi hominis usurpasti (*potest etiam ad II A trahi*).

II ***translate*** *et in imagine*: **A** *i. q. humiliatio, abiectio, repulsa, clades, iactura sim.* (*opp.* elatio): SEN. nat. 2, 59, 11 honestius putas -e perire quam fulmine? TERT. adv. Val. 10 post irritos conatus et spei -em. Ps. CYPR. aleat. 5 magna amplectentibus operatur -o. FVLG. Virg. cont. p. 100 poena enim superbiae -o ..., quanto enim elatus contemnit tanto sprebilitatis -e torquetur. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 26 in illa -e mundi. Ps. RVFIN. in psalm. 37, 1. AVG. divers. quaest. 80, 2 -em humilitatis dei qui sese humiliaverit. in psalm. 93, 16 *opp.* elatio. CASSIAN. inst. 7, 20 licet sit in -e dolor ... de adversariis robore victis nascitur consolatio (conl. 7, 21, 2 super -e maneat dolor). conl. 8, 10, 1. LEO M. epist. 19, 1 *opp.* provectio. serm. 37, 1 nostrae -is erectio. SALV. gub. 7, 39 *opp.* elatio. FAVST. REI. epist. 3 p. 178, 25 in illa -e quid decidit *diabolus ex alto proturbatus.* ALC. AVIT. carm. 2, 103 fons generis pereat, capitis -o victi semen mortis erit. IVNIL. 2, 17 diaboli angelorumque -o. CASSIOD. var. 6, 20, 2 nulla criminum -e vitieris. MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 3 -e ... affligis. GREG. M. in euang. 36, 9 dial. 3, 4. moral. 8, 57 humanae -is damna. 16, 73 in nocte quippe tribulationis atque -is suae . . . in adversitate atque -e positus. *al.* **B** *humilitas, abiecta condicio, tristitia sim.*: MAR. VICTORIN. in Eph. 4, 2 p. 1271[B] humilitas animi -o est. HEGES. 5, 49, 1 humilem et plebeiam -em. HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 236 mansuetudinis sectantem -isque virtutem. VVLG. I Macc. 3, 43 erigamus -em populi nostri. AVG. in Iob 1, 18 p. 547, 22 ad tantam -em veniat, ut a suis non agnoscatur. epist. 22, 7 si nimia -e vilescat (*potest ad II A referri*). CASSIAN. inst. 5, 10 tristitiae superanda -o. conl. 2, 13, 5 de contemplatione vultus et -e coniectans. 4, 2 tit. commutatio mentium ab ineffabili laetitia in maestissimam animi -em. GREG. M. moral. 21, 4 cordis -e. in I reg. 2, 9 ut -e timoris nulla quatiatur. *saepius.* **C** *t. t. in re metrica i. q.* θέσις: FVLG. myth. 3, 9 ut habeat arsis et thesis quas nos latine elationes et -es dicimus.

dēiectiuncula, -ae *f. a* deiectio *deminutive. i. q. levis solutio alvi*: SCRIB. LARG. 52 *faciunt ad* stomachi nauseam et -as (= MARCELL. med. 10, 23).

dēiecto, -āre [*cf. c.* deicere *et c.* iactare. *Th.*]. NOT. Tir. 12, 104 -at. STAT. Theb. 3, 290 -at (*i. destillat*) virus in herbas. THEOD. MOPS. in Timoth. 3, 7 eius modi homines convenit -are (*i. expellere*).

dēiector, -ōris *m. a* deicere. *is qui deicit* (*aliquid ex fenestra*): VLP. dig. 9, 3, 5, 4 actionem in factum dandam esse Labeo dicit adversus -em ... plane si locaverit -i, etiam ex locato habebit actionem.

dēiectus, -ūs *m. a* deicere. *i. q. declivitas, locus declivis*: CAES. Gall. 2, 8, 3 is collis . . . ex utraque parte lateris -us habebat. 2, 22, 1 ut loci natura -usque . . . postulabat. 2, 29, 3 quod *oppidum* cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas partes -usque (*Jurin.*, despectusque *codd.*) haberet, una ex parte leniter acclivis aditus. VITR. 6, 3, 1 asseribus stillicidiorum in medium compluvium -us. PLIN. nat. 33, 75 ad capita -us in superciliis montium piscinae cavantur. *nota*: PLIN. nat. 2, 179 sublimis in -u positus videtur hic vertex. 37, 88 *circulo* neque in recessu gemmae aut in -u renidente (*i. q. decursus*: *i. in mucrone lapidis*). OV. met. 1, 571 per quae Peneus . . . volvitur undis -uque gravi. SEN. dial. 6, 18, 4 -us fluminum. nat. 3, 11, 6 par est a capite -us. epist. 56, 3 fluctum aut -um aquae (*i. cataracta?*). *i. q. actus deiciendi, deiectio*: LIV. 9, 2, 9 -u arborum saxorumque. VAL. MAX. 3, 2, 1 neque altitudine -us quassatus. SIDON. epist. 5, 13, 1 -u caducae frondis. ANTIDOT. Brux. 29 cysopharmacum unicum faciens . . . ad -um et fracturam. *metonymice i. q. amiculum*: STAT. Theb. 4, 272 *equum* velatum geminae -u lyncis. *translate*: SEN. dial. 5, 1, 5 in iram -us animorum (*praecedit* cetera vitia impellunt animos, ira praecipitat). *Gudeman.*

dēierātio, -ōnis *f. a* deierare. GLOSS. deiuratio ἐξομοσία: LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 9 idcirco nihilo minus -o esto apud magistros. TERT. idol. 20 quid erit -o per eos *deos*, quos eierasti, quam praevaricatio fidei cum idololatria? paenit. 4 p. 651 Öhl. sub -e testatur. FVLG. myth. 1, 18 p. 30, 11 furantis. MART. CAP. 2, 107. SALV. gub. 4, 77 cum maximi sacramenti sit -o, necesse est maximi sit reatus et peieratio.

dēiero, -āvī, -ātum, -āre [*ex* deiuro *mutatum esse videtur ad exemplum verbi* peierare, *q. v. Th.*]. ISID. orig. 20, 222 perinrus autem in verbo r non habet: nam peiero et -o dicimus. deiuro (*cf. p. 402,78. 413,59 sq.*): LEX repetund. (Corp. I 198) 19; *in codd.* PLAVTI (*contra metrum*), GELL. 1, 3, 20. 4, 20, 9. 11, 6, 1. 5 NON. p. 105 HIER. epist. 22, 30, 5 GLOSS. *cf.* PRISC. gramm. II 27, 16 deierat peierat pro deiurat, peiurat. NOT. Tir. 30, 23 diiurat. *deponens* **dēieror**, -ārī: APVL. met. 10, 15 -antur utrique nullam se prorsus fraudem . . . factitasse, sed plane debere . . . inquiri. DON. Ter. Hec. 771 -at deos iurat . . . aut valde iurat . . . si correpte dĕierat, 'deos iurat', si prodncte 'valde iurat' (Eun. 331). EVGRAPH. Ter. Eun. 331 -are est sancte iurare. NON. p. 105 exiurare, nt -are id est valde iurare. SCHOL. Ter. p. 148, 2 -at iurat (GLOSS.). GLOSS. ἀπόμνυμι. διόμνυμι. deos iuro. -at ὀμνύει. per dominum iurat. per deum inrat, male iurat. male iurat vel valde iurat. quicumque maiestati iurat. verum iurat (*cf. l. 48*). -atis sancte iuratis (*cf. l. 20. 36*). *legitur inde a* PLAVTO. [RHET. Her. 4, 49, 62 *v.* deliro.]

1 *i. q. iurare* (per deos *saepe; accus.*: APVL. met. 1, 5. TERT. nat. 1, 10. 12 signa. 1, 17 genios. apol. 14, 7. 32, 3. 46, 10): *absolute*: TER. Hec. 771 -at persancte. VARRO ling. 5, 66 quidam negant sub tecto per hunc (*Deum Fidium*) -are oportere. MELA 1, 46 per eos (*manes*) -ant. SVET. Cal. 24 per numen Drusillae (APVL. met. 6, 15 per numina deorum). 27 per genium suum. GELL. 11, 6, 1. 5. APVL. met. 9, 17 idque -ans etiam confirmat per omnia divina numina. 9, 21 TERT. idol. 20. 23 per deos . . . per Caesarem. nat. 1, 17. 2, 9 *Romani* pro salute principum . . . adversus liberos et coniuges et ⟨omne⟩ pignus snum -ant. adv. Marc. 2, 26 p. 371 igitur peierantem deprehendis an vane -antem? ITALA deut. 6, 13 (Tert. scorp. 2) in nomine eius (*domini*) -bis (ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ, VVLG. per nomen illius iurabis). LACT. inst. 3, 20, 15 *Socrates* per canem et anserem -bat. AMM. 24, 3, 9. HIER. epist. 22, 30, 5 deiurare coepi et nomen eius obtestans dicere. AVG. c. acad. 3, 16, 35 CLAVD. MAM. anim. 1, 1 p. 23, 11. *seq. acc. c. inf. (saepius omisso subiecto): futuri*: PLAVT. Cas. 670 per omnes deos et deas -vit (-iur- *P*, deleravit, *ut vid., A*) *illa*, occisurum *se* eum. Rud. 1336 -a (-iur- *codd.*) te me . . . daturum. Men. 814 GELL. 6, 18, 10. APVL. met. 1, 10 sanctissime -antes sese . . . laturos. *perf. vel praes.* (*cf. supra l. 8*): TER. Eun. 331 illum liquet mihi -are his mensibus sex septem prorsum non vidisse proxumis. LVCIL. 818 -at enim ⟨se⟩ scripsisse et post non scripturum. CORNELIA epist. frg. 2 verbis conceptis -are ausim . . . neminem . . . tradidisse. LEX repetund. (Corp. I 198) 19 sei deiuraverit calumniae causa non po⟨stulare⟩. EDICT. Vlp. dig. 9, 4, 21, 2 GELL. 4, 20, 9. APVL. met. 1, 5 sed tibi prius -bo solem istnm . . . me vera comperta memorare. 7, 25 TERT. idol. 23 adv. Marc. 2, 26 p. 371. *nota*: PAVL. NOL. carm. 24, 331 *mendici* -ando monachos se vel naufragos nomen casumque venditant. *seq. accus.*: GELL. 1, 3, 20 ut pro se causaque eins falsum -aret. TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 371, 25 qnod enim sciit, hoc -ans vere, non peieravit. VVLG. eccles. 9, 2 verum.

2 *i. q. iure iurando obstringere*: VVLG. I reg. 20, 17 addidit Ionathas -are David. 3 *i. q. damnare, execrari*: TERT. praescr. 33 *doctrinae* ab apostolis et demonstratae et -atae.

deifer, -a, -um *a* deus *et* ferre. IGNAT. ad Eph. 9, 2 estis igitur conviatores -i (θεοφόροι) et templiferi et christiferi. EPIST. pontif. Thiel Gelas. tract. 3, 18 hominem -um. CASSIOD. hist. 7, 9 a semet ipso deum existentem carnigerum et hominem -um.

deificātio, -ōnis *f. a* deificare. *actio deificandi*: PS. RVFIN. in psalm. 51, 11 -em nominis tui. PS. MAR. MERC. Nest. epist. 1, 3 blasphemant ipso verbo -is. *cf.* SCHOL. Prud. praef. ἀποθέωσις -o.

deificātor, -ōris *m. a* deificare. *is qui deificat*: PS. RVFIN. in psalm. 49, 1 operator et -r sanctorum *Christus*.

deifico, -āvī, -ātum, -āre [*a* deus *et* facere, *cf.* θεοποιεῖν *et* deificus. *Th.*]. *i. q. divinum reddere, consecrare*: SCHOL. Hor. carm. 3, 3, 34 lucidas inire sedes: -ari. AMBROSIAST. in Rom. 1, 24 dei figmenta . . . -verunt. RVFIN. Orig. in lev. 3, 5 *syn.* sanctificare. PS. RVFIN. in psalm. 58, 18 snsceptor deus qui etiam susceptum -at. AVG. civ. 19, 23 p. 397 imitatio *dei* -at affectionem ad ipsum operando. in psalm. 49, 2. 117, 11 -are mortalem (= PROSP. in psalm. 117, 16). epist. 10, 2 serm. 126, 14. 166, 4 totus homo -atus. EPIST. pontif. Thiel Gelas. tract. 3, 21. 33. PS. ARNOB. confl. 2, 14 p. 293[A] *Christus* unus . . . deus et non homo -atus (*cf.* GREG. M. moral. 18, 83 DIONYS. EXIG. Procl. or. 9 RVSTIC. c. aceph. p. 1216[B] FACVND. defens. 1, 5 p. 550[B] LIBERAT. 2). OP. imperf. in Matth. 12 p. 698 qui ergo iurat per caelum, . . . -at illud. ORIG. in Matth. 18, 33 CASSIOD. hist. 7, 2 p. 1066[D]. 1067[B].

deriv.: deificatio, deificator.

×**deificus**, -a, -um [*a* deus *et* facere *cf.* θεοποίητος *et* deificare. *Th.*]. *i. q. divinum faciens*: TERT. apol. 11, 10 illum deum -um iustitia praecellere. *i. q. divinus, sanctus*: GLOSS. V 286, 12 -um divinum. *cf.* GLOSS. nerus (*vel* nurus) potestas -a (*i.* Nereis?, nutus *Heraeus*). PS. TERT. execr. p. 766 Oehl. -o honorificant eos (*daemones*) nomine. ITALA prov. 2, 17 (Vind.) testamentum -um (ITALA Ps. Aug. spec. 39 p. 471, 2 divinum; θείαν, VVLG. pacti dei sui). IREN. 2, 5, 4 multo melius et consequentius et magis -um. PS. ORIG. tract. 10 p. 116, 13 -ae disciplinae (CYPR. zel. 15 epist. 52, 2. 67, 9 SIRIC. epist. Migne 13, 1156[B] *al.*). CYPR. sent. episc. 8 scripturis (PS. CYPR. mont. 1. 11 OPTAT. p. 30, 5 AVG. c. Fel. 1, 13 *al.*). epist. 22, 1 verbis. *al.* CORP. X 3980, 6 (*Capuae*) -ae sanctitatis pudicitiae *mulier*. MAR. VICTORIN. c. ARR. 2, 11 per lectionem -am. PS. HIL. libell. 12 fidei bonnm et -um mnnus. 13. 21 obseqnium -um. *al.* DIDASC. apost. 27, 31 magna . . . et caelestis et -a data est ei potestas. PS. AVG. quaest. test. I 114, 17 divinam et -am *fidem*. 114, 26. GILD. Brit. 34 chron. III p. 45, 16 -o tenore. BENED. reg. praef. -um lumen (GLOSS. V 412, 61 *ad l.* divinum) *et saepe* ECCL. *nota*: CAEL. AVR. acnt. 2, 30, 162 luem -am *vulgus appellat* epilepticam passionem (*sc.* ἱερὰ νόσος).

adv. **deifice**: PS. HIL. libell. 13 *uxorem* -e comparatam.

deiloquus, -a, -um *a* deus *et* loqui. RVSTIC. c. acepb. p. 1174[B] -os viros (LIBERAT. 8 p. 983[C]). *L.*

deim, dein *v.* deinde.

×**deinceps**, *adi. et adv.* [*a* deinde *et* capere *ductum, cf.* inceps. *nominis adiectivi casus nominativus vim adverbii obtinuit, cf. acc.* -em. *ablat.* deincipite *ab* APVL. *male novatus est ad exemplum vocabulorum* prae- an-cipite. *Th.*]. FEST. p. 71 -s qni deinde coepit, ut princeps qui primum coepit. p. 75 -em antiqui dicebant, proximo quemque captum, ut principem primum captum. p. 108 inceps, -s. *nunc legitur inde a* LEGE repetund. (Corp. I 198) 72, *adv. inde a* VARRONE CIC. LVCR., *deest* VITR. VELL. CVRT. PETRON. *poetisque praeter* LVCR. 2, 333 HOR. sat. 2, 8, 80 (*utrumque in synizesi*) CARM. epigr. 1720, 4 (*v. Bücheler ad l.*); *singulis locis habent ex. gr.*: PLIN. nat. MIN. FEL., *bis*: SALL., *ter*: CELS. (*in libro* VII), *frequentant*: VARRO CIC. LIV. COLVM. QVINT. inst. (*deest* decl.) SVET. ICTI TERT., *aliique* ECCL., *praecipue* AVG. *in libris identidem* -s *et* deinde *permutantur*.

adiect.: LEX repetund. (Corp. I 198) 72 iudex -s faciat pr⟨incipe cessante, item quaestor⟩. APVL. flor. 16 p. 64 sine intermissione deincipite die perlecturum. postridie . . . ingens hominum frequentia convenere. *cf.* FEST. *l. 19*.

adverb.: GLOSS. ἑξῆς ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς. εἰς τὸ ἑξῆς. ἐφεξῆς. ἔπειτα. τελευταῖον. ἑξῆς. ἀπ' ἀρχῆς. ἐκ τοῦ λοιποῦ. deinde. postea. exinde. posteaquam non fiant. *primitus significat ordinem continuum, f. i. q. statim, continuo post, sed iam inde a* SALL. *tam saepe idem valet atque 'postea', ut praecipue apud posteriores* deinde, dehinc, -s *sine ullo discrimine usurpentur. certa localis usus exempla admodum rara, sensu temporali vel in enumeratione praevalente, praecipue ut praemissae dispositionis progressus significetur. ubi cum adiect. coniungitur, substantivo plerumque anteponitur; ubi adiectivi deficientis vice fungitur, longe saepissime postponitur.*

1 *nude positum*: a *temporaliter*: VARRO ling. 5, 75 haec . . . -s videamus. *sic saepissime sim. de scriptore rem persequente, ex. gr.*: 6, 97 -s in proximo de . . . originibus scribere incipiam. 8, 44. 9, 115 rust. 2, 2, 7. RHET. Her. 1, 6, 9 -s de insinuatione aperiendum est. 1, 7, 8 -s ad narrationem transeamus (2, 18, 27. 2, 31, 50 *al.*). 1, 9, 14. 1, 17, 27. 3, 8, 15 *saepe*. CIC. inv. 1, 18 -s erit videndum (Verr. 4, 75 *al.*). 1, 33. 56. 103. 109 *al.* Verr. 4, 169 Phil. 5, 35. 7, 16 leg. 2, 68 off. 1, 42. 142. 3, 52 *saepe*. fin. 3, 50 orat. 140. 188 Brut. 201. 312 part. 16. 74. 83 top. 87. 90 Att. 16, 11, 4. VAL. MAX. 3, 7 pr. qnae -s subnectam. CELS. 7 pr. p. 263, 22 qnae -s exequi aggrediar. COLVM. 2, 9, 10 illud -s praecipiendum habeo. 2, 10, 1. 5, 6, 5. 12, 4, 1 *saepe*. QVINT. inst. 6, 5, 2 docemus ac -s docebimus. FRONTIN. strat. 2 praef. TAC. dial. 9 haec ipsa et quae -s dicturus sum. AVG. civ. 2, 2 *persaepe*. VARRO ling. 9, 64 dicimus . . . unae bigae et binae et trinae bigae, sic -s (*f. i. et cetera, et quae sequuntur, sim. saepe velut* HYG. mun. castr. 15 alae miliariae vel quingenariae et -s. INST. Iust. 1, 12, 6. 1, 19 pr. *al.*). rust. 2, 4, 2 proavos . . . de Tremelliis nemo appellatus Scrofa nec minus septimus sum -s praetorius in gente nostra (*sic saepe cum numeris, ex. gr.*: CIC. de orat. 3, 183 a brevibus -s tribus *consequuntur*. LIV. 1, 21, 6 duo -s reges. 2, 47, 11. 5, 17, 4. 21, 8, 5. 26, 20, 2 duabus tantis -s cladibus icti. VAL. MAX. 5, 3, 2 quinque . . . -s [*Halm*, deinde *codd.*] Cornelii. COLVM. 3, 19, 2. 8, 11, 12 QVINT. inst. 12, 8, 15 SVET. Tib. 1 PORPH. Hor. carm. 3, 9, 5/6 HIL. trin. 1, 26 AVG. civ. 17, 23). VARRO rust. 3, 7, 11 sic perge -s. CIC. inv. 1, 58 eam -s rationibus variis . . . approbari putant. Cluent. 148 Cael. 10 Phil. 2, 110 quaero -s, num (Att. 1, 16, 6). 3, 22. 4, 9. de orat. 1, 25 qui -s eum magistratum petiturus putabatur. 1, 37 sed -s (*i. re procedente*) omnia nonne plena consiliorum . . . videmus. 3, 72 postea dissociati . . . a Socrate . . . et -s a Socraticis item omnibus. 3, 167. Brut. 12 prosperae res -s multae consecutae sunt. 218 -s reliquis annis. orat. 232 ut et haec nostra in Corneliana et -s omnia. top. 47. 53 Tusc. 2, 8. 4, 3 ut -s qui accnbarent canerent. 5, 8. leg. 3, 27 -s . . . omnibus magistratibus anspicia . . . dantur. 3, 42 -s sunt cum populo actiones. Tim. 39 ex his Saturnum et Opem, -s Iovem atque Iunonem generatos. ac. 2, 46 quod -s facere constitui. nat. deor. 2, 93 ut *annales* -s legi possint. *passim*. Att. 9, 10, 6 -s III idus Febr. iterum mihi respondes. 16, 7, 4 -s igitur haec. epist. 2, 18, 2 quos video -s tribunos plebis per triennium fore. 12, 25, 4 quae -s acta sint scire te arbitror. ad Brut. 1, 10 (9, 19), 5 velim -s meliora sint. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 5 quicumque -s essent. 8, 8, 8 tunc -s proximi cuiusque collegii. LVCR. 2, 333 nunc age iam -s cunctarum exordia rerum

qualia sint. CAES. Gall. 3, 29, 1 reliquis -s diebus (5, 40, 4. civ. 3, 56, 1 omnibus -s diebus. LIV. 22, 7, 11 postero ac -s aliquot diebus). 5, 16, 4 *ut* alios alii -s exciperent (7, 3, 2 civ. 1, 25, 8 LIV. 3, 60, 9. 44, 45, 3 VAL. MAX. 5, 3, 2[b] SEN. dial. 10, 5, 2 *al.* QVINT. inst. 2, 11, 5. 9, 2, 35 SVET. gramm. 24 LACT. inst. 3, 3, 11 AVG. civ. 17, 2. 5). CAES. Gall. 7, 23, 4 sic -s omne opus contexitur. (civ. 2, 32, 2 omnia -s municipia sunt secuta. LIV. 2, 1, 2 omnes -s conditores. 9, 34, 21. 21, 52, 5 *saepe* VAL. MAX. 1, 5 ext. 2 GAIVS dig. 38, 10, 3, 2 VLP. dig. 43, 24, 16, 6 *saepe* TERT. anim. 46 ieiun. 13. scorp. 2 -s omne os prophetarum). civ. 3, 9, 7 altera *castra* sunt adorti ⟨inde tertia et quarta⟩ et -s reliqua. BELL. Alex. 45, 4 SALL. hist. frg. 3, 98. HOR. sat. 2, 8, 80 redde, age quae -s risisti. LIV. 1, 6, 2 caedem -s tyranni ... ostendit. 1, 44, 3 inde -s auget Esquilias. 1, 47, 6. 2, 39, 4 tum -s (9, 6, 1). 6, 5, 6. 6, 29, 6. 7, 17, 11. 9, 22, 1 anno circumacto bellum -s ab dictatore Q. Fabio gestum est. 31, 16, 4. 37, 23, 9 -s quae sequebantur. 39, 11, 1 quid eo die, quid -s ceteris ... faciendum. *saepe.* MON. Ancyr. 4, 38 -s (ἑξῆς) insequentibus annis (QVINT. inst. 9, 4, 14 insequentes -s periodos). VERR. FL. Gell. 5, 17, 2 proximo -s proelio. SEN. contr. 7, 3 (18), 8 plurimos -s versus referebat. VAL. MAX. 2, 9, 4 narravit omnis aetas et -s narrabit. 4, 1, 10. 4, 3, 4. 8, 15, 6 SEN. benef. 6, 34, 1 dial. 9, 2, 7 innumerabiles -s proprietates. nat. 2, 1, 1 cetera -s. 2, 47 epist. 101, 9. 107, 5 COLVM. 1 pr. 2. 1, 4, 1. 3, 16, 1 PLIN. nat. 35, 200 QVINT. inst. 1 pr. 22. 1, 3, 6. 2, 5, 8. 4, 1, 31. 9, 3, 38 -s adhuc multa. 9, 4, 51 -s longiores sunt percussiones. 11, 2, 28 *al.* FRONTIN. aq. 25. 28. 29. 74 tota -s aetate. 92 PLIN. paneg. 37 ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579). SVET. Iul. 34 ordo et summa rerum quas -s gessit. 75 Aug. 2. 84 Mutinensi bello ... declamasse cotidie traditur; nam -s (iam princeps *Moddermann*) neque in senatu ... locutus est umquam nisi meditata ... oratione. 88 B pro A, C pro B ac -s ... sequentes litteras ponit. 94 Claud. 1. 24 Nero 9. 22. Galba 4 menstruis -s supplicationibus. Tit. 3 FLOR. epit. praef. 7. 1, 6, 1. 3, 20, 5. FRONTO p. 108, 8 N. et porro -s ab eodem isto verbo sententiae incohantur. p. 123, 21. 153, 10. AVR. Fronto p. 91, 22 N. sanum et validum te -s. *apud* ICTOS *praeter* AFRIC. dig. 22, 1, 27 PAPIN. dig. 31, 67, 5. CELS. dig. 12, 1, 42 si ego decem stipulatus a Titio -s stipuler a Seio (*i. postea.* 50, 16, 98 POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 VLP. dig. 11, 4, 1, 1. 17, 2, 52, 10 *al.*). PAVL. dig. 28, 5, 18 *perraroque in* COD. Theod. INST. Iust., *nonnisi apud* GAIVM *et* VLP. *legitur et quidem saepissime, ex. gr.*: GAIVS inst. 1, 166. 2, 156 VLP. dig. 1, 6, 4 pronepos et proneptis et -s ceteri. *sic saepe. pro adiect.*: VLP. dig. 1, 6, 5 et pronepotes et -s. 2, 8, 2, 3. 28, 6, 2. 38, 1, 7, 4. 38, 16, 1, 8. 50, 16, 195, 2 *al.* PS. ASCON. Verr. p. 172 AVG. civ. 16, 3. GELL. praef. 23. 5, 9, 3. 7, 17, 1. 14, 1, 15 tum -s ab ineunte vita. 14, 7, 8 post haec -s dicit. *et saepe.* APVL. apol. 24. 100 mund. 27 met. 11, 30 Plat. 2, 28 MIN. FEL. 19, 5 TERT. idol. 4 adv. Marc. 2, 4. 3, 1 scorp. 3 *saepe.* ITALA act. 2, 39 (Cypr. epist. 73, 17) vobis ... et filiis vestris et omnibus -s (*om.* VVLG.). SOL. 1, 1. 19. 45. 86. 10, 18. 19, 13. 40, 10 PANEG. 9, 24. 10, 3. 36. 12, 4. 42 LAMPR. Alex. 57, 6. 64, 1 Aurelianum dico et -s. CAPITOL. Gord. 9, 7 VOPISC. Car. 3, 2 TREB. Gall. 20, 4 SPART. Sept. Sev. 19, 3 *saepe.* LACT. inst. 4, 3, 12 Ianus et Liber et ceteri -s. 7, 25, 9 quae -s secutura sunt. epit. 22 (27), 8 opif. 19, 5. MAR. VICTORIN. defin. p. 21, 26 -s reliqua quae sequuntur. AVR. VICT. Caes. 3, 9. 11, 12. 20, 13. 27, 1 EVTR. 10, 4. RVF. FEST. 30 magno -s ore. LVCIF. reg. apost. 9 Athan. 1, 29. 2, 25 *al.* AVSON. 460, 2 -s agitanda. AMM. 14, 2, 7 observatum est -s. 15, 2, 9 nec defuere -s ex his emergentia casibus. 15, 8, 2. 16, 12, 51. 19, 4, 6. 19, 6, 3. 20, 4, 4. 20, 8, 3. 22, 7, 5 haud multo -s (*i. postea*). 25, 3, 9 spe -s (*i. porro, diutius*) vivendi absumpta. 25, 6, 8 ne Saraceni -s Assyriam persultarent. 26, 1, 11. 28, 4, 16 si quis -s (*i. postea*) ausus fuerit. *saepe.* HIER. epist. 6, 2, 1 te -s fascibus obruam litterarum. 26, 4, 2. 29, 3, 5. 39, 3, 4. 64, 20, 4 *saepe.* PANEG. in Rom. 4 p. 663[B] tanto -s amore flagravit. 15 p. 713[C] mihi restat -s, ut veniam. VVLG. gen. 9, 11 neque erit -s diluvium. 16, 11 ac -s: ecce, ait. 42, 34 exod. 34, 1. lev. 9, 23 -s egressi. 22, 27 deut. 17, 13. 29, 22. I reg. 3, 9 si -s vocaverit te. 9, 13. 16, 13 a die illa ... et -s (30, 25 Ezech. 39, 22 Dan. 13, 64 I Macc. 10, 30). II par. 6, 13 Esth. 9, 17. 27. 10, 13 in cunctas -s generationes. eccles. 9, 15 Ier. 34, 11 conversi sunt -s. II Macc. 11, 19. Luc. 7, 11 et factum est -s (ἐν τῷ ἑξῆς). 8, 1. act. 3, 24 omnes prophetae a Samuel et -s (τῶν καθεξῆς) qui locuti sunt. Iac. 4, 15 vapor est ... et -s (ἔπειτα) exterminabitur. AVG. *persaepe, ex. gr.*: civ. 1 pr. 1, 11. 31. 10, 31. 11, 4. 12, 14. 21. 13, 23. 15, 12. 27 post diluvium et -s in rebus consequentibus requiratur. 16, 2 -s usque ad Abraham ... silentium est. 16, 11 per eum -s. 17, 1. 20 etiam nunc et -s memorabilis (21, 4). 18, 9. 21 cum suo -s ... nepote regnavit. 18, 23 si tamen scriptores -s ea servare non neglegant. 18, 45. 20, 25. 22, 8 c. Pelag. 2, 4, 6. 4, 3, 3 corrept. 13, 40. SVLP. SEV. chron. 2, 27, 3 quae euangeliis ac -s apostolorum actibus continentur. Mart. 22, 6 MART. CAP. 1, 94. 9, 891. COD. Theod. 10, 8, 4 (*a. 346*) constitutio et de praeterito et -s habeat firmitatem. 11, 1, 18 (*a. 381*). 14, 15, 6 (*a. 399*) -s (*f. i. ceterum*) autem ... iudices retinendos. OROS. hist. 4, 13, 3. 5, 1, 1. LEO M. epist. 4, 5 veniam sibi -s ... denegari. SACR. Leon. p. 404. SIDON. epist. 1, 1, 3 in hoc -s famae pelagus impellis. 1, 2, 9. 6, 12, 6 *saepe.* BOETH. in Porph. comm. sec. p. 255, 8 *al.* IORD. Get. 2, 10 pervia -s mercimoniis Britannia. COD. Iust. 1, 4, 3 pr. nemo -s tardiores ... affatus nostrae perennitatis expectet. INST. Iust. 3, 9, 10 *al.* CORP. II 2102[b] collegas su⟨cc⟩edentes -sq(ue) successores. EPIST. praef. praet. ad procur. (Corp. XIII 3162[II]) 18 dis faventibus et maiestate sancta imp(eratoris) -s pro meritis adfectionis magis digna consecuturus.

b *localiter*: VARRO rust. 1, 3 quis *ager* ab eo proximus et qui -s. 1, 14, 2 ex arboribus truncis demissis in terram -s constitutis. COLVM. 1, 6, 21 circa villam -s haec esse oportebit. *huc fortasse trahas*: QVINT. inst. 1, 7, 15 ut Lucilius praecipit ... ac -s idem. 9, 3, 40 et -s (*post verba Ciceronis, i. 'et quae sequuntur'. sim.* PLIN. epist. 9, 26, 9 *in ampliore Demosthenis loco laudando*). PLIN. epist. 2, 17, 20 in capite xysti -s diaeta est. 9, 4, 2 *poteris* ergo undecumque coeperis, ubicumque desieris, quae -s sequentur et quasi incipientia legere. MART. CAP. 6, 672 ab ea Arsinoe quadraginta tribus milibus et -s Ptolemais viginti duobus.

2 *in correlatione*: VARRO ling. 6, 34 primus ... secundus ... tertius ... quartus ... dehinc quintus ... et sic -s usque ad Decembrem. CIC. Verr. 2, 28 possem -s totam rem explicare, deinde ad extremum id ... dicere. epist. 13, 41, 2 initio ... -s. fin. 3, 20 primum ... -s (LIV. 33, 39, 3 TAC. ann. 1, 81. FLOR. epit. 2, 3, 1 tum primum ... clausa porta Iani fuit, -s statim ac sine mora patuit. PS. RVFIN. in Ioel 2, 30/31 p. 1049[B]. 3, 13/16 p. 1056[A] AVG. civ. 18, 51). CIC. off. 1, 58 principes ... proximi ... -s. off. 1, 160 prima ... secunda ... tertia ... -s gradatim (RVT. LVP. 1, 13 ex prima sententia secunda oritur, ex secunda tertia atque ita -s complures. QVINT. inst. 8, 3, 49 TREB. Gall. 18, 5 DON. Ter. Ad. praef. 1, 4 MART. CAP. 7, 720). top. 77 primum ... -s ... deinde (*praecedit* primum ... deinde). LIV. 9, 17, 11 deinde ... -s. 44, 45, 5 primum ... deinde ... -s. CELS. 7, 16 tertio et quarto -sque permutatis. 7, 30, 1 altero die -sque ceteris. QVINT. inst. 7, 10, 5 primum ... secundum ac -s (10, 5, 1. 10, 7, 5. 11, 2, 37 MART. CAP. 7, 793). LEX Malac. (Corp. II 1963) 30 nunc ... -s (AVR. Fronto p. 85, 11 N. nunc sanus et -s validus). TAC. hist. 1, 48 mox ... -s. CAPITOL. Opil. 4, 6 primo, post ... -s. TREB. trig. tyr. 5, 5 primum ... deinde .. -s; postremo. Gall. 13, 8 inde ... -s. CAPITOL. Max. Balb. 5, 8 inde ... -s ... ac tertio. AVG. civ. 11, 30 dimidia, tertia, quarta et -s ab aliquo numero denominatae *partes numerorum.* ZACCH. 2 pr. p. 1108[D] post ... ac -s. *nota de ordine locali*: SALL. Iug. 19, 3 prima Cyrene est ... ac -s duae Syrtes ... deinde ... post ... cetera loca.

✖**deinde** (**dein**) *adv.* [*a* de *et* inde. *de forma imminuta cf. Skutsch, Plautinisches u. Romanisches p. 89 sqq. et 169. Th.*]. CIC. orat. 154 ain pro aine ... -n etiam saepe et exin pro -e et pro exinde dicimus (*sed* -n *sine varia lectione apud* CIC. *nunc 12[ies] tantum traditum esse videtur [v. p. 407, 20]*). *vox fere pari frequentia primo vel secundo loco enuntiati membrive collocatur, saepe etiam tertio.* PAVL. FEST. p. 75 -e compositum est ex praepositione et loci significatione, ut exinde, perinde, proinde, subinde, quae item tempus significant. PRISC. gramm. III 67, 13 -e, subinde ... quae omnes antepaenultimam habent acutam. dende (*cf. l. 81*) *praebent*: CARM. epigr. 543, 4 (*saec. II*). 1118, 3. -n *deest titulis, nam* deim CARM. epigr. 1178 C 42 *dubium.* GLOSS. -e ἔπειτα. μετὰ ταῦτα. δεύτερον. ex ordine, demum vel ab hodie. exinde, item hinc -n ἐκεῖθεν. τότε. PRISC. gramm. III 357, 1 -e vero ἔπειτα δέ. GRAMM. suppl. 53, 26 ordinis ut -e (167, 20). *vis temporalis adeo praevalet, ut etiam ibi sublateat, ubi ordo vel progressus vel transitus cogitationum significari videtur. certa localis sensus exempla non ante* SALL. *et* LIV. *obvia et ubique, praeter* MELAM *et* PLIN. nat., *admodum rara. eadem notio subesse videtur perpaucis locis, ubi vox de ordine vel enumeratione rerum ad statum inferiorem descendente usurpatur.* -e *legitur inde a* LEG. XII tab. NAEV. ENNIO, -n *inde a* PLAVTO. *utraque forma per omnem latinitatem erat in usu, sed* -n *prae* -e, *exceptis* VARRONE SALL. MELA PLIN. nat. TAC. (-n *non ante* hist.) APVL., *frequens apud neminem et, si modo libris et editoribus habenda est fides, praeter* PACVV. trag. 95 PLIN. nat. 21, 176 PLIN. epist. 9, 36, 3. 10, 79, 2, *nonnisi ante consonantes traditur, apud* SCRIPT. hist. Aug. -n *pluries ante praepositiones* ad, ex, in *legimus. ceterum codd. vel apud poetas* (*v. praecipue* CATVLL. 5, 7 *sqq. et* CARM. epigr. 955 *ad* CORP. IV 2246) *saepissime praebent varias lectiones. quibus neglectis, utpote cum genuina apud scriptores quidem dinosci non possint, usus praecipuorum auctorum ex tabula quae infra sequitur elucebit. vox per synizesin bisyllaba ponitur* (*cf.* SERV. auct. Aen. 1, 195 -e: una syllaba metri causa excluditur) *praeter*: TER. Andr. 483 post -e (*in fine versus*; poste -e *Fleckeisen*). *reliqui omnes sunt posterioris aetatis*: OPT. PORF. carm. 26, 15 sic dĕindĕ. PAVL. NOL. carm. 27, 45 utque dĕindĕ. PRVD. ditt. 1, 1 nigra dĕinde. SIDON. carm. 9, 272 dĕinde casu. CYPR. GALL. exod. 336 haec dēinde metu regis poscente necantur. 418 Pauleum dēinde petunt cui Magdala tellus. SYMM. anth. 934, 14 regit dĕinde. *cf.* COMM. apol. 248 penderet in ligno, fieret deserta deinde. instr. 1, 29, 5 te qui nescientem protulit deinde nutrivit. *ultima syllaba producitur* CYPR. GALL. num. 747 quae dēĭndē summa sexcenta ad milia venit. *cf.* COMM. apol. 195 deindé prŏphĕtas. 629 instr. 1, 39, 7. *nota* dĕĭn: TER. MAVR. 195. [*ven. vet.* dende, *prov.* den, *hisp.* dende. *M.-L.*]

	deinde	dein
Naev.	1	—
Enn.	1	—
Pacvv.	1	1
Plavt.	15	1
Ter.	6	1 (*cf. p. 406, 71*)
Lvcil.	1	—
Cato	27	—
Acc.	3	—
Varro	23	13
Rhet. Her.	85	2 (?)
Cic.		
rhet.	200	4
orat.	277	1 (Mil. 41)
phil.	207	2 (rep. 1, 16 nat. deor. 2, 110)
epist.	169	5
	853	12
Catvll	4	3 (*falso codd.*)
Lvcr.	18	—
Caes.	10	3
Hirt. Gall.	4	—
Bell. Alex.	4	—
Afr.	12	4
Sall.	64	45
Nep.	6 (1?)	5 (1?)
Verg.	38	—
catal.	2	—
Aetna	—	1
Ciris	1	—
Hor. (sat.)	3	2
Tib.	1	—
Prop.	6	2
Ov.	10	—
Liv.	942	124
Vitr.	74	1 (10, 16, 10)

	deinde	dein
Sen. rhet.	132	—
Vell.	62	—
Val. Max.	89	—
Cels.	354	21
Phaedr.	10	7
Sen. phil.	405	—
Cvrt.	196	6
Colvm.	420	7
Scrib. Larg.	69	—
Mela	35	21
Ascon.	28	8
Pers.	2	—
Petron.	36	1 (*c.* 79)
Plin. nat.	202	232
Val. Fl.	8	1
Sil.	29	—
Homer.	4	—
Stat.	7	3
Mart.	7	—
Qvint.	156	—
Frontin.	12	4
Ivv.	12	1
Tac.	64	122
Plin. iun.	90	3
Svet.	85	18
Flor.	18	—
Fronto	14	3
Apvl.	17	16
Script. hist. Aug.	105	29 (*deest* Treb. Vop. Gallican.)
Avson.	15	7
Amm.	67	31
Vvlg.	31	(*Amiat.* gen. 25, 13)
Avg. civ.	207	1 (3, 17)

I *vi temporali i. q. tum, postea,* εἶτα, ἔπειτα *necnon praeterea, atque, sed saepe 'primum' in membro vel enuntiato antecedente subaudiendum est*: A ***nude positum***: Enn. ann. 461 rex -e citatus. Pacvv. trag. 95 in summis -n omnes partes prospectu aucupo. 379 -e aggrediar astu regem. Carm. in Pacuv. Gell. 1, 24, 4 hic te saxulum rogat, ut se aspicias, -e ut quod scriptum est legas (*inde* Carm. epigr. 848, 2). Plavt. Amph. 213 -e ... exeunt. 1002. 1008 -n (-e *codd.*) susum ascendam. 1098. 1119 Aul. 379. Bacch. 967 -n pugnam conserui seni. Capt. 488. Merc. 651 iam inde porro aufugies, -e item illinc. Mil. 124 -e postquam (-n *CD*) occasiost (Cato orig. 1, 8 Varro ling. 5, 108 Liv. 7, 37, 7 Val. Max. 1, 7 ext. 6. 3, 2, 23 Svet. Nero 42 Fronto p. 72, 16 N. *passim*). Poen. 655 Stich. 545 Carb. frg. 2. Carm. in Plaut. Gell. 1, 24, 3 scaena est deserta, -n Risus ... collacrumarunt. Ter. Eun. 593 Haut. 19. 864 Hec. 143 Cato agr. 27. 54, 2. 56. 76 *saepe*. orig. 84. 87 or. frg. 2 (*ter*) Acc. trag. 257. 335 praetext. 23 Afran. com. 373 Varro Men. 200. 282. 335. 574. 581 ling. 5, 128. 163. 169. 6, 88 *al.* rust. 1, 5, 1. 1, 34, 2. 2, 2, 15 *saepe*. Ninn. carm. frg. 4 non conivi oculos ego -e sopore. Rhet. Her. 2, 10, 5 (*42ies*) Caes. Strab. or. frg. Prisc. gramm. I 170, 21 Cic. inv. 1, 13 *persaepe* de orat. 1, 157 *al.* Brut. 197 *al.* Quinct. 23. 61 (*69ies in oratt., raro in interrogatione, velut* Quinct. 66 quid -e fit? Q. Rosc. 32. 49 quid -e? 55 Verr. 4, 124. 202. 6, 10. 14. 46 Cluent. 167 leg. agr. 3, 11 Sull. 42 Sest. 43 Deiot. 26 Phil. 14, 2). ac. 1, 30 fin. 1, 19 Tusc. 3, 42 nat. deor. 1, 26 div. 2, 91 rep. 1, 16 leg. 2, 48 off. 2, 16 Lael. 41 (*57ies in phil., in interrogat.* fin. 2, 12. 98 Tusc. 4, 40 nat. deor. 1, 103. 3, 48 div. 1, 85). Att. 2, 1, 10 *persaepe* Anton. Cic. Att. 14, 13A, 3 Cael. Cic. epist. 8, 5, 2 *al.* Pollio Cic. epist. 10, 31, 6 Treb. Cic. epist. 12, 16, 3 Brvt. Cic. ad Brut. 1, 16, 7 Q. Cic. pet. 3 Catvll. 103, 2 Lvcr. 1, 746. 759. 3, 1003. 4, 196. 627. 698. 816. 954. 6, 335. 781 Caes. Gall. 4, 35, 3 civ. 1, 64, 2. 1, 74, 2 Hirt. Gall. 8, 19, 3. 54, 1 Bell. Afr. 2, 6. 84, 1. 91, 2 *saepe* Sall. Catil. 37, 6. 38, 1 *persaepe* Lex Corn. de XX quaest. (Corp. I 202) 1, 16. 20 Nep. Alc. 4, 7 *saepe* Verg. ecl. 3, 58. 5, 15 georg. 1, 106 *al.* Aen. 1, 195 vina bonus quae -e cadis onerarat Acestes. 2, 391. 5, 741 quo -e ruis? quo proripis (9, 778 quo -e fugam, quo tenditis?). *persaepe* catal. 13, 21 Aetna 516 Ciris 253 Hor. sat. 1, 3, 101. 1, 5, 37. 97. 1, 6, 119. 2, 8, 85 Tib. 1, 5, 43. Prop. 1, 13, 18 -e ubi (2, 13, 31. 2, 16, 19. 2, 23, 7 Varro At. carm. frg. 23 Liv. 7, 14, 10. 7, 17, 4 *passim* Val. Max. 1, 8, 6 Cels. 7, 27 Colvm. 9, 15, 13. *passim apud posteriores*). Prop. 2, 31, 15. 3, 10, 15. 3, 21, 19. 4, 8, 83 Ov. rem. 238. 715. met. 3, 465 roges, anne rogem? quid -e rogabo? 5, 593 fast. 3, 438 Rvt. Lvp. 1, 19 Liv. 1 praef. 9. 1, 2, 1 1, 7, 2. 2, 38, 5 quid -e? 33, 32, 3 qui -e status futurus Graeciae (*775ies*). Vitr. 1, 1, 4. 1, 5, 6. 2, 1, 1 (*plus 40ies*) Lavd. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 26 Mon. Ancyr. 1, 22 Act. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 36. 108. 123 Carm. epigr. 371, 6 (*p. Chr. 16*) Pavl. Fest. p. 18. 241 *al.* Sen. contr. 1 praef. 6. 1, 1, 14 (*118ies*) Vell. 1, 5, 1 (*53ies*) Val. Max. 1, 6, 3 ob id -e factum (*72ies*). Cels. 1 pr. (*256ies*) Phaedr. 1, 3, 6. 1, 13, 5. 1, 14, 7. 1, 19, 5. 3, 5, 3. 3, 10, 20. 3, 17, 3. 3 epil. 4. 25. 4, 2, 15. 4, 5, 16. 33. 5, 2, 5 app. 14, 24 Orat. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 24 Sen. Herc. O. 859. 1408 Oed. 939 Thy. 169. 714. 730 benef. 2, 4, 1 (*273ies*) Cvrt. 3, 1, 9. 4, 1, 10 cum maguo -e exercitu. 5, 8, 16. 8, 11, 11 nec -e (*i. non diutius*) ... substitit (*170ies*). Colvm. 1, 1, 7 (*310ies, longe saepissime* cum -e) Scrib. Larg. 20 (*49ies*) Mela 1, 9. 81. 83 Ascon. Pis. p. 1. 17 *saepe* Petron. 4. 8. 18 (*26ies*) Plin. nat. 1, 9. 72. 2, 92. 4, 27. 6, 53. 187. 7, 56 (*225ies*) Corp. IV 2246 Carm. epigr. 1040, 2 (*Roma, saec. I*) Val. Fl. 3, 384. 4, 273. 5, 213. 7, 20. 472. 516. 537. 588. 8, 270 Sil. 1, 124. 2, 374 (*25ies*) Homer. 290. 457. 576 Stat. silv. 2, 3, 26 Theb. 1, 536. 569. 2, 561. 4, 625. 5, 287. 6, 603. 10, 353. 11, 332 Mart. 2, 19, 2. 3, 82, 29. 7, 58, 3. 9, 100, 3. 12, 66, 9 Qvint. inst. praef. 2. 1 pr. 13 (*74ies*) decl. 246 p. 7, 5 (*26ies*) Frontin. aq. 18. 19. 64. 71. 75. 87. 105. 112 strat. 2, 1, 18. 2, 13, 4 grom. p. 32, 3 Ivv. 1, 101. 128. 3, 298. 6, 19. 156. 418. 8, 110. 9, 42. 10, 59. 63. 15, 53 Tac. dial. 33 Agr. 9 hist. 1, 46. 86. 2, 6. 36 ann. 1, 56. 70. 11, 9. 12, 14 (*plus 100ies*) *nota fere i. q. deinceps*: dial. 26 ex quibus *oratoribus* alium Ciceroni, alium Caesari, singulis -e singulos opponcremus. hist. 1, 51 Sequanis Aeduisque ac -e, prout opulentia civitatibus erat, infensi. Plin. epist. 2, 11, 16. 3, 1, 5 paneg. 9. 33 (*54ies*) Traian. Plin. epist. 10, 66, 1 Hyg. lim. grom. p. 86, 5 *al.* Svet. Iul. 4 (*73ies*) Flor. epit. 1, 4, 1. 1, 16, 1 *al.* Fronto p. 11, 18 N. 58, 24 -n. *al.* Avr. Fronto p. 66, 24 N. *al.* Ampel. 7, 2. 10 *al.* *apud* Ictos, *ex. gr.*: Alf. dig. 39, 4, 15 Labeo dig. 18, 4, 24 *al.* Iavol. dig. 7, 4, 24 *saepe* Nerat. dig. 10, 2, 54 Cels. dig. 6, 1, 38. Ivl. dig. 38, 7, 4 -n *saepe*. Pompon. dig. 1, 2, 2, 3 *passim* Val. dig. 34, 4, 28 Afric. dig. 16, 1, 19, 5 Clem. dig. 31, 59 Venvl. dig. 10, 2, 7 Gaivs dig. 30, 69 inst. 1, 115 *persaepe* Maecian. dig. 29, 5, 23 Marcell. dig. 9, 2, 34 *al.* Scaev. dig. 10, 2, 39, 4 *passim* Call. dig. 1, 19, 3, 2 Tryph. dig. 27, 1, 45 Vlp. dig. 19, 2, 11, 4 *longe saepissime et quasi solemniter dictum apud eundem, ex. gr.*: 3, 1, 9 -e ait praetor *et sim.* Pavl. dig. 1, 15, 1 *persaepe* Marcian. dig. 20, 1, 16, 2. 48, 16, 1, 14 Mod. dig. 31, 34, 6 Hermog. dig. 36, 4, 11. *omnino deest* Papir. Men. Macro, *in interrogatione nonnisi apud* Vlp. dig. 2, 15, 8, 6 (*7ies*). Apvl. apol. 17 (*29ies*) Carm. epigr. 492, 7 Tert. bapt. 20 adv. Hermog. 26 p. 154 adv. Marc. 4, 28 *al.* Porph. Hor. carm. 1, 2, 23/24 *persaepe* Sol. 1, 2. 99. 53, 16 *persaepe* Paneg. 3, 3 *al.* *apud* Script. hist. Aug., *ex. gr.*: Spart. Hadr. 13 Vopisc. Aurelian. 20, 2 Capitol. Pius 2, 2 Lampr. Comm. 5, 8 Treb. Gall. 12, 5. Firm. err. 3 *al.* Itin. [Silv.] 10, 7 *saepe* Avr. Vict. Caes. 2, 1 *al.* Evtr. 1, 2 *saepe* Optat. 1, 1 p. 3. 1, 21 p. 23 *al.* Avson. 108, 7. 245, 1. 302, 29 *saepe* Amm. 14, 6, 7. 14, 10, 5. 15, 3, 3 vehementius hinc et -e patebat insidiantibus multis (tunc *C. F. W. Müller, sed cf.* 16, 2, 11 hinc et -e transire posse, *ubi Langen non recte delevit* et). 16, 12, 69 tunc et -e ... multa mentiebatur. 17, 3, 5 factumque est tunc et -e. 17, 5, 7 ut vivere -e possint pavidae (*f. i. deinceps.* 17, 10, 2 nusquam -e sunt progressi. *cf. supra l. 21*). 21, 13, 13 tumentes spiritus tamquam favillas esse facturam -e (*70ies*). Veg. mil. 1, 4 *saepe* Hyg. astr. 2, 7 *persaepe* Hier. epist. 18A, 10, 1 *persaepe* Vvlg. gen. 25, 13 (*25ies*) Prvd. c. Symm. 1, 241 ham. praef. 14. 21 psych. praef. 64 Avg. civ. 1, 9. 2, 18 *saepissime* Svlp. Sev. chron. 1, 2, 3 *persaepe* Mart. Cap. 1, 36 *saepe* Oros. hist. 3, 12, 21. 4, 6, 15. 25 Cassian. inst. 6, 1 *al.* Sidon. epist. 1, 5, 5 *saepe* Carm. epigr. 245, 2. 266, 3. 409, 5. 420, 18. 1118, 3. 1178 C 44 Corp. IX 4508. XI 5939. XIII 5940.

B *adduntur* ***adv. temporalia***, *velut* tum, tunc, post, postea, porro, mox, postremo, ad extremum, deinceps. post (postea) -e (-e post, postea): Lex XII tab. 3, 2 post -e manus iniectio esto. Plavt. Stich. 86 post id [agam] igitur -e. Ter. Andr. 483 Varro frg. Gell. 3, 10, 7 Cic. Cluent. 71 Mil. 65 Tusc. 4, 2 Cato 10 Bell. Alex. 52, 2 Liv. 41, 24, 20. Vitr. 7, 5, 1 -c ... postea ingressi sunt. 7, 9, 3 Pavl. Fest. p. 194 Sen. contr. 9, 4 (27), 18. 20 Vell. 2, 17, 3. 2, 23, 3. 2, 122, 2 Cels. 3, 4. 7, 8. 18 Sen. benef. 6, 18, 1 Cvrt. 10, 1, 15 Colvm. 1, 1, 12. 5, 6, 12 *saepe* Scrib. Larg. 100 Ascon. Pis. p. 7. 36 Mil. p. 55 Plin. nat. 4, 58. 7, 97. 35, 29 Frontin. aq. 6 Svet. Otho 2 rhet. 16 Ivl. dig. 30, 82, 1 Gaivs inst. 4, 126 Pompon. dig. 1, 2, 2, 13 Vlp. dig. 26, 7, 3 *al.* Gell. 11, 7, 4. 12, 5, 3 Iren. 1, 2, 3 Cens. 19, 4 Sol. 42, 3 Vopisc. Prob. 24, 8 Lampr. Alex. 6, 2 Arnob. nat. 2, 12 Lact. inst. 1, 14[1], 11 *saepe* Ivst. 6, 7, 1 *al.* Hil. in psalm. 1, 6 *al.* Origo Const. 5, 14 post aliquantum -e temporis. Schol. Cic. Bob. p. 253, 36. 319, 16, Chiron 76 -e postmodum (91). Schol. Germ. Bas. p. 80, 12 Vvlg. Gal. 2, 1 Avg. civ. 2, 9 *saepe* Svlp. Sev. chron. 2, 23, 6 Avell. p. 760, 20. Ennod. opusc. 9, 3 p. 416, 17 -e ... post. -e porro: Plavt. Epid. 726 quid -e porro? Trin. 945 -e porro. :: -e porro. Lvcr. 1, 461 Plin epist. 5, 6, 18. Avg. civ. 2, 5 porro si ab illo -e quaereremus. -e tum [tunc] (tum -e): Varro ling. 6, 42. 8, 25 Rhet. Her. 3, 21, 34. Cic. iuv. 1, 97 -e tum postremam conclusionem ponit. Lvcr. 5, 1007 Liv. 2, 8, 3. 29, 2, 15 Vitr. 5, 12, 3. 6. 7, 9, 3. 8, 2, 2 Sen. contr. 9, 1, 13. 10, 4, 11 Cels. 3, 6. 4, 22. 26 Sen. epist. 74, 23. 101, 4. 115, 4 Colvm. 1, 6, 13. 2, 17, 2 *saepe* Ascon. Mil. p. 50 Plin. nat. 11, 131. 216. 16, 251. 19, 95 Val. Fl. 8, 109 Sil. 10, 535. 11, 407 Homer. 151 Qvint. inst. 4, 2, 27. 12, 10, 11 Diom. gramm. I

467, 22 GAIVS dig. 20, 4, 11, 1 SCAEV. dig. 28, 2, 29, 6 VLP. dig. 29, 2, 71, 9 *al.* GELL. 6 (7), 3, 47. 12, 13, 6. 13, 24 (23), 1 APVL. apol. 73 TERT. adv. Marc. 1, 16 IREN. 4, 39, 2 ARNOB. nat. 2, 32. 45 *al.* IVST. 2, 1, 19. 14, 1, 11 HIL. in psalm. 53, 2 *al.* CHIRON 519. 567 RVFIN. hist. 1, 12, 5. 6, 2, 8 Orig. in gen. 15, 1 apol. Orig. 11 p. 550 Adamant. 4, 2 Basil. hom. 1, 4 *quo nemo hunc pleonasmum magis in deliciis habet.* AVG. civ. 15, 7. 22, 6 BACHIAR. repar. laps. 15 MART. CAP. 6, 651. 7, 766 OROS. hist. 7, 2. 9, 10. 28, 28. 39, 1 INST. Iust. 2, 22, 3 *al.* ORIG. in I reg. 2. 5 *al.* -e ad extremum: RHET. Her. 2, 2 CIC. Verr. 2, 28 Pis. 78 p. red. ad Quir. 16. -e postremo (*saepe in fine enumerationis*): CIC. inv. 1, 43. -e continuo: CIC. Verr. 1, 31 Phil. 2, 50. -e aliquando: CIC. Verr. 2, 139 Cluent. 163. -e statim (statim -e): CIC. Verr. 6, 7 COLVM. 8, 15, 6. 12, 57, 1 VOPISC. Prob. 13, 2. -e repente: CIC. Cael. 62 Planc. 40 SVET. Cal. 54. -e subito: CIC. Mil. 41 Planc. 49 VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 CVRT. 4, 1, 21. -e deinceps: CIC. leg. 3, 4. 43 div. 1, 64. -e ilico: CIC. Tusc. 2, 50. -e secundus: CIC. Tim. 51. mox -e: Ov. met. 9, 143 LIV. 34, 29, 8 CVRT. 10, 3, 12 COLVM. 1 praef. 16. 2, 1, 5. 4, 22, 5 PLIN. nat. 10, 18 SIL. 11, 383. 13, 850 IVV. 3, 280 FLOR. epit. 2, 2, 18 VLP. dig. 16, 1, 2 NEMES. cyn. 149 IVST. 1, 3, 4 AVG. civ. 1, 30. 3, 11 *al.* CARM. epigr. 1161, 3. proxime (proximum) -e: CELS. 2, 1 COLVM. 2, 2, 5. 2, 7, 2. 5, 6, 22. brevi -e (*i. paulo post*): CVRT. 6, 6, 17 TAC. Agr. 8 AMM. 22, 3, 1. hinc -e: PLIN. nat. 4, 121 hinc -e Africa atque Asia dicentur. 6, 77 hinc -e accolunt Indum (*fort. locali sensu*). 14, 87. 28, 162. 266. 32, 43. -e in sequenti: CHIRON 568. *nota*: PLIN. nat. 33, 3 quae -e futura sit finis.

C ***correlative*** *in enumeratione, narratione vel serie argumentorum sententiarumque, vi quadam temporali fere ubique subeunte*: **1** *bimembria*: **primum** (primo, primus, in primis, princeps, prius *sim.*) . . . -e: NAEV. carm. frg. 31. 32 coniuncta prima incedit Cereris Proserpina puer, -e . . . Apollo. TER. Haut. 3 DIDASC. Ter. Haut. LVCIL. 351[a] A primum est . . . -e. VARRO ling. 5, 16. 75. 80. 6, 42. rust. 1, 5, 4 prius dicam, -e. RHET. Her. 2, 16, 23. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 prius . . . -e. CIC. inv. 1, 2. 76 *saepe* de orat. 1, 81. 138 *saepe* Brut. 208 *al.* orat. 115 *saepe* part. 21 *al.* S. Rosc. 26. 117 Verr. 3, 36 (*111[ies] in oratt.*) ac. 2, 8 fin. 1, 14. 2, 33 in primis . . . -e (*88[ies] in phil.*). Att. 1, 19, 1 (*70[ies] in epist.*) CAEL. Cic. epist. 8, 4, 1 *al.* POLLIO Cic. epist. 10, 31, 5 *al.* BRVT. Cic. epist. 11, 20, 3 CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 Q. CIC. pet. 10 PVBLIL. S 3 LVCR. 1, 390. 933. 4, 8. 5, 851 CAES. Gall. 1, 25, 1. 1, 35, 3. 1, 41, 3 princeps . . . -c. 2, 1, 3. 3, 20, 4 civ. 1, 74, 2. 3, 108, 2 HIRT. Gall. 8, 12, 2 BELL. Alex. 1, 5. 24, 2 BELL. Afr. 24, 1 SALL. Catil. 10, 3 (*15[ies]*) NEP. Alc. 4, 4 (*5[ies]*) VERG. georg. 4, 161 Aen. 1, 614 RVT. LVP. 1, 8. 2, 7 LIV. 1 praef. 9. 1, 10, 7. 2, 10, 7. 2, 13, 8. 2, 50, 7 (*262[ies]*) VITR. 1, 2, 7 (*9[ies]*) PAVL. FEST. p. 142 SEN. contr. 7, 2 (17), 9. 7, 3 (18) 9. 7, 7 (22), 10. 10, 4, 11. 23 VAL. MAX. 1, 1, 8. 1, 7 ext. 4. 4, 1, 8. 4, 7 ext. 1. 6, 1, 11 *al.* CELS. 1 pr. 1, 3 (*50[ies]*) PHAEDR. 1, 8, 3. 4, 20, 6 SEN. clem. 1, 2, 1 benef. 1, 1, 8 (*69[ies]*) CVRT. 3, 6, 16. 3, 10, 8 4, 10, 1. 7, 7, 9 (*recte traditur* prius . . . -c). 9, 1, 16 (*25[ies]*) EDICT. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 12 COLVM. 1, 3, 4. 2, 10, 5 (*27[ies]*) SCRIB. LARG. praef. 14. 56. 193 MELA 1, 2 ASCON. Pis. p. 10 Mil. p. 36 PETRON. 86. 107. 111 (*bis*). 140 PLIN. nat. 2, 31. 4, 58. 5, 43. 105. 123. 8, 147. 9, 92 (*33[ies]*) STAT. silv. 4 praef. 3 MART. 2, 1, 5. 7, 43, 2 QVINT. inst. 1, 1, 33. 1, 3, 14 (*19[ies]*) decl. 280 p. 140, 16. 290 p. 158, 16 (*11[ies]*) FRONTIN. aq. 68 strat. 1, 5, 28 grom. p. 56, 12 TAC. dial. 12. 32 hist. 2, 5. 67 ann. 1, 30. 15, 12 (*18[ies]*) PLIN. epist. 1, 4, 3 (*33[ies]*) SVET. Iul. 26 Aug. 58 Tib. 9 (*28[ies]*) FLOR. epit. 2, 16, 5. 3, 2, 4. 4, 9, 2 VLP. dig. 36, 1, 10 *al.* PAVL. dig. 33, 7, 18, 3 *al.* CELS. dig. 1, 3, 39 GAIVS sent. 2, 107. 3, 63 *passim* APVL. met. 10, 17 TERT. resurr. 24 p. 59 IREN. 1, 2, 3. 4, 39, 2 SOL. 1, 21. 15, 7. 24. 20, 12 *al.* PANEG. 3, 6. 11, 22 *al.* CAPITOL. Ver. 1, 2 LAMPR. Comm. 4, 4 SPART. Sept. Sev. 3, 4 *persaepe apud* SCRIPT. hist. Aug. FIRM. err. 6 *al.* AVR. VICT. Caes. 30, 2 *al.* HIL. in psalm. 53, 2 AMM. 15, 10, 9. 16, 12, 65. 17, 13, 31. 18, 4, 2. 20, 3, 1. 22, 12, 2. 27, 5, 7 *al.* HIER. epist. 20, 1 *passim* VVLG. I Tim. 2, 13 Hebr. 7, 27. RVFIN. hist. 4, 17, 7 primo . . . tum -e (VINCENT. LER. 2, 1). AVG. civ. 2, 22 *saepe* MART. CAP. 5, 562. 6, 659 *al.* CASSIAN. inst. 3, 3, 11 SIDON. epist. 7, 8, 4 *al.* *in exemplis correlationis quae sequuntur 'primum' persaepe in enuntiato vel membro praecedente subaudiendum est, ut quasi oratio trimembris vel multimembris efficiatur*: **postea** (post) . . . -e (-c . . . postea): CATO agr. 93. 96, 2 RHET. Her. 4, 41, 53 CIC. inv. 2, 122 Brut. 333 off. 1, 40 Tim. 46 CAEL. Cic. epist. 8, 12, 1 VITR. 7, 3, 3 CELS. 1, 3 *saepe* SEN. epist. 83, 6 CVRT. 3, 3, 3 COLVM. 3, 4, 3. 4, 4, 2. 5, 6, 4 *al.* SCRIB. LARG. 90. 157. 209 MELA 1, 71 ASCON. Mil. p. 41 PLIN. nat. 10, 121. 14, 134. 25, 88 *saepe* QVINT. inst. 3, 6, 24 TAC. ann. 3, 61 SVET. Aug. 7 IVL. dig. 23, 4, 22 GAIVS inst. 2, 104 MOD. dig. 48, 9, 9 *al.* CAPITOL. Pert. 2, 2 LAMPR. Heliog. 17, 1 HIER. epist. 39, 4, 4 ORIBAS. syn. 4, 17. -e . . . -e: CATO agr. 158. 161. 162, 1 RHET. Her. 2, 3, 4. 2, 12, 17. 18. 4, 54, 68 CIC. inv. 2, 55. 106 *saepe* part. 136 ac. 2, 55 div. 2, 106 rep. 6, 9. 10 Att. 1, 13, 3. 5, 13, 3. 9, 10, 8. 10, 17, 1 NIGID. Gell. 13, 26, 1 SALL. Iug. 36, 2. 94, 2 Ov. ars 1, 424 LIV. 9, 37, 3. 33, 21, 2 VITR. 5, 12, 3. 7, 9, 3. 9, 4, 4. 10, 2, 8 *al.* SEN. suas. 6, 13 CELS. 2, 8. 18. 4, 19 *saepe* SEN. apocol. 13 benef. 5, 9, 4 nat. 3, 28, 3 *saepe* COLVM. 12, 16, 2. 50, 4 arb. 5, 6 *saepe* SCRIB. LARG. 104. 228. 269 PETRON. 102 PLIN. nat. 5, 143. 36, 11 QVINT. inst. 4, 2, 87. 7, 9, 11 decl. 369 p. 405, 5 TAC. hist. 4, 53 ann. 3, 15. 4, 49 PLIN. epist. 7, 29, 1 FRONTIN. grom. p. 46, 12 VVLG. I Cor. 15, 6. 7 *ter* MACR. sat. 1, 3, 15 MART. CAP. 6, 651. 7, 763. -e . . . **tum** [tunc] (tum . . . -e): RHET. Her. 3, 14, 24 CIC. Verr. 6, 161 Cluent. 76 de orat. 2, 209 orat. 124 Att. 2, 24, 3 LVCR. 1, 461 SALL. Catil. 31, 9 Iug. 109, 2. LIV. 8, 12, 1 et tunc et . . . -e. 23, 34, 6 VITR. 1, 6, 12. 2, 1, 7. 5, 12, 6. 7, 3, 11. 4, 2 VAL. MAX. 5, 8, 3 CELS. 1, 2. 8. 2, 18. 4, 32 *persaepe* CVRT. 4, 3, 9. 17. 5, 12, 8 COLVM. 2, 17, 4. 3, 20, 3 *saepe* ASCON. Mil. p. 33. 39 Corn. p. 58 PLIN. nat. 19, 166 QVINT. inst. 4, 2, 40 APVL. met. 6, 24 PORPH. Hor. carm. 2, 8 SOL. 21, 3 CAPITOL. Aur. 27, 5 SPART. Sept. Sev. 18, 9 FIRM. err. 22 AVSON. 439, 2 AVG. civ. 3, 18. -e . . . tertium: CIC. de orat. 2, 147. initio . . . -e: CIC. S. Rosc. 117 Cluent. 69 Att. 9, 6, 7 SALL. Iug. 24, 6 LIV. 2, 2, 3. 22, 43, 3 SEN. nat. 4, 2, 8 TAC. hist. 3, 37 GAIVS inst. 2, 102 dig. 35, 2, 73, 5. porro . . . -e: CIC. Cluent. 79. nat. deor. 1, 33 -e . . . porro. LVCR. 2, 902. proximum . . . -e: CIC. div. in Caec. 48 PLIN. nat. 16, 103. deinceps . . . -e: CIC. ac. 2, 21. una . . . -e: CIC. epist. 13, 10, 2. interim . . . -e: SALL. Iug. 58, 4. nunc . . . -e: Ov. ars 1, 194. 353 -e . . . nunc. CVRT. 6, 2, 4 -e nunc . . . nunc. antea . . . -n: LIV. 8, 8, 3. -e . . . postremo: LIV. 10, 23, 10. 39, 2, 8. 39, 54, 8. 40, 6, 3. 41, 2, 8. 44, 40, 9. 45, 1, 3 TAC. hist. 3, 56 ann. 1, 73. 2, 3. 62. 66. 13, 57. 14, 17. principio . . . -e: LIV. 33, 7, 6. mox . . . -e (-e . . . mox): LIV. 34, 39, 6 VELL. 2, 59, 4 CVRT. 4, 9, 15 MELA 1, 74. 87 PLIN. nat. 4, 67. 8, 149. 12, 134. 18, 188. 28, 145. 33, 22 QVINT. inst. 1, 12, 6 IVV. 9, 39 TAC. hist. 1, 20. 3, 72 PLIN. epist. 3, 5, 11 SVET. Vit. 9 FRONTO p. 224, 6 N. IVL. dig. 44, 2, 24 VLP. dig. 34, 2, 7 PAPIN. dig. 20, 4, 1 SOL. 25, 2. 42, 1. -e . . . novissime: CELS. 1, 4. optimus (maximus) . . . -e (*de dignitate*): PLIN. nat. 25, 136 optimum Cilicium e Tauro monte, -e Pamphylium. 28, 119 maximus Indicus crocodilus, -e Arabicus. recens . . . -c: TAC. hist. 4, 1 quae *saevitia* recentibus odiis sanguine explebatur, -e (*i. postquam illa odia relanguerunt*) verteret in avaritiam. olim . . . -e: TAC. hist. 4, 70 ann. 1, 16. 12, 18. olim . . . mox: SVET. Dom. 8. *adde* quod . . . -e: GALLICAN. Avid. 2, 3.

2 *trimembria*: postea . . . -e . . . -e: CATO agr. 28, 2 postea operito terra radicibus fini, . . . -e . . . -e. primum . . . -e . . . -e: RHET. Her. 2, 11, 16. 2, 14, 21 CIC. part. 117 top. 77 Verr. 3, 44. 143 leg. agr. 2, 93 dom. 9 Vatin. 15 div. 1, 125. 2, 80 Att. 3, 7, 1 BELL. Afr. 19, 3 VITR. 6, 8, 6 SEN. dial. 9, 6, 1 nat. 1, 2, 2. 2, 10, 3 opist. 55, 10. 99, 6 PAVL. dig. 44, 4, 1 AMM. 27, 2, 2 VVLG. Marc. 4, 28. -e . . . tertio . . . quarto: VARRO rust. 2, 5, 8. tum (tunc) . . . -e . . . tum (tunc): VARRO rust. 2, 11, 1 VITR. 3, 5, 6. secunda . . . tertia . . . -n: CIC. inv. 1, 67. -e . . . post . . . -e: CIC. inv. 1, 89 de orat. 2, 80. 307 *al.* COLVM. 12, 56, 2. postea (post) . . . -e . . . postea (post): CIC. inv. 2, 80 off. 2, 57. primum . . . postea (post) . . . -e: CIC. inv. 2, 88 LVCR. 1, 786 PLIN. nat. 5, 135. 33, 24 TAC. ann. 6, 28. primum (a primo) . . . -c . . . postea (post): CIC. de orat. 2, 63 orat. 26. 174. 215 har. resp. 42 Planc. 32 SEN. dial. 1, 3, 1 PLIN. nat. 6, 20 SVET. gramm. 23 SOL. 27, 49 AMM. 14, 6, 7. primum . . . -e . . . tum (tunc): CIC. de orat. 2, 83. 3, 62 part. 44 Manil. 6 Cluent. 6 Sull. 56 Phil. 2, 82 ac. 2, 42. 146 fin. 5, 58 Tusc. 1, 64 off. 1, 42. 92 CELS. 1, 3. 6, 18, 2 *saepe* SEN. dial. 2, 1, 2 CVRT. 10, 6, 3 QVINT. inst. 3, 9, 6 AMM. 25, 4, 8. primo (primum) . . . -e . . . postremo: CIC. Quinct. 36 Verr. 2, 150 (*16[ies] in oratt.*) Tusc. 3, 34 nat. deor. 2, 36 Tim. 16 PLIN. nat. 9, 83 QVINT. inst. 2, 3, 5. 4, 5, 11 TAC. ann. 2, 52. 3, 20. 6, 19. 21 PLIN. epist. 1, 8, 8. 4, 28, 2 SOL. 27, 17 TREB. trig. tyr. 15, 3 VOPISC. Prob. 14, 3 SPART. Pesc. 1, 2 AMM. 28, 1, 7. primum . . . -e . . . praeterea: CIC. Flacc. 30 QVINT. inst. 5, 10, 12 VOPISC. Aurelian. 43, 1. primum . . . tum . . . -e: CIC. Sest. 141 p. red. ad Quir. 16 CELS. 1, 3 *al.* TAC. ann. 6, 11. primum . . . -e . . . denique: CIC. Cluent. 121 Catil. 2, 19 Mil. 50. primum . . . -e . . . ad extremum: CIC. Pis. 27 Pis. frg. 6 fin. 1, 26. prius . . . -n . . . extremo. primum . . . -e . . . accedit: CIC. Deiot. 2 Tusc. 3, 72. -e . . . -e . . . postremo: CIC. ac. 2, 49. primum . . . -e . . . tertius: CIC. nat. deor. 1, 76 off. 1, 141 FRONTIN. grom. p. 51, 12 VLP. dig. 2, 15, 8. 5, 3, 25, 15 *al.* -e . . . tum . . . -e: CIC. rep. 6, 17 COLVM. 12, 49, 2. postea . . . -e . . . tum: CIC. Att. 1, 19, 6. -e . . . tum . . . postremo: Q. CIC. pet. 17. initio . . . etiam . . . -e: CAES. Gall. 1, 43, 9. olim . . . post . . . -n: SALL. or. Phil. 7. -e *ter repetitum*: SEN. suas. 6, 8 SEN. benef. 3, 23, 2 dial. 5, 28, 1 epist. 114, 9 COLVM. 11, 3, 46 QVINT. decl. 367 p. 402, 16. 379 p. 423, 28. -e . . . post . . . novissime: CELS. 1 pr. -e . . . -e . . . post: CELS. 4, 5 COLVM. 12, 48, 1. -e . . . postea . . . tum: CELS. 5, 26, 34 COLVM. 12, 50, 2. -e . . . post . . . tertium: CELS. 7, 8. primum . . . -e . . . novissime: SEN. dial. 5, 5, 2. -e . . . tum . . . tum: COLVM. 12, 28, 1. mox . . . tunc . . . -e: MELA 1, 39. primum . . . mox . . . -e: PLIN. nat. 5, 113 (*potest etiam localiter accipi*). 26, 121. 28, 144 FLOR. epit. 2, 8, 18 CAPITOL. Gord. 17, 5. ante . . . -n . . . postea: PLIN. nat. 5, 149. -e . . . postea . . . mox: PLIN. nat. 13, 69 VLP. dig. 50, 3, 1. -e . . . -e . . . novissimum: PLIN. nat. 17, 52. primum . . . -e . . . mox: PLIN. nat. 21, 31 SVET. Vit. 15. initio . . . -e . . . mox: PLIN. nat. 22, 94. laudatissimus . . . -n . . . postea (*de dignitate*): PLIN. nat. 21, 115. maxima . . . mox . . . -e (*de dignitate*): PLIN. nat. 25, 154. optima . . . -n . . . postremo (*de dignitate*): PLIN. nat. 37, 119 optima Scythica, -n Cypria, postremo Aegyptia *cyanos*. -n . . . mox . . . postremo: TAC. hist. 1, 15 PLIN. epist. 3, 9, 9. primum . . . -e . . . diutissime: TAC. ann. 1, 73. -e . . . mox . . . tum: TAC. ann.

2, 69. tum . . . rursum . . . -e: TAC. ann. 4, 73. -e . . . post . . . -e: CALL. dig. 48, 19, 28. postea . . . mox . . . -e: SCAEV. dig. 32, 41, 7. primum . . . -e . . . adde (*vel* accedit) quod: LAMPR. Diad. 8, 6 TREB. Gall. 1, 4/5.

3 *multimembria*: LVCIL. 1338 commoda praeterea patriai prima putare, -e parentum, tertia iam postremaque nostra. postea . . . postea . . . -e . . . postea: CATO agr. 91. -e . . . post . . . -e . . . tertio: CATO agr. 161, 2. primum . . . -e . . . tertio . . . tum: VARRO ling. 7, 5. primum . . . hinc . . . ab hoc . . . inde . . . -n . . . exin . . . ab hoc . . . inde: VARRO rust. 1, 28, 2. primum . . . -e (*plus bis*): RHET. Her. 2, 9, 13 (8ies 2, 16, 24). 2, 10, 14 (-e 5ies). 2, 2, 15 (4ies. 4, 43, 56 CIC. inv. 1, 37. 2, 43 *al.*). CIC. orat. 180 (*ter.* S. Rosc. 130 epist. 3, 7, 4 SEN. nat. 3, 2, 2 epist. 70, 2 PS. TERT. haer. 4 LAMPR. Alex. 15, 1/3). -e . . . post . . . tum . . . ad extremum: CIC. de orat. 2, 79. primum . . . -e . . . -e . . . -e postremo: CIC. inv. 1, 43 (1, 81 *bis* -e). tum . . . -e . . . postea . . . postea: CIC. inv. 2, 80. primum . . . -e . . . -e . . . postea: CIC. inv. 2, 84. -e . . . -e . . . postea . . . -e . . . postea . . . -e: CIC. inv. 2, 106. primum . . . -e . . . postremo: CIC. inv. 2, 145/146 (-e 7ies) LIV. 31, 31, 11 (-e *bis* 32, 19, 11). primum . . . -e . . . tum . . . ad extremum: CIC. de orat. 1, 142. initio . . . -e . . . postea . . . tum: CIC. de orat. 1, 143. primum . . . -e . . . tum . . . post (postea): CIC. de orat. 1, 144 CELS. 2, 1. -e . . . tum . . . denique . . . -e: CIC. Verr. 1, 31. primo . . . alter (secundus) . . . tertius . . . -e: CIC. Verr. 2, 20 VLP. dig. 38, 6, 1, 1. tum . . . tum . . . -e . . . tum: CIC. leg. agr. 1, 5. statim . . . -e . . . post . . . tardissime: CIC. Catil. 3, 6. primum . . . -e . . . tum . . . -e . . . denique: CIC. dom. 45. princeps . . . tum . . . -e . . . post: CIC. dom. 132. primum . . . tum . . . -e . . . postremo: CIC. Font. 41. primum . . . porro . . . -e . . . deinceps: CIC. Phil. 3, 22. primum . . . -e . . . praeterea . . . postremo: CIC. div. 2, 116. primum . . . -e . . . tum . . . postremo: CIC. nat. deor. 2, 3. 3, 6. primum . . . -e . . . porro . . . denique . . . postremo: CIC. nat. deor. 1, 104. primum . . . -e . . . tum (4ies): CIC. Tusc. 1, 68. primum . . . secundo . . . -e . . . tum: CIC. leg. 1, 35. primum . . . tum . . . -e . . . post . . . tum . . . -e: CIC. fin. 5, 65. -e . . . -e . . . inde . . . tum . . . postremo . . . -e: CIC. Tim. 22. primum . . . -e . . . tum . . . inde: NIGID. Serv. auct. ecl. 4, 10. -e (*plus ter repetitum*): CATVLL. 5, 7 (5ies). LIV. 29, 18, 13 -e . . . -n . . . -n . . . -e. SEN. contr. 9, 5 (28), 16 (5ies). tum (tunc) . . . -e . . . tum (tunc) . . . -e . . . tum (tunc): VITR. 5, 12, 3/4. tum . . . -e . . . -e tunc: VITR. 10, 12, 1/2. -n . . . post . . . quarto loco . . . quinto: PAVL. FEST. p. 185 maximus videtur Rex, -n Dialis, post hunc Martialis, quarto loco Quirinalis, quinto Pontifex maximus (*de ordine dignitatum e superiore ad inferiorem descendente*). -e . . . post . . . -e . . . -e: VELL. 1, 14, 3/5 COLVM. 12, 57, 1. primum . . . -e . . . -e . . . tum . . . postea: SAB. Gell. 5, 13, 5. primum . . . post . . . -e . . . tum: CELS. 1 pr. -e . . . tum . . . post . . . -e: CELS. 1, 3 AVG. civ. 2, 24. -e . . . tum . . . tum . . . post: CELS. 2, 18. -e . . . -e . . . tertium . . . cetera: CELS. 3, 5. -e . . . -e . . . tertio . . . post . . . tum . . . -e: COLVM. 12, 22, 2/3. -e . . . tum . . . tum . . . -e . . . -e: COLVM. 12, 44, 2. primum . . . -e . . . -e . . . -e . . . summum . . . rursus . . . -e . . . -e . . . postea: SCRIB. LARG. 16. mox . . . postea . . . -e . . . mox: PLIN. nat. 13, 5. -e . . . mox . . . tertium . . . -e: PLIN. nat. 18, 63. maxime . . . -e . . . postea . . . minima (*de dignitate*): PLIN. nat. 37, 196 figura oblonga maxime probatur, -e . . . lenticula, postea . . . rotunda, angulosis autem minima gratia. primum . . . post . . . -e . . . -e: QVINT. inst. 1, 4, 19. proxima . . . -e . . . post . . . tum: QVINT. inst. 2, 13, 1. -e . . . tum . . . et . . . quinta: QVINT. inst. 5, 14, 5 ut sit propositio, -e ratio eius, tum assumptio et eius probatio, quinta complexio. tum . . . -e . . . tum . . . tum: QVINT. inst. 9, 1, 30. primum . . . tum . . . -e . . . post: FRONTIN. aq. 3. statim . . . -e . . . aliquando . . . saepius: TAC. Agr. 38. primum . . . -e . . . mox . . . post: TAC. ann. 11, 22. primum . . . mox . . . -e . . . tum: FLOR. epit. 1, 9, 6. primum . . . post . . . -e . . . postremo: SOL. 49, 4. ab exordio . . . mox . . . post . . . -n: SOL. 50, 1. primum . . . -e . . . tertio . . . tum: LAMPR. Alex. 13, 1/2. primum . . . alter . . . tertius . . . tum -e . . . postremo: HIL. in psalm. 1, 6. primum . . . -e . . . inde . . . post: SERV. auct. Aen. 4, 12. primo . . . tum -e . . . post . . . ad ultimum: RVFIN. hist. 5, 1, 5. inde . . . -e . . . inde . . . -e . . . inde . . . -e: MACR. sat. 1, 3, 12. inde . . . -e (*ter*) . . . inde: MART. CAP. 8, 828. inde . . . inde . . . -n . . . exinde . . . -e . . . -e . . . -e . . . exinde: PAPYR. Marini 1 (*saec. VI*). *nota*: VOLCAC. carm. frg. 7 Caecilio palmam . . . do mimico (*i. primum locum*) . . . secundus . . . -n Naevius . . . pretio in tertiost . . . quarto . . . post . . . in sexto . . . septimum . . . octavum . . . nono loco . . . decimum (*cf.* PLIN. nat. 19, 77 palma Romae Amiterninis datur, -e Nursinis, tertia nostratibus, cetera de satu eorum in rapis dicta sunt). PLIN. nat. 37, 77 probatissimi *berulli* . . . proximi . . . vicinum huic genus est . . . quarto loco numerantur . . . quinto . . . postea . . . -e . . . postremi.

II *vis localis subesse videtur, i. q. inde, ἐντεῦθεν*: A *nude positum*: CIC. orat. 213 haec quidem duo binis pedibus incisim, -n membratim. nat. deor. 2, 110 -n quae sequuntur *versus*. Att. 2, 8, 2 iude cogito in Tusculanum, -e Arpinum, Romam ad kal. Iun. te . . . cura ut videamus. 12, 44, 3 hinc . . . postridie idus Lanuvii, -e postridie in Tusculano. 13, 52, 2 ego paulisper hic, -e in Tusculanum (*possunt temporaliter accipi*). HIRT. Gall. 8, 8, 4 ut legiones . . . ante omnia irent impedimenta, -e omnium impedimentorum agmen. BELL. Alex. 47, 4 inde (*sc. a Graecia*) ut Siciliam, -e Africam caperet. PRIAP. 86, 21 inde sumite: semita haec -e (*i. ex illo hortulo*) vos feret ipsa. LIV. 22, 4, 2 via tantum perangusta . . . -e paulo latior patescit campus. 22, 45, 6 in dextro cornu . . . equites locant, -e pedites. 37, 39, 5 hastatorum prima signa, -n principum. 37, 40, 13 primi Tarentini, -e . . . equitum duo milia et quingenti. 37, 43, 8 primi omnium Eumenis, -e et alius equitatus . . . sequuntur hostem (*potest etiam temporaliter accipi*). *huc trahas*: PAVL. FEST. p. 121 labes macula in vestimento dicitur et -e (*i. de hoc sensu*) μεταφορικῶς transfertur in homines vituperatione dignos. p. 133 item -e (*de versibus sequentibus*). CVRT. 6, 5, 27 laeva pars ad pectus est nuda, cetera -e (*i. deorsum*) velantur. 7, 7, 4 recta -e regione saltum . . . colit. MELA 1, 14. 19 *et saepe*. PLIN. nat. 2, 243. 3, 8. 22. 25. 3, 29 paulatim -e se pandens. 3, 35. 57. 59. 61. 73. 95. 4, 94 ultra -e. 9, 71 (96ies) TAC. Germ. 40 Langobardos paucitas nobilitat . . . Reudigni -e . . . silvis muniuntur. 42 iuxta Hermunduros Naristi ac -e Marcomani. 44 trans Lugios Gotones regnantur . . . protinus -e ab Oceano Rugii et Lemovii. ann. 3, 9 quae *legio* -e Pannonia in urbem, -n praesidio Africae ducebatur (*potest etiam temporaliter accipi*). PLIN. epist. 2, 17, 6. 10 ALF. dig. 28, 5. 47 (46) pater familias testamento duos heredes instituerat . . . -e scripserat (*sc. in parte testamenti quae secuta est, sed potest etiam de tempore intellegi*). SOL. 10, 7 *Hebrus* tangit Ciconas, -e Haemus. 10, 8. 21 *al.* EVTR. 7, 19 in Germaniam et -e (*de ea terra?*) in Britanniam missus. PAVL. NOL. carm. 20, 323 neque -e (*i. e loco*) moveri . . . potuit. AVG. civ. 2, 18 dicit -e plura Sallustius. 15, 15 -e quod scriptum est . . . -e sequitur. *et multa sim.*

B *correlative*: prima . . . ac deinceps . . . -e . . . post: SALL. Iug. 19, 3 secundo . . . mari prima Cyrene est . . . ac deinceps duae Syrtes . . . -e Philaenon arae . . . post aliae Punicae urbes. proximum . . . -e: MELA 1, 12 Indis proxima est Ariane, -e Asia. 2, 89 PLIN. nat. 5, 64. 121. primum . . . -e: MELA. 2, 39. 73. 3, 6. 12. 59. 80 PLIN. nat. 5, 124 TAC. hist. 5, 8 ann. 1, 61. PLIN. epist. 2, 17, 4 cuius in prima parte atrium, -e porticus. -e . . . tum (tum . . . -e): MELA 1, 51. 2, 28. 3, 50. -e . . . tum . . . post: MELA 1, 81. proxima . . . -e . . . tum: MELA 2, 22. -e . . . mox . . . tum: MELA 3, 9. mox -e: PLIN. nat. 3, 19. 54. TAC. hist. 3, 21 -e . . . mox. ann. 5, 10. -e . . . -e: PLIN. nat. 3, 59. 120. 128. 4, 49. 5, 67. 100. 150. 6, 19. 95. 142. primo . . . -n . . . mox: PLIN. nat. 6, 18. prima . . . secunda . . . tertia . . . -e . . . mox . . . mox: PLIN. nat. 6, 102. per frontem . . . que . . . mox . . . post . . . -n: TAC. hist. 2, 89. mox . . . -n . . . postremo: TAC. hist. 2, 100. a laevo . . . -n . . . mox: TAC. hist. 3, 21. -n . . . mox . . . exim: TAC. ann. 13, 53. -e . . . -e . . . -e: PAVL. dig. 8, 3, 38 si tua praedia mihi vicina sunt, -e flumen, -e Titii praedia, -e 'via publica. *Gudeman.*

deīnfrā *praep., a* de *et* infra. LEX Sal. 7, 4 si quis pomarium . . . -a curte aut de (h)orto . . . furaverit. 11, 5 si vero . . . -a casa aliquid furtum fecerit (*utroque loco v. l.* deintus).

deiniectio, -ōnis *f. a* de *et* iniectio. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 sufficit . . . hoc cum vino solo adhiberi -em (denect- *trad.*).

deinōsis *f., δείνωσις. t. t. rhet., indignatio*: FORTVN. rhet. 2, 31 p. 119, 32. 120, 8 MART. CAP. 5, 565.

deinotēs, *δεινότης. t. t. rhet.*: DON. Ter. Hec. 210 haec exaggeratio est, quae -s appellatur *eqs.* Ad. 410.

deīnsuper *adv., a* de *et* insuper. ITALA psalm. 73, 5 (Mediol.) sicut in exitu -r (*ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω*, VVLG. sicut in exitu super summum).

deintegro, -āvī, -āre *a* de *et* integrare. NON. p. 101 -are deminuere (GLOSS. V 640, 59): CAECIL. com. 255 nomen virginis, nisi mirum est, -vit.

deinter *praep., a* de *et* inter. *i. q. inter*: ITALA num. 7, 89 (Lugd.) loquentis ad se desuper praecatorium -r duo Cherubin (*ἀνὰ μέσον τῶν*, VVLG. inter). 14, 13 (Lugd.) eduxisti in virtute tua populum hunc -r illos (*ἐξ αὐτῶν*, VVLG. de quorum medio eduxisti). PS. CYPR. or. 2, 2 exaudisti Susannam -r manus seniorum. ITIN. [Silv.] 6, 1 -r montes. 6, 3. 24, 2 LEX Sal. 2, 8. 27, 1.

deintrā *praep., a* de *et* intra. FVLG. RVSP. c. Arrian. 51 si ex deo natus est, est -a deum; sed si non est -a, nec ex ipso est.

deintrō *a* de *et* intro. *praep.*: ITIN. [Silv.] 24, 4 -o cancellos [24, 3 *coni. Cholodniak*]. LEX Sal. 7, 3 -o clavem. 8, 1. 13, 5. 21, 2. 3. *adv.*: CHIRON 135 in apparenti venenata vena -o.

deintus *a* de *et* intus. CLEDON. gramm. V 21, 22 *v. p. 367, 15.* [*francog.* dans. *M.-L.*] *adv.*: ITALA exod. 36, 26 (Lugd.) imposuerunt . . . in cacumine posteriore umbonis -s (*ἔσωθεν*, VVLG. *aliter*). 38, 2 inauravit eam (*arcam*) auro -s et deforis (VVLG. 37, 1 intus). Ezech. 40, 26 (Wirc., VVLG. ante fores). 40, 43 (VVLG. intrinsecus). Marc. 7, 23 (cod. a, VVLG. abintus). Luc. 11, 7 (codd. δ l *et* VVLG.) -s (*ἔσωθεν*) respondens. 11, 40 (codd. b f *et* VVLG.) id quod -s est (*τὸ ἔσωθεν*) fecit. apoc. 5, 1 (Hil. psalm. instr. 6) librum scriptum -s (VVLG. intus) et deforis. PS. CYPR. mont. 14 puer . . . -s de speculo dat vocem. ANTH. 17, 103 vox -s. VEG. mulom. 4, 9, 2. FVLG. serm. ant. 24 quod -s promant et intus condant. HIER. epist. 21, 39 RVFIN. Orig. in gen. 2, 4 Orig. in Rom. 1, 4 MARCELL. med. 20, 126 ANON. med. ed. Piechotta 136 PLIN. VAL. 2, 9 DIOSC. 2, 157 VITAE patr. 3, 92. 5, 15, 29 ANTHIM. 4 LEX Sal. 7, 4. 8, 1. 11, 5. *praep.*: GROM. p. 329, 7 -s sextanea parte.

deiorsum *v.* deorsum.

deipara, -ae *f.* [*a* deus *et* parĕre, *cf.* θεοτόκος. *Th.*]. MAR. MERC. Nest. serm. 5, 2 si fide simplici -am *Mariam* proferres.

deipartrix, -īcis *f. cf.* deipara. RVSTIC. c. aceph. p. 1231[A] virginem -em. p. 1243[D].

deipassiānī, -ōrum *m. a* deus *et* pati. *nomen haereticorum*: AVELL. p. 196,10 -i et non christiani. MARCELL. chron. II p. 97,512,2.

×**deitās,** -ātis *f.* [*a* deus, *cf.* θεότης. *Th.*]. HIL. in Matth. 16, 4 theotetam, quam -em Latini nuncupant (26, 5 *cf.* AVG. fid. et symb. 9, 19 civ. 7, 1 p. 273. GLOSS. θεότης -s). HIER. tract. in psalm. I p. 247, 3 divinitas, hoc est -s (AVG. civ. 10, 1 divinitati vel, si expressius dicendum est, -i. GLOSS.). GLOSS. II 588, 17 numen -s. *i. q. natura divina, haud raro metonymice i. q. deus, passim apud* ECCL., *ex. gr.*: ITALA Col. 2, 9 (Apring. in apoc. 21, 16 *cf.* HIL. trin. 3, 4 GENNAD. vir. ill. 12 RVFIN. hist. 6, 33, 1 THEOD. MOPS. in Col. 2, 9) plenitudo -is *in Christo* (θεότητος, VVLG. divinitatis). IREN. 2, 9, 2 primum -is locum attribuunt... deo. ARNOB. nat. 1, 28. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 17 unitatem -emque. *al.* HIL. syn. 51 ne diversitas dissimilium -um in domino et domino praedicetur. PS. HIL. dedic. eccl. p. 879[D] propitia -e (*i. deo*)... celebramus. *al.* AVX. Hil. c. Aux. 15 unam -em praedicamus. FVLG. aet. mund. p. 175, 6 dum Apollo . . . perderet -em. p. 176, 9 sub cuius regnum nasci dignata est -s. GAVDENT. serm. 9 unam trinitatis -em. AMBROSIAST. in Rom. 1, 29 non tantum elementis, sed et figmentis tribuunt -em. HIER. in Eph. 4, 5 p. 610. *ibid.* divinitas. RVFIN. patr. 6, 2 in equo -em ponere. PS. RVFIN. in psalm. 40, 1 *opp.* humanitas (PS. AVG. serm. 124, 1). PRVD. ham. 96 cur numero -s contenta gemello est? apoth. 13. 76 fontem -is. 834 speculum -is homo est. 1009. 1035 c. Symm. 2, 268. AVG. civ. 7, 1. 10, 1 de cultu -is. COD. Theod. 16, 1, 2 pr. (*a. 380* = COD. Iust. 1, 1, 1 pr.) secundum euangelicam doctrinam patris et filii et spiritus sancti unam -em... credamus. PROSP. in psalm. 118, 105 non itaque sermo -s (*i. deus*), sed sermo -is. PRAEDEST. 1, 74 p. 613[B] non enim sicut tres personae, sic tres -es: sed sunt tres..., sed una -s. VEN. FORT. carm. 3, 9, 48 *al.* CORIPP. Iust. 4, 304.

deitātus, -a, -um *cf. c.* deitas. RVSTIC. c. aceph. p. 1180[A] deo quidem humanato, homine quidem -o (*i. deo facto*). p. 1192[A]. 1201[A]. 1203[AC].

dēiūdico *v.* diiudico.

dēiugis, -e [*cf. c.* iugum *et c.* declivis. *Th.*]. *i. q. declivis*: AVSON. Mos. 164 coloni vertice nunc summo properant, nunc -e dorso *montis*.

dēiugo, -āre [*cf. c.* abiugare, seiugare, coniugare *et c.* iugum. *Th.*]. NON. p. 101 -are deiungere, separare, dissociare: PACVV. trag. 110 perque nostram egregiam unanimitatem quam memoria -at. [*dub.* VARRO Men. 228.]

deivīnus *v.* div-. **dēiūnctīvus** *v.* disi-.

dēiungo, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* iungere. NON. p. 101 *v. l. 43. cf.* di(s)iungo. *i. q. iugum detrahere, latiore sensu i. q. separare*: VARRO rust. 2, 6, 4 marem non -unt ab opere (*syn.* opere levant). 2, 7, 12 ne, cum sint -cti, exterreantur pulli. STAT. Theb. 9, 424 vetitam currus -ere Phoeben (disi- *BM*). TAC. dial. 11 (*in imag.*) iam me -ere a forensi labore constitui. ITALA III reg. 19, 21 (Legion. Ps. Aug. spec. 5 p. 331, 11) -xit boves a iugis (ἔλαβε τὰ ζεύγη, VVLG. tulit par boum). Marc. 10, 9 (cod. d) homo non -at (χωριζέτω, VVLG. separet). CHIRON 66 bovem. *nota*: BENED. reg. 48, 22 -ant ab opera sua singuli (disiungant se *al.*). *part. perf. pass. pro adi.* **dēiūnctus:** VARRO ling. 10, 45 unum *analogiae genus* -um sic est, ut unum ad duo sic decem ad viginti; alterum coniunctum sic *eqs.* 10, 47.

dēiūrāmentum, -ī *n. cf.* deiurare, deierare. GLOSS. ὅρκος. iuramentum.

dēiūrium, -ī *n.* [*cf. c.* deiurare, deierare *et c.* periurium. *Th.*]. GLOSS. V 16, 31 = 61, 1 -um iusiurandum certum [iurare]: GELL. 6 (7), 18 de x captivis, quos Romam Hannibal -o ab his accepto legavit. 6 (7), 18, 8 -o vincti.

dēiūro *v.* deiero. **deiusum** *v.* deorsum.

dēiuvo, -āre *a* de *et* iuvare. *i. q. auxilium denegare*: PLAVT. Trin. 344 deserere illum et -are in rebus advorsis pudet. DIDASC. apost. 29, 15 peregrinus, cum alloquium dat *episcopo*, -vat (-bat *cod.*) populum.

deivus *v.* divus.

dēiuxtā *praep., a* de *et* iuxta. *c. acc.*: CHIRON 135 -a tempora. *c. abl.*: VEN. FORT. vita Germ. 35, 102 -a monasterio. *L.*

×**dēlābor,** -psus sum, -ī *a* de *et* labi. *persaepe confunditur in libris et hic illic in titulis cum* dilabor, *ex. gr.*: CORP. VI 31554[b]. GLOSS. *l. 79;* INSCR. christ. Rossi I p. 416 (*a. 393*) *locus ceteroquin lacunosus. neque facile ubique diiudicatur, utrum sit praeferendum. scribitur* delabsum: CORP. VIII 620 (= 11796). *legitur inde a* VARRONE *per totam latinitatem; deest* PROP. VELL. *al.; frequentat prae aliis solus* CIC. GLOSS. -itur (dilabitur) defluit. lubricat. -psus impulsus. *nota* delabunt deficiunt. delabere deficere. [*dubia*: CAES. Gall. 7, 82, 1 in scrobes delati (-psi β). civ. 2, 11, 1 *traditur* elabitur, *sed recte, ut videtur,* -itur. TAC. ann. 1, 16. 5, 10 *al.*]

I ***proprie*:** **A** *de* ***rebus,*** *i. q. deorsum labi, descendere, decurrere, devolvi, elabi, decidere*: **1** *absolute*: CIC. Arat. 351 cedit -psa Corona (384 Amnis. *cf.* GERM. 164). rep. 1, 44 (*in imag.*) cuius *Phalaridis* in similitudinem dominatus unius proclivi cursu... -itur. off. 2, 64 (*in imag.*) quam *rem familiarem*... -i (*alii codd.* dilabi, *nescio an recte*) sinere flagitiosum est. OV. met. 2, 600. VAL. MAX. 5, 7 ext. 2 diadema. CELS. 7, 14 -pso intestino. 8, 12 *al.* CVRT. 5, 4, 8 amnis. PETRON. 16 sĕra sua sponte -psa cecidit. PLIN. nat. 2, 163. 28, 190. SIL. 7, 197 vitis. 16, 269 vitta. MART. 7, 82, 6 fibula. 8, 28, 5. TAC. ann. 14, 32 simulacrum Victoriae. APVL. met. 11, 13 deformis et ferina facies (*i. evanescit, mutatur*). SPART. Hadr. 26, 6 praetexta sponte -psa. FVLG. aet. mund. p. 149 imber... esca parata. HIER. in Is. 13 pr. p. 534 carina. CLAVD. 20, 290 apex. CORP. VI 3824, 18 arcus dela(psus). VIII 620 (= 11796) ⟨si quid laesum de⟩labsumve erit. *frequens locutio, quae est* vetustate -psum, *varie traditur, sed potius ad* dilabor *referenda est, ubi vide.*

2 *additur unde*: **a** *ablat.*: CIC. Arat. 177 *sidus* -psum flumine fontis. VERG. Aen. 5, 722 visa dehinc caelo facies -psa parentis (VAL. MAX. 2, 10, 2 caelo sidera. SEN. Phoen. 431. LVCAN. 9, 475 caelo arma. VAL. FL. 2, 62 *sidera* -psa polo. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 8 ignis caelo). MANIL. 5, 732 -psa cadant foliorum milia silvis. COLVM. 2, 1, 6 arboribus -psa folia (SCRIB. LARG. 101). MELA 2, 4 *flumina* diversis fontibus et aliunde -psi (*praecedit* effluentia). LVCAN. 1, 557 templis dona. CARM. epigr. 1109, 10 (*aet. Flav.*) formam aethere. STAT. Theb. 9, 576 -psas adytis... exuvias. TAC. ann. 1, 65 equo (IVST. 33, 2, 1 SVLP. SEV. chron. 1, 43, 8). APVL. met. 1, 18 qua parte gladium -psum. 5, 22 ferrum . . . manibus. AVIEN. orb. terr. 1343 summa saxorum mole Acesinen *flumen*. *adde*: SVET. Tib. 39 saxa... superne -psa sunt (*traditur* dilapsa). RVFIN. hist. 4, 6, 2 *se* sidus magnum caelitus esse -psum. **b** *dativ.*: VERG. ecl. 6, 16 serta . . . capiti -psa iacebant (SIL. 16, 434 corona capiti). SCHOL. Cic. Bob. p. 157 cornua illi (*sc. Clodio*)... nunc esse -psa (*lemma Ciceronis praebet*: quae quasi cornua quaedam exciderunt). **c** *cum praep.*: ex: CIC. de orat. 3, 180 ex utraque tecti parte aqua. CATVLL. 64, 66 quae toto -psa e corpore. MELA 3, 21 Garunna ex Pyrenaeo monte -psus. PLIN. nat. 18, 258 florem ex fenilibus -psum (dilapsum *codd.*). SIL. 3, 522. SCHOL. Germ. Bas. p. 100, 3 ex pharetra -psa sagitta. RVFIN. hist. 4, 15, 17 vox e caelo -psa est. de: CIC. off. 1, 77 de manibus... -psa arma ipsa ceciderunt. Phil. 11, 24 *signum* de caelo -psum (fin. 1, 63 [*in imag.*] regula quasi -psa de caelo. FRONTIN. strat. 1, 12, 6 fax de caelo. GREG. TVR. Franc. 6, 25 ignis de caelo). SPART. Hadr. 26, 7 anulus sponte de digito. ab: CAES. civ. 2, 11, 2 *cupae* -psae ab lateribus. MELA 2, 72 flumina utraque ab Alpibus -psa. QVINT. inst. 11, 3, 144 sinus ab humero recte... -itur. **3** *additur quo vel ubi*: VARRO rust. 1, 29, 2 quo pluvia aqua. OV. am. 2, 13, 9 quaque... Nilus. APVL. met. 4, 6 de summo vertice fons affluens... perque prona -psus (5, 7 *sono* per prona -pso. 6, 14 fontes proni... perque proclive -psi). *seq.* in *vel* ad: HOR. carm. 3, 29, 35 fluminis... -entis in mare. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 in cuius bracchium carbo... -psus est. CELS. 7, 14 in uterum. 7, 26, 2. 7, 29. 8, 15. SEN. nat. 1, 1, 14 ignibus... in illa castra -psis. SIL. 15, 534 culmina villarum nostrum -psa feruntur in gremium. GELL. 17, 11, 2 APVL. met. 2, 16 PROB. Verg. georg. 2, 478 HIER. epist. 1, 7, 3 EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 905[C]. PLIN. nat. 37, 32 ad quas *insulas* -retur Pado *electrum*. IVV. 3, 118 ad quam *ripam*... -psa est pinna caballi *Pegasi*. APVL. met. 10, 3 (*in imag.*) tui oculi per meos oculos ad intima -psi praecordia. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 966[B] ad occasum sole -pso. *seq. acc. q. d. directionis*: APVL. met. 9, 22 sol ipsum quidem -psus Oceanum subterraneas orbis plagas illuminabat. **4** *unde et quo*: PLIN. nat. 11, 201 hinc *cibi* in alvum -untur. VVLG. II Petr. 1, 17 voce -psa ad eum . . . a magnifica gloria.

B ***de animantibus*** *vel rebus personatis, i. q. deferri, devolare, decidere, decurrere, descendere sim.*: **1** *absolute*: VERG. Aen. 3, 238 *Harpyae* -psae. 5, 518. OV. ars 1, 547 in caput... cecidit -psus asello. LIV. 25, 18, 13. MANIL. 4, 747 virgine -psa. VAL. MAX. 2, 3, 3 celeri motu -i (*Par.*, dilabi *codd.*) instituit. COLVM. 10, 368 anguem vellere Phryxeo -psum. LVCAN. 4, 57 -psae portitor Helles (*i. aries.* dilapsae *codd. plurimi*). PETRON. 54 puer. SIL. 4, 146. SVET. Aug. 94 leniter -psa *aquila*. TRYPH. dig. 7, 1, 62, 1 *si ferae* inciderint -psaeve fuerint (*i. irruere in vivaria*). APVL. met. 4, 35. SYMPH. 42 ex alto venio longa -psa ruina (*i. pluvia*). IVL. VAL. 1, 4 ceteris prosultantibus ac -entibus metu (*de subselliis?*). VEREC. in cant. 2, 26. **2** *additur unde: ablat.*: VERG. Aen. 7, 620 regina deum caelo -psa (OV. epist. 17, 65. met. 1, 212 -or Olympo. LIV. 1, 16, 6. VAL. FL. 3, 533 -psa polo. PANEG. 5, 19. CYPR. GALL. exod. 616 coturnix [*traditur* dil-]). Aen. 10, 595 curru. OV. am. 3, 1, 51 ars 2, 245. met. 2, 838 cursu. 5, 469. 15, 685. VAL. MAX. 3, 2, 8 equis (7, 3 ext. 2 SIL. 12, 241). SIL. 2, 589 muris. STAT. Theb. 2, 257. PS. QVINT. decl. 10, 14 sideribus. APVL. met. 5, 20 toro. *cum praep.*: ab: CIC. carm. frg. 1, 1 *Hesperus* claris -psus ab astris (VERG. Aen. 5, 838 aetheriis -psus Somnus ab astris). TIB. 2, 6, 39 ab excelsa praeceps -psa fenestra. OV. met. 1, 608 ab aethere summo. 12, 337 ab ancipiti -psus acumine montis. trist. 3, 4, 19 tecto -psus ab alto. de: CIC. Manil. 41 de caelo -psum. ex: CIC. har. resp. 62 deus... -psus e caelo (LACT. inst. 4, 11, 7 *deus* filium suum -i iussit e caelo).

Liv. 10, 36, 4 ex equis (37, 34, 6). *adde*: Lvcan. 2, 422 -itur inde.
3 *additur quo vel ubi: cum praep.* ad *vel* in: Cic. Arat. 45 genus ad laevum Nixi -psa resedit. Liv. 29, 25, 4 volucres ad terram -psas. Cels. 2, 6 deorsum ad pedes . . . -itur. Lvcr. 6, 837 *aves* in terram (Ov. met. 14, 838 Iris in terram. Svlp. Sev. chron. 2, 28, 5). Verg. Aen. 2, 377 sensit medios -psus in hostes (*i. se incidisse*). Liv. 38, 23, 7 magna pars . . . in . . . convalles -psa est, pars in silvis . . . occisa. Plin. nat. 8, 59 catulis procul in foveam -psis (10, 112 Apvl. met. 8, 20). Sil. 14, 449 in undas. Mart. 8, 32, 1 -psa sedentis in ipsos Aratullae . . . columba sinus. Tert. bapt. 8 in dominum. Vir. ill. 14, 3 in insidias -psi pericrunt. Alterc. Heracl. p. 145, 1 *dei filius* -psus in virginem quandam. Amm. 23, 6, 40 Cyrus in Caspium -itur mare. Favst. Rei. grat. 2, 4 p. 66, 18 (*in imag.*) -untur in mortem.
seq. acc. q. d. directionis: Val. Fl 2, 127 vade age et . . . -ere Lemnon. Apvl. met. 7, 7 quo tunc Macedoniam -psi grassabamus (*i. navigantes*. Dict. 1, 5 unde sumptis aliquot navibus Phoenicem -psus). *seq. dat.*: Apvl. met. 5, 24 *Psyche* tandem fessa -itur solo. per auras: Verg. Aen. 11, 595 illa leves caeli -psa (demissa *PR*) per auras (= Homer. 96). Ov. am. 3, 5, 21 cornix. ars 1, 43 met. 3, 101 Sil. 1, 542. Homer. 464 aetherias . . . per auras (653). *adde*: Petron. 102 per puppim, per ipsa gubernacula -endum est. Flor. epit. 3, 20, 4 per fauces. 4 *adduntur quo et unde*: Cic. ad Q. fr. 1, 1, 7 ut de caelo divinum hominem esse in provinciam -psum putent. Lvcan. 9, 41 hinc placidis alto -itur auris in litus . . . tuum (*sc. Cato vel classis*).

II *translate et in imagine i. q. incidere, decidere, incurrere, adduci in, in peius deferri, deminui sim., fere ubique additur* ad *vel* in *rem incorpoream*: **A** *generatim*: 1 *de personis*: Cic. inv. 2, 70 in relationem criminis. de orat. 1, 96 in istum sermonem. 2, 246 in hoc vitium (Lampr. Alex. 9, 7). 3, 226 in eam fraudem. part. 100 in ipsum iudicium. Att. 7, 5, 1 in idem genus morbi. Hor. sat. 1, 10, 68 si foret hoc nostrum fato -psus in aevum. Sen. benef. 6, 10, 1 qui ab iniuria in beneficium -psus est. epist. 108, 35 *ne* in philologum aut grammaticum -ar. Petron. 87 in somnum. Tac. ann. 3, 63 neu specie religionis in ambitionem -rentur. 13, 12 -pso Nerone in amorem libertae. Carm. epigr. 1551[D], 3 in . . . quietem. Lact. opif. 15, 5 in Academiae sententiam. Svlp. Sev. chron. 1, 40, 4 *Salomon* ab opibus in luxum et vitia -psus. Evgraph. Ter. Haut. 256 in meretricios amores. Greg. Tvr. Franc. 2, 31 quae soror in haeresim . . . -psa fuerat. Cic. de orat. 3, 125 ad orationis ornamenta. part. 12 a maioribus ad minora. epist. 6, 10, 5 ad aequitatem et ad rerum naturam. Sen. epist. 68, 10 ad Epicureas voces -eris. Tac. ann. 15, 63 *ne* ad impatientiam -retur. Apvl. met. 9, 21 ad credulitatem. 11, 15 ad serviles . . . voluptates. Avg. civ. 8, 23 ad ista. gen. c. Manich. 2, 14, 21 ad peccatum. Mar. Merc. Cyr. resp. p. 322 ad tam insanam . . . dementiam. Schol. Ter. p. 69, 25 ad verba Greg. M. in Ezech. 1, 3, 18 ad deteriora. Cic. orat. 111 a gravissimo discedens eo potissimum -itur. Ov. Pont. 4, 15, 33 -or eodem. *nota ad personas*: Cic. Att. 12, 47, 1 eo magis -or ad Clodiam (*i. inclino*). Optat. 6, 8 p. 155, 26 ad vos -psi sunt aut -psae. *absolute*: Optat. 2, 25 p. 65, 4 ab confessione nominis dei -psos episcopos. Cassiod. praef. in psalm. 129 improvida actione -imur (*praecedunt* delinquimus, peccamus). 2 *de rebus incorporeis*: Val. Max. 3, 8 ext. 1 stilo meo ad externa iam -i (*sc. exempla*) permittam. Sen. epist. 16, 6 ne patiaris impetum animi tui -i et refrigescere. Qvint. inst. 7, 8, 1 saepe, si finitio infirma est, in syllogismum -itur. Tac. ann. 2, 38 quamvis domus Hortensii pudendam ad inopiam -retur. Calp. decl. 26 horum virtus expectabitur, nostra -itur. Gell. 14, 3, 10 cursus eorum in aemulandi suspiciones . . . -itur. Apvl. met. 8, 2 deorsus -psum uutriens amorem. Boeth. mus. 1, 1 *modum* per aures ad animum usque -i.

B *speciatim*: 1 *de oratione fere i. q. deflectere, aberrare*: Cic. Cael. 15 a maledictis pudicitiae ad coniurationis invidiam oratio est vestra -psa. Lael. 76 a sapientium familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra -itur. ad Q. fr. 1, 1, 18 nescio quo pacto ad praecipiendi rationem -psa est oratio mea. 2 *singularia: i. q. oriri, derivari*: Cic. de orat. 3, 216 etiam illa sunt ab his -psa plura genera. *i. q. testamento obtingit, pervenit ad*: Cod. Iust. 10, 36 (35), 1, 3, 1 quae *res lucrativae* hereditatis legati . . . iure . . . ad quempiam -untur.

deriv.: delapsus. *Gudeman.*

dēlabōro, -āre *a* de *et* laborare. *i. q. laborare*: Afran. com. 11 quamquam non istis exercetur in locis, his noster -at.

dēlābrum, -ī *n.* [*mutatum esse videtur ex* velabrum. *Th.*]. Gloss. -um *et* -a πτύον. Edict. imp. Diocl. 15, 44 δηλάβρα ἤτοι πτύον.

?**dēlacesso.** Prisc. gramm. II 438, 37 lacesso -o (*pars codd.*, lacero dilacero *al., sed requiritur verbum tertiae coniug.*).

dēlacrimātio, -ōnis *f. a* delacrimare. *i. q. lacrimarum effusio*: Scrib. Larg. 37 *palpebra* hoc medicamento suffricatur curiose ad -em. Plin. nat. 20, 39 *cepae* olfactu ipso et -e caligini medentur. 25, 156. 34, 113 vis eius (*aeruginis*) . . . -bus mordendo proficiens.

dēlacrimātōrius, -a, -um *a* delacrimare. *i. q. delacrimationem efficiens*: Marcell. med. 8, 200 collyrium liquidum -um. *in signaculis oculariorum*: Corp. XIII 10021, 94. 109. 115. 163. 166. 172. 202. 211. *nota*: 41 delachr. 144 dlcmtrus.

dēlacrimo, -āre *a* de *et* lacrimare. *i. q. lacrimas effundere*: Colvm. 4, 9, 1 ut *vitis putata* in terram potius devexa quam in germen -et (*in imag. de resina*). Chiron 70 ut multum -et *oculus*. Marcell. med. 8, 115.

dēlacto, -ātus, -āre [*a* de *et* lac. *Th.*]. Gloss. -atus ἀπογεγαλακτισμένος -atum ἀπογαλακτισθέν. V 449, 59 depellere ἀπογαλακτίζειν, id est -are.

dēlambo, -ere *a* de *et* lambere. *i. q. lambere*: Stat. Theb. 2, 681 molliaque eiectā -it vellera linguā *leo*. *fere i. q. exedere*: Cypr. Gall. gen. 560 *flamma* caesarum pecudum visa est -ere carnes. Gild. Brit. 24 chron. III p. 39, 13 donec cunctam paene exurens *ignis* insulae superficiem rubrā . . . linguā -ret.

dēlāmentor, -ārī *a* de *et* lamentari. *i. q. deflere*: Ov. met. 11, 331 *pater* natam -atur adeptam.

dēlanguit deflag⟨r⟩avit vel extinctum est Gloss. IV 437, 35. *a* de *et* languescere.

dēlanio *v.* dilanio.

dēlapido, -ātus, -āre [*a* de *et* lapis. *Th.*]. *deponens*: Prisc. gramm. II 391, 3 -or pro -o. 1 *i. q. a lapidibus purgare*: Cato agr. 46, 1 locum . . . -ato. 2 Pavl. Fest. p. 73 -ata lapide strata (Isid. orig. 15, 6, 6). [*conicitur*: Lex XII tab. Fest. p. 371.]
3 *i. q. destruere*: Itala Matth. 24, 2 (cod. δ) non relinquetur hic lapis super lapidem qui non -etur vel destruatur (καταλυθήσεται, Vvlg. destruatur). *cf.* Gloss. II 341, 52 καταλιθάζω -o. *v. etiam* dilapido.

dēlāpsus, -ūs *m. a* delabi. *i. q. defluxio*: Varro rust. 1, 6, 6 cum *locus* aquae non habet -um.

dēlargior *v.* dilargior.

dēlassābilis, -e *a* delassare. *quod delassari nequit*: Manil. 4, 242 nec -e pectus.

dēlassātio κατακόπωσις. καταπόνησις. tiurung (*anglos.*) Gloss. *a* delassare.

dēlasso, -ātus, -āre [*a* de *et* lassus, *cf.* lassare. *Th.*]. Schol. Hor. sat. 1, 1, 14 -are valde lassare. *i. q. defatigare*: Plavt. Asin. 872 labore -atum. Hor. sat. 1, 1, 14 loquacem -are valent Fabium. Manil. 4, 819 quae sint ecliptica Graio nomine, quod certos quasi -ata per annos nonnumquam cessant sterili torpentia motu. Mart. 10, 5, 17 -et omnes fabulas poetarum. Ps. Qvint. decl. 17, 1. Tert. patient. 14 p. 22, 3 uxorem iam malis -atam. Don. Ter. Hec. 232 quasi defatigata et -ata eius iuclamationibus. 271. Hyg. fab. 31 p. 65, 5 Mirac. Steph. 2, 2, 6 Boeth. mus. 3, 16.

✱**dēlātio,** -ōnis *f. a* deferre. Gloss. προσαγγελία. ἀναφορά. adnuntiatio proditio. -es proditiones factorum. Serv. auct. Aen. 2, 84 'indicio' autem -e. Macr. sat. 7, 3, 2 διαβολήν quae -o est. *i. q. indicium, denuntiatio, accusatio*: Lex repetund. (Corp. I 198) 3 de ea re eius petitio nominisque -o esto (4. 41. Cic. div. in Caec. 64 cum in P. Gabinium . . . L. Piso -em nominis postularet. Cluent. 25. Cael. Cic. epist. 8, 6, 1 inter postulationem et nominis -em uxor a Dolabella discessit. *cf. Hitzig, PW. IV 2425*). Cic. div. in Caec. 10 cui potissimum -o detur (22. 49). Cvrt. 6, 8, 13 si -em eius damnabat (*opp.* indicio fidem habere). Tac. hist. 2, 10 temporibus Neronis -es factitaverat. 2, 53 invisum memoria -um . . . Marcelli nomen. 2, 84. 3, 38. 4, 41 ann. 3, 10. 4, 66 socium -is. 6, 7 -es exercerent. 6, 30. 11, 29 -em subire. Plin. paneg. 34, 5 vastatas -bus terras. 45, 2 Vlp. dig. 48, 1, 5, 2 *al.* Itala num. 22, 32 (Lugd.) exiit in -em tuam (εἰς διαβολήν σου, Vvlg. *aliter*). Paneg. 9, 4 Capitol. Pius 7, 1 Aur. 11, 2. Arnob. nat. 5, 26 nec -e appetimini calumniosa. Amm. 15, 5, 14 criminosa. 26, 10, 16 funereas -es. Cod. Theod. 9, 7, 2 (*a. 326*). 9, 6, 1 (*a. 376*). Schol. Cic. Bob. p. 82, 23 principe -is. Vvlg. Esth. 12, 5.
latiore sensu: Vlp. dig. 12, 2, 37 qui processit ad -em iurisiurandi (44, 5, 1, 1). Amm. 16, 11, 9 doctus exploratorum -e. Prosp. chron. I p. 481, 1358 ut . . . qualiter ibi catholica fides fuerat violata, sua -e promeret. *i. q. traditio, demandatio*: Salv. epist. 7, 2 officii.

dēlāto, -āvī, -āre *a* de *et* lātus. *i. q. latiorem reddere*: Corp. III 206 (*in Syria, a. 213/7*) montibus . . . caesis viam -vit. *cf.* dilato.

✱**dēlātor,** -ōris *m. a* deferre. Isid. orig. 10, 77 -r dictus eo quod detegit quod latebat (Gloss.). Agroec. gramm. VII 115, 10 -r qui defert ad accusandum (Isid. diff. 1, 164). Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 348, 8 diabolus id est -r (*cf.* anim. 35. Lact. epit. 22, 6 serpens ille qui de factis diabolus, id est criminator sive -r, nomen accepit. Lyd. mens. frg. p. 180, 22 W. δηλάτορας τοὺς διαβόλους καὶ συκοφάντας καλοῦσι. Gloss. diabulus, criminator). Gloss. μηνυτής. ἄγγελος. κατήγορος. καταγγελεύς. καταγγέλτης. καταγγέλων. ἐνδείκτης. εἰσαγγελεύς. vilicus, actor. excusator (acc-?). defertor (*al.* dilator differtor).
is qui denuntiat, accusat (*cf. Kleinfeller, PW. IV 2427*): Lex Vrson. (Corp. II 5439) 102, 28 isque (duo)vir in singul(os) accusatores, qui eorum -r erit, ei h(oras) IIII, qui subscriptor erit, h(oras) II accusandi potest(atem) facito. Liv. 42, 17, 2 talis indicii -r erat. 45, 31, 10 criminum auctores -esque (Sen. dial. 4, 7, 3 eius criminis. Svet. Claud. 44. Cod. Theod. 9, 6, 3 [*a. 397*] cuiuscumque criminis -r atque accusator. Val. Cem. hom. 20, 9 alieni criminis). Edict. imp. Claud. de Anann (Corp. V 5050) 23. Mart. 11, 66, 1 et -r es et calumniator.

epigr. 4, 4. 5 QVINT. inst. 3, 10, 3. 9, 2, 74 decl. 333 p. 314, 3. 14. 30 Ps. QVINT. decl. 3, 8. IVV. 1, 33 magni -r amici. 3, 116. 4, 48 cum plena et litora multo -e forent. 10, 70 TAC. hist. 1, 2. 2, 10. 4, 6. ann. 2, 50 maiestatis -r. *al.* PLIN. epist. 2, 16, 3 praesertim cum -i locus non sit. 4, 9, 5. 6, 31, 3 paneg. 34*sqq.* 41 SVET. Tib. 45. 61 nemini -um fides abrogata. Cal. 15 *al.* FRONTO p. 75, 3 N. *saepe* ICTI, *ex. gr.*: MAVRIC. dig. 49, 14, 15, 1 si quis -em subiecerit, tantum in aerarium deferat, quantum praemii nomine -r consecuturus fuisset, si vicisset. CALL. dig. 49, 14, 2, 6 servi -es dominorum. PAVL. sent. 5, 13 rubr. de -bus. dig. 49, 14, 44 -r non est, qui protegendae causae suae gratia aliquid ad fiscum nuntiat. MARCIANI *liber* de -bus. TERT. nat. 1, 7 pudic. 5 *al.* PORPH. Hor. sat. 1, 4, 65 -es et causidici. 1, 4, 69 -r aut accusator. ITALA II Tim. 3, 3 (Cypr. unit. eccl. 16) -es (*διάβολοι*, VVLG. criminatores). ITALA (Ambros.) *et* VVLG. II Macc. 4, 1 pecuniarum et patriae -r (*ἐνδείκτης*). LAMPR. Comm. 18, 10 -es ad leonem. COD. Theod. 9, 16, 1 (*a. 319*). 4, 10, 2 (*a. 423*). AMM. 15, 3, 9 *al.* SIDON. epist. 1, 11, 8 *al.* CASSIOD. var. 8, 16, 6. CORP. XIV 850 (*Ostiae*) -r quartas accipiet. VI 35243. X 6706 (*Antii*). III 684 (*Philippis*). XII 2426 del(atori) pars dim(idia) esto. *latiore sensu*: ARATOR act. 2, 1023 -r honeste (*sc. quia insidias prodidit*). RVRIC. epist. 2, 40 p. 425, 4 fidelis admodum vestri pectoris consors et dicacissimus -r (*liber*). *is qui tradit*: AVG. epist. 36, 13 Moyses . . . -r legis. serm. ed. Mai 177 nullus (*praeter Christum*) antea dignitatis suae caelum habet -em.

deriv.: delatorius. *graec.*: *δηλατορεύω* (EVSEB. hist. eccl. 3, 20, 1; RVFIN. deferre).

dēlātōrius, -a, -um *a* delator. *i. quod delatoris est*: FRONTO p. 224, 20 *sqq.* N. calicibus perlucidis sine -a nota (*v.* acentetus). VLP. dig. 22, 6, 6 -a curiositas. COD. Theod. 10, 10, 7 (*a. 345*) -os libellos. *cf.* ANECD. Bekk. 1, 244 *εἰσαγγελία δηλατορία*.

dēlātro, -āvī, -āre *a* de *et* latrare. *transit. i. q. latrando effundere*: BOETH. cons. 1, 5, 1 (*in imag.*) haec *verba* ubi continuato dolore -vi. PRAEDEST. 1, 90 p. 620[D] ut nos adiuves contra hostes tuos -antes (*cod. Aug.*, tela tractantes *cett.*).

dēlātūra, -ae *f.* [*cf. c.* deferre, delatus. *Th.*]. *i. q. delatio, denuntiatio*: ITALA Sirach 28, 11 (Ps. Aug. spec. 51 p. 520, 10) vir peccator... in medium pacem habentium immittet -am (*διαβολήν*, VVLG. inimicitiam). TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 14 ipsum vocabulum diaboli quaero (*cf. p. 416, 71*), ex qua -a competat creatori. VVLG. Sirach 26, 6 timuit cor meum . . . -am civitatis (*διαβολήν*). 38, 17. LEX Sal. extr. A 6 (*dub. interpr.*).

1. dēlātus, -a, -um *v.* defero.

2. dēlatus *a* de *et* lātus. *i. q. ad latus, iuxta, praep.*: GROM. p. 310, 18 habet -s se montem. *cf.* p. 311, 12. 19. 20. 27. 312, 25. 314, 6. LEX Sal. 7, 4 add. 7 deintus curte aut -s curte. *adv.*: GROM. p. 312, 14 -s alveum transit. 314, 20.

dēlavātio, -ōnis *f.* *a* delavare. GLOSS. *ἀπόπλυμα*. V 438, 45 alluvione perfusione -e. THEOD. PRISC. gyn. 16 p. 234, 20 matricis.

dēlavo, -lavātus (-lōtus), -āre [*a* de *et* lavare, *cf.* deluere. *Th.*]. dēlavātus: *v. l. 57.* dēlōtus: *v. l. 55.* *i. q. lavando detergere, purgare* (*proprie et in imag.*): PORPH. Hor. epod. 12, 8 sudas -asque cretam et stercus crocodili, quibus faciem fucare consuesti. CHIRON 319 cum aqua calida . . . per clysterios -bis. 599. 652. 660. 667. 669. 686. 707. Ps. AVG. serm. 121, 2 qui a pollutione saeculum -ret (APON. 2 p. 30 baptismate a sordibus sumus peccatorum -loti). ANON. med. ed. Piechotta 81. THEOD. PRISC. eup. faen. 12 ex ea decoctione loca...-bis. 84. 94 non -atis prioribus *linimentis*. CASS. FEL. 19 p. 29. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 4 *syn.* expurgare. 14, 4 ORIBAS. syn. 1, 15. 1, 17 p. 820. PRIMAS. in apoc. p. 824[C] -antem se mulierem. APIC. 8, 374.

dēlēbilis, -e *a* delere. *qui deleri potest*: MART. 7, 84, 7 casibus hic (*vultus amici in carmine*) nullis, nullis -is annis vivet, Apelleum (*i. pictoris*) cum morietur opus.

comp.: indelebilis. *L.*

⁎dēlectābilis, -e *a* delectare. *comp.*: APVL. flor. 17 p. 80 Ps. AMBR. paenit. 22 HIER. in Ier. 2, 24 p. 852 AVG. civ. 8, 5 p. 327 in psalm. 140, 5 serm. 57, 11, 11. *?superl.: v. p. 418, 2.* GLOSS. *τερπνός*. porkion(?) affabilis. *legitur inde a* TAC.

i. q. delectans, iucundus, gratus sim.: 1 *de hominibus*: FIRM. math. 4, 19, 17 facit *Venus* homines -es, laetos, vocabiles, assiduo lusu vacantes. Ps. AMBR. serm. 11, 2 catechumenus . . . -is ad reficiendum. VVLG. Is. 5, 7 et vir Iuda, germen eius -e (*ἠγαπημένον*). Ps. RVFIN. in psalm. 30, 20 admirabilis est, -is est *deus*. CASSIOD. var. 5, 41, 3 relator -is. ORIBAS. syn. 1, 17 ut -is fiat catarticus.

2 *de rebus*: TAC. ann. 12, 67 infusum -i cibo boleto venenum. DIOM. gramm. I 439, 12 in -em auditus formam (MAR. VICTORIN. gramm. VI 188, 22 AVDAX gramm. VII 322, 19). PROB. cath. gramm. IV 42, 2 structuras (SACERD. gramm. VI 494, 19). GELL. 1, 4, 1 doctrina . . . utiliore ac -i. 1, 11, 4 praecentione tranquilla et -i atque adeo venerabili *tibiarum*. 2, 23, 12 illud Menandri de vita hominum media sumptum, simplex et verum et -e. 2, 29, 1 festivos -esque apologos. 5, 15, 9 desidia. 15, 2, 3 sermones. APVL. flor. 17 p. 80 si quidem voce hominis . . . tibia questu -ior. ITALA gen. 27, 14 (Hier. epist. 36, 16, 4) cibi -es (*καθὰ ἐφίλει*, VVLG. sicut velle noverat patrem illius. POMER. 2, 24, 2 a cibis -bus abstinemus). HERM. vulg. sim. 9, 1, 10 duodecimus mons candidus erat totus et aspectum -issimum (*ed. pr. v.*, hilarissimum *c. D. V. et mss. Angl.; graece πρόσοψις . . . ἱλαρά*) habebat. EXPOS. mundi 32 p. 111, 6 quid a⟨d⟩ singulas civitates -e[s] esse potest. LACT. inst. 6, 13, 9 in aspectu rerum -ium. 7, 7, 13 regiones. Ps. LACT. inst. interpol. 7, 5, 27 varias et -es suavitates. CHALC. comm. 165 omne suave ac -e bonum *esse*. ZENO 1, 3, 2 mendacio. 2, 73, 5 certamen. HILARIAN. curs. temp. p. 157, 5 -is via, aequa ac plana. AMBR. Noe 25, 92 esse . . . in ea nutrimentum quoddam vitale, quo hoc corpus animatur, esse etiam -e . . . illarum igitur et vitalis et -is animae partium substantia sanguis appellatur a quibusdam. HIER. epist. 140, 13 quidquid . . . vivimus et in quo -is est vita mortalium. in Gal. 5, 13 p. 496 -ia euangelii praecepta. in Ier. 2, 24 p. 852 locum amoenitatem habens aquarum fluentium, qui -ior fit, quando *eqs.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 167[B] vox . . . suavis ac -is. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 4 peto sonum modulata arte compositum, sonum -em, asperum vero et terribile aliquid audire refugio (Ps. RVFIN. in psalm. 42, 5 soni nimium -is). Basil. hom. 1 canore. *ibid.* modulis. AVG. civ. 8, 5 p. 327 -iores ludos. 22, 2 p. 555 asper . . . ex miti et ex -i molestus efficitur *sol.* c. Iul. op. imperf. 2, 93 malis saeculi huius vel -bus vel saevis atque asperis. in psalm. 124, 4 montibus amabilibus et -bus. c. Faust. 22, 52 certam et -em intellegentiam veritatis. CASSIAN. conl. 13, 6, 2 dulcem ac -em matutinum soporem. inst. 5, 21, 3 esca. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 102 levem et -em gestationem. FAVST. REI. serm. 2 p. 231, 220 gratissimi -esque vagitus *Christi infantis*. OP. imperf. in Matth. 28 p. 779 ad -em gratiam pervenire. CASSIOD. in psalm. 27, 1 *lacus* quasi -is ac tranquillus. 65, 12 -is et amoena securitas. hist. 12, 2 locum . . . -em et decorum. var. 5, 42, 1 cantilena. *al.* ORIG. in Matth. 17, 22 suavia . . . et -ia eorum (*eloquiorum dei*) sint saginata. *acced. abl.*: LACT. inst. 6, 4, 3 *via* omni genere florum atque fructuum -is. 6, 20, 6 *res* vel natura vel opere -es. VVLG. gen. 3, 6 pulchrum oculis aspectuque -e. AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 *ἀδολεσχίας* id est exercitationes -es verbis. ALC. AVIT. hom. 20 p. 133, 28 -is tam odore quam specie, florum decor efflagrat. *acced. dat.*: AVG. civ. 10, 5 p. 408 quae (*sacrificia*) velut sibi -ia desiderare putatus est. CASS. FEL. 32 omne frigidum dentibus esse hostile sive inimicum, quod autem calidum amicum et -e. FAVST. REI. serm. 11 p. 263, 18 *medici* omnia, quae eis (*aegrotis*) -ia esse videbantur, abscidunt. POMER. 3, 1, 4 quidquid naribus suave est, quidquid tactui blandum, quidquid oculis -e, quidquid sensibus... iucundum. CASSIOD. var. 11, 7, 2. ORIBAS. syn. 1, 16 suavia et -ia stomacho species.

seq. infinitivus: Ps. AMBR. paenit. 22 ut -ius tibimet videatur perire potius quam redire. VVLG. eccles. 11, 7 dulce lumen et -e est oculis videre solem. II Macc. 15, 40 alternis autem uti -e (*ἡδύς*).

3 *absolute vel vice substantivi*: EXPOS. mundi 32 p. 111, 7 Antiochiam in omnibus -bus abundantem, maxime autem circensibus. *cf.* 61 p. 123, 11. AMBR. fug. saec. 1, 3 non -ia, sed plena doloris et fletus sequatur. Iac. 1, 8, 35 manet semper inter adversa et -ia perfecta virtus neque . . . -ia adiungunt perfectioni. HIER. in Mich. 2, 7 p. 515 -e et placens. AVG. civ. 21, 6 p. 499 illiciuntur... daemones... -bus pro sua diversitate diversis. in psalm. 140, 5 nihil est -ius odore domini. serm. 57, 11, 11 cogitavit aliquid -ius quam debuit. 153, 8, 10 dulcia plane, suavia, -ia. *bis.* 304, 4, 3 quidquid -e de temporalibus rebus mundus ingesserit. LEO M. serm. 81, 3 p. 421 -ium usus. POMER. 3, 10, 2 -ia gravibus anteponunt. GREG. TVR. vit. patr. 1, 3 ea quae erant saeculi -ia inquerentes. GREG. M. dial. 2, 13 ad reficiendum corpus -ia. 4, 38 magnum quid ac -e. moral. 10, 42 sicut illam (*carnem*) laboriosa interimunt, ita hunc (*spiritum*) -ia extinguunt.

adv. **⁎dēlectābiliter:** *compar.*: DON. Ter. Ad. 560 AVG. contin. 13, 29 persev. 20, 53 in psalm. 98, 5 GREG. M. moral. 5, 7 in Ezech. 1, 10, 43. *i. q. libenter, cum voluptate, delectatione* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 113, 6 libenter: -r): PROB. cath. gramm. IV 40, 24 *structurae* -r componendae (SACERD. gramm. VI 493, 5). GELL. 13, 25 (24), 18 facies -r ac decore . . . depicta est. 15, 1, 1 declamaverat . . . -r et feliciter. DON. Ter. Ad. 560 ut eo -ius spectatoribus procedant doli. SCHOL. Hor. Bern. carm. 1, 1, 20 nec spernit, sed -r amplectitur et eligit. RVFIN. Orig. in num. 27, 12 ut labores -r et non invita suscipiat. Ps. RVFIN. in psalm. 3, 5. 40, 7 cor nostrum -r meditatur. AVG. civ. 19, 1 p. 347 *voluptate* -r movetur corporis sensus. 22, 24 p. 615 quam . . . -r spectatur etiam quandocumque turbatur. contin. 13, 29 ad superna -ius cogitanda convertitur. doctr. christ. 4, 11, 26. epist. 155, 4 vitam istam temporalem . . . non tam -r quam tolerabiliter ducimus. persev. 20, 53 quid autem meorum opusculorum frequentius et -ius innotescere potuit quam libri confessionum mearum? in psalm. 98, 5 audiunt (POMER. 3, 6, 2). LONGIN. Aug. epist. 234, 3 quod et ego te -r diligam. IGNAT. ad Trall. 6, 2 quod qui ignorat -r (*ἡδέως*) accipit et in delectatione mala mori. SALON. in prov. p. 983[A] oscula *meretricis* -r suscipit (*syn.* libenter). CLAVD. MAM. anim. p. 82, 17 agitur ergo anima . . . pro affectuum diversitate et -r et poenaliter. POMER. 3, 6, 4. 3, 17, 2 -r ac devote . . . observat. BOETH. elench. soph. 2, 3 *opp.* maeste. FVLG. RVSP. epist. 3, 2, 2 tam -r quam liberaliter servire. serm. 1, 1 humiliter ac -r oboedire. CASSIOD. art. 5 p. 1209[D] mulcent aurium -r sensum. in psalm. 34, 7 in eadem *via* -r commorantur (103, 17 *fulica* in stagnis -r commoratur). VEN. FORT. virt. Hil. 7, 21 ecce terribiliter

formidanda prodigia et -r amplectenda miracula. PRIMAS. in apoc. p. 906D illa quae notissimis quinque sensibus carnis -r novit hauriri. GREG. M. dial. 3, 15 locutionem ... -r tenemus. moral. 3, 63. 5, 7 eo in opere -ius exsudant. *al.* in Ezech. 1, 10, 43 quanto minus aeterna intellegit, tanto -ius in temporalibus requiescit.

dēlectāmentum, -ī *n. a* delectare. GLOSS. *παρηγορία.* *legitur inde a* TER. *i. q. delectatio, oblectamentum*: 1 *absolute*: TER. Haut. 952 qui sibi me pro ridiculo ac -o putat. GELL. 20, 1, 13 is pro -o habebat. 20, 4, 1 comoedos quispiam ... in deliciis atque in -is habebat. TERT. spect. 29 iam nunc putas -is exigere spatium hoc? AVG. serm. ed. Mai 12, 4 per seductiones -orum. 2 *accedit adiectivum*: VVLG. sap. 16, 20 panem de caelo praestitisti ... omne -um in se habentem et omnis saporis suavitatem (PASS. Paul. 9 omni -o iucundius pro illo mori variis tormentis ducatis). AVG. epist. 157, 34 multiplicanda -a terrena. in psalm. 67, 35 cum auditis adulescentulas tympanistrias, lasciva -a cogitatis. FAVST. REI. epist. 9 p. 214, 9 carnalia -a. 3 *accedit genet. vel pronomen*: CIC. Pis. 60 inania sunt ista . . . -a paene puerorum. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 131 vel -o sui vel praeceptis philosophorum. VVLG. sap. 7, 2 -o somni conveniente. 16, 2. AVG. civ. 8, 27 p. 367 conficta -a daemoniorum noxiorum. FVLG. RVSP. c. Fastid. 24 implere -a libidinis. incarn. 37 luxuriae. PASS. Petr. 3 repudiavit ... omne vitae huius -um. *in imagine*: PANEG. 10, 35 -a pacis adhibere. *dat.*: AVG. in psalm. 7, 16 ut quae fuerint -a homini peccanti, sint instrumenta deo punienti.

dēlectātio, -ōnis *f. a* delectare. *pluralis*: -es: CIC. inv. 1, 95 Mur. 39 VITR. 5, 5, 6. 8 praef. 4 ITALA *infra l. 47* HERM. Pal. sim. 6, 5, 7 LAMPR. Alex. 32, 4 *al.* -um: AMBR. epist. 30, 6 PS. AMBR. mans. 40 PAVL. NOL. epist. 23, 38 AVG. in Iob p. 601, 4 *al.* -bus: CIC. Tusc. 5, 66 epist. 1, 9, 23. 7, 1, 1 VITR. 5, 3, 1. 10 praef. 2. 10, 7, 4 GELL. 16, 19, 20 APVL. Plat. 2, 14 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 102 *al.* *scribitur* dilectatio: GRAMM. suppl. 301, 13 FAVST. REI. serm. 2 p. 229, 20 BENED. reg. 7, 158. GLOSS. *τέρψις. ἀπάτη. ἥδος.* iocunditas. *legitur inde a* TER., *non habent poetae* (*praeter* TER.) *neque* CATO CAES. SALL. NEP. LIV. PAVL. FEST. SEN. rhet. VELL. SEN. phil. CVRT. COLVM. MELA PETRON. PLIN. nat. FRONTIN. PLIN. iun. SVET. FLOR. *al.* [*dub.*: CIC. leg. 1, 31 levitatis est enim et suavitatis -o (*AB*² *Deiter*; levitate enim et suavitate delectans *vulgo*). QVINT. inst. 12, 10, 48 ipsa brevitate magis haerent et deiectione (-e *Pottier*) persuadent.]

I *proprie*: A *i.q. deceptio, temptatio*: ITALA Iudith 12, 16 (Corb.) quaerebat tempus -is eius (*τοῦ ἀπατῆσαι αὐτήν*, VVLG. *deest*). AMBR. parad. 15, 73 serpentis typum accepit -o corporalis. *quater* (*ibid.* decepit, deduxit). epist. 45, 10 *bis.* 11 *ter.* 17 *bis.* AVG. in psalm. 118 serm. 20, 6 narraverunt mihi sermonum suorum -es. 148, 4 contendunt nobiscum cotidie temptationes, contendunt cotidie -es. *ibid.* resistendo -bus. serm. 335, 1, 1 primo vincendae sunt -es. *ter* (*syn.* temptatio). *nota i. q. fabulatio*: ITALA psalm. 118, 85 (Aug. c. Faust. 12, 27) narraverunt mihi iniusti -es (*ἀδολεσχίας*, VVLG. fabulationes). *cf.* AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 quas Graeci *ἀδολεσχίας* vocant, quod usque adeo uno verbo nequaquam dici latine potest, ut aliqui -es, aliqui fabulationes esse dicerent. B *i. q. pastio*: AVG. serm. 179, 6, 6 -o ... cordis humani de lumine veritatis ... -o cordis humani, cordis fidelis, cordis sancti: non invenitur voluptas, cui possit aliqua ex parte comparari. EPIST. pontif. 322 Migne 20, 589B si quas magis ovium scaevae -is herba seduxit.

II *translate*: A *i. q. laetitia, cupiditas, voluptas, blandimentum*: 1 *absolute*: TER. Haut. 987 dum nulla alia -o [fuit]. VARRO Men. 295 quaero, utrum fructuis an -is causa? (296 rust. 3, 4, 2. CIC. Verr. 3, 83 non tam suae -is causa. leg. 2, 14 non studii et -is, sed rei publicae causa. fin. 5, 56. Tusc. 5, 48 an -is et otii consumendi causa. inv. 1, 27. de orat. 1, 249 vel fructus causa vel -is. 2, 21 exercitationis et -is causa. 2, 59. 341. 3, 155. *ibid.* inopiae causa. 3, 173 -is atque aurium causa. orat. 37 VAL. MAX. 2, 4, 1 CELS. 4, 32 AVG. civ. 6, 6 *bis*). VARRO rust. 1, 4, 1 utilitas quaerit fructum, voluptas -em. 3, 6, 1 si ad fructum spectas, si ad -em. frg. Non. p. 363 -o protelat [discendum] (*opp.* formido ac nimius timor et omnis perturbatio animi). RHET. Her. 4, 23, 1 studia ad -em quam ad veritatem ... accommodatiora (CIC. Manil. 40. leg. 1, 5 cum ... in hoc *poemate* ad -em pleraque *referantur.* orat. 203. 208 part. 58. VITR. 8 praef. 4 ad vitam et ad -es et ad usum cotidianum. 10, 9, 8 ad utilitatem et -em. QVINT. inst. 3, 4, 6. 9, 4, 9 non ad -em modo, sed ad motum. HYG. astr. 2 praef. p. 30, 2 *historiae* certe aut utilitatem ad scientiam, aut iucunditatem ad -em afferent lectori. AVG. soliloq. 2, 11, 19 siquidem est fabula compositum ad utilitatem -emve mendacium). CIC. Verr. 4, 10 quaedam ex ipsa varietate ... rerum et criminum -o. p. red. in sen. 14 aliquod gaudium -emque. Sest. 138 -i natos. Cael. 46 studia -is. 66 spe -is. leg. 1, 14 nobis -o deerit. Tusc. 3, 81 plenae disputationes -is sunt (*cf.* de orat. 1, 246 *ars* plena -is). 4, 16 voluptati *subiecta sunt* malevolentia, -o, iactatio et similia. 4, 20 -o *sit* voluptas suavitate auditus animum deleniens. Cato 52 satiari -e non possum, ut meae senectutis requiem oblectamentumque noscatis. 56. div. 2, 113. off. 1, 135 quatenus sermo -em habeat. de orat. 3, 155 iucunditas -oque. 3, 203 Brut. 13. 38 ut ... cum -e aculeos ... relinqueret (de orat. 3, 88 orat. 120 APVL. met. 9, 12 AVG. in psalm. 57, 10 revocat a recordandis cum -e praeteritis et cum quadam concupiscentia fruendi. 108, 20 cum -e malefacere. 118 serm. 20, 5 c. Pelag. 1, 2, 5 NICET. psalm. 5 p. 72, 19). CIC. orat. 84 aucupium -is (197). part. 11. 12 epist. 5, 12, 4. 6, 12, 5. 9, 2, 5. VITR. 4, 4, 4 efficient in aspectu -em. 5, 3, 1 -bus detinentur. VAL. MAX. 2, 4, 4 quod genus -is. CELS. 3, 18. QVINT. inst. 1, 6, 39 non sine -e. 5, 8, 3 in -e (9, 3, 102). 5, 14, 29 nisi et -e allicimus et viribus trahimus et nonnumquam turbamus affectibus. 8 pr. 7. 9, 1, 28. 10, 1, 119 -i natus. 10, 2, 27. 12, 10, 45. 52 decl. 298 p. 176, 22. TAC. Germ. 16 citra speciem aut -em. APVL. met. 5, 4 novitas ... -em ei commendaverat (*ibid.* solacium). flor. 17 p. 80 maiorem habet utilitatem mentibus quam auribus -em. Plat. 2, 13 -is vicem. 2, 14 eiusmodi voluptate et -e (*cf.* AVG. civ. 21, 26 p. 544 ab huius modi -bus. serm. 153, 8, 10). FIRM. err. 4, 2 cum maxima -is macula confitentur. SCHOL. Hor. carm. 2, 8, 15 incendium libidinis et iacula -is. HIER. epist. 128, 1 amet quod cogitur discere, ut non opus sit sed -o, non necessitas sed voluntas. VVLG. psalm. 15, 11 -es in dextera tua usque in finem. AVG. in psalm. 6, 7 *bis.* 7, 9 finis ... curae -o est. 25, 2, 7. 74, 1 *syn.* deliciae. 143, 6 aliqua -is titillatio. *al.* c. Faust. 22, 28. gen. c. Manich. 1, 20, 31 et ideo observat ipse plantam mulieris, ut, si quando in illicita labitur -o, tunc illam capiat. mus. 6, 11, 19 *ter.* 6, 11, 33 -e in rationis numeros restituta. VINDIC. med. 25 ut -e conspectus fiat. EVSTATH. Bas. hex. 3, 1 p. 890C vestros sensus -e replevimus. BOETH. mus. 1, 1 p. 180 amorem -emque. GREG. TVR. Iul. 24 ubi -o vertisset animum. BENED. reg. 7, 56 mors secus introitum -is posita. *nota* -i est: VARRO rust. 3, 3, 1 ut domino sint fructui ac -i. CIC. Att. 13, 23, 3 maiori offensioni quam -i. epist. 4, 3, 3 et usui et -i. 6, 6, 12 quanto solacio tibi conscientia tui facti, quantae -i in rebus adversis litterae esse deberent. 2 *accedit genet. tam subiecti quam obiecti*: VARRO rust. 1, 23, 4 quae ad hominum victum ac sensum -emque non pertinent (CIC. leg. 2, 2 ac. 1, 7. parad. 10 cogitationem ... aut argenti ad avaritiam aut amoenitatum ad -em aut suppellectilis ad delicias aut epularum ad voluptates. part. 72 ad voluptatem auditoris et ad -em. epist. 5, 12, 4 lectoris. VITR. 5, 5, 6 audientium. QVINT. inst. 11, 1, 48. VEG. mil. 1, 28 ad -em otii ... transduxit. AVG. civ. 11, 12 p. 479 ad -em praesentis boni). CIC. Pis. 66 oculorum et aurium -i abdominis voluptates anteferre (fin. 2, 7 quod cibo et potione et aurium -e et obscaena voluptate capiatur. Tusc. 4, 20 part. 69 VITR. 10, 7, 4). CIC. rep. 5, 5 ut ... uterque ... se a scientiae -e ad efficiendi utilitatem refert. leg. 2, 2 ad requietem animi -emque (ac. 1, 7. Tusc. 5, 114 -em animi ac voluptatem). Tusc. 5, 66 quas opes studiis eorum et -bus antepones? 5, 115 huic discendi quaerendique divinae -i. Cato 45 conviviorum -em. 46 sermonis. off. 1, 105 videndi ... et audiendi -e. 2, 56 illa -o multitudinis ad breve exiguumque tempus capiatur. inv. 1, 107 pueritiae -o, amor, spes, solacium *eqs.* de orat. 3, 174 verborum numero et vocum modo -e vincerent aurium satietatem. Att. 9, 10, 3 domesticarum ... rerum -e. 13, 11, 1 privabatur omni -e Tusculani. epist. 3, 10, 9 -o vitae atque victus. 9, 6, 4 quorum et usus et -o. VITR. 10 praef. 2 perfectionis -bus tenentur. VAL. MAX. 2, 4, 1 hominum -is causa. GELL. 16, 19, 20 *Arionem* studiis -busque urbium florere. APVL. Plat. 2, 14 nec -bus corporum prorsus carere (AVG. serm. 159, 7, 8 voluptatibus et -i corporis sui. FAVST. REI. serm. 2 p. 229, 20). LAMPR. Alex. 32, 4 ut dispensator publicus in -es suas et suorum converteret id quod *eqs.* ARNOB. nat. 7, 34 ludorum. AVG. civ. 8, 21 p. 352 daemonum sacrilegam -em. 14, 23 p. 49 -e peccati (in psalm. 102, 30 praeteriti peccati [*opp.* damnatio peccati]. in epist. Ioh. 4, 4 *al.*). 21, 16 p. 520 verae -e iustitiae (in psalm. 118 serm. 10, 6 haec munus est dei, ut in praeceptis non timore poenae angustemur, sed dilectione et -e iustitiae dilatemur. *bis.* 17, 1. serm. 159, 4, 4. 159, 7, 8 enchir. 81, 22. 118, 31. pecc. mer. 2, 10, 15 amore et -e iustitiae. POMER. 2, 17, 2. PS. PRIMAS. in Phil. p. 635A dilectione et -e iustitiae, *opp.* formido). AVG. civ. 22, 30 p. 631 *al.* in psalm. 26, 8 -em ipsius domini contemplari. *bis.* 35, 6 -o iniquitatis (c. Pelag. 1, 3, 7). *ibid.* voluptatis (PS. AVG. serm. 117, 3). 57, 11 ex -e praeteritorum, ex -e praesentium. 65, 11 -es rerum perituraruin. in psalm. 118 serm. 8, 4 gutturis et faucium -o. 17, 2 boni -em (civ. 11, 12. in psalm. 118 serm. 22, 7 non mali carnalis formidine, sed boni spiritualis -e. *al.*). 138, 15 benedicamus deum miscentem amaritudines dulcedini vitae temporalis, ne temporalium deliciarum -e caecati *eqs.* serm. 159, 5, 6 praeponite -i carnis -em scientis. c. Faust. 22, 28 -em illiciti. contin. 13, 28 omnibus ... -bus concupiscentiae, quae adversantur -i sapientiae. mus. 6, 11, 33 a carnalium sensuum -e. c. Pelag. 1, 3, 6 -em malitiae. 1, 10, 18 quae (*gratia*) liberavit -em voluntatis a consensione cupiditatis. c. Petil. 2, 83, 184 -em bonae conscientiae. POMER. 2, 13, 1 gaudet et adulter cum ad -em fruendi corporis concupiti pervenerit. 3, 6, 3 de cibi vel potus cavenda -e. 3, 6, 4 -o gustus. BOETH. mus. 1, 1 p. 180 cantilenae dulcis -e. p. 186 musicae. CASSIOD. in psalm. 39, 5 spectaculorum fallacium. *al.* GREG. M. moral. 1, 10 dum corpus in refectionis -e resolvitur, cor ad inane gaudium relaxatur. 8, 74 domus ergo *hypocritae* est -o favoris ... ad hanc se intra animum reclinat. 3 *accedit adiectivum vel pronomen*: RHET. Her. 4, 17, 24 habet brevis expositio ... magnam -em (4, 51, 65 notationes ... habent magnam -em. CIC. epist. 9, 24, 2 magna ... te -e et vo-

luptate privasti. AVG. in psalm. 26,8. 96,1. *cf.* CIC. de orat. 1,13 aut maiore -e aut spe uberiore aut praemiis... amplioribus. 3,160 maxima). CIC. Verr. 4, 10 quaedam -o (Att. 2, 17, 2 APVL. met. 9, 12. DON. Ter. Phorm. 266 non sine quadam -e dicit. AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 in psalm. 35, 6 CAEL. AVR. acut. 2, 38, 222). CIC. Mur. 39 in ipsa occupatione -es alias multas habere possumus (PAVL. NOL. epist. 23, 38). fin. 1, 72 in quibus (*poetis*) nulla solida utilitas omnisque puerilis est -o (Att. 13, 11, 1 omni -e. epist. 16, 14, 1 PAVL. NOL. epist. 23, 38 AVG. civ. 21, 16 in psalm. 6, 7 serm. 153, 8, 10 contin. 13, 28 c. Faust. 22, 28). CIC. Tusc. 1, 6 -e aliqua allicere lectorem (orat. 63 -em aliquam dicendo aucupentur. AVG. spir. et litt. 36, 35). 1, 98 quanta -e... afficerer, cum *eqs.* (epist. 6, 6, 12). 4, 20 qualis ... talis (AVG. mus. 6, 11, 33). 5, 72 ingenua -o et digna sapientia. 5, 115 divinae -i. inv. 1, 27 -is non alienae ab eo negotio, quo de agitur. de orat. 1, 193 mira quaedam in cognoscendo suavitas et -o. 2, 21 levissimam -em gravissimae... utilitati anteponunt. 3, 88 desidiosa -e. 3, 100 diuturna. Brut. 306 magnitudo summa me -e retinebat (orat. 120). Att. 4, 18 dicendi laborem -e oratoria consolor. epist. 1, 9, 23 veteribus nostris -bus (*ibid.* litteris, studiis). 7, 1, 3 plus ... -is (QVINT. inst. 1, 12, 18 quanto plus -is habiturus. AVG. serm. 335, 1, 1. in psalm. 41, 6 nonne plus habet deceptionis quam -is *huius saeculi prosperitas*?). VITR. 5, 4, 3 suaviorem... -em (CASSIOD. in psalm. praef. 11[D] suavissimis -bus. 148 concl. suavis et iugis -o). 7 praef. 4 communem -em. QVINT. inst. 2, 10, 11 quae *actiones* in aliqua... veritate versantur, sed sunt ad popularem aptatae -em. 8, 3, 5 ipsa -e capiuntur. APVL. Plat. 2, 12 turpi -e. ITALA psalm. 118, 77 (Aug. spec. 6 p. 41, 16) quia lex tua -o (*μελέτη*, VVLG. meditatio, Amiat. dilectio) mea. HERM. Pal. sim. 6, 5, 7 haec vero -o utilis est dei servis ...; illae vero -es nocivae prius relatae tormenta pariunt (*ibid.* dulcedines ac voluptates, *τρυφαί*). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 102 ut diversis -bus animi hominum pascerentur (AVG. gen. c. Manich. 1, 20, 31 serm. 343, 9). AMBR. epist. 30, 6 corporalium -um (*ibid.* cupiditatum, passionum, voluptatum. *cf.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 10 p. 901[A] corpoream -em. VITAE patr. 3, 1 -es corporeas ac ventris suavitates). PS. AMBR. mans. 40 terrenarum -um (AVG. in Iob p. 601, 4 epist. 48, 2 psalm. 7, 11). GREG. M. moral. 32, 42 -es pestiferas. VVLG. sap. 8, 18 et in amicitia illius -o (*τέρψις*) bona (AVG. in psalm. 7, 11). PAVL. NOL. epist. 23, 38 quibus (*sagittis*) omnis alia inimicarum -um -o interficitur. AVG. civ. 8, 21 p. 352 sacrilegam -em. 21, 16 p. 519 sub omnibus vitiosis -bus. p. 520 carnali -e (AVG. in psalm. 35, 6 serm. 207, 2 gen. ad litt. 10, 12 p. 309, 17 *al.*). 22, 30 p. 632 ad -em... indeclinabilem. in psalm. 6, 7 in omni -e saeculari. 7, 11 supernae -es. 9, 15 -o perniciosa sequitur cupiditatem, fructuosa caritatem (*bis.* agon. 6, 6 gen. c. Manich. 1, 20, 31). 40, 5 istis velut innocentibus -bus miscet amaritudines. 102, 5 -es illicitas (agon. 6, 6 serm. 343, 9 diversis et illicitis -bus. spir. et litt. 36, 35 gen. ad litt. 11, 7 p. 340, 12. *cf.* serm. 159, 2, 2 licitas). c. Faust. 22, 28 omnes mortales -es (22, 29). quaest. hept. 4, 57 'adversus animam' dicitur adversus animalem -em. enchir. 24, 8 quoniam *animus* id errore non sentit vel -e morbida vincitur vel vana etiam laetitia ventilatur. trin. 6, 10, 12 beatissima -o. c. Iul. 4, 14, 67 libidinosis. *al.* POMER. 3, 4, 2 nisi malae -i consentiam. 3, 17, 2 oblectationes vitiorum omnium puris -bus vincat. CASSIOD. anim. praef. p. 1280[D] haec *sidera* ... harmonicis -bus inaestimabili modulatione volvuntur. inst. div. 32 mortiferas mundi -es (*syn.* blandimenta). in psalm. 101, 7 -e... solitaria. PS. PRIMAS. in Rom. p. 456[C] interiore -e.

B *t. t. medicorum i. q. propensio, inclinatio, desiderium*: CAEL. AVR. acut. 2, 33, 179 cum -e frigidi potus. 2, 36, 190 in somno prona -o. 2, 38, 222 faciat etiam -e quadam ventris officium provocari. 3, 18, 187 quippe cum appetentia ac -o concubitus accidens sit verendorum partibus. chron. 1, 4, 63 frequens Veneris -o. *accedit genetivus gerundivi*: CAEL. AVR. acut. 2, 27, 143 frequens etiam sedendi -o. 3, 20, 195 cum frequenti -e vomendi. 3, 6, 69 cum frequenti -e urinae egerendae (*cf.* chron. 5, 10, 106 -em facit frequenter urinae reddendae. CASS. FEL. 46 p. 117). chron. 4, 3, 46 sedantur iugis egerendi ventris -es. 4, 6, 88.

synonyma et iuxta posita: amor, appetentia, blandimentum, caritas, concupiscentia, cupiditas, deceptio, deliciae, dilectio, dulcedo, exercitatio, fabulatio, gaudium, gratia, iucunditas, laetitia, modus, numerus, oblectamentum, otium, requies, salus, solacium, species, studium, suavitas, temptatio, usus, utilitas, voluntas, voluptas. *nota*: dilectio et -o (-o dilectioque): AVG. in psalm. 118 serm. 10, 6 spir. et litt. 3, 5 PS. PRIMAS. in Phil. p. 635[A].

opposita: affectus, amaritudo, damnatio, formido, fructus, inopia, necessitas, offensio, perturbatio, timor, vis.

dēlectātiuncula, -ae *f. a* delectatio *deminutive.* GELL. praef. 23 omnia... tempora ad huiuscemodi memoriarum -as conferam.

1. dēlectātor, -ōris *m. a* delectare. GLOSS. II 453, 29 *τερπνός*: iucundus blandus -r delectabilis.

2. dēlēctātor *v.* dilectator.

dēlēctio, -ōnis *f. a* deligere. GRAMM. suppl. 182, 11 hinc (*sc. a* deligere) est... 'delectus militum' id est -o.

✖dēlecto, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* delicere *et c.* 2. lactare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 117 lacit inducit in fraudem. inde est allicere et lacessere; inde lactat, illectat, oblectat, -at. DON. Ter. Andr. 912 lactare est dulcedine aliqua tenere, ad persuasionem inducere, unde et -are et oblectare dicimus. *scribitur* dilectare (*cf. l. 32 et* GRAMM. suppl. 301, 13): PASS. coron. 1. 4 *et in nonnullis codicibus. deponens* **dēlector,** -ātus, -ārī, *i. q. delectare* (*cf.* GLOSS. -atur linit, placat, mitigat. -or *ἀπατῶ*): PETRON. 45 cum dominam suam -retur. 64 nihil nos -aris (*cf. Heraeus, Sprache des P. p. 38*). *i. q. amare, gaudere*: FVLG. myth. 1, 15 p. 26, 5 -ari quod quaeras. p. 27, 6 primum est velle doctrinam, secundum est -ari quod velis, tertium est instare ad id quod -atus es. PSALT. Rom. 64, 9 exitus matutini et vesperi -beris (*τέρψεις*, VVLG. vespere -bis). [VVLG. Sirach 26, 16 *Amiat.*]. VEREC. in cant. 2, 17 quisquis... plus (*deo*) caducum aliquid -atur. 4, 20 dominum -ari. 8, 6 quae castitatem amant et continentiam -antur. PASS. coron. 4 vere dilector peritiam horum hominum. *huc pertinere videtur etiam partic. mediale* -ans (*cf. p. 423, 46*): FVLG. myth. 3, 7 p. 71, 7 caput et oculos similis Iovi fulmina -anti (*Hom. Il. B 478 Διὶ τερπικεραύνῳ*). 3, 10 p. 78, 19 vocis ergo pulchritudo -ans interna artis secreta virtutem etiam misticam verborum attingit. GLOSS. *παρηγορῶ, ἀπατῶ, τέρπω.* -at *τέρπει, ἥδει* (*sic*). -are *τέρψαι, ἀναψύξαι*, illicere. -vit iuvavit. -or *τέρπομαι, ἀπατῶμαι, ἥδομαι*, gaudeo, iocundor. -aris *ἀπατᾶσαι.* -atur *ἥδεται, τέρπεται.* -ari *τέρπεσθαι.* *legitur inde ab* ENNIO; *non habent*: LVCR. SALL. VERG. TIB. LIV. GRATT. GERM. MELA LVCAN. PERS. VAL. FL. SIL. STAT. FRONTIN. FLOR. *al.; singulis locis*: TER. CATVLL. PROP. MANIL. VELL. CELS. CVRT. SCRIB. LARG. *al.; binis*: ENN. CATO CAES. PHAEDR. *al.; ter*: NEP.; *quaternis*: LVCIL. IVV. TAC. dial. (*alibi* oblecto); *quinis*: RHET. Her. PAVL. FEST. SVET.; *saepius*: PLAVT. (*6ies*) VARRO (*17ies*) HOR. (*16ies*) OV. (*7ies*) VITR. (*9ies, pro eis, quae vitat,* gaudeo *et* laetor) SEN. rhet. (*15ies*) VAL. MAX. (*15ies*) COLVM. (*9ies*) PETRON. (*8ies; v. etiam* -or *l. 6*) PLIN. nat. (*10ies*) MART. (*13ies*) QVINT. (*25ies*) PLIN. iun. (*28ies*) FRONTO (*11ies*) *al.; saepissime*: CIC. SEN. phil. AVG. [*it.* dilettare, *francog. vet.* delitier. *M.-L.*]

I ***proprie:*** **A** *i. q. lactare, pascere, cibo sive corporeo sive spirituali*: CATO agr. 30 ubi sementim facturus eris, ibi oves -ato (PLIN. nat. 17, 55). CIC. Pis. 45 his ego rebus pascor, his -or, his perfruor. NICET. psalm. 12 p. 79 et psalmis -amur et orationibus irrigamur et interpositis lectionibus pascimur. et vere sicut boni convivae ferculorum varietate -antur, ita nostrae animae multiplici lectione et hymnorum exhibitione saginantur. *cf. etiam* VVLG. Is. 11, 8 *p. 429, 7 et partem locorum sub II B 1 a p. 427, 66 sq. allatorum.*

B *i. q. de via avocare, seducere, fallere, decipere, peccato lacessere* (*cf.* GLOSS. II 233, 41. IV 341, 10 fallit decepit circumvenit -at obrepit): ENN. scaen. 361 set me Apollo ipse -at, ductat Delphicus (NON. p. 97 *ad l.* -are inlicere, adtrahere). QVADRIG. hist. 47 Fabius de nocte coepit hostibus castra simulare oppugnare, eum hostem -are, dum collega id caperet quod captabat. ITALA Iudith 13, 20 (Corb.) quoniam -vit illum facies mea in perditionem (*ἠπάτησεν*, VVLG. *deest*; codd. Reg. *et* Sangerm. 4 seduxit, Pech. decepit, Sangerm. 15 dementavit). Ier. 20, 7 (Wirc.) -asti me, et -atus sum (*ἠπάτησάς με καὶ ἠπατήθην*, VVLG. seduxisti me, domine, et seductus sum). HERM. vulg. vis. 3, 6 cum circumcisae... fuerint divitiae eorum quae eos -ant (*ὁ ψυχαγωγῶν αὐτούς*), tunc erunt utiles domino ad aedificium. FILASTR. 111, 3 homines haec invenisse ad seductionem damnationemque animarum, quod illa aspiciens populus -batur epulis.

II ***translate:*** *i. q. animum gaudio afficere, laetitiam afferre, laetificare*: **A** ***active*** (*c. dat. v. p. 425, 52*): **1** *animantia* -ant: **a** *aliquid*: ENN. scaen. 237 id agit, id studet, ibi mentem atque animum -at suum (CIC. Brut. 82 ut -ret animos, ut permoveret, ut augeret rem *eqs.* QVINT. inst. 12, 10, 43 cum debeat -are, movere, in plurimas animum audientis species impellere). VARRO rust. 3, 4, 3 non tantum in eo oculos -ant intra fenestras aves volitantes. CIC. epist. 8, 3, 1 ut -em otiolum meum. FVLG. myth. 1, 15 p. 26, 18 Terpsicore id est -ans instructionem. VVLG. psalm. 64, 9 *v. supra l. 11.* AVG. c. Faust. 22, 28 ut solus eam (*naturam sublimem angelicam*) -et deus. *accedit abl.*: PLAVT. Merc. 548 decurso spatio breve quod vitae relicuomst voluptate, vino et amore -vero. Poen. 192 oculos volo meos -are munditiis meretriciis (VARRO rust. 2, 8, 5 oculos aspectu. SEN. dial. 7, 11, 4 aures vocum sono, spectaculis oculos, saporibus palatum suum -antes. epist. 65, 17 libera luce). VARRO Men. 350 quibus suam -et ipse amusiam et aviditatem speribus lactet suis. CIC. opt. gen. 3 qui dicendo animos audientium et docet et -at et permovet. Brut. 197 hoc ille initio ... -vit animosque omnium ... in hilaritatem a severitate traduxit. PLIN. epist. 1, 22, 6 nec disputationibus longis aliorum otium suumque -at.

b *aliquem*: PLAVT. Capt. 1004 qui me -em. Pseud. 573[a] tibicen vos interibi hic -verit. Sat. frg. 4 subcenturiatum require qui te -et domi. TER. Eun. 625 accerse, ut -et hic nos. LVCIL. 458 -es te. CIC. Flacc. 51 quia tunc te nudus -verat. rep. 1, 1 se in otio. 1, 30 magis eum -bat Neoptolemus Ennii. Tusc. 1, 96. nat. deor. 1, 79 naevus in articulo pueri -at Alcaeum. Lael. 97 qui ipse sibi assentetur et se maxime ipse -et. Brut. 37 -bat magis Athenienses quam inflammabat *Phalereus.* Att. 12, 5, 2 Cato me quidem -at. 16, 5, 2. epist.

1, 9, 23 *Musae.* 5, 12, 5 Epaminondas. ad Q. fr. 1, 2, 4 non quo me aut hi homines aut tota natio -ret. 3, 1, 22. 3, 9, 2 pueri nostri. HOR. carm. 4, 12, 11 -antque deum *custodes ovium.* ars 344 miscuit utile dulci lectorem -ando pariterque monendo (*cf.* SEN. epist. 86, 15 nec agricolas docere voluit, sed legentes -are. QVINT. inst. 12, 2, 11 quia non docere modo, sed movere etiam ac -are audientes debet orator). PAVL. FEST. p. 363 Terpsicore nomen Musae, quae deos hominesque -at. MART. 1, 34, 3 et plus spectator quam te -at adulter. IVV. 6, 367 sunt quas eunuchi imbelles . . . -ent. PLIN. epist. 7, 4, 10. 7, 9, 12 sic se aut exercebant aut -bant, immo -bant exercebantque. APVL. met. 9, 22 puer . . . adhuc adulteros ipse -ans. HIER. epist. 45, 3, 2 *matrona.* 45, 5, 1 cachinnantium greges. ITALA (Aug. civ. 17, 16 p. 238) *et* VVLG. psalm. 44, 9 ex quibus -verunt (*ἠΰφραναν*) te filiae regum. AVG. civ. 6, 2 p. 247 quantum studiosum verborum Cicero -at. *accedit abl.*: PLAVT. Capt. 178 nam istoc me assiduo victu -o domi. LVCIL. 562 quis (*fructibus*) uti possis ac -are domi te. CIC. de orat. 1, 104 qui nos istius modi disputationibus -ret. Att. 2, 4, 2 cum Musis nos -bimus animo aequo. 2, 6, 1 libris me -o. 14, 12, 3 te meis litteris. epist. 9, 18, 3 tu istic te Hateriano iure -as. VITR. 6 praef. 4 philologis et philotechnis rebus commentariorumque scripturis me -ans. 9, 8, 2 artificiosis rebus. SEN. contr. 7, 4 (19), 10 Triarius compositione verborum belle cadentium multos scholasticos -bat, omnes decipiebat. SEN. dial. 11, 17, 2 ut peregrinatione te vel longa detineas vel amoena -es. *al.* *nota*: FRONTO p. 226, 4 N. proavus vester . . . histrionibus interdum sese -vit. *praepositiones*: per: HIER. epist. 65, 15, 2 filiae regum . . . per murram et guttam . . . -ant eum, cuius thronus in saeculum saeculi est. super: VVLG. psalm. 29, 2 nec -asti inimicos meos super me (*cf.* CASSIOD. in psalm. 29, 1 -asti posuit pro -are fecisti *eqs.*). in: VVLG. psalm. 91, 5 -asti me . . . in factura tua.

c *absolute*: CIC. fin. 1, 6 Theophrastus mediocriterne -at . . . ? ac. 1, 10 an quia -at Ennius, Pacuvius, Accius *eqs. ibid.* quanto magis philosophi -bunt. Brut. 276 ut doceret, ut -ret, ut moveret *orator* (*cf.* QVINT. inst. 3, 5, 2 ut doceat, moveat, -et *orator.* 8 pr. 7. 12, 10, 59 FRONTO p. 150, 20 N.). 322 -andi gratia. opt. gen. 5. 16. orat. 65 cum sit iis propositum non perturbare animos, sed placare potius nec tam persuadere quam -are. 69 ut probet, ut -et, ut flectat *ter* (*cf.* AVG. doct. christ. 4, 12, 27). HOR. epist. 2, 1, 155. ars 333 aut prodesse volunt aut -are poetae. SEN. epist. 121, 2. MART. 7, 76, 6 -as, Philomuse, non amaris. GRAMM. suppl. 239, 30 Euterpe . . . interpretatur bene -ans (*cf.* FVLG. myth. 1, 15 p. 26, 3). PELAG. in II Tim. 4 p. 894[D] qui -are desiderant, non compungere. AVG. in psalm. 32, 2 serm. 1, 6 quis enim sic -at, quam ille qui fecit omnia, quae -ant? 148, 3 quibus tribuit dominus mentem discernendi ista, -andi atque laudandi. *accedit abl.*: AVG. civ. 6, 10 p. 270 scaenicus autem ludendo potius -ret quam fallendo deciperet.

d *intransitive pro reflexivo*: PRISCILL. tract. 5, 83 corporalibus concupiscentiis -antes facturam corporis sui assignantes diabolo putant se nescire quae faciunt. RVFIN. hist. 3, 29, 2 ut . . . unusquisque carne sua in quod -ret abuteretur. GREG. TVR. Franc. 3, 15 hoc quasi ioco -ans dixit (9, 20 vit. patr. 6, 3 glor. conf. 81). vit. patr. 6, 2 -ans ieiuniis. AVG. civ. 1, 9 p. 16 qua (*infirmitate*) -at lingua blandiens et humanus dies et reformidatur vulgi iudicium. *cf.* CASSIOD. *l. 28.* *dub.*: CORP. IV suppl. 3811 int⟨e⟩ger -a mecum cane. *seq. inf.*: LEX Burg. lib. const. 103, 5 ita ut nec ille nec aliorum servus hoc illis facere -et.

2 *res corporeae* -ant: a *aliquem*: CIC. Verr. 3, 89 eum multo magis figura et liniamenta hospitae -bant. 3, 143 statuae. 5, 4 *signa.* 5, 132 hic ornatus, haec opera atque artificia, signa, tabulae pictae Graecos homines . . . -ant. leg. agr. 2, 76 quem Capua magis quam Roma -et. Flacc. 71 crassi agri. p. red. ad Quir. 3 res familiaris. Rab. Post. 16 te -at amplissimus civitatis gradus, sella curulis *eqs.* leg. 2, 3 hic locus. Cato 51. 52 malleoli, plantae, sarmenta, viviradices, propagines nonne efficiunt, ut quemvis cum admiratione -ent? 53. orat. 36 in picturis alios horrida inculta, abdita et opaca, contra alios nitida laeta collustrata -at. 169 pictura. Att. 1, 1, 4 Hermathena tua valde me -at. 1, 8, 2. 2, 1, 10 *al.* ad Q. fr. 3, 9, 2 *villae* (PLIN. epist. 9, 7, 2 ut -ant ita exercent *villae*). CATVLL. 103, 3 nummi. HOR. sat. 1, 1, 57 plenior . . . copia. 2, 8, 17 Albanum . . . sive Falernum *vinum.* carm. 3, 27, 62 sive te rupes et acuta leto saxa -ant. OV. met. 12, 158 tibia. SEN. contr. 2, 1, 26. SEN. benef. 7, 10, 5 si quem -at patrimonii sui liber magnus *eqs.* nat. 4 praef. 1 -at te . . . Sicilia et officium procurationis otiosae -bitque. epist. 34, 1 agricolam arbor . . . -at. *al.* CVRT. 8, 7, 12 Persarum te vestis et disciplina -at, patrios mores exosus es. PLIN. nat. 37, 183 thelycardios *gemma* . . . Persas . . . magnopere -at. MART. 2 praef. 9 an te -et contra retiarium ferula. 3, 77, 1 nec mullus nec te -at . . . turdus *eqs.* 11, 70, 7 si te -at numerata pecunia. IVV. 8, 137 si te -ant hebetes lasso lictore secures. PLIN. epist. 2, 15, 2 me praedia materna parum commode tractant, -ant tamen. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 40 p. 559 *caro* verbecina illum [in] Iudaica -arat (-aret *codd.*). pall. 4 vestis inflatior. AVSON. Mos. 169 nec solos hominum -at scaena locorum. VVLG. II reg. 19, 35 aut -are potest servum tuum cibus. AVG. in psalm. 7, 11 ut renes eum increpare potuerint, non -are. serm. 159, 4, 5 -at te aurum tuum, oculos tuos -at. *al.* *accedit abl.*: CIC. leg. 2, 4 me quidem ipsae illae nostrae Athenae non tam operibus magnificis exquisitisque antiquorum artibus -ant quam recordatione summorum virorum. OV. met. 15, 203 tunc herba recens et roboris expers turget et insolida est et spe -at agrestes. b *aliquid*: SEN. Herc. f. 405 bella -at cruor. dial. 7, 9, 2 *herbula* quamvis -et oculos. 9, 2, 11 foedam corporum scabiem -at quidquid exasperat. 11, 9, 2 *angustum animum* terrena -ant. TAC. dial. 22 *tectum* visum et oculos -et.

c *absolute*: VARRO Men. 340 quae simul sint *βιωφελῆ* et -ent. CIC. Verr. 5, 123 *imagines regum* pictorum artificio -bant. Flacc. 72 placuit oppidum; regio -vit. p. red. ad Quir. 4 haec omnia desiderata magis quam assidue percepta -ant. fin. 2, 106 corporis . . . voluptas si etiam praeterita -at. Lael. 86 tenuis victus cultusque. off. 1, 25 -ant etiam magnifici apparatus *eqs.* ad Q. fr. 3, 1, 5. SEN. dial. 9, 7, 2 non -bit popina secreta. COLVM. 3, 21, 4 haec (*poma*) quamvis plurimum -ent, utilitas tamen vincit voluptatem. MART. 10, 93, 5 rosa. QVINT. inst. 10, 3, 23. AVG. civ. 5, 20 p. 231 *alimenta.* quaest. euang. 2, 18 cum tanto minus -ant carnalia. *seq.* si: SEN. benef. 1, 12, 4 sicut gregalia quoque poma et post paucos dies itura in fastidium -ant, si provenere maturius.

3 *res incorporeae* -ant: a *aliquem*: LVCIL. 186 hoc 'nolueris' et 'debueris' te si minus -at. 532 fundi -at virtus te. RHET. Her. 3, 12, 22 auditorem . . . varietas maxime -at (CIC. Att. 2, 15, 1. COLVM. 2, 6, 2 nisi si quos multiplex varietas frugum et inanis -at gloria. HIER. epist. 52, 6, 3 ciborum me varietas ac novissime damna ipsa -ant). RHET. Her. 4, 2, 3. 4, 4, 6. CIC. div. in Caec. 24. Verr. 1, 35 omnis dominatio regnumque iudiciorum. 2, 106 hominis gravitas, scientia iuris, practoris auctoritas (MART. 11, 104, 21). 2, 107 Voconia lex (AVG. in psalm. 118 serm. 20, 6. serm. 153, 8, 10 *bis.* in euang. Ioh. 41, 11 -at me lex, -at me quod iubet lex, -at me ipsa iustitia). 3, 115 quos . . . non solum libido et voluptas, verum etiam ipsius nequitiae fama -at (Lael. 15. SEN. epist. 87, 31 fama pecuniae. PAVL. NOL. epist. 23, 20). 4, 211 recentia exempla (CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1). 6, 44 Rab. perd. 13 Catil. 1, 13. 3, 26 nihil me mutum potest -are, nihil tacitum (Mil. 43 fin. 2, 107 *bis.* Att. 5, 20, 1. 9, 9, 1. 14, 6, 1. 15, 11, 3. 16, 12 epist. 4, 4, 5 SEN. epist. 22, 14). Flacc. 71 otium (*opp.* odio est. ad Q. fr. 3, 9, 2. OV. trist. 1, 7, 26 ut vivant et non ignava legentem otia -ent admoneantque mei *libelli.* MANIL. 4, 511). har. resp. 51 Cael. 39 quem non quies, non remissio, non aequalium studia, non ludi, non convivia -rent (rep. 1, 30 studia Graecorum. de orat. 1, 193 Brut. 23 top. 72 ad Q. fr. 3, 9, 2). Pis. 59 supplicationes. 81 species . . . et pulchritudo *virtutis.* Planc. 13. Phil. 3, 26 sors divina. 13, 1 bellum servile. rep. 1, 19 cognitio ipsa rerum consideratioque. 3, 26 bonitas et iustitia. leg. 2, 3 alia quoque causa (PLIN. epist. 2, 14, 1 *opp.* exercent). fin. 1, 4 sermo patrius (TAC. dial. 14). fin. 1, 57 stulti . . . malorum memoria torquentur, sapientes bona praeterita grata recordatione renovata -ant. Tusc. 5, 61 quoniam te haec vita -at (de orat. 3, 56 PLIN. epist. 3, 1, 2. PANEG. 12, 12 soluta legibus vita. AVG. psalm. 57, 10 praesens vita). *al.* Lael. 98 assentatio (99 *syn.* allectant et invitant). de orat. 1, 130 nihil . . . fiat nisi ita, ut deceat et uti omnes moveat atque -et. 1, 193 philosophia (epist. 4, 4, 4 omnis ars et doctrina liberalis et maxime philosophia). 3, 42 vox . . . tuus sonus et subtilitas ista (GELL. 11, 13, 4 sonus . . . sententiae). 2, 260 naturā . . . nos noster -at error. 3, 98 (*syn.* ceperunt). 3, 159 *verba* (AVG. in psalm. 118 serm. 20, 5 me in ea veritas, non verba -ant). Brut. 13 litterae (Att. 7, 24. 11, 16, 4. 14, 18, 4 epist. 5, 19, 1. 9, 16, 1 ad Q. fr. 3, 9, 2). 265 oratio (TAC. dial. 14 -asset te et Apri nostri accuratissimus sermo . . . et Materni . . . oratio. 31 FRONTO p. 87, 14 N. SVLP. SEV. dial. 1, 12, 6). orat. 147 arborum altitudo (AMM. 16, 1, 5). 234 fulmina *orationis.* fat. 8 alios dulcia, alios subamara -ent (*cf.* HIER. epist. 121 praef.). Att. 2, 1, 3 *bis.* 4, 11, 1 epistulae (15, 7. ad Q. fr. 3, 1, 19 SEN. epist. 74, 1. *cf.* CIC. epist. 2, 4, 1 *duo genera epistularum*). 12, 6, 2 liber (OV. trist. 4, 1, 35 libelli). 15, 4, 3 Idus Martiae. *al.* epist. 1, 7, 7 *opp.* offendat. 1, 7, 10 status hic rei publicae. 3, 8, 7 instituta (*opp.* laedi). *al.* ad Q. fr. 1, 1, 5 *et saepe.* HOR. sat. 1, 3, 40 ipsa haec *vitia* -ant veluti . . . polypus (SEN. suas. 2, 23 quin nunc vos ipsa quae offensura sunt vitia -ent. SEN. dial. 10, 12, 8). epist. 1, 10, 30 res nimio -vēre secundae. 1, 17, 12 grata quies et . . . somnus. 2, 2, 127 dum mea -ent mala me vel denique fallant (AVG. in psalm. 25, 2, 7 aliquid mali. in euang. Ioh. 73, 1 quando enim nos -ant mala et non -ant bona *eqs.*). PROP. 4, 5, 41 ne te Medeae -ent probra sequacis. OV. ars 1, 623 -ant etiam castas praeconia formae. SEN. contr. 4 praef. 1 quod populum et -et et revocet. *al.* VAL. MAX. 8, 2 amb. praef. *opp.* offendere. SEN. benef. 3, 17, 3 beneficium (4, 15, 2). dial. 10, 17, 6 ambitio (HIER. epist. 22, 41, 5 vana saeculi . . . ambitio). epist. 117, 33 adice nunc quod assuescit animus -are se potius quam sanare et philosophiam oblectamentum facere. *al.* PS. SEN. mon. 145 etiamsi criminatio te -verit, criminator offendat. COLVM. 8, 2, 14 humilitas *avium. al.* PETRON. 92 curiosum principium. PLIN. nat. 13, 21 crassitudo *unguenti.* MART. 12, 14, 9 animosa pericula (*cf.* AVG. serm. 340, 1). QVINT. inst. 10, 1, 43 alios recens haec lascivia deliciaeque . . . -ant. *al.* IVV. 6, 367 sunt quas . . . mollia semper oscula -ent et desperatio barbae (*i. eunuchi*). PLIN. epist. 4, 12, 6 assensio et laus (*ibid.* gloriā famāque ducuntur. *cf.* NICET. psalm. 8, p. 75, 12 -at dominum . . . laus). 5, 1, 12 *opp.* angunt.

7, 3, 3 solitudo (APVL. met. 5, 18 ruris huius vocalis solitudo). *al.* paneg. 45 sua quemqne natura. FRONTO p. 106, 19 N. salubritas ruris huius. TERT. nat. 1, 3. patient. 15 p. 22 fidelem -at *patientia.* FIRM. err. 16, 5 aegrotantes contraria -ant. HIER. epist. 45, 5, 2 bono tuo crassus sis, me macies -at et pallor. VVLG. deut. 12, 15 sin autem ... te esus carnium -verit. Sirach 26, 16 gratia mulieris sedulae -bit (*cf. p. 422, 11*) virum. AVG. civ. 6, 6 p. 257 *crimina.* in psalm. 26, 2, 12. 33 serm. 2, 8 *opp.* offendit. 57, 4 ut -et te iustitia, sicut -bat iniquitas (84, 15). 118 serm. 17, 3. serm. 21, 3 peccatum. 159, 2, 2. *al.* *accedit abl.*: CIC. de orat. 3, 25 quae etsi nos vocibus -ant. SEN. dial. 11, 18, 2 quod te diversa virtute -et. 12, 9, 5 nos speciosa sed fallaci voluptate. MIN. FEL. 14, 3 me subtili varietate. NICET. psalm. 13 p. 81, 13 si et nostra vox fuerit inoffensa vel consona labiorum cymbalis bene sonantibus et nos -bit et andientes aedificabit. propter: AVG. civ. 19, 8 p. 368 quorum enim nos vita propter amicitiae solacia -bat. b *aliquid*: CIC. Tusc. 2, 64 si vacet populo neque plausum captans se tamen ipsa -et *amplitudo et exaggeratio animi.* off. 1, 98 pulchritudo corporis ... movet oculos et -at hoc ipso (PLIN. epist. 3, 6, 3 talia denique omnia ut possint artificum oculos tenere, -are imperitorum). de orat. 3, 25 ut unum sensum dissimili genere -ent *voluptates* (*syn.* oblectant). SEN. dial. 9, 2, 12 quaedam, quae corpus quoque nostrum cum quodam dolore -ent. 11, 6, 8 dei natura assidua et citatissima commutatione vel -et se vel conservet. epist. 81, 23 at contra sapientia exornat omne beneficium ac sibi ipsa commendat et se assidua eius commemoratione -at. PLIN. nat. 30, 104 miserias copia spei -at. LACT. inst. 5, 1, 12 -bit se conscientia, gaudebitque mens in veritatis se luce versari. HIER. epist. 21, 13, 4 haec sua omnes suavitate -ant (*syn.* capiunt, devinciunt). VVLG. prov. 13, 19 desiderium si compleatur, -at animam (ἡδύνουσι. *cf.* AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 22 quod -et atque invitet animum. GREG. M. moral. 32, 43 clandestina ... consilia unde quasi animum blanda -ant). Sirach 1, 12 timor domini -bit (τέρψει) cor. AVG. in psalm. 98, 5 non enim quod sonat sine ratione -at aurem et verbum dei non -at cor (99, 1 neque enim -at aures eius nisi vox eius). serm. 159, 2, 2 *saepius.* 159, 5, 6 carnem ... vestram -ant illicitae voluptates: mentem vestram -et invisibilis ... iustitia (NOVELL. Iust. 62, 2, 4 permutatio et varietas et usus rarior mentes humanas -ant). c *seq. enuntiatum: interrogatio indirecta*: SEN. benef. 1, 15, 4 cum -ant cogitantem magis a quo quam quid acceperis. cum: AVG. in psalm. 96, 1 qui (*spiritus*) vos -et, cum leguntur prophetiae. quod: SEN. contr. 7 praef. 8 -bat illum in declamationibus, quod schemata sine periculo dicebantur. suas. 2, 8 nunc me -at, quod fugerunt treceni. TAC. dial. 14 me ... sermo iste infinita voluptate affecisset atque id ipsum -at, quod *eqs.* PLIN. epist. 7, 20, 2 quam me -at, quod *eqs.* AVG. civ. 11, 32 p. 507 hoc me -at plurimum, quod *eqs.* anim. 4, 24, 39 alios non tantummodo -are possit, verum aedificare, quod loqueris. si: MART. 7, 87, 5 -at Marium si perniciosus ichneumon, pica salutatrix si tibi, Lause, placet. AVG. in euang. Ioh. 32, 3 hoc eos magis -at si amentur. *infinitivus*: AVG. serm. ed. Mai 107, 1 quantum splendor animi vestri -at audire. *acc. c. inf.*: PROSP. in psalm. 130, 2 mens perfectae humilitatis -at a proposito intrepide de hac se lege constringi. d *absolute* (*vel obiecto supplendo, nota c. dat.*: GREG. TVR. Franc. 5 praef. si tibi, o rex, bellum civile -at): VARRO rust. 1, 4, 1 priores partes agit qnod utile est quam quod -at. CIC. Arch. 16 haec studia ... -ant domi (*syn.* oblectant, ornant; *opp.* impediunt. *cf.* SEN. contr. 10 praef. 1 leviter tacta *studia* -ant, contrectata et propius admota fastidio sunt. SEN. benef. 7, 1, 4 sic in hoc studio multa -ant, pauca vincunt). CIC. fin. 5, 51 quid historia -et (PLIN. epist. 5, 8, 4). Tusc. 5, 13 quia ... Stoicorum ista magis gustata quam potata -ant. Lael. 22 quae *amicitia* tamen ipsa et -at et prodest (off. 1, 120 *amicitiae* minus -ent et minus probentur). 51. de orat. 3, 97 quod (*genus dicendi*) non solum -et, sed etiam sine satietate -et. 3, 157 verbum (orat. 94 vel quod -at vel quod decet *verbum.* SEN. epist. 75, 5 non -ent verba nostra, sed prosint). 3, 197 nisi natura moveat ac -et. Brut. 75 *Naevi* bellum Punicum quasi Myronis opus -at. orat. 78 oratio. Att. 4, 18, 2 nulla est res publica, quae -et, qua acquiescam. *al.* OV. ars 2, 75 iamque novum -at iter. SEN. suas. 1, 5 quibus etiam quae prosunt ita tamen, ut -ent, suadenda sunt. PHAEDR. 2 prol. 10 dictorum sensus ut -et varietas. SEN. dial. 6, 18, 1 *opp.* offendere. 7, 7, 4 cum maxime -at *voluptas* (7, 9, 2 nec quia -at, placet, sed si placet, et -at *voluptas.* epist. 124, 2 nulla enim *voluptas* non invitat, nulla ⟨non⟩ -at). epist. 39, 6 ubi turpia non solum -ant, sed etiam placent. 45, 1 lectio certa prodest, varia -at. *al.* MART. 5, 16, 1. QVINT. inst. 11, 3, 154 tria autem praestare debet pronuntiatio: ⟨ut⟩ conciliet, persuadeat, moveat, quibus natura cohaereat, ut etiam -et. 11, 3, 178 in quibusdam virtutes non habent gratiam, in quibusdam vitia ipsa -ant. decl. 255 p. 45, 10 (*ibid.* prodest, nocet). PLIN. epist. 2, 3, 3 FRONTO p. 12, 4 N. GELL. 14, 6 tit. TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 365, 25 an -bit titulus officii? spect. 29 si scaenicae doctrinae -ant. PANEG. 10, 2 nec magis recepta -ant quam expectata iuverunt. HIER. epist. 22, 8, 2 non sic avaritia quatit, inflat superbia, -at ambitio. AVG. civ. 11, 25 p. 496 quae *res* non ad aliud referenda per se ipsa -at. 13, 5 p. 562 ut autem diligatur et -et vera iustitia (in psalm. 118 serm. 9, 1). *et saepe.* *accedit abl.*: CIC. leg. 1, 31 levitate ... et suavitate -ans *voluptas.* Att. 4, 16, 1 haec epistularum frequentia non tam ubertate sua quam celeritate -vit. VAL. MAX. 2, 10 ext. 1 alienigenis exemplis, ut domesticis aspersa ipsa varietate -ent. QVINT. inst. 9, 2, 66 *usus* ipsa novitate ac varietate ... -at. FRONTO p. 140, 15 N. ut unum et id verbum vetustate noscatur et novitate -et. APVL. met. 8, 2. DON. Ter. Ad. praef. 1, 3 prodest et -at *fabula* actu et stilo. in *c. abl.*: AVG. civ. 9, 15 p. 388 quod possit -are in daemonum immortalitate, miserum est (*opp.* offendere). in psalm. 118 serm. 9, 1 et in laboribus et doloribus debet -are iustitia. ord. 2, 19, 51 quod -at in parte sive loci sive temporis.

4 *impersonaliter* (*cf.* PRISC. gramm. II 561, 12 *sqq.* III 229, 22): CIC. epist. 7, 23, 3 si te -at quod tibi destinaras..., habebis. SCRIB. LARG. 104 vel si quos magis -at. PLIN. epist. 1, 20, 18 -are persuadere copiam dicendi spatiumque desiderat. BACHIAR. fid. 5 p. 1033[A] atque cum libuerit, uti, et cum -verit, abstinere in hominis potestate consistere. *seq. obiectum et inf.* (*cf.* PRISC. gramm. III 230, 6): CATO orig. 1, 1 quos -at populi Romani gesta describere. CIC. Tusc. 3, 63 quos in luctu cum ipsa solitudine loqui saepe -at. Cato 49 -bat eum ... praedicere. de orat. 2, 14 nos ... venisse -at. 2, 24 meque ... hoc ipsum nihil agere ... -at. HOR. sat. 2, 1, 28 me pedibus -at claudere verba Lucili ritu. 2, 3, 249. SEN. epist. 12, 3 quid te -vit alienum mortuum tollere? (*cf.* 65, 15. 70, 10). 81, 24 non enim illum accipere, sed accepisse -at. COLVM. 5, 11, 6 quosdam ... -at ... facere. QVINT. inst. 1, 1, 29 in epistulis secretis et familiaribus -bit ne hoc quidem neglectum reliquisse. SCHOL. Stat. Theb. 9, 185 -bat Thebanos secure insultare cadaveri. AVG. conf. 5, 10, 18 -bat superbiam meam extra culpam esse. 10, 3, 4 -at bonos audire praeterita mala. epist. 127, 1. 166, 4, 9 quos -bat vocari Rabbi. serm. 109, 3, 3 -at te inebriari ... -at te spectare et nugari ... -at te adulterari. *al.* *seq. infin. solus*: OV. rem. 103 -at Veneris decerpere fructum. SEN. benef. 2, 10, 3 alioqui non bene facere -at, sed videri bene fecisse. 2, 14, 2 ea dare quae non tantum accipere sed etiam accepisse -et. 7, 26, 2 dedisse. PLIN. epist. 1, 24, 2 emisse. CAPITOL. Gord. 24, 5 -at sane boni esse principis socerum. Maximin. 3, 3. DON. Ter. Hec. 511 quibus interesse -et. COMMENT. Lucan. 4, 570 dolorem mortis sentire -at. 5, 812. AMBR. obit. Valent. 79 in vestris nominibus adhaerere iuvat atque -at ... requiescere. PS. AVG. serm. 225, 1 ut imitari non pigeat, quod celebrare -at. *seq. acc. c. inf.*: CIC. epist. 7, 2, 2 me -vit tantum studium bonorum in me extitisse. CASSIOD. var. 1, 31, 1 Romana sit vox plebis, quam -et audiri (*sim.* 2, 40, 3). *seq.* quando: AVG. serm. 278, 5, 5 -bat te, quando fecisti malum.

B *passive* (*saepe sensu reflexivo*) *i. q. laetor, gaudeo*: 1 *aliquis* -atur: a *aliqua re* (*c. dat. p. 427, 65*): VARRO ling. 5, 9 cum poeticis multis verbis magis -er quam utar, antiquis magis utar quam -er (CIC. Balb. 42 de orat. 3, 159 Att. 10, 1, 3. *cf.* fin. 4, 60 verborum magnificentia ... et gloria. de orat. 1, 149 verborumque frequentia). 8, 32 neque potius -remur suppellectile. 9, 46 varietate (CIC. nat. deor. 1, 22. IVST. praef. 1 seu aemulatione gloriae sive varietate et novitate operis). Men. 519 bellus homo magis -atus Stoicorum pancratio quam athletarum. 3, 2, 8 qua (*villa*) magis -atus esset. RHET. Her. 4, 23, 32 puerili elocutione. 4, 34, 45 mater cotidianis nuptiis -etur. 4, 51, 64 nos Samiis (*sc. vasis*) -bimur (*cf.* CIC. Verr. 5, 98 vasis Corinthiis. PLIN. epist. 3, 1, 9 Corinthia, quibus -atur nec afficitur). CIC. *saepe, ex. gr.*: Verr. 3, 7 praediis maxime -amini (Catil. 2, 20. *cf.* Att. 1, 6, 2 Tusculano). 4, 8 si non virtute, non industria, non innocentia, non pudore, non pudicitia, at sermone, at litteris, at humanitate eius -amini (har. resp. 18 leg. 1, 5 Att. 2, 12, 4. 4, 11, 2. 14, 10, 3 epist. 9, 20, 1 ad Q. fr. 3, 1, 22 SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 9). 5, 3. 57 aut gemma aut anulo (fin. 5, 92). 5, 103 munere (Tusc. 5, 90 epist. 3, 9, 3). 5, 124 *bullarum* non opere -batur, sed pondere (HIER. epist. 48, 4, 1). leg. agr. 2, 13 genere eloquentiae (*cf.* PETRON. 59 colliberti eloquentia). Catil. 2, 20 praediis lectis, familiis magnis, conviviis apparatis (ac. 5, 100. Cato 46 propter sermonis delectationem tempestivis quoque conviviis -or. epist. 9, 26, 2. *cf.* SEN. dial. 11, 10, 10 cum immensis epulis non -retur tantum, sed gloriaretur). CIC. Mur. 38 populum ac volgus imperitorum ludis ... -ari (AVG. civ. 6, 9 p. 263). Flacc. 33 laude (Brut. 24. 49 SEN. apocol. 13 PS. APVL. Ascl. 9 AVG. civ. 1, 28 p. 44 AVIAN. fab. prol. 18. *cf.* VAL. MAX. 8, 14, 2 familiari cultu et prompta laudatione). CIC. Arch. 30 cogitatione quadam speque. Sest. 104 populus ... otio et dignitate optimi cuiusque et universae rei publicae gloria -atur (Phil. 11, 38 QVINT. decl. 377 p. 421, 2). 124 quo (*spectaculi genere*) multitudo maxime -atur (*cf.* VAL. MAX. 5, 1, 8 spectaculo). Cael. 25 *suavitate humanitatis* (SEN. dial. 1, 4, 4 *herbae* praedulci admodum suavitate -ati atque exsatiati sumus. AVG. spir. et litt. 10, 16 suavitate iustitiae). Lig. 8 eius ingenio studiisque (fin. 1, 4 ingenuis studiis atque artibus [*syn.* gaudeant, teneantur]. off. 1, 4 epist. 3, 9, 3. 13, 10, 2. 13, 28, 2. 13, 30, 1 LVCC. Cic. epist. 5, 14, 3 VITR. 5, 11, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 160, 5). CIC. leg. 1, 42 tyrannicis legibus. 2, 2 hoc loco (Lael. 68 phil. frg. V 19. PAVL. FEST. p. 81 quod eae [*Musae*] secretis locis propter studia liberalia -entur. AMM. 18, 7, 7 ominoso sane et loco et incepto). fin. 1, 4 Euripidis fabulis (SEN. suas. 3, 7). 2, 3 eius oratione perpetua (de orat. 1, 164). 2, 72 -or enim ... -or, inquam, et familia vestra et nomine (*cf.* Catil. 2, 20). 3, 8 his libris eum malo quam reliquo ornatu villae -ari (NEP.

Dat. 3, 4). Tusc. 1, 41 suis cantibus (Hyg. astr. 2, 7 p. 43, 9 cantu). 2, 10 quam sim hesterna disputatione tua -atus vel potius adiutus. 5, 99 civitates . . . parsimonia -antur. Cato 51 *voluptatibus* (Avg. civ. 6, 7 p. 258. *cf.* Lampr. Alex. 41, 6 *genere voluptatis*). 85 *errore* (Min. Fel. 3, 3 erroribus *fluctuum*). nat. deor. 2, 131 novitate ... et copia (Vitr. 4, 1, 10 formae novitate. Ivst. praef. 1. Avg. civ. 9, 4 p. 371 novitate verborum). div. 1, 59. 2, 30. Lact. 65 ut ne criminibus aut inferendis -etur aut credat oblatis (Avg. civ. 2, 29. 4, 1. 26. 18, 10. 12). off. 1, 69 re sua familiari (1, 92). Brut. 66 antiquitate (83). 287 vino (Vopisc. Aurelian. 49, 9 vino russo. *cf.* Svet. Aug. 77 Rhetico). orat. 167. Att. 1, 20, 4 opinione. 1, 20, 6 Latinis meis. 6, 6, 1 obsequio et comitate adulescentis (Ps. Apvl. Ascl. 9 Avg. civ. 2, 29 p. 96). 14, 13, 1 utrum magis tumulis prospectuque an ambulatione ἀλιτενεῖ -er. epist. 3, 6, 1 facto (3, 6, 3. Nep. Dat. 3, 4 -atus cum facto tum ornatu). 4, 3, 1 bonis (*opp.* laborare. 6, 5, 3. Avg. civ. 13, 21 p. 586 utrum inhaereat communi omnibus bono an proprio -etur). 6, 6, 8 ingeniis (Lig. 8 Val. Max. 8, 7, 5 Sen. apocol. 3 Fronto p. 105, 12 N.). ad Q. fr. 1, 1, 45 epistula (3, 1, 19). 3, 1, 22 litteris, sermonibus, cenis (Verr. 3, 7. Hor. epist. 2, 2, 59 hic -atur iambis ille Bioneis sermonibus et sale nigro). 3, 3, 4 illo declamatorio genere duci et -ari videtur. ad Brut. 2, 4, 2 Philippicis nostris. Balb. Cic. Att. 8, 15ᵃ, 3 adventu. Lvcc. Cic. epist. 5, 14, 1 si solitudine -are. Caes. civ. 3, 82, 2 imperio. Nep. Att. 14, 1 ut non minus animo quam ventre convivae -rentur (Avg. civ. 10, 19 p. 433 non cuiuslibet corporis fumo, sed supplicantis animo -antur). Hor. carm. 4, 1, 23 lyraque et Berecyntia -bere tibia. Vitr. 9 praef. 16 Accii . . . carminibus (*cf.* Svet. Tib. 70 *Graecis poematibus*). *al.* Sen. contr. exc. 6, 3 egestate. Val. Max. 3, 3 ext. 1 *al.* Sen. dial. 1, 1, 6 cogita filiorum nos modestia -ari, vernularum licentia. 2, 16, 4 iocis temperatis -amur, immodicis irascimur (Ps. Avr. Vict. epit. 9, 17 seriis ioca, quibus -batur, admiscens). 3, 6, 4 non quia -atur ullius poena (*cf.* 5, 20, 1 novo genere poenae). *al.* epist. 95, 47 ne homines quidem -antur (dilectantur *BA*) fuligine. *al.* Colvm. 9, 13, 13 magnis fructibus -antur. Petron. 7 illa urbanitate. 61 affabilitate amici. 65. 112. Plin. nat. 8, 149 *canis* specie (Vvlg. sap. 13, 3 quorum . . . specie [τερπόμενοι]). 14, 92 aromatite. 26, 63. 35, 131 *Hyacintho* (*sc. pictura*). 36, 49. Mart. 9, 62, 4 -atur odore, non colore. 10, 45, 5. Qvint. inst. 2, 2, 13 nomine (Apvl. met. 7, 10 puellam ... lupanaris ... -ari nomine). 8, 2, 21 *al.* Ivv. 16, 6 harena. Plin. epist. 2, 10, 7 clamore. Svet. Aug. 89 comoedia. Tib. 40. Fronto p. 156, 15 N. ea re profecto pueri laudent, convivae -entur. Apvl. met. 10, 19 multiformibus ludicris (Amm. 14, 7, 3 ludicris cruentis). Ps. Apvl. Ascl. 9 hominum enim admirationibus, adorationibus, laudibus, obsequiis caelum caelestesque -antur. Tert. spect. 19 sanguine humano. pall. 3. Paneg. 3, 7 non -ari societate rerum nisi pares annis. Vopisc. Tac. 11, 3 vitreorum diversitate atque operositate. Firm. err. 4, 3. 12, 2 *bis*. Evtr. 6, 14, 2 loci amoenitate et aquarum abundantia (Pallad. hist. mon. I 49 p. 334ᴮ hortorum amoenitatibus -atur [περὶ κῆπον ἀσχολούμενος]). Hyg. astr. 2, 5 p. 39, 4 *corona*. Fvlg. Virg. cont. p. 93, 11 -ari sono et saturari cibo (*cf.* Hyg. astr. 2, 17 p. 57, 7 sonitu inaudito). Ambr. epist. 30, 7 actibus. Hier. epist. 30, 13, 2 gemma bibant, serico niteant, plausu populi -entur. 31, 3, 2 frigidum non refugiens calidis -atur. *al.* Itala (Aug. civ. 10, 5 p. 408) *et* Vvlg. psalm. 50, 18 holocaustis non -beris (οὐκ εὐδοκήσεις). Vvlg. prov. 20, 1 quicumque his -atur (συμπλέκεται), non erit sapiens. sap. 6, 22 si ergo -amini sedibus et sceptris (ἤδεσθε). II Macc. 15, 27 praesentia dei (εὐφραν θέντες). Avg. civ. *saepe, ex. gr.*: 3, 5 p. 102 falsis *adulteriis*. 4, 31 p. 186 fallacia. 8, 14 p. 341 ludorum obscaenitatibus et poetarum figmentis (*syn.* capiuntur). fid. et op. 16, 23 aut si quid aliud vel facinerosum vel flagitiosum in viro noverat *uxor* quo -ata vel libidinem explebat *eqs.* Zacch. 2, 11 proprietate criminis. Bachiar. fid. 4 p. 1031ᴬ *assertione*. Physiogn. 86 p. 115, 6 detrectatione. Mart. Cap. 2, 162 isdem corporibus. Sidon. epist. 4, 12, 4 totum, quo instrui, quo -ari valerem. Boeth. mus. 1, 1 co. *ibid.* durioribus -antur modis gentes. *nota*: Bened. reg. 33 si quisquam huic vitio deprehensus fuerit -ari (*interp.* dilectari).

de bestiis: Varro rust. 2, 3, 7 quod potius silvestribus saltibus -antur quam pratis. 2, 4, 5 quod (*pecus*) -atur non solum aqua, sed etiam luto. 3, 7, 8 -antur *columbae* milio. 3, 11, 1 quod eo (*loco palustri*) maxime -antur *anates*. 3, 16, 31. Cic. nat. deor. 1, 77 quae (*belua*) non sui generis belua maxime -etur. Colvm. 8, 8, 3 quoniam eo colore praecipue -atur hoc genus avium. 8, 9, 2 quod semine huius maxime -antur *turtures*. 9, 8, 13 Itin. Alex. 3, 3 Evstath. Bas. hex. 8, 3 p. 949ᴬ.

b *aliquo*: Cic. Verr. 3, 77 si istis hominibus -emini. Arch. 12 hoc homine. fin. 5, 3 *Sophoclem* scis quam admirer quamque eo -er. 5, 42 aequalibus. Cato 26 adulescentibus (nat. deor. 1, 79). 44 cereo funali et tibicine. 48 *v. p. 428, 82.* off. 1, 56 ut aeque quisque altero -etur ac se ipso. orat. 36 Ennio. Att. 7, 2, 4 filiola tua te -ari laetor. *al.* Nep. Dion 2, 3 neque vero minus ipse Plato -atus est Dione. Vell. 1, 17, 3 ut -ari ante eum paucissimis, mirari vero neminem possis. Sen. dial. 5, 37, 5 ergo te Ennius, quo non -aris, odisset, et . . . Cicero, si derideres carmina eius, inimicus esset. epist. 50, 2 fatuo. Svet. Claud. 34 bestiariis meridianisque adeo -batur. Apvl. met. 10, 22 nec Minotauri matrem frustra -atam putarem adultero mugiente. flor. 17 p. 78 summumque argumentum amoris frequentibus -ari, cessantibus obirasci. Vopisc. Aurelian. 50, 4. Hyg. astr. 2, 27 p. 69, 13 quod non minus hoc (*Croto*) Musae quam Liber Satyris sit -atus. Hier. epist. 54, 7, 3 scit *vidua*, quid amiserit, quo -ata sit. Avg. civ. 19, 12 p. 373 eis quippe ad nutum obtemperantibus sine dubio -atur. epist. 55, 10, 18 deo (serm. 255, 7, 7 *bis*). mus. 6, 11, 29 *opp.* offendi. Varro rust. 2 praef. 6 qui vehementer -aris pecore. Caes. Gall. 4, 2, 2 *iumentis*. Pavl. Fest. p. 81 eo genere animalis Mars -ari putaretur.

c *acc. praepositione*: ab: Cic. div. in Caec. 44 ut me ab eo -ari facilius quam decipi putem posse. rep. 3, 42 significabant ab eo se esse admodum -atos. fin. 1, 14. Brut. 193 cum a mediocri aut etiam malo -atur. orat 195 ut ab altero non -ere, alterum oderis. Att. 4, 11, 2 abs te. cum: Hyg. astr. 2, 27 p. 69, 4 *Crotum* domicilium in monte Helicone habuisse et cum Musis solitum -ari. Vvlg. Sirach 31, 24 et anima illius cum ipso -bitur. de: Cic. off. 1, 135 neque enim isdem de rebus nec omni tempore nec similiter -amur. ex: Avg. in psalm. 57, 10 ergo nec ex praeterita vita nostra nec ex praesenti -ari debemus. *ibid.* ex praesentibus -atus. in *c. abl.*: Cic. leg. 2, 17 in hoc admodum -or quod . . . versaris. fin. 1, 39 illum in hac esse rogatiuncula -atum. epist. 6, 4, 4 in hac inani prudentiae laude -or. ad Q. fr. 3, 2, 2 aliquid in re publica perdita -are (*imper.*). Iren. 1, 4, 5 Achamoth ... -atam in conceptu eorum peperisse fructus. Priscill. tract. 1, 15 in conversatione mundialis stultitiae. Itala sap. 1, 13 (Filastr. 79, 4) quoniam deus malum non fecit neque -atur (τέρπεται, Vvlg. laetatur) in perditione vivorum. Filastr. 109, 8 videndo -batur in ea *imagine*. Vvlg. Tob. 3, 22 non enim -aris in perditionibus nostris Iob 27, 10 in omnipotente. psalm. 36, 4 -are (κατατρύφησον) in domino. 36, 11 in multitudine pacis (κατατρυφήσουσιν. *cf.* Rvfin. *p. 429, 9*). 67, 4. *al.* prov. 4, 14 in semitis impiorum. 5, 19 in amore eius. Sirach 35, 19 dominus . . . non -bitur in illis. Is. 55, 2. 66, 3. Ps. Rvfin. in psalm. 1, 1 in peccato. Avg. epist. 102, 4, 27 quae *voluntas* -atur in peccatis, ipsa plectatur in poenis. in psalm. 118 serm. 6, 3 ait se iucundatum vel -atum in hac via. *al.* in *c. acc.*: Serm. de conf. diab. 108 quorum ego ⟨in⟩ mala -bar. 109 -bar in eam. Pass. coron. 1 eodem tempore *Diocletianus* dilectatus in artem. propter: Psalt. Rom. 15, 9 propter hoc -atum est (Vvlg. laetatum est) cor meum. super *c. acc.*: Psalt. Rom. 34, 9 -bitur super salutare eius (Vvlg. super salutari suo). *c. abl.*: Vvlg. psalm. 34, 9 *l. 37.* Is. 58, 14 -beris super domino.

d *seq. enuntiatum: infinitivus* (*saepe i. q. consuevisse*): Cic. Brut. 74 -or . . . oratorum genera distinguere. Hor. epist. 1, 16, 32 vir bonus et prudens dici -or ego ac tu. Phaedr. 5, 3, 9. Tert. pudic. 1 quia caruisse -or. Ambr. Isaac 5, 43 tenetur . . . Iesus sed -atur sic teneri. Rvfin. hist. 5, 16, 9. Avg. pecc. mer. 2, 17, 27 ideo quisque nostrum bonum opus suscipere . . . nunc -atur, nunc non -atur *eqs.* c. Cresc. 2, 1, 2 -antur vocari Donatistae. civ. 11, 1 p. 462. Cassian. inst. 10, 7, 6 *al.* Cass. Fel. 66 p. 160 et altius capite iacere -antur. Vict. Vit. 1, 31 ut cui ego concupivi nubere, -eris et ipse servire. Op. imperf. in Matth. 1 p. 632 etsi loqui talia erubescunt *puellae*, tamen -antur audire. Fvlg. Rvsp. epist. 2, 18, 34 non sine peccato thesaurizare sibi -entur in saeculo. 6, 6, 8 *al.* Itin. Theod. 10 comedere. Anthim. praef. p. 8, 31 manducare. *accus. c. inf.*: Cic. ad Brut. 1, 2, 4 in quo valde -or me ante providisse. Epist. imp. Vesp. ad Vanac. (Corp. X 8038) 6/7 Otacilium Sagittam . . . ita vobis praefuisse . . . -or. Qvint. decl. 308 p. 210, 23 in qua parte -or nihil tam obscure . . . esse factum. Plin. epist. 7, 32, 1 -or iucundum tibi fuisse *eqs.* 9, 11, 2. Fronto p. 91, 26 N. -or potius talem querellam corpusculi quam dolores aliquos intercessisse. Priscill. tract. 3, 69 quis enim non -etur Christum *esse*? Fvlg. Rvsp. incarn. 38 hoc impendit proximo, quod sibi -atur impendi. cum: Cic. de orat. 2, 44 me et omnes . . . -atos esse vehementer, cum a te est Popilia mater vestra laudata. Avg. in psalm. 96, 1 -ati sumus, cum psalmus iste cantaretur (*syn.* iucundatus est, exultavit gaudio). Avg. in psalm. 147, 15 multum -amur, quando clamat . . . dilectio. si: Cic. de orat. 2, 248 homines -ari, si quando risus ... moveatur. Pompon. dig. 1, 1, 2, 49 Hadrianus rescripsit, siquis fiduciam sui haberet, -ari se ⟨si⟩ populo ad respondendum se praepararet. Boeth. mus. 1, 1 -etur saepius, si *eqs.* (*opp.* angatur). quod: Val. Max. 7, 3 ext. 1 -atus Alexander et illius tam callido dicto et quod ipse ab errore revocatus erat. Fronto p. 80, 16 N. quod ... promittis, -or. Apvl. met. 10, 18 summe se -ari profitebatur, quod haberet *eqs.* Leo M. epist. 161, 1 laetificatus valde sum et plurimum -atus, quod *eqs.*

c *participio*: Cic. Brut. 188 -atur audiens multitudo et ducitur oratione et quasi voluptate quadam perfunditur. Vitr. 7, 5, 4 haec falsa videntes homines non reprehendunt, sed -antur. *cf.* Apvl. met. 2, 5 haec identidem rimabundus eximie -or. 10, 16 per idem prospiciens foramen -atur eximie. Herm. Pal. sim. 6, 5, 7 opera bonitatis facientes -antur (ἐργαζόμενοι τρυφῶσι) propria voluntate ducti. Boeth. mus. 1, 1 quandam insitam dulcedinem ... proferentes, quoquo modo proferant, -antur.

e *absolute*: Cic. Rab. Post. 29 quae non, ut -emur solum, legere . . . debemus. fin. 1, 3 si -amur, cum scribimus (*opp.* laboramus). 3, 17. 5, 50 *syn.* gaudeant. Cato 48 ut Turpione Ambivio magis -atur, qui in prima cavea spectat, -atur tamen etiam ..., sic adulescentia ... laetatur, sed -atur etiam senectus. off. 3, 15. Att. 13, 52, 2 -atus est et libenter

fuit *conviva. al.* SEN. contr. exc. 6,8 quam ex imis visceribus emissa *vox* non expertae tantum, sed -atae. CELS. 3,18 si -antur (*opp.* offendit). SEN. epist. 9,7. 46,2 non tantum -atus, sed gavisus sum. PETRON. 127 -ata illa risit. QVINT. inst. 4,1,57 nec doceri tantum, sed etiam -ari volunt. TERT. pudic. 22 quis magis negavit, qui Christum vexatus an qui -atus amisit? AMM. 16,12,67 Iulianum culpantes, ut princeps ipse -retur. VVLG. psalm. 89,14 exultavimus et -ati sumus. Is. 11,8 -bitur (*i. ludet*) infans ... super foramine aspidis (*de loco*). I Macc. 11,44. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 2,6 *κατατρυφήσουσιν*, id est deliciabuntur magis quam -buntur... iste deliciatur vel -atur in multitudine pacis. AVG. civ. 1,9. in psalm. 147,3 *opp.* contristari. in euang. Ioh. 46,8 diffunderis enim animo, cum -aris; contraheris animo, cum molestaris; progrederis animo, cum appetis; fugis animo, cum metuis. pecc. mer. 2,17,26 eoque -amur ardentius. ANTHIM. 24 ita ut qui -atur (*sic Rose*, cui -at *codd.*) mel modicum et piper mittat.

f *impersonaliter*: CIC. Lael. 49 quid ... tam absurdum quam -ari multis inanimis rebus ... animante virtute praedito ... non admodum -ari? SEN. clem. 1,26,3 quod istud ... malum est, ... -ari sono catenarum. dial. 2,11,3 quanta autem dementia est iisdem modo -ari, modo offendi. 9,15,5 nam alienis malis torqueri aeterna miseria est, alienis -ari malis voluptas inhumana. PS. SEN. mon. 116 stultum est somno -ari, morte terreri. AVG. gen. ad litt. 4,15 p. 112,6 vitium est et infirmitas animae ita suis operibus -ari ut *eqs.* BOETH. mus. 1,1 non sufficit cantilenis musicis -ari.

2 *res* -antur: CIC. Tusc. 5,111 animo autem multis modis variisque -ari licet. Cato 44 quamquam immoderatis epulis caret senectus, modicis tamen conviviis -ari potest. VAL. MAX. 2,9,3 meretricis oculos humano sanguine -atos. 4,3,6 *Roma* labore -ata est. SEN. clem. 1,25,2 *saevitia* -atur malis hominum. dial. 5,5,5 *malignitas et invidia* fortuitis malis -antur. epist. 119,3 illa ventrem non -ari vult, sed impleri. MIN. FEL. 20,2 antiquitas imperitorum fabellis suis -ata vel capta. CAPITOL. Gord. 19,1 quibus *rebus* gula maxime -atur. CHALC. comm. 165 quo (*fotu*) laxatum corpus tenerum -atur et quiescit. AMM. 24,3,13 *palmas* amore mutuo -ari. HIER. in psalm. 136 p. 93,11 *salix* semper humoribus, semper aquis -atur et pluviis. VVLG. prov. 27,9 unguento ... -atur cor. AVG. civ. 2,4 p. 57 cuius modo spiritus talibus obscaenitatibus -entur. serm. 159,4,4 omnes ... interiores sensus -antur delectatione iustitiae. 255,7,7 *anima* consuevit multis -ari. spir. et litt. 36,65 potest oculus nullis tenebris -ari. *al.* EVSTATH. Bas. hex. 5,9 p. 920[B] myrice *arbor*... locis humidioribus -atur. BOETH. mus. 1,1 lascivus quippe animus... lascivioribus -atur (*ibid.* emollitur ac frangitur). *seq. infinitivus*: FAVST. REI. serm. 30 p. 340,21 illic depravari resistens infidelitas -atur, hic erudiri oboediens humilitas promeretur. VICT. VIT. 2,5 haec ecclesia episcopum non -atur habere.

part. praes. adv. **dēlectanter.** *i. q. libenter, cum delectatione*: GREG. M. epist. 2,221,1 omni intentione animi -r inquirere.

part. perf. pass. pro adi. **dēlectātus,** -a, -um. *i. q. iucundus*: GREG. M. moral. 5,17 ea quae -a premerent, despecta transcendit *Paulus.* ISID. orig. 16,21,4 in acuendo ferro oleo -ior fit acies (*sed cf.* delicatus). [*loc. corrupt.*: GELL. praef. 16 aut oratio sollertior aut sermo incorruptior aut delectatio (-ior *PRS*; delectantior *alii*) in otio atque in ludo liberalior.]

synon. et iuxta posita: ad I: ductare, irrigare, pascere, saginare, seducere; perfrui. *ad II: active*: aedificare, afficere, allectare, allicere, assentari, capere, commendare, conciliare, decere, decipere, detinere, devincire, docere, fallere, flectere, impellere, incitare, inflammare, inflare, invitare, iuvare (*cf.* PROB. app. gramm. IV 201,9 inter iuvat et iubat hoc interest, quod iuvat adiuvat significat, at vero iubat -at demonstrat), lactare, movere, mulcere, oblectare, ornare, permovere, persuadere, placare, probare, prodesse, tenere; commode tractare, gratiam habere, in hilaritatem traducere, oblectamentum facere, penetrare animum, voluptate afficere. *passive et intransitive*: affici, capi, cupere, deliciari, duci, emolliri, exsatiari, exultare, frangi, gaudere, iucundari, laetari, laetificari, moveri, placere, satiari, saturari, teneri, uti; voluptate perfundi.

oppos. ad II active: amarescere, angere, compungere, dedecere, deterrere, exasperare, exercere, increpare, impedire, laedere, nocere, offendere, perturbare, pungere; in fastidium ire, fastidio esse. *passive*: contristari, dedignari, exosum esse, irasci, laborare, molestari, obirasci, odisse, plecti, reformidari, terreri, torqueri, vexari.

deriv.: delectabilis, delectamentum, delectatio, delectator.

1. dēlector, -ārī *v. p. 422,5.*

2. dēlector *subst.* GLOSS. II 576,49 *sine interpr.* *Leissner.*

dēlectus, -ūs *m. a* deligere (*cf. p. 421,81*). *commiscetur in usu cum* dilectus. *congeruntur hic loci, ubi significatus deligendi i. expetendi vel sumendi statuendus est; reliquos v. sub* dilectus. *neque codices neque editiones certam distinguendi facultatem suppeditant; codd. dett. etiam cum* delicti *vocabulo commutant.* GLOSS. delectum (*al.* di-) electio, cyri (*anglosax.*) vel electio. *c. gen. subi.*: CIC. Catil. 2,22 fin. 3,61 APVL. Plat. 2,24. *c. gen. obi. compluries inde ab* CIC. *subauditur interdum sensus qui est potestas eligendi. in hexam. p. 430, 14.* 1 *hominum*: CIC. Catil. 2,22 *genus hominum*, quod proprium Catilinae est, de eius -u, immo vero de complexu eius ac sinu. SEN. dial. 9,7,5 vix tibi esset facultas -us felicioris (*cf.* 9,7,6 nunc vero ... minus fastidiosa fiat electio, *amici*). PANEG. 12,15 cum duplex fuerit iste -us (*amicorum*), unus ex iudicio, alter ex fato.

2 *rerum* (*imprimis in philosophorum usu, cuius alia exempla invenies sub* dilectus): CIC. fin. 1,33 earum rerum hic tenetur a sapiente -us, ut aut ... consequatur aut ... repellat (*syn. antea* eligendi optio). 1,36 eo -u rerum ... constituto, ut aut ... aut (FRONTO p. 143,7 N. sapientem ab insipiente ... consilio et -u rerum et opinione discerni. *cf.* p. 143,10 eligere). fin. 3,61 illa ... sub iudicium sapientis et -um cadunt (SEN. epist. 7,24 cui ad manum plura sunt ..., is -um agat. 119,15 recipiunt supervacua -um). FEST. p. 162 neglegens dictus est non legens neque -um (electum PAVL.) habens, quid facere debeat omissa ratione officii sui. APVL. Plat. 2,24 prudentiae -us tueatur universae commoda civitatis. CARM. adv. Marc. 5,68 nunc vero -us adest conubia adire. BOETH. herm. sec. 3,9 p. 230,7 -um humanae vitae interpositione necessitatis absumere. habeo -um *i. deligo*: CIC. fin. 3,12 cum ... virtutis hoc proprium sit, earum rerum, quae secundum naturam sint, habere -um (*syn.* selectio. off. 3,46 sic habebitur is, quem exquirimus, -us officii. PANEG. 10,22 animus pravitate velut morbo impeditus -um boni non habet. LACT. ira 13,18 per quam [*sapientiam*] habeant malorum reiectionem bonorumque -um).

syn.: complexus, electio, electus, optio, selectio, sinus. *oppos.*: necessitas, reiectio. *Bögel.*

***dēlēgātio,** -ōnis *f. a* delegare. GLOSS. *ἀποκλήρωσις. ἐκταγή.* abrenuntiatio.

i. q. actio delegandi: 1 *de pecunia* (*v. p. 431,50 et Leonhard, PW. IV 2429*): GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *δελεγατιόν ἡ ἐκ προσώπου εἰς πρόσωπα μετατιθεῖσα τὸ χρέος*): CIC. Att. 12,3,2 -em a mancipe. SEN. benef. 6,5,2 nam et pecuniam dicimur reddidisse, ... quamvis non intervenerint nummi, sed -e et verbis perfecta solutio sit. epist. 27,5 (*in imag.*) -em res ista non recipit. ICTI *saepe, ex. gr.*: DIG. 46,2 rubr. de novationibus et -bus. PAPIN. dig. 46,3, 96,2 quamvis nulla -o facta neque liberatio secuta esset. FRG. Vat. 263 si ... nec interpositis -bus aut incohatis litibus actiones novavit. PAVL. dig. 38,1,37,4 solutionis enim vicem continet haec -o. *al.* COD. Iust. 8,53 (54),11,1 -es autem nominum in emancipatum collatae perfectam donationem efficiunt. 2 *i. q. tributorum discriptio, indictio*: COD. Theod. 11,16,8 (*a. 357*) -e solemniter sanciente. 7,4,22 (*a. 396*). COD. Iust. 1,52,1 *al. cf. Seeck, PW. IV 2431.*

3 *i. q. mandatum, auctoritas*: TERT. cult. fem. 1,3 potuit Noe in praedicationis -e successisse. CORP. X 1700 (*a. 343*), 12 iudici iterum ex -bus sacris (*cf.* PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24,126 *ἐκ ... θείας δληγατίονος*). EPIST. MAXIM. Aug. in psalm. 36 serm. 2,20 Victorianus ex -e Miggini episcopi subscripsi. LEO M. serm. 59,2. epist. 6,6 ex nostra -e. 14,2 AVELL. p. 519,20. COD. Iust. 3,4,1 in causarum -bus. 7,62,32,3. 4. *adde*: SYMM. epist. 9,23 (21),2 valebit pro nobis ... apud amicos curae tuae -o.

dēlēgātor, -ōris *m. a* delegare. *is qui delegat, assignat*: CASSIOD. var. 1,18,2 si ... praedium ... sine -is cuiusquam pittacio praesumptor barbarus occupavit. NOVELL. Iust. 130,6 iubemus principes militiae nostros...-es in transitus *militum* praemittere ad illum locum. 147,1. MALALAS p. 319,9 *δληγάτωρ.*

dēlēgātōrius, -a, -um *a* delegator. *subst. f.* dēlēgātōria, -ae (*sc. epistula. cf. Seeck, PW. IV 2432*): GLOSS. -as *ἐκταγάς.* COD. Theod. 7,4,22 pr. (*a. 396*) qualeslibet ad provincias -as de specierum praebitione pertulerint. 11,7,16 (*a. 401* = COD. Iust. 10,19 pr.). CASSIOD. var. 11,35. *m.* dēlēgātōrius, -ī (*sc. libellus*): CASSIOD. var. 11,33 de praesenti vobis -os nostra largitur humanitas.

dēlēgātus, *abl.* -ū *m. a* delegare. *i. q. mandatum*: CORP. X 5178 ⟨ex⟩ -u ⟨p⟩rincipum. 5398 ex dele⟨g⟩(atu). VLP. dig. 44,4, 4,26 si debitor ex -u pupilli pecuniam creditori eius solvit.

1. *dēlēgo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* legare. deligo *scribitur* PRISCILL. tract. 11,144. GLOSS. *ἀπονέμω. ἀφορίζω. ἐκτάσσω.* -at *ἐγχειρίζει, ἀποσυνίστησι. ἀποσυνιστᾷ, ἀποτάσσει.* -are dispertire (*cf. l. 69*) -vit *ἀφώρισεν.* -ata *τὰ ἀπονεμηθέντα.* *legitur inde a* PLAVTO.

I *aliquem*: A *i. q. mandare, iubere* (*creditorem v. sub II A2*): PLAVT. Amph. 67 si cui favitores -atos viderint (*male* NON. p. 99 *ad l.* -ari veteres discedere posuerunt vel dispertiri). 83 qui sibi mandasset -ati ut plauderent. SCAEV. dig. 34,1,15,1 cum vivo testatore semper mancipia rustica tempore messium ... -ata fuerint (*i. ablegata*). *c. dat. rei*: COLVM. 3,10,6 quis non imprudentissimum quemque ... huic negotio -at? (deligat *S*). *nota c. gerund.*: APVL. met. 7,17 -or ligno monte devehundo. *c. acc. dupl. i. q. constituere*: SVLP. SEV. chron. 2,15,2 *Holofernem* principem militiae -arat. MARCELL. chron. II p. 96,24. COD. Iust. 3,1,5 a iudice iudex -atus. 7,63,2,5. GREG. M. epist. 6,15 -atis a vobis iudicibus.

B *i. q. relegare, mittere, tradere*: *c. dat.*: CAES. frg. Cic. epist. 7,5,2 hunc Leptae -a, si vis. TAC. dial. 29 infans -atur Graeculae alicui ancillae. Germ. 20. hist. 4,85 Canninefates ... minoribus ducibus -andos. AVR. Fronto p. 36,14 N. uni M. Porcio me dedicavi atque despondi atque -vi. TERT. orat. 7 servus ... tortori -atur. *cf.* VICT. VIT. 2,14 filium ... crudeli exilio -vit. *seq. praepos.*: LIV. 29,22,10 -atum in Tullianum. TERT. anim. 35 in custodiam. VITA

Caes. Arcl. 6 cum ... in servitio illius ... -atus essem. TERT. adv. Val. 18 p. 197,18 ut animalium quidem substantiarum, quas ad dextram commendat, Patrem nuncupent, materialium vero, quas ad laevam -ant, Demiurgum nominent. *nota* ad *auctorem*: NEP. Cato 3,5 studiosos Catonis ad illud volumen -amus. SEN. epist. 18,14 -bo te ad Epicurum.

II *aliquid*: A *munus, negotium, culpam sim. deferre*: 1 *generatim: acc. solus vel c. dat.*: CIC. dom. 16 improborum convicia sustinere non potcram: -vi amico locupletiori. Font. 18 si hoc crimen optimis nominibus -are possumus (*cf.* TAC. ann. 13,43 scelera ipsa aliis -ent). epist. 8,1,1 hunc laborem alteri -vi. Att. 10,1,4 *bellum* -atum iri non arbitror. HIRT. Gall. 8,22,2 causam peccati facillime mortuis -ari. LIV. 7,8,1 -ata primoribus pugna (10,27,3). 9,29,9 ministerii -andi causa. 28,42,15 omnia *prospera* tuo consilio assignare, adversa casibus incertis belli et fortunae -are. 31,17,11. 34,57,4. 39,28,7. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2,54 -ast⟨i⟩ mihi luctum desiderio tui. VELL. 2,97,2 cura deinde atque onus Germanici belli -ata Druso (SEN. nat. 4,7,2 COLVM. 11,2,72 QVINT. inst. 4 pr. 2. TAC. Germ. 15 agrorum cura). SEN. epist. 120,12 quidquid inciderat, non tamquam malum aspernatus est, et in se casu delatum, sed quasi -atum sibi. COLVM. 12,1,4 *munia* ita -anda ci (*muliebri officio*). PLIN. nat. 8,44. TAC. dial. 35 suasoriae ... pueris -antur, controversiae robustioribus assignantur. Agr. 2 -ato triumviris ministerio, ut *eqs.* hist. 4,28 machinas molemque operum Batavis -at. PLIN. epist. 3,5,9 -atum sibi officium (5,14,9. 10,3,1. 10,8,3 FRONTIN. aq. 2 QVINT. inst. 6 pr. 1 SVET. Nero 32 LACT. inst. 1,4,6 DECRET. decur. Pol. [Corp. V 8139] 9). SVET. Aug. 33 Tib. 16 *al.* TERT. patient. 2 p. 2,18 nobis exercendae patientiae auctoritatem. idol. 17 curas templorum. *al.* PANEG. 4,2. 10,37. VOPISC. Car. 4,6 rem publicam. PRISCILL. tract. 6,109. 11,144. OPTAT. 1,18 p. 20,5 sicuti -atum ... fuerat. SYMM. epist. 1,2,8 epigrammata (*sc. facienda*). 2,6,2. MACR. sat. 1,15,9 pontifici minori haec provincia -batur. CASSIOD. var. 3,8,2. 9,2,2 *al.* COD. Iust. 3,4,1,1 alienae iuris dictionis causam. GREG. M. epist. 2,25 *al.* ad *aliquem*: CIC. de orat. 2,125 haec ipsa quae nunc ad me -are vis. LIV. 5,20,9 ad senatum (*ibid.* reiectam rem ad se). 5,25,7 cum ea disceptatio ... -ata ad pontifices esset. 10,19,3 ut omne rei ... decus dedecusque ad L. Volumnium sit -atum (21,46,10 ad servum). LIV. 9,13,11 obsidione -ata in curam collegae. *seq. gerund.* (*cf. infra l. 71*): PLIN. epist. 4,28,1 *imagines* exscribendas pingendasque -em. SVET. Iul. 56 Cal. 57. CAPITOL. Aur. 10,2 multis praetoriis ... decidenda negotia -vit. SYMM. epist. 1,95,1 cum mihi legenda ... -retur oratio. CANON. Migne 56,618 CAPREOL. epist. 2,12 p. 857[B] CASSIOD. var. 10,2,4 COD. Iust. 7,62,32,4. HIST. Apoll. 50 quis me interficiendam tibi -vit? EVGIPP. Sev. 41,1. *seq.* ut (*cf. infra l. 69*): AVG. epist. 56,1 Optato -vi, ut ... legat. LEO M. epist. 67 VICT. VIT. 1,37 CASSIOD. var. 4,14,1. *inf.* (*cf. infra l. 66*): CASSIOD. Ios. c. Ap. 2,12 neque facere posteris -vit (προστάσσω). VICT. VIT. 3,34. *acc. c. inf.*: CANON. Migne 56,617.

2 *speciatim pecuniam solvendam alteri mandare, creditorem alteri concedere* (*cf.* VLP. dig. 46,2,11 -are est vice sua alium reum dare creditori vel cui iusserit): CATO agr. 149,2 donicum pecuniam ⟨solverit aut⟩ satisfecerit aut -arit. CIC. Att. 12,12,1 Balbi regia condicio est -andi. 13,46,4 Quinto -bo, si quid aeri meo alieno superabit *eqs. cf.* SEN. benef. 7,19,3 etiam si mihi adulteram cui numerem, -verit, solvam. *adde*: 4,11,3 debitores nobis deos -at *is, quem beneficio obstrinximus. saepe* ICTI, *ex. gr.*: POMPON. dig. 46,3,19 exigendo liberabit debitorem, -ando autem vel novando non idem consequeretur. GAIVS inst. 3,130. PAPIN. dig. 14,3,19,3 pecuniae creditae contra eum qui -vit actio quaesita est. 16,1,27,2 uxor debitricem suam viro -vit. 19,5,9 nomen Titii debitoris. 46,2,27. VLP. dig. 4,2,23,3 quod adversario non debebat, -ante eo per vim ... coactus est dare. 16,1,8,2 si quasi debitrix -ata est *mulier*. 35,1,41 legata sub condicione relicta ... interim -ari non potuerunt. PAVL. dig. 42,1,41 pr. COD. Theod. 11,1,21 (*a. 385* = COD. Iust. 10,16,8). 11,7,16 (*a. 401* = COD. Iust. 10,19,7) *al.* *seq. infin.*: PAVL. dig. 14,5,8 cum fugisset servus et is, cui -atus fuerat dare pretium hordei, conveniret dominum. COD. Iust. 4,5,2 si ... pecuniam indebitam alieno creditori promittere -ata es. ut: PAPIN. dig. 12,6,57,1 si nominatim, ut maior pecunia solveretnr -vit. VLP. dig. 23,3,5,8 creditorem -vit, ut daret pro filia dotem. *gerund.*: VLP. dig. 47,2,43,2 si is, qui indebitum accipiebat, -verit solvendum.

B *addicere, dedicare*: LIV. 6,28,7 fortunae loci -verant spes suas. TERT. anim. 56 ut studeat *anima* ab infantia pueritiae -ata. PANEG. 4,16 sexcena illa re atque usu -o patriae. HIER. in Am. 6 praef. p. 309/310 in Abacuc duos libros Chromatio ... -vi. VVLG. III reg. 11,18 dedit ei domum et cibos constituit et terram -vit. PALLAD. hist. mon. I 49 p. 333[C] ita divisit cuncta, ut Aegypto ... -ret decem milia *eqs.* *adde*: TERT. orat. 29 nullum sensum passionis -ata (-lig- *cod.*) gratia avertit. THEOD. PRISC. log. 52 omnem curam ... stomacho -bo. *nota i. q. ablegare, demere*: SEN. dial. 10, 11,2 nihil ex illa *vita* -atur, nihil alio atque alio spargitur ... nihil largitione detrahitur. *i. q. statuere*: TERT. adv. Marc. 2,5 p. 340,8 nec cautionem eius (*transgressionis*) -asset sub metu mortis.

part. perf. pass. pro subst. n. **dēlēgātum**, -ī. *i. q. mandatum, iussum*: PS. AVG. serm. 312,1 si ... eins (*domini*) -a non serves. COD. Theod. 11,30,16 (*a. 331* = COD. Iust. 7,62,19) sive ex appellatione sive ex -o sive ex ordine iudicaverint.

deriv.: delegatio, delegator, delegatus. *graec.*: δηληγατεύω (THEOPHIL. inst. Iust. 3,26,2). *L.*

2. dēlego, -ere *v.* 2. deligo. **dēleiro** *v.* deliro.

dēlēnificus, -a, -um [*cf. c.* delenire, lenis *et c.* facere. *Th.*]. *legitur inde a* PLAVTO. FVLG. serm. ant. 62 -us dicitur blandilocus (*seq. exemplum fictum*). [*dub.*: TVRPIL. com. 186].

i. q. blandus, demulcens: 1 *de rebus*: PLAVT. Mil. 192 facta. FRONTO p. 121,25 N. verba (FVLG. serm. ant. 62 *in exemplo ficto*). AVSON. 407,1 -a et ... suada facundia. SYMM. epist. 7,27 -is amoris artibus. ENNOD. epist. 1,1,3 p. 5,18 allegationem. 1,10,3 p. 20,9 orationem (7,12,2 p. 180,24. 7,31,2 p. 197,26). 1,16,5 p. 28,5 -a ergo et malesuada compesce colloquia. 2,20,2 p. 64,16 -ae oboedientiae stimulis. 3,2,2 p. 72,16 nec quidquam -um lamenta sentire. 8,1,2 p. 199,10 non amara ... -is possumus mutare sermonibus. 2 *de homine*: TVRPIL. com. 29 vide mirum ingenium ac -am mulierem.

✖**dēlēnimentum**, -ī *n. a* delenire. *in libris saepe scribitur* delin-, NOT. Tir. 79,48 dilenimentum. GLOSS. πραΰτης. κολακία. *legitur inde ab* AFRAN.; *plerumque pluralis, singularis 13[ter]*.

1 *in malam partem i. q. illecebrae, irritamentum, lenocinium*: AFRAN. com. 378 si possent homines -is capi (HEGES. 3,2). 382 mala aetas nulla -a invenit. LABER. mim. 134 ad amorem iniciendum -a esse deli[be]ramenta, beneficia autem veneficia. SALL. or. Macri 21 comparant -a (FRONTO p. 22,1 N. -a quae mulcendis vulgi auribus comparant). LIV. 39,11,2 -is et venenis imbutum (40,11,3 imbuti illinc et infecti Romanis -is redeunt). SEN. contr. 1,7 (15),9 adversus omnes illecebras atque omnia -a. TAC. Agr. 21 -a vitiorum. PLIN. epist. 3,15,3 *confido* me non sic auribus duci, ut omnes aculei iudicii mei illarum -is refringantur. GAIVS dig. 5,2,4 novercalibus -is instigationibusve corrupti. LAMPR. Comm. 8,6 qui furor dicitur ei inter -a Marciae iniectus. ARNOB. nat. 1,59 voluptatum -a quaerentes. IVST. 21,1,5 quibuscumque -is potest animos omnium sollicitat. AVR. VICT. Caes. 4,5 coniugis simulque liberorum ... in pravum abstractus. AMM. 18,5,7 *sensus* aurium -a captantes. SERV. Aen. 4,207 mentis -o. SCHOL. Hor. epod. 5,1 potionem -orum (*i. amatoriam*). AMBR. hex. 6,9,65 eorum *sensuum* -a non sentiunt. Cain et Ab. 2,2,8 corporalis illecebrae victor animns -a voluptatis excludat. 2 *in bonam partem i. q. blanditiae, invitamentum, levamen, placamen*: LIV. 4,51,5 -um animis. 30,13,12 omnibus -is animum suum avertisse. SEN. dial. 7,17,4 -a magis quam remedia podagrae meae compono. PLIN. nat. 7,189 puerilium ista -orum ... commenta sunt (*potest etiam ad 1 trahi*). TAC. hist. 1,77 proximos menses Verginio destinat, ut aliquod exercitui Germanico -um. 2,33 -is curarum et pericnlorum. 15,63 vitae. FRONTO p. 97,21 N. ingenii et oris et vocis et facundiae tuae -a. MAR. VICTORIN. gramm. VI 160,13 ad -um animornm sive ad oblectamentum aurium seu levamen laborum. GELL. 5,1,6 aurium (PS. CYPR. spect. 7. SYMM. epist. 3,11,2 *de stilo*). APVL. apol. 43 carminum avocamento sive odorum -o soporari. ITIN. Alex. 18 pretii. PANEG. 12,25 calamitatum. DON. Ter. Ad. 894 maximum -um infert eum nomine vocans. PS. AVR. VICT. epit. 12,2 ad solemne -um conversus est *Nerva*. SYMM. epist. 3,74,2 -a exercitii. 4,42,2 -a non defero. 7,16,3 rerum bonarum *saepe*. rel. 9,6 cui (*plebi Martiae*) -a circensium finitimorum conubium praestiterunt. AMBR. hex. 5,4,1 terrena animalia manus humanae tactu et -o aliquo delectantur. HEGES. 1,44,7 me circumvenerunt -is. 2,9,1. PS. RVFIN. in Os. 11,3 beneficiis ... -a subiunxi. MACR. somn. 2,3,7 -is canticis occupatur. CAEL. AVR. chron. 1,1,7 dimissiones atque -a convariant. PASS. Petr. 3. *metonymice*: MACR. sat. 7,1,18 -um quod Helena viro miscuit.

dēlēnio, -īvī (-iī), -ītum, -īre [*a* de *et* lenis, *cf.* lenire, lena, leno. *Th.*]. *persaepe* delinio *traditur et in libris et in* GLOSS. *lemmatibus*. SERV. auct. Aen. 1,66 mulcere autem -ire, alii mulcere, mitigare, mollire, fovere. NON. p. 278 -itus: ad nostram consuetudinem. placatus. delectatus. GLOSS. -itus depacatus. unctus (*pertinet, ut videtur, ad* delinere). deplacatus. -iti: placati, delectati, uncti. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. mitigare, mulcere, placare, animum sedare, pellicere, allicere, blandiri sim. (*opp.* incitare, incendere): 1 *absolute*: PLAVT. Asin. 434 -ire apparas. LVCIL. 918 -at, corrumpat prorsus ac nervos omnes eligat. *add. abl.*: LVCIL. 1004 -it amore. SEN. contr. 9 praef. 1 sententiis ... -ire contentus est. 2 *aliquis -it aliquem* (*vel passive*): PLAVT. Amph. 844 -itus sum (*iocose*) ... ita, ut me qui sim nesciam (NON. p. 278 *ad l.* mente alienatus). Cist. 517 me -is. CIC. Mur. 74 -endis animis (*metonymice*: TAC. hist. 4,68 SPART. Carac. 2,8 Geta 6,2). off. 2,56 multitudinem. OV. epist. 16,23 si -ita fuissem. PETRON. 84. GELL. 15,2,7 -iri plerumque et capi. AMM. 27,3,13 efferatam diu plebem aegre postea -itam. 28,1,20 numina erga se imperatores -rent. 30,3,6. SVLP. SEV. chron. 1,35,3 laborantem. *add. abl.*: PLAVT. Stich. 457 ut eum ... meis dictis -am (ARGVM. Stich. 2,4 verbis). TITIN. com. 73 dotibus -iti. TRABEA com. 1 lena -ita argento. VARRO rust. 2,2,17 *agnum* -endum in nutricatu pabuli bonitate.

Cic. Verr. 4, 157 pretio. Cluent. 13 quibus *rebus* illa aetas capi ac -iri potest (*metonymice pro persona*). 28. Mil. 95 plebem et infimam multitudinem ... patrimoniis (Phil. 2, 116 muneribus ... epulis multitudinem ... -ierat. Liv. 4, 13, 3 plebemque hoc munero -itam. 5, 31, 1 Sen. epist. 90, 35 Heges. 1, 32, 2). de orat. 1, 36 disertorum oratione (Amm. 24, 3, 8. Ambr. off. 2, 22, 114 sermonibus. Cassiod. inst. div. 17 p. 1134[c] sermone). fin. 1, 33 blanditiis ... voluptatum -iti atque corrupti (off. 2, 48 ut milites ... blande appellando -ant. Vvlg. gen. 34, 3 tristem -vit blanditiis. Svlp. Sev. chron. 2, 13, 6 blandimento. Pavl. Med. bened. 2, 4 nec blanditiis -iri nec donis potuit mitigari. Pass. Petr. 2). Tusc. 5, 78 opinionibus ... -itum *animum* (Liv. 1, 57, 1 praeda -ire popularum animos. 7, 38, 5 Sen. benef. 4, 22, 2 Ivl. Val. 2, 35). Cic. epist. 12, 2, 2 commentariis Caesaris. 14, 16, 3 illecebris voluptatis. 16, 27, 2 societate vitiorum. Ov. met. 11, 163 Midan ... carmine -it. Sen. dial. 10, 16, 5 Qvint. inst. 2, 5, 22 recentis huius lasciviae flosculis capti voluptate prava -antur (Lact. inst. 1, 1, 7 amaritudine offensi ... voluptate -iti). 5, 8, 1 Sirenum cantu. Tac. ann. 11, 37 epulis. 13, 44 Apvl. met. 3, 11. Arnob. nat. 4, 21 vocibus -itus infractis. Lact. inst. 6, 20, 5 epit. 58 (63), 9 Amm. 29, 6, 4 Ambr. off. 2, 7, 31 Vvlg. II par. 24, 17 Mart. Cap. 1, 3. 5, 552 *opp.* incitare. Sidon. epist. 1, 2, 9 Pomer. 3, 10, 3. Ennod. opusc. 3, 23 p. 336, 23 percussorem blandissimo -bat affatu. 3, 118 p. 361, 19 epist. 4, 12, 4 p. 107, 26. *nota* se -ire: Fronto p. 224, 9 N. *ut* te ... Plauto expolires aut Accio expleres aut Lucretio -res aut Ennio incenderes.

3 *rem* (*saepe additur abl.*): Cic. part. 67 in iracundia comprimenda aut in timore -endo. Colvm. 9, 3, 3 iracundia ... -itur assiduo interventu. Phaedr. 3 prol. 44 dolorem -rem remediis. Apvl. apol. 101 iram (Don. Ter. Eun. 142 rivalis odium). Tert. adv. Marc. 4, 34 p. 536 in quo iam -etur futuri imago. Spart. Did. 7, 9 quibus putaret vel odium -iri vel militum arma compesci. Pavl. Nol. epist. 8, 2 mentem. Macr. sat. 5, 9, 11 sacris -ire aut demovere morbos. Cael. Avr. chron. 1, 1, 39 turbatio corporis ... -ita. Ven. Fort. vita Radeg. 38, 89 gulam. Greg. M. moral. 18, 66 tristitiam. 4 *res* -it *aliquid* (*rarius aliquem*): Cic. Tusc. 4, 20 voluptas suavitate auditus animum -ens (Lact. inst. 7, 27, 1 quae *voluptates* animas hominum suavitate -unt). Hor. carm. 3, 1, 43 dolentem nec Phrygius lapis ... -it. Lact. inst. 6, 20, 33 ne cuius nos voluptatis consuetudo -at. epit. 57 (62), 6 qui *cantus* sensus intimos ... -unt, ut. Avson. 322, 9 longum -ura laborem intervalla damus. Hier. epist. 21, 9 *luxuria* voluptate -ens futuram. in Nah. 3, 13 p. 578 animam ... luxuria ... huius saeculi -itam. Avg. civ. 7, 33 p. 316 ut sensum ... causarum reddita ratio -ret. Damig. lapid. 1 iras quoque potentium summe -it gestatus *lapis aëtites*. Marcell. med. 4, 20 lotium ... ulcera ... -it. 5, 17 amaritudinem herbae -unt. Ennod. epist. 1, 13, 2 p. 24, 2 amicum nulla -ire potest cultura caritatis. Pass. Saturnin. 3 *oracula* nec fuso cruore taurorum ... -ita.

deriv.: delenimentum, delenitor. *comp.*: delenificus.

dēlēnis. Not. Tir. 79, 47 dilenis *inter* lenis *et* dilenimentum.

dēlēnītor, -ōris *m. a* delenire. *i. q. mitigator*: Cic. Brut. 246 *ut* cum iudice ipso cuius -r esse debet orator, iurgio saepe contenderet. Apvl. flor. 17 p. 81 ille *Orpheus* immanium bestiarum -r, hic *Arion* misericordium beluarum oblectator. *f.* **dēlēnītrīx,** -īcis: Chalc. comm. 167 corroboratarum mentium -x poetica. *Gudeman.*

συνεχὴς ὑπέρθεσις **dēlentinātio** Gloss. II 445, 52. *cf. Rönsch, Coll. phil. 240.* *L.*

***dēleo,** -ēvī, -ētum, -ēre [*cf. esse videtur aut c.* abolere, adolere, alere (*v. Götting. Gel. Anz. 1907 p. 800*) *aut c.* letum (Prisc. gramm. II 490). *alii coniungendum esse putant c. gr.* δηλεῖσθαι; *cf. Walde, Lat. Etym. Wörterb. s. v. Th.*]. *de formis*: delatur: Greg. Tvr. Franc. 5, 29. *fut.* deleam: Itala *p. 434, 53. 435, 2. 436, 53. 437, 25* (Vvlg. -bo). delui: Porph. Hor. carm. 3, 6, 13 sat. 2, 3, 239? *cf. l. 64.* delesti: Vvlg. psalm. 9, 6 Prosp. in psalm. 118, 26. delestis: Ambr. spir. 3, 10, 60. delerat: Sil. 5, 415. delesse: *sim. saepius.* Char. gramm. I 248, 4 -o -es, -ui et -vi. Diom. gramm. I 375, 27 -or -itus et -etus. Cicero ad filium (*v. p. 435, 64*), Varro in praetorina (?) '-itae litterae', Calvus *eqs.* (*v. p. 458, 49*). Prisc. gramm. II 490, 8 a 'deleo', cuius simplex in usu non est, 'deletum', a 'delino' 'delitum' nascitur. 19 'deletum' a 'deleo'; unde et 'letum' ipsa res, quae -et, quasi a 'leo' simplici, quod in usu non est, profertur. 529, 18 'lino' 'livi' *facit* vel magis differentiae causa ad nomen Livi 'levi', quod a 'leo' quoque simplici nascitur, quod in usu non est, ex quo 'deleo -vi'. Prob. cath. gramm. IV 34, 20 'l' ante 'eo' posita secundam regit coniugationem, speciem perfectam 'lui' vel 'levi' ut caleo compleo -o calui complevi -vi. Caper gramm. VII 109, 7 delitum, non -etum, quod quis -vit. Gloss. λειαίνω, ἐξαλείφω, ἀπαλείφω. -et mactat deruit. -ere ἐπαλεῖψαι (ἀπ- *Vulc.*). -vit κατεστρέψατο καὶ ἐλείανεν. delisit -vit, inquinauit. *legitur inde a* Catone; *non habent*: Catvll. Pvblil. Rvt. Lvp. Vitr. Gratt. Germ. Cels. Phaedr. Mela Scrib. Larg. Colvm. Ascon. Pers. Calp. Val. Fl. Hyg. [*prov.* deler. *M.-L.*]

I *generatim i. q. extinguere, tollere, perdere*: **A** *sine obiecto*: Cic. Tusc. 1, 117 dies ... -et omnino.

B *cum obiecto*: **1** *personae* (*et collectiva*): Cic. p. red. in sen. 38 senatum (Sest. 17. 44 Phil. 4, 14. 13, 23). 132 nationem (Val. Max. 2, 10, 6 Arnob. nat. 1, 5. 2, 1 Vvlg. deut. 4, 38. 9, 4). Vatin. 24 C. Curionem ... cum filio. Phil. 8, 16 -eantur innocentes, honesti, boni, tota respublica. Tusc. 1, 27. 1, 90 toto ... animante -eto. div. 2, 22 exercitum (Caes. Gall. 6, 37, 7 civ. 3, 70, 1 Elog. Corp. I² p. 195 Liv. 3, 22, 9. 5, 28, 13. 7, 6, 11. 7, 35, 5. 9, 4, 12. 10, 4, 2. 22, 54, 2. 23, 12, 4. 23, 24, 6 *et saepissime* Pomp. Trog. Iust. 38, 4, 12 Val. Max. 3, 7, 4. 4, 7, 3. 6, 1 ext. 2. 6, 9, 14 Cvrt. 4, 9, 22 Frontin. strat. 2, 5, 22 Flor. epit. 3, 11, 8 Ampel. 45, 1. 46, 5 Gran. Lic. p. 17 Evtr. 2, 1 Amm. 22, 12, 1 Comment. Lucan. 2, 645. 7, 633. 10 p. 317, 6 Serv. Aen. 1, 70. 7, 717. 8, 652). Planc. Cic. epist. 10, 21, 5 -etis sceleratis. Galba Cic. epist. 10, 30, 4 copias (Caes. Gall. 6, 41, 3. 7, 88, 6 Bell. Afr. 93, 3 Elog. Corp. I² p. 194 Liv. 22, 54, 7. 37, 48, 3. 42, 60, 6. 44, 42, 9 Vell. 1, 9, 4 Val. Max. 6, 1 ext. 2. 9, 3, 5 Tac. hist. 2, 14 Flor. epit. 4, 10, 6 Paneg. 7, 2). Caes. Gall. 6, 36, 2 hostes (7, 14, 4 Hirt. Gall. 8, 37, 1). 6, 37, 7 imperatorem. Hirt. Gall. 8, 28, 5 equitatum (Bell. Afr. 52, 4 Liv. 8, 39, 3). Bell. Alex. 27, 2 Mithridaten. 27, 6 Bell. Hisp. 42, 7 Sall. epist. Pomp. 6. Nep. Paus. 1, 3 barbaros. Verg. Aen. 9, 246 Teucros (Sil. 9, 532). 11, 898 Volscorum acies (Liv. 9, 32, 11). Liv. 3, 19, 8. 6, 2, 9 iuventutem. 8, 24, 7. 9, 25, 9 gentem (40, 57, 5 Lvcan. 2, 84 Plin. nat. 3, 104 Sil. 2, 185 Paneg. 3, 7 Vvlg. deut. 7, 1. 8, 20. 31, 3 iud. 2, 21 Amm. 31, 10, 11 Svlp. Sev. chron. 1, 52, 2 Anon. Vales. 6, 34). Liv. 10, 26, 10 legionem (Val. Max. 7, 2 ext. 17 Amm. 16, 2, 10 Serv. Aen. 6, 825). 27, 49, 8. 42, 8, 5 Epiced. Drusi 311 Pavl. Fest. p. 17. Val. Max. 3, 8, 1 decreti auctorem. 8, 15, 7. Cvrt. 4, 1, 30 praesidia. Sen. epist. 114, 12 Plin. nat. 6, 22 ab his Tanaitas ... viritim -etos. Sil. 1, 514 Phrygiae -enti stirpis (*Troiae*) alumnos. 7, 550 civem. 9, 39 militem. 16, 50 pubem. Tac. hist. 2, 26 -eri cum universo exercitu Caecinam potuisse. 4, 18 expugnata castra, -etas cohortes (4, 79). Flor. epit. 1, 12, 4 Veientes. 1, 13, 21 reliquias *Senonum*. Svet. Aug. 3 fugitivos. Itala exod. 33, 3 (Aug. quaest. hept. 2, 150) ut non -eam (ἐξαναλώσω, Vvlg. disperdam) te in via. Os. 11, 9 (Cypr. testim. 2, 6) non sinam -eri Effraim (ἐξαλειφθῆναι, Vvlg. non convertar, ut disperdam). Porph. Hor. carm. 3, 6, 13 populum Romanum ... paene barbari deluerunt (Hier. epist. 12, 2 Amm. 17, 11, 3 Serv. Aen. 7, 711 Svlp. Sev. chron. 1, 19, 5). Ivst. 2, 5, 2 *al.* Vvlg. gen. 34, 30 exod. 32, 10. 12. 33, 5 *et saepissime.* Amm. 15, 2, 1 *al.*

accedit abl.: Cic. Manil. 21 magnas hostium ... copias multis proeliis esse -etas. Mur. 74 quorum alteri uno adventu nostri exercitus -eti sunt. Sest. 2 quos lapidibus, quos ferro, quos facibus, quos vi, manu, copiis -ere non potuerunt. nat. deor. 1, 38 homines morte (Amm. 14, 8, 15. 22, 11, 2 *v. l. 47*). off. 2, 16 hominum impetu, id est bellis aut seditionibus. Flor. epit. 3, 19, 11 copias fame armis facile -vit (*cf.* Marcell. chron. II p. 82, 447, 18 fames ... multa milia hominum iumentorumque -vit). Ampel. 31, 3 Crassum cum legionibus funesta clade. Vvlg. deut. 9, 3 ignis devorans ..., qui conterat eos et -eat. Amm. 14, 8, 15 Ptolemaeo rege voluntaria morte -eto. 22, 11, 2 Marcelli filius publica -etus est morte. 23, 5, 6 apparitoris cadaver carnificis manu -eti. *al.* Avg. civ. 15, 8 diluvio (15, 20. 21. 24). 18, 2 bellica vastatione. Cypr. Gall. deut. 180 ac possit *deus homines* subito -ere leto. per: Amm. 16, 11, 13 ut possit per bella -eri saevissima *Iulianus.* 17, 13, 15 per elementum utrumque Sarmates vincentium ira -vit (*cf.* 22, 3, 8 eum militaris ira -vit). *additur unde*: Itala gen. 6, 7 (Aug. civ. 15, 24 loc. hept. 1, 14 p. 509, 20) -eam hominem (ἀπαλείψω, Vvlg. delebo) ... a facie terrae (Vvlg. deut. 2, 21 quos -vit dominus a facie eorum. Ios. 13, 6 iud. 2, 3. *cf.* Ios. 23, 13 non -eat eas [*gentes*] ante faciem vestram). Vvlg. Ezech. 14, 9 -bo eum de medio populi mei Israel. Vvlg. Ios. 7, 13 -eatur ex te, qui hoc contaminatus est scelere. 15, 14 -vitque ex ea (*Cariath civitate*) Caleb tres filios Enac.

2 *rei*: **a** *corporeae*: Inscr. Mummi Carm. epigr. 3 Corinto -eto. Rhet. Her. 3, 18, 31 imagines. 4, 13, 19 Karthaginem (Cic. Verr. 3, 3. 5, 80 Manil. 60 leg. agr. 2, 87 Catil. 4, 21 Mur. 58 rep. 6, 11 Sall. Iug. 41, 2 Nep. Ham. 2, 1 Liv. 21, 41, 11. 30, 36, 10. 44, 44, 2 Vell. 1, 13, 1. 2, 4, 2 *et saepe*). Rhet. Her. 4, 27, 37 Numantiam (Cic. leg. agr. 2, 87 Manil. 60 Catil. 4, 21 Mur. 58 Sall. Iug. 8, 2 Plin. nat. 10, 123. 33, 141). Cic. S. Rosc. 131 urbes (Manil. 60 Catil. 4, 21 Mur. 80 har. resp. 12, 33 Caes. civ. 2, 12, 4 Bell. Afr. 22, 2 Hor. carm. 3, 6, 14 Liv. 4, 61, 11. 5, 21, 2 *al. et saepissime.* Vell. 2, 27, 2 *al.*). Cic. Verr. 3, 86 Himeram. 5, 72 oppidum (Bell. Afr. 74, 2 Liv. 41, 11, 7 Plin. nat. 3, 70. 109. 125. 131. 6, 180). 5, 79 monumentum (dom. 102). leg. agr. 2, 38 aedificia. Catil. 3, 25 rempublicam (4, 13 dom. 137 Pis. 16 Phil. 2, 17. 52. 8, 16 epist. 9, 19, 2. 15, 15, 2). 4, 7. 12 domos et universae reipublicae domicilium. 4, 19. Sull. 3 civitatem (Manil. 38 rep. 3, 34 Flor. epit. 1, 13, 18 *al.*). dom. 143 domum (Itala lev. 14, 45 [Lugd.] -ent [Vvlg. destruent] domum. Vvlg. prov. 14, 11 *al.* Amm. 16, 8, 9). leg. 2, 64 sepulcra. ac. 2, 135 patriam (off. 1, 57 Marcell. 11, 7, 35 Evtr. 6, 15). Tusc. 2, 52 tyrannidem. epist. 7, 18, 2 epistulas. Lael. 13 Graeciam. Bell. Hisp. 36, 2 moenia. Hor. epist. 2, 1 carmina. Prop. 2, 6, 15 quae (*Phryne*) -etas (delectas *codd.*, *an* deiectas?) potuit componere Thebas. Liv. 4, 10, 6 -endum publicae avaritiae monumentum. 8, 13, 1. 15. 9, 38, 1 castella. *al.* Ov. met. 13, 219 Pergama (13, 320). Epiced. Drusi 175 arma. Val. Max. 1, 6 ext. 1 Athenas. 2, 8, 2 classem (3, 8 ext. 3). Cvrt. 9, 10, 22. Lvcan. 3, 360 Massiliam. Plin. nat. 3, 59 Amynclae a serpentibus -etae (8, 104). Tert. adv. Marc. 5, 16 flammam et ignem. orat.

28 pristina sacrificia. ITALA IV reg. 21,13 (Lucif. reg. apost. 8 p. 56,31 -eam (VVLG. -bo) Hierusalem (VVLG. Ios. 15,63 IV reg. 21,13). [PORPH. Hor. sat. 2, 3, 239 bacas ... in aceto deluisse. *leg.* diluissc.] PANEG. 9,16 Africam. FIRM. err. 16,4. EVTR. 9,9 imperium Romanum. FILASTR. 21, 4 sculptiones. *al.* VVLG. gen. 7, 4 substantiam (7, 23 *bis*). 9, 15 omnem carnem (AVG. civ. 15, 11). *al.* *nota*: LVCR. 5, 749 si certo tempore luna gignitur et certo -etur tempore rursus. *accedit causa*: CIC. Verr. 5, 69 flamma templum (LIV. 4, 33, 5). Manil. 38 utrum plures arbitramini ... militum vestrorum armis hostium urbes an hibernis sociorum civitates esse -etas? prov. 24 omnia flamma ac ferro. Sest. 33 rogatione rempublicam. Vatin. 20. Phil. 9, 14 quod (*solum*) nulla vi moveri neque -eri possit. NEP. Them. 4, 1 asty incendio (Iph. 2, 5). LIV. 4, 25, 8 qua (*fortuna*) Fidenae -etae sint. 30, 6, 6 castra clade una -eta. SEN. nat. 2, 34, 3 fulminis ictus priora -vit. PLIN. nat. 6, 159 oppida ... variis bellis. SIL. 17, 328 claro -etum est Marte Saguntum. FLOR. epit. 2, 6, 56 castra illatis facibus. PAVL. dig. 39, 3, 11, 6 aggerem vi fluminis. SER. SAMM. 147 sanguine vel leporis morbus -bitur oris. ARNOB. nat. 2, 36 animas mors saeva posse videatur extinguere et ad nihilum redactas irremeabili abolitione -ere. PANEG. 11, 4 una acie universa Germania -eta est. AMBR. spir. 3, 10, 60 confessio, qua delestis oraclum. HIER. epist. 36, 5, 3 quae (*animae*) diluvio -etae sint (Sirach 44, 19 ne -eri [ἐξαλειφθῇ] possit diluvio omnis caro. AVG. civ. 16, 11. 16, 43. 17, 1. 20, 18). VVLG. sap. 10, 4 cum aqua -ret terram. II Macc. 8, 18 mundum uno nutu (καταβαλεῖν). CLAVD. 21, 96 equis... Basternas una potuit -ere ruina? AVG. civ. 1, 2 Troiam ferro ignibusque. *accedit unde*: VVLG. gen. 17, 14 -bitur anima illa de populo suo (lev. 23, 30). III reg. 13, 34 domus Ierobeam et eversa est et -eta de superficie terrae.

b *incorporeae*: CIC. Q. Rosc. 7 haec (*adversaria*) -entur statim. div. in Caec. 26 improbitatem. Verr. 1, 49 turpitudinem atque infamiam. 5, 120 pulchritudinem. Catil. 1, 30 -bitur non modo haec tam adulta reipublicae pestis (har. resp. 6), verum etiam stirps ac semen malorum omnium. dom. 130 senatus auctoritate -eta. har. resp. 58 auspicia. Pis. 39 ordinem. div. 1, 8 religionem. Lael. 11 bella (*cf.* LIV. 25, 37, 8 reliquias belli). part. 67 in timore -endo (*E*, deleniendo *al.*). Att. 1, 16, 6 ius ac fas. epist. 1, 9, 21 summorum civium principatum. LIV. 39, 30, 8 ignominiam. 45, 38, 8 infamiam. PETRON. 2 ingenia. 80 amicitiae sacramentum. 99 scabitudinem animi. TERT. nat. 1, 10 antiquitatem. adv. Val. 4 p. 180, 23 originem. ITALA Is. 58, 6 (Barnab. 3, 3) omnem consignationem iniquam -e (διάλυε, VVLG. dissolve). PS. HIL. libell. 6 potestatem peccati eradicare penitus et -ere. HIER. in Is. 13, 9 p. 239 -etis perditisque sceleribus. VVLG. II Esdr. 13, 14 et ne -eas miserationes meas, quas feci. *accedit causa*: CIC. Sest. 146 haec omnia -eta videntur reditu meo. Tusc. 1, 27 mortem non interitum esse omnia tollentem atque -entem. Lael. 13 omnia morte -eri. *adde*: NEP. Alc. 8, 6 eoque impetu totum bellum -vit. SIL. 5, 415 properoque virentes -lerat leto bellator barbarus annos. TERT. bapt. 5 -eta morte per ablutionem delictorum. *adde*: DRAC. laud. dei 2, 172 tali sub clade -etur (doletur *Brux.*; aboletur *Arevalo*) *metus*.

II *speciatim de scriptis sim. i. q. delinere, antiquare* (*proprie et in imag.; cf. etiam* delino): A *absolute*: OV. met. 9, 524 et notat et -et. QVINT. inst. 10, 3, 31 ratio -endi. 10, 4, 1 stilus -et. HIER. epist. 50, 1, 3 qui meliorem stili partem eam, quae -ret, quam quae scriberet.

B *c. obiecto*: CATO or. frg. 2 istud quoque -e ... istuc quoque -e ... usque istuc ad lignum -e. CORP. I 208, 9. CIC. Quinct. 70 cuius omnino rei memoriam omnem tolli funditus ac -eri arbitror oportere (Phil. 2, 51. 12, 12 parad. 29 LIV. 6, 28, 8. 28, 20, 7 VVLG. exod. 17, 14). Verr. 5, 80 nomen (Att. 10, 7, 1. 15, 5, 3 LIV. 3, 8, 10. 7, 41, 4. 9, 45, 17. 21, 30, 3. 23, 6, 3 *et saepe*. SIL. 4, 661 VVLG. IV reg. 14, 27 Esth. 10, 8 psalm. 9, 6 Sirach 41, 14 CLAVD. 3, 233). CIC. Manil. 7 maculam (ad Brut. 1, 15, 4). off. 3, 2 iudicia. epist. 7, 18, 2. epist. frg. IX 3 ceris -etis (delitis *coni. F. Modius*. OV. ars 495. IVST. 2, 10, 13 [delita *al.*]). HOR. ars 389 -ere licebit, quod non edideris. 440 versus. OV. met. 9, 524 tabellas. 9, 528 'sororem' *verbum*. PETRON. 45 stigmam (MART. 10, 56, 6 stigmata. 14, 7, 2). SEN. contr. 9, 3 (26), 7 testamentum (VLP. dig. 9, 2, 41. 28, 4, 2 *al.* LAMPR. Comm. 19, 5). BVC. Eins. 1, 49 chartas (*i. poemata*). COLVM. 10, 125 fronti data signa fugarum. PLIN. nat. 29, 9 cuncta placita. 36, 141 fictilia ex eo (*gagate lapide*) inscripta non -entur. CORP. IV 3775 invidiose qui -es (*sc. inscriptionem*), ae⟨g⟩rotes. IVV. 5, 35 cuius *vini* patriam titulumque senectus -vit multa veteris fuligine testae. 7, 27 vigilata proelia (*i. carmina de pr.*). 12, 123 tabulas (IVLIAN. dig. 9, 2, 42 si -verit quoque aut combusserit tabulas testamenti. GAIVS inst. 2, 151 PAPIN. dig. 28, 4, 4 VLP. dig. 4, 3, 35 *al.*). SIL. 16, 671 opprobria (VVLG. prov. 6, 33 Ier. 20, 11). FRONTO p. 234, 3 N. colorem. VENVL. dig. 48, 13, 10 (8), 1 quidquid in tabulis publicis -verit vel induxerit. VLP. dig. 9, 2, 41 pr. chirographum (PAVL. sent. 9, 2, 40. VVLG. Col. 2, 14 -ens [ἐξαλείψας]... chirographum decreti. PS. HIL. libell. 6. *cf.* HIER. epist. 21, 2, 4). 10, 2, 16, 5 rationes hereditarias. DIG. 28, 4 tit. de his, quae in testamentis -entur. VLP. dig. 28, 4, 1 pr. si legibilia sint inconsulto -eta *eqs.* 47, 2, 31 pr. imaginem vel librum. TERT. adv. Val. 12 p. 191, 3 Ovidius Metamorphoses suas -visset (*cf.* MACR. sat. 2, 4, 2 tragoediam). pudic. 19 delicta. VVLG. Esth. 14, 9 hereditatem. psalm. 50, 3 -e iniquitatem meam (50, 11 Is. 43, 25. 44, 22 Dan. 9, 24). 108, 14 peccatum. act. 3, 19 AVG. civ. 1, 27. 13, 7 *bis*. 21, 27 *bis*. CASSIAN. inst. 3, 3, 3 MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 4). Sirach 23, 36 dedecus. 40, 12 munus et iniquitas -bitur. Is. 28, 18 foedus. VEG. mil. 1, 20 consuetudinem. CLAVD. 22, 303 paginam. RVFIN. hist. mon. 1 p. 400[B] facinora. AVG. civ. 19, 12 naturae extrema vestigia. MART. CAP. 6, 704 (vers.) taedia. BOETH. arithm. 1, 1 p. 10 naturam hominis. INST. Iust. 3, 7, 4 legem Iuniam et senatus consultum ... et edictum Traiani. 3, 12, 1. CORIPP. Ioh. 2, 361 cunctaque -etis donat delicta libellis. PASS. Barth. 6 p. 144, 3 picturam omnem. CORP. III 10648[b], 4 ob -eta vitia temporum praeteritorum. *acced. causa*: VARRO ling. 5, 3 vetustas quasdam *impositiones verborum* -vit (*cf.* HOR. carm. 4, 9, 10 nec si quid olim lusit Anacreon -vit aetas (PROP. 2, 5, 27 quod non umquam tua -eat aetas). CIC. inv. 2, 108 *beneficia* maleficiis. Cluent. 41 cum tabulas *testamenti* prehendisset..., digito legata -vit. Sest. 56 quae lex omnia iura... -vit. Deiot. 37 quae possit iniuria ... decreta -ere. *ibid.* iudicia oblivio. nat. deor. 1, 28 Lael. 92. off. 2, 65 ut honores, ut omnis dignitatis gradus, sic huius scientiae splendor -etus est. Att. 1, 11, 1 quod neque epistulae tuae neque nostra ⟨al⟩legatio tam potest facile -ere quam tu... tolles. epist. 2, 1, 2 tuorum erga me meritorum memoriam nulla umquam -bit oblivio. 14, 3, 1 quas (*epistulas*) ego lacrimis prope -vi. ad Q. fr. 3, 8, 1 -vit omnem molestiam recentior epistula. CAES. or. frg. Gell. 5, 13, 6 neque hominum morte memoria -eri debet. Gall. 2, 27, 2 turpitudinem fugae virtute. OV. met. 1, 445 neve operis famam posset -ere vetustas. TIB. 1, 9, 50 carmina ... liquida -eat amnis aqua. PLIN. nat. 25, 175 stigmata in facie mandragoras illitus -et (*cf.* 26, 22. 30, 30. MART. 6, 64, 26 stigmata nec vafra -bit Cinnamus arte). MANIL. 4, 62 nomenque cruore -vit proprio. VAL. MAX. 4, 1, 12 ista ... -vit moderatio. SEN. contr. 1, 8, 6 abdicationem virtute. suas. 7, 14 quae hodie pro Ciceronis ingenio dixero, nulla pactione -bo. STAT. Theb. 6, 415 -et sulcos iterata priores orbita. Ach. 1, 60 -entque pedum vestigia cauda (*cf.* FLOR. epit. 1, 13, 17 omnia incendiorum vestigia Gallici sanguinis inundatione). SVET. Cal. 20 scripta sua spongea linguave (*cf.* TERT. nat. 1, 19 arrepta spongea vel intenta lingua -ete litteras). TERT. adv. Marc. 4, 10 Ionathan ... resignati iciunii culpam deprecatione -esse (*cf.* pudic. 6 Nabothae sanguinem Achab ⟨in⟩ deprecatione -vit). HIER. epist. 42, 2, 3 trinam negationem trina postea confessione -vit. VVLG. num. 5, 23 -bit ea (*scripta maledicta*) aquis amarissimis. eccles. 6, 4 oblivione -bitur nomen eius (*cf.* Ier. 23, 40 quae *ignominia* numquam oblivione -bitur. 50, 5 quod *foedus* nulla oblivione -bitur. Esth. 9, 28 AVG. serm. ed. Mai 46, 2). RVFIN. hist. mon. 1 p. 399[D] lacrimis ... prioris elationis culpam. CASSIAN. inst. 12, 11, 1 crimina una paenitudinis sermone -eta. conl. 18, 16, 7 quam (*maculam*) ille ingentibus paenitentiae lacrimis post -vit. 20, 8, 9 nisi ea (*scelera nostra*) bonitas domini clementiaque -verit. *sequuntur praepositiones: aliquem* (*i. nomen alicuius*): ex: TER. Eun. 296 -o omnes dehinc ex animo mulieres. SEN. contr. 7, 6, 8 quem ex censu -eamus. de: TERT. scorp. 12 de libro vitae (VVLG. apoc. 3, 5 [ἐξαλείψω]. *cf.* BACHIAR. repar. laps. 8 de libro vitae -etus est, id est de memoria dominicae lectionis. *cf.* VVLG. psalm. 68, 29 de libro viventium [ἐξαλειφθήτωσαν]). ITALA exod. 32, 33 (Cypr. testim. 1, 1 Pacian. paraen. 5 p. 108, 3) -eam (ἐξαλείψω, VVLG. -bo) eum de libro meo (*cf.* FILASTR. 149, 8 -eantur de libro. CASSIOD. compl. in apoc. 3, 1 LIB. iubil. 30, 22. *cf.* VVLG. II reg. 14, 16 qui volebant de hereditate dei -ere me). *res*: ab: ITALA apoc. 21, 4 (cod. g Tert. resurr. 58 p. 118, 16) -bit (ἐξαλείψει, Aug. civ. 20, 17 *et* VVLG. absterget) omnem lacrimam ab oculis. coram: VVLG. II Esdr. 4, 5 et peccatum eorum coram facie tua non -eatur (*cf.* Ier. 18, 23 a facie). de: LACT. inst. 5, 18, 14 dignus, cuius nomen in perpetuum de familia -eatur (PS. AMBR. laps. virg. 8, 34 de quo libro vitae nomen tuum -etum sit. VVLG. Ios. 7, 9 nomen nostrum de terra. *cf.* Ruth 4, 10 ne vocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo -eatur. *adde*: ITALA deut. 25, 6 [Lugd.] non -bitur [-eatur VVLG.] nomen ipsius ex Israel). RVFIN. Adamant. 5, 26 -e de apostolo quia caro et sanguis regnum dei non possidebunt. AVG. civ. 22, 30 penitus de sensibus mala. doctr. christ. 4, 10, 25 neque adhuc illa de memoria -vit oblivio. *adde*: VVLG. deut. 9, 14 nomen eius de sub (ITALA Lugd. sub) caelo (*cf.* 25, 19 -bis nomen eius sub caelo [29, 20]. *p. 437, 25*). ex: CIC. S. Rosc. 6 ut ... -eatis ex animo suo suspicionem. Flacc. 60 nominis prope Romani memoriam... non modo ex sedibus Graecorum, verum etiam ex litteris esse -etam. Balb. 43 inveteratam quandam barbariam ex Gaditanorum moribus disciplinaque. LIV. 4, 11, 3 ut -rent ex animis hominum infamiam iudicii. VVLG. deut. 31, 21 quod (*testimonium*) nulla -bit oblivio ex ore seminis sui. *v. l. 65.*

iuncturae: funditus: CIC. Verr. 5, 79 har. resp. 6 Phil. 2, 52 off. 1, 57 Att. 9, 19, 2 BELL. Afr. 22, 2 BELL. Alex. 27, 6 LIV. 45, 24, 9 VAL. MAX. 3, 8, 1 FLOR. epit. 1, 12, 4 CLAVD. 3, 233 RVFIN. hist. 4, 2, 5. funditus evertere ac -ere: LIV. 32, 33, 16. funditus -ere atque extinguere: ARNOB. nat. 1, 5. omnino: VVLG. deut. 4, 31. penitus: VVLG. deut. 7, 23 VEG. mil. 1, 20 AVG. civ. 22, 30. viritim: PLIN. nat. 6, 22. superari -erique: BELL. Alex. 27, 2. -ere et solo aequare: TAC. ann. 13, 41. ad internecionem: LIV. 9, 45, 17 VVLG. num. 17, 13 AMM. 22, 12, 1. 31, 10, 12. funditus ad internecionem: BELL. Afr.

52,4. ad exitium ultimum: AMM. 30,7,7. ab stirpe: AVG. civ. 3,21. tollere et -ere: LIV. 31,44,4 ARNOB. nat. 2,1 AVG. civ. 8,23. 22,6. lacerare ac -ere: LIV. 42,8,5. -ere atque extinguere: CIC. epist. 5, 13,3 AVG. civ. 22,6 (*cf. p. 436, 80*). capere et -ere: LIV. 3,19,8 AVG. civ. 18,19. evertere et -ere: VVLG. III reg. 13,34 (*cf. p. 436, 79*).

syn.: ad I: extinguere, perdere, tollere. *ad II*: delinere. *oppos.: ad I*: conservare, servare, parcere. *ad II*: scribere.

deriv.: deleticius, deletilis, deletio, deletor, deletus. *compos.*: perdeleo.

dēlēro *sim. v.* delir-.

dēlētērion, δηλητήριον. *i. venenum*: CASS. FEL. 51 p. 132,4 letali cibo sive potione accepta quam Graeci -on dicunt.

dēlētīcius, -a, -um *a* delere, deletus. *i. q. scripturae deletae impositus, palimpsestus* (GLOSS. -a παλίμψηκτρον. charta -a χάρτης ἀπάλιπτος, χάρτης ἀπηλιμμένος; *cf. Marquardt-Mau, Privatl. p. 815*): VLP. dig. 37,11,4 chartae appellatio et ad novam chartam refertur et ad -am. IVST. 2,10,13 easdemque *tabellas* cera superinducit -a, ne aut scriptura sine tegmine indicium daret, aut recens cera dolum proderet. AVG. c. Cresc. 3, 27, 30 sciebam illa (*euangelia*) -a fuisse.

dēlētilis, -e *a* delere, deletus. NON. p. 96 -e non quod deleatur, sed quod deleat (GLOSS.). VARRO Men. 305 spongiam -em.

dēlētio, -ōnis *f. a* delere. GLOSS. pernicies. LVCIL. 823 -em nostri ad unum exercitus. ITALA exod. 17,14 (Cypr. testim. 2, 21) quoniam -e deleam (ἀλοιφῇ ἐξαλείψω, VVLG. delebo) memoriam Amalech de sub caelo. CASSIAN. conl. 17, 25, 18 post illam -em nominis sui (*Iudae*). HIER. in Ezech. 7, 8 p. 67 -o templi. MAX. TAVR. serm. 43 omnis illa dei humilitas dignationis est pietas, non -o potestatis.

dēlētor, -ōris *m. a* delere. *is qui delet*: MAR. MERC. subnot. 8, 25 -r chirographi *Christus est*. *fem.* **dēlētrīx,** -īcis: CIC. har. resp. 49 tum est illa in templo Castoris scelerata et paene -x huius imperii sica deprehensa.

?**dēlētus,** -ūs *m. a* delere. TERT. adv. Marc. 2,24 p. 368,22 si eius malitiae paenituit creatorem quasi creaturam, reprobandae scilicet et -ui (R^3, et delictum MR^1 *edd.*) iudicandae (*Kroymann*, vindicandae *codd.*). *Simbeck.*

1. dēlevo, -ātus, -āre *a* de *et* lĕvare. GLOSS. IV 49,32 -ati de terra levati (503, 36 delibati) *inter glossas a littera* d *incipientes;* relevati *coni. Nettleship.*

2. dēlēvo, -āre *a* de *et* lēvare. *i. q. lēvare*: COLVM. arb. 6,4 plagam *trunci* acutissimo ferro -ato. [*conicitur* CHIRON 635. 698 GLOSS. V 543, 33.] *L.*

delfīnus *v.* delphinus.

dēlībāmentum, -ī *n. a* delibare. *i. q. libamentum*: VAL. MAX. 2,6,8 defusis Mercurio -is et invocato numine eius. NOT. Tir. 109,29[a].

dēlībātio, -ōnis *f. a* delibare. GLOSS. ἀπαρχή. refloratio. immolatio. perfusio seu perfloratio. *inde a* TERT. *et* FLORENT. dig.

1 *i. q. ablatio, deminutio*: FLORENT. dig. 30,116 legatum est -o hereditatis. TERT. patient. 8 ipsum qui corpus expositum omnium ad iniuriam gerimus . . . minorum -e (deliberatione *trad.*) laedemur? resurr. 7 ipsa -o masculi in feminam carne suppleta est. adv. Marc. 1,22 p. 320 homo damnatur in mortem ob unius arbusculae -em. NOVATIAN. trin. 29 p. 944[B] -em quandam gratiarum. CHALC. transl. p. 32[C] quattuor illa integra corpora et sine ulla -e ad mundi continentiam sumpta sunt (ἓν ὅλον ἕκαστον εἴληφεν).

2 *i. q.* ἀπαρχή, *primitiae*: ITALA (cod. g *aliique*) *et* VVLG. Rom. 11,16 quod si -o sancta est, et massa (ἀπαρχή. *locus saepe laudatur*). ITALA Ezech. 44,30 (cod. S. Pauli) -es eorum omnium et ablationes ex omnibus -bus vestris (ἀπαρχαί, VVLG. primitiva). 45,1 (cod. S. Pauli) segregabitis -em domino sanctum (ἀπαρχήν, VVLG. primitias. *cf.* Ezech. 45, 6. 7. 13). IREN. 1,8,4 -em quidem quod est spiritale dictum docentes, conspersionem autem nos, id est psychicam ecclesiam (*allegorice* ἀπαρχὴν μὲν τὸ πνευματικὸν... φύραμα δὲ ἡμᾶς κτλ.). AMBROSIAST. in II Tim. 4,6 passionem tamen suam -em appellat, deo enim immolatur qui pro eius iustitia patitur. HESYCH. in lev. 3,1 p. 815[C] sanctificantes per -em et massam. SACR. Leon. p. 344 *Petrus* Israheliticae delivationis (*sic cod.*) instituens ecclesiam primitivam.

3 *de re leviter attingenda*: TERT. adv. Val. 6 p. 183,7 sicubi indignitas meruerit suggillari, non erit -i transfunctoria expugnatio.

dēlībātus, -ūs *m. a* delibare. GLOSS. ἀπαρχή. σπονδή. *Gudeman.*

dēlīberābundus, -a, -um *a* 1. deliberare. *i. q. deliberans*: LIV. 1,54,6 rex. 2,45,7 consules.

?**dēlīberāmentum** *v.* deliramentum.

×**dēlīberātio,** -ōnis *f. a* 1. deliberare. SCHOL. Cic. Gron. p. 401 -o est statutae causa et propositae plena perfectio. GLOSS. βουλὴ ἐπὶ τοῦ ἐνθυμουμένου, σκέψις. ymbdritung (*sim. anglosax.*). *pluralis inde a* RHET. Her. 3,2,2 *bis*. CIC. inv. 1,96. *legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC.; *deest poetis et* CAES. SALL. NEP. VITR. RVT. LVPO VELL. CVRT. MELAE SEN. philos. ASCON. PETRON. PLIN. nat. FLOR. SVET. [TERT. patient. 8 *v. supra l. 50.*]

1 *generatim i. q. consideratio, consilium*: RHET. Her. 2,14,22 -em suam ponet ante oculos. 3,2,2 veniunt in -em et consultationem (*cf.* QVINT. inst. 2,21,18 huius modi res neque in laudem neque in -em veniunt). 3,5,8. CIC. p. red. ad Quir. 12 quae -o non in reddenda . . ., sed . . . in augenda mercede consumpta est. Phil. 1,2 ad -es eas, quas habebat domi de republica. fat. 2. off. 1,9 quae -o omnis in rationem utilitatis cadit. *al.* de orat. 3,204 communicatio, quae est quasi cum iis ipsis, apud quos dicas, -o (QVINT. inst. 9,1,30). part. 83 -o tollitur. Att. 7,3,2 habet enim res -em. 8,12,3 id enim, etsi erat -is (*cf.* epist. 4,6,3 *l. 39 et 41*) tamen obire non potui. 9,10,7. 14,13,4 suscipe nunc meam -em, qua sollicitor. 15,21,2 epist. 4,2,4. 6,8,2 CAEL. Cic. epist. 8,14,2 ALF. dig. 32,60,2 LIV. 1,23,8. 2,24,4. 7,39,11 cum eadem -o teneret. 37,54,9 -o anceps. 41,24,14 fuit certe tamen aliquid, quod tam longam -em faceret (fecerat *cod.*). *al.* SCRIB. LARG. praef. inter -es contentionesque medicorum. PS. FRONTIN. strat. 4,7,22 petiit unius noctis ad -em spatium. PLIN. epist. 3,19,5 -is nostrae caput est. PAVL. dig. 18,1, 45,1. APVL. met. 7,10 in diutina -e (10,4). MIN. FEL. 13,4 -i diem petiit. ARNOB. nat. 5,6 deorum in -e. SPART. Hadr. 8,9 erat enim tunc mos, ut . . . princeps . . . sententiam ex omnium -e proferret. CAPITOL. Aur. 6,2 habita -e velle se dixit (AMM. 15,5,21). ITIN. Alex. 12 amicitias probatas non recipere -em. AVSON. 428,3 Troiani . . . per totam noctem -e consultant. AMM. 14,6,14 anxia. *al.* RVFIN. hist. mon. 27 summa cum -e edocebat. OROS. hist. 2,17,1 magna...-o fuit. MART. CAP. 1,6. 5,448 -o futuri tantum temporis continet quaestionem. POMER. 3,16,2 incerta. ENNOD. epist. 3,16 p. 84,7 vicit -em meam maturae amplitudinis vestrae taciturnitas. *al.* APRING. in apoc. 4,1 secreta dei fideli -e considerat. GREG. TVR. Mart. 3,15 impleto bonae -is voto. BENED. reg. 58 sub tam morosam -em licuit aut excusare aut suscipere. *ibid.* habita secum -e (MIRAC. Theclae 1 p. 170,7). *acced. genet.*: CIC. off. 1,9 consilii capiendi -o. Att. 8, 15,2 officii me -o cruciat. LIV. 44,2,7 -o eius rei differtur. LIB. pontif. p. 144 pontifex levatus sine -e decreti. adversus: RVFIN. Orig. in exod. 1,5 initur -o adversus filios Israel. de: LIV. 35, 42,3 tenuit eum et de Hannibale -o. RVFIN. hist. 2,11,1 cum de apostolis . . . -o fieret. TRYPH. dig. 49,17,19,5 facilior -o est de libertate servi. VLP. dig. 36,1,13,3 iusta -o incidit de quantitate fideicommissi. super: AMM. 31,2,7 -e super rebus proposita seriis. *seq. interrogatio indirecta* (*v. l. 60*): CIC. Manil. 27 ut haec vobis -o difficilis esset, quemnam... bello praeficiendum putaretis. Att. 8,3,1 -o autem omnis haec est..., quid mihi agendum putes. epist. 4,2,4 in quo reliqua videtur esse -o, quod consilium in discessu, quae loca sequamur. 4,6,3 magnae tamen est -is, quae ratio sit ineunda nobis. PLIN. epist. 10,39,2 dignum est certe -e sitne faciendum. VLP. dig. 32,11,3 propriae est -is, utrum.... AMM. 16,2,3 habita -e, quodnam iter eligeretur. *c. infinitivo*: GREG. TVR. Mart. 1,32 -o mea est non reverti domui.

2 *speciatim*: **a** *in re hereditaria*: MAECIAN. dig. 36,1, 73 (71) MARCELL. dig. 28,8,10 VLP. dig. 36,1,9,1 *ter* INST. Iust. 2, 19,6. 7,66,6 ad -em hereditatis. **b** *t. t. rhetorum*: RHET. Her. 3,2,2 -es partim sunt eiusmodi, ut quaeratur, utrum potius faciendum sit, partim eiusmodi, ut, quid potissimum faciendum sit, consideretur. *ibid. ter.* CIC. inv. 1,12 si -o et demonstratio genera sunt causarum (1,13. *cf.* FORTVN. rhet. 1,14 p. 92 -o et demonstratio genera sunt dicendi. MAR. VICTORIN. rhet. 1,9 p. 183 *saepe*. MART. CAP. rhet. 17 p. 462. EMPOR. rhet. p. 570 -o est, sicut M. Tullio placet, genus causae tertium substantiae oratoris appositum). CIC. inv. 1,96 *al.* de orat. 3,109 illud genus causam aut controversiam appellant eamque tribus, lite aut -e aut laudatione, definiunt. *al.* part. 10. 13. 69. 70. 89 top. 91. 93. QVINT. inst. 3,8,10 narrationem... numquam exigit privata -o. 3, 8, 11 TAC. dial. 31 DON. Ter. Andr. 236. 259. MAR. VICTORIN. rhet. 1,5 p. 175 -o est..., quae posita in publicis causis assertionis suae sententiam dicit. EVGRAPH. Ter. Ad. 299. 517 haec scaena -em tenet, quid faciat (*cf.* Hec. 336 haec scaena quandam quasi -em tenet ad aegrotam nurum). Andr. 375. Eun. 50. QVINT. inst. 3,8,25 omnis enim -o de dubiis est.

syn.: consultatio (RHET. Her. 3,2,2 CIC. off. 3,50), consideratio, consilium. *opp.*: temeritas.

×**dēlīberātīvus,** -a, -um *a* 1. deliberare. *i. q. ad deliberationem pertinens*: RHET. Her. 1,2,2 genus demonstrativum, -um, iudiciale (*ibid.* -um est in consultatione, quod habet in se suasionem et dissuasionem. 2,1,1 CIC. inv. 1,7 *bis. al.* QVINT. inst. 2,4,25. 3,4,9. 15. 3,8,62. 8 pr. 6. EMPOR. rhet. p. 570 *genus* laudativum, -um, iudiciale, quae Graeci ἐγκωμιαστικόν, συμβουλευτικόν, δικανικόν nominant. FORTVN. rhet. 1,1 p. 81 MART. CAP. 5,467 *ter* BOETH. in Porph. comm. pr. 1 p. 34,21). RHET. Her. 3,1,1 causa (3,8,15 CIC. inv. 1,14. 2,12. 76 QVINT. inst. 3,8,1. 8,3,11. MART. CAP. 5,447 iudicialis -a et demonstrativa *causa*. EVGRAPH. Ter. Andr. 28 MAR. VICTORIN. rhet. 2,51 p. 301 SVLP. VICT. rhet. 46 p. 342). CIC. inv. 1,8 pars (QVINT. inst. 2,21,22. 3,3,14. 3,4,1. 3,6,56. 3,8,6). QVINT. inst. 2,1,2 materia (3,4,16. 3,6,81. 3,8,53. 5,13,6 MAR. VICTORIN. rhet. 1,7 p. 178). CHALC. comm. 120 animae motus. 230 vis animae. 342 recordationem accommodat Plato . . . rebus -is hoc est eis, quae praeceptis artificialibus et theorematibus percipiuntur. EVGRAPH. Ter. Eun. 1072 primum hoc -um (-ae *Wessner*) est, ut qui suadet, aliquam sententiam dicant. IVNIL. 2,2 voce sive praeceptiva sive -a. *subst. f.* **dēlīberātīva,** -ae (*sc. causa*): DON. Ter. Hec. 336. 753. Phorm. 441. 452. 485 SCHOL. Pers. 3,44 Iuv. 7,162. 169. 10,167 DRAC. Romul. 9 tit.

EVGRAPH. Ter. Ad. 447. 936 Andr. 206. 236. 301. 533 Hec. 727 Eun. 46. 81 Phorm. 441.

dēlīberātor, -ōris *m. a* 1. deliberare. *is qui deliberat*: CIC. Sest. 74 illi interea -i merces ... duplicata est. MART. CAP. 5, 447 auditoris ...sunt genera tria: ...aliud eius, qui honestate vel utilitate incerta dubius alienae sententiae persuasionem inexplicabilis -r exspectat. GLOSS. II 576, 47 *sine interpr.*

dēlīberium, -ī *n. cf.* 1. deliberare. GLOSS. II 112, 39 consilium et -um *συμβουλία, γνώμη*.

×1. dēlībero, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* libra *ductum esse videtur*; e *vocalem a verbo* liberare *accipere potuit. Th.*]. diliberat: NOT. Tir. 34, 31 (del- 34, 30). PAVL. FEST. p. 74 -are a libella, qua quid perpenditur, dictum. NON. p. 282 -are est dubitare. p. 429 cogitare est considerare, -are confirmare. MART. CAP. 5, 448 qui -at, ambigua mentis opinione differtur. DIFF. ed. Beck p. 47, 40 cogitat solus et petit a se consilium, dictum ab eo quod mentem cogat; qui vero -at, convocatis amicis rem, quam cogitat, exponit et eorum sententias exquirit. GLOSS. *λογίζομαι, διασκέπτομαι*. -at *διαπορεῖ, διχογνωμονεῖ, συνσκέπτεται, ἐπιθυμεῖ* (*ἐνθυμεῖ c*), *βουλεύεται*, cogitat, retractat, statuit. -are *βουλεύεται, διαφόρως σκέπτεται*. V 405, 18 delibrat cogitavit. *cf.* GLOSS. delibras deliberas. *legitur inde a* PLAVTO (*cf.* considero); *singulis locis habent*: PLAVT. SALL. HOR. VITR. VELL. VAL. MAX. COLVM. MART. FRONTIN. aq. IVV.; *binis*: CELS. PETRON. MIN. FEL.; *teruis*: TER. FLOR. SVET.; *quinis*: CAES. PVBLIL. NEP. CVRT.; *senis*: RHET. Her. APVL.; *frequentant*: CIC. LIV. SEN. rhet. SEN. phil. PLIN. iun. TERT.

I *i. q.* ***cogitare,*** *considerare*: **A** *generatim*: **1** *absolute*: TER. Phorm. 457 ego amplius -andum censeo. Hec. 508. TVRPIL. com. 6 quaeso cogita ac -a. CIC. inv. 1, 95 S. Rosc. 58. Caecin. 4 causa -andi. p. red. ad Quir. 12 nisi...noctem sibi ad -andum postulasset (Sest. 74). Phil. 7, 26 potestas -andi. fin. 2, 115 Tusc. 5, 112 *et saepe* CAES. Gall. 1, 7, 5 PVBLIL. D 17. 18. Q 23 NEP. Eum. 12, 3 LIV. 8, 11, 3. 37, 32, 10 quinque dierum spatio ad -andum sumpto. *al.* SEN. contr. 2, 3, 7 -a, cogita. suas. 7, 10. SEN. epist. 109, 15 -are et intendere animum. *al.* PETRON. 80 QVINT. inst. 3, 8, 15 *al.* FRONTIN. aq. 17 TAC. Agr. 15. Germ. 22 -ant, dum fingere nesciunt; constituunt, dum errare non possunt. hist. 2, 32. 3, 60 PLIN. epist. 1, 22, 10 FLOR. epit. 3, 10, 3. SVET. Nero 15 neque in commune quidquam neque propalam -bat. MARCELL. dig. 28, 4, 3. MIN. FEL. 13, 5 tot ac tantis viris -antibus. 35, 4 nisi profanus nemo -at (*i. dubitat*). TERT. idol. 24 nat. 2, 2 VVLG. II reg. 24, 13 AMM. 27, 10, 10. RVFIN. hist. 2, 9, 3 ille parumper -ans (*σκεψάμενος*). *al.* *accedit* cum: PLAVT. Stich. 580 cum amicis -vi et cum cognatis meis (LIV. 34, 33, 4). CIC. orat. 138 ut... cum adversario quasi -et. LIV. 35, 19, 7. FEST. p. 347 solebant magistratus... cum senioribus -are. SEN. contr. 2, 3, 6 *ter.* 2, 3, 7 non putasti mecum -andum? CVRT. 6, 8, 4. SEN. epist. 115, 17 cum divitibus. QVINT. inst. 9, 1, 44 cum adversario. 9, 2, 21 cum iudicibus. CALL. dig. 22, 5, 3, 4 AVSON. 419, 47. AMM. 14, 11, 1 cum proximis clandestinis colloquiis. *sim.* cum *re*: SEN. epist. 3, 6 cum rerum natura -a (81, 29). 13, 6 cum patientia tua. 22, 2 cum rebus ipsis -andum est. QVINT. inst. 4, 2, 101 cum ipsa condicione causae -andum est. 5, 13, 59 tamquam... nihil cum ipsius causae utilitate sit -andum. 7, 10, 10 cum causis. 9, 4, 118 cum re praesenti. de: CIC. inv. 2, 105 de Syphace diu -atum est. Verr. 4, 31 de absolvendo Apronio. SVET. Aug. 65 de necanda filia. CIC. inv. 2, 114 nonne de sua gloria... -ari putent? 2, 115 de gratia referunda. Manil. 68 de bello (LIV. 45, 24, 10). Sest. 55 bis de eadem re. Phil. 13, 22 de pace. *al.* CAES. civ. 2, 30, 1 de summa rerum. NEP. Eum. 7, 3. LIV. 44, 31, 9 de statu rerum suarum. SEN. contr. 2, 3, 8 *al.* CVRT. 5, 5, 12 de aliena fortuna. SEN. nat. 2, 43, 1 id, de quo -vit. epist. 71, 2 *al.* QVINT. inst. 2, 21, 18 de faciendo portu Ostiensi. *al.* decl. 358 p. 390, 26 de alieno sanguine. TAC. dial. 41 de republica. FLOR. epit. 3, 20, 9 de invadenda urbe Romana. IVV. 7, 162 quidquid id est, de quo -at. SVET. Claud. 6 *al.* CIC. Att. 8, 3, 6 maxima de re aequo animo. cum *et* de: CIC. Att. 11, 3, 1 si tecum olim coram potius quam per litteras de salute nostra fortunisque -vissem. 15, 5, 3. LIV. 32, 34, 13 de Corintho cum imperatore. 36, 6, 6 SEN. dial. 10, 15, 2. COLVM. 1, 8, 15 cum peritioribus de aliquibus novis. *bis.* APVL. met. 1, 16. 3, 5. 10, 5. ex: TERT. idol. 12 ante enim fuit -andum ex similitudine providentissimi aedificis illius. inter: TAC. ann. 55 Sardianos inter Zmyrnaeosque -atum.

2 *aliquid*: TER. Ad. 196 -a hoc. RHET. Her. 3, 2, 2 deliberationes. CIC. Caecin. 97 re quaesita et -ata. dom. 132. ac. 1, 4 rem a me saepe -atam et multum agitatam requiris. off. 3, 37 ea -anda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio. Att. 9, 3, 1. 9, 4, 3 CAES. Gall. 4, 9, 1 civ. 1, 10, 2 PVBLIL. D 6. 10. HOR. carm. 1, 37, 29 -ata morte ferocior *Cleopatra* (*varie interpretatur* PORPH. *ad l.*). SEN. contr. 2, 3, 6 multum habeo, quod -em. suas. 2, 1 tale. SEN. epist. 22, 5. MART. 9, 35, 3 scis, quid in Arsacia Pacorus -et aula. QVINT. inst. 3, 8, 21. PLIN. paneg. 54 honores. TAC. ann. 14, 44 libet argumenta conquirere in eo quod sapientioribus -atum est. FLOR. epit. 4, 2, 78 ut plane videretur nescio quid -are (liberare *B*, librare *Halm*) Fortuna. AMM. 18, 6, 3 multis ultro citroque -atis. 20, 8, 7 miles olim -atum implevit. 28, 2, 5. AVG. c. Fel. 2, 1 quod -veris subeo. MART. CAP. 1, 8. ENNOD. opusc. 3, 182 p. 378, 11 -ata quies (*i. sperata*). CASSIOD. compl. in act. 14, 5 a -ata immolatione remoti sunt. *acc.* cum: VITR. 9 praef. 17 plures philologi cum Graecorum sapientibus multa -antes. SEN. epist. 3, 2 omnia cum amico.

3 *seq. interrogatio indirecta*: RHET. Her. 3, 2, 2 si -et senatus, captivos ab hostibus redimat an non. *ibid.* si -et senatus, solvatne legibus Scipionem. *ibid.* si -et senatus, sociis civitatem det an non. 3, 5, 8 -ant, quid agant. CIC. inv. 2, 174 utri potissimum consulendum sit. Q. Rosc. 44 si iam tibi -atum est, quibus abroges fidem. 45 tibi vero... diu -andum... est, utrum potius Chaereae... credas. Verr. 2, 20 ut... quem ad modum non responderet -aret. leg. agr. 2, 66. off. 1, 10 utrum... an (Att. 16, 11, 4 NEP. Con. 3, 3). 1, 119. 3, 37 -ant, utrum id sequantur, quod honestum esse videant. 3, 40 reliquendane sit honestas. Att. 14, 17, 4. BRVT. Cic. epist. 11, 26, 1 utrum...necne. SALL. or. Phil. 3 M. Aemilius... peior an ignavior sit, -ari non potest. LIV. 7, 30, 10 Capuam ergo et Campaniam omnem vestris an Samnitium viribus accedere malitis, -ate. 7, 35, 8. 35, 50, 5 *al.* VAL. MAX. 1, 5, 1 -antibus patribus conscriptis, utrum Veios migrarent an sua moenia restituerent (PARIS 1, 5, 1 cum Veios p. c. -arent transire. NEPOTIAN. 6, 1 patres -bant migrare Veios). 3, 2, 17. CELS. 3, 18 minus -ari potest, an (*cf.* 4, 20). SEN. contr. 7, 1 (16), 5. 7, 7 (22), 19 -at Alexander, an Oceanum naviget. 10, 1, 4 -o interim, cui illam induam vestem. suas. 2 tit. -ant, an et ipsi fugiant (2, 4). 3 tit. -at Agamemnon, an Iphigeniam immolet. *sim.* 4 tit. 5 tit. 6 tit. 6, 10 utrum ...an. 6, 14 -at Cicero, an...comburat. 7 tit. CVRT. 4, 11, 18 an darem. 5, 5, 9 *al.* SEN. dial. 6, 18, 1 an Syracusas viseres. PETRON. 26. QVINT. inst. 3, 5, 13 quomodo, an sibi uxor ducenda sit -bit. 3, 8, 18 -ant patres conscripti, an stipendium militi constituant. 3, 8, 19 *al.* PLIN. epist. 5, 9, 5 an sequeretur exemplum. 9, 13, 6. TRAIAN. Plin. epist. 10, 40, 1 quid oporteat fieri. FRONTO p. 160, 9 N. POMPON. dig. 19, 5, 16, 1 *al.* TERT. idol. 4 quasi... ultra -andum sit, an. *saepe.* COD. Iust. 12, 33 (34), 7, 3 nobis -antibus, si oportet eos (*servos*) habere dignitatem. CAES. Gall. 7, 15, 3 -atur de Avarico in communi concilio, incendi placeat an defendi. SEN. dial. 6, 18, 8 -a tecum et perpende, quid velis. PLIN. epist. 7, 18, 1 -as mecum, quemadmodum. APVL. met. 3, 26 mecum ipse -vi, an... deberem. *adde*: QVINT. inst. 3, 7, 16 utra sit autem harum via utilior, cum materia -bimus. *nota*: TAC. ann. 5, 5 nec ultra -atum, quominus non quidem extrema decernerent. APVL. met. 8, 3 -verat secum Thrasyllus, quo⟨d⟩ nec clandestinis colloquiis opportunum reperiret locum et... cerneret.

4 *seq. acc. c. inf.*: ENNOD. opusc. 3, 49 p. 343, 13 nullam -vit futuram esse necessitatem. IORD. Get. 135 facilius -ant ingenuitatem perire quam vitam.

B *speciatim in re hereditaria*: NOVELL. Iust. 23, 1 ut liceat homini inter id spatium plenissime -are, sive appellandum ei sit sive quiescendum. DIG. 28, 8 tit. de iure -andi. IVLIAN. dig. 38, 7, 4 GAIVS dig. 5, 4, 2. MARCELL. dig. 9, 2, 34 filius dum -at, alimenta habere debet ex hereditate (PAVL. dig. 28, 8, 9). VLP. dig. 28, 8, 1, 1 MARCIAN. dig. 34, 5, 15 (16) *et saepissime.* INST. Iust. 2, 19, 6. COD. Iust. 6, 30, 19 pr. filios familias paternam hereditatem -antes. PAVL. dig. 42, 4, 9, 1 si alter... -et adire hereditatem. GAIVS dig. 38, 17, 8 de bonorum possessione petenda. inst. 2, 162 de adeunda hereditate vel non adeunda. *al.* COD. Iust. 6, 30, 22 pr. -andum pro hereditate sibi delata.

II *i. q.* ***statuere,*** *decernere, constituere:* *seq. inf.* (*cf. supra l. 51*): RHET. Her. 4, 9, 13 cum -assent nobiscum bellum gerere. CIC. Verr. 2, 1 quod iste certe statuerat ac -verat non adesse. 4, 95 sic habuisti statutum cum animo ac -atum omnes...iudices reicere. 6, 183 -atum autem est eos persequi. leg. agr. 1, 25 cum mihi -atum et constitutum sit ita gerere consulatum. Att. 15, 5, 3 mihi vero -atum est... abesse ex ea urbe. QVINT. decl. 352 p. 382, 12 -vit victor arma deponere. CASSIOD. hist. 1, 7 -vit eis amicis uti. IORD. Get. 65 civitatem copiis vastare -at. 156. 163. Rom. 6 aliqua de cursu temporum scribere -o. 349 GREG. TVR. Iul. 4 *al.* APVL. met. 9, 26 mecumque sedulo -bam... auxilium meo perhibere domino. *seq. acc. c. inf.*: TVRPIL. com. 180 certum ac -atum est me illis obsequi (CIC. S. Rosc. 31). AFRAN. com. 274 -atum est non tacere ⟨me⟩ amplius. PLIN. epist. 9, 13, 2 statui mecum ac -vi esse... materiam. AMM. 17, 13, 2 -atum est id lenius vindicari. *nota*: SIDON. epist. 8, 1, 3 satis habeo -atum sicut adhibendam in conscriptione diligentiam, ita tenendam in editione constantiam. ut: GREG. M. moral. 14, 74 -vit *imperator*, ut flammis cremari debuisset *liber haeretici.*

III *i. q.* ***consulere:*** NEP. Milt. 1, 2 ex iis delecti Delphos -atum missi sunt. Them. 2, 6 -antibus Pythia respondit.

part. perf. pass. pro adiect. **dēlīberātus,** -a, -um: PLIN. epist. 7, 33, 6 si fixum tibi istud ac -um. *cf. l. 58 sqq. et* NON. p. 282 -um complacitum vel definitum. CIC. epist. 5, 2, 8 neque illi quidquam -ius fuit quam me... evertere. GELL. 1, 13, 9 instructius -iusque fore arbitramur theorematium hoc.

syn.: considerare, cogitare. statuere, constituere, decernere. consulere. *opp.*: temerarium esse.

deriv.: deliberabundus, deliberatio, deliberativus, deliberator, deliberium.

2. dēlībero, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* liberare. *i. q. liberare*:

ITALA psalm. 32, 19 (Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 362, 2) ad -andas animas . . . de morte (ῥύσασθαι, VVLG. ut eruat). TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 3 decem mensium cruciatu -atus. adv. Val. 29 animale genus hominum mediae spei -atum. GREG. TVR. Mart. 1, 22 -ataque ab omni impedimento lingua. *Simbeck.*

dēlĭbo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* libare. *inde ab* ENNIO. PAVL. FEST. p. 73 -are aquam sulco derivare (*exemplum deest*). GLOSS. ἀπάρχομαι. σπένδω. immolo. -at ἀπάρχεται. ἀποσπένδει. σπένδει. praecerpit. degustat aut sanguinem detrahit vel tenui sermone perstringit (*ad II B 2*). offert, votum reddit (*deest exemplum*). -vit ἀπέσπεισεν. ἐμείωσεν. -are deminuere. -atis prolatis. -atum perfusum, oblitum, minuitum (*sic*). *confunditur cum* delibutus, *ut hic, et cum* deliberare *saepius.* [*dub.* APVL. met. 2, 4.]

I ***proprie*** *i. q. demere, carpere, decerpere, destringere, detergere, degustare*: ENN. ann. 308 flos -atus populi suadaeque medulla (*in imag., i. praestantissimus, egregius*). VARRO rust. 2, 2, 16 ne toto die cursantes inter se teneri -ent aliquid membrorum (*i. laedant*). CIC. Sest. 119 (*in imag.*) ut omni ex genere orationem aucuper et omnes undique flosculos carpam atque -em. LVCR. 6, 621 sol umoris parvam -et ab aequore partem. VERG. Aen. 12, 434 summaque per galeam -ans oscula (*i. primis labiis leviter attingere; v. de sensu* SERV. auct. Aen. 1, 256. PHAEDR. 4, 24, 7 matronarum casta -o oscula. SVET. Aug. 94 eiusque osculum -atum digitis ad os suum rettulisset. CYPR. GALL. gen. 887 oscula dum pressis -at dulcia labris). COLVM. 2, 2, 26 extremo iugo truncum -et ramumque deplantet. PETRON. 136 dum illa carnis etiam paululum -at (*opp.* edere). SIL. 13, 495 sacrificum... cruorem. PS. QVINT. decl. 13, 17 nec fas est -are gustu prius *apibus* quam plena horrea securos spondeant menses. SVET. Aug. 57 -ante tantum modo eo summarum acervos. FRONTO p. 62, 5 N. (*in imag.*) philosophiae quoque disciplinas aiunt satius esse numquam attigisse quam leviter et primoribus, ut dicitur, labris -asse (*i. degustasse*). FAV. or. frg. Gell. 15, 8, 2 nisi ut -ari sibi cenas iubeant, ne edendo defetigentur. MIN. FEL. 12, 5 -atos altaribus potus abhorretis. 38, 4 praeceptos cibos et pocula -ata contemnimus. TERT. apol. 9 dum adhuc sanguis in hominem -atur (*i. detrahatur ad alendum uteri fetum*). IREN. 2, 1, 2 quod deest et -atum est ab aliquo, hoc non est omnium Pleroma (*potest etiam ad II B 1 trahi*). ANTH. 253, 56 *haec* cum -ato suspiria ducat odore. AVIEN. Arat. 1844 *si haedi* sine fine . . . pabula -ent. SYMM. epist. 1, 81 (*in imag.*) cape igitur -atam cursim salutationem. HYG. fab. 130 p. 113 ut per vindemiam de frugibus . . . -rent. CLAVD. 10, 152 niveae -ant aequora plantae. 26, 351 raptos contentus in armis -asse cibos. SACR. Leon. p. 440 quod gustu -bat, moribus apprehendat. SALV. gub. 1, 15 pauxillulum vini sumere ac -are (*cf.* VVLG. I Tim. 5, 23 modico vino utere). CYPR. GALL. gen. 348 vitis ut inventor -et . . . vina.

II ***translate***: A *generatim i. q. rem depromere, detrahere, auferre, frui, gustare sim.*: CIC. Cato 78 numquam dubitasse *Pythagoreos*, quin ex universa mente divina -atos animos habuisse. OV. fast. 1, 169 cuiusque suas artes ob idem -at agendo. LIV. 5, 12, 12 ad novum -andum honorem (PLIN. paneg. 54, 3 eos quoque honores qui -are parcissime aut omnino soleas recusare). *huc traham*: COLVM. 12, 1, 5 quae domum autem inferuntur . . . inspicere ne -ata sint et ita . . . inviolata recipere. APVL. met. 6, 20 quae nec tantillum quidem indidem mihi -o. EMPOR. rhet. p. 573, 7 (*in imag.*) *haec* ex facto et persona -ata generalia coniunge in unam sententiam quaestionis. CYPR. GALL. gen. 612 dulcia sanctificis -at gaudia dictis. B *speciatim*: 1 *i. q. partem ex toto vel integro detrahere, deminuere, imminuere, detrectare, violare, perstringere sim.*: RHET. Her. 4, 55, 68 ille nulla voce -ans insitam virtutem concidit tacitus. CIC. inv. 2, 174 *quod* de honestate -atum. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 nec de laude ieiuni hominis -are quidquid. LVCR. 3, 24 neque ulla res animi pacem -at. 3, 1088 nec . . . demimus hilum tempore de mortis nec -are valemus. VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 cuius castitatem non ante ex numero ipsorum aliquis -asset. SEN. dial. 10, 7, 4 eminentis viri est nihil ex suo tempore -ari sinere. 12, 3, 4 domum (*praecedit* imminuere). SVET. Aug. 68 pudicitiam (LACT. inst. 1, 20, 36). FLOR. epit. 2, 6, 40 ne quid de virginitatis integritate -asse. BASS. gramm. VI 268, 15 ex hemistichio pentametri heroi -ata (*i. deminuta, ablata*) syllaba compositum est. GELL. 1, 3, 23 leve damnum -atae honestatis. TERT. anim. 58 -ari putas iudicium an incipi? SYMM. epist. 9, 104 si religio tua usui suo a me -ata susceperit. SERV. auct. ecl. 10, 57 quod ibi virginitas Callistonis -ata sit. AMBR. Iac. 1, 7, 28 neque de eius aliquid suavitate -ant. *huc pertinet tit.* PROSP., *nisi serioris aetatis*: sententiarum ex operibus Augustini -atarum (*i. excerptarum*) liber. *nota de persona*: LVCR. 6, 70 -ata (*i. detrectata*) deum per se tibi numina sancta saepe oberunt. 2 *i. q. leviter attingere in oratione*: QVINT. inst. 4, 2, 55 personam, causam, locum, tempus, ... occasionem narratione -bimus. PLIN. paneg. 38 quod -asse quaedam seu potius demonstrasse contentus. TERT. nat. 2, 7 -anda enim nunc est species ista. EMPOR. rhet. p. 572, 20 generalis *gradus* est, in quo veluti summatim -atis partibus... disserimus. OROS. hist. 1, 1, 4 paucis . . . breviter -atis. BOETH. syll. categ. 1 p. 793[C] mediocriter quidque -ans, ita, ut si quid brevius dictum sit *eqs.* FVLG. RVSP. ad Thras. 1, 1 voluminis principia citatae -ans lectionis excursu (*i. excerpens*). FACVND. fid. p. 870[A] verba non quidem in ordinem prolixitatis vitandae gratia, sed admodum -ando posuerimus. 3 *i. q. libare, sacrificare, immolare*: *cf.* GLOSS. *et* PS. PRIMAS. in II Tim. p. 678[D] -or, hoc est immolor. PAVL. FEST. p. 104 Ianual libi genus quod Iano tantummodo -atur. MELA 3, 18 ubi devotos altaribus admovere, -ant. ITALA act. 15, 29 (cod. g) ut abstineatis vos a -atis simulacrorum (εἰδωλοθύτων, VVLG. immolatis). II Tim. 4, 6 (codd. d e *et* VVLG.) -or (σπένδομαι, ITALA cod. g immolor, *cf. l. 3*) et tempus resolutionis meae instat. LACT. mort. pers. 37 nihilque prorsus mensae apponeretur, nisi aut -atum aut perfusum mero. VVLG. prov. 3, 9 de primitiis omnium frugum tuarum -a ei (*Tolet.*, da *rell.*). RVFIN. hist. 2, 13, 6 libamina impura -ant. 10, 8, 9 tyrannidis suae prima sacrilegia nostrorum cruore -at. COMPVT. Carth. 1, 8 olei primitiis -andis. APON. 3 p. 61 corpus eius et sanguinem -ando. PASS. sept. dorm. 2 diis immortalibus sacrificia... -ant. *nescio an huc per imaginem pertineat*: ENNOD. epist. 8, 1 p. 199, 5 decet vestris fascibus hac praefatione -ari. *nota singulare, nisi fortasse* deliberа *potius legendum*: CHALC. transl. 27[C] ergo age... -a coeptum (*i. incipe. Plato σὸν οὖν ἔργον λέγειν ἂν εἴη*).

deriv.: delibamentum, delibatio, delibatus. *Gudeman.*

dēlibrātio, -ōnis *f. a* delibrare. *i. q. decorticatio*: SERV. auct. Aen. 2, 225 a -e corticis.

1. dēlibro, -ātus, -āre [*a* de *et* lĭber. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 delubrum dicebant fustem -atum hoc est decorticatum (PS. ASCON. div. in Caec. p. 101. *cf.* NON. p. 62 -atum decorticatum. GLOSS. V 649, 25 -atum a libro decorticatum). GLOSS. διαλεπίζω δένδρον. CAES. Gall. 7, 73, 2 *ramorum* -atis ac praeacutis cacuminibus. COLVM. 4, 24, 6 cortex . . . corpore tenus -andus est (12, 58, 1). 5, 6, 9 radix ulmi. 5, 6, 16 truncus. 5, 11, 1. 10 arb. 26, 1. 8 PALLAD. 3, 17, 7.

2. dēlĭbro *v. p. 439, 20.*

dēlibuo, -uī, -ūtum, -ere [*conferri potest aut c. gr.* λείβειν, λιβάς *aut c. theod.* slīfan '*labi*', slipf '*lapsus*', *hibern.* slemon '*lēvis, glaber*', *nisi haec quoque ita inter se iungenda sunt, ut subsit significatio* '*lubricandi*', *aut c. gr.* ἀλείφειν. *v. Walde, Lat. etym. Wörterb. s. v.* libo. *Th.*]. dēlĭbuta: PRVD. psych. 312. *praeter part. perf. pass. non legitur nisi* -o (GLOSS.), -itur (TERT. coron. 12 GLOSS.), -it *perf.* (SOL. 12, 9 CAPER gramm. VII 105, 13. 269, 23. GLOSS.). dilib-: GLOSS. *idque commendat* CAPER gramm. VII 105, 23. 269, 23. GLOSS. καταβρέχω. ἐλαίῳ βρέχω. βρέχω. -it unxit. -itur unguitur unguento. -utus κατάρρυτος. unctus (DON. Ter. Phorm. 856), contactus, perfusus. delicatus. bene unctus. perunctus. infusus. de oleo unctus ut athletae solent vel in cereumate (*leg.* ceromate) pueri, hinc et -utum gaudio (*v. l. 77*) id est perfusum vel plenum (ISID. orig. 10, 70). -utum diligenter unctum. *cf.* V 496, 16 delibatum perfusum, oblitum. gisalbot (*theod.*). gesmirwid (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

i. q. unguere, perfundere: *proprie*: PLAVT. Poen. 267 schoeno -utas (*i. unguento. cf.* TITIVS or. frg. Macr. sat. 3, 16, 14 -uti unguentis. CIC. rep. 4, 5 Homerum . . . -utum unguentis. SEN. contr. 2, 6, 4 VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 PHAEDR. 5, 1, 12 APVL. flor. p. 2 lapis unguine -utus. p. 94 os ipsius unguine odoro -utum. TERT. coron. 12 SOL. 12, 9 SCHOL. Hor. carm. 1, 4, 9 ars 277 HIER. epist. 49, 12, 3 VVLG. Am. 6, 6 RVFIN. Clement. 9, 22 *al.* APON. 5 p. 96 *al.* *sine abl.*: CIC. S. Rosc. 135 composito et -uto capillo. SIDON. epist. 1, 7, 11 accuratum -utumque lautumiis inferri. 8, 3, 5. GLOSS.). PACVV. trag. 201 reliquias... per terram sanie -utas foede divexarier. RHET. Her. 3, 22, 37 si cruentam aut caeno oblitam aut rubrica -utam inducamus. CIC. Brut. 217 multis medicamentis propter dolorem artuum -utus (QVINT. inst. 11, 3, 129). HOR. epod. 3, 13 hoc *veneno* -utis ulta donis paelicem *Medea.* 17, 31 atro -utus Hercules Nessi cruore (*cf.* PORPH. Hor. epod. 3, 17). SEN. contr. 1, 2, 9 humano sanguine. SEN. dial. 5, 33, 1 (*in imag.*) *pecunia* est sanguine nostro -uta. COLVM. 7, 4, 8. PLIN. nat. 4, 89 *mors Hyperboreis* epulatis -utoque senio luxu . . . in mare salientium (SOL. 16, 5 epulati -utique). MART. 11, 98, 6. APVL. met. 3, 1. 7, 17 vulnus sanguine -utum. 9, 38 ARNOB. nat. 3, 24. 5, 23. 7, 24 ZENO 2, 8, 2. HIL. in Matth. 5, 2 (*in imag.*) nos in splendorem bonae conscientiae elutos et in gratiam misericordis operis -utos (*sc. oleo*). AVSON. epist. 407, 1 (*in imag.*) *epistula* velut suco nectaris -uta (*cf.* PAVL. NOL. epist. 40, 1). SERV. auct. Aen. 1, 727 funes pice -uti. HIER. epist. 45, 5, 1 -uta melle vina. tract. in Luc. p. 380, 14 -utos cibos. RVFIN. hist. 1, 3, 7 *reges* sacrato quodam chrismate -uti (GREG. TVR. Franc. 2, 31). MACR. somn. 1, 12, 7. PAVL. NOL. epist. 1, 1 -utis melle sermonis . . . praecordiis. MARCELL. med. 8, 181. 9, 92. 11, 20. ISID. epist. 7, 6 vasa . . . oleo. *cum accus. q. d. gracc.*: PRVD. psych. 312 Luxuria . . . -uta comas. *translate i. q. replere*: TER. Phorm. 856 -utum gaudio (EVGRAPH. *ad l.* repletum et madentem laetitia. *cf. supra l. 43.* APVL. met. 7, 13. 10, 17. 11, 17. *cf.* 3, 10 laetitia -uti). PS. SALL. in Tull. 2 uxor sacrilega et periuriis -uta. FRONTO p. 122, 1 N. verba... amore et desiderio -uta. *nota*: AVSON. 419, 19 melleo . . . -utus eloquio . . . Nestor. *adde*: CORP. VI 736, 9 (*a. 391*) -utus sacratissimis misteriis *Mithrae.*

κατάβρεξις **dēlibūtus** GLOSS. II 340, 5. *m. a* delibuere. *L.*

dēlicā(ti)tūdo, -inis *f. a* delicatus. *i. q. deliciae*: CASSIOD var. 12, 14, 5 exormiston colostrea -titudine praeditum. MVTIAN-

Chrysost. hom. 29, 4 aegritudine . . . -tudines corporis generantur, quae deliciis constant.

*dēlicātus, -a, -um [*orig. inc., fortasse cf. c.* delicus. *ad significationem mutandam vocabulum* deliciae *plurimum contulit. Th.*]. Pavl. Fest. p. 70 -a dicebant dis consecrata, quae nunc dedicata (*cf. p. 258, 5*): unde adhuc manet -us, quasi lusui dicatus. Hier. quaest. hebr. in gen. p. 60, 28 Hebraei tradunt patrem tenerum ex hoc sermone (*sc. abrech*) transferri: ab quippe dicitur pater, rech -us sive tenerrimus. Isid. orig. 10, 70 -us quod sit deliciis pastus, vivens in epulis et nitore corporis. Gloss. σπαταλός, καθάριος, ἁβρός, τρυφερός. wrast (*i.* wraest *anglos.*) dilicatus dilici⟨i⟩s pastus. V 356, 38 -is et querulosis urastum (*anglos.*). 405, 37 -is et querulis wrastum end seobgendum (*anglos.*). *legitur inde a* Plavto, *comp. et superl. inde a* Cic. [*francog. vet.* deugié, *hisp.* delgado. *M.-L.*]

I ***proprie:*** *de forma, gustu, tactu, auditu; i. q. tener, mollis, subtilis:* **A** ***res:*** **1** *corporeae: cibi, herbae, aqua sim.:* Sen. epist. 95, 32 cibus (Plin. nat. 17, 220 Apvl. met. 6, 29 Svlp. Sev. chron. 2, 1, 3 Pomer. 2, 17, 2. 2, 22, 1). Cvrt. 5, 2, 9 aqua. Plin. nat. 15, 70 fici cognomine -ae. 19, 137 -ior teneriorque cauliculus. Mart. 4, 30, 16 pisces (Sidon. epist. 2, 9, 9) *al.* Tert. anim. 32 p. 608 (*in imag.*) liberalibus et -is atque curatis educata *pabulis anima.* Hier. epist. 52, 12, 2 sorbitiunculae. Avg. serm. ed. Mai 72, 1 *unda paradisi* -as inebrians herbas. Oros. hist. 4 praef. 10 nutrimenta. Pomer. 2, 23, 1 -ioribus et pretiosioribus carnibus (*bis*). Anthim. 56 -ae cucurbitae elixae. Isid. reg. monach. 21, 1 aegrotis -iora sunt praebenda alimenta *sim.* Petr. Chrys. serm. 121 p. 531[c] ad coquinam satis -am sollicitus addixit uxorem. *adde:* Marcell. med. 9, 122 afronitrum. 19, 51 scobis eburneae. 22, 26 pulvis (30, 56. 33, 10). *corpus et corporis partes:* Plin. epist. 3, 7, 9 corpus (Vindic. med. 11 Theod. Prisc. eup. faen. 18. 67 Mvtian. Chrysost. hom. 29, 3 Schol. Hor. epod. 5, 13 Nicet. vigil. 3 Corp. X 2804, 5). Apvl. apol. 4 capillus. met. 5, 10 manus. 5, 22 extimae plumulae tenellae ac -ae. 10, 20 pluma. 10, 28 -a ac tenera praecordia. Lact. opif. 12, 12 artus. Rvfin. hist. 5, 1, 21 -iora (τρυφωτάτους) membrorum. Cael. Avr. acut. 2, 8, 35 membranas quoque cerebri -as. *adde:* Mart. 3, 82, 16 -ae sciscitator urinae. *vestis sim. i. q. subtilis, pretiosus:* Varro frg. Non. p. 542 vestitus. Plin. nat. 4, 62 vestis (Fronto p. 22, 2 N. Tert. pall. 4 Firm. err. 4, 2 Hier. tract. in Marc. p. 322, 11 Evstath. Bas. hex. 8, 8 p. 954[c] Op. imperf. in Matth. 3 p. 648). Mart. 3, 2, 10 purpura. *adde:* Marcell. med. 8, 79 linteum. *cantus, sonus sim.:* Cic. de orat. 3, 98 quanto molliores sunt et -iores in cantu flexiones. *sim.* Qvint. inst. 9, 4, 31 refugit teneram -amque modulandi voluptatem. 9, 4, 139. Apvl. met. 6, 28 virgini -as voculas adhinnire temptabam. Mvtian. Chrysost. hom. 29, 3 sonitus molles et -i. Schol. Hor. sat. 1, 10, 44 versus. *regiones, flumina, domus, supellex sim., i. q. amoenus, gratus, ad luxuriam pertinens:* Afran. com. 224 baccillum -um (deligatum *pleriq. codd.*). Cic. Verr. 6, 104 litus. Mur. 20 Asia. Att. 2, 8, 2 Cratera *sinum.* Vitr. 6, 6, 5 si quid -ius in villis faciundum fuerit. Phaedr. 4, 3, 26 domum politam et -os hortulos. Sen. contr. 3 praef. 13 assueta clauso et -ae (*Gronov.*, dilectae *codd.*) umbrae corpora. Sen. dial. 7, 25, 2 apparatus (epist. 87, 9). 7, 25, 4 currus. Phaedr. 210 domus. Mart. 1, 49, 7 -i dulce Boterdi nemus. 1, 104, 1 iuga -a *pardi.* 4, 64, 10 celsae culmina -a villae. 10, 62, 3 mensa. Plin. epist. 4, 14, 1 merx (Sen. benef. 6, 38, 3). 8, 17, 3 Auio, -issimus amnium. Svet. Vit. 10 navigiis (*cf.* Paneg. 7, 13 vectatio). Apvl. met. 6, 20 sedile. Cet. Fav. 21 p. 304 camerae. *adde:* Spart. Hadr. 10, 7 -a omnia summoveret. Schol. Hor. ars 109 delectat nos natura, cum -a videmus. *motus sim.:* Phaedr. 5, 1, 13 veniebat gressu -o et languido. Apvl. met. 10, 32 molli tibiarum sono -is respondere gestibus. *subiectum est infinitivus:* Qvint. inst. 11, 3, 132 reclinari etiam ad suos et manibus sustineri . . . -um *est.* 11, 3, 146 sinum vero iu dextrum umerum ab imo reicere solutum ac -um *est.* **2** *incorporeae:* Sen. contr. 1 praef. 2 memoria est res ex omnibus animi partibus maxime -a et fragilis. Colvm. 1, 4, 8 cuius (*matronae*) ut sexus ita animus est -ior. Plin. nat. 34, 145 acies *ferri* (*cf. p. 429, 50*). Chalc. comm. 21 *ignis* est tener et -a quadam subtilitate. Theod. Prisc. eup. faen. 81 est enim loci (*i. ani*) natura -ior (coctura diligentior *B*).

B ***animantia:*** **1** *homines: i. q. infirmus, tener, pulcher:* Plavt. Curc. 691 -um (*i. mansuetum*) te hodie faciam. Cic. nat deor. 1, 102 pueri. Catvll. 50, 3 lusimus..., ut convenerat esse -os. Tert. spect. 15 spiritum sanctum . . . tenerum et -um. Porph. Hor. epod. 5, 7 puer. Vvlg. deut. 28, 56 tenera mulier et -a. I par. 22, 5 filius meus puer parvulus est et -us. Ier. 6, 2 speciosae et -ae assimilavi filiam Sion. 31, 20. 49, 4. Dan. 13, 31 Susanna erat -a nimis et pulchra specie. Schol. Hor. carm. 1, 4, 19 epod. 11, 24. Ps. Soran. 80 infans (*opp.* validus). Vict. Vit. 3, 23 filium tenerae aetatis et -um. Cassiod. or. frg. p. 473 virgines. Oribas. syn. 1, 9 qui molles habent carnes et -i sunt. 1, 19 faeni . . . Graeci decoctio inicienda est feminis et -is hominibus. Bened. reg. 48 fratribus infirmis aut -is. Lampr. Diad. 3, 2 puer fuit fortis naturaliter, exercitio -ior. Avell. p. 13, 3 quod esset corpore -ior. **2** *bestiae:* Verg. catal. 2, 10 capella (*cf.* Catvll. 17, 15 puella tenellulo -ior haedo). Plin. nat. 33, 140 iumenta. Plin. epist. 2, 11, 25 oves (*cf.* Plin. nat. 8, 189 ovium genus). Tert. anim. 33 p. 610 appetendae *animae* in -issimis animalibus.

II ***translate:*** **A** *i. q. fastidiosus, elegans:* **1** *res: aures, oculi, mens sim.:* Sen. contr. 10, 1, 1 non offeres -is oculis sordidam vestem. Sen. dial. 12, 6 nimis -i animi languore solvuntur (11, 2, 3 mentes. Cypr. mort. 1 -ae mentis ignavia). Qvint. inst. 3, 1, 3 aures (Paneg. 11, 13) Ps. Qvint. decl. 1, 13 oculi. *mores, vita, disciplina sim.:* Cic. fin. 1, 5 fastidium (Symm. epist. 8, 41). 1, 37 voluptaria, -a, mollis disciplina (Gell. 14, 4, 5). 5, 12 ratio. Tusc. 2, 27 vita umbratilis et -a. Att. 2, 14, 1 convivium (2, 12, 2 ἀσελγής. Sen. suas. 6, 7). Val. Max. 2, 6, 1 vitae genus (6, 8, 5). 9, 2 pr. cultus (Sen. dial. 3, 18, 2 epist. 92, 33 Svet. Aug. 65). *sim.* Sen. dial. 3, 4, 2 iracundiae genus. 9, 2, 13 epist. 5, 5. 95, 32. 107, 2. Colvm. 1, 8, 1 artes. Petron. 33. Plin. nat. 15, 8 sententia. 33, 3 vita (Porph. Hor. epod. 1, 34). Ps. Qvint. decl. 6, 16 lucis desiderium. 12, 14 lacrimae. Mart. 9, 11, 10 nomen. Ps. Frontin. strat. 4, 1, 1 usus. Plin. epist. 8, 4, 4 audentia. Gell. 8, 3 mentis et corporis halucinationes. Apvl. apol. 19 opulentiae. met. 9, 33 subsidium. Cypr. mort. 12 -a iactatio est, cum periculum non adest (Avg. serm. ed. Mai 55, 1). Capitol. Maximin. 20, 1 mores. Ivl. Val. 1, 43 fuga. Paneg. 5, 15 felicitas. Hier. tract. in Luc. p. 378, 7 aegrotatio semper -a est et indelicatas res accipere non potest. tract. in psalm. I p. 236, 17 nihil molle, nihil -um, nihil tenerum, nihil effeminatum habet in mente sua. epist. 49, 12, 3 -a doctrina est pugnanti ictus dictare de muro. Sidon. epist. 1, 2, 1 laudans tam -ae sollicitudinis ingenuitatem. Canon. Migne 56, 700[b] post -um propositum *cum virginibus sacris* incesta foedera miscere. *adde i. q. sanctus, inviolatus:* Tert. adv. Marc. 4, 12 p. 456 *sabbata* vera et -a et non profananda (*cf.* Vvlg. Is. 58, 13 sabbatum -um et sanctum domini). Bachiar. repar. laps. 13 verecundiae nostrae et -ae castitatis forma.

2 *personae:* Plavt. Men. 119 nimium ego te habui -am (*cf. Archiv 2 [1885] 389*). Mil. 984 vah, -us es. Most. 947 puerum nimium -um. Cic. Verr. 5, 126 tam -i esse non possumus (*cf.* Petron. 45 non debemus -i esse). Vitr. 6, 7, 4 fuerunt Graeci -iores et fortuna opulentiores. Sen. contr. 2, 5, 4 -a es, cruciatus puerperii times? Sen. benef. 4, 2, 1 -a et umbratica turba *Epicureorum.* dial. 5, 8, 4. 5, 35, 3. epist. 7, 7 convictor. 104, 3. 114, 4. 24. 119, 15. Mart. 3, 20, 12 Europae. 3, 58, 32 -us opere fruitur eunuchus. 4, 55, 27 lector (Hier. in Ezech. 10, 32 p. 387 Sidon. epist. 7, 18, 2). *cf.* 7, 17, 11 ruris bibliotheca -i. 7, 17, 9. 12 praef. illa, quae -ati reliquimus. 12, 57, 19 Qvint. decl. 298 p. 177, 1. 17 Ps. Qvint. decl. 3, 4. 9, 10 adulescens (Apvl. met. 5, 25). 9, 29 debitor (Vlp. dig. 13, 7, 25). 9, 23. 12, 17. Plin. epist. 7, 24, 3 avia. 8, 21, 5. 9, 32, 1 Fronto p. 198 N. Gell. 6, 16 tit. Apvl. met. 10, 22 matrona (Cypr. mort. 15 Vict. Vit. 3, 33). Tert. spect. 28 Porph. Hor. carm. 2, 15, 14 sat. 1, 2, 25. 1, 10, 13 epist. 1, 18, 33 Lact. opif. 19, 10. Lampr. Alex. 48, 1 senator antiquae familiae -issimus (*cf.* Hil. in Matth. 16, 11 veteres -ae nobilitatis imagines). Treb. trig. tyr. 16, 1. Ivl. Vict. rhet. 26 p. 447 si ita demisse fabuleris, vix ut proximus audiat, hominis nimium -i est. Val. Cem. hom. 2, 4 Cael. Avr. acut. 1, 15, 133 Iord. Rom. 332. Pacian. paraen. 1 p. 100 gregi referens peccatricem -am (derelictam *Peyrot*). 11 p. 123 peccatoribus -is (*i. nimis fastidiosis*) et paenitentiam non agentibus. Hier. epist. 14, 1, 1 tu quasi parvulus -us contemptum rogantis per blandimenta fovisti. 14, 2, 1 quid facis in paterna domo, -e miles? 14, 10, 4. 22, 6, 2. *sim.* 22, 29, 6 non delumbem matronarum salivam -a secteris. 22, 31, 3 puella sum -a et quae meis manibus laborare non possum. *al.* Vvlg. II reg. 3, 39 adhuc -us et unctus rex. *cf.* Avg. civ. 5, 20 ubi voluptas in sella regali quasi -a quaedam regina considat. in psalm. 125, 13 tanto -ior, quanto ditior. epist. 211, 9 fiunt divites laboriosae, fiant pauperes -ae sorores. Soran. p. 11, 8 quae *mulieres* vacuae sunt et -ae et nihil agentes. Vict. Vit. 2, 10 viros ingenuos et admodum -os. 2, 35. Ps. Vict. Vit. pass. 6 -ae et nobilissimae feminae.

B *i. q. luxuriosus, libidinosus, lascivus, mollis:* **1** *res:* **a** *corporeae:* Cic. Pis. 70 ut omnes hominis libidines . . . -issimis versibus expresserit (Schol. Hor. ars 26 *syn.* enervatus. *cf.* Pavl. Fest. p. 101 hilarodos lascivi et -i carminis cantator). off. 1, 144 sermonem (*cf.* Mvtian. Chrysost. hom. 29, 3 per -am conversationem). Ps. Qvint. decl. 1, 13 quidnam isto -ius scelere? Itala I Cor. 11, 5 (Victorin. Poetov. 10, 6 p. 46) omnis mulier orans atque prophetans -o capite (ἀκατακαλύπτῳ, Vvlg. non velato) deturpat caput suum.

b *incorporeae:* Cic. nat. deor. 1, 111 quod (*bonum*) sit seiunctum a -is et obscaenis voluptatibus (1, 113. Schol. Cic. Bob. p. 24, 24). Qvint. decl. 301 p. 186, 23 cupiditates. Ps. Qvint. decl. 10, 9 -a matronae desideria. Symm. orat. 1, 16 -is negotiis frequentibus occupati. Rvfin. Orig. in gen. 7, 3 per singulas malitiae species etiamsi molles et -ae sint et ludo similes. Ps. Rvfin. in psalm. 9, 7 huius civitatis quasi plebs sunt omnes -ae affectiones. Avg. civ. 1, 32 ludorum scaenicorum -a subintravit insania. **2** *personae:* Cic. Catil. 2, 23 pueri tam lepidi et -i. Mur. 74 utrum lenocinium . . . a grege -ae iuventutis . . . petebas? (Att. 1, 19, 8). Mil. 28 muliebri ac -o ancillarum puerorumque comitatu. de orat. 2, 257 filius. Brut. 197 adulescens. Val. Max. 6, 9, 6 -us quaestor. Sen. contr. exc. 8, 6 -us dives,

qui amare etiam inter naufragia potest. contr. 10, 4, 17 his nemo succurrit -is et formosis debilibus. SEN. benef. 1, 11, 5. dial. 1, 5, 2 iniquum est... malos integris corporibus solutos ac -os incedere. CORP. IV 5258. MART. 10, 92, 11 Florae. SCHOL. Cic. Bob. p. 25, 2 ne vel superbus vel nimium -us habeatur. VVLG. deut. 28, 54 homo -us in te et luxuriosus valde. *subst. m. et f., i. q. homo effeminatus*: VITR. 1, 2, 9 beatis et -is. SEN. dial. 2, 5, 1. 2, 10, 2 -i et felices. 5, 8, 4 non feres ... a -o fastidiri. 10, 12, 7 nat. 3, 18, 3. 4, 13, 3. 5, 11, 1 epist. 23, 4. 47, 13. 66, 49. 71, 23. 78, 25. 80, 8. 82, 2. 114, 20 QVINT. inst. 9, 4, 113 decl. 260 p. 66, 24. 378 p. 422, 27 PLIN. epist. 9, 32, 1 SVET. Vesp. 3 Tit. 7 GELL. 3, 5, 1 LACT. inst. 3, 17, 5 PANEG. 12, 14 SPART. Hadr. 4, 5. VVLG. Is. 47, 8 et nunc audi haec, -a (τρυφερά). OROS. hist. 4 praef. 6. EPIST. pontif. 330 Migne 20 p. 660[A] otiosi et -i (AVELL. p. 107, 11). MVTIAN. Chrysost. hom. 5, 4 hoc non est athletae, sed -i.

C *i. q. blandus, amoris plenus*: ANTH. 200, 79 *Dione* -is educat osculis Amorem. HIER. in Abd. 10 p. 374 amplexibus -is captus (VITA Pauli 3 coepit -is stringere colla complexibus).

D *i. q. levis, lenis, non gravis, mitis*: VAL. MAX. 9, 1 ext. 7 imperium (SEN. epist. 92, 33 PORPH. Hor. carm. 4, 1, 7). SEN. clem. 1, 15, 2 exilium. PLIN. epist. 9, 37, 5 non -a causa. CYPR. hab. virg. 21 nec parva et levis et -a congressio. PANEG. 12, 18 querela. AVG. in psalm. 52, 3 quid -ius, quid lenius? *sim.* VAL. CEM. hom. 17, 4 corporis -a custodia (VITA Cypr. 15 Thaseium ... una nocte continuit custodia -a).

E *i. q. amatus, dilectus*: PORPH. Hor. carm. 2, 9 pr. morte -i pueri. MACR. sat. 2, 5, 4 duas se habere filias -as, rempublicam et Iuliam. *subst. m. et f., i. q. deliciae*: PLAVT. Rud. 465 sed ubi tu es, -a? PETRON. 63 ipsimi nostri -us. VVLG. Bar. 4, 26 -i mei ambulaverunt vias asperas (τρυφεροί). AVG. c. Pelag. 1, 20, 38 et inclinavit se *Esther* super caput -ae suae. c. Faust. 15, 5 ut blanda manu tua ... -ă ... alteri digitos, alteri humeros confricares. PASS. Perp. 18 ut dei -a. PASS. Paul. 3 invenietis iuvenem Caesaris -um ex alto cecidisse. *saepe* INSCR., *ex. gr.*: CARM. epigr. 1509. 1875, 3 vernae -o. CORP. III 1899, 7. 2130, 4. 8478, 6. 9379, 6. 9444, 4. 10004, 6. 12793, 5. 12817, 5. 14281[1], 2. 14321[32], 4. 14749, 1. 14832, 3. 14855, 5.

adv. **dēlicātē**. *comp. inde a* BRVTO, *superl. l. 50. 66.* **1** *i. q. eleganter*: COM. pall. inc. 34 ad te ludibunda docte et -e detulit coronam. **2** *i. q. luxuriose, leniter*: CIC. de orat. 3, 63 recubans molliter et -e. off. 1, 106 -e ac molliter vivere (ARNOB. nat. 1, 9 VEG. mil. 3, 4 SCHOL. Hor. sat. 2, 2, 83). VARRO rust. 3, 4, 3 cenitare. CIC. Att. 2, 10 non solum -e, sed etiam inepte peregrinantem. BRVT. frg. Quint. inst. 6, 3, 20 ne illi sunt pedes faceti ac -ius ingredienti molles. SEN. contr. 9 praef. 4 ingenia in scholasticis exercitationibus -e nutriuntur (*cf.* VVLG. prov. 29, 21 qui -e a pueritia nutrit servum suum). SEN. dial. 5, 9, 1 mollius -iusque tractetur *animus.* nat. 5, 18, 8 nimis -e fortuna nos tractat (*cf.* ISID. reg. monach. 21, 2 infirmi ... quod -ius aguntur). epist. 122, 8. COLVM. 1, 8, 9 cultam vestitamque familiam magis utiliter quam -e habeat (11, 1, 21). PLIN. nat. 14, 28 mediam temperiem -e quaerit uva. 17, 169. QVINT. decl. 276 p. 129, 1 quibus -e educatis (HIER. epist. 118, 7 -issime a matre educatus). CYPR. Fort. 11 filios suos non -e, sed fortiter diligentem (*cf.* VAL. CEM. hom. 18, 5 quem -ius amabat. GREG. M. moral. 25, 11 semetipsam -e non palpet infirmitas nostra). TREB. trig. tyr. 12, 7 lavandum mihi est frequentius, edendum -ius. LACT. inst. 7, 5, 9 ne immortalitatem -e assequerentur et molliter. mort. pers. 18, 6 -e imperare. SIDON. epist. 4, 9, 3 occulte -eque religiosus. **3** *neglegenter, segniter*: NEP. Alc. 2, 3 multa -e iocoseque fecit (SEN. epist. 51, 6 nihil -e, nihil molliter esse faciendum). SEN. benef. 2, 24, 2 nec -e accipiendum est nec submisse et humiliter. PLIN. epist. 10, 1, 2 Minervae tantum serviendum est, -e tamen, ut in secessu et aestate. SVET. Cal. 43 segniter et -e *subsequi.* VENVL. dig. 45, 1, 137, 2 -e progredi. GELL. 20, 1, 30 neque insterni tamen -e arceram iusserunt. HIER. epist. 21, 5, 2 quod (*talentum*) non est in sudario colligandum, id est -e otioseque tractandum (ISID. alleg. 231). **4** *i. q. subtiliter*: PLIN. nat. 18, 117 faba ... -ius fracta. MARCELL. med. 8, 184 tritus -issime cinis. **5** *i. q. commode, iucunde*: THEOD. PRISC. eup. faen. 52 vulnera -e permundat fimus canum.

deriv.: delica(ti)tudo. *comp.*: indelicatus.

1. dēlicia, -ae *f.* [*cf. c.* de *et c.* liqui, liquēre, colliciae, colliquiae. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 -a est tignum, quod a culmine ad tegulas angulares infimas versus fastigatum collocatur, unde tectum deliciatum et tegulae deliciares. VITR. 6, 3, 2 displuviata *atria* sunt in quibus deliquiae arcam sustinentes stillicidia reiciunt.

deriv.: deliciaris, deliciatus.

***2. dēlicia,** -ae *f.* [*cf. c.* delicere, delectare. *Th.*]. *singularis raro legitur, cf.* NON. p. 100 -a numero singulari, quod aut rarum est aut singulare (GLOSS. V 640, 49). *scribitur* diliciae: PRISCILL. tract. 4, 77 DIOM. gramm. I 327, 35 SCHOL. Hor. epod. 4, 14 PASS. Thom. 150, 3 GREG. TVR. Franc. 5 praef. CHAR. gramm. I 33, 9 copiae -ae dapes (EXC. Bob. gramm. I 549, 5 hae divitiae, hae -ae, hae dapes. PHOC. gramm. V 428, 9 compedes -ae divitiae dapes). DIOM. gramm. I 327, 35 crates, divitiae, -ae, exequiae. RVFIN. Orig. in psalm. 36. hom. 1, 4 in Graecis *exemplaribus* habetur τρυφῆς, quod est -arum. AVG. gen. ad litt. 8, 3 p. 233, 24 plantavit ergo deus paradisum in -is, hoc est enim in Eden (ISID. orig. 14, 3, 2). GLOSS. σπατάλαι, σπατάλη, τρυφή. -as ago σπαταλῶ. *legitur inde a* PLAVTO.

I ***proprie***: **A** ***generatim:*** *i. q. voluptas, delectatio, laetitia, luxuria:* *sing.*: PLAVT. Rud. 426 operam ludo et -ae dabo. *plur.*: PLAVT. Pseud. 173 vos, quae in munditiis, mollitiis -isque aetatulam agitis. Trin. 334 aliquantum animi causa in -is disperdidit. LVCIL. 705. CIC. S. Rosc. 120 omnium -arum atque omnium artium puerulos. Verr. 5, 126. Cael. 27. 44. 70 Caelii adulescentia ... ad mulieris libidinosae -as deposcitur. 76. Rab. Post. 26 -arum causa (Phil. 13, 26). leg. agr. 1, 27. 2, 36. Mur. 13 multarum -arum comes est extrema saltatio. Lael. 52 non ... erunt homines -is diffluentes audiendi. Tusc. 5, 78 Att. 1, 17, 9. 2, 10. 12, 2, 2 ad Brut. 1, 10, 3. CATVLL. 68, 26 animi. LVCR. 2, 22. 5, 1450. SALL. Catil. 31, 3 superbia atque -is omissis (HOR. epist. 1, 6, 31 omissis ... -is). HOR. carm. 4, 8, 10 animus -arum egens. PROP. 2, 15, 2 lectule -is facte beate meis. 4, 4, 76 cum pagana madent ferula -is (divitiis *codd.*). VITR. 9, 8, 4. 10, 7, 5. OV. am. 3, 14, 18 omnibus illum *locum* -is imple. 3, 15, 4 epist. 15, 192 EPIST. Sapph. 138 OV. ars 649. rem. 154 -ae (dilectae *R*) iam tibi terga dabunt. 374 -is illic quis locus esse potest? met. 13, 831 fast. 5, 334. 367. Pont. 1, 10, 16 -as ne mala nostra vocet. 1, 10, 18. 19 trist. 1, 2, 80 VAL. MAX. 2, 6, 1. 4, 4, 4. 4, 7 pr. 6, 1, 10 domesticae. 6, 9, 5 multi lusus, multae -ae. 7, 6, 2. 9, 1 ext. 1. 3. 6 CELS. 1, 8. SEN. contr. 1 praef. 5 necesse est ergo me ad -as componam memoriae meae. 2, 1, 12 ad -as dementis luxuriae lapis omnis eruitur. contr. exc. 5, 5 -is tuis, dives, ardebimus. contr. 7, 6 (21), 7 caput suum -is praesentibus praetulit. 9 praef. 5 puerilem animum scholasticis -is languidum. SEN. benef. 5, 25, 6. dial. 9, 2, 15 subiit illud tabidarum -arum. *al.* nat. 7, 31, 1 -arum dissolutio et tabes. epist. 16, 8 fortuna te ... eo -arum opumque perducat. 20, 13 -is permaduimus. *al.* COLVM. 1, 8, 11 somno potius quam -is operam dabunt. 8, 8, 10 oblectamenta -arum. 8, 16, 5 -ae popinales. PLIN. nat. 2, 157 *bis.* 3, 60. 5, 58. 12, 84. *sim.* 13, 102. 16, 1. 19, 20. 22, 118. 29, 20. STAT. silv. 1, 3, 93 luxuque carentes -ae. 2, 1, 200 MART. 1, 59, 2. 8, 26, 4. 10, 35, 9. 11, 13, 3 urbis -ae ... lusus et Voluptas. epigr. 2, 12. QVINT. decl. 298 p. 178. 179 *bis.* 301 p. 190 *al.* PS. QVINT. decl. 12, 18 nos ... vilia ac devota capita vicinorum -is morimur. PLIN. epist. 5, 19, 9 est ... tam parcus et continens, ut non solum -as verum etiam necessitates valetudinis frugalitate restringat. AMPEL. 11, 4 ob nimias -as et luxuriam. FRONTO p. 45, 20 N. -arum voluptatumque. VLP. dig. 15, 3, 3, 6 si quid ad -as vel si quid ad turpes sumptus sumministravit. 40, 2, 16 pr. non -is, sed iustis affectionibus dedit iustam libertatem lex Aelia. APVL. apol. 18 -as ventris et inguinum neque vult ullas neque potest. met. 4, 24. 7, 6. 15 TERT. adv. Marc. 2, 4. ITALA psalm. 67, 22 (Eucher. form. 6 p. 35, 10) praeambulantium in -is suis (πλημμελείαις, VVLG. delictis). *sim.* HERM. vulg. sim. 6, 2 pecora, quae -is quidem agebantur (τρυφῶντα, Pal. quae in -is quidem ⟨se⟩ gerebant). COMM. instr. 1, 26, 34 -as fruitur. ANTH. 459, 4. 873[e], 2. ARNOB. nat. 1, 1. 2, 3 ne -is marceat et corrumpatur mollitudine vitiorum. PANEG. 9, 14. LACT. mort. pers. 26, 5 milites summis -is excepti. CAPITOL. Ver. 2, 9. Gord. 15, 3 nobilitatis. 23, 3. MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 13 in -as affluens, in libidines pronus. PRISCILL. tract. 1, 13 fornicati sunt et in -is eius vixerunt. 4, 77 abstinentiam -arum. AVSON. 164, 7 haec non -is ignoscere prompta pudendis. 412, 3 Mos. 71. HERM. Pal. mand. 6, 2, 5 cum desideraveris -as multarum et variarum voluptatum. AMBR. c. Aux. 15 -as mihi pro passionibus obtulerunt. PS. AMBR serm. 1, 2 -ae spiritales meliores sunt quam carnales. AMBROSIAST. in I Tim. 5, 6 si enim sub nomine viduae -is vacat aut luxuriae. HIER. epist. 22, 7, 1. 22, 8, 1 quid patitur puella, quae -is fruitur? (22, 38, 3). 22, 39, 4 in -is Salomon fuit (54, 8, 1). *al.* VVLG. gen. 49, 20 praebebit -as regibus. II reg. 1, 24 II par. 10, 10 II Esdr. 9, 25 Iob 22, 26. 30, 7. psalm. 138, 11 nox illuminatio mea in -is meis. prov. 8, 31 -ae meae esse cum hominibus. 19, 10 non decent stultum -ae. 29, 17. eccles. 2, 1 *al.* I Tim. 5, 6 quae in -is est (σπαταλῶσα), vivens mortua est. II Petr. 2, 13 voluptatem existimantes diei -as (τρυφήν). *ibid.* maculae -is affluentes. apoc. 18, 7 in -is fuit. 18, 9 in -is vixerunt (RVFIN. hist. mon. 20). RVFIN. hist. mon. 1 p. 398[B] ab omnibus -is corporalibus. *ibid. saepius.* p. 400[C] affluentes -as. 29 p. 453[B] quid sperabimus in futuro saeculo, si hic -is fruimur? hist. 4, 8, 5 qui humanis carnibus vesci -as putet. GENNAD. dogm. 55 PRVD. psych. 313 c. Symm. 2, 1098 AVG. civ. 2, 20 *bis.* 8, 14. 20, 7 spiritales (gen. c. Manich. 2, 9, 12). *al.* CLAVD. MAM. epist. p. 203, 17 -is et divitiis serviens. POMER. 3, 16, 3 delectationes puras castasque -as. PACIAN. paraen. 11 p. 124 -as exercuit. *et saepius.* *cum genetivo rei, unde manat voluptas*: CATVLL. 69, 4 perluciduli -is lapiduli. PLIN. nat. 16, 135 nardi. 18, 85 tritici. 21, 15 mensarum etiam -is perunguendis (SOL. 46, 3 odorum). 22, 16 -is *florum.* 23, 2. 33, 49 quibus -is *artis* pluris veneunt inaurata *vasa.* 36, 115 in Tusculanam villam reportatis quae superfluebant cotidiani usus -is. 37, 204 pigmentorum -is. *cf.* STAT. silv. 1, 5, 50 -as (divitias *Heinsius*) mirata *unda* suas (APVL. met. 5, 31 tuas artes tuasque -as in formoso filio reprehendes?). MART. 14, 198, 1 -as parvae si vis audire catellae. GELL. 6, 16, 1 ciborum exquisitas -as. 19, 1, 7 atque ipse erat multis

corporis animique -is affluens. APVL. met. 9, 16 dignus . . . solus omnium matronarum -is perfrui. 9, 32 post mustulentas autumni -as. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348 in -is paradisi dei tui natus es (HIER. epist. 21, 24, 1. *cf.* 22, 4, 3 in paradiso -arum. VVLG. Ezech. 28, 13 RVFIN. Adamant. 1, 17 hist. 1, 2, 18). PANEG. 9, 21 obliti -arum circi maximi. AMM. 30, 4, 14 cenarum ciborumque aucupantes -as exquisitas. HIER. epist. 8, 3 patriae. VVLG. Sirach 27, 14 peccati. *al.*

B *speciatim*: 1 *i. q. mollities, luxuria*: VARRO ling. 9, 10 si quis puerorum per -as pedes male ponere atque imitari vatias coeperit. rust. 3, 2, 5 -is sumptuosior *villa*. CIC. Verr. 5, 52 excussis -is (Cael. 67). par. 10 supellex ad -as. CIRIS 433 me non -is commovit regia dives. VITR. 1, 2, 5 his . . . deis propter virtutem sine -is aedificia constitui decet. LIV. perioch. 57 omnia -arum instrumenta recidit. OV. medic. 10 sectile -is India praebet ebur. SEN. suas. 2, 16 nos sine -is educamur. SEN. benef. 4, 5, 2 neque enim necessitatibus tantummodo nostris provisum est, usque in -as amamur. epist. 24, 11 de quorum languore et -is querimur. 86, 7 eo -arum pervenimus, ut nisi gemmas calcare nolimus. 90, 16 simplici cura constant necessaria, in -as laboratur. 95, 37. 114, 2 disciplina civitatis . . . se in -as dedit. 119, 15. COLVM. 1 praef. 14 intellego luxuriae et -is nostris pristinum morem . . . displicuisse. 1, 4, 3 aut ubertatis illecebris aut -arum concinnitate decipi. LVCAN. 10, 478 quantum *scelerum* -ae fecere tuae. PETRON. 67 altera *iactat* -as et iudiligentiam viri. *cf.* 75 ad -as ipsimi . . . fui. BVC. Eins. 2, 10 -ae somnusque solent adamare querelas. PLIN. nat. 8, 226. 9, 112. 10, 54. 11, 126. 13, 17 cumulus ipse -arum. 22, 14 -ae luxusque. 22, 118. 33, 1 quaerente vita . . . -is gemmas. 35, 26 vir rusticitati propior quam -is. *al.* MART. 2, 6, 13 numquam -ae supiniores. 12, 15, 5 stupet superbi regis (*i. Domitiani*) -as gravesque luxus. 12, 75, 6 -as superbiamque . . . malo. QVINT. inst. 1, 2, 6 infantiam statim -is solvimus. 1, 8, 9 -arum vitia. decl. 276 p. 129 *al.* PS. QVINT. decl. 8, 6 perdiderunt legis huius auctoritatem, quae ad illas uxorias querelas matrimoniorum solent deferre -as. TAC. Germ. 18 muliebres. 20 educationis. hist. 1, 71. PLIN. epist. 1, 20, 23 quorum (*inertium*) -as desidiamque quasi iudicium respicere ridiculum est. 2, 5, 4 ad fastidium legentium -asque respicio. IVV. 4, 4 aegrae solaque libidine fortes -ae. 6, 260 quarum -as et panniculus bombycinus urit. IAVOL. dig. 30, 10, 11 magis -arum quam usus causa. VLP. dig. 32, 70, 6 valetudinis vel -arum gratia. GELL. 3, 5 tit. -arum vitium. APVL. met. 10, 15 mirati monstruosas asini -as. TERT. cult. fem. 2, 13 discutiendae sunt omnes -ae, quarum mollitia et fluxu fidei virtus effeminari potest. adv. Marc. 4, 15 p. 467 VEG. mil. 1, 3 *ter*. PANEG. 3, 3 in otiosa aliqua -isque corrupta parte terrarum. ARNOB. nat. 2, 41 in habitum feminarum -asque molliri. PANEG. 9, 24 -ae orientis. LACT. inst. 6, 11, 15 homines copiosi et usque ad -as abundantes. mort. pers. 21, 5 quid . . . -as eius referam? GALLICAN. Avid. 6, 2 -as omnes de castris summovit. FIRM. math. 3, 13, 3 luxuriosos et amoenis -arum voluptatibus deditos. VIR. ill. 42, 5 -is Campaniae elanguescere. AMM. 15, 11, 4 *Belgae* nec adventiciis effeminati -is. COMMENT. Lucan. 1, 162 praedae de hostibus factae -as ambitionemque suasere. HIER. epist. 42, 2, 2 vestes non ad usum tantum, sed ad -as conquiruntur (in Agg. 1, 3 p. 743 quae non tam ad usum sunt quam ad -as). in Is. 30, 9 p. 407 post luxuriam et -as pandatur nobis paradisus. VVLG. Esth. 15, 6 prae -is et nimia teneritudine. Mich. 1, 16 tondere super filios -arum tuarum. 2, 9 Luc. 7, 25 in veste pretiosa sunt et -is. apoc. 18, 3. PS. RVFIN. in Os. 2, 5 vestitum ad -as redundantem. 9, 13 civitati -is circumfluenti. in Ioel 1, 5 *bis*. MACR. sat. 2, 4, 22 eques Romanus -is diffluens. *al.*

2 *i. q. nugae, lusus*: PLAVT. Cas. 528 nimias -as facis (Men. 381 Poen. 280. 296 meo me lacessis ludo et -as facis. FRONTO p. 78, 13 N. *cf.* PVBLIL. A 30 anus cum ludit, morti -as facit. CATVLL. 45, 24 uno in Septimio fidelis Acme facit -as libidinesque. 74, 2 si quis -as diceret aut faceret). CIC. de orat. 3, 81 puerilis -as aliquas depingere (*cf.* orat. 39 longissime . . . ipsi [*Herodotus et Thucydides*] a talibus -is vel potius ineptiis afuerunt). MART. 1, 14, 1 -as lususque iocosque leonum. IVV. 6, 47 hominis. 10, 291 usque ad -as votorum. 3, 140. HIER. epist. 52, 5, 7 ceteras ineptias amatorum, omnes -as et lepores. *adde de libris, carminibus, de dicendi et scribendi forma*: OV. trist. 2, 78 -as legit qui tibi cumque meas. 2, 349 sic ego -as et mollia carmina feci. 5, 1, 15 -as si quis lascivaque carmina quaerit. SEN. epist. 114, 7 laudem suam corrupit istis orationis portentissimae -is. QVINT. inst. 11, 3, 24 quare vocem -is non molliamus. *cf.* FRONTO p. 159, 10 N. -as orationis (*cf.* CIC. epist. frg. 2). *sim.* QVINT. inst. 1, 11, 6 ne illas quidem circa s litteram -as hic magister feret. 10, 1, 43 alios recens haec lascivia -aeque . . . delectant. 10, 3, 19 quid de illis dictandi -is sentiam. 12, 8, 4 ne illas quidem tulerim -as. GELL. 19, 9, 7 tam fluentes carminum -as.

II *metonymice*: A *i. q. homo amatus, raro i. q. delicatus*: *sing.*: PLAVT. Poen. 365 mea voluptas, mea -a (meae -ae *A P*, *cf.* GELL. 19, 8, 6), mea vita, mea amoenitas. 389. Truc. 921 ad (at *B*) te ibam, mea -a. APVL. carm. frg. 3 (apol. 9) 1 Critias mea -i⟨a⟩ est. *plur.*: PLAVT. Most. 15 tu urbanus vero scurra, -ae popli. Persa 204 Paegnium, -ae pueri, salve. Pseud. 180 quibus vitae, quibus -ae estis. 227 Stich. 742. TITIN. com. 94 mein fastidis, meae -ae? LVCIL. 277. 896. 1140 CIC. Verr. 2, 64. 4, 27. 72. 176 dom. 62 Phil. 6, 12. 13, 26 redeo ad amores -asque vestras, L. Antonium. Tusc. 1, 77 div. 1, 79 Att. 1, 5, 8. 16, 6, 4 epist. 7, 1, 2 CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1 CATVLL. 6, 1. 32, 2 meae -ae, mei lepores. VERG. ecl. 2, 2. 9, 22. PROP. 2, 34, 74 qui (*Corydon*) temptat Alexin agricolae domini carpere -as. OV. trist. 2, 368 nec tibi . . . nocuit, quod saepe legenti -as versu fassus es ipse tuas. PRIAP. 27, 1 populi. PETRON. 28. 64 ad -as suas respexit. PLIN. nat. 7, 109. 22, 99. STAT. silv. 2, 1, 71 tu modo -ae, dulces modo pectore curae. 3, 4, 57. 5, 5, 67 non ego mercatus Pharia de puppe loquaces -as (*Avantius*, aedituas *M*). MART. 4, 87, 2 infantem . . . lusus -asque vocat. 5, 34, 2. 6, 28, 3 cari -ae breves patroni. 7, 14, 2. 8, 63, 4. 9, 28, 2 ille ego sum, plausus -aeque tuae. *al.* QVINT. inst. 1, 2, 7 verba ne Alexandrinis quidem permittenda -is. PLIN. epist. 1, 3, 1. 8, 1, 2 Eucolpius quidem lector, ille seria nostra, ille -ae. SVET. Tit. 1 amor et -ae generis humani (*cf.* AVR. VICT. Caes. 10, 6 PS. AVR. VICT. epit. 10, 6. 16 EVTR. 7, 21, 1 AVG. civ. 11, 15 gen. ad litt. 5, 7 p. 150, 24 BACHIAR. repar. laps. 3). FRONTO p. 51, 6 N. qui (*amator*) -as suas videat currere. GELL. 1, 11, 7 feminas . . . tibicinas . . . lascivientium -as conviviorum. ANTH. 445, 6 SOL. 1, 118. 42, 2. *sim.* PANEG. 11, 11 turbae institorum ac -ae ministrorum. CAPITOL. Gord. 31, 6. CARM. epigr. 1570, 2 CORP. IV 1781. VI 10151 *et passim in* INSCR. in -is habere *aliquem* (*cf. l. 39. 50*): CIC. Att. 6, 1, 16 habeo in -is *publicanos*. SEN. dial. 1, 1, 6 bonum virum in -is non habet. epist. 96, 4 neque di neque deae faciant, ut te Fortuna in -is habeat. PLIN. nat. 7, 34 androgynos vocatos et in prodigiis habitos, nunc vero in -is. SVET. Vit. 12 adulescentulum. VLP. dig. 7, 7, 6, 3. GELL. 20, 4, 1 comoedos quispiam . . . dives adulescens . . . ut liberos homines in -is atque in delectamentis habebat. LACT. epit. 8, 6. GELL. 7, 8, 6 *puellam* retentam a Scipione atque in -is amoribusque ab eo usurpatam. in -is esse (*cf. l. 45. 53*): LVCR. 4, 1156 turpesque videmus esse in -is summoque in honore vigere. RVT. LVP. 2, 1 haec mulier nuper fuit . . . in amore atque -is necessariorum. CORP. VI 36525 quae (*virgo*) in delicieis fu⟨e⟩rat Vettiae. SEN. benef. 2, 29, 5 confitearis necesse est in -is te illi (*naturae*) fuisse. PLIN. nat. 7, 75. FIRM. err. 15, 2 Pelops in -is amatoris fuit. PROB. Verg. ecl. 6, 43 *Hylas* in -is Herculis ibat. ad -as esse *v. p. 447, 24. 52.*

B *de bestiis*: CATVLL. 2, 1 passer, -ae meae puellae. PETRON. 137 Priapi -as, anserem. MART. 1, 109, 5 Issa est -ae catella Publi. APVL. Socr. p. 110 -ae facundi dei *corvus*. in -is habere: CIC. har. resp. 50 etiamne . . . in -is quidam optimi viri viperam illam . . . habere potuerunt? div. 1, 76 quam (*simiam*) rex Molossorum in -is habebat. VAL. MAX. 1, 5, 3 SEN. apocol. 13 HYG. fab. 91 p. 87, 9. astr. 2, 13 p. 48, 24 Amaltheam autem habuisse capram quandam ut in -is. HIER. adv. Iovin. 2, 7 mullus et scaurus in -is computantur. in -is esse: SEN. nat. 3, 17, 3 cum multum in -is fuit *piscis*. *cf.* 3, 18, 3. HERM. Pal. sim. 6, 1, 6 eaque pecora velut in -is erant et satis luxuriabantur.

C *de rebus*: 1 *res dilectae*: VARRO Men. 85 alius domini -as phaselon . . . solvit. PLIN. nat. 19, 56 hortorum nomine in ipsa urbe -as agros villasque possident. in -is habere: PLAVT. Asin. 885 uxori meae subripiam in -is pallam quam habet. *adde*: MART. 7, 88, 2 fertur habere meos . . . libellos inter -as pulchra Vienna suas. in -is esse: CIC. Verr. 5, 3 quae (*civitas*) tibi una in amore atque in -is fuit. ARNOB. nat. 7, 36 in voluptatibus habere atque in -is res eas (*cf.* 7, 33 ea ab aliis fieri in amoribus atque in -is ducant). AVG. civ. 17, 20 caritas in -is tuis. PLIN. nat. 31, 123 quae (*spongeae*) et tinguntur in -is. *adde*: CIC. Phil. 11, 9 alteri a puero pro -is crudelitas fuit. 2 *i. q. res delicatae, saepe i. q. cibus delicatus*: ISID. orig. 20, 2, 6 -ae nuncupatae, quod iis delectentur homines easque suaviter appetant. LVCIL. 252 pluma atque amphitapoe et si aliud quid -arum. MANIL. 4, 655 terramque ferentem -as (*cf.* VAL. MAX. 4, 3, 2 fertilissimae -arum tot Graeciae urbes). PLIN. nat. 37, 30 proximum locum in -is . . . sucina optinent. 37, 49 taxatio in -is tanta. MART. 14, 59, 2 -as Cosmi vos redolete, nurus. FLOR. epit. 1, 11, 7 aestivae Praeneste -ae. 1, 18, 27 Tarentinae -ae. TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 519 de gazis et apothecis -arum suarum . . . gloriatus (*cf.* 4, 34 p. 538 gloriae -arum). mart. 3 nemo miles ad bellum cum -is venit. QVEROL. p. 38, 4. HIER. epist. 43, 3, 1 panis et holus . . . lac, -ae rusticanae. AVG. civ. 18, 5 *bovem* Aegyptus . . . -is affluentibus alebat. PAVL. MED. bened. 8, 1 -as . . . maris terraeque. GILD. Brit. 3 chron. III p. 28 transmarinae. MAR. VICTOR aleth. 1, 116 pelagi (*i. pisces*). PETR. CHRYS. serm. 163 p. 628[B] SALV. gub. 7, 85 RVRIC. epist. 1, 11. 2, 54 POMER. 2, 22, 1. 2. 2, 23, 1. 3, 16, 2 ANTHIM. 14 p. 11, 1 VEN. FORT. vita Radeg. 17, 41. 21, 25 ALC. AVIT. epist. 83 p. 94, 24. 86 p. 95, 17 DRAC. laud. dei 3, 73 satisf. 73 Orest. 401. 854. *in imag.*: GREG. M. moral. 2, 48 apostoli sacrae scripturae -is in solius Iudaici populi collectione vescebantur. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 311[C] inter copias magnas atque -as. PASS. Firm. 5 mensam omnium -arum plenam. CAES. AREL. suggest. p. 304 non est iustum ut ancilla multis -is . . . satietur.

iuxta posita: amor *sive* amores et -ae: CIC. Verr. 5, 3 Phil. 6, 12 div. 1, 79 Att. 16, 6, 4 RVT. LVP. 2, 1 SVET. Tit. 1 *v. supra l. 14* GELL. 7, 8, 6 ARNOB. nat. 7. 36 AVG. civ. 21, 26 EVGRAPH. Ter. Phorm. 81. mel et -ae: CAEL. Cic. epist. 8, 8, 1. CATVLL. 45, 24 -as

libidinesque (ARNOB. nat. 1, 1). SALL. Catil. 31, 3 *superbia* atque -is omissis (MART. 12, 75, 6 FRONTO p. 111 N. AVG. civ. 2, 19). SEN. epist. 16, 8 -arum opumque. 24, 11 languor et -ae. BVC. Eins. 2, 10 -ae somnusque. PLIN. nat. 22, 14 -ae luxusque (MART. 12, 15, 5). MART. 1, 14, 1 -as ... lususque iocosque (4, 87, 2 lusus -asque. 7, 14, 2). 5, 34, 2 oscula -aeque. 9, 28, 2 plausus -aeque (10, 53, 2). 10, 35, 9 -ae facetiaeque. QVINT. inst. 10, 1, 43 lascivia -aeque. PLIN. epist. 1, 20, 23 -ae desidiaque. 2, 5, 4 fastidium -aeque. AMPEL. 11, 4 -ae et luxuria. FRONTO p. 45, 20 N. -arum voluptatumque (ARNOB. nat. 7, 33). GELL. 20, 4, 1 in -is atque in oblectamentis. COMMENT. Lucan. 1, 162 -as ambitionemque. divitiae et deliciae: *v. Wölfflin, Archiv 1, 383.*

deriv.: deliciare, deliciolae, deliciosus.

dēliciāris, -e [*a* 1. delicia, *cf.* colliciaris. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 *v. p. 445, 73.*

1. dēliciātus, -a, -um *a* 1. delicia. *v. p. 445, 73.*

2. dēliciātus, *v. sub* 1. delicio.

1. dēlicio, -ātus, -āre [*a* delicia(e). *Th.*]. *i. q. delectare*: MAX. TAVR. serm. app. 9 neque enim oblectationes domini scire quivisset, ni diu expertus esset, quibus dominum -asset. VEN. FORT. 11, 23[a], 2 et satiat vario -ante ioco. *passivum i. q. delectari, deliciis frui*: GLOSS. -atur epulatur. ITALA Am. 6, 4 (Ps. Aug. spec. 110 p. 638, 1) qui ... -amini super toros eorum (καταστραταλῶντες, VVLG. lascivitis). psalm. 36, 4 (Rufin. in psalm. 36, 4) -are in domino (κατατρύφησον, VVLG. delectare). Sirach 31, 24 (Ps. Aug. spec. 52 p. 527, 12) anima illius cum ipso -bitur (LXX *aliter*, VVLG. delectabitur). I Tim. 5, 11 (Cypr. test. 3, 74 Hil. in psalm. 67, 7) cum enim -atae fuerint in Christo (καταστρηνιάσωσιν, VVLG. luxuriatae). Iac. 5, 5 (Ps. Aug. spec. 110 p. 639, 13) -ati estis super terram (ἐτρυφήσατε, VVLG. epulati). RVFIN. Orig. in num. 21, 1 semper in domino ... -buntur. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 4 in carne. *ibid.* in domino. Orig. in cant. 1 p. 95[D] auditu -bitur. 3 p. 161[D]. PAVL. NOL. epist. 1, 8 in Christo -amur. AVG. epist. 109, 1 -atur anima mea (418, 38 MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 3). c. Iul. 1, 5, 18 contristari ordinatus es, numquid -ari? ALC. AVIT. epist. 86 p. 96, 3 -atus maxime, tardissime satiatus. OP. imperf. in Matth. 5 p. 663 non temptatur in esca i. non inebriatur, non -atur. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 in honore esse tantum est -ari. 24, 2. 25, 3. 26, 3. 29, 4 non itaque -emur deliciis corporis. *ibid. iterum.* ANNIAN. Chrysost. hom. 3, 5 -aris ac rides. *nota part. praes. sensu reflexivo*: AVG. serm. 299, 8 patientis verba sunt, non -antis. *seq. accus.*: RVRIC. epist. 2, 43 p. 427, 12 dum nos volatilia ... -amur.

2. dēlicio, -ere [*a* de *et* lacere, lacit. *Th.*]. NON. p. 277 -ere est inlicere. TITIN. com. 100 qui †lum (qui illum *det.*) sciat -ere. GRATT. 303 *fera* -ecta.

dēliciolae, -ārum *f. a* deliciae *deminutive.* CIC. Att. 1, 8, 3 Tulliola -ae nostrae.

dēliciolum, -ī *n.* [*a* delicium *deminutive. Th.*]. SEN. epist. 12, 3 filius, -um tuum. *Simbeck.*

dēliciōsitās, -ātis *f. a* deliciosus. *i. q. voluptas*: OP. imperf. in Matth. 3 p. 648 ne ... ipsa -s virtutem patientiae emolliret.

dēliciōsus, -a, -um *a* deliciae. *comp. et superl. v. infra l. 68.* GLOSS. IV 369, 48 nutricius -us vernaculus (*cf. l. 56*). 328, 50 -us nutricius. *i. q. deliciarum plenus.* **1** *de personis i. q. voluptuosus, luxuriosus, mollis*: HERM. Pal. sim. 6, 5, 5 actus deliciarum, quodcumque -us homo libenter facit. DON. Ter. Ad. 842 *psaltriam* -am esse oportet. SCHOL. Hor. sat. 2, 6, 108 *vernae* -i sunt. AMBR. paenit. 1, 9, 42. Ps. AMBR. serm. 53, 6 (= MAX. TAVR. serm. 68) illa -a vidua (*cf.* AVG. in euang. Ioh. 47, 8. Ps. AVG. serm. 303, 7 bonae viduae, non -ae. SALV. eccl. 2, 25. 26). HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 839 quod a -is aegrotantibus medici patiuntur. RVFIN. hist. mon. 31 p. 459[B]. apol. 1, 8 nos caruales et -os dicitis. AVG. serm. 210, 10 sunt ... -i potius quam religiosi. VAL. CEM. hom. 2, 4 militibus. SEDVL. carm. pasch. praef. 8 divitias ... -us amas. POMER. 2, 21, 2. 2, 22, 1 CASSIOD. in psalm. 101, 10 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 268[B]. *nota i. q. deliciae*: PASS. Paul. 2 -us (delicius *al.*) et pincerna regis. **2** *de rebus i. q. iucundus, abundans, lenis*: EXPOS. mundi 25 Berytus civitas valde -a (26 Caesarea civitas ... similiter -ior [-issima *rec. alt.*]. ITIN. Anton. Plac. rec. A 1. 33. *cf.* RVFIN. hist. mon. 29 p. 453[B] locus ... -us et abundans [*syn.* amoenus]). VEN. FORT. carm. 1, 6, 16 PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361[C]. FILASTR. 9, 1 -as escas non sumentes (*cf.* SCHOL. Pers. 6, 33 cenam. PHILAGR. med. 3 p. 98 copia ciborum -a. COD. Theod. 7, 22, 5 [*a. 333*] nutrimentis. CASSIOD. in psalm. 125, 6 comessationes. CAES. AREL. suggest. p. 304 nimium sumptuosa et -a convivia. GREG. M. epist. 10, 16 pabulo). SCHOL. Hor. carm. 3, 9, 4 copiis. SCHOL. Pers. 2, 42 gulae -ae. Ps. AMBR. mor. Brachm. p. 1171[A] -as atque optimas auras. Ps. RVFIN. in psalm. 75, 6. AVG. conf. 10, 34, 53 lassitudines. gen. ad litt. 8, 10 p. 247, 2 per agriculturam non laboriosam, sed -am. gen. c. Manich. 2, 9, 12 -a quies. epist. 118, 13 -as et tenerrimas vestes (Ps. AVG. serm. 276, 2 victum et vestitum sufficientem et mediocrem, non pomposum nec -um). MART. CAP. 7, 727 mollitie. 9, 890 -a festinatione. COD. Theod. 1, 16, 11 (*a. 369*) deverticula. RVT. NAM. 1, 378 stagna ... saepto -a vado. PETR. CHRYS. serm. 54 p. 351[C] ut adulescentiae labores senectus -a compenset. SALV. eccl. 2, 67. 68 -am rem et voluptuariam. CASSIOD. var. 2, 39, 4 voluptas. 7, 9, 1 -a magis quam laboriosa militia est.

adv. **dēliciōsē**. *i. q. delicate*: SCHOL. Pers. 3, 111 panem non -e crebro discussum. MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 3 -e et optime degere. ANTHIM. 23 -e viventes (MART. BRAC. iact. 3). ORIG. in Matth. 18, 61 large et -e nutriti.

deriv.: deliciositas. *L.*

✱**dēlicium**, -ī *n. et* **dēlicius**, -ī *m.* [*cf. c.* deliciae, delicatus. *Th.*]. *inde a* COPA *et* SEN. GLOSS. -us puer in deliciis amatus a domino. V 496, 53 dicius dilicius. *cf.* delictus (*fort.* delicius) verruclatus quem dicunt.

i. q. deliciae: **1** *i. q. persona dilecta; cf.* PLVT. Anton. 59 τῶν Καίσαρος παιγνίων παιδάριον, ἃ δηλίκια Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. SEN. epist. 12, 3 pupulus etiam -um meum factus est. ARNOB. nat. 4, 26 Catamitus rapitur delici[ar]um futurus et poculorum custos. LVCIF. non parc. 24 p. 261, 28 te tam fidelissimum -um suum. AVSON. 329, 1 -um. *cf. p. 449, 65. saepe in titulis, ex. gr.*: CARM. epigr. 238, 2 ⟨ut er⟩am ⟨d⟩elicio domus. 80, 3. 92, 5 dulcis pupa, delic⟨ium tuum⟩. 403, 3 -um domini (1075, 7). CORP. VI 1963. 4376. 4776. 5163. INSCR. suppl. pap. of the am. school in Rome II 270 (*Romae*) -us Matris Matutae sextae reg(ionis) Eucerus. *cf.* CORP. VI 800. 3967. 25375. **2** *i. q. bestia dilecta*: COPA 26 Vestae -um est asinus (*cf.* PHAEDR. 4, 1, 8). MART. 1, 7, 1 Stellae -um mei columba. 13, 98, 1 -um parvo donabis dorcada nato. TERT. anim. 24 leo ... cum toto suggestu iubarum -um fiet Berenices. **3** *i. q. res dilecta*: MART. 7, 50, 2 fons dominae ... gloria conspicuae -umque domus.

deriv.: deliciolum. *Simbeck.*

dēlico **1** *v.* dedico. **2** *v.* deliquo.

dēlictio (-ōnis *f.*) desinteria (δυσεντερία), distillatio GLOSS. *cf., ut videtur, c.* deliquescere, *nisi scrib.* deiectio, *cf. p. 401, 76.*

dēlictor, -ōris *m. a* delinquere. **1** *i. q. desertor*: COMM. instr. 2, 11, 5 refugium regis pete, si -r fuisti. **2** *i. q. peccator*: CYPR. epist. 59, 18 pectora operta -um. 64, 5 si etiam gravissimis -bus ... remissa peccatorum datur. AVG. serm. 136, 5 fecit -em etiam praevaricatorem. Ps. AVG. serm. 103, 6 illa sententia dei, ... quam primus -r (CASSIAN. conl. 23, 13, 2) excepit. *f.* **dēlictrīx**, -īcis: HESYCH. in lev. 13, 4—8 p. 935[B] *mens* nec per eveniens peccatum immutaverit cor -xque peccatorum fuerit effecta. *Jachmann.*

dēlictum, -ī *n. v. sub* delinquo.

dēliculus, -a, -um [*utrum cf. sit c.* lac *an c.* delinquere, delicuus, *non apparet. Th.*]. *fere i. q. defectus*: CATO agr. 2, 7 armenta -a, oves -as. [*corrupt.* FEST. p. 330.]

dēlicus, -a, -um [*a* de *et* lac *duetum esse videtur, v. Joh. Schmidt, d. Pluralbildungen der indogerm. Neutra p. 179; sed cf. Ehrlich, Zur indogerman. Sprachgeschichte p. 65 sq. Th.*]. VARRO rust. 2, 4, 16 cum porci depulsi sunt a mamma, a quibusdam -i (deliti *trad.*) appellantur. GLOSS. II 42, 9 -um (delitum *cod.*) ἀπογαλακτισθέν. *cf.* IV 328, 52 delictus depulsus (= IV 329, 27) vel berruclatu quod dicitur (*cf. l. 10*).

dēlicuus (dēliquus), -a, -um [*cf. c.* delinquere. *Th.*]. PLAVT. Cas. 205 noli sis tu illi advorsari ... quando tibi nil domi -uom est. *cf.* VARRO ling. 7, 106 dictum ab eo, quod deliquandum non sit, ut turbida quae sunt deliquantur ut liquida fiant. Aurelius scribit -um esse ab liquido, Claudius ab eliquato. PAVL. FEST. p. 73 deliquum apud Plautum significat minus. *cf.* 1. deliquium.

dēlīdo, -sī, -ere *a* de *et* laedere. GLOSS. -sit delevit inquinavit. *L.*

dēligātio ἐπίδεσμος GLOSS. *a* deligare.

✱**1. dēligo**, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* ligare. GLOSS. ἐπιδεσμῶ. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE; *frequentissime usurpat* CELS. (*plus 60ies*). *in versu ponitur*: PRIAP. 83 (Tib. 2) 10 HOMER. 998. [*traditur perperam*: BELL. Afr. 21, 3 *in parte codd.; restituendum est ex* religandi: CAES. civ. 3, 15, 2.]

I ***proprie*** (*subiectum ubique persona est*): **A** *relative, indicata re ad quam ligatur res homove; accedit etiam alia loci indicatio et abl. instr.*: **1** *cum praep.* apud (*si eodem sensu quo* ad *posita est*): PLAVT. Men. 89 apud mensam plenam homini (-is Non. p. 455) rostrum -es (-is Non. *l. l.*). ad: *hominem* ad *rem*: VARRO frg. Non. p. 287, 25 ad curriculum ex utraque parte -atum (di- *codd. pars.* HOMER. 998 AMPEL. 39, 2). LIV. 2, 5, 6 stabant -ati ad palum (VAL. MAX. 3, 8, 1 SVET. Claud. 34, 1 LAMPR. Diad. 9, 1. *cf. p. 451, 49*). CLOD. LIC. hist. 3 -at ad patibulos. -antur et circumferuntur. SVET. Nero 29 ad stipitem (*cf.* HYG. fab. 28 p. 57, 11 ad columnam ... serpentibus). HYG. fab. 144 p. 23, 9 eum in monte Caucaso ad saxum clavis ferreis. 7 p. 41, 12 Dircen ad taurum. *rem* ad *rem*: CAES. Gall. 1, 53, 3 naviculam ad ripam (civ. 3, 39, 2 ad terram. *cf.* Gall. 4, 29, 2 ad ancoras). 5, 48, 5 epistula ad ammentum -ata. SEN. suas. 6, 19 ad caput -ata manus dextera. CELS. 6, 18, 2 p. 254 sursumque coles ad ventrem -andus est. 7, 22 p. 304 *v. p. 451, 13.* 8, 15 p. 356 loris suis ad bracchium *spatha*, uno loco paulum infra humeri caput, altero paulum supra cubitum *eqs.* 8, 20 p. 360 habenas ad ... bacula. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 538, 26 saxo ad collum -ato. VOPISC. Aurelian. 7, 4 arborum capita ... ad pedes militis. *bestiam* ad *rem*: COLVM. 6, 26, 2 vitulum ... ad machinam. ITALA gen. 49, 11 (Cypr. testim. 1, 21)

-ans ad vitem pullum suum (δεσμεύων πρὸς ἄμπελον, VVLG. ligans). in *c. abl.*: CIC. Verr. 5, 86 in ea (*statua*) Sopatrum ... divaricari ac -ari iubet. NEP. Hann. 5, 2 sarmenta in cornibus iuvencorum -ata (*cf. infra l. 18*) LIV. 10, 20, 12 arma in sarcinis. PLIN. nat. 22, 149 grana in linteolo -ata (*cf. infra l. 23*). in *c. acc.*: ITALA Ios. 2, 18 (Lugd.) spartum ... -bis in fenestram (ἐκδήσεις εἰς, VVLG. ligaveris ... in fenestra). super: LIV. 3, 28, 11 superque eas *hastas* transversā unā -atā (*cf.* FEST. p. 305 tertiam ad summam earum -ata). CELS. 5, 27, 1 p. 200 salsamentum ... recte super id vulnus. 6, 7, 9 p. 244 super ... eam (*tabulam*) homo -atur in id latus versus. ab: LIV. 37, 41, 7 ab axibus rotarum utrimque binae eodem modo diversae -bantur falces. CELS. 7, 22 p. 303 ab inguine et a testiculo -atae venae praecidantur (p. 304 ad inguen lino -andae). post: SEN. contr. 9, 2 (25), 10 noxio post terga -antur manus. inter se: CELS. 6, 18, 8 p. 258 inter se novissime *fasciae*. 7, 25, 2 p. 306[D] fili capita. 7, 26, 2 p. 308[D] sedilia et ... crura ... ne diduci possint. circum: QVINT. inst. 2, 17, 19 sarmentis circum cornua bovum -atis. *cf. supra l. 4.*

2 *cum casu dat.*: SVET. Nero 45, 2 collo (*statuae*) ascopa -ata (delicata *pars codd.*), simulque titulus. APVL. met. 7, 18 spinas ... caudae meae pensilem -vit cruciatum. 8, 26 praescpio me (*asinum*) proximum -ant. IVST. 3, 5, 10 tesseras bracchio. *abl.*: PLIN. nat. 20, 184 linteolo -atis (di- *pars codd.*) ... granis (*cf. supra l. 5*).

B *absolute i. ligando stabilire, figere, tenere, claudere* (*interdum accedit abl. instr.*): 1 *rem* (*accedit loci indicatio*): CATO agr. 33, 1 vitem ... -ato recte, flexuosa uti ne sit, susum vorsum semper ducito (COLVM. arb. 8, 2 ita -ato *quidquid inserueris*). inc. libr. frg. 18 mālum -atum, parastatae iunctae (VARRO rust. 1, 47, 1 binis tabellis dextra et sinistra -ata. CVRT. 4, 3, 15 antemnis asseribusque ... -atis. COLVM. 5, 7, 4 virga inter eas *traduces* -etur). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 struppis quibus lectica -ata erat. CIC. Verr. 5, 95 *signum* (*tamquam homo. cf. infra l. 48*). PRIAP. 83 (Tib. 2), 10 floribus ... sine arte ... comas. CELS. 5, 26, 24 p. 193 sic ... -anda est *fascia*, ut et contineat neque astringat (8, 7 p. 340 ibi *capita fasciae. cf. supra l. 15*). 5, 26, 36 p. 199 -ari super album plumbum oportet (8, 5 p. 339 insuper nullo vinculo -andum est *emplastrum. cf. supra l. 7*). 6, 6, 1 p. 227 priora fascia -anda sunt, ne ... cadant. 6, 8, 1 p. 245, 1. *dub.*: AFRAN. com. 224 baccillum -atum (delicatum *al.*). *imprimis de vulneribus sim. ligandis*: CELS. 2, 10 p. 55 bracchium superimposito ... penicillo. 4, 11 p. 135 pluribus locis ... infra inguina et super talos, summosque humeros, etiam bracchia. 5, 26, 24 p. 193 fascia ... ad vulnus -andum lintea aptissima est (QVINT. inst. 4, 2, 84 *opp.* curare. *al.*). 7, 19 p. 298 *venae* longiore lino ..., ne ... sanguinem fundant. 7, 30, 3 p. 320 *locus* sic. 8, 9, 1 p. 343 a media fascia incipere -are. 8, 10, 1 p. 346 -atum ... membrum ... continendum est. 8, 10, 7 p. 351 ita. *sim. de sanorum membris*: SVET. Tib. 62, 2 repente veretris -atis. LACT. inst. 3, 25, 3 oculos ... ceteris (*ex proverbio*).

2 *hominem poenae causa, i. vincire*: CIC. Verr. 6, 120 producuntur e carcere, -antur (ad palum *add. codd. pars*). 6, 161 hominem proripi ... nudari ac -ari ... iubet. 6, 163 ut civis Romanus ... ab eo ... -atus ... caederetur. *item de simulacro Herculis*: CIC. Verr. 5, 95 -atum (*signum*) omnibus membris rapere ad se funibus. *curationis causa*: QVINT. inst. 11, 3, 129 qui erat propter valetudinem et -atus et ... medicamentis delibutus. 3 *bestiam*: PAVL. FEST. p. 183 vinculi quo quadrupedes -antur (APVL. met. 9, 1). APVL. met. 8, 25 me stomida spartea -atum. CHIRON 288 quadrupedem.

adverbia modum ligandi indicantia: CATO agr. 33, 1 recte (*aut de loco aut i. q. diligenter*). CELS. 5, 28, 11 p. 213 quidquid ... impositum est, non astringi, sed modice -ari debet. 6, 8, 1 p. 245 ab inferiore parte (*i. eius pars*) leniter -andum *linamentum*. 6, 18, 8 p. 258 novissime. 7, 14 p. 291 vehementer. 8, 10, 1 p. 346 laxius (*cf.* 8, 10, 7 p. 349 fasciis ... laxioribus). 8, 15 p. 350 commodius.

II ***translate***: -ari *i. q. cohaerere: naturali condicione: de rebus corporeis*: CELS. 8, 1 p. 327 maiore parte extra situm *supernis ... humeri caput* nervis -atur. p. 328 neque ulli ossi inhaerens, sed carne et nervis -ata *patella*. *de rebus incorporeis*: GELL. 7 (6), 1, 6 alterum ... ex altero ... verticibus inter se contrariis -atum est (*Plato Phaed. p. 60 B* ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημμένω; *Hosius confert* LACT. ira 13, 14 invicem sibi alterutra conexa sunt). *figere, vincire potestate daemonica*: TAB. devot. Audollent 217 A 4 al⟨li⟩go -o (*item* B 6) linguas. *c. dat., consilio vovendi*: TAB. devot. Audollent 199, 7 ⟨hos⟩ homines omnes infereis ⟨de⟩is -o ita ut (*syn.* dedico). *per imaginem*: AVG. conf. 6, 12, 21 -atus morbo carnis.

syn.: alligo, astringo, dedico, devincio, inhaereo (*pass.*), iungo. *opp.*: astringo, curo, resolvo.

deriv.: deligatio.

2. ˣdēligo, -ēgī, -ēctum, -ere [*a* de *et* legere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 115 'legimus' ... et addita praepositione dicimus '-imus'. *de scriptura: usitatissima est* deligo, delegi, delectus (*sic in titulo*: CORP. XIV 2112 [*a. 136*] delecti. INSCR. christ. Rossi II p. 126, 4, 3 delegi); *legitur hic illic in parte codd.* dilig- *velut*: CIC. div. in Caec. 73 Verr. 6, 28 Sull. 24 dom. 24 Sest. 137 Balb. 55 Planc. 40 Tusc. 5, 71 div. 1, 118. 2, 35. 36 Lael. 60. 62. 85 off. 1, 120. 122. 2, 62 NEP. Att. 12, 1 LIV. 4, 27, 10. 43, 35, 14 TAC. ann. 2, 40. 6, 32 SOL. 1, 126. 25, 17 VEG. mil. *compluries*. SCHOL. Germ. Bas. p. 92, 3 COMM. instr. 2, 21, 3 GLOSS. *al.* *praes.* delĕgit: PLAVT. Amph. 204. Men. 453 (*CD*). CIC. Sest. 137 (*G 1*). de orat. 2, 36 GLOSS. *alteram* e *ex* lego *servari contendit*: GRAMM. suppl. 181, 35 deleg- *flagitans*. deligistis: CIC. Manil. 73 (*T*). PANEG. 11, 25 *variantibus codd.* SACR. Leon. p. 410. *de variantibus* CAES. *codd. v. Meusel sub. h. v., de* SCRIPT. hist. Aug. *Lessing, Script. hist. Aug. lexicon (1901—06) p. 197.* *de significatu*: AGROEC. gramm. VII 124, 11 diligi affectionis est, deligi iudicii. *cf. p. 453, 33* (ISID. diff. app. 139 *add.* unde et exercitus deligi iubetur. BEDA gramm. VII 270, 2). CLAVD. DON. Aen. 5, 717 hos omnes ... -endos non probando, sed reprobando: -endos ergo hoc est separandos; alias -ere est meliores discernere. GLOSS. ἐκλέγομαι, ἐπιλέγομαι, παραλέγομαι. -it elegit, probat. -bant definiebant, deliberabant. *dub.* delegio exelegio. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*falso traditur*: PLAVT. Asin. 632 *pro* eiecit. AFRAN. com. 244 *pro* deiecta. CAES. Gall. 2, 22, 1 AETNA 291. COLVM. 11, 3, 56 *pro* delctis (dilectus *S*, lectus *A*) radicibus. PLIN. epist. 9, 18, 1 *pro* elicis. AMM. 28, 1, 1 *pro* delictis. *ex coniectura legitur*: CIC. rep. 1, 42. 2, 24 leg. 1, 36 CAES. Gall. 6, 13, 9 civ. 1, 80, 4 QVINT. inst. 11, 2, 18 (*cf.* 11, 2, 23).] [*trident.* delezer, *bonon.* adlídzer, *francog. vet.* delire. *M.-L.*]

I *de actione* ***corporali,*** *demere, legere, carpere*: **A** *proprie: manibus fructus, flores sim.*: CATO agr. 24 uvas ... legito. ubi -eris *eqs.* (OV. am. 190 temporibus certis maturam rusticus uvam -it. PLIN. nat. 15, 62 *l. 25.* PAVL. FEST. p. 303 ficos). 115, 2 per vindemiam de iis vitibus quod -eris (PLIN. nat. 15, 62 -i et ex locis siccis et ante perfectam maturitatem *poma uvasque*). 144, 1 quod ipse eo die -erit (*sic Iucundus*, ipse hodie delegerit *codd.*). HOR. sat. 2, 8, 32 melimela ... ad lunam -cta. COLVM. arb. 21, 1 ante pluviam fructum (5, 10, 10). *c. abl. instr.*: OV. epist. 4, 30 tenui primam -ere ungue rosam. *rem aliam demere, vellere*: PLIN. nat. 28, 233 ramenta pellis cervinae -cta (*VT*, deiecta *al.*), *sed cf. verbum* diligendi *sensu dividendi positum.*

B *translate i. q. carpere, demere: rem*: LVCIL. 1116 at Hymnidis acri ex facie florem -egeris. CIC. Cluent. 72 hoc ... sibi ... cognomen ... ex imaginibus Aeliorum -erat (*sed cf. p. 454, 75*). PROP. 2, 32, 50 mortali -ere astra manu. *hominem i. q. petere*: CIC. Balb. 55 eum illam (*sacerdotem*) quae Graecum illud sacrum (*sc. Cereris*) monstraret et faceret, ex Graecia -rent (dili- *pars codd.*). *cf. p. 454, 13 sq. et 457, 7 sqq.*

II *de* ***iudicio***: **A** ***quaerere*** *et accipere aliquem vel aliquid* ***ex multitudine*** *censendo. ubique fere cum acc., qui nonnullis locis facile suppletur, enuntiatum obiecti vice v. p. 455, 65 (cf. p. 453, 58). exceptis locis paucis (infra p. 454, 56) persona est subiectum.*

1 *hominem*: **a** *obiecti genera praecipua*: ***α*** *obiectum indicat qualitatem, secundum quam -itur*: PLAVT. Amph. 204 Amphitruo -egit viros primorum principes, eos legat *eqs.* (CIC. Mur. 83 -eti ex amplissimis ordinibus honestissimi atque sapientissimi viri. *cf. p. 457, 53.* dom. 2 in amplissimis viris ... -endis. 24 summum virum. fin. 5, 64 optimum virum. *cf. de eadem re*: LIV. 29, 10. 8 quaerendum virum optimum). PLAVT. Men. 453 non ad eam rem otiosos homines decuit deligi (delegi *CD. cf.* RHET. Her. 4, 35, 47. CIC. off. 2, 62 in -endis [intellegendis *b*, dilig- *p*] idoneis iudicium et diligentiam adhibere). CAES. Gall. 3, 18, 1 idoneum quendam hominem et callidum, Gallum, ex iis *eqs. relatione praepositionis ambigua.* civ. 1, 64, 4 infirmiores milites ex omnibus centuriis -i iubet. CIC. Flacc. 11 non optimus quisque (rep. 1, 51) nec gravissimus, sed impudentissimus loquacissimusque -itur *testis* (Balb. 47 a se ex coniunctissima ... civitate ... fortissimum quemque [PAVL. FEST. p. 223]. FRONTIN. strat. 1, 4, 7. TAC. hist. 3, 49 eo suffragio turbidissimus quisque -cti). off. 1, 122 exque iis (*maioribus natu*) -ere (dilig- *Ab*) optimos (CVRT. 10, 6, 16) et probatissimos, quorum consilio ... nitatur (SALL. hist. frg. 2, 91 *virgines* belli promptissimos -bant. LIV. 1, 40, 5 TAC. ann. 3, 67). CIC. Att. 13, 45, 3 si ex omnibus esset eligendum, nec diligentiorem nec officiosiorem facile -issem Vestorio (CLAVD. MAM. anim. p. 104, 16 potiores quosque). SALL. Iug. 23, 2 ex eis ... duos maxime impigros. VERG. Aen. 5, 717 longaevosque senes ac fessas aequore matres et quidquid tecum invalidum metuensque pericli est, -e. TAC. ann. 1, 29 praetura perfunctos et experientia probatos. 12, 6 feminam ... insignem. APVL. apol. 43 puer providus *eqs.* AVSON. 305, 11 sapientem. ***β*** *obiectum indicat numerum, qui -itur. raro nude ponitur, plerumque simul cum nominibus, etiam cum enuntiatis*: CIC. inv. 2, 3 quinque *virgines*. Manil. 63 unum illum ex (*v. p. 453, 58*). ad Q. fr. 1, 1, 10 multos ex. SALL. Iug. 93, 8 ex copia tubicinum et cornicinum numero quinque quam velocissimos -egit et cum eis praesidio qui forent quattuor. 103, 2 ex omni copia necessariorum quinque ... quorum ... fides *eqs.* VERG. Aen. 9, 160 LIV. 1, 40, 5. 7, 19, 2 ex ingenti captivorum numero *tot* -cti, nobilissimus quisque, qui Romam mitterentur. 22, 58, 6 decem -i, qui ... irent. TAC. ann. 6, 42 trecenti. *sic imprimis de copiis* (*v. infra l. 83*) *velut*: ENN. ann. 333. CAES. Gall. 7, 21, 2 x milia hominum -cta ex omnibus copiis (locis *α*). 7, 71, 3. 7, 83, 4 duces hostium IX milia ex omni numero -unt. LIV. 21, 54, 1 -e centenos viros ex omni pedite atque equite. 26, 15, 7 CVRT. 5, 13, 8. TAC. hist. 2, 57 ipse e Britannico exercitu -cta octo milia sibi adiunxit. ***γ*** *obiectum significat copias et numero et qualitate delectas: participium adiectivi vice fungitur*: ENN. ann.

333 insignita ... milia militum octo duxit -ctos (di- *vel* de- *codd. Prisciani*) bellum tolerare potentes (Caes. civ. 3, 24, 1 milites -ctos. Liv. 5, 21, 10. 22, 19, 4 -cto milite ad naves imposito. Tac. ann. 1, 24). Cic. Catil. 3, 5 ex praefectura Reatina complures -ctos adulescentes. Phil. 13, 18 -ctos Martiae legionis centuriones (Caes. Gall. 8, 23, 4). Liv. 30, 10, 7 mille ... -cti propugnatores. 34, 30, 6. *cf.* 32, 17, 7 Macedones ... et multi et -cti. Cic. Deiot. 28 cum suis -ctis equitibus (Sall. Iug. 54, 9. Liv. 42, 58, 13 cum -ctis equitibus extraordinariis. Cvrt. 3, 9, 4. Tac. hist. 4, 12 -ctus eques *i. equitatus*). Caes. Gall. 1, 46, 3 legionis -ctae (Sall. hist. frg. 3, 106 -ctae cohortes. Liv. 2, 11, 8). Hirt. Gall. 8, 8, 2 summae spei -ctaeque (electae- *β*) iuventutis xi *legionem* (Verg. Aen. 4, 130 *al.* Liv. 21, 7, 7 Tac. ann. 15, 69. *cf.* Sil. 10, 641 -cta iuventa servitia. *sim.*: Liv. 32, 25, 6 quingenti fere iuvenes -cti omnium civitatum. Stat. Theb. 3, 112 pubes -cta). Hirt. Gall. 8, 12, 1 -cta manu peditum (Sall. Iug. 46, 7. Nep. Pel. 4, 2 Liv. 2, 20, 5 Ascon. Mil. p. 41 Sil. 2, 370 Tac. hist. 5, 21). 8, 21, 3 -ctorum peditum multa milia (Bell. Alex. 29, 2 expeditosque -ctos pedites. Sall. Iug. 49, 1 cum omni equitatu et peditibus -ctis. Tac. ann. 15, 10 tria milia -cti peditis). Liv. 42, 58, 8 -cta plurium gentium auxilia (Tac. ann. 6, 41). 44, 12, 6 cum -ctis Gallorum auxiliaribus (Tac. hist. 3, 29). *usus liberior*: Caes. Gall. 5, 11, 3 ex legionibus fabros (*cf.* Tac. hist. 3, 48) -it (-i *β*) et ex continenti alios arcessi iubet. Hirt. Gall. 8, 17, 1 fortissimorum milia vi peditum -isse, equitesque ex omni numero m, quos ... collocaret. Bell. Alex. 16, 4 quorum iudicio -ctus ad pugnam proficisceretur. Liv. 21, 54, 1. 24, 46, 2 centurionum robora ex toto exercitu -egit. 29, 1, 13 plurimorum stipendiorum ex iis milites -egit. 35, 35, 4 triginta -cti ex iuventute equites (*cf.* Tac. Germ. 6). Cvrt. 8, 11, 9 iuvenesque promptissimos ex sua cohorte xxx -egit. Frontin. strat. 1, 47. Tac. ann. 2, 65 -it centurionem qui nuntiaret. Svet. Galba 10, 3 -egit et equestris ordinis iuvenes, qui ... evocati appellarentur. *δ obiectum significat personam certam incertamve*: Rhet. Her. 4, 21, 29 deligere (diligere *pars codd.*, dilegere *Lambinus*) oportet, quem velis diligere, *exemplum adnominationis factae litteris commutatis. cf. p. 452, 8* *et* diligo. *cf. Otto, Die Sprichwörter der Römer (1890) p. 106.* Cic. div. in Caec. 15 me potissimum esse -ctum *actorem* (Planc. 46. Pis. frg. 13 quem ego ... unum potissimum. ac. 2, 125. *cf.* Svet. Vesp. 4, 5). Verr. 3, 107 quem -egit? (*syn.* eligo). Planc. 40 tu -as (di- *T*) ex omni populo aut amicos tuos aut inimicos meos ... aut eos *eqs.* Mil. 21 -egit ex florentissimis ordinibus ipsa lumina (*in iudicibus legendis. fort. alluditur ad p. 452, 32 sqq.*). Caes. Gall. 7, 36, 3 principesque earum civitatium, quos sibi ad consilium capiendum -erat (Liv. 35, 45, 9). Cic. de orat. 2, 90 illum, quem -erit imitando effingat. Tac. hist. 4, 15 iam ... Gallum ... -erat *ducem.* ann. 1, 59 ille -ctus (*cf. p. 457, 29*) Tiberius (*ad bellum gerendum, aliter Nipperdey-Andresen ad l.*). 3, 66 -itur artifex talium ... Locusta. 6, 2 senatores, ex quis *eqs. ibid.* quos omitti posse, quos -i. 13, 43 neminem alium ... qui (Lampr. Comm. 6, 12). Apvl. Socr. 18, 159 Vlixes cum Diomede ... veluti consilium et auxilium *eqs.* met. 4, 15 Thrasyleon factionis optione -ctus. Sol. 36, 2 e comitibus suis Scythas. Paneg. 11, 1 me, qui tibi viderer eiusmodi. *nota acc. alterum praedicative adiunctum*: Cic. Deiot. 14 quem tu ex tuis fidelissimum et probatissimum omnibus -isti (elegisti *R*). Tac. ann. 15, 59 quos Nero tirones aut stipendiis recentes -erat. *accus. dupl.*: Liv. 5, 14, 1 uti alter Samnites hostes, alter Etruscos -ret (-rent *M*). *cf. p. 455, 6* Apvl. met. 7, 16 equas oportunissimas iam mihi concubinas futuras. Clavd. Mam. anim. p. 162, 7 Gabrielem tibi quasi quoddam linguae proludium.

sequitur saepe enuntiatio finalis relativa (ut *l. 64*) *(etiam nomina, cuius usus in ceteris partibus exempla hic illic adnotata sunt) velut*: Cic. div. in Caec. 65 -ctus sum ab universa provincia, qui eius iura fortunasque defenderem. Verr. 1, 9. 3, 109 eum ... potissimum (ac. 2, 125) ex omni numero, cui hanc ... personam imponeret. Manil. 63 unum illum ex omnibus -istis (deligistis *T*), quem bello ... praeponeretis (*cf.* leg. agr. 2, 23 quem unum ex cunctis -issetis, ut eum ... bellis praeponeretis). Catil. 1, 9. rep. 1, 51 si liber populus -et quibus se committat (*cf.* Nep. Lys. 1, 5 decem ... in una quaque civitate, quibus ... imperium ... committeret). Cic. epist. 7, 2, 3. Att. 9, 11[a], 2 vos duo -egi, quos praecipue colerem *eqs.* Bell. Alex. 15, 2 ob ... scientiam ... -ctus est ab Rhodiis, qui imperium ... obtineret. Nep. Arist. 3, 1 Verg. Aen. 9, 160. Liv. 40, 22, 1. Cvrt. 10, 6, 17 ex turba amicorum -isse, cui traderet, *Perdiccam.* Tac. ann. 2, 43 se -ctum qui Suriae imponeretur. *al.*

b *apponuntur praeterea praepositiones*: *α* ad: Plavt. Men. 453 *v. p. 452, 49.* Cic. Manil. 50 ad tantum bellum is erat -endus (adigendus *CT*). leg. agr. 1, 18 nostri coloni -cti ad omne facinus. 2, 77 v hominum milibus ad vim, facinus (Liv. 1, 10, 5) caedemque -ctis. dom. 2 ad sacerdotia (*cf.* fin. 5, 64). 24 saepe ad extrema rei publicae discrimina. Liv. 37, 7, 11 Ti. Sempronius Gracchus, longe ... acerrimus iuvenum, ad id -ctus. *al.* Cvrt. 5, 12, 15 ad ministerium sceleris. Tac. ann. 4, 52 ad cultum. 15, 65 ad summum fastigium. Plin. epist. 6, 6, 5 me ... ad amorem imitationemque. Maximin. c. Ambr. 123 ad officium apostolatus. Act. Archel. p. 82, 18 ad discipulatum. ex *et* ad *v. p. 454, 22.* ad *c. gerund.*: Cic. Catil. 3, 16 iam ad certas res conficiendas certos homines -ctos ac descriptos habebat (Caes. Gall. 1, 3, 2). Phil. 12, 17 mea ... persona ad istam pacem conciliandam minime fuit -enda. de orat. 3, 125 ornatissimos scriptores oratoresque ad cognoscendum imitandumque (off. 2, 46 fin. 5, 64). off. 2, 42 ad imperandum (Apvl. Plat. 2, 24). Caes. Gall. 7, 36, 3 Liv. 32, 10, 2. Tac. ann. 6, 48 qui ut deterior ad opprimendum Seianum -ctus. *al. cf.* Svet. Vesp. 4, 5. causa: Caes. Gall. 1, 48, 5 quos ex omni copia singuli singulos suae salutis causa -erant. in *c. acc.*: Liv. 33, 4, 8 equites ... in praesidia Siculorum urbium -cti. Tac. hist. 4, 50, 6 Mauros in eam caedem. ann. 15, 5 in eam legationem. Ivl. Val. 2, 29 cum in vestros militiam -isset *Xerxes* (*fort.* -asset). *de loco v. infra l. 45.* adversum: Tac. ann. 1, 64 *v. infra l. 44.* *β* ex *passim inde a* Cic. Verr. 1, 9 *al. v. p. 453, 62 sqq.* Mur. 83 *al. v. p. 452, 46 sqq.* Sull. 24 competitores ... ex tota Italia. ad Q. fr. 1, 1, 10 multos ex suis annalibus posse -ere, quos velit et possit imitari. Caes. Gall. 5, 11, 3 *al. de copiis. talia v. p. 452, 71 sqq.* Sall. Iug. 23, 2 *al.* Liv. 5, 22, 4 -cti ex omni exercitu iuvenes. 45, 21, 2 ex magistratibus ... -rent, qui. Cvrt. 8, 4, 30 socerum ex deditis. Tac. ann. 2, 40. Sol. 1, 126 Sulpicia ... censura omnium matronarum e centum probatissimis haud temere -cta (di- *pars codd.*) est. Lex colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 26 -cti ex corpore n(ostro) homines tres. Tac. ann. 1, 58 amicos inimicosque ex vestris utilitatibus (*cf. infra l. 48*). ex *et* ad: Cic. Verr. 6, 28 quo in oppido ... ex aliqua familia non ignobili -cta (di- *RS*) ad libidinem mulier esset. Liv. 29, 32, 1 Bucar ex praefectis regiis ... ad id -ctus (*ambigua praepos.* ex *relatione*). 38, 25, 8 mille ad eam rem ex omni numero audaciae expertae -erunt (eleg- *M*) equites. Ivst. 1, 9, 7. ex *et* in: Hil. in Matth. 3, 4 ex quibus (*filiis Noe*) ... Sem in possessionem dei. de: Cic. Planc. 39 vos ... suo iudicio, non ad sententiam legis, sed ad suam spem aliquam de civitate. Liv. 27, 43, 11 de toto exercitu ... quod roboris erat, sex milia *eqs.*

c *adiunguntur praeterea casus*: *α dat. personae: accedit enuntiatio relativa*: Cic. Verr. 3, 185 quod sibi iste Mamertinos -erat, ad quos omnia ... deportaret (Epist. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5. Qvint. inst. 10, 5, 19 oratorem sibi aliquem ... quem sequatur, quem imitetur). Plauc. 2 reum sibi hunc potissimum -isse (elegisse *T*). off. 2, 46 quos sibi ... ad imitandum (Caes. Gall. 7, 36, 3). Treb. trig. tyr. 23, 1 optimus ducum Gallieni temporis, sed Valeriano -ctus (di- *codd.*) Saturninus fuit. Sacr. Leon. p. 333 -ctos (de- *in* di- *mut. cod.*) tibi greges. *rei*: Caes. Gall. 7, 15, 6 defensores oppido idonei -untur (7, 31, 2). Lvcan. 8, 538 sceleri -ctus Achillas (Tac. ann. 14, 3 facinori). Plin. nat. 14, 145 eaque commendatione ... Pisonem urbis curae ab eo -ctum. Sil. 16, 174 Marti -cta iuventus (*cf. p. 457, 1*). Stat. Theb. 3, 357 insidiis. Tac. ann. 1, 64 -untur legiones quinta dextro lateri, unetvicesima in laevum, ... ducendum ad agmen, ... adversum secuturos. *dat. c. ger.*: Tac. hist. 3, 57 Claudium ... permulcendis militum animis. *al.* ann. 12, 19 gentem ... suam dextram petendae veniae. *β abl.*: Cic. Tusc. 5, 61 eximia forma -ctos pueros. Liv. 42, 51, 4 -cta ... et viribus et robore aetatis ex omni certatorum numero duo ⟨milia⟩ erant. Tac. ann. 6, 42 trecenti opibus aut sapientia -cti ut senatus. *cf. p. 453, 54.*

d *absolute (vel omisso accusativo) ponitur*: Cic. leg. agr. 2, 23 si vobis ex omni populo -endi potestas esset data (Tac. ann. 11, 22 Avson. 335, 2). de orat. 2, 92 vigilet necesse est in -endo (*cf. supra l. 2 sq.*). Tac. ann. 4, 56.

res est subiectum: Cic. div. in Caec. 19 actorem quem idoneum esse arbitrata est ipsa -egit *Sicilia.* Plauc. 94 indices ... quos lex ipsa, non quos hominum libido -erit. Sen. dial. 1, 3, 14 quem sibi rerum natura -egit, cum quo metuenda collideret. Val. Fl. 3, 200 hunc regem aut aeque -erit alta fors mihi gente satum (*i. ex obvenientibus*). Homer. 172 quem sibi -egit bellatrix Graecia regem. Amm. 31, 4, 9 quasi laevo quodam fortuna -ente (*syn.* quaero).

2 *rem* (*de bestiis v. p. 455, 13*): **a** *ponitur obiectum solum*: Rhet. Her. 4, 35, 47 populi est officium res optumas et homines idoneos maxime suis sententiis -ere (diligere *codd. plerique*) et probare. Cic. Verr. 4, 213 ex omnibus ... praetoribus consulibus imperatoribus M. Antonium -isti et eius unum improbissimum factum, quod imitarere (*sim. cum enuntiato*: 6, 160 Flacc. 56 Tac. ann. 4, 72 Veg. mil. 1, 10 Clavd. Mam. anim. p. 1, 8). Cic. or. frg. A IX 6 cuius tu consilium in tua turpissima causa -isti (*ex pluribus defensoribus, opp.* repudiare. Nep. Att. 12, 1 potissimum eius -ret [diligeret *A*] affinitatem). Tusc. 5, 71 quae degendae aetatis ratio sit -enda (di- *codd.*). off. 1, 120 in -endo genere vitae (Inscr. christ. Rossi II p. 126, 4, 3 dogmata vitae). 1, 152 officio (1, 160). Att. 12, 38, 3 hanc aberrationem a dolore. epist. frg. III 3 impudentissimum nomen. Plin. nat. 2, 21 non matrimonia (Qvint. decl. 288 p. 143, 25), non liberos, non denique quidquam aliud nisi iuvantibus sacris -unt (Plin. epist. 1, 14, 9 in condicionibus -endis). Apvl. apol. 22 solitatem. Itala Is. 58, 5 (Sacr. Leon. p. 410) ieiunium diligisse (Vvlg. elegi). Cic. Cluent. 188 eam sibi domum sedemque ..., in qua. rep. 2, 11 locum ... fontibus abundantem (Caes. Gall. 4, 19, 3 hunc ... medium. Nep. Dat. 7, 3 Liv. 30, 29, 10 Tac. ann. 14, 34. Plin. epist. 8, 6, 14 celeberrimus ..., in quo *scq. coni. al.* Svlp. Rvf. Cic. epist. 4, 12, 3 in ... gymnasio ... locum. Caes. civ. 1, 84, 2 locum quem Caesar -egit. Verg. Aen. 8, 53 Liv. 21, 48, 7

Sol. 25, 17. Capitol. Max. Balb. 12, 8 in ea loca, quae -erant). Tac. ann. 1, 50 -cta longiore via. 6, 3 facile toleraturus exilium, -eta Lesbo. 15, 6 Neapolim quasi Graecam urbem. *cf.* Mart. Cap. 6, 691 regionis ... amoenitatem. Cic. Planc. 48 quam tibi commodum est tribum unam -e (*cf. infra l. 44*). *ibid.* quameumque tribum -eris. 93 eam ... partem. Phil. 11, 24 provincias certe dignissimas vobis -emus (Att. 8, 3, 4 Apulia -cta est, *syn.* quaero). Cic. de orat. 2, 36 verborum aut faciendorum aut -endorum scientiam (part. 20 verba gravitate -eta. Qvint. inst. 8, 3, 43). 3, 212 figuram orationis plenioris et tenuioris et... mediocris. Schol. Cic. Ambros. p. 370, 9 -egit orator, quod levius erat. Liv. 30, 41, 6 ut quas vellet naves -ret. Tac. ann. 12, 66 *venenum* lentum et tabidum. 13, 13 vestem et gemmas.

de bestiis: Cic. div. 1, 118 ad hostiam -endam (di- *AH* [*item* 2, 35], de- *BV*) ... dux esse. 2, 36 alcam quandam esse in hostiis -endis (di- *AB*. Tac. hist. 2, 3). *ibid.* cundem vitulum. Verg. georg. 4, 540 quattuor eximios praestanti corpore tauros -e. Ov. met. 15, 364 -etos (di- *pars codd.*) mactatos obrue tauros. Gratt. 203 pietam macula vertraham -e † falsa. Stat. Theb. 1, 131 -ctos per torva armenta iuveneos. Mart. 1, 60, 6 -ctā ... ferā *a Icone*. Apvl. met. 7, 16 *v. p. 453, 55.* flor. 21 p. 99 vectorem sibimet equum -unt diutinae fortitudinis. Hyg. astr. 2, 16 p. 55, 14. *nota acc. dupl.*: Liv. 44, 46, 4 quam non sine causa -etam esse regiam. Tac. ann. 14, 33 illam sedem bello (Svet. Galba 10, 4. *cf. p. 454, 79 sq.*).

b *adiunguntur praepositiones*: ex: Cic. Verr. 5, 86 ex quibus (*statuis*) iste C. Marcelli statuam -egit. part. 69 unum ex eo *genere* -imus (*cf.* Tac. ann. 4, 33 -eta ex iis ... rei publicae forma. Clavd. Mam. anim. p. 74, 2). Caes. Gall. 1, 30, 3 locum ... domicilio ex magna copia. Verg. Aen. 5, 115 quattuor ex omni -eta classe carinae. Tac. ann. 1, 74 ex moribus principis foedissima quaeque -ret accusator. Clavd. Mam. anim. p. 74, 2. ad: Cic. Verr. 6, 169 Italiae conspectus ad eam rem ab isto -etus est, ut. Liv. 23, 34, 9 ad id celerrimae quinque naves -etae. *seq. gerund.*: Hirt. Gall. 8, 18, 3 sibi campum ad rem gerendam. Nep. Pel. 1, 2 Liv. 31, 2, 7 Tac. ann. 4, 48. Liv. 37, 32, 14 portus ad hibernandum classi. Apvl. apol. 2 eam (*calumniam*) ... sibi ad accusandum. in *c. acc.*: Phaedr. 3 prol. 40 in calamitatem -ens quaedam (*sc. fabulas*) meam. in *c. abl.* (*de loco p. 454, 83*): Tac. ann. 4, 75 in Domitio super vetustatem generis propinquum Caesaris sanguinem -erat. per: *v. supra l. 18.* pro: Apvl. flor. 18 p. 83 pro magnitudine frequentiae *locum*. Hyg. astr. 2, 15 p. 53, 1 ossa pro sua dimidia parte (*cf. supra l. 21*). inter: Clavd. carm. min. 16, 2 inter utrumque malum -o pauperiem. de: Boeth. arithm. 1, 1 de infinitae multitudinis pluralitate.

c *adiunguntur casus: dat.: personae*: Cic. Verr. 6, 160 hanc sibi iste urbem -erat, quam haberet adiutricem. Cluent. 188. Caes. Gall. 2, 29, 5 hunc sibi domicilio locum (Liv. 39, 36, 15). rep. 3, 6 sin alterast utra via prudentiae -enda. Paneg. 10, 29 difficillimam ... pugnae partem tibi. Hyg. astr. 2, 16 p. 55, 14. *nota*: Schol. Cic. Bob. p. 10, 12 -etam P. Sullae *Neapolitanam civitatem*. Tac. ann. 15, 28. *rei*: Cic. rep. 2, 5 urbi ... locum incredibili opportunitate -egit (Caes. Gall. 2, 18, 1 locum ... castris. *al.* Hirt. Gall. 8, 7, 4 Liv. 7, 25, 13 Frontin. strat. 1, 5, 3. *cf.* Caes. Gall. 1, 30, 3 domicilio [Liv. 35, 37, 6]. 1, 34, 1 aliquem locum medium utriusque colloquio -ret. Qvint. inst. 12, 10, 19 exilio. Tac. ann. 2, 12 pugnae). Sall. Iug. 108, 4 colloquio diem locum tempus ipse -erat. Liv. 9, 17, 15 tempus pugnae (Cels. 3, 6 p. 85 potioni, *syn.* lego. Tac. ann. 16, 23 damnationi). Fronto p. 226 N. frumento ... et solidis frugibus requietus ager -itur. Sol. 13, 3 ostentationi potius quam usui *gemmae*. *dat. cum gerund.*: Qvint. inst. 12, 2, 27 moribus ... formandis quam honestissima praecepta rectissimamque ad virtutem viam. Tac. ann. 6, 43 -ctum capiendo diademati diem. *al.* Svet. Nero 44, 1.

abl.: Cic. part. 20 verba gravitate. *abl. pro praep. positus*: Sil. 16, 198 dona ... praedā -cta. Stat. silv. 2, 2, 85 Grais penitus -eta metallis saxa.

d *cum enuntiatis: interrog.* (*cf. p. 453, 58*): Cic. div. in Caec. 13 iudices, vestrum est -ere (di- *pars codd.*), quem existimetis facillime posse *cqs.* (leg. agr. 2, 17). Verr. 3, 131 populus, cui maximam fidem suarum rerum habeat, maxima cura -it. de orat. 2, 91 nec -ere scivit cuius potissimum similis esset. off. 1, 118 ad -endum (elig- *a*), quam quisque viam vivendi sit ingressurus. Nep. Ages. 1, 3 tum -batur, qui proximus esset propinquitate. ut: Cic. Font. 49 si -ere potuisses, ut potius telis tibi Gallorum quam periuriis intereundum esset. *c. inf.* (*fere i. q. velle, malle*): Tert. scorp. 9 si magis ab hominibus quam a deo occidi -amus (elig- *B*). Lvcif. Athan. 1, 25 quorum esse -egeris imitator. *al.* Rvfin. Adamant. 2, 9 Ps. Rvfin. in Am. 3, 1—2 Avg. civ. 18, 19 *al.* frg. gramm. suppl. p. 182, 10 illud sancti Augustini in alicuius libri fine: commendare -egi. Leo M. epist. 19, 2 *al.* serm. 42, 5 ieiunare. Verec. in cant. 9, 11 Cassiod. in psalm. 113, 22 var. 2, 33, 2 *al.* in Iud. 1, 3 Isid. orig. 8, 5, 55.

B *debilitato sensu quaerendi* (*sed subest velut p. 456, 1 et 11*) *i. q.* **creare,** *imprimis magistratum sim. sequitur acc., cui et hic adiungitur interdum enuntiatum relat.* (*velut* Caes Gall. 6, 23, 4. *cf.* Cic. Verr. 4, 108 ut. Tac. ann. 6, 11): 1 *acc. simplex*: a *nude positus*: Cic. S. Rosc. 8 *iudices v. infra l. 25* (Verr. 6, 173 *syn.* probo). Verr. 2, 138 censores ... -i a suis civitatibus *in Sicilia* (Treb. Valer. 5, 4). Manil. 6 de imperatore -endo (Vatin. 36 Liv. 24, 8, 18 si ... vobis ... repente -endi duo imperatores essent, quorum *eqs.* Vopisc. Aurelian. 41, 13 de imperatore -endo. *cf.* Tac. 4, 2 te -egimus [*ex acclamatione*]). leg. agr. 2, 103 in consule -endo. Vatin. 28 quaesitore consilioque -eto. 35 ut non nuntios pacis ac belli, non oratores, non interpretes, non bellici consilii auctores, non ministros muneris provincialis senatus more maiorum -ere (di- *P*) posset. Planc. 62 populus Romanus -it magistratus quasi rei publicae vilicos. rep. 1, 52 principes. ad Q. fr. 1, 1, 10 quaestorem habes non tuo iudicio -etum, sed eum, quem sors dedit (Att. 6, 6, 4 Pompeius ... Q. Cassium *quaestorem* sine sorte -egit, Caesar Antonium). Caes. Gall. 6, 23, 4 magistratus, qui ei bello praesint, ut vitae necisque habeant potestatem. Liv. 22, 23, 2 eum militiae magistrum -isse Romanos, qui.... Curt. 5, 2, 6 *equites* praefectis non utique suarum gentium sed -etis attribuit (Tac. ann. 13, 29 *opp.* sorte ducebantur). Mela 2, 106 reges suffragio (Tac. ann. 15, 14). Tac. hist. 3, 80 -untur legati. ann. 3, 32 pro consule. 4, 2 centuriones ac tribunos ipse. 14, 31 -eti sacerdotes (Apvl. met. 11, 21). Fronto p. 222 N. de ducibus exercituum -endis. Apvl. Socr. 18 p. 159 speculatores ... qui *seq. coniunctiv.*

b *adiunguntur praeterea praepositiones*: ex: Cic. S. Rosc. 8 *v. infra l. 25.* rep. 1, 68 ex hoc ... populo ... -itur aliqui plerumque dux contra illos principes ..., audax *eqs.* (*acc. dupl.?*). div. 1, 4 interpretes -ctos e civitate. ex *et* in: Cic. S. Rosc. 8 qui ex civitate in senatum propter dignitatem, ex senatu in hoc consilium -cti estis propter severitatem. ex *et* ad: Nep. Lys. 3, 5 ut ... ex omnibus dux -atur ad bellum gerendum. ab: Verg. Aen. 7, 152 -etos ordine ab omni centum oratores (Serv. *ad l.* ex omni qualitate dignitatum *eqs.*). ad: Cic. S. Rosc. 151 ad eamne rem -cti (*sc. estis*), ut eos condemnaretis, qui *eqs.* (*de iudicibus*). Manil. 27 de imperatore ad id bellum -endo. Sull. 92 *iudices* ab accusatoribus -eti ad spem acerbitatis (*cf.* Planc. 39). Spart. Geta 2, 4 ad fisci advocationem... ex formulari forensi. *c. gerund.*: Liv. 38, 55, 3 ut propter insignem simultatem ab ea factione ... -ctus sit potissimum ad quaestionem exercendam. Capitol. Gord. 22, 1. in *c. acc.*: Cic. Sest. 137 -rentur (dele- G^1, dili- *P*) in id consilium (*sc. senatum*) ab universo populo (rep. 2, 14. Paneg. 11, 25 indoctissimum quemque [*cf. p. 452, 55*] in consilium -egebant [delegabant *A*, delig- *C*, degebant *V*]). Vopisc. Aurelian. 40, 4 pro consule Asiae ... in locum Arelli (*syn.* eligo. Svlp. Sev. chron. 2, 23, 5). Tac. ann. 6, 11 in tempus ... qui ius redderet. contra: Cic. rep. 1, 68. Capitol. Max. Balb. 16, 6 a senatu contra Maximinum (*syn.* eligo). adversus: Lampr. Comm. 8, 4 imperatorem adversum eum. Ivst. 3, 6, 12 adversus ... tempestatem ... duos duces. inter: Tac. hist. 1, 72 mox bello inter duces -egit illum. ann. 4, 12.

c *adiunguntur praeterea casus: dat.*: Fest. p. 334 ut ipsi potius sibi quam illi -rent imperatorem. *locat.*: Vlp. frg. Vat. 203 Romae -etus ad munus, vel in ea provincia.

2 *acc. duplex*: a *nude positus*: Cic. Verr. 2, 21 a ... provincia defensorem constitui ae -i. rep. 6, 11 -ēre iterum consul. Caes. Gall. 3, 23, 5 duces ... ii ... qui (Bell. Alex. 57, 3 Nep. Epam. 7, 1 *al.* Tac. hist. 1, 10, 12 *al.*). Verg. Aen. 5, 191 quos ... -egi comites. Liv. 1, 40, 4 quemcumque alium generum (Tac. hist. 4, 5 Mart. Cap. 1, 8). 3, 56, 1 accusatorem primum Verginium et Appium reum. Val. Max. 2, 7, 18 M. Caesium scribam ... sua sponte imperatorem. Tac. ann. 3, 56 Agrippam socium eius potestatis (Fronto p. 237 N. Capitol. Alb. 7, 4 frater animi mei, frater imperii). Tac. ann. 15, 52 -cto imperatore alio. Papin. frg. Vat. 224 libertus ... tutor -atur (delegatur *cod.* Vlp. frg. Vat. 220). Apvl. flor. 6 p. 22 se ... arbitrum.

b *adiunguntur praepositiones*: ex: Cic. Tusc. 5, 58 quos ex familiis locupletium servos -erat. *al. infra l. 69.* ad: Nep. Alc. 3, 1 ad quod gerendum ipse dux -etus est. adversus: Nep. Arist. 2, 3 Liv. 10, 21, 15. 28, 28, 13. in *c. acc.*: Liv. 23, 32, 12 in Sardiniam Hasdrubalem -unt ducem. inter: Liv. 27, 37, 9 ipsae inter se quinque et viginti -erunt, ad quas *seq. coni.* Ivst. 1, 5, 2 rex inter ludentes sorte. c *adiunguntur praeterea casus: dat.: hominis*: Nep. Arist. 2, 3 adversus barbaros hos duces -reut sibi (Verg. Aen. 11, 658. Liv. 8, 33, 16 quem, ex collegis optione ab senatu data, socium [Homer. 699] sibi imperii -ret [deleg- *G*]. 28, 28, 13 Clavd. 8, 74). Capitol. Aur. 16, 7 generum Pio. *rei*: Tac. ann. 13, 9 ipse dux bello -etus. *c. gerund.*: Liv. 4, 26, 14 *ille* dictator ... exercendis quaestionibus. 29, 20, 2 quem ... civitas iuvenem admodum unum (*om. P*) recuperandae Hispaniae -erit (delegarit *P*) ducem.

adverbialia notabilia (*ad II A et B*): Rhet. Her. 4, 35, 47 sententiis. Cic. Verr. 1, 9 arbitratu eius. 3, 131 maxima cura. 6, 169 te ideirco illum locum -ere, ut (Fronto p. 225 N. qua te ... gratia Alsium ... -isse nisi ut). Mur. 38 imperatores ... comitiis consularibus, non verborum interpretes -untur. Vatin. 35 more maiorum. Planc. 39 iudicio. *al.* epist. 7, 2 animi causa. Att. 6, 6, 4 sine sorte. *sim. al.* Liv. 22, 58, 6 suffragio. *al.* Epist. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5 diligentius et minus μετεώρως. Val. Max. 2, 7, 15 sua sponte. Plin. nat. 14, 145 eaque commendatione. Sol. 1, 126 haud temere. Vopisc. Tac. 4, 8 unanimiter (*opp.* 8, 5 ab uno). Avr. Vict. Caes. 39, 9 ducum consilio.

C *copias i.* ***conscribere:*** Caes. Gall. 4,7,1 equitibusque -ctis. Liv. 26,50,14 delectu clientium habito cum -ctis mille et quadringentis equitibus (*sed cf. p. 452, 84*)... revertit. 34,27,2 *v. infra l. 62.* Tac. hist. 2,97 legio cohortesque -ctae a Clodio Macro, mox a Galba dimissae, rursus iussu Vitelli militiam cepere. Veg. mil. 1,7 ut tirones ...praestantissimi -antur. 1,8 tiro -ctus (*utroque loco* dil- *v. l.*). Isid. diff. app. 139 unde (deligendo *a*) et exercitus -i iubeatur. *indicatur regio sim.*: Caes. civ. 3,103,1 partim quos ex familiis societatum -erat (*syn.* cogo. *cf.* Gall. 7,21,2 *v. p. 452, 79*). Verg. Aen. 11, 431 -ctos (*subst.*) Latio et Laurentibus agris. Lvcan. 7,270 Grais -cta (*per ironiam*) iuventus gymnasiis aderit. Tac. ann. 4,5 cohortes, Etruria ferme Vmbriaque -ctae aut vetere Latio et colonis. *nota -ere regionem* (*meton. pro copiis positam*): Cinc. frg. Gell. 16,4,4 (*ex iuris iurandi formula*) qui eum pagum, vicum, oppidumve -erit.

syn.: cogo, conscribo, constituo, creo, describo, discerno, eligo, evoco, lego, probo. *oppos.*: omitto, reprobo, repudio.

deriv.: delectus.

part. praes. pro subst. **dēligēns:** Ivst. 2,15,20 nec in bello iudicium -ium fefellit (*cf. p. 456, 52 al.*).

part. perf. pass. pro adi. (*vel subst.*) **dēlēctus,** -a, -um. Gloss. electus. -a de multis lecta. -um electum. IV 409,42 -us ab elegendo. V 424, 65 -o eius legationes eius (*de Cassiano*). *cf.* delectus. *distinguitur*: Isid. diff. 1,171 delicta peccata, -a electa. 1,149 dilectum a diligendo, -um ab deligendo. Diff. ed. Beck p. 52,31 *item, deineeps*: ita dilectum affectionis est, delectum iudicii (*cf. p. 452, 8*). Serv. Aen. 2,18 contraria sunt delectus (di- *C*, dilectos *H*, delectos *L*) et sortitus (sors *C*, sortitos *L H*; *nisi substantiva sunt*). **1** *de hominibus i. q. selectus, probatus*: Enn. scaen. 250 Argivi... -i viri (di- *al.*) *i. Argonautae* (*Eurip. Med. 5 ἀνδρῶν ἀρίστων*). Lvcr. 1,86 ductores Danaum -i, prima virorum. Verg. ecl. 4,35 -os heroas. Cic. Verr. 1,52 honestissimo praetore -oque consilio (*sc. iudicum.* 6,55 *syn.* praeclarum). *item de iudicibus*: Cic. Mil. 4 amplissimorum ordinum -is viris. *cf. p. 452, 46.* Cic. Vatin. 24 -os (de- *corr. ex* di- *P*) viros et principes civitatis (div. 2,11. Liv. 35,34,2 *de apocletis. cf. infra l. 50.* Cod. Theod. 7,13,9 [*a. 380*] -os quosque viros). rep. 1,42 -i ac principes cives. Verg. Aen. 3,58 -os populi ...proceres. Manil. 1,47 sacerdotes. *de copiis v. p. 452, 84. sensu vituperandi*: Cic. Verr. 3,27 comites illi tui -i manus erant tuae. leg. agr. 2,45 cum illa -a finitorum iuventute (*cf. p. 453, 12*). Att. 4,3,4 fugitivorum -as (deiectas *M*) copias. **2** *de rebus*: Verg. Aen. 2,18 -a virum sortiti corpora ... includunt (Serv. *ad l.* -orum virorum *cf. supra l. 29*). Evang. Thomae 13,2 dilectos sermones. **3** *de bestiis*: Ov. met. 15,364 *v. p. 455, 16.*

pro subst. **dēlēctus,** -ī *m., imprimis de eis, quibus res publica regenda committitur*: Cic. Sest. 104 nunc ... nihil est, quod populus a -is principibusque dissentiat (Sall. Catil. 6,6 -i, quibus corpus annis infirmum, ingenium sapientia validum erat, rei publicae consultabant [*sc. patres*]). *cf.* rep. 1,42 penes -os (*sc. est summa rerum* [*de aristocratia*]). Liv. 36,28,8 in consilio -orum, quos apocletos vocant. *cf. supra l. 35 sq.* 38,1,4 cum -is Aetolorum (Aetolorum *om. B Φ*) quod consilium est gentis. *cf.* Corp. IX 726 (*Larini*) de del(ectorum?) s(ententia). *c. gen.*: Liv. 2,15,2 -os patrum. 24,28,8. ex: Caes. Gall. 7,76,4 his -i ex civitatibus attribuuntur. Nep. Milt. 1,2 *de colonis.* Tac. ann. 4,65 e propinquis. 13,16 ex ministris. *de militibus* (*copiis*): Sall. Iug. 51,5 ipse cum -is temptare omnia, subvenire ... instare ... retinere (Liv. 8,24,9. 21,54,2 Cvrt. 7,9,5 Tac. ann. 1,65 Aqvila rhet. 13 p. 26 Veg. mil. 3,10). Nep. Them. 3,1 missi sunt -i cum Leonida. Cvrt. 4,7,3 cum ... -orum manu. 4,9,8 cum mille -is. 4,15,24 utrumque -i tuebantur. Tac. hist. 5,16 dux sibi -os retinuerat. *c. gen.*: Liv. 22,15,10 -i equitum. 26,5,3 Cvrt. 4,4,2. 34,27,2 mille -os iuventutis (*fort. conscriptos*). Tac. ann. 4,24. 47. *adde* Cvrt. 8,1,18 sine -is principum atque amicorum *de comitibus venationis.* ex: Liv. 35,30,9 ex cetera copia militum ... -os. Ps. Frontin. strat. 4,7,29 Tac. hist. 4,35 *al.* *i. q. electus homo dei*: Comm. instr. 1,41,8 apol. 203. 476. 821 qui sunt persecuti dilectos (*sic ubique trad.*). **dēlēcta,** -ae *f.*: Serv. Verg. Aen. 11,657 *verba Vergili* ad -as *possunt referri*... si ad -as, ornamentum *significant*, quas sibi elegit *Camilla* ornamentum. *Bögel.*

?**dēlīmātio,** -ōnis *f. a* delimare. Fvlg. aet. mund. p. 146,25 sextam mundi aetatem libri -bus terminandam (delineationibus *Hommeius*).

dēlīmātor *διαρινητής* Gloss. *a* delimare.

dēlīmitātio, -ōnis *f. a* delimitare. *i. q. definitio*: Lib. col. I p. 227,13 eorum *agrorum* -o est per rationem arcarum vel riparum.

dēlīmito, -ātus, -āre *a* de *et* limitare. *i. q. terminare*: Frontin. grom. p. 3,4 quidquid autem secundum hanc condicionem in longitudinem est -atum *eqs.* Lex Burg. Rom. 17,4 agri... communis nullis terminis -ati.

dēlīmo, -ātus, -āre *a* de *et* limare. *i. q. lima deradere, proprie*: Plin. nat. 34,111 -atam aeris scobem. Marcell. med. 1,71 *impetigines* in scobem -atas. *adde*: Serv. auct. georg. 1,108 alii 'supercilia' loca in obliquum -ata, quae superne habeant alia fastigia, ex accidenti dicunt. Isid. eccl. off. 1,37,3 *v. p. 458, 24.*

translate i. q. expolire: Drac. Romul. 8,13 mollia blandifluo -as dicta palato, *o Homere.* Novell. Iust. 61,1,3 iam ... haec sufficienter -ata atque sancita sunt. Pass. coron. 1 artifices ... coeperunt artis huius -are sermonem. Lib. pontif. p. 117,18 -ato sermone. *dub.*: Gloss. V 356,7 dilimatum conclusum vel conplexum. 405,20 -atum conplexum, conclusum (*fort.* deliniatum). [*bonon.* deimais '*confici*', *berg.* delimà '*fame perire*'. *M.-L.*]

dēlineātio, -ōnis *f. a* delineare. *i. q. descriptio*: Tert. adv. Val. 27 p. 204,3 patitur... carneus Christus in -em superioris Christi. adv. Marc. 5,4 p. 582,2 utriusque dispositionis -em.

dēlineo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* linea, *cf.* designare. *Th.*]. *in codd. plerumque scribitur* delinio *idque testatur* Evtych. gramm. V 450,20. *i. q. describere, adumbrare, proprie et in imagine*: Plin. nat. 35,89 arrepto carbone ... imaginem in pariete -vit. Apvl. flor. 7 p. 24 *imaginem* coloribus. Tert. scorp. 10 facilius Aratus Persea et Cephea ... inter sidera -bit. resurr. 20 ex quibus *veritatibus* imagines -rentur. adv. Marc. 3,7 p. 387,21 Iesus duplici habitu in duos adventus -atur. 4,40 p. 561,3 Christum in Iuda -bat. adv. Val. 4 p. 181,4 viam. Arnob. nat. 1,31 quem nulla -at forma corporalis, nulla determinat circumscriptio. Chalc. comm. 33. 84. 92 globi effigiem. 95. Mar. Victorin. verb. script. 5 paucis verbis quaestionem nostram. Hier. c. Lucif. 22. Avg. civ. 17,8 in eo figuram -at futurorum. Avg. epist. 55,28 mundus ... a quattuor ventis -atur (*codd.*, delimatur *vulg. et* Isid. eccl. off. 1,37,3). conf. 4,3,6 quid ipse ... postea quaererem, in memoria mea -asti. *nota*: Chalc. comm. 257 formato ac -ato colore simulacrum aemulum vultus adumbrari *in speculo.* Ivl. Vict. rhet. 16 p. 427 in verbis ... summa diligentia -atis.

deriv.: delineatio.

dēlingo, -xī, -ere *a* de *et* lingere. Gloss. lambebant -bant. *i. q. lambendo haurire, degustare*: Plavt. Curc. 562 (*proverbialiter*) hic hodie apud me numquam -es salem (Persa 430 nisi me haec defendet, numquam -et salem). Cels. 3,21 p. 108 utiliter etiam scilla cocta -itur (*bis.* 4,10 p. 133). 3,22 p. 113 huius *suci* cochleare plenum paulatim -atur. 4,8 p. 131. Itala III reg. 21,19 (Tert. ieiun. 7) in loco quo sanguinem Nabuthae canes -xerant, tuum quoque -ent (ἔλειξαν ... λείξουσιν, Vvlg. linxerunt ... lambent). Avg. in psalm. 13 serm. 1,4 -entes terram velut serpentes trahentes terram. *i. q. lambendo mulcere*: Lampr. Diad. 5,5 *leo* puerum -xit et inviolatum reliquit. Comm. instr. 2,2,10 iustos autem non tanget ignis, sed immo -et. *adde*: Lvcil. 1004 labra -it (delicit *codd. Noni*), delenit amore *puella.*

1. dēlīnio, -āre *v.* delineo. **2. dēlīnio,** -īre *v.* delenio.

3. dēlinio, -īre *v.* delino.

dēlino, -litus, -ere *a* de *et* linere. delinio: *perf.* delinistis: Vvlg. Ezech. 13,12 *Tolet.* *part.* delinitus *v. p. 432, 68.* delevi *v. sub* deleo, *cf. p. 433, 64 sq.* *i. q. ἐξαλείφειν, detergere, delere*: Cic. epist. frg. IX 3 *v. p. 435, 65.* X 1 litterae -litae mihi a te redditae sunt (*cf. p. 433, 66*). Calv. frg. Diom. gramm. I 376,2 prima epistula videtur in via -lita. [Vitr. 10,11,4 *coni. Rose*]. Chiron 675 omnia haec -ito diligenter (*opp.* illinere). *i. q. delavare*: Ps. Avg. serm. 83,3 (*in imag.*) *peccatores* ecclesia sancta suis lacrimis -it et ... fovet unguento. *i. q. illinere, obducere, unguere* (*cf.* Fronto p. 64,23 N. faciem medicamento litam, caeno corpus oblitum, calicem melle -itum, mucronem veneno ... illitum. Isid. diff. app. 149. Gloss. II 397,22 παραχρίω del⟨ino⟩): Cels. 3,19 p. 103 -endus homo est vel gypso vel argenti spuma *eqs.* Apvl. met. 6,16 indidem (*sc. de pyxide unguento*) -itam. 8,27 facie caenoso pigmento -ita. Vvlg. Ezech. 13,12 ubi est litura, quam -istis? (*Tolet.*, linistis *al.*). *cf. p. 432, 68.*

deriv.: delitor.

κατάλειψις desertus desertio **dēlinquātio** Gloss. II 341,54. *cf. c.* delinquere, delinquitio. *L.*

dēlinquentia, -ae *f. a* delinquere. *i. q. peccatum*: Itala Rom. 6,1. 2 (Tert. pudic. 17) perseverabimus in -a (ἁμαρτία, Vvlg. peccato *et sic semper*) ... qui mortui sumus -ae. 6,6 (Tert. resurr. 47 p. 95,22) evacuetur corpus -ae, uti hactenus -ae serviamus. 6,10. 11 (Tert. pudic. 17) quod enim mortuus est -ae, mortuus est semel ... reputate vosmet ipsos mortuos ... -ae. 6,12. 13 (Tert. resurr. 47 p. 96,6. 8) ne ergo regnaverit in corpore vestro mortali -a ... ad exhibendum membra vestra arma iniustitiae -ae. 6,20 (Tert. resurr. 47 p. 96,14) cum... servi essetis -ae. 6,22. 23 (Tert. resurr. 47 p. 96,17. 19) liberi facti a -a ... stipendia enim -ae mors. 8,2 (Tert. resurr. 46 p. 94,22 pudic. 17) manumisit te a lege -ae. 8,3 (Tert. resurr. 46 p. 95 pudic. 17). I Cor. 15,56 (Tert. resurr. 51 p. 106,3. 4) aculeus autem mortis -a, virtus autem -ae lex. II Thess. 2,3 (Tert. resurr. 24 p. 60,15) -ae (ἀνομίας, Vvlg. peccati) homo. Tert. adv. Marc. 4,3 p. 437,27 luridati -ae maculis. pudic. 1. 10 blandimenta -ae. 17. 21 ad -am temptare. resurr. 15 p. 45,5 -as carnis. 46. 47. Favstin. trin. 5,5 expiata labe -ae. 7,4 -am incompti sermonis. Max. Tavr. serm. 20 -a deprecatur. *Jachmann.*

dēlinquitio amissio Gloss. II 574,44. *cf. c.* delinquere, delinquatio. *L.*

✱**dēlinquo,** -līquī, -lictum, -ere *a* de *et* linquere. *de formis: perf.* delinqui: Itala psalm. 50,6 (Ps. Cypr. ad Novat. 16 *cod. K*[1]

Tycon. 3 p. 20, 25). 88, 31 (Verou.). 118, 67. 87 (Veron.) VVLG. lev. 5, 19 *Amiat.* GAIVS dig. 44, 7, 5 pr. VLP. dig. 24, 1, 3, 1 PAVL. dig. 9, 4, 17 pr. 29, 5, 8, 1 MACER dig. 48, 19, 10, 1. IVL. VAL. 2, 27 (-linquerat *P*, dereliquerat *Boysen*). HERM. vulg. sim. 8, 10 RVFIN. Adamant. 2, 3. 5, 21. diliqui: GREG. TVR. Franc. 6, 5. *part. perf. pass.* (*cf. p. 460, 53*) deleeta: CARM. epigr. 709, 9 (*circa a. 542*).

de notione: SERV. Aen. 4, 390 'linquens' . . . alii pro 'deficiens' accipi volunt more antiquo, sicut -ere pro deficere (*cf. infra l. 20*). SCHOL. Ter. Hec. 663 -unt peccant. HIER. in Hab. 1, 1 p. 596 καὶ πλημμελήσει id est 'et -et'. PAVL. FEST. p. 73 -ere est praetermittere quod non oportet praeteriri; hinc deliquia et delicta. AVG. quaest. hept. 3, 20 quid derelinquit qui -it, nisi bonum? . . . his quodammodo vestigiis colligitur, quod ille -it qui bonum derelinquit. DIFF. gramm. VII 519 qui -liquit non fecit quod facere debuit; qui peccavit hoc fecit, sed parum recte. GLOSS. πλημμελῶ. -it peccat. -ere ἁμαρτάνειν. [GLOSS. -liquit liquefecit, διύλισεν *v.* deliquare.] *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO. [*loc. dub. vel corr.* IVL. VAL. 2, 27 *v. l. 3.* SCHOL. Germ. Sang. p. 94 subito hominibus segetes -rent (*sic Breysig*, sub hom. stellae relinquerent *codd.*).]

I *de copia i. q. deficere* (GLOSS. ἐλλείπω. *cf. supra l. 8*): CAEL. hist. 58 -ere frumentum. TVBERO hist. 13 -at aut superet aliquid tibi. *de sideribus*, ἐκλείπειν: PAVL. FEST. p. 73 deliquium solis a -eudo dictum, quod -at in cursu suo. APVL. flor. 18 p. 90 lunae... -entis obstiticula.

II *de errore et vitio*: **A** *i. q. errare*: RHET. Her. 4, 5, 7 dicimus . . . eos . . . -ere, quod a multis exempla sumant. QVINT. inst. 1, 5, 49 sunt quaedam cognata . . . , in quibus qui alia specie quam oportet utetur, non minus quam ipso genere permutato -erit. FRONTO p. 22 N. potius ut in compositionis . . . mollitia sit -ctum quam in sententia. GELL. 5, 4, 2 librarius in quodvis pignus vocabat, si in una uspiam littera -ctum esset. TERT. anim. 3 -liquit . . . divina doctrina ex Iudaea potius quam ex Graecia oriens. *adde*: CORP. XIII 10021, 175 (*in signaculo oculariorum*) ⟨ph⟩o⟨ebe⟩um ad quecumq(ue) -cta a medicis.

B *sensu ethico, i. q. peccare*: **1** *sine obiecto* (*acced.* quod *l. 48*): ENN. scaen. 225 tu -is, ego arguor. PLAVT. Amph. 836 quae non -liquit, decet audacem esse. 853. Bacch. 1014 in stultitia si -liqui. 1024. Cist. 785 qui -liquit vapulabit, qui non -liquit bibet. Most. 1159. TER. Hec. 663 an quia non -unt viri? RHET. Her. 4, 20, 28 -is studiose. CIC. inv. 2, 34 necesse esse eum qui velit peccare, aliquando primum -ere. leg. 1, 19 cuius (*legis*) ea vis sit ut recte facere iubeat, vetet -ere. Tusc. 2, 12 quod *philosophus* artem . . . vitae professus -it in vita. Att. 5, 11, 5 sibi sit -endi locus. PVBLIL. J 53 in turpi re peccare bis -ere est. SALL. Catil. 52, 26 -liquere . . . per ambitionem. or. Macri 5 meliusque habent mercede -ere quam gratis recte facere. Ov. trist. 2, 256 carmine ab omni ad -endum doctior esse potest. PAVL. FEST. p. 115 *lictores* . . . -entibus plagas ingerunt. SEN. benef. 6, 40, 1 hoc certe -is, quod non expectes suum cuiusque rei tempus. clem. 1, 6, 3 nec -liquimus tantum sed usque ad extremum aevi -emus. dial. 4, 28, 4 aequiores simus -entibus. COLVM. 1, 8, 10. 11, 1, 23. PETRON. 130 fateor me saepe peccasse, ... numquam tamen ... usque ad mortem -liqui (*cf.* TERT. pudic. 2. 19). TAC. ann. 15, 2 si cunctatione -liqui, virtute corrigam. APVL. Plat. 2, 17. PS. QVINT. decl. 8, 7 potestatis vestrae iactatione, tamquam aliquo gravitatis genere -itis. TERT. bapt. 8 mundus rursus -liquit. adv. Marc. 2, 9 anima in homine -liquit. 2, 9 non -endi felicitatem. resurr. 51 vim -endi contra voluntatem. 63 per te (*animam*), si forte, -liquit *caro*. HIER. epist. 18ᵃ, 11, 3 pede et omni membrorum parte -o. *passivum impersonale*: CIC. inv. 2, 91 nec, si quid in eo sit -ctum, sibi attribui oportere. off. 1, 146 magis in aliis cernamus . . . , si quid -itur. Att. 9, 10, 10 nihil a me adhuc -ctum putem. TERT. anim. 40 ea (*caro*) per quam -itur convenitur, ut illa (*anima*) a qua -itur oneretur. idol. 23 in animo et conscientia -i dominus dixit.

2 *cum obiecto: pronomina sim.*: PLAVT. Amph. 816 ex me quaeris quid -liqueris. :: quid ego tibi -liqui? Asin. 510 neque quae recte faciunt culpo neque quae -unt amo. Bacch. 418 praeter aequom ne quid -at. Men. 625 non edepol -liqui quidquam. Merc. 716 CATO agr. 5, 1. CIC. inv. 2, 35 si nihil -isse, nulla cupiditate impeditum ab officio recessisse. 2, 106. Sest. 145 quid tanto opere -liqui illo die? SALL. Catil. 51, 52 si quid iracundia -liquere, pauci scient. HOR. sat. 1, 3, 84 paulum. LIV. 26, 12, 6 maiora in defectione -erant quam quibus ignosci posset. SEN. dial. 5, 24, 4 illud nobis respondeamus sapientissimos quoque viros multa -ere. TAC. ann. 13, 31 dum quae libidine -erant, ambitu propugnant. 14, 3. IVV. 14, 233 tantum -ere quantum permittas. FRONTO p. 53 N. exprobrando acriter quae -rent an leniter arguendo? TERT. adv. Marc. 5, 7. pudic. 21 non faciam (*sc. donare delictum*), ne et alia -ant. *crimen*: TAC. ann. 12, 54 damnatus flagitiorum quae duo -erant, Cumanus. PAPIN. dig. 48, 5, 39 (38), 4 adulterii crimen, quod pubertate -itur, non excusetur aetate. ITALA exod. 32, 31 (Cypr. Fort. 4 testim. 1, 1) -liquit (ἡμάρτηκεν, VVLG. peccavit peccatum maximum) populus hic delictum grande (Ezech. 14, 13 [Cypr. Fort. 4 laps. 19 Gild. Brit. 61 chron. III p. 59, 27]). PRISCILL. tract. 3, 56 eruditio . . . -cti forma peccati (*cf.* AVG. quaest. test. I 44, 2 p. 72, 14 propter peccata, quae in dominum -bant). *varia*: TERT. pudic. 19 deprecari pro populo mortalia -ente. VLP. dig. 11, 3, 5, 1 maius enim -liquit qui liberum putans corrumpit (*cf.* HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 987 maiora. VVLG. II par. 33, 23). HIER. adv. Rufin. 2, 18 minora. *accedit* in *c. abl.* (*de ratione delinquendi*): CIC. inv. 2, 33 hac quoque in re eum -isse. Ov. am. 2, 8, 9 in ancilla siquis -ere possit. TERT. ieiun. 7 -erat Israel in aquatione. VVLG. psalm. 38, 2 in lingua mea (Sirach 19, 17). Ezech. 22, 4 in sanguine tuo. Dan. 3, 29 in omnibus. Os. 13, 1 in Baal. PS. RVFIN. in Am. 8, 7 in fraude mensurarum et ponderum.

3 *accedit indicatio eius in quem delinquitur*: a *dativo*: PLAVT. Amph. 816 *v. p. 459, 65.* CALP. decl. 34 matri. TERT. apol. 26 si deo non -isset ultimo in Christum *Iudaea*. ITALA num. 5, 7 (Aug. loc. hept. 4, 6 p. 583, 5) et reddet cui -liquit ei (τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ, VVLG. in quem peccaverint). psalm. 50, 6 (Ps. Cypr. ad Novat. 16 Tycon. 3 p. 20, 25) tibi soli (ἥμαρτον, VVLG. peccavi). RVFIN. Adamant. 1, 16 ut eum puniret, cui nihil erat (μηδὲν ἠδικημένος παρ' αὐτοῦ). VVLG. Ier. 33, 8 mihi. COMM. instr. 2, 7, 8 regi. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18. b *praepositione*: erga: PLAVT. Epid. 390 quasi quid filius meus -isset me erga. TERT. adv. Marc. 4, 25 si in aliquo -issent erga deum ignotum. 4, 27. adversus: LIV. 1, 32, 13 quod populi Priscorum Latinorum . . . adversus populum Romanum Quiritium fecerunt -erunt, . . . bellum indico. *cf.* CINC. Gell. 16, 4, 1 quod populus Hermundulus . . . adversus populum Romanum bellum (*del. H. J. Müller*) fecere -eruntque. in *aliquem*: LIV. 37, 53, 14 non gloriabor eo quod nihil in vos -erim. CVRT. 9, 2, 31 nescio quid . . . in vos imprudens -liqui. TERT. apol. 26 *supra l. 12.* adv. Marc. 2, 28. 4, 35 veniam des fratri in te -enti. patient. 5 in deum. pudic. 14. 21. VVLG. lev. 5, 19 in dominum. Sirach 23, 33 in virum suum (*Amiat.* virum suum derelinquit). AMM. 18, 2, 19. RVFIN. Clement. 5, 19 in Caesarem. in *aliquid*: TERT. ieiun. 13 in senatus consulta et in principum mandata. pudic. 16 in rem tuam, non domini -urus. AMBROSIAST. in II Cor. 6, 18 in portionem suam. VVLG. Sirach 19, 4 in animam suam. AVG. civ. 13, 23 in dei... sententiam. in *cum abl.*: HERM. Pal. vis. 2, 2, 2 semen tuum . . . -liquit in domino (ἠθέτησαν εἰς τὸν θεόν). CASSIAN. conl. 9, 22, 4 si quid in nobis -erint. ante: ITALA exod. 32, 33 (Pacian. paraen. 5 p. 108) si quis -erit ante me (ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, VVLG. peccaverit mihi). lev. 4, 2 (Lugd.) anima quaecumque -crit (ἁμάρτῃ, Lugd. peccavit, VVLG. peccaverit) ante deum... in omnibus praeceptis dei. apud: TERT. adv. Marc. 5, 15 -liquit . . . Israhel apud deum ipsorum.

syn.: erro (HIER. tract. in Matth. p. 374, 31), facio adversus (LIV. 1, 32, 13), pecco. *oppos.: ad I*: supero. *ad II*: innocenter ago (TERT. paenit. 3), recte facio (PLAVT. Asin. 510 CIC. leg. 1, 19).

deriv.: delictor, delicuus, delinquatio, delinquentia, delinquitio, deliquio, 1. deliquium.

part. praes. pro subst. **dēlinquēns**, -ntis, *i. q. peccator*: VICT. VIT. 2, 49 peccator sum . . . et super omnes homines -s. *cf. p. 459, 47. 50.*

×*part. perf. pass. pro subst. n.* **dēlictum**, -ī. PAVL. FEST. p. 73 *v. p. 459, 10* AVG. quaest. hept. 3, 20 *v. l. 58. ibid.* quid aliud sonat -um nisi derelictum? (*cf.* GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 -um . . . est bona derelinquere). PRISC. gramm. III 510 a delinquo -um pro peccato, quod delinquit officium suum qui peccat. *de formis*: INSCR. Notiz. degli scavi 1909 p. 230 (*Romae*) sine delecto ullo. *p. 459, 6.*

de notione: AGROEC. gramm. VII 124 -um peccatum aliquod dicimus (*cf.* GRAMM. VII 270. 300. 519). RVFIN. Orig. in lev. 5, 4 videtur ... in scripturis diviuis frequenter peccatum pro -o et -um pro peccato indifferenter... nominari (*cf.* AVG. quaest. hept. 3, 20). *de differentia quae est inter* -um *et* peccatum: AVG. quaest. hept. 3, 20 fortasse ergo peccatum est perpetratio mali, -um autem desertio boni (*cf.* GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 DIFF. ed. Beck p. 51, 18). *ibid.* illud esse -um quod imprudenter..., illud peccatum quod ab sciente committitur. HIER. in Eph. 2, 1 p. 571. GREG. M. in Ezech. 2, 9, 3 peccatum in opere est, -um in cogitatione (*cf.* moral. 11, 57). CASSIOD. in psalm. 24, 6 -um quidem volunt levius esse quam peccatum (*cf.* 31, 6 ISID. diff. 1, 172 DIFF. ed. Beck p. 51, 18). HIER. in Eph. 2, 1 p. 571 -a quae graece παραπτώματα nuncupantur... licet -a πλημμελίαι rectius transferantur. GLOSS. peccatum, ἁμαρτία, παράπτωμα, πταῖσμα, πλημμέλημα, ἀμέλημα. -a ἁμαρτήματα (*cf.* THEOPHIL. inst. Iust. 4, 1 pr. 4, 5 pr. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357ᴬ). *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. VERG. [*loc. dub.*: SEN. dial. 7, 19, 2.]

i. q. peccatum, scelus: VARRO ling. 5, 151 *carcer* ubi de⟨licti⟩ causa custodiuntur. Ov. trist. 2, 578 par -o sit mea poena suo. Pont. 3, 9, 7 librorum video -a meorum. SVET. Iul. 54 urbes diruit saepius ob praedam quam ob -um. GAIVS iust. 3, 209 actionem eius -i nomine praetor introduxit. APVL. met. 9, 21 recolens festinationis suae -um. TERT. anim. 40 sensus -orum etiam sine effectibus imputari solent animae. 45 bona facta gratuita sunt in somnis et -a secura. bapt. 4 vice sordium -is inquinamur, aquis abluamur. adv. Marc. 1, 24 carni -a reputantur. 2, 2 p. 336, 1 quis dubitabit ipsum illud Adae -um haeresin pronuntiare. 2, 10 p. 349, 23 deliquit ex illo ex quo -um seminavit. 2, 11 p. 350, 10 usque ad -um hominis deus . . . tantum bonus. pudic. 2 causas paenitentiae -a condicimus. VVLG. Sirach 32, 16 age conceptiones tuas et non in -is et verbo superbo. Rom. 11, 11 illorum -o salus est gentibus. *i. q. vitium, erratum*: HOR.

ars 442 si defendere -um quam vertere malles. VEG. mil. 1,13 proeliorum -a emendationem non recipiunt. AMM. 14,6,25 aurigarum equorumque praecipua vel -a scrutantes. CASSIOD. inst. div. 15 scriptorum -a corrigite. *coniunctum cum* peccatum: VVLG. lev. 6,17 sanctum sanctorum erit sicut pro peccato atque -o. 7,37. 16,21 num. 18,9 Ezech. 40,39. 42,13. 44,29. 46,20 Eph. 2,1. *accedit genet. criminis*: CIC. Att. 8,12,2 non solum ignaviae -um, sed etiam perfidiae suspicionem fugiens. TERT. pudic. 1 moechiae et fornicationis. resurr. 26 p. 63,24 transgressionis. MEN. dig. 49,16,4,18 emansionis. *genet. subi.*: VVLG. psalm. 24,7 iuventutis (*cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 69 n. 38,4). 58,13 oris. *sequitur* quod: VVLG. I Cor. 6,7 -um est in vobis, quod (ἥττημα...ὅτι) iudicia habetis. nullo -o (*i. q. sine culpa*): CIC. Flacc. 81 tibi in suspicionem nullo suo -o venit. Vatin. 39. Att. 11,17,1 nullo ipsius -o. OV. met. 10,325 coeunt animalia nullo... -o.

iuncturae: verbales: subiectum: PLAVT. Amph. 494 -um suum suamque ut culpam expetere in mortalem ut sinat. LIV. 42,23,8 si... aliquod suum... -um esset. SEN. dial. 3,16,1 cum ira -um animi sit. TAC. ann. 3,69 si antissent -a, poenae sequerentur. TERT. adv. Hermog. 3 p. 129,5 fuit... tempus cum et -um et filius non fuit. idol. 1 cum universa -a adversus deum sapiant. adv. Marc. 1,22 p. 320,7 exinde proficiunt -a cum poenis. 2,13 p. 353,6 sub quo -a gauderent? 2,24 p. 367,21 vacante -o. 5,13 p. 622,5 licuit -um latere. resurr. 34 p. 74,5 ubi -um abundaverit (*cf.* VVLG. Rom. 5,20 AVG. in psalm. 67,11). 47 p. 97,11 regnavit in morte -um. AVR. VICT. Caes. 20,13 -a grassari immodice coeperint. VVLG. I Esdr. 9,6 -a nostra creverunt usque ad caelum. Sirach 23,2 non appareant -a. 23,13 -um illius super ipsum erit. DRAC. laud. dei 2,408 adhaerent -a malis. INSCR. christ. Rossi II p. 128,10,9 praevenit, ne nata forent -a viritim, orta tamen secuit cum pietate gravi. *genetivus*: -i convincere: VVLG. lev. 6,4. gratiam facere: SALL. Catil. 52,8 Iug. 104,5. puderc: PVBLIL. G 11. veniam petere: CIC. Mur. 62. *dativus*: -o ianuam aperire: VAL. MAX. 6,3,9. ignoscere: PLAVT. Merc. 997 CIC. inv. 2,104 Mur. 61 HOR. ars 347 QVINT. inst. 7,4,20 VVLG. Dan. 4,24. irasci: SEN. dial. 4,6,2. 4. parcere: CAPITOL. Alb. 11,6. subiacere: VVLG. lev. 5,3. veniam consequi: TERT. pudic. 18. veniam dare: CIC. Font. frg. 24. veniam tribuere: QVINT. inst. 7,4,20. *obiectum*: -um abluere: TERT. bapt. 1. abolere: ITALA act. 3,19 (Tert. resurr. 23; ἁμαρτίας, VVLG. peccata delere). abscondere: VVLG. psalm. 68,6. accendere: TAC. ann. 12,54. adducere in se: ITALA exod. 30,20. 21 (Cypr. epist. 65,2. 67,1; LXX, VVLG. *desunt*). admittere: TERT. adv. Marc. 2,9 p. 346,16 pudic. 16. afficere malo: SEN. dial. 3,19,6. agere: TERT. paenit. 3. agnoscere: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 445,17. alligare: TERT. pudic. 21. arguere: PHAEDR. 3,11,6. avertere: TERT. orat. 8. auferre: HIL. in Matth. 10,10. augere: SIL. 11,47. carpere: GRAN. LIC. p. 33. castigare: PORPH. Hor. epod. 11,25. celare: VVLG. prov. 17,9. circumducere: ITALA II reg. 12,13 (Tert. adv. Marc. 4,10 p. 445,16; ἁμάρτημα, VVLG. transtulit peccatum). coercere: HOR. sat. 1,3,79 SVET. Galba 9 PAPIN. dig. 48,19,41. cogitare: TERT. paenit. 3. committere: CIC. Cluent. 129 hominum -um fortunae iudicio committere. CAES. Gall. 7,4,10 maiore commisso -o. QVINT. decl. 250 p. 26,10 VVLG. II Macc. 13,8. concedere: CIC. inv. 2,107 SVET. Nero 29 TERT. pudic. 3. confiteri: ITALA Matth. 3,6 (Tert. bapt. 20; ἁμαρτίας, VVLG. peccata). TERT. adv. Marc. 2,25. continere: GAIVS dig. 50,16,238,3. contrahere: PAPIN. dig. 1,2,3,1. corrigere: SALL. Iug. 3,2 FRONTO p. 207 N. CENS. 20,6 CASSIOD. inst. div. 15. cumulare: VVLG. II par. 28,13. damnare: OV. met. 7,834 TERT. adv. Marc. 5,15 p. 627,5. deducere ad poenam: SEN. clem. 2,5,2. defendere: HOR. ars 442. delere: TERT. pudic. 19. delinquere: ITALA exod. 32,31 (Cypr. testim. 1,1; ἁμαρτίαν, VVLG. peccavit peccatum). Ezech. 14,13 (Cypr. laps. 19; παράπτωμα, VVLG. *aliter*). VVLG. Sirach 27,3. demergere: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 445,10. diluere: GELL. 3,3,15 TERT. bapt. 5 ieiun. 7. dimittere: ITALA exod. 32,31 (Cypr. Fort. 4; ἁμαρτίαν, VVLG. noxam). Matth. 6,14. 15 (cod. k). TERT. adv. Marc. 4,10 p. 448,8. dispungere: TERT. pudic. 2. dissolvere: dig. 24,3,39. domare: SIL. 13,845 CLAVD. 17,222. donare: TERT. adv. Marc. 5,19 p. 645,24 pudic. 21 ARNOB. nat. 7,8. elimare: TERT. ieiun. 12. excidere: AVR. VICT. Caes. 20,13. excusare: TERT. adv. Marc. 2,15 p. 355,9. exigere de: TERT. adv. Marc. 2,15 p. 355,11 patrum -a de filiis. 4,27 p. 515,8. expiare: TERT. ieiun. 3. exprobrare: TERT. adv. Marc. 4,15 -a patrum filiis. exsequi: SVET. Iul. 67 TERT. adv. Marc. 1,27 p. 329,1. facere: TERT. pudic. 16 VVLG. Dan. 6,22. fateri: OV. am. 2,4,3 met. 4,685. ferre: CIC. dom. 9. habere: TERT. pudic. 19. ignoscere: PLAVT. Bacch. 1185. imputare: TERT. scorp. 6. incursare: TERT. ieiun. 12 (incusantes *traditur*). indulgere: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 445,25. insequi: POMP. TROG. Iust. 38,6,1. intellegere: VVLG. lev. 5,4 psalm. 18,13. iudicare: TERT. adv. Marc. 2,24 p. 368,23 (vindicandae *codd.*). levare: CLAVD. 20,8. luere: HOR. carm. 3,6,1 SEN. Phaedr. 878 TERT. adv. Marc. 2,25. negare: TERT. adv. Marc. 2,25. neglegere: FRONTO p. 214 N. notare: OV. trist. 2,541. operire: VVLG. prov. 10,12. oppugnare: PLAVT. Bacch. 1171. paenitere: FILASTR. 107,12. participare: ITALA I Tim. 5,22 (Tert. bapt. 18; κοινώνει ἁμαρτίαις, VVLG. communicaveris peccatis). patefacere: SALL. Iug. 32,1. pati: HOR. sat. 1,3,141. peragere: DRAC. laud. dei 3,623. perpeti: SVET. Aug. 66. persequi: SEN. clem. 1,7,2. piare: SIL. 17,564. prodere: PETR. CHRYS. serm. 3 p. 193[A] BENED. reg. 46,8. prohibere: TERT. adv. Marc. 1,26 p. 326,28. prosequi: TAC. ann. 13,35 -um venia prosequebatur. protrahere: VAL. MAX. 2,6,3. punire: VAL. MAX. 3,5 ext. 3 QVINT. decl. 279 p. 137,15 TAC. ann. 3,69 PS. APVL. Ascl. 28. purgare: ITALA prov. 15,27 (Cypr. eleem. 2; ἁμαρτίαι, VVLG. peccata). TERT. pudic. 22 PS. HIL. libell. 7. queri: PROP. 2,4,11 STAT. Theb. 1,214. reddere: TERT. adv. Marc. 2,15 p. 355,25 in filios patrum -a. AVG. quaest. hept. 4,9. remittere: APVL. met. 3,19 TERT. pudic. 21. replere: VVLG. Ier. 51,5. reprehendere: SALL. Catil. 3,2. reputare: VVLG. II Cor. 5,19. restaurare: TERT. bapt. 8. secare: INSCR. christ. Rossi II p. 128 n. 10,9. sequi: DRAC. laud. dei 1,99. signare: VVLG. Iob 14,17. solvere: TERT. pudic. 21. sumere: ITALA lev. 19,17 (Tert. adv. Marc. 4,35 p. 539,10; ἁμαρτίαν, VVLG. habere peccatum). TERT. adv. Marc. 2,15 p. 355,21. superare: AVG. civ. 17,20. suscipere: ITALA exod. 10,17 (Aug. loc. hept. 2,55 p. 551,7; ἁμαρτίαν, VVLG. dimittere peccatum). sustinere: ITALA Ios. 24,19 (Lugd.; ἀνομήματα, VVLG. ignoscet peccatis). tegere: CLAVD. 20,553. timere: TERT. adv. Marc. 1,27 p. 329,8. tueri: SIL. 14,91. vertere: HOR. ars 442. vindicare: PVBLIL. N 18 PHAEDR. app. 6,13 IVST. 41,3,1. visitare: ITALA psalm. 88,33 (Cypr. laps. 6; ἀνομίας, VVLG. peccata). *ablativus*: -o commaculare: TERT. adv. Marc. 4,9 p. 441,2. emori: TERT. pudic. 20. expoliare: AVG. epist. 149,26. infuscare: TERT. adv. Marc. 2,9 p. 346,3. inquinare: TERT. bapt. 4. liberari: TERT. bapt. 7. mori: TERT. adv. Marc. 5,17 p. 634,16 VVLG. Eph. 2,1. mundare: PSALT. Rom. 50,4 (VVLG. peccato). plecti: LIV. 8,7,17. stringi: OV. trist. 5,6,21.

nominales: genetivus pendens a substantivo: -i ablutio: TERT. bapt. 5. aestimatio: PAVL. dig. 50,17,138,1 VVLG. lev. 6,6. amnis: DRAC. laud. dei 3,590 me -orum merserunt fluctibus amnes. atrocitas: GAIVS inst. 4,155. auctor: LIV. 1,58,9 OV. epist. 16,219 TERT. bapt. 4. causa: OV. Pont. 4,1,6 TERT. adv. Marc. 5,13 p. 621,28. census: TERT. adv. Marc. 2,10 p. 349,24 pudic. 4. cessatio: TERT. pudic. 10. cohibitio: TERT. pudic. 5. concessio: AMM. 17,12,10. 22,8,49. confessio: TERT. bapt. 20. conscientia: CIC. Phil. 64 IVST. 8,2,4. crimen: CIC. Balb. 5 INSCR. christ. Rossi II p. 170 n. 25,3. culpa: CIC. Rab. perd. 2. damnatio: HIER. epist. 10,1,1. dies: VVLG. Sirach 18,27 in diebus -orum. differentia: TERT. pudic. 2. diligentia: TERT. adv. Val. 30 p. 206,10. dimissor: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 444,24. distantia: OPTAT. 1,21 p. 23,10. distinctio: TERT. pudic. 19. dominus: TERT. adv. Marc. 5,17 p. 635,9. excetra: TERT. patient. 5. executio: VLP. dig. 47,1,1,1. 50,16,131,1. executor: TERT. adv. Marc. 1,27 p. 329,17. fervura: TERT. scorp. 5. finis: AMM. 14,1,3. genus: CIC. Mur. 63 SVET. Aug. 24. homo: ITALA II Thess. 2,3 (Tert. adv. Marc. 5,16 p. 630,26; ἀνομίας, VVLG. peccati). immissio: TERT. anim. 16. impunitas: AVG. civ. 5,17. indulgentia: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 445,16. iniquitas: VVLG. lev. 22,16. instructor: TERT. adv. Marc. 2,10 p. 348,4. labes: AMM. 27,9,4. levamen: VICTRIC. 1. libido: TERT. pudic. 9. macula: PS. APVL. Ascl. 28. magnitudo: TAC. ann. 14,49. malum: TERT. adv. Marc. 2,14 p. 354,8. mensura: VVLG. lev. 6,6. modus: VLP. dig. 3,6,8 PAVL. sent. 5,25,13. nigredo: EVCHER. form. 7 p. 40,21. obliteratio: TERT. ieiun. 7. origo: TERT. patient. 5 pudic. 5 paenitentia: SVET. Claud. 25. pondus: OPTAT. 1,8 p. 10,14 HIER. epist. 14,5,1. praeiudicium: TERT. pudic. 1. pudor: SEN. benef. 3,16,4. qualitas: PS. APVL. Ascl. 28. recordatio: TERT. adv. Marc. 2,24. reliquatrix: TERT. anim. 35. remissio: TERT. bapt. 10 adv. Marc. 4,28 p. 517,29. retentio: TERT. adv. Marc. 4,28 p. 518,1. securitas: TERT. adv. Marc. 2,13 p. 353,8. semen: TERT. adv. Marc. 5,17 p. 635,22. stigma: TERT. adv. Marc. 4,9 p. 441,4. supplicium: CAES. Gall. 6,17,5 (*codd.* β). suspicio: CIC. Verr. 4,209 Font. 5. terminus: APVL. met. 6,31. testamentum: VAL. MAX. 7,8,5. tristitia: VVLG. Sirach 14,1. venia: TERT. adv. Marc. 4,10 p. 445,4 pudic. 11 HIL. in Matth. 8,8. verbum: VVLG. psalm. 21,2 longe a salute mea verba -orum meorum. vindex: VAL. MAX. 2,7,7 AMM. 28,4,16. vindicta: AMM. 16,5,13. *genetivus pendens ab adiectivo*: aeger: SIL. 13,52 aeger -i. capax: TERT. adv. Marc. 2,9 p. 345,21. conscius: APVL. apol. 3. immunis: VELL. 2,7,2 TERT. adv. Marc. 2,9 p. 347,11. inimicus: TERT. adv. Marc. 2,14 p. 354,16. manifestus: TAC. ann. 2,85. particeps: PAVLA Hier. epist. 46,12,1. plenus: VVLG. II Petr. 2,14. reus: NEP. Alc. 8,4 TERT. adv. Marc. 2,15 VVLG. Marc. 3,29. *dativus*: implacabilis: LIV. 25,16,12 SPART. Sept. Sev. 18,4. inexorabilis: TAC. ann. 11,18. novus: TAC. Agr. 16 -is hostium novus eoque paenitentiae mitior. obnoxius: SALL. Catil. 52,21 AVG. civ. 5,12. *ablativus*: invisus: TAC. Agr. 16 innocens Bolanus et nullis -is invisus. plenus: TERT. adv. Marc. 4,12 p. 456,1.

praepositionales: ab: abesse: VAL. MAX. 6,3,12. arcere: CIC. resp. 5,6. avertere: VVLG. Sirach 38,10. avocare: CIC.

leg. 2, 10. declinare: Cic. off. 1, 145. emundare: Tert. pudic. 19 Vvlg. psalm. 18, 14. mundare: Vvlg. Sirach 38, 10. prohibere: Sall. Iug. 45, 3. integritas: Tert. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 20. alienus: Avg. civ. 1, 9. immunis: Vvlg. Sirach 11, 10. vacuus: Tert. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 28. contra: Qvint. decl. 248 p. 16, 26 animadversio contra singula -a constituta est. extra: esse: Frontin. strat. 1, 9, 3. *cf.* Vvlg. Iob 33, 9 mundus sum et absque -o. de: confiteri: Cic. Lig. 2. erubescere: Vvlg. Sirach 41, 22. liberare: Tert. adv. Marc. 3, 20 p. 410, 26. ex: Tac. Germ. 12 distinctio poenarum ex -o. ann. 3, 27 secutae leges... in maleficos ex -o. 15, 20. Gaivs inst. 3, 88 omnis... obligatio vel ex contractu nascitur vel ex -o (*cf.* 3, 182. 4, 2). 4, 2 qui nobis... ex -o obligatus est (*cf.* Vlp. dig. 29, 2, 71, 9. 44, 7, 14 servi ex -o obligantur). 4, 182 interest utrum ex -o aliquis an ex contractu debitor sit (dig. 50, 16, 12 pr. si ex -o debeatur). Tert. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 20 ex -o perire. Comm. instr. 1, 37, 12 rei sunt ex ipso -o. Macer dig. 38, 12, 1 ex... -o... punitus est. actio ex -o (nascitur, venit *sim.*): *saepe apud* Ictos, *ex. gr.*: Tryph. dig. 42, 1, 52 Vlp. dig. 42, 5, 9, 8 Pavl. dig. 4, 5, 7, 1 Hermog. dig. 44, 7, 32 Inst. Iust. 4 tit. 1. 4 tit. 5 quasi ex -o. in *c. abl.*: delinquere: Itala lev. 4, 3 (Lugd.) pro -o suo, in quo deliquit (περὶ ἁμαρτίας... ἧς ἥμαρτε, Vvlg. peccato). deprehendere: Gaivs inst. 3, 198 in ipso -o. Edict. imp. Diocl. 1, 14. esse: Tert. resurr. 48 p. 99, 8 Vvlg. I Esdr. 9, 15. ignoscere: Pvblil. M 71. iudicari: Tert. idol. 2. laetari: Avg. civ. 19, 13. mori: Vvlg. Col. 2, 13. multare: Pavl. Fest. p. 202. perseverare: Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 7. ponere: Rhet. Her. 2, 25, 40. reperire: Mod. dig. 48, 18, 14 statuliber in -o repertus. volutare: Vvlg. Sirach 23, 16. Itala psalm. 50, 7 (Cypr. testim. 3, 54 Psalt. Rom.) in -is (ἐν ἁμαρτίαις, Vvlg. peccatis) peperit me mater mea. Sirach 27, 14 (Aug. spec. 23 p. 141, 5) risus eorum in -is peccati (ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας, Vvlg. in deliciis peccati). in *c. acc.*: compellere: Sen. dial. 3, 14, 2. devenire: Tert. anim. 11. per: Avg. quaest. hept. 4, 9 res quae per -um ablata est. pro: convenire: Inst. Iust. 4, 8, 7 invenimus . . . dictum ipsos filios familias pro suis -is posse conveniri. deprecari: Vvlg. Sirach 39, 7. *cf.* deprecatio: Itala I Ioh. 2, 2 (Cypr. epist. 55, 18; περὶ τῶν ἁμαρτιῶν, Vvlg. pro peccatis). exorare: Vvlg. Sirach 28, 5. exsolvere: Vvlg. I reg. 6, 8 vasa aurea. immolare: Vvlg. lev. 14, 14. mactare: Vvlg. lev. 7, 2. offerre: Itala lev. 4, 3 (Lugd.) offeret pro -o suo (περὶ τῆς ἁμαρτίας, Vvlg. pro peccato), in quo deliquit *eqs.* Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 8 pro -is oblatus. Vvlg. lev. 5, 15. 7, 7 num. 29, 11 *saep.* placatio: Itala I Ioh. 2, 2 (Tert. pudic. 19) ipse placatio (propitiatio Vvlg.) est pro -is (peccatis Vvlg.) nostris. reddere: Vvlg. num. 18, 9 I reg. 6, 4. tradere: Itala Rom. 4, 25 (Tert. scorp. 7) se tradidit pro -is nostris (διὰ τὰ παραπτώματα, Vvlg. propter -a nostra). verba facere: Sall. Iug. 102, 12. sine: esse: Tert. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 13. 2, 23 p. 366, 21 orat. 7 Lact. inst. 6, 13, 5. vivere: Corp. VIII suppl. 18823.

epitheta: aeternum: Vvlg. Marc. 3, 29. antiquum: Svlp. Sev. Mart. 22, 4. apertum: Rhet. Her. 2, 25, 40. capitale: Tert. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 27. carnale: Tert. paenit. 3 Avg. epist. 149, 26. commune: Macer dig. 38, 12, 1. corporale: Tert. paenit. 3. cotidianum: Filastr. 107, 6. diurnum: Comm. instr. 2, 35, 4. extraordinarium: Cod. Iust. 1, 17, 2, 8 a (*a. 533*). futurum: Tert. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 17 praedamnaret iam propter futura -a. grave: Tac. ann. 3, 28 Tert. idol. 11. immane: Amm. 27, 9, 4. impune: Tac. ann. 3, 52. incessabile: Vvlg. II Petr. 2, 14. innoxium: Vlp. dig. 1, 18, 4, 7. irremissibile: Tert. pudic. 2. leve: Cic. Mur. 62 Sil. 13, 844 Tac. Germ. 12 Porph. Hor. epist. 2, 2, 14. magnum: Cic. Att. 10, 4, 6 Itala gen. 18, 20 (Aug. loc. hept. 1, 61 p. 517, 16. Vvlg. peccatum). maius: Cic. inv. 2, 107 Caecin. 7. mediocre: Tert. pudic. 7 Amm. 14, 1, 3 Pavl. sent. 5, 17, 2. medium: Tert. pudic. 1. militare: Pavl. Fest. p. 54 Pavl. sent. 5, 26, 2. modicum: Tert. anim. 35. mortale: Tert. pudic. 19. novum: Tert. pudic. 22. originale: Avg. epist. 157, 19. par: Papin. dig. 12, 7, 5 pr. 24, 3, 39. parvum: Cic. off. 1, 145. praeteritum: Pavl. dig. 50, 17, 138, 1. primordiale: Tert. ieiun. 4. principale: Tert. patient. 5 pudic. 5 Optat. 1, 21 p. 23, 15. privatum: Dig. 47, 1 rubr. Cod. Iust. 1, 17, 2, 8 a (*a. 533*). publicum: Vopisc. Aurelian. 39, 4. remissibile: Tert. pudic. 2. saevum: Drac. laud. dei 3, 623. securum: Tert. anim. 45 adv. Marc. 1, 27 p. 328, 11. spiritale: Tert. paenit. 3. superveniens: Pavl. dig. 43, 19, 2 nec enim corrumpi... quod recte transactum est, superveniente -o potest. temerarium: Sil. 11, 46. vetus: Tert. bapt. 8. universum: Vvlg. prov. 10, 12. voluntarium: Amm. 29, 2, 12. *nota*: Vlp. dig. 29, 2, 71, 9 qui semel se abstinuit, quemadmodum ex post -o obligatur? *Jachmann.*

delioca *v.* doliola.

dēliquātitūdo, -inis *f. a* deliquare, deliquatus. *i. q. diffluxio*: Cassiod. in psalm. 67, 3 cerae -o proximo igne consumitur.

dēliquēsco, -cuī, -ere *a* de *et* liquescere. Gloss. -cuisse in liquorem et defectum conversum esse. *i. q. diffluere, dissolvi*: Plavt. Cas. 399 utinam tua quidem... in sortiendo sors -erit. Cic. Tusc. 4, 37 (*in imag.*) qui... nec sitienter quid expetens ardeat desiderio nec alacritate futili gestiens -at. Ov. met. 4, 253. 7, 381 Hyrie ... flendo -cuit (*utroque loco* dil- *N*) *in stagnum.* trist. 3, 10, 15 ubi -cuit nondum prior *nix* (Avg. in psalm. 147, 26). Colvm. 12, 41, 2 haec ita coquuntur, ut omnia poma -ant. Lact. inst. 7, 12, 7. Hil. in psalm. 67, 3 in modum *cerae* omnis iniquorum potestas . . . -it. Chiron 863 Plac. med. 2, 12. *deriv.*: delictio?

dēliquia *v.* 1. delicia.

dēliquio, -ōnis *f.* [*a* delinquere. *Th.*]. Serv. auct. Acn. 4, 390 antiquo more... delinquere pro deficere... Gellius (*hist. 33*) annalium 'deliquium solis' et '-em' dicit, quod Vergilius (*georg. 2, 478*) 'defectus solis varios'. Plavt. Capt. 626 quin mihi et parentum et libertatis apud te -o siet. Gloss. -o oblivio.

1. dēliquium, -ī *n.* [*cf. c.* delinquere. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 73 hinc (*a* delinquere) -a et delicta. *in* Gloss. *scribitur* deliquum. delicuum. II 577, 6 diliquium (*sine interpr.*). *i. q. defectio, obscuratio solis sim.*: Pavl. Fest. p. 73 -um solis a delinquendo dictum, quod delinquat in cursu suo. Gloss. ἡλίου ἔκλειψις. ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. defectio (defessio). consulis (*leg.* solis) defectio. defectum. -um solis ἔκλειψις ἡλίου. -um lunae quod Graeci eclipsin vocant. Gell. hist. 33 *v. l. 8.* Plin. nat. 2, 54 -o solis (Tert. anim. 44 solis aut lunae. *cf.* apol. 21, 19 Lact. epit. 40, 10 Hier. in Is. 13, 10 p. 240 in Matth. 27, 45. Mart. Cap. 6, 594 solis lunaeque -a in occasu facta. Isid. nat. 24, 1). Avg. serm. ed. Mai 168, 1 lunae -a. conf. 5, 5, 9 -a luminum. *latiore sensu*: Avg. conf. 13, 5, 6 spiritalis informitatis vagabunda -a.

2. dēliquium, -ī *n.* [*cf. c.* de *et c.* liqui. *Th.*]. *i. q. liquefactio*: Hil. in psalm. 147, 7 sub nivis et... crystalli frigore... dei spiritu in -um resolvendo. Prvd. ham. 751 nulla ex fluido plenae dispendia formae sentit -o *uxor Loth in salem conversa.* Hier. in Is. 51, 6 p. 588.

dēliquo (dēlico), -āre [*a* de *et* liquare. *litteram* c *pro* qu *a vocabulis* elices, colliciae, delicia *sim. accepit vel ab* explicare. *Th.*]. *formae* deliquit, deliquiunt (Gloss. *l. 34. 35*) *per errorem ex* delinquo *tractae sunt.* [*it.* dileguare. *M.-L.*]

1 *proprie i. q. decolare, liquidum facere*, Gloss. -at διυλίζει, διηθεῖ (Dosith. gramm. VII 436, 10). II 42, 1 deliquit διύλισεν (42, 24). 42, 2 deliquit liquefecit, ἥμαρτεν (*ad* delinquo). II 42, 23 deliquiunt ὑποτήκουσιν, μειοῦσιν. Varro ling. 7, 106 *delicuum* dictum ab eo quod -andum non sit, ut turbida quae sunt -antur ut liquida fiant. Cels. 5, 20, 5 quae *species* ex vino et teruntur et in ipso usu -antur. Colvm. 12, 39, 2 cum deferbuerit, in alia vasa -are. Sidon. epist. 2, 2, 17 *fluvius* coactus per cola subterranea -ari. *sim.* Apring. in apoc. 21, 18 *aurum* ignis -atum ardore probatur. *nota i. q. facere ut perfluat*: Optat. 7, 1 p. 166, 32 ut... tecta aliqua stillicidia -rent.

2 *translate i. q. declarare* (*scribitur semper* delico): Non. p. 98 -a explana, indica. p. 277 -a est aperi explana (Gloss.). Gloss. -at probat. *cf. p. 465, 66.* Plavt. Mil. 844 ut tu ipse me dixisse -es. Caecil. com. 129 res -at. Acc. trag. 1 qua re alia... effugere possis, -a. Titin. com. 81 tibin ego... quom sciam, non -em? 102 quid istuc est? ... mater, -a. [Lvcil. 1071 *coniecit Marx.*] *L.*

dēliquus *v.* delicuus.

dēlīrāmentum, -ī *n. a* delirare. *plerumque legitur pluralis. in codd. scribitur saepius* deler- (*sed cf.* Beda gramm. VII 270, 20 -um non deleramentum, quia a verbo liro, id est sulco, originem trahit). deleir-: Fronto p. 32, 3 N. *et* Clavd. Mam. anim. p. 137, 11 *man. alt.* delerr-: Virg. gramm. epit. 5 p. 48, 24. Gloss. neniae -a. *legitur inde a* Plavto; *deest poetis praeter* Plavt. Laber. (? *cf. p. 465, 31*) Prvd. Rvt. Nam.

i. q. nugae, ineptiae, fabula: **1** *absolute*: Plavt. Amph. 696 -a loquitur (Capt. 598 iam -a loquitur, laruae stimulant virum. Men. 919/920 Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 252). Itala (codd. b f l) *et* Vvlg. Luc. 24, 11 visa sunt ante illos sicut -um (λῆρος, cod. a delira) verba ista. Iren. 2, 24, 4 nec instabilia nec -a... confirmare temptamus. Ps. Cypr. rebapt. 9 omnes... discipuli asseverationem mulierum... iudicaverunt -a. Lact. ira 10, 27. inst. 3, 17, 23. 4, 15, 28 illa carmina . . . pro -is habita sint. 7, 9, 6. Don. Ter. Andr. 487 unde et superstitiosi, qui deos nimis timent, quod est signum -i. Symm. epist. 5, 43 nugas suas et -a. Ambrosiast. in I Tim. 4, 7 in II Tim. 4, 4. Hier. in Dan. 6, 25 p. 662 pro -is et cassis ducentes fabulis. in Ezech. 5, 16 p. 185. 12, 40 p. 493 haec . . . -a videantur. in Matth. 22, 24 *sqq.* p. 180 fabulam, quae -i arguat eos. tract. in psalm. 82 p. 84, 22 Pavl. Nol. epist. 16, 4 Avg. civ. 1, 20 conf. 1, 17, 27 gen. ad litt. 2, 16 p. 59, 8. Prvd. apoth. 200 consule barbati -a Platonis. Svlp. Sev. dial. 3, 15, 4 Leo M. serm. 73, 1 p. 395. Prosp. in psalm. 128, 4 dei verba tamquam -a contemnunt. Mar. Merc. app. 4. 12 Salv. eccl. 3, 16. *ibid.* stultitia. 4, 37 somnia ac -a. Sidon. epist. 1, 1, 4 Clavd. Mam. anim. 2, 9 p. 137, 11. Pavl. Steph. reg. 14 quodammodo -orum suavitatibus irretiti. Virg. gramm. epit. 5 p. 48, 24 quod -i vice potuit iudicari. *metonymice*: Hil. in psalm. 125, 2 plane insolens est, si . . . nos stulti saeculo et purgamenta mundi et -a (delerumenta *G*, deleramenta *P*) sapientibus eorum intellegentia gloriemur. **b** *acced. genet.*: Apvl. apol. 29 omnia Aemiliani huiusce -a. Lact. inst. 3, 29, 12 -a inconsideratae levitatis. 5, 3, 22 cum... talia ignorantiae suae -a fudisset. Hil. c. Const. 23 -a Osii. Filastr. 105, 5 poetarum -a (Favst. Rei. epist. 5 p. 187, 18 Isid. nat. 26, 1 *p. 465, 28*). Schol. Germ. Sang. p. 180, 15 qui Corvus (*sidus*)... secundum gentilium -a inter astra sedem pro-

meruisse dicitur. AMBR. paenit. 2, 6, 42 scaenae -a. HEGES. 5, 22, 1 -o quodam senectutis. HIER. epist. 124, 6 philosophorum. praef. in pent. apocryphorum -a (in Ezech. 13, 44 p. 555 in Is. 64, 4/5 p. 761 in Matth. 12, 49/50 p. 86 virg. Mar. 8). in Dan. 10, 4 p. 697 in Is. 1, 1 p. 8. hom. Orig. in Ier. 3 p. 779 mathematicorum (AVG. conf. 7, 6, 8 *infra l. 24*). in Gal. 1, 4 p. 378 Valentini -a et fabulae. c. Vigil. 12. adv. Rufin. 1, 30 huius scientiae -a contemnis. 3, 22. AVG. doctr. christ. 2, 29, 46 qualia genethliacorum -a sunt. gen. ad litt. 8, 2 p. 232, 15 eorum . . . confutare -a. in psalm. 62, 4 tamquam in somno agentibus -a culturae idolorum. MAR. MERC. app. 9 impietatis. RVT. NAM. 1, 393 cetera mendacis -a catastae nec pueros omnes credere posse reor. SALV. gub. 1, 5 Epicureorum vel epicurizantium -a. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 1, 11. **c** *acced. adi. vel pron.*: PLIN. nat. 2, 17 ovo editos *deos esse credere* . . . puerilium prope -orum est (17, 189). FRONTO p. 32, 3 N. quid ego ... -a Masuriana congero. APVL. flor. 3 p. 13 Marsyas . . . de se et Apolline quaedam -a effutivit. LACT. opif. 6, 7 adiecit aliud -um superiori congruens. AMBR. Iob 1, 5, 12 si cognovissent . . . numquam Iudaica adhuc -a sequerentur. HIER. epist. 44, 4, 2 ut singula -a, quae proferunt, brevior epistulae sermo subvertat. 51, 4, 7 istius modi nugas et -a (*cf.* in Mich. 2, 5 p. 498 istius modi -a somniant. adv. Rufin. 2, 20 huiuscemodi. 3, 32). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 252 anilia. AVG. civ. 4, 17 cum talia -a non apud poetas legebant, sed in templis colebant. 6, 1 quanto maioris -i esse intellegi debet, si *eqs.* conf. 7, 6, 8 mathematicorum impia -a. gen. ad litt. 4, 8 p. 104, 7 nimis absurdi -i est . . . putare. de duab. anim. 17 dicere . . . magnum -um est (*ibid. eodem sensu* plenum est dementiae, summae iniquitatis est et insaniae). c. Secundin. 14 tam incredibilia -a vitare. CASSIOD. in psalm. 134, 18 noxia -a perquiritis. ISID. nat. 26, 1 vanis -is poetarum.

nota -i *vel* -orum est: PLIN. nat. 2, 17 *l. 14* AVG. civ. 6, 1 gen. ad litt. 4, 8 p. 104, 7 *l. 25*. *dub.*: LABER. mim. 134/6 ad amorem iniciendum delenimenta esse deleramenta (*Ribb.*, deliberamenta *cod. Frontonis*, delibamenta *Jacobsius*), beneficia autem veneficia.

dēlīrātio, -ōnis *f. a* delirare. **1** *proprie in aratione*: PLIN. nat. 18, 180 iteratur haec quoque (*occatio*), ubi consuetudo patitur, crate contenta vel tabula aratro annexa — quod vocant lirare — operiente semina ⟨si non⟩ operiantur, quae primum appellata -o est. **2** *translate*: **a** *generatim i. q. stultitia, fatuitas, dementia*: CIC. div. 2, 90 o -em incredibilem! non enim omnis error stultitia dicenda est. Cato 36 ista senilis stultitia, quae -o appellari solet, senum levium est. SEN. epist. 49, 8 aliaque ad exemplum huius acutae -is concinnata. NON. p. 490, 20 deleritas deleratio. **b** *speciatim in re medica*: PLIN. nat. 21, 180 -em enim gigni eo. PLIN. epist. 6, 15, 4 interim Paullo aliena -o aliquantum frigoris attulit. SORAN. 2 (19), 26[a] si . . . pulsus . . . minutus sit aut in totum non appareat et -o subsequatur. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 4 hanc (*phrenitim*) definiens -em dixit vehementem. 1, 9, 64 chron. 5, 11, 139. CASS. FEL. 61 p. 149, 10 *causis* fit aliquando cum -e.

dēlīriōsus, -a, -um *a* delirium. *i. q. ridiculus, delirans*: IREN. 1, 11, 4 emiserunt reliquam multitudinem Valentini -orum peponum. *i. q. ineptus, vanus*: IREN. 1, 13, 3 loquitur -a (ληρώδη).

dēlīritās, -ātis *f. a* delirus. *i. q. deliratio*: LABER. mim. 139 quaenam mens, quae deleritas vos suppolitoris facit cum cano eugio puellitari (*cf.* NON. *l. 42*).

dēlīrium, -iī *n.* [*a* delirare. *Th.*]. *t. t. rei medicae i. q. furor, insania*: CELS. 2, 6 p. 37 febre . . . non quiescente, simul et -o et spirandi difficultate vexatur. 2, 7 p. 43 ubi caput vulneratum est, -um. 2, 8 p. 46 ubi calor et tremor est, saluti -um est. p. 50 vomitus, singultus, nervorum distentio, -um, mala sunt. 3, 18 p. 102 ex metu -um nascitur. 5, 26, 14. 26. 31.

deriv.: deliriosus.

✱**dēlīro**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* lirare *vel* lira, *v. Plin. nat. 18, 180 l. 35. Th.*]. *forma* delero (*cf.* CAPER gramm. VII 109, 6 -are et delerare ἀπὸ τοῦ λήρου) *scribitur in codd. saepius et* GLOSS. GLOSS. διαληρῶ. παραληρῶ (*cf.* DOSITH. gramm. VII 436, 9). βαττολογῶ ληρῶ. -at cessat(?) delicat. -at παρακόπτει. *dub.*: GLOSS. IV 328, 48 delicat -at. II 42, 15 delicans (deliras?) παρέλκε⟨ι⟩ς. *legitur inde a* PLAVTO. [*ex coni.* CIC. Att. 10, 8, 4.] [*maced.* derinare, *it.* delirare. *M.-L.*]

I ***proprie***: NON. p. 17 -are est de recto decedere. lira est fossa recta, quae contra agros tuendos ducitur et in quam uligo terrae decurrit. VEL. gramm. VII 73 non enim ut quidam existimant, a graeco tracta vox (*delirus*) est, παρὰ τὸ ληρεῖν, sed a lira, id est sulco. ita sicuti boves, cum se a recto actu operis detorserint, -are dicuntur, sic qui a recta via vitae ad pravam declinant, per similitudinem translationis item -are existimantur. BEDA gramm. VII 270, 21. *adde*: AVSON. 363, 11 *vir bonus* iusto trutinae se examine pendit . . ., angulus aequis partibus ut coeat, nil ut -et amussis.

II ***translate*** *de animo, mente deficiente* (GLOSS. -antes mente deficientes): **A** *generatim*: **1** *i. q. insanire, mente captum esse, furere* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 82, 7 'amentium' -antium. p. 90, 23 '-as' insanis. -are est proprie a recto sensu recedere): **a** *homines*: PLAVT. Amph. 727 -at uxor. :: atra bili percita est: nulla res tam -antes homines concinnat cito. 789. Cist. 291 utrum -as ...an astans somnias . . .? Epid. 392 -amus interdum senes. Men. 1074. TER. Ad. 936 -as ... insanis (*cf.* DON. *ad l.* congrue seni '-as', iuveni 'insanis'). Andr. 752 Phorm. 801. 997 -at miser timore. LVCIL. 686 qua propter -o et cupidi officium fungor liberum. RHET. Her. 4, 49, 62 clamat et -at. CIC. ac. frg. 20 roga nunc Stoicum, quis sit melior, Epicurusne, qui -are illum clamat, an Academicus. Tusc. 1, 10 adeone me -are censes, ut *eqs.*? nat. deor. 1, 37 *Cleanthes* quasi -ans in iis libris, quos scripsit. 1, 42 exposui fere non philosophorum iudicia, sed -antium somnia. 1, 92. 94 summos viros desipere, -are, dementes esse dicebas. div. 1, 35 nec adducar . . . in extis totam Etruriam -are. 1, 53 mentiri Xenophontem an -are dicemus? off. 1, 94 falli, errare, labi, decipi tam dedecet quam -are et mente esse captum. de orat. 2, 75 multos se deliros senes saepe vidisse, sed qui magis quam Phormio -aret (delectaret *M*) vidisse neminem. LVCR. 5, 1159 morbo -antes. HOR. epist. 1, 12, 20 Empedocles. SEN. epist. 12, 3 perfecte . . . iste -at (delerat *p*). PETRON. 88 Graeculi -antes. SVET. Vesp. 5 *opp.* mentis compos. GELL. 1, 19, 6 APVL. flor. 9 p. 29. met. 7, 28 titione -antis Altheae Meleager asinus interisset. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 68 ut errent homines ac -ent. DON. Ter. Andr. 487. SERV. Aen. 8, 187 ab aniculis dicta superstitio, quia multae superstites per aetatem -ant et stultae sunt. MAR. MERC. Cyr. apol. p. 223 neque adeo -amus, ut tam nefarie sentiamus. *al.* **b** *res*: PLAVT. Amph. 585[b] erum qui ludificas dictis -antibus. LVCR. 3, 453 claudicat ingenium, -at lingua, ⟨labat⟩ mens. HOR. epist. 1, 12, 20 cures . . . Empedocles an Stertinium -et acumen. AVG. civ. 19, 4 quae (*mala*) . . . eandemque fortitudinem non solum sibi cedere, verum etiam -are compellunt, ut ... dicat. **2** *i. q. inepte, temere loqui, fere i. q. errare* (*cf.* SCHOL. Ter. p. 101, 11 -are id est vana loqui. -are est a veritate mentis recedere. GLOSS. garrit -at loquens): **a** *absolute vel c. accus.*: LACT. inst. 3, 3, 16 -are ac mentiri. 3, 7, 3 sive aliquid dicunt . . . sive -ant. 3, 8, 29 quidquid de caelo physici -ant. 3, 17, 29 quo (*Epicuro*) sano ac vigente nullus aeger ineptius -vit. 5, 13, 16 nisi forte -are illis videtur Flaccus in lyricis. 7, 3, 26. opif. 6, 1 omnia, quae -at Lucretius. ira 10, 3 qui ea loqueretur, quae nec aeger quisquam -are nec dormiens posset somniare. 10, 6. 12 ut impune de mundis -verit. *al.* SYMPH. 2 sic te -o magistro (*ibid.* ludo). FILASTR. 33, 7 asserunt -antes. 41 *al.* HIER. epist. 50, 5, 1 hic bene dixit, ille male; iste scripturas novit, ille -at; iste loquax; ille infantissimus est. adv. Pelag. 1, 19 in hoc -ant Stoici. GENNAD. dogm. 9 non credamus restitutionem futuram quam Origines -at. 55. AVG. epist. 185, 3 sicut isti impudentissima vanitate -ant. gen. ad litt. 1, 19 p. 28, 24. PASCH. Camp. chron. I p. 330, 650 alii -antes hoc consule dicunt Antichristum nasciturum. SALV. gub. 3, 35 -are videmur ista repetendo. *ibid.* numquid -vit dominus? PALLAD. hist. mon. I 31 p. 317[A] -are me in quibusdam . . . quis iudicabit (λῆρος ὀφθήσομαι). *i. q. inepte facere*: HOR. epist. 1, 2, 14 quidquid -ant reges, plectuntur Achivi. *i. q. inepte scribere*: AVSON. 409, 27 oblectabile negotium erit ad te prolixius -are. **b** *seq. acc. c. inf. vel infinitivus*: LACT. inst. 7, 14, 4 *Chaldaei tot* milia annorum monumentis comprehensa se habere -ant. FILASTR. 38, 4 (deliberat *trad.*). AVG. retract. 1, 15, 1 has ambas animas . . . in uno homine esse -ant. MAR. MERC. subnot. 2, 2 app. 19. 27 pro ea deum dei filium extitisse cum impietate -vit. *adde*: TERT. anim. 31 *Empedocles* se deum -arat. pall. 4 p. 940 Öhl. qui se caelitem -arat. *al.*

B *speciatim de morbo*: CAEL. AVR. acut. 1, 3, 41 qui natura fuerint tristes et in passione cum ridiculo -verint. 1, 17, 170 si hoc experimentum dixerint, apertissime -bunt. 2, 32, 171 est etiam gravius diaphoreticum -are.

deriv.: deliramentum, delirium, delirus.

dēlīrus, -a, -um [*a* delirare. *Th.*]. *forma* delerus: VARRO frg. Vel. gramm. VII 73, 2 sic etiam -us placet Varroni, non delerus. CHAR. gramm. I 76, 19 -us a lira, aratri ductu, appellatur. potest tamen delerus per e ἀπὸ τοῦ λήρου compositum videri. PROB. gramm. IV 198, 19 -us, non delerus. *legitur saepius in codd.* (*cf. Haupt, op. 3, 535*). dilerus: NOT. Tir. 58, 74. *comp.*: LACT. inst. 3, 18, 14. 3, 19, 18. 7, 13, 9. *superl. non legitur.* GLOSS. λῆρος. belipos (-us?) sensibilis (ins-?) vel delerus (biliosus *Büch.*). delerus ληρῶν, παράληρος. παραλήρημα. παραγήραμα. mente defectus per aetatem vel a recto ordine et quasi a lera aberret. delerum(?) γελοῖος. ISID. diff. 1, 140 demens est cuiuscumque aetatis amens et sine mente, -us autem per aetatem mente defectus: dictus autem ita eo quod a recto ordine, quasi lira, aberret. lira enim est arationis genus, cum agricolae facta semente dirigunt sulcos. orig. 10, 78 -us mente defectus per aetatem ἀπὸ τοῦ ληρεῖν vel quod a recto ordine et quasi a lira aberret *eqs.* *legitur inde a* VARRONE (*l. 61*). CIC. LVCR. [*francog. vet.* deloir '*mensis december*'. *M.-L.*]

i. q. amens, demens: **1** *de hominibus*: CIC. Tusc. 1, 48 quae est anus tam -a, quae timeat ista ...? (div. 2, 141. APVL. met. 6, 25 -a et temulenta . . . anicula. HIER. in Is. 17, 1 p. 957). de orat. 2, 75 -os senes (HOR. sat. 2, 5, 71 PORPH. Hor. ars 215. HIER. epist. 53, 7, 1 hanc *epistulam Horati* garrula anus, hanc -us senex, hanc soloecista verbosus, hanc universi praesumunt). HOR. sat. 2, 3, 107 -us et amens undique dicatur merito. 2, 3, 293 mater -a (*fere i. q. superstitiosa*) necabit *aegrum.* epist. 2, 2, 126 praetulerim scriptor -us

incersque videri. PHAEDR. 14,3 quasi -um risit. SVET. Nero 33 multaque decreta et constituta, ut insipientis atque -i *Claudii*, pro irritis habuit. DECL. in Catil. 93 Sibyllam -am penitus ac caecam. APVL. met. 8, 25. SYMPH. 4 -as inter vetulas puerosque loquaces. LACT. inst. 2, 5, 10 vos, o philosophi, non solum indoctos et impios, verum etiam caecos ineptos -os probamus (AVG. in psalm. 73,25 nescio quo -o philosopho). 2, 8, 49 Epicurus. 7, 12, 31 hominis. LACT. mort. pers. 2, 8 illum quidam -i credunt esse translatum. FIRM. math. 3, 5, 29 facient ... -os aut cardiacos aut freneticos. SCHOL. Iuv. 1, 80. AVG. serm. ed. Mai 126, 4 non dico desipiens, sed -us tibi appareret. OP. imperf. in Matth. 33 p. 816. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 non efficiens accusatos, sed ... -os et stultos. ANIAN. Chrysost. hom. 2, 5 multiloqua vanitate -os omnes -asque superantes. GREG. TVR. Franc. 2, 1 si ... -um illum quaeris, prospice eminus. ACT. Arch. 17 (15), 7 p. 28, 15 videris mihi -us esse et obliviscens propositionum tuarum. 49 (50), 10 p. 87, 14 ut dicam: -e, non homo, qui frequenter oblivisceris ea, quae dicis. 2 *de rebus et absolute*: LVCR. 1, 698 quod mihi cum vanum tum -um esse videtur. 2, 985 quod si -a haec furiosaque cernimus esse. 3, 464 dementit ... -aque fatur animus. ITALA Luc. 24, 11 *v. p. 464, 60.* ARNOB. nat. 2, 7 *animus* -a effuttiat et insana. LACT. inst. 3, 18, 14 quo quid -ius dici possit, non video. 3, 19, 18 numquam quidquam in rebus humanis dictum esse -ius. 5, 3, 8 o -um caput! 6, 10, 18 haec aliis -a visa sunt. 7, 13, 9 quo nihil dici -ius potest. epit. 31 (36), 5 haec -a et inutilia sunt. SERV. Aen. 8, 187 superstitio est timor superfluus et -us. AVG. in psalm. 7, 11 -am insanamque laetitiam. *nota tit. libri*: AVSON. 400, 3 'Delirus' tuus (*Axii Pauli*) in re tenui non tenuiter laboratus.

deriv.: deliritas.

dēliteo, -ēre [*cf.* delitesco. *Th.*]. *perf.* -ui *v. s.* delitesco. GLOSS. λανθάνω. ἀποκρύπτομαι. -ere latere. DIOM. gramm. I 344, 12 deducuntur item incohativa a neutris verbis et appellationibus: ex verbis, ut caleo calesco, -o delitesco *eqs.*

✱**dēlitēsco** (-isco), -uī, -ere [*cf. c.* de *et c.* latere, oblitescere. *Th.*]. *in codd. formae* -esco *et* -isco *promiscue habentur.* dil- *in codd. et* GLOSS.; *perf.* dilutuit GLOSS. NOT. Tir. 57, 6 -it. 57, 7 -uit. GLOSS. διαλανθάνω. ἀποκρύπτομαι. ὑποστέλλομαι τὸ διαλανθάνω. -it latet. dilitescunt ἀποκρύπτονται, λανθάνουσιν. -ere diu latere. moram facere. -uit ἔλαθεν. latuit. oblituit. *legitur apud* PLAVT. *et inde a* VARRONE *et* CIC.

I ***intransitive*** *i. q. se abdere, occulere vel abditum, occultum, ignotum esse*: A *proprie*: **1** *de hominibus*: **a** *absolute*: PLAVT. Rud. 466 -uit mala *mulier*. CIC. Cael. 62 ut eo mitteret amicos, qui -rent. OV. met. 4, 340 fruticumque recondita silvā -uit *Salmacis*. SEN. dial. 9, 3, 3 ita ... -erit *homo*, ut ... velit. PLIN. nat. 36, 21 noctu. FRONTIN. strat. 2, 1, 13 ut ... opportunam noctem haberent ad -endum. 3, 9, 4. APVL. met. 3, 3 in domum quandam ... elapsus perpetem noctem -uit. 6, 7. 7, 7. SYMM. epist. 9, 140 plurimi de familia domus meae per fugam elapsi ... -unt. rel. 28, 3. AMM. 22, 3, 6 cum coniuge periculis exemptus diu -uit. HEGES. 2, 6, 3 hostis praevidetur, sicarius -bat. PS. RVFIN. in Os. 10, 7/8 p. 1013[A]. AVIAN. fab. 1, 12 ne mireris vix miserum vacua -isse fuga. 25, 10 parvulus ... sentibus immersus -isse datur. COD. Theod. 6, 22, 1 (*a. 321*) qui neque ex administrationibus sunt et tamen ut perfectissimi -unt. CLAVD. MAM. anim. p. 137, 14 extrahentur etiam nuncupatim ex abditis tenebellarum, qui hactenus -uere. ENNOD. epist. 8, 11, 1 p. 208, 3 unus error est prodire rusticantem et dignum laudis honore -ere. PASS. Petr. 12 ut illi ipsi increduli et carnifices ... subito -rent et velut fumus evanescerent. **b** *acced. indicatio loci: adv.*: LIV. 38, 49, 7 necubi *v. p. 468, 17.* AVIAN. fab. 17, 12 ubinam iaculum -isset agens *venator*. APVL. met. 9, 41 commilitones ibi nec uspiam illum -ere adiurantes. AMM. 28, 6, 4 ibi. MART. CAP. 8, 812 illic. CASSIAN. inst. 4, 30, 4 ibidem. GELL. 5, 14, 21 procul. *praepositiones*: ad: FRONTIN. strat. 1, 6, 4 -erunt deinde ad extremas *arbores* ipsi *Boii*. apud: TAC. hist. 3, 74 Domitianus ... apud Cornelium Primum ... iuxta Velabrum -uit. VLP. dig. 11, 4, 1, 3 hi, apud quos servi -unt, puniantur. APVL. met. 9, 41 apud familiarem quendam. TERT. spect. 8 apud metas sub terra -it Murcias. OPTAT. 1, 17 p. 19, 6 AMM. 26, 6, 5. 28, 1, 49 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 7, 485. COD. Theod. 7, 8, 15 (*a. 381*) apud se. circa: SEN. epist. 79, 15 hic ignotus ipsis Athenis fuit, circa quas -erat. AVSON. 448, 3 circa Asteriam ... insulam. in *c. abl.*: CIC. Cael. 63 in balneis -erunt *testes*. Phil. 2, 77 in quadam cauponula. CAES. Gall. 4, 32, 4 in silvis. VERG. Aen. 2, 136 limosoque lacu per noctem obscurus in ulva -ui. OV. ars 2, 240 Cynthius ... fertur ... in parva -isse casa. epist. 8, 68 nec querar in plumis -isse Iovem. LIV. 38, 46, 8 *l. 84.* 45, 6, 6 *p. 468, 7.* VAL. MAX. 1, 6, 8 in quo *loco*. COLVM. 11, 1, 18 in domicilio suo. SVET. Claud. 5 modo in hortis et suburbano modo in Campaniae secessu. ARNOB. nat. 4, 24. IVST. 43, 4, 7. VIR. ill. 67, 4 Minturnis in palude. SCHOL. Cic. Bob. p. 58, 2 in Africa. HYG. fab. 88 p. 85, 3 in luco. 194 p. 125, 3. RVFIN. hist. 3, 32, 7 in occultis et abditis hiatibus terrae. 6, 9, 6. ENNOD. epist. 2, 6, 1 p. 44, 18 in quocumque loci. opusc. 2, 10 p. 290, 19 his ne liceret infelicibus in malorum actuum consolatione secreto -ere. *al.* in *c. acc.*: TERT. mart. 1 p. 5 Ohl. *diabolus* in ima sua -at contractus et torpens. inter: LIV. 38, 46, 8 inter vepres in latebris ferarum noctem unam -uit. CVRT. 3, 8, 10 -isse inter angustias saltus ritu ignobilium ferarum. APVL. met. 6, 2. HYG. fab. 189 p. 121, 2 inter virgulta. intra: ENNOD. epist. 3, 24, 5 p. 89, 26 mihi non licuit intra verecundum penetrale -ere (*cf.* dict. 1, 1 p. 423, 5 quousque me diffidentia intra angustum patitur penetrale -ere?). iuxta: TAC. hist. 3, 74 *p. 467, 65.* per: AMM. 27, 12, 11 per silvarum profunda mensibus quinque -entes. prope: LIV. 45, 6, 6 in latere templi prope angulum obscurum -uit *Perseus*. sub *c. abl.*: MIN. FEL. 27, 1 isti ... daemones ... sub statuis ... -unt. TERT. spect. 8 *p. 467, 67.* LACT. inst. 2, 16, 19 sub nominibus mortuorum -entes *daemones* plagas tendunt. ARNOB. nat. 6, 25 militari sub galea puellula -ens. AMBR. Iob 1, 3, 6 erratica atque fugitiva sub umbra quadam saeculi huius putat se posse -ere. HIER. epist. 15, 2, 2 sub onerariis navibus parva navicula -o. *casu ablat.*: VERG. Aen. 2, 135 limoso ... lacu. OV. am. 3, 1, 56 me memini ... ancillae missam -isse sinu (*Elegia*). Ib. 12 ille relegatum ... non sinit exilio -isse meo. trist. 3, 1, 80 privato loco. LIV. 38, 49, 7 necubi notis sibi latebris -rent latrones Thraces. LVCAN. 9, 111 puppisque cavernis -uit *Cornelia*. APVL. met. 9, 40 supergesto -it orificio *hortulanus*. MART. CAP. 5, 458 hominem -entem retibus. ENNOD. dict. 10, 5 p. 456, 22 prodi stemmatum vocibus et imperitia fuscante -ere. *cf. p. 467, 44.*

2 *de bestiis*: **a** *absolute*: COLVM. 8, 15, 5 ubi -entibus fluviaticis animalibus insidientur. SOL. 30, 25. **b** *acced. indicatio loci: adv.*: VARRO rust. 3, 12, 3 *infra l. 28.* CIC. har. resp. 55 ista serpens, quae tum hic -it, tum se emergit. *praepositiones*: circa: AMM. 23, 6, 87 circa devios scopulos et marinorum canum receptacula -unt *margaritae* (*cf.* SOL. *l. 34*). in *c. abl.*: VARRO rust. 3, 12, 3 ubi lepores interdius -ant in virgultis atque herbis. CIC. nat. deor. 2, 126 in cubilibus. OV. ars 2, 472 in liquida, pisces, -istis aqua. COLVM. 8, 17, 2. GELL. 15, 22, 6 cerva ... in palude proxima -uit. SOL. 27, 53. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 197[B] quasi vulpes in foveis (AVG. c. mend. 7, 17 tolerabilius in suis foveis -rent vulpes quam ... in blasphemiae foveam caderent venatores). inter: SOL. 53, 27 ut *conchae* aut inter scopulos aut inter marinos canes plurimum -ant. propter: SOL. 25, 11 serpentes propter semitas -uut (diliti- *N*). sub: VERG. georg. 3, 417 sub immotis praesepibus ... mala tactu vipera -uit. *casu ablat.*: COLVM. 9, 14, 15 *aves* tempore hiberno plumis suis -entibus apibus praebent teporem.

3 *de rebus* (*tam corporeis quam incorporeis*): **a** *absolute*: CIC. nat. deor. 2, 52 *stella* multa mirabiliter efficiens ... tum vespertinis temporibus -endo, tum matutinis rursum se aperiendo. SEN. nat. 6, 3, 3 *lunae* obscuratio frequentior, aut parte sui aut tota -uit. 7, 30, 4 in sanctiore recessu maiestas tanta -uit et regnum suum. PLIN. nat. 2, 61 occasu vespertino -unt *Veneris et Mercuri stellae*. STAT. silv. 3, 1, 71 -uit caelum et subitis lux candida cessit nubibus. Theb. 3, 310 *Iovi* terras caelumque fretumque attremere oranti tantosque ex ordine vidi -isse deos (*i. stellas*). 10, 483 satis occultata, Pelasgi, -uit virtus. APVL. met. 3, 14 factique causam -entem nudari gestiens. TERT. nat. 1, 2 ne quid omnino mali hominis -at aut desit aliquid *eqs.* PROB. Verg. ecl. praef. p. 328, 19. MART. CAP. 8, 846 sena ... signa superstare non dubium est totidemque -ere. SIDON. epist. 8, 10, 2 fama. **b** *acced. indicatio loci: adv.*: TERT. pudic. 7 quae (*delicta*) ibidem -entia mox ibidem et reperta statim ibidem cum gaudio emendationis transigantur. AMBR. apol. Dav. I 1, 3 ubi aliorum peccata et vitia -unt. ENNOD. epist. 2, 15, 2 p. 56, 13 ubinam gentium materna cura -uit? *praepositiones*: in *c. abl.*: CELS. 5, 28, 2 p. 206 *venae inflatae* nonnumquam ... in quibusdam -unt. GELL. 6, 11, 4 quod (*genus vitae et victus*) in caupona -ret. APVL. apol. 62 quid omnino superest, in quo suspicio aliqua magiae -at? flor. 19 p. 96 animam in corporis latibulis -entem. TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 588, 15 in quibus (*significantiis*) sapientia dei -bat. nat. 1, 16 eiusmodi scelerum -entium in vobis. spect. 17 quae (*prostibula*) in tenebris et in speluncis suis -ere decebat. ARNOB. nat. 1, 53 nihil fraudis -uit in Christo. 6, 22. AMM. 15, 11, 2 Garumna ... in oceano -ens. 22, 8, 27 *Tanais* in stagnis Maeoticis -it. SIDON. epist. 9, 11, 9 in obscuro iacentis famae recessu -entes. ENNOD. epist. 8, 15, 1 p. 210, 13. CARM. epigr. 1198, 10 clavus ... in tenero vertice -uit. intra: ENNOD. epist. 9, 3, 2 p. 230, 14 quod census *eius* intra Liguriae angusta -ret. sub *c. abl.*: CELS. 7, 18 p. 297 ut superior coles sub tumore eo -at. PLIN. epist. 3, 9, 10 sub aliqua specie severitatis. TERT. anim. 57 spiritus nequam sub personis defunctorum -entis. apol. 21, 31 *divinitas* -ens sub nominibus et imaginibus mortuorum. FRG. Cens. 3, 7. CYPR. idol. 7 hi ... spiritus sub statuis atque imaginibus consecratis -unt. TYCON. 3 p. 29, 26 alterum (*testamentum*) sub alterius (*testamenti*) nomine -uit et -it (di- *R*). PS. RVFIN. in Os. 2, 9 quia ... sub prosperitate vitae reorum foeditas -at. 6, 5 nec deformitas tua sub aliqua religionis specie ... -at. AVIAN. fab. 34, 8 arva ... sub rigido -uere gelu. POMER. 3, 1, 2 curiositatis malum sub studii spiritualis colore -it. CARM. epigr. 1365, 8 -uit vestis murice sub rutilo.

B *translate, fere i. q. confugere, se munire* (*acced. semper indicatio loci*): **1** *de hominibus*: CIC. Caecin. 66 verbum unum, ubi -am (FRONTO p. 62, 8 N. tamen est in aliis artibus, ubi interdum -as). *praepositiones*: in *c. abl.*: CIC. Tull. 33 in dolo

malo volunt -ere. Caecin. 61 cave in ista tam frigida ... calumnia -as. Balb. 5 non in aliquo impudenti mendacio -isse ... dicitur. ac. 2, 15 *Arcesilas* in eorum auctoritate -ret, qui *eqs.* SEN. epist. 105, 2 ut multi in illo (*contemptu*) remedii causa -erint. intra: SEN. contr. 1, 1, 12 quid faciam mulieri in⟨tra⟩ crimina sua -enti? sub *c. abl.*: CIC. p. red. in sen. 3 *tribunus plebis* sub alieno scelere -uit. LIV. 4, 42, 5 sub tribunicia umbra consularem virum -isse. VAL. MAX. 1, 6, 13 ut... sub tui exempli praesidio ac tutela -ere patiaris. SCHOL. Cic. Bob. p. 89, 13 ut, quod ex sua persona haberet offensam, sub aliena moderatius -at. PAVL. NOL. epist. 3, 5 nos sub modio peccatorum -imus. *abl.*: COLVM. 12, 3, 7 utrum adversa valetudine inhibitus restiterit an pigritia -erit. QVINT. inst. 12, 10, 15 umbra magni nominis -unt. 2 *de rebus*: QVINT. inst. 10, 5, 10 illa multiplici ... factorum diversitate facile -et infirmitas.

II *transitive i. q. abdere, occultare*: PS. AVG. serm. 188, 7 credens sibi ad -endam gloriam non claustra fidem servatura, sed maria (= PS. LEO M. serm. 13, 7 p. 504). *Leissner.*

dēlītigo, -āre *a* de *et* litigare. HOR. ars 94 iratusque Chremes tumido -at ore (SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* -at id est valde litigat). CYPR. GALL. gen. 644 viros poscens tumido dilitigat ore.

dēlitisco *v.* delitesco.

dēlitor, -ōris *m.* [*a* delinere. *Th.*]. *is qui delinit*: ACC. trag. 219 epularum fictor, scelerum fratris -r.

dēlitus *v.* delino.

dēlixum NOT. Tir. 93, 5, *antecedit* elixum.

? **dellas.** AVG. gramm. V 496, 10 ut si quis dicat in latino sermone -s (delecs *al.*, debelas *Sittl, Archiv 6, 558, cf.* EVCHER. instr. 2 p. 147, 6 debelaim) pro carice, quod utique punicum est.

? **delliāria.** *nomen herbae*: DIOSC. 3, 121 W. κόνυζα πλατύφυλλος ... Ῥωμαῖοι ... δελλιάρια (δελλιάριον *al.*, πουλικάρια *Wellmann*, bdelliarium *Stadler, Archiv 10, 96*).

dellio *v.* duellio.

delmatica *v. nom. propr.* Delmatae.

dēlocātio, -ōnis *f.* [*a* delocare. *Th.*]. GLOSS. ἐκτόπισις. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 14 ut plerique putent articulorum -em hic factam (*i. luxationem*).

dēloco, -āre [*a* de *et* locus *vel* locare. *Th.*]. GLOSS. ἐκτοπίζω. NOT. Tir. 37, 91ᵃ -at.

✱**dēlongē** *adv. a* de *et* longe. *i. q. procul*: ITALA gen. 37, 18 (Lugd.) providerunt autem eum -e (μακρόθεν, VVLG. procul; ITALA Ambr. Ioseph 3, 11 -e venientem). exod. 2, 4 (Rufin. Orig. *ad l.*) observabat soror eius -e (a longe Lugd., VVLG. procul). deut. 28, 49 (Lugd.) adducat ... gentem -e a novissimo terrae (VVLG. de longinquo). 29, 22 (Lugd. *et* VVLG.). Matth. 21, 38 (cod. e) videntes filium -e (*om. gr. et* VVLG.). 26, 58 (Orig. in Matth. 106) sequebatur eum -e (VVLG. a longe). Eph. 2, 17 (Hil. in psalm. 65, 9) euangelizavit pacem his, qui -e (τοῖς μακράν, VVLG. qui longe fuistis), et pacem his, qui de prope. VVLG. exod. 20, 21 stetit ... -e. I reg. 26, 13 *al.* Marc. 8, 3. 15, 40. Veg. mil. 3, 18 vociferari -e. DIOSC. 3, 92 (3, 82 W. μακρόθεν). PS. RVFIN. in psalm. 56, 5 modo comminus, modo -e. HIST. Apoll. 37. ANTHIM. 4 ut -e a foco coquantur. 23.

dēloquor, -ī *a* de *et* loqui. GREG. M. epist. 9, 130 ad quantum potueritis -i, ei promittere necesse est.

dēlorīco *v.* dilorico. **dēlōtus** *v.* delavo.

? **delpa.** POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 38 *inter nomina insectorum sive reptantium.*

delphica *sim. v. nom. propr.* Delphi.

delphīn *v.* delphinus.

delphīnācius, -a, -um *cf. c.* delphinion. PASS. Matth. 2 p. 240, 26 quem (*papirum*) primum infundite in -o oleo cum sulphure bitumine et pice.

delphīnion *n.* δελφίνιον. *nomen herbae*: PS. DIOSC. herb. fem. 56 -on dicta quod semen ipsius vel flores delphino marino est simile.

delphīnulus, -ī *m. a* delphinus *deminutive.* ALC. AVIT. epist. 87 p. 96, 28 anulo ferreo ... velut concurrentibus in se -is concludendo.

✱**delphīnus,** -ī *m.* [*a gr.* δελφίς, δελφίν *tractum. Th.*]. *de formis*: SERV. georg. 1, 162 delphin et delphis *Graeci dicunt* ..., sed verius in n desinunt, quod in obliquis habent, ut... delphinos. PRISC. gramm. II 219, 8 delphin et delphis... notandum, quod auctores Graecorum in 'is' magis terminatione sunt usi, nostri vero frequentius in 'in'. 325, 15 *paenultima* producitur in ... delphīn, -īnis. FRG. Bob. gramm. V 558, 25 delphin ... Latini -us ... pronuntiare maluerunt, ne cogerentur delphinibus ... dicere; nam quod legimus delphinum (*v. p. 470, 7*)... potest συγκοπή esse pro -orum (*cf.* SERV. Aen. 5, 594). -us, -ī *legitur inde ab* ACC. LVCIL. CIC. VARRONE; *formae Graecae inde a* VERG., *apud scriptores inde a* TERT. SOL. HYG. astr. (*in utroque pars codd. habet etiam* -us) AMM. AMBR. *sing. nom.* delphīn: OV. fast. 1, 457. 6, 720 GERM. 321 (*idem* 613. 691 -us) NERO carm. frg. 5 SEN. Oed. 466 LVCAN. 5, 552 VAL. FL. 1, 131 MART. 8, 51, 15 CARM. epigr. 1111, 19 ANTH. 679, 5. 761, 12 SOL. 12, 8. 9. 11 HYG. astr. 2, 17 MART. CAP. 3, 296 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 9. delphīs: AVIEN. Arat. 700. *acc.* delphīna: OV. epist. 18, 199 met. 6, 120 fast. 2, 79. 113. 117. 6, 471 STAT. Theb. 9, 244. 331 AVSON. Mos. 137 CLAVD. 10, 156. 18, 355. 19, 73 SIDON. carm. 11, 43 SOL. 12, 7 HYG. astr. 2, 17. *abl.* delphīne: OV. met. 11, 237 STAT. Theb. 1, 121 SOL. 7, 6 DRAC. Romul. 7, 151. *plur. nom.* delphīnes: VERG. Aen. 8, 673 OV. epist. 17, 131 met. 1, 302. 2, 266 trist. 3, 10, 43 STAT. silv. 2, 2, 120 Ach. 1, 246 TERT. spect. 8 SOL. 32, 26 HYG. astr. 2, 17 SCHOL. Hor. carm. 4, 3, 19 DRAC. Romul. 2, 34. *gen.* delphīnum (*cf. p. 469, 75*): VERG. Aen. 3, 428. 5, 594. 9, 118 PROP. 3, 17, 25 (*idem* 2, 26, 17 -um *acc. sing.*) TERT. spect. 8 HYG. astr. 2, 5 SOL. 32, 26. *acc.* delphīnas: VERG. ecl. 8, 56 (*cf.* SERV. *ad l.*) STAT. silv. 1, 3, 28 Ach. 1, 222 SOL. 12, 3 AMM. 22, 8, 47 (*idem* 22, 15, 18 *dat. plur.* -is) AMBR. hex. 5, 2, 5. 5, 11, 34 MART. CAP. 9, 908 vers. GLOSS. δελφίς. δελφίν. δελφῖνος. V 526, 2 simones -i (ISID. orig. 12, 6, 11). [*it.* delfino, *francog.* dauphin, *hisp.* golfino. *M.-L.*]

1 *proprie bestia marina* (*cf. Wellmann, PW. IV 2504*): ACC. trag. 404 sicut inciti atque alacres rostris perfremunt -i. LVCIL. 284 si movet ac simat nares, -us ut olim. CIC. nat. deor. 1, 77. VERG. Aen. 3, 428 -um caudas utero commissa luporum *Scylla.* 5, 594 -um similes. 8, 673 argento clari -es ... aequora verrebant caudis aestumque secabant (*in clipeo Aeneae*). 9, 118 -umque modo demersis aequora rostris ima petunt *puppes.* OV. epist. 18, 199 ventosas nantem -a per undas. met. 1, 302 silvasque tenent -es. 2, 266 MANIL. 5, 444. NERO carm. frg. 5 qui caeruleum dirimebat Nerea -n. SEN. nat. 4, 2, 13 -orum ... et crocodillorum ... proelium *eqs.* (*cf.* PLIN. nat. 8, 90 *sq.*). CVRT. 8, 9, 9 Diardines *flumen Indiae* ... etiam -os ... alit. PLIN. nat. 1, 9, 7—10 de -is. 8, 220. 9, 20 velocissimum omnium animalium, non solum marinorum, est -us *eqs. usque ad* 9, 33. 9, 43 pilo carentium duo omnino animal pariunt, -us ac vipera. *al.* 10, 210 -i ballaenaeque stertentes etiam audiuntur. 11, 191 -i *fel* non habent. 11, 215 -is ossa, non spinae. STAT. silv. 1, 3, 28 audaci victos -as ephebo (*i. Leandro*). IVV. 10, 14 -is ballaena Britannica maior. PLIN. epist. 9, 33, 4 *sqq.* SVET. frg. p. 234. FRONTO p. 146, 15 N. in natando ... ranam potius quam -os aemulari. GELL. 6 (7), 8. AVSON. Mos. 137 *silurum* amnicolam -a reor. *usus in medicina*: PLIN. nat. 32, 83 *tollit lichenas* -i cinis ex aqua illitus *eqs.* (32, 137). 32, 113 iocur -i. 32, 117 adips (32, 129). *tempestatis praescius*: CIC. div. 2, 145 gubernatores cum ... viderunt -os se in portum conicientes, tempestatem significari putant. LVCAN. 5, 552 incertus qui provocat aequora -n. *memoratur in fabulis*: CIC. Tusc. 2, 67 eice te e navi: praesto est, qui excipiat vel -us, ut Arionem Methymnaeum, vel *eqs.* (*cf.* VERG. ecl. 8, 56 sit Tityrus ... inter -as Arion. PROP. 2, 26, 17 OV. fast. 2, 113. MART. 8, 51, 15 Methymnaeo gavisus Arione -n. QVINT. inst. 6, 3, 41 FRONTO p. 237, 21 N. GELL. 16, 19 APVL. met. 6, 29 HYG. fab. 194 p. 124 *al.*). PROP. 3, 17, 25 *de Tyrrhenis nautis* (HYG. astr. 2, 17 fab. 134 p. 114, 17). OV. met. 6, 120 te *Neptune* ... sensit -a Melantho. *-o vehuntur dei*: LAEV. carm. frg. 21 -o cinctis vehiculis. OV. met. 11, 237 frenato -e sedens *Thetis* (*cf.* VAL. FL. 1, 131. STAT. Ach. 1, 222 murice frenat acuto -as biiugos *Thetis.* 1, 246). STAT. Theb. 1, 121 *Palaemon* (9, 331. APVL. met. 4, 31 auriga parvulus -i Palaemon. CLAVD. 10, 156 frenatque rosis -a Palaemon). *cf.* PLIN. nat. 36, 26 *infra l. 68.* SIDON. carm. 11, 43 hic *Amor* cohibet -a rosis. DRAC. Romul. 7, 151 -e sedens Galatea minaci. *Apollini sacer*: SERV. auct. Aen. 3, 332. *in proverbiis*: DIRAE 5 ante ... -i fugient pisces. HOR. ars 30 qui ... -um silvis appingit, fluctibus aprum. CLAVD. 18, 355 assuetum silvis -a videbo. *in nomine loci*: PLIN. nat. 3, 48 *in Liguria sunt* oppidum Genua, fluvius Fertor, portus -i.

epitheta: aequoreus: CASSIOD. var. 3, 51, 8. alacer: ACC. trag. 403. amnicola: AVSON. Mos. 137 *de siluro.* blandus: STAT. silv. 2, 2, 120. caeruleus: MANIL. 5, 416. curvus: CIC. Arat. 92. OV. epist. 17, 131 curvi -es. SEN. Oed. 466 STAT. Theb. 1, 121 AVIEN. Arat. 700. *cf.* PROP. 3, 17, 25 curva ... -um corpora. OV. fast. 2, 113 tergo -a recurvo. incitus: ACC. trag. 403. innoxius: AMM. 22, 8, 47. marinus *p. 469, 63.* minax: DRAC. Romul. 7, 151. pandus: OV. trist. 3, 10, 43. viridis: AVIEN. Arat. 309.

2 *translate*: a *de simulacris, picturis sim.* (*cf. supra l. 19*): PLIN. nat. 33, 147 -os *argenteos* quinis milibus ~~HS~~ in libras emptos C. Gracchus habuit. 36, 26 Nereides supra -os ... sedentes (*opus Scopae*). IVV. 6, 590 ante falas -orumque columnas (*in circo maximo. cf.* TERT. spect. 8 -es Neptuno vomunt. CASSIOD. var. 3, 51, 8). PORPH. Hor. sat. 2, 8, 15 inde institutum tradit Varro, ut -i circa Liberum pingerentur. HYG. astr. 2, 17 qui Neptuno simulacra faciunt, -um aut in manu aut sub pede eius constituere videmus (*cf.* CARM. epigr. 1524, 4 [*in Britannia*] *frons Neptuni* -is cincta duobus). MARCELL. med. 29, 23 *anulo* insculpitur vice gemmae piscis aut -us. ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 6. GREG. M. epist. 1, 66 coronae cum -is. LIB. pontif. p. 53, 12 *al.* *pars machinae hydraulicae*: VITR. 10, 8, 1. 5. b *nomen sideris*: CIC. Arat. 92 magni curvus Capricorni corpora propter -us iacet. 99. 382 nat. deor. 2, 113. VARRO rust. 2, 5, 13 a -i exortu. OV. fast. 1, 457 -n clarum super aequora sidus tollitur. 2, 79 caelatum stellis -a. 2, 117. 6, 471. 720. MANIL. 1, 346 de ponto surgit -us ad astra, oceani caelique decus, per utrumque sacratus. 5, 25. 416. 713. VITR. 9, 4, 3 Capricorni supra in altitudinem Aquila et -us. 9, 4, 5. GERM. 321 -n. 613 -us. 691 -us.

Colvm. 11, 2, 5 iii kal. Febr. -us incipit occidere. 11, 2, 45 iiii id. Iun. -us vesperc exoritur (Plin. nat. 18, 255). 11, 2, 57 id. Aug. -i occasus tempestatem significat (*cf.* Plin. nat. 18, 309. 311). 11, 2, 94 vi kal. Ian. -us incipit oriri mane. Plin. nat. 8, 177 a -i exortu a. d. pridie non. Ian. (18, 234). 18, 235 ad vi id. Ian. eiusdem -i vespertino occasu continui dies hiemant. Avien. Arat. 700. 1117. 1260 Hyg. astr. 2 praef. p. 29, 12. 2, 17. 4, 12.

deriv.: delphinulus. *graec.*: delphinion. *comp. graec.*: δελφινερώμενος puer (Gell. 6 [7], 8, 6) *i. a delphine amatus.*

delphīs *v.* delphinus.

delta *indecl. n.* (-a, -ae *f.*), δέλτα, *littera Graecorum quarta* (*cf.* Gloss. III 514, 5 -a quattuor). *indeclinabile esse testatur* Ars Bern. gramm. suppl. 93, 12 (*cf.* Prisc. gramm. III 443, 21); *genet.* -ae *admittit eadem* 93, 13; *legitur* Avson. 348, 14 Schol. Germ. Sang. p. 144, 23 Cassiod. in psalm. praef. 4 p. 15[B]. Mela 2, 115 *Sicilia* graecae litterae imaginem quae -a dicitur efficit. Avson. 128, 4 -a litteram. 348, 14 non formam, at vocem -ae gero Romuleum d. Schol. Germ. Sang. p. 144, 23 signum quod Graeci ob similitudinem -ae litterae deltoton, Latini ob proprietatem formae triangulum vocant. Mart. Cap. 6, 675 -a litterae figuram. Boeth. mus. 4, 3 p. 311, 7. 9. Cassiod. in psalm. praef. 4 p. 15[B] psalterium est ... in modum -ae litterae formati ligni sonora concavitas. Pallad. hist. mon. I 19 p. 296[C]. *graece*: Ter. Mavr. 264. 888. *cf. nom. propr.*

deriv. graec.: deltoton. *comp. graec.*: deltoides.

delticus litteratus, doctor est litteratus. doctus Gloss. *a δέλτος?*

deltoīdēs, δελτοειδής. *i. q. formam deltae habens*: Ps. Soran. quaest. med. 242 sunt enim quaedam *linteola* quae vocantur -es id est quae de minutissimis linteolis fiunt.

deltōton *n.*, δελτωτόν. *gen. graec.* -ou *v. l. 38; abl.* -ō *v. l. 35.* *nomen sideris*: Cic. Arat. 5 prope conspicies parvum sub pectore clarae Andromedae signum, -on dicere Grai quod soliti, simili quia forma littera claret. Manil. 1, 353. 5, 714. Germ. 235 -on . . . donum hoc spectabile Nili divitibus generatum undis (*cf.* Comment. Lucan. 8, 852 in eiusdem -o est Aegypti insula Syene). 239 Anth. 679, 4. 761, 12 Hyg. astr. 2 praef. p. 29, 13. 2, 19. 3, 18 Schol. Germ. Sang. p. 144, 23 *supra l. 18.* Mart. Cap. 8, 832 ultimum -ou angulum. 8, 838. 843.

dēlūbrico, -āre *a* de *et* lubricare. *i. q. defluere*: Evstath. Bas. hex. 3, 4 p. 893[D] aqua ... ad inferiora -ans. *L.*

✖**dēlūbrum**, -ī *n.* [*orig. inc., nisi derivatum est ab* 1. deluere, lavere, *cf.* pol(l)ubrum, lābrum, *vel iungendum c.* lūstrum, lustrare. *Th.*]. *de etymologia*: Macr. sat. 3, 4, 2 Varro libro octavo rerum divinarum -um ait alios aestimare, in quo praeter aedem sit area assumpta deum causa, ... alios in quo loco dei simulacrum dedicatum sit (*cf.* Gloss. templi locus ubi est simulacrum), et adiecit, sicut locum in quo figerent candelam candelabrum appellatum, ita in quo deum ponerent nominatum -um (*cf.* Serv. auct. Aen. 2, 225). Cinc. frg. Serv. Aen. 2, 225 -um esse locum ante templum, ubi aqua currit, a deluendo (*cf.* Serv. Aen. 4, 56 Isid. diff. 1, 407 orig. 15, 4, 9). Pavl. Fest. p. 73 -um dicebant fustem delibratum, hoc est decorticatum, quem venerabantur pro deo (*cf.* Serv. auct. Aen. 2, 225 Masurius Sabinus -um effigies, a delibratione corticis *eqs.* 4, 56 Ps. Ascon. div. in Caec. p. 101). Serv. Aen. 2, 225 -um dicitur, quod uno tecto plura complectitur numina, quia uno tecto diluitur (4, 56 -um . . . propter tectum coniunctum, quia una opera abluitur. *cf.* Ps. Ascon. div. in Caec. p. 101 aedium sub uno tecto a diluvio pluviae munitarum). Serv. auct. Aen. 2, 225 -um templum dicunt ab eo quod nulli iunctum aedificio pluvia diluatur. Diff. gramm. VII 523 -um in quo homines pericula sua deluunt. Diff. Suet. 312 -um est quod deo debitum luitur. Isid. diff. 1, 407 -a *sunt* templa fontes habentia ad purificandos et abluendos fideles. *cf.* orig. 15, 4, 9 Schol. Cic. Gron. p. 382. Gloss. -a dicuntur templa, nihilominus et simulacra ab eo quod dolantur (*cf.* Schol. Cic. Gron. p. 382). quia in ingressu lacus aquae fiebant, ubi se sacerdotes ... purificabant, et a dilueudo ... -a dicta sunt. *de formis*: Gloss. dilubrum. dilubra *trad.* Lvcr. 6, 417. *de notione: distinguitur inter* -um *et* templum: Prob. app. gramm. IV 202 inter templa et -a hoc interest quod templa, ubi simulacra siut, designat, -a vero aream cum porticibus demonstrat. Isid. diff. 1, 407 (*v. l. 61*) prius haec loca altaria non habebant, ut tantum -a essent, non templa. Diff. Suet. 312 (*v. l. 61*) templum quod contemplatis aedibus intramus. Pavl. Fest. p. 103 hanula parva -a, quasi fanula. *paganorum tantum templa* -a *dicit* Greg. Tvr. (*ex. gr.*: Franc. 1, 32 Iul. 5), *cf.* Gloss. templum idolorum, ara idolorum, quicquid in idolum colitur. Gloss. templum, simulacrum vel timphanum, pulvinus (*vel* pulvinar); -a fana, statuae, sacrificia. ἀνάθημα, ἀφίδρυμα, ἵδρυμα, καθίδρυμα, ξόανον. *legitur apud* Plavt. Acc. Cic. (or. philos.) Lvcr. Varron. Sall. Verg. Hor. Ov. Liv. Val. Max. Sen. trag. Melam Lvcan. Petron. Plin. nat. Val. Fl. Sil. Stat. Ivv. Tac. Plin. Svet. Flor. Fronton. Apvl. *al.*

sacrarium aliquod, templum: Plavt. Poen. 175 (*loco corrupto*) -um qui hodie ornatum eo visere venit. Cic. div. in Caec. 19 Sicilia ... diceret: quod auri ... in meis ... -is fuit. Balb. 39 quorum moenia, -a ... maiores nostri imperii ... terminos esse voluerunt. rep. 1, 41 eius modi coniunctionem tectorum ... urbem appellaverunt -is distinctam. leg. 2, 19 carum laudum -a sunto, ne uncula vitiorum. Lvcr. 5, 1201 pandere palmas ante deum -a. Sall. Catil. 11, 6 -a spoliare. 12, 4 -a deorum pietate, domos suas gloria decorabant. Corp. I 1291 (= IX 4321, *Amiterni*) itus actusque est in hoce -um Feroniai. Verg. Aen. 4, 66 quid vota furentem, quid -a iuvant? Hor. carm. 3, 5, 19. Ov. epist. 12, 69 -a Dianae. trist. 4, 2, 55 -a faventia votis. Liv. 1, 38, 2 deditisne ... urbem ... terminos, -a, utensilia, divina humanaque omnia in meam ... condicionem? (*cf.* 7, 31, 4). 6, 16, 2 dextra qua Gallos fudi a -is vestris. Petron. 133. Plin. nat. 36, 179 columnarum altitudinis tertia pars latitudinum -i. Stat. Theb. 5, 174 superum -a. Lact. inst. 1, 11, 5 Hier. epist. 18[A], 1, 2. 40, 2, 2 -is idoli (*cf.* Vvlg. Is. 65, 4 idolorum). c. Lucif. 6 trinitatis -um. Avg. civ. 6, 7 statuae -orum. 7, 33 in quibusdam theatrorum fabulis vel -orum mysteriis. Drac. Romul. 8, 488 -a petens intravit ad aras. 10, 301 -a tacent, sacraria maerent. *templa divorum*: Plin. nat. 35, 91 in -o patris Caesaris. 36, 26. Tac. ann. 4, 37 Hispania . . . -um Tiberio . . . extrueret. Drac. Orest. 649 -a ducum (*v. l.* deum). *in imagine*: Hil. hymn. ad fil. 28 sanctum puri corporis -um servet spiritus. Vvlg. Is. 13, 22 in -is voluptatis. Clavd. 22, 31 Fides ... corde tuo -a *tenens.* 28, 74 fulgentia ... trabeatus adit -a senatus (*i. curiam*).

iuxta posita: a r a: Acc. trag. 593 -a caelitum, arae, sanctitudines. Cic. nat. deor. 3, 46 aras -aque. *cf.* Ov. met. 13, 589 -a diesque des mihi sacrificos caliturasque ignibus aras. Liv. 8, 33, 21. 26, 13, 13 arae, foci, deum -a. Sen. Ag. 392[a] -a et aras caelitum. Octavia 756. Cod. Theod. 9, 16, 2 (*a. 319*) adite aras publicas atque -a. s a c r u m: Cic. Font. 49 cum ... sacris -isque bella gesserunt. Rvt. Lvp. 2, 6 obsecrare ⟨pro⟩ sacris ac -is. Avg. civ. 7, 23 coluntur aris suis, -is suis, sacris, simulacris. t e m p l u m: Cic. Catil. 3, 2 templis, -is . . . subiectos ignes. *cf.* 3, 22 templis atque -is. 4, 2. 18 Sull. 19 dom. 119. 144 Flacc. 1 nat. deor. 1, 14. 3, 94. Lex Vrson. (Corp. II 5439) 128, 14 fana, templa, -a (*cf.* Cod. Theod. 16, 10, 25 [*a. 475*]). Liv. 9, 9, 5 urbem, templa, -a, fines. Tac. hist. 3, 82. Fronto p. 8 N. templa, fana, -a (*cf.* p. 66 nullus angulus fuit, ubi -um aut fanum aut templum non sit). Min. Fel. 7. Arnob. nat. 6, 3 -is aut templorum constructionibus eum honoramus? Firm. err. 26 parabas tibi ... templa, et -a faciebas. Mar. Victorin. defin. p. 22, 9 Qverol. p. 31, 7. Amm. 17, 4, 12 *obeliscus* fixus intra ambitiosi templi -a. 31, 2, 23 Ps. Apvl. Ascl. 24. Clavd. carm. min. 29, 34 Mavors . . . et Venus ... aurati -a *tenent* communia templi. Avg. civ. 8, 26. Cic. Rab. perd. 30 pro patriis f a n i s atque -is propugnandum. Fronto *l. 35.* Lvcr. 5, 308 -a deum s i m u l a c r a q u e. Plin. nat. 34, 34 fictilia deorum simulacra in -is dicata. Plin. nat. 6, 186 -um Hammonis est ibi religiosum et toto tractu s a c e l l a. *distinguitur ab eo quod est* aedes dei: Sacr. Arg. Varro ling. 5, 52 apud aedem dei [de] Fidi in -o ubi aeditumus habere solet. Varro frg. Non. p. 494 haec aedis ... multis annis post factast. namque Numae regis temporibus -a parva facta. Plin. nat. 33, 16 ex Capitolinae aedis incendio ceterisque omnibus -is.

iuncturae: accedit genetivus: caelitum: Acc. trag. 593. deorum: Cic. Catil. 4, 18 Vatin. 10 Sall. Catil. 12, 4 Hor. sat. 1, 6, 35. deum: Lvcr. 2, 352. 5, 1201 Verg. Aen. 2, 248 Liv. 7, 31, 4 Val. Max. 1, 6, 12 Petron. frg. 30 Sil. 14, 643. *verbales* (*imprimis verba dedicandi et venerandi*): adire: Lvcr. 6, 75 Verg. Aen. 4, 56. *l. 28* colere: Cic. Arch. 27 Sil. 4, 819. condere: Mela 2, 119. consecrare: Cic. Verr. 1, 14 sanctissimis religionibus. rep. 3, 14 -a magnifica humanis consecrata simulacris. nat. deor. 3, 88 Liv. 31, 30, 6. constituere: Apvl. apol. 65. dedicare: Cic. Arch. 19 nat. deor. 3, 52 Min. Fel. 7. dicare: Plin. nat. 7, 97 Paneg. 12, 21. extruere: *l. 19.* facere: Ov. fast. 4, 351. honorare: Sil. 12, 340. incohare: Cic. dom. 132 novum -um. petere: Sen. Oed. 199 Octavia 756. *l. 16.* piare: Sil. 4, 819. suscitare: Lvcr. 5, 1166. tenere: Lvcan. 2, 29. venerari: Cic. phil. frg. IX 11. *epitheta*: altum: Verg. georg. 4, 541 Stat. Theb. 5, 174. celsum: Acc. trag. 527. commune: Cic. leg. 2, 45. decorum: Lvcr. 2, 352. novum: Cic. dom. 132. religiosum: Cic. div. in Caec. 3 Plin. nat. 6, 186 Gell. 4, 9, 4 Amm. 22, 8, 5. sacrum: Ivv. 5, 13, 107. sanctum: Lvcr. 6, 417. *Jachmann.*

dēlūcido *v.* dilucido.

dēluctātio, -ōnis *f. a* deluctari. *i. q. debellatio*: Mart. Cap. 5, 436 quae (*loquitur Rhetorica*) semper in foro ... accusaverim ... et viribus gloriam -is annixa mihi de discriminum fatis promeriti eventus praeconia compararim.

dēlucto(r), -āvī (-ātus sum), -āre (-ārī) *a* de *et* luctari. *i. q. luctando debellare*: Plavt. Persa 4 cum Antaeo -ari. Trin. 839 quibus (cum hisce *Non.*) aerumnis -vi (*cf.* Non. p. 468 -vi pro -atus sum).

dēlūculum *v.* diluculum.

dēlūdifico(r), -āvī (-ātus sum), -āre (-ārī) [*cf. c.* ludificare *et c.* deludere. *Th.*]. *i. q. ludibrio habere*: Plavt. Most. 1033 -atust me hodie indignis modis. 1035 -atust me hodie in perpetuom modum. Rud. 147 -vit me illic homo indignis modis.

✖**dēlūdo**, -sī, -sum, -ere *a* de *et* ludere. Idiom. cas. gramm. IV 571, 17 -o et inludo vanum et vano (*cf. p. 473, 57*) ἐμπαίζω τῷ μα-

ταίω. GLOSS. διαπαίζω. καταπαίζω. -sit circumvenit. *legitur inde a* PLAVTO. [PLAVT. Persa 805 -e *coni. Langen pro* elude, OV. epist. 4, 56 -sit *Markland pro* dilexit, SEN. rem. fort. 1, 3 -as *v. l. pro* eludas.]

1 *transitive i. q. ludibrio habere, fallere, decipere*: a *aliquem*: PLAVT. Amph. 295 -am ego illum. 694 te ut -am contra lusorem meum. 980 volo -i (diludi *codd.*) illum. 997*sq.* 1097 Asin. 527 illos qui dant eos derides; qui -unt, deperis. 646. 677. 679. 711. 731 satis iam -sum censeo. Aul. 819. Bacch. 506 -ret (*A*, derideat *cett.*). Cas. 560 ut eum ludificem vicissim, postquam hunc -si alterum. Cist. 217 Persa 811. Pseud. 691 nunc ego hac epistula tres -am (ludam *A*). ARGVM. Plaut. Amph. 1, 7 Trin. 8. TER. Andr. 203 ubivis facilius passus sim quam in hac re me -ier. 583 dolis me. CIC. S. Rosc. 26 leg. agr. 2, 79. HOR. sat. 2, 5 corvum -et hiantem. PROP. 2, 15, 31 terra prius falso partu -et arantes. OV. am. 2, 19, 33 amantem. met. 3, 366. PHAEDR. 5, 6, 7 quem spes -sit (SEN. epist. 74, 9 invadendique aliquos spes vana -sit). SEN. dial. 3, 2, 5. 11, 17, 2 qui -sus et voluptatibus aut occupationibus abductus est. SCRIB. LARG. 100 ab incubone -i. 231. VAL. FL. 6, 240. FRONTIN. strat. 1, 5, 22 imagine vana -so hoste. CARM. epigr. 434, 14. CORP. VI 18086, 8 -sit fratrem patris (*ibid.* derisor aviae, *sc. praemature mortuus*). ITALA Marc. 15, 31 (cod. n) -entes . . . diccbant (ἐμπαίζοντες, VVLG. illudentes). LACT. inst. 1, 11, 17 *al.* DON. Ter. Ad. 5, 40 optimum quemque falli atque -i. HIER. epist. 22, 30, 6 VVLG. II par. 32, 15. prov. 3, 34 ipse -et illusores. AVG. serm. ed. Mai 158, 6 ne vos numeri quasi -ant et caliginem intellectus vobis afferant. COMM. instr. 1, 17, 1. AVIAN. fab. 42, 1 lupum melior cursu -erat haedus (*i. effugerat, cf. l. 43sq.*). *adde*: GLOSS. V 498, 38 emuncto deriso -so. *nota i. q. corrumpere*: COMM. instr. 1, 5, 3 *Iuppiter* nobilium uxores sororesque -sit. PASS. Petr. Andr. 5 Dionysia quae fuerat iuvenibus tradita -enda (*cf.* 3 corrumpere). b *aliquid*: VERG. Aen. 6, 344 hoc uno responso animum -sit Apollo (SEN. epist. 76, 17). 10, 641 sopitos -unt somnia sensus (AVG. civ. 10, 11 c. Iul. 4, 2, 10). OV. met. 8, 826 exercetque cibo -sum (desuetum *N*) guttur inani *Erysicthon in somniis*. VAL. MAX. 1, 8 ext. 8 quasi -sa sacrarum sortium fide. PHAEDR. 3, 18, 15 -sa ne spes ad querelam recidat. SEN. Herc. O. 944 meamque fallax unda -at sitim. TERT. spect. 10 disciplinam superstitione -sit. PS. CATO dist. 1, 26 ars -itur arte. HIER. in Dan. 2, 20 p. 629 daemoniacis artibus terrena -unt. VVLG. gen. 31, 35 sic -sa sollicitudo quaerentis est. CLAVD. 20, 94. 22, 398 amorem. rapt. Pros. 1, 98 vanas tonitru -imus auras. CYPR. GALL. lev. 69 somnos hominum quia saepe voluptas per noctem -it iners. ENNOD. carm. 1, 9, 16 errantes visus -sit imago. *i. q. irritum facere, evitare* (*cf. l. 27*): OV. hal. 26 dolos saltu -it inultus *piscis*. LACT. inst. 5, 17, 33 *animalia* insidias aliorum vario genere -unt. COD. Theod. 9, 24, 1, 1 (*a. 320*) parentum saepe custodiae nutricum fabulis . . . -untur. HIER. chron. a. Abr. 2376 exilii iustissimam causam subita fidei mutatione -sit (COD. Iust. 3, 2, 3, 1). PS. MATTH. euang. 31, 3 potest ignem extinguere et alia -ere tormenta (PASS. Quirin. 4). COD. Iust. 1, 51, 14, 3 anteriores leges. 2, 58, 2, 4 ne . . . ex praedicta dissimilatione nostram sanctionem -ant. 3, 29, 1 inofficiosi querelam. IORD. Get. 374 machinas . . . igne consumptas . . . -it. *c. abl., i. q. destituere:* PETRON. 135 vers. nec iam calcato radiabat marmore terra muneribus -sa suis. *i. q. ludendo fingere*: FVLG. myth. praef. p. 3, 19 fabulam . . . somniali figmento -sam. SERM. Corp. Vind. 21 p. 334, 11 somnia lubrico sensuum errore -sa.

2 *intransitive*: a *i. q. illudere, c. dat.* (*v. p. 472, 84, cf. absolute supra l. 22*): ITALA exod. 10, 2 (Monac.) ut narretis . . ., quanta -erim Aegyptis (ἐμπέπαιχα, VVLG. quotiens contriverim). ENNOD. epist. 2, 4 p. 43, 18 nescis alicui blanda verborum fucatione -ere. b *i. q. ludum finire*: VARRO frg. Plin. nat. 36, 203 gladiatores, cum -erunt, hac iuvari potione.

deriv.: delusio, delusor, delusorie. [dolus . . . ab eo quod -at ISID. orig. 5, 26, 7. *cf.* 10, 76.]

dēlumbis, -e [*a* de *et* lumbus, *cf.* delumbare. *Th.*]. *i. q. elumbis, imbecillus, proprie et in imag.*: VARRO Men. 274 -is pennis (delune bipennis *codd.*) ut levis passerculus. PERS. 1, 104 summā -e salivā hoc natat in labris. PLIN. nat. 10, 103 praegravem aut -em sese simulans *perdix*. DIOM. gramm. I 472, 6 structura qnae vel -is vel fluxa vel mollis dicitur (*cf.* SIDON. epist. 8, 16, 2 dictio exossis, tenera, -is). HIER. epist. 22, 29, 6 non -em matronarum salivam delicata sceteris. MAR. VICTORIN. gramm. VI 81, 9 (= RVFIN. gramm. VI 558, 2) *metrum iambicum* -e et claudum (*de choliambo, opp.* rectum et integrum).

dēlumbo, -ātus, -āre [*a* de *et* lumbus, *cf.* delumbis. *Th.*]. *i. q. frangere, debilitare*: CIC. orat. 231 nec minutos numeros sequens concidat -etque sententias. SEN. contr. 10, 4, 2 alium distorquet, alium -at. PLIN. nat. 19, 109 ut -atae *radices* alant neque distrahant. 28, 36 -ata quadrupede. NOT. Tir. 79, 41 dilumbatus. *t. t. archit. de fornice:* VITR. 6, 3, 9 curva lacunaria ad circinum -ata. *nota intrans. i. q. delumbem fieri*: COMM. instr. 1, 16, 4 Venerem, cui (*sc. servientes*) coniuges vestrae -ant.

dēlūmentum, -ī *n.* [*ab* 1. deluere. *Th.*]. *i. q. purgatorium*: GLOSS. II 592, 1 sapo -um quo sordes abluuntur. -um thuachl. đhuehl (*anglosax.*).

1. dēluo, -ī, -ere [*a* de *et* lavere, lavare, *cf.* delavare. *Th.*]. GLOSS. ἀποκλύζω. καταπλύνω. -it lavit. *cf.* IV 329, 32 deruit eluit. *v. etiam* deleo *et* diluo. *i. q. delavare, proprie et in imag.* (*cf.* AGROEC gramm. VII 115, 11 -it purgat, diluit temperat [= ISID. diff. 1, 148 DIFF. ed. Beck p. 53, 33]): GELL. 15, 2, 8 ut . . . si quid in eo frigidae tristitiae vel torpentis verecundiae fuerit -amus. APVL. met. 8, 18 cruorem praeterfluentis aquae rore -ere. SERV. Aen. 2, 225 delubrum . . . ubi aqua currit, a -endo (*trad.* dil-. *sim. v. sub* delubrum). FVLG. myth. praef. p. 12, 19 eius -endis (*trad.* dil-) vulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sufficiant. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 105. 118 eorum . . . dicta defendere atque -ere *eqs.* LEO M. epist. 135, 3 illam autem culpam . . . efficacius . . . tua claritas -isset. AVELL. p. 546, 16 praecedentia -e per futura. ENNOD. opusc. 1 p. 274, 2 qui (*fluvius*) . . . sordes Italiae -isti (*cf.* INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26 v. 23 ut geminas dilueret cultu proprio sordes). 10, 6 p. 421 aquae -unt peccata telluris. carm. 2, 136, 2.

deriv.: delubrum (*v. l. 8*), delumentum, delutio, delutor, deluvium.

2. dēluo, -ere [*a* de *et* luere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 73 -it solvit, a graeco διαλύειν.

dēlūsio, -ōnis *f. a* deludere. *i. q. illusio, ludificatio*: ARNOB. nat. 4, 1 vestrorum [de] numinum -e⟨m⟩ spectans. AVELL. p. 19, 31 in eorum se dominium -emque tradiderunt. FVLG. Virg. cont. p. 98, 8 inertis somnii ventosa -o. SCHOL. Ter. p. 122, 26. 142, 14 DIONYS. EXIG. inv. ap. Ioh. p. 419D. *t. t. rhet.*: SCHEM. dian. 34 διασυρμός est -o (elusio *Halm*) vel detract⟨at⟩io.

dēlūsor, -ōris *m. a* deludere. GLOSS. διαπαίκτης. *is qui deludit*: HIER. tract. in psalm. I p. 4, 8 pro pestilentibus (VVLG. psalm. 1, 1 pestilentiae, λοιμῶν) in hebraeo '-es' habet, quod scil. omnes discipulos perversus doctor illudat. CASSIOD. in iud. 1, 17.

dēlūsōriē *adv. a* delusor. OP. imperf. in Matth. 29 p. 783 *diabolus* -e non bonum facit, sed malum, id est non adversum se agit, sed pro se.

dēlūstrātor, -ōris *m. a* delustrare. *is qui delustrat*: DOCTR. apost. 3, 4 noli esse mathematicus neque -r (περικαθαίρων), quae res ducunt ad vanam superstitionem.

dēlūstro, -āre *a* de *et* lustrare. *i. q. delavare*: PS. APVL. herb. 84, 5 si qui malevolus devotaverit hominem, herba asparagi agrestis radice sicca cum aqua -bis eum et resolutus erit.

dēlūtio, -ōnis *f. a* 1. deluere. *i. q. purgamentum*: GREG. TVR. glor. conf. 35 eraso pulvere (*ex sepulcro*), hausta -e extemplo consequitur sospitatem. *huc pertinet*: FVLG. aet. mund. p. 136, 20 aquā fit genuini peccati -o (dil- *trad.*).

dēluto, -āre [*a* de *et* lŭtum, *cf.* lutare. *Th.*]. *i. q. expurgare*: CATO agr. 128 habitationem -are. *ibid. iterum. dub.*: DICT. 3, 24 p. 67, 4 Meist.

dēlūtor, -ōris *m. a* 1. deluere. *is qui deluit*: FVLG. aet. mund. p. 172, 28 baptismatis -es (*T*, dil- *al.*) *apostolos.*

dēluvium, -ī *n. cf. c.* 1. delnere. VIRG. gramm. epit. 5 p. 40, 13 diluvium inundatio immoderata aqnae, -um sanctificatio est.

dēmacto, -āvī, -ātus, -āre *a* de *et* mactare. *i. q. vexare*: HIL. op. hist. frg. 3, 19 sapientissimos presbyteros dei . . . -verunt. CONC. Rom. a. 501 p. 423, 5.

dēmadēsco, -ere *a* de *et* madescere. *i. q. madescere desinere, siccescere*: SCRIB. LARG. 73 haec . . . eodem vase coquuntur, donec -ant. PS. THEOD. PRISC. add. p. 335, 21 herbam . . . coques et imprimes, ut -as.

dēmagis *adv. a* de *et* magis. PAVL. FEST. p. 71 -s pro minus (*vid. leg.* nimis) dicebant. NON. p. 98 -s valde magis (GLOSS.). GLOSS. σφοδρῶς. vehementer. vehimens (*sic*). LVCIL. 528 hos ventos . . . novisse aiebat solos: ⟨sed⟩ -s istos . . . nec nosse nec esse putare. *cf. Bücheler, Rhein. Mus. 37, 523.* [*hisp.* demas. *M.-L.*]

dēmanco, -ātus, -āre *a* de *et* mancus. *i. q. truncare*: GREG. TVR. Franc. 7, 15 caesos expoliatosque ac -atos reliquit. *L.*

dēmandātio, -ōnis *f. a* demandare. *i. q. commendatio*: TERT. resurr. 48 p. 98, 26 in dominicae mortis et resurrectionis -e (*quae est in epistula ad Corinthios*). *cf.* GLOSS. II 576, 39 demendatio commendando (commendatio *b, Löwe*). *i. mandatum, iussum*: ALC. AVIT. epist. 87 p. 97, 11 terminos praescriptae -is excedere. LEX Burg. lib. const. 86, 2 -o eius non valeat.

dēmando, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* mandare. TAB. devot. Audollent 268, 2 demado. GLOSS. παρακατατίθημι. *legitur inde a* CAECIL. *et* LIV. *part. pro subst. v. infra l. 77.* *res est subiectum p. 475, 45.* [*it.* domandare, *francog.* demander, *hisp.* demandar. *M.-L.*]

1 *committere, tradere, corporaliter*: a *personam*: CAECIL. com. tit. -ati. LIV. 5, 27, 1 simul . . . plures pueri . . . unius curae -bantur. SVET. Tib. 6, 2 Lacedaemoniis publice . . . -atus *Tiberius*. Otho 3, 1 Poppaeam . . . abductam marito, -atamque interim sibi. TERT. praescr. 22 quem loco suo filium Mariae -vit. ITALA Ier. 41, 10 (Wirc.) filias regis, quas -erat praefectus Galadiae (παρακατέθετο, VVLG. commendaverat). CARM. epigr. 113 (*duobus titulis fere gemellis*) prudens -at nat⟨os⟩ parentibus. IVST. 2, 12, 16 coniuges liberosque cum . . . rebus abditis insulis. HYG. fab. 117 p. 102, 16

quem -vit in Phocide Strophio. 72 p. 76, 7 Antigonam ad pastores. *inde ad mittendi sensum abiit*: SVET. Cal. 9 ablegari . . . et in proximam civitatem -ari. *c. gerund.*: SVET. Nero 35, 5 mergendum mari . . . servis *illum*. HYG. fab. 119 p. 103, 5. *in imagine*: TAB. devot. Audollent 129 b 1 hunc ego aput vostrum numen -o devoveo desacrifico, uti *eqs.* (*cf. l. 8. 35*). **b** *rem*: PETRON. 61 ⟨quidquid habui⟩ in illius sinum -vi. SVET. Iul. 83, 1 virgini Vestali *testamentum*. TAB. devot. Audollent 295, 14 quorum nomina hic descripta et -ata habetis. *c. dat. rei*: TERT. resurr. 32 p. 70, 20 eorum corporum . . . quae sepulchris -antur. *inde c. acc. nudo abiit ad sensum ponendi*: TERT. cult. fem. 1, 6 fundamentis -andis.

2 *rem incorpoream imperare, curandam tradere* (*plerumque c. dat.*): LIV. 1, 33, 1 -atā curā sacrorum flaminibus (8, 36, 6 curam eorum nominatim . . . praefectis. PS. FRONTIN. strat. 4, 2, 8. SVET. Iul. 76, 3 curam et imperium *illi*. Tib. 51, 2. PAVL. dig. 29, 3, 9 cui -ata sit curatio). SVET. Aug. 10 -atum bellum. Cal. 41, 2 collusori -atā vice sua. Claud. 23, 1 iuris dictionem . . . in perpetuum atque etiam per provincias potestatibus (*syn.* delegare). MARCIAN. dig. 48, 16, 8 nec praesens hanc cognitionem alteri -are potest. HERM. vulg. sim. 9, 26 his (*hominibus*) ergo -atur (*γίνεται*) paenitentia *eqs.* (Pal. demum datur. PS. AVG. quaest. test. I 102, 4 p. 201, 23). PETR. CHRYS. serm. 71 p. 402[C] Christus mandatis suis contraria non -at. INST. Iust. 3, 27, 1 nulli -ata negotiorum suorum administratione. LEX Sal. 44, 1 tres causas. *c. gerund.*: PS. MATTH. euang. 37, 1 illi faciendum grabatum. *de scriptore i. q. rem consideratione dignam menti alicuius commendare*: TERT. pudic. 4 -ata paenitentiae distinctione (57 p. 117, 12). adv. Marc. 3, 5 p. 381, 26 scripturarum formam et . . . naturam. 3, 8 p. 389, 25 mors Christi negatur, quam tam impresse apostolus -at. resurr. 21 p. 54, 2 quod et supra -vimus. *c. enunt. interrog.*: TERT. adv. Val. 6 p. 182, 22 quomodo iis (*libris*) usuri sumus (simus *P vulg.*).

3 *fere i. q. mandare, imperare: sequitur* ut: *c. dat.*: GAIVS dig. 45, 1, 141, 5 ac -asset promissor . . . suo dispensatori, ut daret, stipulator autem suo, ut acciperet. LIB. iubil. 15, 28. TAB. devot. Audollent 292[b], 2 adiuro te . . . et -o tibi . . . ex (h)oc momento, ut crucietur *illa*. 300[b], 1 -o tibi, ut ac⟨c⟩eptu⟨m h⟩abeas . . . ⟨de⟩mando, ut facias illum *eqs. et saepius* TAB. devot. LEX Burg. lib. const. 86, 2 de withimon . . . si -verit pater, ut. ACT. Petr. 6 -ans quaecumque in navi erant, ut venirent. *seq. infin.*: TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 1 vivere . . . illi . . . praestiterat, . . . recte . . . vivere -arat. PS. AMBR. serm. Sess. 1, 3 VITAE patr. 5, 15, 37 GREG. TVR. Franc. 2, 32 *opp.* implere. *seq. enunt. interrog.*: PS. AMBR. serm. Sess. 2, 1 quid de distracto fieret, -vit fides. *seq. oratio directa*: LIB. iubil. 21, 1 -vit illi . . . dicens *eqs.* *nota c. acc. personae*: TERT. pudic. 19 in quo (*i. qua in re*) nos sensus ad admonitionem castimoniae -at.

syn.: delego, desacrifico, devoveo, mando. *opp.*: impleo, nego, praesto. *Bögel.*

dēmandūco corrodo GLOSS. *a* de *et* manducare.

dēmānc *adv. a* de *et* mane. *i. q. valde mane*: VVLG. Ier. 35, 14 -e consurgens. [*falso huc trahuntur*: VVLG. Ruth 2, 7 de mane usque nunc. II reg. 24, 15 de mane usque ad tempus constitutum. *sim. saepe.* AVG. conf. 11, 23, 30 de mane in mane.] [*it.* domani, *francog.* demain. *M.-L.*]

dēmaneo, -sī, -ēre *a* de *et* manere. NOT. Tir. 30, 47[a] -et. -sit.

dēmāno, -āvī, -āre *a* de *et* manare. GLOSS. -verint *καταδρόμωσιν*. *i. q. deflucre, proprie et in imag.* (*de origine*): CATVLL. 51, 10 tenuis sub artus flamma -at. DECL. in Catil. 33 fontem . . . unde illi -visse vis ista . . . facillime intellegenda sit. 96 quantam vim libidinis per civium cubicula -uram. 115. GELL. 17, 11, 1 potum dixit defluere ad pulmonem eoque satis humectato -are per eum . . . et confluere inde in vesicam. CHALC. transl. p. 45[C] intimum . . . corporis ignem . . . per oculos fluere ac -are (*δεῖν*). comm. 1 ex ea disciplina . . . -et assertio. 35. 98 pluvias ex caelo . . . -are. 128. 179 AMBR. Cain et Ab. 1, 1, 4 in Luc. 3, 41 HIER. Didym. spir. 4. AVG. dial. 10 uno tamen quasi fonte -ant (dim- *traditur*). MACR. gramm. V 635, 1 graeco ex fonte. MART. CAP. 5, 466.

dēmarcēsco, -ere *a* de *et* marcescere. *i. q. marcescere*: HIER. tract. in psalm. I p. 108, 22 *herba* ad vesperam quasi -it et decidit.

dēmarchia, -ae *f.*, *δημαρχία*. *munus demarchi*: CORP. X 1478 (*Neapoli*) honore -ae perfunctus. 1492.

dēmarchisās, *δημαρχίσας*. *i. q. demarchia functus*: CORP. X 1491 (*Neapoli*) C. Herbacio Maec. Romano -anti.

dēmarchus, -ī *m.*, *δήμαρχος*. *magistratus apud Graecos*: PLAVT. Curc. 286 nec strategus nec tyrannus quisquam, nec agoranomus nec -us nec comarchus *eqs.* Poen. 1060 -o item ipse fuit adoptaticius. SPART. Hadr. 19, 1 apud Neapolim *fuit* -us. *cf.* INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 269 (*Neapoli*) imitabili -o.

dēmātrīco, -ātus, -āre [*a* de *et* matrix. *Th.*]. *i. q. de matrice phlebotomare*: VEG. mulom. 3, 7, 3 admissarii . . . nisi -ati fuerint, caecari saepe dicuntur.

dēmātūro, -āre *a* de *et* maturare. *i. q. maturare*: NOVELL. Maior. 3, 1 ut . . . sibi eligant defensorem factumque -ent.

dēmeāculum, -ī *n.* [*a* demeare. *Th.*]. *i. q. descensio*: APVL. met. 6, 2 illuminarum Proserpinae nuptiarum -a et luminosarum filiae inventionum remeacula.

dēmēio *ἀφουρῶ, ἐξουρῶ* GLOSS. *a* de *et* meiere.

dēmembro, -āvī, -āre *a* de *et* membrum. *i. q. dilaniare*: ITALA III reg. 18, 23 (Lucif. Athan. 1, 17) *bovem* -ent (*μελισάτωσαν*, VVLG. in frusta caedentes). 18, 33 (Lucif. Athan. 1, 17) -vit holocaustum (*ἐμέλισε*, VVLG. divisit per membra). *L.*

dēmendātio *v.* demandatio.

×**dēmēns,** -ntis *adi.* *a* de *et* mens, *cf.* ITALA Luc. 2, 48 (cod. d) de mente facti sunt (*codd. multi* expaverunt; *ἐξεπλάγησαν*, VVLG. admirati sunt). *de transitione ex altero in alterum genus*: PRISC. gramm. III 182, 16 hoc amens, -s. *ablat.* -i: PS. CIC. epist. ad Oct. 6 NEP. Paus. 3, 1. -e: SEN. contr. 2, 3, 7 VLP. dig. 4, 8, 27, 5 PAVL. dig. 5, 2, 13 COD. Iust. 5, 4, 25. PAVL. FEST. p. 159 mente captus dicitur, cum mens ex hominis potestate abit et idem ⟨demens⟩ quod de sua mente decesserit et ⟨amens⟩ quod a mente abierit. PORPH. Hor. serm. 2, 3, 208 qui concipit animo suspiciones falsas et vera non videt, is -s est. ISID. orig. 10, 79 -s idem quod et amens, id est sine mente vel quod deminutionem habeat mentis. diff. 1, 140 -s est cuiusque aetatis, amens et sine mente. DIFF. ed. Beck p. 35, 67 amens a tota mente submotus, -s deminutionem mentis patitur. CLEM. ad Cor. 21 hominibus -bus, qui sunt sine mente. MAXIM. eleg. 4, 230 quotiens -s, quotiens sine mente putabar. GLOSS. *ἀπονενοημένος. ἀνόητος. ἄφρων. ἄνους. ἔκφρων.* infelix. dementicus. sine mente. insanus. -es sine mente. amentes. *legitur inde a* NAEV. PLAVT. ENN. *per totam latinitatem* (*comparat. et superl. inde a* CIC.), *deest ex. gr.*: LVCR. CAES. MANIL. VITR. VELL. PERS. TAC. SVET. FLOR. IVST.; *singulis locis habent*: PLAVT. CATVLL. CELS. PHAEDR. CVRT. COLVM. PETRON. VVLG.; *binis*: TER. LIV. PLIN. uterque SCRIPT. hist. Aug. AVSON.; *ternis*: LVCAN. TERT. AMM.; *frequentant*: CIC. VERG. OV. SEN. uterque SIL. QVINT. [*dubia*: SEN. contr. 2, 3, 3 PETRON. 102.]

i. q. amens, insanus, mente captus, vecors, non integra mente, stultus sim., saepissime substantivi vice fungitur: 1 *de animantibus*: NAEV. *titulum dramatis* 'Dementes' *laudat* DIOM. gramm. I 344, 34. ENN. scaen. 58 Apollo . . . -em invitam ciet. CAECIL. com. 261 stultum aut rerum esse imperitum existumem. cui (*sc. Amori*) in manu sit, quem esse -em velit, quem sapere. PLAVT. Poen. 204 erum. TER. Andr. 469 Haut. 254. AFRAN. com. 40 quod in solum non venit caeco ac -i tibi. COM. pall. inc. 12 -s iste chlamyden disperdit. CIC. Q. Rosc. 19 divitem, timidum, -em, inertem. Catil. 3, 11 Sull. 83 dom. 3. 48. 76 har. resp. 41. 51 Cael. 57 Balb. 43. Pis. 47 ego te non . . . Athamante -iorem putem? Mil. 8 *al.* Marcell. 21 Deiot. 21 Phil. 3, 31 nec ruere -s nec furere desinit *al.* (Att. 4, 3, 2 ille -s ruere, post hunc furorem *eqs.*). rep. 1, 1 homo -s. 3, 27 leg. 1, 45. parad. 27 non stultum . . ., sed -em. nat. deor. 1, 94 summos viros desipere, delirare, -es esse dicebas. Tusc. 3, 71. div. 2, 114 (*praecedit* sanus). off. 1, 83. Att. 9, 10, 6 (*praecedit* inconstans). epist. 5, 12, 6. 11, 7, 2 iudices. ad Brut. 1, 2 (9, 8), 2 latro. epist. frg. V 25 Antonius -s. CATVLL. 63, 89. PS. SALL. in Tull. 7 -es ac furiosos vocas (VLP. dig. 4, 8, 27, 5 TREB. trig. tyr. 22, 1 COD. Iust. 1, 4, 28. 5, 37, 28, 1[a] *al.*). VERG. ecl. 2, 60 quem fugis, ah, -s? (*sic saepe illud Homericum νήπιος, praecipue in allocutione, vertit.* Aen. 4, 562. 6, 172. 590. 9, 557. 725. 10, 812. 11, 399). VERG. Aen. 2, 94. 4, 78. 107. 374. 469. 6, 280 Discordia (VAL. FL. 2, 204 SIL. 9, 288). 9, 574. 11, 276. 601. CIRIS 185 ah -s. HOR. sat. 1, 6, 97 -s iudicio vulgi, sanus fortasse tuo. 1, 10, 74. 2, 3, 133. 135. carm. 1, 37, 7 Capitolio regina -es ruinas . . . parabat (*per hypallagen pro* regina -s). TIB. 1, 5, 20. 1, 9, 78. 3, 19, 17 LYGD. 6, 27 PROP. 1, 8, 1. 2, 18, 23. 2, 30, 1. 2, 32, 18. 3, 3, 15 OV. epist. 1, 71. 6, 131. 20, 72 am. 1, 7, 19. 2, 4, 4. 3, 6, 101. ars 2, 591 -s stulte fecisse fateris. met. 1, 753. 3, 641 quid facis, o -s? quis te furor? 7, 87. 9, 302. 638. 10, 630 fast. 2, 125. Pont. 2, 2, 11 Enceladi -ia castra secuti (*per hypallagen*). 4, 3, 29. 4, 14, 20 trist. 4, 1, 30. 4, 8, 37. 5, 10, 51. 5, 12, 51 GRATT. 9. 319 SEN. contr. 2, 3, 5. 7. 7, 6 (27), 13. 10 praef. 6 -issimi homines. *persaepe.* VAL. MAX. 5, 1, 3 PHAEDR. 4, 4, 11. SEN. Ag. 915 quid, anime -s, refugis? (*metonymice*). 961 Herc. f. 429. Herc. O. 314 quod paras -s scelus (*potest etiam ad 2 referri*). Med. 174 Oed. 103. 893 Phaedr. 1193 Thy. 962 Tro. 768 benef. 4, 36, 3. 5, 10, 1 *al.* dial. 4, 26, 4. 11, 12, 2 *saepe.* nat. 2, 53, 1 -es facit. 2, 59, 9 epist. 30, 6. 49, 8. 67, 4. 70, 3 -issimi putamus. 85, 24 istuc -is alienatique est. *saepe.* OCTAVIA 260 nupta. 662. 866. 963 CVRT. 7, 2, 6 COLVM. 1, 3, 5 LVCAN. 2, 575 heu -s (5, 228 SIL. 2, 180 STAT. Theb. 7, 550). 8, 781 VAL. FL. 3, 63. 4, 556. 5, 656. 7, 12. 128. 433 SIL. 1, 149. 4, 152. 7, 70. 8, 334. 10, 62. 11, 68 vulgi. 11, 96. 236 HOMER. 468 STAT. Theb. 6, 139 MART. 2, 45, 2. 3, 75, 2. 3, 93, 19. 5, 69, 3. 7, 25, 4 *al.* QVINT. inst. 7, 1, 21. 7, 3, 2. 9, 2, 91. 10, 1, 41 decl. 261 p. 71, 19. 270 p. 104, 28 tam durus ac -s. 329 p. 295, 7 -s et sceleratus et furiosus, *persaepe.* IVV. 6, 222. 10, 166. 11, 2. 15, 2 PLIN. epist. 8, 6, 3 paneg. 33. PROC. dig. 31, 48, 1 -is curatori data legata (IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 1 *al.*). IAVOL. dig. 29, 2, 60 pater. IVLIAN. dig. 26, 1, 3, 1 -is heredes. VLP. dig. 21, 1, 10 bacchari solere et quasi -s. 46, 7, 3, 8 PAVL. dig. 5, 2, 13. TERT. nat. 1, 16 Oedipus -issimus. adv. Marc. 4, 11 nega nunc te -issimum. 4, 38 MIN. FEL. 9, 2. PORPH. Hor. carm. 1, 37, 11/12 fortunae successu -s et inconsulta. epist. 2, 2, 131. ars 300 -es sanantur. ANTH. 431, 1 PANEG. 9, 7. SPART. Carac. 5, 6 stultus et -s. ARNOB. nat. 4, 34 -s ac nescius.

Avr. Vict. Caes. 41, 11 specie regni -s. Avson. 290, 12. 310, 3. Amm. 16, 11, 12 vanus . . . et -s. 22, 4, 4. 25, 2, 5 profanus . . . et -s. Clavd. Don. Aen. 5, 465 Vvlg. II Macc. 15, 33 Clavd. 5, 504. 7, 186 -s . . . Ambitus (*res personata*). 17, 161. 18, 283. 21, 347. Avg. civ. 8, 15 si -issimum est (*superlat. adamat, ex. gr.*: 12, 19 -issimus. epist. 55, 12 in psalm. 90 serm. 1, 1 bapt. 1, 12, 18 c. Parm. 1, 9, 15). Physiogn. 74 in pueros -es sunt. Praedest. 1, 46 p. 603[B] -es accusant. Drac. satisf. 27 Orest. 927 Evgen. praef. carm. 19. Cassiod. in psalm. praef. 17 -s Arius (138, 5 -issimus Arianus). 23 -issimos . . . alloquitur. Cypr. Gall. gen. 646 Mvtian. Chrysost. hom. 8, 2. 23, 3 insanissimi et -es facti sumus. Carm. c. pag. 78. 89.

2 *de rebus plerumque incorporeis, saepe etiam quasi personatis*: Enn. ann. 203 quo vobis mentes . . . -es sese flexere viai (*nota oxymoron*). Sisenna hist. 114 audaciam. Cic. dom. 76 quid te aut fieri aut fingi -ius potest (*sic pron. neutr. cum comparat.*: Rab. Post. 24 fieri nihil posse -ius. Phil. 2, 20 off. 2, 24 Sen. dial. 4, 26, 3 nat. 6, 2, 6 epist. 41, 6. 74, 33 *al.* Avg. gen. ad litt. 5, 22 p. 166, 25). Cic. har. resp. 55 plenus . . . -issimae temeritatis (Ps. Ambr. laps. virg. 9, 39). Phil. 2, 53 -issimi consilii et facti (Liv. 28, 28, 8 viam consilii scelerati, sed non ad ultimum -is exequi volo. Sen. suas. 2, 3). Ps. Cic. epist. ad Oct. 6 exacta -ique aetate. Nep. Paus. 3, 1 non stolida, sed -i ratione. Hor. carm. 3, 19, 23 audiat . . . -em strepitum. Tib. 1, 10, 56 flet sibi -es tam valuisse manus (Ov. trist. 4, 1, 101). Prop. 1, 13, 20 tantus erat -s . . . furor (Sen. Med. 930 Merob. poet. 2, 96). 3, 8, 15 somnia. Liv. 44, 10, 4 tam -is imperii conscius. Sen. contr. 2, 1, 12 delicias -is luxuriae. Val. Max. 1, 8 ext. 8 animi (Sen. Phaedr. 202). 3, 7, 8 -issima actione. 7, 8, 2 vita Tuditani -s. 9, 12 ext. 10 facti. Cels. 3, 18 hilaritas. Sen. Herc. f. 975 impetum. dial. 10, 2, 5 -issima quorundam indignatio est. epist. 101, 13 timoris -issimi pactio (Avg. civ. 13, 15). Plin. nat. 2, 85 id enim velle paene -is otii est. 17, 41 -is operae est. Val. Fl. 6, 474 -s alieni cura pericli. Sil. 2, 309 respice, pro -s, pro pectus inaue deorum. Stat. silv. 2, 1, 12 stat pectore -s luctus. Theb. 2, 319 dolor iraque -s. Mart. 3, 76, 3 hic . . . furor non est, non haec est mentula -s? Arnob. nat. 7, 30 maledictis. Avg. gen. ad litt. 11, 13 p. 346, 9 de istorum -issimo errore. Cassiod. in psalm. 146, 5 -issimae paganitatis.

adv. **dēmenter**. *legitur inde a* Cic.; *comparat.*: Ivl. Val. 2, 7; *superl.*: Sen. benef. 4, 27, 5 Avg. c. Iul. op. imperf. 2, 11 mus. 6, 11, 32 virg. 25, 25 Mar. Merc. subnot. 2, 2. 9, 11. *i. q. insane, stulte, furiose*: Cic. Catil. 3, 22 tam -r tantae res creditae. Ov. met. 4, 259 -r amoribus usa. Sen. contr. 10, 3, 7 fecisse -r (Qvint. decl. 316 p. 244, 10). Val. Max. 9, 15 ext. 2 caput imperio -r imminens. Sen. benef. 4, 27, 5 -issime testabitur. Ivl. Val. 2, 7 pugnare confidentius, consulere -ius. Heges. 5, 6 seditio -r resultavit. Avg. c. Iul. op. imperf. 2, 11 -issime sentiendo. mus. 6, 11, 32 -issime dixerim (Mar. Merc. subnot. 9, 11). virg. 25, 25 impendissime ac -issime pervicaces. Mar. Merc. subnot. 2, 2 -issime quaerendum. Cassiod. in psalm. 77, 69 -r intellegunt. Dionys. Exig. inv. cap. Ioh. prol. ossa eius -r extraxit.

synonyma vel iuxta posita: alienatus, bacchari, caecus, durus, furiosus, inanis, inconstans, inconsultus, iners, nescius, profanus, sceleratus, stolidus, stultus, vanus. *oppos.*: sanus, sapiens. confidenter.

deriv.: dementia, dementicare, dementicus, dementire, dementare.

dēmēnsio, -ōnis *f. v. s.* dimensio.

dēmēnsūro, -āre *a* de *et* mensurare. *i. q. mensurare*: Itala Marc. 4, 24 (cod. b) -bitur vobis (μετρηθήσεται, Vvlg. remetietur).

dēmēnsus *v.* demetior.

dēmentatio insania Gloss. II 576, 42. *a* dementare.

dēmenter *v. sub* demens.

✖**dēmentia**, -ae *f. a* demens. Cic. Tusc. 3, 10 quod animi affectionem lumine mentis carentem *maiores* nominaverunt amentiam eandemque -am . . . insanitas quaedam *animi* quae est insania eademque -a. Isid. diff. 1, 144 -a temporale vitium est, amentia perpetuum (*quod usu minime comprobatur*), -a autem dicta quasi deminutio mentis. *vox legitur inde a* Plavto Ter. Acc. *per totam latinitatem, deest*: Catvllo Vell. Lvcano Pers. Mart. Plin. epist. *al.*; *singulis locis habent*: Plavt. Ter. Lvcr. Hor. Tib. Prop. Ov. Liv. Phaedr. Cvrt. Stat. Ivv. Tac. Svet. Min. Fel.; *binis*: Petron. Vvlg.; *ter*: Amm.; *frequentant*: Cic. (*17ies*) Sen. rhet. (*40ies*) Sen. phil. (*36ies*) Qvint. inst. (*11ies*) decl. (*43ies*). *pluralis*: Cic. Att. 9, 9, 4 Cassiod. inst. div. 16 p. 1132[B].

i. q. insania, stultitia, amentia, vecordia, ἄνοια. ἀπόνοια. παράνοια (Gloss.), *alienatio mentis; apud* Eccl. *hic illic de errore haeretico*: Acc. trag. 638 amore vecors . . . facinus pessimum ex -a confingit. Ter. Ad. 390. Cic. Catil. 4, 22 -a . . . depravati. leg. agr. 2, 89 dom. 140 Phil. 13, 43 Tusc. 4, 52. 56 summa -a (Caes. Gall. 4, 13, 2 Sen. contr. 1 praef. 24 Chalc. comm. 209 *al.*). nat. deor. 1, 43 div. 2, 94. Brut. 273 contra civium perditorum popularem turbulentamque -am. Att. 9, 9, 4 eins -as cave contemuas. Pvblil. J 46 in Venere semper dulcis est -a. Lvcr. 1, 704 aequa . . . -a. Bell. Afr. 8, 5 Sall. Catil. 58, 16. Iug. 3, 3 extremae -ae. Nep. Pel. 3, 2 quod . . . aperiret eorum -am. frg. 8. Verg. ecl. 2, 69 quae te -a cepit! (6, 47. georg. 4, 488 subita incautum -a cepit amantem. Aen. 5, 465 Liv. 8, 5, 7 Cypr. Gall. Ios. 215). Verg. Aen. 9, 598 quae vos -a adegit? Hor. epod. 17, 45 solve me -a. Tib. 1, 2, 11 Prop. 2, 6, 17. Ov. met. 13, 225 quae vos -a . . . concitat? Sen. contr. 2, 3, 1 accusat -ae (*al.* Apvl. apol. 37). 2, 3, 11 damnari -ae (Qvint. decl. 295 p. 167, 20 *al.* Apvl. apol. 37). 2, 3, 13 -ae agere (*saepe.* Qvint. inst. 9, 2, 90 decl. 295 p. 168, 15 *al.*). 2, 4 *al.* 2, 6. 7, 6 (24) *al.* 10, 3, 7 *al.* suas. 7, 6 alienae . . . -ae accessio. Val. Max. 3, 8 ext. 4 publicae -ae auctorem (5, 3 ext. 3). 7, 2, 2 maxima -a. 7, 2 ext. 1 scelerata -a. 7, 5, 6. Cels. 2, 8 secuta est -a. 3, 18 continua -a. 8, 4 Phaedr. 1, 14, 14 Sen. clem. 1, 9, 9 benef. 2, 6, 2. 7, 11, 2 dial. 2, 11, 3. 9, 14, 5 exprobravit illi cotidiauam -am. *saepe.* nat. 1 praef. 15. 5, 18, 6 quae nos -a exagitat. *al.* epist. 5, 7. 94, 54 -am spargit. 113, 22 *saepe.* frg. 36 pudebit publicatae -ae. Ps. Sen. mon. 6 magna -a. 179 Octavia 496 Petron. 80. 115 Plin. nat. 7, 3. 93. 190. 36, 93 vesana -a. Stat. Theb. 3, 667 -a Phoebi. Qvint. inst. 5, 7, 36. 7, 3, 2 in actionibus -ae (*al.* Svlp. Vict. rhet. 60 p. 351, 9 iniustae -ae actiones). 7, 4, 29 -ae indicia. 9, 3, 48 temeritatis -a. decl. 269 p. 100, 5 -ae crimine damnari. 316 p. 244, 3 -am esse convincendam. 316 p. 245, 24 probatione -ae. 328 p. 290, 26 te absolverunt -ae. 349 p. 373, 17 *circa* quaestionem -ae. p. 374, 28 -am . . . curari. *persaepe.* Ivv. 10, 233 maior -a. Tac. ann. 6, 24. Svet. Aug. 19 simulata -a (Macer dig. 1, 18, 14 simulatione -ae. Ivst. 2, 7, 9 subitam -am simulat *Solon*). Apvl. Plat. 2, 11 postremae -ae. Vlp. dig. 24, 3, 2, 2. 47, 10, 17, 11. Tert. anim. 34. adv. Marc. 3, 6 p. 383 haeretica -a. nat. 1, 8 ridicula -a. scorp. 1 spect. 16. Itala II Tim. 3, 9 (Aug. c. Faust. 13, 12) -a enim eorum manifesta erit omnibus (*διάνοια cod. Alex., ἄνοια rell.*, Vvlg. insipientia). Epist. Paul. et Cor. I rec. A 16 -a inanis (μωρία). Porph. Hor. epist. 2, 2, 128 secura -a. 2, 2, 137 ars 456 Paneg. 9, 5. 10, 12 caeca -a. 11, 20 Capitol. Aur. 10, 12 Lampr. Comm. 7 Alex. 40, 11 Vopisc. quatt. tyr. 12, 3 Spart. Pesc. 2, 5. Arnob. nat. 6, 3 plena -a. Ivst. 2, 12, 3 quae vos . . . -a tenet? 12, 6, 8 confiteri -am. Avr. Vict. Caes. 20, 4. 42, 16 Optat. 3, 4 p. 81, 21. 84, 1. Filastr. 5, 2 Epicuream -am sectantes. 116, 2. Amm. 15, 3, 7 incogitabili -a. 22, 9, 9 petulantem -am expertus. 31, 15, 15 inconsideratae -ae alter alterum arguentes. Schol. Cic. Bob. p. 113, 15 Maximin. c. Ambr. 119 Hier. epist. 50, 3, 5 Vvlg. II Macc. 4, 40. 14, 5. Clavd. 5, 99 cadet -a. 15, 15 (19, 19 concidit . . . -a). carm. min. 6, 1 -a mutat. Avg. civ. 1, 3. 15 -a mirae caecitatis. 6, 6 avertat deus . . . immanem sacrilegamque -am. 19, 8. 18 -am detestatur. 19, 23. Cod. Theod. 16, 5, 6 pr. (*a. 392*) ad exercendam animi obstinationis -am pateat occasio. 16, 5, 24 (*a. 394*) haereticorum -a. 16, 5, 32 (*a. 396*) ne Eunomianorum tanta -a perseverat. Svlp. Sev. Mart. 12, 2 Physiogn. 25 Mart. Cap. 9, 926 Leo M. serm. 96, 2 p. 467. Clavd. Mam. anim. 2, 7 p. 126, 3 infinita quadam -a (*vertit Plat. Phaedon 66[C]* φλυαρία). Cassiod. inst. div. 16 p. 1132[B] ultra omnes -as est (*seq. inf.*). Pass. Paul. 11. *nota metonymice*: Paneg. in Mess. 141 rapidus, Cyri -a, Gyndes *fluvius.*

iuxta posita: Plavt. Amph. 470 erroris . . . illos et -ae complebo (Ps. Qvint. decl. 5, 17 erroris ant -ae furor est). Tvrpil. com. 96 inscientia ac -a. Cic. Verr. 6, 42 -ae, libidinis. har. resp. 39 furore atque -a (Vlp. dig. 26, 1, 3, 1. 37, 10, 6). Phil. 5, 3 levitatis . . . -ae. 12, 26 ira -aque inflammatus. ad Brut. 1, 15 (9, 24). 6 me obtuli Antonii sceleri atque -ae. Planc. Cic. epist. 10, 21, 5 summae -ae et temeritatis (*cf. supra l. 15.* Sen. contr. 10, 3, 11 Cvrt. 9, 7, 20 Avg. fid. et op. 27, 49). Sall. Catil. 42, 1 inconsulte ac veluti per -am. or. Phil. 12 ignaviam . . . -am. Cels. 6, 7, 1 ad -am mortemque praecipitant. Sen. clem. 1, 3, 4 vilitas . . . aut -a. Qvint. inst. 7, 4, 25 -a ac mala tractatio. Min. Fel. 11, 3 anceps malum et gemina -a. Arnob. nat. 7, 29 *non* istud errori obiciendum est ludicro, sed, ut dicatur expressius, insaniae, -ae, caecitati. Svlp. Sev. Mart. 1, 3 stultitia . . . -a. 9, 4 irrisio -a est. Physiogn. 23 ad insaniam magis ac -am vergunt. Mart. Cap. 5, 458 ignoratio, vinulentia, oblivio, fatuitas, -a. Mvtian. Chrysost. hom. 15, 4 -a . . . stupor.

?**dēmenticium** ἐντροπή Gloss. (deverticlum ἐκτροπή *Heraeus*).

dēmentico, -āvī, -āre *a* demens, dementicus. Gloss. -astis oblivioni tradidistis.

dēmenticus, -a, -um *a* demens. Gloss. -us insanus, amenticus. demens. IV 5, 5 apodos(?) dementes id est -os.

dēmentio, -īvī, -īre [*a* demens. *Th.*]. *legitur inde a* Lvcr. *i. q. insanire, desipere, furere*: Lvcr. 3, 464 *animus* -it enim deliraque fatur. Apvl. apol. 45 ex eo sacro coepisse -ire. 78. Tert. anim. 18 cum -it homo, anima -it. apol. 23 ut aliter -ire videatur. Lact. inst. 3, 20, 17 -isse hominem putarem. 4, 27, 12 instinctu daemonis percitus -it. 7, 12, 14 *mens* ebrietate -it. Mart. Cap. 8, 806 ne tu . . . desipere vel -ire coepisti?

dēmento, -āvī, -ātum, -āre [*a* demens. *Th.*]. Gloss. -at ἀφρονεῖ, ἀπορεῖ, καταγινώσκει. ἐξίστησιν ἰδιωτικῶς. -atam stultam factam. [*it.* dimentare, *hisp.* dementa, *francog. vet.* dementer. *M.-L.*]

i. q. decipere, occaecare, fallere: Itala act. 8, 9 (cod. g) -bat gentem (ἐξιστάνων, Vvlg. seducens). 8, 11 (codd. e g *et* Vvlg.) magiis suis -asset eos (διὰ τὸ ἐξεστακέναι). I reg. 7, 10 (Legion. marg.) -ati sunt coram Israel (ἔπταισαν, Vvlg. caesi sunt). Sev. Minor. p. 743[C] persuasione matris . . . -atā. *nota intransitive i. q. insanire*: Lact. mort. pers. 7, 10 ita semper -bat Nicomediam studens urbi Romae coaequare.

deriv.: dementatio.

dēmeo, -āre [*a* de *et* mearc. *cf.* remeare. *Th.*]. *i. q. de-*

scendere necnon ire, vi praepositionis debilitata: FRONTO p. 66, 12 N. potest aestus per vestis intervalla depelli . . . degi . . . -are . . . circumduci *eqs.* APVL. met. 1,19 quamvis *panis* . . . neque deorsum -are neque sursum remeare posset. 6,7 Venus caelo -at (10,31). 8,7 festinat ad maritum suum -are. 9,31 quemadmodum larvatus ad inferos -asset (11,6 Socr. 24 p. 179. MART. CAP. 2,195 ad infera). MART. CAP. 2,150 ab ipso aetheris... ambitu usque solarem circulum -antes. 4,330 in Parmenidis exinde gymnasium atque Atticam -asse *Dialecticam*. 8,836 surgentis -autisque mundi diversitatibus variatur. 9,895 quis in caelum venientes . . . cum per eas in terras nos certum sit -are. 9,922 moderatrix earum *animarum* iussa sum -are. NOT. Tir. 80,40[a] -at.

dēmereo, -uī, -itum, -ēre (**dēmereor**, -itus sum, -ērī) *a* de *et* merere (-i). *legitur* -o *inde a* PLAVTO, -or *inde a* SEN. epist. [*dub.*: TVRPIL. com. 192 OV. epist. 2,61 SCHOL. Cic. Bob. p. 14,11.]

1 *i. q. lucrari, pecuniam sibi facere*: PLAVT. Pseud. 705 (*in imag.*) artibus tribus tres -itas dem laetitias. 1186 quid mercedis petasus hodie domino -et? GELL. 1,8,3 *Lais* grandem pecuniam -bat.

2 *i. q. alicuius gratiam inire, aliquem sibi obligare, devincire, dignum reddere, sim.*: **a** *aliquem vel rarius aliquid, absolute nonnisi cum gerundio*: OV. ars 2,252 nec tibi sit servos -uisse pudor. EPICED. Drusi 132 quos ego non potui -uisse deos? LIV. 3,18,3 -endi beneficio (*sic saepe cum gerundio vel gerundivo, ex. gr.*: VELL. 2,102,2 virum -endis hominibus genitum. PLIN. epist. 4,2,4 in Regulo -endo Regulum imitautur. TERT. apol. 18. 21 multitudini tot numinum -endorum attonitos efficiendo homines. ieiun. 7 ad -endam dei gratiam. adv. Marc. 2,1 p. 333 -endum magis quam retractandum. 4,27 p. 515. 4,28 cui timendo et non offendendo et -endo procurat. nat. 2,8 omnibus colendum, omnibus -endum. patient. 13). VAL. MAX. 3,3,4 non vitam modo -uit (*Heraeus*, deseruit *codd.*), sed mortem reddidit clariorem. SEN. benef. 2,24,1 tutius est quosdam offendere quam -uisse (*idem opp.*: SEN. epist. 104,33 quorum nemo alterum offendere audebat, nisi ut alterum -retur. MART. 9,55,5 -uisse duos votum est, offendere plures vix tutum. TAC. ann. 15,21 plura saepe peccantur dum -remur quam dum offendimus. TERT. adv. Marc. 4,28 quem offendi vetat, -eri iubet. LACT. inst. 4,28,7 multiplicata obsequia -entur potius quam offendunt). SEN. clem. 1,13,4 qui maxime populos -etur. benef. 1,2,5 (*in re personata*) elephantorum feritatem usque in servile obsequium -etur cibus. 5,19,1. STAT. silv. 5 praef. latus omne divinae domus semper -eri . . . conitor. QVINT. inst. 9,2,29 hoc eum -etur cuius mala fuerat. SVET. Aug. 8 avunculum . . . -uit. Claud. 40 nihil habere se . . . quare eos -eatur. Otho 4 nec minus alium alia via militum -batur. VLP. dig. 16,1,2,4 infirmitas feminarum, non calliditas auxilium -uit. TERT. adv. Marc. 1,5 p. 297. SERV. auct. Aen. 4,348 in novis et emendatis libris pro 'detinet' '-et' inventum asserunt. ENNOD. dict. 21,8 p. 485,14 quidquid exhausta suppliciis membra -ent. **b** *additur aliqua re*: OV. epist. 2,28 crimine te potui -uisse meo. SEN. benef. 2,25,1 nullo magis . . . Augustum -uit et . . . facilem sibi reddidit. PS. SEN. mon. 34 maiorem fratrem suspiciendo -beris. COLVM. 1,4,8 amoenitate aliqua -enda erit. QVINT. inst. 1 pr. 3 pleniore obsequio -rer amantissimos mei. SVET. Vit. 2 *Claudium* ne qua non arte -retur. Vesp. 2 Gaium ne quo non genere -retur. LACT. ira 16,2 iustis . . . operibus -eri eum (*sc. deum*) laborant. SIDON. epist. 9,7,1 scribam tuum . . . pretio fors fuat officione -itum. **d** *aliqua re*: STAT. silv. 5,2,24 cuius *equi* de stemmate longo felix -itos habet admissura parentes.

dēmergo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* mergere. *usum intransitivum v. p. 480, 1. 69. 481, 56.* *legitur inde a* CIC. Arat. *et* LVCR., *frequentant*: CIC. (*18ies*) PLIN. nat. (*12ies*) RVFIN. (*20ies*). GLOSS. καταβυθίζω. καταποντίζω. -sit correpsit.

I ***proprie*** *et in imagine*: **A** *angustiore sensu i. q. submergere, demittere, praecipitare, obruere*: **1** *generatim i. q. aliquid (rarius aliquem) in res liquidas deicere*: **a** *cum obiecto solo vel passive*: CIC. Arat. frg. 6,6 cursans per litora corvix -sit caput et fluctum cervice recepit. Sest. 50 C. Marium . . . senile corpus paludibus occultasse -sum. Sull. 87 (*in imag.*) patriam -sam extuli. dom. 137 (*in imag.*) -so populo Romano (*potest etiam ad II A 1 trahi*). ac. frg. 10 si quando . . . nos -simus, ut qui urinantur. div. 2,140 equus . . . mecum una -sus rursus apparuit. off. 2,24 (*in imag.*) *quamvis* sint -sae leges alicuius opibus . . . emergunt tamen haec. LVCR. 4,440 quae -sa liquorem obeunt. COLVM. 17,10,6. PLIN. nat. 3,5 *oceanus* terras . . . -ens (*i. inundans*). 6,128 -sa perfert *amnis*. 9,45 equos innatantes saepe -ens. 19,28 spartum alitur etiam -sum. 19,135 betae foliis -sis. 33,3 quae occultavit atque -sit *terra*. SVET. Cal. 49 quibus venenis mox a Claudio -sis infecta maria traduntur. SOL. 32,26 *delphines* . . . -sique . . . secant *crocodilos*. LACT. inst. 4,15,21 -sa corporis parte. OPTAT. 1,8 p. 10,3 (*in imag.*) caro Christi diluvio Iordanis -sa est. 5,1 p. 120,13 -sis peccatoribus (*de baptismate*). AMM. 28,2,4 mento tenus saepe -si. 30,1,10 circumluente flumine saepe -si iactatique. SCHOL. Cic. Bob. p. 36,6 urbes maris inundatione -sae sunt. VVLG. psalm. 68,3 tempestas -sit me (68,16 non me -at tempestas aquae). OP. imperf. in Matth. 2 p. 643 ut iam non irent ad mare Rubrum -endi. DRAC. laud. dei 2,170 -sus obit populus. Orest. 355 pelagus -sit Atridas. NICET. psalm. 3 p. 70,7 Pharaone -so.

nota intransitive: CASSIOD. var. 12,14,15 nequit undis elevantibus contraria obluctatione -ere. **b** *additur quo*: **α** in *cum acc., ter* ad: LVCR. 6,149 ubi *ferrum* in gelidum propere -simus imbrem (*i. aquam*. PLIN. nat. 2,112 candente ferro in aquam -so). GERM. 159 -sus in undas Myrtilos. CVRT. 3,13,11 alia in caenum -sa (EPIPHAN. Hier. epist. 51,7,2 [*in imag.*] in caenum -si sunt peccatorum). PLIN. nat. 23,58 -sis in acetum calidum cruribus. 35,167 terra . . . excisa et -sa in mare lapidea extrahitur. SIL. 6,164 nondum . . . toto -sus corpore in amnem (10,207). 15,767 corpora fusa iacent . . . -saque in undam. PS. QVINT. decl. 2,13 profundus humor ad ima -sus. CARM. epigr. 174,7 (*saec. II ex.*) hunc -sit at Styga Pluton. VLP. dig. 41,2,13 lapides in Tiberim -si . . . et post tempus extracti. APVL. met. 5,28 -it sese propere ad Oceani profundum gremium. TERT. adv. Marc. 4,10 (*in imag.*) -et in profundum maris peccata nostra (ITIN. Anton. 10 p. 166,13 PS. AVR. VICT. epit. 40,7. HIL. in psalm. 54,11 non ut praecipitentur, sed ut in profundum -antur *et quae praecedunt*. AMBR. hex. 5,1,4. PS. AMBR. laps virg. 6,23 [*in imag.*] te oblivio tamquam in gurgitem . . . -bat. VVLG. Matth. 18,6 RVFIN. hist. mon. 19 p. 442[B]. *fortasse huc pertinet in imag.*: GENNAD. dogm. 22 cadens in praevaricationis profunda -sus est). PROB. Verg. georg. 1,233 in oceanum. VVLG. sap. 10,19 inimicos . . . -sit (κατέκλυσε) in mare (VEN. FORT. vita Marcell. 10,47). RVFIN. Adamant. 1,12 Ieremias . . . -sus in lacum. **β** in *cum abl., plerumque passive*: CIC. Verr. 3,191 videtis . . . caudam illam Verrinam tamquam in luto -sam esse. p. red. ad Quir. 20 *Marius* in *paludibus* -sus (Pis. 43 fin. 2,105). ac. 1,44 in profundo veritatem esse -sam (= LACT. inst. 3,28,13 in puteo . . . veritatem iacere -sam. 3,28,14 epit. 35 [40],4. *adde*: GREG. M. in Ezech. 1,1,10 ferrum in profundis -sum). fin. 3,48 -si sunt in aqua. Tusc. 1,41 ne tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine -sa iaceat. OV. met. 14,615 in Tusci -sus fluminis undis. LACT. inst. 6,23,8 *animas* velut in caeni gurgite -sit. PS. MATTH. euang. 24 in mari -sus est (PASS. Petr. Paul. long. 34). *nota activum*: SOL. 7,2 ardentem si in eo fonte -as. VVLG. Ier. 38,22 -erunt in caeno et in lubrico pedes tuos.

γ *cum ablativo*: CIC. Pis. frg. 2 istum . . . -sum fluctibus (LACT. inst. 7,3,8 -sae fluctibus et urbes et insulae). COLVM. 2,17,1 udo -unt ungulas. PLIN. nat. 15,65 colonia . . . melle -ant. PERS. 3,34 alto -sus summa rursus non bullit in unda. SIL. 1,62 -ere foedera ponto. 14,50 -erat aequore Nessum. SVET. Tib. 2 *pullis* mari -sis (VICT. VIT. 1,18 quos etiam vicino mari voluit . . . -ere). ANTH. 466,11 natat obrutus undis Neptuni -sus aqua. LACT. inst. 7,6,2 *animas* tamquam luto caenove -erunt (*cf. l. 5. 34*).

2 *speciatim*: **a** *de navibus opprimendis, praecipue in pugna navali*: BELL. Alex. 25,5 *cum* quadriremem hostium perforasset ac -isset. 31,6 -so navigio (CVRT. 10,1,12 PLIN. nat. 32,15). 64,3 -sa nave periit (LIV. 36,45,3. 37,15,1. 37,24,3. 37,30,8. 37,58,3 CVRT. 4,4,9 PLIN. nat. 16,202 SVET. Claud. 20 FLOR. epit. 4,8,2 APVL. met. 2,14). VERG. Aen. 9,118 rostris. OV. epist. 5,119 ponto -ite puppim. LIV. 25,24,12 classes -sae (CVRT. 4,3,12 FLOR. epit. 2,2,29). SVET. Aug. 17 parte liburnicarum -sa. ANTH. 470,3 rate -sa. *adde*: SEN. epist. 28,3 onera inaequaliter convoluta citius eam partem *navis*, in quam incubuere, -unt. *nota de personis*: LIV. 33,41,7 *eum* tempestas prope cum omni classe -sit. SVET. Claud. 17 cum ab Ostia navigaret vehementi circio bis paene -sus est. **b** *de sole (semel de luna) vel omnino de motu siderum delabente*: OV. fast. 3,517 sex ubi sustulerit, totidem -erit orbes (*sc. zodiaci*. GERM. 568 huius quantum altas -itur orbis in undas. LVCAN. 3,41 Titan [*i. sol*] iam pronus in undas ibat et igniferi tantum -erat orbis. AVIEN. Arat. 1516 ubi -so latet ater circulus orbe). MELA 1,3 unde sol oritur oriens nuncupatur aut ortus, quo -itur occidens vel occasus. 3,2 ut illa *luna* surgit ac -itur. ANTH. 677,1 exurgens Chelas Aries -it in imas (*cf. v. 4* mergitur undis). RVFIN. hist. mon. 9 p. 424[A] cum videret iam solem -i. MACR. somn. 1,16,4 sphaeralis convexitas australem nobis verticem in ima -it. 1,21,10 ad australis poli ima -i *stellas*. DRAC. Romul. 10,92 Phoebus anhelos oceano -it equos. *huc referendum*: SEN. dial. 12,13,1 sidus hoc (*i. Claudius Caesar*) quod praecipitato in profundum et -so in tenebras orbi refulsit, semper luceat. *nota intransitive vel reflexive*: MANIL. 3,181 transverso Phoebus si cardine celsior ibit, qui tenet exortum vel qui -it in undas. MIN. FEL. 34,11 sol -it et nascitur. MART. CAP. 8,887 est et alius ortus . . . cum sole intra horizontem -ente de orientis facie clarum . . . sidus emergit.

B *latiore sensu i. q. quodlibet demittere, deicere, detrudere, deprimere, deponere sim., necnon abscondere, occultare*: **1** *generatim*: **a** in *cum acc. vel perraro* ad: CIC. Cato 77 (*in imag.*) *est* animus caelestis ex altissimo domicilio depressus et quasi -sus in terram (= AMBR. exc. Sat. 1,52. *adde*: RVFIN. hist. 8,9,1 *mulieres* uno pede in excelsum suspensas et capite in terram -sas. symb. 42 -sas in profundum terrae metallorum venas rimatur). OV. met. 15,105 dapes avidam -sit in alvum. PAVL. FEST. p. 124 *furculas* in fruges -uut, ut elevare possint. COLVM. 12,49,2 *pauseam* in frigidam muriam -e. MELA 2,10 -sis in humum sedibus. APVL. met. 2,25 me somnus . . . in imum barathrum repente -it. TERT. apol. 8 -e ferrum in infantem (= nat. 1,7). LACT. inst. 7,3,10 (*in imag.*) *sensus* se in

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

CÄSARSTUDIEN

NEBST EINER ANALYSE DER STRABONISCHEN BESCHREIBUNG VON GALLIEN UND BRITANNIEN

VON

ALFRED KLOTZ

AUS DEM VORWORT.

Die vorliegenden Studien zu Cäsar umfassen drei dem Inhalte nach ziemlich verschiedene Untersuchungen. Indes ist ihnen gemeinsam, daß genaue Beobachtung des Sprachgebrauchs und Stils sowohl bei Cäsar selbst wie in den mit ihm zu vergleichenden Stücken die Grundlage bildet. Ausgehend von dem literarischen Charakter des cäsarischen Werkes als commentarii, deren stilistische Unterschiede von dem Geschichtswerk in der Einleitung erörtert werden, behandelt der erste Teil die geographischen Interpolationen im Bellum Gallicum besonders nach Sprache und Stil und weist deren einheitlichen Ursprung aus einem geographischen Werke nach. Dabei bietet sich Gelegenheit, auch die strabonische Beschreibung von Gallien und Britannien eingehend zu analysieren; sie wird in ihrem Grundstock auf das Geschichtswerk des Timagenes zurückgeführt. Der zweite Teil sucht die Nipperdeysche Ansicht, daß das Bellum Alexandrinum der Anfang von Hirtius' Fortsetzung des Bellum civile sei, eingehender zu begründen, indem bei Hirtius und im Bell. Alex. unmilitärische Ausdrücke nachgewiesen werden. Die der Identifikation der Verfasser entgegenstehenden Gründe werden geprüft und als nicht stichhaltig befunden. Wenn in den beiden ersten Abschnitten Cäsars Stil mehr negativ durch Vergleich mit nichtcäsarischem Gut herausgearbeitet ist, so will der dritte Teil direkt einige stilistische Eigentümlichkeiten Cäsars erörtern und behandelt dann eine Reihe von Stellen des Bellum Gallicum kritisch.

INHALTSÜBERSICHT.

ERSTER TEIL. **GEOGRAPHICA.**

I. Der literarische Charakter des Bellum Gallicum und Bellum civile. II. Die geographischen Interpolationen im Bellum Gallicum. III. Die Strabonische Beschreibung von Gallien und Britannien. 1. Strabos eigene Zutaten und die Quellenschriftsteller in der Beschreibung Galliens. 2. Timagenes bei Strabo. 3. Timagenes bei Ammian. 4. Quellen des Timagenes. A. Allgemeine Charakteristik. B. Cäsar und Nachcäsarisches. C. Artemidor und Posidonius. a) Einleitung der Beschreibung. b) Narbonensis. c) Aquitanien. d) Lugdunensis und Belgica. e) Ethnographisches. 5. Britannien. IV. Die Herkunft der geographischen Interpolationen im Bellum Gallicum.

ZWEITER TEIL. **HIRTIUS.**

1. Die Persönlichkeit des Hirtius. Exkurs. Zu Cäsars Anticato. 2. Das Unmilitärische im Stil des Hirtius. 3. Das Bellum Alexandrinum.

DRITTER TEIL. **GRAMMATISCHES UND STILISTISCHES ZU CÄSAR.**

1. Zum Gebrauch der Eigennamen. 2. *milia passuum* und *pedes*. 3. *sese* und *se*. 4. Zu einzelnen Stellen. Sachregister. Wortregister. Stellenregister.

So hat also die genaue Interpretation uns gelehrt, daß keine der angeführten Stellen auf ein jahrweises Entstehen der einzelnen Bücher hinweist. Cäsar läßt sich keinen Widerspruch zuschulden kommen: er hatte nichts zurückzunehmen oder zu korrigieren in den früheren Büchern, als er die folgenden Bücher schrieb. Es wäre staunenswert, wenn er die Folgen so genau vorausgesehen hätte. Auch die allgemeinen Erwägungen Eberts können seine These nicht beweisen. Wenn er eine von Buch zu Buch fortschreitende und sich vertiefende Kenntnis der gelehrten, besonders griechischen Quellen bei Cäsar konstatieren zu können glaubt, so operiert er hauptsächlich mit den geographischen Exkursen, deren Unechtheit sich mit Sicherheit erweisen läßt. Und nicht erst vom 5. Buche an finden wir griechische Quellen benutzt: gleich die einleitenden Worte des ganzen Werkes stammen aus Posidonius. An manchen Stellen unterscheidet Ebert nicht genau. Wenn Cäsar 2, 34 von den Erfolgen des jungen P. Crassus berichtet, so zählt er absichtlich die einzelnen Stämme auf, damit die Erfolge größer erscheinen: *eodem tempore a P. Crasso, quem cum legione una miserat ad Venetos Venellos Osismos Coriosolitas Esuvios Aulercos Redones, quae sunt maritimae gentes Oceanumque attingunt, certior factus est omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas.* Das sind die volltönenden Worte des Siegesberichts. Ähnlich liegt die Sache 7, 75, 4. Hier wird die lange Liste der Feinde aufgezählt, und am Schluß wird berichtet: *X* (milia imperant Gallorum principes) *universis civitatibus, quae Oceanum attingunt quaeque eorum consuetudine Aremoricae appelantur, quo sunt in numero Coriosolites Redones Ambilarii Caletes Ossismi Veneti Lexovii Venelli.* Auch hier hat Cäsar ein Interesse, möglichst viele Namen zu nennen. Das ist nicht der Fall 5, 53, 6 *a L. Roscio quaestore quem legioni tertiae decimae praefecerat, certior factus est, magnas Gallorum copias, earum civitatum quae Aremoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse ... sed nuntio adlato de victoria Caesaris discessisse.*

Nicht anders steht es mit den Angaben in betreff der Überfahrtsstellen nach Britannien. Bei der Erwähnung der beiden Häfen im 4. Buch nennt Cäsar keinen Namen, weil ja der Name für seine Leser doch nichts bedeutete. 5, 2, 3 *omnes ad portum Itium convenire iubet, quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat, circiter milium [passuum] XXX transmissu a continenti.* Hier hätte Cäsar schwerfällig sich auf einen der beiden Häfen des 4. Buches beziehen müssen, wenn er den Namen hätte vermeiden wollen.

Wie überhaupt in der Verwendung militärischer Ausdrücke, so ist Cäsar auch in der Bezeichnung der einzelnen Truppenteile äußerst sparsam. So werden zwar bei den Schlachtschilderungen, auch hier nicht bei allen, die einzelnen Legionen mit ihrer Ziffer genannt, aber sonst wird diese nur erwähnt bei wichtigen militärischen Operationen selbständiger Truppenteile. Ich will die zehnte Legion als Beispiel anführen, da sie ja besonders in den Vordergrund geschoben wird. Sie wird mit ihrer Nummer angeführt nicht da, wo sie zum ersten Male in Tätigkeit tritt: Gall. 1, 7, 2, weil hier es nur auf die Zahl ankommt, sondern erst, als die Mißstimmung der Soldaten den Zug gegen Ariovist zu vereiteln droht 1, 40, 15. Dann wird sie wieder genannt in der Nervierschlacht, wo ja überhaupt wegen der getrennten Kampfplätze über die einzelnen Truppenteile genau berichtet wird. Das wird recht deutlich, wenn man sich einmal die Legionsnummern beseitigt denkt und nur die Zahl einsetzt: dies ist bei dem einheitlichen Gefecht in der Schlacht gegen die Helvetier oder gegen Ariovist möglich, die Nervierschlacht ließe sich ohne Bezeichnung der Truppenteile nicht übersichtlich schildern. In den beiden anderen Schlachten, die ich erwähnte, sind die vier alten Legionen vereinigt aufgetreten; darum war dort die Unterscheidung der einzelnen nicht nur überflüssig, sondern hätte nur totes Tatsachenmaterial geliefert. Bei der Landung in Britannien zeichnet sich der Adlerträger der zehnten Legion aus, nur dadurch erfahren wir, daß die zehnte Legion zu den beiden gehört, die an diesem Zuge teilnehmen. Sonst wird dieser Truppenteil nur bei dem unglücklichen Gefecht vor Gergovia und bei Pharsalus erwähnt, also nur an solchen Stellen, wo etwas militärisch besonders Wichtiges zu erzählen war, aber niemals bei Ereignissen, bei denen der Truppenkörper als solcher gleichgültig ist, wie etwa bei dem Beziehen der Winterquartiere. Hier hatte es für das Lesepublikum nicht das geringste Interesse zu wissen, wo jede einzelne Truppe ihr Lager bezog. Da wird dementsprechend die Legionsnummer nur erwähnt, wenn eine selbständige militärische Unternehmung sich an die Winterquartiere anschloß. Selbstverständlich wäre Cäsar in der Lage gewesen, in jedem Falle genaue Angaben über die Verwendung der einzelnen Truppenteile zu machen. Dies müßten wir unbedingt erwarten, wenn die Form des Dienstberichtes bei ihm nicht bloß eine literarische Form wäre. Das wird klar, wenn man einen wirklichen Dienstbericht, wie z. B. das Generalstabswerk über den Krieg von 1870/71, zum Vergleiche heranzieht.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin.

GESCHICHTE DER RÖMISCHEN LITERATUR

VON **W. S. TEUFFEL**

6. Auflage. In 3 Bänden bearbeitet von

E. KLOSTERMANN, W. KROLL, R. LEONHARD, F. SKUTSCH UND P. WESSNER

I. Band. Bis zum Jahre 31 v. Chr. (In Vorbereitung.)
II. — Vom Jahre 31 v. Chr. bis zum Jahre 96 n. Chr. [VI u. 348 S.]
Geh. ℳ 6.—, in Leinwand geb. ℳ 7.—.
III. Band. Vom Jahre 96 n. Chr. bis zum 8. Jahrhundert (In Vorbereitung.)

Bei der Neubearbeitung des „Teuffel" soll an dem Charakter dieses bewährten Handbuches möglichst wenig geändert werden. Aber schon dadurch, daß die Literatur von fast 20 Jahren nachzutragen ist, ohne daß doch der Umfang merklich wachsen soll, sind Streichungen nötig geworden, die sich besonders auf die nicht zur eigentlichen Literaturgeschichte gehörigen Angaben der Anmerkungen erstreckt haben; daher wird man im neuen „Teuffel" weniger Aufsätze, die Konjekturen enthalten, und weniger sprachliche Monographien zitiert finden. Schonender wurde der Text behandelt, aber auch hier Veraltetes und Falsches ohne großes Zagen gestrichen. Die Arbeit ist in der Weise verteilt worden, daß in der Hauptsache Skutsch die Literatur der Republik, Kroll die der Kaiserzeit übernommen hat; die christlichen Schriftsteller sind von E. Klostermann, die Juristen von R. Leonhard, die Grammatiker von P. Wessner bearbeitet.

BESTELL-ZETTEL.

Bei

Buchhandlung in

bestellt der Unterzeichnete aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig — fest — zur Ansicht:

Klotz, A., Cäsarstudien. 1910. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.20.

Ferner:

Ort und Wohnung: Unterschrift:

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN.

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

Die „Bibliotheca Teubneriana" stellt sich die Aufgabe, die gesamten noch vorhandenen Erzeugnisse der griechischen und römischen Literaturen in wohlfeilen Ausgaben zu veröffentlichen, soweit dies zugunsten der Wissenschaft oder der Schule wünschenswert ist. Die Texte der Ausgaben beruhen auf den jeweils neuesten Ergebnissen der kritischen Forschung, über welche die beigefügte adnotatio critica, die sich zumeist unter dem Text befindet, Auskunft gibt. Die Sammlung wird ununterbrochen fortgesetzt werden und in den früher erschienenen Bänden durch neue, verbesserte Ausgaben stets mit den Fortschritten der Wissenschaft Schritt zu halten suchen.

Die Sammlung umfaßt zurzeit gegen 550 Bände, die bei einmaligem Bezuge statt ca. M. 1800.— geheftet, M. 2050.— in Leinwand gebunden, zum Vorzugspreise von ca. M. 1350.— resp. M. 1600.— abgegeben werden.

Neue Erscheinungen:

Archimedis opera omnia cum commentariis Eutocii. Iterum edidit J. L. Heiberg. Vol. I. [XI u. 445 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

Aeschyli tragoediae. Iterum edidit revisas Henricus Weil. [LXVIII u. 312 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 3.—

Anonymi chronographia syntomos e codice Matritensi No. 121 (nunc 4701). Edidit Adolphus Bauer. [XV u. 72 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Apulei opera quae supersunt. Vol. II. Fasc. II. Florida. Recensuit Rudolfus Helm. Mit 2 Lichtdrucktafeln. [LX u. 45 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Aristophanis cantica. Digessit stropharum popularium appendiculam adiecit Otto Schroeder. [VI u. 100 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Aristotelis de animalibus historia. Textum recognovit Leonardus Dittmeyer. [XXVI u. 467 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

—— —— **politica.** Post Fr. Susemihlium recognovit Otto Immisch. [XXXIX u. 354 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.50.

—— —— *Πολιτεία Ἀθηναίων.* Post Fridericum Blass edidit Theodorus Thalheim. [XVIII u. 128 S.] Geh. ℳ 1.50, geb. ℳ 1.90.

Augustini de civitate Dei libri XXII. Tertium recognovit Bernardus Dombart. Vol. I. Lib. I—XIII. [XXXIV u. 599 S.] Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.60. Vol. II. Lib. XIV—XXII. [XVI u. 635 S.] Geh. ℳ 4.20, geb. ℳ 4.80.

M. Tullii Ciceronis de virtutibus libri fragmenta collegit Hermannus Knoellinger. Praemissa sunt excerpta ex Antonii de la Sale operibus et commentationes. [VI u. 96 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Q. Curti Rufi historiarum Alexandri Magni Macedonis libri qui supersunt. Iterum recensuit Edmundus Hedicke. Editio minor. [XII u. 312 S.] Geh. ℳ 1.20, geb. ℳ 1.60.

—— —— —— Editio maior. [X u. 404 S.] Geh. ℳ 3.60, geb. ℳ 4.20.

Aeli Donati quod fertur commentum Terenti. Accedunt Eugraphi commentum et Scholia Bembina. Recensuit Paulus Wessner. Vol. III. Pars prior Eugraphi commentum continens. [XXVIII u. 332 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.50.

Eclogae poetarum latinorum. Composuit Samuel Brandt. Editio tertia emendata. [VII u. 137 S.] Geh. ℳ 1.—, kart. ℳ 1.20.

Euripidis cantica. Fragmento Grenfelliano adiecto digessit Otto Schroeder. [VI u. 196 S.] Geh. ℳ 4.—, geb. ℳ 4.40.

Gai institutionum commentarii quattuor. Separatim ex iurisprudentiae anteiustinianae reliquiis a Ph. Eduardo Huschke compositis editione II ediderunt E. Seckel et B. Kuebler. [XXXVI u. 267 S.] Geh. ℳ 2.80, geb. 3.20.

Grammaticae Romanae fragmenta. Collegit recensuit Hyginus Funaioli. Volumen prius. [XXXI u. 614 S.] Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 12.60.

Heracliti quaestiones Homericae. Ediderunt societatis philologae Bonnensis sodales. Prolegomena scripsit Franciscus Oelmann. [XLVIII u. 140 S.] Geh. ℳ 3.60, geb. ℳ 4.—

Herondae mimiambi novis fragmentis auctos quartum ed. O. Crusius. Acc. Phoenicis coronistae, Mattii mimiamborum fragmenta, mimorum fragmenta et specimina varia nuper reperta. Ed. min. Exemplar emendatum. Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Q. Horati Flacci carmina. Recensuit Fridericus Vollmer. Editio maior. [VIII u. 391 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

—— —— Editio minor. [XIX u. 275 S.] Geh. ℳ 1.—, geb. ℳ 1.40.

Inscriptiones graecae ad inlustrandas dialectos selectae. Tertium edidit Felix Solmsen. [VIII u. 98 S.] Geh. ℳ 1.60, geb. ℳ 2.—

Libanii opera. Recensuit Richardus Foerster. Vol. IV: Orationes LI—LXIV. [VI u. 498 S.] Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 10.80. Vol. V: Declamationes I—XII. [VI u. 568 S.] Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 12.80.

T. Livi periochae omnium librorum fragmenta Oxyrhynchi reperta Iulii Obsequentis prodigiorum liber. Edidit Otto Rossbach. Adiecta est tabula phototypica. [XLV u. 201 S.] Geh. ℳ 2.80, geb. ℳ 3.20.

[Lucanus], Adnotationes super Lucanum. Primum ad vetustissimorum codicum fidem edidit Iohannes Endt. [XII u. 477 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.60.

Menandrea ex papyris et membranis vetustissimis. Edidit Alfredus Koerte. Editio maior. Mit 2 Lichtdrucktafeln. [LVIII u. 259 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.40.

—— —— Editio minor. [VI u. 214 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Nonni Panopolitani Dionysiaca. Recensuit Arthurus Ludwich. Vol. I. Libros I—XXIV contineus. [XXIV u. 500 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

Philodemi *περὶ οἰκονομίας* qui dicitur libellus. Edidit Christianus Jensen. Accedunt duae tabulae phototypicae. [XXXIV u. 106 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

—— *περὶ τοῦ καθ' Ὅμηρον ἀγαθοῦ βασιλέως* libellus. Edidit Alexander Olivieri. [X u. 88 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

[Pindarus] Scholia vetera in Pindari carmina. Recensuit A. B. Drachmann. Vol. II. Scholia in Pythionicas. Adiectae sunt duae tabulae phototypicae. [XVI u. 270 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

C. Plini Caecili Secundi epistularum libri IX, epistularum ad Traianum liber, Panegyricus. Recensuit R. C. Kukula. [XII u. 415 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.60.

—— **naturalis historiae libri XXXVII.** Post Ludovici Iani obitum recognovit et scripturae discrepantia adiecta iterum edidit Carolus Mayhoff. Vol. II. Libri VII—XV. [XV u. 592 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.60.

Poetae Latini minores. Post Aemilium Baehrens iterum recensuit Fridericus Vollmer. Volumen I. Appendix Vergiliana. [VIII u. 208 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Procli Diadochi hypotyposis astronomicarum positionum. Una cum scholiis antiquis e libris manu scriptis edidit Germanica interpretatione et commentariis instruxit Carolus Manitius. [XLV u. 378 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.80.

—— **in Platonis Cratylum commentaria.** Edidit Georgius Pasquali. [XIV u. 149 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.40.

Repertorium griechischer Wörterverzeichnisse und Speziallexika. Von Hermann Schöne. [IV u. 28 S.] Geh. ℳ —.80, geb. ℳ 1.—

Sophoclis cantica. Digessit Otto Schroeder. [VII u. 86 S.] Geh. ℳ 1.40, geb. ℳ 1.80.

Theophrasti *περὶ λέξεως* libri fragmenta collegit disposuit prolegomenis instruxit Augustus Mayer. [LI u. 229 S.] Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.40.

Xenophontis expeditio Cyri. Iterum recensuit Guilelmus Gemoll. Editio maior. [X u. 330 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 3.—

—— **scripta minora.** Fasc. I. Oeconomicum Convivium Hieronem Agesilaum Apologiam Socratis continens. Post Ludovicum Dindorf edidit Theodorus Thalheim. [XVI u. 234 S.] Geh. ℳ 1.40, geb. ℳ 1.80.

:: VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN ::

IMAGINES PHILOLOGORUM

160 BILDNISSE KLASSISCHER PHILOLOGEN
VON DER RENAISSANCE BIS ZUR GEGENWART

GESAMMELT UND HERAUSGEGEBEN VON

ALFRED GUDEMAN

4. 1911. ca. M. 3.50.

Das Buch bietet eine in ihrer Art bis heute auch nicht annähernd existierende Sammlung von 160 Portraits der Koryphäen der klassischen Altertumswissenschaft von der Renaissance bis zur Gegenwart, jedoch mit Ausschluß der Lebenden. Zugrunde gelegt wurden die besten, oft schwer erreichbaren, gleichzeitigen Originale, von denen manche hier zum erstenmal reproduziert und dadurch erst der größeren Allgemeinheit bekannt werden. So darf das Werk gewiß auf das Interesse aller Altertumsfreunde zählen.

GESCHICHTE DER RÖMISCHEN LITERATUR

VON **W. S. TEUFFEL**

BEARBEITET VON

E. KLOSTERMANN, W. KROLL, R. LEONHARD, F. SKUTSCH UND **P. WESSNER**

6. Auflage. 3 Bände [zusammen ca. 80 Bogen]. Lex.-8

I. Band. Bis zum Jahre 31 v. Chr. (In Vorbereitung.)
II. Band. Vom Jahre 31 v. Chr. bis zum Jahre 96 n. Chr. [VI u. 348 S.] Geh. ℳ 6.—, in Leinw. geb. ℳ 7.50
III. Band. Vom Jahre 96 n. Chr. bis zum 8. Jahrhundert. (In Vorbereitung.)

Bei der Neubearbeitung des „Teuffel" soll an dem Charakter dieses bewährten Handbuches möglichst wenig geändert werden. Aber schon dadurch, daß die Literatur von fast 20 Jahren nachzutragen ist, ohne daß doch der Umfang merklich wachsen soll, sind Streichungen nötig geworden, die sich besonders auf die nicht zur eigentlichen Literaturgeschichte gehörigen Angaben der Anmerkungen erstreckt haben; daher wird man im neuen „Teuffel" weniger Aufsätze, die Konjekturen enthalten, und weniger sprachliche Monographien zitiert finden. Schonender wurde der Text behandelt, aber auch hier Veraltetes und Falsches ohne großes Zagen gestrichen. Die Arbeit ist in der Weise verteilt worden, daß in der Hauptsache F. Skutsch die Literatur der Republik, W. Kroll die der Kaiserzeit übernommen hat; die christlichen Schriftsteller sind von E. Klostermann, die Juristen von R. Leonhard, die Grammatiker von P. Wessner bearbeitet.

q473
T34
v.5, pt.3
cop.2

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOL: V FASC: III

dēmergo — dēsīgno

MDCCCCXI
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

EINLEITUNG IN DIE ALTERTUMSWISSENSCHAFT

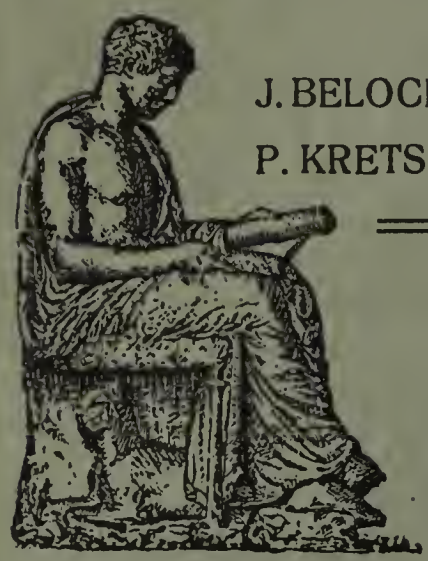

UNTER MITWIRKUNG VON

J. BELOCH · E. BETHE · E. BICKEL · J. L. HEIBERG · B. KEIL · E. KORNEMANN
P. KRETSCHMER · C. F. LEHMANN-HAUPT · K. J. NEUMANN · E. PERNICE
P. WENDLAND · S. WIDE · F. WINTER

HERAUSGEGEBEN VON

ALFRED GERCKE UND EDUARD NORDEN

In 3 Bänden. Lex.-8

Das Werk will zunächst dem Studenten, aber auch jüngeren Mitforschern an Universitäten und Gymnasien ein Wegweiser durch die verschlungenen Pfade der weiten Gebiete der Altertumswissenschaft sein. Den Blick auf das Große und Ganze unserer Wissenschaft zu lenken, ihr die möglichst gesichert erscheinenden Resultate der einzelnen Disziplinen sowie gelegentlich die Wege, auf denen dazu gelangt wurde, in knappen Übersichten zu zeigen, die besten Ausgaben wichtiger Autoren und hervorragende moderne Werke der Lektüre zu empfehlen, auf Probleme, die noch ihrer Lösung harren, aufmerksam zu machen und somit ein Gesamtbild unserer Wissenschaft, ihrer Hilfsmittel und Aufgaben zu liefern: das sind die Ziele des Werkes, das durch die Mitarbeit von Gelehrten, die sich einen Namen in der Wissenschaft erworben haben, zu einem Haupt- und Grundbuche der klassischen Altertumswissenschaft werden dürfte und das als Führer und Berater nicht bloß während der Studienzeit, sondern auch im praktischen Lehrberuf dazu beitragen wird, die sich leider immer vergrößernde Kluft zwischen Wissenschaft und Schule zu verringern.

I. Band. [XII u. 588 S.] Geh. M. 13.—, in Leinwand geb. M. 15.—
II. Band. [VII u. 432 S.] Geh. M. 9.—, in Leinwand geb. M. 10.50
III. Band. Geh. ca. M. 8.—, in Leinwand geb. ca. M. 9.50

Bei Bezug aller drei Bände ermäßigt sich der Preis für das ganze Werk
von ca. M. 30.— geheftet und ca. M. 35.— gebunden
auf ca. M. 25.— geheftet und ca. M. 30.— gebunden.

Diese Ermäßigung wird so gewährt, daß
Band II statt M. 9.— (geb. M. 10.50) **nur mit** M. 6.— (geb. M. 7.50) und
„ III „ ca. M. 8.— (geb. ca. M. 9.50) „ „ ca. M. 6.— (geb. ca. M. 7.50) berechnet werden

Zu dem Werk wird nach Drucklegung aller drei Bände ein GENERAL-REGISTER hergestellt, das jedem der 3 Bände unberechnet beigegeben werden soll. Für die Bände I und II wird dieses Register den Besitzern gratis nachgeliefert; die Bände erhalten einen Falz angefügt, in den das Register leicht eingehangen werden kann.

„... Vorab sei gesagt, daß der Plan des Ganzen gut und die Ausführung bis jetzt in hohem Maße gelungen ist. Es wird, hoff' ich, nicht auf irgendeiner Voreingenommenheit beruhen, wenn ich den Preis den Bearbeitern der griechischen Literatur zuerkennen möchte. Etwas Anziehenderes als diese Skizze der griechischen Poesie hat man lange nicht gelesen, und die Behandlung der Prosa imponiert durch Solidität der Gelehrsamkeit und Weite des Blickes. Die Einführung in die römische Literatur wird ihrem Zweck in hohem Maße gerecht: überall spürt man eine behutsame und feine Hand. Sehr wertvoll ist beiden Literaturgeschichten angehängt ein Abschnitt ‚Gesichtspunkte und Probleme'.... Besonders wertvoll und eigen in Auffassung und Vortrag ist wiederum die Einleitung in die ‚Sprache' (wobei man den überaus zurückhaltenden Verf. wohl zum ersten Male zusammenhängend über das Lateinische reden hört): man beneidet den jungen Studenten, der, von solcher Hand geführt, einen ersten Einblick erhält in diese ebenso geisterfüllte als rätselvolle Welt."
(Berliner philolog. Wochenschrift.

An die Subskribenten des „Thesaurus linguae latinae“.

In dem mit den 5 Akademien (Gesellschaften) der Wissenschaften zu Berlin, Göttingen, Leipzig, München und Wien als Herausgebern des „Thesaurus linguae latinae“ abgeschlossenen Vertrage war als Voraussetzung für die Aufrechterhaltung des Subskriptionspreises von 48 Pfennig für den Bogen, d. h. M. 7.20 für die Lieferung von 15 Bogen, die Gültigkeit der in dem allgemeinen deutschen Buchdruckertarif vom 1. Juli 1896 festgestellten Lohnsätze ausdrücklich bezeichnet, und dementsprechend war in dem Prospekt die Erhöhung dieses Preises seitens der Verlagsbuchhandlung bei einer Erhöhung der Lohnsätze vorbehalten worden.

Die Verlagsbuchhandlung hat nun, trotzdem diese Lohnsätze inzwischen schon dreimal eine Erhöhung erfahren haben, bisher von einer Preiserhöhung Abstand genommen. Sie sieht sich nunmehr aber mit Rücksicht auf die ja inzwischen auch bei allen anderen Löhnen und bei den Materialien erfolgte allgemein bekannte Preissteigerung gezwungen, eine wenn auch nur geringe Erhöhung des Subskriptionspreises festzusetzen.

Im Einverständnis mit der Thesaurus-Kommission wird daher von jetzt ab der Subskriptionspreis für die 15 Bogen umfassende Lieferung von M. 7.20 auf M. 8.— erhöht. Der Preis des Supplements bleibt unverändert. Die Preiserhöhung tritt bei Erscheinen von Fasc. III des 5. Bandes in Kraft, während die Schlußlieferungen des 3. Bandes noch zu dem bisherigen Preise geliefert werden.

Leipzig, im September 1911. B. G. Teubner.

i m a -sit (HIER. in Agg. 1,4 p. 743. 1,14 p. 752 hom. Orig. in Luc. 22 p. 268 GREG. M. in Ezech. 1, 6, 19). HIL. trin. 3, 7 quia ipse *deus*... terram fundaverit, abyssos -erit. AMBR. hex. 1, 9, 33. HEGES. 4, 1, 1 *solo* in profundum (*i. deiectionem terrae*) -so (RVRIC. epist. 1, 17 p. 369, 26 [*in imag.*] *semitam* montibus in sublime porrectam et vallibus in profunda -sam). 5, 40, 32 gladium -sit *in corpus filii* (*i. defixit. cf.* APVL. met. 1, 13 capulo tenus gladium totum ei -it. 2, 32 singulis . . . altissime -o *gladium*. ITALA iud. 3, 22 [Lugd.] -sit gladium usque ad manubrium [LXX *et* VVLG. *aliter*]). HIER. in Is. 2, 15 in foveas terrae -si. VVLG. Iob 40, 8 facies eorum -e in foveam. FAVST. REI. grat. 1, 14 p. 48, 1 (*in imag.*) multi *infantes*... in mortis praecipitia -untur. PALLAD. hist. mon. II 16 p. 375[B] in infernum -untur. HOMER. 360 occidit Antilochi rigido -sus a d umbras ense (*versum om. pars codd.*). PELAG. in I Tim. 6 p. 886[B] ad caelos elevati usque ad i n f e r o s -untur (*cf.* VVLG. Luc. 10, 15 exaltata usque ad infernum -eris [καταβήσῃ]. RVFIN. apol. Orig. praef. p. 546 ea quae paulo ante ad caelum usque ferebantur . . . usque ad inferos -untur. *al.*). AVG. epist. 143, 9 putantur *animae* in corpora sponte -i (*alibi idem* defluere). **b** i n *cum a b l.*: CELS. 7, 5, 4 si telum vel ossi inhaesit vel in articulo se inter duo ossa -sit. TERT. spect. 5 ara Conso illi in circo -sa est. CHIRON 717 *pilorum* extremas partes in ipso rapo plus -erint. HIER. in Agg. 1, 1 p. 737 domibus concavis . . . κοιλοστάθμοις, id est deorsum positis et in convalle -sis. RVFIN. Orig. in num. 12, 2 (*in imag.*) in terrae mollitie altitudinem quandam -ere. BACHIAR. repar. laps. 6 in profundo putei . . . -sum. PAVL. MED. adv. Cael. 5 in quibus *foveis* -sum caput nititur occultare. GREG. M. in Ezech. 2, 7, 13 (*in imag.*) in nulla postmodum vitiorum profunditate -si sunt. **c** s u b: RVFIN. hist. mon. 9 p. 425[C] thesauros auri plurimos... ostendit ei sub terram -sos. **d** *cum ablativo*: SEN. Thy. 1061 haec *frusta* ferventibus -si aenis. dial. 6, 23, 4 *ignis* cum lenta . . . materia commissus fumoque -sus ex sordido lucet. SIL. 6, 273 alvo penitus -sa falarica sedit. STAT. Theb. 6, 850 collaque -sere umeris (*i. absconderunt*). SVET. Nero 26 cloacis -ere. SER. SAMM. 1059 -save ficus olivo. AMBR. hex. 6, 3, 12 vulpes foveis se latibulisque -ens. VICT. VIT. 2, 22 carnes ollis bullientibus -bant. SEDVL. carm. pasch. 122 -sa securis arboris... radicibus. *adde*: COLVM. 12, 18, 5 aliter ea *vasa* quae -sa sunt humi, aliter quae stant super terram. **e** *cum obiecto solo vel passive*: AETNA 141 (*in re personata*) cubilia retro antraque -sas penitus fodisse latebras. SEN. Herc. f. 317 -sus ac defossus et toto insuper oppressus orbe (*cf.* STAT. Theb. 9, 646 -si funera lugens auguris *Amphiarai*). nat. 3, 20, 4 sive virgam sive frondem -seris. MELA 1, 74 *amnis* iterum -sus absconditur. PETRON. 120, 67 locus exciso penitus -sus hiatu. STAT. silv. 1, 2, 205 flumina -so trahit... canali. SOL. 5, 15 foramen. PANEG. 10, 6 (*in imag.*) quae *penetralia virtutum* -sa . . . tyrannidis impiae malis. HIL. in psalm. 136, 7 *ut* sese ipsa *ligna salicum* -ant. INSCR. Plessis Epitaphes n. 67, 5 (*Africa, saec. III*) Lucina facis -so lumine flevit. AVSON. Mos. 59 -sa procul durante per intima visu. RVFIN. hist. 3, 1, 2 crucifixus est deorsum capite -so (*vi praepositionis prorsus evanida, i. q. verso*; ἀνεσκολοπίσθη κατὰ κεφαλῆς. *cf.* PASS. Petr. Paul. long. 66 capite -so crucifigite me). MARCELL. chron. II p. 73, 417 praedia. p. 100, 1, 518 *castella* -sa (*seqq.* destructa, deiecta, depressa, despecta, *praecedit* collapsa). HYD. chron. II p. 32, 215 *Antiochia* terra dehiscente -itur. DRAC. laud. dei 3, 408 -sus sponte per umbras Curtius ingemuit. *nota acc. graec.*: APVL. met. 9, 13 *muli* capita -si contruncabant moles palearum. *intransitive*: COMM. instr. 2, 39, 21 -unt inferno, traduntur poenae in aevo. 2, 159, 13 scitis ubi (*i. quo*) -sit (-et?). BENED. reg. 7, 50 quarum *viarum* finis usque ad profundum inferni -it. **2** *speciatim*: **a** *de semine, surculo sim. in terram deponendo*: GERM. 134 (*in imag.*) nec iam semina virtutis vitiis -sa resistunt. COLVM. 2, 10, 5 ut radices enatorum seminum penitus -sae sint. 3, 18, 1 s e m e n -sit (4, 1, 6 RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 154[A] [*in imag.*] *semen* non alta radice -sum. EVSTATH. Bas. hex. 5, 3 p. 912[B] *semen* in venas terrae sensim labendo -itur). COLVM. 3, 18, 2 quidquid... -sum est, cum tempestivum eximitur. 3, 18, 6 sarmentum sic -sum citius coalescit. **b** *t. t. in re medica*, CAEL. AVR., *ut videtur, peculiaris; i. q. aliquem in soporem compellere, sopire* (*opp.* excitare. *cf. p. 482, 8 sq.*): CAEL. AVR. acut. 2, 3, 16 *ut* non excitentur, sed . . . rursum -antur his qui lumbricorum vexationibus afficiuntur vel -untur (*i. animo deficiunt*) densus et velox... pulsus invenitur. 2, 8, 36 *vinum* etiam sanos -it (*i. efficit, ut dormiant*). 2, 7, 33 prohibet -i lethargicos. 2, 9, 37 nititur . . . -sos excitare sternutamentis. 2, 9, 40 quae pressuram faciant non solum -sis, verum etiam recte valentibus. 2, 10, 62 quodam nubilo (*i. somno turbulento*) corpus -itur. 2, 10, 76 ex capitis causa, quam Graeci σκότωσις vocant, -si aegri videntur. 2, 32, 171 aegrotantes multis diebus marcore quodam -si (*i. somno sopiti*) moriuntur.

II ***translate***, *i. q. deicere, obruere, perdere, detrudere, deprimere, opprimere, sim.* (*opp.* extollere, elevare): **A** *homines*: **1** *cum solo obiecto vel passive*: NEP. Dion 6, 1 fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, -ere est adorta. LIV. 1, 59, 9 miseriae et labores plebis in fossas cloacasque exhauriendas -sae. HIL. c. Aux. 12 montes mihi et silvae . . . sunt tutiores, in his enim prophetae aut manentes aut -si . . . prophetabant. SYMM. epist. 10, 8 (10, 21, 28) *ne* impares facultate collegas . . . effusio inconsulta -ret. VVLG IV Esdr. 7, 45 nemo poterit salvare eum qui periit, neque -ere, qui vicit. AVG. doctr. christ. 3, 7, 11 altius esse -sos qui opera hominum deos putant quam opera dei. CASSIOD. var. 7, 18, 2 ut nulla te ... culpa -at. PASS. Petr. Paul. long. 6 inimicos vestros -sos vidistis. **2** *additur qua re*: LIV. 2, 29, 8 totam plebem aere alieno -sam esse (*i. obrutam, cf. l. 33*). PETRON. 88 vino scortisque -si (*nota zeugma i. vino oppressi scortisque dediti*). APVL. met. 10, 26 gravedine somnulenta iam -sus. ARNOB. nat. 5, 2 victos somno atque altissimi soporis oblivione -sos (CASSIAN. conl. 21, 26, 4 sopore). LACT. inst. 6, 6, 4 a caelestibus revocatum terrenisque -sum. FIRM. math. 4, 14, 3 calamitate -sos. err. 5, 2 obscuro tenebrarum squalore -si. RVFIN. Orig. in Ios. 11, 7 isti . . . sensus cum se terrenis actibus in corpore positi . . . -erint (*in re personata*). ZACCH. 2, 20 p. 1124[C] -sae . . . criminibus. THEOD. PRISC. log. 2, 13 gravedine et sensus occupatione -sis. PETR. CHRYS. serm. 47 p. 332[A] ad huius saeculi mare, tumens pompa, undosum sectis, inscitia fluctuans, peccatis naufragum, impietate -sum (*in re personata*). CASSIOD. inst. div. 28 p. 1142[A] ignorantiae caecitate -si. MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 1 veluti quadam satietate et ebrietate -si ac perculsi. GREG. M. moral. 12, 14 viventes indigne dignis suppliciis -it *deus*. PASS. Paul. 11 ignorantiae tempestate -si et barathro elationis suae deiecti. **3** *additur quo* (*cf. p. 481, 82*): PS. QVINT. decl. 9, 7 his cogitationibus attonito et i n mortem iam paene -so (IVST. 43, 2, 2 filiam eius Ream in perpetuam virginitatem... -sit. RVFIN. epist. Clement. 19 *quia discipuli* ignorantiae tenebris obvoluti in interitum -entur. SALON. in eccles. p. 997[D] *stultus* -etur in... tormenta [*opp.* elevabitur]. p. 1001[A] deducitur in gloriam . . . -itur in poenam. ISID. epist. 6, 11 te in praecipitium erroris -ere). EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 p. 878[C] cum a d superna . . . properamus, pondere terreno deprimimur, ad ima -imur (SALON. in eccles. p. 1002[A] ruat in peccatum et -atur ad inferos). **B** *res*: **1** *cum obiecto solo*: LIV. 6, 27, 6 quae *summa aeris alieni* indicatura sit -sam partem a parte civitatis (*cf. supra l. 6*). SEN. dial. 10, 2, 3 nec resurgere aut in dispectum veri attollere o c u l o s sinunt, sed -sos et in cupiditatem infixos premunt (FIRM. err. 19, 2 erige vultus et -sos aperi oculos. CHIRON 132. RVFIN. hist. 9, 8, 8 oculis in profundum -sis. BOETH. arithm. 1, 1). AMBR. hex. 1, 8, 28 quibus ante -sa poli huius habebantur exordia. AVG. civ. 16, 43 quam . . . aetatem primam -it oblivio. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 315[A] corpus ebrietas sic -it, hominem dat in profundum. CARM. epigr. 704, 11 clamans -i crimine vitas. **2** *additur quo*: HOR. carm. 3, 16, 13 domus ob lucrum -sa exitio (HIER. in Is. 4, 2 p. 70 isti se curis et vitiis saeculi -entes). SEN. dial. 12, 1, 2 *hoc universum* dies aliquis dissipabit et i n confusionem veterem tenebrasque -et (HIL. in Matth. 21, 7 in damnationem saeculi diaboli celsitudinem molemque -ant. AMM. 29, 1, 15 salutem Valentis tunc in extrema -sam [*i. in summo periculo versantem*]. PASS. Petr. 13 principale suum -sit in terram). HIL. trin. 8, 1 quae *doctrina pestifera* impiae intellegentiae suae luem usque ad ipsam sedem animae -ens. *adde*: ISID. epist. 4, 5 verecundam frontem humi prostratam -ere.

part. perf. pass. pro adi. **dēmersus**, -a, -um, *hic illic substantivi vice fungitur*. *comp.*: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 150[C]; *superl.*: HIL. in psalm. 64, 3. **1** *proprie et in imag. i. q. demissus, deiectus, delapsus, praeceps, humilis*: LIV. 37, 15, 2 extracturi -as moles. CARM. de mens. 2, 30 ut -o torridus ore bibat. HIL. in psalm. 64, 3 (*in imag.*) *plures* sunt in -issimo erroris profundo locati. AMBR. Abr. 2, 6, 32 mens bona a praecipiti et -o irrationalium lapsu secernat. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 200 mollis ut ascensus -o (*i. complanato*) colle pateret. HIER. in Is. 13, 2 non in humili loco et in -is vallibus (RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 nihil humile vel deiectum sanctus requivit, nihil quod in -is convallibus iaceat, sed montem quaerit excelsum). RVFIN. Clement. 1, 27 eisque *aquis* ad -a et concava defluentibus. Orig. in cant. 3 p. 150[C] (*in imag.*) qui profundiora iam quaerunt et -iora scrutantur. *cf. p. 483, 18*. **2** *translate i. q. perditus*: SEN. Med. 528 -os dabo. :: alta extimesco sceptra. *huc traham* Oed. 460 nova -os facies habet *piratas Tyrrhenos* (*potest proprie accipi*). *i. q. inferior*: PLIN. nat. 2, 179 eadem *sidera* quibusque proximis sublimiora creduntur, eademque -a longinquis. SERV. auct. georg. 1, 209 'umbris' vero australem circulum qui dicitur esse infimus et -us. *i. q. deiectus*: RVFIN. hist. 5, 1, 35 illi alii tristes, -i (κατηφεῖς καὶ ταπεινοί). *i. q. debilis*: CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 increscente passione (*i. dolore*) etiam *pulsus* -us, obscurus, tremulus . . . deserens.

deriv.: demersio, demersare, demersus.

dēmersio, -ōnis *f. a* demergere. HIL. in psalm. 51, 12 *quae* nobiscum 'verba praecipitationis' (psalm. 51, 6) sunt, ea a Graecis τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ commemorata sunt: quo dicto significatur id quod nobiscum praecipitatio est, cum illis esse -o in profundo maris. PS. AVG. gramm. V 523, 23 subter fluctus mergor, si ex litore motus fiat in -em. GLOSS. καταβυθισμός.

1 *proprie i. q. actus demergendi, deiectio, immissio*: SOL. 40, 5 nusquam . . . tam crebras urbium -es quam in Asia esse cladibus Asiaticis patuit. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 93 implet... sensum eius *capitis* -o. 3, 8, 105 digitorum impressione -o vel resurrectio liquoris. LEO M. epist. 16, 3 t r i n a -o et ab aquis elevatio (*in baptizando*.

serm. 70, 4 p. 382 Ioh. epist. ad Sen. 6). Cassiod. in psalm. 72, 18 (*in imag.*) quorum erigi cadere est et sublevare -o. Greg. Tvr. glor. mart. 5 in quo *mari* tam frequentia erant naufragia ac -o hominum. vit. patr. 17, 3. 2 *t. t. in re medica i. q. veternus, somnolentia, lethargia* (*cf. p. 481, 67*): Cael. Avr. acut. 2, 1, 8 si quidem aptior sit sensuum difficultati atque -i ipsa quoque senectus (*i. senes veterno magis obnoxii*). 2, 3, 14 somni similis pressura et -o. 2, 9, 43 in lethargis -is aucta vexatio ex vini efficitur potu. chron. 4, 8, 107 in febribus -e lethargorum simili premuntur. 3 *translate*: Macr. somn. 1, 12, 17 sua morte anima non extinguitur, sed ad tempus obruitur nec temporali -e beneficium perpetuitatis eximitur.

dēmerso, -āre *a* de *et* mersare, *cf.* demergere. *i. q. demergere*: Mart. Cap. 8, 816 ubi vero haec *diei prolixitas* intrarit, quae *signa* cito orta tardius -antur, diebus exiguis noctes efficit grandiores.

dēmersus, -ūs *m. a* demergere. *i. q. demersio*: Apvl. apol. 21 sunt... in ista vitae humanae tempestate sustentui, gravia -ui. Firm. math. 1, 4, 11 qui *cursus siderum* modo per altum, modo per latum, modo per -um feruntur (*sed potest etiam pro neutr. adi. accipi*).

dēmessio, -ōnis *f. a* demetere. *i. q. actus demetendi*: Capreol. epist. 2, 1 p. 850[A] ante tempus -is.

dēmessor, -ōris *m. a* demetere. *i. q. qui demetit*: Carm. epigr. 1238 (*saec. III*) 1 ⟨d⟩emessor pra⟨t⟩is ⟨tu⟩a grami⟨n⟩a ⟨f⟩alce re⟨tondens⟩. 8 -r calami tunc ego primus eram. 11 -r cunctos ante ibam primus.

dēmētior *v.* dimetior. **1. dēmēto,** -āre *v.* dimeto.

2. dēmeto, -ssuī, -ssum, -ere *a* de *et* metere. *legitur inde a* Catone; *frequentant*: Colvm. (*17ies*) Plin. nat. (*10ies*). Gloss. ἀποθερίζω. -am praecidam. -ssum incisum. Serv. Aen. 11, 68 -ssum participium est, veniens ab *eo* quod est metor.

1 *proprie i. q. metere, de fructibus, floribus i. q. decidere, decutere, decerpere*: a *cum obiecto vel passive*: Cato orig. 57 hordeum -uit (Hemina hist. 29 Plin. nat. 17, 31). Cic. rep. 3, 15 *Galli* armati alienos agros -unt (Ambr. Iob 2, 5, 20 Vvlg. Iob 24, 6 Salv. gub. 1, 45). Cic. nat. deor. 2, 156 -endi percipiendique fructus (Cato 70 Plin. nat. 26, 67. Hil. in psalm. 1, 16 [*in imag.*] *fructus* non vi exteriore decussi sed ... -ssi [*traditur* demensi]. Ps. Rvfin. in Os. 5, 6/7 p. 999[A] Vincent. Ler. 23, 30). Catvll. 64, 354 arva. Caes. Gall. 4, 32, 4 -sso frumento (Liv. 31, 2, 7. 42, 64, 2 Colvm. 2, 9, 15). Verg. Aen. 11, 68 -ssum pollice florem (Colvm. 10, 304. *cf.* Ennod. carm. 1, 2, 19 te pene -ssum ceu florem dextera fati dum lacerat). Liv. 34, 26, 8 quod maturi *frumenti* erat circa, -ssum et convectum est (Colvm. 9, 14, 5). Liv. 42, 64, 7 -ssis circa segetibus (42, 64, 10 Colvm. 2, 9, 10. 2, 20, 3. 4, 31, 1 Tac. ann. 14, 24 Gell. 2, 29, 16). Colvm. 2, 18, 1 faenum. 2, 19, 2 faba. 9, 14, 5 favi. 9, 15, 4. 11. 11, 2, 50. 57). 3, 21, 6 uvae (Plin. nat. 12, 131. 14, 39. 17, 249). 8, 13, 3 lanam. 11, 2, 72. 11, 3, 41. Plin. nat. 16, 251 arborem scandit, falce aurea -it. Iren. 4, 25, 3 (*in imag.*) -ssa est autem ecclesia, hoc est fructum percepit. Hier. in Mich. 2, 5 p. 496[B] sicut agni carpentes gramen et herbam dentibus -entes. in Ioel 3 p. 212[B] (*in imag.*) ut maturam hostium messem -ant. in Is. 24, 13/15 p. 333 cum *bacae olivarum* excussae fuerint atque -ssae. Vvlg. apoc. 14, 16 -ssa est terra (ἐθερίσθη). Pavl. Nol. carm. 15, 294 racemum. Ennod. opusc. 6, 9 p. 404, 25 (*in imag.*) ne lacteus alimenti divitis culmus importuna -ssus falce moriatur. carm. 1, 9, 141 -ssum falce maritat virgultum. *fort. huc referri potest*: Vvlg. III reg. 16, 3 (*in imag.*) -am posteriora Baasa (*fere i. q. segetem futuram destruam*. 21, 21 -am posteriora tua). *nota*: Tert. adv. Marc. 1, 13 Magnam Matrem *figurant* in terram seminalia -ssam. b *absolute*: Colvm. 11, 3, 32 quoties -itur. Plin. nat. 13, 57. 132. 19, 54. 21, 110. *nota in imag. de persona*: Ps. Rvfin. in Os. 6, 11 ut etiam tu similiter -aris. *cf. totum locum.*

2 *translate de capite abscidendo vel de corporis partibus deprivandis, necnon occidere*: Hor. sat. 1, 2, 46 *ut* testes caudamque salacem -ret ferro (Min. Fel. 24, 4 cui testa sunt obscena -ssa. Arnob. nat. 5, 11 sibi -erint has partes). Sen. Ag. 987 ferro caput. Val. Fl. 3, 157 transcurrens -it ense Protin. Sil. 4, 213 colla (5, 286 colla viri dextramque). 16, 101 acies hominumque ferox discordia ferro -it (*sc. hostes*). Svet. Cal. 33 *v. p. 496, 31.* Apvl. met. 7, 26 caput quoque ipsum . . . asino -ere. Arnob. nat. 5, 7 mammas sibi -it. Lvcif. moriend. 8 p. 300 *recordare* quantos . . . deiecerit, quantos gladio -i fecerit. *huc retulerim*: Ennod. carm. 1, 5, 23 cui *germanae* natum Parcae -ssum pollice diro sustulerant.

deriv.: demessio, demessor. *Gudeman.*

dēmētria *v. nom. pr. sub* Demeter. **dēmico** *v.* dimico.

?demiculus σκυφίον μικρόν Gloss. II 42, 37.

dēmidius *v.* dimidius.

dēmigrātio, -ōnis *f. a* demigrare. Gloss. μετάβασις. *i. q. profectio*: Nep. Milt. 1, 2 cum . . . multi eius -is (*sc. in coloniam*) peterent societatem. Mvtian. Chrysost. hom. 29, 3 Abrahae -es. Canon. Migne 67, 153 privatione facultatum territi aut -e (*i. exilio*).

dēmigrō, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* migrare. Gloss. μεταβαίνω. μεταναστεύω. -at με⟨ταχω⟩ρεῖ, μετοικοῖ. emigrat, detrudit. -asti παρέβης. -vit μετῴκησεν. *legitur inde a* Plavto.

i. q. decedere, abire, proficisci: 1 *proprie: absolute*: Liv. 38, 23, 9 omnis generis . . . turbam secum traxerant, -antium magis quam in bellum exeuntium modo. 38, 28, 8 ne -are cogerentur ab Romanis. Stat. Theb. 4, 405 *sacerdos vaticinata* Baccho iam -ante (*sc. ex pectore*) quievit. Ambr. Abr. 2, 3, 9. Cod. Iust. 10, 1, 4 *syn.* transferri. Not. Tir. 89, 71. *accedit quo*: Cic. leg. agr. 2, 42 in illa loca (Phil. 13, 49 huic urbi melius est . . . in alias, si fieri possit, terras -are. Svet. Tib. 35 in hortos. Flor. epit. 1, 1, 14. 3, 3, 2 in Italiam. Heges. 2, 13, 1 in Syriam). Catil. 1, 19 ad . . . M. Metellum -asti (Treb. Claud. 13, 3 *Claudio* ad deos atque ad sidera -ante. Amm. 15, 2, 7 ad Asiam. Heges. 2, 13, 1 ad filium). dom. 100 -andum potius aliquo est. Nep. Milt. 3, 6 Athenas (Them. 8, 3 Corcyram [Schol. Cic. Bob. p. 109, 9]. Alc. 4, 5 Lacedaemonem. Cato 1, 1 Liv. 44, 6, 3). *accedit unde*: Plavt. Amph. 240 animam omittunt prius quam loco -ent (Sil. 12, 517 -antem Tarpeia sede Tonantem. Stat. silv. 1, 2, 4 procul ecce canoro -ant Helicone deae. Apvl. apol. 49 loco. 92 domo -are, praediis cedere). Cic. Pis. 91 ex oppidis Dolopum (leg. 2, 5 ex agris. Caes. Gall. 4, 4, 3 Hirt. Gall. 8, 24, 1 nonnullis ex oppidis -are, ex agris diffugere. Nep. Milt. 2, 5 ex insula. Liv. 6, 25, 7. 22, 11, 4. 38, 18, 14. 41, 18, 2. Ivst. 5, 9, 12 ex urbe). parad. 18 mortemne mihi minitaris, ut omnino ab hominibus, an exilium, ut ab improbis -andum sit? Caes. Gall. 4, 19, 2 de oppidis. Hirt. Gall. 8, 7, 2 esse undique diligenter -atum. *accedit unde et quo*: Cic. phil. frg. V 97 ex hac in aliam haud paulo meliorem domum sine mora -are. Liv. 2, 10, 1 in urbem ex agris. Apvl. Socr. p. 113 in Latium de Graecia. 2 *in imagine et translate*: Cic. Rab. perd. 30 civium mentes, quae mihi videntur ex hominum vita ad deorum religionem et sanctimoniam -asse. Vatin. 39 strumae denique ab ore improbo -arunt et aliis se locis collocarunt. Tusc. 1, 74 vetat . . deus iniussu hinc (*sc. e vita*) nos suo -are (*cf.* Apvl. apol. 91 ⟨si⟩ vitā -asset. Lact. inst. 7, 27, 8 ex hac vita). Att. 4, 18, 2 nec tamen ego de meo statu -o. Apvl. met. 4, 21 quod *fides* ad manes iam et mortuos odio perfidiae nostrae -arit. Hil. in Matth. 33, 1 in confessionem fidei. Theod. Prisc. log. 16 ad saniores partes -ans pressa materia. Cod. Theod. 13, 6, 2 (*a. 365*) *patrimonia* in extraneorum dominia -arunt. 12, 1, 175 (*a. 412*) ex consortio curiali ad officium culminis tui. 15, 1, 51 (*a. 413*, = Cod. Iust. 8, 11, 18, 1) ad quorum iura terrulae -verint. const. Theod. p. 92. Greg. M. moral. 19, 52.

deriv.: demigratio.

ἐξουρῶ **dēmingo** Gloss. II 304, 27. *a* de *et* mingere.

dēministrat Not. Tir. 25, 13. *a* de *et* ministrare.

dēminōrātio, -ōnis *f. a* deminorare. *i. q. deminutio*: Itala Tob. 4, 13 (Ps. Aug. spec. 13 p. 371, 12) quia fructus stellionatus decoloratio et -o vitae est (ἀπώλεια καὶ ἀκαταστασία, Vvlg. *aliter*). Iren. 1, 16, 2 (ὑστέρημα). 2, 12, 1. 2, 13, 6. 7. 2, 18, 1. 2, 19, 9. Vvlg. Sirach 22, 3 filia autem in -e (ἐλαττώσει) fiet.

dēminōro, -āvī, -āre [*cf. c.* minorare *et c.* deminuere. *Th.*]. *i. q. deminuere*: Tert. adv. Prax. 16 p. 257, 19 quasi ipse se -verit propter nos. anim. 33. Itala Dan. 7, 24 (Iren. 5, 25, 3) reges tres -bit (ταπεινώσει, Vvlg. humiliabit). Iren. 1, 10, 2 neque infirmus in dicendo -bit (ἐλαττώσει) traditionem. *ibid. iterum.* 1, 25, 2 *apostolus* in nullo -ari a Iesu. 1, 30, 14. 2, 17, 11. 3, 25, 3.

dēminuātum *v. p. 486, 1.*

***dēminuo,** -uī, -ūtum, -ere *a* de *et* minuere. *in codd. et edd. promiscue ponitur* dem- *et* dim-. Gloss. ἀπομειῶ. ἐλαττῶ. καταλεπτύνω. -uit ἐλαττοῖ, ἠλάττωσεν. -untur ἐλαττοῦνται. *legitur inde a* Plavto.

I *i. q. minorem facere, reducere, constringere, extenuare*:

A *aliquem, i. q. conficere, conterere*: Varro ling. 5, 90 quo facilius -rent hostes (Tac. ann. 12, 14). *in imag.*: Qvint. decl. 254 p. 40, 27 nunquam se ipse -et. Tert. orat. 1 illum augeri oportere, se vero -i (*cf.* Vvlg. Ioh. 3, 30 minui). spect. 22 *artifices* ex eadem arte, qua magni faciunt, deponunt et -unt, immo manifeste damnant ignominiā et capitis minutione. Arnob. nat. 6, 2 eos . . . quos tangat affectio pati dolere -ui. *adde*: Lact. inst. 4, 26, 33 laesum -utumque corpus. *c. abl.*: Gell. 1, 12, 3 quae *virgo* lingua debili sensuve aurium -uta . . . sit. *i. q. privare*: Apvl. met. 4, 8 vos . . . ipso duce Lamacho . . . -uti debilem numerum reduxistis. capite -ere *v. vol. III p. 420, 53 sqq. cf.* Cassiod. var. 7, 10, 3 cum famā -utis salva tua opinione versare.

B *aliquid*: 1 *generatim de amplitudine et numero: res incorporeas*: Plavt. Aul. 165 laborem demam et -am tibi. Varro rust. 1, 4, 4 nec haec non -itur scientia. Rhet. Her. 1, 17, 27 quod negotio -utum fuerit, exaequabimus industria. 4, 33, 45 *opp.* adaugere. Cic. inv. 2, 18 -endi devitandive incommodi causa. de orat. 3, 132. Brut. 1 dignitatem nostri collegii. part. 105 *opp.* augere. Caecin. 5. 38 si ulla ex parte sententia huius edicti -uta aut infirmata sit. Caes. Gall. 1, 18, 8 potentia. civ. 1, 52, 2 militum vires. 2, 31, 4 *opp.* augere. Prop. 2, 18, 21 curam. Ov. trist. 1, 5, 44 -i siquā numinis ira potest. Liv. 4, 24, 8 censurae ius (Tac. ann. 3, 61 Vlp. dig. 38, 4, 3 pr. *al.* Cod. Iust. 6, 43, 3, 4). 26, 11, 6 -uto pretio (Val. Max. 4, 8, 3 Plin. nat. 37, 30). 28, 13, 10 -uti hostibus animi erant (*opp.* aucti). Sen. dial. 3, 13, 2. 7, 20, 5. 10, 15, 4 *id* nulla abolebit aetas, nulla -et. Ascon. p. 21 eius opera sacra multa populi Romani -uta esse (*ibid.* minus recte casteque fieri). Petron. 68 clamorem. Plin. nat. 2, 68.

Tac. dial. 26 quibus gradibus fracta sit et -uta eloquentia. Agr. 9 ann. 16, 28. Svet. Iul. 5 vim *tribunatus*. 11 auctoritatem. Fronto p. 46, 15 N. *opp.* ampliare. Vlp. dig. 38, 5, 1, 7 actionem de bonis -it, quemadmodum si passus esset actionis diem abire. Ivlian. dig. 12, 1, 21 lites (*i. numeros litium*). *sim. saepius apud* Ictos. Amm. 22, 15, 9 usu aurium fragore assiduo -uto. Avg. civ. 3, 17 iam -uto paululum metu. Cod. Iust. 7, 63, 5, 1 nihil penitus (*ex semenstri spatio*) neque -i neque accrescere. 5, 4, 28, 2 stabileque maneat matrimonium ex huiusmodi superventu minime -utum. Novell. Iust. 17 pr. omnem vetustatem deperditam, iam -utam. *nota*: Cod. Iust. 3, 34, 13 usum fructum, qui non utendo per biennium . . . -batur (*fere i. q. interire. cf.* 3, 33, 15, 1). 7, 6, 1 pr. *libertatis* pars. *res corporeas*: Varro ling. 5, 176 intertrimentum ab eo quod duo quae inter se trita et -uta. rust. 3, 9, 21 *cibum*. Cic. Verr. 4, 127 vectigalia populi Romani (Sen. contr. 10, 4, 11. *cf.* Tac. ann. 13, 50 Schol. Cic. Bob. p. 94, 1. Epist. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. [Corp. III 781] 24 Illyrici fructum). Phil. 2, 92. Mat. Cic. epist. 11, 28, 2 res familiaris mea lege Caesaris -uta est. Pollio Cic. epist. 10, 32, 5 exercitum (*cf.* Schol. Germ. Bas. p. 80, 11 aquarum inopia -batur eius *exercitus* multitudo). Lvcr. 1, 613 uude neque avelli quidquam neque -i iam concedit natura. 5, 323 (di- *B*). 5, 389. Caes. Gall. 7, 31, 4 -utae copiae (7, 73, 1 Liv. 39, 20, 9). civ. 3, 2, 3 magnum numerum (3, 67, 3 Liv. 2, 1, 10. 21, 17, 8 Tac. ann. 12, 64 Svet. Dom. 12). Bell. Alex. 69, 1 *legionem*. Sen. Oed. 147 grege -uto. Tac. ann. 13, 58 arborem . . . mortuis ramalibus et arescente trunco -utam. Svet. Aug. 41 fenore -uto. Vlp. dig. 33, 8, 6 pr. -i singula corpora pro rata debebunt. Papin. dig. 31, 65, 1 quadrigam (*sc. equo mortuo*). 35, 1, 72, 8 legatum. Marcell. dig. 35, 2, 56 pr. peculium. *sim. saepius apud* Ictos. Apvl. met. 5, 1 lapide pretioso caesim -uto (*ad pavimentum faciendum*). Hyg. astr. 2, 15 *igne* -uto et in ferulam coniecto. Avg. gen. ad litt. imperf. p. 492, 26 -utos fontes inopiam sentire pluviarum. Cod. Iust. 4, 21, 21 pr. deperditam esse chartam vel forte concrematam vel alio modo -utam. 5, 13, 1, 7 suam substantiam. 5, 13, 19, 3 dotem. *c. abl.*: Boeth. arithm. 1, 18 p. 38, 22 numeros alio biuario -utos.

2 *speciatim*: a *de bonis ex parte alienatis*: Cic. Sull. 56 praediis -utis. ad Q. fr. 1, 2, 10 ne quid de bonis, quae L. Octavi Nasonis fuissent, cui L. Flavius heres est, -rent *eqs.* Edict. Vlp. dig. 27, 8, 7 pr. boua. *al.* Gaivs dig. 5, 3, 21 deperditum intellegitur, quod in rerum natura esse desiit, -utum vero quod usucaptum esset et ob id de hereditate exiit (*cf.* Vlp. dig. 18, 4, 2, 5 deperdita et -uta sine dolo malo venditoris non praestabuntur. S. C. Iuvent. [dig. 5, 3, 20, 6]). 35, 2, 79 si post mortem patris filius vel acquisierit aliquid vel -erit. inst. 1, 199 ne . . . negotia . . . consumantur aut -antur. *cf.* Labeo dig. 36, 4, 14 Papin. dig. 31, 70, 3. 36, 1, 56 pr. quod medio tempore alienatum vel -utum est. Vlp. dig. 37, 9, 9 quod in ventris alimenta -utum est, detrahitur velut aes alienum. *al.* *absolute*: Ivl. dig. 41, 4, 7, 6 quem praetor ut suspectum heredem -ere vetuit. Pavl. dig. 26, 7, 46, 7. b *t. t. grammaticorum de formatione vocabulorum* (*cf. p. 486, 1*): Gell. 7, 12, 6 sacellum . . . uon ex sacro et cella copulatum, sed ex sacro -utum. Don. Ter. Ad. 352 (dim- *trad.*). Don. gramm. IV 386, 31 quemadmodum comparantur, ita et -untur adverbia. c *t. t. rhetorum*: Rhet. Her. 4, 38, 50 *v. p. 487, 25.*

II *i. q. demere, detrahere*: Varro ling. 5, 172 reliqua *vocabula pecuniae* obscuriora quod ab deminutione, et ea quae -unţur ita sunt, ut extremas syllabas habeant, ut deunx dempta uncia *eqs.* *nota*: Paneg. 12, 25 capita -uta (*i. decollata*). Boeth. in Porph. comm. sec. 5, 15 p. 331, 7 si -uto pede (*i. altero pede deficiente*) sit natus *homo*. *i. q. amovere*: Novell. Iust. 35, 1 omnibus superfluis *adiutoribus* paulatim -utis. *acced. praepos.* de: Plavt. Truc. 561 iam iam de hoc obsonio de mina -i una modo quinque nummos. Cic. inv. 2, 33 quantum enim de honestate *accusati* . . . detractum est, tantundem de facultate eius totius est defensionis -utum. de orat. 3, 189 ne quid de hoc . . . tempore . . . -retur. Catil. 4, 13 Flacc. 84. Sull. 2 tantum de huius praesidiis. Balb. 20. Planc. 91 aliquid de libertate mea. epist. 13, 12, 1 non ut aliquid de illa commendatione -am, sed ut ad hanc addam. ad Q. fr. 1, 2, 16 nihil de mea comparatione. Caes. Gall. 1, 53, 6 quod . . . neque de tanta voluptate et gratulatione quidquam fortuna -erat. 7, 33, 2 ne quid de iure . . . eorum -isse videretur. 7, 43, 4. Fronto p. 73, 16 N. nihil de pondere. Vlp. dig. 38, 5, 1, 6 quae quis libertus de bonis -it. 38, 5, 1, 7 de patrimonio. *al.* *adde*: Apvl. met. 2, 22 quidquid inde (*de corpore*) decerptum -utumque fuerit. ex: Cic. epist. 5, 16, 5 si tibi unum hoc detrahi potest, . . . permultum erit ex maerore tuo -utum. Liv. 2, 1, 7 quidquam ex regia potestate. Sen. dial. 4, 14, 4. Tac. ann. 2, 56 quaedam ex regiis tributis. Pompon. dig. 24, 1, 31, 7 nihil ex bonis meis. 34, 2, 34, 1 *al.* *nota*: Liv. 8, 34, 5 L. Papirium nihil eius (*sc. maiestatis imperii*) -urum. *c. dat.*: Svlp. Sev. chron. 2, 27, 3 ne quid forma praecisi operis rerum dignitatibus -ret. Cod. Iust. 6, 61, 6, 3 quibus *peculiis* nihil nec ex hac causa -itur.

deriv.: deminutio, deminutivus, deminutus.

part. perf. pass. pro adiect. **dēminūtus**, -a, -um. *comp. v. p. 486, 5. 8 sq.* Pavl. Fest. p. 73 detudes esse detunsos -os. Gloss. -i minuati. derivatum -um (IV 51, 29 derivatum deminuatum). *t. t. grammaticorum i. q. deminutivus*: Qvint. inst. 1, 5, 46 erunt qui soloecismum putent (*sc.* 'magnum peculiolum'), quia pro nomine integro positum sit -um. *i. q. parvus*: Tert. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 9 vide ne etiam de afflatus condicione transierit in aliquam -iorem qualitatem (*i. viliorem*). Boeth. arithm. 1, 19 alii numeri sunt superflui, alii -i . . . -us ille, cuius compositae partes totius termini multitudine superantur. 2, 2 ut vel superet numerum vel ab eo sit -ior. 2, 4 *atomon* est ita -um atque parvissimum, ut eius pars inveniri non possit. mus. 2, 9 ut sit -ior differentiae mensura. 3, 2 non est dubium, quin haec proportio semitonio longissime -ior sit. in Porph. comm. pr. 1, 20 p. 60, 18 curtam et -am quodammodo faciet rationem (*cf. ibid.* minor definitio). comm. sec. 2, 8 p. 197, 6 si neque superfluum quidquam habet neque -um definitio.

×dēminūtio, -ōnis *f. a* deminuere. *in codd. et edd. promiscue ponitur* dem- *et* dim-. Gloss. *μείωσις. ὑφαίρεσις. ἀφουσία. ἐλάττωσις.* diminutio minoratio. damnum seu detrimentum. -es *ἀπομειώσεις.* *legitur inde a* Varrone Rhet. Her. Cic.

I *i. q. minoratio, detrimentum, extenuatio*: A *alicuius i. q. defectio, contritio, clades, proprie et in imag.* (*de auctoritate, dignitate sim.*): Cic. Catil. 3, 24 quanta -c civium. Sen. dial. 2, 5, 4 omnis iniuria -o eius est, in quem iucurrit *eqs.* Plin. nat. 34, 137 *trientem* ferunt alias crevisse, alias decrevisse videri et ex eo aut honorem aut -em familiae significare. Tac. ann. 1, 14 muliebre fastigium in -em sui accipiens. Plin. paneg. 19. Tert. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 6 ut summo magno (*deo*) aliquam ascribat -em (*cf.* 1, 7 p. 299, 23. 2, 27 p. 373, 17 adv. Herm. 11 p. 137, 23 Iren. 4, 27, 4 Candid. gen. div. 9 Hil. trin. 3, 23 *al.*). Itala exod. 12, 13 (Cypr. Demetr. 22) non erit in vos plaga -is (*τοῦ ἐκτριβῆναι*, Vvlg. plaga disperdens). prov. 14, 28 (Aug. c. Parm. 2, 19, 38) in . . . -e populi (*ἐκλείψει*, Vvlg. paucitate) contritio principis. Vvlg. Rom. 11, 12 -o (*ἥττημα*) eorum divitiae gentium. Avg. conf. 7, 9, 15. Cod. Iust. 12, 19, 14, 2 *magistratuum* (*sc. numeri.* 12, 19, 15, 3. 5). *adde*: Tert. anim. 53 anima . . . deducitur in -is effigiem non alio modo, quam quo et aurigam ipsum quoque defecisse praesumitur *eqs.* *nota i. q. vitiatio*: Macr. sat. 4, 3, 14 Cassandrae raptum vel -em. capitis -o *v. vol. III p. 420, 82 sqq.*

B *rerum*: 1 *generatim de amplitudine et numero: corporearum*: Cic. leg. agr. 1, 21 vectigalium. prov. 38 provinciae. Decret. har. Cic. har. resp. 40 exercitusque apulsus -oque accedat (*cf.* Itin. Alex. 26. Paneg. 3, 9 magna exercitus sui -e. *cf.* Vvlg. II Macc. 11, 13 secum ipse reputans factam erga se -em [*i. cladem, ἐλάσσωμα*]) Sen. epist. 58, 22 *res* in assidua -e atque adiectione sunt (*cf.* Boeth. mus. 2, 2 esse autem illa *quae vere sunt*, quae nec intentione crescerent nec -e decrescerent). nat. 6, 22, 3 longa per aevum -o usque eo infirmat illa, quae cotidie attrivit *umor*. Tac. ann. 2, 42 tributi. Plin. epist. 4, 30, 2 ter in die statis auctibus ac -bus crescit descrescitque *fons*. paneg. 38. Prisc. gramm. II 83, 20 incrementa vel -es accipere (Prob. inst. gramm. IV 56, 33 *comparatione* per gradus collationis nomina augmenta aut -es accipiunt). Mar. Victorin. gramm. VI 101, 8 quantitas immutabit metrum aut per adiectionem aut per -em. Scavr. gramm. VII 32, 19 ex praepositio non numquam per unam litteram scribitur, sed per -em, ut ebibit pro exbibit. Vlp. dig. 25, 1, 5 pr. *corporis* (Pavl. dig. 44, 2, 14 pr. Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 256 [*ἐλάττωμα*]). 47, 11, 10 -es *Nili* aeque coercentur (*opp.* incrementa. *cf.* Ambr. Noe 17, 60 aquarum). Tert. anim. 43 -em spiritus animalis. Cypr. Demetr. 17 castrorum. Hil. trin. 9, 4 mundus in his quae nascuntur habet incrementi virtutem, non habet -is potestatem. Pelag. in I Cor. 15 p. 770[C] membrorum. Vvlg. Sirach 31, 4 laboravit pauper in -e victus. Avg. civ. 22, 19 substantiae corporalis (*opp.* excrementum). gen. ad litt. 4, 6 p. 102, 4. Macr. sat. 1, 13, 7 -o *mensis Februarii*. Boeth. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 218, 13. Cassiod. hist. 1, 9 p. 894[A] cum natura . . . -em suscipiat et augmentum. Greg. Tvr. Mart. 2, 60 sanguinis. Cod. Iust. 1, 17, 2, 10 ut si quid in legibus eorum . . . supervacuum . . . visum est, . . . -em necessariam accipiat. 8, 53, 36 pr. *quantitatis summae. al.* *incorporearum*: Cic. leg. agr. 2, 16 libertatis vestrae. Lent. Cic. epist. 12, 15, 2 indignitatem -emque maiestatis non solum iuris nostri, sed etiam imperii (Val. Max. 8, 15 ext. 1 Sen. benef. 7, 6, 3 epist. 47, 8 nat. 1 praef. 3). Sen. epist. 20, 1 cupiditatum. 85, 5 non enim -em malorum in bono viro intellego, sed vacationem. Plin. nat. 13, 77 proximarum semper bonitatis -e ad deterrimas (*cf.* 15, 5). Vlp. dig. 2, 13, 8, 1 *actionis* (Cod. Iust. 6, 24, 13). 43, 30, 3, 5 patriae potestatis. 50, 12, 6 pr. pollicitationis. Hil. syn. 38 dealitatem eius (*filii dei*) . . . aut demutationem aut -em . . . sustinuisse (48). 51 essentiae. Amm. 27, 6, 16 auctoritatis. Mart. Cap. 7, 760 *opp.* incrementum. Favst. Rei. spir. 1, 8 p. 113, 14 gloriae. grat. 1, 16 p. 50, 24. Boeth. arithm. 1, 6 *numeri* (1, 18. 19). 2, 24 si tetragona fuerit basis *pyramidis*, quadrata -e semper ascendit. mus. 2, 19. 3, 12. Cod. Iust. 8, 47, 10, 1[d] pristinae cognationis -e. *nota*: Svet. Aug. 99 mentis -o (*i. defectio*).

2 *speciatim*: a de *siderum defectione*: Cic. Tusc. 1, 68 accretione et -e luminis. Vitr. 9, 1, 16 de crescenti lumine lunae -eque (Plin. nat. 2, 58 Frontin. strat. 1, 12, 9 Lact. inst. 2, 5, 18

epit. 6, 7, 4 Ps. Anton. Mvsa epist. ad Macc. 11 Evstath. Bas. hex. 6, 3 p. 923[B]. Gloss. -o lunae μείωσις σελήνης). *cf.* Sen. nat. 1, 15, 2. b *de bonorum venditione, alienatione*: Liv. 39, 19, 5 utique Fecenniae Hispalae datio, -o (*i. ius deminuendi*)...cesset. Venvl. dig. 44, 3, 15, 4 *opp.* accessio. Maecian. dig. 35, 2, 32 pr. Scaev. dig. 24, 3, 50 *opp.* augmentum. Tryph. dig. 26, 3, 8 facultatium. Papin. dig. 36, 1, 60, 7 hereditatis (Vlp. dig. 5, 3, 5 pr. propter familiae cibaria necessaria erit -o. 5, 3, 20, 3 hereditas et augmentum recipit et -em). Vlp. dig. 25, 1, 5 pr. dotis. 27, 10, 10 pr. cum eis -o *bonorum* sit interdicta. *al.* c *t. t. grammaticorum*: Prob. inst. gramm. IV 74, 1 -o nominum est, quando ex ipsa positione nominum unaquaeque res breviatur ut puta a monte monticulus. Pavl. Fest. p. 14 idcoque vocabuli (*sc. avunculus*) facta -o est. p. 35 blandicella verba blanda per -em sunt dicta. p. 45. 48. 116. 296 Fest. p. 249. 356 Plin. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 14 Qvint. inst. 1, 6, 4. 5 Char. gramm. I 67, 10. 94, 2. 110, 13. 155, 11. 20 -em quam Graeci hypocorismon appellant (Dosith. gramm. VII 396, 4 Gloss.). Prisc. gramm. II 93, 10. 148, 15 *nomina feminarum* -is sive adulationis causa proferuntur ut Glycerium. Prob. cath. gramm. IV 20, 27 inst. gramm. IV 73, 34. 74, 9 *sqq.* 89, 22 Scavr. gramm. VII 13, 12 *al.* Tert. idol. 3 Porph. Hor. carm. 2, 8, 21. 3, 12, 4. Don. Ter. Phorm. 36. 37 quartus gradus -is. Serv. Aen. 1, 273 ut autem pro Romo Romulus diceretur, blandimenti genere factum est, quod gaudet -e. 3, 141. Schol. Cic. Bob. p. 124, 30 per -em dixit. Isid. orig. 1, 27, 4. 9, 7, 2. 10, 79 *al.* d *t. t. rhetorum*: Rhet. Her. 4, 38, 50 -o est, cum aliquid inesse in nobis aut in iis, quos defendimus, aut natura aut fortuna aut industria dicemus egregium, quod, ne qua significetur arrogans ostentatio, deminuitur et attenuatur oratione *eqs. cf.* Serv. Aen. 1, 178 epitheta ... aut ad augmentum aut ad -em aut ad discretionem poni solent.

II *i. q. subtractio*: Varro ling. 5, 172 *v. p. 485, 55.* Cic. Font. 3 nullum in eius nominibus intertrimenti aut -is vestigium reperietur. off. 2, 73 ut suum quisque teneat neque de bonis privatorum publice -o fiat (Svlp. Rvf. Cic. epist. 4, 5, 4 de imperio populi R. tanta -o facta est). Vlp. dig. 37, 9, 1, 20 -o autem ad hos sumptus fieri debet primum ex pecunia numerata (42, 5, 33 pr.).

⁎dēminūtīvus, -a, -um *a* deminuere, deminutus. *scribitur passim etiam* dim-. *i. q. deminutionem efficiens, exprimens*: 1 *generatim*: Diom. gramm. I 417, 26 'et' coniunctio *praeponitur* modo superlativa..., modo -a per gradus (Dosith. gramm. VII 422, 29). 418, 4 'aut' si semel subiciatur, -a est et gradum habet ad inferiora tendentem (Dosith. gramm. VII 423, 9). Don. Ter. Hec. 11 haec comparatio (adulescentior)... vim -am exprimit. Zeno 2, 6, 4 non -a, sed religiosa... subiectione est filius patri subiectus. Isid. orig. 3, 5, 10 -i numeri sunt, qui partibus suis computatis minorem summam efficiunt, ut puta denarius. 2 *t. t. grammaticorum de formatione verborum*: Pavl. Fest. p. 36 bellule apud Plautum -um adverbium est a bene (Prisc. gramm. III 88, 21). Tert. apol. 32, 2 genios daemonas dici et inde -a voce daemonia. Don. gramm. IV 374, 33 sunt nomina significatione -a, intellectu comparativa, ut grandiusculus (*cf.* Serv. gramm. IV 39, 4 Pomp. gramm. V 250, 30 Consent. gramm. V 340, 27. 343, 3 *al.* Hil. in Matth. 15, 4 canum opprobrio iam sub blandimento -i nominis *catelli* mitigato). *inde subst. n.* dēminūtīvum, -ī: Prisc. gramm. II 101, 3 -um est, quod deminutionem primitivi sui absolute demonstrat 'rex regulus', id est parvus rex. Isid. orig. 1, 6, 11 -a quae minuunt sensum. *passim apud* Gramm., *ex. gr.*: Pavl. Fest. p. 20 lucellum -um est a lucro. p. 25 arca -um facit arculam et arcellam. p. 27. 345 stiria principale est, stilla -um. *et saepe.* Plin. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 164, 13 Char. gramm. I 155, 10. 323, 23 *nomina* aut patronymica sunt... aut -a (*cf.* Prisc. gramm. II 60, 3). 326, 25 sunt etiam quasi -a, quorum origo non cernitur, ut fabula (*cf.* Isid. orig. 1, 6, 12 'sono -a' quae sic sonant sicut -a, sed intellectu principalia sunt, ut 'fabula'). Don. gramm. IV 373, 14 *sqq.* Don. Ter. Ad. 274. 352 *al.* Veg. mil. 3, 8 Boeth. herm. sec. 2, 7 p. 146, 10 *sqq.*

adv. **⁎dēminūtīvē**. Gloss. ὑποκοριστικῶς (*cf.* Pavl. Fest. p. 243). *i. q. per formam deminutivi*: Pavl. Fest. p. 7 sicut enim fit -e a macro macellus *eqs.* p. 136 mas -e facit masculus. p. 139 Char. gramm. I 73, 2. 108, 26. Porph. Hor. epist. 1, 17, 55 catellam: catenam -e. Non. p. 19. 35 foramina quasi -e a foribus dicta. Don. Ter. Ad. 289 *al.* Hier. in Ezech. 16, 12 p. 156 Macr. sat. 5, 21, 9 *al.*

dēminūtus (-ūs *m.*) ἔκλειψις ἡλίου ἢ σελήνης. ἐλάττωσις. Gloss.

dēmīrābilis, -e *a* demirari. *i. q. admirabilis*: Theod. Mops. in Gal. 4, 19 -is admodum sermo.

dēmīrātio, -ōnis *f. a* demirari. *i. q. admiratio*: Theod. Mops. in Gal. 1, 1 -e digna est apostolica prudentia. in Eph. 1, 3.

dēmīror, -ātus sum, -ārī *a* de *et* mirari. demiro: Theod. Mops. in Gal. 3, 29 nemo digne umquam poterit -are. in Eph. 1, 3 dignus ergo est, qui et -etur a nobis et *eqs. cf.* Gloss. IV 49, 37 -or despicior. Gell. 16, 18, 3 multa demiranda. Schol. Ter. p. 118, 3 -or valde miror. Gloss. despicio. dispicio. -atus diu miratus, valde miratus. *cf.* Plac. V 16, 20 = 62, 17 dismirando emirando. *legitur inde a* Plavto. *i. q. mirari: absolute*: Ter. Phorm. 235 quid mihi dicent...? :: -or (Don. *ad l.* pro 'nescio'). *aliquid*: Cato or. frg. 83 eorum audaciam. Cic. Att. 14, 14, 1 quod -or equidem. Gell. 1, 17, 2. 2, 18, 10. 5, 3, 6 animi aciem. 16, 6, 5. Ivl. Val. 1, 7. 8 hoc. 1, 9. 46. 2, 21. 3, 41 Rvfin. Clement. 2, 32. 5, 7 -ans et stupens ceterorum hominum errores. Macr. sat. 1, 11, 43. *aliquem*: Ivl. Val. 1, 33 Alexandrum. *seq. interrogatio indirecta*: Plavt. Amph. 765 nimis -or... qui illaec... sciat. Asin. 51 -or quid sit. Men. 706 -or ubi nunc ambulet. Stich. 266 Ter. Hec. 529. Haut. 362 hoc -or, qui... potueris. Cic. Phil. 2, 49 in quo -or cur... dicas. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 5 p. 12, 10. *seq. acc. c. inf.*: Plavt. Cas. 219 cocos equidem nimis -or... eos... ⟨non⟩ utier. Merc. 698 eum -or non venire. Cic. Cluent. 86 leg. agr. 2, 100. Rab. perd. 7 in quo ego -or meminisse te. Phil. 10, 22 div. 2, 69 Att. 15, 1[a], 4 epist. 7, 18, 4. 7, 27, 2 Plin. nat. 17, 58. 31, 59 Gell. 20, 10, 4 Sidon. epist. 1, 11, 1. Greg. Tvr. Mart. 4, 46 se salvatum beati antistitis virtute -ans. *seq.* quod: Gell. 6 (7), 1, 6. 9, 9, 15 illud in Vergilio quod.

deriv.: demirabilis, demiratio. *L.*

dēmissē *v. sub* demitto.

dēmissīcius, -a, -um *a* demittere, demissus. *i. q. demissus, dependens*: Plavt. Poen. 1303 sane genus hoc mulierosum est tunicis -is.

dēmissio, -ōnis *f. a* demittere. Gloss. ἄφεσις. 1 *proprie i. q. actio demittendi*: Caes. civ. 2, 9, 6 storiarum -o. Vitr. 5, 10, 5 per cuius (*clipei ahenei*) reductiones et -es perficietur sudationis temperatura. Iren. 1, 17, 1 unamquamque virtutem ex caelis secundum -em suscipientem. Hil. in psalm. 140, 3 in allevatione et -e manuum suarum. Macr. sat. 1, 22, 4 barbae prolixa -o. Greg. Tvr. vit. patr. 20, 3. *i. q. depressio*: Cet. Fav. 6 p. 293 -es concavae vallium. 2 *translate: i. q. contractio animi*: Cic. Tusc. 3, 14 cadere in eundem timorem et infractionem quidem animi et -em. *i. q. remissio, relaxatio*: Cael. Avr. acut. 1, 4, 43 *deliratio phreneticorum* non semper accessionibus aucta aut -bus minuta perspicitur. Ps. Soran. quaest. med. 189 epithesin et dialimma..., quod a nobis superpositio et lenimentum vel -o aut declinatio dicitur. *interpr. inc.*: Corp. VIII 9888 (*Mauret. Caesar.*) -em fecit.

dēmissus, -a, -um *v. sub* demitto. *Kieckers.*

dēmītigo, -āre *a* de *et* mitigare. *i. q. delenire*: Cic. Att. 1, 13, 3 nosmet ipsi qui Lycurgei (*i. severi*) a principio fuissemus, cotidie -amur.

dēmītio, -īre *a* de *et* mitire. *i. q. demitigare*: Varro Men. 394 -is acres pectore curas cantu castaque poesi. *L.*

⁎dēmitto, -mīsī, -missum, -ere *a* de *et* mittere. *saepe in opt. codd. falso* dim- *pro* dem- *traditur, cf. etiam* dimitto. demitito: Lex repetund. (Corp. I 198) 53. Caper gramm. VII 97 -e est deorsum mitte, dimitte ἀπόλυσον, absolve: dismitte non dicas. Isid. diff. app. 226 (= Diff. gramm. suppl. 287) -it hic qui de alto deorsum mittit, dimittit qui in multas partes mittit. Diff. ed. Beck p. 50, 11 -imus de superiori parte, dimittimus a nobis aliquem. *cf.* Beda gramm. VII 270. Gloss. ἀποστέλλω, ἀφίημι, ἐξαφίημι. καθίημι καταπέμπω. χαλῶ σχοῖνον ἢ ἄλλο τι. -e ἄφες, ἔασον, indulge, relaxa. -sit ἀπεβάλετο, ἐχάλασεν, καθεῖλκεν, καθῆκεν. -ssa ἀποβληθέντα. *legitur inde a* Lege reg. *et* Plavto; *non habent*: Lvcil. Nep. Tib. Vell. Pers. Flor. [*variae lectiones*: Verg. ecl. 8, 34 promissa. Aen. 11, 595 delapsa. Stat. Theb. 11, 274 deiecta. Clavd. rapt. Pros. 3, 295 derecta.]

I *i. q.* ***deorsum mittere, deicere,*** *deducere, deferre; passive etiam i. q. dependere*: A ***transitive***: 1 *generatim*: a *ponitur obiectum solum*: α *de rebus*: Plavt. Rud. 984 ubi -si rete atque hamum. Afran. com. 413 pelles -e in ordine (*interpr. inc.*). Lvcr. 6, 913 *anellos* ordine magnete -ssos levibus iactarier auris. Verg. ecl. 9, 1, 8 qua se subducere colles incipiunt mollique ingum -ere clivo. Aen. 2, 262 funem (Hor. ars 461. Prop. 4, 7, 17 per quam -sso quotiens tibi fune pependi. Vitr. 10, 2, 1). Ov. hal. 88 num mons horrentes -at celsior umbras in mare. Liv. 29, 6, 11 scalas. Vitr. 8, 6, 13 lucerna accensa -atur (Plin. nat. 23, 62. 31, 49). 10, 4, 4. Sen. Thy. 163. benef. 3, 77 de quibusdam et imperitus iudex -ere tabellam (*sc. in cistam*) potest. Cvrt. 4, 15, 4 alios ab utroque latere -ssae falces laceravere. Colvm. 5, 11, 4 quantum cuneus -ssus spatii dabit (*ibid.* adigere). Lvcan. 9, 477 arma . . . a superis -ssa putant. Stat. Theb. 5, 739. 7, 716 iam fraxineum -erat hastae robur (*cf.* 9, 237 -ssa casside. 10, 423 -sso mucrone. Ach. 1, 889 clipeum. Avien. Arat. 723 -it balteus ensem. *aliter p. 491, 41*). 10, 144 -unt extrema cacumina silvae. Tac. hist. 4, 30 *machinamento* repente -sso. Pavl. dig. 8, 2, 20, 5 *stillicidium* inferius -i non potest. Porph. Hor. sat. 2, 5, 56/57 *corvus* caseum -sit ac perdidit. Avson. 369, 17 obliqua exilem -it linea lucem. Veg. mil. 4, 4. 8. Alc. Avit. carm. 2, 392 pondere, quo pulsant -ssa cadavera terram. *nota i. q. -endo efficere*: Verg. georg. 2, 231 alteque iubebis in solido puteum -i (*i. q. defodere.* Boeth. herm. pr. 3, 2 p. 194, 9 terram fodiens vel scrobem -ens). Aen. 3, 535 gemino -unt bracchia muro (*de munitione, cf. p. 489, 27*). Vitr. 3, 5, 5 secundum extremi abaci quadram lineae -endae quae cathetae dicuntur (3, 56 Physiogn. 14. 108 ultima liuea capillorum). 4, 1, 7 trunco toto strias ubi stolarum rugas...-erunt. Sen. Thy. 1016 huc, *Tellus*, tuam immani sinu -e vallem. *i. q. caedere*: Lvcan. 9, 831 manum ... ense ferit totoque simul -it ab armo. Val. Fl. 1, 94 iubet -ere ferro robora (*i.*

quercus). β *de animantibus* (*alio sensu v. p. 492, 38 sqq.*): SEN. contr. 1, 3, 7 putares puellam -i, non cadere (contr. exc. 1, 3 non deici, sed -i). SEN. benef. 4, 5, 2 animalia omnis generis, alia in sicco..., alia in humido nascentia, alia per sublime -ssa. FRONTIN. strat. 3, 13, 1 *Pontius* per saxa Tarpeia -ssus. AMM. 24, 2, 21 -ssus *praefectus* per funem. VVLG. Ios. 2, 18 in fenestra, per quam -isti nos.

b *additur quo* (*ponitur adverb.*, ad, in *c. acc.*, in *c. abl.* [*v. l. 33. p. 490, 11. 12 al.*], inter [*v. l. 21. p. 490, 50. 52*], sub; *abl.* [*v. l. 32. 75. p. 490, 18. 20. 22 al.*]): α *de rebus*: NOVIVS Atell. 108 milia sex nummûm in arcam -si nummariam (HOR. epist. 2, 1, 175 nummum in loculos). CAES. Gall. 7, 73, 3 huc illi stipites -ssi (*i. defigere.* 7, 73, 6 huc teretes stipites. civ. 3, 49, 4 sublicis in terram -ssis. PLIN. nat. 27, 14 caulis... ceu palo in terram -ssa). HIRT. Gall. 8, 36, 4 castra ad ripas fluminis esse -ssa. PROP. 2, 33, 37 tua praependent -ssae in pocula sertae. OV. met. 15, 44 calculus immitem -itur ater in urnam. VITR. 9, 8, 3 in eos (*tubulos*) pilam plumbeam. 10, 15, 7 *opp.* extollere. SEN. dial. 2, 9, 4 (*in imagine*) ut ille omnes iniurias in altum -at (*cf.* IVST. 8, 5, 11 crescit dissimilatione ipsa dolor, hoc altius -ssus, quo minus profiteri licet). CVRT. 4, 9, 5 *falces* in terram -ssae. 5, 1, 31 in terram fundamenta. COLVM. 3, 13, 13 organum in sulcum. 5, 11, 4 quasi cuneum tenuem... inter corticem et materiam... -ito. 9, 14, 9 in fundum eius (*i. vasis*) lumen aliquod -etur. 11, 3, 51 cophinos in terram. 12, 18, 6 dolio in terram -sso (PLIN. nat. 14, 134). CALP. ecl. 7, 75 (*in imagine*) quod in haec tibi saecula primos... -ere contigit annos. PLIN. nat. 2, 9 in fistulam flore -sso. SIL. 10, 162 et pulmone tenus -sit anhelitus ignem. SVET. Nero 21 sorticula in urnam... -ssa. IVST. 5, 8, 5 -ssa in Piraeum versus muri bracchia (*cf. p. 488, 77*). RVFIN. hist. 3, 8, 4 pessulis in altum -ssis. BACHIAR. repar. laps. 6 -ssis ad eum funibus.

β *de animantibus*: CATO agr. 157, 10 eo (*i. in lotium calefactum*) hominem -ito (*cf.* CELS. 3, 6 in solium -endus est. 3, 22. 4, 20 -ere totum hominem in calidum oleum. 7, 26, 5. 7, 27. COLVM. 6, 30, 7 in piscinam -i eum conveniet. SCRIB. LARG. 130 solio caldo -antur. ORIBAS. syn. 1, 33 qui . . . in ydreleo -untur). CIC. div. 1, 73 qui (*Dionysius*) cum . . . iter faciens equum ipse -isset in flumen. HOR. sat. 2, 7, 60 in arcam, quo te -sit peccati conscia erilis (*fere i. q. abscondere*). SALL. Catil. 55, 5 in *carcerem* (LIV. 34, 44, 8 Pleminius in inferiorem -ssus carcerem). LIV. 7, 34, 3 quod totum in vallem infimam -ret agmen (*cf.* 9, 2, 9. 9, 27, 4. 21, 34, 8. 32, 13, 5. 33, 15, 7. 38, 2, 7. CVRT. 4, 13, 16 aciem. FRONTIN. strat. 1, 2, 7 exercitum in planitiem. 1, 5, 16). 22, 57, 6 sub terram vivi -ssi sunt. 39, 50, 3. SVET. Galba 1 aquila gallinam... -sit in gremium. TERT. bapt. 2 homo in aqua⟨m⟩ -ssus (*sc. baptizandus*). COMM. apol. 477 infamant in puteum esse -ssum. ARNOB. nat. 5, 21 aureus coluber in sinum -itur consacratis. SVLP. SEV. chron. 1, 10, 7 *Ioseph* in lacum -ssus est. 1, 54, 4. 2, 7, 2.

c *additur unde* (*ponitur adv.*, a, ab, de, ex, *abl. solus*): α *de rebus*: CIC. Tusc. 5, 62 fulgentem gladium e lacunari . . . -i iussit (VAL. MAX. 9, 1, 5 -ssas lacunaribus aureas coronas. *cf.* PETRON. 60). SALL. hist. frg. 2, 70 transennā -ssum Victoriae simulacrum. 2, 106 e muris panes sportis -bant. VERG. georg. 4, 558 aspiciunt ... apes . . . uvam -ere (*i. in formam uvae dependere*) ramis. HOR. sat. 1, 5, 103 didici . . . deos id . . . ex alto caeli -ere tecto. OV. met. 7, 219 aderat -ssus ab aethere currus. LIV. 5, 54, 7 ancilia caelo -ssa. SEN. contr. exc. 8, 6 -ssa nox caelo. STAT. Theb. 9, 693 clipeum -erat armo (AVIEN. orb. terr. 1241 -unt pharetras umeris). QVINT. inst. 1, 6, 16 analogia -ssa caelo. IVV. 15, 146 sensum a caelesti -ssum arce. AVG. civ. 18, 23 tuba tum sonitum tristem -it ab alto orbe. β *de animantibus*: STAT. Ach. 1, 609 e tereti -sit nebrida collo. SVET. Aug. 94 puerum... -ssum e caelo catena aurea. VVLG. Ios. 2, 15 per funem de fenestra.

d *additur unde et quo*: LVCR. 2, 1154 haud . . . mortalia saecla ... aurea de caelo -sit funis in arva. CELS. 5, 27, 2 a piscina protinus in oleum calidum -ssus est. STAT. Theb. 10, 758 *Menoeceus* ceu subito in terras supero -ssus ab axe. PHYSIOGN. 18 supercilia . . . ex altera parte ad oculos -ssa. MACR. sat. 1, 17, 60 e longissimo... radios in terram usque -ens (βάλλων).

2 *speciatim*: a *in re navali*: *i. q. subducere, deducere*: BELL. Alex. 45, 2 antemnis ad medium malum -ssis (45, 3 vela subduci -ique antemnas iussit. SALL. hist. frg. 4, 3 OV. trist. 3, 4, 9 LAVS Pis. 229 [dim- *var. lect.*]). SALL. hist. frg. inc. 12 parvis modo velorum alis -ssis (remissis *cod.*, *cf.* SERV. auct. Aen. 3, 520 [*ad verba Vergili* velorum pandimus alas]). OV. am. 3, 8, 43 -sso remo (LIV. 36, 44, 8 -ere remos in aquam . . . remiges . . . iussit). OV. met. 11, 482 ardua . . . -ite cornua. GERM. 355 -sso . . . clavo. SEN. benef. 6, 15, 6 armamenta. STAT. silv. 3, 2, 29 pars -at aquis curvae moderamina puppis. AVIEN. Arat. 767 gubernaculum puppis -it in undas. *nota i. q. navem ad terram appellere*: VERG. Aen. 5, 29 fessas . . . -ere naves. *i. q. in altum navigare*: COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) quaecumque naves ex quolibet portu seu litore -untur. *adde*: LIV. 34, 31, 12 navem eandem secundo amni Scodram -sit. *sim.* TAC. ann. 1, 45 Caesar arma classem socios -ere Rheno parat. FRONTIN. strat. 3, 14, 2 far in doliis secunda aqua Volturni fluminis -sit. 3, 14, 4 pecora secunda aqua -sit.

b *de veneratione*: CIC. rep. 1, 62 -ssi populo fasces. 2, 53 P. Valerius . . . fasces primus -i iussit. BELL. Afr. 85, 5 armis -ssis salutationem more militari faciunt.

c *i. q. aliquid in humores (vel vasa) demergere*: CATO agr. 81 eam (*irneam fictilem*) -ito in aulam aheneam aquae calidae plenam. 88, 2. 101 *fasciculos* in amurcam -ito. 110. 111. 120. 154, 2 VARRO rust. 1, 13, 3. 3, 9, 10 *ova* in aquam. BELL. Hisp. 5, 1 lapidibus corbes plenos *in flumen* -sit. HOR. carm. 3, 1, 35 huc (*i. in mare*) frequens caementa -it redemptor. OV. met. 3, 36 -ssaque in undas urna. 12, 273 ferrum igne rubens . . . lacubus -it. LIV. 39, 19, 12 in aquam faces. VITR. 5, 12, 3 arcae . . . in aquam -endae. 6, 1, 8. 6, 2, 2 sub aqua. 8, 3, 9 in lacum. 9 praef. 11 vas amplum . . . in quo -sit argenteam massam. 9 praef. 12 vaso. *ibid.* in aqua. VAL. MAX. 9, 10 ext. 1 caput Cyri abscisum in utrem humano sanguine repletum -i iussit. CELS. 2, 17. 4, 7. 27 solanum in lac. 4, 31 *al.* SEN. dial. 2, 4, 2 -ssis in profundum *mare* catenis. nat. 2, 55, 2 ignis -ssus in aquam. epist. 71, 24. 82, 14 COLVM. 2, 10, 16. 8, 6, 2. 12, 5, 2. 12, 6, 2 caseum in muriam. 12, 8, 2 herbas in lacte. 12, 16, 1. 12, 19, 4 fasciculos feniculi... usque ad fundum vasorum -cre. *al.* SCRIB. LARG. 43 aqua marina ferventi novis spongeis -ssis. 123 lupi iecur in aqua ferventi -ssum. *al.* PLIN. nat. 28, 126. 146. 31, 40 decoquere aquam vitroque -ssam refrigerare. 31, 70. SOL. 30, 11 ut *lacus* folia lapsa ad fundum -at. DRAC. laud. dei 3, 504 regale caput *Cyri* -ssum sanguine multo clausit in utre cruor. *cf. p. 489, 30 sqq.*

d *in re medica*: *saepissime, ex. gr.*: CELS. 5, 28, 12 -i specillum in fistulam convenit. 6, 7, 8 collyrium in aurem. 6, 8, 1 linamentum in narem. 6, 13 *linamentum* -endum inter dentem et gingivam (7, 7, 14. 8, 10, 2. 7). 6, 15 specillum . . . in medicamentum -endum est. 6, 18, 4. 7, 4, 1. 4 intus -ere (7, 10). 7, 15. 19 in id (*i. foramen*) -endus est sinistrae manus digitus index (7, 20 index digitus sinistrae manus ad imum testiculum -itur. 7, 22. 7, 26, 2 in anum). *ibid.* testiculus . . . -endus est. 7, 29 neque -i manus neque educi infans . . . potest (SEN. dial. 6, 22, 3 in viscera). 8, 3. COLVM. 6, 2, 7 offas . . . in gulam -ito. 6, 10, 2 ervum . . . in fauces -ssum. 6, 38, 2 cum libra olei per narem -itur. 6, 38, 4 *al.* SCRIB. LARG. 16. PLIN. nat. 18, 78 offis humana manu -ssis in alvum *iumentorum*. 27, 101 offa -itur boum faucibus. 28, 180 *al.* TAC. ann. 12, 67 ille pinnam rapido veneno illitam faucibus eius -isse creditur (EPIT. Alex. 99).

e *in agricultura*: *i. q. serere, plantare* (*cf.* PAVL. FEST. p. 213 pangere, figere, unde plantae pangi dicuntur, cum in terram -untur): CATO agr. 41, 4 eos (*surculos*) in terram -ito. 45, 2 saleam. 46, 1. 161, 1 grana (PLIN. nat. 19, 147). 161, 4 radices asparagi. VARRO rust. 1, 8, 4. 1, 14, 2. 1, 39, 3. 1, 40, 4 semen (1, 42, 1 PLIN. nat. 26, 76). 1, 59, 3 *bis*. PAVL. FEST. p. 25. SEN. epist. 86, 17 hoc (*caput rapi*) fimo tinctum in scrobem -sit. COLVM. 4, 1, 5 vineta melius consurgunt altioribus -ssa scrobibus. 4, 1, 7 vitis -itur. 4, 30, 4 dum *perticae* ad solidum -antur. 5, 9, 9. 5, 10, 8. 9. arb. 3, 4. 7, 4. 6 virga, quae cum in imum scrobem -ssa fuerit. PLIN. nat. 17, 81. 108 validius -ssi tardius ferunt. 17, 125 *bis*. RVT. NAM. 1, 9 (*in imagine*) semina virtutum -ssa et tradita caelo. *i. q. inserere*: COLVM. 5, 11, 5 surculos in ea foramina, quae . . . inter corticem et materiam feceris, -ito. 5, 11, 6. 7. arb. 8, 2 surculos in fissuram -ito eatenus. *et saep.* PLIN. nat. 17, 111 inter lignum et corticem nec alio modo inserere ... aut ultra latitudinem II digitorum calamos -ere.

f *de rebus humidis sim.*: LVCR. 6, 257 nimbus, ut picis e caelo -ssum flumen. 2, 433 (= 6, 426) ut sit *procella* in mare de caelo tamquam -ssa columna. 6, 445 ut... vertex... quasi -ssum caelo prestera imitetur. 6, 496 quo pacto pluvius . . . humor . . . in terras -ssus, ut imber decidat. VERG. georg. 1, 23 largum caelo -itis imbrem. 4, 542 iugulis -e cruorem. Aen. 6, 455 -sit lacrimas (OV. trist. 1, 8, 19 in... meos . . . lacrimam -ere casus. SEN. dial. 7, 17, 1). HOR. carm. 3, 17, 11 -ssa tempestas ab Euro. OV. met. 1, 261 ex omni nimbos -ere caelo. 2, 310 quos caelo -ret imbres. LIV. 23, 7, 1 nubibus in terram -ssis. MANIL. 2, 357 aeraque infectum *sidus* nostras -it ad auras. GERM. frg. 3, 7 rarus et in terras caelo -itur humor. COLVM. 1, 2, 5 villae aquas salientes *colles* -ant. VAL. FL. 2, 434 hanc (*Samothracen*) -ssa Iovi non umquam laedere fluctu audet hiems. AMPEL. 8, 11 lapis quadrata ... lac -it. THEOD. PRISC. log. 94 ut *cortex radicis feniculorum* illic omnem sucum -at. *adde*: VARRO rust. 1, 55, 5 ut . . . primus quisque acervus *olearum* -atur per serias ad vasa olearia ac trapetas. *i. q. sanguinem detrahere*: CATO or. frg. 60 sanguen -atur (VARRO rust. 2, 1, 23 COLVM. 6, 30, 6 FRONTO p. 133, 5 N. GELL. 18, 10, 5). *i. q. derivare*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 42, 1 si *lacus* -ssus in mare fuerit.

g *de partibus corporis*: LEX repetund. (Corp. I 198) 53 is in eam sitellam manum demitito. RHET. Her. 3, 15, 26 paululum corpus a cervicibus -emus. CIC. de orat. 2, 267 ut . . . caput ad fornicem . . . -ret. VERG. georg. 2, 525 ubera vaccae lactea -unt (COLVM. 3, 21, 3). Aen. 9, 435 (*in imag.*) lassove papavera collo -sere caput (OV. met. 10, 192 lilia). MORET. 5 membra levat vili sensim -ssa grabato. HOR. sat. 1, 9, 20 -o auriculas ut iniquae mentis asellus. carm. 2, 13, 34 -it atras belua centiceps aures. PROP. 1, 20, 43 tandem haurire parat -ssis flumina palmis. 3, 18, 9 his (*neutr. plur.*) pressus Stygias vultum -sit in undas. OV. epist. 15, 225 lumina. met. 7, 133 *v. p. 492, 80.* 10, 367 vultus. 15, 612 oculos. fast. 5, 613 saepe deus prudens tergum -sit in undas. LIV. 2, 58, 8 vultus. 9, 38, 13 -ssis in terram oculis. VAL.

MAX. 4,7,4 -ssam cervicem victori⟨s⟩ gladio praebuit (*i. q. flectere*). 7,3 ext. 2 in equae genitalem partem -ssam manum. 8,14,5. CELS. 3,18 -ssumque corpus in aquam et oleum (*sic saepe apud* CELS. *de cura morborum*). *cf.* 2,17. 4,31. 8,15 pedes. *v. etiam l. 74 sq.* PHAEDR. 5,5,16 -sit caput. app. 20,3 crura ... -it vado. SEN. dial. 10,2,5 ille aures suas ad tua verba -sit. epist. 70,23 caput. CVRT. 6,9,2 -sso in terram vultu. 9,2,31 in terram -ssis capitibus. PETRON. 24 manum -sit in sinum. PLIN. nat. 11,101 in terram -sso spinae caule (*de insectis*). 11,173 inferiore labro -sso. 13,109 -ssa manu. 28,49 -ssis in aquam frigidam pedibus. 28,62 manus in ferventem aquam. VAL. FL. 3,40 oculos. STAT. Theb. 10,63 lumine -sso. 10,359 oculosque polo -ere si quos Iustitia ... curat. 11,745 aures. MART. 1,68,7 vultu. QVINT. inst. 2,13,9 -ssa bracchia. 11,3,112 tolli autem manum artifices supra oculos, -i infra pectus vetant. PLIN. epist. 4,25,4 -sit caput. paneg. 73 vultum. 80 oculos in terram (APVL. apol. 99 met. 4,24). APVL. met. 9,7 capite in dolium -sso. PS. AVR. VICT. epit. 8,3 faciem. SERV. auct. Aen. 4,205 inferos -ssis ad terram manibus invocamus. HIER. epist. 22,27,7 supercilium. quaest. hebr. in gen. p. 9,1 vultum in terram (RVFIN. hist. 3,23,18 κάτω βλέπων). PHYSIOGN. 59. SIDON. carm. 11,47 ora. *v. etiam p. 493,71.* *nota*: STAT. Theb. 7,463 si tenuis -sit lumina somnus (*i. q. claudere*). *crines: i. q. promittere*: VARRO Men. 375 intorti -bantur sex cincinni. LVCR. 5,674 mālis -ere barbam. SEN. nat. 7,11,3 (*in imagine de comete*) crines ... in latera -ssos. epist. 48,7 in hoc barbam -simus (VLP. dig. 47,10,15,27). *i. q. solvere*: LEX reg. (Fest. p. 222) crinibus -ssis agnum feminam caedito. VARRO frg. Non. p. 550,1 capillo -sso sequerentur luctu (OV. epist. 10,137 aspice -ssos lugentis more capillos). PROP. 2,24,52 -ssis plangas pectora nuda comis. SEN. Tro. 100 solvimus ... crinem, coma -ssa est. *v. etiam p. 493,84.* *cum acc. q. d. graeco*: VERG. Aen. 1,561 Dido vultum -ssa (STAT. Ach. 1,95. PAVL. NOL. carm. 6,114 vultus. SIDON. epist. 8,6,6). SEN. Tro. 1134 Tyndaris maestum caput -ssa. SIL. 3,284 intortos -ssus vertice crines. STAT. silv. 1,2,12 nuptam ... lumina -ssam.

h *de vestimentis sim.*: VERG. Aen. 7,278 aurea pectoribus -ssa monilia pendent (OV. met. 10,112). 8,460 -ssa ab laeva pantherae terga (*sc. pellis*). HOR. sat. 1,6,28 latum -sit pectore clavum. SEN. contr. 2,6,2 in pedes -itur toga (VAL. MAX. 4,5,6). VAL. FL. 6,64 -it ... geminas a vertice vittas. TERT. adv. Marc. 3,9 *opp.* sumere. PANEG. 10,22 oribus -ssa lorica. SPART. Carac. 9,7 ipse Caracalli nomen accepit a vestimento ... -sso usque ad talos. *v. etiam p. 494,4.*

i *de armis i. q. defigere*: PLAVT. Merc. 613 -sit gladium in iugulum (OV. epist. 14,5 iugulo -ere ferrum. met. 13,436). OV. met. 4,119 -sit in ilia ferrum. 12,441 gladium ... in ima ilia -si. 12,491 capuloque tenus -sit in armos ensem (VAL. MAX. 4,9,2). Pont. 4,16,51 ferrum -ere in artus. SEN. dial. 3,15,2. LVCAN. 7,621 -ssum faucibus ensem. TAC. ann. 4,50 -sso in pectus ferro. *nota per enallagen*: OV. met. 13,694 illae -sso per inertia vulnere tela (*var. lectio* vulnera telo). SEN. epist. 67,13 vulnera parum alte -ssa laxare.

k *de cibis i. q. devorare*: MORET. 76 in latum -ssa cucurbita ventrem. OV. met. 8,834 quo plura suam -it in alvum (Ib. 387 DON. Ter. Phorm. 332). 8,846 -sso in viscera censu (*i. re familiari comesa*). SEN. nat. 4,13,10 ardentes bolctos ... -unt paene fumentes. epist. 72,8 *ibid.* devorare. LVCAN. 6,115 quaeque per abrasas utero -ere fauces *queunt*. QVINT. inst. 10,1,19.

l *in venatione i. q. deicere*: SIL. 2,98 vagam caelo ... volucrem. 8,522 alto assuetae volucrem caelo -ere fundae.

m *i. q. dilatare*: PLIN. nat. 2,151 *arcus* caelestes in latitudinem -ssi.

B ***reflexive*** se -ere, -i, corpus -ere *i. q. descendere, deferri, delabi, se demergere*: **1** *proprie*: **a** *generatim*: *α de animantibus*: CIC. Phil. 2,45 cum tu per tegulas -rere. epist. 15,4,4 si me in Ciliciam -issem. CAES. Gall. 5,32,2 cum se maior pars agminis in magnam convallem -isset. 6,40,6. 7,28,2. 7,47,6 nonnullae *mulieres* de muris per manus -ssae. civ. 1,79,4. 2,34,2. BELL. Hisp. 9,1 ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se -ret. OV. fast. 1,653 septimus hinc oriens cum se -erit undis (*de Aquario. cf.* GERM. 398. 719. SEN. nat. 1,8,2 *arcus caelestis* usque in humum -itur. 7,22,2 cometes ... -itur. LVCAN. 8,159. 9,625 -sso sole. AVIEN. Arat. 716. 1698). LIV. 1,34,8 aquila suspensis -ssa leniter alis. 7,23,6 in aequum -i agmen vidit. 8,16,10. 21,36,1. 34,25,12 nocte funibus per murum -ssi. LABEO dig. 19,1,54 pr. servum, qui ... in cloacam -i solitus esset. CELS. 1,3 -ere se inguinibus tenus in aquam. 2,17. SEN. nat. 5,15,3 reges, qui ... in illos se -rent specus (*fere i. q. se occultare*). epist. 86,6 in quas (*piscinas*) corpora ... -imus. CVRT. 6,4,7 quicumque -ssi essent in cavernam. 8,14,39 *elephanti* -sere corpora in terram. MELA 1,76 -ssa in se confestim *specus* examinat. PETRON. 123,207 cum se verticibus magni -sit Olympi *Iuppiter*. FRONTIN. strat. 1,5,15. 21 PLIN. epist. 4,11,9. PS. APVL. Ascl. 9 in hominum coetum musarum chorus est ... -ssus. CLAVD. rapt. Pros. 2,126 fagi cava -ssus ab alvo mellifer ... exercitus (*i. apes*). FAVST. REI. epist. 3 p. 178,9 angelos ... nunc in caelestibus contineri, nunc per aeris vacuum ferri, nunc ad terrena -i. *nota*: GREG. M. in Ezech. 1,4,10 temporalibus gaudiis (*dativus*) neglegentem animum -it (*i. q. se dedere, studere*). *β de rebus, imprimis de fluminibus*: LVCR. 6,446 ubi se in terras *procella* -sit. OV. met. 8,334 concava vallis erat, quo se -cre rivi assuerant (*i. q. defluere.* MELA 1,93. 2,80. 3,5. 40 SOL. 7,11 AVIEN. orb. terr. 96 *sim.* ALC. AVIT. carm. 4,433 nimbus ... -itur, *i. q. decidere*). CVRT. 5,4,23 qua se montium iugum ... ad planiora -it (MELA 1,72 specus. PLIN. nat. 6,78). COLVM. 6,12,1 sanguis -ssus in pedes. 6,38,3. VAL. FL. 1,581 quot in aethera surgit molibus *rupes*, in infernas totiens -ssa sub undas. 2,635 urbs placidis -ssa iugis. STAT. silv. 1,2,154 excludunt radios *solis* silvis -ssa vetustis frigora. SVET. Aug. 92 ilicis -ssos iam ad terram languentesque ramos. b *speciatim i. q. se curvare*: CIC. Verr. 2,74 crebro se accensus -bat ad aurem. HOR. epist. 1,16,64 cum se -it ob assem (VAL. MAX. 4,7,4). SEN. contr. 7,8,2 ad pedes te puellae -e. SEN. Phaedr. 39 nunc -ssi *canes* nare sagaci captent auras. STAT. silv. 5,5,83 reptantemque solo -ssus ad oscula nostra erexi. Ach. 1,124 *Chiron* dextra atque imos -ssus in armos. CASSIOD. in psalm. 1,1 cathedra nos curvatos molliter a dorso suscipit suoque gremio -ssos ... complectitur.

2 *translate*: **a** *generatim* (*seq.* ut *l. 22*): CIC. Att. 7,12,3 -amne me penitus in causam? epist. 9,1,2. CAEL. Cic. epist. 8,16,5 ne te ... eo -as, unde exitum vides nullum esse. SEN. contr. 1,2,19 se in narrationem -ere. 1,7,14 nec se -sit in preces. SEN. dial. 2,13,5 nam si semel se -erit eo, ut ... iniuria moveatur. 4,1,2 (*res personata*) debet ... in haec se -ere disputatio. 5,8,7. QVINT. inst. 1 praef. 5 ad minora illa ... -ere me non recusabo. decl. 349 p. 374,23 in id te periculum -isti. TAC. ann. 14,26 Tigranes ... usque ad servilem patientiam -ssus. 15,73 cunctis ... in adulationem -ssis. SVET. gramm. 30 Planco ... non audenti in comparationem se -ere.

b *speciatim*: *α* animo se -ere *vel* -i *i. q. animum -ere* (*cf. l. 75*): CIC. Tusc. 4,14 in quo (*malo*) -i contrahique animo rectum esse videatur. CAES. Gall. 7,29,1 ne se ... animo -rent. *β de origine* (*ubique part. perf. pass.*): VERG. georg. 3,35 -ssaeque ab Iove gentis. Aen. 1,288 a magno -ssum nomen Iulo. HOR. sat. 2,5,63 -ssum genus Aenea. STAT. Theb. 2,613 Chromis Tyrii -ssus origine Cadmi. 3,286 -ssum Iovis serie genus. silv. 2,1,85 serie generis -ssa propago. 3,3,43 proavis -ssum stemma. TAC. ann. 12,58 Romanum Troia -ssum. RVFIN. hist. 1,7,14 -ssa a proavis nobilitas.

II *praevalet vis mittendi i. q.* **mittere** (*nuntium*), *immittere, ἀφιέναι*: **A** ***proprie***: **1** *generatim*: **a** *obi. solum*: LIV. 27,18,5 Afros -sit. SEN. contr. exc. 4,1. APVL. apol. 67 -ssum et subornatum a me accusatorem. PRISCILL. tract. 2,48 quos ... in ecclesiis -erat. CORIPP. Ioh. 5,21 cum magica subito taurus -itur arte. *nota*: TERT. praescr. 13 per verbum suum primo omnium -ssum (*i. Christum.* COMM. instr. 2,17,3 sententiam Summi -ssam). SEN. epist. 41,5 animus magnus ac sacer et in hoc -ssus, ut propius divina nossemus. b *additur unde*: VERG. ecl. 4,7 iam nova progenies caelo -itur alto. Aen. 1,297 Maia genitum -it ab alto. 4,694 Irim -sit Olympo (SIL. 9,551). 9,801 aerium caelo nam Iuppiter Irim -sit. 10,73 -ssave nubibus Iris. 12,635 Olympo -ssam *Iuturnam*. 12,853 *Dirarum* unam ... ab aethere summo. VAL. FL. 4,77 velocem roseis -it nubibus Irim (SIL. 9,471. AVSON. 438,3). LIV. 10,8,10 patricios primo esse factos, non de caelo -ssos. 22,29,3 Fabiana se acies ... velut caelo -ssa ... ostendit (PLIN. nat. 26,13 quam si caelo -ssus *Asclepiades* advenisset. AMM. 22,2,4 tamquam -ssum aliquem visura de caelo). SEN. dial. 6,24,5 nititur *homo* illo, unde -ssus est. QVINT. decl. 315 p. 240,26 -ite me a merito meo, liberate me nomine. NEMES. ecl. 1,86 iam Sol -it equos de culmine mundi. GAIVS dig. 1,7,28 filium potestate -ere, nepotem vero in potestate retinere. *ibid.* manu mittere (VLP. dig. 38,6,6). c *additur quo*: VARRO ling. 5,148 civem fortissimum eo -i. VERG. Aen. 12,884 alta dehiscat terra mihi manesque deam -at ad imos. HOR. carm. 4,4,10 mox in ovilia -sit hostem vividus impetus. SEN. nat. 5,15,1 -ssos quam plurimos a Philippo in metallum. epist. 19,6. TERT. adv. Prax. 23 filium ... ad terram -endo. *nota i. q. graece* Ἅιδι προΐαψεν: VERG. Aen. 2,85 neci (SIL. 12,468). Aen. 2,398 Orco (9,525 HOR. carm. 1,28,11). Aen. 5,691 morti (10,661). OV. met. 3,695 Stygiae nocti. VAL. FL. 7,314 leto (STAT. Theb. 1,659. 6,736). SIL. 1,541 Erebo. 1,439 umbris. 15,467 ad umbras (HOMER. 431 ad Stygias umbras). SIL. 4,340 ad manes. 10,136 vadis liventis Averni. 13,459 atris aquis. d *additur unde et quo*: VERG. Aen. 4,268 ipse deûm tibi me claro -it Olympo regnator. LIV. 23,47,5 e campo in cavam hanc viam -imus equos. SCHOL. Germ. Bas. p. 72,3 leonem ... -ssum caelo a Iunone in terram Arcadiam in regionem Nemeae. **2** *speciatim: i. q. amittere de arboribus*: COLVM. 5,6,12 *ulmus* librum -it. PLIN. nat. 16,64 folia. 16,81 *quercus* numquam folia -ens. 16,83 morus ... cum primis folia -at.

B ***translate*** *et in imag.*: **1** *animum* -ere, *i. q. deprimere* (*cf. l. 28*): LVCIL. 651 re in secunda tollere animos et in mala -ere. CIC. inv. 1,106 qua oratione habita ... maxime -itur animus hominum et ad misericordiam comparatur, cum ... suam infirmitatem considerabit. Tusc. 4,14 animos -unt et contrahunt (ad Q. fr. 1,1,4). VERG. Aen. 12,609 -unt mentes (CYPR. GALL. Ios. 110). OV. met. 7,33 -sere metu vultumque animumque Pelasgi. LIV. 34,50,2. SEN. epist. 71,6 *syn.* conterere. CVRT. 5,2,2 TAC. ann. 16,24. *nota: i. q. frangere, submissum facere*: SEN. dial. 11,5,1 nec secunda sapientem evehunt, nec adversa -unt. TAC. ann. 13,42 Suillius, ... mutatione temporum

non . . . -ssus. *i. q. humiliorem facere*: SEN. epist. 45, 11 ut illud (*sc. bonum*) ad haec in diem utilia -at. *i. q. relaxare*: BOETH. herm. pr. 2, 3 p. 79, 4 ubi desidia -it animos. **2** *i. q. immittere, animo tradere aliquid*: NOVIVS Atell. 4 quod ... tu in pectus tuum -as tamquam in fiscinam (SALL. Iug. 102, 11 LIV. 34, 50, 2). OV. met. 9, 468 spes . . . obscaenas animo -ere non est ausa suo (SEN. epist. 108, 9 in animum). SEN. dial. 4, 32, 3 multi leves iniurias altius sibi -sere. 9, 11, 8 in medullas. epist. 20, 1 in praecordia ima. *adde*: VERG. Aen. 4, 428 cur mea dicta neget duras -ere in aures. HOR. ars 180 segnius irritant animos -ssa per aurem. **3** *de oratione*: RHET. Her. 4, 8, 11 attenuata est, quae -ssa est usque ad usitatissimam puri consuetudinem sermonis. 4, 9, 13 *syn.* descendere. 4, 10, 14 id quod ad infimum et cotidianum sermonem -ssum est. *adde*: VAL. MAX. 7, 3 ext. 3 si altior cogitatio -ssa fuerit. **4** *i. q. immittere*: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 2 cum in eum casum me fortuna -isset. SEN. benef. 7, 9, 1 nec in altam faecem rerum hunc expeditum hominem -o. PRISCILL. tract. 4, 78 -ite confractos in remissionem.

5 *in re hereditaria i. q. relinquere*: QVINT. decl. 325 p. 280, 21 ille *pudor* bona sua in aliquem humilem -endi; -sit enim. NOVELL. Iust. 131, 9 ecclesiam . . . accipere quod -ssum est (*τὸ καταλελειμμένον*). *ibid.* ecclesiae . . . quod -ssum est, praebeatur. GREG. M. epist. 9, 164 libertis -ssa legata. *ibid.* -ssa res. *adde*: CORP. VIII †23592 (*prov. Byzac.*) -sit nobis glad⟨ium⟩ (*i. luctum*). X †4510 (*Capuae*) hic requiescit . . . Paulinus . . . quius rememoratio dolum parent⟨ib⟩us -sit. CARM. epigr. 708, 1 acervum luctum mihi -isti. 708, 5 haec tua mi -isti pignera (*i. liberos*). CORP. V †6402, 6 (*Laude, a. 442 p. Chr.*) -sit de domino suo filium. **6** *i. q. rem aliquo deducere*: CIC. ac. 2, 79 eo . . . rem -it Epicurus . . . nulli unquam *sensui* esse credendum. SEN. dial. 3, 10, 2 virtutes in clientelam vitiorum -ere. benef. 6, 8, 4 in unum testem . . . rem -it. VAL. MAX. 9, 12 ext. 5 cum in certamen tragoediam -isset. LVCAN. 5, 301 fata . . . in praeceps solitus -ere Caesar. QVINT. inst. 1, 2, 31 vim dicendi . . . ad unum auditorem -ere. VLP. dig. 12, 2, 34, 9 cum res in ius iurandum -ssa sit.

7 *i. q. rem deponere*: CARM. epigr. †1390, 3 felix, qui affectus potuit -ere tutos.

syn.: ad I A 2a: subducere. *e*: pangere, serere, insercre. *k*: devorare. *ad I B*: descendere, se subducerc. *ad II A*: manu mittere. *ad II B 1*: conterere, contrahere. *II B 3*: descendere.

opp.: ad I A: tollere, extollere. *ad I B*: surgere. *ad II A*: retinere. *ad II B 1*: evehere, tollere.

deriv.: demissicius, demissio.

part. perf. pass. pro adi. **dēmissus**, -a, -um. *comparat. legitur inde a* VARRONE, *superlat. deest, sed v. p. 494, 39.* **1** *de personis*: **a** *proprie i. q. pronus*: VARRO ling. 5, 23 humilior qui ad terram -ior. OV. met. 8, 204 si -ior ibis. *ibid. opp.* celsior. *cf. l. 64. p. 494, 40.* SEN. nat. 7, 1, 1 nemo usque eo tardus et hebes et -us in terram est. **b** *translate: i. q. humilis, modestus* (*cf.* GLOSS. -us adulescens pudore praeditus): CIC. Pis. 40 est inventus in provincia paulo quam ille -ior. de orat. 2, 182 ea omnia, quae proborum -orum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum sunt. Att. 2, 21, 3. SALL. Catil. 51, 12 qui -i in obscuro vitam habent. HOR. sat. 1, 3, 57 multum -us homo. TAC. ann. 13, 13 ut nimia *Agrippina* nuper coercendo filio, ita rursum intemperanter -a (*i. q. indulgens*). PANEG. 11, 18 videmus . . . eos . . . qui preces alligant, humiles atque -os. *i. q. maestus, tristis*: CIC. Verr. 1, 17 cum iste repente ex alacri atque laeto sic erat humilis atque -us. Mur. 45 videsne tu illum tristem, -um? Sull. 74 quis P. Sullam nisi maerentem -um afflictumque vidit? Att. 15, 29, 3. PROP. 4, 8, 9 talia -ae pallent ad sacra puellae. CELS. 3, 18 an maestus -usque sit. QVINT. inst. 1, 3, 10 illum tristem semperque -um. AMM. 20, 5, 10 -us et maestus. 25, 3, 15 -os et tristes. *cf.* CIC. epist. 1, 9, 16 fracto animo et -o (SALL. Iug. 98, 1. LIV. 4, 44, 10 -iore animo).

2 *de rebus*: **a** *proprie i. q. pronus, dependens*: LVCR. 5, 629 quanto -ior eius (*i. solis*) cursus abest procul a caelo. OV. met. 11, 505 ubi -am *navem* curvum circumstetit aequor. *ibid. opp.* sublimis. SEN. clem. 2, 2, 1 omnia . . . erecta aut languore -a. COLVM. 5, 6, 12 -um ex eo palmitem (*i. q. dependentem*). PLIN. epist. 5, 6, 16 -us . . . pronusque pulvinus. *de locis i. q. planus, depressus*: CAES. Gall. 7, 72, 3 campestribus ac -is locis. civ. 3, 49, 5 loca . . . -a ac palustria. BELL. Alex. 29, 4 -ioribus ripis (PLIN. epist. 8, 17, 1). FRONTIN. strat. 1, 1, 6 -o alveo (*codd.* om-) Euphrates decurrit. *de partibus corporis*: TER. Eun. 314 -is umeris esse. 336 labiis -is (PHYSIOGN. 117. 119. *cf.* DON. Ter. Hec. 689 -o labro. AMM. 25, 4, 22 inferiore). VARRO rust. 2, 5, 8 a collo palea -a. CIC. Cluent. 58 capite -o (dom. 83 CATVLL. 88, 8 CAES. Gall. 1, 32, 2 SEN. contr. 1, 3, 1. 9, 2, 7 SEN. epist. 65, 21 QVINT. inst. 6, 3, 40 APVL. met. 8, 27 VVLG. III reg. 21, 27 SIDON. epist. 1, 11, 15 ACT. Archel. p. 2, 23). SALL. Catil. 31, 7 -o vultu (SEN. contr. 10, 3, 13 LVCAN. 2, 361 SEN. benef. 2, 2, 1 STAT. Theb. 4, 768 TAC. ann. 12, 36 VVLG. Is. 49, 23). VERG. georg. 3, 500 aures. Aen. 12, 220 -o lumine (STAT. Ach. 1, 795). PROP. 2, 14, 11 -is cervicibus. OV. am. 3, 9, 9 -is alis. hal. 78 -o rostro (*de canibus*). SEN. contr. 2, 4, 3 -is oculis. PHAEDR. 1, 29, 7 asinus -o pene. PLIN. nat. 9, 275 *supercilia* -a. VAL. FL. 3, 640 -a ora. LACT. opif. 10, 21 scapulae . . . a cervice -ae. ACT. Archel. p. 3, 4 -is onere bracchiis. *de crinibus: i. q. solutus*: OV. met. 6, 289 -o crine. fast. 6, 441. PAVL. FEST. p. 278 crinibus -is. *i. q. promissus*: PAVL. FEST. p. 17 capilli -i (PLIN. epist. 1, 10, 6). SEN. contr. 10, 1, 2 barba (SEN. epist. 77, 18 CAPITOL. Ver. 10, 6). *de vestimentis*: VARRO Men. 302 tunicam -am . . . ad talos. CIC. Cluent. 111 usque ad talos -am purpuram. VERG. Aen. 4, 263 laena -a ex umeris. HOR. sat. 1, 2, 25 tunicis -is. 1, 2, 95 -a veste. 1, 2, 99 ad talos stola -a. PROP. 4, 2, 38. OV. am. 3, 2, 25 -a . . . pallia (ars 153). SIL. 15, 422. STAT. silv. 1, 1, 43 tergo -a chlamys. QVINT. inst. 5, 13, 39 praetextam -am. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 28/29. AVR. VICT. Caes. 21, 1 -a in talos indumenta. *de armis*: MANIL. 1, 391 -us . . . ensis (*de Orione*). **b** *translate: i. q. modestus, humilis*: CIC. Pis. 62 istuc fractum, humile, -um. Tusc. 2, 47 est in animis omnium fere natura molle quiddam -um. PLIN. epist. 8, 6, 2 ille titulus . . . modicus atque etiam -us. SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 26 quis -is precibus Pompeium oraverit. *i. q. modicus*: GARG. MART. pom. 2, 4 -a temperies necessaria iis (*i. persicis*). *i. q. vilis*: SEN. epist. 92, 9 fecerunt . . . bonum -um et ignobile. *i. q. languidus*: CHIRON 116 haec sunt huius morbi sequentia signa, quae contingunt ex magno labore et frigore cursu -orum (-ionum *trad.*) quadrupedum in certamine. THEOD. PRISC. log. 103 quae (*hypnotica*) . . . corpora -a constringunt. ORIBAS. syn. 1, 4 cum astringendum sit corpus, quod hebes est vel -um. *de oratione, pronuntiatione, rhythmo, i. q. levis, lentus, modestus, simplex*: VARRO Men. 357 maerentis ut quietus ac -ior probandus *rhythmus*. CIC. orat. 197 -o atque humili sermone. de orat. 3, 218 *vocis genus* -um et haesitans et abiectum. VERG. Aen. 3, 320 -a voce locuta est (SERV. *ad l.* humili, tenui. GELL. 1, 5, 3 voce molli ac -a. 4, 1, 13. DON. Ter. Ad. 431 haec sententia modo velut querela -a voce proferenda est). VAL. MAX. 6, 4 ext. 2 *defensionem* -am et supplicem. QVINT. inst. 9, 3, 172 miseratio. PLIN. epist. 1, 8, 5 etiamsi stilus ipse pressus -usque fuerit. EXPLAN. in Don. gramm. IV 531 quae (*prosodia*) -ior est, a pluribus *βαρεῖα* appellatur graece, latine vero gravis. GELL. 1, 11, 15 -am iacentemque orationem. *adde de oratore ipso*: CIC. orat. 81 *orator* in priscis reliquisque ornamentis et verborum et sententiarum -ior.

syn.: ad 1 b: humilis, afflictus, fractus, maerens, maestus, tristis. *ad 2 a*: pronus. *ad 2 b*: modicus. *oppos.: ad 1 a*: celsus. *ad 1 b*: laetus. *ad 2 a*: erectus.

adv. **dēmissē**: *comparat. legitur inde ab* OV., *superlat.* CAES. civ. 1, 84, 5. **1** *proprie*: OV. trist. 3, 4, 23 nempe quod hic alte, -ius ille volabat. *cf. p. 493, 46.*

2 *translate: i. q. modeste, humiliter, submisse*: CIC. Flacc. 21 cum . . . -e . . . responderat. dom. 93 huic maledicto utrum non respondere an -e respondere decuit? Tusc. 5, 24 cum humiliter -eque sentiret. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 gratias agis . . . tam suppliciter ac -e. CAES. civ. 1, 84, 5 haec quam potest -issime et subiectissime exponit. VAL. MAX. 9, 13, 2 petit . . . -e et flebiliter. AMM. 30, 1, 2 Terentius dux -e ambulans semperque submaestus. SCHOL. Cic. Bob. p. 48 -e et officiosa quadam veneratione blandissimum. 128 -ius et verecundius dixerat. 130 miserabiliter et -e petendo. 138 verecundius atque -ius. *Kieckers.*

dēmiūrgīnus, -a, -um *a* demiurgus (*v. l. 60*). TERT. adv. Val. 27 p. 203, 20 in figuram principalis tetradis quattuor eum substantiis stipant: spiritali Achamothiana, animali -a (-iana *conicitur*) *cqs.*

dēmiūrgus (dāmiūrgus), -ī *m.*, *δημιουργός*. **1** damiurgus, *magistratus Achaeorum*, GLOSS. magistratus. LIV. 32, 22, 2 magistratus gentis (*Achaeorum*): -os vocant, decem numero creantur. 32, 22, 5. 38, 30, 4 -is civitatium, qui summus est magistratus. *titulus fabulae* TVRPIL. demiurgus (CIC. epist. 9, 22, 1 NON.). **2** *apud* ECCL. *de creatore mundi*: TERT. scorp. 10. adv. Val. 15 ex hac *conversione* anima huius mundi dicitur constitisse, etiam ipsius -i, id est dei nostri. 18 p. 197, 10. 18 ut animalium quidem substantiarum . . . patrem nuncupent, materialium vero . . . -um nominent. p. 197, 19—29. 31. 32 IREN. 1, 5, 1 *et saepe, v. locos a Stiereno p. 1021 allatos.* SCHOL. Stat. Theb. 4, 516 et triplicis mundi summum: dicit autem deum demiurgon (demoirgon, demogorgona *trad.*), cuius scire nomen non licet. *L.*

dēmo, -psī, -ptum, -ere [*a* de *et* emere. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 478, 19 -o . . . promo . . . ab eo quod est emo secundum quosdam composita . . . quibusdam non ab eo videntur composita. *in codd. haud raro scribitur* demsi *et* demtus, *cf.* CHAR. gramm. I 246, 1 quinta forma (*tertiae ordinis*) est qua perfectum in si litteras cadit velut . . . -o, -is, -psi. MAR. VICTORIN. gramm. VI 21, 13 hiems et sumsit et insumsit et -msit sine dubio per ms scribetis. PRISC. gramm. I 507, 16 '-msi, -ptum', 'sumsi sumptum' in quibus etiam p euphoniae causa interponitur, quod etiam in praeterito quibusdam placuit ascribere. TER. SCAVR. gramm. VII 21, 2 scribimus sumptus, -ptus, emptus cum alioqui ceteris declinationibus verborum non adsit *p littera.* PAVL. FEST. p. 4 abemito significat -ito vel auferto. GLOSS. *ἀφαιρῶ. ἀφαιροῦμαι. ὑφαιροῦμαι.* -it *ἀφαιρεῖ ὑφαιρεῖ.* tollit. -et tollet. detrahit aut minuit. -it de⟨mi⟩nuit, deducit, detrahit vel minuit. -e *ὕφελε.* -psi sustuli. deduxi, deminui. -psit *ἀφείλετο. ἔτεμεν, τέμνει (τέμνῃ?).* tollit, delevit. *cf.* diemat (*i.* demat?) -erit. *legitur inde a* LEGE XII tab. *per totam latinitatem, singulis locis*:

CATVLL. VAL. MAX. LVCAN. CALP. VAL. FL., *binis*: TER. RHET. Her. CIRIS TIB. PROP. MANIL. COLVM. MART. QVINT., *ternis*: CAES. VERG., *5ies*: SIL., *6ies*: SALL. FEST., *7ies*: SEN. rhet., *8ies*: CATO LVCR. HOR., *9ies*: STAT. TAC. SVET., *deest*: HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. PVBLIL. NEP. RVT. LVPO GRATT. GERM. VELL. PHAEDRO MELAE SCRIB. LARGO ASCON. PERS. PETRON. [*loc. corrupt.*: MANIL. 3,420. *dub.*: FRONTO p. 204, 23 N.]

I *proprie*: A *de superiore loco auferre, avellere*: CAES. Gall. 5, 48, 8 haec *tragula* . . . -pta (*de turri*) ad Ciceronem defertur. VARRO rust. 1, 39, 3 quae ex arboribus -pta. LIV. 27, 31, 4 -pto capitis insigni purpuraque atque alio regio habitu aequaverat ceteris se in speciem. 34, 61, 15 conspectae tabellae (*se. suspensae*) -ptaeque lectae. 40, 51, 3 clipeaque de columnis et signa militaria omnis generis -psit. OV. ars 2, 528 capiti -ptas . . . rosas. epist. 12, 156 sertaque compositis -ere rapta comis. 19, 9 quae -ptus ab arbore fetus (met. 11, 113 -ptum . . . arbore pomum. 14, 689 sed neque iam fetus desiderat arbore -ptos. PLIN. nat. 15, 74 pomum ex arbore). met. 6, 603 sacrorum pignora (*se. hederas*) -it. 8, 32 faciem -pto nudaverat aere. 9, 375 hunc tamen infantem maternis -ite ramis et date nutrici (*filium Ioles*). 13, 833 -ptusve cacumine nidus. 15, 610 -pta capiti . . . corona (PLIN. nat. 21, 8). trist. 1, 7, 2 -e meis hederas, Baechica serta, comis. fast. 4, 135 aurea marmoreo redimicula -ite collo, -ite divitias. CVRT. 7, 4, 33 -ptaque galea (10, 7, 18). COLVM. 12, 39, 3 ubi satis corrugata erunt acina, -ito. IVST. 15, 3, 13 diadema sibi -ptum.

B *latiore sensu i. q. auferre, abripere, tollere, detrahere*: 1 *aliquem*: LIV. 2, 42, 1 dulcedo agrariae legis ipsa per se, -pto auctore, subibat animos. SEN. dial. 9, 7, 2 -e illis testes spectatoresque. STAT. Theb. 1, 187 -pto consorte. CYPR. GALL. gen. 491 fratrem tanto discrimine -ptum. AVR. VICT. Caes. 4, 2 -ptis regibus post Iubam. CYPR. GALL. gen. 410 hos (*Abramum et Saram*) Thara . . . Chaldaeo de grege -psit. exod. 821 nam -itur *sicarius* inde (*ex tectis sacratis*). Ios. 48 ex furva cum primum -psit Aegypto deus *Israelitas*.

2 *aliquid*: a *generatim*: LEX XII tab. (Fest. p. 348) quandoque sarpta (*i. putata, de vineis*), donec -pta erunt. PLAVT. Asin. 788. Bacch. 671 fortassis tu auri -isti parum (VITR. 9 praef. 10 -pto auro tantundem argenti . . . admixtum esse. ITALA exod. 32, 24 [Aug. loc. hept. 2, 131 p. 565, 7] cui sunt aurea -ite [περιέλεσθε, VVLG. *aliter*, ITALA Wirc. quicunque habet aurum -at, Lugd. -at sibi]). Capt. 112 *eatenas*. Men. 555 hanc coronam. Truc. 264 -isti unam litteram (RHET. Her. 4, 21, 29 -endis nunc litteris. 4, 22, 30. VARRO ling. 7, 1 ⟨si⟩ aliqua *littera* -pta est. *al.* 9, 44 cum est -ptum s. RVT. LVP. 1, 3 παρονομασία: hoc aut addenda aut -enda . . . littera aut syllabi fieri consuevit. OV. fast. 1, 326 CHAR. gramm. I 102, 18. 137, 21 *al.*). CATO agr. 151, 4 ubi germinascere coeperit *semen*, tum -i *stramenta*. 162, 3 tertio die -ito *pernas*. CIC. Verr. 4, 119 -ptis tegulis. orat. 190 prima enim syllaba -pta (VARRO ling. 10, 32 extremis syllabis -ptis. DIOM. gramm. I 353, 3 *al.*). de orat. 2, 109 verbo uno aut addito aut -pto. nat. deor. 3, 83 idem (*Dionysius*) . . . Aesculapii Epidauri barbam auream -i iussit (VAL. MAX. 1, 1, 3). ad Q. fr. 3, 1, 3 aqua -pta. LVCR. 3, 604 tegmine -pto. RVT. LVP. 1, 15 -ptis omnibus articulis. OV. am. 1, 1 pr. -ptis . . . duobus *libellis*. rem. 186 ut relevent -pti vimina curva favi. met. 15, 123 curvi -pto modo pondere aratri (15, 247). fast. 1, 266 cuius *portae* -erat *Saturnia* oppositas invidiosa seras (1, 280 tota patet -pta ianua nostra sera). trist. 1, 2, 52 -ite naufragium. Pont. 1, 1, 30 et carmen -pto nomine sume meum (2, 9, 51 quae *carmina*, si tua nomina -as, Threicium iuvenem composuisse negem). LIV. 3, 36, 4 securem (*cf. infra l. 74*). 21, 43, 16 -ptis signis. CELS. 5, 28, 17 quibus *squamulis* -ptis. 8, 5 emplastrum. PAVL. FEST. p. 71 aspiratione -pta (CASSIOD. gramm. VII 211, 32 inst. div. 15 p. 1128D). CVRT. 6, 1, 14. 8, 4, 15 -ptis armis. PLIN. nat. 30, 44 -pta testa. QVINT. inst. 9, 1, 39. SVET. vita Verg. p. 65 his versibus -ptis. DIOM. gramm. I 369, 6 incerta autem est ratio -ptae vel appositae praepositionis. *accedit dativus*: PLAVT. Bacch. 664 sed lubet scire quantum aurum erus sibi -it (TER. Eun. 627 aurum sibi clam mulier -it). CATO agr. 110 odorem deteriorem -ere vino. OV. met. 10, 518 aut illi (*Cupidini*) -e pharetras. 14, 766 et anilia -it instrumenta sibi. Pont. 2, 9, 78 qui nisi natalem nil mihi -psit humnm. fast. 6, 469 CELS. 2, 18 p. 65, 1. SEN. epist. 24, 13 non hominibus tantum, sed rebus persona -enda est. CVRT. 6, 1, 14 iacenti spolia (SIL. 9, 87). 10, 5, 29 tot regna aut reddita, quibus ea -erat bello, aut dono data. SVET. Claud. 16 et cum . . . -isset cuidam appositam notam. VIR. ill. 15, 4 secures fascibus (*cf. p. 496, 1*). *i. q. liberare, solvere*: HOR. carm. 3, 6, 42 iuga -res bobus fatigatis (PROP. 3, 6, 2 tibi sint dominae, Lygdame, -pta iuga. OV. epist. 20, 86 met. 7, 325 fast. 2, 74. LIV. 3, 15, 9 servitiis grave iugum -ret). TIB. 3, 9, 14 et -am celeri ferrea vincla cani (LIV. 5, 13, 8 vinctis quoque -pta in eos dies vineula. 9, 11, 13 -e vincla Romanis. OV. met. 3, 168 pedibus. fast. 3, 320 nobis. trist. 4, 7, 7 eur quotiens alicui chartae sua vincula -psi. *cf. p. 496, 14*). OV. met. 14, 230 ligamina ventis. *aceed. ablat. v. p. 496, 22. aceedunt praepositiones*: ab: OV. ars 3, 214 -ptus ab immundo vellere sucus ovis. de: VARRO ling. 5, 94 vindemiator . . . dicitur . . . quod de viti id -unt. CIC. rep. 2, 55 secures de fascibus. OV. trist. 5, 2, 20 exiguum pleno de mare -at aquae. 5, 2, 54 minimamque tuo de fulmine partem -e. ex: PAVL. FEST. p. 651 vinum novum, quod ex dolio -itur. GELL. 2, 5 si ex Platonis . . . oratione verbum aliquid -as mutesve. *adde*: IVLIAN. dig. 6, 1, 59 *fenestras* inde (*i. ex aedificiis*).

b *speciatim*: α *de veste sim.*: PLAVT. Truc. 367 soleas. LVCIL. 1161 pedibus laeva Sicyonia -it (*se. calceos*) honesta. TIB. 1, 8, 46 -pta pelle (OV. ars 2, 212 et tenero soleam -e vel adde pedi. CVRT. 8, 9, 28). OV. am. 1, 4, 50 de tergo pallia. epist. 17, 103 tuis -ptos umeris . . . amictus. CELS. 5, 19, 12 ci (*nuci*) summam pellicculam. PLIN. nat. 17, 110 cerasi libro -pto. *bis*. 16, 204 cortex. HYG. fab. 36 p. 67, 20 vestem cruore Nessi tinctam -ere. IVST. 1, 6, 3 -ptis compedibus (*cf. p. 495, 78*). MART. CAP. 9, 903 flammea, virgineum quae obnubere sueta pudorem regina -et Pronuba. β *i. q. deseeare* (*cf. infra l. 53*): PLAVT. Aul. 312 quin ipsi pridem tonsor ungues -crat (ANTH. 643. ITALA deut. 21, 12 [Lugd.] περιονυχιεῖς, VVLG. circumcidet. *cf.* GLOSS. II 384, 35 ungues -o ὀνυχίζομαι). VARRO ling. 5, 98 si cui ovi mari testiculi -pti (*cf.* AVR. VICT. Caes. 12, 8 -ptis genitalibus). rust. 2, 11, 9 quam *lanam* -ptam ae conglobatam (CALP. ecl. 5, 66 maturas -ere lanas). frg. Non. p. 94 primum capillum puerilem -ptum (CIRIS 281 purpureum patris -issem vertice crinem. SVET. Iul. 67 barbam capillumque summiserit nec ante -erit. AMM. 22, 4, 9 HYG. fab. 189 p. 120, 19. 274 p. 150, 7). Q. CIC. pet. 9 capita (CVRT. 4, 9, 25 gladio caput. 6, 9, 28 PLIN. nat. 11, 49 LAMPR. Comm. 17, 10. *cf.* SVET. Tib. 58 statuae quidam Augusti caput -mserat. Cal. 22). OV. met. 1, 492 utque leves stipulae -ptis adolentur aristis. 15, 369 concava litoreo si -as bracchia cancro. SEN. contr. 10, 4, 5 -e huic oculos, illi manus. SEN. apocol. 4 ne -ite Parcae. PLIN. nat. 11, 118 quibus *alis* -ptis. 15, 62 -ptis forfice . . . acinis. 25, 146 -pta spica. SVET. Cal. 33 tam bona cervix, simul ac iussero, -etur (*eodd.*, demetetur *Reines.*). VLP. dig. 39, 5, 6 in arbore caesa vel -pta. SOL. 20, 5 taurina cornua in tantum modum protenduntur, ut -pta ob insignem capacitatem . . . potuum gerula fiant. ITALA I reg. 24, 5 (Lucif. Athan. 1, 14 p. 90, 29, 30) et -psit pinnam chlamidis Saul occulte (ἀφεῖλε, VVLG. praecidit). AVSON. 374, 4 necesse est, ut nolint -i quo sibi uterque placet (*se. Iuppiter barba, Venus crinibus*). SPART. Hel. 5, 7 *folia* rosae, quibus -ptum esset album. LAMPR. Heliog. 20, 5 cristas vivis gallinaceis -ptas. CLAVD. carm. min. app. 5, 15 vellera.

γ *i. q. decolare*: CATO agr. 11, 2 cola, qui florem -at. 26 si voles de faece -ere vinum. δ *t. t. in re navali*: LIV. 21, 49, 11 -endis armamentis eo tempore aptandaque ad pugnam classe absumpto. 36, 44, 4 -endis armamentis. LIV. 24, 34, 6 -ptis interioribus remis. ε *t. t. medicorum: de subtrahendo cibo*: VARRO rust. 2, 1, 17 quod . . . tauris datur plus cibi, . . . feminis bubus -itur. 3, 7, 10 medium cibum. CELS. 1, 3 at vere paulum cibo -endum, adiciendumque potioni. 3, 2 p. 76, 32. *sim.* PLAVT. Asin. 706 -am . . . de hordeo (*poenae causa*). *de detractione sanguinis*: COLVM. 6, 12, 1 si sanguis adhue supra ungulas in cruribus est . . . scarificatione -itur. SER. SAMM. 39 tarda -ptus testudine sanguis. CELS. 2, 9 -itur materia sanguinis detractione *ete.* *de purgatione*: CELS. 2, 2 in iis quae superant, est quod morbus -at. *de secando* (*cf. supra l. 16*): CELS. 6, 18, 3 tum quidquid corruptum est, excidendum, sic ut ex integro quoque paulum -atur. 7, 19. 20 *al.* 8, 4 p. 336, 1 quam minimum ex osse (*ibid.* excidere. *cf.* AVG. gen. ad litt. 9, 15 p. 287, 11 osse -mto *de Adam*).

II *translate*: A *aliquem*: AVSON. 471, 12 quem pluris faciunt novem sorores, quam cunctos alios Marone -pto (*i. excepto*).

B *aliquid* (*obi. omittitur p. 497, 77. 498, 42*): 1 *generatim*: a *obi. solum*: PLAVT. Mil. 759 iubes illud -i. CATO orig. 93 quantum -as. ACC. trag. 7 -is quod laudi datur. TRAG. inc. 86 tantum gratiae. CIC. inv. 2, 90 accusatione alterius et culpae depulsione -pta. Verr. 2, 158 semper aliquid -endo. Pis. 69 -ptis corporis voluptatibus. Phil. 8, 1 verbi atrocitate -pta. fin. 2, 64 quibus *cetcris* -ptis. 2, 88 -pta . . . aeternitate. ac. 2, 49 aliquid minutatim et gradatim additur et -itur. 2, 92. Tusc. 1, 33 quo (*augurio*) saeclorum futurorum . . . -pto. Att. 9, 9, 2 qua *benevolentia* -pta. 11, 15, 3 sollicitudinem (TAC. hist. 2, 68). 15, 11, 3 hoc -pto munere. epist. 7, 8, 1 -pto . . . labore (HIL. in Matth. 11, 13 laborem onusque). CATVLL. 99, 6 tantillum vestrae -ere saevitiae. LVCR. 1, 800 -ptis paucis paucisque tributis. 2, 21 quae -ant eumque dolorem. 2, 770 addita -ptaque quaedam. VARRO frg. Non. p. 520. SALL. or. Maeri 21 -pto metu (LIV. 29, 15, 1 -pto metu. 33, 20, 10 *al.* OV. am. 3, 4, 3 met. 2, 866 SEN. nat. 2, 59, 13 epist. 88, 3 TAC. hist. 2, 54 AVG. civ. 4, 9. 31). VERG. Aen. 2, 775 curas -ere (3, 153. 8, 35 SEN. Herc. f. 681) CIRIS 214 -ptae subita in formidine vires (*cf. p. 497, 45*). HOR. epist. 1, 2, 38 nam cur, quae laedunt oculos, festinas -ere. 2, 2, 140 -ptus per vim mentis gratissimus error. LIV. 2, 6, 4 ignominias (41, 3, 5 CVRT. 7, 2, 31). 4, 10, 6 iniuriam. 24, 27, 7 -pto timore. 25, 37, 19 ultro inferendo arma contemptum sui -urum. 32, 34, 5 publica tantum auctoritate -pta. 37, 7, 12 suspicionem. OV. epist. 1, 50 -pto fine (trist. 3, 11, 2 SEN. Phaedr. 553). rem. 557 modo das, modo -is amores. met. 7, 303 refert . . . -ptos Aesonis esse situs. 11, 267 si -as iugulati crimina Phoci (STAT. Theb. 4, 550). 13, 16 honorem

(AVSON. Mos. 37 iusti ne -at honorem nominis). Pont. 1, 1, 64 poena potest -i. 2, 2, 107 nec mea si tantum peccata novissima -as. 3, 9, 15 non eadem ratio est, sentire et -ere morbos. SEN. epist. 48, 9 quid istorum cupiditates -it (AVG. civ. 4, 4). 104, 20 desideria. PLIN. nat. 8, 189 algore modo -pto. 7, 100 -pto plurimorum odio. 20, 166 -pto balinearum usu. SIL. 12, 740 -pto terrore. TAC. Germ. 3 ex ingenio suo quisque -at vel addat fidem. hist. 2, 5 -ptis utriusque vitiis. ann. 3, 47. SER. SAMM. 208 exacuit puros -pta caligine visus. GELL. 5, 12, 8 Vediovem appellaverunt -pta atque detracta iuvandi facultate. PS. APVL. Ascl. 34 principali . . . -pto nomine. TERT. ieiun. 4 *deus* permittens omnia, ut -ret quaedam. resurr. 59 p. 120, 5 -ere faenum carnis immundae. PANEG. 5, 18 -pti periculi miseri (AMM. 28, 3, 7 periculo penitus -pto). AVSON. 364, 2 his -ptis (*monosyllabis 'est et non'*) nihil est, hominum quod sermo volutet. CLAVD. carm. min. app. 5, 70 ut totum, quod possit laedere, -as. CYPR. GALL. lev. 4 hostia peccatum -ret quae. COD. Iust. 11, 62, 13 -pto sive salvo canone iuris (11, 62, 14, 2). *pro obi. est acc. c. inf.*: OV. Pont. 2, 9, 24 si -as velle iuvare deos.

b *accedit dativ.* (ad *l. 78*): PLAVT. Aul. 165 laborem -am et deminuam tibi. Bacch. 285 quom mi ipsum nomen eius Archidemidis clamaret -urum esse. Pseud. 1186 quid mercedis petasus hodie domino -ret. TER. Ad. 819 et mihi et tibi et illis -eris molestiam. LVCR. 5, 1114 *aurum* facile et validis et pulchris -psit honorem (6, 420 suisque [*sc. deorum*] -it imaginibus violento volnere honorem). VARRO Men. 36 non -unt animis curas ac religiones (LIV. 31, 25, 4. 37, 25, 2). SALL. Iug. 102, 5 simul nobis -res acerbam necessitudinem. or. Cottae 9 si quid ea vobis incommodi -itur. epist. Mithr. 11 Graeciae -psi grave servitium. hist. frg. 2, 70 quis rebus aliquantam partem gloriae -erat. HOR. epist. 1, 18, 94 -e supercilio nubem. 1, 20, 22 ut quantum generi -as, virtutibus addas. PROP. 2, 1, 65 hoc si quis vitium poterit mihi -ere. LIV. 1, 12, 5 -e terrorem Romanis fugamque foedam (37, 24, 1). 2, 34, 11 iura imposita patres -rent sibi. 2, 60, 5 *syn.* detrahere, *opp.* addere. 3, 59, 4 metum patribus -psit (SEN. epist. 24, 4 hominibus. APVL. met. 2, 18 HIL. in Matth. 31, 11 HIER. epist. 18[B], 3 (19), 1. AVG. civ. 7, 5 civibus suis. IVST. 11, 1, 8. 11, 9, 15). LIV. 25, 15, 19 ingens flagitium imperio -uros. 26, 12, 8 indignitate sua vim ac ius magistratui, quem gerebat, -isset. 29, 21, 11 et praetori et consilio haud mediocre onus -ptum erat de Scipione cognoscendi. 32, 21, 6 *opp.* dare. 35, 31, 7 timorem vanum iis -endo (SEN. Thy. 837 non Phoebeis obvia flammis -et nocti Luna timores. nat. 6, 1, 4 trepidis). *al.* OV. am. 1, 2, 38 haec tibi si -as commoda. 2, 2, 38 et veris (in verum *PS, corr. Ehwald*) falso crimine -e fidem (rem. 290 -e veneficiis carminibusque fidem. TAC. ann. 4, 9 honesto. SVET. gramm. 25 saepe fabulis fidem firmare aut -ere). met. 2, 707 furtoque silentia -e. 3, 302 vires sibi -ere temptat (*cf.* SEN. contr. 10 pr. 15 Turrinus pater multum viribus -erat. STAT. silv. 1, 4, 45 sed armatas multum sibi -ere vires. *cf. p. 496, 76*). 13, 950 utque mihi quaecunque feram mortalia -ant *di maris.* trist. 2, 9 -e mihi studium, vitium quoque carmine -es. 2, 202 ne sit cum patria pax quoque -pta (adempta *codd.*) mihi. 2, 306 huic -pti criminis. 3, 5, 25 *spem* (FLOR. epit. 1, 13, 15). Pont. 1, 7, 20 nil -it laudi gloria nostra tuae. 1, 8, 74. 3, 1, 149 tum lacrimis -enda mora est. *al.* CELS. 1 pr. p. 11, 9 neque adiectum quidquam empiricorum professioni, sed -ptum est. 3, 21 multum taedio -it. 5, 28, 19 si quid ei vitio -ptum est. CVRT. 6, 1, 18 suae -ptum gloriae existimans. SEN. contr. 10 pr. 12 cui *Basso* -ptam velles . . . amaritudinem et simulationem actionis oratoriae. suas. 7, 13 M. Tullio et natura memoriam -erat (*B*, demserat *V*, ademerat *Gertz*) et ebrietas. SEN. Tro. 936 et unum hoc -e nostris cladibus, falli. benef. 2, 5, 2 -ere tantum te gratiae quantum morae adicis. 7, 28, 3 deprenso pudor -itur ([*Haupt*, emittitur *N*]. dial. 7, 26, 6 ut pudor hominibus peccandi -retur). epist. 16, 3 ut -atur otio nausea. 24, 12 -ere rebus tumultum. 87, 40 divitiis -ere supercilium. MART. 2, 77, 7 non sunt longa quibus nihil est quod -ere possis. STAT. Theb. 7, 76 ipsi reverentia patri . . . -atque minas. 7, 705 -ere fatis iura frequens. silv. 1, 2, 182 otia -e iuventae. SIL. 4, 645 amnis tibi nomina -am. TAC. hist. 5, 8 -ere superstitionem et mores Graecorum dare *Iudaeis.* ann. 4, 52 aetas extrema multum etiam eloquentiae -psit *Afro.* SVET. Vit. 8 damnatis supplicia -psit. FRONTO p. 192, 16 N. si nihil . . . verae rei (*i. veritati*) de⟨m⟩sit aut addidit. APVL. apol. 99 doleo me hunc scrupulum Aemiliano -isse. LAMPR. Heliog. 6, 8 nec quicquam religioni -psit. CAPITOL. Opil. 2, 2 iudicandi de se militibus et rumoribus . . . adulescendi potestatem -it. IVST. 7, 6, 5 contemptum sibi hostium -ret. AVR. VICT. Caes. 33, 26 decus (*opp.* tribuere). CARM. epigr. 90, 4 mihi -etur dolor. *pro obi. est sententia*: SIL. 3, 478 sed iam praeteritos ultra meminisse labores conspectae propius -psere paventibus Alpes. *obi. supplendum est*: VARRO rust. 1, 18, 3 ut pro portione ad maiorem fundum et minorem adderemus et -remus. PS. SALL. rep. 1, 5, 8 magnitudinem animi in addendo, non in -endo rei publicae ostendere. SEN. epist. 81, 6 beneficio adicit, iniuriae -it.

c *acc. praepositiones*: ab: TRAG. inc. 29 proin de⟨m⟩et abs te regimen Argos. de: VARRO rust. 1, 1, 10 de Magonis *libris* -psit instar librorum VIII. 2, 1, 26 quare -e . . . duas res de mulis, admissuram et parturam. CIC. or. frg. A VII 58 de his ornamentis aliquantum. epist. 1, 7, 9 plus additum . . . quam -ptum de fortuna. LVCR. 3, 1087 nec -imus hilum tempore de mortis. LIV. 3, 33, 10 ut -ptum de vi magistratus populi libertati adiceret (*cf. l. 6*). OV. Pont. 1, 3, 13 ut multum -as nostro de gurgite curae. ex: LVCR. 3, 908 maerorem e pectore. LIV. 34, 54, 5 -ptum ex dignitate populi, quidquid maiestati patrum adiectum esset. CELS. 5, 17, 1 cum ex simplicibus alia -antur. SEN. contr. exc. 9, 1 ex Sallustii sententia nihil -i sine detrimento sensus potest. SEN. dial. 6, 21, 6 nec adiciunt quidquam nec ex promisso semel -unt. 7, 17, 3 cotidie aliquid ex vitiis meis -ere. SVET. Tib. 42 ne quid ex consuetudine immutaret aut -ret. PS. APVL. Ascl. 21 fecunditate enim -pta ex omnibus, quae sunt *eqs.* *adde*: VARRO rust. 2, 4, 22 quidam etiam hinc -unt. 3, 16, 16 aiunt potius hinc -i oportere. TERT. nat. 2, 2 inde (*ex antiquioribus scripturis*) nonnulla -isse.

2 *speciatim*: a *de computatione i. q. subtrahere, deducere*: PLAVT. Truc. 845 sex talenta magna dotis -am. VARRO ling. 5, 172 deunx -pta uncia, dextans -pto sextante *eqs.* 6, 13 inferiores quinque dies duodecimo -antur mense. rust. 1, 18, 5. HOR. epist. 2, 1, 46 -o unum, -o etiam unum *annum.* VITR. 3, 5, 2 -pta plintho reliquum dividatur in partes quattuor. 4, 1, 12 -pta abaci crassitudine. 4, 7, 2 una -pta. 5, 6, 7. 5, 10, 4. 6, 3, 4. LIV. 35, 9, 8 tertia pars agri -pta est. PLIN. nat. 2, 86 -pta eius dimidia. *c. dat.*: BOETH. arithm. 1, 6 p. 15, 26 si pari unum -eris. 1, 18 p. 38, 21. 2, 35 p. 132, 11. mus. 4, 2 p. 306, 29 si sesqualtero intervallo sesquitertium -ptum fuerit intervallum, erit quod relinquitur sesquioctavum. *praep.*: de: PLAVT. Trin. 349 de magnis divitiis si quid -as. CIC. Verr. 4, 77 -it de capite medimna *tot* (4, 78. 80. 81. 83). HOR. carm. 1, 1, 20 nec partem solido -ere de die. LIV. 7, 41, 8 ut de stipendio equitum . . . aera -rentur. 33, 8, 14 simul ne facile perrumperetur acies, dimidium de fronte -ptum introrsus porrectis ordinibus duplicat. VITR. 10, 10, 5. MART. CAP. 7, 770 numero pari quale -itur, tale superest. *ibid. saepius.* 7, 781 BOETH. arithm. 1, 18 p. 39, 5. ex: LIV. 37, 7, 2 ex summa pecuniae -rent. VITR. 3, 1, 8 e cubito enim cum -pti sunt palmi duo, relinquitur pes quattuor palmorum. MANIL. 3, 420 *syn.* detrahere. MART. 10, 2 dimidiae hinc. b *de tempore vitae*: HOR. carm. 2, 5, 14 quos tibi -erit, apponet annos. epist. 2, 1, 46. OV. met. 14, 732 et quae -istis vitae, date tempora famae. CELS. 4, 21 vitae spatio nihil. SEN. epist. 24, 20 aliqua pars vitae. STAT. silv. 1, 3, 63 vel non abruptos tibi -et hamadryas annos. 5, 3, 230 quantum -isse senectae. SIL. 7, 113. CENS. 2, 2 p. 5, 9 ne lucem (*vitam*) . . . -rent. AVG. civ. 13, 10 de spatio vivendi -itur. *obi. suppl.*: OV. met. 7, 168 -e meis annis et parenti.

deriv.: demptio. *Stöger.*

dēmocratia, -ae *f.*, *δημοκρατία.* HEGES. 2, 13, 1 usque ad hoc tempus -a tenuit. HIER. chron. a. Abr. 1714 ut Atheniensibus -a redderetur. *cf.* SERV. auct. Aen. 1, 21.

dēmocratōr *v.* devorator.

τειχίζω **dēmoenio** GLOSS. II 452, 36. *a* de *et* moenire (munire).

demogorgon *v.* demiurgus.

dēmogrammateus, *acc. plur.* -eōs *m.* [**δημογραμματεύς. Th.*]. *i. q. scriba publicus*: COD. Iust. 10, 71 (69), 4 boëthos logistarum -eos . . . quae vocabula publicis dicuntur subiacere necessitatibus. *L.*

✠**dēmōlior**, -ītus sum, -īrī (**dēmōlio**, -īvī, -ītus, -īre) *a* de *et* moliri. NON. p. 346 moliri . . . dictum a molibus. unde -iri dictum est destruere. *de formis*: dimoliri: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 73, 10 ITALA act. 15, 16 (cod. d) GLOSS. *formae variae notabiliores*: -ens: ITALA exod. 23, 24 (Ottob.) iud. 6, 30 (Lugd.). -entes: LIV. 39, 16, 10. -bor: PLAVT. Bacch. 383. -endae: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 59. -undum: LEX Malac. (Corp. II 1963) 3, 63. demolio: DIOM. gramm. I 400 verba quae vulgo passivo more declinamus apud veteres diversa reperiuntur . . . declinatione . . . -o. *legitur* -ire: ALF. dig. 23, 2, 12 LEX Quinctia (Frontin. aq. 129) CORP. V suppl. 1213, 1 (*Aquileiae*) IVLIAN. dig. 43, 8, 7 VLP. dig. 10, 3, 12. 39, 2, 37 ITALA Ier. 1, 10 (Cassiod. in psalm. 50, 12) VEREC. in cant. 9, 40 GLOSS. -o: VARRO carm. frg. 7 (Diom. gramm. I 400, 29); -it: VLP. dig. 9, 2, 50 NOT. Tir. 75, 58 GLOSS. -ite: NAEV. com. 48. -unt: HEMINA frg. 23 (-vit *codd. Noni praeter B*[2]) VLP. dig. 39, 2, 24, 9 IORD. Get. 222. -ito: LEX Tarent. (Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*) 32 dem⟨olito⟩. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 75, 18. -ret: ALF. dig. 39, 2, 43, 1. -et: ITALA Ezech. 26, 10 (Wirc.), -etis: ITALA deut. 12, 3 (Lugd.) iud. 2, 2 (Lugd.). -ent: ITALA Ezech. 26, 12 (Weing.). -bis: ITALA exod. 23, 24 (Ottob.). -vit (*cf. l. 67*): VARRO frg. Diom. gramm. I 401, 1 ITALA iud. 6, 30 (Lugd.) IORD. Get. 300. -ierunt: ITALA III reg. 19, 10 (Cypr. testim. 1, 2 Lact. inst. 4, 11, 6) VVLG. III Esdr. 1, 55. -ierit: ALF. dig. 23, 2, 12 LVCIF. reg. apost. 1 p. 36, 8. -ierat: ALF. dig. 18, 2, 30 pr. -isset: MAR. AVENT. chron. II p. 237, 563. -or *vi passiva usurpatur* (*cf.* PRISC. gramm. II 379 multa antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur: . . . -or . . .): -iri: HIER. hom. Orig. in Ier. 3 p. 775 *v. p. 499, 50.* -itur: CVRIO pater or. frg. Prisc. gramm. II 385 *v. p. 499, 62* MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 2 *v. p. 499, 53* VEREC. in cant. 2, 2 *v. p. 499, 58* PASS. Theclae C 9 p. 25, 25 *v. p. 499, 59* GLOSS. -iantur: ITALA deut. 28, 52 (Lugd.) HIER. in Ezech. 6, 6 p. 58. -etur: ITALA apoc. 18, 21 (Primas.) *v.*

infra l. 49. -entur: HIER. interpr. Iob 4, 9 VVLG. Am. 7, 9 Ezech. 6, 6 Ioel 2, 8 *infra l. 57.* -rentur: LEX Quinctia (Frontin. aq. 129). *part. perf.*: S. C. de aedif. (Corp. X 1401) ITALA Ezech. 36, 35 (Tycon. 4 p. 34, 4) *infra l. 47.* 36, 36 (Tycon. 4 p. 34, 6) *v. infra l. 48* act. 15, 16 (cod. d Ps. Cypr. rebapt. 12) IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 VLP. dig. 7, 4, 10, 1. 39, 2, 37 PAVL. sent. 5, 6, 2 TYCON. 4 p. 41, 7 VVLG. Iocl 1, 17 I Macc. 11, 4 CONSVL. Constant. chron. I p. 246, 399 FAST. Vind. I chron. I p. 290, 413 HYD. chron. II p. 30, 186 CASSIOD. var. 7, 6, 6 IORD. Rom. 213 PASS. Petr. 6. *de notione*: NON. p. 95 -iri diruere. p. 346 *v. p. 498, 55.* GLOSS. καταστρέφω. -iri diruere, dissipare. -itur (-it) destruit, exterminatur (*cf.* HIER. in Matth. 6, 16 p. 35), καθαιρεῖ. *legitur active inde a* NAEV., *deponens inde a* PLAVTO; *deest* TER. CATVLLO LVCR. CAES. VERG. HOR. TIB. PROP. SEN. rhet. LVCANO PERS. PLIN. nat. VAL. FL. SIL. STAT. MART. QVINT. IVV. TAC. [*loc. dub.* LVCR. 6, 242 SEN. Herc. f. 504 nat. 6, 13, 4.]

1 *i. q. amoliri*: PLAVT. Bacch. 383 de me hanc culpam -bor. AVG. epist. 110, 6 alios ... mihi aliquid ... scribendum volentes iniungere a me -iaris.

2 *i. q. delere*: a *i. q. evertere, destruere: de rebus, maxime de aedificiis* (*cf.* GLOSS. καταβάλλω οἰκοδομήν): VARRO carm. frg. 7 rostra. CIC. Verr. 3, 161 statuam. 5, 75 cam (*Dianam*) -iantur (*cf.* 5, 92 Mercurium). 5, 80 simulacrum (VVLG. II par. 34, 4). har. resp. 31 sacellum. off. 3, 66 ea quorum altitudo officeret auspiciis. ad Q. fr. 3, 1, 2 columnam. *al.* LEX Tarent. (Dessau 6086) 32 nei quis ... aedificium detegito neive -⟨olito⟩ neive disturbato (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 73, 10 dim-. 75, 18 dem- S. C. de aedif. [Corp. X 1401] LEX Malac. [Corp. II 1963] 3, 63 ALF. dig. 19, 2, 30 pr.). ALF. dig. 19, 2, 30 pr. -iri, quia melius aedificare vellet. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 59 rerum quae publice -enda⟨e⟩ loca⟨tae⟩ sunt. NEP. Timol. 3, 3 tyrannidis propugnacula. LIV. 39, 44, 4 quae in loca publica inaedificata ... privati habebant, ... -iti sunt. VITR. 10, 13, 1 castellum. SEN. dial. 10, 15, 4 nihil non longa -itur vetustas. APVL. flor. 19 p. 95 ignes amolirentur, rogum -rentur. IVLIAN. dig. 43, 8, 7 qui nullo prohibente ... aedificaverat, cogendus non est -ire. AMPEL. 32, 6 aram. ITALA exod. 23, 24 (Ottob.) -ens -bis (καθαιρέσει καθελεῖς, VVLG. destrues) ... titulos illorum (*cf.* iud. 6, 30 [Lugd.] -ens -vit [καθεῖλε, VVLG. destruxit] altarium). III reg. 19, 10 (Lact. inst. 4, 11, 6 Cypr. testim. 1, 2) altaria tua -ierunt (κατέσκαψαν, VVLG. destruxerunt). act. 15, 16 (cod. d [*v. p. 498, 57*] Ps. Cypr. rebapt. 12) quae -ita (κατεστραμμένα, VVLG. diruta) sunt eius reaedificabo. ARNOB. nat. 4, 36 librum. HIL. op. hist. frg. 3, 6 basilicam usque ad solum. AVIEN. Arat. 1182. VVLG. I reg. 15, 3 percute Amalec et -ire uniuersa eius. I Macc. 11, 4 Matth. 6, 19. CASSIOD. var. 7, 6, 6 si quid ... fuerit -itum. PASS. Petr. 6 ceciderunt illi fasciamenta ex crure -ita a compede. *de civitatibus, urbibus, terris*: ITALA Ier. 1, 10 (Cassiod. in psalm. 50, 12) statui te super gentes et regna, eradicare et -ire (κατασκάπτειν, VVLG. destruas). Ezech. 36, 35 (Tycon. 4 p. 34, 4) civitates ... -itae (κατεσκαμμέναι, VVLG. suffossae). 36, 36 (Tycon. 4 p. 34, 6) aedificavi -itas *urbes* (καθῃρημένας, VVLG. dissipata). apoc. 18, 21 (Primas.) hoc impetu -etur (βληθήσεται, VVLG. mittetur) Babylon (*cf.* HIER. hom. Orig. in Ier. 3 p. 775 -iri Babylonem). VVLG. I reg. 6, 5 *mures* -iti sunt terram (IV reg. 18, 25 Ier. 51, 2 OP. imperf. in Matth. 33 p. 812). cant. 2, 15 vineas (Ier. 12, 10). MARCELL. chron. II auct. p. 106, 540, 2 Antiochia ... -itur a Persis. IORD. Get. 222 -unt paene totam Italiam. *de hominibus, i. q. occidere*: HIER. interpr. Iob 4, 9 et spiritu eius (*dei*) -entur (ἀφανισθήσονται, VVLG. esse consumptos). VVLG. I reg. 5, 6 *deus* -itus est eos (*Azotios*). Ioel 2, 8 per fenestras cadent et non -entur. VEREC. in cant. 2, 2 in pulverem -itur *duricordes*. IORD. Rom. 213 Cantabri plenissime -iti sunt. PASS. Theclae C 9 p. 25, 25 intuetur ... in verbis ... et animo -itur (*passive*). *adde*: IORD. Get. 300 Illyricianum exercitum -vit. b *latiore sensu*: CVRIO pater or. frg. Prisc. gramm. II 385 nusquam -itur, nusquam exoneratur pecunia. OV. met. 15, 228 subruit haec (*senecta*) aevi -iturque prioris robora. LIV. 34, 3, 5 si quod cuique ... officiet ius, id destruet ac -etur. 39, 16, 10 -entes nos Bacchanalia. ITALA eccles. 10, 1 (Hier. adv. Pelag. 2, 5) muscae ... -untur atque corrumpunt (σαπριοῦσι, VVLG. perdunt) suavitatem olei. HIER. in Matth. 6, 16 p. 35 -itur ... hypocrita faciem suam, ut tristitiam simulet (Ps. AVG. serm. 62, 9). VEREC. in cant. 9, 40 parati sunt -ire *salutem humanam*. GREG. M. moral. 4, 18 hanc (*fidem*) vivendo -iti sunt. 20, 27 propinquorum vitam.

deriv.: demolitio, demolitor.

dēmōlītio, -ōnis *f. a* demoliri. *i. q. destructio*: CIC. Verr. 3, 161 dum ... ea -o fieret. 5, 110 eorum (*signorum*) -o. p. red. in sen. 32 aditus templorum erant non solum praesidiis ... verum etiam -e sublati. VITR. 10, 13, 1 non habuerunt ad -em ferramenta. SCAEV. dig. 39, 2, 45. VLP. dig. 39, 1, 1, 12 operum ... aedificatio vel -o. 39, 2, 35 parietis communis. 39, 2, 37. CHALC. comm. 343 statuae. HIL. op. hist. frg. 3, 7 basilicae. COD. Theod. 15, 1, 36 (*a. 397*) templorum. *in imagine*: TERT. adv. Marc. 2, 1 p. 333, 12 sine -e veritatis.

dēmōlītor, -ōris *m. a* demoliri. *i. q. destructor*: VITR. 10, 13, 3 corvum -em, quem nonnulli gruem appellant (*machina ad reseindendos muros*). HIER. nom. hebr. p. 43, 11 Sarthan tribulatio eorum sive -um (demtilitorum *F*) aut coangustantium (*an a* demolitus?). *Jachmann.*

dēmollio, -ītus, -īre *a* de *et* mollire. *i. q. mollire*: SCHOL. Pers. 4, 40 clixasque nates: id est psilothro -itas. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 99 passo Cretico -ito. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 3 tribunalis expectatio ... difficultatem, quae erat ad credendum, -it. GREG. M. epist. 12, 13 nullae seductiones ... a reversionis tuae fervore -iant. NOT. Tir. 73, 20ᵃ -iat.

demonārius *v.* temonarius.

dēmonet NOT. Tir. 53, 58 *a* de *et* monere.

dēmonitio, -ōnis *f. a* demonere. SERM. corp. Vind. 21 p. 267, 2 tit. -o. *L.*

✖**dēmōnstrābilis**, -e *a* demonstrare. *i. quod probari potest*: BOETH. anal. post. 1, 8 quaecunque ergo quidem -ia esse accipit. 1, 23 cum in -ia veniant. 2, 3 quoniam scire -e est demonstrationem habere ... principia -ia. 2, 8 aut -is aut indemonstrabilis. 2, 10. *persaepe apud eundem.*

dēmōnstranter *adv. v. sub* demonstro.

✖**dēmōnstrātio**, -ōnis *f. a* demonstrare. *vox inde a* RHET. Her. *semper in usu, sed poetis omnino deest, non habent praeterea* LIV. SALL. COLVM. CELS. SEN. rhet. *et* phil. CVRT. TAC. SVET. VVLG., *frequentant rhetores* GRAMM. ICTI ECCL. BOETH. *pluralis persaepe inde a* RHET. Her. THEOPHIL. inst. Iust. 2, 20, 25 certan -iona. 2, 20, 30 -ίων δε ἔστιν δήλωσις πράγματος ὃ ληγατεύεται. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357ᴬ δεμενστρατιόνα (*sic*) δήλωσιν. GLOSS. ἀπόδειξις. -e δηλώσει.

I *proprie, i. q.* **indicatio** *manu, digito, vel quolibet gestu facta*: CIC. inv. 2, 23 aut similitudine aut suspicione aut -e falsa deceptus. de orat. 3, 220 omnes autem hos motus subsequi debet gestus ... sententiam non -e, sed significatione declarans. Verr. 5, 132 *mystagogi* conversam iam habent -em suam *eqs.* PLIN. nat. 8, 147 quam significans -o est caudā canis primum, deinde rostro. 24, 150 tertia -o fuit folio maiore (*sc. dracontion*). QVINT. inst. 11, 3, 115 sive adorantes attollimus sive aliqua -e aut invocatione protendimus. DON. Ter. Andr. 180 'sic': -o est magis gestu quam sensu intellegitur. 351 em: ecce: -o est facti (SERV. auct. Aen. 10, 133 ecce pro admiratione et -e). SCHOL. Ter. p. 54, 32 in qua -e (*sc.* 'hic') intellegitur 'ego' etiam. PASS. Theclae C 4 secundum signum -is a Stephano cum intenderet Paulum (*v. l.* demonstrata signa). *huc trahenda videntur fere i. q. apparitio, manifestatio*: AVG. gen. ad litt. 12, 30 p. 425, 18 quae omnia puto comparata illis angelicis -bus. loc. hept. 1, 106 p. 523, 7 'est dominus in loco hoc', ac si diceret, est hic -o domini, non enim deus in loco est (quaest. hept. 5, 10 p. 376, 18). in Iob p. 878 tempus apertionis est eorum, id est -is et manifestationis, cum veniet dominus. MIRAC. Steph. 2, 5, 1 corporales apparitiones et -es in foro enarrare.

II *translate*: A *generatim*: 1 *i. q. comprobatio, argumentatio, disputatio, tractatio,* ἀπόδειξις: MART. CAP. 6, 716 ἀπόδειξις ... latine autem sic possumus interpretari ... -o comprobatioque sententiae. CIC. inv. 2, 85 hic utilitatis iudiciorum -o. de orat. 2, 204 istam -em defensionum tuarum ... doctrinam esse non mediocrem puto. 3, 209 huius generis -o est et doctrina ipsa vulgaris. VITR. 2, 2, 2 *causae* quid ita sint subtilibus rationibus habeant -es. PLIN. epist. 7, 9, 16 qui sint hi adeo notum probatumque est, ut -e non egeat (= Ps. APVL. herm. p. 276). GELL. 1, 25, 11 eiusmodi facere -em, quod genus Graeci τύπους ... vocant. APVL. flor. 6 p. 22 alius aliquid meditatione sua repperisse vel alterius -e didicisse. TERT. adv. Marc. 1, 17 *hunc locum* nunc sola -e *implemus.* 2, 29 nihil aliud praestare quam -em eiusdem dei. 4, 2 euangelii ... -em. 4, 22 orat. 4. patient. 1 -em et commendationem alicuius rei. adv. Prax. 11 p. 243 scripturae omnes et -em et distinctionem ostendant. 25 p. 277. HIL. c. Const. 22 nativitatis -o est (*seq. acc. c. inf.*). trin. 1, 26 per ... fidei sanam -em. 6, 15. 7, 13. 16. 19. 35 ut ostensio illa intellegendi potius esset -o quam videndi ... cognoscendi -o. 10, 5 (*seq.* ut). CHIRON 120 nullam enim -em eius vitii ex istis tractationibus intellegere possunt. AVG. gen. ad litt. 12, 5 p. 386, 11 peracta illa -e. gen. ad litt. imperf. p. 488, 23. virg. 45, 45 nisi adsit temptatio, nulla doni huius fit -o. OROS. hist. 6, 1, 25 per istius intellegentiae -em de creatore suo. OP. imperf. in Matth. 12 p. 700 BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 497 (*bis*). anal. post. 1, 2 -em dico syllogismum epistemonicon. 1, 7 arithmetica -e. 1, 8. 14. 21 -o affirmativa, negativa. 1, 22 -o ostentiva. 2, 8 *persaepe.* mus. 1, 19. 2, 5. 21. 3, 11 *al.* ORIG. in Matth. 14, 11 confirmans -bus indubitabilibus. *huc fortasse pertinet*: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347 assistente amplius -e non delinquendi sub commiuatione moriendi (*fere i. q. admonitione*).

2 *i. q. expositio, explanatio, interpretatio, explicatio, enarratio,* ἐπίδειξις *sim.*: RHET. Her. 4, 19, 26 membrum orationis appellatur res breviter absoluta sine totius sententiae -e. CIC. fin. 4, 13 quam multae ... -es quemadmodum quidque fiat *conquisitae sunt a Stoicis.* VITR. 1, 1, 3 hauc autem *rem* significat -o rationibus doctrinarum explicata. 3, 4, 5 in extremo libro forma et -o erit descripta. 5, 10, 1 balinearum dispositionum -es. 9 praef. 4. PLIN. nat. 6, 77 hinc deinde accolunt Indum, adverso eo scandente -e Mathoae, Bolingae *eqs.* (*fere i. enumeratio populorum si ascendis flumen*). GELL.

5, 18, 6 historias quidem esse aiunt rerum gestarum vel expositionem vel -em vel quo alio nomine id dicendum est, annales vero *eqs.* EMPOR. rhet. p. 569 -es (*i. descriptiones*) . . . urbium locorumque iam non -es (*i. non ad laudativum genus pertinet, de quo infra*), sed topographiae a pluribus existimantur (*spectare videtur ad* QVINT. inst. 9, 2, 44 locorum quoque dilucida et significans descriptio eidem virtuti assignatur a quibusdam, alii τοπογραφίαν dicunt). *huc etiam pertinere videtur*: COSMOGR. 2, 56 nunc ad maiorem -is structionem . . . demonstrabo. TERT. adv. Marc. 3, 13 inspicias aetatis -em. pudic. 12 circa moechiae quanta sit -em, ne. adv. Val. 6 quo *libello* -em solum praemittentes. CHIRON 164 non dubito et alios hunc morbum ex pluribus signis quibus se demonstrat praemixtis -bus, aliis nominibus vocare incaute. 211 ex qua similitudine superioris -is (*fere i. signi*) praecluditur stercoris vadum. 459 haec est -o horum monstruorum et sanatio (*Apsyrtus:* ἐπίδειξις τούτων τῶν παθῶν καὶ θεραπεία). HYG. astr. 1 praef. 20, 16 in eiusdem circuli -e (*i. designatione*) ostendimus, quare *eqs.* AVG. gen. ad litt. 12, 22 p. 414, 18 tamquam pleniore -e anima humana . . . quid significent videat. Ps. SORAN. quaest. med. 21 introductio doctrinae cum -e primarum rationum. VINDIC. med. 1 -es alii alias deferentes . . . enarravit. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 27[B] proprietatem quandam et -em subscriptionemque ipsius rei dicit esse subiectum. CASSIOD. art. 3 p. 1179[B] philosophicae -i. *huc fortasse vefereuda*: ITALA exod. 28, 30 (Aug. quaest. hept. 2, 117) impones, super rationale iudicii -em et veritatem (δήλωσιν, VVLG. doctrinam). *ad quem locum* AVG. *l. c.*: quid sibi hoc velit . . . invenire difficile est, *seq. interpretatio perdubia.* SERV. auct. Aen. 3, 100 finis enim auspicii in -e comprehensus.

B ***speciatim vel technice*:** **1** *t.t. apud rhetores*: a *i.q. lucida descriptio rei,* sub aspectum paeue subiectio (CIC. de orat. 3, 202. *pro quo* QVINT. inst. 9, 2, 40 *laudat* sub oculos subiectio), *evidentia* (CELS. frg. Quint. *l.c.*). ἐνάργεια, ὑποτύπωσις. *definitur apud* RHET. Her. 3, 13, 23 -o est oratio quae docet remissa voce, quomodo quid fieri potuerit aut non potuerit. 4, 55, 68 -o est, cum ita verbis res exprimitur, ut geri negotium et res ante oculos esse videatur. QVINT. inst. 9, 2, 40 tum fieri solet cum res non gesta indicatur, sed ut sit gesta ostenditur. RHET. Her. 3, 14, 24. 3, 15, 26. CIC. inv. 2, 13 quae *oratio* pertinet ad vitae alicuius -em aut ad sententiae dictionem (EVGRAPH. Ter. Phorm. 162 comparatio efficitur per alterius vitae -em). RVT. LVP. 2, 2 in hoc schemate (*sc.* ἀλλοίωσις) divisio et separatio est personarum aut rerum et -o quantum intersit.

b *i. q. unum de tribus generibus causarum, genus laudativum a parte meliore,* γένος ἐπιδεικτικόν, ἐγκωμιαστικόν: CIC. inv. 1, 12 deliberatio et -o genera sunt causarum (MAR. VICTORIN. 1, 9 p. 183. FORTVN. rhet. 1, 14 p. 92 deliberatio et -o genera sunt dicendi. *al.*). 2, 12 in -bus quid honestum *sit, quaeritur. cf.* QVINT. inst. 3, 4, 12. 13 *fuse de re et sensu agentem, ex. gr.* mihi ἐπιδεικτικόν non tam -is vim habere quam ostentationis videtur et multum ab illo ἐγκωμιαστικοῦ differre. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 174 -o est . . . certae personae aut laus aut vituperatio, *persaepe apud eundem.* CIC. inv. 1, 12. 13. 14. 44. EMPOR. rhet. p. 569 laudes deorum hymni et paeanes quibusdam nuncupantur, sed certe non sunt -es, quando sacrilegii genus sit in reprehendendis dis exercere facundiam.

2 *t. t. apud mathematicos*: Ps. BOETH. grom. p. 412, 18 sex sunt ordines in opere -is artis geometricae, id est . . . in -e summitas, in conclusione extremitas.

3 *i. q. significatio, designatio, determinatio, definitio*: a *t. t. apud* ICTOS (*cf. Leonhard, PW. V 145*): CIC. top. 25 his igitur locis . . . ad omne argumentum tamquam elementis quibusdam significatio et -o datur. VAL. MAX. 7, 3, 4 secundum ipsorum -em *finium* (FRONTO p. 227, 18 N. -em sui quisque limitis ostendunt [*agitur de finibus*]. IAVOL. dig. 45, 1, 106 fundum sine ulla nota -is stipuletur. 18, 1, 63, 1 -e fundi facta fines nominari supervacuum est. PAVL. dig. 10, 1, 12. MOD. dig. 50, 1, 36, 1 propter mensurae agri -em. APVL. met. 9, 35 amicos . . . ad -em finium . . . corrogarat). PLIN. nat. 4, 93 temporum horum -o. 6, 61 ut terrena -o *Indiae* intellegatur. *apud* ICTOS, *ex. gr.*: IAVOL. dig. 35, 1, 40, 4 -o falsa legatum non peremit (POMPON. dig. 34, 2, 10 GAIVS dig. 35, 1, 17, 2, 8 PAPIN. dig. 31, 76, 3. 35, 1, 72, 8 VLP. dig. 30, 75, 1. 2 PAVL. dig. 34, 3, 25 MARCIAN. dig. 35, 1, 33 *al.*). IAVOL. dig. 35, 1, 54 temporis (POMPON. dig. 50, 16, 123). IVLIAN. dig. 34, 5, 13 (14) singulae summae separate quidem certam habent -em. POMPON. dig. 8, 1, 13 si tam angusti loci -e facta via concessa fuerit (CORP. IX 5570 inter ripam fluminis et rivom quidquid in eam -em loci est). 32, 85 hic sermo 'qui meus erit' pro -e accipiendus est (*cf.* PAVL. dig. 34, 2, 7). 34, 2, 34, 2 scriptura habet in se et -o legati et argumentum. FLORENT. dig. 35, 1, 34 -o plerumque vice nominis fungitur, nec interest falsa an vera sit (*cf.* PAVL. dig. 12, 1, 6). 35, 1, 34, 1 -o plerumque factam rem ostendit condicio futuram. *al.* GAIVS inst. 2, 238 sub certa vero -e incertae personae recte legatur (PAPIN. dig. 40, 7, 34 personae -o). PAPIN. dig. 46, 3, 97 VLP. dig. 30, 32. 39, 1, 5, 15 totiens -o facienda est, quotiens in partem fit nuntiatio. *al.* PAVL. dig. 6, 1, 6 si nomen ignorem, -e eius utendum est. 37, 11, 12 exigendum puto, ut et -atus sit heres propria -e. *in formula*: GAIVS inst. 4, 39 partes autem formularum hae sunt: -o, intentio, abiudicatio, condemnatio. 4, 40 -o est ea pars formulae quae ⟨. . .⟩ ut demonstretur res de qua agitur (*cf. Wenger, PW. VI 2871*). GAIVS inst. 4, 44. 58. 136. *huc pertinere videtur*: MAECIAN. distrib. 44 assis appellatio ad rerum solidarum hereditatisque totius, divisio autem eius ad partium -em pertinet.

b *t. t. apud grammaticos, praecipue de pronominibus demonstrativis, ex. gr.*: PRISC. gramm. II 579, 15 interest autem inter -em et relationem hoc quo -o interrogatione reddita, primam cognitionem ostendit: 'quis fecit?' 'ego'; relatio vero secundam cognitionem significat 'is' (578, 16). III 2, 22 cum abnegant praesentium -em personarum. 13, 11 pronomina quae -em substantiae significant. 28, 21 quae praepositiones complent multarum apud nos -em. 129, 14. 141, 6. 144, 5. 202, 19 qui *vocativus* nec -em nec relationem quibus fungunturur pronomina possidet. 239, 14 'utiuam' ad ampliorem . . . -em additur verbis optativis. *persaepe.* CLEDON. gramm. V 53, 15 articuli tres significationes habent et pronomina dicuntur et articuli et -es. pro -e 'tunc, quando' producuntur et adverbia faciunt loci (DON. gramm. IV 381, 8 eadem pronomina et pro articulis et pro -e ponuntur).

c *t. t. medicorum, fere i. q. praescriptio, remedium*: PLIN. nat. 25, 26 inventionem eius (*sc. moly*) Mercurio assignat contraque summa veneficia -em.

4 *vis, potestas, significatio vocabuli*: NIGID. Gell. 10, 4, 4 cum ipsius verbi -e utimur. GELL. 13, 29, 2 eandemque credis futuram fuisse multitudinis -em 'si cum multis hominibus' ac non 'cum multis mortalibus' diceret? 17, 7, 4 putat incertam esse temporis -em (*sc.* 'est, erit'). *huc traham*: TERT. resurr. 51 certe 'istud' nisi de subiecto, nisi de comparenti pronuntiare non potuit *apostolus*, -is corporalis est verbum. PRISC. gramm. II 82, 16 maxima pars eorum *nominum* apud Latinos possessivorum habent -em. III 112, 7 quae *verba* magis ab ordiuatione nomen acceperint quam a -e. HIL. c. Const. 20 'nostram' aequalitatis est -o. syn. 81 homousii et homoeusii -o nihil reliquit difficultatis. PRISCILL. tract. 6, 91[B] non statim significatio visibilium . . . temporum -em . . . comprehendit. Ps. AVG. categ. 1 nec minus *orationis vis* ea quae sine anima sunt, brevi ex immensa -e (*i. intellectu*) signavit . . . singulari omnia et communi vocabulo astrinxit. MART. CAP. 5, 459 ut interius -em formet primae vocis ingestio. BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 56, 11 quae *nominum voces* ad unam designationem -emque concurrerunt.

✖dēmōnstrātīvus, -a, -um *a* demonstrare. *legitur inde a* RHET. Her. *per totam latinitatem, sed fere rhet. et gramm. peculiaris.* GLOSS. -um δεικτικόν.

1 ***proprie:*** *i. q. digitus secundus vel salutaris*: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 21 inter pollicem et -um digitum quem Graeci lichanon sive dicticon appellant.

2 ***translate*:** a *t. t. rhetorum de laudativo genere dicendi vel causae,* ἐπιδεικτικόν, ἐγκωμιαστικόν, *persaepe* genus, causa materia, pars *subaudienda. parvum delectum dedi*: RHET. Her. 1, 2, 2 tria genera sunt causarum . . . -um, deliberativum, iudiciale. -um est quod tribuitur in alicuius certae personae laudem vel vituperationem (= CIC. inv. 1, 7). CIC. inv. 2, 156 in -o *Aristoteli placet finem esse* honestatem (MAR. VICTORIN. rhet. 2, 2 p. 259, 25). QVINT. inst. 2, 10, 11 panegyricos totumque hoc -um genus. 3, 4, 12 est . . . unum genus, quo laus ac vituperatio continetur, sed est appellatum a parte meliore laudativum, alii -um vocant (MAR. VICTORIN. rhet. 2, 52 p. 301, 18 EMPOR. rhet. p. 567). utrumque nomen ex Graeco creditur fluxisse, nam ἐγκωμιαστικόν aut ἐπιδεικτικόν dicunt *eqs.* (FORTVN. rhet. 1, 1 p. 81, 15). 3, 4, 14. 8 pr. 8. 11, 1, 48 -ae materiae . . . ad delectationem audientium compositae. ANON. gramm. VI 273, 20 quartum quoque genus, quod graece δεικτικόν dicitur, latine -um dici potest (*de chria*). RHET. Her. 2, 1, 1. 3, 1, 1 causas -as (CIC. inv. 2, 12 QVINT. inst. 8, 3, 11 *al.*). 3, 6, 10 -um genus causae. CIC. inv. 1, 12 huic generi Hermagoras partes quattuor supposuit, deliberativam, -am, iudicialem, negotialem (QVINT. inst. 2, 21, 23. 7, 4, 3 *al.*). 2, 155 genus (QVINT. inst. 3, 4, 9. 5, 10, 43. 8 pr. 6. 9, 4, 130 MART. CAP. 5, 447. 467. 468 in -o quemadmodum status emergat. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34, 21 CASSIOD. in psalm. 32, 4 *al.*). QVINT. inst. 3, 6, 81 horum aliqua in -a . . . materia utique tractantur (3, 8, 53 EMPOR. rhet. p. 567. 570 *saepe*). *substantivi vice* demonstrativa, -ae, *f. pro causa -a*: QVINT. inst. 3, 8, 8 in -is vero prooemia esse maxime libera existimat. 3, 8, 64 quibus in -a consentio, in iudiciis autem consiliisque *eqs.*

b *t. t. apud grammaticos, de quibusdam partibus orationis, imprimis de pronominibus, saepe opp.* relativum. ISID. orig. 2, 21, 18 *sententiarum species multae sunt* aliae -ae, ut 'en, ecce'. DIOM. gramm. I 330, 35 articulare praepositivum vel -um (DON. gramm. IV 357, 35 SERV. gramm. IV 410, 9 PRISC. gramm. II 592, 17) qualitatis finitae generis masc. 'hic, huius'. DON. gramm. IV 380, 6 sunt alia -a quae rem praesentem notant, ut hic, haec, hoc (PRISC. gramm. II 577, 18). DON. Ter. Ad. 225 articulus -us. Ter. Phorm. 370 -a particula ('hanc'). PRISC. gramm. II 578, 18 sunt eorum alia *pronomina* -a, alia relativa, alia -a et relativa. III 173, 18 *persaepe.* III 5, 8 'hic, haec, hoc' apud nos -a sunt proprie et praepositiva. 21, 13 adverbia (POMP. gramm. V 206, 11). 21, 21 nomina. *saepe.* 89, 20 -*a* praeponuntur verbis ut 'en, ecce, cur'. 142, 19 quaedam sunt oculorum -a, ut 'ego, tu'. 168, 1 vocibus -is. *al.*

VLP. SYLL. gramm. IV 235, 3 pronomina finita atque -a (*hic, haec, hoc*). CLEDON. gramm. V 15, 10. 51, 11 GRAMM. suppl. 135, 29. 203, 25 *al.* SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 173 cpitheton -um. c *in re dialectica i. quod probare, affirmare potest.* BOETH., *ut videtur, peculiaris, ex. gr.*: herm. sec. 2, 7 p. 175, 15 hanc rem -am addidit. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 42, 16 subscriptivae autem rationes (*sc.* ὑπογραφικοὶ λόγοι) sunt -ae (p. 44, 5 subscriptiva ratio et -a et designativa. in Porph. dial. 1 p. 27[B]). in Porph. comm. sec. 1, 9 p. 158, 11 syllogismis.

adv. **dēmōnstrātīvē.** 1 *proprie i. q.* δεικτικῶς: DON. Ter. Andr. 186 -e veluti aurem suam tangens. MACR. somn. 1, 16, 7 hunc locum -e terram dicens in qua erat. 2 *translate et technice*: a *i. q.* ἐπιδεικτικῶς: IREN. 5, 13, 3 in eadem epistula -e de carne sic dicens. DON. Ter. Hec. 564 -e et accusatorie dixit. b *apud grammat., i. q.* δεικτικῶς (SCHOL. Hor. sat. 1, 9, 47): SCHOL. Stat. Theb. 6, 145 (152) haec, illa est -e. 10, 216 ecce: -e. etenim dum loquitur, iterum prosperum augurium.

dēmōnstrātor, -ōris *m. a* demonstrare. GLOSS. index -r. 1 *proprie et in imagine i. q. qui ostendit*: CIC. de orat. 2, 353 -r unius cuiusque sepeliendi fuisse *dicitur Simonides.* EPIST. Alex. p. 202 locorum -es. AVG. in psalm. 109, 2 (*in imag.*) si filium suum faceret -em viae (ACT. Petr. 6). quaest. hept. 2, 57 p. 127, 4 'ostendit ei dominus lignum'... in tali etiam natura ligni, quis nisi creator et -r laudandus est?

2 *translate i. q. qui ostendit, indicat, narrat*: PS. VARRO sent. 136 quae debeat -r ad expositionem annectat. TERT. apol. 23 Aesculapius medicinarum -r. patient. 4 p. 5 omnium bonorum et -r et acceptator. HIER. c. Ioh. 10 ubi Isaias virginis -r, qui ait... generationem eius quis enarrabit? PS. AVG. serm. 217, 3 Stephanum istum nostrae confusionis -cm publicum publice rapiamus ad concilium. *i. q. qui probat, interpres*: COLVM. 3, 10, 20 huius rationis -em magis esse me quam inventorem libenter profiteor. TERT. anim. 1 nullum alium potiorem animae -em habemus (*add. Reiff.*) quam auctorem. PRISCILL. tract. 1, 9 habentes Christum deum in sensu -em. AVG. conf. 13, 22, 32 homine -e non indiget. epist. 20, 3 bono -e usus non dinoscat quid... intersit. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916[C] fertiles nos vero -e cultori bonorum operum praeferentes industriam. BOETH. anal. pr. 1, 39 ex nullo talium ostendit -r. diff. top. 2 p. 1182[A] philosophus ac -r de sola tantum veritate pertractat (= CASSIOD. art. 3 p. 1178[D]). p. 1182[B] non modo dialecticus atque orator, verum etiam -r ac verae argumentationis effector.

f. **dēmōnstrātrīx,** -īcis: TYCON. 3 p. 18, 9 lex, inquam, fidei erat -x. HIER. Didym. spir. 4 ipsa vox spiritus sancti non est vacua appellatio, sed subiacentis essentiae -x.

dēmōnstrātōrius, -a, -um *a* demonstrator. GAIVS inst. 4, 60 in ea quidem formula quae in ius concepta est, initio res de qua agitur -o modo designetur, deinde inferatur iuris contentio (*cf. p. 501, 84*). ISID. orig. 11, 1, 70 secundus *digitus* salutaris seu -us (*cf. p. 502, 43*).

✖**dēmōnstro,** -āvī, -ātum, āre *a* de *et* monstrare. DIFF. Suet. 280 monstramus semel, -amus saepius (= GRAMM. suppl. 277, 15 DIFF. ed. Beck p. 70, 19 ISID. diff. app. 14) *quod usu non comprobatur.* GLOSS. ἀποδεικνύω. ἐπιδεικνύω. ἐνδεικνύω. ὑποδείκνυμι (= PAPYR. Archiv f. Papyr. III p. 340 *in textu bilingui*). -at ἐπιδεικνύει. -bo tibi ἐπιδείξω σοι. -andi δηλωτικοί. *vox inde a* PLAVTO *per omnem latinitatem viguit, sed a poetis plerumque evitata. praeterea omnino deest* MELAE MIN. FEL. (*adamatur* TERT.) SOL., *singulis locis habent*: AETNA SEN. rhet. SCRIB. LARG., *ter*: PHAEDR., *frequentant*: RHET. Her. CIC. CAES. SEN. phil. PLIN. nat. QVINT. ICTI TERT. AMM. HYG. astr. (HYG. fab. *semel*) AVG. *subieci conspectum usus verbi simplicis et compositi apud praecipuos auctores* (*cf. etiam sub* ostendo):

	monstro	-o		monstro	-o
PLAVT.	21	16	SEN. rhet.	5	1
TER.	1	2 (28 ostendo)	VITR.	4	3
			MANIL.	7	—
VARRO	1	11	VELL.	—	— (5 [6?] ostendo)
RHET. Her.	—	48			
CIC.	16	225	VAL. MAX.	—	7
CATVLL.	—	1	COLVM.	—	17
LVCR.	4	—	LVCAN.	11	—
CAES.	—	68	PETRON.	3	—
SALL.	—	1 (?) (15 ostendo)	SEN. phil.	45	11
			CVRT.	12	2
NEP.	—	1 (10 ostendo)	PLIN. nat.	32	70
			VAL. FL.	10	—
HOR.	12	—	SIL.	28	1
PROP.	2	1	STAT.	64	3
VERG.	18	—	MART.	4	— (5 ostendo)
OV.	24	—			
LIV.	7	4	QVINT.	8	51

	monstro	-o		monstro	-o
IVV.	11	—	TERT. vol. I. III	7	94
TAC.	16	11	AMM.	66	13
PLIN. iun.	9	6	VVLG.	15	14 (244 ostendo)
SVET.	2	18			
APVL.	15	17	AVG. civ.	55	80

I *proprie et in imagine, i. q.* **ostendere,** *indicare digito, manu, nutu aliove gestu*: A *res*: PLAVT. Asin. 346 aedes (381). Cist. 578 ubi habitat? ...-a mihi (TER. Phorm. 306 ubi habitet -rier). Pseud. 595 regiones (Trin. 866). Trin. 150 thensaurum. TER. Haut. 731 villam. LEX par. fac. Put. (Corp. I 577 = X 1781) 3, 1 sacella, aras signaque quae in campo sunt, quae -ata erunt... ubei locus -atus erit (*potest etiam ad II B 1 referri.* CIC. div. 1, 16 qui *locus* est ab haruspicibus -atus. top. 7 -ato et notato loco [*in imag.*]. PAVL. FEST. p. 105 'ibi' dicitur, cum locus semel -atur, 'ibidem' cum saepius. CVRT. 4, 15, 1 COLVM. 12, 3, 4. QVINT. inst. 11, 3, 87 in -andis locis atque personis). VARRO rust. 2, 4, 18 corpus matris ab sacerdotibus. CIC. Catil. 2, 6 -bo iter (*plerumque in imagine.* Planc. 59 iter -asse adipiscendorum honorum. Tusc. 5, 60 quia viam -isset interimendi sui. de orat. 1, 203 itinera ipsa... esse -anda [*seq.* ut commonstrarem tantum viam et... digitum ad fontes intenderem]. LIV. 22, 60, 13 viam non ad gloriam magis quam ad salutem ferentem -at. 23, 33, 8 itinera cum -at. CVRT. 5, 4, 17. SEN. epist. 94, 32 *viam officiorum.* 94, 50. PLIN. nat. 2, 62 quaerendi vias. 8, 9. 9, 140 via luxuriae. QVINT. inst. 2, 6, 2. 7, 10, 15. 8 pr. 3 *via* ad ingrediendum, tum ad -andum expedita. decl. 247 p. 10, 2. 297 p. 173, 10 TERT. adv. Marc. 3, 24. ITALA Is. 40, 14 [Tert. adv. Hermog. 17 p. 144 *cf.* scorp. 7 adv. Marc. 2, 2] viam intellegentiae et scientiae [ἔδειξεν, VVLG. ostendit]. COMM. instr. 1 praef. 1 apol. 83. HYG. astr. 2, 15 a quo *Prometheo* via -ata est Herculi. VVLG. deut. 9, 12 psalm. 24, 4 I Cor. 12, 31. BENED. reg. praef. viam vitae. CORP. V 1863, 11). CIC. Caecin. 44 advocatis locum se qui effugerent -asse. top. 27 non esse rursus ea dico quae tangi -arive non possunt, cerni tamen animo... possunt. rep. 6, 26 quae figura digito -ari (ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 2, 27 ut vobis digito -em [*in imag., seq. acc. c. inf.*]. SEN. epist. 71, 4 [*in imag.*] digito, ut ita dicam, -andum est *quid sit summum bonum.* APVL. met. 9, 7). CIC. Tull. 17 dum fines auctor -verat (*ter ibid.* ALF. dig. 21, 2, 45 emptori. POMPON. dig. 18, 1, 18, 1 SCAEV. dig. 19, 1, 48. CORP. VI 1016[a.b.c] (= 31227) uti finem -arent vectigali, *sed ad II A 1 fortasse pertinet*). CIC. Tusc. 1, 29 quorum *deorum* -entur sepulcra in Graecia. SALL. hist. frg. 4, 77 Sallustius... asserit tam Tigris quam Euphratis in Armenia fontes -ari (*sed dubium, num ipsa verba Sallustii laudaverit Hieronymus*). PROP. 3, 16, 15 luna ministrat iter, -ant astra salebras (*per prosopopoeian*). VITR. 2, 9, 16 arbores. VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 quod *plaustrum* in quiete -atum erat. PHAEDR. app. 26, 9 dexteram -at nutu partem. PLIN. nat. 7, 177 -atum quo in loco defodisset aurum nullo conscio. 8, 113 ad praerupta ducunt saltumque -ant iam mares. 9, 186 vada. 17, 65 (*in imag.*). 18, 133 horasque agricolis etiam nubilo (*sc. caelo*) -at *lupinus.* 21, 178 drachmae... species vanas imaginesque...-antes (*in imag.*). 24, 150 *dracontion* triplici effigie -atum mihi est. 25, 116. 37, 8. STAT. Theb. 12, 220 -at proxima quisque. QVINT. inst. 1, 5, 36 cum aliud voce, aliud nutu vel manu -atur. 2, 6, 5 brevia quaedam -anda vestigia quae persecuti iam suis viribus... progredi possint (*in imag.*). 11, 3, 89 in eum, quem -et, intendere *manum.* 11, 3, 99 quattuor remissis *digitis* magis quam tensis, pollice intus inclinato, habilem -ando in latus. 11, 3, 104 averso pollice -are aliquid. decl. 272 p. 116, 7 num -vit aditus, quibus in urbem venire possent? *nota significationem variatam*: TAC. ann. 11, 35 in vestibulo effigiem patris Silii... -at (*proprie*), tum quidquid avitum ... cessisse (*translate*). PLIN. epist. 8, 14, 20 ubi quisque remanere... debeat... manu gestuque -at. AMPEL. 2, 1 militibus... aquam. CELS. dig. 41, 2, 18, 2. VLP. dig. 2, 13, 1, 1 qui -et quod dicturus est. FRG. Vat. 16 corpore non -ato vini. APVL. met. 2, 24 singula -at anxie. 4, 8. 5, 8 summas opes domus aureae... populosam familiam -at. 9, 18 manu -at... solidos aureos. 10, 15. TERT. anim. 50 quas *aquas* ... nec Christus ipse discipulis -vit. spect. 5 -ati gratia vini (*de Baccho*). ITALA gen. 12, 1 (Aug. civ. 16, 16) quam *terram* tibi -vero (δείξω, VVLG. monstrabo. Is. 45, 18 [Tert. adv. Hermog. 29 *ter*] qui -vit terram et fecit illam [καταδείξας, VVLG. *et hebr.* formans. *seq. apud Tert. l. c. bis* facta et ostensa est]). CAPITOL. Maximin. 23, 6. IVST. 25, 1, 6 quibus et elephantos ostendi iusserat et naves...-ari. ITIN. [Silv.] 3, 8. 5, 1 AMM. 15, 11, 12. 19, 2, 12 (*in imag.*) *campis* nihil praeter arma micantia...-antibus. VVLG. I Macc. 7, 33 Marc. 14, 15 Ioh. 5, 20 AVG. civ. 8, 27. 21, 2. SVLP. SEV. chron. 2, 12, 3 -andae pulchritudinis gratia. MART. CAP. 9, 924 SEDVL. op. pasch. 2, 14 CASSIOD. inst. div. 32 COD. Iust. 12, 22 (23), 2, 2 iudicibus... evectio. GREG. M. moral. 14, 55 cum eis miracula -aret... signa ostenderet. PASS. Theclae C p. 9, 6. *huc trahas*: AETNA 463 (*in imag.*) sub terra murmur -at (*i.* ἐπισημαίνει) et ignes. HYG. astr. 2, 15 inter sidera -ant *Sagittam.* *nota singularia: i. q. imitando indicare, gesticulando*

exprimere: SVET. Nero 39 ita -verat *histrio gestibus*, ut bibentem natantemque faceret. FRONTO p. 157,7 N. ut histriones, cum palliolatim saltant, caudam cygni, capillum Veneris, Furiae flagellum eodem pallio -ant. *i. q. ducendo viam ostendere, ducere*: PAPIN. dig. 31, 65, 1 si equus ille decessit qui -bat quadrigam (*ὁ καλλιστεύων ἐν αὐτοῖς*). se -are, *de re quasi personata* (*cf. l. 26*): CHIRON 25 usque quo vena se -et. 164 quibus *signis* se -at *morbus* praemixtis demonstrationibus (166 ab similibus signis se -at morbus. 167).

B ***animantes*:** PLAVT. Aul. 716 hominem (Poen. 593). CIC. de orat. 2, 226 -vi digito pictum Gallum in Mariano scuto (NEP. Dat. 11, 5. TAC. dial. 7 quos saepius populus transeuntes nomine vocat et digito -at? [*sc. honoris causa*]. SVET. Aug. 45 spectatorem -asset digito conspicuumque fecisset. APVL. met. 2, 30. HIER. epist. 22, 27, 3 *ne* digito -eris *a turba praetereuntium*). SEN. contr. 7, 5 (20), 14 a puero -atum procuratorem digitum multa significantem. VAL. MAX. 9, 11, 5 ab illo -atus nostro ministerio filii iudicio occideris. SVET. Aug. 94 unum ex eis. Claud. 37 adversarium. Nero 32 matronam (APVL. met. 2, 23). vita Verg. p. 57 sectantes -antesque se. PLIN. epist. 9, 23, 4 me. APVL. met. 1, 12 porrecta dextera meque Panthiae suae -ato. 1, 25 seniculum. 5, 8. 6, 8 TERT. orat. 22 adv. Prax. 22 p. 269. ITALA Matth. 8, 4 (Cypr. epist. 59, 4) -a te sacerdoti (*δεῖξον*, VVLG. ostende). PANEG. 3, 11 palam manu -are 'vides Diocletianum?' HIER. epist. 21, 35, 3 tibi eum in heremo -at. 49, 14, 10 corpus suum (*i. se*). PAVLA Hier. epist. 46, 11, 2 hic -atus ab stella (*quasi personata*). VVLG. II par. 3, 1 -atus . . . patri eius. SEDVL. op. pasch. 3, 25 seque palam populis -vit. *huc pertinere videntur in imag. i. q. quasi digito -are, commendare, animum alicuius advertere ad*: PLIN. epist. 3, 3, 3 videor ergo -are tibi posse Iulium Genitorem. FRONTO p. 172, 31 N. commendandi mos initio dicitur benevolentia ortus, cum suum quisque amicum ali amico suo -atum conciliatumque vellet. p. 192, 1 -atus est mihi a doctis (*antcecdit lacuna*). AVR. Fronto p. 86, 23 N. qui mihi . . . per filium . . . sit -atus. PANEG. 2, 14 non necesse erit Camillos . . . proponere ad imitandum, quia potius vestra illi *filio* facta -et (*v. l.* ostendet) *praeceptor*. SER. SAMM. 403 plenum splenis -ant membra rigorem (*res personata*).

sine obiecto, quasi substantivi vice: DON. Ter. Hec. 63 'em' adverbium -antis est (SERV. Aen. 4, 534 'en': ecce et quasi -antis particula est. SCHOL. Ter. p. 74, 19 'em' mirantis vel adverbium -antis). *ef.* ITALA exod. 23, 23 (Ottob.) angelus meus -ans tibi (*εἰσάξει σε*, VVLG. introducet te).

II ***translate*:** **A** *i. q.* ***ostendere, exponere,*** *explicare, illustrare, describere, docere, comprobare, necnon vi propria debilitata commemorare, dicere, praecipue in parenthesi vel enuntiatis relativis de scriptore ad priora referente*: **1** ***generatim*:** **a** *cum acc. rei (saepissime pronomen neutr.) vel passive*: PLAVT. Mil. 875 rem omnem tibi . . . -vi in ordine (CIC. inv. 1, 44 rem . . . probabiliter ostendens aut necessario -ans. *saepe*. de orat. 1, 143 Verr. 2, 126 *al.* Att. 16, 16, 4. epist. 9, 24, 2 [*seq.* exposuissem]. *al.* CAES. Gall. 5, 38, 2 re -ata. civ. 3, 89, 3. VITR. 1, 1, 1 quae res fabricatas . . . -are atque explicare potest. SEN. epist. 59, 6 QVINT. inst. 1, 4, 5. 4, 1, 79 VERVS Fronto p. 132, 4 N. VOPISC. Prob. 2, 6). ASELL. hist. 1 annales libri tantummodo quod factum . . . sit, ea -bant. VARRO ling. 9, 115 cum hic liber id . . . -urum absolverit (QVINT. inst. 1, 10, 49 quod proximus -bit liber). 10, 62 ad -andas declinationes biceps via haec. frg. Aug. civ. 6, 5. RHET. Her. 2, 13, 20 iniuriam -ari, ius confirmari convenit. 2, 17, 26. 2, 18, 28 ratio est quae causam -at (CIC. Quinct. 34 div. in Caec. 43 Cluent. 161 CHALC. comm. 83 VVLG. sap. 18, 18). RHET. Her. 2, 29, 46. 3, 3, 6 quae supra -vi (CAES. Gall. 6, 25, 1 quae *silva* -ata est. 7, 83, 8 civ. 1, 18, 2. 3, 4, 6. 3, 63, 8 QVINT. inst. 10, 3, 159 BOETH. arithm. 2, 3. *adde*: CAES. Gall. 4, 28, 1 de quibus supra -atum est [civ. 1, 56, 2 BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 6 p. 217, 18]. *in attractione*: CAES. Gall. 5, 2, 2 eius generis cuius supra -vimus naves). RHET. Her. 3, 15, 26 qui *motus paulo ante* -batur (BELL. Afr. 24, 1 quas copias ante -vimus. COLVM. 4, 14, 21 quae facilius auribus diiudicari quam verbis -ari potest. 7, 5, 7. CIC. inv. 1, 33. 49 imago est oratio -ans corporum . . . similitudinem. 55. 91. 94. 109. 2, 54. 56. 77 *persaepe*. de orat. 2, 162 qui illi sedes . . . argumentorum -et et ea breviter illustret verbisque definiat. 2, 241 Quinct. 48 S. Rosc. 20 Verr. 3, 39 scelera (Cluent. 29 sceleribus breviter a me -atis). 3, 55. 124. 5, 85 *al.* Phil. 1, 26 -o vitia, tollite! (PLIN. nat. 37, 67 QVINT. inst. 1, 5, 32. 2, 5, 5. 8, 3, 44). Tusc. 4, 76. Att. 1, 1, 4 -vi haec Caecilio. 1, 17, 1. 3, 15, 1 *al.* CAES. Gall. 5, 1, 2 earum *navium* modum formamque -at. RVT. LVP. 2, 1. 7. LIV. 32, 37, 2 -ando maris terrarumque regionis eius situm. VAL. MAX. 4, 3 ext. 3. 8, 7 ext. 2. CELS. 5, 26, 7 quas *sedes* alio loco -vimus. 5, 27, 4 SEN. clem. 1, 3, 1. benef. 4, 12, 1 ad haec verba -anda. epist. 16, 3. 59, 1. 94, 45 rectas . . . actiones admonitio -at. COLVM. 2, 2, 8. 6, 12, 1 tactus autem ferrorem -at. 6, 29, 5. 8, 16, 6. 9, 3, 1. 12, 3, 5. PLIN. nat. 4, 13 -atumque (*i. memoratum*) iam Rhium. 7, 108 varios eius usus amicis -antibus (*i. de usu fusius exponentibus*). 14, 79. 127. 18, 290 rationem (19, 1. 21, 180. 34, 167. 37, 138 FRONTO p. 46, 11 N. SPART. Pesc. 11, 2 FAV. EVL. p. 16, 10 HYG. astr. 4, 14). 18, 216 Chaldaei Assyriam et Babyloniam -bunt (*fere i. describent*). 24, 25. 25, 9 potestates vimque. 26, 20. 32, 55 haec omnibus terris (*dat.*) -amus (*fere i. scribimus*). 30, 103 -andum (*i. commemorandum*) tamen fuit a tam gravi auctore dictum. 34, 54 artem toreuticen aperuisse atque -asse . . . iudicatur. 36, 202. 37, 197 *saepe*. SIL. 16, 223 gentis morem. QVINT. inst. 1 pr. 25. 2, 5, 5. 3, 6, 27 *quod* vel interpretandum vel exemplo sit -andum. 3, 6, 65. 89. 4, 3, 7. 5, 7, 28 exemplum ad imitationem -andum (MART. CAP. 3, 236 exempla superius -ata). 5, 12, 15. 8, 3, 74 ut occultis aperta -et. 11, 1, 1 quam virtutem quartam elocutionis . . . -at (*acc. dupl.*) *saepe*. decl. 320 p. 254, 6. 323 p. 275, 1. 350 p. 377, 16 FRONTIN. aq. 72 TAC. dial. 8. 33 (*bis*). ann. 6, 27 neque nobilitas diutius (*i. fusius*) -anda est. SVET. Aug. 9 quo distinctius -ari cognoscique possint *proposita vitae*. FRONTO p. 204, 12 N. POMPON. dig. 24, 1, 51 quod non -atur, unde habeat *mulier*. PAPIN. dig. 34, 5, 1 cum uniuersa possessio plurium praediorum . . . rationibus -aretur. APVL. met. 8, 25 patientiam. PS. APVL. herm. p. 275. TERT. *saepe, ex. gr.*: adv. Hermog. 23 p. 151 materiam -ari (*i. doceri*). idol. 11 ieiun. 3 adv. Marc. 2, 22 rationalem -vit recusationem (*dupl. acc.*). 4, 11 (*praecedit* ostendit, *ut saepe*). 4, 20 p. 487. 4, 29 p. 520 (*seq.* confirmat). 5, 2 ut potius (*i. praestantius*) -aret, non ut unum determinaret. nat. 1, 7. orat. 7 paenitentia -atur acceptabilis deo. test. anim. 5. ITALA Rom. 9, 22 (Aug. c. Faust. 21, 2) ostendere iram et -are potentiam suam (*ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ*, VVLG. o. i. et notam facere p. s.). *fortasse huc trahendum*: gen. 4, 20 (Ambr. hex. 1, 7, 25) hic erat pater qui -vit psalterium (*ὁ καταδείξας ψαλτήριον*, VVLG. ipse fuit pater canentium cithara et organo). DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335, *a. 256*) 8 plena obsequia amoris numeri nostri . . . -ari gloriosum est. PORPH. Hor. epist. 1, 2 praef. in Iliade ostendit vitia hominum, in Odyssia . . . virtutes -at. COMM. instr. 2, 18, 17 in plebe dei (*i. in pauperibus christianis*) facultatis (*i. divitiarum*) dona -es. 2, 19, 21 divitias corde -at. apol. 40 fortia (*i. vigorem*). HIL. c. Const. 2. 21 *al.* PS. HIL. libell. 10. VIGIL. TRID. ad Ioh. 8 p. 556[A] multa . . . non tam -ata sunt (*i. ardenter descripta*) quam veritate depicta. OPTAT. 2, 1 p. 32, 5. 2, 15 p. 49, 16. 2, 26 p. 66, 16 (*praecedit* ostensus, *item* 6, 1 p. 142, 2). DARES 8. AMM. 16, 5, 9 suo quaeque loco -buntur. 23, 6, 74 orae maritimae spatia per minutias -antes. FAV. EVL. p. 13, 20. 16, 18. VEG. mil. 1, 8 armorum est -anda doctrina. HYG. astr. 1 praef. initium rerum -bimus. 2, 42. VVLG. Sirach prol. sapientia. AVG. civ. 1, 19. 7, 5. 10, 29. 15, 2. 16, 3 quod postea -bitur. 19, 1 *saepe* MART. CAP. 3, 224. 8, 832 VINDIC. med. 16 CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84. 2, 11, 28. 5, 4, 68 acut. 7, 3, 34 *al.* BOETH. mus. 2, 1 APRING. in apoc. 4, 5 GREG. M. epist. 1, 2, 8 BENED. reg. 7. *nota cum acc. personae i. q. memorare*: BELL. Hisp. 40, 1 quem supra -vimus.

b *seq. acc. c. inf.* (*ex ingenti copia exemplorum delectum dedi*): QVADRIG. hist. 19 *obsides* Pontio traditos supra -vimus. VARRO ling. 5, 2 cum -atur, in quo non debet pertendi et pertendit, pertinaciam esse (*antecedit* ostenditur). RHET. Her. 2, 3, 5 si non poterit *accusator reum* avarum -are, -et corruptorem . . . -bit vitam integram. 2, 4, 6. 2, 7, 10. 3, 4, 7. 4, 44, 57 quodsi pro re publica decere accedere periculum et ratione -atum est et exemplo comprobatum. *persaepe*. CIC. inv. 1, 23. 51. 81. 86. 95. 102. 109. 2, 24. 32. 36. 54. 58. 75. 82. 85. 99. 107. 135. 141 *persaepe* de orat. 2, 124. 215 part. 111. 119 Quinct. 30. 86. 88 S. Rosc. 20 Verr. 2, 72. 3, 102. 4, 157. 5, 72. 6, 133 *saepe* Caecin. 19 Cluent. 49 Mur. 31 Sest. 119 Phil. 6, 6 *al.* rep. 3, 17 fin. 5, 44 Tusc. 4, 76 epist. 3, 3, 1. 2. 3, 6, 4. 5, 12, 3. 6 ad Q. fr. 1, 3, 5 CAES. Gall. 1, 11, 5. 2, 9, 3. 2, 17, 2. 4, 27, 2. 5, 1, 7. 8. 5, 22, 1. 5, 38, 3. 5, 56, 3. 6, 8, 9. 7, 1, 4. 7, 71, 3 *al.* civ. 1, 8, 2. 1, 26, 4. 1, 38, 1. 2, 28, 1. 2, 42, 5. 3, 58, 1 *al.* HIRT. Gall. 8, 4, 4 BELL. Alex. 30, 5 BELL. Afr. 34, 1. 74, 1 BELL. Hisp. 20, 3. 31, 4 dextrum, ut -vimus, decumanos cornum tenuisse (*per attractionem*). 34, 6 PAVL. FEST. p. 309 VAL. MAX. 6, 9, 7. 7, 2 ext. 2 PHAEDR. 3, 15, 24 app. 5, 16 COLVM. 2, 4, 3 ASCON. Scaur. p. 27 PLIN. nat. 15, 44. 17, 32. 27, 7. 33, 120 STAT. Theb. 10, 603 QVINT. inst. 1, 10, 18. 2, 15, 14. 2, 21, 4. 6, 2, 16. 8, 6, 15 TAC. ann. 11, 35 PLIN. epist. 10, 41, 1. *nescio an huc pertineat*: PAPIN. dig. 23, 3, 69, 1 mulier pecuniam sibi debitam . . . cum usuris futuri temporis in dote promittenda -vit. CALL. dig. 50, 6, 6, 2. VLP. dig. 36, 1, 11, 2 -vit (*i. rescripsit*) divus Pius succurri heredi instituto. 43, 24, 3 MACER dig. 49, 8, 1, 3 APVL. Socr. 20, 106 met. 10, 21 TERT. adv. Hermog. 3 p. 130 idol. 12 adv. Marc. 1, 9 p. 300. 2, 29 p. 376. 3, 5 p. 382. 4, 1 p. 424 nat. 1, 8. 2, 3 patient. 5. 7 resurr. 33 p. 73 spect. 8 *persaepe* PORPH. Hor. epist. 1, 6, 65 ars 32 SPART. Hel. 3, 9 TREB. trig. tyr. 4, 2 HIL. syn. 38. 58 OPTAT. 1, 5 p. 7, 12. 2, 13 p. 48, 6 FILASTR. 80, 4. 110, 4 *al.* PRISCILL. tract. 6, 93. 99. 100. 10, 134 *al.* AMM. 15, 5, 17. 15, 6, 2. 15, 8, 2. 18, 6, 13. 20, 2, 3. 25, 3, 6 FAV. EVL. p. 12, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 52. 107 HYG. astr. 2, 4. 9. 14. 15. 21. 22. 25. 28. 29. 37 *al.* HIER. epist. 44, 1 VVLG. iud. 20, 38 prov. 18, 13 AVG. civ. 1, 10. 2, 6 -entur vel commemorentur loca . . . consecrata. 2, 18. 4, 1. 6, 9. 7, 26. 8, 24. 10, 16. 13, 16. 14, 2. 16, 10. 18, 15. 21, 1 *persaepe* agon. 22, 24 fid. et op. 4, 6 *al.* MART. CAP. 5, 468 SIDON. epist. 1, 7, 5 BOETH. arithm. 2, 19 PS. BOETH. geom. p. 402 COMM. apol. 655 COD. Iust. 4, 30, 14, 2 10, 38 (37), 1. NOVELL. Iust. 103, 2 provinciam . . . pacificam -vit (*ἀπέδειξε*). GREG. M. moral. 2, 42 BENED. reg. 73 DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 366[A] PASS. Petr. Paul. long. 29.

c *seq. nom. c. inf.*: RHET. Her. 2, 4, 7 imbecillitas, inopia, stultitia . . . -bitur fuisse. CIC. inv. 1, 79 aut enumeratio falsa ostenditur aut simplex conclusio falsi aliquid continere -atur. 1, 105 si cum

iniuria contumelia iuncta -atur. 2, 35 voluntas a faciendo -bitur afuisse. 2, 96. 107. 122. 135. 137 *persaepe*. Hyg. astr. 4, 5 in his tribus signis sol hiemem transigere -atur. Avg. civ. 12, 1. 22, 6 Cassiod. hist. 7, 21 p. 1085D vilis fabrica superposita -atur (*fere i. q. est*).

eum nom. personae: Cic. inv. 2, 34 si nulli affinis poterit vitio reus ante admisso -ari. 2, 36 *si* integer ante fuisse -bitur. 2, 124 ut unum quiddam voluisse scriptor -etur (2, 127). Hyg. astr. 2, 6 custos appositus esse -atur. 2, 13 Iovis fuisse nutrix, ut ante ostendimus, -atur. 2, 21. Vict. Vit. 2, 30 quare ita abiecte ambulas vel qua ratione de tam longo itinere huc pergere -aris? 2, 82 qui cuncta operari... apertissime -atur (*fere i.* δῆλός ἐστιν). Boeth. in Porph. comm. sec. 4, 4 p. 250, 4. Cod. Iust. 1, 27, 1, 1 Greg. M. in Ezech. 1, 2, 3.

d *seq.* quod, quia, quoniam, *pro acc. c. inf.*: Clavd. Don. Aen. 10, 489 ecce ubi apertius -atus est, quia in faciem concidit. Hier. in Matth. 2, 11, 1 quod autem superbirent discipuli Iohannis... superior quoque interrogatio -vit. Boeth. in Porph. comm. sec. 5, 3 p. 294, 18 -atum igitur est, quia . . . dicuntur de generi subiectis. herm. pr. 2, 11 p. 158, 23 -atum est quoniam... evenire necesse est. herm. sec. 5, 13 p. 415, 16 vult -are, quoniam... dici possint.

e *seq. quaest. indir.*: Varro ling. 5, 6 quae quoniam... quoius modi essent exemplis satis -vi. Rhet. Her. 1, 2, 3. 1, 16, 25. 3, 1, 1. 3, 7, 13 quomodo ab animo tractata sunt (*alii* sint) -are. 3, 13, 24. 4, 3, 5. 4, 43, 44. 4, 56, 69 *al.* Cic. inv. 1, 82. 98. 107. 2, 20. 34. 90. 151 *saepe* de orat. 2, 90. 150. 174 -ant, ubi sint. 2, 297 orat. 113 top. 18, 67 div. in Cacc. 10 Verr. 1, 23. 2, 95. 3, 15. 165. 5, 132 Tull. 13 Cato 78 fin. 5, 27 Att. 2, 16, 4. 12, 5, 2. Brvt. Cic. epist. 11, 1, 1 Q. Cic. pet. 45 Catvll. 55, 2 Caes. Gall. 4, 34, 5 Pomp. Trog. Iust. 38, 8, 15. Liv. 45, 36, 2 nec satis temporis ad -andum haberet, cur. Val. Max. 8, 14 pr. Cels. 5, 28, 10 Sen. nat. 7, 25, 7 Colvm. 2, 11, 1. 4, 32, 4. 5, 1, 2. 12, 3, 3 arb. 7, 1 Plin. nat. 25, 169. 27, 6 Qvint. inst. 1, 8, 1. 16. 2, 4, 3. 3, 4, 14. 4, 1, 52. 5, 10, 56 Fronto p. 64, 3 N. Vervs Fronto p. 131, 14 N. Ivlian. dig. 37, 6, 3 Ped. Vlp. dig. 2, 14, 7, 8 Tert. adv. Hermog. 21 p. 149 adv. Marc. 1, 11 p. 304. 4, 28 p. 516 nat. 1, 7. adv. Prax. 2 quomodo numerum sine divisione patiuntur, procedentes tractatus -bunt. 20 pudic. 2. 17 resurr. 2 p. 27 spect. 1. Itala Dan. 9, 23 (Tert. ieiun. 7) veni -are tibi quatenus miserabilis es (ἀναγγεῖλαι ὅτι, Vvlg. ut indicarem tibi quia... es). act. 9, 6 (Tert. bapt. 13) illic tibi -bitur quid debeas agere (λαληθήσεταί σοι, Vvlg. dicetur... quid te oporteat facere). Arnob. nat. 7, 26 Dares 5. Amm. 20, 8, 3 quid fieri oporteat monens apertius et -ans. Hyg. astr. 2, 6. Avg. civ. 4, 2 -urum quos eorum mores . . . adiuvare dignatus est *verus deus*. 5, 14. 10, 6. 12, 1. 14, 11. 16, 5. 18, 53. 20, 30. 21, 12 *al.* Mart. Cap. 8, 834. 840. 859.

f *seq. inf.*: Stat. Ach. 1, 582 ipsa... tenuare rudes attrito pollice lanas -at (*i. doceat*). Hyg. fab. 277 p. 153 Ceres... Triptolemo fruges serere -vit. Vvlg. Matth. 3, 7 quis -vit vobis fugere a ventura ira? (ὑπέδειξεν).

g *seq.* nc: Itala psalm. 58, 12 (Aug. civ. 18, 46) -vit mihi in inimicis meis, ne occideris eos (δείξει, Vvlg. ostendet).

h *absolute*: ut, sicut -vi, -vimus, -atum, *praecipue de scriptore*: Plavt. Mil. 1028 tibi uti dudum iam -vi. Varro ling. 6, 13 ut in antiquitatum libris -vi. Rhet. Her. 4, 37, 50 sicuti -vimus. Caes. Gall. 6, 35, 3 civ. 3, 55, 1. 3, 62, 1. 3, 66, 2. Pavl. Fest. p. 375 ut hic versus -at. Vitr. 5, 9, 4 Edict. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 20. Plin. nat. 2, 30 sicut suo -bimus loco (25, 86). Frontin. aq. 64 Tac. ann. 16, 1 ut coniecturā -at. Tert. adv. Marc. 4, 10 p. 448 sicut et scriptura -at (Hier. epist. 42, 3). 4, 39 p. 558 Hyg. astr. 2, 3. 2, 4 (*bis*). 2, 15 Avg. civ. 9, 13. *additur* supra, *rarius* ante, paulo ante (*cf. p. 505, 58*): Rhet. Her. 3, 6, 11 ut paulo supra...-atum est. Caes. Gall. 2, 1, 1 ut supra -vimus (5, 3, 1. 5, 19, 1. 6, 29, 1. 6, 34, 1. 7, 48, 1 civ. 1, 31, 1. 1, 39, 1 ut supra -atum est [1, 48, 3. 2, 34, 1. 3, 6, 2. 3, 15, 1. 3, 39, 1 Bell. Alex. 4, 1 Cels. 6, 15]. 2, 22, 1 ut ante -vimus (7, 76, 1). Bell. Afr. 24, 1 Bell. Alex. 28, 1 Bell. Hisp. 25, 7. 28, 4 ut superius -vimus. 39, 1 Frontin. aq. 19 Pavl. dig. 38, 10, 10, 16. 17). Boeth. arithm. 1, 23 ut paulo post -bitur. *nota attractionem*: Caes. civ. 3, 15, 6 cum essent in quibus -vi angustiis. Varro ling. 10, 56 in -ando. Cic. de orat. 2, 82 Colvm. 11, 2, 2. Qvint. inst. 10, 1, 15 ut intellegere ea sine -ante... possit. Plin. paneg. 2 -amus invicem, credimus invicem. Apvl. met. 1, 20 tu autem vir... ut habitus et habitudo -at ornatus. Rvt. Lvp. 2, 16 -andum est de uno quoque genere eius (Ps. Apvl. herm. p. 273 Avg. civ. 17, 5). *nota*: Plin. epist. 7, 33, 3 -o ergo... -o tamen (*se. meum egregium factum, quod deinde enarrat auctor*).

2 ***speciatim*** *et technice apud medicos i. q. praecipere, commendare*: Scrib. Larg. praef. 2 sanctum est, ne praegnanti quidem medicamentum... aut detur aut -etur a quoquam medico. *frequentat* Plin. nat., *ex. gr.*: 17, 251 remedia (21, 178. 28, 153. 29, 68. 81). 20, 87 raucis crudae sucum. 20, 174 Castor et aliter -bat. 22, 90. 131. 163. 25, 24 noxias herbas. 28, 122 eadem... iugulorum dolori -atur in remedio. 28, 181. 215. 30, 81. 146 medicinae ex eo sint -atae. 32, 34. 37, 156.

B *i. q. aliquid vel rarius aliquem* ***significare***, *aperte indicare, declarare, designare, definire,* ἐπισημαίνειν: 1 ***generatim***: Varro Men. 371 luculla in mento compressa Amoris digitulo vestigio -at mollitudinem. ling. 5, 17 id quod Pacuvius cum -at dicit. Rhet. Her. 4, 26, 36 si commutatio verbi id erit -ura (*seq. acc. c. inf.*). 4, 31, 42 pronominatio est quae sicuti cognomine quodam extraneo -at, id quod suo nomine non potest appellari. 4, 34, 46 permutatio est oratio aliud verbis, aliud sententia -ans. 4, 49, 62 habet haec exornatio... utilitatem, si quem velis -are. Tiro Gell. 10, 1, 7 ut verbo non perscripto (*se. neque* tertio *neque* tertium, *sed* tert.) res quidem -aretur. Lygd. 2, 27 tristem mortis -et littera causam. Pavl. Fest. p. 59 esse paludem -at *Ennius* (*potest etiam ad II A 1 b referri*). Sen. epist. 52, 12 insanum vultus habitusque -at. Ascon. tog. cand. p. 90 non hanc *aedem* a Cicerone significari... sed illam -ari quae *eqs.* Plin. nat. 13, 30 tabellas primum -vere geminas. 18, 354 cum ab austro... fulgurabit, ventum et imbrem... -bit, tonitrua matutina ventum significant, imbrem. 25, 19 si tantum praemoneret tempusque formidinis -aret. Qvint. inst. 8, 3, 84 sic quoque altitudo -ata est. Tac. ann. 2, 28 -ato crimine et reo per Flaccum. 3, 24 exilium sibi -ari intellexit. 12, 13 deus qua silvas pererraverit, nocturno visu -at (*potest etiam ad I A trahi*). 13, 23 si plura -anda essent *libertis*, scripto usum. Plin. paneg. 38 delibasse quaedam seu potius -asse contentus. Svet. Vesp. 7 opem valetudini -atam a Serapide per quietem. Prisc. gramm. II 13, 10 in qua nominatione similiter substantia -atur. 129, 4 ut si ostendentes Vergilium aiamus . . . vel Thesea -antes dicamus tantus fuit Hercules. 190, 24 verbo. III 2, 23 *vocativus* praesentem solet -are personam. 276, 4 *et saepe*. Prob. inst. gramm. IV 53, 30 nullam partem orationis -at. 149, 15 *al. frequentant* Icti, *ex. gr.*: Anton. et Vervs Papir. dig. 48, 12, 3, 1 -urum te quae ad utilitatem annonae pertinent polliceris. Cels. dig. 33, 10, 7, 1 hoc modo -are suppellectilem temptat (*i. definire*). 33, 10, 7, 2. Ivlian. dig. 21, 2, 43 non ius, sed corpus -amus. *al.* 50, 16, 201 patris nomine avus quoque -ari intellegitur (*fort. pertinet ad 2*). Pompon. dig. 1, 1, 2, 1 ipsius iuris originem atque processum -are. 34, 2, 10 *al.* Afric. dig. 50, 16, 208 Papin. dig. 23, 2, 34. 38, 10, 10, 14. 40, 5, 22, 2 idque senatus consulto -atum est. *al.* Men. dig. 49, 16, 5, 8 transfugas (*potest etiam ad I B referri*). Vlp. dig. 15, 1, 41 cum eo verbo (*se. debere*) abutimur, factum magis -amus. 39, 1, 5, 15 non est necesse -are, sed hoc ipsum dicere. 43, 12, 1, 13 is locus -atur (*se. verbis edicti*). 50, 16, 195, 2 non solum personam, sed et ius. *al.* Ped. Paul. dig. 12, 1, 6 nihil referre proprio nomine res appelletur an digito ostendatur an vocabulis quibusdam -etur. Pavl. dig. 38, 10, 10. 39, 6, 2, 6. 44, 7, 3, 2 -andi intellectus causa ego tibi dixero 'spondeo'. *al.* Gell. 3, 1, 5 quae duo res (*se. corpus et anima*) hominem -arent. 4, 1, 17 ad -andum penum. Apvl. met. 11, 21 diem... deae nutu -ari. apol. 74 paucis hominem . . . necessario -bo. Tert. *saepe, ex. gr.*: anim. 58 quod euangelium -at (*i. alludit*). adv. Hermog. 30 p. 158 quarum -ando dispositionem -vit etiam distinctionem. 32 p. 162 *al.* ieiun. 10. adv. Marc. 3, 7 duos dicimus Christi habitus a prophetis -atos. 5, 9 *al.* orat. 8 adv. Prax. 11 pudic. 5. Itala exod. 33, 12 (Aug. quaest. hept. 2, 151) non -asti mihi quem simul mittas mecum (ἐδήλωσάς μοι, Vvlg. indicas). Paneg. 8, 2 officio -andae providentiae tuae. Ivst. 2, 12, 14 Themistocles navium praesidium -atum ratus persuadet. Don. Ter. Ad. 289 ipsa origo dolorum deminutive -ata est *eqs.* Dares 1 -are eos qui cum Iasone profecti sunt. Fav. Evl. p. 4, 10 initium finemque -at (Avg. civ. 11, 1). Chiron 502. 647. Hyg. astr. 4, 5 in his tribus signis ver -atur (*fere i. est*). Ambr. vid. 13, 79 cum brevium supernae vocationis fortibus -asset. Vvlg. Sirach 14, 12 testamentum inferorum quia -atum est tibi. Hier. quaest. hebr. in gen. p. 6, 17 magis ex hoc verbo (*se. arom i. q.* πανοῦργον)... versutia quam sapientia -atur. epist. 21, 24, 3. 46, 3, 3 in tribus nominibus trinitatis -at fidem. *al.* Epiphan. Hier. epist. 51, 5, 6 quem Hieremias -at dicens. Avg. civ. 6, 9 nullos -vit vel nominavit deos. 15, 2 illum genuit -ans consuetudo naturam, illum vero dedit promissio significans gratiam. 16, 24. 21, 8 monstra sane dicta perhibent a monstrando quod aliquid significando -ent. Comm. apol. 273 crucem figurate -at. 706 nullum verbum de lege -ant (*sed fortasse significat 'divulgare'*). Papyr. Arch. f. Papyrusf. III 340 (*saec. IV*) -ant[a]e suscepto tuo obnoxias personas (ὑποδικνύντος τοῦ ὑπὸ σοῦ συνηγορουμένου). Macr. sat. 1, 9, 9 Ianum solem -ari volunt. Physiogn. 15 caput magnum... stolidum hominem -at. 16 *al.* Mart. Cap. 5, 441 personam. 6, 720 certos spatiorum modos... -ant *lineae*.

2 ***speciatim***: a *t. t. apud* Ictos, *praecipue in testamento et formula: i. q. aliquid vel aliquem accurate designare pro mera nominis appellatione*: Alf. dig. 35, 1, 27 quod quis se -are animo sensisset. Labeo dig. 34, 2, 31 lancem. Ivlian. dig. 30, 6 magis conditionem legato iniecisse quam -are voluisse *patrem* (30, 96). Papin. dig. 8, 3, 4 personam (28, 5, 79 [78], 1 Hermog. dig. 35, 1, 95) *saepe*. Vlp. dig. 28, 5, 9, 8 si quis nomen heredis quidem non dixerit, sed indubitabili signo heredem -verit. 33, 4, 1, 8. 33, 6, 92. Marcian. dig. 28, 5, 49 (48), 3 dum de eo qui -atus sit, constet. *al.* *in formula*: Gaivs inst. 4, 40 *v. p. 502, 1.* 4, 59 ut qui forte . . . Erotem emerit, recte videatur ita -are 'quod ego te hominem Erotem emi' . . . si is qui unum emerit de duobus egerit, falsum -at. 4, 60 qui plus quam oporteret -verit (*ter*). Pompon. dig. 13, 7, 8, 3 (*in pacto*). Papin. dig. 23, 69, 4 non -ata re vel quantitate (*in stipulatione dotis*). Vlp. dig. 38, 1, 5, 15 -are in quo loco opus novum nuntiet. 47, 2, 19

sufficit rem -ari (*in actione furti*). PAVL. dig. 46, 4, 14 nisi verum est, quod in acceptilatione -atur. *nota*: NOVELL. Iust. 112, 1 si quidem heres iudiciali sententia dominus earum fuerit -atus (*fere i. possessor iudicatur*). b *praecipue apud grammaticos de vocabulis i. q. vim habere, valere, significare, designare*: VARRO ling. 7, 66 Claudius scribit axitiosas -ari consupplicatrices. CIC. de orat. 3, 49 verbis usitatis ac proprie -antibus ea quae significari ac declarari volemus. PAVL. FEST. p. 12 'apud' mutuam loci et personae coniunctionem -at. p. 126 quae vox (*sc. magistratus*) duabus significationibus notatur. nam aut ipsam personam -at... honorem. POMPON. dig. 50, 16, 123 verbum 'erit' interdum etiam praeteritum tempus -at. GELL. 2, 26, 8 non enim haec sunt sola vocabula rufum colorem -antia. *cf.* 2, 26, 5. TERT. adv. Marc. 4, 24 cum 'viam' fidem -et. 4, 40 p. 561 stolam et amictum carnem -ans et vinum sanguinem. adv. Val. 2 Christum columba -are solita est. PRISC. gramm. III 247, 18 quae utrumque -at. PROB. inst. gramm. IV 200, 12 abeo autem eo -at. app. gramm. IV 200, 18 iuventatem deam iuventae significat, iuventam autem aetatem designat, iuventutem vero multitudinem iuvenum esse -at. 203, 33 occidit producte interficit -at *sic 64ies, in priore parte explanationis saepissime* 'significat', *rarius* designat, *semel* ostendat *synon. legitur*. ISID. diff. 1, 306 iacio mitto -at. alleg. 8 *Seth* -at Christum. 26. 43. 44. 56 *saepissime*. orig. 16, 26, 7 Latinum -at obolos quinque. 16, 26, 16. DIFF. ed. Beck p. 33 affectum consummatum -at. p. 53, 37 dolor incommodum corporis -at. *saep.* ostendo *apud eundem*.

part. perf. pass. pro substant. **dēmōnstrātum**, -ī: HIST. Apoll. 34A init. puella ex -o ostium clausit. PASS. Theclae C 19 p. 49, 18 qui secundum -um pervenerunt ad carcerem (indicium ianitoris *alii codd.*).

part. praes. adv. **dēmōnstranter** *i. q.* δεικτικῶς: POMP. gramm. V 206, 1 ut -r ille hoc dixerit.

synon.: animum advertere, commemorare, commendare, commendare, comprobare, declarare, definire, describere, designare, dicere, docore, explicare, exponere, exprimere, illustrare, indicare, monstrare, ostendere, praecipere, significare, valere, vim habere.

deriv.: demonstrabilis, demonstratio, demonstrativus, demonstrator(ius). *Gudeman.*

dēmorātio, -ōnis *f. a* demorari. *i. q. commoratio*: HIL. in psalm. 138, 23 loca, ut deus, humanae -is excedit. VVLG. prov. 12, 11 qui suavis est in vini -bus (*i. conviviis*). AVG. quaest. hept. 4, 29 ubi (*sc. in caelo superiore*) sanctorum -o est angelorum.

dēmorātor retentor litigator firmator GLOSS. *a* demorari. [MART. CAP. 1, 87 *v.* devorator.]

dēmordeo, -sus, -ēre *a* de *et* mordere. DIFF. Suet. 309, 38 cum sit 'mordet', et facit 'momordit' nec tamen facit demordit. GLOSS. ἀποδάκνω. *i. q. derodere*: PERS. 1, 106 nec -sos sapit ungues (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 21). PLIN. nat. 28, 45 ligno . . . -eri aliquid. AVG. doctr. christ. 2, 6, 7 in eius corpus . . . quasi -sos mansosque transferre *homines*. FACVND. defens. 9, 2 p. 745C non ex multis atque apertis pauca et obscura verbis . . . -emus. *L.*

dēmorior, -tuus sum, -ī *a* de *et* mori. *transitive v. p. 510, 3 sqq.* *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie i. q. vita decedere*: a *de personis*: CIC. Att. 16, 11, 7 nostrique familiares fere -tui. VLP. dig. 4, 4, 11, 6 -untur mancipia (33, 4, 6). 6, 1, 15, 3 si servus petitus vel animal aliud -tuum sit sine dolo malo et culpa possessoris (21, 1, 31, 11). 37, 1, 3 pr. in ius -tui. 43, 1, 16, 34 ctiamsi homines vel pecora -tua sint. GELL. 15, 10, 2. IVVENC. 2, 640 -tua corpora. SYMM. epist. 9, 150, 1. SCHOL. Cic. Bob. p. 57, 21 ab hominibus iam -tuis et deploratis. THEOD. MOPS. in I Thess. 4, 6. *speciatim de magistratibus*: RHET. Her. 1, 11, 20 altera lex iubet augurem, in -tui locum qui petat, in contione nominare (LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 87 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 67, 12 ACT. Arv. a. 21 II 23 a. 78, 25. LIV. 5, 31, 7. 9, 34, 17 collegam . . . quem ne in -tui quidem locum subrogare fas est. 23, 21, 7. 23, 23, 4 *al.* FEST. p. 343, 4 in tui[s] iu⟨dicis locum⟩. SVET. Iul. 41 Aug. 10. 31 Claud. 14 CAPITOL. Pius 8, 8 IVST. 22, 1, 12). LIV. 9, 34, 20 -tuo (collega *del. Madv.*) C. Iulio censore. 26, 23, 7 sacerdotes. 40, 19, 7 tantum hominem -tuum esse. CVRT. 8, 3, 17 Babylonia -tuo Mazaeo Stameni subiecta est. 8, 10, 22 nuper Assacano, cuius regnum fuerat, -tuo. CIC. Verr. 2, 124 cum esset ex veterum numero quidam senator -tuus. b *de bestiis*: PLIN. nat. 30, 50 vomicas privatim sanat mel, in quo apes sint -tuae (COLVM. 9, 3, 3). COLVM. 7, 3, 14 in -tuarum vitiosarumque ovium locum. VLP. dig. 7, 1, 70, 1 supplentur capita, quae -tua sunt (INST. Iust. 2, 1, 38 in locum -tuorum capitum ex fetu ... summittere). 7, 1, 70, 2 fetus. 19, 2, 19, 1 pecora vel -tua sunt vel etiam deteriora facta. c *de rebus*: PLAVT. Stich. 211 (*in querela parasiti*) potationes plurumae -tuae *eqs.* GELL. 9, 2, 11 ut vocabula quoque eorum defamata atque -tua (*i. abolita*) cum ipsis viderentur (*cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 21 suis temporibus defuncta: vetera ac -tua). *de herbis i. q. marcescere*: COLVM. 4, 2, 1 caput ipsum -tuum est. 4, 29, 17. 4, 17, 3 seminibus. 5, 5, 16 vitibus. 3, 16, 2. VLP. frg. Vat. 70 arbores (PAVL. dig. 7, 1, 18). INST. Iust. 2, 1, 38 in vinearum -tuarum vel arborum locum. *de carne putrescente*: COLVM. 6, 5, 4 donec pars *auriculae*, quae fibula circumscripta est, -tua excidit (VEG. mulom. 4, 3, 13 putrescat et decidat).

2 *translate de personis i. q. amore deperire*: PLAVT. Mil. 970 ea -itur te atque ab illo *sene* cupit abire. 1040 non me dico, sed eram meam quae te -itur.

dēmoror, -ātus sum, -ārī *a* do *et* morari. demoro: GLOSS. *legitur inde a* PLAVTO, *singulis loeis*: RHET. Her. VITR. FRONTO SEN. rhet., *binis*: PLAVT. CIC. SIL. TAC., *ternis*: CAES. VERG. STAT. GELL. APVL.

I *transitive, i. q. detinere, reprimere, retardare*, GLOSS. tardo: *aliquem*: PLAVT. Epid. 376 diu me estis -ati. Rud. 440? *v. infra l. 40.* RHET. Her. 16, 24 oratione iudices -etur (*cf. res personatas*: VERG. Aen. 3, 481 quid . . . fando surgentes -or austros? STAT. Theb. 1, 656 sed quid fando tua tela manusque -or?). CIC. de orat. 2, 235 ne diutius vos -er (*cf.* CLAVD. 26, 385 ne vos longe sermone petito -er) epist. 12, 15, 5 veniebant in suspicionem *magistratus* detinuisse nos et -ati esse. CAES. civ. 3, 75, 3 novissimum agmen. SIL. 10, 289 sed vano quid enim te -or aeger, Lentule, conquestu. 15, 324 nil vos iam -or ultra. STAT. Theb. 4, 773 fessosque optatis -or undis. TAC. ann. 12, 68. HIL. in Matth. 14, 19 multa et media inciderunt, quae nos . . . reddendae rationis studio -ata sunt. SYMM. epist. 5, 37 fabulis et poculis. AVG. civ. 3, 6 per multorum scriptorum perpensa testimonia. SVLP. SEV. epist. 2, 18 quid te diutius occupo epistula tam loquaci -orque venturum. EVGIPP. Sev. 43, 6 sed quid vos ultra -or. *nota reflexivum*: APVL. met. 11, 22 quid iam nunc stas otiosus teque ipsum -aris? *aliquid*: CAES. Gall. 3, 65 nullo hoste prohibente aut iter -ante. civ. 1, 81, 5 repentinas eorum eruptiones. VERG. Aen. 2, 648 iam pridem invisus divis et inutilis annos -or (SERV. *ad l.* quasi festinantes diu vivendo detineo). 10, 30 mortalia -or (*Venus*) arma (SERV. *ad l.* expecto, sustineo). STAT. Theb. 7, 364 seras tibi -or improbus umbras. PANEG. 10, 5 -ando aspectu ostentatio speciosa perhibetur. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 15 ne -er cursum. AVSON. 155, 2 ne nos vel illis -emur prandium. RVFIN. Orig. in lev. 7, 2 p. 479B laetitiam illius. PRVD. perist. 14, 76 nec -bor vota calentia (*i. statim explebo*). COD. Iust. 5, 31, 8 petitionem ex necessitate -atam.

II *intransitive*: A *i. q. versari*: 1 *proprie* (*saepe additur locus, nota*: TERT. adv. Iud. 13 p. 738 Öhl. *Iudaeos* in dispersionem -ari cernamus), GLOSS. αὐλίζομαι ἐπὶ ἀνθρώπου. -atur διοικεῖ, οἰκονομεῖ (*nisi leg.* moderatur). PLAVT. Rud. 440 quid sacerdoti me dicam hic -atam (-atum *C. F. W. Müller*) tam diu? VITR. 9, 1, 7 quod -entur *planetae* in nonnullis signis (*syn.* morari, commorari). VLP. dig. 5, 1, 2 Romae legationis causa. FRONTO p. 60, 11 N. tanto spatio ibi te -ari. GELL. 6, 1, 6 atque ibi (*in cella Iovis*) solum diu -ari. 11, 7, 7. 19, 8, 14. APVL. met. 7, 1 plusculis ibidem diebus -atus. 9, 30 quam diutissime -atur. TERT. ieiun. 16 stellae... -antis. adv. Iud. 13 p. 734 Öhl. ne in confinio ipsius regionis -etur quisquam Iudaeorum. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 13 nec inter lapides ignes -atus. ITALA gen. 12, 9 (Ambr. Abr. 2, 4) et abiit Abraham et -atus est in deserto (ἐστρατοπέδευσεν, VVLG. *decsi*). 32, 4 (Aug. loc. hept. 1, 119 p. 525, 2) cum Laban habitavi et -atus sum (ἐχρόνισα, VVLG. apud Laban peregrinatus sum et fui). Ioh. 3, 22 (codd. δ l *et* VVLG.) et illic -batur cum eis (διέτριβεν). act. 10, 48 (cod. d) ad eos -ari (ἐπιμεῖναι, VVLG. ut maneret apud eos). CYPR. epist. 56, 3 apud se cum fratribus. 76, 1 ut ex vobis . . . pars adhuc in carcerum claustris . . . -etur. IVL. VAL. 3, 52 -antibus nobis . . . cernere fuit. ARNOB. nat. 2, 25 in mutis semper solitudinibus degat -ct⟨ur⟩. HIL. in Matth. 7, 4. 10, 14 praedicatio eius . . . in universis gentibus -atur. 12, 20 ita se intra interiora terrae pari temporis spatia -urum. 15, 8. 17, 6 in monte. AVIEN. ora 361 in insulis. LVCIF. reg. apost. 7 p. 51, 13. Athan. 1, 29 p. 116, 23 in imperio tuo. AMBR. serm. 41, 7 in latibulis. VVLG. psalm. 29, 6 ad vesperum -bitur fletus et ad matutinum laetitia (*metonymice*). II Macc. 5, 27 act. 14, 3. 15, 35 *al.* Hebr. 11, 9 fide -atus est (παρῴκησεν εἰς) in terra repromissionis *Abraham*. PELAG. in I Cor. 16 p. 771C. RVFIN. hist. mon. 9 p. 423A ubi plurimo tempore -atus. hist. 3, 23, 1 superstes . . . apud Asiam -batur. Orig. in cant. 2 p. 142B. 144A HEGES. 1, 44, 8. AVG. civ. 16, 16 in Charra cum patre suo -batur. retract 1, 9, 1 *Romae* (ACT. Petr. 1). SVLP. SEV. dial. 15, 3 in extremo illo deserto. CASSIAN. inst. 4, 35 VITAE patr. 3, 31 IORD. Get. 50. 313 plus biennio. GREG. M. in Ezech. 1, 8, 10 castra enim multitudines appellantur exercitus cum ... in certo quolibet loco in itinere -antur. 2 *translate de studio, actione, statu sim. i. q. manere, perseverare*: CYPR. epist. 13, 4 temulentus et lasciviens -atur. 69, 15 in sua perfidia -atus. HIL. in Matth. 5, 8 inutili metu circa dei reverentiam -antes. *ibid.* spem nostram futuri in resurrectione cibi et vestitus sollicitudine -ari. 18, 2 gentium labore depressi in ignorantia saeculi -arentur. 21, 5 in ecclesia gentium. *al.* in psalm. 64, 2 sciens propheta plures pro diversitate studiorum in supervacuis -ari. LVCIF. non conv. 5 p. 11, 11 in vestra -ari parte. 13 p. 28, 12 quomodo -ari vobiscum potueramus cum infidelibus. Athan. 1, 18 p. 98, 7 deprecamur te, no adhuc in his tuis malis digneris -ari. GAVDENT. serm. 1 extr. qui in haereseon caligine ac nocte luxuriae -antur. FILASTR. 99, 2 in bonis. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 77 in publicis actibus. COD. Theod. 4, 8, 7 (*a. 331*) in liber-

tate per sedecim annos. VVLG. psalm. 24, 13 in bonis. Sirach 17, 26 in errore. AVG. epist. 147, 42 p. 316, 4 istis foris relictis in illis intrinsecus -aris. quant. anim. 28, 58 in eo sermone. CHROMAT. in Matth. 17, 1 in quibus tenebris. PETR. CHRYS. serm. 72 p. 404c in hoc timore. OP. imperf. in Matth. 5 p. 669 in ipsa aestimatione. MVTIAN. Chrysost. hom. 30, 1 in malitia. *nota c. dat.*: HERM. Pal. mand. 11, 4 divinis -antur (*μαντεύονται*, vulg. vatem consulunt).

B *i. q. cunctari*: PORPH. Hor. carm. 4, 5, 11 cunctantem autem -antem significat. SEN. contr. 2, 5, 7 modo properat et vota praecurrit, modo lenta est †modo -atur (et -atur *Vahlen*, et vota moratur *Drechsler*). TAC. ann. 15, 69 ille nihil -atus exsurgit. HIL. in Matth. 14, 8 metu populi -ari. AMBR. exc. Sat. 1, 78 sed quid ergo -or, frater? quid expecto ...? Iac. 2, 3, 10 festinantes ... patres pascha celebrabant, qui festinantes manducabant agnum, non -antes. GREG. TVR. Franc. 2, 37 illoque -ando. *seq. inf.*: FILASTR. praef. 2 non -antur sequi eos amplius. ISID. nat. praef. 1 non -or expedire aliqua ex parte. VVLG. Sirach 6, 22 et non -buntur proicere illam.

deriv.: demoratio, demorator. *Stöger.*

dēmorsico, -ātus, -āre *a* de *et* morsicare. *i. q. demordere*: APVL. met. 2, 21 sagae mulieres ora mortuorum passim -ant. 3, 25 rosis tantum -atis.

dēmos, *acc.* -on, *plur.* -oe *m.*, *δῆμος*. PAVL. FEST. p. 72 -oe apud Atticos sunt, ut apud nos pagi. *cf.* GLOSS. Verg. 607 p. 471 Hag. arva -os. PLIN. nat. 35, 69 *Parrhasius* pinxit -on Atheniensium *eqs.* FVLG. Virg. cont. p. 91, 15 -os enim graece publicum dicitur. *cf.* AVG. loc. hept. 1, 203. *nomen lapidis ignoti*: DAMIG. lapid. praef. lapis quintus, qui dicitur -os, Tauri *sideris potens est.*

dēmōto, -āre *cf. c.* demovere. TERT. anim. 24 rursus Plato causam -at (*Reiff.*, demutat *cod.*) in corpus.

dēmoveo, -mōvī, -mōtum, -ēre *a* de *et* movere. *in codd. et titulo* INSCR. christ. Rossi II p. 63, 10 *promiscue habetur* dem- *et* dim-; *cf.* dimoveo. NOT. Tir. 31, 67 -et. DOSITH. gramm. VII 434, 6 -o *καθαιρῶ*. GLOSS. *μετακινῶ. παρακινῶ. παρασαλεύω.* -vit *μετέστησεν.* -verat (*an* dim-*?*) separaverat. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie de loco i. q. amovere, removere, abducere, depellere, demere* (*additur ablat.*, ab, de, ex; in *c. acc.*): **a** *aliquem*: CIC. Caecin. 49 -eri ... et depelli de loco necesse est eum, qui deiciatur (*sc. possessione. ibid.* manu -otus et actus praeceps. *cf.* Sull. 62. leg. agr. 2, 81 ex ea possessione rem publicam. 3, 15 populum R. de suis possessionibus). Sest. 101 *Q. Metellus* de civitate maluit quam de sententia -eri. *ibid.* de suo cursu. Planc. 53 te incautum ... tuo loco (Phil. 4, 13 [*metonymice*] *virtutem*). Tusc. 2, 58 (*in imag.*) de dignitatis gradu. CAES. civ. 2, 32, 2 Pompeius enim nullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio -otus Italiā excessit. LIV. 6, 32, 8 tantum hostes gradu -oti (*cf.* VAL. MAX. 3, 2, 8. TAC. hist. 4, 58 legiones *obsessae* nec terrore aut promissis -entur [*potest ad 2a trahi*]). PAVL. FEST. p. 144 *Mucius* Porsinam ... sua constantia ab urbe -vit. TAC. ann. 6, 30 in insulas ... -oti sunt (*i. deportati*). 13, 24 *syn.* amovere. *adde*: hist. 2, 49 -otis omnibus (*i. abire iussis*, dim- *cod.*) paulum requievit. ann. 14, 12 *matre* -ota (*a Nerone*). LAMPR. Heliog. 15, 1 si impuros homines ... a se -ret. **b** *aliquid*: COLVM. 4, 24, 4 circa crus *vitis* dolabellā -enda (*an* dim-*?*) terra est. TAC. ann. 1, 79 ne Clanis *amnis* solito alveo -otus in amnem Arnum transferretur. 11, 38 nomen et effigies *Messalinae* privatis ac publicis locis -endas. SER. SAMM. 754 tit. igni sacro (*sc. morbo*) -endo. AMM. 20, 11, 20 munitiones a muro longe -vit. SVLP. SEV. epist. 1, 13 -oto igne. GREG. TVR. Iul. 42 fulgore -oto.

2 *translate*: **a** *aliquem de sententia, voluntate amovere sim.*: PLAVT. Persa 374 ego de hac sententia non -bor (CIC. Verr. 1, 52 te de vera et certa ... sententia. Sest. 101 *v. supra l. 40*). Mur. 82 vigilantem consulem de rei p. praesidio. LIV. 22, 13, 11 nec tamen is terror ... fide socios -vit. HOR. sat. 1, 1, 39 cum te neque fervidus aestus -at lucro *eqs.* PANEG. 5, 1. *nota*: HOR. carm. 1, 1, 13 *agricolam* numquam -as, ut ... nauta secet mare. se -ere: COD. Theod. 16, 5, 7, 2 (*a. 381*) qui ... ab eiusdem vitae (*sc. Manichaeorum*) professionisque collegiis pura semet dediti religione -erunt. *de officio, dignitate sim.*: TAC. ann. 2, 43 -verat Suriā Creticum Silanum (*i. administratione*). 2, 55 cum veteres centuriones ... -ret locaque eorum clientibus suis ... attribueret. 4, 60. 13, 11 ordine -otum reddidit senatui. 13, 14 Pallantem cura rerum. 13, 20 praefectura. *cf.* 15, 65 si citharoedus (*Nero*) -retur et tragoedus (*Piso*) succederet. CAPITOL. Maximin. 4, 9 virum sui temporis fortissimum ... a suo exercitu. TREB. Gall. 14, 5 a gubernaculis generis humani (trig. tyr. 12, 7. *trad.* dim-). **b** *aliquid amovere, transferre*: RHET. Her. 4, 45, 58 non enim datur auditori potestas animum de re firmissima -endi (CIC. Caecin. 42 *vis* formidine animum perterritum loco saepe et certo de statu -et. parad. 15 mentem ex sua sede et statu. APVL. apol. 99). CIC. inv. 2, 27 ab aliis culpam (*cf.* 2, 86 remotio criminis est, cum eius intentio facti, quod ab adversario infertur, in alium aut in aliud -etur. 2, 90 si non in hominem certum, sed in rem aliquam causa -bitur. 2, 93). de orat. 2, 208 odium ... a nobis ac nostris. div. in Caec. 4 hanc a me molestiam. Verr. 5, 100 ut ab se sceleris illius suspicio -retur (Ps. CIC. exil. 21). dom. 68 similis a re p. labes in posterum -batur. fin. 4, 59 *honestatem* ex eo quod rectum esse decreverit. LIV. 9, 29, 10 -endis statu suo sacris. APVL. Socr. 12 p. 146 *status mentis* illis (*caelitibus*) nec ad dolorem versus nec ad voluptatem finibus suis pellitur nec quoquam a sua perpetua secta ad quempium subitum habitum -etur.

deriv.: demotare. *L.*

***dēmptio**, -ōnis *f. a* demere. AVG. quaest. hept. 2, 168 -em sane Latini interpretati sunt, quod Graecus habet *ἀφαίρεμα*. appellata est autem -o eo, quod sibi demeret, qui domino offerret. 3, 24 utrum dici posset segregationis ... et utrumque ablationis sive -is, quod graece dicitur *ἀφαίρεμα* quia utrumque emitur et aufertur eis, pro quibus offertur, ut detur sacerdoti. 3, 34. GLOSS. *ὑφαίρεσις* separatio, deminutio. *deest poetis.* *i. q. actio demendi*: VARRO ling. 5, 6 litterarum ... -e aut additione. 5, 176 damnum a -e. NON. p. 187 virgindemiam ... virgarum apparatum vel -em vel decerptionem ob verbera. HIER. adv. Iovin. 2, 11 necessariam -em *sanguinis* (*syn.* ablatio). *metonymice i. q. sacrificium*: ITALA exod. 35, 21 (Lugd.) attulerunt -em (*ἀφαίρεμα*, VVLG. 22 primitias) domino. 39, 2 *al.* lev. 7, 34 (Rufin. Orig. in Ier. 5, 12) pectusculum ... impositionis et bracchium -is (Lugd. exceptionis; *ἀφαιρέματος*, VVLG. separationis) accepi a filiis Israel a sacrificiis salutaribus. *t. t. de obscuratione solis vel lunae*: MART. CAP. 8, 870 nam sol umbram terrae in suam lineam mittit, quam si lunae corpus intrarit ... luminis soliti -e (β^1, ademptione *vulg.*) furvescit. *Stöger.*

dēmūgio, -ītus, -īre [*a* de *et* mugire. *Th.*]. *i. q. mugitu replere*: OV. met. 11, 365 sanguine litus undaque prima rubet -itaeque (*sc. a bubus*) paludes.

dēmulceo, -sī, -tum (-sum), -ēre *a* de *et* mulcere. *part. perf. pass.*: demultus: GELL. 3, 13, 5. demulsus: VITA Cypr. 4. GLOSS. *καταψήχω. cf.* III 380, 67 demunxi (*leg.* demulsi*?*) capillos *κατέψηξα τρίχας.*

proprie i. q. palpare: TER. Haut. 762 non possum pati, quin tibi -am caput. LIV. 9, 16, 16 dorsum. GELL. 5, 14, 12 cruraque eius et manus ... linguā leniter -et *leo.* TERT. pall. 4 collum. LACT. ira 7, 9 aures (inst. 3, 10, 2. *aliter v. l. 44*). GREG. TVR. vit. patr. 19, 3 ventrem pueri palpat et palmā -et. Andr. 15 caput manu dimulcens. *adde*: RVFIN. hist. 6, 2, 11 pectus *filii* ... veneratus et -ens osculis (*φιλῆσαι σεβασμίως.* 10, 4 avidioribus osculis). *cf.* GLOSS. -eri exosculari. *translate i. q. delenire, placare, capere*: GELL. 1, 11, 11 variis modis *tibiae* tum -ere animum ... tum intendere (18, 2, 1 *syn.* laxare. AMBR. in psalm. 118 prol. 1 psallendi dulcedine delectat aures animumque -et. HEGES. 4, 18, 1 GREG. M. dial. 3, 38 p. 317A in Ezech. 1, 11, 14. in euang. 12, 3 mentem [*v. l. 45*]). GELL. 3, 13, 5 ita motus et -ltus et captus est *oratione Callistrati Demosthenes.* 16, 3, 1 sermonibus usquequaque amoenissimis. 16, 19, 6 aures ... mentesque ... -sit *Arion* (AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15 oculos delectat, -et aures, sed mentem inquinat. Ps. AVG. serm. 208, 5). TERT. anim. 19 *opp.* offendere. 46. LACT. inst. 6, 21, 5 sensum (HIER. epist. 21, 13, 2 haec ... sensus voluptate -ent. tract. in Marc. p. 324, 6 AVG. mus. 3, 7, 16). IVVENC. 3, 337 pectora. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15. 19. *ibid.* delectare. exc. Sat. 1, 78 oculos. obit. Valent. 40 maestum affectum (epist. 14, 1). Ps. AMBR. paenit. 6 -sit iratum *deum.* HEGES. 5, 27 l. 56. HIER. c. Lucif. 5 tam suave, quod absque eo gustum -at. AVG. civ. 22, 24 p. 615 ENNOD. epist. 1, 16 p. 28, 10 carm. 1, 9 praef. p. 532, 29. 2, 64, 4 quicumque meos paradisi vere labores -et. GREG. TVR. Franc. 4, 46 -sit verbis lenibus Vrsum. GREG. M. moral. 17, 9. in euang. 27, 4 *opp.* dolere. VITA Cypr. 4. ISID. sent. 3, 6, 2 *opp.* terrere.

dēmulco, -ātus, -āre *a* de *et* mulcare. GLOSS. -anti defringenti vel subigenti. *i. q. verberare*: MART. CAP. 8, 807 tam tristibus asperisque Saturae ... verberibus -atus. *L.*

***dēmum** *adv.* [*subest superlativus neutri et masculini generis a* de *praepositione ductus; v. Ebel, Zs. f. vgl. Sprachforsch. 1, 308. Th.*]. *legitur inde a* LIV. ANDR. *usque ad ultima tempora, auctis quidem significatibus; deest ex. gr.*: CATONI RHET. Her. CATVLLO TIB. VITR. GRATT. GERM. SCRIB. LARGO LVCANO PETRON. CALP. MART. FLOR. IVV. MIN. FEL. *de forma*: PAVL. FEST. p. 70 apud Livium (*v. infra l. 70*) demus legitur. *cf. fort.* GLOSS. II 42, 54 demus *πότερον ποτέ δῶμεν.* PLAVT. Truc. 245 *P* (-m *A. cf. p. 513, 26*). *de significatu*: PAVL. FEST. p. 70 -m quod significat post (SERV. auct. Aen. 1, 629 postea. *item* GLOSS.), apud Livium -s legitur. alii -m pro dumtaxat posuerunt. DON. Ter. Andr. 882 signum (Ad. 938 adverbium) est tarditatis. 683 nuncin[e] -m: pro denique (*cf.* GLOSS.). Hec. 128 ibi -m: denique postremum (*cf.* GLOSS.). SERV. auct. Aen. 6, 154 sic -m: ad postremum, hoc est novissime (2, 795. SERV. Aen. 12, 6 tum -m: novissime, id est postquam fuerit vulnere lacessitus. georg. 1, 47 -m autem novissime, vere specialiter. GLOSS. novissime vel denique. Donatus tamen -m vere intellegit). et haec particula tam apud Vergilium quam apud omnes idoneos auctores hoc significat, licet in aliis diversa significet. SCHOL. Hor. Vind. ars 23 'denique' id est -m tibi dicam (*pertinet ad p. 518, 43*). *adde*: GRAMM. suppl. 140, 33 is vero cum adverbio componitur ut idem, quod significat is et -m. GLOSS. consequenter, deinceps, deinde, denique, iam, igitur, iterum, maxime (*ex* TER.), postea (*ex* BENED. reg. *al.*), postmodum, postremum, tum. *δῆτα ἔπειτα, μετὰ ταῦτα, πέρας, (τὸ) τε-*

λευταῖον, ἔσθ' ὅτε. ita -m οὕτως δή, τότε δή si dignae (*vel* dignum *codd. i.* denique?). *de usu et collocatione: ubique fere sub I et II, interdum sub III, encliticorum more singulis vocibus ita se applicat, ut eius vim augeat, suppleat, restringat; quo usu factum est, ut imprimis cum adverbiis ad locutiones coaluerit, quae raro ipsisque vocalis debilibus dirimantur. locutiones ex compluribus vocibus compositas sequitur aut plenas aut dirimit, non semper gravissima earum parte praemissa. dirimitur interdum ab adverbiis* post nunc tum ita, *audacius ab* nunc tum modo, *a pronominibus* hic (*sub I et II*) is (*I, II*) ille (*I*), *ab adiectivo (sub I), verbo (sub I), non ab* igitur tum ibi hic illic sic, *antecedit adverbiis* igitur ita tunc, *contra regulam collocatur velut* ASCON. tog. cand. 90 (*v. p. 514, 38*). QVINT. inst. 1,4,11 duobus -m vocalibus (*opp.* consonantes *ad II*). 7,10,16 neque enim ⟨p⟩artium est -m dispositio (*ad II*). PLIN. paneg. 74,1 est (ea *Keil*) cuim (⟨haec⟩ *Baehrens*) -m vera felicitas. *cf. p. 517, 46. in initio enuntiationis non nisi sub III aliquotiens, ubi accurata collocandi lex modo neglegitur, modo servatur (interdum sine ratione). de significatu cf. etiam Hand, Tursellinus II 250 sqq.* [*falso traditur*: CIC. leg. agr. 3, 38 vos -m (*A B?* quidem *Turnebus*), ut video legem antiquastis. PLIN. nat. 16, 113 eidem uni (*sc. fico*, ei -m *E*) serius folium nascitur quam pomum. 37, 204 auro . . . de⟨cu⟩mum vix esse in pretio locum, argento . . . vicensimum. 26, 28 tussi daucum (*subvenit*), item Scythica herba, eadem (*Sillig*, ea -m *codd., i. denique?*) omnibus pectoris vitiis. TAC. ann. 6, 11 profectis -m regibus (*pro* domo *quae commutatio subinde codd. singulis velut* PLAVT. *al. legitur*). *dub.*: PLAVT. Truc. 245 qui de theusauris integris -s danunt (*P*, -m occerunt *A*). *ex coniectura legitur*: PLAVT. Amph. 301 igitur magis -m (modum *codd.*) maiorem in sese concipiet metum. BELL. Hisp. 34,4 -m (denuo *codd.*) legatos . . . mittunt. OV. trist. 2, 8. LIV. 32, 14, 2 eo -m (eodem *codd.*) metu. PLIN. nat. 10, 180 post tertium -m (*sc. annum*, diem *codd.*). FRONTIN. strat. 1, 4, 8 PAVL. dig. 27, 1, 36 pr. APVL. apol. 76. PANEG. 10, 25 furorem mors -m domuit (*Bährens*, domuit *A*, demuit *β*). AMM. 17, 13, 33 (34) *in B G*. 24, 4, 20 (dum *Vat.*).]

I ***usus primarius*** *de ordine finito* (*cf. p. 518, 43*): **A** ***de temporis ordine***: **1** *sequitur adverbia temporalia*: **a** igitur: LIV. ANDR. carm. 17 igitur -m Vlixi cor frixit prae pavore (*Homer. Od. 5, 297* καὶ τότε). PLAVT. Amph. 473 igitur -m omnes scient, quae facta. Rud. 930 iam ubi liber ero, igitur -m *eqs.* Most. 380. *nota collocationem*: PLAVT. Merc. 552 -m igitur, quom sis iam senex, tum *eqs.*

b post: PLAVT. Amph. 876 post igitur -m (*nota diremptionem*) faciam res fiat palam. Asin. 915 poste -m huc eras adducam *eqs.* CHALC. comm. 263 principe loco . . . post -m. *c. abl. v. p. 515, 18.*

c nunc -m (*explicat* DON. Ter. Andr. 683): PLAVT. Asin. 487 ei nunciam ad eum, quo vocas, iam dudum (*idem opponitur saepius*) quo volebas. :: nunc -m? (*cf.* TER. Andr. 683). Epid. 458 nunc -m scio (*sic et sim. saepius.* TER. Haut. 253 nunc -m intellego. *al.* CIC. Cael. 17 epist. 7, 32, 3. [Att. 13, 51, 2 de Attico nunc -m mihi est exploratum.] PHAEDR. 1, 12, 13. CAPITOL. Gord. 25, 2 denique nunc -m intellego). PLAVT. Epid. 569 remigrat animus nunc -m mihi ([Capt. 1022] PROP. 3, 24, 17 *cf.* TAC. Agr. 3, 1). Poen. 1159 nunc . . . nunc -m. TER. Haut. 224 ego vero audio nunc -m et video et valeo. *al.* ACC. trag. 246 CIC. Verr. 4, 177 NEP. Timol. 5, 3 CVRT. 6, 10, 26 COLVM. 11, 2, 9 *al.* PERS. 1, 64. STAT. silv. 4, 8, 41 tardus inersque nunc -m . . . cano. PLIN. epist. 5, 8, 8 unodevicesimo . . . anno . . . coepi, et nunc -m . . . video. SVET. Nero 45, 2 FRONTO p. 102, 7 N. AVR. Fronto p. 10, 20 N. APVL. apol. 95. PANEG. 4, 1 nunc -m sero quodam tirocinio. *al.* CAPITOL. Aur. 20, 3 nunc -m . . . amoto eo. LAMPR. Diad. 7, 6 nunc -m filius imperii. SVLP. SEV. epist. 2, 7 cui post evictum mundum nunc -m. *respondentibus coniunctionibus*: PLAVT. Mil. 561 nunc -m . . . cum (LIV. 3, 40, 10 PANEG. 4, 21 *al.*). Pseud. 1052 postquam. *al.* (QVINT. decl. 330 p. 298, 11 tam sero, . . . nunc -m, postquam. DICT. 2, 39). Rud. 1122 quoniam. OV. rem. 775 ut Paris hanc rapuit, nunc (*R et al.*, tum *rell.*) -m uxore carere non potes. *dirimitur locutio*: PLAVT. Cas. 469 nunc pol ego -m (*sim.* 836 Capt. 1023). 525 nunc enim te -m nullum scitum scitiust (tu -m nullo scito scitus es *codd.* CAECIL. com. 230 nunc enim -m. *cf.* CIC. Att. 16, 3, 1 nunc -m enim). TER. Andr. 683 nuncin[e] -m? *audacius*: PLAVT. Aul. 79 nunc defaecato -m animo egredior domo postquam perspexi (*cf. p. 516, 28*). VERG. Aen. 10, 848 nunc misero mihi -m exitium infelix. SIL. 2, 284 nec nunc obsessa -m et fumante Sagunto haec serus vates Hanno canit.

d tum *et* tunc (*explicat* SERV. Aen. 12, 6): tum: PLAVT. Poen. 189 magis hoc tum -m dices: nunc *eqs.* CIC. Att. 9, 10, 4 rep. 1, 38 *al.* LVCR. 3, 57 *al.* CAES. Gall. 1, 17, 1 *al.* BELL. Afr. 18, 5 adversarii male accepti tum -m se . . . recipiunt *al.* (*item praemissa participii actione*: AETNA 259 LIV. 37, 31, 7). 91, 2 civibus cunctis interfectis eodemque proiectis igne subiecto tum -m se ipse . . . interficeret (*item antecedente abl. abs.*: LIV. 2, 29, 1 utraque re satis experta tum -m *eqs. al.* VELL. 2, 27, 4 VAL. MAX. 3, 8, 1 CELS. 7, 27 COLVM. 3, 12, 6 *al.* PLIN. nat. 11, 68 SIL. 2, 693 LACT. ira 13, 15). SALL. Catil. 2, 2 tum -m . . . compertum est. Iug. 46, 1 VERG. Aen. 6, 573 *al.* 9, 812 (SERV. *ad l.* postquam se aliter evadere posse non vidit). georg. 3, 205 MORET. 114 OV. met. 9, 413 *al.* fast. 4, 615 tum -m voltumque . . . animumque recepit. LIV. 1, 41, 6 *al. saepe.* MANIL. 4, 648 VAL. MAX. 1, 6, 10 *al.* PHAEDR. 1, 13, 12 SEN. dial. 5, 20, 4 CVRT. [3, 11, 6]. 7, 3, 15 *al.* COLVM. 2, 3, 2 *al.* 4, 26, 2 conectatur, ac tum -m (TAC. ann. 3, 18 DECRET. decur. Pis. de L. Caesare [Corp. XI 1420] 22). 5, 11, 15 et tum -m. 10, 359. 11, 2, 7 tum -m tepenti iam die. arb. 16, 4 tum -m circa kal. Martias. MELA 1, 59 tum -m placidior *Nilus* (*fere localiter, paulo post* deinde). PLIN. nat. 28, 142 SIL. 4, 696 *al.* QVINT. decl. 352 p. 383, 4 tum -m intellexisse populum. *al.* TAC. Germ. 31, 6 ann. 3, 23 *al.* PLIN. epist. 3, 14, 3 *al.* FRONTO p. 54, 6 N. tum -m venit nocte media *eqs.* FLOR. dig. 16, 3, 17, 1 nisi . . . deposita est; nam tum -m. PANEG. 10, 19 non tunc primum missi, sed tum -m intellecti. *respondent coniunctiones*: PLAVT. Men. 346 tum -m sciam . . . si. *al.* (LIV. 28, 41, 13. CELS. 2, 10 p. 53 si morbi ratio patietur, tum -m. *al.* [*fere i.* tantum *quia* tum . . . si *hic condicionem exprimit, ut saepius in praeceptis, velut* COLVM. 8, 14, 1 MART. CAP. 7, 777]. QVINT. inst. 8 prooem. 25 [*magis de gradu, item* PORPH. Hor. serm. 1, 5, 32] APVL. flor. 18 p. 87 PORPH. Hor. carm. 4, 12, 16 LACT. inst. 2, 8, 56 CLAVD. 20, 514 SVLP. SEV. chron. 2, 2, 1. LEX Burg. Rom. 8, 1 si . . . , tum -m est, ut). CIC. Verr. 2, 3 tum -m . . . cum. *al.* PVBLIL. A 20 cum . . . , tum -m (*fere i.* tantum *ut al. in praecepto velut* QVINT. inst. 4, 2, 76 DIOM. gramm. I 515, 12). PROP. 4, 8, 71 LIV. 22, 13, 8 *al.* 42, 25, 3 postremo cum . . . tum -m. MANIL. 5, 104 FEST. p. 270 VELL. 2, 115, 4 VAL. MAX. 7, 2 ext. 4 *al.* CELS. 3, 18 p. 98 *al.* SEN. epist. 84, 6 [tunc *V*] CVRT. 10, 1, 28 COLVM. 2, 1, 3 *al.* arb. 27, 4 tum -m quarto anno cum. VAL. FL. 3, 633. PLIN. epist. 8, 20, 7 ac tum -m, cum (ac dum *eqs.* α, auctum *ed. Ald.*). FRONTO p. 39, 7 N. tum (tuum *cod.*) . . . cum. PANEG. 8, 4 perpessi tum -m . . . cum. LACT. inst. 4, 26, 8 CLAVD. 26, 54 SVLP. SEV. chron. 2, 39, 2 SIDON. epist. 1, 2, 8. LIV. 5, 39, 1 tum -m, postquam. *al.* (VAL. MAX. 3, 8, 1 COLVM. 12, 4, 2. LACT. mort. pers. 8, 10 postea . . . quam . . . accepit, exuto socero, tum -m). LIV. 38, 15, 10 tum -m fracta pertinacia est, ut. CELS. 2, 12 p. 57 ubi necesse est, tum -m desidere. *al.* (FRONTO p. 177, 22 N.). COLVM. arb. 5, 1 simulatque . . . , tum -m. *dirimitur*: PLAVT. Trin. 781 tum tu igitur -m . . . dabis, ubi *eqs.* SIL. 6, 270 tum fractus -m vires. 11, 286 tum frontis reddita -m laetitia. STAT. Theb. 5, 556 tum (tunc *B M*) squamea -m . . . colla movet. *singulariter adhibet* ASCON. tog. cand. p. 90 ea . . . sola tum -m Romae ⟨erat⟩ Apollinis aedes (*sc. nondum alia extiterat*). tunc: OV. epist. 11, 91 exierat thalamo; tunc -m *eqs.* (LIV. 22, 59, 6 *al.*). SEN. nat. 6, 21, 1. epist. 90, 22 cum pervenit in ventrem, . . . concoquitur, tunc -m corpori accedit. CVRT. 4, 13, 20 COLVM. 2, 18, 2 *al.* PLIN. nat. 10, 14 STAT. Theb. 5, 291 (tum *B M*). 8, 13 visoque . . . augure tunc -m (*item cum abl. abs.*: SVET. Claud. 5 VLP. dig. 35, 3, 1, 11 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472, 21 VVLG. num. 19, 7). PLIN. epist. 1, 13, 2 tunc -m, ac tunc quoque lente. SVET. Cal. 9 LABEO dig. 18, 1, 78, 1 VLP. dig. 23, 5, 13, 2 APVL. met. 10, 7 CAPITOL. Opil. 6, 2. LACT. mort. pers. 49, 5 deinde post . . . cum . . . infligeret, exilierunt . . . , tunc -m amisso visu *eqs.* CHALC. comm. 160. AVELL. p. 10, 22 *opp.* primum (FILASTR. 151, 5). VEG. mil. 1, 3 VVLG. gen. 41, 9. BENED. reg. 2 et tunc -m. *al.* TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 10 aut tun⟨c d⟩emum. *respondent coniunctiones*: LIV. 44, 44, 3 et serius cum redisset, tunc -m (MANIL. 2, 782 SEN. contr. exc. 8, 2 VAL. MAX. 4, 8, 1 SEN. dial. 9, 17, 11 nat. 7, 13, 1 *al.* epist. 113, 18 *al.* 121, 3 tunc -m intelleges . . . cum. COLVM. 1 praef. 33 ordine suo tunc -m . . . cum. FRONTIN. aq. 109. IVLIAN. dig. 14, 4, 12 tributoria actione tunc -m agi potest, cum. AFRIC. dig. 41, 2, 40 non statim . . . sed tunc -m, cum. *sic al.* MARCELL. dig. 4, 1, 8 PAPIN. dig. 30, 11. VLP. dig. 46, 8, 12, 2 quando . . . an tunc -m cum primum. PAVL. dig. 21, 2, 71 PORPH. Hor. ars 191 PANEG. 2, 10 *al.* TREB. trig. tyr. 22, 13 CHALC. transl. 39[D] [τότε ὅταν]. VEG. mil. 1, 28 tot exercitibus amissis tunc -m . . . cum. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 *ex Platonis Phaed. 66[E]* τότε . . . ἐπειδάν. BOETH. mus. 2, 6 p. 231, 8 NICET. symb. p. 51, 4). CELS. 3, 6 p. 86 si qua nota est, tunc -m (VLP. dig. 40, 5, 4, 5 tunc -m competitura libertate si [*opp.* statim]. HERMOG. dig. 48, 9, 9 TERT. anim. 52 adv. Marc. 4, 12 p. 454, 18 COMM. apol. 664 OROS. hist. 4, 10, 4). CELS. 3, 10 p. 92 ubi. SEN. nat. 1, 17, 6 postquam . . . tunc -m (*sed solum in parte codd.*, deinde *rell.* LACT. inst. 4, 1, 6 [tum *al.*]). VLP. dig. 43, 29, 3, 7 quotiens quis. SIDON. epist. 7, 2, 8 quando. *nota*: APVL. met. 2, 14 ac dehinc tunc -m . . . cum. *nota inversionem*: PS. APVL. Ascl. 11 ea (*bonitas*) -m tunc videtur esse perfecta.

e *alia adverbia de tempore usurpata*: modo -m: TER. Andr. 882 modone id -m sen[si]sti (*nota collocationem. opp.* olim, cum . . . eodem die). ibi -m (*explicat* DON. Ter. Hec. 128): TER. Hec. 128 ibi -m . . . aegre tulit (STAT. Theb. 8, 653 ibi -m teste remoto *eqs.* VLP. dig. 43, 25, 1, 2 ibi -m . . . ubi. *bis.* TERT. adv. Val. 10 p. 189, 1). VERG. georg. 3, 280 hic -m (VAL. FL. 4, 548 STAT. Theb. 9, 505. OROS. hist. 4, 12, 5 hic -m nobis tacendum est *tam diuturna narrantibus bella*). SEN. nat. 1 praef. 13 illic -m (*vix de loco*). sic -m (*explicat* SERV. Aen. 6, 154): VERG. Aen. 2, 795 sic -m socios consumpta nocte reviso (6, 154 VAL. FL. 4, 616). SEN. nat. 1 praef. 13 sic -m . . . si (*ibid.* tunc, *cf. supra l. 79*). EVANG. de nativ. Mar. 2, 1 prius . . . et sic -m (-m *om.* PS. MATTH. euang. 2, 1 *cod. B*). ita -m *inde a* LIV. *quamquam haec quoque locutio haud raro tempus*

indicat, tamen propter sensum modalem aptius collocata videtur p. 516, 77.

2 *sequitur alias temporis indicationes:* a *ablat.*: TER. Ad. 938 anno -m quinto et sexagesimo (LAMPR. Diad. 6, 8. *cf.* POMPON. Atell. 56 decimo mense -m [-n *codd.*]. NON. p. 40. CELS. 3, 5 p. 82 die quarto -m). *cetera similia, ubi tamen* -m *magis ordinali se applicat* (*v. p. 516, 50*). LIV. 8, 38, 6 luce -m (TAC. ann. 1, 39. *cf. infra l. 22*). CVRT. 7, 11, 20 noctu -m, cum (TAC. ann. 1, 68 *al.*). TAC. hist. 2, 5 exitu -m Neronis. 3, 41 adventu -m peditum. PLIN. epist. 7, 2, 1 hieme -m, cum. b *praepos.*: ASIN. Cic. epist. 10, 31, 4 post idus Mart. -m (*nota collocationem*). LIV. 8, 11, 2 post proelium -m factum (*eadem collocatio*: LIV. 43, 21, 1 post profectionem -m eius. *cf.* PLIN. epist. 9, 36, 5 post somnum -m lectionemque). 39, 22, 10 post legationem -m. *al.* SEN. Ag. 38 post fata -m (*fort. i. postremo v. p. 518, 58*). dial. 5, 30, 5 aliosque post Pompeium -m Pompeianos. TAC. hist. 1, 58 post victoriam -m (SVET. Dom. 1, 3) sedatis iam . . . odiis. SVET. Aug. 10, 4 *al.* POMPON. dig. 17, 1, 47, 1. LIV. 4, 20, 8 septimo post -m anno. *cf. p. 513, 41.* VELL. 2, 27, 3 post primam -m horam (COLVM. 6, 29, 4. SCAEV. dig. 36, 1, 80, 7 post suam -m mortem. SVET. Claud. 15, 3 post longas -m interrogationes). SEN. dial. 11, 15, 2 ante tertium -m diem (*opp.* 11, 15, 3 multo ante). SVET. Otho 11, 2 circa lucem -m. c *adverb.*: SVLP. SEV. chron. 2, 44, 8 sero -m (*opp.* tum). deinque nunc -m *v. p. 513, 50.* dehinc tunc -m *p. 514, 70.* *ceteras temporis indicationes invenies sub IC1—3. praeterea paene in quovis ordine factorum tempus subaudiri potest.*

B *de ordine locali:* 1 *sequitur adverbia demonstrativa* (*eadem de tempore usurpata, v. p. 514, 74*): PLAVT. Capt. 1000 illic ibi -mst locus, ubi *eqs.* VERG. Aen. 9, 443 ibi -m (STAT. silv. 2, 3, 14. TAC. ann. 5, 10 coloniam ingressus, ibi -m cognoscit). LVCR. 6, 465 hic -m fit (*sc. non iam alibi*). VERG. Aen. 2, 743 hic -m collectis omnibus una defuit (SERV. *et* SERV. auct. hic *ad* defuit, -m *igitur ad* collectis *referunt cf. p. 516, 11*). 2 *sequitur alias loci indicationes:* a *adverb.*: PLAVT. Most. 842 haec . . . placent. :: latius -m est operae pretium ivisse. b *praepos.*: LIV. 24, 20, 10 *v. p. 516, 62.* SEN. nat. 4, 2, 8 circa Memphim -m (PLIN. nat. 6, 185). CVRT. 4, 9, 23 in ripa -m ad iam perarmatos adequitare coepit (PLIN. nat. 11, 127 in mucrone -m). PLIN. nat. 2, 45 ex adverso -m plena, reliquis diebus *eqs.* c *locativ.*: FRONTIN. aq. 91 Romae -m (TAC. ann. 2, 57).

C *liberius de gradu: significat res hominesve aliis spretis praeferri:* 1 *sequitur pronomina* (*ubique fere demonstrativa; personale*: STAT. Theb. 2, 474 Telamona . . . Ixiona linquens te Meleagre subit: tibi [*P*, ibi *vell.*] -m cuspide lata haesit. *post relativa alium recepit significatum, v. p. 518, 46 sqq.*): a hic: PLAVT. Bacch. 1099 hoc, hoc est quo ⟨cor⟩ peracescit, hoc est -m quod percrucior. VERG. georg. 4, 400 doli circum haec -m frangentur inanes. Aen. 6, 637 his -m exactis (*cf. p. 516, 18 sqq.*). LIV. 6, 5, 7 hic -m . . . comitia habuit. SEN. epist. 15, 1 valere . . . hoc -m est (*nota definitionem. cf.* 124, 14 hoc enim -m perfectum est, quid). QVINT. decl. 260 p. 67, 3 in hoc -m creditis ⟨expletam⟩ paternam animadversionem, si (AVSON. 136, 4). VERG. Aen. 1, 629 hāc -m . . . terrā. CIRIS 508 hoc -m . . . pacto. LIV. 2, 21, 3 hoc -m anno. 8, 39, 10 hoc -m proelium. QVINT. decl. 259 p. 56, 27 in hoc -m iudicio. *dirimitur a pronomine*: PLAVT. *v. supra l. 46 et 50.* b ille: PLAVT. Capt. 105 ille -m antiquis est adulescens moribus, cuius (*sim. in eiusmodi definitionibus*: SEN. suas. 1, 9 illa -m est magna felicitas, quae. SEN. clem. 1, 3, 3 illius -m magnitudo stabilis fundataque est, quem. epist. 32, 5. QVINT. inst. 2, 4, 17 ille -m in id . . . poterit evadere, qui *eqs.*). VERG. georg. 1, 47 illa seges -m (LIV. 22, 39, 6 ille consul -m). AVR. Fronto p. 16 N. at ubi testamentum naufragio submersum est, illa -m et res . . . insepulta est (*opp. non iam corpus humanum aquis submersum*). c is: *saepe in figura quadam definitionis* (*cf. p. 517, 46*): PLAVT. Persa 266 id -m lepidumst, *seq. inf.* (CIC. Att. 8, 8, 1 id -m aut potius id solum esse miserum, quod *eqs.* SALL. Catil. 12, 5 LIV. 4, 4, 9 PHAEDR. 3, 11, 7). CAECIL. com. 143 is -m miser est, qui. 169 (LIV. 8, 21, 8 *al.* QVINT. inst. 9, 2, 105 ut non is -m sit veneficus, qui . . ., sed etiam). VARRO frg. Gell. 9, 9, 9 is -m latine caper dicitur, qui. CIC. Phil. 14, 13 is enim -m est . . . iustus triumphus (rep. 2, 28 Tusc. 1, 43). SALL. Catil. 2, 9 is -m mihi vivere . . . videtur, qui. 20, 4 ea -m firma amicitia est (Ov. trist. 5, 14, 28 id -m est pietas. LIV. 1, 9, 6. 5, 6, 17 *al.* VAL. MAX. 4, 1 ext. 8. 9, 12 pr. eum -m felicem fuisse iudicamus. QVINT. inst. 5, 14, 25. 9, 4, 3). *liberius, seq. enunt. rel.* (*sim.*): TER. Ad. 255 verum enim vero id -m iuvat si (DON. *ad l.* ostendit plus esse quod iuvat quam gaudium [254]). ACC. trag. 621 eius -m miserer, cuius. Q. METELL. NVM. or. frg. Gell. 1, 6, 8 is -m deos propitios esse, qui. LVCR. 4, 129 ea -m sola vagari, quaecumque . . . sunt etiam quae. SEN. dial. 4, 35, 2 ea -m velocitas placet, quae *eqs. al.* epist. 123, 12 ut ea -m sint tibi iucunda, quae honesta. CVRT. 4, 1, 3. COLVM. 1, 1, 1 is -m cultissimum rus habebit, ut ait Tremellius, qui. PLIN. nat. 7, 44 is -m profecto vitam aequa lance pensitavit, qui *eqs.* 17, 179 id -m recte subactum erit, ubi. QVINT. inst. 7, 4, 39 an is -m prohibendus sit qui mori vult. 11, 1, 8 eum -m dicere apte, qui. PLIN. epist. 1, 20, 18. *deest enunt. rel.*: PAVL. FEST. p. 161 ea -m . . . utuntur *murie* (STAT. Theb. 5, 215 is -m sceleri modus. SVET. Vesp. 2, 2). *pronomen adiectivi more usurpatur*: CIC. de orat. 2, 131 ei -m oratori . . . qui (VAL. MAX. 4, 3 pr. ii -m penates . . . ubi. 5, 1, 2. TAC. dial. 21 oratio . . . ea -m pulchra est, in qua). BELL. Afr. 90, 3 eo -m die (eodem die -m *trad.* TAC. ann. 4, 23 is -m annus . . . absolvit. SVET. Nero 40, 2 eo -m *anno*). LIV. 24, 16, 1 ea -m vox (30, 35, 2 is -m equitum impetus). *dirimitur* is *et* -m *interveniente* enim: CIC. Phil. 14, 13 rep. 2, 28 LIV. 1, 9, 6. que *et pron.*: CIC. Tusc. 1, 43 eaque ei -m naturalis est sedes.

2 *sequitur verba* (*exceptis locis paucis [v. infra l. 29] non nisi part. perf. pass., id quod signum subiacentis hic quoque sensus temporalis est*): PLAVT. Bacch. 271 postquam . . . praetor recuperatores dedit, damnatus -m, vi coactus reddidit (LIV. 8, 11, 3 victis -m CELS. 1 prooem. mortui -m. PLIN. nat. 20, 203 extinctum -m [-to *codd.*] oleat. SEN. epist. 108, 27 ne . . . relicti -m *celeritate temporis* intellegamus *eam*). *nota* (*cf. infra l. 28*): SEN. dial. 10, 12, 1 quos . . . immissi -m canes eiciunt. VELL. 2, 27, 5 occiso enim -m eo (SVET. Nero 46, 1 *opp.* numquam antea). CVRT. 3, 3, 8 orto -m sole. PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 17 reciperato -m gladio. TAC. hist. 4, 61 patrata -m caede. *al.* PLIN. epist. 9, 1, 2 defuncto -m . . ., incolumi eo (SVET. Aug. 31, 1 numquam vivo Lepido . . ., mortuo -m. *al.* VLP. dig. 9, 2, 15, 1). SVET. Iul. 23, 1 appellato -m collegio. Tib. 51, 2 complurium dierum mora corrupto -m et tabido corpore. 61 suspecto iam, . . . oppresso -m Sciano. VLP. dig. 27, 3, 1, 24 finita -m tutela. *al.* CHALC. comm. 97 exacta -m nocte (*nisi* rursus *significat, cf. p. 518, 83*). AVSON. 420. SVLP. SEV. chron. 1, 41, 3 cognita -m Salomonis morte. *al.* *minus accurate verba sequitur, ubi ad locutionem compositam pertinet*: PLIN. nat. 35, 97 ad manum intuenti -m appararet. SVET. vita Verg. p. 59 lambendo -m effingere *more ursae.* SVLP. SEV. chron. 1, 46, 5 regnante -m Ozia . . . defunctus. *nota diremptionem*: SVET. vita Verg. p. 62 multo post perfectaque -m materia.

3 *sequitur substantiva*: LVCR. 4, 384 hoc animi -m ratio discernere debet (*sc. non iam oculi*). LIV. 10, 34, 1 vineis -m iniunctis (SVET. Aug. 80 Vit. 12. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 3 vicario -m concubinae . . . corpore . . . accepto). 23, 15, 3 fame -m. PLIN. nat. 9, 176 motu -m corporum vivere eos approbante (probant *codd.*). TAC. ann. 1, 66 neque auctoritate neque precibus, ne manu quidem . . . proiectus in limine portae miseratione -m . . . clausit viam. 14, 53 aggeri -m et . . . armis cessere. SVET. rhet. 30 sedens incipere et calore -m provectus. *inest sensus temporalis* (*cf. p. 515, 10*): SEN. contr. exc. 6, 6 in veneficio -m. suas. 6, 23 in senectute -m. SEN. dial. 12, 12, 5 nepotibus -m nostris (PLIN. nat. 33, 32 Tiberii -m principatu. 33, 34 M. Cicero -m. *cf.* SVET. Claud. 7, 1 sub Gaio -m). SEN. nat. 2, 26, 4 nox (*Madvig*, nam *codd.*) -m (TAC. ann. 1, 64 AVR. Fronto p. 107, 1 N.). QVINT. inst. 7, 3, 18 cum finitionem praecedit probatio, ut . . . Cicero . . . colligit et in clausula -m ita finit. SVET. Aug. 76, 2 in balineo -m post horam primam noctis. Nero 6, 3 acieque -m Pharsalica *nisi* '*postremo*' *est.* PS. RVFIN. in Os. 13, 13 *opp.* aliquamdiu.

4 *sequitur adiectiva*: a *numeralia ordinalia* (*cf. p. 515, 4*): HOR. sat. 1, 5, 23 quarta vix -m . . . hora (PORPH. *ad l.* tandem. *item temporaliter*: OV. met. 13, 209 decimo -m anno. LIV. 6, 2, 14). CVRT. 7, 5, 18 COLVM. 4, 31, 2 *al.* 6, 16, 2 quarto -m *die.* PLIN. nat. 17, 176 *al.* TAC. ann, 15, 40 sexto -m die . . . finis incendio factus. SVET. Tib. 25, 3. gramm. 9 professus diu in patria quinquagesimo -m anno *eqs.* AVR. Fronto p. 9, 18 N. εἰκοστῷ -m ἔτει. SOL. 53, 81 EVTR. 6, 1, 3 SVLP. SEV. chron. 2, 15, 10 OROS. hist. 4, 2, 7 *al.* 4, 9, 3 *al.* 5, 23, 12 postremo . . . decimo -m anno (*fere i. q. tandem*). LIV. 8, 17, 5 per quintum -m interregem. *al.* (PLIN. nat. 8, 148 tertio -m fetu. QVINT. inst. 8, 2, 15 quinto -m versu. TAC. ann. 3, 28 sexto -m consulatu Caesar . . . abolevit. PLIN. epist. 5, 6, 10 nono -m sulco. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 5). b *alia*: LIV. 24, 20, 10 in Tarentino -m agro (*cf. usum localem p. 515, 35*). 28, 12, 12 nostra -m aetate (SEN. epist. 90, 25 nostra -m . . . memoria. MELA 3, 36 autumnali -m *tempore.* TAC. hist. 1, 49 postero -m die. *cf. p. 515, 3*). MANIL. 2, 854 seros -m complectitur annos (*i. autumnum*). SEN. dial. 10, 1, 3 ultima -m necessitate. epist. 118, 16 post multa incrementa ultima -m (CELS. dig. 8, 3, 11 novissima -m cessione). nat. 1, 2, 4 forma crassis -m spissisque corporibus imprimi solent (*non iam subtilibus*). epist. 82, 24 molaribus -m fracta saxis est *serpens* (*non iam telis*). QVINT. inst. 11, 3, 68 suis -m oculis credidit. SVET. Cal. 8, 5 quo prope bimulus -m perauctus . . . sit. PS. RVFIN. in Os. 3. *nota diremptionem*: HOR. sat. 1, 5, 23. PLIN. nat. 17, 178 tertioque -m *anno.*

5 *sequitur adverbia*: a *demonstrativa* sic, ita, *quorum illi plane, huic haud raro temporalem attribuit sensum.* sic -m *inde a* VERG., *temporali tamen sensu (exempla p. 514, 79) praeter* OROS. hist. 7, 6, 11 conferatur . . . et sic -m Roma cognoscat. ita -m: LIV. 3, 63, 10 ita -m liberam civitatem fore. SEN. dial. 7, 8, 2 serviant ista, non imperent, ita -m *eqs.* (*al.*). PLIN. nat. 9, 126. QVINT. inst. 12, 1, 5 ita -m enim (decl. 276 p. 127, 25 LACT. ira 5, 6 PORPH. Hor. serm. 1, 2, 120). TERT. ieiun. 13 dolere cum dolentibus et ita -m congaudere gaudentibus. adv. Val. 2 p. 179 *loco fort. non integro.* VVLG. II Macc. 6, 15 peccatis nostris in finem devolutis ita -m. RVFIN. Adamant. 1, 7. *sequente coniunctione* (*in sententiis praeceptisve*

hae locutiones transeunt ad significatum tantum, hac condicione, non nisi): CELS. 3, 21 p. 107 si plus humoris excernitur quam assumitur, ita -m secundae valetudinis spes est (SEN. dial. 2, 11, 3 *al.* PLIN. nat. 7, 84 *al.* QVINT. iust. 1, 5, 48 *al.* 8, 3, 27 si non. decl. 257 p. 51, 7. 276 p. 127, 6 *opp.* nunc vero. 325 p. 278 quae ita -m poterit esse manifesta ..., si). QVINT. decl. 262 p. 72, 8 ita -m enim ... si (333 p. 310, 23). 336 p. 322, 22 quaecumque ... traduntur, ita -m fieri possunt propria ... si condicio consummata est. *al.* FRONTIN. aq. 14 PLIN. epist. 3, 3, 2 paneg. 68 *al.* SVET. Tib. 2, 3 *al.*). *imprimis in* ICTorum *plurimorum sententiis* (*cf.* QVINT. decl. *supra l. 7 et* EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. [Corp. III 781, 26]) *velut* LABEO dig. 19, 1, 54 pr. ita -m res tuo periculo uou est, si *eqs.* GAIVS dig. 8, 2, 6 *opp.* alioquin si nihil novi feceris. inst. 2, 60 *opp.* omni modo. 3, 80 *opp.* interdum. *al. sed hac tantum figura in* inst. VLP. dig. 7, 4, 1, 1 *opp.* si iam. 47, 2, 3, 2 utrum ita -m ... si ... an vero et si. *al. saepe.* MOD. dig. 48, 2, 20. *reliquos v. in Vocabulario iurisprudentiae s. h. v.* TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 10 ita -m ... si. PANEG. 2, 8. VIR. ill. 40, 4 si ... ita -m non. CHALC. transl. 48[A] (*sed in Graeco non ad verbum quidem verso πάλιν cf. p. 518, 84*). comm. 246 SIDON. epist. 2, 4, 1. CLAVD. MAM. anim. p. 126, 23 (*ex Platonis Phaed. 67[A] οὕτως ... ἐάν.* BOETH. mus. 1, 15 p. 200, 26 ita -m ... si prius. *nota*: VLP. dig. 43, 20, 1, 16 ita -m eum recte hoc interdicto ... uti putant ... nisi ei nocitum sit *eqs.* (*cf. supra l. 4*). SEN. epist. 118, 9 et ita -m petendum est, cum coepit esse expetendum *bonum* (FRONTIN. aq. 112 VLP. dig. 24, 1, 5, 9 AMM. 20, 3, 7. 23, 1, 7. 24, 1, 14). *dirimitur*: AMM. 23, 4, 6 itaque -m. *invertitur*: SIDON. epist. 2, 7, 1 quod -m ita sequetur, si. **b** *numeralia*: SVLP. SEV. chron. 1, 3, 4 tertio -m emissa *columba* (*antea* rursus). OROS. hist. 7, 9, 4 sexto -m ... post urbem conditam.

II *abiit in sensum excludendi, i. solum, tantum*: **A** *sequitur pronomina*: **1** ille: MANIL. 3, 271 haec est illas -m (haec illa -m est *al., omisso* est *al.*) mensura per oras, quas (*sed si de ordine dicitur, quem scriptor sequitur, ad I C 1 b pertinet*). TERT. resurr. 46 p. 93, 25 illos -m deo placere (*opp.* alios). **2** is: VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 ii -m ..., nos autem. 8, 14, 6 id enim -m ornamenti familiae consulatibus et sacerdotiis et triumphis celebcrrimae deerat. *seq. enunt. rel.* (*sequitur* si: VLP. dig. 8, 5, 4, 2. quanti: VLP. dig. 35, 2, 82. cum: AMM. 15, 5, 38). ASCON. Corn. p. 80 ei -m videri potest (*illud*), qui oblitus sit *eqs.* PLIN. nat. 12, 49 servantur ii -m, qui. 25, 103 apud nos tria genera eius faciunt, et id -m (*genus*) probant, cuius *eqs.* QVINT. inst. 1, 3, 4 possunt ... id -m, quod in proximo est. 3, 8, 5 an iis -m ponenda sit (*statua*), qui. 5, 10, 116. 8 prooem. 3 ea -m ... quae (*opp.* remota refutandi cetera mora). SVET. Otho 6, 3 CHALC. transl. 19[D] (*οἷος ... ταῦτα*). HIER. hom. Orig. in Ezech. 2 p. 897 ut prophetae ... accipiantur in eam -m partem, qui. *cf. p. 515, 73. sic in definiendo, ubi definitio falsa distinguitur a vera* (*cf. p. 515, 63*): QVINT. inst. 5, 10, 2 sunt ... qui illud prius epichirema dicant pluresque invenias in ea opinione, ut id -m, quod pugna constat, enthymema accipi velint (9, 1, 13 decl. 316 p. 243, 13, *sequitur* au etiam. VLP. dig. 23, 8, 8, 8 *opp.* an vero et quod). AFRIC. dig. 28, 6, 34 pr. *opp.* sed etiam. VLP. dig. 8, 5, 4, 2 id -m fructuum nomine computandum, si quid. *saepe in* ICTorum *sermone*: QVINT. decl. 270 p. 103, 15 eum -m teneri hac lege, qui (IVLIAN. dig. 9, 2, 51 pr. *ibid.* teneri ... non solum, qui ..., sed etiam. *saepius etiam al. hac in locutione velut* VLP. dig. 11, 1, 16, 1 etiam eum teneri qui ... eum -m teneri qui ... ceterum ... non teneri). QVINT. decl. 301 p. 187, 12. 331 p. 301, 22 *al.* PLIN. epist. 10, 58, 9 *ex edicto Nervae* ea -m ... roganda esse quae non habent. IVLIAN. dig. 2, 1, 5 is -m ... qui (*opp.* non *alius*). ALF. dig. 50, 16, 203 IAVOL. dig. 39, 1, 23 POMPON. dig. 4, 8, 17, 7 VENVL. dig. 43, 23, 2. GAIVS dig. 27, 2, 68, 1 utrum is -m ... qui ... an et qui. VLP. dig. 48, 5, 16, 4 eorum -m absentiam ... qui. 50, 4, 6 pr. inter eos -m ... qui (*rescriptum impp.*). PAVL. dig. 31, 82, 2 MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 1 MOD. dig. 26, 7, 32, 6. *pronomen adiectivi more usurpatur*: QVINT. decl. 265 p. 83, 5 si eius -m rei non dedit actionem (*lex*) quam facere licuit (*eadem collocatio*: PLIN. epist. 1, 8, 6 ea -m recte facta. CHAR. gramm. I 46, 20 ea -m [*sc. nomina.* CELS. dig. 8, 1, 9 *opp.* nec amplius]). MAECIAN. dig. 35, 2, 32 pr. ea -m obligatio ... quae. PAPIN. dig. 31, 76, 1 VLP. dig. 7, 4, 1, 3. 15, 1, 19, 1 *opp.* an ex omni *contractu.* PAVL. dig. 2, 14, 27, 1 quia ea -m competere ei debeat exceptio, quae et reo. CHAR. gramm. I 22, 8 in us exeuntia nomina ea -m secundae declinationis sunt quae (*eadem collocatio*: AFRIC. dig. 48, 10, 6 pr. VLP. dig. 11, 7, 14, 3. 24, 3, 24, 5 PAVL. dig. 46, 4, 14 APVL. Plat. 2, 24). *nota diremptionem*: VAL. MAX. 8, 14, 6 id enim -m (POMPON. dig. 40, 12, 28. *cf.* QVINT. inst. 7 prooem. 1 neque enim ea -m quae ..., verum etiam). QVINT. inst. 8, 2, 11 ut id iam (*secl. Spalding*) -m eleganter ... dictum putant. **3** hic: PLIN. nat. 10, 1 ad hoc -m datis pinnis, ut currentem *struthocamelum* adiuvent, cetero non sunt volucres. QVINT. decl. 339 p. 340, 9 de his -m rogationem fero, qui (*opp.* qui non). VLP. dig. 14, 6, 9, 4 *al.* 29, 5, 21 si qui ... hi -m. QVINT. inst. 9, 2, 31 qui has -m *προσωποποιίας* dicant, in quibus *eqs.* (*opp.* 9, 2, 32 utrumque). CALL. dig. 38, 1, 38 pr. *nota diremptionem*: VLP. dig. 10, 2, 49 hi enim -m. **4** ipse: QVINT. inst. 1, 10, 5 per quaedam parva sane, si ipsa -m aestimes. 12 prooem. 4 de ipso -m genere dicendi ... satis habet dicere. decl. 328 p. 17 ipse -m (*quantum de loco corrupto licet iudicare*).

B *sequitur adiectiva*: PLIN. nat. 14, 35 laeto -m (*solo*) feracem. QVINT. iust. 1 prooem. 3 alienis -m vestigiis. 1, 4, 29 quaedam tertiae -m personae figura dicuntur. 2, 15, 20 circa civiles -m quaestiones oratorem ... versari. 2, 21, 5 certas -m *res.* 9, 2 (44), 45 in duobus -m verbis (SVET. Aug. 16, 3). SVET. Aug. 24, 2 hibernisque -m (domum *M*) mensibus. VLP. dig. 45, 1, 38, 4 utrum propriam -m rem an et alienam. *adi. substantivi vice fung.*: QVINT. inst. 10, 1, 44 pressa -m et tenuia ... sana et vere Attica putant. *cf.* 12, 10, 25. FRONTO p. 207 N. graviora ⟨de⟩mum perverse facta ... (*opp.* leviora).

C *sequitur substantiva*: PLIN. nat. 16, 139 diu metae -m aspectu non repudiata *cupressus.* 28, 151 animal ... pilo -m simile *cervo.* QVINT. inst. 2, 15, 1 leonis -m. 4, 5, 7 ex necessitate -m. 7, 10, 16. decl. 264 p. 86, 18 partem -m patrimonii. AVR. Fronto p. 14, 10 N. intra causarum -m terminos (*opp.* in perpetuum).

D *sequitur verba*: PLIN. nat. 19, 48 lavandis -m lanis (*sc. non tingendis*). QVINT. inst. 10, 6, 5 non superstitiose cogitatis -m est inhaerendum. decl. 254 p. 42, 4 approbatis -m his, quae detulisset. QVINT. inst. 12, 10, 30 ad coniungendas -m ... vocales (*hic* -m *magis ad totam verborum complexionem pertinet*).

E *sequitur adverbia*: QVINT. inst. 8, 3, 3 docendo iudicem tautum et utiliter -m ac latine perspicueque dicendo. QVINT. inst. 10, 3 (12), 13 in eloquentia Galliarum, quoniam ibi -m exercuit eam. 12, 10, 25 (*ibid. eodem sensu* in iis -m [*sc. oratoribus*]). QVINT. decl. 261 p. 70, 5 utrumne ... nunc -m ... an quotiens ... an perpetuum esse debeat. QVINT. decl. 269 p. 100, 7 ideo -m mentior ut (*per ironiam*). AVG. civ. 18, 19 tum -m se superaturos, si ... non. *alia velut* ita, tum -m *sim. v. sub I.*

III *varia et singularia*: **A** *ipsa particula sola ponitur tempus significans i. q. tum -m, ita -m* (*post antecedentem coniunctionem* ubi): PLAVT. Merc. 909 servata res est -m, si illam videro. PAPIN. dig. 31, 77, 14 ut, cum ad statum suum frater pervenisset, ei -m solveretur. VLP. dig. 9, 1, 1, 14 -um si (*i. ita -m si*) commune plurium sit animal, adversus singulos erit ... actio. SOL. 19, 17 quod -m proderit si (PLIN. nat. 8, 119 ita -m ... si). 32, 36 sed -m sitim sedat si. AVR. Fronto p. 31, 20 N. at ... ubi sol latum ad oceauum profectus, fit -m caelum modestius (*nisi 'rursus' significat*). SOL. 32, 7 -mque a cataracte. MART. CAP. 1, 25 remorata statione consistens captetur -mque (*sic secundum β*, captatur -mq;) festinat praevertere (2, 168 *post alia narrata* -mque .... 7, 726. 6, 589 hoc ... promere primum ... ac -m (*cf.* PS. AVR. VICT. epit. 45, 4) cetera ... aperire.

B *i. q. denique, postremo* (*cf. ex I talia*: LIV. 11, 22, 1 primum ... deinde ... septimis -m castris. SEN. epist. 94, 74 tunc ... tunc ... tunc -m): *finit argumentationem narrationemve*: [CIC. de orat. 1, 173 quare denique (-m *m*) civis aut peregrinus ... quispiam sit. *post enumerationem.*] LVCR. 1, 143 quaerentem dictis quibus et quo carmine -m ... possim praepandere lumina (CELS. 1 pr. p. 8, 18 quae -m causae. PS. AVR. VICT. epit. 3, 6 quo -m exemplo). OV. met. 15, 122 immemor est -m ... qui (*post alia facinora enumerata*). PLIN. nat. 36, 45 columnis utebantur in templis *post alios marmoris versicoloris usus enarratos.* PAVL. dig. 36, 2, 21 pr. at si incerta (*dies*), quasi 'cum pubes erit', 'cum ... nupserit' 'cum magistratum inierit' cum aliquid -m quod scribenti comprehendere sit commodum, fecerit. MART. CAP. 6, 669 (*in descriptione regionis*) deinde ... -m Maxula. 9, 895 (*item in initio enuntiati*). SIDON. epist. 8, 1, 3 -m vero medium nihil est (*cf. antea* satis habeo deliberatum). CLAVD. MAM. anim. p. 20, 9 aliquantulum ... post ... -m vero *de ordine libri.* *de ordine rerum temporumve ipso*: LVCR. 1, 486 solido vincunt ea corpore -m (*cf.* SEN. Herc. f. 242 quid? saeva Lernae monstra ... non igne -m vicit?). OV. hal. 36 elato calamo cum -m emersus in auras bracchia dissolvit (*cf.* SVET. Cal. 6, 2 et ut -m fato functum palam factum est). SOL. 27, 11 -m in claritatem enituit (*cf.* 27, 10 mox ... deiude). DICT. 3, 26 conflagravisse Idam ac mox ... omnemque -m ... civitatem. PS. RVFIN. in Am. 1, 3. 9, 5 sero licet, -m tamen (in Os. 2, 13). PAVL. PELL. 520.

C *i. q. maxime, imprimis, speciatim*: RVT. LVP. 1, 21 (*ex Lysia*) fer fortiter -m laborem: iam brevi domum venies expectatus. CARM. epigr. 963, 14 (*a. 12 a. Chr.*) tua officia grata mihi in luce fuerunt et nunc -m ad cinerem. PLIN. nat. 17, 84 plerique id -m cavent, ut (22, 143. CLAVD. DON. Aen. 9, 220 quasi id -m optare vir fortissimus debet). 36, 28 id -m affirmatur, Alcibiadeu esse. QVINT. inst. 4, 2, 79 num haec expositio longior -m (*fere i. q. potius*) debeat esse et paulo verbosior *eqs.* 6 pr. 11 tamquam ad eam -m natus esset *proprietatem.* 10, 2, 8 nisi forte nostra potissimum tempora damnamus, huius infelicitatis, ut nunc -m nihil crescat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 22 nobis autem utilitas -m spectanda est et quantum fieri potest curandum, ne (*cf. de eadem re* 10, 20 imprimis ... verendum est, ne). CLAVD. DON. Aen. 7, 518 quasi -m inde develli non possent (7, 622. 8, 291. 12, 882 *cf.* MART. CAP. 4, 327 vers. sed licet ipse modos -m bis quinque profatus ... verset Aristoteles *eqs.*). MART. CAP. 2, 217 tunc mater poscit ..., ut ... traderetur ac -m dos a virgine non deesset tuncque ... legem sinerent recitari.

D *i. rursus: de iteratione vel repetitione*: CHALC. transl. p. 17[B] breviter ab exordio dicta -m retexe (*πάλιν, quod item vertit* p. 41[D]

et -m, καὶ πάλιν. p. 44C. 49E fieri ... et -m dissolvi. comm. 69 inde -m ad aestivum revertuntur. THEO Smyrn. p. 134, 17 ἀνάπαλιν). transl. p. 49O -mque ex aqua terrenae moles aggerantur (αὖθις quod item vertit comm. 57 ex Platonis Phaedr. 245E). p. 42D purificataeque -m ad antiqui voltus honestatem pertingere mercantur (graece aliter). comm. 22 ut ignis adversum aera, sic aera adversum aquam et -m aqua iuxta terram (de circulo simili. ibid. 91 vergit ad adversativum sensum, v. infra l. 14). 24 ad summam universitatis iactura -m recurrens. 76. 94. 136 anno -m millesimo (ut hic illic enclitica esse non desinit). PRVD. cath. 9, 98 iam revertentem ... tertio -m die. EVG. TOLET. carm. 58, 1 quae res progenerat, quo -m gignitur ipsa (se. aqua glaciem). Ps. MATTH. euang. 2, 3 illa ... timens ... -m (om. CB) ingressa in cubiculum.

E adversative (interdum ad coniungendi consilium debilitatur): CHALC. transl. p. 48E erit ergo initium tale -m universae imaginariae rei (ἡ δ' οὖν αὖθις ἀρχή. cf. p. 46C cuius speculi -m si talis facta erit conversio post alias conversiones, δέ). comm. 9 quadrati illius ... sit unum latus eqs. ... ultimo vero quadrati ... sit -m latus unum. 70 modo incitato volatu ... modo pigro tractu -m. 80. 81 residuum -m quadrantem. 112 isdem quinquaginta -m momentis ... remotior. 172 sed non ... sed -m. 182. 190 qui ... dicunt, ... reprehenduntur. -m qui ... relinquit, falli deteguntur. 204 animae porro a corporibus -m non tenebantur. MART. CAP. 3, 289 hic ordo rebus quique disgregabitur in bina -m. ibid. expleta ... syllabarum pagina est: iuganda -m verba. 8, 829 aequinoctialis -m circulus (cf. 8, 830 brumalem vero circulum). *Bögel.*

dēmūneror, -ārī *a* de *et* munerari. *i. q. largiri*: TER. Haut. 300 nam disciplinast eis -arier ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. GLOSS. II 282, 51 δωροδοκῶ munero demunero.

?**dēmungo** *v. p. 512, 29.*

dēmurmuro, -āre *a* de *et* murmurare. *i. q. murmurare*: OV. met. 14, 58 ter noviens carmen magico -at ore.

dēmus *v.* demum.

dēmusso, -ātus, -āre *a* de *et* mussare. GLOSS. ἀπονυστάζω, ἀποσιωπῶ. dubito, dissimulo. APVL. met. 3, 26 -ata temporali contumelia. AMM. 30, 1, 15 iniuriis, quas pertulerat, omnibus -atis.

dēmūtābilis, -e *a* demutare. *i. quod demutari potest*: TERT. anim. 21 p. 334, 13 an -e debeat credi quod naturale dicatur. p. 335, 11 convertibilem et -em esse naturam (adv. Hermog. 39 p. 169, 4 HIL. syn. 84. PRVD. apoth. 276 non convertibilis nec -is unquam est deus). HIL. in psalm. 52, 12 trin. 3, 3 syn. 33. 45. *nota*: HIL. syn. 49 deus tamen verbum caro factus non potuit a se -is esse patiendo. *comp.*: indemutabilis.

✖**dēmūtātio,** -ōnis *f. a* demutare. GLOSS. -es τροπαί. *legitur apud* CIC. *et inde a* TERT. *i. q. actus demutandi: c. genet.*: CIC. rep. 2, 7 est ... maritimis urbibus etiam quaedam corruptela ac -o morum. TERT. resurr. 2 ex ipsa spei concussione et -e. 36 substantiae resuscitatae. 42. 56 solius carnis -o (adv. Marc. 5, 10). adv. Hermog. 39. adv. Prax. 27 si enim sermo ex transfiguratione et -e substantiae caro factus est (IREN. 2, 13, 2). adv. Marc. 2, 24 animi. 4, 1 eiusdem ergo deputabitur etiam contrarietas ex diversitate, cuius fuerit -o ex innovatione. PROB. app. gramm. IV 202, 8 migro loci -em *significat.* IREN. 2, 14, 3 nominis. HIL. c. Const. 24 mali meditatio est bonorum -o. in psalm. 118 lamed 2, 457 astrorum aut stationes aut conversiones aut -es (cf. AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 9). myst. p. 15, 16 *al.* FAVSTIN. trin. 1, 12 suppositi verbi -e. AVG. serm. ed. Mai 148, 3 aquae. CASSIAN. conl. 17, 14, 2. *accedit quo*: TERT. nat. 1, 1 novi -em mentis in malas partes. HIL. in Matth. 3, 3 lapidum in panes. *absolute*: TERT. nat. 2, 5 cura -um ⟨et⟩ memoria reciprocationum. pudic. 8. anim. 21 eius natura capiet -em. 32 resurr. 41. 42. 50. 55 aliud est -o, aliud perditio *eqs.* 57. 60. adv. Hermog. 12 -em igitur admisit materia. 13 adv. Marc. 4, 1. 5, 10. 12. pall. 2 diversa in unum ex -e diversa sunt. ITALA Iac. 1, 17 (Hil. trin. 7, 8) apud quem (*patrem*) non est -o (παραλλαγή, ITALA cod. ff permutatio, ITALA cod. s *et* VVLG. transmutatio). IREN. 1, 4, 1 (ἑτεροίωσις). HIL. in psalm. 1, 18. 123, 9 *al.* HIPPOCR. aer. 1 tempora anni ... differunt a se invicem in -bus (ἐν ταῖς μεταβολαῖς).

dēmūtātor, -ōris *m. a* demutare. *is qui demutat*: TERT. resurr. 32 p. 71, 20 argutissimis -bus ossuum et carnium et nervorum et sepulcrorum (*se. qui negant carnem corporaliter resurrecturam*).

dēmutilo, -āre *a* de *et* mutilare. GLOSS. -at detruncat, dissipat. -are est aliquid integrum detruncare. COLVM. arb. 11 cacumina virgarum ne luxurientur -ato.

dēmūto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* mutare. demutassis: PLAVT. Vid. 91. -assit: Stich. 725. GLOSS. καταλλάσσω. -are ἐναλλάξαι. *legitur apud* PLAVT. *et* CATONEM *et inde a* TAC.; NOT. Tir. 31, 74a -at. [TERT. anim. 24 *v. p. 511, 28.* HIL. myst. p. 16, 21 *v. sub* deputo.]

1 ***transitive*** *i. q. mutare, transformare (hic illic i. q. depravare): seq. obiectum solum*: PLAVT. Men. 871 imperium tuom -at atque edictum Apollinis. Trin. 73 si -ant mores ingenium tuom (*vers. interpol.* 72a immutare). CATO or. frg. 40, 5 iocos dicit, voces -at. TAC. ann. 4, 16 placitum institutum flaminum nihil -ari. GELL. 17, 1, 6 sententiam. TERT. orat. 1 anim. 32. 33 resurr. 42. 50 -ata ac devorata caro (SVLP. SEV. epist. 3, 17). 55 quasi -ari desinere sit in totum et de pristino perire *eqs.* adv. Hermog. 12 adv. Marc. 4, 1. 5, 20. ITALA Mal. 3, 6 (Hil. trin. 4, 8) ego sum dominus deus vester et non -or (ἠλλοίωμαι, VVLG. mutor). I Cor. 15, 51. 52 (Tert. resurr. 42) *bis* (ἀλλαγησόμεθα, VVLG. immutabimur). IREN. 1, 2, 2 in hunc Aeonem ... -atum (παρατραπέντα). 2, 14, 1 nomina. IVL. VAL. 3, 19 luna nihil diurni luminis -arat. HIL. ad Const. 2, 6. 7. 8 nec -o quod dei est. epist. ad fil. 4 non annis -atur, non morte dissolvitur. syn. 33 ZENO 2, 1, 14. 2, 19 RVFIN. Adamant. 5, 16 SALV. gub. 5, 52 HYD. chron. II p. 23, 118. FACVND. defens. 12, 3 p. 842D ut exulent episcopi, -entur sacerdotes (*i. alieni instituantur. cf.* HIL. c. Const. 7 bonos *episcopos* malis -as). ISID. eccl. off. 1, 41, 2 femineo gestu -ati virilem vultum effeminant (*syn.* transformari). *nota: i. q. detrahere*: PHOC. gramm. V 424, 28 Sinon ... Damon: haec interdum apud Latinos -ata novissima n littera proferuntur (*an cf. e.* mutus?). IVL. VAL. 3, 43 si hominem -veris (*i. mortuus eris*). HIL. c. Const. 11 ipsum *Paulinum* usque ad mortem -asti (*i. contrivisti*) exiliis et fatigasti. *apud medicos i. q. purgare*: CAEL. AVR. chron. 3, 2, 42 quo ... altiora agitatione medicaminis -entur. 5, 4, 79 fortificandi corporis causa ac -andi. 5, 11, 132. 138. *accedit quo*: PLAVT. Mil. 1291 oratio alio mihi -andast mea. TERT. spect. 2 universam substantiam ... in perversitatem (nat. 1, 4 suam in perversum -are naturam). resurr. 57 p. 116, 19 si -amur in gloriam, quanto magis in incolumitatem? adv. Hermog. 12 p. 139, 4 de malo in bonum *eqs.* adv. Marc. 3, 24 p. 420, 10 in angelicam substantiam. apol. 13, 4 domesticos deos (*i. signa*) ... domestica potestate tractatis pignerando, venditando, -ando aliquando in caccabulum de Saturno *eqs.* ITALA gen. 19, 26 (Hil. myst. p. 27, 5) in columnam salis -atur (ἐγένετο, VVLG. versa est). Gal. 1, 6 (Cypr. epist. 27, 3. 63, 10) tam cito -amini (μετατίθεσθε, VVLG. transferimini) ab eo ... in aliud euangelium. IREN. 4, 34, 4 gladios ... in falces. HIL. in trin. 6, 43 omnia in falsa. c. Const. 25 cor non ad damnationem anterioris sententiae. in Matth. 31, 2 myst. p. 17, 19 ZENO 1, 2, 9 deum in hominem. PROB. Verg. ecl. 6, 78 CHROMAT. in Matth. 4, 1. 17, 1 SALV. gub. 7, 88 eccl. 1, 7. *nota*: IORD. Rom. 3 Alexander devictis Parthis in Graecorum dicione rem publicam -vit (*syn.* convertere in). *accedit unde* (*cf. supra l. 24. 27*): PLAVT. Trin. 1111 neque -vit animum de firma fide. APVL. met. 1, 13 ne quid -ret credo a victimae religione. IVL. VAL. 1, 13 ut nihilum de Centaurorum ... convivio -ret. HIL. in psalm. 54, 13 ex aqua *vinum.* trin. 5, 17 non ... deus a se -atur. PAVL. NOL. epist. 42, 3 ut a nostra terrestri specie -ati in tuam similitudinem transferamur. VINDIC. med. 1. GREG. M. moral. 7, 42 *vaccae* ab itinere non -ant (*i. declinant*) gressus. *nota om. obiecto*: TERT. apol. 7, 8 *fama* detrahens adiciens -ans de veritate. *c. dat.*: IVL. VAL. 1, 32 ne illis Homeri versibus -ret *architectus.*

2 ***intransitive*** *i. q. se commutare, deficere, declinare, converti*: PLAVT. Mil. 1130 numquid videtur -are alio atque uti dixi *eqs.* Pseud. 555 non -bo (566). Stich. 725 uter -assit poculo multabitur. *cf.* Vid. 91 quam ad redditurum te mihi dices diem, cave -assis (*potest suppleri* diem *trahique ad 1*). APVL. apol. 16 quamquam taeterrimum os tuum minimum a Thyesta tragico -et. flor. 16 p. 70 a qua paululum -bit liber. TERT. nat. 2, 12 p. 119, 6 frustra -atis. adv. Marc. 4, 15 p. 463, 28 -at *deus* in maledictionem et ostendit eum se esse, qui novit ... irasci. ITALA prov. 4, 15 (Vind.) deverte ab ipsis et -a (παράλλαξον, VVLG. desere eam). IREN. 1, 30, 9 -asse in obscurius. IVL. VAL. 2, 21 (*ibid.* in contrarium resultare). 3, 53 lyrae facies ... nihil -et ab ea lyra *eqs.* *nota*: IVL. VAL. 1, 13 Philippum in Cleopatrae nuptias -antem. 2, 28 Dareus e curru regio ... -at ad currus *proeliales.* CHIRON 173 claudicat ab articulis, -at in singulis pedibus (*i. modo hoc modo illo pede claudicat*).

deriv.: demutabilis, demutatio, demutator.

dēmuttio, -īre *a* de *et* muttire. ISID. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut -ire, deamare.

dēnārīārius, -a, -um *a* denarius. MAECIAN. distrib. 64 exemplum -ae rationis (*i. per denarios*). 75 -a ratio.

dēnārismus, -ī *m.* [δηναρισμός. *Th.*]. *i. q. computatio ad denarium*: COD. Theod. 12, 1, 107 (*a. 384*) ad -um sive uncias. 12, 1, 123, 2 (*a. 391*).

✖**dēnārius,** -a, -um [*a* deni. *Th.*]. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC. (?PLAVT. *v. p. 522, 48*); *coniungitur cum alio numero l. 74. p. 522, 54.* *id quod denis partibus constat*: VARRO ling. 5, 170 in -o numero hoc mutet, quod primum est ab decem assibus decussis *eqs.* (TERT. adv. Val. 8 p. 186, 14 *suppl. Iun.* PRAEF. bibl. monarch. Matth. quaternario -o [*i. XIV*] numero triformiter posito. AVSON. 348, 24 TYCON. 5 p. 59, 20. HIER. in Ier. 32, 9 p. 1080/1 -um esse mysticum numerum ostendit decalogus. *cf.* in Is. 5, 10 p. 75 in Ezech. 40, 5 p. 474 AVG. civ. 11, 30. 15, 20. 20, 7. 23 epist. 55, 28 doctr. christ. 2, 16, 25 *al.* divers. quaest. 81, 1 quaest. hept. 2, 108. 5, 35 MACR. somn. 1, 6, 11 PETR. CHRYS. serm. 11 p. 221A. SALON. in eccles. p. 1006A perfectum numerum id est -um. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 28, 17 BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 28 *et saepe* ISID. eccl. off. 1, 37, 3 lib. num. 54 *sqq.* *omittitur* numerus: VEREC. in cant. 9, 10. 27 -um plenum. ARATOR act. 1, 866 GREG. M. moral. 1, 38). VARRO ling. 9, 87 -us gradus ⟨a⟩ decem ad nonaginta. PAVL. FEST. p. 71 -ae caerimoniae dicebantur

... quibus sacra adituris decem continuis diebus ... certis quibusdam rebus carendum erat. PLIN. nat. 31, 58 -a *fistula* appellatur, cuius lamnae latitudo, antequam curvetur, digitorum X est (FRONTIN. aq. 43). LAMPR. Alex. 39, 9 formas *monetae* binarias, ternarias et quaternarias et -as ... resolvi praecipit (*i. quae denos nummos capiebat*). FAV. EVL. p. 2, 27 numerus ... a duobus initium sumens et in -am metam ... perveniens. *cf.* p. 5, 13 -a summa. AVG. civ. 20, 7 soliditas ipsius -ae quadraturae (*i. mille. cf.* in psalm. 104,7). BOETH. herm. pr. 7, 19 in -am multitudinem numerositate collecta. categ. 1 p. 169D -o limite praedicamenta claudantur *ab Aristotele. de nummo*: VARRO ling. 5,174 nummi -i decuma *pars est* libella (LIV. 8,11,16 pendere in singulos quotannis ... -os nummos quadringenos quinquagenos). GLOSS. *p. 525, 61.*

subst. m. ✱**dēnārius**, -ī (*sc. nummus. cf.* CHAR. gramm. I 76, 7 subauditur nummus velut sestertius nummus et -us nummus). denáriós: MON. Ancyr. 3, 20. dinarius: EXC. barb. p. 242, 23 Fr. LEX Sal. GLOSS. IV 505,27. *de prosodia*: dēnārīs *abl. plur.*: MART. 1, 117, 17. 9, 100, 1. 6. dēnāriŏs *trisyll.*: SEDVL. carm. pasch. 2, 275. *de formis: nom. plur.* denari: CORP. IV 4574. *gen. plur.*: VARRO ling. 8, 71 item *quaerunt si sit analogia*, cur dicatur mille -um, non mille -orum. 9, 82 cum perventum est ad mille, quartum assumit singulare neutrum, quod dicitur hoc mille -um, a quo multitudinis fit milia -um (-a *cod.*). 9, 85 sic loquuntur 'hoc mille -um' non 'hoc mille -orum' *eqs. cf.* GELL. 1,16,9. denarium: *legitur passim coniunctum cum* milia, *ex. gr.*: CIC. Verr. 3, 137 BELL. Hisp. 26,1 LIV. MON. Ancyr. 6, 30 -um sexiens milliens. FEST. p. 359 Atticum *talentum* est sex milium -um *eqs.* (*sed* PAVL. FEST. p. 78 Euboicum talentum nummo ... nostro quattuor milium -orum). *praeterea*: VARRO rust. 2, 3, 10 -um mille (CIC. off. 3, 92). PLIN. nat. 20, 264 *v. infra l. 34.* APVL. met. 2, 13 dinumeratis centum -um. 1, 24 viginti -um. 8, 25 septendecim -um. apol. 42 quingentos -um. denariorum: CIC. epist. 9, 18, 4 ollam -orum implere. LIV. 34, 52, 6 tetrachma ... trium fere -orum in singulis argenti est pondus (*cf.* CELS. 5, 17, 1 PLIN. nat. 12, 62. 14, 106. 19, 110. 20, 264 [*ibid. bis* -um]. 23, 158. 25, 114. 26, 52. 29, 41). PAVL. FEST. p. 78 *v. supra l. 27* (*sim. post* milia: QVINT. inst. 3, 1, 10 X milibus -orum. decl. 265 p. 83, 29 PLIN. epist. 2, 11, 23. 10, 110, 1. 10, 112, 1 SVET. Tib. 48 VVLG. act. 19, 19 CASSIOD. var. 1, 10, 5). PAPYR. Britann. 229, 4 (*a. 166*) pretio -orum ducentorum. APVL. apol. 97 VVLG. Ioh. 6, 7 AVG. civ. 15, 6. ISID. orig. 6, 11, 3 -orum formis. *notatur*: ✱. *cf.* CHAR. gramm. I 76, 11 in rationibus faciendis -um, id est decussem, X inducta notamus. MAECIAN. distrib. 45. APON. 9 p. 177 -um numerum indivisibilem ponunt arithmetici, qui per duo iota in latino, se invicem complectentes, signatur per calculum. PRISC. gramm. III 408,16 BOETH. arithm. 2, 4 p. 87, 1. den.: CORP. VIII 24934. XIII 10030, 2. dn.: METROL. p. 131, 7. *de significatione* (*de denarii permutatione cf. Hey, Archiv 9,206; Hultsch, PW. V 202*): VARRO ling. 5, 173 -i quod denos aeris valebant (*cf.* DIDYM. Prisc. gramm. III 412, 8 *δέκα γὰρ ἠδύνατο ἀσσάρια τὸ δηνάριον, ὡς αὐτοὶ (οἱ Ῥωμαῖοι) λέγουσιν* -us *παρὰ τὸ δῆνα ἐσχηματισμένος*. VITR. 3, 1, 8 in -o denos aeris constituerunt *nostri* et ea re compositio nominis ad hodiernum diem -um retinet *eqs. sim.* PAVL. FEST. p. 98 FEST. p. 334 PLIN. nat. 33, 44. 45 CHAR. gramm. I 76, 9. GLOSS. *p. 525, 61. cf.* PLVT. Cam. 13 *τὸ δεκάχαλκον οὕτως ἐκαλεῖτο δηνάριον*). PLIN. nat. 33, 45 Hannibale urgente Q. Fabio Maximo dictatore ... placuit -um XVI assibus permutari (MAECIAN. distrib. 46. 47. *cf.* PRISC. gramm. III 409,15 [*ad Liv. 34,50,6*] -ii autem illo tempore nummi argentei erant vigiuti quattuor siliquarum. GELL. 1, 8, 5 *μυρίας δραχμάς* ... hoc facit nummi nostratis -um decem milia (*cf. p. 522,17.* HIL. in Matth. 17, 12. 13 didrachma ... id est -os duos. *cf. l. 83. p. 522,32*). CASSIOD. var. 1, 10, 5 sexmilia -orum solidum esse voluerunt *veteres*. GLOSS. *δηνάριον*. -iis centum *δηναρίων ῱. εἰς χρυσίνους ῱. ἑκατὸν δηναρίων*. ducentis -iis *διακοσίων δηναρίων. cf.* assarium. [*it.* denaio, *francog.* denier, *hisp.* dinero. *M.-L.*] VARRO Men. 81 centum -iis calicem mulsi emere. ling. 5, 170. 10, 41 rust. 2, 3, 10. 3, 2, 15 quinque milia vēnisse turdorum -is ternis. 3, 6, 3. 6. 3, 7, 10. CIC. Quinct. 17 quid iis ad -um (*i. per denarios*) solveretur (*cf.* MAECIAN. distrib. 63 cum ad -um ratio conficeretur). Verr. 4, 220 quotus erit iste -us, qui non sit ferendus *eqs.*? *et saepe.* off. 3, 92 an emat -o, quod sit mille -um. Att. 2, 6, 2 ecquae opes sint -i an cistophoro Pompeiano iaceamus. epist. 10, 32, 4. EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 71 in singulos talos singulos -os in medium conferebat. MON. Ancyr. 3, 16 sexagenós -ós viritim dedi. 3, 20. 6, 30 *v. l. 26.* VAL. MAX. 7, 6, 6 sex milibus -is. SEN. benef. 2, 17, 1 *opp.* talentum. 5, 20, 2 non est malus -us quem barbarus et ignarus formae publicae reiecit. 7, 21, 2 III aut IV -os ... rettulit, subinde concutiens ... deinde per clostrum ... IV -os in tabernam inseruit. dial. 5, 33, 3. 7, 23, 3 sapiens nullum -um intra limen suum admittit. epist. 87, 16 *pecunia* sic in quosdam homines quomodo -us in cloacam cadit. PETRON. 33 pro calculis enim albis ac nigris aureos argenteosque habebat -os (44 -os mille aureos [PLIN. nat. 34, 37. *cf.* MARCELL. chron. II p. 100, 517 mille librarum auri -os]. PLIN. nat. 19, 39 ad pondus argentei -i [19, 110. 21, 185. PLIN. med. praef. p. 9 drachma pondus est -i argentei]). PETRON. 69 illum emi trecentis -is. 109 pro qua re praesentes numeraveris -os centum (*ibid. iterum*). *al.* CORP. IV 2193 futuit -o. 6877 operaris pane(m) denariu(m). PLIN. nat. 6, 85 suspexit, quod pares pondere -i essent in captiva pecunia, cum diversae imagines indicarent a pluribus factos. 8, 222. 12, 127 pretium optimo *suco* iis libras -is II. 19, 35 deprehensus intus -us (*sc. in tubere*). 33, 42 qui primus ex auro -um signavit. 33, 132 miscuit -o triumvir Antonius ferrum ... igitur ars facta -os probare ... falsi -i spectatur (*i. aestimatur*) exemplar pluribusque veris -is adulterinus emitur. MART. 1, 117, 8 dabit ... -is tibi quinque Martialem (*i. librum*). 2, 51, 1 unus saepe tibi tota -us arca cum sit *eqs.* 9, 32, 3 hanc volo, quam redimit totam -us alter. TAC. ann. 1, 17. 26 -us diurnum stipendium foret. PLIN. epist. 5, 4, 2 responderunt sex milibus nummum ... dixerunt mille -os. SVET. Aug. 57. APVL. apol. 97 lintea ... ducentorum fere -orum. PAPYR. Britann. 229, 13 (*a. 166*) -os ducentos ... probos recte numeratos. TERT. pudic. 22 saeculi incola, -is supplex, medico obnoxius et feneratori. ITALA Marc. 12, 42 (Didasc. apost. 33, 25) -os minutos duos, quod est quadrantes (*λεπτά*, VVLG. duo minuta). Luc. 15, 8. 9 (Ps. Cypr. ad Novat. 15. *δραχμή*, VVLG. drachma). VOPISC. Aureliau. 9, 7 aeris -os centum. HIL. in Matth. 17, 13 quadrigeminum -um. 20, 5 OPTAT. 6, 3 p. 149, 18 *sqq.* VVLG. Matth. 18, 28 debebat ei centum -os (*δηνάρια*). 20, 2 conventione ... facta ... ex -o diurno (*δηναρίου*). *et sim. saepius. nota*: VVLG. act. 19, 19 invenerunt pecuniam -orum quinquaginta millium (*ἀργυρίου μυριάδας πέντε*). RVFIN. hist. 3, 20, 2 (*δηνάρια*). 5, 28, 10. AVG. gen. ad litt. 9, 6 p. 274, 9 sancti quando peracto operis die -um pariter accepturi sunt (*de mercede caelesti. cf.* CASSIOD. in psalm. 110 concl.). MACR. sat. 1, 7, 22 COD. Theod. 14, 4, 10 (*a. 419*). SORAN. p. 41, 8 frustum plumbi ad similitudinem -i facientes. *nota in manumissione*: LEX Sal. 26, 1 si quis ... alienum letum ... per dinario dimiserit. 26, 2. *in usu erat pro pondere* (*cf.* ISID. orig. 16, 25, 13 (de ponderibus) -us ... a dando dictus, quia pro decem nummis imputatur): SCRIB. LARG. praef. p. 6, 15 erit autem nota denarii pro Graeca drachma: aeque enim in libra⟨m⟩ denarii LXXXIV apud nos, quot drachmae apud Graecos incurrunt (*cf.* GALEN. metrol. I p. 209, 22 ANON. metrol. I p. 302, 3). EPIPHAN. de mensur. 30 LX vero assaria -us nominatur, C vero -a argyrus, id est argenteus existebat. METROL. p. 131, 3 VI siliquae id est -us Gallicus. p. 131, 7. p. 139, 12 iuxta Gallos vigesima pars unciae -us est, et XII -i solidum reddunt *eqs.* CELS. 4, 8 pondo -i sextans. 5, 18, 2 p. ✱ II. *et passim.* COLVM. 6, 38, 3 myrrhae pondus -i. 7, 8, 2 SCRIB. LARG. 5. 8 singulorum p. ✱ binum. *et passim.* PLIN. nat. 2, 163 ponderibus additis ad vicenos saepe -os. 20, 260. 28, 194 coagulum leporis tertia parte -i cum terra Samia ... potum. 29, 50 II sexagensimis -i. 29, 115 II sextis -i. 30, 56 -i dimidii pondere (30, 87 dimidio -i pondere). PELAGON. 32 *al.* SORAN. p. 63, 16. CORP. XIII 10030, 2 (*in pondere*) den(arii) mag(ni) public(i) IIII. *cf. etiam* GLOSS. IV 496, 56 cochlearium -us dimidius.

subst. n. **dēnārium**, -ī (*graece semper dicitur δηνάριον, cf. p. 521,49. 54 et* BEDA gramm. VII 270, 16 -us latine masculini generis, -on graece neutri): [PLAVT. Rud. 1314 -a Philippea *Non. p. 151*, mna Philippia *P*]. SCAEV. dig. 31, 88, 19 debere me ... -a tria. 33, 1, 20, 1 -a decem. PAVL. dig. 12, 6, 21 -a mille. 45, 1, 126, 2. CORP. XIII 3458 -a *tot.* EPIPHAN. de mensur. 30 *v. supra l. 35.* VEN. FORT. carm. 3, 29, 17 nemo mihi vestem, -a (*i. pecuniam*) nemo ministret.

deriv.: denariarius. *graec.*: denarismus. *comp.*: undenarius, duodenarius, ternarius denarius *etc.* (*cf.* PRISC. fig. num. gramm. III p. 415, 9 ISID. lib. num. 61 *sqq.*).

dēnarro, -āvī, -āre *a* de *et* narrare. *i. q. diligenter narrare*, GLOSS. -bo explanabo: PLAVT. Truc. 308 ni ego vostra ero maiori facta -vero. TER. Phorm. 944 haec adeo ego illi iam -bo. HOR. sat. 2, 3 matri -at, ut ... eliserit. GELL. 1, 23, 12 quid ... institisset, quid ... dixissit ..., rem sicut fuerat -at. CYPR. GALL. gen. 419. exod. 322 iustumque deum -at in altis. EPIT. Alex. 104 GREG. TVR. Franc. 1, 30. 10, 19 ut gestum est ex ordine -vit.

dēnāscor, -ī *a* de *et* nasci. NON. p. 101 -i decrescere. [PACVV. trag. 285 *dub.*] HEMINA hist. 24 quae nata sunt, ea omnia -i aiunt. VARRO ling. 5, 70 qui -itur, eum (*ignem*) amittit ac frigescit.

dēnāso, -āre [*a* de *et* nasus. *Th.*]. *i. naso privare*: PLAVT. Capt. 604 os -bit tibi mordicus.

dēnaticāta (GLOSS.) *v.* depugis.

dēnato, -āre *a* de *et* natare. *i. q. secundo flumine natare*: HOR. carm. 3, 7 nec quisquam citus acque Tusco -at alveo. *i. q. defluere*: AVG. serm. 104, 3 *aqua* -at de tumoribus collis. in psalm. 141, 5 -at ab illo *culmine* aqua.

dēnde *v.* deinde.

dendrachātēs *f.* [**δενδραχάτης. Th.*]. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 37, 139 achates ... numerosa varietatibus quae mutant cognomina eius, vocatur enim iaspachates ... -es, quae velut arbusculis insignis est.

dendrītēs *m.*, *δενδρίτης*. *nomen gemmae*: MART. CAP. 1, 75 hyacinthos -es heliotropios utrimque compacti *in corona Solis. cf.* GLOSS. II 517, 32 arborans dentrites (arborantes *b marg.*, dentrices *a*, *δασύτριχες b e*).

dendrītis, -dis *f.*, *δενδρῖτις*. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 37, 192 -de alba defossa sub arbore, quae caedatur, securium aciem non hebetari.

dendrōdēs *v. l. 5.* **dendroforus** *v.* dendroph-.

dendroīdēs *adi., δενδροειδής. genus tithymalli*: PLIN. nat. 26, 71 septimum *genus* -es cognominant, ... in petris nascens, comosissimum ex omnibus maximis cauliculis rubentibus *eqs.* PS. APVL. herb. 108. DIOSC. 4, 159 dendrodes (4, 164 W. *δενδρώδης*). *cf.* GLOSS. III 560, 27 dendron tithymallus.

dendrophorus, -ī *m.* [*δενδροφόρος. Th.*]. *apices*: dendróphorúm *gen. pl.*: CORP. XIV 409. dendrophór.: XIV 33 (*a. 143*). *scribitur* dendrof-: CORP. XIV 309. 2634. IX 939. 1459. 3837. 3938. X 1790. 5968. 8108. XI 4086 (*a. 202*). 6235. III 8823. 10738. VIII 401. 7956. 21070. 23400 *al.* *gen. plur.* dendrophororum: CORP. IX 5189. X 1786. 8107. 8108. XI 6520. V 4477. 7904, 2. INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 408 CORP. III 1217. VIII 7956. dendrophorum: CORP. VI 30973. XIV 71. 280 (*a. 147*). 324. 409 *v. l. 8.* 2634. IX 939. 1459. 1463. 3842. 4067. XI 4086 (*a. 202*). 6235. VIII 6940. 6941 *al.* dendrophorr.: CORP. X 451. *notatur*: d.: CORP. V 2794 g(enio) c(ollegii) d(endrophorum). dend.: CORP. X 451. 3699. 5968. V 5128. III 7505. dendr.: X 3764. XI 6362. 6378 *bis.* III 1217. dendro.: XI 6231.

nomen collegii (i. q. fabri lignarii?), quod memoratur in cultu Magnae Matris (primum a. 79 infra l. 37); cf. Cumont, PW. V 216. COD. Theod. 14, 8, 1 (*a. 315*) ut in quibuscumque oppidis -i fuerint, centonariorum atque fabrorum collegiis annectantur (*cf. l. 31*). 16, 10, 20, 2 (*a. 415*) quae *loca* frediani, quae -i, quae singula quaeque nomina et professiones gentiliciae tenuerunt, epulis vel sumptibus deputata. *saepe memorantur in* INSCR., *ex. gr.* (*cf. l. 8 sqq.*): CORP. VI 29691, 4 collegio -phor. Romanor. quibus ex s. c. coire licet. 30973 collegium -um matris deum m(agnae) I(daeae) et Attís (*cf.* 641). XIV 33 (*Ostiae, a. 143*) -phór. Ostiensium. 71 corporis -um. 409 corpor(atorum) -um. 2634 (*Tusculi*). IX 3837 (*Antini*) culto⟨re⟩s centonari ⟨et dendr⟩of(ori) (*cf.* 5189 [*Asculi Pic.*] colleg. centonarior. et -orum. 5439 [*Falerione*] collegia fabrum centon. dendrophor. TEST. Sever. [CORP. XI 6520] 3 collegís -orum fabrum centonariorum munic(ipii) Sassi(natium). CORP. XI 6231 [*Fani Fortunae*]. 6362. 6378 [*Pisauri*]. V 4477 [*Brixiae*]. 5128 [*Bergomi*]. INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 408 [*Belluni*]). CORP. IX 3938 -o Albensi. X 7 (*Regii, a. 79*) ob munificentiam earum quae -os honoraverunt. 1786 (*Puteolis, a. 196*) honestissimo corpori -orum. 3699 (*Cumis*) ex s. c. -i creati qui sunt sub cura XVvir(um) s. ⟨f.⟩. 3764 (*Suessulae*) immuni dendr. V 81 -is Polensium. 2794 (*Patavii*). XII 1917 (*Viennae*) Tib. Iulius Diadochus -us munificus. XIII 1751 (*Luguduni*) sevir Aug(ustalis) item -us (*cf.* 1961. 2026 -o Augustál(i). 5153). VIII 6940 (*Cirtae*) curator -um (6941). 7956 (*Rusicade*) -us decretarius. 23400. 23401 (*Mactaris*) una cum universis -is et sacratis utriusque sexus. III 7505 (*Troesmis*) Marcia Basiliss(a) matre dend(rophorum). *cognomen Silvani*: CORP. VI 641 Silvano -o. *cf.* 642 *et* VERG. georg. 1, 20.

comp.: archidendrophorus.

dendros *n., δένδρος.* ITIN. [Silv.] 8, 4 nomen ipsius arboris (*sycomori*), quemadmodum appellant eam graece, id est -os alethiae, quod nos dicimus arbor veritatis. dendron *v. l. 6.*

deriv. graec.: dendrites, dendritis. *comp. graec.*: dendroides, dendrophorus.

dēnecālis *v.* denicalis. *L.*

dēnegātio, -ōnis *f. a* denegare. 1 *i. q. negatio*: FILASTR. 50, 2 hoc ... dicebat, ut -is opprobrium ab hominibus non amplius pateretur. 2 *i. q. recusatio*: SERV. Aen. 6, 64 licet dicatur etiam Neptuno obfuisse Troia ex -e mercedum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933A *ne* in fructuosam eam (*terram*) -o ... caloris efficeret.

dēnegātīvus, -a, -um *a* denegare. *quod negationem exprimit*: ISID. orig. 2, 21, 19 sententiae -ae.

dēnegātor, -ōris *m. a* denegare. *i. q. negator* (GLOSS. *ἀπαρνητής*): FILASTR. 50, 1 Christi dei.

dēnego, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* negare. GLOSS. *ἀπαρνοῦμαι. legitur inde a* PLAVTO; *deest*: RHET. Her. CATVLLO CIC. phil. LVCR. NEP. VERG. TIB. GRATT. MANIL. VITR. SEN. rhet. VELL. CELSO LVCANO PERS. PLIN. nat. SIL. STAT. MART. QVINT. IVV. FLORO. [*it.* dinegare, *francog.* dénier, *hisp.* denegar. *M.-L.*]

1 *de asseveratione i. q.* **negare**: a *ponitur sine obiecto*: PLAVT. Poen. 736 extemplo -bit. APVL. met. 7, 3 causam meam defendere vel unico verbo saltem -are. 8, 41 obstinate -antem scrutinio detegere. HIL. c. Const. 16. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 27 *iudicem* excitat ... pertinacia -antium. b *cum obiecto: α aliquid: obiectum, crimen*: TAC. ann. 15, 57 obiecta. SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 3 patrocinium. TERT. adv. Hermog. 15 p. 142, 5 sequetur, ut ex conversione processerit materiae contra -atam (denegant iam *codd.*) aeterni conversionem. resurr. 52 p. 108, 15 ad -andam substantiae communionem. MAR. VICTORIN. defin. p. 47, 2. HIL. c. Aux. 11 si tibi non sunt, cur hoc non simpliciter -asti? in Matth. 33, 9 Christi gloria -atur. PRISCILL. tract. 1, 21 in se imaginem dei et similitudinem -antes. FILASTR. 69, 1 veram -ant hominis salubritatem. CYPR. GALL. deut. 223 pubes gestit ebria -are numen. COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412*) vel deposita -et (*sc. se accepisse*) vel accepta non prodat (*cf.* CYPR. epist. 52, 1. 2). PRAEDEST. 1, 7 p. 590A resurrectionem corporis. ACT. Archel. p. 99, 32 et animam et corpus incipiunt -are. *i. q. abnegare*: ITALA I Tim. 5, 8 (Cypr. testim. 3, 75 Aug. civ. 19, 14) si quis ... suorum ... non agit curam, fidem -at (*ἤρνηται*, VVLG. negavit. COD. Iust. 1, 1, 8, 22 [*a. 533*] rectam -are fidem). *cf.* apoc. 2, 13 (Primas.). 3, 8 (Primas.). HIL. c. Aux. 9. RVFIN. Adamant. 1, 8 Socratis nomen abnuo et -o. β *aliquem*: HIL. c. Aux. 2 Christus, dum praedicari creditur, -etur. FILASTR. 127, 7 patrem et filium -ando. ISID. orig. 7, 6, 43. *i. q. abnegare, dissimulare*: ITALA (Matth. 16, 24 [cod. e] si quis vult post me venire, -et· se sibi [*ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν*, VVLG. abneget semet ipsum. *cf.* VVLG. Marc. 8, 34 -et semet ipsum]). Luc. 12, 9 (Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 517, 16) qui negavit me coram hominibus, -bitur (*ἀπαρνηθήσεται*, VVLG. negabitur) coram deo. COMM. instr. 1, 24, 12 ut tibi misericors fiat quem (*sc. deum*) -as ultro? IVVENC. 4, 476 vox oblita suum ... -et ... magistrum (*Christum*). HIER. epist. 42, 1, 2 dominum. 42, 2, 2 filium hominis. PELAG. in Eph. 4 p. 833B nolo ... vos ... deum ore confitentes operibus -are (*cf.* ZACCH. 2, 6 quod labiis fateentur, corde simul et opere -rent). CASSIOD. in psalm. 118, 43 *Petrus* ter dominum -vit. *saepius apud* ECCL.

c *seq. accus. c. inf.*: PLAVT. Amph. 850 -at facta quae tu facta dicis (BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 104, 14 si id factum -etur). Men. 582 datum -ant quod datum est. PAPIN. dig. 39, 6, 42 pr. -ari non potest *donationem* mortis causa factam videri. MARCIAN. dig. 11, 7, 39 arculam ... licere transferre non est -andum. HIL. c. Const. 14 qui unam substantiam filii esse cum patre damnassent vel esse similis substantiae -assent. 15 FILASTR. 64, 1 HIER. epist. 27, 1, 2. 49, 19, 1. 143, 2 quidquid ... dixisse se -at. in Ier. 28, 15 p. 1040 RVFIN. hist. 5, 13, 6 MART. CAP. 3, 228. IVNIL. praef. divinae legis me studium habere non -o. *nota passive*: CAPITOL. Gord. 21, 5 quamquam Pompeius obesi corporis fuisse -etur.

2 *de voluntate, actione i. q.* **recusare**, *vetare, non admittere*: a *ponitur sine obiecto*: PLAVT. Curc. 350 vocat me ad cenam; religio fuit, -are nolui. Truc. 8 ad -andum ... celeri lingua utamini. TER. Andr. 158 vera obiurgandi causa sit, si -et. 630 in -ando ... pudor paulum adest. 633 res premit [eos] -are. CIC. Pis. 45 ut senatus ... huius unius litteris nuntiantibus non crederet, postulantibus -ret. Att. 1, 1, 1 *Aquilius* -vit et iuravit morbum. epist. 5, 12, 2 potest ... mihi -are occupatio tua. LABER. mim. 108. TAC. ann. 15, 62. FRONTO p. 199, 7 N. iis ... qui parum probe quid a me impetratum velint esse, -o.

b *cum obiecto*: *α aliquid*: CIC. Flacc. 102 quemquam ... non salutem, verum honorem ullum -urum (Phil. 11, 19 VAL. MAX. 7, 3 ext. 6 CVRT. 8, 12, 3 SVET. Nero 15 TERT. idol. 1). Flacc. 15 supplicatione -ata. CAES. Gall. 1, 32, 6 expetita colloquia et -ata. SALL. Catil. 54, 4 nihil -are, quod dono dignum esset. OV. met. 13, 186 -at hoc genitor. SEN. Oed. 49 -at fructum Ceres. SCRIB. LARG. praef. p. 2 usum. VAL. FL. 7, 318 artes. TAC. dial. 15 gloriam. GELL. 15, 20, 10 in ea re -anda perstiterunt. APVL. apol. 47 res est legibus -ata (legata *trad.*). met. 8, 2 -ati thalami. TERT. anim. 25 p. 341, 26 infans ... in exitu obliquatus -at partum. 53 p. 385, 26 vires equorum defatigatio -vit. idol. 1 debitum. pudic. 12 p. 242, 25 veniam (18 p. 258, 30 LACT. inst. 4, 18, 17). 19 p. 262, 11 nihil ... ab Iohanne concessum quod a Paulo sit -atum. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 73 *natura* non -at voluptatem. OPTAT. 4, 5 p. 108, 5 oscula. AMBR. obit. Valent. 52 templorum privilegia. VEG. mil. 2, 18 competentes non -entur expensae. 3, 3. PS. RVFIN. in Am. 8, 4 misericordiam. AVG. civ. 50, 27 beneficium. DAMIG. lapid. praef. desideranti tibi scribi ... -atum tibi non fuit. SORAN. p. 83, 12 si ... lapis in collo vesicae positus urinam -et. DRAC. laud. dei 8, 110 dat celeres pietas gressus, quos -at aetas. *accedit dativus*: PLAVT. Trin. 1171 si tibi -em quod me oras. CIC. Verr. 6, 35 omnia ... ipsi naturae ac necessitati -rem. leg. agr. 2, 21. Cael. 5 multis petentibus (epist. 13, 55, 1). 42 omnia voluptatibus. Flacc. 1. prov. 14 supplicationem Gabinio. de orat. 2, 126 ei nihil ... a natura -atum. Att. 6, 1, 6 praefecturam negotiatori. CASS. Cic. epist. 12, 12, 2 neque periculum neque laborem patriae. PVBLIL. V 24 virtuti amorem nemo honeste -at. CARM. epigr. 55, 8 hora ... fatalis mea ... -vit veitae spiritum. HIRT. Gall. 8, 45, 1 auxilia (*cf.* APVL. met. 7, 27 FIRM. err. 29, 3). OV. met. 4, 369 sperata gaudia nymphae. Ib. 107 terra tibi fruges, amnis tibi -et undas *eqs.* LIV. 44, 22, 13 operam (*cf.* TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 518, 28) rei publicae. VAL. MAX. 5, 4 ext. 6 quid sibi fortuna nascenti -asset. 9, 2 ext. 11. CVRT. 5, 5, 17 misericordiam ... alteri. COLVM. 1 praef. 15. 2, 1, 3 partus ... annis -atus. 3, 8, 1. TAC. dial. 10 quibus natura sua oratorium ingenium -vit. TRAIAN. Plin. epist. 10, 66, 2 SVET. Cal. 23. APVL. Socr. 2 p. 121 deorum genus, quod natura visibus nostris -vit. 5 p. 129 omnis sit illis ... communio -ata. met. 6, 19. 10, 4 pollicitationem sibi -atam. CARM. epigr. 856, 14 venereos coitus ... ne -ate puellis. MIN. FEL. 12, 6 coronas ... sepulcris. TERT. bapt. 2 -as deo proprietates suas (PRAEDEST. 1, 52 p. 606B). adv. Marc. 5, 10 p. 609, 1 operibus ... carnis, non substantiae carnis ... -atur dei regnum. SOL. 2, 48 lux ... receptui non -etur. 53, 18 colloquii potestas (OPTAT. 1, 4 p. 6, 11 colloquium. MART. CAP. 9, 896) punito -atur (*v. p. 525, 25.* LACT. inst. 2, 1, 9 alimenta frugibus longa siccitas -vit. 5, 11, 7 terram mortuis. mort. pers. 8, 6 libidini et cupiditati malae nihil. HYG. fab. 185 p. 117 leoni et leae ... dii concubitum Veneris -ant. OPTAT. 5, 3 p. 125, 15 facinori ... indulgentia -atur. AVELL. p. 24, 12 recognovit

ob hoc sibi linguam . . . -are, ut *eqs.* AMM. 24, 4, 10 accessus . . . adeundi copiam -bat. MART. CAP. 6, 607 astra . . . quae illorum obtutibus -entur. 8, 848. SEDVL. op. pasch. 1, 5 *Abraham* filio . . . vitam -at. SALV. eccl. 4, 39 cui fidem . . . -res. EVGRAPH. Ter. Hec. 181 suam praesentiam nurus socrui -bat. SERM. Caspari Anecd. p. 319, 5 tantum patris personae de plenitudine -bis. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: actionem (*Leist, PW. V 219*): GAIVS inst. 4, 112 VLP. dig. 50, 17, 102, 1. castigationem: VLP. dig. 2, 1, 12. cautum: VLP. dig. 46, 5, 1, 9. collationem: TRYPH. dig. 37, 4, 20, 1. compensationem: GAIVS dig. 16, 2, 8. convici vel impudici dictionem: VLP. dig. 47, 10, 11, 7. exactionem: HERMOG. dig. 38, 1, 48, 2. exceptionem: AFRIC. dig. 44, 1, 18. executionem debitae pecuniae: PAVL. dig. 45, 1, 132 pr. postulandi facultatem: VLP. dig. 3, 1, 7. iudicium: GAIVS inst. 4, 163. iurisdictionem: VLP. dig. 4, 6, 26, 6. ius distrahendi: VLP. dig. 30, 41, 7. libertatem: VLP. dig. 40, 12, 7, 1. persecutionem (fideicommissorum, usus fructus *sim.*): SCAEV. dig. 32, 41, 11 GAIVS dig. 9, 4, 27 pr. petitionem (fideicommissi *sim.*): PAPIN. dig. 36, 1, 57 (58), 3. possessionem: AFRIC. dig. 37, 1, 13. *β aliquem*: VAL. MAX. 5, 10, 2 Aemilius Paullus . . . duo *filios* . . . sibi ipse -vit (*sc. quia in adoptionem dederat.* TERT. adv. Val. 10 p. 188, 6 *Sophia* patrem non minus -atum dolebat quam amissum. PORPH. Hor. epod. 6, 13 filiam suam in matrimonium promissam mox -asset. OPTAT. 1, 17 p. 19, 7 quem cum postulatum Mensurius publice -ret (*i. non traderet*). AMBR. exc. Sat. 1, 74 nisi visiones animi repraesentarent quem species corporis -ret. *de facultate adeundi*: CYPR. epist. 59, 16 episcopus alicui -atur. *reflexive*: PVBLIL. E 12 patriae . . . se -at. PROP. 1, 6, 9 illa meam mihi iam se -at. *cf. p. 524, 8.* ENNOD. epist. 4, 1, 1 p. 97, 6 (*in imagine*) quibus se -ent etiam minus valida tironis membra conflictibus.

c *seq. enuntiatum: acc. c. inf.*: PLAVT. Stich. 558 ubi ille poscit, -vit dare se granum tritici. TER. Andr. 241 -arat se commissurum mihi gnatam. EPIT. Alex. 64 huic Alexander -vit contra voluntatem suam facturum (*sc. se*). *inf.*: TER. Haut. 487 dare -aris. HOR. carm. 3, 16 nec, si plura velim, tu dare -es. PROP. 2, 24, 28 numquam pro te -et esse miser. PLIN. epist. 3, 7, 14 nobis -atur diu vivere. MIN. FEL. 12, 7 -atum est disserere divina. VLP. dig. 26, 7, 1, 4 non -atur tutoribus debitores in iudicium vocare. PAVL. dig. 40, 13, 4 MART. CAP. 1, 35. 6, 605. CARM. epigr. 190, 7 nec quidquam -veris animo indulgere. ut: VARRO rust. 2, 10, 9 quibus mos eorum non -vit, ante nuptias ut succumberent quibus vellent. VLP. dig. 43, 13, 1, 9 qui -et (id egit *al.*), ut aliter aqua flueret, cum ius non haberet. quominus: CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1 nihil -atum est ei, quominus quam paratissimus esset.

syn.: negare (LABER. mim. 108 HIL. c. Const. 16). *oppos.*: *ad 1*: confiteri (HIER. epist. 143, 2 PELAG. in Eph. 4 p. 833[B]), praedicare (HIL. c. Aux. 2). *ad 2*: admittere (VLP. dig. 3, 3, 13), commodare (SALV. eccl. 4, 39), concedere (TERT. pudic. 19 p. 262, 11), dare, deferre (SEDVL. epist. praef. p. 3), exhibere (EVGIPP. Sev. 3, 2), iubere (VLP. dig. 46, 5, 1, 9), largiri (FIRM. math. 1, 8, 7), licet ([*opp.* -atur] OPTAT. 1, 5 p. 8, 11), offerre (TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 352, 17), permittere (MART. CAP. 6, 605), reddere (LACT. opit. 2, 6), tribuere (HIL. c. Aux. 6).

deriv.: denegatio, denegativus, denegator. *Jachmann.*

ⁿdēnī, -ae, -a [*a* decem. *Th.*]. *gen.* -orum: BELL. Alex. 2, 4 LIV. 43, 5, 9 SPART. Pesc. 10, 6. -um: HIRT. Gall. 8, 9, 3 LIV. 38, 38, 15 VITR. 5, 11, 3. 6, 6, 2. 3 COLVM. 1, 9, 7. 2, 10, 26. 11, 2, 75 PLIN. nat. 7, 164. 17, 169 VOPISC. quatt. tyr. 3, 4 CHAR. gramm. I 288, 2 PRISC. gramm. II 306, 22. *nota*: CORP. XIII 1483 ter -us (*pro* -os) . . . gesserat annus (*pro* -os). *singularis*: DIOM. gramm. I 498, 24 AMBR. hymn. 67, 3 ANTH. 680[a], 15. 798, 5 VEG. mil. 3, 15 CYPR. GALL. Ios. 438 GLOSS. (*ter*). *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant prae aliis* LIV. (*25ies*) PLIN. nat. (*32ies*). GLOSS. -us nomen pecuniae, unde nummus denarius dicitur. nomen est pecuniae collectae ex assibus decem, unde nummus dicitur quasi ex assibus constans. -a δέκα. -um δέκα. DIDYM. *v. p. 521, 48.*

numerus distributivus praeter: CORP. XI †2538 (*Clusii*) vixit . . . an⟨nis⟩ LXXII mens. VIII ⟨diebus⟩ numero deni⟨s⟩ *i. decem.*

1 ***simplex***: a *coniungitur cum rebus*: *α varia*: PLAVT. Aul. frg. 3 in die -os scrobes. Most. 358 CATO orig. 43 in singula iugera -a cullea (*sic oppositum*: VARRO rust. 2, 3, 10. 2, 7, 1. CIC. epist. 9, 15, 5 [*v. p. 526, 6*]. LIV. 42, 4, 4 PAVL. FEST. p. 55 VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 COLVM. 3, 9, 2 PLIN. nat. 17, 201 Ps. APVL. herm. p. 280. 281). VARRO ling. 10, 5 CIC. leg. agr. 2, 78. 79 Att. 2, 16, 1 BELL. Alex. 2, 4 OV. fast. 3, 127 LIV. 37, 28, 8 (40, 18, 8) LAEV. carm. frg. 31 MANIL. 4, 301. 372. 410 SEN. dial. 10, 1, 2 CVRT. 5, 5, 24 ASCON. Scaur. p. 29 PLIN. nat. 13, 78. 133. 27, 76 *saepe.* *nota*: DIOM. gramm. I 498, 24 optimus versus -a proprietate spectatur *seqq. decem genera.* *β nummi*: VARRO ling. 5, 173 denarii quod -os aeris valebant. CIC. Verr. 4, 119. 173. 220 LIV. 22, 54, 2. 27, 11, 14 -a stipendia. 44, 26, 4 VITR. 3, 1, 8 PAVL. FEST. p. 98. 202. PLIN. nat. 18, 39 -as argenti libras (19, 18. 33, 77. 34, 95). 35, 99. MART. 9, 4, 3 aureolos . . . -os. TAC. ann. 11, 7 SVET. Otho 5. GAIVS dig. 29, 5, 25, 2 -i aurei (SCAEV. dig. 19, 2, 61. 33, 1, 21, 2 PAPIN. dig. 34, 1, 9 VLP. dig. 40, 7, 13). SCAEV. dig. 10, 2, 39, 2 denarii -i (36, 27, 1). VVLG. num. 7, 86 -os siclos. *γ notiones mensurae, plerumque* pedes: VARRO rust. 3, 5, 10 ambulatio . . . pedes lata -os (VITR. 5, 11, 3. 6, 6, 2 *al.* CVRT. 5, 1, 26 COLVM. 2, 10, 26. 5, 13, 4 *al.* PLIN. nat. 16, 34. 17, 169. 258 *al.* SOL. 1, 88 VOPISC. quatt. tyr. 3, 4. CORP. VI 34780 p(edes) -i). SVET. Iul. 38 praeter frumenti -os modios (AMM. 28, 1, 18 -is modiis singulis solidis venumdatis). VVLG. exod. 26, 16 quae singulae -os cubitos in longitudine habent.

δ voces temporales: CIC. epist. 9, 15, 5 in -os dies singulos . . . dies conferam (LIV. 9, 18, 13 CELS. 3, 22 SCRIB. LARG. 159 PLIN. nat. 2, 78. 10, 178. 13, 106. 17, 63 VLP. dig. 19, 5, 17, 3). MANIL. 3, 614 -a remittit annorum spatia (SEN. contr. 2, 3, 6 VELL. 1, 8, 3 *bis*).

b *de animantibus*: CATO agr. 150, 2 porcos serarios in oves -as singulos pascat. CIC. leg. 3, 24 cum -i creentur. CAES. Gall. 1, 43, 3 praeter se -os ut ad colloquium adducerent. 5, 14, 4 uxores habent -i duodenique inter se communes (SALL. Iug. 80, 6). LIV. 29, 15, 5 -osque principes (45, 29, 1. 45, 34, 2). 34, 19, 8. 43, 5, 9 -orum equorum. PAVL. FEST. p. 71 CVRT. 6, 8, 19 COLVM. 1, 9, 7. PLIN. nat. 8, 176 implent singuli -as *vaccas* eodem anno. 17, 215. 18, 194 in singulas pecudes minores, in maiores -as. STAT. Theb. 10, 251. SPART. Pesc. 10, 6 -orum gallinaceorum. GALLICAN. Avid. 4, 4. IVST. 11, 13, 7 vix -is Armeniis singulos hostes. AMM. 26, 10, 13 VEG. mil. 2, 8. 3, 15 in -o vel amplius acies ordinari. 4, 32.

2 ***compositus***: a *additur* milia: VARRO rust. 3, 16, 11 -a milia sestertia (LIV. 1, 43, 9 -a milia aeris [4, 45, 2. 5, 12, 1. 5, 29, 7. 27, 3, 5 aeris -a milia. 28, 39, 20]. 38, 35, 9 quina -a milia peditum [41, 14, 10. 42, 1, 2]. MELA 1, 60 -a armatorum milia. FRONTIN. aq. 127 ~~HS~~ -a milia. ITALA deut. 32, 30 [Lugd.] -a milia [μυριάδας, VVLG. decem milia]. Hebr. 12, 22 [Theod. Mops. ad Coloss. 1, 15 p. 265] -is millibus [μυριάσιν, VVLG. multorum millium]. SPART. Sept. Sev. 7, 6 AVG. civ. 10, 5. *adde* -a *i. q.* -a milia: TAC. ann. 11, 7 -a sestertia *et praecipue apud* ICTOS, *ex. gr.*: IVLIAN. dig. 14, 4, 12 cum sola decem deducere, extraneis -a tribuere. 18, 2, 17. 30, 79 ut -a dixisse videatur qui decem dixit. VAL. dig. 23, 1, 25 in annos singulos -a dare [AFRIC. dig. 45, 1, 64]. SCAEV. dig. 33, 1, 21 annua -a. *al.* VLP. dig. 33, 1, 3 MARCELL. dig. 35, 2, 55 PAVL. dig. 40, 7, 18). b *adduntur alii distributivi* (*si minores ἀσυνδέτως coniunguntur, praecedunt*): VARRO rust. 1, 2, 7 -os et quinos -os culleos (CIC. Att. 10, 13, 1 -os et IIIIviros. SEN. dial. 6, 21, 3 centenos -osque . . . annos. AVG. civ. 22, 30 quae singulae -is et quaternis generationibus explicantur). CIC. Verr. 3, 22 pueri annorum senum septenumque -um. HIRT. Gall. 8, 9, 3 pedum quinum -um (LIV. 35, 40, 6. 41, 13, 7 quini -i denarii. ASCON. Corn. p. 79. CVRT. 8, 1, 35 in quinos -os dies. PLIN. nat. 23, 158 QVINT. inst. 1, 10, 43 FRONTIN. aq. 127 CHAR. gramm. I 288, 2 AFRIC. dig. 35, 2, 88, 3). LIV. 9, 30, 3 tribuni militum seni -i (VITR. 6, 6, 3 pedum senum -um. TAC. ann. 1, 36 sena -a *stipendia* (CELS. dig. 8, 6, 1 seni -i dies). LIV. 38, 38, 15 octonum -um annorum. PLIN. nat. 7, 164 centenum -ûm *annorum* homines *eqs.* 18, 231 terna -a. VIR. ill. 33, 5 quaterna -a . . . iugera.

c *multiplicative, plerumque cum* bis, ter, quater. *et fere ubique sensu cardinalis numeri*: bis: VARRO rust. 3, 9, 10 bis -i dies. VERG. Aen. 1, 381 bis -is . . . navibus (11, 326 SPART. Pesc. 8, 6). HOR. epist. 2, 2, 33 bis -a super sestertia nummum. PROP. 2, 9, 3 bis -os . . . per annos (MART. 7, 14, 9. 9, 76, 3 CARM. epigr. 1350, 7 [*a. 423*] CORP. VI 33395). OV. fast. 4, 384 viros. MANIL. 4, 456. 475. 483 bis sexque peractis, octo bis aut -is. 5, 118. 504. PLIN. nat. 2, 27 ut bis -a viginti non sint. NEMES. ecl. 4, 36 cyn. 179 MART. epigr. 27, 12 AVSON. 392, 9. 396, 15. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 21 (*Romae*) bis -os iuvenis. ter: VERG. Aen. 8, 47 ter -is . . . annis (SIL. 3, 398 ter -os decies emensus . . . annos. MART. 12, 18, 16 CLAVD. 26, 634 CORP. XIII 1483). 10, 213 ter -is navibus (HOMER. 188. 194. 219). OV. fast. 4, 635 vaccas. MANIL. 4, 314. 485 SIL. 15, 259 STAT. silv. 5, 5, 24 Theb. 10, 222 MART. 4, 40, 5. 8, 78, 13 ter -aque praemia palmae. ANTH. 798, 5 ter -oque . . . tempore. AVSON. 378, 3 SIDON. carm. 15, 66 CARM. epigr. 1388, 13. quater: OV. met. 7, 293 ante quater -os . . . annos (CYPR. GALL. Ios. 438 quater -us bis iam mihi volvitur annus). fast. 6, 257 -a quater . . . Parilia. Pont. 3, 50 MANIL. 3, 279. 609. AMBR. hymn. 67, 3 -o dierum circulo ducto quater. *nota*: AVSON. 163, 23 novies -os . . . annos. 394, 7 novies -os dicam. VVLG. apoc. 9, 16 numerus equestris exercitus vicies milies -a milia (δισμυριάδες μυριάδων).

deriv.: denarius. *Gudeman.*

dēnicālis, -e [*antiqui a* de *et* nex *ductum esse censebant, recte, ut videtur. Th.*]. denec- *traditur* FEST. p. 242. CIC. leg. 2, 55 nec vero -es, quae a nece appellatae sunt, quia residentur mortuis, quam ceterorum caelestium quieti dies feriae nominarentur *eqs.* PAVL. FEST. p. 70 -es feriae colebantur, cum hominis mortui causa familia purgabatur; Graeci enim νέκυν mortuum dicunt. LEX VRSON. (CORP. II 5439) 95, 23 si IIvir . . . non aderit ob eam rem, quot ei morbus sonticus . . . funus familiare feriaevae -es erunt (95, 34 [dedicales *utroque loco aes*]. *cf.* CINC. Gell. 16, 4, 4). FEST. p. 242 privatae feriae . . . velut dies natales, operationes, -es. COLVM. 2, 21, 5 feriis tantum -bus mulos iungere non licere. SERV. auct. georg. 1, 270 cautum in libris sacris est: feriis -bus aquam in pratum ducere nisi legitimam non licet. *cf.* GLOSS. V 189, 5 -bus feriis apud paganos erant eae feriae, quando aquam non licebat inducere agris paratis (*leg.* pratis) ob honorem nympharum. *n. plur.* dēnicālia: DON.

Ter. Phorm. 40 in funere nonus dies *instaurationem voti habet*, quo -a concluduntur.

?**dēnīdor** malus odor GLOSS. (*v. l.* dinidor). *cf. c.* nidor.

dēnigrātio, -ōnis *f. a* denigrare. THEOD. PRISC. eup. faen. 5 ad -em capillorum.

dēnigrēsco, -ere *cf. c.* nigrescere *et c.* denigrare. *i. q. nigrum fieri*: PLIN. med. 1, 5 ne ei dentes -ant.

dēnigro, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* niger. *Th.*]. *i. q. nigrum reddere, tinguere*: VARRO rust. 1, 55, 7 *amurcam* -are terram. VITR. 7, 9, 2 *per radios solis et lunae* vitiatur *minium* et amissa virtute coloris -atur (*cf.* PS. AVG. serm. 264, 4 sol per splendorem . . . -at). SCRIB. LARG. 208 creta sutoria . . . ligulae calceolorum -antur. PLIN. nat. 23, 99 capillum (23, 160. 24, 10. 15. 79. 26, 164. 27, 52. 32, 68 PLIN. med. 1, 5 PLAC. med. 28, 1). 30, 134 supercilia -ari muscis tritis. 32, 68 dentes. 33, 109 in lana candida cum faba *coquunt spumam argenti*, donec lanam non -et. 35, 188 nulli *alumini* vis maior neque astringendi neque -andi *quam Melino*. TERT. resurr. 12 p. 40, 25 *nocte* omnis substantia -atur. CHIRON 788 pilos. VVLG. Iob 30, 30 cutis mea -ata est super me. thren. 4, 8. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 110[C] 'infuscata' (*ad* ITALA cant. 1, 5; μεμελανωμένη, VVLG. fusca) sive -ata. p. 112[B]. THEOD. PRISC. eup. faen. 40 glaucos oculos. PS. FVLG. RVSP. serm. 67 -ato colore. *translate*: APON. 1 p. 20 ecclesia ... flagris verberibusque -ata est.

deriv.: denigratio. *L.*

1. dēnique *v.* doneque.

2. dēnique *adv.* [*praeter* de *praep. et* que *coniunctionem eandem particulam continere videtur quae est in* superne. *Th.*]. GLOSS. V 551, 29 -e ex de et que interposita ni. donique *traditur*: LVCR. 5, 708. 723. *apud dactylicos poetas vox longe saepissime primam vel quintam versus occupat sedem, semel secundam* (LVCR. 6, 1272), *hic illic quartam* (LVCR. 1, 278. 5, 434. 858. 1059 OV. epist. 12, 105 met. 4, 599. 5, 210. 7, 857. 10, 387. 664 AVIEN. Arat. 1764), *apud* PLAVT. *et* TER. *plerumque in fine versus ponitur* (PLAVT. Asin. 322 Mil. 1030 Persa 452 Trin. 810. 938 TER. Ad. 93. 414. 497 Andr. 147 Eun. 40. 58. 432. 444 Haut. 69 Hec. 156. 717 Phorm. 121. 325. *adde*: SVLP. APOLL. Ter. Ad. prol. 6), *in secunda sede* PLAVT. Amph. 474, *in tertia* TER. Andr. 567 Hec. 123. 183. 424, *in quarta nonnisi* AVIEN. ora 552. *apud scriptores* -e, *si novissimam sententiam inducit, paucis prae copia exemplorum exceptis primum obtinet locum, si ad singula vocabula pertinet quasi ἐγκλιτικῶς postponi solet* (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 203, 1 quae subiunguntur? enim, autem, -e). *inde ab* ENN. *et* PLAVTO *per totam latinitatem viguit, deest omnino* BELLO Hisp. SCRIB. LARGO VITR. MELAE CALP. IVV., *singulis habent loeis*: TIB. GERM. PERS. FRONTIN., *binis*: CATO PHAEDR. ASCON. LVCAN. PETRON. STAT. PANEG., *ternis*: PROP. VAL. FL., *quaternis*: NEP. CVRT. SIL., *frequentant*: CIC (*573*[ies]) LVCR. (*97*[ies]) OV. (*69*[ies]) SEN. phil. (*69*[ies]) QVINT. (*96*[ies], *deest* PS. QVINT. decl.) PLIN. epist. (*57*[ies]) TAC. (*34*[ies]) APVL. (*138*[ies]) TERT. (*282*[ies]) SCRIPT. hist. Aug. (*197*[ies]) AMM. (*57*[ies]), *opinione rarius*: LIV. (*28*[ies]) MANIL. (*6*[ies]) PLIN. nat. (*12*[ies]) VVLG. (*8*[ies] *in vet. test.*), *fere devitant* ICTI, *praeter* GAIVM (*ca. 40*[ies]) *et* VLP. (*151*[ies]). et (ac) -e, *vi copulativa quae est in* que *prorsus neglecta, apud* CARM. epigr. 484, 4 (*sacc. II—III*), GAIVM (*saepe*), VLP. reg. 1, 24 APVL. apol. 1. 22. 28 met. 1, 26. 3, 12 PORPH. (*7*[ies]) *et inde ab* HIER. *passim* (*cf.* PRISC. gramm. II 183, 1 'que' si coniunctionem accipiamus composita sunt, sin syllabam derivativa. similiter undique, -e, itaque), -e et *fere ubique pro* -e etiam *accipi potest*. GLOSS. τοιγαροῦν. ἄλλο τι. πέρας. γοῦν [ἀπέλπιξε]. ἀμέλει. γάρ. ἔπειτα. τὸ τελευταῖον. novissime. postremum. ad postremum. postremo. post modum. deinde. utique. DON. Ter. Hec. 156 -e moram significat et postremam tarditatem. SERV. Aen. 2, 70 -e aut vacat ... aut novissime significat. SCHOL. Ter. p. 71, 11 -e adverbium ordinis, id est deinde vel ad postremum. SCHOL. Hor. Vind. ars 3, 25 id est demum tibi dicam. *saepe in libris permutantur* -e *et* deinde. [*dubia ex. gr.*: CIC. inv. 2, 41 LIV. 1, 59, 1. 36, 41, 3. 45, 25, 12 SEN. contr. 1, 7, 14 SEN. dial. 12, 15, 1 nat. 2, 1, 2. 6, 8, 4 COLVM. 2, 9, 15 ASCON. Pis. p. 4 PETRON. 29 TERT. scorp. 5.]

I ***indicat finem cogitationis,*** *i. q.* ***postremo,*** *ad extremum, novissime. apud posteriores inde ab* ICTIS TERT. *saepissime continuationi orationis inservit, fere i. q. praeterea, deinde, item (cf. etiam p. 532, 35). hic illic etiam vi quadam augendi fere i. q. 'adeo' significat (v. etiam p. 530, 68), nonnulla quae quis huc referat, ad III trahere malui. ceterum perpauca perscripsi*: A ***ultimam sententiam*** *in argumentando vel etiam in narrando* ***inducit***: ENN. ann. 344 expectans si mussaret, quae -e pausa pugnandi fieret. PLAVT. Amph. 474 Merc. 242. Persa 452 atque edepol ferme ut quisque rem accurat suam, sic ei procedit postprincipio, -e si malus ... male res vortunt ... sin autem frugist, eveniunt frugaliter. Trin. 810 -e diei tempus non vides? 938 nisi quia lubet experiri quo evasurust -e? TER. Ad. 93 fores effregit ... ipsum dominum ... mulcavit usque ad mortem, eripuit mulierem ... -e si conferendum exemplumst *eqs.* (*potest ad I B 1 referri*). Andr. 567 nempe incommoditas -e huc omnis redit, si eveniat ... discessio (*antecedentes rationes quasi mente sunt supplendae*). Eun. 444 Haut. 69 Hec. 123. 183. 424. Phorm. 325 vereor, ne istaec fortitudo in nervum erumpat -e. 649. 881 LVCIL. 558. 667 VAL. ANT. hist. 60 SISENNA hist. 66. 78 VARRO Men. 80. 126 ling. 10, 68 rust. 2, 1, 9. 2, 5, 5. 3, 2, 6 *al.* RHET. Her. 2, 3, 5 CIC. inv. 1, 19. de orat. 2, 148 ut eius *adversarii* non solum sententias, sed etiam verba excipiamus, voltus -e perspiciamus omnes. 2, 293 summa -e huius generis haec est. 2, 317. 346 Brut. 188 *al.* Quinct. 30. 38. 90. 97 S. Rosc. 71. 81. 127 div. in Caec. 127 Verr. 1, 24. 45. 2, 67. 3, 4 *persaepe* Font. 46 Caecin. 52. 71. 72 Manil. 28 Cluent. 5 *saepe* leg. agr. 1, 21 *al.* Rab. Post. 16. 22 Catil. 1, 11 *al.* Mur. 27 *al.* Flacc. 33 *al.* Sull. 3 *al.* Arch. 22 p. red. ad Quir. 5. 16 *saepe* har. resp. 28. 39. 59 Sest. 22 *saepe* Vatin. 34 Cael. 15 *saepe* Balb. 7 *al.* Pis. 25 *saepe* Planc. 9. 50 Scaur. 4 Mil. 39. 100 Phil. 1, 2 *saepe* ac. 2, 87. 124. 136 fin. 1, 63. 4, 20. 5, 29. 54 Tusc. 4, 43. 44. 71 rep. 1, 67. 2, 6 off. 2, 2. 14 Cato 33 Lael. 22 Tim. 1 *al.* Att. 1, 19, 8. 2, 7, 1. 2, 15, 3. 5, 15, 1. 5, 21, 11. 7, 11, 4. 7, 12, 4 *al.* epist. 1, 9, 19. 4, 9, 4. 5, 18, 1. 7, 1, 4. 7, 5, 3. 7, 11, 2. 9, 2, 3. 9, 24, 4. 10, 10, 1. 15, 4, 11 *al.* ad Q. fr. 1, 1, 13. 43. 3, 5 (6), 1 *al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 5. 6 CAEL. Cic. epist. 8, 11, 4. 8, 16, 2 BRVT. Cic. epist. 1, 17 (9, 25), 6 Q. CIC. pet. 8. 18. 22 CATVLL. 64, 362 LVCR. 1, 17. 199. 238. 305. 358. 471. 584. 628. 763. 915. 981. 2, 251. 431. 3, 59. 526. 931. 4, 222. 5, 26. 559. 948. 1073. 1236. 6, 156. 733. 808. 1034 *saepe* CAES. civ. 1, 85, 2. 3, 73, 3 BELL. Alex. 35, 1 SALL. Iug. 38, 1. 43, 3. 73, 6. 92, 4. 97, 5. 99, 3. 110, 5. 111, 1. 3 *al.* or. Phil. 1 PS. SALL. in Tull. 3 NEP. Eum. 12, 2 Pel. 4, 3. VERG. ecl. 2, 7 mori me -e coges. georg. 1, 461. 4, 450 HOR. sat. 1, 3, 34. 76. 1, 4, 80. 1, 5, 68 epist. 2, 2, 58 PROP. 4, 5, 33. 4, 7, 27 OV. am. 1, 7, 43. 2, 4, 47 epist. 2, 21. 5, 89 *al.* fast. 3, 149 Ib. 637 met. 2, 95. 9, 626. 13, 238 Pont. 1, 1, 27. 1, 2, 109. 2, 1, 11. 2, 8, 63. 3, 4, 77. 3, 9, 47 trist. 1, 1, 49. 1, 3, 61. 1, 5, 81. 1, 8, 23. 2, 231. 323. 361. 457. 495. 3, 5, 43. 4, 3, 47 *al.* EPICED. Drusi 465 LIV. 4, 5, 1. 4, 35, 9. 4, 40, 9. 28, 27, 13. 42, 26, 5 MANIL. 2, 99. 4, 106. 215. 5, 627 PAVL. FEST. p. 220 SEN. contr. 1, 2, 14. 7, 6 (24), 13. 9, 6 (29), 6. 10, 3, 5 hoc obsequio consequatur -e. *al.* VELL. 2, 13, 3. 84, 2. 106, 2 CELS. 1, 3. 2, 1. 7. 8. 14. 5, 28, 12 SEN. Ag. 491 Tro. 964 benef. 3, 2, 2. 3, 17, 3 *al.* dial. 2, 7, 2. 5, 2, 2. 6, 3, 2. 10, 11, 1. 11, 7, 10 *al.* nat. 1 praef. 2. 1, 6, 3. 3, 11, 6 *al.* epist. 14, 16. 27, 2. 36, 5. 91, 1. 92, 3. 98, 8. 100, 11. 104, 26. 115, 11 *saepe* CVRT. 3, 8, 6. 6, 10, 21. 7, 8, 26 COLVM. 1 praef. 4. 5, 3, 5. 12, 3, 8 PLIN. nat. 2, 164. 11, 8. 12, 4. 18, 14. 19, 5 *al.* VAL. FL. 8, 451. STAT. Theb. 9, 59 quid iam dabitis mihi -e maius? MART. 1, 92, 14. 1, 109, 21. 2 praef. 9. 7, 51, 9. 8, 33, 26. 12, 39, 3 epigr. 7, 7 QVINT. inst. 1, 3, 15. 1, 10, 21. 2, 5, 8. 3, 8, 23. 4, 2, 80. 5 pr. 5. 6, 2, 9. 6, 4, 5 nusquam est -e qui cognoscit intentior. 7, 1, 3. 9, 4, 14. 11, 1, 41. 12, 7, 12 *persaepe*. decl. 252 p. 35, 6 ex eventu -e quis impulerit ... ostendam. 266 p. 86, 12 insequetur -e illud, ut dicamus. 363 p. 395, 19 *al.* TAC. hist. 4, 81 ann. 14, 58. 61. 16, 22 PLIN. epist. 6, 17, 4. 7, 5, 1. 8, 13, 2. 8, 18, 7 paneg. 24. 63. 72 SVET. Iul. 49. 52. 68. 75 Aug. 21 Tib. 42 Claud. 42 Nero 35. 40 Otho 12 Dom. 15 *saepe* FLOR. epit. 1, 2, 4. 1, 11, 4. 1, 12, 9. 2, 2, 37. 2, 6, 6. 25. 3, 12, 13. 4, 8, 2 *persaepe* FRONTO p. 54, 10 N. 73, 7 GAIVS inst. 1, 34. 3, 100 TRYPH. dig. 26, 7, 55, 1 VLP. dig. 2, 14, 10, 2 reg. 1, 24 *persaepe* PAVL. dig. 10, 4, 12, 2. 41, 1, 48 APVL. apol. 53. 60 *al.* flor. 13 p. 46. 16 p. 68. 21 p. 101 met. 1, 4. 18. 2, 8. 3, 1. 13 cunctanter ac timide -e sermone prolato ... inquit. 3, 20 omnibus abiectis amiculis hac tenus -e intecti. 4, 9. 20. 5, 8. 7, 3. 23. 8, 3. 18 unus illinc -e. 9, 1. 36. 10, 15. 11, 18 *persaepe* mund. 17 Plat. 1, 16. *huc quoque pertinere videtur* met. 9, 24 cumque furtivos amplexus obiret, ipso illo -e momento . . . miscebatur in Venerem. PS. APVL. Ascl. 21 MIN. FEL. 20, 6. 21, 10. 23 (22), 1. 25, 11. 31, 5 *al.* TERT. anim. 6. 18 *saepe* bapt. 10 adv. Hermog. 4 p. 130 *al.* idol. 11. 16. 18 ieiun. 3. 5. 6. 13. 16 adv. Marc. 1, 10 p. 303. 1, 27 p. 328. 2, 25 p. 370. 3, 19 p. 409. 4, 2 p. 426. 4, 20 p. 486. 4, 36 p. 544. 5, 1 p. 568. 5, 2 p. 572. 5, 17 p. 633 quomodo ergo contraria recenseantur in eum a quo -e destruuntur? *saepissime*. nat. 1, 1. 2, 1 *al.* orat. 22 patient. 6. 13 carnis patientia in persecutionibus -e proeliatur. praescr. 2 febrem -e miramur (*i. adeo.* 32. 39 adv. Marc. 4, 5). adv. Prax. 1. 12. 21 *saepe* pudic. 1. 7. 13. 20 *saepe* resurr. 3. 5 quod malum -e appellare non audent. 30 *saepissime* scorp. 1. 3. 8 a suo auspicata insectata est -e *al.* spect. 2. 10. 25 test. anim. 2. 3 adv. Val. 3. 6. 7. 33. 36 (*fere ubique primo vel secundo loco ponitur*). COMM. apol. 7. 905 SPART. Hadr. 8, 10. 27, 3 Sept. Sev. 20, 5 Pesc. 8, 1. 11, 5 Carac. 1, 5 Geta 6, 2 CAPITOL. Aur. 18, 6. 26, 13 Ver. 9, 4 Pert. 9, 5 Alb. 8, 3 Opil. 3, 3. 7, 7 Maximin. 6, 6. 7, 2. 10, 6. 12, 4 *saepe* Gord. 31, 7 Max. Balb. 12, 9 GALLICAN. Avid. 6 LAMPR. Diad. 4, 4 Heliog. 5, 3. 8, 5. 15, 5 *al.* Alex. 3, 5. 21, 7 *al.* TREB. Valer. 5, 2 Gall. 6, 9. 19, 4 trig. tyr. 10, 1. 16, 2. 21, 2 *al.* Claud. 6, 4. 11, 7 VOPISC. Tac. 12, 2. 14, 2 quatt. tyr. 8, 8. 12, 2 Car. 13, 5. 15, 2. 3. 17, 1. 6. 20, 2 *al.* LACT. inst. 2, 4, 29. 2, 9, 4 IVST. 3, 7, 13. 12, 16, 12 victus -e ad postremum est non virtute hostili (37, 1, 9 -e ad postremum non vi hostili victus). 13, 2, 10. 23, 4, 12. 44, 4, 8 CHALC. comm. 124 ITIN. [Silv.] 20, 10 EVTR. 6, 24 PRISCILL. tract. 1, 14. 2, 42 *al.* AVIEN. Arat. 46. 841. 1335. 1541. 1834 *al.* orb. terr. 60. 136. 464. 910. 1391 *saepe* ora 226. 552 (*sed identidem apud eundem vox sine certa notione versus supplendi causa addi videtur, ex. gr.*: Arat. 461. 816. 1006. 1524. 1653. 1857 orb. terr. 852. 1380). AVSON. 135, 13. 400, 4. 458, 4 AMM. 14, 1, 9. 14, 7, 2. 16, 5, 15. 16, 12, 70. 18, 2, 18. 18, 8, 5. 20, 8, 10. 24, 3, 3 *al.* SERV. Aen. 1, 737 SCHOL. Stat. Theb. 2, 191. 490. 7, 123. SCHOL. Cic. Bob. p 61, 8 post -e. p. 61, 26. 110, 2 *al.* VEG. mil. 2, 2. 3, 1. 11 *al.* CHIRON 192 AMBR. hex. 5, 19, 62. 5, 21, 69 *al.* HIER. epist. 18[A], 15, 7. 20, 5, 4. 21, 40, 6. 22, 8, 5 *al.* 23, 1, 2. 34, 4, 3. 36, 3, 2. 49, 2, 2. 53, 1, 3 *persaepe* VVLG. deut. 2, 11 iud.

20, 5 II par. 26, 6 Tob. 1, 5. 21 Iudith 5, 20. 11, 11 Esth. 9, 25 EDICT. imp. Diocl. 2, 2 CLAVD. 5, 518. 8, 368. 503. 21, 170. 22, 119. 298 carm. min. 30, 111 AVG. civ. 3, 19. 6, 6. 9, 5. 10, 9. 11, 7. 12, 13. 13, 23. 14, 24. 16, 12. 17, 4. 18, 2. 19, 12. 20, 3. 21, 24. 22, 11 *persaepe* catech. 10 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 13, 8. 2, 50, 6 dial. 2, 14, 3 CHROMAT. beat. 8 p. 327[A] *al.* MART. CAP. 2, 161. 3, 227. 4, 328 (*i. q. deinde et sic persaepe apud eundem*). PETR. CHRYS. serm. 26 p. 275[A]. ARNOB. in psalm. 37 p. 377[B] -e sequitur. 40 (p. 382[C] ideo -e et sequitur). SIDON. epist. 2, 12, 2 carm. 2, 280 *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 74. 152. 275. 286 GREG. TVR. Franc. 2, 39. 6, 3 glor. mart. 2, 16 VEN. FORT. carm. 1, 21, 5. 2, 3, 13. 9, 2, 99 *al.* SERM. de conf. diab. 111[v] PASS. Mar. Iac. 4. 12 CARM. epigr. 702, 6. 712, 23.

B *concludit* ***enumerationem*** *commatum sive singularum vocum quae plerumque ἀσυνδέτως vel per* ***anaphoram*** *frequentissime pronom. praepos. coniunct. formatam coniunguntur. multo rarius polysyndeta praecedunt*: **1** ***simpliciter*** *seriem excipit*: ENN. ann. 232 -e ... eques atque elephanti proiciunt sese (*enumerationem conclusisse videtur*). PLAVT. Amph. 235 ferro ferit, tela frangunt, boat caelum ... cadunt ... viri, -e ... nostra superat manus. TER. Ad. 414 nihil praetermitto, consuefacio, -e. Hec. 717 oremus, accusemus, gravius -e minitemur. LVCIL. 974 uti ... ut -e (VARRO Men. 326 ut ... ut ... -e etiam ... lanea tracta ministrasset. *sic saepe particula anaphorica cum* -e *non repetitur*: CIC. de orat. 1, 44. 2, 301 S. Rosc. 28. 53 Verr. 3, 6. 4, 14 Cael. 64 Tusc. 5, 19 LENT. Cic. epist. 12, 15, 3 CATVLL. 64, 118 PROP. 2, 30, 30 QVINT. decl. 347 p. 368, 5 FLOR. epit. 4, 2, 52). VARRO ling. 9, 47 quis facit mappas ... quis ... quis -e cetera? (*admodum frequenter, ex. gr.*: RHET. Her. 2, 7, 10. 4, 39, 51 CIC. de orat. 1, 130. 173. 2, 46 Quinct. 94 Q. Rosc. 29 Verr. 6, 126 [*27ies in oratt.*]. rep. 2, 48 parad. 12. 39. 46 Att. 12, 21, 1 epist. 3, 10, 10 ad Q. fr. 1, 2, 6 LVCR. 1, 278. 5, 26 quid ... -e quid ... quidve ... -e quid [5, 34. *cf. p. 530, 45*]. BELL. Alex. 68, 1 VERG. Aen. 2, 70. 12, 793 LIV. 23, 13, 1. 25, 6, 18 VAL. MAX. 9, 13 ext. 2 COLVM. 7, 12, 1 QVINT. inst. 11, 3, 59. 12, 2, 7. 12, 10, 23 decl. 368 p. 405, 3 *al.* PLIN. epist. 4, 11, 16 *saepe* GAIVS inst. 4, 46 APVL. apol. 81. 95 Socr. 5, 130 TERT. adv. Marc. 5, 4. 17 resurr. 35 spect. 12 HIER. epist. 38, 3, 2 AVG. civ. 2, 22 MART. CAP. 2, 113). RHET. Her. 2, 2, 3 nihil ... nihil ... nihil -e (CIC. Verr. 1, 43 nulla ... nulla ... nulla -e. 4, 131. 5, 2 nihil ... nihil ... nihil ... nihil ... -e nihil. Cluent. 124. 126 Catil. 3, 26 Cael. 47 Flacc. 36 Sull. 21 *al.* ac. 1, 5 parad. 34 fin. 2, 76 Att. 8, 3, 4 epist. 13, 4, 4 PLIN. nat. 7, 5 QVINT. decl. 254 p. 39, 5. 42, 9 PLIN. epist. 3, 8, 8. paneg. 66 nihil ... nihilque ... -e nihil. FLOR. Verg. p. 184 APVL. met. 10, 15 TERT. adv. Marc. 5, 14). RHET. Her. 2, 5, 8 num ... num ... aut -e num (CIC. Rab. Post. 10 Phil. 5, 13 PLIN. epist. 8, 14, 18). RHET. Her. 4, 5, 8 neque ... neque ... aut -e (CIC. dom. 80 har. resp. 19 rep. 1, 64 LVCR. 2, 738. 857. 5, 232. 434 neque ... nec ... nec ... nec ... nec -e ... neque ... nec. 5, 541 LIV. 1, 18, 5 COLVM. 9, 5, 5 VAL. FL. 3, 345 QVINT. inst. 3, 9, 9). RHET. Her. 4, 9, 13 non ... non ... non ... non -e (*saepissime, ex. gr.*: CIC. Quinct. 71 Verr. 1, 47 Manil. 46 Cluent. 15 Catil. 2, 1. 4, 2 dom. 118 *al.* de orat. 1, 127. 3, 179 parad. 16 div. 1, 132 LVCR. 6, 1078 CAES. civ. 3, 74, 4 OV. ars 2, 583 EPIST. Sapph. 102 LIV. 4, 44, 4. 5, 6, 12 PLIN. epist. 3, 20, 3. 6, 17, 2. TERT. adv. Val. 11 quod capere eum non sit neque comprehendere, non visu -e, non auditu compotiri eius. HIER. epist. 10, 2, 3 AVG. civ. 2, 6). CIC. inv. 2, 18 si ... si ... si ... si ... si ... si -e (*admodum frequenter, ex. gr.*: CIC. Brut. 238 si vultus -e. Quinct. 82 Verr. 3, 9 Mur. 69 Cael. 49 Mil. 4 *saepe* ac. 2, 96 fin. 2, 30 div. 1, 84 Tusc. 5, 15 epist. 2, 6, 4 LVCR. 4, 783 HOR. epist. 1, 13, 3 PHAEDR. 3 prol. 42 SEN. dial. 6, 20, 5 QVINT. inst. 4, 1, 33 decl. 361 p. 393, 19 PLIN. epist. 4, 15, 13 paneg. 95, 4 FRONTO p. 88, 1 N. IVLIAN. dig. 30, 104, 5 GAIVS dig. 35, 1, 63 SCAEV. dig. 3, 5, 8 (9) APVL. apol. 18 TERT. patient. 5 p. 8 test. anim. 4 LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 13. 2, 28 p. 198, 1 non parc. 22 p. 257, 11 AVIEN. Arat. 1764). CIC. de orat. 1, 165 de ... de ... de ... de ... de ... de ... -e de (3, 122 de ... de ... de ... de ... -e etiam de. rep. 1, 16 epist. 15, 4, 3 APVL. met. 4, 27 TERT. adv. Marc. 4, 7). CIC. de orat. 1, 187 in ... in ... in ... in ... in hac -e ipsa ratione dicendi (Verr. 4, 193 Balb. 15 Phil. 12, 17 SEN. epist. 104, 30 COLVM. 3, 6, 2 VOPISC. Aurelian. 2, 1). CIC. de orat. 2, 17 aut ... aut ... aut ... aut -e (2, 36 part. 42 S. Rosc. 8 Verr. 2, 101 Cluent. 185 Arch. 12 dom. 48 Planc. 40 epist. 1, 2, 4 LVCR. 5, 858 CAEL. or. frg. Quint. inst. 11, 1, 51 SEN. benef. 7, 9, 5 QVINT. inst. 1, 5, 5. 11, 1, 51 *al.* APVL. apol. 96 CELS. dig. 33, 10, 7, 1). CIC. de orat. 2, 24 quando ... quando ... quando ... quando -e (Cael. 48). 2, 76 numquam ... numquam ... numquam -e (PLIN. epist. 2, 7, 1). CIC. de orat. 2, 188 oculis, vultu, gestu, digito -e isto (*similia asyndeta, ex. gr.*: 2, 190 Brut. 84 Quinct. 48 S. Rosc. 90 div. in Caec. 6 Verr. 1, 4. 2, 141. 4, 220. 5, 99 Caecin. 50 har. resp. 32 Pis. 96 Rab. Post. 16 Mur. 61 Phil. 1, 32 [*28ies in oratt.*]. fin. 5, 7 Tusc. 5, 29. 77 nat. deor. 2, 132 Att. 1, 20, 7. 2, 9, 2. 2, 20, 1. 2, 21, 6. 5, 9, 1. 9, 11[a], 2 epist. 3, 11, 1 *al.* ad Q. fr. 1, 2, 16. 3, 1, 22 *al.* rep. 3, 26 LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 BELL. Afr. 36, 1 LIV. 31, 49, 10. 39, 16, 7. 40, 8, 10 PLIN. nat. praef. 6 QVINT. inst. 1, 12, 18. 3, 8, 51. 4, 2, 77. 6, 3, 8. 101. 11, 2, 1 PLIN. epist. 1, 20, 5. 4, 15, 7. 8, 24, 2 *al.* FRONTO p. 48, 19 N. 143, 4 Ps. APVL. Ascl. 25 AVG. civ. 15, 27). CIC. de orat. 3, 102. 110. 223 hac ... hac ... hac -e (Verr. 5, 39. 6, 133 Arch. 3. Vatin. 10 huic ... huic ... his ... horum ... -e deorum ... delubris. dom. 33 Mil. 97 fin. 5, 72 VERG. Aen. 2, 295 TIB. 2, 4, 37 APVL. apol. 63). CIC. orat. 74. Quinct. 74 ubi .. -e ... sunt (Verr. 6, 83 Mil. 94). 83. S. Rosc. 13 accusant ei ... accusant ... accusant ... -e accusant ei. 38. 108 div. in Caec. 42 quantam ... quantam ... quantam -e (Verr. 5, 13). Verr. 1, 14. 2, 51 omnes ... omnibus ... -e (3, 50 Font. 32 Manil. 31 Catil. 4, 14 dom. 142 Pis. 70 Rab. Post. 35 Deiot. 15 epist. 1, 19, 16. 2, 6, 3 parad. 35 PLIN. epist. 1, 20, 15 TERT. anim. 31 nat. 1 LACT. inst. 2, 4, 28). CIC. Verr. 2, 70 cum ... cum ... cum aliquid -e (Rab. perd. 21 dom. 90 Phil. 1, 37 LVCR. 5, 1059 PLIN. epist. 9, 2, 4 TERT. patient. 7 resurr. 8 LVCIF. non parc. 24 p. 262, 23. *cf.* cum *praep.*: CIC. Rab. perd. 21). CIC. Verr. 2, 94. 3, 55. 127. 167. 4, 59. 184 quemquam ... quemquam -e (Sull. 45). 5, 133. 6, 23. 130 ne ... ne ... ne ... ne -e (Mur. 58 Sull. 43. 88). Font. 28. 38 quam ... quam ... -e (PLIN. epist. 7, 19, 7 APVL. apol. 40. 73 TERT. spect. 17). CIC. Cluent. 83. 146 legum ... legum ... legibus -e. 187 leg. agr. 1, 18. 2, 9 *al.* Catil. 2, 25. 4, 16. Mur. 47 is ... is ... is -e (Pis. 41 Mil. 74). 60 Sull. 33 Flacc. 9. 71 cur ... cur ... cur -e (Planc. 46. LVCR. 6, 400 cur ... cur ... cur ... -e cur. CAES. civ. 1, 72, 2 OV. met. 7, 15 AVG. civ. 4, 20). CIC. Flacc. 73 sciunt haec ... sciunt ... sciunt -e ... sciunt. p. red. in sen. 38 p. red. ad Quir. 18 *al.* Sest. 25. 57 *al.* Vatin. 3. 19. Cael. 52. 66 Balb. 34. 37 har. resp. 24 Pis. 45. Planc. 16 vel ... vel ... vel -e (LVCR. 1, 434 CIRIS 457). CIC. Planc. 22. 47 quod ... quod -e. Mil. 20. 50. 90 ille ... ille ... ille -e (PLIN. epist. 4, 17, 6). Marcell. 1 tantum ... tam ... tantum ... tam -e (ad Q. fr. 1, 1, 22 tanta ... tam ... tam ... -e tot. Q. CIC. pet. 10. PLIN. epist. 6, 2, 5 tanta ... tanta ... tanta -e). CIC. Phil. 10, 12 alter ... alter ... -e alter ... alter. 11, 10 nisi ... nisi ... nisi ... nisi -e. 13, 23. Tusc. 4, 75 studia ... et corruptelas ... et adulteria, incesta -e (*saepe, ex. gr.*: nat. deor. 2, 18 rep. 1, 67. MANIL. 5, 328 et ... et ... et ... et ... -e. MART. 3, 50, 7 QVINT. inst. 3, 2, 4. 6, 1, 34 SVET. Claud. 13 APVL. apol. 1. 22. 28 met. 1, 19. 2, 6 CARM. epigr. 484, 4). CIC. nat. deor. 2, 152 nos ... nos ... nostri ... nos ... nostris -e (OV. Pont. 2, 4, 21 nos ... nos ... nos ... nos ... -e. VOPISC. Tac. 19, 1). CIC. epist. 15, 4, 2 sine ... sine ... -e etiam sine (TERT. bapt. 2). LVCR. 2, 1082 sic ... sic ... sic -e (OV. met. 15, 857 sic ... sic ... sic ... sic ... -e ... sic et. TERT. adv. Marc. 2, 13). 3, 157 consentire animam ... videmus, sudoresque ... existere ... et infringi linguam vocemque aboriri, caligare oculos, sonere aures, succidere artus, -e concidere ... videmus saepe homines. HOR. epist. 1, 7, 68 quod (*coni.*) ... -e quod (OV. trist. 5, 4, 22 COLVM. 11, 2, 2). 1, 18, 54. OV. met. 2, 814 saepe ... saepe ... -e. 4, 361 nunc ... nunc ... -e (AVIEN. orb. terr. 1332). Ib. 83 fauni satyrique laresque fluminaque et nymphae semideumque genus, -e ab antiquo divi veteresque novique. VELL. 2, 4, 2. 2, 47, 1. GERM. 373. VAL. MAX. 3, 2, 1 unus ... unus ... -e unus. SEN. dial. 5, 18, 4 quid instabat? quod periculum ... nox minabatur? quantulum fuit lucem expectare -e, ne (*nota singularem apud scriptores collocationem*). benef. 2, 29, 5 tot ... tot ... -e (PLIN. epist. 3, 9, 27 TERT. praescr. 29). epist. 80, 3 multo cibo ... multa ... multo ... longa -e opera. 100, 7 COLVM. 11, 2, 7 LVCAN. 4, 349 PLIN. nat. 33, 26 QVINT. inst. 5, 13, 39. 6, 1, 31. 6, 2, 11. 11, 1, 47 loco publico privatove, celebri an secreto, aliena civitate an tua, in castris -e an foro dicas. 11, 1, 83 ne ... ne -e (PLIN. paneg. 75 ne ... ne ... -e ut. AVR. Fronto p. 79, 9 N. LVCIF. Athan. 1, 7 p. 78, 10). QVINT. decl. 248 p. 17, 26 pro ... pro vita quinquennii -e. 252 p. 32, 14 unde ... unde ... unde -e. 305 p. 196, 26. 368 p. 404, 26. 377 p. 419, 23 TAC. hist. 1, 32. 3, 66. 4, 8 PLIN. epist. 8, 4, 1 tam ... tam ... tam lata -e, tam poetica et ... tam fabulosa materia. paneg. 82 Romanae aquilae, Romana signa, Romana -e ripa. SVET. Tib. 30 Nero 33 FLOR. epit. 4, 4, 3 FRONTO p. 88, 8 N. AVR. Fronto p. 4, 1 N. VLP. dig. 2, 14, 10, 2 GAIVS inst. 2, 238 et -e (3, 220. 4, 22 *al.*). APVL. met. 9, 22 Plat. 1, 15 TERT. anim. 51 SPART. Hadr. 5, 2. 15, 9 CAPITOL. Maximin. 6, 9 Max. Balb. 17, 2 gratulatus (*3ies*) gratulatus -e. TREB. trig. tyr. 12, 17 Claud. 6, 6. VOPISC. Aurelian. 37, 7 quidquid ... quidquid ... quidquid -e. *al.* LVCIF. non parc. 27 p. 268, 8 ex quo ... ex quo -e. AMM. 16, 10, 3 alium ... alium ... alium ... discisos -e. *al.* HIER. epist. 50, 2, 1. CLAVD. 3, 114 sit ... sit -e. AVG. civ. 4, 29 antequam ... antequam -e. *al.* VEN. FORT. carm. 3, 2, 3. 6, 2, 75. 9, 2, 19 *al.*

2 *gradationem quandam inducit fere i. q.* ***adeo,*** *saepe cum* ipse *coniungitur*: PLAVT. Asin. 322 pernegabo atque obdurabo, periurabo -e. TER. Ad. 497 nitar, faciam, experiar, -e animam relinquam potius quam illas deseram. LVCIL. 543 Alcmenam atque alias, Helenam ipsam -e nolo dicere. VARRO Men. 475 idem sacerdos praetor parochos, -e idem senatus, idem populus. CIC. inv. 2, 100. 154. Brut. 294 ut civem, ut senatorem, ut imperatorem, ut virum -e ... probo. leg. agr. 1, 18 nomen huius rei publicae, sedem urbis atque imperii, -e hoc templum Iovis. 2, 15. 43 Rab. perd. 2. Mur. 78 pacis, otii, concordiae, libertatis, salutis, vitae -e. dom. 98 Vatiu. 39 Cael. 66 Balb. 34 har. resp. 24 Mil. 20. Deiot. 6 spectarem curiam, intuerer forum, caelum -e testarer ipsum. Phil. 13, 33 fin. 3, 45. 4, 68. SALL. Iug. 76, 1 arma tela, locos tempora, -e naturam ipsam ... vicerat. or. Lep. 13. HOR. sat. 1, 2, 133 ne nummi pereant aut puga aut -e fama (*si ironice accipiatur, ad 4 pertineat*). epist. 1, 2, 107 dives, liber, honoratus, pulcher, rex -e regum. MANIL. 2, 107. SEN. contr. 9 praef. 4 ut clamorem, silentium, risum, caelum -e pati nesciant. VAL. MAX.

4, 1, 6 in rostris, in curia, in ipsa -e Iovis . . . cella. 8, 13, 5 CELS. 7, 7, 15 SEN. dial. 11, 6, 2. 12, 18, 3 -c ipsum hoc. epist. 37, 3 si vis salvus esse, si securus, si beatus, -e si vis esse, quod est maximum, liber. PETRON. 72 *Trimalchio* flere coepit . . . flebat et Fortunata, flebat et Habinnas, tota -e familia . . . lamentatione triclinium implevit. MART. 4, 45, 7 sic . . . sic . . . sic -c. QVINT. inst. 2, 16, 5 nec duces erunt similes . . . , nec medicina nec -e ipsa sapientia. 6, 2, 31 non animo sanguis et pallor et gemitus, extremus -e expirantis hiatus insidet? 7, 10, 13. 12, 8, 11 ipsum -e adversarium. TAC. dial. 9 si . . . si . . . si -e ipse. 23 *quos* non auditores sequuntur, non populus audit, vix -e litigator perpetitur. 34 Germ. 22 hist. 3, 38. 66 ann. 1, 16. 2, 10. 13, 21. 44 famam perditam, pecuniam exhaustam obtestans, -e salutem quae sola reliqua esset, . . . permittens. PLIN. epist. 7, 20, 7 *cum* nos studia, mores, fama, suprema -e hominum iudicia constringant. 8, 12, 1. 9, 27, 1 quanta potestas, quanta dignitas, quanta maiestas, quantum -e numen sit historiae. paneg. 37 SVET. Cal. 52 FRONTO p. 52, 14 N. AVR. Fronto p. 28, 12 N. facilius Phidian, facilius Apellen, facilius -e ipsum Demosthenem imitatus fuerit. p. 60, 3. APVL. apol. 22 ipse -e Hercules. 93 suasi . . . ac -e persuasi (met. 7, 4. 25). met. 1, 10 non -e parietes ipsi. 1, 26 ac -e de ipso praeside. 3, 1 ipsum -e carnificem. 8, 7 amicum, coaetaneum, contubernalem, fratrem -e (4ies). 9, 17. TERT. nat. 2, 5 ipsum -e caelum. patient. 14 non ipsius -e corporis . . . cruciatus. adv. Prax. 1 -e ipsum Christum (FILASTR. 112, 5). scorp. 5 PANEG. 2, 12. 3, 6 SPART. Pesc. 6, 7 *al.* LACT. inst. 2, 8, 63 PRISCILL. tract. 5, 82. 6, 96. 7, 115. 9, 123. 10, 130 *saepe* MAXIMIN. c. Ambr. 14. 36 *persaepe* AVG. civ. 5, 12. 6, 2.

3 *i. q.* ***breviter,*** *ut brevi dicam, ut paucis absolvam, quid multa? sim., saepe cum* omnis, totus, quidquid *coniungitur*: PLAVT. Merc. 72 tibi aras, tibi occas, tibi seris, . . . tibi -e iste pariet laetitiam labos (*potest etiam ad 2 referri*). TER. Eun. 40 -e nullumst iam dictum quod non dictum sit prius (*post longum asyndeton*). RHET. Her. 2, 21, 34 quid -e alia permulta? 4, 13, 19 non -e in omni dedecore volutatus es? (4, 40, 52 impius in parentes, ingratus in amicos . . . -e in omnes intolerabilis. CIC. de orat. 3, 8 non vidit flagrantem Italiam bello . . . non . . . non . . . non . . . non . . . non . . . non -e in omni genere deformatam civitatem. 3, 133 leg. agr. 1, 19 Catil. 2, 22. Sest. 126 patris, avi, proavi, maiorum -e suorum omnium. dom. 56. ac. 2, 123 lunam, stellas, supera -e omnia. epist. 1, 9, 22 SALL. Iug. 79, 7. DOM. MARS. carm. frg. 1, 3 rura, domum, nummos atque omnia -e. LIV. 41, 24, 10 quod Aetolis, quod Thessalis . . . omni -e Graeciae. ALF. dig. 50, 16, 203 SEN. contr. 4 praef. 1 SEN. benef. 2, 31, 1. 3, 29, 4 dial. 4, 13, 2. epist. 36, 12 -e finem faciam, si hoc unum adiecero [*potest etiam ad III A referri*]. 102, 6 PLIN. nat. 37, 49 SIL. 11, 199 QVINT. inst. 4, 2, 55. 6, 3, 105. 7, 5, 6. 8, 3, 2. 10, 1, 91. 10, 3, 9 cuncta -e. *saepe.* FRONTIN. aq. 76 PLIN. epist. 1, 20, 19. 2, 9, 3. 2, 13, 10. 3, 6, 3. 7, 9, 13 *al.* FLOR. epit. 1, 5, 6. FRONTO p. 66, 13 N. potest . . . omnia -e potius potest. p. 177, 26. 186, 2. 232, 20 GAIVS dig. 47, 2, 55 (54), 22 VLP. dig. 50, 1, 27, 1 APVL. met. 2, 19 AVG. civ. 6, 5. SVLP. SEV. chron. 2, 28, 2 cuncta -e). RHET. Her. 4, 39, 51. 4, 51, 65. CIC. de orat. 2, 100 tabulae, testimonia, . . . affinitates, decreta, responsa, vita -e eorum qui in causa versantur (*fortasse ad 2 pertinet*). 2, 251 ore, vultu . . . voce, -e corpore ridetur ipso. leg. agr. 2, 15 orbis -e terrarum (2, 98 p. red. ad Quir. 75). 2, 39 Pergamum, Smyrnam, Trallis . . . totam -e Asiam (VAL. MAX. 3, 3, 4 terrae condicionem habitum maris, siderum motus, totius -e mundi naturam . . . expromit. COLVM. 10, 209 hinc maria, hinc montes, hinc totus -e mundus. PLIN. epist. 9, 13, 1 paneg. 67. FLOR. epit. 2, 1, 2 totum -e orbem terrarum. 3, 5, 14. 4, 1, 1. 4, 2, 3. 82. 4, 8, 1). CIC. leg. agr. 3, 13 tabellae, signa, manus -e unius cuiusque confessio (4, 4). Pis. 1. 23 Phil. 2, 58. 5, 15 *al.* Tusc. 1, 12 nat. deor. 2, 131. 3, 86 *al.* Att. 4, 15, 4. 9, 10, 2 epist. 15, 4, 12 *al.* BRVT. Cic. epist. 2, 5, 5 Q. CIC. pet. 30. LVCR. 1, 76 finita potestas -e cuique (1, 595. 5, 89. 6, 65). 3, 1023 hic Acherusia fit stultorum -e vita (*nisi mavis ad III A trahere. praecedit* -e *alio sensu v.* 1021). CAES. Gall. 1, 40, 7 -e hos esse eosdem. 7, 28, 5 SALL. Catil. 20, 13 Iug. 15, 2 VERG. georg. 2, 112. 248. HOR. sat. 1, 1, 106 sunt certi -e fines. ars 23 -e sit quidvis simplex dumtaxat et unum (Ov. epist. 1, 21 sive . . . sive . . . -e quisquis erat castris iugulatus Achivis. 4, 84 fast. 2, 29. Ib. 157 -e quidquid agis. LIV. 30, 14, 9. 42, 50, 2. CELS. 2, 10 quidquid -e. 2, 26. 28 COLVM. 9, 1, 3. 9, 2, 19 PERS. 1, 52. PLIN. nat. 2, 21 non . . . non . . . non -e quidquam aliud. QVINT. inst. 8, 3, 56. 12, 11, 26). Ov. met. 13, 120 -e, quid verbis opus est? spectemur agendo! 14, 652 LIV. 4, 40, 9. 42, 23, 10 PAVL. FEST. p. 85. SEN. suas. 1, 5 -e, ut alia dimittantur argumenta, ipsa suasoria insolentiam eius coarguit. VELL. 2, 2, 2. 2, 6, 3 nihil immotum, nihil tranquillum, nihil quietum, nihil -e in eodem statu relinquebat (PLIN. epist. 4, 7, 4 AVG. civ. 4, 27). 2, 113, 1 VAL. MAX. 7, 7, 1 SEN. dial. 11, 9, 8. 12, 15, 3 -e, ne singulos eius luctus enumerem. nat. 1, 1, 6 -e, ut breviter dicam. epist. 10, 2 tunc (7ies) . . . -e quod unum solitudo habet incommodum. COLVM. 9, 4, 3 -e pomiferarum pleraeque, ne singulis immorer. MART. 6, 65, 2. 8, 81, 3 QVINT. inst. 2, 9, 2. 2, 16, 2. 6, 3, 17. 9, 4, 138 -e, ut semel finiam (10, 3, 22 -e, ut semel . . . dicam). 10, 5, 8. 12, 1, 25. TAC. dial. 32 ut legitime studuisse, ut per omnes eloquentiae numeros isse, ut -e oratorem esse fateatur *populus.* hist. 3, 55 -e nulla in posterum cura. 4, 32. ann. 1, 28 -e pro Neronibus . . . imperium populi Romani capessent (*antecedunt quattuor enuntiata interrog.*). PLIN. epist. 10, 33, 2 nullus . . . sipho, nulla hama, nullum -e instrumentum. SVET. Aug. 45 universum -e genus (98). Cal. 35 FLOR. epit. 4, 12, 27 FRONTO p. 52, 9 N. 117, 12. 119, 17. 123, 2 AVR. Fronto. p. 13, 16 N. 27, 4 VERVS Fronto p. 130, 21 N. SCAEV. dig. 8, 6, 22. APVL. met. 9, 26 -e universi sexus grande dedecus (*potest etiam ad 2 trahi*). TERT. anim. 25. coron. 3 -e, ut a baptismate ingrediar. PORPH. Hor. carm. 2, 15, 2/4 serm. 1, 3, 36 ZENO 2, 1, 1. 2, 7, 1. 2, 15, 2. 2, 53, 1. 2, 61, 2 *al.* AVSON. 340, 1 SVLP. SEV. chron. 1, 21, 3. 1, 54, 1 epist. 1, 14.

4 *i. q.* ***omnino,*** *sensu hic illic ad 3 proxime accedente*: CIC. inv. 2, 22 si qui negabit esse ullam pecuniam fratris aut amici vita aut -e officio antiquiorem. Lig. 21 domi una eruditi, militiae contubernales, post affines, in omni -e vita familiares. parad. 27 *sapientis animus* contemptione fortunae, virtutibus -e omnibus . . . saeptus. ac. 1, 44 qui nihil cognosci, nihil percipi . . . posse dixerunt . . . nihil veritati relinqui, -e omnia tenebris circumfusa esse dixerunt. Att. 10, 8, 4 quod maius scelus vel tantum, -e quid turpius? 13, 11, 2 si Servilia venerit, si Brutus quid egerit . . . quidquid -e erit, quod scire me oporteat. epist. 12, 4, 2 quid ageres, quid acturus, ubi -e esses nesciebam. 15, 10, 2. LVCR. 4, 840 et omnia -e membra ante fuere . . . eorum quam foret usus. 6, 502. SALL. Iug. 15, 2 gratia, voce, -e omnibus modis (39, 2 CELS. 1, 7). NEP. reg. 2, 2 non luxuriosus, non avarus, nullius -e rei cupidus, nisi. LIV. 8, 21, 6 an credi posse ullum populum aut hominem -e in ea condicione . . . mansurum? CELS. 5, 18, 7 SEN. epist. 71, 5. 104, 13 COLVM. 2, 11, 10. 2, 15, 5. 8, 17, 14. QVINT. inst. 9, 2, 7 et totus -e hic locus. *huc rettulerim* MART. 13, 2, 1 nasutus sis usque licet, sis -e nasus. TAC. dial. 30 non geometriae, non musicae . . . non -e ullius artis ingenuae scientiam ei defuisse (38 non -e ullius magni oratoris liber. ann. 11, 38 APVL. met. 5, 5). ann. 1, 26. 61. 72. 6, 22. GAIVS dig. 1, 8, 1, 1 et -e aliae res innumerabiles (5, 3, 39 inst. 2, 13. 235. 238. 3, 220. 4, 22. 46). inst. 4, 60 et -e in ceteris omnibus (4, 119). SCAEV. dig. 32, 35, 2 VLP. dig. 5, 3, 16, 3 SOL. 1, 63 IVST. 9, 4, 1. 11, 11, 4. 25, 2, 9.

5 *particula* ***correlativa,*** *si non ultimum obtinet locum, significat praeterea, item, deinde*: TER. Ad. 969 porro . . . postremo . . . -e. CIC. inv. 1, 43 primum . . . deinde . . . -e . . . deinde. 2, 140 deinde . . . -e. de orat. 1, 142 primum . . . deinde . . . tum ea -e . . . post . . . ad extremum. 2, 58 princeps . . . post . . . hunc consecutus est . . . postea . . . -e. orat. 74 quod si poeta . . . si -e pictor . . . si -e histrio. leg. agr. 2, 62 urbes agri, regna -e, postremo etiam vectigalia vestra. Catil. 1, 32 -e . . . -e (CAPITOL. Alb. 12, 2. 3 LAMPR. Alex. 50, 4. 5). nat. deor. 1, 104 primum . . . deinde . . . porro . . . -e . . . postremo. Q. CIC. pet. 17 deinde . . . tum . . . -e . . . postremo. LVCR. 1, 464 tum . . . -e . . . -e. 2, 973 praeterea . . . praeterea . . . -e . . . -e. 3, 476 principio . . . praeterea . . . huc accedit . . . -e . . . -e (3, 526) . . . -e (3, 558) . . . -e (3, 580) . . . -e (3, 615) . . . praeterea (4ies) . . . -e (3, 741) . . . -e (3, 776) . . . -e (3, 784). 3, 1039 adde . . . adde . . . -e. 4, 420 -e (4, 453) . . . -e (4, 469) . . . -e (4, 512). 5, 306 -e . . . -e (5, 311) . . -e (5, 318) . . . praeterea . . . praeterea . . . -e (5, 380). 5, 708 donique . . . donique (5, 723) . . . -e (5, 731). 6, 340 adde . . . deinde . . . -e (SALL. Iug. 18, 12 deinde . . . -e. 76, 5. AMM. 20, 7, 15 deinde . . . -e). 6, 799 principio . . . deinde . . . praeterea . . . -e. 6, 928 principio . . . -e (6, 951 principio . . . -e . . . -e [6, 954]. 6, 965 principio . . . -e . . . -e [6, 973]). SALL. Iug. 60, 8 primo . . . deinde . . . -e (SEN. benef. 2, 10, 2). Ov. met. 5, 436 prima . . . post . . . -e. QVINT. inst. 5, 10, 13 primum . . . deinde . . . praeterea . . . -e. decl. 329 p. 295, 29 primum . . . tum . . . -e. PLIN. paneg. 43 primum . . . -e (*nisi ante* -e *lacuna est statuenda, alii corr.* deinde. PELAG. in Rom. 2 p. 657B). SPART. Hadr. 13, 6 post . . . post . . . inde -e . . . deinde. LAMPR. Heliog. 19, 5 primus . . . deinde . . . deinde . . . -e. GAIVS dig. 8, 2, 2 item . . . item . . . -e. inst. 1, 3, 4 postea . . . item . . . praeterea . . . -e. 3, 100 item . . . item . . . praeterea . . . -e. VLP. coll. Mos. 15, 2, 3 postea . . . -e. *adde* dig. 44, 2, 11, 1 Neratius ait . . . ego . . . -e et Celsus scribit . . . item. APVL. apol. 35 praeterea . . . postremo . . . -e. TERT. anim. 38 -e . . . postremo.

II *inducit* ***conclusionem*** *ad confirmanda praemissa*:

A *i. q.* ***certe, saltem,*** *profecto, quidem, notione quadam deminuendi saepe subeunte*: CATO or. frg. 40, 6 quid ego cum illo dissertem amplius, quem ego -e credo in pompa vectitatum iri ludis pro citeria? CIC. de orat. 3, 24 si iam me vultis esse oratorem, si etiam sat bonum, si bonum -e non repugnabo. Att. 8, 14, 1 non dubito quin tibi odiosae sint epistulae cotidianae, cum praesertim neque novam -e iam reperiam scribendi ullam sententiam. 10, 4, 1 non enim quam dignitatem . . . quos . . . quem vitae statum amiserim cogito, sed quid consecutus sim . . . his -e in malis. LVCR. 3, 975 post mortem -e nostram. CAES. Gall. 2, 33, 2 quod deditione facta nostros praesidia deducturos aut -e indiligentius servaturos crediderant. HOR. epist. 2, 2, 127 dum mea delectent mala me vel -e fallant. ars 267 vitavi -e culpam. Ov. am. 3, 4, 3 siqua metu dempto castast, ea -e castast. SEN. contr. 1, 6, 1 quis interfuit nuptiis . . . pater? -e puellae pater? 1, 8, 2 -e uno quiesce bello. SEN. epist. 94, 59 in tanto fremitu . . . unam -e audire vocem. CVRT. 7, 1, 36 quare enim non ascribit metus sui causam, -e non ostendit auctorem? QVINT. decl. 366 p. 400, 19. TAC. hist. 4, 58 sunt alii legati, tribuni, centurio -e aut miles. SVET. Aug. 23 adeo -e consternatum feruut, ut. FRONTO p. 92, 14 N. VLP.

dig. 43, 24, 5, 2. 3. 45, 1, 38, 9. 50, 2, 2. APVL. apol. 30 tam rudes vos esse omnium litterarum, omnium -e vulgi fabularum. met. 1, 11 -e mihi quoque non parvam incussisti sollicitudinem. TERT. nat. 1, 7 permansit hoc solum institutum Neronianum (*sc. damnatio Christianorum*), iustum -e (*ironice*), ut dissimile sui auctoris. LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 12 si ... si -e (2, 28 p. 198, 13 non parc. 21 p. 257, 11). non parc. 24 p. 262, 23 moriend. 4 p. 294, 2. SERV. Aen. 4, 135 -e sequentia dictum hoc explanant. AVG. civ. 15, 16 ipsa -e iam soror quod etiam uxor fiebat.

B *i. q.* ***igitur,*** *ideo, proinde, ita fit, ex consequenti, ὅθεν sim.*: VARRO ling. 8, 37 -e si est analogia ... sequitur. CIC. de orat. 2, 294 summa -e huius generis haec est (*seq.* -e *alio sensu*). AFRIC. dig. 16, 1, 19, 3 -e si (44, 3, 6 -e et si. IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 3 SCAEV. dig. 46, 8, 5 PAPIN. dig. 4, 6, 19 VLP. dig. 1, 19, 1, 1 *saepe*). SEN. epist. 40, 3 -e tradere homines discipulis praecepta dicuntur. FRONTO p. 136, 17 N. 152, 17. 173, 1. 182, 6. 212, 10 AVR. Fronto p. 49, 16 N. 254, 6 SCAEV. dig. 3, 5, 34 (35). 38, 4, 7 PAPIN. dig. 1, 7, 13 *al.* CALL. dig 50, 2, 12. 50, 11, 2 TRYPH. dig. 34, 9, 22. 49, 19, 3 VLP. dig. 2, 7, 1, 1. 3, 1, 6. 5, 1, 64 (*84ies*) PAVL. dig. 4, 3, 29. 10, 3, 1. 33, 9, 4 *al.* MARCIAN. dig. 48, 18, 5 HERMOG. dig. 50, 1, 23 TERT. *ex. gr.*: anim. 17. 19. 40. 43. 45. 53 hinc -e evenit. cult. fem. 1, 7 adv. Hermog. 36 p. 166 idol. 4. 8 adv. Marc. 1, 5 p. 296, 20. 1, 7. 11. 22. 25. 2, 4. 7. 9. 27. 3, 13. 4, 5 mart. 2 nat. 1, 7 resurr. 2 PORPH. Hor. serm. 1, 3, 69 SOL. 10, 2. 25, 11. 27, 53. 49, 11. 52, 14 SPART. Hadr. 2, 10 Pesc. 2, 3 CAPITOL. Opil. 7, 4 VOPISC. Aureliau. 49, 2 Tac. 9, 6 *al.* IVL. VAL. 1, 4. 5. 9. 2, 1. 15 *al.* LACT. iust. 2, 8, 49 IVST. 11, 11, 4. 20, 1, 6. 25, 2, 9. CHALC. transl. p. 17 (*καὶ δή*). 20. 22. 49. 52 (*πρὸς ὃ δή*). comm. 38. 110. 122. 138. 164. 191. 255. 295. 322 *saepe* ZENO 1, 1, 1. 1, 5, 2 PRISCILL. tract. 3, 62 AMM. 14, 6, 18. 16, 5, 3 CARM. de pond. 146. 197 LVCIF. reg. apost. 9 p. 57, 31 Athan. 1, 13 p. 89, 25. 1, 16 p. 94, 20 non parc. 11 p. 232, 18 GAVDENT. serm. praef. p. 835A serm. 7. 17 AVELL. p. 91A. 96C AVIEN. orb. terr. 217. 282. 317 SERV. *persaepe, ex. gr.*: Aen. 1, 6. 277. 448. 3, 46. 4, 410. 8, 110. 9, 52. 10, 13 auct. Aen. 2, 69 DON. CLAVD. Aen. 4, 690. 6, 493. 9, 413. 10, 207. 12, 387 *saepe* SCHOL. Stat. Theb. 2, 58. 4, 275 Arcades esse vetustos. -e de antiquitate cum Phrygibus certaverunt (*potest etiam ad II A trahi*). VEG. mil. 3 praef. HEGES. 1, 17, 2. 1, 26, 2. 1, 30, 9. 2, 8, 1. 3, 9, 1. 4, 6, 12. 5, 4, 3. 5, 24, 2 (*65ies*) PAVL. NOL. carm. 20, 86 AVG. civ. 10, 4. 14, 8. 15, 5. 17, 14. 18, 39 PS. THEOD. PRISC. simpl. med. 7. 11. 14. 17. 30. 63. 74. 84. 99. 108. 112. 130 *saepe* (*alibi plerumque* unde, necnon, ideirco, ideo). MACR. exc. gramm. V 648, 35. 652, 27 *al.* MART. CAP. 6, 701. 7, 712 CONSENT. gramm. V 351, 9. 371, 1 CASSIAN. inst. 2, 11, 2. 3, 6. 6, 18 *saepe* ARNOB. in psalm. 48 p. 393D. 62 p. 411C RVRIC. epist. 2 p. 354 SEDVL. carm. pasch. 1, 144. 4, 206. 5, 84. 96 PAVL. PETRIC. Mart. 1, 160. 2, 151. 458 *al.* GREG. TVR. glor. conf. 22. 31 Franc. 1, 48. 60. 2, 3. 32 *saepe* INST. Iust. 2, 20, 18. 3, 2, 2. 4, 6, 23. 4, 9 praef. *al.* PAPIR. gramm. VII 159, 10. *i. q. igitur, indicans initium sequentis narrationis*: VIGIL. TRID. ad Simplic. 1 p. 550 deo ... animas ... praestiterunt, -e. *nota abundantiam fortasse huc pertinentem*: CONSENT. gramm. V 401, 8 ideo -e hic metaplasmus ecthlipsis dicitur, *et praecipue* 401, 12 nam ideo -e synaloiphe dicta est, *ubi* -e *certa vi fere caret.*

C *i. q.* ***nam, namque,*** *enim*: FRONTO p. 18, 5 N. ego -e olim iam me puto satis amari. p. 41, 25. POMPON. dig. 1, 2, 2, 42 -e nec versantur omnino scripta eorum inter manus hominum. VLP. dig. 42, 1, 15, 2. 44, 2, 7, 2. 50, 5, 13, 3. TERT. *in deliciis habet hunc usum, ex. gr.*: anim. 33 aliter -e non licet. 58 numquam -e conscientia posterior erit facto. adv. Hermog. 12 p. 139. adv. Marc. 1, 24 p. 324 carens -e anima caro hactenus (*i. non amplius*) peccat. 1, 27 p. 328. 2, 10 p. 348. 2, 12 p. 351. 2, 24 p. 368. 2, 28 p. 374. 3, 15 p. 401. 3, 16 p. 402. 4, 1 p. 423. 4, 25 p. 507 -e ostendemus et iam ostendimus. 4, 28 p. 518. 4, 33 p. 530 *al.* resurr. 40 p. 83. 61 p. 122 PS. TERT. haer. 5 p. 222 SOL. 5, 17. 27, 15. 51. 30, 6. 53, 25. CHALC. trausl. p. 22 (*τὸ γὰρ οὖν*). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 40 (*γοῦν*). PS. AVG. quaest. test. I 11, 1. 19. 31, 1. 59, 5 *persaepe et semper quidem hoc sensu.* AVELL. p. 7, 22. 9, 27. 12, 10. 13, 8. 17, 22. 29, 7. 41, 15. 773, 8 *persaepe* GELAS. Avell. p. 361, 4 ARNOB. in psalm. 49 p. 394D SEDVL. carm. pasch. 1, 9. 3, 167. 4, 86 *saepe* VEN. FORT. carm. 3, 8, 9. 10, 6, 109 *al.*

D *addit exemplum, praecipue in locis vel auctoribus laudandis, i. q.* ***exempli gratia,*** *veluti, quidem*: FRONTO p. 40, 6 N. -e idem tu ... nullo verbo remotiore usus es. ROMAN. Char. gramm. I 123, 13 -e et C. Cassius ... scribit. 193, 19 -e Q. Caepio ... inquit (*sic sim. saepissime, ex. gr.*: DIOM. gramm. I 381, 18. VLP. dig. 43, 12, 1, 5 nemo -e dixit. MARCIAN. dig. 32, 65, 4 sic -e et Homerus ... ait. TERT. pudic. 17 quid -e ... scribit? resurr. 23 p. 57. PORPH. Hor. carm. 1, 16, 22/24 -e et Catullus. epod. 2, 26 -e et Vergilius ait. serm. 1, 3, 76. 1, 9, 35 sic -e et Terentius ait. *saepe.* SOL. 56, 12 prodidit -e Xenophon. SERV. Aen. 1, 95 -e Cato ait. 1, 208. 378. 6, 218 -e refert Plinius. HIER. epist. 39, 4, 4 -e ... sic loquitur. 49, 4, 5 PAVLA Hier. epist. 46, 4, 2 -e etiam Iosephum ... asserere. AVG. civ. 21, 25 -e ipse dicit. CLEDON. gramm. V 50, 28 -e feminino lectum est apud Terentium. NICET. spir. 16 psalm. 13. vigil. 4 Esaias -e ... clamat). CHAR. gramm. I 76, 12. 78, 12 DIOM. gramm. I 381, 18. 508, 29. 509, 29 -e si hoc detrahas, facies hexametrum. PAPIR. dig. 48, 4, 8 coniurationem -e Sergii Catilinae Iulia mulier detexit. VLP. dig. 3, 1, 1, 5 Appius -e Claudius caecus consiliis publicis intererat. 25, 3, 5, 7. 44, 3, 5 nam -e et usucapere possum. 47, 11, 6 mandatis -e (*οὖν*) ita cavetur. *al.* TERT. anim. 5. apol. 1 -e malefici gestiunt latere (*i. ut uno fungar exemplo*). 46 *al.* castit. 12. adv. Marc. 4, 28 p. 519 sic -e rex ... male audivit. orat. 22 sic -e et Israel observat. PORPH. Hor. carm. 1, 23, 6/7 SOL. 1, 5. 66. 84. 112. 2, 32. 15, 8. 16. 27, 40. 45, 13 *al.* DON. Ter. Andr. 498 *al.* OPTAT. 1, 5 p. 6, 20. 1, 21 p. 23, 11 *saepe.* PRISCILL. tract. 1, 11 sic -e. 3, 64 sic -e et. 5, 82 *al.* CLAVD. DON. Aen. 8, 176 AVG. civ. 22, 17 NICET. fid. 3.

E *vi adversativa i. q.* ***sed,*** *attamen*: IVLIAN. dig. 29, 7, 3, 2. 38, 1, 23 PAPIN. dig. 29, 4, 26, 1. 49, 14, 19 VLP. dig. 7, 8, 10. 8, 3, 18 TREB. Valer. 6, 6 VEN. FORT. Mart. 3, 279.

III *vis* ***temporalis*** *praevalet i. q.* ***tandem,*** *demum, ad postremum*: **A** *absolute*: PLAVT. Bacch. 294 quid -e agitis? Cas. 915 quid fit -e (TER. Phorm. 121). Mil. 1030 aliquam mihi partem hodie operae des -e, tandem ades, remeligo. TER. Eun. 432 -e metuebant omnes iam me (Hec. 806. APVL. met. 3, 29 cum -e iam ... vicum praeteriremus. 10, 20). Haut. 569 metui, quid futurum -e esset! Hec. 156 illam spero ... abituram -e. VARRO rust. 1, 8, 6 ne vindemia facta -e discat. SVEIVS carm. frg. 1, 2 Persica *nux* (quod nomen fit -e) fertur. TRAG. inc. 98 Colchos -e delatus. CIC. Arat. 124 *leporem* praecipitantem agitaus *eanis* oriens iam -e paulo. Brut. 41 -e hunc proximo saeculo Themistocles insecutus est. Verr. 2, 67. 5, 77 ei *operarii* -e illud ... sustulerunt. 6, 11 Pis. 28 Mil. 34 Phil. 13, 35 Tusc. 5, 62 div. 1, 59 fat. 33 Att. 5, 20, 8. 5, 21, 4. 9, 2a, 2. 12, 13, 2. 12, 29, 2. LVCR. 2, 1141 quandoquidem grandi cibus aevo -e defit. 5, 1277 quod fuit in pretio, fit nullo -e honore. 6, 1123. SALL. Iug. 52, 3 -e Romani ... evadunt. 101, 10 -e hostes iam undique fusi. VERG. georg. 4, 450 Aen. 3, 439. MORET. 7 laesus quem -e sensit. HOR. sat. 1, 1, 92 -e sit finis quaerendi. OV. met. 3, 650 tamquam modo -e fraudem senserit. LIV. 22, 6, 9 inclinata -e re. 42, 14, 2 bello -e confecto. PAVL. FEST. p. 368 -e Numa ... statuit. SEN. contr. 1, 4, 10 -e adulteros excita. SEN. epist. 95, 29 utinam sic -e lues ista vindicetur! TAC. hist. 4, 82 percontatur sacerdotes ... percontatur obvios ... -e missis equitibus explorat. ann. 16, 28 -e ... veniret, censeret quid ... vellet. APVL. met. 3, 29. 4, 5. 8, 18 aliquanto -e viae permenso spatio. 9, 16 *al.* TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357. 2, 17 p. 358 veni -e ad inspectationem doctrinarum. 4, 20 p. 485 -e impetraverunt. AVSON. 137, 7 ut -e victum. AMM. 16, 11, 9. 16, 12, 51 fessi -e tot aerumnis (26, 8, 3). 18, 2, 14 cognito -e ... transitu. 25, 6, 7 ausi -e ... advenire. 27, 10, 15 disiecti -e Romanorum ardore. HEGES. 1, 37, 7 vix -e multo edoctus. AVG. civ. 22, 8 -e sanatis omnibus. SVLP. SEV. chron. 2, 3, 6.

B *accedunt adverbia temporalia*: tum, tunc -e: PLAVT. Capt. 142. TER. Andr. 147 -e ita tum discedo. CATO agr. 45, 3 -e tum. VARRO Men. 219. 335 ling. 6, 81. 8, 26. 42. 89. 9, 57. 10, 12. 36 rust. 1, 64. 2, 2, 18. 2, 5, 13. 3, 9, 10 *al.* CIC. inv. 1, 19 de orat. 2, 146. 181 tum erit -e. 2, 315. 3, 147 *al.* Quinct. 43 div. in Caec. 49 Verr. 1, 31. 54. 2, 29. 3, 1. 64. 142 tum amittitur haec civitas -e. Caecin. 100 Cluent. 80. 188 leg. agr. 2, 64. 67 Catil. 1, 5 Mur. 34 Flacc. 5 Sull. 19. 38 dom. 145. Cacl. 19 tum quaeram -e. Planc. 4 Scaur. 22 Mil. 6 Lig. 7 Phil. 1, 32. 9, 9 tum vero -e. 10, 6 fin. 1, 64. 3, 76 Tusc. 1, 29. 75. 3, 61 *al.* rep. 1, 11 tum id munus -e. leg. 2, 10. 57. Cato 82 tum se -e. Lael. 84 Tim. 21 *al.* Att. 1, 6, 2. 16, 5, 5 epist. 1, 9, 20. 5, 12, 5. 14, 2, 3 ad Q. fr. 1, 1, 29 TIRO Gell. 6, 3, 42 CATVLL. 16, 7 SALL. hist. frg. 2, 87 VERG. georg. 2, 369 tum ... tum ... tum -e. OV. epist. 10, 43 fast. 1, 449. 3, 223 tunc -e (3, 235 nat. 5, 210. 491 SIL. 10, 422 APVL. apol. 28 TERT. adv. Marc. 1, 29. 4, 12 -e tunc demum sabbatum destruxisset. 4, 31 -e ... tunc). OV. met. 3, 629. 4, 519. 5, 34. 7, 86 *persaepe* LIV. 4, 55, 5. 23, 43, 2 RVT. LVP. 1, 5. 17. 2, 5 GRATT. 304 PHAEDR. app. 9, 11 COLVM. 3, 2, 1 ASCON. Corn. p. 72 PLIN. nat. 17, 125 SIL. 9, 618. 10, 328. nunc -e: TER. Eun. 158 nunc ... -e. VARRO rust. 3, 1, 2 CIC. Quinct. 42 Att. 14, 17A, 5 epist. 2, 15, 4 -e nunc. 9, 14, 5 ad Q. fr. 3, 1, 1. 3, 9, 1 DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2. OV. epist. 12, 105 nunc -e ... nunc ... nunc. ars 3, 121 met. 9, 346 EPICED. Drusi 105 RVT. LVP. 1, 10 COLVM. 11, 2, 35. LVCAN. 8, 101 nunc ... -e. VAL. FL. 5, 17 SIL. 13, 636 AVR. Fronto p. 90, 14 N. 253, 7 ANTH. 462, 21. *nota abundanter* tandem -e: APVL. met. 2, 15 et tandem -e. 3, 22. 10, 14 IVL. VAL. 2, 25. 26 AMM. 17, 12, 10. 26, 5, 13 tandem -e. HEGES. 4, 29, 2 -e vix tandem excitatus. APVL. met. 2, 32 statim -e gladium ... extuleram. *huc rettulerim*: LVCR. 6, 1192 ad supremum -e tempus compressae nares.

C *cum numeris, substantivo plerumque temporali accedente. paucis exceptis* -e *interponitur*: VARRO rust. 1, 37, 4 quinto -e gradu (2, 1, 5). CIC. Att. 14, 13, 1 septimo -e die (CAES. Gall. 1, 22, 4 multo -e die. SALL. Iug. 62, 8 -e multis diebus. 91, 1 -e sexto die. 101, 1. 105, 3. APVL. met. 11, 30 -e post dies admodum pauculos. TERT. adv. Hermog. 45 -e septima die. AMM. 21, 12, 20 paucis -e post diebus. 25, 3, 14 post diem -e tertium. *adde*: LIV. 4, 40, 8 postero -e die. APVL. met. 8, 23 triduo -e). CATVLL. 95, 1 novum post -e messem. CAES. civ. 1, 5, 2 octo -e menses. FEST. p. 343 decimo -e anno (TERT. ieiun. 9 anno -e tertio). AMM. 17, 7, 5 post horam -e secundam. *Gudeman.*

dēnītor *v.* enitor. *part. perf. adv.*: **dēnīxē** enixe GLOSS. Plac. V 16, 27 = 61, 13 (*ad* PLAVT. Triu. 652, *ubi codd.* enixe, *trahit Bergk*).

dēnōmen Not. Tir. 21, 76 (*antecedit* cognomen).

dēnōminātim *adv. a* denominare. *i. q. nominatim*: Lex Sal. 46 nominare debent -m illo (*i.* illum). *L.*

dēnōminātio, -ōnis *f. a* denominare. *legitur apud* Rhet. Her. *et inde a* Tert. *i. q. actio nominandi, denominandi*: Explan. in Don. gramm. IV 544 nominativus quasi propositivus ab ipsa -e dictus. Evanth. de com. 2, 3 -o civium. Symm. epist. 9, 129 procuratorem suum sine cuiusquam -e correptum. Boeth. aritbm. 1, 9 p. 19. 1, 10 p. 22. 1, 11 p. 26 aliae ... partes contrariam -em sumunt propriae quantitatis. 1, 32 p. 70 mus. 2, 8 p. 234. 235. Mvtian. Chrysost. hom. 2, 2 p. 245/246 quia neque animae reperta est apta -o. *i. q. derivatio*: Vel. gramm. VII 67 quod aliae quoque -es per eaudem litteram exeant. Tert. nat. 2, 4 *deus* (θεός) a cursu ... et motu ... -e formatum est. Isid. orig. 10, 1 ut per -em homo ab humanitate, sapiens a sapientia nominetur. *t. t. grammaticorum i. q.* μετωνυμία: Rhet. Her. 4, 32, 43 -o est, quae ab rebus propinquis et finitimis trahit orationem, qua possit intellegi res quae non suo vocabulo sit appellata. *ibid.* harum omnium -um magis in praecipiendo divisio quam in quaerendo difficilis inventio est, ideo quod plena consuetudo est non modo poetarum et oratorum, sed etiam cotidiani sermonis huiusmodi -um. Pomp. gramm. V 307 metonymia est quaedam -o. *i. q.* παρονομασία: Diom. gramm. I 446 paronomasia est veluti quaedam -o. Don. gramm. IV 398. Porph. Hor. carm. 2, 1, 1 -es autem hae fere liberae sunt apud doctos. Rhet. min. p. 75. Cassiod. in psalm. 118, 68 quae figura dicitur paronomasia, latine -o, quae similitudine verbi convertit in se auditorum affectum. 118, 154. 144, 8. *i. q. appellatio, creatio v. l. 71. i. q. commendatio*: Cod. Theod. 6, 4, 13, 2 (*a. 361*) in potestate censualium -o non sit. *v. l. 75.*

dēnōminātīvus, -a -um *a* denominare. *i. q. derivatus*: Prisc. gramm. II 60, 3. 117, 3 -um appellatur a voce primitivi sic nominatum. II 127, 27 in as pleraque -a sunt. 140, 23. 424, 18. III 73, 3 in u pauca inveniuntur -a. 75, 3. 463, 7 'armo'... verbum est -um, quod a nomine nascitur. 479, 2 Rhet. min. p. 591. Boeth. arithm. 1, 1 p. 10 triangulum vel quadratum ... quae ... numerorum -a sunt. Cassiod. art. 3 p. 1169[D] Isid. orig. 2, 26, 2. 4. *adv.* **dēnōminātīvē:** Mart. Cap. 4, 381 situs omnis -e dicitur ut sedere ab sessione, stare ab statione. Boeth. herm. pr. 1, 3 p. 58, 4 Diff. Suet. p. 312.

dēnōminātor, -ōris *m. a* denominare. *is qui denominat*: Ivlian. epit. novell. 124, 16 -es eius.

dēnōmino, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* nominare. Gloss. ἐξονομάζω. *legitur inde a* Rhet. Her. *i. q. nomen dare, imponere* (*unde exprimitur per adv., praep.* a, ex, secundum): Rhet. Her. 4, 32, 43 ab eo quod continet, id, quod continetur, ... -bitur. Hor. carm. 3, 17, 3 hinc Lamias ferunt -atos. Colvm. 3, 2, 30 vitium genera, quae consuetudine sua -ant. Qvint. inst. 3, 6, 41 re -ata. 8, 2, 4 multa sunt et graece et latine non -ata. Fronto p. 203, 8 N. Gell. 2, 26, 7 Vib. Seq. geogr. p. 146. Hyg. fab. 127 p. 111 Italus, qui Italiam ex suo nomine -vit. Cassiod. los. c. Ap. 1, 36 -ati filii a patre. 1, 231 Hernaeum ... Danaum -atum dicit. 1, 311 quae urbs ἀπὸ τῆς ἱεροσυλείας, id est a templorum expoliatione, Hierosolyma -ata est. 2, 55. Boeth. aritbm. 1, 9 p. 18 quod omnis pars ab una parte ... -atur. 1, 10 p. 22. 1, 11 p. 26 quod quaedam partes ... -antur secundum genus suum. mus. 1, 6 p. 193. Mart. Cap. 4, 381 quamvis non nunquam nomina deficiant, ex quibus situs -antur. 9, 986. *ibid.* vocare a, appellare a. Cassiod. hist. 6, 6 *Galilaeos* salvatoris nostri cultores -bat. 8, 1. *i. q. derivare*: Pavl. Fest. p. 22 ab aqua eum (*i. aquilum colorem*) -verunt. p. 28 amatio ab amare -atum. p. 63. 110. Qvint. inst. 1, 5, 71 propria sunt verba, cum id significant in quod primo -ata sunt. 12, 10, 34. Gell. 3, 19, 5 parcus enim neque ab arca neque ab arcendo, sed ab eo, quod est parum et parvum, -atus est. Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 30. *ibid.* deducere. 2, 8 graecum ... euangelium habet ἐπιούσιον, quod -atum est a substantia. defin. p. 31, 27 facile hoc quod ab eo est derivatum et quodam modo -atum ad cognitionem deducit. p. 32, 5. Avg. civ. 11, 30 sicut ... tertia, quarta ... ab aliquo numero -atae (Isid. in gen. 7, 25 septuaginta a septem et octoginta ab octo -antur). soliloq. 2, 10, 18. epist. 167, 10 virum, a quo -ata dicitur virtus. *i. q. creare, appellare*: Canon. Migne 56, 440[B] siqui episcopi suscepti non sunt a sua dioecesi, in qua fuerant -ati. Novell. Iust. 1, 1, 1 secundum ordinem denominationis, per quam eos dominus -vit (τῆς ὀνομασίας, καθ' ἣν ὠνόμασε). *i. q. nominare, nomen indicare*: Marcian. dig. 48, 5, 7 duxit uxorem non a patre desponsam vel destinatam vel testamento -atam. Lex Sal. 46. 50, 2. 3. *i. q. denuntiare*: Greg. Tvr. Franc. 10, 17 -antes ... regi personas. *i. q. commendare*: Cod. Iust. 11, 34, 2 si successoris tui successor non idoneum loco suo magistratum -vit.

deriv.: denominatim, denominatio, denominativus, denominator.

dēnontio *v.* denuntio. [*Kieckers.*

dēnōrmis, -e [*a* de *et* norma, *cf.* denormare. *Th.*]. *i. q. deformis*: Porph. Hor. sat. 2, 6, 9 *v. l. 84.*

dēnōrmo, -ātus, -āre [*a* de *et* norma. *Th.*]. *i. q. denormem reddere*: Hor. sat. 2, 6, 9 o si angulus ille proximus accedat, qui nunc -at agellum! *cf.* Porph. *ad l.* extra modum procedens denormem facit vel illum designat et velut norma posita definit. *i. q. ad normam derigere*: Grom. p. 345, 20 a septentrione in sinistra limitis -ata linea a duodecima parte.

dēnōsco *v.* dinosco. **dēnostātio** *v. p. 390, 82.* *L.*

dēnotābilis, -e *a* denotare. Dosith. gramm. VII 426, 22 -is persona ἐσπιλωμένον ὑβρισμένον κατεστιγμένον πρόσωπον. Gloss. V 661, 44 detestabilis homo, -is persona.

dēnotātio, -ōnis *f. a* denotare. Gloss. ἀτιμία. *i. q. vituperatio, reprehensio, accusatio*: Ps. Qvint. decl. 19, 3 omnium maledictis succlamatus, omnium -e damnatus est. Tert. adv. Marc. 5, 20 nec hic apostolus de diversitatis -e et increpatione tacuisset. cult. fem. 2, 13 *bonum* in ipsas -es exultat. Firm. matb. 3, 5, 16 faciet perfidos et crebris ob hoc -bus miseros. Cod. Theod. 11, 7, 3 (*a. 320* = Cod. Iust. 10, 19, 2 pr.) carcer hominum noxiorum est officialium et cum -e ... iudicum. Tract. in Luc. 1, 6 sine querela id est sine -e et accusatione mortalium. Oros. apol. 1, 3 Facvnd. defens. 3, 2 p. 586[C]. *i. q. condemnatio*: Vvlg. Sirach 5, 17 -o pessima super bilinguem (κατάγνωσις).

dēnotātus, -ūs *m. a* denotare. *i. q. denotatio*: Tert. pall. 4 p. 944 Öhl. quantum -ui passivitas offert libertinos in equestribus *vestimentis.*

***dēnoto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* notare. Gloss. δῆλον ποιῶ, διασημαίνω. -at detractat, detrahit. *legitur inde a* Cic. (*? v. l. 25*) *et* Liv.; *frequentat* Tert.

1 *propric*: **a** *i. q. notare, signare*: Cic. Manil. 7 qui uno nuntio atque una significatione ... cives Romanos necandos trucidandosque ... -vit (curavit *HE*). Val. Max. 6, 4, 3 virgā solum. Colvm. 3, 15, 1 *linea* sic -ata. 7, 9, 11 -et ... quot et quales sint nati. arb. 2, 1. Plin. nat. 35, 199 pedes venalium trans mare advectorum -are instituerunt maiores. Gaivs dig. 40, 4, 24 nominatim videntur liberi esse iussi, qui vel ex artificio vel officio ... -ati essent. Mod. coll. Mos. 10, 2, 3. Gell. 1, 15, 19 loquacitatem verborumque turbam ... Aristophanes insignibus vocabulis -vit (*cf. 2 d*). 14, 1, 21 si vitae fortunarumque eiusdem nominis indicia non eadem stellarum facie -antur. Tert. nat. 2, 4 ita illum orbem maiorem Peripatetici -verunt. test. anim. 6. adv. Marc. 2, 10 sed ipse auctor delicti in persona peccatoris viri -atur. 5, 10 *al.* Novatian. trin. 31 p. 950[B] collatus cum patre et tautus -atus. Anth. 806, 45 Zeno 1, 5, 18. 2, 62, 1 imminere supplicium -ati vulneris inflictu minatur. Comment. Lucan. 4, 444 quasi motu lori feram -are iuventam. Schol. Germ. Bas. p. 104, 3 *circulus*, qui lacteus vocatur, quod albis nubibus -etur circuitus eius. Prvd. ham. praef. 32 agnosco nempe, quem figura haec -et. Physiogn. 104 sunt et alia vitia, quae in animi motibus -antur. 105. Avian. fab. apol. 6 ictericia, quam croceus in te color -at. Avell. p. 31, 8 haereses ideo hominum appellationibus -atae sunt, quia et hominum commenta tradiderunt. p. 31, 17. 32, 25. Op. imperf. in Matth. 1 p. 618 littera iota decem -ans. Inst. Iust. 3, 6, 7 propria coguationis appellatione quemquam -are. *adde fere i. q. indicare*: Roman. Char. gramm. I 144 schema quasi monoptoton sit proinde declinasse Caelius ... -atur. Tert. monog. 9 p. 775 Öhl. ut ... id genus duritiae commissum -etur. **b** *i. q. demonstrare*: Sen. contr. 7, 5 praef. procuratorem digito. Tac. Agr. 45 cum -andis tot hominum palloribus sufficeret saevus ille voltus (*fere i. q. excitare*). ann. 3, 53 -antibus vobis oculis ora ac metum singulorum. Apvl. met. 2, 30 directis digitis et detortis nutibus praesentium -or. 3, 12 omnium oculis, nutibus ac denique manibus. Tert. anim. 10 designa oculos, -a pupulas ... demonstra mandibulas. 51 orat. 15. Clavd. Mam. anim. p. 19, 5 uti digito vel -are vitanda vel ostendere sequenda.

2 *translate*: **a** *i. q. significare, intellegere, alludere*: Liv. 4, 55, 7 haud dubie Icilios -ante senatu. Phaedr. app. 9, 14 quia per gallinam -vit feminas. Tert. resurr. 28 p. 65 siquidem trina virtus dei per illa trina signa -batur. adv. Marc. 3, 18 *Isaac* Christi exitum iam tunc -bat. Ps. Rvfin. in Os. 13, 15. **b** *i. q. observare* (*cf.* Gloss. -ate σκοπήσατε): Colvm. 9, 8, 12 serius coepit eas (*i. apes*) -are. Min. Fel. 2, 4 simulacro Serapidis -ato (*fere i. q. animadverso*). Tert. spect. 27 omnes angelos prospicere de caelo et singulos -are. nat. 2, 4 deos vestros, in quibus nullius cursus aut motus officium -atur. Cypr. hab. virg. 19 -anda et contrectanda virginitas. Ambrosiast. in I Cor. 2, 13 quae (*i. signa*) in firmamento -antur. Alc. Avit. c. Eutych. 2 p. 29, 15. *seq. acc. c. inf.*: Schol. Cic. Bob. p. 35 affectata et oratoria quadam calliditate hoc uti verbo Decimum Laelium accusatorem voluisse -at Cicero. p. 133. Alc. Avit. epist. 52 p. 82, 16 illis facile -at ... posse mutare. *seq. interrogatio indirecta*: Alc. Avit. epist. 51 p. 80, 30 ut non facile -es, auctoris magis scriptorisne vitiis irascaris. **c** *i. q. discernere, dinoscere*: Vell. 2, 70, 2 cum ... neque pulvere facies aut signa *militum* -ari possent. Sen. epist. 121, 5 *artifex colores* celerrime -at.

d *i. q. vituperare, reprehendere, arguere* (*additur* pro *p. 537, 1*, ut *l. 80*, quasi *l. 82*): Sen. benef. 4, 30, 2 Fabium Persicum, cuius osculum etiam impudici -bant. Svet. Cal. 56 quem Gaius seniorem iam, ut mollem et effeminatum -are omni probro consuerat (Schol. Cic. Bob. p. 155 Clodium quasi hostem publicum). Pompon. dig. 30, 54, 1 turpia legata, quae -andi magis legatarii gratia scribuntur. Marcian. dig. 48, 3, 6, 1. Tert. nat. 1, 1 si -atur *christianus*, gloriatur. 1, 14 quid itaque

nostrum unicum *deum* -atis? test. anim. 1 pro christiano -etur. 4 orat. 2. pudic. 9 nec -retur cum Iudaeis communicans victum. ieiun. 6. 13 anim. 12 patient. 3 *al.* ZENO 2, 25, 2 censuit illos ... -are. 3, 38, 15 ne alter alterum ... -et. 2, 62, 1. SCHOL. Cic. Bob. p. 24. 30 ut M. Crassi mores -et. AMBROSIAST. in Rom. 6, 16 hoc olim deus -at et accusat. 12, 16 in I Cor. 15, 12. in I Tim. 4, 1/5 *doctrina falsa*, quae nunc in Marcionitis ... -atur. COD. Theod. 16, 5, 6, 3 (*a. 381* = COD. Iust. 1, 1, 2, 2) qui ... suis apertis criminibus -entur. PELAG. in I Cor. 11 p. 751[d] in I Thess. 4 p. 868[a]. AVG. civ. 14, 23 facta -et suae turpitudinis. PS. PHOEBAD. fid. 3 p. 38[A]. CLAVD. MAM. anim. p. 123, 2 quosdam sententiae suae improbitate, non mea sponte -ans. GREG. TVR. Franc. 2, 3 assertiones suas ... taliter -ari (*v. l.* denutari, denudari). *additur gen. criminis* (*cf.* GLOSS. -o καταστίζω ἐπὶ ὕβρεως): TERT. adv. Hermog. 41 inconcinnitatis et inaequalitatis et turbulentiae -ari mereretur. SCHOL. Cic. Bob. p. 86 impudicitiae. HIER. c. Ioh. 23 calumniae. AVG. epist. 451, 54 stultitiae. CASSIAN. conl. 19, 3, 1 segnitiae. de: TERT. nat. 1, 4 aut nos soli ... pessimi de bono -amur? adv. Marc. 4, 3 de conversatione a Paulo -bautur. *de persona*: TERT. apol. 37 quid de tam conspiratis umquam -atis? quod: TERT. adv. Val. 7 p. 184 nec aliud magis in huius modi -o, quam quod post omnia inveniuntur, qui ante omnia fuisse dicuntur. 11 p. 190 magis -bo doctrinae perversitatem quod docebantur. *nom. c. inf.*: NOVATIAN. cib. Iud. 2 inconstans ... videri -bitur. PS. AVG. quaest. test. I 127, 9 hoc enim ... inimicitiarum causa facere -antur. *nota absolute i. q. conviciari*: ITALA psalm. 49, 20 (Optat. 4, 3 p. 105, 19. 4, 5 p. 107, 18) adversus fratrem -bas (κατελάλεις, VVLG. loquebaris). *ibid. syn.* scandalum ponere. *i. q. condemnare*: VVLG. Sirach 19, 5 qui gaudet iniquitate, -bitur. 19, 6 qui iucundatur in malitia, -bitur (καταγνωσθήσεται). *i. q. punire*: AVG. epist. 87, 4 illud . . . scelus ad exemplum devitandi ... deus praesenti supplicio -vit.

syn.: ad 1: ostendere, designare, demonstrare. *ad 2 d*: accusare.

part. perf. pass. pro adi. **dēnotātus**, -a, -um [*hisp.* denodado. *M.-L.*]. *sensu activo*: *i. q. convicians*: TERT. nat. 1, 10 p. 78, 12 derisus vero quanto lascivior, tanto -ior ad morsum contumeliae. *Kieckers.*

dēns, -ntis *m.* [*i. q. ind.* dán, *gr.* ὀδών ὀδούς, *cf. c. hibern.* dēt, *got.* tunthus, *lituan.* dantis '*dens*' *ct c.* edo ēsse. *Th.*]. CASSIOD. in psalm. 3, 6 -es enim dicti sunt a demendo (GLOSS. SCHOL. Prud. cath. 4, 80). ISID. diff. 2, 59 -es quasi cibos dividentes, *sed* orig. 11, 1, 52 -es Graeci ὀδόντας dicunt et inde in Latinum videntur trahere uomen. *fem.?*: CASS. FEL. 32 p. 65, 19. 66, 3 *pars codd.* CONSENT. gramm. V 396, 8 qui dicit nominativo casu hic fontis, hic dentis, *soloecismum facit.* *nom. plur.* dentia: ANON. med. ed. Piechotta 187. *gen. plur.*: VARRO ling. 8, 67 *a -e fit* dentum et -es (*acc. plur.*), *sed* PROB. inst. gramm. IV 125, 7 quaeritur qua de causa horum -ium et non horum -um facere debeat. *in usu est* -ium.

detes: TAB. devot. Audollent 135 B 1 (A 5 dentes). GLOSS. ὀδούς (*cf.* PLVT. quaest. conv. 8, 6, 5 δέντης ... τοὺς ὀδόντας. ISID. orig. 11, 1, 52 *l. 39*). *in interpretatione nom. hebr.*: HIER. nom. hebr. p. 23, 10 (Sanir). p. 54, 6 (Elnathan). epist. 30, 5 (sen. *cf.* 30, 12). *legitur per totam latinitatem, saepe sing. pro plur., ex. gr.*: CIC. carm. frg. 22, 26 HOR. sat. 2, 1, 52 CIRIS 128 OV. epist. 4, 104 met. 10, 704. 11, 124 *al.* APVL. met. 8, 4 *p. 541, 33.* 8, 5 *aper* ipsum resurgentem multo -e laniavit. [*val.* dinte, *it.* dente, *francog.* dent, *hisp.* diente. *M.-L.*]

I ***proprie***: A *hominum*: PLAVT. Capt. 79 prolatae res sunt nostris -bus. Curc. 322 Bacar. frg. 1. CIC. nat. deor. 1, 92 -es palatum fauces *habebit deus* nullum ad usum. 2, 86 si qui -es et pubertatem natura dicat existere. 2, 134 -bus in ore constructis manditur . . . cibus *eqs.* (*cf.* 2, 122). 2, 149 in ore sita lingua est finita -bus . . . plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum -es. LVCR. 3, 692 ita conexa est per venas viscera nervos ossaque, uti -es quoque sensu participentur. 5, 1283 arma antiqua manus ungues -esque fuerunt. 6, 659 arripit acer saepe dolor -es. PRIAP. 78, 1 di deaeque -bus tuis escam negent. PAVL. FEST. p. 116 *linguae* insertae, id est intra -es coercitae. SEN. benef. 4, 6, β nunc puerilium -ium lapsus, nunc ... pubertas et ultimus ille -s surgenti iuventae terminum ponens. dial. 5, 4, 2 -ium inter se arietatorum ... sonum. nat. 3, 18, 7 non sunt ad popinam -bus et ventre et ore contenti. LVCAN. 9, 934 volnera lambit *Psyllus* ore venena trahens et siccat -bus artus. PLIN. nat. 1, 7, 15. 7, 68 editis *infantibus* primores septimo mense gigni -es *eqs.* (*cf.* CENS. 7, 2 *sqq.* GELL. 3, 10, 12 AVSON. 341, 1 FAV. EVL. p. 9, 28 VINDIC. med. 14 MACR. somn. 1, 6, 79 MART. CAP. 7, 739). 7, 72 hominem prius quam genito -e cremari mos gentium non est. *et saepe, praecipue de remediis -ium.* LACT. opif. 7, 5 in imo capite ipso certam sedem possident aures, certam oculi, nares item, os quoque et in eo -es et lingua. HIER. epist. 30, 12 per -es articulata vox promitur. AVG. in psalm. 120, 11 *linguae* percutiendo palatum et -es distinguunt sonos, quibus loquimur. *cf.* ISID. orig. 9, 1, 8 omnes occidentis gentes verba in -bus frangunt. *de rebus quasi personis*: LVCR. 1, 852 ut mortem effugiam leti sub -bus ipsis (*cf.* SEN. Herc. f. 555 Mors avidis pallida -bus). OV. met. 15, 235 vitiataque -bus aevi ... consumitis (*tempus et vetustas*) omnia. PETRON. 42 aqua -es habet. GREG. M. moral. 11, 53 -e conscientiae mordetur. *proverbialiter dicta*: PLAVT. Amph. 295 perii; -es pruriunt (Poen. 315). Capt. 187 cum calceatis -bus veuiam tamen. Curc. 318 gramarum habeo -es plenos. Mil. 34 ne -es dentiant. Trin. 909 devoravi nomen imprudens modo. :: non placet qui amicos intra -es conclusos habet. 925 satin inter labra atque -es latuit vir minimi preti? CATVLL. 23, 4 quorum -es vel silicem comesse possunt. VVLG. exod. 21, 24 reddet ... oculum pro oculo, -em pro -e (lev. 24, 20 restituet. deut. 19, 21 exiges. Matth. 5, 38 *cf.* TERT. patient. 6 adv. Marc. 2, 18. 4, 16 HIER. epist. 21, 2, 3).

B *bestiarum*: 1 *generatim*: ENN. ann. 528 quasi feta canes sine -bus latrat (*cf.* PLAVT. Capt. 486 LVCR. 5, 1064. OV. met. 7, 408 Echidneae canis *i. Cerberi.* MANIL. 5, 225 morsibus et crebris -es in voce relinquit *canis*). VARRO rust. 2 praef. 4 *armenti.* 2, 2, 5 si quoi *ovi* vetustate -es absunt. 2, 3, 7 *caprarum* (VERG. georg. 2, 379 durique venenum -is *caprae*). 2, 4, 5 *luporum* (VERG. Aen. 11, 681. HOR. sat. 2, 1, 52 -e lupus ... petit. OV. epist. 10, 84 *al.*). 2, 4, 13. 2, 7, 2 *equi* (VERG. Aen. 7, 279 OV. ars 1, 20 *al. proverbialiter*: HIER. in Eph. prol. p. 538 equi -es inspicere donati). 2, 8, 6 aetatem *hinni* ex -bus cognoscunt (*cf.* COLVM. 6, 29, 4 *sq.*). 2, 9, 1 *apri* ... in silvis saepe -bus canes occiderunt (CIC. nat. deor. 2, 127 ut se ... defendant cornibus tauri, apri -bus. LVCR. 5, 1326 *sq.* VERG. georg. 3, 255 TIB. 3, 9, 3. OV. epist. 4, 104 obliquo -e timendus aper. met. 8, 288 *al.* PLIN. nat. 18, 2 apri *exacuunt* -ium sicas. SIL. 1, 425 *al.* STAT. Theb. 9, 689 niveo lunata monilia -e. *cf.* 11, 532 lunataque -bus uncis ora sonant [CLAVD. carm. min. 2, 107]. CALP. ecl. 6, 45 ubi [*in cervice*] pendulus apri -s sedet et nivea distinguit pectora luna). RHET. Her. 4, 49, 62 (*in imag.*) iste qui cotidie ... tamquam iubatus draco serpit -bus aduncis *cqs.* (CIC. carm. frg. 22, 26 taetro . . . -e *draconis* HOR. sat. 1, 8, 42 colubrae. OV. met. 3, 34 triplici stant ordine -es. 7, 151. 10, 10 serpentis. *al.* SEN. dial. 3, 17, 6 LVCAN. 9, 615. 739. 764 *al.* VVLG. sap. 16, 10. *cf. infra l. 64*). LVCR. 5, 991. 1038. VERG. Aen. 7, 667 *leonis* (HOR. carm. 4, 4, 16 *al.* PLIN. nat. 8, 49). CIRIS 128 *capillum* fibula ... tereti nectebant -e cicadae (*sc. aureae*). HYG. Gell. 16, 6, 15 *in interpretatione voc.* bidens (*q. v.*). HOR. sat. 2, 6, 87 *muris.* COLVM. 10, 321 sata ne ... parvulus aut pulex irrepens -e lacessat. PLIN. nat. 1, 11, 61—64. 8, 67. 116 *al.* 11, 160—173. 274 *et saepe. nota*: 10, 7 Phemonoe ... -es ei (*aquilae morphno*) esse prodidit. 10, 126 *Diomediarum avium* (*sed cf.* 11, 164 volucrum nulli -es praeter vespertilionem). 11, 3 *teredinis* (16, 220). 11, 107 *locustae* in commissura scapularum habere quasi -es existimantur (11, 267. *cf. l. 33*). 11, 165 *cochleae* (*cf. p. 539, 10*). 28, 90 *-ium bestiarum usus magicus et medicinalis* (28, 95. 98. 100. 107. 121. 150. 180. 205. 257 *sq.* 29, 67. 30, 19 *sqq.* 32, 137 *al.*). *nota*: VVLG. deut. 32, 24 -es bestiarum immittam in eos (*i. bestias dentatas*).

2 *speciatim*: a *elephantorum, saepe i. q. ebur, tam rude quam confectum*: VARRO ling. 7, 39 quos -es multi dicunt, sunt cornua. CIC. Verr. 5, 103 -es eburneos (LIV. 37, 59, 3 VAL. MAX. 1, 1 ext. 2. [MART.] 14, 91 lemma [v. 2 Libycas ... trabes]. AMBR. in psalm. 47, 14. CLAVD. 22, 256 spicis et -e comas illustris eburno ... Africa. carm. min. 28, 22 VVLG. Ezech. 27, 15). *ibid.* qui eos -es reponerent. CATVLL. 64, 48 pulvinar ... Indo ... -e politum (OV. met. 8, 288 -es apri *Calydonii* aequantur -bus Indis. 11, 167. STAT. silv. 3, 3, 95 Indi -is honos. MART. 2, 43, 9. 10, 98, 6 aut citrum vetus Indicosque -es. AVIEN. orb. terr. 1200. 1315). PROP. 2, 31, 12 valvae, Libyci nobile -is opus (= MART. 14, 3, 2. 9, 22, 5 ut Mauri Libycis centum stent -bus orbes). OV. Pont. 4, 9, 28 totum Numidae sculptile -is opus. LVCAN. 10, 144 -bus ... niveis (SIL. 9, 582. 16, 205 nivei ... munera -is. AVIEN. orb. terr. 378). PETRON. 119, 15 ne desit belua -e ad mortes pretiosa (*i. elephas*). CALP. ecl. 7, 54 PLIN. nat 8, 7. 11. 25. 27 *sqq.* 37, 204. *nota*: 13, 81 scabritia *chartae* levigatur -e conchave. SIL. 10, 249 qua belligero fera belua -e *agit.* MART. 7, 13, 2 antiqui -is ... ebur. 5, 37, 5 politum pecudis Iudicae -em. 13, 100 venatio ... -is Erythraei. IVV. 11, 124 TERT. resurr. 6 p. 33, 27. HIER. in Am. 3, 14 p. 262 domus eburneae: pro eburneis domos -is, id est elephantinas, in hebraeo scriptum est. VVLG. III reg. 10, 22. b *serpentis in fabula Cadmi et Iasonis*: VERG. georg. 2, 141 satis immanis -bus hydri. AETNA 20 sparsumve in semina -em. OV. am. 3, 12, 35 Thebanaque semina, -es. epist. 6, 33 vipereos -es in humum pro semine iactos. 12, 95 met. 3, 103. 4, 573. 7, 122 Ib. 445. SEN. Oed. 588 catervae -e Dircaeo satae. LVCAN. 4, 552 VAL. FL. 6, 437. 7, 554 IVV. 14, 241 HYG. fab. 22 p. 53. 178 p. 34 CLAVD. 21, 319.

epitheta: *de generibus et positione*: CIC. nat. deor. 2, 134 deutibus in ore constructis manditur ... cibus: eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini vocantur. PLIN. nat. 11, 160 -ium tria genera: serrati aut continui aut exserti, *deinde describuntur.* ISID. orig. 11, 1, 52 *tractat* praecisores, caninos, molares.

adversus: CIC. *l. 72.* ISID. diff. 2, 59. caninus (*aliter p. 539, 57*): *v. vol. III p. 252, 27 sqq.* columellaris: *v. vol. III p. 1735, 61.* concavus: PLIN. nat. 11, 162. continuus (*v. l. 74*): PLIN. nat. 8, 107 corocotta . . . nullis gingivis, -e continuo. 10, 201 quibus continui -es, sorbent, ut equi, boves. genuinus: PAVL. FEST. p. 94 genuini -es quod a genis dependent. *cf.* CIC. nat. deor. 2, 134 PLIN. nat. 11, 166 GELL. 3, 10, 12. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 10, 4 ut genuino -e se lacerent. 50, 5. 108, 15. GLOSS. σωφρωνισ⟨τὴρ⟩ ὀδούς. inferior: PAVL. FEST. p. 4 CELS. 8, 12 *al.* intimi: CIC. *l. 73.* ISID. diff.

2, 59. lactans: *v. l. 12.* maxillaris: CELS. 6, 9 PLIN. nat. 11, 166. 32, 80. 139. medius: COLVM. 6, 29, 4 *al.* molaris: VEG. mulom. 2, 33, 1. 3, 1, 1. 3, 5, 3 VVLG. iud. 15, 19 CASS. FEL. 32 p. 63 ORIBAS. cup. 4, 85 ISID. diff. 2, 59. GLOSS. IV 539, 10 molares -es extremi. primarius: GLOSS. -es primarii τομεῖς. pullinus: PLIN. nat. 18, 172 (*equi*). rapax: VEG. mulom. 3, 1, 1. rarus: PLIN. nat. 11, 274 vitae brevis signa ponit *Aristoteles* raros -es. SVET. Aug. 79. serratus (*v. p. 538, 74*): PLIN. nat. 10, 201. 199 serratorum -ium carnivora sunt omnia. solidus: PLIN. nat. 11, 162. spissatus: PLIN. nat. 32, 154 *pernae conchae* -es circuitu marginum habent pectinatim spissatos. superior: PAVL. FEST. p. 4 CELS. 8, 1 COLVM. 6, 29, 4. *cf.* VEG. mulom. 3, 5, 2 -es superiores quos lactantes vocant. *de qualitate, colore, forma:* acutus: CIC. nat. deor. 2, 134 CELS. 6, 12. aduncus (*serpentis et apri*): RHET. Her. 4, 49, 62 OV. met. 10, 550. 11, 776 PLIN. nat. 8, 95 STAT. Theb. 5, 510. aeger: MART. 10, 56, 3. acratus: PETRON. 124, 274 (*Discordiae*). albus: PLAVT. Epid. 429 VERG. Aen. 7, 667. 11, 681 *cf.* QVINT. inst. 8, 2, 10. 8, 6, 40. altus: HYG. Gell. 16, 6, 14 duos -es altiores. asper: PHAEDR. 1, 2, 24 (*hydri*). ater: HOR. epod. 8, 3. 15 epist. 1, 18, 7. *cf.* atratus: CAECIL. com. 268. bonus: PLAVT. Truc. 224. brevis: CELS. 7, 12, 1. brocchus: VARRO rust. 2, 7, 3. buxeus: MART. 2, 41, 7. candens: APVL. met. 7, 16 flor. 15 p. 60. candidus: VARRO ling. 8, 38 CATVLL. 39, 1 SCRIB. LARG. 60 HIER. epist. 10, 2, 2. VVLG. gen. 49, 12 sunt . . . -es eius lacte candidiores. *cf.* CIC. Tusc. 5, 46 candiduli -es. cariosus: PHAEDR. 5, 10, 5. causarius: PLIN. nat. 23, 75. cavus: PROP. 4, 5, 68 PLIN. nat. 23, 148. cavatus: PELAGON. 1. deciduus: PLIN. nat. 8, 7. durus: LVCR. 5, 1064 (*canum*). VERG. georg. 2, 379 (*caprae*). eminulus: LVCIL. 117. 546 VARRO rust. 2, 9, 3. erosus: PLIN. nat. 24, 80. exiguus: SVET. Aug. 79. expolitus: CATVLL. 39, 20. feralis: AMM. 22, 9, 15 *Adonide* apri -e ferali deleto. ferreus: PLAVT. Truc. 943. LACT. inst. 5, 11, 6 quae *belua* (*de imperatore Galerio*) ferreis -bus saevit. VVLG. Dan. 7, 7. 19. firmus: VARRO rust. 2, 9, 10. SIL. 10, 127 nondum sat firmo . . . -e (*catulorum*). flexus: LVCAN. 9, 764 (*serpentis*). fulmineus: PHAEDR. 1, 21, 5 (*apri*). MART. 11, 69, 9. grandis: PLIN. nat. 30, 137. ingens: OV. ars 3, 280. letalis: SOL. 27, 41 (*serpentis*). *cf.* ENNOD. carm. 2, 19, 3 -s mortis (*i. mortifer*). lividus: HOR. epod. 5, 47. longus: PAVL. FEST. p. 33 PLIN. nat. 30, 98. 32, 113. lubricus: MAECEN. carm. frg. 3. luridus: HOR. carm. 4, 13, 11. mobilis: PLIN. nat. 20, 212. 22, 47. 23, 107. 28, 178. niger: HOR. carm. 2, 8, 3 OV. ars 3, 280 MART. 5, 43, 1. niveus: OV. epist. 17, 18 MART. 5, 43, 1 NEMES. cyn. 164. novus: HOR. carm. 4, 4, 16 CELS. 8, 1 NEMES. cyn. 170. nudus: VERG. georg. 3, 514 PS. QVINT. decl. 12, 13. obscurus: IVV. 6, 145. piceus: MART. 2, 41, 6. putridus: CIC. Pis. 1 VVLG. prov. 25, 19. recurvus: STAT. Theb. 1, 488 (*apri*). robiginosus: MART. 5, 28, 7. saxeus: APVL. met. 11, 13 (*asini*). scaber: CELS. 7, 12, 1 SVET. Aug. 79 MART. CAP. 3, 226. sesquipedalis: CATVLL. 97, 5. sordidus: PETRON. 64. *cf. p. 542, 48.* splendidus: SCRIB. LARG. 59. spinosus: MART. CAP. 4, 326 (*serpentis*). tacter: CIC. carm. frg. 22, 26. tener: CALP. ecl. 6, 52. vacuus: MART. 1, 60, 2 intres . . . lepus ora leonis, esse tamen vacuo se leo -e putat. validus: LVCR. 5, 1326. venenatus (*serpentis*): OV. epist. 12, 95 ARNOB. nat. 1, 17 BACHIAR. repar. laps. 3 *cf.* GREG. M. moral. 1, 53 veneni -e. uncus: CALP. buc. 5, 92 (*serpentis*). HOMER. 596 (*apri*) STAT. Theb. 11, 532 (*apri*). vulnificus: SEN. Phaedr. 346. *pro genet. poss.* (*cf. p. 542, 43*): aprinus: AVG. civ. 6, 7. aprugineus: SOL. 32, 30 MART. CAP. 2, 197. caballinus: PLIN. nat. 30, 72. 80. caninus: PLIN. nat. 7, 24 Choromandarum gentem . . . oculis glaucis, -bus caninis. *cf. p. 542, 51.* ferinus: PAVL. MED. adv. Cael. 5. humanus: PLIN. nat. 28, 40. lupinus: SERV. georg. 3, 208. puerilis: SEN. benef. 6, 6. vipereus: OV. epist. 6, 33 met. 3, 103. 4, 572. 7, 122 SIL. 8, 497. *nota:* CARM. epigr. 865, 3 -e . . . Aetrusco (*i. apri Etrusci*). *per enallagen posita* (*alia v. sub III*): avidus: OV. epist. 10, 84 met. 11, 123 SEN. Herc. f. 555 PHAEDR. 1, 13, 11. 4, 6, 9. blandus: MART. 1, 14, 3. domitus: OV. met. 10, 704 -e premunt domito Cybeleia frena leones. ferus: OV. Ib. 460 SIL. 4, 379. funereus: DRAC. laud. dei 1, 462. furialis: MART. 2, 75, 7. ieiunus: HOR. epist. 2, 2, 29 ieiunis -bus acer *miles.* ignobilis: SEN. Ag. 739. lassus: SEN. Thy. 736. miser: LVCAN. 4, 413. periurus: MART. 13, 66, 1. rabidus: MART. epigr. 18, 3 SVLP. SEV. Mart. 17, 1. *cf.* LVCAN. 10, 446 (*VG*, rapidos *cett.*). saevus: OV. met. 15, 93 AMBR. hex. 1, 6, 46. siccus: STAT. Theb. 10, 48 pectoraque et siccos minuunt in limine -es. superbus: HOR. sat. 2, 6, 87 tangentis male singula -e superbo. timidus: MART. 1, 104, 18. vanus: *v. infra l. 80.* vesanus: HOMER. 398. vindex: *v. p. 541, 56.*

iuncturae: a -s *est subiectum:* abest: PAVL. dig. 21, 1, 11 cui -s abest, non est morbosus. cadit: PLAVT. Men. 1116 septuennis: nam tunc -es mihi cadebant primulum. LVCR. 5, 672 SEN. epist. 12, 3. 83, 4 PLIN. nat. 28, 41. 46 GELL. 3, 10, 12 PELAGON. 1. comedit: CATVLL. 23, 4 *v. p. 538, 5.* crepitat: MANIL. 5, 602 sacvit in auras morsibus vani crepitant sine vulnere -es. crepat: PERS. 3, 101 SEN. epist. 13, 2. decidit: PLIN. nat. 7, 68. 11, 169. 25, 20. dolet: CELS. 6, 9 *al.* SCRIB. LARG. 6 PLIN. nat. 25, 167 MART. 11, 40, 6. *cf.* CIC. Tusc. 2, 52 condoluit. CELS. 7, 12, 1 dolores movet. enascitur: SEN. epist. 121, 15. *cf.* gignitur: LABEO Gell. 4, 2, 12 cum infantibus non simul -es gignuntur. PLIN. nat. 7, 68. 72 GELL. 3, 10, 12. renascitur: IVV. 14, 11. excedit: CELS. 8, 7 -s super proximum -em excedit. excidit: PLAVT. Merc. 541 HOR. sat. 1, 8, 49. hebescit: PLIN. nat. 7, 168. labat: CELS. 7, 12, 1 PLIN. nat. 24, 119. 29, 37. livet: OV. met. 2, 776. nigrescit: PLIN. nat. 31, 117. obstupescit: VVLG. Sirach 30, 10. Ier. 31, 30 qui comederit uvam acerbam, obstupescent -es eius. Ezech. 18, 2. putrescit: PLIN. nat. 31, 101. sonat: SIL. 4, 632 pulsati ligno sonucre in vulnere -es. b *genetivus:* acies: AMM. 14, 7, 13 destricta -ium acie stridens *Gallus.* agmen (*i. ordo*): STAT. Theb. 5, 510 terna agmina adunci -is *serpentis.* amplitudo: PLIN. nat. 8, 7. attritus: APVL. met. 10, 28 attritu -ium longo stridore reddito. brocchitas: PLIN. nat. 11, 169. candor: PLIN. nat. 8, 8 TREB. trig. tyr. 30, 15. caverna: PLIN. nat. 22, 106. *cf.* cava -ium: PLIN. nat. 20, 53. 121. 25, 171 *al.* color: PLIN. nat. 23, 79. commissura: SCRIB. LARG. 184. 196. confirmatio: SCRIB. LARG. 60. conventus: SOL. 13, 2. crepitus: CIC. Tusc. 4, 19. curatio: PLIN. nat. 23, 74. detractio: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84. discrimen: QVINT. inst. 12, 10, 29 *f littera* inter discrimina -ium efflanda est. distantia: CAEL. AVR. acut. 2, 10, 74. dolor: CELS. 4, 2. 6, 9 *al.* SEN. epist. 78, 9 SCRIB. LARG. 53 *al.* PLIN. nat. 7, 22 *al.* VLP. dig. 21, 1, 4, 6 CASS. FEL. 32. duritia: SEN. epist. 90, 22. emissio: AMBR. epist. 44, 11. evulsio: CIC. nat. deor. 3, 57. firmitas: PLIN. nat. 18, 114. 23, 77. flexus: PLIN. nat. 8, 212 in India cubitales -ium flexus *suum.* formido: FRONTO p. 228, 28 N. trinas -ium formidines (*i. ordines*). frendor: ITALA Luc. 13, 28 (Tert. adv. Marc. 4, 30 p. 526, 2. *cf.* 1, 27 p. 328, 16. resurr. 35 p. 77, 16; βρυγμός, VVLG. stridor). gingiva: CELS. 8, 1. gravitas: PLIN. nat. 37, 143. iniuria (*i. morbus*): COLVM. 6, 17, 5. labefactatio: PLIN. nat. 23, 56. lapsus: SEN. benef. 6, 6. medicus: VLP. dig. 50, 13, 1, 3. mobilitas: PLIN. nat. 20, 224. motus: PLIN. nat. 20, 16. mundicina: APVL. carm. frg. 2, 2. nota (*sc. morsus*): OV. am. 1, 7, 42. 3, 14, 34. offensa: PLIN. nat. 34, 104. ordo: VAL. MAX. 1, 8 ext. 12. 13 PLIN. nat. 8, 75 TERT. nat. 1, 7 AVR. VICT. epit. 28, 2 AMM. 22, 15, 5. organum: TERT. resurr. 61 p. 122, 17. ŏs: CATVLL. 97, 5 MACR. sat. 7, 9, 13. prosectus: APVL. met. 8, 5. raritas: QVINT. inst. 11, 3, 55 sunt qui spiritum cum stridore per raritatem -ium non recipiunt, sed resorbent. risus: VVLG. Sirach 19, 27. series: PLIN. nat. 8, 89. sonus: SEN. dial. 5, 4, 2. stabilitas: PLIN. nat. 23, 74. stridor: CELS. 2, 7 p. 42 AMM. 16, 12, 13. 36, 6, 6 VVLG. Matth. 8, 12. 13, 42 *al.* Luc. 13, 28 *v. supra l. 26* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 40. 2, 10, 59. stupor: VVLG. Am. 4, 6 *cf.* HIER. *ad l.* p. 271. torpor: PLIN. nat. 8, 129. vestigium: TERT. nat. 1, 7. vis: SEN. benef. 4, 18, 2. vitium (*i. morbus*): PLIN. nat. 11, 277. 23, 124. 32, 97. vulnus: APVL. met. 8, 8 (*sc. a -e factum*). *nota genet. explicat.:* PLIN. nat. 18, 2 -ium sicas (*aprorum*). GELL. 1, 15, 3 vallum -ium (ἕρκος ὀδόντων. APVL. Plat. 1, 14). APVL. flor. 15 p. 60 intra murum candentium -ium. TERT. resurr. 60 p. 120, 26 spelunca haec oris et -ium statio. VVLG. Iob 41, 5 per gyrum -ium eius formido. c *dativus:* -i, -bus adhaerere: PLIN. nat. 13, 66 (*de cummi*). auxiliari: PLIN. nat. 20, 232. elabi: SEN. dial. 5, 17, 2. excutere: OV. trist. 1, 1, 78. extorquere: APVL. met. 3, 17. inhaerere: PLIN. nat. 8, 57 (*de osse*). mederi: PLIN. nat. 20, 111. nocere: PLIN. nat. 20, 91. prodesse: PLIN. nat. 20, 99. 29, 37. subicere: FRONTO p. 156, 12 N. subigere: ARNOB. nat. 2, 41. tradere: HYMN. Ambr. I 8, 14 martyres bestiarum -bus. *c. adiect.:* inimicus: PLIN. nat. 19, 34. 87. inutilis: PLIN. nat. 24, 105. utilis: PLIN. nat. 16, 167. 20, 174. d *accusativus:* -em, -es acuere: RHET. Her. 4, 39, 51 HOR. carm. 3, 20, 10 SEN. Phaedr. 346 dial. 3, 1, 6 STAT. Theb. 2, 513. exacuere: VERG. georg. 3, 255. adimere: AMM. 19, 3, 3 *leo* unguibus ademptis et -bus. admovere: OV. met. 11, 124. afferre: VARRO rust. 2, 9, 9 ut *canes* in dominum afferant -es. amittere: VITR. 8, 3, 23. apponere: HOR. sat. 1, 8, 48 -bus appositis (*sc. falsis*) uti. apprimere: AVR. Fronto p. 78, 11 N. atterere: PLIN. nat. 23, 73. auferre: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. 84. cavernare: CASS. FEL. 32 p. 63. circumscalpere: PLIN. nat. 20, 32. collidere: SEN. epist. 11, 2 (*propter angorem*). colluere: PLIN. nat. 20, 41. 137. 23, 140. 24, 18. 32, 80. compellere: APVL. met. 8, 5 (*de apro*). comprimere: PLAVT. Pseud. 787 SEN. dial. 3, 1, 4. conferre: OV. met. 3, 236 turba *canum* coit confertque in corpore -es. confirmare: SCRIB. LARG. 59. 60 PLIN. nat. 20, 38. 28, 178. confricare: PLIN. nat. 29, 31. conterere: VVLG. Iob 4, 10. psalm. 3, 8 (*in imag.*). 57, 7. corrumpere: CELS. 6, 13. curare: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. defricare: CATVLL. 37, 20 Hiberā . . . urinā. 39, 19 OV. ars 3, 216. denigrare: PLIN. nat. 32, 68. detrahere: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. eicere: CELS. 7, 5, 4. eiectare: VERG. Aen. 5, 470. emaculare: APVL. apol. 8. emere: MART. 12, 23, 1 (*sc. alienos*). erodere: PLIN. nat. 31, 101 *cf. p. 539, 28.* eruere: ALTERC. Heracl. p. 134, 10. evellere: LVCIL. 404. CELS. 7, 12, 1. excitare (*i. q. excutere*): TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 18. excreare: PRIAP. 12, 9 de tribus unum. excutere: LVCIL. 337 VITR. 8, 3, 23 IVV. 16, 10 TREB. Claud. 13, 5. 7 VVLG. exod. 21, 27. exedere: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83. exigere: CELS. 8, 1. eximere: CELS. 6, 9. 7, 12, 1 PLIN. nat. 28, 181 MART. 10, 56, 3 SVET. Vesp. 5. expellere: MART. 1, 19, 2 expulit una duos -es tussis et una duos. expuere: MART. 8, 57, 1. exserere: AVG. bapt. 2, 7, 10. extorquere: SVLP. SEV. chron. 1, 18, 3. extrahere: PLIN.

nat. 23,75. 32,79. exturbare: PLAVT. Poen. 382 oculos atque -es. fatigare: Ov. met. 8, 825 MART. 6, 24, 31. figere: Ov. met. 3, 84 SEN. Herc. O. 918. firmare: PLIN. nat. 20, 235. 23, 59. fovere: CELS. 6, 9. frangere: CELS. 6,13 SEN. dial. 5, 28, 3. 7, 20, 6 LVCAN. 10, 446. STAT. Theb. 2, 514 fractosque in vulnera -es. VVLG. thren. 3, 16. fricare: SCRIB. LARG. 58. fuscare: Ov. ars 3, 197. hebetare: SIL. 8, 497. iacere: PLIN. nat. 8, 172. iactare: CAECIL. com. 72 garruli sine -es iactent. illidere: LVCR. 4, 1080 HOR. sat. 2, 1, 77 DRAC. Romul. 8, 355. imprimere: TIB. 1, 6, 14 SEN. dial. 7, 20, 6 LVCAN. 9, 806 IVV. 9, 134. includere: SEN. Thy. 161 oraque comprimit inclusisque famem -bus alligat *Tantalus*. inficere: PLIN. nat. 21, 139. infigere: CVRT. 9, 1, 33. inflectere: PLIN. nat. 19, 35. iungere: *l. 32.* laedere: PLIN. nat. 23, 106. lavare: CATVLL. 39, 14 PLIN. epist. 8, 18, 9. lĕvare: MART. 14, 22, 2 -es pinna levare potest. linere: MART. 1, 87, 3. movere: CELS. 6, 15. 7, 12, 1 SCRIB. LARG. 58 VVLG. deut. 34, 7. nudare: QVINT. inst. 11, 3, 81. obtundere: NEMES. cyn. 170. percutere: MART. 14, 69, 1 pugno. perfodere: PETRON. 33 pinnā argentea. perfriugere: SIL. 10, 511. perstringere: SCRIB. LARG. 57. polire: MART. 14, 56, 2. ponere: STAT. Ach. 1, 749 sub frondibus hostem (*i. feram*) porrectum somno positosque in caespite -es. premere (*i. imprimere*): Ov. fast. 1, 355. pumicare: HIER. epist. 54, 5, 3. purgare: APVL. apol. 8. quatere: MAECEN. carm. frg. 3, 2. radere: CELS. 7, 12, 1. reficere: MART. 10, 56, 3. refigere: CELS. 6, 15. reponere: MART. 9, 37, 3. repurgare: PLIN. nat. 8, 90. restringere: PLAVT. Capt. 486. rumpere: PLIN. nat. 25, 173. sanare: PLIN. nat. 21, 166. scalpere: NOVIVS Atell. 43 PLIN. nat. 30, 27. scariphare: PLIN. nat. 28, 179. solvere: CAPITOL. Maximin. 6, 9. sputare: Ov. met. 12, 256. stabilire: PLIN. nat. 20, 212. 23, 107. stringere: MACR. sat. 2, 3, 9 HIER. epist. 20, 5, 1. 22, 29, 6. tegere: Ov. ars 3, 284 summos -es ima labella tegant. terere: Ov. met. 8, 369 (*de apro*). vincire: LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 60) cui auro -es vincti (iuncti *al.*) escunt. vitiare: CELS. 6, 13. e *ablativus: pendet ex verbis*: -e, -bus armare: APVL. met. 8, 4 bestias armatas -e vel cornu. NEMES. cyn. 164. caedere: LVCR. 5, 1326. capessere: CIC. nat. deor. 2, 122 cibum. carere: PAVL. dig. 21, 1, 11. carpere: Ov. Ib. 460. HOMER. 371 carpit virides moribundus -bus herbas. comedere: AVR. Fronto p. 67, 20 N. malim eas *uvas* pedibus calcare quam -bus comesse. confligere: PACIAN. epist. 2, 7. confringere: TRACT. in Luc. 6, 1. contingere: PLIN. nat. 28, 199 renes... devorari... ita ne -e contingantur. contrectare: FRONTO p. 166, 12 N. convellere: Ov. met. 11, 123. crepitare: PLAVT. Rud. 536 LVCR. 5, 747. dare notas (*i. mordere*): PROP. 4, 3, 25. defendere: CIC. nat. deor. 2, 127. deridere: PLAVT. Epid. 429 me albis -bus. dimicare: IVST. 2, 9, 19. ferre: MART. 14, 200, 2. figere notas: TIB. 1, 8, 38. frangere: PLIN. nat. 18, 195 granum. fremere: VVLG. psalm. 111, 10 thren. 2, 16 SVLP. SEV. Mart. 17, 6. frendere: PLAVT. Capt. 913 Truc. 601 frg. iuc. 34 PAVL. FEST. p. 91. 163 HIER. epist. 1, 4 AVG. civ. 17, 17. 18, 23 vers. 20, 30 VVLG. psalm. 34, 16. icere: PLIN. nat. 7, 44 quantulo serpentis ictus -e. imprimere notam: HOR. carm. 1, 13, 12. infremere: VVLG. Iob 16, 10. infrendere: VERG. Aen. 3, 664. 8, 230. 10, 717. insecare: RHET. Her. 4, 49, 62 (*de serpente*). instrepere: CLAVD. 17, 222. lacerare: SEN. clem. 1, 25, 1 MART. epigr. 18, 3 IVST. 28, 3, 8 VVLG. Iob 13, 14 SVLP. SEV. dial. 1, 22, 4. laedere: PHAEDR. 4, 6, 8 PLIN. nat. 28, 31 MART. 3, 47, 11. laniare: VERG. georg. 3, 514 Ov. epist. 10, 84 LIV. 22, 51, 9 APVL. met. 8, 5 *p. 537, 53* FIRM. err. 6, 5. OPTAT. 2, 19 p. 54, 2 -e vindice. libare: CALP. ecl. 6, 52. mandere: Ov. met. 15, 93. mordere: Ov. met. 13, 943 VVLG. Mich. 3, 5. petere: HOR. sat. 2, 1, 52 -e lupus, cornu taurus petit. 2, 1, 55. pressare: LVCR. 4, 1109 ora. perimere: MART. 2, 75, 7. rodere: HOR. epod. 5, 47. MART. 13, 2, 5 -em -e. saepire: MIN. FEL. 17, 10 animantes -bus saeptas. saevire: SEN. Tro. 1095 SVLP. SEV. Mart. 17, 1. 5. siccare: LVCAN. 9, 934 *p. 537, 70.* stridere: CELS. 2, 6. STAT. Theb. 6, 790 -bus horrendum stridens. VVLG. psalm. 36, 12 Marc. 9, 17 act. 7, 54. sustinere: PETRON. 53 amphoram. tollere: VARRO rust. 2 praef. 4 (*i. comedere*). vellere: Ov. met. 8, 800. violare: MART. 13, 66, 1. *pendet ex adiectivis*: COLVM. 7, 3, 7 *ovem* -e minacem. MART. 11, 70, 4 -e tuo saucia colla (CARM. epigr. 865, 3 -e quod Aetrusco turgebat saucius [*i. apri Etrusci*]). APVL. met. 8, 4 -bus attritu sonaci spumeus. *aliter*: TAC. ann. 1, 34 vacua -bus ora. f *pendet ex praepositionibus*: ad: SORAN. p. 79, 6 *infans in matrice* aliquando in latere, aliquando supinus, aliquando ad -es invenitur. p. 83, 7 ad -es collocamus. p. 88, 10. cum: LIV. 41, 21, 12 puella cum -bus *nata* (PLIN. nat. 7, 68 AMM. 19, 12, 19). IVV. 3, 301 paucis cum -bus (*sc. incolumibus*) inde reverti. in *c. acc.*: AFRAN. com. 419 impingam. VITR. 8, 1, 1 procumbatur. inter: PLAVT. Trin. 925 *p. 538, 5.* QVINT. inst. 11, 3, 104 vox... inter -es expressa. intra: *v. p. 538, 4.* sine: ENN. ann. 528 CATVLL. 97, 5. SEN. epist. 121, 15 infans sine -bus est. PAVL. dig. 21, 1, 11 FVLG. serm. ant. p. 118, 16. MART. BRAC. form. vit. 4, 8 sales tui (*i. ioci*) sine -e sint. sub *c. acc.*: LABER. mim. 28 simul sub -es mulieris veni, bis ter memordit. PETRON. 58 venies sub -em (*proverbialiter*). *c. abl.*: LVCR. 1, 852 *p. 537, 81.* VERG. Aen. 3, 627 cum ... tepidi tremerent sub -bus artus (Ov. met. 14, 196). 7, 279 *equi* mandunt sub -bus aurum. SEN. Ag. 739 iacet ignobili sub -e Marmaricus leo. PLIN. nat. 14, 127 SIL. 4, 379 HYMN. Ambros. I 5, 23 GILD. Brit. 34 chron. III p. 45, 16 ARATOR act. 1, 746.

II *per comparationem de rebus -i similibus vel dentatis, cf.* NON. p. 462 -es non solum quibus cibus atteritur, sed omnia, quibus aliquid exsecari vel teneri potest, Vergilius dici voluit (*georg. 2, 406 Aen. 6, 3*). VARRO ling. 5, 113 densum a -bus pectinis quibus feritur (TIB. 1, 9, 68 tenues denso pectere -e comas. MART. 14, 25, 2 multifido...-e. 12, 82, 9 secto comentem -e capillos. APVL. met. 2, 9 *capillus* pectinis arguti -e tenui discriminatus. CLAVD. 10, 102 morsu uumerosi -is eburuo multifidum discrimen *comae* arat). VARRO ling. 5, 135 -s *vomeris* quod eo mordetur terra (VERG. georg. 1, 262 durum procudit arator vomeris obtunsi -em. *cf.* Ov. am. 1, 15, 31 -s patientis aratri. 3, 10, 14 curvo -e. trist. 4, 6, 13 *cf.* FEST. p. 375. COLVM. 2, 2, 25 terram . . . quamvis levissimo -e moveri satis est. 2, 4, 6. 10, 69 curvi vomere -is. LVCAN. 7, 859 ruricolis feriuntur -bus [*i. aratris*] ossa. GLOSS. -s aratri *γύης. γύας ὁ τοῦ ἀρότρου*). VARRO ling. 5, 136 irpices regula compluribus -bus (PAVL. FEST. p. 106). CATVLL. 64, 312 ita decerpens aequabat semper opus -s *telae* (Ov. met. 6, 58). VERG. georg. 2, 423 cum -e recluditur unco *terra* (*sc. rastri*. COLVM. 10, 89 ligonis. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 172, 15 iuga montium vulnerare -bus [*opp.* vomeribus]). 2, 406 curvo Saturni -e (*i. falce*). Aen. 6, 3 -e tenaci ancora fundabat naves (LIV. 37, 30, 9 EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 p. 942[B]). TIB. 1, 2, 18 seu reserat fixo -e puella fores (*cf.* GERM. 196 qualis ferratos subicit clavicula -es). Ov. met. 8, 246 *serrae* (VITR. 1, 5, 7. *cf.* 6, 8, 7 *de structura serratim facta.* PLIN. nat. 16, 227 SYMPH. 195. PRVD. perist. 5, 218 serrata ... regula -e iufrequenti exasperat). GRATT. 108 ille etiam valido primus venabula -e induit (*i. cuspide.* 111. 118 quam longa exigui spicant hastilia *Macedonum* -es!). VITR. 10, 2, 2 *forficum.* 10, 5, 2 tympani (10, 9, 2 *sqq.*). PLIN. nat. 13, 40 limarum -e ... politum. 18, 296 valli praegrandes, -bus in margine insertis. 34, 75 vertebrato -e utrisque in partibus. MART. 1, 26, 3 fuscina -e minax. *adde*: VVLG. I reg. 14, 4 erant ... in modum -ium scopuli.

III *in imagine et translate de invidia, calumnia, livore*: CIC. Balb. 57 in conviviis rodunt, in circulis vellicant, non illo inimico, sed hoc malo (*i. maledico*) -e carpunt (Ov. Pont. 3, 4, 74 iniusto carpere -e. POMER. 2 praef. 1 me ... obtrectatorum malevolo -e carpendum). PVBLIL. M 33 malevolus animus abditos -es habet. HOR. epod. 6, 15 si quis atro -e me petiverit. sat. 2, 1, 77 invidia ... fragili quaerens illidere -em. carm. 4, 3, 16 iam -e minus mordeor invido (Ov. trist. 4, 10, 124 nec ... livor iniquo ullum de nostris -e momordit opus). epist. 1, 18, 82 -e Theonino cum circumroditur. 2, 1, 151 doluere cruento -e lacessiti. SEN. contr. 10 praef. 8 adulescentis animum, illos (*sc. Labieni*) -es ad mordendum provocantis. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 malignitatis -es vitare. PHAEDR. 4, 8, 1 improbo -e. SEN. Phaedr. 493 haud illum niger edaxque livor -e degeneri petit. MART. 5, 28, 7 10, 3, 1 vernaculorum dicta, sordidum -em, et foeda linguae probra circulatricis. 12 praef. accedit his municipalium robigo -ium et iudicii loco livor. PS. QVINT. decl. 3[b] p. 61, 17 ANTH. 412, 3. HIER. epist. 50, 1, 2 contionari adversum me et libros... canino -e rodere, lacerare, convellere. 108, 15 adv. Rufin. 2, 27. AVG. epist. 73, 3 culpans in me aliquid -e maledico (bon. viduit. 4, 6 IORD. Get. 106 FACVND. defens. 9, 2 p. 745[B]). *cf.* MACR. sat. 2, 3, 9 in Caesarem mordacitas Ciceronis -es suos strinxit. SIDON. epist. 1, 11, 4 cui satiricus ille morsum dentis igniti avidius impresserat. ENNOD. opusc. 7, 2 p. 411, 12 etsi -e tangatur invidi. epist. 1, 16, 2 p. 27, 17. 2, 6, 5 p. 45, 18. 2, 12, 3 p. 52, 9. *cf.* carm. 1, 6, 5 male pertinax -s livoris. *cf. p. 541, 80.*

deriv.: dentalis, dentarius, dentatus, dentesco, dentex, denticulus, dentire. *comp.*: acudens, ambidens, bidens (duidens), quadridens, tridens. dentharpaga, dentiducum, dentifer, dentifrangibulus, dentifricium, dentilegus, dentiscalpium. *L.*

dēnsābilis, -e *a* densare. *i. q. constrictivus, purgationem prohibens*: PS. APVL. herb. 60 *herba* virtutis -is. CAEL. AVR. acut. 2, 8, 36 *absinthium* generaliter acre atque -e. 2, 37, 209 *caro* quae sit et digestione facilis et corporis -is ac nutribilis. 3, 3, 22 sacellorum siccam vaporationem tamquam -em reprobamus. chron. 2, 4, 85 lac asininum. 5, 7, 85 cibus ... constrictivus dandus vel -is.

dēnsātio, -ōnis *f. a* densare. *i. q. concretio*: PLIN. nat. 31, 82 prima -o *salis* (*i. mare in sal densatum*) Babylone in bitumen liquidum cogitur. TERT. anim. 9 corpulentia animae ex -e solidata est. CAEL. AVR. acut. 2, 13, 87 liquidae materiae coctio sive -o. 2, 18, 107. chron. 1, 4, 47 ob -em cutis ac totius corporis. 1, 4, 120 frigida -e. ISID. orig. 16, 20, 13 repentina -e ... reparatur flos *aeris.* *i. q. coniunctio*: SCHOL. Verg. Bern. app. georg. 3, 24 p. 993 *scaena est* arborum incumbentium quasi camerata -o.

dēnsātīvus, -a, -um *a* densare. *i. q. densabilis*: CAEL. AVR. acut. 1, 16, 159 *rosaceum* cum virtutis sit -ae, constringit tumentia.

dēnseo, -ī, -ētum, -ēre [*cf. c.* densus; *v. Brugmann, Berichte d. phil.-hist. Kl. d. K. Sächs. Ges. d. Wiss. 1901, 106 sq. Th.*]. *de formis: inf. praes. pass.* -rier: LVCR. 1, 395. 647. *perf. act.* densi: CHAR. gramm. I 262, 14 -o densi. *de* -o *et* denso: PRISC. gramm. II 443, 21 *v. p. 544, 40.* densebant *postulabat Lachmann apud* LVCR. 5, 491, *sed v. p. 544, 38.* EVTYCH. gramm. V 482 -o secundae coniugationis

(SERV. Aen. 10, 432)..., licet raro lectum, invenitur. SERV. Aen. 7, 794 -o -es dicimus, aliter non (*cf.* FRG. Bob. gramm. VII 544, 26). *legitur apud* LVCR. SALL. VERG. AETNAM CVLICEM HOR. OV. CALP. ecl. SIL. TAC. APVL. mund. *al.*

1 *i. q. spissare* (*accedit* in *c. accus. v. l. 14. 32*): LVCR. 1, 395 potest -rier aer (MACR. somn. 1, 22, 9). 1, 647 nil prodesset... calidum -rier ignem (1, 656) nec rarefieri. 1, 661 omnia -eri fierique ex omnibus unum corpus. 6, 482 aestus... quasi -endo subtexit caerula nimbis. SALL. hist. frg. 2, 103 *aciei* frontem (fontem *codd.*). VERG. georg. 1, 248 obtenta -entur (-eantur *A M*) nocte tenebrae. 1, 419 Iuppiter... austris -et (densat *M*²) erant quae rara modo. Aen. 7, 794 agmina (AMM. 31, 15, 2. *cf.* CYPR. GALL. exod. 8 immensa -entur nube phalanges. Ios. 58 aeratas acies in proelia -et). AETNA 292 *aura* pulsata corpora -et. OV. met. 13, 605 favilla... glomerata corpus in unum -etur (*v. l.* densatur). SIL. 4, 159 sociata examina -ent. APVL. mund. 9 aër actus in nubem nubilum -et. DIOM. gramm. I 415, 16 *coniunctio* laxatum... et diffusum sermonem more catenae interposita -et (demsit, demset, densat *trad.*). PALLAD. 9, 9, 2 structura vectibus ligneis... -eatur (densatur *G*, -entur *p*, -etur *alii*). AMM. 14, 2, 10 -eta scutorum compage. PRVD. cath. 5, 53 -etur cuneis turba pedestribus. c. Symm. 1 praef. 21 foci congeriem. CLAVD. 8, 325 cuneos. MACR. sat. 1, 20, 18 continuatis uberibus corpus deae omne -etur. 7, 7, 8 mulierum corpus quasi naturali frigore -etum. 7, 9, 11 ossa... nimia siccitate -eta sunt. 7, 12, 27 nix... aqua in aere -eta. *de textura*: OV. fast. 3, 820 rarum pectine -et (densat *M*) opus. CLAVD. carm. min. app. 5, 47 -entur pectine texta. 2 *i. q. constipare, coacervare*: VERG. Aen. 11, 651 hastilia -et (densat *M pr. m.*; SERV. *ad l.* dense, sparse iacit. GLOSS. densius coacervat). HOR. carm. 1, 28, 19 iuvenum -entur funera. CALP. ecl. 1, 9 pinea -et silva comas. TAC. ann. 2, 14 -rent *milites* ictus. AMM. 24, 2, 14 -etis clipeis (26, 8, 9 scutis). *in imagine*: CVLEX 233 tristes -entur in omnia poenae. *de hominibus*: SIL. 14, 539 Poeni -entur in unum (AMM. 22, 6, 2 *v. p. 547, 44.* 25, 1, 17 -eti Romani pedites). 3 *i. q. implere*: OV. met. 14, 369 -etur carmine caelum.

oppos. passiv.: rarefieri (LVCR. 1, 648).

part. perf. pass. pro adi. **dēnsētus**, -a, -um, *i. q. densus*: PAVL. NOL. carm. 18, 123 populus... -o coetu sita membra coronat. 20, 340 domos... implerat solitis -a frequentia turbis. 28, 42 concharum series -a. MACR. somn. 1, 15, 5 Diodorus *lacteum circulum dixit* ignem esse -ae concretaeque naturae. 1, 22, 6 quod de omni silvestri tumultu vastum impenetrabile -um... resedit.

dēnsēsco, -ere [*a* densus. *Th.*]. densisco *v. l. 46.* *i. q. densum fieri*: GREG. M. moral. 8, 9 ante oculos eius (*orantis*) obortarum imaginum caligo -at. 10, 17 ab infimis nebula -endo se erigit. 15, 29 quasi quibusdam guttis pluviae -entibus. PAVL. PETRIC. Mart. 6, 236 vicinum doluit tenebris densiscere solem.

✱**dēnsitās**, -ātis *f. a* densus. *pluralis legitur*: APVL. mund. 9 nubium -es (AVG. serm. ed. Mai 168, 3). ARNOB. nat. 7, 46 silvarum -bus se dedit (AMM. 31, 9, 2). PLIN. VAL. 2, 37 renum -es. GLOSS. spissitudo, δασεῖα ἐπὶ ὕλης. *legitur apud* LIV. SEN. nat. COLVM. PLIN. nat. QVINT. inst. FRONTO APVL. TERT. (*semel*) *al.*

1 *de materia, i. q. spissitudo, crassitudo*: LIV. 40, 22, 3 prae -e arborum (*cf.* PLIN. nat. 16, 131 ramorum). SEN. nat. 1, 8, 2 cum *sol* radios transmittere soleat et omnem -em perrumpere. 3, 9, 2 inexercitata -s *aëris*. COLVM. 3, 2, 12 pampini. 4, 33, 3 ne -s plantas emaciet. PLIN. nat. 2, 111 *nubium* (SOL. 32, 9). 9, 150. 11, 6 umoris in quibus (*spongeis aplysiis*) magnae sunt fistulae et reliqua -s spissa. 13, 78 spectatur in chartis tenuitas, -s. 16, 70 parictum (16, 140). 16, 111 facit et -s sterilitatem. 18, 316 cum exempto acino ex -e intervallum non compleri apparuerit. 19, 9 *linteorum*. 26, 123 tunicularum. 27, 69 *conferva* villosae -is atque fistulosae. 35, 178 spissantur... et in -em coeunt. APVL. met. 3, 2 *multitudo* quae pressurae nimia -e periclitaretur. 4, 15 setae circumfluentis -e. mund. 5 ignis aeria -e conflatur. Ps. APVL. Ascl. 6 terrae. TERT. anim. 41 *lumen* non comparet, si tanta -s obstaculi fuerit. ARNOB. nat. 6, 21 barba... boni ponderis et philosoph⟨i⟩ae -is. AMM. 22, 15, 22 inter arundines celsas, ut squalentes nimia -e. 24, 2, 10 scutis crudorum tergorum -e vestitis. PALLAD. 4, 13, 2 corpus omne musculosum -e nodosum. AMBR. epist. 1, 8 tantam -em capillis eius divina gratia concessit. VVLG. Is. 9, 18 saltus. VINDIC. med. 9 fervoris. Ps. RVFIN. in psalm. 71, 6 quod clausum videtur per -em, est patulum per tenuitatem. AVG. gen. ad litt. imperf. 14 p. 491, 29 coactionem... in -em congregationem aquae... appellavit. MART. CAP. 3, 201 senticosae copiae. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 58 corporis. 2, 9, 44 solis. chron. 2, 5, 24 siquidem somnus nunc -e, nunc laxamento corporum fiat. 5, 11, 134 frigida, quae corpus in -em cogunt. CASSIOD. inst. div. 12 scripturae -s adunata. *speciatim in re medica*: CAEL. AVR. acut. 3, 20, 195 pulsus (*i. tarditas*). chron. 1, 1, 31 capitis -s... solvetur. 1, 9, 69 -s irrigetur. 3, 8, 96 saxea -e iecoris vel lienis. *latiore sensu*: CHALC. comm. 48 sumentur... maiores numeri, ut totius vocis -s et omnis quasi quaedam constipatio procedat (VINDIC. med. 22).

i. q. obscuritas: MACR. somn. 2, 4, 12 qui in exponendo plura quam necesse est, superfundit, addit tenebras, non adimit -em. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 932ᴰ fulgor *stellarum*... non potest nocturnam scindere -em. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 1 p. 4, 2 ad illuminandas acies intellectus -e caligantissimas. ENNOD. opusc. 9, 4 p. 416, 24 quis haec omnia... per lucis ianuam a perpetuae noctis furva -e discrevit? *in imagine*: MVTIAN. Chrysost. hom. 27 p. 404 -em sententiarum. *nota metonymice*: PLIN. nat. 28, 123 est... colustra prima a partu spongea -s lactis (*i. lac concretum*). ALC. AVIT. epist. 74 p. 91, 14 fialas... circumdet pittaciorum -e. 2 *de copia, i. q. multitudo constipata*: LIV. 32, 17, 13 constructam -e clipeorum (*cf.* AMM. 24, 2, 5) testudinem. QVINT. inst. 8, 5, 26 -s earum (*sententiarum*) obstat invicem. PLIN. nat. 17, 157 -s gemmarum *in vitibus* fertilitatis indicium est. 18, 146 opus est -e seminis omnia occupari. FRONTO p. 254, 2 N. quod ad sensuum -em (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 147ᴮ -em spiritalium sensuum. p. 147ᶜ), quod ad inventionis argutiarum (argutiam *Buttmann*)... attinet. GELL. 2, 6, 20 copiam -emque auri (MACR. sat. 6, 7, 17). FRONTIN. grom. p. 56 -s possessorum. APVL. met. 3, 2 civitas... in publicum effusa mira -e nos insequitur. PANEG. 9, 19 populi -s. COD. Theod. 9, 17, 5, 1 (*a. 363*) per maximam insistentium -em. AVSON. 468, 2 lectorum iuvenum congregem -em. AMM. 17, 4, 15 funes caelum -e nimia subtexentes. 18, 8, 9 cuneorum. 19, 2, 13 hominum. 20, 7, 2 armorum (21, 12, 18 scutorum). 26, 10, 16 -e praevia fulgurum. 31, 4, 5 AVG. epist. 118, 30. quaest. hept. 3, 7 p. 239, 9 excepta locutionum inusitata -e... sensus obscurus est. ENNOD. opusc. 3, 112 p. 360, 5 habitantium. CASSIOD. anim. 12 p. 1305ᶜ dictorum copiosissimam -em. var. 8, 31, 2 turdi amant sui generis -em (*i. gregem*). EVGIPP. Sev. 12, 4 segetem locustarum -s devoravit. *in imagine*: AMM. 16, 10, 13 miraculorum. SCHOL. Cic. Bob. p. 162, 8 exemplorum (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 147ᴬ -e boni operis). AVG. epist. 228, 5 sub... periculorum -e manserunt. in Iob p. 615, 20 in tam silvosa -e occasionum carnalium. GREG. M. dial. 1, 4 curarum -s. 3 *i. q. frequentia*: QVINT. inst. 9, 2, 72 -e ipsa figurae aperiuntur. VOPISC. quatt. tyr. 12, 8 inter fortes se haberi credit si criminum -e coalescat.

syn.: constipatio (AVG. epist. 118, 30). *oppos.*: laxamentum (CAEL. AVR. chron. 2, 5, 24), tenuitas.

dēnsito, -ātum, -āre [*a* densare. *Th.*]. *i. q. densare*: AMM. 19, 7, 3 -atae (tensitate *V*) acies. 27, 4, 5 montibus praeruptis -atae (-ate *trad.*) Succorum angustiae.

pinsit (densitas?) **dēnsitūdo** GLOSS. V 417, 50.

✱**dēnso**, -āvī, -ātum, -āre [*a* densus. *Th.*]. *de formis: imperf., quod Lachmann ad* LVCR. 5, 491 *extitisse negavit, legitur* OROS. hist. 5, 15, 12 -bantur. *de* -o *et* denseo: PRISC. gramm. II 443, 21 sunt... quae, quamvis eandem significationem servent, diversae tamen sunt coniugationis in usu, ut -o... et denseo (*cf.* 479, 4 EVTYCH. gramm. V 464, 20. 486, 25). GLOSS. ὀξυποδῶ. -at spissa⟨t⟩, πυκνοῖ. -entur stipentur. -a te σύναγέ σε. *legitur apud* ENN. VERG. LIV. SEN. nat. CVRT. COLVM. LVCAN. CALP. ecl. PLIN. nat. VAL. FL. SIL. QVINT. APVL. mund. MIN. FEL. TERT. *al.* [*loc. dub. vel corr.*: PLIN. nat. 20, 230 APVL. mund. 17. *saepe lectio ambigua est* -are *an* densere, *velut* VERG. georg. 1, 419 OV. fast. 3, 820 PLIN. nat. 20, 147 APVL. mund. 9 PRVD. ham. 908.] [*catal.* desar '*abscondere*'. *M.-L.*]

1 *i. q. spissare, comprimere*: LVCR. 5, 491 elapsa volabant corpora... vaporis et aeris altaque caeli -bant... templa. VERG. Aen. 12, 264 -ate catervas (SIL. 17, 418). LIV. 10, 5, 11 male -atus agger. 32, 17, 16 solum. SEN. nat. 3, 10, 5 aëra (6, 12, 1). COLVM. 4, 32, 3 harundinetum. 10, 319 ocima comprimite et gravibus -ate cylindris. LVCAN. 4, 76 *nubes*. 4, 780 -atur globus. 7, 221 medii robur belli fortissima -ant agmina. SIL. 8, 516 agmina (AMM. 16, 2, 9). PLIN. nat. 12, 58 *spuma* concreta -atur. 17, 118 compage -ata. 20, 147 genitalia -ari (*v. l.* denseri). 23, 92 sanguis. 31, 74 amnis. 36, 1 montes natura sibi fecerat, ut quasdam compages telluris visceribus -andis. TERT. anim. 9 flatum... divina aspiratione -atum. cult. fem. 1, 6 tectis -andis. SOL. 20, 3 quamvis obtenta nox -et tenebras. AVIEN. Arat. 1556 Phoebus radiis -ata relaxat. orb. terr. 57 -ata sali stant marmora (*de glacie*). DICT. 3, 5 acies (GREG. M. in Ezech. 1, 8, 6 castrorum acies). VEG. mil. 4, 3 terra... vectibus -atur. HIER. epist. 1, 7, 1 turba -atur. CYPR. GALL. num. 553 populum -are refertum. Ios. 389 peditum incedit legio -ataque nube. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 73 pulsus sensim minuitur atque -atur. 3, 5, 33 quod corpora -et *hiems*. CASS. FEL. 82 soluta -ando vel constringendo. EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 898ᶜ locum spissum -atumque. *de textura*: ISID. orig. 19, 22, 19 quod raro filo sit, leviterque -ata. *de forma*: PLIN. nat. 9, 103 figura est conchis... -ata, porrecta. *latiore sensu*: PARTHEN. epist. vers. 2 obscuris -antur cuncta tenebris. *reflexive*: PLIN. nat. 10, 81 -ante se frondium germine. 17, 42. Ps. CYPR. laud. mart. 30 se -antibus turmis. PLIN. VAL. 3, 14. *in imagine*: QVINT. inst. 11, 3, 164 instandum quibusdam in partibus et -anda oratio. *cf.* AVSON. 419, 68 quis oratorum... -ata glomerosius aut dixit... aut cogitavit. TERT. apol. 39 disciplinam praeceptorum inculcationibus -amus (*i. confirmamus*). FAVSTIN. trin. 2, 12 amplius -at piam fidem (*i. coercet, definit*). *accedit* in *c. accus.*: LVCAN. 4, 76 *nubes* -antur in imbres. PLIN. nat. 2, 114 *aerem* in nebulam. 2, 135 halitus... -antur in nubes. 11, 239 -antes id (*lac*)... in acorem... et butyrum. 26, 40 lacteus sucus... -atur in cummim. 28, 123 -ato lacte in casei speciem.

2 *i. q. occupare, implere*: CALP. ecl. 7, 29 quaecumque patent sub aperto libera caelo, aut eques aut nivei loca -vere tribuni. HIER.

epist. 3, 4, 4 nullis vernaus campus -atur umbraculis. CLAVD. 1, 216 crispo -antur gramine colla. MACR. somn. 1, 19, 12 *luna* extrema vastitate -ata est. 3 *i. q. constipare, coacervare*: ENN. ann. 285 -antur campis horrentia tela virorum. LIV. 28, 2, 6 quae (*tela*) cum . . . -atis excepissent scutis (42, 65, 7. 44, 9, 6 scutis super capita -atis. 44, 9, 7 CVRT. 5, 3, 23). 30, 34, 8 -atis ordinibus (*cf.* 33, 8, 14 -ari ordines iussit, ut vir viro, arma armis iungerentur. CVRT. 6, 1, 6). VAL. FL. 7, 628 undique -ant . . . signa ducis. CALP. ecl. 4, 111 cui (*Pani*) silva vocato -at odore comas (*cf.* PLIN. nat. 23, 132 defluentem capillum confirmant et -ant. 28, 164). CARM. epigr. 271, 12 (*aevi Hadriani*) inter celsi -ata sedilia tem⟨pli⟩ (*cf.* SCHOL. Hor. ars 204 sedilia popnli . . . quae eo tempore adhuc non erant spissa atque -ata). VVLG. Iob 8, 17 super acervum petrarum radices eius -buntur. CARM. de resurr. 233 vitalem frugem . . . robora *arboris* -ant. DRAC. laud. dei 3, 680 domant -ata repagula (*sc. dentes*) linguam. CORIPP. Ioh. 4, 699 obvia contortis -antur tela sagittis. INSCR. christ. Leblant I p. 319, 219, 16 cum . . . -ret gelidas horrida bruma nives. *in imagine*: QVINT. inst. 9, 3, 101 ne eae (*figurae*) quidem . . . -andae sunt nimis. *de hominibus*: ITIN. Alex. 25 sensim in latera -ati aditum . . . transituris dabant. AMM. 16, 12, 20 -antes semet in cuneos. CYPR. GALL. exod. 1190 *Iudaeos* -andos pube frequenti. OROS. hist. 5, 15, 12 pedites -bantur.

syn.: constipare (GREG. M. iu Ezech. 1, 8, 6), constringere (CASS. FEL. 82). *oppos.*: laxare (QVINT. inst. 5, 9, 16), porrigere (PLIN. nat. 9, 103), rarefacere (ORIBAS. syn. 6, 27), *pass.* rarescere (AVG. epist. 137, 4), relaxare (AVIEN. Arat. 1556).

×dēnsus, -a, -um [*cf. c. graec.* δασύς, δαυλός *et c.* densere, *fortasse c. alban.* dɛnt '*denseo, denso*', dɛndem '*satietate defessus sum*'; *cf. Brugmann, Berichte d. phil.-hist. Kl. d. K. Sächs. Ges. d. Wiss. 1901, 92 sq. 106 sq. Th.*]. *neutr. sing. sensu adverbiali usurpatum: v. p. 547, 63. neutr. plur. p. 547, 65. comp. legitur inde a* SISENNA (*v. p. 547, 34*) CIC. (*adv.*) LIV.; *superl. inde a* CAES. *de notione*: SERV. auct. Aen. 12, 121 pilata: -a spissa . . . Graeci res -as et artas πιλωτά dicunt. GLOSS. βαθύ (*cf. p. 546, 57*), πυκνός. -um spissum, νακτὸν τὸ πεπιλωμένον. -ae in unum collectae. -ior spissior. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *deest* TER. CIC. *in orationibus et rhetoricis*, PROP. [*loc. dub.*: PLAVT. frg. inc. 2.] [*val.* des. *M.-L.*]

1 *i. q. spissus, de unius rei partibus arte conglomeratis*: a *solum ponitur: de rebus corporeis*: VARRO rust. 1, 41, 1 ficus . . . -a materia non est. frg. Serv. auct. Aen. 12, 121 inter se -um (PLIN. nat. 15, 114). LVCR. 4, 151 cum splendida quae constant opposita fuerunt -aque. VERG. georg. 1, 419 Iuppiter uvidus . . . denset erant quae rara modo, et quae -a relaxat. 1, 445 nubila (Aen. 6, 592). AETNA 412 *lapis* -o stipatur robore (LVCAN. 3, 444). SEN. clem. 1, 8, 7 satorum genera, ut -iora surgant, reciduntur. nat. 5, 5, 1 quae -a steterant (*opp.* extenuata). COLVM. 2, 2, 5 *solum* pinguiter -um. 7, 6, 2 caper . . . exiguo capite, [nigro] -oque . . . capillo (*hinc de ipso animali*: 1 praef. 26 glabrae sues -aeque). PLIN. nat. 13, 97. 14, 28 grandi magis quam -o uvarum partu. 17, 46 *glisomarga* -ior iusto. 17, 73 semen . . . seritur -um (17, 76. 88). 37, 68 smaragdi -i nec e liquido tralucidi. SERV. Aen. 5, 336 spissa harena: tenui; quanto enim quid minutius, tanto est -ius. AMM. 16, 12, 15 concaede arborum -a semitis clausis. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 142[B] odor. CASSIOD. in psalm. 88, 10 aeris -issimam crassitatem. *i. q. confertus*: STAT. Theb. 6, 562 -ique cient vaga murmura circi. silv. 4, 4, 14 -ae rarescunt moenia Romae. *de rebus incorporeis et in imagine*: RHET. Her. 4, 19, 27 -a et continens frequentia verborum. AETNA 169 -a premit premiturque ruina . . . euri . . . notus. PAVL. FEST. p. 314 ⟨densa⟩rum virium hominibus (GERM. frg. 4, 90 [*Maass*, sidera *trad.*]). PLIN. nat. 16, 175 -ior tonsura *salicis*. 18, 161 praepinguis et -a ubertas. VAL. FL. 3, 604 -a silentia. 4, 325 -is . . . amplexibus urguent. 5, 168 -us revulsus rupibus audiri montis labor. 6, 507 -a strage cadit legio. STAT. Theb. 2, 526 -aque nemus statione coronant. SIL. 2, 220 apes . . . -o volatu . . . glomerant. QVINT. inst. 10, 1, 76 tanta vis in eo (*Demosthene*), tam -a omnia. FRONTIN. strat. 1, 5, 5 trabibus . . . in -um ordinem structis. SOL. 49, 7 -issima hic populorum frequentia. LAMPR. Alex. 20, 2 furtorum -ior fama (*cf.* AMM. 18, 4, 7 rumoribus -is). AVSON. 346, 4 -o . . . lapsu glomerata fluit nix. AMM. 20, 7, 12 -o saxorum . . . pondere. 20, 11, 15 *aries* ne ferire muros assultibus -is posset. 31, 10, 14 iaculatione ponderum -a. RVFIN. hist. 7, 22, 6 -ior saeviorque . . . morbus. 10, 11 *res* -issima obscuritate circumdatur. PAVL. NOL. carm. 18, 270 somnum. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941[A] -issima glomeratione. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 ligatio. GREG. M. moral. 4, 57 -is cogitationum tumultibus. *i. q. continuus*: OV. fast. 4, 8, 7 -a cedit frigoris asperitas. *de sonitu et rebus sonantibus*: CIC. progn. frg. 3 stridor. VERG. georg. 4, 216 fremitus (CYPR. GALL. exod. 556). STAT. Theb. 3, 428 -o cum murmure. QVINT. inst. 11, 3, 63 *vox* aspera ac -a. TER. MAVR. 910 σίγμα vivida . . . atque -a littera. AMM. 17, 12, 2 hinnitu -iore. *neutrum absolute positum, pro substantivo*: AETNA 26 quae causa perennes explicet in -um (211 in -um collecta). 96 quacumque . . . se terrae porrigit orbis, . . . non totum et solido -um (desunt *codd., corr. Vollmer*). CELS. 7, 13 sive umor est sive quid -ius. SEN. nat. 5, 9, 4 *lux* -a diducit ac tenuat. epist. 121, 22 fila *aranei* . . . in orbem currentia ex -o rara. PANEG. 10, 26 per infestas acies . . . vadis, -issima quae deicis. AMM. 24, 4, 8 ⟨per⟩ silvarum -a (*cf.* AVG. serm. 126, 12). CASSIOD. in psalm. 130 praef. camporum . . . -a. *de hominibus* (*cf. p. 547, 1*): QVINT. inst. 10, 1, 73 -us et brevis . . . Thucydides. 10, 1, 106 in eloquendo . . . -ior ille (*Demosthenes*), hic (*Cicero*) copiosior. *reliqua substantiva per litteras digesta*: acies: LIV. 22, 47, 5. aequor: LVCAN. 2, 640. aer: HOR. carm. 2, 7, 14 OV. met. 15, 250 SEN. nat. 1, 2, 4. ager: COLVM. 5, 4, 3. agger: LVCAN. 2, 449. agmen: LVCR. 6, 100. VARRO frg. Serv. auct. Aen. 12, 121 inter se -um. VERG. Aen. 2, 450 OV. epist. 15, 183 SEN. epist. 56, 13. ala: VERG. georg. 1, 382. amnis: STAT. Theb. 9, 344. arbor: OV. am. 3, 13, 7 CVRT. 6, 4, 3. *cf.* VERG. ecl. 2, 3 inter -as . . . fagos. OV. met. 2, 557 ulmo. fast. 2, 165 ilice (ITALA iud. 9, 6 [Lugd.]). arbustum: COLVM. 5, 6, 37. caelum: CELS. 1 praef. p. 12, 23 *opp.* tenue. 3, 22 p. 111, 19. caligo: VERG. Aen. 12, 466 LIV. 33, 7, 2. callum: PLIN. nat. 17, 33. calor: SEN. nat. 6, 13, 3. carina: OV. Pont. 1, 4, 36 (*pro* -a *plerique codd.* firma *vel* sacra). caterva: LVCAN. 7, 492 TAC. ann. 1, 51. chaos: SEN. Herc. f. 861. cibus: CELS. 1, 3. cinis: PLIN. epist. 6, 16, 11. classis: LVCAN. 10, 537. collis: TIB. 3, 9, 7. congeries: PLIN. nat. 13, 97. 107. constipatio: AMM. 24, 8, 5. 31, 13, 3. corona: VERG. Aen. 9, 548 venantum. 12, 744 PLIN. epist. 6, 33, 3. AVG. civ. 20, 13 martyrii. corpus: LVCR. 6, 361 AETNA 540 COLVM. 3, 12, 3. cuneus: LVCAN. 6, 184. 7, 497 APVL. met. 4, 26 AMM 19, 13, 1. cutis: CELS. 6, 4 SEN. benef. 2, 29, 1. dens: TIB. 1, 9, 68 (*pectinis*). elementum: PLIN. nat. 10, 191. examen: SEN. Oed. 602 COLVM. 1, 5, 6. exta: VAL. FL. 1, 205. flamma: HIRT. Gall. 8, 16, 2 LIV. 22, 17, 4. flumen: AETNA 59. folium: COLVM. 11, 3, 26. frons: VERG. ecl. 9, 60 (*cf.* OV. met. 1, 122 frutex. 11, 363 salictis. LIV. 1, 14, 7 virgulta. PAVL. FEST. p. 369 frutecta. SIL. 3, 294 dumetum. PLIN. nat. 12, 89 vepribus. 17, 180 pampini. AVG. civ. 18, 23). fucus: SOL. 30, 32. fumus: SEN. Oed. 325. glacies: PANEG. in Mess. 156 *unda* durata riget -am in glaciemque nivemque. globus: VERG. Aen. 10, 372 virum. grando: VERG. georg. 4, 80 GERM. frg. 4, 64. grex: SEN. Med. 96. halitus: AMM. 19, 4, 6. humus: COLVM. 2, 2, 4. ignis: LVCR. 1, 654. imber: VERG. georg. 1, 333 -issimus. OV. am. 1, 9, 16 PORPH. Hor. epod. 13, 1. iuba: VERG. georg. 3, 86 SEN. epist. 124, 22. iugum: SEN. Herc. f. 228. lanugo: PLIN. nat. 21, 101. latebrae: AMM. 24, 7, 2. legio: SEN. clem. 1, 4, 1. liber: IVV. 6, 263. litus: OV. met. 2, 576. locus: SEN. Phaedr. 506 COLVM. 2, 15, 5. lucus: SIL. 3, 442. lustrum: SIL. 4, 302. moles: VERG. Aen. 12, 575. murus: LVCAN. 3, 491. nebula: LIV. 10, 32, 6. nimbus: OV. met. 1, 269 LIV. 1, 16, 1. nix: PANEG. in Mess. 156. nox: AETNA 138 OV. met. 15, 31 PLIN. nat. 29, 4. nubes: LVCR. 6, 185. 248 OV. met. 11, 572. opacitas: FRONTIN. strat. 1, 11, 10 EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 918[B]. orbis: SIL. 7, 583. ordo: LIV. 35, 5, 7 -is (*M*, -i *rel. codd.*) ordinibus . . . sustinebant impetus. TAC. hist. 2, 14. 3, 17. 63. phalanx: VERG. Aen. 12, 663. pilum: COLVM. 6, 1, 3. pingue: VERG. georg. 3, 124. pinna: ENN. ann. 147. plaga: HOR. carm. 3, 5, 31. populus: CATVLL. 68, 60. pulvis: LIV. 10, 41, 6. radix: PLIN. nat. 25, 124. reticulus: PLIN. nat. 12, 59. saepes: CAES. Gall. 2, 22, 1. saltus: SEN. Thy. 413. satus: PLIN. nat. 18, 129. seges: CATVLL. 48, 5 seges osculationis. semen: PLIN. nat. 17, 73. sentis: VERG. georg. 2, 411 Aen. 9, 380. seta: COLVM. 7, 9, 2. silva: CIC. Att. 12, 15 CAES. Gall. 3, 29, 2. 4, 38, 3 VERG. georg. 2, 17. spiramen: MAR. VICTORIN. gramm. VI 158. spiritus: AETNA 153 SEN. nat. 2, 18 epist. 55, 2. spongea: PLIN. nat. 9, 148. suboles: PLIN. nat. 17, 65. sus: *v. p. 545, 49.* tectum: VERG. Aen. 6, 7. tegumen: COLVM. 3, 19, 2. tellus: OV. met. 1, 29. tenebrae (*cf.* GLOSS. -ae tenebrae βαθὺ σκότος): VAL. MAX. 7, 2 ext. 1. terra: VARRO rust. 1, 9, 7 CIC. nat. deor. 2, 25 VERG. georg. 2, 227. testudo: VERG. Aen. 9, 512 LVCAN. 3, 474. turba: OV. Pont. 4, 9, 24. turma: BELL. Afr. 29, 3 CVLEX 248. uber: VERG. georg. 2, 275. vellus: COLVM. 7, 3, 3. *ventus* (*cf.* VERG. georg. 3, 196 aquilo. Aen. 5, 696 auster). *vestis*: VARRO ling. 5, 113 genus vestimenti -um. PLIN. nat. 11, 77 tunicas. DRAC. laud. dei 3, 61 murice. ARATOR ad Parth. 18 toga. vertex: MANIL. 5, 148. vestitus: CIC. nat. deor. 2, 161 vestitus . . . -issimos montium. villus: VARRO rust. 2, 3. umbra: CATVLL. 65, 13 sub -is ramorum . . . umbris. VERG. georg. 1, 342 CVLEX 108. 157 HOR. carm. 1, 7, 20 SEN. epist. 41, 3. vulgus: LVCAN. 2, 201.

b *accedit ablativus* (*saepe i. q. coopertus, impletus*): TRAG. inc. 72 occulta silvestribus saepibus -a. VERG. Aen. 10, 178 mille rapit -os acie et horrentibus hastis. CVLEX 53 -a virgultis . . . labrusca. HOR. carm. 2, 13, 32 -um umeris . . . vulgus. DIRAE 27 *silva* formosis -a virectis. OV. am. 3, 1, 32 -um caesarie . . . caput. 3, 6, 14 terribili -um . . . angue caput. ars 3, 165 femina . . . -issima crinibus emptis. 3, 691 -um foliis buxum. met. 3, 29 specus . . . virgis ac vimine -us. 3, 155 vallis . . . piceis et acuta -a cupressu. 10, 54 trames . . . caligine -us opaca. 12, 247 lampadibus -um . . . funale. 13, 846 horrent -issima saetis corpora. 14, 360 -um trabibus (fast. 6, 9 arboribus) nemus. fast. 2, 253 ficus -issima pomis. 6, 411 LVCAN. 3, 362. PLIN. nat. 16, 164 *harundo* -ior geniculis. 17, 200 populus . . . minus -a folio. VAL. FL. 2, 367 lunam . . . -am . . . imbribus. STAT. Theb. 7, 266 -am iugis Eteonon iniquis. TAC. ann. 14, 30 acies -a armis virisque. CLAVD. 28, 47 -um stipantibus aethera *templis*. carm. min. 26, 31 *lacus* -us nube sua. CASSIOD. inst. div. 4 sphaera stellis -a micantibus.

adde: accus. graecus: SIL. 10, 15 spicula -us Cantaber. *de ho-*

minibus (*cf. p. 546,4*): QVINT. inst. 10, 1, 68 sententiis -us *Euripides*. *cf.* MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 1 Paulus . . . -us est in sententiis.

2 *i. q. constipatus*: CATO agr. 82 eas (*spaeras*) in solo componito -as. CIC. Arat. 9 stellis . . . -is (*cf.* sidera: AVIEN. orb. terr. 711 GERM. frg. 4, 90). 241 -is . . . signis. CATVLL. 64, 353 -as praecerpens . . . aristas (VERG. Aen. 7, 720). CAES. Gall. 7, 46, 3 superiorem partem collis . . . -issimis castris (LIV. 5, 19, 9 -iora castella facta. LVCAN. 1, 478) compleverant. VERG. catal. 9, 49 hostes (Aen. 2, 511 *et saepe*). georg. 2, 142 -is virum seges horruit hastis (*cf.* Aen. 2, 383 arma. 7, 673 tela. SIL. 1, 500 mille . . . -usque ensis. FLOR. epit. 3, 11, 8). 4, 75 apes (Aen. 7, 64). Aen. 3, 23 -is hastilibus horrida myrtus. 12, 409 spicula . . . -a cadunt. AETNA 303 -a premunt inter se corpora (325). OV. am. 1, 14, 42 comas (*cf.* fast. 2, 348 pilis. LVCAN. 9, 682 crines. PLIN. nat. 25, 96 capillamentis. PHYSIOGN. 14 capilli). medic. 89 per -a foramina cerne. met. 11, 360 templa . . . trabibus -is . . . umbrosa. fast. 6, 502 *Leucothea et Palaemon* verticibus -is Thybridis ora tenent. VITR. 2, 1, 1 -ae crebritatibus arbores. COLVM. 2, 4, 1 campi . . . frequentibus -isque sulcis arandi. PLIN. nat. 16, 153 *smilax* -is geniculata caulibus. MART. 8, 44, 10 superba -is arca palleat nummis. STAT. Theb. 5, 349 -arum pecudum (SIDON. epist. 1, 6, 4) aut fugientum more volucrum. SIL. 7, 390 -is legio conferta maniplis. FRONTIN. strat. 2, 3, 17 -os numerososque palos . . . in terram defigerent (*cf.* AMM. 24, 5, 12 vallum sudibus -is strucbatur). IVV. 1, 120 -issima centum quadrantes lectica petit. 10, 186 per -a cadavera. 13, 215 -issima ruga cogitur in frontem. 14, 144 -a . . . qui (*mons*) canet oliva. APVL. met. 1, 10 -a inhabitantium aedificia locum novo hospiti non dabant. SOL. 1, 75 nervi. AVIEN. orb. terr. 504 -o caecantur stipite silvae. AMM. 31, 2, 14 fucatis et -ioribus notis. 31, 7, 13 ferventc -is caedibus proelio. RVT. NAM. 1, 93 -is decora alta trophaeis. SEDVL. carm. pasch. 5, 438 nec totus cingere mundus sufficeret -os per tanta volumina libros. PRISC. periheg. 598 litoribus . . . saliunt -issima cete.

in imagine: OV. Pont. 4, 7, 15 tenditis ad primum per -a pericula pilum. trist. 5, 6, 41 me circumstant -orum turba malorum. ANTH. 21, 21 scelus undique -um est. *de hominibus*: SISENNA frg. inc. 31 cum -iores (densi iu orbes *Palmer*) manipulatim resistere hostibus instituissent. VERG. Aen. 9, 531. 10, 360 haeret . . . -us viro vir. 11, 834. 12, 457 -i cuneis se quisque coacti agglomerant. 12, 563. OV. met. 2, 717 -i circumstant sacra ministri. LIV. 38, 22, 7 quo plures atque -iores erant (*cf.* 38, 26, 7). VAL. FL. 6, 683 -i . . . Aesoniden pressere viri. STAT. Theb. 2, 493 -i . . . agmine facto . . . funduntur. 2, 585. SIL. 5, 665 -i caedis acervo . . . texere virum. 7, 53 saepe globo -i, saepe et . . . passim dispersi. 12, 593 pro muris opponere -i pectora. TAC. hist. 4, 20 ann. 2, 11. AMM. 16, 12, 49 -ior et ordinibus frequens miles. 22, 6, 2 dens ⟨. . .⟩ unum (denseti in unum *coni. Kiessling*).

3 *i. q. creber, frequens, assiduus*: VERG. georg. 4, 347 -os divom numerabat amores. Aen. 5, 459 -is ictibus . . . pulsat (*cf.* AMM. 15, 4, 11 hastarum -is ictibus truncabantur. 15, 5, 31. 16, 12, 54. 20, 6, 5). LAVS Pis. 58 -a . . . iaculari fulmina lingua. MART. 6, 86, 1 -i trientes (9, 87, 2). STAT. Theb. 6, 421 -is . . . verberibus. IVV. 9, 36 blandae assiduae -aeque tabellae sollicitent. AVSON. 413, 4 iambe . . . magna sonorae grandinis vi -ior. AMM. 29, 6, 15 congressibus -is attritos . . . oppressit. 31, 6, 1 nuntiis. RVFIN. hist. 4, 2, 1 -issimis cladibus. CLAVD. 20, 462 *terroribus*. 26, 514 -a rogis cumulaverit ossa. AVG. civ. 3, 17 -issimis fatigata civitas seditionum malis. CAEL. AVR. acut. 1, 2, 31 pulsus (3, 5, 53). CORIPP. Ioh. 4, 287 -isque agitant singultibus artus. COD. Iust. 8, 53 (54), 34, 4[b] (*a. 529*) quasi -ioribus donationibus cumulata. *in imagine*: OV. Pont. 4, 3, 15 convictor -oque domesticus usu.

syn.: coactus (SEN. nat. 1, 5, 8), compactus (SEN. nat. 2, 15), extenuatus (SEN. nat. 5, 5, 1), solido vicinus (AETNA 541). *oppos.*: dispersus (SIL. 7, 53), lenis (MAR. VICTORIN. gramm. VI 158), rarus, resolutus (COLVM. 2, 2, 4), solutus (COLVM. 5, 9, 1), sparsus (TAC. hist. 2, 22).

adv. **dēnsē**. *eodem sensu ponitur*: densum: SIL. 6, 540 -um . . . texitur erecti stantisque ex ordine ferri infelix stimulus. densa: VERG. georg. 2, 275 -a sere. VITR. 5, 12, 5 cum ita bene calcatum et quam -issime fuerit. COLVM. 11, 3, 30 si sectivum facere velis, -ius satum (PLIN. nat. 16, 173. 19, 108) praeceperunt priores. LVCAN. 6, 289 -ius ut parva disponeret arma corona. PLIN. nat. 24, 178 folia . . . in Parnaso . . . -ius quam usquam fruticant. 34, 177 columuae . . . -ius positae. FRONTO p. 211 N. qui . . . crebras sententias conquiret, easque -e collocabit. SER. SAMM. 631 *lana* claudit -ius aures. AMM. 17, 12, 9 iunctis -ius cuneis. 18, 8, 11 *ascensum* molinae -ius constringebant (*cf.* CASS. FEL. 20). 21, 12, 6 crates -ius textas. 21, 13, 9. 24, 6, 8. 25, 1, 12. 26, 6, 16. PELAG. in Tim. 6 p. 886[c] radix excisos semper -ius reparat ramos. MARCELL. med. 5, 3 frontem -issime superlines. 5, 7. 6, 28. *adde i. q. continuo*: CAEL. AVR. acut. 2, 37, 214 oportet non -e atque semel vinum detrahere. *i. q. crebro, saepe*: CIC. orat. 7 quod . . . in aliqua . . . parte eluceat aliquando, idem apud alios -ius, apud alios rarius. OV. Pont. 1, 9, 11 nulla . . . subeunt mihi tempora -ius illis. 23, 6, 85 -ius oscitando. 29, 3, 8 replicatis . . . quaestionibus -e. MACR. sat. 5, 11, 1 non negabo Vergilium in transferendo -ius excoluisse. *in imagine*: AVSON. 419, 68 quis oratorum . . . pugnantia -ius . . . aut dixit . . aut cogitavit?

oppos.: raro (CIC. orat. 7). *Jachmann.*

dentālis, -e [*a* dens. *Th.*]. *i. q. dentatus*: GLOSS. γεγομφωμένος. -e ὠδοντωμένον. multos dentes habens. *i. q. dentarius*: GLOSS. forfex -is ὀδοντάγρα. PLIN. med. 1, 37 semen herbae galliculans (?), quam alii -em, alii symphoniacam dicunt (*cf. l. 18*). *subst. n.* **dentāle**, -is *et plur.* **dentālia**, -ium. SERV. georg. 1, 172 -e est lignum, in quo vomer inducitur. ISID. orig. 20, 14, 2 -e est aratri pars prima in quo vomer inducitur, quasi dens. GLOSS. -e γύης. γύης ὁ τοῦ ἀρότρου. γύης ὕνεως καὶ ἀποτετμημένος τόπος τῆς ὕνιδος. ξύλον ἐν ᾧ ἐμβάλλεται ἡ ὕνις. *cf.* -es aures dicuntur aratri quibus latior redditur sulcus. -ia sules reost (*anglosax.*). VERG. georg. 1, 172 duplici aptantur -ia dorso. COLVM. 2, 2, 24 exiguis vomeribus et -bus terram subigere. PERS. 1, 73 sulcoque terens -ia *Cincinnatus*. PLIN. nat. 18, 171 tertium *genus vomerum* in solo facili, nec toto porrectum -i, sed exigua cuspide in rostro. [*it.* dentale, *hisp.* dental. *M.-L.*]

[**dentāneus** *trad.* SEN. nat. 2, 49, 1 *pro* ostentaneus.]

dentārius, -a, -um *a* dens. GLOSS. forfex -a ὀδοντάγρα. unde medici dentes tollunt. herba -a: *i. q. hyoscyamus*: PS. APVL. herb. 5 DIOSC. 4, 68 W. ORIBAS. eup. 2, 1 Y 2. *i. q. herba scelerata*: PS. APVL. herb. 9. *i. q. bryonia*: PS. APVL. herb. 66. *i. q.* τράγιον: DIOSC. 4, 49 W. GLOSS. pyrethrum. id est stercus columbiora (-inum *Stadl.*). *subst. n.* dentārium: GLOSS. uvae -ium σταφυλάγρα (*instrumentum medici*).

dentātus, -a, -um [*a* dens. *Th.*]. PRISC. gramm. II 442, 3 a dentibus -us. MART. CAP. 4, 386 -um eum dicimus qui dentes habet. GLOSS. (*de pisce*) *v. sub* dentex. *legitur inde a* PLAVTO, *sed cognomen inditum dicitur iam saec. V a. Chr. Siccio Dentato, v. nom. propr.* [*val.* dintat, *it.* dentato, *francog.* denté, *hisp.* dentado. *M.-L.*]

1 *qui dentes habet: de animantibus*: PLAVT. Pseud. 1040 (*in imag.*) non ego te ad illum duco -um virum Macedoniensem, qui te nunc flentem facit. CATVLL. 39, 12 si urbanus esses . . . aut Lanuvinus ater atque -us. OV. rem. 339 si male -a est *mulier*. PHAEDR. app. 24, 3 -o . . . cani. PLIN. nat. 8, 205 -os nasci *porcos*. 11, 212 cornigera *animalia* una parte -a *sunt*. 11, 237 utrimque -is *animalibus* (11, 239). MART. 1, 72, 3 -a sibi videtur Aegle emptis ossibus Indicoque cornu. CORP. X 3704 (*Cumis*) denis bestiis et IIII feris dent(atis) . . . dimicantibus. VIII 7969 venat(ionem) vari gen(eris) -ar(um) ferar(um) et mansuet(arum) item herbat(icarum). VLP. dig. 3, 1, 1, 6 Ico mansuetus vel alia -a mansueta (*sc. bestia*. AMM. 19, 6, 4 -ae in caveis bestiae. 31, 10, 19). SOL. 2, 45 Diomedeis avibus . . . ora -a. PS. SOL. add. p. 219, 34 *genus leonum* quod -um vocant. DRAC. laud. dei 3, 680 domant -aque (*Glaeser*, densataque *trad.*) repagula (*i. dentes*) linguam. *de rebus*: VARRO ling. 5, 136 *rastris* -is (dentalis *trad.*). rust. 1, 52, 1 axibus -is. CIC. Cluent. 180 aduncam ex omni parte -am et tortuosam vēnire serrulam (VITR. 2, 7, 1 serra. PLIN. nat. 36, 167). LVCR. 2, 432 calidos ignes gelidamque pruinam dissimili -a modo compungere sensus corporis. GRATT. 92 -as iligno robore clausit venator pedicas. VITR. 9, 8, 5 tympana (10, 5, 2. 10, 9, 3. 6). PLIN. nat. 11, 97 *scarabaeorum* cornua praelonga, bisulcis -a forficibus in cacumine. 18, 173 crates (18, 186 cratis . . . -ae stilis ferreis). ARNOB. nat. 6, 25 clavis. SERV. georg. 1, 164 *tribula* genus vehiculi omni parte -um, unde teruntur frumenta (HIER. in Am. 1, 3 p. 226 quod rotis subter ferreis atque -is volvitur). VEG. mil. 4, 23 in modum forficis -um . . . ferrum, quem lupum vocant. PAVL. NOL. carm. 23, 156. SIDON. epist. 3, 3, 5 hebetatorum caede gladiorum latera -a (carm. 7, 263 ensis). 2 *i. q. dente* (*eburneo*) *politus*: CIC. ad Q. fr. 2, 14, 1 charta -a.

dentax *v.* dentex.

?**dentefaber**. *i. q. dentatus*: ENN. ann. 319 rastros -bres (*coni.* dentifabres, dentifabros, dentiferos).

denterobon. *nomen herbae, olusatrum*: APVL. herb. 106 olusatrum Aegyptii -on. GLOSS. denterebon. denteron.

dentex, -icis *m.* [*a* dens. *Th.*]. *leguntur praeterea formae* dentix (ISID. GLOSS.), dentis, dentax (GLOSS.). *idem nominatur* dentatus (GLOSS.). ISID. orig. 12, 6, 23 -ix (dentrix *al.*) pro multitudine et granditate dentium dictus. GLOSS. φάγρος. συνόδους. συνόδους ὁ ἰχθύς. dentatus συνόδους. φάγρος ὁ ἰχθύς. ὀδοντ⟨ί⟩ας, συνάγριον. *nomen piscis*: COLVM. 8, 16, 8 harenosi gurgites . . . pelagios *pisces* melius pascunt, ut auratas ac -es. APIC. 4, 151. 10, 471 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 8. [*it.* dentice. *M.-L.*]

dentharpaga, -ae *f.* [*a* dens *et* ἁρπάγη. *Th.*]. NON. p. 99 -as quas Graeci ὀδοντάγρας vocant. VARRO Men. 441 hic bipensiles forcipes -ae.

denticāre dentes imprimere vel movere GLOSS. Pap. -atus *v. vol. II p. 557, 27.*

denticulātus, -a, -um [*a* denticulus. *Th.*]. *i. q. dentatus*: COLVM. 2, 20, 3 falcibus . . . vel rostratis vel -is. PLIN. nat. 9, 97 *cancris* bina bracchia -is forcipibus (32, 148). 9, 102 *conchis* rugatis, -is, striatis. 11, 180 *testudini* stomachus -us callo in modum rubi. 11, 201 terrestrium *avium* aliis -ae asperitatis *venter est*, aliis cancellatium mordacis. 18, 97 stella intus -a. 26, 164 -o holeri. 30, 138 scarabaeorum cornua grandia -a.

denticulus, -ī *m.* [*a* dens *deminutive. Th.*]. *i. q. dens parvus*: VITR. 9, 8, 5 regula ⟨et⟩ versatile tympanum -is aequalibus sunt perfecta (*cf.* 10, 9, 2 *sqq.*). APVL. apol. 8 viperae ritu niveo -o atrum venenum inspirare. TERT. anim. 10 esu sine -is. PALLAD. 1, 28, 6. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418[c] *calami.* *t. t. archit.*: VITR. 1, 2, 6 si Doricis epistyliis in coronis -i sculpentur. 3, 5, 11 supra zophorum -us est faciendus *eqs.* 4, 1, 2. 4, 2, 4 -i in Ionicis fenestrarum occupavisse loca videbuntur ... utraque enim et inter -os et inter triglyphos quae sunt intervalla, metopae nominantur. 4, 2, 5. *instrumentum rusticum*: PALLAD. 7, 2, 4 omnis spica in carpentum -is comprehensa. *cf.* GLOSS. II 43, 23 -um aciarium στομωμάτιον. [*prov.* dentelh. *M.-L.*]

dentiducum, -ī *n.* [*ad exemplum vocabuli gr.* ὀδοντ-αγωγόν *fictum. Th.*]. *instrumentum ad dentes extrahendos*: CAEL. AVR. chron. 2, 4, 84 odontagogum, quod nos -um dicere poterimus.

dentifer *v. p. 548, 61.*

dentifrangibulus, -a, -um [*a* dentes frangere. *Th.*]. *qui dentes frangit*: PLAVT. Bacch. 596 -a haec (*i. pugni*) meis manibus gestiunt. 605 vale, -e.

dentifricium, -ī *n.* [*a* dens *et* fricare. *Th.*]. *medicamentum ad dentes fricandos*, GLOSS. ὀδόντος σμῆγμα, ὀδοντότριμμα (CASS. FEL. 32 p. 66): SCRIB. LARG. 59 -um quod splendidos facit dentes et confirmat. 60. PLIN. nat. 28, 178 *bis.* 179. 182. 29, 46. 30, 22. 31, 117. 32, 65. 82. 36, 153 (*pluralis* 36, 156 THEOD. PRISC. eup. faen. 49). [MART.] 14, 56 lemma. APVL. apol. 6. 7 PLIN. med. 1, 13 PLAC. med. 11, 12 THEOD. PRISC. eup. faen. 46.

dentilegus *a* dens *et* legere. *is qui dentes excussos colligit*: PLAVT. Capt. 794 -os omnes mortales faciam, quemque offendero.

1. dentio, -iī, -īre [*a* dens. *Th.*]. *deponens* -or *v. l. 40.* GLOSS. ὀδοντιῶ. -is ὀδοντιᾷς. -it ὀδοντιᾷ. *i. q. dentes emittere*: PLAVT. Mil. 34 ne dentes -iant (*sc. iocose prae fame*). CELS. 2, 1 p. 30 proprie etiam -entes ... maxime caninis orientibus male habent. PLIN. nat. 11, 170 reliqua animalia, quae serratos *dentes* habent, saevissime -unt. 21, 140. 28, 257 dens lupi adalligatus infantium pavores prohibet -endique (*Ian,* -entique *codd.*) morbos. 30, 22 pueros tarde -entes. CHIRON 775 si in annis continuis duobus et mensibus sex -ierint. ANTIDOT. Brux. app. 216. SORAN. p. 43 quae sunt signa, quando infans -ire incipit? ORIBAS. eup. 4, 85 tit. ad -entes infantes. quod si duriter dentiuntur *eqs.*

2. dentio, -ōnis *f. v.* dentitio.

dentiōsus *v.* dentosus.

dentiscalpium, -ī *n.* [*a* dens *et* scalpere, *cf.* ὀδοντόγλυφον. *Th.*]. GLOSS. γλυφίς. γλυπτήρ. MART. 7, 53, 3. 14, 22 lemma.

dentītio, -ōnis *f.* [*a* dentire. *ablativus* dentione *imminutus pro* dentitione, *v. Niedermann, Musée Belge 1908, 267 sq. Th.*]. *actus dentiendi*: PLIN. nat. 28, 257 infantibus nihil butyro utilius ..., privatim et in -e (dentione *codd. plerique*). 28, 258 facilem -em praestant (30, 136). 28, 259 faciles -es. 30, 135 ad -es. 30, 137 -es adiuvat. 30, 139. CHIRON 741 -o prima. VEG. mulom. 2, 25 cum caput pullorum calefecerit prima -o (*cf.* CHIRON 91 in prima calefactione dentionis). *forma* dentio: PLIN. nat. 28, 257 *l. 48.* 32, 137 infantium gingivis -busque. PLIN. med. 1, 14 *bis.* CHIRON 91 *l. 51.* 553 ex prima -e. ANTIDOT. Brux. app. 216. [*parm.* dindzon. *M.-L.*]

dentix *v.* dentex.

dentōsus dentibus munitus GLOSS. II 576, 26. *cf.* III 330, 36 ὀδοντίας dentiosus. *a* dens.

dentrites *v.* dendrites.

dentrix *v.* dentex.

? dentrolimolum eviscus (*i.* hibiscus) GLOSS. III 560, 32. *cf* Ps. APVL. herb. 39 anadendromalache.

dentulus NOT. Tir. 68, 1. *a* dens *deminutive.*

dēnūbo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* nubere. ISID. diff. app. 153 nubit civis civi, enubit extraneo, -it quae in manum viri convenit. CIRIS 330 patris incolumi potius -ere regno. OV. met. 12, 196 nec Caenis in ullos -psit thalamos (TAC. ann. 6, 27 Iulia ... -psit in domum Rubellii Blandi. APVL. met. 9, 31 in quod *castellum* pridem -erat. DICT. 6, 3 cuius filia in matrimonium Aegisthi -erat). TAC. ann. 15, 37 nisi *Nero* uni ex illo contaminatorum grege ... in modum sollemnium coniugiorum -isset (*cf.* SVET. Nero 29 SVLP. SEV. chron. 2, 28, 2). APVL. met. 5, 16 apol. 70 DICT. 6, 6. *passive*: DICT. 1, 1 *Anaxibia* eo tempore Nestori -pta erat. 2, 17. 6, 2 MACR. sat. 1, 10, 17. [COLVM. 10, 158 -ere *R*, se nubere *SA.*] *L.*

dēnūdātio, -ōnis *f. a* denudare. GLOSS. γύμνωσις. **1** *proprie*: ISID. in lev. 11, 16 *capitis.* VINDIC. gyn. p. 460[5] dentium -es (*sc. gingiva minuta*). **2** *translate*: ITALA I reg. 20, 30 (Legion. marg.) in confusionem -um matris tuae (εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου, VVLG. ignominiosae matris tuae). AMBR. Noe 29, 113 animae. VVLG. Sirach 11, 29 operum (ἀποκάλυψις). CASSIAN. inst. 7, 13 tit. vitiorum. EVGRAPH. Ter. Eun. 507 quorum (*argumentorum*) quidem causae -o (derivatio *prop. Wessner*) manifesta est.

dēnūdātor, -ōris *m. a* denudare. GLOSS. γυμνωτής. *de officio*: CORP. II 6328 -r gimnasius? (*i.* gymnasii?) Arescu(sae).

dēnūdo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* nudare. GLOSS. γυμνῶ ἀπο-γυμνῶ. -at γυμνοῖ, ἐκδύει. *legitur inde a* PACVV. [*dub.*: INSCR. christ. Rossi I 493].

1 *proprie*: a *generatim*: *i. q. vestem sim. detrahere*: CIC. Verr. 6, 32 ne -etur a pectore. LIV. 5, 27, 9 -atum eum ... pueris tradidit. 45, 39, 19 Galba nitens et integrum *corpus* -et. SEN. contr. 2, 7, 4. PLIN. nat. 11, 76 ut -et feminas vestis *perlucida.* SVET. Aug. 69 APVL. met. 5, 30. TERT. orat. 22 quid -as ante deum, quod ante homines tegis? ITALA deut. 22, 30 (Lugd.) -bit operimentum patris sui (ἀποκαλύψει, VVLG. revelabit). Is. 47, 2 (Hier. epist. 22, 6, 2) -a crura tua (ἀνάσυρε, VVLG. revela). TREB. trig. tyr. 23, 5 convivio discumbere milites, ne[c] inferiora -rentur, cum sagis iussit. VVLG. Iudith 9, 2. Is. 47, 2 -a turpitudinem tuam (CYPR. GALL. exod. 1109 turpia). MVTIAN. Chrysost. hom. p. 11, 4 membra. PASS. Petr. 5 pectora. *c. abl.* (*cf. l. 30. 66*): ITALA lev. 10, 6 (Aug. quaest. hept. 3, 32) caput vestrum cidara non -bitis (ἀποκιδαρώσετε, ITALA Lugd. exuetis mitra, Hier. epist. 39, 4, 7 caput vestrum non -bitis, VVLG. nolite nudare). AVIAN. fab. apol. 5 tergum superbo amictu. VVLG. Ezech. 16, 39 te vestimentis tuis (23, 26). VEN. FORT. vita patr. 6, 18 mulier vestibus se -at. *cf.* FIRM. math. 4, 19, 7 caput capillorum raritate -at *Saturnus.* *i. q. desecare*: PACVV. trag. 200 -atis ossibus (*cf.* SEN. Thy. 763 -at artus durus atque ossa amputat, *dum comedit.* ZENO 1, 12, 8). Ps. SORAN. quaest. med. 249 per incisiones -atum patefacere vulnus. MART. CAP. 1, 9 -ata pecudum ... viscera. CHIRON 662 p. 210, 1 scalpello supra totas venas -as. *adde*: VVLG. Hab. 3, 13 fundamentum *domus* usque ad collum (*sc. fodiendo*). *i. q. decorticare*: VARRO rust. 1, 41, 2 cuius surculi corticem integrum servandum et eum sic exacuendum, ut non -es medullam. *i. q. tondere*: PETRON. 103 capitaque cum superciliis -anda tonsori praebuimus. CALP. ecl. 5, 73 tibi cum vacuas posito velamine costas -vit ovis. *de foliis arborum*: CIC. Arat. 119 -at foliis ramos et cortice truncos. Q. CIC. carm. frg. 10 effetos (et fetos *codd.*) ramos -at flamma Nepai. *i. q. aperire*: ITALA gen. 8, 13 (Ambr. Noe 20) -vit Noe tectum arcae (ἀπεκάλυψε, VVLG. aperiens). num. 22, 31 (Lugd.) oculos (*in imag.*; ἀπεκάλυψε, VVLG. apernit). Nah. 1, 5 (Weing. Cypr. testim.e 3, 20) -ata est universa (*om.* Cypr.) terra (ἀνεστάλη, VVLG. contremuit). b *speciatim t. t. rei milit. i. q. indefensum latus ostendre*: SEN. dial. 3, 11, 1 gladiatores quoque ars tuetur, ira -at. SIL. 16, 620 tu *Scipio* ... septem -as proditor arces. HOMER. 832 Troianus Apollo mentitos vultus simulati pandit Achillis -atque virum (*Patroclum*). VEG. mil. 3, 17 sive pedites sive equites de acie tuleris, dum alia vis defendere, alia periculosius -bis.

2 *translate*: a *i. q. explicare, apertum facere*: VARRO ling. 9, 112 suam inscientiam -at. LIV. 42, 13, 3 iudicia sua. 44, 38, 1 consilium (EPIST. syn. Arim. Migne 13, 507[c] VVLG. I Macc. 7, 31). SEN. dial. 9, 17, 1 multa incidunt, quae invitos -ent. ITALA Os. 2, 10 (Wirc. Priscill. tract. 1, 22) spurcitiam eius (ἀποκαλύψω, VVLG. revelabo). Sirach 1, 39 (Ps. Aug. spec. 15 p. 374, 9) absconsa tua (VVLG. revelet). Ps. CYPR. abus. 10. Ps. AMBR. laps. virg. 6, 26 in conspectu solis huius tenebrarum vestrarum opera -vit. RVFIN. apol. Orig. 2, 37 p. 616[B] turpitudinem (*syn.* nudare). hist. 4, 11, 3 immensum profundum Valentini erroris ... serpentis in modum caecis semetipsum latebris obtegentem in lucem protrahit ac -at. 4, 25 fallacias. 7, 28, 2 episcopi haeresin Pauli Samosateni ... assiduis disputationibus -antes (ἀπογυμνοῦν). Orig. in lev. 1, 4 qui de verbo dei abstrahit velamen litterae et interna eius, quae sunt spiritalis intellegentiae membra -at. Orig. in psalm. 36 hom. 2, 8 nec tamquam in vagina nequitiam suam recondunt et contegunt, sed superbo et elato spiritu velut gladium quendam -ant *peccatores.* AVG. util. cred. 3, 9 p. 13, 13 sed velamen eius (*veteris testamenti*) ut per Christum intellegatur et quasi -etur. HESYCH. in lev. 20, 11, 12 p. 1046[A] similis autem impietas est filium patris sui -are sive diffamare peccatum. VVLG. Sirach 4, 21 absconsa tua. 6, 9. 19, 8. 27, 17. 19. 24 Ezech. 23, 18. OROS. hist. 4, 12, 8 cognovisse haec et -are. MAR. VICTOR aleth. 1, 441 corpore velato -ura pudorem. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 1 in euang. 7, 3 moral. 6, 25 p. 743[D]. 8, 78. 16, 65 haeretici indoctos quosque a velamine fidei praedicatione pestifera -ant. b *i. q. privare aliquem* (*accedit abl.* [*cf. l. 14*]; de *l. 76*): CIC. de orat. 1, 235 (*in imag.*) ne ... suo quoque eam (*iuris civilis scientiam*) concesso et tradito *ornatu* spolies atque -es. epist. 12, 15, 1 civibus Romanis omnibus (*om. H D*) crudelissime -atis ac divenditis. Ps. QVINT. decl. 1, 17 p. 18, 31 quam facile decipi, quam facile -ari, quam sine labore falli potes. ZENO tract. 1, 4, 2 proprios *filios* -at affectu *Impudicitia.* 1, 5, 7 sacraria. RVFIN. symb. 15 hac eos potestate -vit. COMM. instr. 2, 29, 12 tunc [re]petit suppetium miser -atus a nobis. ENNOD. dict. 8 p. 449, 19 filii qui parentum suorum praesidio -antur (COD. Iust. 4, 20, 14 huiusmodi praesidio). GREG. TVR. Franc. 4, 44 *regionem* tam de pecoribus quam de hominibus -vit. 8, 30 ecclesias.

deriv.: denudatio, denudator. *Stöger.*

dēnumero *etc. v.* din-.

dēnūndinat omnibus notum facit aut divulgat GLOSS. (*fort.* din-). [*a* de *vel* dis *et* nundinare. *Th.*] *L.*

dēnuntiātio, -ōnis *f. a* denuntiare. PAVL. FEST. p. 66 condictio in certum eius rei quae agitur, -o. SERV. auct. Aen. 3, 107 'tertia lux' hoc quidam iuxta speciem auguralem positum tradunt,

quae appellatur condictio, id est -o, cum denuntiatur, ut ante diem tertium quis ad inaugurandum assit. GLOSS. διαλαλία. ἀπόφασις. παραγγελία. testatione -e. *legitur inde a* CIC., *deest poetis. pluralis*: VAL. MAX. 1, 1, 1 SEN. contr. 2, 5, 4 PS. QVINT. decl. 8, 21 PLIN. epist. 6, 8, 9 SVET. Aug. 66 VLP. dig. 40, 5, 26, 10. 48, 19, 5 PAVL. dig. 4, 4, 38 TERT. praescr. 44 scorp. 4 ARNOB. nat. 5, 3 LEO M. serm. 16, 3 p. 177. 29, 2 p. 228 PROSP. sent. 215 (214) COD. Iust. 8, 13 (14), 10 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 267[D] ORIG. in Matth. 18, 55.

I ***generatim et latiore sensu*** *i. q.* ***nuntiatio, declaratio,*** *renuntiatio, promulgatio, postulatio, indicium, iussum, edictum sim., saepe cum* ***minandi*** *notione coniuncta*: **A** *absolute*: CIC. Phil. 6, 4 huic -i parebit. BELL. Alex. 34, 3 hanc -em cum maiorem vim habituram existimaret. LIV. 4, 36, 3 cum patres clandestina -e revocati ad diem certam essent. 38, 14, 13 hac -e conterritus (CVRT. 6, 5, 19 IVST. 5, 3, 8). SEN. contr. 2, 5, 4 instat ante -bus quam tormentis tyrannus et minando torquet. SEN. dial. 6, 17, 6 epist. 67, 14. 94, 36 -o (*i. minae*) et castigatio insanos coercuit. PETRON. 94 confusus hac -e. QVINT. inst. 4, 5, 5 si nulla -e in se conversum intrarit oratio. PS. QVINT. decl. 8, 21 post gravissimas -es redditus vitae. FRONTIN. strat. 1, 11, 6 qua -e concitati. 2, 8, 14 qua -e (*i. praecepto*) cum effecisset. PLIN. epist. 6, 8, 9 quid -bus et quasi minis ago? MARCIAN. dig. 40, 1, 5 sub ea -e (*i. comminatione*), ut is servus ... in opus metalli detur. TERT. scorp. 4 divinarum et -um (*i. minarum*) et executionum intentionem. ITALA act. 5, 28 *v. p. 554, 76*. CORP. VIII 23956, 6 ⟨n⟩ostramque -em initium honoris (*loco lacunoso*). CLEM. ad Cor. 63 secundum -em quam fecimus de pace et concordia. DON. Ter. Ad. 996 cum quodam stomacho et velut minaci -e profertur. Hec. 745 cum -e pronuntiandum est. Phorm. 127 a -e in personam, ne diceret 'non mihi denuntiasti'. MART. CAP. 9, 896 quae *lux* vias vestigia ... exitusque ignivagae -is agnoscit. OROS. hist. 3, 3, 2 cum post terribilem -em ... funditus terra tremeret. GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 11 quae adhortationem vel -em exprimant regibus non minus quam minas. GREG. M. epist. 2, 190, 5 scripta -e mandare.

B *cum genet.*: **1** *obiecti*: CIC. Planc. 87 *quem* consul proscriptionis -e terrebat. BRVT. Cic. epist. 11, 20, 2 iactatione verborum et -e periculi (CAES. civ. 3, 9, 2 neque pollicitationibus neque -e periculi. *cf. p. 553, 28*). LIV. 3, 36, 3 -e ingentis terroris. 42, 22, 3 rogationis -e. VAL. MAX. 1, 1, 1 ostentorum ac fulgurum -es. 7, 6, 6 indicti tumultus -e. 9, 12, 5 contumeliosae mortis. PS. QVINT. decl. 13, 4 notae impotentiae. TERT. pudic. 10 nec competere ethnicis paenitentiae -em. *cf.* adv. Marc. 4, 11 p. 450, 2 per -em et laudationem paenitentiae. DON. Ter. Ad. 127 sequitur -o discedendi. Phorm. 440 aliqua maior litigandi -e. IVL. RVF. rhet. 17 p. 43, 13 διαβολή (διαπειλή interminatio *Gesn.*, ἀπειλή *Halm dubitanter*) criminatio et quasi -o eorum quae futura sunt. HIL. trin. 4, 41 fuge confusionis -em. in Matth. 24, 7 poenae (in psalm. iustr. 5). SYMM. epist. 3, 15, 1 litteris meis -o ista certaminis est (*i. provocatio*). 7, 15 nec verearis ruris horridi -em. AMM. 26, 2, 1 sub exitii -e statutum est. AMBR. Iac. 1, 4, 13 per bonum -is suae peccati ipsius acervavit invidiam ... cumulatum est -e mandati. OP. imperf. in Matth. 3 p. 652 irae. *nota pro genet.*: CASSIAN. conl. 10, 2, 2 cum -e paschali disseruit (GREG. M. epist. 2, 190, 11 suscipienda paschalis -o). GREG. M. epist. 2, 365, 14 -o pro septiforma laetania. **2** *subiecti*: CIC. Sull. 52 ad M. Laecam Catilinae -e convenit. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 4 praematura -e boni civis imparati. LIV. 24, 37, 11 ut sciretur, utrum paucorum ea -o (*i. declaratio*) an universae civitatis esset. perioch. 64 senatus. TERT. patient. 9 p. 14 apostoli. ARNOB. nat. 5, 3 *Iovem* mortalium sese -bus (*f. i. precibus, postulationibus in adiurando*) sistere. AQVILA rhet. 24 p. 30 neque minis et -e potentium perterritus (*v. p. 552, 13*). DON. Ter. Ad. 161 fides in concipiendis comminationibus -o comminantis est. ISID. reg. monach. 20, 2 ad ianitorem pertinebit -o advenientium. GILD. Brit. 105 chron. III p. 82, 15 quod vero item comprehendit, malorum hominum -o est. *adi. pro genet.*: LEO M. serm. 16, 3 paternis vos ... -bus admonemus.

C *seq. acc. c. inf.*: CIC. Phil. 7, 14 -o est paratum illi exitium.

D *seq.* ut, ne: LIV. 38, 32, 4 una -e, ut bello abstinerent. FVLG. myth. 3, 6 Apollinis -e, ne iubetur puella ... dimitti.

II ***speciatim*** *et technice*: **A** *i. q. praedictio, praesagium, vaticinatio*: CIC. div. 2, 54 a deis profecta significatio et quasi -o calamitatum. VELL. 2, 70, 1 manifesta -e quietis territo. VAL. MAX. 8, 11 ext. 1 interitum sibi caelesti -e portendi credentes. SEN. nat. 1, 1, 3 nec Germanici mors sine -e tali fuit. TERT. praescr. 44 si vero memores dominicarum et apostolicarum scripturarum et -um. HEGES. 5, 44, 1 -is perseverantia. PS. RVFIN. in Am. 3, 3/8 per -em prophetalem. AVG. civ. 18, 44 cuius (*sc. Ninevitarum excidii*) -o. MACR. sat. 1, 11, 4 post secundam -em *Iovis* ob eandem neglegentiam. PROSP. sent. 215 (214) stultus, qui non credit -bus prophetarum. ENNOD. dict. 8, 3 p. 446, 21 augurum. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 267[D] -bus futurorum (*cf. supra l. 46*). ORIG. in Matth. 18, 55 praeceptis et -bus *prophetarum. huc traham*: PS. QVINT. decl. 4, 12 parricidium dictus sum facturus ... quem mihi post hanc -em assignetis animum?

B *i. q. belli indictio*: CIC. Phil. 6, 4 non est illa legatio, sed belli -o. LIV. 21, 19, 1 CVRT. 4, 4, 18 addita -e belli. QVINT. inst. 3, 8, 20 citra hanc -em (*praecedit* bellum minitentur). IVST. 18, 6, 1 sub belli -e. *adde*: LIV. 45, 3, 7 *eum* alias *urbes* -e armorum terreret.

C *in re iudiciaria* (*cf. Daremberg-Saglio III 102; Kipp, PW. V 222—226*): VLP. dig. 24, 1, 1, 7 si contra testationem -emque fecerit. 50, 16, 40 detestatio est -o facta cum testatione. **1** *i. q. detestatio, antestatio*: CIC. Flacc. 14 ut eos ... testimonii -e terreret (18). SVET. Aug. 66 Gallo ... accusatorum -bus (*i. testimoniis*) ... ad necem compulso. *huc pertinere videntur*: PAPIN. dig. 48, 5, 40 (39), 3 -o ad domum mulieris missa. SCHOL. Cic. Bob. p. 40, 27 territos ab illo dicit -e veniendi (*v. p. 551, 61*). **2** *litis praeparandae causa i. q. indicatio consilii alteri detegendi, nuntiatio accusatoris, ut aliquis aliquid faciat vel facere desinat, ne in ius vocetur, necnon criminatio, accusatio*: CIC. de orat. 2, 82 attentum *indicem facere* non prima -e efficere possumus (*sed potest ad I A referri*). QVINT. decl. 350 p. 399, 12 personam non onero, -em dissimulo. CALP. decl. 5 quantum ausus est, quod ne post -em quidem creditum. CELS. dig. 21, 2, 62, 1 propter -is vigorem. IVLIAN. dig. 17, 1, 30 nisi -i procuratoris paruero. GAIVS inst. 4, 18 -o adversario facta, ut ad iudicem capiendum adesset (PAPIN. dig. 44, 3, 10 VLP. dig. 16, 3, 5, 2 PAVL. dig. 16, 3, 27). PAPIN. dig. 48, 16, 4 post interpositam -em (MOD. dig. 21, 2, 63). 49, 1, 23, 3 -em rumpere. *praecipue apud* VLP. *et* PAVL. dig.; *ex. gr.*: 25, 3, 1, 5 -o a marito incipit. 25, 3, 1, 8 si omiserit -em. 39, 1, 5, 10 -o est necessaria. 39, 2, 4, 6 exigere -em. 40, 5, 26, 10 -bus et edictis litterisque evocandi sunt. 43, 24, 5, 1 diem et horam -e complecti. 44, 6, 1, 1 litigiosam rem non facit -o. 48, 5, 18 (17) ut eius -o videatur electionem accusatori reservare. 48, 5, 18 (17), 2 in -e ... quasi -o praecesserit. 48, 5, 18 (17), 5 rata erit -o, ut. 48, 19, 5 neque -bus neque edictis praesidum obtemperassent. PAVL. dig. 4, 4, 38 -bus tutoribus saepe datis. 5, 2, 7 *si* usque ad -em vel libelli dationem processerit. 39, 1, 19 operis novi -em praetor denegat. PAPYR. Britt. 229 (*a. 166*), 9 simplam pecuniam sine -e recte dare stipulatus est (COD. Iust. 8, 13 [14], 10 debitores praesentes prius -bus conveniendi sunt. 8, 28 [29], 2 pr. debitoris -o, qui creditori suo ... -at, ita demum efficax est, si). APVL. apol. 60 potui -e impedire. SCHOL. Cic. Bob. p. 152, 4 ut alia *interrogatio* significaret accusationis -em. PS. ASCON. Verr. p. 164 comperendinatio est ab utrisque litigatoribus invicem sibi -o in perendinum diem.

dēnuntiātīvus, -a, -um *a* denuntiare. *i. q. ad denuntiationem pertinens*: SERV. auct. Aen. 4, 696 sunt fata quae dicuntur -a, sunt alia fata quae condicionalia vocantur. -a sunt quae omni modo eventura decernunt ... -o fato et mutationem omnino non recipit (*4[ies] ibid.*). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 67 quidam sine -o motu corripiuntur.

dēnuntiātor, -ōris *m. a* denuntiare. *de re cf. Kübler, PW. V 226*. GLOSS. παραγγελεύς. *i. q. magistratus minor imperii qui securitati regionis urbanae praefuit*: CORP. X 515, 12/13 (*a. 142*) lictores populares, -es Puteolani. 5917 decuriali decuriae lictoriae popularis -um. *nescio an huc pertineat*: CORP. VI 10095 L. Marius Auctus denunttiator (*sic*) ab scaena Graeca. *i. q. accusator*: COD. Theod. 16, 5, 9, 1 (*a. 382*) sublimitas tua det inquisitores ... indicet -esque sine invidia delationis accipiat.

dēnuntiātus, -ūs *m. a* denuntiare. *i. q. denuntiatio*: PS. RVFIN. in Am. 7, 4 huic quoque -ui audet obsistere. 8, 11 sub -u poenae.

×dēnuntio, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* nuntiare. *de formis*: denontio: LEX Bant. (Corp. I 197) 3 TAB. Trag. (Corp. III p. 961 *s. VI*). *imp. pass.* denuntiamino: LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298 *ante Tiberium*) 15. -cio *in titulis nonnisi* LEX met. Vipasc. frg. 2, 15 *exhibetur, in libris utraque scriptura promiscue habetur. per tmesin* moneo praeque -o *apud* SIDON. epist. 1, 9, 7 (CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 137, 10) *v. sub* praedenuntio. *de sensu*: DIFF. ed. Beck p. 31, 32 annuntiatur de futuro, nuntiatur de longinquo, -atur in praesenti (*quod usu non comprobatur*), renuntiatur de excusando vel etiam repudiando (= AGROEC. gramm. VII 121, 24 ISID. diff. 1, 25). GLOSS. ἀπαγγέλλω. παραγγέλλω. -at ἀπαγγέλλει. παραγγέλλει. ἀποφαίνεται. διαλαλεῖ. protestatur aut praedicit. detestatur nuntium fert. praedicat. -vi παρήγγειλα. -vit praedixit. *legitur inde a* LEGE Bant. (Corp. I 197) 3. *praeter* VERG. (*bis*) *et singulis locis* LVCID. PROP. OV. AETNAE CYPR. GALL. COMM. *vocem devitant poetae; frequentant* CIC. (*88[ies]*) LIV. (*48[ies]*) ICTI (*plus 160[ies]*), *deinde* SEN. rhet. *et* APVL. (*11[ies]*) SEN. phil. (*17[ies]*) CVRT. (*14[ies]*) SVET. *et* VVLG. (*12[ies]*). [*dubia*: CIC. de orat. 3, 144 SEN. nat. 2, 47 MART. CAP. 1, 9. *incertae et lectionis et interpretationis*: VVLG. Sirach 16, 31 anima omnis vitalis -vit ante faciem ipsius (τὴν ψυχὴν παντὸς ζώου ἐκάλυψε).]

I ***generatim*** *i. q.* ***nuntiando solemniter*** *vel graviter* ***declarare,*** *certiorem facere, praedicare, referre, renuntiare, enuntiare, proclamare sim., notione* ***minitandi*** *saepe subeunte.*

A *cum subiecto personae vel raro rei et plerumque quidem personatae, hic illic impersonaliter*: **1** *absolute*: CIC. Verr. 1, 36 moneo, praedico, ante -o (Rab. Post. 15 moneo et praedico ... -o ... omnes homines ... testor. Phil. 7, 20 monebo, praedicam, -bo testaborque ... deos. epist. 4, 3, 1 multo magis monente et -ante te).

leg. agr. 2, 94 quid praetor edixisset, ubi cenaret, quo -asset. dom. 117 cum tribunus plebis . . . -are potueris vel etiam cogere (*fortasse ad II D 1 trahendum*). Att. 11, 23, 3 ipse videtur -are. PAVL. FEST. p. 64 condicere est dicendo -are (GAIVS inst. 4, 18 condicere -are est prisca lingua). SEN. suas. 5, 2 non -ret, si venturus esset (*praecedit* si venturus esset, non minaretur. 5, 4). CALP. decl. 5 -vi . . . dii boni (*bis, i. minaciter dehortatus sum*). TERT. adv. Marc. 4, 16 proinde -ans 'non occides, non adulterabis' *eqs.* LACT. inst. 3, 30, 4 testificor, proclamo, -o. VVLG. num. 18, 26 praecipe Levitis atque -a (ἐρεῖς) cum acceperitis. II Thess. 3, 12 -amus (παραγγέλλομεν) et obsecramus in domino. EVGIPP. Sev. 43, 4 sicut divinus sermo -at. 2 *accedit dat. personae*: CIC. Q. Rosc. 26 iudici hic -vit: absolutus est. Att. 2, 22, 1 volitat, furit . . . multis -at (*i. minatur*). epist. 13, 77, 1 si quid tibi opus sit, ne dubitent mihi . . . -are. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 ea re -atum (*i. mandatum, imperatum*) esse veteranis quod de commodis eorum . . . laturus esses. LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 11. 15 magistrisve -amino in biduo continuo, ni nuntiarit. SEN. contr. 2, 1, 1 -o tibi, dives. VVLG. gen. 43, 3 -vit nobis vir ille (εἶπε. 43, 5). I Macc. 9, 63 his . . . -vit (παρήγγειλε. *sic* act. 23, 30. II Thess. 3, 6. 10). CASSIAN. conl. 17, 20, 4. TAB. Trag. (Corp. III p. 961) denontio tibi . . . -o tibi . . . cave te. *adde impersonaliter*: ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 101 quibus *matronis* -atum erat (147 quibus *pueris* -atum erat). SEN. epist. 97, 5 hoc vero matribus familiae -are est (*sed fortasse technice accipiendum; v. p. 556, 3*).

B *aliquis, rarius aliquid (vel passive) rem incorpoream, plerumque cum dat. personae, ad notionem praedicandi proxime accedit* (*v. p. 555, 19 sqq.*): CIC. part. 121 periculum (Mil. 3. Att. 2, 20, 2 Clodius adhuc mihi -at periculum. SEN. contr. 1, 8, 16. suas. 4 tit. cum -atum esset illi responso auguris periculum. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 4 militiae periculum). VAL. MAX. 1, 8 ext. 9 -atum periculi genus effugit. PLIN. nat. 23, 63. 36, 66. LACT. inst. 2, 16, 11. 13 quae pericula et responsis -verunt. CIC. leg. agr. 2, 13 ut oculis et aspectu -are omnibus vim tribuniciam . . . videretur (Mur. 49 Sest. 40 Phil. 1, 26). Catil. 3, 17 fati diem rei publicae. Rab. perd. 33 idem . . . clamo, praedico, -o. Flacc. 7, 2 huic inimicitias (Phil. 5, 19 SEN. epist. 76, 1). dom. 55 mihi caedem et dimicationem. Sest. 40 nec mihi ille iudicium populi nec . . . contentionem nec disceptationem aut causae dictionem, sed vim, arma, exercitus, imperatores, castra -bat. 46 proscriptio, caedes, direptio. Mur. 51 iudicium minitanti ac -anti (SEN. epist. 24, 1 quod *iudicium* tibi furor inimici -at). Mil. 52 mortem ab illo -atam Miloni et praedicatam palam (Phil. 3, 23 LIV. 7, 39, 14. 45, 32, 6 qui non paruisset imperio, mors -ata. VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 mors erat -ata: Lacedaemonii, perinde ac victoria esset promissa, dicto intrepidi parueruut. SEN. dial. 6, 10, 5 mors . . . -ata nascenti est. epist. 70, 11 mortem vis externa -at. CVRT. 7, 7, 39. QVINT. decl. 343 p. 355, 9 quae pro pudicitia minatur, quae mortem -at. Ps. QVINT. decl. 15, 14 mortem suprema -es. AVG. civ. 13, 15 deum -asse mortem in eo quod ait. *quorum nonnulla ad II B vel II C referri possunt*). CIC. Phil. 3, 22 quem *timorem* -at. 7, 26 quae interdicta et -ata sunt. 5, 21 -are populo Romano servitutem. 9, 7. 14, 8 omnibus . . . pestem, vastitatem, cruciatum, tormenta -at. Tusc. 1, 118 parad. 39. Tim. 28 orbis illius generis . . . omnia animo mentique (*metonymice*) -at. Att. 8, 11, 4 proscriptio. 8, 11[d], 7. 13, 12, 3 Varro mihi -verat magnam . . . προσφώνησιν. 15, 20, 2 ad Brut. 1, 12 (9, 21), 2. PROP. 4, 3, 61 illa dies . . . caedem -at agnis. OV. hal. 60 actus aper saetis iram -at hirtis (SVLP. SEV. chron. 1, 30, 3 sacerdoti iram -at. 1, 32, 5 CYPR. GALL. num. 404). LIV. 4, 12, 3. 45, 32, 8 ludicrum. SEN. contr. 1, 8, 14 perpetuam -verunt militiam (CALP. decl. 52 IVST. 42, 2, 10). contr. exc. 6, 6 veneficium. 7, 4 (19), 4 catenas *victo* -as. SEN. dial. 5, 27, 4 vides quam impacatam tibi -es vitam. nat. 6, 2, 1 solacium . . . promiseram . . . undique timenda -o. epist. 24, 16 cui . . . -bitur dolor (AVG. civ. 14, 9). 76, 33. SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852 *a. 69*) 23 saepe -atae animadversioni obnoxios. COLVM. 9, 12, 1 *rex apium* longiorem fugam -vit. QVINT. inst. 11, 3, 120 sententias. decl. 348 p. 370, 27 noctem (p. 371, 23). 351 p. 381, 15. FRONTIN. strat. 1, 1, 1 credidit imperatum . . . si omnibus idem -ari notum fuisset. TAC. ann. 15, 61 necessitatem ultimam. SVET. Iul. 65 ut neque itineris neque proelii tempus -ret, sed paratum . . . subito educeret (Claud. 13 -ato . . . itinere). VLP. dig. 48, 1, 18, 20 quod *periculum* capitalem poenam -at. PAVL. sent. 2, 24, 8 quod maxima pars earum -at. APVL. met. 9, 5 sibilo etiam praesentiam suam -ante. 11, 27 epulas. Socr. 6, 133. TERT. bapt. 10 baptismus ab Iohanne -atus. ieiun. 16 nudipedalia. nat. 1, 7. spect. 3 servis dei abstinentia. SORT. Sangall. 41, 4 animus tuus -bitur. LACT. epit. 38 (43), 5 ultionem minarentur ac -rent futurum. AQVILA rhet. 26 p. 30, 31 dilectus iuventuti. PAPYR. Wessely p. 9 n. 14, 5 *pupillis* satisdatione completa (*pro acc.*) -a. Ps. AVR. VICT. orig. 16, 2 armis quoque ei vim. HIL. in Matth. 12, 14 excidium. Ps. HIL. dedic. eccl. p. 881[A] *quae cuncta* veram nostrae fidei . . . sinceritatem -ant. SYMM. epist. 7, 35, 3 ne regioni illi . . . -are . . . fastidium meum videar. AMM. 30, 5, 15 fatum sortem -bat ei. AMBR. Iac. 1, 4, 13 *lex* peccatum -vit. HIER. epist. epist. 14, 6, 2 *haec* timida navigaturis voce -o. VVLG. II Thess. 3, 10 hoc -bamus vobis. MART. CAP. 9, 894 OROS. hist. 5, 10, 9. ALC. AVIT. carm. 6 prol. p. 274, 7 post -atum poematis finem. MEROB. pros. frg. 1 B 19 quae pu⟨blica fa⟩ma -at. EVGIPP. Sev. 34, 2 regis aeterni magnalia. *nota cum dat. rei*: SEN. contr. 10, 2, 8 eidem rei non potest et praemium dari et nota (*i. infamia*) -ari. PLIN. nat. 2, 236 natura saevit exustionem terris -ans.

C *seq. acc. c. inf. et quidem saepissime futuri, enuntiato condicionali admodum frequenter accedente. i. q. edicere, iubere, necnon imperare in re militari*: CIC. de orat. 1, 103 cum se ad omnia . . . esse paratum -ret. Quinct. 37 sese procuratorem esse. div. in Caec. 25. Verr. 5, 76 unicuique calamitati fore se -bat. Caecin. 19. 20 Vatin. 14. Phil. 6, 5 testificor, -o, ante praedico, nihil M. Antonium eorum . . . facturum. 7, 3. rep. 3, 19 unam . . . condicionem iuris esse -ant *Pythagoras et Empedocles*. epist. 12, 18, 1 cum mihi -atum esset a tuis ire aliquem. CAES. Gall. 1, 36, 6 quod sibi Caesar -ret se Haeduorum iniurias non neglecturum. 5, 41, 3 civ. 2, 20, 3 (*v. infra l. 56*). NEP. Chabr. 2, 3 capitis se illum damnaturos -aruut. LIV. 3, 39, 2 prohibentibus . . . decemviris proditurum se ad plebem -antem tumultum excivisse. 3, 46, 4. 4, 3, 6. 4, 12, 5. 4, 30, 15 -audo impedituros se dilectum. 10, 12, 2 qui -rent (*praecedit* qui . . . iuberent) haud inviolatos abituros (*sic persaepe etiam alibi de legatis*). 22, 38, 6. 22, 39, 8. 37, 49, 8. 39, 38, 9. 42, 10, 15. 42, 21, 4. 44, 14, 11. 44, 19, 11. 45, 1, 8. SEN. contr. 10, 3, 2 morituram te -a (CVRT. 8, 2, 28. 10, 3, 5). VELL. 2, 55, 3 -ret militibus . . . se non recessurum. 2, 65, 1. 6, 4, 1. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 -bat futurum, ut. SEN. dial. 12, 11, 1 quod nobis tota vita -atur futurum. CVRT. 3, 1, 6. 7, 2, 29 COLVM. 1, 21 PETRON. 108 Ps. FRONTIN. strat. 4, 5, 12 PLIN. epist. 6, 28, 2 SVET. Iul. 30. 75 CALP. decl. 23. APVL. apol. 44 quos exhiberi -astis (*potest ad II D 2 a referri*). met. 8, 24 ARNOB. nat. 2, 26 COMM. apol. 335. LACT. inst. 4, 11, 8 quod iam pridem -verat se esse facturum. 4, 17, 3. IVST. 1, 6, 11 tergiversantes ferro agi in hostes iubet ac -at suis . . . fortes . . . inventuros. 2, 3, 16. 18, 7, 3. 22, 3, 5. 25, 3, 2 HIL. in Matth. 24, 8 op. hist. frg. 2, 8 SYMM. epist. 7, 27 SCHOL. Cic. Bob. p. 21, 17. 23, 28. 85, 2. 156, 14 comminatur et se -at . . . adversarium futurum. RVFIN. Adamant. 3, 1 cuius dogmatis te -as assertorem *esse*. AVG. civ. 10, 11. 22, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 40, 3. 5. 1, 44, 6. 1, 51, 1 OROS. hist. 3, 1, 1 ADDIT. Prosp. Havn. chron. I p. 301, 451 BOETH. arithm. 1, 1. GREG. M. moral. 2, 24 turmas irruisse -at. *nota* quod, quia *pro acc. c. inf.*: LACT. inst. 4, 17, 7 -vit deus . . . quod filium suum missurus esset. OROS. hist. 7, 27, 15 illud . . . -andum puto, quia sicut . . . irruit . . . aeterna perditio. *constructio q. d. personalis*: PROSP. in psalm. 128, 4 *dominus* cervices concisurus -atur. Ps. PROSP. vocat. gent. 2, 28 adepturus . . . -retur victoriam.

D *seq. infinit. pro* ut *i. q. iubere*: TAC. ann. 11, 37 -atque centurionibus . . . exequi caedem. APVL. met. 10, 7 -at praeco neque principia (*i.* προοίμια) dicere neque miserationem movere. TERT. scorp. 2 -antis . . . ab omni factura . . . idolorum cavere. ARNOB. nat. 2, 26. pudic. 18 -at (*i. imperat*) subduci Thessalonicensibus.

E *seq.* ut, ne, *vel coniunctiv. solus, dativo personae plerumque addito, i. q. edicere, proclamare necnon iubere, imperare*: CIC. Verr. 1, 25 Siculis -atum esse . . . domum ad illum ut venirent. Phil. 14, 4 illi hosti . . . -rent, ut a Mutina discederet. fin. 4, 9 -ant, ut neque . . . exquiramus atque ut . . . ne separemus. Tusc. 1, 118 ut a deo -atum videatur, ut exeamus e vita. Att. 7, 18, 4 *cum* idemque debitoribus suis -arit, ut eodem fenore uterentur. epist. 11, 25, 1 subito -vit, ut ad te scriberem. CAES. Gall. 6, 10, 1 iis nationibus . . . -are, ut auxilia . . . mittant. civ. 2, 20, 3 principes . . . -visse Gallonio, ut . . . excederet Gadibus, si id non fecisset, sibi consilium capturos (*nota variatam structuram*). 3, 86, 5 -vit, ut . . . neu. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 15 ut conveniant ad ea sacrificia -atum erit (18. 125). 114 per edictum -are feminis, uti luctum minuant. LIV. 3, 19, 6. 5, 49, 3. 7, 31, 10. 8, 19, 3 -atumque Samnitibus, ut . . . abstinerent. 8, 30, 2. 9, 14, 1. 21, 6, 4. 24, 22, 4. 26, 15, 7. 33, 34, 3. 34, 12, 6. 37, 5, 2. 38, 40, 2. 42, 24, 6. 42, 25, 12. 42, 48, 4. 44, 26, 5. 45, 34, 2. 45, 35, 1 CVRT. 7, 1, 15. 8, 3, 15 -arique iussit, ut. 8, 13, 2 PLIN. epist. 7, 23, 1 LEX met. Vipasc. frg. 2, 15 TAB. devot. Audollent 111, 1 (*saec. II*). APVL. apol. 44. 63 PANEG. 12, 19 ITIN. [Silv.] 29, 5 EVTR. 3, 7 HYG. fab. 125 p. 109 SVLP. SEV. chron. 1, 43, 2. *accedit* de: VLP. dig. 27, 8, 1, 2 si praeses provinciae -are magistratus tantum de facultatibus tutorum voluit, ut.

seq. ne *i. q. praecipere, dehortari, prohibere, vetare*: CIC. Phil. 6, 6 ut ei senatus . . . -ret, ne oppugnaret Saguntum. 12, 11 -atum est, ne Brutum obsideret. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 quibus, ne venirem, -bat. LIV. 3, 16, 1. 9, 36, 14. 33, 34, 4. 35, 13, 3. 35, 35, 5 VAL. MAX. 2, 7, 15 CVRT. 3, 6, 4. 7, 6, 12 ASCON. Mil. p. 37 PLIN. nat. 35, 85 PLIN. epist. 7, 1, 1 SVET. Iul. 75 Tib. 27 Cal. 48 FLOR. epit. 1, 17, 3. CALP. decl. 5 cum his leno frequenter -asset, ne. VLP. dig. 21, 1, 37 quod ne fiat . . . hoc edicto aediles -ant. ITALA act. 5, 28 (Lucif. non parc. 17 p. 246, 13) denuntiatione -vimus vobis, ne doceretis (παραγγελία παρηγγείλαμεν, VVLG. praecipiendo praecepimus. *sed* act. 5, 40 [*ibid.*] praecipientes ne, VVLG. -verunt, ne). VVLG. act. 4, 18 I Tim. 1, 3 MACR. sat. 1, 16, 9 CASSIAN. conl. 21, 33, 3. CORP. XIV 850 -at, ne quis velit . . . obruere cadaver. *seq. coniunctiv.*: PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 aperte -at, videam, ne fallar. LIV. 6, 17, 8. 39, 54, 11 -ant Gallicis populis multitudinem suam domi contineant. 42, 48, 3 -atum extemplo, moenibus urbis Romae . . . excederent. PAVL. FEST.

p. 224 Sen. contr. 1, 8, 1. 10, 1, 13. Vell. 2, 80, 2 -are Caesari, excederet Sicilia. Cvrt. 7, 7, 25 -o ipsi mihi indices. Qvint. decl. 287 p. 154, 19 Frontin. strat. 3, 12, 1 Plin. epist. 6, 31, 12 Svet. Cal. 55 Apvl. met. 9, 41 Ivst. 28, 1, 6. 28, 3, 1. 30, 3, 3. 33, 1, 2 Itin. Anton. Aug. 8 Svlp. Sev. chron. 1, 38, 7 Evgipp. Sev. 24, 2.

F *seq. quaest. indir.*: Cic. Planc. 52 -asti ... quid de summa rei publicae sentires. orat. 138 ut -et, quid caveant. top. 67 -ant, quid ex quaque re sit futurum. epist. 5, 11, 2 ut, quidquid opus esset, mihi -ret. Liv. 25, 9, 4 ne ibi quidem -ato quo pergerent. Calp. decl. 5 Boeth. in Porph. comm. sec. 1, 12 p. 168, 5.

II *speciatim et technice*: A *t. t. in re militari i. q. bellum indicere*: Cic. rep. 2, 31 bellum -atum indictumque (3, 35 off. 1, 36. Liv. 42, 47, 5 indicere prius quam gerere solitos bella, -are etiam interdum ... finire). div. 1, 97. Cato 18 bellum multo ante -o. epist. 12, 24, 1. Tac. ann. 2, 10 proelium. Calp. decl. 39 Oros. hist. 3, 1, 6. 6, 19, 4 -ari bellum Caesari. *nota absolute*: Lib. gener. a. 334 chron. I 116, 250 -vit (*παρετάξατο*) ipsi Cusarton et occidit illum. 117, 254 hic -vit Iabin regi et vicit eum.

B *i. q. portendere, praedicere, fere ubique mala velut pericula, mortem, clades sim., necnon graves tempestates*: 1 *aliquid*: Cic. div. 1, 65 *Hector* moriens propinquam Achilli mortem -at (Evtr. 10, 8 -ata mors eius est etiam per crinitam stellam. Hyg. fab. 14 p. 46 praedicentibus avibus mortem sibi -ari intellexit. Avg. civ. 13, 15 ceterae *mortes* -atae sunt, quae procul dubio fuerant secuturae. *cf. etiam p. 553, 42*). div. 1, 75 multis signis Lacedaemoniis Leuctricae pugnae calamitas -batur. 1, 97 quibus portentis magna populo Romano bella ... seditionesque -bantur. 2, 32 hereditates ... damna -ant *haruspices*. off. 3, 66 ab auguribus illud idem -atum est. rep. 2, 6 terra continens adventus hostium ... multis indiciis et quasi fragore ... et sonitu ipso ante -at. Verg. georg. 1, 453 caeruleus *color aurorae* pluviam -at, igneus euros (Plin. nat. 18, 225 nubilo occasu pluviosam hiemem -at. 18, 344. 352 pluvia aut graves -antur tempestates). Aen. 3, 366 harpyia Celaeno prodigium canit et tristes -at iras obscenamque famem. Aetna 236 nubila cur Panope caelo -et imbres. Lygd. 5, 5 mihi Persephone nigram -at horam. Val. Max. 1, 6, 8 tristis exitus et prodigio -atus. 1, 7, 6 Graccho imminentis casus atrocitas palam atque aperte per quietem -ata est. 1, 7 ext. 4 ad evitandam -atae cladis acerbitatem. Sen. nat. 2, 34, 1 quidquid fulmine -atum est, nec extis nec ave contraria refellitur. 6, 26, 4 quibus *prodigiis* -ata est duarum urbium ... eversio. 7, 28, 1 quod futura -at. Cvrt. 4, 6, 14 -ati periculi haud sane memor (4, 6, 16. *adde* Svet. Aug. 96 quae periculosa et adversa sacrificanti -ata essent. *cf. etiam p. 553, 28*). Colvm. 4, 23, 2 *sin* caeli status frigidus et pruinosus hiemis violentiam -at (*praecedit* placet ... auspicari putationem). Plin. nat. 13, 118 arbor pestem -ans. 18, 354 ventos ex ea parte -at. Qvint. decl. 350 p. 377, 1 id quod accidit, -atum est (*praecedit* praedicta sunt). Tac. hist. 4, 83 species *Proserpinae* ... exitium ipsi (*sc. Ptolemaeo*) regnoque -ret. Svet. Iul. 81 Caesari futura caedes evidentibus prodigiis -ata est. Tib. 59 futura ... mala. Min. Fel. 11, 3 caelo et astris interitum -are (Avg. civ. 15, 25). Lact. inst. 4, 15, 28 monstruosa quaedam miracula. Firm. err. 21, 5 hoc nobis -as per prophetas (26, 3 audite quid sanctus propheta divina instigatione -et. Avr. Vict. Caes. 26, 4 liberi [*i. filii*] quoque exitum -vere *haruspices*. 28, 3 quod -atum ... prodigiis portentisque. Ps. Avr. Vict. epit. 14, 10 adveniens imperium eius pleraque mirifica. Rvfin. Adamant. 1, 13 Greg. M. in Ezech. 1, 1, 17). Fav. Evl. p. 1, 17. Avg. doctr. christ. 3, 21, 31 divinitus -ata vindicta. Zacch. 1, 27 -ata scisse quid prodest, si vitari praedicta non possunt (*praecedit* futura portendere). Greg. M. in Ezech. 1, 1, 16 hoc fieri non posse. moral. 2, 2 a positione corporis futura -at. 11, 61 vitam perpetuam -vit nobis *Christus*. Evgipp. Sev. 44, 3 in eum ultio -ata pervenit. 2 *aliquem*: Ps. Qvint. decl. 4, 2 hic est animus quo me quamvis -atum praedictumque servavit. 3 *seq. acc. c. inf.*: Svet. Aug. 94 quo *prodigio* -batur regem populi Romani naturam parturire. Mar. Victorin. verb. script. 7. Avr. Vict. Caes. 5, 17 quem *finem Caesari* fore prodigiorum multa -vere. Rvfin. hist. 2, 8, 1 *prophetam* famem magnam futuram -asse (*ἐλάμβανεν πρόρρησις. praecedit* praedixerant). *accedit* de: Lact. inst. 4, 14, 1 apparet prophetas omnes -asse de Christo fore aliquando ut. *nota constructionem personalem*: Avg. doctr. christ. 4, 7, 18 -atur futura sub iniquo rege appropinquare capitivitas.

C *i. q. significare, indicare*: Cels. 2, 6 eadem mors -atur, ubi aeger supinus cubat ... *signa* vel seriorem mortem vel maturiorem -ant. 2, 7 morbum futurum esse -at. *al.* (*cf. etiam supra l. 21*). Cvrt. 10, 2, 15 quid haec ... consternatio ... -at? Tac. Germ. 18 hoc iuncti boves, hoc paratus equus, hoc data arma -ant. Amm. 17, 1, 3 quae *verba* -rent concordem foederum firmitatem. Physiogn. 22 oculi stantes ... libidinosam ... -ant. 79 cum fuscior color pallori permixtus est ... voracem, loquacem -at. Cael. Avr. acut. 1, 1, 29 quae futura -ant. 1, 1, 38 quae lethargicam passionem ... -et. chron. 1, 2, 51 futuram -at epilepsiam. Martyr. gramm. VII 176, 2 si vero temporale quoddam -et, erit mobile. 186, 4 ne non tam fores quam ineffabiles voces -ent. *al.* (= Cassiod. gramm. VII 186, 2). Boeth. herm. prim. 1, 5 p. 75, 4 duplicem modum. sec. 1, 1 p. 30, 21 ea verba ... animae passiones -ant. p. 45, 6. 4, 10 p. 275, 13. 6, 13 p. 434, 24 *al.* Isid. diff. 1, 375 nudatus vero ab illo -atur.

D *t. t. in re iudiciaria ad litem praeparandam*: 1 *angustiore sensu de accusatore aliquem ad testandum excitante, antestari*: Lex Bant. (Corp. I 197 = IX 416) 4 ⟨neive is testumon⟩ium deicito neive quis mag(istratus) testumonium poplice ei de⟨ferri neive den⟩ontiari sinito (Cic. S. Rosc. 110 si accusator voluerit testimonium eis -are. Verr. 2, 51. 3, 65 Val. Max. 8, 1 abs. 10. Vlp. dig. 22, 5, 19 nec pupillis testimonium -ari potest. Lex Iul. de vi [coll. Mos. 8, 7, 3 Venvl. dig. 48, 11, 6 Macer dig. 47, 13, 2] ob -andum vel non -andum testimonium pecuniam accipere. Fronto p. 52, 17 N. Ps. Ascon. Verr. p. 125). Cic. Verr. 3, 12 quibus *testibus* ... -vimus (Lex Mamil. [grom. p. 226] 10 testibus publice dumtaxat in res singulas x -andi potestatem facito. Lex Vrson. [Corp. II 5439] 95, 8. 9 testibusque ... -etur facito quibusque ita testimonium -andum erit. Edict. imp. Aug. de aq. Venafr. [Corp. X 4842] 67 testibusque dumtaxat x -ando quaeri placet. Qvint. inst. 5, 7, 9 quibus *testibus* in iudiciis publicis lege -ari solet. 5, 7, 15. Plin. epist. 6, 5, 2 sicut accusatoribus inquirendi testibusque -andi potestas ex ea lege esset, ita reis quoque fieret). *absolute vel elliptice*: Cic. Quinct. 54 domum potius -o? (Lex Iul. munic. [Corp. I 206] 36 procuratoribusve eorum domum -etur. Vlp. dig. 25, 3, 1, 3. 43, 24, 5, 3 ad domum. *al.*). Cic. S. Rosc. 26 in iudicium ut ... -ret. Verr. 1, 25 Siculis -atum esse ... domum ad illum ut venirent (*potest etiam ad I E pertinere*). 6, 10 domino -atum est ... -vit, ut adesset. Cluent. 24 is qui antea -arat. Flacc. 35 fratres saltem exhibe *testis* non vi (*sc. testibus*). 92 venisset ... si esset -atum. Apvl. apol. 61 ut ei, praesto ut adesset, -veritis? Itala Luc. 16, 28 (Rufin. Adamant. 2, 10) ut -et eis (*διαμαρτύρηται*, Vvlg. testetur illis). Rvfin. Basil. reg. 5 protestari et -are quia sacrilegii crimen incurrunt.

2 *latiore sensu*: a *i. q. alicui ante nuntiare, ut aliquid faciat vel facere desinat, ne fiat reus inque ius vocetur*: α *absolute vel elliptice, plerumque cum dat. personae*: Sen. contr. 9, 5 (28), 11 testor me non admitti et tantum non tabellis signatis -are. Qvint. decl. 383 p. 429, 11 putas illum delaturum nuptias tuas? -o, iterum rapiet. Scaev. dig. 4, 4, 47 Gaivs inst. 1, 91. 160 Vlp. dig. 5, 3, 11. 21, 2, 55, 1. 25, 3, 1, 6 *al.* 37, 5, 8, 2. 43, 17, 3, 4 *al.* Pavl. dig. 9, 2, 31 *al.* Ps. Ascon. Verr. p. 153 Tullius -ans adversariis. *accedit* de *vel* ad: Cic. Caecin. 95 cur de isto potius fundo quam de alio ... Caecinae -bas. Ivlian. dig. 21, 2, 39, 1. Apvl. apol. 47 de xv servis -asti (*seq.* postulares). Vlp. dig. 43, 24, 5, 3 ad ipsum praedium. Cod. Iust. 8, 44 (45), 29 posteaquam ad defensionem fuerit -atum. β *seq.* ut: Cels. dig. 17, 1, 48 Scaev. dig. 46, 1, 62 Gaivs dig. 6, 1, 30. 35, 2, 80 *al.* inst. 4, 15. 18 ut ad iudicem capiendum die adesset. *al.* Vlp. dig. 13, 7, 4. 16, 3, 5, 1. 18, 6, 1, 3. 19, 2, 9, 3. 39, 2, 45 *saepe*. Pavl. sent. 2, 24, 5 dig. 4, 4, 38. 5, 1, 49. 21, 2, 56, 5 *al.* γ *seq.* ne: Ivlian. dig. 17, 1, 30 Pomp. dig. 36, 1, 22 (21) Gaivs inst. 1, 91. 160 Vlp. dig. 13, 5, 27. 14, 3, 11, 5 *al.* Pavl. dig. 9, 2, 28, 1. 14, 3, 17, 4 *al.* δ *seq. acc. c. inf.*: Cic. Caecin. 19 homini Romae in foro -at fundum illum ... suum esse. Labeo dig. 28, 7, 20 Venvl. dig. 43, 24, 22, 5 Papin. dig. 48, 5, 40 (39) 6. Vlp. dig. 6, 2, 14 si quis prohibuit vel -vit ex causa venditionis tradi rem. 25, 3, 1, 12 marito -verit se ex eo concepisse. 35, 1, 7, 1. 43, 24, 5, 1. 48, 5, 18 (17) *al.* Pavl. sent. 2, 24, 6 praegnantem se esse. *al. sim.* ε *seq. inf.*: Cod. Iust. 5, 37, 18 debitoribus ... parere solutioni -at. b *i. q. per litteras in ius vocare*: S. C. Iuvent. (dig. 5, 3, 20, 6 *a. 129*) cum primum aut -atum esset ei aut litteris vel edicto evocatus esset (Pavl. sent. 5, 5ᵃ, 6 nisi ad iudicem, ad quem sibi -atum est aut cuius litteris vel edicto conventus est, venerit). Avr. Vict. Caes. 16, 11 -andae litis operiendaeque ad diem commode ius introductum. Schol. Hor. sat. 1, 9, 76 -antes litem antestatos habebant.

part. perf. pass. pro subst. n.: **dēnuntiātum**, -ī. *i. q. denuntiatio*: Sen. nat. 3, 30, 1 ad quae *constituenda* non subito, sed ex -o venit *natura*. epist. 79, 18 idem fuit, sive ex -o videbatur, sive imparatus ac subito.

synon. et iuxta posita: ante nuntiare, antestari, certiorem facere, comminari, condicere, declarare, deferre, dehortari, edicere, enuntiare, imperare, indicare, indicere, iubere, minari, nuntiare, portendere, praecipere, praedicere, proclamare, prohibere, referre, renuntiare, significare, vetare, in ius vocare.

deriv.: denuntiatio, denuntiativus, denuntiator, denuntiatus.

comp.: praedenuntio.

1. ᴺdēnuō *adv.* [*coaluit ex* de novo. *Th.*]. Rvfin. Orig. in Rom. 5, 8 quod enim nos Latini habemus '-o', Graeci *ἄνωθεν* dicunt qui sermo utrumque significat et -o et 'de superioribus' ... -o dicimus, cum eadem quae gesta sunt, repetuntur. hic autem non eadem nativitas repetitur vel iteratur, sed terrena hac omissa de superioribus suscipitur nativitas (*huius usus exemplum alibi deest*). Gloss. *ἑξῆς. εἰς τὸ μέλλον. μετὰ ταῦτα. τοὔμπαλιν. ἀρχῆθεν.* iterum. secundum. iterato. in futurum. in posterum. rursus. *deest poetis praeter* Plavt. Ter. Comm., *in deliciis habet* Itin. [Silv.] (*46ᵢᵢ*, iterum *semel*, rursus *deest*). *usum synonymorum* -o, iterum, rursum (rursus) *apud praecipuos auctores hac tabula composui*:

	denuo	iterum	rursus
Plavt.	22	19(21)	46
Ter.	7	9	20
Varro	1	10	2
Rhet. Her.	1	1	25(26)
Cic.	3 (oratt.)	88	125
Catvll.	—	4	4
Lvcr.	—	2	23
Caes.	—	5	45
Bell. Alex.	—	—	4
„ Afr.	—	1	16
„ Hisp.	2	—	2
Sall.	—	2	16
Nep.	—	6	4
Verg.	—	30	39
Hor.	—	10	9
Tib.	—	1	—
Prop.	—	5	7
Ov.	—	49	46
Liv.	1	30	81
Manil.	—	10	23
Vitr.	1	6	7
Sen. rhet.	—	23	6
Vell.	—	5	—
Val. Max.	—	14	7
Cels.	—	7	72
Phaedr.	—	1	4
Sen. phil.	—	54	74

	denuo	iterum	rursus
Cvrt.	—	3	53
Colvm.	—	21	82
Lvcan.	—	14	19
Pers.	—	—	1
Petron.	—	13	10
Plin. nat.	—	107	169
Val. Fl.	—	41	25
Sil.	—	25	27
Stat.	—	59	20
Mart.	—	5	3
Qvint. inst.	—	6	44
„ decl.	—	34	7
Ivv.	—	—	3
Tac.	—	13	95
Plin. iun.	—	27	58
Svet.	1	22	48
Apvl.	9	7	81
Min. Fel.	1	—	3
Tert.	23	14	149
Script. hist. Aug.	—	41	1
Ivst.	4	4	4
Chalc.	—	1	69
Avien.	—	—	24
Avson.	—	1	1
Amm.	3	5	10
Vvlg.	5	163	143
Avg. civ.	2	38	80

1 *de re, quae desiit esse, restituenda renovandave, i. q.* ***de integro, de novo,*** *ἐκ καινῆς*: Plavt. Amph. 317 illic homo me interpolabit meumque os fingit -o (*iocose*). Most. 117 aedificantur aedes totae -o. Svet. Aug. 47 terrae motu subversas *urbes* -o condidit. Corp. III 836 (*a. 157*) amphitheatrum vetustate dilapsam -o fecit. Inscr. Comptes rendus 1904 p. 380 (*aetate Antonini Pii*) viam . . . vetustate interruptam . . . restituit. Tert. resurr. 60 an eandem *carnem* velit -o esse quam non delebis . . . praescribere -o esse non posse. licet enim esse quid -o et . . . vacare. Corp. XIII 5373 templum . . . -o de suo restituit.

2 *quod semel repetitur i. q.* ***iterum:*** Plavt. Bacch. 923 lubet etiam mihi has *litteras* perlegere -o. Mil. 876 -o volo percipiatis plane. Most. 223 *ni* te liberasso -o. Persa 828 Persam adducam -o. Poen. 850 lepidam Venerem . . . o lepidam Venerem -o. Pseud. 1277 occepi -o hoc modo. Rud. 1103 si parum intellexti, dicam -o. Truc. 234 dare iam lubeat -o. Cato agr. 20 -o eodem modo facito, ne se moveat. 88, 2 refricato -o. 91 postea -o amurca conspargito. 95 -o coquito. Liv. 10, 31, 3 in Etruria rebellante -o. Fronto p. 155, 15 N. nomen magistri me usurpantem -o. Marcell. dig. 41, 2, 19, 1 si -o . . . possessionem nancisci velit. Papin. dig. 20, 4, 3, 1. 23, 2, 34, 1 uxorem -o ducere. Tert. dig. 29, 1, 33, 2 *testamentum* quasi -o factum. Tryph. dig. 27, 1, 44, 2 -o eidem tutor . . . dari poterit. Pavl. dig. 4, 8, 16, 1 Mod. dig. 23, 3, 63. 49, 1, 19. Apvl. apol. 2 *cum* eum -o iussisses . . . accusationem sustinere. 9 recita -o, ut sciant. Tert. anim. 16 si quidem -o ablui (*i. baptizari*) non licet . . . moechus -o futurus . . . ne id scilicet -o admittatur, quod ignosci -o non vult. 17 *si possit* moechia -o admitti, poterit et Christus -o mori. resurr. 38. Itala Ioh. 3, 5 (Ps. Cypr. rebapt. 3) nisi quis -o natus fuerit (-o *deest gr. et* Vvlg.). Phil. 1, 26 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1201[C]) -o (*om. gr.*, Vvlg. iterum). Comm. instr. 2, 6, 9 semel es lotus (*i. baptizatus*), numquid poteris -o mergi. 2, 10, 7 nascunturque quasi -o suae matri (*i. ecclesiae*) de ventre. Lact. inst. 1, 6, 11 quae *Sibylla* -o . . . cum in eodem pretio perseveraret. 4, 8, 2 regeneratus est -o. Ivst. 2, 15, 7 -o legatos mittunt. 5, 5, 8. Anon. Vales. 12, 62 dicit mulieri -o. Schol. Cic. Bob. p. 90, 17 gloriam veluti -o conservatae rei p. temptat asciscere. Vvlg. Ioh. 3, 7 vos nasci -o. Caes. Arel. grat. 57 quod ipse -o dixit (*praecedit* quod . . . iterum dixit).

3 *quod aliquando repetitur i. q.* ***rursus,*** *saepe abundantur cum* re- *compositis vel cum* rursus *coniungitur* (*cf.* Schol. Ter. p. 74, 8 refero -o: 're' abundat aut -o): Enn. frg. var. 56 qui *aer* ventus est et nubes, imber postea atque ex imbre frigus, ventus post fit, aer -o. Plavt. Amph. 294 illic homo hoc -o (de umero *Leo*) volt pallium detexere. 394 Amphitruonis ego sum servos Sosia. :: etiam -o *hoc dicis?* Capt. 411 ut redire liceat ad parentes -o. 767 redauspicandum esse in catenas -o. Cas. prol. 33 postid rursum -o latine Plautus *scripsit* (*potest etiam ad 4 referri*). Men. 868 -o me iubes facere impetum in eum. Poen. 79 revortor rursus -o Carthaginem. Truc. 396 revorsionem ut ad me faceret -o. Ter. Eun. 691 iube mihi -o respondeat (*fortasse ad 2 pertinet*). 899 dabit hic pugnam aliquam -o. Hec. 38 refero -o (*v. l. 71*). 691 in eandem vitam te revolutum -o video esse (*praecedit* rursum). Phorm. 879 recipit se intro -o. Varro ling. 5, 64 resumit -o. Cic. Verr. 2, 37 recita -o (*potest ad 2 trahi*). 3, 139 censa -o est. Cluent. 182 -o quaestio de viri morte habebatur. Bell. Hisp. 35, 4 reversus Hispalim oppidum -o . . . recipitur. Flor. epit. 3, 18, 13 *populi Romani fortuna* in malis maior totis -o viribus consurrexit. Fronto p. 47, 1 N. -o retractare, ubi tempus aderit. 96, 6. 185, 1. Gran. Lic. p. 13, 1 lustratum est -o Capitolium. Papin. dig. 17, 2, 81 -o de societate constituere dotem. 20, 5, 3, 1 Vlp. dig. 4, 8, 21, 5. 28, 5, 35, 3 ut -o . . . revocaret. *al.* Pavl. dig. 8, 3, 36. Mod. dig. 1, 7, 41 quem -o redadoptaret. 49, 1, 19. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 63 *qui* operam suam -o ⟨. . .⟩. Apvl. apol. 34 ut -o instructus accuses. 88. flor. 12 p. 45 -o repetit eandem cantilenam. met. 3, 27. 7, 17 Min. Fel. 34, 9. Tert. anim. 24 recuperare -o *memoriam*. nat. 1, 5. pudic. 9 recuperabit . . . anulum -o (*seq.* rursus). 16 redintegrari -o. pudic. 20 -o resumit scabra. resurr. 5. 12 flores -o colorare, herbas rursus imponere. 52 rursus . . . -o. adv. Prax. 1 adv. Marc. 4, 17 p. 474 scorp. 1 *al.* Porph. Hor. epist. 1, 18, 62 quae *fabula* cum agitur -o referri dicitur (*fortasse ad 2 pertinet*). ars 441 -o versus scribere. Comm. instr. 2, 20, 17 pascere tu quaeris . . . qui te -o pascat (*i. repascat*). apol. 216 Lact. iust. 4, 17, 7. 6, 24, 4. 7, 22, 18. opif. 10 ad infantiam -o revoluti. Ivst. 4, 3, 6. 21, 4, 6 (*praecedit* rursus). Itin. [Silv.], *ex. gr.*: 2, 3 -o . . . descenderemus. 3, 7. 4, 4. 5, 10 -o reversi sumus. 6, 4 -o resumere. 7, 3 -o retro revertebantur. 9, 6 -o . . . reverti (23, 8 Vvlg. Marc. 14, 40). 14, 1 -o facta oratione. *sic saepe*. Optat. 5, 9 p. 139, 14. 6, 4 p. 151, 7 Amm. 18, 4, 2. 20, 4, 10. 27, 12, 15 Origo Const. 5, 18 Maximin. c. Ambr. 97 p. 37, 36 Vvlg. lev. 14, 48 Gal. 4, 9. Avg. civ. 3, 18 ad eosdem usus -o reparari. 12, 27 ad istam vitam -o revolvuntur (*fortasse ad 2 referendum*). Svlp. Sev. chron. 1, 37, 6 Syris -o rebellantibus. 2, 1, 6 causam -o audiri postulat (*nescio, an ad 2 pertineat*). 2, 1, 8 initur -o iudicium. Mart. Cap. 6, 665 te -o . . . revocabis. 7, 728 radios . . . in unum -o tenuatos. 8, 809 -o me risus invasit. 8, 821 in aquilonem -o repulsus assurgit. 8, 823 (*bis*). Sidon. epist. 4, 10, 2 reliquas -o litteras usuali . . . sermone contexo. *al.* Cassiod. compl. in II Petr. 2, 10 porcum in suis volutabris -o revolutatione versari. Cod. Iust. 4, 1, 11 pr. -o ad religionem revolare. 7, 6, 1, 8 -o in eum in servitutem deducere. 8, 51, 3, 2 -o suam mutantes sententiam. Bened. reg. 29, 7. 42. 43. 57 Isid. Goth. 27 chron. II p. 277. *nota fere i. q. deinde, porro post longam enumerationem*: Vitr. 1, 1, 13 nec -o medicus, ut Hippocrates.

4 *quod ex contrario, altero loco fit, alicuius rei vice succedit, αὖ*: Plavt. Merc. 856 eundem ex confidente *facis* actutum diffidentem -o. 921 chlamydem sumam -o. mane parumper atque haec audi. Rud. 1000 fiet puniceum corium postea atrum -o. Trin. 804 aperi, deprome inde auri . . . continuo operito -o. Ter. Haut. 543 dum hic -o abeat. 809 ne -o extrudar hinc. Rhet. Her. 4, 19, 26 quae *res breviter absoluta* -o alio membro orationis excipitur. Test. Galli (Corp. XIII 5708) 1, 10 ut *aedificium* facile aperiri et -o cludi possit. Tert. anim. 29 nec insipientiam ex sapientia -o obtundi, quia de insipientia sapientia acuatur. Comm. apol. 1048 -o reddet in imis (*i. in inferno poenas repetet*). Rvfin. hist. mon. 31 p. 458[C] contextas sportellas resolvere ac -o contexere. Evang. de nativ. Mar. 3, 1 cum alicuius uterum claudit, ad hoc facit *deus*, ut mirabilius -o aperiat.

2. dēnuo, -ere *a* de *et* nuere. Not. Tir. 78, 6 -uit. *Gudeman.*

dēnus *v.* deni.

degladiandi **deoccīdendī** Gloss. IV 48, 20. V 188, 30. *a* de *et* occīdere.

deocco, -āre *a* de *et* occare. *fere i. q. occare*: Plin. nat. 18, 137 *vicia* uno sulco sata non saritur, non stercoratur nec aliud quam -atur.

deodecēns *adi.* θεοπρεπής. Ignat. ad Polyc. 7, 2 concilium . . . -issimum. ad Smyrn. tit. ad Magn. 1, 2.

deonero, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* onerare *vel* onus. *i. q. onere liberare, adimere*: Cic. div. in Caec. 46 cum . . . ex illius invidia -are aliquid et in te traicere coeperit. Arnob. nat. 6, 16 -ati proluvies podicis (*cf.* 7, 45 immunda faex aversabili corpora foeditate -ans. Schol. Iuv. 3, 38 -are ventrem). Amm. 24, 6, 4 naves . . . -atas. Schol. Hor. sat. 2, 3, 248 tam diu hoc certant (*sc. ludere par impar*), ut uter -et alium. Ambr. epist. 58, 1 pauper ex divite factus tamquam -atus gravi sarcina. myst. 7, 38 -ari superfluis. Heges. 1, 20 -vit (*ἀπεφορτίσατο Ioseph. bell. 1, 171, i. deportavit*) inermis populi multitudinem.

deopassiānī, -ōrum *m. a* deus *et* pati. *haeretici*: Rvstic. c. aceph. p. 1215[B] qui deum passibilem dicunt, -i vocantur. *cf.* deipassiani.

deoperio, -uī, -rtum, -īre *a* de *et* operire. Gloss. περισκέπω. detectus -rtus. *i. q. revelare*: Plin. nat. 37, 65 tunc enim (*etesiis flantibus*) tellure -rta internitent *smaragdi*, quia iis ventis harenae maxime moventur (*cf.* Isid. orig. 16, 7, 2). Nepotian. 10, 16 caput. Ambr. Cain et Ab. 1, 5, 15 ne videar -ire, quae displiceant in voluptate (*opp.* celare). Isaac 1, 2. exc. Sat. 2, 80 faciem. Ps. Avg. serm. 257, 1 vulnus -rtum (*opp.* involutum). Marcell. med. 8, 127 Greg. Tvr. Franc. 5, 19. Isid. in lev. 11, 16 capite -rto.

deoppīlo παρατίλλω Gloss. II 397, 47. *a* de *et* oppilare.

deopto, -āre *a* de *et* optare. *i. q. optare*: Hyg. fab. 191 p. 122, 12 -andi dedit potestatem, ut quidquid vellet, peteret a se.

deōrāta perorata PAVL. FEST. p. 74. *a* de *et* orare.

deorbātus, -a, -um [*a* de *et* orbare. *Th.*]. *i. q. occaecare*: Ps. CYPR. aleat. 9, 1 -ati diaboli caligine.

deorbito, -āvī, -āre *a* de *et* orbita. *i. q. deflectere*: LVCIF. Athan. 1, 40 p. 137, 13 -visse a via recta (*ad* ITALA Iob 31, 7 exerravit, VVLG. declinavit). non parc. 2 p. 212, 5 a via -asse veritatis.

deōrio *v.* dehaurio.

deorior, -rtus sum, -īrī *a* de *et* oriri. *i. q. oriri, nasci*: MART. CAP. 3, 223 *Grammatica* se in Memphi -rtam . . . memorabat. 6, 676 *Nilum* a monte inferioris Mauretaniae de lacu Nili -iri (*sic codd.*, Memphide ortam, Nilide oriri *vulg.*). [*dub.*: GLOSS. II 43, 33 -rtae *απατραμμεναι*.]

deōrno, -ātus, -āre *a* de *et* ornare. GLOSS. *ἀποκοσμῶ. κατακοσμῶ.* -atus depravatus. *i. q. ornamentum detrahere, dehonestare:* VIRG. epit. 5 p. 166, 4 quod ornandi -audique efficientiam habet. [-atur *coniecit Naber, Mnemos. 26, 285* SYMM. or. 1, 16 *pro* adoratur.]

deōro *v. l. 1.*

×deorsum *adv.* [*a* de *et* vorsus, versus. *Th.*]. PRISC. gramm. III 57, 14 a de fit adverbium -m. 75, 21 derivativa vel composita . . . -m. *formae*: deorsus: CIC. fin. 1, 19 nat. deor. 1, 69. 2, 84 APVL. met. 8, 2. 13. 9, 40 Socr. 10 p. 143 flor. 15 p. 52. deorsom: CATO agr. 22, 2. deosum: CATO agr. 162, 1 VARRO ling. 9, 86 rust. 1, 6, 4 ITALA deut. 33, 13 (Lugd.). Ios. 2, 11 (Lugd.). FILASTR. 35, 1 (deorum *trad.*). dorsum (*cf. l. 35. 59*): SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 9. 21. deorsu: ITALA Marc. 15, 38 (cod. k). *cf.* ORIBAS. syn. 6, 26 deorso. diosum: ITALA Luc. 4, 9 (cod. d) CHIRON 89. 97. 229. 867 (-ss-). *cf.* ITALA act. 20, 9 (cod. d) zosum. iusum: MACR. somn. 2, 5, 25 SORAN. p. 36, 25 CASS. FEL. 19 p. 29 ITIN. Anton. Plac. rec. A 21. iusu: DIOSC. 2, 142. 166. 4, 148. 5, 112. 113. 121. iosum: CHIRON 583 SORAN. p. 17, 14 GLOSS. V 450, 1. iosu: CHIRON 593. DIOSC. 2, 166 (-ss-. 4, 72. 148). iosso: DIOSC. 5, 121. 146. *cf. p. 560, 43 sqq.* PRISC. gramm. III 84, 12 sunt quaedam *adverbia* unam loci significationem habentia, quae est ad locum, ut . . . -m (*cf.* 138, 24). GLOSS. *κάτω. χαμαί.* desursum -m. desuso locum (*i.* iosum). insubtus. [III 559, 31 *v. vol. III p. 1572, 5.*] *legitur inde a* PLAVTO; *apud poetas pro bisyllabo habetur*: PLAVT. Amph. 1108 Aul. 367. 708 Rud. 178 TER. Eun. 278 Ad. 573. 575 LVCR. 1, 362. 2, 190. 217. 221. 4, 628. 6, 335; *pro trisyllabo*: LVCIL. 703 LVCR. 2, 202. 205. 3, 1016 COMM. apol. 1057 PAVL. PETRIC. Mart. 3, 97 CARM. epigr. 696, 4 (*a. 506*). [*val.* josu, *it.* gioso, giusu, *francog. vet.* jus, *hisp. vet.* yuso. *M.-L.*]

1 *de motu in inferiorem locum* (*saepe opponitur* sursum; *ἀσυνδέτως* sursum -m *v. p. 560, 5*): PLAVT. Amph. 1108 devolant angues iubati -m in impluvium duo. Aul. 708 ego me -m duco de arbore. Rud. 178 cadit (LVCR. 2, 221 GELL. 3, 6, 2). CATO agr. 22, 2. 38, 3 fauces praecipites -m facito. 156, 4 ubi -m (deoritum *cod.*) versus ibit *alvus* (QVADRIG. hist. 85 VARRO ling. 9, 86 rust. 2, 7, 5. PAVL. FEST. p. 71 deversus dicebant -m versus. FEST. p. 359 genus scribendi -m versus. CELS. 7, 19 p. 298. 7, 20 p. 301. 8, 1 p. 325 COLVM. 4, 20, 3. 12, 45, 2 HYG. grom. p. 114, 22 OPT. PORF. schol. carm. 16 LACT. inst. 3, 24, 1 SORAN. p. 17, 14 *al. cf. p. 560, 13. 47*). CATO agr. 162, 1 cutis -m spectet. LVCIL. 703 modo sursum, modo -m, tamquam collus cernui (*sim. absol.*: CIC. Att. 5, 10, 5 multum †ea philosophia sursum -m). QVADRIG. hist. 85 sagittam atque lapidem -m an sursum mittas. TVBERO hist. 9 VARRO Men. 75 ling. 5, 24. 161. CIC. fin. 1, 18 ferri (1, 19 nat. deor. 1, 69. 2, 44 *opp.* in sublime ferri. LVCR. 2, 190. 202. 217 PLIN. nat. 2, 234. PROB. Verg. ecl. 6, 31 *opp.* sublevari). Tim. 48 (*κάτω*). LVCR. 1, 362 premere omnia -m (SEN. nat. 2, 58, 2). 2, 205 ducere. 3, 1016 horribilis de saxo iactus -m. 4, 628 praecipitavit. 6, 335 naturā pondera -m omnia nituntur. PAVL. FEST. p. 69 dorsum dictum quod pars ea corporis devexa sit -m. CELS. 2, 6 p. 36 ubi -m ad pedes subinde delabitur. 2, 8 p. 46 si sanguis sursum -mque erupit. 5, 26, 31. 7, 5, 3. 7, 7, 9. 7, 25, 1. 7, 26, 2. 8, 1 p. 324. 326. 8, 4 p. 336. 8, 10, 1. 2. SEN. dial. 1, 5, 9 sursum oportet ac -m eat *vir* (9, 11, 12 epist. 96, 5). nat. 2, 24, 1 est enim illi aeque sursum iter quam -m. 5, 1, 2. 6, 21, 2 movetur. epist. 44, 4. 91, 19 COLVM. 2, 10, 24. 3, 18, 6. 4, 15, 3. 4, 24, 7. 5, 5, 4. 12, 16, 4. 12, 47, 5 arb. 4, 5. 10, 3. 20, 3 SCRIB. LARG. 116. PETRON. 58 nec sursum nec -m non cresco, nisi . . . coniecero. 63 quod sursum est, -m faciunt. PLIN. nat. 2, 248 a medio terrarum orbe, quo -m ab summo longissimum esset spatium. 20, 5 QVINT. inst. 11, 3, 97. 105 PAVL. dig. 38, 10, 10, 9. 12 GELL. 2, 30, 4. 16, 18, 3 ut caput *in speculo* -m videatur, pedes sursum. 17, 11, 2. APVL. met. 1, 19 neque -m demeare neque sursum remeare. apol. 7 Plat. 1, 8 *al.* MIN. FEL. 27, 2. TERT. adv. Marc. 2, 28 p. 374, 28 eadem via sursum et -m (*dictum Heracliti*). ITALA deut. 28, 43 (Lugd.) descendes in imo -m (*κάτω κάτω*, VVLG. descendes et eris inferior). 32, 22 (Lugd.) usque ad inferos -m (*ἕως ᾅδου κάτω*, VVLG. usque ad inferni novissima). Is. 7, 11 (Cypr. testim. 2, 9) pete tibi signum a domino deo tuo in altitudinem susum et in altitudinem -m (*εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος*, VVLG. in profundum inferni sive in excelsum supra). Marc. 15, 38 (cod. k) velum templi conscissum est in duas partes a susu usque -u (cod. d *et* VVLG. a summo usque -m). PALLAD. 4, 10, 11 -um verso acumine. VVLG. exod. 26, 24 eruntque coniunctae *tabulae* a -m usque sursum (36, 29). IV reg. 9, 33 praecipitate eam -m. *al.* RVFIN. hist. 3, 1, 2 *v. p. 481, 49. cf.* AVG. civ. 9, 9 fallaces quasi capite -m nequitia vel poena suspendit (19, 12 si quisquam capite -m pendeat. EXC. Barb. p. 350, 1 Fr. VICT. VIT. 1, 43). MACR. somn. 1, 12, 3 a lacteo circulo -m incipere Ditis imperium. FACVND. defens. 11, 4 p. 806[A] non vides qualem confusionem sursum atque -m iuxta proverbium commoves verbo dei. sursum -m: TER. Eun. 278 ne sursum -m cursites. CIC. Att. 5, 10, 5 *p. 559, 52.* nat. deor. 2, 84 naturis his . . . sursus -s, ultro citro commeantibus. PLIN. nat. 24, 168 sursum -m decurrentem. QVEROL. p. 29, 19 *oracla sunt expetenda* ubi libet, hac atque illac, sursum -m, in terra in mari. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 14 CLAVD. MAM. anim. 1, 15 p. 60, 1. 3, 16 p. 187, 6 DIOSC. 4, 148. 2 *de mera loci indicatione*: PLAVT. Aul. 367 si autem -m comedent. TER. Ad. 573 nostin porticum apud macellum hanc -m? . . . ubi eo veneris, clivos -m vorsum (*om. A*, vorsus *F*) est. *cf.* SENT. Minuc. (Corp. V 1749) 9 *fines sunt* inde dorsum flu(v)io Neviasca in flovium Procoberam. 10 inde . . . -m usque ad rivom *eqs.* 12. 19. 21. 22. 23. VARRO rust. 1, 6, 3 qui colunt -m, magis aestate laborant *eqs.* 3, 5, 4 -m in terram esse aquam (EXPLAN. in Don. gramm. IV 525, 22 natura vero prosodiae in eo est, quod aut sursum est aut -m [531, 10. 532, 19]. 530, 6 quod enim fuit -m, prius in medium succedere quam evolet sursum. ITALA [Tert. scorp. 2] *et* VVLG. exod. 20, 4 eorum quae in caelo et quae in terra -m et quae in mari infra terram. Ios. 2, 11 [Lugd. Hil. myst. 26, 8 Priscill. tract. 2, 47 *et* VVLG.]. 16, 3 [Lugd.] usque ad fines Chetheron quae est -m [*κάτω*, VVLG. inferioris]. Col. 3, 2 [Tert. resurr. 23] ea quae sursum sunt sapite, non quae -m [*τὰ ἐπὶ γῆς*, VVLG. super terram]. IREN. 2, 1, 2. 4 FILASTR. 35, 1. 155, 6 HIER. epist. 18 A 5, 1 in Ion. 4, 5 p. 425 VVLG. exod. 28, 27 deut. 4, 39 *al. adde*: IREN. 1, 30, 8 serpentem . . . deiectum . . . in -m mundum *i. qui -m est*). LACT. inst. 2, 2, 20 -m quaeritis quod in sublimi quaerere debuistis. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 43. CHIRON 583 alligabis supra genus et -m. HIER. in Agg. 1, 1 p. 737 *κοιλοστάθμοις* id est -um positis (tract. in psalm. I p. 307, 8 MART. CAP. 8, 869. DIOSC. 1, 23 suppositus. 5, 121). 1, 3 p. 743 in domibus -m sitis. VVLG. gen. 6, 16 -m cenacula . . . facies (*cf.* exod. 28, 33). eccles. 10, 6 divites sedere -m. act. 2, 19 dabo prodigia in caelo sursum et signa in terra -m (*κάτω*). MACR. somn. 2, 5, 25 si enim nobis . . . iusum habetur, ubi est terra et susum ubi caelum. ITIN. [Silv.] 3, 6. 12, 9. 13, 3 ITIN. Anton. Plac. rec. A 21. CASSIOD. hist. 6, 31 incendium non -m, sed desursum (*sc. fulmine*) habuisse principium. *nota*: CHIRON 593 -m quam genu ab inferiore parte . . . invenies. *ponitur cum praepos.*: ab: *v. p. 559, 83.* de: ITALA deut. 33, 13 (Lugd.) ab abyssis fontium de -m (*κάτωθεν*, VVLG. abysso subiacente). PAVLA Hier. epist. 46, 2, 2 quae *terra* non rigatur ut Aegyptus de -m, sed de sursum. CHIRON 74 deiusum *trad.* DIOSC. 2, 47 deiossu iniectus. 2, 166 radix de susu una est, de iusu plures. 4, 20 deiossu. 4, 170 deiusu. 5, 146 deiusu. ANTHIM. 25 (deiuso, deiosum *trad.*). GLOSS. ab imo deiusum (deiosum). *al. v. p. 256, 23 sqq.* in: OPT. PORF. schol. carm. 3 in -m versum. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 349[D] *aer* gravis et in -m proclivis est.

deōsculātio, -ōnis *f. a* deosculari. *i. q. osculatio*: HIER. adv. Rufin. 1, 19 *v. l. 62.*

deōsculor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* osculari. deosculo *v. l. 67 sqq.* *i. q. osculari, perbasiare*: PLAVT. Cas. 136 sine tuos ocellos -er. 453 quin te -er . . . :: quid, -ere[r]? 467 Casinam. APVL. met. 1, 17. 24 me . . . amplexus ac comiter -atus. 2, 26. 28 manus (HIER. vita Hilar. 14. RVFIN. hist. 3, 23, 19 dexteram). HIER. adv. Iovin. 1, 44. adv. Rufin. 1, 19 illud quoque carpere dicitur, quod . . . pro eo quod legimus in Latino 'apprehendi disciplinam' et in Hebraico volumine scriptum est 'nescu bar' (*psalm. 2, 12*), dixerim in commentariolis meis 'adorate filium' . . . 'nescu' . . . *καταφιλήσατε* id est -amini dicitur . . . quia enim qui adorant solent -ari manum . . . et Hebraei iuxta linguae suae proprietatem deosculationem pro veneratione ponunt, id transtuli (*cf.* in Os. 13, 2 p. 144). HIER. psalt. sec. Hebr. 85, 11 iustitia et pax -atae sunt (VVLG. psalm. 84, 11 osculatae). VVLG. gen. 48, 10 applicitosque ad se -atus. 50, 1 I reg. 10, 1 Esth. 13, 13 prov. 7, 13. 24, 26 labia. cant. 8, 1 PS. AVG. serm. 14, 5 VICTRIC. 4 MART. CAP. 2, 132. 5, 435. 565. *passive*: APVL. met. 2, 10 me -ato. 2, 16 me pressim -ato. 4, 11 ENNOD. epist. 6, 23 p. 144, 8. GREG. TVR. Franc. 6, 6 quo salutato ac -ato (3, 24 quem . . . -ans). vit. patr. 13, 2. 15, 2.

deriv.: deosculatio.

deosum *v.* deorsum. **dēpaciscor** *sim. v.* depeciscor.

dēpālātio, -ōnis *f. a* 2. depalare. *actio depalandi*: LIB. col. I grom. p. 244, 13 in mappa Albensium invenitur haec -o et determinatio facta *tum.* CORP. VI 1268 hi termini XIX positi sunt . . . ex -e T. Flavi Vespasiani arbitri. *cf.* GLOSS. *s. v.* designatio. [VITR. 9, 7, 1 *v.* dilatatio.]

dēpālātor, -ōris *m. a* 2. depalare. *is qui depalat, definit*: TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 591, 3 -em disciplinae divinae.

dēpalmo, -āvī, -āre [*a* de *et* palma, *cf.* palmare. *Th.*]. LABEO frg. Gell. 20, 1, 13 os hominis liberi manus suae palmā verberare . . . quemque -verat.

1. dēpalo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* palam *ductum. Th.*]. GLOSS. -o est manifesto. -atus fur inventus. -ata manifestata. mani-

festa, divulgata. devoluta. [designata, delinita *fort. pertinet ad 2* depalo.] *i. q. palam facere*: Ps. Cypr. mont. 11 duobus testamentis ... demonstratos et -atos duos populos. Fvlg. myth. 2,7 p. 47,2 Sol Veneris -at adulterium. 3,6 p. 69,21. Cassiod. Ios. c. Ap. 2,80 hoc affirmat esse -atum. hist. 3,2 p. 943D Mvtian. Chrysost. hom. 31,2. *ibid.* aperire.

2. dēpālo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* palare. *i. q. palis fixis determinare*: Corp. VIII 2728 rigor -atus erat. XI 3932 iugera agri Cutuleniani p(lus) m(inus) IIII ita, ut -atum est. *i. q. condere*: Tert. nat. 2,12 urbs quam -verat. apol. 10,8 civitatem. adv. Hermog. 29 p. 156,21 mundum. *i. q. palis fulcire*: Herm. Pal. sim. 5,2,5 *vineam* -atam (κεχαρακωμένον, vulg. ut vitibus iungeret palos). sim. *et* vulg. 5,4,1 -verat vineam.

deriv.: depalatio, depalator.

dēpango, -pēgī, -pactum, -ere *a* de *et* pangere. Gloss. -isse defixisse a pangendo dictum, vel transegisse a paciscendo. *i. q. defigere*: Lvcr. 2,1087 (*in imag.*) vitae -ctus terminus alte. Varro rust. 1,38,3 si in medio *stercilino* robusta aliqua materia sit -cta. Colvm. 3,16,1 (depingere *S*). 2. 3,18,4 *malleolum vitis* detortum -ere. 3,21,11 cacumina ficorum *eqs.* 11,3,30. Plin. nat. 2,211 in quibus *locis* in terram -cta non extrahuntur. 16,110 -cto surculo. 17,56 palo e robore -cto. 17,68. 163. 24,1 in ... scrobe. Svet. vita Verg. p. 55 virga.

dēpanno, -āre *a* de *et* pannus. Gloss. -are dilacerare. Tab. devot. Audollent 250 B 14 -etur vapulet vulneretur. *cf.* 253,52.

dēparco *v.* deperco.

dēparcus, -a, -um [*a* de *et* parcus *vel* parcere, *cf.* depercere. *Th.*]. Svet. Nero 30 (*dictum Neronis*) sordidos ac -os esse quibus impensarum ratio constaret, praelautos vereque magnificos *eqs.*

dēpartio, -īre *a* de *et* partire. Gloss. καταμερίζω. Boeth. anal. post. 2,14 -iri genus in atoma specie prima.

dēpāsco(r), -āvī (-āstus sum), -ere (-ī) *a* de *et* pascere. *deponens v. l. 59. 72. p. 562,18.* Cassiod. in psalm. 48,14 -et enim a iumentis tractum est, quae herbas non radicitus evellunt, sed abscindunt ipsas potius summitates. Gloss. καταβόσκω. ἐπινέμω ἐπὶ βοσκῆς. ἐπινέμομαι. -et comedet, non consumet, sed degustat tantum. -stus κατανενεμημένος. -sta degustata. *legitur* -o *inde a* Varrone Men. *et* Cic. de orat., -or *inde a* Lvcr.

1 *proprie de pastione* (*c. acc. q. d. Graec. l. 46*): **a** *de bestiis*: Varro Men. 135 (*per iocum*) nunc corius ulmum (*i. baculum*) ⟨cum⟩ tuus -vit, pergis? Cic. de orat. 2,96 (*in imag.*) in qua *oratione* nunc interdum, ut in herbis rustici solent dicere in summa ubertate, inest luxuries quaedam quae stilo -enda est (Verg. georg. 1,112 *v. infra l. 73.* Plin. nat. 18,161). 2,284 a pecore eius -i agros publicos. leg. 1,55 (*in imag.*) veterem possessionem Academiae. Verg. ecl. 1,54 saepes Hyblaeis apibus florem -sta salicti (*cf.* Val. Max. 1,6 ext. 3. Avson. 418,12 Hyblaeis apibus saepes -sta susurrat). georg. 4,549 Colvm. 6 praef. 2. 7,5,21. Lvcan. 9,182 -stis ... campis. Plin. nat. 15,34. 17,229. 18,136. 137. 186. 19,116 improbitatem alitum -entium. 22,17. 25,91. Itala exod. 22,5 (Aug. loc. hept. 2,106 p. 560,13) si autem -verit quis agrum ... et admiserit pecus suum -ere agrum alium (καταβοσκήσῃ ... καταβοσκεῖν, Vvlg. laeserit ... et dimiserit iumentum suum, ut -atur aliena. *cf.* Cypr. Gall. exod. 889 Svlp. Sev. chron. 1,18,6). Amm. 22,15,22. Vvlg. sap. 19,9 tamquam enim equi -verunt (ἐνεμήθησαν) escam (*cf.* Victric. 28 fides aridas escas in humilitate -it). Vict. Vit. 3,58 inedia -ens. Ps. Rvfin. in Ioel 1,15 p. 1041B -sti montes. in Am. 7,4 -ens locusta. Macr. sat. 1,21,26 Svlp. Sev. dial. 2,10,4 Iord. Get. 183. Sidon. epist. 2,2,14 per -sta buceta. *deponens* (*cf.* Gloss. -stas ἀπογευσαμένας [id est gustata]): Lvcr. 3,12 (*in imag.*) ut apes in saltibus omnia libant, omnia nos itidem -imur aurea dicta. Paneg. in Mess. 128 quadrupes densas -itur aspera silvas. Plin. nat. 8,95 segetes (Sol. 32,30). 9,7 sata. 11,65 *papilio* ceras -itur. Ivv. 4,51 fugitivum ... piscem -stumque diu vivaria Caesaris (*cf.* Avian. fab. 20,11 -stus caerula ponti *piscis*). Pavl. sent. 1,15,1 si quadrupes ... quid -sta sit. Sol. 27,53 Itin. Alex. 20. Itala psalm. 79,14 (Priscill. tract. 1,16) singularis ferus -atur eam *vineam* (κατενεμήσατο, Vvlg. -stus est). Schol. Hor. carm. 42,27 Paris 1,4 ext. 1 Ambr. hex. 5,23,82. 6,3,10 pecorum more terrena. Abr. 2,6,27 Vvlg. exod. 22,5 *v. supra l. 52* Is. 3,14. Ezech. 34,18 pascua bona. Clavd. 28,239 frondes ... amaras. Macr. sat. 1,12,23. 7,5,7 Evstath. Bas. hex. 9,3 p. 959A Sidon. epist. 7,6,8.

b *de pastore i. q. pecus in pabulum immittere* (*deponens semel l. 75*): Verg. georg. 1,112 qui ... luxuriem segetum tenera -it in herba. Ov. fast. 5,283 venerat in morem populi -ere saltus. Colvm. 2,10,31 si *farraginem* -ere saepius voles (Pallad. 10,8 -i). Plin. nat. 18,161 Babylone tamen bis secant, tertium -unt. Sil. 9,208 captivis late gregibus -ere ripas. Vlp. dig. 10,4,9,1 (= 19,5,14,3) *glandem* ego immisso pecore -o. Greg. Tvr. Franc. 2,32 depopularis agros, prata -is. *hinc i. q. pascere, nutrire*: Itala psalm. 48,15 (Clem. ad Cor. 51) mors -it eos (ποιμανεῖ, Vvlg. -et. *cf.* Ps. Rvfin. in psalm. 48,14 qui Christum pastorem habere noluerunt, a morte -entur). Ps. Alex. c. Dind. coll. p. 186,13 vos ... herbis palmitibusque -stos. Lvcif. Athan. 2,4 p. 152,1 vipereis tuis -sti ... consiliis. Fvlg. myth. 2,6. Ambr. hex. 6,9,63 odor ... cerebrum sensumque -at. Verec. in cant. 9,9 unde (*i. pane hordeaceo, cf. etiam infra l. 34*) animalia paene omnia -untur. *adde*: Sol. 4,5 hoc collectaneum (*aquae*) -itur (*i. colligitur*, deparcitur, departitur *pars codd.*), ut sufficiat usui.

2 *latiore sensu i. q. degustare, comedere* (*proprie et translate*): Verg. Aen. 5,93 serpens libavitque dapes ... et -sta altaria liquit. Sil. 6,51. 12,153 -sti flammis scopuli *Vesuvii* (*cf.* 14,56 Lipare vastis subter -sta caminis). 16,680 Latium longo -ere (*Barth*, deposcere *trad.*) bello. Ps. Qvint. decl. 15,4 -sta senectus. Sol. 2,4 parcius -sta (*i. degustata, tractata.* debasta, depavita *pauci codd.*) levibus vestigiis inviare. Ser. Samm. 887 sin ... calidae -ent corpora febres (Greg. Tvr. vit. patr. 6,7). Fvlg. myth. praef. p. 11,2 morsu -stum ... iuvenis femur. Rvfin. Orig. in exod. 4,7 *tribulos* debeat ignis ille -ere (Ps. Avg. serm. 20,2 Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 14 p. 368B Greg. Tvr. Mart. 4,47). Clavd. carm. min. app. 2,77 -stis ... iuvencis *a leone.* Avg. civ. 22,20 tantas carnes fame -stas atque consumptas. Bachiar. repar. laps. 16 Greg. Tvr. Mart. 4,47. Hesych. in lev. 13 praef. p. 927D ut -at exundetque passio *leprae* per universum corpus. *deponens*: Verg. georg. 3,458 artus -itur arida febris (Hier. epist. 22,30,3 Pavl. Petric. Mart. 1,320). Aen. 2,215 serpens ... miseros morsu -itur artus (Sil. 6,203 Clavd. 3,302. carm. min. 49,12 vivos ... artus). Sen. clem. 1,25,5 incendium ... multas iam domos -stum (nat. 7,23,1 quam *materiam* -itur *ignis.* epist. 91,1. Firm. err. 27,2 rogum flamma -itur. Heges. 2,11,4. 5,1,4. Rvfin. Basil. hom. 1,6 peccati flamma. Sidon. carm. 22,189). Sen. dial. 4,8,3. 7,27,4 quem foeda scabies -itur. Stat. Theb. 1,589 morsu ... cruento. 2,676 leo ... -stus oves. Tert. resurr. 7 p. 36,9 quem mundi fructum ... non per carnem anima -itur. Symph. 196 Paneg. 10,2. Heges. 1,45,9 aegritudinis vis corpus passionibus -batur. 3,16 l. 15 ne mors populum contagio -retur (5,2 l. 9 Rvfin. Orig. in Rom. 5,2). Hier. in Ezech. 25,1 p. 285 -sti sunt ... omnes regiones eorum (*i. vastaverunt*). Rvfin. hist. 8,16,4 Orig. in exod. 7,4 Ps. Rvfin. in Os. 9,13. Pavl. Nol. epist. 34,1 non pascentia fames -itur animalia. Avg. gen. ad litt. 9,10 p. 279,3. Cod. Theod. 7,13,7 pr. (*a. 375*) munus, quod provinciarum interna -itur (*i. devastat*). *nota c. genet.* (*cf. l. 1*): Ven. Fort. epist. (carm. 10,2) 5 vitalis alimoniae mors coepit -i.

deriv.: depastio.

dēpāstio, -ōnis *f. a* depascere. *actio depascendi*: Plin. nat. 17,236 -o animalium. Pavl. Nol. epist. 10,3 ab -e ferocis onagri muniremur. Hesych. in lev. 13,18 p. 941C. Cassiod. in psalm. 79,13 ut gentem ... quasi herbarum pabula terribili -e consumeret.

depaticus *v.* dapaticus. **depavitus** *v. supra l. 9.*

dēpeciscor, -ctus sum, -ī [*a* de *et* pacisci. *Th.*]. Prisc. gramm. II 438,22 paciscor -or (513,15). *traditur* depacisci: Cic. Att. 9,7,3 (*M*). Apvl. apol. 75 Not. Tir. 43,35. depactum: Schol. Hor. ars 357 Ambr. in psalm. 35,13 Facvnd. defens. 4,4 p. 625D Not. Tir. 43,30 Gloss. depictus: Iord. Rom. 365. *passive* (*cf.* Gloss. -or transigor): Marcell. chron. II p. 83,448,3 -ctas olim pecunias flagitantibus. p. 103,533 pax cum Parthis -cta est (Iord. Rom. 365). Gloss. transigo. pactione transigere. pacisci. -ctus pollicitus, (ex)spondit. -cti pacti. *cf. p. 561, 16.* *legitur inde a* Ter.

i. q. transigere, constituere, decidere (*singulariter*: Vlp. dig. 3,6,3,2 edicto tenetur qui -ctus est: -ctus autem dicitur turpiter pactus, *cf. l. 75. p. 563, 10*); *saepe accedit* cum *alqo*, ut *v. l. 54. 57:* *absolute*: Cic. inv. 2,72 -ctus est cum iis, ut ... relinqueret. Verr. 4,60 neque ante dimissum quam ad condicionem eius -ctus est. Gell. 20,1,38 si reus, qui -i noluerat, iudici talionem imperanti non parebat. Apvl. apol. 75 cum creditoribus. Schol. Hor. ars 357 -actus cum eo, ut. *nota*: Facvnd. defens. 4,4 p. 625D in quo *iuramento* sumus cum deo -acti. *additur ablat.*: Ter. Phorm. 166 ut mihi liceat tam diu quod amo frui, iam -i morte cupio. Cic. Att. 9,7,3 cum enim tot impendeant *pericula*, cur non honestissimo -i velim? Apvl. met. 10,19 grandi denique praemio cum altore meo -cta est noctis unius concubitum. Oros. hist. 7,43,14 eodem nobis cum placito -cti forent. *c. obiecto*: Cic. S. Rosc. 110 cum illo partem suam -i. 115 ipse tria praedia sibi -ctus est. Apvl. met. 10,19 *v. supra l. 61.* Ambr. in psalm. 35,13 cum quo -acta suam copulam ... consortii sui iura mutavit *Herodias.* Cod. Theod. 9,24,1 pr. nihil cum parentibus puellae (Lex Burg. Rom. 9,1). Cassian. inst. 7,17,4 Ennod. carm. 2,107 serva quod -ctus es.

deriv.: depectio, depector.

dēpectio, -ōnis *f. a* depecisci. depactio: Gloss. Gloss. pacis confoederatio (*vel* consideratio). *i. q. constitutio, sponsio*: Cassian. conl. 16,2,1 in quibusdam contractus quidam seu dati acceptive -o caritatis foedera copulavit. Papyr. Marini 73,14 (*saec. V*) sub certa -e fiduciae. *speciatim de pactione turpi* (*cf. supra l. 52*): Cod. Theod. 9,37,1 (*a. 319*) manifestus reus -e celebrata legibus subtrahatur ... si citra -em id fiat. 2,10,4 (*a. 329*) consceleratis -bus. 11,1,31 (*a. 412*; = Cod. Iust. 11,59,12) praediorum -e praegravari.

dēpecto, -xus, -ere *a* de *et* pectere. *i. q. diligenter pectere, comere*: Ter. Haut. 951 adeo -xum [usque], ut dum vivat meminerit semper mei (*iocose, i. q. vapulantem.* Evgraph. Ter. Haut. 951 hoc est compositum poenis et tormentis. Non. p. 7 *et* Schol. *ad l.* laceratum. Gloss. dilaceratum). Ov. ars 1,630 -xaeque iubae plausaque colla *equorum.* fast. 3,465 -xos crinibus Indos (*cf.* Colvm. 10,188

herba puniceā -xa comā. *dub.*: APON. 7 p. 124 -xa [-cta *trad.*] in poenitentibus crine capitis). 6, 229 crinem -ere buxo (*i. pectine.* LVCAN. 9, 635). SEN. nat. 1, 17, 7 prominentem barbam -ere. GELL. 10, 15, 30 neque comit caput neque capillum -it *flaminica Dialis.*
i. q. pectendo demere: VERG. georg. 2, 121 velleraque ut foliis -ant tenuia Seres (PLIN. nat. 6, 54 perfusam aqua -entes frondium canitiem. SIL. 14, 664 -xaque vellera ramis. SOL. 50, 2 AVSON. 345, 24. AMBR. hex. 5, 23, 77). 12, 58 quod in arbore haesit, ferro -itur. 12, 74 ladanum. 19, 18 est ars -endi digerendique *linum.*

dēpector, -ōris *m. a* depecisci. *is qui turpiter paciscitur*: APVL. apol. 74 est enim omnium litium -r, omnium falsorum commentator *eqs.* [60 *coni. Kronenberg*, deprecatoribus *trad.*]

dēpectoro, -āre [*a* de *et* pectus. *Th.*]. *i. q. de pectore phlebotomare*: PELAGON. 6 -andus est *equus.* VEG. mulom. 2, 79, 3.

dēpecūlātio, -ōnis *f. a* depeculari. GLOSS. *νοσφισμὸς δημοσίων χρημάτων. νοσφισμός. ἐξανδραποδισμός, ἀποσυμφωεφοψηνησας(?).* quando quis sibi aliena furtim reservat. de(di-)spoliatio. internicium (*vel* -io) pecorum.

dēpecūlātor, -ōris *m. a* depeculari. *is qui depeculatur*, GLOSS. *χρημάτων δημοσίων κλέπτης.* CIC. Verr. 1, 2 aerarii. Pis. 96 suum -em. de orat. 3, 106. AMBR. in psalm. 40, 27 Heliodorum -em illum depositi vidualis.

dēpecūlātus, -ūs *m. a* depeculari. -ŭ- *correptione iambica* PLAVT. *l. 25.* *i. q. depeculatio*: PAVL. FEST. p. 75 -us a pecore dicitur: qui enim populum fraudat, -us poena tenetur. PLAVT. Epid. 520 (*loco interpol.*) me impune irrisum esse, habitum -ui (-um *P, vers. om. A*). NOT. Tir. 41, 3 *inter* peculatus *et* sumptus.

dēpecūlor, -ātus sum, -ārī [*a* de *et* peculari, *cf.* peculatus, peculator. *Th.*]. PRISC. gramm. II 379, 9 antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur ... -or. *cf.* CAEL. hist. 62 ubi senatus intellexit populum -ari (PRISC. gramm. II 386, 2 *ad l. ἀποσυλοῦσθαι*). LVCIL. 683 *v. sub* depoculo. DOSITH. gramm. VII 431, 1 -or *νοσφίζομαι.* GLOSS. -atus depraedatus. expoliatus. -ato de furto publico seu depraedato. *i. q. furari, surripere, defraudari: aliquid*: RHET. Her. 4, 27, 35 civitates regna domos omnium -atus es. 4, 39, 51 (*in imag.*) aliorum famam -ans (*cf.* CIC. Verr. 5, 79 laudem honoremque familiae vestrae). CIC. Verr. 1, 14 delubra omnia (fin. 3, 32 fana). *aliquem*: CIC. Verr. 5, 37 hominem ... omni argento ... spoliasti ac -atus es.

deriv.: depeculatio, depeculator, depeculatus.

dēpelliculārī decipere, dictum a pelliciendo GLOSS. [*an a* pellicula? *Th.*] *L.*

1. dēpello, -ātus, -āre [*a* de *et* pellis. *Th.*]. *i. q. decorticare*: APIC. 2, 53 nucleis et amigdalis -atis (depilatis *codd.*). 6, 229 ponticam vel amigdalam tostam vel nuces -atas. *dub.* 2, 52.

×2. dēpello, -ulī, -lsum, -ere *a* de *et* pellere. *part. perf. pass.* depultus: GLOSS. depultus pro depulsus dicitur. *cf.* RHET. Her. 4, 10, 15 *p. 564, 42.* *de significatione*: GELL. 9, 1, 9 defendere ... significat *ἐκποδὼν ποιεῖν*, id est avertere atque -ere. GLOSS. *ἀποβάλλω. ἀποβάλλομαι, ἀπωθῶ. ἀπωθοῦμαι.* -it proicit. -unt detrudunt. -ulit deportavit. -i *ἀπωσθῆναι.* *legitur inde a* PLAVTO; *singulis locis*: PLAVT. BELL. Afr. Hisp. CVLEX GERM. PERS. PETRON.; *binis*: CATO RHET. Her. LVCR. VARRO STAT. SVET.; *ternis*: BELL. Alex. TIB. CVRT. VAL. FL.; *quaternis*: HOR. CELS. PLIN. iun.; *deest*: TER. CATVLLO HIRT. PVBLIL. SALL. PROP. RVT. LVPO VITR. GRATT. MANIL. VELL. PHAEDRO SEN. rhet. MELAE SCRIB. LARGO ASCON. MART. FLORO IVV. [*loci corrupti*: LIV. 42, 54, 4. VAL. MAX. 1, 1, 1 *v. sub* depulsio. AMM. 24, 6, 2.]

I *proprie (et in imag.) i. q. deicere, de superiore loco movere, latiore sensu i. q. amovere, repellere*: A *aliquem (personam et bestiam)*: 1 *generatim*: a *obiectum solum*: CIC. Planc. 17 te -sum putas (*sc. in aedilitatis petitione*). nat. deor. 2, 127 multae bestiae etiam insectantes odoris intolerabili foeditate -unt. COLVM. 2, 10, 32 pecora -enda et ab omni noxa defendenda. 6, 18, 2. 6, 37, 9. 7, 6, 8 *opp.* admittere. LVCAN. 6, 791 consul -sis prime tyrannis, Brute (*sim. de regno vel dominatione*: 9, 1028 -so sceptra parenti reddiderat. TAC. hist. 1, 89 Nero nuntiis magis et rumoribus quam armis -sus [ann. 14, 22]. ann. 3, 73 Tacfarinas quamquam saepius -sus. CLAVD. 15, 305 Rufinumque tibi, quem tu tremuisse fateris, -ulit. SVLP. SEV. chron. 1, 46, 1 -sa avia. 2, 18, 4 -so Onia [*e sacerdotio*]. *cf. p. 564, 9*). PETRON. 22 illa quae iniuria -sa fuerat ancilla. HOMER. 781 quem *Hectorem* saxo ingenti percussum maximus Aiax -ulit (re- *pars codd.*). 1012 disco fortis Polypoetes -ulit omnes. SIL. 10, 83 Paulum -ere dictis nequicquam fuit. TAC. ann. 12, 41 etiam libertorum si quis incorrupta fide -itur tali occasione. 12, 65 patris inimicos. 14, 62 coniugem infensam. FRONTO p. 253, 17 N. numquam tu tamen erasten tuum, me dico, -uleris. VLP. dig. 43, 16, 1, 46 servos quosdam vi -ulit. *ibid.* si forte nemo -sus esset. GELL. 4, 14, 5 *meretrix* dixit ... eum ... cum vi irrumperet, lapidibus -sum. TERT. anim. 1 vetera *daemonia* -ens *sapientia* (adv. Marc. 2, 1 falso deo -so). LAMPR. Alex. 68, 3 hos *ad bonum consentientes* quidem malorum cohors -erat. SPART. Did. 4, 6 summotus atque -sus est. AMM. 24, 3, 2 grassatoribus ... -sis. *i. q. prosternere*: CIC. off. 3, 42 supplantare eum, quocum certet, aut manu -ere nullo modo debet (*sc. ad terram, in luctatione*). b *accedit unde*: *abl.*: CIC. de orat. 3, 11 tribunatu. har. resp. 58 eum civem vi, ferro, periculis urbe, omnibus patriae praesidiis. NEP. Alc. 8, 3 eum terra. Timol. 2, 1 Dionysium tota Sicilia (*sim. de regno vel dominatione*: LVCAN. 1, 289 socerum -ere regno [FLOR. epit. 4, 7, 1 regno. RVFIN. hist. 1, 11, 3 regno eum esse -sum, *ἀποπεπτωκέναι.* AVG. civ. 3, 15 SVLP. SEV. chron. 1, 38, 3]. 4, 690 hunc quoque ... solio -ere avorum [TAC. hist. 1, 40 avito Arsacidarum solio]. 10, 87 exul *nobilitas* in aeternum sceptris -sa paternis. *cf. p. 563, 71*). LIV. 35, 18, 5 quibus civitatibus. LVCAN. 2, 468 -itur arce Lentulus Asculca. SIL. 15, 550. 17, 163 Itala -ere terra (TAC. ann. 14, 50 Veientonem Italia. 16, 33). QVINT. inst. 2, 17, 29 recta via. 4, 2, 164 recto itinere. TAC. ann. 1, 75 ne praetorem curuli -ret *Tiberius.* 3, 32 Lepidum socordem ... etiam Asiae sorte -endum (*de petitione magistratus*). 3, 24 urbe. 11, 25 senatu. 13, 37 cur ... vetere Armeniae possessione -retur *Tiridates* (PANEG. 3, 3 caeli possessione Titanas. *cf. l. 73*). PLIN. epist. 2, 17, 4 armenta ... montibus hieme -sa (*sc. de pabulo*). FLOR. epit. 3, 5, 11 Euboea atque Boeotia praesidia regis. 3, 14, 5 C. Octavium ... rostris. 3, 21, 13 hic postquam manus omnis Octavi -sa Ianiculo est. PS. AVR. VICT. orig. 14, 3 traditur ... ripa -sus forte in fluvium decidisse. SCHOL. Cic. Bob. p. 78, 8 se civitate -sum. CLAVD. rapt. Pros. 2, 252 sic *me* toto placuit -ere mundo. SVLP. SEV. chron. 2, 12, 4 uxorem matrimonio (*cf. p. 565, 6*) ac regia -it (*cf. supra l. 4*). IORD. Get. 40, 209 Theodoridus ... equo -sus. ab: CIC. prov. 38 homines ... propter reliquorum obtrectationem ab hnius ordinis coniunctione -si. BELL. Afr. 39, 2 ab opere -endos milites (BELL. Alex. 63, 1 ab operibus). OV. met. 7, 140 a se -sum Martem convertit in ipsos. PAVL. FEST. p. 125 Gallos a Capitolio. SIL. 2, 363. 16, 25 auriferis tandem Phoenix -sus ab arvis. GELL. 14, 1, 35 Favorinus deterrere volens ac -ere adulescentes a genethliacis istis et quibusdam aliis. LAMPR. Heliog. 14, 2 hominemque impurum eundemque parricidalis animi ... a re publica. TREB. Claud. 1, 3 Gallienum a gubernaculis publicis. 5, 1 GREG. TVR. glor. conf. 87.
de: CIC. Vatin. 34 iudices quaestionum de proximis tribunalibus esse -sos. Phil. 13, 11 de Falerno Anseres. NEP. Cato 2, 2 eum de provincia. ex: CIC. Catil. 2, 1 cum est ex urbe -sus (*syn.* movere). NEP. Paus. 2, 1 ex iis regionibus barbarorum praesidia. ARNOB. nat. 7, 50 ex Italia. SOL. 2, 8 -sis ex oppido Siciliae veteribus Sicanis. *adv.*: LIV. 7, 38, 7 qui suo sudore ac sanguine inde Samnites -isset. VAL. MAX. 6, 3, 1 a M. Manlius, unde Gallos -erat, inde ipse praecipitatus est. FLOR. epit. 3, 15, 5 inde -sus. 4, 2, 59. TERT. resurr. 26 ut talis illuc (*in paradisum*) homo revocetur, qualis inde -sus est. c *accedit quo*: RHET. Her. 4, 10, 15 praeceps in Neptunias -ltus (*expleti praeter Bamb.*, -lsus *mutili*) erit lacunas (*i. in mare*). VERG. ecl. 1, 21 quo (*Romam*) saepe solemus pastores ovium teneros -ere fetus. PS. AVR. VICT. orig. 18, 1 -sus in Albulam flumen deperiit. DRAC. Romul. 5, 214 Minturnas -sus obit Scipio. COD. Inst. 7, 45, 2 (*in imag.*) in servitutem -sus sit. *nota*: in *c. abl.*: CARM. epigr. 447, 2 nimium Cato citius -sus in antrost. GELL. 17, 21, 24 Manlius ... qui Gallos ... per ardua -erat.

2 *speciatim*: a *in re militari*: CIC. Balb. 39 *hostes* corporibus opibus copiis -erunt. CAES. Gall. 3, 25, 1 cum ... alii ... defensores vallo munitionibusque -rent. 7, 49, 2 si nostros loco -sos (pulsos *β*) vidisset (*syn.* 7, 51, 1 deicere). 7, 67, 5 tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco -unt. civ. 3, 52, 2 BELL. Alex. 19, 3. BELL. Hisp. 38, 4 -unturque telis *nostri.* SALL. Iug. 58, 3 neque inde (*ex editiore loco*) maxima vi -i quiverunt. LIV. 5, 38, 4 si eos loco *edito* -isset. 6, 11, 5 ipse armatos capientesque arcem -erit. 33, 7, 12 eorum adventu -si ab iugo Romani. 44, 9, 8. VAL. MAX. 2, 7, 20 ex ea (*statione*) viribus hostium -sas cohortes. 3, 2, 23. CVRT. 4, 11, 20 hinc me -ite. 5, 3, 8. 8, 11, 18 hostem (LVCAN. 2, 654 QVINT. inst. 7, 6, 6. TAC. ann. 15, 12 hostem famemque. PANEG. 9, 25 CLAVD. carm. min. 53, 102 AVG. civ. 4, 21 *al.*). SIL. 1, 664 -so Samnitum robore. 12, 281 postquam vallo vix -ulit hostem. FRONTIN. strat. 1, 10, 3 cum facile -issent praesidium. 2, 5, 17 hostem superiore aggressus loco -ulit. TAC. hist. 1, 68 immissa cohorte Thraecum -si *monte.* 3, 71. ann. 2, 1 exercitus ducesque Romanos. PLIN. paneg. 55 hostem victorem moenibus. PANEG. 6, 4 multa ille Francorum milia ... interfecit -ulit cepit abduxit. b *in re navali i. q. deferri*: LVCAN. 9, 368 his igitur -sa locis eiectaque classis Syrtibus. TAC. hist. 3, 42 Valens e sinu Pisano segnitia maris aut adversante vento portum Herculis Monoeci -itur. ann. 2, 54 illum ... sacra Samothracum visere nitentem obvii aquilones -ere. MEROB. poet. 52 -imur undis. DRAC. Romul. 8, 427 Cypro classis -sa. c *de possessione* (*cf. l. 15. p. 567, 55*): CIC. Caecin. 22 quo loco -sus Caecina (*syn.* deicere. 88 a quo loco. rep. 1, 68 -sos loco). 49 demoveri enim et -i de loco necesse est eum qui deiciatur, *ibid.* detrudere. 90 te iam ex illa ratione esse -sum, quod negabas quemquam deici posse *eqs.* de orat. 3, 108 de nostra possessione -si in parvo et eo litigioso praediolo relicti sumus. FLOR. epit. 3, 14, 3 -sam agris suis plebem. 4, 5, 2 -sos agris colonos. FRG. Vat. 93 cum petitor in fundum admissus sine periculo interdicti 'unde vi' ad eam rem propositi -i non potest. d *de lactantibus*: GLOSS. -ere *ἀπογαλακτίζειν*, id est delactare. lacte -o *ἀπογαλακτίζω* (*cf. etiam s. v.* delicus). PACVV. trag. 192 -sum mammā (VARRO rust. 2, 4, 16 cum porci -si sunt a mamma). VARRO rust. 2,

2, 17 cum -si sunt agni a matribus (VERG. ecl. 7, 15 -sos a lacte... agnos). VERG. ecl. 3, 82 dulce... -sis arbutus haedis. georg. 3, 187 iam primo -sus ab ubere matris. HOR. carm. 4, 4, 15 fulvae matris ab ubere iam lacte -sum leonem (SVET. Tib. 44 lacte -sos. HIL. in Matth. 25, 6 PRVD. perist. 10, 663. ORIG. in I reg. 2 a lacte -sum filium). CALP. ecl. 2, 47 ne -sa vagas quaerat fetura parentes. e *de divortio*: TAC. ann. 13, 19 Silana, quam matrimonio C. Sili a Messalina -sam supra rettuli. RVFIN. hist. 1, 11, 1 propria et legitima uxore -sa (*ἀθετήσας*). *cf. p. 564, 22.*

B *aliquid*: 1 *genetatim i. q. deicere, propulsare, amovere*: CIC. Catil. 3, 19 cum et simulacra deorum -sa sunt (*syn.* deicere). CELS. 7, 14. PLIN. nat. 17, 222 ne aurā quidem ulla -itur pruina. APVL. met. 9, 26 -so tegmine. HIL. in psalm. 1, 16 fructus . . . non maturitate -si, non vi exteriore decussi. CHIRON 425 cum assellatur, stercus vix -et. VVLG. psalm. 61, 4 tamquam parieti inclinato et maceriae -sae (*ὡσμένῳ*). *accedit unde*: VAL. MAX. 5, 3, 2[d] duabus enim urbibus, Numantia atque Karthagine, imperio Romano imminentibus, ex rerum natura -sis (*in imag.*). VAL. FL. 3, 563 iam pater umbrosis Tirynthius arcibus ornos -erat. *quo*: CIC. div. 1, 16 haruspices in Tiberim id *caput* -sum esse dixerunt. LVCAN. 2, 666 ut maris Aegaei medias si celsus in undas -atur Eryx. PLIN. nat. 2, 189 in inferas partes -i *sucum* umore deciduo. 19, 86 quaudo *φθειρίασιν* cordi intus inhaerentem non alio potuisse -i compertum sit in Aegypto. FRONTIN. strat. 1, 12, 5 ex hasta eius ornamentum infulae more dependens ventus ablatum in sepulcrum Lacedaemonii cuiusdam -erat. GELL. 17, 11, 6 uti *ἐπιγλωττίς* edulia quidem omnia . . . -ret in stomachum et pulmonem. *i. q. repellere*: AFRAN. com. 154 etiam -is mihi manum? (GAIVS inst. 4, 21 nec licebat iudicato manum sibi -ere. 4, 24. 25). RHET. Her. 4, 32, 43 nec tam facile ex Italia materis Transalpina -sa est. CIC. Phil. 7, 14 ea ipsa (*arma*) -ulimus nos quidem (*syn.* extorquere). epist. 6, 6, 6 bellum . . . -sum ex Italia. HOR. epist. 1, 10, 38 non frenum -ulit ore. TIB. 1, 2, 49 haec tristi -it nubila caelo (LVCAN. 10, 242 quod ab occiduo -unt *zephyri* nubila caelo [pellunt tot *V*]). 1, 10, 25 nobis aerata, lares, -ite tela. 3, 19, 3 sol umbraculis facile -itur. VAL. FL. 1, 652 -itque notos. 6, 650 nato non -ulit ictus Iuppiter (HOMER. 593 duros modo fortibus ictus -unt clipeis). SIL. 10, 241 -sis levioribus hastis. HOMER. 406 vulnera -ulit (*i. arcuit*) umbo. 512 iaculum . . . quod -ulit (detulit *corr. Schrader*) error ab illo pectus in aurigae. AMM. 29, 1, 15 ferrum, ad iugulum eius prope adactum, fato reflectente -sum. SIDON. carm. 5, 573 visceribus . . . insertum -ulit ensem.

2 *speciatim*: a *de sideribus, luce i. q. κατάγειν, passive i. q. occidere*: CIC. Arat. 83 Cepheus . . . lumborum tenus a palma (prima *codd.*) -sus ad umbras. 361 amplior infernas -sus possidet umbras *Arctophylax*. 374 deflexo considens corpore Nixus iam supero ferme -sus lumine cedit. 379 non pauca e caelo -ens signa, repente exoritur . . . Virgo. 383 obtegitnr -sa Sagitta. 443 labitur illa simul . . . Cassiopeia, neque, ex caelo -sa, decore fertur. 469 *syn.* pellit. 480. OV. met. 7, 100 postera -erat stellas aurora micantes (*cf.* 7, 835 postera -erant [detulerant *M*[1] *N*] Aurorae lumina noctem). ALC. AVIT. carm. 1, 145 vesper . . . alterno -ens tempore lucem. *sim. de caligine*: SIL. 11, 513 vixdnm -sa nigrae caligine noctis. 12, 574 ubi nox -sa polo. HOMER. 157 lux tacitas . . . -ulit umbras. AVG. civ. 22, 8 -sis veteribus tenebris. ALC. AVIT. carm. 1, 145 vesper . . . -ens lucem. b *de aquarum derivatione*: CATO agr. 155, 1 per hiemem aquam de agro -i oportet. ind. cap. 164. CLAVD. 5, 12 qua tot -ere fluctus arte queam. c *t. t. med. i. q. cibos in ventrem detrudere*: CIC. nat. deor. 2, 135 is *stomachus* agitatione et motibus linguae cum -sum et quasi detrusum cibum accepit -it. 2, 138 quem ad modum . . . reliquiae cibi -antur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus. div. 2, 57 -so . . . de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo. *cf. l. 14. 26.* *adde*: COLVM. 7, 10, 5 omnique bile -sa.

II ***translate***: A *aliquem (alicuius animum) amovere, retinere*: 1 *obiectum solum*: AVG. civ. 9, 4 hac illo divite responsione -so. 2 *additur unde (ponitur abl.*, ab, de; *coniunctiones v. p. 566, 15)*: CIC. Tull. 39 id ipsum, a quo -sus es, impetraris. Rab. perd. 17 prae me fero te ex illa crudeli . . . actione . . . meo consilio . . . esse -sum (VAL. MAX. 3, 7, 8 Varium ab illa dementissima actione. PAVL. sent. 5, 11, 5 possessor ab evictionis actione ipsa iuris ratione -itur). Catil. 2, 14 non de spe conatuque -sus. p. red. in sen. 7 quos neque terror nec vis . . . a vestra auctoritate . . . -rent. Sull. 28 *homines* a vestris cervicibus -uli (Phil. 3, 8. *cf.* LIV. 22, 14, 12). Sest. 43 is, qui hac una medicina sola potuit a rei publicae peste -i. Lig. 26 quem de suscepta causa propositaque sententia nulla contumelia, nulla vis . . . possit -ere (Tusc. 2, 16 sententiā. epist. 1, 7, 7 de vetere illa nostra diuturnaque sententia. LIV. 23, 8, 3 sententia. LACT. inst. 2, 19, 5). leg. 3, 20 quos ne -ere quidem a se . . . potuit res publica. ac. 2, 45 ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus -amur. Tusc. 1, 77 me nemo de immortalitate -et. CAES. civ. 3, 73, 1 a superioribus consiliis -sus. NEP. Dat. 7, 3 a qua re. HOR. sat. 2, 5, 78 *Penelopam* nequiere proci recto -ere cursu. LIV. 31, 25, 11 magna spe -sus *Philippus* (41, 23, 13 ea spe). SEN. dial. 2, 5, 5 unins enim in possessione virtutis est, ex qua -i numquam potest. 6, 20, 4 fastigio illum (*Pompeium*) suo -ulit *mors*. STAT. silv. 5, 3, 34 animum tacitisque situm -ere curis. QVINT. inst. 5 praef. 1 iudicem a veritate. decl. 331 p. 302, 31 hoc loco iure -si ad convicia confugiunt. 380 p. 377, 16 qno recedam ab hac lege -sus. TAC. ann. 1, 18 -si *eo consilio milites*. 4, 57 matrem *a dominationis societate* (RVFIN. hist. 5, 16, 10 ab ecclesiae conventu et societate -si sunt). 11, 29 Messalinam secretis minis -rent amore Silii. FRONTO p. 93, 7 N. mihi animum a studiis -ulit. LACT. epit. 68, 4 ut nullis cruciatibus a recto et bono -atur. HIL. trin. 8, 3 a Christi dei confessione. AMM. 29, 6, 12 barbari ab oppugnanda urbe -si. VINCENT. LER. 5 quos a defensione maiorum fidei nulla vis -ulit. CYPR. GALL. iud. 519 quibus *poculis* valent mentem -ere sensu. PASS. Thecl. 17 utinam ab immunditia corruptelae -am eos et ab omni libidine et morte sua (*syn.* repellere, revocare, educere, extrahere, avertere). *coniunctiones*: PLAVT. Trin. 640 nec tuis -ar dictis, quin rumori serviam (TAC. ann. 11, 34 Vibidiam -ere nequivit, quin flagitaret). TERT. adv. Val. 14 ita -sa Enthymesis, quominus pergeret.

B *aliquid i. q. arcere, prohibere, reprimere* (*cf. p. 565, 38*): 1 *obiectum solum*: CIC. Verr. 6, 162 hac se commemoratione civitatis omnia verbera -urum . . . arbitrabatur (*syn.* deicere). Cluent. 17 ad hominum pericula -enda (defendenda *pars codd.* Manil. 10 alterius partis periculum Sertorianae atque Hispaniensis . . . Cn. Pompeii divino consilio ac singulari virtute -sum est. Catil. 3, 16 his -sis urbis periculis. 3, 29 Sest. 2 nat. deor. 2, 163. BELL. Alex. 42, 4 uti . . . coniunctisque copiis cum Q. Cornificio, si quod periculum provinciae inferretur, -ret. NEP. Pans. 3, 5 instans periculum. TAC. hist. 4, 42 PLIN. epist. 7, 27, 14). CIC. Catil. 4, 1 si id -sum sit. dom. 15 iam paene belli -so metu. 95 criminis -endi *causa* (Cael. 31 part. 103. 112 QVINT. inst. 9, 4, 97 TERT. apol. 24 RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 2). Sest. 39 ne quis aut vim vi -sam reprehenderet (92 SCHOL. Cic. Bob. p. 77 TAC. ann. 14, 24). prov. 6 nobilissimas virgines . . . morte voluntaria necessariam turpitudinem -isse. Mil. 76 quonam modo ea (*quae impendebant*) -ere potuissetis (*opp.* ferre). de orat. 3, 155 frigoris -endi causa (HOR. sat. 1, 2, 6 inopi dare nolit amico, frigus quo duramque famem -ere [prop- *pars codd.*] possit). part. 42 -endi aut ulciscendi doloris (fin. 1, 33 omnis dolor -endus. off. 3, 118. epist. 12, 1, 1 servitutis dolor. QVINT. inst. 1, 2, 24 SER. SAMM. 878). fin. 1, 37 cum cibo et potione fames sitisque -sa est (*cf. l. 35. p. 567, 54* SEN. epist. 4, 10 TAC. hist. 5, 4 PS. QVINT. decl. 5, 6. CLAVD. 22, 389 belloque fameque -sa). Tusc. 2, 54 animus intentione sua -it pressum omnem ponderum. 3, 25 nunc aegritudinem . . . -amus (*cf. p. 567, 9.* COLVM. 7, 7, 2 quod si ea res aegritudinem non -it). 3, 77 cum . . . Alcibiades . . . Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet turpitudinemque -ret. 4, 81 diuturna lippitudo -itnr. nat. deor. 2, 145 ad pulverem multaque alia -enda. 3, 87 si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut -imus mali. div. 2, 60 eum . . . terrorem (*cf. p. 567, 28*). CIC. rep. 1, 71 duobus huius urbis terroribus (*metonymice*) -sis (AVG. civ. 1, 30). CIC. epist. 2, 16, 1 nisi . . . ratio ipsa -isset omnes molestias. 7, 26, 2 morbum (CAES. Gall. 6, 17, 2 *habent opinionem* Apollinem morbum -ere. CELS. 3, 20. SER. SAMM. 8 taetros . . . morbos. 1006 comitiali. 1024 regio. CASSIAN. inst. 6, 3). 10, 14, 1 est autem non minus gratum extrema delere quam prima -ere. ad Q. fr. 1, 1, 25 sed multo etiam plura et maiora oppidorum et fanorum latrocinia esse -sa. ad Brut. 1, 15, 4 magna pestis erat -sa per vos (*p. 567, 34.* VERG. Aen. 9, 326 sed non auguris potuit -ere pestem). LVCR. 3, 321 quae *vestigia naturarum* nequeat ratio -ere nobis. TIB. 1, 5, 37 curas -ere vino. LIV. 8, 23, 7 eam se (*Samnites*) contumeliam iniuriamque . . . ipsos omni vi -uros esse (*syn.* demere). OV. epist. 14, 130 quam mortem fratri -ulit, ipsa tulit (*cf. p. 567, 45*). 20, 175 illum (*Apollinem*) causas -ere leti. PAVL. FEST. p. 86 Fescemnoe vocabantur, qui -ere fascinum credebantur. p. 245 -endorum malorum et procurandorum bonorum. GERM. 400 venturamque notis cladem -ere suasit. VAL. MAX. 5, 4, 6 amplissimam potestatem inimicitiis accensam -ulit. CELS. 2, 8 intestinorum levitas facilius a teneris aetatibus -itur. SEN. dial. 7, 3, 4 -sis iis quae aut irritant nos aut territant. 9, 9, 3 non potest umquam tanta varietas et iniquitas casuum ita -i. epist. 14, 4 timenda. 50, 8 contraria . . . ideo -i et exturbari possunt. COLVM. 6, 4, 3 -sisque vitiis. 6, 17, 1 venena viperae -it super scarificationem ferro factam herba. 7, 5, 18 bilis aestivo tempore non minima pernicies potione -itur humanae veteris urinae. PLIN. nat. 1, 28, 4 ostenta et sanciri et -i (*cf. p. 567, 61*). 25, 37 febrim -i (FRONTO p. 72, 8 N. febriculae -sae. SER. SAMM. 930 febrem vario -i carmine posse). STAT. Theb. 9, 318 senium -ere famae. SIL. 1, 108 dedecus id patriae nostra -ere dextra. QVINT. inst. 3, 4, 15 intendere quid vel -ere debeamus. decl. 254 p. 41, 6 quod ab adversariis frequentissime obiectum est, -endum videtur. TAC. hist. 2, 4 aemulatio et proximi exercitus gloria -erat segnitiam *militum*. 4, 24 aperta odia armaque palam -i: fraudem et dolum obscura eoque inevitabilia. ann. 4, 11 falsas auditiones. PLIN. paneg. 18 -so prioris saeculi malo. FRONTO p. 4, 13 N. asperrimam nequissimamque valetudinem -ere. p. 73, 20 omnem mihi prorsus metum ac sollicitudinem (PAVL. sent. 1, 7, 5 CENS. 12, 3 metus mortis). VLP. dig. 39, 1, 16 damni -endi . . . gratia (39, 1, 19). PAVL. dig. 48, 10, 19, 1 accusatio . . . nulla temporis praescriptione -itur. GELL. 16, 3, 4 ea ventris compressione esuritionem posse -i (*cf. l. 38*). APVL.

met. 3, 11 angorem animi. 3, 23 at mihi scelus istud -ant caelites. 11, 2 -e quadripedis diram faciem. 11, 5 maerorem. 11, 25 -sis vitae procellis. TERT. anim. 4 -sa est philosophi opinio. resurr. 5 vituperatione laudatione -sa. 20 primam praestructionem eorum -am. adv. Marc. 2, 5 eventurum. 4, 30 ego vanitatem vanitate -am. pudic. 9 quorum (*ethnicorum*) mensam Iudaica disciplina -it. SER. SAMM. 50 niveum poterit -ere vultum resina. *al.* SOL. 11, 20 *coturniccs* adveniendi habent tempora aestate -sa (ISID. orig. 12, 7, 64). TREB. Gall. 9, 4 conviviisque et epulis -sis. HIL. c. Const. 8 aegritudines (THEOD. PRISC. log. 69 pthisis ... vel haec eadem perseverans aegritudo -sa est). in Matth. 5, 13 anxietatem nostram. op. hist. frg. 1, 1 cum enim prophetias et linguas et scientiam veritas absoluta -it. AVSON. 151, 23 Lesbiac -e modum quietis, acer iambe. SYMM. epist. 7, 94 -sa lite. AMM. 16, 10, 15 omni spe ... -sa. 16, 12, 9 ad toleranda vel ad -enda, quae sperantur. 18, 2, 14 difficultate. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 59 mala (AVG. civ. 4, 21). HEGES. 2, 15, 5 bellum -erat (RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 41 non ut civile bellum moverem, sed ut hostile -rem. *cf. p. 566, 40*). HIER. epist. 2, 3 coepi prioris a me luxuriae blandimenta -ere. RVFIN. hist. 1, 4, 14 paternae superstitionis errore -so (VAL. CEM. hom. 18, 5). hist. mon. 1 p. 403[A] quomodo -i possint et abici turpes cogitationes. AVG. civ. 3, 30 -sa et oppressa Antonii dominatione. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 5 captivitas (1, 25, 8. 1, 53, 6). dial. 1, 15, 6 caecitate. MART. CAP. 3, 224 -sa vocis ... diritate. CAEL. AVR. chron. 5, 9, 133 -endae passionis causa. COD. Iust. 7, 18, 3, 1 servitute -sa (*cf. infra l. 40*). INSCR. christ. Rossi II p. 294 profluus in lacrimis -ulit contagia carnis.

2 *accedit unde* (*ponitur abl.* [*vel dat.*], a, de, ex): CIC. Font. 44 ab huius nunc capite Gallorum impetus terroresque -it (Catil. 3, 28 quodsi omnis impetus domesticorum hostium -sus a vobis). Cluent. 195 huius importunitatem matris a filii capite -ite. Catil. 2, 3 a vobis omne periculum (2, 15. VLP. dig. 29, 5, 36 a domino). 3, 17 tantam molem mali a cervicibus vestris (*cf. infra l. 37. 57.* TAC. hist. 1, 16 Nero, quem ... sua immanitas, sua luxuria cervicibus publicis -erunt). Mur. 52 qui illam ab re publica pestem -ere cupiebant (p. red. in sen. 17 a patria). Flacc. 1 vastitatem a templis, delubris, urbe, Italia -bam. dom. 63 hanc ego vim ... hoc scelus, hunc furorem ... ab omnium bonorum cervicibus -uli. 93 a patria perniciem. 144 quorum ego a templis atque delubris pestiferam illam et nefariam flammam -uli. p. red. in sen. 19 primus ... metum bonis, spem audacibus, timorem huic ordini, servitutem -ulit civitati (*cf.* rep. 2, 46 -ulit a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum. NEP. Timol. 1, 1 a Syracusanis ... iam inveteratam servitutem -ret). Sest. 49 caedem a vobis liberisque vestris vastitatem (*cf. supra l. 35*), incendia, rapinas meo dolore luctuque -uli. 79 neque ulla alia re ab se mortem nisi opinione mortis -ulit. 90 ab aris, focis ferrum flammamque (*cf. supra l. 39.* SVLP. SEV. epist. 1, 2 flammas domibus). Phil. 12, 6 falsam proditionis a se suspicionem. de orat. 1, 3 *fluctus* per nos a communi peste -si in nosmet ipsos redundarent. epist. 5, 20, 4. VERG. Aen. 5, 727 qui *Iuppiter* classibus ignem -ulit (9, 77 tantos ratibus quis -ulit ignes. 9, 108 ratibus sacris -ere taedas. CVLEX 321 alter Vulcania ferro vulnera protectus -ere navibus instat). LIV. 6, 18, 8 a singulis vobis vincula -eram. 35, 44, 6 -so cervicibus eorum imperio Romano (*cf. supra l. 32*). VAL. MAX. 6, 5, 3 tota illa tempestas ab utriusque fortunis et capite -sa est. SIL. 6, 94 tristem -ere fesso ore sitim (*cf. p. 566, 38*). QVINT. inst. 2, 1, 5 iam paene possessione -sa est *vis eloquendi.* 10, 1, 29 -sa recta via *poetica.* HIL. in Matth. 4, 27 iram ab ultione -ens. AVG. civ. 5, 18 a cuius cervicibus (*cf. supra l. 32*) acerrimorum hostium Veientium iugum (*cf. supra l. 41*) -erat. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 82 nisi adiutoriis medicinalibus destructa *passio* a corpore -atur.

3 *unde et quo*: SVET. Nero 36 solere reges talia ostenta ... a semet in capita procerum -ere.

part. praes. pro subst. m. **dēpellēns,** -ntis. *ἀλεξίκακος*: PERS. 5, 167 dis -bus (SCHOL. *ad l.* depulsoribus) agnam percute.

syn.: declinare, deicere, demere, eicere, ferre, pellere. deterrere, omittere, praecipitare, summovere, suspendere. *oppos.*: conferre, inferre. convertere, intendere.

deriv.: depulsio, depulsito, depulso, depulsor(ius). *Stögcr.*

✖**dēpendeo,** -ī, -ēre *a* de *et* pendēre. *perfect. inf.*: MART. CAP. 1, 4. *plusquamperf.*: FVLG. aet. mund. p. 148 (-bant *S*). GLOSS. -et *ἀπήρτηται.* -eat sustentetur. sustentatur. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, sed frequenter praeter* CELS. (*11ies*) SEN. phil. (*12ies*) COLVM. (*17ies*) PLIN. nat. (*28ies*) *apud neminem.* [*dub.*: SIL. 10, 115.]

1 *proprie i. q. deorsum pendere, suspendere, perraro de personis*: a *absolute*: PLAVT. Asin. 305 (*in imag.*) ad pedem quando alligatumst aequom centumpondium, ubi manus manicae complexae sunt atque adductae ad trabem nec -es nec propendes, quin malus nequamque sis (*Angelius,* dependis ... propendis *codd.; proverbialiter de libra tractum, i. ne minimum quidem declinas*). OV. fast. 3, 267 licia -ent. CELS. 7, 19 lina ... extra plagam -ere debebunt. 8, 25 ne moveatur *membrum* neve -eat. PHAEDR. 2, 5, 13 cirris -entibus. SEN. Oed. 974 quidquid effossis male -et oculis rumpit. Thy. 228 huius *arietis* per omne corpus ... coma -et. COLVM. 4, 20, 4 palmitibus (5, 6, 27 *al.*). 4, 24, 6 cortex. 8, 2, 9. 9, 9, 7 examen in speciem unius uvae. 9, 15, 7 favi. 9, 15, 9 cerae. 12, 46, 2. PLIN. nat. 2, 163 guttae. 11, 55 uva (27, 28 APVL. met. 2, 4). 11, 136 margaritis -entibus. 11, 234. 245. 21, 168. 22, 79. 161. 23, 22 semen (25, 38. 135). 26, 22. 35, 27. 36, 154. SVET. Iul. 82 -ente bracchio. APVL. met. 11, 4 TREB. trig. tyr. 30, 14. VVLG. II reg. 20, 8 gladio -ente. Ier. 52, 23. CLAVD. rapt. Pros. 3, 340 hic ... Gigantum tergora. PHYSIOGN. 48 labia cum soluta -ent. DRAC. laud. dei 1, 205 *mella.* CASSIOD. in psalm. 44, 15 *fimbriae.* PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361[A] situlam aeream -entem (*κρεμάμενον*).

accedit dat.: OV. ars 1, 224 cui coma -et. CELS. 7, 22. SEN. nat. 7, 11, 2 quibus in morem barbae flamma -et. epist. 41, 7 cui *viti* ... uvae ... folia -ent. PHYSIOGN. 61 quibus mamillae -ent. NEMES. ecl. 1, 14 mea ruricolae -et fistula Fauno (*sc. votiva*).

b *cum praep.*: ex: LVCR. 6, 914 unus *anellus* ubi ex uno -et. VERG. Aen. 6, 301 ex umeris nodo -et amictus (= CLAVD. carm. min. 52, 1. *adde* OV. met. 12, 396 ex umeris medios coma -bat in armos). PAVL. FEST. p. 115. 175 CELS. 5, 26, 5. 7, 18. 7, 21, 1. 7, 22 CVRT. 4, 3, 25 COLVM. 4, 26, 4. 6, 26, 2 PETRON. 40 PLIN. nat. 8, 202. 16, 33. 49. 32, 27 FRONTIN. strat. 1, 12, 5 APVL. Socr. 23 p. 173 VVLG. III reg. 7, 29.

a b: PAVL. FEST. p. 25 arma ab his -entia. p. 94 *dentes* a genis -ent. p. 364 ab humeris (*cf. l. 35*). CVRT. 7, 18 SEN. epist. 87, 10 COLVM. 12, 44, 7 PLIN. nat. 11, 247 STAT. Theb. 4, 19 SVET. Galba 11 NEMES. ecl. 4, 48. HIER. virg. Mar. 20 (*in imag.*) liberi ab osculis et ab ore *matris* -ent. de: VVLG. Iob 15, 27 de lateribus eius arvina -et. NICET. symb. frg. 3 p. 54 ut de auribus pondera ... -cant. in *c. acc. v. l. 16.* *c. abl.*: VVLG. Ezech. 15, 3 ut -eat in eo *paxillo* ... vas.

a d: PAVL. FEST. p. 50 ad clunes -et. STAT. Theb. 4, 749 illi (*sc. Hypsipylae*) quamvis et ad ubera Opheltes ... -et (GREG. TVR. glor. conf. 82 *puer* adhuc -ens ad matris ubera). super: EVCHER. instr. 1 p. 99, 7 (*in imag.*) nubes super montes -ent.

c *cum casibus: ablat.*: SALL. hist. frg. 3, 9 mālo -ens. VERG. Aen. 1, 726 -ent lychni laquearibus. 10, 834 ramis -et galea. 11, 693 parma lacerto. OV. met. 4, 760 sertaque -ent tectis. fast. 6, 311 panis -et asellis (*an dat.?*). LIV. 42, 28, 12 laqueo -entem invenere. PAVL. FEST. p. 3 arma ... ab armis, id est humeris -entia (*potest ad 1b referri.* QVINT. inst. 11, 3, 130 APVL. met. 11, 24). CELS. 5, 26, 23 potest caro alia parte -ens, alia inhaerens. *bis.* 5, 26, 24 pulmone ... extremo. 7, 18. COLVM. 5, 10, 16 quibus *ramulis.* 10, 378. 12, 44, 7 CALP. ecl. 6, 67 PLIN. nat. 8, 253. 10, 96. 11, 175. 12, 127. 15, 115. 25, 64. 26, 133. 34, 101. 123. SIL. 15, 579 casside ... -ens infula. STAT. Theb. 8, 639 MART. 7, 95, 11 SVET. Aug. 91 APVL. flor. 15 p. 53 met. 6, 27 AVIEN. orb. terr. 3, 1188. CLAVD. 22, 433 (*in imag.*) -ent membris animae. ALC. AVIT. carm. 3, 410 stipite. *accedit dativ. personae:* COLVM. 7, 6, 2 MART. 3, 72, 3. *dativ.* (*cf. l. 34*): OV. met. 6, 593 lateri cervina sinistro vellera -ent (SEN. Oed. 463 STAT. Theb. 1, 610). SEN. rem. fort. 16, 6 non cuius auriculis utrimque patrimonia bina -eant.

2 *translate vel in imagine i. q. pendere* ab, ex *aliqua re, positum, situm esse in aliqua re*: ab: OV. fast. 3, 356 -etque fides a veniente die. CASSIAN. inst. 2, 12, 1 cuncti a voce psallentis omni cordis intentione -eant. ex: SEN. Phaedr. 890 ex cuius ortu (*vix recte trad.*) nostra -et domus. dial. 6, 18, 3 ex horum *siderum* motibus fortunae populorum -ent. HIER. c. Ioh. 13 otiosus senex ex eius ore -ens. sub: SEN. Oed. 1016 nefandos dividat vastum mare ... et quisquis sub hoc in alia versus sidera ... -et, orbis alterum ex nobis ferat. *cum abl. vel dativ.*: IVVENC. 4, 44 his ... geminis -ent omnia iussis. *nescio an huc pertineat*: FVLG. aet. mund. p. 148 cuius imperiis servitura -erant elementa. p. 150 iudicum dominatui -bat *populus.* MART. CAP. 1, 4 reginam tantum marito -isse ... ut. GREG. TVR. glor. conf. 1 quo se verterat, in ambiguo -bat. *i. q. derivari, de originatione vocis:* OV. fast. 1, 611 huius et augurium -et origine verbi. PAVL. FEST. p. 87 famuli origo ab Oscis -et. *i. q. nasci, oriri, sumi:* SEN. dial. 9, 12, 7 ex hoc malo -et illud taeterrimum vitium, auscultatio. epist. 95, 12 hoc interest inter decreta philosophiae et praecepta, quod inter elementa et membra: haec ex illis -ent. DIOM. gramm. I 395, 15 quo -et sequens. *adiectivi vice*: MARCELL. chron. II p. 91, 479, 33 curiam fragilem ... iustum rei publicae censum vel praepaventem fovit vel -entem tutatus est (*dubiae interpretationis*). BOETH. diff. top. 2 p. 1181[D] quae superioris serie voluminis expedita sunt ... supervacanea quodammodo et quasi -entia videbuntur (*i. derivata, desumpta*).

deriv.: dependulus.

✖**dēpendo,** -ī, -nsum, -ere *a* de *et* pendere. GLOSS. [*ἀποκρέμαμαι. ἤρτημαι pertinent ad* dependeo.] *καταβάλλω ὅ ἐστι δίδωμι.* tribuo. -it *ἀναλίσκει. καταβάλλει. σταθμίζει.* reddit. solvit. reddit an diligit(?). -ere *ἀποδοῦναι, ἀπολῦσαι.* pro alio solvere. satisfacere. reddere. persolvere. -isset sustinuisset. -urus daturus. -endi reddendi. *vox inde a* PLAVTO *semper in usu erat, sed frequentant nonnisi* ICTI (*35ies*). [*corrupt. et dub.*: PLAVT. Asin. 305 *v. p. 567, 76.* CAES. Gall. 1, 44, 4 SEN. epist. 8, 7 LACT. opif. 3, 6.] [*it.* dipendere, *francog.* dépendre. *M.-L.*]

1 *proprie i. q. pecuniam solvere, reddere, praestare:* a *cum obiecto*: PLAVT. Trin. 427 quas *drachumas* -i. SEN. benef. 2, 21, 2 quam *pecuniam* pro capite -am (3, 8, 2 FRONTO p. 198, 18 N. PAPIN. dig. 20, 5, 2 PAVL. dig. 22, 3, 25, 2 COD. Iust. 4, 30, 14, 2 CARM.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

RÖMISCHE SÄKULARPOESIE

NEUE STUDIEN ZU HORAZ' XVI. EPODUS UND VERGILS IV. EKLOGE

VON

R. C. KUKULA

[IV u. 97 S.] 8. 1911. Geh. M. 3.—, in Leinwand geb. M. 4.40.

Kukulas Buch bringt in der Hauptsache eine völlige Umdeutung der beiden behandelten Gedichte, indem es den Nachweis führt, daß Horaz' ep. XVI ein richtiges, in seiner Stimmung durchaus einheitliches στασιωτικόν ist, dessen Hauptvorlage neben Archilochos der λόγος ἐσχηματισμένος Agamemnons Hom. B. 110 ff. gewesen ist; ebenso daß Virgils IV. Ekloge kein λόγος γενεθλιακός auf einen Sohn Pollios oder Octavions ist, sondern ein nach Theokrit (XVI, XVII, XXIV) geformter Panegyricus auf Octavion selber als den *divinus puer* jener Zeiten. Es ergibt sich gleichzeitig, daß die Epode des Horaz so wenig wie die Ekloge Virgils Stilgattungen für sich darstellen, sondern daß der Epodus zur politischen Paränese des Solon und Theognis und zur Jambenpoesie des Archilochos, die Ekloge dagegen zum bukolischen Kultlied der Griechen und zu den hellenistischen ἐγκώμια βασιλέων gehören. Neben diesen beiden Ergebnissen, die eine besonders durch Skutsch wieder brennend gewordene Frage lösen wollen, bringt das Buch eine Fülle historischer und quellenkritischer Untersuchungen über das Religionswesen der Römer, ihre sakrale Dichtung und die Vorgeschichte ihres Kaiserkultes, die u. a. einen überraschenden Einblick in den Zusammenhang der römischen Orakelpoesie auch mit dem um 170 v. Chr. entstandenen jüdisch-hellenistischen Sibyllenbuch gewähren.

Daß der XVI. Epodus in die schulgerechte Form des λόγος gegossen, und zwar als politische, vor dem Volke gehaltene Rede gedacht ist, ergibt sich aus einer Betrachtung seines Inhaltes und seiner Disposition:

I. Vers 1–14 relatio,
II. „ 15 f. (vgl. 23 f.) rogatio sententiarum,
III. „ 17–40 propositio,
IV. „ 41–62 confirmatio,
V. „ 63–66 peroratio.

Horaz hat eine *contio* einberufen und präsidiert ihr: nach der geharnischten Einleitung (relatio V. 1–14) schreitet er zur Umfrage (rogatio V. 15 f., vgl. 23 f.) und stellt, an der Fiktion einer parlamentarischen Behandlung des Gegenstandes festhaltend, seinen klirrenden Initiativantrag («sententia» V. 17–40), worauf er V. 41–62 die Begründung, confirmatio, mit der lockenden ἔκφρασις des Seligen Landes und endlich V. 63–66 die „prophetische“ peroratio folgen läßt. Man erinnert sich an die kriegerischen Paränesen bei Tyrtaios und Kallinos, an die politischen Standreden bei Solon und Theognis und nicht zuletzt an die Weise des Archilochos, der sich nach der bekannten Charakteristik A. W. Schlegels „im Rhythmenwechsel meldend seines Mutes Sturm“ mit Gegnern allerart herumschlug. Es kann sich also, wenn wir für die Beurteilung des Horazischen Iambus den richtigen Standpunkt gewinnen sollen, nur um die Beantwortung der Frage handeln, welchen Zweck Rede und Antrag des Dichter verfolgte und zu welcher Entscheidung er die Versammlung drängen wollte: σύγκειται γὰρ ἐκ τριῶν ὁ λόγος, ἔκ τε τοῦ λέγοντος, καὶ περὶ, οὗ λέγει, καὶ πρὸς ὅν· καὶ τὸ τέλος πρὸς τοῦτόν ἐστιν, λέγω δὲ τὸν ἀκροατήν (Aristot. rhet. I 3, 1–3). Liegt ἔπαινος oder ψόγος, κατηγορία oder ἀπολγία, προτροπή oder ἀποτροπή im Sinne des Antragstellers? Darüber kann zunächst nur eine scharfe, von zusammengeklaubten „Parallelstellen“ unbeeinflußte Analyse des Gedichtes selber Klarheit schaffen, zumal unsere Kenntnis des Archilochos und anderer Vorlagen, die auf den ersten Blick in Betracht kommen könnten, leider noch ganz unzureichend ist, um unserem Verständnis eine halbwegs verläßliche Stütze zu bieten.

Mit dieser Ausschälung des der IV. Ekloge zugrunde gelegten *vaticinium Cumaeum* findet eine Reihe bisher ungelöster Schwierigkeiten ihre Klärung:

I. Es ist zunächst klar, daß sich die Sibylle mit dem adversativen *at* V. 18, das man nach cod. R. in *ac* verbessern wollte (Cartault, Étude p. 239[1]; Sonntag, Virgil als bukolischer Dichter S. 81), von Lucina und Apoll (V. 10) hinweg zum *puer* wendet; die Korrektur ist also nicht bloß überflüssig, sondern ganz und gar verkehrt.

II. Ebenso wird uns in V. 11, mit dem Virgil seinen das Orakel unterbrechenden Glückwunsch an Pollio einleitet (teque adeo decus hoc aevi, te consule inhibit), die viel umstrittene Bedeutung von *adeo* (Leo, Hermes XXXVII 37 ff.; 185 ff.) völlig klar. Die Partikel wahrt ihre in der bukolischen Responsion übliche Bedeutung, indem sie eine durch das Vorhergehende ermöglichte Steigerung des Gedankens markiert; der eine Sänger, hier der Dichter selbst, unterbricht und übernimmt den Gedanken des anderen, hier der Sibylle, um ihn beteuernd zu überbieten: „noch dazu", „just also", ἦ μάν τοι.

III. Dadurch, daß wir V. 4—10 als Bestandteil des Orakels erkannt haben, ist ferner für V. 8 dargetan, daß das Partizip *nascenti* wie *nascituro,* d. h. von einer nicht näher bestimmten Zukunft gebraucht ist, in die sich die Sibylle ekstatisch versetzt hat, als ob ihr jene Zukunft schon zur Gegenwart geworden wäre. Damit fällt der hartnäckige Irrtum, daß trotz Adn. I 389; IV 50 und anderer Parallelen *modo* mit *nascenti* statt richtig mit *fave* zu verbinden sei. Der Satz: «tu modo nascenti puero fave, Lucina» heißt nicht: „sei du, Lucina, gnädig dem Knaben, dessen Geburt eben jetzt erfolgt (in Aussicht steht)", sondern: „sei nur, Lucina, in der Stunde seiner Geburt dem Knaben gnädig". Das Partizip *nascenti* ist also nicht Attribut, sondern Prädikatsbestimmung, und der ganze Satz erklärt sich restlos aus dem Sinne der Sibylle, die in ihrer verzückten Prophezeiung die Huld Lucinas für jenen Knaben erfleht, dessen Geburt sie zwar in naher Zukunft vorhersieht, aber natürlich in keiner Weise auf ein bestimmtes Kalenderdatum festlegt.

INHALTSVERZEICHNIS

Seite

I. Einleitendes über römische Säkularfeste 1

II. Horaz' XVI. Epodus 5

Text und Übersetzung 5. — Gattung des Gedichtes 9. — Das „Land der Seligen" 14. — vates, μάντις; pii, δίκαιοι 20. — Ironisch-apotreptische Tendenz 23. — Politischer Zweck 29. — Λόγος ἐσχηματισμένος, vielleicht gegen Antonius 32. — Altgriechische Quellen und Vorbilder 36. — Situation und Abfassungszeit 38.

III. Vergils IV. Ekloge 41

Alte und neue Mißdeutungen 41. — Text und Übersetzung 47. — Amöbäische Gliederung 51. — Orakel der Sibylle 57. — Jüdisch-hellenistischer Einschlag 59. — Das Motiv vom Lachen 63. — Zehnmonatkinder 67. — Abhängigkeit von Theokrit 68. — Situation des Gedichtes 72. — Sein γένος 73. — Widmung an Pollio 74. — Hymnus auf Oktavian 77. — Präludium der für 39 geplanten Säkularfeier 85. — Politische Allegorien 86.

IV. Verhältnis der Ekloge zum Epodus 91

V. Register und Nachtrag 95

Bestellzettel. Bei

Buchhandlung in

bestelle ich hiermit aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin — fest — zur Ansicht:

R. C. Kukula, Römische Säkularpoesie. Neue Studien zu Horaz' XVI. Epodus u. Vergils IV. Ekloge. 8. 1911. Geh. M. 3.—, in Leinwand geb. M. 4.40.

Ort und Wohnung: Name:

epigr. 574, 7). SEN. benef. 4, 19, 5 (*in imag.*) aliquid mihi -endum sciam. COLVM. 5, 1, 8 pro quibus nulla merces -itur (APVL. flor. 18 p. 91 ITIN. Alex. 28 SALV. gub. 6, 99). FRONTO p. 193, 12 N. pensiones plurimas ... -itne? SCAEV. dig. 33, 1, 21, 5 tributa (VLP. dig. 18, 4, 2, 16 APVL. apol. 101 PELAG. in Rom. 13 p. 704[A]. RVFIN. hist. 3, 20, 2 [*ἀναφέρειν*]. PS. RVFIN. in Os. 10, 1/3 OROS. hist. 5, 1, 11). TRYPH. dig. 26, 7, 54 usuras. PAPIN. dig. 4, 4, 31 viginti aureos pro libertate retinenda. 22, 1, 3, 2 fructibus -endis. PAVL. dig. 33, 2, 28 vectigalibus -endis. 18, 1, 57, 2 pretium (APVL. met. 8, 25). TERT. nat. 2, 10 cenam Herculi -it. INSCR. Revue archéol. 12 (1908) p. 197 (*Africa, a. 197*) -nsis ... *sestertiis tot.* SPART. Hel. 6, 3. IVL. VAL. 2, 2 talenta. IVST. 22, 8, 8 offensam non -nsi stipendii. LEO M. serm. 21, 2 p. 192 debitum. 91, 3 p. 452 qui ista -unt quod operantur. DRAC. Romul. 9, 221 -at opes, det magna talenta. EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes[7] p. 270) 1, 13 (*a. 370/371*) quantumve annua praestatione -ant (1, 21). CORP. VIII 9062 summae honorariae ⟨in⟩ ea ⟨op⟩era -nsae sunt. COD. Iust. 1, 27, 2, 9[a] *hoc* in quadruplum iubemus publico -ere. 1, 27, 2, 17[a] libras auri. 4, 1, 12, 4[c]. 4, 5, 10 pr. 1. 6, 49, 8, 1. 6, 61, 8, 3 sumptus litis. 11, 48 (47), 20, 3 *al.* *nota in imag. i. q. solvendo remunerare*: IVL. VAL. 1, 22 potioribus praecepta -erat. b *absolute*: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 115 prove quo datum -nsum est erit. CIC. Att. 1, 8, 3 mihi autem abiurare certius est quam -ere. 14, 16, 4 ne sero cum damno -atur. epist. 1, 9, 9 -endum tibi est quod mihi pro illo spopondisti (ad Brut. 1, 18 [9, 26], 3). VAL. MAX. 6, 2, 11 -am? SEN. dial. 7, 14, 3 pro ventre -it. epist. 20, 9 (*in imag.*) libenter pro me -et Epicurus. COLVM. 11, 1, 20 FRONTO p. 199, 15 N. PLIN. nat. 33, 43 *quare* adhuc expensa in rationibus dicuntur, item impendia et -ere. GAIVS inst. 4, 22 pro quo sponsor -isset (*bis.* 4, 25 *bis*). SCAEV. dig. 33, 2, 32, 6 *uti* pro eo -as. VLP. dig. 50, 8, 2, 10 qui pro altero -it. MARCELL. dig. 46, 3, 68 tutori vel curatori utiliter -i. APVL. apol. 101. SALV. gub. 5, 29 (*in imag.*) invidia enim est in solutione ... si respicias quod -unt, abundare arbitreris. *huc traham*: SIDON. epist. 3, 12, 6 quod heres tertius quartusque -imus (*i. erogamur, fortasse in imag. v. totum locum*). DRAC. laud. dei 3, 77 qui sibi, non aliis proprium -ere curant (*i. sumptus facere*).

2 *translate et in imagine: i. q. impendere, insumere, tribuere, operam dare, profundere necnon pati. plerumque* pro *aliquo vel aliqua re*: CIC. Catil. 4, 10 poenas rei publicae -isse (Sest. 140 VLP. dig. 12, 6, 42. IVL. VAL. 2, 24 poenas capite -it. DRAC. Romul. 8, 49 pro matris thalamo poenas -it Achilles). SEN. contr. 10, 4, 17 *ut* aliquam partem corporis pro toto -ret. SEN. epist. 76, 28 pro quibus (*sc. libertate patriae, salute omnium*) -it animam. COLVM. 4, 22, 7 incassum -it opera. LVCAN. 8, 101 mallem felicibus armis -isse caput. 10, 80 -it amori. STAT. Ach. 1, 513 si magnum Danais pro te -is Achillem (*i. Achillem tua vice mittis*). FRONTO p. 89, 2 N. pro te tuisque ... insolutum -i potest *vita.* p. 193, 23 omnia ista ... ita decreta, ita -nsa, ita gesta sunt. APVL. met. 7, 9 nonnihil etiam, cum lupanari servierit, vindictae vobis -uram. TERT. apol. 35 eadem officia -unt (*i. muneribus optime funguntur.* RVFIN. patr. 1, 5[a] p. 306[B] omni ecclesiae corpori -it officium. Orig. in gen. 17, 9. in Ios. 20, 1 officii sui rem ... -entes. ALC. AVIT. epist. 34 p. 64, 3 pro -endis divinis humanisque ... officiis. ENNOD. epist. 1, 26 p. 37, 18 salutationis officia -ens). TERT. patient. 16 rependamus illi (*deo*) *patientiam* quam pro nobis ipse -it. adv. Marc. 5, 7 quam *substantiam corporis* pro nostris corporibus -ret. scorp. 6 (*in imag.*) cum caro et anima -itur (*i. profunditur*) ... ipsa -i in profectu ..., ipsa erogari ... eadem pretia quae et merces. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 182 beneficia elementorum -nsa mortalibus (EVSTATH. Bas. hex. 9, 4 p. 961[B] erga -nsum sibi beneficium). CARM. epigr. 520, 8 (*aevi Gordiani*) cum suam totam nimium depend⟨ere⟩t iram. IVVENC. 3, 700 ad vineta sui -ere iussa laboris. PS. HIL. libell. 9 quod in usus pauperum contemplatione praeceptorum dei -itur. RVFIN. epist. Clement. 17 date operam ... favorem vestrum erga ipsum -ere. hist. 3, 6, 16 fulminibus ... supplicium civitas -isset (*μεταλαβεῖν κεραυνούς*). 6, 3, 9 *ut Origenes somni necessitatem* supra nudi soli -ret superficiem. Orig. in lev. 2, 4 erga indigentes affectum misericordiae ... -eris. MAR. MERC. subnot. 7, 1 studium inane (DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. p. 423[A] debitum studium). Nest. adv. Pel. 4, 6 domino servitium -amus (SACR. Leon. p. 381 quibus servitium -imus sacramentis. ENNOD. epist. 5, 18 p. 140, 22 salutationis servitia -ens [5, 22 p. 143, 21. 6, 6 p. 153, 8]). MART. CAP. 2, 152 gubernatori proprio -it obsequium (PETR. CHRYS. serm. 62 p. 371[C] -ere debitae nutritionis obsequia. RVRIC. epist. 1, 7 p. 360, 15 obsequium ... epistulare. ENNOD. epist. 5, 11 p. 135, 9 salutationis obsequia [7, 15 p. 184, 23]). CASSIAN. inst. 4, 14 ut omnium dominus omnem curam sollicitudinemque -at (LEO M. serm. 12, 1 p. 646 epist. 12, 1. AVELL. p. 479, 3 quam *curam sedes apostolica* pro fide catholica semper -it. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 312[C] curam). LEO M. epist. 14, 11 p. 676 oboedientiam ... ipse -at (*i. oboediat*). EPIST. pontif. 591 Thiel Felix 1, 1 *officiositatis primitiis* rite -nsis. pontif. 353 Migne 20 p. 767 quas *preces* pro vestri felicitate -is imperii. SACR. Leon. p. 454 nomini tuo ministerium fidele -it. ORIENT. comm. 2, 129 terreno tantum -is honori. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 231[A] quod venter modo ad luxuriam non -it. 66 p. 388[B] nec sacrificium deo minima oblatione -it. EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900[C] *aqua* laudem -it domino. SIDON. epist. 2, 7, 2 reverentiam (ENNOD. epist. 2, 26 p. 68, 17 salutationis reverentiam pleno -ens obsequio). RVRIC. epist. 1 p. 443, 14 *caritas* dum ... -itur, non expenditur (*potest per imaginem ad 1a referri*). 2, 48 p. 430, 22 salutatione -nsa. 2, 51 p. 433, 3 apostolatui vestro plurimum -o. SEDVL. epist. 1 p. 2, 7 *cum* vim impatientis ingenii ... inani vitae -rem. op. pasch. 1, 23 p. 189, 18 vota (ALC. AVIT. epist. 25 p. 56, 27). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 164 -ens (*i. tribuens*) honorem (ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 13). ALC. AVIT. epist. 5 p. 32, 19 domino -ere non praesumpsi. 10 p. 44, 22. ENNOD. epist. 8, 39 p. 225, 23 salutationis humilitate -nsa. LEX Burg. lib. const. 39, 3 dominus sacramenta -at (*i. iuret*) de latebra fugitivi suam conscientiam non teneri (LEX Visig. 8, 2, 11). *nota elliptice*: SALV. gub. 5, 33 a paucis potentibus decernitur quod a multis miseris -atur (*i. quas poenas multi dent*). *part. perf. pass. pro subst.* **dēpēnsum**, -ī *n.* GLOSS. *ὑπερέκτισις.* -i *ὑπερεκτίσεως.* *i. q. dependsio, expensio, sumptus, erogatio*: GAIVS inst. 3, 127 hoc amplius sponsores ... propriam habent actionem in duplum quae appellatur -i (4, 9 per actionem iudicati, -i, damni, iniuriae. 4, 102 PAVL. sent. 1, 19, 1). 4, 25 cum quo iudicati -ive agitur (4, 171. 186 *bis*). VLP. dig. 50, 8, 2, 10 quod -um pro collega ... probabitur. APVL. apol. 3 quae etsi possunt ab his futiliter blaterata ob mercedem et auctoramento impudentiae -a haberi. 29 omnia edulia quae -o parantur.

deriv.: depensio, ?depensaturus, depensus.

dēpendulus, -a, -um [*cf. c.* dependēre *et c.* pendulus. *Th.*]. *id quod dependet*: APVL. met. 2, 9 *crines* cervice -os. 3, 2 plerique columnis implexi, alii statuis -i. 11, 3 *palla* multiplici constabulatione -a.

dēpēnsātor *v.* dispensator.

?**dēpēnsātūrus** daturus GLOSS. V 627, 62 (*traditur* depensuturus, *potest etiam corrigi* depensurus, *v. p. 568, 76*).

dēpēnsio, -ōnis *f. a* dependēre. *i. q. actus dependendi, sumptus, expensio* (GLOSS. *ὑπερέκτισις*): COD. Theod. 13, 1, 11 (*a. 379*) omnes mercatores spectat lustralis auri -o. 6, 4, 29 (*a. 396*) theatralis per praetores facienda -o in aquaeductus fabricam verteretur.

dēpēnsum, -ī *v. l. 14.*

ὑπερέκτισις depensum **dēpēnsus** (-ūs *m.*) depensio GLOSS.

dēperco, -ere. PRISC. gramm. II 438, 3 parco deperco. SOL. 4, 5 deparcitur, *sed v. p. 562, 3.*

dēperditio, -ōnis *f. a* deperdere. *i. q. amissio*: FVLG. aet. mund. p. 155 iumentorum -e tristatur.

dēperditum, dēperditus, *v. sub* deperdo.

dēperdo, -didī, -itum, -ere *a* de *et* perdere. *hic illic in libris cum* disperdere *permutatur, ex. gr.*: CAES. Gall. 3, 28, 4. 5, 54, 5. GLOSS. *ἀπολλύω ἐξολεθρεύω.* -it *ἀπόλλυσιν.* -ere *ἀπολέσαι.* *legitur inde a* CIC. *et* LVCR. [*dub.*: OV. rem. 453. APVL. apol. 75 *traditur* deperduint, *Schottus, editt.* di perduint. SEDVL. op. pasch. 1, 26.]

1 *propric et in imag.* (*passive nonnisi ter* COD. Iust.) *i. q. amittere*: CIC. div. in Caec. 71 habet enim nihil quod in offensione -at (VICTRIC. 5 qui habet quod in offensione -at). prov. 11 non solum bona, sed etiam honestatem miseri -erunt (TREB. Tac. 9, 1 bona naturae). Brut. 283 verum sanguinem -bat (*de oratione Calvi*). Tusc. 5, 40 qui timebit, ne quid ex his -at, beatus esse non poterit. LVCR. 3, 527 *hominem cernimus* vitalem -ere sensum. CAES. Gall. 1, 43, 8 sui nihil -ere (VLP. dig. 47, 2, 27, 1). 5, 54, 5 tantum se eius opinionis -isse ... gravissime dolebant. MORET. 102 singula vires -unt proprias. HOR. sat. 1, 2, 61 bonam -ere famam. 1, 4, 32 ne quid summa -at metuens aut ampliet ut rem. TIB. 1, 4, 29 quam cito purpureos -it terra colores. OV. met. 5, 562 *ne* dos oris linguae -ret usum (PLIN. nat. 37, 112). SEN. Herc. O. 386 *nostra forma* -it aliquid semper et fulget minus. PLIN. nat. 10, 12 nihil igne -ens (36, 139). 16, 82 folia. PS. QVINT. decl. 5, 7 bene pro deficientibus aliquid et vita vestra -ret. FRONTIN. aq. 35 segnitia ductus modum quoque -ere. CELS. dig. 8, 6, 6, 1 servitutem. IVL. dig. 4, 2, 18 licet postea -at *rem.* ARNOB. nat. 2, 28 intra se gesta irrecordabili debet obliteratione -ere (*praecedit* amittere). QVEROL. p. 14, 16 quia quid -ant nesciunt. CHIRON 251 in vase novo ita decoques, ut tertiam -at. COD. Iust. 4, 21, 21 pr. 2 ipsa chartula sine omni dolo -ita est. 8, 17, 12 pr. suas dotes ... -itas esse lugebant. *additur* de *vel* ex *aliqua re, semel aliquo pro genet. partitivo*: CIC. Verr. 3, 73 ut ne quid de libertate -ret. Font. 29 ne quid apud vos ... de existimatione sua -ret. Caecin. 102 cum de iure civitatis nihil potuerit -ere. QVINT. inst. 10, 7, 24 *stilus* paulum admodum de celeritate -it. CAES. Gall. 3, 28, 4 paucos ex suis -erunt. *aliter de causa*: COD. Iust. 3, 34, 14 pr. *servitus* ex non utendo -ita.

2 *translate et plerumque sensu cthico i. q. perdere, pessumdare, profligare sim., uno loco excepto nonnisi formae passivae leguntur*: PROP. 1, 3, 11 nondum etiam sensus -itus omnes (*acc. gr.*). 2, 30, 29 ut Semele est combustus *Iuppiter*, ut est -itus Io (*i. amore flagrabat. cf.* VAL. MAX. 7, 3, 7 equitem amore scorti -itum. SVET. Dom. 3 *Augustam* Paridis histrionis amore -itam repudiavit). PHAEDR. 1, 14, 1 sutor inopia -itus. VLP. dig. 5, 3, 20, 21 etsi -itae sunt res vel deminutae (*ter.* NOVELL. Iust. 17 pr. omnem vetustatem iam -itam, iam deminutam. *cf. p. 571, 13*). COMM. instr. 2, 17, 14 licentia vestra nos ... in ipsa *lege* -it. VOPISC. Aurelian. 39, 7 cum vastatum Illyricum

ac Moesiam -itam videret. SEDVL. carm. pasch. 5, 313 quid . . . excubiis -is opus? HIL. c. Aux. 4 de comparatione traditae nobis olim ecclesiae, nuncque -itae. VEN. FORT. carm. 2, 3, 9 reparans -ita pridem (*cf.* 2, 3, 2 mundi perdita cuncta refert). *part. perf. pass. pro adi.* **dēperditus**, -a, -um, *i. q. nequam*: GELL. 5, 1, 3 quisquis ille est qui audit nisi ille est plane -us. TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323 anima tenus salvos, carne -os. POMPON. dig. 22, 6, 3, 1 ignorantiam . . . non -i et nimium securi hominis. *i. q. nimis, perdite amans* (*cf. p. 570, 78*): CATVLL. 64, 119 *mater* miscra in gnata -a laetabatur. **dēperditum**, -ī *n. i. q. amissum*; ICTIS *peculiare* (*cf. p. 570, 81*): IAVOL. dig. 41, 2, 21 quoniam non est in derelicto, sed in -o. GAIVS dig. 5, 3, 21 -um intellegitur quod in rerum natura esse desiit. VLP. dig. 18, 4, 2, 5 -a et deminuta sine dolo malo venditoris non praestabuntur. PAVL. dig. 26, 7, 16 posse dici nomina integra pupillo salva esse, -a et male contracta ad tutorem pertinere.

deriv.: deperditio. *Gudeman.*

dēperegrē *adv. loci, a* de *et* peregre. *i. q. peregre*: EXPOS. mundi 55 omnia quae veniunt -e (e peregrinis *rec. alt.*). FIRM. math. 3, 4, 14 cito -e revocabitur ad patriam.

✖**dēpereo**, -iī, -itūrus (*l. 29*), -īre *a* de *et* perire. *imperf.* -iebat: GLOSS. *fut.* -iet: VVLG. Sirach 31, 7 GREG. TVR. Franc. 4, 5. PAVL. FEST. p. 70 -ire significat valde perire (*cf.* p. 71). GLOSS. *ἀπόλλυμαι.* -it *παραπόλλυται.* -ire perire. *corrupt.* V 496, 26 depirabatum (depravatum *Bücheler*) quicquid -it. *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

1 *intransitive i. q. perire, mori*: a *de animantibus*: VARRO ling. 7, 56 si quis eorum (*militum*) -isset. CIC. top. 15 *servus.* CAES. civ. 3, 87, 3 magna pars *exercitus* -iit. HOR. epist. 2, 1, 40 qui -iit minor uno mense vel anno *quam centum.* OV. am. 2, 14, 10 gens hominum vitio -ura fuit. GRAN. LIC. p. 22, 2 *tot* milia hominum. PAPIN. dig. 10, 2, 34 *servos* suspensa condicione mortuos tam heredi quam fideicommissario -isse. VLP. dig. 23, 3, 10, 5 mancipia. PAVL. dig. 5, 3, 40 pr. GELL. 3, 9, 3 ut is cum omni domo . . . ad internecionem -iret. MIN. FEL. 5, 10 TREB. trig. tyr. 8, 9 FIRM. math. 3, 2, 12 *al.* VVLG. Sirach 31, 7. AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26 quibus *deliciis* -bat atque defluebat *Salomo.* SIDON. epist. 1, 11, 4 risu. COD. Iust. 5, 4, 28, 1 (*in imag.*) quantum vir in altum tollatur, tantum et coniux eius decrescat, immo magis penitus -at. CARM. epigr. 526, 8 nondum frunitus XVI annos -it. *nota*: VEREC. in cant. 2, 38 ut de regno Israelitico -isset *Saul.* *speciatim de amore nimio* (*cf. l. 67 sqq.*): LIV. 26, 50, 3 -ire illum sponsae amore (27, 15, 9. 39, 43, 2 SVET. Vesp. 22 DICT. 6, 5 SERV. Aen. 1, 663. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 amore turpi. *al.*). *omittitur* amore: CVRT. 8, 6, 8 corpus in quo -bat. AMBR. obit. Valent. 17 scaenicae cuiusdam forma ac decore -ire Romae adulescentes.

b *de rebus, saepe additur dativus, i. q. amitti, demi*: VARRO ling. 9, 19 ex sermone si quid -iit. CIC. Att. 1, 20, 7 ut scida ne qua -at. LVCR. 2, 296 neque adaugescit quidquam neque -it inde (OV. ars 3, 90). CAES. Gall. 5, 23, 2 naves. 7, 31, 4 id quod Avarici -ierat, expletur. OV. am. 1, 15, 32. epist. 5, 104 -it illa (*pudicitia*) semel. met. 15, 168 (*ibid.* interire). SEN. epist. 26, 4 COLVM. 3, 5, 3. 3, 16, 3. 12, 52, 9. 13 aliquid olei. PLIN. nat. 14, 125 sapor. 17, 11 in totum poma -unt. 23, 88. 33, 59 *auro* rerum uni nihil igne -it. SVET. Iul. 42 Vesp. 2. S. C. Iuvent. (dig. 5, 3, 20, 6) etsi eae *res* ante petitam heriditatem -issent deminutaeve fuissent. PS. QVINT. decl. 2, 1 (*ibid.* auferri). FRONTO p. 59, 16 N. -ire ac detrahi. MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 5 *al.* GELL. 2, 6, 6 vis vera atque natura verbi. 12, 1, 16 arborem. TERT. apol. 1 quid hic -it legibus . . . , si audiatur *veritas?* resurr. 12 *bis.* ITALA II Petr. 3, 6 (Aug. civ. 20, 18) *mundus* aqua inundatus -iit (*ἀπώλετο*, VVLG. periit). CAPITOL. Gord. 26, 1 *al.* HIL. trin. 5, 8 veritas. *al.* HEGES. 1, 39 non quod accidit liberis meis, mihi -it. VVLG. Iac. 1, 11 decor vultus eius. AVG. civ. 22, 8 ea non debere multorum notitiae -ire. in Iob p. 611, 21 nihil sententiae -iret. MART. CAP. 3, 267 ut duae *syllabae* in una repente -ant, ut in synaloephe. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 180 *corporis* solida . . . lentescere et in liquida migrando -ire. SIDON. epist. 7, 4, 2. COD. Iust. 3, 33, 15, 2 pars usus fructus. 7, 63, 5, 3 causas hominum. CORP. VI 31982, 3.

2 *transitive* (*cf.* ARVS. gramm. VII 468, 14) *i. q. vehementer amare*: GLOSS. -is perdite amas. -it inhonesto amore aestuans inlecebrare nititur. -eat pereat. -ebat turpi amore diligebat. turpem rem diligebat. PLAVT. Amph. 517 ut hic te ecflictim -it (*syn.* amare. ARGVM. Plaut. Pseud. 2, 2 APVL. met. 3, 16). Asin. 527. Bacch. 470 meretricem indigne -it. Cas. 107. 470. Cist. 131 is amore misere hanc -it mulierculam (132 [-it *A*, perdita est *P*]. 191. CATVLL. 35, 12 quae . . . illum -it impotente amore. FRONTO p. 98, 17 N. AVR. Fronto p. 253, 20 N.). Curc. 46. Epid. 65 amatne istam . . . ? :: rogas? -it. 219 quam . . . deamat -it. 242. 299. 482 hanc . . . -ibat fidicinam. Merc. 532 Mil. 796. 932. 999 satin haec quoque me -it? 1026 Poen. 103 Pseud. 528 TER. Haut. 525 CATVLL. 100, 2 QVINT. decl. 301 p. 190, 9 ARGVM. Plaut. Merc. 2, 4 Mil. 2, 1 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 8. GELL. 7 (6), 16, 13 eam penitus. PS. CYPR. pudic. 9 PORPH. Hor. carm. 4, 9, 13 LACT. inst. 1, 11, 15 INST. Iust. 1, 7, 15 ZENO 1, 4, 6 AVSON. 98, 2 SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 239 HEGES. 2, 2, 4 HIER. chron. a. Abr. 2145 VVLG. II reg. 13, 2 CASSIAN. conl. 13, 8, 2.

depesta *vas vinarium* (VARRO ling. 5, 123) *v.* lepesta.

dēpetīgiōsus *v. l. 6.*

dēpetīgo, -inis *f.* [*cf. c.* impetigo. *Th.*]. GLOSS. *λέπρα. λειχήν.* impetigo. CATO agr. 157, 16 -i spurcae brassicam opponito. *nota tmesin*: LVCIL. 983 illuvies scabies oculos hinc deque petigo (denique p. *trad.*) conscendere.

dēpetīgōsus *λεπρός* GLOSS. (*bis, semel* depetigiosus). *a* depetigo.

dēpeto, -ere *a* de *et* petere. *i. q. deprecari*: TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 485, 22 non enim -rent ab alio quod meminissent petendum sibi a creatore, veniam scilicet abyssi creatoris. NOT. Tir. 23, 103[a] -it.

dēpictio, -ōnis *f. a* depingere. *i. q. descriptio*: BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 4 p. 181, 10 descriptio vero est ex proprietatibus informatio quaedam rei et tamquam coloribus quibusdam -o. PS. BOETH. geom. p. 405, 10. *t. t. rhet.*: CARM. de fig. 148 *χαρακτηρισμός*: fit -o, cum verbis ut imagine pingo.

dēpīgnoro, -āvī, -āre *a* de *et* pignorare. *i. q. pignorare*: LEX Sal. capit. 1, 10 si quis debitorem suum per ignorantiam sine iudice pignoraverit . . . , si male -verit.

dēpilātor *ῥωπακιστής.* capillorum rasor GLOSS. *a* depilare.

dēpilis, -e [*a* de *et* pilus, *cf.* depilare. *Th.*]. *i. q. depilatus*: VARRO frg. Non. p. 530 quod ludis pueri praesules essent glabri ac -es propter aetatem (*sed quantum ex his Varronis sit non constat*). APVL. met. 7, 8 -es genae. MART. CAP. 8, 804 calvitium.

dēpilo, -ātus, -āre [*a* de *et* pilus, *cf.* pilare. *Th.*]. dipilat: NOT. Tir. 78, 63. PAVL. FEST. p. 204 'pilat' pilos habere incipit; alias pro 'detrahit pilos', a quo -ati. GLOSS. *μαδίζω.* -atus *μαδισθείς.* [*val.* dăpera, *it. vet.* dipelare. *M.-L.*] *i. q. pilos evellere*: LVCIL. 845 -ati omnes sumus (NON. *ad l.* -ati dictum rarefacti). SEN. dial. 2, 17, 1 cum illum (*Fidum Cornelium*) Corbulo struthocamelum -atum dixisset. MART. 9, 27 -atos . . . coleos. TERT. pall. 4 p. 933 Öhl. quale est Graecatim -ari magis quam amiciri? CHIRON 199 catulum . . . -atum (VEG. mulom. 1, 17, 16). ITALA lev. 5, 8 (Lugd.) -bit sacerdus capud eius (*turturis*) a spondulo (*ἀποκνίσει*, VVLG. *aliter*). VVLG. Ezech. 29, 18 omne caput decalvatum et omnis humerus -atus est. AVG. op. monach. 31, 39. PS. APVL. herb. 66 quo tergora -antur. APIC. 6, 221 perdicem . . . emadefactam -bis. *deponens* **dēpilor**, -ātus, -ārī. *i. q. despoliare*: PRISC. gramm. III 360, 16 illi '*συλήσας τοὺς θεοὺς τὰς δεκάτας*' καὶ '*τῶν θεῶν τὰς δεκάτας*', et nostri '-atus deos decumas' et 'deorum decumas'.

deriv.: depilator.

✖**dēpingo**, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* pingere. depinxti: PLAVT. Poen. 1114. *perf.* depixit: GREG. TVR. vit. patr. 20, 3. *part. perf. pass.* depinctus: COMM. instr. 2, 19, 11. GLOSS. -it *ἀποτυποῖ, ἀπογράφεται. ἀποζωγραφεῖ.* *legitur inde a* PLAVTO. [PERS. 6, 79 *v.* depungo.]

1 *i. q.* **pingere**, *colore effingere*: a *proprie*: NEP. Milt. 6, 3 cum pugna -retur Marathonia. PROP. 2, 6, 27 quae manus obscaenas -xit prima tabellas (*potest pertinere ad 2a. cf.* CALP. ecl. 1, 20 quaenam sacrā -cta est pagina fago). VITR. 9, 1, 3 species . . . exprimit -ctam ab natura figurationem. 9, 8, 8 in quo tympano descriptus et -ctus est mundus. PLIN. nat. 6, 40 situs *portarum Caucasiarum* -cti et inde missi (35, 23 situm *Carthaginis* oppugnationesque -ctas). 35, 121 draconem in longissima membrana -ctum. 35, 140 Iove . . . -cto mitrato. QVINT. inst. 6, 1, 32 -ctam in tabula sipariove imaginem rei (APVL. met. 6, 29 -ctam in tabula fugae praesentis imaginem). SVET. Dom. 10 VLP. dig. 40, 4, 13, 1 GELL. 19, 10, 2. *cf.* 13, 9, 6 PS. APVL. Ascl. 17. TERT. pudic. 10 pastor, quem in calice -is. PANEG. 4, 21 orbem. LAMPR. Alex. 44, 3. VOPISC. Aurelian. 42, 5 in uno anulo bonos principes posse perscribi atque -i. LACT. inst. 4, 27, 4 ne possent *dii* in visceribus hostiarum futura -ere. FIRM. math. 3, 6, 26 fata hominum ad picturae modum. SERV. georg. 3, 25 aulaea . . . in quibus -erat victorias suas *Augustus.* Aen. 1, 456. 457. 461. SCHOL. Pers. 5, 40 artifices simulacra pollice et manu -unt. HYG. astr. 4, 11 p. 109, 10 ea *sidera* quae notio polo -ximus. AMBROSIAST. in Tit. 3, 4 (*in imag.*) spiritalibus lineamentis. VVLG. Ezech. 8, 10. 23, 14. RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 istam picturam tu tibi ipse -is. PS. RVFIN. in psalm. 50, 5 in conscientia sua tamquam in imagine adulterium . . . -ctum habebat. AVG. conf. 4, 16, 28 multa in pulvere -ere. MART. CAP. 2, 183 felis forma -cta. 6, 579. COMM. instr. 1, 9, 1 Mercurius . . . cum saraballo -ctus. ENNOD. carm. 2, 10, 8 *al.* CASSIOD inst. div. 5 subtiliter. 30 herbas . . . disseruit atque -xit *Dioscurides.* in psalm. 24 div. 118 praef. (*i. q. scribere. cf.* VEN. FORT. vita Germ. 48, 135. CARM. epigr. 758, 5 haec . . . amici -xit in vertice tymbae. *sim.* COD. Theod. 16, 5, 7, 1 [*a. 381*] in ipsius -ctae legis iniuriam. *fere i. q. memoratae*). in psalm. 118 concl. grues litteris Graecis volatus suos -unt. VEN. Fort. vita Germ. 26, 79 manu crucem. ISID. orig. 12, 1, 59.

b *translate, verbis, mente, cogitatione sim.* **fingere**, *describere*: PLAVT. Poen. 1114 formam quidem hercle verbis -xti probe (CIC. fin. 2, 69 *tabulam* Cleanthes sane commode verbis -ere solebat. QVINT. inst. 8, 3, 63 tota rerum imago quodammodo verbis -itur. GELL. 9, 13 tit. pugnam [9, 13, 4 descripsit]. 13, 25 [24], 17 LACT. inst. 5, 17, 6 CASSIOD. in psalm. 70, 13). TER. Phorm. 268 probe horum facta imprudens -xit senex. CIC. S. Rosc. 74 vitam huiusce. de orat. 3, 81 tantam rem tamquam pueriles delicias aliquas -ere (*ibid.* explicare). rep. 2, 51 quam *rem publicam* sibi ipse Socrates

tripertito illo in sermone -xerit (LACT. inst. 5, 8, 2 quid vobis inanem iustitiam -itis? 6, 23, 24. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 160, 5 id quod non est, vacua sibi imaginatione -it). ac. 2, 48 quae cogitatione -imus (2, 51 *syn.* sibi fingere. nat. deor. 1, 39). PLIN. nat. 10, 37 genera *avium* -cta in Etrusca disciplina. FRONTO p. 47, 2 N. in hac εἰκόνε, quam de patre tuo teque -xi. GELL. 12, 4 tit. (12, 4, 1 describo). 14, 4 tit. quod apte Chrysippus et graphice imaginem Iustitiae modulis coloribusque verborum -xit (14, 4, 1). PORPH. Hor. carm. 2, 12, 25. LACT. inst. 6, 8, 6 *legem* divina paene voce. FVLG. myth. 1 praef. p. 14, 5. HIER. epist. 52, 1, 2 in illo opere . . . quaedam scholastico flore -ximus. 53, 3, 3 *episcopum* brevi sermone. AVG. serm. ed. Mai 30, 2 MACR. somn. 2, 5, 31. FAVST. REI. epist. 3 p. 175, 19 cum verbi gratia Petri aut Pauli speciem intra mentis arcana -it *anima*. 10 p. 216, 7. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 12[D] bovem . . . definitione (in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11, 12). categ. 2 p. 231[B] coniecturā. *al.* ENNOD. epist. 1, 3 p. 6, 20 rem . . . nullis nebularum -ctam mendaciis. carm. 2, 33, 2 -it mores obruta lingua tuos. GREG. TVR. glor. mart. praef. quae hic auctor . . . versu -xit heroico. *seq. acc. c. inf.*: COMM. instr. 1, 12, 4 furem adhuc -itis esse *illum deum*. *cf.* ENNOD. carm. 2, 83, 3 quem frons laeta parum vitiis -erat hostem. EXC. Barb. p. 234, 23 Fr. fuerunt qui ec Diu -untur (*i.* ἐκ Διὸς *esse scribuntur*).

2 *i. q.* ***tinguere,*** *inficere, latiore sensu i. q. ornare*: **a** *generatim: coloribus*: BIBAC. carm. frg. 3, 2 -ctas minio assulas. VITR. 4, 2, 2 *tabellas* cera caerulea -erunt. SEN. nat. 1, 6, 3 quibus *coloribus* caeli regio -itur. APVL. flor. p. 102 navem . . . extrinsecus eleganter -ctam. OP. imperf. in Matth. 2 p. 641 (*in imag*) malitiam cordis sui humilitatis colore -bat *Herodes* (*cf.* 32 p. 803 mali natnra boni colore -cta). CARM. epigr. 1559, 9 purpureo u(v)arum vitis -cta racemo. ALC. AVIT. carm. 2, 124. CASSIOD. inst. div. 4 *pavo* colorum . . . varietate -itur (*cf. l. 33*). GREG. TVR. Franc. 5, 45 *ecclesiam* musivo. *nota accus. q. d. Graecum*: APVL. met. 9, 12 vibicibus lividis totam cutem -cti. AMBR. hex. 5, 2, 5 ut . . . pavi verso colore dorsa et colla -cti sint (*cf. l. 30*). *i. q. distinguere, ornare*: MANIL. 1, 445 caelum -itur astris (RVFIN. Basil. hom. 2, 6 caelum . . . ineffabili fulgore stellarum -ctum. ENNOD. dict. 24 p. 500, 4 CASSIOD. in psalm. 144, 8). 5, 261 ille . . . veris -et prata figuris (*cf.* APVL. met. 10, 29 quod ver . . . iam gemmulis floridis cuncta -ret. AMBR. hex. 3, 8, 36 -cta rura . . . floribus. HIER. epist. 43, 3, 2 PETR. CHRYS. serm. 148 p. 596[C] ENNOD. carm. 1, 9, 146 CASSIOD. var. 4, 50, 5). AVIEN. Arat. 808 -cta . . . terga carinae (*sc. stellis*). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 25 corniculam . . . alienis se pennis vel coloribus -entem. COSMOGR. 1, 25 Tiberis . . . -ctus verticibus suorum turbinum. CASSIOD. var. 1, 4, 1 *al.* CARM. epigr. 1370, 5 (*a. 525*) te natura parens omni -cxerat arte *eqs.* **b** *speciatim: i. q. fuco oblinere*: HIER. epist. 38, 3, 2 fucis ora oculosque. 108, 15. 127, 3. VVLG. IV reg. 9, 30 -xit oculos suos stibio. HEGES. 4, 25, 2. *cf.* COMM. instr. 2, 19, 11 lunatis comulas gradulatim fronte -nctas. ENNOD. carm. 1, 1, 25 facies -cta. APON. 7 p. 139 meretrix pro stibio . . . fletibus faciem luminaque -ens. *paulo aliter*: ALC. AVIT. carm. 1, 120 niveos -it purpura vultus. *cf.* CASSIOD. or. frg. p. 480, 7 rosea verecundia genas -at. *i. q. acu pingere*: VAL. FL. 6, 226 auro -cta chlamys. SVET. Cal. 52 -ctas gemmatasque . . . paenulas. APVL. met. 8, 27 tunicas albas in modum lanceolarum quoqno versum fluente purpura -ctas. 10, 20 veste auro ac murice Tyrio -cta. 11, 24 floride -cta veste. HIER. epist. 29, 6, 5. 51, 9, 1. GREG. TVR. Franc. 2, 31 velis -ctis. *i. q. inquinare*: ARNOB. nat. 6, 16 numinum ora -ere (*hirundines stercore*).

deriv.: depictio.

part. perf. pass. pro adi.: **dēpictus,** -a, -um. *i. q. artificiosus*: CIC. orat. 39 quorum satis arguta multa, sed . . . minuta et versiculorum similia quaedam nimiumque -a. *i. q. fucatus, mendax*: ENNOD. epist. 4, 14 p. 109, 5 non -is amorem mentitur alloqniis, qui *eqs.*

dēpinnātus, -a, -um *a* de *et* pinnatus. *i. q. pinnatus, sublimis*: FVLG. serm. ant. 11 (*Varronis esse fingens*) deum -o orationis attollam alloquio.

[**dēpiscor** *legitur in glossa nondum emendata* V 449, 56].

?**dēpīsus,** -a, -um [*a* de *et* pi(n)sere. *Th.*]. *i. q. diligenter pinsus*: APIC. 5, 204 conciclam -am (*Schuch, codd.* de pisa *fort. recte*).

dēplāco, -āre *a* de *et* placare. GLOSS. delenitus -atus. *i. q. placare*: ZENO 2, 10, 2 hoc me sanguine -bis. FVLG. myth. 3, 6 *deam* hostiis sibimet -are. aet. mund. p. 163, 7 DRAC. laud. dei 3, 123.

dēplango, -xī, -ere *a* de *et* plangere. GLOSS. -xerunt ἐθρήνησαν. *i. q. plangere*: OV. met. 4, 546 Cadmeida palmis -xere domum. 14, 580 ipsa suis -itur Ardea pennis. SEN. Herc. O. 1851 TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 2. MAXIM. eleg. 1, 138 oculi . . . -unt poenas . . . suas. SCHOL. Cic. Bob. p. 63, 13 HIER. in Is. 1, 1 p. 9. *nota*: MARCELL. chron. II p. 87, 460 Cyzicus civitas terrae motu concussa . . . sese suosque diu -xit (p. 92, 480, 1). p. 88, 465, 1 Constantinopolis . . . facie foedata -xit (p. 95, 501, 2).

dēplāno, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* planus. *Th.*]. *i. q. planum reddere*, GLOSS. ἐξομαλίζω: ITALA Is. 45, 2 (Lact. inst. 4, 12, 18) montes -bo (ὁμαλιῶ, VVLG. humiliabo). CHIRON 78. 85. 643 VEG. mulom. 2, 19. 2, 22, 1. 2. PS. AMBR. serm. Sess. 3, 10 aspera -antur. PS. AVG. quaest. test. I 121, 1. CASSIOD. anim. 6 p. 1292[A] difficultatis cacumine -ato. GREG. TVR. vit. patr. 12, 1 modicum -ans campum. *i. q. explanare*: NON. p. 437 quid intersit, Nigidius . . . -vit.

dēplanto, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* planta *vel* plantare. *Th.*]. *i. q. avellere, detrahere* (*sc. ad inserendum*): VARRO rust. 1, 40, 4 ut eo tempore sit -atum . . . quae de arbore transferas ut ea -es potius quam defringas. 1, 43 de cytiso duriore virgulae -antur. FEST. p. 250 planta oliaginea est virga foliata ex olea -ata. COLVM. 2, 2, 26 ramum. 3, 10, 7 pampinariam virgam. PLIN. nat. 17, 121 quae cortice tantum nituntur vel levi aura ocissime -antur (*fere i. q. inseruntur*. 17, 146).

dēplecto, -xus, -ere *a* de *et* plectere. -itur δεσμεῖται GLOSS. LVCR. 5, 1321 *leae* necopinantes a tergo deripiebant -xaeque (*i. circumvolutae*) dabant in terram vulnere victos, morsibus affixae *eqs.*

dēpleo, -ēvī, -ētum, -ēre [*cf. c.* com- ex- im- op- re- sup-plere, plentur, plenus, *ubi plura. Th.*]. GLOSS. -et evacuat. deducit. exinanit (exinaniscit, -ivit). -ere de pleno deducere. deducere. evacuare. CATO agr. 64, 2 oleum . . . bis in die -eto (COLVM. 12, 52, 8. 10. 12, 53, 3). PLIN. nat. 18, 148 -cre (replere *codd.*) sanguinem (*i. detrahere, inde i. q. phlebotomare*: PELAGON. 6 inter coxas -endus est *equus*. CHIRON 5 iumenta. 12. 14. 15. 180. 324 VEG. mulom. 1, 13, 4. 1, 22, 1. 3. 1, 23. *i. q. purgare*: PS. APVL. herb. 18, 1 caput [PS. THEOD. PRISC. add. p. 315, 3]). STAT. Ach. 1, 8 si veterem digno -vimus haustu, da fontes mihi . . . uovos. PAVL. NOL. epist. 49, 2 sentinam. *i. q. explere, superare*: CARM. epigr. 465 B 16 bis denos vixi -etis mensibus annos. PAVL. NOL. epist. 5, 16 quam facile -nri sint levioris culturae laborem. [*dub.*: MANIL. 4, 13.]

deriv.: depletio, depletura.

dēplētio, -ōnis *f. a* deplere. *i. q. detractio sanguinis*: CHIRON 12 post -em.

dēplētūra, -ae *f. a* deplere. *i. q. depletio*: EDICT. imp. Diocl. 7, 20 mulomedico . . . deple⟨tu⟩rae et purgat⟨u⟩rae capitis (⟨ἀπο⟩πληρώσεως).

dēplico, -āre *a* de *et* plicare. *i. q. explicare*: GREG. M. moral. 8, 26 tela quo inferius texta involvitur, eo superius -atur. *ibid. iterum. dub.* GLOSS. -are decedere, devitare.

dēplōrābilis, -e *a* deplorare. *i. q. lamentabilis*: HEGES. 5, 53, 1 quasi epilogum quendam . . . -em.

[**dēplōrābundus** PLAVT. Aul. 317 *teste Nonio p. 509, contra metrum*; plorabundus *codd.*]

dēplōrātio, -ōnis *f. a* deplorare. GLOSS. ἀποδυρμός. κατάκλαυσις. *i. q. defletio, miseratio*: SEN. dial. 6, 9, 1 in -e nostri. epist. 74, 11 ex hac -e nascitur, ut . . . simus. TERT. apol. 1, 13 DON. Ter. Eun. 716 QVEROL. p. 14, 5 SYMM. epist. 9, 139. AMBR. exc. Sat. 1, 77 communis seriem -is. in psalm. 37, 1 paenit. 2, 10, 93. HEGES. 5, 2 l. 120 uberiore -e praeire funus. PAVL. NOL. epist. 29, 1 COD. Theod. 13, 9, 2 (*a. 373—380*) *syn.* querimonia. 11, 8, 3 pr. (*a. 409*) frequenti laesorum -e didicimus ut *eqs.* 15, 11, 2 (*a. 417*). CASSIAN. c. Nest. 1, 5, 1 LEO M. serm. 95, 4 epist. 14, 1 EPIST. pontif. Thiel. Hil. 8 praef. 1 RVRIC. epist. 1, 8 p. 361, 1. 2, 57 p. 437, 10 litteras plenas lacrimis et -e. CASSIOD. in psalm. praef. p. 10[B]. 66, 3.

dēplōrātor, -ōris *m. a* deplorare. *is qui deplorat, deprecatur*: AVG. serm. 83, 6 uterque veniae -r et impetrator.

×**dēplōro,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* plorare. GLOSS. κατακλαίω. ἀποδύρομαι. -ant ὀδύρονται. *dub.* V 284, 48. 406, 37 -at deposcit. *legitur inde a* L. CRASSO *et* CIC. [SEN. nat. 4, 2, 6 *coni. Madvig pro* adpl-.]

1 *intransitive i. q. lugere, queri*: CIC. Verr. 3, 10 apud patronos de suis miseriis (3, 65. 4, 45. Flacc. 23 *syn.* queri. Sest. 14 LACT. inst. 2, 4, 28. *cf. infra l. 71*). Tusc. 1, 83 vitam efficere -ando miseriorem. 2, 32. Att. 10, 4, 1 PS. APVL. herm. p. 265. VVLG. sap. 19, 3 inter manus habentes luctum et -antes ad monumenta. COMM. instr. 2, 24, 11. *in imag. de resina*: PALLAD. 3, 30 vites, quae lacrimarum nimietate tabescunt et -ando . . . avertuntur. *nota*: AMBR. off. 3, 12, 78 luctum annuum posteris -andum statuit ac dereliquit.

2 *transitive*: **a** *proprie i. q. deflere, lugere, conqueri, saepe i. q. deplorando dicere, narrare*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 170 Ti. Gracchi mortem saepe in orationibus -asti (*cf.* SEN. suas. 6, 25). CIC. inv. 1, 107 tertius *locus misericordiae* per quem unumquodque -atur incommodum. 1, 109. de orat. 1, 26 multa divinitus (*i. animo praesagiente*) a tribus illis consularibus . . . -ata et commemorata. 2, 211 illa quae de altero -entur (Verr. 4, 204 multa de aratorum miseriis. Tusc. 2, 53 eadem illa de Andromacha. Att. 9, 18, 1 multa de Gnaeo). div. in Caec. 21 -andae calamitatis (LIV. 26, 32, 8. 43, 7, 7). Verr. 1, 53 -andi iuris sui potestatem. 6, 171 si . . . ad saxa . . . haec conqueri ac -are vellem. Cluent. 65 damnationem illam. Catil. 4, 4 Sest. 121 *bis* Phil. 11, 6 de orat. 2, 199. 3, 3 Tusc. 3, 21. 5, 115 off. 2, 67. Cato 7 quae C. Salinator, quae Sp. Albinus . . . -are solebant, tum quod . . . carerent, . . . tum quod *eqs.* (*cf.* AVG. civ. 20, 3 p. 409). 84. Att. 2, 16, 4 -at primis versibus mansionem suam. 9, 19, 4 OV. met. 5, 63. 13, 481. LIV. 3, 48, 7. 4, 40, 1 -ati erant equites non privato magis quam publico luctu. 29, 16, 7 aerumnas snas (*i. q. conqueri*). 29, 31, 12 -bant ea apud Syphacem. 31, 30, 2 vastationem . . . agrorum. 39, 33, 6 SEN. contr. 9, 2, 25. VAL. MAX. 5, 3, 4 talem Ciceronis casum satis digne -are. 6, 1, 1. 9, 13 ext. 1. PHAEDR. 1, 9, 10

simili querela fata -as tua (SEN. Tro. 1026 ille -at queriturque fatum. QVEROL. p. 3, 13). SEN. apocol. 12. dial. 4, 10, 5 *ibid.* misereri. 9, 7, 6 tristes et omnia -antes. 9, 15, 2 humanius est deridere vitam quam -are. 10, 10, 1 epist. 22, 10. 76, 23 sortem suam. CVRT. 5, 12, 12. 8, 3, 11 contumeliam. LVCAN. 6, 788. QVINT. inst. 10, 3, 28 -andus dies. SVET. Iul. 20 temporum statum (Galba 10 rhet. 30). GELL. 10, 17, 3 sumptum ... adulescentis. APVL. met. 7, 27 TERT. ieiun. 5 AMM. 17, 12, 19. 28, 1, 56. SCHOL. Cic. Bob. p. 18, 27 oratorie -at etiam illud tempus *eqs.* p. 57, 22 hominibus iam demortuis et -atis (*fere i. q. sepultis. cf.* CARM. epigr. 1178, 36 defuncta et vitā iam -ata supremā velantur ... corpora). CLAVD. 18, 292 funera Troiae tristis Erecthei -at scaena theatris. 26, 562 -atumque Timavo vulnus. CASSIOD. var. 4, 12, 2. *seq. acc. c. inf.*: COD. Theod. 16, 5, 53 (*a. 412*). SVLP. SEV. dial. 2, 1, 4 *syn.* queri. AVELL. p. 97, 19 BOETH. cons. 1, 6, 12 CASSIOD. 1, 30, 1 COD. Iust. 9, 9, 18, 2. *cf.* AVG. civ. 2, 21 *rem publicam* Cicero ... tam lugubriter -at amissam. *i. q. plorando rigare*: TERT. cult. fem. 1, 5 in maledictorum metallorum feralibus officinis poenali opera (*i. ab operis*) -ata *materies auri* nomen terrae in igni reliquit. *i. q. deprecari*: QVEROL. p. 16, 5 posse te aliquid -are atque excipere, unde aliquid legeris. *i. q. reddere* (*sc. subest notio poenae et paenitentiae*): COD. Iust. 11, 62, 2 iudex tutorem ... damna -are compellat.

b *translate i. q. desperare, pro perdito habere, spem amittere: aliquid*: OV. met. 1, 272 sternuntur segetes et -ata colonis vota iacent. trist. 3, 5, 8 -atae limen adire domus (*cf.* PETRON. 123, 227 -atumque relinquit limen). LIV. 3, 38, 2 -atur in perpetuum libertas. 5, 40, 6 suam quisque spem, sua consilia communibus -atis exequentes. 9, 7, 1. 26, 12, 4 spem ... -atam apud Poenos esse (SEN. contr. 1, 5, 1 matris spes suas -antis. SEN. dial. 9, 2, 10 *opp.* spes incohatae). 41, 6, 7 agros -atos esse (*cf.* MANIL. 1, 877 squalidaque elusi -ant arva coloni). SEN. contr. 9, 6, 2 naturali quodam -atae mentis affectu. SEN. clem. 1, 14, 1 simul -atum est, ultima experitur. epist. 24, 7. PETRON. 123, 195 pariter turmaeque virique armaque ... -ata iacebant. SIL. 7, 222 non ultima rerum et -ati mandassent Martis habenas. FLOR. epit. 2, 15, 16 -atis novissime rebus (AMM. 27, 9, 6). 2, 18, 15 -ato exitu. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 16 fortunas suas. AMM. 15, 8, 1 -atas iam Gallias. *aliquem*: OV. trist. 1, 3, 46 verba ... pro -ato non valitura viro. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 1 se -ans et sorti suae exprobrans. *de aegroto* (*cf. l. 48*): SEN. epist. 78, 14 quotiens -atus sum a meis, quotiens a medicis relictus! PLIN. nat. 7, 166 -atus a medicis. 25, 86 -atis in pthisi.

deriv.: deplorabilis, deploratio, deplorator.

part. perf. pass. pro adi. **dēplōrātus**, -a, -um. *i. q. miserabilis, deperditus*: VLP. dig. 2, 13, 6, 1 si humilis et -us unus edidit. APVL. met. 11, 5 inferum -a silentia. MIN. FEL. 8, 3 homines ... -ae illicitae ac -ae factionis. LACT. inst. 1, 20, 15 perdita et -a nequitia. CASSIOD. var. 1, 16, 2 -a nobis aditione conquesti sunt. *i. q. insanabilis* (*cf. l. 39*): SEN. clem. 1, 2, 2 sanabilia ingenia distinguere a -is. benef. 5, 22, 3. PLIN. nat. 22, 140 -as tusses. 26, 53 dysentericos. 22, 139. 28, 210. 231. 29, 135 -a aurium vitia.

deplum *v.* diplum.

dēplūmātus, -a, -um [*a* de *et* pluma. *Th.*]. *i. q. deplumis*: ISID. orig. 12, 7, 60 *turtur* etiam hieme -a.

dēplūmis, -e [*a* de *et* pluma. *Th.*]. *i. q. non plumatus*: PLIN. nat. 10, 70 *hirundines* nudae atque -es.

dēpluo, -ūtus, -ere *a* de *et* pluere. *intransitive i. q. pluere, proprie et in imag.*: TIB. 2, 5, 72 multus ut in terras -retque lapis. COLVM. 4, 9 -ens humor. 10, 206 *Iuppiter* inque sinus matris violento -it (defluit *pars codd.*) imbre. FRONTO p. 140, 9 N. quando verbum ultro in linguam quasi palladium de caelo -at. CASSIOD. in psalm. 104, 40. *transitive: i. q. facere, ut aliquid depluat*: TERT. adv. Val. 29 p. 205, 9 indulgentiam, ut quam Achamoth de superioribus in animas bonas -at. AVIAN. fab. 4, 8 nimias -it imber aquas. *i. q. imbre rigare*: BOETH. anal. post. 2, 12 -uta terra *bis.*

dēpōc(u)lo, -āre *a* de *et* poculum. *i. q. pecuniam ad poculum dare*: LVCIL. 682 depoclassere (depecul- *Noni cod. Leid.*) aliqua sperans *mulier* me ac deargentassere. *cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25.

dēpolio, -ītus, -īre *a* de *et* polire. *i. q. diligenter polire*: [PLAVT. Epid. 93 *v.* despolio]. PLIN. nat. 36, 188 si vero cote -itum est *pavimentum.* APIC. 2, 52 ossicula. *part. perf. pass. pro adi.* **dēpolītus**: PAVL. FEST. p. 71 -um perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.

deriv.: depolitio.

dēpolītio, -ōnis *f. a* depolire. *i. q. status depolitus, cultus*: VARRO Men. 589 ex agri -bus eiciuntur, hic in cenaculo polito recipiuntur. *cf.* NON. p. 66 politiones: agrorum cultus diligentes *eqs.*

dēpompātio, -ōnis *f. a* depompare. *i. q. traductio, ignominia*: HIER. adv. Rufin. 1, 31 quae in -em christianorum feceris.

dēpompo, -āre [*a* de *et* pompa. *Th.*]. GLOSS. traducimur -amus (*leg.* -amur). *i. q. traducere, dehonestare*: HIER. in Nah. 3 p. 567 *mulier adultera* producitur in medium et ante oculos omnium -atur.

deriv.: depompatio.

dēpondero -āre *a* de *et* pondus *vel* ponderare. GLOSS. διαστα-θμίζω. καταβαρῶ. *i. q. pondere deducere, detrectare*: ANTH. 470, 3 rate demersa fulvum -at aurum (*sc. naufragum*). AVG. serm. 344, 3 (*in imag.*) amabant *martyres* hanc vitam et -bant. *L.*

dēpōnēns *v. p. 583, 55.*

?**deponile**. GLOSS. uuefta. depoline uueftan (*anglosax., i. tela*).

✱**dēpōno**, -posuī, -positum, -pōnere *a* de *et* ponere. *de formis*: déposui: CARM. epigr. 1533, 5 (*Brundisii, saec. I ex. aut II in.*). *perf. act.* deposivi *restituitur*: PLAVT. Bacch. 306 Curc. 536 Most. 382 CATVLL. 34, 8 (-ui *ubique codd. contra metrum*). deposierunt: CARM. epigr. 55, 13. deposisse: VERG. catal. 10, 16 (-uisse *codd.*). deposit: CORP. VI 11262, 4 (*Romae*). *part. perf. pass.*: depostus: LVCIL. 105 (depositus *trad.*) CORP. XI 3357, 3 (*Blerae*) ⟨de⟩posta. *cf.* XIV 3418, 2 (*Praeneste, a. 399*) depotus. dipossitus: INSCR. christ. Rossi I 103 (*a. 348*). deposetus: INSCR. christ. Rossi I 254 (*a. 376?*) CORP. X 1378, 3 (*Nolae*). V 5241, 5. 11 (*Gravedonae, a. 501 et 484?*). 5419, 5 (*Comi, a. 535*) *al.* deposíta: CORP. VI 34728 (*Romae*). *cf.* δηποσειτους: INSCR. christ. Rossi I 85 (*a. 345*). *notatur saepissime in* INSCR.: deposit(us): CORP. X 668, 2 (*Salerni*). deposit(a): CORP. X 7115, 3 (*Catinae, a. 453 vel 524*). depos(itus): CORP. X 3299, 2 (*Puteolis, a. 511*). 7836, 5 (*agro Caralitano*). 8140, 5 (*Stabiis*). dep.: INSCR. christ. Rossi I 17 (*Romae, a. 291*). dp.: INSCR. christ. Rossi I 15 (*Romae, a. 290*). d(e)p(ositu)s: CORP. X 1349, 1 (*Nolae, a. 527*). 1374, 3 (*Nolae*). d(e)p(osit)a: CORP. VIII 4 suppl. 25354 (*Carthagine*). d(e)p(osi)t(i): CORP. VI 32940, 2 (*Romae*). d(e)p(o)s(i)t(ae): CORP. VIII 23921, 2. d.: PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) col. 3, 16 *v. p. 584, 14.* CORP. X 1229, 9 (*Abellae*) d(epositus). *part. fut. legitur inde a* LIV. (3, 51, 13. 4, 6, 4. 44, 25, 10) *et* OV. (met. 4, 98 trist. 5, 6, 6). *formae per* di- *incipientes* (*cf. l. 44*): CORP. XIV 2424, 2 (*Bovillae*) diponitor (*i. deponitur*). INSCR. christ. Rossi I 103 (*a. 348*) dipossitus *v. l. 13.* INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 705. 1905 (*Romae, a. 434*). *cf. Schuchardt, Vokal. d. Vulgärlat. I p. 299 sq. III p. 123.* *de notione*: NON. p. 279 -ere est ponere. alienare. ... desperare, unde et -siti desperati dicuntur (*v. p. 583, 74*). HIER. epist. 106, 32 καταβίβασον quod nos possumus dicere '-e'. BEDA gramm. VII 286, 15 -o labefactandi est (*cf. p. 580, 54*) vel vita excedendi (*cf. p. 583, 74*). GLOSS. ἀποτίθημι. κατατίθημι. καταφέρω. παρατίθημι. -it ἀποτίθεται. collocat. condit. reponit. -e κατάθες. *activum pro reflexivo*: VVLG. Sirach 43, 19 avis -ens (καθιπταμένη). *pass. pro reflexivo*: COD. Iust. 6, 23, 28, 1 (*a. 530*) *v. p. 580, 7.* *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. CATONI RHET. Her. GRATT. GERM. MELAE PERS. FRONTONI GRAN. LIC. MIN. FEL. *saepe indicatur quo et unde, v. p. 581, 6. 582, 54.* -situm habeo *legitur inde a* CIC. Verr. 5, 29. [*loc. dub. vel corr.*: CIC. de orat. 1, 59. 108 SEN. suas. 5, 2 SEN. epist. 86, 14 IVV. 6, 172 PS. HIL. libell. 3 (*fort. legendum* disposita)]. [*hisp.* deponer, *it.* diponere, *val.* depune. *M.-L.*]

I ***strictiore sensu:*** *i. q. deorsum ponere*: **A** *res*: PLAVT. Curc. 360 caput -it, condormiscit (*cf.* Most. 382 OV. met. 11, 649 APVL. met. 4, 24). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 lecticam (CIC. Verr. 5, 53 LIV. frg. 60). CATVLL. 64, 234 funestam antennae -ant undique vestem (*i. velum, cf.* SIL. 2, 11 VVLG. num. 4, 5). LVCR. 1, 258 fessae pecudes ... corpora (VERG. Aen. 7, 108) -unt. CAES. Gall. 4, 32, 5 dispersos -sitis armis in metendo occupatos (*cf.* VERG. Aen. 12, 564 scuta aut spicula. OV. fast. 3, 1 -sitis clipeo paulisper et hasta. CVRT. 4, 12, 16 ante ipsos arma -ere. *cf. p. 577, 58*). HOR. carm. 2, 7, 19 fessum militia latus (OV. met. 2, 865). VITR. 10, 2, 10 onus. FRONTIN. strat. 1, 5, 3. PHAEDR. 1, 18, 5 onus naturae (*i. fetum parere, cf.* 1, 19, 4 CATVLL. 34, 8 *p. 577, 16*). SCRIB. LARG. 45 caccabum (210). SEN. Med. 722 Pangaei iugis teneram cruenta falce -uit comam. epist. 23, 8 unda ... alia proxima ripae cursu languescente -uit. COLVM. 4, 16, 2 prope truncum -itur palus (*i. defoditur, cf.* 4, 16, 3 *palus* defodiendus [deponendus *pars codd.*] est). LVCAN. 1, 613 *victima* -sito victum praebebat poplite collum (*cf.* TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 17 genibus -sitis. COMM. instr. 1, 32, 11 tempera te Christo et cervicem illi -e. AVG. serm. ed. Mai 150, 1 *Christus* -sitis cervicibus adoratur. GREG. M. in euang. 1, 5. SVLP. SEV. dial. 1, 10, 3 colla. CASSIOD. in psalm. 102, 15). QVINT. inst. 11, 3, 106 manus a sinistra parte incipit, in dextra -itur (*ibid.* manus cum sensu ... -retur. HEGES. 3, 18, 1 -bantur manus, recondebantur gladii. BARNAB. 12, 2. LAMPR. Alex. 54, 1 dexteras). PLIN. epist. 5, 6, 41 -sita epistula quasi residere saepius (*cf.* 6, 21, 7 librum ... non -as, si semel sumpseris). CELS. dig. 41, 2, 18, 2. TERT. anim. 46 lapidum senia. CET. FAV. 27 p. 308, 10 sarmenta vitis ... in dolio coniciantur, super tabulae plumbeae -antur et dolium cludatur. AMM. 16, 6, 3 aulaeo -sito scaenae (28, 6, 29). *adde*: BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 224, 4 scrobem (*i. defodere*). *de plantis, i. q. plantare, serere* (*alia exempla v. p. 581, 7. opponitur* serere *et* -ere PLIN. nat. 19, 107 *v. l. 84*): VERG. georg. 2, 24 *v. p. 581, 7.* SEN. epist. 86, 17 ad olivetum revertar, quod vidi duobus modis -situm (dispositum *codd.*). 86, 19 ramos fortes. COLVM. 1, 1, 5 stirpem vitis aut oleae (3, 5, 4 *al.*). 3, 2, 1 vitis (5, 6, 20 arbores et vites) ... vel ad escam vel ad effusionem -itur. 3, 10, 4 pastinatio -itur. 3, 10, 21 pampinarium et sagittam velut inutiles ad -endum ... damnaverunt. 3, 12, 2 semina (3, 15, 5 *al.* TERT. resurr. 52). 3, 18, 2. 4, 30, 4. 4, 33, 3 spissius. 5, 10, 12 nucem. 10, 190 caeciliam primo -it Aquarius anno. arb. 3, 1 pampinaria sarmenta. 16, 3 arborem. PLIN. nat. 19, 103. 19, 107 *getium*

serunt, non -unt. *i. q. deprimere*: QVINT. inst. 11, 3, 35 observandum ... quo loco sustinendus et quasi suspendendus sermo sit, ... quo -endus. 11, 3, 38 -am et morabor et novum rursus exordium faciam. ISID. orig. 1, 17, 2 *accentus* gravis *dictus*, quod deprimat ac -at syllabam. PS. PRISC. gramm. III 521, 28 vox -itur (*opp.* elevatur). *adde*: CASSIOD. var. 12, 22, 4 undosum mare ... in faciem decoram. *i. q. ponere, collocare*: LEX Manc. 4, 11 *qui* aedificium -uit posuerit (*cf.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 54 fundamentis -sitis. CORP. III 2737 [*Aequi*] Ferocillae ... filiae mater et matertera -erunt. VIII 20313, 5 [*Edatafis*]). PS. RVFIN. in psalm. 30, 3 deus misericordiam -ens super nos. PASS. Matth. 20 deos -uit. CARM. epigr. 1315, 1 terra ... sis levis in tenero corpore -sita. *nota, fere i. q. conscribere*: AVELL. p. 287, 3 prolata est in synodo definitio veluti a Theodoro -sita (*ἐκ θέσεως... συνταχθείσης. cf.* querelam deponere *p. 582, 41. 82*).

B *animantia*: CATVLL. 34, 8 Latonia ... quam mater prope Deliam -ivit (-uit *codd.*) olivam (*i. peperit, cf. p. 576, 56*). VERG. ecl. 9, 62 hic haedos -e. Aen. 5, 761 populum volentem -unt (*i. relinquunt*), animos uil magnae laudis egentes. OV. Pont. 3, 64 *Iphigeniam* his Phoebe -uisse locis. CVRT. 6, 1, 13 *Agis* -i se iussit. SEN. dial. 11, 7, 3 quaedam *gentes* ibi consederunt, ubi illas rerum omnium inopia -uerit. 12, 13, 2 ne deiecit quidem, sed ... in praeceps euntem leuiter ... -uit. epist. 13, 11 quosdam molliter ruina -uit (*cf.* 30, 4 ruina quos videbatur oppressura -uit). COLVM. 8, 5, 15 pullus hoc modo -itur. 8, 7, 4 cum satiata est avis, paululum -sita, cavea dimittitur. STAT. Theb. 3, 541 illum vestigia adortum maiorum volucrum tenerae -itis alae. 11, 20 iam finis ... planctibus, et natos ausae -ere matres. MART. 1, 109, 13 *v. p. 581, 17*. TAC. Germ. 30 Chattos suos saltus Hercynius prosequitur simul atque -it (*sc. in planitiem*). PLIN. epist. 9, 33, 4 delphinus occurrit (*puero natanti*), et ... subire, -ere, iterum subire. FLOR. epit. 1, 13, 12 -sitis uxore et liberis virgines in plaustrum recepit. ITALA Ios. 2, 15 (Lugd.) -uit (*κατεχάλασεν*, VVLG. demisit) illos per fenestram (*cf.* VVLG. I reg. 19, 12). 2, 18 (Lugd.) fenestram de qua nos -isti (*κατεβίβασας*, VVLG. demisisti. *cf.* ITIN. Antoni. Plac. rec. A 13 cubiculus, unde -uit exploratores). COMM. apol. 338 in plaga -situs homo. IVST. 4, 5, 8 exercitum in terram -unt (*sc. e navibus*). VEG. mil. 4, 18 -siti homines funibus (*cf.* DICT. 2, 15). HIER. epist. 147, 6 scalae per quas -res miseram. VVLG. III reg. 17, 23. Marc. 15, 36 videamus si veniat Elias ad -endum eum (15, 46). PALLAD. hist. mon. 2, 1 paulatim -i in caldariam. CYPR. GALL. iud. 709 -siti Samsonis clade laetantur. HERM. Pal. sim. 8, 12 hi quoque *homines* -bantur (*χωρὶς ἵσταντο*). GREG. M. moral. 18, 54 vultur ... ad esum se cadaveris -it. *i. q. exponere*: DRAC. Romul. 8, 102 noscite -siti vel certa crepundia. 10, 594. *in imagine, i. q. humilem facere, saepe reflexive*: TERT. apol. 23 ne se de maiestate -rent. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 18 *Christus* merito se pro homine -uit. CYPR. ad Donat. 3 qui pretiosa veste conspicuus in auro ... fulsit, ad plebeium se ac simplicem cultum ... -it. SCHOL. Cic. Bob. p. 153, 10 eundem humili satisfactione -situm contemptui ducerent. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971 omni humilitate ... -siti (*cf.* AVG. epist. 232, 6 a vanitate superbiae ad humilitatem -endi sumus. PETR. CHRYS. serm. 72 p. 405[A] se deus ad nostrum -uit servitutem. 163 p. 630[A]).

II *latiore sensu*: **A** *generatim*: **1** *i. q. deponendo omittere, abicere, exuere*: **a** *aliquid: res corporeas*: PROP. 2, 25, 5 miles -sitis ... secubat armis (LIV. 5, 2, 7. *saepe i. q. pacem facere*: CIC. Quinct. 45 Deiot. 29 Phil. 5, 3. 12, 13 CAES. civ. 3, 10, 9 VELL. 2, 16, 4 PETRON. 109 SIL. 15, 393. *cf.* OV. am. 2, 9, 22 -sito ... ense. ars 2, 463 -sitis ... telis. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 17 ferrum. *aliter v. p. 576, 53*). BELL. Alex. 67, 1 -sitis regiis insignibus (LIV. 3, 51, 12 iusignia magistratus. VAL. MAX. 1, 1, 15 -sitis doloris insignibus. 5, 6 ext. 1 imperii). VERG. Aen. 6, 632. TIB. 2, 1, 48 -it flavas annua terra comas (OV. ars 3, 38 STAT. Theb. 9, 596 MART. 5, 48, 6. *cf.* PETRON. 104 capillos [107]. IVV. 3, 186 crinem [TAC. hist. 4, 61]). LIV. 9, 46, 12 tantum Flavii comitia indignitatis habuerunt, ut plerique nobilium anulos aureos et phaleras -rent (*cf.* PLIN. nat. 33, 18. PAPIN. dig. 40, 10, 2 anulorum aureorum beneficium). 27, 34, 6 squalorem (COLVM. 10, 95. *cf.* VAL. MAX. 5, 1, 1 -sitis sordibus. SEN. contr. 10, 1, 4). OV. met. 2, 41 *Phoebus* circum caput omne micantes -uit radios. NVX 172 manicas. PHAEDR. app. 15, 6 cultum (SEN. Tro. 883 LVCAN. 2, 29 PANEG. 5, 16). SEN. Herc. f. 37 qua Sol reduceus quaque -eus (repoueus *E*) diem binos propinqua tinguit Aethiopas face. 880 -sito iugo. Herc. O. 796 -e fulmen (*cf.* Oed. 502 telum -uit Iuppiter igneum). Thy. 118 Cithaeronis iuga stant parte nulla cana -sita nive. dial. 11, 19, 3 sive servare istum habitum voles sive -ere (SVET. Tib. 13 VVLG. gen. 38, 19). LVCAN. 1, 236 capto iussus -ere miles signa foro. 1, 339 victrices aquilas. PETRON. 104 ungues. PLIN. nat. 10, 154. QVINT. inst. 6, 2, 35 personam (MACR. sat. 2, 7, 16). FRONTIN. aq. 19 limum (TERT. resurr. 7 limi rudimenta). TAC. hist. 4, 34 -sitis impedimentis sarcinisque expediti certarent. TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 392, 3 moriendo *carnem* (*cf.* resurr. 42. 45 FILASTR. 47, 4). GARG. MART. pom. 2, 2 *persica* quidquid umidi continent, ... -ant. ARNOB. nat. 1, 46 *Christus* qui -sito corpore inuumeris se hominum ... detexit (AVG. civ. 10, 29 corpus morte [*cf.* 10, 24. 22, 26] -situm. CORP. III 9567, 4 [*Salonis*]). AMBR. hex. 4, 2, 7 *luna* -ere videtur suum lumen (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923[B] *luna* lucem -ens. 6, 10 p. 933[C]). RVFIN. hist. 5, 18, 5 per multam pecuniam vincla -uit (ZACCH. 2 praef. mortis vincla). PETR. CHRYS. serm. 167 p. 637[B] *mundus* membra -it, sensus amittit. CASSIOD. in psalm. 138 concl. praeputia. *vestes* (*cf. p. 576, 49*): CARM. Suet. Iul. 80 Galli bracas -erunt. HOR. sat. 1, 6, 25 sumere -situm clavum. OV. epist. 18, 43. met. 3, 167 -sitae subecit bracchia pallae. VITR. 1, 1, 5 stolas neque ornatus matronales -ere. FEST. p. 245 -sitis praetextis (HOR. carm. 1, 36, 9). VELL. 1, 2, 1 -sita veste regia (CVRT. 3, 3, 4. 3, 5, 2 SEN. dial. 6, 2, 5 PETRON. 114). IVV. 1, 142 amictus. SVET. Claud. 6 lacernas. *adde*: SEN. Herc. O. 302 *Achelous mutatus* cum ... in taurum ... flecteret serpente -sita minas. *in imagine*: CIC. Quinct. 45 petitoris personam capere, accusatoris -ere (epist. 7, 33, 2. APVL. flor. 16 p. 69 personam vitae). FRONTIN. strat. 3 praef. -sitis (*i. praetermissis*) operibus et machinamentis ... has circa expugnationem species *στρατηγημάτων* fecimus. *res incorporeas*: CIC. S. Rosc. 10 id quod mihi ... impositum est, ... propter infirmitatem animi -ere. Caecin. 100 civitas ... ab iis relinquitur atque -itur. Att. 2, 5, 2 quid ego haec, quae cupio -ere et toto animo ... *φιλοσοφεῖν*? epist. 13, 1, 5 si audierit te aedificationem -uisse (*sc. animo, cf. p. 581, 63*). 16, 4, 4 omnia -e, corpori servi. MANIL. 4, 875 quid iuvat ... quos dedit natura oculos -ere mentis? VELL. 2, 31, 4 extraordinaria ... suo arbitrio aut -uri aut retenturi. 2, 33, 3. SEN. epist. 87, 1 hoc me iter docuit, quam multa haberemus supervacua et quam facile iudicio possemus -ere. QVINT. decl. 273 p. 118, 31 rationem. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 118 *littera* e -sita (MART. CAP. 3, 317). SVET. Galba 11 -sita legati suscepit Caesaris appellationem. ARNOB. nat. 2, 5 fidem rumpere christianam et salutaris militiae sacramenta -ere. IVST. 7, 5, 3 prima pueritiae rudimenta (9, 1, 8 tirocinii rudimenta. RVFIN. Orig. in num. 1, 3 infantiae). ENNOD. epist. 2, 19, 1 p. 60, 7 nobilitatem pariendi. *honorem, magistratum, i. q. abire*: CIC. Pis. 5 provinciam Galliam ... in contione -ui (50 Phil. 11, 23 Att. 2, 1, 3 ASCON. Pis. p. 15). rep. 2, 23 ad -endum imperium tardior... aut ad optinendum munitior (nat. deor. 2, 11 off. 1, 68 CAES. Gall. 7, 33, 3 civ. 2, 32, 9 NEP. Timol. 3, 4 LIV. 1, 48, 9. VAL. MAX. 5, 2, 4 -sito aequalis imperii iugo. QVINT. inst. 9, 2, 67 TAC. hist. 3, 70 PLIN. paneg. 8 VLP. dig. 1, 16, 16). LIV. 4, 24, 7 -sito suo magistratu. VAL. MAX. 1, 1, 5 Fabio Maximo dictaturam (QVINT. inst. 3, 8, 53. 5, 10, 71 SVET. Iul. 77), C. Flaminio magisterium equitum -endi causam praebuit. 2, 7, 7 consulatum. 5, 7 ext. 2 regnum (SEN. Oed. 678). 5, 8, 2 *tribuniciam* potestatem (QVINT. inst. 7, 4, 22 SPART. Pesc. 7, 2). 6, 5 ext. 1 *tyrannidem* (QVINT. decl. 266 p. 88, 19 IVST. 21, 2, 6). SVET. Aug. 36 magistratus -sito honore statim in provincias mitterentur (PAPIN. dig. 50, 1, 11 pr.). PAPIN. dig. 1, 7, 13 patria dignitas ... -itur. LAMPR. Alex. 42, 4 -sita administratione. GALLICAN. Avid. 12, 3 censura ... -sita. *in imagine*: CLAVD. 17, 260 -uit suas ... curules. *reliqua substantiva per litteras digesta*: acerbitatem: LIV. 39, 25, 15 VAL. MAX. 4, 2 praef. actionem: CIC. Lael. 47 LIV. 4, 48, 16 QVINT. decl. 355 p. 387, 13 PLIN. epist. 4, 9, 11 SVET. Iul. 15. accusationem: AVELL. p. 97, 8 FACVND. defens. 10, 4 p. 778[A]. affectum: SEN. dial. 3, 17, 1. epist. 75, 13 animi mala et affectus. PAVL. dig. 48, 16, 6, 1. amaritudinem: AMBR. hex. 3, 13, 56 suci. amicitiam: CIC. Lael. 77 DOM. MARS. carm. frg. 1, 6. amorem: CIC. Lael. 33 CATVLL. 76, 13 PVBLIL. Q 34 CIRIS 11 PLIN. nat. 24, 167. animam: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 1 despoliari ... est -ere animas, quibus induti videbantur. *i. q. vitam*: NEP. Hann. 1, 3 PROP. 1, 13, 17 SEN. contr. 2, 4, 3. TERT. patient. 7 nos ... non animam pro pecunia, sed pecuniam pro anima -ere convenit. TAB. devot. Audollent 250[b], 13 ⟨ha⟩nimam et spiritum (TAB. devot. Wünsch Rhein. Mus. 55 p. 261 [*Carthagine, saec. III*] ⟨ani⟩mam et ispiritum). CARM. epigr. 1083, 4 CORP. III 3989, 5 (*Sisciae*) *et saepius in* INSCR. animum: SEN. Tro. 1158 animos (HOMER. 620 MART. 9, 10, 3 ARNOB. nat. 7, 32 IVST. 7, 3, 9). epist. 4, 2 puerilem. PAVL. dig. 48, 16, 6, 1 accusandi. 48, 16, 13 pr. *i. q. vitam*: ANTH. 11, 37 animos. auctoritatem: SVLP. SEV. dial. 1, 20, 3 sacerdotali auctoritate -sita. audaciam: CIC. Catil. 1, 4. auxilia: CAES. civ. 3, 10, 9. bellum: CIC. leg. 2, 34 SALL. Iug. 83, 1 LIV. 31, 1, 8 OV. met. 8, 47 QVINT. decl. 255 p. 46, 8 TAC. hist. 2, 37. causam: CIC. epist. 1, 5[b], 1 LIV. 4, 44, 7. certamen: LIV. 4, 6, 11. clementiam: VAL. MAX. 2, 7, 11. cogitationem: BELL. Alex. 12, 3 reparandae classis. LACT. inst. 5, 8, 3. commodum: CIC. p. red. in sen. 35. consilium: CAES. civ. 3, 103, 1. contentionem: LIV. 4, 6, 4 VAL. MAX. 2, 1, 6 SEN. dial. 8, 7, 1. contumaciam: COLVM. 6, 2, 10. crimen: OV. trist. 3, 12, 9 CARM. epigr. 1445, 4. INSCR. christ. Rossi II p. 151, 25 vitae. curam: CIC. rep. 1, 15 epist. 4, 6, 2 VERG. georg. 4, 531 Aen. 12, 49 OV. rem. 259 SIL. 12, 566 CARM. epigr. 1533, 5 ITIN. Alex. 31. decus: SEN. Phaedr. 429. dedecus: CAPITOL. Max. Balb. 17, 2. delictum: TERT. pudic. 19. desiderium: CIC. epist. 7, 6, 1 SEN. epist. 69, 3. dignitatem: CIC. Phil. 1, 31. dolorem: CIC. Tusc. 3, 66 epist. 4, 6, 2 SEN. dial. 12, 4, 1 QVINT. inst. 11, 1, 56. dolum: PETR. CHRYS. serm. 66 p. 389[B]. dominationem: SEN. contr. exc. 7, 8 QVINT. inst. 9, 2, 97. duritiam: OV. epist. 4, 85 duritiam silvis -e. errorem: CIC. Phil. 8, 32 LACT. inst. 1, 21, 45. RVFIN. hist. 4, 30, 3 errorum sordes maculamque. COD. Iust. 1, 1, 8, 35 (*a. 534*) proprio errore (*i. haeresia*) -sito. famem: OV. fast. 6, 530. fastidium: CLAVD. 10, 32. favorem: ARNOB. nat. 2, 16. felicitatem: SEN. epist. 74, 18. feritatem: OV. fast. 4, 103. flatum: AMM. 20, 9, 4 tumenti flatu -sito. fomentum:

PORPH. Hor. epist. 1, 1, 10 -sitis levibus fomentis animi. formidinem: VERG. Aen. 3, 612. furorem: LVCAN. 2, 83 ITALA Iob 3, 17 (Aug. in Iob p. 512, 6) impii -erunt (ἐξέκαυσαν, VVLG. *aliter*) furorem suum. SER. SAMM. 763. gaudium: PROP. 1, 8, 29. gloriam: CIC. de orat. 2,210. gratificationem: ARNOB. nat. 7, 39. hilaritatem: VAL. MAX. 6, 9 ext. 1. ignaviam: COLVM. 6, 2, 12. impetum: VAL. MAX. 7, 3, 10. impietatem: PETR. CHRYS. serm. 108 p. 501[A]. inanitatem: AVG. civ. 5, 26 -sita inanitate iactantiae. incommodum: SEN. dial. 11, 1, 1. indecorum: SEN. nat. 1, 17, 4 senex ut indecora canis -ret. ineptiam: CIC. epist. 7, 6, 1. ingenium: COLVM. 8, 15, 7 pulli -unt ingenia silvestria. inimicitiam: CIC. Cluent. 190 Flacc. 2 VAL. MAX. 2, 9, 6. invidiam: CIC. leg. agr. 2, 69. iram: VAL. MAX. 6, 5, 1 PANEG. 12, 45. ius: ARNOB. nat. 7, 4 humanitatis iure -sito. laborem: CARM. epigr. 1533, 5. 513, 1. lassitudinem: VEG. mil. 1, 10. lectionem: AVSON. 407, 2. legem: CIC. Sull. 65. levitatem: CIC. Att. 2, 1, 6 aliquid de populari levitate -ret. libertatem: VOPISC. Car. 3, 1. luctum: CIC. Phil. 14, 34 APVL. met. 11, 18 CARM. epigr. 1208, 4. 1638, 5 CORP. VI 11262, 4 (*Romae*). maerorem: CIC. Phil. 14, 34 SVLP. SEV. dial. 1, 14, 6. magnitudinem: VVLG. Iob 36, 19. malitiam: VVLG. Col. 3, 8 I Petr. 2, 1. memoriam: CIC. Cael. 50 doloris. CAES. Gall. 1, 14, 3. civ. 2, 28, 2. mendacium: VVLG. Eph. 4, 25. metum: CIC. ad Brut. 1, 15, 8 BELL. Alex. 65, 1 OV. met. 5, 363. militiam: AMM. 20, 2, 5 (25, 5, 4 militiae munus). minas: SEN. Herc. O. 927. molestiam: CIC. off. 2, 4 epist. 14, 7, 1 SEN. dial. 10, 17, 5 accusandi. morbum: CATVLL. 76, 25 PLIN. nat. 7, 170. mortem: IVVENC. 4, 350. naturam: GAIVS dig. 18, 1, 35, 2 nocendi naturam. negotium: CIC. Att. 7, 5, 5. nequitiam: ORIG. in Matth. 15, 18. nomen: CIC. Phil. 13, 22 OV. epist. 9, 132 met. 15, 543 SVET. Nero 41 OPTAT. 1, 3 p. 5, 13. nuptias: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 330, 28. obstinationem: AVG. civ. 10, 25. odium: CIC. p. red. in sen. 25 p. red. ad Quir. 23 NEP. Hann. 1, 3 VELL. 1, 12, 7 SEN. Herc. f. 410 dial. 8, 7, 1. offensam: PETRON. 87 IVST. 17, 2, 9. offensionem: CIC. Att. 1, 17, 2. epist. 13, 24, 2 suspicionis. officium: PLIN. paneg. 86. 87 CALP. decl. 34 PAPIN. dig. 26, 7, 39, 5 *saepius apud* ICTOS. onus: CIC. Verr. 6, 179. Sull. 65 domestici officii. LVCR. 3, 1059. SEN. epist. 28, 2 animi. opinionem: CIC. Cluent. 142 leg. agr. 3, 2 GELL. 13, 4, 3 NICET. spir. 1. osculum: TERT. orat. 18. pavorem: OV. met. 10, 118. peccatum: VVLG. Hebr. 12, 1. pertinaciam: VAL. MAX. 6, 5, 1 THEOD. PRISC. eup. faen. 17. petitionem: CIC. Mur. 48. pondus: LVCAN. 3, 687 fati. VVLG. Hebr. 12, 1. postulationem: AVELL. p. 27, 25. pravitatem: LACT. inst. 2, 1, 7. proelium: DON. Ter. Eun. praef. 3, 4. propositum: QVINT. decl. 255 p. 46, 4. pudorem: HOR. epist. 1, 9, 12 OV. epist. 16, 259 met. 14, 571 MART. 3, 58, 5. querelam: HOMER. 93 OPTAT. 3, 4 p. 85, 2. querimoniam: AVG. civ. 3, 20. rancorem: HIER. epist. 13, 1 veteri rancore -sito. rationem: TERT. nat. 2, 3 -sit⟨a ratio⟩ne animae. religionem: CIC. div. 2, 112. rem: CIC. Lael. 47 rem actionemque. respectum: VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 officii. 6, 6 ext. 2. rigorem: SVLP. SEV. dial. 2, 12, 3. senectutem: HYG. fab. 182 p. 35, 19 VVLG. Tob. 6, 15 AVG. civ. 8, 15. senium: HOR. epist. 1, 18, 47. servitutem: SEN. epist. 22, 11. severitatem: MART. 1, 35, 12. simulationem: HYG. fab. 95 p. 89, 8. simultatem: CIC. Planc. 76 Att. 3, 24, 2 SEN. suas. 6, 23 SVET. Iul. 73. sitim: OV. met. 4, 98. sollicitudinem: CIC. epist. 14, 7, 1 BELL. Afr. 34, 6. spem: CAES. Gall. 5, 19, 1 HOR. sat. 2, 5, 26 OV. am. 3, 1, 9 LAVD. [Turiae] (CORP. VI 1527) 2, 32 SVET. Galba 13 APVL. met. 6, 5. spiritum (*i. vitam*): VAL. MAX. 6, 9, 13 QVINT. decl. 344 p. 359, 9 LACT. inst. 4, 26, 31. 32 HEGES. 5, 28. TAB. devot. Audollent 250[b], 13 ⟨ha⟩nimam et spiritum. CARM. epigr. 89, 8. studium: CIC. S. Rosc. 49 Mur. 45. Tusc. 1, 7 dicendi. IVST. 1, 2, 11 AVG. civ. 4, 12. supercilium (*i. superbiam*): ARNOB. nat. 2, 16 PRVD. psych. 287. timorem: CIC. Mil. 4 epist. 11, 23, 1 BELL. Afr. 48, 3 OV. epist. 17, 57 PANEG. 5, 12. triumphum: LIV. 2, 47, 11. tutelam: LIV. 24, 4, 9 VLP. dig. 4, 4, 11, 2 PAVL. dig. 27, 1, 31, 3 *al.* typhum: ARNOB. nat. 2, 16 insitum typhum superciliumque. verbum: DIDASC. apost. 63, 12 -imus verbum (*i. finem facimus dicendi*). vetustatem: SACR. Leon. p. 325. vim: OV. trist. 2, 152 CELS. 3, 23 COLVM. 6, 26, 3 generandi. virginitatem: VAL. MAX. 2, 1, 3. vitam: TERT. scorp. 6. vitium: SEN. epist. 108, 6 HIL. in Matth. 19, 5 HEGES. 3, 26, 3. voluntatem: CIC. Catil. 4, 1 *crga me.* votum: SEN. suas. 5, 1 IVV. 1, 1, 133. urbanitatem: CIC. epist. 16, 21, 7.

b *aliquem:* GAIVS inst. 1, 115 si qua velit quos habet tutores -ere (reponere *cod.*). *in imagine*: SERV. Aen. 6, 46 cauti . . . esse debemus, quando *Sibylla* plena sit numine et quando deum -at. VVLG. Eph. 4, 22 veterem hominem (ἀποθέσθαι). AVG. serm. ed. Mai 6, 3 hominem, quem pro amore mundi susceperat *Christus*, pro mundi amore -it.

2 *i. q. deducere, detrahere, demittere:* *aliquid*: CAES. civ. 1, 80, 2 iumentis onera. APVL. met. 1, 8 caelum -ere, terram suspendere. ITALA deut. 30, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 542, 16) quis ascendit in caelum et -et (λήψεται, VVLG. deferat) nobis illud (*praeceptum*). PAVL. NOL. epist. 40, 9 escae vel caeci illices fraude -unt aves. VVLG. III reg. 5, 9 servi mei -ent ea de Libano ad mare. AVG. civ. 10, 16 lunam (*cf.* COMMENT. Lucan. 6, 492 laborare lunam dicimus, cum -itur). LIB. iubil. 20, 10 -at vobis pluvias matutinas. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188[A] ad vitia cor. 81 p. 429[B] *cogitationes* ad terram (*opponitur* cogitare divina). OP. imperf. in Matth. 7 p. 675 terrena . . . semper deorsum -entia. BOETH. in top. Cic. 5 p. 374, 37 lapis deorsum propria gravitate -itur. NOVELL. Iust. 89, 1 pr. bella . . . et lites atque libidines . . . causam -erunt ad aliud schema. *adde*: ENNOD. opusc. 3, 17 p. 335, 13 vox . . . nec infracta gradatimque a mascula soliditate -sita. *in re medica*: CASS. FEL. 72 ventrem (ORIBAS. syn. 1, 17. *cf. ibid.* mercurialis herba . . . -it stercora. *adde*: THEOD. PRISC. log. 15 si *aegri* adhuc illa sub veluti depressione capitis -antur. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 [*a. 530*] eo quod urguet et imminet repleto vel -sito, *i. qui stercus -uit*). PS. SORAN. quaest. med. 8 *medicina* episcotisin i. caliginem -it. DIOSC. 1, 14 lumbrices. 1, 19 secundas mulierum. 2, 150 fleuma et tumores per ventrem. *ibid.* humores. *sim. passim.* *aliquem*: ITALA gen. 39, 1 (Aug. quaest. hept. 1, 130) Ioseph . . . -situs est (κατήχθη, VVLG. ductus est) in Aegyptum. iud. 7, 4 (Rufin. Orig. in iud. 9, 2) -e (κατένεγκον, VVLG. duc) eos ad aquam. HIER. c. Vigil. 4 quos Pompeius . . . de Pyrenaei iugis -uit. RVFIN. hist. 11, 9 Basilium de doctoris cathedra. PETR. CHRYS. serm. 5 p. 199[A] ab schola ad ventris se -bat ingluviem. *nota i. q. deflectere*: ACT. Montani (Röm. Quartalschrift. Suppl. Heft. 8) 20 eum a proposito . . . tormentis posse -i. *i. q. efferre*: NOVELL. Iust. 60 praef. de domo -i (κατενεχθῆναι) mortuum.

3 *i. q. deicere:* *aliquid*: CAPITOL. Maximin. 12, 11 tabulas *pictas.* 23, 7 statuae (Gord. 31, 7 SPART. Sept. Sev. 14, 5) atque imagines -sitae sunt (IVL. VAL. 2, 16 imagines patris e templis -endas esse). FILASTR. 21, 4 aereum serpentem -i atque frangi praecepit. COD. Iust. 2, 15, 22 (*a. 439*) -endi . . . vel frangendi titulos. *adde*: VVLG. thren. 1, 9 *Ierusalem* -sita est vehementer. *aliquem, saepe i. q. prosternere, detrudere*: PLAVT. Aul. 575 ut me -at vino, eam affectat viam. ITALA Ezech. 28, 8 (Weing. Tycon. 7 p. 65) -ent te (καταβιβάσουσι, VVLG. detrahent). Dan. 7, 24 (Barnab. 4, 4) *v. p. 581, 73.* Luc. 19, 44 (cod. e) ad solum te -ent (ἐδαφιοῦσιν, VVLG. prosternent). TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 538, 20 *v. p. 581, 75.* IVL. VAL. 2, 19 quos sententia . . . non deduxisset, flammis et incendio -endos. PALLAD. hist. mon. 1, 24 de . . . superbiae vel tumoris arce -sitam virginem. LIB. iubil. 24, 26 si ascendat usque ad caelum, inde -etur. OP. imperf. in Matth. 4 p. 658 -situs est *Lucifer* de angelica gloria ad ignominiam tenebrarum. ENNOD. epist. 8, 35 p. 222, 14 in tartarum (TAB. devot. Audollent 300[b]). NOVELL. Iust. 6, 7 ad officialem . . . fortunam. *i. q. magistratu depellere, exauctorare* (GLOSS. -et exhonoret), *saepe accedit abl.*, de, ab: CYPR. epist. 3, 3 eum vel -as vel abstineas. IVL. VAL. 2, 1 eum ait magistratu -endum. FIRM. math. 3, 5, 4 ab honoribus (AVG. epist. 43, 8 GREG. TVR. Franc. 3, 33). 3, 6, 7 ex administrationibus. HIL. op. hist. frg. 2, 7 olim -sitos atque eiectos ecclesia . . . susceperunt. AVX. Hil. c. Aux. 15 qui iam dudum -siti sunt, hoc est Hilarius et Eusebius. EPIST. pontif. Siricius 4 Migne 13, 1149[A] *episcopus* qui defunctus vel -situs fuerit. PRISCILL. tract. 2, 53 in concilio -situs. *ibid.* possit sacerdos -i. HIER. chron. a. Abr. 2376 c. Lucif. 19. MAR. MERC. Cael. 3, 1 sacerdotalibus statutis -siti atque exauctorati. Nest. adv. Pel. praef. 1. *passim apud* ECCL.. CONSVL. Constant. chron. I p. 238, 351 eo anno -situs Veteranio. FAST. Vind. I chron. I p. 305, 588 CASSIOD. hist. 3, 9. FACVND. defens. 2, 2 *haeretici* -siti. CONC. Arelat. a. 554 p. 119, 7 diaconum . . . de ordine. Paris. a. 573 p. 147, 35 de gradus ipsius dignitate. GREG. M. epist. 2, 20 *al.* PALLAD. hist. mon. 2, 57 gradu lectoris.

4 *i. q. demoliri, destruere* (*cf.* GRAMM. VII 286, 15 *v. p. 576, 34*), *perdere:* *aliquid*: IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 -sitis aedibus (PAVL. dig. 45, 1, 83, 5. aedificium: PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. VLP. dig. 8, 2, 17, 1. 8, 5, 6, 1 PAVL. dig. 8, 2, 31. 10, 1, 4, 3). ITALA exod. 23, 24 (Ps. Aug. spec. 44 p. 482, 3) -es et exterminabis (καθαιρέσει καθελεῖς, VVLG. destrues) . . . simulacra eorum (AVG. civ. 5, 26). deut. 7, 5 (Lugd., Ps. Aug. spec. 44 p. 482, 8) aras eorum -etis (καθελεῖτε, VVLG. subvertite). iud. 6, 32 (Lugd.) -erunt (καθῃρέθη, VVLG. suffodit) altarium. Is. 49, 17 (Barnab. 16) qui -erunt (ὑφ' ὧν καθῃρέθης, VVLG. destruentes) templum hoc, ipsi illud et aedificabunt. thren. 2, 17 (Wirc.) -uit (καθεῖλε, VVLG. destruxit) *filiam Ierusalem.* 2, 18 (Wirc.) muri Sion -untur (LXX, VVLG. *aliter. cf.* VLP. dig. 8, 5, 8 pr. parietem. INSCR. christ. Leblant II 617 p. 467 [*a. 445*]. PSALT. Rom. 79, 13 -isti [καθεῖλες, VVLG. destruxisti] maceriam eius. CYPR. GALL. Ios. 63. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 152). Hab. 3, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 555, 16) -es (κατάξεις, VVLG. obstupefacies) nationes (*cf.* COMM. apol. 975 civitates). Luc. 12, 18 (cod. d) -am (καθελῶ, VVLG. destruam) apothecas. TERT. pudic. 20 iussit -i materias et lapides et omnem structuram eius. VLP. dig. 8, 2, 17, 1 arboris ramos. PAVL. dig. 45, 1, 83, 5 tigna. CORP. VIII 8995, 5 (*Sitifis*) -sita ad solum domo sua (*cf.* 20429, 2 [*Sitifis*] ⟨t⟩em⟨pl⟩um corrup(tum) et ad so⟨lum dep⟩osit(um)). LIB. gener. 334 chron. I p. 140, 13 *Alexander* -uit regnum eorum. ORIGO Rom. chron. I p. 146, 6 domum suam. HEGES. 5, 36, 1 -sitis omnibus (*aedificiis*) . . . latior facta est via (GROM. p. 277). ORIBAS. syn. add. p. 844 membra quaedam carnium putredo -at. PASS. Barth. 143, 6 idolum. *adde*: VVLG. num. 1, 51 -ent levitae tabernaculum (*opp.* erigere). *res incorporeas*: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 571, 28 incredibile videtur legem a suo auctore -i. VLP. dig. 50, 1, 6 pr. veritas . . . nec mendacio . . . -itur. VVLG. Mich. 7, 19 -et *deus* iniquitates nostras. AVG. civ. 2, 28 eorum petulantia . . . repentina mutatione -itur. ACT. Petr. 23 magias. *adde i. q. minuere, depretiare*: TERT.

spect. 22 ex eadem arte, qua magni faciunt, -unt et deminuunt. *aliquem*: LVCIF. Athan. 1, 10 p. 82, 12 -i per nos decreveras catholicum, firmari vero haereticum. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 131, 329 hic (*Darius*) est quem Alexander Machedo -uit in bello. VVLG. exod. 15, 7 psalm. 58, 12 VITAE patr. 5, 5, 37. *cf. p. 580, 69.*

ad I et II accedit quo vel unde: quo (vel ubi): ablativus: VERG. georg. 2, 24 plantas (OV. rem. 193 COLVM. 5, 9, 9. 10, 158)... sulcis (COLVM. 5, 4, 2). CIRIS 96 foribus hyacinthi -unt flores. PROP. 1, 13, 17 optatis animam -ere labris (*cf.* CARM. epigr. 1030, 2 quoius in ore animam ... -ui). OV. am. 3, 5, 20 terra -uisse caput (*cf.* fast. 6, 754). fast. 2, 404 sinu. PHAEDR. 1, 18, 5 corpus lecto reciperet, onus naturae ... quo -ret. COLVM. 3, 11, 1 quali solo vinea -enda sit (3, 5, 1). 3, 13, 2 vitem ... scrobibus. 4, 32, 1 fluminum ripis ... commodius quam mediis agris (5, 5, 1 arb. 3, 3). 11, 3, 24 *cymam* locis (arb. 4, 3) apricioribus ... -unt. 11, 3, 43 *semen* singulis fossulis. VAL. FL. 5, 34 cremari visa ratis medioque viros -ere ponto. SIL. 6, 610 gremio *v. p. 582, 37.* MART. 1, 109, 13 *puella* toro -i monet. IVV. 11, 126 *dentes* quos -uit Nabataeo belua saltu. PS. AVR. VICT. epit. 71, 3 humo. CARM. epigr. 1444, 3 terris mortalia membra. 1359, 1 corpus tumulo (CORP. XI 3568, 7 [*Centum Cellis*]). INSCR. christ. Rossi I 843 his mea -cns sedibus ossa loco. *dativus*: GREG. TVR. Franc. 6, 37 culleum ... ripae. in *c. abl.*: CIC. epist. 1, 8, 2 sensum in re publica. Phil. 13, 24 in gremiis mimarum mentum mentemque (*cf.* OV. fast. 2, 756 in gremio vultum. SIL. 15, 120). VARRO ling. 5, 89 *v. p. 582, 11.* VERG. catal. 10, 16 in palude -sisse sarcinas. LIV. 23, 11, 6 coronam in ara Apollinis. OV. epist. 17, 33 -tast in sicca vestis harena. VAL. MAX. 9, 8 praef. 1 in ... infidis praecordiis suam ... et patriae salutem. SEN. contr. 2, 4, 3 in sinu meo et filium et animam -uit. COLVM. 5, 6, 5 populi ... cacuminibus in arbusto ... -untur (disponuntur *S A R*). 5, 6, 21 *vitem* in ultimo scrobe. 11, 2, 19 genistam semine vel plantis in pastinato vel etiam sulco -ere. PLIN. nat. 28, 60 pedes in humo -i, si nervi ... tendantur in lectulo. ITALA Luc. 23, 46 (Tert. adv. Prax. 25 p. 276, 19) pater, in tuis manibus -o (παρατίθεμαι, VVLG. commendo) spiritum meum. HYG. astr. 2, 5 in ... loco. ZENO 1, 2, 6 omne christianitatis ... in caritate ... esse -situm. AMBR. bon. mort. 3, 8 pro devotione animas in Christo -eruut. OBSEQ. 33 limites in agrorum divisione -siti. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 197 in medio. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4 in imis. in *c. acc.*: HOR. carm. 1, 36, 18 omnes in Damalin ... -uut oculos. SVLPICIA Tib. 3, 13, 4 illum (*amorem*) Cytherea ... in nostrum -uit sinum. SEN. epist. 86, 9 in quam (*aquam*) ... sordes -rent. COLVM. 5, 9, 10 *plantam* in scrobem (5, 11, 13 arb. 16, 2) vel sulcum. 12, 18, 6 dolio in terram demisso et in latus -sito. ASCON. Mil. p. 47 *Tigranem* in navem -uit. PETRON. 64 catellam in terram -uit (IVST. 4, 5, 8 EPIPHAN. Hier. epist. 15, 5, 5 VVLG. gen. 44, 11). PLIN. nat. 31, 38 vasis ... -sitis in humum. ITALA gen. 39, 1 *v. p. 580, 12.* Zach. 11, 13 (Orig. in Matth. 18, 117) -e (κάθες, VVLG. proice) eos (*argenteos*) in fornacem. IREN. 1, 17, 2 aiunt Demiurgum ... in temporum spatia et tempora et numeros multorum annorum aeternitatem eius (*superioris ogdoadis*) -uisse. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 25 *urbs* in aequiorem locum -sita est. CAEL. AVR. acut. 2, 38, 222 in aquam frigidam ... aegrotos. 3, 5, 60. *adde*: CLAVD. 17, 184 in dubium patior -ere famam. ad: CYPR. hab. virg. 22 deum spectet et caelum, neque oculos ... ad terrena -at. VVLG. III reg. 5, 9 *v. p. 579, 80.* AVG. civ. 14, 24 caesariem ... -unt ad frontem. THEOD. PRISC. log. 59 ad inferiora umor ... -endus est. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 514[A] euangelicam doctrinam ad tam humilia ... -it. INSCR. christ. Rossi I 810 albas suas ... ad sepulcrum. sub: VERG. Aen. 7, 108 corpora sub ramis. PELAG. in Rom. 16 p. 716[B] sub pedibus innocentiae -atis inimicum. CARM. epigr. 739, 2 (*Abellae*) sub hoc carum -ens marmore corpus. *unde: abl.*: VERG. Aen. 12, 707 arma ... umeris (OV. epist. 18, 43 umeris ... -ere vestes). MANIL. 2, 250 Taurus -sitis collo sopitus aratris. VLP. dig. 41, 2, 34 pr. animo -ere ... possessionem. IVL. VAL. 2, 1 *v. p. 580, 40.* ALC. AVIT. carm. 5, 558 mente timores. ab: SCRIB. LARG. 207 ab igne. ITALA gen. 27, 40 (Hil. myst. p. 15, 11) cum -ueris (καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς, VVLG. excutias) iugum a collo tuo. FIRM. math. 3, 5, 4 *v. p. 580, 40.* QVEROL. p. 41, 12 ab humeris ... poudus. ENNOD. opusc. 3, 17 p. 335, 13 *v. p. 580, 3.* de: CIC. ac. 1, 3 audivi ... te ea ... accuratius tractare nec de manibus -ere (HIER. epist. 52, 7, 1 numquam de manibus tuis sacra lectio -atur). MON. Ancyr. 1, 23 l⟨aurum de fascib⟩us. ITALA gen. 27, 40 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 43, 22) -es et solves (LXX *et* VVLG. *v. l. 66*). Dan. 7, 24 (Barnab. 4, 4) -et (ταπεινώσει, VVLG. humiliabit) tres in unum de regno (ANON. Vales. 8, 38. VVLG. Dan. 5, 20 de solio regni sui. TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 538, 20 *deus* qui de thronis -it (*cf.* 5, 12 p. 618, 10). LACT. inst. 5, 8, 3 malam cogitationem de cordibus (*cf.* VVLG. Col. 3, 8 iram ... turpem sermonem de ore vestro). ANON. Vales. 7, 36 -uit de imperio Glycerium (10, 45). VVLG. Ios. 8, 29 cadaver ... de cruce (*cf.* act. 13, 29 de ligno. RVFIN. hist. 5, 1, 42). 10, 27. IV reg. 16, 17 mare -uit de bobus aereis. Is. 22, 19 de ministerio tuo -am te. Luc. 1, 52 potentes de sede. ex: CIC. Sull. 18 ex memoria ... insidias. CAPITOL. Ver. 9, 11 situs e vehiculo. IVL. VAL. 2, 16 *v. p. 580, 23.* VVLG. II par. 15, 16 Maacham ... ex augusto -uit imperio.

B ***speciatim:*** 1 *i. q. asservandi, custodiendi causa collocare, commendare, credere, proprie et in imagine* (*cf.* VLP. dig. 50, 16, 186 commendare nihil aliud est quam -ere. PAVL. coll. Mos. 10, 7, 3 -ere videtur qui in metu ruinae incendii naufragii apud alium custodiae causa -it [*cf.* 10, 7, 4 ISID. orig. 5, 25, 19]. NON. p. 279 -ere est commendare. GLOSS. παρατίθημί τι φυλαχθησόμενον). *absolute*: CIC. Verr. 1, 36 qui aut -ere aut accipere solent. VLP. dig. 42, 5, 24, 2 aliud est ... credere, aliud -ere. *aliquem*: CIC. off. 3, 48 coniugibus et liberis Troezene -sitis (*cf.* CAES. Gall. 4, 19, 2 LIV. 38, 19, 2). CAES. Gall. 7, 63, 3 obsides (LIV. 42, 5, 12). civ. 3, 78, 1 saucios. 3, 78, 5 quique erant ex vulneribus aegri, -sitis. VARRO ling. 5, 89 triarii ... in acie tertio ordine extremi[s] subsidio -bantur. AFRIC. dig. 13, 7, 31 -situs ... servus (VLP. dig. 10, 4, 11, 1). VLP. dig. 16, 3, 1, 5 si homo vestitus -atur. PAVL. dig. 41, 4, 2, 7 mancipia. MAR. VICTOR aleth. 2, 547 -sitos penitus (*sc. in arca*) nec iam ulla extrema timentes. HYG. fab. 88 p. 85, 1. *in imagine*: STAT. Ach. 1, 459 Graecia ... rege sub uno -sita (disposita *M*) est. *aliquid, potissimum de pecunia*: CIC. Verr. 1, 23 ℍ𝕊 quingentis milibus -sitis. leg. agr. 2, 41 ab illo pecuniam -sitam nostris recuperarent (CAEL. Cic. epist. 8, 8, 2 praevaricationis causa. *al. passim*). part. 114 scriptum aut obsignatum aut -situm. Att. 6, 1, 25 sua (CAES. Gall. 4, 19, 2 sua omnia. QVINT. decl. 332 p. 307, 22 bona sua). CAES. Gall. 2, 29, 4 impedimentis ... citra flumen Rhenum -sitis. LIV. 6, 3, 5 sarcinas (*cf.* CVRT. 4, 9, 9). 28, 46, 10 praeda -sita et decem longis navibus ... ad praesidium relictis. 45, 29, 1 litteras. SEN. dial. 7, 21, 2 divitias ... ubi tutius fortuna -et? LVCAN. 8, 191 comitem pignusque recepi -situm (PAVL. sent. 2, 5, 1. 5, 6, 4). PETRON. 117 habere in Africa trecenties sestertium fundis nominibusque -situm. QVINT. inst. 9, 2, 63 reposcere quae -ueris. decl. 245 p. 5, 15 -itur aliquid in tempus. STAT. silv. 1, 4, 91 urbem. APVL. met. 2, 23 mille ... nummum -entur tibi. 11, 29 exuvias. GAIVS inst. 2, 50 *passim.* *nota i. q. pignus dare*: VERG. ecl. 3, 31 ego hanc vitulam ... -o: tu dic, mecum quo pignore certes. :: de grege non ausim quicquam -ere tecum. *cf.* PAVL. dig. 12, 6, 36 magidem alienam scit apud se pignori -i. *in imagine*: QVINT. inst. 11, 2, 25 habeamus ... certas imagines omnium et loca ... infinita ..., meminerimus etiam omnium quasi -sitorum (*sc. in memoria, cf. infra l. 80*). SIL. 6, 610 *Fabii* gremio -ere tuto Romuleam (*sc. salutem*). *i. q. proferre, profiteri, declarare* (*apud* ICTOS): SERV. gramm. IV 450, 18 queror, hoc est querelam -o (CORIPP. Ioh. 6, 309 -uit miseras erumpens voce querellas miles, *cf. l. 54. 82*). COD. Theod. 12, 1, 23 (*a. 338*) absentiae ... iustas allegationes. 15, 14, 9 (*a. 395*) valeat -sita super instituenda lite testatio. COD. Iust. 2, 15, 2, 2 (*a. 439*) accusationem vel admittant vel -sitam scribi concedant *iudices.* 7, 39, 9, 1 (*a. 529*) postulationem. *huc potest pertinere* AVELL. p. 287, 3 definitio ... -sita (*v. p. 577, 13, graece* συνταχθείσης). *seq. acc. c. inf.*: PS. QVINT. decl. 2, 13 apud gravitatem vestram (*sc. iudicum*) -o sensisse aliquid patrem. COD. Iust. 7, 37, 2, 1 (*a. 531*) competens scrinium ... pretia sese -erit suscepisse. *enuntiatum*: COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) ad quas partes navigaturi sunt et quod nullam concussionem pertulerunt, apud acta -ant *naucleri.* COD. Iust. 2, 55 (56), 4, 1 (*a. 529*) si ... litigatores ... apud ipsum arbitrum in actis propria voce -erint, quod *eqs.*

accedit quo: dativus: PS. AVG. quaest. test. I 115 p. 335, 10 querelas deo -ret vel reservaret (ALC. AVIT. carm. 6, 640 domino ... querellas. *cf. l. 41*). CHRON. Alex. chron. I p. 116, 235 caelum fertur illi (*Atlanti*) -i. DRAC. Romul. 2, 159 *mater* te mihi parvum -uit. *fort. ablativus*: HOR. carm. 1, 17, 18 quidquid habes ... -e tutis auribus. apud: PLAVT. Bacch. 306 apud Theotimum omne aurum -ivimus (-uimus *codd.*). Curc. 536 minas, quas ego apud te -ivi (-ui *codd.*). CIC. Verr. 5, 29 apud alium ... eas (*phaleras*) habuisse -sitas. off. 3, 95 gladium ... apud te. epist. 5, 20, 2 factum est ..., ut apud duas civitates ... rationes ... -remus (2, 17, 4. 5, 20, 8 VLP. dig. 29, 2, 28). 5, 20, 9 pecuniam apud publicanos. ad Q. fr. 2, 14, 4 ℍ𝕊 quingenis in singulos apud M. Catonem -sitis. CAES. civ. 3, 108, 4 tabulae testamenti (IAVOL. dig. 43, 5, 5) ... apud Pompeium sunt -sitae (SVET. Aug. 101). ASCON. Mil. p. 47 Pompeius ... Tigranis filium in catenis -erat apud Flavium. QVINT. inst. 5, 13, 49 dicat ... reus ... se ignorante ... *rem furtivam* -sitam apud se. TAC. hist. 1, 13 Poppaeam ... apud conscium libidinum (*Othonem*) -erat *Nero.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 105 qui apud fidem tuam a Valerio Paulino -siti sunt (AVELL. p. 624, 9 legatos ... apud vestram fidem religionemque). APVL. apol. 54 apud lares. GAIVS dig. 10, 2, 5 amicus apud quem -antur *cautiones hereditariae.* FLORENT. dig. 16, 3, 17, 1 possessio ... apud sequestrem -sita. PAVL. sent. 2, 14, 16 contestatio apud praesidem provinciae -enda est. VLP. dig. 16, 3, 5, 2 *rem* apud aedem aliquam. 43, 30, 3, 6 feminam, praetextatum eumque ... apud matrem familias. VEG. mil. 2, 20 miles ... qui sumptus suos scit apud signa -sitos. COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) apud acta *v. supra l. 49.* *in imagine*: SEN. contr. 1 praef. 3 quaecumque apud illam (*memoriam*) aut puer aut iuvenis -ui (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 63 -ere apud memoriam iudicis. 11, 2, 3). PHAEDR. app. 18, 5 tuto querela ... apud te -itur (OPTAT. 6, 1 p. 144, 6 de quibus apud dominum Helias propheta querelam -it. *cf.* PS. ASCON. Verr. p. 171 apud populum -sitas querelas. PAVL. NOL. epist. 49, 15

apud iudicem. AVG. epist. 23, 3 apud...amicos). SEN. benef. 7, 26, 4 tuto apud eum beneficia -as. epist. 68, 2 -e hoc apud te, numquam plus agere sapientem *eqs.* 72, 1 quaecumque apud illum (*animum*) -sita sunt, subinde excuti debent. QVINT. inst. 9, 2, 92 urbem apud deos. Ps. QVINT. decl. 2, 13 *v. p. 582, 47.* SVLP. SEV. dial. 1, 12, 5 non sine faenore istum apud vos -o sermonem. 3, 5, 5 sermonis fidem, Christe, apud te -imus (*seq. acc. c. inf.*). in *c. abl.*: CIC. Caecin. 103 communem causam populique ius in vestra fide ac religione. leg. 2, 41 in delubro pecuniam. Att. 5, 21, 12 in fano (epist. 5, 20, 5). CAES. Gall. 6, 41, 1 praedam in silvis. civ. 1, 26, 4 in publico. 3, 76, 2. LIV. 24, 18, 14 *pecuniam* in publica fide. 44, 25, 10 in templo. HOR. sat. 2, 6, 46 quae rimosa bene -untur in aure. SEN. contr. 2, 5, 16 liberi et coniuges in aliquo tutiore loco -antur. CVRT. 5, 2, 17 matrem . . . et liberos ⟨regis⟩ in . . . urbe -it. SEN. dial. 11, 15, 1 *filius* in quo omnes sollicitudines meas -ui. PAVL. dig. 16, 3, 6 in sequestre (Ps. ASCON. Verr. p. 145). VLP. dig. 16, 3, 1, 37 rem in aede aliqua. in *c. acc.*: VLP. dig. 4, 4, 7, 2 solet pecunia in aedem -i (16, 3, 1, 36 PAVL. dig. 40, 7, 4 pr.). ad: VARRO ling. 5, 180 quingenos aeris ad pontem. LIV. 1, 10, 5 spolia . . . ad quercum pastoribus sacram. 44, 6, 2 ad Phacum pecunia -sita. VELL. 2, 60, 4 ad aedem Opis. SVET. Dom. 7 plus quam mille nummos a quoquam ad signa -i *prohibuit.* HIER. epist. 14, 8, 7 ad altare. intra: FRONTIN. strat. 1, 11, 5 pretiosissima rerum . . . intra munimenta. penes: TERT. patient. 15 si iniuriam -ueris penes eum (*deum*), ultor est. PAVL. sent. 5, 25, 9 instrumenta penes se -sita.

2 *i. q. sepelire* (*opponuntur* -ere *et* sepelire: PAVL. dig. 11, 7, 40 si quis . . . eo animo corpus intulerit, quod cogitaret . . . magis temporis gratia -ere, quam quod ibi sepeliret mortuum): APVL. met. 10, 12 sepulcrum quo corpus pueri -situm iacebat. CYPR. epist. 67, 6 p. 740, 21 filios . . . apud profana sepulcra -sitos et alienigenis consepultos. ADDIT. Prosp. chron. I p. 489 in mausoleo ad apostolum Petrum -situs est. ITIN. Theod. 11 in monasterio ipso -itur. INSCR. christ. Rossi I n 15 (*Romae, a. 290*) d(e)p(osita) *et passim in* INSCR. christ. *cf. Caesar, Observationes ad aetatem titulorum christianorum definiendam spectantes (Bonnae 1896) p. 23. saepe accedit* in pace, *velut* INSCR. christ. Rossi I n. 31 (*Romae, a. 310*). CORP. XI 4166, 4 (*Narniae*) -situs in eternam requiem. CORP. VIII 8630 (*Sitifis, a. 452*) in hoc loco sancto -sitae sunt reliquiae sancti Laurenti martiris (23921, 2 [*Hr. Fallus*]).

synon.: abicere (CIC. leg. agr. 3, 2), deminuere (TERT. spect. 22), exauctorare (MAR. MERC. Cael. 3, 1), omittere, ponere (LEX Manc. 4, 11), relinquere, reservare (Ps. AVG. quaest. test. I 115 p. 335, 11).

oppos.: abicere (CIC. Deiot. 19), accipere, acquirere (VLP. dig. 41, 2, 34 pr.), admittere (TERT. pudic. 19), aedificare (BARNAB. 16), amittere (COLVM. 6, 26, 3), capere, conficere (CIC. Att. 7, 5, 5), confirmare (CIC. Catil. 1, 4), credere (FORTVN. rhet. 1, 3 p. 83, 17), deicere (SEN. dial. 12, 13, 2), eicere (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 5), elevare, erigere, exaltare (VVLG. Luc. 1, 52), extendere (BARNAB. 12, 2), ferre, firmare (LVCIF. Athan. 1, 10 p. 82, 12), imponere, magnifacere (TERT. spect. 22), obtinere, proicere (TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 330, 28), recipere (EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923[B]), reddere, reducere (SEN. Herc. f. 37), repetere (TERT. resurr. 52), resumere, retinere, servare, subire (PLIN. epist. 9, 33, 4), sublevare (GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4), sumere, suscipere, sustinere (QVINT. inst. 11, 3, 35).

part. praes. act. pro adi. et subst. ✖**dēpōnēns**, -ntis. SACERD. gramm. VI 430, 2 -s dictum est tribus causis, vel quod activitatem in intellectu teneat et passivitatem deponat (*cf.* SERG. gramm. IV 507, 19 PRISC. gramm. II 374, 6 Ps. PALAEM. gramm. V 542, 36), vel quod passivitatem in declinatione teneat et activitatem deponat, vel e contrario, quod r litteram deponere non potest (*cf.* CHAR. gramm. I 168, 29 -s per antiphrasin dicitur *eqs.* DIOM. gramm. I 337, 24 SERV. gramm. IV 417, 16 AVG. mus. 5, 3, 4 MAR. VICTORIN. gramm. VI 198, 14). quidam putant ideo dici -s, quod de quattuor participiis unum deponat (*cf.* SERG. gramm. IV 514, 29 POMP. gramm. V 57, 31. 228, 28 ISID. orig. 1, 8, 8). PRISC. gramm. II 374, 5 -s vocatur . . ., quod per se ponitur. MACR. exc. gramm. V 628, 8 his (*μέσα dicit*) Latini non communia, sed -ia nominant. GLOSS. *ἀπόθετον.* *ablat. semper* -i. *legitur passim apud* GRAMM. *adicitur substantivis*: verbum, genus *passim.* qualitas: PROB. inst. gramm. IV 157, 4. significatio: SERG. gramm. IV 548, 27 CONSENT. gramm. V 368, 8. species: PRISC. gramm. II 374, 4. *additur adiectivum*: PRISC. gramm. III 268, 9 -ia transitiva. *synonymum* simplex: CHAR. gramm. I 165, 18 quintum genus verborum alii dixerunt, simplex vel -s.

part. perf. pass. pro adi. ✖**dēpositus**, -a, -um. 1 *i. q. desperatus, aeger (sc. insanabilis), cf.* NON. p. 279 deponere est desperare, unde et -i desperati dicuntur. SERV. Aen. 12, 395 -i: id est desperati, nam apud veteres consuetudo erat, ut desperati ante ianuas suas collocarentur. *cf.* GRAMM. VII 286, 15 *p. 576, 34.* CAECIL. com. 121 -us modo sum anima, vita sepultus sum. ACC. trag. 60 me -um (repositum *codd.*) . . . reddidisti atque excitasti ex luctu in laetitudinem. 638. LVCIL. 105 Symmachus . . . iam tum -stus. VERG. Aen. 12, 395 ut -i proferret fata parentis. OV. Pont. 2, 2, 47 iam prope -us, certe iam frigidus aeger. trist. 3, 3, 40 -um nec me qui fleat, ullus erit. SEN. Oed. 1057 ferte -is opem. HOMER. 30. 849. APVL. flor. 19 p. 94 iacenti homini ac prope -o fatum abstulit. PAVL. NOL. carm. 15, 354 adesse -o (*opp.* compositus). epist. 43, 2 cum iam omnino -us aegrotaret. 49, 4 fessum atque -um. CASS. FEL. 40 vires . . . -as . . . erigunt (42). *in imagine*: CIC. Verr. 2, 5 mihi videor . . . maxime aegram et prope iam -am rei publicae partem suscepisse. *i. q. aetate confectus*: HIER. in Ier. 6, 12 p. 885 senectus . . . est aetas . . . eorum qui pleni sunt dierum, quos . . . appellamus -os sive decrepitos. quaest. hebr. in gen. p. 39, 4 -i iam Abrahae. AMBR. bon. mort. 8, 37 -us aevo (HEGES. 5, 27 l. 75 *al.* *nota de ipso aevo*: AVSON. 323, 15 -o prope conclamatus in aevo). Iac. 2, 8, 36 senex. 2 *i. q. commendatus:* *de hominibus*: ACC. trag. 51 hospitem -am interemes? AFRAN. com. 130 amare, habere puerum -um foris. MAR. VICTOR aleth. 2, 547 -os penitus. *de rebus*: MANIL. 4, 427 opes. PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) III 16 Alexandrus h(abet) d(epositos) (denarios). VLP. dig. 16, 3, 1, 35 res. *passim apud* ICTOS. DRAC. Orest. 683 reddidit...-um natura diem. *adde i. q. proprius*: DIOM. gramm. I 304, 13 ut videantur haec nomina syllabas -as habere, in dativo . . . ae, in accusativo am.

oppositum: (*ad 1*) compositus (PAVL. NOL. carm. 15, 354).

adv. **dēpositō**. *i. q. composite*: CAEL. AVR. chron. 5, 10, 120 eruptione facta speculandum, utrum per partes atque -o liquida excludantur, an vero coacervata aut omnino difficulter et paulatim.

subst. n. ✖**dēpositum**, -ī. VLP. dig. 16, 3, 1 pr. -um est quod custodiendum alicui datum est, dictum ex eo quod ponitur: praepositio enim de auget depositum *eqs.* PAVL. coll. Mos. 10, 7, 2 -um est quasi diu positum. ISID. orig. 5, 25, 19 -um est pignus commendatum ad tempus. GLOSS. commendatum, creditum, creditum vel commendatum, *παραθήκη* (*cf.* RVFIN. hist. 3, 23, 12), *παρακαταθήκη, παραθήκη καὶ καθαιρεθέν.* -is *ἀποτεθέντων.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *δεποσίτι. φυλακτική. δεπόσιτον· παρακαταθήκη.* IGNAT. ad Polyc. 6 *τὰ δεπόσιτα* (*διπόσητα pars codicum*) *ὑμῶν τὰ ἔργα ὑμῶν.* 1 *i. q. commissum, commendatum:* *proprie*: AFRAN. com. *titulus fabulae.* PETRON. 13 -um . . . inviolatum. 133 -o meo caveo (*iocose de mentula*). IVV. 13, 178 sospes. PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) II 1 recessa -orum. III 27. 28 summa -orum (SVET. Dom. 7). PANEG. 12, 19 conscius . . . caelestis arcani et naturalium -orum. HEGES. 5, 43, 1 viduarum vel pupillorum. VINCENT. LER. 9, 14 reicite . . . paterna instituta, maiorum -a. ALC. AVIT. epist. 44 p. 73, 25 -i negator. *in imagine*: TERT. apol. 39 -a pietatis. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 33 -um sancti spiritus (*i. libri sacri, cf.* 2, 43). Orig. in lev. 4, 3 -um apud te divinae imaginis salvum est. SIDON. carm. 7, 170 sibi commissum . . . cernens mundi (ALC. AVIT. carm. 4, 512 orbis) -um. ENNOD. epist. 5, 3, 3 p. 126, 12 asserui habuisse me . . . animam -um confitentis. dict. 12, 2 p. 462, 4 quis peritiae -um neget? *de hominibus*: SEN. contr. 2, 4, 1 accede hoc, puer, -um, crimen meum. LVCAN. 2, 72 -um, Fortuna, tuum (*i. Marius*). ITALA gen. 49, 10 (Cypr. testim. 1, 21) quoadusque veniant -a illi (*i. Iesus.* LXX *τὰ ἀποκείμενα*, VVLG. qui mittendus est). HEGES. 1, 22, 1 *filios* quasi -um inviolabile susceptos. SEDVL. carm. pasch. 1, 195 *Ionas* in ventre ferino -um, non praeda fuit (*cf.* op. pasch. 1, 16).

i. q. contractus depositi (*cf.* PAPIN. dig. 45, 2, 9 pr. contractibus, veluti emptione, . . . -o. VLP. dig. 2, 14, 7, 1 commodatum, -um et ceteri similes contractus): ALF. dig. 19, 2, 31 idem iuris esse in -o. QVINT. decl. 245 p. 5, 13 non est in -is simplex condicio. CELS. dig. 47, 2, 68 (67) pr. quem cum (*fort. delendum*) -o teneret. PAPIN. dig. 19, 5, 1, 2 neque -um neque commodatum erit. 24, 1, 52 pr. VLP. dig. 3, 2, 6, 6 in -o vel in mandato male versatus est. 12, 1, 18 nec -um nec mutuum est. 16, 3, 1, 10 *dolus* solus in -um venit (*cf.* 19, 5, 17, 2). 16, 3, 1, 35 si se quis -o obtulit. 16, 3, 7, 2 renuntiaverint -o. 50, 17, 23. TRYPH. dig. 16, 3, 31, 1 nec ex iure gentium consistet -um. *ibid.* recte dicetur non contrahi -um. *nota i. q. causa -i*: QVINT. inst. 7, 3, 1 in furtis, -is, adulteriis.

iuncturae: a *verbales:* *accus. pendet a verbo*: abnegare: PLIN. epist. 10, 96, 7 PAVL. dig. 47, 2, 1, 2. accipere: SEN. benef. 7, 16, 5 QVINT. inst. 7, 3, 1 GAIVS dig. 41, 3, 33, 4 PAVL. dig. 16, 3, 13, 1 COD. Iust. 4, 34, 11, 3 (*a. 529*). aestimare: PAPIN. dig. 24, 1, 52 pr. -um . . . minoris donationis causa aestimatur. amittere: QVINT. decl. 360 p. 393, 13 RVRIC. epist. 2, 4 p. 376, 4. capere: PAVL. NOL. carm. 15, 345. celare: CLAVD. rapt. Pros. 3, 120. commendare: RVRIC. epist. 1, 3. committere: SEN. benef. 4, 26, 3 STAT. Ach. 1, 385 SIDON. carm. 7, 170. condere: SEN. Tro. 521. custodire: VVLG. I Tim. 6, 20 II Tim. 1, 14. dare: STAT. silv. 3, 2, 6 PAPIN. dig. 24, 1, 52 pr. denegare: COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412?*). exhibere: SEN. contr. 1, 7, 6. fallere: OV. met. 5, 480. 9, 120. infitiari: QVINT. decl. 245 p. 4, 10 IVV. 13, 60 CELS. dig. 47, 2, 68 (67) pr. negare: SEN. contr. 10, 5, 14 SEN. benef. 4, 10, 1 VVLG. lev. 6, 2 SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 228, 9. perdere: QVINT. decl. 360 p. 393, 12. petere: VAL. MAX. 7, 3 ext. 5 QVINT. decl. 269 p. 98, 4. praesumere: RVRIC. epist. 1, 8. prodere: STAT. Ach. 1, 914 COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412?*). reddere: CIC. parad. 21 fin. 3, 59 Tusc. 3, 17 off. 1, 31 OV. ars 1, 641 LABEO dig. 16, 3, 34 SEN. benef. 3, 7, 2 QVINT. inst. 1, 7, 31 IVV. 13, 16 VLP. dig. 16, 3, 1, 4 CARM. epigr. 477, 4. redhibere: CYPR. GALL. exod. 903. repetere: VLP. dig. 5, 1, 18, 1. 16, 3, 1, 45. reposcere: SVET. Otho 3. reservare: CLAVD. 22, 60 ENNOD. dict. 12, 2 p. 462, 4. restituere: POMPON. dig. 16, 3, 12, 1

Rvfin. epist. Clement. 10 Cod. Iust. 4, 34, 11, 3 (*a. 529*). retinere: Ivv. 13, 201. servare: Tert. resurr. 51 p. 105, 11 Veg. mil. 2, 20 Vvlg. I Tim. 1, 12. subripere: Ps. Rvfin. Ios. bell. Iud. 3, 21. suscipere: Nerat. dig. 17, 1, 39 Afric. dig. 47, 2, 62, 7 *al.* vindicare: Qvint. decl. 245 p. 5, 11. *genetivus pendet a verbo*: agere: Labeo dig. 16, 3, 34 Sen. benef. 6, 5, 5 Pompon. dig. 13, 1, 16 *saepius apud* Ictos. convenire: Mod. coll. Mos. 10, 2, 1. damnare: Ivlian. dig. 3, 2, 1 Mod. coll. Mos. 10, 2, 4. experiri: Vlp. dig. 16, 3, 1, 11. tenere: Pompon. dig. 46, 3, 81, 1 *saepe apud* Ictos. **b** *nominales* (*dedi iuncturas in re iudiciaria usurpatas*): -i actio: Qvint. decl. 269 p. 97, 17 Gaivs inst. 4, 59. 60. *passim apud* Ictos; *cf.* Dig. 16, 3 rubr. -i vel contra. causa: Sen. benef. 6, 3, 2 Afric. dig. 47, 2, 62 (61), 5 *saepe apud* Ictos. contractus: Papin. dig. 45, 1, 121, 3 Vlp. dig. 2, 14, 50. damnum: Pavl. coll. Mos. 10, 9, 1. fideiussor: Pompon. dig. 46, 1, 2. fides: Val. Max. 7, 3 ext. 5 -i se fide solvere. Lact. Phoen. 94. formula: Gaivs inst. 4, 47. 60. iudicium: Gaivs inst. 4, 62. 182 Marcell. dig. 42, 1, 12. *passim apud* Ictos. lex: Vlp. dig. 16, 3, 1, 36. natura: Papin. dig. 16, 3, 24. nomen: -i nomine: Val. Max. 7, 3, 4 ext. 5 pecuniam -i nomine . . . acceperat. Gaivs inst. 3, 207 restituendae eius (*rei*) nomine -i non tenetur. Vlp. dig. 16, 1, 5 pr. periculum: Vlp. dig. 16, 3, 1, 35 periculo se -i illigasse. quaestio: Qvint. inst. 7, 2, 51. terminus: Papin. dig. 16, 3, 24 egreditur ea res -i notissimos terminos. titulus: Pavl. dig. 16, 3 dotem . . . sub titulo -i in cautionem contulit. **c** *praepositionales*: in -o (Gloss. ἐν παραθήκῃ): esse: Qvint. inst. 10, 3, 33 Tert. resurr. 63 p. 124, 1. Mod. dig. 48, 17, 5, 1 pretium. habere: Papyr. Genav. 1 I A 31 dr(achmas). I B 29. Papin. dig. 36, 3, 5, 3 pretium. pro -o: esse: Scaev. dig. 36, 1, 80 (78), 1 omnis substantia mea sit pro -o sine usuris apud Gaium Seium. Vlp. dig. 33, 8, 8, 5. habere: Vlp. dig. 32, 11, 13 pecuniam.

2 *i. q. conditum, salitum*: Cael. Avr. acut. 1, 11, 93 ex -o, ut salsum olivas. chron. 5, 11, 137 porcina ex -o.

oppositum: ad 1: praeda (Sedvl. carm. pasch. 1, 195).

deriv.: depositarius, depositio, depositivus, depositor(ium).

Jachmann.

dēpontānus, -a, -um [*derivatum a* de ponte, *cf.* depontare. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 75 -i senes appellabantur, qui sexagenarii de ponte deiciebantur.

dēponto, -āre [*a* de *et* pons. *Th.*]. *de ponte deicere*: Varro Men. 493 acciti sumus, ut -remur. *L.*

dēpopulātio, -ōnis *f. a* depopulari. Gloss. καταλύμανσις [desi(g)natio *cf.* depalatio]. *inde a* Cic., *pluralis*: Cic. Phil. 5, 25.

i. q. devastatio, depraedatio, direptio, expilatio; de personis Ps. Ambr. laps. virg. 8, 32 Vvlg. Am. 5, 9 Mich. 2, 4. **1** *cum genet. obiect.*: Cic. Verr. 1, 12 aedium sacrarum publicorumque operum. dom. 146 praediorum. Pis. 40 agrorum. Hier. in Is. 13, 20/22 urbis. Cassiod. in psalm. 118, 7 *mors* quae in impiorum -e grassatur. **2** *cum genet. subiect.*: Cic. Font. 44 Thraecum. Avg. civ. 3, 31 Tiberini fluminis igniumque illa -o. *adde*: Cod. Theod. 15, 14, 14 (*a. 416*) sub clade barbaricae -is (*seq.* depraedationis). Sidon. epist. 6, 12, 5 post Gothicam -em. **3** *absolute*: Cic. har. resp. 3 -em ...agris intulerunt. Phil. 5, 25 iter Antoniorum quid habuit nisi -es? rep. 2, 26 sine -e atque praeda. Liv. 43, 23, 4 ad -em profecti. Ps. Ambr. laps. virg. 8, 32 te omni -e dignam. Hier. nom. hebr. p. 2, 26 Arfaxath: sanans -em (= Isid. orig. 7, 6, 20). Vvlg. Am. 5, 9 -em super potentem affert. Mich. 2, 4 -e vastati sumus (*fort. metonymice intellegendum*). Oros. hist. 4, 5, 7 si -o quam egerit *pestilentia inquiritur*. Greg. Tvr. Franc. 2, 9 ad repetendam -em paratis.

dēpopulātor, -ōris *m. a* depopulari. Gloss. peculator -r et fur. *legitur inde a* Caecil.

i. q. qui vastat, dissipator, depraedator, corruptor: Vvlg. Is. 21, 2 qui -r est, vastat. Caecil. com. 191 cur -r? (*loc. dub.*). Cic. dom. 13 fori -r. Liv. 34, 20, 2 -um subitis incursionibus sociorum. Cypr. epist. 59, 1 matrimoniorum multorum -r atque corruptor. Hier. in Is. 16, 3/4 -r universae terrae . . . disperiet. Rvfin. hist. 10, 29 paternae -r substantiae. Carm. epigr. 895, 2 (*Romae, saec. IV*) pervasi hostiles -r agros. Cod. Theod. 16, 8, 14 (*a. 399*) ab illo -e Iudaeorum (*i. opum templorum*). Marcell. chron. II p. 102, 523, 5 plerique lapidatorum percussorum urbisque -um deprehensi. *f.* **dēpopulātrīx**, -īcis: Cassian. inst. 12, 32 tit. -x omnium virtutum superbia. Cassiod. var. 11, 3, 5 -em humani generis luxuriem.

***dēpopulo**, -āvī, -ātum, -āre (**dēpopulor**, -ātus sum, -ārī) *a* de *et* populus, *cf.* populare *et Skutsch Glotta III p. 202.* Gloss. -o ἐκπορθῶ. -at vacuat, evertit. vastat, praedat, spoliat. -atur deprehenditur. -atus devastatus. [-ata manifesta, devoluta *est* depalata.] -are vastare et expoliare. -ari vastari. -or καταλυμαίνομαι. -atur vastat, debellat. Exc. Bob. gramm. I 562, 13 *dicimus* enim consolor te et consolor a te et similia . . . -or. *active primum legitur apud* Enn., *passive apud* Caes., *deponens inde ab* Afran. *frequentat solus* Liv. (*82ies*) *qui utramque formam promiscue habet, perraro apud reliquos. praeter* Enn. Caecil. Afran. *singulos locos*, Ov. Val. Fl. *binos omnino deest poetis.*

I ***active*** *(vel* ***passive****) i. q.* ***vastare***, *praedari, spoliare, diripere sim.* (*gerundivi et gerundii formas huc rettuli*): **A** *de* ***rebus***: Enn. scaen. 369 agros audaces -ant servi (Caes. Gall. 1, 11, 4 -atis agris. Bell. Hisp. 42, 6 agros provinciamque -vit. Liv. 5, 24, 2 ager est -atus. 8, 11, 12 ad -andos agros [*20ies*] Plin. nat. 2, 140 Ivst. 6, 5, 6 Greg. M. in Ezech. 1, 9, 9). Caecil. com. 13 -at macellum. Caes. Gall. 7, 77, 14 -ata Gallia (Liv. 35, 27, 9 ad -andam Tripolim. 38, 5, 1 Acarnaniam. 40, 49, 1. Ivst. 42, 2, 1 Parthia. Greg. Tvr. Franc. 2, 5 *Gallias*. Prosp. chron. I p. 441, 877. Exc. Barb. chron. min. I p. 238, 166 Iudaea -ata est [κατεπορθήθη]). Hirt. Gall. 8, 24, 4 ad vastandos -andosque fines (Liv. 10, 12, 7. 31, 26, 1. 31, 27, 1. 42, 26, 2 Ivst. 28, 2, 14). Liv. 6, 29, 4 omnibus (Hier. in Is. 14, 4/7 cuncta -ans). 9, 13, 7 loca (Greg. Tvr. Franc. 10, 19). 10, 15, 5 regionum -atarum (*praecedit* vastatis. 10, 21, 7 Vvlg. Ioel 1, 10). 21, 49, 2 oram Italiae (37, 4, 6). 33, 38, 14 proxima. Vlp. dig. 43, 13, 1, 7 praedia. Lact. ira 16, 8. epit. 41 (46) 7 terras eorum ferro ignique -atus est. Vvlg. Ezech. 36, 4 *urbes* (Greg. Tvr. Franc. 2, 25. 4, 31 Greg. M. dial. 4, 36). Greg. Tvr. vit. patr. 6, 6 provinciam (Franc. 4, 5). *nota absolute*: Pavl. sent. 5, 19 praedandi ac -andi gratia templum irrumpere. Inscr. christ. Rossi I 285, 4 ne latro -ans vastet ovile tuum. *in imag. i. q. corrumpere, eripere*: Pavl. Nol. epist. 44, 5 -atas praeda parentum carnes, id est carnales inimicitias. Mvtian. Chrysost. hom. 5, 5 neque -et aliquis quae ad nos pertinent dogmata. **B** *de animantibus, plerumque metonymice i. q. spoliare, destruere necnon in imag. corrumpere*: Liv. 27, 29, 9 *Aetoli* -ati erant. 37, 18, 2 *sociis* -andis. 45, 33, 8 Illyrios. Val. Fl. 4, 429 neque extorrem tantum nec lucis egentem ... Harpyiae ... -ant ipsoque dapes praedantur ab ore. 6, 532 greges. Sol. 2, 33 -atis animalibus. Lact. inst. 6, 23, 9 qui aetatem imbecillam . . . libidini suae -andam foedandamque substraverint.

II ***deponens***: **A** *proprie vel in imagine*: **1** *absolute*: Afran. com. 42 quo impune -atur ⟨et⟩ despoliatur dedecus. Vict. Vit. 1, 3 speciositatem totius terrae . . . devastando -bantur. **2** *rem*: Cic. div. in Caec. 11 provinciam (Phil. 6, 4 Avg. civ. 3, 26). Verr. 1, 12 domos . . . urbes . . . fana (2, 48 fanum. Pis. 41 Liv. 22, 6, 3. Ivst. 24, 1, 5 urbem sataque. Vvlg. gen. 34, 27 Marcell. chron. II p. 103, 532). Cic. Verr. 4, 84 agros (Phil. 5, 27. 7, 15 Caes. Gall. 2, 7, 3 Liv. 3, 38, 5 [*32ies*] Plin. nat. 18, 182 Frontin. strat. 3, 11, 1 Vlp. coll. Mos. 12, 7, 6 Greg. Tvr. Franc. 2, 32. *v. supra l. 1*). Cic. Mil. 26 silvas publicas. Caes. Gall. 6, 42, 3 fines (7, 64, 6 Liv. 3, 6, 4. 8, 1, 6. 10, 27, 5 Ivst. 26, 2, 9. 28, 2, 14 Oros. hist. 5, 18, 30). Gall. 6, 33, 2 regionem (Cvrt. 8, 4, 20. 9, 4, 4 Greg. Tvr. Franc. 4, 42). Nep. Ages. 3, 2 *Phrygiam* (Liv. 7, 42, 8. 31, 14, 10 terram Atticam. 33, 15, 14. 36, 7, 15 proxima Macedoniae. 36, 42, 5. 41, 19, 1. Gell. 2, 1, 5 Atheniensium civitatem. Ivst. 8, 1, 5 Boeotiam. 27, 2, 11 Asiam. Heges. 4, 25, 2 Svlp. Sev. chron. 2, 19, 6 Oros. hist. 5, 23, 7 Marcell. chron. II p. 92, 482). Ov. fast. 1, 684 rura. trist. 3, 10, 56 late -atur humum. Liv. 8, 26, 1 propinqua loca. 32, 21, 19 partem opulentissimam regni. 37, 12, 6 maritimam oram (37, 27, 4. 40, 42, 2 quae *naves* superi maris oram). 39, 2, 7 vicos (Cvrt. 7, 6, 11). Plin. nat. 19, 39 pecorum pabula. Tert. adv. Val. 32 p. 208 universam substantiam -atus ipse quoque decineratis omnibus in nihilum finietur. Vvlg. num. 31, 9 quidquid habere potuerant -ati sunt (ἐπρονόμευσαν). Os. 10, 2 confringet simulacra eorum, -bitur aras eorum. Avg. civ. 5, 7 spicas. Vict. Vit. 1, 39 rapaci manu cuncta -bantur (*i. diripiebant*). Greg. Tvr. Franc. 6, 19 pagum. *nota*: Franc. 8, 30 litora tam de fructibus quam de pecoribus valde -ati sunt. *huc rettulerim*: Schol. Cic. Bob. p. 3, 10 ut existimaretur Verres totius oppidi statum -atus esse. *nota i. q. dissipare*: Vlp. dig. 47, 4, 1, 1 hereditates (*seq.* dissipasse). **3** *animantes, saepe metonymice*: Liv. 28, 5, 4 finitimosque -bantur. 32, 21, 17 Aetolos. Tac. ann. 13, 37 Tiridates . . . quos fidos nobis rebatur -ari. 16, 13 in qua *urbe* omne mortalium genus vis pestilentiae -batur. Hyg. fab. 14 pecus. Hier. in Mich. 1, 2 p. 450 virum pariter et uxorem liberosque eius et substantiam -bantur (*praecedit* domos diripiebant). Vvlg. Ier. 47, 4 -atus est . . . Palaesthinos. Ezech. 45, 8 populum meum (καταδυναστεύσουσιν). Svlp. Sev. chron. 2, 32, 4 *acerbissima persecutio* plebem dei -ata est. dial. 3, 11, 5 sanctorum etiam magnam turbam tempestas ista -ura esset. Cassiod. in psalm. 1, 1 qui proximum suum -atur, opprimit atque laedit.

B *translate vel in imagine i. q. corrumpere, prosternere sim.*: Sen. nat. 5, 18, 8 non -atur nos casus incurrens. Hier. in Hab. 1, 2 superbia . . . tua et eversio templi et rapina sanctuarii te -bitur atque vastabit. Prvd. ham. 572 -antur . . . nimium fecunda parentum viscera et interitu genitalis stirpis aluntur. Evstath. Bas. hex. 3, 7 p. 898[B] mundanum -atur ornatum. Sidon. epist. 1, 5, 8 febris sitisque penitissimum cordis medullarumque secretum -bantur.

deriv.: depopulatio, depopulator.

***dēportātio**, -ōnis *f. a* deportare. Gloss. ἀποικισμός. ἐξορισμός. ἐξορία ἐν νήσῳ. Novell. Iust. 22, 13 δεπορτατίων (Theophil. inst. Iust. 1, 12, 1). Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεπορτατίον· ἀπένεξις. ἐξορία. *legitur inde a* Catone.

1 *proprie i. q. actus deportandi, delatio, translatio*: Cato agr. 144, 3 de fundo ligna et oleam ne deportato. qui oleam legerit, qui deportarit, in singulas -es ss. n. II deducentur. Vita Caes. Arel. 1, 8 ad paradisum sibi eas *opes* -e [pauperum (*yen. obi.*) transmitte-

bant. 2 *technice i. q. exilium. de re cf. Kleinfeller, PW. V 231—233; Daremberg-Saglio III 944. de significatu*: POMPON. dig. 48, 22, 17 (18), 2 (1) -o autem non fit ad tempus. VLP. dig. 38, 2, 14, 3 exilium quod fit vice -is, ubi civitas amittitur. 48, 22, 6 insulae -o quae poena adimit civitatem Romanam. BOETH. in top. Cic. 2 p. 303. VLP. dig. 48, 22, 14, 1 -o et civitatem et bona adimit, relegatio utrumque conservat, nisi bona publicentur. *v. etiam p. 589, 11.* PAPIN. dig. 46, 1, 47 si debitori -o irrogatio est. coll. Mos. 4, 10, 1 -e puniri. CALL. dig. 48, 19, 27 in insulam -o (48, 22, 18 [19], 1 PAVL. sent. 2, 26, 15. 5, 26, 1 MARCIAN. dig. 48, 8, 3, 5). VLP. dig. 2, 4, 10, 6 per poenam -is (PAVL. sent. 5, 23, 1 MARCIAN. dig. 48, 19, 4 INST. Iust. 4, 18, 9 COD. Theod. 2, 1, 6 [*a. 385*]). 16, 2, 1, 4. 24, 1, 13, 1 -em passus est. 36, 1, 18 (17), 5. 48, 13, 3. 48, 19, 2, 1 postquam -o in locum aquae et ignis interdictionis successit. *al.* PAVL. sent. 5, 17, 2 mediocrium delictorum poenae sunt metallum ludus -o. MARCIAN. dig. 40, 10, 1, 13 poena falsi . . . -o est. *al.* AMM. 29, 3, 7 -is maestitia liberatus. AMBR. c. Aux. 36 -em minantur. AVG. epist. 102, 26 si perpetua -e homo puniretur. AVELL. p. 48, 16 -e damnati. CASSIOD. var. 9, 18, 1 -is protinus subiaceat ultioni. INST. Iust. 4, 18, 2 *capitalia iudicia* dicimus quae ultimo supplicio afficiunt vel aquae et ignis interdictione vel -e vel metallo. 4, 18, 7. 8 -o ei . . . irrogatur. NOVELL. Iust. 143 pr. COD. Iust. 9, 13, 1, 3c.

dēportātor, -ōris *m. a* deportare. *i. q. portator*: CASSIOD. Ios. antiq. 14, 24 prohibere -es alimentorum.

✱**dēporto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* portare. PS. ASCON. div. Caec. p. 112 asportare aliquid, ut intereat, -are, ut mutet locum. AGROEC. gramm. VII 121, 27 -are deponere, apportare est aliquid afferre, comportare in unum locum conferre, exportare, tollere. GLOSS. κατακομίζω. -at καθαίρει. ἀποβαστάζει. ἐξορίζει διαβαίνει. ἀποτροχίζει (derotat *g*). devehit. -amus proprie cum oportet portare. -are ἀποτροχίσαι. μειῶσαι. -vit elicuit. -or ἀποφορίζομαι. *nota*: THEOPHIL. inst. Iust. 1, 12, 2 δεπόρτατος. 1, 16, 5 deportatεύομαι . . . deportateuθέντι. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; frequentant*: CIC. (*56ies sed raro praeter* Verr.) LIV. (*50ies*) ICTI (*126ies*); *devitant poetae praeter* PLAVT. (*5ies*) *et singulos locos*: TER. LVCIL. PROP. STAT. COMM. AVSON. CARM. de alphab.; *item apud scriptores*: VELL. QVINT. PLIN. paneg. AMM. AVG. civ.; *deest omnino*: SALL. CELSO PANEG. [*de* TER. Phorm. 978 *v. sub* asportare *vol. II p. 845, 4.*]

I ***proprie*** *i. q.* ***devehere,*** *auferre, amovere, deducere sim., necnon invehere, importare per naves*: A ***generatim,*** *fere ubique 'quo' additur* (in *c. abl. v. p. 588, 36*), *raro 'unde'*: 1 *rem corpoream*: PLAVT. Asin. 524 quid ad nos iussit -ari? Pseud. 213 si mihi non iam huc culleis oleum -atum erit, te ipsam culleo ego cras faciam ut -ere — in pergulam (CATO agr. 144, 3 *v. p. 586, 81*). CATO agr. 146, 2 ne quid eorum de fundo -ato, si quid -verit, domini esto. 148, 2. EDICT. CIC. Verr. 4, 36 omnes decumas ad aquam -atas habebant. CIC. Verr. 2, 92 quantum pecuniae Malleoli -asset (4, 217 dom. 20 VAL. MAX. 4, 3, 2. SCAEV. dig. 45, 1, 122, 1 *possunt etiam ad I B 1 referri*). 3, 185 ad quos omnia . . . -ret (Att. 1, 4, 3 CAES. Gall. 3, 12, 3 NEP. Them. 2, 8 LIV. 9, 45, 13. 25, 22, 6. 31, 17, 6). 4, 20 in -ando frumento (4, 192 epist. 13, 75, 2 CAES. civ. 1, 60, 3 LIV. 37, 50, 10. 43, 6, 11 tritici deciens centum milia . . . -rent). Verr. 5, 51 ut omne *argentum* statim ad mare ex oppido -retur (LIV. 38, 37, 9 talenta argenti, *nisi ad I B 1 trahere mavis*). 5, 59. 149 id (*sc. senatus consultum*) me Romam -are. 6, 46 fructus (COLVM. 1, 2, 3. 12, 13, 1 AFRIC. dig. 47, 2, 62 (61), 8. VVLG. num. 18, 13 frugum initia). Att. 7, 2, 3 eius testamentum. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 1 quo facilius . . . rostra refigere -areque tuto possimus. POMP. Cic. Att. 8, 12a, 4 ea *arma* si Brundisium iumentis -aritis. BELL. Hisp. 4, 1, 6 materiem. NEP. Eum. 13, 4 ossa eius in Cappadociam ad matrem . . . -anda curarunt. LIV. 43, 6, 14 ut ea quae pollicerentur, ad Hostilium . . . in Macedoniam -rent. 44, 16, 4 sex milia togarum . . . equos ducentos -anda. VITR. 2, 9, 16. 10, 2, 11 scapos columnarum e lapidicinis cum -are vellet Ephesi ad Dianae fanum. FENESTELLA Lact. inst. 1, 6, 4 carmina Sibyllae Romam -rent (= LACT. ira 22, 6) . . . circa mille *versus* Romam -arunt. PAVL. FEST. p. 2 armillum . . . humero -etur. PLIN. nat. 10, 98 *nidum* (*praecedit* transgerunt). 37, 104 *gemmae* Carthaginem quondam -bantur (VIB. SEQ. geogr. p. 147). PLIN. paneg. 31 messes (HIER. adv. Rufin. 3, 10). SVET. Iul. 43 obsonia. Aug. 100 corpus *Augusti* a Nola Bovillas usque -arunt (Tib. 75 Claud. 6. CORP. XII 155 corpus eius -atum *Roma* hic [*in Alpibus Poeninis*] condidit). Tib. 18 ne qua *onera* -rentur nisi concessa. PROB. Verg. georg. 2, 385/9 vinum. HIER. adv. Rufin. 3, 10 negotiator orientalium mercium qui hinc -ata necesse habebat. in Is. 60, 6/7. VVLG. I par. 15, 25 arcam. 22, 4. II Esdr. 10, 39 primitias frumenti, vini et olei. RVFIN. hist. 2, 11, 3 caput desectum Hierosolyma -vit. AVG. civ. 18, 18. SIDON. epist. 5, 15, 1 librum hic ipse -at heptateuchi. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4. COD. Iust. 4, 61, 8 species (*i. important; opp.* deferunt). LEX Sal. 10, 2. 11, 6 *si* nihil exiude -verit (tulerit *alii codd.*). VEN. FORT. vita Radeg. 17, 39. ISID. orig. 7, 12, 29 a -andis cereis. 7, 12, 30 luminaria. ILDEF. vir. ill. 7 stipularum fasciculos. *per flumina*: CIC. nat. deor. 2, 130 magnam . . . vim seminum secum frumenti similium *Indus* dicitur -are. PLIN. nat. 37, 25 *crystallos* torrentibus saepe -ari. *nota cum dat.*: CASSIOD. var. 12, 20, 4 *vasa* sacris liminibus -ari . . . imperavit. *absolute vel elliptice*: CIC. Verr. 4, 37 -atum habeas . . . -bo igitur . . . -andi dies praestituta tollere cogebat ex arca. SVET. Cal. 39 comprensis ad -andum . . . vehiculis. *in imagine*: PLAVT. Stich. 297 nunc ultro id (*sc. bonum nuntium*) -em? (*praecedunt* apporto, affero). VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 si in unum locum cuncti mala sua contulissent, futurum, ut propria -are domum . . . mallent. PLIN. nat. 2, 234 quoniam *oleum* mitiget naturam asperam *maris* lucemque -et (*i. demittat*). 5, 123 negotia -ant Adramytteum. IVST. 20, 2, 14 solacia suis pro auxiliis -ant. HIER. hom. Orig. in Ezech. 3 p. 906D ad voluptatem meditata -ant. CYPR. GALL. exod. 95 haec fuerant, ut dicta ducis -at ad aures fama loquax (CORIPP. Ioh. 1, 576 nuntius ante levis nostras -et ad aures [*obiectum ex enuntiato praecedente sumendum*). SIDON. epist. 1, 9, 7 carmen ipsum loquax in consequentibus charta -at. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 3 quid -as ubique sermonem qui verus non est. CARM. de alphab. 66, 22 nomen habens vacuum, fragilem -o figuram (*i. litteram h quae saepe non scribitur*).

2 *animantes*: PLAVT. Pseud. 213 *p. 587, 42.* Vid. frg. 12 iuben hunc . . . in altum -ari. LVCIL. 855 cum manicis catulo collarique ut fugitivum -em. CIC. epist. 16, 5, 1 te Leucadem. CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 *pantheras.* BELL. Afr. 21, 2 saucios suos . . . Hadrumetum. NEP. Alc. 4, 3 quae *triremis* ad eum erat -andum missa. PROP. 2, 32, 6 curve te in Herculeum -ant esseda Tibur? LIV. 9, 30, 9 in plaustra somno vinctos coniciunt ac Romam -ant (*sic saepius de captivis*: 23, 10, 11 *Magius* -atus a custodibus Alexandream ad Ptolomaeum. 23, 34, 8. 29, 19, 5. 30, 43, 8 VAL. MAX. 9, 6, 3. AMPEL. 16, 5 *Pseudophilippus* in triumphum -atus est). 31, 12, 8 abominati semimares iussique in mare extemplo -ari (*ter ibid.* OBSEQ. 22 androgynus . . . in mare -atus. 34. 47. 48). 40, 4, 8. COLVM. 7, 2, 4 *bestiae.* PLIN. nat. 7, 113 unum . . . philosophum . . . -vit. STAT. Ach. 1, 230 *Achillen* Haemonii de rupibus antri ad placidas -at aquas. SVET. Aug. 78 dum per vicos -retur. AMPEL. 2, 2 *taurus Europam* Cretam -vit (*i. rapuit.* AVSON. 420, 4 *Helenam* ad Troiam -atam fuisse. HYG. fab. 15 p. 50 *Hypsipylen* Thebas -arunt). GRAN. LIC. p. 33 Archelaus parvulo navigio Chalcidem -atur. APVL. met. 5, 7. 9, 25. 10, 12 ad iudicium puer (GELL. 20, 1, 11 in ius adversario -atur). ARGVM. Plaut. Mil. 2, 4 Ephesum invitam. PS. AVR. VICT. epit. 46, 2 saucius in casa -atur vilissima (= IORD. Rom. 314). orig. 20, 2. HYG. fab. 127 p. 111 in insulam Aeaeam ad Circen Vlyssem mortuum -arunt. COMM. apol. 63 quos raptim aura -at. GREG. TVR. Franc. 4, 1 quae *regina* cum magno psallentio -ata (*de funere*). *per flumen* (*v. p. 587, 81*): PLIN. nat. 6, 136 quos *serpentes* flumina -ant.

B ***speciatim*** *i. q. ex provincia domum (Romam) reportare, perferre, deducere sim.* (*cf. etiam sub II*): 1 *aliquid, praecipue de praeda, signis, simulacris deorum, sacris*: CAEL. hist. 45 *tot* lictores domum -visse fasces. CIC. div. in Caec. 28 ex Sicilia litteras in Verrem -are (Verr. 4, 106. 5, 91. 140). Verr. 2, 54 quae signa atque ornamenta . . . Romam in publicum -asses (2, 61. 5, 84. 6, 127 dom. 111 Phil. 2, 109 FEST. p. 263). 2, 61 tabula (3, 112. 5, 149. 6, 127 dom. 111 Phil. 2, 109). 5, 50 vasa Corinthia . . . Syracusas (VITR. 5, 5, 8 Corinthiorum ea *echea* aenea Romam -vit). 5, 72. 120 -atum Mercurium esse sumptu publico. 120. 6, 46 quae *navis* praedam ex Sicilia -ret. 6, 59 quo furta undique -res. dom. 111 hoc *simulacrum* . . . ad ornatum aedilitatis suae -vit. rep. 1, 21 cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam -visset. epist. 7, 15, 2 nihil ex ista provincia potes, quod iucundius sit, -are. LIV. 5, 22, 4 quibus *iuvenibus* -anda Romam regina Iuno assignata erat. 29, 11, 7 *sacrum lapidem* . . . -are Romam iussit. 45, 39, 6. VELL. 2, 62, 3 quae *pecuniae* ex transmarinis provinciis Romam ab quaestoribus -bantur (VAL. MAX. 4, 1, 14 Cypriacam pecuniam maxima cum . . . sanctitate in urbem -verat. *v. p. 587, 47*). PLIN. nat. 7, 214 -atum *horologium* inde post XXX annos. 35, 131 quem (*sc. Hyacinthum*) . . . secum -vit Alexandrea capta. 35, 173 opus tectorium . . . Romam -vere in aedilitate ad comitium ornandum. SPART. Carac. 9, 10 sacra Isidis Romam. IVST. 36, 4, 9 gazas Romam. *nota in imag.*: CIC. Verr. 4, 141 *crimen* Romam ex provincia -atum. 2 *aliquem, fere ubique de militibus transportandis*: CIC. Verr. 6, 31 ut eam *Tertiam* secum ex provincia -ret (6, 40). Manil. 61 victorem exercitum -vit (CAES. Gall. 5, 23, 2 [reportare α]. civ. 1, 27, 1 LIV. 23, 6, 2. 23, 31, 4 [*22ies*]. IVST. 17, 2, 13. 34, 2, 1). LIV. 30, 27, 9 milites Romam (30, 41, 5. 45, 38, 12. 14. *adde* 40, 36, 11. 43, 12, 9 CVRT. 10, 2, 16). 34, 23, 10 legiones in Italiam (39, 38, 6). TAC. ann. 14, 17 -ati sunt in urbem multi e Nucerinis trunco per vulnera corpore. *huc trahendum*: SVET. Nero 31 quod ubique esset custodiae in Italiam -ari . . . praeceperat.

C ***technice*** *i. q. aliquem poena exilii vel ablegationis in insulam afficere* (*opp.* redire, revocare, restituere, *necnon* relegare): CALL. dig. 48, 19, 28, 13 in exulibus gradus poenarum constitui edicto divi Hadriani, ut qui ad tempus relegatus est, si redeat in insulam relegatur, qui relegatus in insulam excesserit in insulam -etur, qui -atus evaserit capite puniatur. VLP. dig. 28, 3, 6, 7 eius qui -atus non statim irritum fiet testamentum. 32, 1, 1, 3 -atos eos accipere debemus quibus princeps insulas adnotavit vel de quibus -andis scripsit quae poena civitatem adimit et testamenti factionem et reversionis spem. 48, 22, 6, 1 -andi autem in insulam ius praesidibus provinciae non est datum. 48, 22, 7, 2 haec est differentia inter -atos et relegatos quod in insulam relegari et ad tempus et in perpetuum quis potest

qui et civitatem Romanam retinet et testamenti factionem non amittit. MARCIAN. dig. 48, 22, 15 -atus civitatem amittit, libertatem retinet et iure civili caret, gentium vero utitur. ISID. diff. 1, 200 inter eum qui in insulam relegatur et eum qui -atur magna differentia est, primo quod relegatum bona sequuntur, nisi fuerint sententia adempta -atum non sequuntur, nisi palam ei fuerint concessa (*brevius* orig. 5, 27, 29) ... item distant in loci qualitate, quod cum relegato quidem humanius transigitur, -ati vero solent insulae assignari quae sunt asperrimae. HESYCH. p. 483, 10 *δεπορτάτος· ἐξοριμαῖος.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *δεπορτάτος· ὁ διηνεκῶς ἐξόριστος. cf. p. 587, 1.* PLIN. nat. 7, 36 -atum in insulam desertam. 7, 69 Suessam Pometiam illa tempestate florentissimam -ata est (*non alibi de loco amoeno*). QVINT. inst. 5, 2, 1 in reis -atis. TAC. ann. 4, 13. 6, 48. 14, 45 *liberti* Italia -rentur (*nota ablat.*). 16, 9. *frequentatur imprimis apud* ICTOS, *ex. gr.*: DIG. 48, 22 tit. de interdictis et relegatis et -atis. GAIVS dig. 28, 1, 8, 2 SCAEV. dig. 36, 1, 77 (75) PAPIN. dig. 24, 3, 42 *al.* CALL. dig. 50, 13, 5, 3 *al.* MEN. dig. 49, 16, 4, 2 TRYPH. dig. 16, 3, 31 *al.* VLP. dig. 1, 12, 1, 4 (*48ies*) PAVL. dig. 14, 2, 10 sent. 1, 21, 5 (*30ies*) MARCIAN. dig. 48, 8, 3, 6 *saepe.* MACER dig. 48, 8, 16 in honore aliquo positi -ari solent. 48, 19, 24 HERMOG. dig. 37, 14, 21 *al.* SPART. Carac. 3, 1 relegatis -atisque reditum in patriam restituit. Sept. Sev. 14, 9. CAPITOL. Aur. 25, 7 eos qui -ati fuerant revocari iussit (Pert. 6, 8 GALLICAN. Avid. 8, 8). 26, 11. GALLICAN. Avid. 12, 4 -ati redeant. LAMPR. Comm. 3, 4 Alex. 15, 4. 28, 3. 34, 4 exoletis ... -atis. EPIT. Alex. 64 si me exempli causa -are vis, habes potestatem -andi mortuum (*nota lusum verborum*). IVST. 36, 2, 7. ALTERC. Heracl. p. 146, 2 ut cum exilio -ret. AMM. 26, 10, 8 RVFIN. hist. 3, 18, 4 SVLP. SEV. chron. 2, 51, 3. LEO M. epist. 93, 3 in exilia -atos (*ἐξορίᾳ παραδοθέντας*). CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 74, 38 exoles sunt -ati in Sardinia. APRING. in apoc. 1, 9 -atum in Pathmos insula. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 257 exilio -ari (hist. 1, 9 p. 929[A]. 7, 40 p. 1102[C] metallico -atus exilio. chron. II p. 158, 1287). COD. Iust. 9, 51, 1 pr. INST. Iust. 1, 21, 1 NOVELL. Iust. 143 pr. LEX Burg. Rom. 11, 3 in exilio -andus (32, 1). 18, 3 metallo -antur. *nota in imagine*: CANON. Migne 56, 846[B] illos abdicamus et -amus a catholica ecclesia.

II ***translate*** *et in imagine i. q. consequi, adipisci nonnisi de rebus incorporeis*: CIC. Mur. 12 aliquod ... ex Asia -atum flagitium ac dedecus. Cato 1 te ... non cognomen solum Athenis -asse, sed humanitatem et prudentiam intellego. off. 1, 78 frustra se triumphum tertium -urum fuisse (NEP. Cato 2, 1 ex ea *provincia* triumphum -vit). Att. 6, 1, 7 si nihil aliud de hac provincia nisi illius benevolentiam -assem. CVRT. 9, 10, 24 non gloriam solum quam ex illis gentibus -erat sed etiam famam. 10, 2, 11 adeo ille exercitus ... plus tamen victoriae quam praedae -vit ex Asia (*partim ad I B 1 pertinet*). TAC. ann. 2, 26 apud Germanias assequi nomen imperatorium et -are lauream. 4, 26 bellique confecti famam -arat.

syn.: amovere, apportare, auferre, deducere, devehere, exilio afficere, importare, invehere, in exilium mittere, perferre, portare, reportare. *oppos.*: deferre, redire, religare, restituere, revocare.

deriv.: deportatio, deportator. *graec.*: deportatεύω (*v. p. 587, 32*).

dēposco, -poposcī, -ere *a* de *et* poscere. VARRO frg. Serv. Aen. 9, 194 poscere est quotiens aliquid pro merito -imus, petere vero est, cum aliquid humiliter et precibus postulamus. GLOSS. *ἀπαιτῶ.* -it valde rogat. deprecatur. -itis *ἐξαιτεῖτε. legitur inde a* CIC., *sed frequentatur praeter* CIC. (*29ies*) LIV. (*21ies*) SIL. (*11ies*) SVET. (*12ies*) *apud neminem.* [*dub.*: CORP. V 1741, 4.]

1 ***generatim*** *i. q. vehementer poscere, expostulare, expetere, exigere, efflagitare sim., necnon vi praepositionis debilitata precari, orare* (*adduntur* ab, ad, in; abl. *p. 590, 7*): **a** *aliquem*: CIC. inv. 2, 144 *filium* sibi in praemii loco -it. Manil. 5 unum ... ad id bellum imperatorem -i atque expeti (12. 44 Phil. 11, 20). Flacc. 97 populum Romanum disceptatorem. CAES. Gall. 7, 1, 5 omnibus pollicitationibus *principes* -unt qui belli initium faciant. HOR. sat. 1, 2, 70 numquid ego a te magno proguatum -o consule cunuum (*i. matronam nobilem*). OV. hal. 87 talia lentos -unt calamos (*res personata*). LIV. 6, 9, 6 *Valerium* imperii socium -poposcit. 34, 60, 5 sibi ... naves ... equites. MON. Ancyr. 5, 4 me belli ... ducem -poposcit *Italia* (SVET. Dom. 2 *cum* auxilia ... ducemque ... -isset). VAL. MAX. 3, 7, 7 *ut* Ti. Gracchum ... iudicem -ret. 9, 5, 3. FRONTIN. strat. 1, 5, 15 -poposcit et accepit trecentos milites. SVET. Tib. 55 viginti sibi ... -erat velut consiliarios. APVL. met. 8, 29 arietem. ARGVM. Plaut. Aul. 7 avari gnatam -it sibi. MART. CAP. 1, 32. CYPR. GALL. gen. 789 dominum (iud. 164 deum). *nota*: EPIST. pontif. 342 Zosim. Migne 20, 677[A] accusatores suos ultro -ens (*i. denuntians*). **b** *aliquid* (*saepe in re personata*): CIC. Verr. 1, 36 hoc mihi -o quod agam. 2, 63 *cum* iter hoc sibi magis ad quaestum suum ... accomodatum -isset. 5, 69 quae *flamma templum Iovis* praeclarius ... -ret. Cluent. 77 causam illam totam. p. red. in sen. 37 idem sibi domicilium et vitae et mortis. Phil. 3, 33 *id* appetam atque -am. 14, 5 a quo populus Romanus ... ita salutem D. Bruti -poposcit, ut (BELL. Hisp. 17, 2 salutem a tua clementia -imus petimusque, ut. VAL. MAX. 8, 5, 4). leg. 1, 8 aequalem aetatis suae memoriam -it. CAES. civ. 1, 56, 3 certas sibi -it naves (LIV. 34, 60, 5). PROP. 2, 25, 25 praemia. LIV. 24, 49, 4 bellum (CVRT. 7, 8, 5). MANIL. 3, 143. SEN. epist. 30, 12 mortem. 76, 20. CVRT. 6, 11, 36 tormenta in semetipsum. COLVM. 2, 10, 21 cannabis solum pingue ... -it. 4, 9, 1 *sequens* deinde tempus ... ampliorem curam *vitis* -it (SIL. 7, 235 cum optabile tempus -et dextras). 6, 37, 11 campus gravi gleba robora boum -it. LVCAN. 2, 533 pugnam (SIL. 17, 128 proelia. STAT. Theb. 10, 919 insanas ... pugnas. FRONTIN. strat. 1, 11, 1. 2, 1, 3 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 6 SVET. Otho 9). PERS. 5, 26 -ere fauces, ut. VAL. FL. 1, 199 summo -ere (*i. elicere*) fulmen Olympo. SIL. 3, 706 pugnarum eventus exteruaque fati -is. 11, 575 pacem. 15, 132 gravia ancipitis -it munera Martis. STAT. Theb. 12, 459 saeva supplicia (SVET. Galba 15). PS. QVINT. decl. 4, 15. 7, 1 cum adversus me tam gravia et crudelia -am. PLIN. epist. 1, 8, 2. SVET. Iul. 68 poenam in se ultro -erunt (RVFIN. hist. 1, 8, 8). Claud. 11 caedem. Vesp. 2 ludos extraordinarios (AVG. civ. 2, 14). FRONTO p. 214, 4 N. VLP. frg. Vat. 163 litteras rescriptas. PAVL. dig. 31, 87, 4 ratio -it id, quod (LACT. ira 10, 2 RVFIN. Adamant. 4, 3. PALLAD. hist. mon. II 5 ut vera -it ratio). sent. 5, 5[a], 10 causae instaurationem iure. APVL. met. 10, 26 mercedem mortis. TERT. nat. 1, 18 exempla. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 102 in -endis vanarum rerum spectaculis. NEMES. buc. 1, 27 laudem. ARNOB. nat. 2, 17 contraria sibimet atque inimica. 6, 27. 7, 1 *sacrificia.* 7, 51 *dea* modo haec appetat, modo illa -at. AVIEN. ora 4, 177 reliqua -unt notam. SYMM. epist. 4, 67 (68), 2 duo enim factu facilia ... -it. SCHOL. Cic. Bob. p. 31, 11. 123, 12 licentiam sibi. p. 151, 10 VEG. mil. 2, 14. 3, 3 quas *annonarias species* a provincialibus consuetudo -it (AVELL. p. 73, 9. *adde*: COD. Iust. 1, 40, 10 ut ipsi iudices a provincialibus exigant et consueta -ant). HEGES. 1, 32, 7 pacem. 4, 7 l. 8 quid enim aliud ab his nisi parricidium adversus cives ... -retur? (*potest ad 2a referri*). RVFIN. apol. Orig. 8 p. 602. hist. mon. 1 p. 393[C] *sanitates* ad curas corporum. in Am. 4, 12/13. AVG. civ. 2, 19 ab illo probrosa. 13, 1. 15, 1. fid. et op. 12, 18 baptismum. LEO M. epist. 135, 2 veniam (EVG. TOLET. hex. praef. metr. 8). AVELL. p. 679, 29 CAEL. AVR. chron. 2, 69, 2 acut. 2, 12, 85 SIDON. epist. 4, 18, 4. CYPR. GALL. num. 578 otia pacis. FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 32, 19 DRAC. laud. dei 2, 443 BOETH. arithm. 1, 1 GREG. TVR. Franc. 4, 46. CORIPP. Ioh. 4, 1052 pretium ... belli. EVGIPP. Sev. 6, 2. 14, 2. 28, 5. CARM. epigr. 424, 6 finem -o dolori. *nota*: SIDON. epist. 1, 3, 3 in quae *consilia* participanda -eris. **c** *absolute*: CAES. civ. 3, 85, 4 *est nobis* de proelio cogitandum, sicut semper -poposcimus. QVINT. decl. 324 p. 275, 25 adversarius sibi vindicat et in praemium operae suae -it. RVFIN. hist. mon. 20 si forte corporis sui aegritudo -at. AVELL. p. 117, 7 tanta laude quanta rerum magnitudo -it. VITA Caes. Arel. 2, 11 suppliciter -ens. **d** *seq. acc. c. inf.*: LIV. 22, 28, 9 sibi quisque -ere pellendos inde hostes ac locum capiendum. 36, 17, 9 cum Hypatam tuendam ... -issent (SVET. Vit. 1 *coloniam* tutandam -issent). IVL. VAL. 1, 16 subiectos obsequi sibi Persae -unt. AVSON. 462, 4 munera sibi a procis ... conferri ... -it. SYMM. epist. 8, 71 (70) ornari eius officium ... -imus. SCHOL. Cic. Bob. p. 293, 5 quam *rem* separatim sibi -erat exequendam *orator* (*potest ad 2a referri*). HYMN. Ambros. I 9, 4 nobis ... adesse te -imus. RVFIN. hist. p. 955, 10 redhiberi sibi omnia in pristinum statum -it. PS. AVG. serm. 43, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 8, 6. dial. 2, 1, 2 qua *hora* solemnia (*sc. religionum*) populo agi consuetudo -ret (*v. supra l. 24*). AVELL. p. 2, 22 SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 222, 17 CASSIOD. hist. 3, 7 p. 952[C] GREG. TVR. Franc. 5, 4. COD. Iust. 5, 8, 1, 1 sponsalia ... reddi ... sibi ... -unt. VEN. FORT. carm. 3, 2, 6 GREG. M. in euang. 15, 2 moral. 15, 68 BENED. reg. prol. **e** *seq. infinit.*: TAC. hist. 3, 19 pergere Cremonam ... -unt. ARNOB. nat. 2, 49 audire -imus. 3, 22 illorum *deorum* neque natura -at ingeniosum aliquid aut sellularium scire. GREG. TVR. Franc. 2, 27 campum pugnae praeparare -it. COD. Iust. 9, 9, 15 pr. neque in ... provinciam ... transmitti iure -itur. **f** *seq.* ut, ne: VOPISC. Tac. 6, 8 teque ... convenio petens, obsecrans ac libere ... -ens, ne. SYMM. epist. 2, 66 (65), 1 amicitiae semper ratio -it, ut (*v. supra l. 15*). 5, 65. 25, 3. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 668 *id* ratio -it, ut. VEG. mil. 1, 2 rerum ordo -it, ut (POMER. 3, 28, 2). NECTAR. Aug. epist. 90 PS. AVG. serm. 302, 3 CASSIAN. inst. 12, 14, 3 LEO M. epist. 158 AVELL. p. 60, 3. 656, 6. 661, 18 clementiam vestram -imus, ne. RVRIC. epist. 3 VEN. FORT. carm. 5, 1, 9.

2 ***speciatim***: **a** *i. q. aliquod negotium vel munus sibi gerendum expostulare, expetere, fere ubique cum dativo personae*: CIC. inv. 2, 144 quam volet sibi rem a magistratu -ito. S. Rosc. 95 *tene* tibi partes istas -isse, ut? (Scaur. 31 SVET. Tib. 25 Cal. 56). Catil. 2, 6 quis sibi urbanas insidias caedis atque incendiorum -erit. 3, 14 sibi procurationem incendendae urbis. Sull. 52 illam sibi officiosam provinciam -poposcit, ut (LIV. 29, 10, 7). Sest. 99 sibi gubernacula patriae. Mil. 100 hoc denique ipso die ..., si quae dimicatio capitis *est* futura, -o. Phil. 13, 11 hanc mihi dispensationem ... -o. Att. 5, 2, 1 cui -enti mea mandata cetera universe mandavi. CAES. civ. 1, 57, 1 qui sibi id muneris -erant. LIV. 22, 22, 14 ministerium restituendorum domos obsidum mihimet -o. 25, 6, 23 asperrima quaeque ad laborem periculumque -imus. VAL. MAX. 3, 2, 6 militiam ... sibi -poposcit. SEN. epist. 76, 20 (*in imag.*) amor enim, ira, cupiditas pericula -erunt. CVRT. 5, 11, 6 custodiam corporis tui externus et alienigena non -rem. 9, 6, 14 pericula ... pugnas nobis -imus (TAC. Agr. 11 pericula [*opp.* detrecto]). SIL. 3, 226 (*in imag.*) ausa sibi Libye rerum

-ere frenos. 11, 49 imperia ac patriae percuntis habenas. 11, 59 summi partem -ere iuris (*i. consulatus*). 15, 17 regimen. PLIN. epist. 6, 16, 3 quo libentius suscipio, -o etiam quod iniungis. SVET. Aug. 26 qui sibi nomine exercitus -rent *consulatum*. AMPEL. 20, 2 *Fabii* bellum Veiens peculiariter sibi -erant. SERV. auct. Acn. 3, 23 ad investigandos latrones sibi negotium -poposcit. COD. Iust. 11, 59 (58), 17 (16) illud (*sc. canonis solutionem sim.*) . . . -i. b *i. q. aliquem alicuiusve traditionem ad puniendum vel ad supplicium postulare, publice exposcere*: CIC. Flacc. 5 hunc etiam si tota Asia -it ad supplicium (HIRT. Gall. 8, 38, 3 LIV. 21, 44, 4 CVRT. 10, 9, 16 TAC. hist. 3, 11. SVLP. SEV. chron. 2, 44, 2 in quod *supplicium* -retur). dom. 13 qui Cn. Pompeium interficiendum -poposcit. p. red. in sen. 33 altera *pars* me -ere . . . putabatur (*bis*). Sest. 46 *cum* me unum -rent. Cael. 70 adulescentia non ad rei p. poenas, sed ad mulieris libidinosae delicias -itur (SVET. Tit. 6 ad poenam). CAES. civ. 3, 110, 5 hi regum amicos ad mortem -ere . . . consuerant. OV. met. 1, 200 ausum talia -unt. LIV. 2, 13, 7 ad Cloeliam obsidem -endam (*sc. tradendam*). 21, 6, 8 ad ducem ipsum in poenam foederis rupti -endum. 21, 10, 6 auctorem culpae et reum criminis -unt. 21, 10, 12 si nemo *Hannibalem* -ret, devehendum in ultimas maris terrarumque oras (21, 18, 4. 37, 45, 16 SIL. 2, 30 IVST. 32, 4, 8). 22, 33, 3. 38, 33, 1. 3. VAL. MAX. 1, 7, 3 quae (*sc. fata patriae*) . . . Decium -erunt (*i. ad se devovendum*). *huc traham*: SIL. 3, 202 scitatur pestis . . . quosnam populos -at hiatu. TAC. hist. 1, 84 ad sanguinem et caedem -erint ordinem *senatorium*. ann. 1, 23 centurionem . . . morti -it (*nota dativ.*). TERT. resurr. 15 (*in imag.*) cum humana censura . . . ministros facti cuiusque -it. IVST. 17, 3, 20 eum sub belli comminatione -bat (*i. traditionem exposcebat*). VIR. ill. 21, 2 eam in servitutem. c *t. t. de sermone militum sumptus, sed proxime accedit ad 2 b, i. q. provocare in pugnam*: HIRT. Gall. 8, 8, 4 ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset quam ipsi -issent. LIV. 2, 49, 2 si sint duae roboris eiusdem in urbe gentes, -ant haec Volscos sibi, illa Aequos. LVCAN. 5, 296 infestoque ducem -ere voltu. VAL. FL. 5, 634 Persen simul et Minyas -imus hostes. IVST. 12, 8, 3 sibi regem eorum privatum hostem -it. VIR. ill. 14, 1 Veientes sibi hostes familia Fabiorum privato nomine -it. *Gudeman.*

dēpositārius, -a, -um [*a* depositum. *Th.*]. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεποσιτάριος· καθαιρέτης. 1 *is, apud quem deponitur*: VLP. dig. 16, 3, 1, 36 omni actione -um liberari. COD. Iust. 4, 34, 12 (*a. 531*) si . . . unus ex his (*heredibus*) contingentem sibi portionem a -o accepit, . . . et postea -us . . . depositum perdiderit *eqs.* VEREC. in cant. 2, 37 'reddam' velut -us, quia apud eum quae fecerint, deposita sunt facta, et ideo . . . istorum -us demonstratur (*Christus*). IVLIAN. epit. novell. 66, 1 litterae -i solae non sufficiunt depositori ad plenissimam depositi dati probationem. 81, 1. 2 *is qui deponit* (*cf.* VLP. dig. 16, 3, 7, 2 solet . . . ratio haberi -orum, hoc est eorum qui depositas pecunias habuerunt): VLP. dig. 16, 3, 7, 2. 3. -orum ratio habetur . . . quasi renuntiaverint deposito. item quaeritur, utrum ordo spectetur eorum qui deposuerunt an vero simul omnium -orum ratio habeatur. 42, 5, 24, 2 vindicari eos (*nummos*) posse puto a -is.

✱**dēpositio**, -ōnis *f. a* deponere. *formae in* INSCR.: depostio: CORP. XI 6474 (*Pisauri*). depossio: INSCR. christ. Rossi I 62 (*a. 341*) *et saepe, item* deposio (CORP. XI 4033 [*Capenae, a. 345*]); deposicio: CARM. epigr. 792, 6 (*Treveris*) CORP. XIII 7653 (*Germania sup.*). deposecio: INSCR. Bonn. Jahrb. 105 p. 132. depopossio: CORP. XI 4034 (*Capenae, a. 345*). dipossio: CORP. XI 2841, 4 (*Volsiniis*). diposisio: INSCR. christ. Leblant II 458 R. p. 135. ⟨d⟩aep(ositio): CORP. X 1357, 1 (*Nolae, a. 553*). *notatur*: ⟨de⟩pos(itio): CORP. IX 1389, 6 (*Aeclani*). ⟨de⟩poss(io): CORP. VIII 25332, 9 (*Carthagine*). depssio: CORP. X 8139, 1 (*Stabiis, a. 401*). dep.: CORP. X 1342, 2 (*Nolae, saec. IV*). dposio: CORP. VIII 20316, 3 (*Ain-Rûa*). dps: CORP. X 1387 (*Nolae*). IX 1387, 2 (*Aeclani*). dp: CORP. VI 32941, 1 (*Romae*). IX 1373, 4 (*Aeclani, a. 462*). GLOSS. compositio, obductio vel collocatio, redditio, κατάθεσις, καταθήκη. *legitur inde a* QVINT. *apud pedestris sermonis scriptores.*

1 ***generatim:*** *actio deorsum ponendi*: RVFIN. Orig. in gen. 7, 1 celebrat *pueri* diem -is (*v. l.* depulsionis) a lacte. PS. SORAN. quaest. med. 147 pulsus qui fit per . . . systolem i. e. arteriae -em (*opp.* allevatio). CAEL. AVR. acut. 3, 7, 73 saltum . . . non extensione vel conductione fieri, sed levatione ac -e. MART. CAP. 9, 974 arsis est elevatio, thesis -o vocis ac remissio. MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 16 est . . . arsis sublatio pedis, thesis -o pedis. DIONYS. EXIG. Procl. fid. p. 412[C] seminis. *i. q. exoneratio*: CASS. FEL. 51 ventris (61 ORIBAS. syn. 1, 17 p. 820. COD. Iust. 6, 23, 28 pr. [*a. 530*] superflui ponderis). *in imagine: i. q. finis periodi:* QVINT. inst. 11, 3, 46 vocis declinationes, prout aut verborum dignitas aut sententiarum natura aut -o aut inceptio . . . postulabit. *i. q. finis versus*: FORTVN. gramm. VI 281, 10 -o est qua perspicitur, qua specie metrum finiatur (*cf.* 286, 25. *al. apud* GRAMM.). *nota i. q. donarium*: ITALA Luc. 21, 5 (cod. d) lapidibus bonis ornata est (*agitur de templo*) et -bus (ἀναθέμασι, VVLG. donis). *i. q. positio*: ORIG. in Matth. 18, 71 quod in Latino habet 'a constitutione mundi', in Graeco sic habet: a -e mundi *eqs.* *i. q. deiectio a magistratu*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971 dolore -is suae congregant populos. NOVELL. Iust. 42 rubr. de -e Anthimi. GREG. M. epist. 12, 31 *al.* *i. q. amissio*: armorum: CHALC. comm. 169 HIER. chron. a. Abr. 2393 *al.* carnis: IREN. 1, 30, 14 mundalis carnis. VVLG. I Petr. 3, 21 carnis sordium. RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 carnis praeputii. AVG. civ. 10, 22. corporis: RVFIN. Orig. in Rom. 3, 2 AVG. praed. sanct. 12, 24. 14, 28 ARNOB. in psalm. 137 p. 542. curae: EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916[B] foditur . . . mens saecularium -e curarum. dignitatis: VLP. dig. 48, 19, 8 pr. linteorum: LEO M. serm. 71, 3. membrorum: AVG. contin. 14, 31 (*i. concupiscentiarum*). oneris: AVG. epist. 67, 2. pignoris: AMBR. hex. 4, 4, 14. vestis: HIER. epist. 79, 7 vestis et aurati socci. vetustatis: LEO M. serm. 50, 1. *i. q. demolitio*: VLP. dig. 4, 2, 9, 2 aedificii. VVLG. II Petr. 1, 14 tabernaculi mei (*i. corporis*). *t. t. in re medica*: ORIBAS. syn. 6, 24 p. 110 quando . . . phlegma obtinuerit, -o fit horrore (συστολαὶ γίνονται καὶ φρῖκαι).

2 ***speciatim:*** a *i. q. collocatio custodiendi vel asservandi causa facta*: FLORENT. dig. 16, 3, 17, 1 id . . . agitur ea -e, ut *eqs.* VLP. dig. 26, 7, 5 pr. pecuniarum (26, 7, 7, 3. 46, 5, 7 PAVL. dig. 41, 1, 31, 1). 26, 7, 7, 7 si non fiat -o. 33, 1, 3, 2 patrimonii. 46, 5, 7 pecuniae . . . -e in vicem satisdationis fungitur. ISID. orig. 5, 25, 24 pignoris. *iuncturae apud* ICTOS *usurpatae*: -is causa: VLP. dig. 16, 3, 1, 2. 26, 7, 5 pr. cautio: SCAEV. dig. 36, 3, 18, 1. condicio: VLP. dig. 4, 3, 9, 3. 16, 3, 1, 22. lex: VLP. dig. 16, 3, 5, 2. pretium: VLP. dig. 47, 8, 2, 28. *i. q. professio, enuntiatio*: COD. Iust. 2, 42 (43), 3, 3 (*a. 293*) testium -es (GREG. M. epist. 3, 6. 7). 1, 4, 19 (*a. 505*) per -es cum sacramenti religione celebrandas (4, 66, 3 [*a. 530*]). 4, 20, 17 (*a. 528*) ex ipsis -bus testimonium . . . arguere. 2, 55 (56), 4, 3 (*a. 529*) hoc litigatoribus . . . vel scriptis vel -bus . . . manifestum facientibus. 2, 55 (56), 4, 5 (*a. 531*) sin . . . in scriptura . . . aut in -e nihil tale appareat. 7, 37, 2, 1 (*a. 531*) solutae pecuniae. IVLIAN. epit. novell. 83 (84), 324 suas -es per scripturam declarare. b *i. q. sepultura, funus*: AVG. epist. 38, 2 corporis (153, 10 POSSID. vit. Aug. 31). CASSIAN. conl. 19, 1, 1 prioris abbatis . . . anniversaria -o sollemniter curabatur (*cf.* VICT. TONN. chron. II p. 200, 541, 1 prodecessoris sui -em celebrans. SERM. Corp. Vind. 21 p. 330, 9 -em . . . celebramus. ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 16). FRG. liturg. 2 p. 263 ut . . . per -em corruptibilem incorruptionis limen aperires (*sc. deus*). SACR. Leon. p. 454 preces . . . quas in famuli tui Silvestri episcopi -e deferimus. POL. SILV. fast. Febr. 22 -o sancti Petri et Pauli. GREG. TVR. Franc. 10, 31 de kalendis Octobribus usque -em domni Martini bina in septimana ieiunia. vit. patr. 15, 2. EVGIPP. Sev. 41, 1 diem -is. 44, 6 annus sextus -is. *passim legitur in* INSCR. *christ., velut* CORP. XI 2573 (*Clusii, a. 290*) *cf. Caesar, Observationes ad aetatem titulorum latinorum christianorum definiendam spectantes (Bonnae 1896) p. 24.* *i. q. obitus*: EVGIPP. Sev. 46, 5 in die -is eius occurrens. PASS. Barth. 9 p. 149, 9 factum est . . . tricesimo die -is eius.

opp.: allevatio (PS. SORAN. quaest. med. 147), elevatio (MART. CAP. 9, 974), levatio (CAEL. AVR. acut. 3, 7, 73), receptio (AVG. praed. sanct. 12, 24), sublatio (MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 16), susceptio (AMBR. hex. 4, 4, 14).

dēpositīvus, -a, -um *a* deponere. *t. t. gramm.*: DIOM. gramm. I 337, 14 ex hac (*neutri*) forma sunt et illa verba in quibus nec agentis nec patientis significatio plene dinoscitur . . . , ut sedeo sudo . . . nescis enim agat quis an patiatur. quae quidam supina dixerunt, alii absolutiva appellant, non nulli -a nominant.

dēpositor, -ōris *m. a* deponere. *is qui deponit*: [QVINT. decl. 266 p. 88, 17 tyrannidis. *lemma.*] PRVD. apoth. 179 -r Patris Natique insane negator. BOETH. cons. 5, 1, 45 nisi eo loco pecuniam suam -r obruisset. *in re iudiciali*: VLP. dig. 16, 3, 1, 37 si -r decesserit. IVLIAN. epit. novell. 81, 1.

dēpositōrium, -ī *n. a* deponere, depositor. *locus, ubi aliquid deponitur*: GLOSS. παράθεμα. IREN. 3, 4, 1 cum apostoli quasi in -um dives plenissime in eam (*ecclesiam*) contulerint omnia quae sint veritatis. *Jachmann.*

dēpositum, -ī *n. v. sub* depono.

dēpossio *v.* depositio.

dēpost *adv. et praep. a* de *et* post. POMP. gramm. V 273, 26 praepositio praepositioni non iungitur . . . quomodo male loquuntur modo, ita dicunt '-t illum ambulat'. *cf.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 517, 24. *i. q. post: de loco: praep.*: ITALA exod. 26, 23 (Ottob.) -t tabernaculum (ἐκ τῶν ὀπισθίων, VVLG. post tergum tabernaculi). II reg. 2, 30 (Legion. marg.) reversus est -t Abner (ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ Ἀ., VVLG. omisso Abner). III reg. 17, 11 (Ps. Aug. spec. 82 p. 582, 7 *et* VVLG.). IV reg. 21, 15 (Lucif. reg. apost. 8) quoniam proiecti sunt -t me et erant -t me et erant exacerbantes me (*aliter* LXX *et* VVLG.). Marc. 8, 33 (cod. k) vade -t me (ὀπίσω μου, VVLG. retro me). VVLG. psalm. 77, 70 -t fetantes (ἐξόπισθεν τῶν). Soph. 1, 6. VITAE patr. 6, 2, 8 colligebat spicas -t nos. LIB. iubil. 49, 21. HIST. Apoll. rec. B 50 -t tribunal . . . processit. *adv.*: PASS. Theodoret. 1 p. 605 Ruin. ligatis -t manibus. *de tempore*: CORP. VIII 9162 (*a. 227*) -t cuius morte(m).

dēposteā *a* de *et* postea. *i. q. postea*: LEX Sal. capit. 1, 12. *L.*

dēpostulātor, -ōris *m. a* depostulare. *i. q. qui ad poenam deposcit*: TERT. apol. 35 nec ulli magis -es christianorum quam vulgus.

dēpostulo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* postulare. *i. q. valde postulare*: 1 *generatim*: Bell. Hisp. 1, 5 auxilia sibi. Theod. Mops. in Thess. 5, 26 ab invicem debere -are. *scq. acc. c. inf.*: Theod. Mops. in Ephes. 5, 27 sic eos colligatos esse erga uxores caritatis ratio -bat. 2 *speciatim*: a *i. q. deposcere* (*v. p. 590, 68*): Tert. scorp. 7 si uoster quoque deus ... martyria sibi -asset. b *aliquem ad puniendum deposcere* (*v. p. 591, 7*): Tert. resurr. 34 p. 74 hominem perditio. scorp. 8 *Danielum* a Chaldaeis delatum et -atum.

dēpotento, -āre *a* de *et* potentare *vel* potens. *i. q. potentia privare*: Itala exod. 1, 10 (Lugd.) -emus eos (κατασοφισώμεθα αὐτούς, Vvlg. sapienter opprimamus).

dēpotior, -īrī *a* de *et* potiri. Gloss. -or ἀπολαύω. -itur ἀπολαύει.

dēpōto, -āvī, -ōtus, -āre *a* de *et* potare. *i. q. potare*: Sol. 23, 4 fucant vellera, ut ad ruborem merum -ent cocci venenum. Marcell. med. 16, 50 sevum ovium decoctum et cum vino austero -otum. *part. perf. pass. pro adi.* **dēpōtus.** *i. q. magis ebriosus*: Gloss. -ior μεθυστικώτερος.

dēpraedātio, -ōnis *f. a* depraedari. *legitur inde ab* Itala *et* Lact.

1 *i. q. depopulatio, direptio, vastatio, spoliatio, rapina*: a *absolute*: Itala Ier. 30, 16 (Rufin. Orig. in Ier. 8, 5) omnes qui devastaverunt te, dabo in -em (εἰς ἀπώλειαν, Vvlg. in praedam. Vvlg. Iudith 10, 12 quod dentur vobis in -em). Lact. epit. 54 (59), 9 mutuae -es. 66 (71), 3 more latrocinii -o et vastitas fiet. Firm. math. 3, 5, 10 post maximam -em vel . . . rapinas vel . . . furta. Schol. Iuv. 8, 94 propter -em iniustam. Hier. in Is. 6, 11 (*in imag.*) ipsae reliquiae *populi* sunt in -em. 13, 6/7 venit a domino -o, quam nos diximus vastitatem, ut servaremus metaphoram. Vvlg. Is. 33, 1 cum consummaveris -em. III Esdr. 8, 78 sumus traditi ... regibus terrae in gladium et captivitatem et -em. Rvfin. Greg. Naz. orat. 66 p. 53, 14 efficiuntur oves in -em avibus caeli. Ps. Rvfin. in Am. 5, 12 -um ... audacia. Avg. civ. 1, 7 quidquid ergo vastationis . . . -is . . . commissum est. 22, 22. quaest. hept. 1, 108 p. 55, 15 factam esse ... caedem et -em (Avg. epist. 185, 7, 30. Oros. hist. 3, 12, 19 post caedes, incendia -esque). serm. 146, 2. Cod. Theod. 10, 4, 1 (*a. 313*) super eius calumniis vel -bus deferre querimoniam. 16, 8, 14 (*a. 399*) removisse -is huiusmodi functionem. 7, 18, 15 (*a. 406*) se ad -es vel latrocinium (Mirac. Theclae 1 p. 170, 28) contulerint. Leo M. serm. 70, 4 *quamvis* tyranno ... vasa antiquae -is erepta sint. epist. 17 nequissimae -is exemplum. Hyd. chron. II p. 24, 134 provincias magna -e subvertunt. p. 28, 172 acta illic -e. Salv. gub. 5, 43 quibus rem -o tulit (*an* tollit?), vitam tollat exactio? Max. Tavr. hom. 96 Ennod. opusc. 1, 8 p. 263, 21. 1, 23 p. 267, 23 cotidianae -is auctus successibus. 1, 69 p. 280, 14. 3, 100 -is impetus. dict. 8, 1 p. 446, 4 Cod. Iust. 1, 54, 6, 5. 12, 36, 9 si quis barbaris ... facultatem -is (*i. praedae*) in Romanos dederit. Evgipp. Sev. 44, 5 de barbaric frequentissimae -is educti. Ferrand. epist. 7, 9. Isid. Goth. 5 chron. II p. 269 cuncta gladio et -e vastantes. *nota i. q.* μετοικεσία: Chron. Alex. chron. I p. 127, 293 in ipsa -e (Exc. Barb. p. 314, 23 Fr. *ubi* depredicationi *traditur*). b *additur genet.*: Itala Ezech. 34, 22 (Apon. 2 p. 32) *oves* non erunt ultra in -em (προνομήν, Vvlg. rapinam) bestiarum. Cassiod. chron. II p. 159, 1327 Siciliae. p. 160, 1349 Francorum. inst. div. 17 p. 1134[b] urbis Romae (var. 12, 20, 4). Ios. c. Ap. 2, 83 fecit templi -em. Avg. civ. 1, 6 simulacrorum. epist. 185, 7, 30 domorum. Chron. Gall. chron. I p. 654, 65 Gothorum. Hyd. chron. II p. 22, 96 Suevorum. p. 29, 179 latrocinantum -o perpetratur. Cod. Iust. 2, 6, 5 cum gravi damno litigatorum et -e (*i. spoliatione bonorum*). Greg. M. dial. 4, 22. moral. 15, 31 proximorum. Evgipp. Sev. 31, 4 Alamannorum saeva -e vastari. Corp. III 7000 ut -e potiorum omnia sua commoda ... deperdant. *adiect. pro genet.*: Paneg. 11, 1 exhaustae provinciae ... -e barbarica. Symm. epist. 8, 27, 1 hunc piraticae -is ictum. Sidon. epist. 6, 10, 1 -is Gothicae turbinem.

2 *i. q. corruptio*: Cod. Theod. 1, 16, 7 (*a. 331*) absit ab inducendo eius, qui officio princeps dicitur, -o. 8, 10, 3 (*a. 400*) compulsor (*i. admonitor*) arguitur in -e convictus. Greg. M. moral. 21, 7 mentem suam contra adversarii -em vindicat.

dēpraedātor, -ōris *m. a* depraedari. Gloss. grassator latro, -r. crassator -r, ergo grassatur depraedatur. Not. Tir. 92, 23[a].

i. q. qui depraedatur, spoliator, depopulator, exactor iniustus: Edict. imp. Diocl. II 5 -es ipsius rei publicae tantum in dies rapiant, quantum habere censeant. Marcell. Aug. epist. 136, 2 Romanae provinciae. Ps. Avg. serm. 160, 2 cum tenebrarum terminum quasi quidam -r splendidus ... attigisset. Cod. Theod. 11, 1, 32 (*a. 412*) -r fraudium pareat. Cassiod. in psalm. 67, 6 quid ergo -r eorum pati poterit. Mvtian. Chrysost. hom. 29, 1 latrones, malefici, sepulcrorum -es. *i. q. corruptor*: Avg. epist. 262, 5 tuos captivatores et -es putans. in psalm. 38, 11 depraedaris hominem, cave -em.

dēpraedico, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* praedicare. *i. q. denuntiare, praedicare*: Tract. in Luc. 1, 2 pater filium -vit (*cod.* depraecavit, *praecedit* praedicavit, vociferatus est). Epist. pontif. Thiel Gelas. 43, 4 revelationem patris vestri -o (κηρύττω).

✖**dēpraedo,** -āvī, -ātum, -āre (**dēpraedor,** -ātus sum, -ārī) *a* de *et* praedare (-i). *forma activa* (*non respiciuntur part. praes. et gerund.*): Itala Zach. 2, 8 *l. 39* Dict. 2, 16 Schol. Iuv. 8, 98 Fvlg. aet. mund. 161, 1 Didasc. apost. 44, 20 Rvfin. Adamant. 1, 10 Vvlg. Is. 33, 1 Avg. mor. eccl. 1, 10, 17 Marcell. chron. II p. 70, 410. 96, 502, 1 auct. p. 106, 539, 4. 540, 2 Mar. Avent. chron. II p. 234, 509 Verec. in cant. 6, 16 Cassiod. hist. 11, 9 p. 1192[B] Iord. Rom. 323 Get. 13, 76. 21, 110. 22, 115. 53, 273 Greg. Tvr. Franc. 2, 27 Lex Visig. 8, 1, 9 Greg. M. in euang. 11, 1 moral. 8, 82 Isid. Goth. 32 chron. II p. 280. Gloss. -atus depeculatus. *legitur inde ab* Apvl. Vlp. dig. Itala, *deest poetis, frequentant prae aliis* Avg. (*9[ies]*) Hyd. chron. (*20[ies]*) Iord. (*10[ies]*).

1 *proprie i. q. depopulari, vastare, spoliare*: a *aliquid*: Vlp. dig. 3, 5, 5, 5 (3) *qui negotia* -andi causa accedit. 47, 14, 1, 1 *abigei* proprie hi habentur qui pecora ... quodammodo -antur. Apvl. met. 8, 29 regionem. Itala num. 31, 9 (Aug. quaest. hept. 4, 62) omnia quae possederant et virtutem eorum -ati sunt (ἐπρονόμευσαν, Vvlg. depopulati). Ezech. 26, 10 (Wirc.) *et* 26, 12 (Weing.) exercitum tuum (προνομεύσει τὴν δύναμίν σου, Vvlg. vastabunt opes tuas). Ps. Cypr. singul. clcr. 40 omnia sibi amputans concupiscentiae certamina (*i. tollit*). Paneg. 5, 8 quae . . . -ando vastaverunt. Ivst. 3, 7, 5 Spartam. 24, 6, 3 agros (Dict. 2, 16 agri . . . -ati). Hil. op. hist. frg. 3, 8 basilicas. Schol. Iuv. 8, 98 *provinciae* sunt . . . -atae (Hyd. chron. II p. 21, 90). 8, 106 Siciliam (Hyd. chron. II p. 23, 120). Fvlg. aet. mund. 161, 1 templum -at. Hier. in Is. 6, 11 p. 100 terram Iudaeam. Vvlg. thren. 3, 51 (*in imag.*) oculus meus -atus est animam meam. Ezech. 29, 19 -bitur manubias eius et diripiet spolia eius. I Macc. 6, 3 *civitatem* (Iord. Get. 13, 76 civitates publice). Didasc. apost. 44, 20 ecclesias (Greg. Tvr. Franc. 2, 27). Avg. epist. 111, 1 domos. in psalm. 54, 6 thesauros tuos ... -ari et vastare molitur. c. Faust. 22, 98 p. 706 (*in imag.*) quam eius membra -retur gens tenebrarum. quaest. hept. 4, 62. Mar. Avent. chron. II p. 234, 509 partem Galliae (Hyd. chron. II p. 21, 91). Marcell. chron. II p. 70, 410 -ata urbe (Isid. Goth. 32 chron. II p. 280). p. 90, 502 -atam Thraciam (*seq.* devastata est). p. 92, 482, 2 Larissam (*praecedit* depopulatus est). auct. p. 106, 539, 4 Liguriam . . . -at. p. 106, 540, 2 Antiochia . . . -ata. Hyd. chron. II p. 21, 86 *et saepe*. Cassiod. hist. 11, 9 p. 1192[B] Roma est . . . -ata (Iord. Rom. 325). Iord. Rom. 287 Gallias. 323 opes -atas (*pro abl. abs.* Get. 21, 110). *al.* Lex Visig. 8, 1, 9 aliquid auferre vel -are. Mart. Brac. iact. 2 (*in imag.*) gloriam laudis ... hostiliter -ati sunt.

b *aliquem spoliare, praedam agere, furari*: Itala Zach. 2, 8 (Ambr. fid. 2, 4 [3], 36) quae *gentes* -verunt vos (σκυλεύσαντα, Vvlg. spoliaverunt). Filastr. 56, 3 ut vulpes ... plurimos. Dares 10 cum ea (*Helena*) mulieres aliquas -antur. Ambr. Abr. 2, 9, 63 aurea . . . secum auferant et -entur Aegyptios. epist. 32, 5 -atus est perdicem illum diabolum (*seq.* abstulit ei ... divitias. Hesych. in lev. 27, 28/29 p. 1175[C] *seq.* spolia). Vvlg. Iob 24, 9 pupillos. Is. 10, 13 principes eorum. Is. 33, 1 Ezech. 39, 10 -buntur eos quibus praedae fuerant. Rvfin. Adamant. 1, 10 *eos* tamquam hostes ... -atos. Avg. mor. eccl. 1, 10, 17 (*in imag.*) si ab haereticis non fuerint -ati (*i. ereptí*). epist. 35, 4 oves vestras ... luporum more -amur. in psalm. 38, 11 -aris hominem, cave depraedatorem. Verec. in cant. 6, 16 dolent cotidie -ari *populi*. Iord. Get. 22, 115 -atis Vandalis ... finitimos -antes. Greg. M. dial. 3, 37 p. 312[C] boves et iumenta. in euang. 1, 1, 1 -ari ergo desiderat qui thesaurum publice portat in via. moral. 8, 82 in itinere -ari formidat. Isid. Goth. 33 chron. II p. 280 Suevos. c *absolute*: Heges. 4, 22, 2 confluentibus plurimis ad -andi licentiam. Avg. in psalm. 148, 8 non furantur, non -antur, non adulterantur. Hyd. chron. II p. 17, 46 *barbari* caede -antur hostili. Marcell. chron. II p. 100, 517, 1 usque Thermopylas ... Getae equites -ati sunt.

2 *translate, i. q. decipere, corrumpere*: Itala Col. 2, 8 (Cypr. patient. 2 *al.*) videte, ne qui vos -etur per philosophiam (ὁ συλαγωγῶν, Vvlg. decipiat). Ambrosiast. in II Cor. 11, 7 ut non occasionem acciperent -andi (11, 10 occasionem quaerebant -andi eos). 12, 19 volentes -ari eos. in I Thess. 2, 5 ut possent ipsi sine invidia simpliciores homines -ari. *Gudeman.*

dēpraesentiārum *adv.* [*mutatum ex* impraesentiarum. *Th.*]. *i. q. modo, statim*: Petron. 58 alioquin iam tibi -m reddidissem. 74 ut -m intellegas.

dēpraesento, -āre [*a* de *et* praesentare. *Th.*]. *i. q. summam praesentem numerare*: Chalc. comm. 159 ut si . . . debitor . . . diu tractum debitum -et.

dēprāns, -ndis *adi.* [*a* de *et* prandere *ductum esse videtur, sicut* deses *a* desidere. *Th.*]. *i. q. impransus*: Naev. com. 20 -i autem leoni obdas oreas (*sic trad.*).

dēprāvātē *v. sub* depravo.

dēprāvātio, -ōnis *f. a* depravare. *legitur inde a* Cic. [Rhet. Her. 1, 6, 10 *v. p. 595, 31.*]

i. q. deformatio, corruptio: proprie de facie, corpore sim.: Cic. fin. 5, 35 si peccetur distortione et -e quadam ac motu statuque deformi. de orat. 2, 252 oris -o. Sen. epist. 24, 16 pedum manuum articulorum omnium -es. Chalc. comm. 237 oculorum (Cael. Avr. chron. 1, 4, 69). Cael. Avr. chron. 1, 1, 6 vultus. *sensu ethico*: Cic. div. 2, 136 ne *somniorum ratio* nostra superstitione et -e superetur. leg. 1, 29 -o consuetudinum (off. 3, 69 consuetudinis). off. 3, 105 -o et foeditas turpificati animi. part. 127 *ut* defensor ...

non re, sed -e verbi sese urgeri queratur (*opp.* interpretatio verbi. *cf.* Ps. Qvint. decl. exc. Paris. 7 p. 401, 26 vertetur . . . in -em legis determinatio). Tert. adv. Marc. 4, 3 p. 428, 7 euangelii. Lact. ira 15, 4 hinc extitit in hominibus naturae suae -o (Avg. c. Iul. op. imperf. 4, 109). Chalc. transl. p. 44[A] sensuum. p. 52[B]. comm. 172 humani iudicii. 200 vel imprudentia vel -e. Hil. op. hist. 1, 5 corruptio euangeliorum, -o fidei. Ambr. hex. 1, 4, 12 Avg. civ. 19, 9 Ps. Avg. serm. 62, 4. Cod. Theod. 16, 2, 18 (*a. 368?*) paganorum animi contra sanctissimam legem quibusdam sunt -bus excitati. 16, 6, 4 pr. (*a. 405*) *ibid.* pravitas.

dēprāvātor, -ōris *m. a* depravare. Gloss. -or (*vel* -ur) minorator (*vel* -ur). Schol. Ter. p. 132, 36 legum contortor: conturbator vel -r. *i. q. corruptor*: Iren. 3, 16, 2 -es *euangelii* (*i. perverse interpretantes*). Avg. serm. ed. Mai 71, 1 diabolus fidei -r. Avell. p. 357, 14 -bus . . . fidelium. Petr. Chrys. serm. 96 p. 470[C] *ut* de doctore -r existeret.

dēprāvātus, *abl.* -ū *m. a* depravare. Gloss. -u deornatu.

✖**dēprāvo,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* pravus. *Th.*]. Gloss. ἀφανίζω. διαφθείρω. ἐκφανλίζω. στερίσκω. -atus deornatus. -atum deformatum. *cf. l. 11.* *legitur inde a* Ter.

i. q. a recto deflectere, deformare, foedare, corrumpere: 1 *aliquid, proprie et translate*: Ter. Phorm. 697 nihil est . . . quin male narrando possit -arier (*cf.* Spart. Pesc. 1, 2 quae magna sunt in eorum honorem, ab scriptoribus -antur). Varro ling. 5, 5 vetustas pauca non -at, multa tollit. 9, 11 ut eorum (*puerorum*) -ata corrigant crura (*sim. de partibus corporis morbidis*: Plin. nat. 11, 150 uni animalium homini -antur *oculi*. Nemes. cyn. 161 articulos. Chiron 294 labrum superius -are incipiet *equus*. *cf.* Veg. mulom. 2, 39, 1 labia eius . . . -antur. Hier. in Ezech. 16, 4 p. 147 membra tenerrima *infantium*). ling. 9, 18 quae *consuetudo* est -ata (*opp.* recta). 10, 60. Rhet. Her. 1, 6, 10 fabula veri simili, imitatione -ata (depravatione *pars codd. cf.* Cic. de orat. 2, 242 ridiculum, quod ex quadam -ata imitatione sumi solet. Qvint. inst. 6, 3, 6). Cic. Font. 25 quid spe aut metu -atum . . . videretur. Mur. 27 Arch. 8 Phil. 1, 33. fin. 1, 17 *opp.* corrigere. 1, 50 naturam (2, 33. 3, 11. Rvt. Lvp. 2, 6 *virum* -ato naturae beneficio in mulierem convertere. Avg. civ. 14, 11 *syn.* vitiare, *opp.* sanare atque corrigere. 14, 13). div. 2, 96 quaedam contra naturam. leg. 1, 47 sensus nostros . . . non scaena -at (Optat. 3, 12 p. 101, 12). 2, 38 mores (off. 2, 71 corrupti mores -atique. ad Q. fr. 1, 1, 19 Plin. paneg. 53 Avg. civ. 2, 23). Brut. 130 naturale quoddam stirpis bonum degeneravisse, vitio -atae voluntatis (Avg. civ. 12, 9 naturae bonum). Sen. clem. 2, 7, 4 quas *arbores* aliqua -vit causa. benef. 4, 11, 5 *officia*. epist. 94, 30. dial. 2, 5, 2 personarum deformitas et -ata facies (Scrib. Larg. 101 -atam faciem in utramlibet partem. 255). Qvint. inst. 9, 3, 100 vel inania verba in hos modos -arunt. Tert. anim. 39. Iren. 2, 7, 2 imaginem similitudinis (*opp.* similitudinem servasse). Paneg. 10, 15. Pallad. 1, 7, 1. Hil. ad Const. 1, 3 rectam apostolorum regulam. in Matth. 27, 1 -ata convertat. Priscill. tract. 1, 4. 7, 113. Amm. 30, 4, 13 iudicia. Epiphan. Hier. epist. 51, 4, 4 veritatem historiae. Hier. epist. 53, 7, 2 sententias. Vvlg. III reg. 11, 4 -atum est cor eius per mulieres. Esth. 16, 7 regum studia. prov. 10, 9. II Petr. 3, 16 quaedam difficilia intellectu, quae indocti . . . -ant (στρεβλοῦσιν) sicut et ceteras scripturas. Avg. civ. 13, 14 origine -ata velut radice corrupta (*generis humani*). Comm. apol. 174 mentes acerbas. Svlp. Sev. chron. 2, 5, 2 -atis adulatione omnium animis. 2, 51, 10 cuncta . . . somno, desidia -ata. Mart. 20, 1 Cael. Avr. chron. 2, 1, 25 *al.* *additur* in *c. acc.*: Sen. epist. 44, 6 *bonum* -ari in malum non potest. ad: Amm. 29, 1, 19 institutum hominis ad partem pessimam -antes. *additur* ab: Gell. 15, 5, 1 sicut alia verba . . . deflexa ac -ata sunt a ratione recta et consuetudine.

2 *aliquem*: a *proprie de facie, corpore sim.* (*cf. l. 26*): Sen. epist. 101, 12 tu . . . me debilites licet . . .; -es licet, dum monstroso et distorto temporis aliquid accedit. dial. 3, 1, 4 foeda . . . facies -antium se atque intumescentium. *nota*: Fvlg. myth. 3, 9 Midam Apollo . . . asininis auribus -vit. *adde i. q. vexare*: Cod. Theod. 12, 1, 1 (*a. 313* = Cod. Iust. 10, 32, 14) si quis fuerit eiusmodi infortunio -atus, ut debeat sublevari *de curia*. b *sensu ethico i. q. seducere, decipere* (*seq.* ut *l. 82*, quominus *p. 596, 2*): Cic. leg. agr. 2, 97 in vetere fortuna illos natos . . . copiae -bant. Catil. 4, 22 dementia aliqua -ati. Tusc. 3, 2 malis moribus opinionibusque nat. deor. 3, 91 utrum poetae Stoicos -arint an Stoici poetis dederint auctoritatem. fin. 1, 30 omne animal . . . id facere nondum -atum, ipsa natura incorrupte atque integre iudicante (*cf.* 2, 31. 33 quamvis -atae non sint *bestiae*, pravae tamen esse possunt). Att. 10, 4, 5 alter . . . indulgentia videlicet nostra -atus. 10, 18, 1 ad Brut. 1, 18 (9, 26), 4. Anton. epist. Cic. Phil. 13, 35 assentationibus et venenatis muneribus (Cic. *ibid.* corrumpere). Caes. civ. 1, 7, 1 a quibus (*inimicis*) deductum ac -atum Pompeium. Sall. Iug. 15, 2 senatus magna pars gratiā -ata. Rvt. Lvp. 2, 2 habendi cupiditate -atus. Liv. 45, 23, 10 plebem nostram consiliis. Apvl. apol. 18 paupertas . . . neminem impotentia -vit. 78. 85 hoc usque a vobis . . . puerum -atum, ut . . . recitet. Plat. 2, 27 consilio et suadela -ata multitudo. Socr. 3 p. 125 se. Mar. Victorin. in Eph. 1 praef. p. 1235[B] Ephesii a pseudoprophetis -ati (*cf.* Hil. in Matth. 25, 8). Lact. inst. 6, 18, 14 iustum pravitas hominum -are non poterit, quominus. Ps. Avr. Vict. epit. 17, 4. Hil. in Matth. 14, 8 metu atque exemplo -atus et victus *populus*. c. Const. 7 *al.* Vvlg. deut. 18, 20 Sirach 22, 20. Avg. civ. 1, 33 -ati rebus prosperis. 13, 14. 18, 51. 19, 8. gen. ad litt. 11, 20 p. 353, 4 ut omnino diabolus esset non voluntate -atus, sed ita creatus (Pomer. 1, 3, 2). Comm. apol. 216. Svlp. Sev. chron. 1, 13, 6 quod his *opibus* neque integris corruptus neque amissis -atus est. 1, 46, 2 *al.* ZaccH. 2, 5. Cod. Theod. 1, 4, 1 (*a. 321*) *opp.* corrigere. Oros. hist. 1, 3, 1 humanum genus libidinibus. 7, 16, 2. Verec. in cant. 2, 20 prava *natio* quia se odiosis actibus -vit. *accedit unde*: ab: Lact. inst. 4, 30, 7 -ati sunt ab itinere recto. Ambr. hex. 6, 4, 22 nec . . . parentes a subole -antur (*i. ab amore prolis avertuntur*). Hier. in eccles. 1 p. 394 a recto (Prosp. in psalm. 104, 25). in Philem. 1, 1 p. 746 a fide recta (Facvnd. defens. 1, 4 p. 545[C] a vera . . . fide). Pass. Cassian. 1 a confessionis perseverantia. de: Optat. 1, 12 p. 14, 9 haeretici de sinu ecclesiae impiis sensibus -ati. ex: Mart. Cap. 2, 163 si autem *Manes* -antur ex corpore (*i. exuuntur*), Larvae perhibentur ac Maniae. *accedit* ad: Avg. gen. c. Manich. 1, 23, 39 non enim ad cultum idolorum aliquo terrore -ati sunt. *speciatim i. q. pretio sim. corrumpere, persuadere*: Ambr. obit. Valent. 17 missus pretio -atus sine mandati effectu rediit (Cod. Theod. 1, 16, 3 *a. 319* = Cod. Iust. 7, 49, 2).

part. perf. pass. adv. **dēprāvātē.** *i. q. perverse*: Cic. fin. 1, 71 de quibus (*voluptate, dolore*) neque -e iudicant neque corrupte *infantes pueri et bestiae*.

deriv.: depravatio, depravator, depravatus. *L.*

dēprecābilis, -e *a* deprecari. *i. q. exorabilis*: Vvlg. psalm. 89, 13 -is esto super servos tuos (παρακλήθητι. *v. p. 601, 65*).

dēprecābundus, -a, -um *a* deprecari. *i. q. valde precans*: Tac. ann. 15, 53 ut Lateranus . . . -us et genibus principis accidens prosterneret.

✖**dēprecātio,** -ōnis *f. a* deprecari. *de sensu*: Serv. Aen. 2, 154 execratio autem est adversorum -o. Ambr. in psalm. 118 serm. 22, 14 ἀξίωσις, hoc est -o. Exc. Bob. gramm. I 553, 1 -o ἀποιωνισμός. Hier. in Zach. 2, 6 p. 828 -o domini quod graece significantius dicitur λιτάνευσις κυρίου. Avg. epist. 149, 13 qui distinctius latine locuti sunt, praedicationibus utebantur in optandis bonis, -bus vero in devitandis malis. Cassiod. in psalm. 39, 1 -o quoque significat . . . frequentissimam precem. 60, 1 -o est assidua quidem communisque supplicatio. Gloss. -o δέησις. ἱκεσία. παράκλησις. ἀποτροπιασμός. precatio. frequens oratio. *legitur inde a* Plavto *per totam latinitatem, sed praeter* Plavt. *deest poetis. frequentant* Cic. (25[ies]) Vvlg. (37[ies]). [*dub.*: Sen. contr. 10, 3, 3 Plin. nat. 28, 19.]

I *i. q.* ***depulsio,*** *aversio malorum per preces vel quo alio modo, intercessio, petitio auxilii necnon pacis vel reconciliationis*: Cic. Verr. 5, 112 quae -o est . . . ei reliqua? p. red. in sen. 31 qui mea pericula . . . vestra -e nudarunt (*praecedit* supplex obsecrasset). Rab. Post. 26 huic quidem afferet aliquam -em periculi aetas illa. Att. 11, 16, 2 Fufio spem -is afferunt. epist. 4, 7, 6 precibus tardiores, quod ius adeundi, cum ipsi -e eguerimus, non habemus, gratia tantum possumus, quantum victi. Cael. Cic. epist. 8, 16, 1 non . . . erit -i locus. Rvt. Lvp. 1, 20 nihil enim valebat assidua pro fratre ac misericors -o (Flor. epit. 2, 18, 4 habita pro his -o nihil valuit). Liv. 40, 23, 7. 42, 14, 2 omnis et defensio et -o legatorum respuebatur. 42, 48, 3. Cvrt. 5, 3, 13 abnuens -em pro illis non convenire fortunae (*praecedit* supplicum precibus repugnavit). Petron. 107 interpellavit -em supplicii. Qvint. decl. 259 p. 56, 23. Vlp. dig. 21, 1, 17, 5 delicti. Tryph. dig. 4, 4, 37 nulla -o adulterii poenae (26, 7, 55, 1). Tert. orat. 9 petitio vitae in pane, exomologesis debitorum in -e. patient. 13 p. 20 haec patientia corporis precationis commendat, -is affirmat. adv. Marc. 4, 10 resignati (*i. violati*) ieiunii culpam -e delesse (pudic. 6 sanguinem Achab -e delevit). Vvlg. Sirach 34, 20 -o offensionis . . . exaltans animam (βοήθεια). Ps. Ven. Fort. vita Remed. 9, 27 det etiam -o eius . . . omnibus . . . tranquilla pacis tempora (*i. intercessio*). *fortasse huc pertinet*: Ps. Primas. in Hebr. p. 721[A] quod *genus paenitentiae* -o baptismi potest appellari. *nota i. q. recusatio*: Qvint. inst. 1 prooem. 2 qua ego ex causa faciliorem mihi veniam meae -is arbitrabar fore.

II ***vehemens precatio***: A *generatim*: 1 *i. q. obsecratio, supplicatio, necnon vi praepositionis debilitata preces,* δέησις: Cic. Cluent. 8 qua -e mihi saepius utendum esse intellego. p. red. ad Quir. 7 non . . . -e rediit. Sest. 27 quae . . . mutatio non -is causa est facta Phil. 5, 20 nulla *erat* acquitatis -o. Att. 2, 24, 3 ut appareret noctem et nocturnam -em intercessisse. Liv. 43, 17, 8 iusta -o haec visa. Sen. contr. 10, 5, 1 ultima Olynthi -o est. Petron. 18 secundum hanc -em lacrimas rursus effudit. Qvint. inst. 9, 1, 32 obiurgatio, promissio, -o, obsecratio. decl. 333 p. 314, 15 contra omnem meam -em publica auctoritas nititur. Prisc. gramm. III 239, 24 etiam sine -c (*i. voto*) solent hoc modo (*i. optativo*) uti pro indicativo. Itala I Tim. 2, 1 (Aug. c. Faust. 12, 36 epist. 149, 12) deprecor fieri -es (παρακαλῶ . . . δεήσεις, Vvlg. obsecro . . . fieri obsecrationes. *cf.* Avg. *l. c.* pro eo quod Latinus vester habet obsecrationes, ille posuit δεήσεις, proinde alii codices non habent obsecrationes, sed -es). Evtr. 1, 15

matris -e superatus. HIL. in psalm. 54, 4 triplex ... in exordio ratio precationis est edita. prima enim ea est, ut inaudiatur oratio, sequens est, ne dispiciatur -o. 118 he 1 inusitatam ac novam -em prophetae ... invenimus. in Matth. 8, 3. Ps. HIL. libell. 11 ceterum est -o et adoratio, exomologesis et interpellatio et votum quae omnia sua habent tempora. OPTAT. Aug. epist. 202ª, 4, 9 ex communi -e. HIER. epist. 122, 1 quod ignotus ad ignotum audeo scribere, Hedyliae fecit -o. AVG. in psalm. 89, 14 ille deprecatur qui -em fundit. CASSIAN. conl. 19, 2, 4 cum refragatio nostrae -is (*i. precum*) excluderet. SACR. Leon. p. 309. 325. RVRIC. epist. 2, 58 p. 438, 3 -e veniae. FAVST. REI. serm. 29 p. 337, 26. GREG. TVR. Iul. 21 quid fidelis -o consequatur. Andr. 19. COD. Iust. 11, 60 (59), 1, 1 quidquid vel potentia ... elicuit vel furtiva -o. PASS. Tarach. 10 cum magna -e lacrimarum. **2** *i. q. dei supplicatio, oratio (non semper in* VVLG. *ab I A vel I B 2 potest distingui)*: PS. RVFIN. in psalm. 54, 2 quando in divina pagina oratio et -o simul ponitur (*sc.* VVLG. III reg. 9, 3 psalm. 38, 12) a se invicem differunt quia est quando aliquid honestum petimus ... -o vero pro evitandis malis (*revera utraque vox promiscue habetur*). BOETH. herm. pr. 1, 4 p. 70, 26 -o oratio est. HIER. c. Pelag. 1, 5 ad deum in cunctis operibus -o. in Dan. 10, 2 p. 553 ne transitoria et fortuita videatur -o. PSALT. Rom. 30, 23 exaudisti vocem -is meae ([VVLG. orationis] 39, 3 [VVLG. preces]. 65, 20 [VVLG. orationem] VVLG. psalm. 27, 2. 139, 7). 140, 1 intende voci -is meae (VVLG. voci meae). VVLG. III reg. 8, 30 exaudias -em servi tui (9, 3. Esth. 13, 17 psalm. 6, 10. 38, 13. 60, 2. 144, 19 Sirach 4, 6. 35, 16 Luc. 1, 13, *fere ubique gr.* δέησις, *hic illic* προσευχή, *ex. gr.*: III reg. 9, 3 psalm. 65, 19 PASS. Paul. 3). III reg. 8, 54 cum complesset ... -em. I Esdr. 9, 8 facta est -o nostra apud dominum. Esth. 8, 5. psalm. 16, 1 intende -em meam (85, 6 intende voci -is meae. 129, 2 in vocem -is meae. 141, 7 ad -em meam. *adde* psalm. 65, 19 attendit voci -is meae). psalm. 21, 25 neque despexit -em pauperis. 118, 169 Phil. 1, 4 Iac. 5, 16 *al.* PS. RVFIN. in psalm. 5, 2 placent deo verba nostrae -is (SACR. Leon. p. 332). ZACCH. 1, 25 p. 1094ᴬ sub religiosa -e (*alibi* preces). GREG. M. in euang. 2, 3 *phantasmata peccatorum* vocem nostrae -is premunt. PALLAD. hist. mon. II 19 p. 377ᶜ praevaluit autem -o et instantia orationis ad demonstrandam calumniam (*potest etiam ad I vel II B 1 b referri, gr.* ἡ δέησις). PASS. Petr. 5.

B *speciatim*: **1** *precatio veniae*: **a** *excusatio, purgatio: generatim*: PLAVT. Capt. 522 neque -o perfidiis meis nec male factis fuga est. CIC. Att. 11, 7, 7 quorum -o est facilis. VATIN. Cic. epist. 5, 10ᵃ, 1 de Catilio nescio quid ad me scripsisti -is diligentissimae. HIRT. Gall. 8 praef. 1 cum ... recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur -em habere. IVST. 11, 3, 7 non precibus nec -e. SIDON. carm. 22, 6 ne haec ipsa longitudinis -o longa videatur. EVGRAPH. Ter. Phorm. 1011 obiurgationem ... -e mitigat. *huc traham i. q. expiatio, propitiatio,* ἱλασμός: ITALA num. 5, 8 (Lugd.) praeter arietem -is per quem deprecabitur (τοῦ ἱλασμοῦ, VVLG. pro expiatione). 29, 11 (Lugd.) praeter de peccati -e (τῆς ἐξιλάσεως, VVLG. in expiationem). I Ioh. 2, 2 (Cypr. epist. 55, 18) -o pro delictis nostris (ἱλασμός, VVLG. propitiatio). VVLG. Sirach 35, 3. 5 -o pro peccatis (ἐξιλασμός). **b** *technice apud rhetores de genere causae,* προπαραίτησις. *definitur*: RHET. Her. 1, 14, 24 concessio est, cum reus postulat sibi ignosci. ea dividitur in purgationem et -em ... -o est, cum et pecceasse et consulto fecisse confitetur et tamen postulat, ut sui misereantur (2, 16, 23. 24. *fere isdem verbis posteriores, velut* CIC. inv. 1, 13. 15. 2, 104. ISID. orig. 2, 5, 8 *fusius.* MAR. VICTORIN. rhet. p. 191, 17. 288, 12 *al. adde* MART. CAP. 5, 458). RHET. Her. 1, 11, 18 constitutio est prima -o defensoris cum accusatoris insimulatione coniuncta. 2, 25, 39. 2, 30, 49 voluntario facinori nullam esse excusationem imprudentiae et iustam -em paratam. CIC. inv. 2, 105. 111 de orat. 2, 339. 3, 107 alii habent -em aut miserationem. 3, 205 -o, obsecratio ... purgatio ... optatio atque execratio. part. 131 ad eius facti -em ignoscendi petenda venia est. QVINT. inst. 3, 6, 13. 5, 13, 5 aut defensio est criminis aut imminutio aut excusatio aut, ut quidam putant, -o. 7, 4, 17. 9, 2, 3. 11, 1, 52. 11, 3, 172.

2 *i. q. execratio, devotio*: CIC. Q. Rosc. 46 quis enim -e deorum, non conscientiae fide commovetur. PLIN. nat. 28, 12 extat Tucciae Vestalis incesti -o. 28, 20 iam parietes incendiorum -bus (*sc. formulis precum, quibus incendia depellantur*) conscribuntur.

dēprecātiuncula, -ae *f. a* deprecatio *deminutive.* SALV. eccl. 3, 8 dans reo -ae speciem non reatus securitatem.

dēprecātīvus, -a, -um *a* deprecari. *t. t. rhetorum de specie causarum* (*v. supra l. 52*): FORTVN. rhet. 1, 16 p. 93 venia ... aut purgativa aut -a *eqs.* SVLP. VICT. rhet. 58 p. 350 inveniemus ... aut remotivas esse huiusmodi causas aut -as. MART. CAP. 5, 457 ad -am potius admovendum est qualitatem, quae veniali specie continetur. *t. t. grammaticorum, de specie orationis i. q. optativus*: PRISC. gramm. II 449, 23 iste modus pro optativo ponitur vel -o. BOETH. herm. pr. 1, 1 p. 35, 13 est prima oratio (*i. genus dicendi*) -a, ut 'Iuppiter ... ullis' (*Verg. Aen. 2, 689. cf. Arist. Poet. 1456ᵇ 12* εὐχή). 1, 4 p. 71, 4 herm. sec. praef. p. 9, 7. 2, 4 p. 95, 17 alia est -a *oratio* ut 'assit ... dator' (*Verg. Aen. 1, 734*). syll. categ. introd. p. 767ᴮ orationis species sunt quinque ... -a 'ferte ... secundi' (*Verg Aen. 3, 529*). ISID. orig. 2, 21, 20 *sententiae* -ae, ut 'eripe me ... malis' (*Verg. Aen. 6, 365*).

dēprecātor, -ōris *m. a* deprecari. *legitur inde a* CIC. *i. q. qui pro alio precatione malum depellit, intercessor, orator, patronus, advocatus*: CIC. Manil. 35 eum ad eum ... legatos -esque misissent. Flacc. 1 honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum quam miscriarum -em. Sest. 27 -es salutis meae. Balb. 41 -es huius periculi missos videtis (42). Plane. 102 *me* -em fortunarum tuarum ... profitebor. Att. 11, 8, 2 misit filium non solum sui -em (*i. purgatorem*), sed etiam accusatorem mei. 11, 14, 1. epist. 2, 13, 2 -em me pro illius periculo praebeo. 3, 10, 1 rogando -es. 15, 15, 2 CAES. Gall. 1, 9, 2. 6, 4, 5 usi -bus Remis. LIV. 36, 35, 5 defensor -rque vobis adero. 38, 10, 2. 44, 14, 7. PAVL. FEST. p. 182 '*oratores*' *dicuntur* alias pro -bus ut Terentius (*Hec. prol. 9*) 'orator venio'. SEN. epist. 28, 10 accusatoris ... partibus fungere ... iudicis ... -is. TAC. hist. 3, 31 orant, ut causae suae -r assistat. 4, 69 abstinerent armis, impetrabili venia et paratis -bus. VERVS Fronto p. 131, 4 N. adhibeo tibi -es, humanitatem ipsam. APVL. apol. 60 intercessoribus et -bus. 102 reum -em *facere institui.* TERT. apol. 40 -es dei (*gen. obiect.*) esse coeperunt (*i. petitor veniae pro peccatis*). adv. Marc. 2, 26 p. 372 Moysen ... -em, immo et prohibitorem irae *dei* ... Christum ... patris -em et oblatorem animae suae pro populi salute. PS. TERT. haer. 8 Christus pro hominibus -r et advocatus. PACIAN. epist. 3, 9 p. 65 parumve idoneus -r (*praecedunt* advocatus, patronus). SCHOL. Cic. Bob. p. 10, 20 ad hoc impetrandum pro se -es adhibuisse. AMBR. exc. Sat. 1, 20 -r sollicitudinis, depulsor maeroris. HEGES. 5, 22, 1 RVFIN. Orig. princ. 2, 7, 4. SIDON. carm. 14, 4 facti mei -em. *nota adiect. vice*: SEN. dial. 5, 28, 1 ubique enim causae *irascendi* supersunt, nisi -r animus accessit. *f.* **dēprecātrīx,** -īcis. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454 humanam opponit necessitatem quasi -em *peccati.* AVG. bon. coniug. 10, 11 cuius delicti non habent hortatrices nuptias, sed -es.

dēprecātōrius, -a, -um *a* deprecator *vel* deprecari. *i. q. deprecando inserviens*: VVLG. I Macc. 10, 24 scribam et ego illis verba -a. AVG. c. Faust. 20, 17 haec vox accusatoria est, non -a.

***dēprecor,** -ātus sum, -ārī *a* de *et* precari. depreco: GLOSS. II 43, 53. 361, 38. V 189, 17. *inde part. perf. pass.*: APVL. met. 11, 25 ITALA III reg. 8, 23 (Aug. spec. 23) IVST. 8, 5, 4 RVFIN. hist. 6, 14, 7 COMM. apol. 645 AVG. epist. 4, 2 VEN. FORT. vita Leob. 15, 49 LIB. iubil. 19, 5. *praes. pass.*: VEREC. in cant. 8, 16 deus spiritaliter -atur. *de significatione*: GELL. 7 (6), 16 tit. verbum '-or' a poeta Catullo inusitate quidem, sed apte positum et proprie, deque ratione eius verbi exemplisque veterum scriptorum (*sc.* ENN. scaen. 134. 138 CATVLL. 92, 3 CIC. Verr. 3, 192 leg. agr. 2, 100 Sull. 72 Caecin. 30 rep. 6, 2) *laudat has significationes* valde precor, oro, supplico, detestor, execror, depello, abominor, abigo, amolior, propulsare, defensare, παραιτεῖσθαι (*cf.* NON. p. 290). DIFF. Suet. p. 283 Rf. qui orat etiam precatur ... at qui rogat non utique orat, sed -atur quod etiam imperiti ad -andum descendunt. p. 287 precamur deos, -amur homines (GRAMM. suppl. 288, 10). DIFF. ed. Beck p. 78, 38 precari rogare est, imprecari male dicere, -ari excusare et purgare est (AGROEC. gramm. VII 115, 3 ISID. diff. 1, 321. 437 BEDA gramm. VII 284, 24). SERV. Aen. 12, 931 nec -or: non refuto, non recuso (SCHOL. Stat. Theb. 8, 116 *laudans praeterea* LVCAN. 9, 213). AVG. epist. 149, 13 precari ... esse precando bona optare, imprecari mala ... -ari ... mala precando depellere. GLOSS. λιτανεύω. ἀξιῶ. παρακαλῶ. depreconum (?) ἀποκηρύσσω (depraeconor *dubitanter Götz*). -atur παραιτεῖται. ἀπεύχεται. ἱκετεύω. -at ἀξιοῖ. παρακαλεῖ. -atus es rennuisti aut rogasti. -are excusare vel expurgare (*laudans* CIC. Verr. 3, 192 *ex Gellio*). -antes ἱκετεύοντες. παρακαλοῦντες. ad -andum πρὸς τὸ καλέσαι. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *deest ex. gr.*: TER. HOR. TIB. GRATT. MANIL. GERM. CELSO PHAEDRO COLVM. MELAE PERS. PLIN. nat. SIL. MART. IVV. MIN. FEL. PORPH. SOL., *singulis habent locis*: RHET. Her. NEP. VERG. PROP. VITR. VELL. COMM., *binis*: ENN. PLAVT. VAL. FL. STAT., *ternis*: SALL. VAL. MAX., *frequentant*: CIC. (*68ies*) LIV. (*39ies*) HIER. VVLG. (*100ies*). [*dub.*: CIC. fin. 2, 79 RVT. LVP. 1, 7 SEN. contr. 10, 3, 3.]

I *i. q.* **precando** *aliquid* **avertere** *conari, detestari, propulsare, defensare, flectere, necnon recusare,* παραιτεῖσθαι (*cf.* GELL. 7, 16, 9 -or signat abigo et amolior vel prece adhibita vel quo alio modo), *fere ubique de malis, incommodis periculisque depellendis*: **A** *aliquid, perraro cum dativo personae, saepius* ab *aliquo*: ENN. scaen. 134 cum meae vitae parcam, letum inimico -er? 138 quibus nunc aerumna mea libertatem paro, quibus servitutem mea miseria -or (*v.* GELL. *l. c.*). VARRO frg. Gell. 3, 14, 3 huius periculi -andi gratia (CIC. Verr. 6, 146 Sest. 9 ASIN. Cic. epist. 10, 31, 3 CAES. civ. 1, 5, 1 BELL. Alex. 57, 6 NEP. Att. 12, 2 LIV. 3, 58, 1 ITIN. Alex. 50). RHET. Her. 4, 13, 19 supplicium (Rab. Post. 31. Tusc. 2, 52 nullum genus supplicii -atus est neque recusavit). CIC. de orat. 1, 90 ad extremum -ari aliquid et conqueri. 3, 9 cum sibi non incolumem fortunam, sed exilium et fugam -retur (*nota zeugma cum* 'fortunam' *i. q. exoraret*). part. 29. Verr. 2, 157 si ullam ab sese calamitatem poterit -ari (p. red. ad Quir. 9). 3, 192 avaritiae ne crimina frugalitatis laudibus -etur (*v.* GELL. 7, 16, 11). 6, 125 civis mortem ac sanguinem

(Caes. Gall. 7,40,6. Sall. Iug. 24,10 non iam mortem neque acrumnas, tantum modo inimici imperium et cruciatus corporis -or. Ov. fast. 2,103 mortem non -or. Pont. 1,2,59 saepe precor mortem, mortem quoque -or idem). Verr. 6,162 virgarum vim (Svlp. Sev. chron. 2,43,4 vim regiam). Caeciu. 30 ut excusatione summae stultitiae summae improbitatis odium -etur? (*v.* Gell. *l. c.*). Cluent. 81 quam *invidiam* . . . oratio mea -ata est (rep. 6,2 Claudi invidiam Gracchi caritas -batur, *v.* Gell. propulsabat, defensitabat. Tac. ann. 4,31 Svet. Cal. 10). Catil. 1,27 ut a me . . . patriae querimoniam detester ac -er. Balb. 18 -andae malevolentiae causa. Font. 36 iratos animos atque . . . impetus. Phil. 11,17 illam ignominiam a familia -atus est. Brvt. Cic. ad Brut. 1,17,2 (Liv. 5,9,3. 27,20,13 Ps. Frontin. strat. 4,5,2). Cael. Cic. epist. 8,12,1 ab eo -rer iniuriam . . . impetrare a me non potui (Liv. 34,3,4 non ius, sed iniuriam -antur [*zeugma*]). Rvt. Lvp. 2,4. Liv. 8,32,17 poenam (40,15,9 nullam -or poenam. Cvrt. 6,10,37 Tac. ann. 2,50. 3,51 Svet. Aug. 5). 8,35,3 iram (39,35,2 Plin. paneg. 67). 26,29,8 senatus praeiudicium. Ov. met. 2,98 -or hoc unum quod vero nomine poena, non honor est. Sen. contr. 1,2,7 cum -eris intrantis amplexus. 1,7,10 famem. 2,4,3 nihil. Cvrt. 6,10,29 ne hanc quidem exhibendae veritatis fidem (*i. documentum ex tormentis sumptum*) -or (*i. recuso*) poena. Qvint. decl. 298 p. 176,2 animadversionis notam. Tac. ann. 1,78 centesimam rerum venalium . . -ante populo. 3,54 *offensiones* inanes . . . iure -or. 4,41 tacita suspicionum, vulgi rumorem, ingruentem invidiam -atur. 11,6 circumsistunt Caesarem, ante acta -antes. Fronto p. 192,11 N. siquis quid remurmurat aut -atur. p. 238,11 praedones neque quidquam negare aut . . . -ari ausi sunt (*potest etiam de excusando accipi*). Capitol. Aur. 29,5 nihil magis timuit et -atus est quam avaritiae (saevitiae *Peter*) famam. Ivst. 8,4,6 aut rogantem *bellum* aut -antem (11,3,5 Oros. hist. 3,16,2. *adde* Ivst. 8,5,4 remissio -ati belli, *i. a bello abstinendi*). 11,9,14 non mortem, sed dilationem mortis (*zeugma*). 11,10,11 introitum. Svlp. Sev. chron. 2,13,7 gentis suae perniciem -atur. Macr. somn. 1,5,4 ut obscuritatis -etur offensam. 2,15,26 ad -andam alterius moventis necessitatem. *nota i. q. benigne recusare quasi onus vel incommodum:* Qvint. inst. 2,12,12 praecipiendi munus. Plin. paneg. 55 mortales istos . . . titulos aut -eris aut temperes. 59 cum tropaea, cum statuas -aris. 84 cognomen Augustarum (*seq.* recusare). Svet. Aug. 52 dictaturam. Paneg. 12,10 imperium oblatum. Macr. sat. 7,5,5 diu hoc a se officium -atus (*i. ut munere exsolveretur rogavit*). *huc traham:* Tac. ann. 1,76 Achaiam ac Macedoniam onera -antis levari . . . placuit. 12,62 cum magnitudinem onerum apud senatum -rentur, cuncta repetivere. *accedit* pro: Cic. de orat. 2,201 omnia me pro amicorum periculis, nihil umquam pro me ipso -atum. Petron. 108 nec quidquam pro me -bar. Hier. epist. 21,32 pro filiae salute. *seq.* ne: Caes. Gall. 2,31,4 unum petere ac -ari . . . ne se armis despoliaret. quin (*cf. p. 602,5*): Liv. 3,58,8 nihilum -ans, quin . . . privatus iterum in se saeviret (*sed fortasse uterque locus ad II A 1 pertinet*).

B ***absolute*:** Plavt. Epid. 687 te profecto nil moror mihi -ari. Cic. Sest. 32 sive illa vestis mutatio ad luctum ipsorum sive ad -andum valebat. Tusc. 5,56 necessariis Catuli -antibus. Caes. Gall. 4,7,3 quod Germanorum consuetudo sit . . . quicumque bellum iuferant, neque resistere neque -ari. 5,6,2 neque recusandi aut -andi causa legatos ad Caesarem mittere audebant (6,4,2 legatosque -andi causa ad Caesarem mittunt. Cvrt. 5,3,11 Ivst. 37,1,1). Bell. Alex. 35,1 legati -atum venerunt. 68,1. Sall. or. Cottae 9 ego cuius aetati mors propior est, non -or. Verg. Aen. 12,931 equidem merui, nec -or (*v.* Serv. *p. 598,53*). Ov. am. 2,9,26 'vive' deus 'posito' si quis mihi dicat 'amore', -er. Liv. 3,58,3 tot Claudiis -antibus. 6,26,2 -andi potestatem habueritis. 8,33,6. 29,15,12 orare atque obsecrare, ut sibi senatum adire ac -ari liceret (29,15,14. *possunt ad II A 3 referri*). 42,46,4. 45,34,14. Sen. contr. 1,7 thema: -ante patre (9,1 thema). 10,3,2 roga, -are. Sen. dial. 3,2,5 -antium lacrimis. Cvrt. 5,9,10 Petron. 49. Val. Fl. 7,454 etiam nunc -or . . . insontem . . . dimitte parenti. Plin. epist. 10,31,5 Svet. Iul. 1 Tib. 2 Claud. 21 Apvl. met. 4,12. 6,2 Vvlg. gen. 16,2 Iob 41,3. *accedit* pro *aliquo*: Cic. dom. 113. Planc. 102 pro uno filio duo patres -amur. Lig. 31 cum mihi apud te locus sit etiam pro altero -andi. Brut. 1,12 (9,21),2 quod tua mater . . . -atur pro pueris. Liv. 37,6,4. 38,9,3 Sen. contr. 7,2(17),12 Vell. 2,86,2 Val. Max. 4,7,1 Qvint. decl. 286 p. 151,8. 328 p. 292,1 Tac. hist. 4,42 Svet. Vit. 14 Apvl. apol. 100. Tert. pudic. 2 pro populo peccatore. 19 Hyg. fab. 63 p. 62. 72 p. 76 Hier. epist. 22,39,3 (50,5,2) Vvlg. exod. 8,9 lev. 9,7 *persaepe, sed difficile ad diiudicandum annon plerique loci ad II vel III pertineant.* *seq.* ne: Plavt. Asin. 946 si voltis -ari huic seni, ne vapulet (*nota dativ.*). Bell. Alex. 58,4 -aturque, ne hostili adventu Cordubam diriperent (69,2). Ov. epist. 3,77 exagitet ne me . . . tua, -or, uxor. 15,170 spem modo ne uostram fieri patiare caducam, -or. Liv. 5,12,1 Verginio -ante, ne infelicior domi quam militiae esset. 36,5,5 -ari, ne se nudos . . . Romano bello obiceret. 40,38,4 Sen. contr. 1,7,10. Sen. dial. 11,9,6 pro se -ari, ne exules essent. Plin. epist. 3,16,10 -retur, ne mori pergeret. Ivst. 23,2,7 Hil. ad Const. 1,1.

II *i. q.* ***valde precari,*** in quo, *ut ait* Gell. 7,16,3, de praepositio ad augendum et cumulandum valet. **A** ***generatim*** *i. q. exorare, rogare, obsecrare, precibus appetere, valde desiderare sim.*:

1 *aliquid vel aliquem expostulare* (*accedit* ab, *hic illic* pro, *semel* de): **a** *cum obi. solo:* Cic. Verr. 4,10 pauca a vobis. leg. agr. 2,100 si quid deliquero, nullae sunt imagines quae me a vobis -entur (*cf.* Gell. 7,16,3). p. red. ad Quir. 7 *me* lacrimae sordesque lugubres a vobis -atae sunt. 16 *me* consules . . . Italia cuncta semper a vobis -ata est. Planc. 102 non ego meis ornatum beneficiis a vobis -or. de orat. 3,74 paululum equidem de me -bor et petam a vobis, ut. epist. 12,24,2 ad pacem -andam (Ivst. 7,6,16 Vir. ill. 2,9). Sull. 72 quam multorum hic vitam est a L. Sulla -atus (*laudatur a* Gell. *l. c.*). Sest. 76 salutem (Scaur. 46). Bell. Afr. 89,4 vitam sibi (Epit. Alex. 60 Ivst. 16,1,1). Sen. contr. 2,3,4 mortem vitiatione meruit, accusatione -atur *mortem.* Cvrt. 7,2,2 nihil . . . pro me -or (Qvint. decl. 328 p. 291,21 nihil rogabo, nihil -or. Dict. 3,21. *v. etiam infra l. 44*). Qvint. inst. 4,1,52 quid desideremus aut -emur. Tac. hist. 1,41 paucos dies exsolvendo donativo -atum. Pivs Vlp. dig. 1,6,2 ne auxilium . . . denegetur his qui iuste -antur (= coll. 3,3,2 Ivst. 12,2,1. 20,2,11). Apvl. met. 2,28 ad ultionis solacium exiguum vitae spatium -amur. 8,10. Tert. apol. 1 *veritas* nihil de causa sua -atur (*i. rem obsecrando meliorare non conatur*). Ivl. Val. 2,14 indigenis id petentibus ac -antibus. Lact. inst. 6,20,12 miscricordiam (Hier. epist. 45,3,2 Favst. Rei. serm. 10 p. 62,16. 21 p. 309,6). Ivst. 11,9,14 dilationem mortis (*cf. p. 599,32*). 17,2,9 concordiam. 20,3,1 facultatem victoriae. Hil. ad Const. 1,6 Priscill. tract. 4,7. Dict. 3,21 parvulis non animam parentis, sed cadaver -antibus. Schol. Cic. Bob. p. 10,24. 150,10 huic pares humanitatis eventus -atur. Hier. epist. 10,3,3. 21,2,5. 22,32,5. Pelag. in I Cor. 8 p. 941ᵃ lumen sapientiae suppliciter -atur. Vvlg. iud. 11,37. III reg. 2,20 petitionem unam parvulam. Mart. Cap. 2,206 veritatem. Cassian. conl. 16,8,1. Avell. p. 61,3 ad -andi suffragium sunt relapsi. Cod. Iust. 1,27,1,9 hoc etiam -antes exoramus precibus sanctae Mariae. *nota fere i. q. exoptare:* Val. Max. 4,3,6 Samnitibus istam sapientiam -atus est. Ivl. Val. 2,29 tibi imperium Medorum -or. **b** *seq.* ut, ne: Cic. Rab. Post. 2 illud tamen -or, ut . . . ne quid ad eas ruinas addendum acerbitatis putet. Qvint. decl. 330 p. 299,27 necesse habeo -ari, ut alas, etiamsi irasceris. Ps. Apvl. Ascl. 41 hoc tantum -amur, ut nos velis servare. Avell. p. 5,7 -amur mansuetudinem vestram . . . , ut. Cic. Mur. 58 fin. 2,1 Tusc. 5,118. Ov. epist. 9,159 -or hoc unum . . . , ne videar. Liv. 42,33,2. 45,24,5. Lvcan. 7,381 ultima fata -or . . . , ne discam servire senex. Alc. Avit. carm. 3,273. **c** *seq.* quominus: Sen. benef. 3,25,1 nihil se -ari, quominus imperata peragerent.

2 *aliquem orare, implorare, supplicare, apud* Eccl. *praecipue i. q. deo orare, vi praepositionis debilitata:* **a** *cum obi. solo:* Cic. p. red. in sen. 37 pro me . . . non propinquorum multitudo populum R. est -ata (*syn.* supplicare). epist. 4,7,6 hic te unius sollicitudines . . . -antur. Bell. Alex. 32,3 qua *veste* supplices dominantes -ari consuerunt. Liv. 6,21,6 senatum (42,10,10 senatum pro fratre. Sen. dial. 12,13,2 pro me senatum. Tac. ann. 3,24 -ari senatum ac principem ausus est [*sc. ut revocaretur*]. Svet. Tib. 8). Liv. 23,8,4 Hannibalem -ando magis quam purgando. 39,5,1 omnes alii -ari tribunum, alii castigare. Sen. contr. 1,3,7 quem -ata est, quae tarde rogavit etiam deos. 1,5,3 hanc prius -atus est, exoravit. 10,3,14 ut ille me pro sorore sua -etur. Val. Max. 5,4,1 missi ad eum -andum (*praecedit* supplicare). Sen. Herc. O. 541 te -or (1322). clem. 1,5,4 quem nemo interpellaturus est, immo . . . ne -urus est quidem. Cvrt. 7,2,7 regem (9,1,20 Ivst. 11,4,5). Petron. 133 numina (Apvl. met. 11,25 -ato summo numine). Val. Fl. 8,53 hoc superos, hoc te quoque -or. Stat. Theb. 11,431 te -or, hostis, . . . te, gener, et iubeo. Apvl. met. 3,7 maestus tunc hos, tunc illos -bar. 4,31. 9,18. Tert. pudic. 13 dominum (Hier. psalt. sec. Hebr. 5,4 te -or [Vvlg. ad te orabo]. Heges. 5,16,15 pro sua familia dominum. *al.* Hier. in Dan. 9,24. 10,12 deum. epist. 1,5,2. 20,5,1. 39,2,8 *persaepe.* Vvlg. *admodum frequenter, ex. gr.* gen. 25,21. num. 31,50 pro nobis dominum. II par. 20,4 Iob 5,8. 8,5 omnipotentem. II Macc. 10,25 act. 10,2 Avg. epist. 91,9. 140,7,19 *saepe.* Mart. Cap. 2,149. 184. 5,436 Iovem. Cassian. conl. 7,21,4 Hist. Apoll. rec. A B 32 Evgipp. Sev. 11,3 Pallad. hist. mon. I 25 p. 310ᵃ intentissime -batur deum [ἠϋξατο ἱκετεύων]. Pass. Thecl. epit. 7,14. 16. Pass. Firm. 1 Christum. 6. Verec. in cant. 8,16 quibus *holocaustis* deus spiritaliter -atur. *nota:* Vvlg. IV reg. 5,18 de quo -eris dominum pro servo tuo. psalm. 29,9 ad deum meum -bor. *cf.* III reg. 8,59 quibus *sermonibus* -atus sum coram domino). Itala Matth. 14,36 (cod. d) eum (παρεκάλουν, Vvlg. rogabant). act. 21,39 (cod e) te (δέομαί σου, Vvlg. rogo te). I reg. 26,14 (Lucif. Athan. 1,15 p. 93,3) -atus est David populum (προσεκαλέσατο, Vvlg. clamavit ad *sine sensu precandi*). *al.* Paneg. 11,16 nullum popularium -atus sum (*scq.* orare). Tract. in Luc. 1,2. Dict. 1,10 Priamum . . . filios. Schol. Cic. Bob. p. 78,27. Hyg. fab. 74 p. 79 Lycum pro Hypsipyle -ati sunt. Hier. in Dan. 10,14 epist. 53,9,3. 106,46 τῶν ἱκετῶν σου i. e. -antium te. Vvlg. *ex. gr.*: gen 42,21 exod. 32,30. II par. 33,13 -atusque est eum et obsecravit iutente. Esth.

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

HETTITER UND AMAZONEN

DIE GRIECHISCHE TRADITION ÜBER DIE „CHATTI“ UND EIN VERSUCH ZU IHRER HISTORISCHEN VERWERTUNG

VON

WALTHER LEONHARD

[X u. 244 S.] gr. 8. Geh. M. 8.—, in Leinw. geb. M. 9.50.

Die Arbeit will in ihren drei ersten Teilen den Nachweis erbringen, daß uns in der Amazonensage die griechische Tradition über die historischen Hettiter erhalten ist. Während der erste Abschnitt kurz zusammenfaßt, was sich für die Ausbreitung dieses Volkes in Kleinasien aus den geographischen Vorbedingungen und den Denkmälern erschließen läßt, behandelt der 2. Abschnitt die gesamte literarische Überlieferung über die Amazonen, das Epos und die Heroensagen, dann die Lokaltraditionen unter Heranziehung auch des Münzmaterials und endlich die romanhaften Erzählungen hellenistischer Zeit. Im 3. Hauptteil sind Hettiter und Amazonen einander gleichgesetzt auf Grund der völligen Übereinstimmung im Verbreitungsgebiet der Sagen und Denkmäler und des Zusammentreffens im Zeitansatz, in der Art des Auftretens, in Tracht und Bewaffnung und endlich im Kultus. Aus sozialen Einrichtungen, religiösen Vorstellungen und den sich daraus ergebenden kultischen Institutionen erklärt sich zugleich auch die Auffassung der Amazonen als Weibervolk. Im IV. Abschnitt werden sodann unter allem Vorbehalt eine Reihe von Vermutungen über die Hettiter und ihre Nachbarvölker geäußert, die durch die Sagentradition nahegelegt werden.

INHALTSVERZEICHNIS

Seite

I. DIE HETTITER

Rolle der Hettiter im vorderasiatischen Staatensystem des XIV. und XIII. Jahrhunderts v. Chr. 1. Ihre Ausbreitung in Kleinasien 2. Geographische Vorbedingungen für die Ausbreitung, nach Norden zum Pontus Euxinus 3; nach Westen, an das Ägäische Meer 5. Denkmäler hettitischer Kultur, im Norden 6; im Westen 7. Spuren der Hettiter in der griechischen Tradition 10. Memnon und die Amazonen 11.

II. DIE AMAZONEN

Theorien von mythischem oder rein kultlichem Ursprung der Sage 12. Allgemeine antike Auffassung der Amazonen als Volk 13. Moderne Auffassung der Amazonen als nordisches Wandervolk; Einfluß der Kimmerierzüge auf die Sage 13. Kritische Untersuchung dieser Anschauung 15.

A. HEROENSAGEN

1. **Ilias und Althlopis** 15
2. **Herakles- und Theseusabenteuer** 18
   Kritik der Heroensagen 21. Ergebnis 25.

B. DIE LOKALTRADITIONEN

1. **Kleinasien** 27
   Die nördlichen Randlandschaften 27. Thermodon- und Irisgebiet 27. Sinope 30. Paphlagonisch-bithynische Küstenstädte 32. Bithynien 34. Klein-Phrygien und Mysien 35. Troas 37. — Die südlichen Randlandschaften 38. Syrien und Kilikien 38. Pamphylien, Pisidien, Lykien und Karien 41. — Die Landschaften der Mitte 42. Die äolisch-ionische Küste 42. Äolis 42. Smyrna 44. Ephesos und Umgebung 45. Allgemeiner Charakter der Sagen 48. Kritik der Nordvolkhypothese 49. — Die Inseln 51. Lesbos 51. Samothrake 51. Lemnos 52. Samos 52. Patmos 53. — Das Binnenland Kleinasiens 53.
2. **Die Länder außerhalb Kleinasiens** 56
   Die Länder um das Schwarze Meer 57. Das Kaukasusgebiet 57. Die Sauromaten 59. Thrakien 61. — Das festländische Griechenland 63. Thessalien, Boötien, Euböa 63. Athen 64. Megara, Troizen und Pyrrhichos 65. Kritik: Nordvolk-Amazonen 66; Kultlegenden 67. — Unteritalien 69.

Die Amazonenmünzen 70

Sagengeschichtlicher Wert der Münzbilder 70. Perinth, Herakleia, Amisos, Sinope 70. Münzen der äolisch-ionischen Küste 71; in Lydien 72; Phrygien 74; im östlichen Binnenland 74. Ergebnis 76.

C. ROMANHAFTE AMAZONENERZÄHLUNGEN DER HELLENISTISCHEN ZEIT 78

Sagengeschichtlicher Wert der hellenistischen Erzählungen 78. Pompeius Trogus-Justin 78. Diodor 80. Jordanes 83. Vergleich der Berichte untereinander 85. Die libyschen Amazonen des Dionysios Skytobrachion 88. Verhältnis dieses Berichtes zu den vorigen 89. Alte, acht-

Seite

bare Volkstraditionen die Quelle für die Einzelteile dieser Erzählungen 91. Gewinn für die Sagengeschichte aus den hellenistischen Erzählungen: Der Amazonenstaat, seine Ausdehnung 91. Historischer Gesamtzusammenhang, die Skythen 92. Kulturverhältnisse 93. Ergebnis 95. – Gesamtergebnis aus den drei Gruppen der Amazonentradition 98.

III. HETTITER = AMAZONEN

Übereinstimmung der Amazonentraditionen mit den historischen Hettitern: in der geographischen Verbreitung von Sagen und Denkmälern 99; im Zeitansatz 102. Die Skythen der Sage und die Völkerbewegung im XVIII. Jahrhundert v. Chr. 103. Art des Auftretens 104. Kultur, kriegerischer Geist, Städtegründungen 104. Tempelbauten 106. Barbarisches im Charakter von Amazonen und Hettitern 107. Bewaffnung 109. Bekleidung 111. Vergleich mit den Amazonendarstellungen 113. Zusammenhang der Amazonentracht mit der hettitischen 116. Haartracht, Ohrringe u. a. 118.

Kultus 119. Ma-Artemis 119. Kultbilder 120. Attribute, Symbole 122. Attis-Adonis-Mythos 126. Verwandtschaft mit dem Hippolytosmythos 127. Attis bei den Hettitern 130. Kultbräuche 131. Amazonen als Weibervolk 133. Eigentliche Bedeutung von Mythos und Kultus, androgyne Gottheiten 136. Zusammenhang der Kulte mit sozialen Verhältnissen 140. Rolle der Frau 141. Mutterrecht 142. Identität von Hettitern und Amazonen 143.

Memnon, ein Supplement zur Amazonensage 143f. Reste der Hettiter in der griechischen Geschichtschreibung: Amazonen-Leukosyrer-Hettiter 144. Mazaka und Mazaion 146. Die bisherigen Hypothesen 147.

IV. DIE HETTITER IM LICHTE DER AMAZONENSAGEN

Die nächsten sich aus der Gleichung von Hettitern und Amazonen ergebenden Aufgaben: Scheidung des National-Hettitischen und Allgemeinkleinasiatischen in Traditionen, Denkmälern und späterer Kultur. Systematische Benützung der einzelnen Sagen und Denkmäler als historische Quellen: für die Hettiter 151; für die Vorgeschichte der Nachbarvölker 153.

A. DIE UNGEFÄHREN GRENZEN DES HETTITISCHEN REICHS IM NORDEN UND WESTEN 154

B. VERSUCH EINER HISTORISCHEN VERWERTUNG DER LOKALSAGEN 159

Nachwirken der hettitischen Kultur in den ehemals hettitischen Gebieten, in Politik und Kunst 159; in Religion und Kultus 160.

1. **Die hettitischen Besitzungen am Schwarzen, Mittelländischen und Ägäischen Meer** 162

Die Assyria 162. Geographisches Zusammenfallen des Bereichs der Amazonensagen mit dem der „paphlagonischen" Denkmäler 162. Scheidung zwischen hettitischem Stammland und erobertem Gebiet 162. Hettitische Kulturstätten im Binnenland 162. Leukosyrische Küstenorte 164. Äußerste von den Hettitern besetzte Punkte 165.

Syrien und Kilikien 167. Skythen-Hyksos und Amazonen-Hettiter 167. Memnon, ursprünglich hettitische Gottheit, zum Repräsentanten des Hettiterreichs und später anderer orientalischer Staaten geworden 169. Identität von Qedi und Κήτειοι 170.

Seite

Die hettitischen Besitzungen am Ägäischen Meer 174. Ziele der hettitischen Politik am Ägäischen Meer 174. Eroberung und Kolonisation Lydiens und der ägäischen Küste: Vorhettitische Kultur im Westen 176. Mittel und Wege der hettitischen Eroberung und Kolonisation: Ausbeutung, Volksverpflanzungen, Straßenanlagen, Städtegründungen 178. Einführung hettitischen Kultes 180. Kurze Dauer der Hettiterherrschaft im Westen 182. Einfluß hettitischer Kultur auf den Westen 183. Versuch einer genaueren Datierung 185.

2. **Die kleinasiatischen Nachbargebiete des Hettiterreichs** 187
Der Nordwesten, Troja 187. Bevölkerung, städtische Siedelungen 187. Troja Laomedons 188. Entwicklung von der III. bis zur VI. Stadt 189. Historischer Gehalt der Sage 190.

Der Südwesten: Pisidien, Pamphylien, Lykien und Karien 190. Geographische Vorbedingungen zur Entstehung früherer Kultur 190. Anzeichen für alte Kultur in griechischer Zeit 191. Sagen, Sarpedon und Bellerophontes 193. Historischer Gehalt 195. Beziehungen zu der hettitischen Kultur 197.

3. **Nachbargebiete des Hettiterreichs außerhalb Kleinasiens** 199
Kolchis 199. – Die Länder nördlich vom Schwarzen Meer 199. – Griechenland 201. Kultlegenden und Nordvolk 201. Heroenfahrten in den Pontus 202. Gleichzeitige Kulturverhältnisse in Hellas 203. Historische Zeitfolge: Heroenzeitalter gleichzeitig der Hettiterherrschaft in Kleinasien, nach der Minosherrschaft, vor dem trojanischen Krieg 204. – Italien 205. Die Turuscha 205. Schardana 206. Amazone Kleite 208. – Kypros 208.

C. VERMUTUNGEN ÜBER DIE HERKUNFT DER HETTITER UND ÜBER DEN AUSGANG IHRES KULTURSTAATS 209

1. **Über die Herkunft der Hettiter** 209
Hettiter, vermutlich Einwanderer aus dem Norden 209. Hinweise auf einen Einfall aus Thrakien: bithynische Sagen, Penthesilea, nordpontische Amazonen 211. Nordvolk in Attika 212. Religiöse Beziehungen zu Thrakien 213. Spätere Parallelerscheinungen 213.

2. **Über den Ausgang der Hettiter** 214
Geschichtliche Zeugnisse 214. Sagentradition 215. Vermutlich historischer Gehalt der Sage 216. Verlust der westlichen Besitzungen 216. Seevölkereinfall 217. Beteiligung aus Thrakien herübergewanderter Stämme 218. – Untergang der Hettiter. Die Leukosyrer 220. Kimmerier und Kappadoker 221. Die Meder 222. Lyder und Perser 223. Letzte Spuren 223. Wechsel der Namen des ehemals hettitischen Gebiets 224. Schluß 225.

ANHANG

I. Die „paphlagonischen" Denkmäler 226
II. Theseus und die Amazonen. . 230
III. Lokalsagen von Sinope. . . . 233
IV. Die Amazonentradition von Troizen 234
V. Chipa-Hippa 239
VI. Memnon-Sesostris. 240
VII. Kisuwadna 241

Nachträge und Berichtigungen 244

Aber in den Einzelheiten liegt auch für uns zunächst nicht die Bedeutung, sondern im Ganzen, und daß dies, daß die Erzählung von dem Weibervolk als solchem in diesem Boden feste, tiefe Wurzeln hat, daran ist kein Zweifel möglich. Das besagt schon die Dichtigkeit und die Einheitlichkeit dieser Gruppe von Amazonenstätten und vor allem ihre Abgeschlossenheit nach außen. Sie wäre ganz unmöglich, wenn die Sage erst in verhältnismäßig später Zeit aus der Ferne, etwa von Athen her übertragen worden wäre, unmöglich auch, wenn es sich um eine ganz allgemeine, griechische Volksüberlieferung handelte. Denn Karien und die Troas, vor allem aber Kreta, das doch dieselbe Art altasiatischen Götterkultes gehabt, das durch seine alte Kultur wohl Anlaß zu solchen Sagenbildungen geben mochte, haben keine einzige Amazonen-Ortssage aufzuweisen. Aber auch an einem besonderen, griechischen Stamme, etwa dem ionischen, wie man vermuten könnte, da sie in Athen und in den ionischen Kolonien am Pontos besonders hervortritt, hängt diese Überlieferung nicht. Denn die Grenze ihres Verbreitungsgebietes durchschneidet ja die Äolis wie das kleinasiatische Ionien beide schroff ohne Rücksicht auf die Stammesgrenzen.

Eine zweite Gewähr für die Bodenständigkeit der Legenden liegt ferner darin, daß große Städte in nächster Nähe, wie Milet oder auch Kolophon, wo Anlaß genug war, die Ursache für einen ruhmvollen Aufschwung in in einer phantastischen Gründungslegende zu suchen, ihrer entbehren, daß die jüngeren Gründungen, Klazomenai, Phokaia, Erythrai, sie nicht kennen und es außer Ephesos selbst fast nur ganz kleine, in klassischer Zeit unscheinbare Orte sind, an denen sie haften.

Ganz unerklärbar vollends wäre die Verknüpfung der Amazonenlegenden mit den uralten Kulten in Gryneion, Ephesos, Alope und Latoreia bei der Annahme späterer Entstehung oder Verpflanzung der Sage durch die griechischen Kolonisten auf diese Küste. Vielmehr ist dies ganze Gebiet Amazonenland so gut wie Sinope, mit dem sich der Charakter seiner Sagen aufs engste berührt, und so gut auch wie das Thermodon- und Iristal, nur daß die Amazonen hier nicht als alteingesessene Bevölkerung, sondern als Eroberer aufgefaßt wurden, die dies Land eine Zeitlang besetzt hielten. Das regt denn weiter an, nach Spuren von ihnen auch dort zu suchen, wo sie nicht ausdrücklich überliefert sind, und so wenig man darauf auch weiteren Wert legen darf, fällt es doch auf, daß auch die zwei übrigen südäolischen Städtchen, die keine Amazonensage haben, durch ihren Namen an sie erinnern, daß Elaia denselben Namen trägt wie die bithynische Stadt, die von Arrian den Amazonen zugeschrieben wird, daß dieser Name sichtlich verwandt ist mit dem der kleinen Insel Elaiussa.

Die neuesten Funde in der hettitischen Hauptstadt selbst haben über diese Verhältnisse neues Licht gebracht. Die bekannteste unter den Königinnen, Puduchipa, „Tochter des Landes Kisuwadna", tritt hier deutlich hervor als Mitregentin ihres Sohnes Dudhalia. „Da auch bei seinen (Dudhalias) Nachfolgern die Königin in gleicher Rolle erscheint, so haben wir hier also wie auch sonst keine Ausnahme, sondern eine Regel anzunehmen. Die Königin ist ebenfalls Trägerin der Regierungsgewalt. Und zwar deutlich mit eigenem Rechte, nicht als Gattin des regierenden Königs, denn es ist zunächst die Mutter, welche neben dem Sohne in einem Regierungserlaß genannt wird. Das erinnert an die Briefe Tuschrattas an Amenophis IV., in welchen dieser sich mit so großem Nachdruck für von Amenophis III. getroffene Verfügungen auf die Königin Teji beruft. Also ist der Grund dafür nicht in einer Ausnahmestellung dieser Königin zu suchen, sondern in allgemein gültigen Einrichtungen."...

Im Staatsleben der Hettiter spielt demnach die Frau eine ganz außergewöhnlich bedeutsame Rolle. Ja, wenn gerade die Mutter so stark hervortritt, so wird man an matriarchalische Einrichtungen, wenn die Schwester mit dem König ihren Namen unter das Edikt setzt, an Geschwisterehe denken dürfen. Gilt aber, was für das Königshaus Gesetz und Sitte ist, für das ganze Volk?...

So spricht denn sehr vieles dafür, daß bei den Hettitern wirklich im sozialen Leben die Frau dem Manne gleich oder gar übergeordnet war, woraus dann erst die große Rolle des weiblichen Elements in der Politik wie in der Religion, die damit zusammenhängende Kastration und Verkleidung der Männer, ja sogar das Weibliche in Tracht und Aussehen der Krieger verständlich wird. Mögen die Hettiter diese Institutionen nun erst in jene Nachbargebiete übertragen haben, oder mögen sie nur als der weitaus größte, herrschende unter gleichartigen Stämmen am bekanntesten geworden sein, jedenfalls ist bei diesen Verhältnissen die Sage von dem Weibervolk der Amazonen in der Fassung bei Diodor nur eine verhältnismäßig geringe Übertreibung geschichtlicher Zustände....

Aber wenn selbst alle diese Einwände zutreffen sollten, so ist doch das, was unumstößlich sicher steht, das auffallende Hervortreten der Königin in der Politik, die Identifikation des Königs mit der weiblichen Gottheit, das ausgedehnte Kastratenwesen, überhaupt die im Hettitergebiet allgemein verbreitete religiöse Lehre von der Angleichung des Mannes an das Geschlecht der Göttin und endlich nicht zum wenigsten die weibische Tracht der Männer, wenn irgend etwas dazu angetan, bei einem ferner wohnenden Volke wie den Griechen die Vorstellung von Amazonen zu erwecken....

Bedeutet demnach die Hettiterherrschaft auch nur eine ganz kurze Episode für die politische Geschichte des ägäischen Kreises, so kann sie doch – und dafür spricht sehr vieles – von tiefgehender kultureller Bedeutung gewesen sein. Denn zweifellos – das lassen die Sagen selber durchblicken – bedeuteten die amazonischen Städte- und Heiligtümergründungen einen kulturellen Fortschritt demgegenüber, was früher da war, und zu Felsreliefs wie dem „Menon" oder der „Kybelle" wäre die Kultur Trojas von der I. bis zur V. oder VI. Stadt gewiß nicht fähig gewesen. Die Nachwirkungen dieser Kultur auf die Einheimischen und die späteren Ansiedler aber sind noch gar nicht zu ermessen. Sicher erwiesen sind sie für den Kultus. Am meisten werden wir sie weiterhin vermuten in der sich daran anschließenden religiösen Kunst. Ich will hier natürlich nicht untersuchen, inwieweit die künstlerische Phantasie, die die asiatischen Ionier vor allen andern Griechen auszeichnet, inwieweit insbesondere die Welt mythischer Mischwesen aus Mensch und Tier und der Reichtum an künstlerischen Formen, die Vorliebe für üppigen Schmuck und Pracht überhaupt, kurz das, was man gemeinhin als „asiatisch" im Griechentum bezeichnet, in hettitischer Kultur seinen letzten Ursprung hat. Sicher aber wird man den ganzen Kreis von Kultbildern vom Typus der Artemis Ephesia den Hettitern zuzuschreiben geneigt sein. Aber mehr noch. Bei Palanga ganz im Osten des hettitischen Kulturbereiches hat sich eine Statue ganz andern Schlages gefunden, bedeckt mit hettitischer Schrift, die überraschend an die Art kyprischer Bilder und der bekannten Hera von Samos im Louvre erinnert. Sollten zwei wichtige Typen archaisch-griechischer Rundplastik der hettitischen Kunst entstammen? Wenn wir jetzt auch auf dem Gebiete der sakralen Architektur auffallende Übereinstimmungen zwischen Hettitern und asiatischen Griechen finden, so dürfen wir uns der Möglichkeit, ja der Wahrscheinlichkeit eines Zusammenhanges nicht mehr verschließen. Die Ähnlichkeit der Säulen der Ädicula auf den Reliefs von Boghasköi mit denjenigen des asiatisch-ionischen Baustils, dessen großartigstes und nach Vitruv und Plinius auch frühestes Denkmal eben jenes auf die Amazonen zurückgeführte Heiligtum der Artemis Ephesia war, erscheint allzu bestechend. Eine solche Übertragung hettitischer Motive in die griechische Kunst wird um so wahrscheinlicher, als sich die Wurzeln des ionischen Baustils auf griechischem Boden selbst in der kretisch-minoischen oder mykenisch-festländischen Kunst nicht oder doch erst in vereinzelt unsicheren Spuren nachweisen lassen; er tritt in früharchaischer Zeit unvermittelt auf als voll ausgebildeter, in sich geschlossener Typus.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

Die Mysterien des Mithra. Ein Beitrag zur Religionsgeschichte der römischen Kaiserzeit. Von **Franz Cumont.** Autorisierte deutsche Übersetzung von **Georg Gehrich.** Mit 26 Abbildungen im Text und auf 4 Tafeln, sowie 1 Karte. 2., vermehrte und verbesserte Auflage. [XX u. 224 S.] gr. 8. 1911. Geh. ℳ 5.—, in Leinwand geb. ℳ 5.60.

„Durch das ganze Buch geht derselbe streng kritische, sich selbst bescheidende, historische Zug, der dem großen Werke Cumonts die verdiente Anerkennung der Kenner eingetragen hat. Wie dieses sicherlich die Einzelforschung noch lange (namentlich zur Feststellung mithrischer Elemente in nicht ausgesprochen mithrischen Quellen) anregen wird, so wird auch dieser gelungene Auszug in dem ihm bestimmten weiteren Leserkreis segensreich wirken, indem er beitragen wird zum historischen Verständnis religiöser Probleme." (Wochenschrift für klassische Philologie.)

Die orientalischen Religionen im römischen Heidentum. Vorlesungen am Collège de France. Gehalten von **Franz Cumont.** Autorisierte deutsche Ausgabe von **Georg Gehrich.** [XXIV u. 344 S.] gr. 8. 1910. Geh. ℳ 5.—, in Leinwand geb. ℳ 6.—

„Das Werk eines Meisters über eine Reihe brennender Fragen zu lesen, ist immer eine Freude. Die Freude wird dem zuteil, der sich in die vorliegende Schrift Cumonts vertieft. . . . Bei Cumonts religionsgeschichtlicher Darstellung hat man das angenehme Bewußtsein, eine Stoffauswahl zu erhalten, die nicht im Dienste einer bestimmten religionsgeschichtlichen Gesamtanschauung steht. Gerade darum ist Cumont ein guter Wegweiser für den, der das Verhältnis des Urchristentums zu seiner religiösen Umwelt verstehen will." (Theologisches Literaturblatt.)

Eine Mithrasliturgie. Erläutert von **Albrecht Dieterich.** 2. Auflage, besorgt von **Richard Wünsch.** [X u. 248 S.] 8. 1910. Geh. ℳ 6.—, in Leinwand geb. ℳ 7.—

„Der größte und unmittelbarste Gewinn, den auch der außerhalb der geheiligten Schranken der Mysterienkunde Stehende von dem Buche haben wird, ist die aus demselben gewonnene Möglichkeit, einen verständnisvollen Blick in diese ihm sonst verschlossene Welt hinein zu werfen. . . . Wir scheiden von dem Buch mit dem aufrichtigen Dank für die reiche Belehrung und vielfache Anregung, die es uns geboten hat, und empfehlen seine Lektüre allen, die sich mit religionswissenschaftlichen Studien befassen, aufs angelegentlichste." (Wochenschrift für klassische Philologie.)

Vorträge und Aufsätze. Von **Hermann Usener.** Mit einem Bilde Useners. [V u. 259 S.] gr. 8. 1907. Geh. ℳ 5.—, in Leinwand geb. ℳ 6.—

„Wohl keiner unserer jetzt lebenden klassischen Philologen hat seinen Blick so weit schweifen lassen und sich in das Seelen- und Geistesleben zahlreicher Kultur- und Naturvölker so vertieft wie Usener; er hält streng an philologischer Arbeit und Methode fest, verteidigt die Philologie als den Pionier der Geschichtswissenschaft, als den Stamm aller modernen Wissenschaften, aber er wird neueren Forschungsmethoden durchaus gerecht, stellt die vergleichende Volkskunde in den Dienst seiner religions- und sittengeschichtlichen Forschung und hat dadurch dem Betrieb der klassischen Philologie einen hohen Geist eingehaucht." (Historische Vierteljahrschrift.)

Bestell-Zettel.

Bei

Buchhandlung in .....

bestelle ich hiermit aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin — fest — zur Ansicht:

W. Leonhard, Hettiter und Amazonen. Die griechische Tradition über die „Chatti" und ein Versuch zu ihrer historischen Verwertung. gr. 8. 1911. Geh. M. 8.—, in Leinwand geb. M. 9.50.

Ferner: .....

Ort, Wohnung: Unterschrift:

4,8 eum pro populo. Iob 9,15. III reg. 13,6 -are faciem domini dei tui et ora pro me (*metonymicc.* IV reg. 13,4 Iob 11,19. psalm. 44,13 vultum tuum [Mal. 1,9]. 118,58 Ier. 26,19 Zacb. 7,2 *saepe*). Rvfin. hist. 6, 14,7 Iohannem -atum a discipulis (προτραπέντα). Clavd. 5,145 Mart. Cap. 2,205. Lib. iubil. 19,5 Abrabam ... a filiis. *nota de bestiis*: Pallad. hist. mon. II 10 p. 364[d] *leaena* -batur eum. **b** *seq.* ut, ne: Prec. herb. 1 vos ... omnes herbas -or (*i. exoro*) ..., ut. Liv. 34,59,6 -ari ... patres institit, ne festinarent decernere. 41,15,6. 42,24,4. Sen. contr. 1,2,7 venientes -ata est, ut ferro opus esset. 7,1 (16), 3 neque ego te -or, ne moriar. Sen. nat. 2,33 quos *deos* bono fulgure rogare oportet, malo -ari; rogare, ut promissa firment, -ari, ut remittant minas. Petron. 30 dispensatoremque ... -ati sumus, ut servo remitteret poenam. Tac. ann. 3,22 senatum, ne (Svet. Iul. 29). Apvl. met. 10,6 Porph. Hor. serm. 2,6,12 Evtr. 9,13 Optat. 4,7 p. 112,18 Dict. 2,6 Hyg. fab. 80 p. 82. 121 p. 104 cum Chryses ad Agamemnona -andum venisset, ut sibi filiam redderet, non impetravit. 125 p. 108 Hier. epist. 18[A], 6,3. 36,15,5. 47,2,2 Vvlg. Siracb 38,14 II Macc. 8,14 Marc. 5,10. 6,56. 7,32 act. 16,39 Avg. epist. 91,9 Cassian. conl. 8,25,6 Ennod. epist. 6,32,3 p. 167,25 Pass. Thecl. D 18 p. 136.

nota: vi praepositionis prorsus neglecta abundantia efficitur: Tryph. dig. 4,4,37,1 delicti veniam (Ps. Alex. c. Dind. coll. p. 170 statueram tacere teque veniam ... -ari [*c. duplici acc.*]. Hil. in Matth. 4,19 Hier. epist. 7,3,2. 36,2,2 Macr. sat. 7,1,4 Cassian. conl. 9,11 Clavd. Mam. anim. 1,8. *v. etiam p. 602,32 sqq.*). *seq. coniunct.*: Ivst. 12,8,10. Hyg. fab. 125 p. 108 -atus est eum, cum ad superos redisset, sepulturae traderet. **c** *seq.* quominus (*cf. p. 600,43. 602,9*): Liv. 3,9,10 neque illum se -ari, quominus pergat, ut coeperit. **d** *seq. infinit.*: Lvcif. non parc. 22 p. 256,19 quod cunctos nobis creditos -emur diaboli calcare caput. Vvlg. Hebr. 13,19 -or vos hoc facere. Rvfin. Orig. in exod. 4,9. Cassiod. inst. div. 8 p. 1121[C] vos orare -or.

3 *absolute*: **a** Cic. p. red. ad Quir. 6 non enim pro meo reditu ... -ati sunt. 18 -ante Pompeio (off. 3,109). dom. 49. 113 qui pro me patres conscriptos -ari ... vetuerant. Sest. 29 ausus pro civi ... pro re publica -ari. Planc. 3 Mil. 102 Marcell. 13 Phil. 5,25. Vitr. 10,16,7 cum sacerdotibus venerunt ad -andum. Sen. contr. 2,3,8 sic aliquis exorat? sic -atur? 10,2,10. suas. 6,3 supplex ... -beris. Sen. Phoen. 74 non -or, non hortor. Qvint. inst. 9,1,25. 10,1,71. decl. 259 p. 58,17 pro auctoritate, pro sententia -atus est. 286 p. 151,6 -ante patre. Tac. hist. 1,37. 4,6 multis senatorum -antibus omisit (*sc. certamen*). Svet. Aug. 65 -ante ... populo R. Pavl. dig. 21,1, 43,1 qui ad amicum domini -urus confugit (*potest ad II B 1 a referri*). sent. 4,1,6 rogo, peto, volo, mando, -or, cupio, iniungo. Tert. orat. 23 non enim oramus tantum, sed et -amur. Itala Mal. 3,14 (Lucif. Athan. 1,38 p. 134,17) ambulavimus -antes (ἱκέται, Vvlg. tristes). I Ioh. 5,16 (Pacian. paraen. 4) non pro eo dico, ut -eris (ἐρωτήσῃ, Vvlg. roget). Lact. epit. 62 (67), 3 debemus pro delictis nostris -ari (*potest etiam ad II B 1 a trahi*). Paneg. 7,10. Arnob. nat. 6,9 ad effigiem -ari. Hil. in psalm. 140,2 humilitatis nostrae est -ari, magnificentiae dei est orari. Hier. epist. 20,5,2. 21,34,1 pater supplex ad concordiam -atur. *al.* Pelag. in Epbes. 6 p. 840[C] pro rebus spiritalibus (*seq.* orare). Edict. imp. Diocl. 2,6 ipsa humanitas -ari videretur. Avg. epist. 55,18,34 clara voce -atur. Mart. Cap. 2,202 diu silentio -atur. Cassian. conl. 13,6,4 a domino. 18, 11,2 nequaquam adnuens -anti. *saepe.* Sacr. Leon. p. 313 -antibus sanctis. Drac. Romul. 1,21 -antis, oro, cinge lauro tempora. Ennod. epist. 2,12,5 p. 52,17. 4,5,2 p. 101,5. 4,28 p. 118,6. 6,35,2 p. 169,11 Cassiod. in psalm. 141,1. Greg. Tvr. glor. mart. 96 languores fideliter -antium. Ven. Fort. vita Leob. 15,49 pervenit Carnotis quemadmodum ab eo fuerat -atus. Coripp. Anast. praef. 41. Nicet. vigil. 4 habitum -antis ostendit. Isid. alleg. 222 assidue -antem viduam exaudivit. *nota sensu mediali vel passivo i. q.* παρακαλεῖσθαι, *misereri*: Itala II reg. 24,16 Ion. 3,10 (Rufin. Orig. in num. 16,4) -atus est dominus super malitiam (Vvlg. misertus est). Psalt. Rom. 89,13 -are super servos tuos (παρακλήθητι, Vvlg. deprecabilis esto). Vvlg. psalm. 134,14 in servis suis ... -bitur (*cf.* Prosp. in psalm. *l. c.* id est invocabitur vel exorabitur, ... 'poenituit' vel, ut in aliis exemplaribus legimus, '-atus est', *gr.* παρακληθήσεται).

b *seq.* ut, ne: Cic. Verr. 6,3 -bitur a vobis, ne. Flacc. 24 civis a civibus ... -rer, ne ... barbaris civem dederetis. Mil. 6 nec -uri sumus, ut crimen hoc nobis ... condonetis. Phil. 1,27 -or, ne irascatur (*potest ad I B referri*). fin. 2,1 primum ... -or, ne ... putetis. Tusc. 5,118. Cael. Cic. epist. 8,1,1 in hoc te -or, ne meum hoc officium arrogantiae condemnes. Bell. Afr. 85,9 a militibus -ante, uti eis parcerent. Ov. Pont. 3,4,65. Liv. 39,28,14. 40,15,8 nec hodie, ut prosit mibi Romanorum gratia, postulo; ne obsit, tantum -or (*potest ad I B trahi*). 41,15,6. 42,33,5. Cvrt. 5,3,14 Alexandrum ita -ata est, ut ipsum (*i. id ipsum*) excusaret, quod -retur. Orat. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1,3 -or, ne quasi novam istam rem introduci exhorrescatis. Plin. epist. 2,11,3 -atusque est, ne. 8,21,3 Apvl. met. 3,24 Lact. inst. 5,17,23 Hil. in Mattb. 31,7. Heges. 2,3,4 Hier. epist. 52,16,1. 54,1,1 obsecras ... et suppliciter -aris, ut. 143,2 Ps. Rvfin. in Am. 6,1. Avg. epist. 69,1 sic optamus et -amur a domino, ut. Sev. Maior. p. 739[A] Cassian. conl. 2,13,6. 13,15,3 Ennod. epist. 4,2,3 p. 98,18. 6,12,2 p. 156,9. 6,35,2 p. 169,11 -or et ... vos ... obtestor, ut. *seq. coniunct.*: Apvl. met. 9,40 -atur periclitanti sibi ferret auxilium. Priscill. tract. 2,53. 2,54. Pelag. praef. 29,18 quem *librum* ... libentius legas -or. **c** *seq.* quin (*cf. p. 599,47*): Catvll. 44,18 nec -or (*sc. a deis*) iam ... quin gravedinem ... non mi, sed ipsi Sestio ferat frigus. Ps. Qvint. decl. 2,6 non -or ..., quin ... putetis. Fronto p. 84,16 N. nec -or, quin me oderis nisi quantum postulo perfeceris. Apvl. flor. 9 p. 30 nec -or, quin sic existimetis. **d** *seq.* quominus (*cf. p. 601, 26*): Ps. Qvint. decl. 7,3 non -or, quominus mihi velitis irasci. Anth. 434,1 nec -or ipse, quominus hoc videar. **e** *seq. infinit.*: Lvcan. 9,213 non -or (*i. recuso*) hosti servari. Stat. Theb. 8,116 nec -or umbram accipere et tripodum iam non meminisse meorum (*v.* Schol. *ad l. p. 598, 53*). Tert. adv. Marc. 5,11 p. 610 marito Iezabel -anti sanguinem ignoscere Nabuthae. Ennod. opusc. 8,3 p. 415,4 a beatitudine vestra Romanae -or civitatis gaudere consortio. Cod. Theod. 15,14,4 (*a. 326*) restitui suis natalibus -antur. Sacr. Leon. p. 398 coronari -batur in caelis. Greg. Tvr. dorm. 7 -ans dare sibi *escas*.

f *seq. acc. c. inf.*: Apvl. met. 9,39 -atur civilius ... versari commilitonem. 11,1 specimen deae praesentis statui -ari. Tert. scap. 3 quam *iram dei* necesse est, ut ... -emur interim localem esse. Hil. in Matth. 20,13 sibique caecis visum reddi -antur. Hyg. astr. 1 praef. 22,6 non -amur in hac confectione *huius libelli* nostram scientiam ponderari. Heges. 1,45,8 auctorum luenda supplicia -bantur. Avg. doctr. christ. praef. 3 lumen oculorum ... sibi praeberi -entur. Sev. Maior. p. 737[B] absolvi se ... -batur. Cassian. conl. 4,6,1 temperari eam ... -atus sit. Favst. Rei. grat. 1,16 p. 52,9 sibi porrigi dexteram -etur. Ennod. dict. 11,6 p. 460,12 gustum -or libertatis infundi. Cod. Iust. 2,3,14 bona adversarii tui in te transferri ... frustra -aris. Novell. Iust. 37,1. Greg. M. moral. 16,64 promereri se veniam ... -antur *quidam*.

B ***speciatim***: **1** *i. q. veniam postulare, remissionem petere, excusare, purgare*: **a** *absolute*: Cic. orat. 138 ut -etur, ut supplicet, ut medeatur. part. 137 erit isdem aequitatis sententiis contra acerbitatem verborum -andum. Phil. 5,3 arma deponat, roget, -etur. Lael. 37. Att. 11,6,6 fratrem audio profectum in Asiam, ut -retur. Liv. 33,29,11 plus auctoritatis Achaei *legati* habuerunt -antes. 40,15,10 te maiorem fratrem pro minore -ari oportebat ... te errori veniam impetrare meo. Vitr. 10,16,7 posteaquam ... virgines ... cum sacerdotibus venerunt ad -andum. Qvint. inst. 2,17,6 refutent et quod vim habeat epilogi, -entur. 3,4,3 narramus, -amur, gratias agimus. 5,13,2 excuset, -etur, molliat. Tac. ann. 1,13 cum -andi causa Palatium introisset. Plin. epist. 4,29,1 egit autem sic, ut -retur. 5,13,3 ut -ari magis ... quam defendi videretur. 9,24,1 etsi non fuerit qui -etur (*sc. errores tuorum*). Svet. Tib. 36 -antibus ac se artem desituros promittentibus veniam dedit. Cal. 33 collaudans subinde vocem -antis. Vesp. 14 in hunc postea -antem haud ultra verba excanduit. Fronto p. 165,1 N. Apvl. met. 8,9 summisseque -anti ... inquit. 8,21 *senis* -antis ... miseruit. Vvlg. num. 6,11 -bitur pro eo, quia peccavit. Siracb 28,2 -anti tibi peccata solventur. 39,7 pro delictis suis -bitur. *saepe.* Ps. Avg. quaest. test. I 115,46 -antibus ignoscit. 119,3 apostolo ... -anti dominus ait. Evgraph. Ter. Haut. 644 -antis venia. *nota*: Avg. civ. 21,27 de praeteritis peccatis -amur. **b** *aliquem vel aliquid*: Cic. Cael. 30 erat enim meum -ari vacationem adulescentiae veniamque petere. Nep. frg. 27 maluisti culpam -ari quam culpa vacare (*dictum Catonis, praecedit apud* Gell. 11,8,4 veniam postulare, *sequitur* veniam petere). Sen. suas. 6,1 thema: deliberat Cicero an Antonium -etur (6,12). Fronto p. 165,1 N. id ego factum eius ... si defendendo purgare postulem ... nisi saltem -ando sublevem. Pavl. dig. 46,1,68,1 fideiussores conductoris vectigalis. Gell. 10,19,1 turpitudinemque delicti ... consuetudinis venia -batur. 12,2,8 homo nugator Ciceronis errores -atur (Apvl. apol. 74). *huc traham*: Itin. Alex. 38 datis incolis quos aetas aut vulnera -bantur. Sidon. epist. 3,13,5 -atur ineptiam mentis qualitas corporis. *nota cum acc. c. inf. i. q. excusandi causa dicere*: Sall. Iug. 104,4 postquam errasse regem et Iugurthae scelere lapsum -ati sunt. **2** *i. q. detestari, execrari, depellere, abominari* (*cf.* Gell. 7 [6], 16,5): Catvll. 92,3 -or illam assidue. *huc etiam pertinere videtur*: Prop. 2,34,17 lecto te solum, lecto te -or uno (*i. socium esse nolo*). Gell. 2,23,12 uxoris locupletis superbiam -ans. Apvl. met. 9,23 uxor egregia diras devotiones in eum -ata est (*i. execrationes pronuntiavit*).

syn. et iuxta posita: abigere, abominari, amoliri, precibus appetere, defendere, defensitare, depellere, valde desiderare, detestari, excusare, execrari, exoptare, exorare, expostulare, expurgare, flectere, implorare, imprecari, invocare, obsecrari, orare, remissionem, veniam petere, precari, propellere, propulsare, purgare, recusare, refutare, rogare, supplicare.

deriv.: deprecabilis, deprecabuudus, deprecatio, deprecativus, deprecator. *Gudeman.*

deprehendo, -dī, -sum, -ere (dēprēndo, -dī, -sum, -ere) *a* de *et* prehendere. *de formis*: Qvint. inst. 9,4,59 ubi aliud ratio, aliud consuetudo poscet, utrum volet, sumat compositio, ... deprehendere vel deprendere. *forma longior praevalet, imprimis posterioribus tem-*

poribus, adeo ut etiam in versibus contra metrum codicibus praebeatur, itaque etiam de forma contracta nulla iis habenda fides est; extat in codicibus horum scriptorum: VARRO CIC. (*velut* Cluent. 43. 49. 50 Catil. 3, 4. 12 Cael. 14 de orat. 2, 275 orat. 277 part. 114 parad. 31) CAES. (*nusquam consentiunt codd.; v. Meusel, Lex. Caesar., s. h. v.*) BELL. Hisp. SALL. Catil. 52, 25 (*in parte codd.*) LIV. (*saepe*) SEN. rhet. SEN. phil. (*saepe*) COLVM. 3, 13, 13 (*S*). 3, 20, 6 (*S*). 3, 21, 10 (*A S*) PLIN. nat. 17, 159. 35, 134. 36, 142. 37, 128 *al.* QVINT. decl. 307 p. 207, 17 (-ehendi *B*). 377 p. 421, 17 (*A*). FRONTIN. aq. strat. PLIN. epist. SVET. FLOR. APVL. TERT. GLOSS. II 44, 25. *forma contracta sola adhibetur a poetis* (*etiam* COMM. instr. 1, 7, 7), *in versu heroico inde a* LVCR., *in senario a* PHAEDRO SEN. trag. ARGVM. Plaut. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 8 depre[he]ndit; *in septenario iamb. a* CATVLLO, *troch. a* TER. MAVRO, *in hendec. a* CATVLLO ANTH. 460, 7. *cf.* deprensa *p. 611, 60.*

depraehendo *sim: complurics in* DIG. *velut* 1, 16, 9, 2 *cf. Vocabul. iurisprudentiae s. h. v.* FRONTO p. 65, 11 N. 80, 13. SOL. 10, 1, 7 (*A*). *al.* NOT. Tir. 29, 60. EDICT. imp. Diocl. 1, 14 (frg. Plat.) depraehensa (dei praehensa frg. Aeg., deprehensa frg. Strat.). imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 20 depraeendetur (*sic exemplar Cret.*, deprehensetur *ex. Lyc.*, deprachendetur *ex. Patav. sec. schedam R*, disprae- *D*). h *omittitur hic illic velut* FRONTIN. aq. 67 *al., v. supra l. 19.* *de coniugatione*: FRONTIN. aq. 69 *trad.* -eensimus. *de significatu* (*v. p. 604, 31. synonyma a scholiastis adnotata suis locis apparebunt*): GLOSS. ἐπιλαμβάνομαι *sim.*, καταλαμβάνω. -it κατείληφεν [διορθοῦται *ad* reprehendit?]. -eretur ἀπολη̃φθείη. -itur πιέζεται. anfindo (*anglosax.*). -ehensa συνληφθέντα [πεποθημένον] (πεπορθημένον *Bücheler*). -nsis φωραθεῖσιν. *legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC. (*de* PLAVTO *v. infra l. 36 et 44*); *deest ex. gr.*: HIRT. BELL. Afr. Alex. PVBLIL. NEP. GRATT. VITR. [*variant codd. haud raro inter* de- *et* re- *velut* CIC. Verr. 4, 4 CAES. civ. 1, 28, 4 Ps. QVINT. decl. 17, 15. SOL. 1, 47 (*ad III B*). 20, 14 (*praeterea* reperiendi *H*). IVST. 38, 9, 8 (re- *codd., praeter* de- *T*). *scribitur* depress- *pro* deprens- *velut* VERG. *p. 604, 40 al.* GLOSS. II 44, 1 -ehensum κοῖλον κατηφεφές (κατηρέφει *cod.*). *nota*: CIC. Catil. 3, 17 quam haec in tota re publica coniuratio manifesto comprehensa est (*Nohl, Clark*, inventa atque comprehensa est *h o, sim.* α, deprehensa β *u x*). *falso traditur*: PLAVT. Bacch. 950 ⟨in⟩ dolis ego prensus (*A*, deprensus *CD*, deprehensus *C*) sum. CAES. civ. 3, 101, 6 quinqueremes duas ... ceperunt, ... praeterea duae sunt depressae (*marg. Vaseos.*, duae de presente *a*, deprensae *fh*, -ehensae *O l*) triremes. OV. epist. 5, 16 defensast (depressa *P*, deprensa *G*, defensa *J*) humili cana pruina casa. VENVL. dig. 43, 24, 22 pr. si vitem meam ex fundo meo in fundum tuum -eris (*vix* depresseris, *potius omisso participio sim. ad III A pertinet*). *ex coniectura legitur*: PLAVT. Mil. 1276 egon ad illam eam, quae nupta sit? vir eius me -at (me . . . dat *interiacente lacuna litterarum A*, metuere hendast *CD*, metuendus est *B*). VARRO rust. 2, 1, 4 silvestria deprenderent (dependerent *cod.*) *animalia. cf.* 2, 2, 2 oves comprehensas . . . ac mansuefactas. CIC. Verr. 4, 107 non te diligentiorem in faciendis furtis fuisse quam me in -endis (re- *p et rell.*). SEN. contr. exc. 6, 4 *suppl. Müller.* SEN. Med. 345 (depressum *codd.*). ASCON. Mil. p. 53 QVINT. decl. 304 p. 192, 24. SCAEV. dig. 31, 89, 7 (re- *F*). FRG. Vat. 157 (re- *Vat.*). APVL. apol. 54 quod -nsum (re- *cod., Helm*) et detentum tamen nihil me apud bonum iudicem laederet. TERT. idol. 15 (*Latinius pro* re-). *dub. interpr.*: VVLG. gen. 20, 16 mementoque te -nsam, καὶ πάντα ἀλήθευσον, *hebr. i. q. te esse purgatum.*] [*val.* deprinderc, *hisp.* deperne. *M.-L.*]

I ***caperc, prehendere; accedit loci indicatio (inde a*** CIC.), ***abl. instr. inde a*** SEN. trag. **A** *sensu excipiendi, intercipiendi animantia (rem metonymice infra l. 77)*: CIC. Quinct. 61 hominem P. Quincti -is in publico, conaris abducere (Verr. 6, 166 SALL. Catil. 50, 4 Iug. 35, 6). CAES. Gall. 5, 45, 1 *nuntiorum* pars -nsa . . . necabatur (civ. 3, 112, 12. CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 quin Dolabella tabellarios meos -erit litterasque interceperit. BELL. Hisp. 18, 7. TAC. hist. 2, 98 -nsi cum litteris ... per Raetiam ... militum et centurionumque quidam ad Vitellium missi necabantur). CAES. Gall. 5, 58, 6 in ipso fluminis vado -nsus Indutiomarus interficitur (civ. 1, 25, 2 quos -dit, interficit). CAES. Cic. Att. 9, 7c, 2 N. Magium, Pompeii praefectum -i (*opp.* missum feci, *de eodem sim.* civ. 1, 24, 4. *cf.* 1, 13, 4 *opp.* dimittit). SALL. Catil. 45, 1 ut in ponte Mulvio per insidias Allobrogum comitatus -ant (LIV. 2, 4, 7). LIV. 2, 12, 4 ne . . . forte -nsus a custodibus Romanis retraherctur. CVRT. 5, 3, 19 quod ferarum ritu veluti in fovea -nsi caederentur (5, 4, 19). TAC. hist. 4, 63 filium eius . . . in colonia Agrippina -nsum honorata custodia habuerant. MEN. dig. 49, 16, 4, 13 sive quis redeat et offerat se sive -nsus offeratur *fugitivus miles. al.* VLP. dig. 29, 1, 44 in hostico. TRYPH. dig. 49, 15, 12 pr. apud quos iam hostes suo facto (suos factos *Heraldus*) -untur. AMM. 18, 6, 12. *inde meton. de re*: CAES. Gall. 7, 58, 4 -nsis navibus (civ. 1, 36, 2 -unt atque ... deducunt. LIV. 37, 11, 3 ante portum aliae, aliae in portu -nsae). BELL. Hisp. 26, 3 litterae ... quas mittebat ... Pompeius (LIV. 2, 4, 6 quae -nsae rem coarguere possent. OV. am. 2, 5, 5 non mihi -nsae nudant tua facta tabellae. SVET. Galba 9 mandata Neronis ... ad procuratorem clam missa). *venationc vel pugna caperc (et necare), imprimis bestias*: MANIL. 5, 296 pendentemque suo volucrem -ere caelo *de Sagittario sidere* (SIL. 16, 565 volucres ... vagas -ere nube ... iaculis. MART. epigr. 11, 5 vacuo venator in aere praedam). CVRT. 5, 3, 19 *v. p. 603, 71.* QVINT. inst. 12, 2, 14 animalia quae in angustiis mobilia ⟨in⟩ campo -untur. HYG. astr. 2, 23 p. 65, 21. SIDON. carm. 2, 145 -nsas *feras* claudere cassibus. STAT. Theb. 7, 647 cornu -nsus (-essus PRISC. gramm. II 267, 10) Achiva *vir.* 9, 554 animam sub pectore magno -it *abies.* silv. 2, 6, 33 Troilon . . . -it lancea. *nota sensum consequendi*: OV. met. 5, 618 -imur *nympha a persecutore.* 7, 781 modo -i *a cane*, modo se subducere visa fera est. SEN. Herc. f. 224 -nsa cursu est cerva. CVRT. 5, 13, 7 celeritate regis (*ibid.* excipitur). TAC. Agr. 34 non restiterunt, sed -nsi sunt (*per imaginem*: STAT. silv. 4, 4, 78 surge . . . -e parentem *factis, tamquam in stadio, aut 'originem' cf. p. 607, 26*). *translate*: OV. ars 1, 619 blanditiis animum furtim. CVRT. 5, 3, 22 haesitabat -nsa felicitas (*sc. Alexander adhuc felix, angustiis Ciliciae*). LVCAN. 4, 469 -nsa ... virtus. 6, 168 numero -nsa locoque ... virtus (*meton. pro milite.* 4, 469). ITALA I Cor. 3, 19 (Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 592, 2) -ens (δρασσόμενος, VVLG. comprehendam) sapientes in nequitia illorum (*ex* Iob 5, 13, *ubi* VVLG. apprehendit, καταλαμβάνων).

B *sensu captandi, arripiendi (et tenendi)*: **1** *de animantibus (addas infra l. 55)*: *rem*: OV. met. 3, 429 in mediis visum captantia collum bracchia mersit aquis nec se (*i. imaginem suam*) -it in illis. 4, 459 tibi, Tantale, nullae -untur aquae. SEN. epist. 57, 8 animus ... -i non potest. STAT. Theb. 6, 568 emissum cursu -ere telum (*fort. i. consequi, sed* comprendere SERV. Aen. 9, 556). QVINT. decl. 323 p. 272, 5 manum (*propter corruptelam incerta significatio. ibid.* coarguit; *cf. infra l. 60*). VLP. dig. 13, 1, 10 pr. si -nsa non fuerit possessio (*ibid.* apprehendo. *cf. vol. II p. 306, 33*). OV. met. 4, 3, 66 utque sub aequoribus -nsum polypus hostem continet. SCHOL. Germ. Bas. p. 70, 8 cancer Herculis pedem morsu -it.

2 *de rebus*: **a** *speciatim de procella marive nautas deferente*: SERV. auct. georg. 4, 420 verbum proprie nauticum, cum tempestate occupantur. Aen. 5, 52 -nsus: occupatus, et proprie navigantum est. LVCR. 6, 429 quaecumque in eo tum sint -nsa tumultu navigia (*cf. p. 608, 58*). CATVLL. 25, 13 aestues velut ... magno -nsa navis in mari vesaniente vento. OV. met. 11, 663 -it in aequore navem auster. LIV. 28, 30, 6 -nsam rapido in freto ... reciprocari non posse. GERM. 299 cum assultat lateri -nsae spuma carinae. 407 -usae ... puppis. LVCAN. 5, 439 comprimit unda -it quascumque rates. VERG. georg. 4, 421 -nsis . . . statio . . . nautis (SERV. *ad l.* periclitantibus). Aen. 5, 52 mari -nsus (-ssus *al.*). CIRIS 61 gurgite in alto -nsos nautas canibus lacerasse marinis (*fort. cf. c. p. 608, 48.* VERG. ecl. 6, 77 timidos). OV. epist. 7, 66 turbine. 18, 79 hic, puto, -nsus nil, quod quereris, haberes, *Leander.* SEN. Herc. f. 323 -nsus haesit Syrtium brevibus vadis (dial. 7, 14, 1 mari Syrtico). STAT. Theb. 1, 370 hiberno ... ponto. AVIEN. Arat. 658 vastoque dehinc -nsus in alto. *in imagine*: PETRON. 119, 51 gemino -nsam gurgite plebem (praedam *codd.*). **b** *generatim*: MANIL. 1, 822 materiamque sui -it flamma capacem (*cf.* 1, 821 corripit, *sed fort. cf. c. p. 608, 12* τυγχάνει. PLIN. nat. 12, 21 *spina* -nsa vel lucernis igni protinus transiliente. *cf. imaginem* TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 329, 20 ab igni . . . creatoris -etur *abiectus*). MELA 3, 1 terrestria -at animalia aut marina destituat *aestus.* LVCAN. 9, 324 -it carbasa *auster.* VAL. FL. 4, 692 pars (*navis*) . . . -nsa iugis (*sc. saxis*). *translate*: ITALA deut. 28, 15 (Lugd.) *maledicta* -c⟨n⟩t te (καταλήψονται, VVLG. apprehendent). *cf.* TAB. devot. Audollent 250 B 3 depre⟨ndatis⟩ ⟨e⟩t faciatis pallidum (*sc. daemones*).

C *sensu claudendi*: SEN. nat. 6, 26, 3 saxa pervia, quae dent -nso aëri reditum (CLAVD. carm. min. 38, 3 perspicuo -nsas marmore lymphas). *item translate*: PAPIN. dig. 22, 1, 3, 2 ea, quae fide bona deminuta sunt, in causa fideicommissi non -untur (*i. continentur?*).

II ***caperc eos qui clam scelesteque agunt eoque convincere, sed*** *sensu modo opprimendi, modo detegendi patefaciendi*: **A** ***usu strictiore de sceleribus, factisve illicitis*** (*cf. p. 605, 42*): **1** ***hominem*** (*accedit abl. causae*: COMM. instr. 1, 7, 7, *instr.*: LAMPR. Alex. 36, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 2, 5): **a** *solum ponitur*: CIC. Verr. 5, 29 tum se -nsum (*qui rem celabat, ex sententia Verris*) negare non potuisse (*sim. participium*: CIC. fin. 2, 57 -nsus omnem poenam contemnat *sapiens* [*opp.* occultum facinus]. SEN. contr. exc. 4, 4 PHAEDR. 5, 4, 10 PETRON. 98, 6 PRIAP. 76, 3 MART. 9, 96, 2 QVINT. decl. 272 p. 116, 31. VLP. dig. 48, 5, 39 [40], 9 ex eo numero qui -nsus ab alio interfici potest. IVST. 10, 2, 5). VARRO rust. 3, 5, 18 quod eius candidati custos dicebatur -usus. SALL. Catil. 48, 4 Lentulus et Cethegus aliique ex coniuratione -nsi. VERG. Aen. 8, 247 insperata -nsum in (*RM suprascr., om. P*) luce repente ... Alcides telis premit *Cacum latentem in specu.* LIV. 8, 18, 6. SEN. contr. 1, 4, 2 steti -nsus (*OV*, derisus *edd.*) ab adulteris meis. contr. exc. 6, 4 sic egit, ut -retur, sic -nsus est, ut exoraretur (QVINT. decl. 377 p. 420, 4). SEN. clem. 1, 9, 6. epist. 105, 8 se, etiamsi non -itur, posse -i. PETRON. 22, 5 postquam -nsos se intellexerunt (*antea*: prodidit). QVINT. decl. 284 p. 149, 17 an sacerdos adhuc fuerit -nsus id est, an eo momento, quo -nsus est, perdiderit ius sacerdotis (VLP. dig. 47, 2, 7 pr.). TAC. ann. 3, 53 ne ... ipse . . . viderem eos ac velut -rem (14, 7 quasi -nso vincula inici iubet. *cf.* SVET. Nero 34, 3. Claud. 37 pro -nso). PAVL. dig. 47, 2, 34. *saepe de adulteris et viro et muliere*: CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 nisi triduo bis -nsus esset. OV. am. 1, 9, 39 Mars . . . -nsus . . . (AVSON.

325, 85) vincula sensit. met. 1, 606 -nsi totiens... furta mariti (*i. Iovis*). HOR. sat. 1, 4, 114 SEN. contr. exc. 4, 7 VAL. MAX. 6, 1, 13 IVV. 9, 3 *al.* HOR. sat. 1, 2, 130 doti -nsa *metuit* (*de muliere*: OV. ars 2, 557 *syn.* prendo. 2, 593 -nsa Dione. MART. 1, 34, 10 IVV. 6, 283 *cf.* SCHOL. *ad l.* ANTH. 46, 3 QVINT. decl. 335 p. 320, 19 VLP. dig. 23, 2, 43, 12 DRAC. laud. dei 3, 474). *absolute vel omisso obiecto*: HOR. sat. 1, 3, 1 -i miserum est (*sic saepe de adulterio, ex. gr.*: OV. ars 3, 717 SEN. contr. 1, 4, 1. QVINT. decl. 335 p. 319, 6 -i, quod ipsos adulteros puderet. *al.*). SEN. contr. 1, 4, 6 an nemo possit occidere nisi qui -derit (STAT. Theb. 12, 463 QVINT. decl. 305 p. 197, 12 VLP. dig. 4, 2, 7, 1). SEN. epist. 43, 4 sic vivimus, ut -i sit subito aspici (QVINT. decl. 305 p. 196, 1 -it enim tamquam expectasset. 335 p. 319, 2 ex eo, quod -i, illud quoque colligo. TAC. Agr. 15 in eiusmodi consiliis periculosius esse -i quam audere. SCAEV. dig. 49, 5, 15 (14), 1 *al.*).

b *additur indicatio sceleris*: α in *c. abl.*: CIC. inv. 2, 14 in alio maleficio (Cluent. 61 in maleficio. TERT. patient. 10 p. 15, 17 ille prior, ille posterior). Verr. 6, 111 quasi esset in aliquo manifesto scelere -nsus (SALL. Catil. 46, 2 in maximo scelere tantis civibus -nsis. MARCIAN. dig. 49, 21, 3 pr. *bis, semel* ⟨in⟩. IVST. 7, 5, 3). Brut. 241 in facinore manifesto (POMPON. dig. 12, 4, 15 quasi in facinore. *al. sim.*: OV. am. 3, 14, 43 in media -nsa tenebere culpa. PLIN. epist. 6, 22, 2 in multis flagitiis. VLP. dig. 4, 2, 2, 1 in furto vel adulterio vel in alio flagitio). CIC. or. frg. A IX 23 in adulteriis (SEN. contr. 1, 5, 5 *al. passim. nota*: VAL. MAX. 6, 1, 13 Gellium ... in adulterio ... Octavium similiter. *cf.* PETRON. 53, 10 liberta in balneatoris contubernio -nsa. SVET. Cal. 24, 1 in concubitu eius. VLP. dig. 48, 5, 24 [23] Pomponius scripsit in ipsis rebus Veneris -nsum occidi et hoc est, quod Solo et Draco dicunt ἐν ἔργῳ. VVLG. lev. 21, 9 in stupro). PLIN. nat. praef. 23 in furto *in imagine* (QVINT. decl. 320 p. 256, 9 HYG. fab. 201 p. 127, 16. VLP. dig. 47, 2, 3, 7 in faciendo furto). QVINT. inst. 5, 7, 30 in mendacio vel cupiditate laedendi *testes* (*cf.* 5, 7, 69). decl. 329 p. 423, 13 in sacrilegio. *al.* GAIVS inst. 3, 198 in ipso delicto (AVG. lib. arb. 1, 3, 8. EDICT. imp. Diocl. 1, 14 in gravissimis -nsa delictis ... humanitas). MARCIAN. dig. 48, 46, 1, 3 in evidenti calumnia. PAPIN. dig. 19, 5, 8 in admisso. PANEG. 2, 17 in coniuratione. *al.* AMM. 31, 14, 2 in peculatu. ORIGO Const. chron. I p. 8, 32 in conatu. HIER. tract. p. 384, 10 in latrocinio. LEX Iul. de adult. (dig. 48, 5, 24 [23] pr.) in filia (MART. 11, 43, 1 in puero). *saepe* ICTI *sim.* *omittitur* in: POMPON. dig. 47, 2, 35, 1 hauriendo. SCHOL. Cic. Bob. p. 147, 6 malitiosis fraudibus. β cum: CIC. Cluent. 53 se praesente Scamandrum cum veneno pecuniaque -nsum esse. Pis. 28 cum ferro (LIV. 40, 4, 15. QVINT. inst. 7, 6, 8 quia est verbum in lege '-nsus', satis etiam significatum videtur non contineri lege nisi noxium ferrum. SVET. Claud. 36. *sim.* CIC. Phil. 2, 74 cum sica. VAL. MAX. 9, 4, 2 occidendi sui gratia cum pugionibus. SVET. Claud. 13, 9). Att. 1, 12, 3 cum veste muliebri ... domi C. Caesaris (*opp.* eductum). VLP. dig. 47, 2, 3 pr. cum furto (47, 2, 5 pr.). SVET. Nero 38. *omittitur* cum: QVINT. decl. 344 p. 359, 4 stricto ... gladio. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 cum qua (OV. fast. 2, 809 cum quo. SEN. contr. 1, 4, 6 adulterum cum adultera. QVINT. inst. 7, 3, 6 decl. 279 p. 135, 28 PAVL. sent. 2, 26, 1 LACT. inst. 1, 17, 7. SVLP. SEV. chron. 2, 1, 5 in remotis locis adulescentem cum ea). LIV. 40, 9, 7 cum armatis. γ pro: LIV. 37, 11, 1 miles ... pro speculatore -nsus. *cf. infra l. 61.* APVL. apol. 75 pro adulteris -untur. δ de: VLP. dig. 48, 5, 24 (23) in ipsa turpitudine filiam de adulterio. ε *obiectum est appellativum, scelus significans*: CIC. Sest. 11 -nsis atque oppressis domesticis hostibus. Phil. 2, 74 domi Caesaris percussor ab isto missus -nsus dicebatur esse cum sica. or. frg. A IX 23 adulteros (SEN. contr. 1, 4, 40 illo loco [*sc. orationum*], quo -nsi sunt adulteri ⟨et⟩ dimissi. QVINT. inst. 3, 11, 7 adulteram. decl. 291 p. 161, 17 quasi adulter. LEX Iul. de adult. [dig. 48, 5, 24 (23) pr.] *inde* ICTI *al. cf.* OV. ars 2, 377 *paelex*). LIV. 22, 33, 1 speculator Carthaginiensis Romae (VAL. MAX. 3, 7, 1[e] in castris. FRONTIN. strat. 1, 5, 23 VEG. mil. 3, 26). PRIAP. 44, 3 -nsos ... fures (67, 3 in horto. SEN. epist. 65, 2. VLP. dig. 13, 1, 10 pr. *ex Iuliano. al.*). SEN. contr. 1, 2, 23 qui tribadas (tribusadas *codd.*) -it et occidit. PS. QVINT. decl. 17, 15 parricida. MACER dig. 47, 14, 2 abigeus. APVL. met. 3, 3 reum coram (TERT. nat. 1, 1. *in imagine* anim. 35). ζ *additur enuntiatio*: CIC. Cluent. 125 qui cum venenum... dare vellet manifesto -nsus sit. ASCON. Mil. p. 49 (PETRON. 45 MART. 7, 62, 2 HYG. astr. 2, 7 p. 43, 19). *cf.* PAVL. dig. 47, 2, 21 pr. antequam se reciperet. η *additur acc. duplex*: VARRO rust. 3, 5, 18 ad tabulam ... quendam -nsum tesserulas coicientem in loculum, eum ad consulem tractum *eqs.* CATVLL. 56, 5 -i modo pupulum puellae (in puella *Schwabe, cf. Friedrich ad l.*) trusantem. OV. met. 3, 362 cum -ere posset cum Iove saepe suo nymphas in monte iacentes *Iuno* (QVINT. decl. 347 p. 367, 28). ASCON. Mil. p. 37. QVINT. decl. 266 p. 88, 20 iuxta arcem flens. 355 p. 317, 13 adulteros inclusos in cubiculo. *al.* VLP. dig. 47, 2, 53 (52), 30 PAVL. dig. 22, 1, 24, 2 CAPITOL. Aur. 29, 1 *cf. p. 608, 1.* CIC. har. resp. 44 nisi eum mulieres exornatum ita -issent (*cf.* Att. 1, 12, 3. SVET. Aug. 19, 2 noctu ... cultro ... cinctus. HYG. fab. 257 p. 142, 10). PAVL. dig. 9, 2, 30 pr. adulterum -nsum servum. MARCELL. chron. II p. 101, 519. ϑ *saepe additur loci indicatio, nota talia*: CIC. Pis. 28 ad senatum. SALL. Catil. 52, 25 quid intra moenia -nsis hostibus faciatis (QVINT. decl. 296 p. 169, 3 exulem intra fines. SVET. Iul. 75, 2 intra castra Iulianos). LIV. 8, 14, 6 qui cis Tiberim -nsus esset (*ibid.* capio). LIV. 40, 9, 7 in vestibulo meo. 40, 9, 15 intra limen. SEN. contr. 2, 1, 35 in cubiculo cum servo (VAL. MAX. 8, 1 absol. 12 SVET. Aug. 19, 2). SCRIB. LARG. 231 *illi* naufragio (-go *Pignorius*) in ergastulo -nso. QVINT. decl. 305 p. 195, 30 in quo (*loco*) ab inimico -rentur. 344 p. 359, 4 in secreto. PLIN. epist. 10, 56, 3 relegati nec restituti in provincia. VLP. dig. 48, 5, 26 (25), 2 non in domo sua. 47, 2, 3, 2 alicubi. *ibid.* ibi ... ubi furtum fecit. 47, 2, 3, 5 sive in publico sive in privato. PAVL. sent. 2, 31, 2 intra terminos eius loci *eqs. al.* SVET. Claud. 36 circa sacrificantem se. *sim. al.* ι *saepe additur temporis indicatio, velut* noctu *sim. nota*: GAIVS dig. 9, 2, 4, 1 lex duodecim tabularum furem noctu -nsum occidere permittit ... interdiu ... -nsum *eqs.*

part. perf. pass. pro subst.: LIV. 40, 9, 5 *bis.* SEN. benef. 7, 28, 3 (QVINT. inst. 6, 3, 100). QVINT. decl. 273 p. 119, 10 huic -nso. 305 p. 197, 19 si -nsos detinuisses. VLP. dig. 29, 5, 3, 3 SVLP. SEV. dial. 3, 11, 4.

2 *rem (sceleus sim.), inde ab* CIC. inv. (*v. infra l. 67. meton. pro homine*: AVSON. 90, 4 -nsi pudoris); *part.* -nsus *saepe i. q. manifestus est* (*v. infra l. 32*): a *rem incorpoream* (*accedit* in: SEN. contr. exc. 6, 6 adulterium in veneficio -nsum. QVINT. decl. 341 p. 347, 16 poena ... in qua furta -untur. *de his cf. p. 609, 54, ubi omnes loci afferentur abl. instr. praebentes*): CIC. Cluent. 43 Oppianici facinus manifesto compertum atque -nsum. 48 hac re comperta manifestoque -nsa *al.* (QVINT. decl. 341 p. 347, 24). Catil. 2, 27 cuius ego non modo factum, sed vel inceptum ullum conatumve contra patriam -ero. 3, 12 sceleris manifesti atque -nsi (SEN. contr. 1, 4, 8 SEN. epist. 27, 3 CVRT. 7, 1, 15 QVINT. inst. 7, 2, 31 TAC. ann. 14, 7). Flacc. 102 tu inclusam in litteris rei publicae pestem -isti. OV. met. 3, 6 quis ... -ere possit furta Iovis (*item de factis clandestinis.* PETR. 91 MART. 1, 87, 7 CARM. de pond. 163. *proprie*: PLIN. nat. 8, 222 SAB. Gell. 11, 18, 11. GAIVS inst. 3, 184 manifestum furtum quidam id esse dixerunt, quod dum fit -itur. alii vero ulterius, quod eo loco -itur ubi fit). CORN. SEV. carm. frg. 13, 5 -nsaque foedera noxae. LIV. 40, 9, 3 insidias. SEN. contr. 2, 5, 19 potuit ... uxor etiam non indicante marito tam magni consili molitionem -cre (*cf.* PETRON. 91 consilia. QVINT. decl. 351 p. 382, 4 FRONTIN. strat. 2, 7, 9). SEN. contr. exc. 6, 6 adulterium -i serius quam factum est (MIN. FEL. 23, 7. AMBR. in Luc. 2, 5 probrum coniugis). SEN. Phaedr. 719 -nsa culpa est (VAL. FL. 4, 35 QVINT. inst. 6, 4, 16. FRONTIN. aq. 112 manifesta ... omnium. MARCIAN. dig. 40, 5, 55, 1 in parvulis ... nulla ... culpa). dial. 3, 19, 5 dimittit saepe eum, cuius peccatum -it. benef. 6, 38, 3 unius votum -nsum est *lege illa* (*cf.* 6, 38, 1 impium votum sceleris vicem tenuit). COLVM. 1, 9, 6 nec tamen viritim malefactum -itur, quod fit a multis (PLIN. nat. 29, 57 Gallorum in Capitolium ascensu -nso. *cf. de avibus* MART. 5, 67, 3). LVCAN. 4, 172 civile nefas. QVINT. inst. 8, 6, 26 sacrilegium -nsum, non sacrilegum. decl. 267 p. 90, 17 crimina ... quae ⟨non⟩ coniectura colligi oportet, verum manifesta -as (-at *codd.* COD. Iust. 9, 47, 17). 322 p. 268, 29 -nsa est tyrannis (*syn.* testor). 307 p. 207, 16 nullum factum, nullum conscientiae signum. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 23 -nsa eorum perfidia. TRAIAN. Plin. epist. 10, 78, 3 legatis eorum quod -eris notum facias. VLP. dig. 27, 9, 9 fraudem (SVET. Aug. 10, 3 *al.*) et dolum. CAPITOL. Opil. 6, 4 factionem. VOPISC. Tac. 15, 4 mendacia. SCHOL. Cic. Bob. p. 8, 6 coniurationem (p. 55, 8 coniurationis indicia). b *rem corpoream*: α *solum ponitur*: venenum: CIC. Cluent. 20 manifesto. Brut. 277 PROP. 2, 32, 27 LIV. 8, 18, 6. QVINT. decl. 281 p. 145, 23 paratum. IVV. 6, 640 -nsa patent *aconita* (*cf.* SCHOL. *ad l.* convicta). CIC. Mur. 54 de -nsis pecuniis. gladius *sim.*: CIC. Catil. 3, 10 (Sest. 69 quo patefacto ferroque [*fere translate*] -nso. Mil. 64 LIV. 1, 51, 7). CIC. Flacc. 38 cera -nsa confidere audaciam manifesto comprehensam atque oppressam. part. 114 ut telum, ut vestigium, ut cruor, ut -nsum aliquid, quod ablatum ereptumve videatur. SEN. contr. 7, 3 (18), 5 numquid -isti (QVINT. decl. 341 p. 345, 19 -nsa res est). SEN. dial. 4, 23, 4 scrinia... epistularum (SVET. Tit. 6, 2). APVL. met. 10, 10 contrectatis ... manibus anulum ferreum. *nota*: STAT. silv. 1, 2, 60 -nso ... lecto (*i. adulterio*). β *additur loci indicatio*: CIC. inv. 2, 98 si qua rostrata in portu navis -nsa est. Cluent. 49 cuius in manibus venenum (47 pecunia obsignata ... in manibus). Planc. 55 nummos ... in circo Flaminio (har. resp. 49 illa in templo Castoris scelerata ... sica). Catil. 3, 10 de gladiis ac sicis, quae apud ipsum erant -nsa (-ae *ux.* LIV. 8, 18, 8 *venena.* FRONTIN. aq. 69 ipsas apud eos qui sine beneficiis principis usurpabant ... -imus [*syn.* detegitur]. PAPIN. dig. 12, 6, 66 quod alterius apud alterum sine causa -itur). CIC. parad. 31 ante senatum. SEN. contr. 7, 3 (18), 3 in domo mea (QVINT. inst. 5, 13, 49 res furtiva in domo). FRONTIN. aq. 65 quasdam fistulas intra urbem illicitas. *c. acc. dupl.*: CIC. Catil. 3, 17 ut signum, ut litterae suae testes manifesti sceleris -rentur. *part. perf. pass. ntr. pro subst.*: HEGES. 1, 44, 5 purga ... et -nsa dilue (IOS. bell. Iud. 1, 31, 5 ἐγκλήματα).

B *sensu latiore, i. q. patefacere, detegere*: 1 *hominem convincere, perspicere*: CAES. frg. Plin. epist. 3, 12, 3 putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone -nsos. OV. met. 13, 304 -nsus Vlixis ingenio tamen ille (*Achilles*), at non Aiacis Vlixes (PLIN. nat.

35, 134 *opp.* occulto. MART. 5, 48, 5). SEN. dial. 5, 13, 3 -batur ... a familiaribus et coarguebatur *Socrates iratus* (*opp.* latitantis irae). benef. 3, 10, 1 intra quod tempus ingratus. nat. 4 praef. 6 adulator (*opp.* lateo. *cf.* 4 praef. 13 non -it te, sed reppulit *adulantem*. epist. 28, 9 -as te oportet, antequam emendes. SCRIB. LARG. 184 cerussa⟨m⟩ ... qui biberunt, facile -untur). STAT. Theb. 1, 510 -i fortuna, deos (*cf.* SCHOL. *ad l.* agnovi oraculum). Theb. 2, 517 latuere doli ... simili -nsa viro *Sphinx*. 11, 705 lucem -nsus ames *de Creonte*. QVINT. inst. 1, 8, 21 in notioribus frequentissime -untur (*auctoribus*) a curiosis *grammatici mendaces*. decl. 283 p. 149, 2 -nsus es, damno pecuniae moveris. 344 p. 369, 1 hic -am patrem. FRONTO p. 65, 11 N. quod correctus scis meminisse quam quod -nsus (re- *Orelli*) detractare aut retardari. TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 397, 23 peierantem an ... deierantem. MART. CAP. 7, 727 velut -entis ... obtutibus. *subiectum est res*: COLVM. 1, 9, 8 haec ordinatio ... -it ignavos. STAT. Theb. 2, 345 sollers -ere semper fama dueces (SCHOL. *ad l.* vindicare ... illustrat ... [*opp.* dissimulatione]). TERT. fug. 3 fides, -ens eos, qui timide conveniunt in ecclesiam. *additur infin. vitia -nsa indicans*: QVINT. inst. 1, 6, 7 ut si quis ... *illud* dicat, -atur vitiose loqui (*cf. p. 609, 71*). *additur praepositio sim.*: SEN. epist. 52, 8 ne umquam in eo, quod fugiendum dixerunt -untur. QVINT. inst. 9, 4, 60 in affectatione -itur *orator* (9, 4, 114. 143). TERT. nat. 1, 14 an hic quoque nobiscum -amini (*tamquam de loco cf. III A 1. cf.* idol. 8 quorum manus ... in officio ... daemoniorum -untur. HIER. epist. 52, 14, 1). *c. abl. instr. v. p. 609, 32.*

2 *rem indicare, patefacere, imprimis naturam rerum latentum evincere. quae hic desiderantur v. sub III B 2. raro absolute vel omisso accusativo*: PLIN. nat. 27, 9 vel -endi gratia *monstrare*. 37, 128 tactus -it (*sc. gemmas*). *accedit loci indicatio, ubi aliquid patet*: a *subiectum est homo*: PLIN. *v. supra l. 28*. LACT. inst. 1, 23, 1 superstitionum originem -imus (*sed passive* 1, 23, 5). *sequitur enunt. interr.*: QVINT. inst. 1, 8, 14 -at *grammaticus*, quae barbara ... quae contra leges loquendi sint posita. b *subiectum est res* (*exempla usus activi afferuntur, passivi v. p. 609, 54*): CVRT. 4, 14, 14 hi ... campi ... -ere paucitatem, quam Ciliciae montes absconderunt. PLIN. nat. 2, 179 navigantium haec maxime cursus -unt (*fort.* 2, 176, *sed cf. Mayhoff ad l.*). 16, 47 *secures* in quocumque genere *arborum* -unt marem (QVINT. inst. 1, 6, 5). 17, 59. 28, 226 morbum ... nidor. *sim. al.* 30, 33 figura nidorum *hirundines silvestres*. 33, 81 venena -it *electron* (HIER. in Am. 3, 7 p. 329 *al.*). 37, 165 defectus *solis heliotropium*. QVINT. inst. 1, 10, 39. 3, 6, 1 quorum inscitiam ... res ipsa. 5, 5, 2. ISID. orig. 16, 4, 3 gagates lapis ... virginitatem. *c. enunt. interr.*: PLIN. nat. 33, 65 an satis recoctum sit, splendore -ente.

III *incidere in, invenire*, τυγχάνειν: A *proprie*:

1 *animantia, subiacente plerumque sensu forte vel subito opprimendi; raro sine additamentis locum condicionemve indicantibus*: a *subiectum est homo vel bestia*: CIC. Verr. 4, 31 si quas a praetore abeuntes possent -ere *mulierculas*. OV. met. 10, 390 -nsa dolet tardae conamina mortis. TIB. 3, 12, 11 nec possit cupidos vigilans -ere custos. LVCAN. 3, 425 dominumque timet -ere luci. STAT. silv. 1, 5, 56 hic ... Hecate velit et -nsa lavare. SVET. Dom. 1, 2 ita latuit, ut scrutantibus -i non potuerit. ARGVM. Plaut. Merc. 2, 11 eam domi. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 8 -it partum. LAMPR. Alex. 34, 9 HIL. in Matth. 17, 4 SVLP. SEV. chron. 3, 9, 5 *al.* SEN. dial. 9, 17, 1 -i aliter ac solet metuit (TERT. bapt. 18 sic. *in imagine*: adv. Marc. 3, 3 p. 379, 13 in condicione posteriorum. patient. 1 p. 1, 7 in administratione eius rei). VIR. ill. 9, 2 regias nurus in convivio et luxu. LVCR. 5, 990 unus ... quisque -nsus pabula viva feris praebebat dentibus haustus. *milites, i. opprimere*: CAES. Gall. 6, 30, 1 multos in agris inopinantes (civ. 3, 75, 3 ⟨in⟩ *L*) itinere impeditos (⟨et⟩ *edd. vett.*) perterritos (OV. am. 3, 7, 71 pr. per te -nsus inermis ... damna tuli [*item per imaginem* 2, 10, 3 rem. 347]. HOMER. 833 quem ... pugnantem falsis in armis. FLOR. epit. 2, 12, 5 regem ... securum ... subita belli irruptione -it *populus Romanus*). CAES. Gall. 7, 52, 2 sine duce et sine equitatu -nsis hostibus. PANEG. 12, 34 paratos ... expectantesque -ret. SIL. 6, 619 circumspectis (*cf. vol. III p. 1172, 23*) nulli -nsus in armis *Fabius*. *additur locus*: CAES. *supra l. 60*. LIV. 9, 23, 9 locis ... angustis, milites, -nsi *nos* (CVRT. 4, 5, 4 inter angustias. 7, 4, 4. LVCAN. 4, 335 *fere i. q. captus*. FRONTIN. strat. 1, 5, 17. *cf.* 1, 5, 14). 27, 44, 9 in saltu impedito (*cf.* SIL. 17, 792). 44, 12, 3 omnes ... qui inter murum fossamque -nsi erant, vulnerantur. FRONTIN. strat. 1, 5, 23 circa Amphipolim ab Atheniensium multitudine numero impar -nsus claudendum se praestitit. FLOR. epit. 2, 12, 7 per alias vias Macedonia -nsa (-essa *C*) est, ... arte ... ducis *eqs.* *bestiam*: OV. am. 1, 7, 8 stravit -nsos lata per arva greges *Aiax*. met. 1, 296 summa piscem -it in ulmo. hal. 20 sepia ... tenui cum forte sub unda -nsa est. SIL. 15, 485 fluminei veluti -nsus gurgitis undis. CALP. ecl. 3, 20 si ... invenies, -nsam (-essam *cod. Neap.*) ... huc age *iuvencam errantem*. PLIN. nat. 8, 24 -nsum solitarium *elephantum*. 9, 92 *non* -i potuit nisi canum sagacitate. POMPON. dig. 9, 2, 39, 1 alienum pecus in agro suo (*ibid.* suum *sine* in). SOL. 7, 32 ut lateant -nsi *perdices*. *subiectum est bestia*: OV. met. 11, 772 lacu -nsa relicto accipitrem fluvialis anas fugit (fast. 2, 799). trist. 3, 11, 11 fugax avidis cervus -nsus ab ursis. SIL. 6, 156. *sequitur acc. dupl.*: CAES. Gall. 6, 30, 1 *al. v. p. 607, 60*. SEN. epist. 47, 13 hos ego eosdem -am alienorum servorum manum osculantes. LVCAN. 5, 738 non audet flentem -ere Magnum (COMMENT. *ad l.* aut non audet interrogare aut dissimulat invenire. QVINT. inst. 7, 9, 11). PLIN. nat. 7, 121 (*inde* SOL. 1, 124). TAC. dial. 3 sedentem ipsumque ... librum inter manus habentem. PLIN. epist. 5, 14, 7 FLOR. epit. 1, 11, 13. APVL. met. 6, 2 coram. TERT. *v. infra l. 32*. ITALA Matth. 26, 40 (Hil. in Matth. 31, 9) dormientes -it (εὑρίσκει, VVLG. invenit). HIER. epist. 22, 35, 5 CLAVD. 3, 355 SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6. *de bestia*: PLIN. nat. 8, 33 iidem *draeones* obvii -nsi ... se erigunt. CAPITOL. Maximin. 31, 2 canes ... mortui.

b *res (saepe personata) est subiectum* (*cf. p. 604, 30*): OV. met. 7, 581 ubi mors -erat exhalantes (*cf.* 4, 560 quo quaeque in gestu -nsa est, haesit in illo. CVRT. 8, 4, 14 durante adhuc habitu, in quo mors quemque -erat. LACT. inst. 1, 17, 5. *cf.* SEN. Herc. O. 533 verba -it quies [*i. loquentem mors*]. dial. 10, 2, 2 marcentis oscitantisque fata -unt. STAT. silv. 2, 2, 128 quem non in turbine rerum -et suprema dies). LIV. 22, 29, 1 non celerius quam timui -it fortuna temeritatem (*meton. pro homine*. SEN. epist. 18, 8 imparatos. CVRT. 3, 5, 11 in quo me ... articulo rerum mearum. PS. QVINT. decl. 6, 14 quaedam fortuna parentes nos). SEN. dial. 1, 3, 7 quos Romae -it felicitas tua. 9, 2, 6 in eo *statu* ... manent in quo illos ... senectus -it. MART. 6, 64, 3 dum prandia portat aranti, hirsuta peperit -nsa (rubicunda *pars codd.*) sub ilice coniunx. QVINT. inst. 1, 12, 4 nos agendi subita necessitate -nsi (12, 8, 6 -untur et causam ... ex adversario discunt). 6, 2, 35 me ... lacrimae ... pallor ... dolor. decl. 268 p. 97, 4 si quem ... subita -it valetudo (CHIRON 371 *cf.* VEG. mulom. 2, 89, 5). TAC. Agr. 7 nuntius. PS. QVINT. decl. 4, 17 virtutis sunt ista, cum contigit. pax est, quae nos -it (*fort. patefacit, sc. parricidam*). PLIN. epist. 8, 14, 3 reducta libertas rudes nos. TERT. resurr. 41 p. 26, 1 ab adventu domini ... in carne -*endi* (*sim. saepius. de die supremo*. 42 p. 87, 13 qui mortui. HIL. in Matth. 26, 5). PANEG. 10, 13 novusne me pavor et inopina trepidatio in ipso dicendi tempore -it. 12, 19 laetitia et dolor si -at animos. VVLG. I reg. 14, 41 et -nsus est Ionathas et Saul (*sc. sorte*, κληροῦται). *nota*: GREG. M. moral. 2, 33 temptationum tribulationibus -nsi. LIV. 21, 58, 6 ipso illo *loco*, quo -nsi erant *tempestate milites* (PLIN. epist. 8, 17, 4). CVRT. 7, 4, 29 si quos ille ventus, qui a mari exoritur, -it (10, 10, 10 ut ... animalia, quae in nudo solo -it *aestus*, extinguat. PANEG. 4, 5 veluti repentino nubilo in mediis adulescentiae fluctibus -nsi). MANIL. 1, 830 immersum (inversum *Breiter*, immensum *codd.*) et somno (*i. in somno*) totum -ret orbem *caelum* (*i. sol rediens. cf.* PLIN. nat. 11, 19 noctu -nsae *aves*. SIL. 11, 43 ortu convivia solis. HIER. epist. 45, 3, 2). COLVM. 2, 20, 5 dum expectatur, saeva nos hiems -it (*item de animalibus*: PLIN. nat. 9, 51. STAT. Theb. 5, 11 [defensa *BM*]. 5, 392 -nsae [-essae μ] ... cadunt volucres. PLIN. nat. 18, 311. *item anni tempore*: 18, 249 falcem [*metonym. pro homine*] ab illa volucri in vite -i).

inde pro adi. ponitur -nsus *i. oppressus, perturbatus*: CIC. de orat. 1, 207 -nsum equidem me ... plane video atque sentio (*item de eo, qui non ex meditatione dicere cogitur*: SEN. contr. 3 praef. 6 *opp.* praeparari, *syn.* ex tempore coactus dicere. SEN. epist. 11, 1 non enim ex praeparato locutus est, sed subito -nsus. QVINT. inst. 10, 7, 29 *syn.* destitutus. 12, 9, 20 *syn.* oppressus). QVINT. inst. 5, 7, 11 turbantur ... et plus -nsi nocent quam firmi et interriti profuissent *testes* (*cf.* 6, 3, 100). PLIN. epist. 6, 2, 3 in alieno auditorio quasi -nsum commode dicere. *de milite*: LIV. 32, 21, 31 metu ... compulsi et -nsi (*opp.* latere). 38, 21, 7 genere pugnae. 42, 56, 9 SIL. 15, 792.

2 *rem, invenire, incidere in*: a *corpoream*: VERG. Aen. 5, 273 qualis saepe viae -nsus in aggere serpens (*acc. dupl. ut*: VLP. dig. 7, 1, 27 pr. adhuc pendentes ... fructus. APVL. Socr. 22 p. 171 omnia ornata praeter ... dominum). OV. ars 3, 209 non ... expositas mensa ... -at amator pyxidas. MANIL. 5, 524 glebas inter -ere gazam (*sc. aurum*. SEN. amic. p. 31). PLIN. nat. 19, 35 -nsus intus denarius. *al.* VAL. FL. 1, 458 ante urbem ardentes ... -ere patris reliquias. SIL. 10, 82 -it spissis arcana cubilia dumis *canis* (QVEROL. p. 22, 11 *de venatore*). QVINT. decl. 273 p. 118, 27 ea quae detractis alienis -nsa sunt *bona* (SCAEV. dig. 20, 1, 34 pr. *al.*). MOD. dig. 50, 1, 56, 1. SVET. Nero 6, 4 -nsis in lecto eius circum cervicalia serpentis exuviis. PAVL. dig. 16, 3, 10 rem (*opp.* amitto). APVL. met. 2, 15 illic ... epularum dispositiones satis concinnas (*cf.* 9, 39 -nsis pro prandio lacrimis). TERT. nat. 1, 7 in ... pane vestigia dentium. SOL. 40, 23 in corculo pauxillum sanguinis. CAPITOL. Pert. 11, 2 *syn.* reperio. AVIEN. Arat. 911. QVEROL. p. 29, 20 quisnam ... -ere aut adire possit haec tam vaga sidera. VEG. mil. 3, 6 -usa ... subsessa. RVFIN. hist. mon. 6. CLAVD. rapt. Pros. 3, 431 quae volucrum -am signa rotarum. *loca sim.*: PLIN. nat. 2, 95 novam stellam [et aliam] in aevo suo genitam (AVIEN. Arat. 431). 5, 38 compendium vitae. *al.* MART. epigr. 3, 1, 5 -nsi ... Nili (CLAVD. 7, 207). TERT. anim. 2 portus offenditur ... et in tenebris aditus quidam et exitus -untur caeca felicitate. SOL. 7, 23 *fontes* equestri exploratione -isset (primus reperit *AP*²).

b *incorpoream: in libris (vel historia) facta, locos, verba sim.*: SEN. suas. 2, 14 hanc suam dicit sententiam aut certe non -nsam. PLIN. nat. 33, 17 frequentior usus anulorum non ante Cn. Flavium ... -itur. QVINT. inst. 1, 5, 18 *illa* extra carmen non -as. 1, 5, 41 id

per omnes orationis partes, frequentissime in verbo -imus. 1, 5, 42 *dualis* cum apud Graecos et in (*om. al.*) verbi tota fere ratione et in nominibus -atur. 1, 7, 22 quod idem in epistulis Augusti -itur. *al.* 4, 1, 58 ne quod insolens verbum . . . in principio (7, 2, 57. 9, 3, 78 *fort. i. q. percipitur.* 9, 4, 87). TAC. dial. 32 in actionibus eorum huius . . . sermonis . . . vitia -antur. GELL. 20, 7, 1. TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 26 quem in albo apostolorum apud euangelium non -o. adv. Prax. 15 p. 253, 11 (adv. Marc. 3, 22 quae omnia . . . in te quoque). SVLP. SEV. dial. 1, 6, 4. *qualitates in animantibus*: SEN. contr. 1, 6, 2 nihil in illa -i poterat piraticum. SEN. dial. 5, 30, 1 quod accidere vides animalibus mutis, idem in homine -es. epist. 121, 24 in nullo *animali* -es vilitatem sui ⟨ne⟩ neglegentiam quidem. dial. 7, 24, 5 quod apud malos -itur, dici bonum non potest (*sc. divitiae*). 9, 1, 1 illum . . . habitum in me maxime. COLVM. 6, 37, 1 in velleribus *maculae* (SOL. 40, 21). QVINT. inst. 2, 16, 5 *in philosophis* gravissima nonnumquam flagitia. 3, 5, 69 ne illa quidem in iis (*historicis*) vitia -et. decl. 272 p. 114, 12 mentem prodendae rei publicae . . . in hoc sexu. 255 p. 45, 26 adeo facilius est, in istis scelus -ere quam paenitentiam. 265 p. 95, 11 quid in his -as praeter fictam frontem *eqs.* TERT. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 21 huius . . . numeri figuras apud creatorem -o (*sequuntur exempla*). patient. 5 p. 6, 24 natales impatientiae in ipso diabolo. anim. 16 ea quae in Christo -untur. *al.* PANEG. 12, 33 LACT. inst. 3, 8, 27 HIL. in Matth. 10, 23. VEG. mil. 1, 5 haec in tirone signa. *potius de loco*: TAC. Agr. 11 eorum sacra -as, superstitionum persuasiones. QVINT. inst. 8, 6, 16 exempla nimium frequenter. 11, 1, 17 plerumque . . . -as arrogantium falsam de se opinionem. APVL. met. 4, 13 ibi famam celebrem super quodam Demochare . . . -imus. flor. 5 p. 18 quid in theatro -as. MIN. FEL. 31, 4 incestum penes vos saepe -itur, semper admittitur (*cf.* TERT. nat. 1, 7). PANEG. 68, 7 quam ubique admirationem.

B ***translate:*** *mente invenire, plane abiit ad significatum cognoscendi, cf. etiam II B*: 1 *hominem*: OV. Pont. 4, 13, 13 mea Musa potest proprio -nsa colore insignis vitiis forsitan esse suis (*cf.* QVINT. inst. 10, 1, 41 intra primos statim versus -itur *auctor non idoneus*). LIV. 9, 36, 5 ne qua inter colloquia insigni haesitantes -i possent (*cf.* QVINT. inst. 1, 5, 23. 1, 8, 42). CELS. 3, 18 p. 98 exitu -untur *phrenetici.* TERT. spect. 2 qui institutore comperto et interpolatorem (etiam palatorem *B*) -imus. MEROB. pros. frg. I A 5 latcaut . . . quos -i pudet. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 7. *adde*: AVIAN. fab. 5, 13 *asinum* ab aure. *acc. dupl.*: SEN. contr. 2, 3, 13 in nulla magis illum re scholasticum -i (*opp.* hoc . . . videri tamquam forensem facere). STAT. Theb. 6, 241 nec conscia fallit sidera et alterno -itur (ISID. orig. 3, 71, 19 dependitur) unus in ortu *Lucifer.* SCAEV. dig. 4, 4, 39 pr. egressi aetatem -antur (VLP. dig. 38, 8, 1, 7. 38, 17, 1, 11 MOD. dig. 48, 19, 22 TRYPH. dig. 37, 4, 20 pr.). VLP. dig. 1, 16, 19, 2 si quos *advocatos* causarum concinnatores vel redemptores -at proconsul (*item de crimine* COD. Iust. 11, 19 [18], 1, 1. *v. p. 604, 62. cf.* VVLG. deut. 24, 7 si -nsus fuerit homo sollicitans fratrem). MIN. FEL. 35, 5. TERT. nat. 1, 10 ipsi . . . impii. *al.* LACT. inst. 1, 10, 10. HIL. in Matth. 21, 10 confessione sua se reos -endos (HEGES. 3, 12). PETR. CHRYS. serm. 78 p. 421[A]. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 2 totiens in domino rebelles. CASSIOD. var. 1, 1, 1. GREG. M. moral. 16, 38 p. 1141[A] plene -ere semet ipsam valet *anima* (16, 39 me scire).

2 *rem, accedit abl. instr. passim. raro ponitur absolute*: CELS. 7 praef. p. 262 sicut in oculis quoque -i potest (*ibid.* manifestum *et* evidens est. QVINT. inst. 1, 12, 8 PS. QVINT. decl. 4, 13 FLOR. epit. 2, 4, 2. SOL. 10, 14 promptum est oculis -ere. SERV. Aen. 6, 724. **a** *sequuntur enuntiata: acc. c. inf.*: RHET. Her. 2, 27, 43 hoc si . . . observabimus, saepe -emus (et in eiusmodi deprehensione ostendemus *E*) eos . . . non habere. SEN. epist. 94, 41 LVCAN. 9, 531 PLIN. nat. praef. 22. 18, 275 *syn.* manifestum fiet. STAT. Theb. 2, 339 quotiens haec ora natare et magnas latrantia (iactantia *M*) pectora curas admota -o manu. QVINT. inst. 9, 2 (44), 45 prudentius intuenti . . . facile est -ere (TAC. dial. 18 ex quibus *epistulis* facile est -ere *eqs.* 30 in libris Ciceronis -ere licet *eqs.*). FRONTIN. aq. 67. SVET. Aug. 44 FRONTO p. 177, 1 N. VLP. dig. 1, 18, 6, 9 (*active*). MIN. FEL. 7, 2 TER. MAVR. 971 CENS. 10, 8 p. 18, 2 SOL. praef. 2. 27, 36 documentis plurimis -nsum . . . est (SERV. Aen. 6, 404). IVL. VAL. 1, 3 quod . . . fore. LACT. inst. 1, 11, 44 VVLG. lev. 13, 39. *omisso acc.*: AVG. epist. 246, 3. TYCON. 5 p. 61, 20 in euangeliis -itur. COD. Iust. 4, 65, 4, 1 (*a. 222*) GREG. M. moral. 3, 63 EVANG. de nativ. Mar. 10, 1. *nom. c. inf.*: SOL. 1, 74 PS. AVG. quaest. test. I 115, 58 COD. Theod. 9, 5, 1 pr. (*a. 314* = CORP. III 12043. V 2781 COD. Iust. 9, 8, 3, 1). CHRON. Gall. chron. I p. 658, 90 FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 17, 12 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 3 p. 143, 3 CASSIOD. var. 9, 15, 4 GREG. M. moral. 3, 24. *acc. c. part.*: SVET. Iul. 35, 1 ut occisum -it *Pompeium.* FRONTIN. aq. 91 fodis ministeriis -imus servientem *aquam Marciam.* FLOR. epit. 2, 17, 12. APVL. apol. 91 in quibus (*tabulis*) omnia contra . . . facta impraesentiarum . . . -is. TERT. adv. Marc. 1, 20 p. 316 AVSON. Symm. epist. 1, 32, 1 SERV. Aen. 6, 14 COD. Theod. 9, 16, 11 (*a. 389*) PRAEDEST. 1, 22 p. 594[C] SVLP. SEV. chron. 2, 8, 6. SCHOL. Stat. Theb. 6, 269 (241) se . . . occidendum. *sequitur enunt. interr.* (*sim.*): CIC. orat. 219 nec -etur manifesto, quid a nobis de industria fiat. SEN. epist. 94, 41. LVCAN. 9, 826 -nsum est . . . quam lenta *eqs.* (COMMENT. *ad l.* intellectum). PLIN. nat. 16, 184. 35, 189 QVINT. inst. 1, 6, 12. TAC. dial. 34 ex qua (*copia audientium*) facile -rent, quid *eqs.* IVV. 4, 142 callebat primo -ere morsu *eqs.* EMPOR. rhet. p. 564, 16. HIL. c. Const. 12 ut. PRISCILL. tract. 6, 101 GREG. M. moral. 9, 20. PLIN. nat. 19, 39 si quando incidit in spem nascentis, hoc -itur signo. VVLG. IV reg. 17, 4 quod.

b *sequitur accusativus: res incorporeas varias*: CIC. Flacc. 37 in minimis rebus saepe res magnas. Cael. 14 cuius . . . facinora oculis prius quam opinione, manibus ante quam suspicione -i (VEG. mil. 3, 6). orat. 84 ne elaborata concinnitas et quoddam aucupium delectationis manifesto -nsum appareat (OV. ars 2, 313 si latet ars prodest, affert -nsa pudorem. PLIN. nat. 37, 197 QVINT. inst. 12, 9, 5. *cf.* 8, 3, 52 *et* 2, 4, 29 -usa [*cf. p. 608, 81*] totiens audientium memoria infelix supellex. TAC. hist. 4, 86 AVSON. 393, 68 CLAVD. rapt. Pros. 2, 266). VELL. 2, 60, 3 in quo turpiter -nsa eius vanitas est (PLIN. nat. 8, 50 QVINT. decl. 367 p. 402, 9. *cf.* 349 p. 373, 18). SEN. suas. 1, 6 cum publicae eorum blanditiae non tantum -nsae, sed castigatae sunt (PERS. 3, 52 curvos . . . mores [SCHOL. corripere]. *cf. p. 611, 60*). CENS. 1 pr. quod in plurimis contentionibus -ere licet, ut in hac ipsa re (TERT. idol. 1). SEN. Oed. 916 praedicta fata et infandum genus (*cf.* STAT. Theb. 1, 550). COLVM. 3, 13, 13 positione machinae illud. 3, 21, 10 ignobilitas in gustu. PLIN. nat. 5, 57 auctūs per puteos mensurae notis. 12, 71 vitia . . . sapore. 31, 42 comparatione differentia. 31, 61 (32, 62 tanta dissociatio. QVINT. inst. 5, 12, 13 TERT. anim. 2). 32, 9 hoc primo argumento maleficium. 36, 82 mensuram altitudinis . . . -ere inveuit Thales. STAT. Theb. 8, 103 verum (*cf.* IVV. 7, 112. EDICT. imp. Hadr. dig. 22, 5, 3, 2 non semper ita saepe sine publicis monumentis . . . veritas -itur [re- *al.*]). QVINT. inst. 1, 1, 31 ut in nominibus (*sc. demum*) scribendis -antur *syllabae, non iam antea.* 2, 10, 7 tumor . . . inanis primo cuiusque veri operis conatu. 11, 2, 42 quod cotidianis experimentis. 12, 1, 34 ut ea facilius -amus et refellamus. decl. 350 p. 378, 17 illud etiam in rerum natura manifestum atque -nsum est (*seq. acc. c. inf.*). PLIN. epist. 2, 5, 11 non tu ex illo (*avulsa statuae parte*) posses congruentiam aequalitatemque -ere? SVET. Cal. 60 hominum erga se mentes (GELL. 14, 2, 18 *syn.* indago. *cf.* CASSIOD. var. 3, 25, 1 mores subiectorum). PAVL. dig. 32, 99 pr. quod maxime ex libellis . . . -i poterit. 40, 8, 9 priore casu facile tempus. TER. MAVR. 440 δέος -itur *in vocabulo. cf.* 442. SOL. 11, 6 modulos crepitu . . . -nsos. 32, 37 momentum . . . hoc studio. PANEG. 10, 13 confessus est se . . . dolor nec timuit -i. ZENO 447, 2 dei . . . consilium. CLAVD. 26, 103 arcanum tanti -ere regni (PRVD. c. Symm. 2, 76 MEROB. pros. I A 2). BOETH. mus. 1, 18 p. 204, 16 *numerum.* ENNOD. epist. 6, 30 p. 166, 8 praesentiam magnitudinis . . . a petitionis qualitate. *morbos (imprimis de medicis) et affectus*: OV. met. 2, 94 oculos in pectoro . . . insercre et patrias intus -ere curas. 7, 537 strage canum primo . . . inque feris subiti -nsa potentia morbi. CELS. 2, 7 p. 44 suppuratio, quae nondum oculis patet, sic -i potest. 3, 18 p. 99, 7 in quibus (*phreneticis*) nullum discrimen -i vel hoc vel illo modo possit. 5, 28, 11 p. 211 nihil horum in cute (SCRIB. LARG. 183). 7, 18 p. 296 *quibus* signis umor -itur . . . quibus locus. SEN. nat. 4, 13, 11 non tactu venarum nec . . . calore *malum id.* dial. 5, 10, 2 facile est . . . affectus suos cum . . . oriuntur -ere: morborum signa praecurrunt. COLVM. 7, 5, 17 in aliqua tale vitium. CVRT. 3, 6, 9 conscientiae notas in ipso ore (TAC. ann. 15, 61 nulla pavoris signa, nihil triste in verbis eius aut vultu). PLIN. nat. 34, 70 in ea amorem artificis et mercedem in vultu meretricis. QVINT. decl. 333 p. 314, 21 *de vultu.* IVV. 9, 10 -as animi tormenta latentis in aegro corpore, -as et gaudia (*cf.* QVINT. inst. 11, 3, 66 ira laetitia adulatio et oculis et quibusdam aliis corporis signis -itur). AVR. Fronto p. 80, 13 N. id . . . magis hodie. PHYSIOGN. 128, 11 in eo corpore nocentem stultitiam. *res corporeas*: LIV. 42, 17, 7 *venenum* nec in dando nec datum ullo signo (SEN. nat. 3, 25, 1 morte. QVINT. decl. 246 p. 7, 20 pernicie et experimento. *al.*). LVCAN. 6, 281 frigida . . . veteris . . . signa ruinae. PLIN. nat. 2, 163 quae propter subtilitatem . . . ratione facilius quam visu -untur. 9, 86 praeiacentibus testis cubile eorum. 12, 36 adulteratur *bdellium* amygdala nuce . . . , sed -untur . . . odore colore pondere gustu igne. 12, 71 lentigo oculis. *ibid.* malleo . . . umor . . . aut . . . odore (*cf.* 17, 33 callo . . . vel uno ictu cuspidis). 31, 32 levitas . . . aliter quam sensu (*ibid.* levitatis . . . argumentum). *similia persaepe.* 34, 47 tanto magis -itur aeris obliteratio. 37, 98 centrosas cote -unt et pondere. *ibid. item passive.* PS. QVINT. decl. 8, 18 sanguis isdem pariter -atur egrediaturque vulneribus. FRONTIN. aq. 70 omnes *aquas*, quas mensura -imus. HYG. fab. 201 p. 128, 1 pecora sua ex ungulis. *res naturales (de inventoribus imprimis)*: MANIL. 1, 506 tempora . . . noctis -ere signis iam poterant (LACT. iust. 3, 5, 2 *cf.* PALLAD. 4, 16 SERV. Aen. 5, 49). SEN. nat. 7, 3, 1 -endi propter raritatem eorum cursus adhuc non potest nec explorari an. PLIN. nat. 2, 37 quam naturam eius Pythagoras Samius primus -it *eqs.* 2, 43. 54 tantorum numinum lege -usa. 2, 171 mundo ibi -nso. *sim. al.* 19, 66 id vel una nocte -itur, si. APVL. mund. 19 menstruis cursibus lunae detrimenta et accessus *maris* (SOL. 27, 3. *cf. etiam p. 611, 33*). CARM. de pond. 102 quod tibi mechanica promptum est -ere Musa. AVIEN. Arat. 1070 ipso -eris indice cuncta Oceano. 1497. SERV. georg. 1, 229 sine cuius *geometriae* lineis haud facile zonarum -itur ratio. BOETH. in Porph. comm. sec

1, 3 p. 140, 17 per quod instrumentum cognitionem rerum naturamque -at. *res est subiectum* (*cf. p. 607, 33*): MANIL. 1, 63 speculata . . . longe -it (dependet *al.*) tacitis dominantia legibus astra *experientia per usum.* PS. QVINT. decl. 8, 17 quid allaturus huic aegroto es, quod non tot saeculorum tot languentium experimenta -rent. PLIN. nat. 13, 80 ratio -it vitium. BOETH. mus. 5, 2. *c. acc. dupl.*: PLIN. nat. 5, 12 id plerumque fallacissimum (*A*, -mo *rell.*) experimento -itur. QVINT. inst. 3, 2, 3 cum in dicendo alia utilia, alia inutilia -rent. *cf.* MAECIAN. distrib. praef. -es distributionem . . . partium infinitam, oppido autem quam exigua vocabula et notas (*cf.* TERT. nat. 2, 4). SCAEV. dig. 19, 1, 52, 1 praedium . . . obligatum creditori. TERT. nat. 2, 2 tam incerta et in⟨constans⟩ definiendi de deo philosophia. SOL. 1, 78 RVFIN. Adamant. 1, 13 AVG. civ. 1, 22. 21, 11 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 1 p. 136, 3. mus. 2, 18 p. 249, 25 tale . . . -itur sensu. EDICT. imp. Diocl. 2, 1 humanam condicionem spoute beneficam -i. *cf.* VLP. dig. 4, 4, 44 quae causa cognita eiusmodi -nsa sunt. AVSON. 338 cum sit aliquid vel nihili -itur.

interdum passivum transit ad significatum verbi quod est esse, extare, *cui facile multa ex parte antecedente III ascribi possunt*: VAL. MAX. 3, 1, 2 puer in officina crudelitatis -nsus victorem non extimuit (*opp.* ipsum Marium illo loci statuisses). SCAEV. dig. 33, 7, 27 pr. nec mortis testatoris tempore in praediis legatis -nsi fuerint *servi* (VLP. dig. 9, 4, 21, 6 in potestate). TERT. nat. 1, 15 plures Onocoetae penes vos. COD. Iust. 9, 13, 1, 4. QVINT. inst. 5, 13, 20 perinde praecipites insidiosae impotentes -untur *orationes.* 12, 10, 67 plurimi medii (*venti praeter quattuor principales*) et eorum nomina (*syn.* reperiuntur). FRONTIN. aq. 32 ⟨in⟩ reliquis . . . modulis plus -itur. TRYPH. dig. 29, 1, 18, 2 post . . . legata . . . computata -retur, quod remaneat apud heredem. PAVL. dig. 9, 2, 28, 1 multa huiusmodi -untur. TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 365, 9 non in eo similitudinis statu -nsa *simulacra.* SOL. 2, 41 rarum est pedaneos *frutices* -i. MART. CAP. 3, 279 inter vocales m -nsum.

IV *i. q.* ***percipere sensibus*** *(cf. p. 610, 61), animadvertere, observare* (*cf. p. 610, 74*): VERG. Aen. 10, 98 ceu flamina prima cum -nsa fremunt silvis et caeca volutant murmura (SERV. *ad l.* non subito -usa sed aut in silvis detenta aut intellecta). PLIN. nat. 2, 219 circa litora . . . magis quam in alto -untur hi motus. 36, 73). *de visu*: GERM. 722 Eridani (*astri*) et primos -at (-et *al.*) navita fontes, caelum conspiciens (SEN. nat. 1, 12, 1 quotiens defectionem solis volumus -ere [*cf. ibid.* notare]. PETRON. 88 astrorum caelique motus). PLIN. nat. 2, 61 Mercuri stationes breviore momento quam ut -i possint. 19, 1 -endo caelo. PS. CENS. frg. 3, 7 stella . . . a quinto signo -nsa. SEN. epist. 86, 16 hoc quod mihi hodie necesse fuit -ere, ascribam (*cf. ibid.* vidi fabam metentes, milium serentes. PLIN. epist. 4, 30, 3 cernitur id palam et cum summa voluptate -itur). COLVM. 3, 20, 16 quamvis color uvae possit vel ab imprudentissimo -i. PLIN. nat. 21, 56 semen thynni non potest -i. VAL. FL. 1, 464 Styga transmisso tacitam -ere visu. *cf.* STAT. Ach. 1, 518 caecus et absens . . . magnos -it in aethere coetus (*cf.* 1, 517 videt). Theb. 8, 12 comminus ipsa fatorum -nsa colus. QVINT. decl. 315 p. 242, 25 quorundam -untur lacrimae. 322 p. 268, 2 non -isse contenti, quae ostendebantur, aliquid et ipsi viderunt. PLIN. epist. 6, 16, 10 figuras ut -erat oculis. ZENO 456, 21 neque cum ingreditur . . . neque cum egreditur a quoquam -i potest *anima* (*ibid.* incomprehensibilis. HEGES. 5, 53, 1 *sim.*). PRVD. psych. 264 ne fallacem puteum -ere posset cauta acies.

syn.: agnosco, appareo, capio, cognosco, comperio, comprehendo, convinco, disco, experior, exploro, invenio, irrumpo, opprimo, patefacio, teneo. *oppos.*: dimitto *sim.*, lateo *sim.*

deriv.: deprehensibilis, deprehensio.

part. perf. pass. subst. f. **dēprēnsa**, -ae: PAVL. FEST. p. 71 -a igitur genus militaris animadversionis, castigatione maior, ignominia minor.

dēprehēnsibilis, -e *a* deprehendere, deprehensus. *qui deprehendi potest*: [ACT. Conc. Aquil. a. 381 Mansi 3, 612[D] sed magis probavit reprehensibilem (*se, opp.* corrigere vel emendare) et se oletavit perfidia. *inde*: PS. VIGIL. THAPS. c. Pallad. 1 p. 447 deprehensibili se collutavit perfidia.] GREG. M. moral. 2, 63 hostem nostrum, qui se . . . in insidiis contegit, illustratione luminis sui nobis -em reddit *deus* (*cf. p. 609, 32*).

dēprehēnsio, -ōnis *f. a* deprehendere. GLOSS. *κατάληψις, κατάσχεσις, σύλληψις ἐπὶ τοῦ συνσχεθέντος.* ICTORUM *t.t. de actione deprehendendi; consentiunt exempla plane cum verbi deprehendendi usu* (*II A*): CIC. Cluent. 50 omnis accusatio . . . manifesta veneni -e conclusa est. VLP. dig. 23, 2, 43, 12 etsi absoluta sit post -em *adultera* (DON. Ter. Ad. praef. 3, 5 quintus actus haec continet: -em Ctesiphonis cum meretrice). 47, 2, 7, 1 *ex Pomponio* -e fieri manifestum furtum. 47, 2, 7, 2 sed Celsus -i hoc etiam adicit *eqs.* *i. q. cognitio, inventio* (*cf. p. 609, 54*): SERV. gramm. IV 423, 33 difficilis est -o circa syllabas naturaliter longas. CHIRON 643 ne intellegatur fuisse propter generositatem equorum et -em causae *ossilago.* *Bögel.*

dēpressē *v. sub* deprimo.

dēpressio, -ōnis *f. a* deprimere. *i. q. actio deprimendi, proprie*: VITR. 1, 3, 2 fundamentorum ad solidum -o. 9, 1, 4. MAR. VICTORIN. gramm. VI 190, 2 cum . . . nec fiat gradus nisi -e sequentis (AVDAX gramm. VII 342, 2). MACR. sat. 1, 20, 2 sol a quadam imae -is senecta in altitudinem . . . revertitur. LEO M. serm. 45, 1 merito et vallibus adimpletio et montibus est adnuntiata -o. SEDVL. op. pasch. 3, 17 mulier . . . despiciens humilem cernua -e tellurem. PRIMAS. in apoc. p. 912[C] pondere -is. *metonymice i. q. locus depressus*: ITALA lev. 14, 37 (Lugd.) -es pallidas aut rubicundas (*κοιλάδας*, VVLG. valliculas). MACR. sat. 7, 3, 11 curvam erectionem seu Socraticam -em *nasi.* *translate*: ITALA Ezech. 45, 9 (Wirc.) auferte -em de populo meo (*καταδυναστείαν*, VVLG. confinia vestra). ZENO 1, 7, 5 animae . . . -o (*opp.* promotio. *cf.* GLOSS. animi -o *ἀθυμία*). THEOD. PRISC. log. 15 capitis. GILD. Brit. 15 chron. III p. 33, 14 *gentium* infestationem ac dirissimam -em. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 75 vocis -o. OP. imperf. in Matth. 1 p. 616 gementes eos sub -e Aegyptiorum. APRING. in apoc. 20, 2 -o malignitatis adversae. GREG. M. moral. 14, 40.

dēpresso, -āre *a* deprimere, depressus. GLOSS. *συνσφίγγω.* *i. q. vehementer premere*: APIC. 4, 153 rapas . . . minutissime concisas manibus -bis, ut umorem non habeant.

dēpressor, -ōris *m. a* deprimere. *is qui deprimit, debilitat*: GILD. Brit. 32 chron. III p. 44, 5 dei contemptor sortisque eius -r.

1. dēpressus, -a, -um *v. sub* deprimo.

2. dēpressus, -ūs *m. a* deprimere. IDIOM. gen. gramm. IV 574, 22 -us *συνοχή* (GLOSS.).

dēpretiātor, -ōris *m. a* depretiare. *is qui depretiat*: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 520, 23 -r operum et indulgentiarum creatoris.

*?**dēpretiātus**, -ūs *m. v. l. 39.*

dēpretio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* pretium. *Th.*]. ISID. orig. 10, 75 -atus ab eo quod sit vilis nec aliquo pretio dignus. GLOSS. -atus vilis effectus. -ati *ἐλαττωθέντες.* *i. q. vilius facere, ad minus pretium redigere, dehonestare*: GAIVS inst. 3, 212 ceteri qui supersunt *ex gemellis, comoedis sim.*, -ati sunt (INST. Iust. 4, 3, 10). PAVL. dig. 9, 2, 22, 1 eius ratio haberi debet, quo cetera corpora -ata sunt. TERT. spect. 22 -ant quos probant. nat. 1, 10. apol. 45 Epicurus omnem cruciatum doloremque -at. anim. 17 eadem ungueuta eademque vina posteriore quoque usu -antur. 24 quos *sensus* philosophia -at intellectualium praelatione. 34 uxor. 1, 3. fug. 10 -asti Christum, qui in te est. Scap. 3 adv. Marc. 1, 6 p. 298, 10. 1, 14 p. 309, 8. 2, 27 p. 374, 18 resurr. 2 p. 27, 17 tractatum . . . scrupulis potius oneratum -antibus carnem (*vulg.*; depretiatibus carnis *codd. quod defendit Engelbrecht, Wien. Stud. 28, 1, i. depretiando carnem*) paulatim ⟨in⟩ alterius divinitatis onerant sensum. ITALA Ier. 22, 22 (Wirc.) tunc enim effunderes et -beris ab omnibus amatoribus tuis (*ἀτιμωθήσῃ*, VVLG. erubesces ab omni malitia tua). 22, 28 (Wirc.) -atus est Ieremias sicut vas (*ἠτιμώθη Ἰεχονίας*, VVLG. *aliter*). FAVSTIN. trin. 2, 3 cuius vocem quasi minimi -as. 4, 1. AMBR. epist. 46, 13 dehonestatus et -atus est. bon. mort. 3, 11. PAVL. NOL. carm. 25, 56 vilescit vitio -atus homo. MAR. MERC. Nest. serm. 12, 3 AVELL. p. 458, 16. PETR. CHRYS. serm. 59 p. 365[B] ne divinitatis pretiosum munus -et charta vilis. SIDON. epist. 2, 10, 6 carm. 22, 203. POMER. 3, 10, 2 qui sanctos viros sui comparatione -ant. ENNOD. epist. 2, 26 p. 68, 5. 3, 23 p. 88, 11. 6, 1 p. 148, 17. VEN. FORT. epist. (carm. 5, 6) 6 ne vilitate pretii -retur tibi merces captivi. NICET. fid. 5 p. 15, 9. *nota* in *c. acc.*: COMM. apol. 196 quod deus in hominem -atur ab illis. *deponens* dēpretior, -ārī: SIDON. epist. 1, 7, 8 serica et gemmas . . . quasi mercaturus inspicere, prensare, -ari, devolvere.

***dēpretium**, -ī *n. a* depretiare. *i. q. contemptio*: ANTH. 666, 19 cum -o (*Plasberg, Rhein. Mus. 54, 147,* de pretio *vulg.*) mortis . . . Lucillum imbueret.

dēprimo, -pressī, -pressum, -ere [*a* de *et* premere. *Th.*]. depromo: TAB. devot. Audollent 250 B 17. 289 B 19 CHIRON 74. 233. 235 TIBERIAN. carm. 3, 4 GLOSS. *supinum* -ssum *legitur*: PLAVT. Cist. 37. PRISC. gramm. III 35, 10 -o hoc est infra premo. GLOSS. *καταπιέζω.* -at *θλίβῃ.* -ssit tribulavit. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE, *deest* HOR. PROP. TIB. GERM. VELL. VAL. MAX. ASCON. VAL. FL. SIL. MART. IVV. *al.* [*dub.*: VERG. georg. 3, 544 defensa *codd. plerique, sim.* OV. epist. 5, 16. LVCAN. 8, 61 -ssa *B*, decepta *al.* CALP. ecl. 3, 20 deprensam *al.* PLIN. nat. 24, 122 reprimit *E.*]

I ***proprie*** *de loco i. q. deorsum premere, deducere, demergere* (*accedit*: ex; ad, in *c. acc.*, in *c. abl.* [*v. l. 84. p. 613, 6. 23. 35. 78 al.*]; *abl.* [*v. p. 613, 30. 57. 614, 12*]): A *generatim*: 1 *aliquid*: ACC. trag. 63 quod di . . . -ssum altis clausere specis. CIC. Verr. 6, 63 navem . . . onere suo plane captam atque -ssam (SEN. nat. 2, 9, 3 navigia sarcinā -ssa. 6, 6, 2. *aliter v. p. 613, 60*). Pis. 14 altero ad frontem sublato, altero ad mentum -sso supercilio. ac. 2, 38 laucem *librae* (*cf.* fin. 5, 92 Tusc. 5, 51 COD. Theod. 12, 7, 1 *a. 325*). Cato 77 (*in imag.*) animus caelestis ex altissimo domicilio -ssus et quasi demersus in terram (*cf.* LVCR. 6, 55 LACT. inst. 4, 26, 15. *aliter p. 614, 68*). LVCR. 5, 474 *corpora* neque tam fuerunt gravia, ut -ssa sederent, nec levia, ut possent per summas labier oras. 5, 539 non est oneri neque -it auras *terra.* 6, 432. VERG. georg. 1, 45 -sso . . . aratro (OV. met. 15, 618. IVVENC. 4, 171 vomere). OV. met. 9, 83 -ssaque dura cornua figit. LIV. 32, 17, 16 rota una in altiorem orbitam -ssa. VITR. 7, 83 auri scripulum . . . non natabit, sed ad imum per se -etur. 9 praef. 11 *argenteae massae* quanta magnitudo in vaso -ssa est, tantum aquae

effluxit. 9, 8, 15 per Scorpionis vero spatia et Sagittarii proclivius -ens se foramen *tympani in horologio.* SEN. suas. 1, 9 (*in imag.*) omnia fluitare et incertis motibus modo attolli, modo -i. CELS. 7, 26, 2 *ferramentum* sic -bat, ut... incīderet. *cf.* 8, 3. 8, 8, 1 iugulum (*opp.* attollere). 8, 11 p. 352, 12 -ssus digitus. PHAEDR. 1, 20, 3 corium -ssum in fluvio viderunt canes. SEN. Tro. 884 -e horrentes comas. nat. 2, 13, 2 *sq.* 2, 58, 2 ignis in superiora nititur et in inferiora -itur. *al.* epist. 11, 7 figunt in terram oculos et -unt (*cf.* VVLG. Is. 5, 15 oculi sublimium -entur. PETR. CHRYS. serm. 122 p. 533[C] sursum levant oculos suos, quos semper -ssit in terram. GREG. M. dial. 4, 17 p. 349[A] -ssis reverenter oculis. *cf.* HIER. epist. 43, 2, 3 vultus maerore -itur [*ibid.* contristamur]. ALC. AVIT. carm. 3, 72 -ssa lumina. 6, 450 obitum signans -ssit lumina somnus). SEN. epist. 39, 3 flamma surgit in rectum, iacēre ac -i non potest. COLVM. 1, 4, 10 *aer* -ssus hieme pruinis torpet (LVCAN. 5, 629 aer... nimbisque gravatus -itur). 3, 13, 9. 3, 17, 4 *sqq.* 12, 49, 6 in *amphora* feniculi spissamento -unt bacam. 12, 56, 2 *tabulam* usque ad fundum... intra cistam. *al.* MELA 2, 117 *Alpheus* creditur... subter maria terrasque -ssus huc agere alveum. LVCAN. 6, 642 -ssa... in praeceps subsedit humus. PETRON. 69 inferius labrum manu (MART. CAP. 3, 261 f dentes labrum inferius -entes faciunt). PLIN. nat. 2, 71 *opp.* tollere. 2, 103. 113 spiritum. 17, 160 terram eodem paxillo -i et spissari (30, 19). 18, 168 sues vestigiis semina -entes in madido solo. 19, 17. PS. QVINT. decl. 4, 23 telum (VEG. mil. 3, 14). PLIN. paneg. 24 non tu civium amplexus ad pedes tuos -is. VLP. dig. 33, 6, 3, 1 si *dolia* -ssa in cella vinaria fuerint (*i. in terram defossa*). GELL. 2, 30, 5 austri... ad partem axis infimam -ssi. PANEG. 4, 18 tot -ssae imbribus segetes. LACT. inst. 3, 28, 15 (*in imag.*) cur *veritatem* potius in imum -ssam diceret quam in summum levatam (*syn.* demergere). AVIEN. Arat. 99 latet alter *polus* et alto -itur barathro. 1244 manum Aurigae reliquam... -it hirsuti surgens sidus Capricorni. MART. CAP. 1, 67 sub calceis vero fuscinam -bat *Iuppiter.* DRAC. Romul. 8, 414 mulgere balantum -ssis ubera mammis. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4 pennas suas et faciem suam deorsum -it. moral. 3, 60 eo gravius se in infimis -it *eqs.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 403[A] si nix... per altum ad inferiores venas liquorem proprium -it. *nota*: SEN. Herc. O. 1570 loca quae sereni -es caeli? (*i. premes, habitabis. cf.* GREG. TVR. Mart. 2, 39 qua *loca* vir beatus... orando -erat). IVVENC. 4, 489 corpore terram -it et... proiectus... precatur. **2** *aliquem*: CIC. phil. frg. IX 12 vitiis... contaminatos -i in tenebras atque in caeno iacēre. CELS. 5, 27, 2 -ere *in piscina ὑδροφόβον*, ut invitus quoque aqua satietur. PLIN. nat. 10, 23 *accipitres* supervolantes *aves* -unt (*opp.* excitare). *onere* -ere, *saepe i. q. curvare* (*cf. p. 614, 74. 615, 2*): PLAVT. Merc. 675 simul haec quae porto -unt (*sc. me senem*). RHET. Her. 4, 49, 62 -ssus et oneratus auro. APVL. met. 4, 4 sarcinae pondere -ssus *asinus.* PANEG. 8, 11 nimia mole -ssi levato onere consurgimus. LACT. opif. 8, 2 *animalia deus* -ssit ad terram (*syn.* proici in humum, *opp.* erigere). CHIRON 302 quos soli -ssos inveneris (*opp.* 301 erecto capite). HIER. in Hab. 1, 2 p. 613 onere... se -at. in Is. 46, 1 p. 545. epist. 21, 28, 3 (*in imag.*) legis onere -ssus. PAVL. NOL. epist. 23, 30 non -entem sarcinam, sed levantem nos... vehemus. SVLP. SEV. epist. 2, 17. *cf.* VVLG. Is. 58, 6 solve fasciculos -entes. *nota*: SEN. Oed. 300 bovem... curvo numquam colla -ssam (-ssum *codd.*) iugo.

B *speciatim*: **1** *herbas inserere*: CATO agr. 32, 2 vites... uti in terram -antur. 46, 2 si parum -ere *taleam* poteris (*ibid.* demittere). 51. 133, 1. COLVM. 10, 254 humo... -itur... beta. 11, 3, 24. 28 *al.* arb. 7, 2 virgam a matre in terram -ere (*cf.* PLIN. nat. 17, 97 ramo ab arbore -sso in scrobem). PLIN. nat. 14, 10 *al.* PALLAD. 4, 9, 3 semina. **2** *naves demergere* (*aliter p. 612, 73*): CIC. Manil. 21 classem. Arch. 21. div. 2, 20 alteram *classem* naufragio, alteram a Poenis -ssam interire. CAES. civ. 1, 58, 4 partem navium -unt, nonnullas... capiunt, reliquas in portum compellunt. 2, 6, 6. 2, 7, 2. 3, 101, 6 BELL. Alex. 11, 4. 16, 6. 21, 3. 46, 5 Afr. 96, 2 SALL. hist. frg. 1, 98 NEP. Con. 4, 4. OV. met. 14, 185 ne -ret fluctusve ictusve carinam, pertimui. PLIN. nat. 7, 97 PS. QVINT. decl. 12, 20 TAC. hist. 4, 79 ann. 11, 18 PAVL. dig. 14, 2, 7 GELL. 19, 1, 3 SOL. 52, 42. *nota de ipsis nautis*: CAES. civ. 2, 43, 4 tanta erat completis litoribus contentio *conscendendi*, ut multitudine atque onere nonnulli -rentur. BELL. Alex. 20, 6. *in imag.*: SEN. dial. 5, 3, 2 ea -ens *iracundus*, quae mergi nisi cum mergente non possunt. *cf. p. 614, 64.* **3** *aliquid deprimendo facere, effodere, excavare; in humili ponere*: CIC. Verr. 6, 68 *opus lautumiarum* est e saxo in mirandam altitudinem -sso. HIRT. Gall. 8, 9, 2 valle... magis in altitudinem -ssa quam late patente. 8, 9, 3 fossam... lateribus -i derectis (8, 40, 3 VITR. 10, 16, 11 COLVM. 2, 14, 6 TAC. ann. 15, 42). SALL. Catil. 55, 3 locus... circiter XII pedes humi -ssus. VITR. 1, 5, 6 fundamentum muri -endum est intra alveum fossae. 8, 1, 6 -endus est puteus in eo loco (PLIN. nat. 31, 48. 37, 24). SEN. dial. 5, 33, 4 ex omnibus metallis quae cum maxime -imus. COLVM. 4, 1, 3 -atur scrobis in regesto (*cf.* 3, 15, 2. 5, 5, 2 AVSON. 416, 18). 2, 2, 10 sulcis in altitudinem tripedaneam -ssis (2, 2, 12. 3, 13, 11. 4, 33, 2. 11, 2, 28). 8, 15, 6 canaliculus humi -ssus. 8, 17, 9 piscina. TAC. ann. 12, 57. POMPON. dig. 8, 4, 11 pr. rivum, *opp.* allevare (VLP. dig. 43, 21, 1, 11). PLIN. nat. 33, 129 plurimum refert, concava sint *specula* et poculi modo an parmae Threcidicae, media -ssa an elata *eqs.* CORP. XIV 4012 (*Ficulcae*) clivom stravi... eundem clivom ab ímo levavi, clivom medium fregi et -ssi. VLP. dig. 43, 14, 1, 8 ut locus -atur pecoris appellendi gratia. *cf.* 43, 19, 3, 15 itum et actum (*opp.* exaggerare). GELL. 2, 10, 2 aream Capitolinam -ere, ut pluribus gradibus in aedem conscenderetur. SOL. 53, 5 mare... certis canalibus -ssum adeo, ut *eqs.* (MART. CAP. 6, 696 *ex* PLIN. nat. 6, 82 profundum). *cf.* 25, 5 -ssis vadis. VEG. mulom. 2, 67, 6 urendo -es puncta. HIER. in Dan. 6, 19 p. 661 lacum vocat -ssam in altum foveam. PS. PRISC. gramm. III 520, 6 gravis *accentus* a summo in dexteram -itur ita: `. *nota*: LVCAN. 8, 821 haud procul est ima Pompei nomen harena -ssum (impressum *V U*) tumulo (ADNOT. *ad l.* scriptum iuxta terram). HIER. adv. Iovin. 1, 3 unde et *sexaginta* superiori digito -untur (*i. effinguntur*). *adde*: PETRON. 123, 209 dum Caesar tumidas iratus -it (*i. destruit, deicit*) arces. VLP. dig. 8, 2, 17, 2 qui tollit aedificium vel -it (*i. humilius reddit*). **4** *lunam deducere*: LVCAN. 6, 505 *luna* patitur tantos cantu (caelo *M U*) -ssa labores (ADNOT. *ad l.* in terram deducta).

II *translate de condicione, statu, amplitudine*: **A** *aliquid debilitare, reducere, detrectare*: RHET. Her. 1, 6, 9 si nostram causam laudando tollemus, adversariorum per contemptionem -emus (CIC. inv. 1, 22). 2, 28, 45. 3, 2, 2 *opp.* adaugere. CIC. Verr. 4, 7 ingenium et virtutem -ssam extinctamque cupitis. 6, 98 opes illius civitatis comminutae -ssaeque sunt. Cluent. 183 saepe multorum improbitate -ssa veritas. Pis. 41 fortunam. NEP. Att. 22, 2 preces eius taciturna sua obstinatione -ssit. LIV. 34, 48, 2 cum suae factionis hominum vires augendo ius ac libertatem aliorum -rent. 37, 53, 6. SEN. dial. 4, 6, 1 qui illam (*virtutem*) extolli vult et -i. 4, 21, 2. epist. 15. 7 *vocem* per gradus et certos modos extollere, deinde -ere (*cf.* PS. PRISC. gramm. III 519, 25 accentus namque est certa lex ad elevandam et -endam syllabam. 520, 2 *syn.* deponere, *opp.* acuere [ISID. orig. 1, 17, 2]. 521, 19 vox -itur. AVDAX gramm. VII 360, 24 aliae *coniunctiones* gravi accentu -untur. TER. MAVR. 1345 sonorem. BOETH. mus. 1, 13 vel acum extollere vel -ere gravitatem *vocis*). SEN. epist. 43, 2 comparatio illam (*magnitudinem*) aut tollit aut -it (*cf.* PLIN. paneg. 61 ut altissimae civium dignitates collatione fastigii tui quasi -antur [*syn.* decrescere]). 79, 10 haec una maiestas -i nescit. QVINT. inst. 8, 3, 90 quid elocutio attollat aut -at. PLIN. epist. 6, 24, 1 eadem facta claritate vel obscuritate facientium aut tolluntur altissime aut humillime -untur. APVL. met. 2, 9 aurum coruscans in lenem mellis -itur (*i. mitigatur*) umbram. 10, 2 mulier... ruborem tenuem -ens (*i. reprimens*). TERT. resurr. 10 p. 38, 19 -itur *caro* (*opp.* relevatur). SPART. Hadr. 5, 8 tumultum Mauretaniae. TREB. Gall. 1, 1 vita. VVLG. sap. 9, 15 terrena inhabitatio -it sensum multa cogitantem (GREG. M. in Ezech. 1, 2, 17 sensum mentis -it caligo caecitatis). Sirach 2, 2 -e cor tuum et sustine (RVFIN. hist. mon. 1 p. 396[C] vanā laetitiā... -untur *corda*). COD. Theod. 9, 34, 8 (*a. 368*) contestatio... -ssa nostris legibus iaceat. EVCHER. instr. 1 p. 118, 21 perfidia diaboli et idolorum cultura, quae in adventu Christi humiliata sunt atque -ssa. VAL. CEM. hom. 17, 6 disciplinae studio vitae lasciviam -ere.

B *aliquem opprimere, vexare, i. q. vires, animum, auctoritatem alicuius frangere, deminuere*: PLAVT. Cist. 37 eunt *matronae* -ssum *vos meretrices.* PS. SALL. rep. 2, 7, 1 hostem adversum. OV. met. 12, 262 -ssitque duos (*i. contrivit. cf.* MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 *castella* septem quarta tectorum suorum totaque plebis parte -ssa *collapsa sunt*). LIV. 3, 65, 10 dum aequari velle simulando ita se quisque extollit, ut -at alium. MANIL. 2, 562 hos (*sc. sub Sagittario natos*) Geminis nati... -isse volunt. SEN. contr. 7 praef. 5 dum genera dicendi transfert et... modo nimis se attollit, modo nimis se -it. PHAEDR. 3, 10, 36 maligna insontem -it suspicio, quod bona possideat. SEN. dial. 7, 22, 1 cum in hac (*paupertate*) unum genus virtutis sit non inclinari nec -i. 9, 17, 8 usque ad ebrietatem veniendum, non ut mergat nos, sed ut -at. epist. 10, 4 vide ne te ulla res -at. 31, 6 summitti te ac -i veto. 47, 10 multos *senatores* fortuna -ssit, alium ex illis pastorem, alium custodem casae fecit. 66, 6 quem nec attollant fortuita nec -ant. 71, 25. 72, 9 *opp.* extollere, allevare, *syn.* deferre. *cf.* 76, 17 cetera... -unt quoque animum et labefaciunt et, cum videntur attollere, inflant ac multa vanitate deludunt (92, 30. 117, 19. PLIN. paneg. 44 rectos ac vividos animos non... contundis ac -is, sed foves et attollis. GREG. M. in Ezech. 1, 11, 2 nullo maerore animum -ssit. *nota*: SEN. dial. 9, 2, 4 quomodo animus... placido statu maneat nec attollens se umquam nec -ens. *cf. p. 612, 77*). SEN. epist. 92, 16 quemadmodum incommodorum onere usque ad miserum non -itur, sic commodorum inopia non deducitur a beatissimo. PLIN. epist. 2, 19, 3 ut ii, qui sedentes agunt... hoc quod sedent quasi debilitentur et -antur. ITALA exod. 1, 12 (Cypr. Fort. 10) quantoque eos -bant, tanto plures fiebant et invalescebant magis (ἐταπείνουν; Lugd. humiliabant, VVLG. opprimebant). Ezech. 18, 16 (Weing.) hominem non -ssit (κατεδυνάστευσεν, VVLG. contristaverit). DOCTR. apost. 4, 3. 5, 3. VEG. mil. 3, 1 nimium copiosos exercitus magis propria multitudine quam hostium virtute -ssos. 4, 45. VVLG. gen. 41, 21 sopore -ssus (Ion. 1, 6. *cf. p. 615, 8. 12*). II Esdr. 5, 15 -sserunt populum. *al.* AVG. civ. 7, 24 auctoritas -it et... trepidare compellit.

Cod. Theod. 11, 36, 7 (*a. 344*) et aliena et propria voce -ssum. 10, 17, 3 (*a. 392* = Cod. Iust. 4, 44, 16 pr.) debitorum mole -ssos (*cf.* Sidon. epist. 1, 7, 3 onere -ssus acris alieni). Tab. devot. Audollent 250[B], 17 depremite, defigite. 289[B], 19 e⟨quo⟩s. Comm. instr. 2, 22, 8 oppressos miseriis -cre cave minores. *accedit* ad: *p. 614, 74.* in *c. acc.*: Pollio Cic. epist. 10, 32, 3 cum -ssus in ludum *gladiatorium* bis gratis depugnasset. Sen. dial. 5, 29, 1 captivus in servitutem subito -ssus. Arnob. nat. 5, 6 fit ut . . . soporem in altissimum -atur. Hil. in Matth. 25, 8 in Antichristi famulatum. *nota i. q. morti dare*: Carm. epigr. 987, 1 (*Romae, ante a. p. Chr. 31*) in quartum surgens comprensus -or annum. 1534 B 1 florente aetate -ssere venefica. *i. q. sopire* (*cf. l. 8. p. 614, 83*): Cael. Avr. acut. 2, 4, 20 alii lumbricorum adiectione -untur (*syn.* demergere).

syn.: debilitare, deducere, deferre, demergere, demittere, proicere. *opp.*: erigero, levare (al-), sustinere, tollere (at-, ex-).

deriv.: depressio, depressare, depressor, 2. depressus.

part. perf. pass. pro adi. **dēpressus**, -a, -um. *compar.*: Paneg. in Mess. 44 Sen. benef. 2, 13, 1 nat. 1, 3, 11 Colvm. 1, 5, 9. 4, 1, 8 *al.* *superl.*: Rhet. Her. 3, 14, 24 *infra l. 47.* Gloss. defossus. humiliatus. devexus, convexus, incurvatus. -um κατωφερές. *cf.* deprehensum κοῖλον κατηφερές. *i. q. humilis, deductus: proprie*: Paneg. in Mess. 44 qualis . . . instabilis natat alterno -ior orbe *libra.* Sen. benef. 2, 13, 1 quo altius te sublevasti, hoc -ior es. nat. 1, 3, 11 illo (*sole*) descendente altior *arcus* est, alto -ior. Colvm. 4, 1, 8 -ior arbustivae vitis satio. Plin. epist. 9, 26, 2 tutius per plana, sed humilius et -ius iter. Prob. Verg. georg. 1, 233. Evstath. Bas. hex. 8, 2 p. 948[A] hirundo solet volare -ior terramque paene contingere. *nota de statura*: Schol. Cic. Bob. p. 97, 6 staturā -us. *cf.* Frg. Cens. 2, 4 videntur *antiethones* humiles atque -i. *de locis, i. q. devexus, cavus*: Cato or. frg. 30, 2 loca ardua et cliva -a. Bell. Afr. 51, 5 is locus -us erat (Sen. dial. 12, 9, 8 ex humili atque -o in eum emicuit locum *eqs.* benef. 4, 15, 4 humili ac -o loco. Colvm. 1, 5, 9 ex -iore loco. 5, 8, 5 neque -a loca neque ardua. Frontin. strat. 1, 5, 24 Plin. epist. 10, 39, 5 Vlp. dig. 43, 21, 1, 2. 5 Avg. quaest. hept. 4, 21). Verg. georg. 3, 276 -as convalles (*cf.* Colvm. 3, 13, 8 -is vallibus). Colvm. 11, 3, 10 solum (Sol. 24, 6). Mela 3, 2 -i aliqui specus. Stat. Theb. 4, 238 -ae . . . incola Pisae. Frontin. aq. 65 *aquae ductus* cum sit -ior. Plin. epist. 10, 49, 1 *aedes* est multo -ior opere eo, quod cum maxime surgit. Vlp. dig. 43, 13, 1, 3 -ior vel artior fit aqua ac per hoc rapidior. Physiogn. 52. 65. *translate: i. q. miser, afflictus*: Cic. Scaur. 45 -am caecam iacentem domum. Sen. dial. 3, 21, 4 omnia ista . . . angusta sunt, misera, -a. Oros. hist. 1, 10, 15 protector -orum *deus.* Lact. inst. 6, 10, 9 praestare auxilium -is et laborantibus. Amm. 30, 4, 7. Ps. Rvfin. in Os. 2, 21 p. 980[B] nemo esset divitiis erectior, nemo paupertate -ior. *de voce* (*cf. p. 614, 30*): Rhet. Her. 3, 12, 21 si quam maxime sedata et -a voce principia dicemus (3, 14, 24 quam sedatissima et -issima voce. 3, 14, 25). Lvcr. 4, 543 cum tuba -o graviter sub murmure mugit. *adde*: Sen. epist. 100, 8 humilia praeterea tibi videri dicis omnia *in dictione Pollionis* et parum erecta: quo vitio carere eum (*Fabianum*) iudico. non sunt enim . . . nec -a, sed plana. *cf.* Sidon. epist. 4, 3, 4 eloquium . . . nec per scaturrigines hyperbolicas intumescit nec per tapinomata -a tenuatur. *v. l. 56.*

subst. n. **dēpressum**, -ī: Sen. nat. 3, 2, 3 *aqua* in devexo fluit, in plano et -o (devexo *trad., corr. Gereke*) continetur. Colvm. 2, 4, 10 -iora clivi. Plin. epist. 5, 17, 2 excelsa -is . . . mutabat *in recitatione.* Mar. Victor aleth. 2, 13 *opp.* ardua. Clavd. Mam. anim. 3, 14 p. 183, 13 *opp.* sublimia.

adv. **dēpressē**. Gloss. κατωφερές. *comp.* -ius: Colvm. 4, 1, 5 verior igitur causa est -ius pastinandi (11, 3, 10). Sen. dial. 12 (11), 9, 2 quo -ius aestivos specus foderint.

dēprīnceps, -is *a* de *et* princeps. Itala exod. 32, 18 (Wirc.) non est vox -um cum virtute (φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχύν, Lugd. non est de principibus cum virtute, Vvlg. clamor adhortantium ad pugnam), sed nec vox -um fugae (ἐξαρχόντων τροπῆς, Lugd. deprincipium fugae, Vvlg. compellentium ad fugam).

?**dēprīvo**, -ātus, -āre. Gloss. II 562, 41 παρηγμένα derivata -ata. *cf.* IV 437, 52 derivata depravata.

dēprobo, -ātus, -āre *a* de *et* probus, probare. *i. q. improbum facere*: Max. Tavr. serm. 110 oculorum se suorum -atum ministerio incurrisse reatum. *dub.* Gloss. IV 68, 25 experiunt -ant (experiuntur probant?).

dēproelior, -ārī *a* de *et* proeliari. *i. q. depugnare*: Hor. carm. 1, 9, 11 ventos acquore fervido -antes.

✖**dēprōmo**, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* promere. *perf.* depromuerunt, depromerunt: Gloss. *supinum* -ptum: Plavt. Trin. 944. -ptu: Gell. praef. 2 facile . . . inventu atque -ptu (Macr. sat. 1 praef. 2). Gloss. προφέρω. προχειρίζω. -it eicit foras. profert. explicat. -psit κατήνεγκεν. -ens deferens. *legitur inde a* Plavto *et* Cic. [*loci dubii*: Lvcan. 1, 360 expromere *pleriq. codd.* Sen. Herc. O. 546 *cod. E.*]

1 *proprie i. q. aliquid conditum promere, proferre*: Plavt. Curc. 251 quin -untur mihi quae opus sunt, parasito ut sit paratum prandium? Trin. 756 quo pacto ergo igitur clam dos -i potest? 944 isse ad villam . . . servis -ptum cibum. Truc. 646 bubus glandem prandio. Com. pall. inc. 11. Cic. fin. 3, 7 libros. Hor. epist. 1, 1, 12 (*in imag.*) condo et compono, quod mox -cre possim. Apvl. met. 8, 11 -ptis calicibus et oenophoro. 9, 10. Ter. Mavr. 1888 fatidicas sortes. Arnob. nat. 7, 29 Heges. 3, 3, 5. Cypr. Gall. exod. 318 *opp.* mergere. *adde*: Paneg. 11, 10 in omnia pecuniam ab imperatore -i (11, 18 aurum argentumque. *cf. l. 19 sq. 24*). Carm. epigr. †1438, 7 nequivit miserum partu -cre fetum. *accedit unde: abl.*: Verg. Aen. 5, 501 -unt tela pharetris (11, 590 ultricem pharetra -e sagittam. 11, 859 Ciris 160 Stat. silv. 2, 3, 27). Hor. carm. 1, 9, 7 -e quadrimum Sabinā . . . merum diotā. 1, 37, 5 Caecubum cellis avitis. Ov. fast. 6, 749. Val. Fl. 5, 214 arma . . . celsā . . . puppe. 7, 450 sinu (Tac. ann. 6, 40 Apvl. met. 3, 13. Cypr. Gall. exod. 309 favilla fornacis -pta sinu). Sil. 13, 358 domibus -pta talenta. Tac. hist. 4, 22 -ptae silvis lucisque ferarum imagines. Apvl. met. 3, 24. 4, 1. 8, 13 acu crinali capite -pta. Evg. Tolet. carm. 81, 1 (*in imag.*) frons hominis mentem proprio -it amictu. ex: Plavt. Amph. 156 inde (*e carcere*) cras quasi e promptaria cella -ar ad flagrum. Cic. Manil. 37 pecuniam ex aerario. off. 2, 42 aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia . . . altera ex arca, altera ex virtute -itur. Avg. gen. ad litt. 5, 23 p. 168, 4 quod non ex quodam occulto thesauro seminis illius extractum atque -ptum est. de: Apvl. met. 5, 23 -it unam de pharetra sagittam. Avg. conf. 9, 8, 18 de cupa vinum. *adv.*: Plavt. Trin. 803 aperi, -e inde auri ad hanc rem quod sat est (Apvl. met. 3, 21). Moret. 17 hinc sibi -it *eqs.* Tert. resurr. 27 p. 65, 2 illinc.

2 *translate i. q. afferre, sumere, demonstrare, exponere*: Cic. Verr. 4, 155 hoc 'caede, concide' nonne nobis verba domo patroni -cre videtur (Cluent. 58 cum illa verba gravissima ex intimo artificio -isset. Gell. 1, 2 lemma: ab Herode Attico tempestive -pta . . . verba Epicteti. Arnob. nat. 1, 1 popularia verba. Cypr. Gall. num. 695 docili -psit pectore verba. Greg. Tvr. Mart. 2, 1 rustice festiva verba. Pass. Cassian. 1 plena furoris verba). Cic. Cluent. 186 quam tu pestem innocentissimo filio de matris sinu -pseris. Phil. 3, 15 maledicta . . . ex recordatione impudicitiae. de orat. 1, 202 ut in rerum privatarum causis . . . -enda saepe oratio est ex iure civili (parad. 6). 1, 244 attulit quod de iure civili -ptum videretur. 1, 252 iuris utilitas ad quamque causam quamvis repente vel a peritis vel de libris -i potest (Avg. civ. 16, 8 ex libris). 2, 117 statim expedita argumenta (fin. 4, 10 e quibus locis quasi thesauris argumenta -rentur). 2, 127. 128. 319 orat. 186 phil. frg. V 27. epist. 13, 6, 3 me ex intima nostra arte -urum mirificum genus commendationis. Apvl. met. 6, 18 tu nulla voce -pta tacita praeterito (*cf.* Anth. 762, 31 psittacus humanas -it voce loquelas. Physiogn. 78 vocem gravem et inflexibilem. Cypr. Gall. exod. 646 mordaces . . . voces in procerem). Tert. anim. 10 demonstra mandibulas, -e genuinos *tinearum.* Anth. 217, 3 mollia purpureum -unt ora ruborem. 762, 69 cuncta tamen *animantia* domino -unt munera laudis (*cf.* Sacr. Leon. p. 360 laudes). Paneg. 10, 8 dum aliena vitia -imus. Ivl. Val. 1, 3 -e (*i. enarra*) tuam . . . genituram. Arnob. nat. 1, 50 istae virtutes, quae sunt a nobis summatim . . . -ptae. 1, 62. 3, 19 nihil de illo (*deo*) posse mortali oratione -i. 6, 14. Lact. inst. 3, 29, 4 praecepta vitae -pta ex philosophia. Ivvenc. 2, 3 clarus quibus (*discipulis*) haec -it (*i. exponit*) Iesus. 3, 467. Don. Ter. Hec. 596 vide . . ., ut multa dolore -pta sint (*i. dicta*). Symm. epist. 2, 30, 3. Schol. Cic. Ambr. p. 370, 18 in coniuratos supplicium (*cf.* Cod. Theod. 2, 1, 6 [*a. 385*] in primores officii poena deportationis ilico -etur). Cod. Theod. 11, 30, 56 (*a. 396*) *sententiam.* Veg. mil. 3, 1 primus liber tironum dilectum -psit (*i. exposuit*). Heges. 2, 1, 1 iudicia populi. Pavl. Nol. carm. 9, 11 solita in sancto -i cantica templo. Avg. c. mend. 6, 13 ore -it, quod corde non credit. doctr. christ. 2, 2, 3 epist. 176, 5 Cypr. Gall. exod. 84 iud. 91. 569 id *aenigma* cum veridico nullus -ret ore. Chromat. in Matth. 3, 6 id quod . . . ipse dominus propria voce -it dicendo *eqs.* Zacch. 2, 4 p. 1114[B] haec -psit *seq. or. dir.* (*sim. saepius apud* Eccl.). Macr. sat. 1, 16, 31 vera -unt. Mart. Cap. 1, 40 decretum. 2, 121 (vers.) cothurnatos scaenis -ere cantus. 6, 586. Sacr. Leon. p. 363 voluntatem tuam . . . pia conversatione -ere (Cod. Iust. 5, 4, 20, 1 propriam voluntatem). Cassiod. in psalm. 105, 2 cui enim aut ingenium suppetit ad cogitandum aut lingua ad -endum, ut tanta immensitas unius possit ore narrari? Orig. in I reg. 10 p. 1007[D] perfidiam . . . Iudaeorum ex lege . . . -ptam. *seq. acc. c. inf.*: Cod. Iust. 1, 4, 27, 1. 2, 7, 11, 2 Cassiod. var. 7, 40, 2. *seq. interrog. indir.*: Cypr. Gall. exod. 1086.

deriv.: depromptio.

dēprōmptio, -ōnis *f. a* depromere. *i. q. manifestatio*: Avell. p. 527, 4 si dignis prooemiis uti temptemus, necesse est multis fletibus horum -es efficere.

dēprope *adv. a* de *et* prope. *i. q. prope*: Itala Eph. 2, 17 (Hil. in psalm. 65, 9) euangelizavit pacem his, qui de longe et pacem his qui -e (τοῖς ἐγγύς, Vvlg. iis qui prope. *cf.* Hil. in psalm. 65, 9 *ad l.* multi tamquam -e manentes crediderunt gentibus longe advocatis). Vvlg. Ier. 25, 26 cunctis quoque regibus aquilonis -e et de longe.

dēpropero, -āre *a* de *et* properare. dēproperor: Prisc.

gramm. II 391, 2 vetustissimi autem multa sic protulerunt confusa terminatione: ... -antur pro -ant. *legitur apud* PLAVT. HOR. SIL. *scriptoresque serioris aetatis.*

i. q. properare, maturare: *absolute*: PLAVT. Cas. 745 properc cito intro ite et cito -ate (properate *A*). AVSON. 394, 32 si modo -es AVG. epist. 234, 2. CYPR. GALL. gen. 423 illic -ans sacratas suscitet aras. exod. 577. 1242. 1275. MART. CAP. 3, 263 dum haec litteratura -at. CASSIOD. var. 3, 1, 4. *seq. infin.*: PLAVT. Poen. 321 -ant sedulo sacruficare. SYMM. epist. 5, 20, 2. 9, 24, 1. AMBR. exc. Sat. 1, 22 (*v. l.* properans). MART. CAP. 1, 2 COD. Theod. 6, 4, 21, 5 (*a. 372*). 12, 1, 182 (*a. 416*) CASSIAN. inst. 4, 19, 1 AVELL. p. 144, 10 CASSIOD. var. 1, 8, 3. 7, 34, 2 EVG. TOLET. carm. 14, 41 COD. Iust. 1, 4, 31, 1. 1, 17, 2, 18. 7, 40, 2, 1 NOVELL. Iust. 36, 6. 37, 11 THEOD. MOPS. in Eph. 6, 24. *nota acc. c. inf.*: AVELL. p. 660, 3 quae sibi commissa sunt, ... tradi -et. *cum obiecto*: HOR. carm. 2, 7, 24 udo -are apio coronas. SIL. 2, 265 miserabile humandi -at munus. COD. Iust. 8, 10, 14, 2 aedificationem.

dēproperus, -a, -um [*a* deproperare *ductum. Th.*]. *i. q. deproperans*: COD. Theod. 7, 1, 13 (*a. 391* = COD. Iust. 12, 35, 12) neve abluendo equorum sudore -us publicos oculos nudatus incestet.

dēpropinquat NOT. Tir. 63, 57[a]. *a* de *et* propinquare.

dēpropio *v.* propio.

dēpropitiātio, -ōnis *f. a* depropitiare. *i. q. placatio*: ITALA exod. 30, 10 (Aug. quaest. hept. 2, 133) et depropitiabit Aaron vel exorabit (ἐξιλάσεται, VVLG. deprecabitur) super cornua eius semel in anno de sanguine purificationis delictorum ⟨-is⟩ (AVG. *l. c. pergit*: -is ab eo quod est -o, quae graece dicitur ἐξιλασμός [*sic eod. Alex.*, VVLG. *aliter*]). psalm. 48, 8 (Veron.) non dabit deo -em suam (ἐξίλασμα, VVLG. placationem).

dēpropitio, -āre *a* de *et* propitiare. *i. q. placare*: ITALA exod. 30, 10 *v. l. 24.*

? **dēpropitius,** -a, -um [*a* de *et* propitius. *Th.*]. *i. q. non propitius*: TERT. nat. 2, 17 non sine religionibus et cultu et (*i. etiam*) -orum deorum (et laude propitiorum *Hartel*).

dēprūrio, -īre *a* de *et* prurire. *i. q. valde prurire, gestire*: MART. BRAC. iact. 5 hoc ... aures -unt audire.

depso, -uī, -tum, -ere [*a gr.* δέψειν *tractum esse videtur. Th.*]. NON. p. 99 -ere a graeco magis significantiam vel originem trahit (*unde conicitur* VARRO ling. 6, 96). *i. q. miscendo subigere*: CATO agr. 40, 4 luto -to stirpem oblinito (41, 4). 76, 1 manibus -ito farinam. 76, 2 ubi -ueris. 90. 135, 3 recentia *coria*, quae -ta sient ... ea -ere et unguere. QVEROL. p. 38, 6 ampullam truncam rimosamque -tis (*Peiper*, densis *trad.*) fultam cerulis. *sensu obsceno*: VARRO Men. 331 sed tibi fortasse alius molit et -it *uxorem. cf.* CIC. epist. 9, 22, 4 et quidem iam etiam non obscena verba pro obscenis sunt: 'battuit' inquit 'impudenter, -it multo impudentius' atqui neutrum est obscenum. [*val.* dipsire. *M.-L.*]

deriv.: depsticius. *compos.*: condepso.

depstīcius, -a, -um *a* depsere. *i. q. depsendo factus*: CATO agr. 74 panem -um sic facito. ind. cap. 73.

dēpubem porcum lactantem, qui prohibitus sit pubes fieri. PAVL. FEST. p. 71. *cf.* GLOSS. V 597, 32 (depubis). *a* de *et* pubes.

dēpudēsco, -uī, -ere *a* de *et* pudescere. *cf.* depudet. depudisco: GLOSS. IV 227, 25. V 496, 29. GLOSS. -o ἀπερυθριῶ. -uit ἀπηναισχύντησέν. ἀπηρυθρίασεν, ἀπευδοκίμησεν. -entem impudentem. *i. q. pudorem exuere, impudicum fieri*: APVL. met. 10, 29 priusquam scelerosae mulieris contagio macularer vel infamia publici spectaculi -rem. AVG. conf. 8, 2, 4 -uit vanitati et erubuit veritati.

dēpudet, -uit *impers. a* de *et* pudet. *i. q. pudere desinit*: OV. epist. 4, 155 -uit profugusque pudor sua signa relinquit. *i. q. pudet*: VELL. 2, 73, 3 cum eum non -ret ... infestare.

dēpudīco, -āvī, -āre [*a* de *et* pudicus. *Th.*]. GELL. 16, 7, 2 Laberius (*151*) dicit ... -vit pro stupravit.

ἀπαναισχυντῶ *?* **depudo** GLOSS. II 232, 53. *estne* depudesco? depudoro *Quicherat.*

dēpūgis, -e [*ad exemplum vocabuli gr.* ἄπυγος fictum. *Th.*]. GLOSS. κατάπυγος. καταπύγων. depygis denaticata, sine natibus; nam pyga extrema pars corporis. HOR. sat. 1, 2, 93 -is, nasuta, brevi latere ac pede longo est *illa.*

dēpūgnātio, -ōnis *f. a* depugnare. *i. q. debellatio, pugna*: VEG. mil. 3, 20 -um septem sunt genera vel modi, cum infesta ex utraque parte signa confligunt. una -o est fronte longa quadro exercitu (*cf.* CATO mil. frg. 10), *deinde describuntur reliqua genera.* TERT. spect. 18 pugnos ... et omnem petulantiam manus et quamcumque humani oris, id est divinae imaginis, -em. FIRM. math. 4 praef. 3 forensium certaminum -bus liberatus.

dēpūgnātor, -ōris *m. a* depugnare. *i. q. debellator, oppugnator*: PS. RVFIN. in Os. 14, 1 ut hic tam bonus dominus non propugnator illius sed -r existeret.

dēpūgno, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* pugnare. *supinum* -atum: CATO orig. 82. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO.

I ***intransitive*** *i. q. pugnam ad finem perducere, peragere, latiore sensu i. q. pugnare*: **A** *generatim*: **1** *absolute*: PLAVT. Cas. 344 necessum est vorsis gladiis -arier. 352 collatis signis. LVCIL. 655 -bunt pro te ipsi. CATO orig. 82 si quis extra ordinem -atum ivit. 91 proelium factum -atumque pro castris (*cf. II A*). 95 b Rhodienses noluisse nos ita -are, uti -atum est. CIC. Caecin. 47 Sest. 46. Phil. 5, 30 peregre. 6, 13. ac. frg. 12 digladiari autem semper, -are in facinorosis ... quis non ... stultissimum dixerit? div. 2, 52. Cato 32 cum tribunus militaris -vi apud Thermopylas. phil. frg. VIII 9 Att. 7, 6, 2. 7, 9, 4. 16, 11, 6 epist. 6, 4, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2 nostri valde -are ... consuerunt. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5. LVCR. 4, 1015 multi -ant *in somnis.* CAES. Gall. 7, 28, 1 acie instructa. BELL. Afr. 7, 6 in campo comminus. 45, 3 pro cuius (*exercitus*) dignitate victoriaque amplius *tot* annos -vi. BELL. Hisp. 34, 3 (rep- *eodd.*). NEP. Them. 4, 4. HOR. epist. 2, 1, 184 -are parati, si discordet eques. LIV. 8, 19, 7. FEST. p. 190 fertur centies et vicies pro re p. -asse (PLIN. nat. 22, 9). PHAEDR. 5, 2, 7 MELA 1, 114. PLIN. nat. 2, 90 Graecia apud Salamina -vit. 3, 55 (*in imag.*) nec tamen ipse *Tiberis* -at. 7, 209 classe princeps -vit Minos. MART. 13, 1, 5 (*in imag.*) non mea magnanimo -at tessera (*i. alea*) telo. GELL. 9, 13, 5. TERT. scorp. 4 -o in acie, vulneror, concidor, occidor. ANTH. 477, 1 illic alternis -at pontus et aer. AVSON. 441 studia deorum pro sua singuli parte -ant. VEG. mil. 3, 9. 26. **2** *accedit indicatio adversarii*: cum: PLAVT. Stich. 627 quicumvis -o multo facilius quam cum fame. Trin. 305 qui homo cum animo inde ab ineunte aetate -at suo. QVADRIG. hist. 10[b] si quis secum -are vellet. CIC. Planc. 93. Phil. 2, 75 ter -vit Caesar cum civibus. ac. 2, 140 voluptas cum honestate. fin. 2, 73. 4, 31. Tusc. 4, 49 *Aiax* cum Hectore (GELL. 15, 6, 4). Att. 7, 7. 6. HYG. Gell. 10, 16, 16 Pyrrus ... cum Romanis -vit adversus M'. Curium. LIV. 7, 26, 8 -atumque haudquaquam certamine ambiguo cum Gallis est. 9, 39, 4 cum Umbrorum exercitu acie. 10, 37, 2. 34, 46, 1 cum Gallis ... signis collatis. 40, 34, 6. PLIN. nat. 12, 4. 17, 1 -ante cum his *feris* hominc circa caducos fructus. TERT. nat. 1, 4 (*in imag.*) cum suis utilitatibus. LACT. inst. 3, 8, 9 cum adversario summa virium contentione. 5, 7, 8 HYG. astr. 2, 6 p. 42, 13 SCHOL. Germ. Bas. p. 70, 7. RVFIN. hist. 3, 36, 7 cum bestiis (*i. custodibus militibus*) ... -o (θηριομαχῶ). inter se: BELL. Afr. 29, 1 minutis proeliis inter se -are non intermittunt. 94, 1 ferro inter se -ant *Iuba et Petreius.* ASCON. Mil. p. 30 contra: RHET. Her. 2, 28, 45 ne cupide -asse contra veritatem puteris. adversus: LIV. 4, 49, 14 pro vestris commodis adversus tam crudeles ... adversarios. FRONTIN. strat. 2, 4, 6 adversus Teutonos. *dativo*: SIL. 10, 474 quinam ille sinistrae -et morti iuvenis.

B *speciatim de gladiatoribus* (*cf.* GLOSS. μονομαχῶ): CIC. Phil. 5, 20 qui myrmillo Mylasis -arat. 6, 13. 7, 17. Tusc. 2, 41 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 cum depressus in ludum bis gratis -asset. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 112 queive -andei caussa auctoratus est erit fuit fuerit. LEX Iul. de vi (coll. Mos. 9, 2, 2) quive -andi causa auctoratus erit quive ad bestias -are se locavit locaverit (*cf.* GAIVS inst. 1, 13 quive ut ferro aut cum bestiis -rent traditi sint [= VLP. reg. 1, 11]. VLP. dig. 3, 1, 1, 6 cum bestiis. 21, 1, 1, 1 ad bestias. 48, 2, 4 cum bestiis. CALL. dig. 22, 5, 3, 5 ad bestias. TERT. pudic. 22 resurr. 48 BACHIAR. repar. laps. 12 PASS. Theclae 27. 29). MON. Ancyr. 4, 32 quibus muneribus -verunt hominum circiter decem millia. SEN. epist. 76, 2 nullum par sine me -bit. *cf.* dial. 10, 13, 6. PETRON. 19 sic iam paria composueram, ut si -andum foret, ipse cum Quartilla consisterem *eqs.* PLIN. nat. 21, 46 (*in imag.*) paria (*colorum*) nunc componuntur et natura atque luxuria -ant. 36, 119 populus R. ... se ipsum -antem spectat. 36, 120. QVINT. inst. 8, 5, 12 PS. QVINT. decl. 9, 8. SVET. Iul. 39 munere in foro -vit Furius Leptinus stirpe praetoria. Cal. 14. *cf.* FLOR. epit. 3, 20, 9 captivos circa rogum iussit armis -are *eqs.* APVL. flor. 4 p. 18 TERT. nat. 1, 2 AVR. VICT. Caes. 17, 4. OROS. hist. 7, 16, 2 in ludo. PASS. Theclae 28.

II ***transitive:*** **A** *ad finem pugnare, figura quadam etymologica*: PLAVT. Men. 989 ne sero veniam -ato proelio. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 1 forti autem proelio -ato. *cf. supra l. 3.* **B** *i. q. devincere, prosternere, impugnare*: ENN. ann. 105 nam vi -are sues stolidi soliti sunt. VLP. dig. 3, 1, 1, 6 -are feram, quae regioni nocet (48, 8, 11, 2 ad bestias -andas ... servos tradere. GRAMM. VI 633, 23 Apollinem ... draconem -antem sagittis). TERT. anim. 52 *navigia* nullis -ata turbinibus, nullis quassata decumanis (*i. fluctibus*). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 106 sin vero fuerint expulsa vel -ata *signa.*

part. praes. pro adi. **dēpūgnāns,** -ntis. *i. q. diversus, oppositus*: PS. QVINT. decl. 14, 10 amor ... de contrariis -busque seminibus molem perpetuae societatis animavit.

deriv.: depugnatio, depugnator.

dēpullo, -ātus, -āre *a* de *et* 3. pullus. *cf.* pullatus. *i. q. veste pulla spoliare*: VINCENT. LER. 4, 6 temeratae *sunt* coniuges, -atae viduae.

ἀποσαρκῶ **dēpulpo** GLOSS. II 240, 30. *a* de *et* pulpa. *L.*

dēpulsio, -ōnis *f. a* depellere. *cf.* GLOSS. II 576, 34 defulsio correctio. *fort. huc pertinet* GLOSS. II 40, 24 defautio ἀποτροπή, ψόγος. *deest poetis, legitur inde a* CIC.

1 *generatim*: **a** *rei i. q. amotio, aversio*: CIC. Tim. 49

supina etiam ora cernuntur -e luminum, quae convertens inferiora reddit quae sunt superiora (*Plato 46C κατὰ δὲ τὸ μῆκος στραφὲν τοῦ προσώπου κτλ.*). CIC. fin. 2, 41 -e mali. ac. 2, 51 omnium ... inanium visorum una -o est. nat. deor. 2, 79 quae *lex* est recti praeceptio pravique -o. Phil. 8, 12 quae causa iustior est belli gerendi quam servitutis -o? VAL. MAX. 1, 1, 1 portentorum depulsi⟨one⟩s (*corr. Vorstius*) Etrusca disciplina explicari. PANEG. 10, 8 incrementum quidem adeptae felicitatis est malorum commemorata -o. 5, 17 primam -em doloris. HIL. trin. 6, 48 caecitatis. Ps. RVFIN. in Ioel 2, 21—23 acrumnarum. AVG. civ. 3, 17 pestilentiae. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 95 facilius est . . . imminentium aversionem quam praesentium -em facere. 4, 3, 34 passionis. **b** *alicuius i. q. expulsio, exactio, exilium*: RVFIN. hist. 11, 15 p. 1021, 2 comminari sacerdotibus -is exilia. Ps. RVFIN. in Os. 3, 1—5 causam proinde ipsius -is exposuit. EPIST. pontif. 665 Thiel Gelas. 27, 9 eorum *haereticorum*. LEO M. serm. 27, 13 per istos ... -es promittuntur umbrarum. BOETH. cons. 1, 5, 12 qui (*βασιλεύς*) frequentia civium, non -e laetetur.

2 *speciatim*: **a** *de ablactatione*: RVFIN. Orig. in gen. 7, 1 p. 198B huius pueri (*Isaac*) diem natalem non celebrat Abraham, sed celebrat diem -is a lacte (depositionis *trad., sed tit.* a lacte depulsus). **b** *t. t. rhet. i. q. reiectio, defensio*: CIC. inv. 1, 10 constitutio est prima conflictio causarum ex -e intentionis profecta, hoc modo: 'fecisti'. :: 'non feci' aut 'iure feci'. 1, 13. 2, 15. 52. 62. 70. 73. 79. 87. 90 culpae -e dempta. 2, 92. 95. 97. 98. top. 93 -o criminis (EVGRAPH. Ter. Andr. 394 abiectio et -o criminis). QVINT. inst. 3, 6, 7. 13. 16 concedamus ex -e nasci statum. 3, 6, 17 *sq.* 3, 9, 1 officiis constat *iudiciale genus* duobus, intentionis ac -is. 6, 4, 2. 8 pr. 9 -em porro omnem infitiatione duplici ..., praeterea defensione ac ⟨transl⟩atione constare. FORTVN. rhet. 2, 2 p. 82, 4 quid est -o? quod secunda pars respondet. id Graeci vocant *ἀπόφασιν*. IVL. VICT. rhet. p. 375, 25 sed sunt status, qui multis propositionibus et -bus invicem frequentatis sero eruantur. RHET. min. p. 590, 3 nascitur . . . status ex intentione et -e. MART. CAP. 5, 445. 460 -is regula. 5, 474 res dubia est intentio et -o vel ratio et infirmatio rationis.

dēpulsitāsse *ἀπωθηκέναι* GLOSS. *a* depulsare.

dēpulso, -āvī, -ātum, -āre [*cf. e.* depellere *et c.* pulsare. *Th.*]. GLOSS. *ἀπωθῶ*. *i. q. per vim amovere*: PLAVT. Stich. 286 cubitis -a de via. DON. Ter. Ad. 173 ei misero mihi: leno -atur. *i. q. deponere*: Ps. HIL. libell. 5 deinde firmamentum, quod inter aquas -ret, ostendit: quod caelum voluit nuncupari.

dēpulsor, -ōris *m. a* depellere. *legitur inde a* CIC. *is qui amovet, repellit*: CIC. Phil. 2, 27 qui ... -r ... dominatus quam particeps esse maluit. CAPITOL. Gord. 34, 3 Gordiano ... -i Romanarum seditionum. LACT. inst. 2, 14, 13 -es malorum (epit. 23, 3. BOETH. cons. 4, 6, 114 servator bonorum vel malorum -r *deus*). AVR. VICT. Caes. 40, 29 tyrannorum. RVFIN. hist. 11, 1 p. 1001, 3 *Iovianus* male illati extitit -r erroris. AMBR. exc. Sat. 1, 20 maeroris. OROS. hist. 1, 21, 19 -em huius vel modicae inquietudinis. *cognomen deorum*, GLOSS. *ἀλεξίκακος*: ACT. Achat. 2 Apollini ... famis et pestilentiae -i. CORP. II 2414 Iovi -i (III 3269. 4018. 4786. 5160. V 2473). III 895 ⟨I(ovi)⟩ o(ptimo) m(aximo) statori ⟨i⟩tem -(i). 1679. 4033. 4034. 4111. 5494. 10059 [?]. 10871. 13981. 14981. 5460 I(ovi) o(ptimo) m(aximo) debulsori. XIV 2562 ⟨Iovi?⟩ depuls. *cf.* 315 add. Io(v)i depussori.

dēpulsōrius, -a, -um *a* depellere, depulsor. *i. qui potest avertere, amovere, repellere*: PLIN. nat. 28, 11 alia sunt verba impetritis, alia -is *precationibus*. AMM. 25, 2, 4 per sacra -a. *cognomen deorum*: CORP. XII 1067 Iovi dep⟨ul⟩sorio (1287. 1288). INSCR. Revue épigr. 1900 n. 1353 (*Nemausi*) Mercurio -o. *Stöger.*

dēpūnctio, -ōnis *f. a* depungere. *t. t. med.*: Ps. SORAN. quaest. med. 245 generales quidem *operationes chirurgiae* sunt incisiones ... aut scarificatio ... -o.

dēpungo, -ere *a* de *et* pungere. GLOSS. *καταστίζω*. PERS. 6, 79 -e ubi sistam. [TERT. adv. Marc. 2, 7 *v.* disp-.]

dēpuo *v.* depuvio.

dēpūrātus, -a, -um *a* de *et* pus, *cf.* purare. *i. q. exsaniatus, pure liberatus*: CHIRON 571 limpida et -ata *vulnera*. VEG. mulom. 2, 43, 2 (depurgata *L*). [CET. FAV. 22 p. 304, 17 -atum, *scd* VITR. 7, 3, 5 deformare.]

dēpūrgātio, -ōnis *f. a* depurgare. *i. q. purgatio*: ITALA lev. 15, 28 (Lugd.) si -e depurgata fuerit a fluctu *mulier* (*καθαρισθῇ*, VVLG. *aliter*). CAEL. AVR. acut. 3, 4, 34 ventris. 3, 21, 209 post -em corruptorum ... erunt aegrotantes nutriendi. chron. 1, 6, 182.

dēpūrgātīvus, -a, -um *a* depurgare. *i. q. ad purgandum idoneus*: CAEL. AVR. acut. 3, 16, 134 -ae vel temperativae virtutis.

dēpūrgo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* purgare. PAVL. FEST. p. 69 derunciunt -ant. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE.

1 *i. q. purgare, emundare*: **a** *generatim*: PLAVT. Stich. 359 pisces. CATO agr. 50, 1 *prata* -ato herbasque malas ... effodito. 112, 2. COLVM. 12, 9, 1 caules lactucae ab imo -atos. SOL. 23, 4 -ant in minium nitellas pulveris. *nota*: COMM. instr. 2, 24, 8 ut te quasi malum -es. *accedit unde*: ab (*cf. l. 72*): CATO agr. 151, 2 terram ab herba graminibusque. *abl.* (*cf. p. 620, 18*): CASSIOD. var. 2, 39, 10 spatium ... silvestri asperitate -a. **b** *speciatim t. t. in re medica*: VITR. 8, 3, 5 *aqua nitrosa* potionibus -at per alvumque transeundo ... minuit. THEOD. PRISC. log. 67 vulnera. CAEL. AVR. acut. 2, 18, 110. chron. 3, 1, 12 ventrem (CASS. FEL. 6 p. 13). CASS. FEL. 21 p. 33 apostemata (*cf.* 22 p. 39. 37 p. 82. 40 p. 91). *alicuiem*: ITALA lev. 15, 28 *v. p. 619, 72*. VINDIC. med. 1 qui frequentius usu venerio -antur. THEOD. PRISC. log. 52 quo facilius etiam catharticis -entur *melancholici*. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 209 aegrotantes (CASS. FEL. 21 p. 33).

2 *i. q. per medicamina purgativa detrahere, deducere, demere*: COLVM. 9, 14, 13 aperire alvos et -are quidquid immundi est. THEOD. PRISC. eup. faen. 34 illas sanguineas maculas. 37. 54. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 tamquam veneni materia per vomitum -etur. CASS. FEL. 30 p. 61. 46 p. 115 *serum* ex sanguine per venam epatis -atur. 55 p. 144 melancholicum humorem (56 p. 146. 76 p. 183). PETR. CHRYS. serm. 57 p. 357C (*in imag.*) ut iniquitates auferat, peccata -et. *inde fere i. q. debilitare*: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 40 quae *corpora* minus vexata noscuntur vel viribus -ata. 2, 13, 190 corporis fortitudo necessario -atur ... atque debilitate irruente *eqs.* 5, 10, 114 viribus -atis (5, 11, 139). acut. 3, 17, 136 clystere quidam -ant vel temperant vim veneni.

deriv.: depurgatio, depurgativus. *L.*

dēpūro *v.* depuratus.

dēputātio, -ōnis *f. a* deputare. GLOSS. *ἀπονέμησις*, *ἀποκλήρωσις*. *i. q. assignatio*: CASSIOD. var. 2, 16, 5 iuvat nos referre, quemadmodum in tertiarum -e Gothorum Romanorumque et possessiones iunxit et animos. *i. q. delegatio*: NOVELL. Iust. 147, 1 memoratur -um (*μέμνηται τῶν ἐκταγῶν*). GREG. M. epist. 9, 75 praecipue dum eandem causam vos atque ... Rufinum ex eius -e audisse ac decidisse testemini. 13, 49 cum igitur ex -e ... Gregorii ... cognitor resedissem.

dēputātīvus, -a, -um *a* deputare. *ad deputationem pertinens*: HIL. trin. 7, 10 respice ad ceteras aut -as aut assumptivas appellationes.

dēputo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* putare.

I *i. q.* ***abscidere***: PAVL. FEST. p. 64 coninquere -are. GLOSS. -at (deportat *trad.*) despoliat, detrahit, sed proprie 'ad purum redigit'. et ex puro clarum accipiemus, ex claro manifestum. -at abdicet. collucare -are. *legitur inde a* CATONE.

A *proprie de herbis*: CATO agr. 39 vineam ... primum -ato, binas gemmas ne amplius relinquito (*cf.* PLIN. nat. 17, 198). 50 vineam. NVX 63 non mihi falx nimias Saturnia -at umbras. COLVM. 3, 10, 19 malleolum ... -atum ... degenerare (4, 14, 1 ad unam aut duas gemmas). 3, 21, 7 hortus quem -at. 4, 6, 5 falce -ari superiorem partem. 4, 7, 1 palmites (5, 5, 17). 4, 22, 3 quippe (*truncus*) . . . satiatur angusteque -atur. 4, 23, 3 vites (11, 2, 79 PLIN. nat. 17, 158. 213). 5, 6, 14 ramuli. 11, 2, 19. 32 arbores. arb. 10, 2. PLIN. nat. 12, 117 vena. 13, 37 robustas *palmas* -ant. 15, 62 poma ac vites. 16, 125 rami (16, 206). 16, 141. 244. 17, 84 ut plaga -ati cacuminis meridiem spectet. 17, 138. 207. 17, 214 -antur cum vite pariter interlucata densitate ramorum. 18, 266 folia. GELL. 19, 12, 7 videt vicinum ... fraxinos ad summum prope verticem -antem, stolones in pomis . . . amputantem. GARG. MART. pom. 2, 5 moris est ... inferioribus foliis -atam plantam persici . . . demergere. Ps. AMBR. serm. 28, 3 ferrum gestans agricola sarmenta -at vinearum, ita . . . episcopus sordes amputat populorum. *cum* in *c. acc.*: PLIN. nat. 17, 156 nihil seritur ex his (*vitibus*) nisi inutile et -atum in sarmenta. **B** *translate et in imagine* (*additur* de, ex, in *c. acc.*): TERT. apol. 19 de prophetia affectatio eius poeticam vaticinationem -vit. 20 dum ex futuro praesens, dehinc ex praesenti praeteritum -atur. castit. 6 silva erat vetus dispositio, quae ab euangelio novo -atur. adv. Prax. 2 p. 230, 6 unus deus ex quo et gradus isti et formae et species in nomine patris et filii et spiritus sancti -antur. ARNOB. nat. 6, 24 facta impia (*i. abicere*). HIL. psalm. instr. 15 ea causa est, ut in XXII libros lex testamenti veteris -etur, ut cum litterarum numero convenirent qui ita secundum traditiones veterum -antur. trin. 7, 41 non in deos duos unigeniti generatio -atur.

II *i. q.* ***existimare, destinare.*** *formae rariores*: GREG. TVR. Franc. 1, 1 depotantur (CONC. Epaon. a. 517 p. 25, 4 Aurel. a. 541 p. 94, 16 Paris. a. 556—73 p. 145, 11). *in codd. hic illic confunditur cum* deporto. *de significatione*: AVG. in psalm. 118 serm. 24, 7 -vi vel putavi vel existimavi ... multis enim modis nostri interpretati sunt unum verbum graecum, quod est *ἐλογισάμην*. GLOSS. -or *ἀφορίζομαι*. -atur *ἀμφιβάλλεται*, *ἀναφέρεται*, *κατατέτακται*. -antur *ἀπονέμονται*. -atus: NON. p. 59 accensi, quos nunc dicimus -ati. GLOSS. *ἀπονεμηθείς*, *ἀπονενεμημένος*, *καταταχθείς*. LAVR. LYD. mag. 1, 46 *δηποντάτοι ἀφωρισμένοι*. 3, 10 *δηποντάτους*. 3, 70 *δηποτάτα*. *cf.* NOVELL. Iust. 85, 1. *sensu existimandi legitur apud* PLAVT. TER. (*inde* CIC. *p. 621, 13*) CAECIL. ACC., *variis significationibus inde a* TERT., *a quo quam maxime frequentatur.* [*loci dubii*: TERT. adv. Prax. 4 p. 232, 6 (puto *var. lect.*) adv. Marc. 2, 11 p. 351, 5. 4, 11 p. 451, 6. 4, 39 p. 557, 8 reputes *MR*[1], -es *R*[3] *vulgo* (*sim.* IVST. 24, 8, 2). 5, 6 p. 589, 16 -anda *codd.*, cleptanda *Kroym.* LEX Sal. 46 cui furtuna depotavit reddere (deportavit 1 s. 2 b *cf.* p. 96, 9).]

A *i. q.* ***putare, existimare, censere***: 1 *cum obiecto*:

TERT. scorp. 10 statim natura sublata est, ut alia in nomine eius -retur. adv. Marc. 2, 12 p. 351, 18 seorsum -ans deum bonum et seorsum deum iustum. ITALA Bar. 3, 36 (Cypr. testim. 2, 6 Lact. inst. 4, 13, 8 Hil. trin. 4, 42) hic deus noster (est *add.* Lact. Hil.) et non -bitur alius absque illo (alter ad illum Hil.) (*οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν*, VVLG. non aestimabitur alius adversus eum. *cf. etiam* HIL. trin. 4, 42 deo non alter deus -etur. 5, 39). PS. ORIG. tract. 1 p. 10, 19 membra quasi humana in deo -antur. HIL. trin. 7, 9 non est hic -atae aut assumptae nuncupationis relicta suspicio.

2 *cum accus. duplice* (*accedunt etiam* quasi, tamquam, ut): PLAVT. Trin. 748 vide si hoc utibile magis atque in rem -as. CAECIL. com. 28 in senecta hoc -o miserrimum. TER. Haut. 135 malo me quovis dignum (*cf.* PLAVT. Amph. 158 *l. 55* CIC. Tusc. 3, 65). PS. SEN. epist. Paul. 11 ut alter similis tui -er. TERT. apol. 4 singula ... in quibus scelesti ...-amur. 23. 35 occasio luxuriae religio -bitur? nat. 1, 8 de superstitione tertium genus -amur, non de natione. adv. Val. 6 p. 183, 8 congressionis lusionem -a (*sc. ea quae dicturus sum*). resurr. 53 p. 111, 20 ut alter primus, alter novissimus homo, id est Adam -rentur. adv. Hermog. 1 p. 126, 11 qui loquacitatem facundiam existimet et impudentiam constantiam -et. 5 p. 131, 21 *al. saepe.* ITALA Am. 6, 5 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 467, 7) tamquam perseverantia -verunt et non tamquam fugientia (*ἐλογίσαντο*, VVLG. *aliter*). psalm. 43, 22 (Tert. scorp. 13 Hil. in psalm. 118 heth 12) -ati sumus ut pecora iugulationis (sicut oves occisionis Hil.; *ἐλογίσθημεν ὡς*, VVLG. aestimati sumus sicut). II Thess. 3, 15 (Tert. pudic. 13) non quasi inimicum -antes (*μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε*, VVLG. quasi inimicum existimare). NON. p. 286 dignari dicitur dignum aliquem -are. p. 440 HIL. in Matth. 10, 28. trin. 7, 32 naturam ... diversam -et. SCHOL. Hor. epist. 1, 11, 1 omnia loca villarum ... sordida -bat. VVLG. Sirach 18, 8 quasi gutta aquae maris -ati sunt. DIDASC. apost. 65, 13 ascriptus operarius -bitur apud deum (*λογισθήσεται*). RVFIN. hist. mon. 1 tristitiam eius suam tristitiam -at. AVG. civ. 3, 1 haec enim sola mali -ant mala. 4, 5 nec beneficium -andum est quod ... evanescit. *al.* c. Faust. 15, 7 inimicos -are parentes tuos. epist. 155, 17 ne onerosus -er occupationibus tuis. quaest. hept. 1, 139 exploratores -bimini. *et passim.* MART. CAP. 2, 143 difficile admodum sibi, ne dicam impossibile, -bat. CASSIAN. conl. 14, 11, 5. GREG. M. moral. 14, 24 iniqui operatio ... quasi nihilum -atur. in Ezech. 1, 9, 6. 2, 3, 8. MVTIAN. Chrysost. hom. 28 si totum mundum constituas, nihil in comparatione illius pulchritudinis -atur. *pro altero accusativo ponitur* pro, in *c. acc., sim.*: PS. APVL. herm. p. 267 adverbia autem et pronomina et participia et coniunctiones et id genus cetera ... in universa compage orationis vice clavorum et picis et glutinis -anda. TERT. anim. 30 lues et fames et bella et voragines civitatum pro remedio -anda. ieiun. 3 cibum ... pro veneno. adv. Hermog. 25 p. 153, 26 illa ... apud Hermogenem in originem et causam malorum -atur. resurr. 59 p. 120, 11 aliae *nationes* in pulverem -atae. HIL. trin. 5, 35 ut qui deus verus esse intellegitur, non in deum alterum -etur (*cf. l. 5. 7*). HIER. epist. 12 -ato antea in stillam situlae gentili populo. VVLG. IV Esdr. 6, 57 istae gentes quae in nihilum -atae sunt. AVG. civ. 12, 13 spatium ... nescio utrum pro minimo an potius pro nullo -andum est. epist. 111, 9. quaest. hept. 6, 11. ENNOD. opusc. 7, 7 p. 412, 25 convicti loco. VITA Cypr. 19. IVST. VRGELL. in caut. 152 qui ... percipiunt, ... in ventris similitudine -antur. 3 *seq. acc. c. inf.*: PLAVT. Amph. 158 quin me ⟨malo⟩ omnes esse dignum -ent. TER. Hec. 477 sed quando sese esse indignam -at matri meae. 524 virum me aut hominem -as adeo esse? 799. Phorm. 246 omne id -are esse in lucro (251). ACC. praetext. 32 quem tu esse hebetem -es aeque ac pecus. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 61, 11 Engelbr. profunda spiritus intra se esse -at. AVG. civ. 19, 6 GREG. M. in Ezech. 1, 4, 3. 1, 12, 30. *supplendum videtur* esse: TERT. apol. 11 non eius -bitur qui invenit, sed eius qui instituit. nat. 2, 8 canem que⟨m apud⟩ inferos -ant. orat. 22 in quibus ergo una condicio capitis -atur. patient. 1 p. 2, 4 philosophi quidem, qui alicuius sapientiae animalis -antur. anim. 35 moneris eam inire concordiam quae -etur ex fidei conventione. 47 [a] deo ... ea -buntur. adv. Val. 22 p. 200, 2 ex nequitia ... maeroris illius -atur *infamia.* 25 p. 202, 6 proinde eum ab Achamoth -antes quemadmodum animalem a Demiurgo. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 4 quaecumque ... reprehenditis -buntur in filio. 4, 12 p. 455, 28 hominum ea -ans, non sua. 4, 38 p. 550, 6. pudic. 1 nec enim moechia et fornicatio de modicis et de mediis delictis -buntur. *et saepius. fortasse huc pertinet*: NON. p. 231 utres usu generis masculini tantummodo -antur. HIL. trin. 8, 40 qui de tempore atque ex carne filium -at. DIDASC. apost. 37, 35 PRVD. ham. praef. 29. AVG. epist. 175, 2 in eo dei gratiam -andam, quod ... instituit. 4 *absolute ponitur*: GREG. M. epist. 9, 176 digna se, ut -vimus, satisfactione purgavit (9, 178).

B *i. q. rem, qualitatem alteri* **ascribere,** *attribuere*: 1 *personae*: TERT. nat. 2, 7 ut ad mythicum transeamus quod poetis -atur. spect. 4. 9 Castori et Polluci -atur haec species. idol. 1. test. anim. 3 macula quam nos daemoniis -amus. orat. 5 quidquid nobis optamus, in illum auguramur et illi -amus quod ab illo expectamus. adv. Hermog. 13 p. 140, 15 iam nec bona ipsa deo -buntur, ut nec mala illi imputentur. 14 p. 141, 3. adv. Val. 34 p. 209, 18 nullum Bytho sexum. anim. 4 initium ei (FAVSTIN. trin. 1, 1). 39 ieiun. 10. adv. Marc. 1, 7 p. 299, 10 (*ibid.* vindicare, ascribere). 1, 16 p. 311, 4 apostolus cui auctori invisibilia -et (p. 311, 18). *al.* HIL. in Matth. 16, 10 non enim convenit existimare Petro satanae nomen et offensionem scandali -ari. trin. 1, 24 nomen dei domino Iesu Christo -retur potius quam inesset. 9, 53 c. Coust. 21. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 16 Iunoni potest hoc reticulum -ari. CLAVD. DON. Aen. 3, 326 iuveuibus autem nulla morum gravitas -atur. FVLG. myth. 1, 4 Neptuno Amphitriten in coniugium -ant. 1, 15. AMBR. apol. Dav. I 2, 8 nec sibi -rent virtutique attribuerent suae. RVFIN. Orig. in num. 11, 7 non deo ascribit animi virtutem, sed iactantiae suae -at. hist. mon. 1 PAVL. NOL. epist. 22, 3. AVG. civ. 10, 9 alios ... quibus theurgian -ant. 10, 21 quod aer Iunoni -etur. 20, 21 conf. 2, 7, 15 PHYSIOGN. 44. MART. CAP. 6, 706 prior pars ... germanae meae Arithmeticae -atur. LEO M. serm. 76, 4 divina beneficia diabolo. *al.* *pro obi. est inf.*: TERT. adv. Prax. 16 p. 257, 18 nec filio dei -buut convenire quae tu ipsi patri inducis. -are *pro* se -are: TERT. bapt. 14 dum alius Paulo -at, alius Apollo (-ini *Harn.*). 2 *rei*: TERT. apol. 25 fastigium Romani nominis religiositatis meritis -are. orat. 15 huiusmodi enim non religioni, sed superstitioni -antur. anim. 18 accessioni. 20 naturae. resurr. 40 p. 83, 19 interiorem hominem carni. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 12 ut illa pars malitiae -etur. virg. vel. 6 sexui -aus hoc vocabulum. *al.* CAPITOL. Alb. 5, 8 quod celebritati pueri -batur. FIRM. err. 5, 1 BREV. fid. adv. Arrian. p. 653[C]. 654[C]. FVLG. myth. 1, 5 terris credentes divitias -ari. 1, 9 Harpyias ... inferis Virgilius -at. AMBR. hex. 4, 4, 15 eiusmodi virtutem malunt ... naturae -are quam caelo. AVG. civ. 18, 12 MACR. somn. 1, 3, 17 ZACCH. 2, 8 VINDIC. med. 2 MART. CAP. 8, 840. SALV. gub. 7, 35 bona ... nos vel eventibus casuum ... vel quibuscumque aliis rebus -amus. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 12 Paulus ... non utrumque praesenti vitae -at. 1, 22 ad Tras. 3, 19. VITA Fulg. 49 ille nihil propriis tribuens meritis eorum potius fidei ... omnia -bat. *nota*: TERT. virg. vel. 5 malo hunc usum ad scripturae testimonium -are.

C *i. q.* ***numerare,*** *computare inter*: 1 *cum dativo i. q. adnumerare*: TERT. spect. 17 doctrinam saecularis litteraturae ut stultitiae -atam. 24 nihil ex his quae spectaculis -antur. test. anim. 4. adv. Hermog. 11 p. 138, 21 quae enim malo -antur, secundum mali statum computantur ⟨materiae⟩. anim. 51 ista signis potius et ostentis -anda. scorp. 5 in tantum vita martyrio -bitur quantum morti idololatria. paenit. 3. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 4 Damascus Arabiae ... -batur. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 174, 7 cultum magis oneri -ant *feminae* quam decori. PRVD. perist. 10, 530 legale damnum -emus praemiis. AVG. civ. 19, 4 ipsam (*ὁρμήν*) primis naturae -ant bonis. epist. 73, 1 ut non ... lucris meis -em. ord. 2, 14, 39 ad primum pertinere tragoedos ..., secundum tibiis et similibus instrumentis -ari. BOETH. mus. 1, 34 hoc proprie musicae -bitur.

2 *cum praepos.* ad, inter, in *c. abl.*, in *c. acc.*, cum, ex *sim.*: **a** *de personis*: TERT. apol. 16 ad Persas si forte -bimur. 21 sub nomine eius (*Christi*) -ari et damnari *christianos.* 38 inter licitas factiones sectam istam. 46 cum secundum deos philosophi daemonas -ent. nat. 1, 7 et idem vocamur et in isdem -amur. 1, 10 mortuos cum deis (anim. 1 daemonia). anim. 11 Iudam ... cum electis. virg. vel. 6. 8 adv. Val. 32 p. 207, 16. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 3 Christum ... ex stirpe autem Iesse -atum per Mariam. 4, 24 p. 502, 21 ipse quoque princeps in serpentis et draconis ... nomine -etur penes creatorem. 5, 10 p. 608, 10 homines ... qui ... aut in Adam aut in Christo -antur (pudic. 6). 5, 18 proinde in illis -ans ipsum. cult. fem. 2, 1 quo iure -or vobiscum? ITALA Is. 53, 12 (Tert. fug. 12 Cypr. testim. 2, 15 Lact. inst. 4, 18, 25 *al.*) inter iniquos (facinerosos Cypr. Lact.) -atus est (*ἐλογίσθη ἐν*, VVLG. cum sceleratis reputatus). act. 1, 26 (Aug. c. Fel. 1, 4) simul -atus est cum undecim apostolis duodecimus (*συγκατεψηφίσθη*, cod. d dinumeratus est cum XII apostolos. VVLG. annumeratus est cum undecim apostolis). Rom. 9, 8 (Tycon. 3 p. 27, 22 Aug. c. Faust. 12, 6 civ. 16, 32 *al.*) filii promissionis -antur in semen (*vel* semine) (*λογίζεται εἰς*, VVLG. aestimantur in semine). CLEM. ad Cor. 58 -atus in numero salvatorum gentium. ZENO 1, 6, 7 deus inter homines -atus. 1, 7, 4. 2, 14, 4 FVLG. myth. 2, 12. VVLG. Bar. 3, 11 -atus es cum descendentibus in infernum. Luc. 22, 37 cum iniquis -atus est (*cf. l. 59*). RVFIN. hist. 2, 26, 2 in hostium numero (AVG. civ. 2, 11 infamium loco ac numero. 18, 23 eorum. mus. 6, 13, 43 occursorum. in Iob p. 848, 17 hominum. CASSIAN. inst. 7, 23 apostolorum. AVELL. p. 698, 13 fidelium). AVG. pecc. mer. 3, 3, 6 in non credentibus. epist. 43, 1 inter haereticos. PS. AVG. quaest. test. I 97, 21 ad iniuriam enim vocatur omne quod deus est, sive filius sive sanctus spiritus, si extra unius dei honorem -etur et gloriam. PROSP. in psalm. 118, 119 ARNOB. in psalm. 88 p. 455[B] *al.* CORP. VI 8987 qui -batur inter bestitores.

b *de rebus*: MOD. dig. 39, 5, 22 maxime cum in bonae fidei contractibus donationis species non -etur. TERT. spect. 2 inter haec -ari universa ista. 7 omnes ubique circenses illuc -andi, unde et petuntur. idol. 18 *gloriam* in pompa diaboli -vit. cult. fem. 1, 4 ille *cultus* in auro et argento et gemmis et vestibus -atur. uxor. 1, 1 quae ex bonis immortalibus et de hereditate caelorum -antur. anim. 43 ex his eum (*somnum*) -ant causis quae praeter naturam haberi videntur. resurr. 26 p. 63, 11 bulbos et tubera in terrae bonis. adv.

Hermog. 36 p. 166, 1 motum in secundam partem substantiae. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 17 malitia . . . ex illis malis iudiciariis -ata. pudic. 6 habes etiam temporis a nobis definitionem, ex quo -etur aetas quaestionis. Ps. Orig. tract. 1 p. 8, 23 similitudinem in sanctitate et bonitate -ari. Arnob. nat. 7, 33 *ludos sacros* religionum i⟨n⟩ter officia -ari. Rvfin. Orig. in exod. 10, 3 ad lucrum -ari quaedam quae per negotiationem quaesita dicuntur. Avg. epist. 255, 4 quibus ipsa passio pro baptismo -ata est. civ. 1, 28 continentiae bonum in bonis corporalibus. 13, 16 inter poenas. doctr. christ. 4, 16, 33. gen. c. Manich. 1, 15, 24 aërem nebulosum et humidum eum aquis. epist. 147, 7. 9. 196, 11. 211, 8 quodlibet aliud inter necessaria. fid. et op. 15, 26 sententia in his -anda est. quaest. hept. 3, 57 p. 287, 24 in omni utique carne etiam hominis caro -atur. 5, 10 non esse in mendacio -andum. Fvlg. Rvsp. epist. 3, 9, 14 ut coniugium inter zizania -emus.

D *i. q. causam, crimen imputare* (*hic illic confundi potest cum B*): 1 *personae* (*ponitur* -o *alicui aliquid* ad, pro, in *c. acc.; alter dativus l. 24*): Tert. nat. 1, 5 quaerite sectam eui malitiae ⟨nihil⟩ -atur. 1, 8 vestris ista ad gloriam, nostris ad duritiam -atis. apol. 41 si quid adversis infligitur, vestris meritis -atur. idol. 10 hinc necessitas ad excusationem -atur. resurr. 16 p. 47, 10 sciens nihil carnem agere per semetipsam quod non animae -etur. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 24 si non et contemptus legis in arbitrii libertatem homini -retur. 4, 39 p. 557, 10 cogaris mala quoque ei -are. 5, 20 p. 648, 21 haec nunc detrimento sibi -at. Itala gen. 15, 6 (Cypr. testim. 3, 42 epist. 63, 4 Aug. c. Faust. 12, 47 civ. 16, 23 *et saepe*) credidit Abraham deo et -atum est ei (*vel* illi) ad iustitiam (ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς, Vvlg. reputatum est illi ad), *similiter*: I Macc. 2, 52 Gal. 3, 6 Rom. 4, 3. 11 (*cf.* Tert. monog. 6 patient. 6 p. 10, 7 [iustitiae -atus est. *cf. l. 59*] adv. Marc. 5, 3 p. 578, 13 Iren. 4, 5, 5 Hil. in psalm. 1, 24 Pavl. Nol. epist. 13, 14). Rom. 4, 5 (Aug. pecc. mer. 1, 14, 18 Fulg. Rusp. ad Monim. 1, 11 Paul. Nol. epist. 49, 13) -atur fides eius ad iustitiam (λογίζεται εἰς, Vvlg. reputatur ad. *cf.* Avg. epist. 153, 9 voluntas eius . . . iustitiae -atur). Hil. c. Const. 12 ita quod creatus est, id ei nativitas -retur. Avg. lib. arb. 3, 19, 53 non -atur tibi ad culpam. *al.* Ennod. opusc. 7, 4 p. 412, 4 *sanctae animae* ad gloriae augmenta -ant quidquid contra earum meritum accusator ingesserit. Fvlg. Rvsp. epist. 1, 3, 7 non -atur fidelibus coniugibus ad peccatum carnis indulta commixtio.

2 *rei* (*cf. l. 32*): Tert. adv. Marc. 1, 15 p. 310, 19 amplius et malum materiae -ans. Ambr. paenit. 2, 8, 77 et ideo culpae eius -atum non est. Vvlg. Esth. 14, 8 robur manuum suarum idolorum potentiae -antes. Salv. gub. 7, 56 Afrorum sceleri -andum. Alc. Avit. epist. 67 p. 89, 8 abscessus meus non solum neglegentiae, sed etiam contumaciae -etur. Ennod. carm. 1, 6 p. 521, 7 si iactantiae -as quod sudore nostro placemus. opusc. 1, 10 p. 209, 33 Bened. reg. 49. Fvlg. Rvsp. epist. 6, 1, 1 quaeso ne impudentiae -es. *c. acc. c. inf.*: Tert. apol. 13 dei veteres . . . contumeliam a vobis -bunt hoc et aliis licuisse quod solis antiquitas contulit. Apon. 1 p. 4 non iniuria -atur artifici pretiosum anulum lapsum in stercoris foveam . . . descendere. *nota*: Pelag. in Rom. 2 p. 654[C] ne ista omnia super eos -entur. 6 p. 674[A] quidquid anima carnaliter gerit carnaliter -atur.

E *i. q. destinare, assignare, tradere*: 1 *cum dativo*: a *personas et bestias*: Tert. nat. 1, 2 de nobis quos atrocioribus ac pluribus criminibus -atis. patient. 6 p. 10, 7. 10 *cf. supra l. 26.* adv. Val. 30 p. 206, 3 abortui -amur. 32 p. 209, 2 sexui meo -or, angelis non angelus, non angela. adv. Marc. 3, 24 p. 419, 24 alicui utique caelesti civitati eum -at. 4, 10 p. 446, 12 cui vir non -bitur virgo est. 5, 3 p. 578, 23 ut credentes iustitiae -et. Iren. 2, 22, 6. Spart. Hel. 3, 2 -atus imperio. Firm. math. 4, 4, 1 armis dedicatos aut athleticis certaminibus -atos *viros*. Hil. in Matth. 24, 1. trin. 12, 5 his eum (*deum*) per creaturae contumeliam ludibriis -are. Symm. rel. 27, 3 *Iohannes* aulae obsequiis -atus est. Schol. Hor. carm. 3, 3, 16 mortuis -atum Acherontem. ars 453 elefanti regio ministerio -ati sunt. Schol. Iuv. 13, 247 in iusula exilio -bitur. Clavd. Don. Aen. 2, 786 deum matri -ari commerui. Veg. mil. 1, 6 adulescens Martio generi -andus. 2, 19. 25. mulom. 2, 59, 1 *equi* qui -ati sunt circo. Ambr. c. Aux. 7 si dominus hinc nos certamini -vit. *al.* Heges. 5, 35, 2 xxxviris singula -bat bellatorum milia. Pelag. in I Cor. 3 p. 725[D]. Ps. Rvfin. in psalm. 1, 5 poenis certissimis -ati sunt. Pavl. Nol. carm. 7, 26 *turba* -anda examini. epist. 23, 12 *al.* Avg. civ. 4, 16 Romani omnibus rebus et omnibus motibus deos singulos -antes. 7, 2 numinum multitudinem minutis opusculis -atam. epist. 133. Svlp. Sev. chron. 2, 7, 3 accusatores leonibus. Mart. 10, 6 *al.* Itin. [Silv.] 3, 4 presbyter . . . qui ipsi ecclesiae -batur. Not. dign. occ. 35, 21 legionis . . . transvectioni specierum -atae. 35, 18. Cod. Theod. 2, 14, 1 (*a. 400*) perpetuis metallorum supplициis -entur (9, 38, 10 [*a. 400*] Lex Burg. Rom. 8, 3). 6, 24, 5 (*a. 393*) certis quibusque officiis. 12, 1, 33 (*a. 342*) curiae. Cassian. inst. 2, 16 conl. 20, 1, 3 Leo M. epist. 111, 2. Prosp. epist. 2, 13 aeternae beatitudini. in psalm. 140, 7 inferno. Val. Cem. hom. 9, 3. 19, 3 equis otio -atis. *al.* Ps. Vict. Vit. pass. 9 tenebrosis -ati sunt locis. Ennod. epist. 5, 27 p. 147, 7 aulicis excubiis. Cassiod. var. 12, 3 tit. Greg. Tvr. Franc. 1, 1 laboribus. 1, 27 bestiis. Conc. Paris. a. 556—73 p. 145, 11 servorum qui sepulchris -potantur. *al.* Cod. Iust. 1, 2, 4 decani . . . -entur ecclesiae. 11, 43, 10, 4 custodes . . . custodiae -ati sunt. 12, 59, 10, 3 sacris scriniis. Lex Visig. 11, 1, 8 tit. ne indiscussus medicus custodia (-ie *R*[2]) -etur. Ven. Fort. vita Hil. 4, 12 vir olim mysteriis -atus. b *res*: Tert. spect. 12 de apparatibus . . . in ipsorum honorum suggestu -andis. ieiun. 17 duplex apud te praesidentibus bonor binis partibus -atur. mart. 4 ornamentum enim et gloria -bitur. anim. 37 illi vitae et mortis status -atur. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 10 ne compendium praescriptionis . . . diffidentiae -etur. 1, 5 p. 296, 25. 2, 22 p. 365, 20. 5, 5 p. 587, 15 vetera stultitiae . . . et contemptui -ari possunt. Sol. 1, 40 Februarius . . . diis inferis -atur (scribitur *P*[2]). Lampr. Alex. 24, 3 lenonum vectigal . . . sumptibus publicis ad instaurationem theatri . . . -vit. Firm. err. 10 linguam vanis consecrationibus. math. 4, 1, 5 Pallad. 1, 8, 2. 3, 13, 3. Hil. in Matth. 5, 13 diei -are mentis affectum. 23, 7 trin. 1, 30. psalm. instr. 14 octoni versus singularum litterarum initiis -antur. Zeno 405, 1. Symm. epist. 2, 26, 1 totumque hunc mensem . . . diversis Campaniae locis atque urbibus -amus. *et saepe.* Avson. 34, 16 huic (*sc. castigando*) ego, quod nobis superest ignobilis oti, -o. Clavd. Don. Aen. 4, 332 imperium sibi et suis posteris -atum. 10, 791 facta -vit laudi. *al.* Veg. mil. 4, 16 machinae . . . -atae turribus. mulom. 1, 1, 1 nec -atum cibum assumit *animal.* Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 31 totam noctem sopori. *al.* Hier. epist. 30, 3, 1. Vvlg. num. 35, 26 urbium quae exulibus -atae sunt. Rvfin. Orig. in exod. 9, 3 binae . . . bases columnis singulis -entur. Basil. reg. 185 quod aliis delegatum est vel -atum. *et saepe.* Avg. civ. 7, 1 lapides . . . qui structurae partibus aliis -antur. 8, 4. 20, 3 cui (*vanitati*) intimandae totum istum librum vir sapientissimus -vit. epist. 36, 5 luctum ieiunantibus. Zacch. 1, 32. Macr. sat. 1, 1, 1 tempus feriatum colloquio liberali. 1, 10, 18 *al.* Cod. Theod. 10, 19, 11 (*a. 384*) ut decima pars fisci nostri utilitatibus, decima ei, cuius locus est, -etur. Oros. hist. 1, 16, 1 nec tamen miseriae hominum pressura temporum -ata est. 4, 12, 10. Cassian. inst. 3, 4, 1 *al.* Avell. p. 128, 14. 387, 20. Val. Cem. hom. 20, 9 pecunia . . . funeribus -ata. *al.* Evstath. Bas. hex. 3, 7 p. 897[C] *et saepe.* Sidon. epist. 4, 4, 2 Sedvl. op. pasch. 5, 7. Boeth. arithm. 1, 5 ut . . . una pars *numeri* paritati, imparitati alia -etur. Ennod. epist. 3, 4 p. 75, 7 defendi a me vidit eos quibus meum -astis obsequium. 8, 11 p. 208, 10 *al.* Fvlg. Rvsp. epist. 7, 9, 13. 14, 42. ad Tras. 2, 10 ut . . . haec silentio . . . -entur. Cassiod. in psalm. 10, 1 mons enim in scripturis divinis aequivocus est, quod dissimilibus rebus pro aliqua comparatione -atur. var. 12, 3 *al.* gramm. VII 145, 16 quae . . . ab antiquis tradita sunt quasi in unam coronam redigere et usui celeberrimo -are. 216, 6 quod arti grammaticae -atum esse cognoscit. Gramm. suppl. 266, 9 quidquid enim subita voce pronuntiatur, interiectioni -atur. Cod. Iust. 1, 2, 22 pr. domuum quae piis consortiis -atae sunt. 1, 4, 3, 4 qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius quam consuetudini -arunt. 1, 36, 1 pr. titulos qui Alytarchiae et Syriarchiae muneribus -ati sunt. 12, 40, 2, 1 si stabulum . . . militari viro . . . defuerit, ex ergasteriis . . . -bitur. 12, 50, 12 averta vero fisci viribus -etur. 12, 52, 3, 2 Coripp. Iust. 4, 3. Greg. M. moral. 1, 42 ancillae . . . -ati operis officia neglegunt. epist. 1, 71 experientiae tuae huius praecepti pagina -amus. *al.* Evgipp. Sev. 44, 1 vestes pauperibus -atas. Pallad. hist. mon. I 2 reliquos *lapides* neptis tuae monilibus -are (εἰς κόσμον συγχρήσασθαι). 20 et in proprio eum reliquis -ato condunt sepulcro. 42. Vita Caes. Arel. 1, 20 *infirmis* et spatiosissimam -vit domum. Pass. Perp. 1 si *vetera fidei exempla* in praesenti suo tempore minori -antur auctoritati.

2 *cum* ad, in *c. acc.*, in *c. abl. sim.*: a *personas*: Tert. cult. fem. 1, 2 et illi . . . damnati in poenam mortis -antur (Veg. mil. 2, 9 Val. Cem. hom. 14, 2). virg. vel. 7 virgines quae adhuc apud parentes -rentur. adv. Hermog. 32 p. 161, 16 eum spiritum conditum ostendens qui in terras conditas -batur. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 10 nationum in Abrahae censum -andarum. Iren. 2, 14, 3 semetipsos . . . in hoc mundo . . . in locum qui non est -verunt. Filastr. 150, 9 alii in regno, alii in paradiso, alii in vitam atque remissionem peccatorum . . . erunt -andi. Amm. 20, 7, 1 ad cuius *munimenti* tutelam tres legiones sunt -atae. Veg. mil. 3, 4 ut ad agendum aliquid aut ad castella urbesque -et *dux milites* muniendas atque servandas. 4, 7 *al.* Ambr. in psalm. 43, 5 in huiusmodi officium. Svlp. Sev. epist. app. 2, 3 in mortem. Cassian. inst. 10, 9 ad ministerium euangelii. Marcell. chron. II p. 97, 511. Favst. Rei. grat. 1, 3 p. 16, 1 etsi ad quam partem fuerit -atus ignorat *homo.* 1, 3 p. 16, 27 praeordinatis ad vitam . . . -atis ad mortem. Alc. Avit. hom. 16, 2 p. 124, 30 non in sacerdotium, sed in interitum. Ennod. epist. 1, 7 p. 16, 20. Lex Visig. 6, 4, 8 percussor -etur in carcerem. Lex Burg. Rom. 9, 2 in exilio -entur. Greg. M. moral. 1, 49. 7, 37 ad molam. epist. 1, 18. Mirac. Theclae 7 p. 172, 16 in exilium. Corp. III 13569, 3 mancipia . . . ad fabricas (?) diversas . . . -ata. Inscr. christ. Rossi I 1122 -vimus in ista sepultura nostra. *nota*: Hil. trin. 11, 15 ut in fratres ei (*deo*) . . . -emur. se -are: Tert. mart. 3 vos . . . ad exercitationem . . . -ate. Pelag. in Rom. 5 p. 666[C] ultro se ad bestias -are. Cod. Iust. 1, 3, 54, 2 se divino -are servitio. b *res*: Tert. idol. 4 quidquid idololatria committit in artificem quemcumque et cuiuscumque idoli -etur. anim. 13 ut . . . id . . . cui massa substantiae prae-

erit in officium naturale substantiae -etur. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 25 ostendat et mundum ipsum in quo saecula -entur vas qnodammodo temporum. 5, 19 p. 646, 16 hanc disciplinam . . . -vit in eos qui caput non tenerent. pudic. 14 ne in consuetudinem -retur *libido*. Ps. Orig. tract. 12 p. 138, 11 purpura in martyras -atur. Hil. in Matth. 32, 6 ager . . . in sepulturam peregrinorum -atur. in psalm. 52, 13 ministerium ad negotiationem. Vvlg. II Macc. 4, 19 in alios sumptus. Didasc. apost. 39, 13 corpus eorum quod de terra est . . . in terra -bitur. Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 5, 6 velut maiore parte hominum in spiritu -ata. Avg. fid. et op. 22, 41 in qua *habitatione* omnes praedestinatione sunt -ati. Svlp. Sev. dial. 2, 10, 6 fornicatio ad poenam. Cassian. inst. 9, 3. Ennod. epist. 5, 3 p. 126, 9 sermo -atus ad gratiam. dict. 1 p. 428, 7 dei templa in ferarum habitatione -ata sordebant. Cassiod. in psalm. 29, 12. Cod. Iust. 11, 43, 5 quid in publicis thermis, quid in nymphaeis pro abundantia civium convenit -ari. Lex Burg. Rom. 79, 1 si ei terram ad habitandum voluntarius -asset. Greg. M. moral. 14, 48 *sacerdotum* origo in dei officio -ata. Pallad. hist. mon. I 22 volumen ad corporales -atum necessitates. 19. Pass. Perp. 1 virtutes spiritus sancti ad instrumentum ecclesiae -amus (-atas *Gebh.*).

C *structurae variae*: Avg. civ. 17, 5 non erat de filiis Aaron cuius progenies fuerat -ata, unde fierent sacerdotes. Sedvl. op. pasch. 1, 19 corpus . . . saevis vorandum morsibus -atur. 5, 11 auctor mortis -atus, ut viveret, auctor vitae -atus, ut abiret (Greg. M. epist. 2, 16 Dominicum presbyterum in eadem ecclesia ut praecsse debeat nos certum est -asse). Cassiod. Didym. in I Petr. p. 1769[D] qui praesidere ecclesiastico magisterio -atur (Greg. M. epist. 2, 34 Constantinum custodiae civitatis -vimus praeesse). *nota*: Cod. Iust. 1, 3, 32, 7 ptochos . . . orthodoxae fidei -atos. Novell. Iust. 18, 3 legitimae partis quam nunc -vimus (*ὅπερ νῦν ἀφωρίσαμεν*). *i. q. constituere*: Itin. [Silv.] 23, 4 monasterium quod ibi est -atum. Itin. Anton. Plac. rec. A 27 ubi . . . panes erogantur ad homines pauperes . . . quod -vit Helena.

VI *i. q.* ***delegare***: Vlp. dig. 33, 9, 3, 6 si qui sunt *servi* in villis -ati. Pavl. dig. 33, 7, 18, 13 villa cum mancipiis quae ibi -buntur. Hil. trin. 6, 39 Ioannes . . . sub sacramento divinae voluntatis relictus et -atus. Not. dign. or. 5, 67 officium . . . suprascriptae magisteriae . . . in numeris militat et in officio -atur. 40, 36 praefectus navium amnicarum et militum ibidem -atorum. occ. 35, 31 tribunus gentis per Raetias -atae. Oros. hist. 4, 21, 1 cum tamen in Macedoniam sorte iam -atus esset. Cassian. inst. 4, 19, 1 ut secundum multitudinem coenobii ministrorum quoque numerus -etur. Sacr. Leon. p. 311 martyrum praesidia -ata. Fvlg. Rvsp. epist. 2, 16, 31 consortio quinque sapientium virginum -ata. Itin. [Silv.] 25, 12 monazontes qui in ipso loco -ati sunt. Cassiod. var. 9, 25, 9 -atos Gothos propriis pavit expensis. Conc. Matisc. a. 583 p. 158, 19 ne Iudaei christianis populis iudices -entur (Lex Burg. praef. 5. 7 iudices -ati. Greg. M. epist. 6, 16. 11, 37). Novell. Iust. 85, 1 qui in publicis -ati sunt armificatoriis (*καταλεγομένους ὁπλοποιίαις*). Greg. M. epist. 3, 7 inquisitio -atorum a principe virorum. *ibid.* -atis Honorato . . . et Sebastiano. Bened. reg. 48 -entur duo seniores qui circumeant monasterium. Corp. III 7326 Aurelio Muciano centurioni -ato (VI 32415. XI 1836; *cf. Mommsen, Ephem. epigr. IV 240.* Inscr. Dessau 8871 *ἑκατόνταρχον δε⟨που⟩τᾶτον*). *cum acc. duplice*: Greg. M. epist. 3, 25 Leontium . . . visitatorem per omnia -are. *nota*: Greg. M. epist. 11, 37 partes ad eligendum iudicem ab ipso executio -ata compellat.

part. perf. pass. pro subst. m. **dēputātus**, -ī. Not. dign. or. 11, 11 scola agentum in rebus et -i eiusdem scolae (occ. 9, 9). 15, 8 domestici pedites et -i eorum. Cod. Theod. 8, 7, 8 (*a. 365*) praefecturae cornicularios qui annis singulis ex numero -orum exeunt. Cassiod. var. 11, 30 tit. de primicerio -orum et de primicerio Augustalium. Cod. Iust. 12, 23, 7, 15 -i sacrae vestis. Novell. Iust. 85, 1 qui in numeris statuti sunt armificatores quos etiam -os appellant (*οὓς καὶ δεποντάτους καλοῦσι*). 85, 3 si qui visi fuerint aut -i ant fabricenses (*ἢ δεποντάτοι ἢ φαβρικήσιοι*). Greg. M. epist. 5, 33 vel -orum remissione.

deriv.: deputatio, deputativus. *Tafel.*

dēpuvio, -iī, -īre (-ere) [*a* de *et* pavire. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 70 depuvere caedere. Lucilius (1245) 'palmisque misellam depuviit (-vit *al.*) me' id est verberavit me, quod ipsum ex Graeco est *ἀπὸ τοῦ παίειν*. Naev. com. 134 (*ex Osbernio s. v.* depuire verberare) depuit me miseram ad necem.

dēpȳgis *v.* depugis.

dēque *adv. a* de *et* que. *i. q. et deorsum, cf.* Pavl. Fest. p. 291 Gell. 10, 29, 3. 16, 9. Plavt. Amph. 886 *v. p. 46, 21.* Lvcil. 110 susque omnia -e fuerunt, susque et -e fuere. Varro frg. Gell. 16, 9, 5 susque -e esset. Laber. mim. 29 nunc tu susque -e fers. Cic. Att. 14, 6, 1 *v. p. 46, 23.*

dēqueror, -stus sum, -ī *a* de *et* queri. dequero: Gloss. -ere querelas ferre. *i. q. conqueri*: Val. Fl. 5, 448 secum -sta labores. Stat. Theb. 1, 404 similesque notos -stus et imbres. 11, 627 talia -stus. *seq. acc. c. inf.*: Sidon. epist. 9, 9, 1 tacere nos . . . -stus es.

dērādo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* radere, *cf. etiam* dirado. Gloss. *καταξύω. παραξύω. περιξύω. legitur inde a* Catone.

1 *i. q. radendo demere*: Pers. 4, 29 limum. Cels. 8, 4 p. 334 scalpro id (*atramentum*). Plin. nat. 16, 187 -so modo limo. 17, 206 -so cortice (19, 71. 20, 12). 32, 75 huius *ranae* corporis umorem -sum. 34, 175. 176. Mart. 8, 33, 5 -sa est ungue ministri brattea *aurea*. Gell. 17, 9, 17 ceram. Apvl. met. 5, 30 comas (*syn.* praetondere). Chiron 953 satis pituitam. Plac. med. 1, 10. *accedit unde*: de: Cato agr. 121 de virga lauri -ito (*om. obiecto*). Hier. hom. Orig. in Ezech. 11 p. 985 -serit eos *cedros* de Libano. ex: Plin. nat. 23, 72 e radice oleae . . . cortex -sus in mel. 32, 34 squamae e summa parte *tegumenti testudinum* -sae. Gell. 6 (7), 20, 1 nomen urbis eorum quasi ex hominum memoria, sic ex carmine suo -isse. 17, 9, 22 capillum ex capite omni. *dat.*: Plin. nat. 16, 56 zopissam vocari -sam navibus maritimis picem cum cera. 34, 110 lapidi . . . -itur *aerugo*. 34, 116. 128. 152.

2 *i. q. radendo vitiare, attercre, arrodere*: Cels. 5, 26, 35 ne illa quidem *vulnera* neglegenda . . ., ubi -sum attritumque aliquid est. *ibid.* -so vero detritoque imponendum est emplastrum *eqs.* 7, 6 p. 272. Colvm. 5, 11, 4 surculos . . . falce acuta ex ima parte -ito tantum, quantum *eqs.* (Gell. 17, 9, 7). Plin. nat. 8, 184 -sis etiam capitibus (29, 109 Apvl. met. 2, 28. 11, 28. *cf.* Lact. epit. 18, 6 -sis omnibus membris. *nota*: Apvl. met. 11, 10 hi capillum -si funditus vertice praenitentes). Plin. nat. 20, 16 sativae *eucurbitae* -sae sucus. 24, 25 radix -sa (26, 153). Plin. epist. 8, 20, 5 cunctis insulis *natantibus* margo -sus *eqs.* Papin. dig. 34, 2, 12 si imaginem legatam heres -sit et tabulam solvit. Tert. apol. 12, 4 ungulis -itis latera christianorum. Sidon. epist. 3, 2, 3 valles lapsuum assiduitate -sas.

deriv.: derasio.

dērāmo, -ātus, -āre *a* de *et* ramus. *i. q. succidere*: Hier. psalt. sec. Hebr. (*et* Vvlg. cod. Amiat.) 80, 17 *vineam* succensam igni et -atam (dir- *L, sed* Vvlg. 79, 17 suffossa, LXX *ἀνεσκαμμένη*).

[**derarat**] torpet, frigidum est Gloss. V 596, 66. deriget *Heraeus*.

dērāsio, -ōnis *f. a* deradere. *i. q. actio deradendi*: Ps. Soran. quaest. med. 246 anatresis id est pertusio et perforatio ossis decisi, desecatio -o aut dedolatio. *i. q. tonsio*: Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 282 totius capilli -es. [Marcell. med. 1, 27 capitis -o *coniecit Cornarius*, curatio *trad.*]

dēraubāre Not. Tir. 128, 53 (*seq.* disvestire, dispoliare, denudare). *cf. theod.* roubôn, *franeog.* dérober.

derbiōsus (Theod. Prisc. eup. faen. 37) *v.* serniosus.

derbita, -ae *f.* [*i. q. aremor.* dervoed, darvoed, daroued, *quod vocabulum ex altera in alteram linguam transiisse videtur, cf. e. lituan.* dedervinė *theod.* zitaroch *anglosax.* teter *ind.* dadrúḥ dardūḥ 'scabies'. *Th.*]. Gloss. -as impetigines (*cf.* impetigines -as vel eorum simile). similis ersipelatas (*i.* erysipelati). erpitas. zernas. iomias. *cf.* derbiosus. [*francog.* dartre. *M.-L.*]

dērēctus *sim. v.* directus.

dērelictio, -ōnis *f. a* derelinquere. *i. q. neglegentia*: Cic. off. 3, 30 communis utilitatis -o contra naturam est. *i. q. desertio*: Avg. epist. 140, 43 illius -is, tribulationis, deprecationis. Orig. in Matth. 18, 135. *i. q. defectio*: Itala Ier. 2, 19 (Cypr. testim. 3, 59) verberavit te -o tua (*ἀποστασία*, Vvlg. malitia) et nequitia tua accusabit te.

dērelictus, -ūs *m. a* derelinquere. *i. q. derelictio, neglegentia*: Gell. 4, 12, 1 sive quis arborem suam vineamque habuerat -ui.

✱**dērelinquo**, -īquī, -ictum, -ere *a* de *et* relinquere. *perf.* -inqui *trad. ex. gr.*: Itala prov. 4, 6 (Vind.) Fvlg. myth. 1, 1 p. 16, 5. 3, 6 p. 68, 14 Greg. Tvr. Franc. 4, 24 (*cf.* Gloss. Plac. V 17, 7. 61, 21 -iquerit ⟨in⟩ futuro sine n scribimus). *part. perf. pass.* derelectus: Corp. III 14306[5] (*Salonis*). derilictus: Corp. III 9515 (*Salonis*). Diff. ed. Beck p. 50, 8 desertus spe, -ctus in itinere. p. 51, 18 delictum est quasi -ctum quod fieri debuit (Avg. quaest. hept. 3, 20 quid aliud sonat delictum nisi -ctum? *v. l. 70 et p. 460, 49*). p. 53, 32 desertus -ctus est. Gloss. *ἐγκαταλιμπάνω*. -ctus *καταλελειμμένος*. dimissus. solus. -cta *καταλελειμμένη. legitur inde a* Plavto Rhet. Her. Varrone. [*dub. interpr.*: Varro Men. 545. *conicitur*: Sen. nat. 1, 16, 8.]

I *i. q.* ***deserere, solum relinquere, post se relinquere***:

A ***proprie***: **1** *generatim*: **a** *absolute*: *aliquis, i. q. delinquere* (*cf. l. 63*): Itala Ezech. 3, 21 (Lucif. non parc. 10) tu autem si distinxeris iusto, ne -at (*τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν*, Vvlg. peccet), et ipse non -at (Vvlg. peccaverit). Novatian. trin. 10 p. 902[B] si a delicto eripere cupis, ante mihi ne -rem contulisses. *aliquid*: Schol. Hor. Vind. ars 27 nervi . . . deficiunt id est -unt. **b** *aliquem, quem debeas sequi vel tueri*: Plavt. Truc. 867 ⟨me⟩ quasi pro -cta *esse*. Cic. p. red. in sen. 33 me a magistratibus . . . -ctum. Lael. 37 epist. 1, 9, 17 Sen. contr. 9, 4, 22. Plin. nat. 8, 175 *mulus* -ctus senectā (*i. labore liberatus*). Apvl. met. 7, 27 deserto -ctoque illo conservo. Tert. nat. 2, 9 socios. scorp. 3 deum (pudic. 8 dominum. 17 Itala Ios. 24, 20 [Lugd.] iud. 2, 12 [Lugd.] Vvlg. deut. 32, 15 *et saepius*). nat. 2, 14 *Theseus* conservatricem suam (*i. Ariadnen*) in litore peregrino -iquit. bapt. 9 diabolum . . . in aqua oppressum. Itala gen. 28, 15 (Lugd. Aug. loc. hept. 1, 104) non te -am (*ἐγκαταλίπω*, Vvlg. dimittam). exod. 19, 22 (Cypr. epist. 65, 2. 67, 1. 72, 2 Aug. c. Parm.

Hermog. 36 p. 166, 1 motum in secundam partem substantiae. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 17 malitia . . . ex illis malis iudiciariis -ata. pudic. 6 habes etiam temporis a nobis definitionem, ex quo -etur aetas quaestionis. Ps. Orig. tract. 1 p. 8, 23 similitudinem in sanctitate et bonitato -ari. Arnob. nat. 7, 33 *ludos sacros* religionum i⟨n⟩ter officia -ari. Rvfin. Orig. in exod. 10, 3 ad lucrum -ari quaedam quae per negotiationem quaesita dicuntur. Avg. epist. 255, 4 quibus ipsa passio pro baptismo -ata est. civ. 1, 28 continentiae bonum in bonis corporalibus. 13, 16 inter poenas. doctr. christ. 4, 16, 33. gen. c. Manich. 1, 15, 24 aërem nebulosum et humidum cum aquis. epist. 147, 7. 9. 196, 11. 211, 8 quodlibet aliud inter necessaria. fid. et op. 15, 26 sententia in his -anda est. quaest. hept. 3, 57 p. 287, 24 in omni utique carne etiam hominis caro -atur. 5, 10 non esse in mendacio -andum. Fvlg. Rvsp. epist. 3, 9, 14 ut coniugium inter zizania -emus.

D *i. q.* ***causam, crimen imputare*** (*hic illic confundi potest cum B*): **1** *personae* (*ponitur -o alicui aliquid* ad, pro, in *c. acc.; alter dativus l. 24*): Tert. nat. 1, 5 quaerite sectam cui malitiae ⟨nihil⟩ -atur. 1, 8 vestris ista ad gloriam, nostris ad duritiam -atis. apol. 41 si quid adversis infligitur, vestris meritis -atur. idol. 10 huic necessitas ad excusationem -atur. resurr. 16 p. 47, 10 sciens nihil carnem agere per semetipsam quod non animae -etur. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 24 si non et contemptus legis in arbitrii libertatem homini -retur. 4, 39 p. 557, 10 cogaris mala quoque ei -are. 5, 20 p. 648, 21 haec nunc detrimento sibi -at. Itala gen. 15, 6 (Cypr. testim. 3, 42 epist. 63, 4 Aug. c. Faust. 12, 47 civ. 16, 23 *et saepe*) credidit Abraham deo et -atum est ei (*vel* illi) ad iustitiam (ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς, Vvlg. reputatum est illi ad), *similiter*: I Macc. 2, 52 Gal. 3, 6 Rom. 4, 3. 11 (*cf.* Tert. monog. 6 patient. 6 p. 10, 7 [iustitiae -atus est. *cf. l. 59*] adv. Marc. 5, 3 p. 578, 13 Iren. 4, 5, 5 Hil. in psalm. 1, 24 Pavl. Nol. epist. 13, 14). Rom. 4, 5 (Aug. pecc. mer. 1, 14, 18 Fulg. Rusp. ad Monim. 1, 11 Paul. Nol. epist. 49, 13) -atur fides eius ad iustitiam (λογίζεται εἰς, Vvlg. reputatur ad. *cf.* Avg. epist. 153, 9 voluntas eius . . . iustitiae -atur). Hil. c. Const. 12 ita quod creatus est, id ei nativitas -retur. Avg. lib. arb. 3, 19, 53 non -atur tibi ad culpam. *al.* Ennod. opusc. 7, 4 p. 412, 4 *sanctae animae* ad gloriae augmenta -ant quidquid contra earum meritum accusator iugesserit. Fvlg. Rvsp. epist. 1, 3, 7 non -atur fidelibus coniugibus ad peccatum carnis indulta commixtio.

2 *rei* (*cf. l. 32*): Tert. adv. Marc. 1, 15 p. 310, 19 amplius et malum materiae -ans. Ambr. paenit. 2, 8, 77 et ideo culpae eius -atum non est. Vvlg. Esth. 14, 8 robur manuum suarum idolorum potentiae -antes. Salv. gub. 7, 56 Afrorum sceleri -andum. Alc. Avit. epist. 67 p. 89, 8 abscessus meus non solum neglegentiae, sed etiam contumaciae -etur. Ennod. carm. 1, 6 p. 521, 7 si iactantiae -as quod sudore nostro placemus. opusc. 1, 10 p. 209, 33 Bened. reg. 49. Fvlg. Rvsp. epist. 6, 1, 1 quaeso ne impudentiae -es. *c. acc. c. inf.*: Tert. apol. 13 dei veteres . . . contumeliam a vobis -buut hoc et aliis licuisse quod solis antiquitas contulit. Apon. 1 p. 4 non iniuria -atur artifici pretiosum anulum lapsum in stercoris foveam . . . descendere. *nota*: Pelag. in Rom. 2 p. 654[C] ne ista omnia super eos -entur. 6 p. 674[A] quidquid anima carnaliter gerit carnaliter -atur.

E *i. q.* ***destinare, assignare, tradere***: **1** *cum dativo*: **a** *personas et bestias*: Tert. uat. 1, 2 de nobis quos atrocioribus ac pluribus criminibus -atis. patient. 6 p. 10, 7. 10 *cf. supra l. 26.* adv. Val. 30 p. 206, 3 abortui -amur. 32 p. 209, 2 sexui meo -or, angelis non angelus, non angela. adv. Marc. 3, 24 p. 419, 24 alicui utique caelesti civitati eum -at. 4, 10 p. 446, 12 cui vir non -bitur virgo est. 5, 3 p. 578, 23 ut credentes iustitiae -et. Iren. 2, 22, 6. Spart. Hel. 3, 2 -atus imperio. Firm. math. 4, 4, 1 armis dedicatos aut athleticis certaminibus -atos *viros.* Hil. in Matth. 24, 1. trin. 12, 5 his eum (*deum*) per creaturae contumeliam ludibriis -are. Symm. rel. 27, 3 *Iohannes* aulae obsequiis -atus est. Schol. Hor. carm. 3, 3, 16 mortuis -atum Acherontem. ars 453 elefanti regio ministerio -ati sunt. Schol. Iuv. 13, 247 in insula exilio -bitur. Clavd. Don. Aen. 2, 786 deum matri -ari commerui. Veg. mil. 1, 6 adulescens Martio generi -andus. 2, 19. 25. mulom. 2, 59, 1 *equi* qui -ati sunt circo. Ambr. c. Aux. 7 si dominus huic nos certamini -vit. *al.* Heges. 5, 35, 2 xxxviris singula -bat bellatorum milia. Pelag. in I Cor. 3 p. 725[D]. Ps. Rvfin. in psalm. 1, 5 poenis certissimis -ati sunt. Pavl. Nol. carm. 7, 26 *turba* -anda examini. epist. 23, 12 *al.* Avg. civ. 4, 16 Romani omnibus rebus et omnibus motibus deos singulos -antes. 7, 2 numinum multitudinem minutis opusculis -atam. epist. 133. Svlp. Sev. chron. 2, 7, 3 accusatores leonibus. Mart. 10, 6 *al.* Itin. [Silv.] 3, 4 presbyter . . . qui ipsi ecclesiae -batur. Not. dign. occ. 35, 21 legionis . . . transvectioni specierum -atae. 35, 18. Cod. Theod. 2, 14, 1 (*a. 400*) perpetuis metallorum suppliciis -entur (9, 38, 10 [*a. 400*] Lex Burg. Rom. 8, 3). 6, 24, 5 (*a. 393*) certis quibusque officiis. 12, 1, 33 (*a. 342*) curiae. Cassian. inst. 2, 16 conl. 20, 1, 3 Leo M. epist. 111, 2. Prosp. epist. 2, 13 aeternae beatitudini. in psalm. 140, 7 inferno. Val. Cem. hom. 9, 3. 19, 3 equis otio -atis. *al.* Ps. Vict. Vit. pass. 9 tenebrosis -ati sunt locis. Ennod. epist. 5, 27 p. 147, 7 aulicis excubiis. Cassiod. var. 12, 3 tit. Greg. Tvr. Franc. 1, 1 laboribus. 1, 27 bestiis. Conc. Paris. a. 556—73 p. 145, 11 servorum qui sepulchris -potantur. *al.* Cod. Iust. 1, 2, 4 decani . . . -entur ecclesiae. 11, 43, 10, 4 custodes . . . custodiae -ati sunt. 12, 59, 10, 3 sacris scriniis. Lex Visig. 11, 1, 8 tit. ne indiscusus medicus custodia (-ie *R*[2]) -etur. Ven. Fort. vita Hil. 4, 12 vir olim mysteriis -atus. **b** *res*: Tert. spect. 12 de apparatibus . . . in ipsorum honorum suggestu -andis. ieiun. 17 duplex apud te praesidentibus honor binis partibus -atur. mart. 4 ornamentum enim et gloria -bitur. anim. 37 illi vitae et mortis status -atur. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 10 ne compendium praescriptionis . . . diffidentiae -etur. 1, 5 p. 296, 25. 2, 22 p. 365, 20. 5, 5 p. 587, 15 vetera stultitiae . . . et contemptui -ari possunt. Sol. 1, 40 Februarius . . . diis inferis -atur (scribitur *P*[2]). Lampr. Alex. 24, 3 lenonum vectigal . . . sumptibus publicis ad instaurationem theatri . . . -vit. Firm. err. 10 linguam vanis consecrationibus. math. 4, 1, 5 Pallad. 1, 8, 2. 3, 13, 3. Hil. in Matth. 5, 13 dici -are mentis affectum. 23, 7 trin. 1, 30. psalm. instr. 14 octoni versus singularum litterarum initiis -antur. Zeno 405, 1. Symm. epist. 2, 26, 1 totumque hunc mensem . . . diversis Campaniae locis atque urbibus -amus. *et saepe.* Avson. 34, 16 huic (*sc. castigando*) ego, quod nobis superest ignobilis oti, -o. Clavd. Don. Aen. 4, 332 imperium sibi et suis posteris -atum. 10, 791 facta -vit laudi. *al.* Veg. mil. 4, 16 machinae . . . -atae turribus. mulom. 1, 1, 1 nec -atum cibum assumit *animal.* Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 31 totam noctem sopori. *al.* Hier. epist. 30, 3, 1. Vvlg. num. 35, 26 urbium quae exulibus -atae sunt. Rvfin. Orig. in exod. 9, 3 binae . . . bases columnis singulis -entur. Basil. reg. 185 quod aliis delegatum est vel -atum. *et saepe.* Avg. civ. 7, 1 lapides . . . qui structurae partibus aliis -antur. 8, 4. 20, 3 cui (*vanitati*) intimandae totum istum librum vir sapientissimus -vit. epist. 36, 5 luctum ieiunantibus. Zacch. 1, 32. Macr. sat. 1, 1, 1 tempus feriatum colloquio liberali. 1, 10, 18 *al.* Cod. Theod. 10, 19, 11 (*a. 384*) ut decima pars fisci nostri utilitatibus, decima ei, cuius locus est, -etur. Oros. hist. 1, 16, 1 nec tamen miseriae hominum pressura temporum -ata est. 4, 12, 10. Cassian. inst. 3, 4, 1 *al.* Avell. p. 128, 14. 387, 20. Val. Cem. hom. 20, 9 pecunia . . . funeribus -ata. *al.* Evstath. Bas. hex. 3, 7 p. 897[C] *et saepe.* Sidon. epist. 4, 4, 2 Sedvl. op. pasch. 5, 7. Boeth. arithm. 1, 5 ut . . . una pars *numeri* paritati, imparitati alia -etur. Ennod. epist. 3, 4 p. 75, 7 defendi a me vidit eos quibus meum -astis obsequium. 8, 11 p. 208, 10 *al.* Fvlg. Rvsp. epist. 7, 9, 13. 14, 42. ad Tras. 2, 10 ut . . . haec silentio . . . -entur. Cassiod. in psalm. 10, 1 mons enim in scripturis divinis aequivocus est, quod dissimilibus rebus pro aliqua comparatione -atur. var. 12, 3 *al.* gramm. VII 145, 16 quae . . . ab antiquis tradita sunt quasi in unam coronam redigere et usui celeberrimo -are. 216, 6 quod arti grammaticae -atum esse cognoscit. Gramm. suppl. 266, 9 quidquid enim subita voce pronuntiatur, interiectioni -atur. Cod. Iust. 1, 2, 22 pr. domuum quae piis consortiis -atae sunt. 1, 4, 3, 4 qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius quam consuetudini -arunt. 1, 36, 1 pr. titulos qui Alytarchiae et Syriarchiae munieribus -ati sunt. 12, 40, 2, 1 si stabulum . . . militari viro . . . defuerit, ex ergasteriis . . . -bitur. 12, 50, 12 averta vero fisci viribus -etur. 12, 52, 3, 2 Coripp. Iust. 4, 3. Greg. M. moral. 1, 42 ancillae . . . -ati operis officia neglegunt. epist. 1, 71 experientiae tuae huius praecepti pagina -amus. *al.* Evgipp. Sev. 44, 1 vestes pauperibus -atas. Pallad. hist. mon. I 2 reliquos *lapides* neptis tuae monilibus -are (εἰς κόσμον συγχρήσασθαι). 20 et in proprio cum reliquis -ato condunt sepulcro. 42. Vita Caes. Arel. 1, 20 *infirmis* et spatiosissimam -vit domum. Pass. Perp. 1 si *vetera fidei exempla* in praesenti suo tempore minori -antur auctoritati.

2 *cum* ad, in *c. acc.*, in *c. abl. sim.*: **a** *personas*: Tert. cult. fem. 1, 2 et illi . . . damnati in poenam mortis -antur (Veg. mil. 2, 9 Val. Cem. hom. 14, 2). virg. vel. 7 virgines quae adhuc apud parentes -rentur. adv. Hermog. 32 p. 161, 16 eum spiritum conditum ostendens qui in terras conditas -batur. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 10 nationum in Abrahae censum -andarum. Iren. 2, 14, 3 semetipsos . . . in hoc mundo . . . in locum qui non est -verunt. Filastr. 150, 9 alii in regno, alii in paradiso, alii in vitam atque remissionem peccatorum . . . erunt -andi. Amm. 20, 7, 1 ad cuius *munimenti* tutelam tres legiones sunt -atae. Veg. mil. 3, 4 ut ad agendum aliquid aut ad castella urbesque -et *dux milites* muniendas atque servandas. 4, 7 *al.* Ambr. in psalm. 43, 5 in huiusmodi officium. Svlp. Sev. epist. app. 2, 3 in mortem. Cassian. inst. 10, 9 ad ministerium euangelii. Marcell. chron. II p. 97, 511. Favst. Rei. grat. 1, 3 p. 16, 1 etsi ad quam partem fuerit -atus ignorat *homo.* 1, 3 p. 16, 27 praeordinatis ad vitam . . . -atis ad mortem. Alc. Avit. hom. 16, 2 p. 124, 30 non in sacerdotium, sed in interitum. Ennod. epist. 1, 7 p. 16, 20. Lex Visig. 6, 4, 8 percussor -etur in carcerem. Lex Burg. Rom. 9, 2 in exilio -entur. Greg. M. moral. 1, 49. 7, 37 ad molam. epist. 1, 18. Mirac. Theclae 7 p. 172, 16 in exilium. Corp. III 13569, 3 maucipia . . . ad fabricas (?) diversas . . . -ata. Inscr. christ. Rossi I 1122 -vimus in ista sepultura nostra. *nota*: Hil. trin. 11, 15 ut in fratres ei (*deo*) . . . -emur. **se** -are: Tert. mart. 3 vos . . . ad exercitationem . . . -ate. Pelag. in Rom. 5 p. 666[C] ultro se ad bestias -are. Cod. Iust. 1, 3, 54, 2 se divino -are servitio. **b** *res*: Tert. idol. 4 quidquid idololatria committit in artificem quemcumque et cuiuscumque idoli -etur. anim. 13 ut . . . id . . . cui massa substantiae prae-

crit in officium naturale substantiae -etur. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 25 ostendat et mundum ipsum in quo saecula -entur vas quodammodo temporum. 5, 19 p. 646, 16 hanc disciplinam . . . -vit in eos qui caput non tenerent. pudic. 14 ne in consuetudinem -retur *libido*. Ps. Orig. tract. 12 p. 138, 11 purpura in martyras -atur. Hil. in Matth. 32, 6 ager . . . in sepulturam peregrinorum -atur. in psalm. 52, 13 ministerium ad negotiationem. Vvlg. II Macc. 4, 19 in alios sumptus. Didasc. apost. 39, 13 corpus eorum quod de terra est . . . in terra -bitur. Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 5, 6 velut maiore parte hominum in spiritu -ata. Avg. fid. et op. 22, 41 in qua *habitatione* omnes praedestinatione sunt -ati. Svlp. Sev. dial. 2, 10, 6 fornicatio ad poenam. Cassian. inst. 9, 3. Ennod. epist. 5, 3 p. 126, 9 sermo -atus ad gratiam. dict. 1 p. 428, 7 dei templa in ferarum habitatione -ata sordebant. Cassiod. in psalm. 29, 12. Cod. Iust. 11, 43, 5 quid in publicis thermis, quid in nymphaeis pro abundantia civium convcnit -ari. Lex Burg. Rom. 79, 1 si ei terram ad habitandum voluntarius -asset. Greg. M. moral. 14, 48 *saccrdotum* origo in dei officio -ata. Pallad. hist. mon. I 22 volumen ad corporales -atum necessitates. 19. Pass. Perp. 1 virtutes spiritus sancti ad instrumentum ecclesiae -amus (-atas *Gebh.*).

C *structurae variae*: Avg. civ. 17, 5 non erat de filiis Aaron cuius progenies fuerat -ata, unde fierent sacerdotes. Sedvl. op. pasch. 1, 19 corpus . . . saevis vorandum morsibus -atur. 5, 11 auctor mortis -atus, ut viveret, auctor vitae -atus, ut abiret (Greg. M. epist. 2, 16 Dominicum presbyterum in eadem ecclesia ut praeesse debeat nos certum est -asse). Cassiod. Didym. in I Petr. p. 1769[D] qui praesidere ecclesiastico magisterio -atur (Greg. M. epist. 2, 34 Constantinum custodiae civitatis -vimus praeesse). *nota*: Cod. Iust. 1, 3, 32, 7 ptochos . . . orthodoxae fidei -atos. Novell. Iust. 18, 3 legitimae partis quam nunc -vimus (ὅπερ νῦν ἀφωρίσαμεν). *i. q. constituere*: Itin. [Silv.] 23, 4 monasterium quod ibi est -atum. Itin. Anton. Plac. rec. A 27 ubi . . . panes erogantur ad homines pauperes . . . quod -vit Helena.

VI *i. q.* ***delegare***: Vlp. dig. 33, 9, 3, 6 si qui sunt *servi* in villis -ati. Pavl. dig. 33, 7, 18, 13 villa cum mancipiis quae ibi -buntur. Hil. trin. 6, 39 Ioannes . . . sub sacramento divinae voluntatis relictus et -atus. Not. dign. or. 5, 67 officium . . . suprascriptae magisteriae . . . in numeris militat et in officio -atur. 40, 36 praefectus navium amnicarum et militum ibidem -atorum. occ. 35, 31 tribunus gentis per Raetias -atae. Oros. hist. 4, 21, 1 cum tamen in Macedoniam sorte iam -atus esset. Cassian. inst. 4, 19, 1 ut secundum multitudinem coenobii ministrorum quoque numerus -etur. Sacr. Leon. p. 311 martyrum praesidia -ata. Fvlg. Rvsp. epist. 2, 16, 31 consortio quinque sapientium virginum -ata. Itin. [Silv.] 25, 12 monazontes qui in ipso loco -ati sunt. Cassiod. var. 9, 25, 9 -atos Gothos propriis pavit expensis. Conc. Matisc. a. 583 p. 158, 19 ne Iudaei christianis populis iudices -entur (Lex Burg. praef. 5. 7 iudiccs -ati. Greg. M. epist. 6, 16. 11, 37). Novell. Iust. 85, 1 qui in publicis -ati sunt armificatoriis (καταλεγομένους ὁπλοποιίαις). Greg. M. epist. 3, 7 inquisitio -atorum a principe virorum. *ibid.* -atis Honorato . . . et Sebastiano. Bened. reg. 48 -entur duo seniores qui circumeant monasterium. Corp. III 7326 Aurelio Muciano centurioni -ato (VI 32415. XI 1836; *cf. Mommsen, Ephem. epigr. IV 240.* Inscr. Dessau 8871 ἑκατόνταρχον δε⟨που⟩τᾶτον). *cum acc. duplice*: Greg. M. epist. 3, 25 Leontium . . . visitatorem per omnia -are. *nota*: Greg. M. epist. 11, 37 partes ad eligendum iudicem ab ipso executio -ata compellat.

part. perf. pass. pro subst. m. **dēputātus**, -ī. Not. dign. or. 11, 11 scola agentum in rebus et -i eiusdem scolae (occ. 9, 9). 15, 8 domestici pedites et -i eorum. Cod. Theod. 8, 7, 8 (*a. 365*) praefecturae cornicularios qui annis singulis ex numero -orum exeunt. Cassiod. var. 11, 30 tit. de primicerio -orum et de primicerio Augustalium. Cod. Iust. 12, 23, 7, 15 -i sacrae vestis. Novell. Iust. 85, 1 qui in numeris statuti sunt armificatores quos etiam -os appellant (οὓς καὶ δεποντάτους καλοῦσι). 85, 3 si qui visi fuerint aut -i aut fabricenses (ἢ δεποντάτοι ἢ φαβρικήσιοι). Greg. M. epist. 5, 33 vel -orum remissione.

deriv.: deputatio, deputativus. *Tafel.*

dēpuvio, -iī, -īre (-ere) [*a* de *et* pavire. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 70 depuvere caedere. Lucilius (1245) 'palmisque misellam depuviit (-vit *al.*) me' id est verberavit me, quod ipsum ex Graeco est ἀπὸ τοῦ παίειν. Naev. com. 134 (*ex Osbernio s. v.* depuire verberare) depuit me miseram ad necem.

dēpȳgis *v.* depugis.

dēque *adv. a* de *et* que. *i. q. et deorsum, cf.* Pavl. Fest. p. 291 Gell. 10, 29, 3. 16, 9. Plavt. Amph. 886 *v. p. 46, 21.* Lvcil. 110 susque omnia -e fuerunt, susque et -e fuere. Varro frg. Gell. 16, 9, 5 susque -e esset. Laber. mim. 29 nunc tu susque -e fcrs. Cic. Att. 14, 6, 1 *v. p. 46, 23.*

dēqueror, -stus sum, -ī *a* de *et* queri. dequero: Gloss. -cre querelas ferre. *i. q. conqueri*: Val. Fl. 5, 448 secum -sta labores. Stat. Theb. 1, 404 similesque notos -stus et imbres. 11, 627 talia -stus. *seq. acc. c. inf.*: Sidon. epist. 9, 9, 1 tacere nos . . . -stus es.

dērādo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* radere, *cf. etiam* dirado. Gloss. καταξύω. παραξύω. περιξύω. *legitur inde a* Catone.

1 *i. q. radendo demere*: Pers. 4, 29 limum. Cels. 8, 4 p. 334 scalpro id (*atramentum*). Plin. nat. 16, 187 -so modo limo. 17, 206 -so cortice (19, 71. 20, 12). 32, 75 huius *ranae* corporis umorem -sum. 34, 175. 176. Mart. 8, 33, 5 -sa est ungue ministri brattea *aurea*. Gell. 17, 9, 17 ceram. Apvl. met. 5, 30 comas (*syn.* praetondere). Chiron 953 satis pituitam. Plac. med. 1, 10. *accedit unde*: de: Cato agr. 121 de virga lauri -ito (*om. obiecto*). Hier. hom. Orig. in Ezech. 11 p. 985 -serit eos *cedros* de Libano. ex: Plin. nat. 23, 72 e radice oleae . . . cortex -sus in mcl. 32, 34 squamae e summa parte *tegumenti testudinum* -sae. Gell. 6 (7), 20, 1 nomen urbis eorum quasi ex hominum memoria, sic ex carmine suo -isse. 17, 9, 22 capillum ex capite omni. *dat.*: Plin. nat. 16, 56 zopissam vocari -sam navibus maritimis picem cum cera. 34, 110 lapidi . . . -itur *aerugo*. 34, 116. 128. 152.

2 *i. q. radendo vitiare, atterere, arrodere*: Cels. 5, 26, 35 ne illa quidem *vulnera* neglegenda . . ., ubi -sum attritumque aliquid est. *ibid.* -so vero detritoque imponendum est emplastrum *eqs.* 7, 6 p. 272. Colvm. 5, 11, 4 surculos . . . falce acuta ex ima parte -ito tantum, quantum *eqs.* (Gell. 17, 9, 7). Plin. nat. 8, 184 -sis etiam capitibus (29, 109 Apvl. met. 2, 28. 11, 28. *cf.* Lact. epit. 18, 6 -sis omnibus membris. *nota*: Apvl. met. 11, 10 hi capillum -si funditus vertice praenitentes). Plin. nat. 20, 16 sativae *cucurbitae* -sae sucus. 24, 25 radix -sa (26, 153). Plin. epist. 8, 20, 5 cunctis insulis *natantibus* margo -sus *eqs.* Papin. dig. 34, 2, 12 si imaginem legatam heres -sit et tabulam solvit. Tert. apol. 12, 4 ungulis -itis latera christianorum. Sidon. epist. 3, 2, 3 valles lapsuum assiduitate -sas.

deriv.: derasio.

dērāmo, -ātus, -āre *a* de *et* ramus. *i. q. succidere*: Hier. psalt. sec. Hebr. (*et* Vvlg. cod. Amiat.) 80, 17 *vineam* succensam igni et -atam (dir- *L, sed* Vvlg. 79, 17 suffossa, LXX ἀνεσκαμμένη).

[**derarat**] torpet, frigidum est Gloss. V 596, 66. deriget *Heraeus*.

dērāsio, -ōnis *f. a* deradere. *i. q. actio deradendi*: Ps. Soran. qnaest. med. 246 anatresis id est pertusio et perforatio ossis decisi, desecatio -o aut dedolatio. *i. q. tonsio*: Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 282 totius capilli -es. [Marcell. med. 1, 27 capitis -o *coniecit Cornarius*, curatio *trad.*]

dēraubāre Not. Tir. 128, 53 (*seq.* disvestire, dispoliare, denudare). *cf. theod.* roubôn, *francog.* dérober.

derbiōsus (Theod. Prisc. eup. faen. 37) *v.* serniosus.

derbita, -ae *f.* [*i. q. aremor.* dervoed, darvoed, daroued, *quod vocabulum ex altera in alteram linguam transiisse videtur, cf. c. lituan.* dedervinė *theod.* zitaroch *anglosax.* teter *ind.* dadrúḥ dardūḥ '*scabies*'. *Th.*]. Gloss. -as impetigines (*cf.* impetigines -as vel eorum simile). similis ersipelatas (*i.* erysipelati). erpitas. zernas. iomias. *cf.* derbiosus. [*francog.* dartre. *M.-L.*]

dērēctus *sim. v.* directus.

dērelictio, -ōnis *f. a* derelinquere. *i. q. neglegentia*: Cic. off. 3, 30 communis utilitatis -o contra naturam est. *i. q. desertio*: Avg. epist. 140, 43 illius -is, tribulationis, deprecationis. Orig. in Matth. 18, 135. *i. q. defectio*: Itala Ier. 2, 19 (Cypr. testim. 3, 59) verberavit te -o tua (ἀποστασία, Vvlg. malitia) et nequitia tua accusabit te.

dērelictus, -ūs *m. a* derelinquere. *i. q. derelictio, neglcgentia*: Gell. 4, 12, 1 sive quis arborem suam vineamque habuerat -ui.

✱**dērelinquo**, -īquī, -ictum, -ere *a* de *et* relinquere. *perf.* -inqui *trad. ex. gr.*: Itala prov. 4, 6 (Vind.) Fvlg. myth. 1, 1 p. 16, 5. 3, 6 p. 68, 14 Greg. Tvr. Franc. 4, 24 (*cf.* Gloss. Plac. V 17, 7. 61, 21 -iquerit ⟨in⟩ futuro sine n scribimus). *part. perf. pass.* derelectus: Corp. III 14306[5] (*Salonis*). derilictus: Corp. III 9515 (*Salonis*). Diff. ed. Beck p. 50, 8 desertus spe, -ctus in itinere. p. 51, 18 delictum est quasi -ctum quod fieri dcbuit (Avg. quaest. hept. 3, 20 quid aliud sonat delictum nisi -ctum? *v. l. 70 et p. 460, 49*). p. 53, 32 desertus -ctus est. Gloss. ἐγκαταλιμπάνω. -ctus καταλελειμμένος. dimissus. solus. -cta καταλελειμμένη. *legitur inde a* Plavto Rhet. Her. Varrone. [*dub. intcrpr.*: Varro Men. 545. *conicitur*: Sen. nat. 1, 16, 8.]

I *i. q.* ***deserere, solum relinquere, post se relinquere***:

A ***proprie***: **1** *generatim*: **a** *absolute*: *aliquis, i. q. delinquere* (*cf. l. 63*): Itala Ezech. 3, 21 (Lucif. non parc. 10) tu autem si distinxeris iusto, ne -at (τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, Vvlg. peccet), et ipse non -at (Vvlg. peccaverit). Novatian. trin. 10 p. 902[B] si a delicto eripere cupis, ante mihi ne -rem contulisses. *aliquid*: Schol. Hor. Vind. ars 27 nervi . . . deficiunt id est -unt. **b** *aliquem, quem debeas sequi vel tueri*: Plavt. Truc. 867 ⟨me⟩ quasi pro -cta *esse*. Cic. p. red. in sen. 33 me a magistratibus . . . -ctum. Lael. 37 epist. 1, 9, 17 Sen. contr. 9, 4, 22. Plin. nat. 8, 175 *mulus* -ctus senectā (*i. labore liberatus*). Apvl. met. 7, 27 deserto -ctoque illo conservo. Tert. nat. 2, 9 socios. scorp. 3 deum (pudic. 8 dominum. 17 Itala Ios. 24, 20 [Lugd.] iud. 2, 12 [Lugd.] Vvlg. deut. 32, 15 *et saepius*). nat. 2, 14 *Theseus* conservatricem suam (*i. Ariadnen*) in litore peregrino -iquit. bapt. 9 diabolum . . . in aqua oppressum. Itala gen. 28, 15 (Lugd. Aug. loc. hept. 1, 104) non te -am (ἐγκαταλίπω, Vvlg. dimittam). exod. 19, 22 (Cypr. epist. 65, 2. 67, 1. 72, 2 Aug. c. Parm.

2, 7, 12) ne forte -at illos dominus (ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν, VVLG. percutiat). deut. 28, 20 (Lugd., ἐγκαταλιπεῖν, VVLG. reliquisti). psalm. 70, 18 (Tert. adv. Prax. 11) ne -eris me (ἐγκαταλίπῃς, VVLG. -as). CAPITOL. Gord. 13, 9 occisus et in publico -ctus est. LACT. inst. 5, 18, 14 *filius* patrem suum -iquit, ne illi obsequatur. SCHOL. Verg Veron. Aen. 2, 714 *Cereris* a filia -ctae. HEGES. 4, 30 imperatorem proprium. VVLG. num. 32, 15 in solitudine populum. II reg. 15, 16 -iquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum. Is. 54, 6 ut mulierem -ctam et maerentem spiritu vocavit te dominus (*cf.* 62, 4). *et saepe. part. perf. pass. pro subst.*: VVLG. Zach. 11, 16 qui (*pastor*) -cta non visitabit, dispersum non quaeret. *c. acc. dupl.*: HERM. Pal. vis. 3, 1, 8 solis nobis -ctis (HEGES. 4, 2 VVLG. Bar. 4, 19). IVL. VAL. 1, 8 eum ... insepultum et praedam bestiis -i. VVLG. Ezech. 16, 39 te nudam plenamque ignominia. act. 25, 14 vir quidam est -ctus a Felice vinctus. *adde*: PAPIN. dig. 48, 3, 2, 1 *servus* pro indefenso -ctus. *i. q. praecedere*: HEGES. 2, 8, 3 (*in imag.*) *Albinus* ut supergressus nequitiam superiorum, ita a successore Floro ... longo sed proximo intervallo praeteritus ac -ctus. RVRIC. epist. 2, 13 p. 391, 2 eos ... retro -ctos respicis. c *aliquid*: PLIN. nat. 11, 82 -cta lasso *araneo* praetendi ... licia. 12, 37 *arboribus* invectis -ctisque. 18, 135. 33, 117 pinxerunt ... minio, quod -ctum est (*i. quo pingi desitum est*), quia curatio magni operis erat. TERT. anim. 5 corporalia ab incorporalibus -i omnino non posse *eqs.* 53. AMBR. Ioseph 6, 34 escam avibus. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 16 ut omnia detergeantur, quae forte lactis tactu fuerant -cta. HIER. epist. 7, 1, 2 non minus mihi -iquit abeundo desiderium, quam attulerat veniendo laetitiam. CARM. epigr. 552, 11 ⟨corpus m⟩ors rapuit, animam dercli⟨nquite⟩, Manis. *accedit ubi*: CATVLL. 17, 25 supinum animum in gravi -ere caeno. CVRT. 9, 4, 8 in qua *arce* praesidium -iquit. ITALA psalm. 15, 10 (Filastr. 99, 2 Comm. apol. 447 = VVLG. act. 2, 27) non -es animam meam in infernum (ἐγκαταλείψεις εἰς ᾅδην, VVLG. -es ... in inferno). AMBR. obit. Valent. 13 *iuventutem* in ipso iuventutis vestibulo. AMBR. Ioseph 3, 16 *vestimenta* in manibus adulterae. VVLG. I reg. 17, 22 vasa ... sub manu custodis ad sarcinas. *c. acc. dupl.*: COLVM. 1, 3, 12 fines ... proculcandos pecudibus et vastandos feris -unt (CASSIOD. inst. div. 28 p. 1143[A] *codicem* vobis inter alios lectitandum -iqui). NOT. urb. Const. 16, 14 spatium, quod solum apertum maris circulus -it. *adde*: ITALA Ier. 2, 31 (Tert. adv. Marc. 4, 31) solitudo ... aut terra in incultum -cta (κεχερσωμένη, VVLG. serotina). *saepe de locis* (*cf. l. 35*): VARRO Men. 254 ager -retur ac periret ... vastitudine (*sc. incultus. cf.* CIC. Verr. 4, 120 ut homines ... arationes -rent. 4, 193 angulum ... provinciae reconditum ac -ctum. *sim.* COLVM. 2, 1, 23 seu sponte seu quolibet casu -cta [*codd.*, destituta *vulg.*] humus). COLVM. 9, 13, 12 apes domicilium -unt. PLIN. nat. 34, 165 *metalla.* PANEG. 11, 10 viciniam caeli. ARNOB. nat. 4, 26 -cta caeli statione. IVST. 8, 5, 7 populos et urbes, ut illi vel replenda vel -enda quaeque loca videbantur, ... transfert. HIL. in Matth. 12, 22 domum veterem. *al.* HEGES. 5, 5 templum vacuum. VVLG. IV reg. 7, 7 *al. saepius.*

2 *speciatim*: a *mortui* -unt. *aliquem* (*filios, heredes sim.*): SALL. Iug. 5, 7 *Iugurtham* Masinissa ... privatum -erat. ITALA gen. 42, 38 (Lugd.) frater eius defunctus est et ipse solus -ctus est (καταλέλειπται, VVLG. remansit). CAPITOL. Aur. 18, 4 filium Commodum. Gord. 19, 3 TREB. trig. tyr. 12, 1 VOPISC. Prob. 3, 2 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 243 HEGES. 1, 42, 2 *al.* VVLG. prov. 20, 7 beatos post se filios. Sirach 47, 27 AVG. civ. 16, 34 *al.* SALV. eccl. 2, 41 heredes divites. CORP. III 9515 (*a. 425*) duobus filiis -ctis. CARM. epigr. 103 C 4 natos. COD. Iust. 10, 35, 3, 2. *aliquid* (*hereditatem; in imag. libros scriptos, memoriam sim.*): SEN. nat. 4 praef. 8 videri omnibus donasse, quidquid -isti. PLIN. nat. 30, 15 exemplum ... falsae artis quam -iquit Nero. IAVOL. dig. 38, 2, 34 alteri extraneo semissem. TRYPH. dig. 5, 2, 22, 3 CONSVLT. 6, 7. ARNOB. nat. 5, 8 *Varro* quattuor libros de gente conscriptos populi Romani -iquit (*cf.* MAXIMIN. c. Ambr. 54 plures tractatus ... post se -iquit. HIER. epist. 34, 1, 2 RVFIN. hist. 3, 3, 1 CASSIOD. inst. div. 19). QVEROL. p. 53, 3 SCHOL. Hor. carm. 4, 7, 19. AMBR. obit. Valent. 39 hereditatem illis caritatis suae ... -ens (*cf.* HEGES. 1, 45, 10). off. 3, 12, 78 luctum annuum posteris deplorandum statuit ac -iquit. HEGES. 2, 3, 2 HIER. epist. 22, 33, 1 *al.* VVLG. Sirach 23, 36 *mulier adultera* -et in maledictum memoriam eius (RVFIN. hist. mon. 10 p. 428[C]). RVFIN. hist. 5, 9 Antoninus ... principatum Commodo -iquit. AVG. civ. 13, 11 COD. Theod. 3, 12, 3 (*a. 396*). 3, 9, 1 (*a. 398*) SALV. eccl. 2, 41 *al.* CORP. III 14306[5]. b *t. t.* ICTorum *de possessione omissa, neglecta*: DIG. 41, 7 rubr. pro -cto. IAVOL. dig. 41, 1, 58 quaecumque res ex mari extracta est, non ante eius incipit esse qui extraxit, quam dominus eam pro -cto habere coepit. 41, 2, 21 quod ex naufragio expulsum est, usucapi non potest, quoniam non est in -cto, sed in deperdito *eqs.* 45, 3, 36 quem *servus* pro -cto habebat ... qui pro -cto rem habet, omnimodo a se reiecit nec potest eius operibus uti, quem eo iure ad se pertinere noluit *eqs.* GAIVS dig. 29, 2, 57 pr. hereditatem (*ibid.* abstinere a. PAPIN. dig. 36, 1, 57, 3 *partem hereditatis*). POMPON. dig. 7, 1, 65 pr. usum fructum. VENVL. dig. 21, 2, 76. PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. aedificium (VLP. dig. 39, 1, 20, 11 pertinet ad decus urbium aedificia non -i. 39, 2, 15, 35 *opp.* accedere). VLP. dig. 41, 7, 1 si res pro -cto habita sit, statim nostra esse desinit et occupantis statim fit. *sim. saepius apud* ICTOS. *adde*: CIC. Att. 8, 1, 1 haec oppida atque oram maritimam illum (*Pompeium*) pro -cto (-cto *ex* relicto *M*, relicto *Zb*) habere.

B *translate*: 1 *aliquem* (*cf. infra l. 51*): RHET. Her. 4, 8, 12 o -ctos homines ab humanitate! CIC. Catil. 1, 25 perditis atque ab omni ... spe -ctis. 2 *aliquid*: a *officium, negotium, statum sim. descrere*: PLIN. nat. 10, 166 incubatione -cta. GAIVS dig. 9, 2, 8 qui *medicus* bene secuerit et -iquit curationem. TRYPH. dig. 27, 2, 6 quod per absentiam *tutoris* deserta -ctaque sunt pupilli negotia (TERT. idol. 12 nobis et pignera et artificia et negotia propter dominum -enda *eqs.*). VLP. dig. 5, 2, 8, 1 litem. 47, 10, 11, 1 si quis iniuriam -erit, hoc est statim passus ad animum suum non revocaverit. 48, 5, 27, 1 accusationem (*opp.* excitare). TERT. bapt. 12 teloneum. ITALA gen. 24, 27 (Aug. loc. hept. 1, 83) non -iquit iustitiam (ἐγκατέλειπε, VVLG. abstulit. VVLG. II par. 7, 19). iud. 2, 20 (Lugd. Aug. quaest. hept. 7, 17 loc. hept. 7, 8) -iquit gens haec testamentum meum (ἐγκατέλιπον, VVLG. irritum fecit. VVLG. Dan. 11, 30). sap. 12, 2 (Lucif. reg. apost. 10) -cta malitia (ἀπαλλαγέντες, VVLG. relicta). prov. 4, 6 (Vind. Hier. epist. 52, 3, 1) sapientiam (VVLG. dimittas). 9, 6 (Cypr. testim. 2, 2) stultitiam (VVLG. relinquite). I Macc. 2, 21 (Lucif. non parc. 12) legem (καταλιπεῖν, VVLG. relinquere. VVLG. II par. 12, 1 legem domini. psalm. 88, 31 *al.*). Hebr. 4, 1 (Lucif. non conv. 10) -cto mandato (καταλειπόμενος ἐπαγγελίας, VVLG. relicta pollicitatione. VVLG. III reg. 18, 18 mandata domini. *al.*). apoc. 2, 4 (cod. g) caritatem tuam primam -isti (ἀφῆκες, Primas. *et* VVLG. reliquisti). TREB. trig. tyr. 12, 12 utcunque rebus in oriente[m] -ctis. ARNOB. nat. 1, 1 -ctis curis sollemnibus. LACT. epit. 38, 4 -cto patrio cultu. HIL. in Matth. 24, 7 *opp.* sequi. HEGES. prol. quorum arma deseruit, eorum (*sc. Iudaeorum*) tamen sacrilegia non -iquit *Iosephus.* HIER. epist. 14, 6, 4 -cta militia (52, 1, 1). VVLG. deut. 29, 25 pactum domini (III reg. 19, 10 *al.*). III reg. 12, 8 consilium senum (12, 13 II par. 10, 13). IV reg. 17, 16 omnia praecepta domini. Iob 6, 14 timorem domini. Is. 58, 2 iudicium dei sui. act. 6, 2 verbum dei (καταλείπειν). ORIG. in Matth. 18, 39 deorum culturam. *adde i. q. interrumpere*: PALLAD. hist. mon. I 56 p. 338[C] -cta oratione egrediens (καταλείψας τὰς ... προσευχάς). b *c. dat. i. q. dedere, concedere*: HIL. trin. 11, 23 longiore ... mora sensui potius quam auditui -cta. 11, 45 nec viae cognitionis eius investigabiles se consectantium studiis -unt. in Matth. 8, 4 non sibi iam locum in gentibus -i. ad Const. 2, 3 haec ... arbitrio tuo -o. OPTAT. 7, 1 p. 167, 5 alter *scripturam* undis tradidit, alter rosoribus bestiis -iquit. EPIST. pontif. (Damas. 3) Migne 13, 356[A] tuae voluntati et iudicio omnia -ens. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 17 cum ... etiam non perfectis honorem -ant. FVLG. myth. 1, 1 p. 16, 5 quo patri crudelem ... -nquisset elogium. HEGES. 1, 1, 10 *syn.* committere. 2, 14, 4 regionem et vicos direptioni et igni. HIER. epist. 21, 40, 1 soli deo puram clementiam -i. 28, 6, 4 utrum ... senserint aliudve quid intellexerint, tuo iudicio -o. PELAG. in Rom. 7 p. 675[A] intellectui. VVLG. Iob 39, 11 ei labores tuos. Is. 17, 2 -ctae civitates Aroer gregibus erunt. II Macc. 9, 24. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 3 de sese sibi ipsi iudicium. COD. Iust. 12, 42, 3 nulli veniam. *adde aliquem alicui*: HIL. in psalm. 120, 8 quibus (*daemonibus*) nos dei a nobis abscessio -it. *paulo aliter*: VVLG. psalm. 9[b], 14 tibi -ctus est pauper (*i. commendatus*), orphano tu eris adiutor. *alicui rei*: HIER. epist. 36, 2 *Cain* vitae fuerat -ctus ad poenam. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 15, 4 quando ab opere feriari, quando otio debeat -i *homo.*

II *i. q.* ***reliquum facere,*** *partem residuam relinquere; passive i. q. restare, remanere:* *aliquem*: ITALA deut. 3, 11 (Aug. quaest. hept. 5, 3) Basan -ctus est a Raphain (relictus Lugd., κατελείφθη, VVLG. restiterat de stirpe gigantum). Ios. 10, 28 (Lugd.) non est -ctus quisquam salvus (κατελείφθη, VVLG. dimisit). 18, 2 (Lugd.) *al.* VVLG. num. 14, 18 nullum innoxium. iud. 3, 1 III reg. 19, 18 IV reg. 13, 7 *al. saepius.* *aliquid*: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 581, 12 novissimam Abrahae mentionem -isse (*i. attulisse. cf.* RVFIN. Adamant. 2, 18 ea sola -unt [*sc. in codice, opp.* auferunt], quae adversa sibi esse non intellexerunt. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1128[B] iotacismos ... -e *in divinis eloquiis*). ITALA exod. 12, 10 (Cypr. testim. 2, 15 Ps. Cypr. pasch. 1) nihil -etis ex eis in mane (ἀπολείψετε, VVLG. nec remanebit quidquam). deut. 28, 51 (Lugd.) non -at tibi triticum (καταλιπεῖν, VVLG. relinquat). HIL. trin. 1, 32 nihil inexploratum (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 9 nihil ambiguum). 7, 20 quid ... -ctum est suspicionis? HEGES. 1, 28, 6 nomen (*regis*) solum Hyrcano ad speciem honoris -isse. 2, 1, 1 expoliatorem publicum *Herodem* nemini quidquam -isse. HIER. epist. 49, 2, 1 ut nulla posse videatur ... comparatio -i. in Am. 3, 7 p. 324 ut ... locusta ... quaedam devoret, quaedam integra -at. VVLG. Ios. 13, 1 terra ... latissima -cta est, quae necdum sorte divisa est (ITALA Lugd. subrelicta est ... est derelicta). II reg. 8, 4. BOETH. diff. top. 1 p. 1176[C] si de aequalibus aequalia demas, quae -untur aequalia sunt. *cf.* mus. 2, 9 p. 238, 26. CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145[C] ne quempiam ... codicum obscuritas -cta turbaret. COD. Iust. 7, 6, 1, 1 ipsa origine rei sublata imaginem eius -i.

III *i. q.* ***omittere:*** COD. Iust. 1, 17, 1, 5 ut nihil extra memoratam consummationem possit esse -ctum. 7, 62, 39, 1[a] addere quod -ctum est.

part. perf. pass. pro adi. **dērelictus,** -a, -um. *i. q. desertus*:

Rhet. Her. 3,19,31 commodius est in -a, quam in celebri regione locos comparare (*ibid.* solitudo). Cic. Brut. 16 in inculto et -o solo. pro -o esse, habere *v. p. 626,75. 627,73 sqq.* *subst. n. v. p. 627,10.* *deriv.*: derclictio, derelictus.

dērepente *a* de *et* repente. Don. Ter. Hec. 518 -e una pars orationis est ut defessus; adverbiis enim praepositiones separatim non adduntur. -e ὑφέν, nam si separaveris, non est latinum -e. *cf.* Non. p. 517 omnes artem secuti negant adverbiis praepositionem addi oportere; sed auctoritas veterum praeponi iubet: desubito ... -e. Gloss. subito. Enn. scaen. 54 sed quid oculis rabere visa es -e ardentibus? 183. 310 ibi tum -e ... despexit. Plavt. Men. 874 ei -e tantus morbus (*i. insania*) incidit. Most. 488 Ter. Hec. [368 *γ*, repente *cett.*] 518 ita corripuit -e tacitus sese in pedes. 554. Cato orig. 95 c ea nunc -e tanta beneficia ... relinquemus? Acc. trag. 184 Tvrpil. com. 3 Afran. com. 199. 223 Pompon. Atell. 132 Novivs Atell. 44 Com. pall. inc. 24 Varro Men. 466. Tac. hist. 1, 63 raptis -e (raptisae repente *M*) armis. Svet. Tib. 23 Vesp. 23 Gran. Lic. p. 13, 7. Gell. 10, 12, 3 imbres ... fieri -e. Apvl. apol. 74. Itala act. 16, 26 (cod. g) -e autem terrae motus factus est magnus (ἄφνω, Vvlg. subito). Vvlg. II par. 29, 36 Pavl. Nol. app. exc. Bob. p. 460, 30 Cass. Fel. 37 p. 81, 22 Fvlg. Rvsp. serm. dub. 19. *nota*: Ps. Orig. tract. 9 p. 96, 11 paschae sacramentum non -e nec improvisum fuit.

dērepentīnō *adv. a* de *et* repentino, *cf.* desubito. *i. q. derepente*: Apvl. flor. 16 p. 62 causam ..., quid igitur -o ab hoc splendidissimo conspectu vestro distulerim. Socr. praef. p. 106 verbo subito sumpta sententia est, quia -o oborta est.

dērēpo, -psī, -ere *a* de *et* repere. *i. q. ex superiore loco repere*: [Pompon. Atell. 70 *v.* erepo.] Varro Men. 115 ipsos deos ... -ere ad hominum fana. Tib. 1, 2, 19 *Venus* docet molli furtim -ere lecto (*M*, furtim molli decedere *A*). Phaedr. 2, 4, 12 *feles de arbore* -it ad cubile setosae suis. Plin. nat. 8, 131 *ursi* arborem aversi -unt. Apvl. met. 4, 7 ibi (*i. ex turri ubi excubabant*) cum singuli -psissent (dir- *trad.*) stipatis artubus. 9, 40 deorsus in ipsa tabernula -it (direpit *trad.*) in quandam cistulam.

dēretrō *adv. et praep. a* de *et* retro. *i. q. retro, a tergo*: Itala iud. 18, 12 (Lugd.) hoc *castrum* est -o (κατόπισθεν, Vvlg. post tergum) Cariathiarim. Luc. 8, 44 (cod. a) accedens -o (ὄπισθεν, Vvlg. retro). Chiron 113 qua parte -o nervos ne tetigeris. 624. 640. Vvlg. Bar. 6, 5 visa ... turba -o et abante (ὄπισθεν, Itala Legion. retro). Vindic. gyn. p. 436. 437. Pallad. hist. mon. II 14 p. 369[B] percussit eum in renes -o. Oribas. syn. 8, 1. [*it.* dietro, *francog.* derrière. *M.-L.*]

dērevoco, -āre *a* de *et* revocare. *i. q. revocare*: Vindic. gyn. p. 436[B] donec in sua -etur parte (*alibi* revocare). *L.*

deribeo *v.* diribeo.

×dērīdeo, -sī, -sum, -ēre *a* de *et* ridere. *de formis: supinum* -sum: *v. p. 630, 4.* di-: Ter. Eun. 1087 *A* Itala Matth. 9, 24 (cod. *δ*) Luc. 8, 53 (cod. *δ*) *et* Vvlg. *codd. quidam, praeterea* Luc. 16, 14. 23, 35. -is *pro* -es: Plavt. Merc. 909 (*P, deest A*). -atur *pro* -etur: Itala Gal. 6, 7 (Cypr. laps. 28 *cod. S*). *de significatu:* Don. Ter. Ad. 852, 2 ridet qui simpliciter ridet, -et qui cum alterius irrisione et contemptu ridet (*cf. p. 630, 19 sq.*). Gloss. καταγελῶ χλευάζω. *cf.* Rvfin. hist. 5, 13, 7 -sum plane eum et notatum habui, qui (*gr.* γελάσας κατέγνων αὐτοῦ). *de structura: enumeratur inter transitiva: cf. vol. II p. 849, 69.* *in usu est inde a* Plavto, *deest ex. gr.* Liv. Verg. Ov. Lvcano Val. Fl. Stat. Sil. [*falso traditur* Petron. 61 *v. p. 630, 20.* *variant codd. inter* de- *et* irr-: Cass. Cic. epist. 15, 19, 4 de- *M*, irr- *D, om. FH.* Itala Gal. 6, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 21) de- *R*, irr- *M* (*et* Vvlg.). *ex coniectura legitur*: Cael. Cic. epist. 8, 4, 3 -seramus (desideramus *G*, deseramus *MR*). Tert. nat. 1, 13 ⟨de⟩ridenda (*cf. p. 630, 74*) persuasionum (*Reifferscheid*, personarum *A*) conferamus.]

i. q. deludere non modo ridendo, sed quovis alio contemnendi signo, ludibrio habere; vix adhibetur de mero risu (*cf. p. 631, 21, ne ibi quidem certo*): **1** ***absolute*** *vel omisso accusativo*: Plavt. Amph. 963 iam vos rediistis in concordiam? :: -es, qui scis *eqs.* (Varro rust. 3, 2, 15). Epid. 262 at -bitis. Men. 499 etiam -es, quasi *eqs.* (Priap. 56, 1 -es quoque fur et ... ostendis digitum). Bacch. 1010 pol haud -es; nam *eqs.* Ter. Ad. 852 -es? (Don. *ad l.* hoc verbum vultu Demeae sic profertur, ut subrisisse videatur invitus). Cic. Verr. 2, 146 -et, cum ... iubet (*in legis verbis ante recitatis*). Sen. benef. 7, 3, 3 -eas licet: ingentis spiritus res est. Petron. 58, 6. Mart. 5, 29, 3 si non -es, si verum ... narras. Qvint. inst. 9, 1, 21 ambitiosissimum gloriandi genus est etiam -ere (*cf.* 5, 13, 2 patronus ... despiciat -eat). Tert. nat. 1, 17 immo qui de⟨u⟩m Caesarem dicitis, et -etis, dicendo quod non est, et maledicitis. Symm. epist. 1, 1, 6 nempe -es, quod. Veg. mil. 1, 12 caesim pugnantes non solum facile vicere, sed etiam -sere Romani. Hyg. fab. 125 p. 107, 3 -endi gratia. *part. pro subst.*: Sen. contr. 9, 2 (25), 23 a -entibus (Porph. Hor. sat. 1, 3, 79 -entium urbanitatem). Phaedr. 5, 5, 26 favor mentes tenet et -urus, non spectaturus sedet (sit et *PR*).

2 ***transitive***: **a** *hominem*: Plavt. Asin. 527 illos qui dant, eos -es; qui deludunt, deperis (dederis *codd.*). Aul. 205 sese a me -eri rebitur (Cic. Quinct. 19 ne se -eri putet [Tusc. 2, 45 epist. 7, 32, 2 ad Q. fr. 2, 13, 3. Petron. 16, 3 me -isse ... vos putabatis]. Verr. 6, 79 te -eri vides. Att. 8, 15, 3. *cf.* Plavt. Bacch. 1126 ut videntur -ere nos [Rhet. Her. 4, 1, 2]. *cf. infra l. 13*). Aul. 223 neque edepol ego te -sum venio neque -o neque dignum arbitror (Trin. 448 Ter. Eun. 860. *cf.* Plavt. Pseud. 1059 -bo ... hominem si convenero. Sen. contr. 9, 6, 12 ad me -endum *dicere. cf.* Porph. Hor. sat. 2, 3, 254). Bacch. 863 nactam quem -eat (*cf.* 506 *P, sed* deluderet *A*). Curc. 18 -esne me? (392 Sen. benef. 7, 12, 5). Ter. Eun. 1087 hunc comedendum vobis propino et -endum. Rhet. Her. 4, 51, 6 in diversorium -si conferunt sese (Catvll. 68, 123 -si gentilis gaudia tollens [Avson. Mos. 196 -sus navita. Act. Petr. 16 in me contumeliatum, -sum, consputum *de Christo*]. Petron. 87, 4 questus est deceptum se et -sum traductumque [Argvm. Plaut. Most. 10 Vvlg. II Macc. 7, 39]. Rvfin. *v. p. 629, 53*). Cic. Verr. 6, 103 -sum esse credo hominem amentem. de orat. 3, 54 quare omnes istos me auctore -ete atque contemnite, qui ita appellantur (*sc. eloquentes.* Sen. nat. 1, 17, 1 -eantur nunc philosophi quod. Pavl. dig. 20, 2, 9 -sus Nerva iuris consultus qui. Porph. Hor. serm. 1, 3, 126 Lact. inst. 5, 1, 26). Cic. opt. gen. 11 adhibiti -eantur *oratores Attici*; nam si rideantur, esset id ipsum Atticorum (Petron. 61 ne me rideant [de- *H*] ... satius est rideri quam -eri). Tusc. 4, 80. Hor. sat. 2, 3, 53 nihilo est sapientior ille, qui te -et, caudam trahat (*cf.* Porph. *ad l.*). Sen. contr. 7, 4 (19), 9 sed quid ego meos -o? (Sen. dial. 7, 22, 5 Mart. 4, 7, 5. Itala gen. 29, 25 [Lugd.] παρελογίσω, Vvlg. imposuisti). suas. 1, 5 nos quidem illum -emus, sed timeo, ne ille nos gladio ἀντιμυκτηρίσῃ (*cf.* Cass. Cic. epist. 15, 19, 4). Phaedr. 2, 5, 17. Petron. 100, 3 ergo me -sit? Mart. 12, 32, 13. 13, 2, 3 possis ipsum tu -ere Latinum (*sc. derisorem. cf. p. 633, 51*). Qvint. decl. 335 p. 320, 6. Ivv. 2, 23 loripedem rectus -eat, Aethiopem albus. Svet. Claud. 4, 2 materia -endi et illum et nos. Tert. patient. 3 p. 4, 18 *Christus* despuitur verberatur -etur *eqs.* Itala iud. 16, 27 (Lugd.) videntes -eri Samson (ἐν παιγνίαις, Vvlg. spectantes ludentem). Tob. 2, 8 (Lucif. non parc. 8 p. 226; ἐπεγέλων, Vvlg. arguebant). Gal. 6, 7 (Cypr. epist. 6, 7 laps. 28 Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 21 Mar. Victorin. in Gal. 6, 7) deus non -etur (μυκτηρίζεται, Vvlg. irridetur. *cf.* Arnob. nat. 3, 11 *nos dei* vident et sentiunt neque se colere neque -ere, quod dicitur). Porph. Hor. ars 120 incipiant -eri *poetae in theatro.* Psalt. Rom. 79, 7 inimici nostri -serunt nos (ἐμυκτήρισαν, Vvlg. subsannaverunt). Vvlg. Iob 12, 4. 39, 18 -et *deus* equum et ascensorem eius (καταγελάσεται). sap. 11, 15 quem ... in expositione prava proiectum -serunt (ἀπεῖπον χλευάζοντες. *cf. Thielmann, Archiv 8 [1893] p. 267*). *part.* -sus *pro subst.*: Hor. ars 452 -sum semel exceptumve sinistre.

b *rem*: Cic. Verr. 4, 215 -sum tuum beneficium esset atque contemptum (leg. 1, 53 ioculare istuc ... et a multis saepe -sum. Tert. spect. 30 *dies ultimus.* Clavd. 20, 124 rueret -sa vetustas). Cluent. 112 superbiam ... atque arrogantiam (de orat. 1, 174) eius -endam magis arbitrabantur propter humilitatem quam pertimescendam (leg. agr. 2, 30 hoc ... in eo -endum, quod. Sen. dial. 5, 11, 1. Apvl. flor. 4 p. 13 barbariam [Spart. Hadr. 17, 12]. Ps. Apvl. Ascl. 12 aliis incredibile, aliis fabulosum, aliis forsitan videatur esse -endum. Porph. Hor. sat. 1, 5, 98—100. Avson. 393, 66 quid sit inter doctrinam -endasque camenas). Mur. 31 -eatur de rege Pyrrho triumphus. rep. 6, 3 quas *fabulas* Epicurei -ent. epist. 13, 1, 4 totam hominis vitam rationemque ... -eamus licet (Sen. dial. 9, 15, 2 *opp.* deplorare). Cael. Cic. epist. 8, 15, 1 hanc meam gloriam. Hor. epist. 2, 1, 263 meminit ... libentius illud quod quis -et (Porph. *ad l.* ridiculos versus) quam quod probat et veneratur (Sen. contr. 7, 5 [60], 11 sententiam. Sen. dial. 5, 37, 5 carmina. Petron. 46 pauperorum verba. Mart. 11, 24, 7). Epist. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 3 quod conspici et -eri possit. Sen. contr. 1, 4, 2 et has aliquis manus -sit? (Sen. dial. 5, 22, 4 nunc staturam humilem, nunc collisum nasum. Mart. 14, 176 *opp.* timet). Sen. epist. 73, 19 dolorem. 113, 23 ista tot animalia *decreta a philosophis.* 117, 26 hoc totum studium. Petron. 81 solitudinem meam. Mart. 6, 80, 3 navita -sit Pharios Memphiticus hortos. Apvl. apol. 56 facetiae sibi habere res divinas -ere. Lact. inst. 1, 6, 10 mulieris insaniam. 2, 4, 3 Flaccus ut satirici carminis scriptor -sit hominum vanitatem (*opp.* seriam rem facere). Hier. epist. 30, 13, 1 ab huius mundi sapientibus -entur (irr- *M*) *sermones domini tui.* Vvlg. Iob 41, 20. prov. 19, 28 testis iniquus -et iudicium (καθυβρίσει). Rvfin. hist. mon. 7 p. 412[A] contemnere ac -ere pericula. Nicet. psalm. 6 simulacra. Pallad. hist. mon. I 21 p. 301[D] habitum eius deiectum (*syn.* deludere). *al.* *gerund. pro subst.* Vlp. dig. 21, 1, 4, 1 per vicos more insanorum -enda loqui.

nota ad I et II: subiectum est bestia: Phaedr. 3, 18, 4 se (*pavonem*) -eri *ab avibus.* *aliter i. q. venantem deludere, effugere*: Petron. 62 nec tamen -sit, etiamsi fugit *lupus.* Vvlg. Iob 41, 20 -bit vibrantem hastam *belua.* *res*: Sen. epist. 49, 3 hoc minimum *vitae* specie quadam longioris spatii natura -sit. Petron. (?) anth. 472, 6 cella ... capti -et Vestam Romuleamque casam.

3 ***structurae variae***: Cic. Planc. 83 -bor si (Sen. epist. 37, 1). quod: Val. Max. 4, 3 ext. 3 Sen. nat. 1, 17, 1 Porph. Hor. epist. 1, 3, 9. quasi *sim.*: Sen. contr. 1, 5, 3 haec sententia -batur a Cestio quasi improba (1, 7, 10 tamquam puerilis. Petron. 22. 92, 8.

Svet. gramm. 26 ut inflatum *eqs.*). Avg. civ. 15, 9 haec velut poetica figmenta. Mart. Cap. 8, 809 inter insana. Sen. contr. 10, 5, 25 in hoc colore *rhetor* -sus est (Avson. 412, 27 ita in eius aviditate *consulatus* ut). *sequitur acc. c. inf.*: Avg. civ. 6, 10 cum...lugeri perditum, ... inventum magno esse gaudio -sisset. conf. 2, 7, 15 non me -eat ab eo medico aegrum sanari.

4 *accedunt* **adverbialia**: a *abl. instr.*: Plavt. Epid. 430 me albis dentibus meus -ret filius meritissimo (Tert. pudic. 2 qui naso non -etur *deus. cf.* Porph. Hor. serm. 1, 6, 5 naso suspendis...: per fastidium quoddam -es). Cic. epist. 16, 18, 2 iste nos tanta impensa -eat (Sen. epist. 49, 3 *v. p. 630, 78.* Petron. 106, 1 adumbrata inscriptione. Avg. in psalm. 111, 8 falsorum beatorum vanitate -sum est *verbum dei. opp.* superrideo). Phaedr. 3, 6, 10 hac fabula (Lact. inst. 1, 22, 13). Sen. epist. 83, 9 quemadmodum opposita interrogatione simili -eatur. Petron. 92, 8 me ... pueri tanquam insanum imitatione petulantissima (Lact. inst. 1, 22, 13 stultitiam ... his versibus). Itala psalm. 34, 16 (Cassiod. in psalm. 34, 19 Psalt. Rom.) -serunt derisu *me* (ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν, Vvlg. subsannaverunt me subsannatione). Avson. 464 quorum multa cavillatione -sus. Mart. Cap. 8, 809 irrisoria semper lepidaque versutia inter insana semper -bas vatum tumores. Tert. carn. 4 quod blanditiis -etur *infans Christus* (*omisso sensu deludendi intellegit Hoppe, Syntax u. Stil des Tert. [1903] p. 117*). *cf.* Hier. epist. 22, 39, 2.

b *adverbia*: merito: Plavt. Epid. 430 Ter. Haut. 915 (Evgraph. *ad l. refert* merito *ad sequentia.* Phaedr. 3, 6, 10. Sen. epist. 63, 13 nec immerito. Lact. inst. 2, 4, 14). ultro: Ter. Eun. 860 (Tac. dial. 32). facile: Lvcil. 658 (*i. libenter, cf. Marx ad l.*). Rhet. Her. 4, 47, 60 eo vehementius -sus et contemptus. *ibid.* eo magis. Cic. div. 2, 39 quam ista -eant (*syn.* irrideo. fin. 2, 106 cur tantopere. Flor. epit. 2, 2, 9 multum. Avson. 412, 27 ita ... ut). leg. 1, 53 saepe (Vvlg. Sirach 13, 8 in novissimo -bit te [καταμωκήσεται]. Mart. Cap. 4, 424 inter initia, *postea* horruerunt). belle: Sen. contr. 2, 3, 19. eleganter: Sen. contr. 9, 6 (29), 10 Vlp. dig. 3, 5, 9 (10), 1. urbane: Porph. Hor. sat. 1, 3, 130—2. Sen. contr. 6, 7 -sum animo turpissimo. Phaedr. 1, 25, 2 turpiter. Sen. nat. 4 praef. 18 sine teste. Filastr. 12, 2 modis omnibus. Rvfin. hist. 5, 13, 7 plane. Cassiod. in psalm. 134, 18 in ... psalmo abunde.

syn.: contemno (*coniunguntur* contemnere *et* -ere: Rhet. Her. 4, 1, 2 *bis.* Cic. Verr. 4, 215 de orat. 3, 54 Porph. Hor. sat. 1, 9, 69—70 Filastr. 12, 12 Rvfin. hist. mon. 7 p. 412[A]), deludo, despicio, irrideo, reformido, reprehendo. *opp.*: admiror (Sen. contr. 1, 7, 18 Phaedr. 3, 18, 4), amo, deploro, horreo, laudo, probo, veneror, timeo.

part. pro adi. **dērīsus**, -a, -um. Gloss. II 44, 41 -us (-sor *c*) καταγελασθείς (*e*, καταγελεστης *rell., fort.* καταγέλαστος *subesse conicit Götz*) καὶ κατάγελως. II 340, 15 καταγέλαστον -um. V 498, 38 emuncto -o deluso. Non. p. 100 -issimum Varro Bimarco (*Men. 51*): scena quem senem Latina vidit -issimum, *sc. Pappum* (*utroque loco dipars codd.*).

deriv.: deridiculus, derisibilis, derisio, derisor, derisorius, derisus.

dērīdiculus, -a, -um [*cf. c.* deridere *et c.* ridiculus. *Th.*]. Gloss. II 340, 14 καταγέλαστος -us. Varro ling. 9, 43 esset ... -um (rust. 1, 18, 5) *seq. inf.* (*item* Lvcr. 3, 777 -um esse videtur). Liv. 39, 26, 4 quae sibi crimina obiciantur ..., alterum esse -um (*M*, ridiculum *Φ*), se reddere rationem, *eqs.* Plin. nat. 35, 114 *homo* -i habitus (*syn.* iocosus. Gell. 11, 13, 10 facie -a). Gell. 10, 12, 4 ita est -ae vanitatis *illud.* 12, 2, 3 -os versus. Ivl. Vict. rhet. 24 p. 441, 26 videatur necesse est furiosa atque -a *pronuntiatio. de homine*: Gell. 13, 31, 9 *pueri* non ... magis in legendo -i fuissent. *neutr. pro subst.* **dērīdiculum**, -ī. *i. quod deridetur, iocus, ludibrium*: Plavt. Amph. 682 -i gratia (Vir. ill. 10, 2 ridiculi *cod. β. cf.* Apvl. apol. 87 dissimulamenti causa et -i). Pseud. 1058 mi illum verba per -um (dericulum *CD*) dare (Tac. ann. 6, 2 *syn.* ludibrium. Avson. 421). Mil. 92 is -ost (-ust *sim. codd.*, derisui est *al.*)...omnibus (Tac. ann. 3, 57. Apvl. flor. 5 p. 13 non intellegens se -o haberi. *cf.* Ter. Haut. 952 qui sibi me pro ridiculo [deridiculo *γ*] ac delectamento putat. Amm. 17, 11, 1 recte consulta prospereque completa vertebant in -um). Qvint. inst. 1, 8, 21 quod evenit ... usque ad -a quaedam (*del. Thiele*), quaedam etiam pudenda (Gell. 17, 1, 11 per facetias facere eos -um, quod. Lact. opif. 6, 8 huiusmodi portenta et -a refutare). *c. gen. subi., i. vitium deridendo dignum*: Tac. ann. 12, 49 ignavia animi et -o corporis iuxta despiciendus *ille.* *Bögel.*

dērigeo *et* **dērigēsco**, -uī, -ēre *et* -escere *a* de *et* rigere, rigescere. *plerisque locis traditur etiam* dir-. *in usu est perf. praeter* Chiron 787 (-scat) *et* Gloss. (-eo, -eor, *cf.* diriguo, diriguere *infin.*), *idque ponitur primo pede hexametri* (*praeter* Ov. met. 5, 186 Stat. Theb. 7, 74), *in pentametro alterius partis occupat sedem primam.* Gloss. -eo ἀποψύχω. ἀποπηγνύω. -eor ἀποπήσσομαι. -uit ἀπεπάγη. obstipuit. hebuit. stupefactus est. rigidus et frigidus est. diriguere pro stupore pallescere. pallescere. *legitur inde a* Verg. [*ex coniect.* Comm. instr. 2, 31, 8].

i. q. rigidum fieri, proprie (frigore sim.) et translate (horrore, timore sim.): res: Verg. Aen. 3, 260 sociis subita gelidus formidine sanguis -uit. 7, 447 -uere oculi (Ov. met. 14, 754. *cf.* Gloss. V 287, 23 -ucre oculi: stupuere obtuto. 496, 72). Ov. epist. 5, 122 mihi flaventes -uere comae (fast. 3, 332 hirsutae -uere comae). met. 2, 348 -uisse pedes. 5, 186 inque petendo dextera -uit (Lvcan. 3, 613 *manus abscisa* haesit -uitque tenens strictis immortua nervis. Greg. Tvr. glor. conf. 28 Mart. 2, 42). 5, 233 cervix. Sen. contr. 7, 1, 17 -uit animus (Stat. Theb. 5, 396 -uere animi. Qvint. decl. 286 p. 152, 31 non -uit mens? Ps. Qvint. decl. 12, 8 animus malis -uerat. Rvfin. hist. 3, 6, 26). Arnob. nat. 1, 53 igneus orbis solis ... -uit. Gavdent. serm. 10 in murorum firmitatem liquentis elementi unda -uit. Theod. Prisc. log. 54 quibus vero sine sensu partes ... -uerint (*de morbo. cf. l. 22*). Alc. Avit. carm. 2, 390 -uere genae. 5, 95. *personae*: Verg. Aen. 3, 308 exterrita ... -uit ..., calor ossa reliquit. Ov. met. 6, 303 -uitque malis *Niobe* (*cf.* Sen. Herc. O. 1849 [*de Nioba*] -uit aliqua mater [*codd.* deflevit, *corr. Gronov.*]). 7, 115 -uere metu Minyae (Lvcan. 1, 246 Carm. de Iona 70. Coripp. Iust. 3, 400 magnoque timore -uit). Manil. 5, 570 *Perseus visa Andromeda* -uit facie, quem non stupefecerat hostis. Sen. contr. exc. 7, 7 non immobilis -isti? (contr. 7, 7, 4 stetisti). Lvcan. 2, 78 primo qui caedis in actu -uit (*Cimber Marium occisurus*). Stat. Theb. 7, 74 -uit visu *Mercurius.* 9, 36. Paneg. 12, 19 Romana ... mater ... -uit in mortem (*sc. gaudio filii servati*). Chiron 787 ne adeo -at, sago eum operito (*cf. l. 11*). Prvd. apoth. 617 -uit trepidans. ham. 743 *uxor Loth* solidata metallo -uit fragili. Clavd. 5, 391 Pavl. Nol. carm. 6, 86 Mart. Cap. 9, 888 vers. Sidon. carm. 16, 85 Sedvl. carm. pasch. 5, 117. op. pasch. 5, 10 -uit miser et horruit. Greg. Tvr. glor. conf. 32 periurantem -isse ut ferrum. 40. Pass. Theclae 36 -uit atque exanimis facta est. Mirac. Theclae 1 super hoc ... primo stupore -uit. Pass. Petr. Paul. long. 65 frigore nimio et fame.

dērigo *sim. v.* dirigo.

dēripio, -uī, -ptum, -ere [*a* de *et* rapere. *Th.*]. *in codd. saepe commutatur cum* diripio, *q. v.* Diff. ed. Beck p. 52, 30 -imus ex superiore parte in inferiorem rapimus, diripimus autem cum laceramus et in diversas diducimus partes (= Isid. diff. app. 218 Diff. gramm. suppl. 286, 25). Gloss. ἀφαιροῦμαι. -it ὑφαρπάζει. -ere ἁφαρπάσαι. *legitur inde a* Plavto *et* Lvcil.

i. q. vi, celeriter rapere, abripere, eripere: 1 *cum obiecto solo: aliquem*: Plavt. Men. 1005 erum meum hic in pacato oppido luci -ier in via. Rud. 649 eas *mulieres* (*sc. a Veneris signo*). Varro Men. 151. Lvcr. 5, 1320 necopinantes *equites* a tergo -bant *leaenae* (*sc. ex equis*). Ascon. Mil. p. 47. Ivst. 26, 1, 7 virginibus ad stuprum -ptis. *aliquid*: Cic. fin. 1, 43 omnium falsarum opinionum temeritate -pta (*ibid.* detrahere). Verg. georg. 2, 8 -ptis ... coturnis (*i. vi exutis. cf.* Ov. am. 1, 5, 13 -ui tunicam *Corinnae*). Aen. 10, 413 dextram (*i. abscidere. cf.* Avson. 240, 2 caput Danai -uere *Priami*). Lygd. 6, 28 venti temeraria vota ... -enda ferant. Ov. am. 1, 14, 12 -pto cortice *cedri.* 1, 14, 18. Lvcan. 1, 240 iuventus -uit sacris affixa penatibus arma. Plin. nat. 12, 61. 18, 296 ita -ptae in vallum cadunt spicae. 19, 122 *folia.* Homer. 417 -pta (*Wernsd.*, decepta, decerpta, discerta *trad.*) sui eum corpora nati accipitrem laniare videt *avis.* Stat. Theb. 3, 412. Ps. Qvint. decl. 12, 21 *pecora.* Tac. hist. 1, 41 -ptam Galbae imaginem solo affixit (3, 13). Lact. mort. pers. 13, 1 edictum (*sc. de pariete*). 2 *accedit dativus*: Plavt. Aul. 748 -amus aurum matronis palam. Cic. Quinct. 64 ei misero ... omnia vitae ornamenta. off. 3, 42. Verg. Aen. 11, 193 spolia occisis -pta Latinis (*cf.* Sil. 11, 375 -ptaeque viris ... exuviae). Hor. carm. 3, 5, 21 arma militibus. Ov. met. 3, 52 -pta leoni pellis (*cf.* 15, 304 -pta bicorni terga capro). Val. Max. 3, 2 ext. 4 -ptam hostibus victoriam. 3, 3 ext. 2 tyranno ... vesanae mentis feritatem. 3, 7 ext. 6 Hispanias populo Romano. Sen. Ag. 693 capiti infulas. Plin. nat. 8, 83. 20, 97 huic *squillae* aridis tunicis -ptis. Val. Fl. 6, 668 Sil. 9, 29. Stat. Theb. 2, 122 vellera fronti. Tac. ann. 2, 45. 13, 57. Paneg. 9, 12 hostibus arma. Lact. mort. pers. 5, 6.

3 *accedunt praepositiones*: ab: Plavt. Rud. 673 nosque ab signo intimo vi -uit sua. Verg. Aen. 11, 743 ab equo *hostem.* Lact. mort. pers. 28, 3 ab humeris eius purpuram. de: Plavt. Men. 870 me capillo hinc de curru. Rud. 784 de ara capillo. 840. Cic. Verr. 5, 112 de manu Cereris Victoriam (*sc. signum*). Sull. 2 quantum de mea auctoritate -isset. prov. 13 hos de provinciis. Lvcr. 4, 32 membranae summo de corpore rerum -ptae. Tib. 1, 2, 82 serta ... de ... focis. Veg. mil. 4, 18. Heges. 5, 26, 2 si victoria de manibus -retur. ex: Tib. 1, 10, 60 e caelo -it ille deos. Ov. met. 6, 567 velamina ... ex umeris. Liv. 23, 45, 8 -pto (erepto *trad.*) ex equo C. Flaminio. Cvrt. 7, 5, 24 -pto ex capite regni insigni. 4 *accedit ablativus* (*hic illic possis dubitare an sit dativus*): Lvcil. 656 Cassandram ⟨Locrus⟩ signo -uit. Verg. georg. 2, 242 cola ... fumosis -e tectis. Aen. 1, 211 tergora (*i. pelles*) -unt costis. 3, 267 litore funem. 4, 593 rates ... navalibus. 10, 474 vaginaque cava fulgentem -it ensem (Ov. met. 10, 475). Hor. epod. 5, 46 sidera ... lunamque caelo (17, 78 polo. *cf.* Val. Max. 9, 3 ext. 1 Alexandrum iracundia sua propemodum caelo -uit). carm. 1, 9, 23 pignus ... lacertis aut digito male pertinaci. 3, 28, 7 horreo ... amphoram. 4, 15, 7 signa ... Parthorum superbis postibus. Ov. met. 11, 29 -ptos (*Heins.*, dir- *codd.*) arbore ramos. medic. 87 -ptum (dir- *codd.*) cortice gummi. Plin.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

Wörterverzeichnis

zu Ostermann-Müllers lateinischem Übungsbuch für Sexta

Nach etymologischen Grundsätzen

bearbeitet von

Prof. Franz Stürmer

[72 S.] 8. 1911. Steif geh. ℳ —.80.

Das Büchlein verfolgt den Zweck, die Einprägung und das Verständnis der Vokabeln zu erleichtern. Die etymologischen Zusammenstellungen unterstützen zunächst das Gedächtnis. Es soll nicht wie bei dem mechanischen Auswendiglernen jede Vokabel isoliert für sich ins Gedächtnis aufgenommen werden; sondern dadurch, daß die bisher bekannten Wörter derselben Wortfamilie wiederholt werden, soll das neue Wort von dem Schüler mit Bewußtsein in den bekannten Wortschatz an der gehörigen Stelle eingereiht werden. Sodann lernt der Schüler durch die Zusammenstellung der verwandten Wörter desselben Stammes den Namen von dem Präfix und Suffix scheiden und die Bedeutung beider besser verstehen. Bei einigen Wörtern wird die Bedeutung durch die Etymologie gleichsam wie ein Blitz erhellt, vgl. z. B. necessarius, praemium, debere, lignum, considerare, officinum u. a.

Dem gemäß ist der Verfasser der Ansicht, daß die Etymologie schon von der untersten Klasse an regelmäßig verwertet und ein stehendes Unterrichtsmittel werden müsse.

Vorbemerkungen.

Die Italiker haben mit den Germanen, den Griechen, den Persern, den Indern und mehreren andern Völkern in grauer Vorzeit ein einziges Volk, die Indogermanen, gebildet, das eine einzige Sprache redete. Als sich aus diesem Urvolke die verschiedenen Einzelvölker absonderten, sonderten sich auch die Sprachen voneinander. Solche Wörter, die der gemeinsamen Ursprache angehörten, erhielten durch die Trennung der Sprachen eine verschiedene Gestalt, sind aber durch bestimmte Ähnlichkeiten als „urverwandt" zu erkennen. Als später die gesonderten Völker miteinander in Verkehr traten, entnahm ein Volk der Sprache des andern manche Wörter, so die Römer viele Wörter von den Griechen, die Germanen viele Wörter von den Römern. Diese nennt man Fremdwörter, wenn die Fremdheit noch deutlich gefühlt wird, Lehnwörter, wenn sie eine so bedeutende Umformung erfahren haben, daß sie nicht mehr als fremd empfunden werden, z. B. aus dem lateinischen feriae ist das deutsche Lehnwort „Feier" geworden, das Wort „Ferien" dagegen ist ein Fremdwort.

Erste Deklination.

1. a) 1. ĕst er (sie, es) ist; urv. ist
2. *sunt* sie sind; urv. **sind**
5. As*ia* Asi**en**
6. Itäl*ia* Ita**lien**
8. Britann*ia* Britan**nien** [d. i. England]
9. Sicĭl*ia* Sizi**lien**
12. terra das Land, die Erde; F. Terrarium: Behälter mit Erde für Pflanzen, Eidechsen, Schlangen usw.; Terrain: Erdreich, Grund und Boden, Gelände; Terrasse: Erderhöhung; Terrine: tiefe irdne Schüssel; Territorium: Gebiet; Parterre: Erdgeschoß.
13. insŭla die Insel; L. Insel; F. Insulaner: Inselbewohner.
16. best*ia* das [wilde] Tier; F. Bestie niederdeutsch: Beest, Biest.

b) 17. häbe*t* **er** (sie, es) hat
18. häbe*nt* **sie** haben
19. delect*at* **er** (sie, es) ergötzt, **er** (sie, es) erfreut
20. delect*ant* **sie** ergötzen, **sie** erfreuen; F. sich delektieren an etwas
22. regīna die Königin; N. Regine; F. regieren: herrschen
23. fīlia die Tochter; F. Filiale: Tochterkirche, Zweiggeschäft
24. agrĭcŏla der Landmann [eig. der Ackerbauer]
27. villa das Landhaus; F. Villa; L. Weiler: kleines Dorf
28. ăqua das Wasser; urv. Ache: Name verschiedener Flüsse z. B. in den Alpen; F. Aquarium: Wasserbehälter mit Pflanzen u. Tieren; Aquarell: Gemälde in Wasserfarben.

Aus: II. Einige Regeln zur Vergleichung von lateinischen Wörtern, die untereinander verwandt sind.

A. Vokale.

1. Vergleiche: nĕcāre mit nŏcēre, noxĭus; pĕrīcŭlum, pĕrītus mit portāre; rĕgio, rēctus mit rŏgus, rŏgāre; sĕcundus mit sŏcĭus.

Diesen Vokalwechsel von ĕ und ŏ in Stammsilben nennt man **Ablaut.** Vgl. den Vokalwechsel in der deutschen starken Konjugation und in der Wortbildung, z. B.: binde, band, gebunden und die Binde, das Band, der Bund.

2. Vergleiche: lĕgĕre mit līgnum; dĕcus mit dīgnus; bĕnĕfĭcĭum [mit benīgnus.

Regel: Ein ĕ wird vor **gn** zu **i.**

3a. Vergleiche: ămīcus mit inĭmīcus; făcio mit effĭcio, aedĭfĭcĭum, bĕnĕfĭcĭum; făcĭlis mit diffĭcĭlis; căput mit praecĭpĭtāre; stătŭĕre mit cōnstĭtŭĕre; plăcēre mit displĭcēre u. a.

Regel: In Zusammensetzungen wird meistens aus ă der Stammsilbe ĭ, wenn **ein** Konsonant folgt (**offene** Silbe).

Ausnahme: vergleiche căpio mit occŭpo, rĕcŭpĕro.

Regel: Vor **p** wird ă oft auch zu ŭ.

Aus: III. Zusammenstellung der wichtigsten Ableitungssilben. (Nachsilben oder Suffixe).

A. Substantiva.

1. **-ĭa** (**-ĭēs**), Eigenschaft oder Zustand: angustĭae, audācĭa, concordĭa u. discordĭa, cōnstantĭa, cōpĭa u. inŏpĭa, dĭlĭgentĭa, dīvĭtĭae, ēlŏquentĭa, grātĭa, īgnāvĭa, iniūrĭa, invĭdĭa, mĕmŏrĭa, mīlĭtĭa, mŏdestĭa, pŏtentĭa, prŭdentĭa, rĕlĭquĭae, săpientĭa, sŭperbĭa; ăcĭēs, pernĭcĭēs, prōgĕnĭēs, spĕcĭēs.
2. **-ĭtĭa** (**-ĭtĭēs**), Eigenschaft oder Zustand: ămīcĭtĭa u. inĭmīcĭtĭae, ăvārĭtĭa, iūstĭtĭa, laetĭtĭa; plānĭtĭēs.
3. **-ĭum**, meist Zustand oder Tätigkeit: aedĭfĭcĭum, bĕnĕfĭcĭum, collŏquĭum, cōnsĭlĭum, convīvĭum, gaudĭum, hospĭtĭum, incendĭum, inĭtĭum, iūdĭcĭum, ŏdĭum, praemĭum, praesĭdĭum, proelĭum, săcrĭfĭcĭum, stŭdĭum.

Aus: IV. Einige Ähnlichkeitsreihen.

10. Verba auf **-āre** und Substantiva auf **-tor** (handelnde männliche Person).

impĕrāre befehlen: impĕrātor der Befehlshaber, der Kaiser.
lībĕrāre befreien: lībĕrātor der Befreier.
ōrāre bitten (urspr. reden): ōrātor der Redner.
accūsāre anklagen: ?
ărāre pflügen: ?
explōrāre ausforschen, erforschen: ?
servāre retten: ?
spectāre anschauen, betrachten: ?

VI. Zusammenstellung der verglichenen urverwandten deutschen Wörter, der Lehn- und Fremdwörter mit den entsprechenden lateinischen Wörtern.

A. Urverwandte Wörter.

ab: ab
ācer, ăcĭēs: Ähre, Egge, Ecke
ăger: Acker
altus: alt (eig. erwachsen)
angustus: eng, Angst
ăper: Eber
ăqua: Ache
auris: Ohr
căpĭō, captīvus: haben, Haft
căput: Haupt
clāmāre, clārus: hallen, hell
commūnis: gemein
concordĭa usw.: Herz
cornu: Horn

C. Fremdwörter.

Epistel Brief, besonders im Neuen Testament: ĕpistŏla
erratische Blöcke = Findlingsblöcke, die sich gleichsam ins Flachland verirrt haben: errāre
Exempel Beispiel, Aufgabe: exemplum
Exemplar einzelnes Stück eines Buches usw.: exemplum
exerzieren üben: exercēre
Exerzitium Übungsarbeit: exercēre
Expedition Feldzug, Abfertigung: expĕdĭtĭō
Extemporale unvorbereitete Schülerarbeit: tempus, ŏris
Extrakt Auszug aus Pflanzen, Früchten, Fleisch u. a.: trăhĕre
Fabel lehrhafte Erzählung: fābŭla
Fabrik Werkstatt mit Maschinenbetrieb: făber
fabrizieren verfertigen: făber

Bestellzettel.

Bei .....

Buchhandlung in .....

bestelle ich hiermit aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin fest — zur Ansicht:

..... **F. Stürmer,** Wörterverzeichnis zu Ostermann-Müllers lateinischem Übungsbuch für Sexta. 8. 1911. Steif geh. *M* —.80.

Ort und Wohnung: Name:

nat. 10, 12 *lapidem* nido. VAL. MAX. 2, 160 plaustro -pta nurus. SIL. 10, 318 ore cornipedum -pta fero spumantia frena. 10, 599 arma ... templis. 12, 309 -pta monilia collo. STAT. Theb. 3, 567 vertice serta. TAC. ann. 1, 20 *praefectum* vehiculo. SER. SAMM. 548 arbore Pyramea cortex -pta. *L.*

dērīsibilis, -e *a* deridere. *dignus qui derideatur*: OP. imperf. in Matth. 17 p. 726 talis doctrina doctoris non est audibilis, sed -is.

dērīsio, -ōnis *f. a* deridere. GLOSS. V 484, 31 subsannatio despectio -o illusio. PS. RVFIN. in psalm. 43, 14 subsannatio fit per nasum, -o per os (*sed cf. p. 631, 9*). *hominis*: ITALA Esdr. (Lact. inst. 4, 18, 22, *deest locus totus in* VVLG. *cf. Brandt ad l.*) eritis -o in gentibus (ἐπίχαρμα. *item meton. de homine ipso*: SERM. de conf. diab. 117 Beelzebub, -o sanctorum). ARNOB. nat. 7, 33 -is in materiam (PETR. CHRYS. serm. 27 p. 277[B] studio -is. ORIG. in Matth. 18, 132 propter -is iniuriam). PS. RVFIN. in Am. 4, 4—6 sub -e compellat. CASSIOD. in psalm. 39, 20 ad -em ... inferendam (hist. 1, 14 p. 906[C] quas omnes, quas contra nos possunt -es afferre negotiantur. in psalm. 118, 22 ut ... eorum -o et vilitas auferatur). CASSIOD. in psalm. 113, 16 adversarii -o violenta, quae ... culpas penetrare dignoscitur. *rei*: LACT. inst. 1, 20, 34 quae ista religionum -o est. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 83 aliquid dignum -e (irrisione *R*). BOETH. anal. post. 1, 25 eadem dicere *principia* -o est (γελοῖον Arist. 1, 32, 9). [*it.* diligione. *M.-L.*]

dērīsor, -ōris *m. a* deridere. GLOSS. ἐμπαίκτης, καταγελαστής. V 580, 19 susurro, occulte murmurans vel iurgia seminans -r. PLAVT. Capt. 71 scio absurde dictum hoc -es dicere, at ego aio recte. PVBLIL. Q 45 qui se ipse laudat, cito -em invenit. HOR. serm. 2, 6, 54 ut tu semper eris -r. epist. 1, 18, 11 imi -r lecti sic nutum divitis horret (*cf.* PORPH. *ad l. qui* lecti *vel pro genet. subi. vel pro genet. obi. explicat*). ars 433 -r vero plus laudatore movetur. SEN. contr. 1, 4, 2 patris desertor, matris leno, ... tertius in cubiculo -r stetit. SEN. epist. 27, 7 Satellius Quadratus, stultorum divitum arrosor, et ... arrisor et quod duobus his adiunctum est, -r (di- *p L*). PLIN. nat. 11, 275 quibus iuxta tempora inflexa *supercilia sunt*, -es *significant*. QVINT. inst. 3, 8, 51 *oratores quidam* -es fiunt. SVET. Cal. 38 -es vocabat *illos*, quod post nuncupationem vivere perseverarent. ITALA (Aug. spec. 6 p. 29, 22) *et* HIER psalt. sec. Hebr. 1, 1 beatus vir, qui ... in cathedra -um (desideriorum Aug. *cod. S*; λοιμῶν, VVLG. pestilentiae) non sedit. PORPH. Hor. sat. 1, 9, 65 'male salsus' stolidus ac -r hic intellegendum. 2, 7, 38 nasum pro -e posuit, nidorem pro risu (*vix recte*). VVLG. (*non nisi in* prov.) prov. 9, 7 *et* 8 *opp.* sapiens. 14, 6 quaerit -r sapientiam. 19, 29. 22, 10 PS. AVG. serm. 250, 1. *pro signo ponitur*: CORP. VI 17540 L. Fabio Ianuario qui et -i. *c. gen. obi.*: SEN. benef. 5, 6, 6 Socrates ... -r omnium (*sc. hominum. item*: IVV. 6, 534 [*cf.* SCHOL. *ad l.*]. TERT. nat. 1, 10 p. 78, 14 quam -es inveniamini numinum vestrorum. GREG. TVR. Franc. 2, 29. CARM. epigr. 1581, 3 -r aviaes, quia *eqs.* [*de pupulo immature mortuo*]). MART. 12, 83, 1 -r Fabianus hirnearum. *pro adi. ponitur*: PHAEDR. 3, 14, 4 quod sensit ... -r potius quam derideudus senex. PALLAD. hist. mon. 2, 20, 5 monachus malorum retributor et -r et iracundus monachus non est. *qui ex professo deridet, scurra*: MART. 1, 4, 5 Thymelen spectas -emque Latinum (*cf. fort.* PORPH. Hor. sat. 1, 9, 65 *supra l. 39*. SCHOL. Iuv. 6, 534 utrum quod ipse derideat an quod aliis se praebeat deridendum). *incertum an huc referenda sint*: CORP. VI 10104[a] (*tit. sepulchr.*) Flab. Cryseros Cocceius -r. *sim.* 10104[b]. VIII 22644, 78[a] -i s. 22644, 78[b] -is i(?). *in lucernis* XIII 5701 -i. *sed cf. l. 42 sq.*

dērīsōrius, -a, -um *a* deridere. *i. q. illusorius*: VLP. dig. 30, 71 pr. *tum* magis -um est quam utile legatum. MARCIAN. dig. 28, 7, 14 condiciones ... quae -ae sunt. ITALA Mich. 1, 11 (Weing.) de domo -a (ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, VVLG. *aliter*. HIER. in Mich. 1, 11 p. 444 de domo derisum). CASSIOD. in psalm. 101, 9 -a magis increpatione flectantur (*opp.* apertis terroribus). GLOSS. III 385, 1 (*antecedit* quid dives. τί πλούσιος) tabula -a σανίς καταγελαστή. *adv.*: SCHOL. Ter. p. 117, 28 mane (TER. Haut. 338) **dērīsōriē** (EVGRAPH. *ad l.* irridenter).

✱**dērīsus,** -ūs *m. a* deridere. *de forma: in usu sunt sing. nom. et abl.: inde a* SEN. phil., *gen.*: VAL. MAX. 1, 5 ext. 1, *dat. et acc.: inde a* PHAEDRO, *plur. nom.*: VVLG. sap. 17, 7. *de significatu*: QVINT. inst. 6, 3, 8 a -u non procul abest risus *eqs.* (TERT. nat. 1, 10 -us ... quanto lascivior, tanto denotatior ad contumeliae morsum, *distinguitur a contemptu. item ab opprobrio*: CASSIOD. in psalm. 43, 14 -us vero vox est confusa laetitiae insultationem suam immoderata hilaritate denuntians. *cf. c. his locis t. t. rhetorum p. 634, 47*). QVINT. inst. 11, 3, 80 naribus labrisque non fere quidquam decenter ostendimus, tametsi -us iis (sui *B*), contemptus, fastidium significari solet (*cf. p. 631, 9*). [*ex coniectura legitur*: SEN. contr. praef. 4, 10 quae -um (*corr. ed.*, de rei summa *codd.*) effugere non possunt.]

1 *generatim i. q. actio deridendi, ludibrium, iocus*: VAL. MAX. 1, 5 ext. 1 -us gratia. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 28 per -um *appellare* (HIER. in Ier. 23, 33 p. 1007 per iocum atque -um). PS. RVFIN. in Ioel 3, 9—12 cum quodam despectu atque -u (VVLG. sap. 17, 8 hi cum -u pleni timore languebant. καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν, *cf. Thielmann, Archiv 8 [1893] 271*). *nota abl.*: CHAR. gramm. I 284, 1 -u quodam *dici*. PS. IVL. RVF. schem. dian. 9 p. 62 εἰρώνεια est figura ... non sine -u in contrarium tendens (10 p. 62 *sim. de chleuasmo*). -ui est *sim.*: PHAEDR. 1, 11, 2 virtutis expers ... ignotos fallit, notis est -ui (TAC. Agr. 39. ARNOB. nat. 6, 12 formas *deorum*, quae cuilibet tristi possunt esse -ui). LACT. inst. 6, 4, 10 iustus ... contemptui -ui odio sit necesse est (LVCIF. moriend. 15 p. 316, 13 apud te. *cf. infra l. 19 sqq.*). AVIEN. ora 697 despectui -uique inscitia sit. VEG. mil. 3, 23 *opp.* terror. PS. RVFIN. in Os. 4, 17 publico erant quasi portenta -ui *illi*. AVELL. p. 198, 16 noli esse -ni cum his qui (μὴ γέλως γένῃ ὡς). *accod. dativus alter*: LACT. inst. 4, 30, 6 ut *deus* hominibus contemptui -ui contumeliae esset. mort. pers. 5, 4 ut diu barbaris Romanum nomen ludibrio ac -ui esset. AMBR. in psalm. 43, 53 *syn.* illusioni. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 215 senem ... ludificentur habeantque -ui (CASSIOD. var. 4, 51, 10 MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4). ARNOB. nat. 1, 24 iacent antiquae -ui caerimoniae. 5, 2 ita ... sunt omnia excogitata et comparata -ui, ut. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4 ne -ui fiat. ad, in -um: PHAEDR. 5, 7, 3 facile ad -um stulta levitas ducitur (*cf.* SVET. Tib. 70, 3 usque ad ineptias atque -um). ITALA II Esdr. 4, 4 (Lucif. non parc. 14 p. 239, 26) da illos, ut sint in -u (εἰς μυκτηρισμόν, VVLG. in despectionem). Iob 12, 4 (Aug. in Iob p. 535, 5) instus vir venit in -um (εἰς χλεύασμα, VVLG. deridetur. HIER. tract. in psalm. 108 p. 187, 10 videbar illis in -um. PSALT. Rom. 78, 4 facti sumus [VVLG. Ier. 20, 7 *al.*] in opprobrium vicinis nostris, -um et contemptum [VVLG. subsannatio et illusio] his. VVLG. Ier. 48, 26 erit in -um. *al.* IV Esdr. 16, 70 illis in -um et in improperium et in conculcationem). HIER. in Hab. 1, 1 p. 598 tyrannorum potentia vertitur in -um. p. 599 tradetur sermoni dei in -um. VVLG. sap. 5, 3 quos habuimus ... in -um (εἰς γέλωτα). 12, 25 tamquam pueris insensatis iudicium in -um dedisti (εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας). GILD. Brit. 6 chron. 3 p. 30, 12 ut in proverbium et -um longe lateque efferretur. *reliquus usus liberior*: SEN. benef. 2, 27, 2 illum -u et labore irrito liberaverat. dial. 4, 11, 1 -um non effugit *ira*. epist. 76, 4 mihi contingat iste -us (*cf. supra l. 19 sqq.*). TERT. nat. 1, 16 risu ac -u exceperunt *Oedipum in scaena*. ITALA Mich. 1, 11 (Weing.) terram vos spargite super -um vestrum (κατὰ γέλωτα ὑμῶν, VVLG. *aliter*). *item* HIER. in Mich. 1, 10 *sqq.* p. 444. in psalm. 34, 16 (Cassiod. in psalm. 34, 19 temptaverunt me et deriserunt -u. VVLG. subsannaverunt me subsannatione). *item* PSALT. Rom. 34, 16. HIER. tract. in psalm. 2 p. 7, 15 non quo ille (*deus*) quemquam derideat, sed quo nos -u digna faciamus. *c. gen. obi.*: QVINT. inst. 6, 2, 15 lenis caloris alieni -us ex hac forma venit (*cf. infra l. 47*). PORPH. Hor. sat. 1, 3, 124 per -um Stoicorum (*opp.* simpliciter). *c. gen. subi. rei*: VVLG. sap. 17, 7 magicae artis appositi erant -us (ἐμπαίγματα). *metonymice de re derisa*: ITALA Luc. 24, 11 (cod. d) paruerunt in conspectu eorum quasi -us verba haec (ὡσεὶ λῆρος, VVLG. deliramentum). *de homine*: VVLG. psalm. 43, 14 posuisti nos ... subsannationem et -um.

2 *t. t. rhetorum*: QVINT. inst. 8, 6, 59 adicitur his (*tropis*) μυκτηρισμός, dissimulatus quidam, sed non latens -us (*cf.* 6, 2, 15). CHAR. gramm. I 284, 1 fit schema dianoeas ... per mycterismon, id est -um .... *adde: p. 633, 71 sqq. 84 sqq. et supra l. 40.*

syn.: contemptus (SEN. dial. 4, 11, 1 QVINT. inst. 11, 3, 80 TERT. nat. 1, 10 LACT. inst. 4, 30, 6. 6, 4, 10 [LVCIF. moriend. 15 p. 316, 13] CASSIOD. in psalm. 43. 14), contumelia, despectus, fastidium, illusio, improperium, iocus, ludibrium, odium, opprobrium, risus (derisio), subsannatio.

dērīvābilis, -e *a* derivare. *i. quod derivari potest, declinabilis*: CHALC. transl. 51[E] alterum (*sc. intellectus*) nulla persuasione transducibile (ἀκίνητον πειθοῖ), alterum (*sc. vera opinio*) nutans incertumque semper et -e (μετάπειστον). *cf.* comm. 207 'mens atque intellectus' ... numquam exorbitans neque ullis erroribus falsisve opinionibus -is.

dērīvāmentum, -ī *n. a* derivare. PS. SEN. epist. Paul. 14 verbum stabile, dei -um *sero in te tamquam in agro fertili.*

✱**dērīvātio,** -ōnis *f. a* derivare. di- *in parte codd. haud raro.* GLOSS. II 369, 51 μεταφορὰ ἐπὶ λέξεως -o. *inde a* CIC.

I *proprie* (*cf. p. 636, 57*): A *aquae: actio derivandi*: LIV. 5, 15, 12 quae sollemnis -o esset. FRONTIN. strat. 3 praef. de fluminum -e. AMBR. hex. 3, 2, 7 post -em eius (*aquae*) in maria. PANEG. 12, 1 (*in imag.*) facundiam quorum de fonte manantem in nostros usque usus -o sera traduxit (*cf.* MACR. sat. 6, 1, 2). *sim.* RVFIN. Orig. in num. 6, 2 ut origo ipsa luminis nihil damni ex commercio -is (*sc. ad lucernas*) acceperit. AVG. doctr. christ. 1, 22, 2 *dilectio dei* nullum a se rivulum duci extra patitur, cuius -e minuatur. SIDON. epist. 2, 5, 2. *ductus aquae derivatae*: CIC. off. 2, 14 ductus aquarum, -es fluviorum, agrorum irrigationes (PALLAD. hist. mon. 1 p. 260[A] est ... illic -o quaedam magni illius fluminis Nili, διῶρυξ p. 29, 9 Rob.). PAVL. FEST. p. 107 -es de rivo communi factae. FRONTIN. aq. 9 revocatis -bus, per quas surripiebatur *Iulia*. VLP. dig. 43, 13, 1, 1. *adde*: AMM. 23, 6, 86 aetheria potius -e (*i. rore*) quam saginis pelagi hos oriri fetus (*i. margeritas*). *locus, quo derivatur*: AMBR. hex. 3, 5, 22 -o alluvionum *mare*. B *apud medicos fluxus quidam noxius, et internus et externus*: CHIRON 51 ampliabit ... in eis (*pedibus rheumaticis*) -o (733 ex qua -e venarum corporis sanguinis ungulae alien⟨at⟩ae tenduntur. THEOD. PRISC.

log. 57 -o . . . ex eo [*capite*] defluens per varias arterias infundit *loca illa*. ORIBAS. syn. 9, 1 cui *catarrho* principium de naribus -o). VINDIC. med. 5 -o seminis fit *per seminales vias* (THEOD. PRISC. cup. faen. 19 si . . . -o fuerit saniosa [sanierum *C*]. log. 103 dum per urinae meatus fit [transfertur *al.*] illius reumatis -o).

II ***translate*:** A *generatim, i. q. deflexio*: QVINT. inst. 3, 7, 25 utendum proxima -e verborum, ut pro temerario fortem . . . vocemus (*cf. infra l. 49*. MACR. sat. 6, 1, 2 in aliquem usum tuum opportuna -e convertere). PS. AVG. quaest. test. I 112, 9 ab Adam -o facta peccati (*fere i. propagatio, cf.* OROS. hist. 4, 6, 35 -o [di- *R*] est invidi ulceris, ut . . . atrocius esse videatur). GILD. Brit. 1 chron. III p. 27, 13 inter veridicas rationalis secundae a nuntiis -is creaturas. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 24 p. 72, 16 *subalterna* generis . . . parentelam et speciei -em sortita sunt. B *speciatim*: **1** *t. t. grammaticorum: i. vocabulum derivatum, passim velut*: SERV. Aen. 9, 703 sicut et Plinius dicit, -es firmas non habent regulas, sed exeunt *eqs*. EVTYCH. gramm. V 452, 8 -um clausulae. SERV. Aen. 1, 24 -o nominis Argivos facit non Argos. 1, 73 in . . . -e principalitatis natura corrumpitur (EVTYCH. gramm. V 455, 17). 1, 490 -o est pro principalitate (SCHOL. Stat. Theb. 1, 225). 2, 601 -em minorem esse a principalitate. 3, 637 -o est . . . a Luna (SCHOL. Hor. sat. 1, 8, 1 di- *pars codd.*). 11, 65 durae -es. georg. 1, 305 ex usu magis quam ex ratione venientes (*et saepius*. PRISC. gramm. II 431, 8 -es huiuscemodi specierum fiunt a *eqs*. EVTYCH. gramm. V 452, 9 generales . . . . . nominum -es venientes a *eqs*. V 462, 6 per . . . incrementa -o verbi [*i. forma derivata*] solet provenire). SERV. gramm. IV 424, 4 similiter omnis -o *sequitur ut positio est*. MART. CAP. 5, 484 proposito principali per eius -em *approbare*. *gradus vocum derivatarum*: PROB. inst. gramm. IV 73, 14 ordines nominum sunt tres, positio -o deminutio (ISID. orig. 9, 7, 2. *contra* CONSENT. gramm. V 339, 1 *tertiam secundum Graecos omisit, cf. Dionys. Thrax 12*). *ibid.* -o nominum est, quae ex ipsa positione nominum concipitur. IV 74, 6 nomina quae in positione et -e tantum sint constituta. 74, 15 -em . . . sustinere. CASSIOD. gramm. VII 144, 20. *ratio derivandi*: CHAR gramm. I 93, 28 -is . . . tanta est inaequalitas (SERV. Aen. 10, 709 vera [auct.] et recta -o haec est). PROB. inst. gramm. IV 73, 38 a -e *nasci* (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 104 nomen passio sumpsisse a Graeca -e videtur *i. a -e ex Graeco, cf.* EVTYCH. gramm. V 452, 3 a verborum -e traduxit *natura terminationes nominum*). SERV. gramm. IV 450, 18 per -em (di- *B F*) fieri (PRISC. gramm. II 563, 10 per -es. BEDA gramm. VII 235, 7. *cf.* PAVL. dig. 50, 16, 57 *cognominari* [ISID. orig. 10, 65 dictus]. FORTVN. rhet. 3, 3 p. 12, 2 [di- *B*] novare). MART. CAP. 4, 379 simili -e fingere (5, 511 -e . . . fiunt verba, quae grammatici paragoga nominarunt). PRISC. gramm. II 69, 14 alia . . . sunt eiusdem -is. *fere i. q. originatio*: TERT. nat. 2, 8 -o nominis . . . demonstrat (CAEL. AVR. chron. 2, 9, 120 -em nominis intuentes). POMP. gramm. II 243, 29 -em istam adverbii trahere a participio. *i. deductio, demptio*: PRISC. gramm. III 25, 13 additionem . . . vel -emque syllabae. **2** *t. t. rhetorum* (*cf. supra l. 7*): PS. IVL. RVF. schem. lex. 16 p. 52 latine -o dicitur (*παρηγμένον figura*). FORTVN. rhet. 2, 5 p. 105 coniectura quot locis dividitur? decem . . . -e causae. SVLP. VICT. rhet. 25 p. 325. 26 p. 326 -o est locus ex rei parte, per quem locum derivantur criminis signa *eqs*. (DON. Ter. Phorm. 323 -o dicitur inflexio criminis ab eo, ad quem pertinebat, ad eum, ad quem non pertinet [TER. derivem]. PS. ASCON. Verr. p. 180 qua *parte* causae -o facit, ne nobis iudicata obsint. EVGRAPH. Ter. Andr. 137 -o causae quae Graeca *μετάθεσις αἰτίας* dicitur). DON. Ter. Hec. 660 a -e causae defensio (SCHOL. TER. p. 73, 14. EVGRAPH. Ter. Hec. praef.). Ter. Phorm. 281. EVGRAPH. Ter. Andr. 137. 432. 449 SCHOL. Ter. p. 73, 14. **3** *t. t. christianorum*: TERT. adv. Prax. 9 p. 239, 26 pater . . . tota substantia est, filius . . . -o totius et portio (HIL. trin. 6, 35). 14 p. 251, 24 pro modulo -is. HIL. trin. 2, 22 *filium dei* non ex -e fluxuve deductum (7, 28 neque ex -e, sed ex virtute nativitas *dei* est). 5, 37 non . . . per . . . -em ex deo deus est (NICET. fid. 4 per fluxum et -em). VICT. VIT. 2, 73 sine aliqua -e (di- *pars codd.*). IREN. 1, 24, 3 ab horum -e alios . . . factos *angelos*. *ibid.* ex eorum -e (*Theodoret. 1, 4 ἐκ δὲ τούτων ἀπορροίας*).

⁑dērīvātīvus, -a, -um *a* derivare (GRAMM. suppl. 75, 20). *saepissime in codd. singulis vel codd. parte* di- *extat*. GLOSS. -um *παραγωγόν*. II 44, 46 -i⟨v⟩a *παραγωγά*[*ι*] (derivatio *παραγωγή h i*). V 540, 31 -um a suo cursu (curru *codd.*) conversum (-o *codd.*). *interdum variant codd. inter* -um *et* derivatum *vel* derivaticium (*velut* SERV. Aen. 5, 299). *t. t. grammaticorum*. **1** *de metro*: DIOM. gramm. I 500, 21 utrum principale sit metrum an -um. 501, 13 -um quod ex principali originem ducit et est in omnibus -is infinita species. 501, 32 *παραγωγός* -us *modus metricus*. **2** *de vocibus*: CHAR. gramm. I 154, 27 sunt quaedam (*nomina*) -a, quae ab aliqua persona . . . declinantur. SERV. Aen. 1 praef. p. 4, 1 Aeneis, -um nomen ab Aenea (DIFF. gramm. VII 562, 2. *cf.* PRISC. gramm. II 505, 4 -um ex hoc verbum [GRAMM. suppl. p. 38, 10]. *gen. pro praep.*: CASSIOD. in psalm. 104, 31 saevissimi animalis -um nomen). PRISC. gramm. II 421, 22 -a nomina (MARTYR. gramm. VII 180, 7 CASSIOD. gramm. VII 180, 9. ISID. orig. 17, 5, 9 palmes -um nomen est, quod nomen paragogum dicitur, quod a palma derivetur [*opp.* principale . . . quod ex se -um facit]) sive verba (MACR. exc. gramm. V 611, 23 -a verba id est ea quae ex verbis aliis derivantur. EVTYCH. gramm. V 480, 5) vel participia. II 575, 1 pronomina. III 25, 27 adverbia . . . -a possunt esse. PRISC. gramm. II 57, 10 -a species *nominum* (III 63, 7 *adverbiorum*). 549, 7 pars orationis quocumque modo -a (derivata *h G K*). GRAMM. suppl. p. 38, 30 nominativus casus . . . aliquando *est* . . . -us. FAVST. REI. spir. 1, 5 p. 108, 10 non est praesumptivus uterque hic sermo (*i. vocabulum*) sed -us, quae vocabula a tempore primitivae ecclesiae antiquitas invenit.

inde subst. n. **⁑dērīvātīvum**, -ī (*sc. vocabulum*), *cf. Jeep, Zur Geschichte d. Lehre v. d. Redeteilen (1893) p. 143. 145—158. al. praecipue de nominibus*: PLIN. frg. Pomp. gramm. V 144, 15 in -is sequere auctoritatem. DON. gramm. IV 373, 13 alia sunt primae positionis . . . alia -a (SERV. gramm. IV 429, 18 POMP. gramm. V 143, 18 PS. ASPER gramm. V 549, 34 MARTYR. gramm. VII 179, 12 GRAMM. suppl. p. 67, 16 ISID. orig. 1, 7, 8). DIOM. gramm. I 323, 19 ex his nascuntur -a, quae apud Graecos paragoga dicuntur. DOSITH. gramm. VII 325, 6. PRISC. gramm. II 3, 23 quot -orum *species*. 121, 7 in -e desinentia -a neutra sunt. CASSIOD. gramm. VII 185, 6 formam . . . -i. FRG. Bob. gramm. VII 542, 6 -um est (SERV. Aen. 3, 336. SCHOL. Hor. carm. 1, 20, 11 unde [est] hoc -um). GRAMM. suppl. p. 191, 17 -a multas terminationes habent. *de aliis vocibus*: CLEDON. gramm. V 54, 33 sed deminutiva non sunt, sed magis -a *verba illa* (PRISC. gramm. II 427, 14. EVTYCH. gramm. V 448, 25 incohativa . . . quae semper -a sunt. 444, 29). PRISC. gramm. II 580, 16 -a septem diximus *pronomina* (FRG. Bob. gramm. V 564, 40). III 501, 4 *de numeris*. *nota structuram*: a: POMP. gramm. V 221, 22 -a sunt potius a nominibus (*verba illa*. CONSENT. gramm. V 340, 15). *gen.*: PRISC. gramm. II 372, 24 -um eius adorea (3, 2, 16. 3, 206, 2). *in figura rhetorica*: CHAR. gramm. I 268, 20 absolutum pro -o. SERV. gramm. IV 446, 35 usus est principali pro -o. Aen. 3, 105. 6, 52 principale pro -o. 8, 479 Lydia gens: -um pro Lydica. *al. saepissime*. SCHOL. Hor. carm. 1, 22, 2 SCHOL. Stat. Theb. 4, 119 PRISC. gramm. III 192, 21. 449, 9 poetae saepe -is utuntur pro primitivis vel contra. *in arte dialectica* (*i. fere ut gramm. t. t.*): CASSIOD. art. 3 p. 1169ᴰ denominativa id est -a (*sc. organa categoriarum, fort. adi.*) *eqs*.

adv. **dērīvātīvē**: IVNIL. 2, 2 luminaria -e appellavit . . . ex lumine . . . facta.

dērīvātōrius, -a, -um *a* derivare. *i. q. derivativus*: AMBR. 2, 15, 129 generationem . . . non -am *Christi*.

⁑dērīvo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* rivus. *Th.*]. *de forma*: di- *interdum in parte codicum velut* PLAVT. Truc. 864 *C D* RHET. Her. 2, 27, 43 *H d* CAES. Gall. 7, 72, 3 *α a* SEN. contr. exc. 4, 3 PLIN. nat. 6, 120 DIOM. gramm. 1, 380, 8 APVL. Plat. 1, 16 OPTAT. 1, 20 p. 21, 23 AMBR. hex. 3, 1, 8 exc. Sat. 1, 42 SYMM. epist. 8, 31 MACR. sat. 5, 21, 19 *P* MART. CAP. 4, 369. 5, 556 (*β*) BOETH. in Porph. comm. ORIBAS. syn. 9, 1 GLOSS. NOT. Tir. 76, 84ᵃ (76, 84 de-). diravatus: VINDIC. gyn. 433ᴰ. GLOSS. *μετοχετεύω sim.* -asse *μετενηνοχέναι παράγει*. -antibus *ἀποστρέφουσιν*. -at detrahit deducit (deducere aut transferre) separat, in aliam partem ducit, a suo cursu convertit *sim.*, unam quamque rem in aliquid transducit. -atum deminutum (deminuatum) sparsum (*i.* separatum?). -ata *παρηγμένα καὶ ἀπολυθέντα*. deprivata (*vel* depravata). *reflexive* CHIRON 30. 738 ARNOB. nat. 5, 22. *intransitive fort.* VINDIC. med. 11 *alia v. p. 638, 43*. *passivum deponenti simile* PAPYR. Marini 1 *et aliis locis*. *legitur inde a* PLAVTO.

1 ***proprie*** *res liquidas sim. ducere: res est subiectum*: SEN. nat. 3, 3 GELL. 17, 11, 6 PANEG. 9, 1 *adde p. 637, 3 sqq. recipit praepositiones* a, de, ex, ad, extra, in, per; *casus locales, adverbia localia, ubique fere acc. obiecti* (*absolute*: SEN. nat. 4, 2, 8), *praeterea abl. instr. et causae*. **a** *strictiore sensu, de aquarum ductu*: PLAVT. Truc. 563 quasi de fluvio qui aquam -at sibi: nisi -atur, tamen . . . abeat in mare (CAES. Gall. 7, 72, 3 ex. FRONTIN. aq. 75 ex ductibus publicis in privatorum usus [COD. Theod. 15, 2, 4 *a. 389?*]. 97 aquam . . . non concessam. HIL. in psalm. 57, 4 cum unusquisque ex his tantum, quod sibi utile putet esse, -et ceteris . . . perituris). TITIN. com. 120 illam *Tiberim* (PORPH. Hor. ars 67 hunc Agrippa -vit, qua nunc vadit. *item de fluviis*: HIRT. Gall. 8, 40, 3 ut nullam in partem depressis fossis -ari posset. BELL. Alex. 27 pars quaedam fluminis Nili -ata [FRONTIN. aq. 66 praeter eum modum qui in proprium ductum Tiburtium -atur]. SEN. nat. 1 praef. 7 -ata in domos flumina. PLIN. nat. 6, 120 SOL. 38, 4. IVST. 31, 5, 7 non ab ipsis fontium primordiis [*syn.* avertere, exsiccare]. AMM. 22, 15, 10 praeter amnes plurimos ex alveo -atos auctore. AMBR. hex. 2, 3, 12 fluviorum . . . qui vel in nostrum mare -antur vel exinaniuntur oceano. IORD. Get. 158 Busento amne . . . de alveo suo -ato). FRONTIN. aq. 14 fons . . . in Claudiam. SIDON. epist. 1, 5, 5 -atis tramitibus exhaustus *Padus*. *nota*: HEGES. 3, 26, 18 de Phiala eodem subterraneis -atur meatibus *Iordanes*. FEST. p. 218 aquae -andae gratia *ducuntur sulci* (PAVL. FEST. p. 73 sulco -are). SEN. nat. 3, 3 in quem *lacum* montes circumiecti, quidquid fudit pluvia, -ant (PLIN. nat. 17, 249 [seria vere *E*, erivare *edd. vett.*]. VLP. dig. 39, 3, 1, 11). COLVM. 2, 8, 3 umorem in colliquias atque inde extra segetes -emus (diruemus *S A*. PAVL. dig. 8, 3, 29. AMBR. hex. 3, 1, 8 locum ad quem . . . -ata est *aqua*.

HEGES. 3, 26, 22 ut neque superfluant nec rursus aliqua -ari minutione intellegantur *aquae*). COLVM. 2, 16, 5 *palus* sulcis -anda est (SCHOL. Hor. ars 65). **b** *latiore sensu de quavis re*: GELL. 17, 11, 6 reliquum in alteram stomachi fistulam -ret ἐπιγλωττίς. APVL. Plat. 1, 16 *cibatum* ex eo loco per omnes artus . . . -ari. SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 28 solent medici ab alia parte corporis in aliam -are morbum. CHIRON 30 in quacumque parte corporis se -verit *corruptio sanguinis* (738 in pedibus). AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 1 inde (*a capite*) ductus venarum meatusque spiritus, sanguinis vires in totius partes corporis -antur. VINDIC. gyn. p. 433[D] sudor per frontem -atus fuerit. (*sim.* 433[F], descenderit *G L*, fronti advenerit. 433[C]). THEOD. PRISC. log. 107. ORIBAS. syn. 9, 1 nares . . . odoramentis. *intransitive, ut videtur*: VINDIC. med. 11 *nisi calor ex cerebro* -ando omnem corporis regionem calefacit atque solvit. *de via*: PAPYR. Marini 1 exinde -atur per callem montis usque ad hortum Veneris (*cf.* GREG. M. moral. 1, 52). **c** *per imaginem*: HOR. carm. 3, 6, 19 hoc fonte -ata clades in patriam . . . fluxit (QVINT. inst. 2, 17, 40 TERT. adv. Val. 29 p. 205, 1. PANEG. 9, 1 ex illo fonte et capite facundiae imitatio nostra -at. OPTAT. 1, 20 p. 21, 23 AMBR. exc. Sat. 1, 42. VVLG. prov. 5, 16 -entur fontes tui foras. SVLP. SEV. chron. 1, 1, 5. THEOD. PRISC. log. 112 ex uno fonte vitiorum hae passiones de reumate [*var. codd.*] -atae sunt. CLAVD. MAM. anim. 3 praef. CASSIOD. in psalm. 33 praef.). TERT. adv. Val. 25 p. 201, 21 semen illud spiritale quasi per canalem (carn- *codd.*) animam -retur in choicum. ARNOB. nat. 5, 22 locus quidam expositus (*Iuppiter*), in quem spurcitiae se omnes sentinarum e colluvionibus -rent. COD. Theod. 9, 37, 3 (*a. 382*) nullius iuris color velut -ata excusatione (COD. Iust. 9, 46, 9 accusatione) proficiat. FAVST. REI. spir. 2, 7 p. 150, 28 nec aliunde -atis virtutibus irrigaris.

2 *translate, plerumque de homine; res est subiectum*: LVCR. 2, 365 TERT. adv. Hermog. 25 p. 153, 2 adv. Prax. 3 p. 230, 14. *recipit praepositiones* a, ad, in, per, *adverbia localia, casus locales.* **a** *praevalente sensu devertendi* (*deest indicatio loci*: CIC. Mil. 29 non -andi criminis causa. LVCR. 2, 365 ARNOB. nat. 5, 36 SVLP. VICT. rhet. 26 p. 326 DON. Ter. Eun. 700 AMBR. Cain et Ab. 2, 2, 27. EVGRAPH. Ter. Andr. 865 iracundiam suam. *deest acc.*: CIC. Att. 4, 3, 2 poterat in alios -are [*cf. infra l. 39*]. *ceteris locis utrumque ponitur*): TER. Phorm. 323 in me omnem iram -em senis (SCHOL. Ter. p. 131, 28 convertam. *cf. supra l. 36*). CIC. Verr. 3, 49 culpam . . . -are in aliquem (QVINT. inst. 7, 4, 14 *crimen* [*cf. supra l. 34sq. et p. 635, 48*] in rem [*syn.* relegare. EVGRAPH. Ter. Haut. 158. *cf.* SVLP. VICT. rhet. 26 p. 326 per quem locum -antur criminis signa]. SEN. contr. exc. 4, 3 factum in sororis voluntatem [IVL. VICT. rhet. 3, 8 p. 381 aliorsum a nobis]. SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 4 in quem iustius -bitur animi regalis cupiditas. AMBR. hex. 1, 8, 31 HEGES. 3, 16 l. 27 in se . . . caelestem vindictam [4, 31]). RHET. Her. 2, 27, 43 tota causa mutata in aliam causam (SCHOL. Cic. Bob. p. 162, 16). CIC. Verr. 2, 139 de Chelidone reticuit . . . alio responsionem suam -vit (*syn.* deferre). Phil. 11, 22 partem aliquam in Asiam . . . curae et cogitationis tuae (Att. 2, 16, 1 expectatio . . . in agrum Campanum. LVCR. 2, 365 nec vitulorum aliae species . . . -are queunt animum. APVL. met. 1, 17 in alium sermonem intentionem eius. ZENO 1, 1, 5 p. 299 in suum fomitem adulescentis ignem. GREG. M. moral. 10, 47 mens . . . ad gaudia). PANEG. 10, 3 terrorem paternum . . . ad nomen suum (SCHOL. Cic. Bob. p. 294, 14 meritum . . . in Sestium). ARNOB. nat. 5, 36 traducere invertere -are (*sc. quae scripta sunt.* AMBR. hex. 1, 7, 25 huc . . . interpretationem. HIER. tract. p. 408, 2 allegoriis et nubilo interpretationis ad perversa quaeque dogmata *scripturas*. BOETH. in top. Cic. 3 p. 330, 12. CASSIOD. inst. div. 27 quod illi ad exercendas versutias -arunt. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 1 ab aliis in aliud subito verba -are. moral. 18, 27. *sim.* 9, 44 ut repente . . . ad sequaces illius -etur *scriptura*. 12, 60. *cf.* praef. 14 *opp.* ascendatur). AMBR. fid. 3, 2, 11 quod solent ad calumniam -are (Ioseph 5, 22 [FAVST. REI. serm. 22 p. 309, 17]. HEGES. 1, 40, 8. 1, 41, 9. 5, 33 in argumentum . . . necis. GREG. M. in euang. 34, 11 haec . . . ad nostros profectus congrua consideratione -are). *plane ad vertendi sensum abiit* (*nisi per imaginem usurpatur*): CIC. Tusc. 5, 72 cum . . . iustitia nihil in suam domum inde -et *sapiens* (*cf. p. 636, 61*). AMBR. Noe 25, 89 *generale praeceptum* ad portiunculam. HEGES. 4, 6, 2 ut sacerdotia a bonis ad improbos -rentur. COD. Theod. 1, 8, 1 (*a. 415*) quod iam in alteram consuetudinem -atum *eqs.* EPIST. pontif. 282, 3 Migne 21 cuius *Origenis* in nostram linguam composita -vit *Rufinus*. PETR. CHRYS. serm. 61 p. 371[A]. COD. Iust. 11, 42 (41), 1 pr. quod salubriter -atum est (*sc. alio*), non revocabitur. *de homine*: ARNOB. nat. 5, 7 convulsi a se pueri et uxoris ad studium -ati. SCHOL. Cic. Bob. p. 75, 4 magis -bitur in suspicionem insidiarum. *de natura deflexa i. mutare*: HIL. trin. 7, 28 nativitatem, cuius virtus etsi -etur, non tamen aufertur. SYMM. epist. 8, 31 in gravem curam laetitia -ata est. PS. RVFIN. in psalm. 22, 5 hoc calice abluitur *cor*, virtutibus -atur (*cf. ibid.* mutatur a peccatis). THEOD. PRISC. log. 25 cum . . . ad paralysin . . . causa fuerit -ata (*syn.* devolvo. 2, 46). *de personis*: ZENO 2, 1, 13 protoplastos ex angelis in homines -vit *diabolus*. **b** *praevalente sensu deducendi (de origine).* *t. t. grammaticorum*: PAVL. FEST. p. 64 unde videtur -atum esse cubiculum. *al.* (FRONTO p. 162, 10 N. inde antiquitas a Sallustio -ata). QVINT. inst. 8, 3, 30 in iungendo aut in -ando (8, 3, 36 -are flectere coniungere. BEDA gramm. VII 270, 7 quae declinantur sive -antur ex his). 8, 3, 32 nec a verbis modo, sed ab nominibus quoque -ata sunt quaedam. CHAR. gramm. I 187, 14 quae ex secundo ordine -antur in 'e'. DIOM. gramm. I 376, 4. 380, 8 *de temporibus*. PHOC. gramm. V 420, 3 PRISC. gramm. II 79, 15. EVTYCH. gramm. V 456, 13 -atae terminationes. CASSIOD. gramm. VII 214, 15 vocabuli ipsius -atus sonus. *et saepius apud gramm.* PORPH. Hor. sat. 1, 8, 1. SOL. 1, 1 -atum deinceps, ut tutissima urbium arces vocarentur. ARNOB. nat. 4, 16 -ato a patre cognomine. PS. IVL. RVF. schem. lox. 16 p. 51 MAR. VICTORIN. defin. p. 31, 26 SERV. Aen. 1, 468. SCHOL. Hor. ars 59 novum verbum ex veterum significatione -are. HIER. adv. Iovin. 2, 38 AVG. civ. 8, 1 *al.* MACR. sat. 5, 21, 19. MART. CAP. 4, 369 *syn.* denominatum. EVCHER. instr. 1 p. 129, 22 ab illius nomine -atur, quando alii patres appellantur. SCHOL. Ter. p. 60, 34 BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 146, 3. *inde part. perf. pass. pro subst. n.* dērīvātum, -ī: QVINT. inst. 1, 6, 38 etiam -a . . . et composita. *conferenda sunt etiam haec liberioris usus exempla*: TERT. adv. Hermog. 25 p. 153, 2 *terram* hanc, quae facta sit, ex illa, ex qua facta est, vocabulum -asse. PORPH. Hor. ars 52 ei a Graeco fuerint in Latinum -ata *vocabula*. AVSON. 470, 11 -ata aliis, nobis ab stemmate primo . . . placent *nomina* (RVT. NAM. 1, 169 antiquo -at stemmate nomen). BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 64, 30 ut in alios casus primitus positum nomen -retur. ISID. orig. 14, 18, 17 *Atlantis* nomen . . . in montem Africae -atum est. *latiore sensu: de genere*: APVL. Plat. 1, 1 a Solone . . . maternus -atus est sanguis. INSCR. christ. Rossi II p. 171, 28, 8 (CARM. epigr. 796) splendida de sorte Romule aeque inclite fontis -atus. *in arte dialectica sim.*: TERT. anim. 14 quibus ex se divisionibus -entur (*b*, detineantur *A B in marg.*) *haec omnia* (MART. CAP. 5, 556. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 37, 3 a quo *genere* species -antur. herm. sec. 3, 9 p. 192, 15 propositiones ad naturae ipsius notitiam . . . -buntur). adv. Val. 35 p. 210, 3 ex tetrade . . . et ipsam, sed aliis nominibus -atam *ogdoadem* (adv. Prax. 3 p. 230, 14 unitas ex semetipsa -ans trinitatem. BOETH. mus. 2, 28 p. 261, 3 ab hoc . . . unum sesquioctavum potero -are). *in quolibet usu*: IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 32 ex his (*scaenicis*) pronuntiationis ornamenta -es (*syn.* defero). PS. RVFIN. in psalm. 17, 21 nisi -entur ab intentione iusta *opera*. 65, 18. GREG. M. moral. 1, 31 per eos purgationis gratia -atur. **c** *praevalente sensu dividendi* (*se*): EVCHER. form. praef. p. 6, 2 *silentia* contemplativa in duas -atur (-ata *G M*, -atas *S*) partes. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 20 p. 339, 5 species potest . . . in alias species -ari (di- *pars codd.*) GREG. M. moral. 10, 8 p. 923[A] proximi . . . dilectio ad duo praecepta -atur. **d** *intransitive: de re i. q. fluere, venire ad*: TERT. pudic. 21 ad te -asse solvendi et alligandi potestatem. adv. Val. 9 p. 187, 11 vitii, quod exorsum . . . in hunc . . . -arat (IREN. 1, 2, 2 *sim. de persona?*). SOL. 27, 49 usu -ante. LAVRENT. paen. p. 66[B] sarcinam a patre in filios -antem. *de homine*: TERT. apol. 21 -antes (deviantes, declinantes. *al.*) a disciplina in profanum modum. NON. p. 32 in unum amorem -antes (*i. rivales*).

deriv.: derivabilis, derivamentum, derivatio, derivativus, derivatorius. *Bögel.*

derma *n.*, δέρμα. PS. SORAN. quaest. med. 55 quid est -a? pellis aut cutis corporis.

dermatinus, -a, -um, δερμάτινος. *i. q. pellicius*: IREN. 1, 4, 5 -am tunicam (*Feuard. ex graeco*, adamantinam *vulg.*). *dub.*: GLOSS. II 527, 24 ruscum -us.

dērōdo, -sus, -ere *a* de *et* rodere. *i. q. arrodere*: CIC. div. 1, 99 clipeos . . . a muribus esse -sos. 11, 164 vicia. 12, 74. 17, 240 -sae locustis fici. TERT. spect. 21 -sa et dissipata *a bestiis* et in suo sanguine squalentia corpora. HIER. in Ioel 1, 6 p. 175 ut -ant arborum cortices *locustae*. CYPR. GALL. frg. 14 nec lupus insidians Christi -ret agnos. VEN. FORT. carm. praef. 5 (*in imag.*) -so flore carminis. EVG. TOLET. carm. app. 6, 5 absentum fratrum -ere vitam.

dērogātio, -ōnis *f. a* derogare. *legitur inde a* RHET. Her.

1 *t. t. iuris*: RHET. Her. 2, 10, 15 cum duae leges inter se discrepent, videndum est primum, num quae obrogatio aut -o sit. CIC. or. frg. A VII 23 de legum -bus (*Manut.*, abr- *trad.*). 2 *latiore sensu i. q. deminutio, detractio*: CHAR. gramm. I 235, 5 'pro' significat etiam aliquando -em, id est στέρησιν. GLOSS. ἐλάττωσις. TRYPH. dig. 23, 4, 30 nulla ex hac sententia facta -e fideicommissi petitioni. TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 580, 15 per mundialium elementorum -em. *i. q. detrectatio, calumnia, maledictio*: RVFIN. Basil. reg. 42 quid est detractio vel -o? *eqs.* Orig. in psalm. 38 hom. 2, 6 adversum nos vel -um vel conviciorum vel probrorum tela -untur. Orig. in lev. 9, 7 Orig. in Rom. 6, 4. PETR. CHRYS. serm. 21 p. 257[C] *opp.* laudes. FVLG. RVSP. c. Arrian. 6. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 219 -es et maledicta. 2, 4 *opp.* praeconia. 2, 89. 295. hist. 1, 14 falsas adversum me -es. 3, 8 multum -o praevalet, quando derogator creditur fide dignus. 10, 3. in psalm. 49, 20 in -e, id est detractione, alterius. var. 1, 3, 4 excludens vel querelis aditum vel -bus locum. 5, 12, 3. NOVELL. Iust. 90, 1 pr. (διαβολή). GREG. M. dial. 1, 10 p. 204[B] moral. 14, 61. in Ezech. 1, 9, 13 -is eorum verba. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 12 THEOD. MOPS. in Gal. 1, 1. in II Tim. 3, 2 blasphemi: -i studentes et omnem curam erga -em habentes.

dērogātīvus, -a, -um *a* derogare, derogatus. *i. q. derogationem exprimens*: CHAR. gramm. I 233, 6 'in' praepositio -a est, στερητικός, ut probus inprobus (DIOM. gramm. I 336, 2). ISID. orig. 2, 21, 19 aliae *sententiae sunt* -ae, ut 'nequaquam'.

dērogātor, -ōris *m. a* derogare. *i. q. detrectator, calumniator*: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 520, 1 -r creatoris *Christus*. SIDON. epist. 3, 13, 2 beneficii . . . -r negati. 3, 14, 2 studii nostri -bus. 8, 1, 2. 9, 2, 3 livor -um. CASSIOD. compl. in I Petr. 3, 10 -es fidelium. Ios. c. Ap. 2, 161 sicut -es iniuste pronuntiant. inst. div. 21 p. 1135[C] hist. 3, 8 *v. p. 638, 78* LIBERAT. 10 p. 992[A].

dērogātōrius, -a, -um *a* derogare, derogator. *quod derogat: technice*: IVLIAN. dig. 25, 4, 2 pr. edictum *illud* -um est eius, quod ad Carboniani decreti exemplum comparatum est. *i. q. maledicus*: OP. imperf. in Matth. 29 p. 782 ut -is sermonibus istis populum a fide Christi averterent.

[**dērogito,** -āre *traditur* PLAVT. Asin. 326, *v.* rogito.]

⁑**dērogo,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* rogare. *legitur inde a* CATONE.

1 *t. t. iuris*: PAVL. FEST. p. 49 -are proprie est, cum quid ex lege vetere, quo minus fiat, sancitur lege nova: -are ergo detrahere est. VLP. reg. 1, 3 lex . . . -atur, id est pars primae legis tollitur. MOD. dig. 50, 16, 102 -atur legi aut abrogatur: -atur legi, cum pars detrahitur. *absolute*: FEST. p. 314 in sanctione legum ascribitur: neve per saturam abrogato aut -ato. *cf. l. 46.* *legem* (*cf. l. 21*): CATO or. frg. 25 tit. in dissuasione, ne lex Baebia -retur. CIC. or. frg. A VII 23 de ipsa lege Calpurnia, quae (que *trad.*, cui *vulg.*) -retur. Att. 3, 23, 3 si quid in hac rogatione scriptum est, quod . . . abrogare, -are, obrogare sine fraude sua non liceat *eqs. cf.* COD. Theod. 11, 12, 1 (*a. 340*) omnibus omnino haec privilegia -entur. *legi sim.* (*cf. l. 22*): RHET. Her. 2, 10, 15 cui legi obrogatum aut -atum sit. SEN. epist. 86, 2 nihil . . . -are legibus, nihil institutis (EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. [Corp. XI 5265] 56 nec veteribus institutis plurimum videbitur -atum). PAPIN. dig. 31, 77, 24 -are iuri (38, 1, 42 iuri publico. VLP. dig. 50, 17, 45 *al.* COD. Iust. 4, 38, 6 non . . . iuri eius quidquam -atum est. 6, 58, 14, 5 INST. Iust. 3, 2, 16). PAPIN. dig. 48, 19, 41 speciem generi -are (*cf.* 50, 17, 80). VLP. dig. 9, 2, 1 pr. lex Aquilia omnibus legibus . . . -vit. MARCIAN. dig. 29, 7, 6, 2 quae postea geruntur, prioribus -ant. TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 317, 22 legi *dei*. AMM. 30, 2, 3 nihil placitis ex consensu firmatis. COD. Iust. 1, 14, 12, 5 nihil hac lege -ante veteris iuris conditoribus. 4, 1, 12, 6 antiquioribus legibus. 5, 62, 12 privilegiis. *al.* de, ex *lege*: CATO or. frg. 27 tit. in suasione ⟨ne⟩ de lege Orchia -retur. CIC. inv. 2, 134 de lege aliquid -ari aut legem abrogari aut . . . commutare. *cf.* 2, 136 si quid igitur ex hac ipsa (*sc. aequitate*) accusator -at (*sim.* 2, 142). rep. 3, 33 neque -ari ex hac *lege* aliquid licet. LEX Tudert. (Corp. XI 4632) 9 ⟨. . . rog⟩ationi obrogato neve de hac rogatione -ato. SEN. nat. 1 praef. 3 (*in imag.*) ex lege fatorum aliquid.

2 *latiore sensu i. q. detrectare, deminuere, demere, abiudicare*. GLOSS. ἐλαττῶ. ἐλλείπω. ἀπομειῶ. ἀπαναλίσκω. -at εὐτελίζει, χρεοκοπεῖ. detrahit (*cf. l. 20.* NON. p. 287). obloquitur. -ari ἐλλεῖψαι. -ans detrahens, vituperans. a *aliquid* (*accedit* de *l. 54sq., saepe dativus*): CIC. inv. 2, 53 maiestatem minuere est de dignitate . . . populi aut eorum quibus populus potestatem dedit, aliquid -are (2, 175 de magnificentia quiddam. Caecin. 3 de adversarii testium fide -atur. LAMPR. Heliog. 35, 7 nihil ⟨de⟩ eorum virtute). Quinct. 75 fides huius . . . ne perfidiā Sex. Naevi -etur (Font. 23 quorum virtuti . . . fidem et auctoritatem. Flacc. 5. 9 div. 2, 146 CAES. Gall. 6, 23, 8. LIV. 7, 6, 6 certam -at vetustas fidem. CELS. 1 praef. p. 5, 30 QVINT. inst. 9, 3, 102 APVL. apol. 45 LACT. epit. 45, 2. COD. Theod. 11, 39, 2 [*a. 333*] fidem sibi invicem. HIER. praef. Vulg. Esdr. *opp.* arrogare. AVG. civ. 15, 9. 11 SVLP. SEV. dial. 1, 26, 4). LVCAN. 9, 359 invidus annoso qui famam -at aevo. PLIN. nat. 7, 104 gratiam nomini. PS. QVINT. decl. exc. Paris. p. 412, 29. TAC. ann. 13, 27 nihil universorum iuri. *ibid.* in commune nihil. 15, 20 quo *consilio* tutelae sociorum nihil -etur, nobis opinio decedat *eqs.* TERT. nat. 1, 10 honorem (*opp.* adiudicare). anim. 38 *cibos* (48). SOL. 2, 41. 35, 12 PANEG. 4, 14. VOPISC. Prob. 23, 5 divinitatem Probo. LACT. inst. 1, 11, 31. HIL. in Matth. 10, 18 auctoritati eius multum. AVSON. 419, 36 SYMM. epist. 1, 14, 2. 1, 79. 2, 38 neque enim quidquam narrandis debeo -are. 3, 89. 4, 47. 9, 3. 9, 136, 2 rel. 12, 2. 26, 1. 40, 3 *tot* modios Puteolanis municipibus. 41, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 50, 16 HEGES. 4, 11. PRVD. cath. 7, 165 sucum papillae parca nutrix -at. AVG. civ. 12, 26 *opp.* tribuere. epist. 148, 2 *opp.* arrogare. SVLP. SEV. dial. 2, 12, 11 COMM. instr. 2, 7, 7. ZACCH. 2, 20 quantum tibi ex dei indulgentia -aris. 1, 13 *opp.* addere. MART. CAP. 9, 890. NOVELL. Iust. 111, 1 nihil exceptionibus (ἀπομειοῦν). THEOD. MOPS. in Thess. 4, 5 comparatione contrarium opus ipsum sufficienter -vit. *scq.* ut: CIC. S. Rosc. 89 non enim tantum mihi -o . . . , ut. b *alicui vel alicui rei*: PLIN. paneg. 91, 4 affirmationi tuae -are. SOL. 38, 1 -asse videbimur fidei vetustatis (ZACCH. 1, 5). ARNOB. nat. 1, 57 nostris rebus et religionibus (*cf.* LACT. inst. 1, 22, 7 *libri* religionibus -bant). 7, 44 suis honoribus -atum, si *eqs.* FIRM. math. 1, 7, 13 fato (1, 8, 8). PALLAD. 1, 6, 8 suis fructibus (*cf.* BACHIAR. repar. laps. 14 vitae bonae fructibus). OPTAT. 5, 3 p. 122, 4 si nobis -atis (*sim. de personis*: AMBR. Abr. 1, 6, 48 in psalm. 1, 29. RVFIN. Orig. in num. 6, 3 in hoc prophetis. 7, 1 [*syn.* detrahere. 7, 2 male loqui]. apol. Orig. praef. p. 547. Orig. in cant. 2 p. 105[D] *syn.* obtrectare. *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 30 *al.* PETR. CHRYS. serm. 124 p. 542[C] *lingua* -at egeno, insultat pauperi. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 15 p. 331, 9 nascenti individuo. ENNOD. opusc. 2 p. 314, 4 non -o vobis de scriptoribus [discr- *al.*]. CASSIOD. hist. 4, 3 p. 958[B] ut -ret ei apud imperatorem). SERV. Aen. 1, 505 nuptiis. 1, 588 *pulchritudini* nec lucis claritas -vit. AMBR. parad. 8, 38 divinae potestati. Iob 1, 9, 28 iudicio dei. AVG. pecc. mer. 2, 6, 7 SVLP. SEV. Mart. 11, 3 ZACCH. 2, 16 PHYSIOGN. 11 cilia cogitationi et fronti -anti. CASSIAN. conl. 21, 16, 3 *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 208 *al.* GREG. M. moral. 6, 8 THEOD. MOPS. in Gal. praef. c *aliquem*: AMBR. fid. 3, 16, 136 quem caritas dei honorat, humana iniquitas -at. *cf.* HEGES. 4, 26, 1 si honorare nolumus *Vespasianum*, non -emus. RVFIN. Basil. reg. 41 omnis sermo, qui ob hoc profertur, ut infamet aliquem vel -et vel male commendet, maledicus est. THEOD. MOPS. in Gal. praef. plurimum -antes apostolum Paulum. d *absolute*: AVG. gramm. V 518, 19 *adverbia* -andi, ut: nequaquam, frustra. *i. q. maledicere*: RVFIN. Orig. in num. 7, 1 -antes et cacologos id est maliloquos. SIDON. epist. 1, 3, 2 CASSIOD. var. 9, 24, 7. GREG. M. moral. 12, 64 -ando iniquitatem parit *malus*. 13, 11. 29. *nota*: VVLG. Ezech. 35, 13 -astis adversum me verba vestra (*i. verba maledica dixistis*). de: SVLP. SEV. epist. app. 2, 10 aliquem de altero -antem. CASSIOD. var. 7, 2, 3 *opp.* bene de te loqui. compl. in Iudam 1, 10.

deriv.: derogatio, derogativus, derogator(ius).

dērubēsco ἀπερυθριῶ GLOSS. II 234, 45. *i. q. rubescere desinere, a* de *et* rubescere.

dērumpo *v.* dirumpo *et* deruptus.

dēruncino, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* runcinare. *i. q. runcina dedolare: fort. huc pertinet* PAVL. FEST. p. 69 derunciunt depurgant. *translate i. q. decipere, defraudare*: PLAVT. Capt. 641 tum igitur ego -atus (*Turnebus*, erumnatus *codd.*), deartuatus sum miser huius scelesti techinis. Mil. 1142 ut lepide -vit militem.

dēruo, -uī, -ere *a* de *et* ruere. *cf.* diruo. *transitive, i. q. detrahere*: CIC. Att. 16, 11, 2 de laudibus Dolabellae -am cumulum. *intransitive, i. q. decidere*: APVL. met. 2, 30 aures pertracto, -unt. 7, 18 si . . . prolapsus -issem. TERT. coron. 1 laurea de manu -it. GREG. TVR. (*traditur saepe* dir-) Franc. 4, 31 monte -ente. 5, 20 donec ira dei -it super eos. 5, 33 -entes arbores. 8, 33. stell. 9 quaedam -erunt, quaedam autem ruinae sunt proxima. EVG. TOLET. carm. 20, 47. [*sard.* deruere. *M.-L.*]

dēruptus, -a, -um [*a* de *et* rumpere, *cf.* abruptus. *Th.*]. *comp. v. l. 47.* *i. q. abruptus, decisus*: LVCR. 6, 539 rupes [derupes] -aque saxa. LIV. 21, 33, 7 cum praecipites -aeque utrimque angustiae essent. 37, 39, 11 ripae. 38, 2, 13 in altiorem -ioremque undique tumulum. 38, 2, 14 in -a praecipitati. 39, 2, 3 per invia et rupes -as. 42, 15, 5 TAC. ann. 2, 80 colle arduo et -o. 4, 45. 6, 21 per avia ac -a. GELL. 7, 2, 11 per spatia terrae prona et -a. ARNOB. nat. 1, 38 AMM. 21, 10, 4. [*it.* dirotto. *M.-L.*]

dēs *v.* bes *vol. II p. 1931, 53.*

dēsacrifico, -āre *a* de *et* sacrificare. *i. q. desacrare*: TAB. devot. Audollent 129[b], 3 (*Arretii*) hunc ego aput vostrum numen demando devoveo -o.

dēsacro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* sacrare. *i. q. consecrare, devovere*: VITR. 1, 1, 5 oppido capto, viris interfectis, civitate -ata (*Rose*, declarata *codd.*). PLIN. nat. 28, 112 *animal* peculiari volumine dignum existimatum Democrito ac per singula membra -atum (*conicitur* dissertatum). STAT. Theb. 9, 586 quercus erat, Triviae quam -verat ipsa *Atalanta* . . . numenque colendo fecerat [CAPITOL. Aur. 18, 8 *v.* sacrare].

dēsaepio *v.* dissaepio.

⁑**dēsaevio,** -iī, -ītum, -īre *a* de *et* saevire. *forma perfecti ubique* -ii, -isse *legiturque non ante* SVET. desaebisse: EDICT. imp. Diocl. II 25. SERV. auct. Aen. 10, 569 -it autem hic 'valde saevit', alias 'saevire desinit'. *legitur apud* VERG. HOR. SEN. phil. COLVM. LVCAN. STAT. SVET. FLOR. *et recentiores.*

1 *i. q. vehementer saevire, furere*: a *intransitive*: VERG. Aen. 4, 52 dum pelago -it hiems et aquosus Orion (*cf.* ANTH. 17, 81). 10, 568 sic toto Aeneas -it in aequore victor (*cf. l. 66. sim. de pugna*: STAT. Theb. 9, 785 dum ferus hic vero -it pulvere Mavors. 12, 738 cetera plebeio -it sanguine virtus). HOR. epist. 2, 3, 14 au tragica -it et ampullatur in arte? [ars 94 tumido -et ore *Hier. epist. 54, 2, 1* delitigat *codd. Hor.*]. COLVM. 6, 2, 4 pateret *iuvencos* unum diem noctemque -iant. LVCAN. 6, 540 omnes avide -it in artus *maga* (TERT. spect. 30 in dominum -ierunt. apol. 37 in christianos. SER. SAMM. 662 inimica seges *pilorum* proprios -it in orbes. HIL. in Matth. 10, 11. 32, 1 trin. 3, 21 myst. p. 17, 18 c. Const. 8. HEGES. 2, 8, 4 caede in populum -bat. HIER. in Is. 26, 19 p. 357 in peccatores ira dei. *al.* VVLG. Ios. 22, 18 II Macc. 7, 39. CLAVD. 18, 182 in omnes. COD. Theod. 9, 40, 14 [*a. 385* = COD. Iust. 9, 47, 21] ne diu apparitorum . . . perfidia in publica impune commoda -ret. EVG. TOLET. hex. 166 maxilla ferox duros -it in armos). PS. QVINT. decl. 18, 12 in illa potius

vilitate (*sc. servis torquendis*) -iat. SVET. Nero 29 cum affatim -isset. FLOR. epit. 2, 6, 12 hic (*ad Trebiam*) secunda Punici belli procella -it. TERT. scorp. 5 p. 154, 24 sic et martyria -unt, sed iu salutem. 10 p. 169, 8 carnificina hic -it. EDICT. imp. Diocl. I 4 quibus . . . ardet avaritia -ens. II 25. SER. SAMM. 473 dolor insanus...-it in alvo. HIL. in Matth. 6, 6. 10, 22 gladius domini inter matrem et filium ... -ens. trin. 6, 3 populosa contagia. 6, 51. 8, 1. ad Const. 2, 7 naufragio -ente (*fere i. q. instante*). *al.* AVIEN. Arat. 1822 sterilis -et aestus. SERV. georg. 1, 510 et externa et civilia bella -unt. PS. AMBR. prec. 2, 14 contra haec iratus -is. act. Seb. 46. 69 HEGES. 3, 1, 1 *al.* VVLG. num. 16, 22 num contra omnes ira tua -et? (erit ITALA Lugd.). 16, 46 II reg. 2, 26. MARCELL. chron. II p. 74, 420, 3 in Persida christianis (*i. in christianos*) persecutio -iit. VAL. CEM. hom. 1, 2 CASSIOD. var. 4, 7, 3 *al.* b *transitive i. q. saeviter tractare*: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 28 caro in confessione nominis -itur. 3, 18 p. 407, 13 *Christum* suffigendo nervos utique eius clavis -ierunt. HIL. in psalm. 120, 15 ne eam (*fidelem animam*) diaboli tinea corrumpat . . ., ne ursus -iat. IORD. Rom. 352 cuius thesauros in castello . . . repertos -unt (*i. diripiunt*). GREG. TVR. Franc. 6, 33 maxime urbem Narbonensim validius -ebat *lues*. 2 *i. q. saevire desinere*: SERV. *p. 640, 67*. GLOSS. -it ab iracundia lenitur. quievit ab ira. *cf.* desivit ab iracundia lenivit vel desinit. SEN. epist. 15, 8 modesta . . . descendat *vox* . . . nec hoc indocto et rustico more -iat. dial. 5, 1, 1 dum tempestas prima -it. LVCAN. 5, 303 nec, dum -iat ira, expectat. AVG. in psalm. 57, 8 quod si audirent, fortasse -rent (*opp.* saevire).

dēsalio *v.* desilio.

dēsalto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* saltare. *i. q. saltando peragere*: SVET. Cal. 54 -ato cantico. TERT. adv. Marc. 3, 11 p. 394, 9 (*in imag.*) utique debuerat phantasmatis scaenam decucurrisse, ne originem carnis non -asset, qui personam substantiae ipsius egisset. PS. CYPR. spect. 3 -vit Graecae libidinis fabulam. 6 ut -entur fabulosae antiquitatum libidines.

dēsalūtat NOT. Tir. 63, 99. *a* de *et* salutare.

dēsanguino, -āre *a* de *et* sanguinare. *i. q. sanguine exonerare*: CASS. FEL. 46 p. 116 qua (*eruptione venae*) loca quae patiuntur dolore pulsata -entur.

dēsannātio, μυκτηριασμός GLOSS. *cf.* II 576, 37 desannio ingannatura. *a* desannare.

dēsanno, -āre [*a* de *et* sanna, *cf.* subsannare. *Th.*]. GLOSS. desannio μυκτηρίζω. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 5 naso suspendis adunco: quod vulgo dicunt -as (desanas *trad.*), id est per fastidium quoddam derides.

dēscamātus *v.* desquamatus.

dēscandalizo, -āvī, -āre *a* de *et* scandalizare. ITALA Mal. 2, 8 (Gild. Brit. 89 chron. III p. 75, 25) -astis (ἠσθενήσατε, VVLG. scandalizastis) plurimos in lege. *L.*

***dēscendo,** -ī, -ēnsum, -ere [*a* de *et* scandere. *Th.*]. *de formis: perf. redupl.: cf.* GELL. 6, 9, 17 viri non indocti...a verbo non -i, sed -didi dixerunt. *deinde laudat* VAL. ANT. hist. 62 -didi. LABER. mim. 20 -diderant *neque nobis alia exempla praesto sunt. in* ITIN. [Silv.] *pro verbo secundae coniugationis saepe habetur. passive nonnisi perfect. et multo rarius praesens quod dicitur impersonale legitur, illud frequentat prae aliis* LIV., *hoc his tantum locis obvium*: RHET. Her. 4, 24, 25 VITR. 8, 6, 13 SEN. apocol. 13 COLVM. 8, 15, 3 PLIN. nat. 25, 88 QVINT. inst. 7, 3, 2 ITIN. [Silv.] 36, 1. 43, 6 Anton. Plac. rec. A 33. *nota*: PLIN. nat. 36, 88 cenacula . . ., porticus quoque -untur nonagenis gradibus. ISID. Goth. 4 chron. II p. 269 -nsis Alpibus. *cf. p. 644, 29.* CAPER gramm. VII 92, 1 cato (*i.* κάτω) -it dicimus, non discendit, *sed admodum frequenter in libris permutatur et cum hoc verbo et cum* discedere. SEDVL. carm. pasch. 3, 232 discendit. ORIBAS. syn. 1, 12 descindente ACT. Arv. a. 87 II 33. 89 II 68 a. 218 A 27. 219, 7 desciderunt (*de* ACT. Arv. a. 218 A 32 *v. p. 654, 22*). CORP. III 7756 descidisse. INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 231 (*Romae*) descindentib(us). *graecis litteris*: TAB. devot. Audollent 270, 21 δεσχενδο. -ere deorsum *vi praepositionis neglecta hic illic traditur, ex. gr.*: CELS. 5, 26, 31 VVLG. Iudith 14, 2 eccles. 3, 21 AVG. civ. 10, 26 COMM. apol. 1057 ITIN. Burdig. p. 598 (*a. 333*). VVLG. Iac. 3, 15 desursum -ens. PRISC. gramm. III 84, 9 -o κατέρχομαι. GLOSS. καταβαίνω. κατέρχομαι. -it κάτεισιν. aperit. -unt capatiunt (καταβαίνουσι?) -amus καταβῶμεν -e κατάβα. κάτελθε. -et καταβῆ. *legitur inde a* PLAVTO, *deest ex. gr.*: TER. TIB. SOL., *singulis habent locis*: PHAEDR. PERS. FRONTO MIN. FEL., *bis*: PLAVT., *ter*: PROP., *quaternis*: APVL. AMM., *frequentant*: CIC. LIV. VAL. MAX. CELS. SEN. phil. LVCAN. PLIN. nat. STAT. HIER. ITIN. [Silv.] AVG., *longe saepissime* VVLG. (*382ies*). [*dub. vel corrupt.*: CATVLL. 112, 2 *ubi* te scindit *Haupt, sed v. p. 645, 4.* ATT. Cic. Att. 9, 10, 7 quid si . . . Lepidus et Volcacius -unt? (*M*[1], *rell.* discedunt. *dubiae interpretationis, fortasse i. q. si illi Pompeium sequuntur*). BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 4 BELL. Hisp. 34, 2 OV. am. 3, 9, 55 PAVL. FEST. p. 354 SEN. nat. 1, 2, 1 LVCAN. 8, 152. 9, 423 PLIN. nat. 2, 136 SIL. 9, 303 HOMER. 279 STAT. Theb. 6, 620. 12, 172 QVINT. inst. 12, 10, 57 *al.*] [*it.* scendere, *francog.* descendre, *hisp.* decender. *M.-L.*]

I *proprie et in imagine de motu proclivi*: A *de animantibus i. q. deorsum venire, degredi, se demittere, de superiore loco ad inferiorem moveri, proficisci* (*opp.* ascendere, surgere, attollere): 1 *generatim*: a *absolute vel elliptice*: PLAVT. Asin. 710 (*in imag.*) asta, ut -am (*sc. ex equo*) nunciam in proclivi. QVADRIG. hist. 4 qua ascenderat, -it. 57 *ter.* CIC. Phil. 2, 106 cum essent devii, -erunt. nat. deor. 1, 89 (*in imag.*) praecipitare istuc quidem est, non -ere. Att. 4, 3, 3 sacra via (HOR. epod. 7, 7 PORPH. Hor. sat. 1, 9 praef.). VERG. ecl. 7, 60 Iuppiter et laeto -et plurimus imbri (PETRON. 122, 140 -it Iuppiter imbre. PORPH. Hor. epod. 13, 1). Aen. 2, 632. OV. met. 14, 59 mediaque tenus -erat alvo (*sc. in balneum*). LIV. 1, 8, 5 qui *locus* ... -entibus inter duos lucos est. 5, 40, 10 -ere (*sc. e vehiculo*) uxorem . . . iussit (PAVL. Fest. p. 155). LIV. 44, 6, 12 per quos *montes* -erant (PETRON. 60 per tectum. PAVL. Lab. dig. 19, 1, 54 pr. per catadromum. ITALA Ioh. 10, 1 [PS. Cypr. ad Novat. 2] -it per alteram partem [ἀναβαίνων, VVLG. ascendit aliunde]. FIRM. err. 27, 2 AMM. 15, 10, 4 VVLG. gen. 28, 12 ACT. Archel. 54, 11 *saepe*). MANIL. 1, 339 deus in niveum -it versus olorem. SEN. contr. 1, 3, 7 damnata deiecta est, absoluta -it (*sc. de arce*). 9, 4 (27), 8. VELL. 2, 58, 3 obsides in Capitolium misit fidemque -endi . . . dedit. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 -it (*sc. de sede*). PHAEDR. 4, 9, 8 -e (*sc. in puteum*). SEN. apocol. 13 omnia proclivia sunt, facile -itur. Herc. O. 1654 -ent aves. Med. 695 anguis. Phaedr. 818 nulla tela *Hippolyti* sine alite -ent. clem. 1, 8, 3 (*in imag.*) quocumque -is nec magis illis (*sc. deis*) -ere datum est quam tibi tutum; fastigio tuo affixus es. nat. 5, 15, 1. epist. 83, 4 (*in imag.*) ille ascendit, ego -o (92, 30). 123, 14 non vides quam diversus sit -entium habitus et ascendentium *eqs.* CVRT. 8, 14, 39 PETRON. 102. LVCAN. 6, 653 umbras. 6, 808 -ite (*sc. ad inferos*) . . . et Romanorum manes calcate deorum. PLIN. nat. 18, 302. 35, 59 in qua *tabula* dubitatur ascendentem cum clipeo pinxerit an -entem. VAL. FL. 7, 592 fesso victus *taurus* -ere (*i. procidere*) cornu. STAT. Theb. 5, 736 (*in imag.*) recto -unt limite Parcae. SVLPICIA sat. 11 precibus -e clientis et audi (*de Calliope*). QVINT. inst. 8, 4, 28 (*in imag.*) totidem sunt ascendentibus, quot -entibus gradus. decl. 267 p. 91, 3. IVV. 14, 61 cum tota -at aranea tela. PLIN. epist. 8, 20, 8 non magis se -isse sentire quam senserint ascendisse. SVET. Galba 18 -entem . . . vulneravit. Otho 6. AMPEL. 8, 3 *praecedit* ad inferos descensus. GAIVS inst. 3, 219 -endo cadere. PS. TERT. haer. 2 p. 216 inferius -isse et fecisse sibi filios septem. ITALA gen. 50, 6 (Aug. loc. hept. 1, 209 p. 539, 21) -et (ἀνάβηθι, ITALA Lugd. Ottob. *et* VVLG. ascende). exod. 19, 10 (Cypr. testim. 2, 25) -e (καταβάς, VVLG. vade). COMM. apol. 1057 -ant rivi deorsum. VIR. ill. 2, 6 ITIN. [Silv.] 5, 4. 24, 1 *saepe* DICT. 2, 1 AMM. 19, 8, 8. 24, 1, 9. HYG. astr. 2, 5 p. 39 *cum* vellet -ere (*sc. ad inferos*). VVLG. *persaepe, ex. gr.*: gen. 42, 2 exod. 2, 5. 32, 1 iud. 15, 8 III reg. 18, 44 IV reg. 1, 9. 5, 14 Sirach 50, 22 Is. 34, 7. 47, 1 Agg. 2, 23 Luc. 6, 17 act. 20, 10. VAL. CEM. hom. 2, 3 modo -enti, modo cadenti similis. HIST. Apoll. rec. A B 47 -ens (*i. egrediens de vehiculo*). *nota i. q. incedere, vi praepositionis infracta*: AVSON. 393, 48 pectore sic tenero . . . -is. *praecipue de deo, Christo, spiritu sancto angelisque de caelo venientibus*: TERT. bapt. 10 spiritum (patient. 15 ITIN. [Silv.] 43, 3 HIER. epist. 41, 1, 1 *al.* VVLG. eccles. 3, 21 Matth. 3, 16 Marc. 1, 10 Ioh. 1, 32 *persaepe* RVFIN. Adamant. 2, 8 GREG. TVR. Franc. 6, 40). idol. 5 cum Christus . . . -erit. adv. Marc. 1, 11 p. 305. 2, 25 p. 371. 3, 24 angelos alios ascendentes, alios -entes (*sc. de scalis*. HIER. epist. 22, 4, 3. 54, 6, 5 VVLG. Dan. 3, 49 Ioh. 5, 4 AVG. civ. 10, 26. 16, 38 COMM. apol. 1043 *saepe*). adv. Marc. 4, 7 *al.* adv. Prax. 13 resurr. 51 *al.* PS. TER. haer. 5. ITALA deut. 31, 15 (Lugd.) -et dominus in nube (κατέβη, VVLG. apparuit). EPIST. Paul. et Cor. I rec. B 14 COMM. apol. 168. ITIN. [Silv.] 2, 5 ubi -it maiestas dei (3, 2 *al.*). HIL. syn. 84 AMBR. inst. virg. 3, 24 VVLG. gen. 11, 5. 18, 21 exod. 19, 11 lev. 9, 22 num. 11, 25 psalm. 17, 10 prov. 30, 4 Is. 31, 4 *al.* RVFIN. Adamant. 2, 3 AVG. civ. 18, 51. 20, 24 *al.* DRAC. Orest. 13 (*in imag.*) te rogo, Melpomene, . . .-e.

b *accedit unde: adverb.*: PLAVT. Asin. 777 inde (OV. fast. 1, 263 ITIN. [Silv.] 4, 4 CORP. III 568). LVCAN. 6, 408 hinc . . . serpens -it (VVLG. deut. 9, 12 surge et -e hinc cito). PLIN. nat. 9, 53 illic (*sc. ex Hadriatico mari*) -entes *pisces*. TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604 etsi -it alicunde, non tamen sicut imber. OPTAT. 1, 1 p. 3, 7 antequam in caelum ascenderet, unde -erat. de: CATO or. frg. 40, 1 de cantherio. VARRO rust. 1, 69, 3 de aede. CIC. S. Rosc. 133 de Palatio. Caecin. 20 de castello. Vatin. 26 de rostris (LIV. 23, 23, 7). SISENNA Mil. frg. 3 de parte superiore -bat. LIV. 1, 18, 10 de templo (44, 45, 10 OPTAT. 2, 20 p. 57, 9. *cf.* ITIN. [Silv.] 14, 2 de ecclesia deorsum). 5, 46, 2 de Capitolio. 6, 18, 9 de caelo (*praecipue apud* ECCL. [*v. p. 646, 41*]: TERT. adv. Marc. 1, 14 p. 308. 4, 7 p. 434 adv. Prax. 21 resurr. 24 *persaepe* SERM. Arrian. frg. 10 p. 615[A] FILASTR. 44, 2 VVLG. deut. 28, 24 Matth. 28, 2. Ioh. 3, 13 nemo ascendit in caelum nisi qui -it de caelo. 6, 33 apoc. 10, 1. 18, 1 *persaepe* AVG. civ. 20, 20 *al.*). LIV. 8, 33, 1 de tribunali. 40, 38, 3 de montibus (OPTAT. 3, 7 p. 87, 11 FILASTR. 147, 4 VVLG. exod. 34, 29 deut. 10, 5 Ios. 2, 23 iud. 4, 14. 9, 36 Matth. 8, 1 Marc. 9, 8 *al.*). IVV. 10, 282 de . . . curru (ITALA iud. 4, 15 [Aug. loc. hept. 7, 19 p. 623, 17] -it . . . desuper (de Lugd.) curru suo [κατέβη ... ἐπάνωθεν, VVLG. desiliens]). ITIN. [Silv.] 14, 1 de animalibus. 36, 1 de Imbomon. HIL. in Matth. 33, 5 de cruce (VVLG. Matth. 27, 40 Marc. 15, 30 *saepe*). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 5 (*in imag.*) de sublimi fastigio dignitatis. VVLG. gen. 24, 64 de camelo. I reg. 25, 23 de asino. II par. 23, 20 de domo. Ier. 48, 18 (*in*

imag.) -e de gloria et sede in siti. Ezech. 26, 16. 27, 29 de navibus (Pass. Thom. p. 133, 13 de navi. p. 135, 15). *saepe.* Avg. civ. 22, 8 de gradibus. Act. Petr. 28 surgens puer . . . -it de lecto. cx: Cic. nat. deor. 1, 18 (*in imag.*) ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis. Cato 34 ex equo (Bell. Hisp. 4, 2. 15, 2 Liv. 2, 20, 10. 24, 44, 10. 39, 31, 11 Capitol. Maximin. 3, 4 Spart. Carac. 7, 1). Sen. contr. 9, 4 (27), 4 ex arce (Drac. laud. dei 1, 19 [*in imag.*] bona gaudia tristia . . . -unt ex arce dei). Val. Max. 5, 4, 5 e rostris. Sen. benef. 4, 21, 6 (*in imag.*) non -it e fastigio (dial. 9, 10, 6 ex quo *fastigio* non possunt nisi cadendo -ere. 10, 4, 1 Qvint. decl. 267 p. 91, 12). Stat. Theb. 11, 362 ex muris ceu -ura (*i. dependens*) profatur. Ps. Qvint. decl. 7, 1 (*in imag.*) ex qua conscientia, qua trepidatione -at, ut quis torqueri nolit inimicum. Svet. Tib. 20 e curru. Claud. 15 e tribunali (21). Nemes. ecl. 2, 89 e silvis. Paneg. 7, 9 ex aliquo supremo fine mundi nova deum numina . . . -unt? ab: Verg. Aen. 7, 675 vertice montis ab alto -unt Centauri. 8, 423 caelo . . . ab alto. Dirae 91 a . . . monte (Germ. 122 Flor. epit. 4, 12, 54. Itala iud. 7, 3 [Lugd.] -at a monte [ἐκχωρείτω ἀπὸ ὄρους, Vvlg. recesserunt de monte]. Itin. [Silv.] 2, 3. 4, 1). Ov. rem. 121 ab obliquo qui cum -ere possit (*i. secundo flumine nataro*). Liv. 21, 32, 3 ab Alpibus (27, 38, 6. 28, 42, 20 Flor. epit. 2, 6, 50). 34, 50, 8 ab Acrocorintho. Val. Max. 5, 4, 4 a Capitolio. Ascon. Scaur. p. 27 ab sacra via. Sil. 2, 369 ab arce. Qvint. decl. 267 p. 90, 25 a quo *loco* libenter -i. *adde*: Nicet. symb. 3 -it a patre de caelo. *ablat.*: Sall. hist. frg. 5, 20 -ere equo, assurgere sella (Vell. 2, 55, 3 Val. Max. 2, 2, 4. 5, 2, 9. 8, 5, 6). Verg. Aen. 4, 159 fulvum -ere monte leonem. 4, 491 videbis . . . -ere montibus ornos (*quasi personas*). 6, 831 aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci (Sen. Phoen. 446). Ciris 209 cubili. Hor. carm. 3, 4, 1 caelo (Prop. 2, 28, 37 Luna negat . . . -ere caelo. Ov. fast. 5, 551 Manil. 1, 799 Val. Max. 8, 7 ext. 3 Tert. resurr. 22). Prop. 2, 4, 29 cymba (Drac. Orest. 124 puppe). Ov. ars 3, 809 cygnis (*i. iugo cygnorum*). met. 3, 14 antro. Liv. 45, 39, 2. Val. Max. 1, 1, 10 plaustro. 4, 5, 3. 5, 7 ext. 2.

c *accedit quo*: α in *aliquid* (*locutionem in aciem sim. prodire v. sub II A 2*): Lvcil. 897 (*fort. in imag.*) in lutum. Rhet. Her. 4, 10, 14 in alveum. Lvcr. 6, 403 Iuppiter . . . in eas tum (*nubes*) -it. Cic. Tusc. 2, 9 in Academiam (3, 7 fat. 19). 4, 7 in inferiorem ambulationem. 5, 5 off. 3, 38. Nep. Alc. 6, 1 in Piraeum (Qvint. inst. 8, 6, 64). Ov. fast. 6, 754 anguis -it in herbas. Val. Max. 1, 8, 10 in intimam sacri specus partem (Plin. nat. 28, 147. Lvcan. 10, 19 in antrum). Vitr. 9 pr. 10 in solium (Cels. 1, 3 p. 16, 27 *al.* Caper gramm. VII 94, 19. *cf. infra l. 73*). Cels. 1, 3 p. 18, 16 in aquam (Optat. 4, 7 p. 113, 10 Vvlg. act. 8, 38. Sedvl. carm. pasch. 3, 232 in medias discendit in aquas [*sic plurimi codd.*]. *cf.* Sen. epist. 58, 23 in idem flumen bis -imus et non -imus. 83, 5 in frigidam. Cvrt. 3, 5, 2 in flumen. Plin. nat. 25, 88 in calidam. Stat. Theb. 5, 402 in undas. Ivv. 6, 522 in amnem). Petron. 102 in scapham (Spart. Carac. 5, 8). 111. 131. Val. Fl. 6, 244 moriens -it in hastam (*i. delabitur*). Act. Arv. a. 87 II 33 in t⟨etr⟩astylum desciderunt (a. 89 II 68). Plin. nat. 10, 125 in situlam. 23, 63 in cupas. Stat. Theb. 10, 367 in silvas. Qvint. inst. 8, 3, 84 in equum. Ivv. 3, 17 in vallem Egeriae. 6, 623 -ere iussit in caelum (*cf.* Schol. *ad l.*). Svet. Nero 12 in orchestram senatumque. Gaivs inst. 3, 219 ut in arborem ascenderet vel in puteum -ret (Vlp. dig. 11, 3, 3, 1 Vvlg. II reg. 17, 18). Capitol. Aur. 4, 8 in theatrum -ere vel spectaculis interesse. Apvl. met. 9, 6 Ps. Apvl. Ascl. 6. Tert. anim. 55 nec ante ascendit in sublimiora caelorum quam -it in inferiora terrarum (adv. Prax. 30). adv. Marc. 4, 3 p. 438. adv. Prax. 16 (*in imag.*) ut facilius crederemus filium dei -isse in saeculum. Itala exod. 19, 11. 18 (Cypr. testim. 2, 25. 3, 101) in montem [εἰς, Vvlg. super] (Itin. [Silv.] 5, 1. 9 Vvlg. Ios. 18, 16 psalm. 132, 2). Comm. apol. 315 in tumulum. Filastr. 125, 1 in infernum (Vvlg. num. 16, 30. 33 psalm. 54, 16. 113, 17. 138, 8 Iob 17, 16 Bar. 3, 11 Ezech. 31, 17 Matth. 11, 23). Avson. 445, 3 Minerva in Ithacam -it (*i. delabitur.* 468, 5). Hier. epist. 41, 4, 1. 45, 4, 1 in gehennae ignes. Vvlg. exod. 15, 5 in profundum quasi lapis. Ios. 3, 16 in mare Solitudinis. iud. 7, 24 in occursum Madian (II reg. 19, 16 *saepe ibid.*). Ruth 3, 3. 6 psalm. 21, 30. 27, 1 in lacum (29, 4. 87, 5. 142, 7 prov. 1, 12 Is. 38, 18 Ezech. 26, 20. 31, 14. 16. 32, 18 *al.*). Ier. 49, 8 in voraginem. Ioh. 5, 4. 21, 9 Rom. 10, 7 *al.* Petr. Chrys. serm. 68 p. 394[B] (*in imag.*) -it deus in carnem. Tab. devot. Audollent 270, 21 δεσχενδο ιν αδυτους Οσυρις. Inscr. Röm. Quartalschr. XXII (1908) p. 148 (*Romae ex catacumbis*) -entib(us) in cripta(m). in *cum abl.*: Petron. 73 in solio (*sic trad.*) . . . -imus (Schol. Iuv. 2, 142. *cf.* Corp. VI 579 in piscina virili -ere). Itin. [Silv.] 2, 7 in quo *monte* -it maiestas domini (2, 5 ubi). Optat. 1, 10 p. 10, 15 Christi caro dum in Iordane -it et ascendit (Favst. Rei. serm. 7 p. 247, 29 in Iordanis alveo). Vvlg. Is. 63, 14 animal in campo -ens. Itin. Theod. 21 in qua petra ambo humeri eius -erunt, sicut in cera molle. Drac. Romul. 8, 14 (*in imag.*) in Aonio -it fonte poeta. Itin. Anton. Plac. rec. 31 -entibus nobis in via. 33 in quo theatro. *adde* 11 -it sacerdos in fluvium . . . omnes -unt in fluvio. *fortasse huc pertinet* Comm. apol. 756 (*in imag.*) in quorum (*servorum*) saepe -unt sanguine diri (*i. qui eos saepe trucidant*). *nota singularia in imag.*: in *aliquem*: Manil. 2, 108 quem denique in unum -it deus atque habitat (*de afflatu poetico*). Pers. 4, 23 ut nemo in sese temptat -ere (*i. quasi in ipsius pectoris sinus penetrare.* Schol. *ad l.* ut nemo intrinsecus se considerat, nemo vult sese experiri). Rvfin. hist. 4, 11, 5 qui -it in Iesum (κατελθόντα εἰς). β ad: Cic. leg. frg. 4 ad Sirim. Verg. Aen. 6, 404 ad genitorem imas Erebi -it ad umbras (Lvcan. 9, 818 Stat. Silv. 3, 3, 206 Theb. 10, 404 Mart. 1, 101, 5. 11, 84, 1). 12, 649 ad vos anima . . . -am. Hor. epist. 1, 7, 11 ad mare -et vates (Vvlg. Ioh. 6, 16). Ov. met. 10, 13 ad Styga (Sen. Phaedr. 928 ad antra Stygia). 14, 830 Irin ad Hersiliam -ere . . . imperat. Liv. 9, 22, 10 ad pedes -nsum est ab Romanis (*sc. ex equis.* 22, 49, 3. 29, 2, 13). Sen. apocol. 13 ad inferos (Apvl. met. 6, 17 Porph. Hor. carm. 4, 7, 27 Prob. Verg. georg. 4, 467 Hyg. astr. 2, 7 p. 43. 2, 79 p. 81, 7 *al.* Hier. epist. 39, 4, 5 interpr. Iob 17, 16. Vvlg. Iob 21, 13 ad inferna. Ezech. 31, 15. 32, 27 ad infernum. Am. 9, 2 usque ad infernum. *al.* Itala Is. 14, 15 [Cypr. epist. 59, 3] ad inferos -es in fundamenta terrae [εἰς . . . εἰς, Vvlg. ad infernum detraheris in profundum laci]). Sil. 17, 267 ad manes. Stat. Theb. 9, 655 ad inania vidi Tartara *cultorem* . . . -ere. Ivv. 10, 113 ad generum Cereris (*i. Plutonem, ad inferos*) sine caede . . . pauci -unt reges. Porph. Hor. epod. 13, 1/2 cum imbribus ad terras Iuppiter -at. Firm. err. 12, 8 ad Endymionem Luna -it. Comm. instr. 2, 1, 22 Christus -it ad suos electos. Hier. epist. 18[A], 3, 2 ad terras (18[A], 8, 2. 18[A], 16, 1 Svlp. Sev. chron. 2, 7, 5 mor. 24, 25 Sedvl. epist. 1 p. 6, 7). 18[A], 8, 3 ad Moysen. 22, 38, 3 Vvlg. gen. 24, 16 ad fontem (24, 45). 37, 35 exod. 19, 25 I reg. 25, 20. psalm. 106, 26 ascendunt usque ad caelos et -unt usque ad abyssos. Ion. 1, 5. 2, 7. *al.* Avg. civ. 16, 5. γ *dativ.*: Carm. de bell. Aeg. 52 solio. Sil. 9, 529 terris. 13, 708 nocti (*i. ad inferos*). 13, 759 Erebo (Stat. Theb. 11, 464). δ *accus.* (*cf. p. 641, 56*): Ivv. 14, 266 quique solet rectum -ere funem. Heges. 3, 25, 3 alii -entes (*Casell.*, ascendentes *ed. pr. Paris*, ἐπιβαίνοντες τῶν σκαφῶν *Ios.*) navigia in lacum demergebantur. Avg. in psalm. 118 serm. 27, 7 montes -erunt pedes mei, etsi non diceret per montes vel in montes . . . scalas -it, etsi non dicatur per scalas aut piscinam -it, etsi non dicatur in piscinam (= Beda gramm. VII 270, 10). Act. Arv. a. 219, 7 desciderunt lucum. Vvlg. Iudith 10, 11 montem (Itin. [Silv.] 3, 1. 36, 2 Burdig. p. 595 [*a. 333*]). Is. 38, 8 gradus (*cf. p. 651, 36*). Sedvl. carm. pasch. 5, 137 tartareum -erit usque profundum. Alc. Avit. carm. 5, 629 non duce me quisquam siccum -erit aequor (*cf.* Vvlg. psalm. 106, 23 *p. 645, 49.* Hist. Apoll. rec. A 28 ratem. *nota in imag.*: Apvl. met. 5, 21 altum soporem -erat *maritus.* ε super: Vvlg. gen. 15, 11 volucres super cadavera. exod. 19, 20 dominus super montem Sinai. Is. 34, 5 super Idumaeam. Ioh. 1, 33. Rvfin. apol. Orig. 4 p. 566 spiritus sanctus super Christum -isse perscribitur. ζ *adverb.*: Varro rust. 3, 11, 2 quo (Ov. met. 4, 380 Fest. p. 298 Colvm. 9, 5, 2 Avg. civ. 17, 11). Nep. Paus. 4, 5 huc (Hor. sat. 1, 2, 34 Ov. met. 10, 21). Ov. met. 4, 435 illac. Hyg. Gell. 10, 16, 9 illuc (Tert. bapt. 5). Sen. nat. 5, 15, 4 illo.

d *accedunt unde et quo*: Tert. adv. Marc. 4, 7 in quod *caelum* de suo ante -erat (*bis*). 4, 36 p. 546 ab alio deo -isse Iesum ad detectionem creatoris, ad destructionem legis. Itin. [Silv.] 2, 3 illinc denuo ad illud caput vallis -remus. Paneg. 3, 10 in terras caelo -rent. Vvlg. exod. 19, 14 de monte ad populum. I reg. 9, 25 de excelso in oppidum. *nota*: Flor. epit. 3, 10, 13 *Romani* inde (*sc. e scutis*) in iugulos gladiis -bant (*cf.* Clavd. 26, 601 altius haud unquam toto -imus ense in iugulum Scythiae, *sc. vulnerandum. cf. p. 643, 82*).

e *seq. infinit. vel supinum vel* ad *cum gerundivo* (*cf. l. 49*): Hor. carm. 3, 21 -e . . . promere . . . vina (*cf.* Porph. *ad l.* pro -e ut promas). Itala gen. 11, 5 (Aug. civ. 16, 5 *al.*) -it dominus videre civitatem (κατέβη . . . ἰδεῖν, Vvlg. -it, ut videret). exod. 2, 5 (Ps. Prosp. prom. 1, 33) -ens . . . lavari (κατέβη . . . λούσασθαι, Vvlg. -bat . . . ut lavaretur). Vvlg. IV reg. 8, 29. Luc. 17, 31 ne -at tollere illa. act. 7, 34 liberare. Rvfin. Adamant. 2, 3 salvare homines. Cassian. inst. 4, 27 (*in imag.*) super tectum euangelici culminis stabilitus quid -is tollere aliquid de domo tua? Liv. 3, 30, 4 *et* 10, 31, 2 *v. p. 645, 42 sq.* 45, 27, 8 per quod *os specus* oraculo utentes sciscitatum deos -unt. Prob. Verg. ecl. 6, 43 *Argonautae cum* aquatum -issent. Vvlg. IV reg. 9, 16 ad visitandum Ioram. 10, 13.

2 *speciatim*: a *t. t. ad forum, comitia, campum sim. venire* (*opp.* redire): Val. Ant. hist. 62 funere locato ad forum -didit (Cic. Att. 1, 18, 1 Q. Cic. pet. 2, 54 Liv. 24, 7, 3. 34, 1, 5 Sen. dial. 1, 3, 8). Cic. de orat. 2, 267 in forum -ens (Sest. 78 rep. 6, 2 Att. 2, 16, 2 Liv. 3, 18, 4. 3, 56, 2. 4, 14, 1. 5, 30, 1 Ascon. Scaur. p. 29 Qvint. decl. 325 p. 279, 16 Fronto p. 189, 3 N. *cf.* Ov. fast. 6, 397 huc [*sc. in forum*] . . . matronam vidi -ere. Sidon. epist. 1, 11, 7 Boeth. in Porph. comm. sec. 1, 5 p. 149, 14). Cic. fat. 34 in campum (*sed alibi de petitore*: Hor. carm. 3, 1, 11 hic generosior -at in campum petitor. Liv. 7, 18, 9. 24, 7, 11. 26, 18, 6 Vell. 2, 92, 3 Val. Max. 7, 5, 4. 8, 15, 4. 9, 11, 6). Ascon. Mil. p. 43 ad comitia consulum creandorum (Svet. Iul. 13). Plin. epist. 5, 9, 1 in basilicam Iuliam. Svet. Claud. 34 ad spectaculum. Vit. 15 ad rostra. Spart. Did. 4, 3 in curiam. *huc pertinere videtur:* Corp. I 1490 (= XII 4190) ad subfragia. *absolute*: Cic. Brut. 87 consules -isse. Verr. 3, 92 mane -it. Sull. 68 -ere . . . cum lictoribus. Mur. 52 cum firmissimo praesidio (Phil. 8, 6 Ascon. Mil. p. 40). Phil. 2, 15 hodie non -it Antonius. 14, 14

cum fascibus. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 1 quam certa opinione -erat. 8, 8, 11. Q. CIC. pet. 35 certis temporibus -ito. LIV. 2, 54, 8 SEN. apocol. 12 benef. 3, 27. ASCON. Corn. p. 60 consules. p. 76. PLIN. epist. 5, 13, 2. *huc fortasse referendum*: CATVLL. 112, 2 multus homo es, Naso, neque multus homo est qui -it (*sunt qui obscaeno sensu intellegant, alii emendant*).

b *de militibus exercituque, rarius de aliis, ex superiore loco in aequum proficiscentibus necnon ex interiore regionum parte ad quodlibet locum inferius situm, velut mare, flumen, litus sim., hic illic de septentrione in meridiem, καταβαίνειν*: α *absolute*: SALL. Iug. 94, 2 eademque ascendens -ensque (VEG. mil. 1, 27 in clivosis . . . locis et -ere et ascendere utraque acies cogebatur). VERG. Aen. 11, 450 Tyrrhenamque manum totis -ere campis. LIV. 3, 48, 2 cum armatis -isse. 34, 30, 7. 44, 5, 1. LVCAN. 2, 392 -ens agmine. 3, 286. 7, 215 *miles* -ens . . . non temere immissus campis. STAT. Theb. 4, 347 his vulgatum -ere viribus Argos (*metonymice*). 5, 145 putes agmen -ere. SIL. 16, 635 AVR. VICT. Caes. 33, 1 AMM. 24, 1, 9 VVLG. gen. 44, 26. iud. 1, 9 -entes pugnaverunt. *al.* β *accedit unde* (*cf. p. 643, 28*): CAES. civ. 3, 65, 2 cum cohortibus XII -ens ex loco superiore. SALL. Iug. 50, 2 monte. 50, 3. VERG. georg. 2, 497 Dacus ab Histro. SIL. 17, 647 Liber ab Indis. VVLG. gen. 38, 1 a fratribus suis. iud. 9, 37 populus de umbilico terrae. Iudith 6, 10. Luc. 10, 30 -bat ab Ierusalem. CLAVD. 20, 468 sunt qui per Cilices rupto -ere Tauro . . . ferant. 21, 198 a primo -ens fluminis ortu ad bifidos tractus . . . perstrinxit iter *Stilicho*. COMM. apol. 426 -at abinde. OROS. hist. 3, 15, 10 ab Oriente. 3, 23, 43 ex Asia maiore. CORIPP. Ioh. 2, 116 calidis ab oris. γ *accedit quo* (in, ad, *acc.*): LENT. Cic. epist. 12, 15, 7 per Amanum in Ciliciam (*sim. persaepe, ex. gr.*: LIV. 21, 44, 3 in Italiam. 25, 22, 8 ad Capuam. 26, 9, 12 Gabios. 26, 25, 4. 27, 30, 1. 28, 7, 16. 36, 10, 13. 36, 13, 2 NEP. Arist. 1, 5 CVRT. 4, 1, 15 PLIN. nat. 6, 15 SVET. Tib. 10 FLOR. epit. 3, 3, 11 TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 433, 15. ITALA gen. 46, 27 [Aug. civ. 14, 4] in Aegyptum [εἰσελθοῦσαι, VVLG. ingressae sunt in]. *alibi saepe ex. gr.*: HIER. chron. a. Abr. 361 VVLG. gen. 12, 10. 26, 2. 46, 3 num. 20, 15 deut. 10, 22 SVLP. SEV. chron. 1, 8, 2 GREG. TVR. Franc. 1, 9]. ITIN. [Silv.] 16, 5. 20, 5 VVLG. Am. 6, 2 Ioh. 2, 12 act. 8, 5. 15, 30. 16, 8 PALLAD. hist. mon. 2, 2, 6). CAES. Gall. 7, 53, 2 in aequum locum (BELL. Afr. 79, 1 Hisp. 25, 3. Alex. 60, 3 in aequum [LIV. 1, 12, 1. 7, 14, 10. 10, 14, 8. 22, 14, 11 STAT. Theb. 6, 930 SVLP. SEV. chron. 2, 21. *in imag.* SEN. benef. 2, 13, 3 STAT. Theb. 11, 398]. FRONTIN. strat. 2, 5, 18 in plana [FLOR. epit. 3, 5, 28 VVLG. iud. 1, 34 ad planiora]). BELL. Alex. 74, 3 in . . . vallem (74, 4 Hisp. 28, 2). LIV. 1, 45, 7 ad Tiberim (23, 28, 6 ad Hiberum). 3, 30, 4 exercitum praedatum -isse in agros (4, 21, 6 populandi -rent in agrum. 7, 25, 13. 10, 31, 2. SIL. 15, 530 temeratis Alpibus . . . in nostros -it agros). 3, 60, 9 in suum quisque locum. 10, 27, 7 -nsum in campum omnibus copiis (22, 13, 6. 23, 29, 2. 27, 33, 1. 34, 25, 4. 37, 18, 12 *al.* LVCAN. 4, 703 campum miles -at in aequum. 7, 237 in planos . . . campos. TAC. hist. 3, 63 VVLG. Iudith 2, 17). LIV. 23, 15, 1 ad mare (28, 5, 2. 45, 34, 7 PLIN. nat. 7, 26. VVLG. psalm. 106, 23 -nnt mare in navibus [εἰς τὴν θάλασσαν. *sed cf. p. 644, 39*]. *adde* OV. epist. 17, 97 in altum). LIV. 24, 12, 4 ad lacnm Averni. 35, 30, 11 in patentes vias. 44, 45, 12 ad flumen (PLIN. nat. 6, 39 ad Cyrum amnem. 8, 2). VAL. MAX. 2, 2, 4 ad quorum *hostium* colloquium -bant. VELL. 2, 120, 3 ad inferiora hiberna. CVRT. 4, 7, 9 ad Mareotin paludem. 7, 11, 27 in castra (AMM. 31, 11, 6 per idem flumen ad Martis castra. VVLG. iud. 7, 9. 11. I reg. 26, 6). PS. QVINT. decl. 12, 12 nec impetus irae meae in digitos -it. FRONTIN. strat. 2, 4, 6 in terga hostium. TAC. hist. 3, 69 circa lacum Fundani -entibus. 4, 56 in coloniam. SVET. Aug. 16 ad latus. FLOR. epit. 3, 20, 4 ad imas eius *montis* -ere radices. ITIN. [Silv.] 7, 7. AVIEN. ora 145 in marinos iam locos -ere fugacem gentem. HIER. chron. a. Abr. 238 in Mesopotamiam. VVLG. Ios. 15, 10. 16, 3 ad occidentem. 18, 18 in planitiem. iud. 15, 11 -erunt ergo tria milia virorum de Iuda, ad specum silicis Etam. *al.* I reg. 13, 20 *al.* II reg. 5, 17 in praesidium. 11, 9 ad domum suam (11, 10 in domum. *al.*). IV reg. 2, 2 I par. 11, 15 act. 18, 22 *persaepe*. CLAVD. 26, 601 *v. p. 644, 54*. PAVL. MED. vita Ambr. 27 ad Tusciam usque -it (*i. in austrum versus*). PALLAD. hist. mon. 2, 6 ne compellar -ere ad civitatem seu ad vicos . . . iterumque -ere et reverti . . . occasionem . . . -endi et ascendendi. ACT. Petr. 3 in portum. 5 -it Caesaream et . . . ascendit navem. *nota* ad *personas*: CVRT. 4, 6, 3 ad se. 8, 10, 33 ad regem (VVLG. III Esdr. 1, 29). RVF. FEST. 25 in Persas -bat agminibus. VVLG. I reg. 10, 8 II reg. 23, 21 IV reg. 1, 15 I Macc. 10, 71 II Macc. 11, 29 act. 10, 21 *saepe*. δ *accedunt unde et quo*: CAES. civ. 3, 98, 1 ex superioribus locis in planitiem. LIV. 3, 7, 5 ab Tusculana in Albanam vallem 7, 29, 6 inde . . . in planitiem. 21, 37, 6 inde ad planum -nsum. act. 12, 15 a Iudaea in Caesaream. ITIN. Anton. Plac. rec. A 17 de monte in vallem.

c *sensu obscaeno*: VARRO rust. 2, 7, 9 cum eum (*sc. equum*) . . . coegisset matrem inire, cum -enti (*sc. post admissuram*) dempsisset ab oculis, ille . . . interfecit *aurigam*. *aliter*: VERG. georg. 2, 326 pater omnipotens . . . Aether coniugis in gremium laetae -it (*cf.* TERT. nat. 2, 12 Caelum -it ad sponsam aut Terra ascendit ad sponsum [*nisi ad p. 644, 20 referre malis*]). IVV. 11, 164 *ut* ad terram tremula -ant clune puellae (*saltantes*).

B *de rebus (saepe personatis vel in imagine) i. q. delabi, decidere, demitti, dependere, mergi, deduci sim.*: 1 *generatim*: a *absolute*: LVCR. 6, 438 turbo. LABER. mim. 20 mammae mihi -diderant. COLVM. 8, 6, 13 lucerna accensa demittatur, quae si permanserit ardens sine periculo -etur. CELS. 2, 8 si sanguis et strigmenta -unt. 2, 17 salsus et calidus sucus. 5, 28, 13. 19. 7, 4 umor. 7, 12, 3. 7, 15 sub osse -ere (*sc. venas, ut videtur*). 7, 18 testiculus (PLIN. nat. 32, 108). 7, 20. 21. 27. 8, 1. 2 *saepe*. SEN. dial. 8, 5, 5 gravia . . . -erint, evolaverint levia. epist. 5, 3 (*in imag.*) non habeamus argentum, in quo solidi auri caelatura -erit (*i. ut celetur corrumpaturque*). nat. 2, 9, 3 discus. 2, 13, 1 non -it ignis, sed praecipitatur et deducitur (7, 21, 2. 7, 22, 2 COMM. apol. 1006 LVCIF. Athan. 1, 18 p. 98, 15). 3, 25, 5. 6, 23, 4 spiritus (*i. aer*). 7, 14, 2 moles. COLVM. 6, 19, 2 -entibus per foramina regulis. LVCAN. 6, 383 aratrum. 6, 714 animam (*sc. in Orcum*). PETRON. 134 lunae -it imago (EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934[c] -entem *lunam*). PLIN. nat. 2, 164. 17, 118. 19, 66 -entibus *cucuminibus in aquam*. 31, 48 ferramenta (*in terram*). VAL. FL. 1, 686 zephyros. 3, 575 noctem. 7, 25 grataque iam fessis -unt flamina remis. 7, 55. 8, 332 *ratis*. SIL. 13, 529. STAT. silv. 5, 5, 41 umbris. Theb. 7, 115 nutare solum aut veteres -ere silvas . . . vidisse putant. 9, 262 galeasque vetant -ere cristae. QVINT. inst. 11, 3, 95 quanto priores *digiti* -erunt. IVV. 10, 58 statuae. VLP. dig. 39, 3, 1, 18 *aqua* per fundum vicini. ITALA deut. 32, 2 (Lugd., Verec. in cant. 2, 2 *al.*) -ant, sicut ros, verba mea (καταβήτω, VVLG. fluat). Iob 36, 16 (Hier. interpr. Iob codd. β μ) -it mensa (κατέβη, VVLG. *aliter*). Matth. 7, 25 (Lact. inst. 4, 10, 10 *al. et* VVLG.) pluvia (HIER. in Is. 30, 25 DRAC. laud. dei 3, 25 GREG. TVR. Franc. 3, 13). PS. APVL. Ascl. 32 (*in imag.*) usque ad humanum . . . animal sensus divinitatis -endo pervenit. OPTAT. 4, 7 p. 113, 17 spiritale oleum. EXPOS. mundi 53 Dyrrachium . . . a deo mari mersa . . . -it. VVLG. exod. 33, 9 columna nubis. Is. 38, 8 per quas *lineas* -erat *umbra solis* in horologio. Iac. 3, 15 non est . . . sapientia desursum -ens, sed terrena. VINDIC. gyn. p. 432 g sanguis per fronte (432 l). med. 9 PETR. CHRYS. serm. 120 p. 527[A]. 128 p. 554[B]. ORIBAS. syn. 1, 12 reuma. VEN. FORT. carm. 5, 6, 8 (*in imag.*) nec evagari propter -entes versus (5, 6, 9). CORP. III 7756 numen aquilae descidisse (*sic*). *nota*: SEN. epist. 36, 11 nihil in hoc mundo extingui, sed vicibus -ere (*i. ut ex conspectu disparcat*) ac surgere.

b *accedit unde*: de: VARRO rust. 1, 54, 1 *uva* prius debet -ere de vite. PS. APVL. Ascl. 2 quidquid de alto -it. HEGES. 4, 18, 38 de caelo -it ignis (VVLG. IV reg. 1, 10. 12. 14 II par. 7, 1. 3 II Macc. 2, 10 Luc. 9, 54 apoc. 13, 13 *al. adde*: VVLG. Is. 55, 10 nix de caelo. AVG. civ. 20, 17 de caelo -ere ista civitas dicitur. ITIN. Anton. Plac. rec. A 39). VVLG. Ier. 13, 18 de capite vestro corona gloriae vestrae. AVG. civ. 10, 7. *adde*: SEN. nat. 2, 13, 4 hinc (*sc. de aethere*) -ere non potest *ignis*. ab: MANIL. 3, 478 -unt noctes a sidere brumae. 3, 662 (*in imag. et metonymice*) Liber gravida -it plenus ab ulmo. VITR. 10, 2, 4 ab summo . . . funis -at et redeat ad suculum (PETRON. 102 a quorum regione funis -it). 10, 403 ab arbore ficus. PLIN. nat. 11, 178 a cerebro medulla -ente. ARNOB. nat. 2, 51 animas sede ab supera . . . -ere. CHIRON 17 quae *venae* -unt ab angulis (26. 564). VVLG. Mich. 1, 12 (*in imag.*) malum a domino. RVFIN. hist. mon. 3 p. 407[c] *pelle* a collo post tergum . . . -ente. *adde*: SEN. nat. 7, 1, 6 ipsum ab illis fluens lumen et calor inde -ens. ex: PAVL. FEST. p. 13 ex omni tecto pluvia -it. CELS. 5, 28, 12 ex quo *sinu pus* -at. IVV. 11, 27 (*in imag.*) e caelo -it γνῶθι σεαυτόν. *ablat.*: VERG. Aen. 4, 491 *v. p. 643, 27*. SEN. apocol. 4 aurea formoso -unt saecula filo . . . mollia contorto -unt stamina fuso. COLVM. 10, 170 (*in imag.*) *plantae* montibus. PLIN. nat. 18, 357 nebulae montibus -entes aut caelo cadentes (VAL. FL. 3, 652 montibus auster). CLAVD. rapt. Pros. 2 pr. 21 ardua nudato -it populus Haemo (*sc. cantu Orphei*).

c *accedit quo*: in: VARRO rust. 1, 54, 2 quae *uva* in piscinam in amphoram . . . -at, alia quae in arcam escendat. CIC. Tusc. 5, 75 (*in imag.*) beatam vitam in Phalaridis taurum -uram (5, 87). LVCR. 6, 732 in campos . . . -ere ningues. OV. met. 1, 95 (*in imag.*) nondum caesa suis . . . montibus in liquidas pinus -erat undas. 11, 517 inque fretum . . . -ere caelum. 11, 532. MANIL. 1, 152 in tenues -it spiritus auras. 2, 461 (*in imag.*) Virginis in propriam -unt ilia sortem. PAVL. FEST. p. 360 sanguis in crura (CELS. 7, 19). CELS. 2, 8 suppuratio -it in crura. *ibid.* liquor . . . in intestina (4, 1). 4, 6. SEN. Herc. O. 468 in terras . . . luna (*cf. p. 644, 21*). nat. 2, 17 in aquam fervens massa. 3, 7 humor . . . in inferiora. LVCAN. 3, 630 ratis . . . -it in undas (PLIN. nat. 3, 128 Argo navis flumine in mare -it. SIL. 15, 152 classis in aequor. AVIEN. Arat. 768 *puppis* -it in aequora. 1253). 3, 724 (*in imag.*) qua iam non medius -it in ilia venter. PLIN. nat. 2, 146 fulmen . . . -it in terram. 9, 94 (*in imag.*) *voluptatem* -ere in duo sensu carentia. 16, 74 (*in imag.*) -unt et in plana cornus . . . fagus, carpinus. 26, 2 *lichenam* -entem vero et in colla pectusque. STAT. silv. 2, 3, 59 *arbor* -at (*i. dependeat*) in imos . . . lacus. Theb. 1, 134 cervix -it in armos. 9, 279 ensis -it in undas. 10, 124 (*in imag.*) inque oculos penitus -it *Somnus*. 11, 195 Rhodope (*i. glacies Rhodopes*) -it in amnes. PLIN. epist. 6, 20, 11 nubes -ere in terras. MART. 1, 49, 27 vicina in ipsum silva -et focum. TERT. nat. 2, 4 (*in imag.*) sursum mens ascendere debuit de statu mundi, non in incerta -ere.

pudic. 6 (*in imag.*) sermo dei -it in carcerem. FILASTR. 29, 5 -it Intellectus in mundum salutis causa hominum (*res personata*). VVLG. Iob 37, 6 ut *nix* -at in terram. psalm. 7, 17 (*in imag.*) in verticem ipsius iniquitas eius -et. 71, 6 pluvia in vellus. prov. 5, 5 (*in imag. et metonymice*) pedes eius -unt in mortem. sap. 11, 23 *al.* AVG. civ. 11, 27 *corpora* vel exsiliunt in superna vel in ima -unt vel librantur in mediis. FACVND. defens. 4, 2 p. 621[C] (*in imag.*) rugae vero in altitudinem corporis -unt. *nota* in *c. abl.*: VITA Caes. Arel. 1, 51 ut nullus liquor in terra vel in lintco -ret. ad: VITR. 10, 2, 1 *funis* -it ad inferiorem *orbiculum* (10, 2, 9). CELS. 1, 4 ne ad cervices aqua -at. 4, 1. 6, 11 ad uvam . . . -unt ulcera. 5, 26, 11 dolor ad inguina . . . -it (CAEL. AVR. acut. 2, 19, 121 dolor ad inferiora). 5, 28, 14. 6, 18, 2. 7, 26, 2. 8, 4 umor ad membranam. SEN. nat. 3, 25, 6 ad aequilibrium aquae -unt. SIL. 8, 145 ad vos . . . -ct corporis umbra. PORPH. Hor. carm. 3, 13, 9/10 per quam *opacitatem* dicit calorem canicularium dierum ad eum non -ere. FIRM. err. 24, 5 verbum dei (*i. Christus*) -it ad terram (INSCR. christ. Rossi II p. 78, 3 lux arcana, dei verbum . . . ad nos -it). VEG. mil. 4, 21 *sambuca* ut -at ad murum. VVLG. Sirach 35, 18 lacrimae viduae ad maxillam. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957[B] ad plana -at *pila*. ITIN. Anton. Plac. rec. A 7 gradi -unt usque ad aquam. *al.* super: PRISCILL. Oros. 157, 15 velut ros eloquium tuum ut super eos -at expectent. GREG. TVR. Franc. 3, 28 fulgora . . . super eos -unt. *nota* super *c. abl.*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 9 super his locis -it ros, sicut pluvia. 15 super qua provincia . . . nubes obscura -it. *seq. ablat. loci*: VERG. Aen. 5, 683 (*in imag.*) toto -it corpore *navis* pestis (*i. flamma*). STAT. Theb. 3, 57 qualis *clamor* bello supremus apertis urbibus aut pelago iam -ente (*i. dum mergitur*) carina.

d *accedunt unde et quo*: LVCR. 6, 427 ut interdum tamquam demissa columna in mare de caelo -at *prester*. MANIL. 4, 817 ut genus in terram caelo -it ab alto. GERM. frg. 3, 15 rara Sagittifero -it pluvia terris. CELS. 4, 1 iter urinae . . . a cervice huius -it ad colem. 6, 8, 2 spiritus a naribus ad fauces. SEN. nat. 2, 19 ut ex aethere aliqua vis in inferiora -at. COLVM. 8, 15, 3 e litore -atur in aquam. PLIN. nat. 37, 180 (*in imag.*) ab oris gemmae ad radicem usque albo -ente. STAT. Theb. 11, 89 horrendus ab astris -it vos usque fragor (*i. tonitruus*). FLOR. epit. 2, 6, 9 Punici belli vis . . . in Italiam ab illis . . . nivibus velut caelo missa -it (*metonymice de Hannibale*). PAVL. dig. 39, 3, 2, 4 ex qua *fossa* ad inferiorem fundum aqua -it. TERT. bapt. 8 sanctissimus spiritus super emundata . . . corpora . . . a patre -it. COMM. instr. 2, 3, 1 de caelo -it civitas in anastase prima. AMBR. obit. Valent. 7 *in barbam sacerdotalem* de capite -it unguentum. VVLG. act. 8, 26 quae *via* -it ab Ierusalem in Gazam. MART. CAP. 3, 273 (*in imag.*) virgula a sinistra parte in dexteram ascendente . . . a sinistra ad dexteram -ens (*de nota acuti et gravis accentus*). *nota*: APON. 7 p. 120 *corona* super Christum a capite dei in colnmbae specie in Iordane -it.

e *seq. infinit.*: INSCR. christ. Rossi II p. 145, 7 (*in imag.*) vox arcana patris . . . -it terras luce replere sua.

2 *speciatim*: a *in agricultura de herbarum sim. insertione, plantatione*: CATO agr. 45, 2 si parum -et *talea*, malleo . . . adigito. COLVM. 11, 3, 62 soli duritia non patitur in altum -ere *rapae semina*. PLIN. nat. 16, 127 aesculus quantum corpore eminet, tantum radice -it (16, 129 non altius -ere radices. 21, 61). 17, 102 decisus -at in rimam calamus. 17, 106 fastigatio levi -at cuneo, tribus non ampliore digitis. 17, 154 dodrantales . . . seruntur sic, ut -ant quae proxima arbori fuerint, duo oculi extra terram emineant. 19, 98 ut quae -at ad tria cubita. b *de vocis sim. demissione*: CIC. de orat. 3, 227 est item contra quiddam in remissione gravissimum quoque tamquam sonorum gradibus -itur. NIGID. Gell. 13, 26, 1 in casu vocandi summo tono est prima, deinde gradatim -unt. SEN. contr. 1 praef. 16 non illam *vocem* per gradus paulatim ab imo ad summum perducere, non rursus a summa contentione paribus intervallis -ere. SEN. epist. 15, 8 modesta *vox* . . . -at, non decidat. QVINT. inst. 9, 4, 92 acres quae ex brevibns ad longas insurgunt, lēviores quae a longis in breves -unt. 11, 3, 65 *vox* attollitur autem concitatis affectibus, compositis -it . . . altius vel inferius. c *de siderum, solis sim. occasu*: VERG. georg. 4, 335 eadem sidus fugiens ubi piscis aquosi . . . caelo -it in undas. MANIL. 1, 687 per obliquum -ens tangit Olorem. 2, 849 quae pars occasus infra est imumque sub orbem -it. 3, 370 e medio praeceps -erit orbe inferiora petens. SEN. Herc. O. 1584 ante -et glacialis ursae sidus. nat. 1 praef. 12. 1, 3, 11 illo *sole* enim -ente altior est *arcus*, alto depressior. 1, 8, 2 numquam terra tenus -et arcus. 7, 17, 3. 7, 21, 4 huc itaque -it *cometes*. epist. 88, 26 -unt et allevantur ac speciem interdum stantium praebent *caelestia*. LVCAN. 8, 178 quidquid -et ab arbore summa Arctophylax. 9, 535 lentos -ere Pisces. PLIN. nat. 2, 65 subire eas *stellas* aut -ere per profundum aeris. 2, 67 haec erit latitudinum ratio ad austrum -entium *stellarum* aut ad aquilonem subeuntium (2, 71 ab exortu vespertino latitudo -itur parcius . . . cum et altitudo -itur. 2, 76 *ter*). STAT. silv. 1, 6, 86. AVIEN. Arat. 650 imus ut australi -it circulus axe (MART. CAP. 8, 849 solaris . . . circulus . . . aut evehitur aut -it). 989 -it sol (RVFIN. hist. mon. 9 p. 424[B] MART. CAP. 8, 820). 1030. 1253.

d *in re medica: de cibis, liquoribus sumendis*: HOR. epod. 2, 53 non Afra avis -at in ventrem meum. SEN. epist. 108, 15 nec enim cibi (*sc. ostrea et boleta*), sed oblectamenta sunt ad edendum saturos cogentia . . . facile -ura, facile reditura. SIL. 14, 599 -ere fauces abnuerant siccae inosorum alimenta ciborum. SER. SAMM. 273 nec tamen in stomachum -at gutta patentem. MACR. sat. 7, 6, 3 cum *vinum frigidum* non talc -at, scd admixtum calidis concalescat. 7, 6, 6 -it *vinum* in viscera. 7, 7, 18 -it quod mustum grave est (*seq.* in intestina delabitur). VINDIC. med. 2 materies -ens per quosdam viarum meatus *corporis*. CYPR. GALL. exod. 633 scptima quaque die nullum -ere victum. *angustiore sensu de deiectione alvi, purgatione corporis*: CELS. 1, 6 quae *olera* celeriter -unt. 2, 4. 7 non -it alvus. 4, 22 simul quaedam carnosa -unt (*ibid.* deicere). 4, 25 pituitae. 5, 26, 13 sanguinis pars per vulnus, pars per naturale -it. 5, 26, 19 ex ipso vulnere urina -it. 5, 26, 31. PLIN. nat. 23, 51 si cibus non -at. *adde*: CELS. 2, 3 lumbricos . . . -isse nihil nocet. e *de telis infixis, necnon de vulneribus praecipue telis inflictis* (*cf. p. 644, 53*): OV. epist. 15, 276 non mea sunt summā leviter districta sagittā pectora; -it vulnus ad ossa meum (*in imagine de amore*). met. 3, 67 totum -it in ilia ferrum. LIV. 1, 41, 5 ferrum haud alte in corpus -isse. CELS. 5, 26, 35 si vel praefractus est *surculus* vel altius -it . . . medicamento evocandus est. LVCAN. 1, 31 nulli penitus -ere ferro contigit: alta sedent civilis vulnera dextrae (*bello civili*). 6, 216 harundo . . . in caput atque oculi laevum -it in orbem. SIL. 16, 543. STAT. Theb. 11, 53 subitum obliquo -it ab aëre vulnus. 12, 340 quanto -it vulnus hiatu. PS. QVINT. decl. 8, 19 (*in imag.*) *telum* leviter paulatimque -ens. 10, 8 SYMPH. 212 missaque -ens nullo mittente revertor (*i. sagitta*). HIL. trin. 10, 23 quamvis aut ictus incideret aut vulnus -ret. DRAC. laud. dei 1, 282 (*metonymice*) ne Massyla fames (*i. canes*) duros -at in armos *apri*. *adde*: CELS. 5, 26, 31 specillumque demissum -it aut in latus aut deorsum. f *de regionibus, montibus sim., i. q. porrigi, procurrere, attingere, patere sim.*: OV. fast. 3, 835 Caelius ex alto qna mons -it in aequum. MELA 1, 10 ora eius cum alveo Nili amnis ripis -it in pelagus. PETRON. 122, 145 ubi . . . -unt rupes et se patiuntur adiri. PLIN. nat. 6, 142 Arabia . . . a monte Amano e regione Ciliciae Commagenesque -it. VAL. FL. 1, 538 quae *regio* . . . aequor ad Helles . . . -it ab Euro. SIL. 8, 396 monte nivoso -ens Atina. PLIN. epist. 5, 6, 8 (*in imag.*) inde caeduae silvae cum ipso monte -unt. 8, 20, 6 in speciem carinae humili radice -unt. VVLG. num. 34, 11 de Sephama -ent termini in Rebla. MART. CAP. 6, 636 post Alpium montes . . . incohat ac -it Italia. *huc pertinere videtur*: PLIN. nat. 31, 47 nec amplius puteum fodiunt coria terrae observantes, ut a nigra *terra* -at ordo supra dictns. g *i. q. subsidere*: SEN. epist. 79, 2 montis altitudo -it. PLIN. epist. 10, 39, 1 ingentibus enim rimis -it et hiat theatrum. VVLG. psalm. 103, 8 ascendunt montes et -unt campi *eqs.* h *de aquis, fluminibus: i. q. defluere, delabi*: SEN. nat. 4, 2, 22 -enti Nilo (4, 2, 23 MELA 1, 50. 53. OROS. hist. 1, 2, 30 *Nilum* ad sinistram ad Aegyptum -ere). CVRT. 9, 9, 10 intumescens mare et in campos -ere superfusum. MELA 2, 7 Asiaces. 3, 15. 39 ex Ceraunis montibus uno alveo -it. 3, 40. 69. 77. LVCAN. 3, 207 rectis -ens Marsya ripis. 6, 77 Thybris in mare -it (SIL. 1, 607). PLIN. nat. 6, 38. VAL. FL. 8, 219 in freta . . . Hister -it. SIL. 8, 179. 13, 573 STAT. Theb. 7, 427. 8, 465. 9, 525 ab infestis -unt aequora saxis. PORPH. Hor. carm. 1, 29, 10 ut flumina in montes revertantur, unde alioquin -unt. ITIN. Alex. 8 EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 5. EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 897[A] *fluvii* ex superiore meridie -unt. ITIN. Anton. Plac. rec. A 7. *i. q. decrescere*: LVCAN. 5, 338 non magis ablatis umquam -erit aequor quam nunc crescit aquis. PLIN. nat. 31, 57 si longiore tractu veniet *aquae ductus*, subeat crebro -atque, ne libramenta pereant. i *de vestibus, capillis i. q. delabi, demitti*: CVRT. 6, 5, 27 sinus vestis (*i. sinuosa vestis*) . . . infra genua -it. LVCAN. 2, 375 intonsos rigidam in frontem -ere canos passus erat. PETRON. 18 -entes ab aure capillos. SIL. 6, 427 horrida cano vertice -ens . . . caesaries. STAT. Theb. 10, 644 vestes. QVINT. inst. 11, 3, 139 ut purpureae recte -ant. PLIN. epist. 4, 11, 9 stola.

II *translate et in imagine, notione quadam deorsum movendi saepe sublatente*: A *de animantibus*: 1 *de progressu*: a *orationis, argumenti, narrationis i. q. transire ad*: VARRO ling. 5, 75 a summa parte ad infimam -am. SEN. contr. 1, 8, 1 sic -it in narrationem. 10, 4, 16 ad argumenta. CELS. 3, 5 nunc ad singulas earum species -am. QVINT. inst. 7, 3, 2 a qualitate ad finitionem -itur. 9, 2, 23 ad aliquid quod sit leve . . . -imus. 9, 3, 55 priusquam ad aliud -at, in prioribus resistit. TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506 de superiore sensu -unt. PORPH. Hor. epist. 1, 3, 29 apte ab ipsa laude philosophiae -it ad inhibendum eius iracundiam. DIOM. gramm. I 448, 13. FORTVN. rhet. 1, 29 p. 102 ad alteram partem. *al.* DON. Ter. Hec. 198 ad argumentum. SCHOL. Hor. Vind. ars 22. THEOD. PRISC. log. 39 ad chronica. gyn. 28. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 22 p. 67, 4 ut ascendentes alicubi consistamns, non est dubium, quin -entes . . . consistamus. 1, 25 p. 76, 3 a magis generibus usque ad magis species -amus. *sic saepe in dialectica, gr.* κατιέναι. NOVELL. Iust. 59, 2 sicut -entes (ὑποκατιόντες) dicemus. *huc referri potest*: BOETH. mus. 1, 33 p. 223, 4 qui *lector* ad interiorem scientiam posteriore tractatione -it. *nota impersonaliter*: RHET. Her. 4, 24, 25

gradatio est, in qua non ante ad consequens verbum -itur quam ad superiora conscensum est. b *temporis*: VARRO rust. 2, 1, 3 necesse est humanae vitae ab summa memoria gradatim -isse ad hanc aetatem. 2, 1, 4 ex hac vita in secundam -isse pastoriciam. 2, 1, 5 tertio denique gradu a vita pastorali ad agriculturam -erunt ... et quo -erant, ibi processerant longe. *huc traxerim*: OV. met. 11, 754 sunt si -cre ad ipsum (*sc. Aesacum*) ordine perpetuo quaeris, sunt huius origo Ilus et Asaracus *eqs.*

2 *i. q. in pugnam, certamen prodire, ad bellum proficisci sim. (cf. p. 645,7); persaepe in imag., vi praepositionis plerumque infracta*: RHET. Her. 4, 3, 4 in artis curriculum (*seq.* in stadium rhetoricae prodire). 4, 42, 54 in magnam -at vitae dimicationem. BELL. Hisp. 18, 6 ad dimicandum (24, 2. 26, 6 VAL. MAX. 2, 6, 2. 2, 7, 6. 7, 4 ext. 2). ad (in) certamen: CIC. Tusc. 2, 12 LIV. 7, 14, 6. VAL. MAX. 8, 7 ext. 2 in certamen. ext. 13. 9, 2 ext. 7 PLIN. nat. 21, 7. 35, 65 QVINT. decl. 317 p. 246, 6 HYG. fab. 91 p. 87, 15. 273 p. 146, 16 VVLG. I reg. 17, 8. in aciem: LIV. 8, 8, 1. 9, 14, 7. 10, 19, 12. 10, 27, 2. 10, 28, 14. 23, 40, 9. 24, 8, 1. 24, 17, 8. 27, 41, 5. 28, 33, 8. 29, 29, 9. 30, 8, 4. 31, 36, 4. 33, 18, 8. 37, 37, 8. 39, 2, 8 frg. 22 VAL. MAX. 3, 2, 3. 24. 3, 7 ext. 8. 6, 4, 5. 9, 3, 1 SEN. epist. 8, 5, 1 QVINT. decl. 367 p. 402, 24 FRONTIN. strat. 1, 11, 11 SVET. Aug. 96 IVST. 14, 3, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 7. POMP. TROG. Iust. 38, 8, 1 in Romana bella (IVST. 15, 4, 21. *adde* 15, 1, 2 in periculum belli). SEN. dial. 1, 4, 2 ad Olympia (SVET. Nero 53). ad (in) pugnam (proelium): SEN. epist. 13, 2 FRONTIN. strat. 2, 1, 10. 11. 2, 5, 41 VAL. FL. 3, 518 SIL. 9, 303. IVV. 7, 173 (*in imag.*) ad pugnam qui rhetorica -it ab umbra. PS. TERT. haer. 1 p. 213 ad daemonem se -isse. IVST. 21, 2, 5 VVLG. I reg. 23, 8. 26, 10. 29, 4. 30, 24. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 2 in conflictum. 2, 21, 6. 2, 25, 1. *adde* 2, 38, 5 in conspectum pugnae. LVCAN. 5, 67 in ancipites metuit -ere Martes. PETRON. 14 in ambiguam litem. QVINT. decl. 345 p. 361, 17 in hanc contentionem. HIER. in Zach. 3, 12 p. 897 ad agonem. *nota absolute*: CIC. Verr. 3, 177 (*in imag.*) placet mihi ista defensio, -o ... aequum certamen proponitur. SIL. 4, 5 -isse ducem. STAT. Theb. 7, 248 Pelopis -ere totas audimus gentes (*potest etiam ad I A 2 b trahi*).

3 *i. q. se demittere, se conferre, procedere, submitti, se accomodare, persaepe pertinet ad aliquid indignum, molestum, nefas*: a ad (in), *rem incorpoream (vel cum adv. loc.), bis* ad *aliquem*: RHET. Her. 4, 9, 13 ad infimum. 4, 30, 41 in integram defensionem. CIC. Quinct. 51 *viri boni* pedetemptim istuc -unt. div. in Caec. 1 ad accusandum (Verr. 4, 6 Cluent. 10 Mur. 60 Sest. 89 Cael. 2 QVINT. inst. 4, 1, 49. 9, 2, 17 PS. ASCON. div. in Caec. p. 97). Verr. 2, 97 quo ego vellem -uros pollicebantur. 4, 3. Tull. 5 ad male dicendum. Mur. 56 ad inimicitias. inv. 1, 3 ad ius sine vi. 2, 174 ad condicionem (CAEL. Cic. epist. 8, 8, 9. FRONTIN. strat. 2, 10, 1 ad condiciones imperatoris. SVET. diff. p. 276 R. PHOEBAD. c. Arrian. 1). CIC. de orat. 1, 252 ad iuris civilis perdiscendi occupationem. 2, 22 ad omnem animi remissionem ludumque (rep. 1, 67). rep. 1, 11 ad rationes civitatis. Lael. 64 ad quas *calamitatum societates*. Att. 8, 1, 3 invitus in eam causam -o (LIV. 36, 7, 6. QVINT. decl. 268 p. 95, 20 ad hanc causam. 291 p. 161, 25 TAC. hist. 3, 4 CLAVD. DON. Aen. 1, 349). CIC. Att. 7, 9, 3 si ille eo -at. 9, 18, 3 CAEL. Cic. epist. 8, 11, 1 POLLIO Cic. epist. 10, 33, 4. BRVT. Cic. epist. 11, 1, 3 ad novissima auxilia (CAES. civ. 3, 9, 3 ad extremum auxilium. LIV. 23, 14, 3). CAES. Gall. 5, 29, 5 ad eiusmodi consilium. 6, 16, 5 ad innocentium supplicia. 7, 33, 1 ad vim atque arma. 7, 78, 1 ad Critognati sententiam. civ. 1, 5, 3 ad illud extremum atque ultimum senatus consultum, quo nisi paene in ipso urbis incendio ... ante -nsum (VLP. dig. 7, 5, 11 ad senatus consultum). 1, 9, 5 ad omnia se -ere paratum. 1, 81, 5. 3, 83, 1 ad ... verborum contumelias. VERG. Aen. 5, 782 preces -ere in omnes (SEN. Phaedr. 669 ad preces). HOR. epist. 1, 9, 11 frontis ad urbanae -i praemia. 1, 20, 1 fuge quo -ere gestis. LIV. 1, 19, 5 ad animos. 1, 43, 11 nec fere umquam infra ita -rent, ut ad infimos pervenirent. VAL. MAX. 9, 15, 4 in centumvirale iudicium (QVINT. decl. 267 p. 89, 3. 310 p. 219, 19 VLP. dig. 43, 33, 1, 2). CELS. 1 praef. p. 12, 14 a communibus ad quaedam propria -unt. SEN. benef. 2, 21, 2 in amicitiam. 4, 12, 1 ad haec verba. 4, 20, 2 in detrimenta. 5, 12, 1 in quas *difficultates*. dial. 2, 3, 1. 5, 1, 2. 5, 15, 4 nat. 4 praef. 13. 6, 5, 2 in deorum secreta (*fere i. inquirere*). epist. 8, 6 ad vadimonium. 17, 2 in minima. 18, 11. 22, 4. 48, 11 ad grammaticorum elementa. 88, 42 ad syllabarum distinctiones. 117, 6. 120, 2 in sordida usque. 123, 14 in voluptates. COLVM. 3, 21, 4 pater familiae libentius ad spectaculum rei suae -it. PLIN. nat. praef. 6 maiorem te sciebam quam ut -urum huc putarem. MART. 1, 51, 1 a magnis ad te -ere tauris *leones*. 9, 64, 1 Herculis in magni vultus -ere Caesar dignatus. QVINT. inst. 1, 2, 27 ad intellectum audientis. 1, 4, 7. 33. 1, 12, 14. 2, 3, 4 ad minora. 4, 2, 15. 5, 6, 2. 7, 1, 23. 8, 2, 24. 9, 4, 23. 10, 1, 63 in amores. 10, 3, 12 *al.* decl. 257 p. 30, 21. 301 p. 189, 14 *al. huc traham*: TAC. ann. 15, 50 praefectum in partes -isse. PLIN. epist. 10, 31, 1 ad meas curas. paneg. 61 quantoque propius ad magnitudinem tuam ascenderint, tantum etiam a sua -isse videantur. 85. SVET. Vesp. 4. diff. p. 283 ad deprecandum. PAPIN. dig. 19, 5, 1 ad actionem (MARCELL. dig. 4, 1, 7, 1 SVLP. VICT. rhet. 54 p. 347). VLP. dig. 4, 6, 26, 9 ad clausulam. PAVL. dig. 38, 10, 10, 15 ad singulas personas gradu. MARCELL. dig. 32, 69 ad definitionem. APVL. Soci. p. 137. TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 409 in aliena (4, 29. 5, 14). adv. Prax. 16 ad humana semper colloquia. PANEG. 12, 29 -nsum ... ad sanguinem feminarum et in sexum *muliebrem* saevitum. VOPISC. quatt. tyr. 1, 2 num ad istam descriptionem curamque -it? IVST. 21, 5, 3 in sordidum genus vitae. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 4 p. 169. 1, 5 p. 171 AVR. VICT. Caes. 39, 48 HIL. trin. 5, 12. 10, 8 c. Const. 23. FILASTR. 115, 4 in praecipitium mortis perpetuae -unt (137, 1). AVSON. 338, 2 si huc quoque -cris (*fere i. in huiusmodi opus incubueris*). SCHOL. Hor. Vind. ars 22 HIER. c. Ioh. 1. AVG. civ. 7, 4 ad istorum humilia opera. 7, 14 ad lactandos ... pueros ... Iovem -ere voluisse (*potest etiam ad 1 A 1 c referri*). ZACCH. 1 praef. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 211. 217. SIDON. epist. 6, 2, 3 in concordiae statum promptius -nsum est. POMER. 2, 5, 2 in vitia (*opp.* evadere in sublimitatem virtutis). CASSIOD. var. 8, 24, 6 ad mortalium errores et humilia vota. COD. Iust. 12, 49 (50), 10 pr. nulla adiutoribus ad chartulariorum sollicitudinem (*i. munus*)...-endi danda licentia. PALLAD. hist. mon. 1, 18 ad vulnera sua mortesque. 1, 35 ad saecularem -erat vitam. ISID. orig. 6, 19, 57 -uri apostoli ad euangelizandum in gentibus. *nota de re personata*: VARRO rust. 1, 68 pensilia...ad abiciendum -urum se minitantur. b de *aliqua re*: MART. CAP. 1, 23 de ingenito rigore. ACT. Archel. 68, 3 p. 98 de hac impietate. c *absolute*: SEN. epist. 53, 9 cui advocatus in remissione *morbi* -res. d *cum dat.*: CASSIOD. var. 11, 16, 1 quibus dominorum clementia voluit -ere. e *seq.* ut: LIV. 45, 15, 5 postremo eo -nsum est, ut (TAC. ann. 14, 7. 15, 1). QVINT. decl. 314 p. 234, 21 -amus eo ..., ut. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 71 AVSON. 419, 51 SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 1. f *seq. supinum*: SEN. benef. 4, 39, 3 sponsum -am quia promisi. g *seq. infinit.*: STAT. Theb. 1, 225 geminas punire domos ... -o.

4 *i. q. originem trahere, nasci, oriri; saepe apud* ICTOS *de gradu cognationis necnon de liberis posteris*: PAVL. FEST. p. 23 Aemiliam gentem appellatam quod ab Ascanio -at (SIL. 9, 415 a primo -ens consule Brutus. VLP. dig. 1, 9, 12, 1 a patriciis. RVFIN. hist. 4, 29, 2 a Saturnino. PALLAD. hist. mon. 1, 24 p. 306[C] ab Aegyptiorum ... genere -o [γένει εἰμὶ Αἰγύπτιος]. SERV. Aen. 1, 6 -unt Latini ... a Troianis. GREG. M. moral. 13, 50 omnis homo ab origine vitiata -it). SEN. epist. 65, 20 nesciam, unde -erim? STAT. silv. 5, 3, 210 stirpe tua. MARCELL. dig. 5, 2, 5 ex masculis (CALL. dig. 50, 16, 220. VLP. dig. 2, 8, 2, 3 ex feminino sexu -entes liberos. 37, 5, 1, 1. 37, 10, 1, 2. 50, 16, 56, 1 PAVL. dig. 38, 10, 10, 14. FIRM. err. 25, 4 ex genere Abrahae -ens Maria. CLAVD. DON. Aen. 9, 284 ex gente Priami. PELAG. in I Cor. 1 p. 721[B] ex sacerdotali stirpe. RVFIN. hist. 3, 32, 4 ex genere David et ex regia tribu. AVG. civ. 20, 30. COD. Iust. 6, 30, 18 pr. ex qua *linea* mater -it). PAPIR. Vlp. dig. 28, 3, 3 per virilem sexum (VLP. coll. Mos. 16, 4, 1. PAVL. coll. Mos. 16, 3, 8 masculino sexu per filium. 16, 3, 13). VLP. dig. 38, 4, 3, 7 nepotes et neptes et deinceps -entes (PAVL. dig. 34, 23, 2, 68 ex gradu ascendentium vel -entium uxorem ducunt). HIER. quaest. hebr. in gen. p. 35, 16 de huius ... radice (RVFIN. hist. 1, 6, 8 de Iudae femoribus. VVLG. I reg. 17, 55 de qua stirpe -it hic adulescens? [PS. RVFIN. in Am. 5, 1/2 CASSIOD. var. 2, 3, 6. 4, 1, 1 IORD. Get. 58, 298 GREG. M. moral. praef. 1]. APON. 12 p. 227 de semine Abrahae. IORD. Get. 50, 266. 58, 301 PALLAD. hist. mon. 1, 33. *cf.* CORP. VI 9709 libert. libertabusque deinceps de domo sua -entibus). *adde*: MANIL. 2, 569 quique Sagittari -unt sidere nati. ALC. AVIT. carm. 4, 6 unde (*sc. de duro genere*) resumpti -ant homines.

5 *i. q. abdicare, abire de munere publico*: SEN. clem. 1, 12, 2 -erit licet e dictatura sua et se togae reddiderit Sulla. LVCAN. 1, 335 ex hoc...regno ille tuus saltem doceat -ere Sulla (STAT. Theb. 2, 390).

6 *i. q. degenerare*: QVINT. inst. 10, 1, 126 tantumque ab eo defluebant, quantum ille ab antiquis -erat.

B ***de rebus,*** *saepe personatis*: 1 *i. q. penetrare, infigi*: SALL. Iug. 11, 7 quod verbum in pectus Iugurthae altius quam quisquam ratus erat, -it (SEN. dial. 9, 7, 3 in quae *pectora* tuto secretum omne -at. epist. 94, 2. 40. POMER. 1, 23 sermo in ... audientium pectus ... -at). HOR. ars 387 si quid ... scripseris, in Maeci -at iudicis aures. LIV. 3, 52, 2 curam in animum patrum (SEN. contr. 1 praef. 18 SEN. benef. 1, 15, 4. DON. Ter. Eun. 176 tantum in animum Phaedriae hoc -it, ut). SEN. benef. 1, 1, 7 ut altius iniuriae quam merita -ant et illa cito defluant. dial. 11, 3, 1 ex omnibus quae umquam in corpus tuum -erunt. 11, 18, 8 altius praecepta -unt. epist. 40, 4 haec oratio ... -ere in nos debet? 45, 7 in praecordia ima -it *amicitia*. 71, 31. 114, 25 in medullas nervosque -ere deliciae. QVINT. decl. 301 p. 189, 1 ut cupiditas aliqua in animum tuum -ret. HIL. in Matth. 5, 7 altius sermo -it. MAR. VICTOR aleth. praef. 109 in mores penitus -erit error. BOETH. mus. 1, 1 p. 181, 3 per eos *aures* rhythmi modique ad animum usque -erint. 1, 2 p. 188 ut non ad taciturnitatem gravitas usque -at ... humanam vero musicam quisquis in sese ipsum -ere intellegit. PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 288[C] cum mihi talis in sensus vox -isset (ἐλθούσης).

2 *i. q. se demittere, procedere, sim.*: PROP. 3, 5, 45 an ficta in miseras -it fabula gentes (*i. divulgatur*). SEN. contr. 10, 3, 5 *illa crudelis* belli *fortuna* usque in infimae plebis supplicia -it. CELS. 1 pr. p. 11, 29 a communi fluentis morbi contemplatione ad propriam me-

dicina -it. SEN. benef. 3, 20, 1 errat, si quis existimat servitutem in totum hominem -ere. dial. 2, 10, 3 animi . . . supprimentis se ac -entis. 3, 5, 2 illa *ira* in periculum, dummodo deducat, -ere *parata est*. PLIN. nat. 26, 11 *rationem* ad verba garrulitatemque -entem. SIL. 8, 99 ad etiam magicas etiam fallax . . . gentis Massylae levitas -ere compulit artes. STAT. Theb. 12, 502 (*in imag.*) ceu leges . . . ritusque sacrorum seminaque in vacuas hinc -entia terras. QVINT. inst. 6, 1, 29 facile deficit affectus qui -it. 9, 4, 55 oratio non -et ad crepitum digitorum. MART. 10, 75, 13 inferius num quid potuit -ere. AMBR. bon. mort. 5, 16 anima nostra caveat ad haec mundana -ere. ZACCH. 1, 31 ad responsionem interrogatio . . . -it. VAL. CEM. hom. 16, 2 quando ad credulitatem . . . -ret animus? 17, 4 in qua -at exultatione (*pro acc.*) victoria suppliciis comparata. COD. Iust. 5, 35, 2, 1 littera in condiciones . . . voluntate -at (*i. ineat, probet*). *huc pertinet*: PLIN. nat. 19, 53 alio pane procerum, alio vulgi tot generibus usque ad infimam plebem -ente (*sc. per gradus vilitatis*) annona (*Budaeus*, anima *codd.*).

3 *de progressu, gradu, transitu*: a *temporis, praecipue apud* ICTOS *de hereditate*: OV. fast. 1, 537 talibus ut dictis nostros -it in annos. 4, 20 hic ad te magna -it imagine mensis. LIV. 33, 21, 5 ut ad tertiam stirpem possessio eius -erit (PAVL. dig. 4, 6, 30 possessio defuncti ad heredem). MANIL. 1, 735 fama etiam antiquis ad nos -it ab annis. SEN. epist. 83, 4 (*in imag.*) aetas nostra non -it, sed cadit. QVINT. inst. 1, 11, 18 cuius disciplinae usus in nostram usque aetatem . . . -it. GAIVS dig. 26, 1, 16, 1 ad liberos virilis sexus perfectae aetatis -unt legitimae tutelae, ceterae non -unt (VLP. dig. 26, 4, 3, 7 tutela ad solum filium, post filium ad nepotem). PAPIR. dig. 50, 8, 12 (9, 3), 1 (4) non ad heredes eorum *curatorum* poenam. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 19/20 turpes . . . coitus feminarum -unt in liberos, deinde in rem publicam. PANEG. 7, 2 ab illo generis auctore in te imperii fortuna -it. *huc trahi potest*: IVST. 1, 4, 1 per ordinem successorum regnum ad Astyagen -it (2, 6, 12). SERV. georg. 3, 35 a quo Iulia gens stemmate -it ad Caesarem (*potest ad II A 4 trahi*). COD. Iust. 6, 30, 14 res ex eius -entes bonis. 6, 61, 8, 4 aes alienum ex defuncti persona -it. 11, 59 (58), 6 pr. *huc etiam pertinere videtur*: PRVD. apoth. 1006 -nsos nascendo gradus redeundo retexit. COD. Iust. 1, 2, 22 pr. res ad . . . ecclesias -entes ex qualicumque liberalitate.

b *ordinis, orationis, argumenti, sim.*: PLIN. nat. 13, 75 *charta* hieratica in tertium nomen (*de pretio*). CHAR. gramm. I 273, 6 metalepsis est dictio per gradus homonymiae ad propriam significationem -ens. DIOM. gramm. I 326, 6 *deminutiva* -bant enim ad tertiam usque formam (*ut* arca, arcula, arcellula). 448, 13 priusquam enim ad aliud -at, in prioribus resistit. 465, 27 ne a maioribus ad minora -at. 467, 7. LACT. ira 2, 9 ut ad propositam materiam per ordinem -at oratio. DON. Ter. Andr. 30 virtutis vero quattuor . . . species . . . prudentia in multis rebus (*i. in multas partes*) -it. MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 11 quae *definitio* a genere exordium sumens ad proprium rei . . . -it (CASSIOD. art. 3 p. 1173[D]). HIL. trin. 11, 7 ad ipsam mortis gloriam . . . sermo -erit. SERV. Aen. 11, 599 generalis est descriptio . . . certaminis, paulo post -it ad specialem. PALLAD. hist. mon. 1, 36 qui *lapsus* ex omni corporis nostri parte -it usque ad superbiae magnitudinem. *nota i. q. deminui*: VARRO rust. 1, 24, 3 quem (*hostum*) . . . alii ita minus magnum, ut ad CXX modiorum -at.

4 *i. q. originem repetere, oriri, exire*: ab: GRATT. 132 ab Eois -it virga Sabaeis. MANIL. 1, 118 caelo -it carmen ab alto (*de poeta instincto, potest etiam per imaginem ad I B 1 b referri*). 1, 754 nomen causa -it ab ipsa. LVCAN. 6, 611 a prima -it origine mundi causarum series. PLIN. nat. 13, 92 a Cethegis -ens *mensa*. 22, 111 ratio . . . a Platone. ROMAN. Char. gramm. I 134, 10 quod utique -it a nominativo iuger. CHAR. gramm. I 186, 3 quod adverbium . . . a participio. DIOM. gramm. I 322, 19 PRISC. gramm. II 68, 21. PAVL. dig. 46, 5, 2, 2 a defuncto stipulatio. LACT. inst. 3, 29, 19 cuius *virtutis* scientia ab adversarii notione -it. DIFF. gramm. suppl. 285, 11 ab uno capite -it *genus*. APVL. Plat. 2, 12 ab ipsa virtute *sollicitudo et labor*. LAMPR. Alex. 44, 3 genus eius a Metellis. ARNOB. nat. 2, 48. 3, 37. HIL. trin. 9, 29 a superioribus professionibus . . . sermo -at. SERV. auct. georg. 3, 148 SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 15. 20, 4. RVFIN. apol. Orig. 3 p. 563 subsistentia filii ab ipso patre -it . . . neque ab ullo alio initio nisi . . . ab ipso deo. CLAVD. DON. Aen. 1, 380. 2, 785. ENNOD. epist. 1, 13 p. 24, 5 dolor qui a re -erit. 1, 16 p. 28, 8. 3, 24 p. 89, 5. opusc. 2, 75 p. 311, 2 a quo *deo* frugis huius planta -it. dict. 24, 6 p. 499, 18 *saepe* CASSIOD. gramm. VII 170, 4. var. 6, 20, 1 dignitatem tuam a consulibus (*potest ad II B 3 a referri*). COD. Iust. 1, 17, 1, 1 *omnis legum trames* ab urbe condita et Romuleis -it temporibus (*potest ad II B 3 a trahi*). ex: SEN. benef. 3, 29, 8 ulterius aliquid, ex quo originis proximae origo -at. dial. 11, 6, 7 ex illo caelesti spiritu -it *mens*. PS. QVINT. decl. 5, 6 ex ipsis . . . naturae sacris . . . -it affectus. 8, 1. 16, 7. 18, 5. CHAR. gramm. I 82, 29 ex hac forma -it neutrum. EVTYCH. gramm. V 456, 27. SCAEV. dig. 3, 3, 70 actio ex hereditate (VLP. dig. 9, 1, 1 PAVL. dig. 6, 1, 23, 6). 13, 2, 54 ex iustis nuptiis cognatio (MOD. dig. 38, 10, 4, 2). PAPIN. dig. 48, 19, 33 temporaria coercitio ex sententia. CALL. dig. 50, 13, 5 cognitionum numerus ex variis causis. TRYPH. dig. 26, 6, 4, 3 petitio ex alieno iudicio (FORTVN. rhet. 1, 26 p. 100). VLP. dig. 16, 3, 1, 2 fortuitam causam depositionis ex necessitate (40, 2, 16). 16, 3, 7, 1 dolus ex contractu. 26, 10, 1, 3 crimen e lege (48, 5, 30 [29], 6). 43, 26, 1, 1 *saepe* PAVL. sent. 2, 17, 13 *al.* MARCIAN. dig. 48, 5, 29 (28) *quae condictio* ex lege. *al.* LACT. inst. 6, 17, 17 ex habendi amore -it *vitium*. ira 5, 10 malos odisse ex bonorum caritate -it (*praecedit* ex . . . venit). PS. HIL. c. Arrian. 15, 11 usus omnis ex veritate. FILASTR. 73, 3. 120, 6 OPTAT. 3, 9 p. 94, 11 CLAVD. DON. Aen. 1, 364. 2, 657. 7, 44. 167. 12, 667 *al.* RVFIN. hist. 5, 2, 8. 5, 23, 1 AVG. epist. 152, 2 retract. 1, 9, 6 PS. AVG. categ. 11 BACHIAR. fid. 1 *al.* LEO M. epist. 167 p. 1203[B]. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 20 raptus omnium membrorum ex cerebri membranis . . . -it. VAL. CEM. hom. 2, 4. 5, 4. 12, 7. 20, 6 *saepe*. PETR. CHRYS. serm. 108 p. 500[B] SALV. gub. 5, 17 BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 230, 6 in top. Cic. 1 p. 280, 20. 5 p. 371, 18 ENNOD. opusc. 2, 37 p. 299. 3, 33 p. 339, 2 amor ex iudicio. dict. 10, 11 p. 458 *al.* MARTYR. gramm. VII 193, 12 infra. INST. Iust. 2, 33, 7 stipulationes ex senatus consulto. 3, 29, 4. COD. Iust. 2, 58 (59), 2, 2[a] quae *iuramenta* ex praeteritis -unt legibus (*fortasse ad II B 3 a pertinet*). PS. PRIMAS. in Eph. p. 620[D] PALLAD. hist. mon 1, 12 DIONYS. EXIG. epist. de pasch. p. 513[e] Greg. Nyss. creat. 19 p. 378[D]. de: MIN. FEL. 30, 3 haec de deorum vestrorum disciplina -unt. TERT. idol. 16 neque vestitus virilis neque anulus . . . de alicuius idoli honore -it. HIL. in Matth. 11, 8 sermo infidelitatis . . . de affectu superioris querimoniae -it. HIER. adv. Iovin. 1, 9 illud *dictum apostoli* de humilitate -it. epist. 134, 1. PELAG. in I Cor. 3 p. 724[C]. AVG. civ. 10, 16 quid horum . . . de vera religione -it. 15, 2. 16, 10 EPISC. Gall. Leo M. epist. 99, 1 PETR. CHRYS. serm. 120 p. 527[B] ENNOD. dict. 21, 15 p. 487, 16 *al. fortasse huc pertinet*: COD. Iust. 1, 17, 2, 7 ius omne quod de gradibus et affinitatibus -it (*fere i. q. pertinet ad*). *seq. ablat.*: PORPH. Hor. sat. 2, 4, 7 sive morali sive naturali philosophia -it vel sive doctrina sive ingenio. CASSIAN. conl. 4, 13, 1 quae *emendatio* solet . . . recogitatione interveniente -ere. *accedit adverb.*: SEN. epist. 41, 4 vis isto divina -it. 41, 5 maiore sui parte illic est, unde -it (VLP. dig. 26, 10, 1, 1. LACT. inst. 3, 17, 7 unde disciplina eius tota -at. SVLP. SEV. epist. 2, 1 unde cogitatio tota -erat). QVINT. inst. 3, 5, 8 inde enim finita *quaestio* -it (decl. 247 p. 13, 5 inde . . . lex ista -it. RVFIN. hist. 5, 16, 6 *origo huius haeresis* inde -it). VLP. dig. 1, 1, 3 hinc maris atque feminae coniunctio -it. *de veriloquio*: PAVL. FEST. p. 11 anclare haurire a Graeco -it (p. 12. 30. 31 *bis*. 56 ex Graeco. p. 63 SERV. ecl. 5, 69. ISID. diff. app. 20 imber a Graeca significatione -it. *bis*). p. 27 hinc -it illicere et oblectare. CASSIOD. gramm. VII 196, 14 turbo a turba nomine -ens. ISID. orig. 16, 25, 22 ex Hebraico sermone.

5 *i. q. porrigi*: PLIN. nat. 18, 331 ut ab septentrionis dextra laevaque ad austri dextram ac laevam -ant *lineae* (GROM. p. 311, 17 recturam sequeris lineae -entis per pedes CCL). *huc referam in imag.*: ISID. chron. II p. 425, 2 adicientes . . . -entem lineam temporum. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111[B].

6 *i. q. ad aliquid appropinquare, ut simile fiat*: PLIN. nat. 37, 121 alius ex hoc ordo purpureis *gemmis* dabitur aut quae ab iis -unt (123 ad vicina crystalli -it. 125 *hyacinthus* ab vicino tamen colore -ens).

? part. pass. subst. n. **dēscēnsum, -ī** *v. p. 653, 26.*

deriv.: descensio, descensor(ius), descensus.

dēscēnsio, -ōnis *f. a* descendere. GLOSS. κατάβασις. κάθοδος. *legitur inde a* CIC., *deest poetis.*

I *proprie i. q. declivis motus, actus descendendi,* κατάβασις: A *generatim*: PLIN. nat. 20, 178 in -e balinearum. PS. APVL. Ascl. 24 translatio aut -o omnium quae gubernantur. HYG. astr. 2, 5 p. 39 *Liber* quaerens ad eos (*sc. inferos*) -em . . . qui petenti Libero -em monstraret (*i. viam v. p. 653, 64*). VVLG. Is. 32, 19 grando . . . in -e saltus. VEREC. in cant. 3, 17 levior . . . est -o quam ruina est concidendi. GREG. TVR. Mart. 1, 20 per singula -is suae momenta. moral. 18, 87 ipsa nostra in aquam -o. B *speciatim*: 1 *i. q. navigatio secundo flumine*: CIC. fin. 5, 70 Tiberina -o. 2 *metonymice i. q. balneum,* ἔμβασις: PLIN. epist. 5, 6, 26 in hac tres -es. 3 *apud* ECCL. *i. q. descensus Christi, spiritus sancti, sim.*: TERT. adv. Marc. 4, 7 reliquum ordinem -is *Christi* expostulo (IREN. 2, 14, 7 salvatoris in hunc mundum. 2, 19, 4 superflua est . . . in eos . . . -o eius. NOVATIAN. trin. 15 p. 97 HIL. in psalm. 2, 12. FILASTR. 125, 4 -o Christi in infernum. FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 30). PS. CYPR. rebapt. 8 spiritus sancti (CASSIAN. c. Nest. 3, 16, 7 EVCHER. instr. 1 p. 107, 21 LEO M. serm. 78, 1). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 26 -o τοῦ λόγου. AVG. civ. 16, 5 de -e domini. HESYCH. in lev. 26, 3/13 p. 1144[B] -em et ascensionem. *huc traxerim*: HIL. trin. 1, 16 ut *nativitas unigeniti dei* protensio sit potius in hominem quam -o (*de incarnatione Christi*). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 16 (*in imag.*) -o ergo veritatis ascensio facta est humilitatis nostrae. 4 *i. q. locus declivis*: ITALA iud. 1, 16 (Lugd.) quae erat ad austrum in -em Arad (ἐπὶ καταβάσεως, *om.* VVLG.). 5 *de militibus e navibus in terram eductis*: EPIT. Alex. 11 barbari non pati eos in terram -em facere (60). 6 *de siderum motu*: CHALC. comm. 59 caelestium ignium ortus . . . cum certis exaltationibus et deinceps -bus usque ad occasuum submersionem.

7 *de profectione ex superiore regione in inferiorem, egressio*: HIER. epist. 53, 8 -e usque ad Aegyptum. nom. hebr. p. 17, 28 Edraim -o

pastorum. 21, 13 *al.* CASSIAN. conl. 13, 11, 2 ut -o filiorum Israhel in Aegypto fieret. CHRON. Gall. chron. I p. 633, 38 a -e Iacob . . . usque ad exitum Israhel.

II ***translate*** *vel in imagine*: **A** *generatim de progressu, notione quadam deorsum movendi sublatente*: **1** *de origine*: LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90, 21 *ut* -o seminis (*Mommsen,* senum *cod.,* κατάβασις τοῦ σπέρματος) Israel ex patribus in Christo adimpleretur (*cf.* LIB. gener. I *ibid.* generatio seminis Israel de patribus in Christo completa sit). **2** *de progressu narrationis*: MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 32 a quo sit progressio et -o.

B *speciatim*: **1** *i. q. humilitas, demissio*: HIER. nom. hebr. 57, 2 Baalmeon -o humilis. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1 attende -em Pauli. 8, 1 quomodo humilitatis erat -o. 23, 2 multa humilitate et -e. 27, 4 oratio igitur -is et dispensationis iudicium est. GREG. M. moral. 8, 10 ibi reatum -is invenit, ubi se provectum comprehendere ascensionis putavit *homo. nescio an huc quoque pertineat* HIER. nom. hebr. 76, 3 Areta stupor vel -o. **2** *i. q. demissio sonorum*: MART. CAP. 9, 935 tropi vero sunt ascensionis et -is (*sic β, om. rell. codd.*) quindecim.

dēscēnsor, -ōris *m. a* descendere. *is qui descendit*: PETR. CHRYS. serm. 32 p. 304[B] audi -em.

dēscēnsōrius, -a, -um *a* descendere, descensor. *i. q. deorsum movens*: AMBR. spir. 1, 10, 118 quod habeat spiritus -um motum.

dēscēnsus, -ūs *m. a* descendere. *frequenter scribitur in libris* discensus. descesus: CORP. VI 17310. GLOSS. κατάβασις. κάθοδος. -um κατάβασις. discensus κατωφερὴς τόπος. *legitur inde ab* HIRT. SALL. VARRONE rust.

I ***proprie***: **A** *generatim i. q. actus descendendi, motus proclivis, delapsus*: VARRO rust. 2, 5, 13 mas an femina sit concepta significat -u taurus (*post admissuram*). SALL. Catil. 57, 3 qua illi -us erat in Galliam properanti. LIV. 34, 28, 2 cum audisset -um difficilis et artae viae (*genet. qualit.*) esse. 44, 33, 4 qua -us facilis armatis, qua in ulteriorem ripam minime inimicus ascensus erat. 44, 35, 17 -us ripae utriusque in alveum. MANIL. 5, 5 per -um medios decurreret ignes. VITR. 5, 11, 3 uti gradus sint in -u. CELS. 1, 2 siquidem melius ascensus quoque et -us . . . corpus movet. PLIN. nat. 16, 110 ipso -u Iovis. FIRM. math. 1, 5, 9 cui *animo* -us per orbem Solis tribuitur, per orbem vero Lunae praeparatur ascensus. CHALC. comm. 61 omnia quae in aliquo pondere sunt . . . -ūs . . . rigidi tractūs faciant. OPTAT. 1, 8 p. 10, 17 *aquam* -u suo mundaverit. HIER. in psalm. 57 de -u animae in corpus (MACR. somn. 1, 12, 1 -us animae in huius vitae inferna). hom. Orig. in Luc. 37 p. 362 VVLG. Sirach 43, 19. 46, 7. RVFIN. symb. 48 utilitas divini ad inferna -us. AVG. civ. 18, 12 lupercorum per sacram viam ascensum atque -um. MACR. somn. 2, 14, 13 levibus (*sc. rebus*) semper ascensus et -us gravibus deputatus est. DIOSC. 1, 11 matricis. OROS. hist. 6, 8, 4 -u montis. CASSIAN. inst. 1, 1, 2 -um de lecto. EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903[C] *ubi* -us occurrerit (*de aqua*). GREG. TVR. Franc. 5, 21 vasculum . . . ad unius guttae -um impletum est.

B *speciatim*: **1** *apud* ECCL. *de deo, Christo, spiritu sancto descendente necnon de incarnatione*: TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 371, 17. 4, 7 p. 434, 7. 5, 9 p. 604, 14 placidum -um et insensibilem describens de caelo in carnem. praescr. 22. PS. TERT. haer. 6 de superioribus descenderit ipso -u sideream sibi carnem . . . contexuisse. HIL. trin. 5, 20 per scalam -us et ascensus angelorum ad caelum. MAR. VICTORIN. in Phil. 2, 9 p. 1210[B] ante in carne -um. AMBROSIAST. in Rom. 5, 15 AVG. civ. 20, 15 donec eos *antiquos sanctos* inde Christi sanguis et ad ea loca (*i. inferna*) -us erueret. c. Iul. op. imperf. 6, 12 domini adventu atque in inferna -u. FAVST. REI. epist. 3 p. 178, 12 qui *angeli* . . . adesse et discedere ascensu -uque non possent. ALC. AVIT. hom. 23 p. 141, 10 -u assiduo. DRAC. laud. dei 2, 540 PS. DAMAS. epigr. 96, 1. *nota de homine fere i. q. obitus*: LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 31 licet etiam hi qui statim extinguuntur, post -um (*sc. ad inferos*) semper torqueantur. **2** *metonymice, ipsa via qua -itur*: HIRT. Gall. 8, 40, 4 difficilis et praeruptus eo -us. VERG. Aen. 6, 126 facilis -us Averno. PROP. 4, 8, 5 qua sacer abripitur caeco -us hiatu. MELA 1, 56 unum in se -um habet *labyrinthus.* 1, 73 unus in eum *specum* -us est angustus, asper (SOL. 38, 8). FRONTIN. strat. 1, 5, 24 ex quo *colle* unus . . . -us erat (2, 12, 4 per quos *colles* unus erat -us). AMPEL. 8, 3 ad inferos -us (PORPH. Hor. carm. 1, 34, 10/11. AVSON. 455, 2 -us ad Manes. SERV. georg. 4, 466 inferorum. HYG. astr. 2, 5 p. 39 -um [*sc. ad inferos*] monstravit. FVLG. Virg. cont. p. 96, 1). ITIN. [Silv.] 2, 3 melior -us montis dei erat. *huc trahenda i. q. declivitas*: VVLG. Ios. 10, 11 in -u Bethoron. IV reg. 12, 20 Ier. 48, 5 I Macc. 3, 24. Luc. 19, 37 ad -um montis Oliveti. OROS. hist. 6, 11, 21 medio . . . -u. *nescio an huc pertineat* CORP. VI 17310 ab ⟨sinist⟩eriori parte descesu⟨s⟩. **3** *de profectione, egressione*: HIER. chron. a. Abr. 711 usque ad Heraclidarum -um (869. 914. 916). VVLG. III Esdr. 2, 24 -us tibi non erit in Coelesyriam. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 2 in Aegyptum. **4** *de motu siderum*: AMM. 20, 3, 5 qui *articuli* coactius ascensus vinciunt et -us (ἀναβιβάζοντας et καταβιβάζοντας ἐκλειπτικοὺς συνδέσμους). DIOSC. 4, 109 *lotum* dicunt ascensu[m] solis spandere se et -u[m] solis etiam ipsa aqua[e] se abscondere. MART. CAP. 6, 595 brumali -u semiannuam facit horrere noctem *sol.* 8, 815 circulos non ita dicemus ut . . ., sed ut ascensus -usque ad nos errantium demonstremus. 8, 849 per vices enim propinquitates -usque ad terras solaris orbita cursusque submittit.

II ***translate*** *vel in imagine*: **A** *generatim de progressu, transitu narrationis, argumenti sim.*: PORPH. Hor. epist. 1, 1, 74 ad paradoxa Stoicorum -um sibi facit. FORTVN. rhet. 2, 14 p. 109, 28 in qualitate *principiorum* quid observabimus? ut ab extremo principio ad narrationem -us subtiliter fiat (2, 20 p. 113, 13). DON. Ter. Eun. 370 vide quam molli -u ad hoc consilium pervenitur. Ter. Phorm. 57 -us ad argumentum ab eo sermone *eqs.* SCHOL. Hor. Vind. ars 8 in una oratione potest fieri -us a gravi in mediocre vel a mediocri in humile (*de tribus orationis generibus, opp.* ascensus). GREG. M. moral. 4, 52 tres illi modi peccantium iuxta -us sui ordinem facilius corriguntur.

B *speciatim: i. q. defectus* (EVCHER. form. 8 p. 49 -us: defectus a deo): PS. RVFIN. in psalm. 27, 1 maximus -us est a deo deviare (*opp.* ascensus). *Gudeman.*

dēscido *v.* descendo *p. 641, 62.*

dēsciēns est valde sciens GLOSS. V 618, 31.

dēscindo, -scissus, -ere *a* de *et* scindere. GLOSS. κατασχίζω. ENNOD. carm. 1, 1, 29 scrupea -ssis pendebat semita plantis. *sed cf.* discindo. *fortasse huc pertinet*: ACT. Arv. a. 218 A 32 carmen -entes (*quasi dividendo carmen ex numero et rhythmo [Henzen Act. Arv. p. 33], sed cf. Corp. I² n. 2*) tripodaverunt in verba haec. *at* a. 219 carm(en) dic(entes) tripodaver(unt). *L.*

***dēscīsco,** -īvī (-iī), -ītum, -ere [*a* de *et* sciscere *q. v.; cf.* adsciscere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 510 quae . . . in 'vi' syllabam proferunt praeteritum perfectum, mutant eam in 'tum' et faciunt supinum . . . 'ascisco ascivi ascitum, -o -ivi -itum'. Livius in XXVI ab urbe condita [*14, 9*]: '-itum ab Romanis' (et notandum, quod ab incohativo 'scisco' composita primitivi, id est 'scio', habuerunt praeteritum, secundum rectam vero proportionem debent eorum quoque perfecta ab 'ascio' et 'descio' esse). d⟨esc⟩íscentem: MON. Ancyr. 5, 28. *in codd. hic illic* -s- *vel* -ss- *pro utraque* -sc-; *saepe* di- *pro* de-. *de formis perfecti v. Neue III³ p. 450 al. adde* -iit: TERT. adv. Marc. 4, 4 p. 429, 16 spect. 2. *in codd. Livii 11 locis formae contractae, duobus integrae* (-vissent). *formae contractae metro probantur*: [LVCAN. 7, 780] STAT. Theb. 2, 311 CYPR. GALL. Ios. 316. *contra* -iv-: LVCAN. 2, 728 CLAVD. 20, 237. 28, 262. -itum: LIV. 9, 16, 8. 26, 14, 9 FLOR. epit. 3, 5, 6. -iturum: LIV. 30, 3, 5 SEN. suas. 1, 10. GLOSS. (de- *vel* di-; clisciscere) deficere dissentire vel a proposito alienari vel seiungi. -it separat, disiungit vel recedit. dissentit, discrepat. -imus discedimus, recidimus (reced- *?*). -unt dissociantur disseparantur. -vit pedem retraxit vel discessit, dissensit (*vel* desensit), disiunxit, diverbera⟨vit⟩, recidit, noluit. decevisset pedem retraxisset. -it ἀφαιρεῖται (*? cf.* decīdo). -vit ἠτομόλησεν. widstylde (*anglosax.*). [*dub.*: -it quod scivit oblitus est vel definit. discidisse (-visse *?*) pedem detraxisse]. *legitur inde a* VAL. ANT. *et* CIC.; *non habent ex scriptoribus*: RHET. Her. SALL. (*cf.* deficio) VITR. CELS. CVRT. (*cf.* deficio) MELA PETRON. GAIVS VVLG., *singulis locis*: PLIN. nat. QVINT.; *ex poetis habent*: LVCR. 1, 103 LVCAN. 2, 728 [7, 780] STAT. Theb. 2, 311 CYPR. GALL. Ios. 316 CLAVD. 20, 237. 28, 262. [*loci dubii vel corrupti*: VARRO rust. 2, 9, 10 *canes* eo consueti cibo uti a pecore non cito -unt (desciunt *vel* descunt *trad.*). SEN. epist. 122, 9 in totum ab illa (*sc. natura*) desuescunt (desuiscunt *vel* -unt *codd.*). LVCAN. 7, 780 cum desisset (descisset *M U*) Agaue.]

I ***proprie*** *de sociis, militibus, civibus, sectatoribus sim., i. q. deficere, ducem, principem sim. deserere*: **A** *absolute* (*additur* contra *aliquem infra l. 73*): CIC. Sest. 101 propugnatores . . . rei publicae qui esse voluerunt, si leviores sunt, -unt, si timidiores, desunt. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 etiamsi ille exercitus -ierit. NEP. Timoth. 3, 1 defecerat Samus, -ierat Hellespontus. Ham. 2, 2 mercennarii milites. LIV. 1, 27, 4 cum Fidenae aperte -scissent. 3, 23, 7 -scisse Antiates. 4, 1, 4. 8, 11, 15. 21, 19, 5 ne . . . socii aut sollicitarentur ad defectionem aut sua sponte -entes reciperentur. 23, 26, 5 urbes aliquot. 25, 40, 4. 30, 3, 5 ab Syphace . . . spes *nulla* -urum afferebatur. 38, 28, 7. MON. Ancyr. 5, 28 gentem . . . d⟨esc⟩íscentem et rebellantem (ἀφιστάμενον). SEN. suas. 1, 10 -uras gentes. FRONTIN. strat. 1, 8, 6. TAC. hist. 1, 31 *Longinus* fidus principi suo et -entibus *militibus* suspectior erat. 1, 50. 2, 77 *al.* ann. 1, 57 Germaniae -vere. 3, 44. 5, 4 -visse populum. 16, 28 Thraseam -entem (*paene i. q. seditiosum civem*). SVET. Iul. 68 Nero 40. 42. 43 FLOR. epit. 4, 9, 7. 4, 12, 17 SPART. Did. 5, 3. CAPITOL. Gord. 13, 3 cum audivit contra se Africam -visse. IVST. 1, 10, 15 *al.* **B** ab (*duobus locis ablat. solus: p. 655, 24. 36.* ⟨a⟩ *inseritur*: CIC. epist. 1, 9, 17): **1** a *sociis*, ab *imperatore sim.* (*accedunt collectiva*; ab *aliquo* ad *aliquem v. p. 655, 51*; a deo *sim. p. 655, 8 sqq.*): CIC. Rab. perd. 23 a republica. Sull. 35 *boni*, si forte a me -veris, idcirco te a se et a republica et a tua dignitate deficere *non* patientur. har. resp. 41 Ti. Gracchus . . . a senatu -verat. 43 a gravitate patrum (*i. a senatu*). Phil. 11, 21 cum a populo R. pestiferi cives . . . -verint. CAES. civ. 1, 60, 5 multae longinquiores civitates ab Afranio -unt. 2, 32, 4 a nobis. BELL. Alex. 7, 2 -visse a suis videbatur. BELL. Afr. 55, 1. NEP. Alc. 5, 1 ne . . . aliquando ab ipsis -ret et cum suis in gratiam rediret. Dat. 5, 5 a

rege. 7, 1 ab hoc ... viro ... filius -iit ad regemque transiit. Liv. 6, 36, 8 a suis. 10, 45, 4 a populo R. 24, 45, 5. 26, 14, 9 ab Romanis. 26, 31, 3. 28, 27, 4 qui a patria vestra -scistis. 39, 48, 5 Messene -verat a concilio Achaico. *al.* Vell. 2, 2, 2 *Ti. Gracchus* -vit a bonis. 2, 109, 2. Val. Max. 7, 6, 2 a Romanis. Tac. hist. 1, 8 tarde a Nerone -verant *milites*. 1, 56 -visse a Galba superiorem *exercitum*. 2, 42. 3, 78. 86. 4, 13 a populo R. palam. *al.* Svet. Vit. 15. Tit. 5 a patre. Gell. 15, 22, 10. Tert. spect. 2 homo ... et corpore et spiritu -iit a suo institutore (orat. 22 angeli propter filias hominum -verunt a deo. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 12 ob idolatriam, qua -verat tunc a deo *Samaria*. Itala II Esdr. 9, 26 [Cypr. testim. 1, 2] -verunt [descideruntt *A*] a te [ἀπέστησαν, Vvlg. recesserunt a te]. Lact. epit. 29, 9. 61, 3. Leo M. epist. 15, 6 a summo bono, cui debuit adhaerere, -vit *diabolus*). adv. Marc. 4, 35 p. 541, 4 Samaria -verat ab Israhele. Sol. 25, 17 viginti, qui a comitatu eius (*sc. Herculis*) -verant. Lampr. Comm. 2, 2 Capitol. Aur. 15, 6 Maximin. 11, 1 Spart. Did. 5, 2. Ivst. 5, 1, 11 omnes ab his ... socii -verunt. 36, 3, 9 Dict. 3, 1. Amm. 31, 2, 11 a sociis. Hier. chron. a. Abr. 2314 Alexandria a Romana potestate -ens. Clavd. 20, 237 coniurat barbara pubes ... Latiisque palam -vit ab armis.

2 a causa, societate *sim.*: Cic. epist. 1, 9, 17 ⟨a⟩ pristina causa. 2, 16, 1 a ... fortuna *v. infra l. 52*. Liv. 6, 25, 2 Tusculanos ab societate -scisse (Vell. 2, 100, 1). Lact. inst. 2, 16, 9 a dei ministerio. 4, 10, 1 a divina lege. Amm. 29, 5, 3 ab imperii dicione. *sine praepos.* (⟨ab⟩? *cf. p. 656, 11*): Ivl. Val. 1, 16 -visse obsequio Mothona civitas nuntiabatur. 3 a praeceptis *philosophorum*, a fide catholica *sim.* (a *priorum* opinione *sim. v. II B*): Cic. fin. 5, 94 Heracleotes ille Dionysius flagitiose a Stoicis -visse videtur. Lvcr. 1, 103 tutemet a nobis iam quovis tempore ... -ere quaeres. Sen. dial. 8, 2, 1 non -ere me a praeceptis Stoicorum; nam ne ipsi quidem a suis -verunt *eqs*. Amm. 21, 2, 4 a quo (*sc. cultu christiano*) iam pridem occulte -verat. Tract. c. Arian. p. 12, 22 a christianorum professione. Svlp. Sev. chron. 2, 51, 2 a catholicis. Hier. chron. a. Abr. 2283 (*inde* Prosp. chron. I p. 441, 889) a cunctorum praedicatione -ens. Cod. Theod. 16, 5, 52 pr. (*a. 412*) a qua (*sc. catholica*) sacrilege -vere. Ennod. opusc. 2, 108 p. 320, 20 a sancta unitate. *sine praepos.*: Cod. Theod. 16, 7, 5 (*a. 391*) qui fide devii ... sacrosanctae religionis cultu et reverentia -vissent. *accedit* in *aliquam rem*: Tert. adv. Marc. 4, 4 p. 429, 16 in haeresim suam a nostra veritate -iit. 4 a *loco, fere i. q. abscedere*: Itin. Alex. 43 Spitamenes, qui inde (*i. a Maracanda*) -verat. Amm. 16, 3, 3 milites, qui a solitis -vere praesidiis.

C ad *aliquem* (*accedunt collectiva*): Val. Ant. hist. 21, 1 cum ... pleraque Italia ad regem -visset. Liv. 3, 4, 3 ad Aequos. 9, 16, 8 altera *pars*, quibus invitis -itum ad Samnites erat. 9, 45, 6 universa ... gens ... ad hostes -verat. 23, 30, 8. 24, 45, 2 qui post Cannensem eladem ... ad Hannibalem -scisset (*sic codd. interp.*, discessit *P*). 25, 1, 2. 25, 16, 10 qui *populi* ad Poenum ... -scissent. *al.* Ps. Frontin. strat. 4, 3, 14. Flor. epit. 3, 5, 6 *haud* cunctanter ad regem ab urbibus nostris ... -itum est. Amm. 14, 3, 4 ad praesidia Romana. 15, 2, 3 amici ... ad potiores -verant. 19, 5, 5 *transfuga*, qui ad diversam partem -verat. 20, 8, 13 ad nostra. 21, 6, 8. 26, 7, 17 -vere libentes ad eum. 31, 15, 4. ab *aliquo* (*aliqua re*) ad *aliquem*: Cic. epist. 2, 16, 1 tam improvidum, qui ab excitata fortuna ad inclinatam et prope iacentem -rem. Liv. 2, 19, 2 Praeneste ab Latinis ad Romanos -vit. 8, 4, 9. 28, 29, 2 Frontin. strat. 1, 8, 6. Gell. 17, 21, 11 ad Volscos a re publ.

II *translate, i. q. decedere, declinare, saepius etiam i. q. degenerare*: A *absolute*: Cic. fin. 4, 19 *non* eam causam Zenoni -endi fuisse (*cf. infra l. 65*). Sen. nat. 3 pr. 12 flere, queri et gemere -ere est. Lvcan. 2, 728 lassata triumphis -vit (desiv- *V*) fortuna tuis. Stat. Theb. 2, 311 -scisse (di- *P*) deos. *nota i. q. spem cultoris fallere*: Colvm. 3, 2, 13 *vitis Aminea* gracili arvo non -it. 3, 10, 18 naturali quadam malignitate -ere (-ssere *S*) interdum ... semina. Clavd. 28, 262 apes, quae sponte relictis -vere favis.

B ab *aliqua re* (ex *p. 656, 23. abl. mens. p. 656, 7*): Cic. fin. 3, 61 saepe officium est sapientis -ere a vita. 4, 19 cur Zeno ab hac antiqua constitutione -verit. 4, 43 *Stoici* -unt a natura (Tusc. 3, 3. Sen. epist. 90, 19 a natura luxuria -vit). ac. 1, 43 ab antiquorum ratione. 2, 46 a veritate (Amm. 16, 7, 4). 2, 70 nominis dignitatem videtur *Academia*, cum a re ipsa -ret, retinere voluisse. Att. 2, 4, 2 quod a me ipso non -verim. Mat. Cic. epist. 11, 28, 4 ab officio aut ab humanitate. Pavl. Fest. p. 294 haec ... duo *vocabula* -verunt ab ea (*sc. proportione*). Sen. suas. 7, 8 P. Scipionem a maioribus suis -entem generosa mors in numerum Scipionum reposuit. Vell. 2, 1, 1 praecipiti cursu a virtute -itum, ad vitia transcursum. 2, 81, 1 exercitus ... a disciplina. Val. Max. 2, 7, 14 *arma* a recto tenore. Sen. clem. 1, 23, 2 *civitas* irascetur a communi frugalitate -entibus. benef. 4, 17, 3 nec quisquam tantum a naturae lege -vit et hominem exuit, ut *eqs*. (Ps. Qvint. decl. 12, 2 quod ab homine -vimus). dial. 5, 1, 5 alia vitia a ratione, hoc a sanitate -it. 9, 17, 11 -at oportet a solito et efferatur et mordeat frenos. 11, 7, 9 sermo ... a patrio. 12, 9, 1 incipit dolor ... a pietate -ere. epist. 33, 10 a priore. 114, 11 mores ... a recto. Qvint. inst. 9, 4, 146 Cicero a Demosthene paulum in hac parte -vit (Apvl. Plat. 2, 26 in conubiis et partibus ... -it a prioris observatione reipublicae. Macr. sat. 5, 16, 8 in nonnullis ab Homerica secta -vit). Tac. dial. 28 et eloquentiam et ceteras artes -visse ab illa vetere gloria non inopia hominum, sed *eqs*. Plin. epist. 3, 20, 4 adeo -veramus a consuetudine parentum. Gell. 3, 16, 5 Caecilium ... non temere a Menandro atque a multorum opinione -visse. 16, 5, 11 quae *vocabuli translationes* ... ita sunt factae, ut ab ista ... proprietate non longe -verint (Ennod. epist. 2, 19, 14 p. 63, 8 longo intervallo a veritate. 7, 27 p. 193, 22 non longe ab honestate. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 21 non procul a veritate). Apvl. apol. 74 a compecti fide. met. 7, 8 nec ab illa tamen paterna gloria vel mea virtute -vi. 9, 19 nec a genuina levitate -vit mulier. 10, 23 ab obsequio mariti. Tert. adv. Hermog. 25 p. 153, 11 aliud facta *terra* non potuit cum ea de nomine sociari, a cuius condicone -verat. Lact. inst. 1, 21, 5 ab humanitate. 2, 8 post 6 p. 131 § 8 (*loc. interp. in codd. R S g*) a substantiae caelestis vigore. ira 7, 1 a ratione. Symm. epist. 5, 15 a scribendi consuetudine non tam desidia quam occupatione -vi. Amm. 16, 10, 3 plebis ... nec superbae nec a libertate coalita -entis. 19, 1, 6 ne profusus in iram a gloriosis -ret coeptis. 22, 15, 17 crocodili per caerimoniosos dies mitescunt ab omni saevitia -entes. Avg. civ. 16, 13 p. 147, 29 a paterna et fraterna pietate. Leo M. epist. 128 si ... ab ea, quae illum praegravavit, ambitione -ret. *nota i. q. abstinere aliqua re, fugere aliquid*: Sol. 12, 9 *delphinus* -vit a solita conversatione. Leo M. epist. 141, 1 ut etiam nunc a communione -at. ex *aliqua re*: Sen. dial. 12, 11, 6 subito deficere et ex tanta orationis magnitudine -ere.

C ad *aliquid*: Svet. Dom. 10 celerius ad saevitiam -vit quam ad cupiditatem. Lact. inst. 6, 23, 22 ad deteriora. Amm. 22, 11, 5 professionis suae oblitus ad delatorum ausa feralia -bat. in *aliquid* (*aliquem*): Sen. benef. 6, 23, 2 sine dubio stare illis (*sc. deis*) et -ere in contrarium non licet. Plin. nat. 18, 146 si sit umidum solum herbosumve, vincitur et -it in pratum. Tert. adv. Marc. 4, 4 *cf. p. 655, 38*. *nota*: Flor. epit. 4, 3, 4 Antonius ... amore Cleopatrae -it in regem (reginam *coni. Jahn*). 4, 11, 3 patriae nominis ... oblitus totus in monstrum illud, ut mente ita amictu (animo *codd.*) quoque cultuque -verat.

syn.: deficere, rebellare. *ad I C*: transire. *opp. ad II B*: retinere. *Vetter.*

dēsco *v.* dehisco.

dēscobīno, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* scobina. *Th.*]. *i. q. scobina deradere, latiore sensu i. q. abradere, desecare*: Varro Men. 89 si adversarius supercilia mi caestis (*i. caestibus*) -arit. 296 *cruribus* -atis (*opp.* salvis. Non. p. 99 *ad l.* sauciis et abrasis et desectis. *cf.* Gloss. V 640, 45). Arnob. nat. 6, 14 *simulacra* -ata (disc- *trad.*) de limis. *L.*

*dēscrībo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* scribere. *in codicibus saepe confunduntur* describo *et* discribo *q. v.* *in codicibus et lapidibus saepe scribitur* describs-, describt- *velut* -bsit Inscr. Archiv f. Relig. 1908 p. 232 (*aetat. Dioclet.*). Bonn. Jahrb. 117 p. 52 (*ex Moes. inf.; saec. IV*). Corp. XI 4996 (*prope Spoletum; a. 424*). decript(um): Corp. XI 628 extr. 21 (*Faventiae a. 216*). Scavr. gramm. VII 32, 4 qui transcribunt tabulas, non -unt, sed exscribunt: qui quales sint, scribunt, ii -unt. Agroec. gramm. VII 117, 9 exscribere, quod alibi scriptum sit, transferre; ... -ere dictionis vel ordinationis. *cf.* Isid. diff. 1, 99 dictionis vel ordinis. Diff. ed. Beck p. 39, 105. Gloss. -ere (discr- *codd.*) dictionis vel ordinationis est, discribere dinumerare. *dub. interpret.*: Gloss. V 661, 31 -pta mea consuetudine. *legitur inde a* Plavto; *non habent* Ter. (*idem habet* discribo) Cato Catvll. Lvcr. Caes. (*sed* discribo) Bell. Alex. (*sed* discribo) Bell. Afr. Bell. Hisp. Sall. Tib. Prop. Germ. Cels. Lvcan. Pers. Petron. Val. Fl. Mart. Ivv.; *singulis locis*: Ov. Vell. Phaedr. Sil. Stat. [*ex coniectura legitur*: Cic. Tusc. 4, 3 eantus ... -ptos (rescr- *codd.*) vocum sonis. Sen. contr. 1, 6, 12 (scribere *codd.*). Plin. nat. 25, 63 (adscriptam *codd.*). *var. lect.*: Cic. de orat. 3, 117 (distribuuntur E^1PO; descr- E^2m; discr- *vulgo*). Calp. ecl. 1, 20 quaenam sacra depicta (-pta *al.*) est pagina fago? *loc. dub.*: Lvcil. 386 horum est iudicium †Crassis, ut discribimus ante (-psimus *Dousa*; crisis ut discr- *Marx*; crassis, ut di⟨xi⟩, scribimus ante *Leo, Cichor.*). Fronto p. 23, 15 N. quemadmodum tibi videtur fabula Polemonis †adedescripta?]

I *proprie et in imagine* (*accedit hic illic abl. instr., ex. gr.* lineis, radio, atramento *et indic. loc., ex. gr.* in veste, in harena): A *formam alicuius rei (vel rem ab altero pictam) diligenter depingere, delineare*: Plavt. Asin. 402 non potuit pictor rectius -ere eius formam. Rvt. Lvp. 2, 7 pictor coloribus figuras. Hor. sat. 2, 1, 33 quo fit, ut omnis votiva pateat veluti -pta tabella vita senis. Sen. dial. 9, 9, 7 *imagines v. p. 659, 2*. Qvint. inst. 10, 2, 6 -ere *imitando* tabulas mensuris ac lineis. Calp. decl. 2 formae *singularum gentium*, quas quasi -ptas species custodiunt. Tert. idol. 8 qui signum -it, multo facilius abacum linit. nat. 2, 11 effigies *deorum* -ptae. Prob. Verg. ecl. 6, 78 *Philomela* in veste -psit facinora Terei. Hier. in Hab. 1, 2 p. 610 his quasi lineis capituli huius pictura -pta est. Vvlg. Is. 49, 16 in manibus meis -psi te, *Sion*. Ezech. 4, 1 sume tibi laterem ... et -es in eo civitatem Ierusalem. *i. q. in animo repraesentare*: Boeth. in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 160, 4 omne quod intellegit animus ..., sibimet ratione -it aut ... imaginatione de-

pingit. *nota: aliquem* de *aliquo*: TERT. adv. Val. 19 p. 198, 12 hoc est mulum de asino pingere et Ptolemaeum -ere de Valentino. formis *sim. aliquem*: ARNOB. nat. 3, 12 ad speciem et formas, quibus esse -ptos deos superos putatis. 5, 21 *Ceres* filiam reddidit liniamentis -ptam suis. *aliquid* in formam *sim.*: SEN. dial. 8, 5, 6 informia ... sint an et illa in aliquem cultum -pta (discr- *vulgo*). epist. 108, 20 animas in alia corpora atque alia -i (*codd.*; discr- *vulgo, at cf.* 108, 19 in alias atque alias formas transeuntium). PLIN. epist. 5, 6, 35 buxus ... iu formas mille -pta (discr- *D*). HIL. myst. p. 6, 1 in creatione mulieris non iam ... terra in formam -itur. PROB. Verg. georg. 1, 233 p. 364, 7 orbem terrarum in formam litterae *Θ*. *adde*: SEN. contr. 2, 5, 17 in aliquas figuras declamationem (*codd.*; discr- *vulgo*).

B *in geometria, astronomia, architectura formas geometricas, formas aedificii sim.* (*absolute l. 31*): VARRO rust. 2, 1, 7 in caelo -endo. 3, 5, 11 ita, ut in margine quasi infimo tabulae *litterariae* -pta sit *ambulatio*. CIC. Cluent. 87 non Archimedes melius potuit -ere (*codd.*, discr- *vulgo*) *rationem*. rep. 1, 29 in harena geometricas formas (LIV. 25, 31, 9 in pulvere. VAL. MAX. 8, 7 ext. 7). fin. 5, 50 *Archimedes* dum in pulvere quaedam -it attentius. ac. 2, 116 geometrae ... omnia ..., quae -unt, probant. *ibid.* rationes omnes. Cato 49 quotiens illum (*C. Galum*) lux noctu aliquid -ere ingressum ... oppressit. 59 sollertiam eius a quo essent illa (*i. ratio et forma hortorum*) dimensa atque -pta (discr- *B vulgo*). div. 2, 10 eorum, quae in geometria -untur. nat. deor. 2, 87 solarium ... -ptum (descr- *codd.*, discr- *vulgo; opp.* ex aqua). 2, 104 stellarum inerrantium ... ita -pta (descr- *codd.*, discr- *vulgo*) distinctio est, ut *eqs.* VERG. ecl. 3, 41 Conon ... -psit radio totum qui gentibus orbem. Aen. 6, 850 caeli ... meatus -ent radio *melius Graeci* (CLAVD. 17, 275 igniferos radio ... axes). LIV. 31, 34, 8 speciem castrorum et -pta (discr- *vulgo*) suis quaeque partibus. MANIL. 4, 742 certis -pta (discr- *al.*) ... regionibus astra. VITR. 1, 6, 7 ex his duobus signis circino decussatim -endum (1, 6, 12). 1, 6, 13. 3, 4, 5 in extremo libro forma et demonstratio erit -pta (10, 6, 4). 3, 5, 8 volutarum *descriptiones*. 4, 3, 9 uti ... quadratum -atur. 5, 7, 1 parallelos linea -itur. 6 pr. 1 geometrica schemata. 6, 3, 3 uti latitudo in quadrato paribus lateribus -atur (9 pr. 5 locus quadratus). 8, 5, 1 lineas ad perpendiculum recte -ptas. 8, 5, 3 exemplar ... chorobati erit in extremo volumine -ptum. 9 pr. 6. 7 unum *quadratum* ex quinque *pedibus* -ptum. 9, 7, 2 in quibuscumque locis horologia erunt -enda ... linea -atur in planitia (10, 6, 1. 10, 11, 4). 9, 7, 3 circuatio circuli -atur. 9, 7, 5 hemicyclia. 9, 7, 7 cum hoc ita sit -ptum et explicatum ... rationes horarum erunt analemmatis -endae ... multae varietates et genera horologiorum ... -untur rationibus his artificiosis. 9, 8, 8 tympanum, in quo -ptus et depictus est mundus signiferque circulus. 10, 6, 2 his ita emendate -ptis. 10, 6, 4 quemadmodum Pythagoricum trigonum orthogonium -itur. 10, 11, 4 scutulam. COLVM. 6, 5, 4 -pti orbiculi. CENS. 23, 7 solarium ad clima Siciliae -ptum. FAV. EVL. p. 2, 24 trigona tribus, quattuor *lineis* quadrata -i. p. 10, 21 quattuor lineis angulisque. HYG. astr. 1, 6 p. 25, 22 circulos ..., in quibus XII signa -antur. BOETH arithm. 2, 13 p. 97, 6 -ptis V angulis. ACT. Archel. 53, 8 astrologo -enti ... caelestia. *nota fere i. q. distinguere* (*addito ablat.*): CIC. rep. 1, 22 ab Eudoxo ... *sphaeram* astris stellisque ... esse -ptam.

C *i. q. determinare, definire* (*hinc translata v. II D p. 662, 77*): CIC. de orat. 1, 214 (*in imag.*) Crassus ... mihi ... visus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenii sui finibus immensis paene -ere. MANIL. 4, 556 iunctis ... iuvencis moenia succinctus curvo -et aratro. ITIN. Alex. 20 ubi solum -i conveniret *in condenda urbe Alexandria*. AVIEN. Arat. 820 *v. p. 664, 17*.

D *carmen, librum, sententiam sim. litteris mandare* (*pro* in *c. abl. additur locat. solus uno loco l. 68; abl. modi* [rustico sermone, iambico metro, liberiore stilo] *l. 75. 78 sq. 84*): CIC. har. resp. 60 suffragia -pta tenentur a paucis. div. 1, 23 Andromacham Ennii ab ea (*sue*) posse *fortuito* -i. CINNA carm. frg. 11, 3 haec ... carmina ... levis in aridulo malvae -pta libello. VERG. ecl. 5, 14 haec, in viridi nuper quae cortice fagi carmina -psi (-bsi *P*). Aen. 3, 445 quaecumque in foliis -psit carmina virgo. LIV. 7, 2, 7 -pto iam ad tibicinem cantu. PAVL. FEST. p. 56 corium bovis, in quo foedus Gabinorum cum Romanis fuerat -ptum. CALP. ecl. [1, 20 *v. p. 656, 63*]. 1, 25 alto codice -ptos ... versus. FRG. Mur. 16 revelatum Andreae ..., ut ... Iohannes ... cuncta -ret (discr- *cod.*). PRAEF. bibl. monarch. in Luc. cum iam -pta esseut euangelia per Matthaeum ... in Iudaea, per Marcum in Italia. PORPH. Hor. carm. 2, 1, 10 ubi historiam ... ordinaris, id est -pseris. ITIN. Burdig. p. 590 ibi ... constat cubiculus, in quo *Salomo* sedit et Sapieutiam -psit. LVCIF. non parc. 21 p. 256, 7 epistulae ... et libri rustico licet sermone -pti. TRACT. in Luc. 1, 1 pulchre ... euangelium ordinationem et narrationem rerum -psit. AMM. 28, 1, 26 codicem noxiarum artium. SCHOL. Hor. Vind. ars 79 *materia invectiva* -enda est iambico metro. 80. 82 hoc metro proprie -untur res agendae. 83 laudes ... lyrico carmine. VVLG. I Macc. 9, 22 cetera verba bellorum Iudae ... non sunt -pta (*κατεγράφη*). 14, 26 statuerunt ei libertatem et -erunt in tabulis aereis (*κατέγραψαν*). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 5 de diaconis ..., quae dedecora -erit. PETR. CHRYS. serm. 58 p. 361[B] audita non atramento, sed spiritu ministrante -ite. SEDVL. epist. 2 p. 171, 7 *textum carminis* liberiore stilo. COMM. apol. 132 quod erat ante, referre nunc ardua res est; sit licet -ptum. BOETH. arithm. 1, 14 p. 31, 14 *numeros. al.* 1, 24 p. 50, 7 versus longissimos. 2, 4 p. 86, 26 signa numerorum. p. 87, 1 notulam. *et saepe*. herm. pr. 2, 10 p. 134, 23 propositiones. herm. sec. 1, 1 p. 33, 11 formam *litterae* in subiecto cerae. 4, 10 p. 297, 24 ordinem propositionum. BENED. reg. 73 regulam hanc -psimus (discr- *al.*) ... hanc regulam -ptam. CARM. epigr. 1823, 4 (*Vrvini Mat.*) sic merito tales versus -erim in te. CORP. XI 4996 (*prope Spoletum, a. 424*) diem depositionis lapidemque -bsi (lapidem *i. q. titulum?*). INSCR. Bonn. Jahrb. 117 p. 52 (*saec. IV*) Val. Romulus v. p. dux secutus iussionem (*sc. imperatorum Licinii Aug. et Licinii Caes.*) -bsit *sacrum*. *in imagine*: VVLG. prov. 3, 3 -c *misericordiam et veritatem* in tabulis cordis tui. 22, 20 -psi eam (*i. doctrinam meam*) tibi tripliciter in cogitationibus et scientia. RVFIN. Orig. in num. 1, 2 -e haec ... in corde tuo dupliciter et tripliciter. Orig. in psalm. 30, 25. hist. 5, 20, 6 non in chartis, sed in corde meo (*ὑπομνηματιζόμενος*).

E *i. q. diligenter ab initio usque ad finem perscribere, κατάλογον, ἀναγραφὴν rerum vel hominum facere* (*locis quibusdam dubitaveris, utrum* descr- *an* discr- *praeferendum sit; cf. l. 30. 66*): **1** *generatim*: CIC. Verr. 2, 36 ~~HS~~ sescenta milia, quae ne falso quidem potuit, quibus data essent, -ere (*enuntiatum interrog. pro obl. est etiam l. 57*). Catil. 2, 13 quemadmodum esset ei ratio totius belli -pta. 3, 16 iam ad certas res conficiendas certos homines delectos ac -ptos habebat. Att. 16, 5, 4 dies in auspiciis Lepidi ⟨lepide⟩ -ptos et apte ad *eqs.* (*cf. II D 2 a*). VITR. 9, 8, 6 in columna ... horae -untur. 9, 8, 7 in columella horae ex analemmatis transverse -antur. VELL. 2, 37, 5 *pecunia* omnis ... publicis -pta litteris. TAC. ann. 1, 81 modo subtractis candidatorum nominibus originem cuiusque et vitam et stipendia -psit. TERT. nat. 2, 12 tot ... familiae, tot nationes *deorum*..., ut dispici et distingui -ique (discribi?) non possint. LAMPR. Alex. 46, 3 -ptum habebat, cur quid praestitisset. VVLG. Ios. 18, 4 -ant *terram* iuxta numerum uniuscuiusque multitudinis referantque ad me quod -erint. 18, 8. iud. 8, 14 -psit LXXVII viros. I par. 4, 41 quos supra -psimus nominatim. 9, 22 omnes hi electi in ostiarios per portas, CCXII; et -pti in villis propriis. 24, 6. I Esdr. 8, 34 omne pondus. Sirach 42, 7 datum ... et acceptum (*ἐν γραφῇ ἔστω*). GREG. M. epist. 3, 41 (*a. 593*) res ecclesiarum. 4, 11 (*a. 593*) prioribus inventarium ecclesiae rerum facientibus omnia, quae reperta fuerint, subtiliter -antur. 5, 47 (*a. 595*) monasterii res. 5, 49 (*a. 595*). 13, 37 (*a. 603*) volumus ... per unamquamque massam colonos paupercs et indigentes experientiam tuam -ere. CORP. VI 31147 quorum nomina in lateribus -pta sunt (*contra* inscr- 31150 *sq.*). **2** *speciatim*: **a** *de censu*: IVVENC. 1, 146 novo capitum discussio censu ... -batur. HIER. chron. a. Abr. 2016 Quirinus ceusus hominum possessionumque -it (*inde* PROSP. chron. I p. 407, 358). VVLG. num. 26, 63 hic est numerus filiorum Israel, qui -pti sunt a Moyse. Luc. 2, 1 exiit edictum a Caesare Augusto, ut -retur universus orbis (*ἀπογράφεσθαι*). **b** provinciales *sim. tributi exigendi causa* (*cf. p. 663, 39*): CIC. Flacc. 32 cum omnes Asiae civitates pro portione [in provincias] -isset (*sic codd.*, discr- *vulgo*). COD. Theod. 11, 16, 8 (*a. 357*) siqui (-quid *codd.*) ... arbitrio suo -erit provinciales vel exegerit. 12, 1, 173, 1 (*a. 410; inde* COD. Iust. 10, 22, 1, 1) *ut* et descriptionis aequitas illustretur et -ptus documentis evidentibus fulciatur. GREG. TVR. Franc. 9, 30 -ptam (discr- *plerique codd.*) urbem Toronicam *esse* ... manifestum est. **c** *bona alicuius possidendi vel confiscandi causa*: VLP. dig. 42, 5, 15 pr. *ἀναγραφὴν* facere, non ut -ant *creditores* ipsa corpora instrumentorum, sed quot sint *eqs. ibid.* -ere aliquid ex instrumentis. PAVL. dig. 19, 2, 56 aperire *horrea* et ea, quae ibi sunt, -ere. sent. 5, 12, 6 quotiens sine auctoritate iudicati officiales alicuius bona occupant vel -unt. FRG. de iure fisci 14 nec obsignari nec -i nec incorporari *bona* possunt. COD. Iust. 10, 1, 7 pr. (*a. 326*) cum facultates eorundem ... inquietari -ique fas non sit. ISID. orig. 10, 217 proscriptus, cuius bona palam et aperte -untur bonisque fisci agglomerantur. *fortasse huc pertinet* (*cf.* confiscare *aliquem vol. IV p. 226, 7 sqq.*): CYPR. epist. 80, 1 Caesariani ... confiscentur et vincti in Caesarianas possessiones -pti mittantur. **d** *locorum nomina et situs*: PANEG. 4, 20 omnium cum nominibus suis locorum situs spatia intervalla -pta sunt. VEG. mil. 3, 6 p. 75, 15 compendia deverticula montes flumina ad fidem -pta consideret.

F *librum scriptum sim. transcribere* (*absolute: l. 81 al.*): CIC. leg. agr. 2, 13 concurrunt iussu meo plures ... librarii, -ptam legem ad me (a me legem *codd.*) afferunt. Sull. 42 statim -i *indicium scriptum in tabulis publicis* ab omnibus librariis ... imperavi. 44. Phil. 7, 5 eas *litteras* tu ... -endas etiam des improbis civibus. Att. 2, 20, 4 edicta eius et contiones -unt. 2, 20, 6 a Vibio libros accepi; ... -o et remitto. 4, 13, 2 -as licet *libros oratorios*. 8, 9, 1 etiam ipse multis dedi -endam *epistulam meam*. 9, 15, 4 -pta attulit *mandata Caesaris*. 12, 14, 3 quem librum ad te mittam, si -erint librarii. 13, 13, 1 illa, quae habes de Academicis, frustra -pta sunt. 13, 21, 4 se ... quintum 'de finibus' librum -isse. *ibid.* quae scripsi ..., Romam miserim -enda. *ibid.* ut fierct tuis *librariis* ... -endi potestas. epist. 7, 22 id caput ... -ptum tibi misi. 12, 17, 2 ut eum *librum* ... -ant ad teque mittant. LIV. 3, 31, 8 iussi ... inclitas leges Solonis -ere (CASSIOD. chron. II p. 124, 151). VAL. MAX. 1, 1, 13 quod librum secreta rituum civilium

sacrorum continentem . . . Petronio . . . -endum dedisset. SEN. dial. 9, 9, 7 ista conquisita, cum imaginibus suis -pta (discripta *A, vulgo*) [et] sacrorum (exactorum *Birt*) opera ingeniorum. 12, 6, 3 qui opera ingenii tui laudant, qui -unt. QVINT. decl. 249 p. 21, 24 cum album -psi, iudices reieci. PLIN. epist. 5, 10, 3 -i, legi, venire volumina Tranquilli. 7, 4, 9. SVET. Cal. 41 uti ne cui -ere liceret *legem*. Dom. 10 librariis, qui eam (*historiam*) -erant. 20 missis . . . Alexandream, qui -rent emendarentque. FRONTO p. 3, 6 N. mittam . . . tibi . . . librum hunc -ptum. p. 17, 9 *al.* GAIVS dig. 2, 13, 10, 2 ut non totum cuique codicem rationum totasque membranas inspiciendi -endique potestas fiat, sed ut ea sola pars . . . -atur. 29, 3, 1 pr. tabulas testamenti (VLP. dig. 10, 2, 4, 3. 29, 3, 2, 8). SCAEV. dig. 35, 2, 95, 2 rationes defuncti. VLP. dig. 2, 13, 1, 1 edere est etiam copiam -endi facere. 2, 13, 6 pr. -ptas rationes (10, 2, 8 pr.). 29, 3, 2, 6 diem . . . et consulem tabularum non patitur praetor -i vel inspici. 29, 5, 3, 28 *testamentum*. 47, 2, 52, 24 ut *servus* tabulas meas -ret. 48, 10, 23 siquis libellum vel rationes intercidat vel -at, *falsum est*. PAVL. dig. 48, 13, 11 (9), 5 tabularum publicarum inspiciendarum -endarumque potestatem. 49, 14, 45, 6 *acta fisci*. sent. 4, 6, 1 -endi exempli *testamenti* potestas. APVL. apol. 78 quas . . . litteras in tabulario . . . testato -psimus. 83. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 290, 9 qui forte -erat quaedam mendosissime. PORPH. Hor. epist. 1, 20, 9. HIER. epist. 5, 2, 2 commentarios ad -endum largiri. 5, 2, 3 quae . . . manu mea ipse -eram (33, 1, 1). 33, 2 vix medium -psi indicem *librorum Varronis*. 35, 1, 2 quas (*epistulas*) tota aviditate legi atque -psi. 126, 2 alios *libros*. VVLG. deut. 17, 18 -et sibi deuteronomium legis huius in volumine. AVG. civ. 15, 13 p. 83, 19 numeri . . . neglegenter -untur et neglegentins emendantur. 18, 31 p. 298, 4 errore neglegenter -entium labores alienos. SVLP. SEV. chron. 1, 40, 2 -entium incuria. dial. 1, 23, 5 *librum* me largiente -psit. PS. PHOEBAD. fid. prol. p. 31[C] *libellum* (*paulo ante* transcribere). COD. Theod. 16, 5 66, 1 (*a. 435*) impios libros nefandi sacrilegii Nestorii. ACT. Archel. 43, 3 placuit . . . disputationem hanc excipi atque -i. 68, 5. SVBSCR. Parid. cod. Vatic. 4229 feliciter emendavi -ptum. Quint. cod. Bamberg. *et* Paris. 16230 -psi et emendavi Domitius Dracontius. *additur, unde aliquid -atur*: 1 ex *libro sim.*: VARRO frg. Charis. p. 120, 28 eclogas ex annali -ptas. LIV. 30, 38, 1 ex publicis rationibus. SEN. contr. 2, 1, 6 aliqua . . . ex commentariis amici tui -e. SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852 *a. 69*) 2 -ptum et recognitum ex codice ansato L. Helvi *eqs.* (CONST. veteran. 8 [7] p. 850 int. 16 = extr. 18 [*a. 71*] ex tabula aenea, quae fixa est *eqs.* 12 [10] p. 853 extr. 19 [*a. 76*]. S. C. de nund. salt. Beg. [Corp. VIII 11451 *a. 138*] 2 ex libro sententiarum in senatu dic⟨ta⟩rum). 2 de *libro sim.*: MAXIMIN. c. Ambr. p. 20, 2 de divinis scripturis . . . nos -isse. AVG. civ. 15, 13 p. 82, 25 cum primum de bibliotheca Ptolemaei -i ista coeperunt . . . in codice . . . primitus inde -pto. p. 83, 15. 3 ab *aliquo*: CIC. ac. 2, 11 se . . . ab eo ipso illos duo libros . . . -isse. Att. 13, 21, 5 Caerellia . . . -it a tuis *librariis libros meos*. LIV. 1, 32, 5 ius *fetiale* ab antiqua gente Aequiculis . . . -psit *Ancus*. *nota*: HOR. sat. 2, 3, 34 Stertinius *Stoicus* . . . , unde ego mira -psi docilis praecepta haec.

G *i. q. scribere* (*aliquid et* de *aliqua re*): CALL. dig. 48, 10, 31 ut imperatori -atur (de ea re scribatur *coni. Mommsen*) aestimaturo, quatenus coerceri debeant. EVANTH. de com. 2, 3 de quibus (*civibus*) libere -batur *comoedia*. FVLG. myth. 1 praef. p. 9, 22 primis elementorum figuris . . . proprium nomen (discr- *PR*). 1, 1 in . . . libro artis musicae, quem -psit (scripsit *G*). 1, 3. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 56, 28 isdem litteris . . . , quibus et nunc hic sermo (*sc. iamim*) -ptus est. SCHOL. Hor. Vind. ars 86 Horatius diligenter -erat de ordine servando, de materia tractanda diversis modis. CASSIAN. inst. 10, 21, 1 de hac . . . paupertate alibi . . . ita -itur. conl. 5, 23, 2. APRING. in apoc. 2, 6 de hac effusione in lege -itur (discr- *cod.*). 20, 7 quod dicit 'congregabit . . .' futurum pro praeterito -it. VIRG. gramm. epit. 4 p. 25, 3 de safico . . . versuum metro in quadam epistula -isse (discr- *codd.*) me snfficienter memini. p. 25, 10 -endarum (discr- *codd.*) litterarum notitiam. epist. 5 p. 163, 22 ad caput *paginae* -ptae (discr- *codd.*).

II *translate i. q. oratione exponere*: A *imaginem hominis vel rei verbis exprimere; multis locis adduntur adverbia velut* breviter, ornate *al.*: 1 *cum obiecto*: a *aliquem* (*plerumque idem fere quod notare homines pravos sive singulos sive genus*): α *obiectum solum*: ACC. carm. frg. 25 -ere (discr- *codd. L H Nonii*) in theatro perperos populares. RHET. Her. 4, 50, 63 si velis non divitem, sed ostentatorem pecuniosi -ere (discr- *H B*). CIC. Pis. 68 non . . . contumeliae causa -am quemquam, praesertim ingeniosum hominem atque eruditum. Phil. 2, 113. HOR. sat. 1, 4, 3 siquis erat dignus -i, quod malus ae fur . . . , multa cum libertate notabant. epist. 2, 1, 154 lex . . . , malo quae nollet carmine quemquam -i. PHAEDR. app. 5, 8 avari -untur. SEN. epist. 86, 13 -nrus infamem et nimiis notabilem deliciis Horatius. 95, 69 Vergilius noster -psit virum fortem. 98, 8 nt . . . istos satagios ac sibi molestos -am. PLIN. epist. 7, 22, 1 et nomen indicare et -ere ipsum. CAPITOL. Maximin. 27, 4 puerum. DON. Ter. Eun. 402 sub obtentu militis ea stultitia -psit breviter comitem regium acceptumque imperatori. SCHOL. Iuv. 2, 92 liber quo impudici -untur ab Eupolide. HIER. epist. 22, 28, 4 e quibus (*clericis importunis*) unum . . . breviter strictimque -am. 22, 38, 5 ille, quem in latitudine pectoris tui paulo ante -eras, quem . . . stilo volante signaveras *eqs.* 22, 36, 2 talem virum Hieremias . . . propheta -psit dicens *eqs.* AVG. civ. 9, 8 p. 378, 26 aliquanto latius -endo *homines*. 17, 16 p. 239, 18 ut hic aliquam mulierculam praedicari credat atque -i. COMM. apol. 399 ipse deus illos (*i. qui sunt obdurato corde*) -psit. CORIPP. Ioh. praef. 11 *Homerus* fortem -psit Achillem *eqs.* NICET. vigil. 8 in principio psalmorum suorum beatum virum -ens. β *accedit supplem. praedic.* (*aliquem aliquid facientem sim. v. p. 661, 65 sqq.*): CIC. Cael. 50 mulier . . . , qualem ego . . . -psi. Mil. 47 me videlicet latronem ac sicarium abiecti homines . . . -unt. SEN. contr. 9, 4 (27), 2 si talis erat filius meus, qualem -itis (SEN. epist. 120, 21 AVG. civ. 19, 12 p. 374, 23). 9, 4 (27), 13 cum -isset *eum* impium in fratrem, impium in patrem. COLVM. 6, 37, 8. SVET. vita Hor. p. 47 brevis et obesus, qualis et a semet ipso in satiris -itur. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 135 quasi sanum . . . quasi leviter insanum (OPTAT. 5, 9 p. 139, 3 Naaman Syrum quasi immaturam quandam . . . vulnerum massam diu -ere). SCHOL. Hor. Vind. ars 123 Medea -atur ferox et Ino . . . flebilis -atur. HIER. epist. 36, 11, 4 Naasson princeps tribus Iuda in deserto -itur. AVG. civ. 9, 4 p. 374, 21 talem -it . . . Vergilius Aenean. 9, 7 p. 377, 23. 9, 12 p. 383, 4 quos in natura propria -psit inter deos et homines genere animalia. APRING. in apoc. 20, 9—10 omnes scutati . . . et galeati -untur. *adde*: PORPH. Hor. epod. 5, 15 furiali habitu *Canidiam*. SCHOL. Cic. Bob. p. 123, 16 impudico . . . habitu erubescendi dedecoris quaedam figura -itur. p. 157, 19 Clodium ad ferae alicuius et beluae similitudinem -psit. b *formam, habitum, naturam, mores, facta sim. alicuius: formam, habitum*: SEN. contr. 1, 1, 20 pallorem eius ac maciem. 7, 5 (20), 10 vulnus novercae. 9, 4 (27), 14 cicatrices pulsati patris et deformem adhuc faciem. 10, 4, 21 debiles artus omnium et alios incursantes, alios repentes. suas. 6, 20 positi in rostris capitis miserabilem faciem. SEN. dial. 5, 4, 1 vultus *irae*, quem in prioribus libris -psimus. AQVILA rhet. 13 p. 26 descriptio vel deformatio, ubi rebus subiectis personisque (personarum *codd.*) et formas ipsas et habitus -imns et exprimimus. CLAVD. DON. Aen. 4, 136 processio *Didonis* cnltusque -itur. 10, 434 magna . . . libra aetates eorum. AVG. civ. 9, 7 p. 377, 12 daemonnm medietatem propter aeria corpora inter deos et homines. *accedit supplem. praedic.*: HIER. epist. 37, 21 ad *lapidis* similitudinem dei species -atur. PASS. Theclae B a epit. 2 p. 145, 1 Titus . . . -erat talem formam Pauli. *affectum*: SEN. contr. 1, 2, 23 mariti affectum. 1, 3, 10 circumstantium (-tem *codd.*) ⟨indignationem⟩. 1, 3, 12 indignantium voces. 1, 4, 7 stuporem totius corporis . . . membrorum omnium torporem. 9, 3 (26), 11 saevitiam exponentis. 9, 3 (26), 12 tormenta paterni animi. SEN. dial. 5, 19, 5 non . . . Gai saevitiam, sed irae . . . -ere. PORPH. Hor. epist. 1, 2, 59 decenter paenitentiam *iracundi*. *mores, naturam, virtutes sim.* (hominum mores *sim. v. l. 74 sq.*): RHET. Her. 4, 50, 63 notatio est, cum alicuius natura certis -itur (discr- *B C*) signis (*cf.* 4, 51, 65 notationes, quae -unt, quod consentaneum sit uniuscuiusque naturae. CIC. de orat. 3, 115 cum, qnae forma et quasi naturalis nota cuiusque sit, -itur, ut si qnaeratur avari species, seditiosi, gloriosi. top. 83 descriptio, qualis sit avarus . . . ceteraque eiusdem generis, in quibus natura et vita -itur). SEN. contr. 1, 7, 13 -psit mores hominis impii, cruenti (AVG. civ. 2, 22 p. 84, 8 Sullae vitam mores facta. 3, 11 p. 109, 4 mores daemonum -untur carminibus poetarum). PLIN. nat. 29, 28 inter proelia deorum improbitatem muscae -ere. PORPH. Hor. carm. 2, 2 pr. liberalitatem et magnificentiam animi eius -it. CLAVD. DON. Aen. 10, 217 virtus . . . Aeneae -itur. APRING. in apoc. 2, 7 haereticorum perversitate -pta (discr- *cod.*). *facta sim.*: CATO orig. 1 populi R. gesta -ere (discr- *trad.*). NEP. Att. 18, 6 ut sub singulorum imaginibus facta magistratusque eorum non amplius quaternis quinisve versibus -erit. SEN. contr. 7, 7 (22), 19 -ptis Alexandri victoriis. PLIN. epist. 5, 6, 43 quot versibus Homerus, quot Vergilius arma, hic Aeneae, Achillis ille -at. PORPH. Hor. ars 357 Choerilus . . . Alexandrum secutus opera eius -psit. sat. 2, 1, 16 vitam *Scipionis* privatam . . . bella. VOPISC. Prob. 1, 1 uniuscuiusque facta. EVANTH. de com. 2, 5 *potentium civium* facta in peius. CLAVD. DON. Aen. 5, 229 certantium gesta. 9, 58 actus Rutulorum. HIER. epist. 43, 2, 2 lacerantur absentes, vita aliena -itur. RVFIN. hist. 2, 17, 2 abstinentium vitas . . . ad liquidum (ἱστορῶν). hist. mon. 30 p. 455[D]. INSCR. christ. Rossi I p. 82 (*a. 345*) hic titulus pueri casos -it iniquos. *cum suppl. praedic.*: AVG. civ. 3, 21 p. 132, 22 cuius (*Scipionis*) ab adulescentia vita -itur diis dedita templisque nutrita. c *rem, actionem; plerumque de poetica vel oratoria descriptione*: PLAVT. Mil. 763 bonus bene ut malos -psit mores (CIC. de orat. 2, 243 facetiarum, in quibus -untur hominnm mores et ita effinguntur, ut *eqs.* orat. 138 ut hominum sermones moresque -at. Flacc. 65 vosmet ipsi -atis Asiam). LVCIL. 388 'ne ⟨illum ego⟩ in arce bovem -psi magnifice' inqnit. CIC. de orat. 1, 28 acula, quae -itur *a Platone*. orat. 66 *in historia* et narratur ornate et regio saepe aut pugna -itnr. nat. deor. 2, 112 Perseus -itur (*signum*). Att. 14, 8, 1 Baiana negotia chorumque illum . . . -am (acribam *codd.*): HOR. sat. 2, 1, 15 *non* quivis horrentia pilis agmina nec fracta pereuntes cuspide Gallos aut labentis equo -it vulnera Parthi. ars 18 cum lucus et ara Dianae . . . aut flumen Rhenum aut pluvius -itur arcus. SEN. contr. 1, 3, 7 altitudinem montis. 1, 6, 12 iuris iurandi

vim. 1, 8, 15 pericula futuri proelii. 2 pr. 3 locorum habitus ... et urbium situs moresque populorum nemo -psit abundantius. 2, 1, 26 amorem *ter. ibid.* divitias. 2, 5, 6 cruciatus et miram corporis patientiam. 7, 1, 27 latius (laetibus *C*; laetius *D*) aliquid (PLIN. epist. 4, 14, 3 pressius ... elatius). 7, 5, 14 caedem. 9, 2, 10 convivales iocos. 9, 2, 24 atrocitatem supplicii. 9, 2, 25 consuetndinem maiorum. 9, 2, 29 cenam nocturnam. 9, 5, 6 comitatum istius tumultus. 9, 6, 18 tormenta. suas. 1, 13 beluarum ... magnitudinem. 2, 8 terrores Persicos. 2, 14 cum angustias loci facundissime -isset ... Cestius cum -isset honores, quos habituri essent. *ibid.* opportunitatem loci. 3, 2 tempestatem. 6, 8 omnem acerbitatem servitutis futurae. 6, 10 contumelias insnltantium Ciceroni ct verbera et tormenta. SEN. apocol. 2 poetae non contenti ortus et occasus -ere. dial. 4, 9, 3 *Ovidius* -psit castra ex nno partu contraria et parentium liberorumqne sacramenta diversa *eqs.* epist. 24, 21 haec ... quo soles ore. 79, 5 ne Aetnam -as in tno carminc. 82, 16 -ptus est carcer infernus et perpetua nocte oppressa regio. 85, 27 captivitatem, verbera, catenas *eqs.* COLVM. 3, 7, 1 *vitem* accurate. 7, 6, 4 *hircum.* 7, 9, 2. 12, 52, 2 *locum*, in quo confici oleum debet. MELA 1, 72 specus ... singnlari ingenio ac supra, quam ut -i facile possit. PLIN. nat. 28, 261 equi Vergilio ... -ptum virus. 32, 136 *ranam.* 35, 96 Homeri versus ... id ipsum -entis. STAT. silv. 1 pr. villam Tiburtinam ... -ptam a nobis uno die. QVINT. inst. 4, 2, 18 iter Verris. 8, 2, 15 Vergilius illo loco, quo pullum equinum -it. TAC. ann. 11, 19 apud agros a Corbulone -ptos. PLIN. epist. 5, 6, 44 non epistula, quae -it, sed villa, quae -itur, magna est (*cf.* SIDON. epist. 2, 2, 20 *v. p. 662, 54*). SVET. Claud. 40 abundantiam veterum tabernarum. FRONTO p. 146, 22 N. non est contentus *Chrysippus docere, definire eqs.*, vernm auget ... interrogat, -it *eqs.* APVL. mund. pr. loci ingenia ... qualitatesque aut moenia urbis *eqs.* TERT. scorp. 12 magna ... Babylon cum -itur, ebria sanctorum cruore. anim. 54 Plato velut gremium terrae -it in Phaedone. adv. Marc. 3, 24 de restitutione Iudaeae, quam et ipsi Iudaci ita, ut -itur, sperant (*opp.* allegorica interpretatio). 5, 9 placidum descensum eius et insensibilem -ens de caelo in carnem. adv. Hermog. 45 statum ... materiae. PORPH. Hor. carm. 1, 4 pr. verni temporis gratiam (4, 12 pr.). 2, 18, 26 rei acerbitatem. 3, 29, 34 varietatem et vices humanae vitae. epod. 2, 10 commoda rusticae vitae. sat. 1, 6 pr. iter suum a Roma Brundisium. 1, 10, 36—37 in -endo Rheno. PANEG. 9, 12 magnus poeta, dnm bellorum toto orbe surgentium discursum apparatumque -it. OPTAT. 7, 2 p. 169, 5 euangelica praecepta ..., quibus -itur ager, qni est *eqs.* AVSON. 350, 3 nuptias ... eiusmodi ludo (*i. centone*). 360, 3 coitum Veneris atque Vulcani. AMM. 16, 12, 70 proelium. 23, 6, 75 generaliter corpora. SCHOL. Hor. Vind. ars 83 referre id est ... -ere fidibus (*sc. divos eqs.*). CLAVD. DON. Aen. 10, 287 descensum eorum ... *de navibus* varie breviterque. VEG. mil. 3, 8 p. 82, 1 itineris observatione -pta. 4, 22 fustibalos *eqs.* 4, 28 cum obsidio -itur. HIER. epist. 27, 2, 1 in lancibus idola caelata. 29, 6, 5 in Exodo, ubi -untur vestes ... contextae. 53, 8, 5 tertius et quartns Regum liber ... regnum Iuda et regnum -it Israhel. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 27 morem hostium civitates evertentinm *Vergilius* -psit. 2, 18 p. 75, 22 tempora ... Sallustius (*syn.* recolere). 2, 21 p. 79, 25 ea corruptione, quam -it Sallustins. 9, 8 p. 380, 5 genus animantum. *saep.* 21, 27 p. 550, 27 Elysios campos. COMM. apol. 880 crnor ubique manat, qnem -ere vincor (*sc. lacrimis*). ALC. AVIT. carm. 6, 371 -ens (*sic* κ β, discr- α) mentis varias cum corpore pngnas. APRING. in apoc. 4, 8 quattuor animalia senis alis vallata. ISID. alleg. 10 *generationes.* ACT. Archel. 25, 12 zodiacum circulum. *accedit supplem. praedic.*: SEN. contr. 9, 2 (25), 29 cnm cenam lnxuriosam -isset indignam maiestate praetoris. TERT. adv. Hermog. 35 quid vocatnr *materia Hermogenis*, quid -itur? PORPH. Hor. sat. 2, 5, 41 Alpes nivibus plenas. HIER. epist. 21, 13, 5 huins sapientiae typns ... in deuteronomia sub mulieris captivae figura -itur. AVG. civ. 2, 21 p. 81, 25 respublica R. talis erat, qualem illam -it Sallustius. SIDON. epist. 2, 2, 20 villam, quae spatiosa -itur.

2 *sequitur enuntiatum sim.*: **a** *obiectum cum participio praedicativo*: α *praesentis*: HOR. sat. 2, 1, 15 *v. p. 660, 81.* SEN. contr. 1, 4, 12 exeuntes adulteros ... pugnantem se ⟨in⟩ acie. 7, 1 (16), 20 cum -isset ingenti spiritu titubantem et ... concidentem. 7, 2 (17), 14 ferentem caput et manum Ciceronis Popillium. 9, 4 (27), 22 se patri manus afferentem. 10, 4, 21 *v. p. 660, 29.* suas. 5, 8 -psit *Xersen* adversus ipsos deos tumentem. TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 10 Iohannes ... ensem -it ex ore dei prodeuntem. 4, 7 p. 433, 17 ut prius de suo caelo in creatoris descendens -retur (*cf. supra l. 33*). 4, 36 p. 543, 24 duos adorantes in diversa mente -it. PANEG. 11, 8 qua dignitate -es classem per ... fluminis tractum remis ... volitantem, *facundia Graeca.* CLAVD. DON. Aen. 4, 150 Didonem ... procedentem (*cf. p. 660, 34*). β *perfecti*: SEN. contr. 7, 1, 27 cum fratrem traditum sibi -ret. 7, 5, 14 cum -isset a puero demonstratum procuratorem. 9, 2, 24 ut in ipso triclinio inter lectos ... et mensas percussum -ret. 9, 4, 17 tyrannum occisum et te cum ingenti gloria ex arce deductum. suas. 1, 9 *v. p. 662, 27.* SEN. epist. 90, 21 facunde -it proscissum aratro solum. PORPH. Hor. carm. 3, 12 pr. puellam quandam captam specie adulescentis. **b** *enuntiatum interrogativum* (*cf. I E 1 p. 658, 21*): RHET. Her. 4, 51, 65 *v. p. 660, 47.* CIC. de orat. 3, 115 *v. p. 660, 48.* orat. 50 in primis duabus partibus, qualis esset *opera operatoris*, summatim ... -psimus (*cf. II D 2*). nat. deor. 1, 47 vos ... soletis ..., quam sint omnia in hominis figura ... ad usum ... apta, -ere. SEN. contr. 1, 7, 14 in ultimo -psit *Fuscus*, quam miser futurus esset alimenta accipiens. 7, 5, 9. 7, 7, 14 quam imperite disposuisset aciem, quemadmodum ... oppressa esset eius temeritas. 9, 2, 10 -psit, qualiter (quanto *vel* quam aliter *coni. C. F. W. Müller*) in foro decolletur. 10, 4, 12 quam inhumanum sit *eqs.* snas. 6, 14 fuga quam periculosa esset. SEN. nat. 6, 23, 4 Callisthenes in libris, quibus -it, quemadmodum Helice Burisque mersae sint. epist. 90, 20. PLIN. nat. 27, 57 catanancen Thessalam herbam, qualis sit. 27, 125. 30, 103 qnod esset animal, *Aristoteles non* -psit. QVINT. decl. 315 p. 238, 22 quanta cum difficultate fortiter pugnetur. GELL. 9, 13, 4 quis hostis et quid genus ..., Q. Claudius purissime ... -psit (*paulo supra syn.* depingere). 12, 4, 1 -ptum definitumque est a Q. Ennio ... graphice admodum ..., quo ingenio ... amicum esse conveniat. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 203 ingeniose -psit, quid sit homo mediocris. AMM. 18, 5, 1 milites ubi agant vel procinctus tempore quo sint venturi. *nota*: CLAVD. DON. Aen. 5, 197 quantum valuerint hortamenta -untur. **c** *accusativus cum infinitivo*: VARRO ling. 5, 22 duodecim tabularum interpretes 'ambitus parietis' circuitum esse -unt. CIC. de orat. 2, 138 qui in genere definiendo istas causas -unt in personis et in temporibus positas esse. OV. trist. 2, 415 qui -psit corrumpi semina matrum Eubius. PAVL. FEST. p. 83 erebum Vergilius interdum o⟨b⟩scuritatem quandam esse -it. SEN. contr. 1, 2, 17 cum -isset dignationem puellae magnam fuisse. 9, 1, 15. 9, 6, 14 si coepero -ere debere esse aetate provectam ... invisam viro. suas. 1, 9 nihil esse stabile, omnia fluctuare ... deinde exempla regnm ex fastigio suo devolutorum. PLIN. epist. 3, 12, 3 -it ... eos ... erubuisse. GELL. 9, 1, 1 Q. Claudius ..., cum oppidum ... oppugnari ... -ret. TERT. pudic. 9. adv. Marc. 1, 20 p. 316, 5 quosdam falsos fratres irrepsisse -psit. ADNOT. Lucan. 8, 471 diem -it nondnm exactum esse. CLAVD. DON. Aen. 2, 792. AMBR. patr. 4, 16 Matthaeus ex tribu Iuda -it (discr- *B*) eius (*Christi*) familiam *csse.* HIER. epist. 53, 8, 7 Ioel ... -it terram ... eruca ... locusta ... vastante consumptam et ... effusum iri spiritum sanctum. AVG. civ. 3, 21 p. 132, 3 OROS. hist. 1, 2, 83 APRING. in apoc. 1, 10. 4, 2 (discr- *cod.*). 4, 7.

d *nominativus cum infinitivo* (*cf. supra l. 18*): ARNOB. nat. 4, 34 Iuppiter ... amasio captus ab uxore -itnr confiteri culpas suas. LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 27 qui gravius -itur deliquisse. p. 50, 12 etiam hic -itur rex in pace dormisse. Athan. 1, 25 p. 110, 4 impius esse sacris -eris litteris. CLAVD. DON. Aen. 11, 649 exerto bracchio et nudo latere fuisse -pta est Camilla. HIER. epist. 29, 6, 5 'opus cherubim' id est varinm ... factum esse -itur. 36, 15, 3 *vir iustus* nescisse (nescit *A D*) -itur. PS. AVG. qnaest. test. I 56 praescr. ut ... duos patres habere imperite -ptus sit. FAVST. REI. spir. 1, 10 p. 118, 17 spiritus sanctus descendisse -itur. APRING. in apoc. 4, 3. 19, 1—3 quid hic aliud nisi malorum retributio ... praesens esse -itur? 19, 17—18 *al.* GREG. M. moral. pr. 3. 3, 51. 16, 15 ISID. alleg. 250 chron. II p. 433, 38.

3 *absolute* (*cf. p. 657, 31. 658, 81 al.*): [LVCIL. 386 *v. p. 656, 65.*] CIC. leg. 1, 15 aestivo, quemadmodum -it *Plato*, die. SEN. snas. 1, 11 Cestius -psit sic: *eqs.* QVINT. inst. 3, 4, 3 consolamur, mitigamus, concitamus ..., maledicimus, -imus *eqs.* (5, 8, 2). PLIN. epist. 5, 6, 44 epistula, quae -it. *v. p. 661, 25* (SIDON. epist. 2, 2, 20 pagina). TERT. adv. Hermog. 26 praefari primo, postea prosequi; nominare, deinde -ere. CLAVD. DON. Aen. 9, 416 magna *est* copia -entis, magna varietas. SVLP. SEV. dial. 3, 10, 3 contigunm flnmini, ut Sulpicius iste -psit, ... habitaculum. AVG. civ. 19, 12 p. 374, 4 spelunca ... cuius, ut -itur, ... caede tepebat humus. OROS. hist. 6, 6, 6 -ente Sallnstio.

B *i. q. evidenter significare* (*opp.* aperte nominare): **1** *hominem*: CIC. Sull. 82 quia sunt -pti consnlares. Pis. 80 illis, quos -is. or. frg. A V 6 -istine eius necessarium, nostrnm competitorem? A VII 43 legite, ut legebatis; hinc intellegetis nulla tenuissima suspicione -i aut significari Cornelium. ad Q. fr. 2, 3, 3 respondit ei vehementer Pompeius Crassumque -psit dixitqne aperte *eqs.* PHAEDR. 4, 8, 2 mordaciorem qni improbo dente appetit, hoc argumento se -i sentiat. LVCIF. moriend. 8 p. 301, 18 cum istis, quos -it apostolus.

2 *rem*: CIRIS 69 sive ... hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris -pta libido. PAVL. FEST. p. 262 obscenam viri partem -ens: '... senile ... retritum rutabulum'. LVCIF. Athan. 2, 5 p. 154, 21 viam ..., quam -it dominus dicens *eqs.* APRING. in apoc. 3, 14 *syn.* significare (discr- *cod.*).

C *i. q. distinguere, facere, ut aliquis agnoscatur*: MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 4 p. 441 nihil ita designat et -it christianum quam misericordia (χαρακτηριστικόν ἐστι).

D *i. q. definire, determinare (cf. I C), constituere* (discr- *multis locis plerique editores vix recte; cf. Vahlen ad* CIC. leg. 3, 12): **1** *officia sim.*: CIC. ac. 2, 114 ut ... mores fingas, ... officia -as (*codd.*, discr- *vulgo*), quam vitam ingrediar definias. Q. CIC. pet. 20 fac, ut iis omnibus ... -ptum (discr- *vulgo*) ac dispositum suum cuique munus sit. 57 si hominibus gratiosis ... suum cuique munus -imus (discr- *Harl.*). SEN. Phaedr. 451 propria -psit deus officia. COLVM. 11, 2, 25 ne ... neglegentius holitoris officia -isse videar.

Sil. 9, 267 propere -it munera pugnae *Varro*. Tac. Germ. 25 -ptis per familiam ministeriis (*codd.*, discr- *vulgo*). Hil. ad Const. 2, 4 secundum annos fides -itur (Optat. 7, 3 p. 170, 22 lectio . . ., ex qua forma unitatis retinendae . . . -pta recitatur. Lvcif. non parc. 32 p. 278, 9 hanc *fidem* nostram, quam apud Niciam . . . episcopi -erunt. Athan. 1, 40 p. 137, 17 *al.* Maximin. c. Ambr. p. 23, 1 per testamentum fidem suam -ptam populo . . . dereliquit). Optat. 4, 4 p. 106, 1 testamentum . . ., in quo -pta est disciplina (p. 107, 1). Schol. Cic. Bob. p. 123, 16 varie -pto legationis officio. Hier. epist. 52, 15, 2 Hippocrates . . . sermonem, incessum, habitum moresque *discipulorum* -it. *absolute*: Vvlg. II par. 35, 4 sicut praecepit David . . . et -psit Salomon. *sequitur infin.*: Epit. Alex. 107 ex oppido praesidium educere -psimus *in testamento*. 2 *i. q. accurata definitione constituere* (*notio a propria scribendi vi hic illic non multum deflectit; dativus additur l. 18. 21. 26. 31 sq. 39*): a iura, ordinem *sim.* (*cf. de* descr- *et* discr- *Lahmeyer, Philol. XXI p. 289 sq.; aliter* ab *aliquo p. 659, 48.* legibus *sim. aliquid l. 29. 36*): Cic. de orat. 1, 33 iam constitutis civitatibus leges iudicia iura -ere (discr- H^1R *vulgo*). 1, 193 -ptis omnibus civitatis utilitatibus ac partibus xii tabulis contineri *civilem scientiam*. 3, 76 *eloquentia* mores leges iura -at (discr- *M vulgo*). Quinct. 45 quis tandem nobis ista iura tam acqua -it (descr- *codd.*, discr- *vulgo*)? Verr. 3, 133 -bat (*codd.*, discr- *vulgo*) censores binos in singulas civitates Timarchides. Caecin. 74 quae diligentissime (decentissime *codd.*) -pta a maioribus iura finium, possessionum . . . sunt. Sest. 91 neque naturali neque civili iure -pto. rep. 1, 2 a quibus civitatibus iura -pta sunt (*cod.*, discr- *vulgo*). 4, 2 quam commode ordines -pti (*cod.*, discr- *vulgo*), aetates, classes *eqs.* (Liv. 1, 42, 5). 5, 7 ad vitam . . . usumque vivendi ea -pta (*cod.*, discr- *vulgo*) ratio est iustis nuptiis, legitimis liberis . . ., ut omnes *eqs.* leg. 1, 17 quae composita sunt et -pta (*codd.*, discr- *vulgo*) iura et iussa populorum. 2, 11 quae (*leges*) sunt . . . varie et ad tempus -ptae (*codd.*, discr- *vulgo*) populis. *ibid.* qui perniciosa et iniusta populis iussa -erint. 2, 19 itaque ut ita cadat in annuis anfractibus, -ptum esto. 2, 49 haec nos a Scaevola didicimus non ita -pta ab antiquis. Cato 5 cum ceterae partes aetatis bene -ptae sint a natura. off. 1, 51 quae -pta (discr- *trad.*) sunt legibus et iure civili. Manil. 3, 539 *horam* diebus. Sen. epist. 119, 15 *mundi conditor* nobis vivendi iura (*BA*, discr- *cett. vulgo*). *nota*: Cvrt. 8, 9, 34 menses in quinos denos dies (discr- *vulgo*). b tributum *sim.* (*cf. p. 658, 48*): Cic. Verr. 6, 62 civitatibus pro numero militum pecuniarum summas -ere (discr- R^1 *vulgo*) certum pretium . . . constituere. ad Q. fr. 1, 1, 33 vectigal . . ., quod iis aequaliter Sulla -erat (*codd.*, discr- *vulgo*). Ivst. 9, 5, 4 auxilia singularum civitatum -untur. 16, 3, 9 cum . . . Athenienses . . . tributum in tutelam classis -issent. [*de* descr- *dubitaveris*: Caes. civ. 3, 42, 4 vecturas . . . frumenti . . . civitatibus (*codd.*, discr- *vulgo*). Bell. Alex. 51, 3 pecuniae -rentur (discr- *F*, descr- *cett.*). *cf.* discr-.] 3 *vim vocabuli sim.* (*saepe absolute; enuntiatum interrog. sequitur l. 53 sq. 75; suppl. praed. additur l. 63 sq.*): Rhet. Her. 2, 12, 17 vocabuli sententia breviter et ad utilitatem causae accomodate -itur (discr- *H*). Cic. inv. 1, 11 definienda res erit verbis et breviter -enda. 1, 44 ut breviter -amus (discr- *H*), argumentatio videtur esse *eqs.* 1, 91 mala definitio est, cum . . . communia -it (discr- *H*) . . . hoc non magis seditiosi . . . quam alicuius hominis improbi vim -it. 2, 53 *quid sit maiestatem minuere* (*codd.*, discr- *vulgo*). 2, 141 quid sit lex, -ere. 2, 170 vis . . . ea, quam modo -bamus, necessitudinis (*loc. interpol., ut videtur; om. βc*). de orat. 1, 260 sit orator nobis is, qui, ut Crassus -psit *eqs.* 2, 40. 2, 142 haec Crassus . . . exponet -pta (*codd.*, discr- *vulgo*) generatim (2, 143 apte). part. 123 *syn.* definire. Flacc. 36 *formulam testimonii; syn.* distinguere. rep. 2, 66 id, quod ratio oratioque -ret. 3, 17 genera iuris *eqs.* fin. 2, 92 Metrodorus . . . beatum esse -it his . . . verbis *eqs.* 4, 61 a nobis (*sc. Academicis*) . . . ista quaesita, . . . -pta, notata, praecepta sunt. ac. frg. 20 Zeno vel Chrysippus . . . respondebit eum esse *sapientem*, quem ipse -erit (Avg. civ. 19, 4 p. 359, 28 sapiens eorum, hoc est, qualem mirabili vanitate -unt). Tusc. 4, 11 utamur . . . in his perturbationibus -endis (*codd.*, discr- *vulgo*) Stoicorum definitionibus et partitionibus. 4, 20 voluptatis . . . partes (*codd.*, discr- *vulgo*). nat. deor. 1, 34 cuius (*Xenocratis*) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina -itur. off. 1, 15 ex ea parte *honesti*, quae prima -pta est (*codd.*, discr- *vulgo*). Sen. epist. 9, 10 ista, quam tu -is, negotiatio est, non amicitia. 95, 66 qui -it, ait: 'temperans est, qui' *eqs.* Colvm. 1 pr. 28 quem desideramus agricolam quemque -emus. Ivl. Rvf. rhet. 7 p. 40 haec figura (*σαρκασμός*) . . . a peritissimis propria significatione -pta est. Boeth. herm. pr. 1, 7 p. 93, 7 has (*universalem affirmationem et negationem*) . . . nos . . . supra -psimus. 1, 9 p. 121, 20 quid sit necessarium temporale. herm. sec. 2, 6 orationem definitione -psit. 2, 7 p. 140, 11 qua proprietate -pta *sit natura*. Porph. isag. p. 26, 5 *tertium genus* -entes *philosophi* (*ὑπογράφοντες*). p. 37, 18 huiusmodi differentias et hoc modo (*ὑπογράφουσι*). in Porph. comm. sec. 3, 2 p. 202, 5 cum . . . -ret vel definiret genus. 3, 6 p. 217, 7 opposita ex oppositis.

E *i. q. exarare, sulcare*: Ennod. dict. 12, 8 p. 463, 11 vestris (*i. litterarum*) vomeribus humani pectoris tellus . . . -itur (discr- *B*). 23, 3 p. 497, 21 cum genetricis ferro membra -res (discr- *codd.*). carm. 2, 128, 5 Cynthia . . . rescindens, quicquid -erat orbita fratris.

F *i. q. imputare, ascribere*: Tert. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 30 quod denique malum -es (discr- *M*) creatori?

syn.: definire, deformare, delineare, depingere, effingere, exprimere. *ad I E 2 c*: *ἀναγραφὴν* facere, confiscare. *ad I F*: excipere. *ad II A*: exponere, explicare. *ad II B*: significare. *ad II C*: designare. *ad II D 2*: constituere.

part. perf. pass. pro adi. **dēscrīptus**, -a, -um. *comp.* Cic. fin. 3, 74. 1 *i. q. definitus, fixus de rebus, quarum unaquaeque pars suo loco est*: Cic. de orat. 2, 145 materiem orationis . . . omnibus locis -am (*codd.*, discr- *vulgo*). 2, 355 omnes fixas esse in animo sententias, omnem -um (scriptum *M*) verborum apparatum. orat. 200 *verborum* -us (discr- *vulgo*) ordo. fin. 3, 74 *natura* nihil est aptius, nihil -ius. Hor. carm. 2, 13, 23 sedes . . . -as (*DERπ Porph.*, discr- *AB*, discretas *Fλl*) piorum (*sc. qui non vagantur*; Porph. separatas *vix recte*). ars 86 -as (*codd.*, discr- *edd. plerique*) servare vices operumque colores cur ego si nequeo . . . poeta salutor (Schol. *vix recte* 'expositas'). 2 *i. q. certa forma circumscriptus*: Avien. Arat. 820 cetera *astra* -is aptantur singula membris (*καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισιν; schol. εὐσύνοπτοι εἰδώλοις ἡρμοσμένοι. opp.* languidus *ἠερόεις*).

adv. **dēscrīptē**: Cic. inv. 1, 49 in praesentia tantummodo numeros et modos et partes argumentandi confuse et permixtim dispersimus; post -e (discr- *codd. optt.*) et electe in genus quodque . . . digeremus. Brut. 46 antea neminem solitum via nec arte, sed accurate tamen et -e (-o *vel* de scripto *codd.*) plerosque dicere.

subst. n. **dēscrīptum**, -ī. *i. q. exemplum, descriptio*: Gaivs dig. 10, 2, 5 ceteri *heredes* -um et recognitum faciant (29, 3, 7). Vlp. dig. 2, 13, 4, 5 nisi -um velis, ubi de ea re agitur, eum tibi dare. Epist. imp. Gord. (Corp. III 12336) praescr. -um et recognitum factum ex libro libellorum *eqs.* *plur.* **dēscrīpta**, -ōrum. 1 *i. q. commentarius*: Tac. ann. 6, 24 recitari factorum dictorumque eius -a per dies iussit. 2 *i. q. fabula*: Avian. fab. 30, 17 haec illos -a monent, qui *eqs.* (*cf.* 16, 19. 41, 17).

deriv.: descriptio, descriptivus, descriptor.

✠**dēscrīptio**, -ōnis *f. a* describere. *hic illic confunditur in codd. cum* discr- (*in* Greg. Tvr. Franc. *ubique fere* discr- *in optt. codd.*). -bt- *non raro legitur in codd.* *plur. inde a* Varrone (*cuius feruntur* de -bus libri iii [Hier. epist. 33, 2]) Cic. de orat. 1, 222 *al.* Gloss. II 535, 12 *διαγραφή* (*cf. p. 665, 54*), *κατάλογος*. agri -o *χωρογραφία*. *dub.*: V 567, 35 discriptio scrutatio (*cf. p. 665, 29 sqq.*) vel †quinantur (ordinatio *coni. Büch.*). *legitur apud* Varronem Rhet. Her. Cic. Liv. (*semel*) Vitr. Pavl. Fest. Sen. *rhet. et phil.* Colvm. (*semel*) Plin. nat. (*? cf.* discr-) Qvint. Tac. (*semel*) Plin. epist. Apvl. (*semel*) *al.* [*ex coniect. legitur*: Vitr. 5, 6, 1. Amm. 23, 6, 1 situm monstrare Persidis, -bus (*coni. Petschenig*, descriptoribus *vulg.*) gentium curiose digestis.]

I *proprie* -o *radio stilo sim. facta*: A *i. q. delineatio*: 1 *formarum geometricarum*: Vitr. 3, 5, 8 volutarum. 9 praef. 4 -bus linearum emendatis. 9 praef. 14 cylindrorum. 9, 1, 1 horologiorum (9, 7, 7. 9, 8, 15). *ibid.* horarum. circini. 9, 6, 1 analemmatorum (9, 8, 1. 9, 8, 8). 9, 7, 7 *figurarum*. *absolute*: Cic. Tusc. 1, 38 nisi quid erat numeris aut -bus (discr- *codd.*) *Pythagoreis* explicandum. Vitr. 3, 5, 14 quantum . . . ex -e invenietur (5, 9, 4). 4, 3, 9 inter rotundationem et quadratam -em. 5, 7, 2. 10, 11, 5. Rvfin. Basil. hom. 2, 7 *non* color ei (*animae*) ullus . . . est vel forma ei aliquae corporeae -is exprimitur. Boeth. categ. 4 p. 285[A] ut in geometria priora sunt . . . elementa -bus. *ibid.* geometriae -es . . ., quae problemata et theoremata nuncupantur. Ps. Boeth. grom. p. 412, 17 sex sunt ordines in opere demonstrationes artis geometricae, id est praepositio, dispositio, -o *cqs.* Cassiod. gramm. VII p. 214, 9 linealis -o imbuit diligenter aspectum. *adde i. q. schema* (*per lineas, litteras, numeros*): Fav. Evl. p. 11 *bis.* Macr. somn. 1, 22, 12 sicut ostendit subiecta -o. Boeth. herm. pr. 1, 7 p. 85, 24 sit . . . harum talis -o. p. 86, 15 plenissima. p. 92, 25 *saep.* herm. sec. 2, 7 p. 147, 27 *et saepius.* in Porph. comm. sec. 3, 4 p. 209, 5. 7. 5, 12 p. 320, 17. arithm. 1 praef. p. 5 nostris formulis ac -bus. 1, 9 p. 18. 1, 11 p. 27 dispositio -oque numerorum. *et passim.* mus. 1, 18 p. 204. 2 *formae aedium aedificandarum, urbis, horti sim.*: Varro rust. 1 capp. p. 3, 17 de villae rusticae -e. Cic. leg. agr. 2, 40 urbs et natura ac situ et -e aedificiorum . . . in primis nobilis. 2, 95 Campani . . . superbi . . . urbis salubritate -e pulchritudine. Cato 59 mei sunt ordines, mea -o (discr- *P*) *horti.* off. 1, 138 aedificandi -o. Vitr. 1, 1, 4 aedificiorum in areis . . . -es. 1, 2, 2 formarum in solis arearum -es (5, 8, 2). 1, 6, 7 *urbis. ibid.* platearum et angiportorum . . . -es. 8, 5, 1. Colvm. 4, 18, 2 hortulorum. Vvlg. I par. 28, 11 porticus et templi et cellariorum et cenaculi . . . nec non et omnium, quae cogitaverat *David*, atriorum *eqs.* Ezech. 43, 11 figuram domus . . . et omnem -em eius. *ibid.* ut custodiant omnes -es eius et praecepta illius. 3 *caeli, orbis terrarum sim.*: Cic. rep. 1, 22 *caeli* omnem ornatum et -em (*cf. p. 667, 14 sq.*). nat. deor. 2, 110 ita dimetata signa sunt, ut in tantis -bus (discr- *codd.*) divina sollertia appareat. 2, 115 -o (B^1V [*ex* discr-], discr- *A*) siderum atque . . . caeli ornatus. Cic. div. 31 ab Attio Navio per lituum regionum facta -o (*codd.*, discr- *vulgo*). Vitr. 8, 2, 8 orbis terrarum. 9, 8, 8 -o *mundi in tympano* ex xii caelestium signo-

rum fit figura. PLIN. nat. 3, 46 -em . . . ab *Augusto* factam Italiae . . . in regiones XI (3, 49. 63; *codd.*; discr- *Detlefsen fortasse recte*). MART. CAP. 6, 588 neque ulla sit in totius terrae diversitate partitio, quam non memoris cursu -is absolvam (*verba Geometriae*). *nota strictiore sensu delineatio diligenter, nitide facta*: PLIN. epist. 5, 6, 13 formam . . . pictam videberis cernere *regionis situm prospiciens*: ea varietate, ea -e . . . reficientur oculi.

B -o *per litteras*: **1** *libri, vocabuli sim.*: CASSIAN. conl. 10, 8, 3 breves et perangustas -cs nominum. *absolute, i. q. commentarius*: VVLG. II Macc. 2, 1 invenitur . . . in -bus Ieremiae (*ἀπογραφή*). 2, 13 in -bus et commentariis Nehemiae (*ἀναγραφή*). *fere i. q. verba scripta*: VAL. CEM. hom. 13, 1 legis *veteris test.* -em. *de re litteris excipienda*: APVL. apol. 2 tanti criminis -e (*sc. in libello accusationis*). MART. CAP. 1, 86 quae conspexerat, inopinata -e corripuit. **2** *rei scriptae, i. q. exemplum*: CIC. Verr. 3, 190 -em imaginemque tabularum. **3** *i. q. complurium rerum vel nominum plena et in certum ordinem digesta perscriptio sive (rem corporalem significans) i. q. index: cum genet. obiect. (facile suppletur l. 31)*: CIC. ac. 1, 9 tu (*Varro*) aetatem patriae, tu -cs temporum . . . aperuisti (PAVL. FEST. p. 87 fastorum libri appellantur, in quibus totius anni fit -o. CORP. VI 31075 [= 3744; *a. 362*] -o fer⟨iarum⟩. *aliter p. 667, 30*). LIV. 4, 4, 2 census in civitate et -o centuriarum classiumque non erat (PAVL. FEST. p. 246 in -e centuriarum . . . in -e classium [discr- *trad.*]). PAVL. sent. 5, 1, 3 -o ingenuorum ex officio fisci inter fiscalem familiam facta. HIER. epist. 53, 8, 19 -o sacerdotum, Levitarum *eqs.* VVLG. II reg. 24, 9 numerum -is populi. CONSVL. Constant. chron. I p. 205 tit. -o consulum, ex quo primum ordinati sunt. NOVELL. Iust. 18, 7 licet . . . -es facere rerum, quas partire voluerit *pater inter filios* (*gr. paulo aliter: νεμήσεις*). GREG. M. epist. 6, 32 (*a. 596*) substantiam . . . quondam Mariae . . . describe et ipsam nobis -em cum celeritate transmitte. 8, 17 (*a. 598*) -o rerum aut cartarum monasterii. 13, 37 (*a. 603*). *absolute*: HIER. chron. a. Abr. 1677 -e Romae facta (1870. 1932. VVLG. Luc. 2, 2 haec -o prima facta est [*ἀπογραφή*]. PROSP. chron. I p. 397, 218. 402, 276. 403, 301 CASSIOD. chron. II p. 137, 658). COD. Theod. 9, 42, 7 (*a. 369*) plena -o comprehendat, quod spatium et quod sit ruris ingenium (*de bonis proscriptorum*). *strictiore sensu de tributariorum* -e *et de tabulis, quibus ea comprehenditur, vel etiam de tributi onere*: COD. Theod. 13, 3, 15 (*a. 393*) *archiatri* ad -cs senatorias non vocentur. 11, 28, 2 (*a. 395*) chartas superfluae -is cremari censemus. 12, 1, 173, 1 (*a. 410*) -es . . . non sumant ante principium, quam *eqs.* 12, 1, 173, 2. 13, 3, 16 (*a. 414*) nulla senatoria vel glebali -e vexentur. 10, 20, 6, 4 (*a. 430*) sine ulla -is molestia. NOVELL. Theod. 26, 2 (*a. 444*). 26, 4. IVLIAN. epit. novell. 124, 21 *iudex* angariis vel -bus aut aliis quibuslibet expensis provinciales vexare *ne* audeat. GREG. TVR. Franc. 5 capp. p. 189, 16 de -bus (discr- *plerique codd.*) Chilperici. 5, 28 rex -es (discr- *codd.*) novas et graves . . . fieri iussit. *ibid.* arreptis . . . libris -bus (discriptionum $A^1 C^1$). 5, 34 p. 227, 10 incendamus omnes -es (discr- *plerique codd.*) iniquas. 6, 28 post congregatos de iniquis -bus thesauros. COD. Iust. 1, 55, 4 (*a. 385*) -bus rusticos urbanosque non patiaris affligi. 11, 43, 7 ut nemo eorum, . . . quamcumque -em sustineat. NOVELL. Iust. 131, 5 ecclesiarum possessiones neque sordidas functiones neque extraordinarias -es sustinere. *ibid.* liberas . . . esse . . . -e lucrativorum (*διαγραφή*).

II *translate* -o, *quae fit verbis et oratione*: **A** -o *poetica, oratoria, historica sim.* (*cf.* PRISC. rhet. 10, 29 p. 558 -o est oratio colligens et praesentans oculis, quod demonstrat. fiunt autem -es tam personarum quam rerum et temporum et status et locorum *eqs.*): **1** *formae rei vel hominis, actionis*: CIC. de orat. 2, 63 regionum (QVINT. inst. 4, 3, 12). PAVL. FEST. p. 209 Naevius in -e su⟨i⟩llae. SEN. contr. 1, 4, 2 pugnantis viri fortis (CLAVD. DON. Aen. 2, 204 venientum *serpentium*. 9, 415 plena -o morientis ex magno ictu. 9, 622 sagittam missuri. 10, 208 pelagi, cum spumat. 12, 340 copiosi sanguinis). 7, 1 (16), 18 supplicii (9, 2 [25], 21). 7, 1 (16), 26 tempestatis. 10, 5, 23 picturae. 10, 5, 26 tormentorum (mortuorum *codd.*). suas. 1, 15 oceani. 2, 8 Thermopylarum. QVINT. inst. 8, 3, 66 convivii luxuriosi. 9, 2, 44 locorum . . . dilucida et significans -o eidem virtuti (*ὑποτυπώσει*) assignatur a quibusdam, alii *τοπογραφίαν* dicunt. 11, 3, 164 Siciliae. PLIN. epist. 2, 5, 5 -es locorum . . . non historice tantum, sed prope poetice prosequi. APVL. met. 4, 6 locorum speluncaeque illius . . . -em exponere. PORPH. Hor. carm. 4, 7 praescr. verni temporis. VOPISC. quatt. tyr. 1, 2 istam (*i. minusculorum tyrannorum*) -em curamque. SCHEM. dian. 11 *τοπογραφία* est loci -o (discr- *cod.* SCHOL. Hor. Vind. ars 16 ADNOT. Lucan. 4, 455 CLAVD. DON. Aen. 1, 159. 419. 2, 21. 11, 522 loci lata -o. *saep.* AVG. quaest. hept. 2, 177, 1). OPTAT. 1, 9 circumcisionis et diluvii. AMM. 23, 6, 1 *v. p. 664, 44.* 26, 1, 1 in -e multiplici regionum. 27, 4, 2 Thraciarum. ADNOT. Lucan. 7, 597 belli. SCHOL. Stat. Theb. 1, 328 itineris illius. SCHOL. Cic. Bob. p. 83 prolixa quadam turbulentissimi temporis -c. CLAVD. DON. Aen. 3, 414 partis huius (11, 515 partis ipsius plena -o). 3, 665 mira monstri (*Cyclopis*). 5, 495 Hippocoontis. 6, 237 aditus ad inferna tendentis. 9, 542 accidentium post casum turris. 10, 215 diei consumpti. OROS. hist. 1, 2, 86 cuius (*Africae*) -o (discr- *D*) per provincias et gentes haec est. POMER. 3, 6, 5 feminarum. PRISC. rhet. 10, 29 p. 558 pedestris proelii vel navalis pugnae . . . veris vel aestatis . . . pacis vel belli . . . litoris, campi, montium, urbium. CORIPP. Iust. 4, 283 iam Salomoniaci sileat -o templi. CARM. epigr. 1552 B 7 operis -o magni. *nota enuntiatum interrog.*: QVINT. decl. 366 p. 401, 17 -o, . . . , qua⟨m⟩ nihil tale merens occisus sit. *absolute* (*plerisque locis t. t. rhetorum, graece διατύπωσις*): CIC. de orat. 3, 205 -o (*inter lumina sententiarum affertur*). SEN. contr. 1, 4, 8. 9. 2 praef. 1. 7, 1 (16), 26. 27 imitari . . . Vergilii -em. 9, 2 (25), 22. 28. post longam -em. suas. 3, 4. 5 in aliqua . . . Vergiliana -e. 3, 7. QVINT. inst. 2, 4, 3 *ratio narrandi ne* arcessitis -bus . . . lasciviat. 4, 2, 123. 9, 4, 138. TAC. dial. 20 nitore aut cultu -um invitatus *iudex*. PLIN. epist. 7, 9, 8 saepe . . . prope poetica -um necessitas incidit. PORPH. Hor. epod. 8, 9—10 ingeniosa -o. sat. 1, 10, 36—37 mala. AQVILA rhet. 2 p. 23 diatyposin hoc est -em (13 p. 26 *διατύπωσις* -o vel deformatio. MART. CAP. 5, 524 *διατύπωσις* est -o vel deformatio, cum rebus personisque subiectis et formas ipsas et habitus exprimimus). 18 p. 27 *perpetua oratio* praecipue historiae et -i convenit. SCHEM. dian. 18 *λεπτολογία* est, qua in -bus (discrit- *eod.*) tenuissimis utimur. IVL. VICT. rhet. 22 p. 436 ornat elocutionem praecipue -o. MAR. VICTORIN. gramm. VI p. 188, 10 *enarratio est* secundum poetae voluntatem uniuscuiusque -is explanatio (AVDAX gramm. VII 322). AVIEN. ora 37 ad *Sallustii* . . . inclitam -em *maris Maeotici*. AMM. 14, 8, 7. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 682 ex Servii Tullii historia -o loci istius coloratur. SERV. Verg. Aen. 1, 499 poeticae -is evagatio. ADNOT. Lucan. 9, 538 summa -is. CLAVD. DON. Aen. 2, 442 manifesta -o. 3, 194 copiosa. 5, 142 translationibus collecta. 5, 817. 7, 11 aperta. 10, 726 pompa -is. 11, 724 ornatus -is. *passim*. SIDON. carm. 22 p. 250, 8 -es *Statii*. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 1 subtilitas -is. **2** *morum, naturae, vitae vel singulorum vel generis hominum; graece χαρακτήρ vel χαρακτηρισμός: huc referuntur a Ritschelio, opusc. III p. 459* VARRONIS de -bus libri III. CIC. part. 65 -o generis alicuius et quasi imago . . . ut qualis sit avarus. top. 83 -o, quam *χαρακτῆρα* Graeci vocant . . . -o, qualis sit avarus, qualis assentator . . . in quibus natura et vita describitur. SEN. epist. 95, 65 -em cuiusque virtutis: hanc Posidonius ethologiam vocat, quidam characterismon appellant. 95, 66 -es has et, ut publicanorum utar verbo, iconismos. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 10 assentatoris ⟨s⟩cu⟨r⟩rae[r]que. 1, 18, 15 tristis et duri. 1, 20, 24 haec -o characterismus dicitur. SCHEM. dian. 10 *χαρακτηρισμὸς* est, quod latine informatio vel -o (discr- *cod.*) appellatur (CASSIOD. in psalm. 20, 3. 88, 21. 121, 5). DON. Ter. Eun. 482 -o militis tantum excepto nomine (*cf.* describo *p. 662, 61 sqq.*). Ad. 45 fratris. SCHOL. Stat. Theb. 1, 320 hominis anxii. SCHOL. Cic. Bob. p. 157 asperitatis invidiaeque plenissima cum -e personae, qua mores eius illuminat. HIER. epist. 40, 2, 3 foedorum. 53, 3, 5 iusti viri. 57, 11, 1 luxuriae (discr- *plerique codd.*) *adde fere i. q. irrisio*: HIER. epist. 52, 17, 2 nullus . . . -e *a me* signatus est.

B -o *nullo orationis ornatu facta*: **1** *in re militari*: VEG. mil. 2, 4 quae -o (*ordinationis legionis*) si obscurior aut impolitior videbitur *eqs.* **2** *in medicina i. q. compositio*: MARCELL. med. 8, 213 xerocollyrii. 8, 214. 215. 216. 217. 218. 16, 104. 20, 94. 149 -o Polyarchi ad stomachum post diutinas febrium molestias componendum. 25, 15 ceroti chalastici. 29, 61. 36, 73. 74.

C *i. q. definitio vocabuli sim.; graece ὑπογραφή* (RHET. Her. 4, 39, 51 -o nominatur, quae rerum consequentium continet perspicuam et dilucidam cum gravitate expositionem. *quid intersit inter definitionem et* -em, *docent* MAR. VICTORIN. *al.; cf. l. 76 sqq.*): *accedit genet. obiect.*: RHET. Her. 2, 12, 17 primum . . . vocabuli sententia breviter . . . -itur; deinde factum nostrum cum verbi -e coniungetur; deinde contrariae -is ratio refelletur. CIC. inv. 1, 9 ad artis -em et praecepta tradenda. 2, 55 nominis brevis et aperta et ex opinione hominum -o. de orat. 1, 212 philosophi . . . -o. part. 43 disputatio ex locorum -e sumenda est *in controversia de qualitate facti*. 102 definitione aut -e (*A, om. cett.*) atque informatione verbi. off. 1, 96 est . . . eius (*sc. decori*) -o (discr- *b vulgo*) duplex. 1, 101 haec est . . . fere -o officii (*sic A a b e*, discr- *cett.*). IVL. RVF. rhet. 14 p. 42 *ἀφορισμός* vel *διορισμός* -o rerum per reprehensionem. AVG. civ. 9, 8 p. 379, 16 ipsorum *daemonum*. BOETH. in Porph. isag. p. 28, 14 nihil . . . superfluum neque minus continet generis dicta -o (*ὑπογραφὴ τῆς ἐννοίας*). herm. sec. 1, 2 p. 53, 11 plena . . . rationis substantiaeque -o. *absolute*: CIC. inv. 1, 11 necesse erit definire utrumque . . . et sua -e (discr- *H*) ostendere *eqs.* 1, 32 haec ideo diligentius inducitur -o (praescr- *ω*) *generis et partis*, ut *eqs.* 1, 49 horum exempla et -es (discr- *H*). 2, 53 post erit infirmanda adversariorum -o. 2, 54 *bis.* de orat. 1, 222 *orator* non *desiderat* philosophorum -es. part. 41 -es quoque sunt in hoc genere (*sc. in definiendo*) saepe aptae. ac. 1, 23 (descr- *codd.*, discr- *vulgo*). MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182 videamus . . . , quid intersit inter definitionem et -em. definitio talis est *eqs.* (CASSIOD. art. 3 p. 1182[B] differt . . . definitio a -e, quod definitio genus ac differentias assumit, -o vero subiectam intellegentiam claudit quibusdam vel accidentibus unam efficientibus proprietatem vel substantialibus praeter genus conveniens aggregatis). defin. p. 32, 21 *ὑπογραφική definitio*, quae a Tullio -o nominatur (EVGRAPH. Ter. Phorm. 51 definitio, quae dicitur hypographice, id est singulorum -o. ISID. orig. 2, 29, 5). p. 35, 19 *sqq.* AVG. civ. 9, 8 p. 379, 12

nullo modo recte *Apuleius* genus humanum -is huius tam intenta diligentia terminasset. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 1 p. 86, 5 in Porph. comm. sec. 1, 7 p. 153, 10 *sqq.* 2, 4 p. 180, 19. 181, 8 -o . . . est . . . ex proprietatibus informatio quaedam rei et tamquam coloribus quibusdam depictio. 2, 8 p. 196, 18 *sqq. saep. adde*: BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 122, 1 sine temporis praesentis -e.

D *i. q. certa constitutio, ordo* (*multis locis* discr- *non recte edd. plerique; cf. Vahlen ad Cic. leg. 3, 12*): CIC. de orat. 2, 36 via nulla nisi ab hac arte (*sc. oratoria*) traditur aut argumentorum aut . . . aut denique -is (*codd.*, discr- *vulgo*) atque ordinis. Sest. 137 nosse -em (discr- *P G vulgo*) civitatis a maioribus nostris sapientissime constitutam. rep. 1, 70 nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut -e (discr- *cod. vulgo*) aut disciplina conferendam esse cum ea *eqs.* 6, 24 cum . . . cuncta astra . . . eandem . . . caeli -em (*codd.*, discr- *vulgo*) . . . rettulerint (*cf. p. 664, 79 sqq.*). leg. 1, 23 parent . . . huic caelesti -i (discr- *codd. vulgo*) mentique divinae. 2, 30 sacerdotum (*A H*, discr- *B vulgo*). 3, 5 *magistratuum* (*codd.*, discr- *vulgo*). 3, 12 omnium magistratuum -o (*codd.*, discr- *vulgo*). *ibid. ea temperatio reipublicae* effici non potuisset nisi tali -e (discr- *B H vulgo*) magistratuum. 3, 13. ac. 1, 17 ars quaedam philosophiae et rerum ordo et -o (*codd.*, discr- *vulgo*) disciplinae. 1, 23 *res* congruentes cum -e (praescr- *G vulgo*, descr- *cett.*) naturae. *ibid.* morum institutio et eius partis . . . forma atque -o (*sic codd.*, discr- *vulgo*). nat. deor. 1, 26 Anaxagoras omnium rerum -em (discr- *codd. vulgo*) et modum mentis infinitae vi ac ratione dissignari et confici voluit (MIN. FEL. 19, 6). 1, 92 omnium corporis partium (*D N M*[1], discr- *A vulgo*). 2, 121 quae . . . et quam sollers subtilisque -o (*A V*, discr- *B*) partium quamque admirabilis fabrica membrorum. off. 2, 15 ex quo leges moresque constituti, tum iuris aequa -o (discr- *vulgo*) certaque vivendi disciplina. LACT. inst. 7, 3, 25 temporum constans ac mira -o.

syn.: ad I A: figura. *ad I B*: commentarius. *ad II*: definitio, informatio, depictio, expositio. *ad II D*: ordo, constitutio.

deriv.: descriptionalis, descriptiuncula.

dēscrīptiōnālis, -e *a* descriptio. *quod ad descriptionem pertinet*: PAVL. MED. bened. 6, 1 per modum -em, qualis futurus sit *Dan*, designatur. MART. CAP. 5, 465 quarta -is (*unus cod. Bern.*; de scripto *cett.*) quaestio est, quae dicitur syllogismus, cum ex eo, quod scriptum est, id quod non scriptum, argumentatione colligimus. CASSIOD. in psalm. 79, 13 vinea ista describitur per quartam speciem definitionis, quae graece hypographice, latine -is appellatur. art. 3 p. 1174[B] (*cf. p. 666, 76 sqq.*).

dēscrīptiuncula, -ae *f. a* descriptio *deminutive*. SEN. suas. 2, 10 ex omnibus suasoriis celebres -as subtexam.

dēscrīptīvus, -a, -um *a* describere, descriptus. GLOSS. descriptioni opportunus et necessarius [a]ut 'totus hic locus -us (discr- *codd.*) est'. FORTVN. rhet. 3, 20 p. 132 invectivi sint an defensionales, -i an activi *loci communes*. MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 8 -a ista dicitur esse definitio (*sc.* ὑπογραφική).

dēscrīptor, -ōris *m. a* describere. GLOSS. διαγραφεύς, ἐγγραφεύς. [*loc. dub.*: AMM. 23, 6, 1 *v. p. 664, 44.*] **1** *qui in certam formam aliquid redigit*: EPIST. Manichaei Aug. nat. bon. 46 p. 886, 12 ut esset sensus eius (*principis tenebrarum*) omnium eorum, quae profuderat, formator atque -r. **2** *qui verbis aliquid describit*: LACT. inst. 5, 9, 19 *Seneca* morum vitiorumque publicorum et -r verissimus et insectator acerrimus. *cf. p. 660, 73 sqq.* SCHOL. Hor. carm. 4, 9, 8 poeta bellorum -r. IORD. Get. 3, 16 Ptolemaeus, orbis terrae -r (discr- *codd.*) egregius. 4. 28 Ablabius -r Gothorum gentis egregius. **3** *qui aliquid conscribit: cum genet. obiect.*: HILARIAN. curs. temp. p. 160, 6 -es (discr- *cod.*) huius rationis. GLOSS. historiographus -r fabularum. *absolute*: HILARIAN. curs. temp. p. 157, 7 post praeteritorum . . . -um varias compositiones. pasch. 3 p. 1108[A] ab aliquibus -bus Romanis, qui rationem dierum scribere voluere. ENNOD. opusc. 2, 86 p. 314, 4 non derogo vobis -bus (*Vogel*, discr- *B V L*, descr- *cett. et Hartel*), quorum beneficio contigit ornata ad nos maiorum gesta perduci. **4** *qui descriptionibus (cf. p. 665, 37 sqq.) praeest*: GREG. TVR. Franc. 9 capit. p. 358, 14 de -bus (discr- *A 1*, scr- *B 1, 2*) urbis Pictavae *eqs.* 9, 30 p. 384. VEN. FORT. carm. 10, 11 tit. versus facti in mensa in villa s. Martini ante -es (discr- *codd. vulgo*).

dēscrobo, -āre [*a* de *et* scrobis *ductum esse videtur. Th.*]. *quasi in scrobem demittere, inserere*: TERT. resurr. 7 p. 35, 22 Indicas gemmas et Rubentis maris grana . . . non plumbo . . . oblaquees, sed electissimo . . . -es auro.

dēsculpo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* scalpere *vel* sculpere. *i. q. sculpendo deformare*: TERT. nat. 1, 12 omne simulacrum, seu ligno seu lapide -itur seu aere defunditur, seu . . . alia . . . materia producitur *eqs.*

dēsecātio, -ōnis *f. a* desecare, *cf.* desectio. *plur.*: CASSIOD. in psalm. 130 praef. 149, 7. **1** *i. q. recisio, amputatio*: CASSIOD. in psalm. 130 praef. *agricola* iumentis suis frondea pabula ramorum -bus subministrat. *in medicina*: PS. SORAN. quaest. med. 246 *ossis* -o derasio aut dedolatio. **2** *i. q. acies*: CASSIOD. in psalm. 149, 7 unus ensis, sed duas -es habet.

dēsecco, -uī, -ctum, -āre *a* de *et* secare. *perf.* -ui *inde ab* OV., -avi: FRONTIN. grom. p. 40, 22 (desic- *vel* desicc- *codd.*). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 27[a] p. 607[A] Orig. in lev. 1, 1 CASSIOD. compl. in apoc. 14, 13. *part. perf. pass.* -ctus *inde a* VARRONE, -atus: APON. 4 p. 78 VEREC. in cant. 1, 1. GLOSS. ἀποπρίζω, ἀποτέμνω. -buntur occiduntur aut conciduntur. *habent* VARRO CIC. (*bis*) CAES. VERG. AETNA HOR. (*semel*) PROP. OV. LIV. PAVL. FEST. GERM. COLVM. LVCAN. (*semel*) PLIN. nat. APVL. *al.* [*conicitur* -ctus *pro* deiect-: CAES. Gall. 3, 15, 1 VERG. Aen. 9, 767 SIL. 13, 246 FIRM. math. 1, 7, 31]

I *proprie et in imagine*: **A** *membra aliasque partes corporis* (*corpus l. 45 sqq.*): **1** *i. q. amputare aliquid; hic illic additur dativus (cf. l. 20 sq. 24. 35), raro* de (*cf. l. 18. 23*), ex (*cf. l. 12*): VARRO ling. 5, 112 quod ex immolata hostia -ctum in iecore. CAES. Gall. 7, 4, 10 auribus -ctis aut singulis effossis oculis. VERG. Aen. 8, 438 Gorgona -cto vertentem lumina collo (GLOSS. *ad l.* iuciso). 9, 767 uno -ctum (deiectum *codd.*) . . . ictu . . . caput (SIL. 13, 246). PROP. 4, 10, 37 -cta Tolumni cervix. OV. trist. 2, 394 ni patrium crinem -isset amor. LIV. 31, 34, 4 tota cervice -cta divisa a corpore capita. APVL. met. 1, 13 virilia. 2, 22 id omne de facie sua -cto sarcire. 3, 16 *capilli* caede cultrorum -cti. TERT. nat. 1, 8 tali membro (*i. lingua*) -cto. SER. SAMM. 800 verrucae . . . -ctae . . . cruorem. SOL. 30, 18 somno sopitis capita. ARNOB. nat. 5, 7 genitalia sibi. LACT. mort. pers. 36, 7 confessoribus . . . nares vel auriculae -bantur [FIRM. math. 1, 7, 31 -cta (deiecta *trad.*) de statu corporis bracchia humeris tenus]. HIL. in Matth. 32, 2 ab apostolo servo principis sacerdotum auricula -atur. c. Const. 2 ut . . . foetida . . . membra . . . -rentur. 5 caput gladio. AVSON. 345, 8 quo generata Venus, Saturnia -uit falx. HIER. epist. 21, 13, 6 (*in imag.*) haec (*i. superflua*) radimus, his calvitium indicimus, haec in unguium morem ferro acutissimo -amus. chron. a. Abr 670 Gorgonae . . . capite -cto. adv. Rufin. 3, 15 nullo membro amputato nec aliqua parte corporis -cta (RVFIN. apol. ad Anast. 4 BACHIAR. fid. 3 p. 1029[A]). RVFIN. Orig. in gen. 3, 5 p. 179[B] -a aures, abscinde membra. p. 179[C] oris operimenta (*i. labella*). hist. 2, 11, 3 caput -ctum (ἀποτέμνω). AVG. civ. 22, 12 p. 589, 4 quod *unguium* corporis curatura -uit. 22, 19 p. 597, 26 ungues . . . -cti. SVLP. SEV. chron. 2, 16, 4 Iudith . . . caput hostis. 2, 29, 4 uni (*i. Paulo*) cervix gladio -cta . . . est. epist. 2, 10 numquam . . . serris et laminis -ari membra timuisset. OROS. hist. 5, 4, 6 cum . . . equitis ad unum gladii ictum caput -uisset. 5, 21, 7 effossis oculis membrisque minutatim -ctis vel etiam fractis. CASSIAN. c. Nest. 1, 1, 1 multiplicem portentuosi corporis prolem ferventi gladio. SALV. gub. 7, 3 aut cremata aut -cta vitiatorum corporum labes. *speciatim in circumcisione* (*cf. p. 669, 15*): HIL. trin. 1, 13 ad sollemnia -andae carnis. PRISCILL. tract. 6, 93. HIER. adv. Iovin. 1, 20 (*in imag.*) praeputium nuptiarum cultro euangelico -are. **2** *i. q. decorticare*: NON. p. 99 descobinatis sauciis et abrasis et -ctis *cruribus*. **3** *aliquem i. q. decollare, secare* (GLOSS. -ctum decollatum): LVCAN. 4, 635 -ctam . . . hydram. ENNOD. opusc. 9, 7 p. 417, 18 non bidentum fetus . . . sacerdotis mucro -uit. *nota aliquem* testiculis *i. q. castrare* (*cf.* -ctus *p. 669, 30*): LEX Visig. 8, 4, 4 rubr. si alienum animal testiculis -etur.

B *in re rustica*: **1** *i. q. demetere* (*obiectum plerumque id, quod -atur, rarius, unde -atur; cf. l. 55. 60 sq. 68*): VARRO rust. 1, 33, 1 *tum* oportet stramenta -ari. 1, 50, 2 haec (*i. serrula*) cum comprendit fascem spicarum, -at. CAES. civ. 3, 58, 5 postquam . . . hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque -ctae *deficiebant*. AETNA 268 plena . . . -cto surgant faenilia campo. OV. met. 14, 646 -ctum . . . gramen versasse. LIV. 2, 5, 3 -ctam cum stramento segetem. 42, 64, 2 spicas fascibus. COLVM. 2, 10, 6 -ctis stramentis. 2, 10, 28 teneram *Medicam herbam* . . . -es licet. 2, 10, 31. 2, 13, 1 viciam viridem. 2, 13, 2. 2, 17, 5 *bis*. 2, 17, 6 falcibus *herbam*. 4, 13, 2 paludibus -ctus iuncus. 6, 26, 4. 6, 37, 9. 11, 1, 8 *opera* segetes et prata -andi. 11, 2, 40 bonus operarius prati iugerum -at (11, 2, 54 PLIN. nat. 18, 262). 11, 2, 47 ut quaeque res -cta erit, in eam (*i. aream*) conferatur. 11, 2, 54 messem. PLIN. nat. 11, 98 post -cta *pabula*. 17, 54 -ctae *lupini segetis*. 18, 143 *ocinum* erat e pabuli segete viride -ctum. 18, 300 culmus maturius -ctus. 18, 341 ut . . . raperet . . . -cta sub tectum. 19, 65 -cti *cucumeres*. 19, 142 *caules*. 21, 111 palustribus -ctis nocturni rores *nocent*. VLP. dig. 7, 1, 12, 5 si fur decerpserit vel -uerit fructus maturos pendentes. 9, 2, 27, 25 segetem -uerit immaturam vel vineas crudas. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 5 (*in imag.*) dens producto fructu falcem mittit et messem snam -at. ACT. Archel. p. 15, 29 ut ipsi -entur *mutati in faenum aut in fasiolum eqs.* (θερισθῶσι). CASSIOD. compl. in apoc. 14, 13 (*in imag.*) falcem suam misit in terra hominesque impios summa celeritate -vit. **2** *i. q. putare, reciderc sim.; additur* ex (*cf. l. 76*), ab (*cf. l. 79 sq.*): VARRO rust. 1, 41, 3 vitem. OV. rem. 191 temporibus certis -ctas alligat herbas *rusticus*. PAVL. FEST. p. 367 termes ramus -ctus ex arbore. COLVM. 4, 25, 2 cum . . . -are quid debet *vinitor*, cultro utitur. 5, 6, 13 serra -ari *arborem*. 9, 15, 9 *favos*. 11, 3, 24 cum est semel -cta *brassica*. 11, 3, 30 *porrum*. 12, 44, 1 uvas . . . cum -ueris a vite. arb. 6, 4 serrula *vitem*. APON. 4 p. 78 (*in imag.*) aridi surculi a . . . vitis corpore -ati (*sic codd.*, -cti *edd.*).

C *varia*: CIC. Att. 16, 6, 4 tu illud *prooemium* -bis, hoc agglutinabis. CAES. Gall. 3, 15, 1 -ctis (deiect- *vel* disiect- *codd.*) . . . antemnis. VLP. dig. 34, 2, 22 vestimentum id est, quod detextum est,

etsi -ctum non sit. PLIN. med. 3, 24 ramenta pellis cervinae -cta pumice.

II *translate*: A *i. q. seiungere partem aliquam sim.* ex (*l. 4*), de (*l. 12sq.*): CIC. Tim. 23 partes ex toto -ans (ἀποτέμνων). HOR. carm. 1, 16, 15 particulam undique -ctam. *de arcubus, orbibus*: GERM. 454 binos ut siqui -et arcus. 488 *sq. orbis* Canis alvum -at imam, -at et sacrae ... aplustria puppis. *nota* orbis -ctus *i. q. unde* aliqua *pars -cta est*: GERM. 517 *quartus orbis* uuum ... secat medium, -ctus ab illo. *de partibus agri*: FRONTIN. grom. p. 38, 24 cum determinatio alterius partis solum -at. 40, 22 *terminus translatus* locum -vit (-ic- *ex* -icc- *corr. B*). *de librorum partibus* (*cf. p. 668, 82*): RVFIN. Orig. in lev. 1, 1 historiam Susannae de catalogo divinorum voluminum -arunt. VEREC. in cant. 1, 1 de prophetarum corpore -ata cantica. B *i. q. tollere superfluum aliquid vel morbosum* (*cf. p. 668, 40*): HIER. in Gal. 5, 6 p. 398[C] circumcisio, cum per castitatem impudicitia -atur. RVFIN. Orig. in exod. 10, 4 intellectus ... turbulentus ..., qui scandalum generat -etur (*syn.* auferre). apol. adv. Hier. 2, 27[a] p. 607[A] -vi *plurima in vertendo* (*cf. imaginem p. 668, 26*). CASSIAN. inst. 5, 20 meretricationis vitium (*syn.* amputare). ENNOD. opusc. 7, 7 p. 412, 21 morborum perniciem. epist. 5, 8, 5 p. 131, 21 illud, quod aquarum fetibus (*i. hydrope*) distenditur, aqua *salubris Aponi* -at. VEREC. in cant. 2, 7 p. 14 malitiam videtur refragantis populi -are *scriptor*. C *i. q. secare, scindere* (*fort. huc referendum*: CASSIAN. conl. 6, 14, 1 virtute bracchiorum torrentis alvei impetum. *cf.* disseco *sub II a*): PETR. CHRYS. serm. 162 p. 626[B] *hereditas* successores ipsos -at et mittit in partes (*syn.* scindit). ENNOD. carm. 1, 7, 14 *Faustus* per membra suum -at arte melos.

syn.: abscindere, amputare, auferre, decerpere. *ad II C*: scindere, mittere in partes. *opp.*: agglutinare.

part. perf. pass. pro adi. **dēsectus**, -a, -um. *i. q. castratus* (*cf. p. 668, 48*): AVSON. 108, 13 -os ... viros. AMBROSIAST. in Gal. 1, 6 ut dolores paterentur pudoris -i.

deriv.: desecatio, desectio. *Vetter.*

dēsecro *v.* desacro.

dēsectio, -ōnis *f. a* desecare, *cf.* desecatio. GLOSS. ἀποκοπή. *i. q. praecisio*: COLVM. 6, 3, 1 horum (*stramentorum*) -o cum pecori tum agro est utilis. HIL. trin. 5, 37 non enim per -em aut protensionem aut derivationem ex deo deus est. 7, 29 syn. 68 RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 (*de circumcisione*). CASSIAN. c. Nest. 1, 1, 1. 2, 1, 3. SALV. gub. 7, 4 nec ferri -e nec cauteriorum adustione sanamur. ORIBAS. syn. 4, 1 non modicam desicctionem vel tenuitatem corporis faciunt (λεπτύνουσι καὶ τέμνουσι).

dēsecus *adv. a* de *et* secus. *de loco*: GROM. p. 314, 20 casa ... sub se finem proximum et -s aqua significans. *fort. i. q. haud secus*: TAB. devot. Audollent 265[b], 1.

dēsedeo *v.* desideo.

? bestia **deselutia** TAB. Peut. 12, 3 (*in Media*).

dēsemel *adv. a* de *et* semel. *i. q. insemel*: ITALA Is. 66, 8 (Rufin. Orig. in exod. 10, 3) nata est gens -l (εἰς ἅπαξ, VVLG. simul). IREN. 2, 28, 4 suffocatur verbum nostrum et profertur non -l ... sed per partes. MAR. VICTORIN. verb. script. 2 p. 1010[C] mundum universum suo apice -l illuminare. *i. q. semel*: ORIBAS. syn. 6, 13 non -l, sed frequentius.

dēsēmino *v.* dissemino.

dēsenēsco, -uī, -ere *a* de *et* senescere. *i. q. senescere, translate i. q. deminui*: SALL. hist. frg. 1, 145 nisi cum ira belli -isset (*cf.* PRISC. gramm. II p. 512 *qui derivat a* deseneo).

[desonuit **desentit** GLOSS. V 405, 59 *pertinet ad* dissentire.]

dēsentīvus *v.* dissentivus.

(**dēseps**), -sipis *adi.* [*a* desipere. *Th.*]. *i. q. desipiens*: SCHOL. Iuv. 10, 233 quod -es efficiuntur.

dēsēptio (VITR. 2, 8, 20) *v.* dissaeptio.

1. dēsero, -ātus, -āre *a* de *et* serare. *i. q. reserare*: MAX. TAVR. serm. 47 caeli aditus ... nobis est -atus. GREG. TVR. glor. mart. 10 ut vix -ari (deserr- *trad.*) ostium possit. *L.*

2. dēsero *v.* dissero.

3. ✕**dēsero**, -uī, -rtum, -ere [*a* de *et* 2. serere. *Th.*]. *de formis*: PRISC. gramm. II 532, 9 in 'ro' finita per 'vi' syllabam terminant praeteritum, ut ... 'sero seris sevi', nam 'sero seras', a sera obdita natum, 'seravi' facit. a 'sero seris' tamen composita, quando mutant simplicis significationem, per 'ui' separatas proferunt praeteritum 'o' in 'ui' conversa. '-o' pro 'relinquo' '-ui'. -rtos habueris: CORNELIA epist. frg. 2. fuisse -rtum: CIC. Cluent. 109. -rta fuerant: LIV. 10, 12, 6. fuerunt -rti: VITR. 3 pr. 2. fuerat -rta: APVL. met. 5, 7. *de notione et constructione*: DIFF. Suet. 318 relinquimur sponte, -imur inviti. *cf.* DIFF. gramm. suppl. 280, 18 relinquimus voluntarie, -imus inviti (ISID. diff. app. 41 DIFF. ed. Beck p. 81, 8). DIFF. ed. Beck p. 50, 6 -it quis signa vel comitatum, destituit praesidium vel spem. p. 50, 8 -rtus spe, derelictus in itinere. GLOSS. καταλιμπάνω; ἐρημῶ; -it derelinquit, καταλείπει παντελῶς; -uit ἀπέλ[ε]ιπεν; diserit (= -uit) reliquit, neglexit, -rtus dimissus. *urbs* -itur *i. q.* -rta iacet: PLIN. nat. 4, 47. *annominationes*: PANEG. 6, 10 (assero). MART. CAP. 4, 336. 423 (dissero). *legitur inde a* NAEVIO ENNIO PLAVTO; *deest apud* VARRONEM (*idem habet* desertus) PVBLIL. GRATT. SCRIB. LARGVM MELAM (*sed* deserta, -orum) ASCON. PERS. *singulis locis habent*: CELS. PAVL. FEST. IVV. FLOR. GAIVS; *binis*: RHET. Her. PHAEDR.; *ter*: VITR. (*in praef.*); *septies*: PLIN. nat. (*saepe* desertus *et* deserta, -orum). [*loci dubii vel corrupti*: CIC. Pis. 69 (-rtum *Madv.*, disertum *codd.*, diserte *E e Clark*). Att. 8, 4, 3. 15, 17, 1 (desere *M Z*; deesse *videtur esse restituendum*). BELL. Afr. 83, 3 Mauri equites ... -rti principes fugiunt (*deponens? item de deponenti cogitaveris* PASS. Desid. 15 Krusch scr. rer. Merov. III p. 635 Theudericus ... et Brunigildis ... labem periurii reserati et foedera sacramenti -rti). OV. ars 2, 726 (desinc *codd. pleriq.*). met. 8, 176 (destituit *codd. opt.*). 15, 418 (desinet *vulgo nunc*). VAL. MAX. 3, 3, 4 (demeruit *Heraeus*). PLIN. nat. 20, 147 (densarique *Dalecamp*). FRONTO p. 210, 19 N. APVL. met. 5, 11 (deterrentes *codd.*, -entes *Colvius*). *probabili coniectura suppletum vel restitutum*: CIC. Phil. 10, 7 SALL. Iug. 92, 3 (*add. codd. interpol.*). LIV. 24, 18, 3. SEN. suas. 6, 23 (videes credendam *codd.*, -endas *Bursian*). 7, 2 (*om. C, addunt D τ*). TAC. Agr. 38 (secreti *codd.*, -rti *Ernesti*). AMM. 30, 2, 1 (deleri *codd.*, -i *Wagner*).]

I *cum accusativo*: *de constructione notanda: passive plerumque* -i ab *aliqua re; ex. gr.* a fortuna. *contra* -i *aliquo apud poetas* (coniuge, socio, milite, superum numine, equo, medicis, rege) *et perraro apud scriptores* (TAC. suis, utrisque. AVG. deo). *saepe additur indicatio condicionis eius, qui -itur; ex. gr.* -ere *aliquem* in rebus adversis, sub dominatione gentis barbarae, in errore; laborantem, circumventum, reum; cum suo luctu et maerore. *aliquotiens addito adverbio sim. notatur officii violatio, ex. gr.* turpiter, perfidus, non sine summa infamia. *haud raro etiam causa -endi indicatur velut* celeri satietate, per metum, propter pigritiam, valetudine impeditus, immemor, post grave vulnus, moriens. -o *aliquem alicui nusquam nisi* VERG. Aen. 4, 317 *v. p. 674, 44; alicui rei perraro v. ibid. l. 45 sqq.*

A *aliquis* -it *aliquem* (*accedunt res personatae, collectiva, locutiones figuratae velut* Vlixi astu -i, mariti torum -ere *sim.*):

1 -ere *aliquem cum alicuius officii violatione, i. q. relinquere eum, quem tueri vel colere debeas sive proprie (discedendo) sive translate (opem non ferendo; cf.* PS. QVINT. decl. 6, 14 quid est ergo non -ere? opem ferre, non deesse): ENN. scaen. 390 eos reduci quam relinqui, devehi quam -i malui.

a *cognatum, affinem: parentes liberos et invicem*: PLAVT. Bacch. 1014 quaeso, pater, ne me in stultitia, si deliqui, -as. Cist. 568 obsecrans *filia matrem*, ne -at se. TER. Haut. 927 fac te patrem esse sentiat, ... ne ... te -at. CORNELIA epist. frg. 2 non pudet te eorum deum (*parentum*) preces expetere, quos vivos atque praesentes relictos atque -rtos habueris? CIC. off. 1, 23 qui ... non defendit *proximum* ..., tam est in vitio, quam si parentes aut amicos aut patriam -at. RVT. LVP. 1, 10 Charisii: ... patrem nunc appellas, quem prius egentem auxilio tuo, ut alienum -isti? OV. trist. 3, 9, 9 impia -rtum fugiens Medea parentem. SEN. Med. 277 *adice* -rtum patrem lacerumque fratrem. Phoen. 3 nata, ... -e infaustum patrem. QVINT. decl. 373 p. 412, 16 redime patrem captum! -isti. SVET. Tib. 10 vitrico -i se ... conquerenti. APVL. apol. 100 *filius* confestim te cum tuo luctu et maerore -uit. TERT. bapt. 12 patrem et navem et artem. OPTAT. 1, 11 p. 14, 2 (*in imag.*) ut -rta matre catholica impii filii. HIER. epist. 21, 11, 1 -rto nutricio. *frater fratrem*: RVT. LVP. 1, 12 hunc tu, frater ..., in hac fortuna -ere potuisti. VERG. Aen. 10, 599 fratrem ne -e frater (*verba Aeneae hostem occidentis*). *cognatos sim.*: PLAVT. Trin. 701 id agis, ut ... effugias ex urbe inanis; profugus patriam -es, cognatos, affinitatem, amicos. TER. Hec. 592 tuas amicas te et cognatas -ere et festos dies mea causa nolo. CIC. off. 1, 28 aut ... neglegentia ... aut suis studiis ... impediuntur *philosophi*, ut eos, quos tutari debeant, -rtos esse patiantur. *ibid.* quos tueri debent, -unt. LVCAN. 7, 347 quisquis patriam carosque penates, qui subolem ac thalamos -rtaque pignora quaerit, ense petat (HIER. epist. 45, 4, 1). *de morientibus* (*cf. p. 671, 25*): ACC. trag. 58 suos -uit liberos. superstites sunt. CIC. Cato 84 animus *filii morientis* ... non me -ens, sed respectans ... discessit. VERG. Aen. 3, 711 hic me, pater optime, fessum -is. VAL. FL. 1, 287 hic soror (*Helle*) Aeoliden ... -it. AVG. serm. 172, 1, 1 quando nos moriendo -unt, quos amamus. SVLP. SEV. epist. 3, 10 cur nos, pater, -is? aut cui nos desolatos relinquis? *ibid.* nostri potius miserere, quos -is (*verba fratrum ad s. Martinum morientem*). CARM. epigr. 403, 4 *parentes* longo ... dolori *v. sub I B 2.* *maritus uxorem, amator amicam et invicem*: PLAVT. Amph. 888 neque me perpetiar probri falso insimulatam, quin ego illum ut -am. Most. 196 te ille -et aetate et satietate. 202 me, ubi ... hoc caput colorem commutavit, reliquit -uitque me. TER. Andr. 270 hoc timet, ne -as se. 402 hanc fidem sibi me obsecravit, qui se sciret non -urum, ut darem. 694. Haut. 258 me in his malis. Ad. 477. TVRPIL. com. 160 quaeso omitte ac -e (-ite *codd.*) hanc meretricem. POMPON. Atell. 132 vis facere, ut noverca vetulum derepente -at? CATVLL. 61, 129 -rtum domini audiens concubinus amorem (EPIST. Sapph. 155 Sappho -rtos cantat amores). 64, 57 utpote ... quae ... -rtam in sola miseram se cernat harena. VERG. Aen. 2, 573 -rti coniugis iras. 4, 317 *v. p. 674, 44.* AETNA 22 -rtam vacuo Minoida (*i. Ariadnen*) litore. PROP. 1, 3, 43. 2, 21, 16 puellae, discite -rtae non temere esse bonae. *huc pertinet*: OV. am. 2, 16, 41 ulmus amat

vitem, vitis non -it ulmum. epist. 2, 46. 3, 62 cui me . . . relinquis, quis mihi -rtae mite levamen erit? 3, 110. 5, 32. 75 sic Helene doleat -rtaque (defectaque *P*) coniuge ploret. 12, 161. rem. 215 flebis, et occurret -rtae nomen amicae. 636. met. 7, 710 -rti . . . foedera lecti. 8, 113. trist. 1, 3, 95 se modo, -rtos modo complorasse penates *narratur coniux*. MANIL. 1, 323 SEN. contr. 1, 6, 2. SEN. Med. 120 sedibus solam exteris. *v. p. 681, 55*. VAL. FL. 5, 445. SIL. 8, 50 Iliaco postquam -rta est hospite Dido. 13, 879 -rtis coniugo fida et dulci nato linquet *patriam Hannibal*. STAT. Theb. 12, 347 longum... durabit -rta fides. MART. 4, 9, 2 -rto ... marito. 7, 58, 5 -is imbelles thalamos mollemque maritum. 8, 31, 6 longo -rta uxore diuque. 10, 41, 2 veterem . . . maritum -is atque iubes res sibi habere suas. 12, 52, 7. QVINT. decl. 255 p. 47, 8 omnes hi *transfugae* reliquerunt in civitate coniuges . . .; num minus animi sine his, num minus pertinaciae *erit* -rtis? 357 p. 389, 4 uxor virum in calamitate ne -at. 376 p. 418, 5 hanc *puellam* in totum destitutam et nunc vere orbam, si eam hic *sponsus* quoque -erit. TAC. ann. 3, 34 sexum natura invalidum -i *domi sine custodia maritorum* et exponi ... cupidinibus alienis. VLP. dig. 25, 7, 1 si patronum invitum -at *concubina*. APVL. met. 1, 12 ego . . . Vlixi astu -rta vice Calypsonis aeternam solitudinem flebo. 5, 24 IVL. VAL. 1, 17. IVST. 23, 2, 7 ne tam cruente haec -isse virum quam ille impugnasse avum videretur. VVLG. num. 5, 19 si non polluta es -rto mariti toro. AVG. civ. 14, 13 p. 32, 17 vitae suae sociam. serm. 15, 3 christiani mali anima adultera est, quia nec castitatem diligit, nec virum -it. *nota de morientibus* (*cf. p. 670, 63*): OV. met. 7, 850 neu me morte sua sceleratum -at, oro (*verba Cephali*). STAT. silv. 2, 6, 4 -rti praerepta coniuge . . . tori.

b *intercedit tutela, clientela, servitutis officium sim.* (*nimis subtiliter distinguit* DON. Ter. Ad. 458 socius deficit, parens prodit, patronus -it *exempli loco afferens* PLAVT. Curc. 548): PLAVT. Curc. 548 libertos qui habent et eos -unt. Mil. 1363 quaeso, memineris, . . . ne me (*servum tuum*) -as. Pseud. 103 ego te (*dominum*) amantem . . . non -am (TAC. ann. 14, 8 abeunte . . . ancilla 'tu quoque me -is' prolocuta *Agrippina*. TERT. orat. 8 dominum. PAVL. sent. 3, 5, 8 servos, qui in itinere circumdatum a latronibus dominum per fugam -erunt. SVLP. SEV. dial. 1, 12, 3 cum eum libertus -erit). TER. Andr. 291 te obtestor, ne abs te hanc segreges neu -as (*cf.* GLOSS. V 406, 59 -uit separavit). Ad. 498 animam relinquam potius quam illas -am. CIC. S. Rosc. 10 hoc onus si vos . . . allevabitis, feram . . . , iudices; sin a vobis -ar, tamen animo non deficiam. Verr. 1, 12 eum, cui et legatus et pro quaestore fuisset, . . . in . . . periculis non solum -uit, sed etiam oppugnavit ac prodidit. 2, 42. 6, 126 qua spe . . . tenebuntur *socii*, si vos (*iudices*) eos -etis? CAES. Gall. 7, 40, 7 quibus (*clientibus*) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna -ere patronos. or. frg. Gell. 5, 13, 6 neque clientes sine summa infamia -i possunt. OV. am. 1, 9, 24 sic . . . dominum capti -istis equi (VAL. FL. 6, 639 -rtus equo. APVL. met. 7, 27 [*de asino*] -rto derelictoque illo conservo magistro comite pastore non solus aufugeres). SEN. contr. 2, 1, 5 egredientem te certe domo redeuntemque comitabor nec nisi in limine -am: ero in publico filius (*cf. p. 673, 66*). SEN. benef. 4, 15, 3 non sustineo illum -ere, cui dedi vitam, quem e periculo eripui. QVINT. decl. 388 p. 437, 18 ne . . . infelici puero vilitatem sui imputaverit, quod relictus, quod -rtus est. VLP. dig. 47, 10, 15 comes feminam. *nota*: CIC. de orat. 2, 86 nam neque is (*eloquentiae studiosus*), qui optime potest, -endus ullo modo est a cohortatione nostra neque is, qui aliquid potest, deterrendus.

c *miles imperatorem et invicem, commilitonem* (*saucium cf. p. 673, 54 sqq.*). NAEV. carm. frg. 38 sin illos -ant fortissimos viros, magnum stuprum populo fieri (*nisi forte pertinet ad p. 673, 18 sqq.*). CIC. Verr. 1, 11 quaestura quid aliud habet in se nisi . . . nudatum et proditum consulem, -rtum exercitum, relictam provinciam? 2, 34 quaestor consulem, exercitum, sortem provinciamque -uit. 6, 111 neque classem prodidit neque . . . fugit neque exercitum -uit. 6, 135 Cleomenem acerrime pugnantem ab iis (*militibus*) relictum esse atque -rtum. Catil. 2, 5 ex iis, qui vadimonium -ere quam illum exercitum maluerunt *eqs.* Mur. 79. prov. 5 milites populi R. capti, necati, -rti, dissipati sunt. Att. 8, 7, 1 -et igitur talem civem et eos, quos una scis esse ...? nisi me omnia fallunt, -et (deser *M*[1]). CAES. Gall. 5, 34, 2 nostri tametsi ab duce et a fortuna -bantur. civ. 1, 13, 4 commisso proelio -itur a suis Varus. 1, 15, 3 a (*add. dett.; om. Oz; edd.*) magna parte militum -itur. 1, 76, 2 iurent omnes se exercitum ducesque non -uros neque proditurus. 2, 30, 2. 2, 32, 7 -rtos . . . se ac proditos a vobis dicunt. 2, 32, 8 vosne ... L. Domitium an vos Domitius -uit? BELL. Afr. 61, 3 *equites* levi ... armatura -rta pulsi ... ad suos refugerunt. 93, 3. BELL. Hisp. 17, 2 relicti et -rti a Pompeio. 19, 4. SALL. hist. frg. 1, 38 Carbo ... Italiam atque exercitum -uit. NEP. Timoth. 3, 4 sibi proclive fuisse Samum capere, nisi a Timotheo et Iphicrate -rtus esset. Dat. 2, 5. Eum. 10, 2 cum exercitus ei ter . . . iurasset se eum (*Eumenem*) defensurum neque umquam -urum. *al.* OV. met. 13, 64 haud tamen efficiet *Vlixes*, -rtum ut Nestora crimen esse rear nullum. LIV. 4, 40, 9 -rtus sis an -ueris consulem exercitumque. 10, 19, 2 siqua clades incidisset, desertori magis quam -rto noxiae fore. 25, 7, 3 commilitones suos pugnantes. 26, 2, 13. 26, 3, 6 *al.* VELL. 2, 25, 2 Scipio ab exercitu suo -rtus ac proditus. 2, 55, 3 viderent, quem et quo loco imperatorem -uri forent. 2, 64, 1 D. Brutus -rtus primum a Planco, postea etiam insidiis eiusdem petitus. 2, 80, 4 Lepidus et a militibus et a fortuna -rtus. 2, 119, 4 non . . . -rtis *commilitonibus* superfuit, sed desertor occidit. CVRT. 4, 1, 33 Amyntas ... nihilo magis ei, ad quem transfugerat, fidus, quam illi, quem -erat. 4, 6, 25. 5, 12, 13 ne impie -ero regem viderentur. 7, 2, 4 -rtum eum *Polemonem* a comitibus . . . , qui secuti erant, occupaverunt. 9, 2, 28 ne . . . alumnum commilitonemque vestrum, ne dicam regem, -atis. 9, 2, 32 -rtus, destitutus sum, hostibus deditus (*verba Alexandri*). *al.* SIL. 13, 683 tunc hostes socio -rtos milite . . . spisso circumdedit orbe. 17, 581. STAT. Theb. 12, 142 hic (*Ornytus*) socio -rtus ab agmine. TAC. hist. 1, 60 aggregantibus se Caelio cohortibus alisque -rtus Trebellius ad Vitellium perfugerit. 2, 46 ne fidissimum exercitum, ne optime meritos milites -eret. 4, 35 *milites* qui remanserant *in castris*, -rtos se (-rtosque *M*; -rtos se proditosque *Weissenb., Her.*) abducta parte legionum querebantur. 4, 39. 46 *al.* ann. 3, 20 neque proelium omisit, donec -rtus suis caderet. 6, 36. SVET. Galba 19. Otho 6 eiusdem *cohortis* statione et Gaius fuerat occisus et -rtus Nero. PAVL. sent. 5, 29, 1 lege Iulia maiestatis tenetur is, . . . qui exercitum . . . sollicitaverit, quo -eret imperatorem (*Huschke*, -uerit-que *vel* -uerit *omisso* quo *codd.*). MEN. dig. 49, 16, 6 qui praefectum centuriae a latronibus circumventum -erunt. MOD. dig. 49, 16, 3 qui praepositum suum protegere noluerunt vel -erunt. MIN. FEL. 37, 3 (*in imag.*) dei miles nec in dolore -itur nec in morte finitur. PANEG. 9, 3 duxerat magnum Severus exercitum; at hostem suum (*fort.* suorum) perfidia -rtus armaverat. SPART. Sept. Sev. 5, 9 signum ... -endi ... Iuliani dedit. CAPITOL. Pert. 14, 10 Maximin. 32, 4. 5. IVST. 4, 2, 5 ut parere servo quam -ere regis filios mallent. 38, 10, 10 metu suorum -rtus *Antiochus* occiditur. VIR. ill. 70, 4 Fimbria . . . corrupto exercitu -rtus. EVTR. 4, 7, 2 ipse rex cum -eretur ab amicis, venit in Pauli potestatem. 9, 20, 2. 10, 2, 4. FILASTR. 26, 4 ducam eum in proelium atque ibi cum -am. AMM. 15, 7, 3. 16, 12, 33. 34 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 293 per colloquium fraudulentum -rtus est ab exercitu suo L. Scipio. CLAVD. 26, 88 -rtus ab omni gente sua. AVG. civ. 3, 15 p. 118, 23 exercitu, a quo -i iussus est *Tarquinius*. in psalm. 70, 2, 2 (*tropice*) -uit imperatorem (*i. deum*) et defecit ad desertorem (*i. diabolum*). COMM. instr. 1, 37, 20 re⟨ge⟩ -rti.

d *socios foederatos* (*v. etiam societatem, fidem alicuius p. 674, 66. 78*): CIC. div. 1, 69 a Rhodia classe -rti verum vatem fuisse sensistis. off. 2, 26 Lacedaemonios iniuste imperantes nonne repente omnes fere socii -erunt? 3, 99. RVT. LVP. 1, 8 in ipso belli labore ac periculo -uit nos Philippus. CAES. Gall. 1, 45, 1 optime merentes socios. 7, 2, 2 petunt *Carnutes* . . . , ne facto initio belli ab reliquis -antur. NEP. Hann. 8, 3 quem (*Antiochum*) etsi multa stulte conari videbat, tamen nulla -uit in re. LIV. 1, 28, 5 vobis ignorantibus -i vos. 4, 51, 8. 6, 8, 9 Volsci, ubi se -rtos ab eis videre, quorum fiducia rebellaverant *eqs.* 6, 33, 6 -rto communi concilio Latinorum. 23, 20, 8. 23, 36, 8 in tali necessitate . . . socios implorantes fidem . . . populi R. 29, 12, 1 -rtos ab Romano ... auxilio. 34, 11, 5 *et saepius*. SIL. 13, 683 *et* STAT. Theb. 12, 142 *v. l. 10 sq.* FRONTIN. strat. 2, 7, 1. TAC. Agr. 32 -ent illos (*Romanos*) ceteri Germani, tamquam nuper Vsipi reliquerunt. IVST. 2, 4, 29 -rtae ab auxiliis Amazones. 6, 4, 8 *al.* EVTR. 3, 12, 4 *Sardinia* sollicitata ab Hannibale Romanos -erat. 3, 20, 5 AVG. civ. 3, 15 p. 118, 26.

e *amicum, sodalem sim.* (*v. etiam p. 673, 18 sqq. et 674, 53 sqq.*): PLAVT. Amph. 1040 quid ego ⟨faciam⟩, quem advocati iam et amici -unt? Capt. 405 *nuntiato* neque med umquam -isse te neque factis neque fide rebus in dubiis, egenis. Pseud. 1027 hunc comparem metuo meum, ne -at med atque ad hostes transeat. Trin. 344 -ere illum et deiuvare in rebus advorsis pudet. CIC. Catil. 2, 14 si L. Catilina ... -erit suos. leg. 1, 49 qui (*amicus*) etiam -endus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus. Att. 1, 20, 3 meos bonos viros ... et eam, quam mihi dicis obtigisse *Σπάρταν*, non modo numquam -am, sed etiam, si ego ab illa -ar, tamen in mea pristina sententia permanebo. 4, 3, 2. ad Q. fr. 1, 3, 5 cum . . . amici partim -erint me, partim etiam prodiderint. 8, 3, 7 turpe Domitium -i (deserit *M*[1], deserere erit *M*[2]) implorantem eius auxilium. epist. 3, 8, 6 me absentem. MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 amicum. MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 1 video . . . me -rtum, a quibus minime conveniebat. RVT. LVP. 1, 11 at ego in his aerumnis amicis sum spoliatus omnibus . . . , qui . . . me in malis -erunt. CATVLL. 30, 5 me miserum -is in malis. SALL. Catil. 45, 4. VERG. Aen. 3, 618 hic me . . . immemores socii vasto Cyclopis in antro -uere (*cf.* OV. met. 14, 160 Ib. 515). OV. trist. 1, 5, 64 me profugum comites -uere mei. VAL. FL. 4, 84 multaque -rto memores super Hercule volvunt. MART. 9, 2, 8 haud sua -rtus rura sodalis arat. TAC. ann. 4, 68 laudare constantiam, quod non, ut ceteri, florentis domus amicus afflictam -isset (*cf.* ANTH. 408, 4. 6). 6, 46 occidentem *solem* (*i. Tiberium*) ab eo -i, orientem (*i. Caligulam*) spectari. 16, 33 quo obsequio florentem Soranum celebraverat, labentem non -uit. AVR. Fronto p. 9, 7 N. *v. p. 682, 27*. APVL. met. 4, 11 MIN. FEL. 3, 1. PANEG. 6, 9 totius vitae . . . socium . . . in alicuius facti communitate. HIER. epist. 52, 1, 1. AVG. civ. 12, 21 p. 545, 18 quis non remissius . . . amet eum, quem se cogitat necessario -urum. *nota*: CIC. epist. 5, 2, 10 ita stabili *animo*, ut in mea erga te volun-

tate etiam -rtus ab officiis tuis permanerem (*cf. p. 671, 55*). Cic. epist. 6, 19, 1 nec ... Petrinum tuum -am (*i. non devertendo offendam hospitem*). *adde*: omnes, di hominesque *sim. aliquem -unt* (*cf. etiam* omnino, plane -rtus *l. 37. p. 684, 75*): Plavt. Pseud. 381 nisi omnes di me atque homines -unt (*cf.* 600 *omisso* me *loco interpol.*). Ter. Eun. 238 omnes noti me atque amici -unt. Trag. inc. 188 nunc -rtum ab omnibus summo periclo sola ut restituam paro. Cic. div. in Caec. 21 eos defendes, qui se ab omnibus -rtos potius quam abs te defensos esse malunt? Cluent. 109. 170 vitam ... damnati, exulis, -rti ab omnibus. div. 2, 143 *Alcibiades* cum ... ab omnibus ... -rtus iaceret *inhumatus*. Caes. Gall. 5, 3, 5. Liv. 5, 51, 9 deorum cultum, -rti ab dis hominibusque, tamen non intermisimus (*cf.* 5, 52, 17 urbem). Val. Max. 4, 7, 2 -rtum omni auxilio. Lvcan. 8, 531 Pompei nunc castra placent, quae -it orbis? Tac. hist. 5, 3 ne quam deorum hominumve opem expectarent utrisque -rti. ann. 2, 63 undique (Avr. Vict. Caes. 5, 16). Svet. Cal. 12 -rta desolataque reliquis subsidiis aula. Spart. Did. 8, 6.

f *de partibus rei publicae* (causam optimatium, Maxentii partes *v. p. 674, 53 sqq.*): Cic. leg. agr. 1, 26 tribuni plebis, -ite eos, a quibus ... brevi tempore -emini. Phil. 8, 22 -rti, -rti, inquam, sumus ... a principibus. 10, 7 nisi forte ... eos, qui regni nomen sustulerint, -endos putatis. 11, 22 at vero ita decernunt 'ut liberato Bruto'; id enim restabat, ut relicto, -rto, prodito. Att. 2, 1, 7 nunc vero cum equitatus ille ... senatum -erit. 8, 3, 2 si ... illum comitatum optimorum ... civium -o, cadendum est in unius potestatem. Q. Cic. pet. 35 *opp.* se dedere. *adde: de sectis philosophorum*: Cic. ac. frg. 20 Academicus ... si in illos (*Stoicos*) aut in istos (*Epicureos*) concesserit, ab eis, quos -et, insanus ... clamabitur.

g *auctor eum quem seduxit*: Cic. Verr. 6, 154 meum testem -am, tibi favebo, te ... adiuvabo. Tusc. 1, 39 an tu, cum me in summam expectationem adduxeris, -is? D. Lael. or. frg. Cic. Flacc. 81 qui mihi auctor fuit, qui causam ad me detulit, ... is me -uit ac prodidit. Plin. epist. 2, 11, 22 postea de impulsoribus suis, praecipue de Regulo questus est, qui se in sententia, quam ipse dictaverat, -isset.

h *reum* (*opp.* defendere; *cf. etiam p. 672, 55 sqq. 674, 53 sqq.*): Cic. S. Rosc. 5 ego huic causae patronus extiti, non ... uti satis firmo praesidio defensus S. Roscius, verum uti ne omnino -rtus esset. Sull. 3 qui adiuvandus in his causis, qui oppugnandus, qui defendendus, qui -endus esse videatur? 6 in ceteris causis etiam nocentes viri boni, si necessarii sunt, -endos esse non putant. 22. Flacc. 87 *provinciales praetoribus* praesentibus inserviunt, abeuntes -unt. p. red. in sen. 10 qui me duo sceleratissimi ... non consules, sed latrones non modo -erunt in causa ... publica ..., sed prodiderunt, oppugnarunt. 32 ut me et rem publicam non modo -eret, sed etiam hostibus rei publicae proderet. dom. 29 *sq.* prov. 43 si non sum adiutus, non debui; si -rtus, sibi fortasse providit. Qvint. inst. 11, 3, 27 reos. Sen. epist. 70, 10 omnes ... necessarii -erant impie iam non reum, sed funus.

i *medicus aegrum* (*sc. ut insanabilem*): Cels. 2, 6 quomodo interdum -rti a medicis convalescant. Anth. 415, 59 -rtos medicis spes numquam -it aegros. Ps. Qvint. decl. 8, 9 non accedo, cum -unt relinquuntque languentes *medici*.

k *discedendo solum aliquem relinquere opis vel solacii egentem: aegrum, saucium*: Liv. 25, 2 6, 8 ut ... neglecti -rtique, qui incidissent *in morbum*, morerentur. Sen. contr. 2, 5, 9 proiecta est. -batur distortis manibus, emotis articulis *mulier torta*. Cvrt. 4, 16, 12 qui sequi non poterant, ... -bantur. 8, 11, 23. Tac. ann. 15, 16 -rtis passim sauciis *in itinere*. Svet. Dom. 2 priusquam plane efflaret animam, pro mortuo -i iussit *fratrem*. Amm. 17, 7, 7. *in alia necessitate*: Lvcr. 5, 1071 cum -rti baubantur in aedibus *catuli*. Verg. Aen. 2, 562 subiit -rta Creusa. Liv. 3, 48, 3 multitudo ipsa se sua sponte dimovit -rtaque praeda iniuriae puella stabat. Svet. Iul. 14 ut sedentem *Catonem* una proximi -erint, vix pauci ... protexerint. Apvl. met. 4, 35 in summo cacumine *scopuli* statutam puellam cuncti -unt. 5, 7.

l *a comite vel duce viae discedere sive praecurrendo sive non sequendo* (*nota res personatas l. 68. 72 al.*): Cic. off. 1, 102 efficiendum ... est, ut appetitus rationi obediant eamque neque praecurrant nec propter pigritiam aut ignaviam -ant. Verg. Aen. 5, 220 et primum in scopulo luctantem -it alto Sergestum *Mnestheus* brevibusque vadis frustraque vocantem auxilia. Hor. carm. 3, 2, 32 raro antecedentem scelestum -uit pede Poena claudo (*cf.* Porph. *ad l.* difficile non persequi). Ov. ars 2, 84 altius egit iter -uitque patrem *Icarus*. met. 8, 224 ducem. Ivst. 15, 3, 11 cum a satellitum turba equi celeritate -rtus esset. Avien. Arat. 1293 Perseus haud rese⟨s⟩ ullo viscere (viscera *codd.*) nascentis nova Tauri -it astra (*Arat. 714* οὐδ' ὅγε Ταύρου λείπεται ἀντέλλοντος). Amm. 15, 5, 26 nec praecurrentes eam *opportunitatem* nec -entes. Avg. serm. 169, 5, 7 celeritas aliquantum reprimatur, ne comes tardior -atur. in psalm. 129, 3 lex caritatis ... in via non -it comitem. Mart. Cap. 8, 863 *opp.* comprehendere.

m *di sim. hominem, deus sim. fidelem et invicem* (*v. etiam p. 675, 14 sqq. 680, 1 sqq.*): Carm. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 peto, ut vos populum civitatemque Carthaginiensem -atis, loca ... urbemque eorum relinquatis absque his abeatis. Sil. 17, 154 postquam se superum -rtos numine cernunt. Ps. Apvl. Ascl. 24 divinitas ... repetet caelum, -rti homines toti morientur. Min. Fel. 33, 5 prius eos -isse ... quam esse -rtos. 37, 3 *v. p. 672, 24*. Tert. scorp. 4 quem (*deum*) iubeor timere, ne ab eo -ar. Arnob. nat. 7, 51 numen suos -at fastidiatque cultores (Anon. Vales. 15, 90). Firm. err. 29, 3 numquam vos manus dei veneranda -uit. Hil. in Matth. 26, 5 ex duobus, qui in lecto erunt, adhaereat unus, alter -atur. Ambr. in psalm. 36, 57 numquam enim suos -it *dominus* et relinquit. Vvlg. Iudith 13, 17 deum nostrum, qui non -uit sperantes. II Macc. 1, 5 nec vos -at (ἐγκαταλίποι) *deus* in tempore malo. Hebr. 13, 5 non te -am neque derelinquam (ἀνῶ ..., ἐγκαταλίπω, Ios. 1, 5 dimittam). Avg. civ. 1, 14 p. 25, 5 non -uit fideles suos sub dominatione gentis ... barbarae ..., qui prophetam non -uit nec in visceribus beluae. 1, 28 p. 45, 30. 3, 7 p. 104, 12 -erint di adulteros Iliumque flammis ... reliquerint ... cur et postea -erunt eandem civitatem ... non rebellantem? 4, 7 p. 153, 19 *opp.* iuvare. p. 154, 4 infideles di sunt, qui suos -unt et ad hostes transeunt. 13, 2 p. 557, 21 anima deo -rta. 14, 4 p. 10, 3 *deum homo* delinquendo -it. in psalm. 96, 11 p. 1244 -rti sunt ab idolis. 145, 9 non ... -et opus suum *deus*, si ab opere suo non -atur. pecc. mer. 2, 5, 5 *opp.* adiuvare. conf. 5, 7, 13 manus ... tuae, deus meus, ... non -bant animam meam. 6, 5, 8 *syn.* adesse. mor. eccl. 7, 12 *passim*. Cypr. Gall. Ios. 553 -it (disserit *L Mico*) omnipotens refugas longeque refutat.

2 *debilitata vel omnino evanida officii notione, i. q. discedere ab aliquo*: Verg. Aen. 2, 791 lacrimantem et multa volentem dicere -uit *me coniugis imago*. 12, 683 maestamque sororem -it *Turnus*. Ov. met. 3, 478 *opp.* remanere. fast. 2, 174 virgineos, periura ..., coetus -e. Val. Max. 3, 7, 1e restabat, ut tribunus apud populum sine populo ageret -rtusque in foro ... solus moraretur. Sen. Herc. f. 3 semper alienum Iovem ac templa summi ... -ui aetheris. Lvcan. 1, 695. Val. Fl. 7, 103 natamque patremque linquit et ... praeceps prorumpit ab aula. at trepida et medios inter -rta parentes virgo silet. 7, 302 *sqq.* saevus Echionia ceu Penthea Bacchus in aula -it, ... haud aliter -rta pavet ... virgo. 8, 308. Mart. 3, 64, 3 *Sirenas* nemo quondam -bat auditas. Plin. epist. 7, 27, 10 repente dilapsa -it comitem: -rtus herbas ... signum loco ponit. Apvl. met. 2, 3 absit, ... ut Milonem hospitem sine ulla querela -am. *res personata*: Serv. Aen. 2, 683 flamma puerum cum somno -uit. *nota i. q. fugere, aversari aliquem*: Amm. 31, 2, 15 *Anthropophagis* ⟨ob⟩ haec alimenta nefanda -rtis finitimi omnes longa petierc terrarum. Cypr. Gall. gen. 844 exceptus ... dolo pastorum -it iras (*fortasse huc referendum* Vvlg. prov. 17, 14 iudicium [*i. iurgia*]). Pavl. Med. vita Ambr. 54 aspernantibus illis (*viris religiosis*) et -entibus linguam nequam. Anth. 396, 3 -e confossum.

B *adiecto dativo i. q. tradere, permittere: alicui*: Verg. Aen. 4, 317 cui me moribundam -is, hospes? *alicui rei*: [*ex coniectura* Manil. 1, 399 *Canicula* vacuum soli (*Housman*, solis *codd.*) fulgentem -it orbem]. Val. Fl. 2, 455 -rta ... durae virgo neci quem non hominum superumque vocabat? Greg. M. moral. 2, 55 quanto iudicio persecutores suos -uit, demonstravit *Christus*. Carm. epigr. 403, 4 (*Romae*) *parentes* male -uit longo post fata dolori. *se ipsum*: Greg. M. moral. 1, 35 qui se ipsos rerum eventibus praecipites -unt. 14, 14 totum se vitiis -it (*v. l.* inserit).

C ***aliquis aliquid, adiecto attributo, quo persona significatur*** (*velut* causam *sim. alicuius*; causam populi R. *sim. v. p. 675, 49. 53*; curam deorum *sim. v. p. 675, 27*): Rhet. Her. 4, 36, 48 ab omnibus vestrae rationes -antur. Cic. Verr. 5, 80 quisnam ... tuebitur P. Scipionis memoriam ..., quis monumenta atque indicia virtutis, si tu ea relinquis ac -is (Val. Max. 4, 7, 1). Cic. Sull. 58 non ... mihi -enda est causa amici veteris atque hospitis (Ov. trist. 1, 9, 65. Cic. epist. 1, 5ª, 3 ne aut eripiatur causa regia nobis aut -atur. Svet. Aug. 12 causam optimatium sine cunctatione). Pis. 77 meas fortunas. Planc. 6 optime de me meriti salus -enda *est* (epist. 1, 7, 8 *opp.* laudem imminuere. Ivst. 22, 8, 9 bis se a rege suo in mediis hostibus relictos esse ... salutemque suam -rtam ab eo -esse). Phil. 2, 110 honorem Caesaris (Liv. 42, 12, 7 suos honores ... partim -rtos per incultum ac neglegentiam, partim hostiliter sublatos esse). 13, 42 fidem Dolabellae ... -ere homo pius non potest (fallere *in litteris Antoni*. Catvll. 67, 8 in dominum veterem -isse fidem *dicitur ianua*). Lael. 35 ius amicitiae. Att. 3, 19, 2 non -am neque ... fratris ... preces nec Sesti ... promissa nec spem ... Terentiae nec ... Tulliolae obsecrationem et ... litterâs tuas (Ov. epist. 15, 260 quae [*comites Helenae*] ... orantis medias -uere preces [*sensu aliquantum mutato fere i. q. fugere orantem; cf.* Cypr. Gall. gen. 844 *l. 40*]. Greg. M. moral. 5, 76 deus saepe eius precem ... -it, qui *eqs.*). Anton. epist. Cic. Phil. 13, 42 mihi quidem constat ... *non* -ere partes, quas Pompeius odivit. Liv. 31, 23, 11 ut et Chalcis teneri et non -i praesidium Athenarum potuisset. 34, 58, 11 susceptum patrocinium libertatis Graeciae non -ere. 35, 38, 2 prodi et -i non patriam modo, sed etiam Romanorum societatem cernebant (Vvlg. II Macc. 5, 11 [ἀποστατεῖν]). Val. Max. 4, 7 pr. adversos casus amicorum. Sen. bencf. 6, 35, 1 adversa eius (*amici*) nec -ueris nec optaveris. dial. 3, 4 tamquam aut curam nostram -entibus aut auctoritatem contemnentibus. nat. 3, 18, 6 fratrum ... extrema hora -itur. Lvcan. 7, 606 iam Magni -is arma ..., Domiti (*sc. moriens*). Mart. 11, 49, 1 iam prope -rtos cine-

res et sancta Maronis nomina qui coleret, pauper et unus erat. TAC. hist. 2, 54 partes *Othonis* (ORIGO Const. 3, 7 chron. I p. 8, 1). ann. 13, 56 ceteris quoque aliena pericula -entibus (defendentibus *cod.*). PAPIN. dig. 26, 7, 39 utilitatem impuberis (PAVL. dig. 34, 9, 5 *filii* utilitates). TRYPH. dig. 27, 2, 6 quod per absentiam eius (*tutoris*) -rta derelictaque sunt pupilli negotia (AVG. gen. ad litt. 10, 15 p. 314, 25 absentium negotium). HIL. trin. 3, 13 intellegentiae nostrae infirmitatem euangelista non -it. SCHOL. Iuv. 6, 253 quae -it sexum muliebrem. CLAVD. DON. Aen. 8, 78 actus meos non -as. VVLG. Sirach 16, 5 tribus impiorum -ctur (ἐρημωθήσεται). Hebr. 10, 25 non -entes collectionem nostram (ἐγκαταλείποντες). GREG. M. moral. 5, 33 p. 697[B] qui alienam imperfectionem ferre non valens -it.

D *aliquid sine attributo personali:* **1** *i. q.* ***relinquere, neglegere:*** a sacra, cultum deorum (deos *l. 23. 27 al.*), religionem *sim.* (cineres *v. p. 674, 84*; bonum, veritatem *p. 678, 58*; rem divinam *coeptam p. 678, 14*): CATO or. frg. 18, 2 sacra stata, sollemnia, capite sancta -isti. CIC. dom. 35 *gentem* -isti. div. 1, 28 multa auguria, ...neglegentia collegii amissa plane ac -rta sunt. nat. deor. 3, 94 aras, focos, templa *v. l. 47.* TIB. 2, 5, 52 *Rheam Silviam* Vestales -isse focos. OV. epist. 5, 126 -uit socios . . . deos *Helena.* trist. 1, 3, 95 *v. p. 671, 5.* fast. 2, 548 quondam, dum longa gerunt . . . bella, Parentales -uere dies. LIV. 1, 20, 2 ne sacra regiae vicis -erentur. 5, 39, 11 cultum deorum (5, 46, 3). 5, 52, 3 hos omnes deos publicos privatosque, Quirites, -uri estis? *eqs.* 5, 52, 13 Vestales tuae te -ent, Vesta. 22, 56, 5 ne ... alia quoque sacra publica aut privata -erentur (VAL. MAX. 2, 5, 4). 24, 8, 10 *flaminem* neque mittere a sacris neque retinere possumus, ut non deum aut belli -amus curam. 31, 30, 6 delubra . . . , quae . . . ne in unam urbem quidem contributi maiores sui -rta reliquerint. VAL. MAX. 1, 1, 2 caerimoniis Martis -rtis (VVLG. Iudith 5, 8). SIL. 2, 115 -rtum non grata Iovem per vota vocabat. TERT. nat. 1, 11 -rtae communis religionis. scorp. 3 *disciplinam, opp.* observare (VVLG. prov. 13, 18). ieiun. 16 poenam -rti ieiunii. ITALA Is. 58, 2 (Cypr. testim. 3, 1) plebs, quae . . . iudicium dei non -erit (ἐγκαταλελοιπώς, VVLG. dereliquerit). Dan. 9, 5 (Cypr. laps. 31) -uimus praecepta tua (ἐξεκλίναμεν ἀπό, VVLG. declinavimus a). LAMPR. Alex. 43, 7 templa (PASS. Andr. long. 8 *syn.* derelicta). OPTAT. 6, 8 p. 156, 11 fidem (AVG. civ. 13, 4 p. 561, 24). AVG. civ. 3, 17 p. 125, 34 paulatim loca *sacra* -bantur a cultoribus. 4, 7 p. 154, 26 regnum . . . suis religionibus -rtis . . . perire potuisse. 5, 23 p. 236, 22. 13, 5 p. 562, 25 *lex* pro iniquitate -itur. in psalm. 96, 11 idola. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 4 inveteratas superstitiones.

b patriam *sim. i. q. opem patriae non ferre* (*aliter p. 679, 59 sqq.*): CIC. Att. 10, 4, 4 quis . . . potest aut -rta per se patria aut oppressa beatus esse? LIV. 9, 4, 14 omnes spes opesque ... -imus ac prodimus. 26, 6, 17 -rtam ac proditam a primoribus Capuam. 35, 38, 2. PHAEDR. 3 prol. 55 patriae decus. IVST. 26, 1, 9 -rtae *patriae* ultorem futurum. *adde*: CIC. nat. deor. 3, 94 quae (*aras, focos, templa . . . moenia*) -i a me . . . nefas iudico. *rem publicam sim.*: CIC. Verr. 2, 84 cur causam populi R. -isti ac prodidisti? p. red. in sen. 32 me et rem p. *v. p. 673, 44.* dom. 2 ⟨in⟩ re publica ab aliis oppressa, ab aliis -rta, ab aliis prodita. Phil. 2, 118 defendi rem publicam adulescens, non -am senex (*cf.* Att. 16, 15, 1). SALL. Iug. 30, 3 ne rem p., ne libertatem suam -erent. LIV. 2, 27, 11. 2, 54, 8 causam publicam. 2, 57, 4. 4, 43, 9 -rtam omissamque ab hominibus rem p. 22, 53, 10 ut ego rem p. populi R. non -am neque alium civem R. -ere patiar. *al.* VAL. MAX. 2, 7, 15 apud Cannas rem p. SVET. Vesp. 5 proculcatam -rtamque rem p. . . . in tutelam eius . . . deventuram. PANEG. 6, 10 illic plurimum habuit stabilitatis *res publica* asserta, ubi -rta maxime vacillavit. *cf.* AMM. 26, 5, 12 provincias egentes adminiculis magnis. *partem reip.*: CIC. off. 1, 85 *opp.* tueri. Att. 14, 5, 2 ne -ere viderer hunc rerum tumorem, cui certe si possem mederi, deesse non deberem. *adde*: CIC. off. 1, 86 ut ... mortem ... oppetat potius, quam -at illa, quae dixi (*i. utilitatem civium et curam totius rei publicae*). CIC. Planc. 69 sitientem me (*populus R. loquens inducitur*) virtutis tuae -isti ac reliquisti (CLAVD. 15, 115 ast ego ... -or [*verba Romae*]).

c *miles signa, praesidium, locum sim.; dux exercitum, urbem sim.* (*v. etiam p. 680, 18 sqq.; quod obiectum adiungendum sit, incertum*: CAES. Gall. 2, 25, 1 *v. l. 71*): CIC. fin. 1, 10 (*tropice*) forensibus operis, laboribus, periculis non -isse mihi videor praesidium, in quo a populo R. locatus sum (LIV. 2, 10, 3 *Cocles* testabatur nequiquam -rto praesidio eos fugere. VIR. ill. 72, 10). CAES. Gall. 2, 25, 1 nonnullos ab novissimis -rto proelio (*sed intercidisse aliquid videtur in codd.;* -rto ⟨loco⟩ *probabiliter Klussmann*, proelio *cum* excedere *coniungens; alii aliter*) excedere ac tela vitare (TAC. ann. 1, 68 post grave vulnus pugnam. AMM. 17, 13, 3. 25, 1, 8 turpiter proelium. 29, 5, 49. *aliter p. 678, 30*). SALL. Iug. 94, 3 castellum . . . -rtum ab ea parte (TAC. Agr. 22 nullum . . . castellum . . . pactione ac fuga -rtum. hist. 4, 16 *praefecti* castella). hist. frg. 1, 38 Carbo turpi formidine Italiam atque exercitum -uit (VELL. 2, 61, 4 turpi ac nuda fuga. TAC. hist. 3, 9 retro actae *duae legiones* -rta Italia turpem fugam conscivissent). 2, 87 A 10 -rtam munitionem rati (LIV. 5, 8, 12). HOR. epist. 1, 16, 67 (*in imag.*) perdidit arma, locum virtutis -uit, qui *eqs.* (LIV. 25, 21, 5 militum . . . per libidinem aut metum -entium locum. TAC. ann. 1, 65 legiones, metu an contumacia. VEG. mil. 1, 4). LIV. 2, 44, 11 signa -rta, imperatorem in acie relictum, iniussu in castra reditum (4, 37, 11 signa ... resistentia -untur ab antesignanis. 8, 34, 10 *v. p. 681, 50.* IVST. 24, 7, 5. VEG. mil. 4, 40 [*in imag.*] transitus . . . siderum, quos planetas vocant, cum praescripto cursu . . . suscipiunt signa vel -unt. *adde*: CVRT. 8, 14, 11 *Herculis simulacrum* maximum erat bellantibus incitamentum et -isse gestantes militare flagitium habebatur). LIV. 3, 7, 1 -rta omnia, sine capite, sine viribus (9, 45, 16). 3, 50, 15 castra (4, 34, 2. 4, 39, 7. 4, 46, 6 *opp.* retinere. 5, 6, 14 fustuarium meretur, qui signa relinquit aut praesidio decedit *eqs.* 7, 8, 6. 10, 12, 6. 23, 27, 8. 27, 13, 2 -issetis . . . eodem terrore castra, quo omisisti pugnam. *al.* LVCAN. 4, 148 nudatos . . . colles -rtaque castra. SIL. 7, 137 castra . . . -rta relictā ... praedā. 15, 481. FRONTIN. strat. 2, 5, 14 Ti. Gracchus instructissima castra omnibus esculentis -uit. TAC. hist. 3, 61. 4, 62 ann. 13, 35 IVST. 25, 2, 3). LIV. 4, 51, 8 Volsci, postquam spes tuendi exigua erat, . . . nocte oppidum relinquunt; postero die prope -rtum capitur (8, 15, 4 metu. 10, 42, 5 *al.* 22, 18, 7 urbem. 25, 30, 10 Nassum. LVCAN. 1, 520 tu, tantum audito bellorum nomine, Roma, -eris. 3, 92 tene . . . -uere viri? 4, 145 celsam . . . Ilerdam. TAC. ann. 12, 16. 15, 6 cur -rta per otium *Tigranocerta*, quae bello defenderant? IVST. 12, 9, 5 *urbem* -rtam a defensoribus). LIV. 5, 21, 12 muros (10, 34, 6 moenia. 21, 32, 2 munimenta. 28, 3, 9 oppidani moenia repentina fuga. 30, 12, 9. FRONTIN. strat. 2, 5, 8 vallum. *nota*: LIV. 5, 15, 11 deos moenia Veientium -uros non esse [*cf. p. 680, 1*]). 21, 7, 10 opera ac vineae -erentur. 23, 26, 4 post classem ad Hiberum per pavorem -rtam (30, 24, 12 *naves.* CVRT. 8, 13, 23 navigiis ratibusque -rtis. PANEG. 5, 15 classem portumque). 23, 29, 14 nuda cornua *v. p. 681, 51.* 26, 44, 5 multae stationes pavore atque fuga (oga *P*) -rtae sunt relictique muri (36, 24, 6 Aetoli -rtis stationibus in arcem fugiunt. SEN. contr. 1, 5, 5. VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 assignatam sibi a patria stationem. SEN. benef. 6, 22, 1 [*in imag.*] omnia ista *sidera* . . . in custodiam universi disposita stationes suas -ant. SVET. Aug. 24). 31, 42, 9 tumulum (38, 21, 15. CVRT. 4, 12, 19 collem. 8, 11, 22 petram. AMM. 17, 13, 22 -rto montium propugnaculo). VAL. MAX. 7, 4, 1 -rto . . . Romani exercitus latere. CVRT. 4, 4, 12 turres hostium -rtas. 8, 2, 38 silvas. LVCAN. 1, 396 -uere *cohortes* cavo tentoria fixa Lemanno castraque, quae . . . pugnaces . . . cohibebant Lingones. 1, 465 Rheni . . . feroces -itis ripas et apertum gentibus orbem (TAC. hist. 2, 32 -ere Rheni ripam irrupturis tam infestis nationibus). 2, 472 nudatam ... arcem ... Luceriae. *v. p. 681, 52.* PETRON. 123, 243 imperii -rto nomine fugit *Pompeius* (*cf. p. 678, 77*). TAC. ann. 15, 11 dux . . . cuncta militiae munia -erat. MEN. dig. 49, 16, 6 muneris -rti *ratio habetur.* VLP. dig. 48, 4, 2 qui exercitum -uit vel privatus ad hostes perfugit. MARCIAN. dig. 48, 4, 3 qui . . . imperium exercitumve populi R. -erit (AVG. civ. 1, 26 p. 41, 31 miles . . . reus est imperii -rti atque contempti). PAVL. dig. 49, 16, 10 excubias palatii (CAPITOL. Opil. 12, 7). TERT. nat. 2, 4 militiam (VEG. mil. 2, 5 HIER. epist. 14, 3, 4. AVG. civ. 20, 11 p. 435, 15 nec militam suam -et *ecclesia*, quae vocabulo est appellata castrorum). TREB. Claud. 8, 5 carraginem. AMM. 17, 1, 6 -rtis insidiis. VVLG. II Macc. 10, 13 cum frequenter proditor audiret, eo quod Cyprum creditam sibi a Philometore -isset (διὰ τὸ ἐκλιπεῖν). *nota*: SIL. 16, 620 tu fessos avius hostes -is (*i. proelium declinas*) ac septem denudas proditor arces (*Fabius ad Scipionem*).

adde: gubernator navem sim.: OV. rem. 578 (*in imag.*) media navem . . . in unda (trist. 5, 6, 46 vela). Pont. 2, 6, 22 turpe referre pedem, nec passu stare tenaci: turpe laborantem -uisse ratem. 2, 6, 83 (*in imag.*) coepta tene, quaeso, neque in aequore -e navem. SEN. dial. 6, 3 turpis est navigii rector, . . . qui fluitantia vela -uit, permisit tempestati ratem. LVCAN. 1, 501 qualis . . . desilit in fluctus -rta puppe magister navitaque. VAL. FL. 1, 215 tu . . . o puppem ne -e, Pallas. SIL. 10, 269 (*in imag.*) -is in tantis puppim si, Paule, procellis. SIL. 14, 453 proxima nudarunt miserandi fata Batonis -rtam ductore (*sc. mortuo*) ratem. *auriga currum*: VERG. 10, 593 ipse rotis saliens iuga -is. OV. trist. 5, 6, 10 numquid Achilleos inter fera proelia fidi -uit levitas Automedontis equos? *pastor pecus*: ACC. trag. 409 vagant *pastores*, pavore pecuda in tumulis -unt.

d officium, munia, vadimonium (*t. t. iuris civ.*; GLOSS. vadimonium -rtum ἐγγύη τεθραυμένη), litem (*t. t. iuris civ.*), *negotium susceptum, rem promissam sim.* (militiae munia, imperii nomen *sim. v. l. 40 sqq.*): PLAVT. Capt. 436 cogitato . . . meam esse vitam . . . pro te positam pignori, ne . . . tu . . . pignus -as. CIC. Quinct. 48 vadimonium sibi ait esse -rtum (51. 56. 57. 75 vadimonium mihi -uit, me fraudavit. 85. 86. Catil. 2, 5 vadimonia -ere quam illum exercitum maluerunt. LIV. 39, 41, 6 multos, qui . . . vades -erant, ... iudicavit. SEN. benef. 4, 39, 4 vadimonium promittimus; tamen -rti [dederit *N*] non in omnes datur actio: -entem vis maior excusat. PLIN. nat. praef. 24 inscriptiones, propter quas vadimonium -i possit). CIC. Mur. 9 haec causa est eiusmodi, quam nec industrius quisquam nec misericors nec officiosus -ere possit. fin. 1, 24 -ere ullam officii partem. 1, 33 qui officia -unt mollitia animi (off. 1, 28 praetermittendae ... defensionis -endique officii ... causae. CAES. civ. 3, 18, 1 susceptum officium. TAC. dial. 9 poetis . . . *relinquenda* conversatio amicorum . . . -enda cetera officia. PLIN. epist. 8, 9, 2 amicitiae officium. GAIVS

dig. 17, 1, 27 qui mandatum suscepit, . . . -ere promissum officium non debet [*cf. l. 22 sqq.*]). SALL. Iug. 85, 8 quae ante vestra beneficia gratuito faciebam, ea uti accepta mercede -am. VERG. Aen. 10, 648 thalamos ne -e pactos. OV. Pont. 2, 4, 4 ecquid adhuc remanes memor infelicis amici, -it an partes languida cura suas? (PLIN. epist. 9, 13, 16 nunc quoque non sustinere -ere officii sui partes [*verba tutoris cf. p. 675, 5*]). LIV. 40, 43, 3 aut eam (*quaestionem de veneficiis*) sibi esse -endam aut provinciam dimittendam. SEN. epist. 122, 5 omnia vitia contra naturam pugnant, omnia debitum ordinem -unt. SEN. Phaedr. 310 arsit *dea Luna* nocte -rta. LVCAN. 1, 663 cur signa (*i. sidera*) meatus -uere suos? SIL. 5, 317 ictum ne -e foedus (AVG. civ. 22, 6 p. 564, 33 Saguntini, si salutem eligerent, fides iis fnerat -enda, si fides tenenda, amittenda salus). TAC. ann. 16, 27 patres arguebat, quod publica munia -erent. FRONTO p. 165, 19 N. coeptas in rebus prosperis amicitias. PAPIN. dig. 3, 5, 30 litem . . . a reo -rtam (VLP. dig. 38, 2, 14, 2 cur non -uit accusationem. PAVL. sent. 5, 1, 5 si assertor causam -erit. dig. 2, 8, 16 si ex concessa causa *iudicium* -erit. 5, 2, 21 querelam. 42, 1, 54 litem incohatam. 46, 7, 11 litem. NOVELL. Iust. 112, 3, 2 qui interruptam iterum litem -uit [*καταλέλοιπεν*, *syn.* dereliquit]). 26, 7, 39 si rem coeptam -erit *tutor*. 50, 2, 6 qui (*decuriones*) iudicii publici quaestionem . . . -ernnt. VLP. dig. 2, 11, 4 exceptio in promissione -rta (*cf. supra l. 1.* EPIST. Sev. et Carac. Vlp. dig. 50, 12, 1 si columnas . . . promisisti et opus . . . incohatum est, -i quod gestum [coeptum *edd.*] est, non oportet). 50, 7, 1 legatus municipalis, si -erit legationem (50, 7, 2). PAVL. dig. 13, 6, 17 qui absentis negotia gerere incohavit; neque enim impune peritura -et. TER. MAVR. 1843 *Dido* iamdudum saucia cura -it pudorem. ARNOB. nat. 3, 24 di suos -unt atque abiciunt praesidatus. AVSON. 163, 1 officiosa pium ne -e pagina munus. AVG. lib. arb. 3, 10, 29 ut dei . . . iustitia . . . -at . . . ordinandas ruinas peccantium (*i. iustam poenae pro gravitate delicti sanctioncm*) *fieri non potest*. SVLP. SEV. Mart. 10, 2 implebat episcopi dignitatem, ut non tamen propositum monachi virtutemque -eret. dial. 1, 22, 3 cellulam suam atque propositum. PETR. CHRYS. serm. 86 p. 443[c] *quid mirum* si -it verba *Zacharias*, cum signa conspicit? COD. Iust. 6, 61, 6, 4 (*a. 529*) interpretamur initium gerendae vel -endae administrationis vel observationis esse spectandum.

e *artem*, studium, consuetudinem *sim. i. q. neglegere vel exercere desinere, quod colere debeas*: *α artem*, studium eloquentiae, sapientiae *sim.*: POMPON. Atell. 102 cur urbanas res desubito -is? CIC. inv. 1, 4 *studium eloquentiae* a plerisque eorum (*optimorum*) -rtum obsolevisse *mihi videtur* tempore, quo multo vehementius erat retinendum et studiosius adaugendum (fat. 3 oratoria illa studia. COLVM. 11, 1, 11 nec oratoria disciplina -itur . . . nec philosophia). de orat. 3, 110 neque vim neque naturam eius (*generis infiniti*) . . . *Academici* proponunt, ut praeteriri omnino fuerit satius quam attactum -i. Caecin. 73 *ius civile* si non modo oppressum, sed etiam -rtum aut neglegentius asservatum erit. OV. Pont. 4, 8, 72 nec tamen ex toto -ere illa (*carmina*) potes, *Germanice* (CALP. ecl. 4, 23 frange, puer, calamos et inanes -e Musas). COLVM. 1 pr. 13 recogitans, quam turpi consensu -rta exoleverit disciplina ruris. MART. 12, 72, 3 -is urbanas, tua praedia, Pannyche, lites parvaque, sed tritae praemia certa togae. QVINT. inst. 1 pr. 17 -rtam . . . partem oratoriae artis. 2, 1, 9 palam est, quam tnrpiter -at eam partem rhetorices institutio. 12, 2, 8 -rta ab his, qui se ad eloquentiam contulerunt, studia sapientiae (*cf. supra l. 45*). APVL. apol. 28 -rtis liberalibus studiis ac repudiata omni disciplina (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 99 Graecia cupide appetit⟨a⟩ studia celeri satietate -uit [HOR. mature reliquit]). TERT. bapt. 12 teloneum dereliquit, patrem et navem et artem, qua vitam sustentabat, -uit. *β* consuetudinem, verba antiqua, disciplinam veterem *sim.* (ordinem vitae *v. p. 678, 9*): CIC. fin. 4, 7 *Stoici* nova verba fingunt, -unt usitata (SEN. contr. 4 pr. 9 quaedam antiqua et a Cicerone dicta *verba*, a ceteris deinde -rta). VELL. 2, 1, 1 vetus disciplina -rta, nova inducta. SEN. dial. 10, 12, 6 *gestationum suarum horas*. GAIVS dig. 41, 1, 5 = inst. 2, 68 cum revertendi consuetudinem *animalia* -erint.

γ aliud studium rectum vel pravum: SEN. Oed. 722 -uit fugas *Cadmus*. Phaedr. 462 truculentus . . . tristem iuventam Venere -rta coles? dial. 4, 34, 5 cadit statim simultas ab altera parte -rta. epist. 82, 5 in insuperabili loco stat animus, qui externa -uit. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 3 haereticus, qui -rto, quod prius fuerat, id . . . sibi elegerit, quod retro non erat. nat. 1, 3 eam diligentiam -atis. FIRM. err. 4, 3 abicite hunc . . . errorem et studia profanae mentis -ite. 19, 2 *tenebras*. FILASTR. praef. 4 idololatriam. SIDON. epist. 4, 22, 1 mediocria *opera*. CORIPP. Ioh. 2, 377 tandem iam -e facta, turbidus in miseris quae exerces tristia terris. ARATOR ad Flor. 18 continuum . . . laborem. GREG. M. moral. 4, 71 prave acta. BENED. reg. 5, 11 voluntatem propriam -entes et quod agebant imperfectum relinquentes.

f sectam *virorum doctorum, sententiam, praecepta alicuius sim.* (*aliquot locis auctoris nomen pro secta eius*): CIC. Tusc. 5, 87 si qui sunt, qui -rtum illud Carneadeum curent defendere. nat. deor. 1, 6 -rtae . . . disciplinae et iam pridem relictae patrocinium. 1, 11 -rtarum relictarumque rerum patrocinium. fin. 2, 107 -ueris totam Epicuri voluptatem, si negaveris. TIB. 1, 5, 60 at tu quam primum sagae praecepta rapacis -e. SEN. epist. 20, 4 redit et in ea, quae -uit ac damnavit, revolvitur. dial. 8, 1, 4 quid agis, Seneca? -is partes *Stoicorum?* PLIN. nat. 11, 219 nimiam propter subtilitatem -rtus *Herophilus*. 29, 6 -rta deinde et haec secta est (*Herophili*). 29, 20 non -am Catonem tam ambitiosae artis (*medicinae*) invidiae a me obiectum aut senatum illum, qui ita censebat. TAC. ann. 14, 49 non . . . Thrasea *dccessit sententia* ceterive, quae probaverant, -uere. 16, 26 sibi (*Thraseae*) actam aetatem et tot per annos continnum vitae ordinem non -endum. PLIN. epist. 8, 14, 25 tum illi quoque . . . transeunte illo destituti reliquerunt sententiam ab ipso anctore -rtam.

g *opus incohatum, actionem coeptam sim.; opp.* pergere, peragere (litem incohatam, mandatum, quaestionem *coeptam sim. v. p. 677, 7 sqq.*): PLAVT. Pseud. 267 si sacruficem . . . Iovi, . . . interea loci si lucri quid detur, potius rem divinam -am. CIC. fin. 4, 37 semper . . . ita assnmit aliquid *natura*, ut ea, quae prima dederit, non -at. 5, 59 quod . . . in homine praestantissimum . . . est, id *natura* -uit. BELL. Afr. 43 *Considius* Acyllam, quam obsidebat, -uit. SALL. Iug. 70, 1 cuius impulsu Iugurtha deditionem, qnam metu -uit, inceperat. VERG. Aen. 9, 691 -it inceptum (11, 470 magna incepta Latinus -it. TAC. ann. 15, 36 inceptum. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 5 semel coepta -ere. *cf. infra l. 32*). OV. Pont. 4, 16, 16 imperfectum . . . opus. *v. p. 681, 49*. fast. 1, 288 neve suum . . . -at auctor opus. SEN. benef. 2, 11, 5 haec *beneficia in liberos* tamen irrita sunt si ⟨in⟩ (*add. N²*) infantia -antur. CALP. ecl. 4, 146 coeptam . . . , pater (*i. Caesar*), ne -e pacem. VAL. FL. 2, 5 placitos . . . deis ne -at actus *Iason*. SIL. 1, 459 ingentes -it actus *Hannibal*. STAT. Theb. 9, 83 -it inceptum media inter iugera sulcum taurus. QVINT. inst. 2, 11, 5 ea *initia* . . . desperata conectendi facultate -unt et ad alia . . . devertunt. NEMES. ecl. 1, 81 perge, puer, coeptumque tibi ne -e carmen. TAC. hist. 4, 67 festinatum temere proelium pari formidine -uit (IVST. 41, 2, 9 in ipso ardore certaminis proelia -unt. CLAVD. 5, 201 peragat pngnas an fortia coepta -at?). ann. 13, 6 bellum -erat (CAPITOL. Maximin. 7, 5 -rto bello Germanico. IVST. 2, 8, 1 memores illati Atheniensibus belli et -rti. 5, 2, 10 eatenus bellum sustinendum, ne inopia -atur. *al.* DICT. 1, 15 neque prius se bellum -uros quam *eqs.*). IVST. 14, 3, 6 -endo victoriam. *adde: propositum aliquid in argumentatione*: CIC. fin. 4, 26 *doceas*, quonam modo aut quo loco corpus subito -eritis . . . , ipsum denique officium. *iure aliquo decedere, quo uti institueris*: VLP. frg. Vat. 242 scio tamen quosdam, cum per errorem ad potiorum nominationem prosilissent, haud impetrasse, ut, -rto iure potiorum, ad excusationem se converterent.

h bonam condicionem, *indolem, expectationem sim.*: SEN. suas. 2, 19 qui pantomimis fabulas scripsit et ingenium grande non tantum -uit, sed polluit. SEN. dial. 7, 5, 4 -rto animo corpori operam dare. 11, 5, 1 bona condicione geniti sumus, si eam non -erimus. epist. 31, 9 dedit tibi *natura*, quae si non -ueris, par deo surges. QVINT. inst. 2, 8, 5 ea, in quae natus videtur, -endo. VOPISC. Car. 9, 3 si a nostris non -atur promissus numinum favor. CAPITOL. Gord. 20, 6 quae (*dicta et soluta oratione et versibus*) appareat hominis esse ingeniosi, sed luxuriantis et suum -entis ingenium. AMM. 15, 5, 26 opportunitatem *v. p. 673, 78*. *nota*: SEN. contr. 10 pr. 3 ex his omnibus sciri potest, non quantum oratorem praestaret †ignarus Scaurus, sed quantum -eret. *spem* (*de morientibus*): OV. Pont. 4, 6, 16 Augustus . . . spem nostram terras -uitque simul. PLIN. epist. 1, 22, 9 dandum etiam nobis amicis, ne spes nostras . . . voluntaria morte -eret. AVSON. 172, 10 cultum spei. *v. p. 679, 2*. 196, 44 pubere in aevo -isti vota tuorum.

i bonum *cum aliqua iactura* (victoriam *v. supra l. 35*): CIC. dom. 98 qui ea, quae numquam cara . . . duxit, animo aequo rei publicae causa -it. fin. 2, 44 quos (*Epicureos*) nisi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus -enda est. 4, 68 ipsum . . . illud honestum . . . -endum est. Tusc. 5, 13 nec eas (*virtutes*) beata vita a se -rtas passura videatur. 5, 87 nec eam (*virtutem*) minis, blandimentis corrupta *vita beata* -et. nat. deor. 1, 67 nihil equidem *meream*, inquis, ut rationem vitae beatae veritatemque -am (OPTAT. 6, 8 p. 156, 8 VVLG. prov. 28, 21 AVG. civ. 19, 19 p. 388, 25). HOR. carm. 3, 29, 9 fastidiosam -e copiam et molem propinquam nubibus arduis (STAT. silv. 2, 1, 164 -rtas exosus opes *prodigus*). PROP. 2, 15, 49 tu modo, dum lucet, fructum ne -e vitae. 2, 16, 7 oblatas ne -e messes. VAL. MAX. 7, 4 ext. 1 quo aequiore animo *Agathocles* regnum -uit, eo tutius recepit (SEN. Phoen. 104 regna -ui libens. Med. 477). SEN. contr. 9 pr. 2 hoc . . . vitium, ut necessaria -ant, dum speciosa sectantur. suas. 1, 10 dixit incerta peti, certa -i. SEN. dial. 7, 14, 3 quemadmodum qui bestiarum cubilia indagat, . . . potiora -it multisque officiis renuntiat (AVG. lib. arb. 3, 1, 2 superioribus -rtis inferiora deligere). MART. 11, 71, 5 ut vivat virides nec -at annos. PLIN. epist. 5, 6, 12 immensi . . . fluminis nomen arenti alveo -it, autumno resumit Tiberis (*cf. p. 676, 41*). VLP. dig. 43, 16, 3 cum ex fundo exisset non usus fructus -endi causa. TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 443, 20 -uit . . . bonitatem, dum destruit legem. TER. MAVR. 2396 metrum . . . fine molli labile atque -ens vigorem (*cf. p. 677, 27*). PORPH. Hor. epist. 1, 18, 16 ⟨u⟩t . . . -am alteram vitam *propositam mihi*. OPTAT. 2, 5 p. 40, 11 pacem. VVLG. Iob 27, 6 iustificationem meam, quam coepi tenere, non -am. AVG. civ. 11, 28 p. 502, 24 aeternam

lucem. 19, 4 p. 360, 13 vitam beatam (*syn.* derelinquere, fugere). correpta. 12, 38 hoc bonum *et saepe.* AVSON. 172, 10 quanta vitae decora, quem cultum spei...pubes -is. CARM. epigr. 1084, 5 (*Venafri*) -rta luce. CORP. XIII 837 (*Coloniae Agr.*) -is ... pulchram ... iuventam. *propius ad primariam notionem accedit:* CIC. Cael. 46 relinquenda *sunt* studia delectationis, ludus, iocus, convivium; sermo paene est familiarium -endus (*cf. p. 670, 58 et 676, 83*).

k cultor agrum, arationem *sim.* (agrum *sim.* incultum *v. p. 681, 46 sq.*): α agrum *sim.*: CIC. Verr. 4, 120 ager decumanus... propter istius avaritiam -rtus est *eqs.* (*syn.* arationes relinquere. leg. agr. 2, 84 agros -rtos a plebe atque a cultura hominum liberorum esse non oportere. BELL. Afr. 20, 4 agros -rtos ac vastatos esse. PAVL. FEST. p. 180 VAL. MAX. 4, 4, 6. COLVM. 1, 3, 11 flagitiosum, quos hostis profugiendo desolasset agros, novo more civem R. supra vires patrimonii possidendo -ere. PLIN. nat. 18, 28. PANEG. 8, 6 ager ... ex necessitate -itur). LIV. 3, 6, 7 cum obvius nemo ... fieret perque omnia non praesidiis modo -rta, sed etiam cultu agresti transirent. 27, 5, 4 -rtam recoli tandem terram. COLVM. 4, 3, 3 vineas facere, quas mox avaritia -erent *agricolae* (ITALA prov. 9, 12 [Cypr. sent. episc. 5] -uit ... vias vineae suae [ἀπέλιπε]. OP. imperf. in Matth. 34 p. 817 -rtae vineae exigetur ab eo [*mercennario*] damnum). LVCAN. 5, 404 quae piger Apulus arva -uit rastris et inerti tradidit herbae. SEN. dial. 11, 12, 5 Atilius Regulus ... ad senatum scripsit mercennarium suum discessisse et ab eo -rtum esse rus (LAMPR. Alex. 58, 5 ne -erentur rura vicina barbariae). POMPON. dig. 41, 2, 31 si colonus non -endae possessionis causa exisset. PAVL. dig. 19, 2, 55 qui ... fundum ante tempus sine iusta ... causa -erit. CHAR. dig. 50, 4, 18 -rtorum praediorum damna. PS. ASCON. Verr. p. 191 ne ... qui tenet, ... possessionem deteriorem faciat, ... excidat arbores et culta -at. FVLG. myth. 1 praef. p. 6. *adde*: APVL. Socr. 8 p. 138 solum quartum elementum (quattuor elementa *codd.*) aëris ... cassum ab omnibus, -rtum a cultoribus suis *pati.* β arationem, cultum *sim.*: CIC. Verr. 4, 43 -endas arationes relinquendasque curasti (4, 124 -rtas arationes, inanes agros ... offendisti. 4, 127. 228). Manil. 15 pecuaria relinquitur, agri cultura -itur. LIV. 4, 12, 7 dulcedine contionum et urbis -rto agrorum cultu. PAVL. dig. 19, 2, 24 si -erit habitationem vel fundi culturam colonus vel inquilinus.

l *locum*: α *cum alicuius officii violatione*: CIC. de orat. 1, 255 vereris, ne tua domus ..., si a litigiosis hominibus non colatur, a ceteris -atur? (SEN. contr. 2, 1, 1 vidi ⟨ab⟩ [*add. C. F. W. Müller*] ambitiosa turba clientium limina -rta sub domino sectore venalia). CIC. epist. 7, 20, 1 tu, si me audies, ... has paternas possessiones tenebis ... neque Haletem ... amnem relinques nec Papirianam domum -es. OV. Ib. 234 pannis, a male -rto quos rapuere rogo. SVET. Cal. 45 -rto repente convivio. Claud. 33 ictus ... nidore prandii ... -rto tribunali ascendit ad sacerdotes. PAVL. sent. 2, 21ᵃ, 11 liberta ... domum patroni videtur -ere noluisse. APVL. Plat. 2, 26 quae (*domos et possessiones privatas*) ... nec ... -i per neglegentiam sinit. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 3 cellulam suam atque propositum. *v. p. 677, 33.* CORP. XIV 2148, 8 (*Lanuvii; saec. I*) *monumentum.* β viam, iter *sim.* (*plerumque translate*): HOR. carm. 3, 24, 44 virtutisque viam -it arduae *pauperies.* ars 287 nec minimum meruere decus vestigia Graeca ausi -ere. QVINT. inst. 2, 13, 16 stratum militari labore iter saepe -imus compendio ducti. PLIN. paneg. 75, 5 non instruendum illis (*futuris principibus*) iter ad bonam famam *abs te institutum*, sed non -endum ... est. VVLG. deut. 9, 12 -erunt velociter viam, quam demonstrasti eis (9, 16 iud. 2, 17). Tob. 1, 2 in captivitate ... viam veritatis non -uit. prov. 4, 15 nec transeas per illam (*viam malorum*), declina et -e eam. 15, 10. γ domum, sedem *suam*, patriam (*aliter p. 675, 42 sqq.*) *sim.* (*saepe de profugis vel migrantibus domo;* regnum *v. p. 678, 70 sq.; incolae urbem metu v. p. 680, 18 sqq.*): CATVLL. 68, 102 ad quam (*Troiam*) tum properans fertur ... pubes Graeca penetrales -isse focos (PROP. 4, 2, 4 *Vertumnus* Volsinios focos). LVCR. 4, 591 loca -rta ab divis. VERG. ecl. 8, 30 sparge, marite, nuces: tibi -it Hesperus Oetam. georg. 1, 364 notas ... paludes -it ... ardea. Aen. 3, 190 hanc ... sedem (OV. met. 15, 22 patrias ... sedes. fast. 6, 380. APVL. met. 8, 15 sedes pristinas. FIRM. err. 6, 2 -rtis regiis sedibus). 4, 144 ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta -it ... Apollo. 7, 291 rates (SEN. Herc. f. 322. VAL. FL. 3, 488 puppem; *aliter p. 676, 55 sqq.*). 7, 394 domos (OV. trist. 3, 8, 9. SEN. Ag. 955 adulterorum virgo -ui domum. LVCAN. 9, 231 patrios ... penates -rtamque domum ... revisere. VAL. FL. 2, 376. HIER. epist. 22, 24, 4 relinquetur vobis domus vestra -rta. PAVLA Hier. epist. 46, 4, 1). HOR. carm. 1, 19, 10 Venus ... Cyprum. OV. epist. 6, 136 Colchos. met. 4, 293 montes ... patrios. 6, 15 *sq.* sui nymphae vineta Timoli, ... suas nymphae Pactolides undas (HOMER. 83. CLAVD. 1, 213 herbis pallentes thalamos et structa cubilia musco *Tiberinus*). 9, 640 patriam invisosque penates (trist. 1, 3, 95. fast. 1, 478 Arcadiam Parrhasiumque larem. LIV. 5, 53, 5 SEN. nat. 6, 1, 5 LVCAN. 9, 231 *v. supra l. 71.* APVL. met. 5, 4 -rto lare). 10, 230 suas urbes Ophiusiaque arva ... Venus. 11, 85 agros. fast. 5, 651 -rtis ... Argis. Pont. 4, 6, 16 spem nostram terras -uitque simul Augustus (GERM. 137 -uit propere terras iustissima virgo. PETRON. 124, 248 per orbem mitis turba deum terras exosa furentes -it). LIV. 3, 52, 2 urbem (5, 30, 3 -rtam ac relictam ab dis immortalibus urbem *eqs.* 5, 51, 3. 5, 52, 17 *al.* CVRT. 4, 3, 21). 22, 53, 5 ut -rta Italia ad regum aliquem transfugiant (24, 18, 4. 24, 43, 3. 27, 11, 12 VAL. MAX. 5, 6, 7 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 39 VIR. ill. 49, 5 *al.*). SEN. Herc. f. 3 templa aetheris *Iuno v. p. 674, 29* (Herc. O. 468 in terras ... descendat astris Luna -rtis licet. OCTAVIA 218 nec mortali captus forma -it altam Iuppiter aulam. 768 astra. SIL. 9, 304 sidera. APVL. met. 6, 15 alti culminis diales vias. CLAVD. 1, 129. rapt. Pros. 1, 141 aethera). Med. 685 latebras. COLVM. 8, 8, 7 *aves locum.* LVCAN. 7, 829 tecta domosque ... canes (SIL. 8, 96 tecta domumque). 10, 29 Macetum fines latebrasque suorum -uit *Alexander.* VAL. FL. 3, 181 nemus et nympharum ... amores. 6, 497. SIL. 3, 287 mapalia. STAT. silv. 1, 3, 94 *Epicurus* hortum. Theb. 1, 329 antra, ... colles. 1, 454. 7, 306. IVV. 3, 6 -rtis Aganippes vallibus. SOL. 22, 5 examina favos. OPTAT. 4, 6 p. 111, 2 deus ... huiusmodi habitaculum. CLAVD. 7, 114 iuga ... Oetes (*syn.* linquere). carm. min. 30, 115. AVG. civ. 16, 13 p. 147, 2 Chaldaeos -ens in Mesopotamiam transiit. fid. et symb. 4, 8 *Christus* maternum corpus integrum inhabitans, integrum -ens. *speciatim incolae* urbem *sim. hostium vel alio metu* (*cf. p. 676, 15 sqq.*): CAES. Gall. 2, 29, 2 cunctis oppidis castellisque -rtis. 7, 30, 2 primo incendendum Avaricum, post -endum censuerat. SALL. hist. frg. 1, 112. HIRT. Gall. 8, 5, 1 Carnutes -rtis vicis oppidisque ... dispersi profugiunt. BELL. Afr. 20, 4 oppida praeter ea ..., quae ipsi ... tueri poterant, reliqua dirui ac -i. *al.* NEP. Timol. 3, 1 cum propter diuturnitatem belli non solum regiones, sed etiam urbes -rtas videret. LIV. 28, 7, 12 urbis vastae ac -rtae priore ... Philippi bello. 31, 33, 5 quaedam *oppida vicique* -rta ... inveniebantur. 32, 17, 1. 33, 29, 3 -rta per fraudem deversoria. 38, 15, 8 *al.* CVRT. 3, 7, 7. 6, 5, 12. 8, 10, 19 *al.* PETRON. 123, 223 ocior ipse hos inter motus populus ... quo mens icta iubet, -rta ducitur urbe. SIL. 4, 27 -uere larem *Romani.* 4, 334 *tigris* pererrat -rtas victrix valles. TAC. Agr. 38 Britanni ... -ere domos ac per iram ultro incendere. ann. 14, 23 quidam *barbari* -ere vicos et in avia digredi PLIN. epist. 6, 16, 13 agrestium trepidatione ignes relictos -rtasque villas per solitudinem ardere. FLOR. epit. 2, 16, 5 CAPITOL. Maximin. 31, 3 HIL. in Matth. 25, 4 AMM. 18, 7, 3. 24, 2, 3 *al.* δ *praevalente solitudinis significatione i. q. abeundo locum desolare* (*cf. p. 673, 53 sqq.; plerumque passive*): CIC. Cluent. 110 rostra vacua locumque illum ... a tribunicia voce -rtum. CATVLL. 64, 35 -itur Cieros, linquunt Pthiotica Tempe *omnes dei.* LVCAN. 3, 173 Phocaicas Amphisa manus scopulosaque Cyrrha Parnasosque iugo misit -rtus utroque. 3, 199 tunc linquitur Haemus..., -itur Strymon. 3, 214. 225. STAT. Theb. 12, 39 -rta vagi Danaum tentoria lustrant. TAC. hist. 1, 41 -rtum fuga populi forum *erat.* ann. 1, 27 tribunal. 2, 82 ut ante edictum magistratuum ... sumpto iustitio -erentur fora, clauderentur domus. 4, 70 quo intendisset oculos, ... fuga vastitas, -i itinera fora. PLIN. epist. 7, 27, 6 -rta inde et damnata solitudine domus totaque illi monstro relicta. SVET. Vit. 16 cum -rta omnia repperisset *in Palatio.* PS. APVL. Ascl. 24 ita Aegyptus deo et homine viduata -etur. ITALA Matth. 12, 25 (cod. k) omne regnum divisum adversus se -itur (def- *man. pr.;* ἐρημοῦται, VVLG. desolabitur). ANTH. 462, 7 -rta est tellus, classis contexerat aequor. VVLG. Ier. 46, 19 -etur et inhabitabilis erit *Memphis.* Ezech. 32, 15 -etur ... terra a plenitudine sua. I Macc. 4, 38 viderunt sanctificationem -rtam (ἠρημωμένον) et altare profanatum. CLAVD. 8, 51 cum ... gentes iam -rta suas in nos transfunderet Arctos. *nota: urbs* -itur *i. q. -rta iacet*: PLIN. nat. 4, 47 at in ora amnis Erginus; oppidum fuit Ganos. -itur et Lysimachea iam in Cherroneso.

ε *de aliis locis i. q. discedere ab* (*aliquotiens idem fere, quod praetervehi; cf. l. 65 sqq.*): VERG. Aen. 4, 582 litora -uere *Aeneae socii.* 5, 612 -rtosque videt portus classemque relictam. 7, 531 Hesperiam. 11, 902 *Turnus* furens ... -it obsessos colles, nemora aspera linquit. 12, 698 Aeneas audito nomine Turni -it et muros et summas -it arces. CIRIS 463 -it angustis inclusum faucibus Isthmon *classis.* PROP. 1, 11, 27 corruptas Baias. OV. epist. 17, 116 frigida -rta litora turre peto. met. 4, 478 inamabile regnum -e teque refer caeli melioris ad auras. 5, 252 inde ... Seriphon -it *Minerva*, a dextra Cythno Gyaroque relictis. 8, 821. 14, 102 has ubi praeteriit *insulas* et Parthenopeia dextra moenia -uit *Aeneas.* fast. 4, 286 tum laeva Creten, dextra Pelopeidas undas -it *Mater Magna.* SEN. epist. 104, 14 quae petierant cupidissime loca, cupidius -unt. LVCAN. 3, 298 *Caesar* ubi -uit trepidantis moenia Romae. 4, 446 avide ... petitis insula -itur ratibus. 6, 314. 7, 821 olentes ... agros. 8, 460 CALP. ecl. 5, 62. STAT. Theb. 9, 837 protinus ... armiferum ... campum. APVL. met. 4, 21 Plataeae terminos concito gradu. 5, 21 protinus tanti mali confinium. 8, 21. 23 hac ... detestabili -rta mansione. 9, 23 contubernalis artissimi -rta cenula. PORPH. Hor. epist. 1, 15, 5 gemit ... per invidiam vicus -i. NEMES. ecl. 4, 12. HIER. in Is. 15, 5 p. 187 urbium ... vel locorum ... nomina, quae -unt transmigrantes. CLAVD. rapt. Pros. 2, 220 fratris (*i. Iovis*) linque domos, alienam -e sortem.

nota de rebus personatis: OV. epist. 12, 52 mensa ... purpureos -it ... toros. met. 1, 422 -uit madidos septemfluus agros Nilus (STAT. Theb. 4, 707 fumant -rtae gurgite valles). SEN. suas. 1, 2 litora fugiente *fluctu* -rta. SEN. Oed. 280 altus arva -it, caelum petens, ... Parnasos. Phaedr. 714 ne ... hic contactus ensis -at castum latus. LVCAN. 2, 432 non -it ante Hesperiam Appenninus, quam cum Scyl-

laeis clauditur undis. NERO carm. frg. 1 Persida Tigris -it *cavernis haustus*. AVIEN. Arat. 3, 1265 *Persarum tellus* borean longe, longe quoque Caspia claustra -it. VVLG. exod. 40, 34 si quando nubes tabernaculum -bat. CLAVD. carm. min. 53, 63 insula -it aequor *avulsa a Gigantibus*.

m *obiecta varia*: α *res corporales*: *cum violatione officii*: PLAVT. Most. 737 ita nunc ventus navem ⟨nostram⟩ -uit (OV. Pont. 4, 12, 42 ne sperata meam -at aura ratem. ALBINOV. carm. frg. 9 iam sidere limo navigia et rapido -rtam flamine [*codd.*, flumine *vulgo*] classem. SEN. Ag. 466 iacent -rta vento vela. OCTAVIA 881 [*in imag.*] populi ... favor, qui cum flatu vela secundo ratis implevit vexitque procul, languidus idem -it alto saevoque mari. CORIPP. Ioh. 1, 211 -it aura rates). LVCR. 6, 1286 multo cum sanguine saepe rixantes potius quam corpora *consanguineorum* -erentur. SALL. hist. frg. 4, 11 ⟨re⟩versi postero die multa, quae (multoque *codd.*) properantes -erant in castris, nacti. *debilitata officii notione*: VERG. georg. 4, 543 corporaque ipsa boum frondoso -e luco. SIL. 3, 56 ratis erepto campis -rta profundo (*cf.* OV. epist. 18, 202 *infra l. 83*). PLIN. epist. 4, 30, 4 anulum seu quid aliud ponis in sicco, alluitur sensim ..., detegitur rursus paulatimque -itur. APVL. apol. 35 maris eiectamenta, quae ... salo expuuntur, ... tranquillo -untur. CLAVD. carm. min. 27, 54 corpus ... coactum -e. AVG. civ. 11, 10 p. 476, 16 si aer infusa luce numquam -atur *eqs.* *nota Ictorum t. t.*: INST. Iust. 3, 1, 8 mortuo patre eius posteaque -rto avi testamento *nepos* suus heres efficitur (*cf.* 3, 1, 7 destituto testamento).

β *res incorporales*: CIC. Pis. 97 introitus in urbem -rtus ab amicis (*cf.* 55 reditus ... desertior). fin. 4, 41 *virtus*, ut vobis placet, partem quandam *naturae* tuetur, reliquam -it. div. 2, 139 cum ... *membra* subtracta sunt -rtusque animus languore corporis. off. 1, 29 -unt ... vitae societatem, quia nihil conferunt in eam studii, nihil operae, nihil facultatum. Lael. 55 vita inculta et -rta ab amicis. FIRM. err. 26, 2 fugite ... et contagionem istam quantacumque potestis celeritate -ite. AVG. civ. 19, 6 p. 365, 9 humana societas, quam -ere nefas ducit *iudex*.

2 *i. q.* ***praetermittere***: MART. CAP. 4, 336 nec Graia -am ordine disserendi nec Laurentis assertionis effamina remorabor (*verba Dialecticae*). 4, 423 *Dialectica* abstrusa promit nil morosum disserens praetervolando nilque ignotum -ens.

3 *i. q.* ***amittere, dimittere***: CAEL. AVR. acut. 1, 11, 97 febribus -rtis atque viribus resumptis. chron. 1, 2, 52 cum tamen ... omni ex parte non -ant *aegri* visum. BOETH. top. Arist. 5, 2 p. 958D sensum.

4 *male versum ex graeco i. q.* ἀποστερίσκω: HERM. Pal. vis. 3, 9, 9 videte ... ne forte hae dissensiones vestrae -ant vitam vestram (ἀποστερήσουσιν τὴν ζωὴν ὑμῶν, *rec. vulg.*: fraudent).

E *cum duplice accusativo sim.*: PLAVT. Asin. 874 incultum *fundum* familiarem -it. CIC. fin. 5, 87 *Democritus* patrimonium neglexit, agros -uit incultos. OV. epist. 15, 260 orantis medias ... -uere preces (*v. p. 674, 71*). Pont. 4, 16, 16 imperfectum ... dierum -uit celeri morte Sabinus opus. LIV. 8, 34, 10 infrequentia -antur signa. 23, 29, 14 Mauri ... fuga effusa nuda cornua ... -uere (LVCAN. 2, 472 tu quoque nudatam commissae -is arcem ... Luceriae). MANIL. 1, 399 *Canicula* vacuum solis (soli *Housman*) fulgentem -it orbem. SEN. Ag. 184 neve -rtus foret a paelice ... caelebs torus ... deligit Lyrnesida. Med. 120 sedibus solam exteris -ere. nat. 6, 7, 5 abstrusa ... et sine possessore -rta liberius undis vacant. CVRT. 5, 4, 3 milites insepultos (STAT. Theb. 9, 29 -rtas ... sine funere mortes). LVCAN. 8, 509 gentes, quas uno in sanguine mixtas -uit *Pompeius*. AVG. civ. 12, 22 hominem ... solum sine humana societate -endum. GREG. M. moral. 9, 54 dominus ... delictum sine ultione non -it.

F ***subiectum est res*** (*obiectum plerumque persona vel res personata vel* corpus *alicuius*) *i. q. deficere* (*res personata l. 7 sqq.*): ENN. ann. 38 vires vitaque corpus meum nunc -it omne (LIV. 25, 14, 9 *vulneratos* vires et sanguis -eret. PHAEDR. 1, 21, 3 defectus annis et -rtus viribus leo. TAC. ann. 6, 50 iam Tiberium corpus, iam vires, nondum dissimulatio -bat. PLIN. epist. 4, 9, 10). PLAVT. Epid. 167 pudor, quom *eqs.* Merc. 123 (*in imag.*) genua hunc cursorem -unt; ... seditionem facit lien. ACC. trag. 595 a fortuna opibusque omnibus -rtum abiectum afflictum (SALL. or. Cottae 2 in his miseriis cuncta me cum fortuna -uere. VITR. 3 pr. 2 *v. p. 682, 21*. SEN. dial. 9, 8, 3 laetiores videbis, quos numquam fortuna respexit, qnam quos -uit. TAC. hist. 4, 58 adeo nos, si fortuna in praesens virtusque -uit, etiam vetera exempla deficinnt? ann. 2, 21 Inguiomerum ... fortuna magis quam virtus -bat. *adde*: AMM. 28, 3, 7 nulla eius proposita -isse fortunam). CIC. Cluent. 183 ii, quorum eminet audacia ..., a consiliis malitiae -untur. Tusc. 1, 110 multo ... tardius *quam Graecos* fama -et Curium *eqs.* 2, 33 haec (*fortitudo*) ... te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et -et. Att. 3, 15, 2 me ita dolere, ut ... a mente non -ar. 4, 10, 1 ⟨ut⟩ a ceteris oblectationibus -or voluptatum ..., sic litteris sustentor et recreor (SEN. dial. 7, 14, 1). 7, 7, 7 nisi me lucerna -eret. 16, 3, 1 certe ... -emur ocius a re publica quam a re familiari. LVCR. 3, 123 *vita* -it extemplo venas atque ossa relinquit (OV. epist. 18, 202 unda simul miserum vitaque -uit *delphina*. LIV. 3, 45, 11 me .. vita citius -et quam fides. SEN. dial. 12, 11, 4 alium in medio cursu vita -it, alium in ipso aditu relinquit. TAC. ann. 4, 62 quos *mutilatos* ... nondum vita -erat. AVG. civ. 13, 2 p. 557, 17 *al.* ORIGO Const. 6, 33 chron. I p. 10, 34 *Iulianum* exitialis vita. *adde*: CARM. epigr. 458, 1 [*Carthagine*] ⟨hic si⟩tus est infa⟨ns Victor d⟩esertus ab annis). LVCR. 3, 129 calor ac ventus vitalis ... nobis moribundos -it artus (3, 232 tenuis ... quaedam moribundos -it aura. OV. trist. 1, 5, 12 spiritus ... ossa. Ib. 126 luctatusque diu cruciatos spiritus artus -at. AVG. civ. 13, 2 p. 557, 17 *al.*). SALL. Iug. 42, 5 de studiis partium ... si singillatim ... parem disserere, tempus quam res maturius me -et (-eret *C*). VERG. Aen. 12, 732 perfidus ensis frangitur in medioque ardentem -it ictu. georg. 1, 70 sterilem exiguus ne -at umor harenam. HOR. epist. 1, 20, 10 carus eris Romae, donec te, *liber*, -at aetas. ars 41 nec facundia -et hunc neque lucidus ordo. TIB. 1, 3, 78 iam iam poturi -it unda sitim *Tantali* (SEN. Thy. 174 profugus latex ... conantem ... sequi -it). OV. met. 15, 355 non feret *flamma* famem -rtaque -et ignes. LIV. 1, 25, 6 Romanas legiones iam spes tota, nondum tamen cura -erat (ANTH. 415, 59 *v. p. 673, 50*. PANEG. 12, 38 spem, quae postremo homines -it). VITR 2 pr. 4 quoniam ab his praesidiis (*sc. statura, facie, valetudine*) sum -rtus. 3 pr. 2 hi non ab industria neque artis sollertia, sed a felicitate fuerunt -rti. SEN. contr. 1 pr. 16 numquam *corpus* impetūs ardentis animi -uit. contr. exc. 3, 1 disertissimos ... viros ... -rtos ab ingenio suo. VAL. MAX. 7, 2 ext. 3 quae *bona* domicilio mentis inclusa ... fugientes non -unt (SEN. epist. 74, 18 si fugacissimis bonis credidit, cito -itur et, ut ⟨non⟩ -atur, affligitur). SEN. Oed. 41 -uit amnes umor atque herbas color. Herc. O. 1430 lassam -it mentem quies (AVR. Fronto p. 9, 7 N. neque eum [*somnum*] -on⟨eque is me d⟩eserat). dial. 5, 10, 3 calor summa *corporis*. 10, 16, 3 si quando illos -erunt occupationes, in otio relicti aestuant. nat. 6, 32, 10 fluit tempus et avidissimos sui -it. LVCAN. 5, 443 veluti -rta rigente aequora natura cessant. TAC. hist. 4, 26 tamqnam nos amnes quoque et vetera imperii munimenta -erent. APVL. met. 6, 31 vos memoria. TERT. anim. 53 -itur anima *a corpore*. ANTH. 646, 34 *rosa* collapsis -itur foliis. AMM. 21, 6, 4 cum a rhetorica per ingenium -eretur obtunsum. HIER. epist. 45, 3, 2 omnes me ilico ... virtutes. PSALT. Rom. 37, 11 -uit me fortitudo mea (ἐγκατέλιπε, VVLG. dereliquit). VVLG. prov. 3, 3 misericordia et veritas te non -ant (AVG. c. Iul. 1, 1, 3 video te a [*Er. Lov., omitt. cett.*] veritate -rtum). PAVL. NOL. carm. 24, 38 navem repente temporis longo putrem usus vehendi -it. PS. AVG. serm. 38, 2 qui a lumine -itur, a tenebris occupatur. PETR. CHRYS. serm. 78 p. 420B suis se -entibus fundamentis terra tremuit. SEDVL. carm. pasch. 3, 93 membra iacebant officiis -rta suis. ENNOD. epist. 5, 8, 5 p. 178, 33 nec ... sermo vos -at in loquela. *debilitata notione* deseri *aliqua re id fere quod carere aliqua re, non habere aliquid*: MANIL. 5, 249 praecipue quas (*merces*) umor alit, nec -it unda. TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 320, 27 quam ut bonum ratione -rtum non pro malo iudicetur. 4, 13, p. 457, 25 -rtum a notitia ⟨dei⟩ orbem nationum. IREN. 2, 19, 9 fuissent omnia -rta ac destituta tot bonis. EDICT. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 52 ut ... per vices temporis sollemnitas editionum Vulsinios quoque non -at. FIRM. err. 7, 2 nec coronam istam alba -nnt lilia. COD. Theod. 12, 1, 82 (*a. 380*) si tamen allegationum meritis -untur. SERV. Aen. 4, 207 nam eum -uit participium *praesentis verbi epulandi*. VINDIC. med. 11 supradicta loca (*mentum*) capillis -untur apud mulieres et eunuchos. MART. CAP. 6, 709 superficies est, quae longitudinem et latitudinem tantum habet, profunditate -itur. ENNOD. epist. 2, 7, 5 p. 47, 6 quamvis ... pressus onere gratiae solvendi -ar facultate. CASSIOD. var. 11, 9, 5 si viribus -itur veniendi *petitor*.

G ***reflexive***: 1 se *ipsum*: a *aliquis* se: PLAVT. Epid. 98 nequam homo es, Epidice, ... quia tu tete -is. CIC. div. 2, 6 neque ego me abdidi neque -ui neque afflixi. CAES. civ. 1, 75, 2 Petreius ... non -it sese. CVRT. 6, 10, 4 memet ipse non -am (*verba Philotae*). *aliter*: GREG. M. moral. 2, 70 ne in securitatis torpore se -ant.

b *subiectum est res*: CIC. rep. 6, 27 (= Tusc. 1, 53) solum ..., quod sese (Tusc.: se ipsum) movet, quia numquam -itur a se, numquam ne moveri quidem desinit (*ex Platonis Phaedro* ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἑαυτό). Tusc. 1, 55 nec accidere posse, ut ipse (*animus*) umquam a se -atur. fin. 4, 32 *natura* se ... aut partem aliquam sui aut eius partis habitum *eqs.* (LVCAN. 9, 310 sic male -uit nullosque exegit in usus hanc partem [*sc. Syrtes*] natura sui). 2 spem, salutem suam, ius suum, proprietatem naturae suae *sim.*: PLAVT. Rud. 92 mea desidia spem -ere nolui. CIC. Caecin. 103 suum ius non -uit. p. red. in sen. 6 ego meam salutem -ui. Sest. 50 meam vitam (*syn.* prodere). har. resp. 17 negotium (VLP. dig. 5, 1, 10). Cato 72 illud breve vitae reliquum nec avide appetendum senibus nec sine causa -endum *est*. fat. 12 ne tuam causam ... -as. epist. frg. XII dignitatem meam (*syn.* recolere). SALL. Iug. 30, 3 libertatem suam. *v. p. 675, 52*. LIV. 38, 53, 10 necessitate aut subeundi iudicii aut simul cum patria -endi. TAC. ann. 3, 67 defensionem sui -uit. FRONTO p. 124, 9 N. nomen suum *imperium*. HIL. trin. 9, 36 non -uit ... natus deus naturae suae proprietatem. syn. 16 naturalis proprietatem substantiae. VVLG. iud. 9, 9 numquid possum (*oliva*) -ere pinguedinem meam? 9, 11 dulcedinem *ficus*. 9, 13 vinum meum *vitis*. AVG. serm. ed. Mai 102, 7 divinam ... non -uit dignitatem Christus in ortu.

II *sine obiecto, quod tamen praeter A 1 saepius subaudiendum esse videtur; cf. Loefstedt, Eranos X 181*: A *de hominibus ceterisque animatis* (*accedunt res personatae*): 1 *proprie de militibus* (GLOSS. λ(ε)ιποτακτῶ; *cf.* CIC. Cato 72 iniussu imperatoris de praesidio et statione decedere): PLAVT. Men. 107 iam cari (*sc. cibi tamquam milites*) qui instruuntur, -unt. CIC. Verr. 2, 40 tu ... quaestor ... repente relinquas, -as, ad adversarios transeas? 6, 110 quid ita? 'prodiderat classem'. quod ob praemium? '-erat.' (exercitum *inserunt codd. dett. et B K*) quid Cleomenes? 'ignavus fuerat.' NEP. Eum. 5, 1. VERG. Aen. 2, 565 -uere omnes defessi. LIV. 7, 25, 7 civili ... standum exercitu esse, quando socialis coctus -erct. 30, 8, 10 si defenditis, vestri, si -itis, Samnitium erimus. SEN. dial. 4, 10, 4 totus -uit exercitus. epist. 95, 35 primum militiae vinculum est religio et signorum amor et -endi nefas. QVINT. inst. 3, 6, 78. 9, 2, 85 *opp.* fortiter facere. decl. 246 p. 6, 25. 7, 13 *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 17 eos ... certum, si -issent, manere supplicium. TAC. ann. 13, 35 duritia (*M, Andr.*; -am *vulgo*) caeli militiaeque multi abnuebant -bantque. 15, 59 miles potius deesset et plebes -eret *quam ipse Piso.* AMPEL. 19, 10. MEN. dig. 49, 16, 5 sed et numerus (*intellege: numeri ratio habetur*), si solus vel cum altero vel cum pluribus -uit ... qui in pace -uit, eques gradu pellendus est ... desertor ... iterum -endo capite puniendus est. PAVL. dig. 48, 19, 38 eadem poena tenetur et qui cum eo, quem custodiebat, -uit. MACER dig. 49, 16, 13. MOD. dig. 49, 16, 3 perinde ... ac si emansisset vel -isset. SPART. Sept. Sev. 10, 8 multi ... amici Albini -entes venere. HIER. chron. a. Abr. 2395 -ente equitum praesidio Romanae legiones a Gothis cinctae. AMM. 31, 7, 4. VEG. mil. 2, 3 necesse est ... aliquantos -ere. 2, 20 miles ..., qui sumptus suos scit apud signa depositos, de -endo nihil cogitat. 3, 9 p. 87, 17 fracti labore et taedio plurimi -unt. 2 *de cognatis, amicis, tutoribus; patronis sim.; de deo et homine sim.*: PLAVT. Pseud. 600 (*versu, ut videtur, interpol.*) ni omnes di atque homines -unt (*cf.* 381 *p. 673, 4*). TER. Ad. 458 ille tibi moriens nos commendavit senex: si -is tu, per⟨i⟩imus. CIC. Verr. 3, 192 *opp.* defendere. or. frg. A II 1 amici deficiunt, cognati -unt. Lael. 64 *amici* in malis -unt. TIB. 1, 5, 40 saepe aliam tenui: sed iam cum gaudia adirem, admonuit dominae -uitque Venus. SEN. dial. 9, 3, 5 si tempus in studium conferas, quod subduxeris officiis, non -ueris nec munus detrectaveris. PLIN. nat. 10, 67 *glottis avis* in proximo hospitio -it. VAL. FL. 3, 325 tu, mihi qui coniunx ... fueras ..., -is (*sc. moriens; cf. p. 671, 25*). PS. QVINT. decl. 6, 14 non -uit, sed abductus est *filius.* MIN. FEL. 35, 3 ita prius eos -isse comprehendes quam esse -rtos. DON. Ter. Ad. 458 socius deficit, parens prodit, patronus -it. AVG. civ. 13, 13 gratia -ente divina. 13, 15 p. 573, 18 non enim -rta est *anima*, ut -eret, sed ut -eretur -uit. 13, 23 p. 589, 12 quae (*mors*) facta est illo (*deo*) -ente (c. Pelag. 1, 18, 36. serm. 57, 9 -endo. c. Faust. 21, 9 p. 579, 18. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18 p. 794[C] ne si omnimodo -at *deus*, nullus ad veniam redeat). civ. 15, 23 p. 110, 32 desertores spiritus et -endo -rti. conf. 4, 11, 16 est locus quietis imperturbabilis, ubi non -itur amor, si ipse non -at. in psalm. 26, 2, 17 *opp.* adiuvare.

B *de rebus i. q. deficere* (*huc pertinere videtur* GLOSS. -it desinit): PLAVT. Men. 107 *v. supra l. 5.* 756 pernicitas -it. Most. 145 nunc simul res, fides, fama, virtus, decus -crunt. CIC. inv. 2, 112 ex tempore ... *quaerentur beneficia*, si tum, cum spes -isset. Sull. 77 quod ad tempus existimationis partae fructus reservabitur, si in extremo discrimine ... -et (*cod. Franci*; -it *cett. plerique*), si non aderit, si nihil adiuvabit? Cato 9 artes exercitationesque virtutum, ... numquam -unt, ne extremo quidem tempore aetatis. SIL. 10, 22 -it una et color et sanguis et tela minora periclo *cum venator leonem conspexit.* PLIN. epist. 3, 5, 8 erat somni paratissimi, nonnumquam etiam inter ipsa studia instantis et -entis. AVR. Fronto p. 252, 12 N. quoniam id, quod didici, -it. TERT. anim. 51 pro cerebri ubertate vel affluit capillago vel -it. 53 at ubi longa mors, prout -itur anima, ita et -it. adv. Val. 10 p. 188, 15 incassum enisa, ut (et *codd.*) vires -bant, in preces succidit. FIRM. math. 4, 1, 5 humanum corpus luna deficiente -it (decrescit *Kroll*). AMBR. exc. Sat. 11, 44 nec -uit spes nec fefellit opinio.

III *singulari notione et constructione*: A **ab** *aliquo -ere i. q. desciscere*: ITALA Ios. 22, 18 (Lugd.) -eritis hodie a domino (ἀπεστράφητε ἀπὸ κυρίου, VVLG. reliquistis dominum).

B *cum infinitivo vel ablativo gerundii i. q. desinere* (*cf.* GLOSS. *supra l. 50*): PAVL. NOL. carm. 25, 189 nubere vel nubi fragilis iam -it aetas. AVG. epist. 129, 2 si ... cogitatio christiana non -at considerare et videre. CHIRON 277 hunc curando -ere noli (*cf.* desino).

syn. et iuxta posita: ad I: relinquere, derelinquere, linquere, destituere, prodere, deiuvare (PLAVT. Trin. 344), omittere, abicere, proicere, neglegere. *ad II*: ad hostes transire, deficere.

opp.: defendere, protegere, tueri, tutari, sustentare, adiuvare, allevare. observare, colere, respectare. explere (mandatum), perficere, peragere (coeptum).

part. praes. act. pro adi. **dēserēns**, -ntis *i. q. deficiens, intermittens.* CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 pulsus ... inordinatus ac -s.

part. perf. pass. pro adi. ✖**dēsertus**, -a, -um. ISID. orig. 14, 8, 31 -a *loca* vocata, quod non seruntur et ideo quasi deseruntur.

comp.: -ior: CATO or. frg. 44 CIC. Pis. 55 Att. 13, 22, 4 ad Q. fr. 3, 1, 15 HOR. epist. 1, 11, 7 VLP. dig. 48, 22, 7, 9. magis -us: CIC. epist. 14, 1, 3. *sup.* -issimus: CIC. Verr. 3, 14. 6, 171 Sest. 50 epist. 6, 18, 5 or. frg. B 1 PORPH. Hor. epist. 1, 11, 30. *de notione*: DIFF. Suet. 318 DIFF. ed. Beck p. 50, 8. 81, 8 ISID. diff. app. 41 *v. p. 669, 75.* AGROEC. gramm. VII 115 disertus orator est, -us derelictus (DIFF. ed. Beck p. 53, 32 ISID. diff. app. 88 BEDA gramm. VII 269, 23 ALBIN. gramm. VII 300, 7). *annominatio*: AVG. conf. 2, 5 p. 26, 27 (disertus). GLOSS. ἔρημος. *legitur inde a* CATONE *et* TER. (*at cf. l. 12. p. 685, 19*); *non habent* VARRO PAVL. FEST. SEN. rhet. VELL. CELS. PHAEDR. PERS. MART. IVV. PLIN. epist. SVET. *singulis locis apud* CAES. NEP. VITR. TERT. ITIN. [Silv.]. *binis*: QVINT. TAC. *saepissime apud* CIC. (*33[ies]*) VERG. (*18[ies]*). [*loci dubii vel corr.*: PLAVT. Agroec. clunes -os gero (*sic* NON. p. 196; infractos PAVL. FEST. p. 61; distortos *coni. Ritschl*). CIC. de orat. 3, 154 ut ille 'senius -us' (disertus *H² I pars edd. coll.* TER. Eun. 302). Sest. 72 ex -o †Gaviolaeliore. FRONTIN. strat. 1, 7, 7 *v. p. 688, 36.*]

I *de hominibus ceterisque animatis (accedunt collectiva velut* domus *Caesarum*, senectus *sim.) i. q. solus relictus, hominum (plerumque eorum, quibus curae esse debeas) convictu et auxilio destitutus (multo frequentius apud poetas quam apud scriptores)*: a *de parentibus et liberis i. q. orbus sim.* [*huc trahunt antiqui quidam grammatici locum* VERG. Aen. 2, 714 templum ... vetustum -ae Cereris; *cf.* SERV. utrum a sacerdote ... an -ae belli tempore ... an -ae a filia *et* SCHOL. Verg. Veron. quasi a filia derelictae perpetuumque epitheton faciunt propter raptum Proserpinae vel *eqs.*]: TER. Ad. 873 illum diligunt, apud illum sunt ambo *filii*, ego -us sum. TIB. 1, 1, 32 agnamve ... fetumve capellae -um oblita matre referre domum. PROP. 1, 17, 2 -as alloquor alcyonas (STAT. Theb. 9, 361 domum madidosque penates Alcyone -a gemit). OV. epist. 9, 154 Oenea -um nuda senecta premit. STAT. Theb. 5, 608 o mihi -ae natorum dulcis imago. 10, 821 aspera tigris fetibus abreptis ... -a. AVSON. 391, 13 -us vacuis solisque exerceor oris. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 714 ⟨in Capitoli⟩o po⟨st⟩ aedem Opis ara est Isidis -ae. CARM. epigr. 1109, 5 (*Romae; aet. Flav.*) quum ... me desolatum, me -um ac spoliatum clamarem. 1429, 7 (*Romae; christ.?*) nunc tua -i quaerunt solacia nati. *adde*: SEN. Herc. f. 1249 senectae parce -ae, precor (HOMER. 36 haec -ae redduntur dona senectae? EVGRAPH. Ter. Haut. 381 sustentare -am et miseram senectutem). SEN. dial. 6, 15, 2 Augustus ... adoptione -am domum fulsit.

b *de coniugibus, de amantibus, de mulieribus, quae virorum tutela destitutae sunt* (*cf. p. 670, 71 sqq.*), SCHOL. Ter. Haut. 391 -ae derelictae, inopes post amissam formam. GLOSS. -a derelicta, disoluta (desolata?), ἔρημος; desertem (-am?) derelictam: TER. Haut. 391 nisi si prospectum interea aliquid est, -ae vivimus. Phorm. 751 anus -a egens ignota. CATVLL. 66, 21 an tu non orbum luxti -a cubile? 68, 6 requiescere ... -um in lecto caelibe. VERG. Aen. 4, 677 quid primum -a querar? 11, 843. PROP. 2, 8, 29 abrepta -us coniuge Achilles. 2, 17, 3 quotiens -us amaras explevi noctes. 2, 18, 8 -um ... iacere. OV. met. 7, 747 tum mihi -o violentior ignis ad ossa pervenit (*verba Cephali*). SEN. Med. 208 quamvis ... sim ... expulsa supplex sola -a, undique afflicta. STAT. silv. 1, 2, 133 Gnosida -am profugus liquisset et Euhan (AVSON. 325, 31). ITALA Is. 54, 1 = Gal. 4, 27 (Aug. civ. 15, 2 p. 60, 22. 18, 29 p. 296, 2 epist. 105, 15 *cf.* AMBR. fug. saec. 5, 30) multi filii -ae magis quam eius, quae habet virum (τῆς ἐρήμου, VVLG. -ae). apoc. 17, 16 (Primas.) meretricem -am et nudam facient (ἠρημωμένην, cod. g *et* VVLG. desolatam). HIER. epist. 39, 5, 3 -ae praestitisse solacium (*syn.* suorum auxilio destituta). c *notione minus stricta i. q. solus, destitutus*: ACC. trag. 415 exul inter hostes, exspes expers -us vagus. LVCR. 6, 1241 *profugientes* poenibat ... turpi morte ... -os, opis expertes incuria mactans. VERG. Aen. 11, 412 si tam -i sumus ..., oremus pacem. OV. Pont. 1, 3, 49 orbis in extremi iaceo -us harenis. SEN. benef. 4, 19, 2 in medio intervallo huius et alterius caeli -us sine animali, sine homine, sine re ... *deus Epicuri.* 6, 25, 2 amicae suae optant exilium, ut -am fugientemque comitentur. Thy. 991 (*res personata*) ipse ... aether gravis inter diem noctemque -us stupet. PETRON. 81 ut ... mendicus, exul in deversorio Graecae urbis iacerem -us. OCTAVIA 631 reddat ... iugulum hostibus -us ac destructus et cunctis egens. LACT. inst. 1, 7, 4 tamquam nos ... -um ac solitarium *deum* dicamus. OPTAT. 2, 15 p. 50, 12 *diabolus* illo tempore ... -us latebat in templis. AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 9 solet *deus* congregare dispersos, -os requirere. VVLG. Ezech. 38, 12 super eos, qui -i fuerant et postea restituti. AVG. in psalm. 145, 11 cultor deus si recedat ab homine, -us fit homo *eqs.* ALC. AVIT. carm. 4, 35 -a iacens domini caelestis imago. *nota opp. gratiosus, potens*: CATO or. frg. 44 ecquis incultior, religiosior, -ior, publicis negotiis repulsior? CIC. Verr. 5, 146 o -um hominem! 5, 148 ne ... istum omnino Syracusis sine amicis, sine hospitibus, plane nudum ac -um putetis. epist. 1, 5[b], 2 rex, cum intellegat ... -um se atque abiectum fore. *adde de corporibus mortuorum* (*cf. p. 681, 56 sq.*): CIC. Phil. 14, 34 *suos* nec inhumatos esse nec -os. SIL. 14, 611 passim etiam -a iacent inhumataque late corpora.

II *de rebus*: A *de locis* (GLOSS. -um incelebre, desolatum; -a ἔρημα. *c. abl.*: CORIPP. Ioh. 1, 411 -as civibus urbes [*syn.* vacuus]): TER. Eun. 845 in angiportum quoddam -um. ACC. trag. 554 in -a et tesqua te apportas loca? (RHET. Her. 2, 4, 7 locus quaeritur, celebris an -us *eqs.* CIC. inv. 1, 80 qui locus -us est, in eo caedem factam esse

oportet. part. 36 in locis... illa fortuita, culti an inculti, celebres an -i. Caecin. 1 in agro locisque -is. Phil. 2, 33 qui locus est... tam -us? or. frg. B 1 qui fuit lucus [*sic* CHAR. gramm. *et* DIOM., locus RVT. LVP.] religiosissimus, nunc [is DIOM.] erit locus -issimus. leg. 1, 41 quid *faciet is homo* in -o quo loco? epist. 14, 1, 3 ego volebam loco magis -o esse in Epiro. LVCR. 5, 1387 per loca pastorum -a atque otia dia. CAES. Gall. 5, 53, 4 nocturna... in locis -is concilia habebant. NEP. Eum. 8, 5 per loca -a. VERG. Aen. 2, 28 -os... videre locos litusque relictum. PROP. 1, 18, 1 haec certe -a loca et taciturna querenti. VAL. MAX. 1, 7, 5 *syn.* invius. 5, 9, 4. SEN. dial. 11, 6, 4 -a loca et asperrimas insulas. nat. 3, 11, 6. CVRT. 7, 2, 18 -a ob siccitatem loca. 7, 5, 1. PLIN. nat. 17, 120 *syn.* immitis. QVINT. inst. 5, 10, 37 *opp.* frequens. PANEG. 5, 8 loca olim -a. ITIN. [Silv.] 7, 5 HIL. in Matth. 14, 4 ad Const. 1, 4 OPTAT. 4, 6 p. 110, 13. AMM. 18, 7, 2 *syn.* solus. PROB. Verg. ecl. praef. p. 324, 10 georg. 3, 340 VVLG. sap. 11, 2 ἐν ἀβάτοις. Ier. 33, 12 in loco isto -o absque homine et absque iumento. II Macc. 5, 27 ὁ ἔρημος. Matth. 14, 13 ἔρημος. Marc. 1, 35 *al.* COD. Theod. 11, 28, 2 [*a. 395*] *syn.* squalidus. 12, 16, 3, 1. OROS. hist. 1, 2, 48 *syn.* incultus). CARM. de Plaut. Gell. 1, 24, 3 scaena est -a. CIC. Verr. 3, 14 ex miserrimis -issimisque oppidis (LIV. 41, 8, 7 ut -a oppida, -i agri nullum militem dare possint. AMM. 25, 8, 5 vetus oppidum olimque -um. 30, 5, 2 *syn.* squalens. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 23 oppida... prope iam vacua et populi exiguitate -a). CIC. Verr. 4, 47 hos *campos collesque* ita vastatos... ac -os. 5, 514 quae solitudo esset in agris, quae vastitas, quae fuga aratorum, quam -a, quam inculta, quam relicta omnia! (leg. agr. 2, 70 genus agrorum... propter pestilentiam vastum atque -um. 2, 98 *syn.* pestilentes. 3, 14. LIV. 3, 7, 3 *syn.* vastus. 28, 11, 10 iam infrequentes se urbes, agrum vastum ac -um habere. 41, 8, 7 *v. supra l. 20.* VAL. MAX. 8, 7 ext. 6 possessiones. 8, 13 ext. 1 terram [*syn.* vastus]. COLVM. 11, 3, 55. VVLG. Is. 5, 6 ponam eam [*vineam*] -am. 16, 8 suburbana... -a sunt. COD. Theod. 11, 1, 12 [*a. 365*]. 11, 20, 5 [*a. 424*] possessiones [*syn.* ieiunus]. 13, 11, 15 [*a. 417*] praedium. *al.* *de Ictorum t. t. v. Daremberg-Saglio III 106; Leonhard, PW. V 249*). CIC. Verr. 6, 171 in aliqua -issima solitudine (div. 2, 45. SEN. dial. 3, 2, 2 solitudines per multa milia sine habitatore -as. nat. 2, 51. SOL. 30, 12 *syn.* inhumanus. LACT. epit. 66, 9). Manil. 32 insulas (LIV. 31, 45, 7 ne -am insulam haberet. PLIN. nat. 4, 74. 6, 110 *al.* CAPITOL. Pius 8, 10). 44 nullam... esse oram tam -am (Sest. 50 in oras Africae -issimas. OV. trist. 5, 7, 41. MELA 3, 58 aeque -ae). dom. 140 in litore -o (rep. 1, 29 CATVLL. 64, 133 VERG. Aen. 2, 24. 3, 122. CIRIS 519 rupibus et scopulis et litoribus -is. PROP. 1, 3, 2 SEN. epist. 9, 16). Sest. 128 omnia (*i. curia, forum, tribunalia*) discessu meo -a, horrida, muta... fuerunt. 140 cuius... sepulcrum -issimum in litore Dyrrhachino relictum est (VERG. Aen. 12, 863 in bustis aut culminibus -is. LVCAN. 6, 511 busta). Cael. 42 via (LVCAN. 9, 408 irreducem... viam -o limite carpis. VVLG. Sirach 49, 8 -as fecerunt vias ipsius [ἠρήμωσαν]. act. 8, 26 *al.*). Att. 13, 22, 4 lucum (locum *M*)... non... probo, quod est -ior (PROP. 3, 13, 47 -is cessant sacraria lucis). epist. 6, 18, 5 otium omni -issima regione maius (VERG. Aen. 4, 42 -a siti regio. CVRT. 7, 10, 1. 9, 10, 6 *sqq.* *syn.* aquarum inops, vastus. MELA 1, 117 continuis rupibus late aspera et -a regio. 3, 71 Ariane [*syn.* invius]. PLIN. nat. 8, 104 late. FRONTIN. strat. 2, 5, 13 PANEG. 7, 6. DIMENS. provinc. 28 Libya -a *al.* DIVISIO orb. 20. VVLG. Ier. 50, 12 *Babylon* -a, invia et arens. *et saepius.* SVLP. SEV. epist. 3, 8 *syn.* aridus). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 25 urbes... dirutas ac paene -as (LIV. 24, 3, 11 vastam ac -am bellis urbem. *al.* 33, 38, 10 *Lysimachiam* -am ac stratam prope omnem ruinis. 39, 23, 3 colonias. SEN. benef. 6, 31, 2 *syn.* vacuus. LVCAN. 1, 586 -ae moenia Lucae. 3, 129. PLIN. nat. 3, 101 Soletum. *al.* STAT. Theb. 5, 96. PORPH. Hor. carm. 3, 3, 41 quam -am esse velit Troiam. CAPITOL. Maximin. 21, 5 *syn.* vacuus. IVST. 12, 13, 4 olim. AMM. 22, 16, 4. 24, 5, 3 civitatem. *al.* PROB. Verg. georg. 2, 224 Acerrae vacuae... dicuntur, quod paene -ae sunt. VVLG. Is. 54, 3 civitates. Ier. 44, 2. 48, 9 *syn.* inhabitabilis. Ezech. 36, 35 *syn.* destitutus, suffossus. *al.*). CATVLL. 64, 187 omnia sunt -a (LIV. 4, 39, 9 *syn.* vastus. CVRT. 4, 10, 3). 68, 29 -o... cubili (OV. epist. 1, 7 lectus. CLAVD. rapt. Pros. 3, 164 castumque cubile -osque toros). LVCR. 1, 1110 -um... spatium et primordia caeca. SALL. Iug. 48, 4 media... planities -a penuria aquae. VERG. georg. 3, 291 Parnasi -a per ardua (Aen. 11, 514). 3, 476 regna pastorum. *cf. supra l. 6.* 4, 508 -i ad Strymonis undas (*cf.* SERV. *ad l.* asperi, inculti). Aen. 2, 714 templum... vetustum -ae Cereris (*cf. p. 684, 21*). 3, 4 diversa exilia et -as (*cf.* GLOSS. -as desolatas)... terras (4, 468 TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 417, 18 facta est terra eorum -a. VVLG. lev. 26, 33. psalm. 62, 3 *syn.* invius et inaquosus. sap. 10, 7 *gr.* χέρσος. Ier. 6, 8 *syn.* inhabitabilis. *al.* AVIEN. 4, 442 tellus. COMM. instr. 1, 41, 2 apol. 248. VEREC. in cant. 2, 10 terra -a licet eremus significetur [*spectat ad* deut. 32, 10]). 3, 646 inter -a ferarum lustra domosque (VAL. FL. 4, 52. VVLG. Soph. 2, 15 *civitas* facta est in -um cubile bestiae). 8, 191 -a... montis stat domus. 12, 664 -o in gramine (OV. fast. 5, 639 haec loca -as vidi sine moenibus herbas. *cf. p. 686, 10*). CVLEX 51 rupes (PROP. 1, 18, 32 saxa). HOR. epist. 1, 11, 7 Gabiis -ior atque Fidenis vicus (PORPH. Hor. epist. 1, 11, 30 -issimus). 1, 14, 19 quae -a et inhospita tesqua credis, amoena vocat mecum qui sentit. TIB. 1, 1, 11 stipes (*cf.* PROP. 2, 6, 36 mala -os occupat herba deos). PROP. 1, 15, 10 -is... aequoribus. 1, 20, 36 -is... sub arboribus (PETRON. 119, 38 muto... in litore... solae -is aspirant frondibus aurae). OV. am. 1, 14, 8 aranea..., cum leve -a sub trabe nectit opus. met. 3, 606 praedam -o nactus in agro. fast. 3, 479 in -is... harenis (VAL. MAX. 1, 7 ext. 3 *syn.* ignotus). LIV. 3, 52, 5 forum. 24, 46, 3 infrequenti via per -am partem urbis. 37, 13, 4 portum (39, 26, 3 *opp.* frequentatus). MANIL. 1, 75 in -is... montibus (VITR. 8, 2, 6 VAL. MAX. 2, 8, 5. CARM. epigr. 953, 2 [*Pompeis*]. VVLG. Is. 42, 15 -os faciam montes et colles. Ezech. 35, 7 *syn.* desolatus. 38, 8 iugiter. *al.*). VAL. MAX. 5, 3, 2[b] -ae paludis accola. 9, 1, 1 -a ad id tempus ora (*pl.*) Lucrini lacus. SEN. epist. 95, 23 anguli. MELA 1, 21 pleraque eius inculta et... ob sitim caeli terrarumque -a sunt (AMM. 23, 6, 54). 3, 45 reliqua lateris eiusdem... -a sunt (PLIN. nat. 6, 194). 3, 75 *al.* 3, 81 Rubri maris pars... -a est (VLP. dig. 48, 22, 7, 9 partes provinciae -iores. LACT. inst. 4, 10, 14 in -a quadam parte Syriae). S. C. de aedif. (Corp. X 1401 *Herculanei, a. 56*) 37 in -a ac ruentia *aedificia* commigrare. LVCAN. 6, 572 arva (NEMES. cyn. 261). 8, 2 Haemoniae -a... dispendia silvae. VAL. FL. 6, 105 aequora (*sc. campi*). 7, 560 stabat ut extremis -us in orbibus axis. SIL. 6, 632 inter -os fundata Palatia dumos. TAC. hist. 3, 84 in Palatium... vastum -umque. FLOR. epit. 4, 2, 51 in -o Ciliciae scopulo. ITALA Ios. 20, 8 (Lugd.) in -o campo (ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ, VVLG. in campestri solitudine. TAB. Peut. 11, 2 campi -i et inhabitabiles. 12, 1). PORPH. Hor. epod. 16, 10 tam -um futurum solum urbis..., quam *eqs.* (SVLP. SEV. chron. 1, 54, 6 in solo patrio -o desolatoque). HIER. epist. 53, 5, 3 in -o fonte ecclesiae (*opp.* in aurato templo... synagogae). VVLG. lev. 26, 31 -a faciam sanctuaria vestra. *al.* (AVG. in psalm. 44, 2 vident refertas ecclesias, templa -a). Iob 15, 28 in domibus -is (psalm. 68, 26 fiat habitatio eorum -a. Matth. 23, 38 relinquetur vobis domus vestra -a [ἀφίεται]. act. 1, 20 commoratio [ἔρημος]. *al.*). Is. 15, 6 aquae... Nemrim -ae erunt. 21, 1 onus -i maris (Ier. 51, 36 -um faciam mare eius [*Babylonis*] et siccabo venam eius). CLAVD. 18, 114 -a patebant intervalla comae. rapt. Pros. 1, 109 aula. carm. min. 53, 118 exilit antris... Thetis -aque mansit regia Neptuni.

B *de aliis rebus*: **1** *corporalibus*: **a** *i. q. sine possessore sim.*: CATVLL. 64, 42 squalida -is robigo infertur aratris. VAL. FL. 5, 119 nova dux accedere gaudet nomina -os et iam sibi currere remos. QVINT. decl. 308 p. 214, 21 ut... bona tamquam relicta, tamquam -a invadatis. ITALA apoc. 18, 16 (cod. g) -ae factae sunt tantae divitiae (ἠρημώθη. Primas. exterminatae; VVLG. destitutae). **b** *i. q. effetus, exhaustus*: CAEL. AVR. acut. 3, 5, 59 corpus -um exitum sanguinis negat. **2** *de incorporalibus*: **a** *i. q. solus vel non frequens*: CIC. Pis. 55 ut nullius negotiatoris obscurissimi reditus umquam fuerit -ior. OV. ars 3, 70 frigida -a nocte iacebis anus. VAL. MAX. 4, 7 pr. cum... -a sit futura vita hominis nullius amicitiae cincta praesidio. APVL. met. 4, 32 deflet -am suam solitudinem. **b** *i. q. abiectus, neglectus*: CIC. off. 3, 5 *nulla* pars *philosophiae* (*syn.* incultus). CATVLL. 68, 50 nec tenuem texens... aranea telam in -o Alli nomine opus faciat. HOR. epist. 2, 2 situs... et -a vetustas. PETRON. 83 facundia... inopi lingua -as invocat artes. TAC. dial. 1, 3 nostra aetas -a et laude eloquentiae orbata. PS. APVL. Ascl. 10 ut *homo*... parte mundana... resistat in terra, ne curae omnia suae mandata vidua -aque dimittat. TERT. pudic. 1 bona iam... nec erudiri *licet*, ita -a sunt studia.

syn. et iuxta posita: solus, desolatus, incultus, ignotus. *ad I*: spoliatus, miser, (cunctis) egens, expulsus, supplex, afflictus, nudus, expes, (opis) expers, vagus, exul, destructus, mendicus, dispersus, abiectus, solitarius. inhumatus (*de corporibus mortuorum*). *ad II*: vastus, vastatus, vacuus, relictus, immitis, asper, tesquus, squalidus, squalens, aridus, arens, ieiunus, inaquosus, invius, inhabitabilis, inhumanus, inhospitus. ruens (*de aedificiis*). viduus (PS. APVL. Ascl. 10). *opp.*: *ad II*: celeber, frequens, frequentatus, refertus.

subst. f. **dēserta**, -ae *i. q. desertum.* VVLG. Is. 35, 1 laetabitur -a et invia et exultabit solitudo.

subst. n. ✖**dēsertum**, -ī. *generis fem.*: DIDASC. apost. 50, 10 in -um aridam (*propter graec.* εἰς ἔρημον ξηράν). ISID. orig. 14, 8, 31 *v. p. 683, 81.* HIL. in psalm. 54, 8 quod -um hoc vel quae solitudo sit: nam eodem verbo utrumque graecitas elocuta est *eqs.* (HIER. epist. 106, 86). ISID. diff. 1, 201 eremus est invia solitudo, ubi numquam habitatum est, -um, ubi aliquando habitatum et derelictum est. *adiectivum additur perraro*: DIDASC. apost. 50, 10 *v. l. 66.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 23 per multum -um. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 3 in extremo illo -o. ALC. AVIT. 5, 553 vasto... -o. *legitur pluralis inde a* LVCR. (*cf. p. 688, 37*), *singularis inde a* TERT. PRAEF. bibl. monarch. ITALA; *in libr.* VVLG. *ab Hier. transl. vel retr. plus 200*[ies] [(h)eremus *5*[ies], solitudo *150*[ies]]; AVG. civ. *4*[ies] (eremus *4*[ies], solitudo *4*[ies]) *al.* [*loc. dub.*: AVG. serm. ed. Mai 119, 1 verba... non... eloquentia saeculari deserto fucata (*num* diserte? *Mai*).] [*val.* deşert, *it.* diserto, *francog.* désert, *hisp.* desierto. *M.-L.*]

1 *regio ob aquarum penuriam culturae impatiens et inhabitabilis*: *loci notabiliores*: TERT. adv. Marc. 4, 33 vocem clamantis in -o (*cf.* VVLG. Is. 40, 3 Matth. 3, 3 *al.*). PRAEF. bibl. monarch. *Marcus* explosionem -i... protulit (*cf.* VVLG. Marc. 1, 12 *sq.*). ITALA deut. 1, 31

(Lucif. Athan. 1,5) in -o (LXX ἔρημος *et sic passim*, VVLG. in solitudine). 34, 3 (Lugd., VVLG. australem partem). Ezech. 20, 23 (Weing., VVLG. in solitudine). PSALT. Rom. 62, 3 in -o et in invio et in inaquoso (VVLG. in terra deserta *eqs.*). VVLG. exod. 14, 3 conclusit eos -um. deut. 3, 17 mare -i. *al.* iud. 8, 7 cum spinis tribulisque -i. *al.* Iob 24, 5 quasi onagri in -o (*cf.* Ier. 13, 24 quasi stipulam, quae vento raptatur in -o. 17, 6 myricae. Os. 9, 10 uvas. *al.*). 38, 26 super terram absque homine in -o. Is. 42, 11 sublevetnr -um. Ioel 2, 3 post eum solitudo -i. PAVLA Hier. epist. 46, 13, 3 in -o v ... milia hominum saturata. PRVD. apoth. 706 quinque in -o panes . . . apponi in pastum. OROS. hist. 1, 2, 86 *Africa* et ... minus *habet* spatii et ... plns -i. VICT. VIT. 3, 38 in -o vestire. ALC. AVIT. carm. 3, 343 -o solvemur corpora vasto. TAB. Peut. 9, 5. 11, 3. *locutiones quaedam: habitatur sim.* in -o *sim.*: AMBR. epist. 63, 76 adolescere. ITALA Ios. 24, 7 (Lugd.) esse (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. habitare in solitudine. VVLG. Matth. 24, 26 *al.* AVG. civ. 16, 43 p. 194, 24). VVLG. gen. 21, 21 habitare. *al.* I reg. 23, 14 morari. *al.* 23, 25 versari. I par. 12, 8 latere. AVG. in psalm. 54, 9 p. 635 manere (CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 25 *syn.* in inaquoso loco). *adde*: AMBR. epist. 63, 77 de s. Eliae habitatione -i. VVLG. II reg. 15, 28 abscondar in campestribus -i (17, 16 morari). *errare* in -o, *iter facere* per -um *sim.*: in -o: ITALA Ios. 14, 10 (Lugd.) abiit (iud. 11, 16 ambulavit) Istrahel in -o (VVLG. ambulabat per solitudinem). VVLG. num. 14, 33 erunt vagi in -o. 33, 15 castrametari. Is. 16, 8 errare. per -um: VVLG. num. 10, 31 castra ponere. 33, 8 ambulare. III reg. 19, 15 reverti. cant. 3, 6 ascendere. *al.* sap. 11, 2 iter facere. I Macc. 5, 24 abire viam trium dierum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 89 iter agere. 1, 317 venire *aliquo.* 2, 23 ambulare per multum -um. Ps. AVG. cant. nov. 4 p. 682 (*in imag.*) haeretici, qui ... errando per -um latrocinantur. *adde*: OROS. hist. 7, 30, 6 per vasta -i evagari. *petere* -um, in (ad) -um *pervenire, egredi, fugere sim.*: **a** *petere* -um: SVLP. SEV. chron. 1, 35, 6. **b** in *c. acc.*: ITALA gen. 13, 1 (Ang. loc. hept. 1, 41 p. 514, 2) ascendit ... de Aegypto in -um [VVLG. ad australem plagam] (VVLG. iud. 1, 16). apoc. 12, 6 (cod. g) fugere [Primas. *et* VVLG. in solitudinem] (VVLG. I Macc. 9, 33). ITIN. [Silv.] 6, 1 venimus ... in -um Faran (VVLG. exod. 16, 1 *al.*). HIER. vita Hilar. 25 vadere. VVLG. exod. 15, 22 egredi. 19, 2 pervenientes usque in -um Sinai. I reg. 25, 1 descendere. *al.* III reg. 19, 4 pergere. Sirach 8, 19 ire. I Macc. 5, 28 convertere viam. Matth. 11, 7 exire. *al.* Luc. 5, 16 secedere. apoc. 12, 14 volare. **c** ad: NICET. psalm. 70, 7 egredi. *adde*: VVLG. exod. 3, 1 cumque minasset gregem ad interiora -i. iud. 20, 42 ad viam -i ire (Ier. 39, 4 egredi). Ezech. 47, 8 descendere ad plana -i. **d** CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 310 -i iter arripere. *ducere, agere, expellere sim. aliquem*: **a** in -um *sim.*: VVLG. lev. 16, 21 emittere. exod. 16, 3 educere (act. 21, 38 *al.*). deut. 2, 8 iter ... ducit in -um Moab. Ezech. 29, 5 proicere. Matth. 4, 1 ducere. Marc. 1, 12 expellere. Luc. 4, 1 agere. apoc. 17, 3 auferre. *adde*: EVCHER. laud. her. 7 agere pecus ad interiora -i (*cf. supra l. 40*). *huc pertinere videtur*: PRAEF. bibl. monarch. Marc. *v. p. 686, 83.* **b** in -o: VVLG. psalm. 77, 52 perduxit eos tamquam gregem in -o. Am. 2, 10 duxi vos in -o XL annis. *al.* AVG. civ. 10, 8 p. 414, 6 cum in -o ... populus ductaretur. **c** per -um: VVLG. num. 32, 13 circumducere. psalm. 135, 16 traducere. *al.* *relinquere sim. aliquem* in -o: VVLG. lev. 16, 22 dimittere. *al.* I reg. 17, 28 quare dereliquisti ... oves illas in -o? *al.* *venire sim.* de -o: AMBR. in Luc. 4, 8 de -o sine duce iter repetere ... amissum. VVLG. exod. 17, 1 proficisci. *al.* cant. 8, 5 ascendere. Is. 21, 1 de -o venit, de terra horribili. *al.* Os. 13, 15 ventum ... de -o ascendentem (*cf.* Iob 1, 19 ventus irruit a regione -i). *loci, regionis alicuius situs vel termini describuntur*: ITALA gen. 37, 22 (Lugd.) mittite ... eum in lacum istum, qui est in -um (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. in solitudine). Ios. 11, 3 (Lugd.) qui erant sub -o (ὑπὸ τὴν Ἀερμών, VVLG. ad radices Hermon). DIVISIO orb. 14 Dacia finitur ... -o Sarmatiae. VVLG. gen. 16, 7 fons, qui est in via Sur in -o. exod. 23, 31 ponam ... terminos ... a -o usque ad fluvium. *al.* num. 21, 20 in vertice Phasga, quod respicit contra -um (II reg. 15, 23 ad -um). 27, 14 in Cades -i Sin. *al.* Iudith 2, 13 filios Ismael, qui erant contra faciem -i. Ioh. 11, 54 in regionem iuxta -um (ἐγγὺς τῆς ἐρήμου). SVLP. SEV. dial. 1, 3, 6 Cyrenorum ora est -o illi contigua, quod *eqs.* *urbs, terra sim.* in -um *vertitur*, -um *fit sim.*: **a** in *c. accus.*: VVLG. psalm. 106, 33 posuit flumina in -um (Ioel 1, 7 Soph. 2, 13 in invium et quasi -um. Zach. 7, 14 *al.*). Ier. 12, 10 dederunt portionem meam ... in -um solitudinis (Ezech. 5, 14 *al.*). 49, 13 in -um ... erit (Ezech. 29, 9 Soph. 1, 13. Ioel 3, 19 in -um perditionis. *al.*). 50, 23 versa est Babylon. Ezech. 19, 7 civitates ... in -um adducere. *al.* 19, 13 transplantata est. *adde*: VVLG. Mal. 1, 3 posui ... hereditatem eius in dracones -i. **b** ad: VVLG. Nah. 1, 4 omnia flumina ad -um deducens. Zach. 14, 10 revertetur ... terra usque ad -um. **c** *duplex accus.* (*in pass. additur etiam* quasi *sim.*): ITALA Is. 13, 9 (Cypr. Demetr. 22) ponere orbem terrae -um (ἔρημον, VVLG. in solitudinem. VVLG. Is. 14, 17). VVLG. Is. 27, 10 civitas ... dimittetur quasi -um. 33, 9 factus est Saron sicut -um (I Macc. 3, 45 [ὡς ἔρημος]). 50, 2 -um faciam mare. *al.* *adde*: VVLG. Ier. 9, 12 terra ... exusta sit quasi -um. Soph. 2, 9 acervi salis et -um *erunt filii Ammon.* -um *in regionem habitabilem vertitur*: VVLG. psalm. 64, 13 pinguescent speciosa -i (EVCHER. laud. her. 5 fines -i). 106, 35 posuit -um in stagna (Is. 41, 18. 51, 3 quasi delicias). Is. 41, 19 ponam in -o abietem *eqs.* (43, 19 viam et in invio abietem). *al.* AVG. serm. ed. Mai 46, 2 laetetur -um ac floreat sicut lilium (*cf.* Is. 35, 1).

-um *exponitur allegorice*: HIL. in Matth. 11, 4 -um sancto spiritu vacuum sentiendum est. AVG. in psalm. 54, 9 p. 635 (*cf. p. 687, 17*) in quo -o? si forte in conscientia *eqs.* serm. ed. Mai 46, 2 hoc quod in -o s. Iohannes scribitur praedicasse, non otiosum est *eqs.* OP. imperf. in Matth. 5 p. 663 -um est natura carnalis. GREG. M. moral. 2, 53 regio -i est cor infidelium *eqs.* *in imag.*: HIER. epist. 125, 2 quid venenatorum animantium -um huius saeculi nutriat.

2 *locus ob asperitatem ab humano cultu vacuus relictus* (*opp.* culturae): LEX Burg. lib. const. 72 siquis pedicam feris fecerit extra culturas et in -o posuerit.

3 *locus ab hominum coetibus remotus, solitudo*: HEGES. 3, 20, 2 ut plus periculi in portu quam in -o (*i. in mari alto, longe ab omni hominum auxilio*) sit. *praecipue de anachoretarum eremo* (*opp.* turbae, civitas): AMBR. fug. saec. 6, 34 -um fuga est bona. HIER. epist. 2, 1 -um, omni amoeniorem civitatem. 14, 10, 2 o -um Christi floribus vernans! PAVL. NOL. epist. 3, 2 repulsa carnis ... -um tibi ipse fecisti. AVG. in psalm. 95, 4 *opp.* turbae. RVRIC. epist. 1, 11 amoenitati nemoris vestri etiam -i nostri ineptias voluistis adiungi.

4 *i. q. exitium*: HIER. in Is. 1, 7 p. 16 omnium eorum bona veniant ad -um (*cf. p. 687, 68 sqq.*).

syn.: solitudo, invium, inaquosum. *opp.*: stagna, culturae, civitas, turbae.

subst. neutr. pl. ✱**dēserta**, -ōrum. *additur saepissime genet. attrib. velut* montium, ferarum, Arabiae; *raro adiect.* (VERG. georg. 3, 342 longa. PLIN. nat. 5, 26 vasta. STAT. silv. 3, 1, 68 naturae pudenda. ITALA Ios. 16, 1 [Lugd.] montuosa. SOL. 15, 4 immensa. *al.*). *ablat. caus. adiungitur ut adiectivo* (*cf. p. 685, 50 sq. al.*): PLIN. nat. 2, 174 solitudines et mille causis -a. 5, 26 per -a harenis. *legitur apud* LVCR. *bis*, VERG. 5^{ies}, LIV. *semel*, SEN. phil. 6^{ies}, CVRT. *quater*, MELAM *ter*, LVCAN. *bis*, PLIN. nat., STAT. *quater*, TAC. *semel*, FLOR. *semel et recentiores.* [*loc. dub.*: FRONTIN. strat. 1, 7, 7 per -a ... itinera⟨ns⟩.]

loca humano cultu vacua: loci notabiliores: LVCR. 1, 164 incerto partu culta ac -a tenerent *ferarum genera* (VEN. FORT. vita Marcell. 10, 47 aut -a tene aut in mare demerge, *draco*). VERG. Aen. 7, 404 inter silvas, inter -a ferarum *agitantur bacchae.* LIV. 45, 12, 2 Arabiae. SEN. dial. 9, 2, 13 aliquid tamen inter -a amoeni requiritur. epist. 87, 7 tantum suburbani agri possidet, quantum invidiose in -is Apuliae possideret. 91, 12 situs -a corruperit. PLIN. nat. 2, 66 quaedam animalia et in -is mundi nascuntur. 2, 174 *supra l. 32.* 5, 26 mox -a vasta (SOL. 50, 1 longe -a). 5, 52 *Nilus* conditur ... XX dierum -is. 5, 65 Agrippa a Pelusio Arsinoen ... per -a CXXV passuum tradit. 6, 147 *al.* 19, 9 in -is adustisque sole Indiae. 32, 143 -orum ... feras. 37, 203. ITALA deut. 11, 5 (Lugd.) in -is (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. in solitudine). SOL. 15, 4 ut ... sine homine terra sit et immensa -a. HIL. in Matth. 25, 4 tutiora ... -a montium quam frequentia. HIER. epist. 22, 36, 1 excepto pane ... amplius ad -a nil perferunt. VVLG. Ezech. 36, 4 montibus et collibus, torrentibus vallibusque et -is, parietinis et urbibus derelictis. RVFIN. hist. mon. 7 p. 413^{B} Aegypti -a (*opp.* urbes). ALC. AVIT. carm. 3, 343 celsas ... urbes in -a dari. PALLAD. hist. mon. I 20 propter solitudines ... ac -a regionis. TAB. Peut. 11, 3. *locutiones quaedam: incolere* -a, *habitare* in -is *sim.* (tenere *v. supra l. 38*): PLIN. nat. 10, 34 bubo ... -a incolit (AVSON. 418, 69 tristis egens -a colat. CLAVD. rapt. Pros. 3, 289 Trinacria longe ... -a colebat). 11, 242 in -is ... vixisse. HIL. in Matth. 25, 8 nunc in -is esse *Christum* dicentes ..., nunc in penetralibus asserentes. HIER. in Ezech. 13, 4 p. 124 habitant ... in -is (VVLG. Iob 30, 6 in -is torrentium. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 175, 1 Engelbr. ACT. Archel. p. 90, 24). epist. 22, 34, 1 anachoretae, qui soli habitant per -a (AVG. civ. 18, 17 p. 277, 4 vivere). *peragrare* -a, *ambulare* per -a *sim.*: VERG. Aen. 1, 384 ipse ignotus, egens Libyae -a peragro (STAT. Theb. 1, 313 -a pererrat Aoniae. 4, 737 ceu flavam Libyen -aque pulveris Afri collustrent). LVCAN. 10, 313 te (*i. Nilum*) -a secantem. SEN. epist. 31, 9 non ... per -a Candaviae *isto* pervenitur (IVST. 38, 9, 5. MART. CAP. 6, 671 pergitur). 94, 66 cum *Marius* Iugurtham per Africae -a sequeretur (HIER. epist. 147, 1). CVRT. 9, 12 hinc per -a ventum est ad flumen Hyarotim. MELA 3, 42 Iaxartes et Oxos per -a Scythiae ... in Scythicum exeunt. PLIN. nat. 5, 26 et terra ... ad eam (*Syrtim*) per -a harenis ... iter est. 5, 51 Nilus ... per -a et ardentia ambulans. FRONTIN. strat. [1, 7, 7 *v. supra l. 36*]. 3, 1, 2 iter per confragosa et -a emensus. SOL. 25, 6 per -a (-um *P*) vagabundum hominem. VIR. ill. 80, 3. *petere* -a, *fugere* in -a *sim.*: *accus.*: VERG. ecl. 6, 80 quo cursu -a petiverit (SEN. Phaedr. 777 CVRT. 5, 1, 5. FLOR. 4, 2, 86 -a et avia. CLAVD. 21, 355 repetunt -a fugaces Autoleles. PAVL. NOL. carm. 15, 125 -a locorum. CYPR. GALL. exod. 407). CVRT. 7, 8, 24 nos -a et humano cultu vacua magis quam urbes ... sequimur (LVCAN. 8, 12 -a sequentem *Pompeium*). HIER. epist. 22, 7, 3 solus -a penetrabam. VVLG. Iudith 5, 14 -a Sina montis occupaverunt. CLAVD. 21, 179 -a Noti ... quaerere. *cf.* RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 185^{A} *turtur* -a montinm

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

QUELLENUNTERSUCHUNGEN ZU DEN VITEN DES HELIOGABALUS UND DES SEVERUS ALEXANDER

IM CORPUS DER SCRIPTORES HISTORIAE AUGUSTAE

VON

DR. KARL HÖNN

[VI u. 252 S.] gr. 8. 1911. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Die Quellenforschungen erstrecken sich hauptsächlich auf die Geschichte der Kaiserzeit von Macrin bis Severus Alexander, soweit sie aus der lateinischen Überlieferung, vor allem der Scriptores historiae Augustae sich ergibt. Sie nehmen ihren Ausgang von der Vita Alexandri, der umfangreichsten und merkwürdigsten des ganzen Corpus, und greifen von da aus, dem Zusammenhang folgend, zurück auf die vorausgehenden Biographien des Macrin, Diadumenian und Elagabal und weiterhin auch auf die der Gordiane, Aurelians, des Tacitus und Probus. Die zentrale Stellung der Alexanderbiographie ergab sich aus der Lage der Quellenfrage. Sie war darum zuerst und in ihrer Gesamtheit zu behandeln. Für die Art der Quellenkritik gaben Mommsens Anregung und Heers und Webers erfolgreiches Vorgehen den Zielpunkt. Es handelte sich darum, vorurteilsfrei die einzelnen Nachrichten zu prüfen und aus den Ergebnissen die geschichtliche Wertung zu ziehen. Sie erbrachte die Gewißheit der absoluten Unbrauchbarkeit der Alexandervita mit Ausnahme weniger, im Verhältnis zu der anderen Masse kaum in Betracht kommender Sätze und erwies ihren Verfasser als einen Provinzialen, der im Anfang des fünften nachchristlichen Jahrhunderts seine große Geschichtsfälschung mit den plumpsten Mitteln durchführte und seine ungeschickte Hand auch in den vorangehenden und folgenden Viten im Spiel gehabt hat.

INHALT

Seite

Vorbemerkung . . . . . 1—22
Analyse der vita Macrini 3—18. Analyse der vita Diadumeni 18—19. Methodologisches 20—22.

Quellenanalyse der vita Severi Alexandri . . . . . 23—84
Chronologischer Grundstock 23—26. cap. 1 der vita SA 27—28. Der chronologische Grundstock der vita Hel. 29—31. Analyse der vita Hel. 32—38. cap. 1 der vita SA 39. Namen der syrischen Familie 40—46. Die Marius Maximuszitate 47. Ernennung zum Princeps 48—52. Die Bauten Alexanders 52—55. Die Chronikangaben über Alexanders Persönlichkeit 56—58. Ulpian 58—59. Die Kriege 60—79. Alexanders Tod 81—84.

Notizen der Biographie, denen Stellen des Codex Theodosianus zugrunde liegen . . . . . 85—106
cap. 15—16 der Alexandervita 85—91. cap. 26; 21 92—93. cap. 33; 41 94—95. Die übrigen Stellen 95—105. Beziehungen der Elagabal- und Macrinvita zum Codex 105—106.

Parallelstellen zu Angaben anderer Viten des Corpus . . . . . 107—169
cap. 1 der Alexandervita 108—110. cap. 3 111—114. cap. 4 115—117. Die omina 118—119. cap. 15; 17 der Alexandervita 120—121. cap. 18; 19 122—123. cap. 21 124—125. Alexanders Gemahlinnen 127—128. cap. 21—22 129. cap. 22 bis 25 135—140. cap. 29—41 141—144. Gegenbilder zur Elagabalvita 145—147. cap. 37—65 der Alexandervita 149—158. Akten und Reden 158—167. Beziehungen der Elagabalvita zu früheren Biographien 167—169.

Beziehungen der Vita zu älteren Schriftstellern . . . . . 170—196
Cicero 170—174. Livius 174—177. Seneca 177. Plinius, Naturgeschichte 177—178. Apicius 178—179. Der jüngere Plinius 179—185. Sueton 185—192. Vegetius 192. Vergil 192. Persius 192. Martial 192—193. Herodian 194—196.

Die Persönlichkeit des Lampridius . . . . . 198—227
Seine Stellung als Historiker 197—207. Sein Stil 207—222. Lampridius als Historiker 222—227.

Parallelnotizen zu dem ersten Teil des Biographiencorpus in den Viten der Gordiane, Aurelians, des Tacitus und Probus . . . 228—245
vita Gordianorum 234. vita Aureliani 234—239. vita Taciti 239—242. vita Probi 242—245.

Register . . . . . 246—252

Bestell-Zettel. Bei .....

Buchhandlung in .....

bestellt der Unterzeichnete aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin fest — zur Ansicht:

..... **K. Hönn,** Quellenuntersuchungen zu den Viten des Heliogabalus und des Severus Alexander im Corpus der Sciptores Historiae Augustae. 1911. Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Ferner: .....

Ort und Wohnung: Unterschrift:

.....

Es ist von Wichtigkeit für die geschichtliche Forschung, daß die Vita endlich einmal aufhört, ernst genommen zu werden. Unheil genug hat sie schon angerichtet, und alle Mißverständnisse über die Zeit und die Persönlichkeit Alexanders sind ihre Schuld. Allein A. v. Domaszewski hat ernstlich an ihr gezweifelt. „Die Überlieferung der Vita", sagt er in Röm. Rel. S. 63, „ist so schlecht, daß ich nicht einmal auf Zeit und Art der Fälschung zu schließen wage." Noch Thiele dagegen urteilt in der neuesten Quellenuntersuchung über die Biographie p. 34: „vita igitur Alexandri, quin testimonia permulta fide dignissima exhibeat, dubitandum non est." So standhaft pflegt die Tradition geschichtliche Irrtümer fortzupflanzen.

Die Überlieferung verliert dadurch ein quantitativ bedeutend scheinendes Material. Aber sie gewährt erst ohne Berücksichtigung der Vita ein ungefähr deutliches Bild des Kaisers. A. v. Domaszewski hat mit vollkommener Wahrung dieser Auffassung in seinem Bilde des Kaisers die Grundlage gegeben, die von nun an ebenso dauernd und unverrückbar Geltung hat, als sie mit einem Schlage alle Panegyriken und romantische Schönfärbereien beseitigt hat, die vor ihm allein die Alexandergeschichte beherrscht haben und für die Jakob Burckhardts Charakteristik am bezeichnendsten ist.

Man hat hier ein Beispiel von dem unheilvollen Einfluß der Biographie. Nur die Zeugnisse der Inschriften, Herodians und Dios knapper Bericht geben ein wahres Bild des schwächlichen Mannes.

Vor allem ist Dios Stellung zu Alexander charakteristisch. Sie ist die Folge einer Verstimmung gegen das unentschiedene Regiment unter Alexander, die überall in der geschichtlichen Darstellung zum Ausdruck kommt und der Maecenasrede ihren Geist gibt. Und Dio hat, so wenig staatsmännisches Verständnis er auch sonst bekundet, vollkommen richtig gesehen. Wenn irgendwo, so hat hier der Satz Geltung, daß die Schwäche der obersten Gewalt das größte Unglück für ein Volk ist. Aller guter Wille kann gerade hier als Milderungsgrund nicht gelten.

Mit der Vita fällt auch die Idealgestalt des Herrschers, die man bisher mit eigentümlicher Vorliebe immer von neuem gefeiert, und es bleibt nichts als die traurige Wahrheit, die die übrige Überlieferung enthält, und die Iulian, der dadurch als geschichtlicher Zeuge auch hier wieder in ein ganz anderes Licht rückt, in den spöttischen Bemerkungen seines convivium zum ungeschminkten Ausdruck bringt.

Scriptores historiae Augustae. Iterum rec. **H. Peter.** 2 voll. Geh. ℳ 7.50, geb. ℳ 8.60.

Die Scriptores historiae Augustae. Sechs literarhistorische Untersuchungen. Von **H. Peter.** Geh. ℳ 6.40.

Die geschichtliche Literatur über die römische Kaiserzeit bis Theodosius I. und ihre Quellen. Von **H. Peter.** 2 Bände. Geh. je ℳ 12.—

Das Buch beabsichtigt darzustellen, wie die uns vorliegende schriftliche Überlieferung über die römische Kaisergeschichte sich gebildet hat, und welcher Wert ihr demnach beigemessen werden muß. Das Stück römischen Geistes, welches so durchzuarbeiten war, empfängt von der Betrachtung der geschichtlichen Literatur ebensoviel Licht, als es selbst auf diese wirft. Es erweist sich als notwendig, ein Bild des geistigen Lebens zu entwerfen sowie der politischen Anschauungen, um auf diesem Hintergrunde die Eigenart des einzelnen zu zeichnen. So wird das Werk für alle Gebiete der römischen Kulturgeschichte im weitesten Sinne bedeutsam.

Das Leben des Kaisers Hadrian. Quellenanalysen und historische Untersuchungen. Von **O. Th. Schulz.** Geh. ℳ 4.—

Auf Grund einer eingehenden quellenkritischen Untersuchung behandelt der Verfasser in rein historischer Untersuchung die geschichtlichen Probleme, die gerade nach dieser Behandlungsweise in ungewöhnlicher Fülle auftauchen. Die Persönlichkeit Hadrians vor allem, dann die Frage seiner Adoption, sein Verhältnis zu Antinous, der Aufstand der Juden, die bisweilen noch genauer bestimmbare Geschwindigkeit der kaiserlichen Reise und manch andere interessante Frage wurde in eine neue Beleuchtung gerückt.

Das Kaiserhaus der Antonine und der letzte Historiker Roms. Nebst einer Beigabe: Das Geschichtswerk des Anonymus. Quellenanalysen und geschichtliche Untersuchungen. Von **O. Th. Schulz.** Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 9.—

Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich in ihrem einen Teile mit der Quellenanalyse der Viten der sogenannten Scriptores Historiae Augustae von Antoninus Pius bis auf Commodus. Allenthalben wird der Nachweis geführt, daß sich in ihnen ein geradezu erstklassiges Material verbirgt, welches das Exzerpt eines historischen Werkes darstellt von der Hand eines Zeitgenossen des Dio Cassius, eines Historikers von einem Werte, wie ihn niemand für die Zeit des zweiten und dritten nachchristlichen Jahrhunderts vermutet hätte. Erst so ist damit die Grundlage für den anderen Teil gegeben, der in rein historischer Untersuchung sich den geschichtlichen Problemen zuwendet, die gerade nach dieser Behandlungsweise in ungewöhnlicher Fülle auftauchen. Die Persönlichkeiten der Kaiser, die Tendenzen der Familienpolitik des Antoninus Pius, die Genesis des Cäsarenwahnes Kaiser Commodus' treten in eine neue Beleuchtung.

Untersuchungen zur Geschichte des Kaisers Hadrian. Von **W. Weber.** Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 10.—

Die Arbeit soll auf Grund des vollständig verfügbaren Materials an literarischen, numismatischen, epigraphischen Quellen eine neue Darstellung der wichtigsten Probleme der Geschichte des Kaisers Hadrian geben. In vier Kapiteln werden die Adoption, das erste Jahr bis zur Ankunft in Rom (Juli 118) und die Reisen in allen Teilen des Reichs (121—134) ausführlich besprochen. Für diese konnte oft die Chronologie durch zahlreiche Zeugnisse wohl endgültig gegeben werden und viele besonders interessante Fragen über das Verhältnis des Kaisers zu einzelnen Reichsteilen und ihrem Leben aufgeworfen und teilweise beantwortet werden. Auch für die Quellenkritik der Vita Hadriani konnte auf gesicherter Grundlage manche neue Lösung gefunden werden. Eine schätzenswerte Beigabe bilden die Register, von denen z. B. das geographische alle Stellen verzeichnet, wo die Zeugnisse für die Beziehungen Hadrians zu einer jeden Stadt des Reiches zu finden sind

Abhandlungen zur römischen Religion. Von **A. v. Domaszewski.** Mit 26 Abbildungen und 1 Tafel. Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 7.—

In diesem, dem Andenken A. Dieterichs gewidmeten Buche vereinigt D. seine weit verstreuten und deshalb bisher schwer zugänglichen Abhandlungen zur römischen Religion, die mit Erfolg manchen bisher dunklen Punkt unserer Kenntnis der Entwicklungsgeschichte der römischen Religion wie ihrer Wirkungen auf die Geschichte und die staatlichen Institutionen aufhellen. So verschiedenartig der Inhalt dieser Abhandlungen ist, so durchzieht sie alle als einigendes Band der Gedanke, daß die schöpferischen Ideen, welche die älteste Religion der Römer erzeugt haben, im Laufe vieler Jahrhunderte immer wieder tätig waren, neue Formen zu entwickeln, und daß somit die Gebilde, wie sie unter dem Einfluß fremder Kulte in so bunter Fülle entstanden, die Möglichkeit bieten, die Entstehung der ältesten Formen zu erkennen.

diligens (APRING. in apoc. 4, 7 Iohannem ... -a diligentem). in -a: LVCR. 2, 1102 ⟨in⟩ -a recedens. VERG. georg. 3, 342 it ... pecus longa in -a sine ullis hospitiis. 3, 462 Gelonus ... fugit ... in -a Getarum (PLIN. nat. 19, 42 laserpicium ..., rem feram et contumacem et, si coleretur, in -a fugientem). PLIN. nat. 8, 81 abire. TERT. bapt. 20 segregari. ITALA Ios. 16, 1 (Lugd.) *finis* ascendit ... in montuosa -a (*εἰς τὴν ὀρεινὴν τὴν ἔρημον*, VVLG. *aliter*). PAVL. NOL. epist. 23, 41 Iudaeis in nostra -a labentibus et nobis in illorum sata invadentibus. ad -a: HIER. epist. 14, 1, 2 migraro. VVLG. Ios. 8, 24 tendere. *educere, pellere sim.* in -a: TAC. ann. 3, 21 *Numidas* pellit in -a. TERT. ieiun. 5 quomodo eduxisti nos in haec -a? VVLG. Luc. 8, 29 agebatur a daemonio in -a. OROS. hist. 1, 10, 5 quod ... Iudaei in -a propulsi sint. 7, 30, 6 dolo cuiusdam transfugae in -a perductus. *situs loci, sedes gentium sim. describitur*: CVRT. 7, 3, 19 illinc *Caucasus* Scythiae -a spectat. MELA 1, 13 super ... Scytharum ... -a ... Comari. 1, 43 ultra -a. PLIN. nat. 4, 81 ad flumen Vistlam a -is Sarmatiae. 5, 43 intervenientibus -is primi ... Libyes. *ibid.* opinione eorum, qui -is Africae duas Aethiopias superponunt. 6, 74 infra -a haec. 6, 93 regio ... -is ... circumdata. *al.* (6, 113 undique cincta). 6, 125 Nomades ... usque ad -a Syriae. *al.* DIMENS. provinc. 11 Macedonia ... finitur ab occidente -is Dardaniae. *al.* (DIVISIO orb. 13). EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 906[A] regio -a contingit ... Arabiae. -a incolis *implentur*, -a in ubertatem *vertuntur sim.*: STAT. silv. 3, 1, 168 qui rigidas rupes infecundaeque pudenda naturae -a domas *eqs.* 4, 4, 82 cum iam haec -a virebunt. ITALA Is. 41, 18 (Cypr. testim. 2, 4) faciam -a in nemora aquosa (*τὴν ἔρημον*, VVLG. -um). PANEG. 5, 21 implevit -a Thraciae ... incolis. VVLG. Is. 5, 17 -a in ubertatem versa advenae comedent. 44, 26 -a eius suscitabo. 49, 19 -a tua et solitudines tuae ... angusta erunt prae habitatoribus. 58, 12 aedificabuntur ... -a saeculorum (61, 4 -a a saeculo).

translate: TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402, 28 nos, nati in saeculi -is (*cf. p. 688, 11*). *in interpretatione allegorica*: PETR. CHRYS. serm. 167 p. 638[C] ad paenitentiam ... vocantur disciplinarum -a, non hominum, non locorum.

syn.: adusta sole, ardentia, avia, confragosa, humano cultu vacua, parietinae. *opp.*: amoenum, culta, frequentia, sata, suburbanus ager. *Vetter.*

dēserpo, -ere *a* de *et* serpere. *i. q. descendere*: STAT. Theb. 6, 586 -itque genis nec se lanugo fatetur intonsae sub nube comae. APVL. apol. 63 ut decenter utrimque lanugo malis -at *Mercurii*.

dēserro *v.* 1. desero.

?dēsertīnis parietinis GLOSS. V 356, 23. 405, 28. *cf.* VVLG. Ezech. 36, 4 *p. 688, 52*. *L.*

✱dēsertio, -ōnis *f. a* 3. deserere. GLOSS. *ἐρήμωσις, κατάλειψις*. *legitur inde a* PAPIN. dig. ITALA TERT.

I *active vel de actione deserendi vel de statu desertoris*: A *cum genetivo obiectivo: alicuius*: AVG. civ. 22, 1 p. 553, 29 -o dei. p. 554, 15. 22, 30 p. 634, 15 eius (*dei*) participatione non -e. ENNOD. opusc. 2, 58 p. 305, 24 ex -e sacerdotis. *alicuius rei*: TERT. scorp. 10 huius praecepti -e. CYPR. zel. 12 itineris salutaris. LACT. inst. 5, 6, 12 divinae religionis. *cf.* OPTAT. 3, 8 p. 92, 22 qui caritatis desertores pro eadem -o pati aliquid potuerunt. COMMENT. Lucan. 5, 261 ut -o militiae excusetur. AVG. c. Faust. 22, 74 p. 673, 7. nat. bon. 20 meliorum. 34. quaest. hept. 3, 20 boni. epist. 173, 4 in cuius (*salutis spiritualis*) -e. 228, 5 nostri officii. PROSP. resp. ad Vinc. 14 fidei. CASSIAN. conl. 17, 14, 2 neque enim opificii cuiusquam -o est demutatio ferramenti. CAEL. AVR. chron. 5, 2, 29 repentina -o solitae exercitationis. B *absolute*: 1 *proprie de militibus* (*cf. p. 683, 3 sqq.*): PAPIN. dig. 49, 16, 15 MEN. dig. 49, 16, 4, 9. 13. 14 levius delictum emansionis habetur ..., -is gravius. 49, 16, 5 pr. 49, 16, 5, 2. 3 PAVL. dig. 49, 16, 10, 1. 49, 16, 14, 1 MOD. dig. 49, 16, 3, 6. AMBR. hex. 5, 15, 50 ideo nulla -o, quia devotio naturalis *gruum in custodia*. 5, 16, 53 quis ... illis (*cornicibus*) poenam -is indixit, quis derelictae militiae supplicia ... praescripsit? AVG. lib. arb. 3, 20, 57 (*in imag.*) nullo pacto iusto flagitium -is suae regis imperio deputabit. COD. Theod. 12, 1, 84 (*a. 381*) quos ... crimen -is absentat. *de statu desertoris*: PAPIN. dig. 49, 16, 15 temporis, quod in -e fuerit. MEN. dig. 49, 16, 5 pr. 49, 16, 5, 4 MACER dig. 49, 16, 3, 6 MOD. dig. 49, 16, 3, 8. COD. Iust. 12, 35 (36), 4 (*Sev. Alex.*) defunctorum in -e bona confiscari. 2 *in re iudiciaria, i. q. absentia*: PAVL. dig. 2, 11, 5, 1. MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 13. 3 *dei vel fidei* -o, *i. q. ἀποστασία* (*cf. p. 675, 31 sqq.*): ITALA Ios. 22, 22 (Lugd.) si -e negleximus ... ante dominum (*ἐν ἀποστασίᾳ*, VVLG. *aliter*). AVG. gen. ad litt. 11, 5 p. 338, 22. 11, 17 p. 349, 16. c. Iul. op. imperf. 1, 93 plures ibi erant, quos obduratione et -e iudicaverat dignos. ORIG. in Matth. 18, 28 p. 1019[B] *Iudaei* intellegentes -em propriam. 4 *de clericis propter persecutionem fugientibus*: AVG. epist. 228, 11 quibus ... metuimus, ne nostra -e pereant. 5 *de deo*: CASSIAN. conl. 4, 6, 1 illum quem diximus abscessum et, ut ita loquar, -em dei. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 27 in talibus ... deus iudicium suum -e incohat, cruciatione consummat. 6 *de rebus* (*apud medicos; cf. p. 681, 61 sqq.*): CAEL. AVR. chron. 2, 1, 7 nutrimenti -o, quam Graeci atrophian vocant. 4, 8, 120 animalia (*lumbrici*), quae inesse videntur, lapsu quodam et -e tumentium dimissa fundentur. CASS. FEL. 5 veluti rotundo schemate -o efficitur capillorum.

II *passive de condicione rei desertae (hominis deserti), aliquotiens de ipsa re*: A *de hominibus*: AVG. epist. 9, 1 de solitudine questus es et quadam -e a familiaribus tuis. B *de locis*: 1 *i. q. vastitas, solitudo* (*cf.* NON. p. 184 vastities et vastitudo et vastitas: horror et -o et contagium): ITALA lev. 26, 34 (Lugd.) probabit terra sabbata sua per omnes dies -is eius (*τῆς ἐρημώσεως*, VVLG. solitudinis suae. VVLG. III Esdr. 1, 58). 26, 35. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 13 quantam Italiae vastationem -emque fecerunt! 3, 26 p. 138, 9. c. Pelag. 4, 6, 15 numquid haec (*deserta, exterminata, effossa*) pro meritis -is, exterminationis effossionis suae *aedificabuntur*? ZACH. 3, 8 p. 1162[C] ut ... agere orbis -e iam coeperit *quae a prophetis praedicta sunt*. MART. CAP. 6, 602 duae *zonae* ... -is causas pruinis ninguentibus praebuere. 6, 608 una *regio* ... transaustrini halitus -e contrahitur. CASSIAN. inst. 10, 25 -e cellae. MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 2 illic ... eremus erat et circumcirca -o (*opp.* celebritas). GREG. M. epist. 6, 10 loci -o. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 p. 389[C] futuram loci -em et pulchritudinis illius exterminium. 2 *i. q. locus desertus, desertum*: HIPPOCR. aer. 18 Scytharum ... -o quae dicitur (*ἐρημίη*). MART. CAP. 6, 693 Scythico Oceano et Caspio mari ... profundae in exordio nives, dehincque longa -o.

syn.: *ad I A*: neglectus. *I B*: abscessus. *I B 1*: emansio. *ad II*: solitudo, vastitas, vastatio, exterminatio, effossio. *opp.*: *ad II*: celebritas.

?dēsertitūdo, -inis *f. a* desertus, 3. deserere. PACVV. trag. 437 -es (*in scholio quodam ad Stat. Theb. 4, 737 allato a Barthio*).

dēserto, -āre *a* 3. deserere, desertus. GLOSS. *ἀφίσταμαι*. *i. q. relinquere*: APON. 7 p. 136 hortus paradisi, qui -atus fuerat per primum Adam. *i. q. neglegere, in cultum relinquere*: PETR. CHRYS. serm. 4 p. 194[B] erat in agro *frater filii prodigi* terram percolens, se -ans (*cf. p. 682, 59 sqq.*).

✱dēsertor, -ōris *m. a* 3. deserere. SERV. Verg. georg. 1, 290 qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, -es vocantur. COD. Iust. 12, 45 (46), 1, 3 -r ... habebitur, quisquis belli tempore aberit a signis. ISID. orig. 9, 3, 39 -es vocati eo, quod desertis militaribus officiis evagantur.... sed et qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, et ipsi -es vocantur. *sim.* GRAMM. suppl. 217, 15 *cf. etiam* DON. Ter. Ad. 458. GLOSS. *λ(ε)ιποτάκτης λειποτάκτος*. -es *λ(ε)ιποτάκται*. *graec.*: IGNAT. ad Polyc. 6, 2 *μή τις ὑμῶν δεσέρτωρ εὑρεθῇ* (*sic cod. Medic., δεσελτωρ codd. Vatic. Ottob.; in marg. Medic.*: *ἀργός*, *unde lat.* nullus vestrum otiosus inveniatur). *legitur inde a* CIC. (*ter*) CAES. (*semel*); *raro apud poetas* (VERG. OV. SEN. trag. *singulis locis*, STAT. *ter*).

I *cum genetivo obiect.* (*vel pron. possess.*): A *is qui aliquem deserit vel deseruit*: CIC. Att. 8, 9, 3 alterum existimari conservatorem inimicorum, alterum -em amicorum? (STAT. Theb. 9, 169 unanimi ... -r amici). SEN. contr. 1, 4, 2 patris. contr. exc. 5, 2 *opp.* inimici cliens. contr. 7, 4 (19), 2 -em tuum (*sc. matris*). CVRT. 7, 2, 6 fratrum. TAC. hist. 1, 72, 7 Tigellinus ... eiusdem (*Neronis*) -r ac proditor. ann. 2, 10 ne propinquorum et affinium, denique gentis suae -r et proditor quam imperator esse mallet *Flavus*. FLOR. epit. 4, 2, 52 -is sui (*i. Pompei*). TERT. idol. 9 -es dei, amatores feminarum, proditores ... huius curiositatis (LVCIF. Athan. 1, 22 *saep.* PS. RVFIN. in Os. 2, 22 populum ..., qui mei -r extiterat. 10, 13). adv. Val. 15 p. 195, 14 ne cogeretur -es suos supplicare. carn. 1 discipulus et postea -r ipsius (*Marcionis*). *al.* LACT. inst. 5, 18, 16 -r eius, qui et dominus verus et pater est. 7, 27, 15 -r domini et imperatoris et patris sui. OPTAT. 4, 9 p. 116, 21 vestri -es. B *is qui aliquid deserit*: CIC. p. red. ad Quir. 13 aut proditores ... aut -es salutis meae (fin. 3, 64 proditor patriae ... communis utilitatis aut salutis -r. LACT. mort. pers. 44, 7 dux increpitatur velut -r salutis publicae). VERG. Aen. 12, 15 -em Asiae. LIV. 21, 43, 15 cum semenstri hoc ... duce, -e exercitus sui. *cf. p. 691, 56* (VELL. 2, 85, 3 imperator, qui in -es saevire debuerat, -r exercitus sui factus est. IVST. 22, 8, 12 rex exercitus sui -r filiorumque pater proditor). OV. epist. 18, 157 in tua castra redi, socii -r amoris! STAT. Theb. 8, 739 fragilem ... hunc corporis usum, -em animi. *cf. p. 682, 22*. MACER dig. 49, 16, 13, 5 custodiae refuga non militiae -r (LVCIF. Athan. 2, 5 praevaricator legis, ... -r sacramenti militiae caelestis. COD. IVST. 3, 27, 2). TERT. nat. 1, 1 -es bonae vitae. 1, 5 inviti -es disciplinae (PS. RVFIN. in Os. 12, 14 salutarium disciplinarum). 1, 14 suae religionis -r. 2, 17 ⟨deser⟩tores et destitutores, im⟨mo proditores patrii soli⟩. CYPR. epist. 52, 1 ecclesiae -r ac profugus (EPIST. pontif. 591 Thiel [Felix II. 1] 12 *Petrus episcopus* por XXX fere annos catholicae -r ecclesiae inimicorumque eius sectator et doctor). OPTAT. 1, 12 p. 14, 9 haeretici ... veritatis exules, sani et verissimi symboli -es. 3, 8 p. 92, 22 caritatis -es. *al.* PELAG. in II Thess. 2 p. 872[C] refuga veritatis sive sui principatus -r. AVG. civ. 14, 15 p. 35, 28 -r aeternae vitae. *al.* COD. Theod. 7, 18, 12 pr. (*a. 403*) militem profugum -emque castrorum. PETR. CHRYS. serm. 97 p. 472[A] lucis refuga ... -r caeli. INST. Iust. 1, 1, 2 -em studiorum efficiemus *studiosum*. *cf. p. 686, 55*. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 20 legis -es. *nota*: LEO M. epist. 10, 6 p. 634 sui honoris -r. *cf. p. 682, 76*. *nota vi adiectivi substan-*

tivo attrib.: Liv. 2, 59, 9 in proditorem exercitum militaris disciplinae, -em signorum.

II ***absolute***: **A** *vi substantivi*: **1** *proprie de militibus, cf. supra* -r imperatoris *p. 690, 58*, exercitus *ibid. 64 sqq.*, militiae *ibid. 69 sqq.*, castrorum *ibid. 81. v. etiam p. 683, 3 sqq. et de re Fiebiger, PW. V 249*: Caes. Gall. 6, 23, 8 in -um ac proditorum numero ducuntur. Liv. 3, 69, 7 pro -c futurum. 10, 19, 2 -i magis quam deserto noxiae fore. 23, 18, 16. 25, 22, 3 -es de exercitu volonum. epit. Oxyrh. 8, 207 ⟨de⟩sertores in comitio virgis cae⟨si sunt⟩. Vell. 2, 85, 3 *v. p. 690, 64.* 2, 119, 4 non desertis superfuit, sed -r occidit. Sen. benef. 4, 27, 2. clem. 1, 16, 3 -es faciet *centurio saevus*. Curt. 9, 6, 13 totidem proditores, totidem -es sumus. 10, 2, 28 *syn.* transfuga. Plin. nat. 11, 105 -is poena in eum, qui cessaverit. Quint. inst. 7, 7, 8 in -e et viro forti. 7, 7, 6 *bis.* 9, 2, 86. decl. 246 p. 6, 11 *passim.* (*saepe opp.* vir fortis). Ps. Frontin. strat. 4, 1, 29 iussit fugientes pro -bus caedi. Tac. hist. 1, 30 transfugae et -es. 2, 8. 2, 44 -em proditoremque increpant. 4, 59 Longino, -e primae legionis. ann. 1, 21 -es . . . ac rerum capitalium damnatos. 1, 38 *al.* Svet. Iul. 67 -um ac seditiosorum et inquisitor et punitor acerrimus. Otho 11. Flor. epit. 3, 20, 6 de milite -r, inde latro *Spartacus*. Pavl. dig. 49, 16, 14 pr. qui commeatus spatium excessit, emansoris vel -is loco habendus est. Mod. dig. 49, 16, 3, 1 *bis.* Tert. nat. 2, 9 quasi -r e proelio fugerit. Gallican. Avid. 4, 5 multis -bus manus excidit. Lampr. Comm. 16, 2 bellum -um. Spart. Pesc. 3, 4. Amm. 23, 6, 81 leges . . . latae contra . . . -es. 24, 2, 11 ut male fidum . . . et -em. 26, 7, 14. 27, 8, 10. 29, 5, 31. Avg. symb. 8, 16 si -r ipse correctus incipiat militare. Mart. Cap. 5, 465 *opp.* vir fortis. Cod. Theod. 7, 18, 7 (*a. 383*) -es vel latrones. 7, 18, 17 (*a. 412*) per Africam vagorum et -um requirendorum . . . officium *et passim ibid.* Novell. Valent. 6, 1. Sidon. epist. 6, 1, 5 quis -r scientiam rei militaris . . . laudaverit? Drac. Orest. 276 -r iners (*Aegisthus*). Cassiod. var. 5, 36, 2 -is opprobrium. *in proverbio*: Avg. c. Faust. 5, 2 p. 272, 24 duplici modo improbus es, qui, ut dici solet, -r arguas militem.

2 *translate: in re iudiciaria is, qui desistit ab accusatione*: Marcian. dig. 48, 16, 1, 12 contra -em senatus consulti non intervenit coercitio. *saepe de eo, qui a vero deo aut a vera religione deficit* (*cf.* -r dei *p. 690, 53*, religionis *sim. ibid. 72 sqq.*): Itala Ezech. 20, 38 (Weing. Tycon. 4 p. 35, 23) eligam mihi vestros (impios de vobis *Tycon.*) et -es (ἀφεστηκότας, Vvlg. transgressores). Cypr. epist. 55, 24 episcopus fieri a -bus per ambitum nititur. Maximin. c. Ambr. p. 21, 20 quos desidera⟨bat⟩ *satanas* praevaricatores ⟨face⟩re et -es. Pelag. in II Tim. 1 p. 890[A] *opp.* permanentes. Avg. civ. 11, 28 p. 502, 23. 11, 33 p. 508, 16. 21, 25 p. 538, 10 -r fidei et ex -e oppugnator eius. in psalm. 70 serm. 2, 2 fraudem suggessit -r (*i. diabolus; opp.* imperator). c. Iul. op. imperf. 4, 44 *deus* deseruit -em. Bachiar. repar. laps. 16 culpam . . . -is et refugi. Sedul. op. pasch. 5, 10 p. 283, 2 perfidus et -r *Iudas*. Comm. instr. 2, 11, 1 -es enim genere non uno dicunt⟨ur⟩: est alius nequam, alius in parte secedit (*i. haeresim sequitur*). *nota*: Itala Ios. 22, 16 (Lugd.) -es vos fieri a domino (ἀποστάτας . . . ἀπὸ τοῦ κυρίου, Vvlg. a cultu illius recedentes). **B** *adiectivi vice fungens* (*cf. supra l. 1*): Sen. Phoen. 45 -r anime. Stat. Ach. 1, 629 -is alumni. Tert. idol. 4 daemonas et spiritus -um angelorum (apol. 35 Chalc. comm. 135 Avg. civ. 13, 24 p. 598, 29. 16, 17 p. 154, 2). cult. fem. 1, 2 -es spiritus. Paneg. 12, 35 tardum solem, -em diem . . . criminaretur. Lact. mort. pers. 47, 4 ademerat pudorem deserendi -r imperator. Fortvn. rhet. 1, 9 p. 88, 5 ille (*vir fortis*) incolumitatem -is fratris optavit. Potam. epist. ad Athan. p. 1417[B] parricida -r. Lvcif. Athan. 1, 41 p. 139, 21 colubri refugae -is. Hier. interpr. Iob 26, 13 (*codd.* β μ) peremit draconem -em. Vvlg. Is. 30, 1 filii -es. I Macc. 7, 24 in viros -es (ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς αὐτομολήσασι). Clavd. 20, 399 Tarbigilum timidum -esque Gruthungos. Cod. Theod. 12, 1, 29 (*a. 340*) magistratus -es. Cod. Iust. 10, 32 (31), 20.

fem. **dēsertrīx**, -īcis. Tert. cult. fem. 1, 1 tu (*Eva*) es divinae legis prima -x.

dēsertus, (-ūs *m.*). ἐρήμωσις, κατάλειψις Gloss. *a* 3. deserere. *Vetter.*

✱**dēservio**, -iī, -ītum, -īre *a* de *et* servire. *perfectum legitur*: Tert. adv. Hermog. 13 p. 140, 19 -isse (idol. 18 Cod. Iust. 5, 4, 23, 1). Itala Ios. 24, 20 (Lugd.) -ieritis. Rvfin. Orig. in Rom. 1, 10 non solum adorat in spiritu; verum et -it in spiritu. nam adorare quis potest et sine affectu, -ire vero eius est, quem constringit affectus. *de structura: raro omittitur dativus (v. imprimis p. 692, 28), cuius vice ponitur* ad: Greg. M. moral. 4, 18 ad persuasa -unt (*praeterea p. 693, 47*). *accedit abl. instr.*: Cic. Verr. 4, 228 (*ad II*). Quint. inst. 2, 5, 5 (*ad II*). Ps. Apvl. Ascl. 2 (*ad I*). Avg. quaest. hept. 3, 7 (*ad I*). Evg. Tolet. hex. praef. pros. 4 (*ad I*), *cuius vice ponitur* per: Vlp. dig. 4, 3, 1, 2 (*ad II*). in: Itala exod. 39, 12 (Lugd. *cf. p. 692, 21*). *legitur inde a* Cic., *in* Dig. *non nisi apud* Vlp. [*falso traditur* Apvl. met. 11, 35.]

I *usu strictiore, praevalente sensu ministerii, quod deserviendo praestatur, i. servum, ministrum esse*: **A** *proprie*: Cic. *v. p. 693, 12.* Vlp. dig. 3, 2, 4 pr. cetera . . . eorum ministeria, qui certaminibus sacris -unt. 27, 2, 3, 2 maucipia, quae pupillis -unt. Decret. navic. (Corp. III 14165[8]) 1, 17 hominum, qui annonae -unt *i. navicularii. cf.* Hier. in Is. 14, 28 p. 262 quando luto et lateribus -bant *filii Israel.* *omisso dativo*: Sen. benef. 6, 15, 2 *medici.* Apvl. met. 9, 32 fodiens . . . irrigans ceteroque incurvus labore (-i *C*) -it. Cod. Iust. 5, 4, 23, 1 servos . . . ita degere, quasi numquam -issent, sed ingenui nati essent.

B *per imaginem*: **1** *homo* -it: **a** *homini tamquam minister: generatim*: Cic. Cael. 67 vigeant apud istam mulierem, haereant, iaceant, -iant. Ov. am. 1, 3, 5 per longos tibi qui -iat annos. Mart. Cap. 2, 152 unicuique superiorum deorum singuli quique -unt. *speciatim de cultu deorum sim. velut*: Tert. adv. Marc. 2, 19 deo (Itala deut. 11, 13 [Lugd.] ei ex toto corde [λατρεύειν, Vvlg. servire] *sim. saepius.* Comm. instr. 2, 22, 13 Vvlg. act. 24, 14 Ps. Rvfin. in psalm. 2, 10 [Vvlg. psalm. 2, 11 servio]. Pavl. Nol. carm. 8, 19. Ps. Avg. serm. 307, 1 die noctuque. Avell. p. 28, 26 ad -endum Christo *convocare coetum.* Cassiod. inst. div. 30 p. 1145[A] Act. procons. Cypr. 1). Tert. idol. 18 Danielem idolis non -isse (*syn.* colere). adv. Iud. 1 (*opp.* relinquere. Itala deut. 11, 16 [Lugd.] deis alienis [λατρεύσητε, Vvlg. serviatis] *sim. saepius.* Comm. instr. 1, 2, 10. Vvlg. Hebr. 8, 5 exemplari et umbrae caelestium [*cf.* sap. 14, 21]. Salv. gub. 6, 23 in obscenitate ludorum . . . diabolo [*opp.* in ecclesia colere deum]). *adduntur similia*: Apvl. met. 11, 30 sacris. Cypr. epist. 1, 1 divino sacerdotio honorati . . . non nisi altari et sacrificiis -ire . . . debeant. *sim. al.* Vvlg. I Cor. 9, 13 qui altari -unt (τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες). Hebr. 13, 10 tabernaculo. Avg. quaest. hept. 2, 11 *al.* Priscill. can. 62 p. 135, 21 altario -entes. Greg. M. dial. 3, 3 *ecclesiae* (δουλεύω. epist. 5, 50 in loco sancto). *omisso dativo*: Corp. VI 32416 (*a. 257*) aput . . . altaria . . . et ad . . . ignes diebus noctibusque pia mente rite -ens *virgo Vestalis.* Itala exod. 30, 20 (Lugd.) accedent ad altare -ire (λειτουργεῖν). num. 4, 3 (Lugd., Vvlg. ministro). exod. 29, 30 (Lugd. Aug. quaest. hept. 2, 129; Vvlg. ministro) in sanctis. *al.* Vvlg. act. 26, 7 tribus nostrae, nocte ac die. Greg. Tvr. Mart. 1, 17 in quo (*oratorio*) nunc puellae religiosae -unt. Novell. Iust. 120, 6, 2 cum . . . parte ibidem -entium monachorum. Coripp. Iust. 3, 216. Lib. iubil. 30, 19 in conspectu domini. *al.*

b *rei, i. cedere, obsequi* (*plerumque subauditur opprobrium, de deorum cultu v. supra l. 11*): Cic. leg. 1, 39 sibi . . . indulgentis et corpori -entis *philosophos.* Stat. silv. 2, 2, 130 caducis . . . bonis. Ps. Quint. decl. 15, 2 lupanari noctibus diebus. Apvl. met. 7, 27 voracitati suae (Priscill. can. 50 p. 131, 4 suo potius ventri. Heges. 1, 28, 7 *Antonium* eius [*Cleopatrae*] libidini -entem [*Ioseph. 1, 12, 5* δεδουλωμένον]. Hier. in Agg. 1, 3 p. 743 virtutibus . . . vitiis. Ps. Avg. serm. 129, 4 gulae vel luxuriae. 307, 4 voluptati vel luxuriae, infideliter. Greg. M. moral. praef. voluptati. in Ezech. 2, 4, 17 iracundiae. *cf.* Cassiod. gramm. VII 149, 4 auribus . . . atque ita scribendum, ut auditur). Tert. adv. Hermog. 13 p. 140, 20 materiae -isse *deum* (Itala Gal. 4, 3 [Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 579, 3] sub elementis mundi eramus positi ad -endum eis [δεδουλωμένοι, Vvlg. servientes]).

2 *res* -it: **a** *rei*: Sen. clem. 1, 3, 5 corpus animo (Rvric. epist. 2, 15 p. 396, 23 Pomer. 2, 22, 2). benef. 4, 2, 1 virtus voluptatum ministra est, illis parct, illis -it. Ps. Apvl. Ascl. 2 ei (*deo vel mundo*) -ens *ignis pars.* Cypr. Demetr. 8 non ita utilitatibus tuis et voluptatibus elementa (*cf.* Ps. Rvfin. in Am. 1, 2 cuius nutui elementa. *sim.* Ps. Phoebad. fid. 4 p. 40[B]). Vvlg. sap. 16, 25 omnium nutrici, gratiae tuae (*i. dei*) *creatura* (ὑπηρετεῖ). Pomer. 3, 34, 2 non quae illecebris aurium *compositio.* **b** *homini*: Cypr. Demetr. 8 per quem (*deum*) tibi cuncta. Rvfin. hist. 9, 8, 3 pacem sibi et rerum omnium copias atque ipsius . . . aeris temperiem sibi. Adamant. 5, 18 cui (*deo*) subiacet aer aqua terra iguis et cum timore et tremore -unt. Vvlg. sap. 16, 24. Avg. civ. 19, 12 ut uni cuncti et cuncta -iant (Cassiod. in psalm. 133, 3). Greg. M. moral. 3, 40 mentes carnalium, quae fluxa deo intentione -unt. *omisso dativo*: Avg. in psalm. 83, 5 quamvis ad nutum cuncta -unt.

C *translate*: **1** *homo* -it *rei, i. obsequi, obtemperare*: Tert. apol. 18 credito. Priscill. can. 64 p. 136, 13 legi (Pavl. Med. bened. 3, 9 carnaliter). Hier. praef. Vulg. Tob. episcoporum iussionibus (Evg. Tolet. hex. praef. pros. 4 plus voleudo quam valendo). Rvfin. hist. mon. 7 p. 411 solitis abstinentiae observationibus. Leo M. serm. 24, 6 in hac *unitate* praeceptis domini (Mvtian. Chrysost. hom. 24, 2 ministrans et -ens promissioni divinae. Act. Archel. 15, 7 euangelio). Avell. p. 649, 14 voto benevolo tuae sanctitatis sincero . . . animo. Val. Cem. hom. 1, 5 imperio (*de animali.* Iord. Get. 253 *de homine* [*opp.* imperare]). Corp. X 6850, 9 (= 6851, 17) principis feliciter -ente p⟨rae⟩coniis. *adde res personatas*: Plin. paneg. 50, 1 nec unius oculis flumina fontes maria -unt. Cypr. epist. 67, 2 praeceptis divinis . . . obsequia nostra. Lact. inst. 2, 5, 14 praestitutis legibus officiisque *astra.* Hyd. chron. II 170 p. 28 quae Romano imperio -bat *provincia.* Compvt. Carth. 1, 7 ieiuniis . . . legitimis -ens *linea.* **2** *res* -it, *fere i. q. pertinere ad*: Diom. gramm. I 500, 26 structurae unitati -it *qualitas metri indefinita* (*syn.* uni structurae adnexa). Prob. gramm. IV 54, 6 di praepositio, quae loquellis -it (*syn.* tribuo). *al.* IV 156, 3 quemadmodum verbis -iant *modi. al.* Vlt. Syll. gramm. IV 222, 18 vocalis littera uaturae -it, consonans positioni. *al.* Explan. in Don. gramm. IV 517, 11 praepositiones non habent nisi casum, cui -iant.

ZENO 1, 3, 11 *illa circumcisio* octavo -it diei, huic -unt tempora *eqs.* Ps. PHOEBAD. fid. 8 p. 46[A] quae facta sunt, ascriptae condicioni -unt (*opp.* proprii iuris est). MART. CAP. 7, 739 omnium natura . . . huic probatur numero -ire. PETR. CHRYS. serm. 112 p. 508[A] ad praesens festinationi -it et tempori *noster sermo.* p. 508[D] sicut fonti fluvius, sicut fructus semini, ita origini . . . posteritas.

II *usu latiore, praevalente sensu commodi, quod deserviendo praebetur, i. deditum esse:* **A** *homo* -it: **1** *homini, i. favere, adesse:* CIC. Verr. 4, 228 si potius vobis ac rei publicae quam sibi et suis commodis opera sumptu labore -unt *Siculi.* Sest. 93 bonis viris. off. 1, 109 cuivis. epist. 12, 2, 2 huic latroni. 16, 18, 1 dum mihi -is (*cf. p. 691, 82*), servisti non satis valetudini. QVINT. inst. 1, 12, 6 grammatico soli -iamus. 2, 5, 5 liberis lectione. PLIN. epist. 7, 15, 1 amicis. DICT. 5, 10. ENNOD. opusc. 2, 29 p. 296, 18 patri *plus.* **2** *rei, i. studere, vacare, consulere:* CIC. Verr. 4, 228 rei publicae (*v. supra l. 9.* SEN. dial. 8, 4, 2 et in otio). *ibid.* commodis (VVLG. II Maec. 11, 26 utilitatibus propriis [ἡδέως διαγίνωνται πρός]). part. 80 divinis rebus -endo (*cf.* LACT. inst. 6, 2, 7 religionibus. ZENO 2, 45 idololatriae. AMBR. hex. 2, 4, 16 eum populus regali sacrilegio -ret). HIER. in Gal. 6, 12 p. 530 patriis caerimoniis. Ps. RVFIN. in Am. 4, 4—6 victimarum oblationi. GREG. M. moral. praef. 5 cultui perversorum dogmatum. 1, 6 divinis sacrificiis instanter. ACT. Archel. 18, 1 templis . . . ex more). PLIN. epist. 7, 7, 2 studiis (SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 1 philosophiae [*syn.* vacare]). paneg. 77, 6 adeo expetitis honoribus (PARIS 4, 5, 4 consulatus petitioni [VAL. MAX. inservio]). LACT. inst. 4, 16, 2 memoriae mortuorum. SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 1 adulationi (*syn.* servire). VVLG. I par. 9, 33 die ac nocte suo ministerio iugiter (EPIST. pontif. 888 [Ioh. II] Migne 66, 25. GREG. M. dial. 3, 36 p. 304 dum . . . responsis ecclesiasticis -iam [διακονεῖν]). Ps. RVFIN. in psalm. 11, 3 vanitati et duplici falsitati. RVFIN. epist. Clement. 5 veritatis verbo abundantius . . . et studiosius. GREG. TVR. Franc. 3, 29 virorum funeribus. ACT. Archel. 32 operibus iustitiae. **B** *res* -it: **1** *homini, i. praesto esse: meton. pro homine:* CIC. Sull. 26 si ille labor . . . sollicitudo . . . officia . . . operae . . . vigiliae -unt amicis, praesto sunt omnibus (VVLG. sap. 16, 21 -ens uniuscuiusque voluntati *substantia dei*). *nota:* VVLG. Marc. 3, 9 ut navicula sibi -ret (προσκαρτερῇ αὐτῷ). PETR. CHRYS. serm. 163 p. 628[B] *animo* cui ingiter regius -it atque adiacet apparatus. **2** *rei, i. adhiberi:* SEN. nat. 4, 13, 9 iumenta portandae aquae -entia (VLP. dig. 33, 7, 12, 11 quaerendo fructui *salicta*). QVINT. inst. 11, 3, 77 quoddam -ens iis (*vultibus*) ministerium (*cum dat. subst.:* VLP. dig. 30, 39, 8 fundum Albanum, qui principalibus usibus -it. *sim. al.* ZENO 2, 46, 2 mensae *panes.* RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 membrum hoc officiis naturalibus coitus et generationi. hist. 2, 3, 4 quod sanctorum usibus -ret [*i. utile esset,* ἐξυπηρετησόμενοι. *cf. supra l. 8*]. COD. Theod. 13, 5, 4 [*a. 324*] nec ulli extraordinario oneri -ire *navem.* CASSIOD. var. 4, 24, 2 si . . . publico usui non -it *porticus*). VLP. dig. 33, 7, 12, 11 tigna parata ad alios usus non -entia (49, 20, 6 ad utilitatem officii patiatur -ire *pecuniam.* TERT. cult. fem. 1, 5 ad spurca instrumentis [-a *al.*] auri . . . copia -it. CASSIOD. in psalm. 32, 7 usibus humanis -it ad liquores . . . congregandos *uter*). *omisso dativo:* ITALA num. 3, 31 (Lugd.) vasa sancta quae -unt in illis (ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, VVLG. in quibus ministratur. *cf.* VVLG. num. 4, 9).

deriv.: deservitio.

***dēservītio,** -ōnis *f. a* deservire. **1** *i. q. ministerium (servile):* ITALA num. 29, 12 (Lugd. Monac.) omne opus -is non facietis (λατρευτόν, VVLG. opus servile). 29, 35. SERM. Arrian. frg. I 17 p. 625[C] quemadmodum sol exhibet tibi -is ministerium. **2** *i. q. cultus dei:* ITALA exod. 12, 26 (Ps. Aug. quaest. test. 96) quae est -o haec (λατρεία, VVLG. religio). 37, 19 (Lugd.) -em (λειτουργίαν) esse Levitarum (num. 4, 24 [Lugd.] haec erat -o plebis Getson, deservire et tollere sagestra tabernaculi *eqs.* [VVLG. hoc est officium . . . ut portent]. 7, 7 [Lugd.] secundum -em eorum [VVLG. *aliter*]. 18, 7 [Lugd.] deservietis -em, dationem sacerdotii vestri [λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας, VVLG. 18, 6 ut serviant in ministeriis]). exod. 39, 13 (Lugd. Wirc.) stolas -is (λειτουργικάς). num. 7, 9 (Lugd.) -es sancti habent *eqs.* (τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν, VVLG. in sanctuario serviunt) *et saepius.* num. 4, 33 (Lugd. Monac.). 18, 21 pro -bus (Lugd. Ps. Ang. spec. 59 p. 546, 7 VVLG. ministerio). I Mace. 2, 22 (Lucif. non parc. 12 p. 235, 23) non declinabimus officium -is nostrae (λατρείαν, VVLG. legis nostrae mandata). Ioel 1, 14 (Ps. Aug. spec. 26 p. 419, 16) praedicate -em (κηρύξατε θεραπείαν, VVLG. vocate coetum). IREN. 4, 14, 3 reliquam omnem lege (legis *al.*) statuebat -em. 4, 16, 1 perseverantiam totius diei erga deum -is edocebant. EPIST. pontif. 255 (Siricius) Migne 13, 1138[C] expleto -is suae tempore. ORIG. in Matth. 16, 3 in -e vera (λατρείᾳ). 18, 105 sermo -is Indaicae, quo nunc derelicti deservire profitentur, Caiphas est (*opp. secundum interpretationem allegoricam* Iesus . . . sacerdos).

dēses, -idis *adi.* [*a* desidēre. *Th.*]. GRAMM. suppl. 23, 22 desideo -es. PROB. app. gramm. IV 198, 15 -es (*sic libri:* TER. MAVR. 1285 AMM. 20, 10, 1 AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 PETR. CHRYS. serm. 74 p. 267[B]) non -is (GLOSS. V 404, 66 -is suuer [*anglosax.*], *Heraeus, Archiv 11 [1900] 317*). desses ἄγνωστος: GLOSS. II 45, 38, *sed cf. p. 694, 12.* desedibus *v. p. 694, 21.* *genetivus in* -dis, *non* -tis *ut fiat, praecipit:* ROMAN. Char. gramm. I 132, 3 quia ex verbo *generatur* (CHAR. gramm. I 29, 4 EXC. Bob. gramm. I 541, 35). *abl. exit in* -e (*cf. Neue-Wagener, Formenlehre II [1892] p. 76*). *caret neutro:* CHAR. gramm. I 29, 27 in es correptam masculina et feminina, neutralia nulla, nisi quae per communionem veniunt (*om. N*), inveniuntur (EXC. Bob. gramm. I 541, 30). *in libris ntr. non legitur. nisi fort.:* NOT. urb. Const. praef. brutum ⟨me *Mommsen*⟩ et -em (-es *Seeck*) iudicavi . . . urbis . . . latere notitiam. *ultimam brevem testatur:* TER. MAVR. 1285. SERV. ecl. 1, 27 inertem: -em, se non requirentem *servum.* SCHOL. Stat. Theb. 10, 87 -is inertis. GLOSS. desidiosus (desides deses desidiosus) ignarus (ignavus *Warren, sim.* ἄγνωστος, *cf. Götz, Thes. gloss. s. v.*) piger (-em pigrum ignarum). deses desidis qui adversatur (*cf. infra l. 51*) ῥάθυμος, suuer *anglosax.* [*per errorem:* πύγνωσις (*ad* dens- *fort.*) narratio (*ad* διήγησις, *cf. Götz, s. v.*)]. *legitur inde a* LIV. [*ex emendatione:* SEN. dial. 8, 4, 2.]

1 *proprie i. otiose sedens* (*adiungitur ubique loci indicatio*): COLVM. 12, 1, 12 nec vagum vilicum et aversum a contubernio nec rursus intra tecta -em et complexibus adiacentem feminae. TAC. hist. 3, 2 per omnia Italiae municipia -es *milites.* 3, 36 illum (*Vitellium*) in nemore Aricino -em et marcentem. APVL. Socr. 18 p. 159 ad (ab *codd.*) Aulide⟨m⟩ -bus (*A*, desedibus *rell.*) et obsessis ac taedio abnuentibus.

2 *translate i. q. otiosus, iners: nota figuram etymologicam:* LIV. 3, 68, 8 sedemus -es domi. **a** *de hominibus: praedicative:* LIV. 1, 32, 3 -em . . . regem inter sacella . . . acturum esse regnum (3, 7, 3 quid in vasto . . . agro inter tabem pecorum hominumque -es sine praeda tempus tererent. COLVM. 1 praef. 17 qui sub umbra civitatis intra moenia -es cunctarentur. ARNOB. nat. 4, 26 in amoribus -em derelicta caeli statione iacuisse *Iovem.* IVST. 35, 2, 2 *illum* velut captum inter scortorum greges -em in regia tenebant). LIV. 4, 12, 7 patres plebem -em . . . accusabant (VELL. 2, 105, 2 ut eum splendidum atque hilarem potius quam luxuriosum aut -em diceres. TAC. hist. 2, 21 illi ut segnem et -em et . . . corruptum militem . . . increpabant. AMM. 20, 10, 1 neve ut remissus argueretur et -s. 28, 6, 19. 29, 6, 3. 30, 1, 16 laceratí conviciis ac si inertes et -es. *sim.* OROS. hist. 2, 10, 2 iniuste -es apta increpatione corripiens). IVST. 25, 1, 2 ne soli -es viderentur. AMM. 24, 3, 1 *tribunos* sacramento solvit ut -es et ignavos. RVFIN. Basil. reg. 5 -em faciunt *illi* (AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 -s redderetur ac neglegens). *attributive:* SEN. dial. 2, 3, 4 cui pingue otium est inter -es populos (AMM. 28, 4, 28 ad otiosam plebem . . . et -em). GELL. 13, 8, 5 homines ignavi ac -es (COD. Iust. 7, 40, 3, 3). SPART. Did. 5, 9 milites -es et urbana luxuria dissolutos. AMM. 15, 9, 1 nauticos. 22, 12, 3 obtrectatores -es et maligni. CLAVD. 17, 187 -is aurigae. COD. Theod. 9, 3, 6 (*a. 380*) iudicem. LEO M. epist. 1, 5 -es neglegentesque rectores *ecclesiae.* PETR. CHRYS. serm. 24 p. 267[B] *carnis* -s et resolutus . . . institutor. *adde rem personatam:* STAT. Theb. 10, 87 -is atria Somni. *structurae: c. abl. causae:* CVRT. 5, 2, 2 ne -es otio demitterent animos *milites* (TAC. hist. 1, 88 primores senatus . . . longa pace -es [OROS. hist. 1, 15, 8 pacis incuriā]. PLIN. paneg. 11, 4 divinitate parentum -es *imperatores*). *accedit unde:* COLVM. 7, 12, 2 avocat -emque ab opere suo reddit *canis venaticus agricolam* (AVELL. p. 413, 30 -es a sui laude factoris. *corrupte v. supra l. 21*). *c. gen.:* SCHOL. Pers. 5, 66 studiorum -is. *c. infin.:* RVFIN. apol. Orig. praef. p. 544 nisi . . . pigri essemus ac -es ne ad inquirendum quidem accedere. *c. praep.* (*v. supra l. 51*): EPIST. pontif. (553) Thiel Hil. 6, 1 ut officio fraterno in nullo . . . fuisse me -em (15, 2, 2. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 903[A] in auscultandis . . . sermonibus). AVELL. p. 268, 18 animum nostrum pro negotio vestro otiosum et -em non putetis. CASSIOD. var. 10, 9, 1 ad quae si essemus -es. COD. Iust. 1, 3, 51 (52), 1 circa divina ministeria -es *monachos.* *pro subst.:* GELL. 10, 22, 1 in -es istos ignavosque qui. TER. MAVR. 1285 -s et impatiens nimis haec obscura putabit. AMM. 15, 8, 3 modeste increpans -es (*de militibus item:* 25, 4, 12 VEG. mil. 1, 1). RVFIN. Orig. in gen. 10, 3 neglegentes et -es commoneamus (Orig. in Rom. 9, 36 -es studiosos *iudicare.* APRING. in apoc. 3, 2 corripit -es, qui non in deum tota mente confidunt). COD. Theod. 4, 14, 5 (*a. 424*) otioso nimis ac -i (NOVELL. Valent. 30, 2 ut -es poena percellat. COD. Inst. 7, 40, 2 pr. sit . . . inter -es et vigilantes differentia). SIDON. epist. 1, 4, 1 -bus et pigris incitamentum. 2, 10, 6 studentibus discendi . . . occasionem tribui, -bus excusationem.

b *de rebus:* LIV. 21, 16, 3 nec rem Romanam tam -em umquam fuisse atque imbellem (*opp.* acer, bellicosus). LVCAN. 9, 436 natura -e torpet orbis (PLIN. paneg. 31 -em Aegyptum cessantem . . . Nilum *sentit annona*). VAL. FL. 3, 660 quid -e terra haeremus? (*cf. Langen, ad* 1, 109. 5, 148 -e mitra. STAT. silv. 3, 1, 2 causas . . . -is anni. 4, 7, 13 retinent . . . -es Baiae. PRVD. cath. 1, 6 lectulos aegros soporos -es. CLAVD. 8, 218 luxu . . . -e [SIDON. carm. 2, 197 -e luxu]). STAT. Theb. 6, 147 -e cura (CLAVD. carm. min. 30, 225). silv. 3, 5, 85 -is otia vitae (Ps. QVINT. decl. 19, 9 aetatem). TER. MAVR. 57 ne male -i suescant ora silentio. ARNOB. nat. 4, 36 animum -em . . . occupari (RVFIN. hist. 7, 12. 11, 9 p. 1015, 5 stimulare). MART. CAP. 9, 898 -is ignaviae (*opp.* sollertia). *litotes:* STAT. silv. 5, 2, 61 nec -e passu ire paras. *adde supra l. 7.*

syn.: ignavus, iners, neglegens, otiosus, piger, remissus, segnis. *opp.*: acor, studiosus, vagus, vigilans.

?**dēsessilis** (-e *subst.*). IVL. VAL. 1, 24 his sedecim desessilibus (*A, T legi non potest*, sessibulis *Kuebler, cf. Mai ad l.*) flumina quoque duodecim intererrabant. *cf. antea* sedecim . . . instar urbium vicis.

dēsiccātio, -ōnis *f. a* desiccare. *i. q. actio desiccandi*: CASS. FEL. 33 p. 70 trociscus ... convenienis ... tussientibus ad -em humorum. 41 p. 95. [ORIBAS. syn. 4, 1 desicctionem *v.* desectio.]

dēsiccātīvus, -a, -um *a* desiccare. *i. ad desiccandum idoneus, t. t. medicorum*: PHILVM. med. 1 p. 20 sunt . . . -i maxime saccelli de milio . . . facti. ORIBAS. syn. 4, 30 lenticla et brassica . . . fit . . . -a. 4, 33. 7, 4 medicaminibus fortiter -is (desiccantibus *var.* eup. 2, 1 B 3 nimis). 7, 35. 51. 9, 59. eup. 2, 1 A 12 -ae ... sunt virtute. 2, 1 B 2. (*graece aut* ξηραντικός, *aut* ξηραίνων.)

dēsiccātor, -ōris *m. a* desiccare. *is qui desiccat*: FVLG. act. mund. p. 151 oculorum lacrimantium -r *deus*.

dēsiccātōrius, -a, -um *a* desiccare, desiccator. *desiccativus*: CASS. FEL. 8 p. 16, 4 -a sympasmata (76 p. 187, 4). 31 p. 62, 16 medicamentis -iis (43 p. 108, 3). 76 p. 184, 15 sacculo -o. ORIBAS. eup. 2, 1 A 41 -a sunt virtute. 2, 1 O 5 -am nimiam virtute (ξηραντικός).

⁂**dēsicco,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* siccus, *cf.* siccare. *Th.*]. *de scriptura* -c- *v. infra l. 27. adiungitur acc., abl. instr., abl. separat.* (DRAC. *infra l. 31*), in (HIER. *infra l. 38*). *legitur inde a* PLAVTO. [*de loco spurio* SER. SAMM. *v. Baehrensii adn. ad* 892.]

i. plane siccum reddere: **1** ***generatim***: **a** *homo* -at: PLAVT. Truc. 585 -ari iube *vasa* (*fere i. eximanire. cf. infra l. 28*). FRONTIN. grom. p. 40 numquam non utique locum desicavit (-siccavit *B*). FVLG. myth. 1 praef. p. 5 Pactoli . . . fluenta condictis frequentibus. PS. APVL. herb. 50, 3 herba -ata (PLAC. med. 1, 16 [2, 16]. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 118 longo . . . tempore. 2, 7, 99 defluens ac -atum *medicamen*). DRAC. Romul. 10, 99 ut pinnas -et aquis. CASSIOD. var. 2, 21, 3 si eorum opera ... turpis -retur illuvies. *in imagine*: CASSIOD. var. 12, 11, 1 ne aliqua cupiditatis sorde -etur, quod a tanta liberalitate profunditur. VEN. FORT. carm. 3, 11, 17 pauperis hinc lacrimas -es. **b** *res* -at: CET. FAV. 10 p. 296, 4 calor solis . . . corium in summo cito -at. VICT. VIT. 3, 56 igneus flatus . . . totum torrendo -ans. **c** *passive i. siccum fieri*: HIER. in Nah. 3 p. 564 humore in lapides -ato (PS. SORAN. quaest. med. 69 venarum tunicis -atis vel induratis. *cf. infra l. 45*). VINDIC. med. 9 *vascula fictilia* humecta . . . fornacibus ingeruntur, tunc -ata fervore in lapideam soliditatem veniunt. CASSIOD. in psalm. 102, 15 celerrima velocitate -atur *homo tamquam fenum* (*opp.* pullulat, *cf. supra l. 36*). VEN. FORT. vita Radeg. 25, 52 faucibus -atis (*syn.* aridus). **d** *intransitive i. siccum fieri*: ITIN. Theod. 12 maris -at milia VI.

2 ***speciatim*** *t. t. medicorum*: **a** -at *medicus*: PHILVM. med. 1, 20 ad . . . -andum ventrem (THEOD. PRISC. eup. faen. 53 continuo -atur (-ata *B*) *uva*. CASS. FEL. 2 p. 11 cum videris loca bene fuisse -ata. ORIBAS. syn. 4, 30 volentes . . . humores ventris -are (ξηρᾶναι). *al.* 2 add.[842] pueris ... qui humida sunt natura, ut -entur. VEN. FORT. vita Germ. 54, 147 aqua infusione olei -atur. PHILAGR. med. 2 p. 86 medicaminibus -are (ORIBAS. syn. 1, 30 plus). **b** -at *medicamen vel curatio*: VEG. mulom. 1, 28, 2 humoctata -at *ustio* (CHIRON 33 exsiccat). CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104. ENNOD. epist. 5, 8 vers. 10 p. 132, 18 corpora -ans rore vaporifero *ardor Aponi* (*de eodem* CASSIOD. var. 2, 39, 8 medicabili substantiae venit a sulfure, quod calet, a salsedine quod -at. 12, 12, 5 vulnera madida -at *vinum*. ORIBAS. syn. 1, 29 aquarum calidarum virtus est, ut ... -ent corpora, δύναμις . . . ξηραντική). PHILAGR. med. 1 p. 78 medicamenta . . . quae valent -are (ORIBAS. eup. 2, 1 A 4. 2, 1 A 8 fortiter, *sim. al.*, ξηραίνει). **c** *part. pro adi.*: ORIBAS. syn. 2 add.[843] qui -ati sunt plus a natura.

desictio *v.* desectio.

⁂**dēsideo,** -sēdī, -ēre [*a* de *et* sedere. *Th.*]. *de perfecto cf.* NOT. Tir. 50, 29 desedet (*sub* sedet) *et* 50, 38 desedit (*sub* sedit). *supinum eiusque derivata non leguntur. in usu est inde a* PLAVTO. *confunditur cum* dissidere (GLOSS. -bat unsibbaddae *anglosax.*) *et* desidĕre (*p. 696, 3*) *et cum utroque simul* (*v. p. 696, 7*). se -ere: CHIRON 220 *p. 696, 8*. ISID. orig. 10, 77 -endo, id est valde sedendo. [*falso traditur*: SEN. suas. 4, 1 inutili -emus facundia, desudamus *Kiessling. ex coniectura restituitur* SEN. dial. 6, 11, 2. COMM. instr. 2, 1, 1 -et ⟨populus⟩ absconsus *Dombart*, desideret *codd.*]

I ***proprie***: **A** *de homine (allusionem ad usum proprium v. p. 696, 14 sqq.); accedit loci et temporis indicatio*: AFRAN. com. 344 ubi confixus -es? CELS. 2, 17 p. 63 tum in solio -endum. 4, 17 p. 143 saepe -ere in aqua calida (4, 23 p. 149 -eat 6, 18 p. 258 quiescere . . . debet . . . et in aqua calida -ere. *et saepius*). SEN. dial. 7, 28, 1 quibus in circo aut theatro -entibus (epist. 7, 2 in aliquo spectaculo). PETRON. 112, 6 miles circumscriptus dum -et (residet *dett.*). *in imagine*: QVINT. inst. 5, 8, 1 qui argumenta velut horrida et confragosa vitantes amoenioribus locis -ent. *per euphemismum de deiectione alvei*: CELS. 2, 12 p. 57 nec primae cupiditati deiectionis protinus cedere: ubi necesse est, tum demum -ere. 2, 7 p. 39 -endi voluntas. 2, 12 p. 57 -endo aliquis se exhausit. 4, 22 p. 148 quotiens -edit. 4, 24 p. 150 -eat subiecta calida aqua in pelve. SCRIB. LARG. 227 cum -ederint ad sellam. **B** *de bestiis*: PHAEDR. 2, 4, 21 ruinam metuens aquila ramis -et (*cf. infra l. 10 sqq.*). COLVM. 8, 10, 5 quae aviariis -entium (-dentem *ct* sidentes *Politianus*, insidentur *S*) detergent fastidia. CHIRON 318 qui -et in lumbos tamquam canis (*cf.* VEG. mulom. 2, 88, 4 ut morbosus desidat in lumbos). **C** *de rebus*: TERT. adv. Val. 24 p. 201, 8 aquarum quod -et (-es *P M F*), limus est (*syn.* faeces). SOL. 32, 35 cum diu -ederit in liquore *materia*, ... sustollitur. CHIRON 867 ne cerusa diossum d⟨e⟩sideat (dissideat *cod.*). *reflexive*: CHIRON 220 hic humor sudoris in ventrem se -et (deridet *cod.*) inter intestina (*cf.* VEG. mulom. 1, 43 residet).

II ***translate***: **A** *de homine*: **1** *praevalente sensu locali i. inertem morari, tempus otiose terere, interdum ad manendi versandique significatum abiit. accedunt indicationes loci et temporis et adiect. praedicative positum; subauditur haud raro sensus proprius*: PLAVT. Bacch. 238 tam diu ibi -ere neque redire filium (IVL. VAL. 3, 46 ibidem *i. manere* [*opp.* redire]). Pseud. 1044 quid tu intus . . . -isti quam (tam *Acidalius*) diu. PACVV. trag. 29 tuque te -er⟨e residem . . .⟩. TER. Hec. 800 frustra ubi totum -edi diem (DON. *ad l. 1* deest 'illuc' [*cf.* 807 dum illi sedeo]. *ibid. 2* nota accusativo casu usum esse [*cf.* SVET. rhet. 25 ibi homines adulescentulos dies totos -ere]). CAECIL. com. 14 tun (tum *codd. Noni p. 258*) iam callebis, ille festus -et. SEN. frg. 36 omne illic artificum genus operatum diis . . . -et. MART. 3, 63, 8 inter femineas tota qui luce cathedras -et. SVET. Iul. 2, 1 -edit apud (SYMM. epist. 1, 8, 1) Nicomeden. IVST. 21, 5, 4 nec conspici in popinis lupanaribusque, sed totis diebus -ere.

2 *praevalente sensu otii, i. inertem esse*: LIV. frg. 68 (Plin. nat. praef. 16) potuisse se -ere (-iderent, -iderare *codd. al.*), ni animus in quiete (inquies *codd. al.*) pasceretur opere. SVET. Iul. 4, 2 ne -ere (dissidere *pars codd.*) in discrimine sociorum videretur. PS. HIL. dedic. eccl. p. 884[B] (*in imagine*) si quempiam . . . -ere in opere sui templi conspexerit *deus*. DARES 30 tanto tempore -ere (se?). *i. q. desistere ab*: SYMM. epist. 1, 3, 4 ne . . . mihi diu dediti ab opere -rent (*V*, dissiderent *Φ*, discederent *F*, desisterent *M*). 1, 65 quantum a litteris -etis.

3 *praevalente sensu temporali, i. q. morari, cunctari*: PLIN. epist. 9, 6, 4 in re inani frigida assidua tum insatiabiliter. SYMM. epist. 1, 1, 1 expectatione vicissitudinis -ere (-erer *F*). 1, 16, 1 me diutius. *inde part. pro subst.* **dēsidēns** negligens vel otium cupiens GLOSS. V 413, 6 (IV 329, 44 desidiosus neglegens vel -ens). *cf. supra l. 25.*

B *de re*: TREB. Val. 6, 8 apud vos (*sc. imperatorem*) censura -edit (*i. est*). *Bögel.*

⁂**dēsīderābilis,** -e *a* desiderare. *compar. legitur inde a* SVET.; *superl.*: CASSIOD. hist. 1, 15 p. 914[A]; *pro quo* maxime desiderabilis: SIDON. epist. 4, 12, 3. *cf. etiam infra l. 77*. GLOSS. περιπόθητος, ἐπιθυμητός. κατεπιθυμητός. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. optabilis, de rebus*: CIC. top. 18, 69 ut anteponantur ... -ia iis, quibus facile carere possis. fin. 1, 53 nihil ... -e *cupiditates inanes* concupiscunt. IREN. 4, 37, 7. CLEM. ad Cor. 65 optabilem et -em nobis pacem. HIL. in psalm. 118 gimel 12 quomodo -e eius potest esse iudicium? psalm. instr. 20. ZENO 1, 4, 40 se -em praestat *pudicitia*. AMBR. obit. Theod. 17 quod est super omnia -ia -e. exc. Sat. 1, 78 illam ... mihi prae ceteris -em domum. AMBROSIAST. in II Thess. 3, 11 HIER. in Ezech. 24, 15 sqq. p. 282. VVLG. Iob 33, 20 cibus (*opp.* abominabilis). psalm. 18, 11 -ia super aurum et lapidem pretiosum multum (*cf.* AVG. in psalm. 18, 1, 11 sive multum pretiosum sive multum -ia). 105, 24 cant. 5, 16 prov. 21, 20 Sirach 42, 23 Dan. 10, 3 (*cf. p. 699, 70*) *al.* RVFIN. hist. 11, 9 p. 1015, 12 pudicam ... vitam omnibus paene -em facere. Clement. 2, 62. PS. RVFIN. in psalm. -ius. AVG. civ. 10, 5. 19, 11 nihil -ius concupisci. MART. CAP. 1, 6 *forma*. OROS. hist. 4 praef. 2 futura dum -ia fastidio praesentium fiant. SIDON. epist. 4, 12, 3 apices maxime -es (CAES. AREL. Ruric. epist. 7 p. 448, 24). OP. imperf. in Matth. 13 p. 708 omne bonum, quod est in hoc saeculo -e. 35 p. 828 bellum. CASSIOD. in psalm. 43, 19 *opp.* detestabilis. 118, 127 *opp.* contemptibilis. *nota fere i. q. pretiosus*: ITALA gen. 27, 15 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 43, 13) sumpsit Rebecca vestimenta Esau filii ... quae erant -ia (τὴν στολὴν ... τὴν καλήν, VVLG. vestibus Esau valde bonis). VVLG. prov. 8, 11 omne -e ei (*i. sapientiae*) non potest comparari (τίμιον). Os. 13, 15 diripiet thesaurum omnis vasis -is (τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ). Nah. 2, 9.

2 *i. q. desideratus, desiderio dignus*: **a** *de personis*: LIV. 24, 5, 2 velut suis vitiis -em efficere vellet *Hieronymus* avum (*cf.* TAC. hist. 2, 76 Othonem . . . iam -em et magnum principem fecit *Vitellius*. SVET. Tib. 21 ut tali successore -ior ipse quandoque fieret). SEN. dial. 5, 43, 1 amabilem te, dum vivis, omnibus, -em, cum excesseris. SCHOL. Stat. Theb. 4, 20 suspiranda pro -i posuit. PS. RVFIN. in psalm. 2 tit. p. 649[D]. PAVL. NOL. epist. 3, 1 domine ... merito beatissime ac -is. AVG. epist. 27, 2 perspicabilem et -em. 127 tit. AVR. epist. p. 1009[B] dilectissimis ac -bus fratribus (p. 1011[A]). CANON. Migne 56, 854[D] dilectissimi et -es fratres. FVLG. RVSP. epist. 8 tit. CASSIOD. in psalm. 139 praef. iudex . . . nimium -is. 139 concl. sicut servis tuis es -is. var. 8, 6, 1. hist. 1, 15 p. 914[A] domino -issimo. *nota*: GENNAD. dogm. 5 -is videri ab angelis *Christus. cf.* PS. RVFIN. in psalm. 2 tit. 649[D] *Christus* verus David id est visu -is (*cf.* HIER. nom. hebr. p. 35, 11 David fortis manu sive -is *et* VVLG. I reg. 17, 42 pulcher aspectu) . . . quis enim adeo -is, sicut ille de quo scriptum

est (I Petr. 1, 12) in quem desiderant angeli prospicere. b *de rebus*: VVLG. psalm. 105, 24 terram -em (*γῆν ἐπιθυμητήν*. EVCHER. laud. her. 16 *terra*. 41 *tellus*. GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 9). CASSIOD. in psalm. 121, 1 domus -is. NICET. appell. p. 5, 13 audies illam -em vocem. SERM. Caspari Anecd. p. 218, 6 ut ad vos in die iudicii vox illa -is dirigatur. PASS. Thom. 101, 5 vultus . . . -is.

3 *i. q. gratus, iucundus*: a *de personis*: OP. imperf. in Matth. 1 p. 616 *syn.* desideratus. b *de rebus*: RVRIC. epist. 1, 12 -e mihi hospitioli mei desertum vestra vicinitate fecistis. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941[B] -em peregrinationem. VEREC. satisfact. 5 sint epulum optati mihi -e planctus. CASSIOD. in psalm. 118 praef. -e Alleluia. 150 concl. paradisus -is habetur, quod eum IV fluminum lapsus amoenare noscuntur. GREG. TVR. Mart. 1, 2 magnifica ... atque -i paschali festivitate adveniente. VITA Radeg. 2, 19 -is admonitio, dulcis affectus. c -e est *sq. infinit.*: CASSIOD. var. 10, 29, 4 quem nobis -e est evadere.

4 *sensu activo, i. q. desiderans, ardens*: GREG. TVR. Franc. 2, 23 cum ... amore -i (*i. q. ardenti*) cupirent. ILDEF. vir. ill. 6 adeptus vitam gandio, ad quam anhelavit -i voto.

syn.: ad 1: optabilis. *ad 3*: optatus, desideratus, dulcis. *opp.: ad 1*: contemptibilis, detestabilis, abominabilis.

subst. n. **dēsīderābile**. *sing. fere i. q. voluptas*: VVLG. Ezech. 24, 16 tollo a te -e oculorum tuorum (*ἐπιθυμήματα. cf.* HIER. *ad l.* p. 280). 24, 21. *plur.*: 1 *fere i. q. desideria*: HIER. psalt. sec. Hebr. 39, 12 et posuisti quasi tineam -ia eius (*τὴν ψυχὴν αὐτοῦ*, VVLG. 38, 12 animam eius). 2 *fere i. q. ornamenta, res magni pretii*: VVLG. thren. 1, 7 recordata est Ierusalem diernm . . . praevaricationis omninm -ium suorum. 1, 10 manum suam misit hostis ad omnia -ia eius. *adv.* **dēsīderābiliter** (*comp. l. 32. 36. 41, superl. non legitur*): *i. q. cum desiderio, in verbis expetendi fere i. q. vehementer*: FVLG. aet. mund. p. 170, 9 exoptanda. PS. RVFIN. in psalm. 51, 11 tanto . . . patientius et -ius expectat (AVG. civ. 13, 20 -r et patienter). epist. 149 tit. venerabiliter desiderabili et -r venerabili . . . fratri et coepiscopo. 188, 8 concupiscendum. AVELL. p. 481, 3 expetenti. APRING. in apoc. 22, 20 clamat. CASSIOD. in psalm. 15, 4 ut ad novi testamenti liberatricem gratiam -ius pervenirent. 136, 9 exquirere. GREG. TVR. Franc. 9, 39 p. 395, 13. Mart. 1, 16 -ius . . . Martini gloriam venerari. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 2 sanctorum actio . . . bona -r providens, mala sollerter cavens. 2, 9, 2. in euang. 3, 3 *mater* toties in filiis *necatis* -r extincta. moral. 26, 62 epist. 8, 17. 9, 186. *nota*: RVFIN. Orig. in Rom. 10, 13 -ius (*fere i. q. magis anxie*) enim suscipimus bona quae cito metuimus auferenda, securius vero neglegimus quod retenturos nos diutius credimus.

dēsīderanter, dēsīderantissimus *v. sub* desiderare.

dēsīderātio, -ōnis *f. a* desiderare. *i. q. actio desiderandi*: [CIC. Cato 47 non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus, credo, ne -o quidem (desideratur *codd. meliores*)]. VITR. 2, 6, 4 relinquetur -o . . . , quid ita non etiam ibi nascitur pulvis (*fere i. q. quaestio, consideratio, cf. p. 709, 13*). 8, 3 terrenus fructus escarum praestans copiis supervacuis -es (*sc. edendi, fere i. q. appetitus*) alit.

dēsīderātīvus, -a, -um *a* desiderare. *t. t. grammaticorum*: PRISC. gramm. II 535 'facesso' vero et 'capesso' et 'viso', quae possumus -a dicere, significat enim 'facesso' 'desidero facere' *eqs.* 431. III 214 AVG. gramm. V 516 *bis* PS. ASPER gramm. V 551.

dēsīderātor, -ōris *m. a* desiderare. *is qui amore aliquem requirit*: AVG. epist. 147, 26 eius . . . ipse amator et -r Ambrosius. *is qui postulat, optat*: FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 53, 11 desidera⟨to⟩re (*i. deo*) vocante. MVTIAN. Chrysost. hom. 8 p. 297 efficiamur futurorum -es.

✖**dēsīderium**, -iī *n.* [*a* desiderare. *Th.*]. désíderió: EPIST. Secundi (Corp. XII 4393). *graecis litteris*: TAB. devot. Audollent 231, 13 *δεσιδεριο*. 270, 10. *genet. sing. metro probatur* -i: HOR. epod. 17, 80. -ii: OV. trist. 3, 620. *genet. plur.* -um *pro* -orum: APVL. Plat. 2, 18. desirium *fertur* (*cf. p. 702, 1*): CAEL. AVR. chron. 1, 5, 177. CIC. Tusc. 4, 21 ut ... -um *sit* libido eius qui nondum assit, videndi. BEDA gramm. VII 270, 24 -um est rerum absentium et nondnm adeptarum concupiscentia utrorumque. HESYCH. in lev. 3, 1 sqq. p. 814[B] -um, quod graece *ἐπιθυμίαν* dicunt. GLOSS. *ἀξίωσις, ἐπιθυμία, πόθος, ζήτησις*. suis -iis *τῷ ἰδίῳ κέρδει, τῇ ἰδίᾳ προθέσει, τῇ ἰδίᾳ ὠφελείᾳ*. *legitur inde ab* ENNIO, *non habent*: PLAVT. CATO CAES SALL. VERG. TIB. (*habet* PANEG. in Mess. 188) MANIL. FEST. VELL. MELA LVCAN. PERS. VAL. FL. SIL. [*corrupt.*: SEN. contr. 2, 6, 8.]

1 *libido absentem videndi, πόθος. accedit saepe genet. subiect.* (*nota*: CIC. Phil. 2, 45 quod -um tui discidii ferre non posset. LIV. 7, 1, 9 clarior in exilio vel -o civitatis) *et obiect.*: PACVV. trag. 313 -o alnmnum. VARRO rust. 3, 5, 3 -um marcescere facit volncres inclusas. RHET. Her. 1, 8, 13 spem, metum, suspicionem, -um *eqs.* (CIC. inv. 1, 27 spe, metu, suspicione, -o . . . misericordia). CIC. Mur. 21 utrique nostrum -um nihil obfuisset. p. red. ad Quir. 8 coniugis . . . squalor et luctus atque . . . filiae maeror . . . filiique parvi -um mei . . . tectis ac tenebris continebantur (*coniunguntur* luctus *et* -um: Pis. 32 Planc. 101 Att. 3, 22, 3 LAVD. [Turiae] Corp. VI 1527, 2, 54. 66 LIV. 26, 18, 5. *cf.* CVRT. 10, 5, 17 regem vero -o lugebant). Sest. 120 mixto dolore ac -o mei. Cael. 45 animus amore, -o, cupiditate impeditus. rep. 1, 7. Tusc. 4, 16 lubidini *subiecta sunt* ira, excandescentia, odium . . . -um et cetera eiusmodi (*opp.* odium *et* -um: TAC. hist. 1, 72 AVR. Fronto p. 30, 16 N.). Lael. 23 tantus eos (*i. mortuos*) honos, memoria, -um prosequitur amicorum. Att. 7, 12, 6 ecquod Pompei -um, ecquae Caesaris invidia appareat. epist. 15, 20, 2 quo tolerabilius feramus igniculum -ii tui. 16, 1, 3 amor, ut valentem *te* videamus hortatur, -um, ut quam primum. ad Q. fr. 1, 1, 1 annum tertium accessisse -o nostro et labori tuo. *al.* NEP. Att. 4, 5 ut lacrimis -ii futuri dolorem indicaret. Cim. 3, 2 confestim notae eius virtutis -um consecutum est. HOR. carm. 1, 24, 1 quis -o sit pudor aut modus tam cari capitis. epod. 17, 80 -ique temperare pocula. PANEG. in Mess. 188 nunc -um superest (*magnis opibus amissis*). OV. rem. 646 ut -iis effluat illa tuis. trist. 3, 2, 21 Roma domusque subit, -umque locorum. LIV. 2, 2, 1 necubi regum -um esset. 3, 41, 5. 8, 4, 3 sin autem . . . libertatis -um remordet animos. *al.* SEN. contr. 2, 2, 3 illi facilius istius esse -um. VAL. MAX. 6, 9, 7 ut inflictorum malorum amaritudine -um sui duplicent. SEN. dial. 4, 20, 1 alios morbus . . . in hoc perduxit, alios labor aut pervigilia noctesque sollicitae et -a amoresque. 6, 1, 5 oculos . . . magis ex consuetudine quam ex -o fluentes. 6, 3, 1. 6, 7, 1 naturale -um suorum est. 6, 7, 2 mutorum animalium quam concitata sint -a. 6, 18, 8 carissimorum acerba -a. 6, 25, 6 si tibi potest solacio esse -i tui commnne fatum. *al.* epist. 63, 2 per lacrimas argumenta -ii qnaerimus. 99, 6 -ii stulta conquestio -est. 113, 29 *al.* COLVM. 9, 9, 2 egressu suo propriae -um sedis ostendit. PLIN. nat. 8, 14 *elephantus* -um eius, quotiens non videret, inedia testatus. 8, 157 lacrimas . . . -o fundunt. *al.* MART. 7, 6, 1 si -um, Caesar, popnlique patrumqne respicis. 10, 12, 5. 12, 21, 9 tu -um dominae mihi mitius urbis esse iubes. QVINT. decl. 298 p. 177, 25 qui nihil . . . inter qnerelas habeo, nisi -um. TAC. Agr. 46 nos . . . ab infirmo -o et muliebribus lamentis ad contemplationem virtutum tuarum voces. ann. 3, 6. 14, 51. PLIN. epist. 5, 16, 5 quo plures gravioresque nobis causas relinqueret et -ii et doloris. paneg. 20, 1 iam te civium -a revocabant. SVET. Cal. 6 auxit gloriam -umque defuncti et atrocitas insequentium temporum. FRONTO p. 71, 24 N. nam -um ex amore est *eqs.* p. 122, 1 *verba* pietate et fide et amore et -o delibuta. *al.* AVR. Fronto p. 31, 2 N. hoc . . . ego ad -um verto, quod ille de amore ait. p. 67, 25 mihi sic in pectore ut *mustum in dolio* tuum -um scatere et abundare et spumas facere. *al.* APVL. Plat. 2, 16 voluptatem dico atque aegritudinem, -um, amorem, misericordiam, metum, pudorem, iracundiam. 2, 18. MIN. FEL. 1, 3 vir . . . immensnm sui -um nobis reliquit. ARNOB. nat. 4, 28 amores -a voluptates. HIER. epist. 60, 1 Nepotianus . . . reliquit . . . senes -ii sui iaculo vulneratos. *nota fere i. q. absentia*: LIV. 5, 10, 9 inculta omnia diutina dominorum -o domi invenerint. 21, 21, 7 longius in futurum providentibus -um.

2 *metonymice de re vel persona, quae -atur*: CIC. epist. 14, 2, 2 mea lux, meum -nm (*Terentia*). 14, 2, 4 mea -a, valete. CATVLL. 2, 5 cnm -o meo nitenti (*i. puella amata*). HOR. carm. 1, 14, 18 nunc -um curaque non levis (*de navi*). OV. trist. 3, 6, 20 pars -ii maxima paene mei. LIV. 28, 40, 9 ut propius fastidium eius (*gloriae*) sim quam -um. PETRON. 139 tu -um meum, tu voluptas mea (AVR. Fronto p. 70 N. vale meum -um, mea voluptas). PLIN. nat. 8, 44 in . . . medio clarissimi regum . . . -o (*de libro desiderato*) . . . peregrinantes. 12, 148 effigiem suam in iis cernentes velut ad cognata -a sua tendunt. CORP. IV 1184 totius orbis -um. VI 7579 coniugi . . . -o spiritus mei. HIER. epist. 52, 5, 7 mel meum, lnmen meum meumque -um. *fort. huc pertinet*: EPIST. promag. pontif. (Corp. VI 2120) 2 -i frater, . . . libellum misi (*nisi cum Mommseno coniungas* -i(i) libellum *et intellegas de libello supplici*). *in allocutione*: EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 64 semper equidem tui -ii (*i. tuis*) litteris delectamur. *cf. etiam nom. propr.* Desiderius.

3 *latiore sensu i. q. voluntas, cupiditas, necessitas, ἐπιθυμία*: CIC. fin. 2, 27 appellet haec -a naturae, cupiditatis nomen servet alio (SEN. dial. 7, 18, 3 contra omnia naturae -a pugnantem. 9, 92 -iis natnralibus . . . remedia adhibere. *al. v. p. 701, 60*). Tusc. 5, 100 iucunditatem victus esse in -o, non satietate. de orat. 1, 205 expleveris omnem expectationem diuturni -ii nostri. LIV. 1 praef. 12 voluptates -um per luxum atqne libidinem pereundi perdendique omnia invexere. 8, 16, 13 nt beneficio praevenirent -um plebis (SEN. benef. 2, 1, 3 antecedere). CELS. 2, 8 cibi fastidium et potionis -um. 8, 4. SEN. benef. 5, 4, 3 snnt . . . , qui vix ullis humanis -iis continguntur. dial. 11, 10, 2 corporis exigua -a snnt. 11, 11, 3. epist. 21, 11. 25, 4. 78, 11 -a ipsa moriuntur. CVRT. 6, 5, 32 XIII dies in obsequium -ii eius absumpti sunt. PLIN. nat. 19, 30. 189. 31, 96 haec . . . indicata sunt . . . -iis vitae. 35, 9 pariunt -a non traditos vultus (*in statuis*). *al.* QVINT. inst. 7, 62 utrius iustius sit -um. decl. 258 p. 53, 2 non -um *meum* pervenire in notitiam tuam sufficit. TAC. ann. 1, 19 -a militum ad Caesarem ferenda. 1, 26. PLIN. epist. 6, 19, 3 ut consnles -um universorum notum principi facerent. paneg. 79 ut provinciarum -iis, ut . . . civitatum precibus occurrat. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 2 d⟨e⟩siderium pu⟨b⟩licum apud enm sit prosecutus. S. C. de nund. salt. Beg. (Corp. VIII 11451) 14 verba fecerunt de -o amicorum . . . , qui petunt, ut *eqs.* FRONTO p. 199, 12 N. *al.* VLP. dig. 1, 16, 9, 4 ut omnium -a audiantur (*cf.* MACER dig. 49, 5, 4). 11, 8, 5, 1

quatenus ... -o reficiendi operis medendum sit. 25, 3, 5, 2 singulorum -a perpendere iudicem oportet. MARCIAN. dig. 1,18,11 omnia ... provincialia -a ad officium praesidum pertinent. GAIVS inst. 4, 41 *et saepius apud* ICTOS. APVL. Plat. 2, 6 tertia pars mentis est cupidinum et -orum. met. 6, 20. 7, 10 nuptiarum castarum -o simulato. 11, 24 vix ... abruptis ardentissimi -ii retinaculis. apol. 20 congruentibus -iis et facultatibus. *ibid.* qui (*i. pauperes et divites*) inopia -o, opulentia fastidio cernuntur. *al.* Ps. APVL. Ascl. 22 necesse est cupiditatum -a et reliqua mentis vitia animis humanis insidere. MIN. FEL. 2, 3 cum aviditatem -ii frequens assiduitatis usus implesset. TERT. nat. 1, 10 commendato libidinis -o per commemorationem et enumerationem amicarum. orat. 10. ITALA Rom. 6, 12 (Aug. gen. ad litt. 10, 12 p. 311, 9) ad oboediendum -iis eius (ἐπιθυμίαις, VVLG. concupiscentiis). PRAEF. bibl. monarch. in Ioh. sciendi -o collocato. PANEG. 10, 38 ut fruendi copiam pro -ii modo capiat. 12, 37 ut est omne -um post spem impatientius. LACT. epit. 45 (50), 5 vincenda esse carnis -a. ira 19, 4. inst. 7, 11, 7 -a corporis animique. FIRM. err. 5, 3 naturalibus stimulis -um cupiditatis exagitat. *al.* EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 37 -o vestro facilis accessit noster adsensus. OPTAT. 4, 7 p. 112, 12 *verba Christi* preces sunt, non iussiones, -a sunt, non praecepta. VVLG. Tit. 3, 3 servientes -iis et voluptatibus variis (ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς). AVG. civ. 12, 26 -a motusve animae matris. RVT. NAM. 1, 34 *fontes et arbuta* poterant ... -iis addere vela meis. *speciatim: de veneris cupidine*: PETRON. 126 accendis -um aestuantis *dominae meae.* PLIN. nat. 10, 100 inter se dimicant mares *perdicum* -o feminarum. IVST. 1, 10, 8 *equus* ex -o feminae hinnitum ... edidit. DICT. 5, 15 quippe quis ... libido -umque in femina foret. THEOD. PRISC. log. 33 ut ... -um impatientissime protendatur. 34 quae (*ungenta*) -um vel usum venerium valeant ministrare. 32 *bis.* PALLAD. hist. mon. I 17 temptatus est subito corporali -o voluptatis. 24. 25 laqueis -ii mulieris implicitus. *cf. supra l. 5.* *de necessitate ventris*: MART. 1, 109, 10 -o coacta ventris *catella.* CAEL. AVR. chron. 5, 4, 61 cum iugi ac frequenti urinae reddendae -o. *de cupiditate cibi, fere i. q. appetitus*: PLIN. VAL. 5, 33 *bis* pro -o comede. ANTHIM. 25 nisi forte pro -o aliquis interdum sumat. 49 ostrea ... necesse habetur pro -o permittere interdum. 51 *lactucae* pro -o accipiantur. *de corporis partibus morbosis*: PLIN. nat. 20, 246 ad iocinerum -a folia *serpylli* ... dantur. 22, 108 *mel* anginae omnibusque oris -iis utilissimum. 23, 61. 27, 136. *metonymice de iis qui desiderant*: SEDVL. op. pasch. 4, 11 dicta ... numquam -iis (*dativus*) copiosa.

***iuncturae*:** **1** -um *est subi.*: -um: accendit: TAC. hist. 1, 72 eos. aestuat: SVLP. SEV. dial. 1, 22, 6. afficit: LVCR. 3, 922 nos. COLVM. 6, 2, 11. capit: TER. Hec. 88 te. contigit: PLIN. epist. 8, 11, 3 tibi. est: SEN. dial. 6, 7, 2 nec ulli animali longum fetus sui -um est. facit, ut *eqs.*: LIV. 34, 9, 9. insidet: LVCR. 3, 901. 918. movet: CIC. epist. 5, 16, 4 te. SEN. dial. 6, 19, 1. occurrit: CVRT. 6, 3, 1 vobis. oritur: CVRT. 4, 10, 32. exoritur: RVFIN. hist. mon. 11. oboritur: FRONTO p. 71, 19 N. patitur *sq. acc. c. inf.*: PLIN. nat. 9, 157. rapit: SEN. contr. 7, 7 (22), 7 me. reviviscit: CIC. har. resp. 48. tenet *aliquem*: ENN. ann. 110 CIC. p. red. ad Quir. 1 rep. 2, 52 epist. 11, 1 LIV. 6, 20, 15. urguet: PLIN. nat. 29, 28. *nota*: Ps. MATTH. euang. 20, 1 -um mihi est, ut *eqs.*

2 *genet.* -ii: esse: ITIN. [Silv.] 7, 1 -ii ... fuit, ut *eqs.* (*i. q. -um fuit*). *cum subst.*: argumenta: SEN. epist. 63, 2. aviditas: MIN. FEL. 2, 3. dolor: NEP. Att. 4, 5. flamma: AVG. epist. 147, 20 RVRIC. epist. 2, 26. iaculum: HIER. epist. 60, 1. igniculus: CIC. epist. 15, 20, 2. laqueus: *l. 31.* minister: ITALA Phil. 2, 25 (Mar. Victorin. in Phil. 2, 25) ministrum -ii mei (λειτουργὸν τῆς χρείας μου, VVLG. necessitatis meae). modus: PANEG. 10, 38. morbus: AVG. civ. 14, 16. motus: MACR. somn. 1, 12, 4 -ii motum, quod ἐπιθυμητικόν vocatur. obsequium: CVRT. 6, 5, 32. passiones: Ps. TERT. haer. 4. pocula: HOR. epod. 17, 80. simulatio: CIC. Att. 14, 15, 1. solacium: SEN. dial. 6, 26, 6. solamen: HIER. epist. 8, 3. verba: RVRIC. epist. 1, 3. vir: ITALA Dan. 9, 23 *et* 10, 11 (Tert. adv. Iud. 8 *et* VVLG.) quia vir -orum tu (*i. Daniel*) es (ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, *sim. saepe apud* ECCL. *nota* VIGIL. TRID. ad Ioh. 1 -orum caelestium vir fidelis). *cf. etiam* ITALA Dan. 10, 3 (Weing.) panem -orum non edi (ἄρτον ἐπιθυμιῶν, VVLG. panem desiderabilem). *cum adi.*: plenus: CIC. Phil. 2, 39. plenior: AVG. civ. 20, 17. *cum adiectivo neutr.*: multum: QVINT. decl. 337 p. 329, 3. tantum: PLIN. epist. 1, 12, 10.

3 *dat.* -o: adesse: SCHOL. Cic. Bob. p. 133, 8. dare (*i. q. concedere*): QVINT. inst. 1, 12, 7. 4, 2, 122. 8, 4, 29. esse: TER. Haut. 753 SEN. dial. 12, 5, 2 LACT. inst. 1, 15, 30 AVR. VICT. Caes. 35, 12 SVLP. SEV. chron. 1, 6, 4. 1, 32, 2. SIDON. epist. 2, 2, 7 eos *versiculos* nec relegisse -o est nec perlegisse fastidio. impendēre: SVLP. SEV. dial. 1, 1, 5. incumbere: Ps. RVFIN. in psalm. 2, 8. indulgere: PLIN. epist. 10, 23, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 24. mederi: VLP. dig. 11, 8, 5, 1. modificari: APVL. met. 11, 21 FRONTO *p. 700, 4.* oboedire: ITALA *supra l. 13.* AVG. civ. 15, 6. 7. 22, 23 BENED. reg. 5. obsequi: PLIN. epist. 3, 28, 2. occurrere: PLIN. paneg. 79 AVSON. 419, 77. parere: APVL. Plat. 2, 28 MOD. dig. 24, 3, 58. reparcere: *p. 700, 4.* repugnare: PLIN. epist. 5, 13, 2. satisfacere: SVLP. SEV. dial. 1, 12, 6 OPTAT. 1, 5 p. 6, 7. servire: VVLG. Tit. 3, 3. sufficere: SEN. dial. 5, 30, 4 CVRT. 4, 1, 25 VAL. MAX. 6, 4 praef. SEN. epist. 17, 3. 108, 39. 121, 4. temperare: FRONTO p. 133, 17 N. tempcres et reparcas et modificeris -iis omnibus. *cum adiectivo*: propensus: SEN. clem. 1, 13, 4.

4 *accus.* -um: accendere: CVRT. 7, 5, 7 PETRON. 126 FRONTO p. 253, 12 N. accipere: TERT. adv. Val. 14 HERM. Pal. sim. 4, 6. excipere: SVET. Aug. 53. suscipere: CASSIOD. var. 8, 6. acuere: PLIN. epist. 6, 1, 1. admittere: VLP. dig. 2, 14, 52, 3. admovere: CVRT. 6, 2, 19. amputare: AVG. civ. 16, 15. augere: SVET. Cal. 6. capere: GELL. 12, 1, 23. complere: ITIN. [Silv.] 2, 7. 3, 2. 4, 1. 23, 5 VVLG. prov. 13, 19 AVG. civ. 8, 23 MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 2. explere: LIV. 1, 9, 15 VAL. MAX. 8, 1, 8. 8, 11, 7. implere: CIC. Phil. 4, 19 CVRT. 6, 2, 3 GAIVS dig. 2, 8, 1 VVLG. psalm. 126, 5 MACR. sat. 7, 2, 11 BENED. reg. 7. replere: VVLG. psalm. 102, 5. supplere: SEN. dial. 11, 18, 3. concitare: SEN. dial. 6, 7, 2. consolari: CIC. epist. 7, 9, 2. constringere: MART. BRAC. form. vit. 4, 1 in artum. continere: SEN. epist. 104, 20. deponere: SEN. epist. 69, 3. evocare: SEN. epist. 49, 1. exagitare: FIRM. err. 5, 3. exaudire: PLIN. nat. 9, 30 VVLG. psalm. 9[b], 17. excitare: CVRT. 10, 8, 9. execare: SOL. 49, 12. exequi: GREG. M. moral. 12, 58. facere: LIV. 3, 34, 7. 5, 32, 9. 7, 24, 10. 38, 1, 3 SEN. dial. 9, 17, 3 PLIN. nat. 32, 123 ITIN. [Silv.] 13, 1 PALLAD. hist. mon. II 4 p. 350[A]. ferre: VARRO rust. 2, 4, 20 CIC. Phil. 2, 45. 10, 21 Lael. 75. 104 Att. 9, 10, 2 epist. 6, 22, 2. 7, 15, 1. 16, 1, 1, 1 LIV. 3, 52, 9 SEN. epist. 30, 5. perferre: CIC. epist. 7, 9, 3 SEN. contr. 2, 2, 11. finire: LIV. 23, 12, 10 SEN. epist. 16, 9. 90, 19. gerere: RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 1 p. 193, 20 Engelbr. -um gerunt videre. habere: AVELL. p. 207, 11 ad deum. imbibere: LVCIF. non parc. 17 p. 244, 22. impetrare: HERM. Pal. mand. 9, 7. incutere: HOR. epist. 1, 14, 22. irritare: PORPH. Hor. carm. 2, 12, 25. lenire: CIC. Phil. 1, 36. 9, 13 Cato 54 epist. 15, 21, 1. 5 ad Q. fr. 1, 1, 30 LIV. 1, 16, 8. levare: SEN. epist. 40, 1 CVRT. 8, 3, 5. minuere: CIC. epist. 5, 8, 5. Phil. 9, 13 minuet et leniet. LIV. 4, 51, 5. mollire: SEN. dial. 11, 15, 3. morari: STAT. silv. 3, 20 MACR. sat. 1, 1, 7. movere: CIC. Rab. perd. 24. mulcere: SEN. epist. 63, 3. nancisci: GRACCH. or. frg. Prisc. gramm. II 513 si nanciam populi -um. opprimere: SEN. dial. 11, 16, 1. ordinare: SVET. Aug. 17. ostendere: COLVM. 9, 9, 2. pati: SEN. dial. 11, 14, 1. 11, 16, 7 epist. 70, 18 PETRON. 111. perficere: APVL. met. 9, 19. praestare: RVFIN. hist. 1, 13, 15. refricare: CIC. epist. 5, 17, 3. relinquere: CIC. Verr. 4, 127 Rab. perd. 14 Brut. 2 MIN. FEL. 1, 3. derelinquere: HIER. epist. 7, 1, 2. renovare: CIC. p. red. ad Quir. 8 Cato 37 PLIN. epist. 6, 10, 1. restinguere: SEN. dial. 7, 20, 5. HIER. epist. 22, 17, 4 -um -o restinguitur. satiare: CIC. fin. 2, 25 SOL. 49, 10 CASSIOD. inst. div. 28 p. 1141[C]. suscitare: SOL. 26, 4. sustinere: SEN. contr. 1, 8, 11 PAVLA Hier. epist. 46, 1, 1. temperare: APVL. flor. 17 p. 82 TERT. patient. 9 p. 15, 1. tolerare: VAL. MAX. 5, 1, 1d TAC. ann. 15, 63. tollere: SEN. epist. 74, 25 PLIN. nat. 30, 127. vincere: LACT. epit. 45, 2.

5 *ablat.*: -o: accendi: APVL. Plat. 2, 22. incendi: CIC. orat. 33. aestuare: CIC. epist. 7, 18, 1 HIER. epist. 22, 7, 2 SVLP. SEV. Mart. 25, 1. afficere: CIC. epist. 2, 13, 3 CVRT. 6, 16, 18. affligi: CVRT. 4, 8, 9. angi: CIC. epist. 6, 1, 1 LIV. 29, 6, 7 COLVM. 6, 27, 7. ardere: CIC. Tusc. 4, 32 IVV. 6, 142. calere: OV. met. 7, 731. capi: FIRM. err. 12, 2 AVG. civ. 3, 21. differri (*i. q. dilacerari*): TVRPIL. com. 109. exardescere: CIC. Phil. 10, 19 APVL. Plat. 2, 15. expirare: PLIN. nat. 9, 25. fatigari: AVR. Fronto p. 48 N. fervere: CASSIOD. inst. div. praef. p. 1105[D]. flagrare: CIC. Att. 5, 11, 1. 7, 4, 1 ARNOB. nat. 4, 26 AMM. 22, 5, 1 VVLG. num. 11, 4. furere: TAB. devot. Audollent 270, 10 φουρενς αμορε ετ δεσιδεριο. hiare: SOL. 53, 23. ici: HOR. carm. 4, 5, 15. laborare: SEN. contr. exc. 4, 5 SEN. dial. 10, 7, 8 COLVM. 6, 27, 12. macerari: SEN. dial. 12, 9, 3 *cf.* LIV. 5, 54, 3. mancipari: PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562[B]. mori: CIC. Att. 1, 3, 1. moveri: CIC. fin. 5, 54 Lael. 10 PROP. 3, 22, 6 HYG. astr. 2, 16. commoveri: CIC. Manil. 23. permoveri: HYG. astr. 2, 4. 16. perfigi: LVCR. 2, 360. perire: AVR. Fronto p. 254 N. premi: CIC. Att. 3, 22. senescere: VARRO rust. 2, 2, 17. solvi: PLIN. nat. 8, 113 mares *cervi* soluti -o libidinis (*post coitum*). suspendi: APVL. met. 11, 23. tabescere: CIC. Catil. 2, 6. teneri: CIC. Cato 33 PLIN. epist. 4, 1, 2. 7, 5, 1 SVET. Tib. 11 AVG. civ. 16, 15. torqueri: SEN. dial. 12, 14, 3 epist. 116, 2. torreri: AVR. Fronto p. 56 N. uri: AMM. 22, 12, 2. peruri: AVR. Fronto p. 253 N. *cum adiectivo*: anxius: LIV. 40, 54, 2. attonitus: SEN. contr. 2, 5, 8. clarior: LIV. 7, 1, 9. infirmus: AVG. civ. 10, 14. insignis: SOL. 1, 49. maestus: PORPH. Hor. carm. 3, 71. stupidus: APVL. met. 2, 2. tardior: SEN. epist. 77, 17.

6 *praepositiones cum verbo*: a -o: abstinere: VVLG. I Petr. 2, 11 FAVST. REI. epist. 6 p. 198, 13. vocare: TAC. Agr. 46. ad -um: accendi: PLIN. epist. 6, 7, 2. adducere: HYG. astr. 4, 14. pervenire: GREG. M. moral. 15, 27. respicere: SEN. suas. 6, 4 ex -o: esse: PROP. 4, 3, 28. laborare: CIC. epist. 16, 11, 1. in -o: detineri: TAB. devot. Audollent 231, 13 δητινεατουρ ... ιν α⟨μωρ⟩ε ετ δεσιδερι⟨ο⟩ Μαρ⟨τ⟩ιαλικι. esse: CIC. Lael. 104 epist. 2, 12, 3. haerere: CVRT. 10, 5, 11. teneri: PRAEF. bibl. monarch. in Luc. versari: CIC. Att. 2, 23, 3. in -um: accendi: TERT. adv. Val. 9 p. 187, 4 *cf.* SEN. nat.

4, 13, 6. concitari: Avg. civ. 11, 26. venire: Varro Men. 4 Liv. 3, 37, 3. *cum adiectivo*: extra -um: positus: Sen. dial. 7, 16, 3 benef. 2, 30, 2. in -o: levis: Cic. epist. 7, 17, 1. *cum adverbio*: ad -um: satis: Liv. 27, 45, 11.

adverbialiter dicta: 1 *ablat. solus*: Ter. Haut. 307 Cic. dom. 87 har. resp. 2 Vatin. 8 Pis. 25 Mil. 39 rep. 2, 23 Tusc. 3, 26 de orat. 2, 200 epist. 4, 4, 4. 6, 6, 13. 11, 8, 2 ad Q. fr. 3, 1. 9 Catvll. 96, 3 Liv. 1, 16, 5. 10, 11, 3. 21, 4, 6. 29, 35, 9. 40, 54, 7 Sen. contr. 9, 6 (29), 8 Sen. dial. 6, 16, 8 epist. 74, 30 Cvrt. 5, 1, 35. 7, 5, 3 Colvm. 10 praef. 2. 11, 1, 2. flagitare: Plin. nat. 8, 59. 157. 10, 100. 160. 22 (28), 57 Mart. 1, 109, 10 Plin. epist. 9, 9, 1 paneg. 86 Traian. Plin. epist. 10, 95 Svet. Nero 3 Flor. epit. 2, 6, 35 Fronto p. 168 N. Avr. Fronto p. 27. 30 N. Decret. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 9 Apvl. met. 8, 7 Tert. ieiun. 5 Paneg. 3, 2 Hil. epist. ad fil. 4 Amm. 15, 7, 10 niti. 18, 6, 20 gestire. Vvlg. Luc. 22, 15 desiderare (Isid. epist. 9, 1. 13, 1. *v. etiam p. 702, 7*). Hier. epist. 22, 8, 5 Pelag. in II Cor. I p. 774[A] cupere. Rvfin. Adamant. praef. poscere.

2 *praepos.*: ad -um: Liv. 1, 7, 7 (*i. q. ex -o*). Plin. nat. 20, 246 Vlp. dig. 1, 16, 4, 5. -ii causa: Tab. devot. Audollent 265[b], 8. cum -o: Cic. Lael. 81 Att. 2, 5, 1 ad Q. fr. 2, 6, 1 Mart. 10, 78, 16 Vvlg. I Thess. 2, 17. ex -o: Afran. com. 352 macerari. *v. etiam p. 700, 61.* Varro rust. 2, 9, 6 Cic. Sest. 131 Vatin. 19 Sen. dial. 6, 1, 5 Qvint. inst. 6, 2, 17 Tert. adv. Val. 13 p. 192, 8 Ivst. 1, 10, 8 Corp. III 8025 (*Dacia*). Inscr. christ. Rossi II 8, 14. in -o: Cic. Sest. 76 Phil. 10, 14 Tusc. 1, 111 ad Q. fr. 2, 13, 1. 3, 8, 1 Pvblil. E 3 Sen. dial. 11 (12), 11, 4 Plin. nat. 33, 50 Plin. epist. 94, 3 Svet. Tit. 8 Avg. civ. 10, 25. inter -um: Ps. Qvint. decl. 6, 22. intra: Sen. dial. 7, 13, 4 Cvrt. 10, 5, 32. iuxta -um: Vvlg. Os. 10, 10. per -um: Gloss. κατ' ἐπιθυμίαν. Hil. myst. 13, 15. 21 Petr. Chrys. serm. 5 p. 198[B]. ob -um: Capitol. Maximin. 10, 1 Hil. myst. 12, 21 Hyg. fab. 59. pro -o: Traian. Plin. epist. 10, 119 Plin. Val. 5, 33 *bis* Anthim. 25. 49. 51. propter -um: Cic. Sest. 121. Sen. contr. 10, 3, 10 perire (*v. etiam p. 700, 65*). Plin. nat. 28, 184 Ps. Tert. haer. 4 p. 221, 20 Hyg. fab. 243 Pallad. hist. mon. 1, 11 p. 287[C]. secundum -um: Serv. Aen. 1, 63 Vvlg. psalm. 80, 13 Iudas 16. 18. sine -o: Cic. Tusc. 4, 72 Liv. 38, 53, 8 Vitr. 3, 3, 8 Val. Max. 5, 3, 2 e Sen. epist. 19, 4. supra: Sen. nat. 3, 7, 2. ultra -um: Apvl. apol. 57.

epitheta: acerbum: Sen. dial. 6, 18, 8. acrius: Liv. 3, 41, 5. ardens: Amm. 15, 7, 10. 18, 6, 20. ardentissimum: Ps. Qvint. decl. 6, 22 Avr. Fronto p. 56 N. Apvl. met. 11, 24. caeleste: Vigil. Trid. ad Ioh. 1. carnale: Hil. myst. 12, 21 Greg. M. moral. 10, 41 (carnis: Hil. myst. 13, 21). cognatum: Plin. nat. 12, 148. corporale: Pallad. hist. mon. I 17 (corporum: Liv. 27, 45, 11 Plin. nat. 11, 264 Hil. myst. 13, 15). criminosius: Avg. civ. 8, 1. cruciabile: Apvl. met. 2, 2. dilacerans: Ps. Rvfin. in psalm. 6, 5. diutinum: Liv. 5, 10, 9. diuturnum: Cic. de orat. 1, 205. exiguum: Sen. dial. 11, 10, 2. facilius: Sen. contr. 2, 2, 3. ferventius: Avg. civ. 19, 10. fidele: Hor. carm. 4, 5, 15. flagrans: Tac. ann. 3, 6. fraglantissimum: Avr. Fronto p. 27 N. frequens: Cael. Avr. chron. 5, 4, 61. grande: Tac. ann. 14, 51. gravissimum: Cic. Sest. 131 ad Q. fr. 5, 4. humanum: Sen. benef. 5, 4, 3. impium: Cassiod. in psalm. 136, 18. impudens: Pavla Hier. epist. 46, 2, 1 improbum: Cod. Iust. 2, 12, 16. incredibile: Plin. epist. 4, 2. infirmum: Tac. Agr. 46. ingens: Avr. Vict. Caes. 2, 2, 2. insatiabile: Theod. Prisc. log. 32. inverecundum: Pavl. dig. 5, 3, 22. inutile: Vvlg. I Tim. 6, 9. iuge: Cael. Avr. chron. 5, 4, 61. iuvenile: Vvlg. II Tim. 2, 22. longum: Liv. 21, 21, 7 Sen. dial. 6, 7, 2. luctuosum: Apvl. met. 8, 7. magnum: Ter. Haut. 753 Liv. 35, 15, 3. malum: Doctr. apost. 5, 1 Bened. reg. 7. mite: Mart. 12, 21, 9. multum: Vvlg. I Thess. 2, 17. mutuum: Paneg. 3, 8. naturale: Sen. dial. 3, 2. 6, 7, 1 epist. 119, 12. Cvrt. 10, 5, 32 veneris intra naturale -um usus. Colvm. 6, 24, 2 (naturae: Cic. fin. 2, 25 Sen. dial. 7, 18, 3). nocivum: Vvlg. I Tim. 6, 9. noxium: Avg. civ. 1, 10 Favst. Rei. epist. 6 p. 198, 13. obscaenum: Plin. nat. 33, 50. pigrius: Greg. M. moral. 2, 11 p. 560[D]. pravum: Firm. err. 5, 3. proprium: Petr. Chrys. serm. 132 p. 562[B]. publicum: Decret. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 2. religiosum: Apvl. met. 11, 23. saeculare: Vvlg. Tit. 2, 12. sanctum: Avg. civ. 10, 18. 20, 17. spirituale: Bened. reg. 49 Ps. Hil. dedic. eccl. p. 882[D]. stimulosum: Cael. Avr. acut. 3, 18, 179. stultum: Avg. civ. 1, 10. verum: Cvrt. 10, 5, 17. vitiosum: Avg. civ. 14, 3.

synonyma vel iuxta posita: ad 2: affectus, cupiditas, libido, postulatio (Hil. in Matth. 18, 5), preces, voluptas, votum. *opposita: ad 1*: fastidium, invidia, odium, taedium. *ad 2*: odium, praeceptum.

***dēsīdero,** -āvī, -ātum, -āre [*quomodo c.* sidus, siderari, considerare, consideratus, praesiderare *coniungendum sit, non apparet. varia temptaverunt Froehde, Bezzenbergers Beitr. zur Kunde der idg. Sprachen 14 (1889), 111; Prellwitz, Γέρας 70 sq.; Thurneysen, Archiv 14 (1906) 180 sqq.; Walde, Lat. Etymol. Wörterb. s. v.* considerare. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 75 -are et considerare a sideribus dici certum est. *cf.* Prisc. gramm. II 274, 19. Isid. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut ... -are. *de formis: part. gen. plur.* -antum: Alc. Avit. epist. 84 *v. p. 709, 28.* Carm. epigr. 1406, 6 dessiderate. Corp. VIII 21134 filio desirantissim(o). Itin. Alex. 27 desirati (*sic cod., cf. p. 697, 64*). *cum apice*: Corp. XII 3502 désiderantissimó. *notatur* des(iderantissimo): Corp. III 8253. *cf.* 10329 desidesid. Diff. gramm. VII 521, 13 quaerimus disciplinam, inquirimus de quo dubitamus, -amus vel quod diligimus vel quod amisimus (*cf.* Beda gramm. VII 270, 24). Gloss. ἐπιθυμῶ, ἐπιθυμῶ καθ' ὑπερβολήν, ποθῶ, ἐπιποθῶ, ἐπιζητῶ, ἀξιῶ, ἱμείρομαι. *nota iuncturam* desiderio -are: Vvlg. Luc. 22, 15 (Pass. coron. 2 desiderio meo. Isid. epist. 9, 1. 13, 1 desiderio omni). *cf. etiam p. 709, 30.* *legitur inde a* Plavto; *non habent ex script. pedestr. serm.* Cato Mela Ascon. Flor. *al.*; *ex poetis non habent (propter formam dactylis raro aptam)*: Enn. Lvcil. Lvcr. Verg. Tib. Priap. Nvx (*sed* Ov. *saepius*) Gratt. Germ. Sen. trag. Pers. Bvc. Eins. Val. Fl. Sil. Stat. Calp.; *singulis locis habent*: Prop. (4, 7, 73) Manil. (4, 276); *bis*: Ivv.; *ter*: Hor.; *quater*: Ter. [*val. vet.* desiderare, *francog.* désirer. *M.-L.*]

I *i. q. amissum vel absentem* **requirere,** ἐπιποθεῖν: A *absolute*: Plavt. Bacch. 208 misera amans -at (*cf.* Mil. 1244). Cic. Tusc. 1, 87 habuit, non habet, -at, requirit, indiget. 1, 96 quodsi expectando et -ando pendemus animis. Cato 47 non caret is, qui non -at, ergo hoc non -are dico esse iucundius. Q. Cic. Cic. epist. 16, 8, 1 is, cuius usum et suavitatem -ando sentimus. Sen. benef. 6, 40, 2 qui -are me cogis. epist. 99, 6 ubi minimum interest inter amissum et -antem. 123, 5. Qvint. decl. 344 p. 358, 26 summum orbitatis est malum -are. Plin. paneg. 86, 5 -are principem -antem. Fronto p. 234 N. erit hoc philosophis disserendi argumentum, non parentibus -andi remedium. Rvric. epist. 5 filios nostros et venerans et -ans saluto. *nota i. q. prurire*: Itala gen. 30, 41 (Lugd.) in tempore, quo -bant oves in utero concipientes (ἐνεκίσσων, Vvlg. ascendebantur).

B *cum obiecto*: 1 *personae (pro accus. legitur ex usu Hebraeorum* ad *et* in *p. 703, 14*): a *generatim*: Plavt. Capt. 145 nunc *eum* -o. 316 quam tu filium tuum, tam pater me meus -at. Ter. Eun. 193 dies noctesque me ames, me -es, me somnies, me expectes, de me cogites *eqs.* (*cf.* Avson. 335). 488 amoque et laudo et vementer -o *eam.* Haut. 425 et quanto diutius abest, magis cupio tanto et magis -o. Cic. de orat. 3, 147 ego ... neque Aristotelem istum neque Carneadem nec philosophorum quemquam -o. Verr. 4, 120 centum et unum aratores unus ager ... -at. 5, 131. 6, 71 nemo erat, quin ... reliquos non -aret solum, sed etiam posceret et flagitaret. Cluent. 38 *ibid.* quaerere. dom. 4 tune es ille ... quo senatus carere non potuit ... quem res publica -vit? 86 ad immortalitatem gloriae plus affert -atum esse a suis civibus quam *eqs.* Sest. 128 quem curia magis requisivit? ... quem aeque ipsa tribunalia -verunt? Planc. 13 -arunt te . . . oculi mei. Phil. 2, 55 -atis clarissimos cives. *al.* Att. 1, 17, 6 te sermonesque nostros -o. 2, 25, 2 valde te expecto, valde -o. 3, 15, 2. 4, 16, 3 quod in iis libris ... personam -as Scaevolae. *al.* epist. 6, 1, 1 tuos tuaque -as. 7, 1, 3 *ibid.* contemnere. 7, 28, 2 animum meum -are. 11, 5, 1 si ne in illa quidem re ... hortatorem -asti. *al.* ad Q. fr. 1, 3, 3 cum enim te -o, fratrem solum -o? *ibid.* filiam. *al.* Nep. Cim. 4, 1 hunc Athenienses non solum in bello, sed etiam in pace -erunt. Corp. I 1049 (= VI 16606) mater ..., quae me -at vehementer, me heice situm inmature. Hor. epist. 1, 7, 2 sextilem *mensem* totum mendax -or. Ov. rem. 463 fortius e multis mater -at unum quam quem flens clamat. met. 11, 545 cum -et unam, gaudet abesse tamen. trist. 5, 2, 51 et te -et aether. Liv. 21, 21, 7 suos. 22, 60, 18 hos cives patria -et? 24, 21, 3. 24, 45, 10 Arpis domi primum -ari quaerique est coeptus. 25, 36, 16 Hispaniae ipsos lugebant -bantque duces. 27, 24, 5 cum senatus ... citari coeptus esset, -ati bonaque eorum venierunt. *al.* Epist. imp. Aug. frg. Gell. 15, 7, 3 quem semper -o. Sen. contr. 1, 7, 13 *pater* qui -aret amissum *filium.* 2, 1, 21 in domo suos dominos -ante. 7, 2 (17), 1 tempus, quo Popillius Ciceronem (*sc. defensorem*) -aret. 7, 6 (24), 7 sub tyranno patrem -bas. *al.* suas. 6, 4 malo populus Romanus mortuum Ciceronem quam vivum -et. Vell. 2, 52, 6 nihil ... mirabilius ... fuit, quam quod neminem nisi acie consumptum civem patria -vit. Val. Max. 4, 6 ext. Artemisia virum suum Mausolum fato absumptum quantopere -verit, *eqs.* Phaedr. 5, 7, 14. Sen. epist. 99, 14 puerum *mortuum* forti animo. benef. 3, 9, 2. dial. 6, 16, 3 feminarum, quae suos fortiter -verint. 12 (11), 5, 3 nec impius frater sic -ari debet. 12 (14), 3 a suis cum maximo animi cruciatu -atus est. *saepius.* Corp. IV 2146 Vrbanam suam -bat. Plin. nat. praef. 129 si quis in hoc loco *libri* -at Armeniaci belli ... dispensatorem. Qvint. decl. 306 p. 200, 28 *al.* Ivv. 8, 78 stratus humi palmes (*res personata*) viduas -at ulmos. Tac. Agr. 45 novissima in luce -vere aliquid (*i. propinquos*) oculi tui. hist. 1, 16 Nero a pessimo quoque semper -bitur *eqs.* 3, 18 forte recti ... ducem -verant atque in adversis deesse intellegebant. Plin. epist. 5, 14, 8 eram cum amicis diu -atis. 6, 2, 1 soleo non numquam in iudiciis quaerere M. Regulum, nolo enim dicere '-are'. *al.* paneg. 22, 1 quo *dic* expectatus -atusque urbem tuam ingressus es *al.* Svet. Aug. 14 qui -batur repente comparuit. Tib. 21, 6. Fronto p. 187. 233 N. -amus amissos. Avr. Fronto p. 32 N. me quantum amas, tantum -a. p. 69 quem ego ... magis quam ipsam Romam -o. *al.* Apvl. flor. 9 p. 39 quam te magis -aremus. p. 40. 17 p. 78 desinentem -are. Tert. nat. 2, 9 contenti esse debuerunt nec electos -are. scorp. 15 apostolum. adv. Prax. 24 p. 175 ne pater seorsum ... -aretur. Itala

deut. 13, 8 (Tert. scorp. 2) nec -bis ... cum (*οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ*, VVLG. *aliter*). PRAEF. bibl. monarch. in Matth. utile est -antibus deum ... cognoscere. PORPH. Hor. carm. 3, 24, 30/31 mortuos. epist. 2, 1, 13. PANEG. 12, 21 magis magisque visus expetitur et ... praesens -atur. *al.* AMM. 14, 11, 6 HYG. astr. 2, 40 p. 78, 1 VVLG. cant. 2, 3 Is. 26, 9 II Cor. 9, 14 *al.* AVG. civ. 18, 49 quem deberent -are. SVLP. SEV. epist. 3, 10 *al.* VRAN. epist. 9 p. 864[B]. EVGRAPH. Ter. Haut. 464 pater ... qui vehementissime filium -bat et diligebat. *cum appositione*: CIC. Catil. 1, 10 nimium diu te imperatorem tua illa Manliana castra -ant. Att. 1, 16, 1 te non solum auctorem consiliorum meorum, verum etiam spectatorem pugnarum ... -vi. 12, 13, 1 te unum -o. *additur* ut: CIC. prov. 43 cum vos me ut carissimum filium -bitis. PLIN. epist. 2, 1, 7 uobis ... quaerendus ac -andus est ut exemplar aevi prioris. ad *vel* in: ITALA psalm. 83, 3 (Cypr. mort. 23 Aug. civ. 10, 25) -at et properat anima mea ad (in Aug.) atria dei (*ἐπιποθεῖ εἰς*, VVLG. concupiscit in). VVLG. psalm. 41, 2 quemadmodum -at cervus ad fontes aquarum, ita -at anima mea ad te (*cf.* FILASTR. 99, 3 anima mea ad te -at. AMBR. Isaac. 4, 31 inulus cervorum, qui -at ad fontes aquarum). PROSP. in psalm. 136, 1 qui fide iustificati sunt ..., ad patriam caelestem ... -ant.

b *speciatim de amissis in bello sim.*: CIC. Phil. 14, 36 exercitu ita incolumi, ut *A. Hirtius* ne unum quidem militem -arit. CAES. Gall. 7, 11, 8 oppido potitur perpaucis ex hostium numero -atis. 7, 51, 4 eo die milites sunt paulo minus DCC -ati. civ. 1, 51, 6 -ati sunt ... sagittarii circiter CC, *eqs.* 3, 53, 2 uostri non amplius XX omnibus sunt proeliis -ati (3, 71, 1 duobus his ... proeliis Caesar -vit milites *tot* et equites *tot*. 3, 99, 1 in eo proelio non amplius CC milites -vit, sed centuriones ... *tot* amisit. BELL. Alex. 21, 4 hoc proelio. IVL. VAL. 3, 7 proelio). BELL. Alex. 40, 4 non amplius CCL -atis. BELL. Hisp. 23, 8 ut ex nostris ... sit nemo -atus. 31, 10. VELL. 2, 82, 3 calonum servitiique -ata tertia *pars* est. CVRT. 3, 11, 27. 4, 16, 26. FRONTIN. strat. 2, 3, 21 apud Romanos V milia -ata sunt. APVL. met. 4, 21 tribus comitum -atis. CORP. XIII 7323 (*in Germania sup. saec. III*) bello -ati (III 15159 [*in Pannon. inf.*] *cf.* 4310. IVL. VAL. 2, 29 uti ... -ati bello sepulchris ... decorarentur. *ibid. opp.* vulnerati. *cf. vol. II p. 1852, 48*). ITIN. Alex. 15 quisque -atus uti sepeliretur ... iubet. IVL. VAL. 3, 13 cum meminisse non desinas -atorum AMM. 15, 4, 8. 19, 6, 11. CORP. III 3336 (*in Pannon. inf.*) -atus in Dacia. V 6998 (*Taurinis*) acie (7366). *de navibus sim. amissis*: CAES. Gall. 5, 23, 3 accidit, uti ex tanto navium numero, tot navigationibus neque hoc neque superiore anno ulla ... navis ... -aretur. civ. 2, 7, 2 ex eo numero navium nulla -ata est. 2, 32, 12 nulla omnino nave -ata. CVRT. 4, 9, 21 nec quicquam praeter paucas sarcinas -atum est. *adde*: CAPITOL. Pius 12, 4 periit anno LXX, sed quasi adulescens -atus est (*i. mortuus est*).

2 *rei*: PLAVT. Bacch. 914 si non est, nolis esse neque -es (*sc. id*). Trin. 914 quod in manu teneas atque oculis videas, id -es. VARRO Men. 22 et enim quibus seges praebeat domum, escam, potionem, quid -emus? rust. 1, 49, 1 de nutricatu credens nihil -ari (*in expositione*) *eqs.* 2, 1, 2 Graecorum urbana gymnasia. 2, 2, 18. CIC. de orat. 1, 222 ita sensus hominum mentesque pertractat, ut non -et philosophorum descriptiones. 1, 248 hoc ... neque me didicisse neque ... istam scientiam -asse. Brut. 6 si viveret Q. Hortensius, cetera fortasse -aret una cum reliquis bonis et fortibus civibus. 118 unum excipio Catonem, in quo ... summam eloquentiam non -em. 157. 234 ut ea quae deerant non -arentur. orat. 2 malo ... -ari a te prudentiam meam quam ... benevolentiam. 171 in iis aliquid. 234 in Thucydide orbem modo orationis -o. Quinct. 55 ridet ... nostram amentiam qui in vita sua rationem summi officii -emus et iustituta virorum bonorum requiramus. p. red. ad Quir. 4 haec omnia -ata magis quam assidue percepta delectant. parad. 6 ea ..., quibus abundarent. fin. 2, 27 quamquam in hac divisione rem ipsam prorsus probo, elegantiam -o. *al.* Att. 2, 4, 5 praeter quercum Dodonaeum nihil -amus, quo minus Epirum ipsum possidere videamur. *al.* epist. 4, 9, 4 sapientis est carere patria, duri non -are. 5, 6, 3 etsi eius (*Antonii*) in me officia omnes -ant. *al.* ad Brut. 2, 1 -bam nonnullis in rebus prudentiam et celeritatem. PVBLIL. V 7 ubi sis cum tuis et absis patria (patriam *codd., corr. Orelli*), non -es. CAES. civ. 3, 9, 6. 3, 61, 3 seu ... seu quid a peritioribus rei militaris -ari videbatur. 3, 98, 2 militibus ... commendavit, ne ... neu quid sui -arent. SALL. hist. frg. 3, 96 -ans solita a fugi⟨tivis⟩ convicia. NEP. Att. 16, 3 quae (*volumina*) qui legat, non multum -et historiam contextam eorum temporum. Epam. 7, 1 -ari coepta est Epaminondae diligentia. PROP. 4, 7, 73 nutrix in tremulis ne quid -et annis Parthenie. OV. met. 14, 689 sed neque iam fetus -at arbore demptos ... nec quidquam nisi te. Pont. 1, 8, 41 amissos ... agros. trist. 5, 4, 27 nec patriam magis ille suam -at ... quam vultus oculosque tuos. LIV. 3, 12, 7 quod -etur, consilium, id in dies crescere. 22, 60, 15 liberi atque incolumes -ate patriam, immo -ate, dum patria est, ... sero nunc -atis. VITR. 6, 2, 2 in aspectu nihil. 6, 2, 4 nihil in his operibus. 8, 31 *aqua* in potione ita est suavis, uti ... nec Marcia saliens -etur. *al.* SEN. contr. 1 praef. 2 cum multa iam mihi ex meis -anda senectus fecerit. 1, 7, 5 effice, ut iste manus meas qui odit -et. VAL. MAX. 5, 1, 10 quam praeclarum tributae humanitatis specimen Cn. Pompeius, quam miserabile -atae idem evasit exemplum! CELS. 5, 17, 1 in hoc ... volumine eas *compositiones* explicabo, quae ... -ari in prioribus potuerunt. SEN. benef. 2, 3, 2 quidquid -bis, tuo iure exiges. *al.* dial. 9, 16, 2 indigni, quorum -etur ignavia. 11 (12), 11, 1 vestem ac domum -urus est exul? *et saepius.* epist. 58, 1 mille res ... quae nomina -arent. *et saepius.* COLVM. 2, 21, 5 certum habeo quosdam ... -uros lustrationum ceterorumque sacrificiorum ... morem. 3, 9, 1 fecunditas ab his forsan -etur. 6, 35, 1 ut circumspicientes requirere ac -are aliquid videantur. *al.* PLIN. nat. praef. 33 ut quisque -bit aliquid. MART. 10, 30, 9 nec blanda Circe Dardanisve Caieta -antur, nec Marica nec Liris. 12 praef. illa, quae delicati reliquimus, -amus quasi destituti. QVINT. inst. 1, 4, 19 noster sermo articulos non -at. 7, 2, 55 nam et in foro ali⟨qua⟩ quando adversarius probare non poterit, -bo. sed in foro tantam illam facilitatem olim -vimus *eqs.* 9, 2, 33 magna quaedam vis eloquentiae -atur. 9, 3, 60 unum verbum et manifestum quidem -atur (*in aposiopesi*). 9, 4, 116 aures, quae plena sentiunt et parum expleta -ant. 10, 2, 9 cum in his ... nemo sit inventus, in quo nihil aut -etur aut reprehendatur. 11, 3, 123 *et saepius.* decl. 301 p. 190, 5. 316 p. 245, 28 non illos late patentes agros -o. *al.* IVV. 11, 153 et casulam et notos tristis -at haedos. TAC. hist. 4, 1 adeo ut Othoniani Vitellianique militis invidiosa antea petulantia -aretur. ann. 4, 37 scio ... constantiam meam a plerisque -atam. PLIN. epist. 5, 20, 8 ut -es actionem. 7, 2, 1 ut ... scripta uostra -es. paneg. 60, 1. SVET. Aug. 66, 3 -vit ... et M. Agrippae patientiam et Maecenatis taciturnitatem. FRONTO p. 137 N. quod te meminisse nostri et quaedam nostra -asse cognovi. VLP. dig. 47, 2, 43, 8. TERT. spect. 1 quo facilius vitam contemnant ... nec -ent quam iam supervacuam sibi fecerunt. ARNOB. nat. 7, 1 dei veri neque ea *sacrificia* -ant neque deposcunt. SORT. Sangall. 50, 11 ut quid (*i. q. cur*) patriam tuam -as? PLIN. med. praef. p. 7 quae, subito -ata, difficillima videntur inventu. CLAVD. MAM. anim. p. 101, 7 eo flagrantius ametur veritas quo vel diutius -atur vel laboriosius quaeritur vel tardius invenitur. BENED. reg. 4 vitam aeternam omni concupiscentia spiritali -a. *nota i. q. desiderium alicuius rei efficere*: CIC. de orat. 2, 45 ex iis enim fontibus ... licebit etiam laudationem ornare neque illa elementa -are. QVINT. inst. 7, 2, 56 ea, quae non sint posita, *magis* -are quam adicere. *fere i. q. abstinere*: QVINT. inst. 11, 3, 24 nec imbuatur ea consuetudine, quam -ura sit.

in passivo fere i. q. deesse: VARRO frg. Gell. 16, 8, 6 proloquium est sententia in qua nihil -atur. RHET. Her. 4, 56, 69 ut ... parva pars vitae perfectissimae -etur. CIC. Att. 7, 26, 2 partes meae non -buntur. 13, 47[b], 1 sed tamen malui venire frustra quam -ari. 16, 8, 2 ne -emur, si quid actum videbitur. CAES. Gall. 7, 20, 4 equitum operam neque in loco palustri -ari debuisse et illic fuisse utilem. LIV. 10, 25, 4 quod non -ata multitudo erat. PHAEDR. app. 13, 26 -atum est corpus ex una cruce. PLIN. nat. praef. 26 emendaturo, quidquid -aretur. QVINT. inst. 1, 4, 8 ut in his 'servus' et 'vulgus' Aeolicum digammon -atur. 8 praef. 14 certum est et in his et in prioribus eam *virtutem* -atam esse quia difficillima fuit. SIDON. epist. 2, 81 ne patri ... suboles ... -aretur.

II *latiore sensu i. q.* ***optare, postulare,*** *cupere, ἐπιθυμεῖν*: A *absolute*: SEN. suas. 3, 4 paene repuguante materia, certe non -ante. epist. 112, 1 ut -as. COLVM. 11, 1, 5 si res familiaris -asset. 12, 52, 8 cum res -verit. QVINT. inst. 3, 7, 4 ut -at autem laus. 4, 2, 86 quotiens ita -bat. 6, 3, 104 prout quaeque res aut persona -at. 12, 5, 5 ut Cicero -at. PLIN. epist. 10, 27 quia ita *Maximus* -bat. SVET. Aug. 76, 1 vescebatur ... quocumque tempore et loco, quo stomachus -asset. Claud. 45 et inducti ... comoedi, qui velut -antem oblectarent. IVLIAN. dig. 36, 1, 28, 16 sicut P. Maevius -at. GAIVS inst. 2, 258 ut -ante eo, cui restituere rogatus est, iussu praetoris adeat. VLP. dig. 7, 6, 1, 4 prout usus fructus perceptio -at. *et saepe apud* ICTOS. EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 44 ut -atis. VVLG. II reg. 3, 21 sicut -at anima tua. 23, 15 -vit ergo David et ait: o si quis mihi daret potum aquae (= I par. 11, 17). prov. 21, 26 tota die concupiscit et -at. SVLP. SEV. dial. 1, 2, 3 ut -are te video. 1, 26, 7 ut iam dudum -o. TERT. adv. Val. 8 p. 186 quid ista nomina -ent (*fere i. q. velint, significent*). CARM. epigr. 247 non fui, fui, non sum, non -o (*in aliis exemplis eiusdem elocutionis*: non curo). *saepius ponitur dat. partic. praes.*: CIC. Att. 13, 13, 2 volo Dolabellae valde -anti. RVT. LVP. 1, 1 quod ... non -anti datur (*syn.* cupienti). VELL. 2, 114, 2 erat -antibus paratum iunctum vehiculum. SEN. benef. 6, 25, 2 optant inopiam, ut magis -anti *amicae* donent. 6, 40, 2 si mihi non -anti redderes, ingratus esses. epist. 95, 15 mille conditurae ... quae -antibus (*fere i. q. cibi avidus, ieiunus*) alimenta erant, onera sunt plenis. COLVM. 6, 27, 3 ut tam feminis quam admissariis -antibus coeundi fiat potestas. 6, 37, 8. 11, 1, 12 et orator reperiatur ... et ... fossor ... et pastor, qui singuli rationem scientiae suae -anti non subtrahant. SVET. Aug. 40, 2 -anti consuetudinem veterem concessit rursus. PAPIN. dig. 26, 5, 13, 2 minoribus ... annorum -antibus curatores dari solent. *et saepe apud* ICTOS. GELL. 13, 2, 2 tragoediam suam ... -anti legit. CASSIOD. var. 7, 44 -anti tibi illum locum proprietario iure concedimus.

B *cum obiecto*: 1 *personae*: CIC. Brut. 106 iudicia populi ... patronum -bant. 317 acrem enim oratorem ... concursus hominum

forique strepitus -at. dom. 94 quod me ... ut mitissimum parentem, omnium civium studiis -atum, repetitum, arcessitum vident. *al.* Att. 1, 18, 1 te expectamus, te -amus, te iam etiam arcessimus. *al.* Liv. 3, 67, 7 tribunos plebis concupistis ... decemviros -astis. 42, 39, 7 obsides -ati erant. Val. Max. 4, 4, 8 fundus minus multos cultores -ans quam dominos habebat. Sen. benef. 5, 10, 4 ea . . . quae secundam personam -ant. epist. 94, 10 non -ant manifesta monitorem. 95, 58 haec omnia aestimatorem -ant. 109, 1 -at uterque aliquem, cum quo conferat. nat. 3, 308 *virtus* rectorem ducemque -at. 12, 2, 6 quin cura villicae ordinem dispositoremque rerum ... -et. *al.* Qvint. inst. 2, 12, 12 quia honestissimum finem putabamus desinere, dum -aremur (*sc. loquentes*). 11, 2, 12 quod eum (*i. Simonidem*) duo iuvenes -are maiorem in modum dicebantur. Tac. dial. 32 si testes -antur. Vlp. dig. 37, 9, 1, 18 plures si -entur *curatores*. 50, 16, 199 praef. non enim trans mare absentem -amus. *ibid.* petere. Hermog. dig. 41, 1, 61, 1 quia adire iubentis domini persona -atur. *et al. apud* Ictos. Tert. patient. 9 p. 14 non est lugendus qui antecedit sed plane -andus. Optat. 5, 4 p. 127, 2/3. Hyg. astr. praef. p. 19, 6 -ans potius scientem quam liberalem iudicem. Vvlg. IV Esdr. 5, 27 huic, quem -asti populo. *c. appositione*: Amm. 15, 2, 2 *Vrsicinum* ducem -ari ut formidulosum Persicae genti fingebant. *nota de amore*: Tert. nat. 2, 8 a regina minus pudica -atus (*i. q. ad stuprum sollicitatus*).

2 *rei* (*pro accusativo ponitur* de *partitivum v. p. 706, 60; Graecorum more genetivus p. 706, 61*): Plavt. Amph. 622 id se volt experiri suom abitum, ut -em? Ter. Ad. 177 non -o (*sc. id*). Varro ling. 9, 66 qui ibi -ant multitudinis vocabulum. Rhet. Her. 3, 22, 36 imitatur ars igitur naturam et quod ea -at inveniat, quod ostendit, sequatur. 4, 37, 49 hic ego virtutem vestram quaero, sapientiam -o, veterem consuetudinem requiro. Cic. inv. 1, 26 cum benevolentiam causa -et. 1, 98 nihil . . . quod debeat -are. 2, 50 quemadmodum natura ipsorum -at (*sc. id*). de orat. 1, 130 hanc ego absolutionem . . . in oratore -ans, a qua ipse longe absum. 2, 50. 63 verum ratio ordinem temporum -at. 2, 129 harum trium partium prima lenitatem orationis . . . -at. 2, 219 cum in illo genere perpetuae festivitatis ars non -retur. 3, 104 id -atur omnibus iis in locis *eqs.* 3, 211 aliud consolatio aliud obiurgatio ... -at. *al.* Brut. 92 memoriam ... in posterum ingeni sui non -ant. 289 subsellia grandiorem et pleniorem vocem -ant. 319 omnis hic sermo noster ... praecepta quaedam -at. orat. 18 multa et in se et in aliis -ans. 104 saepe aliquid immensum infinitumque *aures* -ant. 210 exponenda narratio quae plus dignitatis -at quam doloris. *al.* top. 23 aequitas quae paribus in causis paria iura -at. 100. S. Rosc. 34 qui locus ingenium patroni requirit aut oratoris eloquentiam magno opere -at? Verr. 5, 68 Capitolium sic ornare, ut templi dignitas imperiique nostri nomen -at. 6, 163 *opp.* reddere. off. 2, 55 recta ... et convenientia et constantia natura -at aspernaturque contraria. 2, 58 si postulatur a populo, bonis viris si non -antibus at tamen approbantibus faciundum est. Att. 1, 16, 5 una sola sententia praesidium non -vit. 2, 23, 4 magnitudo rei longam orationem fortasse -at. 13, 28, 3 ille vero potius non scripta -et quam scripta non probet. ad Q. fr. 3, 4, 4. 3, 5 (6), 3 nec sitio honores nec -o gloriam magisque eius voluntatis perpetuitatem quam promissorum exitum expecto. *al.* Brvt. Cic. ad Brut. 1, 44 prudentia nulla abs te -atur. Rvf. Lvp. 2, 15 multum -are egentis est signum. Catvll. 68, 79 quam ieiuna pium -et ara cruorem, docta est ... Laudamia. Caes. Gall. 7, 52, 4 non minus se in (β, ab α) milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem -are. civ. 1, 85, 7 provinciae . . . quae propter diuturnitatem pacis nullum auxilium -arit. 3, 74, 2 ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium -aret (*i. expectaret*). Sall. Iug. 14, 3 *beneficia* si -anda erant, uti debitis uterer. hist. frg. 1, 31 ut Sullae dominatio . . . -aretur. Nep. Ages. 8, 4 eius modi genera obsonii, quae praesens tempus -bat, ... accepit. Att. 13, 3 ceteri, quos cultus domesticus -at. Epam. 5, 3 ne illius imperatoris opera -aretur. Hor. carm. 3, 1, 25 -antem, quod satis est, *non* sollicitat mare. ars 153 tu quid ego et populus mecum -et, audi. Ov. Pont. 1, 1, 27 *id* quod non -at ipse. 2, 9, 17 hoc nitor iste tui generis -at. Liv. 3, 59, 3 nihil . . ., quod vim tribuniciam -et. 6, 7, 5 neque ego maxima imperia in vos -o. 9, 18, 4 -atas humi iacentium adulationes. 22, 8, 5 ad remedium iam diu neque -atum nec adhibitum ... civitas confugit. 31, 29, 13 nihil a vobis ultra quam pacem petiit fidemque hodie pacis pactae -at. 37, 36, 7 si privatam gratiam pro privato beneficio -bit. 42, 45, 5 -uros Romanos eundem navalem apparatum, quem nuper Antiochi ... bello vidissent. *al.* Cloat. frg. Gell. 16, 12, 5 inopibus nummos -antibus. Manil. 4, 276 quidquid et in proprios pelagus -et usus. Vitr. praef. 6, 4 eam esse proprietatem divitiarum maxime, nihil -are. 8 praef. 3 cetera, quae neque corpus nec natura -at. Pavl. Fest. p. 77 id, quod -etur, non posse praestari. p. 152 quia quantitas numero non aestimatur nec -at multitudinem. p. 245 postularia fulgura quae votorum aut sacrificiorum spretam religionem -ant. Sen. contr. 2, 1, 1 non -o patrimonium. 2, 5, 5 in quid -as liberos. 9, 2 (25), 4 *saepe*. suas. 3, 4 paene repugnante materia, certe non -ante inseruit. Vell. 2, 28, 2 populum Romanum usum dictatoris, ut in metu -asse ita in otio timuisse potestatem. Val. Max. 4, 3, 6 qui locupletem illum faciebat non multa possidere, sed modica -are. 4, 7 praef. quod infractae fortunae homines magis amicorum studia -ant. 7, 6, 5 quam -verat altitudinem instruxit. Cels. 1 praef. p. 6, 33 novam -ari medicinam. 1, 3 p. 15, 35 quasdam ... observationes -ant et novae res et corporum genera. *et saepius*. Phaedr. 4 prol. 20 illitteratum plausum cur -o? Sen. clem. 1, 17, 1 mollem medicinam -at ipsumque medentem minime infestum aegro. benef. 6, 29, 1 opto, in eo statu sit, quo semper beneficia distribuat, nunquam -et. dial. 3, 14, 2 quam multa ... veniam -ent. 3, 16, 2 in te duriora remedia iam solida nequitia -at. epist. 5, 5 -are delicatas res luxuria est. 25, 4 panem et aquam natura -at. nat. 2, 59, 1 *syn.* efflagitare. Colvm. 1 praef. 28 prata et salicta ... aliquam -ant industriam. 7, 3, 26 custodis *pecorum* officium sublimem celsissimamque oculorum veluti speculam -at. *saepius*. Scrib. Larg. 214 hoc ipsum est, quod tu -asti. *al.* Lvcan. frg. 10 nemo nimis cupide sibi rem -et ullam. Plin. nat. 15, 4 genera eorum tria dixit Vergilius ... *non* -are rastros aut falces ullamve curam. 17, 17 *arbores* longiores -ant cibos. *ibid.* ut pariter quidem omnia *genera* -ent hibernum tempus. 17, 120 *syn.* concupiscere. Qvint. inst. 2, 4, 33 legum laus ac vituperatio iam maiores ... vires -ant. 3, 5, 3 probationem. 4, 1, 52 *opp.* deprecari. decl. 294 p. 165, 16 *ibid.* postulare, optare. Frontin. strat. 2, 6, 1 Gallos . . . -antes navigia ... senatus censuit transvehendos. Tac. dial. 31 causae ... omnes, in quibus iuris notitia -atur, pleraeque ..., in quibus haec quoque scientia requiritur. Plin. epist. 1, 20, 18 delectare, persuadere copiam dicendi spatiumque -at. Svet. Aug. 29, 3 templum Apollinis in ea parte Palatinae domus excitavit, quam . . . -ari a deo haruspices pronuntiarant. Avr. Fronto p. 90, 17 N. eum motum ... ratio corpusculi -bat. Pompon. dig. 1, 2, 2, 5 ut interpretatio -aret prudentium auctoritatem. Papin. dig. 46, 6, 12 aequitas arbitri . . . videtur eam formam iuris -asse. Vlp. dig. 36, 1, 13, 1 non -atur heredis praesentia. Pavl. dig. 18, 1, 1 pr. cum tu haberes, quod ego -arem (*syn.* accipere velle. Apvl. apol. 20 is plurimum habebit, qui minimum -bit. Min. Fel. 36, 4 qui cum multa habeat, plura -at. Porph. Hor. carm. 3, 29, 57/58 nec plura quam habeo, -o. 3, 16, 28 qui multum habet, plus -at. 3, 16, 39/40). *et passim apud* Ictos. Apvl. apol. 29 omnia edulia ... non cenae, sed magiae -ari. 34 *al.* met. 1, 18 aliquid cibatus refovendo spiritu -o. Tert. idol. 8 lances et scyphos facilius ambitio quam superstitio -bit. *al.* Itala gen. 49, 14 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 68, 27) Issachar bonum -vit (concupivit Lugd. Ottob., τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, Vvlg. *aliter*). Ezech. 33, 11 *v. p. 708, 24.* psalm. 44, 12 (Cypr. epist. 75, 14) -vit rex speciem tuam (ἐπεθύμησεν, Vvlg. concupiscet). psalm. 61, 11 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466) ne -veritis divitias (μὴ ἐπιποθεῖτε, Vvlg. nolite concupiscere). I Cor. 1, 22 (Cypr. testim. 2, 1. 3, 69) Iudaei signa -ant et Graeci prudentiam quaerunt (αἰτοῦσιν ... ζητοῦσιν, Vvlg. petunt ... quaerunt). Capitol. Maximin. 1, 3 quorum (*principum*) res gestae . . . longiorem -ant textum. Edict. imp. Diocl. 1, 16. Tab. devot. Audollent 266, 5 sed faciat ⟨quodcu⟩mque -o Vettia. Firm. err. 16, 5 *opp.* contemnere, respuere. Hil. in Matth. 16, 6. 17, 10. 25, 5 ad Const. 1, 6. epist. ad fil. 4 video te ... hanc vestem . . . ad filiam tuam -are, set ut magis -es *eqs.* Avien. ora 6 ut tibi -atum claresceret. 27. *ibid.* efflagitare, expetere. Veg. mil. 3 praef. qui -at pacem, praeparet bellum. Hier. epist. 3, 2, 3 non sic sitientia imbres arva -ant (*ibid.* prospectare, expectare). Avg. civ. 2, 1. 7, 1 quid de hac quaestione expedienda ulterius -et. 8, 20 *opp.* impetrare. Mvtian. Chrysost. hom. 3, 3 eadem patri suo voleus atque -ans. *i. q. sciscitari*: Diff. gramm. VII 519, 6 'cur' simpliciter percontatur, 'quare' causam rationemque -at. *cum appositione addito* quasi: Cic. off. 1, 65 vix invenitur, qui . . . non quasi mercedem rerum gestarum -et gloriam. velut: Avg. civ. 10, 5 quae velut sibi delectabilia -are putatus est. *nota*: Vvlg. prov. 23, 3 ne -es de cibis eius (23, 6 cibos eius). *c. genet.*: Didasc. apost. 3, 13 si canticorum -as (εἴτε ᾀσματικῶν ὀρέγῃ).

3 *aliquid* ab *aliquo* (ex *aliquo v. p. 707, 7*): Rhet. Her. 4, 46, 59 idoneus ... ad eas utilitates quae -antur ab equo. Cic. rep. 3, 12 ab Chrysippo nihil magnum nec magnificum -vi. de orat. 1, 164 neque enim tantopere hanc a Crasso disputationem -bam, quantopere eius in causis oratione delector. Phil. 1, 15 neque ego hoc ab omnibus eis -o *eqs.* fin. 4, 24 ego ... a te elegantiora -o: a mene tu? ac. 2, 10 nat. deor. 3, 6 Lael. 82. Att. 8, 11, 8 ut neque res publica civis a me animum neque tu amici -es. 8, 14, 2 quis ab iis ullam rem laude dignam -at? 12, 42, 1 nullum a te -vi diem litterarum. epist. 3, 9, 3 a me tale quiddam -as. 5, 5, 2 ego si abs te summa officia -em. 12, 1, 2 *res publica* a vobis magna -at. . ad Q. fr. 1, 1, 22 ut nulla alia potestas ab iis ... -etur. 1, 1, 37. 2, 4, 5. *ibid.* reprehendere. *al.* Caes. Gall. 7, 20, 7 imperium se a Caesare nullum -are, quod habere victoriā posset. Liv. 29, 5, 6 ea ab Gallis. 37, 54, 14 quid nunc a vobis . . . -etur atque expectetur. Vell. 2, 114, 2 nihil *deerat* quod ab illis (*domesticis*) praestari aut -ari posset (*nota* ab *duplici sensu positum*). Phaedr. 1, 8, 1 qui pretium meriti ab improbis -at. Colvm. 5, 1, 4 a nobis praecepta mensurarum. Qvint. inst. 3, 1, 2 nec sum ignarus hoc a me praecipue ... opus studiosos eius -asse. 5, 10, 3. 6, 2, 13 ἦθος a dicentibus. Epist. imp. Dom. Plin. epist. 10, 58, 6 in iis, quae ... a te -verit. Svet. Aug. 40, 2 ne quid a quoquam candidato -arent. Gaivs inst. 4, 97 nulla satisdatio vel

ab ipso vel a domino -atur. 4, 157 *v. infra l. 66* VLP. dig. 37, 10, 5, 4 *v. p. 708, 21* APVL. Socr. 4 p. 108 *p. 708, 23* TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 22. AVSON. 412 illud, quod a me heroico metro (*sc. scriptum*) -as. AVG. civ. 10, 25 ea a te. INST. Iust. 3, 15, 1 constitutio . . . , quae . . . sensum et . . . intellectum ab utraque parte . . . -at. *cum appositione addito* velut: AVG. civ. 5, 24 no ab illo ista qui in cum crederent, velut summa bona -arent. c x: VLP. dig. 2, 8, 7, 2 persona . . . e x qua satis (*i. satisdatio*) -atur.

C *seq. infinitivus* (*cf.* PRISC. gramm. II 274, 19): CIC. de orat. 2, 213 homines . . . audire -ant. S. Rosc. 104 quod quisquam ex vobis audire -et. nat. deor. 1, 65 haec enim scire -o. OV. trist. 1, 5, 45. VITR. 2, 6, 4 antequam -aretur de his rebus . . . exponere. SEN. contr. 1 praef. 20 plura . . . videor, quam audire -astis, exposuisse. 1, 1, 4 uterque ali miser -at. 9, 2 (25), 23 ut discipuli non audiri -arent, sed contenti essent audire. VAL. MAX. 4, 1 ext. 9 nihil est tam praeclarum . . . quod non moderatione temperari -et. PHAEDR. 3 prol. 1 Phaedri libellos legere si -as. SEN. dial. 2, 8, 2 quoniam divina nec iuvari -ant nec laedi possunt. epist. 9, 1. 17, 4 ventres . . . nihil aliud -antes quam impleri. 74, 20 -as scire. 88, 1. 94, 3. 109, 1 scire -as. 115, 16 quam misera -at esse! CVRT. 7, 8, 16 nec servire . . . possumus nec imperare -amus. 8, 5, 19 discere. COLVM. 2, 2, 24 ager altius resolvi ac subigi -at. 4, 24, 5 si . . . vitis -bit ab inferiore parte revocari. PETRON. 101 visere languentem. PLIN. nat. 17, 214 arbusta arari quam altissime -ant, tametsi frumenti ratio non exigit. 17, 249 -ant . . . maxime rigari quae assuevere. 18, 140 *secale ac farrago* occari tantum -at. PLIN. epist. 10, 23, 1. DIFF. gramm. suppl. 277, 23 'coram' personam accipere -at. GAIVS dig. 29, 3, 1 pr. quicumque -ant tabulas testamenti inspicere. PAPIN. dig. 36, 3, 5, 3 si heres . . . cavendi gratia remitti -et. *et saepius apud* ICTOS. MIN. FEL. 20, 5 dum defunctos eos -ant . . . videre. TERT. nat. 2, 1 nunc de deis vestris . . . congredi vobiscum defensio nostra -at. 2, 4 cum et ipse *Epicurus* caelum inspicere -at. scorp. 5 mori . . . citius quam curari -are. *al.* ITALA Is. 58, 2 (Lucif. Athan. 1, 42 p. 141, 10) appropiare deo -ant (ἐπιθυμοῦσιν, VVLG. volunt). Luc. 16, 21 (Rufin. Adamant. 2, 10) -ans saturari de micis (ἐπιθυμῶν, VVLG. cupiens). II Cor. 5, 2 (Tert. resurr. 41 p. 85) domicilium nostrum . . . superindui -antes (ἐπιποθοῦντες, VVLG. cupientes). TREB. Gall. 11, 3 et civis ascribi -bat et sacris omnibus interesse. FIRM. err. 12, 6. IVST. 42, 5, 8 nam et ipse restitui in regnum -bat. OPTAT. 3, 11 p. 97, 8 quos habere -astis. 4, 1 p. 102, 11 ungi -anti. VVLG. II par. 9, 23 Esth. 6, 6 prov. 7, 15, 24, 1 Luc. 17, 22 I Petr. 1, 12 *al.* AVG. civ. 2, 29 si ad beatam pervenire -as civitatem. *al.*

D *seq. accus. c. inf.* (*cf.* PRISC. gramm. III 275, 5); *ponitur inf. pass. praeter infra l. 74*: PLAVT. (*non nisi negative*) Cas. 423 plura verba ⟨fieri⟩ non -o. Merc. 148 ego bonum . . . mihi dari haud -o. Stich. 514 nunc me gratiam abs te inire verbis nil -o. CIC. de orat. 3, 50 ita . . . docent, ut non -es planius dici. orat. 23 qui aut dici se -ant Atticos aut ipsi Attice volunt dicere. CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 nunc illa non ego quidem dici tantopere -bo quam sentiri a te ipso. CAES. Gall. 4, 2, 1 magis eo, ut quae bello ceperint, quibus vendant, haboant, quam quo ullam rem ad se importari *Suebi* -ent. SEN. contr. 10, 4, 11 ego non laudari reum -o, sed absolvi. suas. 7, 9. SENT. Helvidi Prisci (Corp. IX 2827) 10 libellus . . . , quem -verat Tillius Sassius exhiberi. VAL. MAX. 2, 8, 1 imperatores triumphos sibi decerni -bant. 2, 8, 2. 7. 5, 6, 8. SEN. benef. 6, 13, 5 nec -o illud mihi tantum dari. dial. 3, 13, 2. epist. 31, 1 non -o maiorem meliorem-que te fieri quam moliebaris. 33, 1. 45, 3. 79, 1 Charybdis an respondeat fabulis, perscribi mihi -o. 89, 1. 98, 15. 100, 10 *al.* CVRT. 7, 8, 7 plura nec dici res -vit nec rex dicere . . . potuit. 8, 3, 12. COLVM. 4, 1, 4 nec sane positio seminum praealtum cubile substerni -at. 8, 15, 5 quemadmodum -ant esse quo irrepant. QVINT. inst. 1, 8, 13 ut partes orationis reddi sibi soluto versu -et. decl. 265 p. 82, 8 totam legem a nobis pars diversa legi -at. TAC. dial. 27 neque hoc colligi -amus. SVET. Cal. 29, 2. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 12. AVR. Fronto p. 111 N. orationes . . . mitti. CORP. XI 4582 (*Carsulis, saec. II*) statuam ex aeri collato poni -verunt. GAIVS inst. 4, 157 namque actor est, qui -at aut exhiberi aut restitui, reus id est, a quo -atur, ut exhibeat aut restituat. SCAEV. dig. 8, 5, 20 praef. cum sibi dari legatarius -aret. VLP. dig. 31, 78. PAVL. dig. 4, 6, 18 cum . . . auxilium sibi impertiri -ant. MARCIAN. dig. 20, 6, 8, 10 MOD. dig. 5, 1, 33 *et saepius apud* ICTOS. APVL. met. 5, 26 Psyche nuntiari praesentiam suam sorori -at. TERT. adv. Hermog. 37 p. 167. ITALA Hebr. 6, 11 (Mutian. Chrysost. hom. 10, 2) -amus unum quemque vestrum eandem demonstrare festinationem (ἐπιθυμοῦμεν *seq. acc. c. inf.*, VVLG. cupimus). LAMPR. Heliog. 3, 3 cum quod optant, verum esse -ant. EDICT. imp. Diocl. I 3 RESCRIPT. imp. inc. 1, 9 (Mommsen, Schriften 2, 344). LACT. ira 17, 4 *deus* eos sapientes ac bonos esse -at. LVCIF. Athan. 2, 6 p. 157, 8 *al.* FAVSTIN. trin. 2, 8 SVLP. SEV. epist. app. 2, 11 p. 240 nec castificari eam (*i. animam*) *Petrus* -asset. ORIGO Const. 6, 30. VEG. mil. 4 praef. bona . . . quae . . . extendi in perpetuum ventura *aetas* -at. HIER. epist. 30, 2, 2 -as commentariolum fieri. AVG. civ. 11, 17 quibus (*sanctis*) eas (*temptationes*) obesse -at. 11, 27 sibi hanc impendi misericordiam -ant. HESYCH. in lev. 19, 9—10 p. 1022[D] vult legislator, ut nos invicem diligamus amatoresque pauperum nos esse -at. CASSIAN. conl. 9, 7, 4 SERM. Corp. Vind. 21 p. 300, 5 VEREC. in cant. 1, 11. COD. Iust. 7, 32, 12, 2 non cum sibi lucrum per servum acquiri -at. *al.* INST. Iust. 2, 23, 7.

E *seq.* u t, n e (*inde a* PHAEDRO): CIC. off. 2, 39 omnis ratio atque institutio vitae adiumenta hominum -at, in primisque, ut habeat, quibuscum possit *eqs.* ad Brut. 1, 10, 1 quod, ut faceres idque maturares, magno opere -bat res publica. SEN. contr. 9, 2 (25), 6 si quis . . . est . . . qui -et, ut praetoris referam crudelitatem. VAL. MAX. 2, 4, 5 -ari credens, ut a se *ara* constitueretur. PHAEDR. app. 9, 10 ex toto, nequid scalpas quid -as? CVRT. 7, 1, 18 -anti Amyntae, ut habitus quoque redderetur armigeri *eqs.* ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 26 quid ultra -atis, quam ut vobis digito demonstrem. QVINT. inst. 10, 1, 120 quod -ari potest, id est autem, ut esset multo magis pugnax. SVET. Nero 38, 1 quorum (*horreorum*) spatium maxime -bat, ut bellicis machinis labefacta . . . sint. NERAT. dig. 30, 118 (*in testamento*) exigo, -o uti des. GAIVS inst. 3, 122 is, a quo creditor totum petit, poterit . . . -are, ut pro parte in se detur actio. *v. p. 707, 68.* 4, 159 actor est qui -at, ne quid fiat. PAPIN. dig. 6, 1, 63 si -et, ut adversarius actione sua cedat. 36, 1, 57, 2 nisi . . . ut adiretur hereditas -asset. VLP. dig. 30, 41, 7 -antium ut sibi distrahere permittatur. 37, 10, 5, 4 puto . . . -andum a praetore, ne instrumenta in possessionem suam redigat. *et saepius apud* ICTOS. GELL. 4, 18, 7 instantissime, ut . . . redderet. APVL. Socr. 4 p. 108 qui . . . a me -bant, ut dicerem ex tempore. ITALA Ezech. 33, 11 (Ps. Cypr. ad Novat. 18) non -o mortem peccatoris sicut -o, ut avertatur peccator (οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ, VVLG. nolo mortem impii, sed ut convertatur impius). Ioh. 2, 25 (cod. a) quia non -aret, ut aliquis testimonium diceret *eqs.* (καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα, VVLG. et quia opus ei non erat, ut *eqs.*). FIRM. err. 12, 1 hoc optans, hoc quaerens, hoc . . . -ans, ut et sibi liceat. OPTAT. 1, 4 p. 6, 8 a multis saepe -atum est, ut . . . conflictus haberetur. PRISCILL. tract. 2, 151 hoc solum -antes, ut te primum adiremus. SCHOL. Cic. Bob. p. 70. AMBR. exhort. virg. 1, 4 -o, ut accipiam coronam. VVLG. I reg. 23, 20 RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 21 p. 231, 12 Engelbr. AVG. civ. 11, 13 beatitudinem, quam . . . natura -at, hoc est, ut . . . bono . . . perfruatur. Ps. THOM. euang. 12, 1 qualem gratiam -as primum, ut doceam eum? Ps. MATTH. euang. 20, 1.

F *seq. gerundivum*: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 496 quam -verat gloriam . . . revelandam. FILASTR. 132, 3 mortem sibi -ent acquirendam. PROSP. sent. 27 quod mens rationalis et intellegendum -et et gerendum.

III *i. q.* ***quaerere,*** ζητεῖν: VARRO frg. Non. p. 222 ibi cum amissam capram -arent, animadvertisse quendam specum tenebricosum. *huc pertinet*: FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 1 (Corp. I² p. 235) qua *parte corporis* feminarum gratia -atur (*i. petitur*).

IV *i. q.* ***necesse habere:*** A *active, aliquem vel aliquid* (*Graecorum usu seq. genet. infra l. 71*): QVINT. inst. 1, 11, 1 dandum aliquid comoedo quoque, dum eatenus, qua pronuntiandi scientiam futurus orator -at. 1, 2, 11 cum praesertim multo plus secreti temporis studia -ent. APVL. met. 20, 26 quotiens operam nostram -bis, . . . impera. TERT. pudic. 16 *mundi* non -antis 'crescite et multiplicamini' (*i. nuptias*). ITALA deut. 15, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 16 p. 471) fenus fenerabis illi, quantum -arit (ὅσον ἂν ἐπιδέηται, καθ' ὅσον ὑστερεῖται *Alex.*, ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται *al.*, VVLG. indigere). Luc. 5, 31 (Tert. resurr. 9 p. 38) medicum non -ant nisi male habentes (οὐ χρείαν ἔχουσιν . . . ἰατροῦ, VVLG. non egent medico). 19, 31 *et* 34 (codd. l q r) dominus operam eius -ans (αὐτοῦ χρείαν ἔχει, VVLG. 19, 31 operam eius -at. 19, 34 eum necessarium habet). I Cor. 12, 21 (cod. d) non -o operam vestram (χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω, VVLG. non estis mihi necessarii). PORPH. Hor. carm. 2, 11, 4 poscentis aevi pauca: cum pauca omnino -et. 3, 29, 62 quia non quaerat divitias, quas non -et. SCHOL. Cic. Bob. p. 117 eius qui praetextae togae pretium -aret. VEG. mil. 2, 6 sed et quinta cohors strenuos -at milites. *ibid. cohors* VIII animosos -at viros. 2, 14 *hic usus* non -at fundam. VVLG. Marc. 14, 63 quid adhuc -amus testes? (χρείαν ἔχομεν). Luc. 22, 71 quid adhuc -amus testimonium? (χρείαν ἔχομεν). BOETH. arithm. 1 praef. p. 4 ut non ceterarum quoque artium . . . adiumenta *scientia* -et. *cum appositione*: CIC. Phil. 2, 26 Cassius . . . me auctorem . . . -vit. LIV. 4, 13, 10 tanta res . . . quae consulem non auctorem solum -aret, sed etiam vindicem. *additur* t a m q u a m: COLVM. 7, 1, 3 omne rus tamquam maxime necessarium instrumentum -at asellum. *c. genet.*: ITALA Rom. 16, 2 (Ambrosiast. in Rom. 16, 2) assistatis illi in quibus -verit vestri (ὑμῶν χρήζῃ, VVLG. vestri indiguerit). VVLG. I Thess. 4, 11 et nullius aliquid -etis (μηδενὸς χρείαν ἔχητε). *nota absolute, fere i. q. indigere*: ITALA I Ioh. 3, 17 (Cypr. testim. 3, 1 eleem. 16) qui . . . viderit fratrem suum -antem (-antem aliquid testim. *cod. V*, χρείαν ἔχοντα, VVLG. necessitatem habere).

B *passive i. q. opus esse*: CIC. Phil. 2, 26 si auctores ad liberandam patriam -arentur illis actoribus (*c. dat.*: CVRT. 8, 5, 14 nullius . . . vox responsuri tibi -aretur. COLVM. 2, 16, 3 laeto pinguique campo non -atur influens rivus. 9, 13, 1 sequitur, ut morbo vel pestilentia laborantibus remedia -entur. PLIN. nat. 17, 17 hae . . . pluviae generis cuiusque arboribus diverso -antur). VITR. 1, 6, 6 ut amussium non -etur. COLVM. 2, 11, 4 ubi -atur sarritio. 5, 3, 2 quoniam quinum

pedum spatia inter semina -antur. 8, 7, 1 locus ad hanc rem -atur maxime calidus. 11, 1, 32 in hac ... ruris disciplina non -atur eiusmodi scrupulositas. 11, 3, 12 cum maior ... vis alimenti -atur. QVINT. inst. 1, 10, 22 utriusque enim rei aptus quidam modus -atur. 1, 12, 4 cum pariter inventio rerum, electio verborum, compositio, gestus ... motus -etur. 2, 4, 31. 5, 13, 3 hinc mille flexus et artes -antur. 9, 4, 61. 10, 1, 7 sic breve intra spatium rursus -aretur. *al.* FRONTIN. aq. 122 ne intermittatur usus tempore quo praecipue -atur. GAIVS inst. 3, 136 neque verborum ... ulla proprietas -atur, sed sufficit *eqs.* APVL. Socr. 17 p. 158 -atur vir facundia laudatus. AMM. 22, 16, 18 medicinae, cuius ... -antur adminicula crebra. CASSIOD. inst. div. 29. INST. Iust. 2, 10, 2 nulla emancipatio -batur (*ibid.* sufficere).

V *i. q.* ***incertum esse,*** *ἀπορεῖν*: VARRO rust. 1, 1, 3 cum -amus, quid faciendum sit nobis ex aliquo portento. CIC. div. 1, 9 eius (*Cottae*) orationi non sane -o (*i. haud ignoro*) quid respondeam. VITR. 9, 1, 13 fortasse -bitur, quid ita sol quinto a se signo potius quam secundo ... facit in his fervoribus retentiones. PAVL. dig. 16, 3, 26 praef. -o res commendatae cui restitui debeant, filio an marito.

syn.: ad I: carere, expectare, anquirere, requirere. *ad I B 2*: deesse. *ad II*: optare, cupere, concupiscere, velle. petere, expetere, poscere, deposcere, postulare, flagitare, efflagitare, exigere. *ad IV*: necessarium habere (*v. p. 708, 58*), necessitatem habere (*v. p. 708, 77*), indigere (*v. p. 708, 54. 73*). *opp.: ad I*: habere, possidere, impetrare. *ad II*: deprecari, aspernari, contemnere, respuere, fastidire, timere, tribuere. *ad IV B*: sufficere.

part. praes. pro adi. **dēsīderāns**, -ntis: 1 *sensu activo*: HIL. epist. ad fil. 1 in quibus (*litteris*) intellego -em te mei esse. ALC. AVIT. 84 (94) p. 101, 8 -um vota et supplicum. ITIN. Alex. 12 Alexander -s frigoris. *adv.* **dēsīderanter.** *comparat. legitur l. 30, superl. l 39.* FRONTO p. 117 N. quanto -ius desideras. EPIST. pontif. Siric. 2 Migne 13, 1182[B] -r quaeritis. CLAVD. DON. Aen. 5, 104 -r *dies* optata est (FVLG. aet. mund. p. 150, 9 CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111[B] VEN. FORT. vita Hil. 13, 47). 6, 722 -r cupis. AVG. epist. 199, 52 *manifestationem dei* -r et vigilanter expectant. SACR. Leon. p. 452 voluisse. CASSIOD. in psalm. 52, 5. 63, 10. 69 concl. 106, 7. 118, 3 cibum expetere (118, 96, compl. in II Cor. 4, 3). 118, 81 exposcere. var. 1, 4, 2 appetere (GREG. M. moral. 20, 40 epist. 6, 47). inst. div. 32 -r introite mysteria domini. EVGIPP. Sev. 19, 2 ad oum videndum -r occurrit. VEN. FORT. epist. (carm. 10, 3) 4 salutes venerabiliter ac -issime persolventes. GREG. M. epist. 8, 17 expectare. 11, 20.

2 *sensu passivo* (*cf. Bücheler, Mélanges Boissier 1903 p. 85—90*). GLOSS. *ποθεινός*. -issimus *ποθεινότατος*, qui desideratur. **a** *de personis*: CORP. XIV 3624 (*Tibure, a. 50 p. Chr.*) sodali -issim(o). XI 6507 (*Sassinae*) coniugi. FRONTO p. 88, 11 N. domine dulcissime -issime. p. 132, 20 N. AVR. Fronto p. 17, 12 N. magister optatissime, amice -issime. p. 30, 8. ITALA Phil. 4, 1 (cod. d) fratres mei dilectissimi et -issimi (*ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι*, VVLG. carissimi et desideratissimi). CAPITOL. Alb. 7, 3 fratri amantissimo et -issimo. CYPR. epist. 4, 5 frater carissime et -issime. 12, 2. 14, 4 *et saepius.* ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 324 domino gloriosissimo ac merito -issimo coepiscopo Lucifero. p. 327 magister veritatis et in omnibus -issime. PAVL. NOL. epist. 4, 5 unanime, venerabilis, -issime. 5, 19. 7, 3 (= AVG. epist. 32, 3) frater ... honorandissime et -issime (*v. l.* honorant- et desiderat-). 43 tit. AVG. epist. 25, 5. 36 tit. dilectissimo et -issimo fratri. 67 tit. 67, 3 domino carissimo et -issimo. 83 tit. *et al.* RVRIC. epist. 5 si colloquium -issimae pietatis (*de episcopo*) ... meruero. GREG. M. epist. 9, 13 -issimae vestrae excellentiae scripta suscepi. EVOD. epist. ad Val. 3 dominis ... dilectissimis et -issimis fratribus. CORP. II 541 (*in Lusitania*) filiae. III 4385 (*in Pannon. sup.*) coniugi carissime pientissimae et -issimae (XII 3502 *in Gallia Narbon.*). V 3687, 11 matri derantissime (*sic*). 3687 (*Veronis*). 5242. 6673 (*Vercellis*). 7561 (*Hastae*). V suppl. ital. 1290. VI 5367. 5445. 9992. 35599. VIII 2397 (*in Numid.*) 21113 (*in Mauretania Caes.*). 21223 INSCR. Revue épigr. V (1904) 79 CORP. IX 2101 (*prope Beneventum*). 2136. 6327 (*Corfinii*). XI 1771 (*Volaterris*). 2330 (*Clusii*). XII 782 (*Arelate*). 886. 1703 (*in Gallia Narbon.*). 73 add. p. 804 (*periit*). *v. etiam p. 701, 84.* **b** *de rebus*: ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 325 quam -issimam ostendisti mortem esse pro Christo. *cum dativo*: PAVL. NOL. *fortasse* epist. 14 tit. beatissimo et venerabili semper nobis -issimo patri. *cf.* 35 tit. MART. BRAC. ira praef. corr. tit. CORP. VI 21974 animae -issimae sibi. XIII 1988 (*Lugduni*) coniugi karissimae et sibi -issimae.

part. perf. pass. pro adi. **dēsīderātus**, -a, -um. 1 *i. q. optatus, iucundus, gratus* (*cf.* GLOSS. -a exoptata): CATVLL. 31, 10 -oque acquiescimus lecto. PLIN. nat. 20, 185 anesum ... omnibus, quae condiuntur quaeque intinguntur, -um (*fere i. q. utile*). PLIN. epist. 4, 13, 1 venisti ... nunc maxime mihi -us. APVL. Plat. 1, 10 ut quies -a proveniret animantibus. IVST. 5, 4, 7 *Alcibiades* -us civibus suis Athenas revertitur. HIL. trin. 7, 3 Sabellius totum me ... tamquam -um cibum morsu saevissimo transvorans. HIER. epist. 53, 8, 13 et veniet -us cunctis gentibus. PAVLA Hier. epist. 46, 13, 1 a -o vix avellemur amplexu. VVLG. Agg. 2, 8 veniet -us cunctis gentibus. AVG. civ. 18, 35 expectantibus. INSCR. Röm. Mitt. 1904 p. 148 (*saec. IV*) cum ... caelo -us corporeo carcere desideraretur. CASSIOD. var. 11 praef. 7 postquam ... opusculum nostrum -o fine concluseram. 2 *i. q. necessarius* (GLOSS.): QVINT. inst. 9, 1, 5 quibus (*opibus*) uti, ubicumque -um erit, possit. PS. VICT. VIT. pass. 1 valebo, quae -a sunt, iudicare. SACR. Leon. p. 342 apostolorum ... -a sollemnia (*i. festa*) recensemus. *superl.* -issimus (*v. etiam p. 709, 53*): **a** *de personis*: HIL. epist. ad fil. 7 filia -issima. CORP. III 8830 (*Salonis, fere saec. III*) Maximina coniux -issimo. CANDID. epist. 1 domino -issimo. VVLG. Phil. 4, 1 *v. p. 709, 47.* CASSIOD. hist. 4, 36 fratribus -issimis. DIONYS. EXIG. epist. de pasch. 1 p. 483[D] CORP. II 5072 (*in Hisp. Tarrac.*). VIII 21136 (*in Mauretania Caes.*). IX 2136 (*prope Beneventum*) filiae -issimae. **b** *de rebus*: PLIN. nat. 30, 1 blandissimis -issimisque promissis. SIDON. epist. 4, 11, 7 -issimam flendi occasionem. RVRIC. epist. 4 p. 447, 6 benedictionem. *subst. n.* **dēsīderātum**, -ī: GLOSS. *λειτουργία, τελευτή*. RVFIN. Clement. 1, 18 alius nec tarde ad -a perveniat. CASSIOD. in psalm. 1, 1 omnia -a succedunt. GREG. M. epist. 6, 54 tibi aeternae vitae -a multiplicet. *adv.* **dēsīderātē:** SCHOL. Ter. p. 116, 15 -e loquitur.

gerund. pro adi. **dēsīderandus**, -a, -um. *i. q. desiderabilis*: PLIN. paneg. 10, 6 eo ipso carus omnibus ac -us, quod prospexerat, ne desideraretur. SERM. Corp. Vind. 21 p. 272, 23 illam felicem et -am vocem ... audire. FILASTR. 82, 6 -am victoriam adipisci. AVG. civ. 22, 22 huius vitae flenda (*i. flebilis*) calamitas et alterius -a felicitas. CAES. AREL. epist. de hum. tit. dominis sanctis et in Christo -is.

deriv.: desiderabilis, desideratio, desiderator.

dēsīderōsus, -a, -um [*cf. c.* desiderare. *Th.*]. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 2, 43 Thestylis -am et voluptariam significat. [*francog.* désireux. *M.-L.*] *Kieckers.*

dēsīdēsco, -ere *cf. c.* desidēre, deses. GLOSS. -ere (*scribitur etiam* desitescere, desitiscere) neglegenter agere. -it regnescit (*fort. scrib.* segnescit *vel* requescit). [desitescere contemnere *fort. scrib.* despicere.] *cf. Löwe, glossae nom. p. 160; prodromus p. 381; Nettleship. contrib. to Latin lex. p. 435.*

1. ✱dēsidia, -ae *f.* [*a* deses. *Th.*]. dei- PLAVT. Trin. 650 *B.* *pluralis ponitur*: LVCR. 5, 48 VERG. Aen. 9, 612 GELL. 9, 5, 6 TERT. anim. 20. COMM instr. 2, 12, 7 -as omnes omitte. PANEG. 9, 16 CLAVD. 1, 151. 7, 40 -as molles. LEO M. serm. 39, 2 omnes praeteritae -ae castigantur. NOT. Tir. 93, 2. *caret significatu proprio desidendi et vocis quae est* deses. GLOSS. *ἀπραξία. ῥαθυμία* (*cf. p. 712, 16*). ignavia. neglegentia. pigritia. segnities. *dub.* IV 52, 51 -a devilitata (debilicata *a*). *legitur apud* PLAVT. *et inde a* RHET. Her. [*ex emendatione legitur* PLAVT. Merc. 29 *infra l. 45.* SEN. contr. 2, 6 (14), 8 desideria *codd., cf.* PAPYR. Marini 73, 30 (*saec. IV*) ne rursus aut tarditas aut desideria intercedat.]

1 *de homine qui vel nihil agit vel non id quod expectatur: vitii nomine vocatur et vituperatur* (*simul definitur et describitur*): PLAVT. Merc. 29 (*in parte spuria, cum aliis vitiis amori accedentibus*:) inertia, aviditas, -a (residia *trad.*) iniuria (*cf.* OV. rem. 149 -am puer ille sequi solet. PROP. *infra l. 62*). RHET. Her. 1, 5, 8 in contemptionem adducemus, si inertiam -am luxuriam adversariorum proferemus (CIC. Verr. 3, 7 nihil ceterorum simile Graecorum, nulla -a, nulla luxuries *in Siculis* [TAC. hist. 3, 47 -am licentiamque Graecorum retinebant]. 3, 76 homo tantae luxuriae atque -ae. LVCR. 5, 48 quid luxus -aeque *efficiunt? saepius simul vituperantur velut*: SALL. Catil. 53, 5 CELS. 1 pr. p. 1, 23 SVET. Nero 42, 1). RHET. Her. 2, 23, 35 *philosophia* affert ... socordiam atque -am (SALL. Catil. 4, 1 socordia atque -a ... otium conterere). CIC. Mur. 9 sin ... fuga laboris -am ... coarguit. Sest. 22 videbamus genus vitae, -am inertiam. Scaur. 45 suspicionem -ae ... aut cupiditatis (QVINT. inst. 1, 3, 7 in hoc -am numquam verebor. PANEG. 11, 17 propter opinionem -ae). CIC. epist. 15, 4, 16 quibusdam otii esse ac -ae videtur *philosophia* (GELL. 10, 22, 2 neve inerti inanique -a cultum et studium philosophiae mentiamur. *de structura cf.* GAVDENT. serm. 7 *p. 712, 6.* AVG. mus. 5, 5, 10). SALL. Catil. 2, 5 pro labore -a *invasit.* PROP. 1, 12, 1 -ae ... crimen (VELL. 2, 87, 1 multa -ae crimina. MEN. dig. 49, 16, 6 pr. segnitiae ... vel contumaciae vel -ae. ANTH. 433, 4 ignavae ... -ae. HYG. astr. 1 praef. p. 19, 9 AVG. civ. 3, 17 *al. cf.* PLIN. nat. 18, 13 -ae probro. FRONTO p. 50, 13 N. culpam). OV. am. 1, 9, 31 -am quicumque vocabat amorem (SEN. dial. 7, 12, 5 cum honestus turpi -ae titulus accessit. epist. 68, 3 valetudinem et imbecillitatem voca [vocato *V*] et -am *otium.* PLIN. epist. 2, 10, 8. 4, 23, 4 quando secessus mei non -ae nomen, sed tranquillitatis accipient. SVET. Aug. 98, 4 Apragopolim appellabat, a -a secedentium). OV. trist. 3, 7, 31 -ae remove ... causas (COLVM. 12, 3, 7. QVINT. inst. 10, 3 [29], 30 *indulgere* causis -ae). LIV. 29, 21, 13 de cultu ac -a imperatoris (SEN. contr. 9, 4 [27], 18 querenti de tua -a). SEN. contr. 1, 1, 22 in puero lenocinium erat ingenii (-ium *codd.*), in iuvene -a (FRONTO p. 54, 1 N. ingenio tuo [ingenium tuum *Haupt Naber*] vel -a vel indiligentia claudat). SEN. epist. 51, 7 intempestivam -am *reprehendere* (*sim.* QVINT. inst. 1, 2, 21 alicuius obiurgata -a. decl. 367 p. 402, 3. *cf.* MART. 10, 70, 2 -ae tibi sum ... reus). PLIN. epist. 4, 16, 3 nec -ae nostrae praetendamus alienam (MART. 12 praef. contumacissimae trienni [COD. Iust. 3, 34, 14 pr.]) -ae *patrocinium debere.* GAIVS dig. 17, 2, 72 culpae nomine, id est -ae atque neglegentiae. AVSON. 394, 24 ut mora sit libera -ae (397, 10). QVEROL. p. 13, 15. DARES 6 Asiam semper in -a vitam exercuisse. AVG. civ. 12, 18 non ... in eius

(*dei*) vacatione cogitetur ignavia -a inertia, sicut nec in eius opere labor conatus industria. 22, 22 -a segnitia pigritia neglegentia vitia sunt ubique, quibus labor fugitur. vera relig. 35, 65 non otium -ae, sed otium cogitationis. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 901[D] per -am ac voluptatem *tempus degere*. 7, 5 p. 942[A] -am, quae nequitiae princeps est. GREG. M. moral. 3, 45 -a quippe torpori frigoris (torporis frigori *al.*) concordat. 9, 53 per torporem nascitur. CORP. II 1276, 8 mira cum -a celebretis. *locutiones quaedam de vi desidiae nociva*: PLAVT. Rud. 92 mea -a spem deserere. Trin. 647 tu fecisti ... culpa maxime et -a tuisque stultis moribus. SALL. Catil. 53, 5 luxu atque -a civitas corrupta est (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 15 *cf.* SVET. Tib. 33 SVLP. SEV. chron. 2, 51, 10). LIV. 28, 35, 3 ad hoc equitem marcescere -ā (TAC. hist. 1, 71 Otho non deliciis neque -a torpescere). SEN. contr. 1 praef. 14 nihil perdidisse, sed multum acquisisse -a (PETRON. 140). *al.* COLVM. 3, 7, 3 *ratio* -a nec minus imprudentia colonorum damnata. TAC. dial. 28 eloquentiam et ceteras artes descivisse ... -a iuventutis et neglegentia parentum (SVET. gramm. 4). QVINT. decl. 298 p. 179, 20 -ā male audivimus. APVL. Plat. 2, 16 artus ... -a molles. PANEG. 11, 14 -ā iudicum (COD. Iust. 7, 32, 12 pr. -a ... vel dolo. *al.*). AVR. VICT. Caes. 3, 15 ubi cives -ā externos ... in exercitum cogere libido incessit. AVG. civ. 22, 30 ubi neque ullā -ā cessabitur *eqs.* (*cf.* VEG. mil. 1, 20 interveniente neglegentia -aque *cessare*. AVG. epist. 48, 2 blandiente. CASSIOD. in psalm. 129 faciente). CIC. leg. agr. 3, 103 qui propter -am in otio vivunt (COD. Iust. 11, 48, 22, 3). TAC. ann. 11, 15 ne ... disciplina per -am exolesceret (CALL. dig. 48, 3, 12 pr. SOL. 3, 2 per quandam -am. PANEG. 9, 16, *sed cf. supra l. 4.* AVR. VICT. Caes. 37, 5 OP. imperf. in Matth. 3 p. 648). PANEG. 5, 1 ex quantacumque -a quamvis maxime orationi imparem (COD. Iust. 5, 14, 11, 4 PALLAD. hist. mon. 11 p. 287[C]). SEN. contr. 1, 8, 6 quod corroboraverat *labor*, -a consumpsit (SEN. epist. 71, 15). 2, 3, 8 -a dedocet. 10 praef. 3 eo illum longa, immo perpetua -a perduxerat, ut. PLIN. nat. 35, 5 artes -a perdidit (*sc. hominum*). PLIN. epist. 1, 13, 5 quos ... haec auditorum vel -a vel superbia non retardat. PAVL. dig. 9, 4, 26, 6 ne alterius dolus aut -a aliis noceat. PANEG. 11, 12 remissos -a reddiderit *imperatores*. IVST. 1, 7, 13 in luxuriam lapsos otium ac -a superavit. RVFIN. hist. mon. 1 p. 395[C] cum nos ... pigritia -aque constringat, ut. IVST. 20, 1, 1 periculosam ... -am tanti exercitus *esse*. COD. Iust. 7, 24, 1, 1 in suum damnum huiuscemodi -am reversuram. *locutiones ad amorem desidiae pertinentes* (*opposita infra l. 56*): PLAVT. Bacch. 1083 nimis nolo -ae ei dare ludum (TAC. ann. 2, 55 -am in castris *sinere*. PLIN. epist. 1, 20, 23 quorum delicias -amque quasi iudicium respicere. OROS. hist. 4, 21, 4 *nutrire*). Merc. 62 amori atque -ae in otio operam dedisse (PAVL. FEST. p. 120 ventri et -ae). CIC. Sest. 103 ab industria plebem ad -am avocari (*cf.* VAL. MAX. 7, 2, 1 imperia ... nimia quiete in -am resolvi [SEN. dial. 4, 21, 6]. AMM. 27, 12, 8 in -am obsessores traduxerunt. RVFIN. Orig. in gen. 4, 4 ne in id ... -ae veniatur, ut. *cf.* SVET. Galba 9, 1 in -am segnitiemque conversus est. AVR. VICT. Caes. 40, 20 in -am foede pronus). CIC. off. 1, 123 ne languori se -aeque dedat *senectus* (orat. 148 PLIN. paneg. 79, 5. PAVL. dig. 22, 3, 25, 1 -a [*sic F*] deditus. CLAVD. 22, 67 neque -ae *tradas* illum). VERG. Aen. 9, 612 vobis ... -ae cordi *sunt* (*cf.* SERV. *ad l.* RVFIN. hist. 3, 23, 9 quibus luxus et -a cordi est [ἀργοὶ καὶ ἀπερρωγότες]. *cf.* TAC. Agr. 3 invisa primo -a postremo amatur. CASSIOD. inst. div. 32 nolite amare -am, quam domino cognoscite odiosam. PANEG. 6, 9 -ae cupiditate ductus). SIL. 11, 36 hiantem -a populum (PLIN. epist. 1, 2, 3 me longae -ae indormientem). COD. Iust. 7, 63, 5, 4 in -a ... *permanere*. *opposita*: PLAVT. Trin. 650 corde expelle -am tuo. CIC. ac. 1, 23 fuga -ae. CAES. Gall. 6, 23, 6 -ae (-am *A Q*) minuendae causa. GRATT. 429 vincere. SEN. contr. 1, 8, 5 luxuria avaritia -a ... non dediscuntur. SEN. benef. 6, 16, 6 admonitionibus discussit -am. GREG. M. moral. 9, 53 ut ... formidentur -a ... et fraus. *locutiones rhetoricae vel poeticae*: CIC. Brut. 8 tamquam in portum confugere ... non inertiae neque -ae, sed otii moderati atque honesti (QVINT. inst. 12, 3, 11 confugerint ad haec deverticula -ae). SIL. 3, 581 blandoque veneno -ae. PLIN. epist. 1, 2, 6 audis -ae votum (*cf. infra l. 66*). COD. Theod. 1, 5, 9 (*a. 389*) -ae somniis oscitantes *iudices*. *-a personata* (PLAVT. Trin. 650 *sim. v. supra, item locos, ubi -a subiectum actionis est*): CIC. Sest. 138 sed mihi omnis oratio est cum virtute, non cum -a. Cael. 76 ut iste interpositus sermo deliciarum -aeque moreretur. HOR. sat. 2, 3, 15 vitanda est improba Siren -a. *meton. pro hominibus desidibus*: SIDON. epist. 1, 3, 2 oscitantem nostrorum civium -am vicariano apice transcendit. COD. Iust. 4, 34, 12 ne industria poenas -ae solvat. *relative, erga homines resve ostentata i. neglectio*: PROP. 1, 15, 6 potes ... longa faciem quaerere -a. *imprimis de rebus non adhibitis*: SEN. contr. 1 praef. 3 longā -ā, quae iuvenilem quoque animum dissolvit, eo perducta est *memoria*. 1 praef. 10 in tanta hominum -a *erga studia*. TAC. dial. 33 differentiam ... nostrae -ae et inscientiae adversus ... studia. FRONTO p. 206 N. cum omnibus artibus, tum praecipue rei militari -a noxia est (*syn.* desuetudo). COLVM. 12, 3, 5 ne ... fruges aliave utensilia neglegentia -aque sua corrumpantur. *c. gen. obi. i. fastidium*: TAC. dial. 4 cui -am advocationum obicis. PLIN. epist. 6, 2, 5 tanta neglegentia, tanta -a, tanta denique irreverentia studiorum periculorum est. SOL. 10, 13 volatus -am castigat voce. PAVL. PELL. 138 legendi. *deposito sensu vituperationis i. quies, otium*: STAT. silv. 2 praef. 20 sine iactura -ae. 4, 4, 38 te ... flammabit (*i. corroborabit*) tacite repetita parumper -a. 4, 6, 31 haec ... -a est. PLIN. epist. 2, 3, 1 partim studiis, partim -a fruor. 7, 14, 1 si talia per -am et otium perficis. GELL. 4, 15, 9 talis argutae delectabilisque -ae aculeos cum audiremus ac lectitaremus. GAVDENT. serm. 7 quod iussit deus, -ae est, non laboris.

2 *de bestiis*: VERG. georg. 4, 94 ille horridus alter -a latamque trahens inglorius alvum *apium rex*. IVV. 4, 44 -ā tardos et longo frigore pingues *pisces*. SOL. 10, 13 *v. p. 711, 83.*

3 *de rebus* (*de re meton. pro homine posita: de senectute v. p. 711, 49. de imperio p. 711, 44*): CIC. Tusc. 5, 78 nos umbris deliciis otio languore -a animum infecimus (SEN. dial. 7, 10, 2 -am dissolutionemque segnis animi indormientis sibi. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402[A] continuo subintrat eum parva quaedam -a animi. Orig. in gen. 12, 5 ingenii tui amovere -am et torporem cordis excutere. PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 287[C] ex neglegentia mentis atque -a, ἀπὸ ῥᾳθυμίας). APVL. met. 9, 16 amoris languidi -a. BENED. reg. praef. per inoboedientiae -am. *de re personata*: AETNA 378 cum frigida monti -a est. COLVM. 2, 17, 3 talis ager post longam -am laetas segetes affert (QVINT. decl. 298 p. 179, 17 durum -a solum). PETRON. 88, 1 causam -ae praesentis (*artium*). *sim.* PLIN. nat. 10, 20 in -a rerum omnium (14, 3).

deriv.: desidiosus.

2. dēsīdia, -ae *f.* [*a* desīdere. *Th.*]. APVL. Plat. 2, 9 verum colorem ad -am sanguinis mutat *unguentaria ars*. mund. 34 (= AVG. civ. 4, 2) *regiones* -a maris pedestri accessu pervias factas (*Ps. Aristot. 6 p. 400[a]* ἀναχωρήσεις).

dēsidiābulum, -ī *n.* [*a* desidiare *ductum esse videtur. Th.*]. PLAVT. Bacch. 376 ut celem patrem ... tua flagitia aut damna aut -a (dispoliabula *codd.* NON. p. 75), *i. ubi desidiae deditus versaris.*

dēsidio, -āre [*a* 1. desidia. *Th.*]. GLOSS. II 427, 20 ῥᾳθυμῶ -o (*Harl.*, desideo *Laud.*, *Steph.*), dissimulo, supersedeo.

deriv.: desidiabulum.

dēsidiōsus, -a, -um [*a* 1. desidia. *Th.*]. *in usu est inde a* RHET. Her. CIC. VARRONE, *comparativus inde a* VARRONE, *superlativus inde a* CIC. ISID. orig. 10, 77 -us tardus piger, a desidendo vocatus, id est valde sedendo (*alluditur ad sedendi verbum* VARRO rust. 2 praef. 1). GLOSS. neglegens (vel desidens IV 329, 44, aut otii [ocium *cod.*] vel desiduus 505, 17), ignavus pigrus (*ex reg.* V 413, 1) ῥᾴθυμος (rathimos). *cf.* desiduus. [NOT. Tir. 50, 46 diseditiosus.]

1 *de animantibus (praeter infra l. 66, de hominibus) i. desidiae deditus, in desidiam pronus; dicitur cum vituperatione vel contemptu: praedicative*: RHET. Her. 4, 32, 43 cum -am artem (-um martem *pars codd.*) dicimus, quia -os facit, *denominatio est* (OV. am. 1, 9, 46 -us fieri. COLVM. 12, 1, 22. AVG. civ. 4, 16 murcidum, id est nimis -um et inactuosum). VARRO rust. 2 praef. 1 qui in oppido sederent, quam qui rura colerent, -iores putabant *maiores nostri* (QVODV. Aug. epist. 221, 1 ne ... non quaerendo -us ... iudicarer). OV. rem. 162 -us erat (MART. 12, 26, 2 esse tibi videor -us eques *ego, non senator*). PLIN. epist. 3, 5, 19 sum -issimus (*opp.* studiosus). SCHOL. Hor. 1, 8, 10 cur me non patiuntur -um esse. BENED. reg. 48 si quis ita neglegens et -us fuerit, ut. GAIVS dig. 21, 1, 18 pr. si servus ... -us ... inveniatur (*syn.* piger, tardus, *apponuntur alia*). PORPH. Hor. sat. 2, 3, 1 corripientem se tamquam -um. MART. 8, 3, 12 quid melius -us ages (BENED. reg. 73 nobis ... -is ... rubor confusionis est. *ibid.* neglegens. *adde infra l. 66*). *attributive*: OV. am. 2, 9, 2 o in corde meo -e puer (*Cupido*). SEN. contr. 1 praef. 8 torpent ... ingenia -ae iuventutis. MART. 1, 107, 2 -us homo es (PLIN. epist. 1, 8, 2). SACR. Leon. p. 380 -is et duris operariis. GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 5 non tam fortissimorum militum ... quam -orum. SALON. in prov. p. 979[D] per 'pigrum' designatur unusquisque segnis et -us praedicator (GREG. M. moral. 22, 20). *masc. pro subst.*: SEN. dial. 9, 9, 7 apud -issimos. epist. 71, 23 -o studere torqueri est. VAL. CEM. hom. 3, 1 SIDON. epist. 2, 10, 1. *relative*: SVET. gramm. 8 -ior in professione grammatica habebatur. AVG. conf. 10, 3, 3 *genus* -um ad corrigendam suam *vitam*. *de bestia*: LVCAN. 9, 288 nec iam degustat amarum -a thymum *apis*. 2 *de rebus, i. desidiam afferens, desidiae aptus*: RHET. Her. ars *v. supra l. 43* (CIC. inv. 1, 22 -um studium et luxuriosum otium). CIC. leg. agr. 2, 91 ad inertissimum ac -issimum otium *perducere* (SEN. dial. 7, 13, 2. AVG. civ. 12, 18 priorem suam ... vacationem tamquam inertem ac -am *damnavit deus*. COD. Theod. 7, 18, 16 [*a. 413*] -a quiete *annum transigere*). CIC. de orat. 3, 88 cum -a delectatione. rep. 2, 8 illecebras. SEN. dial. 10, 12, 2 quorum non otiosa vita dicenda est, sed -a occupatio. RVFIN. Orig. in num. 2, 2 *animi motus* (*nisi homo ipse. cf.* SIDON. epist. 4, 11, 6 animum natura -issimum *accendere*. GREG. M. past. 3, 14 p. 73[C] mens). AVG. epist. 55, 17 in illa requie non -a segnitia (VEREC. in cant. 3, 16 -o neglectu[m] *loco corrupto*. CASSIOD. in psalm. 139, 11 -o nimis tepore). AVG. fid. et op. 17, 32 -am praetendes excusationem. DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. prol. nostra -a conversatio (*opp.* sanctum studium). *ntr. pro subst.*: SEN. dial. 2, 15, 4 mollia ac -a praecipere. *adv.* **dēsidiōsē**: LVCR. 4, 1136 -e agere aetatem (HESYCH. in lev. 22, 10 p. 1069[D] quae [*sic, fort.* qui] vel -e ... agunt. CASSIAN. conl. 1, 19, 1 -e agentes). AVG. serm. ed. Mai 93, 5 non -e aut neg-

legenter et quasi transeundo *audire* (*opp.* studiose, operis festinatio). EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934[C] qui non -e ... disquirit. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 7 -ius vivere. NOVELL. Iust. 25, 3 neglegentem (*ῥαθυμοῦντα*) et traditis -e (*ἐκμελῶς*) utentem.

syn.: inactuosus, iners, murcidus, neglegens, piger, segnis, tardus. *opp.* fortis, studiosus.

dēsīdo, -sēdi, -ere *a* de *et* sidere. *perfecti forma* -sid- *legitur* (*omissis testimoniis dubiis, quae infra notabuntur*): LAMPR. Alex. 39, 7 -idisset. MARCELL. med. 9, 112 -iderit. *cf.* CATO *l. 15* -seid-*?* *supinum non legitur. legitur inde a* CATONE. [*ex coniectura* CIC. *v. infra l. 16.* LIV. *v. infra l. 60.*]

1 ***proprie,*** *de motu, quo res vel homo ex superiore loco ad inferiorem fertur. perfectum ad sedendi sensum transit* (*recipit* in *c. abl. sim.*): **a** *de rebus*: CATO agr. 112, 2 relinquito in imo (*sc. dolio*) quod -ederit (desciderit *P b*, -ederit *A in rasura, v*, -iderit *c*. CIC. Att. 2, 12, 3 si -ederit [*τρύξ*], decesserit *M*, -ederit *correctio cod. Helmstadt.* AETNA 477 qualem [*faecem*] purgato cernes -ere ferro. CELS. 2, 7 p. 40 quod -idit *cx urina*, album est. SEN. nat. 4[b], 10 quemadmodum ... in omni humore faex ima est, ita in aëre spississima quaeque -unt. PLIN. med. 3, 30 cum -ederit [-iderit *g*] tudicula *medicamen*). VARRO rust. 3, 9, 11 inane natat, plenum -idit *ovum* (*cf.* SEN. nat. 6, 6, 4 navigia -unt. TERT. anim. 52 intestino repente perculsu cum tota securitate -unt). CIC. div. 1, 78 ut multis locis labes factae sint terraeque desiderint (*A*, -sederint *rell.* 1, 97 cum ad infinitam altitudinem terra -edisset [*V?* -idisset *B*, disidisset *H*]. LIV. 32, 9, 3 Velitris trium iugerum spatio caverna ingenti -ederat [OBSEQ. 36 in caverna -edit]. SEN. epist. 9, 11 totae -edere regiones. LACT. inst. 7, 3, 8 -ederint in abruptum *terrae. sim.* STAT. Theb. 1, 549 Gargara -unt surgenti *Ganymedi* et Troia recedit [*sc. aspectui, dum in caelum rapitur*]). AETNA 104 -editque infima tellus *in mundo* (PANEG. in Mess. 19 qualis in immenso -ederit aëre tellus. *cf.* SEN. nat. 1, 14, 1 cum aliquod caeli spatium -edit. TERT. anim. 54 quo omnes labes mundialium sordium confluendo et ibi -endo exhalent *eqs.* CLAVD. MAM. anim. p. 115, 3 *aer* inde sponte -at [decidat *G*, discedat *M b*, *opp.* erumpat]). CELS. 5, 26, 3 p. 186 vulnera, in quibus usque ad ... venas in alis ... mucro -edit (8, 4 p. 335 medium *calvariae, bis.* p. 336 fractum ... os. 8, 5 p. 337. 338). SEN. nat. 3, 27, 6 in imum ... fundamenta -unt (CVRT. 4, 6, 9 -ente sabulo *sub turrium rotis.* PLIN. epist. 10, 39, 2 ingentibus ... rimis desedit [*B*, descendit *Ald.*] et hiat *theatrum*). STAT. silv. 3, 2, 109 vada -ant (IVST. 4, 1, 10 *undas* alias verticibus in imum -ere, alias ... in sublime ferri. 4, 1, 10 in voraginem -entis *aestus.* 4, 1, 13 pelagi -entis. *cf. cum his locis infra l. 51*). PS. QVINT. decl. 6, 11 longo tempore in terram ossa. *i. humilem fieri: omisso sensu motus*: CELS. 8, 1 p. 328 ima spina in coxarum osse -it (*vix perf.*). CELS. 6, 18, 18 neque sub his curationibus -it *condyloma* (CELS. 7, 18 p. 296 ex toto -it *tumor* [MARCELL. med. 9, 112]. 7, 14 p. 290). SEN. dial. 2, 6, 4 turrium altitudinem cuniculis ac latentibus fossis repente -ere (*opp.* crescere). *item deposito sensu motus intercedentis*: CELS. 8, 1 p. 325 paulum -entes sinus habent *vertebrae.* VIGIL. TRID. ad Ioh. 2 p. 553[A] vallo ex omni latere -ente. HIER. in psalm. 103 p. 75, 10 rursum instar vallis unda -at (residat *C, opp.* attolli. *cf. supra l. 40*). **b** *de animantibus: i. q. deorsum ferri*: VERG. Aen. 3, 565 tollimur ... et idem subducta ad manes imos -edimus unda (VAL. FL. 8, 329 tollitur ..., vasto rursus -it hiatu *Styrus, sc. navis eius*). PAVL. FEST. p. 366 ut super aquam currens non -at *tippula. i. sidere*: CELS. 7, 26, 5 p. 312 -ere is debet in acre acetum (*cf. p. 696, 5*). APVL. met. 5, 22 tremens ... -edit in imos poplites.

2 ***translate:*** *i. minui*: LIV. 1 praef. 9 labente ... disciplina velut -entes [diss- *codd.*] primo mores sequatur animo *lector* (*ib.* ire ... praecipites). LAMPR. Alex. 39, 7 ad tertiam partem aurei vectigal. CASSIOD. var. 10, 29, 4 -ederat (siderat *B H, al. aliter*) ... dolor.

deriv.: 2. desidia.

dēsīduus (diss-, desidium, deciduus *al.*) desidiosus GLOSS. (diss- *al., cf.* V 633, 36 desidiosus non conveniens). ignavus (ignarus *al. cf. p. 694, 11*) [im]piger *ὀλίγωρος. adde* IV 505, 17 *p. 712, 39.* [*cf. c.* desidēre *et c.* assiduus. *Th.*] *inde adv.* **dēsīduō:** FVLG. serm. ant. 37 -o dicitur diuturno, unde et Varro in Corallaria ait ... -o afuisse te. GLOSS. V 566, 53 diu⟨tu⟩rne. V 497, 18 dissiduo diuturne. *Bögel.*

dēsīgnātio, -ōnis *f. a* designare. *non recte* DON. Ter. Ad. 87, 2 puto ego -em contractionem aut conductionem populi in unum intellegi; hoc enim contingit ei, qui aliquo flagitio populi in se oculos et ora convertit et spectaculo est vulgo (*cf. p. 720, 22*): quemadmodum designatores, qui ludis funebribus multitudinem retinent (*cf. p. 719, 82*). *legitur inde a* CIC. **1** *i. q. circumscriptio vel descriptio loci, spatii vel etiam i. q. ordo, σχῆμα*: VITR. 1, 6, 7 ita austri et septentrionis habebitur octavae partis -o. 5, 5, 2 -es *cellarum*, quibus in locis constituantur. HYG. grom. p. 166, 7 agrorum speciosa -o. GLOSS. IV 51, 2. 504, 5 depalatio (depopulatio *trad.*) desi⟨g⟩natio. *cf.* GLOSS. *s. v.* divulatio. *in arte musica*: VITR. 5, 4, 3 intervallorum. *absolute*: PAVL. FEST. p. 236 sulcus ..., qui in condenda ... urbe ... -is causa imprimitur. *i. q. schema*: VITR. 3, 1, 3 quadrata -o (*syn.* schema. *cf. etiam* 4, 3, 9 quadrata descriptio). 5, 3, 6 -es ... undarum (*circulos intellege, quae lapide immisso nascuntur*). 5, 3, 7. *fere i. q. ordo* (*cf.* dissignatio): CIC. Att. 4, 4 b, 1 offendes -em Tyrannionis mirificam in (*om. M*[2]) librorum meorum bibliotheca. CHALC. comm. 117 tanta rerum (*i. mundi*) -o. 118 stellae ... eandem, quae fuit initio rerum ..., constitutionis efficiunt -em; ... quam -em non est putandum labem ... afferre mundo *eqs.* transl. 40[C] ex varia -e (*gr. aliter*). **2** *i. q. notatio, qua fit, ut res vel persona inter plures eiusdem generis noscatur*: **a** *per signum impressum, per formam*: ZENO 1, 13, 4 circumcisionem ... in -em Iudaici populi. *absolute*: FIRM. math. 1, 5, 5 diversa ... formarum -e cernuntur *consanguinei.* EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915[A] alterum ab altero manifestissima probatione discretum et certa -e productum. *nota* -es *metonymice i. q. vexillationes*: ITALA num. 2, 2 (Lugd.) homo habeat semper ordinem per -es, per domos *eqs.* (*κατὰ τὰς σημαίας*, VVLG. per turmas, signa atque vexilla). **b** *per litteras sim.*: BOETH. arithm 2, 4 p. 86, 26 signa nummorum, ... quae nunc quoque homines in summarum -e describunt. CASSIOD. art. 4 p. 1207[D] alpha ponitur pro -e linearum, quoniam *eqs.* **c** *per descriptionem, nominationem sim.*: CIC. de orat. 1, 138 sine -e personarum aut temporum. LACT. inst. 4, 15, 5 breviter ... sine ulla personarum ac locorum -e. SERV. Aen. 4, 584 -o temporis est, non diei descriptio. *absolute*: MOD. dig. 28, 5, 63, 1 si testator complures amicos eodem nomine habeat et ad -em singulari nomine utatur (NOVELL. Iust. 1, 2, 2 hoc errantis sententiae est et non purae et integrae -is [*ἀκριβοῦς ἐπισκέψεως*]). EDICT. imp. Diocl. 1, 29 intemperatissimi homines mentium suarum indomitas cupid⟨ines desig⟩natione quadam et notis cogentur agnoscere. VICT. VIT. 3, 39 -e sua debere ... XII infantulos separari. *in grammat. i. q. vis designativa*: AVG. gramm. V 507, 16 habent ... quandam -em *pronomina minus-quam-finita*, sed non plenae significationis. *in rhetor. i. q. διαίρεσις*: PS. IVL. RVF. schem. lex. 23 p. 53, 36 haec (*διαίρεσις*) latine dicitur distributio vel -o. *speciatim de magistratibus creandis*, GLOSS. *ἀπόδειξις*: TAC. ann. 2, 36 annua -o. 13, 21 consulatus -e (SVET. Iul. 9). SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 17 ne *munere edito* popularis animus eblanditus -i eius succumberet. p. 139, 27. COD. Theod. 6, 4, 10 pr. (*a. 356*) -bus operam dare. 6, 4, 31 (*a. 397*) -um ⟨o⟩rdo servetur. **3** *i. q. notio, significatio*: BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 14, 20 enuntiativa ... oratio est, ... quae habet in se falsi verique -em. p. 21, 24 barbarus ab utroque (*i. Graeco et Romano*) in equi -e dissentit. p. 34, 2. GREG. M. in Ezech. 1, 9, 8 ista ... dominici sermonis dubitatio ex electorum cordibus -o temptationis fuit. *absolute*: FAVST. REI. spir. 1, 8 p. 113, 19 vide, ne ... in hac -e 'digiti' et patrem comprehendat et filium. BOETH. herm. sec. 1, 3 p. 74, 28 animus ... *nullis* -is finibus conquiescit. 2, 5 p. 119, 3 quid significet aut circa quid -em enuntiatio teneat. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34, 15 Victorinus ... duo superiora genera ... uno 'generis' vocabulo et -e esse declarat. GREG. M. moral. 6, 2 haec ... breviter studui ex mystica -e succingere. CLODIAN. rhet. p. 592, 15 singulas huius vocabuli -es. **4** *i. q. determinatio(?)*: THEOD. MOPS. Col. 4, 18 in hac -e (*sc. gratia vobiscum. amen*) epistulae consummationem fecisse videtur (*ex interpretatione Swete; fortasse i. q. sollemnis ratio loquendi*).

syn.: descriptio, schema, significatio, nota.

dēsignātīvus, -a, -um *a* designare. **a** *i. q. significativus*: BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 48, 5 nomen esse vocem secundum placitum -am sine tempore *eqs.* (*cf.* p. 45, 30 'nomen ... est vox significativa *eqs.*'). 1, 3 p. 54, 21. divis. 889[D] si ... nulla subiecta sit res quam significat vox, -a esse non dicitur. syll. categ. introd. p. 763[A]. *accedit genet. obiect.*: BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 27, 9 necesse fuit, qui nomen et verbum significativa esset definiturus, praediceret, quorum ista -a sint. p. 32, 10 intellectuum. **b** *fere i. q. demonstrativus*: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 44, 5 subscriptiva ratio et demonstrativa et -a quodammodo 'generis' est reddita (*opp.*: *vera definitio, quae fit per genus et differentiam*).

dēsīgnātor, -ōris *m. a* designare. GLOSS. imperator, *ἀποδείκτης*, *ἐπίσημος* (designatus*?*). *is qui aliquid demonstrat*: TERT. adv. Val. 3 p. 180, 18 hunc primum cuneum congressionis armabimus detectorem et -em totius conscientiae illorum (*cf. ibid.* quod tanto impendio absconditur, etiam ... demonstrare destruere est). NON. p. 11 tororum et toralium -r est Varro de vita populi R. libro I. *traditur in codd. pro* dissignator *q. v.*

dēsīgno, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* signum *vel* signare. *Th.*]. *in codicibus saepe confunduntur* des- *et* diss-; *cf.* PHOT. bibl. 80 p. 59 *B διείγνατος*. MALALAS p. 182, 8. 412, 10. *antiquorum grammaticorum interpretationes v. sub III.* GLOSS. *ἀποσφραγίζω, κατασφραγίζω, δηλῶ, ἀποδεικνύω, ὑποσημειοῦμαι.* -at dat, tribuit, dicat. -et *σημάνῃ.* -a *ἐπίδειξον.* -atum *φανερωθέντα ἤτοι δηλωθέντα.* *legitur inde a* PLAVTO *notione peculiari, illa usitatiore inde a* VARRONE *et* CIC. [*loci dub.*: CIC. de orat. 1, 109 haec ... verbis -ata (*codd. integ. pleriq.*; definita *M*), generibus illustrata *eqs.* COLVM. arb. 1, 5 ager, quem seminario destinaveris (*S*, desinaveris *A R*). RVFIN. Adamant. 2, 20 APIC. 7, 265.] [*it.* disegnare. *M.-L.*]

I *certa et propria quadam* **nota** *aliquid* **distinguere** *facere, ut inter plura eiusdem generis internoscatur*: **A** *signis, quae oculis cernuntur, ut puta lineis, cippis, digitis, nutu sim.*:

1 *aream, locum sim. in terra, in tabula vel templum in aëre determinare*: a *subiectum est homo (hominis* visus *l. 13)*: *indicatur dativo adiecto, cui quid rei -ando destinetur*: Liv. 1, 10, 5 *Romulus* -vit templo Iovis fines. 1, 35, 8 circo . . . -atus locus est. Vitr. 4, 6, 5 duae *partes* inferiori *impagini*, tres superiori -entur. 4, 7, 1 pars . . . interior cellarum spatiis -etur. 4, 7, 2 spatium . . . ita columnis -etur, ut *eqs.* 5, 6, 2 in orchestra . . . senatorum sunt sedibus loca -ata. Pavl. Fest. p. 356 loca augurio desig⟨nata⟩. *sine dativo*: Vitr. 1, 6, 7 ut aequales divisiones octo ventorum -atae sint in descriptione. 5, 4, 1 finitiones sonituum *in diagrammate*. 5, 5, 2 media altitudinis transversa regio -etur *cellarum in theatro*. 5, 5, 3 regiones cellarum transverse -atae. 5, 7, 1 ea regione -atur finitio proscaenii. 8, 1, 1 sic . . . visus . . . libratam altitudinem certa finitione -bit. 9 pr. 5 duo trigona in . . . quadrato linea diagonio. Pavl. Fest. p. 339 *locus sepulcri* cippis . . . -atus est. Plin. nat. 18, 331 ut in media linea -retur umbilicus. Corp. VI 814 (*Romae, act. Flav.*) in loco, qui -atus erat per *illum*. Ps. Avr. Vict. orig. 23, 1 locum *idoneum* in monte Palatino. Serv. Aen. 1, 92 templum . . . dicitur locus manu -atus in aëre. 7, 187 ad -anda caeli spatia. ecl. 9, 15 spatia lituo. *adde in corpore*: Veg. mulom. 4, 3, 12 ad acum . . . pars auriculae . . . quasi in circulo -atur appremiturque. 4, 3, 13 locus, qui -atus est.

urbem *sim. i. q. urbi locum*: Verg. Aen. 5, 755 urbem aratro. 7, 157 humili -at moenia fossa (Ov. fast. 4, 825 sulco. Vitr. 2 pr. 2 statuae . . . figuram, cuius manu laeva -vi civitatis amplissimae moenia). Vitr. 1, 3, 1 portus, fora . . . quae in publicis locis -antur. 5, 11, 4. 6, 6, 1 in chorte culina quam calidissimo loco -etur. 10, 16, 10 Trypho *architectus* . . . intra murum plures specus -vit. Tac. ann. 12, 24 a foro boario . . . sulcus -andi oppidi coeptus. Pavla Hier. epist. 46, 2, 4 angelus . . . in . . . regis area templum domini -vit. *nota*: Val. Fl. 3, 425 stricto -at litora ferro (*i. loca in litore; cf. infra l. 75*). *apud* Vitr. *aliquoties fere i. q. certo loco collocare*: Vitr. 1, 1, 5 ornamenta . . . in operibus architecti. *ibid.* aedificiis publicis -verunt *Caryatidum* imagines. 1, 6, 4 ventorum imagines contra suos cuiusque flatus. 3, 5, 10 sigilla. 3, 5, 15 capita leonina . . . disposita ⟨ita⟩, uti contra columnas singulas . . . sint -ata. 4, 3, 5. 9, 8, 12. b *subiectum est res: aliquid locum, formam sim.*: Manil. 1, 466 linea -at species *signorum caelestium*. 1, 573 *circulus solstitialis* meta⟨m⟩ . . . volantis solis et extremos -at . . . actus. 1, 583 1, 626 Aquilam *circulus colurus*. 2, 289 *signa*, quorum -at normalis virgula sedes. Vitr. 5, 6, 3 reliqui v *cunei* scaenae -bunt compositionem. 9, 1, 1 umbrarum . . . aequinoctialium magnitudinibus -antur analemmatorum formae. Porph. Hor. sat. 2, 6, 9 *angulus* denormat agellum: vel illum -at et velut norma posita definit. *aliquid temporum spatia*: Varro ling. 7, 73 signa, quae . . . ad aliquem usum †culturae tempus -andum convenire animadvertebantur. Vitr 9, 8, 9 tympani versatio alias efficit, uti maior pars circuli signiferi, alias minor . . . -et horarum proprietates. Germ. frg. 2a, 10 annua sol medius -at tempora, Phoebe menstrua. Cens. 17, 6 quibus ostentis eorum (*saeculorum*) exitus -ati sint.

2 *i. q. adumbrare, delineare, describere formam sim., lineam ducere*: Ov. met. 6, 103 Maeonis elusam -at imagine tauri Europam. Vitr. 5, 5, 6 diagramma musica ratione -atum. 5, 7, 1 ab ea regione *illuc* parallelos linea -atur. 5, 8, 2 formarum *theatri* descriptiones, . . ., quae ex quadratis -entur (*cf. infra l. 73*). 9, 5, 4 siderum . . . simulacra natura divinaque mente -ata. Sen. Ag. 429 aurata primas prora -at vias. nat. 1, 1, 6 ignes tenuissimi iter exile -ant et caelo producunt. Brev. de Hier. p. 154, 22 apparet *in columna*, quomodo manu amplexavit, quasi in cera -asset. Avien. Arat. 746 *minores stellae* -andis tantum sunt addita membris. Heges. 4, 5 umbra -at veritatis vestigia. Mart. Cap. 3, 232 artificiosa . . . formatio earum (*i. litterarum*) lineas . . . -vit. 4, 350 hominem. 6, 579 abacus . . ., res depingendis -andisque opportuna formis. 8, 827 *lineam* mente circumagens circulum. Marcell. chron. II p. 100, 518, 3 ob fundamenta locanda sulcum sarculo -vit. Boeth. herm. pr. 2, 13 p. 206, 30 ars . . . formam . . . domus prius sibi ipsa -at et efficit. herm. sec. 1, 1 p. 29, 3 pictores solent -are lineatim corpus atque substernere, ubi coloribus cuiuslibet exprimunt vultum. *al.* Cassiod. art. 6 p. 1215[B] omni centro et omni spatio circulum -are. *adde i. q. scribere*: Dict. 1, 16 in tabellis . . . Punicis litteris Agamemnonis nomen. Cassiod. inst. div. 16 *libros*. 26 notas minio -atas. Lex Visig. 7, 5, 1. lineis *sim. formam*: Qvint. inst. 4, 2, 120 (*in imag.*) non ut consumantur affectus, sed ut . . . velut primis lineis -entur *eqs.* Avg. civ. 18, 13 p. 273, 30 imagines *dcorum* stellis. *i. q. distinguere* (*cf. supra l. 54*): Vitr. 7, 5, 2 scaenarum frontes tragico more aut comico seu satyrico. Stat. Theb. 1, 311 *Hermes volans* ingenti -at nubila gyro.

3 digitis, oculis *notare aliquem*: Cic. Catil. 1, 2 notat et -at oculis ad caedem unumquemque nostrum (Sen. Ag. 899 colla taurorum popa -at oculis, antequam ferro petat). Ov. am. 3, 1, 19 saepe aliquis digito vatem -at euntem. 3, 6, 77 digitis -or adultera vulgi (*nota suppl. praed.*). Liv. 24, 16, 13 nulla ignaviae nota leviore vos -ari potuisse. Sen. benef. 3, 17, 2 omnium -atur oculis aut -ari se iudicat. *sine obiecto*: Tert. coron. 1.

4 *notis, litteris aliisque signis aliquid notare*: Liv. 5, 25, 6 quod ex ea tantum praeda, quae rerum moventium sit, decuma -etur. Vitr. 4, 3, 9 *columnae non striatae* angulos habeant xx -atos. Lvcan. 9, 925 *Psyllus* tacta -at membra saliva. Stat. Theb. 6, 782 medium -at vulnere frontem. Hier. in Dan. prol. p. 621 quosdam versus obelis praenotavit, superflua quaeque -ans. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 36 p 614[C] ea, quae . . . sunt addita . . . certis . . . signis . . . -vit. p. 615[A] istae annotationis (*Θ*) indiciis *nomina defunctorum*. p. 615[B]. Boeth. mus. 4, 8 p. 325, 2 mese, quam *illa* littera -vimus. Pass. coron. 4 -verunt partem lapidis, qui incideretur. *adde*: Manil. 4, 771 *libra* -at summas. Tert. pudic. 8 ordo utriusque populi ab utero Rebeccae -atus. -atum est (*versum ex graeco σεσημείωται*) *in canone grammat. fere i. q. excipitur*: Ps. Phoc. gramm. V 440, 6. 19 *saep.*

B *latiore sensu*: 1 *aliquem* (*accedunt collectiva et res personatae*): a *in universum i. q. notare, nota aliqua demonstrare*: Plin. paneg. 88 nec magis distincte . . . -at, qui Traianum quam qui optimum appellat. Gaivs dig. 35, 1, 17, 1 si in persona legatarii -anda aliquid erratum fuerit. Scaev. dig. 31, 88, 8 *debitor*, qui novissimis codicillis -atus est. Vlp. frg. Vat. 211 *tutores* testamento de⟨signatos⟩ . . . si a matre fuerint -⟨ati⟩ *eqs.* dig. 10, 4, 3, 7 eum, cuius nomine . . . quis agit. 32, 71 *testamento*. Pavl. sent 4, 14, 1 nisi forte plures sint, qui eo officio -entur (*in testam.*). dig. 4, 5, 7 pr. ut personae naturaliter -entur. Mod. dig. 33, 2, 18 iis *libertis*, quos codicillis -asset *eqs.* Min. Fel. 20, 1 deum unum multis . . . nominibus. Tert. bapt. 10 quem advenientem *Iohannes* -verat. test. anim. 1 deos humanis passionibus et fabulis (*'repraesentare' interpretatur Oehler; alii aliter*). Arnob. nat. 1, 43 aliquem nobis -are, monstrare ex omnibus illis magis, qui *eqs.* Lact. inst. 1, 6, 5 unamquamque personam sua nota et appellatione. 3, 4, 3 in omnibus *sectis* certe non potest poni veritas. -emus quamlibet. Vvlg. Luc. 10, 1 -vit dominus et alios lxxii (*ἀνέδειξεν*). Comm. apol. 435 fas est credere *ei*, quem libri -ant. Ivst. 21, 4, 5 id . . . observari . . . ab universis iubent, ne persona -ata . . . *videretur*. *absolute*: Cic. div. 2, 127 quae est ista -andi licentia, ut hoc deus, hoc natura fecerit. *nota fere i. q. destinare addito dativo*: Ov. epist. 13, 93 sors . . . nescio quem fato -at iniquo, qui primus . . . Troada tangat humum. *duplex dativus*: Papin. dig. 35, 101 pr. pater *illam illi* cognato nuptiis testamento -vit. *enuntiatum interrog.*: Sil. 13, 751 -at vates, qui iura . . . dederint. Vlp. dig. 4, 2, 14, 3 -et, quis ei . . . vim adhibuit. 4, 3, 15, 3 cuius dolo factum sit.

b *i. q. denotare, petere, dicere*: Cic. har. resp. 53 hoc . . . verbo *non* P. Clodius . . . -atur. Caes. Gall. 1, 18, 1 hac oratione Lisci Dumnorigem . . . -ari. Svet. vita Ter. 4 ipsum non iuvenes -are . . . sed viros. Tert. orat. 21 non virgines nominatim, sed mulieres. Hil. in psalm. 1, 1 in eo . . . psalmo, in quo personam patris -ari meminimus. Ps. Hil. libell. 19 omnes feminas mulieris appellatione -at. Ambr. Isaac 1, 1 ille nominabatur et iste -batur, ille exprimebatur et iste annuntiabatur. Hier. epist. 40, 2, 3 in quodcumque vitium stili mei mucro contorquetur, te clamitas -ari. Boeth. in Porph. comm. sec. 5, 2 p 290, 5 si Aethiopem -emus.

c *cum duplice accusativo* (*alter subaudiendus l. 54; cum castigandi notione l. 65*): Cic. nat. deor. 1, 33 quem (*i. mundum*) alio loco ipse Aristoteles -arit deum. Tert. nat. 1, 8 ut . . . eam primam nationem -rent, cuius *eqs.* 2, 1 hunc si interrogem, qui insinuatores deorum *sint*, aut philosophos -at aut *eqs.* adv. Marc. 2, 27 p. 374, 14 iudicem eum. 3, 2 p. 378, 10 nec missus credetur, quem numquam mandator -vit (*sc. missum*) . . . -urus mandator, si fuisset. 3, 24 p. 419, 22. 4, 25 p. 504, 24 Christum . . . illuminatorem nationum. adv. Prax. 21 p. 264, 10 agnus dei ab Iohanne -atur *Christus*. Hil. in Matth. 13, 3 sub hominis nuncupatione auctorem scandali huius Iudaicum populum -at. Lvcif. non parc. 5 p. 218, 5 *al.* Hier. epist. 18a, 12, 3 non . . . libera voce impium -arat *Oziam Esaias*. Ps. Avg. quaest. test. I 104, 1 reum . . . mortis eum, qui *eqs.* Macr. sat. 1, 16, 44 tam lunam quam solem duces anni hac invocatione -ans. Cassiod. inst. div. 1 p. 1111[C] *Origenem* multorum . . . patrum sententia haereticum -at. *sequitur enuntiatum*: Lvcif. non parc. 32 p. 277, 1 Danihel . . . te bestiam esse. moriend. 1 p. 285, 19 negando filium dei, domos esse immundi spiritus vocibus prophetarum . . . -amini (*cf. p. 719, 66*). Comm. instr. 2, 14, 9 steriles christianos vos esse -o.

t. t. de populo R. in comitia vocato (vel de senatu, de imperatore), qui aliquem inter complures candidatos magistratum creat (cf. p. 720, 37); huc pertinet Corp. I[2] 604 ⟨desi⟩gnetur. *aliquem* consulem (*absolute l. 75. 78 al.*): Cic. Verr. 1, 18 ut Q. Hortensius consul -atus domum reducebatur e campo *eqs.* 4, 222 consul es -atus, provinciam sortiere. 6, 175. leg. agr. 2, 8 nobis consulibus -atis. 2, 13 me -ato. 2, 102 nobis -atis. Sull. 91 qui paulo ante consul -atus fuisset. p. red. in sen. 8. prov. 17. 37. 39 post eos consules qui nunc erunt -ati. epist. 10, 3, 3 consul es -atus optima aetate *eqs.* Cael. Cic. epist. 8, 2, 2 simulac me -atum audieris. 8, 8, 9 si -ari poterit. Lex Iul. munic. (Corp. I[2] 593) 25 in diebus v proxumeis, quibus eo mag. (*abl.?; fortasse errore additum*) -atei erunt eumve mag. inierint. Sall. Catil. 26, 1 si -atus foret. Liv. 35, 40, 2 consulibus -atis. Mon. Ancyr. 3, 2 *vol. IV p. 566, 32* Vell. 2, 12, 1. 2, 58, 3 *vol. IV p. 566, 33*. Sen. apoc. 9 is -atus erat in kal. Iulias postmeridianus consul. Papyr. Berol. 611 III 19 (*saec. I*) ⟨a⟩utumno . . . consule⟨m⟩ -atum. Svet.

Claud. 46 cum consules -vit *eqs.* GAIVS inst. 2, 238 qui post testamentum ⟨scriptum primi⟩ consules -ati erunt. MARCELL. dig. 35, 1, 36 pr. PANEG. 11, 19 maiores nostri *viderunt* Gabinios -atos et repulsos Catones. CAPITOL. Aur. 22,12 *al.* LAMPR. Comm. 8, 1 *al.* SPART. Hadr. 23, 13 Commodum secundo consulem -vit. Sept. Sev. 4, 4 Commodo se inter plurimos -ante. EPIST. imp. Gratian. Auson. 419, 43 te consulem -vi et declaravi et priorem nuncupavi (*cf.* 419, 49 *bis* quis haec verba te docuit? ego tam propria et tam Latina nescivi). AMM. 27, 2, 10 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 56, 10 *al.* SCHOL. Cic. Ambros. p. 369, 33 consules certorum auspiciorum ritu -bantur. POL. SILV. fast. Ian. 9 suffecti consules -antur. MARCELL. chron. II p. 92a. 483.

praetorem: CIC. p. red. in sen. 22 statim -atus. Att. 1, 11, 2 LIV. 39, 39, 9. TAC. ann. 1, 15 candidatos *praeturae* sine repulsa et ambitu -andos. SVET. Cal. 18 extra ordinem. VLP. dig. 1, 14, 3 servus fugitivus ... praeturam petiit et praetor -atus est. SPART. Sept. Sev. 3, 3 SCHOL. Cic. Bob. p. 98, 18 *al.* COD. Theod. 6, 4, 14. 15 (*a. 359*) a vobis (*i. a senatu*) ... praetores placuit -ari *eqs.* aedilem: CIC. Planc. 49 quasi non comitiis iam superioribus sit . . . -atus aedilis. PLIN. epist. 8, 23, 8 modo -atus aedilis *mortuus est.* SCHOL. Cic. Bob. p. 126, 19 in qua (*i. in petitione aedilitatis*) -atus est *ille* repulsam ferente *illo.* p. 130, 24 cum illi -ando studeret. p. 138, 11 eum totius populi consensione gratis -atum esse. p. 139, 25 *duo* per easdem tribus -ati sunt. tribunum pl.: CIC. Phil. 13, 26 tribuni primum duo -ati. ad Q. fr. 1, 2, 16. quaestorem: CAPITOL. Pius 6, 10 *illum* ante tempus quaestorem -vit. *al.* POL. SILV. fast. Ian. 23 quaestores Romae -antur. xvirum: CIC. leg. agr. 2, 26 ut ii xviratum habeant, quos plebs -verit. 2, 53. magistratum: CIC. Mur. 77 posteaquam es -atus, multo salutas neglegentius. Sest. 70 magistratibus novis -atis. PAVL. FEST. p. 249 cum essent -ati a praerogativis *centuriis candidati.* SEN. contr. 7, 7 (22), 9 gratulabantur omnes repulso *patri* magis quam -ato *filio* nimis ambitiose. SEN. epist. 118, 3 eorum ..., quibus -atus contingendam manum negaturus est. SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 10 comitia *habere* ad -audos magistratus. p. 138, 27. COD. Theod. 6, 4, 10, 2 (*a. 356*) -atus expleat munus impositum. 6, 14, 21 (*a. 372*) tempore, quo temonarii -antur. *al.*

imperator sim. aliquem i. q. nominare: AMM. 26, 12, 25 *illum* praefectum praetorio per Illyricum -vit. CASSIOD. var. 7, 30, 1 ut a nobis debeat -ari, qui vobis tribunus esse mereatur. *imperator aliquem Caesarem sim.*: CAPITOL. Aur. 7, 5 fratrem sibi participem in imperio -vit. PS. AVR. VICT. epit. 34, 2 Claudius Gallieni . . . sententia imperator -atus. VVLG. II Macc. 9, 25 -vi filium meum . . . regem (ἀναδέδειχα). MARCELL. chron. II p. 102 a. 527 Iustinianum ... a se Nobilissimum -atum. CASSIOD. hist. 9, 18 p. 1136ᶜ Arcadium -vit Augustum. *nota*: consulatum *alicui*: GELL. 14, 7, 1 Cn. Pompeio consulatus primus cum M. Crasso -atus est (*cf. p. 718, 29*).

2 *rem* (*accedit hominum species sim.*): a *subiectum est persona*: *α i. q. manifeste indicare aliquid* (*absolute l. 60*): SEN. epist. 9, 19 *Stoicus* se ... ipso contentus est. hoc felicitatem suam fine -at. POMPON. dig. 1, 2, 2, 5 partes iuris suis nominibus. GAIVS inst. 4, 60 cum res ... demonstratorio modo -etur *eqs.* dig. 45, 1, 141, 5 aliam ... rem in personam meam, aliam in Titii -ari non posse ... ea res ..., quae in eius persona -ata fuerit. 45, 1, 141, 6 tempora ... diversa -ari posse (VLP. dig. 18, 6, 1 pr.). SCAEV. dig. 32, 35, 2 in regione -anda lapsus *est.* 32, 41, 5 aetatem. *al.* VLP. frg. Vat. 210 gradum necessitu⟨dinis⟩ *potioris tutoris* ... aperte -are *eqs.* PAVL. sent. 2, 31, 22 rem suo nomine et sua specie (dig. 32, 78, 5). dig. 48, 2, 3 pr. locus -andus est, in quo adulterium commissum est *eqs.* MOD. dig. 34, 2, 9 si non species *testamento* -ata sit, non materia. APVL. met. 6, 7 indicia ... manifeste -es. TERT. orat. 22 distinguit ... speciem suis vocabulis -ans. adv. Val. 37 p. 211, 9 qua[m]qua[m] *voce* -veris, unum est. CENS. 16, 7 ut ... possim ... hoc nostrum praesens *saeculum* -are (de- *ex* di- *D*). 17, 9 ut Horatius ... id tempus (*i. saeculum*) hoc modo -verit *eqs.* SOL. 11, 3 quanta potest . . . in -ando (-anda fide *A P*) operam locabimus. LAMPR. Heliog. 17, 5 appellatus est ... Impurus et multa, siquando ea erant -anda, quae *eqs.* LACT. inst. 4, 15, 28 miracula, quorum nec ratio nec tempus nec auctor -batur. RVFIN. hist. mon. 1 p. 393ᶜ siquid causae esset, pro qua ..., -bat. Adamant. 1, 10 tempus -at ... propheta futurum, quando *eqs.* SCHOL. Hor. Vind. ars 8 res viles sibi convenientibus vocibus. DRAC. laud. dei 1, 512 promittit fontes -ans ante saporem. APRING. in apoc. 20, 9 Europae initium. CASSIOD. art. 3 p. 1179ᴬ -atis . . . locis, e quibus *eqs.*

nota: MANIL. 2, 917 Graecia voce sua titulum -at eundem. *sequitur enuntiatum interrog.*: VARRO ling. 7, 11 loca, quae sint, -at cum dicit *eqs.* AVR. Fronto p. 131, 21 N. -a mihi, qualem velis commentarium faciam. VLP. dig. 47, 10, 7 pr. -are et certum specialiter dicere, quam se iniuriam passum contendit. PAVL. dig. 6, 1, 6 debet -are rem et utrum totam an partem . . . petat. PAVL. MED. bened. 6, 1 per modum descriptionalem, qualis futurus esset *Dan*, -atur.

β i. q. certo modo constituere: CIC. Tim. 46 quae cum ita -asset (διαθεσμοθετήσας). nat. deor. 1, 26 Anaxagoras . . . rerum descriptionem . . . mentis . . . vi ac ratione -ari (*C*, diss- *A N B Plasb.*). 3, 85 nec domus nec res p. ratione ... -ata (*H P V*, diss- *A B Plasb.*). div. 1, 82 neque *di* ignorant ea, quae ab ipsis constituta et -ata sunt (2, 102). *i. q. praescribere*: HIL. in Matth. 22, 7 numquid invitandorum habitum -verat? RVFIN. Adamant. 2, 18 pascha . . . a creatore deo in lege -atum est (νενομοθέτηται). hist. 2, 2, 2 lex . . . erat . . . -ata (νόμου κεκρατηκότος). Greg. Naz. orat. 1, 69 p. 55, 2 Engelbr. *sequitur enuntiatum*: COD. Iust. 5, 34, 13 (*Honorius*) plenius -amus, ne *eqs.* *huc fortasse pertinet*: PS. SOL. add. p 217, 19 *titulum*, quem in exordio -veram. *γ de scriptoribus sim. in interpretatione i. q. significare, dicere*: VARRO ling. 5, 163 ⟨. . .⟩ ligionem Porcius -at, cum ... dicit *eqs.* PLIN. nat. 3, 152 quas earum *insularum* -ent *Graeci nomine Electridum*, haud umquam *constitit.* 24, 65 dubito ..., numquid *genistam* -verit Homerus, cum dixit *eqs.* CAPITOL. Opil. 3, 2 constitit . . . per vatem aliud -atum *esse.* LACT. inst. 7, 24, 6 *hanc* civitatem Sibylla -at, cum dicit *eqs.* OPTAT. 5, 3 p. 124, 6 DON. Ter. Eun. 301. HIL. myst. p. 10, 23 in eo ..., qui facturus sit, potestas -ata est faciendi. SCHOL. Hor. carm. 2, 20, 13 per commemorationem gentium omnes terrae partes -at. epod. 9, 1 *saep.* (PORPH. *hoc sensu semper* 'significare'). NICET. symb. p. 44, 6 tempus -atur, quo *eqs* *prophetice et allegorice*: TERT. adv. Marc 4, 40 p. 560, 27 spiritus ... propheticus ... cruentum habitum carnis in vestimentorum rubore -at (FAVST. REI. serm. 19 p 299, 5 in ipso *Isaac* . . . -atum est, quod postea completum est. GREG. M. moral. 12, 20 quid ... in gressibus nisi unaquaeque nostra actio -atur?). HIL. in Matth. 10, 29 levia, quae sub frigidae aquae nomine -at, officia.

nota absolute: APON. 7 p. 120 de qua (*i. corona*) ... iam tunc in Christi persona sub vocabulo Ioseph -vit. *cum dativo fere i. q. assignare*: LEX Vrson. (Corp. II 5439) 125, 11 quicumque locus ludis decurionibus datus -atus (125, 21. 126, 33 *al.* atsignatus) relictusve erit. VITR. 5, 9, 9 mensurae tributim singulis capitibus -antur. 7 praef. 5 Aristophanes . . . quemadmodum fuerat locus ei -atus sedit. CYPR. epist. 39, 5 presbyterii honorem illis (*cf. p. 717, 44*).

b *subiectum est res*: *α i. q. manifeste indicare* (*apud medicos et physiognomicos de morborum et qualitatum notis propriis*): CAES. civ. 3, 96, 1 multa . . . *in castris Pompei erant*, quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam -rent. VAL. MAX. 1, 5, 7 M. ... Bruti ... eventus omine -atus est. EDICT. imp. Diocl. II 10 scriptura pretia. CAPITOL. Gord. 17, 2 quae singula videntur familias -are. MAR. VICTORIN. defin. p. 35, 2 motibus mentis qualitatem -antibus. PS. HIL. libell. 12 ea quae gentiles -ant. PHYSIOGN. (*nota constructionis varietates*) 16 caput obliquum impudentiam -at. *al.* 21 ubi moderati sunt orbes pupillarum ..., iunocentia ... animalia -ant. 22 ingratum hominem. *al.* 30 si . . . sicciores fuerint *oculi*, impudentiae . . . esse -ant. SERV. Aen. 3, 170 partem provinciae. AVG. gen. c. Manich. 2, 26, 39 nihil vehementius istos -at et notat quam *eqs.* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 24 hilaritas sine ratione ... non futuram, sed praesentem alienationem -at. 1, 1, 26 signa frequentiam, non necessitatem -antia. 1, 1, 34 febricula -at phreniticum. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 4 nihil ita -at et describit christianum sicut misericordia (χαρακτηριστικόν ἐστιν). ISID. orig. 12, 633 hamio saxatilis . . . lateribus . . . discoloribus -atur.

β de vocabulis sim., i. q. significare: VARRO ling. 8, 80 cum vocabula sint infinita ac res communes -ent (-entur *cod.*). 9, 37. SCAVR. gramm. VII 33, 6 apices ibi poni debent, ubi isdem litteris alia atque alia res -atur. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 25 cur ex his unum (*i.* 'hic') sexum virilem -et. PROB. inst. gramm. IV 53, 27 integra sunt, quae sola[s] partes orationis -ant ut puta . . . 'tu' *eqs.* 120, 7 epicoena . . . ex suo genere et aliam speciem -ant. 120, 12 homonyma ... una significatione varias res -ant. 120, 13 nepos ... modo tertiam progeniem hominum, modo luxuriosum -at. app. gramm. IV 200, 17 *al. syn.* significare, demonstrare. 201, 1 *eum* qui crimen dicit, -at. 203, 14 sobriae nomen -at, sobrie autem *eqs.* DON. Ter. Ad. 26 nomina . . . per antiphrasin describentia, quod -ant. MAR. VICTORIN. defin. p. 31, 14 vis verbi vel nominis . . . rem suam. CHAR. gramm. I 166, 26 *verbis impersonalibus* cum adicitur nomen . . ., personam -ant. VLT. SYLL. gramm. IV 221, 9 i littera duplicem sonum -at. 255, 29 interiectiones . . . affectum animi vario motu -ant. AVG. gramm. V 510, 42 *infinitivus* tempora, non personas. MACR. exc. gramm. V 627, 34 communia . . . et actum et passionem una eademque forma -ant. *al.* CLEDON. gramm. V 23, 1 EXPLAN. in Don. gramm. IV 549, 4. CONSENT. gramm. V 348, 26 urbanitas -ari possit etiam numero singulari (*sc.* '*sale*'). *al.* CAEL. AVR. acut. 1 praef. 9 vis locutionis nihil aliud -at quam *eqs.* MEROB. pros. frg. 1 B 20 -atur hoc nomine, quidquid *eqs.* BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 48, 2 partes *vocis* nihil extra -ant. 1, 9 p. 124, 16 oratio, quae -at atque significat rem. herm. sec. 1 praef. p. 5, 17 *syn.* significare. p. 6, 20 coniunctiones consignificare possunt, per se vero nihil -ant. in Porph. comm. sec. 1, 4 p. 146, 24 *syn.* significare. 1, 8 p. 156, 1 *al.* EVTYCH. gramm. V 457, 9 rem. RHET. min. p. 305, 3 nomen hominis certis suis -ans et sanguinem et hominem nominibus. *sequitur enuntiatum interrog.*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 545, 25 *qualitas pronominis* infinita *est*, quae non -at, cui accomodata sit (*syn.* notare). *accusat. cum infin.*: PROB. app. gramm. IV 202, 3 amnem fluvium esse -at. *al.* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 30 verbi (ἐπίνοσος) qualitas ... -at aliquid esse, quo res ferantur, non tamen *eqs.* *absolute*: BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 50, 11 -ant et illitterati soni ut ferarum (δηλοῦσιν). herm. sec. 1 praef. p. 5, 17 *syn.* significare. *de definitionibus sim.*: MAR. VICTORIN.

defin. p. 37, 1 haec definitio vocem illam ... alio sermone -at. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 8 p. 20, 21 accidens . . . substantiam non -at. 1, 21 p. 65, 20 definitio id aperte -at. *al.* *absolute*: MAR. VICTORIN. defin. p. 38, 10 *definitio per translationem* varie tractari potest: modo enim ut moneat, modo ut -et *eqs.*

in interpretationibus allegoricis: TERT. idol. 5 illam effigiem aerei serpentis, suspensi in modum figuram -asse dominicae crucis *eqs.* CARM. adv. Marc. 4, 76 templi vasa haec -ant corpora nostra. HIL. in Matth. 14, 15 quod ... respondere Petrus solus audet, passionis tempore voluntatis suae -at affectum. 17, 13. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881[D] longitudo ... templi fidem ... -at *eqs.* p. 882[A-C] *al.* EVCHER. instr. 1 p. 105, 24 in propheta euangelistae quattuor diversa animalium specie -antur (*syn.* praefigurare, annuntiare, praenotare). FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 28, 17 denarius . . . numerus iustos *eqs.* CASSIOD. in psalm. 101, 7 pelicanus eremitam *eqs.* (*syn.* declarare). ISID. alleg. 4 Eva -at ecclesiam *eqs.* 24. 36. CARM. de mens. 2, 23 lampas maturas Cereris -at aristas. *huc fortasse pertinet*: TERT. pall. 4 p. 937 Öhl. qualis ille Hercules in serico Omphales fuerit, iam Omphale in (*cf. p. 718, 18*) Herculis scorto (*sc. ut scortum?*) -ata descripsit.

II ***debilitata propria notione***: A *i. q. ostendere, demonstrare, docere sim.*: 1 *aliquid* (ex *l. 30*): STAT. silv. 3, 1, 2 causas -at desidis anni (*i. sacrorum intermissionis*). TERT. cult. fem. 1, 2 *angeli desertores* omnem curiositatem (*i. disciplinas curiosas*) ... -verant. LACT. inst. 4, 18, 24 Esaias ... facinus eorum -at. 5, 7, 4 nunc -are id brevissime satis est (DON. Ter. Andr. 965 in hoc actu ... ea, quae restant ..., breviter explicantur et -antur ... binae nuptiae. AMM. 15, 4, 1 cuius loci figuram breviter -bo). ITIN. Anton. Plac. rec. A 23 staturam communem, faciem pulchram ... imago -at. DIOM. gramm. I 478, 2 ex rotae situ et ... motu rythmulum trochaei. FAVSTIN. trin. 3, 3 nec infirmam hominis in se -are naturam. AMM. 15, 5, 5 privati, quorum epistulae nomina -bant. 15, 11, 8 nunc figuras et mores hominum -bo. 26, 1, 7 cuius notitiam certam -bo. FVLG. myth. 3, 6 p. 66, 20 Apuleius in libris metamorphoseon hanc fabulam planissime -vit dicens *eqs.* RVFIN. hist. 3, 7, 2 (*φησίν, syn.* declarare). apol. Orig. praef. p. 545[B] ex his quae ad nos laboris et studii eius certissima -antur indicia. AVG. civ. 18, 12 p. 271, 24 nominis . . . eius originem fabula illa ... -at. PELAG. in Eph. 5 p. 835[D] omnia crimina breviter comprehendit duorum ... -ando radices. PHYSIOGN. 3 corporis utriusque -anda indicia sunt. CAEL. AVR. acut. 1, 1, 28 hos *Thessalus* ita -at. EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 p. 910[A] unde mihi possibile erit maris pulchritudinem -are ita, ut *eqs.* SEDVL. op. pasch. 2, 12 p. 212, 22 de quibus propheta cantitans haec -at. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 35, 22 per *aliquid* lineam generis ductumque (*syn.* demonstrare). 2, 12 p. 105, 18 *Porphyrius* proprietates eorum differentiasque. APRING. in apoc. 1, 4 unde et numerum sacratissime (*sc. heptada*) -vit. COD. Iust. 7, 63, 5, 1[a] secundum locorum definitionem, quam -vimus. GREG. M. moral. 16, 33 quod bene ille in Gerasenorum regione sanatus a daemonibus -at. *fere i. q. dicere, commemorare*: PS. AVG. categ. 16 -ato numero (*i. quem supra dixi*). ENNOD. opusc. 8, 4 p. 415, 6. epist. 5, 4, 3 p. 127, 17 in -ato litteris vestris negotio. 5, 26, 3 p. 146, 18. CASSIOD. var. 7, 25, 4 domum superius -atam. CONC. Rom. a. 501 p. 422, 11. 431, 13. 16 INST. Iust. 3, 1, 15 COD. Iust. (*Leo*) 1, 3, 32, 8. 2 *absolute*: FIRM. math. 4, 17, 5 sicut Abraham -at. 3 *sequitur enuntiatum: interrog.*: BOETH. mus. 4, 17 p. 346, 2 CASSIOD. gramm. VII 209, 14. *accus. cum inf.*: COMM. instr. 1, 25 aeque -bat credere (*i. credituram esse*, crederis *codd.*) in lege secunda. apol. 267 hunc sanctum sanctorum Danihel perungui -at *eqs.* RVFIN. Adamant. 3, 13 qui sermo -at et ostendit eum lucis fuisse participem (*σαφῶς δείξας*). CASSIAN. conl. 1, 11, 1 *apostolus* caritatem sine fine mansuram (*syn.* describere). 2, 11, 6 taciti serpentis morsum perniciosum esse -ans. 9, 5, 1 *al.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 21 p. 64, 5 *speciei nomen* multifariam appellari -at *Porphyrius* (2, 1 p. 85, 20). arithm. 1, 11 p. 26, 15. ISID. alleg. 22 duas uxores . . . apostolus duo esse testamenta -at. *nom. cum inf.*: ENNOD. opusc. 2, 95 p. 316, 21 *sedes pontificia* totius corporis caput esse -atur. quia: RVFIN. apol. Orig. praef. p. 547 apostolicum sermonem . . ., quo -at, quia *eqs.* hist. 2, 22, 4 manifestissime per haec -at, quia *eqs.* (*παρίστησιν*). *al.*

B *fere i. q. appellare* (ex *l. 71. 72*): PS. AVG. categ. 12 lenitudo ... et asperitas, e quibus ... lene et asperum -amus. GREG. M. moral. praef. 14 modo hunc (*Christum*) ex capite, modo ex corpore -at. AVELL. p. 32, 19 doctrinam Christi sub hominis appellatione -ant, *qui Luciferianos se appellant.* SEDVL. epist. 2 p. 173, 18 sequentes *libri* ... 'paschalis' -antur 'operis' vocabulo nuncupati. BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 16 modi musici gentium vocabulo -ati sunt. ANTH. 484, 5 Eurus, Dorica quem simili -at nomine lingua (*syn.* signare).

C *i. q. repraesentare*: APVL. met. 10, 31 *puella* gratia coloris ambrosei -ans Venerem (*in theatro*).

III *i. q.* ***factum notabile (plerumque in malam partem) edere, exhibere***: NON. p. 96 dissignare (des- *G*) cum nota et ignominia aliquid facere (GLOSS. peccare). DON. Ter. Ad. 87 -are est rem novam facere in utramque partem et bonam et malam. nam et designatores dicti, qui *eqs.* (*cf.* dissignator) ... apud veteres hoc verbum duas res significabat: etenim prave et recte facta -ata dicebantur. SCHOL. Hor. epist. 1, 7, 6 dissignare (des- *γ f v*) est ordinare *eqs.* praeterea est dissignare (des- *γ α f*) confundere, ut et iste alibi (*epist. 1, 5, 16*). HOR. epist. 1, 5, 16 quid non ebrietas -at (diss- *codd.* PORPH. *qui non recte interpretatur 'aperit'*). APVL. met. 8, 28 quasi contra fas sanctae religionis -asset (diss- *vulgo*) aliquid. CYPR. epist. 49, 1 multa praecesserant ab eis -ata, . . . ut non temere eis fides haberetur. 50 Novatus vero ea hic -vit malitia et inexplebili avaritia sua, qualia illic apud vos semper exercuit. VOPISC. Prob. 3, 7 nisi qui puer seminario virtutum generosiore concretus aliquid inclitum -asset. IVL. VAL. 1, 17 auctorem ... earum rerum Pausaniam haec -asse. LACT. inst. 6, 23, 12 cum libido haec edat opera et haec facinora -et. ARNOB. nat. 1, 63 quid illorum -asset (diss- *vulgo*) audacia. CHALC. comm. 181 avaritia, libido . . . nihil in pueritia grande -ent, sed sint confirmata iam aetate noxia. SYMM. epist. 3, 69, 1 quae sub obtentu tuo a quibusdam scaevis -ata (diss- *vulgo*) dicuntur. 6, 22 (23), 2 ne impune sit, quod -vit (diss- *vulgo*) apparitor. 10, 2, 2 tantum flagitii.

hue ab antiquis commentatoribus referuntur (sed fortasse aliter interpretandi sunt loci; cf. p. 713, 71 et 719, 81): PLAVT. Most. 413 id videndum est ..., quae -ata (*Merula*, dissignata *B*[1], dissignita *C D*) sint et facta nequiter, tranquille cuncta ... proveniant. TER. Ad. 87 illa quae antehac facta sunt, omitto: modo quid -vit.

syn.: notare, definire, describere, monstrare. *ad I B*: depingere, exprimere (specialiter), dicere, demonstrare, denominare, destinare, constituere. *ad II*: declarare, ostendere, signare.

deriv.: designatio, designativus, designator. *compos.*: praedesignatus. *graec.*: *δισιγνατεύω* (*-ιτεύω*: MALALAS p. 182, 8), *δεσιγνατεύεσθαι* (GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] *ἀποδείκνυσθαι*).

part. praes. adv.: **dēsīgnanter**. *i. q. evidenter, manifeste*: LEX Visig. 10, 1, 14 non amplius ..., quam ipsi -r ostendant.

part. perf. pass. pro adiect. ✱**dēsīgnātus**, -a, -um. GLOSS. *ἐμφανερός*. -i *ἐπίσημοι*. 1 *i. q. fixus, certus*: BOETH. mus. 5, 6 p. 357, 2 continuae *voces* ... tales sunt, ut ... *non* habeat locum -um vox acuta gravisque, quem teneant. *additur enunt. interrog.*: CASSIOD. gramm. VII 143, 7 haec . . . -a esse, quemadmodum *eqs.*

2 *t. t. de magistratibus, cf. p. 716, 69. notatur passim in codicibus (in epistularum praescr.) et in lapidibus*: desig. *et* des.; *rarius* design. GLOSS. *ἀποδεδειγμένος, κεχειροτονημένος, χειροτονηθείς* [*καὶ σπαταλῶν; cf. p. 443, 10 hue pertinere videtur ἐπιδεδειγμένος, ὀνομασθείς s. v.* detentator]. *cf. Stobbe, Philol. XXXI 271. 274 sqq.; Magie, Iuris publ. priv. vocab. p. 76. 81.* [*loc. corrupt.*: CAEL. Cic. epist. 8, 11, 3.] consul (*ubi nihil ascripsi, ponitur hoc ordine*: consul -us, *quod solum est in usu publico praeter l. 71*): CIC. Brut. 319 in certamen veni -us aedilis cum -o consule Hortensio. Verr. 1, 20. 27. 45 Pompeius . . . contionem . . . consul -us habuit. 1, 53 -orum consulum. 2, 90 Cluent. 137. leg. agr. 2, 11 ut initio mihi -o consuli nuntiabatur legem . . . tr. pl. -os conscribere. Catil. 1, 11 Mur. 3. 14. 17 Sull. 11 Flacc. 98. dom. 70 -us consul. 134 har. resp. 13. Pis. 8 -us c. Phil. 1, 6. 2, 12. 3, 2. 7 cum . . . magistratum inierint. 3, 37 *bis*. 3, 38. 39. 4, 9 imperator, consul -us. 5, 24. 30 -i consules. 5, 35. 36 *bis*. 6, 4. 7, 15. 8, 6 -um consulem. 8, 33. 11, 21. 37. 13, 16. 20 consulis -i maiestas. 13, 21. 29. 47. or. frg. A VII 40 [41 -orum c.]. IX 13 fat. 2 Att. 1, 17, 9. 3, 12, 1. 4, 8[b], 2 -us consul. 4, 15, 9. 12, 21, 1 -orum consulum. 14, 9, 2 duo . . . quasi -i consules. epist. 11, 5 cos. desig. *in epistulae praescr.* (*idem praeterea 17[ies]*). CIC. epist. 11, 6, 2. 12, 10, 3 ad Q. fr. 2, 1, 1 QVINT. Cic. epist. 16, 27, 1 de cos. -is. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 4. 8, 9, 2. EDICT. Anton. lib. col. I grom. p. 246. Bruns[7] p. 239 (*a. 44 a. Chr.*) cos. II des. III (designato et III *trad.*). INSCR. numm. Babelon II p. 45, 92 imp(erator) cos. desig. SALL. Catil. 18, 2 -i consules. 50, 4 eo tempore c. -us erat. 51, 18 Iug. 43, 1. DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 7 consulis -i. 11 Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 15. LIV. 3, 33, 4 -i consules in eum annum fuerant. 21, 63, 1. 23, 24, 6. 23, 30, 14. 16. 24, 43, 9 -i consules. 27, 21, 7. 27, 35, 5. 42, 28, 7. 43, 11, 12 VELL. 2, 58, 1. 2, 60, 5. 2, 61, 3. 2, 63, 3 -i consulis. CORP. XIII (*viae Gall., a. 43*) 9044 cos III -at(us) IIII. EDICT. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 6 cos. -us IIII. CORP. XIII 8908 (*viae Gall., a. 46*) ⟨c⟩os. III design. ⟨I⟩III. 8909 cos. III desig. IV. 8919 ⟨cos. III⟩ desig. IIII. 9016 cos. III -us IIII. SEN. apocol. 9 -us consul. 13 ASCON. Pis. p. 7 Cl. tog. cand. p. 88 Cl. -os c. ACT. Arv. a. 57, 2 desig. cos. 57, (11) 19 cos. desig. INSCR. Fortschr. d. röm.-germ. Forsch. ad Corp. XIII p. 100 n. 186 (*a. 78*) cos. VIII design. VIIII. CORP. XIII 9075 (*prope Aqu. Helv. a. 99*) des. III. TAC. ann. 12, 9 -um consulem. 13, 28 -us consul (*praeterea 21[ies]* consul -us. PLIN. epist. 5, 13, 4 -i consulis. 6, 27, 1 -us consul. 6, 27, 2 -us ego consul (*decies* c. -us). SVET. Iul. 14. 29 -os ... consules. Aug. 27. 63 Dom. 1. S. C. de Cyzic. (Corp. III 7060) 12 cos. desig. INSCR. numm. Cohen II[2] p. 305 n. 348 (*Pius*) des. IIII (*sc. consul?*). GELL. 14, 7 lemma: *illi* c. primum -o. CORP. III 7394 (*in Thracia, aet. Antonin.*) cos. -o. CARM. epigr. 1527 A 7 (*Lambaesi, a. 166—180*) consul iam -us. CORP. XIII 8934 (*a. 201*) co⟨s. II cos.⟩ des. III. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32327) 2, 10 cós. desig. 2, 24 cos. -o. 8, 2 cos. desig. CORP. VIII 23994 (*Afr. procons., aet. Sev. Alex.*) cos. iterum -o. LAMPR. Comm. 20, 1 *illi* consuli -o. *al.* EPIST. imp. Gratian. Auson.

VERLAG VON B. G. TEUBNER
IN LEIPZIG UND BERLIN

Heinichen: Kleines lateinisch-deutsches Schulwörterbuch

VON

DR. HEINRICH BLASE UND DR. WILHELM REEB

GEH. SCHULRAT, DIREKTOR DES HERBSTGYMNASIUMS ZU MAINZ

PROFESSOR, OBERLEHRER AM OSTERGYMNASIUM ZU MAINZ

[XXIV u. 635 S.] gr. 8. 1911 DAUERHAFT IN LEINWAND GEB

FÜNF MARK

(Prüfungsexemplare für die Herren Direktoren und Fachlehrer M. 3.—)

Das Wörterbuch sucht zum ersten Male mit Entschiedenheit die gesicherten Ergebnisse der Sprachwissenschaft für eine Belebung des lateinischen Unterrichts wirklich fruchtbar zu machen und an die Stelle mechanischer Benutzung des Wörterbuchs eine zu lebendigem Interesse für sprachliche Erscheinungen und Fragen anregende treten zu lassen. Deshalb ist dem Buch eine kurze Darstellung der Lehre vom Bedeutungswandel und ein Abriß der Laut- und Wortbildungslehre vorangestellt, den einzelnen Worten aber wurden regelmäßige Verweise auf die entsprechenden Gesetze gegeben. Gegenüber der großen Ausgabe, die sich die Aufgabe stellt, außer einer Übersicht über die Bedeutungsentwicklung des Wortes auch mit ziemlicher Ausführlichkeit sein Vorkommen bei den einzelnen Schriftstellern nachzuweisen und bei schwierigeren Stellen den Schüler zu unterstützen, zählt der „kleine“ Heinichen, um auch für die Übersetzung ins Lateinische eine ausreichende Hilfe zu bieten, zwar auch sämtliche Fügungen des Wortes auf, begnügt sich aber mit wenigen bezeichnenden Beispielen für jede neue Bedeutung. Berücksichtigt wurden ebenfalls sämtliche Schriftsteller, die nach Ausweis der Lehrpläne und der Schulnachrichten im deutschen Sprachgebiet auf Gymnasien und Realgymnasien gelesen werden. Somit genügt das Buch vollständig den Anforderungen des Gymnasiums, dürfte aber ganz besonders den Bedürfnissen der Realgymnasien entsprechen.

Kontraktion.

30. Wenn bei der Wortzusammensetzung oder durch Ausfall eines Konsonanten in einem Worte zwei Vokale zusammentreffen, fließen sie in einen langen Vokal oder in einen Doppellaut zusammen; nur *e* + *a*, sowie *e* + *o* bleiben getrennt, ebenso die Verbindungen von *i* oder *u* mit *a*, *e*, *o*. Außerdem unterbleibt die Kontraktion ungleicher Vokale, wenn die zweite Silbe den Hauptton trägt: *coérceo*, *coégi*, *aénus*; *coepi* ist wohl nach dem Muster von *coepérunt* gebildet. Überhaupt zeigen Neubildungen (wie *coalescere* neben altem *cōlescere*) und junge Zusammensetzungen (*coitus*) manchmal Hiatus.

31. Gleiche Vokale ergeben kontrahiert die entsprechenden Längen: *lăvātrīna* (zu *lavo*) > *lātrīna* (40,1); **nĕhĕmo* > *nēmo* (41), *nĭhĭl* > *nīl*; **prŏŏlcs* > *prōles*; **iův(e)nior* (11) > **iuunior* (vgl. 34,1) > *iūnior*; ebenso **prae-emium* (zu *emo*) > *praemium*, **praeheda* (vgl. (*pre*)*hendo*) > *praeda*; auch *prachibeo* (zu *habeo*; 2) > *praebeo*.

32. *ā* + *ŏ* > *ā*: *māvŏlo* (vgl. 37,2) > *mālo*.
ā + *ō* > *ō*: **plantāō* > *plantō*.
ē + *ă* > *ē*: **de-ago* > *dēgo*.
ŏ + *ă* > *ō*: **co-apula* > *cōpula*; **co-ago* > *cōgo*.
ŏ + *ĕ* > *ō*: **pro-emo* > *prōmo*.
ŏ + *ē* > *oe*: *cŏ-ēpi* > *coepi* (vgl. 22,1 u. 30).
ŏ + *ĭ* > *oe*: *coetus* aus *co-itus*, das später wieder neugebildet wird.
u(v)i > *oe*: *oboedio* (vgl. 11), *Cloelius* neben *Cluilius*.
ū(h)i > *ū*: **manuhibiae* (*manus* und *habeo* nach 2) > *manūbiae*.

Verbindung von Konsonanten.

56. *r* + Konsonant: 1) *rs* > *rr*, *rt* > *ll*: **ferse* (vgl. *esse*) > *ferre*; **teresa* nach 11 > **tersa* (zu *torreo*, 1; = 'die Trockne') > *terra*, Analogiebildung nach *terra* ist das *rr* in *terrēnus* aus **teresnos* > **tērēnos* (55,3) u. *terrestris*; **tersejo* (vgl. τρέω 'zittern', aus **τρεσω*) > *terreo*; **torseo* (vgl. τερσαίνω 'trocknen', ahd. *dorrēn* 'verdorren', *durri* 'dürr') > *torreo*; **verses* (vgl. ἄρσην 'männlich', aus ϝαρσην) > *verres*; **versuca* (vgl. ἀείρω 'hebe', aus **ἀϝερjω*; = 'Erhebung'; vgl. ahd. *warza* 'Warze') > *verruca*; **sterla* (vgl. ἀστήρ; ahd. *sterno* 'Stern') > *stella*; **agerlos* (nach 13) > *agellus*; **amporula* (*dem.* v. *amphora*) > **amporla* (11) > *ampulla* (21,1). Der Volkssprache gehört der Übergang *rs* > *ss* an: *Dossennus* zu *dorsum*. 2) *rsn* > *rn*, *rtl* > *rs*, *rcn* > *rn*, *rcs* > *rs*, *rsd* > *rd*: **persna* (vgl. πέρνα und ahd. *fērsana* 'Ferse') > *perna*; **cers-nuos* (vgl. 55, 2 *cerebrum*) > *cernuus*; **devert-torium* > *deversorium*; **quercnus* (zu *quercus*) > *quernus*; **urcna* (zu *urceus*) > *urna*; **urcsos* (vgl. ἄρκτος 'Bär') > *ursus*; **tursdos* (vgl. στρουθός, ahd. *drostel* 'Drossel') > *turdus*. 3) *rsl* > *sl*, *rxl* > *l*, *rcsc* > *sc*, *rcsctl* > *stl*: **farstigium* (vgl. *Borste*, *Bürste*) > *fāstigium*; **farstus* (vgl. θάρσος) > *fastus*; **tristis* (Weiterbildung von **tris*, vgl. 25) > **terstis* > *testis*; **mantergsli* (zu *manus* und *tergeo*) > **manterxle* (24) > *mantēle*; **porcsco* (zur Wurzel prek 'bitten', vgl. *preces* und *precor*) > *posco*, dagegen **porcsctlo* > **postlo*, daraus sowohl *postulo* wie *postilio*. 4) Scheinbare Ausnahmen: *arsi* aus **ardsi* > **arssi* (48,3); *farsi* aus **farcsi* (66,3). Analogiebildungen: *perluceo* nach *perduco*, *perlicio* neben *pellicio*.

70. Konsonantengruppen im Anlaut wurden zunächst im Satzzusammenhang nach einem konsonantisch auslautenden Worte nach den gleichen Gesetzen vereinfacht wie Konsonantengruppen im Inlaut eines Wortes; so wird *gn* > *n*: *gnatus* > *natus*; **gnaevus* (zu *gigno*) > *naevus*; **gnascor* (zu *gigno*) > *nascor*; *gnarus* neben *nārus*. Erhalten bleibt *gn* in Zusammensetzungen z. B. *agnatus*, *ignarus*. Dagegen sind *cognomen*, *agnomen*, *ignominia* Analogiebildungen nach *cognosco*, *agnosco*; denn *nomen* hat nie ein *gn* gehabt. *cn* > *n*: **cnidos* (vgl. κνῖσα 'Duft, Qualm') > **nidos* > *nidor* (45). *sf* > *f*: *funda* aus **sfunda* von σφενδόνη, beeinflußt von *fundere*; *fungus* aus **sfungos* von σφόγγος; **sfides* (zu σφίδη 'Darmsaite') > *fides*. *sm* > *m*: *merda* aus **smer-(u)da* (11), vgl. ahd. *smero* Schmeer, Fett; *mīrus* aus **smīros*, vgl. mhd. *smieren* 'lächeln'; **smīto* (vgl. got. *smeitan* 'schmeißen') > **mīto* > *mitto* (53); **smordeo* (vgl. ahd. *smerzan* 'schmerzen', σμερδαλέος 'schrecklich') > *mordeo*. *sn* > *n*: *nix* aus **snix* 'Schnee', *nurus* aus **snuros* (vgl. *Schnur* 'Schwiegertochter'). *sl* > *l*: *lubricus* aus **slubricos* (vgl. *schlüpfen*); **slabo* (vgl. ahd. *slaf* 'schlaff') > *labo*; **slangueo* (vgl. ahd. *slach* 'schlaff') > *langueo*; **slīma* (vgl. ahd. *slīmen* 'glatt machen') > *līma*; **sliveo* (vgl. ahd. *slēha* 'Schlehe') > *liveo*. *sp* > *p*: **sparco* (vgl. σπαρνός 'spärlich' und 'sparen') > *parco*; zum selben Stamme: **sparcos* > *parcus* und **sparvos* > *parvus*; **spīcos* (vgl. ahd. *speh(t)* 'Specht') > *pīcus*). In einigen Fällen ist auch anlautendes *g* vor *r* abgefallen: **grūdos* (vgl. ahd. *grioz* 'Sand, Kies') > *rūdus*; **gruo* (vgl. χράω 'anfallen'; das *g* ist in den Kompositis *congruo*, *ingruo* erhalten) > *ruo*; damit fällt dann ein anderes *ruo* (vgl. ahd. *rod* 'Rodung', nhd. *roden*, *rauten*; = 'aufreißen, wühlen, graben') zusammen, zu dem sich *rutrum*, *obruo*, *diruo*, *eruo* u. a. stellen.

Ableitung.

74. Diese Suffixe mögen zum Teil wenigstens ursprünglich selbständige Wörter gewesen sein; so läßt sich in *acer-bus* und *luci-dus* das Suffix auf eine Wurzel dhē zurückführen, vgl. 47, 2, deutlich ist noch die Entstehung von *superbus* (47, 2). Wie im Deutschen *Schönheit* als zweiten Bestandteil ein altes Substantiv *heit* = 'Wesen' enthält, so kann vielleicht auch in der Endung *-tus* in *iuventus*, *virtus*, *senectus*, *servitus* ein altes Substantiv = 'Kraft' zu suchen sein.

75. Dieses *heit* veranlaßte durch Verbindung mit Stämmen, die auf einen Kehllaut endigten, die Bildung einer neuen Ableitungssilbe *keit*, vgl. *Seligkeit*, die dann weitere Verbreitung fand, vgl. *Heiterkeit*, *Magerkeit*; so erfolgen auch im Lateinischen, durch falsche Trennung u. a. veranlaßt, zahlreiche Analogiebildungen: 1) aus der Endung *-tor* in Verbindung mit einem *d*-Stamme > *-sor* (62, 1): *defensor*; nach diesem Muster auch *cursor* (*curro*). 2) *-clum* (*-culum* 67) ergibt sich durch Antritt von *-lom* an Supinstamm (*tl* > *cl* nach 63, 1): **perit-lom* (zu *perior*) > *periclum*; Analogiebildungen *curriculum* (*curro*), *ferculum* (*fero*), *vehiculum* (*veho*). 3) *-trum* wird in Verbindung mit einem *d*-Stamm > *-strum* (62, 2): **rad-trom* (*rado*) > *rastrum*. Analogiebildungen: *capistrum* (*capio*), *monstrum* (*monco*). 4) *-tus* tritt an den Verbalstamm: *iudicatus* zu *iudico*; durch das Muster *iudicatus* : (*iudico*:) *iudex* veranlaßt, erfolgen Bildungen zur Bezeichnung eines Amtes: *magistratus* (*magister*), *consulatus* (*consul*); dazu *senatus* (*senex*) als Sammelbegriff. 5) Nach dem Muster von *crepitus* (*crepo*) auch *anhelitus* (*anhelo*). 6) *-tum* und *-ta* bilden aus dem Verbalstamm Partizipien, die substantiviert werden: *votum* (aus **vovitom* zu *voveo*; 39, 1), *fossa* (aus **fod-ta* zu *fodio*, 62, 1). Analogiebildung: *vita* (aus **vivita* zu *vivus*, 40, 1). 7) Substantiva auf *-tura* werden vom Verbalstamm gebildet: *mercatura* (*mercari*). Nach dem Muster *mercatura*: (*mercor*:) *mercator* erfolgen weitere Bildungen wie *dictatura* (*dictator*), *praetura* (*praetor*), *quaestura* (*quaestor*). 8) Die Endung *-do* tritt an Verba: *torpēdo* (*torpeo*), *cupīdo* (*cupio*), danach Analogiebildung *libīdo* (*libet*). 9) *-tudo* tritt an Verben (= Supinstamm + *-do*): *habitudo* (*habeo*); da neben *mansuetudo* (zu *mansuesco*) auch das *adj. mansues* erscheint, erfolgen weitere Bildungen aus Adjektivstämmen: *magnitudo* (*magnus*), *fortitudo* (*fortis*), auch *servitudo* (*servus*). 10) Durch-*tas* werden von Adjektiven Substantive gebildet: *veritas* (*verus*), *honestas* (*honestus*, 33). . .

Bedeutungsverengerung.

Bei manchen Wörtern ist zu beobachten, daß ihre ursprüngliche Bedeutung einen weiteren Umfang hatte als die spätere, oder daß neben der ursprünglichen weiteren eine spätere engere Bedeutung aufkommt. Das mittelhochdeutsche *hôchgezite* bezeichnete jede Art von Festlichkeit, unser Hochzeit nur eine bestimmte Art. Mittelhochdeutsch *muot* hatte den weiteren Sinn, den unser 'Mut' nur noch in Zusammensetzungen bewahrt hat. Das Wort Schirm bezeichnet im weiteren Sinn jeden schirmenden Gegenstand. Neben der allgemeinen Bedeutung ist aber eine engere aufgekommen, so daß wir unter Schirm vielfach ohne weiteres einen Regen- oder Sonnenschirm verstehen. Korn ist zuerst eine allgemeine Bezeichnung für Getreide, in manchen Gegenden bezeichnet der Landwirt aber damit nur den Roggen.

So auch im Lateinischen. *Hostis* hieß ursprünglich, wie uns alte Schriftsteller berichtet haben, ganz allgemein 'der Fremde'. Später aber, als man aufhörte, jeden Fremden als Feind anzusehen, erhielt es die Bedeutung 'der Landesfeind'. *Latro* heißt im Altlatein der Söldner, bei Cicero und später der Straßenräuber. Die erste ist die allgemeine Bedeutung, die zweite ist dadurch entstanden, daß viele Söldner schon während des Krieges oder erst nach der Entlassung sich auf das Räuberhandwerk verlegten. Ein bekanntes Beispiel aus der Geschichte ist das der Mamertiner, der entlassenen Söldner des Agathokles von Syrakus. So kam *latro* zu der Bedeutung 'raubender Söldner', und hieraus wieder durch Erweiterung zu dem umfassenden Begriff Räuber.

Emo 'kaufen' hatte ursprünglich die weitere Bedeutung 'nehmen', wie wir noch aus den Komposita *adimere*, *demere* wegnehmen, *promere* hervornehmen u. a. ersehen und aus dem Imperativ *em* (= *eme*), der als Interjektion mit der Bedeutung 'nimm', 'da hast du' noch im Altlatein erhalten ist. Für kaufen sagte man ursprünglich *pretio emere*; durch Weglassung des Ablativs entstand die engere Bedeutung von *emere* 'kaufen'.

So ist *tumulus* zunächst im weiteren Sinn ein Hügel; spreche ich aber vom *tumulus Achillis*, so kann es nur die engere Bedeutung 'Grabhügel' haben. Ebenso steht neben der allgemeinen Bedeutung von *observatio* 'Beobachtung' die engere 'Beobachtung des Pflichtmäßigen' = 'Pflichtmäßigkeit', neben *obstinatio* und *pertinacia* 'Beharrlichkeit' die engere Bedeutung 'Starrsinn'.

aes, aeris *n* [vgl. got. aiz Erz; E. 44] 1) Erz, Kupfer, Bronze; *ütr.* *das eherne Zeitalter. 2) *ütr.* a) jeder kupferne oder bronzene Gegenstand aera legum Gesetztafeln; *spirantia mollius aera Erzbilder; *coxerat aere cavo Kessel; *aere canoro signa dedit Trompete. b) Kupfergeld, Geld; urspr. aes rude = ungemünztes Erz in Barren zugewogen; dann aes grave vollwichtiges = gestempelte, ein Pfund schwere Barren = as libralis; später wurde das Gewicht immer mehr verringert, an die Stelle der Wägung trat die Zählung; argentum aere solutum est *S* statt in Silbersesterzen in Kupfercassen = ¼ der Schuld; oft aes = asses; octonis aeris (nummos) 8 Aß Kupfer (40—50 Pf.); quingenta milia aeris; habere decies aeris mit Auslassung von centena milia = 10 Millionen; **aes alienum** Schulden facere, contrahere Sch. machen; solvere zahlen; aere alieno alqm levare, liberare; habere aes alienum od. esse in aere alieno in Schulden stecken, aere alieno obrutum, esse tief in Sch. stecken; auch im *Zshg.* bl. aes. c) *ütr.* meist *pl.* Löhnung, Sold aera procedunt *L* läuft fort; *ütr.* = stipendia Dienstjahre; aes equestre das Ausrüstungsgeld der röm. Ritter für das Pferd.

caput, itis *n* [capio; vgl. capis; = Schale, Schädel] 1) Kopf an Menschen u. Tieren; fad Capita bubula bei den Ochsenköpfen, ein Ort in Rom, wo Ochsen in Stein gehauen waren; operire; nudo c.; esse supra caput auf d. Halse sitzen; sprichw. res ita contractae, ut 'nec c. nec pedes' (*sc.* habeant). 2) *ütr.* a) Spitze, Kuppe, Ende, tigini Balkenkopf; pontis Brückenkopf. v. Gewässern Quelle *amnis; seltner Mündung capita Rheni; *dah. ütr.* Ausgangspunkt, Grundursache, Quelle fons miseriarum et c.; nonne his vestigiis ad c. veneficii perveniri solet?; auch Urheber, Stifter fons et c. Socrates. b) Mensch, Mann, Person propter meum c. *P*; de libero c. iudicare; *carum; capitum numerus milium quinquaginta trium; capite censi s. censeo 1); *scherzh.* wie wir 'altes, fideles Haus' o lepidum c. *PT*; v. Tieren ein Stück* bina boum; *ütr.* persönliches Recht, bürgerliche Ehre capitis iudicium; capitis deminutio Verlust od. Beschränkung d. Ehre, maxima Verlust d. Freiheit, media V. d. Bürgerrechte, minima V. d. Familienrechte; deminutes capite. c) das Leben si capitis res sit *P* wenn das Leben dav. abhinge; causa, poena, dimicatio capitis; alqm capitis (auf Leben u. Tod) accusare, damnare, condemnare; absolvere *N.* d) das Wichtigste in einer Sache: α) das Haupt, der Hauptanstifter capita coniurationis. β) die Hauptsache, der Hauptteil patrimonii *L*; c. est nosse rem publicam; id, quod c. est. γ) Hauptort, -stadt Thebae c. totius Graeciae *N*; Praeneste c. belli *L* der Hauptsitz. δ) v. Schriften Hauptabschnitt, Kapitel. ε) v. Gelde das Kapital, Hauptsumme de capite deducere quod usuris pernumeratum est *L.*

1. **cum,** altlat. com. dazu die Nebenform co, *adv.* zusammen als *praep.* m. *abl.* 1) in räumlicher Beziehung zur Angabe des Zusammenseins u. der Gemeinschaft; mit, samt, nebst esse c. alqo, alqm secum habere; c. alqo contra alqm arma ferre *N*; facere, stare c. alqo; legio, quae c. Cicerone hiemat unter dem Befehl; auch v. Sachen c. impedimentis venire; esse c. telo bewaffnet mit. 2) von der Zeit; gleichzeitig mit, unmittelbar nach exit c. nuntio; c. prima luce. 3) zur Angabe von Nebenumständen; mit, unter, nicht ohne alqm c. cruciatu necare; multis c. lacrimis; c. bona pace *L* in aller Ruhe; multis optabiles mortes fuisse cum gloria; cum eo, ut (ne) unter der Bedingung, daß, daß nicht. **NB.** cum wird dem *abl.* des *pron. pers.* me, te, se, nobis, vobis immer, dem *abl.* des *pron. relat.* gewöhnl. angehängt.

2. **cum** (altertüml. quom) *conjct.* In klassischer Zeit steht 1) der Indikativ; a) bei *cum vere temporale* zu der (einer) Zeit wo, wann, damals als. b) *cum iterativum* so oft als, jedesmal wenn; doch tritt seit der klassischen Zeit bei Angabe wiederholter Handlungen auch der Konjunktiv ein. c) bei *cum ecplicativum*; indem, dadurch daß. d) bei *cum inversum*; als, da. 2) der Konjunktiv; bei *cum historicum*; als (in der Erzählung). b) bei *cum causale*; da, weil. c) bei *cum concessivum*; obgleich. d) bei *cum adversativum*; da doch, während dagegen. 3) Besondere Verbindungen; a) cum primum m. *ind. perf.* da od. als zuerst, sobald als. b) cum — tum wenn schon — dann besonders, nicht nur — sondern auch, sowohl — als auch, wie (überhaupt) — so (das zweite Glied dieser Verbindung enthält die Hauptsache); hier steht cum der Regel nach mit dem Indikativ; nur wo ein kausales od. konzessives Verhältnis hervorgehoben werden soll, kann der Konjunktiv eintreten. c) Aus der Verbindung cum aliis in rebus, tum maxime *N* entsteht durch Verkürzung cum maxime *adv.* ganz vorzüglich, ganz besonders, mehr denn je nunc cum maxime.

Drūsus, ī *m* Familienname in der gens Livia u. Claudia; 1) Marcus Livius D., Volkstribun 122 v. Chr., Gegner des C. Gracchus. 2) Marcus L. D., Sohn des vorigen, Volkstribun 91 v. Chr., Vorkämpfer einer gemäßigten Senatspartei. 3) Cl. Nero D., *gew.* bl. Drusus genannt, Stiefsohn des Augustus, Bruder des Tiberius, †9 v. Chr. nach glänzenden Feldzügen in Germanien. *Dav.* Drūsiānus 3 des D. †fossa, der v. Cl. Nero D. angelegte Kanal, der die alte Yssel m. der neuen verband.

Flōra, ae *f* [flos] Göttin der Blumen.

flōrēns, *gen.* -entis m. *comp.* u. *sup.* [*ptc.* v. floreo] 1) blühend *papavera. 2) *ütr.* an Macht, Ansehen, Reichtum blühend, mächtig, angesehen, glänzend liberi, homo florentissimus; f. civitas; aetate, ingenio, opibus, honoribus, liberis, amicis florens; castra glänzend ausgestattet; v. der Metapher modus nullus est florentior in singulis verbis schmuckreicher; *subst.* non florentibus se venditavit *N.*

Flōrentīnī, ōrum *m* Bewohner v. Florentia (j. Florenz) in Etrurien.

flōreo, uī 2 [flos] 1) blühen, in der Blüte stehen floret arbor, terra; *vina florent schäumen. 2) *ütr.* a) prangen, glänzen *florentes aere catervae. b) blühen, angesehen, mächtig sein, glänzen Epicurus floret; in singulis dicendi generibus; auctoritate, honore; omnibus copiis. c) v. Worten: *aufkommen, in Gebrauch kommen.

flōrēsco 3 [*incoh.* v. floreo] aufblühen, erblühen pulcium florescere brumali die; *ütr.* Hortensio florescente.

***flōrēus** 3 [flos] blumig, blumenreich.

flōridus 3 m. *comp.* [flos] 1) blumig, blumenreich *serta; *subst.* florida et varia bunte Blumenfülle. 2) *ütr.* blühend *Galatea floridior pratis; Demetrius est floridior hat eine blühendere Sprache.

***flōrilegus** 3 [flos-lego] Honig sammelnd.

***flōrus** 3 [flos] blühend, glänzend.

flōs [flōris] *m* [vgl. 'Bluſt' = Blüte; 'Blume'] 1) Blume, Blüte sepulcrum floribus ornatum est. 2) *ütr.* a) Blütensaft *apis inde tulit collectos flores. b) Blüte, Jugendfülle, -frische, -kraft, Krone, Kern, Zierde Graeciae, aetatis; iuventutis, nobilitatis; civium; vitae Glanz; dignitatis; v. d. Rede: Origines eius (Schrift Katos) quem florem (Schmuck) aut quod lumen eloquentiae non habent? c) *die ersten zarten Barthaare, der Flaum.

ille (altlat. ollus), illa, illud I) *pron. demonst.* jener, jene, jenes. 1) Es bezeichnet im *Ggs.* zu hic, haec, hoc das im Raum, in der Zeit od. Vorstellung Entferntere od. als solches Gedachte; a) dortig, jenseitig, abweisend illos, quos iam videre non possumus (*Ggs.* hi, quos vides). b) vergangen, früher, alt, damals iam tum illis temporibus; auch das früher Erwähnte; obig, früher erwähnt illa pastorum convenarumque plebs *L* die im ersten Buch schon erwähnte. 2) wird ille oft v. dem gebraucht, was bekannt, berühmt, bedeutend, groß, vorzüglich ist, Antipater ille Sidonius; ille moriens apud Mantineam Epaminondas; illud (die bekannte Äußerung) Solonis. 3) zur nachdrücklichen Hinweisung auf das Folgende (schwächer hic) cum alia mirabilia tum illud imprimis; namentl. auch b. folg. *inf.*, *ut* od. *quod*; illa res, quod timebant. 4) a) ille quidem = unbetontes nur zur Stütze des enklitischen quidem gesetzt ist (nur bei Cicero üblich), im Deutschen allerdings, freilich, an sich Menelaum ipsum dulcem illum quidem tradit Homerus, sed pauca dicentem. b) ille aut ille der und der, irgendeiner *hic et i. II) *adv.* 1) illā auf jenem Wege, auf jener Seite, dort †oceanum i. tentavimus; dorthin †hac vel i. cadit. 2) illō a) nach jenem Ort hin, dorthin accessit. b) *ütr.* dahin, zu jener Sache haec eodem i. pertinere.

līmes, līmitis *m* [1. limus] 1) Querweg, Grenzweg zwischen Feldern transversis limitibus *L*; *ultra limites clientium salis avarus; *limes agro positus Grenzmarke. 2) synonym zu via u. iter: die geradeaus laufende, freie Bahn, ohne künstliche Aufschüttung. a) auf der Erde: α) gerade, freie Bahn limes in gymnasium ferens *L*; *lato te limite ducam. β) Heerweg †Romanus agmine propero silvam Caesiam limitemque a Tiberio coeptum scindit legen im Eilmarsch zurück; †cuncta inter castellum Alisonem limitibus aggeribusque permunita (die aggeres sind die festen Straßendämme mitten auf dem limes). γ) Begleit- oder Sicherungsbahn zu beiden Seiten der Straßendämme, Wasserläufe, der Grenze ne Appiae limite pervenire in agrum Romanum posset *L*; *solito dum flumina currant limite. b) am Himmel, in der Luft; sectus in obliquum est lato curvamine limes die Sonnenbahn, der breite Streifen des Tierkreises; *Irin descendere limite curvo (Flugbahn der Iris); *ütr.* limes ad caeli aditum Bahn zur Glückseligkeit.

mitra, ae *f* [μίτρα] Kopfbinde, Turban.

mitto, mīsī, missum 3 (*inf. pass.* mittier *P*, *perf. sync.* *misti) [E. 70] 1) gehen lassen: a) fort-, los-, entlassen, losgeben hostem e manibus, alqm ex vinculis; arma wegwerfen; quadrigas *L* aus den Schranken lassen; aulaeum *Ph* fallen lassen (beim Beginn des Stückes); misso ad vesperum senatu; legiones aus dem Dienste entlassen, abdanken; servum freigeben; missum facere alqm loslassen, entlassen, freilassen; manu m. s. manumitto; sanguinem zur Ader lassen. b) *ütr.* α) aufgeben, sich winden lassen odium *L*, *certamen, *curas de pectore. β) in der Rede übergehen, nicht erwähnen alqd, de illa re; at quem virum! mitto civem aut senatorem aut imperatorem; auch m. *quod.* γ) etw. nicht weiter berücksichtigen, etw. aufgeben misso officio ohne Rücksicht auf Pflicht; missos facere honores. 2) a) schicken, senden alqm alci auxilio od. subsidio; alci subsidium, auxilia; legionem frumentatum; †alqm testificando (*dat.*); litteras ad alqm od. alci; librum ad alqm widmen; alqm ad bellum *S*; in negotium auf den Handel; alqm sub iugum, sub iugo *L*; *ütr.* alqm in possessionem einsetzen in, *in iambos hinreißen zu, *se in foedera sich einlassen auf; *sibila hören lassen; vocem m. (erheben) pro alqo; oratio ex ore Pompei mitti (zu kommen) videbatur. b) schicken u. sagen lassen nuntios od. litteras u. bl. m. m. *acc. c. inf.*, m. *ut*, m. bl. *conj.*, m. *ind. Fr.* c) werfen, schleudern, schießen, stoßen, stürzen tela tormentis; fundā lapides *L*, telum ex alqo loco; nocturnus fur panem cani misit *Ph* vorwerfen; vom Würfelspiel: *tesseram; auch einen Wurf werfen †canem aut senionem; v. lebenden Wesen: *praecipitem ex arce; pueros in profluentem aquam *L*; *corpus saltu ad terram springen auf; magna vis aquae caelo missa est *S* strömte.

mitulūs, ī *m* eßbare Miesmuschel.

morior, mortuus sum 3 (alter *inf.* moriri *P**; *ptc. fut.* moritūrus) [vgl. βροτός sterblich u. 'Mord'] 1) sterben desidelio, fame, ferro, morbo, ex vulnere *L*, *per vim, *in armis; Schwurformel: moriar (ich will des Todes sein), si (nisi); *subst.* mortuus der Tote, die Leiche a mortuis excitare; amandare infra mortuos töten. 2) *ütr.* v. Sachen u. Begriffsnamen: absterben, vergehen et 'vivere' vitem et 'mori' dicimus; lacerti mortui (völlig kraftlos) iam sunt; antiquae sunt istae leges et mortuae erloschen; una cum satietate memoria quoque moritur voluptatis.

opto 1 [*verw.* m. opinor] 1) sich ausersehen wählen utrum — an, *locum tecto, *parentes. 2) wünschen alqd; *m. *inf.*; m. *acc. c. inf.*; m. *ut*; *m. bl. *conj.*; alci alqd; alqd ab alqo zu erhalten wünschen. 3) *ptc.* **optandus** 3 wünschenswert.

optumē, optumus s. bene, bonus.

opulēns, *gen.* -entis (*adv.* **-enter**) [ops] reich civitas *S*; *subst.* opulentes *N* die Reichen; opulentius ludos facere *L* prächtiger.

opulentia, ae *f* u. *P* - **titās,** ātis *f* [opulens] 1) Wohlhabenheit, Reichtum, Pracht omni op. insignia arma *L*. 2) Einfluß, Macht *S*.

***opulento** 1 [opulentus] bereichern *erum bacis.

opulentus 3 m. *comp.* u. *sup.* [E. 28, 2] 1) vermögend, wohlhabend, reich homines, civitas, exercitus praedā *L*, m. *gen.* *honorum, †pecuniae; *ütr.* res haud op. *L* ansehnlich, †dona. 2) stark, mächtig, angesehen factio *L*.

Opūntius s. 2. Opus.

1. **opus,** eris *n* [vgl. ahd. uoben ausüben, uobo Bauer] Werk 1) *abstr.* a) Tätigkeit, Arbeit, Geschäft, Berufsarbeit, Fach, Handlung dum se ex opere (v. der Praxis) recipiat (medicus) *P*; lex de op. faciundo v. Bauen, opus (den Bau) redimere; declamatorium, servile; a negotiis publicis tamquam ab opere exclusi; opus intermittere die Schanzarbeit; locus egregie naturā et opere munitus durch Kunst. b) die aufgewandte Mühe magno, maximo, summo opere sehr, gar sehr, tanto, quanto op. so sehr, wie sehr, nimio op. zu sehr. 2) *concr.* das Werk als Erzeugnis der Tätigkeit, v. Werken der Künstler, Bauwerk, Gebäude, Belagerungsanstalten, -maschinen, Schanzwerk opus facere ein Gebäude aufführen; publica, urbana; op. (ein Buch, eine Schrift) habeo in manibus; in opere occupatum esse, urbem operibus claudere *N*; flumen operibus (durch Dämme) obstruere. — **opus est** es ist nötig 1) mit *dat.* der Person: opus est mihi mir ist es Bedürfnis, ich brauche; mit *nom.* der Sache, die man gebraucht bei *pron.* u. *adj.*: quaecumque ad oppugnationem op. sunt; selten beim Substantiv exempla nobis opus sunt; meist mit *abl.* der nötigen Sache auctoritate tua nobis opus est; expedito homine o. e.; m. *abl. part. pf. pass.*; m. *sup.* quod scitu opus est; m. *inf.*; m. *acc. c. inf.*; m. *ut P*†; †m. *conj.* 2) op. non est es ist nicht zweckmäßig, nicht dienlich ne op. est quidem nihil unquam deesse amicis.

2. **Opūs,** ūntis *f* Stadt in Lokris am Euripus; *adj.* **Opūntius** 3 aus O.; Einw. **Opūntii,** ōrum *m*.

possum, potuī, posse (alte Formen bei *P* potis es u. est = potes, potest; potisset st. posset; *conj. praes.* possies, possiet) [E. 43] **1)** können, vermögen m. u. ohne *inf.*, illis virtutem non reliquĕre neque poterant (*sc.* relinquere); quam maximis potest itineribus; non possum non scribere od. facere non possum, quin od. ut non; non possum, quin *P*; fieri potest, fieri non potest es ist möglich, unmöglich. **2) a)** (im Dialog) potest = fieri potest es ist möglich; qui potest?; ut potest; potest, ut commiseris; quantum potest *P*. **b)** über sich vermögen, gewinnen, vermögen tu, qui cives Romani dicerentur, securi percutere potuisti. **3) a)** etw. zu tun vermögen, ausrichten können, gelten quod quisque per se ipse posset; multum fortuna potest; largiter apud alqm, domi; in re militari, in bello multum; plurimum apud, ad alqm. **b)** etw. können, verstehen Graeca.

stringo, strīnxī, strictum 3 **1)** [vgl. ahd. stricchan schnüren, stric Strick; στραγγός gedreht] straff anziehen, zusammenschnüren, -ziehen laxare pedem ab stricto nodo *L*, †arcum spannen. **2)** [vgl. ahd. strīhhan streichen, strih Strich] **a)** streifen, leicht berühren *cautes, *summas undas, *alqm; *ütr.* *animum rühren. **b)** abstreifen folia ex arboribus; *remos glätten; *ütr.* *rem ingluvie schmälern. **c)** die Scheide abstreifen, eine Waffe ziehen, blank ziehen gladium.

sub [vgl. ὑπό] **I)** *praep.* **1)** mit *abl.* **a)** räumlich: unter; unterhalb, unten an, an, vor, unten in s. terra habitare; *s. divo; s. monte esse, considere; *vidimus s. vallibus urbem; *sub acie, *s. antro. **b)** v. der Zeit: **α)** zur Bezeichnung des unmittelbaren Zusammenfallens innerhalb, während, im Verlauf, gerade in, bei s. ipsa profectione. **β)** v. der ungefähren Annäherung an eine Zeit, gegen, bei sub luce urbem ingressus *L*. **c)** *ütr.* **α)** zur Bezeichnung der Unterordnung, unter s. dicione, s. imperio, s. regno alcis esse; s. rege; s. signis unter den Fahnen, in Reih u. Glied. **β)** v. den Umständen, unter denen etw. stattfindet, unter, bei sub hoc sacramento *L*, s. titulo aequandarum legum *L*; *s. verbere; rem dubiam s. auctore certo (unter Bezeichnung eines Gewährsmannes) deferre *L*; †s. belli denuntiatione nuptias petit; **2)** m. *acc.* **a)** räumlich: **α)** unter — hin, unter exercitum s. iugum mittere; s. iudicium sapientis cadere; quae s. sensus subiecta sunt sinnlich wahrnehmbar. **β)** unterhalb, nahe an, bis an, an — hin s. aciem, s. montem succedere; s. murum se recipere; venire s. ictum *L* in die Schußweite. **b)** v. der Zeit: **α)** gleich vor, gegen, um s. vesperum, noctem, occasum solis, s. lucem; s. finem certaminis *L*. **β)** gleich, unmittelbar nach s. eas litteras; s. hanc vocem *L*; *s. haec gleich darauf. **c)** *ütr.* v. einer Unterordnung, unter s. potestatem, s. imperium redigere.
II) *adv.* in der Zusammensetzung **1)** unter. **2)** etwas, ein wenig. **3)** unter der Hand, heimlich.

vinco, vīcī, victum 3 [vgl. ahd. wīgan kämpfen] **1)** *intr.* siegen, Sieger sein non virtute neque in acie vicisse Romanos; Pompeiani vicisse iam sibi videbantur; vom Wettkampf: quod avis soleret canere, si vicisset; fortis equus Olympia (in den olympischen Spielen) vicit *Ennius* bei *Cic.*; vom geistigen Kampf: si id dicis, vicimus; haec vicit in consilio sententia; vincite, si ita vultis ihr sollt euren Willen haben; vor Gericht: iudicio (v. Kläger); m. innerem Objekt: iudicium (v. Beklagten); *causam gewinnen. **2)** *trans.* **a)** besiegen, bewältigen, überwinden ius esse belli, ut ii qui vicissent (die Sieger) iis quos vicissent (den Besiegten) imperarent; alqm proelio, bello, armis; victi paucis sententiis *L* überstimmt; victus somno *L*; *ütr.* strepitum vox vincit *L*; iniuriam *S* triumphieren über; alqm beneficiis *S* gewinnen; lex victa (außer Kraft) et abrogata *L*; †silentium brechen. **b)** *ütr.* **α)** zum Nachgeben bringen, umstimmen, bewegen victus patris precibus *L*, †amore coniugis; †filia neque victa in lacrimas neque supplex; *victus (v. Sehnsucht) animi im Herzen; *vincor, ut credam. **β)** übertreffen, übersteigen stellarum globi terrae magnitudinem facile vincunt; beluas immanitate; beneficio cives = Undank ernten. **γ)** siegreich erweisen, dartun m. *acc. c. inf.*; si doceo non ab Habito, vinco ab Oppianico (*sc.* illud iudicium esse corruptum); *nec vincet ratio hoc, ut.

vindex, vindicis *mf* [vgl. ahd. *wini* zur Familie gehörig, Freund' u. dico; E. 25; = wer jmd. als Sippengenossen od. -eigentum in Anspruch nimmt od. wer Blutrache ankündigt] **1)** Bürge, Beschützer, Erretter *parentis; libertatis; maiestatis imperii *L*; iniuriae *L* gegen; periculi *L* in od. aus; *nodus vindice dignus der verdient, daß ein Gott ihn entwirre. **2)** Rächer, Bestrafer coniurationis; cupiditatum; Furiae vindices facinorum ac scelerum; *vindice flammā rächender Blitzstrahl.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin.

Heinichen-Blase-Reeb: Lateinisches Schulwörterbuch.

8. Auflage. Mit einem Abriß der lateinischen Laut-, Formen- und Wortbildungslehre von Oberlehrer Dr. E. Hermann, der Bedeutungslehre und Stilistik von Prof. Dr. K. Reissinger, sowie einem Abriß der römischen Literaturgeschichte. [LXVI u. 921 S.] Lex.-8. 1909. Dauerhaft in Halbfranz geb. . . . . ℳ 8.—
(Prüfungsexemplar ℳ 4.—)

In der vorliegenden Auflage hat das Wörterbuch eine durchgreifende Umarbeitung erfahren. Nicht nur sind manche Druckfehler und nicht mehr anerkannte Etymologien beseitigt, sondern viele Artikel sind übersichtlicher gestaltet und manche in erheblichem Maße umgearbeitet worden. Eigentlicher und übertragener Gebrauch ist genauer geschieden, als es bisher geschehen ist. Die Belege aus Cicero und Cäsar sind allein nicht besonders bezeichnet und so von den übrigen Belegen aus der Prosa der klassischen und augusteischen Zeit geschieden, was früher nicht der Fall war. Neu berücksichtigt sind die Abschnitte aus Schriftstellern der sog. silbernen Latinität, die Th. Opitz und Alfr. Weinhold in ihrer Chrestomathie zusammengestellt haben. Die dem Wörterbuch vorangeschickten Abrisse der wichtigsten Kapitel der lateinischen Sprachlehre sollen einer vertieften Auffassung des sprachlichen Lebens seitens der Schüler der oberen Klassen den Weg ebnen und den Gebrauch des Wörterbuchs ebenso in diesem Sinne beeinflussen wie ihn wieder der sprachlichen Bildung dienstbar machen.

„— Endlich soll hier auch noch die neueste (achte) Auflage des Lateinisch-deutschen Schulwörterbuches von F. A. Heinichen nicht ungenannt bleiben, nach A. Draeger und C. Wagener jetzt neu bearbeitet von H. Blase und W. Reeb, namentlich wegen der der neuen Bearbeitung vorausgeschickten Abrisse der lateinischen Laut-, Formen- und Wortbildungslehre von E. Hermann und besonders der Bedeutungslehre und Stilistik von K. Reissinger, welch letzterer hiermit einen natürlich nur schulmäßigen und auch nicht in allen Punkten einwandfreien, aber jedenfalls anschaulichen und lehrreichen, mit zahlreichen, zweckentsprechenden Musterbeispielen versehenen Überblick über das gesamte Gebiet der lateinischen Semasiologie, geliefert hat. —“ [F. Heerdegen, Lateinische Lexikographie in J. Müllers Handbuch, II 2. 4. Auflage. S. 700]

Heinichen-Wagener: Deutsch-lateinisches Schulwörterbuch.

6. Auflage. [XVIII u. 884 S.] Lex.-8. 1909. In Halbfranz geb. . . . . ℳ 7.—
(Prüfungsexemplar ℳ 5.—)

Benseler-Kaegi: Griechisches Schulwörterbuch.

13. Auflage. [XII u. 1009 S.] Lex.-8. 1911. Dauerhaft in Halbfranz geb. . . ℳ 8.—
(Prüfungsexemplar ℳ 4.—)

Die 13. Auflage des weitverbreiteten Buches weist wiederum Verbesserungen und Erweiterungen auf, was dadurch ermöglicht wurde, daß das Buch nicht wie andere Wörterbücher stereotypiert worden ist. Der berücksichtigte Schriftstellerkreis hat eine wesentliche Erweiterung erfahren und umfaßt alle irgendwie für die Schule in Betracht kommenden Schriftwerke. Der Wortschatz dieser aber wird in dem Werke genauer und vollständiger verzeichnet als in irgendeinem anderen Schulwörterbuch. Anordnung und Gliederung haben weiter an Übersichtlichkeit gewonnen. Die Resultate der etymologischen Forschung seit 1903, soweit sie für die Schule in Betracht kommen, wurden berücksichtigt. Alles überflüssige gelehrte Beiwerk ist vermieden. Überall beruht das Buch auf den neuesten Ausgaben und Erklärungen. Das Wörterbuch von Benseler-Kaegi entspricht im ganzen so am meisten den Bedürfnissen der Schule und erbittet und erhofft darum deren Unterstützung, um den Ausbau zu ihrem Nutzen stetig weiterführen zu können.

Benseler-Schenkl: Deutsch-griechisches Schulwörterbuch.

6. Auflage. [V u. 942 S.] Lex.-8 1909. In Halbfranz geb. . . . . ℳ 10.50
(Prüfungsexemplar ℳ 7.—)

Bestellzettel.

Bei .....

Buchhandlung in .....

bestelle ich hiermit aus dem Verlage von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin — fest — zur Ansicht:

..... **Heinichen-Blase-Reeb,** Kleines lateinisch-deutsches Schulwörterbuch. In Leinwand geb. ℳ 5.—.

Ferner: .....

Ort und Wohnung: Name:

....

Zwecks Erlangung von **Prüfungsexemplaren** wende man sich direkt an die Verlagsbuchhandlung von B. G. Teubner, Leipzig, Poststr. 3.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig und Berlin

LIVIA

VON

HUGO WILLRICH

[VI u. 79 S. 8. 1911. Geh. M. 2.—.

Der Verfasser macht den Versuch, zu zeichnen, wie sich in dem republikanischen Rom die Stellung einer Kaiserin entwickelt hat, und welche Ideen und Faktoren dabei mitwirkten. Die Einleitung gibt eine Übersicht über die literarischen und monumentalen Quellen zur Geschichte Livias. Kap. I. schildert Livia in der Familie, ihr Verhältnis zu Augustus, Tiberius, Germanicus, Agrippina etc. Es wird gezeigt, daß Livia nie einen beherrschenden Einfluß auf Augustus ausgeübt und keinen jahrelangen, geheimen Kampf gegen die Angehörigen des Gatten geführt hat, um Tiberius zum Nachfolger zu machen. Kap. II., der wichtigste Teil der Arbeit, zeigt, wie sich analog der Stellung des princeps auch die der Kaiserin in Rom allmählich entwickelt hat. Als Vorbild für ihre Erhöhung dienten dem Kaiser und dem Senat die Privilegien der Vestalinnen, den Untertanen vielfach die Stellung der hellenistischen Königinnen. Kap. III. gibt eine Übersicht über Livias Vermögen und seine Verwaltung.

Die mangelhafte Ausnützung dieser Quellen bildet einen der Hauptgründe dafür, daß die älteren Darstellungen der römischen Geschichte Livias Bild nicht richtig zu zeichnen pflegen. Schwerer noch wiegt der Umstand, daß es auch heute noch für viele Geschichtsforscher nicht leicht ist, sich von dem Banne zu befreien, in den Tacitus' raffinierte Darstellungskunst den Leser zu schlagen pflegt. Das Bild des Tiberius ist ja allerdings nach dem Vorgang von Sievers, Ihne und anderen allmählich von dem dunklen Firnis des Tacitus gereinigt worden, bei Livia ist das trotz der allerdings nicht immer gut begründeten Versuche von Stahr und von anderen, namentlich von Aschbach noch immer nicht erreicht. . . . Der bei Gardthausen am sorgfältigsten begründeten ungünstigen Auffassung von Livia entgegenzutreten, scheint um so notwendiger, als es sich dabei nicht nur um das Bild der Kaiserin handelt, sondern auch um wesentliche Züge in dem Bilde des Augustus. Ist Augustus wirklich so töricht gewesen, daß er die Livia Jahrzehnte hindurch einen Kampf gegen seine nächsten Angehörigen führen ließ, ohne einzugreifen und ohne von seiner Neigung zu Livia abzulassen? Schon diese Fragen würden eine erneute Prüfung der Akten über Livia berechtigt erscheinen lassen, auch wenn es nicht möglich wäre, nebenbei dem Bilde der werdenden Monarchie in Rom einige neue Züge hinzuzufügen. Das aber hoffe ich erreicht zu haben, und darin liegt für mich der Schwerpunkt meiner Arbeit.

* * *

Der Klatsch in Rom wußte zwar zu melden, daß nachher eine schroffe Entfremdung zwischen Livia und

dem Sohne eingetreten sei, die sogar den eigentlichen Grund bildete, daß Tiberius Rom verließ, um in Capri Ruhe vor der Mutter zu haben, daß er es vermied, Unterredungen unter vier Augen mit ihr zu führen, um nicht den Anschein aufkommen zu lassen, daß sie ihn insgeheim beeinflusse, was tatsächlich doch der Fall war. Sicherlich hat es hier und da Zusammenstöße zwischen den beiden gegeben, wenn Tiberius der herrschsüchtigen Frau nicht den Willen tat, sondern ihr ebenso scharfe Grenzen zog wie Augustus; es mag auch wohl wahr sein, daß sie bei solcher Gelegenheit ihm alte Briefe vorlegte, in denen Augustus sich tadelnd über den Stiefsohn geäußert hatte. In solcher Stimmung ließ Livia es wohl auch zu, daß ihre Günstlinge, wie etwa Fufius Geminus, der Konsul des Jahres 29 n. Chr., boshafte Bemerkungen über den Kaiser machten. Doch haben diese Reibungen das Verhältnis zwischen Mutter und Sohn nicht etwa dauernd getrübt. Es liegt namentlich auf der Hand, daß der Streit um Livias politische Stellung nicht erst, wie Tacitus es behauptet, kurz vor oder nach 22 n. Chr. entbrannt sein kann. Vielmehr ist es selbstverständlich, daß in diesen Dingen eine prinzipielle Entscheidung bald nach Regierungsantritt des Tiberius getroffen sein muß; um das zu erkennen, genügt es, sich daran zu erinnern, wie Tiberius sich gleich in den ersten Verhandlungen mit dem Senat über die Ehren für seine Mutter gestellt hat.

Tacitus selber widerspricht sich einigermaßen, indem er erklärt, nach Livias Tode sei Tiberius viel schlimmer geworden, bis dahin habe man bei ihr noch eine Zuflucht vor ihm gefunden.

So konnte Livia 50 Millionen Sesterzen von dem Gemahl erben. Wichtiger war es für sie, daß er sie im Testament adoptierte und ihr damit den Augustanamen hinterließ. Sie, nicht Tiberius sollte den damit verbundenen überirdischen Nimbus erhalten. Das ist vielleicht die merkwürdigste Verfügung, die der Kaiser je getroffen hat. Was hat er sich dabei gedacht? Mommsen sagt, daß diese Verleihung bei Livia und Agrippina d. J. ein formelles Mitregiment wo nicht einschloß, so doch herbeiführen sollte. Aber auch der Antonia ist nach Livias Tode von Caligula der Augustatitel verliehen worden, ohne daß damit die Absicht verbunden gewesen wäre, ihr eine politische Rolle zuzuweisen. — Ist es wirklich denkbar, daß Augustus dem dynastischen Gedanken eine solche Konzession gemacht hat? Mindestens hat Livia die Sache in diesem Sinne aufgefaßt, und der Senat machte Miene, sie in ihren Ansprüchen zu unterstützen. Eine Flut von neuen Ehren gedachte er der Julia Augusta, wie Livia seither offiziell heißt, zuzuwenden. Der Monat Oktober sollte in Livius umgetauft werden, der September in Tiberius, so wie einst der Quintilis und Sextilis nach Julius Caesar und Augustus benannt waren, im Anschluß an das hellenistische Vorbild. Man wollte Livia den Titel parens oder mater patriae verleihen, man wollte der adoptio einen Altar errichten, d. h. die Adoption der Livia sollte als segenspendende Göttin personifiziert werden, nach Art so vieler anderer in dieser Zeit auftauchenden abstrakten Gottheiten, und um dem Tiberius recht deutlich zu Gemüte zu führen, wem er seine Stellung verdankte, wurde beantragt, seinem Namen den Zusatz „Juliae filius“ zu geben.

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN.

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

Die „Bibliotheca Teubneriana" stellt sich die Aufgabe, die gesamten noch vorhandenen Erzeugnisse der griechischen und römischen Literaturen in wohlfeilen Ausgaben zu veröffentlichen, soweit dies zugunsten der Wissenschaft oder der Schule wünschenswert ist. Die Texte der Ausgaben beruhen auf den jeweils neuesten Ergebnissen der kritischen Forschung, über welche die beigefügte adnotatio critica, die sich zumeist unter dem Text befindet, Auskunft gibt. Die Sammlung wird ununterbrochen fortgesetzt werden und in den früher erschienenen Bänden durch neue, verbesserte Ausgaben stets mit den Fortschritten der Wissenschaft Schritt zu halten suchen.

Die Sammlung umfaßt zurzeit gegen 550 Bände, die bei einmaligem Bezuge statt ca. M. 2000.— geheftet, M. 2250.— in Leinwand gebunden, zum Vorzugspreise von ca. M. 1500.— resp. M. 1750.— abgegeben werden.

Neue Erscheinungen:

Archimedis opera omnia cum commentariis Eutocii. Iterum edidit J. L. Heiberg. Vol. I. [XI u. 445 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

Aeschyli tragoediae. Iterum edidit revisas Henricus Weil. [LXVIII u. 312 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 3.—

Anonymi chronographia syntomos e codice Matritensi No. 121 (nunc 4701). Edidit Adolphus Bauer. [XV u. 72 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Apulei opera quae supersunt. Vol. II. Fasc. II. Florida. Recensuit Rudolfus Helm. Mit 2 Lichtdrucktafeln. [LX u. 45 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Aristophanis cantica. Digessit stropharum popularium appendiculam adiecit Otto Schroeder. [VI u. 100 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Aristotelis de animalibus historia. Textum recognovit Leonardus Dittmeyer. [XXVI u. 467 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

——— **politica.** Post Fr. Susemihlium recognovit Otto Immisch. [XXXIX u. 354 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.50.

——— *Πολιτεία Ἀθηναίων.* Post Fridericum Blass edidit Theodorus Thalheim. [XVIII u. 128 S.] Geh. ℳ 1.50, geb. ℳ 1.90.

Augustini de civitate Dei libri XXII. Tertium recognovit Bernardus Dombart. Vol. I. Lib. I—XIII. [XXXIV u. 599 S.] Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.60. Vol. II. Lib. XIV—XXII. [XVI u. 635 S.] Geh. ℳ 4.20, geb. ℳ 4.80.

M. Tullii Ciceronis de virtutibus libri fragmenta collegit Hermannus Knoellinger. Praemissa sunt excerpta ex Antonii de la Sale operibus et commentationes. [VI u. 96 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Q. Curti Rufi historiarum Alexandri Magni Macedonis libri qui supersunt. Iterum recensuit Edmundus Hedicke. Editio minor. [XII u. 312 S.] Geh. ℳ 1.20, geb. ℳ 1.60.

——— ——— Editio maior. [X u. 404 S.] Geh. ℳ 3.60, geb. ℳ 4.20.

Aeli Donati quod fertur commentum Terenti. Accedunt Eugraphi commentum et Scholia Bembina. Recensuit Paulus Wessner. Vol. III. Pars prior Eugraphi commentum continens. [XXVIII u. 332 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.50.

Eclogae poetarum latinorum. Composuit Samuel Brandt. Editio tertia emendata. [VII u. 137 S.] Geh. ℳ 1.—, kart. ℳ 1.20.

Euripidis cantica. Fragmento Grenfelliano adiecto digessit Otto Schroeder. [VI u. 196 S.] Geh. ℳ 4.—, geb. ℳ 4.40.

Gai institutionum commentarii quattuor. Separatim ex iurisprudentiae anteiustinianae reliquiis a Ph. Eduardo Huschke compositis editione II ediderunt E. Seckel et B. Kuebler. [XXXVI u. 267 S.] Geh. ℳ 2.80, geb. 3.20.

Grammaticae Romanae fragmenta. Collegit recensuit Hyginus Funaioli. Volumen prius. [XXXI u. 614 S.] Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 12.60.

Heracliti quaestiones Homericae. Ediderunt societatis philologae Bonnensis sodales. Prolegomena scripsit Franciscus Oelmann. [XLVIII u. 140 S.] Geh. ℳ 3.60, geb. ℳ 4.—

Herondae mimiambi novis fragmentis auctos quartum ed. O. Crusius. Acc. Phoenicis coronistae, Mattii mimiamborum fragmenta, mimorum fragmenta et specimina varia nuper reperta. Ed. min. Exemplar emendatum. Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

Q. Horati Flacci carmina. Recensuit Fridericus Vollmer. Editio maior. [VIII u. 391 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

——— ——— Editio minor. [XIX u. 275 S.] Geh. ℳ 1.—, geb. ℳ 1.40.

Inscriptiones graecae ad inlustrandas dialectos selectae. Tertium edidit Felix Solmsen. [VIII u. 98 S.] Geh. ℳ 1.60, geb. ℳ 2.—

Libanii opera. Recensuit Richardus Foerster. Vol. IV: Orationes LI—LXIV. [VI u. 498 S.] Geh. ℳ 10.—, geb. ℳ 10.80. Vol. V: Declamationes I—XII. [VI u. 568 S.] Geh. ℳ 12.—, geb. ℳ 12.80.

T. Livi periochae omnium librorum fragmenta Oxyrhynchi reperta Iulii Obsequentis prodigiorum liber. Edidit Otto Rossbach. Adiecta est tabula phototypica. [XLV u. 201 S.] Geh. ℳ 2.80, geb. ℳ 3.20.

[Lucanus], Adnotationes super Lucanum. Primum ad vetustissimorum codicum fidem edidit Iohannes Endt. [XII u. 477 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.60.

Menandrea ex papyris et membranis vetustissimis. Edidit Alfredus Koerte. Editio maior. Mit 2 Lichtdrucktafeln. [LVIII u. 259 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.40.

——— ——— Editio minor. [VI u. 214 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.40.

Nonni Panopolitani Dionysiaca. Recensuit Arthurus Ludwich. Vol. I. Libros I—XXIV continens. [XXIV u. 500 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

Philodemi *περὶ οἰκονομίας* qui dicitur libellus. Edidit Christianus Jensen. Accedunt duae tabulae phototypicae. [XXXIV u. 106 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

——— *περὶ τοῦ καθ' Ὅμηρον ἀγαθοῦ βασιλέως* libellus. Edidit Alexander Olivieri. [X u. 88 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80.

——— *περὶ κακιῶν* liber decimus. Edidit Christianus Jensen. Accedit tabula phototypica. [XVII u. 54 S.] Geh. ℳ 2.—, geb. ℳ 2.25.

[Pindarus] Scholia vetera in Pindari carmina. Recensuit A. B. Drachmann. Vol. II. Scholia in Pythionicas. Adiectae sunt duae tabulae phototypicae. [XVI u. 270 S.] Geh. ℳ 6.—, geb. ℳ 6.60.

C. Plini Caecili Secundi epistularum libri IX, epistularum ad Traianum liber, Panegyricus. Recensuit R. C. Kukula. [XII u. 415 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.60.

——— **naturalis historiae libri XXXVII.** Post Ludovici Iani obitum recognovit et scripturae discrepantia adiecta iterum edidit Carolus Mayhoff. Vol. II. Libri VII—XV. [XV u. 592 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.60.

Poetae Latini minores. Post Aemilium Baehrens iterum recensuit Fridericus Vollmer. Volumen I. Appendix Vergiliana. [VIII u. 208 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 2.80. Volumen II. Fasc. I. Ovidi Halieuticon libri I fragmentum. Gratti Cynegeticon libri I fragmentum. [53 S.] Geh. ℳ —.60, geb. ℳ —.85.

Procli Diadochi hypotyposis astronomicarum positionum. Una cum scholiis antiquis e libris manu scriptis edidit Germanica interpretatione et commentariis instruxit Carolus Manitius. [XLV u. 378 S.] Geh. ℳ 8.—, geb. ℳ 8.80.

——— **in Platonis Cratylum commentaria.** Edidit Georgius Pasquali. [XIV u. 149 S.] Geh. ℳ 3.—, geb. ℳ 3.40.

Repertorium griechischer Wörterverzeichnisse und Speziallexika. Von Hermann Schöne. [IV u. 28 S.] Geh. ℳ —.80, geb. ℳ 1.—

Sophoclis cantica. Digessit Otto Schroeder. [VII u. 86 S.] Geh. ℳ 1.40, geb. ℳ 1.80.

Theophrasti *περὶ λέξεως* libri fragmenta collegit disposuit prolegomenis instruxit Augustus Mayer. [LI u. 229 S.] Geh. ℳ 5.—, geb. ℳ 5.40.

Xenophontis expeditio Cyri. Iterum recensuit Guilelmus Gemoll. Editio maior. [X u. 330 S.] Geh. ℳ 2.40, geb. ℳ 3.—

——— **scripta minora.** Fasc. I. Oeconomicum Convivium Hieronem Agesilaum Apologiam Socratis continens. Post Ludovicum Dindorf edidit Theodorus Thalheim. [XVI u. 234 S.] Geh. ℳ 1.40, geb. ℳ 1.80.

VERLAG VON B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN.

Die Kultur der Gegenwart

ihre Entwicklung und ihre Ziele

Herausgegeben von Prof. PAUL HINNEBERG

Jeder Teil zerfällt in einzelne inhaltlich vollständig in sich abgeschlossene und einzeln käufliche Bände (Abteilungen). Lex.-8.

Als Teil II, Abt. 4, 1 erschien: **Staat und Gesellschaft der Griechen und Römer.**

Inhalt: I. Staat und Gesellschaft der Griechen: U. v. Wilamowitz-Moellendorff. — II. Staat und Gesellschaft der Römer: B. Niese. [VI u. 280 S.] 1910. Geh. ℳ 8.—, in Leinwand geb. ℳ 10.—

Die Darstellung von Staat und Gesellschaft der Griechen gliedert sich entsprechend dem allgemeinen Gange der Geschichte ebenso wie die Darstellung der Literatur in die hellenische, attische und hellenistische Periode. Weiter herabzugehen verbietet sich hier aber dadurch, daß in der Kaiserzeit von einem griechischen Staate nicht wohl die Rede sein kann. Voransgeschickt ist eine knappe Übersicht über die Griechen und ihre Nachbarstämme, damit die Ausdehnung und Bedeutung des Volkes über die Grenzen des eigentlichen Griechenlandes hinaus klar werde. In der hellenischen Periode soll wesentlich die typische Form des griechischen Gemeinwesens als Stammstaat anschaulich werden, danach die entwickelte athenische Demokratie, endlich das makedonische Königtum und neben und unter diesem die griechische Freistadt. Die Gesellschaft kommt wesentlich nur so weit zur Darstellung, als sie die politischen Bildungen erzeugt und trägt.

Der Abschnitt über den Staat und die Gesellschaft Roms, den B. Niese vor seinem Hingang noch vollenden konnte, schildert den in drei Perioden: Republik, Revolutionszeit und Kaiserzeit sich vollziehenden Entwicklungsprozeß der kleinen Stadtgemeinde zu dem weltbeherrschenden Imperium Romanum sowie dessen allmählichen Verfall und Untergang. Dabei werden vor allem die Wirkungen aufgezeigt, die diese Wandlungen auf das wirtschaftliche und soziale Leben Roms ausübten, und überall die treibenden Kräfte und Bedingungen dargelegt, auf Grund deren sich aus dem kleinen, eingebundenen Agrarstaat die kosmopolitische, sozial differenzierte, die ganze zivilisierte Welt umfassende Großmacht entwickelte. Den Schluß bildet ein Ausblick auf die bis in die Gegenwart hin fühlbaren Nachwirkungen des römischen Staates.

Ferner sind erschienen:

Teil I, Abt. 1.: **Die allgemeinen Grundlagen der Kultur der Gegenwart.** Inhalt: Das Wesen der Kultur: W. Lexis. — Das moderne Bildungswesen: Fr. Paulsen. — Die wichtigsten Bildungsmittel. A. Schulen und Hochschulen. Das Volksschulwesen: G. Schöppa. Das höhere Knabenschulwesen: A. Matthiae. Das höhere Mädchenschulwesen: H. Gaudig. Das Fach- und Fortbildungsschulwesen: G. Kerschensteiner. Die geisteswissenschaftliche Hochschulausbildung: Fr. Paulsen. Die naturwissenschaftliche Hochschulausbildung: W. v. Dyck. B. Museen. Kunst- und Kunstgewerbe-Museen: L. Pallat. Naturwissenschaftlich-technische Museen: K. Kraepelin. C. Ausstellungen. Kunst- und Kunstgewerbe-Ausstellungen: J. Lessing. Naturwissenschaftlich-technische Ausstellungen: O. N. Witt. D. Die Musik: G. Göhler. E. Das Theater: P. Schlenther. F. Das Zeitungswesen: K. Bücher. G. Das Buch: R. Pietschmann. H. Die Bibliotheken: F. Milkau. — Die Organisation der Wissenschaft: H. Diels. [XV u. 671 S.] 1906. geh. M. 16.—, in Leinwand geb. M. 18.—

Teil I, Abt. 3, 1: **Die orientalischen Religionen.** Inhalt: Die Anfänge der Religion und die Religion der primitiven Völker: Ed. Lehmann. — Die ägyptische Religion: A. Erman. — Die asiatischen Religionen: Die babylonisch-assyrische Religion: C. Bezold. — Die indische Religion: H. Oldenberg. — Die iranische Religion: H. Oldenberg. — Die Religion des Islams: J. Goldziher. — Der Lamaismus: A. Grünwedel. — Die Religionen der Chinesen: J. J. M. de Groot. — Die Religionen der Japaner: a) Der Shintoismus: K. Florenz, b) Der Buddhismus: H. Haas. [VII u. 267 S.] 1906. geh. M. 7.—, in Leinwand geb. M. 9.—

Teil I, Abt. 4, 1: **Geschichte der christlichen Religion.** Inhalt: Einleitung: Die israelitisch-jüdische Religion: J. Wellhausen. — Die Religion Jesu und die Anfänge des Christentums bis zum Nicaenum (325): A. Jülicher. — Kirche und Staat bis zur Gründung der Staatskirche: A. Harnack. — Griechisch-orthodoxes Christentum und Kirche im Mittelalter und Neuzeit: N. Bonwetsch. — Christentum und Kirche Westeuropas im Mittelalter: K. Müller. — Katholisches Christentum und Kirche in der Neuzeit: A. Ehrhard. — Protestantisches Christentum und Kirche in der Neuzeit: E. Troeltsch. — 2., stark vermehrte und verbesserte Auflage. [X u. 792 S.] 1909. Geh. ℳ 18.—, in Leinw. geb. ℳ 20.—

Teil I, Abt. 4, 2: **Systematische christliche Religion.** Inhalt: Wesen der Religion und der Religionswissenschaft: E. Troeltsch. — Christlich-katholische Dogmatik: J. Pohle. — Christlich-katholische Ethik: J. Mausbach. — Christlich-katholische prakt. Theologie: C. Krieg. — Christlich-protestantische Dogmatik: W. Herrmann. — Christlich-protestantische Ethik: R. Seeberg. — Christlich-protestantische praktische Theologie: W. Faber. — Die Zukunftsaufgaben der Religion und die Religionswissenschaft: H. J. Holtzmann. — 2., verbesserte Auflage. [VIII u. 279 S.] 1909. Geh. ℳ 6.60, in Leinw. geb. ℳ 8.—

Teil I, Abt. 5: **Allgemeine Geschichte der Philosophie.** Inhalt: Die Anfänge der Philosophie und die Philosophie der primitiven Völker: W. Wundt. — Die orientalische Philosophie des Altertums, Mittelalters und der Neuzeit. Indische Philosophie: H. Oldenberg. — Semitische Philosophie: J. Goldziher. — Chinesische Philosophie: W. Grube. — Japanische Philosophie: T. Jinouye. — Die europäische Philosophie. Altertum: H. v. Arnim. Mittelalter: Cl. Baeumker. Neuzeit: W. Windelband. [VIII u. 572 S.] 1909. Geh. M. 12.—, in Leinwand geb. M. 14.—

Teil I, Abt. 6: **Systematische Philosophie.** Inhalt: Allgemeines. Das Wesen der Philosophie: W. Dilthey. — Die einzelnen Teilgebiete. 1. Logik und Erkenntnistheorie: A. Riehl. 2. Metaphysik: W. Wundt. 3. Naturphilosophie: W. Ostwald. 4. Psychologie: H. Ebbinghaus. 5. Philosophie der Geschichte: R. Eucken. 6. Ethik: Fr. Paulsen. 7. Pädagogik: W. Münch. 8. Ästhetik: Th. Lipps. — Die Zukunftsaufgaben der Philosophie: Fr. Paulsen. 2. Aufl. [VIII u. 432 S.] 1908. geh. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 7: **Die orientalischen Literaturen.** Inhalt: Die Anfänge der Literatur und die Literatur der primitiven Völker: E. Schmidt. — Die ägyptische Literatur: A. Erman. — Die babylonisch-assyrische Literatur: C. Bezold. — Die israelitische Literatur: H. Gunkel. — Die aramäische Literatur: Th. Nöldeke. — Die äthiopische Literatur: Th. Nöldeke. — Die arabische Literatur: M. J. de Goeje. — Die indische Literatur: R. Pischel — Die altpersische Literatur: K. Geldner. — Die mittelpersische Literatur: P. Horn. — Die neupersische Literatur: P. Horn. — Die türkische Literatur: P. Horn. — Die armenische Literatur: F. N. Finck. — Die georgische Literatur: F. N. Finck. — Die chinesische Literatur: W. Grube. — Die japanische Literatur: K. Florenz. [IX u. 419 S.] 1906. geh. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 8: **Die griechische und lateinische Literatur und Sprache.** Inhalt: I. Die griechische Literatur und Sprache. Die griechische Literatur des Altertums: U. v. Wilamowitz-Moellendorff. — Die griechische Literatur des Mittelalters: K. Krumbacher. — Die griechische Sprache: J. Wackernagel. — II. Die lateinische Literatur und Sprache. Die römische Literatur des Altertums: Fr. Leo. — Die lateinische Literatur im Übergang vom Altertum zum Mittelalter: E. Norden. — Die lateinische Sprache: F. Skutsch. 3. Aufl. [ca. 500 S.] geh. ca. M. 10.—, in Leinwand geb. ca. M. 12.— [U. d. Presse.]

Teil I, Abt. 9: **Die osteuropäischen Literaturen und die slawischen Sprachen.** Inhalt: I. Die slawischen Sprachen: V. v. Jagić. — II. Die slawischen Literaturen. Die russische Literatur: A. Wesselovsky. — Die polnische Literatur: A. Brückner. — Die böhmische Literatur: J. Máchal. — Die südslawischen Literaturen: M. Murko. — III. Die neugriechische Literatur: A. Thumb. — IV. Die finnisch-ugrischen Literaturen. Die ungarische Literatur: F. Riedl. — Die finnische Literatur: E. Setälä. — Die estnische Literatur: G. Suitz. — V. Die litauisch-lettischen Literaturen. Die litauische Literatur: A. Bezzenberger. — Die lettische Literatur: E. Wolter. [VIII u. 396 S.] 1908. geh. M. 10.—, in Leinwand geb. M. 12.—

Teil I, Abt. 11, 1: **Die romanischen Literaturen und Sprachen.** Mit Einschluß des Keltischen. Inhalt: I. Die keltischen Literaturen. 1. Sprache und Literatur der Kelten im allgemeinen: H. Zimmer. 2. Die einzelnen keltischen Literaturen. a) Die irisch-gälische Literatur: K. Meyer. b) Die schottisch-gälische und die Manx-Literatur. c) Die kymrische (walisische) Literatur. d) Die kornische und die bretonische Literatur: L. Chr. Stern. — II. Die romanischen Literaturen. 1. Frankreich bis zum Ende des 15. Jahrhunderts. 2. Italien bis zum Ende des 17. Jahrhunderts. 3. Die kastilische und portugiesische Literatur bis zum Ende des 17. Jahrhunderts. 4. Frankreich bis zur Romantik. 5. Die übrige Romania bis zur Romantik. 6. Das 19. Jahrhundert: H. Morf. — III. Die romanischen Sprachen: W. Meyer-Lübke [VII u. 499 S.] 1908. geh. M. 12.—, in Leinwand geb. M. 14.—

Teil II, Abt. 5, 1: **Staat und Gesellschaft der neueren Zeit** (bis zur Französischen Revolution.) Inhalt: I. Staat und Gesellschaft im Reformationszeitalter. a) Staatensystem und Machtverschiebungen. b) Der moderne Staat und die Reformation. c) Die gesellschaftlichen Wandlungen und die neue Geistesknltur: Fr. v. Bezold. — II. Staat und Gesellschaft des Zeitalters der Gegenreformation: E. Gothein. — III. Staat und Gesellschaft zur Höhezeit des Absolutismus. a) Tendenzen, Erfolge und Niederlage des Absolutismus. b) Zustände der Gesellschaft. c) Abwandlungen des europäischen Staatensystems: R. Koser. [VII u. 349 S.] 1908. geh. M. 9.—, in Leinwand geb. M. 11.—

Teil II, Abt. 8: **Systematische Rechtswissenschaft.** Inhalt: Allgemeines Wesen des Rechtes und der Rechtswissenschaft: R. Stammler. — Die einzelnen Teilgebiete: Privatrecht, Bürgerliches Recht: R. Sohm. — Handels- und Wechselrecht: G. Gareis. — Versicherungsrecht: V. Ehrenberg. — Internationales Privatrecht: L. v. Bar. — Zivilprozeßrecht: L. v. Seuffert. — Strafrecht und Strafprozeßrecht: F. v. Liszt. — Kirchenrecht: W. Kahl. — Staatsrecht: P. Laband. — Verwaltungsrecht. Justiz und Verwaltung: G. Anschütz. — Polizei und Kulturpflege: E. Bernatzik. — Völkerrecht: F. v. Martitz. — Die Zukunftsaufgaben des Rechtes und der Rechtswissenschaft: R. Stammler. [X, LX u. 526 S.] 1906. geh. M. 14.—, in Leinwand geb. M. 16.—

Teil II, Abt. 10, 1: **Allgemeine Volkswirtschaftslehre.** Von W. Lexis. [VI u. 259 S.] 1910. Geh. ℳ 7.—, in Leinwand geb. ℳ 9.—

Aus den Urteilen:

„Wenden wir aber unseren Blick zu den einzelnen Leistungen, die hier in reichlichster Fülle geboten sind, dann wissen wir in der Tat nicht, was wir herausgreifen und nennen sollen. Aus jedem der oben angedeuteten Gebiete hat ja ein Meister seines Faches das Wichtigste kurz und übersichtlich gegeben, bald aus seiner Geschichte das Wesen des behandelten Gegenstandes erläuternd, bald ihn in mehr prinzipieller und schematischer Form vor dem Leser ausbreitend. Abgesehen von dem Wert der hervorragenden Einzelleistungen erhält das ganze Unternehmen, zu dem es gehört, seinen besonderen Wert dadurch, daß es versucht, unser Wissen und Können zu einer möglichst systematischen Einheit zu verarbeiten. Damit wird es einem gebieterischen Bedürfnis unserer aus der seelischen Zerklüftung zur Einheit strebenden Zeit gerecht und steht so da als ein bedeutsames Zeichen der Zeit.“ (Deutsche Zeitung.)

„In grossen Zügen wird uns die griechisch-römische Kultur als eine kontinuierliche Entwicklung vorgeführt, die uns zu den Grundlagen der modernen Kultur führt. Hellenistische und christliche, mittelgriechische und mittellateinische Literatur erscheinen als Glieder dieser grossen Entwicklung, und die Sprachgeschichte eröffnet uns einen Blick in die ungeheuren Weiten, die rückwärts durch die vergleichende Sprachwissenschaft, vorwärts durch die Betrachtung des Fortlebens der antiken Sprachen im Mittel- und Neugriechischen und in den romanischen Sprachen erschlossen sind.... Wenn sich die anderen Teile dieses Gesamtwerkes einigermassen der Höhe dieses Bandes annähern, so wird das Ganze die Aufgaben erfüllen, zu der es berufen erscheint, den zentripetalen und universalen Tendenzen der Wissenschaft, die sich wieder erfreulich zu regen beginnen, den kräftigsten Ausdruck zu leihen und damit auch der Einzelforschung neue Antriebe zu geben und hohe Ziele zu setzen.“ (P. Wendland in der Deutschen Literaturzeitung.)

Probeheft und Prospekte über die einzelnen Abteilungen (mit Auszug aus dem Vorwort des Herausgebers, der Inhaltsübersicht des Gesamtwerkes, dem Autorenverzeichnis und mit Probestücken aus dem Werke) werden auf Wunsch umsonst und postfrei vom Verlag versandt

g 473
T34
v.5 pt. 1 +
cop. 2
Germ. & Rom. Lang.

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOL: V FASC: IV

dēsīgno — dicio

MDCCCCXII
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

U. OF ILL. LIB.

VERLAG B. G. TEUBNER IN LEIPZIG UND BERLIN

NEUE JAHRBÜCHER
FÜR DAS KLASSISCHE ALTERTUM GESCHICHTE u. DEUTSCHE LITERATUR UND FÜR PÄDAGOGIK

HERAUSGEGEBEN VON **JOHANNES ILBERG** UND **PAUL CAUER**

Die erste, für das klassische Altertum, Geschichte und deutsche Literatur bestimmte Abteilung (seit 1898 herausgegeben von Johannes Ilberg) hat die Aufgabe, durch orientierende und zusammenfassende Aufsätze oder solche, die ein bedeutsames, für die Wissenschaft allgemein wichtiges Gebiet behandeln, den Gang der Forschung zu begleiten und zu fördern. Sie will in großen Zügen und in gewissen Grenzen ein Bild des Fortschritts geben, der in der historisch-philologischen Erkenntnis von Jahr zu Jahr vor sich geht. Dem einzelnen, der überhaupt nicht oder nur auf beschränktem Felde selbstforschend tätig sein kann, wird die Möglichkeit geboten, der Weiterentwicklung der Wissenschaft auf den ihm durch den Beruf und eigne Studien naheliegenden Gebieten zu folgen. Als wesentliches Ziel wird insbesondere im Auge behalten, den vielfach gefährdeten Zusammenhang zwischen Wissenschaft und Schule zu wahren. Das historische Denken schafft ein Rüstzeug für die Kämpfe der Gegenwart nach vielen Richtungen; wer dazu mitberufen ist, unserm Volke die Schätze der Vergangenheit dauernd zu erhalten, muß mit der blühenden historisch-philologischen Forscherarbeit unsrer Zeit in Fühlung bleiben. Das zu ermöglichen, werden die „Neuen Jahrbücher" an ihrem Teil durch Fortschreiten auf dem bisherigen Wege auch ferner bemüht sein.

Die zweite Abteilung (seit 1912 von Paul Cauer herausgegeben) will dem Bündnis zwischen Theorie und Praxis auch ihrerseits dienen, indem sie von den Aufgaben des Unterrichts ausgeht und zu wissenschaftlicher Vertiefung als der unerläßlichen, in stetem Wechsel sich erneuernden und nur dadurch wirksam bleibenden Voraussetzung aller Arbeit an höheren Schulen hinführt. Indem sie deren selbständige Stellung zwischen Universität und Volksschule geltend macht, wird sie zugleich den Zusammenhang nach beiden Seiten im Auge behalten. Bei der Erörterung didaktischer Fragen soll kein Fach ausgeschlossen sein; den Grundton aber wird überall der Wunsch bilden, das heranwachsende Geschlecht zu einer historischen Auffassung der Dinge zu erwecken. Daraus ergibt sich von selbst ein bewußtes Hervorkehren der Beziehungen, die von den verschiedenen Lehrgegenständen zum klassischen Altertum hinüberspielen. Von seiten ihrer Geschichte soll auch die Pädagogik betrachtet werden, stets im Hinblick auf die Frage: welche Stoffe und Kräfte, welche Erfahrungen der Vergangenheit sind imstande, der Zukunft zu nützen? Mehr noch als bisher hofft man denjenigen erzieherischen Problemen gerecht zu werden, die sich aus dem vielgestaltigen Leben unserer Zeit immer fordernder erheben.

Wer die höhere Schule als organisches Glied an dem Gesamtkörper der Nation leistungsfähig erhalten will, kann der Teilnahme am schulpolitischen Kampfe nicht ausweichen, in dem nach wie vor innere Gründe gegenüber äußeren Rücksichten einen schweren Stand haben. Auf diesem wie auf anderen Gebieten wird der neue Herausgeber gern auch persönlich das Wort nehmen, seine Hauptaufgabe jedoch darin sehen, daß den Jahrbüchern ein Kreis bedeutender Mitarbeiter gewonnen bleibe. Ein mannigfaltiger Gedankenaustausch mag denn auch für die Vertretung streitender Ansichten Raum bieten; doch darf nicht vergessen werden, daß die Einzeldebatte nur da positiven Ertrag bringen kann, wo sie aus gemeinsamen Grundanschauungen hervorgeht. Welche Anschauungen dies für die Neuen Jahrbücher sind und auch ferner sein sollen, ist in vorstehendem angedeutet.

Die „Neuen Jahrbücher" (15. Jahrgang 1912) erscheinen jährlich in 10 Heften von je 8 Bogen zum Preise von M. 30.—. Um den Schulen, die bisher noch nicht abonniert sind, nähere Kenntnis von dem Ausbau der Zeitschrift zu geben, liefere ich bis auf weiteres 3 Hefte zur Probe portofrei für 3 Mark.

q 473
T34
v. 5 pt 1
cop 2

419, 56 NOVELL. Theod. 20, 1 COD. Iust. 1, 14, 7. 2, 7, 8. *consul omittitur brevitate quadam dicendi*: CIC. Catil. 1, 15 quotiens tu me -um, quotiens consulem interficere conatus es. Att. 14, 12, 2 epist. 12, 2, 3. LIV. 27, 36, 10 *illi* iam -i provincias sortiti erant. TAC. ann. 12, 41 Nero ... interim -us proconsulare imperium ... haberet. FRONTO p. 105, 17 N. laudes a me ... -o et inito consulatu meo dictas. praetor: LVCIL. 210 -i ... praetoris. CIC. Brut. 180 P. Sextius praetor -us damnatus est ambitus. Verr. 1, 21 cum pr. -i sortirentur. 2, 105. Tusc. 3, 70 pr. -o mortuo filio. Att. 6, 8, 2. *in epist. praescr.*: CIC. Att. 16, 16, 3 praet. desig. (16, 16, 8). 16, 16, 15 praet. des. ad Q. fr. 1, 2, 10 LIV. 31, 50, 3. 8. 42, 10, 8. 43, 11, 8 -is praetoribus. TAC. hist. 4, 4 ann. 15, 72. CORP. XII 4354 (*Narbone; aet. Hadr.*) praetori -at(o). SVET. Tib. 31. GELL. 13, 20, 9 *maior Catonis filius* praetor -us ... mortuus est. CORP. III 6076, 9 (*Ephesi; a. 163*) praetorem -um. XII 1859 (*Viennae*) praetor(i) design. CIC. Verr. 2, 119 quamdiu fuit -us. TAC. hist. 2, 91. aedilis: VARRO rust. 3, 17, 10 candidatus noster -us aedilis. CIC. Verr. 6, 36 nunc -us aedilis. Brut. 319 *p. 720, 45.* epist. 2, 9 praescr. aedili curuli -o. 2, 10, 1. LIV. 39, 39, 2 quia aedilis curulis -us erat. 39, 39, 6. tribunus pl.: CIC. leg. agr. 2, 11. Mur. 81 vox perniciosa -i tribuni. Sest. 61 cum esset -us tr. pl. Phil. 12, 20 duo -os tribunos. Att. 3, 13, 1. 3, 24, 4 -is tr. pl. ad Brut. 1, 1, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 2 -um tr. pl. SALL. Iug. 27, 2 VELL. 2, 35, 3. 2, 111, 3 -is tr. plebei. VAL. MAX. 3, 2, 18 -us tr. pl. SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 21 Cato tribunus pl. -us. CIC. leg. agr. 2, 13 iam -us alio vultu ... esse meditabatur. Sest. 71. quaestor: INSCR. numm. Babelon II p. 54, 121 (*ca. a. 38—36 a. Chr.*) q. design. VELL. 2, 111, 3 finita equestri militia -us quaestor necdum senator aequatus senatoribus, etiam -is tr. plebei. ASCON. Mil. p. 53 Cl. TAC. ann. 13, 5 -is quaestoribus. INSCR. Revue archéol. 4 sér. XII 1908 p. 446 (*Afric.*) quae⟨st.⟩ eius (*imp. Pii*) desig. CORP. VII 504 (*Britann.; Marc. et Ver.*) q. d. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32327) 2, 10 quaestor desig. 8, 3 q. d⟨esignatus⟩. tribuni militares: CIC. Verr. 1, 30. magistratus: LIV. 35, 41, 2 de provinciis -orum magistratuum. CIC. Att. 3, 24, 2 provincias -orum. LIV. 44, 17, 7 -os extemplo sortiri placuit. sacerdos *sim.*: CORP. III 12038 (*Gortynae; a. 195*) sacerdos -us divi Traiani. V 7617 desig. ⟨sa⟩cerdoti ⟨div⟩ae Plotínae *eqs.* XIV 3442 (*Afilis*) luperco desig. competitor: CIC. Brut. 113 accusavit ambitus -um competitorem. *magistratus municipales*: CORP. III 9763 (*Dalmat.*) IIviro de⟨sig⟩nato. 14230 (*Dalmat.*) aedil. ⟨IIvir. i(ure) d(icundo)⟩ desi⟨gnato⟩. V 738 (*Aquileiae*) IIIIv(ir) i. d. desig. 5443 (*in agro Comensi*) IIIIvir(o) i. d. -o. dictator: BELL. Hisp. 2, 1 C. Caesar dictator tertio, -us dictator quarto. princeps *sim.*: DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 12 iam -u⟨m i⟩ustissimum ... principem (CARM. Suet. Cal. 8 iam -i principis omen erat. AMM. 26, 1, 6 fautores principis -i). PANEG. 7, 4 palatium non candidatus imperii, sed -us intrasti. SPART. Hel. 2, 2 Caesares dicti sunt quasi quidam principum filii veri et (viri et *codd.*, virtute *Bernh.*) -i augustae maiestatis heredes. *i. q. (a rege) nominatus*: CASSIOD. var. 3, 34, 3 -o viro ... oboedite. *al.* *nota*: CASSIOD. var. 5, 25 -i tribunatus curam (*cf.* consulatum designare *alicui p. 717, 44*). *translate*: CIC. Cluent. 32 -um rei publicae civem *tollere* (*de partu nondum edito.* PETR. CHRYS. serm. 71 p. 401[C] vosque si nondum natos iam tamen -atos filios esse iam credite). TERT. anim. 39 quasi -os ... sanctitatis ac ... salutis (*nota genetivum*) intellegi volens fidelium filios (*cf.* candidatus *vol. III p. 238, 53* HIER. epist. 85, 5). mart. 1 benedicti martyres -i. AMBR. Abr. 1, 9, 93 -um maritum. MART. CAP. 1, 95 adiciunt sententiae, ut ... Aeneas Romulus aliique ... -i caelites nominentur.

part. perf. pass. pro subst. n. pl. **dēsīgnāta,** -ōrum. *i. q. locus, limes designatus* (*cf. p. 715, 1 sqq.*): SEN. epist. 90, 9 serra per -a currente certa manu trabem scindere. *adv.* **dēsīgnātē.** **1** *i. q. manifeste, expresse*: GELL. 2, 5 lemma: lepide -eque (*codd.*, signate *vulgo*). RVFIN. patr. 10, 3 ut -ius exprimeret apostolica ubera. **2** *i. q. nominatim*: HESYCH. in lev. 1, 5—9 p. 796[B] is, qui oblationem offerret, sine nomine et non -e expressus est. *Vetter.*

✱**dēsilio,** -uī, -īre [*a* de *et* salire. *Th.*]. desalio: ACT. Petr. 11. desului: PLAVT. Rud. 75. *perf.* -ui *passim.* -ivi: COLVM. 6, 24, 3 TERT. mart. 4 VIR. ill. 22, 3 HEGES. 3, 22, 1 GLOSS. -ii: COLVM. 8, 5, 14 HOMER. 963 IVST. 1, 10, 9 HEGES. 3, 25, 3. 5, 12 (*Cass.*, -ivit *cett.*) VVLG. IV reg. 5, 21 NOT. Tir. 13, 36[a]. *cf.* GLOSS. IV 329, 47 -uit desiliit. -lisset: SVET. Iul. 64 (*modo recte traditum*). GLOSS. κατα-πηδῶ. ἀφάλλομαι. καθάλλομαι. -uit descendit. IV 502, 36 -ivit discrepuit (*ad* dissilire) sive descendit. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. de superiore loco salire (*adduntur* ab, de, ex; *abl. solus* [*cf.* DIOM. gramm. I 464, 23]): **1** *animantia* -unt: **a** *proprie*: PLAVT. Rud. 75 de navi timidae -suluerunt in scapham (CVRT. 4, 3, 3). 173 in terram e scapha. CIC. Mil. 29 de raeda. CAES. Gall. 4, 2, 3 ex equis (LIV. 2, 20, 10. 3, 62, 8. 4, 38, 2 *et saepius.* 21, 46, 6 multis labentibus ex equis aut -entibus. VERG. Aen. 11, 500 ab equo. SEN. epist. 64, 10 equo [CVRT. 5, 6, 14. 6, 5, 26 FRONTIN. strat. 2, 3, 23 TAC. ann. 15, 28 IVST. 1, 10, 9 AMM. 18, 8, 5 HEGES. 5, 12 SERV. auct. Aen. 11, 500]). CAES. Gall. 4, 12, 2 *hostes* consuetudine sua ad pedes -erunt (*ex equis.* APVL. met. 1, 2 in pedes. flor. 21 p. 101). 4, 24, 2 de (*om.* β) navibus. 4, 25, 3 -ite (*sc. ex navi*). 4, 25, 5. 4, 33, 1 ex essedis (5, 16, 2. 5, 17, 4). VERG. Aen. 10, 452 -uit Turnus biiugis (ἀφ' ἵππων ἅλτο χαμᾶζε). 12, 355 curru (STAT. Theb. 3, 293 alto ... curru. 8, 599. OV. ars 1, 560 e curru. met. 12, 129 curru ... ab alto [HOMER. 517]. VVLG. iud. 4, 15 de curru [IV reg. 5, 21]). HOR. epod. 17, 70 altis -ire turribus. sat. 1, 2, 130 lecto (CLAVD. 5, 339 stratis). PROP. 3, 17, 26 in vada pampinea -isse rate. OV. am. 3, 7, 81. ars 3, 22 in medios ... rogos. met. 1, 674 patria ... ab arce -it in terras *Mercurius* (*i. devolat. cf.* VAL. FL. 2, 198 Venus ... -it in Lemnon. 4, 355 Iuno ... aethere -uit. SIL. 9, 438 STAT. Theb. 1, 309. 9, 831. 10, 636 Virtus ... caelestibus ut nunc -uit gavisa plagis! 11, 472 polo. PRVD. cath. 4, 57). 3, 681. 4, 353. 7, 378 alto -uit saxo (EPIST. Sapph. 172 saxo). 10, 722 fast. 2, 111. 588. 3, 866. LIV. 2, 10, 11 armatus in Tiberim -uit. 2, 31, 6 *hostes* in adversas valles -uere (disiluere *pars codd.*). 26, 44, 5 cum qua cuique erat proximum -issent *de muris.* SEN. Tro. 1102 sponte -uit sua in media Priami regna *Astyanax.* dial. 3, 19, 3 de tribunali (TAC. ann. 1, 35 tribunali. IVST. 12, 11, 8 e tribunali). nat. 4 praef. 17 in mare (SVET. Iul. 64). 6, 32, 4. epist. 76, 29 (*in imag.*) nihil cunctatus -et in mortem. 83, 5 in Virginem *aquam.* CVRT. 3, 11, 11 *al.* LVCAN. 1, 501 -it in fluctus deserta puppe magister. 2, 159 in flammas. PLIN. nat. 8, 26. 10, 202 VAL. FL. 2, 447. 6, 424 STAT. Theb. 7, 789. 9, 221 aeria talis Centaurus ab Ossa -it in valles. 9, 272 ripis. 12, 711 PS. QVINT. decl. 17, 17 TAC. hist. 2, 35. SVET. Nero 23 de muro. Vesp. 23. ARNOB. nat. 7, 13 vehiculo. VIR. ill. 22, 3 in insulam -ivit *anguis.* 65, 5 a templo Lunae. AVSON. 229, 6 super proprium -uit clipeum (*sc. e navi*). AMM. 16, 12, 35 iumento (29, 5, 15). VEG. mil. 1, 19 ut non solum a dextris, sed etiam a sinistris partibus et insilire et -ire condiscerent *equites.* AVIAN. fab. 25, 6 -isse (*i. decidisse in puteum*; diss- *pars codd.*) cadum. MART. CAP. 2, 200 lecticā. *speciatim de bestiis cocuntibus*: COLVM. 6, 24, 3 si parte dextra -uit *taurus.* *de gallinis sim. incubantibus*: COLVM. 8, 5, 11 ne advolantibus aut -entibus decidant ova. 8, 5, 14 cum -ierint matres. 8, 11, 12. **b** *translate*: HOR. ars 134 nec -es imitator in artum, unde pedem proferre pudor vetet aut operis lex. MART. CAP. 9, 929 iam ad artis praecepta -am. 9, 964 ex alia specie modulandi in aliam. GREG. M. moral. 19, 8 ab intentione dei.

2 *res* -unt: HOR. epod. 16, 48 montibus altis levis crepante lympha -it pede (carm. 3, 13, 16 unde loquaces lymphae -unt tuae. *cf.* OV. fast. 4, 428 ex alto -entis aquae. PLIN. epist. 5, 6, 24 ex edito -ens aqua. ACT. Petr. 11). PROP. 2, 16, 50 fulminaque aetherea -isse domo. OV. fast. 6, 422 creditur *palladium* urbis in Iliacae -isse iuga. SEN. dial. 8, 5, 5 partem ac veluti scintillas quasdam astrorum in terram -isse (res- *A*). HOMER. 963 duro inflectitur auro (*i. scuto*) -iit⟨que⟩ mucro. STAT. Theb. 7, 746 -it horrendus campo timor (*i. montis ruina*).

deriv.: desultare, desultor(ius), desultura.

dēsīnātio *v.* designatio.

?**dēsinātor,** ἀβοήθητος GLOSS. II 45, 24 (desivator *Scal.*, desivatus *O. Müller*). *cf.* GLOSS. II 48, 24 dicsuatur βοηθεῖτα(ι). *v.* desivare. *L.*

✱**dēsino,** -īvī (-iī), -itum, -ere *a* de *et* sinere. *de formis perfecti*: desivi *traditur inde a* CATONE, *sed multo rarius quam formae contractae, numquam apud poetas* (*sed v. p. 723, 12*): CATO agr. 88. 125 (-ii 155). SEN. contr. exc. 9, 6 -ivit (-init *codd. rell.*). SEN. epist. 90, 31 -ivimus *B*[2] *A*, -imus *B*[1]. GRAN. LIC. p. 13, 6 GELL. 20, 1, 22 TERT. nat. 1, 7 patient. 5 p. 8, 7 SOL. 35, 4. *al.* GLOSS. desii: CHAR. gramm. I 261, 33 verba quae perfectum mutant, sicut in superioribus varie comprehensum est, haec sunt ... -o, -ii. *apud scriptores traditur*: CATO agr. 155 VARRO Men. 240 ling. 5, 108 rust. 1, 49, 1. 1, 54, 3 frg. Non. p. 548 CIC. Verr. 5, 133 part. 99 div. 2, 116 *al.* (*formas* -ii -iit *vitat prae* destiti destitit). NEP. Them. 6, 4 LIV. 8, 28, 1 *al.* SEN. benef. 6, 4, 6 epist. 56, 9 *al.* SVET. Aug. 53 NOT. Tir. 13, 36 GLOSS. LEX de flam. Narbon. (Corp. XII 6038) 18 -ierit. *apud poetas metro probatur*: LVCR. 4, 402 -ierunt. *sim.* VARRO AT. carm. frg. 7 OV. am. 3, 1, 61 epist. 10, 46 ars 2, 306 rem. 21 met. 2, 47. 4, 167. 5, 285. 8, 263. 725. 9, 392. 622. 13, 898. 15, 669 fast. 1, 183. 2, 404. 4, 215. 217. 5, 107. 278. 6, 513 PHAEDR. 3 epil. 18. 4, 5, 11 SIL. 13, 2 MART. 4, 48, 4 AVSON. 250, 3. *formae contractae: apud scriptores (potissimum* -isti, -isse *sim.) ex. gr.*: CIC. Phil. 2, 89. 93 epist. 9, 24, 2 ad Q. fr. 1, 3, 9 NEP. Timoth. 3, 1 LIV. 4, 35, 9. 10. 5, 3, 2. 9, 46, 3. 22, 18, 10 SEN. contr. 7, 7, 19. 9, 6, 5 SEN. epist. 83, 6 PLIN. nat. 6, 189 QVINT. decl. 245 p. 5, 17. 272 p. 116, 24 FRONTIN. aq. 101. 109 PLIN. epist. 10, 96, 2. 6. 7 paneg. 7 FLOR. epit. 4, 12, 37 VLP. dig. 9, 4, 42, 1. *apud poetas*: CATVLL. 36, 5 -issem (LVCAN. 7, 780). OV. Pont. 2, 5, 47 -isti (MART. 8, 5, 2 IVV. 8, 164). MANIL. 5, 563 desit (MART. 3, 75, 1. 6, 26, 3. 7, 39, 9. 10, 86, 4. 10, 90, 8. 11, 25, 2). OV. rem. 647 -isse (SIL. 5, 27 CLAVD. 20, 526). desi (*pro* -ivi): CARM. epigr. 1091. 1092. 1095. *formae rariores*: ITALA exod. 9, 33 (Monac.) -nuerunt (COMM. apol. 201 -uit. LVCIF. non parc. 15 p. 240, 4 -uerint. CHIRON 106 -uerit. 640. 603 -uisse. GLOSS.). HERM. vulg. vis. 3, 8 -ini. *coni. praes. et fut.*: CHIRON 105 -iat. 677 -ies. *part. perf. pass.* desitus, -a, -um: PRISC. gramm. II 530, 21 ecce hic manifestissime ostendit orator a -or esse -itum. 544, 26 paenultima correpta. desinitus: *p. 729, 47.* *partic. legitur inde a* CIC. *gerundium inde a* CIC.,

gerundivum inde a SEN. epist. *de significatione*: PAVL. FEST. p. 72 desivare -ere. SERV. ecl. 5, 19 -e omitte. PHILARG. Verg. ecl. 8, 109 qui -it finem facit, qui parcit suspendit id quod agebat. GLOSS. *παύομαι, καταλήγω. λήγω. παραχωρῶ.* -entia *λείποντα.* -ere desistere, cessare. *verbum legitur inde ab antiquissimis per totam latinitatem, deest nunc apud* LVCIL. [*loci dubii et corrupti*: ENN. frg. var. 8 (*versu manco*) -e Roma tuos hostis. PLAVT. Men. 405 iam, amabo, desiste (-e *codd.*) ludos facere. VARRO ling. 5, 86. BELL. Hisp. 23, 2 nec -entibus (detinentibus *C*) nostris (*sim.* SEN. dial. 5, 5, 2). OV. ars 2, 726 sed neque tu dominam -e (desere *Heinsius; similiter confunduntur in codd.* -o *et* descro: met. 15, 418 QVINT. decl. 376 p. 418, 5 PS. QVINT. decl. 10, 7). LVCAN. 2, 728 lassata triumphis descivit (-ivit *V*) fortuna tuis. SVET. Nero 46 eum ... in hoc -isse (decidisse *Y*) versu. TERT. cult. fem. 2, 9 adeo si *luxuriae* -ant (*A*, desint *rell.*), irritam et ingratam reddunt.]

I ***absolute***: A *de loco i. q. finiri, terminari*: 1 *de personis et bestiis*: HOR. ars 4 ut turpiter atrum -at in piscem mulier formosa superne. SOL. 19, 7 Hippopodes ... in equinos pedes -unt. SIDON. carm. 9, 81 in vestigia fauce -bant *angues.* *paulo aliter*: AMM. 14, 6, 17 multitudo spadonum a senibus in pueros -ens.

2 *de rebus*: a *generatim*: GERM. 52 qua -it ultima cauda, hac caput est Helices (344). CELS. 8, 1 *sutura* quarta ab eodem vertice per medium caput ad frontem procedit; eaque modo sub imo capillo -it, modo frontem ipsam secans ... finitur. 8, 10, 1. SEN. nat. 1, 3, 4 a simillimo coepit, in dissimillimo -it *arcus.* CVRT. 8, 10, 24 quaque -unt *voragines.* MELA 2, 8 *fluvius* alio quam -it nomine exoritur. PLIN. nat. 3, 43 in laevam se flectens cacumine et Amazonicae figura -ens parmae *est Italia* (5, 79 incipit hinc rursus Syria -ente Phoenice. SOL. 20, 2 ubi *Germania* incipit, Danuvio, ubi -it, Rheno perfunditur. MART. CAP. 6, 680 Syria -ente). 5, 78 regio, in qua supradicti -unt montes (5, 118 Mastusia ... in Dracone -it, Draco in Tmolo, Tmolus in Cadmo, ille in Tauro. 6, 194. FLOR. epit. 4, 12, 46 Pyrenaei -entis scopulis. *cf.* APVL. met. 4, 6 margines montanae). PLIN. nat. 11, 135 huc (*in cerebrum*) venarum omnis vis tendit, hic -it. 35, 67 -entis picturae modum includere. SIL. 8, 574 Brundisium, quo -it Itala tellus. PLIN. epist. 5, 6, 19 valvis xystum -entem ... videt. 5, 6, 31 unde triclinium -it, incipit porticus. PHYSIOGN. 5 plenitudine -ente (*in corporis partibus*). 59 cum autem breves et intra medium femur -unt *manus.* *accedit* in *c. acc.* (*cf. l. 17 sqq. 74 sqq.*, quo *l. 35*): VERG. Aen. 10, 211 in pristim -it alvus. OV. met. 4, 727 cauda -it in piscem (PLIN. nat. 8, 121 in tenuitatem). CELS. 8, 1 plurima ossa in cartilaginem -ere. PLIN. nat. 2, 51 metae ... effigiem in cacuminis finem -entem 9, 113 elenchos *margaritas* appellant ... alabastrorum figura in pleniorem orbem -entes (pleniore orbe *codd.*). 37, 121 quod in violam -at fulgor *amethysti.* SOL. 7, 1 -it *sinus* in Hellespontum (*cf.* PLIN. nat. 4, 1 finitur Hellesponto). 26, 2 omnis haec regio finibus in Zeugitanum limitem -it (-iit *C*, deficit *S A*, definit *Isid.*). AMM. 17, 13, 9 -ente in angustum fronte. 20, 3, 8 metae noctis in conum -entis angustum. 21, 10, 3 montium summitates ... in angustias tumulosis collibus -entes. 22, 15, 28 turres ab imo latissimae in summitates acutissimas -entes. 25, 4, 22 hirsuta barba in acutum -ente vestitur. FAV. EVL. p. 3 quantam enim velis colligas quantitatem, ducetur ab uno, texetur ab uno -etque in unum. SVLP. SEV. chron. 2, 2, 5 quae *imago* in pedes partim ferreos, partim fictiles -bat. PHYSIOGN. 14 *ultima linea capillorum* cum ... in acutum longius -it. 52 si in rotundum -at mentum. 67. MART. CAP. 7, 743 numerus est congregatio monadum vel a monade veniens multitudo atque in monadem -ens (BOETH. arithm. 2, 30 p. 121 quinquies quinque ... ab v progressus in eosdem -it v). 9, 961 *opp.* incipit. MARCELL. chron. II p. 100, 518, 29 (S) collem in planitiem -entem.

b *in usu grammaticorum de exitu verborum, sententiae sim.*: RHET. Her. 4, 3, 5 ex similiter -entibus verbis (4, 20, 28. 4, 22, 32. CIC. de orat. 3, 206 illa quae similiter -unt. orat. 135 cum similiter vel cadunt verba vel -unt. *cf.* QVINT. inst. 9, 1, 33. 38. 9, 3, 85. 9, 4, 42). CIC. orat. 220 facultatem ... non semper eodem modo -endi. OV. Pont. 4, 12, 8 pudet in geminos ita nomen scindere versus, -at ut prior hoc incipiatque minor. VITR. 5, 4, 2. SEN. contr. 7, 1, 27 si secundi versus ultima pars abscideretur et sic -ret. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 125 ea enim nomina quae i ante a habent, ut cetaria, in bus necesse est -ant. QVINT. inst. 9, 3, 31 in isdem *verbis* -unt. 9, 3, 43 sensus quoque toti quemadmodum coeperunt, -unt. 9, 3, 79 initia sententiarum et fines ... cum et similia sint verbis et paribus cadant et eodem modo -ant. 9, 4, 48 nec paean eadem ratione brevibus incipiet ac -et. 9, 4, 67. CHAR. gramm. I 12, 13 vocalis -at in unam consonantem (13, 4 *et saepius*). 68, 6 nullum enim nomen in latina lingua -it in flexum e. DIOM. gramm. I 366, 1 *et saepe.* PRISC. gramm. II 8, 21 mutae autem a se incipientes et in e vocalem -entes. 120, 15 'na' vero -entia denominativa sive verbalia, de quibus iam diximus, cum de possessivis 'nus' vel 'na' vel 'num' -entibus tractabamus. *et saepe* GRAMM. MART. CAP. 3, 280 in consonantes vero -ens *vocativus.* 3, 286 quae in n -unt.

B ***de tempore*** *i. q.* ***cessare*** (*plerumque supplendus infinitivus aut 'esse' sim. aut 'facere' sim.; alios v. sub III*): 1 *de animantibus*: a *i. q.* -o *esse, existere, vivere*: VERG. ecl. 4, 9 puero, quo ferrea primum -et ... gens. SEN. contr. 10 praef. 7 eo saeculo ista ingeniorum supplicia coeperunt, quo ingenia -erant. PLIN. nat. 10, 188 *salamandra* numquam nisi magnis imbribus proveniens et serenitate -ens. QVINT. decl. 366 p. 401, 6 *legatus* non potuit, antequam renuntia⟨re⟩t legationem, -ere. TAC. hist. 4, 52 amicos ... ... aliquando aut erroribus imminui, transferri, -ere. PLIN. epist. 10, 96, 2 an ei qui omnino christianus fuit, -isse non prosit. paneg. 57 et incipientes principes et -entes. GAIVS inst. 1, 173 quo petito prior -it *tutor* (VLP. dig. 26, 10, 3 pr.). IVL. VAL. 2, 38 agamus largiter diis immortalibus gratias, quod Dareo -ente (*sc. vivere; ad part. praes. cf. p. 725, 67*) Darei nobis beneficia non desunt. LACT. inst. 2, 10, 20 et incipimus enim, cum nascimur, ..., et -imus cum interimus. PS. HIL. libell. 4 non enim fas est ex eo deum operatum credere ... aut cessasse et -isse credendum est post mundi fabricam. non -o *i. q. pergo*: VVLG. Sirach 24, 14 usque ad futurum saeculum non -am (*οὐ μὴ ἐκλίπω*).

b *i. q.* -o *facere aliquid* (*frequens imperativus apud com.*): CAECIL. com. 90 ere, obsecro, hercle -e. :: mane coepiam. TER. Andr. 837 ubi ea causa, quam ob rem haec faciunt, erit adempta his, -ent. Ad. 123. 137. CIC. Mur. 9 quod si licet -ere, ... ego vero libenter -o. Att. 7, 9, 1 tum igitur cum venero, -am. epist. 6, 4, 4. 7, 1, 2 eiusmodi fuit *Aesopus*, ut ei -ere per omnes homines liceret. CATVLL. 21, 12 quare -e, dum licet pudico. NEP. Them. 6, 4. VERG. Aen. 10, 879 -e. HOR. sat. 2, 3, 323. OV. am. 1, 9, 32 desidiam quicumque vocabat amorem, -at. epist. 9, 23 coepisti melius quam -is. ars 2, 306 quod -erit verba querentis habe. rem. 21 qui nisi -erit misero perituru amore est, -at: et nulli funeris auctor eris. 647 met. 4, 336 *al.* SEN. contr. 1, 8, 3 optimus virtutis finis est, antequam deficias, -ere. 1, 8, 8 etiamsi patrem non haberes, -ere debebas; quia patrem habes, -ere debes. 2, 6, 3 *al.* suas. 1, 2 tempus est Alexandrum cum orbe et cum sole -ere. CELS. 8, 2 ut et agat aliquid et maturius -at. SEN. dial. 5, 27, 4 utrum aliquando -es an numquam? dial. 11, 17, 2 ego autem malo illum -ere quam decipi. epist. 40, 10 semel incipiebat, semel -bat. *al.* LVCAN. 7, 780 nec magis attonitos animi sensere tumultus, cum fureret Pentheus, aut cum -isset Agaue. PETRON. 68 plausum tamen, cum aliquando -isset *puer recitare*, adiecit Habinnas. PLIN. nat. 6, 189 in ora autem, ubi -imus, continui montes ardentibus similes rubent. 10, 178 nec tota sua aetate generant, fere a duodecimo *anno* -entes *canes Laconicae.* MART. 2, 64, 4. QVINT. inst. 2, 12, 12. 8, 6, 50 ut quo ex genere coeperis translationis, hoc -as. IVV. 8, 164. VLP. dig. 38, 2, 14, 8 sed si appellatione interposita -iit, benigne dicetur non pertulisse accusationem. APVL. flor. 78 summumque argumentum amoris ..., perseverantem celebrare, -entem desiderare. TERT. idol. 14. PORPH. Hor. epod. 4, 12 donec aliud agentibus triumviris praeco cum vellet -ere iuberet. CLAVD. 20, 318 si forte rogatus -at. PHYSIOGN. 23 difficile incipientes et difficile -entes. *speciatim i. q.* -o *dicere*: PLAVT. Pseud. 1320 heu heu heu! :: -e. Rud. 681 ah -e, nimis inepta es. TER. Andr. 972 tum de puero, Dave. :: ah -e! (Phorm. 51, 377 Eun. 348). Phorm. 69 -as (Eun. 884). Ad. 539 potin ut -as? 853 ah pergisne? :: iam iam -o. CIC. Tusc. 2, 50 incipit labi, deinde ilico -it. TIB. 2, 6, 41 -o, ne dominae luctus renoventur acerbi. OV. am. 3, 1, 61 -erat; coepi (fast. 4, 215. 217). met. 2, 47 vix bene -erat (15, 669 fast. 5, 278. 6, 513). 4, 167 -erat mediumque fuit breve tempus (8, 725. fast. 1, 183. 2, 404. 5, 107). Pont. 2, 5, 47 cum tu -isti mortaliaque ora quierunt. SEN. contr. 9, 5, 17 non minus magnam virtutem esse scire dicere quam scire -ere. suas. 2, 20 Messala aiebat hic Vergilium debuisse -ere. SEN. epist. 95, 2 -am, inquit, si vultis. QVINT. inst. 9, 4, 70. 11, 3, 35 qui dicit, et incipiat ubi oportet et -at. 12, 11, 13 quae occasio ⟨de⟩ illo fuit dicendi malle eum deficere quam -ere. PANEG. 3, 16. 5, 22 causa ... et nunc -endi et saepe dicendi. 8, 9. SCHOL. Cic. Bob. p. 286 sic -endo. p. 290 -urus orator ibi finem posuit.

accedit in *c. acc.*: OV. fast. 2, 755 -it in lacrimas (lacrimis *R*). APVL. met. 1, 26 me ... in verba media somnolentum -ere. AMM. 30, 4, 19 et in eam conclusionem cunctis finem cupientibus -it. SCHOL Cic. Bob. p. 277 ad extremum tertio gradu in hunc exitum -it. PHYSIOGN. 78 qui incipiunt a gravi voce et in acutam -unt. GREG. M. moral. 4, 6 is (*Satan*) nimirum diem se exhibet ... sed in noctis tenebras -it. ad: ARNOB. nat. 2, 13 nonne ... rursus erupturos homines telluris e gremio scribit *Plato* senes canos decrepitos et ... ad incunabula infantiae -uros? in *c. abl.* (*adduntur* hic, ubi *sim.*): SEN. contr. 7, 5, 7 debet reus in epilogo -ere. 7, 7, 19 ab ipsa voce quidam coepit declamare et in ⟨hac⟩ -sit. suas. 6, 27 si hic -ero, scio futurum, ut vos illo loco -atis legere quo ego a scholasticis recessi. SEN. benef. 5, 18, 1 dic mihi ubi debeam -ere. dial. 6, 2, 1 a praeceptis incipere ..., in exemplis -ere. PLIN. paneg. 54 incipimus inde, -imus ibi a quo incipi, in quo -i sub alio principe non posset. SVET. Nero 46 cantasse eum publice ... atque in hoc -isse versu (dedisse, decipisse *alii*). AMBR. Abr. 2, 5, 22 ab ipso incipimus et in ipso -imus. HIER. in psalm. 1 qui a beatitudine coeperat, in beatitudine -vit. COD. Iust. 6, 2, 21, 3 sin autem -at *possessor* in servi retentione. *accedit* ab, de: TERT. adv. Herm. 43 p. 173, 13 et mala fuit natura ante compositionem, et -ere potuit a natura post reformationem. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 7 non est autem dei -ere de statu suo, id

est de summo magno. coron. 2 et hunc requirat, unde habuerit observationem, cum ab ea -iit? ITALA Is. 1, 16 (Clem. ad Cor. 8 Lucif. Athan. 1, 39 p. 135, 19 Ambr. hex. 1, 8, 30) -ite a malitiis vestris (*παύσασθε ἀπό*, VVLG. quiescite agere perverse). CAPITOL. Maximin. 3, 3 a currendo. 4, 4 a militia. HIL. in Matth. 4, 22 -endi a coniugio. myst. p. 27, 9 cum . . . -endi nobis a peccatis tempus prorogatur (in psalm. 63, 11 a peccato. FILASTR. 79, 8. HIER. epist. 2 a vitiis. VVLG. I Petr. 4, 1 a peccatis [*πέπαυται ἁμαρτίας*]). in psalm. 1, 12 cum quando a meditatione diurna atque nocturna negotii corporalis intercessione sit -endum. 2, 40 si ab his -rent. PS. HIL. libell. 12 -iisse a gentibus. SCHOL. Cic. Bob. p. 156, 9 a petitione. AMBROSIAST. in Rom. 12, 20 ab inimicitiis. 13, 10 ab odio. MAXIMIN. c. Ambr. 87. HIER. c. Lucif. 4 a communibus locis (*cf.* CIC. ac. 2, 80 *p. 729, 18*). VVLG. Iob 34, 36 ne -as ab homine iniquitatis. psalm. 36, 8 ab ira. RVFIN. Orig. in iud. 3, 6 a superbia. PS. AVG. quaest. test. II nov. 37 a maerore. PRVD. perist. 11, 64 iam tortor ab unco -e. GREG. TVR. vit. patr. 8, 1 ab hac causa.

non -o *i. q. pergo* (*seq.* donec, antequam *sim.*, *cf. p. 727, 41*): TER. Phorm. 419 immo haud -am, donec perfecero hoc. OV. rem. 21 *p. 724, 26*. SEN. contr. 1 praef. 14 nec -bat, nisi defecerat. 2, 6, 5 quare, si coepisti sic emendare filium, cum emendaveras, non -is? 7 praef. 1 omnes vires suas advocabat et ideo non -bat. SIL. 10, 84 *cf. p. 729, 57*. QVINT. decl. 272 p. 116, 24 nec prius -isset *exercitus* quam incenderet, opprimeret, diriperet. 322 p. 266, 1 abdico te, nisi -is. COMM. apol. 201 nec umquam -nuit. VVLG. Sirach 23, 23 non -et, donec incendat ignem (*οὐ μὴ παύσεται ἕως ἄν*).

2 *de rebus*: TER. Andr. 441 biduist aut tridui haec sollicitudo: nosti? deinde -et. SALL. Iug. 83, 1 omne bellum sumi facile, ceterum aegerrume -ere. OV. epist. 3, 89 propter me -at ira. met. 5, 285 imbres. 15, 418 -et ante dies. MANIL. 2, 176 -it aestas, incipit autumnus. SEN. contr. 2 praef. 2 quaedam tam subito -unt, ut non brevia sint, sed abrupta. 2, 6, 1 luxuria tua serius coepit, citius -ct. CELS. 2, 6 dolores etiam . . . si ad viscera transierunt subitoque -erunt (2, 7 oriuntur et -unt. SEN. dial. 6, 6, 2 dolor. SCRIB. LARG. 11). 2, 8 illud malum -it ex toto (*saepius*). 3, 3 alterum *tertianarum genus* eodem modo, quo quartana, et incipiens, et -ens. 3, 4. 4, 26 *impetus ventris* si per se -iit (*et saepius*). SEN. dial. 4, 10, 8. 4, 29, 1 *ira* -et, si expectat (5, 36, 2). 5, 10, 2 etesiae hieme non sunt, quia brevissimis diebus sol -it, priusquam frigus evincatur. *al.* epist. 29, 8 *vitia* non -ent, sed intermittent. 36, 10 -unt ista, non pereunt. 119, 14 ambitiosa non est fames, contenta -ere est: quo -at non nimis curat. *al.* PLIN. nat. 2, 127. 128 omnes venti vicibus suis spirant, maiore ex parte autem, ut contrarius -enti incipiat. 2, 129. 198. 7, 67. 10, 85 sed hae tantae tamque artifices argutiae a XV diebus paulatim -unt. 14, 6 voluptas vivere coepit, vita ipsa -iit. 17, 30 oleaeque -erunt quae prius fuerant. 21, 20 praecox Campana est, sera Milesia, novissima tamen -it Praenestina. 25, 109 et ipsa herba incipit et -it cum vite. 26, 9 alios -ere in nobis *morbos*, alios durare. 36, 132 fortassis tunc fuerit *lapis tralucidus*, quoniam et -unt et novi reperiuntur. 37, 199 priusquam ad oculos perveniat -ens nitor (*de structura cf. l. 18. p. 726, 12*). *al.* SIL. 5, 27 cum minus abnuerit noctem -isse viator quam coepisse diem. 7, 242 aura. TAC. hist. 4, 1 interfecto Vitellio bellum magis -erat quam pax coeperat. ann. 6, 26 ut odium et gratia -ere, ius valuit. PLIN. epist. 2, 10, 4 nam cetera fragilia et caduca non minus quam ipsi homines occidunt -untque. 9, 4, 1. paneg. 8 seditio. FRONTO p. 92 N. -isse febriculam. PAPIN. dig. 26, 9, 5 quod tutoris dolo -iit. PAVL. dig. 35, 1, 96 pr. -isse non videtur quod nec incipit. MIN. FEL. 18, 6 regni societas. TERT. resurr. 12 p. 41, 19 omnia incipiunt cum -erint. 13 p. 42, 3 quia singula eius non tam mori quam -ere dicantur. pudic. 12 consiliumque illud cum saeculo -et. ITALA exod. 9, 29 (Aug. loc. hept. 2, 50 p. 550, 9) et -ent voces et grando (*παύσονται*, VVLG. cessabunt). 9, 33 (Monac.) voces -nuerunt (*ἐπαύσαντο*, VVLG. cessaverunt). SOL. 1, 46. 35, 4 successit Hierichus: et haec -vit (*sc. existere*). FILASTR. 132, 2 iam -eute scelere. HIER. epist. 3, 6 amicitia. VVLG. Iudith 3, 2 -at indignatio tua circa nos. AVG. civ. 11, 11 *vita* quandoque -ura et propterea non aeterna. VINCENT. LER. 14 nam -ente actu simul et ea, quam susceperat, persona desistit. COD. Iust. 3, 33, 16, 2 tunc eum (*usum fructum*) tantummodo -ere. 5, 70, 6, 1 ne crebra vel quasi ludibriosa fiat curatoris creatio et frequenter tam nascatur quam -ere videatur. INST. Iust. 2, 5 pr. nudus usus . . . illis modis finitur, quibus et usus fructus -it. *accedit* in *c. acc.* (quo *l. 41*): SEN. epist. 24, 26 aestas in autumnum -it. 66, 43 per quae veniunt, diversa sunt, in [id] quod -unt, unum est. 92, 10 virtus illa divina in lubricum -it. QVINT. inst. 11, 3, 109 inde et illud vitium, ut gestus, qui in fine dexter esse debet, in sinistrum frequenter -at. TERT. resurr. 55 p. 113, 25 quasi demutari -ere sit in totum et de pristino perire. HIL. trin. 7, 14 dum omne coeptum aut ex nihilo in aliquid existit, aut ex alio in aliud proficit et -it. 11, 26 dum res singulae in res alias -ant. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 63 sed in sudores et respirationem celerem, in pulsum febricitantem -unt ac accidunt *febres*. ad: TERT. adv. Marc. 4, 33 p. 532, 4 limitem . . . ad quem -ret Iudaismus et a quo inciperet Christianismus. AVG. mus. 4, 13, 7 posse metrum incipere a parte pedis et -ere ad plenum pedem. in *c. abl.* (*adduntur* hic, ubi *sim.*): OV. rem. 404 in qua tua prima voluptas -at (SEN. dial. 7, 7, 4 ubi). LIV. 31, 29, 16 sed unde coepit oratio mea, ibi -et. VITR. 5, 4, 2 vox nunc enim nec unde incipit nec ubi -it intellegitur (*ibid.*). SEN. clem. 1, 1, 7 nec tam temperatae cupiditates sunt umquam, ut in eo, quod contingit, -ant. dial. 1, 4, 14 gentes, in quibus Romana pax -it. epist. 16, 9 ex falsa opinione nascentia ubi -ant, non habent. VVLG. II Macc. 7, 38 in me . . . et in fratribus meis -et omnipotentis ira (*ἐν ἐμοὶ . . . στῆναι τὴν ὀργήν*). ab: ITALA num. 17, 10 (Cypr. testim. 3, 14 mort. 11) -at murmuratio eorum a me (*παυσάσθω ἀπ' ἐμοῦ*, VVLG. quiescant). FILASTR. 12, 2 statimque ab eis -iit pestilentia. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1 praef. p. 5, 2 Engelbr. et -at a vobis commotio.

non -o (*nota coniunct.* antequam, priusquam): AETNA 422 nec -it ante *cinis* quam . . . defecit . . . pumex. SEN. suas. 1, 1 nec usquam rerum naturam -ere, sed semper inde, ubi -isse videatur, novam exurgere. CELS. 5, 28, 14 myrmecia et clavi sine curatione vix umquam -unt. 7, 27 si febris non -it. SEN. dial. 9, 6, 4 relinquenda quae latius acta procedunt nec ubi proposueris -unt. 12, 5, 3 lacrimis numquam -entibus. nat. 6, 28, 3 nec prius pestilentia quam spiritum . . . exercuit laxitas caeli. epist. 56, 9. 59, 2 gaudio autem iunctum est non -ere nec in contrarium verti (59, 18). PETRON. 108 si non -at rabies libidine perditorum collecta. PLIN. nat. 11, 230 hi (*pili*) castratis non nascuntur, congeniti autem non -unt. ANTH. 473, 4 nec -it ante . . . horror quam . . . manavit . . . sudor. HIL. op. hist. frg. 1, 1 verum fidei spei, caritatis hoc meritum est, ut semper maneant nec umquam -ant. FILASTR. 155, 7 oris confessio non -ens. NICET. psalm. p. 77, 6 nec Phariseis livor -iit repentinus. CARM. epigr. 1098, 2 ossa Screni ⟨non⟩dum -erunt. *cum* ab: PROSP. in psalm. 118, 78 caritas tamen piorum non refrigescit et a mandatorum dei exercitatione non -it. BOETH. cons. 5, 6, 115 haec igitur . . . ab absoluta naturae suae libertate non -unt.

3 *impersonaliter* (*saepe forma passiva ponitur*): CIC. or. frg. A VII 60 -itum est per hunc qui decessit. off. 1, 135 ut incipiendi ratio fuerit, ita sit -endi modus. OV. ars 411 tunc bene -itur. met. 15, 257 nascique vocatur incipere esse aliud quam quod fuit ante, morique -ere illud idem. SEN. benef. 6, 21, 4 cui non est periculum -endi vertendique se in contrarium. dial. 10, 3, 5 quam serum est tunc vivere incipere, cum -endum est? (epist. 23, 11). epist. 28, 9 tempus est -ere. 77, 4 saepe autem et fortiter -endum est. QVINT. decl. 291 p. 161, 14 non est tam facile -ere quam cedere. PLIN. epist. 2, 14, 14 sumus tamen solito rariores, quod initium est gradatim -endi. paneg. 54 *cf. p. 724, 76*. in *c. abl.* (ubi): CIC. inv. 1, 28 et si non ab eo, quo in proxime -itum erit, deinceps incipietur. QVINT. inst. 9, 2, 19 unde incipiendum, ubi -endum. ab: IREN. 4, 18, 3 quiescere quid est aliud quam -ere a proposito impetu? non -o: PAVL. FEST. p. 307 quod iam stillaret aut nondum -isset.

II *cum infinitivo, cf.* ARVS. gramm. VII 463, 28 (*nota i. q. non coepisse, praeterire p. 727, 39*): A *activi* (*inf. perf. v. p. 727, 28*): 1 *de personis et bestiis, accedit* animus, mens *sim.; frequentes formae imperativi, imprimis apud poetas.* PLAVT. Aul. 523 ni metuam ne -at memorare mores mulierum. Bacch. 100 te amare -am (Pseud. 307). 439 quam magistro -bat esse dicto oboediens. Men. 122 virum observare. TER. Andr. 22 -ant male dicere. Hec. 810 percontari. Haut. 879 obtundere. Eun. 16 lacessere. CATO agr. 88 -ito miscere. TVRPIL. com. 155 iam -e meminisse illius formam (RHET. Her. 4, 16, 23). CORNELIA epist. frg. 2 ecquando -et familia nostra insanire . . . ecquando -emus . . . insistere? VARRO ling. 5, 108 -erunt esse contenti. RHET. Her. 3, 10, 8 dicere. 4, 36, 48 -ite mirari (CIC. Sull. 93 de orat. 1, 19. 2, 59 admirari. Phil. 2, 67. CATVLL. 69, 10 admirari. OV. am. 1, 4, 7 LIV. 4, 35, 7 SEN. contr. exc. 8, 4 QVINT. decl. 347 p. 368, 14 MART. 6, 89, 8 epigr. 25, 2 PLIN. epist. 2, 17, 1 APVL. apol. 51 PS. DAMAS. epigr. 79, 2 CLAVD. 18, 7 AVG. civ. 21, 4). CIC. inv. 1, 69 -ite litteras legis perscrutari. S. Rosc. 140 quapropter -ant aliquando dicere . . . aut . . . communicare, aut . . . arbitrari. Verr. 3, 144 -e quaeso simulare. 6, 19 Tusc. 2, 29 opt. gen. 12. Phil. 2, 93 debere (SEN. epist. 81, 26). Att. 7, 18, 2 stomachari (9, 19, 2). epist. 5, 2, 10 odisse. BALB. Cic. Att. 8, 15ᵃ, 1 timere (LENT. Cic. epist. 12, 15, 5 LIV. 32, 7, 6 SEN. contr. 9, 6, 19 SEN. Phoen. 520 Oed. 801 epist. 5, 7 CVRT. 7, 1, 20 SIL. 15, 384 TAC. Agr. 32 AMM. 25, 3, 8 NICET. symb. frg. 3 p. 54, 2). CARM. inc. Suet. gramm. 18 -ite, indocti, coniugio hanc petere! CATVLL. 8, 1 -as ineptire. 23, 27 sestertia quae soles precari centum -e. 61, 86 flere. 73, 1 velle (VERG. georg. 4, 448 LYGD. 4, 4. 80 OV. am. 1, 10, 64 SEN. benef. 6, 21, 4 epist. 49, 2. 61, 1. 81, 26 SIL. 11, 348). CATVLL. 89, 4. 103, 3. LVCR. 2, 1040 -e . . . expuere ex animo rationem. CAES. civ. 3, 19, 7 -ite . . . loqui. or. frg. Suet. Caes. 66. VARRO AT. carm. frg. 7 -erant latrare canes. NEP. Epam. 5, 5 Att. 21, 5. VERG. georg. 3, 61 aetas . . . pati hymenaeos -it ante decem, post quattuor incipit annos. Aen. 4, 360 -e meque tuis incendere teque querellis. 6, 376 sperare. 12, 800. HOR. (*semper imperat.*) sat. 1, 2, 78 -e matronas sectarier. carm. 1, 23, 11. 3, 3, 70. 3, 15, 4 ludere. 4, 1, 4 epist. 1, 18, 30. TIB. 1, 8, 7 -e dissimulare. PRIAP. 77, 16. PROP. (*semper imperat. praeter* 3, 15, 32) 1, 5, 31 quaerere (LIV. 5, 9, 6). 1, 15, 25. 2, 34, 41. 42. 4, 7, 78. 4, 11, 1. OV. am. 2, 2, 10 mereri -e. 2, 19, 48 incipiet -ere esse mea. 3, 4, 11. epist. 20, 22 ubi . . . somnus credibilis tarda -it esse mora. rem. 792 hunc . . . -res hostis habere loco. met. 9, 392 -erant simul

ora loqui, simul esse. Pont. 1, 6, 21 trist. 5, 3, 18 Epist. Sapph. 202 Epiced. Drusi 38. Liv. 4, 35, 10 -isse . . . praebere ad contumeliam os. Lex de flam. Narbon. (Corp. XII 6038) 18 si flamen in civitate esse -erit. Pavl. Fest. p. 80 exoletus, qui adolescere, id est crescere -it. Vell. 1, 8, 3. Cels. 2, 8 ex toto *pus* spuere -isse mortiferum est. Phaedr. 4, 5, 11. Sen. apocol. 4 -iit vivere videri. benef. 5, 12, 5 -et enim malus esse, si ad illum virtus intraverit. 6, 4, 1 *al.* dial. 7, 12, 3. 10, 17, 5 nat. 3 pr. 17. 6, 1, 10. epist. 24, 17 -am aegrotare posse, -am alligari posse, -am mori posse (49, 2. 55, 1 Mart. 6, 26, 3 Vlp. dig. 4, 6, 26, 5). 99, 24 meminisse perseveret, lugere -at. Cvrt. 4, 5, 6. 7, 1, 1 postquam -erat esse (Test. Dasum. [Corp. VI 10229] 97 Carm. epigr. 800, 3 Papin. dig. 5, 4, 10, 4 Tert. nat. 2, 6 Capitol. Gord. 11, 7. Vvlg. sap. 5, 13 -ivimus esse [ἐξελίπομεν]). Colvm. 2, 1, 3 cum -it mulier trigeminos aut geminos parere (8, 5, 25 aves). Scrib. Larg. praef. p. 3 v. 8 -ant ergo, ..., alios quoque deterrere. Lvcan. 3, 736 et miserum cernens agnoscere -it Argum. Plin. nat. praef. 25 -iit nugari Diodorus. 10, 50 -unt canere castrati *galli.* 34, 7. Mart. 7, 39, 9 -sit fingere Caelius podagram. Qvint. inst. 2, 18, 3 si -erit agere. 5, 10, 101 decl. 245 p. 5, 17 Frontin. aq. 33. Tac. hist. 1, 16 -am videri senex. ann. 15, 74 Plin. epist. 3, 4, 4 Svet. Tib. 53 Flor. epit. 1, 12, 37. Fronto p. 103 N. poscere -as tantundem. *al.* Ivlian. dig. 12, 6, 32 pr. -iit in rerum natura esse (Pompon. dig. 15, 2, 3. Mavric. dig. 31, 57 inter homines. Salv. eccl. 3, 66 in praesentia humanarum rerum). Gaivs dig. 28, 5, 89 -at heres esse (Vlp. dig. 24, 2, 11, 1 patronus. 26, 4, 5, 5 tutor). inst. 1, 137 -unt in manu esse (Pompon. dig. 50, 16, 239 pr. in potestate. Ivlian. dig. 3, 3, 76 solvendo. Scaev. dig. 37, 8, 6 ex liberis. Pavl. dig. 24, 3, 63 in dote). Vlp. dig. 27, 4, 3, 3 si...aliquid impendit in rem pupillarem, quam impendit -it vertisse. Gell. 16, 2, 5 Min. Fel. 26, 6. Tert. nat. 1, 1 -unt odisse, quia -unt ignorare. 1, 4 pudic. 19. Itala Is. 2, 4 (Ps. Cypr. adv. Iud. 9) -ent belligerare (οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν, Vvlg. *aliter*). Clem. ad Cor. 5 ut priorum exempla -am referre. Sol. 1, 20 apparere -iit (-ivit *A*) *Romulus* (2, 15 *Aeneas* parēre -iit. Amm. 26, 7, 1). Mar. Victorin. ad Iust. 5 quin immo ei esse iam -it et cessat. Avson. 250, 3 Amm. 21, 14, 2. Veg. mil. 3, 9 qui pugnare longo tempore -erunt. Hier. epist. 52, 17 quiescant et -ant maledicere. Clavd. 5, 440. Avg. civ. 22, 23 aliquando enim concitatius, aliquando remissius, non tamen -it caro concupiscere. *e.* in *e. abl.*: Ov. fast. 4, 229 fallit et in nympha Sagaritide -it esse quod fuit. *i. q. omittere, praeterire*: Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 28 -o enim nos illis connumerare. 1, 29 -o dicere etiam potiorem (2, 276). non -o *i. q. pergere* (*nota coni.* ante, prius quam): Enn. trag. 361 *animus* cupere numquam -it. Cato or. frg. 1, 2 nequeo -ere mirari (Tac. dial. 15. *cf. p. 726, 57*). Rhet. Her. 4, 52, 65 quin . . . opplorare -itis? . . . quin -is loqui? Cic. Quinct. 29 iste caput petere non -bat. Verr. 5, 144 dom. 104. Planc. 48 neque ego nunc Plancio -am debere. 91 Phil. 3, 31 or. frg. A VIII 18 rep. 1, 61. Cato 18 de qua vereri non ante -am quam . . . cognovero. nat. deor. 1, 95 clamare. Att. 4, 5, 2. 7, 13ᵃ, 2 *al.* epist. 6, 18, 3. 7, 32, 3 amare non -am. *al.* Cael. Cic. epist. 8, 10, 1 neque prius -am formidare quam tetigisse te Italiam audiero. Bell. Hisp. 29, 8. Tib. 1, 8, 77 ni -is esse superba. Eleg. in Maec. 2, 20. Liv. 23, 12, 10 non -isse paenitere me belli neque -urum ante . . . incusare, quam . . . videro. 26, 30, 5. 29, 18, 15 nec ante -et . . . agitare, quam . . . fuerit. 42, 52, 14 Sen. contr. 1 praef. 10. 9, 1, 5 referre gratiam ne mortuis quidem -o. *al.* Ivs Ivr. Arit. (Corp. II 172) 9 persequi non -am quoad poenas ei persolverit. Sen. apocol. 11 benef. 2, 24, 4 *al.* dial. 4, 9, 1 *al.* nat. 3 pr. 6 *al.* Pers. 4, 16 Val. Fl. 3, 696. Stat. Theb. 3, 715 nec sperare -e. Mart. 4, 16, 7 Qvint. inst. 9, 3, 100. Svet. Aug. 53 nec prius . . . frequentare -iit quam grandior iam natu. Tib. 45 *al.* Flor. epit. 3, 17, 9 Fronto p. 56 N. Gran. Lic. p. 13, 6 neque antea *angues* concurrere et . . . invadere -verunt quam tubicines conticuissent. Gaivs dig. 41, 1, 7, 7 nec tamen ideo -iit eius dominus esse. *et saepe* Icti Gell. 16, 2, 6. Apvl. met. 2, 30 me nomine ciere non prius -erunt quam dum hebetes artus . . . nituntur. 3, 27 *al.* Min. Fel. 22, 1 Firm. err. 28, 11 Lvcif. Athan. 2, 1 p. 147, 14 Filastr. 61, 4 Amm. 27, 6, 13 Veg. mil. 3, 3. Hier. epist. 37, 22 numquid ideo virgo esse -iit? Vvlg. act. 13, 10 subvertere (οὐ παύσῃ διαστρέφων). Clavd. 22, 51 nec vivis annexus amor meminisse sepultos -it. 8, 319 ne -e . . . sequi. Avg. civ. 6, 9 *et saepe.* Mart. Cap. 4, 366 Cicero . . . Cicero esse non -it. Pallad. hist. mon. I 32. Carm. epigr. 1091, 1 (1092, 1) quaerere cessavi numquam nec perdere -i.

2 *de rebus*: Enn. frg. var. 8 *p. 723, 6.* Cato agr. 88 donec sal -verit tabescere. 125 ubi -verit fervere mustum. 157 *caput aut cervices* -ent dolere. Varro Men. 240 signa sacra esse -erunt. rust. 1, 49, 1. Cic. part. 99 num iam esse -ierit *aetio.* Hor. epod. 11, 8 -et imparibus certare summotus pudor. Ov. met. 10, 211 ecce cruor...-it esse cruor. Ib. 31. Liv. 3, 23, 6 periculum esse -erat. 25, 8, 13. 34, 4, 18 Manil. 5, 562 Sen. contr. 1, 8, 4. 9 praef. 2 -iit illos...plausus excipere. Germ. 678. Vell. 1, 2, 1 Athenae sub regibus esse -erunt. 1, 17, 7 Val. Max. 2, 1, 1. Cels. 2, 7 quibus in pueritia sanguis ex naribus fluxit, dein fluere -iit. *al.* Sen. benef. 1, 2, 1 quibus si detraxeris iudicium, -ent esse beneficia (3, 7, 2). dial. 3, 10, 3. nat. 6, 20, 6 quibus *aqua* -iit posse extenuatis sustineri (Colvm. 2, 4, 5). Colvm. 11, 2, 4 Cancer -it occidere (11, 2, 21. 24 oriri). Plin. nat. 2, 204 Epidaurus et Oricum insulae esse -erunt. 3, 66. 13, 13 donec -at olere *unguentum.* 16, 163 cum *folia* plurimum -unt vestire procumbuntque. *al.* Mart. 11, 25, 2. Qvint. inst. 11, 3, 128 *pedis supplosio* -it iudicem in se convertere. Plin. epist. 8, 24, 5. Iavol. dig. 24, 1, 50, 1 si modo in rerum natura esse -iit (Afric. dig. 3, 5, 48 Gaivs dig. 5, 3, 21 Pavl. dig. 46, 3, 98, 8. Pompon. dig. 46, 3, 107 in rebus humanis [Vlp. dig. 10, 2, 24 pr.]). Gaivs dig. 41, 1, 7, 5 ager . . . -iit esse ager (Pavl. dig. 34, 2, 32, 6 lana tincta lana esse). inst. 1, 184 in usu esse (Inst. Iust. 2, 10, 1). Ps. Apvl. Ascl. 51 haec ergo est aeternitas quae nec coepit esse nec -et. Min. Fel. 34, 2. Tert. spect. 2 quid non dei est quod deum offendit? sed cum offendit, dei esse -iit, et cum -iit, offendit. adv. Prax. 3 p. 231, 14 nec ideo unius esse -iit, ut -at monarchia esse. Porph. Hor. carm. 1, 3, 16. Hil. syn. 11 neque translatum sit *verbum* in carnem, ut verbum esse -ret, sed . . . ut caro potius hoc inciperet esse quod verbum. Hier. epist. 9 mens perdat quod oculi videre -erint. Avg. civ. 19, 1 finem mali, non quo esse -at, sed quo usque nocendo perducat (20, 14 caelum. Marcell. chron. II p. 62, 389, 19 stella).

non -o: Cic. nat. deor. 2, 24 *venae et arteriae* micare non -nnt. Vell. 1, 12, 7 neque ante invisum esse -it *odium* quam esse -iit. Sen. benef. 5, 19, 9 quia paulatim subrepit et non -it serpere *sorites.* dial. 1, 5, 11 *via* non -it acrem animum metu territare. 7, 27, 3. 10, 10, 6 epist. 121, 8 Cvrt. 5, 9, 4 Plin. epist. 1, 3, 4 Vlp. dig. 10, 2, 8, 2. Arnob. nat. 1, 2 numquid luna -vit redintegrare se ipsam? Vvlg. Ier. 17, 8. Mart. Cap. 4, 366 idem (*lapis*) tamen lapis esse non -it.

3 *impersonaliter*: Cato agr. 155 cum -erit pluere. Varro rust. 1, 54, 3 cum -iit sub prelo fluere. Sen. epist. 40, 13 aliter, quam si te pudere -erit. 117, 24 si mori placuit, hic mortis est fructus, optare -ere. Colvm. arb. 12, 1 ante meridiem, priusquam calere incipiet, cum -erit, post meridiem fodito pulveremque excitato. Scrib. Larg. 228 -ere oportebit imponere res. Plin. nat. 10, 185 itaque -it mirum esse. Qvint. inst. 4, 2, 127 perire artem putamus nisi appareat, cum -at ars esse, si apparet. 8, 3, 36 quando -iit licere? Gaivs inst. 3, 181 oportere -iit. Vlp. dig. 9, 4, 42, 1 -sit verum esse. 24, 1, 32, 3 paenitere. 47, 2, 14, 6 mea interesse (47, 2, 42, 29). Pavl. dig. 44, 7, 34 pr. bonum et aequum esse.

B *inf. passivi* (*inf. perf. v. infra l. 47*): 1 *forma activa verbi* -ere: a *de personis*: Lvcr. 4, 402 ubi ipsi -erunt verti. Priap. 49, 3 versibus obscenis offendi -e. Ov. met. 1, 615 ut auctor -at inquiri. Liv. 4, 35, 9 neminem se plebeium contempturum, ubi contemni -issent (22, 34, 8. 25, 38, 20. Spart. Hadr. 3, 10 contemni ac neglegi). 8, 28, 1 plebei Romanae velut aliud initium libertatis factum est, quod necti -erunt. 32, 7, 6 quod iam timeri -erat (*cf. p. 726, 66*). Sen. epist. 20, 7 turba ista cum a te pasci -erit, ipsa se pascet. Colvm. 7, 9, 3 ali. 9, 13, 10 foveri. Plin. nat. 11, 266 muscas, apes, cetera similia cum volatu et incipere audiri et -ere. Mart. 4, 48, 4 an magis illud fles, quod percidi, Papile, -eris? Tac. ann. 1, 13 ut negare et rogari -ret *Tiberius.* Proc. dig. 19, 5, 12 si ea nupta ei esse -isset (Vlp. dig. 48, 5, 20, 3 *saepius*). Pompon. dig. 38, 16, 11 -it suus heres vel agnatus recte dici. Ivlian. dig. 29, 1, 20 pr. Marcell. dig. 46, 3, 72 pr. *servus* ipso iure -et teneri (Gaivs dig. 21, 2, 54 pr. *saepius*). Vlp. dig. 7, 1, 12, 4 possideri (42, 4, 5, 1). 29, 4, 6, 5 ut -at conveniri. b *de rebus*: Cic. Verr. 5, 133 postea quam iudicia severa Romae fieri -erunt (nat. deor. 3, 41 Att. 1, 19, 9. Plin. nat. 2, 146 turres. Vlp. dig. 43, 24, 15 annus. Vvlg. gen. 18, 11 muliebria. Avg. civ. 18, 24). Liv. 5, 3, 2 id ego . . . -isse dubitari certum habeo. 6, 6, 6 -erant iam ulla contemni bella. Pavl. Fest. p. 11 *aridum* dicitur autem per contrariam significationem, quod irrigari -erit. Cels. 3, 27, 4 ubi pus ferri -iit (5, 28, 12). 4, 12. Sen. benef. 3, 21, 2 ubi in affectum amici transit, -it vocari ministerium. nat. 3, 11, 3 quibus (*nemoribus*) eversis humor, qui -iit in arbusta consumi, superfusus est. 3, 11, 5 quia -erit coli terra diruta urbe. 7, 29, 3 Cvrt. 7, 3, 13. 8, 11, 21 tertia vero nocte tympanorum quidem strepitus -erat audiri. Plin. nat. 13, 6 narcissinum quoque ex flore narcisso -iit componi. 18, 218 adventu solis occultantur stellae et conspici -unt (Qvint. inst. 8, 5, 29 cerni). 35, 186. Sil. 13, 1 vixdum Tarpeia videri culmina -erant. Ivlian. dig. 8, 3, 31 nisi . . . per medium fundum aqua duci -isset. Gaivs inst. 2, 253 per quod senatus consultum -ernnt illae cautiones in usu haberi. Vlp. dig. 12, 1, 11, 2 si *nummi* . . . -ant possideri (Pavl. dig. 41, 2, 3, 13). Gell. 11, 2, 4 postea 'elegaus' reprehendi quidem -iit. Tert. adv. Herm. 29 p. 157, 16 -it rudis haberi *terra.* Cael. Avr. acut. 3, 21, 198 si haec corrupta excludi -erint. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 35 in quibus locis mercatus...iam per aliquod annos -isset haberi. Inscr. Röm. Mitt. 11 p. 256 (*Tarenti*) thermis, quae . . . lavacris fre⟨que⟩ntari -erant. non -o: Cic. Tusc. 1, 53 numquam ne moveri quidem -it *quod movetur* (οὔ ποτε λήγει κινούμενον). Avg. civ. 12, 21 liberatarum animarum numerus...non solum factus est semel, sed fieri numquam -et (22, 8 miracula).

c *impersonaliter*: Liv. 22, 18, 10 haut parvam rem esse ab totiens victore hoste vinci -isse. Vlp. dig. 21, 1, 38, 6 unde dubitari -iit (43, 24, 7, 9). Itala exod. 9, 28 (Aug. loc. hept. 2, 50 p. 550, 12) ut -at fieri voces dei (παυσάσθω τοῦ γεννηθῆναι, Vvlg. -ant).

2 *perf. passivi verbi* -ere: a *de personis*: Cic. epist. 9, 21, 2 qui primum Papisius est vocari -itus. Svet. Aug. 37 censores creari -itos longo intervallo creavit. b *de rebus*: Cic. Brut. 123 *ora-*

tiones a plerisque legi sunt -itae. non -o: Bell. Hisp. 42, 5 ut nullo tempore legiones -itae ⟨sint⟩ . . . haberi. Liv. 42, 49, 7 Persei numquam . . . -itum belli expectatione celebrari nomen. Paneg. 9, 18 nec -itum tota urbe . . . caput illud piaculare foedari.

c *impersonaliter*: Cic. rep. 2, 59 nectierque postea -itum. fin. 2, 43 iam pridem . . . -itum est disputari. off. 2, 27 -itum est . . . videri quicquam in socios iniquum. Fest. p. 198 -itum est adici. Sen. contr. 2, 5, 6 in hoc -batur torqueri aliquando, ut saepius posset. Ascon. Corn. p. 58 sed paulatim ferri erat -itum (*ad populum*). non -o: Plavt. Most. 958 numquam hic triduom unum -itum est potarier. Liv. 5, 17, 5 numquam -itum interim turbari . . . donec convenisset prius. 34, 41, 5 cum Philippo non ante -itum bellari quam . . . excederet.

III *infinitivus supplendus est* (*cf. supra IB*): Naev. com. 66 -e socri tuo, fratri patrueli meo (*sc. maledicere*). Enn. frg. var. 8 *p. 723, 6*. Varro frg. Non. p. 548, 33 postquam subuculis -erunt (*sc. uti*). Cic. fin. 5, 89 nec ego solus *bonum appello*, sed tu etiam, Chrysippe, in foro, domi; in schola -is (*sc. appellare*). ac. 2, 80 -e, quaeso, communibus locis. Sen. frg. 36 (Aug. civ. 6, 10) quasi dei libenter spectarent quem illi homines -erant. Plin. epist. 9, 3, 3 haec ego tecum, quae cotidie mecum, ut -am mecum. Papin. dig. 36, 4, 8 *eae res* quae dolo malo eius, cui restituta est hereditas, in hereditaria causa (*sc. esse?*) -erunt. Vvlg. Sirach 24, 46 adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam, et relinquam illam quaerentibus sapientiam et non -am in progenies illorum usque in aevum sanctum (*graece aliter*).

IV *cum accusativo*: A *personae*: Tert. virg. vel. 11 igitur si tam din virgo quamdiu acerba est, -it virginem, cum matura cognoscitur. B *rei, cf.* Arvs. gramm. VII 463, 28 (*raro forma passiva v. l. 30. 40*): Ter. Haut. 305 telam. Varro ling. 5, 86 *cf. p. 723, 8*. Cic. div. 2, 97 si . . . esset factitatum, non esset -itum. Att. 5, 6, 2 illud tamen non -am . . . te de Caesaris nomine rogare. epist. 7, 1, 4 libenter mehercule artem (*a quibusdam deletur*) -rem. Sall. hist. frg. 1, 28 bellum quibus posset condicionibus -ret. Verg. ecl. 5, 19 sed tu -e plura, puer (Symm. epist. 1, 46, 2). 8, 61 -e Maenalios, iam -e, tibia, versus. Sen. benef. 6, 23, 1 *opp.* perseverare. Sil. 12, 725 Titania -e bella. Svet. Tib. 36 sed deprecantibus ac se artem -uros promittentibus veniam dedit (*cf. supra l. 32* Gell. 15, 16, 2). Fronto p. 165 N. debuisse me amicitiam cum eo -ere (desinire *cod.*). Gell. 2, 12, 3 non ad augendam, sed ad -endam seditionem legem hanc esse dicebant. 15, 17, 2 disciplina tibiis canendi -ita est. 15, 31, 5 oppugnatione -ita. Apvl. met. 3, 16 quod scelus nisi tandem -es. 4, 3 fugam. 4, 24 fletum. 5, 6. 7 lugubres voces -ite. 5, 25. 8, 25. Expos. mundi 44 hic . . . de his -ens ⟨o⟩rationem iam incipiam sequentia dicere (63). Don. Ter. Andr. 354 dolos. Hil. in psalm. 118 lamed 3 -endorum et praeteriturorum officiorum . . . rationem. Symm. epist. 1, 63 mihi haec opera -enda est. Chiron 94 vulnus semper humores liquidi profluentes non -et (708 iam -initus humor est). 250. non -o: Apvl. met. 5, 6 nec inter amplexus coniugales -is cruciatum. *in usu gramm.*: Prisc. gramm. II 360, 22 alia autem, quamvis genetivum pluralem in 'ium' -entia, raro invenias. 473, 10 alia vero in 'ui' divisas praeteritum -entia. *part. perf. pass. pro adi.*: Gell. 1, 10, 2 sermone abhinc multis annis iam -ito (*i. obsoleto*) uteris. 11, 7 lemma: verbis antiquissimis relictisque iam et -itis minime utendum. 11, 7, 2 *verba* quae sunt inusitata et -ita, etsi sunt vetusta.

V *cum genetivo et dativo*: Hor. carm. 2, 9, 17 -e mollium tandem querellarum. Sil. 10, 84 consul non -it irae. Verg. ecl. 8, 11 a te principium, tibi -am (-et *M*).

VI *c. acc. c. inf.*: Chiron 660 -e sanguinis decursionem fieri copiosum. 675 -es hoc cohaerere diebus v. 677 -ies humorem ambulare (*cf.* 708 -es humorem, ut decurrat).

VII *cum ablativo* (*? praep.* a *l. 64*): A *substantivi*: Cic. ac. 2, 80 *cf. supra l. 18*. Chiron 357 exercitationibus -cre oportet (552). ab: Ps. Hil. libell. 12 quomodo credere intellegitur et -isse a gentibus (*i. gentilem esse; fort. scrib.* descisse). B *gerundii* (*praevalet* non -o): Vvlg. III Esdr. 4, 41 -iit loquendo (ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν). Herm. vulg. vis. 3, 3 sed tu non -is petendo (αἰτούμενος). 3, 8 eum ergo -vi interrogando (ἐπαυσάμην ἐρωτῶν, Pal. pausassem interrogans). Lvcif. Athan. 1, 36 p. 129, 26. 1, 42 p. 142, 15 non parc. 15 p. 240, 4. 31 p. 276, 23 moriend. 7 p. 299, 11. 9 p. 302, 22. 13 p. 311, 28. Dict. 3, 14 confirmatque se non prius -ere pernoctando humi, quam . . . vindicasset. Rvfin. hist. mon. 15 non -is seducendo animas christianas. Evstath. Bas. hex. 9, 2 p. 957[c] *praeceptio* nullatenus famulando -it conditori. Coripp. Ioh. 7, 491 lacrimis non -et ille precando.

VIII *cum participio*: Act. Archel. 11, 4 cum -rent manducantes (ἐσθίοντες).

coniungitur cum adverbiis iam, aliquando, tandem: Ter. Ad. 853 *cf. p. 724, 50*. Cic. Catil. 1, 18 ut tandem aliquando timere -am. Att. 3, 11, 2 consolari iam -e (3, 15, 7 aliquando). Verg. Aen. 12, 800 -e iam tandem . . . inflectere. Hor. carm. 1, 23, 11 tandem -e . . . sequi. 2, 9, 17 *cf. supra l. 56*. Sen. contr. 2, 6, 3 ego . . . iam -ii, tu nondum. Qvint. decl. 331 p. 304, 6 Vvlg. Ier. 17, 8.

part. perf. pass. pro adi. **dēsitus** *v. supra l. 51.*

syn.: finem facere, finiri, intermittere, occidere, terminari (Gramm.). *opp.*: incipere, coepisse, pergere, perseverare. agere (Cels. 8, 2), dicere (Sen. contr. 9, 5, 17), oriri (Cels. 2, 7).

deriv.: desitio, desitus. *comp.*: indesinens. *Tafel.*

desioculus *v.* defioculus.

dēsipientia, -ae [*a* desipiens. *Th.*]. *i. q. dementia*: Lvcr. 3, 499 -a fit, quia vis animi . . . conturbatur. Hil. trin. 10, 53 acre intellegentiae lumen stupor hebetis -ae occupabit. Hippocr. progn. 3 -am aliquam ostendit (παραφροσύνη).

✱**dēsipio,** -uī, -ere [*a* de *et* saperc. *Th.*]. Char. gramm. I 236, 13 -o -ere facit, non desipire (378, 18. *cf.* Gloss. Plac. V 17, 8 = 62, 15 -cre per pe, non per pi scribitur). desapit: Gloss. V 627, 64.

perf. -ui: Lact. inst. 2, 7, 5 Fvlg. myth. 2, 1 Avg. gen. ad litt. 10, 25 p. 328, 19 *al.* -pissem: Fvlg. Virg. cont. p. 103, 8. Gloss. παραφρονῶ. -it a sapientia recedit. sapere desinit. delirat. -ere de sapientia exire. *cf.* II 53, 6 disipit dirigit παραφρονεῖ. 53, 7 dissipat (desipat *g*) παρακούει (παρακρούει *Labb.*) παρατάσσεται. *legitur inde a* Plavto *et* Cic.

1 *intransitive i. q. male sapere, insanire*: Plavt. Epid. 138 -bam mentis, cum . . . mittebam. Cic. Verr. 6, 123 utrum ego -o? Planc. 90 ac. 2, 119. 123. nat. deor. 1, 94 summos viros -ere, delirare, dementes esse. 2, 17 plane -ere. epist. 1, 9, 18 populum Atheniensem prope iam -entem senectute (*cf.* Gell. 1, 19, 4 quasi anus aetate -ret. Apvl. apol. 37 per aetatem). *ibid. iterum.* 2, 9, 2. 7, 28, 1. Lvcr. 3, 753 -rent homines, saperent fera saecla ferarum. 3, 802 *illud facere* -ere est (*cf.* 5, 165. 1043). Hor. carm. 4, 12, 28 dulce est -ere in loco. epist. 1, 20, 9. Sen. contr. 10, 3, 7 -is, nihil intellegis. Min. Fel. 24, 5 male sanos et vanae et perditae mentis in ista -ere. Lact. inst. 2, 4, 4 poeta in hoc solo non poetice, sed aniliter -it. 2, 7, 5 ut . . . illi -uerint (-ierint *unus cod.*). 5, 13, 4. 5, 19, 4 (*ibid.* errare). 6, 18, 1 incepte arroganterque. opif. 3, 3 ira 7, 14. Paneg. 7, 15 error iam -entis aetatis. Avg. civ. 1, 25 quis ita -at, ut dicat. 1, 27 si, quisquis . . . putat, non dico -it, sed insanit. 6, 9 -ere et aliquid mimo simile in sua domo agere videretur. *et saepius.* Mart. Cap. 1, 2. 8, 806 -ere et dementire. Leo M. epist. 30, 2 si ubi -uit, ibidem resipiscat (*fort. pertinet ad* desipisco). Cassiod. var. 3, 51, 13 expedit interdum -ere.

nota c. praep. ab: Ps. Rvfin. in psalm. 13, 2 qui in tantum a naturali lege . . . -uit. Isid. eccl. off. 2, 21, 3 eorum (*salum*) gustu condimentum sapientiae percipiant neque -ant a sapore Christi. *de morbo*: Lvcr. 3, 490. Hor. sat. 2, 3, 47 accipe quare -ant omnes aeque ac tu, qui tibi nomen insano posuere. 2, 3, 211 Aiax cum immeritos occidit -it agnos. Cels. 3, 18 p. 98, 14 interdum in accessione aegros -ere et loqui aliena. p. 98, 25. 104, 34 quidam imaginibus, non mente falluntur . . .; quidam animo -unt. Ivv. 6, 612. Vir. ill. 74, 8 alienata mente -ere.

2 *transitive: i. q. desipientem reddere*: Itala I Cor. 5, 6 (Tert. pudic. 13. 18 *cf.* adv. Marc. 1, 2 p. 293, 5) quod modicum fermentum totam -iat conspersionem (ζυμοῖ, Vvlg. corrumpit). Petr. Chrys. serm. 25 p. 271[A] fallentes insipientiam, non -entes affectum.

i. q. desipienter loqui, cogitare: Fvlg. myth. 2 praef. p. 35, 16 si ab his (*i. quam haec*) lector melius sapit . . .; sin vero ab his minus aliquid -it. 2, 1 p. 37, 17 brutum quiddam -uit. Virg. cont. p. 86, 8 creperum aliquid. p. 103, 9 si . . . aliquid . . . Epicurcum non -issem, paganus non essem. Arnob. in psalm. 89 p. 457[A] erudisti nos et fecisti sapere quod -uimus. Greg. M. moral. 18, 63 multum -it, quisquis haec sapit.

part. praes. pro adi. **dēsipiēns,** -ntis. Gloss. amens. -es insipientes. Cic. nat. deor. 1, 123 neque *Epicurus* tam -s fuisset, ut. 2, 16 -is arrogantiae est. div. 2, 51 Cato 22 *bis* epist. 3, 8, 4. Gell. 18, 4, 10 vanos proprie dici non . . . -es aut hebetes aut ineptos. Amm. 14, 11, 34. Avg. serm. ed. Mai 126, 4 non dico -s, sed delirus tibi appareret. Isid. orig. 10, 79.

deriv.: desipientia, desipisco.

dēsipisco, -ere *a* desipere. diss- Gloss. Gloss. -it delerat. sensum amisit. infatuat(ur) vel delerat. -entes suut qui minus sapere incipiunt quam solebant. Not. Tir. 52, 21 -it. Hier. nom. hebr. p. 28, 12 Ieblaam -ens populus. *fort. perf.* -uit Leo M. epist. 30, 2 *supra l. 34.* *L.*

dēsīrium, dēsīro *v.* desiderium, desidero.

✱**dēsisto,** -stitī, -stitum, -ere *a* de *et* sistere. *hic illic in codd. inveniuntur formae* disistere. Gloss. ἀφίσταμαι. ἐξίσταμαι. -it credita remittit (*?*). -e desine vel cessa. -ere credere (recedere *?*). discedere, recedere, pati non posse. -itit ἀπέστη, ἐπαύσατο, cessavit. *cf.* II 45, 11 destiuus ἀνέστη καὶ μετανέστη (*ubi* destitit *vel* descivit *Vulc.*, destinus μονότονος destitit *g*). *legitur inde a* Plavto (*etiam passivum*) *per totam latinitatem, deest apud* Lvcil. Sen. rhet. Pers. Plin. nat. Mart. Ivv. [*loci dubii*: Flor. epit. 3, 17, 9 (desierunt *trad.*, -erunt *Momms.*) Pass. Thom. p. 118, 5.]

I *proprie de loco i. q. abire, abesse*: Plavt. Men. 777 quid ille autem ab te iratus -itit? 810 quid illa autem irata abs te -itit? (illam . . . destituis, dedistitus *codd.*). Most. 787 quid illic, obsecro, tam diu -isti? 1113 numquam . . . ⟨hinc⟩ invitus -am (*Leo*, destinant *codd.*) tibi.

II *translate de actione i. q. desinere, cessare*: A *absolute* (*plerumque supplendus est infin.*): 1 *de personis*: Plavt. Pseud. 496 -e, recte ego meam rem capio. Varro ling. 6, 97 -am.

frg. Gell. 16, 18, 6 sed haec ant omnino non discimus aut potius -imus quam intellegamus cur discenda sint. Cic. Verr. 2, 60 consules *tabulas* confecisse, postea -isse. 6, 174 si quid... moliri cogitas, magno opere censeo -as. Sull. 62. Ov. epist. 16, 151 at tu dissimula nisi si -ere mavis. sed cur -as? dissimulare potes. met. 10, 629 utinam -ere velles. fast. 2, 823 ter conata loqui ter -itit. Liv. 3, 10, 3 cessit... maiestati consulis tribunus et -itit. Vitr. 10 praef. 2 fractis rebus et animis -ere coguntur. At. Cap. frg. Gell. 4, 10, 8 hac invidia facta Caesar -itit. Ascon. Mil. p. 35 se neque petendi neque -endi auctorem esse. Corn. p. 63 nam Metellus et postulaverat Curionem et -erat (*se. ab accusatione*). Tac. ann. 11, 29 Plin. epist. 6, 31, 10. 9, 13, 10. Svet. Iul. 82 metu Marci Antoni . . . -erunt *coniurati*. Tib. 24 aut agat aut -at. 63 Nero 18. 24 Tit. 9. Vlp. dig. 4, 4, 21 -isse autem is videtur non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum. 5, 1, 10 -ere enim est de negotio abstinere. 5, 2, 8, 14 si ante sententiam -itit vel decessit. Papin. dig. 40, 15, 2, 2 *et saepe* Icti. Avson. 435, 4. Clavd. 5, 247 -ite quaeso atque avidam differte manum. Ennod. epist. 8, 22 p. 215, 4 revocavit me ad spem prosperitatis res illa quia medici -erunt (destituerunt *Hartel*). Novell. Iust. 35, 5 in deficientium vel alio modo -entium loca pervenire. Papyr. Amherst (*saec. 5/6*) II 27, 12 qui post litem institutam -itit. *nota*: Vincent. Ler. 14, 20 desinente actu simul et . . . persona -it (*se. esse*). Hyd. chron. II p. 33, 228 quo -ente (*se. vivere*). *part. praes. i. q. destitor*: Cod. Theod. 10, 13 tit. (*a. 386*) de petitoribus et -entibus.

2 *de rebus*: Lvcr. 5, 827 sed quia finem aliquam pariendi debet habere, -itit *terra*. Varro rust. 2, 3, 8 -ente autumno. Ov. epist. 4, 8 ter in primo -itit (*P*, constitit *vulg.*) ore sonus. Qvint. decl. 308 p. 213, 10 ut in contentione cursus . . . si -at ultimus . . . succedit. Gell. 2, 30, 5 etiam -ente flatu. Tert. adv. Marc. 3, 23 p. 417, 7 nam exinde apud illos -itit dei gratia. Paneg. 12, 24 alibi malum publicum aut coepit aut -itit. Fav. Evl. p. 10, 2 ingenii progressionem fere -ere. Avg. civ. 2, 25 quae pugna ubi -itit. 5, 3 -ente motu. epist. 317, 4. Svlp. Sev. chron. 1, 3, 3 imbrium vim -isse. 1, 3, 4. Theod. Prisc. log. 15 -entibus caloribus. 47. 60. 62. Cod. Theod. 7, 16, 1 (*a. 408*) ut litorum -at... perniciosa custodia. Salv. gub. 6, 67 ergo Italorum vitia -erunt? Ivst. Vrgell. epist. membranis -entibus. 3 *impersonaliter*: Cic. Rab. Post. 5 ut magis paeniteret coepisse quam liceret -ere. *partic. praes. pro gerund.*: Priscill. tract. 6, 95 quoniam quod semper est nec -entis terminum in deo nec incohare coepit exordium.

non desisto *i. q. pergo (seq.* quin *v. p. 732, 39)*: *de personis*: Caes. Gall. 7, 4, 3 non -itit tamen. Hor. sat. 1, 9, 58 non hodie si exclusus fuero -am. Prop. 2, 20, 36 nec cito -o nec temere incipio. Ascon. Mil. p. 42 nec prius -erunt quam. Corn. p. 60 Sil. 9, 476 Svet. Cal. 9. Otho 8 nec nisi viso -erunt. Apvl. met. 9, 23 nec -itit donec . . . succubuit maritus. Amm. 31, 3, 8. Clavd. 18, 43 nec -itit umquam, saepe tamen coepit. *de rebus*: Cels. 3, 3 neque ex toto in remissione -it *febris*. Avg. civ. 13, 2 quantulacumque propria vita . . . non -ente. 14, 10. *impersonaliter*: Cels. 3, 12 neque -endum est etiamsi horror est. 6, 4 neque ante oportet -ere quam . . . apparuerit. 7, 26, 5.

B *cum infinitivo* (*activi praeter p. 732, 38; act. perf. v. p. 732, 5. cf.* Arvs. gramm. VII 467, 5 -o hoc facere): 1 *de personis*: Plavt. Bacch. 1171 ut istuc delictum -as tanto opere ire oppugnatum. Epid. 40 -o percontarier (Ter. Hec. 105). Men. 405 -e (desine *codd. contra metrum*) ludos facere. Rud. 682 -e . . . me consolari. Acc. trag. 171 -e (desisset *trad.*) exercitum morari (Stat. Theb. 11, 169 Clavd. 15, 340). Cic. Quinct. 16 auctionem velle facere -it (Hyg. astr. 2, 15). S. Rosc. 106 cos colere atque observare -erunt. leg. agr. 1, 27 sperare. Verr. 3, 61. 118 Mur. 57 Sest. 79 *al.* Brut. 48 *Isocratem* orationes aliis -isse scribere. 314. 321 fin. 2, 71. Tusc. 1, 117 ut homines mortem vel optare incipiant vel certe timere -ant (Att. 14, 22, 1). Att. 2, 1, 2. 2, 18, 2 *al.* Catvll. 64, 400 -itit extinctos natus lugere parentes. Lvcr. 4, 975 cum iam -erunt ea sensibus usurpare. Caes. Gall. 2, 11, 6 sequi (civ. 3, 36, 7). Bell. Afr. 88, 2 de ea re agere. Verg. Aen. 12, 60 -e manum committere Teucris. Hor. epod. 11, 5 tertius December ex quo -iti Inachia furere. Tib. 1, 8, 67 -as lacrimare, puer. Prop. 1, 8, 30. Ov. am. 1, 14, 1 medicare tuos -e capillos. Pont. 1, 5, 3. Liv. 1, 40, 6 tandem obloqui -uut. 2, 59, 8 ut prius hostis -ret sequi quam Romanus fugere. 33, 12, 12 tumultuari. Sen. epist. 63, 12 quam primum id facere -e. Octavia 564. 588 -e tandem . . . instare. Lvcan. 5, 744 -e preces temptare. Sil. 6, 473 rerum exitio -ite honorem tendere. Stat. silv. 2, 1, 183 vereri (Clavd. rapt. Pros. 3, 304). Ach. 1, 90 queri. Apvl. met. 6, 28 et tu, Fortuna durior, iam saevire -e. Avson. 429, 3 si -at irasci. 444, 2 Hyg. astr. 2, 30. Vvlg. I reg. 23, 28 Saul -ens persequi David. Avg. civ. 1, 15 deos suos colere -itit *urbs*. 13, 11 si vivere -itit *anima* (Maxim. eleg. 1, 156). 20, 30 ut esse -ret. 21, 25 nisi malum illud paenitendo esse -erint. Comm. instr. 2, 11, 10 sit tibi post peccare -ere gestum immensum (Prvd. cath. 1, 64). Svlp. Sev. dial. 2, 9, 3 innoxium animal agitare -e. 2, 9, 6. Salv. gub. 6, 97 desinunt esse perditi, cum -erint esse securi. Sidon. epist. 1, 11, 8. Maxim. eleg. 3, 67 parcere. Orig. in Matth. 12, 21 quasi -enti . . . ire. Carm. epigr. 963, 12 -e lamenteis me excierc. 1414, 10 -itit inlicitis actibus esse reus. 1734, 3 flere. 2 *de rebus*: Cato agr. 2 ubi *aqua* occipiet fervere, paulisper demittito unum manipulum: fervere -et. Ov. met. 6, 307 venae -unt posse moveri (Ps. Apvl. Ascl. 27). Calp. ecl. 2, 16 -unt tremulis incurrere frondibus euri. Ter. Mavr. 1842 mea tibia dicere versus -itit Latinos. Avg. civ. 13, 22 unde et spiritalia erunt non quia corpora esse -ent, sed quia . . . subsistent. 15, 16. contin. 8, 19 quod (*vitium*) cum esse -erit (Mart. Cap. 4, 364 rhetorica). quaest. hept. 4, 52 quod scriptura narrare -erit. *c. inf. perf. act.*: Carm. epigr. 1212, 13 -at humatam ulterius lachrumis sollicitasse suis.

non desisto: *de personis* (*saepe accedit* priusquam *sim.*): Plavt. Cist. 582 ⟨non⟩ hoc longe -iti (dedisti *codd.*) instare usque adeo donec *eqs.* Men. 245 verum aliter vivos numquam -am exequi. Trin. 1012 ne -itcris currere. Ter. Andr. 660 instare. Cic. S. Rosc. 60 cursare ultro et citro. Q. Rosc. 23 populo Romano adhuc servire non -itit, sibi servire iam pridem -itit. Verr. 3, 60. 4, 99 is liceri non -itit. leg. agr. 2, 12. Catil. 1, 15 conari ac velle. Flacc. 85 vociferari. Sest. 132 de me agere (epist. 6, 12, 2). Phil. 2, 24. 13, 8. de orat. 1, 180 num -itit uterque nostrum in ea causa . . . versari? rep. 2, 23 regem flagitare. fin. 3, 41 pugnare (Att. 6, 3, 5 Bell. Hisp. 36, 1). Att. 1, 19, 6 in re publica versari. 2, 22, 2. 9, 9, 1 *passim*. Catvll. 75, 4 ut iam nec bene velle queat . . . *mens* nec -ere amare. Caes. Gall. 1, 53, 1 neque prius fugere -erunt quam . . . pervenerunt. 6, 2, 1. 7, 17, 2 adhortari. Bell. Afr. 22, 1 obiurgare. *al.* Nep. Dion 3, 1 obsecrare. Epam. 8, 5 *al.* Hor. sat. 1, 3, 3 ut numquam inducaut animum cantare rogati, iniussi numquam -ant. Liv. 4, 16, 5 querique indignam necem Maelii non -erant. 28, 39, 4. 42, 62, 14 temptare (43, 23, 8). *al.* Val. Max. 1, 7, 2 rogare. 3, 2, 22 nec ante dimicare -itit quam captam... mergeret. Ivs Ivr. Sestin. (Corp. XI 5998[a]) 6 neque ante odisse aut agitare -am quam is... poenas exsolverit. Sen. Thy. 448 pavere. dial. 6, 13, 2 colere deos ne iratos quidem -itit. epist. 121, 4 Cvrt. 3, 6, 15. 5, 9, 17 Ascon. Mil. p. 42. Petron. 29 totum parietem persequi. Stat. Theb. 3, 336. Qvint. inst. 10, 1, 126 quos ille non -erat incessere. Tac. dial. 25 agitare. hist. 4, 41 Plin. epist. 6, 13, 2. Svet. Iul. 14 ne sic quidem impedire rem -itit quoad manus . . . necem comminata est. 78 Tit. 6 Flor. epit. 3, 16, 1. Fronto p. 188 N. trepidare. Gran. Lic. p. 23 per caenum trahere no⟨n d⟩estitit. Apvl. met. 7, 14 meminisse non -itit quoad... illi promitterent. Amm. 25, 4, 12 tumultuare. Avg. civ. 17, 22 non -itit deus et prophetas inspirare et multos . . . custodire. 18, 24. Nicet. psalm. 10 p. 77, 18 psallere. *de rebus*: Lvcr. 3, 970 sic alid ex alio numquam -et oriri. Avg. civ. 3, 17 inquietare non -entibus . . . discordiis seditionibusque. *c. inf. passivi*: Lvcr. 6, 556 uisi umor -itit in dubio fluctu iactarier intus. *nota seq.* quin: Plavt. Rud. 228 neque si vivit eam viva umquam quin inveniam -am. Vatin. Cic. epist. 5, 10[a], 1 sed tamen non -am, quin illum aliquando eruam.

C *cum ablativo* (*cf.* Arvs. gramm. VII 467, 3 -o hac re): Plavt. Mil. 737 nunc istis rebus -i decet. Ter. Phorm. 634 ut erus his -at litibus. Varro rust. 3, 16, 35. Rhet. Her. 4, 55, 67 sententia (Cic. ac. 2, 63 off. 3, 15 Caes. Gall. 6, 4, 2). Cic. Balb. 52 Mamertini publice suscepta causa -erunt (off. 3, 112). Caes. Gall. 1, 8, 4 hoc conatu (civ. 3, 26, 3 Amm. 23, 1, 7). 1, 45, 1 negotio (civ. 3, 112, 11). 4, 12, 2 fuga. 5, 11, 1 itinere (Frontin. strat. 3, 11, 5). 6, 39, 4 oppugnatione (7, 12, 1 civ. 2, 13, 1). 7, 26, 5 consilio (civ. 3, 21, 5). Bell. Afr. 87, 7 ut... caede rapinisque -rent. Sall. hist. frg. 2, 27 ut actione -ret. Verg. Aen. 1, 37 mene incepto -ere victam? (Liv. 7, 5, 6. 25, 2, 7. 38, 30, 5. 38, 36, 8 Vell. 1, 10, 1 Val. Max. 6, 5 ext. 2. 8, 2, 3. 9, 5, 1 Cvrt. 7, 1, 15. 8, 11, 19 Sil. 15, 315 Stat. Theb. 4, 493). Ov. met. 14, 567 bello. Liv. 4, 55, 5 impediendo bello. 37, 57, 15 petitione (37, 58, 1 Ascon. Mil. p. 35). 45, 21, 7 ut . . . qui ad intercedendum venissent, -rent victi auctoritatibus suadentium legem. Val. Max. 6, 5, 2 actione. Sen. Phoen. 103 -e coepto, virgo (Lvcan. 3, 144). Svet. Nero 19 Alexandrina *peregrinatione*... -itit. Papin. dig. 48, 5, 12, 3 accusatione. Apvl. apol. 2 tanti criminis descriptione ⟨ne⟩ tamen omnino -ere videretur. non desisto: Liv. 7, 40, 12 ne -eritis impio bello. Lex Malac. (Corp. II 1963) 1, 27 neque eo proposito -issent. *nota i. q. munus relinquere*: Cod. Iust. 12, 19, 13, 1 adiutoribus -entibus eodem officio (12, 19, 15, 1). *cum ablativo gerundii*: Stat. Theb. 4, 583 -e canendo. Fronto p. 65, 12 N. nam si quaerendo -es numquam reperies, si perges quaerere reperies. *accedit* ab: Avg. civ. 8, 14 ut -ret ab agendo. non desisto: Cic. fin. 1, 63 numquam ullius oratione victi sententia -emus. Itala prov. 23, 13 (Cypr. testim. 3, 105) ne -iteris parvulum emendando (emendare *A*. μὴ ἀπόσχῃ παιδεύειν, Vvlg. noli subtrahere). Lvcif. Athan. 1, 13 homo dei veniam persecutori poscendo non -it. *nota gerund. et partic. praes.*: Lvcif. Athan. 2, 3 tu qui quidem nec lauiando dei -iteris servos nec blasphemias tuas toto in regno seminans tuo. Svlp. Sev. dial. 3, 14, 4 non prius -itit septem totos dies totidemque noctes orando et ieiunando continuans quam . . . impetraret.

D *cum praepositionibus*: 1 ab (*cf. l. 65*): a *personis i. q. deficere*: Prop. 1, 12, 19 mi neque amare aliam neque ab hac -ere fas est. Pavl. dig. 4, 5, 5, 1 deficere autem dicuntur qui ab his quorum sub imperio sunt -unt et in hostium numerum se conferunt. *nota*: Cod. Iust. 10, 48, 12, 3 ab huiusmodi viris praebitio -at. a *rebus*: Caes. civ. 2, 12, 3 ab defensione. Liv. 38, 28, 9 ab incepto. Ascon. Corn. p. 63 ab accusatione (Pavl. dig. 48, 16, 6, 1 Marcian. dig. 48, 16, 1, 1 Svlp. Sev. chron. 2, 50, 5 Epist. praef. praet. ad procur. [Corp. XIII 3162] III 26). tog. cand. p. 89 a petitione. Marcian. dig. 49, 14, 22, 3 a lite. Mod. dig. 49, 16, 3, 6 ab excubatione. Vir. ill. 23, 5 ab oppugna-

tione. HIL. myst. p. 10, 19 quam enim requiem humano generi attulit vel a quibus fecit operibus -i? p. 25, 21 partem populi a cursu peccatorum et mortis suae . . . -uram (destituturam *trad.*). AMM. 25, 8, 4 a conatu nefario. SVLP. SEV. Mart. 22, 5 ab hominum insectatione. MACR. sat. 5, 18, 3 ab antiquo victu. COD. Iust. 10, 1, 5, 1 etiamsi officiales ausi fuerint a tenore datae legis -ere. non desisto: SALL. Iug. 25, 11 ab oppugnatione. VAL. MAX. 6, 6, 5 ext. ne a societate nostra -rent (desciscerent *recc. unus*). FLOR. epit. 4, 1, 11 ab incepto Catilina non -itit (2, 6, 43). IVST. 35, 1, 5 a defectione. VVLG. gen. 11, 6 nec -ent a cogitationibus suis. Sirach 16, 27 ab operibus suis. RVFIN. Orig. in gen. 10, 5 nusquam receditur a puteis, numquam -itur ab aquis. AVG. civ. 21, 27 nisi -rent a talibus factis. BOETH. mus. 1, 1 a facinore. PASS. Thom. p. 99, 2 nec -bat ab admiratione vultus eius. *nota i. q. distare* ab: BOETH. mus. 4, 17 si enim prima *vox* a quinta sesqualtera -erit proportione, primaque a secunda . . . tertiaque a quarta singulis -erint tonis. 5, 7 nunc autem quid a ceteris in consonantiarum positione -erit dicendum videtur.

2 de: CIC. Planc. 52 de qua *petitione* ne aliquid iurares -isti. Tusc. 2, 28 verbo de sententia -isti. epist. 5, 2, 8 de illa mente. BELL. Afr. 45, 4 de negotio. NEP. Timoth. 2, 2 quo facto Lacedaemonii de diutina contentione -erunt. HIL. trin. 3, 16 *filius dei* non de suo -erat sed quod nostrum est acceperat.

E ***cum accusativo***: GELL. 17, 3, 4 maiorem illi risum subiciunt neque id -erunt nisi liber ab eo prolatus esset M. Varronis. CYPR. GALL. exod. 756 te . . . Aegyptide terra tuli durumque laborem . . . -ere iussi. SER. SAMM. 655 ut lapis ille viae solitos iam -itit orbes.

F ***cum dativo***: VERG. Aen. 10, 440 tempus -ere pugnae (pugna *R. an genet.? cf.* desinere HOR. carm. 2, 9, 17 *p. 729, 56*). STAT. Theb. 5, 274 haud umquam iusto mea cura labori -itit.

G ***cum participio*** *v. p. 732, 72 sq.*

deriv.: destitor. *Tafel.*

dēsitio, -ōnis *f. a* desinere. CARM. de fig. 37 ἐπιφορά. -ō contra *est*, cum verbo desino in uno (*opp.* ἐπαναφορά, repetitio).

dēsitēsco *v.* desidesco.

? **dēsituāta** delinita forma. delineata forma GLOSS. (designata *Nettleship*).

dēsitus, *abl.* -ū *m. a* desinere. *i. q. actio desinendi*: IVL. VAL. 3, 54 cum -u spiritus.

dēsīvāre desinere PAVL. FEST. p. 72. [*ab adiectivo obsoleto* *desīvos *ductum esse videtur, nisi forte formatum est ut theod.* gewon '*oscitare*'; *cf.* desinere. *Th.*] *huc trahitur* GLOSS. II 45, 24. 48, 24. *cf. p. 722, 48.*

desma, -tis *n.*, δέσμα. FVLG. myth. praef. p. 6, 12 nexili -e . . . labrusca coibant.

dēsocio (SEDVL. op. pasch. 5, 18 GLOSS.) *v.* dissocio.

dēsōlānus, -a, -um *a* de *et* sol; *cf.* subsolanus, solanus. *ventus*: GLOSS. ἀφηλιώτης -us (-arius *trad.*). -us subsolanus. CORP. V suppl. ital. 204 (*Aquileia, in gnomone*) boreas, desolinus, eurus *eqs.*

✖**dēsōlātio,** -ōnis *f. a* desolare. *plur. v. l. 63. 65.* GLOSS. ἐκτόπισις. *legitur inde ab* ITALA. *i. q. desertio*: ITALA Ier. 25, 18 ad ponendas eas in -em (ἐρήμωσιν, VVLG. ut darem eos in solitudinem). ITALA (codd. l q) *et* VVLG. Marc. 13, 14 ubi autem videritis abominationem -is stantem, ubi non debet (ἐρημώσεως. *cf.* VVLG. Dan. 9, 27 Matth. 24, 15 HIL. in Matth. 25, 3 HEGES. 5, 31 l. 52 HIER. in Matth. 24, 16 p. 195 RVFIN. hist. 3, 5, 4 ORIG. in Matth. 18, 42). HIL. in psalm. 58, 7 templi -o. 58, 12 -is ac dispersionis . . . poena. 67, 7. 119, 12 carbones -is (*cf. infra l. 70*). trin. 1, 31 PS. AMBR. laps. virg. 10, 46. HIER. in Is. 23, 15 p. 328 terrae Aegypti. *al.* VVLG. II par. 36, 21 psalm. 72, 19 facti sunt in -em. Ier. 12, 11 -e desolata est omnis terra. *et saepius.* PAVL. NOL. epist. 50, 17. AVG. epist. 130, 3 quaecunque sunt terrena solacia, magis in eis -o quam consolatio reperitur. *al.* VICT. VIT. 1, 24 post longum silentium -is (*sc. episcopatus*). CASSIOD. in psalm. 131, 14 Ierusalem vetustam eversiones -esque frequentissime pertulisse. GREG. TVR. Franc. 4, 16 *al.* (*trad.* dissolatio). *i. q. desertum*: CASSIOD. var. 8, 31, 7 filios in -bus educare.

dēsōlātor, -ōris *m. a* desolare. HIER. epist. 18[A], 14, 3 -r carbo (*cf. infra l. 70*) . . . sermo divinus est. in Am. 7, 4 p. 327 in psalm. 119 p. 86, 4. AVG. serm. ed. Mai 119, 5 astutia -is vel fraudatoris.

dēsōlātōrius, -a, -um *a* desolare, desolator. *i. qui potest desolare*: VVLG. psalm. 119, 4 sagittae potentis acutae cum carbonibus -iis (ἐρημικοῖς. *cf. l. 57. 66. p. 734, 60* HIER. epist. 65, 12 in Hab. 3, 11 p. 653 AVG. in psalm. 119, 5. 123, 6 PS. FVLG. RVSP. serm. praef. p. 856[C] CASSIOD. in psalm. 119, 4).

dēsōlīnus *v.* desolanus.

✖**dēsōlo,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* solus. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 457, 28 solus -o -as; *sed tamquam derivatum sit a* sŏlum, *videtur adhiberi p. 734, 14. 26* (*cf. etiam* GLOSS. -o ἐκτοπίζω. -atum ἐξεδαφισθέν), *lusu verborum coniungitur cum* solacium *p. 734, 70* (*cf. l. 61 et* GLOSS. -are solacium auferre). *praevalet part. perf. pass., quod solum ante* APVL. *legitur praeter* VERG. Aen. 11, 367 COLVM. 1, 3, 11 STAT. Theb. 6, 917. AVG. in psalm. 119, 5 quid est '-atur'? ad desolationem perducitur. DOSITH. gramm. VII 436, 10 -o μονῶ. GLOSS. ἐρημῶ. -are solum relinquere. -atum μονωθέν. *cf. p. 684, 41. 80.* *legitur apud*: VERG. OV. COLVM. LVCAN. PETRON. PLIN. nat. SIL. STAT. FRONTIN. TAC. PLIN. epist. SVET. APVL. *recentiores.* [*conicitur* AVIEN. Arat. 591 -atam (destitutam *trad.*).]

1 *i. q. solum relinquere, deserere: aliquem*: VERG. Aen. 11, 870 disiectique duces -atique manipli tuta petunt. PETRON. 124, 286 non femina cesset, non puer aut aevo iam -ata senectus. TAC. ann. 1, 30 -atus aliorum discessione *miles.* 16, 30 marito . . . pulso viduata -ataque. APVL. met. 2, 25. 10, 23 -atam vicinam puellam parentumque praesidio viduatam. apol. 93 quo liberius . . . -atam mulierem solus possiderem. flor. 17 p. 81 HIL. in Matth. 1, 4 AMM. 21, 14, 2 HIER. epist. 23, 3, 2. VVLG. II reg. 17, 2 regem -atum. thren. 1, 13 posuit me -atam (3, 11). Baruch 4, 12 me, viduam et -atam (*ibid.* derelicta sum. I Tim. 5, 5 quae autem vere vidua est et -ata [μεμονωμένη]). Ezech. 36, 3 -ati estis et conculcati. PAVL. NOL. carm. 18, 277. *nota*: APVL. flor. 17 p. 81 Orpheus exilio -atus (*quasi a* sŏlum). *de mortuis*: CORP. VI 10703 quae me -asti. III 2221. 2280 parentes -ati. 2299. 14321[26]. V 7882, 7 adflicti adque -at(i). CARM. epigr. 1109, 5 me -atum, me desertum ac spoliatum clamarem. *aliquid*: LVCAN. 4, 701 nocturnaque munia (*i. vigiliae*) valli -ata fugā. STAT. Theb. 6, 917 tu . . . quem propter avita iugera, dilectas cui -vimus urbes (SCHOL. *ad l.* propter quem reliquimus patriam). CYPR. patient. 15 -ata *caritas a patientia* non durat. DICT. 4, 9 -atis ordinibus. HIL. trin. 10, 31 AMBR. Noe 18, 64. PAVL. NOL. epist. 26, 1 *opp.* frequentare.

2 *i. q. solum facere, orbare, privare: c. obiecto solo, i. q. incolis privare, depopulari, devastare, cf.* SERV. auct. 1, 52 'vasto' pro -ato veteres ponebant. CLAVD. DON. Aen. 11, 367 -are proprie est aufferre agricolam solo (*cf. p. 735, 11*). VERG. Aen. 11, 367 ingentes et -vimus agros (*cf.* COLVM. 1, 3, 11 quos hostis profugiendo -asset agros [*ibid.* deserere]. SIL. 12, 12 -ata metu cuncta [*sc. agri*]. FRONTIN. strat. 1, 8, 4. COD. Theod. 11, 24, 6, 3 *a. 415* sedes -ati ruris). OV. met. 1, 349 -atas . . . terras (ITALA Ezech. 32, 15 [Tycon. 4 p. 45, 4] -bitur terra cum plenitudine sua [ἐρημωθῇ, VVLG. deseretur a]. HIL. in Matth. 25, 3. HIER. in Abd. 17 p. 379 terreno imperio -ato. VVLG. Is. 34, 10. 62, 4. Ier. 12, 11 desolatione -ata est omnis terra. Ezech. 6, 14 terram -atam et destitutam. 14, 16 *al.*). STAT. Theb. 1, 653 -ata domorum tecta (*cf.* silv. 2, 1, 67 muta domus -atique penates. PS. QVINT. decl. 12, 15 exhausta est civitas et -atae domus). FRONTIN. strat. 3, 6, 6. PLIN. epist. 10, 96, 10 prope iam -ata templa coepisse celebrari. ITALA Ier. 10, 25 (Lucif. Athan. 2, 3) pascua eius -verunt (ἠρήμωσαν, VVLG. decus eius dissipaverunt). LACT. inst. 7, 17, 8 orbem terrae. HIER. in Is. 60, 12 p. 725 gentes solitudine -buntur (*ex* LXX ἐρημωθήσεται, VVLG. vastabuntur). in Matth. 24, 15 p. 195 in -ato templo atque destructo (IORD. Rom. 380 urbem destructam et -atam. *cf.* CASSIOD. in psalm. 119, 4 quod in nobis diabolus construxerat, -atum atque eversum. *v. p. 733, 77*). VVLG. psalm. 78, 7 locum eius -verunt (HIER. epist. 2, 1. COD. Theod. 9, 38, 10 *a. 400* loca -ata). sap. 4, 19 usque ad supremum -buntur *iniusti.* Is. 1, 7 -bitur *regio* sicut in vastitate hostili. 6, 11 donec -entur civitates absque habitatore *eqs.* (27, 10. Ezech. 12, 20 *opp.* habitare. 26, 19 *al.* Soph. 3, 6 I Macc. 15, 4 apoc. 18, 19. HIER. tract. p. 397, 1 reliquias ipsius civitatis. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 132). Is. 64, 10 Sion deserta facta est, Ierusalem -ata est. Ier. 2, 12. 26, 9 urbs ista -bitur eo quod non sit habitator. Ezech. 33, 28 montes (35, 3. 7 Nah. 1, 5). Matth. 12, 25 omne regnum divisum contra se -bitur (Luc. 11, 17 ἐρημοῦται. *cf. p. 680, 48*). OROS. hist. 7, 12, 6. GILD. Brit. 21 chron. III p. 36, 18 -ato populo. MARCELL. auct. II p. 107, 544, 1. 108, 547, 5 SIDON. epist. 3, 1, 4 *al.* ENNOD. opusc. 3 p. 386, 4 GREG. TVR. Franc. 9, 7. *nota*: OROS. hist. 2, 18, 7 civitas . . . in insulam -ata est. *latiore sensu*: CYPR. epist. 20 -atam per lapsum quorundam presbyterorum nostrorum copiam (*i. deminutam*). VVLG. Am. 7, 9 sanctificationes (I Macc. 1, 41). I Macc. 2, 12 claritas nostra -ata est. HIER. in Ezech. 10, 1 p. 100 carbones . . . -antes vitia atque peccata (*cf. p. 733, 70 et* EVCHER. instr. 1 p. 100, 21 CASSIOD. in psalm. 119, 4). *aquam, fontes i. q. exsiccare*: VVLG. Is. 11, 15 -bit dominus linguam maris Aegypti (*cf.* HIER. *ad l.* p. 164). 19, 5 fluvius -bitur atque siccabitur. 44, 27 (*ibid.* arefacere). in Os. 13, 15 -bit fontem eius. *accedit abl.*: STAT. Theb. 9, 672 -atumque magistro agmen. 10, 180 magnis loca -ata . . . regibus. TAC. ann. 12, 26 -atus . . . servilibus ministeriis. SVET. Cal. 12 deserta -ataque reliquis subsidiis aula. APVL. met. 4, 24 ego . . . tali domo . . . tam sanctis parentibus -ata. ARNOB. nat. 1, 3 gentes saepenumero -atas et viduatas suis esse cultoribus. PS. CYPR. epist. 4 p. 277, 19 -atus solacio (PASS. Petr. 5. *v. p. 733, 78*). MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 spe promissionis. PELAG. in I Tim. 5 p. 884[B] omnium auxilio. in II Cor. 4 p. 782[A]. COD. Theod. 12, 1, 13 (*a. 326*) curias -ari cognovimus his, qui. RVFIN. hist. 8, 12, 8 urbes civibus. BOETH. cons. 2, 3, 15 -atum parente. ENNOD. opusc. 3 p. 375, 16 incolis rura Gallorum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 118. 138 hist. 6, 32. PASS. Petr. 17 se . . . -atum Symone. CARM. epigr. 721, 5 (*a. 642*) necatur opitulatione sodalium -atus. *de mortuo*: CORP. XIII 2073 mater unico filio -at(a). *genet.*: SIL. 8, 588 accisae (*i. imminutae*) -ataeque virorum Eridani gentes. AVELL. p. 210, 10 -atum me faciunt eorum, quae mea sunt. NOVELL. Iust. 38, 5 ut civitates non in integrum -atae curiae (ἐξερημωθῆναι βουλῆς) remanerent. *praep.* ab: IREN. 5, 27, 2 -ati ab omnibus bonis (ἐστερημένοι πάντων τῶν ἀγαθῶν). PANEG. 11, 10 -ata moenia ab indigenis. VVLG. Baruch 4, 16 abduxerunt dilectos viduae et a filiis unicam -verunt (OP. imperf.

iu Matth. 2 p. 645). Ezech. 12, 19 -etur terra a multitudine sua. Zach. 7, 14. I Thess. 2, 17 -ati a vobis (ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν). PAVL. NOL. epist. 24, 13. SALV. eccl. 2, 26 *vidua* a cunctis mundi illecebris -ata (*i. liberata*). VICT. VIT. 3, 67 Africam . . . ab omnibus -atam.

deriv.: desolatio, desolator(ius).

part. perf. pass. pro adi. **dēsōlātus,** -a, -um. *i. q. desertus: aliquis*: STAT. silv. 2, 1, 233 sororem. PLIN. epist. 4, 21, 3 VVLG. Is. 3, 26. apoc. 17, 16 -am (ἠρημωμένην) facient illam et nudam. CLAVD. 28, 271 -us et exspes. SVLP. SEV. epist. 3, 10 cui uos -os relinquis? PASS. Theclae rec. A 28 p. 78, 3. GREG. TVR. glor. conf. 104 (*syn.* orphana). *aliquid, praecipue de locis*: PLIN. nat. 10, 34 deserta incolit nec tantum -a, sed dira etiam et inaccessa. VVLG. Iob 15, 28 habitavit in civitatibus -is et in domibus desertis (Ezech. 29, 12). 38, 27 iuviam et -am terram. CLAVD. 1, 186 -a relinquens Maenala. carm. min. 22, 24 domus. rapt. Pros. 3, 154 atria (*syn.* vacuus). RVT. NAM. 1, 286 -ae moenia foeda Cosae. SVLP. SEV. chron. 1, 54, 6 in solo patrio deserto -oque. FERRAND. epist. 7, 7 *locus* -us et incultus.

dēsolvo, -ūtus, -ere *a* de *et* solvere. *i. q. persolvere*: SCAEV. dig. 40, 5, 41, 9 quod in peculium versum est, reliquorum nomine -utum est. *sed cf.* dissolvo.

dēsomnis, -e [*a* de *et* somnus, *cf.* insomnis. *Th.*]. *i. q. insomnis*: PETRON. 47 soles me nocte -em facere.

dēsono *v.* dissono.

dēsorbeo, -ēre *a* de *et* sorbere. *i. q. devorare*: TERT. idol. 24 omnes vertex eius ad inferos -et (*ibid.* devorare). MART. CAP. 8, 804 Silenus . . . blandum stertens ranae sonitum -entis increpuit. *L.*

dēspectābilis, -e *a* despectare. GLOSS. contemptibilis: AMBR. hex. 5, 9, 24 echinus, animal exiguum, vile ac -e.

dēspectātio, -ōnis *f. a* despectare. *proprie de loco*: VITR. 2, 8, 17 pilis lapideis structuris testaceis parietibus caementiciis altitudines extructae ⟨et⟩ contignationibus crebris coaxatae cenaculorum ad summas utilitates perficiunt -es (dispectationes *GH*, dispertitiones *Rose*). *translate i. q. contemptio*: ITALA Ezech. 2, 3 (Ps. Aug. spec. 3 p. 318, 9) mittam te . . . ad domum Israhel qui me exasperant secundum -em patrum suorum (παρεπίκραναν αὐτοὶ καὶ πατέρες αὐτῶν, VVLG. ipsi et patres eorum praevaricati sunt). PS. AVG. quaest. test. I 4, 2 in conspectu eorum in quorum malis et -e gaudebant. OROS. apol. 18, 5 ut magis semet ipsum in melioris praelatione condemnet quam in minoris -e (dispectione *Φ*) iustificet.

dēspectātor *v.* dispector.

dēspectio, -ōnis *f. a* despicere. *traditur etiam* disp-. LEX Sal. 56 rubr. de dispeccionibus (*i. contumacia*). *plur. legitur l. 42. 59.* HIER. nom. hebr. p. 16, 11 Alamon super multitudinem aut -o. p. 25, 18 Bazeotha -o vel contemptus. p. 58, 7 Megia -o. *legitur semel apud* CIC. *et inde ab* HIER.

I *proprie*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 114 ex alto -o.

II *translate*: GRILL. rhet. p. 603, 16 contemptionis . . . id est -is, dictum ab eo quod est contemptus. GLOSS. καταφρόνησις fastidium, superbia. subsannatio -o, derisio, illusio. A *active i. q. actio contemnendi*: 1 *absolute*: HIER. psalt. sec. Hebr. 31, 19 labia mendacii quae locuntur contra iustum vetera in superbia et -e (VVLG. psalm. 30, 19 abusione). VVLG. Iob 31, 34 -o propinquorum terruit me. AVG. serm. ed. Mai 99, 3 in qua (*scripturae divinae fide*) . . . sublimitas et sine -e paupertas congregatur in unum. 127, 2 respectio miserationem habet, -o contemptum. PS. EVCHER. comm. in reg. 1, 8 de -e et temeritate multati sunt. GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 21 cuius praecepta contumaci -e contemnunt. SALV. gub. 4, 79. CASSIOD. in psalm. 122 div. ut quem consortio suo maculare non poterant, saltem superbis -bus sauciarent. 2 *cum genet.: personae*: [OROS. apol. 18, 5 *v. supra l. 38.*] SALV. gub. 5, 51 non ignorantia dei sed -e peccaverunt (eccl. 3, 21). GREG. TVR. Franc. 9, 6 ille autem ulciscitur dispectionem meam (*i. mei*). *rei*: CIC. phil. frg. V 69 humanarum opinionum alta quaedam -o. CASSIAN. coll. 16, 6, 1 in contemptu substantiae mundialis et omnium quas habemus rerum -e. ENNOD. epist. 2, 18, 2 p. 59, 16 amica expectatio sub omni credulitatis meae -e frustratur. CASSIOD. in psalm. 118, 92 periculorum.

B *passive i. q. status eius qui contemnitur*: HIER. psalt. sec. Hebr. 22, 7 ego sum . . . opprobrium hominum et -o plebis (VVLG. 21, 7 abiectio). VVLG. II Esdr. 4, 4 da eos in -em in terra captivitatis. Iob 12, 21 effundit -em super principes. psalm. 122, 3. 4. II Macc. 5, 17 propter quod et accidit circa locum -o. PS. RVFIN. in Am. 3, 3—8 dignitas commendata sanctorum est, postquam reorum fuerat publicata -o. AVG. in psalm. 122, 9 a quibus impleti sumus opprobrio et -e. SALV. gub. 7, 16 ut nulla . . . vilior videretur maritali -e quam quae erat princeps matrimonii dignitate. eccl. 4, 15 GREG. M. moral. 3, 10. dial. 1, 5 sicut superbi honoribus, sic plerumque humiles sua -e gratulantur. in euang. 36, 7. ISID. sent. 1, 14, 6 unde nobis consuluit, inde -em tulit *deus*.

dēspecto, -āre [*cf. c.* despicere *et e.* spectare. *Th.*]. *non legitur nisi praes. (indic. part. inf.) et imperf. (p. 736, 11 et 36). hic illic traditur* disp- (*cf.* GLOSS. dispectare dispicere). *legitur inde a* SALL. *et* VERG. OV. [*loc. dub*: SEN. dial. 7, 11, 4.] [*it.* dispettare, *francog. vet.* despitier, *hisp.* despectar. *M.-L.*]

I *proprie (hic illic sublatet etiam notio translata)*: SERV. Aen. 1, 396 -are id est electas *terras* iam intentius despicere. GLOSS. βλέπω. -at despicit (deorsum aspicit *al.*). -are desuper intendere: A *absolute: de personis*: SIL. 13, 281 -at ab alto sacra Fides. DICT. 3, 13 muris -antes. 3, 20 super murum. RVT. NAM. 1, 455 -at prorae custos. *de rebus*: MANIL. 1, 276 omnia quae summo -ant sidera mundo. SEN. nat. 6, 28, 2 *spiritus terrae* non plus potentiae habet, quam ut -antia et ultro sibi illata conficiat. B *cum accusativo*: 1 *-ant animalia*: VERG. Aen. 1, 396 nunc terras . . . capere aut captas iam -are (respectare *P*) videntur *cycni*. 10, 408 ille sedens victor flammas -at ovantes. OV. met. 2, 710 Munychiosque volans agros gratamque Minervae -bat humum. 4, 624 terras. 15, 151 iuvat . . . homines . . . -are. 15, 699 caeruleas aquas. STAT. Theb. 2, 729 Ionias qua -are procellas dulce sit. 4, 165 toto -ans vertice bellum . . . Capaneus. AVSON. Mos. 208 tales Cumano -at in aequore ludos Liber. AMM. 14, 11, 25 *Adrastiam* tradunt omnia -are terrena. 28, 4, 34 nauseam horridae carnis . . . intentius -antes. PRVD. psych. 182 *Superbia* tumido -ans agmina fastu. CYPR. GALL. deut. 138 *deus* crimina mundi dispectat mitis. Ios. 123 haec super e portis dispectat turba paventum. SEDVL. carm. pasch. 3, 201 mulier . . . solam dispectans cernua terram. CORIPP. Ioh. 6, 724. 2 *-ant res, i. q. eminere super aliquid*: SALL. hist. frg. 1, 130 Lyciae Pisidiaeque agros -antem *Olympum*. VERG. Aen. 7, 740 quos maliferae -ant moenia Abellae. SEN. Oed. 476 quasque *gentes* -at vertice ⟨e⟩ summo sidus Arcadium geminumque plaustrum. Thy. 656 silva quam supra eminens -at alte quercus. CALP. ecl. 7, 24 spectacula . . . Tarpeium prope -antia culmen. STAT. Theb. 2, 64 iamque ardua Cirrhae pollutamque suo -at *umbra* Phocida busto. silv. 3, 1, 137 ingenti dives Tirynthius *arce* (*i. templum Herculis*) -at fluctus et iuncta tecta novercae provocat. AVSON. Mos. 283 talia -ant . . . pendentes saxis . . . villae. 418, 59. AMM. 18, 9, 2 Mesopotamiae plana -at *civitas*. 19, 5, 4 quae *pars murorum* -at fluvium Tigrin. 21, 10, 3. 22, 8, 8. 22, 15, 8. 23, 6, 13. CLAVD. 5, 55 urbs etiam . . . quae . . . Chalcedonias contra -at harenas. 10, 51. rapt. Pros. 3, 375 *cupressus* frontibus aequis astant et socio -ant vertice lucum. PAVL. NOL. carm. 10, 233. SIDON. carm. 7, 526 nobilitas quam saxa nivalia Cotti -aut.

II *translate i. q. contemnere: personam*: TAC. hist. 2, 30 ne *milites* ut victi et ignavi -rentur. ann. 2, 43 liberos eius ut multum infra -are. AVIAN. fab. 38, 3 squamigerum -ans improbus agmen *piscis* eximium sese nobilitate refert. *rem*: IVL. VAL. 1, 11 -ans eius aetatulam. AVR. VICT. Caes. 9, 12 dum honorum honestas -atur. 20, 16 terrarum macies. AMM. 15, 9, 8 drysidae . . . -antes humana pronuntiarunt animas immortales.

deriv.: despectabilis, despectator.

dēspector, -ōris *m. a* despicere. GLOSS. sannator -r. *i. q. contemptor*: TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 13 allegitur Saul, sed nondum -r prophetae Samuelis. FAVST. REI. epist. 10 p. 216, 16 terrenorum -r et caelestium competitor. EPIST. pontif. Migne 50, 613[A] disciplinae ecclesiasticae -r et contemptor canonum. *f.* **dēspectrīx,** -īcis: TERT. apol. 26 Iudaea -x communium istarum divinitatum. anim. 23 de sublimi virtute . . . -e mundi potentium principatuum.

1. dēspectus, -a, -um *v. sub* despicio.

2. dēspectus, -ūs *m. a* despicere. *traditur etiam* disp- *quod praeterea v. pluralis legitur l. 60. 65* (*desunt exempla genetivi*). PAVL. FEST. p. 107 iucavillatio per -um irrisio. NON. p. 203 -us generis masculini, despicientia feminini. HIER. nom. hebr. p. 57, 1 Buzi -us sive contemptus. *legitur apud* RHET. Her. LVCR. CAES. STAT. PS. QVINT. TAC. SVET. CALP. decl. APVL. TERT. [*it.* dispetto, *francog.* dépit, *hisp.* despito. *M.-L.*]

I *proprie de visu*: A *absolute*: CAES. Gall. 7, 80, 2 erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, -us. STAT. Theb. 7, 446 nullique aliis a montibus instant -us. PS. APVL. Ascl. 6 non aquae altitudo profunda -um eius obtundit. CHALC. comm. 187 cum vero ad terrena *animal* despiceret, -us aeque ne esset otiosus. AVSON. Mos. 334 -u iam caligante. *i. q. locus ex quo despicitur*: CAES. Gall. 2, 29, 3 quod (*oppidum*) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes -usque (*codd. et edd.*, deiectusque *Iurin.*) haberet. CHALC. comm. 62 ut . . . libere iam ex altiore -u subiecta undique considerentur. B *c. praep.*: LVCR. 4, 416 collectus aquae . . . -um praebet sub terras. CAES. Gall. 3, 14, 9 unde erat propinquus -us in mare. 7, 45, 4 in castra. 7, 79, 3. STAT. silv. 1, 1, 88 vix . . . explores quam longus in hunc -us ab illo. *dativus*: STAT. Theb. 5, 351 moenia qua longe pelago -us aperto.

II *translate*: A *active i. q. contemptio, fastidium* (*cf.* despicere *sub III B 1*): 1 *absolute*: PS. APVL. Ascl. 11 si *bonitas* contra cupiditatem alienarum omnium rerum sit -us virtute munita. ITALA num. 22, 30 (Lugd.) non -u dispiciens (ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα, VVLG. *aliter*). PS. RVFIN. in Ioel 3, 9—12 cum quodam -u atque derisu. CLAVD. 18, 138 est ubi -us nimius iuvat. AVG. serm. ed. Mai 90, 4 unum utrorumque meritum discrevit paenitentia et contemptus . . . afflictatio et -us. CASSIOD. var. 2, 13, 1 ut alterius -us alterum gravet et reatus sit innoxiis de -bus alienis. GREG. M. moral. 3, 4 *divina vis* sine -u omnibus praesidet. 7, 52 stultam mundi sapientiam mentis -u calcaverat *Iob*. 10, 50 elatis . . . -bus. 2 *cum genet.: personae*: PS. QVINT. decl. 14, 3 vanitatem fastidio mei -uque captavit *meretrix*. AVR. VICT. Caes. 41, 23 praeceps in avari-

tiam -umque militarium. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 151 quia in -um gentium maxime tumescebant *Iudaei*. GREG. M. moral. 2, 13 eum (*Iob*) dominus in diaboli -um laudavit. *rei*: PS. QVINT. decl. 5, 2 quod...hoc inopiae squalorisque -u famam optimi fratris incessit. *gerund.*: HESYCH. in lev. 23, 14 p. 1088[A] cum -u quippiam possidendi. *i. q. neglegentia* (*cf.* despicere *sub III B 2*): APVL. apol. 5 cum -u et dispendio bonae valetudinis. 70 salutis suae. 90 reputate vobiscum quanta fiducia innocentiae meae quantoque -u vestri agam.

B *passive i. q. contumelia, vilitas*: RHET. Her. 4, 39, 51 filii parvi . . . ludibrio et -ui paternis inimicis erunt oppositi. AVG. in psalm. 122, 9 quoadusque . . . liberet ab omni temptatione et opprobrio et -u. CASSIAN. inst. 4, 30, 3 cumque multo -u tandem fuisset admissus. GREG. M. moral. 8, 87 deus in iudicio . . . -um simplicium glorificando eriget. -ui esse: TAC. hist. 4, 57 non adeo turbatam . . . rem Romanam, ut Treveris etiam Lingonibusque -ui sit. SVET. Galba 17 -ui esse non tam senectam suam quam orbitatem. SOL. 2, 32. 30, 30. ARNOB. nat. 2, 5 quae sunt -ui vobis et praebent materiam risus. AVR. VICT. Caes. 40, 13. AVIEN. ora 696 -ui derisuique inscitia haec sit barbara. DICT. 3, 23 ut suis -ui esset. AMBR. hex. 6, 3, 12 odioque dignum *esse animal* propter rapinam, -ui propter infirmitatem. LEO M. epist. 69, 1 tamquam -ui sint futura. SIDON. epist. 3, 4, 1 si non esset secta -ui. -ui fieri: VVLG. II Esdr. 4, 4 audi, deus noster, quia facti sumus -ui. -ui iudicare: TERT. Scorp. 10 si vita vitiata est, ut -ui iudicata despectis compararetur. -ui habere (GLOSS. abominat -ui habet vel dispicit): *aliquem*: CALP. decl. 22 me sic habere -ui. AVR. VICT. Caes. 14, 10 cum . . . -ui haberetur *Hadrianus*. SYMM. or. 1, 6 hunc timuerint fastiosi, sed -ui habuere concordes. HIER. vita Hilar. 13 mulier . . . cernens -ui se haberi a viro ob sterilitatem. VVLG. gen. 16, 5 me. RVFIN. Orig. in exod. 2, 1 -ui habentur et contemptui. APON. 11 p. 212. GREG. TVR. Franc. 10, 15 dispectui habeor. *res*: AMBR. hex. 6, 3, 9 nec spiritus sancti quasi vilia -ui habeamus alloquia. HIER. in psalm. 140 omnia quae bona sunt apud eos habentur -ui. OROS. hist. 6, 8, 3 illi paucitatem vix mediae legionis -ui habentes. CASSIAN. inst. 4, 20 quae -ui habentur parvaque reputantur. conl. 16, 16, 1 LEO M. epist. 15, 13 SALV. eccl. 3, 27. GREG. TVR. Franc. 4, 15 -ui habuisti ecclesiam. GREG. M. in Ezech. 1, 10, 1 mandata quoque minima -ui non haberent. VITA Caes. Arel. 1, 23 nam -ui habere in principe Arriani dogmatis pravitatem. *Tafel.*

dēspērābilis, -e *a* desperare. GLOSS. inrevocabilis. *legitur inde ab* HIER.

i. q. de quo desperatur, spe carens, insanabilis: HIER. in Ier. 17, 9 p. 960 inscrutabile vel -e. hom. Orig. in Ier. 2 p. 768 naturam. 9 p. 827 licet -es sint peccatores et a curatione penitus alieni. VVLG. Ier. 15, 18 plaga mea -is renuit curari. PS. RVFIN. in Os. 13, 9/11 calamitate. GILD. Brit. 19 chron. III p. 35, 21 dispensiones solito -iores. 23 chron. III p. 38, 16 -em crudamque mentis hebetudinem. OP. imperf. in Matth. 2 p. 636 magna et -is infirmitas medicum artificiosiorem quaerebat. 3 p. 647 Iohannem natura -is in aetate produxit. ALC. AVIT. epist. 18 p. 49, 29 pro voluptate -i. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 706[A] timore -i perterriti. *adv.* **dēspērābiliter.** *i. q. desperate*: RVFIN. Clement. 1, 5 -ius vives. PAVL. MED. beued. 6, 2 -r et inverecunde (6, 1 desperaliter. *errore, ut videtur*). GREG. M. moral. 13, 5 de malis exterioribus -r affliguntur.

? **dēspērāliter** *v. l. 53.*

dēspēranter, dēspērātē *v. sub* despero.

⁂**dēspērātio,** -ōnis *f. a* desperare. *libri frequenter praebent* disperatio. *pluralis*: CIC. epist. 2, 16, 6 PS. QVINT. decl. 4, 8. 8, 10. CIC. Tusc. 4, 18 -o *est* aegritudo sine ulla rerum expectatione meliorum. ISID. orig. 8, 2, 5 e contrario (*sc. spei*) -o. GLOSS. ἀφελπισμός. -e τολμήσεως. *legitur inde a* CIC. *per totam latinitatem, sed deest poetis praeter* IVV. 6, 367 *et nonnullis scriptoribus, ex. gr.*: SALL. MELAE ASCON. PETRON., *frequentant prae aliis* CIC. LIV. CVRT. GREG. M.

I *generatim i. q. actus desperandi, defectus spei necnon despicientia*: A *cum genet.*: 1 *obiecti: rei incorporeae*: CIC. Catil. 2, 25 spes cum omnium rerum -e confligit (Rab. Post. 23 Att. 10, 11, 1. 11, 6, 5 epist. 2, 16, 1 LIV. 21, 1, 5. 42, 30, 4 COLVM. 9, 14, 11 SVET. Nero 2. VERVS Fronto p. 130, 13 N. summae rei. PAVL. dig. 48, 20, 7, 2 IVST. 2, 13, 5 RVF. FEST. 16 AMM. 31, 15, 4). CIC. Mur. 50 rei publicae (p. red. in sen. 7). CIC. Phil. 2, 88 vitae (VAL. MAX. 2, 7, 10). 12, 10 victoriae. fin. 4, 56 sapientiae. epist. 4, 3, 2 omnium rerum amissio et -o recuperandi. 6, 1, 2. CAES. civ. 1, 5, 3 omnium salutis (HIRT. Gall. 8, 43, 5 LIV. 44, 10, 10 CVRT. 9, 9, 23. 10, 1, 7. DICT. 2, 17 effugii salutisque. AMM. 16, 2, 1. 19, 2, 4 CASSIOD. inst. div. 24). CAES. civ. 1, 11, 3. LIV. 3, 2, 11 -o futurae sibi postea fidei. 4, 6, 10 adipiscendi honoris. 42, 54, 2 veniae (CVRT. 8, 2, 16). VITR. 2, 9, 1 procreationis. VAL. MAX. 3, 3, 2 cognoscendi. SEN. dial. 9, 2, 11 suorum processuum. epist. 100, 12 vincendi. CVRT. 7, 5, 2 bibendi. COLVM. 1 praef. 28 tam variae . . . vastae scientiae -e conterriti. TAC. hist. 1, 25 ira et -o (*i. spe ad irritum redacta*) dilati totiens donativi. SVET. Nero 43 perficiendi. Otho 9 -e ulla aut diffidentia copiarum. MIN. FEL. 19, 13 dei intellegendi. ARNOB. nat. 1, 25 temerariae vocis. AVR. VICT. Caes. 33, 5 animi. HIL. in Matth. 5, 6 futurorum. 27, 2 iudicii. AMM. 20, 8, 15. SCHOL. Cic. Bob. p. 23, 7 pecuniae recuperandae. p. 71, 23. VEG. mil. 4, 25 virtutis. VVLG. Sirach 27, 24 animae infelicis. PS. RVFIN. in psalm. 3, 3 sanitatis. SIDON. epist. 1, 4, 2 crescendi. *al.* BOETH. divis. 877[B] displicendi. GREG. M. moral. 2, 52 resurrectionis. *rei corporeae*: IVV. 6, 367 barbae (*in eunuchis*). FRONTIN. strat. 2, 9, 2 ut et Hannibal luctu...et exercitus -e adventantis praesidii affligerentur. AVG. civ. 15, 3 prolis (*de Sara*). OROS. hist. 4, 16, 6 rei publicae (*i. salutis*). 2 *subiecti*: CIC. epist. 2, 16, 6 eorum. 6, 1, 5. CAES. civ. 2, 31, 4 omnium. BELL. Alex. 42, 3 in tanta provinciae -e. BELL. Afr. 32, 1 exercitus (TAC. aun. 15, 13). LIV. 6, 3, 8 hostium. SEN. epist. 25, 2 sui. 64, 5 CVRT. 4, 14, 2. AVG. civ. 8, 15 *opp.* spes. *nota metonymice i. q. temeritas*: APVL. met. 10, 26 qua mira -e truculentae feminae repente perturbatus.

B *absolute*: CIC. p. red. in sen. 24 qui me . . . a -e ad spem vocavit (*sic saepe oppositum, ex. gr.*: Catil. 2, 25 LIV. 21, 8, 7 VELL. 2, 5, 3 VAL. MAX. 6, 9 ext. 2. SEN. epist. 104, 12 nec speraveris sine -e, nec desperaveris sine spe. CVRT. 4, 15, 30. 5, 4, 31 saepe -o spei causa est. HIER. in Ezech. 1 praef. OROS. hist. 5, 7, 16 spe -is. ISID. orig. 8, 2, 5 *v. p. 737, 60*). CIC. Tusc. 4, 16 dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, afflictatio, -o. orat. 3 -e debilitati. 235 Att. 2, 18, 2. 3, 15, 6. 8, 3, 4. 14, 18, 4. 14, 19, 1 -e affectus essem. 15, 20, 1. 16, 7, 5 epist. 5, 13, 4. 6, 1, 2 -em aut timorem (CAES. Gall. 5, 3, 5 non sine summo timore et -e. LIV. 25, 22, 3 per metum ac -em. 28, 20, 9 terrorque inde ac -o. DICT. 4, 8 OROS. hist. 2, 19, 8). CIC. epist. 7, 28, 2 maestitiam et -em (CVRT. 5, 9, 13). 9, 5, 2. 12, 2, 3. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 3 imbecillitas et -o. BELL. Alex. 42, 3 LIV. 2, 47, 6. 3, 69, 10. 21, 35, 7 pigritiaque et -o. 29, 33, 8 taedio et -e (PLIN. paneg. 91). 31, 17, 4 ab (*causaliter*) indignatione simul ac -e (*sim.* ex: FRONTIN. strat. 2, 6, 3 ex -e fortius pugnantes). 37, 32, 6 -e ac rabie. 40, 56, 11. SEN. dial. 4, 20, 4 difficultas et -o et suspiciones. nat. 2, 59, 5 CVRT. 4, 2, 16. 4, 3, 16. 5, 1, 7. 9, 5, 6 -o magnum ad honeste moriendum incitamentum. 9, 10, 16 PLIN. nat. 8, 134. 21, 80 QVINT. decl. 267 p. 91, 7. 289 p. 156, 16. PS. QVINT. decl. 4, 8 inter luctus et -es. 17, 1 in pertinaciam -emque. FRONTIN. strat. 2 praef. 2, 1, 11 ira et -o. 2, 6, 6. 8. 3, 6, 3 TAC. hist. 3, 66 TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 590 ARNOB. nat. 7, 50 FIRM. err. 6, 7. 7, 3 IVST. 3, 5, 6. 20, 3, 5. 23, 2, 5 DON. Ter. Ad. 324 HIL. op. hist. frg. 1, 4. 2, 3 in Matth. 21, 12 in psalm. 13, 3. 122, 9 -o omnis diffideutiae confessio est. *al.* PRISCILL. tract. 1, 40 de deo. 9, 123. QVEROL. p. 19, 14 spes, timor, cupiditas, avaritia, -o. SYMM. epist. 49, 3. DICT. 4, 3 poenam . . . -is atque amentiae. SYMM. rel. 32, 1. AMM. 17, 2, 3 -e . . . lassati. 31, 7, 3 SERV. Aen. 2, 354 VEG. mil. 3, 9 AMBR. paenit. 10 p. 984. AVG. in psalm. 105, 7 in quanta trepidatione et -e. 119, 7 *al.* BACHIAR. repar. laps. 6. 10 OP. imperf. in Matth. 16 p. 722 GREG. TVR. Mart. 2, 51 GREG. M. moral. pr. 8. 1, 48. 2, 49 *saepe*. PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 288[C] FACVND. fid. p. 828[B].

II *speciatim de medico aegrotum ut insanabilem deserente*: VAL. MAX. 2, 4, 5 ad -em usque medicorum. CELS. 5, 26, 1. 7 ex quibus vel spes vel -o oriatur. 7, 4, 3. 7, 7, 16 dubia spes certa -e sit potior. SEN. epist. 29, 3 (*in imag.*) non tamen cito relinquat et in ipsa -e extrema remedia temptet. PLIN. nat. 23, 51. 26, 123 scimus vixisse aliquos etiam ab (*i. post*) hac -e. PS. QVINT. decl. 8, 10 iniquissimum est -es vocare, quotiens remedia medicina non invenit. VOPISC. Aurelian. 19, 3 qui ad summos medicos nisi in summa -e non mittunt. PS. SORAN. quaest. med. pr. p. 246, 14 EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559[B] GILD. Brit. 110 chron. III p. 66, 28 puero in vitae -e aestuanti.

III *iuncturae*: A *verbales*: 1 -o *est subiectum*: aegritudine afficit: CVRT. 9, 9, 23. praeceps agit: LIV. 42, 30, 4. cogit: LIV. 34, 29, 12 QVINT. decl. 248 p. 15, 25. confringit: BACHIAR. repar. laps. 14. crescit: BACHIAR. repar. laps. 22. efferat: CVRT. 8, 2, 16. eminet: LIV. 21, 35, 7. incedit: CVRT. 4, 2, 16. 5, 4, 23. incendit: FRONTIN. strat. 2, 1, 11 AMM. 14, 2, 14. invadit: LIV. 28, 20, 9 NICET. appell. p. 5, 8. animos irritat: LIV. 21, 8, 7. obruit: GREG. M. moral. 8, 34. oritur: CELS. 5, 26, 7. porrigitur: LEX c. Caesar. (Corp. V 2781) 33/34. propulsat: AMM. 16, 2, 1. pugnat: CVRT. 9, 5, 6. stimulat: TAC. hist. 1, 25. subit: AVG. serm. ed. Mai 23, 2. subripit: PS. RVFIN. in psalm. 3, 3. trudit in scelus: AMM. 26, 10, 3.

2 *obiectum*: -em accusare: CIC. epist. 7, 28, 2. adhibere: CIC. epist. 6, 1, 2. afferre: CAES. civ. 1, 11, 3 HIRT. Gall. 8, 43, 5. comparare: AVG. civ. 8, 15. concipere: CASSIOD. in psalm. 105, 13. confiteri: FIRM. err. 24, 3. consolari: TERT. resurr. 31. excludere: PS. AVG. quaest. test. II mixt. 82. facere, fieri: SEN. epist. 64, 5 QVINT. inst. 10, 3, 14 AVG. serm. ed. Mai 6, 1 VITAE patr. 5, 5, 4 GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18. habere: CELS. 7, 4, 3. incutere: VAL. MAX. 3, 3, 2. inferre: IVST. 22, 7, 7. metuere: EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914[C]. ostendere: SCHOL. Cic. Bob. p. 117, 14. percutere: FIRM. err. 8, 1. perferre: CVRT. 7, 3, 12. praesumere: QVINT. inst. 1 pr. 20. relinquere: CIC. epist. 9, 5, 2. 3 ad (in) -em: adducere: NEP. Eum. 12, 1 IVST. 18, 7, 6. cogere: SVET. Iul. 20. conferre: OROS. hist. 4, 22, 3. convertere: VAL. MAX. 6, 9 pr. devenire: EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559[B]. mergere: AVG. serm. ed. Mai 23, 2. perducere: SEN. epist. 92, 28 VERVS Fronto p. 130, 13 N. pervenire: CAES. civ. 2, 42, 2 NEP. Ham. 2, 3. procedere: EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. V 2781) 19/20. properare: TAC. hist. 2, 46. redigere:

Val. Max. 3, 2 ext. 3 Svet. Aug. 81 Vopisc. Car. 1, 3 Ivst. 6, 5, 7. venire: Sen. benef. 3, 23, 2 epist. 25, 2 Ps. Soran. quaest. med. p. 246, 14. verti: Tac. hist. 3, 62. vocare: Lampr. Alex. 52, 3.
4 ex -e fit: Sen. contr. 7, 6 (29), 14 Sen. nat. 6, 2, 1. in -e esse: Frontin. strat. 3, 17, 7. ex summa -e (*fere i. q. miseria*) reverti: Avg. civ. 2, 23 (*de Mario*).

B *epitheta*: celer: Liv. 21, 1, 5. certa: Liv. 21, 44, 8 Val. Max. 6, 9 pr. Cels. 5, 26, 1. 7, 16. divina: Greg. M. moral. 2, 23. extrema: Tac. hist. 2, 44 Amm. 31, 15, 15. fatalis: Cic. epist. 12, 2, 3. figurata: Tert. resurr. 31. fortis: Oros. hist. 4, 16, 21. 5, 15, 14. ingens: Cvrt. 5, 4, 24. inimica: Bachiar. repar. laps. 14. 22. insana: Arnob. nat. 2, 60. latrocinans: Greg. M. moral. 8, 45. longa: Firm. err. 24, 2. magna: Cic. Att. 14, 19, 1 Caes. civ. 1, 11, 3 Sen. nat. 6, 2, 1 Ivst. 12, 10, 1 Greg. M. moral. 10, 51. misera: Greg. M. moral. 4, 49. novissima: Oros. hist. 5, 7, 16. omnis: Lampr. Alex. 52, 3 Hil. in psalm. 122, 9. par: Ps. Qvint. decl. 8, 1. 9. perdita: Avg. in psalm. 138, 2. periculosa: Vvlg. II reg. 2, 26. postrema: Dict. 4, 3 Amm. 17, 2, 3. praepostera: Tac. hist. 2, 76. propria: Veg. mil. 3, 6. rata: Amm. 19, 2, 4. sola: Tac. hist. 3, 82. summa: Caes. civ. 2, 42, 2 Sen. benef. 3, 23, 2 Plin. nat. 19, 110 Vopisc. Aurelian. 19, 3 Ivst. 6, 5, 7. 18, 7, 6 Avg. civ. 2, 23. suprema: Plin. nat. 22, 7. 23, 51 Oros. hist. 5, 4, 20. tanta: Bell. Afr. 32, 1 Ivst. 5, 5, 4. temeraria: Arnob. nat. 6, 1. turpis: Colvm. 11, 1, 10. ultima: Liv. 10, 32, 5. 42, 66, 1 Sen. contr. 9, 6 (29), 1 Val. Max. 3, 2 ext. 3 Cvrt. 10, 8, 9 Qvint. decl. 248 p. 15, 25 Tac. hist. 2, 48 Amm. 16, 2, 1 Oros. hist. 4, 16, 6. 5, 1, 5. 5, 21, 8. 6, 11, 28.

dēspērātor, -ōris *m. a* desperare. Gloss. *ἀπειρημένος*.

1. dēspērātus, -a, -um *v. p. 741, 71.*

2. *ἀφελπισμός* **dēspērātus** (-ūs *m.*) haec desperatio Gloss. II 252, 46. *a* desperare.

dēsperno, -ēvī, -ētum, -ere *a* de *et* spernere. Pavl. Fest. p. 72 -etus valde spretus. Gloss. -it dissipat. contemnit. *i. q. spernere, contemnere*: Colvm. 10, 298 ne Corydonis opes -at Alexis. Ivvenc. 2, 255 -ens veterum Samaritum iussa ministrem. Ambr. serm. 18, 1 ut praecepta eius... minime -amus. Mar. Merc. Cyr. apol. p. 258 qui non -vit humanitatis nostrae mensuram, quonam modo humana -at?

dēspēro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* sperare. Gloss. *ἀφελπίζω*. -at diffidit. -at⟨us⟩ *καταφρονηθείς*. *ἀφηλπισμένος*. -ati *ἀπονενοημένοι*. -ate *ἀφηλπισμένε*. *legitur inde a* Rhet. Her. *et* Sisenna, *deest poetis praeter singulos locos* Bvc. Eins. Stat. Ivv., *binos*: Sen. Sil. Avson., *ternos*: Hor. Lvcani Mart., *quinque*: Ov.; *frequentat* Cic. (77ies). [*dub. vel corrupt.*: Cic. de orat. 2, 364 Avg. in psalm. 147, 17.] [*it.* disperare. *M.-L.*]

I *transitive*: A *generatim i. q. spe deici, spem abicere*: 1 *aliquid vel rem personatam, plerumque cum part. perf. pass. quod hic illic pro adiect. accipere possis, de quo v. p. 741, 71.* Prisc. gramm. III 282, 14 Latini -o illam rem. Arvs. gramm. VII 467, 28 -at hanc rem. Rhet. Her. 4, 5, 7 si id -arit (*sic cum pronom.*: Cic. orat. 6 Att. 4, 16, 8. 12, 29, 2 epist. 3, 6, 5. 3, 13, 2. Hor. carm. 1, 7, 27 nil -andum [Sen. Med. 163 epist. 88, 17 Plin. epist. 4, 24, 6. 8, 4, 2. Itala Luc. 6, 35 [Aug. spec. 27 p. 181, 6] nihil -antes [*μηδὲν ἀπελπίζοντες*, Vvlg. nihil inde sperantes]. Sen. contr. 1, 1, 3 Sen. epist. 104, 12 Cvrt. 7, 11, 10 Qvint. inst. 1, 10, 8. 10, 5, 5 Flor. epit. 4, 11, 10 Hil. trin. 11, 43 Avg. civ. 22, 5. Sidon. epist. 2, 1, 4 quidquid sperandum, quidquid -andum est). Sisenna hist. 10 -ata voluntate. Cic. div. in Caec. 70 aegrotanti ac prope -atae rei publicae (Lent. Cic. epist. 12, 14, 3 Liv. 22, 53, 4. 23, 14, 3 Ps. Frontin. strat. 4, 5, 6). Verr. 2, 82 quasi -atis nostris legibus et iudiciis. 6, 12 -atis iam omnibus rebus (dom. 24 Att. 3, 23. 7, 23, 3. 10, 13, 3 epist. 7, 28, 1 ad Q. fr. 1, 1, 1 Caes. Gall. 2, 24, 4. 3, 26, 5. 5, 26, 3 Nep. Dat. 6, 3 Hann. 8, 2 Att. 8, 5 Liv. 28, 36, 1 Vell. 2, 27, 4. Cvrt. 7, 11, 27 -atis magis quam perditis rebus [Ivst. 5, 6, 5]. Tac. ann. 6, 14 Svet. Iul. 36 Ivst. 8, 1, 8. 14, 3, 12. 23, 2, 6 Evtr. 7, 7. 9, 9 Cod. Iust. 1, 17, 1, 2). Cic. Font. 6 hoc rei publicae statu -ato. Catil. 2, 19 honores (Mur. 43 Hil. myst. p. 12, 27. 13, 17). Mur. 42 -atas iam pecunias exigerent. Sest. 89 turpitudinem. Cael. 80 senectutem iam -atam. Phil. 5, 15 salus -ata est (Lael. 90 Att. 3, 23, 1 Caes. Gall. 3, 3, 2. 3. 5, 37, 6. 6, 5, 5. 7, 88, 5 Hirt. Gall. 8, 27, 2 Bell. Afr. 85, 5. 93, 1. 94, 1 Ov. Pont. 3, 7, 23 Liv. 32, 23, 9 Cvrt. 5, 11, 12. 9, 4, 6 Apvl. met. 9, 37 Schol. Cic. Bob. p. 91, 21 Rvfin. hist. 1, 8, 11. 5, 21, 2 Hier. in Os. 1, 2 in Gall. 6, 2 Avg. civ. 3, 28 Svlp. Sev. chron. 1, 44, 4 Sedvl. op. pasch. 3, 6 p. 235, 12). Cic. Phil. 5, 30 post discessum latronis vel potius -atam fugam (Caes. Gall. 4, 15, 2). fin. 1, 61 omnia -antes (Don. Ter. Phorm. 219). 2, 43 quasi -ata cognitione certi. nat. deor. 1, 60 omnem veritatem. rep. 6, 25 reditum (Ivst. 38, 9, 4 Hil. trin. 6, 20 Svlp. Sev. chron. 1, 19, 4). leg. 1, 49 -atis emolumentis et fructibus. Att. 7, 20, 1 pacem (8, 15, 3 epist. 2, 16, 3 Liv. 42, 62, 15 Cvrt. 4, 6, 1 Gran. Lic. p. 12, 5). Att. 7, 23, 2 causa publica. 9, 18, 2 o rem perditam! o copias -atas! epist. 7, 3, 2 victoriam (Caes. Gall. 7, 80, 9 Vell. 2, 85, 4 Cvrt. 9, 2, 34 Flor. epit. 3, 21, 20 Ivst. 5, 6, 8). Cic. epist. 9, 15, 5 domum Sullanam. 12, 25, 3 libertate. Planc. Cic. epist. 10, 23, 2 adventu. Pvblil. F 22 otium. Caes. Gall. 6, 41, 1 -ata expugnatione castrorum. 7, 86, 4 -atis campestribus locis. civ. 2, 22, 1 auxiliis provinciarum et exercituum -atis (3, 11, 4 Liv. 2, 27, 8. 40, 33, 2 Don. Ter. Eun. 1054). 3, 9, 8 -ata oppugnatione oppidi. Hor. epist. 1, 1, 30 membra Glyconis. Liv. 2, 46, 1 facinus. 5, 16, 8 -ata ope humana (Bvc. Eins. 2, 34 opes). 9, 14, 15 venia (Cvrt. 6, 5, 9 Paneg. 9, 17). 10, 14, 8 tumultu. 23, 14, 6 voluntariam deditionem. 23, 17, 5 tutela (Cvrt. 8, 10, 33). 24, 45, 6 -ata ab sociis Romana res. 28, 25, 13 vel iustae irae vel non -andae clementiae sese committerent. 42, 25, 2 colloquio. Sen. contr. 7, 2 (17), 5 damnationem istius. suas. 2, 12 cenant enim, tamquam crastinum -ent. Sen. Thy. 616 nemo -et meliora lapsis. benef. 7, 20, 3 *si* -ata eius sanitas fuerit. epist. 50, 5 indurata. Cvrt. 5, 5, 17 misericordiam (Ps. Ambr. apol Dav. I 4, 19 Avg. civ. 1, 17). Lvcan. 1, 543 diem (Stat. Theb. 4, 284 Hil. in Matth. 27, 2. Ps. Rvfin. in psalm. 6, 11 iudicii dies). Lvcan. 5, 574 viam (Sil. 2, 357). Plin. nat. 11, 56 si proventus -atur. 22, 107 ulceraque iam -antia cicatricem cludit. Mart. 1, 51, 5 gloria fati (Hil. myst. p. 7, 31 resurrectionis gloriam). epigr. 22, 3 proelia Martis. Qvint. inst. 2, 11, 5 conectendi facultate (12, 3, 9 facultate agendi). 12, 11, 9 experimentum. 12, 11, 26 summa. decl. 276 p. 128, 26 vitam. Ivv. 6, 231 -anda tibi ... concordia. Tac. hist. 4, 23 donec -ata vi verterent consilia. Plin. epist. 10, 41, 4 -ato operis effectu. Svet. Iul. 20 eventum. Apvl. apol. 77 avaritiam. flor. 9 p. 28 similitudinem. met. 11, 18 facie. Tert. resurr. 30 resurrectionem (Hil. myst. p. 7, 23). Itin. Alex. 46 urbem incensam -atamque (*i. relictam*) a civibus instaurari procurat. Paneg. 10, 3 exitu (12, 38). Hil. in Matth. 27, 2 quia adventum *domini* -erit (*i. non expectavit*). hymn. 3, 25 gaudium. Avson. Mos. 273 -atarum potientes rarius aquarum *pisces*. Origo Const. 5, 27 -ata maris spe (Hyg. astr. 2, 4 p. 36 Rvfin. Greg. Naz. orat. p. 199, 9 Engelbr.). Ps. Ascon. Verr. p. 127 ad patrocinium -andum. Schol. Germ. Bas. p. 93, 5 -ata eius inventione (*ἀπελπίσας τὴν ἐκείνου ζήτησιν*). Ambr. Noe 18, 16 corrigendi non -at profectum. *al.* Vvlg. Mich. 1, 9 plaga eius. Pelag. in Rom. 4 p. 665[a] de filii -ata conceptione. Rvfin. hist. mon. 1 p. 401[B] emendationem sui. Clavd. 28, 293 -ata luce. Pavl. Nol. epist. 13, 7 -are impie requiem. Avg. in psalm. 54, 4 correctio. Svlp. Sev. chron. 1, 9, 3 iam -ata partitudine Ioseph edidit (*cf.* Cypr. Gall. gen. 617 *Sarra* annoso -at corpore partum. Petr. Chrys. serm. 154 p. 608[B] si pareret -ata iam fecunditas). Sidon. epist. 2, 1, 3 instrumenta. Greg. Tvr. Franc. 1 pr. mundi finem. Cod. Iust. 4, 1, 11 pr. probationem. Inst. Iust. praef. 2 opus -atum adimplevimus.

2 *aliquem vel passive* (*saepe i. q. contemni*): Cic. Verr. 5, 146 o desertum hominem, -atum, relictum. Catil. 2, 10 essent illi quidem -andi, sed tamen essent ferendi. Pis. 99 a te ipso -atum et relictum ... videre te volui. ad Q. fr. 1, 3, 7 sive enim restituimur sive -amur. Ov. trist. 5, 12, 29 me. Gell. 6, 1, 2 liberos (Petr. Chrys. serm. 147 p. 595[A] *deus Abraham* mirificat germine -ato. Sedvl. op. pasch. 1, 4 -atae prolis sterilitate damnaverat). Herm. vulg. vis. 3, 12 se ipsum (Pal. de se, *ἀφηλπικὼς ἑαυτόν*. Hier. psalt. sec. Hebr. 69, 21 disperatus sum [Vvlg. 68, 21 sustinui]. Vvlg. II Macc. 9, 22 Rvfin. hist. mon. 1 p. 401[B] Greg. M. in Ezech. 1, 3, 18 Vitae patr. 5, 5, 4). Hier. in Is. 29, 17 pauperes homines sive -ati ab hominibus atque contempti. Rvfin. Orig. in Rom. 7, 18 Hebraeorum gens -ata inter homines et abiecta. Avg. gen. ad litt. 9, 18, 33 neque enim -andi sunt homines illa sententia. Greg. M. in Ezech. 1, 107, 22.

B *speciatim de morbo insanabili* (*cf. p. 742, 29*): 1 *personas* (*add. abl. infra l. 73*): Cic. div. in Caec. 70 *v. p. 739, 56.* ac. 2, 32 (*in imag.*) *illos* quasi -atos aliquos relinquamus. Att. 16, 15, 5 -atis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. Brvt. Cic. ad Brut. 1, 17, 3 (*in imag.*) quam *rem publicam* -atam quoque sanari putes posse. Pavl. Fest. p. 71 decrepitus est -atus crepera iam vita, ut crepusculum extremum diei tempus. Sen. epist. 29, 3 quos -vit (*v. p. 738, 50*). 29, 4 (*in imag.*) Marcellinum nostrum ego nondum -o, etiamnunc servari potest. Plin. nat. 26, 141 eadem iam -atis cum axungia imponitur. Apvl. Plat. 2, 18 optimi medici conclamatis -atisque corporibus non adhibent medentes manus. Serv. Aen. 12, 395 ut depositi, id est -ati, nam apud veteres consuetudo erat, ut -ati ante ianuas suas collocarentur. Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 19 quasi moriturum dolet, quasi -atum a medicis ingemiscit. Vvlg. II reg. 12, 15 -atus est *parvulus*. Avg. civ. 22, 8 cum aegritudine laboraret et -aretur. virg. 28, 28 semivivo -atoque subvenit. Sidon. epist. 1, 7, 7 quis enim medicorum iure moveatur, quotiens -atum furor arripiat? 4, 24, 2 iam -atus litteris imperavit. Pomer. 1, 6, 2 qualiscumque in hoc fragili corpore -atur. Greg. Tvr. Mart. 1, 16 -atus a medicis (dial. 4, 47 p. 408[c]). *fort. huc pertinet in imag.*: Herm. Pal. vis. 2, 2, 3 eos -atos haberi a vita sua. *cf.* Vita Radeg. (Script. rer. Merov. II) 2, 28 vita -atus. 2 *res*: Cels. 7, 27 neque -ari debet solida glutinatio vulneris. Sen. nat. 3, 1, 3 (*in imag.*) quaedam inveterata et -ata a medicis vitia percurant. Scrib. Larg. 37 hoc iniunctum ... aspritudines palpebrarum -atas ... tollit. Rvfin. hist. 5, 1, 28 -atum corporis robur. Cod. Iust. 5, 70, 6, 1 non est paene tempus, in quo huiusmodi morbus (*i. furor*) -atur. *nota c. inf.*: Avell. p. 101, 22 irremediabile vulnus efficitur quod -atur sanari.

II *intransitive i. q. spe orbari, sine spe esse, spem relinquere, penitus diffidere*: A *generatim*: 1 *absolute*: Cic. Pis. 12 spem habere a tribuno plebis... a senatu quidem -asse. Tusc. 3, 83 aegritudinis est... in molestia esse, afflictari, -are. off. 1, 73 ne aut temere -et ... aut nimis confidat. Att. 3, 18, 2. 10, 12[a], 3. 11, 13, 4. 15, 20, 2 -vi

(*praecedit* subdiffidere). epist. 14, 1, 3 non est -andum (PORPH. Hor. carm. 2, 10, 21/22 AMBR. in psalm. 37, 26). LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 non -o nec defetigabar permanere. Ov. met. 10, 371 SEN. benef. 5, 23, 2. epist. 44, 3. 98, 14 quare deficimus? quare -amus? (QVINT. inst. 12 pr. 2 FIRM. err. 24, 3). 104, 12 LVCAN. 4, 512 PLIN. nat. 11, 35. 18, 36 MART. 11, 36, 3 QVINT. inst. 2, 4, 10. 7, 1, 56 decl. 255 p. 47, 1. 280 p. 140, 20 TAC. Agr. 22 hist. 3, 60 PLIN. epist. 6, 24, 4. 7, 9, 4 FLOR. epit. 1, 18, 14. 2, 6, 17. 2, 86 FRONTO p. 150, 2 N. PANEG. 7, 11 FIRM. err. 4, 4 IVST. 20, 3, 6. 24, 5, 12 AVSON. 325, 32 VEG. mil. 3, 9. 21. 22. 25. HIER. tract. in psalm. 84 p. 96, 7 (*opp.* superbire). in Gal. 5, 13 epist. 147, 3 VVLG. Iob 7, 16 prov. 19, 18. 24, 10 Sirach 22, 26 Ier. 2, 25. 18, 12 II Macc. 9, 18. Eph. 4, 19 -antes (ἀπηλγηκότες. *v.* HIER. *ad l.* p. 621). RVFIN. hist. 4, 2, 3 CLAVD. 21, 342 AVG. civ. 17, 12. in psalm. 147, 26 (*in rebus personatis*) non ergo -et nix, non -et nebula, non -et crystallum. PS. AVG. quaest. test. II mixt. 82 tit. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 6 GREG. M. moral. 8, 4, 1 NICET. appell. 4, 2 PALLAD. hist. mon. 9 p. 281[D].

2 *seq.* de (in *c. abl. r. infra l. 59*): a *aliqua re*: CIC. Verr. 2, 22 de toto ordinc. Att. 8, 11[d], 6 de qua *re publica* (epist. 2, 5, 2 LIV. 22, 61, 14. 25, 6, 7. 26, 18, 6 SEN. dial. 9, 5, 2). PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 de se, de exercitu, de Lepidi fide. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 CAES. Gall. 1, 18, 9. 1, 40, 4. 8. 10. 7, 85, 3 de salute (civ. 2, 41, 8 PAVL. sent. 1, 12, 6). civ. 3, 42, 3. BELL. Afr. 90, 2 de vita (SEN. contr. exc. 3, 9 PAVL. dig. 25, 2, 21 AVG. civ. 21, 24 in psalm. 147, 17 GREG. M. moral. praef. 8 LEX Visig. rec. 9, 2, 7). NEP. Milt. 4, 5 de eorum virtute (VEG. mil. 3, 20 AVG. civ. 3, 13). Eum. 9, 2 de rebus summis (LIV. 26, 41, 9 de summa rerum). LIV. 22, 61, 10 de imperio. SEN. dial. 10, 5, 2 de futuro. CAPITOL Aur. 24, 6 de mariti valetudine. EVTR. 7, 17 de eventu belli. HIL. myst. p. 12, 22. 28 AMBR. hex. 3, 13, 56 AVG. conf. 5, 7, 13 civ. 1, 35. PORPH. Hor. carm. 2, 10, 21/22 nec in adversis rebus -andum esse et in secundis non nimis confidendum. AVG. conf. 5, 13, 23 in ecclesia tua prorsus -bam. b *aliquo*: PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3. LIV. 7, 13, 6 de nobis. QVINT. decl. 287 p. 154, 16 de fratre (VAL. CEM. hom. 20, 5 de fratris persona). TERT. patient. 5 p. 9 de domino (LACT. inst. 5, 20, 4 BACHIAR. repar. laps. 22). LACT. inst. 6, 24, 1 de se. SCHOL. Ter. p. 73, 23 VITAE patr. 5, 5, 4 GREG. M. moral. praef. 8.

3 *cum dativ.*: CIC. Cluent. 68 saluti. Mur. 45 sibi (CAES. Gall. 7, 50, 4). p. red. in sen. 34 suis *fortunis* (CAES. Gall. 3, 12, 3). Pis. 84 oppido (SIL. 10, 629 urbi). 89 diffidens ac -ans rebus tuis. QVINT. decl. 318 p. 251, 5 alternis. FLOR. epit. 1, 18, 14 armis. PORPH. Hor. carm. 2, 3 nec *subitis* malis -andum. FIRM. math. 3, 4, 15. AVG. civ. 4, 7 istis temporibus.

4 *seq. infinit.* (*plerumque* posse): a *acc. c. inf.*: CIC. Catil. 2, 19 Sest. 60 Pis. 82 Phil. 13, 2 div. 2, 48 de orat. 1, 95. 3, 95. 147 (*bis*) Att. 1, 4, 3. 8, 9, 3. 13, 25, 3. epist. 3, 5, 4 -aro coram me tecum agere posse. ad Q. fr. 3, 2, 2 BALB. Cic. Att. 8, 15[a], 1 HIRT. Gall. 8, 24, 4 NEP. Them. 10, 4. HOR. ars 150 quae -at *poeta* tractata nitescere posse. LIV. 21, 13, 8. 21, 30, 11. 26, 7, 4. 31, 37, 11. 32, 35, 2. 39, 23, 7 SEN. contr. 1, 7, 16 VELL. 1, 17, 7. 2, 82, 2 SEN. dial. 6, 17, 7. 9, 15, 3 epist. 25, 2. 42, 2 PS. SEN. mon. 172. CVRT. 6, 5, 21 -ato (*abl. abs.*) regionem ... posse retineri. 10, 7, 21 PLIN. nat. 2, 62 QVINT. inst. 5, 12, 3. 12, 10, 75 TAC. ann. 14, 61 PLIN. epist. 6, 33, 7. 9, 37, 2 PS. AVR. VICT. orig. 6, 3 VOPISC. Aurelian. 39, 7 EVTR. 9, 15 FILASTR. 141, 5 VVLG. I reg. 23, 26. 27, 1 PS. RVFIN. in psalm. 6, 11 AVG. civ. 3, 12. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 9 aperiendum mihi esse (*i. q. apertum iri*) -as? POMER. 3, 16, 3 COD. Iust. 1, 17, 2, 18.

b *infin. solus*: Ov. met. 9, 724 qua posse frui -at. fast. 5, 241 cur ego -em fieri sine coniuge mater et parere? PRISCILL. tract. 1, 39 in quo et nos -amus loqui de eo. HIER. epist. 52, 3, 6 nec -erit discere. BACHIAR. repar. laps. 14 *ut* osculum pacis ... non -et exposcere.

B *speciatim de medico i. q. aegrotos ut insanabiles deserere*: SEN. contr. exc. 4, 5 aegrotare coepit ... -verunt medici. SEN. clem. 1, 17, 2 mali medici est -are, ne curet. QVINT. inst. 7, 2, 7 -antibus de eo ceteris medicis. PLIN. epist. 7, 27, 3 implicitus morbo ... spem salutis nullo suorum -ante proiecit. PAVL. dig. 25, 2, 21 de viri vita.

part. praes. act. adv. **dēspērānter** *i. q. cum desperatione*: CIC. Att. 14, 18, 3 -r tecum locutus est. AVG. epist. 140, 31, 75 non -r, sed humiliter dictum est (CASSIOD. in psalm. 30, 29).

part. perf. pass. pro adiect. (*vel subst.*) **dēspērātus**, -a, -um. *legitur inde a* CIC. (*etiam compar. et superl.*). *pauca tantum, quibus vis verbalis desit, huc contuli, reliqua supra invenies.* GLOSS. ἀνέλπιστος. ISID. orig. 10, 72 -us vulgo vocatur malus ac perditus nec iam ullius prosperae spei. 1 *i. q. spe carens, exspes*: CIC. Verr. 1, 35 in istius hominis -i causa (Sest. 33 hominis -i ... casum lugebant. CAES. Gall. 7, 3, 1 PANEG. 5, 12 SPART. Hel. 6, 5). 3, 101 illo tamen -issimo perfugio uti posset. Catil. 2, 5 exercitum ... collectum ex senibus -is. dom. 13 cum -is ducibus ... haberes exercitus perditorum. 80 quid -ius *te*? leg. 3, 24 tam -um collegium. Att. 2, 25, 2 republica nihil -ius. 9, 13, 8 sententia misera et -a. 11, 16, 5 pro -o (*sc. consilio*). epist. 5, 21, 3 dubiis rebus ... -is (OROS. hist. 7, 36, 5 in rebus -issimis). 6, 22, 1 multo -iora. 13, 56, 1 id se in perditis et -is habiturum. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 3 ad -os accedere (*substant. vice*). BALB. Cic. Att. 9, 7[b], 2 spem non -issimam. RVT. LVP. 2, 7 -issima consuetudine. NEP. Att. 8, 6 neque -os reliquit (*potest verbaliter accipi*). MARCIAN. dig. 49, 14, 18, 3 ne -i ad delationem facile possunt sine causa confugere. MIN. FEL. 8, 3 -ae factionis homines. TERT. spect. 20 vana ... -a argumentatio eorum. CARM. adv. Marc. 1, 7 -issimus hostis. LACT. inst. 5, 9, 12 eos -os vocant quia corpori suo minime parcant (*de martyribus*) ... quasi quidquam -ius esse possit. SORT. Sangall. 16, 8 habebis spem fidei, sed de -o. DON. Ter. Eun. 1044 ut ex -o supplex, ex supplice patiens rivalis existat. HIL. trin. 5, 10 o -ae mentis furor perdite! AMBR. in psalm. 7, 20 -o laborat incommodo. OROS. hist. 1, 10, 15 viam -ac salutis ... intrarent. 2, 14, 20 *Nicias* -ior redditus. CASSIAN. inst. 4, 23 tropaea de -is bellis atque hostibus reportavit. AVELL. p. 55, 1 (*in re personata*) ut longae tolerantiae -os sumat accentus. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261[A] quando -i penes homines possidebunt spem divinam. 88 p. 447[B] de conceptu veteranae coniugis, de partu -ae sterilis. ARNOB. in psalm. 74 p. 431[D] ex -o lapide atque durissima petra in deserto. CLAVD. MAM. epist. p. 204, 21 bonum eo admirabilius est mihi quo -ius fuit. CASSIOD. var. 1, 45, 6 -us viribus invenitur. ARATOR act. 1, 249 quam saepe gravatos -a iuvant. *nota e. infin.*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 6 deum intellegere difficile, non tamen -um. 2 *i. q. perditus, improbus*: CIC. Catil. 2, 10 si ex urbe exierint -orum hominum flagitiosi greges. APVL. apol. 57 gumiae cuiusdam et -i furconis Iuni Crassi. met. 10, 11 -issimum istum latronem. ARNOB. nat. 4, 37 illud sacrilegae mentis et -ac in fictionibus caecitatis. AVG. in psalm. 67, 31 -issimi peccatores. CASSIOD. var. 9, 20, 2 qui post haec remedia manere praesumpserit -us. PASS. Petr. Paul. long. 33 putas me contra hominem perfidum et -um magum maleficum ... debere loqui?

3 *i. q. insanabilis*: CIC. Sull. 76 diuturnis et iam -is rei publicae morbis. PLIN. med. 2, 1 invenio iam -um pthisicum sanatum hoc modo. ORIBAS. syn. 6, 4 aquosa urina ... -a est indigestionis symptomata.

adv. **dēspērātē**. *i. q. cum desperatione*: AVG. epist. 53, 1 nec -e desipit. 56, 2 non -e sollicitus. conf. 6, 15, 25 vulnus frigidius, sed -ius dolebat. LEO M. epist. 134, 2 blasphemiarum -ius venena profundere. GILD. Brit. 67 chron. III p. 63, 12 in eo isti propensius et -ius errant. CASSIOD. var. 1, 30, 1 *ut* -e persequeretur innoxios. GREG. M. moral. 2, 23 quatenus (*i. ut*) in contumeliam eo audacius, quanto et -ius erumpat. 5, 30 quod -e de omnibus sentit. 33, 14 *ut* nec -e inveniamur territi nec incaute securi. *de aegrotis*: CASSIAN. conl. 4, 20, 4 deceptos quosque periculosius faciunt ac -ius aegrotare. GREG. M. epist. 11, 25 illum -e ac graviter aegrotare. *aec. adv.* **dēspērātum**: PETRON. 68 -um (*emend. Bücheler*, -us *H*) valde ingeniosus est.

deriv.: desperabilis, desperatio, desperator, 2. desperatus. *Gudeman.*

dēspica, -ae *f.* [*a* despicere. *Th.*]. NON. p. 155 (= GLOSS. V 645, 60) prospica et -a: intenta et contempla⟨ta⟩ (*Onions*, contenta *L. Müller*, contemta *Merc.*). Naevius ? Assitogiola (*com. 25*) ⟨h⟩ac sibi prospica, ⟨h⟩ac -a. potest ergo prospicus et -us dici. *L.*

dēspicābilis, -e *a* despicari. AGROEC. gramm. VII 121, 1 horrendum dicimus et -e aliquid et admirandum (BEDA gramm. VII 274, 13). *compar. v. l. 60. 71. 82.* GLOSS. despectus contemptibilis. *legitur non ante saec. IV.* *i. q. vilis, despiciendus* (*hic illic accedit dativus*). 1 *de personis*: PACIAN. epist. 3, 9 p. 65 haud -is miserorum patronus. AMM. 26, 8, 5 dedignatus hominem superare -em. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 8, 33 quia ipse -is sit. AMBR. in psalm. 43, 54 ita enim -es aestimabantur qui theatrum facti sunt huic mundo. vid. 6, 35. PS. AMBR. apol. Dav. II 12, 67 cum illum quem -em in hoc saeculo iudicabas, videris esse praelatum. HEGES. 5, 28 l. 7 quem paulo ante exilis corporis specie -em putaverat. 5, 30 l. 19. PS. HIER. epist. 6 p. 941[D] Iesse ... -ior cunctis eligitur in regem. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 9 vir ... visu -is. PAVL. NOL. epist. 22, 2 et ... inornati et ... inculti sint et honorabiliter -es. SVLP. SEV. Mart. 9, 3 hominem vultu -em. MART. CAP. 7, 730. EVCHER. form. 4 p. 24, 3 vir sanctus infidelibus -is. SALV. gub. 4, 33. epist. 1, 5 adulesceus ... non parvi nominis, familia non obscurus, domo non -is. SIDON. epist. 3, 9, 2 humilis obscurus -isque. 4, 7, 3. 9, 15, 1 vers. 50 ego corde et ore iure -is. VEREC. in cant. 1, 3. CASSIOD. var. 8, 14, 3 tacens ... plerumque -is est. ANIAN. Chrysost. hom. 6, 1. GREG. M. moral. pr. 6 vir sanctus cum non pulsatur, -is ac lenis aspicitur (10, 51 cernitur. *ibid.* habetur). 31, 1. in Ezech. 1, 5, 1 nos quoque infirmi et -es. dial. 1, 4 iumentum ... -ius omnibus. 3, 28 in euang. 20, 3 epist. 13, 29. 2 *de rebus*: HIL. in psalm. 54, 4 hae igitur -es sunt orationes. AMBR. hex. 3, 12, 51 noster erigatur affectus neque humi vilis et -is iaceat. PS. HIER. epist. 6 p. 946[D] haec in hoc saeculo -is militia. PS. RVFIN. in psalm. 71, 14 nomen (*opp.* honorabile). PAVL. NOL. epist. 32, 2 ut contra -em facies venerabilis *beati* pingeretur. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 1 in -em erumpit insaniam. PS. AVG. serm. 223, 3 cuius mors quantumcumque videatur ... -is. HESYCH. in lev. 7, 11—15 p. 861[B]. 26, 27—45 p. 1154[A] vident autem nos nihil de eodem mandato -e sapere. MART. CAP. 6, 592 quoniam posterior mage -is opinationis cassae vilitate tenuatur. 8, 812 CASSIAN. conl. 24, 26, 15 c. Nest. 6, 2, 1. SIDON. epist. 2, 10, 4 infimam merito -iorem pronuntiari *stipulam*. GREG. M. moral. 4, 23. 23, 9. in Ezech. 1 pr. aquam -em (epist. 12, 16[a]). epist. 5, 41 ex modici -isque seminis specie. *nota*: CASSIOD. compl. in act. 5, 34

quod viduae . . . contemptu -i tractareutur. 3 *impersonaliter*: SALV. eccl. 4, 36 non ergo vile ac -e putes si substantiam tuam . . . dereliuquas. *adv.* **dēspicābiliter:** HESYCH. in lev. 26, 27—45 p. 1156[A] *Iudaei* malitiose interpretantes . . . deinde -r interpretantes.

dēspicātio, -ōnis *f. a* despicari. *i. q. contemptio*: CIC. fin. 1, 67 ut odia iuvidiae, -es adversautur voluptatibus, sic . . . amicitiae . . . effectrices sunt voluptatum.

1. dēspicātus, -a, -um *v.* despicor.

2. dēspicātus, -ūs *m. a* despicari. GLOSS. -ui (dispicatui *cod.*) despectui. *i. q. contemptus*: PLAVT. Men. 693 quando tu me bene merentem tibi habes -ui. CIC. Flacc. 65 si quis -ui ducitur. FRONTO p. 205 N. cum militibus . . . illata vulnera -ui habentibus. ENNOD. dict. 20 p. 481, 23 solent aliquos erigere ad -um boni operis patrocinia culparum.

dēspiciēntia, -ae *f. a* despiciens, despicere. NON. p. 203 despectus generis masculini, -a feminini. *i. q. contemptio: absolute*: CIC. part. 81 magnitudinem animi superbia in nimis extollendis et -a in contemnendis honoribus . . . imitatur. off. 2, 38 haec animi -a admirabilitatem magnam facit. *c. genet.*: CIC. Tusc. 1, 95 in omnium rerum humanarum contemptione ac -a (2, 32. off. 1, 66 rerum externarum. 1, 72 AMBR. off. 1, 36, 183). AMBR. off. 1, 50, 245 populus ipse ad -am opum informatus . . . est.

⁑dēspicio, -ēxī, -ectum, -ere [*a* de *et* specere. *Th.*]. VARRO ling. 6, 82 consuetudo com⟨m⟩unis quae cum praeverbis coniun⟨c⟩ta fuerunt etiam nunc servat (*sc. specere*), ut aspicio . . . [di] de[st]spicio, sic alia. *de formis: in codicibus saepe confunditur cum* dispicio (*cf. infra l. 36 et Lachmann, Lucr. p. 236*) *idque videntur scripsisse recentiores. perfectum*: PLAVT. Mil. 553 despexe *infin.* CONC. Burd. a. 663—75 p. 215, 15 dispicerint. GLOSS. despicuit. *supinum non inveni. de constructione*: PRISC. gramm. III 321, 15 Romani et temno et sperno et -o et omnia activa verba quae faciunt ex se passiva, accusativo coniungunt (*cf.* 345, 9. 372, 1). *de significatione*: NON. p. 288 -ere est pro nihilo habere . . . desuper aspicere (*cf. infra l. 64*). p. 436 -ere est gravius quam contemnere. SERV. Aen. 1, 224 -ens deorsum aspiciens, sicut suspiciens sursum aspiciens. notandum sane quia si 'dispiciens' dixerimus, 'diligenter inquirens' significamus, sicut deduco et diduco. SCHOL. Cic. Gron. p. 389, 18 -imus inferiores, contemnimus aequales, aut: -imus vultu, contemnimus animo. p. 397, 32 -imur vultu, verbo, simulatione. HIER. in Tit. 2, 15 p. 590 περιφρόνησις autem illud sonat . . . cum qui confidens sibi se alio esse meliorem -it eum quem inferiorem putat et super, id est plus sapiens humiliorem existimat dignum esse contemptu. epist. 106, 57 ἐξουδένωσας . . . non enim respexisti sed -isti et pro nihilo duxisti interpretati sumus. DIFF. gramm. suppl. 279, 6 aspicimus casu . . . -imus ⟨in⟩ inferiorem partem vel languidam (DIFF. ed. Beck p. 39, 102 languidum vel inutilem). ISID. orig. 10, 76 -ens quod deorsum aspiciat vel contemptui habeat. diff. 1, 21 suspicimus sursum, -imus deorsum. BEDA gramm. VII 267, 5 contemno hostem, -o, sperno, aspernor ex uno Graeco veniunt quod est καταφρονῶ. GLOSS. βλέπω, καταβλέπω, παρακύπτω, παρορῶ, περιορῶ, ὑπερορῶ, καθορῶ, κατοπτεύω. -it de alto aspici[e]t. *cf.* depegit contemnit aspernatur, contemnit. dispicere contemnere spernere. -xit ὑπερεῖδεν καὶ ὑψόθεν ἀπέβλεψεν, κατεφρόνησεν. despicuit rennuit refellit. dispicitur fastiditur, contemnitur, *cf.* dilex -it. dispice καθόρα. -ens καθορῶν, desuper aspiciens, deorsum aspiciens aut contemptui habens, desursum aspiciens vel diversum (*ex* deor-) aspiciens, contemptui habens. abominat dispectui habet vel dispicit. -ctus ἀπερριμμένος. contemptus. spretus. fastiditus. fraecnd (*anglosax.*). *legitur inde ab* ENNIO *per totam latinitatem, deest apud* LVCIL. CATONEM PERS. PETRON. [*loci dubii et corrupti*: TER. Eun. 384 despicatam, -ctam *A D*[2]. COLVM. 3, 10, 20 defecturos, -uros *S A*. LVCAN. 8, 620 respexitque nefas (-xitque *vulgo*). MIN. FEL. 21, 12 †et -is Isidis ad hirundinem. CARM. epigr. 99, 4 -ens et fortunas at . . . .] [*francog. vet.* despire. *M.-L.*]

I ***proprie*** *i. q. de superiore loco conspicere, cf. l. 33. 35. 46. 51 (dedi omnes locos), subest etiam notio superbiae ut l. 79. p. 744, 15. 17. 48.*

A *de personis*: 1 *absolute*: CAES. Gall. 7, 36, 2 omnibus eius iugi collibus occupatis qua -i poterat. LIV. 44, 6, 8 rupes utrimque ita abscissae sunt, ut -i vix sine vertigine quadam . . . possit (AMM. 19, 5, 4 rupes abscisae, ut -i sine vertigine horrenda non posse[n]t). SEN. contr. 1, 3, 7 descripsit altitudinem montis etiam secure -entibus horrendam. PLIN. nat. 35, 56 hic catagrapha invenit . . . et varie formare vultus respicientes suspicientesve vel -entes. VLP. dig. 43, 21, 1, 3 specus est locus ex quo -itur. PS. APVL. Ascl. 17 quemcumque in ea summum subter -endi causa delegeris locum. PORPH. Hor. carm. 3, 7, 30 per fenestram. AMM. 19, 11, 11 ex alto. AVG. quaest. hept. 7, 49 est autem specula altitudo ad prospiciendum vel -endum, id est desnper aspiciendum. 2 *cum obiecto*: a *c. acc.*: CIC. rep. 3, 14 si quis . . . multas et varias gentes et urbes -ere et oculis collustrare possit. LVCR. 2, 9 edita doctrina sapientum templa serena, -ere unde queas alios. 4, 418 nubila -ere (dispicere *Lachm.*) et caelum, ut videare videre. VERG. georg. 2, 187 campus qualem saepe . . . solemus -ere (dispicere *Lachm.*). Aen. 1, 224 Iuppiter aethere summo -ens mare velivolum terrasque iacentes litoraque et latos populos. CIRIS 17 unde hominum errores longe lateque per orbem -ere atque humiles possem contemnere curas. OV. met. 2, 178 summo -xit ab aethere terras infelix Phaethon. 3, 44 *serpens* erectus in auras -it omne nemus. 7, 223. 8, 368 insiluit . . . ramis -xitque loco tutus quem fugerat hostem. MANIL. 2, 837 ultimus emenso qui condit sidera mundo occasumque tenens submersum -it orbem (SEN. nat. 1 pr. 7). SEN. Herc. O. 688 dum volucres vincere veras Icarus audet patriasque puer -it alas. 1695. nat. 1, 17, 6 saepius ea -xere (respexere *Haase*) in quibus effigies suas viderant. epist. 57, 4 caligabit si vastam altitudinem in crepidine eius constitutus -erit. LVCAN. 5, 251 haud magis expertus discrimine Caesar in ullo est, quam non e stabili, tremulo sed culmine . . . cuncta -ret. 5, 639 quantum Leucadio placidus de vertice pontus -itur. SIL. 12, 488 e tumulis subiectam -it urbem (14, 667). STAT. Theb. 10, 760 -xitque acies hominum. MART. 13, 99. IVV. 1, 159 qui dedit ergo tribus patruis aconita, vehatur pensilibus plumis atque illinc -at nos? GELL. 9, 11, 5 dux interea Gallorum . . . incedebat perque contemptum et superbiam circumspiciens -ensque omnia venire iubet et congredi. APVL. met. 4, 3 uxor . . . simul eum prostratum et semianimem ex edito -xit. flor. 2 p. 8. PANEG. 11, 7 cum -retur ad laevam in miserabiles preces genu nixa barbaria. SPART. Sept. Sev. 3, 5 ex altissimi montis vertice orbem terrarum Romamque -xit. HIER. in Is. 54, 11. 12 p. 524 illud Aristophanicum . . . ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον . . . scando aerem solemque -o. CLAVD. 28, 501 -iturque vagus praerupta valle Metaurus. MACR. sat. 1, 6, 15 ut puer de cenaculo pompam superne -ret. 1, 21, 12. CORIPP. Ioh. 1, 401 victor Stygias . . . -is undas. *i. q. perlustrare*: COLVM. 1, 6, 23 area . . . ita constituenda est, ut vel a domino vel certe a procuratore -i possit. *i. q. animum avertere*: CIC. S. Rosc. 22 ut simulatque ille -erit, aliquid huiusce modi moliantur. b *cum praepos.* in, ad: ENN. scaen. 310 ibi tum derepente ex alto in altum -xit mare. PLAVT. Cist. 693 ad terram aspice et -e. Mil. 287 per impluvium hnc -xi in proxumum (553). LVCR. 4, 421 ubi . . . in rapidas amnis -ximus undas (disp- *codd.*). HOR. carm. 3, 7, 30 neque in vias sub cantu querulae -e tibiae. OV. ars 2, 87 territus a summo -xit in aequora caelo (disp- *R*). met. 1, 601 interea medios Iuno -xit in agros. VELL. 2, 14, 3 ut liber a conspectu . . . esset neque quisquam in eam *domum* -ere posset. SEN. nat. 3, 21, 1 in quosdam specus qui -xere, moriuntur. epist. 94, 73 trepidant quotiens -erunt in illud magnitudinis suae praeceps. QVINT. inst. 6 pr. 4 nullam in terras -ere provideutiam tester? VIR. ill. 7, 4 ex altiori loco ad populum. HYG. astr. 2, 18 ad terram.

B *de rebus*: OV. met. 11, 504 sublimis *puppis* . . . -ere in valles imumque Acheronta videtur (11, 553). SEN. Phaedr. 785 te stellifero -ens polo sidus. nat. 7, 12, 3 Mars *stella* Venerem aut Mercurium recta linea -it. COLVM. 4, 26, 3 diremptaeque palmae . . . velut mersae cacuminibus in terram -ant. LVCAN. 1, 458 populi quos -it arctos. STAT. Theb. 2, 36 stat sublimis apex ventosque imbresque serenos -it. MART. 12, 57, 20 cui plana summos -it domus montes. IVV. 1, 5, 82 aspice . . . qua -at *squilla* convivia canda. PLIN. epist. 5, 6, 23 *cubiculum* aliis fenestris xystum, aliis -it pratum (5, 6, 37 suspicit -itque). CARM. epigr. 865, 9 Tiburis adversae dominus qua -it aedem. APVL. met. 6, 11 nemus . . . cuius imi gurgites vicinum fontem -unt. LACT. Phoen. 40 in arboris altae vertice quae totum -it una nemus. OROS. hist. 6, 11, 21 oppidum . . . irritos procul discursus hostium -bat. DRAC. laud. dei 2, 490 aut solis pereunte die simul obice terra sidera -ant umbram. PASS. Thom. p. 135, 3 erigo fabricam in altitudinem, ut omne aedificium praecellens -at (despatiat, despectat *al.*).

II ***in imagine*** (*saepe iam subest notio contemnendi*): STAT. silv. 2, 2, 132 celsa tu mentis ab arce -is errantes humanaque gaudia rides. 2, 7, 110 famae curribus arduis levatus . . . terras -is et sepulcra rides. 3, 1, 105 proxima sedem -it et tacite ridet mea limina Iuno. PANEG. 5, 6 si qua murorum aut arieti non cesserit firmitas aut machinas -erit altitudo. VVLG. psalm. 53, 9 super (*om.* HIER. psalt. sec. Hebr. 54, 9) inimicos meos -xit oculus meus (91, 12 inimicos meos). RVFIN. Orig. in caut. 2 p. 111[B] et ideo nec ille me aspexit, sed -xit. PRVD. c. Symm. 2, 263 *homo* -xit humum seque inclinavit ad orbis divitias. AVG. civ. 15, 7 p. 67 cum sacrificia discrevisset amborum in illius respiciens, huius -ens (serm. ed. Mai 127, 2). SIDON. epist. 1, 3, 2 quem consessu -bant, sede suspiciunt. CLAVD. MAM. anim. p. 150, 19 cui (*animae*) promptum est simnl et congruum . . . vel iufra -ere corpus imum vel supra conspicere deum summum. DRAC. laud. dei 1, 747 aspice -ctum, deiectum attolle parumper. CASSIOD. in psalm. 24, 1 facile humana -it qui divina conspexerit.

III ***translate*** *i. q. contemnere*: A ***absolute***: QVINT. inst. 5, 13, 2 cum . . . patronus . . . molliat, minnat, avertat, -at, derideat. 11, 1, 16 qui se supra modum extollit, premere ac -ere creditur. FRONTO p. 75, 15 N. cum rideo, -it. ARNOB. nat. 2, 64 aspernaris, contemnis et -is? HIL. in psalm. 54, 4 ut non idem sit inaurire et non -ere. AMM. 31, 4, 13 Valentem dudum, cum foederaretur concordia, -isse. SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 25 Torquato quem partim -endo plus abicit et humillimum facit. VVLG. Abd. 12 et non -es iu dic fratris tui in die peregrinationis eius.

B ***cum accusativo***: 1 *i. q. parvi pendere, peiorem putare*: a *personas*: VARRO rust. 1, 17, 6 *servi* minus se putant

-i atque aliquo numero haberi a domino. Cic. S. Rosc. 135 omnes. Verr. 1, 43 itaque a populo Romano contemnimur, -imur. 2, 123. 5, 26. Mur. 78 rem publicam. Pis. 78 dixisti me cum eis confligere quos -rem. Phil. 3, 15. 13, 28 senatum (Svet. Iul. 79). *et saepe.* de orat. 3, 79 neque *orator* se ab iis contemni -ique sinet. ac. 2, 130 illos certe minus -ere debemus. off. 2, 36 eos viros suspiciunt . . . -unt autem eos et contemnunt in quibus nihil virtutis . . . putant. epist. frg. III 10 amici nonnulli a te contemni et -i ac pro nihilo haberi senatum volunt. Caes. Gall. 3, 2, 3 legionem. civ. 2, 23, 1 copias (Bell. Afr. 48, 3). 3, 59, 3 suos. *al.* Sall. Iug. 14, 8 vos in mea iniuria -cti estis. 85, 17. Nep. Thras. 2, 2 quae quidem res et contemnentibus perniciei et -cto saluti fuit. Tib. 1, 1, 78 -am dites -amque famem. Pavl. Fest. p. 333 nugatoriae ac -endae mulieres. Phaedr. 1, 3, 12. 2, 1 app. 24, 5. Sen. benef. 3, 28, 3 neminem -xeris. 3, 28, 6 eodem tempore servos -is ac colis. dial. 3, 21, 1 deos hominesque (Cvrt. 6, 11, 24). 4, 11, 1. epist. 92, 32 cum opibus suis divites superne -at. Calp. ecl. 4, 10 dulce quidem resonas nec te diversus Apollo -it. Stat. Theb. 10, 851 cum crescceret impia tellus -ura deos. Sil. 11, 392 et nos . . . acta secundis -at. Mart. 4, 83, 3 omnes. Frontin. strat. 1, 5, 16. Ivv. 8, 112 -as forsitan . . . imbelles Rhodios unctamque Corinthon, -as merito. 11, 24. Tac. ann. 12, 49 erat . . . Iulius Paelignus ignavia animi et deridiculo corporis iuxta -endus. Plin. epist. 6, 21, 1. 7, 26, 2 neminem miratur, neminem -it. paneg. 33. Fronto p. 142, 17 N. nemo . . . est qui non . . . ab eo qui peritior est -atur. Tert. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 14 ut nec in modicis -as creatorem. Spart. Carac. 2, 3 fratrem magna eius humilitate -xit. Firm. err. 18, 6 illum quem -is pauperem. Optat. 7, 4 p. 176, 7 cum . . . nos contemnendos aut -endos esse dicatis. Priscill. tract. 4, 78 laborantes ne dispexeritis. Qverol. p. 12, 8 te qui novit -it, qui non novit diligit. p. 12, 24. Amm. 20, 2, 4. 26, 5, 7. Schol. Cic. Bob. p. 97, 5 cuius personam -ens. Fvlg. Virg. cont. p. 96, 17 deum. Ambr. in psalm. 118 serm. 20, 17 noli -ere servum quia potens est. Hier. epist. 16, 2, 3 noli -ere animam pro qua Christus est mortuus (Vvlg. IV reg. 1, 13 prov. 15, 32 Sirach 14, 8). Vvlg. gen. 16, 4 concepisse se videns -xit dominam suam. prov. 14, 21 proximum. *al.* Rvfin. hist. 4, 26, 6 ne nos -as (περιιδεῖν). Clavd. 24, 219 cives nec fronte superba -it. Avg. gen. ad litt. 4, 28 p. 127, 8 cum a contemplatione creatoris creatura -itur. Evgraph. Ter. Ad. 163 nec huius parvuli te faciam ac propterea contemnam et -am. Greg. Tvr. Franc. 6, 30 nullum dispiciens, sed omnes in bona voluntate complectens. Nicet. spir. p. 19, 1 spiritum sanctum ... tamquam ministrum vel servum -erunt.

b *res*: Varro rust. 1, 2, 25 quod non ignorabat libros et -bat. 3, 17, 8 piscinas eius. Cic. Verr. 2, 126 usque eo suam auctoritatem. 4, 7 eorum frugalitatem. leg. agr. 63 diligentiam prudentiamque. Arch. 26 de orat. 2, 4. 160 leg. 1, 61. fin. 3, 29 eum . . . omnia -ere ac pro nihilo putare. Tusc. 2, 11 te natura excelsum quendam videlicet et altum et humana -entem genuit (off. 3, 100. Sen. dial. 6, 23, 2 ex alto). 3, 15 qui invictus sit, eum *necesse est* res humanas -ere atque infra se positas arbitrari; -ere autem nemo potest eas res, propter quas aegritudine affici potest. off. 1, 17. Att. 9, 12, 2 a quo impurissime haec nostra fortuna -cta est (Caes. civ. 3, 103, 4 Sen. nat. 6, 32, 5 epist. 9, 13). Met. Cel. Cic. epist. 5, 3, 1 hominis importunissimi contumeliae . . . a me -untur (Sen. dial. 2, 16, 3). Planc. Cic. epist. 10, 18, 3. Caes. Gall. 7, 20, 6 virtutem. Sall. Iug. 11, 3 ignobilitatem Iugurthae -ens. hist. frg. 2, 42 -cta vanitate. Tib. 1, 8, 34 et regum magnae -antur opes. Manil. 4, 435 in vanumque labor cedit quem -it auris. Vitr. 6 pr. 2. Phaedr. 1, 12, 14. Sen. clem. 1, 5, 5 magni autem animi proprium est . . . iniurias atque offensiones superne -ere (dial. 4, 32, 3). dial. 2, 11, 2. 6, 11, 2 et quae diligis et quae -is. 7, 25, 5. epist. 39, 3 aliis admiranda -et. Val. Fl. 3, 678 consortia famae. Sil. 1, 59 improba virtus et pacis -ctus honos. Qvint. inst. 11, 1, 25 non video nec in vita . . . nec in hac mea mediocritate ingenii quid -ere possit Antonius. Tac. ann. 6, 31 senectutem Tiberii ut inermem -ens. *al.* Svet. Aug. 4 Antonius -ens etiam maternam Augusti originem. Apvl. mund. praef. sola philosophia suum non -xit ingenium. met. 7, 27. Ps. Apvl. Ascl. 6 humanae naturae partem in se ipse -it (11). Tert. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 28 -is terram. Itala I Tim. 4, 12 (Cypr. epist. 3, 3) iuventutem tuam nemo -at (καταφρονείτω, Vvlg. contemnat). Firm. err. 2, 5 illam quam -is ignitam. Avson. 153, 75 omnia -am fuerit cum sola voluptas iudicium sperare tuum. Amm. 16, 5, 7 nec humiliora -xit. 17, 13, 27 absentiam nostram inanitate tumenti -ens. 25, 4, 7. Schol. Cic. Bob. p. 52, 21 quorum ingenium -i magis quam timeri oporteret. Ambr. Isaac 4, 11 anima ergo bona contemnit visibilia et sensibilia . . . nec in -endis his immoratur et residet. Hier. in psalm. 143 p. 279, 22 carnem. Vvlg. Sirach 38, 16 Mal. 1, 6 *al.* Rvfin. Greg. Naz. orat. 8, 2 p. 238, 5 Engelbr. -ere et contemnere sapientiam istam. Salv. eccl. 3, 94 -e ergo hos tales ac nihil facito. Inscr. christ. Hisp. 214 mundum totum -ad (*sic*) et sese ipsum corrigad.

2 *i. q. non curare, nullam rationem habere, non respicere*: a *personas*: Varro ling. 9, 13 -endi sunt qui potiorem dicunt oportere esse consuetudinem ratione. Cic. Verr. 4, 95 tu sic ordinem senatorium -isti. Sest. 18 -ens conscios stuprorum ac veteres vexatores aetatulae suae. Phil. 8, 32 legatos nostros ab Antonio -ctos. Cato 7 multorum cognovi senectutem sine querela, qui se et libidinum vinculis laxatos esse non moleste ferrent nec a suis -rentur. 65. Bell. Afr. 32, 1 Scipio . . . ut quasi -isse Caesarem videretur . . . reducit suas copias. 48, 3. 79, 1. Verg. ecl. 8, 32 o digno coniuncta viro, dum -is omnes. Aen. 4, 36 -ctus Iarbas ductoresque alii. Prop. 1, 12, 17 aut si -ctus potuit mutare colores. 2, 34, 46 -it et magnos recta puella deos. Ov. am. 1, 8, 64 nec tu siquis erit capitis mercede redemptus -c. epist. 5, 88. 16, 231 non erat Aeetes ad quem -cta rediret (met. 4, 206). met. 3, 404. 9, 438 cum Minoe meo qui propter amara senectae pondera -itur. 14, 376. fast. 1, 420 irrisum voltu -it illa suo. 5, 642. Sen. dial. 5, 25, 3 quisquis -xit lacessentes. Val. Fl. 8, 283 magni virgo ne regia Solis Haemonii thalamos adeas -cta mariti. Sil. 13, 291 aget aegrum nocte dieque -cta ac violata Fides. Stat. silv. 1, 2, 170 satis o nimiumque priores -isse procos. Tert. nat. 1, 10 qui de pluribus suscipit aliquem, eum quem non suscipit -xit. adv. Marc. 3, 6 p. 385, 9 Christum . . . -ctum ab eis et non agnitum (3, 23 p. 416, 24). Itala deut. 22, 1 (Lugd.) cum videris vitulum fratris tui aut ovem . . . non dispicies ea (ὑπερίδῃς, Vvlg. praeteribis). Ios. 1, 5 (Lugd.) non derelinquam te neque dispiciam te (ὑπερόψομαι, Vvlg. non dimittam nec derelinquam te). Is. 58, 7 (Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 11) domesticos seminis tui non -ere (ἀπὸ τῶν οἰκείων οὐχ ὑπερόψει, Vvlg. carnem tuam ne -xeris). Ps. Hil. libell. 9 pauperes. Amm. 18, 3, 2 ne -cta se anteponeret Eusebiae matrimonium. 18, 6, 3. Serv. Aen. 6, 445 *Phaedra* -cta *ab Hippolyto* apud maritum eum falsi criminis detulit. Hier. epist. 22, 23, 3 ignotos quoque blanda non -is. 36, 17. interpr. Iob 6, 14 visitatio domini me -xit (ὑπερεῖδεν, Vvlg. derelinquit). Vvlg. sap. 19, 20 in omnibus enim magnificasti populum tuum, domine, et honorasti et non -isti. act. 6, 1 viduae. Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 111[c] et ego . . . -ctus sum, tu vero respectus. Clavd. carm. min. 40, 11 tuum . . . vatem. rapt. Pros. 3, 100. Avg. civ. 4, 31 *deos, opp.* colere. 20, 3. Favst. Rei. grat. 1, 11 p. 37, 1 *opp.* honorare. Greg. Tvr. Franc. 2, 8 legatusque eius a Caesare dicat fuisse dispectus. Greg. M. moral. 9, 75 cur tanta vilitate -is quem cum tanta dignitate condidisti? Nicet. psalm. p. 72, 16 peccatorem. Pallad. hist. mon. II 8 p. 353[c] ne -as me (μὴ παρίδῃς με). Pass. Iren. Sirm. 3 omnes ergo -ens nulli eorum respondit. Carm. epigr. 114, 6 nec dispexsi pau⟨peres⟩. *nota*: Sil. 8, 54 -ctus taedae regnis se imponit Iarbas. *i. q. desperare de alicuius sanitate*: Epist. pontif. Thiel 13 quodsi . . . -ctus a medicis aut evidentibus mortis pressus indiciis . . . convalescit. se -ere: Sen. dial. 7, 25, 1 non ideo . . . me -am quod in illorum numero consedero. Vvlg. II Macc. 7, 23 vosmet ipsos -itis propter leges eius. Sirach 38, 9 fili, in tua infirmitate ne -as te ipsum. Avg. civ. 22, 29 propterea -xi memet ipsum. Drac. Romul. 9, 220 qui se -ens cives dilexit et urbem.

b *res*: Varro ling. 8, 67 -endam eam esse rationem. Cic. Vatin. 29 pecunias aliorum. 38. or. frg. A XIII 16 hanc loquacem Siciliam non -xit. de orat. 3, 72 philosophi eloquentiam -erunt, oratores sapientiam. fin. 4, 73 neque magnum bonum *esse divitias* et prae rectis honestisque contemnendum ac -endum. Catvll. 64, 20 tum Thetis humanos non -xit hymenaeos. Caes. civ. 3, 8, 4 neque ullum laborem aut munus -ens. Bell. Afr. 30, 2 -cta patientia Caesaris. Nep. Pel. 3, 1 id illi . . . usque eo -erunt, ut . . . laborarint. Att. 6, 4 rei familiaris fructum. Prop. 1, 14, 24 non ulla verebor regna vel Alcinoi muncra -ere (Ov. met. 13, 839). Ov. fast. 4, 526 surge nec exiguae -e tecta casae. Val. Max. 9, 5, 2 tribunus senatus imperium -xit, senatus tribuni verbis paruit. Sen. benef. 2, 34, 4 ut et ille fortis dicatur cum ratione fortuita -ens et hic sine ratione in pericula excurrens (dial. 7, 4, 2). dial. 11, 10, 3 ista si quis -it, quid illi paupertas nocet? epist. 74, 6 externa -ere et honesto contentum esse. 88, 29 fortitudo . . . terribilia et sub iugum libertatem nostram mittentia -it, provocat, frangit. Cvrt. 6, 3, 11 nil tuto in hoste -itur. Lvcan. 10, 29 Macetum fines . . . deseruit victasque patri -xit Athenas. Calp. ecl. 7, 19 dic . . . nec nostras invidus aures -e. Homer. 25 -cta pietate. Stat. Theb. 2, 165 nec plura tuus -erat Oeneus foedera. 3, 704 dolentis questus. silv. 1, 5, 61 nec si Baianis veniat novus hospes ab oris, talia -et (dispiciet *M*). Qvint. inst. 2, 1, 2 cetera ut professione sua minora -unt *rhetores. al.* Ivv. 4, 11, 131 superbum convivam caveo qui me sibi comparat et res -it exiguas. Plin. epist. 3, 15, 3 quibus *praemiis* -ctis (Drac. satisf. 25). Svet. Otho 10 vitam. Ps. Apvl. Ascl. 11 ut et ea quae appetimus et illud ex quo appetentiae nobis est vitium -amus. Min. Fel. 8, 5 honores et purpuras. Tert. nat. 1, 10 deorum . . . culturam perinde a vobis destrui ac -i ostendam (ieiun. 15 opera creatoris). 2, 2 probant *philosophi* sese omnia -isse (*in scripturis divinis*) aut non omnibus credidisse. bapt. 12 patris exequias (adv. Marc. 4, 23 p. 499, 19 sepulturas parentum). patient. 3 p. 3, 21. resurr. 11 p. 39, 19 negantes enim poenam et -unt disciplinam. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 8. 3, 24 p. 420, 4 in compensationem eorum quae in saeculo vel -ximus vel amisimus. Itala lev. 6, 2 (Aug. quaest. hept. 3, 20. 4, 10) anima quaecumque peccaverit et -ens -erit praecepta domini (Lugd. dispiciens dispexerit, παριδὼν παρίδῃ, Vvlg. contempto domino). psalm. 50, 19 (Barnab. 2, 10) sacrificium . . . deus non -it (οὐκ ἐξουδενώσει, Vvlg. non -es). act. 6, 1 (codd. e g *et* Vvlg.) eo quod -rentur (παρεθεωροῦντο) in ministerio cotidiano viduae eorum (Itala codd. d h *v. sub* discupio). Porph. Hor. epist.

1, 6, 28. 1, 17, 30 hominis qui ... vestem non iam -ere, sed timere videatur. SPART. Did. 3, 8 Pertinacis cena -cta. HIL. in psalm. 54, 4 -xit orationem adulescentis (*opp.* inaurivit). AMM. 21, 12, 23 *al.* AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 17 ille pro te suscepit illa quae tu -is. off. 1, 36, 181 ut ... *fortitudo* externa corporis pro minimis habeat et quasi superflua -enda magis quam expetenda ducat. VVLG. lev. 26, 43 leges meas. psalm. 21, 25 deprecationem pauperis. Ezech. 16, 59 iuramentum *al.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 5 p. 215, 13 Engelbr. sperno omnia et -o quae deorsum sunt, quae de terra sunt neglego. CLAVD. 8, 509 sic armipotens Lacedaemon -xit muros rigido munita Lycurgo. *al.* SEDVL. op. pasch. 1, 18 humanae pietatis iura. DRAC. laud. dei 2, 318 canities -cta senum laesique parentes. APRING. in apoc. 2, 19 causatur adhuc adversus eam, quod ... tempus paenitentiae acceperint atque dispexerint. COD. Iust. 11, 8, 11 pr. 12, 33, 5 pr. ut in eo quod optaverint firmiter maneant, eo quod -erint sine dubitatione repellantur. PASS. Thom. p. 149, 7 qui (*infirmi*) ... emplastra a medicis dispiciunt, non curantur (-untur, dispiciuntur *codd.*). MIRAC. Theclae 2 p. 171, 5 merito autem omnium dierum respectum perdidit quae unum diem dei dilectae -xit. INSCR. christ. Rossi II VII 56, 6 fortunae semper munera dispicie⟨n⟩s. VIII 68, 2 cui caput est Christus -it ipse suum. *de rebus i. q. non servare*: MART. CAP. 9, 972 rhythmoides vero in aliis numerum servant in aliisque -unt.

C *cum praedicativo* (*accedit* pro, ut *sim.*): 1 *personas*: SIL. 1, 671 cur ut decisa atque avulsa a corpore membra -ar (dispiciat *codd.*). GELL. 10, 24, 1 qui aliter dicit pro rudi atque indocto -itur. APON. 12 p. 227 pro nihilo -uut eum. 2 *res*: MIN. FEL. 8, 4 templa ut busta. HIL. op. hist. frg. 1, 2 praesentia quaeque, ut nulla et incerta. PRISCILL. tract. 6, 98 ea quae vivunt terrena -ens (10, 134). SVLP. SEV. Mart. 5, 2 quam ille ordinationem ne -isse tamquam humiliorem videretur, non repudiavit.

D *cum dativo*: CONC. Burd. a. 663—75 p. 215, 15 eo quod clerici ... propriis episcopis dispicerint.

E *seq. infinitivus*: CARM. de Sod. 80 credere -xit monitum risitque timorem. VVLG. Sirach 7, 10 exorare ... ne -as. CASSIAN. inst. 7, 10 opera monasterii levia exercere. SALV. eccl. 3, 49. FAVST. REI. epist. 3 p. 172, 25 dignatione quae servos amicos ac filios nominare et compellare non -it. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 25, 26 orare. hom. 7 p. 114, 32 qui (*pastor*) ... unam vagantem *ovem* non -xit inquirere. DRAC. laud. dei 1, 60. satisf. 275 -it irasci pastoribus optima tigris, -it et talpas flammeus ore draco. ENNOD. epist. 4, 19, 1 p. 112, 13. 21, 35 p. 492, 23 CASSIOD. hist. 12, 8 var. 1, 11, 2 *al.* GREG. TVR. Franc. 2, 33 *al.* CONC. Epaon. a. 517 p. 275 basilicas hereticorum ... sanctis usibus applicare ... dispicimus. CONC. Aurel. a. 533 p. 63, 11 *al.* LEX Sal. 56 si quis in mallum alterum per lege convinxerit at fidem facire dispexerit. GREG. M. moral. pr. 4 obedire. 11, 30 credere. 14, 79 timere. in euang. 28, 2 servo occurrere. EVGIPP. Sev. 8, 3 necessitate compelletur explere quod prava voluntate -xit (*sc. explere*). CARM. epigr. 1414, 4 dispexit pretii sordida lucra sequi. *c. inf. pass.*: INSCR. christ. Rossi II VI 19, 2 -xit mundo deficiente primi. *forma passiva verbi iungitur cum inf. pass.*: GREG. TVR. Franc. 10, 25 eo quod ab his adorari dispicitur. *seq. acc. c. inf.*: APON. 12 p. 227 quasi nihil -unt eum boni operis fecisse poenarum angeli. GREG. M. moral. 6, 24 cuncta sub se ire -unt sancti.

F *seq.* **quod**: IVV. 9, 99 nec contemnas aut -as quod his opibus numquam cara est annona veneni. PLIN. epist. 8, 24, 5 recordare quid quaeque civitas fuerit, non ut -as quod esse desierit.

G *seq.* **quominus**: TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 12 qui pecora quoque fratris tui ... prohibet -as quominus ea reducas fratri.

IV *i. q.* ***despectum verbis aut vultu exprimere***: CAES. civ. 3, 87, 1 Labienus cum Caesaris copias -ret, Pompei consilium summis laudibus efferret. QVINT. decl. 253 p. 36, 24 facile est ista in contionibus et conciliis -ere dicendo. 298 p. 177, 6 -bam eam amicitiam dicebamque. VVLG. II Esdr. 2, 19 et subsannaverunt nos et -erunt (Is. 37, 22).

part. praes. act. pro adi. **dēspiciēns**, -tis: CIC. de orat. 2, 364 nemo umquam tam sui -s fuit quin speraret.

part. perf. pass. pro adi. **dēspectus**, -a, -um. *legitur compar. inde ab* AMBROSIAST., *superl. inde a* TAC.; magis -us: CIC. Att. 11, 24, 4. maxime -us: TAC. ann. 13, 47. *i. q. despiciendus*: 1 *de personis*: CIC. Scst. 87 homines -i et contempti. Att. 11, 24, 4 aut nihil puto cum habere ... aut eo me magis esse -um. SALL. or. Lep. 11 populus Romanus ... agitandi inops -usque ne servilia quidem alimenta reliqua habet. or. Phil. 5. VERG. ecl. 2, 19 -us tibi sum nec qui sim quaeris, Alexi (ARVS. gramm. VII 463, 8 -us mihi est). OV. epist. 2, 81 at mea -i fugiunt conubia Thraces. 19, 224. LVCAN. 5, 333 vos -a, seues, exhaustaque sanguine turba. TAC. hist. 5, 8 -issima pars servientium (*Iudaei*). ann. 13, 47 maximeque -a et uullius ausi capax natura eius. SVET. Iul. 59 -issimum quendam ex Corneliorum genere. Claud. 3 avia Augusta pro -issimo semper habuit *Claudium*. TERT. scorp. 10 FRG. Mur. 24. AMM. 14, 11, 16 temeritati ... quae eum iam -um et vilem arbitrio subdiderat infimorum. 26, 2, 4 ad gratiam ... -orum. 29, 3, 7 Claudium ... accusabat quidam vilitate ipse -us. AMBROSIAST. in Col. 3, 25 servus hominis quasi -ior. VVLG. Is. 53, 3 -um et novissimum virorum. Dan. 11, 21 Nah. 3, 11. AVG. civ. 20, 3 in omni -o (-u *pars codd.*). SALV. eccl. 3, 82 nullus -ior quam iudex. BOETH. cons. 3, 4, 24 -iores potius improbos dignitas facit. CASSIOD. in psalm. 101 praef. -i hominibus, sed acceptabiles Christo. IORD. Get. 119 quamvis armis -i, sed numerositate pollentes. GREG. M. moral. 18, 59 tanto unaquaeque anima fit pretiosior ante oculos dei quanto ... -ior fuerit ante oculos suos. PASS. Theclae A 37 p. 106, 2 -os respicit. 2 *de rebus*: CAES. carm. in Ter. 5 ut ... polleret neve hac -a (-e *Bährr.*) ex parte iaceres. SEN. dial. 4, 11, 2 omnia -a foedaque et turpia. MELA 3, 78 ingens modo et navigabilis, inde tenuis rivus -us emoritur *Euphrates*. LVCAN. 4, 568 -am cernere lucem ... iuvat. SIL. 11, 48 quos vile genus -aque lucis origo foedabat. STAT. Theb. 3, 334 tunc ... tumet virtus multumque superbit pectore -o *tauri*. PANEG. 9, 4 -issimae parvitatis (pravitatis *M*). DON. Ter. Phorm. 422 aetatem in illo esse -am. AMM. 15, 13, 3 arte -a furtorum. VVLG. Is. 53, 3 et quasi absconditus vultus eius et -us. Mal. 1, 7 mensa domini. CLAVD. 10, 91 -usque solo calcatur achates. HESYCH. in lev. 26, 3—13 p. 1140[A] ea quae ad voluptatem pertinebant etiamsi nimis essent -a. AVIAN. fab. 19, 10 -um *dumum* cuncti praeteriere viri. ARNOB. in psalm. 118 p. 519[C] numquid non tanto illa *casula* tibi erit -ior. VITAE patr. 3, 37 viliora et -iora vestimenta. GREG. M. moral. 3, 11. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 13 ad deformitatem materiei -issimam atque foedissimam. PAPYR. Britann. Grenf.-Hunt I 30 recto v. 5 ⟨ge⟩ueris déspectí. 3 *impersonaliter*: TAC. ann. 6, 31 non -um id apud barbaros ultroque potentiam habet. *nota i. q. desertus*: MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 vicina vero *castella* metu ruinarum -a sunt.

deriv.: despectio, despecto, despector, despectus.

dēspico, -āvī, -ātum, -āre [*a* dis *et* picare, pix *ductum esse censet Diez, Etymol. Wörterb. d. roman. Sprach. I s. v.* pegar. *Th.*]. *cf. Rönsch, Collect. phil. p. 295 sq.; Nettleship, Journ. Phil. XIX 119.* GLOSS. (*saepe* disp-) -vit dividit partitur. -atus disruptus decoriatus. -atis disruptis (= inruptis). patefactis. abruptis. spiculatis. incisis. partitis. laniatis decoriatis (= discordati⟨s⟩, decoloratis). debis (*i.* divisis?), partibus deiectis (*i.* disiectis?), abruptis. minutis partibus. [*val.* despicare. *M.-L.*]. 1 *i. q. exinterare*: PELAGON. 88 occidis pullum et cito illum -as et tollis illi ventrem (*cf.* VEG. mulom. 2, 130, 5 aperies). RVFIN. hist. 8, 9, 2 *rami* discerptis -atisque visceribus avulsa secum membra rapiebant (*graece aliter*). 10, 8, 17 ut eos porcorum more suspensos -atosque ... caederent. 11, 24 necatis parvulis -atisque (disp- *P*) ob fibrarum inspectionem virginibus. 2 *i. q. effringere*: RVFIN. hist. 3, 6, 6 repente -atis (ἐξαράξαντες) foribus praecipites irruebant. VICT. VIT. 1, 8 tectis admodum -atis pulchritudinem parietum solo aequabant. 3, 48 -atis postibus ianuarum.

dēspicor, -ātus sum, -ārī [*cf. c.* despicere *et c.* conspicari, suspicari, auspicari. *Th.*]. PRISC. gramm. II 379, 9 ex his multa antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur et maxime ea quae apud Graecos activa habentur et passiva: ... -or. 385, 11 -or commune accipiebant. SCHOL. Ter. p. 101, 26 -atam despectam. GLOSS. dispicata contempta. *i. q. contemnere*: PLAVT. Cas. 186 pessumis me modis -atur domi. POMP. RVF. or. frg. Prisc. gramm. II 385, 10 me miserum quem illae feminae -ari ausae sunt. VIR. ill. 23, 8 *Galli* nobilissimos senum ... primo, ut deos venerati, deinde ut homines -ati interfecere. -atum habere: PLAVT. Cas. 189 vir me habet pessumis -am modis. TER. Eun. 384 (*cf. p. 743, 60*). *part. perf. pro adi.* **dēspicatus**, -a, -um (*ubique superl.*). *i. q. contemptus*: CIC. Verr. 4, 98 ne contemptissimi ac -issimi esse videamur. Sest. 36 hominis. Pis. 64 cuiquam ... infimo ac -issimo (despectissimo c^2k, desperatissimo *rell.*). GELL. 15, 4, 1 ignobilissimos ... homines et -issimos. SIDON. epist. 6, 1, 4 -issimi vermis ulcera. AMM. 28, 1, 42 quosdam -issimae sortis.

deriv.: despicabilis, despicatio, 2. despicatus. *Tafel.*

dēspiculāre sagittare GLOSS. IV 52, 44. V 190, 36 (disp-). *a* de *et* spiculum *vel* spiculare.

dēspicus *v. p. 742, 48.*

dēspīrat spiritum tollit. valde spirat GLOSS. *a* de *et* spirare.

dēsplendeo, -ēre *a* de *et* splendere. *i. q. valde splendere*: AVELL. p. 503, 25 tam nostrae petitionis quam vestrae gratiae ad integrum lux serena -at.

dēsplendēsco *a* de *et* splendescere. *i. q. splendorem amittere*: PAVL. NOL. epist. 39, 8 *insipientiā* -at nitor cordis vestri.

dēspoliābulum *v.* desidiabulum.

dēspoliātio, -ōnis *f. a* despoliare. *i. q. nudatio*: GLOSS. ἀπέκδυσις. TERT. resurr. 7 p. 35, 14 apostolus circumcisionem -em carnis (*ex* ITALA) appellans (ITALA codd. d g *et* VVLG. Col. 2, 11 expoliatio. ἀπέκδυσις) tunicam cutem affirmavit. PAVL. NOL. epist. 29, 1 de primorum patrum -e (*ibid.* nudati sunt). *i. q. multa*: COD. Theod. 9, 17, 6 (*a. 381*) officium ... L librārum auri affectum -e maerebit.

dēspoliātor, -ōris *m. a* despoliare. GLOSS. ἐκδύτης. *is qui despoliat, privat*: PLAVT. Trin. 240 (*de Amore*) avarus, elegans, -r (despolator *A. cf. p. 749, 5*). COD. Theod. 16, 2, 28 (*a. 390*) infirmi sexus -r. *f.* **dēspoliātrīx**, -īcis. DON. Ter. Hec. 159 procax: dispoliatrix et petax (desp- SCHOL. Ter. p. 75, 11).

dēspoliātūra damnum. GLOSS. *a* despoliare.

dēspolio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* spolium *vel* spoliare. *Th.*]. *traditur saepe* disp-, *quod scripsisse videntur recentiores* (AMBR. PAVL. NOL. *al.* NOT. Tir. 89, 98. 128, 55). *deponens:* PRISC. gramm. II 391, 2 vetustissimi protulerunt . . . -antur pro -ant. *cf. l. 14.* AFRAN. com. 42 quos impune depopulator [et] despolatur dedecus (dispolatur *codd. Noni p. 480. cf. p. 748, 81*). GLOSS. -at σκυλεύει. *cf.* IV 369, 25 nudare detegere dispoliare vel publicare. [*val.* despoiare, *it.* spogliare, *francog.* dépouiller, *hisp.* despojar. *M.-L.*]

i. q. spoliare, privare: 1 *generatim: aliquem:* PLAVT. Asin. 204 mi . . . -ato. Men. 804 me -at. TER. Andr. 816. TVRPIL. com. 162 te . . . perdere detegere -are. CIC. Verr. 5, 43 ut etiam una cum ceteris Siculis -retur. epist. 14, 2, 3 in eius partem te miseram et -atam venire. SEN. nat. 4 praef. 7 gaudentes. epist. 80, 8. PETRON. 67 sic nos barcalae -amur (*vix reflexivum*). 82 MART. 11, 50, 2. QVINT. decl. 355 p. 386, 20 imperitum iuvenem. POMPON. dig. 24, 1, 31, 7 TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 24 HEGES. 3, 3, 4. 5, 30 dum aliena spolia rapit, ipse -atur. *aliquid:* PLAVT. Mil. 1048 quae digitos -at suos et tuos digitos decorat. LVCIL. 578 proras -ate et detondete guberna. TVRPIL. com. 152 quibus rem rebus -asti (disp- *plerq. codd. Noni*). LABER. mim. 38 provincias (disp- *codd. Noni*). SEN. Phaedr. 765 non sic prata . . . aestatis calidae -at vapor (*sc. viriditate*). nat. 5, 11, 2 Iulio enim mense iam -ata sunt omnia (*sc. nive*). PETRON. 119, 12 Arabum populus sua -verat arva. APVL. apol. 76 nova nupta . . . pudore -ato, flore exoleto. TREB. Gall. 6, 2 templum (TERT. Scap. 2 LACT. inst. 5, 9, 16). PAVL. NOL. epist. 12, 6 ut . . . omnem huius mundi ambitum -ret (*syn.* solvere parietem). GARG. MART. pom. 3, 4 nec possint ita fures -are *fructus.* *accedit ablativus:* PS. CIC. exil. 13 honore. CAES. Gall. 2, 31, 4 armis. LIV. 45, 36, 7 triumpho (disp- *V*). SEN. dial. 6, 24, 5 -atus oneribus alienis. LACT. inst. 6, 11, 3 hominis se appellatione -at (6, 18, 21). PAVL. NOL. epist. 23, 11 nos . . . illo Nazaraeo crine. 30, 4 *v. infra l. 55.* LEO M. serm. 79, 3 omni se laude. AVELL. p. 425, 13 PROSP. resp. ad Vinc. 15. epigr. 94, 4 saepe tamen propriis -atur homo. carm. de ingrat. 961. PETRON. 79 gaudio -atum torum. FRONTO p. 38, 5 N. iis margaritis collos filiarum tuarum -bis? HIL. in psalm. 51, 6 Aegyptum . . . argento et omni ornatu -atam. PS. RVFIN. in Ioel 1, 6 silvas virore -at. LEO M. serm. 9, 4. MAX. TAVR. hom. 96 tota supellectile -atam domum.

2 *speciatim vestibus privare, exuere, denudare* (GLOSS. ἀποδύω. ἐκδύω. -at nudat. *cf.* IV 369, 26 nudi exerti dispoliati): *aliquem:* SEN. contr. 9, 2, 21 verbera . . . -a (*sc. ad supplicium. sim.* PETRON. 30 servus . . . -atus. 49 -a. CAPITOL. Gord. 30, 8 e conspectu duci iussit *illum* ac -ari et occidi. PASS. Tarach. 2. 3). SEN. epist. 63, 11 si quis -atus amissa unica tunica *eqs.* APVL. met. 1, 15. *cf.* 4, 21 magnificum -vit latronem (*sc. pelle ursina indutum*). *sim.* TERT. anim. 33 ut . . . perinde decorietur *anima homicidae in pecus conversa,* quia et ipsa -verit. adv. Val. 32 p. 207, 19 -buntur homines . . . -ari autem est deponere animas, quibus induti videbantur. p. 209, 1. ITALA Os. 2, 3 (Wirc.) sic ut dispoliem eam nudam (ἐκδύσω, VVLG. expoliem). II Cor. 5, 3 (Tert. adv. Marc. 5, 12 p. 616, 2) si quidem et -ati, non inveniemur nudi (*ἐκδυσάμενοι, sed plerique codd. ἐνδυσάμενοι, unde* VVLG. vestiti. *cf.* PAVL. NOL. epist. 11, 8 si -atus a corpore non inveniaris nudus ab opere). II Cor. 5, 4 (Hil. in psalm. 64, 17) in quo nolumus -ari, sed superindui (ἐκδύσασθαι, VVLG. expoliari). Col. 2, 15 (Paul. Nol. epist. 30, 4) -ans (ἀπεκδυσάμενος, VVLG. expolians) transduxit principatus et potestates libere (PAVL. NOL. *l. c. supplet* -ans se carne). AMBR. parad. 12, 59 Iac. 2, 5, 22. VVLG. Luc. 10, 30 *latrones* -verunt eum (ἐκδύσαντες). RVFIN. Adamant. 4, 2 mortuum (ἐσκύλευε). PAVL. NOL. epist. 24, 7 se. BARNAB. 10, 4 VITAE patr. 3, 118. PASS. Perp. 20 -atae et reticulis indutae. *fortasse huc pertinet:* PLAVT. Epid. 93 *senex iratus* virgis dorsum -et (depoliet *Palmerius*) meum (*i. decoriet, cf.* 91ᵃ corium perdidi). *accedit ablativus:* APVL. met. 11, 14 nefasto tegmine. ITALA lev. 6, 11 (Rufin. Orig. in lev. 4, 6) -bit se stola sua (ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, VVLG. spoliabitur prioribus vestimentis). *sim.* AMBR. hex. 3, 11, 47 nulli venti eas *cypressus* crinis sui veste -ent. Noe 19, 70 (*in imag.*) virtute se exuit et imitanda aliis aequitate -at. *cf.* FAVST. REI. spir. 2, 7 p. 149, 27. ENNOD. epist. 9, 30 p. 252, 2 *opp.* vestire. *accedit accusativus rei:* TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 24 Iesus . . . primo sordidis indutus . . . dehinc -atus pristinas sordes. 5, 12 p. 616, 2 (*ad* ITALA *supra l. 49*) recipiemus quod -ati sumus, id est corpus. ITALA Ezech. 26, 16 (Tycon. 4 p. 45, 17) auferent mitras et vestem variam suam -bunt se (Wirc. se -bunt, Weing. se dispoliabunt; τὸν ἱματισμὸν . . . ἐκδύσονται, VVLG. abicient).

deriv.: despoliabulum (?), despoliatio, despoliator, despoliatura.

✱dēspondeo, -dī, -sum, -ēre *a* de *et* spondere. disp- CYPR. GALL. gen. 951. *perf.:* DIFF. Suet. p. 309, 36 -it non despopondit. *hoc traditur:* CIC. de orat. 1, 239 TERT. fug. 5. CORP. VI 18937 despepondit. GLOSS. κατεγγυῶ. -et valde promittit. -i promisi. -it κατεγγύησεν, ἐμνηστεύσατο. -erit ὑπέσχετο. -etur κατεγγυᾶται. *dub.* II 45, 48 -it διαχθείς. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *i. q. spondere:* a *strictiore sensu nuptiarum causa: aliquam -isse dicitur pater sponsae, rarius sponsi (cf. p. 750, 5 sq. 9. 14. 20) vel sponsus (p. 750, 20. 32 sq.); accedit dativus,* in *v. p. 750, 10. 12. 26.* GLOSS. κατεγγυῶ πρὸς γάμον γυναῖκα. -nsa μνηστευθεῖσα, κατεγγυηθεῖσα ⟨με⟩μνηστευμένη. κατεγγυημένη. VARRO ling. 6, 70 spondebatur pecunia aut filia nuptiarum causa; appellabatur et pecunia et quae -nsa erat, sponsa. 6, 71 qui spoponderat filiam, -isse dicebant, quod de sponte eius, id est de voluntate exierat. DON. Ter. Andr. 102 -i: ex vetere more, quo spondebat etiam petitoris pater. -i: proprie, nam -nsa dicitur, quia spondet puellae pater, -et adulescentis. Ad. 735 -et puellam qui petit, spondet a quo petitur. recte ergo socer futurus '-i' dixit. PLAVT. Aul. 173 eius cupio filiam virginem mihi -eri. 205. 238. 241. 255. 271 filiam -i ego. 782. Cist. 498 uxorem . . . mihi quam -it pater. 601 Alcesimarcho filiam suam -it in divitias maximas. Curc. 663. 671. Mil. 1007 mi haec -nsa est (desponsatast *C D*). Poen. 1156. 1268. 1279. 1357 Rud. 1269 Trin. 603. 604. 1133 sororem . . . in tam fortem familiam. 1156 filiam meam tibi -nsam (-nsatam *C D et Non. p. 144*) esse audio. Truc. 825 CAECIL. com. 65 (*de patre sponsi*). PACVV. trag. 115 gnatam -it, nuptiis hanc dat diem. TER. Andr. 102 (*cf. l. 4*). Haut. 779 at ego illi neque do neque -o (spondeo *A*). 784. 854. 866 Hec. 124 (*de patre*). Phorm. 925 (*de patre*). Ad. 735 (*cf. l. 6*). TITIN. com. 101 cui exacta aetate sponsa sit -nsa. CIC. de orat. 1, 239 Cluent. 179 Att. 1, 3, 3 ad Q. fr. 2, 5, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 Cornificius adulescens Orestillae filiam sibi -it. NEP. Att. 19, 4 hanc Caesar . . . privigno suo -it. OV. met. 9, 715. LIV. 1, 26, 2 *soror* -nsa uni ex Curiatiis fuerat. 1, 39, 4. 3, 44, 3. 3, 47, 7. 26, 50, 2. 38, 39, 6. 38, 57, 3 *sqq.* MANIL. 5, 615 solvitque *Perseus* haerentem vinclis de rupe puellam -nsam pugna, nupturam dote mariti. FEST. p. 154 *minuitur privatis luctus,* cum -nsa est (PAVL. FEST. cum puella desponsaretur). SEN. contr. 7, 6, 5. 12. suas. 1, 6 -ere ipsos (*Athenienses*) in matrimonium illi (*Antonio*) Minervam (DICT. 6, 4). VELL. 2, 79, 2. 2, 94, 1 VAL. MAX. 4, 2, 3. 4, 3, 1 STAT. Theb. 5, 223. 10, 61 magni thalamo -nsa Tonantis. QVINT. decl. 354 p. 385, 12. 22 TAC. Agr. 9 ann. 12, 3. 9 SVET. Aug. 63 Claud. 27 Otho 1 VLP. dig. 23, 1, 4, 1 *al.* APVL. met. 4, 32 apol. 77 HIL. myst. p. 24, 27 IVVENC. 1, 54. 152 VVLG. exod. 21, 9. deut. 20, 7 uxorem. 22, 23 si puellam . . . -erit vir (*cf. p. 751, 29*). II reg. 3, 14 quam -i mihi centum praeputiis Philisthiim. II Cor. 11, 2 *v. p. 751, 32.* PRVD. ham. 629 cum se thalamis -nsam mens bona iustis noverit inque torum regis nuptura vocetur. *impersonaliter:* TER. Andr. 980 intus -bitur (*i. desponsio fict*), intus transigetur. *adde:* SEN. Ag. 641 Haemonio (*i. Achillis*) -nsa rogo (*cf.* Tro. 195 -nsa nostris [*Achillis*] cineribus Polyxene). Tro. 59 hic Hectoris coniugia (*i. uxorem*) -et sibi (*i. optat concubinam*). *in imag.:* HESYCH. in lev. 17, 1 p. 1003ᴰ nostras animas deus sibi ad salutem -it. ISID. Goth. 1ᶜ chron. II p. 267 licet te (*Spaniam*) sibimet . . . Romulea virtus -erit. *nota:* CATVLL. 62, 27 -nsa tuā firmes conubia flammā, *Hymenaee.* APVL. Plat. 2, 25 matrimonia . . . fieri communia -ente ipsa eius modi nuptias publice civitate[s]. HIL. in Matth. 22, 3 novi corporis -nsa coniunctio (*i. nuptiae*).

b *latiore sensu i. q. promittere:* CIC. har. resp. 6 praeripere -nsam iam et destinatam laudem. prov. 36 is ut eam *provinciam* -nsam, non decretam habere videatur (*cf.* Att. 1, 16, 8 -nsam homini iam Syriam ademi). Att. 1, 10, 4 bibliothecam tuam cave cuiquam -eas, quamvis acrem amatorem inveneris. 11, 6, 6. 13, 12, 3 illam περὶ τελῶν σύνταξιν . . . Bruto . . . -imus (*sc. dedicaturi*). PROP. 3, 19, 23 hanc igitur dotem virgo -erat hosti. LIV. 4, 13, 3 plebem . . . haud dubium consulatum favore ac spe -entem. 26, 37, 5 velut -ente fortuna Romanis imperium orientis. SEN. Oed. 670 vates . . . tibi sceptra -et mea. LVCAN. 7, 758 cum sibi Tarpeias victor -erit arces, cum spe Romanae promiserit omnia praedae. VAL. FL. 7, 510 meritis periuria poenis -et . . . Furor. APVL. met. 10, 26 pecuniam. CYPR. GALL. exod. 612 victumque caelestem -it cunctis. SVLP. SEV. chron. 1, 34, 4. *seq. acc. c. inf.:* LIV. 28, 38, 9 -bantque (*Σ*, spondebantque *P*) animis . . . id *bellum* P. Cornelium finiturum. *i. q. dedere:* CIC. epist. 12, 9, 2 quaecunque est *spes,* ea -etur (*fere i. q. reservatur*) anno consulatus tui. FRONTO p. 36, 14 N. uni M. Porcio me dedicavi atque -i atque delegavi. APVL. met. 2, 12 cui (*convivio*) te sero -eras. 11, 16 ut renatus . . . statim sacrorum obsequio -retur (*cf.* 11, 28 -nsus sacris).

2 *i. q. desperare:* PLAVT. Men. 35 animum -it eaque is aegritudine . . . emortuos est (Merc. 614 animum ne -e. :: nullus est quem -eam. Mil. 6 ne lamentetur neve animum -eat *machaera.* 1053. VARRO ling. 6, 71 -isse animum quoque dicitur . . . quod suae spontis statuerat finem. rust. 3, 5, 6 ne reliqui . . . -cant animum. 3, 16, 15 SEN. benef. 2, 35, 4 AMM. 26, 7, 13). LIV. 3, 38, 2 nec ipsi solum -erant animos (26, 7, 7. 31, 22, 5 AMM. 25, 7, 5). COLVM. 11, 1, 11 quae probabilis ratio est . . . in socordiam compelli, quia -eris sapientiam? (*sc. perfectam te posse nancisci*). ITIN. Alex. 18 pace -nsa parando bello incubuit. *absolute, plerumque i. q. perire:* COLVM. 8, 10, 1 caveis clausi plurimi *turdi* -ent. HERM. Pal. sim. 9, 24, 4 de semet ipsis -entes. SERV. auct. Aen. 1, 92 ne . . . timidiores -eant animo (CARM. epigr. 95, 7. CORP. IX 2229 post dies XV fati eius *filii* animo -it *mater. cf.* GLOSS. -it animo ἀθυμεῖ defecit). CORP. VI 18937 pater infelicissimus qui pos dies XX despepondet *quam filia mortua est.*

deriv.: desponsio, desponsor. desponsare.

dēspōnsālia *n. pl. cf. c.* despondere *et c.* sponsalia. *i. q. sponsalia:* GEST. Pilat. 2, 4 -a (ὅρμαστρα) facta sunt (*C*, desponsatio f. est *cett. codd.*). *ibid.* in -a (εἰς τὰ ὅρμαστρα) Mariae interfuimus (*sic Dᵇ*, in sponsalia et gaudia *C*, in desponsalitio *Dᵉ*).

dēspōnsālitium *v. p. 750, 84.*

dēspōnsātio, -ōnis *f. a* desponsare. *i. q. sponsio ad nuptias:* TERT. virg. vel. 11 p. 900 Öhl. ad -em velantur. VVLG. cant. 3, 11 in die -is illius (desponsionis Amiat.). Ier. 2, 2. FVLG. act. mund. p. 170 quid in hac -e (disp- *traditur*) sacer pronubus edicat. p. 171 in -bus suis quos ordines habeant caeli. AVG. serm. 105, 4 nupt. et concup. 1, 11, 12 PETR. CHRYS. serm. 140 p. 576[A]. 148 p. 597[A] OP. imperf. in Matth. 1 p. 631. APON. 5 p. 103 coruscante die -is regis pacifici. GREG. TVR. Franc. 4, 46 dedi arram in -e (*trad.* disp-) eius. GEST. Pilat. 2, 4 *v. p. 750, 82.*

dēspōnsātor, -ōris *m. a* desponsare. *is qui desponsat:* FVLG. myth. p. 170 caelestis coniugii -r (*trad.* disp-). p. 171.

dēspōnsio, -ōnis *f. a* despondere. 1 *i. q. sponsio nuptiarum,* GLOSS. κατεγγύη: HIER. adv. Iovin. 1, 37 in hac -e Christi. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 10 (*allegoriee*) -is mirabile sacramentum. *ef. l. 4.* 2 *i. q. desperatio* (*cf. p. 750, 65*): GLOSS. II 567, 3 animi -o fastidium quando animo increverit. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 attestante . . . animi -e (2, 36, 190 chron. 2, 11, 131). 3, 18, 176 -o, vigiliae. chron. 3, 2, 15.

✱**dēspōnso,** -āvī, -ātum, -āre [*ef. e.* despondere *et e.* sponsare. *Th.*]. *trad.* disp-: ITALA deut. 22, 23 (Lugd.) Matth. 1, 18 (cod. δ) Luc. 1, 27. 2, 5 (codd. d δ) LIB. gener. chron. I p. 133, 332 GREG. TVR. Franc. 3, 20. 4, 46 *al.* LEX Visig. 3, 1, 2. 3, 4, 2 GEST. Pilat. 2, 4 *al.* *deponens* desponsor *v. infra l. 39.* GLOSS. -atur κατεγγυᾶται. -ata ἁρμοστή. arratam -atam. *legitur inde a* VELL. [PLAVT. Mil. 1007 Trin. 1154 *v. p. 750, 11. 13*].

i. q. ad matrimonium despondere: VELL. 2, 65, 2 cum esset privigna Antonii -ata Caesari. SVET. Iul. 1. MIN. FEL. 25, 3 virgines iam -atas, iam destinatas. TERT. virg. vel. 6. ITALA deut. 22, 23 (Lugd.) puella virgo -ata viro (μεμνηστευμένη, VVLG. *v. p. 750, 32*). Os. 2, 19. 20 (Hier. adv. Pelag. 2, 23 Rufin. Orig. in lev. 12, 5 Apon. 1 p. 7) -bo te mihi (μνηστεύσομαι, VVLG. sponsabo). II Cor. 11, 2 (Aug. c. Adim. 7 epist. 188, 5 serm. ed. Mai 94, 7 *ef.* virg. 12, 11) -vi (ἡρμοσάμην, VVLG. despondi) enim vos uni viro virginem castam exhibere, Christo. PS. AVR. VICT. orig. 13, 4. LIB. gener. chron. I p. 133, 332 Ioseph cui -ata fuit virgo Maria. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 132, 167 Ioseph qui -vit Mariam (p. 172, 249 GEST. Pilat. 2, 3. 4. *ef.* MARCELL. chron. II p. 79, 437 Eudoxiam . . . quam dudum -verat [p. 76, 424, 2 sibimet -vit]. CANON. Migne 56, 754[B] si -atus [*deponens*] aliquis puellam corrupit sororem eius . . . nupserit autem quam -vit. PETR. CHRYS. serm. 31 p. 288[C] [*allegoriee*] *Christus* tunc ecclesiam -bat [*ef.* GREG. M. moral. 2, 50 ecclesiam domino. FACVND. defens. 9, 1 p. 740[C]]. SCHOL. Ter. p. 141, 17 GREG. TVR. Franc. 3, 20 tit. 4, 46. 5, 38. PASS. Thom. p. 101, 1 -ata sum a rege caelorum. SCHOL. Hor. Vind. ars 146 *Tydeus* Deiphylen -vit). PS. CYPR. singul. cler. 40 CAPITOL. Aur. 4, 5 HIL. myst. p. 23, 34. AMBR. inst. virg. 6, 42 -ata fuit conubio. in psalm. 118 serm. 1, 4 Abr. 1, 9, 91. 93 HEGES. 1, 40, 5. 1, 42, 3 HIER. virg. Mar. 4. VVLG. exod. 22, 16 virginem necdum -atam. deut. 22, 25 Matth. 1, 18 Luc. 1, 27. 2, 5 (*ef. l. 22*) AVG. civ. 3, 14 *al. ef.* PAVL. FEST. *p. 750, 25.* *nota:* VEN. FORT. carm. 4, 28, 11 dulcis in Eusebii iam -ata cubile (*i. matrimonium*).

deriv.: desponsatio, desponsator.

dēspōnsor, -ōris *m. a* despondere. VARRO ling. 6, 69 ab eadem sponte a qua dictum spondere, declinatum . . . -r.

[**desposin**] steriles (sterilis, sterelis) GLOSS. (*v. l.* desponsin). *corrupt.*

dēspūmātio, -ōnis *f. a* despumare. *i. q. demptio spumae:* TERT. carn. 19 *semen* -e mutatum in coagulum sanguinis. *i. q. phlebotomatio:* CHIRON 14.

dēspūmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* spuma *vel* spumare. *Th.*]. *traditur subinde* disp-. *legitur inde a* VERG. [*dub.* GLOSS. effetanda disputanda, *ubi* effaecanda despumanda *Löwe.* IV 483, 33].

1 *transitive i. q. spuma purgare (c. abl. v. l. 82): proprie humores decoctos sim.:* VERG. georg. 1, 296 dulcis musti Volcano (*i. igni*) decoquit umorem et foliis undam trepidi -at aheni (MANIL. 3, 663 pinguiaque impressis -ant musta racemis. COLVM. 12, 34). CELS. 3, 6 mel -atum (COLVM. 12, 38, 5 SCRIB. LARG. 50. 70. 88. 91. 94. 96. 145 PLIN. nat. 22, 109. 110. 28, 95 PALLAD. 8, 7 GARG. MART. med. 45 PELAGON. 80 PHILAGR. med. 4 p. 118 SORAN. p. 97, 12 DIOSC. 2, 65 [2, 82, 3 W. ἐξηφρισμένον]. APIC. 1, 1. 2 ANON. med. ed. Piechotta 119 THEOD. PRISC. log. 17. 21. 59 CASS. FEL. 21 p. 37, 1. 3. 40 p. 92 ORIBAS. syn. 1, 21. 4, 12. 21. 38). SEN. epist. 99, 27 (*in imag.*) cum aliquid lacrimarum affectus effuderit et, ut ita dicam, -verit. PLIN. nat. 9, 133 -atis subinde carnibus. VAL. FL. 8, 254 pars *socciorum* veribus (*se. figit carnem*), pars nudanti -at aeno. APVL. met. 1, 3 magico susurramine . . . lunam -ari (*cf. p. 752, 11*). TERT. anim. 27 *in concubitu* -atur (*Vrs.*, -at in *cod.*) semen totius hominis. PALLAD. 3, 25, 10 aquam salsam. APIC. 5, 192 cum -veris *lenticulam coctam.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899[B] cum vero fuerit -atus humor. *latiore sensu:* VITR. 7, 4, 5 ad regulam et libellam summo libramento cote -ato (*i. polire. ef.* PLIN. nat. 36, 187). *sim.:* CAEL. AVR. chron. 1, 4, 143 qua usturā testa squamulis -atur (*i. desquamatur*). *i. q. phlebotomare:* CHIRON 11 -bimus tertio gradu ⟨a⟩ dentibus caninis. 12. 252 VEG. mulom. 1, 22, 11. 2, 6, 7. 2, 28, 4. 2, 34, 2. *translate i. q. facere, ut aliquid deferveseat:* PERS. 3, 3 stertimus, indomitum quod -are Falernum sufficiat (SCHOL. crapulam Falerni vini discutere). CLAVD. 1, 54 quantas per Lydia culta -at rutilas dives Pactolus arenas (*i. spumans dedueit. ef.* carm. min. 26, 58 -at niveum fistula cana salem *in aquis Aponi*). TERT. monog. 3 ut ne unis quidem nuptiis fervorem carnis -are permitteret *dominus. ef.* HIER. adv. Iovin. 1, 33 post -atas corporis voluptates. 2, 37 libidines. VVLG. Iudas 13 fluctus feri maris -antes suas confusiones (ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας).

2 *intransitive: proprie i. q. despumari, spumam emittere:* LVCAN. 6, 506 donec suppositas propior (*se. deducta*) -et in herbas *luna* (*cf. p. 751, 76*). PALLAD. 11, 18, 1 defrutum a defervendo dictum, ubi *mustum* ad spissitudinem fortiter -arit. ANTH. 21, 278 ultima -ans pelagus qua litora lambit. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 111 sic enim veluti -ans resumit *vires epileptieus. translate i. q. deferveseere, desaevire:* SEN. dial. 4, 20, 3 ut consumatur calor nimiusque ille fervor -et. epist. 68, 13 haec aetas optime facit ad haec studia: iam -vit (disputavit *codd.*). HIER. epist. 69, 9, 1 venter mero aestuans cito -at in libidines. epist. Pachom. 7 malae cogitationes, quae igne iracundiae bullientes quandoque erumpunt foras et -ant in corporis voluptatibus.

deriv.: despumatio.

dēspuo, -ī, -ūtum, -ere *a* de *et* spuere. *traditur etiam* disp-. GLOSS. -it spumat. *legitur inde a* NAEVIO *et* PLAVTO.

1 *i. q. expuere (saepe mala averruncandi eausa):* **a** *absolute:* NAEV. com. 98 illo te ducam, ubi non -as. VARRO ling. 5, 157 locus . . . ubi non licet -ere (LIV. 5, 40, 8 ubi nunc -i religio est. PAVL. FEST. p. 69). rust. 1, 2, 27 *post incantationem* terram tangere, -ere (*ef.* TIB. 1, 2, 54 ter cane, ter dictis -e carminibus. PLIN. nat. 26, 93. 27, 131. *cf.* 28, 36 veniam quoque a deis spei alicuius audacioris petimus in sinum spuendo et iam eadem ratione terna -ere precatione in omni medicina mos est *eqs.*). CIRIS 372 ter in gremium meum (TIB. 1, 2, 96 -it in molles et sibi quisque sinus). PERS. 4, 35 acre. PLIN. nat. 24, 172 ad suam dexteram terna. 25, 167 [28, 39 *v.* adspuo *vol. II p. 846, 78*]. **b** *aliquid:* PETRON. 135 folliculos . . . in terram veluti muscarum imagines -at. PS. AMBR. serm. 24, 10 serpens . . . evomit venenum suum . . ., ita et nos . . . -amus venenum pessimum *eqs.* HYMN. Ambr. II 4, 12 pulvis arenae sicco -itur ore viantis. HEGES. 3, 20, 2 corpora quae -erat mare. PRVD. psych. 368 cantharus ingens -it effusi spumantia damna Falerni (SCHOL. *ad l.* id est nauseam facit). CLAVD. rapt. Pros. 2, 52 tenerum vagitu -it ignem *Sol infans.* CAEL. AVR. chron. 1, 1, 43 corpus apertum -it, ut ita dixerim, passionis carnem. 2, 4, 78 oleum. 2, 11, 128 cum quodam excreatu -itur *sanguis* (CASS. FEL. 39 p. 86). MART. CAP. 1, 15.

2 *i. q. aliquid vel aliquem conspuere (se. ominis causa), latiore sensu i. q. fastidire, contemnere, respuere* (GLOSS. -it renuit, repellit. -endo reiciendo. *dub.* V 62, 21 dispuit inpletur): PLAVT. Asin. 39 teque obsecro hercle, ut quae locutus es -as . . . age, age usque excrea. CATVLL. 50, 19 precesque nostras . . . cave -as. PLIN. nat. 10, 69 comitialem propter morbum -i suctum *coturnices.* 28, 35 -imus comitiales morbos, hoc est contagia regerimus. APVL. apol. 44 quid in Thallo -ant (*se. morbum comitialem*). 52 neque enim gravius est . . . in cubiculo -i quam in isto splendidissimo coetu detestari. MIN. FEL. 8, 4 deos -unt *christiani* (*cf.* TERT. nat. 1, 10 p. 75, 11 credentes esse *deos* et contemnentes, colentes et -entes). TERT. spect. 13 nec minus templa quam monumenta -imus. idol. 11 quo ore christianus turarius . . . fumantes aras -et? (PRVD. c. Symm. 1, 579 quota pars *populi* est, quae Iovis infectam sanie non -at aram?). patient. 3 -itur *Christus*, verberatur, deridetur. nat. 1, 6 *leges.* test. anim. 1 caerimonias. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 10 matrimonii res. carn. 4. ARNOB. nat. 2, 64 quemquam repellit aut -it. 3, 15 nos ut rudes. 7, 17 vestras dignitates. LVCIF. reg. apost. 5. 8 *fidem.* Athan. 1, 22 mandata dei. 2, 29 AMBR. Iac. 1, 1, 4. 1, 7, 32 *opp.* requirere. PRVD. perist. 2, 188 num sordida haec aut vilia, num -enda existimas? PAVL. NOL. epist. 32, 2 *nos* -endos. CYPR. GALL. exod. 338 haec ubi pro parvis (*i. ut vilia*) torvus rex -it ore. VICTRIC. 23 MART. CAP. 1, 80 CLAVD. MAM. epist. p. 203, 16 MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4. *nota c. acc. e. inf.:* LVCIF. non parc. 24 p. 262, 15 verum illum esse filium cum -itis *Ariani.* *part. praes. pro adi.* dēspuēns, -tis: CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 135, 15 terrae -ens, caeli appetens.

part. perf. pass. pro subst. **dēspūtum,** -ī *n.* *i. q. sputum:* CAEL. AVR. acut. 3, 20, 195 subalbida -a.

dēspūtāmentum, -ī *n.* [*ef. e.* despuere, desputum *et e.* sputamentum. *Th.*]. *i. q. aspersio:* FVLG. myth. 3, 6 p. 68, 12 scintillantis olei -o maritum succendit *Psyche.* [desputarent *coni. Weyman Glotta 3 p. 193* ARNOB. nat. 6, 24 p. 235, 8 *pro* dep-.]

dēsquāmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* squama. *Th.*]. *proprie:* NON. p. 95 -at squamis spoliat (GLOSS. V 640, 9). PLAVT. Aul. 398 -a pisces. APVL. apol. 42 -ari et exdorsari pisces. *latiore sensu i. q. deradere, defricare, atterere:* PLIN. nat. 17, 227 cum . . . subarator imprudens luxavit radices *vitium* corpusve -vit. 23, 134 mora . . . largo suco abundant summo cortice -ato. 25, 97 in -ato terreno servantur *herbae illae.* 35, 198 *vestis* -atur Cimoliā. CASS. FEL. 34 p. 74 amygdalae amarae -atae (45 p. 114 descam-). *de cultu corporis:* LVCIL. 264 rador, subvellor, -or, pumicor, ornor. *part. perf.*

pass. pro subst. n. plur. dēsquāmāta, -ōrum. *de locis in corpore devulsis*: PLIN. nat. 22, 139 sitanius ... incussă in facie aut -a cum melle aptissime curat. 24, 93. 28, 52. 29, 33. [*val.* descămare, *hisp.* descamar. *M.-L.*]

dēstello *v.* destillo.

dēsterno, -strāvī, -strātum, -ere *a* de *et* sternere. *i. q. strato liberare*: VEG. mil. 3, 10 -atis equis. VVLG. gen. 24, 32 -vit camelos. *cf.* disterno.

dēsterto, -uī, -ere *a* de *et* stertere. *i. q. desinere stertere, edormire*: PERS. 6, 10 postquam -uit *Ennius* esse Maeonides (GLOSS. V 551, 28 evigilavit).

destico, -āre [*orig. inc., nisi vox est onomatopoetica. Th.*]. SVET. frg. p. 250, 3 soricum *vox est* -are. CARM. de philomela anth. 762, 62 -at inde sorex.

dēstillātio, -ōnis *f. a* destillare. *scribitur saepe* dist-. *nomen morbi*: CELS. 4, 5 nunc video apud Graecos in gravedine hoc nomen (*sc.* κόρυζα) servari, -em καταστάγμον appellari. GLOSS. καταστάγμός. κατάρρους. διάρροια. CELS. 1, 2 quae res (*sc. si modo frigus, modo calor est*) maxime gravedines -esque concitat. 1, 5. 2, 1. 7. 8. 22. 4, 5 si in -e crassa facta pituita est. SEN. epist. 75, 12 -o una nec adhuc in morem adducta tussim facit, assidua et vetus pthisin. 78, 1. 19. 120, 16. SCRIB. LARG. 90 pastillus ad tussim, -em pectoris ⟨et⟩ pulmonis (93 PLIN. nat. 30, 46 MARCELL. med. 16, 1. 7). 120. PLIN. nat. 20, 46. 49 -es thoracis (29, 42). 20, 53. 122 -es stomachi. 20, 123 -es capitis. 20, 183 narium (CHIRON 350). 20, 215. 21, 155 faucium. 22, 35 ventris (*cf.* PHILVM. med. 3 p. 64 non bene digesta per ventrem feruntur diverso colore et maxime -o luti sanguinei quemadmodum vas destillans efficitur). [22, 59 *coni.* adustionibus]. 22, 139. 23, 86 inveteratis -bus. 23, 150. 24, 38. 107. 28, 42. 54. 30, 32. 46. 32, 64. CORP. IV 760 -o me tenet. SVET. Aug. 81 -bus iocinere vitiato ad desperationem redactus (*cf.* AMM. 14, 11, 24 -e iecoris pulmones vomitans interiit. GARG. MART. med. 21. 54 PLIN. med. 1, 11. 16. CHIRON 521 cervicis (570. 572 VEG. mulom. 2, 43, 1. 2, 44, 2). HIER. in Eph. 5, 29 p. 658 adv. Rufin. 1, 28 MARCELL. med. 17, 52 quibus pulmo per -em uvae vulneratus est. *generatim i. q. defluxio per stillas*: TERT. anim. 27 hoc erit semen animale protinus ex animae -e, sicut et virus illud corporale semen ex carnis defaecatione. IREN. 1, 17, 1 ei virtuti, quae demiserit -em (ὑπόρροιαν). ARNOB. nat. 7, 27 resina lacrimabili -e coalescens. MARCELL. med. 8, 82 lacrimarum -em. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 161 aquae -o crebra (2, 3, 69). 2, 7, 113 amaricini olei. 4, 6, 87 guttarum. 5, 1, 16 ne -e cauteris vicinae partes adurantur. acut. 1, 2, 31 sanguinis per nares -o (ORIBAS. syn. 6, 25. 47). GREG. M. moral. 17, 36 (*in imag.*) auditores suos -e verborum nutriens nubes illa loquebatur.

dēstillēsco, -ere *cf. c.* destillare. *i. q. destillatione laborare, tabescere*: ITALA Iudith 7, 9 (Corb.) -ent fame sua (ITALA Reg. Sangerm. 4 distillabunt, Sangerm. 15 tabescant. LXX 7, 14 ταχήσονται ἐν τῷ λιμῷ, *deest in* VVLG.). CHIRON 716 macer fiet -endo.

dēstillo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* stillare. SERV. georg. 3, 366 inde (*a* stilla) est et '-at'. *scribitur saepe* dist- (NOT. Tir. 91, 2 destillat), destello: PLAC. med. 16, 33. GLOSS. διαρέω. καταρέω. παραρέω. διαστάζω. καταστάζω. -ans ὑπορέον. *legitur inde a* VARRONE [FIRM. math. 4, 9, 8 -at *trad.*, debilitat *Kroll*]. [*francog. dial.* detelă. *M.-L.*]

I ***intransitive*** *i. q. guttatim defluere* (*accedit* ab, de, ex, *ablat.* [*v. l. 79. 84*]; ad, in *c. acc.*, in *c. abl.*, per, super): **A** *proprie*: **1** *de rebus liquidis*: **a** *generatim*: VARRO ling. 5, 109 sudandum assum -at calore[m]. VERG. georg. 3, 281 lentum -at ab inguine virus. FEST. p. 178 ut ex ea *cauda* sanguis -et in focum. CELS. 2, 7 p. 40, 37 si paulatim -at *urina* (p. 41, 4. 4, 1 p. 122, 20. 7, 26, 2). 5, 27, 2 quo magis ex eo *vulnere* quoque virus -et. 6, 6, 38. 7, 7, 7 per quam *fistulam* pituita assidue -at. SEN. nat. 2, 12, 3 *ignem* ex aethere -are. 2, 31, 1. 2, 57, 2. 3, 21, 1 ex quo *loco* letalis aqua -at. epist. 24, 5 spectator -antis (*sc. dum comburitur*) in hostili foculo dexterae stetit *Scaevola* (66, 51. *cf.* LVCAN. 8, 777 carpitur et lentum Magnus -at in ignem tabe fovens bustum). COLVM. 12, 18, 5 cum pix imum in fundum -vit. 12, 41. LVCAN. 9, 772 nigra -ant inguina tabe. PLIN. nat. 6, 198 -ante arboris odore mirae suavitatis. 12, 73. 17, 15. 116. 117. 191. 23, 71. 24, 57. 31, 30. 113. 32, 92. 34, 124. 175. 37, 46. FRONTO p. 197, 12 N. vindemiam maturam ac -antem. TERT. anim. 47 (*in imag.*) quorum liberalitas soleat et in profanos -are. ITALA psalm. 71, 6 (Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 14) stillae -antes in terram (στάζουσαι, VVLG. stillicidia stillantia). prov. 5, 3 (Hier. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 956/7 Didasc. apost. 6, 11 Gaudent. serm. 15) mel enim -at (ἀποστάζει, VVLG. *v. p. 754, 19*) de (a *Gaudent.*) labiis mulieris meretricis. Luc. 22, 44 (Apon. 9 p. 187) sudor eius coepit -are in terra, sicut guttae sanguinis (ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες [-ος *Tisch.*] ἐπὶ τὴν γῆν, VVLG. sicut guttae sanguinis decurrentis in terram). DON. Ter. Hec. 385 -antes fletus detergere. PROB. Verg. georg. 2, 119 *balsamum* arboribus -at in modum picis. VVLG. lev. 5, 9 faciet -are *sanguinem* ad fundamentum *altaris*. CLAVD. 1, 222 -ant per pectus aquae (SORAN. p. 58, 15 sudor ... per faciem et cervicem). PAVL. NOL. epist. 23, 33 quasi rores ... -ant. 23, 36 gutta. 35. AVG. c. Faust. 25, 2. CYPR. GALL. lev. 70 si forte veretro semina -ant. ENNOD. carm. 1, 8, 31 (*in imag.*) sum, fateor, cuius -ent (*i. in loquendo haereant*) verba relatu. VEREC. in cant. 4, 3 (*in imag.*) non super Ierusalem spiritalem ... illico -vit furor dei. VEN. FORT. vita Leob. 26, 85 nec ullam olei guttam permiserunt -are *lampades*. **b** *speciatim in re medica de destillatione morbosa* (*cf. p. 753, 16*): CELS. 2, 8 p. 45, 14 si quid in nares a capite -at (*in tabe. cf.* 4, 5). 3, 22 p. 110, 19 *pthisis* oritur fere a capite, inde in pulmonem -at. CHIRON 543 si cui capiti malignus humor in gingivas -verit (VEG. mulom. 2, 32 defluxerit). *nota de eo qui destillatione laborat*: SEN. epist. 78, 1 eo perductus sum, ut ipse -rem ad summam maciem deductus. *cf. p. 753, 47.* **2** *de rebus unde humor* -at, *i. q. madere, abundare*: **a** *c. ablat.*: TIB. 2, 2, 7 illius *genii* puro -ent tempora nardo. PLIN. nat. 15, 82 anus *fici* -ant cummium lacrima. PS. AMBR. serm. 44, 3 fons qui non solito humore -at. VVLG. iud. 5, 4 caelique ac nubes -verunt aquis. AVG. gen. ad litt. 3, 10 p. 74, 20. **b** *absolute*: HIER. interpr. Iob 16, 20 -et oculus meus (στάζει, VVLG. 16, 21 stillat). psalt. sec. Hebr. 119, 28 -vit anima mea prae stultitia (VVLG. 118, 28 dormitavit ... prae taedio. ἐνύσταξεν). c. Ioh. 30 quae (*caro*) me nunc cruciat, quae nunc prae dolore -at. VVLG. psalm. 67, 9 caeli -verunt. prov. 5, 3 favus enim -ans (*cf.* ITALA *p. 753, 73*) labia meretricis (cant. 4, 11 [*cf.* ITALA *infra l. 27*]). AVG. in Iob p. 559, 2 saxa -ant. PHILVM. med. 3 p. 64 vas -ans. *nota i. q. diffluere, dirumpi*: ITALA num. 16, 31 (Lugd.) -vit (ἐρράγη, VVLG. dirupta) terra sub illis.

B *translate i. q. abire*: OP. imperf. in Matth. 41 p. 860 deficit a veritate, -at a fide.

II ***transitive***: **A** NON. p. 404 spargere significat -are vel guttatim fundere: ITALA cant. 4, 11 (Hier. epist. 78, 25) mel -ant labia tua (ἀποστάζουσι, VVLG. *v. supra l. 20*). 5, 4 (Ambr. Isaac 6, 53) manus meae -verunt myrrham (ἔσταξαν, VVLG. stillaverunt). Ioel 3, 18 (Tert. adv. Marc. 3, 5 p. 382, 16) montes ... -uros dulcorem (ἀποσταλάξαι, VVLG. stillabunt). PELAGON. 237 porcinum veretrum loco apertae ungulae -bis (*sim. cum dat.*: PLAC. med. 16, 33 caprinum lotium cum mulso auribus -atur). VVLG. cant. 5, 13 labia eius lilia, -antia myrrham primam. PAVL. NOL. epist. 40, 2 in quibus *litteris* a verbo domini mel et lac -vit lingua tua. AVG. in psalm. 132, 4 guttam. in euang. Ioh. 21, 3 CAEL. AVR. chron. 5, 1, 18 APIC. 7, 296. CASSIOD. var. 12, 4, 5 *mustum* -at gemmis comparem liquorem. GREG. M. in euang. 40, 5 aquam in ore suo. ISID. orig. 17, 8, 14 guttam. **B** *i. q. conspergere*: FRONTO p. 88, 5 N. micularum minimum cum vino -atum gluttivi. PAVL. NOL. epist. 19, 3 animam renascentem primo notitiae suae rore -at *deus*. *fortasse huc pertinet* (*in imag.*): FRONTO p. 126, 16 N. illa -ata responsa.

deriv.: destillatio, destillesco.

dēstimulo, -āre *a* de *et* stimulare. *i. q. vehementer stimulare, incitare*: SYMM. epist. 4, 26 exercendi stili amore -or [5, 40 *v.* dissimulo]. 5, 94 ad hoc studium. rel. 18, 2. 35, 3. PAVL. NOL. epist. 20, 23 deus ... -ans homines attendere Christo. *cf.* distimulo. *L.*

dēstina, -ae *f.* [*cf. c.* destinare. *Th.*]. GLOSS. ἔρεισμα. *proprie et in imag. i. q. fulcrum*: VITR. 5, 12, 3 *sin* -ae (*i. sublicae*) arcas non potuerint continere (5, 12, 5 inter -as creta in eronibus ... calcetur). ARNOB. nat. 2, 69 -am caeli (*i. Atlantem*). AVG. anim. 2, 4, 8 nonne si eam *domum* senserit labare fundamine, -as (*i. tigna*) quaerit, strues congerit? serm. 12, 12 cum suas fabulas ruinosas qualibusque responsionum -is fulciri non possint. PS. AVG. serm. 1, 2 imminenti eius ruinae -am praecepti suffulsit. FVLG. RVSP. epist. 1, 4 consolationis -am. PS. FVLG. RVSP. serm. 46 curramus ad istius vitis purpuream -am sanguineae passionis. CORIPP. Iust. 1, 18 Thomas Libycae nutantis -a terrae (Ioh. 3, 43). ISID. sent. 2, 40, 12 ruina adulterii excipitur -a matrimonii. *cf. p. 755, 49.*

dēstinātē *v. sub* destino.

***dēstinātio,** -ōnis *f. a* destinare. GLOSS. ἀφόρισις. ἀποχωρισμός. ἀπόσταλμα. ἀπόπεμψις. *legitur inde a* LIV., *deest poetis* [*dub.* TERT. resurr. 14 p. 43].

i. q. constitutio, definitio, sanctio: LIV. 32, 35, 12 nulli omnium placere partium ... -o. PLIN. nat. 8, 17 ex -e et commentariis M. Agrippae. 8, 39 depascitur segetes -e ante, ut ferunt, determinata in diem. 36, 114 non temporaria mora, verum etiam aeternitatis -e. PAPIN. dig. 31, 77, 10 in eum -e (*i. electione*) dirigi potest. TERT. apol. 48 quia ratio restitutionis -o iudicii est. adv. Marc. 4, 11 p. 451 olim hanc statuimus -em pristinorum a creatore potius repromissam a Christo exhiberi. HIL. in Matth. 26, 1 ad collectionem sanctorum -e angelorum cum tubae ... hortatu. COD. Theod. 5, 1, 2 (*a. 369*) praeferatur iuxta memoratam -em. *huc pertinere videtur*: CASSIOD. var. 10, 19, 5 ut non per occasionem legationis vestrae, sed propria potius -e nostra possitis vota cognoscere. *i. q. voluntas, certum consilium, propositum, sententia animi sim.*: PETRON. 115 quam longe a -e sua iacet (*praecedit* animo suo fixit). PLIN. nat. 7, 149 -o expirandi. 36, 96 anxio artifice (*abl. abs.*) mortis -e suprema. STAT. silv. 3 praef. 27 -em quietis meae tibi maxime intendere. PS. QVINT. decl. 4, 8 mori volo ... ita non ex hac -e sentitis, quidquid dici non potest. FRONTIN. strat. 2, 5, 38 faciente inopia fidem -i. TAC. hist. 2, 47 praecipuum -is meae (*sc. moriendi*) documentum habete. 2, 78 haud dubia -e discessere. ann. 12, 32 ducem -is certum, ne nova moliretur nisi prioribus firmatis. 15, 51 adicit questus et

-em vindictae, si facultas oreretur. IVLIAN. dig. 41, 2, 38 -em iu tempus conferre. POMPON. dig. 30, 24, 3 cum nostra -e fundorum nomina ... non natura constituerentur. PAPIN. dig. 33, 8, 19, 2 propter filii -em. 50, 17, 76 quae animi -e agenda sunt. GAIVS inst. 2, 169 contraria -e ab hereditate repelli. inst. paraphr. 47 p. LI Krueg. -o cap⟨ien⟩dae hereditatis. VLP. dig. 50, 1, 27, 2 ex -e animi (PAVL. dig. 25, 7, 4). PAVL. sent. 4, 8, 23 -e futuri dominii. AVSON. 464, 2 -e (*i. fine*) non potitur. AMM. 24, 6, 5 *cum* neque -em flecterent principis. 26, 8, 12 cuius verecundia et -o gloriosa abruptis discriminibus meritum exemit. EVSTATH. Bas. hex. 3, 2 p. 892^A -o cogitationis. CASSIOD. var. 10, 19, 5. *huc referenda i. q. σκοπός*: CASSIAN. conl. 1, 2, 1 omnes ... artes ac disciplinae scopon quendam, id est -em, et telos, hoc est finem proprium habent. 10, 7, 3 haec ... -o solitarii, haec esse debet omnis intentio. *al.* *t. t. i. q. designatio consulis*: TAC. hist. 1, 77 ceteri consulatus ex -e Neroni aut Galbae mansere. PLIN. paneg. 77 tantum ex renuntiatione eorum voluptatis quantum prius ex -e capiebat. 95 -em consulatus mei ... approbavistis. *i. q. directio*: CHALC. comm. 88 si coetus solis et lunae fiet directus et velut ad perpendiculi -em. *i. q. obstinatio, pertinacia sim., plerumque in pugna*: AMM. 15, 10, 10 pertinaci -e Afrorum. 16, 12, 37 -e nimia. 19, 3, 1 hac partium -e pugnatur. 20, 11, 7 cum illi -e nativa reniterentur. 24, 2, 14 proelium atrox ... -e magna protractum. 27, 4, 10 has gentes ... ingenti -e pressit. 29, 5, 28 abundans divitiis et -e. 31, 12, 7 vicit ... funesta principis -o. COD. Greg. 3, 4, 2 si in extremum fati diem pater eadem animi -e duravit.

adv. **dēstinātō** *v. sub* destino.

dēstinātor, -ōris *m. a* destinare. *is qui aliquid animo intendit, determinat*: ITALA Is. 3, 2 (Ps. Cypr. adv. Iud. 6) abstulit ab Hierusalem ... prophetam, -em et senem (*στοχαστήν*, VVLG. ariolum). ENNOD. epist. 2, 6 p. 44, 16 volo esse paginarum praevius -r (*i. litteras tibi prius mittere volo*).

dēstinātus *v. sub* destino. **dēstinguo** *v.* distinguo.

***dēstino,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* obstinare, obstinatus, *fortasse c.* praestinare *et c. ind.* styāyatē '*durescit, concrescit*', *island.* stīra '*rigere*', *gr.* *στέαρ*, *lat.* stiria, stilla. *Th.*] *persaepe in libris scribitur* dist-. destinuo GLOSS. NON. p. 239 -are dicitur parare ... emere (LVCIL. 893). GLOSS. *ἀποστέλλω. ἐξαποστέλλω. ἀφορίζω. ἀποπέμπω.* -or *ἀφορίζομαι.* -at *ἀφοσιοῖ. προτίθεται. ἀποπέμπει. ἀπονέμει. περισπᾷ.* disponit. -vit *προέθετο. προείρηται.* -are *ἀποστεῖλαι.* -atus dispositus vel dilectus. -atum deputatum. separatum. -ata *ἀφωρισμένα.* devota. definita. ad -ata *πρὸς τοὺς (τὰ ε) ἀφορισθέντα.* V 661, 36 -vit hoc facere (*sine interpr.*). *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, deest ex. gr.*: TER. LVCR. TIB. PROP. PERS., *singulis habent locis*: RHET. Her. CATVLL. SALL. NEP. VERG. VITR. SEN. rhet. CELS. LVCAN. MART. MIN. FEL., *binis*: MANIL. SIL., *ter*: IVV. *quaternis*: PLIN. nat. VAL. FL., *frequentant*: LIV. (*45^ies*) SEN. (*32^ies*) CVRT. (*36^ies*) COLVM. (*36^ies*) QVINT. inst. decl. (*31^ies*) TAC. (*67^ies*) SVET. (*58^ies*) ICTI (*94^ies*) APVL. (*39^ies*) TERT. (*69^ies*). [*dub.* LVCIL. 941 Hymnis sine eugio ac destina. *potest pro subst. haberi et obsceno sensu intellegi.* TERT. resurr. 17 *fortasse interpolatum.*]

I ***proprie*** *i. q. alligare, vincire, defigere, firmare, stabilire sim.*: CAES. Gall. 3, 14, 6 *funes* autemnas ad malos -bant. 4, 17, 6 haec utraque *tigna* ... -bantur (*variant codd.*). 7, 22, 2 laqueis falces avertebant, quas, cum -erant, tormentis introrsus reducebant. civ. 1, 25, 7 has *rates* quaternis ancoris ex IV angulis -bat. VITR. 5, 12, 3 *arcae* demittendae -andacque firmiter. CET. FAV. p. 292, 16 eas *tabulas* vectibus ligneis transversis -bis. COLVM. 4, 25, 3 prius enim putator applicat ferrum atque ita quae -vit praecedit. APVL. met. 1, 13 hunc ... bacchatim decerpsimus vel membris -atis virilia desecamus. 4, 3 arreptum me loro quam valido ad ansulam quandam -atum (4, 7 nobis ... loro valido -atis. 6, 27 quo *loro* fueram -atus). 7, 24 me de cuiusdam ... ilicis ramo pendulo -ato. 8, 30 de quadam quercu. LEX met. Vipasc. frg. 2, 6 putei omnes diligenter fulti -atique sunto. TERT. anim. 19 ramos aliorsum (*sc. tendere*) -atos. mart. 3 fossam moliendo, testudinem -ando, desudando (*de militibus*). SIDON. epist. 1, 7, 3 captus -atusque Romam pervenit. *in imag*: APVL. met. 9, 21 diverso quodam negotio -atus (*i. obligatus*). *nota*: TERT. scorp. 1 nos ipsi, ut lepores, -ata (*fere i. indagine sudibus facta*) venatio, de longinquo obsidemur (*potest per metonymiam ad II B 5 referri*).

II ***translate*:** **A** ***generatim*:** **1** ***constituere, statuere, decernere, proponere, addicere sim.*** (*cf.* RVFIN. Orig. in Rom. 1, 5 -atur enim ille qui est, praedestinatur vero ille qui nondum est *cqs.*): **a** *aliquid*: CIC. har. resp. 6 desponsam iam et -atam laudem. rep. 4, 3 disciplinam puerilem ... nullam certam aut -atam legibus. Tusc. 5, 63 ad horam mortis -atam. Att. 12, 31, 1 cum ab ipso id fuerit -atum. 15, 21, 3 iam -aram Hydruntem. epist. 10, 25, 2 non est annus hic tibi -atus (*de munere publico*). HOR. carm. 2, 18, 30 nulla certior rapacis Orci fine -ata (*i. definita*) aula divitem manet. LIV. 7, 16, 2 bella nova priore anno -ata. 7, 28, 5 locus in arce -atus (28, 22, 6. 38, 29, 7 COLVM. 2, 10, 5 SVET. Aug. 98 APVL. met. 4, 5 SOL. 52, 33. 53, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 75, 5 VVLG. sap. 5, 12). LIV. 8, 13, 9 triumphum. 21, 54, 6 a -ato iam ante consilio. 23, 16, 9 subsidia. 25, 32, 10 ad -atam belli partem (POMPON. dig. 30, 24, 2 PAVL. dig. 8, 3, 21). 27, 17, 9 in -atis iam ante animo latebris (SYMM. epist. 1, 9, 1). 28, 14, 9 opinionem. VELL. 2, 82, 2 ne -atum iter peterent (SEN. nat. 7, 8, 2 CVRT. 3, 8 PETRON. 116 PLIN. nat. 36, 116 SOL. 27, 38 SVLP. SEV. chron. 1, 9, 5). VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 nepotis felicitatem ... caelestium iudicio (*abl.*) -atam. SEN. benef. 2, 31, 3 portum. 4, 34, 5 nihil. dial. 9, 12, 3. 9, 14, 1 ne nimis -atis rebus indulgeamus. epist. 18, 12 dies (CVRT. 3, 6, 8 PLIN. epist. 9, 26, 13 SVET. Nero 13 Otho 6 IVST. 9, 6, 4). SEN. epist. 65, 7. CVRT. 4, 10, 5 temporum orbes implere -atas vices. 5, 11, 10 nexuque causarum ... multo ante -atarum. 6, 9, 15. 9, 9, 6 marc. COLVM. 1 praef. 33 quandoquidem cunctae partes eius -atis aliquot voluminibus explicandae sunt. 3, 6, 3. 3, 13, 9 altitudinem. 8, 14, 2 ager (SVET. Iul. 70). PETRON. 75 quod semel -vi clavo tabulari fixum est. anth. 650, 8 lite -ata. PS. FRONTIN. strat. 4, 6, 2 iugum. QVINT. inst. 2, 10, 15 operis (10, 3, 23. 12 pr. 1). decl. 323 p. 273, 3. TAC. hist. 4, 84 ne -ata deo ultra moraretur (*potest pro substant. haberi*). ann. 1, 8 sede -ata (AMM. 17, 13, 34 -atas remearunt ad sedes). 6, 22 ventura -entur. 6, 48 inediam. PLIN. epist. 1, 8, 1. 1, 22, 12. 7, 26, 3 innoxiam ... vitam. 9, 13, 6. SVET. Iul. 44 plura ... in dies -bat. 80 negotia. Aug. 42 summa. Claud. 20 Nero 43 Galba 18. FLOR. epit. 2, 18, 12 morte -ata (APVL. met. 11, 21 IVST. 20, 3, 4 AMM. 20, 11, 22. *cf. infra l. 64*). 4, 7, 6 -atae cladis signa. FRONTO p. 204, 7 N. nullo itineris -ato fine (PS. HIL. libell. 8 post finem huius aevi -atum). SCAEV. dig. 32, 39, 1 praedia. VLP. dig. 10, 4, 9, 5 *actionem.* 17, 2, 58, 1 *collationem.* 32, 70, 13. 40, 5, 26 libertatem (PAVL. dig. 40, 7, 1 statutam et ... -atam in tempus ... libertatem habet). MARCELL. dig. 45, 1, 94 genus et modum. GELL. 4, 20, 9 notae iam -atae exemptus est. APVL. met. 2, 13. 4, 34 poenam. 5, 15. 7, 26. 8, 31. 9, 19 praemium (PS. HIL. libell. 1. 9). 9, 29. 11, 21. TERT. anim. 56 *tempora ... ordinem vitae.* bapt. 12 idol. 1. adv. Marc. 2, 17 p. 358 exitium (2, 24 p 368). 3, 3 p. 379 *virtutes.* 3, 16 p. 402. 4, 1 p. 424 officia potiora -arit (*i. proposuerit.* SYMM. epist. 1, 44, 2 ALC. AVIT. epist. 32 p. 62, 27). 4, 14 *saepe.* nat. 1, 19 post interitum -atum. resurr. 14. scorp. 10 regionem mundi. PS. CYPR. singul. cler. 31 cum videam ... maritos ... et uxores contiuentiam -antes domicilia singularia magis eligere. SOL. praef. 7 qui corporum formas aemulantur ... ante omnia effigiant modum capitis nec prius lineas -ant in membra alia. 9, 4 cum abscessus longius *Orestes* -asset. 20, 3 nocturnos excursus sic -ant. PANEG. 5, 3 -ata Bataviae ... vindicta. 10, 2 in -atis decenniis. LACT. ira 13, 6 -ati litoris. IVST. 8, 3, 11 -ato supplicio. 21, 1, 6 ad -atum facinus conversus. CHALC. comm. 51 ad -atum operis effectum. AQVILA rhet. 48 p. 37 *figuram.* AVR. VICT. Caes. 20, 33 HIL. in Matth. 9, 6. 14, 11 syn. 7 OPTAT. 7, 1 p. 160, 10 SYMM. epist. 1, 45, 2. 1, 48. 1, 51 -ata mutavit. AMM. 21, 9, 6 ad -ata festinans (*potest pro substant. haberi*). HIER. chron. a. Abr. 1595 ver sacrum. VVLG. II Cor. 8, 19 -atam voluntatem nostram. PS. RVFIN. in Os. 9, 9 SVLP. SEV. chron. 1, 3, 1 DAMIG. lapid. 34 APIC. 7, 265 LIB. gener. a. 334. chron. I p. 136, 361 quae in sacrificiis constituta et primogenita et -ata. ALC. AVIT. epist. 39 p. 68, 7 servitium (83 p. 94, 22). 92 p. 99, 26. ENNOD. opusc. 4, 33 p. 391, 6 epist. 3, 27, 2 p. 91, 16. CORP. III 6829 pecuniam -vit per testamentum ... certamen gymnicum. 14799. *aliquid alicui*: CIC. inv. 1, 31 certum quiddam -atur auditori. off. 3, 45 cum eorum alteri ... diem necis -isset. BELL. Alex. 41, 1 sibi fortunam paternam. HOR. sat. 2, 3, 83 nescio an Anticyram ratio illis -et omnem. carm. 2, 7, 20 cadis tibi -atis. 3, 13, 5 cui (*haedo*) frons turgida ... et venerem et proelia -at. LIV. 45, 39, 9 cui ... victoriam triumphumque -vimus. SEN. benef. 5, 16, 6 dial. 12, 15, 3. epist. 70, 8 -atum sibi supplicium. COLVM. 9, 1, 1. 9, 4, 1. STAT. Theb. 2, 110 inque tua seuium sibi -at aula. MART. 9, 35, 10. QVINT. inst. 3, 8, 42 -atus est mihi ... locus (VLP. dig. 50, 12, 3 IVL. VAL. 1, 4 AMM. 19, 11, 1. *cf. l. 78. p. 755, 80*). inst. 5, 10, 5 decl. 323 p. 273, 12. 388 p. 434, 26. IVV. 4, 45 -at hoc monstrum cumbae ... pontifici summo. TAC. hist. 1, 77 proximos menses Vergiuio -at. ann. 14, 35 id mulieri -atum *esse.* 14, 38 commeatus sibi -ant. 15, 63 sibi quoque -atam mortem (APVL. met. 6, 31. 7, 9. 10, 5). PLIN. epist. 4, 17, 3. SVET. Nero 36 nobilissimo cuique exitium -vit. FLOR. epit. 2, 6, 9 CONSENT. gramm. V 393, 30 POMPON. dig. 30, 24, 3. VLP. dig. 32, 49, 3 *legata* ei -vit. 32, 49, 7. 40, 5, 26, 2. 42, 1, 15, 11 APVL. apol. 25 met. 3, 14. 9, 18 MIN. FEL. 35, 2 sibi poenam. TERT. adv. Hermog. 22 'vae' illud adicientibus aut detrahentibus -atum (*fere i. q. acclamatum*). adv. Marc. 4, 7 p. 434 cui ista regio. PORPH. Hor. carm. 3, 23, 9/10. 3, 29 CAPITOL. Aur. 2, 7 IVL. VAL. 1, 9. 2, 12 HIL. myst. p. 20, 22 DICT. 1, 7. AMM. 27, 4, 3 *tractus* -ati (*i. addicti*) nationibus feris. 28, 1, 17. VVLG. Sirach 17, 20 -vit illis sortem veritatis. RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^C. MACR. sat. 3, 7, 3 quidquid -atum est dis, sacrum vocatur. CLAVD. MAM. stat. anim. 1, 3 p. 26, 11 DRAC. laud. dei 3, 189. CORP. XII 2039 quod illi -atum est. *huc referendum*: PETRON. 43 cui datum est, non cui -atum. *aliquid alicui rei*: CIC. Sest. 66 qui locus orbi terrae iam non erat alicui -atus? (PAVL. FEST. p. 177 locum funestum ... Romuli morti [*i. sepulcro*] -atum. SEN. Phoen. 157 dial. 2, 6, 7 nat. 1, 2, 3 COLVM. 2, 17, 4. 3, 5, 1. 3, 13, 6 QVINT. inst. 5, 7, 7. 10, 7, 33 TAC. ann. 2, 73. 13, 38 colloquio ... tempus locumque -ari [15, 14]. CELS. Vlp. dig. 11, 7, 2, 5 VLP. dig. 11, 7, 8, 2). CIC. Phil. 5, 33 ne sorti quidem fortunas nostras. LIV. 1, 55, 7 quae *manubiae* ... operi -atae erunt. 32, 36, 3 litus ... colloquio. 45, 27, 7.

Vell. 2, 81, 3 *domum* publicis se usibus -are professus est. Val. Max. 7, 3, 4 ext. 4. Cels. 3, 4 diem cibo (Octavia 592 Tac. hist. 4, 10 Svet. Iul. 9 Claud. 26 Otho 3 Apvl. met. 10, 29. 11, 23). Sen. dial. 5, 42, 3 quod *tempus* alienae -as morti (10, 3, 5 tempus bonae menti). 8, 7, 1 Cvrt. 4, 8, 2 *al.* Colvm. 2, 19, 2 *et saepe* Plin. nat. 19, 142. 34, 45. Qvint. inst. 9, 4, 146 -atum modum volumiui. 11, 2, 29. decl. 337 p. 329, 23 odiis suis ultionem. Frontin. strat. 1, 5, 11. Tac. Agr. 3 liber honori Agricolae. hist. 1, 61 *duo* itinera bello. 2, 82. ann. 1, 36. 2, 13. 15, 43. 16, 9 animum morti (Pass. Petr. Paul. long. 33). Svet. Tit. 8 Dom. 8 Flor. epit. 1, 13, 18. Afric. dig. 32, 64 pecuniam kalendario (*ter* Papin. dig. 35, 1, 71, 3. 36, 2, 26, 2). Vlp. dig. 5, 1, 50, 1 certis oneribus patrimonium. *et saepe* Icti. Apvl. met. 2, 14. 9, 33. Tert. apol. 21 fides non mediocri praemio -ata (*i. praestinata*). bapt. 8 *mundus* igni. adv. Marc. 2, 15 p. 355 *al.* Ps. Sol. p. 221, 21 noctis partem quieti. Lact. inst. 1, 1, 20. Lvcif. Athan. 2, 5 p. 155, 8 arbor igni. Amm. 25, 2, 1 triduo indutiis -ato. Clavd. carm. min. 27, 94 -at aris semina ... sui. *aliquid* in, ad *aliquid* (in *aliqua re v. l. 30*): in: Bell. Afr. 88, 2 animum mentemque ... in fugam -atam habere. Cvlex 392 hunc *locum* et in orbem -at. Colvm. 2, 10, 10 ut quantum -verimus in sationem. Tac. hist. 2, 56 refertos agros, dites dominos in praedam aut ... ad excidium -bant. 4, 53 saxo aurove in aliud -ato. Pavl. dig. 45, 1, 83, 5 in alium usum tabulas. Mod. dig. 33, 2, 16 Tert. adv. Marc. 3, 6 p. 384. resurr. 17 ratio in ultimum finem -ati iudicii. 32. Itala prov. 9, 12 (Cypr. sent. episc. 5) terram -atam in sitim (*διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, deest* Vvlg.). Sol. 2, 48 aditus qui dimittit ad pastus in ortum -atur. Ivl. Val. 1, 35 in Syrias itinere -ato. Hil. in psalm. 14, 1. Amm. 29, 6, 9 noctem proximam in fugam. Carm. epigr. 1116, 8 proprium nomen -at in lacrimas. *nota*: Rhet. Her. 1, 16, 25 quid ... in causa -ari. Papin. dig. 45, 3, 18, 2 dotis promissionem in primis dumtaxat nuptiis. ad: Liv. 33, 37, 7 tempore locoque ad certamen -ato. 42, 48, 1 ad bellum consilia. Sen. dial. 1, 6, 9 non certum ad hos ictus -vi locum. Colvm. 12, 11, 2. Qvint. inst. 5, 10, 10 ad scribendum -atam materiam (10, 3, 14). Tac. hist. 2, 56 Alf. dig. 32, 60, 2 Papir. dig. 50, 12 (9, 3), 2 (5) Vlp. dig. 5, 1, 18, 1. Sol. 3, 4 *catochites* ad ornatum -antur (*i. adhibentur*. 15, 29 multus *crystallus* ad pocula -atur). Avr. Vict. Caes. 26, 4. 33, 20 Avg. serm. ed. Mai 5, 3 Evstath. Bas. hex. 9, 3 p. 959[B] Clavd. Mam. anim. p. 191, 9 Ennod. epist. 3, 20 p. 86, 20. *aliquid* in, ad *aliquem*: in: Svet. Aug. 8 *Caesare* expeditionem in Dacos ... -ante. Tert. resurr. 32 nihil in hominem (*ter ibidem*). scorp. 9 persecutionem condicionalem in solos tunc apostolos. ad: Avr. Vict. Caes. 33, 28 insignia imperii ad Claudium. Cael. Avr. acut. 1 praef. 2 libros ad Lucretium nostrum perscriptos ... -vi (*i. dedicavi*). Ennod. epist. 3, 15 p. 83, 22 ad te dictionem ... -vi (*potest ad II B 4 referri*). Cassiod. var. 2, 14, 2 ubi est illa naturae vis quae amplexu copulae -atur ad posteros?

b *aliquem: alicui rei*: Caes. Gall. 7, 72, 2 ne tela in nostros operi -atos coicere possent (Svlp. Sev. epist. 3, 4). Verg. Aen. 2, 129 me -at arae. Liv. 5, 40, 1 seniores morti -atos (24, 25, 3 Val. Max. 1, 1, 19. 7, 3 ext. 1 Cvrt. 8, 7, 10 Svet. Cal. 49 Flor. epit. 4, 2, 92. Vvlg. I Cor. 4, 9. *v. etiam p. 758, 4. nota elliptice*: Qvint. decl. 315 p. 242, 13 si alterum ... -batis, cur non senem traxistis *ad supplicium*? Ps. Qvint. decl. 8, 8 inter tot -atos, tot perituros. 13, 4 -atus exul. Svet. Cal. 30 Claud. 34). Vell. 2, 47, 2 omnia inter -atos tanto discrimini duces dirimente fortuna. Val. Max. 1, 7, 1 immortalitati caput. 4, 6 ext. 3 -atum sideribus par fratrum. Ps. Sen. epist. Paul. 12 tempori suo. Cvrt. 5, 12, 8 -atus sorti suae (*i. fato debitus*). 6, 2, 11 capitali supplicio (9, 7, 10. Ps. Hil. libell. 8 aeternis suppliciis. Amm. 14, 11, 23 Avg. civ. 12, 22. 14, 3). 10, 9, 13 quem huic sacro. Colvm. 6, 37, 5 asinum -are mularum generi seminando. 8, 7, 5 avem ... epulis. 8, 9, 1. 8, 14, 10. Val. Fl. 2, 180 me -at ... servitiis. 2, 484 scopulis me. Sil. 3, 137 quos ... aetheriis ... -et oris. Qvint. inst. 1, 1, 8 ille huic spei -atus. 2, 8, 8. 10, 5, 19 decl. 274 p. 124, 8. Tac. hist. 1, 61 duos duces ... bello. 1, 82 neminem unum -are irae. ann. 3, 43 gladiaturae -ati. Svet. Otho 10 *Messalinam* matrimonio. Flor. epit. 1, 24, 2 virginem stupro. Vlp. dig. 40, 9, 12, 6 quaestioni. Apvl. met. 4, 26. 5, 17. 10, 23. 34. 11, 19 Tert. anim. 33 pecus ... macello -atum. ieiun. 5 adv. Marc. 4, 23 p. 499. 4, 33 p. 530 nat. 2, 17 test. anim. 4. Epit. Alex. 11 barbari mentibus -ati (-atis *Landgraf*). Hil. in Matth. 5, 12 trin. 10, 2. Amm. 19, 2, 3 meridiano lateri sunt -ati. 21, 13, 8 quos consuetudo praesidio Mesopotamiae -arat (30, 2, 7). 24, 5, 2. 28, 4, 15 -atum poenae Socratem (Schol. Cic. Bob. p. 35, 2. Pallad. hist. mon. I 53 p. 336[B] [*παρέδωκε*]. Cod. Iust. 1, 9, 18 (19), 3. 29, 1, 15). Vvlg. Esth. 16, 15 Iudaeos neci. Svlp. Sev. chron. 1, 53, 1 captivitati. Praedest. 1, 18 p. 593[B] *quos* gehennae incendio. Greg. Tvr. Franc. 2, 8. Cod. Iust. 3, 23, 2 pr. provinciali iudicio -ati (*i. subiecti*). Arator act. 1, 145 Pass. Andr. long. 8. *aliquem alicui*: Liv. 1, 9, 11 quasdam forma excellentes primoribus patrum -atas. 43, 15, 5 sibi duas legiones. Sen. Thy. 545 -atas victimas superis dabo (*potest dat. cum verbo finito coniungi*). Cvrt. 10, 7, 8 tutoresque -at filio. Colvm. 8, 13, 3 singulisque maribus ternas feminas -are. Qvint. inst. 6 pr. 13 te avunculo praetori generum -atum. Tac. ann. 3, 29 filio Claudii socer Seianus. 3, 75 *Asinius* Caesari progener. Apvl. met. 9, 26 Tert. adv. Marc. 3, 21 p. 412. 5, 8 p. 600. pudic. 21 Iesum ... vobis -atum. Ivst. 12, 13, 2 -ato sibi regi adularentur. 20, 1, 4 Amm. 27, 6, 5. Vvlg. II Macc. 6, 20 Iudamque ... successorem sibi -asse. Carm. epigr. 721, 4. *aliquem* ad, in *aliquid*: ad: Liv. 2, 54, 4 velatos ad mortem (Sen. dial. 12, 11, 3 Amm. 28, 5, 2 Lvcif. reg. apost. 2 p. 41, 8). 5, 24, 8 partem plebis ... -bant ad habitandos Veios. Cvrt. 5, 10, 5 ad omne obsequium -atos regem comprehendere. Tert. adv. Marc. 3, 18 p. 406. Sol. 35, 9 *Essenii* ad hunc morem -ati. Spart. Geta 7, 4 quos ad necem. Lact. inst. 7, 1, 25 ad aeterna supplicia. Hil. in Matth. 17, 13. Optat. 7, 2 p. 170, 6 quos ad ... tormenta. Amm. 15, 2, 6 ad hoc -ati (*i. electi*). 23, 5, 9. 23, 6, 82. in: Tert. adv. Marc. 2, 11 p. 350 quae *mulier* in adiutorium masculo, non in servitium fuerat -ata. Hil. myst. p. 14, 12 in regni caelestis consortium -atis. Avg. gen. ad litt. 9, 4 p. 272, 25 in mortem -ati *primi parentes*. *huc pertinere videtur*: Tert. resurr. 34 dum utrimque eum salus -et.

c *absolute*: Qvint. inst. 12, 11, 4 ut L. Crassus in libris Ciceronis -at, iura quaerentibus reddet. Vlp. dig. 10, 4, 3, 7 actor vero -are non possit nisi ex praesentibus. Tert. adv. Marc. 2, 24. 4, 39 p. 558 sic enim dominus eorum -vit. Hil. syn. 92. *nota* Boeth. arithm. 2, 2 ut superius -atum est (*i. demonstratum*). *nota* de *aliqua re*: Gaivs dig. 45, 1, 141 non pater, sed filius -are de alterutra *re* debet.

2 *i. q.* ***in animo habere***, *certo consilio esse, sibi proponere, voluntatem, animum dirigere sim.*: a *solum ponitur, plerumque impersonaliter*: Liv. 21, 44, 9 si hoc bene fixum omnibus -atumque animo est. Sen. dial. 10, 3, 3 quotus quisque dies, ut -cras, recesserit (*praecedit* certus consilii fucris). epist. 59, 4 nec longius quam -asti trahit *te oratio*. Cvrt. 8, 14, 17 ut -atum erat. Frontin. strat. 1, 4, 3 iter, quo -erat, emensus est. Tac. ann. 6, 1 quia contra -erat. Svet. Iul. 10 Aug. 79 Vesp. 9. Vvlg. II Cor. 9, 7 unusquisque prout -vit in corde suo.

b *seq. infinit. (passivi l. 35. 40. 50. 65), hic illic ex sententiarum conexu supplendus*: Caes. civ. 1, 33, 4 *Caesar* infectis iis quae agere -erat ... proficiscitur. Nep. Eum. 2, 4 Macedoniam praeoccupare -vit (praestinavit *codd.*). Ov. met. 8, 157 removere pudorem. 10, 379 fast. 1, 621. Liv. 6, 6, 7 sibique -atum (in *M*, id *V*, *del. Wölfflin*) animo esse Camillo submittere imperium. 7, 33, 13 morte sola vinci -erant animis. 43, 7, 3 Manil. 2, 774. 5, 575. Vell. 2, 110, 4 pars suis sedibus praesidium esse -erat. Val. Max. 2, 6, 8. 6, 8, 1 Paris 4, 1, 4 Phaedr. 4 prol. 1 app. 18, 15. Sen. epist. 45, 1 qui, quo -vit, pervenire vult (Cvrt. 7, 2, 18 undecimo die, quo -erant, perveniunt). Ps. Sen. epist. Paul. 3 Cvrt. 4, 2, 14. 5, 10, 5. 8, 6, 7. 8, 9, 23 per quod *iter* ferri -vit. Colvm. 2, 2, 17. 4, 29, 5. 5, 10, 14. 11, 3, 4. 13 arb. 22, 3 Scrib. Larg. 38. 228 Petron. 14. 46. 107 quo -ant (*sc. ire*). 138 Val. Fl. 7, 317 Sil. 10, 335 Stat. Theb. 6, 933. 10, 80 Ach. 1, 200 Qvint. inst. 1 pr. 6. 5, 1, 3 decl. 259 p. 57, 3. 349 p. 373, 12 Frontin. strat. 1, 4, 12. 1, 8, 6. 1, 11, 6 Ivv. 3, 3. 10, 331 Tac. ann. 3, 16. 4, 50. 71. 13, 19. 20 Plin. epist. 1, 12, 9. 1, 13, 6 longius quam -eram tempus in urbe consumpsi. 3, 5, 20. 3, 6, 6. 5, 8, 6. 5, 19, 7. 9, 13, 5. 10, 15 Svet. Iul. 84 Aug. 19. 40. 42. 53. 60 Tib. 13. 14. 31. 53. 73 Cal. 8. 21. 38. 43 Nero 16. 53. 55 Vesp. 6 Dom. 9 rhet. 30 vita Verg. p. 62. 66 Argvm. Plaut. Merc. 13. Fronto p. 88, 8 N. cum vehiculo vectari -o. p. 90, 10 Cels. dig. 47, 68 (67) Gaivs dig. 6, 1, 24 iust. 3, 184 (*ter*) Tryph. dig. 26, 7, 55, 4 Vlp. dig. 2, 15, 8, 9. 9, 2, 23, 4. 11, 7, 4 in quem *locum* ipse -vit *inferre*. 19, 1, 3. 28, 5, 9, 5. 6. 29, 2, 10. 42, 4, 7, 7. 47, 2, 3, 2 quo -erat *rem* perferre (*bis ibid.*). Pavl. dig. 11, 7, 40. 20, 3, 4. 47, 2, 4. 21 quo -erat *se recipere*. sent. 2, 31, 2 Apvl. met. 4, 12. 25. 11, 22. Tert. adv. Marc. 5, 12 p. 617, 16 virginem sanctam -at ecclesiam assignare Christo. Porph. Hor. carm. 2, 18, 15 ars 21/22 Itin. Alex. 19 Lampr. Comm. 7, 8 Treb. trig. tyr. 31, 8 Paneg. 4, 11 Pallad. 1, 2 Dares 30 Dict. 3, 18 Amm. 23, 6, 40. 27, 9, 2 Heges. 1, 27 Vvlg. II Macc. 6, 20 Svlp. Sev. chron. 1, 41, 2 2, 20, 2 Greg. Tvr. Franc. 2, 3. 3, 11 Hist. Apoll. rec. A B 39[a] Corp. X 2804. c *seq. acc. c. inf.*: Liv. 24, 2, 1 quas urbes direpturos se -erant. 29, 20, 2 quem ... spe -erit Africam subacturum, Hannibalem ex Italia detracturum. Val. Fl. 1, 417 e clausis quem *ventum erupturum* -et Aeolus antris. *nota*: Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 591, 6 Paulus -batur de Iudaea ... auferri. d *seq. oratio indir.*: Cvrt. 8, 4, 5 nec ipsi -are, in quam regionem obverterent corpora. 10, 6, 10 a quibus regi velitis, -ate. Qvint. inst. 2, 11, 5 -ant quibus aliquid diserti subiungendum sit. Vlp. dig. 26, 7, 3, 1 *si* -erit testamento quis tutorum tutelam gerat (26, 7, 3, 6). e *seq.* ut: Labeo Vlp. dig. 47, 10, 15, 16 qui frequentandi cuiusque causa ut sequeretur -atus in publico ... abductus fuerit. Tac. ann. 15, 65 -visse, ut ... Piso quoque interficeretur.

B *speciatim*: 1 *i. q. emendum sibi proponere, emere*: Plavt. Epid. 487 is ipse hanc -vit fidicinam. Most. 643 eas quanti -at? 974 ain minis triginta amicam -atam Philolachi. Persa 542 etiam tu illam -as. 667 qui hanc non properas -are. Rud. 45 sibi puellam. Lvcil. 893 ad lenonem venio, tribus in libertatem milibus -o (*cf. p. 755, 37*). Cic. Att. 13, 33, 2 si Plancus -at, tum habet res difficultatem. epist. 7, 23, 3 quod tibi -aras trapezophorum. Plin. nat. 28, 24 in Africa nemo -at aliquid, nisi praefatus Africam.

2 *designare, declarare, deputare, eligere*: a *angustiore sensu et technice, de munere plerumque publico capessendo: aliquem*: Liv. 10, 22, 1 quin Fabius Quintus omnium consensu -retur (*sc. consul*). 39, 32, 9 opinione omnium haud dubie -bantur Q. Fa-

bius Labeo et L. Porcius Licinus. 44, 23, 4 qui . . . legati . . . irent, Parmeuio et Marcus -antur. *huc referam*: SEN. contr. 7, 6 (29), 5 is qui dotalis -atus erat, custos relictus est. VELL. 2, 124, 4 mihi fratrique...proxime a nobilissimis viris -ari contingit praetoribus. 2, 131, 2 -ate successores quam serissimos (SVET. Dom. 15 IVST. 44, 4, 10). COLVM. 1, 8, 1 est cura . . . quosque servos et qualibus operibus -are. TAC. hist. 1, 12 hunc vel illum . . . -bant *principem* (1, 21 suspectum semper . . . dominantibus qui proximus -retur. 1, 26 ne *quis princeps* . . . pro Othone -retur. ann. 14, 22 hunc illum . . . -ari credebant *principem*. IORD. Get. 236). TAC. hist. 2, 1 intemperantia civitatis, donec unus eligatur, multos -andi (*sc. imperio*). 2, 71 -atum a Galba consulem (3, 55 ann. 1, 3 SVET. Dom. 10). 2, 36 legionum legati . . . practores -rentur. PLIN. epist. 10, 79, 4 a -atis censoribus . . . interrogatus. SVET. Iul. 1 flamen Dialis. Cal. 12 augur. VLP. dig. 4, 4, 18, 5 iudicem. 26, 7, 3, 1 tutores. 26, 7, 3, 5 curatores testamento -vit. frg. Vat. 202. GELL. 13, 5, 4 de magistro -audo petierant. CORP. XIII 6300 (*a. 197*) M. Aurelio Antonio Caes. imp. -ato (VI 31555 [*a. 198*]. VII 210 INSCR. Röm. Mitteil. 1904 p. 146 INSCR. numm. Cohen IV² p. 147 n. 53. 54). DICT. 1, 16 duces praefectosque navium Achillem, Aiacem et Phoenicem -ant. VEG. mil. 2, 7 tribunus maior. HIER. chron. a. Abr. 1814 principe militiae -ato. 2189 duces. GREG. TVR. Franc. 1, 30 episcopus. 3, 15 custos equorum. COD. Iust. 1, 3, 20 pr. ecclesiae . . . cui fuerat -atus presbyter (*sed fortasse pertinet ad II A 1 b*).

aliquem alicui: SALL. or. Macri 6 nisi quia vobismet ipsi per suffragia, ut praesides olim, nunc dominos -atis. TAC. hist. 3, 12 classis Coruelium Fuscum praefectum sibi -at. SVET. Iul. 26 collegam se Pompeio -antibus. Cal. 4 sibi successorem (TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402 adv. Iud. 9 p. 724 SPART. Hadr. 7, 1 VVLG. II Macc. 14, 26 MARCELL. chron. II p. 99, 516, 1). GREG. TVR. Franc. 2, 13 qualem vobis pontificem -vit. *aliquem alicui muneri*: OV. met. 15, 3 -at imperio . . . Numam. VELL. 2, 12, 1 -atus ei bello gerendo consul. 2, 85, 2 Caesar ei parti -atus. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 imperiique successioni -atum Atym. COLVM. 11, 1, 4 -bitur huic negotio. TAC. Agr. 9 spe consulatus, cui -arat *Vespasianus Agricolam*. hist. 1, 87 peditum . . . copiis . . . rectores -ati. ann. 3, 18 imperio. 14, 40 capessendis honoribus -atus. CHAR. dig. 50, 4, 18, 16. VLP. dig. 28, 5, 35, 3 servos agro. frg. Vat. 211 libertos tutelae. MOD. dig. 50, 1, 34 incolam muneribus publicis. APVL. met. 10, 18 quinquennali magistratu (*dat.*) fuerat -atus. 11, 21 felici *deae* ministerio nuncupatum -atumque. CORP. X 3846 Sergio Clodio v. p. -ato provinciae. *aliquem* ad, in *aliquid* (propter *l. 48*): ALF. dig. 50, 16, 203 *servi* ad corpus tuendum praepositi -atique. PAPIN. dig. 40, 12, 35 ad templi custodiam. CHAR. dig. 50, 4, 18, 10 custodes aedium . . . ad extruenda . . . aedificia. SPART. Hadr. 5, 8 Turbone ad deprimendum tumultum -ato. VOPISC. Aurelian. 9, 3 ad inspicienda castra. TERT. adv. Marc. 4, 6 p. 432 a deo . . . in restitutionem Iudaici status sit -atus. COD. Iust. 12, 59 (60), 1 in reiecti . . . locum. PAVL. dig. 32, 99, 3 muliones propter opus rurestre testator -atos habebat. *accedit alicui*: MARCELL. chron. II p. 96, 503, 2 magistro officiorum sibi . . . in subsidium -ato (*nisi de mittendo cogitare mavis*). *aliquid*: SVET. Cal. 55 consulatum quoque traditur -asse. *aliquid alicui*: LIV. 21, 22, 2 *Hasdrubali* eam provinciam (28, 38, 10. 28, 40, 1. 43, 11, 12 CVRT. 8, 1, 19. 8, 2, 14. 10, 10, 2 Philotae Cilicia. TAC. Agr. 40. ann. 13, 22 Suria P. Auteio). LIV. 28, 24, 3 regnum sibi . . . -arant animis (39, 53, 2 CVRT. 10, 7, 5 FLOR. epit. 4, 1, 8 IVST. 23, 3, 3). TAC. hist. 1, 10 Vespasiano . . . imperium (CVRT. 4, 7, 26 SVET. Cal. 60). ann. 6, 40 Blaesis sacerdotia. PLIN. paneg. 57 quem *consulatum* -atum aliis. EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 897ᶜ cuius partem tenuiorem supernis stationibus deputavit, crassiorem vero . . . inferioribus -vit.

b *latiore sensu, plerumque in malam partem i. q. notare: aliquem*: LIV. 8, 8, 18 qui tutaretur eum ab uno -ato hoste (27, 43, 6 cum hoste -ato ab senatu bellum geroret). 9, 16, 19 quin eum parem -ant animis (*sc. rerum scriptores*) magno Alexandro ducem. 9, 24, 14 qui omnium consensu -bantur . . . defectionis auctores (33, 28, 5 animis autem Zeuxippum auctorem -bant caedis). 35, 20, 1 Romae -bant quidem sermonibus hostem Antiochum (TAC. hist. 1, 13 gener ac socer -bantur *sermonibus vulgi*). CVRT. 6, 9, 7 inter participes sceleris -batur. 9, 7, 25 quibus *oculis* ut fur -batur. TAC. ann. 6, 7 reum (14, 60 PLIN. epist. 9, 13, 7 PAVL. dig. 48, 5, 41 (40) TERT. apol. 6). TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292 ut hinc iam -ari possit haereticus (adv. Val. 1 p. 177). 4, 36 qui ex radice Iesse et ex fructu lumborum David -batur. *aliquid*: CVRT. 4, 5, 8 Persepolim . . . Bactra . . . ultimique Orientis oram imperio -asse. TERT. pall. 4 p. 940 Öhl. *tales habitus* et acie *oculorum* figere et digito -are (*i. monstrare*) . . . merito sit.

3 *i. q. puellam despondere*: HOR. sat. 2, 3, 217 fortique marito -et uxorem (OV. epist. 20, 189 VLP. dig. 23, 3, 7, 1. PAVL. dig. 23, 2, 36 nisi a patre desponsa -atave [VLP. dig. 24, 2, 11, 2 MARCIAN. dig. 48, 5, 7]). QVINT. decl. 251 p. 28, 20 haec vero et rapta est, antequam -retur. 343 p. 355, 9 alii -atam *puellam*, alii pactam (354 p. 385, 19. PLIN. epist. 5, 16, 6 filia [6, 26, 1 SVET. Iul. 27. ARNOB. nat. 5, 7 matrimonio eius filiam suam -at]). PAVL. dig. 23, 2, 66 *pupillam* non desponsam a patre nec testamento -atam. ARGVM. Plaut. Epid. 4 sororem. MIN. FEL. 25, 3 virgines iam desponsatas, iam -atas.

4 *i. q. mittere, dirigere*: a *aliquem*: ITALA Hebr. 1, 14 (Rufin. Orig. princ. 1, 5, 1) *quos Paulus* ministeriales spiritus *appellat* -atos propter eos (*ἀποστελλόμενα*, VVLG. missi. *cf.* GAVDENT. serm. praef. p. 841ᴮ apostolos qui ex officio sortiti vocabulum Latino sermone -ati nuncupantur). SPART. Hadr. 4, 1 legatus expeditionis Parthicae temporo -atus est. IVL. VAL. 2, 1 decem pariter oratores. 3, 46 istae *Amazones remittentur*, uti . . . vicarias -etis. VEG. mil. 3, 22 quae *manus* secreto itinere -ata fuerat. HEGES. 2, 14, 2. CANON. Migne 56 p. 404ᴮ a quo -ati sunt. p. 833ᴮ de latere suo presbyteros -bit. et si statuerit oportere mitti, qui -ati cum episcopis iudicaturi sunt. SACR. Leon. p. 324 PRAEDEST. 1, 16 p. 592ᶜ FAVST. REI. spir. 1, 8 p. 114, 13. 1, 10 p. 118, 25 RVRIC. epist. 1, 14 p. 367, 6 equum. PS. FVLG. RVSP. serm. 4 p. 863ᶜ PS. AVG. serm. 181 p. 916ᴬ. *in deliciis habet* CASSIOD., *sed varius de personis, ex. gr.*: chron. II p. 160, 1349 exercitus (var. 1, 24, 1 Ios. c. Ap. 2, 46). var. 1, 6, 2. 1, 27, 3. 2, 24, 3 NOVELL. Iust. 13, 6 pr. membrum alicuius auferendi a -ato (*τὸν παραπεμπόμενον*). EVGIPP. Sev. 19, 5. 24, 1. *additur quo*: ad: SVET. Galba 16 legationem ad praetorianos (VOPISC. Aurelian. 13, 1 Mauricio ad Aegyptum -ato. Car. 7, 1. CAPITOL. Gord. 5, 2 Gordianum ad Africae proconsulem. TREB. Gall. 2, 2 EXVP. 3 LVCIF. Athan. 1, 9 p. 81, 3. 2, 22 p. 188, 10. AMM. 21, 12, 3 Immone cum comitibus aliis ad hoc -ato. SCHOL. Stat. Theb. 2, 48. RVFIN. hist. 3, 7, 2 ad opera Aegypti [*παραπεμφθῆναι*]. PAVL. MED. vita Ambr. 6 CASSIAN. conl. 17, 19, 6 CANON. Migne 56 p. 431ᴮ HYD. chron. II p. 19, 62ᵃ ARNOB. in psalm. 80 p. 443ᶜ FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 15 CASSIOD. var. 1, 24, 1. 3, 3, 2. 4, 7, 2 IORD. Rom. 368 EVGIPP. Sev. 30, 1. *nota absolute*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 101 repente ad Pelusium -vit [*ὑπέστρεψεν*]). in, adversus, contra: VLP. dig. 5, 1, 2, 3 si qui sunt in provinciam -ati. IORD. Rom. 336 Caesarem ordinans in imperio -vit (*pro acc.* 342 matrem in exilio). CASSIAN. conl. 8, 18, 2 adversus militem Christi victorem. IORD. Rom. 377 contra quem . . . consul . . . -atur (Get. 44, 233). *seq. acc. loci*: ITIN. Alex. 46 XXX milia boum -at Macedoniam cultum (*supin.*) agros suorum. IVL. VAL. 1, 23. AVR. VICT. Caes. 26, 6 Romam legatos ac litteras (35, 9 CASSIOD. chron. II p. 671). HEGES. 4, 19 L. Annio Gerasam -ato. RVFIN. hist. 2, 3, 4 Hierusolyma (*παραπέμπονται*). *seq. dativ.*: HIL. in psalm. 68, 23 quem et colonis vineae . . . -vit. FVLG. RVSP. epist. 14, 7 fratrem . . . Corinthiis. IORD. Rom. 328 Honoria . . . principi -ata est. 384. *seq. adv. loci*: CASSIOD. hist. 2, 22 p. 941ᴬ quosdam huc -ari. IORD. Get. 58, 303 ubi et Liberius . . . cum exercitu -atur. COD. Iust. 4, 21, 18 litigantes . . . ibi -ret.

b *aliquid*: LVCIF. epist. 5 p. 325, 8 qui solet tam necessaria quam epistulas . . . -are (*i. portare?* FVLG. RVSP. epist. 12, 7, 7 CASSIOD. compl. in act. 5, 22). EPIST. pontif. 216 Lucif. epist. 3 si idem codex a te -atus sit. AVG. epist. 223, 1 quod *commonitorium* . . . dignatus es -are. CASSIAN. inst. 3, 3, 6 euangeliorum vase caelitus -ato (*i. demisso*). CANON. Migne 56 p. 643ᴮ litteris -atis . . . missis litteris. AVELL. p. 62, 20 partem officii pariter -vi. RVRIC. epist. 1, 12 p. 365, 20 vitrarium. FVLG. RVSP. c. Fastid. 1 sermonem. CASSIOD. in psalm. 150, 4 vox copiosissima. var. 1, 35, 2 frumenta. 1, 45, 8 horologia (1, 46, 1). 2, 8 solidos. 3, 41, 2 4, 51, 12 *saepe*. IORD. Rom. 365 munera. COD. Iust. 11, 10 (9), 7, 2 tarditas in -andis auctoritatibus (*i. iussis*). NOVELL. Iust. 20, 7 edictis -atis a se. IOH. epist. ad Sen. 3 tam epistulae quam dogmatis exemplaria. *saepe*. *additur quo*: ITALA act. 10, 36 (cod. e) quod *verbum* -vit filiis Israhel (*ἀπέστειλεν*, VVLG. misit). ad: LAMPR. Diad. 9, 1 extat alia epistula ad matrem (IVL. VAL. 2, 25 litteras ad filium [EPIST. pontif. 212 Lucif. epist. 7 INNOC. epist. 29, 2 AVG. epist. 226, 10 CANON. Migne 56, 406ᴬ 6 COD. Iust. 11, 8, 22 EVGIPP. Sev. 25, 1]. FVLG. RVSP. c. Fastid. 10 APON. 10 p. 205 CASSIOD. hist. 1, 18 p. 917ᴮ. 2, 12 p. 931ᴮ inst. div. 8 p. 1120ᴰ. 21 p. 1136ᴬ tit. var. 7, 25). LVCIF. non conv. 15 p. 32, 16 ad proelium. CAPREOL. epist. 1, 1 p. 845ᴮ ad . . . synodum (*καταπεμφθῶσιν*). PRAEDEST. 1, 42 p. 599ᴰ *tam turpia* per scripturam ad nostros posteros -ari (*i. tradi*). APRING. in apoc. 1, 4 ut ad tam parvum numerum . . . -ret scripta (EVGIPP. Sev. 25). CASSIOD. inst. div. 16. 31 var. 2, 35 Ios. c. Ap. 1, 110 *al.* NOVELL. Iust. 20, 4 appellationes . . . -antes ad sedem tuam (*ἀναπέμπουσαι*). DIONYS. EXIG. Procl. fid. p. 418ᴬ quos *libellos* ad nos. PASS. Andr. long. 15. EPIT. Alex. 10 duo milia ratium secundum fluminis ripam -ata appulerunt. IVL. VAL. 1, 9 LVCIF. epist. 5 p. 323, 21 PACIAN. epist. 3, 1. HEGES. 1, 37, 2 imaginem suam Antonio in Aegyptum. MAR. MERC. Cael. 3, 3 relationibus Romam missis, ipsis quoque libris pariter -atis. AVELL. p. 65, 8 RVRIC. epist. 1, 5 p. 357, 26 mihi . . . flosculos. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 1 mihi . . . volumen. PS. FVLG. RVSP. serm. 53 p. 921ᴬ verbum dei . . . quocumque fuerit -atum. CASSIOD. inst. div. 4 quem *libellum* Marcellino. IORD. Get. 57, 289. VISIO Pauli 35, 16 ut mittat deus ros et pluvia -etur super terram. FERRAND. epist. 13, 3.

5 *de funditoribus i. q. collineare, telo petere, dirigere, scopum proponere necnon in imag. ad aliquid propositum contendere, in aliquem intendere, significare, expetere*: NVX 167 ubi sumit tela viator atque oculis plagae -at ante locum. SEN. dial. 3, 19, 1 quos -vit insequitur *iracundia* adiectis conviciis. epist. 94, 3 quemadmodum qui iaculari discit, -atum locum captat. PETRON. 114 nec quo -ret cursum gubernator sciebat. LAVS Pis. 143 nec semper Gnosius arcum -at. STAT. Theb. 8, 439 Phaedimon Iasiden arcu Dircaeus Amyntas

-at. 9, 641 saltumque ad moenia Cadmi -at. TAC. hist. 4, 29 aciem ad ictum. VLP. dig. 50, 1, 27, 2 dubito, si utrobique (*i. in duo domicilia*) -ato (*i. directo*) animo, an possit quis duobus locis domicilium habere. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396 de nutricis aut gerulae suae collo sive dorso hostem -urus (*i. significaturus*). SOL. 2, 54 a promunturio ... Achaiam -antibus (*i. petentibus*) citissima navigatio est. 16, 5 de rupe nota praecipitem casum in maria -ant (*i. expetunt*). 30, 6 manifestissime -ant iactus sagittarum. ITIN. Alex. 6 Alexander collineare quem -asset peritus. PANEG. 7, 8 uec enim ulla Persarum ... tela certis iactibus -ata fixerunt (AMM. 31, 13, 2 tela -ata [*i. certo missa, directa*] cadebant et noxia. VEG. mil. 4, 10 de . . . turribus -atis protegunt telis). IVL. VAL. 1, 17 eum cum iaculo -ret. 1, 23 -andis (*i. mittendis*) sagittis sollertior (AVR. VICT. Caes. 42, 23 -andi sagittas mire promptus. VEG. mil. 2, 23 ut sagittis vel certe lapidibus ex fustibulo -atis signum . . . tangerent). VEG. mil. 1, 16 uisi quem ex funda -ato lapide percussissent (*bis* 2, 23. 3, 24 ut funditores cum ... rotundis lapidibus -atis Indos ... affligerent. 4, 22 saxis gravioribus per onagrum -atis). 4, 18 ad maiores ballistas ... -ant. *al.* HEGES. 3, 11, 1 retrorsum ducta (*sc. aries*) ... maiore impetu -batur (*i. admovebatur*). CLAVD. carm. min. 9, 32 certum sollertia *hystricis* -at ictum. *adde*: SOL. 31, 6 *Himantopodes* pergendi usum lapsu magis -ant quam ingressu.

part. perf. pass. pro adiect. **dēstinātus**, -a, -um. **1** *i. q. certus, fixus, definitus*: CIC. Tusc. 2, 5 qui certis quibusdam -isque sententiis quasi addicti et consecrati sunt (QVINT. inst. 3, 6, 57 certis -isque personis. GELL. 14, 1, 21 certam -amque esse *fortunam*). APVL. met. 1, 14 de⟨sti⟩natae iam cruci candidatus. HIL. in Matth. 13, 3 in plenitudinem temporum -orum. AMM. 28, 2, 12 non -a, sed varia petentium et longinqua. 31, 14, 6 -is velut lectis iudicibus negotia spectanda mandabat. VEG. mil. 1, 4 -o (*i. certo*) ictu (*bis*. 1, 14. 16).
2 *i. q. obstinatus*: CATVLL. 8, 19 -us obdura. AMM. 17, 2, 2 -is barbarorum animis incredibili pertinacia reluctatis. 22, 2, 4 omnium oculis in eum contuitu -o defixis. 29, 2, 15 superatus precibus -is.

subst. n. **dēstinātum**, -ī. *i. q. propositum, finis, certum consilium necnon scopus praestitutus*: LIV. 25, 6, 23 id omne -um ignominiae est. 38, 26, 7 velut -um petentibus vulnera accipiebant. PHAEDR. 4, 5, 27 sic -a dare cum vellet singulis. SEN. benef. 4, 34, 4 quod -a prohibeat. dial. 4, 35, 2 nec ultra -a procurrit. CVRT. 3, 8, 29 -a salubriter ... fortuna discussit. 4, 7, 9 -a exequi (8, 10, 28. 9, 7, 18 TAC. ann. 15, 53). 7, 5, 41 certo ictu -a feriebat (PS. AVR. VICT. epit. 47, 4. DICT. 3, 1 -a feriundi arte mirabilis. HEGES. 3, 9, 3 -a feriendi arte. CASSIAN. conl. 1, 5 tit. -a ferire. *adde*: CASSIOD. in psalm. 126, 6 sagitta telum est quae ... pervenit ad -a). CVRT. 8, 5, 1 -a impedire. FRONTIN. strat. 1 praef. ei -o (*sc. instituendae rei militaris scientiae*). TAC. hist. 1, 4 antequam -a componam (*i. quae enarrare proposui*). 4, 18 si -a (*i. consilia*) provenissent. ann. 2, 55 quo properantius -a inciperet. 3, 42 insistere -is. 4, 40 -is adversabor. 6, 32 -a retinens. TERT. apol. 25 adversus -um (*i. voluntatem*) votumque Iuuonis. SOL. 2, 1 ut ad -um (*i. propositum*) revertamur. 10, 12 pergentibus ad -a. CHALC. comm. 70 convenit ad -um luna (Theo Smyrn. *τὴν εἰς τὰ ἑπόμενα πετεῖται κίνησιν*). 94 ad -a ... navi volante. 116 occurrere ad -a. HIL. myst. p. 13, 23 praeripiunt -a seniorum. AVSON. 419, 64 nemo . . . certius -a percussit. DICT. 3, 18 Vlixes cum Merione -um confixere. VEG. mil. 3, 2 ad -a perveniant (3, 6). VVLG. Phil. 3, 14 ad -um persequor. CASSIOD. var. 11, 9, 1 -a (*sc. edicta*) proponi.
ex -o *i. q. dedita opera, consulto*: SEN. clem. 1, 6, 3 alii ex -o, alii forte impulsi. benef. 6, 10, 2. 6, 23, 4. dial. 3, 11, 8 ex lento ac -o provexit. 5, 6, 4 nat. 2, 35, 2 SVET. Cal. 43.

adv. **dēstinātē**. *i. q. pertinaciter* (AMM. *peculiare, exceptis* 18, 2, 7. 26, 2, 3 *nonnisi compar.*): AMM. 18, 2, 7 -e certantibus. 20, 4, 14 adigentes. 20, 7, 10 faces iactae. 21, 15, 2 ipse tendebat. 23, 1, 3. 25, 5, 3. 25, 9, 4. 26, 2, 3 omnium urgentium -e. 27, 3, 1 asinus ... -ius rugiens. 27, 10, 5. 28, 6, 21 asserentes. *adv.* **dēstinātō**. *i. q. consulto*: SVET. Iul. 60 proelia non tantum -o, sed ex occasione sumebat.

deriv.: destinatio, destinator.

dēstinus [*cf. c.* destinare. *Th.*]. GLOSS. *μονότονος* pervicax, pertinax, -us. *Gudeman.*

dēstinuo *v. p. 755, 36.*

dēstirpo, -āre *a* de *et* stirps, *cf.* exstirpare. *i. q. funditus destruere*: OP. imperf. in Matth. 45 p. 886 habitationem hominum componunt et habitationem dei -ant.

dēstitor, -ōris *m. a* desistere. *is qui desistit a munere ecclesiastico*: IVLIAN. epit. novell. 51, 1 si clerici ab ecclesiis suis destiterint (NOVELL. Iust. 57 recedunt) . . . dona ecclesiastica quae illis -bus praestabantur. *L.*

dēstitūdo *v. p. 767, 12.*

✖**dēstituo**, -uī, -ūtum, -ere [*a* de *et* statuere. *Th.*]. distitutus: CORP. XIII 3836, 3 (*Treviris; aetat. christ.*); *idem traditur in codd.* -utus *in versu per tres syllabas efferendum, ut videtur*: CARM. epigr. 526, 9 *p. 763, 12.* NON. p. 279 -i est desolari. -i rursum statui (*vix recte*). DIFF. ed. Beck p. 50, 6 deserit quis signa vel comitatum, -it praesidium vel spem. GLOSS. *ἀπολείπω*. -unt relinquunt, *καταλείπουσιν*, toworpon (*anglosax.*). -ere deserere. -it disturbavit, descedit (dissedit? deseruit?), disturbavit aut disseruit (*i.* deseruit), *ἐν-κατέλ[ε]ιπεν καὶ ἐγκατέλειψεν, διέστησεν*, obgibeth (*anglosax.*). -itur *ἐρημοῦται*. -utus relictus, derelictus, desertus, desolatus, *καταλελειμμένος, μεμονωμένος*. -utum ofgefen (*anglosax.*). -utae toworpne (*anglosax.*). *nota* V 450, 4 destitus -utus derelictus relictus. *legitur primaria constituendi notione inde a* NAEV. *et* PLAVTO, *translate inde a* TVRPIL. CIC.; *non habent ex. gr.*: TER. LVCIL. CATO RHET. Her. CATVLL. LVCR. BELL. Alex. Afr. Hisp. SALL. VITR. VAL. FL. IVV. [*loci dub.*: PLAVT. Men. 810 *v.* desisto. CIC. Phil. 5, 33 (-it *V*, destinavit *Ferrar*). AVIEN. Arat. 591 (desolatam *Winterfeld*). *ex coniectura legitur*: ENN. ann. 69 (desunt *codd.*). OV. epist. 5, 150 deficior ... ab arte mea (-or *vulgo*). SEN. suas. 5, 1 (est sit *codd.*). SVLPICIA carm. frg. 1 (restitutis *codd.*)].

I *i. q. aliquo loco* ***constituere***, *collocare* (*collocandum curare*): **A** *latiore sensu* (*accedit indicatio loci praeter l. 19.* in *c. acc. l. 20*): NAEV. com. 52 in alto navem iubet -i ancoris. PLAVT. Rud. 823 iam hoc Herculi est ... fanum ...; ita duo -it signa hic cum clavis senex. CAECIL. com. 195 -it omnes servos ad mensam ante se. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 palus -utus est in foro (*cf.* VARRO rust. 1, 20, 2 furcas. PAVL. FEST. p. 351 stipites). *in imag.*: CHALC. comm. 299 nudam silvae imaginem demonstrare ac velut in lucem -ere. *nota i. q. defigere*: APVL. met. 2, 25 mustela ... obtutum ... acerrimum in me -it. **B** *strictiore sensu i. q. aliquem solum in omnium conspectu collocare, plerumque supplicii vel ignominiae causa* (*absolute l. 29. 31; supplem. praedic. l. 26*): CIC. Verr. 4, 66 videtis pendere alios ex arbore, ... -i alios in convivio. 6, 110 *ille* nudus paene est -utus. LIV. 2, 12, 8 ante tribunal regis -utus. 7, 10, 6 *T. Manlius et Gallus* in medio armati ... -untur. 23, 10, 5 *illum* ante pedes -utum causam dicere iussit. 27, 13, 9 centuriones ... *ignominiae causa* discinctos -i *iussit.* VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 *illum* vacua area -utum iaculis confixit. GELL. 7 (6), 4, 4 *captivos a liberis Reguli* in armario muricibus praefixo -utos ... interisse. TERT. ieiun. 7 *Achab* -it semetipsum et ⟨saccum⟩ carni suae imposuit. -utus *absolute i. q. in solitudine expositus*: SEN. dial. 7, 27, 3 non aliter quam rupes aliqua in vadoso mari -uta, quam fluctus non desinunt ... verberare. *in imagine*: CIC. Caecin. 93 hunc ... nudum in causa -utum videtis. Sull. 90 in hac fortuna miserrima. LIV. 7, 13, 3 universus exercitus . . . prope ignominiae causa -utum sine armis *se ratus.* PLIN. epist. 4, 11, 5 in (*β D, om. α*) ingenti invidia.

II *debilitata constituendi notione i. q.* ***discedendo*** *(vel non veniendo)* ***solum*** *aliquem (aliquid) aliquo perductum* ***relinquere*** (*saepe additur supplem. praedic. velut* nudum, inermem, solum *al.*). **A** *subiectum agens est homo*: **1** *accedit indicatio loci* (*obiectum est res l. 46*): in: OV. epist. 11, 84 dari ... avibus ... nepotem iusserat in solis -ique locis. am. 3, 5, 42 frigidus in viduo -ere toro. met. 8, 176 comitem ... suam ... in illo litore -it. trist. 4, 8, 18 ne temere in mediis -antur aquis *puppes.* SEN. dial. 5, 17, 3 illuvies corporis in stercore suo -uti. epist. 9, 16 in aliqua gente aliena -utus. CVRT. 7, 3, 12 in hac ... omnis humani cultus solitudine -utus exercitus. 9, 4, 33 stabat ... in conspectu tanti exercitus velut in solitudine -utus. 10, 5, 12 in mediis hostibus ... -utos se esse. LVCAN. 6, 734 Stygias ... canes in luce superna. PETRON. 80 Ascyltos ... commilitonem ... in loco peregrino -it abiectum. PROB. Verg. georg. 1, 20 clam *Silvanum* tollit in silvam et ibi -it. *in imag.*: LIV. 6, 17, 1 quod *multitudo* defensores suos ... in praecipitem locum favore tollat, deinde in ipso discrimine ... -at. ad: SIL. 11, 604 (*in imag.*) -emus ad ipsas Hannibalem metas. extra: LIV. 10, 4, 4 cohortes ... extra vallum sine tentoriis -utas. inter: LIV. 30, 44, 10 inermem . . . ac nudam -i inter tot armatas gentes Carthaginem (*cf. p. 764, 20*). CVRT. 10, 8, 10 -utos se inter infestas . . . gentes (IVST. 12, 6, 16). PASS. Petr. 4 ne nos ... inter infidelium turbines -utos relinquas (PASS. Petr. Paul. brev. 12 inter procellas fluctuantes gentilium). *in imag.*: LIV. 3, 38, 4 inter patrum et plebis odia. SEN. contr. exc. 3, 5 incertum inter vitam mortemque -i. SEN. nat. 6, 29, 1 animos inter dolorem et metum -utos. CVRT. 6, 10, 2 *ego* inter optimam conscientiam et iniquissimam fortunam -utus. **2** *non addita loci indicatione*: CIC. Verr. 3, 74 *ille* a subselliis discessit ...; iste ... subito solus -utus pertimuit. OV. epist. 10, 96 -or rapidis praeda ... feris. am. 3, 9, 54 solos rogos. fast. 3, 348 *Iuppiter* adorantem -it ... Numam. 6, 122 nympha ... comes sequitur -itque ducem. VAL. MAX. 5, 4, 5 *tr. pl.* descendit e rostris, ne minimo quidem murmure -utae contionis reprehensus. SVET. Iul. 81 frequentes ac iam dudum opperientes -ere. VLP. dig. 3, 1, 1, 5 *illum* caecum ... aversa sella a Bruto -utum esse, cum vellet postulare. *in imag.*: SEN. benef. 7, 31, 3 alius *deos* extra mundum suum proicit et ignavos ... sine luce, sine opere -it.

B *subiectum agens est res: recedens* aqua, aestus *sim. rem natantem* (*locus non indicatur l. 82 sq*): VERG. ecl. 1, 60 ante ... freta -ent nudos in litore pisces. OV. Ib. 330 nudus †Achillea -aris humo. fast. 3, 52 in sicca pueri -untur humo. LIV. 1, 4, 6 cum fluitantem alveum ... tenuis in sicco aqua -isset. CVRT. 4, 7, 20 aestu -uta navigia notis ... vadis (9, 9, 20). 9, 9, 22 beluae fluctibus -utae ... vagabantur. MELA 3, 1 *oceanus* marina *animalia* (PLIN. nat. 9, 10). LVCAN. 9, 335 *naves* vada -unt. STAT. Theb. 1, 688 si quos incerto litore Syrtes -unt. *adde*: COLVM. 4, 1, 7 (*in imag.*) *humus* subsidit ac velut

innatantes radices vitium summo solo -it. *aqua* litus: COLVM. 8, 17, 9 ea parte litoris, quae profluo recessu (frondi recensu *S A*) numquam -itur. EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934[B] *mare* modo alluens litora fluctibus, modo -ens. ventus *sim.*: LIV. 30, 24, 7 in conspectum ... Africae ... evectum ... -it ventus. LVCAN. 1, 413 ventus ... pelagus (*opp.* volutare. SIL. 7, 243 sinus tumidos). PLIN. epist. 8, 20, 6 *insulae* -utae tranquillitate. *solum*, adminiculum *sim. id, quod sustinetur, innititur*: LIV. 21, 28, 5 ut quemque ... -ret vadum. SEN. nat. 4, 2, 5 in vastam altitudinem subito -utus cadit *Nilus*. 6, 9, 2 motum earum partium, quae subiectis adminiculis -utae labant (*cf.* CARM. epigr. 526, 9 [*Caesareae Mauret.*] *filius* perdit orbatque patrem baculo -utā senectā). CVRT. 4, 8, 8 mersa navis omnes -it. QVINT. decl. 388 p. 436, 18 litus ... longo spatio ingredientem fatigat, antequam -at. PS. QVINT. decl. 1, 9 paries ille defecit et percussoris *caeci* manus subito -it. *alia res*: CIC. Verr. 2, 61 duo *signa* ..., quae in aedibus tuis sola iam sunt, ... relicta ac -uta a ceteris signis.

III *evanida omnino constituendi notione*: A *praevalente fallendi notione, i. q. decipere aliquem in spem vel expectationem inductum, sive* spem *sim. alicuius (cf. p. 762, 54. 69): aliquis aliquem*: CIC. Quinct. 51 viri boni ... multis vadimoniis saepe illusi ac -uti (Tusc. 1, 95). S. Rosc. 117 *ille* novem homines honestissimos ... induxit, decepit, -it, adversariis tradidit, omni fraude et perfidia fefellit Cluent. 72 queritur se ab *illo* -utum (*bis.* off. 1, 32 epist. 10, 21, 3 CAES. Gall. 1, 16, 6). 83. Phil. 2, 99 eundem in VIIIviratu *petendo*. Att. 2, 5, 2 quo animo *Arrius* se -utum ferat. 13, 49, 2 NEP. Alc. 5, 4. HOR. carm. 3, 3, 21 -it deos mercede pacta Laomedon. LIV. 8, 27, 2 *v. infra l. 50.* SEN. epist. 68, 9 erexeram aures: -utus sum. OCTAVIA 198 et hanc ... fallax ... -et deus volucer Cupido. STAT. Theb. 12, 681 ambae ... mortis amore superbae ... regem ... cruentum -unt. OROS. comm. 2 -utus ab eo *princeps humidorum*. PASS. Theclae B a 27 p. 72, 10 licet eam diligeret, ... postquam se -utum conspexit *eqs.* *res (personata) aliquem*: fortuna *sim.*: SEN. contr. 1, 1, 5 quos provexerat fortuna, -it. VELL. 2, 69, 6 *opp.* comitari. SEN. epist. 71, 10 Scipionem nominis sui fortuna. CVRT. 4, 1, 29 *v. infra l. 60.* SVET. Aug. 65 laetum eum atque fidentem. CARM. epigr. 1252, 4 (*Iguvii*) me consurgentem validā ... iuventā. spes (*in pass. plerumque* a b): OV. epist. 3, 143 qua *spe* si -or. LIV. 22, 15, 2 -utus ab spe summa op⟨e⟩ petiti certaminis. 25, 27, 13 a tanta repente -utus spe. 29, 24, 2 magno momento rerum ... gerendarum magnaque spe. 31, 24, 3 a qua -utus spe. 36, 33, 3 ab omni spe. 40, 47, 9 ab unica spe auxilii. VELL. 1, 9, 4 omni spe. CVRT. 4, 3, 20 ab ingenti spe. 8, 6, 19 tanta spe. AVSON. 343, 13 numquam in dubiis hominem bona -ens Spes. ACT. Petr. 15 omni spe. *adde*: SVET. Nero 32 ut spes fefellit, -utus. motus: AVG. civ. 14, 16 p. 1 ille motus ... aliquando ... -it inhiantem. fides *sim. alicuius aliquem*: CIC. ad Q. fr. 1, 3, 8 quorum ego consiliis, promissis ... -utus in hanc calamitatem incidi. QVINT. decl. 335 p. 319, 11 -it me fides illa, quam speraveram fore solacium senectutis. *sine obiecto: de hominibus*: LIV. 8, 27, 2 velut -uti ac non qui ipsi -issent. 37, 7, 9. SEN. benef. 4, 39, 4 -ere, *si promiseris*, levitas erit. SIL. 3, 251 non -it Barce (*opp.* adesse). *de rebus*: TIB. 1, 1, 9 spes (LIV. 1, 41, 1). SEN. contr. 2, 1, 1 et sine causa saepe fovit (*Bentley*, fluit *codd.*) et sine ratione -it *felicitas*. VAL. MAX. 2, 6, 7 fortuna. *aliquis aliquid*: spem *sim.*: LIV. 1, 51, 5 morando spem (35, 19, 4 si tu spem meam -eris. 45, 20, 3). 26, 18, 5 quae ut -uta expectatio est (35, 44, 4. PLIN. epist. 8, 3, 3 erexi expectationem tuam, quam vereor ne -at oratio in manus sumpta). 39, 39, 12 studia civium suorum. SEN. Tro. 770 vota -it deus (dial. 9, 2, 8). dial. 9, 13, 3 -utae cupiditatis dolorem. CVRT. 4, 1, 29 primas spes fortuna. COLVM. 4, 24, 12 *palmae* spem vindemiae. PLIN. epist. 4, 17, 10 hanc de me fiduciam providentissimi viri. PAPIN. dig. 36, 1, 57, 3 supremas defuncti preces. IVST. 4, 5, 4 metu -utae spei civium. HIL. in Matth. 21, 12 spes ... -uta plus dolet. *adde*: OV. Ib. 420 *Plutus* frustra tibi semper ametur -atque tuas usque petitus opes. propositum, conatum *sim.*: OV. am. 3, 7, 14 membra ... segnia propositum -ere meum. VELL. 2, 42, 1 quanto opere conata eius ... magistratus populi R. metu (motu *cod.*) suo -erit. SVET. Iul. 9 -utum *esse* utriusque consilium morte Pisonis. *nota* -i in *aliqua re*: PS. QVINT. decl. 345 p. 364, 7 -utum in illis cogitationibus. promissum *sim.*: SEN. benef. 6, 22, 1 contextus ... velocitatis citatissimae in tot saecula promissas vices *siderum* in medio itinere -at. QVINT. inst. 12, 8, 13 quae (*i. instrumentum parum diligenter excussum*) in foro ... plus ... nocebunt -uta quam non promissa nocuissent. TERT. bapt. 18 promissiones suas. promissis fidem: PROB. Verg. georg. 3, 46—49. *huc pertinet*: PS. QVINT. decl. 15, 4 oscula poscit, -utos queritur amplexus.

B *praevalente relinquendi notione, i. q. solum relinquere, orbum sim. facere, deserere, deficere*: 1 *aliquis aliquem* (*accedunt collectiva, res personatae, locutiones figuratae*): a *generatim*: TVRPIL. com. 5 ita me -it nudum (*nisi forte ad II pertinet*). CIC. Att. 1, 18, 1 ita sum ab omnibus -utus, ut *eqs.* (OV. Pont. 1, 4, 34 *v. p. 764, 2.* LIV. 36, 15, 5 -utus undique. SEN. epist. 70, 21 undique. EVTR. 7, 15 ab omnibus simul -utus). OV. epist. 5, 78 legitimos viros (SEN. contr. 2, 5, 16). 6, 155 -or coniunx materque duorum (*syn.* orbam esse). 16, 196 Oenonen. rem. 110 non ... mihi -endus erit *aeger* (CAEL. AVR. chron. 4, 1, 13 aegrotantem [*opp.* curare]). Pont. 1, 4, 34 nostram cuncti -ere fugam (*opp.* comitari). 3, 2, 16 me ... amicorum ... metu ... quidam -ere mei. LIV. 27, 5, 18 consul clam ... in Siciliam abiit; -utique patres *eqs.* SEN. apocol. 3 subito solum -i (QVINT. decl. 337 p. 329, 15 *syn.* relinqui). CVRT. 10, 2, 20 est quidam in *servis* pudor a ceteris -utos relinquendi. LVCAN. 5, 582 *Caesarem* numquam numina. MART. 7, 24, 4 Thesea Pirithoi -isset amor. QVINT. inst. 10, 7, 29 ut ... litigator *non* -utus esse videatur. TAC. hist. 1, 5 Neronem (1, 30). PLIN. epist. 8, 14, 25 qui auctoritate eius trahebantur, transeunte illo -uti. SVET. Aug. 56 ne, si ... deesset, -ere ac praedamnare amicum existimaretur. GELL. 2, 12, 6 amici ... duos litigantes -unt et relinquunt. TERT. nat. 2, 9 Priamo et Astyanacte -utis. bapt. 20 apprehensum dominum. AVSON. 417, 23 consorte laborum -or. SCHOL. Cic. Bob. p. 76, 23 quasi -utus est misere et infeliciter vindicatus. VVLG. II Cor. 4, 8 aporiamur, sed non -imur (ἐξαπορούμενοι, *syn.* derelinquimur). CLAVD. 26, 509 numina sedem. DRAC. Orest. 281 dei ... miseros ... repente (CARM. epigr. 1305, 5 [*Fori Novi*]). b *speciatim: in acie, in bello*: CAES. civ. 3, 93, 5 *equitibus* submotis omnes sagittarii ... -uti inermes sine praesidio. LIV. 26, 30, 3 quos Marcelli mora -utos. 26, 41, 5 -utum ab equite hostem esse. *al.* 28, 25, 2. 38, 6, 6. 38, 25, 2. CVRT. 4, 15, 30 suorum aciem. 5, 13, 4 Dareus ... -utus a suis. 5, 13, 18 barbari ducibus -uti. 8, 14, 31. 9, 2, 32 desertus, -utus sum, hostibus deditus. LVCAN. 5, 244 fideles ... manus ... ducem. FRONTIN. strat. 2, 5, 36 *al.* 3, 6, 4 *illi* -uti propugnatoribus. SVET. Nero 2 Galba 10. IVST. 2, 12, 5 rebellantes. 5, 46. AMM. 21, 12, 11 -uti pedites post navalium sociorum occasum. VEG. mil. 3, 20 p. 109, 10 mediam aciem. regem, principem (*cf. p. 767, 27*): SVET. Nero 40 talem principem terrarum orbis. Galba 11 -uto similis. FLOR. epit. 1, 9, 1 populus R. regem. AMM. 26, 9, 5 nebuloni -endo iam et casuro. morte *sim. aliquem* (*saepe i. q. orbum, viduum relinquere*): PLIN. epist. 8, 10, 2 senectutem tuam quasi paratis posteris -utam. STAT. Theb. 8, 213 Minyas subito ... funere Tiphys. FRONTIN. strat. 2, 4, 9 hostes -utos se ducis morte credentes (SVET. Tib. 54 liberorum. gramm. 9 parentum). APVL. met. 3, 8 parvuli huius in primis annis -uti. AVSON. 174, 4 *maritus* viduam. 175, 12 *mater* natos 214, 12 omnia acerbo funere praereptus ... -is. AMM. 25, 3, 23 parentis obitu -utus (AVG. civ. 22, 8 p. 579, 23). SVLP. SEV. chron. 2, 23, 6 *ille* socio -utus. PASS. Petr. Paul. brev. 12 deceptum se et -utum ... tanti casu amici. CARM. epigr. 1570, 6 (*Romae*) -isti vitilla mea, miseram mammam tuam. 1847, 2 (*a. 420; Spoleti*) *virum* cito -it. *nota* in orbitate: VAL. MAX. 5, 10, 2 *Paullus* in orbitate subito -utus -est. *cognationis iure sublato quasi solitarium facere aliquem*: PLIN. paneg. 39 neminem (*heredem*) hoc necessitudinis abruptum velut truncum amputatumque -et.

2 *aliquis rem*: a *praevalet deserendi notio: rem incohatam*: OV. am. 3, 12, 18 inceptum ... opus. 3, 13, 20 inceptam fugam. fast. 1, 364 inceptos favos *apes necatae.* EPICED. Drusi 198 vota insuscepta reliquit ... -itque preces. LIV. 34, 34, 5 rem incohatam turpiter. SEN. benef. 2, 11, 4 agricola ... labores suos in semine. COLVM. 1 praef. 31 opifices laborem suum. 4, 3, 2 *agricolae* pulcherrime positas vineas, antequam pubescant. PLIN. nat. 36, 124 *montem perfossum* -utum successoris odio. QVINT. inst. 11, 3, 33 pars *verborum* -i solet, plerisque extremas syllabas non perferentibus. PAVL. sent. 5, 1, 5 susceptam status causam nulla cogente necessitate. MACER dig. 47, 15, 3, 3 crimen iudicii publici. COD. Iust. 9, 45, 4 (*a. 294*) praescriptio -utae rei. *huc pertinere videtur*: OV. rem. 576 plura loquebatur: placidum puerilis imago -it somnum (pl. l. placide p. i. -it somnus *pars codicum*). *officium*: SVET. Claud. 45 honorem (*i. Claudii cultum*) a Nerone -utum abolitumque. CALL. dig. 50, 11, 2 -etur annonae praebitio. TERT. spect. 24 proiectis armis suis, ... -utis signis et sacramentis principis sui. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 9 bonitas *dei* ..., quae primam quamque *causam et materiam suam* susciperet, non despiceret et -ret. ARNOB. nat. 1, 1 causam ... sui vitio non assertorum silentio -utam. LACT. inst. 7, 16, 2 agrorum cultibus -utis. HIL. trin. 7, 1 -utae veritatis rea ... taciturnitas. SYMM. epist. 3, 31 tutelam eius oblivione (HEGES. 3, 1, 3 Neronis auxilium. PAVL. PELL. 515 mea commoda). AVG. fid. et op. 4, 6 ecclesiae disciplinam. COD. Theod. 2, 10, 2 (*a. 319*) -untur negotia et temporibus sui⟨s⟩ excidunt. 3, 1, 8 (= Iust. 4, 44, 17; *a. 399*) qui imposita fugā munera civitatis (Iust.: munera civitatum fuga) provinciarumque -unt. AVELL. p. 54, 21 nostra praecepta per vestram neglegentiam -uta *esse*. COD. Iust. 11, 66, 5 pr. (*Gratian.*) ut agrorum fertilitas -uta nullos fructus cultoribus praestet. *studium, consuetudinem*: PROP. 1, 20, 46 solitos ... choros. EPICED. Drusi 406 solitas ... vias. QVINT. inst. 1 prooem. 14 *eloquentia* -uta infirmioribus ingeniis velut praeda fuit. HIL. trin. 10, 36 tristitia *est* -uta per mortem (*opp.* suscipere). *fere i. q. abicere, contemnere*: ARATOR act. 1, 407 -i debere probant, quod tangere vitent (*sc. aurum*). *bonum cum iactura*: SEN. epist. 36, 1 dignitatem suam. SIL. 10, 384 tam prospera Martis munera. MART. 1, 101, 3 primos virides ... annos. b *praevalet solitudinis notio*: testamentum (*Icorum t. t.*): GAIVS dig. 35, 2, 73 pr. -uto testamento. PAVL. dig. 28, 2, 9, 2 ad id tempus ..., quo testamentum -itur. 28, 6, 38, 3 PAPIN.

dig. 28, 7, 28 INST. Iust. 3, 1, 7 (*cf.* 8 deserto). res: PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 3 -utis rebus obitu servi. *locum*: SEN. nat. 5, 15, 1 in metallum antiquum olim -utum. CVRT. 3, 1, 6 urbem -utam ab suis. 3, 13, 11 vehicula. 4, 15, 29 currum. 8, 10, 19 Acadira ... usta et -uta incolentium fuga. QVINT. inst. 6, 4, 6 subsellia. FRONTIN. strat. 2, 5, 26 munimenta -uta propugnatoribus. *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 39 mentem -endae rei publ. OROS. hist. 5, 3, 5 -utarum eversionem urbium. *pass. absolute i. q. solitudine damnari*: PS. APVL. Ascl. 24 terra, sedes religionum quae fuit, viduata numinum praesentia -etur.

c *latiore sensu, i. q. relinquere aliquid, discedere ab aliqua re*: STAT. Theb. 11, 758 pulsi vallum . . . Pelasgi. TERT. anim. 46 -uto tabernaculo evadit. GLOSS. Verg. A 115 p. 456 adytis relictis: -utis templis. DRAC. laud. dei 1, 222 sidera solem. Romul. 10, 74 *Iuppiter* Olympum.

3 *subiectum est res*: a *i. q. deficere, deserere*: *α active*: Ov. Ib. 110 -ant oculos sidera clara tuos. Pont. 3, 9, 18 iudicium vires -unt . . . meum. EPIST. Sapph. 136 tam cito me somnos -isse. NVX 30 -ent silvas . . . poma suas. SEN. contr. 3 praef. 8 Ciceronem eloquentia sua in carminibus. 10 praef. 3 *actiones Scauri* cum -ret cura, calor adiuvabat. GERM. 217 medio rupta ordine membra -unt visus. frg. 4, 8 ne tellus nimium siccata repente -at sata. PHAEDR. 5, 10, 8 non te -it animus, sed vires meae. SEN. Herc. f. 755 poma -unt famem. Herc. O. 841 animus membra. dial. 10, 1, 1 *plerosque* in ipso vitae apparatu vita. 11, 5, 5 vanos . . . animos . . . falsa et mobilia oblectamenta. nat. 1 praef. 16 an *deum* . . . tractanda (*i. materia*) *in formando*. epist. 89, 15 actio impetum. 104, 26 quem umquam ista -ēre temptantem? CVRT. 6, 1, 4 hastā femina perfossa . . . -ēre pugnantem (SVET. Claud. 30 ingredientem poplites minus firmi). 7, 1, 8 non memoria solum, sed etiam mens eum -it. 10, 10, 12 vigor vultum. COLVM. 7, 3, 14 totus grex effetus senectute dominum. LVCAN. 3, 746 vulnera sanguis. 5, 133 spiritus fauces. 5, 732 mentem iam verba paratam -unt. 7, 398 non aetas . . . monumenta . . . rerum putria -it. STAT. Theb. 12, 242 errantem comitis solacia flammae. QVINT. inst. 4, 1, 61 umor consumptus vocem. PS. QVINT. decl. 8, 18 medentium manus anima. FRONTIN. aq. 124 maiorem partem aquarum urbis -ent *interrupti ductus*. TER. MAVR. 1132 finitur vocali sermo (*i. verbum*), trochaeum -ens (*sc. sine consonae auxilio*). *nota*: STAT. Theb. 6, 696 excidit ante pedes elapsum pondus et ictus (*i. ferientem*) -it. *sine obiecto* (*cf. p. 763, 49 sqq.*): Ov. rem. 576 *v. p. 764, 57*. MANIL. 2, 735 in quo *signo* -ent numeri (*cf.* 2, 732 deficere). CELS. 4, 31 ne calor intus -at. LVCAN. 5, 298 quando pietasque fidesque -unt. *β passive -i aliqua re* (ab *l. 55 sq.*): VELL. 2, 120, 5 virtute militum (*syn.* defectum). 2, 129, 3 honestam paupertatem *non pati* dignitate -i. VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 *opes humanae* improviso recussu -utos *eqs.* SEN. epist. 95, 20 capillis. COLVM. 1, 5, 6 *palus* hibernā -uta uligine. 2, 1, 6 -uta pristinis alimentis . . . humus (3, 10, 22 *flagellum* -utum . . . materno alimento. 4, 15, 4). 9, 10, 3 *dux apium* fugae -utus praesidio (*i. alis*). 9, 11, 1 vetus alveare numero apium -itur. PETRON. 117 ministerio. QVINT. inst. 4, 1, 61 continuandi verba facultate. 4, 2, 56 si -uti fuerimus his. 12, 3, 10 in agendo . . . scientia iuris. decl. 276 p. 129, 4 nuda vita . . . et omnibus, quibuscumque antea abundaverunt, -uta. FRONTIN. strat. 3, 4, 3 urbem alimentis -utam. PLIN. epist. 5, 16, 4 corporis viribus (SVLP. SEV. epist. 2, 23, 6 coepit repente -i). 6, 6, 7 optimi fratris adiumento -utum. 6, 16, 6 *nubes* recenti spiritu evecta, dein senescente -uta. SVET. Nero 10 a re familiari. GELL. 19, 3 qui . . . ieiune laudat, -i a causa videtur. VLP. dig. 50, 4, 3, 15 viribus et viris res publicae. IVST. 25, 3, 7 repente fortunae ornamentis. AMM. 14, 11, 1 *Gallus* auxilio -utus (HIER. epist. 22, 7, 3 omni. 39, 5, 3 suorum. VVLG. eccles. 4, 1 cunctorum. AVG. civ. 5, 26 p. 238, 29 omnibus opibus. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 3 divino. 1, 27, 1 divino praesidio. CASSIAN. iust. 10, 2, 4 omni . . . parentum subsidio. CASSIOD. in psalm. 131, 15 omni auxilio . . . mundano . . . praesidio saeculari. PALLAD. hist. mon. l 16). AMM. 20, 4, 9 Iulianus consiliatorum adminiculis -utus (31, 7, 4). 20, 11, 24 alimentis -endos . . . Persas (25, 2, 1 commeatibus. AVG. civ. 4, 29 p. 183, 3 exercitus *alimonia* -utus). 26, 7, 12 vana persuasione rapiendi Illyrici -utus usurpator. 28, 6, 25 fastu, quo tumebat. AVG. civ. 10, 25 p. 440, 7 evigilantis, qui se repente invenit suis . . . fallacibus gaudiis -utum. 16, 28 p. 171, 20 cruore menstruo iam -uta. SVLP. SEV. dial. 1, 2, 5 religiosi viri amicitia. 1, 14, 4 alumnae solacio. SIDON. epist. 6, 1, 2 ne Gerasenorum -ar exemplo. VEREC. in cant. 9, 1 viris omnibus -utis *spiritu prophetiae*. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 254[B] oculorum lumine -utus. PASS. Petr. 5 tuae institutionis doctrina -utae animae. *ablativus omittitur*: Ov. Ib. 426 plenus inextincta -are (*sc. cibis*) fame. FRONTIN. aq. 87 ut . . . altera *aqua* sufficiente non -retur usus. 109 ne praedia subito -rentur. CORP. XIII 3836, 3 (*Treviris, aetat. christ.*) licet immaturo obitu distitutus (*sc. vita*) tamen superstitibus omnibus filiis suis . . . defecit. b *debilitata relinquendi, praevalente carendi notione*: *α active*: PETRON. 108 ne ancillarum quidem clamor aciem -it. TERT. nat. 2, 8 eiusmodi theologiae, quam etiam fama -it. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 86 speciem *equorum* mol⟨l⟩ities ungularum. CLAVD. 21, 28 animus quem pulchrior ornat, corpus -it. POMER. 3, 7 tales . . . occasio negata *moechandi* -it. *β passive: formae finitae*: SEN. epist. 76, 12 si aliis *bonis homo* -itur; *opp.* habere (92, 14). QVINT. inst. 9, 4, 20 *non* semper . . . -i temporibus volunt sermo atque epistula. CASSIAN. inst. 12, 3, 2 ut . . . aliis virtutibus non penitus -atur. *part. perf. pass.* -utus *aliqua re* (ab *l. 11*): QVINT. inst. 5, 10, 26 his omnibus (*propinquis, amicis eqs. opp.* abundans). 11, 3, 5 *oratio actione*. 12, 1, 30 *inventio* leuociniis. PLIN. epist. 5, 7, 6 epistula omnibus commendationibus -uta. TERT. nat. 1, 14 hoc tam⟨quam⟩ hesternum et auctoritate temporis -utum. resurr. 2 p. 27, 18 tractatus viribus ordinis sui. adv. Marc. 4, 2 p. 427, 1 singularitas instrumenti -uta patrociuio antecessorum. ITALA I Tim. 6, 5 (Lucif. non conv. 12) hominum mente corruptorum et a veritate -utorum (ἀπεστερημένων, VVLG. qui veritate privati sunt). IREN. 2, 19, 3 vere vesanorum et in totum mente -utorum. 2, 19, 19 fuisseut omuia deserta ac -uta tot bonis. AVG. civ. 7, 3 p. 276, 25 ita . . . -uti familia (*cf. p. 764, 44*). SIDON. epist. 4, 11, 4 solacio. 4, 25, 2 morum dote. CASSIOD. in psalm. 102, 15 *humanitas* robustis viribus -uta. or. frg. p. 470, 19 ingenio (*opp.* fultus). var. 12, 14, 5. COD. Iust. 7, 43, 6 defensione iusta et curatoris auxilio.

IV *i. q.* **desolare** *(evanida relinquendi notione; cf. p. 765, 8), destruere sim.*: *res corporales*: VVLG. apoc. 18, 17 una hora -utae sunt tantae divitiae (ἠρημώθη, ITALA Primas. exterminatae sunt, cod. g descrtae factae sunt). COD. Theod. 11, 24, 6, 4 (*a. 415*) in earum metrocomiarum locum, quas temporis lapsus vel -it vel viribus vacuarit. *fere i. q. destruere*: ITALA act. 13, 18 (Comput. a. 452 chron. I p. 152, 13) -ens VII gentes (καθελών, ITALA codd. e g *et* VVLG. destruens). *fere i. q. discutere*: FAVST. REI. serm. 10 p. 259, 19 ad -endam atque illustrandam infidelium caliginem. *dubiae interpret.* (*i. q. scindere, lacerare?*): ITALA act. 16, 22 (cod. g Lucif. non parc. 27) magistratus -utis tunicis eorum iusserunt eos virgis caedi (περρηξάντες, VVLG. scissis). *res incorporales*: iura *i. q. abolere*: VVLG. II Macc. 4, 11 civium iura (καταλύων). robora *i. q. enervare*: PRVD. c. Symm. 272 durissima luxu robora -it. conatus: PAVL. PELL. 120 ni . . . quartana . . . meorum conatus studiorum -isset.

V *singulari notione aut constructione*: A *aliquid aliqua re, i. q. privare*: COLVM. 3, 12, 2 nimiam siccitatem -ere plantas . . . naturali alimento (*cf.* -i *aliqua re p. 765, 41 sqq.*).

B *indicatur, quo actio tendat*: 1 in *c. acc., i. q. proicere*: TERT. resurr. 9 p. 38, 2 absit, ut deus manuum suarum operam, . . . Christi sui sororem in aeternum -at interitum. 2 *accedit dativus, i. q. prodere, permittere*: AVG. civ. 7, 21 p. 300, 2 anima . . . ab uno vero deo merito immunditiae -uta. 13, 13 p. 572, 13 anima deo dedignata servire pristino corporis servitio -batur.

C *aliquem* in *aliqua re, i. q. defraudare*: AVIAN. fab. prol. 8 camelus conquestus est Iovi se nimis in uaturalibus -utum.

D *i. q. seiungere*: EVSTATH. Bas. hex. 2, 7 p. 888[A] quippe quas prolixis a se spatiis et -it et discrevit. DIFF. Suet. p. 315, 12 lacerat, qui partibus suis membra -it (ISID. diff. app. 76).

syn.: *ad II*: proicere, relinquere, deficere (PS. QVINT. decl. 1, 9). *ad III A v.* CIC. S. Rosc. 117 *p. 763, 22*; illudere. *ad III B*: relinquere, deserere, despicere (TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 9). *opp.*: *ad III*: fovere (SEN. contr. 2, 1, 1), adiuvare (*ibid.* 10 praef. 3), erigere (expectationem), suscipere (TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 3 HIL. trin. 10, 36). *ad III B 3 b*: ornare, fulcire. *ad pass.*: habere, abundare.

part. perf. pass. pro adi. **dēstitūtus**, -a, -um. *comp.* -ior: AVG. pecc. mer. 3, 13, 22. GLOSS. -a κατερρυπωμένα. *cum genet. relat.*: AVIAN. fab. apol. 18. 1 *de hominibus*: a *i. q. orbus*: SEN. epist. 19, 4 -i senes. *adde*: LIV. 40, 54, 3 -a senectus.

b *i. q. solus, solitarius, desertus*: MART. 12 praef. quae delicati reliquimus, desideramus quasi -i. QVINT. decl. 376 p. 418, 4 hanc in totum -am et nunc vere orbam, si *eqs.* MIN. FEL. 10, 3 nbi deus unicus, solitarius, -us. IREN. 1, 11, 1 *x virtutes*, ex quibus unam discedentem et -am *eqs.* (1, 11, 2 ὑστερήσασαν). SPART. Sept. Sev. 22, 2 diu solus et -us stetit. AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 9 colligere -os (*syn.* desertus, dispersus). c *i. q. aliorum auxilio privatus, inops*: TERT. auim. 53 aurigam ipsum defecisse praesumitur, cum vires equorum defatigatio denegavit, quautum de dispositione -i hominis non de passionis veritate. adv. Val. 14 p. 194, 1 *Enthymesis* -a . . . omni genere *passionis* coepit affligi. LACT. inst. 6, 11, 18 largire caecis, debilibus, claudis, -is. FIRM. math. 3, 2, 4 *syn.* pauper (4, 8, 5 GREG. TVR. Franc. 3, 34). VVLG. Is. 49, 21 *syn.* solus. AVG. pecc. mer. 3, 13, 22 -iores et miseriores pupillis. OROS. hist. 5, 2, 5 repentinam vim tamquam -us non pertimesco. CAES. AREL. testam. 7 *syn.* peregrinus (PASS. Theclae A *et* B 28). *adde*: PS. QVINT. decl. 1, 6 ad solum se alligat -a maerorem *caecitas*. *cum genet. relat.*: AVIAN. fab. apol. 18 leo videus eos consueti securique consortii -os.

2 *de rebus: de locis i. q. vacuus, vastus*: CORP. III 10492, 4 (*Aquinci, a. 268*) thermas . . . maguo tempore in⟨te⟩rmissas et -as. AVIEN. ora 272 *civitas* nunc egena, nunc brevis, nunc -a, nunc ruinarum ag⟨g⟩er est. 465 nuuc -us et diu incolis carens. COD. Theod. 5, 11, 12 (*a. 388—392*) vacanti ac -o solo. VVLG. Ezech. 6, 14 faciam terram desolatam et -am. 36, 35 civitates desertae et -ae atque suffossae. COD. Theod. 11, 1, 31 (= Iust. 11, 59, 12; *a. 412*) pro -is possessionibus cogitur tributa dependere. HERM. Pal. sim. 9, 1, 9 mons

nullam omnino aquam habebat totusque erat -us. GREG. TVR. Franc. 2, 9 casas habitatoribus vacuas et ... vicos -os offendit. *de corporis partibus*: SEN. dial. 2, 18, 1 capitis -i et emendicatis capillis aspersi (PAVL. NOL. epist. 22, 2 -a fronte praerasi. *cf. p. 765, 45*). PS. QVINT. decl. 12, 13 -as genas (*i. fame maceratas*). *de aliis rebus*: PLIN. epist. 6, 29, 1 *sq.* suscipiendas esse causas aut amicorum aut -as. GREG. TVR. Franc. 1, 42 rem publ.

syn. et iuxta posita: ad 1: orbus, solitarius, solus, desertus, pauper, miser, peregrinus. *ad 2*: egenus, brevis, incolis carens, habitatoribus vacuus, desolatus, descrtus, suffossus.

deriv.: destitutio, destitutor.

dēstitūtio, -ōnis *f. a* destituere. GLOSS. ἀπόλειψις [*dub.*: destitudo destructio *cf. Loewe, Gloss. nom. p. 112*]. *legitur apud* CIC. (*bis*) SVET. (*semel*) TERT. *al.* [*locus dub.*: HIER. epist. 49, 7, 3 sine ulla distentione (*al.* distintione *vel* -e).]

1 *actio destituentis*: **a** *absolute: de sponsore vel promittente*: CIC. Quinct. 20 -e illa perculsus. Cluent. 71. *de colono*: COD. Theod. 11, 1, 31 (= COD. Iust. 11, 59, 12; *a. 412*) pro alienis debitis vel -e. *latiore sensu i. q. defectio, desertio*: TERT. anim. 38 priorum subsidiorum. DECL. in Catil. 80 fortunae. AMBR. off. 1, 47, 228 -o prodit ignaviam. HEGES. 3, 5, 3 *Sepphoritanorum*. OROS. hist. 3, 22, 10 bellum ... capti ducis -e finitum est. ENNOD. epist. 8, 25, 1 p. 216, 21 curantium. **b** *cum genetivo obi.*: TERT. coron. 2 observationis. GREG. M. moral. 20, 26 boni. 32, 38 gregis. *nota i. q. abolitio*: VVLG. Hebr. 9, 26 *Iesus* ad -em peccati per hostiam suam apparuit (εἰς ἀθέτησιν τῆς ἁμαρτίας). **2** *condicio eius qui destituitur vel destitutus est*: **a** *de imperatore* (*cf. p. 764, 28*): SVET. Dom. 14 post -em Nero ... manu eius adiutus existimabatur. **b** *i. q. desolatio, solitudo* (*loci l. 33*): TERT. apol. 37 suffudisset ... dominationem vestram tot ... civium amissio et ipsa -e punisset. adv. Val. 15 p. 195, 3 in tanta circumstantia solitudinis, in tanto circumspectu -is. adv. Marc. 4, 43 p. 566, 3 inter dolorem praesentis -is. AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 2 desolatio ac -o *Hierosolymorum*. AVG. c. Faust. 22, 44 illius -is et materni luctus dolor. epist. 130, 30 -o et desolatio *viduarum*. LEO M. serm. 40, 4 pupillorum. GREG. M. moral. 8, 51 humilitas ... nostrae -is. *accedente genet. relat. fere i. q. privatio, inopia*: AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 16 inopia facultatum, -o filiorum. CASSIAN. inst. 7, 10 cum feralis quaedam bestia de coetu gregis separans pecus opportunum praedae -e sodalium fecerit.

syn. ad 2: solitudo.

dēstitūtor, -ōris *m. a* destituere. *is, qui deficit*: **1** *absolute*: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 33 egredi contra -es. CASSIAN. inst. 4, 33 vel -r ... vel tepidus. *in re iudiciaria*: PAPYR. Amherst II 27, 13 (*saec. V/VI*) qui post litem institutam destitit. ... tuo -i *eqs.* **2** *c. genet. obi.*: PRIAP. 2, 14 -r inguinum, ... Priape. TERT. nat. 2, 17 ⟨deser⟩tores et -es, im⟨mo proditores patrii soli⟩. EPIST. pontif. Thiel Felix 2, 5 (*a. 592*) vel tuae ... fidei -r vel perfidiae ... fautor alienae.

syn.: desertor, proditor. *opp.*: fautor. *Vetter.*

dēsto valde sto. -at valde distat. valde stat GLOSS. *cf.* CHIRON 173. *a* de *et* stare.

dēstomachor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* stomachari. *i. q. stomachari desinere*: DON. Ter. Ad. 796 videtur paulo ocius -atus. Andr. 886.

dēstrangulo, -āre *a* de *et* strangulare. *i. q. strangulare*: DECL. in Catil. 81 (*in imag.*) rem p. -andam penitus ac tollendam cogitavit.

? **dēstricāre** consummare GLOSS. (*al.* districare, distrigare, disoricare). *fort. est* districare, *a* dis *et* tricare. *L.*

dēstrictārium, -ī *n.* [*a* destringere, destrictus. *Th.*]. *locus in palaestra, ubi post exercitationem corpora destringuntur. de re cf. Mau, PW. V 255.* CORP. I 1251 (= X 829; *Pompeis, aet. Sull.*) *illi* Laconicum et -um faciund(um) et porticus et palaestr(am) reficiunda locarunt. VIII 24106 (*Carpi Afr. proc., a. 42 a. Chr.*) *ille* assa -ar(ium) sólariumque faciundu⟨m⟩ coerav(it).

✱ **dēstrictio,** -ōnis *f. a* destringere. *in codd. scribitur passim* distr-. GLOSS. rigor. [*cf.* distinctio rigor.] *legitur apud scriptores recentioris aetatis.* [*loc. dub.*: PRISCILL. tract. 4, 81 *v.* destructio.]

I (*a* destringo *IVB*) *i. q.* ***severitas, animadversio***: **A** *i. q. severitas, rigor*: **1** *in universum*: AVG. serm. ed. Mai 131, 1 metuenda ... in apostolica comminatione -o. HESYCH. in lev. 8, 22—29 p. 885[C] sine -e acri. VINCENT. LER. 8 p. 649 tremenda (*syn.* summa severitas). EVCHER. instr. 1 p. 77, 25 austera. LEO M. epist. 15 pr. *opp.* lenitas. 109, 3 servato ... eo -is moderamine, ut *eqs.* AVELL. p. 576, 22 per -is (*B*, distinctionis *V*) temperantiam (αὐστηρία). SALV. gub. 6, 3 non ago hac -e. SENARIVS epist. Ioh. Diac. 2 Migne 59, 401[C] haec -o vel sollicitudo scrutaminis. ENNOD. epist. 7, 20, 2 p. 188, 23 qua ... blandimenta saeculi religionis -e respuantur. opusc. 2, 105 p. 319, 21 *opp.* dulcedo. 3, 19 p. 335, 23 *ille* favoris nescius pertinaci tenens -e censuram. dict. 3, 6 p. 435, 2 rigida circa culpabiles -o. *saep.* CASSIOD. in psalm. 10, 5 considerata domini -e se recorrigere. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 34 p. 455 *syn.* vehementia. LEX Burg. lib. const. 54, 3 si ... non a vobis fuerit cum -e repulsus. **2** *legislatoris, legis*: HESYCH. in lev. 1, 1—2 p. 793[A] cum ... maxima -e verborum legislator utatur. *al.* 13 praef. p. 927[D] ad -em legis. VAL. CEM. hom. 13, 7 antiqui iuris -o (IVLIAN. epit. novell. 22, 84 sub iuris -e [*pars codd., al.* distinctione *vel* dictione]. *al.*). CASSIOD. in psalm. 24, 7 hanc -em ... ex asperitate venisse. 87, 17 delicta ... quae legis -e damnantur. var. 2, 19, 2 *al.* **3** *iudicis, iudicii*: AVG. serm. ed. Mai 91, 5 iudicium extremae -is (GREG. M. moral. 9, 30). VAL. CEM. hom. 13, 2 -o iudicantis (*opp.* bonitas). 15, 3 -em iudicis satisfactione praevenire (LEX Visig. 8, 4, 24 GREG. M. in euang. 1, 6 *al.* MONTAN. epist. 2, 4). GREG. M. in Ezech. 1, 11, 25 iudicii (*opp.* benignitas). moral. 1, 16 iustitiae. epist. 3, 32 p. 190, 16 cum summa causas ... -e atque auctoritate definiat. 3, 46 p. 202, 24 contumacia eius ... -e multabitur. **4** *de voluntaria corporis afflictione et de rigore vitae monasterialis*: PS. AVG. serm. 262, 1 exterior afflictio voluntariae -is (*cf.* FAVST. REI. serm. 15 p. 281, 2). CASSIAN. inst. 4, 3, 2 illa coenobii paupertate ac -e (*G*[1], distr- *cett.*). 5, 23, 3 continentiae -em (*G*, distr- *cett.*) et cotidiani propositi rigorem. 5, 38, 2 proposita. *passim*. CHRON. Gall. chron. I p. 660, 114 rec. B *ille* vitae -e clarescit. FAVST. REI. serm. 24 p. 320, 12 -em ... monasterialem sustinere. *al.* (GREG. TVR. vit. patr. 6 prol.). LVP. EVPHRON. epist. 2 p. 66[B] *al.* PAVL. PETRIC. Mart. 1, 56 sumendorum -o quanta ciborum. POMER. 2, 22, 1 se a delicatioribus cibis moderata -e suspendunt. 2, 22, 2 qui se longa abstinentiae -e iam fregerat. *al.* PS. VEN. FORT. vit. Amant. 8, 55 plus corpori -is inferre. PALLAD. hist. mon. II 1 p. 344[B] senem grandi -e (σκληραγωγίᾳ) viventem. REGVLA Tarnat. 13 -em monasterii non ferens. BENED. reg. 37 nullatenus eis -o regulae teneatur in alimentis. ISID. vir. ill. 45 Eutropius ... scripsit ... de -e monachorum, *qui liber extat*. VITA Radeg. 2, 8 Script. rer. Merov. II p. 383, 4 se ... in tam ardua abstinentiae -e conclusit.

B *i. q. castigatio, animadversio, poena*: SIRIC. epist. 1, 6 Migne 13, 1137[A] hac ... -e (*i. excommunicatione*) correpti. SCHOL. Hor. carm. 3, 24, 31 (*AΓbV*) *virtutem* sine corrigentis -e servatam. LEX Rom. Visig. interpr. *ad* Cod. Theod. 9, 13, 1 errorem ... adulescentium propinquorum patria -e (*CPM*, distr- *HNGELS*) corrigere (ENNOD. dict. 21, 13 p. 486, 20 paterna. LEX Burg. lib. const. 47, 2 circa filios ... haec servabitur ex lege -o). VINCENT. LER. 24 p. 671 Simonem apostolica -e percussum. LEO M. epist. 12[a], 5 (*cf.* 12, 5 ultio). 84, 1 aspera (*opp.* remissio). EPIST. pontif. a. 485 Thiel p. 259 sub -e paenitentiae. AVELL. p. 351, 7 canonica *al.* (CONC. Paris. a. 556—573 p. 143, 8). p. 582, 20 tantae -is exemplo (ἐπιπλήξεως). p. 726, 19 a rigore -is (δεσμοῦ). CANON. Migne 56, 887 qui episcopi circa se -em iniustam putat (RVRIC. epist. 2, 58 p. 438, 7. CONC. Aurel. a. 538 p. 80, 11 [*syn.* tractatio]). MARCELL. auct. chron. II add. p. 105, 536, 11 -e pacifica (*opp.* blanditiae). PETR. CHRYS. serm. 36 p. 302[D] mundanae -o disciplinae (*syn.* censura). VAL. CEM. hom. 1, 3 -o sententiae saecularis (6, 3 caelestis *al.*). SALV. eccl. 1, 50 -is officium exercere. FAVST. REI. serm. 24 p. 320, 5 sine severissima -e non debemus ... indulgere. epist. 7 p. 202, 4 catholicae ... ecclesiae -e damnatus est. ALC. AVIT. epist. 17 p. 49, 7 dolor de necessitate ipsius -is. 72 p. 90, 12 *opp.* venia. 75 p. 92, 5 ne quid in posterum ausus arripiat, impensa -e perspicite. *al.* CASSIOD. in psalm. 70, 22 famulos ... praemissa -e castigare. var. 1, 3, 4 vehemens. 3, 34, 2. 3, 47, 1. GREG. TVR. Franc. 9, 41 p. 400, 13 frenum -is ... accipere (CONC. Paris. a. 556—573 p. 142, 29 competitoribus ... huiusmodi frenos -is imponimus. LEX Burg. lib. const. 52, 2 modum -is imponere). CONC. Aurel. a. 511 p. 6, 17 ecclesiastica (MONTAN. epist. 1, 4). *al.* a. 538 p. 80, 20 auctoritate et -e pontificali. *al.* p. 82, 17 *syn.* castigatio. CONC. Turon. a. 567 p. 135, 11 praedonem sacerdotalis -o maturata percellat (GREG. M. moral. 11, 41 rectitudinis *dei* -o, qua humana pravitas feritur). LEX Burg. lib. const. 47, 4 de servorum ... furtis ... -is haec forma servabitur. *saep.* 55, 1 certa sub -e *est* constitutum. GREG. M. moral. pr. 7 -o severitatis. 2, 9 examine -is. *al.* in Ezech. 1, 12, 18 p. 926[C] nulla -is increpatio. 1, 12, 31 -is vigore. epist. 5, 33 regularis -o. 9, 48 temperanda ... censura -is est. *saep.* REGVLA Tarnat. 19 -i severissimae subiacebit. CAES. AREL. epist. de hum. 5 per castigationem aut per aliquam -em. VITA Caes. Arel. 1, 3. Script. rer. Merov. III p. 458, 12 sub -e discussus, quid de vestimentis suis fecerit. *al.* *i. q. inquisitio*: GREG. M. epist. 3, 36 p. 194, 15 quatenus ecclesiasticae -i liquide possint aperiri, quae vera sunt.

C *i. q. necessitas*: FVLG. aet. mund. p. 131, 3 si -o huius rei quaerendae non intercideret.

II (*a* destringo *II*) *i. q.* ***messis***: ITALA IV Esdr. 4, 28 (Ambian. Sangerm. 4) seminatum est enim malum ... et necdum venit -o (*Sangerm.*, distr- *Ambian., sed codd. NCV* detectio, *M* deiectio, *L* desectio) ipsius (*Syr. Arab.*[2]: area; *Aethiop.*: messis; VVLG.: destructio).

syn.: severitas, vehementia, auctoritas, rigor, ultio, tractatio, censura. *opp.*: lenitas, dulcedo, bonitas, benignitas, remissio.

dēstrigilo, -āre *a* de *et* strigilis. *i. q. strigili destringere*: GLOSS. -a me (distr- *trad.*) περίξυσόν με.

dēstrigmentum *a* destringere. **1** *i. q. ramentum*: GLOSS. γλοιός (*cf. p. 769, 17 sqq.*). *cf.* detrimentum glios. *cf.* strigmentum. **2** *i. q. stercus corruptum*: CHIRON 445 -a assellabitur.

✱ **dēstringo,** -nxī, -ctum, -ere *a* de *et* stringere. *in codicibus passim confunduntur* destr- *et* distr- (*cf.* distringo), *aliquotiens* destruo, distinguo. VARRO ling. 8 frg. Gell. 2, 25, 7 cum ... a ceno ... cenatus sum ... dicamus, a -or tamen et extergeor et lavor -xi et extersi et lavi dicimus. GLOSS. Plac. V 17, 4 (= 61, 26) -ctus sine n scribi-

mus, non -nctus *eqs. v. p. 771, 8.* 17, 5 (= 61, 26) -o verbum est activum. participia facit -ens, -urus, a passivo -ctus, -endus. -nxi *inde a* VARRONE *et* CIC., -ctum *inde a* CIC. GLOSS. *ἀποξύω, ἀποσφίγγω, περιξύω* (distr- *trad.*). -it *γυμνοῖ.* -e me *περίξυσόν με.* -ctum *γυμνωθέν.* *legitur inde a* CATONE; *non habent ex. gr.*: CATVLL. (stringo *semel*) LVCR. SALL. NEP. VERG. (stringo *25ies*) PROP. (stringo *bis*) VITR. VELL. (stringo *semel*) CELS. CVRT. (stringo *11ies*) PETRON. (stringo *6ies*). *singulis locis*: SEN. rhet. (stringo *10ies*) VAL. FL. (stringo *13ies*) MART. (stringo *7ies*) SVET. (stringo *5ies*). *binis*: LIV. (stringo *33ies*) LVCAN. (stringo *10ies*) SIL. (stringo *16ies*) STAT. (stringo *14ies*). *quater*: SEN. phil. (stringo *36ies*). *sed* VAL. MAX. *15ies* (stringo *6ies*). [*loci dub.*: GERM. 210 (-unt *AB*, distinguunt *vulgo*). *ex coniectura leg.*: OCTAVIA 461 (despectus *codd.*, -ctus *Rapheleng.*, respectus *Büch.*). COLVM. 12, 49, 4 ⟨s⟩tringito et *SA*, -ctas *vulgo*). AMBR. Cain et Ab. 2, 2, 7 (destructis *codd.*).]

I *i. q.* ***abradere, detergere***: **A** *corpus vel aliquid de corpore*: **1** *corpus strigili sim.*: MANIL. 3, 630 in varias -unt membra palaestras. PLIN. nat. 34, 55 fecit *Polyclitus* . . . -entem se (34, 62. 76). MART. 14, 51, 1 curvo -ere (*imperat.*) ferro. PLIN. epist. 3, 5, 14 dum -itur tergiturque, audiebat aliquid. SPART. Hadr. 17, 6 percontatus *quendam dorsum parieti atterentem,* cur se marmoribus -endum daret. CHIRON 309 -es *iumentum* diligenter. 364 post VII dies -ito et delavato. *al.* *adde*: PLIN. nat. 32, 96 *myracum* ius traditur interanea -ere. **2** *sudorem, scabritias sim.*: SEN. epist. 122, 6 sudorem. PLIN. nat. 28, 49 clavum corporis. 31, 130 contra scabritias genarum excrescentesque carnes et quidquid opus sit ibi -ere. TERT. patient. 14 p. 22, 5 ulceris sui redundantiam. **3** *vestimentum i. q. detrahere*: PHAEDR. 2, 5, 13 cui tunica ab umeris . . . erat -cta. **B** *alias res*: **1** *obiectum est, unde -itur*: LVCAN. 4, 317 rore madentes . . . ramos (distr- *MBU*). *accedit ablativus*: GRATT. 119 tenero -ctas cortice virgas. PAVL. NOL. epist. 49, 3 umore -cta siccataque navi. **2** *obiectum est ramentum*: COLVM. 4, 24, 6 muscus . . . ferro -endus. *translate*: VAL. FL. 7, 330 quae sanguinea lunae -xit (distr- *M*) ab ira. PLIN. paneg. 37 -i aliquid et abradi bonis *hominis cum dolore ferent.*

II *in re rustica*: **A** *i. q. vellicare* (*obiectum est, unde -itur*): CATO agr. 37, 5 avenam. COLVM. 12, 8, 2 exiguum aridi thymi . . . super lac. PLIN. nat. 18, 296 inter duas mergas (*Pintian.*, mergites *codd.*) spica -itur. PS. APVL. herb. 41, 3 malvam . . . -es (distr- *vulgo*) et folia . . . teres. ANON. med. ed. Piechotta 129 rutae . . . fasciculum. **B** *i. q. stringendo decerpere* (*bacam, granum sim.*): NVX 135 oleas -ite (distr- *vulg.*). COLVM. 11, 2, 83 olea (*i. oliva*) -enda est (12, 52, 17). 12, 18, 2 uvas. 12, 38, 7 myrti bacam. 12, 49, 2 viridis faeniculi semina et lentisci. 12, 49, 9 oliva . . . manu -itur (12, 50, 1. 12, 52, 9 manibus). 12, 52, 8 baca *oleae* -cta. CALP. ecl. 3, 48 -cta . . . oliva (CORIPP. Ioh. 3, 256 grando -it olivam). PLIN. nat. 19, 173 semen cannabis. ITALA Am. 7, 14 (Hier. in Am. 3, 7) ruborum mora (distr- *trad.*; *κνίζων*, VVLG. vellicans sycomoros. HIER. epist. 14, 9, 1. 53, 8, 8). AVSON. 366, 11 mala Hesperidum. VVLG. Ezech. 17, 9 fructus *vineae* (distr- *trad.*). PS. RVFIN. in Am. 8, 1—3 ascendunt in arbores, ut poma -ant (distr- *trad.*). CYPR. GALL. gen. 1131 farra (distr- *trad.*). *hinc fortasse explicandum*: SYMM. epist. 7, 25 scio . . . posse ex abundanti te facere, quod nos multo sudore -imus (*per imag., i. q. conscribimus*). *unde*: MANIL. 3, 629 Cererem fragili . . . culmo. PS. QVINT. decl. 12, 26 -ctos ramis cibos. VVLG. Ezech. 17, 22 de vertice ramorum eius tenerum -am (distr- *trad.*).

III *i. q.* ***leviter ferire, tangere***: **A** *proprie*: **1** *corpus*: OV. epist. 15, 275 non mea sunt summa leviter -cta (distr- *trad.*) sagitta pectora: descendit vulnus ad ossa meum. met. 8, 382 summum -xit harundo corpus. 10, 526 extanti . . . harundine pectus. 12, 101 nec . . . cuspis . . . valuit -ere *illum.* SEN. contr. 7, 5 (20), 9 -cta levi vulnere est cutis. HOMER. 440 summas umeri . . . acumine partes. STAT. Theb. 5, 538 extremae -ctus verbere caudae. *nota anticipationem*: GRATT. 364 si -cto levis est in vulnere noxa. AMBR. virg. 1, 2, 7 acu -cta . . . puncta. **2** *alias res*: OV. met. 4, 562 aequora summis . . . alis. COLVM. 4, 24, 18 *gemmam* falce. *per anticipationem*: COLVM. 4, 29, 9 rasura . . . paulo ultra corticem -atur. **B** *translate nota, contumelia sim. aliquem*: OV. trist. 2, 466 -ctus minima nec tamen ille (*Propertius*) nota est. 2, 563 non ego mordaci -xi carmine quemquam. PHAEDR. 1, 29, 2 gravi . . . alios contumelia. 4, 7, 1 tu qui, nasute, scripta -is mea.

IV *telum i. q.* ***promere*** *e vagina, nudare*: GLOSS. -cti enses evaginati, id est (de *G*) vagina ducti (educti *G*). SERV. Aen. 2, 334 *acies* stricta: nuda unde et -ere dicimus. **A** *proprie et in imag.*: **1** *cum obiecto solo*: gladium: CIC. Sest. 76 -ctis gladiis et cruentis *illum* quaerebant (off. 2, 25 -cto gladio . . . anteire. CAES. Gall. 1, 25, 2 in eos impetum fecerunt. 7, 12, 6 [*BMβ*, distr- *AQM*²]. civ. 1, 46, 1 [*l*¹, distr- *Oafhl*²]. 1, 47, 3 [*Nal*, distr- *Ofh*]. LIV. 27, 13, 9 destitui. VAL. MAX. 3, 2, 23. 7, 4 ext. 2 secedere. SVET. Cal. 56. TAC. hist. 4, 50 domum irrumpere. ann. 1, 32. 44 stare. APVL. met. 4, 5 -cto gladio poplites . . . amputare. 4, 19 armati. 5, 19. AMM. 16, 12, 49 latera perforare. 24, 4, 4 [distr- *trad.*]. 31, 13, 5 contenti [destructis *V*]. VVLG. II Macc. 5, 3 [*σπασμούς*]. RVFIN. Adamant. 4, 2 [distr- *trad.*; *ἐγύμνου*]. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6 populum caedere [distr- *trad.*]. OROS. hist. 4, 16, 6). CIC. Mil. 41 Lig. 9 off. 3, 112. CAES. civ. 1, 75, 3 (*ahl*, distr- *Of*). HIRT. Gall. 8, 23, 6. VAL. MAX. 3, 1, 1 arma infesta et -cti gladii. 5, 4, 3 quem tectum attulerat. 5, 4 ext. 7 *aliquem* -ctis militum gladiis circumdare. 8, 9, 2 -ctos . . . et vibrantes gladios . . . vaginis reddiderunt. TAC. ann. 15, 58 LAMPR. Comm. 4, 3. AMM. 30, 1, 20 gladium -ctum intentans. ensem: HOR. carm. 3, 1, 17 (distr- *FL*). sat. 2, 1, 41. OV. fast. 2, 99 -cto constitit ense. 2, 207 -ctis ensibus . . . per agmen eunt. SIL. 16, 528 comminus SVLP. SEV. dial. 2, 11, 4 -cto ense pugnare. mucronem: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 inter -ctos comminus mucrones. SIL. 17, 163 APVL. met. 3, 3. 18. 5, 12 AMM. 14, 5, 8. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 10 (distr- *trad.*). SIDON. epist. 2, 13, 7 coepit . . . vibrari mucro -ctus e lacunaribus. DRAC. Romul. 10, 217. ferrum: VAL. MAX. 6, 5 ext. 4 ferro . . . -cto incubuit. STAT. Theb. 4, 349. AMM. 31, 2, 9 comminus (distint⟨.⟩ *V*). CASSIOD. or. frg. p. 473, 4 atrociter (distr- *trad.*). telum: SEN. Ag. 735 tela feminea manu -cta praefert. CYPR. GALL. lev. 270 (distr- *trad.*). securim: PLIN. nat. 17, 80. acinacem: TAC. ann. 12, 51. *adde*: CARM. epigr. 193, 1 (*Romae, aet. Claud.*) custos sepulcri pene -cto deus Priapus. AMM. 14, 7, 13 -cta (distr- *trad.*) dentium acie. *in imag.*: LACT. inst. 5, 19, 11 aciem ingeniorum. AMM. 30, 4, 9 sicam ingenii. GENNAD. dogm. 26 -cto gladio veritatis. *accedit* in mortem *sim.*: TAC. ann. 14, 8 in mortem (nam morte *cod.*) . . . ferrum. PANEG. 9, 20 gladios . . . in eorum . . . sanguinem. **2** *indicatur qui telo petatur*: in *aliquem*: CIC. Catil. 3, 2 gladios in rem p. -ctos (PANEG. 9, 12 [*M*, distr- ς *vulgo*]. PS. PROSP. carm. de prov. 426 in moechum). or. frg. A IX 27 duas in rem p. sicas (Q. CIC. pet. 12 [distr- *trad.*]). LIV. 8, 7, 20 in se . . . -ctam . . . securem (VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 [distr- *codd.*]. FLOR. epit. 2, 2, 17). LVCAN. 7, 313 in victos ferrum ([distr- *MVB*]. COD. Theod. 9, 41, 1, 2). *sine obiecto*: EPIT. inst. Gai Lex Rom. Visig. 1, 3, 1 p. 318 Hän. -endi (distr- *trad.*) in servos *licentia* (GAIVS inst. 1, 53 saevire). adversus *aliquem*: VAL. MAX. 9, 2, 1 adversus mulieres . . . gladios. TAC. hist. 1, 41 adversus dubitantes tela.

B *translate*: **1** iram, legem *sim.*: **a** in, adversus *aliquem*: VAL. MAX. 2, 7, 5 censorium supercilium adversus fraternam caritatem (distr- *A*). 2, 7, 15 parem iram senatus adversus illos -xit (distr- *codd.*) qui *eqs.* (7, 5, 2). SEN. dial. 4, 10, 4 in singulos severitas imperatoris -itur (*Madv.*, distr- *codd.*). ASCON. Corn. p. 61 Cl. -ctum propositum animi adversus principum voluntatem. QVINT. decl. 323 p. 272, 1 lex . . . adversus eum se -xit, qui *eqs.* **b** *obi. solum*: VAL. MAX. 9, 2, 2 iram suam nefarie. SEN. benef. 6, 34, 3 pervenire usque ad libertatem -endam. PLIN. nat. 36, 12 amaritudinem carminum in tantum, ut *eqs.* QVINT. inst. 12, 6, 2 ut *non* -atur immatura frons (*cf. l. 34*). *nota*: COD. Iust. 10, 11, 5, 1 (*Constantin. I*) severitatem iudicum . . . ferro -ctam. **2** *magis evanida primaria notione*: **a** *fere i. q. animadvertere, punire, castigare* (*ubique fere* distr- *traditur*): *α* in *aliquem*: AVG. serm. ed. Mai 131, 2 in eos sacerdotali severitate -erat. CASSIOD. var. 6, 18, 7 in fraudulentos -e. *al.* CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 9 qui in huiusmodi personas non regulari animadversione -erit. LEX Burg. lib. const. 76, 4 in se -endum esse. *β absolute*: AMBR. in psalm. 43, 2 quod . . . disciplina quasi severior magistra -at. RVRIC. epist. 1, 2 p. 354, 5 parentum pietas -it, ut corrigat. CASSIOD. var. 12, 3, 2 sub maturitate -e (*syn.* irasci). *γ aliquem vel delictum alicuius*: PS. AVG. serm. 257, 4 si . . . nosmetipsos propria severitate -imus. *al.* 288, 3 *syn.* vindicare. EPIST. canon. 4 Migne 56, 891ᴬ hoc. CASSIOD. var. 7, 24, 2 insolentiam perorantis. DRAC. laud. dei 2, 484 militiae pars tanta poli -cta (distincta *BC*) severe. CONC. Arvern. a. 535 p. 69, 20 culpam . . . in presbytero . . . canonico rigore. CONC. Paris. a. 614 p. 187, 12 *syn.* condemnare. *al.* CONC. Turon. a. 567 ad -endum (*sc. excommunicatione*) eos. LEX Visig. 3, 4, 17 vitia requirere aut contestari vel -ere. ISID. epist. 1, 13 clericos *primicerius.* sent. 3, 39, 6 *opp.* tolerare. *saep.* **b** *i. q. cogere, constringere* (*nisi forte ad V pertinet*): CONC. Cabilon. a. 639—654 p. 210, 18 invitos atque -ctos. LEX Visig. 3, 6, 1 *id* -ente iudice mulieri restituat. *al.* 7, 1, 1 -atur, ut *eqs. al.* CAES. AREL. suggest. p. 306 docendo, terrendo, interdum etiam -endo.

V *i. q.* ***astringere, stringere***: ARNOB. nat. 6, 3 p. 216, 28 habitationibus deos habere -ctos (distr- *trad.*). RVFIN. hist. 7, 32, 31 se . . . artioribus vinculis continentiae (*εὐτονωτέρᾳ τῇ συνασκήσει ἑαυτόν τε ἤγεν*). CAEL. AVR. chron. 1, 5, 141 interiorem venam . . . lino (distr- *trad.*). ALC. AVIT. carm. 4, 560 oceanus cunctis -xit (distr- *vel* distinxit *codd.*) frena fluentis. *speciatim i. q. vinculis custodire*: GREG. TVR. Franc. 5, 49 cum . . . artius -retur (distr- *trad.*). LEX Visig. 5, 6, 1 personae, quos iudex -ere aut separare noluerit. 7, 4, 2 *syn.* comprehendere. LEX Sal. 50, 2 (*interpol. in 3βC*) rogo te iudex, ut . . . mihi exinde eum -as. *adde i. q. obstringere*: COD. Theod. 14, 4, 1 (*a. 334*) bona, quae suariae functioni -cta sunt. ENNOD. dict. 17, 7 p. 475, 12 *pulli* beneficia parentum . . . quadam -cti (distr- *trad.*) aequitate restituunt.

VI *i. q.* ***deorsum stringere***: MARCELL. med. 36, 51 deorsum id est cum umeros . . . laveris, ad manus summas . . . -endum deducendumque medicamen.

VII *i. q.* ***averrere (?), solvere (?)*** [*cf.* GLOSS. II 46, 15 -ctum (*e*, destructum *cett.*) *καταλελυμένον*]: ITALA Ioh. 2, 19 (PS. Cypr. mont. 4) -ite (*MTμ*¹, destruite *μ*²*v*) fanum istum et ego in tribus diebus excitabo illum (*λύσατε*, VVLG. solvite).

syn.: ad I: tergere, atterere, delavare, abradere. *ad II*: vellicare. *ad IV*: stringere. *ad IV B*: irasci, vindicare, condemnare, cogere, terrere. *ad V*: comprehendere, separare. *opp.: ad IV B*: tolerare.

deriv.: destrictarium, destrictio, destrigmentum.

part. perf. pass. adi. ✖**dēstrictus,** -a, -um. *in codicibus plerumque* distr-. GLOSS. Plac. V 17, 4 (= 61, 26) -us sine n scribimus, non -nctus: est autem -us attentus vel severus ac non solutus et lenis. *comp.*: TAC. ann. 4, 36 RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 26 ZACCH. 3 praef. 1, 28 p. 1097[A] MART. CAP. 6, 577 *saep.* *superl.*: COD. Theod. 1, 29, 8 CASSIAN. conl. 8, 3, 5 NEPOTIAN. 13, 3 RVRIC. epist. 2, 2 ACT. Archel. p. 49, 23. GLOSS. examen -um (distr- *trad.*) ἡ ἀκρόασις συγκεκροτημένη (*fort. cf. c. l. 67*). [distructus artatus]. asper aridus [arduus?] vel -us (distr- *trad.*). *legitur inde a* VAL. MAX. [*franeog.* détroit. *M.-L.*]

1 *i. q. infestus*: VAL. MAX. 8, 5, 2 *ille illum* -o testimonio insecutus est. GREG. M. moral. 3, 17 *iacula* exterius -a (distr- *trad.*) manu saeviens hostis figit.

2 *i. q. attentus, acer, expeditus*: a *corporea*: GREG. M. moral. 19, 54 in arcu ... quanto longe trahitur chorda, tanto de eo -ior (distr- *trad.*) exit sagitta. b *incorporea*: TERT. uxor. 2, 2 p. 686 Oehl. -a (districte *A*, detractata *cett.*), expedita sententia est. HIER. epist. 36, 15, 2 -a (distr- *trad.*) responsio. Didym. spir. praef. nihil *in Latinis versionibus* dialecticum, nihil virile atque -um (distr- *trad.*). MART. CAP. 5, 523 ἀποστροφὴ est in aliquem -a (distr- *trad.*) conversio. 6, 577 desudatio curaque -ior (distr- *trad.*). COD. Theod. 16, 2, 40 (= Iust. 1, 2, 5; *a. 412*) -a (*pleriq. codd.*, distr- *Y*[b]*O Iust.*) moderatione praescribere. GREG. M. moral. 9, 83 -o (distr- *trad.*) se reatu mens obligat. FACVND. defens. 12, 3 p. 840[C] in -o temporis articulo.

3 *i. q. rigidus, severus, inexorabilis*: a *de animantibus*: VAL. MAX. 8, 2, 2 ex amica obsequenti subito -am feneratricem agebat. TAC. ann. 4, 36 ut quis -ior accusator. PS. RVFIN. in psalm. 2, 4 -ior (distr- *trad.*) erit ad vindictam. AVG. serm. ed. Mai 91, 5 quam -us (distr- *trad.*) iudex (GREG. M. dial. 3, 15 p. 253[B] *al.* ISID. sent. 1, 27, 3). GAVDENT. serm. 21 p. 1001[B] erat in corripiendo -us, in relaxando absolutus. ZACCH. 1, 28 p. 1097[A] -iores (distr- *trad.*) ... christiani. COD. Theod. 1, 29, 8 (= COD. Iust. 1, 55, 6, *a. 392*) probatissimi ... atque -issimi (*M*, distr- *cett., vulgo*) defensores ... disciplinae. CASSIAN. conl. 8, 3, 5 quidam -issimi (*O*, distr- *cett.*) monachorum. SIDON. carm. 8, 5 -us (*M*, distr- *cett.*) ... censor, qui diligit, extat. RVRIC. epist. 2, 2 p. 373, 13 importunissimus exactor, -issimus (distr- *trad.*) executor. 2, 15 p. 398, 11 sibi (*opp.* benignus). 2, 23 p. 408, 7 *opp.* sollicitus (distr- *trad.*). ALC. AVIT. hom. 16, 2 p. 125, 13 -us (distr- *trad.*) ..., non percussor. ENNOD. dict. 14, 7 p. 469, 5 circa hostem ... esse -um (*B V L*, distr- *P T*). IORD. Get. 164 rex constituitur *ille* nimis -us et prudens. GREG. M. in Ezech. 2, 9, 19 p. 1056[A] ut *Ioseph* ... fratribus nec sine ultione pius existeret, nec sine pictate -us. CARM. epigr. 1371, 13 (*Formiis, a. 529; non extat*) -us (distr- *trad.*) sub iure pio et moderamine certo. *adde*: PS. RVFIN. in psalm. 33, 17 bonis ... blandus est et propitius, malis vero terribilis et -us (distr- *trad.*) *vultus dei.*

b *de rebus*: CASSIOD. var. 6, 7, 2 nihil ... -um ..., nil severum. censura, iudicium, animadversio, examen *sim.*: VAL. MAX. 2, 9, 6 quam -am ... egerunt censuram *illi.* 6, 3 pr. ira⟨e⟩ (*L*[1], ita *L*[8]*A*) ... -ae et inexorabiles vindictae. SYMM. rel. 26, 6 quaestio (distr- *trad.*). PS. RVFIN. in psalm. 2, 4 -a (distr- *trad.*) impios feriet animadversione. EPIST. pontif. 339 Migne 20, 672[A] -i (distr- *trad.*) esse iudicii (ENNOD. opusc. 5, 28 p. 401, 5 [*codd.*, distr- *vulgo*]. GREG. M. in Ezech. 1, 2, 16) *al.* LEO M. epist. 155, 1 p. 1125[C] latronum ausibus -iore (distr- *trad.*) constantia obviare. VAL. CEM. hom. 13, 2 -ioris (distr- *trad.*) iuris ... iniuriam. SIDON. carm. 9, 335 exarationi -um (distr- *trad.*) ... applicare theta (*i. censurae signum*). ENNOD. epist. 1, 18, 4 p. 30, 6 probatio (distr- *vulgo*). 6, 1, 2 p. 148, 13 imperium; *opp.* clemens (*codd.*, distr- *vulgo*). opusc. 2, 32 p. 297, 13 conventio (*B*, distr- *cett. vulgo*). VEN. FORT. vita Albin. 8, 21 severitas (distr- *trad.*). GREG. M. in Ezech. 1, 4, 5 examen (*v. l. 12*; distr- *trad.*). *al.* moral. 1, 34, 47 discussio (distr- *trad.*). MONTAN. epist. 2, 2 *aliquem* -iori (distr- *trad.*) increpatione coercere. ISID. sent. 3, 2, 6 damnatio (distr- *trad.*). ACT. Archel. p. 49, 23 -issimam (distr- *trad.*) ultionem peccati retorquere. disciplina, regula *sim.* (*ubique trad.* distr-): RVFIN. hist. 6, 3, 11 pro -a continentiae disciplina. *al.* (NEPOTIAN. 15, 3 -issimae homines disciplinae [*Eberh.*; districtissimorum hominum -am *codd.*]. BENED. reg. 34 -iori disciplinae subdatur). HESYCH. in lev. 22, 9 p. 1068[C] custodiam -am et oboedientiam intransgressibilem. 25, 25—28 p. 1121[C] ieiunium (EVGIPP. Sev. 38, 1). 25, 50—55 p. 1137[D] paenitentia. ZACCH. 3, 5 p. 1157[C] satisfactio. GILD. epist. 5 chron. III p. 87, 36 abbas -ioris regulae. VAL. CEM. hom. 19, 1 -ioris vitae studia. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 79 -i felix sententia voti. POMER. 2, 23, 1 abstinentia -iore. PALLAD. hist. mon. I 32 p. 318[B] -os ... mores ac simplices (αὐστηρία). II 10 p. 363[A] tam -am (distr- *trad.*) conversationem. ISID. in deut. 12, 2 -ioribus (distr- *trad.*) praeceptis et gravioribus (*opp.* remissus). *accedit abl.*: CASSIAN. inst. 2, 5, 2 vitam tanto abstinentiae rigore -am. *al.*

syn.: severus, importunus, probatus, virilis, gravis, simplex (*de moribus*). *opp.*: obsequens, blandus, propitius, remissus, benignus, sollicitus, pius.

neutr. pl. subst. **dēstricta,** -ōrum *i. q. praeceepta severa*: GILD. epist. 5 chron. III p. 87, 37 monachum ... ad -iora tendentem. CASSIOD. compl. in Gal. 2, 6 p. 1344[C] ad legis -a ..., quae nullus hominum possit implere.

adv. ✖**dēstrictē** (*in codicibus passim* distr-). ROMAN. Char. gramm. I p. 237, 20 adverbiis *serviunt* hae: ac, con, di, dis, re, se ... constricte, restricte, -e (distr- *trad.*). *comp.*: APVL. apol. 79 TERT. idol. 5 *al.* *superl.*: CASSIOD. var. 9, 18, 5 GREG. M. epist. 8, 9. *legitur in* ORAT. imp. Claud. QVINT. decl. PLIN. epist. APVL. TERT. VLP. dig. *recentioribus.*

1 *i. q. praecise*: VLP. dig. 3, 3, 13 denegare (*opp.* passim admittere). 4, 4, 7, 8 -e probandum est. 4, 8, 15 edicere. 48, 18, 1, 26 ut neque -e non habeatur fides neque *eqs.* APVL. apol. 79 etsi -ius (distr- *trad.*) magum me dixisset. TERT. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 15 veritas christiana -e pronuntiavit. idol. 5 illa ... vox ... -ius (distr- *trad. et sic semper*) repercuti potest. pudic. 19 negare. NOVATIAN. trin. 12 p. 906[C] asserere. HIER. in Eph. prol. p. 439[A] respondere. PETR. Fulg. Rusp. epist. 16, 25 quam breviter quamque -e doctor ... huic controversiae finem posuit.

2 *i. q. severe, acriter, enixe* (*inde a l. 28 ubique trad.* distr-): ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 31 -e ... causa agenda est (*opp.* timide). QVINT. decl. 342 p. 352, 24 non amare, nec -e (distr- *trad.*) *agendum est.* PLIN. epist. 9, 21, 4 ipsum acrius severiusque corripui, -e minatus *eqs.* SCHOL. Hor. epist. 1, 7, 1 hac epistula asperius ac -ius Maecenati praescribit *eqs.* SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 19 nec adversari -ius volebat. VEG. mil. 1, 18 salitio equorum -e (distr- *trad.*) est semper exacta (GREG. M. in euang. 1, 1, 2). HIER. epist. 22, 11, 1 his legibus vivere -ius (GREG. M. in Ezech. 1, 6, 11). PS. RVFIN. in psalm. 15, 4 tanto -ius propria peccata plangunt. 32, 5 ferire. 49 tit. iudicare (GREG. M. moral. 5, 60 *al.*). ZACCH. 1, 2 vehementius loqui et -ius disserere. LEO M. serm. 89, 2 p. 445[A] repugnare (*opp.* moderatius). epist. 81 p. 916 comprimi. EPIST. pontif. 339 Migne 20, 672[A] vindicare (CANON. 32 Migne 56, 572[B] RVRIC. epist. 2, 15 p. 398, 4 ENNOD. opusc. 3, 80 p. 351, 10. GREG. M. epist. 8, 9 -issime). CANON. 58 Migne 56, 702[B] quaerere. EPIST. pontif. Löwenfeld Pelag. 26 cavere. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 964[B] imperare. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 4 imponere. ENNOD. opusc. 4, 33 p. 391, 2 praecipere. CASSIOD. in psalm. 118, 59 arguere. var. 10, 5, 2 defendere (*opp.* clementer). 4, 40, 1 iubere. 9, 18, 5 -issime volumus custodiri. GREG. M. moral. 4, 8 punire. in Ezech. 1, 4, 9 p. 820[A] nostra reprehensibilia -e videremus. *al.* 1, 11, 25 hoc ... tempus ... -ius ad feriendum vertit *deus* (*opp.* pie). epist. 3, 35 omnia vivaciter -eque implere. EVGIPP. Sev. 30, 2 excubare. PALLAD. hist. mon. II 9 p. 358[C] refrenare. ISID. sent. 2, 32, 5 vitium vitare. 3, 60, 11 quid retribui subtilius, quid -ius poterat? GLOSS. IV 512, 26 enixius: largius vel levius aut -ius (63, 20 -ius).

syn.: breviter. amare, aspere, vehementer, vivaciter. *opp.*: timide, moderate, clementer, pie. *Vetter.*

destroiugus *v.* dextroiugus.

dēstrūctilis, -e *a* destruere. *i. q. delebilis*: LACT. ira 24, 14 -ia sunt omnia quae manu fiunt. PRVD. perist. 10, 348 aedem ... nec -em.

✖**dēstrūctio,** -ōnis *f. a* destruere. *in codd. scribitur etiam* dist-. GLOSS. καθαίρεσις οἰκοδομῆς. καταβολὴ οἰκοδομῆς. κατάλυμα οἰκοδομῆς. καταστροφή. IV 329, 53. 597, 27 destitudo (?) -o. *legitur inde a* QVINT. *et* SVET. [*dub.*: CARM. de Sod. 162 si flamma perempta est, ibit subter aquas -o (astructio *Peiper*) naufraga lucis.]

I *proprie i. q. aedificiorum sim. demolitio*: SVET. Galba 12 murorum. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 306, 19 operum creatoris. 3, 24 p. 420, 10 mundi. IREN. 1, 17, 2 -em (κατάλυσιν) ... accipere eius opus. VVLG. II Cor. 10, 4 munitionum (καθαίρεσις). SVLP. SEV. dial. 3, 8, 5 huius *idoli.* COD. Theod. 15, 1, 12 (*a. 364*). 15, 1, 46 (*a. 406*). BOETH. diff. top. 2 p. 1190[A] domus. CASSIOD. in psalm. 88, 2 *opp.* aedificatio. art. 3 p. 1184[D] *opp.* constructio. GREG. M. in Ezech. 1, 12, 20 Ierosolymae urbis.

II *translate i. q. debilitatio, infirmatio*: A *rei*: **1** *generatim*: TERT. resurr. 36 p. 77, 26 causa quaestionis fuit -o resurrectionis. adv. Marc. 4, 9 p. 443, 17 legis (5, 2 p. 571, 24 et legis -o et euangelii aedificatio. *al. cf. p. 773, 17*). 4, 12 p. 454, 16 sabbati. apol. 21 veritatis (HIL. in psalm. 63, 9 deficiet tamen in veritatis -e falsitatis assertio). castit. 2 totius disciplinae. ITALA Hebr. 9, 26 (Mutian. Chrysost. hom. 17 p. 348) ad -em (ἀθέτησιν, VVLG. destitutionem) peccati (MVTIAN. *l. c.* 17 p. 349 quid est -o? hoc est contemptus). PRISCILL. tract. 4, 81 -em (distructionem *corr. ex* district-) diabolicae temptationis. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 28 aliarum αἱρέσεων. PS. HIL. libell. 14 idololatriae. AMBROSIAST. in I Cor. 6, 13 -o ventris est, cum edendi cessat officium. 15, 26 -o mortis est resurrectio mortuorum (PAVL. NOL. epist. 12, 6 AVG. in psalm. 102, 8). MAXIMIN. c. Ambr. 126 vestri iudicii. 139 vestrae professionis. CASSIAN. conl. 12, 1, 3 *corporis.* 13, 4 liberi arbitrii. 13, 18, 5 fidei. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 203 appetentiae. chron. 3, 5, 77 totius passionis (*cf.* 1, 4, 132). THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 2 baptismatis. RVSTIC. c. aceph. p. 1191[D] Nestorii dogmatum. FACVND. c. Moc. p. 856[C] concilii (defens. 8, 4. 2, 4 synodi). **2** *speciatim t. t. rhetorum*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 6 p. 61 ἀνασκευή ... latine dicitur -o vel evacuatio (*cf.* GLOSS. catasceue [*leg.* anasceue] -o). MAR. VICTO-

RIN. rhet. 2, 17 p. 273, 7 -o definitionis adversae partis, quae constat ex locis IV: si demonstretur falsa, si turpis, si inutilis, si collatio utriusque definitionis fiat. 2, 18 p. 274, 29. IVL. VICT. rhet. 2 p. 375, 31 *συνέχον* quod est causativi -o. QVINT. inst. 10, 5, 12 his confinis est -o et confirmatio sententiarum. TERT. adv. Hermog. 15 p. 143, 6 pluribus et indignioribus -bus deum obiciunt. adv. Marc. 2, 29 p. 375, 29 si operosiore -e earum *antithesium* egeret defensio creatoris. DON. Ter. Phorm. 1 hoc initium ad -em personae adversarii sumitur. MAR. VICTORIN. defin. p. 21, 14 definitionis (*al.*). AVG. c. Iul. op. imperf. 3, 188 alterius opinionis. TVRRIB. epist. 4 -is causa. EVGRAPH. Ter. Hec. 339 -o ex diversa parte. VIRG. gramm. epist. 3 p. 139, 32 fortissima -e convictus est.

B *alicuius*: TERT. adv. Prax. 3 p. 231, 27 tunc in monarchiae eversionem, cum in creatoris -em *alius deus infertur* (16 p. 257, 13 adv. Marc. 1, 29 p. 331, 4. 2, 27 p. 372, 22 *al.*). adv. Marc. 4, 15 p. 463, 17 prophetarum (*cf.* 4, 22 p. 492, 6. 4, 25 p. 505, 8 extructionem potius legis et prophetarum inveniri in Christo quam -em. 4, 33 p. 532, 23 *opp.* adimpletio. *al.*). p. 461, 22 infirma commendatio est, quae de alterius -e fulcitur. 4, 25 p. 505, 2 in -em uti traduceret eas (*nationes*). IREN. 1, 24, 2 Iudaeorum (*opp.* salus). VVLG. II Cor. 10, 8. 13, 10 *opp.* aedificatio. HESYCH. in lev. 14, 33 p. 960[C] quae *passiones* sint incurabiles -emque plenissimam ingerentes. IVNIL. 2, 33 inimicorum. BENED. reg. 67.

dēstrūctīvus, -a, -um *a* destruere. *i. ad destruendum valens*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 84 sine ullo -o adiutorio. BOETH. top. Arist. 2, 1 p. 923[C] sunt autem ad utraque genera problematum communia universalia, et constructiva et -a. 7, 2 p. 990[A] omnes qui ad idem sunt -i loci. *adv.* **dēstrūctīvē**: BOETH. anal. pr. 1, 42 non esse autem musicum quidquid est homo, -e monstratur secundum dictos tres modos (*opp.* constructive).

dēstrūctor, -ōris *m. a* destruere. *is qui destruit, proprie et translate*: TERT. spect. 30 sabbati (adv. Marc. 4, 12 p. 455, 1). adv. Marc. 3, 6 p. 386, 1 Iudaismi exorbitatorem et -em (5, 5 p. 584, 15). 4, 7 p. 435, 24 legis et prophetarum (4, 9 p. 443, 16. 25. 4, 27 p. 513, 9. 4, 35 p. 540, 26 *opp.* observator. 4, 39 p. 559, 6. HIER. epist. 112, 10 simulatorem ac -em legis. AVG. in psalm. 10, 11). 4, 8 p. 400, 11 creatoris (4, 39 p. 553, 6 *opp.* probator. 5, 19 p. 644, 10). 4, 15 p. 463, 13 prophetarum (*opp.* assertor. 4, 22 p. 491, 26. 4, 24 p. 500, 11). 4, 36 p. 544, 6 superborum. 5, 7 p. 596, 27 dei nostri (5, 15 p. 628, 7 dei nuptiarum. LVCIF. reg. apost. 3 Athan. 1, 22). apol. 46, 18 rerum aedificator et -r. LVCIF. non conv. 4. Athan. 1, 31 Arrianae haeresis fundator, -r apostolicae fidei (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 23, 10). HIER. in Zach. 1, 18 p. 791. PS. RVFIN. in psalm. 23, 7 largitor gloriae, -r superbiae. AVG. civ. 6, 2. LEO M. serm. 21, 1 peccati mortisque -r. PETR. CHRYS. serm. 125 p. 544[C] -r inferni. APON. 4 p. 72 *ecclesiae*. CASSIOD. in psalm. 138 concl. haereticorum penetrabili subtilitate -r. var. 12, 15, 1 Troiae. GLOSS. V 513, 26 Saturnus apostaticus id est dispositor (*leg.* depositor) et -r fatorum. *is qui refutat*: AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 41 meus doctor tuusque -r, Ambrosius. *nota pro adi.*: IREN. 1, 9, 5 ut quis . . . -em sermonem (*ἀνασκευάζοντα λόγον*) inferat. *f.* **dēstrūctrīx**, -īcis. GRAMM. suppl. 299, 16. 301, 6.

dēstrūctūra, -ae *f. a* destruere. *i. q. destructio*: MYTHOGR. 2, 229 Troiae.

dēstruo, -ūxī, -ūctum, -ere *a* de *et* struere. *saepius traditur in codd.* dist- (*etiam* NOT. Tir. 65, 18. 25. 32); *in titulo*: INSCR. christ. Rossi II p. 241, 5, 8. *perf.* distruerit: LEX Sal. capit. 2, 9. ISID. diff. 1, 100 construere est aedificare, -ere vero exterminare. GLOSS. *καθαιρῶ ἐπὶ τοῦ καταστρέφω. οἰκοδομὴν καθαιρῶ.* -it *καταλύει, ἀνασκευάζει.* demolitur. deiecit, allentavit. -e everte. -ere deducere. *cf.* -xit *καθεῖλκεν.* -ctum *καταλελυμένον.* *legitur inde a* CIC., *dedi omnes locos ante* TERT. [*corrupte traditur*: SEN. epist. 95, 26 PLIN. nat. 35, 112. *dub.*: STAT. Theb. 8, 879 -it *B*, restruit *al.* HIER. epist. 53, 3, 4 -entibus *pars codd.*, contradicentibus *al.*] [*it.* struggere, *francog.* détruire, *hisp.* destruir. *M.-L.*]

I ***proprie*** *i.q. aedificia sim. demoliri, delere, diruere, rescindere* (*opp.* aedificare, ex-, con-struere): CIC. Cato 72 ut navem, ut aedificium idem -it facillime qui construxit (*cf.* PETRON. 121, 108 -et istas idem, qui posuit, moles deus. MIN. FEL. 34, 5 si ista moles ab eo, quo extructa est, -atur). VERG. Aen. 4, 326 moenia. OV. met. 15, 235 tempus edax rerum tuque, invidiosa vetustas, omnia -itis (*cf.* fast. 5, 132 longa vetustas -it *aram*). S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 40 ea *aedificia* -ere tollereque (LEX Malac. [Corp. II 1964] 3, 60 aedificia. 3, 63 ne quis . . . aedificium detegito -ito demoliundumve curato). SEN. dial. 12 (11), 1, 1 naturae omnia -entis. epist. 71, 15 alias *urbes* -ent bella. OCTAVIA 611 simulacra, titulos -it. PS. QVINT. decl. 12, 8 silvas. TAC. ann. 14, 21 *sedem theatro*. PLIN. epist. 10, 37, 1 aquaeductum. 10, 39, 2 theatrum (TERT. spect. 10 SPART. Hadr. 9, 1). SVET. Vesp. 9. GAIVS dig. 30, 65, 2 domum (CALL. dig. 49, 14, 1 pr.). MARCIAN. dig. 30, 114, 9 aedes. MARCELL. dig. 39, 1, 22 SCAEV. dig. 39, 2, 45 VLP. dig. 39, 1, 5, 7. 39, 1, 20, 1. 39, 1, 21, 1. 39, 2, 24 pr. *opp.* aedificare. TERT. idol. 6 (*in imag.*) potes verbo -ere quod facto struis. 21 idola. pudic. 14 ea quae -xit reaedificare. *al.* ITALA Am. 9, 11 (Aug. civ. 18, 28) -cta eius resuscitabo (*τὰ πεπτωκότα*, VVLG. ea quae corruerant, instaurabo). I Cor. 13, 10 (Hier. epist. 36, 15, 2) quod ex parte est, -etur (*καταργηθήσεται*, VVLG. evacuabitur). TER. MAVR. 2412 (*in imag.*) ne deprehensae quattuor simul longae parum sonoro fine -ant versum. LAMPR. Heliog. 30, 7 VOPISC. Tac. 10, 4. ARNOB. nat. 2, 9 mundos (*opp.* fabricari). IVST. 23, 3, 12 (*in imag.*). PRISCILL. tract. 3, 67 templum. *al.* VVLG. exod. 23, 24 -es eos et confringes statuas eorum. 34, 13 aras (*saepe*). iud. 9, 45 *urbs* -cta ita ut sal in ea dispergeret. COD. Theod. 15, 1, 40 (*a. 398* = COD. Iust. 8, 11, 15). COD. Iust. 4, 24, 7. SVLP. SEV. dial. 1, 5, 6 (*in imag.*) ecclesiam auro non instrui, sed potius -i. *et saepius*. *allegorice*: EVCHER. form. 8 p. 48, 21 aedificare bona opera facere vel bene docere, -ere mala opera exercere vel male docere. *i. q. despoliare*: STAT. Theb. 12, 93 simul haec dicens crinemque manumque -it (*i. diadema et sceptrum abicit*). GLOSS. V 661, 35 distruxit fructus suos.

II ***translate*** *i. q. debilitare, infirmare, infringere*: **A** *aliquid*: **1** *generatim*: OV. ars 2, 312 nec vultu -e dicta tuo. EPICED. Drusi 249 nec iuvenis positi supremos -e honores. LIV. 34, 3, 5 si quod cuique privatim officiet ius, id -et ac demolietur *lex*. MANIL. 3, 627 Cancer . . . extendit diem summum parvoque recessu -it. SEN. contr. 7, 6, 19 dignitatem suam. VAL. MAX. 3, 8, 2 imperium Romanum Cannensi proelio paene -ctum (4, 1, 1. IVST. 39, 2, 2 regnum. HIER. chron. a. Abr. 887. 948. 1172 *al.*). 5, 6 ext. 2 inclutum -ctae tyrannidis opus (QVINT. inst. 1, 10, 48 HIER. chron. a. Abr. 1393). SEN. benef. 2, 15, 2 gratiam (3, 8, 4). 3, 36, 1 haec non -unt parentum venerationem *in liberis*. dial. 6, 19, 2 senectutem solitudo, quae solebat -ere, ad potentiam ducit. nat. 4 praef. 22 quam diversa via magnam potentiam fortuna -ret. CVRT. 8, 14, 46 COLVM. 4, 3, 2. LVCAN. 8, 28 sic longius aevum -it ingentes animos. 9, 1042. PETRON. 100 quasi -ente fortuna constantiam meam. TAC. ann. 4, 18 -i per haec fortunam suam. 14, 43 PLIN. epist. 1, 8, 15. VLP. dig. 2, 14, 7, 10 quod semel remisit creditor debitori suo bona fide, iterum hoc conetur -ere. MIN. FEL. 13, 5 ne . . . omnis religio -atur. TERT. nat. 1, 10 deorum culturam . . . a vobis -i ac despici (ieiun. 15). bapt. 1 baptismum. anim. 3. patient. 10 sapientiae suae cum saeculo -ctae ac dedecoratae. resurr. 31 fidem (*opp.* restruere. LVCIF. Athan. 1, 23 *opp.* firmare). adv. Marc. 3, 11 p. 394, 18 cum omnia ista -xeris, ut deo indigna confirmes. 4, 9 legem (*al.*). 4, 12 sabbatum. *al.* ITALA Gal. 3, 17 (Theod. Mops. *ad l.*) non evacuat ad -endam promissionem (*καταργῆσαι*, VVLG. non irritum facit ad evacuandam). LACT. mort. pers. 20 veritatem. epist. 13, 4 laudem. *al.* ARNOB. nat. 2, 10 alter alterius labefactant -unt convelluntque decreta. 4, 22 auctoritatem (*syn.* labefactare. SCHOL. Cic. Bob. p. 33, 30). 6, 20. LVCIF. Athan. 2, 5 mandata (*opp.* implere). PRISCILL. tract. 6, 94 instituta (*opp.* colere. AVG. civ. 19, 17 *syn.* rescindere, *opp.* servare et sequi). SCHOL. CIC. Bob. p. 33, 4 magis cupientes -ere virtutem quam ullum crimen ostendere. MAXIMIN. c. Ambr. 120 sacerdotium. HIER. epist. 50, 3, 1 ne castitatem habitu pollicens, verbis -at. VVLG. I Esdr. 4, 5 consilium eorum (II Cor. 10, 4). I Cor. 13, 8 scientia -etur (*καταργηθήσεται*). AVG. civ. 1, 18 ea sanctitate animi . . . amissa atque -cta. 21, 24 hominum peccata paenitendo. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 133 passionem (chron. 1, 4, 82. 1, 4, 111. 2, 1, 28. 3, 5, 70). PETR. CHRYS. serm. 101 p. 484[B] istam vitam non perimunt, sed -unt, dum de temporali faciunt sempiternam. NOVELL. Iust. 38, 6 quidquid actum est . . . -imus (*i. tollimus*).

2 *speciatim t. t. rhetorum*: CHAR. gramm. I 273, 25 epitheton est dictio vocabulo adiecta ornandi aut -endi . . . causa; . . . -it sicut 'scelerumque inventor Vlixes' (DIOM. gramm. I 459, 9. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 13 infami quodam vocabulo -ens amplissimorum hominum dignitatem). SERV. gramm. IV 438, 11 adverbium plerumque confirmat verbum, plerumque -it . . . -it, ut 'non faciam'. *i. q. refutare, redarguere, κατασκευάζειν*: QVINT. inst. 2, 4, 18 opus -endi confirmandique eas *narrationes*. 2, 17, 30 nullam artem -ere, quod effecerit. 3, 9, 5 haec (*probatio*) enim est, quae constituat, illa (*refutatio*) quae -at. 5, 7, 25 *opp.* exornare. 5, 7, 36 *opp.* firmare. 7, 3, 19. 11, 1, 2. PS. APVL. herm. p. 269. TERT. anim. 3 ut et illa, quibus ethnici a philosophia capiuntur, -antur et haec . . . retundantur. adv. Hermog. 3 hanc coniecturam eius. adv. Marc. 5, 6 p. 590, 21 argumentationes diversae partis (AMBR. hex. 4, 4, 17 argumenta. AVG. civ. 22, 28 *syn.* convellere). PS. IVL. RVF. schem. dian. 6 p. 61, 14 *ἀνασκευή* est . . . figura qua ab adversariis maxime proposita -imus et redarguimus velut falsa . . . latine dicitur destructio vel evacuatio. MAR. VICTORIN. rhet. p. 274, 15 quo modo -atur descriptio adversae partis. defin. p. 22, 18 hanc definitionem sic -it Tullius (AVG. civ. 22, 26 quomodo Porphyrii definitio . . . -atur). DON. Ter. Phorm. 411 hic risu -xit quod praetendebat senex. PRISCILL. tract. 1, 4 aut asserentes fidem nostram aut ea, quae . . . error insinuat, -entes. QVEROL. p. 3, 14 academico more quod libitum foret -ere et asserere. SERV. auct. Aen. 4, 365. SCHOL. Cic. Bob. p. 42, 18 testimonium. AMBR. hex. 2, 3, 9. AVG. civ. 5, 9 ut se ipsae -ant et refellant *coniecturae*. 8, 3 omnia movet asserit -it *Socrates*. MART. CAP. 5, 451 non factum, sed nomen facti -itur. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 6, 15. BOETH. in top. Cic. 1 p. 278, 9 utrum quis affirmationem ponat an -at negationem. herm. pr. 1, 7 p. 92, 9 *al.* *nota absolute*: THEOD. PRISC. eup. faen. 2 tamquam in Olympico agone . . . alius astruendo, -endo alius inanem gloriam captant. SIDON. epist. 4, 3, 7 instruit ut Hieronymus, -it ut Lactantius, astruit ut Augustinus. *c. acc. c. inf.*: LVCIF. non parc. 24

cum ὁμοούσιον . . . illum esse -ere temptatis. SCHOL. Hor. sat. 1, 4, 52 comoediam videre poema.

B *aliquem, i. q. vires, potentiam, auctoritatem, fortunam, famam alicuius frangere*: VELL. 2,48,2 defuisset fortunae -endi eius (*Pompei*) locus. VAL. MAX. 5,3 ext. 3 *Xerscn* paulo ante -xerat *Themistocles*. SEN. dial. 9, 2, 10 *opp.* provehere. OCTAVIA 631 descrtus ac -ctus et cunctis egens. CALP. ecl. 5, 37 -at ut niveos venalis caseus agnos. QVINT. inst. 5, 7, 26 infamia criminum -endus. 8, 3, 21. TAC. hist. 1, 6 invalidum senem... contemptu inertiae -bant. 2, 63 sua in -endo eo (*hoste*) consilia. PLIN. paneg. 83 foris claros domestica -bat infamia. TERT. idol. 5 quem (*deum*) illi hoc modo -unt ut mutabilem, dum alibi vetat, alibi mandat (*cf.* nat. 1, 4 *Socrates* propius temptaverat veritatem, deos vestros -endo. scorp. 4. adv. Marc. 1,2 p. 293, 10 *opp.* construere. 3, 9 p. 390, 21 AVG. civ. 6, 1 *al.*). nat. 1, 18 -it nunc gloriam maiorum, quo nos quoque -atis. adv. Marc. 3,4 p. 381,15 legem et prophetas (4,15 p. 463,14 *ex* ITALA, *cf.* VVLG. Matth. 5,17 solvere. *al.*). 4,29 p. 524,13 deum iudicem iustum -bat. *al.* ITALA I Ioh. 4,3 (Lucif. non parc. 24) omnis spiritus qui -it (*μὴ ὁμολογεῖ*, VVLG. solvit) Iesum, ex deo non est. IREN. 1, 15, 3 -xit Mortem (*res personata*) . . . Iesus (*καθεῖλε*. VVLG. I Cor. 15, 26 II Tim. 1,10 *al. saepe*). ARNOB. nat. 2,16 senectutis -imur tabe. *al.* IVST. 35, 2, 4 non minore impetu fortunae -ctus quam elatus *Alexander*. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 28 *haeretici* -cti sunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 13, 18. 33, 23. 38, 19 personam Graecorum (p. 44, 26. 31). PSALT. Rom. 58,12 disperge illos in virtute tua et -e eos (VVLG. depone). VVLG. Iob 19, 10 -xit me undique et pereo. psalm. 8, 3 inimicum et ultorem. 27,5 illos (*opp.* aedificare). *al. cf.* act. 13, 19 -ens (*καθελών*) gentes septem in terra Chanaan. AVG. correpl. 1, 1 ut nulli vestrum -rentur in peius, sed nonnulli instruerentur in melius. COMM. instr. 2, 6, 3 -itur martyr. MACR. sat. 2, 2, 6 molestum testem. 2,6,3 Galbam habitus corporis -bat. EPIST. pontif. 321 Migne 20, 583[C] perversis instructi, immo -cti verborum argutiis. GREG. M. moral. 15,63 *Iobum* ablatis rebus temporaliter -ctum. NICET. psalm. 8 p. 76, 3 fortissimum illum Goliam gigantem. *nota c. praep.* ab: VVLG. psalm. 88, 45 -isti eum ab emundatione. AVG. epist. 121,7 -cti sunt . . . a veteri sua gloria *Iudaei*. GREG. M. moral. 16, 21 quia . . . a domino recessisti, idcirco a iustitiae aedificatione -ctus es. REGVLA inc. 25 Migne 66, 992[C] ab imperio fratrum -endus est.

part. perf. pass. pro adi. **dēstrūctus**, -a, -um. GREG. M. moral. 5, 5 unde se -iores aestimant pii. *subst. n. pl. v. p. 773, 83.*

deriv.: destructilis, destructio, destructivus, destructor, destructura.

dēsuādeo *etc. v. sub* diss-.

dēsub *praep. a* de *et* sub. *i. q. sub, coniungitur c. abl.* (*c. acc. semel l. 46. cf. l. 53*): [SEN. contr. 1,3,11 *dub.*] COLVM. 12,34 mustum -b massa et limpidum sit. [FLOR. epit. 2,3,2 *C*, sub *cett.*] GROM. p. 314, 7 -b se campum extensum. p. 316, 17. 329, 25 -b rivum. ITALA exod. 17, 14 (Cypr. testim. 2,21 Rufin. Orig. in num. 19,1 VVLG. cod. Tolet.) -b caelo (= Lugd. deut. 25, 19. *ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν*, VVLG. sub caelo). 38, 24 (Lugd.) -b vatilo (*κάτωθεν τοῦ πυρείου*, VVLG. 38, 4 *aliter*). iud. 1, 7 (Lugd.) colligentes -b mensa (*τὰ ὑποκάτω*, VVLG. sub). Ier. 10, 11 (Cypr. testim. 3, 59 Ambr. hex. 1, 3, 9 Aug. c. Faust. 13, 7) di . . . pereant a terra et -b caelo isto (*ὑποκάτωθεν*, VVLG. sub). OPT. PORF. schol. carm. 19 -b prora. CHIRON 20 -b cirru sanguis trahi debet. 70. 77. 187 (*cf. ind. p. 357*). VEG. mulom. 1,25,6. 2,19. 2,53,3. 2, 54, 2. 2, 86, 3 FVLG. myth. 3, 6 p. 69, 20. AMBROSIAST. in Rom. 4, 16 eruendi sunt -b lege. 6, 15. 14, 14 -b iugo legis eruens. in Gal. 1, 13 exisse se -b iugo servitutis (*cf.* OP. imperf. in Matth. 28 p. 779 homines -b pondere Iudaicae legis hortatur Christus erire). VVLG. II Macc. 2, 18. Luc. 17, 24 fulgur coruscans -b caelo (*ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν*). PS. THEOD. PRISC. add. p. 341, 22 -b terra. GREG. TVR. Franc. 4, 4 Macliavus autem (*sc. pro mortuo sepultus*) -b terra consurgens. LEX Sal. 8, 2. BENED. reg. 58 nec collum excutere -b iugo regulae. PASS. Theclae 22 p. 58, 3. PASS. Matth. p. 222, 16 -b arbore exiit fons. PASS. Petr. 2. TAB. devot. Audollent 250 B 7. 16 -b ampiteatri corona.

1. dēsubitō *adv. a* de *et* subito (*cf.* NON. p. 517). *i. q. subito*: NAEV. trag. 7 -o famam tollunt. ENN. scaen. 375 cum -o me orat. CAECIL. com. 10 PLAVT. Bacch. 79 Capt. 62 Most. 411 Stich. 721 TER. Haut. 673 LVCIL. 392. ACC. trag. 367 summam gloriam evorti sines tam -o. AFRAN. com. 101. TITIN. com. 80 quid -o tam repente ad me venisti. POMPON. Atell. 102. 124 NOVIVS Atell. 89. QVADRIG. hist. 38 his -o utrisque nuntiatur . . . adesse. CIC. rep. 6, 2 nisi . . . aere congesto funus -o esset ornatum. LVCR. 2, 265. 3, 643 CELS. 5, 28, 11. CARM. epigr. Corp. XI 6926 funere -o raptus decumbis in agro. CORP. VI 16470 quem -o reliquisti. 18086, 13. ITALA Ios. 10, 9 (Lugd.) -o (*ἄφνω*, VVLG. repente). COMM. apol. 249 instr. 2, 2, 2. PLIN. VAL. 5, 8 *opp.* paulatim. [*francog.* desoute. *M.-L.*]

*? **2. dēsubito**, -āre. FIRM. math. 3, 3, 14 sed nihilomimus etiamsi eas artes fuerit largitus, hos eosdem crebra eversione -at (*conicitur* debilitat).

dēsubter *adv. a* de *et* subter. VITAE patr. 3, 38 defluebat aqua -r in eodem loco.

dēsubtus *a* de *et* subtus. *adv.*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 24 basilica . . . -s de qua surgit silva. PHILVM. med. 3 p. 68 trochiscos . . . -s ex eo inicies. PLIN. VAL. 3, 12. 21. OP. imperf. in Matth. 10 p. 686 modii desuper quidem vacui sunt, -s autem pleni. *praep.*: CHIRON 455 -s pedes ipsa ramenta pedum conterere. [*it.* disotto, *francog.* dessous. *M.-L.*]

dēsūbulo, -āre [*a* de *et* subula. *Th.*]. VARRO Men. 483 unam viam Zenona munisse duce virtute . . ., alteram Carneadem -asse bona corporis scutum (*fort. i. q. deasciare, levigare.* NON. p. 99 perfodere. GLOSS. V 640, 43 desublare pertundere. *sed cf. Bücheler ad l.*: 'desabulasse *Scaliger, vim verbi recte assecutus*').

dēsūdāsco, -ere [*a* de *et* sudare. *Th.*]. *i. q. sudore confici*: PLAVT. Bacch. 66 in palaestram, ubi damnis -itur. *cf.* desudesco.

dēsūdātio, -ōnis *f. a* desudare. *i. q. sudatio*: SCRIB. LARG. 243 corporis. FIRM. math. 3, 1, 16 corpus . . . nimia -e dissolvitur. MART. CAP. 6, 577 -o curaque districtior. APON. 2 p. 28 post multorum laborum -es.

dēsūdēsco, -ere [*cf. c.* desudascere. *Th.*]. GLOSS. -ere desudare, id est deponere sudores (*vel* sudorem). CET. FAV. 22 p. 305, 2 umidi enim parietes cum picturis ornantur, -ent.

dēsūdo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* sudare, *cf.* desudascere. *Th.*]. *legitur inde a* CIC., *transitive inde a* PALLAD.

1 ***intransitive*** *i. q. sudare*: **a** *de eo qui sudat, saepe latiore sensu i. q. laborare, vexari* (*additur*: in *c. acc.*, ad, *abl. solus, dativus* [*l. 44*], ut, ne, *infin.* [*l. 47*]); GLOSS. (*cf. l. 15*) -are laborare. decertare. CIC. Cato 38 in his *exercitationibus* -ans atque elaborans (AMBR. in psalm. 45, 6 cotidianis exercitationibus). MANIL. 5, 111 in lusus agiles agilemque vigorem -ant. SEN. suas. 4, 1 quid ita inutili -amus (desidemus *C*) facundia aut periculosis atteritur armis manus? CELS. 5, 27, 2 ibique (*in balneo*) patiuntur -are (5, 28, 15. 6, 6, 29 APVL. apol. 59). SEN. epist. 15, 3 bene. 95, 37 pro amicis -andum esse ad extremum usque. SIL. 11, 416 non acer aperto -at campo sonipes. STAT. Theb. 3, 277 *Vulcanum* perpetuis mihi (*Veneri*) -are caminis si iubeam. PS. QVINT. decl. 13, 16 cum ingenia nostra... ad percipiendas disciplinas multo labore -ent (HIER. praef. Vulg. Salom.). TERT. mart. 3 etiam in pace *milites* bellum pati iam ediscunt... -ando. HIL. dedic. eccl. p. 884[B]. ZENO 1, 4, 4 vesana congressione -ant *impudici*. AMM. 19, 4, 3 cum decennali bello Graecia -ret. 23, 6, 83 *Persae* equitatus virtute confisi, ubi -at nobilitas omnis et splendor. CHIRON 318. AMBR. parad. 15, 77 laborandum nobis est ac -andum, ut . . . redigamus. HIER. epist. 21, 28, 3 in terrenis operibus labore -ans. adv. Iovin. 2, 8 totius vitae opere -amus. in Mich. 7, 4 p. 528. PELAG. in Rom. praef. p. 645[A] in sacris codicibus -are. VVLG. eccles. 2, 19 RVFIN. patr. 10, 2 hist. 6, 3, 11. hist. mon. 1 p. 404[C] qui . . . in exercitio mentis -at. Orig. in iud. 7, 2 in opere spiritali multum. PS. RVFIN. in psalm. 21, 24 bonis operibus. 24, 21. 25, 4 aut enim vanae loquacitati sedent et vacant aut iniquae operationi -ant. CLAVD. 20, 602. 26, 280 PAVL. NOL. carm. 21, 709 AVG. epist. 73, 4. CYPR. GALL. gen. 1428 muli. ZACCH. 1, 15 PS. SORAN. quaest. med. 63. CASSIAN. inst. 5, 38, 2. 7, 13 -antibus ac festinantibus . . . attingere (*c. inf.*: PETR. CHRYS. serm. 33 p. 293[B]). 12, 14, 1. conl. 4, 12, 3 virtutem laboribus. 9, 6, 1. 12, 4, 1 in his iugiter -antes. 13, 13, 5. 14, 14, 2. 23, 1, 4. 24, 4, 3 SACR. Leon. p. 355. CASS. FEL. 61 p. 152 si tarde -verint. PETR. CHRYS. serm. 132 p. 561[B]. FAVST. REI. epist. 1 p. 163, 10 totis viribus ne. serm. 23 p. 318, 4 in hoc agone. grat. 1, 18 p. 56, 4 COMPVT. Carth. 1, 1. ALC. AVIT. carm. 5, 223 multa -ans clade . . . Aegyptus. 6, 285 cui tamen attento -et vita labore. BOETH. syll. categ. 1 p. 794[C] in Porph. comm. pr. 1 p. 14, 21 ENNOD. opusc. 2 p. 318, 2. 6 p. 408, 19 dict. 13 p. 466, 8 CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132[D] var. 4, 13, 1. GREG. TVR. vit. patr. 14, 4 bono -ans certamine. GREG. M. moral. 19, 49. **b** *de umore, i. q. destillare*: PACIAN. paraen. 10 si quid coacti ruboris (*i. fucus*) in labia -et. SERV. Aen. 9, 86 unde pix -at. HIER. epist. 39, 2, 1 (*in imag.*) fracta in lacrimis verba -ant. RVFIN. hist. 11, 26 turbida aqua -ans.

2 ***transitive***: **a** *i. q. aliquid sudori simile emittere, exsudare*: PALLAD. 2, 15, 11 per quam *cavernam* noxium -et umorem. SYMM. or. 2, 10 (*in imag.*) vix -ata in diem crapula. AVIEN. orb. terr. 1114 hic ladani vim vellera -ant. SERV. Aen. 3, 571 terrae -antes sulpur. 12, 87. AMBR. hex. 4, 4, 19 oleum. PRVD. cath. 5, 119 gracili balsama surculo -ata fluunt (CLAVD. carm. min. 25, 123 ALC. AVIT. carm. 1, 245). CLAVD. 3, 304 corruptos Stygiam *pestem* -at in amnes *morbus*. PAVL. NOL. carm. 21, 304 odoratum -at taeda liquorem. AVG. in psalm. 122, 4 (*in imag.*) animam -are sordes peccatorum. serm. ed. Mai 31, 1 *Christus* imbrem sacrati sanguinis -vit. INSCR. christ. Rossi II p. 292 *ora* -ent ac toto effundant tempore fletus. **b** *i. q. cum sudore peragere, elaborare*, GLOSS. -atum sudore transactum. *cf.* V 405, 62 desidans elaborans. RVFIN. hist. 3, 10, 6 certamina ... a Macchabaeis... -ata (Orig. in Ios. 15, 1 animae certamina contra spiritales adversarios -anda. CASSIAN. inst. 9, 2). 4, 17, 1 Iustinus priusquam proprium *agonem* -ret (6, 3, 11 agones patientiae. 6, 41, 1 agones martyrii. apol. adv. Hier. 1, 41 Clement. 1, 42. Orig. in gen. 15, 5 agonem clarissimum. Orig. in Ios. 1, 6 Orig. in Rom. 7, 4). apol. 2, 38 multa ... nobis opuscula -ata sunt (CASSIAN. inst. praef. 5). CLAVD. 17, 11 -atis *iudiciis*. CASSIAN. inst. 11, 24 pretium operis -ati. AVELL. p. 373, 3. SIDON. epist. 5, 5, 2 post -atam varicosi Arpinatis opulentiam (*sc. dum declamare discis*). 6, 1, 3 post -atas militiae Lirinensis excubias (*cf.* NOVELL. Valent. 6, 3 -atae vigiliae). POMER. 1, 1, 2 proelia (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 26, 24 proelia passionis). BOETH. in Porph. comm. pr. 1

p. 14, 21 -ent pauca in categoriis. ENNOD. opusc. 2 p. 291, 6 -ata ... testimonia. **c** *i. q. sudando enervare*: OPTAT. 5, 7 p. 136, 1 qui curvato dorso et -atis lateribns sinus terrae faciat.

deriv.: desudatio, *cf.* desudasco, desudesco.

dēsuēfacio, -fēcī, -ctus, -ere [*cf. c.* desuescere, desuetus *et c.* facere, assuefacere. *Th.*]. *i. q. a consuetudine avertere, cf.* NON. p. 94 desuevi illum pro -feci illum (GLOSS.) id est consuetudinem ei abstuli. CIC. Cluent. 110 multitudinem...-ctam iam a contionibus ad veteris consuetudinis similitudinem revocarat. VARRO rust. 2, 9, 12 catuli... minutatim desucfiunt (*sc. a matre*). *fere i. q. deponere*: TERT. pall. 4 p. 941 Öhl. habitūs ... sedulo quaedam *mulieres* -ecerant.

dēsuēsco, -vī, -ētus, -ere [*cf. c.* assuescere, *ubi plura. Th.*]. dissuesco *traditur*: SIL. 3, 576 FAVST. REI. epist. 6 p. 197, 16 ALC. AVIT. carm. 4, 46 GLOSS. *legitur inde a* TITIN. *et* VERG.

1 *transitive*: **a** *aliquem, cf.* NON. *supra l. 6.* SCHOL. Hor. carm. 2, 2, 20 dedocere cupit: -it, id est aut dissuadere populo *eqs.* GLOSS. ἀπεθίζω. TITIN. com. 46 parasitos amovi, lenonem aedibus absterrui, -vi, ne ... exiret. **b** *aliquid, cf.* GLOSS. -it oblivioni dat. QVINT. inst. 3, 8, 70 ne aliter quam dicturi sunt exerceri velint et in -endis (*i. dediscendis*) morentur. APVL. flor. 15 p. 60 non in totum aevum tamen vocem -bant. FAVST. REI. epist. 6 p. 197, 16 donec vis longae consuetudinis sensim -atur.

2 *intransitive, cf.* GLOSS. des⟨u⟩evit in ⟨in⟩consuetudinem exit. *seq. infin.*: TIB. 2, 1, 38 vita ... -vit querna pellere glande famem. HEGES. 4, 26, 1 PS. RVFIN. in Am. 4, 4 p. 1072[A] PROSP. carm. de ingrat. 608 ALC. AVIT. carm. 4, 46 GREG. M. past. 3, 32 in euang. 36, 1. *c. dat.*: SIL. 3, 576 gens ferri patiens ... paulatim antiquo patrum -it honori.

part. pro adi. **dēsuētus,** -a, -um. GLOSS. ἀπηθισμένος. inconsuetus. -a ἀπηθισμένη. non adsueta. 1 *sensu activo* (*accedit saepe abl., cf.* ARVS. gramm. VII 468, 3): VERG. Aen. 1, 7, 22 -aque corda (*sc. amare*). 6, 814 iam -a triumphis agmina (7, 693 bello). SEN. epist. 47, 2 onerat distentum ventrem ac -um iam ventris officio. LVCAN. 4, 237 -ae silvis ... mansuevere ferae. 6, 753 nova -is subrepens vita medullis. VEG. mil. 3, 10 diu armis -um exercitum. CLAVD. 15, 50 -aque priscis artibus *Roma.* rapt. Pros. 2 praef. 14 -ae repetit fila canora lyrae. carm. min. app. 2, 9. *c. inf.*: LIV. 8, 38, 10 iam pridem -o Samnite clamorem Romani exercitus pati. *c. accus.*: STAT. Theb. 5, 231 fera quae placido rabiem -a magistro tardius arma movet. *c. genet.*: HEGES. 5, 24, 2 donec -a edendi caro (*i. alveus*) in suos usus rediret (*cf. Ios. bell. 5, 549*). 2 *sensu passivo*: VERG. Aen. 2, 509 arma (GLOSS. -a consuetudine remota. SERV. auct. *ad l.* -a ab hominis consuetudine: sensum ad arma transtulit. id est quae iam pugnare desierant). OV. met. 5, 503 -aque sidera cerno. 7, 646 vocesque hominum exaudire videbar iam mihi -as. trist. 5, 7, 63 verba. LIV. 3, 38, 8 cur ex tanto intervallo rem -am usurparet. STAT. Ach. 1, 123 notaque -o crepuit senis *Chironis* ungula campo. AMBR. exc. Sat. 1, 32 uterum in usus -os onerum redire. CLAVD. 17, 182 -a vetus temptabo caerula (*i. mare*) vector? 28, 405. 645 -aque cingit... fora fascibus Vlpia lictor. PAVL. NOL. carm. 24, 863 -a pennarum remigia. CYPR. GALL. num. 617 SIDON. carm. 2, 386. *subst. n.*: DIG. de conc. dig. 2, 3 nullo inutili, nullo -o in his penitus inveniendo. SIDON. epist. 9, 15, 2 ignosce -a repetenti.

deriv.: desuefacio, desuetudo.

dēsuētūdo, -inis *f.* [*a* desuetus. *Th.*]. diss- *traditur* AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 22. GLOSS. ἀσυνήθεια. *legitur inde ab* OV.

i. q. insolentia, desidia (*additur saepe genet.*): OV. met. 14, 436 resides et -e tardi. trist. 5, 7, 57 iam -e longa vix subeunt ipsi verba latina mihi (PLIN. epist. 7, 4, 5. FRONTO p. 206, 13 N. longa -e bellandi. SYMM. or. 2, 29 VITA Fulg. 5). LIV. 1, 19, 2 armorum (VEG. mil. 1, 28). PS. QVINT. decl. 12, 12 -e ipsa iura exciderint. IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1 ut leges ... etiam tacito consensu omnium per -em abrogentur (*cf.* GAIVS inst. 1, 111. COD. Iust. 6, 51, 1, 1 lex ... per -em abolita). APVL. apol. 69 mulier ... -e (*Casaub.*, assuetudine *F*) coniugis torpens. flor. 17 p. 79 -o omnibus pigritiam... parit. SYMM. epist. 1, 59 iners -o. COMMENT. Lucan. 8, 811 in tantam -em navigandi redacti sunt, ut *eqs.* AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 22 plurimi ... exercitii -e etiam naturalem dissoluere virtutem. SVLP. SEV. Mart. praef. 5 SIDON. epist. 4, 11, 6 INST. Iust. praef. 5. in -em abire: GAIVS inst. 2, 103 illa ... genera testamentorum in -em abierunt (*opp.* in usu retineri). 3, 17 CALL. dig. 11, 1, 1, 1 VLP. dig. 9, 2, 27, 4 COD. Iust. 1, 17, 1, 10 de cod. comp. 2 INST. Iust. 1, 5, 3. 2, 10, 1. 4, 1, 4. 4, 4, 7 (*opp.* in iudiciis frequentari). 4, 16, 1.

dēsuētus *v. sub* desuesco.

dēsūgo, -sūctus, -ere *a* de *et* sugere. *i. q. imbibere*: PALLAD. 1, 9, 4 si qua fundentur ex poculis, velociter rapta -et. 1, 37, 2 quibus *pomis* nulla amaritudo respondet flore -cto. CHIRON 109 flemen ex ea re dissugi et assiccari posse. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 401[B] quatenus nec umorem -at caloris abundantia, nec calorem copia umoris extinguat.

dēsulco, -āre *a* de *et* sulcare. *i. q. sulcare*: AVIEN. orb. terr. 1137 super impiger ampla aequora -at glaebae ditis Cletavenus. CARM. epigr. 983, 3 d⟨e⟩sulcanda prius mihi danti cerea prata (*i. exaranda tabula cerea*). *cf. etiam* dissulco.

dēsulio *v.* desilio.

dēsulto, -āvī, -āre [*cf. c.* desilire *et c.* saltare. *Th.*]. *i. q. desilire*: TERT. anim. 32 quomodo igitur illa anima ... aëri postea insultabit in aquila aut mari postea -bit in anguilla? 34 eam ... exilisse de patre et in inferiora -asse. PLIN. med. 1, 16 sinistro pede -are oportet (PLIN. nat. 28, 60 exsultare). *cf.* dissultare.

dēsultor, -ōris *m.* [*a* desilire. *Th.*]. *t. t. rei circensis*: ISID. orig. 18, 39 -es nominati, quod olim prout quisque ad finem currus venerat, desiliebat, sive quod de equo in equum transiliebat. GLOSS. μεταβάτης. ζεύξιππος. qui de equo in equum transilit. -es sunt pedites qui retro equitibus Romanis in caballis sedebant. *dub.* dissultores singulares. *cf. Pollak, PW. V 255.* VARRO rust. 2, 7, 15 aliter *equos eligit* quadrigarius ac -r. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 154 quadrigaeq(ue) sunt missae et -es misit *is* (LIV. 44, 9, 4 HYG. fab. 80 p. 82, 5). LIV. 23, 29, 5 *Numidis* -um in modum ... in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat. MANIL. 5, 85 FEST. p. 334. ACT. Arv. a. 58/59 v. 2 signum quadrigis et -bus misit (a. 59/60 v. 21. a. 69 II 10. a. 72, 25. a. 80, 2. a. 81, 19. a. 87 II 36. a. 218 b 7. a. 219, 11). VLP. dig. 19, 5, 20 pr. si tu ... -r in his (*equis*) cucurreris et viceris *eqs.* ARNOB. nat. 2, 38. ISID. orig. 18, 36, 1 -es Lucifero et Hespero sacraverunt. *in imag.*: OV. am. 1, 3, 15 non mihi mille placent, non sum -r amoris. SEN. suas. 1, 7 *Dellium* Messala Corvinus -em bellorum civilium vocat, quia ab Dolabella ad Cassium transiturus *eqs.*; a Cassio deinde transit ad Antonium *eqs.*

i. q. apostata (*vel insultor?*): TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 631, 26 adversus contemptores et -es. *f.* **dēsultrīx,** -īcis: [SEN. contr. 1, 3, 11 *coni. Gertz*]. TERT. adv. Val. 38 -em et defectricem illam virtutem (IREN. 1, 11, 2 ἀποστᾶσαν τε καὶ ὑστερήσασαν, discedentem et destitutam).

dēsultōrius, -a, -um *a* desultor. *qui a desultore circensi adhibetur*: CIC. Mur. 57 qui ... mihi videtur praetorius candidatus in consularem quasi -us (*sc. equus*) in quadrigarum curriculum incurrere. SVET. Iul. 39 quadrigas bigasque et equos -os agitaverunt nobilissimi iuvenes (CASSIOD. var. 3, 51, 6 equi -i per quos circensium ministri missus denuntiant exituros). *cf.* MART. CAP. 1, 88 tunc etiam omnium garrula puellarum ... levitate pernix -a gestiebat *Tyche.* *translate*: VARRO Men. tit. -us περὶ τοῦ γράφειν (NON. p. 503. 534). APVL. met. 1, 2 iam haec equidem ipsa vocis immutatio -ae scientiae stilo quem accessimus respondit.

dēsultūra, -ae *f. a* desilire. PLAVT. Mil. 280 ne ... maxumum in malum cruciatumque insuliamus. :: tu sali solus, nam ego istam insulturam et -am nil moror. *L.*

***dēsum,** -fuī, -esse *a* de *et* esse. *de forma*: NOT. Tir. 4, 92 difuit (4, 91 de-). *dirimitur*: PS. AVG. quaest. test. I 3, 3 de non sunt qui (31, 3. 122, 17). 46, 4 de non erant (denumerent *N*, non -erant *GA*) sacerdotes. 110, 4 cetera autem de non est qua subrepant. *item al. ibid. in eiusmodi locutione relativa (cf. A. Souter, A Study of Ambrosiaster [Texts and Studies VII 1905] p. 100).* EVGIPP. exc. Aug. p. 262, 24 si eis pinguido de non fuerit. p. 696, 12 adesse, quod erat de (*cf.* p. 695, 17. *sed* AVG. c. Faust. 12, 20. bapt. 7, 54, 103 *nunc legitur* defuerit, deerat).

formae contractae dest, deram *sim.*, dero *sim.*, dessem *sim.*, desse (*cf.* VEL. gramm. VII 65, 4 *supra p. 284, 24*) *a poetis* (*etiam* CARM. epigr. 1348 A 2 [*a. 406*]. *cf.* 513, 14 *infra l. 62*) *adhibentur praeter*: STAT. Theb. 8, 236 dēest (10, 236). 11, 276 dēest (*cf. Klotz, Archiv 15, 406*). CYPR. GALL. exod. 1135 dēesse (*cf. L. Müller, de re metr.*[2] *p. 286 et 295*).

forma contracta interdum traditur codicibus, velut TER. Ad. 881 (*A*) CIC. epist. (*cod. M et M*[1]) [LVCR. 1, 49 id esse]. VERG. georg. 2, 200. 233 Aen. 7, 262 HOR. sat. 1, 9, 56. 2, 1, 17. 2, 2, 98 epist. 1, 12, 24. *in titulis (cf. etiam l. 51) legitur his*: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 58 derunt. LEX Malac. (Corp. II 1963) 1, 10 *sq.* derunt. CORP. XI 6959 derant. *forma dissoluta legitur in codd. ubique, in titulis*: INSCR. christ. Rossi I p. 1077 -esse. INSCR. Röm. Quartalsschrift XXII (1908) p. 88 -est. CARM. epigr. 513, 14 -est (*flagitatur metro* dest). -futurum (esse): CIC. CAES. LIV. SEN. rhet. VELL. SEN. phil. CVRT. TAC. IVST. AMM. AVG. SVLP. SEV. PAPYR. *coniugatio periphr. fut.*: CIC. Phil. 5, 12 ut ... non sit pecunia populo Romano -ura. PORPH. Hor. carm. 2, 15, 1 LAMPR. Diad. 8, 8 PS. HIL. libell. 6 AVG. civ. 21, 28. *partic. fut.*: SEN. dial. 9, 1, 6 cibus ... ubilibet non -futurus (*cf. p. 779, 42 sqq.*). VLP. dig. 4, 6, 21, 3 ⟨est?⟩. 37, 14, 1 comminatione severitatis non -urae (*cf. p. 786, 46*). *adde*: TAC. hist. 4, 39 haud -ura amicorum manu (*cf. p. 784, 74*). SVLP. SEV. dial. 3, 11, 6 non -uris qui. defore: CIC. leg. agr. 2, 90 CAES. Gall. 5, 56, 1 LIV. 3, 10, 14. 3, 46, 4. 32, 36, 1. 45, 18, 5 SIL. 5, 106. 9, 248 PLIN. nat. 13, 131 TAC. ann. 13, 37 FLOR. epit. 4, 10, 5 CYPR. GALL. gen. 26 *al.* AVSON. 394, 22 SYMM. epist. 5, 75 PRVD. psych. 619 PAVL. NOL. carm. 19, 2 SIDON. carm. 7, 478 CLAVD. MAM. anim. p. 1, 4.. -foret: PAVL. NOL. epist. 3, 3. 29, 2 AMBR. off. 1, 40, 195. 2, 4, 13 hex. 3, 12, 80. 3, 13, 55. ALC. AVIT. carm. 4, 617 (*pro* -erit).

nota creberrimam circumscriptionem part. praes. (quod -est, quae -sunt) *velut*: CIC. fin. 4, 16 *al.* OV. met. 9, 561. LIV. 23, 5, 5 (est *P*). CELS. 3, 2 p. 110 SEN. dial. 11, 12, 7 COLVM. 12, 2, 6 FRONTIN. strat. 3 praef. QVINT. inst. 10, 2, 20 CELS. dig. 33, 2, 14 (*al.* DIG.) TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 544, 28. ITALA Col. 2, 5 (Aug. c. Faust. 1, 3) quod -est fidei vestrae (τὸ στερέωμα, VVLG. firmamentum). VVLG. Col. 1, 24 adimpleo, quae -sunt passionum Christi (τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων). INST. Iust. 2, 23, 7. *usum impersonalem v. p. 786, 32 et 37, cf. 25.*

transitivum (c. acc., de infin. v. p. 788, 65) p. 780, 34. *de significatu*: GLOSS. desum[o] *ἐνδέω*. -est *λείπει ὑστερεῖ ἐνλείπει*. -sit (-fit *al.*) *ἐλλείπει* -est (*i.* defit?). -erit *περιελείφθη* (*-λήφθη cod.*) *ἐλλείπει*. -uero *ἐκλείπω ἐλλείπω*. -urum *ἐλλειψόμενον*. non -est *οὐκ ἐλλείπει*. *legitur inde a* LEGE XII tab. [*falso legitur velut*: POMPON. Atell. 6 CIC. Att. 8, 11, 1 (*M*[1]) AETNA 96. 624 VITR. 5, 6, 7 PLIN. nat. 6, 125 TERT. adv. Val. 15 p. 295, 9 FRONTO p. 192 N. *dub.*: MANIL. 2, 283 SEN. benef. 7, 30, 2 nat. 6, 13, 5. 6, 30, 2 epist. 107, 10. *ex coniectura legitur velut*: PLAVT. Mil. 595 ne, dum absum, alter sorti -fuat (multae sortitae fiat *A*, multi sortito fuam *P*). Rud. 636 tibi ulmeam . . . -esse (t. u. ubi rem [uberem *CD*] esse *codd.*) . . . virgideniam. LVCIL. 267 CIC. epist. 5, 15, 2 Att. 14, 5, 2 (*M*[1]) SEN. epist. 107, 1 PLIN. nat. 34, 140 QVINT. decl. 273 p. 119, 31.]

I ***proprie de inopia:*** *saepissime additur negatio, quaecumque est, sic tamen, ut non tam significatus novus nascatur quam significatu non mutato varius singulis locis addatur color dictioni. pauca igitur, ne eadem enumeratio iteretur, exempla usus eius, qui litotes dicitur, sub p. 786, 46 collocata inveniuntur; multo plura — superat in quibusdam auctoribus hic usus simplicem — principali ordini inseruntur. cum collectivo, plurali, incorporeo subiecto (velut qualitatem, locum tempus indicante) fere i. q. non satis esse.*

A ***sensu strictiore:*** *i. q. non praesto esse, c. dat. i. q. non habere:* 1 *de inopia ad* ***usum possessionemve*** *pertinente: ponitur absolute et cum dat. hominis (bestiae personatae v. p. 780, 18) et rei (et cui* -est *et ad quam exigendam* -est*): accedit* ad, in, sub, *locum occasionem finem indicantes; nota* a: MART. CAP. 2, 217 dos a virgine.

a *res:* *res familiaris, possessio*: TER. Phorm. 299 non ratio, verum argentum (CIC. inv. 2, 44 pecuniae [LIV. 23, 48, 4 in stipendium *eqs.* 43, 20, 2 ad *c. ger.* MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4]. epist. 5, 6, 2 ei nummos. HOR. sat. 2, 2, 98 egenti as, laquei pretium. LIV. 2, 16, 7 funeri [-is *DR*] sumptus. 2, 33, 11 reductori plebis Romanae . . . sumptus funeri [PLIN. epist. 10, 99]. 5, 50, 7 in publico aurum [ASCON. Corn. p. 73]. 8, 13, 2 ad bellum opes. MANIL. 4, 272 nec -est, nec superest census. VAL. MAX. 7, 6, 4 militibus stipendia [CVRT. 10, 2, 25 SVET. Vit. 7]). CIC. Scaur. 45 domus tibi -erat: at habebas (VARRO rust. 2, 1, 24 ne aut saltus -sint aut supersiut. VERG. Aen. 7, 262. LVCAN. 6, 43 non . . . campi, non . . . pabula Magno *quamvis obsesso*. IVV. 7, 69 Vergilio puer et . . . hospitium). Tusc. 5, 113 si non -sint subsidia valetudinum (LIV. 22, 60, 23. *cf.* OV. Ib. 21 alimenta senectae. *sim. in imagine*: TERT. anim. 6). SEN. epist. 74, 14 bona deo. VAL. FL. 5, 207 tibi . . . nec dona nec arae . . . tellure mea. *copia varia (imprimis penus)*: CATO agr. 5, 4 stramenta. 8, 1 faenum (CALP. ecl. 5, 114). CIC. Att. 5, 5, 4 chartam tibi (HIER. epist. 2, 2, 2). CAES. Gall. 4, 30, 1 frumentum Romanis (SALL. epist. Mithr. 14 [AMM. 17, 1, 13]. OV. fast. 6, 3, 79. LIV. 22, 37, 6 commeatus. CELS. 3, 22 diu necessaria [VEG. mil. 2, 10 in castris]. PHAEDR. app. 18, 6 mi cibaria. SEN. dial. 9, 11, 10 panis aqua. LVCAN. 3, 347 larga Ceres. VVLG. gen. 47, 13 in toto . . . orbe panis. AVG. civ. 1, 13 victus et amictus, quamvis cum gravi afflictione). VERG. georg. 2, 233 harenae (*ad scrobem implendam*. COLVM. 2, 2, 19 PALLAD. 1, 5, 3). MANIL. 5, 521 materies tali sub munere (PLIN. nat. 36, 125. STAT. silv. 1, 2, 123 Clymenaea . . . germina). VITR. 8, 6, 2 *aqua* in publico (COLVM. 7, 5, 14. PLIN. nat. 19, 28 maritima. MART. 12, 60, 8. FRONTIN. aq. 122 civitati. VVLG. num. 33, 14 populo . . . ad bibendum). CELS. 3, 19 p. 103 *medicamina* (COLVM. 7, 7, 4 CALP. ecl. 5, 80). COLVM. arb. 7, 6 si quando in ordinem vitis -est. STAT. Theb. 1, 218 incudibus ignes (SCHOL. *ad l.* ad fulmina fabricanda ignem non posse sufficere. *cf.* STAT. silv. 2, 1. 165 in munera flammas). MART. 9, 75, 10 ligna *in balneo*. PORPH. Hor. epist. 1, 12, 5. *res singulae*: CIC. Att. 2, 24, 2 Vettio pugionem (PRIAP. 9, 14. OV. met. 11, 30 neu -sint tela furori [SEN. benef. 7, 10, 2]. LIV. 40, 10, 7 [*cf. p. 785, 44*] VEG. mil. 3, 14). Phil. 11, 35 classes. CAES. Gall. 4, 29, 4 omnia . . ., quae ad reficiendas naves erant usui (CAPITOL. Maximin. 33, 1). BELL. Alex. 13, 2 remi. OV. ars 2, 230 rota. LIV. 25, 36, 7 ad moliendum clitellae. VAL. MAX. 4, 4, 1 cui mortuo lectus funebris et rogus. SEN. benef. 7, 24, 1 iam Socrati -uit *pallium* (MART. 14, 130, 2 ad subitas numquam scortea -sit aquas. TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 452, 3 SVLP. SEV. dial. 3, 14, 6. *cf.* PAVL. PETRIC. Mart. 1, 70 votum aderat, substantia -erat). CVRT. 9, 10, 22 quibus . . . impedimenta (PETRON. 119, 15 PLIN. nat. 13, 131. AMM. 25, 4, 17 boves iam. AVG. quaest. hept. 2, 62). STAT. silv. 4, 9, 23. QVINT. inst. 1, 4, 7 quae nobis necessariae litterae. IVV. 3, 3, 11 TAC. Germ. 17. hist. 1, 19 naves efficiendo ponti. PAVL. dig. 8, 3, 6, 1. PAVL. NOL. epist. 3, 3 Domnioni codex suus diutius. *locutiones de possessione*: CATO agr. 2, 6 si quid -sit (LIV. 2, 2, 7. COLVM. 12, 52, 9 suo tempore) in annum, uti paretur (CIC. S. Rosc. 8 ut eis ne quid -sit, quibus satis nihil est. Att. 11, 3, 3. RVT. LVP. 2, 16 mihi . . . ad necessarium aetatis . . . cultum. HOR. epist. 1, 12, 24 bonis ubi quid -est. SEN. epist. 90, 5 SCAEV. dig. 33, 1, 19, 1). CATO ad fil. frg. 13 quod tibi -erit, a te ipso mutuare (SEN. epist. 87, 39 quod habet . . ., quod ei -est. VVLG. Luc. 21, 4 ex eo quod -est illi [*ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς*, *opp.* ex abundanti sibi]). CIC. Att. 11, 2, 2 cui . . . omnia (CATVLL. 114, 5. CAES. civ. 3, 96, 2 *exercitui* semper omnia ad . . . usum. SEN. benef. 4, 10, 5 PLIN. paneg. 41, 2). rep. 1, 28 cui nihil (fin. 1, 50 earum rerum . . ., quas natura non depravata desiderat [VVLG. eccles. 6, 2]. Att. 13, 52, 2 MORET. 63 LIV. 26, 49, 12 SEN. dial. 2, 8, 1. CVRT. 4, 1, 25 nihil habenti. PS. APVL. Ascl. 41. ITALA psalm. 33, 10 [Cypr. testim. 1, 22] timentibus eum [*οὐκ ἔστιν ὑστέρημα*, VVLG. non est inopia]. QVEROL. p. 14, 6 patri certe nihil -uit tibique hodie nil defit. INSCR. Röm. Quartalsschr. XXII [1908] p. 80). PVBLIL. J 7 inopiae . . . multa (HOR. carm. 3, 16, 43), avaritiae omnia. T 7 tam -est avaro quod habet quam quod non habet. NEP. Att. 11, 1 cui res ulla (SEN. epist. 61, 4 aliquid nobis). OV. am. 1, 8, 32 curae, quid tibi -sit, habet (SEN. benef. 6, 30, 3 omnia possidentibus. HIER. epist. 38, 4, 1). LIV. 25, 23, 14 alia in obsidione. SEN. benef. 7, 2, 5 *Alexandro* plus . . . quam qua venerat. 7, 2, 4 tantum illi . . ., quantum cupit. dial. 7, 16, 3 -esse potest extra desiderio posito? epist. 119, 2 quidquid -erit (dederit *BA*). *sine subiecto de possessione non sufficiente*: TER. Ad. 881 -erit. CIC. parad. 49 uter . . . est divitior, cui -est an cui superest. HOR. sat. 2, 3, 123 ne tibi -sit. epist. 2, 2, 52 quod non -sit habentem (PORPH. *ad l.* quod satis sit). SEN. benef. 2, 10, 1 tibi in sumptum ad necessarios usus. dial. 7, 24, 1 epist. 90, 40 VLP. dig. 25, 3, 5, 26 PORPH. Hor. carm. 3, 24, 63. *per comparationem de bestiis (interdum personatis)*: VERG. georg. 2, 200 non . . . gregibus fontes, non gramina. PHAEDR. 3, 15, 8 ne . . . -sit mihi *agno lac.* app. 20, 1 si quando in silvis urso -sunt copiae. SEN. rem. fort. 10, 1 nihil . . . avibus. PLIN. nat. 21, 82. MART. 13, 1, 1 ne toga cordylis, ne paenula -sit olivis.

b *homines, qui in potestate vel sub imperio sunt: copiae sim.*: CIC. Verr. 6, 88 in hac quadriremi . . . minime multi remiges (LIV. 24, 11, 6 nautae) et milites. 6, 135 copias. epist. 1, 9, 13 non mihi exercitum, sed duces. Phil. 13, 16. CAES. Gall. 4, 30, 1. 5, 56, 1 neque sibi voluntariorum copias -fore (TAC. ann. 4, 4). OV. met. 7, 510. LIV. 1, 36, 2 equitem maxime suis . . . viribus (26, 4, 4 [est *P*]). SEN. dial. 11, 12, 7 Regulo mercennarius. CVRT. 3, 3, 27 Alexandro in acie miles. SIL. 5, 106. TAC. hist. 3, 64 nec -est iuventus (*in parenthesi*. FLOR. epit. 2, 6, 23). VOPISC. Aurelian. 27, 4. *servus sim.*: VELL. 2, 114, 2 domus tantum ac domestici . . ., ceterum nihil (SEN. dial. 2, 3, 1 IVV. 7, 69 LAMPR. Helig. 16, 1). VAL. MAX. 1, 1, 1 ne deae . . . -esset antistes. *transitive?*: ITALA exod. 16, 18 (Ottob.) non abundavit, qui plurimum *collegerat*, et qui minimum, non -uit (*ἠλαττόνησεν*, VVLG. reperit minus). CORP. X 2726. 3 quei -uit nihil (*aliter Bormann ad l.*: '*in nulla re officio*'). *cf. p. 782, 54.*

2 *praevalente sensu* ***absentiae:*** *et absolute ponitur et accedit dativus aut alia indicatio loci et occasionis, unde homo resve absit; nota praepositiones* ad, in. a: VEREC. in cant. 2, 25 filius . . . a patre *eqs.* VEN. FORT. vita Hil. 5, 16 a certamine. a *homines*: PLAVT. *v. p. 779, 9.* CIC. Verr. 4, 80 *populi* frequentia huic causae umquam. Sest. 80 num -uit gladiis? (Phil. 2, 71 TAC. hist. 2, 30 HYG. fab. 14 p. 46, 13. IVST. 11, 13, 2 ad pugnam solus rex). rep. 3, 32 ne -sis, omnes te rogamus (*sc. nobis, opp.* te nobis . . . superfuturum). ad Q. fr. 2, 5, 2 convivio (QVINT. inst. 7, 3, 31 *cf.* AMM. 28, 4, 17). Brut. 130 non -erat in causis (Phil. 1, 12 quo in genere senatores -esse non solent. NEP. Att. 4, 4 PHAEDR. 5, 118). VERG. Aen. 2, 744 collectis omnibus una (SERV. auct. *ad l. non* quasi numero -uerit, sed quasi affectui dolentis. *cf. p. 785, 63*). Aen. 7, 678 nec Praenestinae fundator -uit urbis (VAL. FL. 1, 404 SIL. 4, 499 MART. 12, 59, 9 FLOR. epit. 3, 14, 4 APVL. met. 11, 8. CLAVD. 10, 77 nec cetera numina). HOR. epod. 5, 41 non -isse . . . Ariminensem Foliam. carm. 2, 1, 10 paulum severae Musa tragoediae -sit theatris. PROP. 2, 13, 23 -sit odoriferis ordo mihi lancibus, assint *eqs.* 2, 26, 41 illa meis . . . non umquam ocellis. LIV. 2, 23, 8 nullo loco -est seditionis voluntarius comes. 22, 40, 4 cum dignitates -essent (-tas -esset *P*). SEN. contr. 7, 8 (23), 8. SEN. dial. 9, 15, 6 quotiens spectator. LVCAN. 2, 35 nullis . . . aris . . . parens. 6, 153 cumulo vos . . . virorum. 8, 360. 9, 858 homines . . . venenis. STAT. Theb. 11, 276 servitio plebes. MART. 14. 65 forte puer. IVV. 6, 333. TAC. ann. 5, 2 supremis in matrem officiis. SVET. Claud. 34. FLOR. epit. 1, 1, 8 incolae. SCAEV. dig. 18, 3. 8, 8 venditricem (MARCELL. dig. 4, 1, 7 pr. non sua culpa. CALL. dig. 47, 9, 7 cognitioni. VLP. dig. 4, 4, 13 pr. praesentibus adversariis vel si per contumaciam -sint). APVL. met. 6, 23. TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303, 20 nunquam deus latebit, numquam deus -erit. CYPR. GALL. exod. 1135 iam tempore multo (AMM. 14, 613 AVSON. 394, 22 SVLP. SEV. Mart. 7, 2). OPTAT. 5, 3 p. 123 quamvis nec modo -sit *Christus*. AMBR. off. 3, 12, 80 ad constitutum diem. VVLG. gen. 44, 30. AVG. civ. 18, 46 ubique non *Iudaei*. SVLP. SEV. epist. 2, 16 non -erit nobis ille . . ., intererit. EVCHER. instr. 1 p. 114, 19 secundum deitatem caelo non -erat *Iesus* (*opp.* in terra erat). pass. Acaun. 7 die dominico ecclesiae solus. SIDON. epist. 1, 7, 10. *de mortuo*: CYPR. GALL. gen. 1324 alium celebri iam pridem -fore leto. COD. Iust. 11, 6(5) 3, 1 fatali sorte. b *bestiae*: ENN. ann. 69 -sunt (*sc. greges stabulis interpr. Vahlen*, destituunt *vel* -ant *Lindemann Scaliger*), rivos camposque rem⟨an⟩ant. CIC. Att. 6, 1, 25 erat praeterea cynocephalus nec -erant (aderant *W*) onagri. OV. rem. 182 nec -sunt comites, . . . canes. *adde p. 781, 12 sqq.*

c *res:* α *naturales (absolute fere i. q. existere)*: CIC. leg. 1, 1 dum Latinae loquantur litterae, quercus huic loco non -erit (VARRO rust. 1, 16, 2 frumentum aut vinum aliudve quid *praediis*. DIRAE 18 silvis frondes et fontibus umor. OV. trist. 5, 13, 21 absinthia Ponto. PLIN. nat. 16, 176. AMM. 23, 6, 51 nec arbusta . . . in locis habilibus. PAVL. NOL. carm. 19, 2 gramina terris, sidera . . . caelo). LVCR. 5, 366

corpora (Ov. met. 15, 354 naturae . . . nutrimen . . . edaci [*sc. igni*]. Sen. nat. 1, 1, 10 *stellae*. Mart. 8, 21, 12 non -erit populo te veuiente dies. Ps. Apvl. Ascl. 15 locus. Vvlg. Sirach 42, 25). 6, 360 frigore . . . ignes (Carm. de mens. 2, 16 balsama nec -sunt, quis redolet Paphic. Ov. Pont. 4, 12, 33 [Manil. 1, 141 frigida nec calidis aut umida siccis]. Liv. 4, 30, 7 caelestes . . . aquae. Germ. frg. 4, 67 non terris imbres, ponto non flamina [Petron. 123, 198]. Colvm. 1, 3, 1 Plin. nat. 17, 228 Avien. Arat. 1816). Ov. epist. 17, 136 per ventos *viam* (met. 1, 292 litora ponto. Vitr. 2, 6, 5 in omnibus locis non -sunt fossicia. Cvrt. 6, 6, 24 qua rupes [crat *codd.*]. Colvm. 1, 5, 1 fluens unda [Val. Fl. 4, 716 Vopisc. Aurelian. 45, 2]. Plin. nat. 2, 245 terris *illas partes*. Stat. silv. 3, 5, 95 circa oblectamina vitae *eqs*. Anth. 440, 2 ante . . . Libycis . . . harena vadis). Ov. met. 1, 77 sanctius his animal . . . adhuc (Sen. Herc. f. 40 monstra iam . . . mihi. Phaedr. 473 ales . . . caelo et silvis fera. Plin. nat. 9, 52 Cypr. Gall. exod. 276 Avg. civ. 12, 4). Ov. met. 10, 88 umbra loco (Sen. Oed. 318 quis -sit illi [*Iridi*] quive sit . . . color). *β institutae, adhibitae*: Cic. Att. 4, 10, 1 ne ista quidem -sunt (*conchylia in cena*. Ov. met. 13, 810 Mart. 4, 39, 6). Hor. carm. 1, 36, 15 neu (nec A^1R) . . . epulis rosae (Sen. Thy. 687 Sil. 7, 186). 3, 18, 7 larga nec -sunt Veneris sodali vina craterae. Ov. ars 3, 183 nec glandes . . . nec amygdala *in vestimentis*. Pont. 3, 4, 24 nec nitor argenti, quem vos vidistis et auri quod mihi -uerit purpuraque illa queror. Phaedr. 2, 8, 23 stramenta *ad praesaepe*. Sen. epist. 100, 6 varietas marmorum *eqs*. (Plin. nat. 11, 23 ne -sit aditus ad sarciendum. Plin. epist. 8, 8, 6 villae. Sol. 2, 47 ne operimenta -sint si [si -sint *ed., i. absunt aves illae*] *eqs*.). Plin. nat. 11, 23 umor fimumque *agro*. Mart. 12, 29, 13. Scaev. dig. 21, 2, 69, 6 in fundo vendito . . . modus pronuntiatus (*al. laxius. cf. infra l. 64*). Vlp. dig. 33, 7, 12, 25 si qua -sint *specularia et pegmata, sc. suo loco*. Tert. adv. Val. 6 p. 183, 2 nec Latinis quidem *verbis* . . . graeca *ascripta*. Treb. trig. tyr. 30, 26 nec collo aureum vinculum. Vvlg. exod. 13, 22 nunquam . . . columna nubis per diem . . . coram populo.

3 *praevalente sensu* **defectus** *vel* **damni** *et absolute ponitur et cum dat. hom. vel rei (mancae). accedunt praepositiones* ad, de, ex, in. a *de defectu* **numeri** *vel* **mensurae**: Cic. Verr. 6, 72 magnus numerus servorum (Liv. 40, 19, 8. Sen. Herc. f. 500 una numero Danais. Lex Malac. [Corp. II 1963] 1, 10 quod deruut ad eum numerum. Schol. Cic. Bob. p. 79, 2 praetorum ⟨e⟩ numero unus. Vvlg. num. 31, 49. Svlp. Sev. Mart. 21, 3 neminem . . . de monachis). Cic. ad Q. fr. 2, 4, 6 ei tres sententiae deterrimo in consilio (Brut. 237 paucae centuriae ad consulatum. or. frg. A XIII 30 Liv. 43, 16, 16). Att. 15, 17, 1 tibi -esse (desere *MZ*) ~~HS~~ *tot* (Hor. epist. 1, 1, 58 quadringentis sex septem milia. Svet. Galba 12, 1 tres uncias . . . ponderi. Pavl. Fest. p. 73 assi . . . sextans [*cf.* Vlp. dig. 28, 5, 17 pr. Pavl. dig. 28, 5, 18 quod ex dupendio]. Pers. 6, 64 aliquid summae. Mart. 4, 67, 3). Liv. 1, 19, 6 decem dies solido anno (Manil. 3, 557 modo -est aliis, modo adest *tempus mensibus*. 3, 596 numero . . . Olympias una. Mart. 7, 96, 3 sex mihi de . . . prima trieteride menses. Pompon. dig. 41, 4, 6, 2 expleto tempore quod -isset ad usucapionem. Vlp. dig. 30, 49, 1 ad. Mod. dig. 42, 1, 29 ex tempore. Avson. 258, 6 summae . . . consul unus. Vvlg. psalm. 38, 5. Avg. civ. 15, 13 centum anni). Liv. 42, 27, 2 si quid ad eum numerum explendum (*de navium numero*). Manil. 2, 328 triginta duplicat partes, pars tertia -erit (Plin. nat. 2, 182). Colvm. 12, 52, 19 quantumcumque (quantumque *SA*) mensurae *acervi*. Plin. nat. 4, 99 haud multum ora -crit Graecorum opinioni et longitudini ab Agrippae proditae. Qvint. decl. 396 p. 405, 17 si quidquam -uerit *ex armis adnumeratis* (Vlp. dig. 4, 9, 3, 1 Vvlg. num. 31, 49). Papin. dig. 22, 2, 4, 1 quod in ea *stipulatione* legitimae usurae (Vlp. dig. 17, 2, 5, 1 opera snppleat, quantum ei per comparationem patrimonii -est. 23, 5, 13, 14 pars ad dotem supplendam. Pavl. dig. 17, 1, 5, 3 quod -est mandatu meo [*i. secundum m. m.*]. Amm. 17, 3, 2 quidquid in capitatione. Cod. Iust. 3, 28, 31 quod -est legitimae portioni. 6, 50, 18 pr. ad Falcidiam. 7, 2, 15, 3 si -est in exsolvendis creditoribus). Pavl. dig. 19, 1, 42 in altero *fundo* decem *iugera*. Avg. civ. 22, 12 illis mensura corporis, quam nunc -isse videmus, accedat. Boeth. arithm. 2, 24 p. 110, 24 quotcumque tetragoni. *adde*: Sidon. carm. 7, 478 iam tristis propriae credebat -fore praedae, si clausus fortasse perit. b *de defectu rei* **corporeae**: Cic. Mur. 51 huic corpori . . . caput se vivo non -urum (Lvcr. 1, 1111 quacumque prius de parte corpora. Ov. met. 6, 410 aliisque repertis *pars umeri*. Liv. 5, 46, 5. 41, 15, 3 caput iecinori [*cf.* 30, 2, 13 consulum alteri . . . immolanti caput iecinoris. Plin. nat. 11, 189 Svet. Iul. 77]. Manil. 2, 260 lumina Cancro [*de sidere, item de corpore, quod mutilum videtur*: Sen. dial. 3, 16, 5 Plin. nat. 11, 5 Tert. anim. 10]. Sen. contr. 1, 4, 7 tibi manus . . . , mihi omnia. 2, 5, 9 -erat iam sanguis, supererat fides. Cels. 2, 2 p. 31 in iis quae -sunt [*corpori emarcescendo, opp.* supero]. 2, 10 p. 52 materia [*opp.* integra est]. 7, 7, 9 p. 278 nimium palpebrae. Sen. epist. 9, 10 Plin. nat. 7, 70 Avg. civ. 22, 14). Cic. Tusc. 5, 98 condimenta (*proprie, deinceps de fame, item de admixtis vel admiscendis*: Ov. medic. 74 nec cerussa tibi *eqs*. Colvm. 6, 7, 2. Scrib. Larg. 177 cui *antidoto* quia nihil -est, τελεία dicitur. Lvcan. 6, 673 Firm. err. 26, 2 *cf.* Qvint. decl. 264 p. 7, 15). Caes. Gall. 5, 40, 2 quae -esse operi videbantur, perficiuntur (*item de nondum perfectis*: Lampr. Heliog. 17, 9 porticus). Sen. nat. 4, 2, 29 quod *aquae* cuique *parti terrae* -est (*opp.* reddo, supersum). Colvm. 2, 15, 3 nec -esse talem materiem nec superesse *agro*. Lvcan. 3, 42 quantum lunae. Plin. nat. 2, 206 quidquid ab Italia. 35, 90 quod -erat corpori, picturae -esse potius videretur. Stat. Theb. 12, 705 fastigia *deiecta* (Corp. XI 6959 basis quae derant). Amm. 24, 2, 2 ⟨quod⟩ rotunditati -erat (idem erat *V*). c *de defectu rei* **incorporeae** *i. de omissis vel nondum factis*: Gell. 1, 22, 14 'superesse' . . . pro restare et perficiendae rei -esse. Rhet. Her. 3, 1, 1 ne quid tibi rhetoricae artis -esse possit (*fere corporaliter*. Prop. 4, 3, 3 si qua . . . tibi lecturo pars oblita *epistulae*). Varro ling. 8, 76 in aliis verbis nihil ⟨de⟩est *de comparationis gradibus. ibid.* alias . . . secundum et tertium (Prisc. gramm. II 418, 27). Cic. Mil. 96 sibi vocem praeconis modo -isse, quam minime desideravit (Liv. 3, 34, 7 duas . . . tabulas *nondum latas*. 3, 40, 12. Sen. Herc. f. 832 hoc solum numero laborum. Stat. Theb. 6, 926). de orat. 2, 83 in quo (*definiendo*) et -esse aliquam partem et superare mendosum est (Qvint. inst. 4, 5, 27 *item de propositione*. decl 247 p. 11, 21). 2, 110 cum ea verba, quae -sunt *scripto*, suggesta sunt (Hyg. Gell. 5, 8, 1 si nihil . . . -esse animadvertimus. Qvint. inst. 9, 3, 60 Avg. quaest. hept. 2, 131). nat. deor. 2, 74 illud 'Areopagi' (Qvint. inst. 9, 3, 17 Diom. gramm. I 402, 20 Vlp. dig. 28, 5, 1, 6. Porph. Hor. epist. 2, 1, 78 -est 'video' ut sit ἔλλειψις [Don. Ter. Hec. 111]. Don. Ter. Andr. 138, 2 ad sententiam. Serv. Aen. 1, 371 auct. Aen. 1, 73 Schol. Ter. p. 70, 17). nat. deor. 2, 179 etiam nunc paulum . . . rebus expositis (Colvm. 5, 1, 1 libris . . . nonnulla. Plin. nat. 6, 211 nihil . . . in spectando terrarum situ. Qvint. inst. 4, 2, 44 aliquid narrationi. 5, 14, 12 hic potest videri -esse intentio [*eod. al.*]. decl. 270 p. 106, 15 aliquid legi [Pompon. dig. 1, 2, 2, 4 Vlp. dig. 27, 6, 1, 2 Cod. Iust. 5, 4, 23, 5]. Frontin. aq. 77 ne quid velut formulae officii -sit. Tert. adv. Marc. 4, 36 p. 544, 28 quid -erat, adiecit *Christus praeceptis*. Svlp. Sev. chron. 1, 1, 4 ad supplementum cognitionis. Boeth. mus. 5, 1 quod proposito . . . operi). Cic. fin. 5, 36 ut et omnes partes suas habeat incolumes et de virtutibus nulla -sit *animo*. Tusc. 5, 39 cui nihil -est (*sc. beato*) et quod . . . expletum atque cumulatum est. div. 1, 169 (Sen. benef. 1, 15, 6 non -est beneficium, cui -est pars optima *eqs*. 2, 32, 4 aliquid lusui, non lusori. 4, 21, 4 consummatae scientiae nihil. epist. 89, 15 quidquid ex tribus. *al.* Qvint. inst. 1, 10, 8 non -erit totum, cui vel parva -erunt . . . . Inst. Iust. 3, 2, 7 nihil . . . perfectissimo iuri. Serm. Caspari Anecd. p. 318, 10 aliquid deo de perfectione). Ov. epist. 10, 37 quod voci -erat, plangore replebam. ars 1, 177 domito quod -uit orbi addere (Lvcan. 8, 230 vos tantum . . . triumphis). Sen. contr. 7, 7 (22), 8 nihil . . . iudicio. 7 praef. 1 tamquam declamationi multum -erat . . . , tamquam diversioni multum supererat. Sen. dial. 6, 26, 2 nihil magnitudini *Romanorum ducum*, si aliquid aetati detraxeris. Qvint. inst. 9, 4, 85 lateat . . . nescio quid, quod supersit aut -sit *metris*. 12, 6, 3 si quid -sit operi, supplet aetas. Qvint. decl. 249 p. 19, 22 si quid -uit actioni. 308 p. 212, 20 testamentum, cui numerus signatorum (Plin. epist. 2, 44, 3 Pompon. dig. 28, 3, 1 Vlp. reg. 28, 6. *sim.*: Inst. Iust. 2, 20, 3). Vlp. dig. 46, 3, 27 aliquid iuri rei (Pavl. dig. 41, 2, 3, 3. *sim.*: Gaivs inst. 1, 17). Clavd. Mam. anim. p. 1, 4 supplemento rerum . . . aliquid.

B *sensu latiore i.* **carere, desiderari,** *(non) inveniri (sic imprimis de hominibus), saepissime cum negatione et absolute et cum dat. hom. vel rei. nota acc.*: Drac. laud. dei 1, 566 dicturum (victtrad.) *deum* effectus non -sunt tempore eodem (Evg. Tolet. hex. 448 nec -est effectus. *sed cf. Vollmer ad l.*). *accedunt praepositiones*: ad, ex, in. ab: Hil. trin. 1, 5 in nullo a se dei . . . aeternitas. Cassian. conl. 19, 12, 1 remedia ab illo verissimo . . . medico (*cf.* Cic. Mur. 7 Liv. 23, 18, 8 Sen. epist. 72, 9). Ennod. opusc. 4, 4 p. 384, 7 (*v. p. 786, 44*). Act. Archel. 37 (33) p. 52, 33 plurimum tibi . . . ab . . . prudentia. *structuras accedentes v. p. 786, 8. usum impersonalem v. p. 786, 25. 32. 37.* 1 **res** (*plerumque incorporeae*): a *variae: tamquam instrumentum incorporeum*: Lex XII tab. (Fest. p. 233) cui testimonium -uerit (p. 375 -fugerit. Cic. Verr. 4, 207 exempla [Sen. Herc. O. 1853]. Att. 9, 7, 2 tibi argumentum ad scribendum [Sen. dial. 5, 22, 1]. phil. frg. V 48. Hirt. Gall. 8 praef. 5 scientia . . . rerum scriptoribus [Cels. 1 pr. p. 5, 32 Sen. epist. 81, 13]. Lvcan. 8, 571 nonnulli . . . praesagia. Qvint. inst. 5, 6, 3 excusatio. *sim. al.* Vlp. dig. 48, 18, 1, 1 sola confessio servorum. Lampr. Comm. 5, 14 his quibus -erat ficti criminis appositio [Clavd. 15, 178. Cod. Inst. 5, 12, 31 pr. monumenta). Plavt. Truc. 442 me potius non amabo quam huic -sit amor (Cic. Mur. 7 nihil tibi . . . a me . . . , quod esset . . . ab amico . . . postulandum. Mil. 100 tibi . . . nullum a me amoris officium. Att. 1, 3, 3 meum studium . . . tibi. 2, 18, 4 nec mihi consilium [*adde vol. IV p. 453, 30*] nec consolatio. epist. 5, 8, 3. Planc. Cic. epist. 10, 21, 5 mortuo non modo honorem [Val. Max. 6, 3, 1[d]], sed misericordiam quoque [Val. Max. 9, 2 ext. 9]. Vell. 2, 67, 3. Avson. 125, 3 tibi . . . ne -sit cura mariti. Svlp. Sev. chron. 1, 24, 2 illis . . . numquam dei . . . clementiam). Ter. Haut. 587 quasi -sit locus (*sc. ad ambulandum*. Cvrt. 6, 1, 8 Lacedaemoniis dux, Macedonibus locus. *plerumque poetice vel rhetorice*: Verg. Aen. 10, 377 iam terra fugae [Liv. 22, 6, 6]. Priap. 53, 3 messibus area [Ivv. 1, 72 pisci patinae mensura]. Ov. met. 3, 237 iam loca vulneribus [*cf.* Amm. 14, 9, 6 cruciatibus membra]. 5, 463 quaerenti . . . orbis [Sen. suas.

1, 14 ante orbem tibi tuum -esse quam militem]. VELL. 2, 53, 3 cui modo ad victoriam terra -uerat, -esset ad sepulturam [SEN. Oed. 68 tumulis. HOMER. 48]. TAC. Agr. 30 vastantibus ... terrae. ann. 13, 56 in vitam). CIC. inv. 2, 24 potestas (leg. 3, 30 locus [LVCR. 3, 254 vitae locus. 6, 814 vitae copiae]. Phil. 2, 29 aliis occasio. 4, 1 tempora. VAL. MAX. 3, 1, 2 SEN. benef. 4, 40 PLIN. nat. 21, 12 *al.* PALLAD. 4, 11, 3 hoc). CIC. inv. 2, 24 adiumenta ceteraque quae ad rem pertinebunt (Catil. 4, 18 vobis praesidia populi Romani [CASS. Cic. epist. 12, 11, 1 COLVM. 2, 15, 5 CLAVD. 28, 351]. Planc. 87 id mihi auxilium [QVINT. inst. 10, 7, 1 periculis. *adde vol. II p. 1620, 77*]. Sest. 3 mea propugnatio [*cf.* SEN. epist. 11, 10, 1]. QVINT. inst. 7, 2, 30 remedia [TERT. idol. 18 ad]. APVL. met. 5, 20 nostrum tibi ... subsidium. AVSON. 175, 13 tibi ... ne -sit cura mariti). CIC. Verr. 1, 3 iudicium ... rei publicae (Phil. 5, 4 numquam perditis civibus vexillum, quo concurrant. OV. Pont. 2, 3, 13 praemia [PLIN. paneg. 17 opima]. MANIL. 1, 880 funera ... mortibus [SEN. dial. 11, 12, 7 LVCAN. 5, 670. 8, 378 *cf.* APVL. flor. 16 p. 76]. SEN. dial. 8, 8, 1 semper ... *res publica* fastidiose quaerentibus [LAMPR. Alex. 54, 2]. epist. 90, 35 saeculo, quo adhuc artificia). CIC. Verr. 1, 50 vitam ... mihi prius quam vim perseverantiamque ad *c. ger.* (SALL. Iug. 1, 2. CAES. Gall. 2, 21, 5 ad insignia accommodanda ... tempus [OV. epist. 18, 165 Pont. 2, 10, 38 VAL. MAX. 8, 7, 2 SEN. dial. 10, 7, 5 PLIN. nat. 29, 15 QVINT. inst. 10, 3, 26 TAC. ann. 6, 23 FRONTO p. 151, 2 N.]). CIC. Verr. 4, 207 rei publicae salus (CAES. Gall. 1, 40, 12 fortunam *illis.* LIV. 23, 15, 7 ad id. VAL. MAX. 3, 2, 3 nec incepto eius. SEN. benef. 6, 10, 2 CVRT. 4, 16, 22 AMM. 14, 6, 3 VEG. mil. 3, 25). Verr. 5, 54 menses octo ... his opus non -uit (*item de incommodis*: off. 2, 29 numquam bella civilia. LIV. 2, 52, 2 *mala* foris. VERG. Aen. 6, 89. OV. Pont. 3, 1, 101 *lacrimae* tibi. SEN. Herc. O. 1073 scelera. Phaedr. 477 fata. GALLICAN. Avid. 7, 7 nec Romae terror. AMM. 30, 4, 20 advocatis incommoda plurima. AVG. civ. 20, 3 insultatio ... passioni. 21, 9 ibi dolorem). CIC. leg. agr. 2, 35 verbum mihi ... cum potestatem regiam appello (SEN. nat. 5, 15, 1 huic *rei* ... apud nos vocabulum. PLIN. nat. 8, 131 QVINT. inst. 1, 5, 58 AVG. civ. 12, 2. *latiore sensu*: CIC. de orat. 3, 142 cui ... verba non -sint. OV. ars 1, 85 SEN. dial. 5, 15, 1 MART. 12, 42, 4 QVINT. inst. 10, 7, 15 PANEG. 8, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 50, 4 SVLP. SEV. dial. 1, 27, 4. *cf.* OV. ars 1, 208 -sint animis ne mea verba tuis. epist. 12, 133 met. 3, 231. *adde*: OV. epist. 20, 136 voto carmina nulla tuo). CIC. Catil. 3, 16 consilio ... neque linguae nequc manus (LIV. 31, 44, 3 LVCAN. 1, 29. 4, 215 QVINT. decl. 333 p. 313 PLIN. epist. 10, 41, 2. OPTAT. 2, 19 p. 54, 5 non -uit manus angelica. *cf.* VAL. MAX. 3, 83 nec -erat multitudini ... fax tribunicia. TAC. ann. 14, 55). CIC. leg. 1, 14 nobis delectatio (VARRO Men. 340[b] [*cf.* GELL. 1, 22, 5]. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 4 tota vita risus nobis -esse non potest. OV. am. 1, 4, 51 precibus ... oscula. SEN. epist. 23, 3. PLIN. nat. 5, 6 numquam satias voluptatibus. 7, 25 olfactus. VAL. FL. 1, 187 non clamor anhelis nauticus aut blandus -uit Orpheus. STAT. Theb. 8, 236 nullis ... sua fabula mensis). off. 2, 29 nec ... umquam bellorum civilium semen (TAC. hist. 1, 53) et causa (OV. Ib. 123 causaque non -sit, sit tibi copia mortis [SEN. Phaedr. 878 mori volenti desse mors numquam potest. dial. 3, 16, 3 malo. *al.* LIV. 10, 37, 1 in Samnitibus materia belli. 31, 26, 13 TAC. hist. 1, 68. TERT. anim. 56 suasoriae). VERG. Aen. 9, 292 nomen ... Creusae solum (ITALA Is. 56, 5 [Aug. c. Faust. 14, 13] non -erit illis *nomen aeternum* [ἐκλείψει, VVLG. peribit]). VAL. MAX. 2, 7, 6 ne turbato militiae ordine vindicta -esset (SEN. benef. 7, 8, 3. IVV. 16, 18 nec mihi [*sc. quaerenti*] ultio. NOVELL. Iust. app. 3 in eos). 8, 13 pr. nostra honorata mentio *illi.* CELS. 2, 15 p. 61 ne -sint humili *genera gestationis.* LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 58 fructus vitae tuae non ... mihi (SVET. Vesp. 7 nec eventus). QVINT. decl. 338 p. 333, 15 nec huic libertas ex fiducia. TAC. dial. 44 nec vobis summa illa laus et gloria in eloquentia. hist. 4, 3 nec senatus obsequium. PS. APVL. Ascl. 9 caelestis laudibus nec in terris harmoniae suavitas (MART. CAP. 2, 112 *cf.* AMM. 28, 4, 23). VOPISC. Tac. 8, 5 vobis, si non fortia facta *eqs.* OPTAT. 2, 9 etiam apud nos hic in Africa -esse non possunt *dotes ecclesiae* (AVG. civ. 2, 29 vera religio. 7, 32 sacramentum ... nullis retro temporibus. 10, 32 numquam generi humano *haec via. al.*). SCHOL. Cic. Bob. p. 130, 14 non -isse preces suas. AVG. civ. 15, 20 neque ... -esse poterit haec terrena civitas ... usque ad huius saeculi finem (*sic etiam al. ad desinendi sensum vertit*). NICET. symb. 9 exercitatio. CORP. VIII 23880 quorum usus per ... tempora -uit.

b *qualitates, facultates, actiones hominis propriae* (*saepe indicatur occasio, finis sim.*): PLAVT. Bacch. 37 metuo, ne -uerit mi in monendo oratio. 38 lusciniolae ne -uerit cantio (oratio *velut*: CIC. Verr. 2, 31 Brut. 265 Att. 13, 27, 1 LIV. 28, 27, 1 [*cf. supra l. 34*]. QVINT. decl. 264 p. 79, 29 sermonem. TAC. dial. 2. *cf. poetice*: OV. met. 6, 585 verba quaerenti ... linguae. LIV. 32, 21, 1). TER. Phorm. 299 ratio. CIC. inv. 2, 24 facultas aut voluntas (LIV. 43, 20, 2 ad *c. ger.*). Quinct. 11 ei ingenium (SEN. epist. 70, 24 ad mortem. *item de indole*: CIC. de orat. 1, 113. 133. Brut. 268 instrumenta naturae [SEN. epist. 42, 4]. LIV. 9, 4, 9). Verr. 6, 135 animus (CAES. civ. 2, 21, 3 quantum alteri sententiae ... animi *eqs.* SALL. or. Cottae 1 negotio. LIV. 26, 21, 16 ad. *al.*). Cluent. 192 accusatoribus diligentia (COLVM. 12, 4, 2 parvarum rerum curam ... Poenis. APVL. mund. 38 rebus). leg. agr. 2, 20 consilium (Phil. 13, 13 animum ei praesto fuisse nec consilium -isse. *cf. vol. IV p. 445, 12 et 457, 31.* Att. 10, 4, 6 ad severitatem. SIL. 15, 351 numquam ... consulta duobus). *ibid.* fides erga plebem Romanam (PLIN. nat. 30, 10 fasque *libris magicis.* VEG mil. 3 praef. plenitudo fidei ... in parvis). *ibid.* aequitas in vos. Flacc. 61 vires (ad *v. p. 783, 20.* HIRT. Gall. 8, 39, 2 SALL. Iug. 1, 2. OV. Pont. 3, 4, 79 ut -sint vires. SIL. 11, 38 vitiis. TAC. hist. 4, 56). p. red. ad Quir. 24 orat. 169. div. 2, 30 cui ... ludum numquam. Att. 5, 1, 4 humanitatem ei meo iudicio illo die (SEN. Thy. 717 pietatem). epist. 2, 3, 1 Rupae studium (CAES. civ. 2, 41, 3 militibus ... ad pugnandum). ad Q. fr. 4, 1, 4 de versibus ... mihi opera (SEN. suas. 1, 2 *ex emendatione*). Q. CIC. pet. 42 comitas tibi. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 ex omnibus virtutibus haec una tibi. PLANC. Cic. epist. 10, 17, 2 mihi prudentiam in consilio. CAES. Gall. 6, 34, 6 BELL. Alex. 51, 4. PVBLIL. E 5 et -est et superest miseris cogitatio. SALL. Catil. 11, 1 huic ... bonae artes (*cf.* OV. ars 3, 42 LIV. 39, 40, 4 *al.*). PRIAP. 2, 6 sensus mihi corque. OV. am. 3, 6, 78 pudor (*codd. pars al.* LIV. 22, 25, 17 auctoritas rogationi). epist. 16, 37 fiducia (LVCAN. 1, 362). SEN. contr. 2 praef. 2 illi oratorium robur et ille pugnatorius mucro (SEN. epist. 100, 8). 3 praef. 4 gravitas quae -erat vitae, actioni supererat. VELL. 2, 9, 3 altera vis censoria (censori A^1), alteri vita. VAL. MAX. 3, 1, 2 hic spiritus nc M. quidem pueritiae. SEN. benef. 1, 4, 2 ncc -esse ... nec superfluere *liberalitatem.* epist. 25, 3 *vitia* cessare, non -esse (APVL. met. 9, 14 FIRM. err. 15, 2 OPTAT. 2, 20 p. 57). 93, 1 in una re -est, in qua omnibus *negatio* (*opp.* superest). 124, 8 in infante ... non est, ... huic -est *bonum.* PS. SEN. mon. 48 odio ... constantiam. LAVS Pis. 6 tibi ... nobilitas (STAT. silv. 2, 1, 136). MART. 1 praef. 4 adeo antiquis scriptoribus *reverentia personarum.* QVINT. inst. 12, 10, 7 *Polyclito* pondus. 12, 10, 26. TAC. Agr. 9 militaribus ingeniis subtilitatem. PLIN. epist. 6, 21, 5 SVET. Aug. 51 FRONTO p. 53, 4 N. APVL. met. 6, 29 TERT. nat. 1, 15 VOPISC. Aurelian. 44, 1. AVSON. 308, 12 meditatio ... rei gerendae. AMBR. off. 2, 21, 103 non -esse mensae hospitalitatis gratiam. VVLG. Sirach 44, 10 quorum pietates non -uerunt. AVG. civ. 6, 9 affuit ... scribenti, viventi -uit *libertas.* 14, 2 Christo humanam animam. 15, 3 non aetas fecunditati, sed aetati fecunditas. *addc*: TER. Phorm. 170 beatus, ni unum [hoc] -sit, animus qui *eqs.* (EVGRAPH. *ad l.* tibi. *cf.* CIC. Brut. 277. CAES. carm. in Ter. v. 6 unum hoc ... tibi ... Terenti. CARM. epigr. 1552 B 11 hoc solum ... arti). CIC. de orat. 2, 143 quod iis, qui eum docuerunt, -uit (orat. 169 antiquitati [-is *A*]). 3, 26 cui quidquam in arte sua (SEN. contr. 9, 4 [27], 17. *sim.*: APVL. apol. 20). 3, 230 nihil ... adulescenti neque a natura neque a doctrina (QVINT. inst. 12, 10, 26 quae ... ei sive natura seu lege. VVLG. I Cor. 1, 7 nihil vobis ... in ulla gratia). Brut. 204 duae res maximae altera alteri. 216 rem ullam ... plane atque omnino *illis.* rep. 2, 43 ei populo multa ... in primis libertas, quae non in eo est. fin. 4, 20 quaedam sapientibus (TAC. dial. 25 eloquentiae eorum, ut nascenti adhuc nec satis adultae). SEN. clem. 1, 1, 3 cui alia. TAC. ann. 13, 6 imperatori quantum ad robur. CAPITOL. Max. Balb. 7, 6 nec quicquam ..., quod. HIER. epist. 29, 7, 2. *facultas corporis: hominibus*: LVCR. 3, 454 omnia deficiunt atque uno tempore -sunt (CELS. 3, 5 p. 84 vires. 3, 6 *ibid.* corpori neque vis neque cupiditas [CVRT. 7, 9, 11]. SEN. nat. 1, 17, 4 quicquid corpori). EPIST. Sapph. 111 lacrimae oculis et verba palato (SEN. contr. 7, 4 [19], 9 SEN. dial. 12, 4, 3). LVCAN. 4, 345 non ... fortis rapiendo dextera leto (VAL. FL. 7, 95 SIL. 16, 32). QVINT. inst. 1 pr. 27 SVET. vita Hor. p. 47 MART. CAP. 4, 328. *bestiis*: SEN. epist. 42, 4 non -sunt tunc illi (*serpenti*) venena, sed torpent. PLIN. nat. 8, 13 QVINT. inst. 2, 16, 15 TAC. Agr. 12 APVL. flor. 4 p. 110 TERT. anim. 23. *qualitates rerum*: CIC. Brut. 298 nihil illius lineamentis nisi ... florem *eqs.* (*item de stilo*: PROP. 1, 2, 29 gratia verbis [MANIL. 4, 434]. OV. trist. 1, 7, 30 scriptis ultima lima [QVINT. inst. 10, 1, 97]. PLIN. nat. 35, 79 venerem picturis. FRONTO p. 150, 7 N.). LIV. 8, 38, 12 iam ferro sua vis. GERM. 377 propria ... forma *corporibus caelestibus.* SEN. Med. 403 numerus ... harenis (LVCAN. 5, 182). COLVM. 3, 9, 3 fecunditas *vitibus* (AVG. civ. 7, 20). PLIN. nat. 12, 29 viriditas smaragdi. QVINT. inst. 1, 4, 20 appellatio, cui vel alterum -esset vel utrumque (*visus et tactus*). VLP. dig. 7, 5, 14, 1 fructui et usus inest, usui fructus -est. MART. CAP. 4, 385 ita ... candidum, ut non insit nigrum. BOETH. arithm. 2, 54 p. 170, 5 his ... geometrica medietas. *nota* in *pro dat.*: CIC. de orat. 3, 16 ut neque in Antonio -esset hic ornatus neqne in Crasso redundaret. SEN. contr. 1 praef. 21 PAVL. dig. 3, 3, 2, 1 HIL. trin. 2, 3. VVLG. prov. 10, 19 in multiloquio non -erit peccatum. AVG. civ. 22, 19. SVLP. SEV. dial. 1, 9, 4 nec -uit sensus in bucula.

2 *homines: absolute vel cum dat. hom. vel rei (ultimis temporibus ad existendi significatum abiit), ubique fere appellativa subiecta sunt, ideoque carendi sensus ab initio ad (non) inveniendi, (non) extandi se vertit.* PLAVT. Persa 289 utinam vades -sint, in carcere ut sis. CIC. inv. 2, 44 adiutores. S. Rosc. 28 huic ... patronos (Cluent. 51 causae. SEN. clem. 1, 15, 2. dial. 4, 13, 1 cui ... vitio advocatus. QVINT. inst. 6, 6, 4). Verr. 1, 3 reus iudicibus ... accusator reo (LIV. 33, 40, 2 apud ... iudices). *ibid.* iudicium ... rei publicae. 4, 162 ut inimicus neque -esse nocenti possit neque obesse innocenti (Mur. 70 *amicorum* copia bonis viris. Att. 4, 15, 7 amici). Sest. 20 non -erit auctor et dux bonis (HIRT. Gall. 8, 47, 2. LIV. 2, 54, 7 auctor ... fa-

cinori. 23, 14, 7 facinoris. 26, 21, 16 ad. SEN. benef. 3, 36, 3 *translate.* TAC. hist. 4, 39 haudquaquam dux). Sest. 123 neque poetae . . . tempori meo (*cf.* MART. 8, 56, 3. 5 TAC. ann. 1, 1 [*sed cf. p. 788, 41*]. Brut. 66 amatores huic, *Catoni scriptori* (IVV. 2, 168). 257 operarii . . . aut baiuli -esse non possint. nat. deor. 2, 1 corona tibi et iudices. NEP. Epam. 10, 2 stirps . . . mihi (LIV. 41, 8, 10 SEN. contr. 2, 1, 31). OV. fast. 1, 7, 3 hostes (LIV. 25, 18, 7. LVCAN. 1, 2, 3 nondum. STAT. Theb. 7, 175 sic. SIL. 16, 610 Ausoniae). LIV. 10, 13, 7 honoribus fortes viros (frg. 22 nec suo quisque operi artifex [PHAEDR. 3 epil. 7]. MANIL. 5, 319 non . . . bonis [*n. pl.*] sector). 24, 25, 9 non ferme irarum indulgentes ministri (QVINT. decl. 296 p. 170, 18). 27, 4, 1 in annum consules. SEN. contr. 2, 1, 25. VELL. 2, 27, 2 numquam . . . raptores . . . libertatis lupos. VAL. MAX. 1, 6, 3 domestici interpretes. 3, 7, 4 ne hostibus . . . cladis nuntii. 9, 15 ext. 1 testes (*cf.* PHAEDR. 3, 11, 6 AVG. civ. 18, 47). CELS. 8, 13 sibi medicum. SEN. benef. 2, 20, 2 alium qui *seq. coni.* dial. 2, 17, 4 non -erit illi aliquando par; invenietur *eqs.* epist. 95, 13 boni. 107, 1 illi qui *seq. indic.* (AVG. civ. 16, 2 MART. CAP. 4, 376). COLVM. 9, 9, 2 custos (*inter apes.* PLIN. nat. 11, 50). LVCAN. 4, 97 venditor auro. MART. 5, 60, 8 hac in urbe forsan unus vel duo *eqs.* QVINT. inst. 12, 11, 26 praeceptores. TAC. dial. 18 ne Ciceroni quidem obtrectatores (SVET. vita Verg. p. 64). TRAIAN. Plin. epist. 10, 18, 3. TERT. nat. 1, 16 si -sunt populi, quos *seq. coni.* ITALA gen. 49, 10 (Aug. c. Faust. 12, 42) non -erit (*οὐκ ἐκλείψει*, VVLG. non auferetur) princeps ex Iuda *eqs.* LAMPR. Heliog. 34, 1 Neroni . . . ceterisque . . . numquam tyrannicida. VEG. mil. 3, 6 interdum transfugae proditoresque non -sunt. VVLG. deut. 15, 11 non -erunt pauperes in terra habitationis tuae. CLAVD. 18, 243. AVG. civ. 16, 8 difficile est . . . ut temporibus -sint (*Hermaphroditi*), in quibus *eqs.* 17, 5 de quo genere etiam nunc usque non -sunt *homines.* 18, 51 non . . . -sunt, immo multi sunt intus *haeretici.* 19, 7 per quam *linguam* non -esset, immo et abundaret etiam interpretum copia. COD. Theod. 11, 7, 14 (*a. 393*) ne . . . susceptor . . . curiae. DRAC. laud. dei 3, 602 notus et ignotus. *c. nom. dupl.*: CIC. Phil. 2, 97 nemo ullius rei fuit emptor, cui -uerit hic venditor. 11, 17 LIV. 7, 18, 8. 28, 28, 14 VAL. MAX. 5, 5, 4. PLIN. nat. 8, 211 (*nisi appositio dicenda est*). SIL. 9, 248 (TAC. hist. 1, 22 SVET. Aug. 40) TERT. anim. 25. AVG. civ. 1, 14 nec deus -uit consolator. 10, 25.

3 *locutiones de desiderandis bonis timendisve malis, quae tamquam restare videntur. ponitur et absolute et cum dat. hom. vel rei (tamquam mancae vel expletae). sequuntur haud raro pron. rel.*, ut, quod, *infin., appositio aliave explicationis amplioris genera.* CIC. Verr. 4, 198 haec -erat iniuria et haec calamitas aratoribus . . . qua (har. resp. 38 Sest. 80 CVRT. 3, 11, 22 APVL. met. 10, 10. AMM. 28, 1, 46 ut taurus ei [*punienti*] solus -esse videretur Agrigentinus. VVLG. sap. 19, 4). leg. agr. 2, 78 neque istorum pecuniis quidquam aliud -esse video ni . . . fundos (Brut. 298. NEP. Eum. 1, 2 neque aliud huic . . . quam generosa stirps [LIV. 6, 34, 11]. VERG. ecl. 8, 61 nihil hic nisi carmina [SERV. auct. ecl. 8, 67 qua absunt]. OV. Pont. 2, 8, 17 quid oculis . . . nisi sola Palatia. LIV. 10, 6, 5 quorum honoribus nihil praeter sacerdotia. 23, 32, 9 nihil . . . aliud quam auctorem, ad quem *eqs.* SEN. dial. 6, 4, 2. MART. 1, 92, 4 QVINT. inst. 10, 6, 2 CAPITOL. Gord. 31, 4 AMM. 17, 10, 5). CIC. Phil. 12, 10 quod maxime (epist. 2, 7, 2 minime. QVINT. inst. 1, 4, 23 non minus. *cf.* CVRT. 3, 2, 10 nec quidquam illi minus quam multitudo civium. QVINT. inst. 6, 1, 50). fin. 5, 84 nihil . . . ad beatam vitam (epist. 2, 10, 3 mihi ad summam gloriam. CAES. Gall. 4, 26, 5. OV. met. 15, 468 ad plenum facinus. LIV. 7, 39, 8 nec quidquam ad iusti exercitus formam praeter. SEN. clem. 1, 1, 8 epist. 92, 29 APVL. Plat. 2, 23 TERT. patient. 6 p. 10, 28 AMM. 23, 6, 46 AVG. civ. 5, 19. *nota*: SEN. contr. 1, 7, 5 hoc prorsus fabulis repleto sceleribus nostris saeculo -erat, ut [exc. ad fabulas, *fort. recte interpr.*]). parad. 2 tit. ei nihil ad beate vivendum (*αὐτάρκης . . . πρὸς εὐδαιμονίαν.* Tusc. 5, 40. Att. 4, 1, 2 unum ad cumulandum gaudium conspectum. AVG. pecc. mer. 2, 16, 24). Att. 1, 18, 1 nihil mihi . . . tam . . . quam hominem eum, quocum *eqs.* (OV. met. 12, 4 officio Paridis praesentia tristi. STAT. silv. 5, 2, 162 tu . . . Crispine mihi. Theb. 8, 368). ad Q. fr. 2, 14, 3 parva sunt, quae -sunt *consuetudini* (epist. 7, 32, 1. 11, 27, 5 SEN. epist. 123, 5). VERG. Aen. 12, 643 id rebus -uit unum (VAL. FL. 3, 298. OV. met. 3, 268 concipit: id -erat. LIV. 6, 16, 5 unum . . . superbiae, quod non. SEN. contr. 1, 2, 2 id . . . ut [VAL. MAX. 9, 2, 2 SEN. Phaedr. 1186 PLIN. epist. 8, 6, 9 STAT. Theb. 10, 431. IVV. 4, 128 hoc . . . unum Fabricio . . . ut]. SEN. Tro. 992 hoc . . . unum Phrygibus eversis malum, gaudere. Med. 992 hoc unum mihi, spectator iste. LVCAN. 9, 1097 Emathiis quod solum -uit armis, exhibet. GREG. TVR. Mart. 3, 57 et quod super -erat viro, . . . doloribus tenebatur). OV. ars 1, 671 quantum . . . pleno . . . voto (PORPH. Hor. epist. 1, 11, 17 ad votum. *cf.* AVG. in euang. Ioh. 65, 1). met. 5, 527 ut -sint cetera. 10, 460 sceleri ne nomina. Pont. 3, 4, 76 fatis sola sepulcra meis. LIV. 37, 46, 6 milites tantum, qui sequerentur currum (AMM. 28, 4, 13). SEN. contr. 10 praef. 16 si quid illi -fuerit (-fuit *MP*, deberet *CD*), scias locum -isse. VAL. MAX. 8, 14, 6 id . . . ornamenti familiae (CARM. epigr. 1348 A 2). SEN. Oed. 693 quid tam beatae . . . fortunae? :: quod *eqs.* (PLIN. nat. 7, 138 *cf.* LAVD. [Turiae] Corp. VI 1527, 2, 28. CARM. epigr. 513, 14 nihil doleo nec -est [*opp.* securus]). benef. 3, 15, 4 hoc unum -est avaritiae (*i. ad avaritiam*) ut . . . non (CVRT. 4, 16, 6 nec quidquam fugae, nisi quod nondum *eqs.*). dial. 11, 11, 2 plus . . . restituendo . . . ex eo quod cupit *eqs.* (epist. 59, 14 tantum tibi ex sapientia, quantum ex gaudio. CVRT. 3, 12, 23 QVINT. decl. 321 p. 260, 26. *cf.* SEN. epist. 72, 9 cui multum a summo). QVINT. inst. 1, 1, 10 ei (*oratori*) formando nihil. SVET. Nero 45 nihil contumeliarum -uit, quin subiret. FLOR. epit. 3, 17, 4 signa aquilae et vexilla (*ad pugnae speciem.* AMM. 30, 4, 19). AVR. Fronto p. 106, 22 N. non mediocre illud mihi, ut (TERT. adv. Prax. 6 p. 235, 11).

4 *structurae*: a *enunt. relativa c. coniunct.* -est quod (-sunt quae): CIC. Att. 5, 3, 2 iam -est quod (quid *M ut al.*) scribam (7, 5, 4 iam plane mihi [5, 5, 1 *ex emendatione*]. SEN. epist. 118, 2 numquam). EPIST. Sapph. 69 tamquam -sint quae me . . . fatigent, accumulat curas filia. LIV. 42, 52, 14 mari inclusis quod vincerent -uerit. MART. 1, 4, 79 ne quod agas -sit. AVG. civ. 15, 9 numquam . . . quae modum excederent. -suut qui (-est qui): CIC. leg. agr. 2, 90 non -fore qui illa restituerent. OV. met. 7, 611 qui lacriment, -sunt. LIV. 3, 50, 16 non -uit, quod (*V*, quid *rel.*) responderetur; -erat qui *eqs.* VELL. 2, 125, 2 -uitque, qui . . . duceret, non qui sequerentur. CVRT. 3, 8, 6. 8, 10, 12 cum -essent (*cf. p. 779, 69*) quae sarcinas veherent. LVCAN. 6, 134 STAT. silv. 1, 6, 79. FLOR. epit. 3, 21, 5 donec. PAVL. dig. 26, 5, 24 quando. PANEG. 12, 9. CAPITOL. Alb. 12, 9 -uitne . . . qui. SCHOL. Cic. Bob. p. 129, 11 EVG. TOLET. carm. 20, 24. b *sequitur enunt. interrog.*: CIC. ac. 2, 110 in quibus . . . est *probabile*, in iis non -erit sapienti, nec quid faciat nec quid respondeat. SEN. rem. fort. 16, 7 hoc unum -est, ut⟨rum⟩ . . . an non. AVG. civ. 11, 2 si . . . -sit aut ignoretur qua eundum sit. 22, 14 quomodo -esse potest unde *adderet deus* (22, 23). quaest. test. 1, 15 non -erit ubi pecces (*sim. al. ibid.*). c *sequuntur coniunctiones*: quominus: CIC. iuv. 2, 130 scriptori neque ingenium neque operam neque ullam facultatem -isse, quominus aperte posset perscribere. rep. 3, 42 contr. 10 praef. 13 SEN. epist. 117, 10. QVINT. inst. 8, 3, 50 sermoni . . . aliquid, quominus plenus est. TAC. dial. 21. quin: CIC. de orat. 1, 77 si tibi ipsi nihil -est . . . quin scias (APVL. met. 8, 16). *pendet ex impers.*: SIDON. epist. 1, 11, 15 nec satis -uit, quin gelarent. ut: CIC. de orat. 3, 5 ut populo Romano satis fieret, numquam senatus neque consilium rei publicae nec fidem -uisse. parad. 45 LIV. 22, 60, 14 QVINT. decl. 254 p. 42, 3 FLOR. epit. 4, 11, 3. CAPITOL. Gord. 31, 2 nec -uit, ut senatus . . . falleretur. d *sequitur infin.* (*qui est quasi pro subi.*): PANEG. in Mess. 49 tunc tibi non -sit faciem componere pugnae. SEN. dial. 7, 25, 1 cui non -est mori posse (benef. 6, 7, 4 cum utrique velle -erit. SIDON. epist. 7, 1, 4 cui [*flammae*] sentire -uit per naturam). SIL. 6, 10 nec cernere -erat *eqs.* PRISC. gramm. III p. 368, 8 'tantum' et 'tanto' -uit invitis civibus aliquid facere (*secundum graeca. cf.* TERT. anim. 58 p. 396, 6 otiosae *curiositati* tantum -erit discere, quantum libuerit inquirere). CARM. adv. Marc. 1, 231 dest hoc. ENNOD. opusc. 4, 4 p. 384, 7 si ab studio -est sectari meliora).

non -esse: *exempla selecta*: a (*ad I B 1 a*): CIC. Mur. 46 quae tibi non -erat *lex* (*opp.* flagitare). dom. 65 praeda perierit; alia non -erit. Brut. 124 cum et vita suppeditavisset et spleudor ci non -isset. nat. deor. 1, 16 non -est hoc loco copia rationum, quibus. Att. 15, 27, 2 meae tibi litterae non -erunt. ad Q. fr. 2, 4, 4 nec tamen -erant supplicationes. Brut. 2, 7, 1 studia non -erant arma poscentium. DIRAE 364 nec -suut omnia (*item in parenthesi*: STAT. Theb. 7, 586 CLAVD. rapt. Pros. 1, 267). VELL. 2, 102, 3 nec -uit conversatio hominum. SEN. dial. 4, 24, 2 non . . . suspicioni argumentatio. epist. 88, 7 non -est forma, quae sollicitat oculos, non hostis. CVRT. 8, 5, 6 non -erat talia concupiscenti . . . adulatio. PLIN. nat. 2, 116 adeo causa non -est. 29, 29 nec -erat materia pompae. QVINT. inst. 2, 5, 17 nec -erant plura quae dicerem. VLP. dig. 4, 2, 9, 3 non -esse exceptionem (*i. licere.* COD. Iust. 7, 62, 39, 1[a]). ANTH. 475, 2 oculis nec -uit imber. CARM. epigr. 856, 4 nec -uit umquam Lyaeus. PAPYR. Berol. 611 (*saec. I p. Chr.*) 2, 7 nec -uras ignoro fraudes monstrose agentibus multas. b (*ad I B 1 b*) *velut*: CARM. de bell. Aeg. 1, 9 ⟨n⟩ec -uit impetus illis (VAL. MAX. 2, 2, 2. STAT. Theb. 4, 253 nec -sunt animi [SCHOL. *ad l.* id est in Parthenopaeo animorum vigebat insigne]. VOPISC. Car. 18, 2). QVINT. decl. 262 p. 72, 10 quamquam non -sit audacia (*in parenthesi*). c (*ad I B 2*) *appellativa fere p. 780, 41 allata sunt, ab usu positivo non dirempta*: MANIL. 3, 681 nec -uit (-fluit *codd.*) auctor qui *seq. coni.* (PLIN. nat. 2, 248 CAPITOL. Maximin. 32, 5). QVINT. inst. 8, 3, 85 non -esse homines qui *seq. coni.* CAPITOL. Aur. 18, 7 *seq. ind.* SVET. Aug. 100, 4 nec -uit vir praetorius qui *seq. coni.* (APVL. met. 9, 41). TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 540, 16 cum multi essent illic leprosi et prophetes non -esset. PS. TERT. haer. 5 non -erunt post hoc Marcus quidem et Colarbasus . . . haeresim . . . componentes (*cf.* 4 extitit praeterea. 6 accedit his). TREB. Gall. 17, 2 nec -uit Annius Cornicula qui *eqs.* AVG. civ. 18, 43). LACT. mort. pers. 8, 4 cum opus esset, non -erant . . . senatores qui . . . affectasse imperium dicerentur. d (*ad I B 3*): OV. epist. 7, 155 ne quid -sit, praebebimus hostem. Pont. 4, 9, 109 neu -sit pars ulla domus. LIV. 21, 22, 4 ne quod (quid *CM*) terrestris -esset auxilii genus. VELL. 2, 26, 2 ne quid usquam (unquam) malis publicis -esset. 2, 82, 3 honori. SEN. Phoen. 514 CVRT. 8, 9, 4. 29 PETRON. 117, 10 PLIN. nat. 12, 9 *al.* IVV. 5, 120 FLOR. epit. 2, 19, 3. 3, 20, 6 FRONTO p. 134 N. TERT. nat. 1, 2 TREB. Gall. 6, 8 FIRM. err. 4, 1 OPTAT. 4, 7 p. 713 AMM. 21, 12, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 21 HIER.

epist. 39, 4, 6. e (*ad I B 4*) *afferuntur tantum exempla sequente relat. (c. coni.); reliquarum structurarum pauca exempla cum usu positivo coniuncto v. p. 786, 8 sqq.* non (nec, neque) -est (-sunt) qui: AFRAN. com. 62 non -sunt mihi, qui ultro dent. CIC. S. Rosc. 91 qui accuset eos, non -erit (*item singularis*: SEN. Tro. 61 nat. 7, 25, 2. MART. 7, 34, 6 protinus . . . de malignis. 12, 14, 7 [*T, rell. plur.*]. IVV. 3, 303. TAC. dial. 1 neque enim -uit qui. SVET. Tib. 11 APVL. met. 9, 10 ANTH. 429, 13 FIRM. err. 7, 4). PROP. 2, 5, 8 nec -sunt qui. LIV. 1, 47, 2 non sibi -isse qui . . . , -isse qui. FEST. p. 194 qui . . . putent (*sc. auctores, item*: PLIN. nat. 6, 37 QVINT. inst. 4, 5, 11 TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 647, 16 SPART. Hadr. 4, 9). RVT. LVP. 1, 15 SEN. contr. 2, 4, 13 VELL. 2, 47, 5 SEN. nat. 6, 1, 8. 7, 1, 5 *cometae*. 115, 14 nec apud Graecos tragicos. SIL. 14, 552. QVINT. inst. 12, 1, 33 neque enim -erunt . . . qui (*in parenthesi*). TAC. hist. 1, 88 PLIN. epist. 2, 10, 1 SVET. Tib. 5 FLOR. epit. 2, 2, 16 ANTH. 429, 13 OPTAT. 3, 5. AVG. civ. 20, 8 nec qui cadant de ecclesia nec qui accedant ecclesiae illo tempore -uros. 21, 4 quibus. MART. CAP. 1, 14. OV. ars 2, 629 ne -sint quas (QVINT. decl. 372 p. 410, 15). TAC. ann. 12, 7 haud -uere qui. PLIN. paneg. 41 numquam principibus . . . qui. non -est quod: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 4 iratis quod loquerentur non -isse (LIV. 3, 50, 16. SEN. nat. 6, 10, 1 propter quod).

II *translate i. non adesse, non satisfacere, neglegere. de rebus bestiisve non nisi personatis vel metonymice positis. permiscetur isdem locis usus hic cum proprio, velut*: CIC. Planc. 86 non auxilium mihi, sed me auxilio -isse *haud raro ambiguitate sensus ad significatum absentiae (vel inopiae) redit. nota adverb. apposit.*: SEN. benef. 6, 25, 5 cui honeste -esse non possis. *additur* in *c. abl. de occasione*, ad, *abl. instr.* (CIC. p. red. in sen. 21 studio amore animo huic necessitudini non. epist. 1, 9, 16 phil. frg. 3, 2 *al.* CAES. or. frg. Gell. 13, 3, 5 [*al.* Non. p. 354]). ab: LVCIF. non conv. 1 p. 4, 13 ab officiis. *transitive p. 780, 36.* A *absolute* (*subauditur interdum sensus praesentiae*): CIC. S. Rosc. 30 qui libere dicat, qui cum fide defendat . . . non -est profecto (*item de defensore*: SVET. Aug. 56, 3). Sest. 101 propugnatores . . . rei publicae qui esse voluerunt, si leviores sunt, desciscunt, si timidiores -sunt. epist. 5, 17, 5 nullo loco neque ad consolandam neque ad levandam fortunam tuam. 9, 2, 5 non -esse, si quis adhibere volet. Phil. 7, 20 equidem non -ero (CVRT. 9, 6, 21). epist. 13, 4, 1 nec in honoribus meis nec in laboribus umquam. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 6 vos istic non. SEN. benef. 4, 21, 2 quidquid ultra desideras, non ipse (ipsi *N*) -est. LVCAN. 1, 349 neque (nec *B G*) numina -erunt (STAT. Theb. 5, 109). STAT. Theb. 11, 257 nec -sunt regni comites (*sc. assentientes.* TAC. hist. 1, 22). TAC. ann. 15, 59 miles potius -esset et plebes desereret. TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 605, 14 nec hic (*sc. adversario*). DRAC. Romul. 8, 523.

B *cum dativo*: 1 *personae*: sibi: CIC. S. Rosc. 104 vide, ne tibi -sis. Verr. 6, 56 off. 3, 6 Att. 12, 14, 3 epist. 7, 7, 2. HOR. sat. 1, 9, 56 haud mihi dero. *al.* SEN. epist. 121, 24 quae aliis inutilia sunt, sibi ipsa non -esse, *animalia.* CIC. Verr. 4, 187 nulla umquam mihi in cupiditate ac turpitudine (*syn.* versatus es. Att. 1, 16, 17 in quo *negotio* ei non. epist. 13, 16, 2. CATVLL. 64, 151 tibi . . . supremo in tempore. LIV. 3, 54, 12). Verr. 6, 121 eorum propinqui neque tibi (*per ironiam*) neque illis -sunt (Att. 13, 49, 1 me Phameae, cum. 15, 17, 2 recte facis..., quod Serviliae non -es. ad Q. fr. 1, 2, 4 cui . . . nullo loco. 2, 4, 1. 2, 9, 3 pridie Idus neque tibi neque Pomponio. CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 78 me tum tibi. LIV. 6, 18, 8 ego quidem nulli vestrum. SEN. dial. 5, 31, 2 mihi ad sacerdotium. VAL. FL. 7, 174. ITALA exod. 23, 21 [Cypr. testim. 2, 5] non enim -erit tibi [ὑποστείλεται, VVLG. dimittet]). *nota de praesentiae (sim.) officio*: CIC. epist. 7, 16, 2 si fores cenitarem, Cn. Octavio . . . non -issem (SVLP. RVF. epist. 4, 5, 1. VAL. FL. 8, 277 nec tibi digna . . . ad conubia frater. PLIN. epist. 1, 13, 5 prope nemini). *adde*: PRIAP. 12, 7 ne -sit sibi, mentulam rogare. 57, 6. CIC. Mur. 10 amico . . . misero . . . consuli (Att. 4, 13, 1 cui non oporteret. SEN. benef. 4, 28, 1 bonis [*opp.* prodesse . . . malis]. FEST. p. 237 familia et posteri eius non -erunt decumantibus [*postea*: non affuit]. LVCAN. 8, 578 egresso . . . marito. VVLG. Sirach 7, 38 non -sis plorantibus in consolatione [rogatione *Amiat.*]). CIC. de orat. 1, 4 tibi . . . neque hortanti . . . neque roganti (Tusc. 5, 112 nec amicis deliberantibus. *al.* NEP. Timoth. 4, 3. AMM. 15, 8, 14 tibi quodcumque acturo). CIC. Sull. 7 Antonio nonne sodales, non collegae sui, non veteres amici, quorum ille copia quondam abundarat, non hi omnes . . . *principes* -uerunt (LIV. 2, 57, 4 non consulem senatui, sed senatum consuli. 8, 30, 6. LVCAN. 5, 499 se deis, non sibi numina [STAT. Theb. 5, 133 superisne vocantibus ultro -sumus? TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 19 nulli -esse debuerat *demiurgus.* AVG. civ. 2, 23]). CIC. phil. frg. 3, 2 nec . . . scientiā iuris maioribus suis Q. Aelius Tubero -uit (*i. parem esse*), doctrinā etiam superfuit.

2 *rei* (*prout significatus obiecti est, praevalet sensus aut subeundi sive curandi aut sustinendi sive satisfaciendi, interdum uno eodemque loco*): CIC. div. in Caec. 2 commodis eorum me non -urum. 47 posse te et illi quoque iudicio non -esse et causae atque officio tuo satisfacere. Verr. 4, 145 causae (LIV. 4, 44, 8. VLP. dig. 4, 6, 21, 3 defensioni. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1109[B] eloquentiae). 5, 139 communi legatorum voluntati (Phil. 10, 14 civium studiis. top. 5 flagitationi. INSCR. christ. Rossi I 1077 ⟨ob⟩sequiis) et saluti Siciliae (LVCR. 1, 41). Caecin. 5 religioni (leg. 3, 14 huic rationi studioque. VAL. MAX. 5, 8, 1 publicae vindictae, *exigens eam.* IVST. 16, 4, 14). Catil. 4, 18 populo Romano (p. red. ad Quir. 18 nullo me loco rei publicae. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3. LEP. Cic. epist. 10, 34, 2 nec senatui nec rei p. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5 neque -esse neque superesse rei p. volo. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 2 SEN. contr. 1, 8, 14 SVET. Iul. 75, 1. *sim.*: LIV. 5, 51, 2 *patriae.* SIL. 16, 610. SPART. Hel. 3, 5 nec provinciae. LAMPR. Diad. 2, 3 imperio . . . nomini Antoniorum). Cluent. 51 in . . . cansis hominum periculis (Att. 3, 27, 6 nostris miseriis ne -sis. AMBR. exc. Sat. 1, 32). Balb. 60 neque huic umquam labori officio (Brut. 245 nec in . . . causis nec in senatoria sententia. LIV. 45, 23, 6. PETRON. 139 biduo. AVG. civ. 1, 36) muneri (CAES. civ. 1, 32, 7 oneri [*O al.*]. 2, 41, 3 negotio. HOR. sat. 2, 5, 89 neu -sis operae [-a *Susbye*] neve immoderatus abundes. LIV. 6, 24, 8 rei. 37, 37, 4 principiis rerum. 42, 59, 7 audaci coepto [STAT. Theb. 10, 236]. *adde*: GRATT. 305 fetu⟨s⟩ . . . operi *matres, canes*). Planc. 94 C. Caesaris laudibus (Att. 11, 5, 3. epist. 10, 2, 2 ne cum periculo quidem meo. 13, 771 honori . . .; itaque affui. rep. 6, 26 decori vestro non). Phil. 1, 15 alium alia de causa . . . dignitati suae (epist. 11, 24, 1 ita ut ne -sim constantiae meae. VAL. MAX. 6, 5, 1 iustitiae suae). ad Q. fr. 2, 15, 1 spei aut cogitationi vestrae (APVL. met. 9, 7 sermoni mulieris). VARRO Men. 257 erili dolori non -uit (LIV. 3, 50, 10 nec illius dolori nec suae libertati). CAES. Gall. 7, 66, 6 terrori hostium (*β*, hostibus *α*) non -nrum (*β*, futurum *α*) *se* (*cf.* civ 3, 93, 2 neque vero Pompeiani huic rei [*i. impetui in se facto*]). civ. 3, 79, 1 ad opprimendos adversarios ne occasioni (-e, -is *al.*) temporis. LIV. 4, 57, 8 ut tantum non -isse fortunae (28, 44, 8 praebenti se. VELL. 2, 48, 2) videretur (LIV. 21, 27, 7 tempori. 22, 39, 21 occasioni tuae [PLIN. nat. 11, 87]. SIL. 8, 36 nec -sit fatis ad signa movenda. TAC. hist. 4, 34 dux . . . prosperis). 24, 29, 12 neque sese -uros ei bello ita, ut *eqs.* LVCAN. 6, 10 numquam Latiae... ruinae (COMMENT. *ad l.* semper paratum ... esse. *sim.*: LVCAN. 8, 534 adversis non -esse decet, sed laeta secutos. PORPH. Hor. carm. 4, 4, 63 non -esse Romanos tot tantisque bellorum cladibus acceptis). FLOR. epit. 3, 11, 6 dei . . . nec insidiis nec virtuti hostium (VOPISC. Aurelian. 26, 5. *cf.* AVIEN. Arat. 36 nec -sit genitis pater ullo in tempore rebus. AVG. civ. 6, 7 *al.*). PORPH. Hor. carm. 2, 15, 1 brevi . . . agri arationi. CHIRON 463 fricationibus -esse nolito. MAXIMIN. c. Ambr. 140 *illos* certamini non -uros. *add. gerund.*: LIV. 24, 29, 6 pro parte sua concitando bello (PLIN. nat. 25, 85 TAC. hist. 3, 54). *gerundium*: LVCIF. Athan. 1, 39 p. 136, 23 qui neque omnia genera tormentorum inferendo -sis neque varie puniendo. moriend. 4 quod nos legati asseverabamus in tuo palatio et firmando non -sumus.

adde exempla, ubi res subiectum est (*cf. I B 1 ct 3*): CIC. Arch. 13 oratio et facultas, quae numquam amicorum periculis -uit. Phil. 3, 34 consilium vestrum non -esse rei publicae, quoniam ille virtutem suam non -uram esse profitetur. CIC. epist. 10, 1, 4 studium honori tuo . . . non (10, 6, 1 CAES. civ. 2, 39, 5). 14, 1, 2 ne mea valetudo tuo labori. NEP. Cim. 4, 3 nulli fides eius, nulli opera, nulli res familiaris. DIRAE 18 nec -sit nostris devotum carmen avenis. OV. am. 3, 7, 8 numeris . . . iuventa suis. CALP. ecl. 1, 17 nec tibi . . . mea fistula. PLIN. nat. 22, 15 natura, quam certe non -isse nobis docebimus. 25, 85 nec alias ... Hispaniae herbis exquirendis. CYPR. GALL. Ios. 362 grandaevosque necat pueris nec -uit ensis. FIRM. err. 6, 9 nec senatus consuli nec leges rei publicae nec consul legibus -uit. AVSON. 419, 80 beneficiis ne -esset officium. *res personata*: CIC. Tusc. 3, 15 officio suo et muneri *corpus.*

C *structurae*: quin: CIC. epist. 5, 12, 2 -esse mihi nolui, quin te admonerem. LIV. 28, 8, 2 se nulli loco nec tempori -isse, quin. FRONTIN. strat. 2, 5, 53 FLOR. epit. 4, 9, 2. quominus: TAC. ann. 14, 39 nec -uit Polyclitus, quominus . . . terribilis incederet. PANEG. 11, 3 numquam ... senatoris officio ..., quominus. SVLP. SEV. dial. 1, 1, 4 me tibi . . . quominus. *infinitivus*: PROP. 1, 16, 7 mihi (*loquitur porta*) non -sunt turpes pendere corollae semper *eqs.* (LVCAN. 7, 669 nec -erat robur in enses ire duci. VAL. FL. 2, 314 non illis obvia tela ferre . . . furor. SIL. 13, 304. *quae tamen omnia magis ad usum proprium pertinent apposito infinitivo graeco*). SIL. 7, 498 pascere nec Poenus . . . favorem -erat. 11, 50. TAC. hist. 1, 36 nec (*sic ubique*, 4, 80 neque ipse) -erat Otho . . . adorare vulgum. ITALA num. 9, 13 (Aug. loc. hept. 4, 20) -uerit facere pascha (ὑστερήσῃ ποιεῖν, VVLG. non fecit Phase). PORPH. Hor. sat. 2, 5, 83 proverbialiter numquam -erit hoc facere. PARIS 5, 2, 1 (VAL. MAX. destitit). ARNOB. nat. 2, 65 tamquam tibi -sit opem . . . ferre *deus.* HIL. trin. 11, 2 (FILASTR. 127, 2).

syn.: absum, careo, deficio, desero, desideror. resto. *opp.*: abundo, adicior, adsum, afferor, augeor, invenior, perficior. satisfacio, supero, supersum.

dēsūmo, -psi, -ptum, -ere *a* de *et* sumere. *legitur inde ab* HOR. 1 *i. q. eligere* (*compluries munus subeundum; ponitur de hominibus, ubi aliud subiectum non ascribitur*): HOR. epist. 2, 2, 81 ingenium, sibi quod vacuas -psit Athenas (*ubi studiis se dederet*). LIV. 4, 55, 3 duo singuli *tribuni* singulos sibi consules asser-

vandos . . . -unt (VAL. MAX. 7, 8, 9 iura . . . suggillanda sibi. SEN. epist. 51,1 *locum* illum [*Baias*] sibi celebrandum luxuria -psit (-msit *P*). SVET. Aug. 30 -pta sibi Flaminia via Arimino tenus munienda). 7, 20, 5 populum Romanum ... sibi ... hostem (38, 45, 8 *M* [assumpseras *B Φ*]. SIDON. epist. 5, 5, 3 arbitrum te disceptatoremque *Germanorum senectus*). VAL. MAX. 4, 4, 10 patris sibi partes *senatus* (TAC. dial. 37 quo maiores adversarios acrioresque pugnas sibi ipsa *cloquentia*. PLIN. epist. 8, 20, 7 saepe inter se maiores minoresque quasi cursum certamenque *insulae. adde hic merum suscipiendi significatum deposito optionis sensu*: PAVL. NOL. carm. 20, 144 talem merui -ere poenam). SEN. dial. 12, 14, 2 non te solum fortuna . . . sibi, quem *c. coni.* TERT. nat. 2, 4 ut vocabulum istud ⟨sit aliunde de⟩sumptum. 2 *i. rapiendo consumere, perdere*: TAB. devot. Audollent 250, 23 ⟨su⟩matis apsumatis, -atis consu⟨ma⟩tis cor. 300 -atur, ut facia⟨s⟩ il⟨l⟩um sine sensum. *cf.* 98 (= CORP. XIII 7554), 9.

[**desuo**]. GLOSS. IV 332, 39 dissire desuere (dissuere *Loewe, gloss. nom. [1884] p. 108*). [CATO agr. 21, 3 *coni. Politianus.*] *Bögel.*

✠**dēsuper** *adv. et praep. a* de *et* super. SERV. Aen. 1, 165 -r pro supra, praepositione contra rationem adiecta. AVG. loc. hept. 7, 11 (*v. p. 790, 80*) -r: sic interpretari potuit quod Graecus habet ἀπὸ ἄνωθεν; nam locutio minus latina est. GLOSS. ἄνωθεν. ἐπάνωθεν. ὕπερθεν. ex superiore parte. super. superne. *legitur inde a* CAES. (*l. 24. 29*) *et* VERG. (*cf. Leo, Archiv 10, 437*); *deest* HOR. LIV. TIB. PROP. QVINT. ICTIS *etc., frequentat* STAT. [*dub.*: CAES. civ. 1, 79, 2 STAT. Theb. 6, 720. *cf. R. Helm, De P. Papinii Statii Thebaide 1892 p. 145 sq.; A. Klotz, Hermes 40 (1905) p. 363 sq.*]

I ***adverbium***: A *de motu in locum inferiorem i. q. de superiore loco, parte; apud christianos persaepe i. q. a deo, divinitus, caelitus* (*syn.* deorsum GELL. 9, 1, 2). CAES. Gall. 1, 52, 5 milites, qui in phalangas insilirent et scuta manibus revellerent et -r vulnerarent (de supero *Lachm. Lucr. 6, 511*, et -r vuln. *del. Dtbg. cf.* TAC. hist. 4, 23 -r saxis vulnerabantur. *cf. p. 790, 77*). VERG. Aen. 1, 165 silvis scaena coruscis -r horrentique atrum nemus imminet umbra (STAT. Theb. 1, 661 TERT. bapt. 4 AVIEN. Arat. 436 RVFIN. hist. 3, 8, 2). 1, 420 *collis* plurimus urbi imminet adversasque aspectat -r arces. 2, 47 machina . . . ventura -r urbi (*item* VEG. mil. 4, 19. *cf. etiam* STAT. Theb. 6, 879 HOMER. 380 AVG. civ. 18, 30. 20, 17 contin. 13, 28). 4, 122 his . . . nimbum . . . -r infundam (GELL. 2, 30, 4 CYPR. ad Donat. 4). 6, 678 campos . . . nitentis -r ostentat. 8, 81 quae -r urget, nutabat tellus (*v. p. 790, 26*). 8, 249 -r Alcides telis premit. 8, 705. 9, 636 Apollo -r Ausonias acies . . . videbat (STAT. Theb. 10, 871 LACT. ira 8, 8. AVG. in psalm. 126, 3 superintentor . . . quia superintendit, quia -r videt). OV. fast. 3, 530 -r extentas imposuere togas (SIL. 1, 349. ITALA num. 4, 6 [Monac.] imponent super arcam corium hiacintinum -r [ἄνωθεν, VVLG. extendent . . . -r pallium]. VVLG. exod. 40, 17 imposito -r operimento. lev. 8, 7 num. 23, 4 III reg. 7, 35 HIER. epist. 49, 7, 1). SEN. nat. 3, 28, 7 in nos mare emittitur -r. 5, 18, 7 cum effugerimus procellosos -r montes. Thy. 163 poma . . . -r insultant foliis mitia languidis. epist. 74, 8 quae fortuna -r iactat. COLVM. 12, 16, 4 *terram* modice -r calcato (*v. p. 790, 21*). VAL. FL. 4, 307 congerit ictus -r averso. 7, 601 totus . . . incumbit Iason -r (STAT. Ach. 2, 151 TERT. spect. 21 PROB. Verg. ecl. 6, 31). HOMER. 303 cedentem retro dum -r appetit hostem. STAT. Theb. 3, 421 deus . . . -r Arcadiae fines . . . armorum tonitru ferit (VVLG. prov. 27, 22 HIER. in Soph. 1, 11 p. 686). 5, 378 -r invalidis fluitantia tela lacertis . . . spargimus (SVET. Nero 31 SISEBVT. anth. 483, 36). 9, 489. 10, 545. SIL. 14, 326 cum -r actum incuterent puppi chalybem morsusque tenaces. TAC. hist. 2, 16 ut proeliantibus Romanis -r (*i. ex iugis*) incurrerent (CYPR. GALL. Ios. 395). ann. 2, 22 ingerunt -r Othoniani pila. 3, 27. PLIN. paneg. 34 -r intueri delatorum supina ora (EPIST. pontif. 212 [Lucif. epist 7 p. 331, 12]). FLOR. epit. 3, 3, 16 cum *uxores* obiectis undique plaustris atque carpentis altae -r . . . pugnarent (VVLG. I Macc. 6, 37). SVET. Tib. 72 aprum iaculis -r petit. GELL. 2, 30, 5 non -r laesae, sed propulsae in adversum aquae. 9, 1, 1 -r e muris propugnari (DICT. 3, 16 animadvertere. *cf.* VVLG. II reg. 11, 20 -r ex muro tela mittantur. 11, 24 direxerunt iacula sagittarii . . . ex muro -r). GELL. 9, 1, 4 facilior . . . iactus est . . . si -r iacias (VVLG. iud. 9, 53 HIER. epist. 22, 9, 2). 14, 1, 23 consilia . . . hominum . . . moveri agitarique -r e caelo (*cf.* MAR. MERC. Cyr. incarn. 34). APVL. met. 2, 16 -r aqua calida iniecta. 10, 20. 11, 3 spicis . . . Cerialibus -r porrectis (SIDON. carm. 22, 169). mund. 3 praecipiti grandine -r verberatur. Plat. 1, 13 rationem consulturam (*Salmasius*, consumptam *trad.*) -r cunctorum saluti. 1, 15 PS. APVL. Ascl. 20. TERT. bapt. 8 accommodatis -r manibus. ITALA gen. 6, 16 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 13, 3) colligens facies arcam et in cubito consummabis eam -r (ἄνωθεν, VVLG. consummabis summitatem eius). exod. 36, 38 (Lugd.) imposuit . . . ut insideret mytre -r (ἄνωθεν, VVLG. *aliter*). num. 4, 13 (Lugd.) supra cooperient -r vestimento toto purpureo (ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτό, VVLG. involvent illud purpureo vestimento). Is. 5, 6 (Eucher. form. 2 p. 9, 14) -r ne pluant (VVLG. ne pluant super eam. HIER. in Hab. 1, 2 p. 621 pluente -r diabolo). IREN. 1, 13, 4 quibuscumque deus -r (ἄνωθεν) immisit gratiam suam. 3, 16, 1 in quem -r quasi columbam descendisse Christum (*ibid. iterum. cf.* CYPR. Demetr. 7 AMBR. hex. 2, 3, 13). SER. SAMM. 191 ut *oculi* nullos paterentur -r ictus. 198 *laticem* -r induces (*v. l. 48*). CYPR. epist. 76, 4 *deus* -r spectans (LACT. inst. 6, 24, 20 HEGES. 1, 15, 2). PS. CYPR. abus. 11 tunica *Christi* contexta -r fuerat per totum (*cf.* HIER. epist. 15, 1, 1). LACT. ira 8, 9 nisi aliquis -r terror impendeat ad cohibenda peccata. Phoen. 133 *sq.* alarum (*coni. Ritschelius*, harum *B C*) pennas insignit -r iris (*coni. Schoellius*, insigne desuper iris alis *B*), pingere ceu nubem -r acta solet. NON. p. 45 inferum recte potest dici quidquid -r mittitur (p. 286 MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 1 VVLG. Bar. 6, 62). p. 288 despicere -r aspicere (AVG. quaest. hept. 7, 49). ITIN. Alex. 52. VIR. ill. 73, 11 lapidibus et tegulis -r interfectus. AVIEN. Arat. 862 nubila conceptos effundunt -r imbres. AMBR. hex. 3, 7, 30 quam (*scaenam*) -r obumbrabat repente destituens (*sc. gloria*). VVLG. gen. 27, 39 in pinguedine terrae et in rore caeli -r (*cf.* Is. 45, 8 rorate caeli -r). 31, 34 abscondit idola . . . et sedit -r (*cf. l. 62*). Iob 36, 28. Ioh. 19, 11 nisi tibi datum esset -r (ἄνωθεν. AVG. gen. ad litt. 10, 10 p. 307, 17 c. Faust. 22, 75). HIER. epist. 9, 3 ferae . . . currentem . . . frustra praedam . . . rabido -r ore dilaniant. *al.* SYMPH. 124 -r ex alto virides expecto (excepto *coni. Baehrens*) saginas (*verba porci*). VEG. mulom. 2, 43, 2 foramina -r . . . implebis. PHYSIOGN. 77 -r trahunt spiritum et sursum versus revocant (μετάρσιον ἐμπνέουσιν). DICT. 3, 6 cum . . . a⟨lios⟩ -r proculcans obtereret (*cf. p. 789, 50*). 3, 10 Hector . . . opprimit ac -r vulneribus multis fodit (*cf.* OROS. hist. 6, 7, 9 perfoderunt). 5, 11 consilium destruendorum -r murorum capiunt. AMM. 20, 11, 10 dolia -r cadebant (MART. CAP. 6, 600). 29, 4, 1. CLAVD. 5, 384 vox -r ingens infremuit. carm. min. 25, 117. RVFIN. hist. 2, 23, 17 cum . . . eum . . . -r lapidibus perurgerent (καταλιθοβολούντων αὐτόν) [*v. p. 789, 39*] AVG. civ. 4, 11 ut acrem Iunonem subterfusam -r amplectatur *Iuppiter*. contin. 14, 32 tamquam suis viribus tribuens quod ei -r praestabatur. PELAG. in II Cor. 3 p. 779[d] vox -r patris. SERV. Aen. 1, 85 *Aquilo* -r flat. NOVELL. Iust. 146, 1, 2 neque -r traditam de prophetis *secundam editionem* (ἄνωθεν παραδεδομένην). CORIPP. Ioh. 3, 205 -r ab scopulis acies vallaverat hostem. -r deorsum: PS. APVL. Ascl. 6 -r deorsum radices pervenientes habent (*opp.* de imo in superna).

B *de loci superioris mera indicatione i. q. supra, insuper (opponuntur* subter *l. 40. 50 al.*, inferius *l. 51*, deorsum *l. 56*, subtus *l. 73); interdum dubitari potest, an melius ad A referendum sit.* VAL. FL. 5, 175 mirantur ab alto . . . rupta . . . saxa et simul ingentem moribundae -r umbram alitis. STAT. Theb. 3, 509 vultur et altis -r accipitres exultavere rapinis. 8, 314 subter . . . ac -r una sufficis, *Natura*. 9, 357 -r . . . parma natat. FLOR. epit. 2, 6, 6 -r (*i. super rogo*) se suosque . . . ferro et igne corrumpunt. 3, 2, 6 saxeas erexere turres et -r exornata armis hostilibus tropaea fixerunt (AVIEN. Arat. 806). CARM. epigr. 450 A 3 (*saec. III in.*) titulus . . . voci praepositus nostrae qui -r instat. TERT. spect. 27 *aer* -r incubat (VVLG. deut. 22, 6). adv. Val. 6 in lineis *Graeca* -r notabuntur. adv. Marc. 3, 24 innixum -r (*i. stantem summis in scalis*) dominum. uat. 1, 12. IVST. 21, 6, 6 in tabellis ligneis vacua -r cera inducta (*syn.* 2, 10, 13 *tabellas ligneas* cera superinducit) [*cf.* CHIRON 81. *v. etiam l. 1*]. LACT. inst. 2, 8, 62 cum fabricaretur -r caelum, terra subter fundaretur. ira 10, 31 *opp.* inferius. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881[A] *lignis* et templum intus ornatum ac -r tectum. HEGES. 5, 49, 3 indutus veste candida et purpureo -r vestimento. VVLG. gen. 22, 9 aedificavit altare et -r ligna composuit (APIC. 4, 132). 28, 18 tulit lapidem . . . fundens oleum -r (iud. 6, 20). exod. 20, 4 similitudinem, quae est in caelo -r et quae in terra deorsum (*cf.* lev. 26, 19 deut. 5, 8 III reg. 8, 23 Ier. 4, 28). 40, 35 si *nubes* pendebat -r. lev. 1, 8 membra . . . -r ordinantes. 6, 12. num. 4, 6 extendent . . . -r pallium (*v. p. 789, 45. cf.* 4, 8. 11. 12 Ezech. 1, 11. 22. 37, 8). 5, 7 reddent ipsum caput quintamque partem -r (*paene i. q. ultro*). 16, 46. III reg. 7, 11. 20 *fecit* capitella in summitate columnarum -r. 7, 29 Iob 31, 2. Am. 2, 9 *opp.* subter. Matth. 21, 7 eum -r (*i. super asinam et pullum*) sedere fecerunt (ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν). *saepius*. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 30, 20 Hebraei quod sequitur (*i. gen. 19, 33*) appungunt -r quasi incredibile. in Is. 20, 6 p. 215 vidit venientem bigam et aurigam -r. in Ezech. 1, 27 *sq.* p. 21 a lumbis et -r. AMM. 23, 4, 7 scorpio . . . quoniam aculeum -r habet erectum. RVFIN. hist. 3, 37, 1 ecclesiae fundamentis . . . dignissima -r fidei aedificia construebant (ἐπῳκοδόμουν). AVG. civ. 19, 12 *opp.* subter. 22, 11 *opp.* subter. *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 64 -r linteolum . . . superaddito (super ponito *C*). 73 ex isdem -r (super *r*) cataplasmatibus requiro beneficium. gyn. 17 -r . . . libianum superimponi. SORAN. p. 7 quod (*i. vulva*) est sub se habens longaonem et vesicam -r. PS. RVFIN. in psalm. 6, 4 *opp.* subtus. PASS. Theclae C 35 p. 99, 24 exhibuerunt tauros et illam -r ligantes. PASS. Petr. Paul. brev. 2 *sportam* -r contexite.

II ***praepositio***: A *i. q. de; significatur deductio*: 1 *cum ablativo*: VERG. Aen. 12, 295 *Messapus Aulesten* -r altus equo graviter ferit. SIL. 2, 475 -r haec caelo spectans Tirynthius alto. ITALA deut. 6, 15 (Aug. spec. 4 p. 19, 2) ne . . . auferat te -r facie terrae (ἀπὸ προσώπου, VVLG. de superficie). iud. 3, 21 (Aug. loc. hept. 7, 11 sumsit Aod gladium -r femore suo dextro (ἐπάνωθεν, *Aug.* ἀπὸ ἄνωθεν, Lugd. a, VVLG. de femore) [*cf. p. 789, 19*]. 4, 15 (Aug. loc. hept. 7, 19) descendit . . . -r curru suo (ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος, *Aug.* ἀπὸ ἄνωθεν, Lugd. *et* VVLG. de curru). Tob. 3, 6 (Reg. Sangerm. 4) ut

... dimittar -r terra (ὅπως ἀπολυθῶ καὶ γένωμαι γῆ, VVLG. *aliter; v. l. 15*). 3, 15 (Reg. Sangerm. 4) me dimitti -r terra (ἀπό, Sangerm. 15 de terris, Vat. a terra; VVLG. *v. l. 16*). VVLG. Mich. 2, 8 -r tunica pallium sustulistis (HIER. *ad l.* p. 452. 453 -r tunicam). 3, 2 qui violenter tollitis pelles eorum -r eis et carnem eorum -r ossibus eorum. ORIBAS. syn. 3, 12 solvendus est medicamen -r vulnere. AVRELIAN. reg. mon. 21 -r altari vel euangelio eas (*claves*) accipient. GREG. TVR. Iul. 16 *pecuniam* presbiter -r sepulchro sancti accipiens. 2 *cum accusativo*: ITALA gen. 29, 3 (Lugd.) devolvebant lapidem -r os putei (ἀπὸ τοῦ στόματος, VVLG. ut devolverent lapidem). exod. 25, 22 (Ambr. epist. 4, 4) loquar tecum -r propitiatorium de medio duorum Cherubim (ITALA Rufin. Orig. in Rom. 3, 8 -r propitiatorio; ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, VVLG. supra propitiatorium). Ios. 15, 18 (Lugd.) clamavit -r asinum (ἐκ τοῦ ὄνου, VVLG. suspiravit... ut sedebat in asino). Tob. 3, 6 (Sangerm. 15) ut... dimittar -r terram (*cf. l. 1*). VVLG. Tob. 3, 15 aut certe -r terram eripias me (ἀπό. *cf. l. 2*). HIER. in Mich. 2, 8 p. 452 *v. l. 3*. VITA Adae 46 exurge -r corpus patris tui. ORIBAS. syn. 3 add. p. 891 *errum* tollis -r focum. GREG. TVR. glor. conf. 54 removent -r tumulum ligna cum flammis. BENED. reg. 58 petitionem quam -r altare abbas tulit (*opp.* super altare posuit). *adde*: VVLG. Ezech. 10, 4 elevata est gloria domini -r Cherub ad limen domus.

B *i. q. super, significatur locus superior; additur sive abl. sive accus.*: GRATT. 510 veniat *talis equus* Caudini saxa Taburni Garganumve trucem aut Ligurinas -r Alpes. LVCAN. 1, 688 nunc -r Alpis nubiferae colles ... abripimur (*ibid.* feror super *c. acc.*). GROM. p. 311 maxime -r se mittit usque in vallem alveum. p. 314 si montem -r se habuerit. TERT. adv. Val. 20 ipsam caelorum septemplicem scaenam solio -r suo finit. CHIRON 667 auferes *pulmunculum* -r spinam. 668 decarnabis -r spinam (*syn.* super spinam). ITALA iud. 13, 20 (Aug. quaest. hept. 7, 54) dum ascenderet flamma -r altare ad caelum (ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου, VVLG. cum ascenderet flamma altaris ad caelum). VVLG. I Macc. 9, 64 castra posuit -r Bethbessen. AVG. quaest. hept. 2, 174 extendit ... aulaea super tabernaculum, usu utique -r tecto, sed cingens columnas. VITA Radeg. 2, 26 pallam corporalem -r sancto tumulo (sanctum tumulum *2*, super sanctum tumulum *4 a*) mordicus apprehendit. MARCELL. chron. I p. 95, 501, 28 arma diversis pomis -r cumulata. *nota*: ITALA Ezech. 40, 43 (Wirc.) habebunt ... -r mensas -r velamina ad protegendum (ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν, VVLG. super mensas).

C *i. q. ex*: LEX Sal. 61, 1 si quis alteri de manum suam -r alterum aliquid rapuerit (*cf.* 61, 2 super hominem vivo aliqua expolia tulerit). 61, 3 si ... quicumque homo quamlibet rem -r hominem in tertia manu miserit.

D *relationem tantummodo indicat*: PAPYR. Marini 118 -r (h)ac re aliquam aliquando causam, litem, actionem, petitionem, repetitionem, controversiam in rem vel in personam habere habiturumve esse (*syn.* super ac re. *sim.* 104, 35 -r hanc rem).

comparat. **dēsuperius** *adv. i. q. inferius*: GREG. TVR. Franc. 6, 43 quae (*res*) -s memorabuntur.

? **dēsuperne** *adv. a* de *et* superne. *i. q. desuper*: VITR. 10, 16, 10 temperavit aena ... -e (desupernae *H*, desuperna *EG*, de superno *coni. Lachmann Lucr. 6, 511*) contra capita hostium (*cf.* 10, 7, 3 de supernis; 10, 14, 2. 10, 15, 1 superne).

dēsuprā *adv. et praep. a* de *et* supra. *i. q. desuper*: ITALA gen. 23, 3 (Aug. c. Maximin. 2, 3) surrexit Abraham -a mortem eius (ITALA Ambr. Abr. 1, 9, 80 Aug. loc. hept. 1, 74 p. 518, 22. quaest. hept. 7, 49 a mortuo; ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, VVLG. ab officio funeris). II reg. 5, 20 (Legion.) venit David de superioribus caedens ... -a per laborem (ἐκ τῶν ἐπάνω, VVLG. *aliter*). CHIRON 534 caliginem -a fuci (facit *vel antea* frica *suppl. Büch.*) enim bene, aquam maxime puram, et cornum bubalum comburito. LEX Sal. capit. 3, 2 si quis... -a (super *H*) tecto ... lapede miserit (iactaverit *H*). *Graeber.*

dēsurgo, -rēxī, -rēctum, -ere *a* de *et* surgere. GLOSS. exsurgit. ἐξεγείρομαι. LVCR. 5, 703 ignes qui facient solem certa -ere parte (*aliis* de *praepositio est*). HOR. sat. 2, 2, 77 vides, ut pallidus omnis cena -at dubia (GLOSS. II 46, 30 ἐφοδεύει ὡς Ὡράτιος). *per euphemismum i. alvum deicere*: SCRIB. LARG. 112 quoties -xerint torminosi (142). 140 cum coeperit -ere. 142 saepius libet -ere sine causa (= MARCELL. med. 27, 1 [28, 3]. 28, 1. 3). PLIN. nat. 28, 211 crebra et inanis voluntas -endi (*item in tenesmi definitione*: PLIN. med. 2, 9 qui subinde cupiscit -ere et nihil eicit).

dēsurrēctio, -ōnis *f. a* desurgere. *i. alvi deiectio cf. supra l. 68*. MARCELL. med. 27, 22 si ... propter frequentes -es viribus deficientur. *Bögel.*

dēsūrsum *adv. a* de *et* sursum. QVINT. inst. 1, 5, 38 barbarismi *speciem*, ut fiat adiectione 'nam enim' '-m'. DON. gramm. IV 378, 13 praepositio separatim adverbiis non applicatur, quamvis legerimus ... -m (CLEDON. gramm. V 70, 4). *scribitur plerisque locis* desusum. *in usu erat iam temporibus* QVINT. (*v. l. 76*), *apud scriptores nunc legitur inde ab* ITALA.

i. q. sursum, desuper, saepe opp. deorsum. ITALA gen. 27, 28 (Lugd. Hil. myst. p. 13, 9) a rore caeli -m (ἄνωθεν LXX *cod. Alex., om. cett. et* VVLG. [de]). 27, 39 (Lugd. Hil. myst. p. 15, 10) a rore caeli -m (ἄνωθεν, VVLG. desuper). Ios. 3, 16 (Lugd.) aquae quae descendebant -m (ἄνωθεν, *om.* VVLG.). Iob 18, 16 (Aug. in Iob p. 547, 19) et -m (ἐπάνωθεν, VVLG. sursum) irruet messio eius. Luc. 1, 3 (cod. d) mihi assecuto -m (ἄνωθεν, VVLG. a principio). Ioh. 6, 65 (codd. ff² l) nisi datum illi fuerit -m a patre meo (-m *om. graec. et* VVLG.). 8, 23 (cod. e) ego -m sum (ἐκ τῶν ἄνω, VVLG. de supernis). 19, 11 (cod. ff²) nisi data tibi esset -m (ἄνωθεν, VVLG. desuper). PS. TERT. haer. 1 p. 214, 10 quia splendor quidam luminis -m in inferioribus refulsisset. HERM. Pal. mand. 11, 5 -m (ἄνωθεν) est a virtute spiritus sancti. IREN. 1, 6, 4. 1, 24, 1. HIL. syn. 29 descendit -m. HIER. epist. 22, 19, 3 inconsutam -m tunicam. in Eph. 4, 28 p. 631 tract. in psalm. I p. 312, 30 tract. in Marc. p. 321, 20 VVLG. psalm. 49, 4 Ioh. 3, 31 Iac. 1, 17. 3, 15. 17 PELAG. in I Tim. 6 p. 885[C]. RVFIN. Orig. in lev. 1, 4 -m ... est divinitas Christi. in cant. 2 p. 137[B] velum ... scissum est -m usque deorsum. AVG. patient. 17, 14. FAVST. REI. grat. 1, 2 p. 12, 18 quod -m et extrinsecus acceperunt. CASSIOD. hist. 6, 31. GREG. TVR. glor. conf. 3 flamma contra naturam -m incurvata. ANTHIM. praef. p. 7, 16 -m per os vomitus fit. THEOD. MOPS. in Phil. 3, 12. *nota c. genet.*: AVG. quaest. hept. 2, 105 se promisit locuturum deus ad Moysen de medio cherubin -m propitiatorii.

dēsusceptum, -ī *n. a* de suscepto, *cf.* GREG. M. epist. 9, 72 de suscepto dare paginam *et* 3, 49 *l. 23*. *i. q. pecuniae sim. acceptae professio, apocha, perscriptio*: GREG. M. epist. 3, 49 de quibus *rebus depositis* secundum rerum inventarii paginam -um te facere volumus. 4, 15 *bis* (*syn.* notitia). 7, 35 quindecim ei libras accepto ab eo -o dare ... debeatis. 9, 19. 93 ea ... sub -i emissione restituere. 9, 94. 121. NOVELL. Iust. 17, 8 pr. coges ... publicos executores in suis -is (ἀποχαῖς) manifesta facere omnia, in quibus ea dederunt. 46, 1 fiscalibus -is (ἀποδείξεων). 49, 2, 2 proferatur charta, veluti -um mensae gloriosissimorum praefectorum. 72 pr. 128, 3.

dēsuspicio, -xī, -ere *a* de *et* suspicere. *i. q. desursum aspicere*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 921[A] si quando ... ineffabilem siderum pulchritudinem -isti (desuper aspexisti *al.*).

dēsūsum *v.* desursum.

Cymei [**dēsybyllātus**] sibyllicn GLOSS. V 448, 57. *latet* de sibylla.

dētabēsco, -uī, -ere *a* de *et* tabescere, *cf.* distabescere. *i. q. prorsus tabescere*: ITALA lev. 26, 39 (Lugd.) propter peccata patrum suorum -ent (τακήσονται, VVLG. affligentur). IV Esdr. 7, 87 -ent in confusione. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 8 in lebetem... carnes immitti dicuntur et decoqui, et dicitur, quia coctae sunt et -uerunt vel decoctae sunt carnes et excoctum est ius. HIPPOCR. progn. 12 -entis (συντήξιος) ... signum est.

dētardo, -āre *a* de *et* tardare. *i. q. retardare*: VICTORIN. leg. dom. 89 dum nimium cessat vel -atur ibidem (*Moyses in monte*). PRIMAS. in apoc. p. 818[A] ne implicata terrenis affectionibus -etur *ecclesia.* *L.*

dētēctio, -ōnis *f. a* detegere. *i. q. revelatio*: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 546, 19 descendisse Iesum ad -em (deiectionem *Vrs.*) creatoris. IREN. 1, 22, 2 cum sit ... adversus ... haereticos -o atque convictio varia et multifaria. 2 praef. 2 quod sit et -o et eversio sententiae ipsorum. PASS. Petr. Paul. long. 52 appropinquabit enim et tua (*sc. Simonis*) -o (deiectio *aut* deceptio *codd. al.*, ὁ σὸς παραδειγματισμός).

dētēctor, -ōris *m. a* detegere. *is qui detegit*: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 546, 11 *Christus* -r creatoris. adv. Val. 3 p. 180, 18 hunc primum cuneum congressionis armabimus -em et designatorem totius conscientiae illorum. SCHOL. Stat. Theb. 7, 62 quia sol radiis suis magnifici flagitii -r fuisse narratur.

dētego, -tēxī, -tēctum, -cre *a* de *et* tegere. GLOSS. ἀποκαλύπτω, ἀποσκεπάζω, περισκέπω. -it denudat, manifestat, prodit. -etur (*sic*) δείκνυται. non -ere non publicare, non manifestare. -ctus nudatus, deopertus, publicatus, discopertus. det[r]ectus depuplicatus. -cta ἀπεσκεπασμένα. *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. RHET. Her. CATVLLO LVCR. CAES. VARRONI SALL. HOR. TIB. PROP. *al., singulis locis legitur apud* CIC. BELL. Alex. PAVL. FEST. VELL. SCRIB. LARG. HOMER. FRONTIN., *frequentant* LIV. SVET. [*loci dubii vel corrupti*: CATVLL. 22, 8 (derecta *vulgo*) SEN. nat. 4, 13, 6 (animi -xerat *Δ*, avide coxerat *ES* (*e coni.*), alimenti decoxerat *Gercke*) SIL. 4, 676 (direxit *Col.*) CARM. epigr. 527, 3.]

I *i. q.* ***retegere, nudare:*** **A** ***proprie:*** **1** *strictiore sensu i. q. tecto privare*: PLAVT. Rud. 85 -xit ventus villam. BELL. Alex. 13, 2 porticus, gymnasia, publica aedificia -bant (LEX Tarent. [Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*] 32 neiquis ... aedificium -ito neive dem⟨olito⟩ neive disturbato. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 75, 15. LEX Malac. [Corp. II 1964] 3, 63 ne quis ... aedificium -ito, destruito demoliundumve curato). NEP. Att. 20, 3 aedis Iovis ... vetustate ... -cta (LIV. 42, 3, 1. 2). Timol. 3, 2 fana ... -cta (deserta *codd.*). VERG. Aen. 8, 241 specus et Caci -cta apparuit ... regia. LIV. 42, 3, 6 templum. 45, 28, 10 referri tegulas et refici -cta (tecta *V*). AMM. 24, 2, 17 dum moles saxeas -unt hostes. HESYCH. in lev. 14, 33—47 p. 962[C] domum (ἀποσκευάσαι). *nota per hypallagen i. q. demere*: LIV. 37, 11, 3 navalia -i (*Weissenb.*, tegi *vulgo*). *in imagine*: PLAVT. Epid. 65 -etur corium de tergo meo (NON. p. 278 degetur, *i. detra-*

here). Most. 140 *grando* verecundiam mi et virtutis modum deturbavit -xitque a me ilico. 163 tempestas mihi ... modestiam omnem -xit, tectus qua fui. TVRPIL. com. 160 meretrix te studuit perdere -ere despoliare. 2 *latiore sensu i. q. revelare, denudare* (*accedit abl. l. 10. 28*, a *infra l. 48; accus. graecus l. 7. 10*): CIC. ac. 2, 122 quia possit fieri ut *corporis interiora* patefacta et -cta mutentur. VERG. Aen. 10, 133 caput ... puer -ctus (PAVL. FEST. p. 119 capita. CELS. 6, 6, 34 LVCAN. 9, 1033 HOMER. 570 SVET. Iul. 57 VEG. mil. 1, 20). LIV. 33, 7, 9 iuga montium -erat (dexter erat *B, corr. R*) nebula (*cf.* STAT. silv. 1, 3, 109 omni -ctus pectora nube). 38, 21, 9 -bat vulnera eorum, quod nudi pugnabant (OV. epist. 6, 40 CELS. 5, 26, 27). OV. met. 6, 389 -ctique patent nervi (CELS. 7, 5, 1). 9, 169 grandia -it ossa (CELS. 8, 2 os. QVINT. inst. 1 pr. 24 SVET. Iul. 81 SOL. 9, 7). trist. 1, 1, 110 turba *librorum* sua -ctā nomina fronte geret. fast. 2, 301 -cti *ministri sacrorum Fauni* (*Lupercalibus*). CELS. 8, 3 *nigritiem* terebra -xit. SCRIB. LARG. 206 ad -ctam membranam. SEN. Herc. O. 1263 viscera manus -xit. Med. 378 Tethys ... novos -at orbes. dial. 1, 6, 4 cum aliquid accidit, quod *illos felices* disturbat ac -at, tunc apparet, quantum ... foeditatis alienus splendor absconderit. nat. 3, 29, 1 *terram* nova fluminum capita -ere. COLVM. 2, 11, 1 frumenti radices sarculo. 7, 4, 5 *ovis* saepius -enda et refrigeranda est. LVCAN. 3, 128 ferrum. 4, 529 -it orta dies stantes in rupibus Histros. 9, 460 volitantque a culmine raptae -cto Garamante casae (*sc. ictu venti.* ADNOT. *ad l.* id est nudato). 10, 346 invictumque ducem -cto Marte lacessit. PETRON. 23 *cinaedus* -xit *me* recusantem. *ibid.* parietem. 101 iugulo ... -cto. PLIN. nat. 17, 106 calami exacutio medullam ne nudet, tamen tenui fistula -at. 28, 28. 37, 88 *sardonyches* constat ... torrentibus -i. SIL. 13, 168 strictum ... vagina -it ensem. QVINT. decl. 322 p. 268, 25 arma (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 13 SVET. Tib. 37 Vit. 11). inst. 8 pr. 20 muliebris *luxus* non corpus exornat, sed -it mentem. TAC. ann. 13, 18 -cta corpora (APVL. met. 3, 9 VEG. mil. 1, 20). PLIN. epist. 4, 30, 4. SVET. Nero 48 -cta facie. GAIVS dig. 41, 1, 7, 7 *formam spicarum.* APVL. met. 10, 23 ei ... libidinis nostrae totam -it scaenam (EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 912[A] totaque eius scaena ... -itur). SOL. 15, 26 *smaragdi* -cto solo facillime internitent. IVST. 2, 1, 17 editissimam quamque partem *terrae* decurrentibus aquis primum -ctam. 44, 3, 6 aurum. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 1 p. 156, 1 cum *animae acies* studio ac disciplina velut -i coeperit atque nudari. AVSON. 398, 37 et quae *ostrea* mira Caledonius nonnumquam -it aestus. VVLG. III Esdr. 8, 80 -ere luminare nostrum in domo domini dei nostri. VEG. mil. 1, 20 -ctis pectoribus. CLAVD. 7, 178 fortunate parens, primos ubi -is ortus, aspicis Arcadium (*de stella*). rapt. Pros. 1, 222 (*cf.* VERG. Aen. 4, 118 retexerit). 2, 339 et Tityus tandem spatiosos erigit artus squalentisque novem -xit iugera campi. SERV. Aen. 8, 288 -cto vertice. SIDON. epist. 9, 9, 6 dona vestra -xit, ut perurbane quae praestantiora portabat operuerit. CASSIOD. in psalm. 125, 8 pauperes ... nuditate -ctos. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 88 *aegrotans* -ctus. *c. praepos.* a: GREG. TVR. Franc. 6, 32 *miles* maximam partem capitis eius a capillis et cute -xit.

B ***translate*:** 1 *de se ipso patefacere, aperire*: a *aliquid* (*seq. interrog. indir. l. 70. cf. l. 60*): LIV. 10, 4, 10 insidias (27, 16, 16. 40, 12, 12). 23, 5, 2 -endo cladem nudandoque. 27, 45, 1 consilium. 35, 7, 4 professionibus -cta est magnitudo aeris alieni. OV. ars 2, 428 furta (trist. 2, 432 [*pleriq. codd.* facta]). SEN. contr. 2, 1, 37 hoc (*sc. quod appetebat*) non -bat. 7, 5 (20), 5 ne instrumento parricidii -rem parricidium. VAL. MAX. 2, 7, 6 imbecillitatem ingenii mei. 6, 8, 5 odore unguenti occultam salutis custodiam -xit. 7, 4, 1 Mettius ... suspectam ... societatis suae fidem ... -xit. 8, 14 ext. 5 mentis furorem. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 2 -ere te patribus conscriptis, quo tendat oratio tua (*nisi est reflexivum*). CVRT. 6, 7, 5. SCRIB. LARG. pr. p. 2 imprudentiam suam. SEN. Thy. 318 *nati* -ent forsan dolos. benef. 7, 23, 3 necessitates ... meas. dial. 2, 19, 2 affectum (epist. 96, 2 QVINT. decl. 297 p. 175, 5). frg. 90 ira. PETRON. 125 fallaciam ... proditione. PLIN. nat. 33, 100. STAT. Theb. 1, 504 veterisque exordia fati. QVINT. inst. 11, 1, 30 animi secreta *oratio* -it (APVL. met. 8, 8 pectoris sui secreta). FRONTIN. strat. 2, 4, 8 ne paucitatem militum ... clamor -ret. TAC. dial. 25 iudicium animi sui. ann. 16, 10 initium -endae saevitiae. PLIN. epist. 6, 33, 7 artes (*i. artificia*). SVET. Galba 3 vitium corporis. Iul. 58 quis esset, *non* -xit. Otho 11 plagam. Tib. 50 odium. GELL. 15, 2, 5 ea omnia. APVL. met. 3, 15 domus huius operta -ere. PAPIN. dig. 50, 5, 8, 4 fictam asseverationem. CALL. dig. 1, 19, 1 *iudicis* animi motum vultus -it. LAMPR. Comm. 4, 3 qui ingressus ad Commodum ... -xit facinus fatuus. FIRM. err. 4, 2 viros ... impudici corporis labem gloriosa ostentatione -ere. 6, 8 fugam et trepidationem. HIL. op. hist. frg. 2, 4 *ut* per ... fugam falsitatem suam -rent ac nudarent. b *i. q. se ipsum aperire*: LIV. 44, 4 plerumque ipsam se fraudem ... -ere. STAT. Theb. 5, 266 tunc primum sese trepidis sub nocte Thyoneus -xit. QVINT. inst. 1, 3, 12 mores ... se inter ludendum ... -unt. ARNOB. nat. 1, 46 unus fuit e nobis qui deposito corpore innumeris se hominum prompta in luce -xit. PASS. Petr. Paul. long. 32 ne se ipsum -ret. *cf. l. 60.*

2 *de altero patefacere, ostendere*: a *aliquid* (*seq. interrog. indir. p. 794, 28, acc. c. inf. p. 794, 31. 60. 67. 69, nom. c. inf. p. 794, 57. 58. 64*): LIV. 22, 4, 4 ab tergo ... haud -ctae (*coni. Stroth*, deceptae *P*) insidiae (40, 12, 12 PAVL. dig. 40, 2, 15, 1 AQVILA dig. 26, 10, 12. EVTR. 10, 3, 2 -ctis ... insidiis per ... filiam). 22, 28, 8 necubi ... fulgor armorum fraudem ... -ret (22, 43, 1. 36, 12, 7 LABEO Vlp. dig. 9, 2, 23, 4 PLIN. nat. 7, 56 QVINT. decl. 341 p. 347, 17. 355 p. 387, 12 SVET. Otho 1. APVL. met. 9, 26 -ctis ac revelatis fraudibus). 24, 32, 1 -ctam in Leontinis esse avaritiam et crudelitatem Romanorum. 40, 56, 1 omnia -cta esse. OV. met. 2, 546 utque latentem -ret culpam (PAPIN. dig. 44, 6, 12). 2, 755 hanc arcana -isse. VELL. 2, 99, 2 causae. VAL. MAX. 2, 7, 6 vestram virtutem. 8, 10, 3 oratoris vitium (SEN. epist. 83, 19. SOL. 19, 13 aperit ac -it). CELS. 3, 24 color ... morbum -it. ACT. Arv. a. 39 d 7 ob -cta nefaria con⟨silia⟩ (SVET. Iul. 17 consilia coniuratorum. IVST. 2, 10, 17 belli ... consilia). CVRT. 6, 9, 4 coniuratio ... -enda (SVET. frg. p. 51 Aug. 19 Claud. 9 Iul. 14. 75 Nero 36. 56 POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 PAPIN. dig. 48, 4, 8 PAVL. dig. 35, 2, 39). CVRT. 6, 10, 7 -cto facinore (TAC. ann. 3, 12 SOL. 1, 117. 4, 7 [degitur *M*] FIRM. err. 6, 4). 7, 1, 13 scelus (ACT. Arv. a. 87 II 62). 7, 7, 23 superstitio. SEN. Thy. 331 multa ... trepidus solet -ere vultus. LVCAN. 5, 322 -it imbelles animas nil fortiter ausa seditio. PLIN. nat. 2, 49 haec ratio ... trium maximarum rerum naturae partium magnitudinem -it. 2, 170 -endae mortalium vanitati (27, 27 ad -endas magicas vanitates. 30, 1. 37, 31 vanitatis Graecorum. AVG. civ. 6, 12 gentilium deorum. PHYSIOGN. 21). 2, 180 circuitu globi alia aliis -ente et occultante. 7, 32 ad -endam *naturae* potentiam. 17, 233 quod cum evenit -itur statim in germinatione. 18, 27 salubritas loci non semper incolarum colore -itur. STAT. Ach. 1, 592 tandem -cti timidae Nereidos astus. QVINT. inst. 1, 6, 6 deminutio (*sc. in arte grammatica*) genus modo -it. 12, 1, 35 virtus quid sit adversa ei malitia -it. 12, 9, 17 *actio non* commissuris modo ... hiantibus, sed ipsa coloris inaequalitate -itur. decl. 318 p. 251 -am vobis propositum amici. FRONTIN. aq. 74 illud ... -itur, decem milia ... intercidisse. 112 ambitio procuratoris. TAC. dial. 25 ex quibus *rebus* mutua malignitas -itur. hist. 1, 52 Verginii cunctationem. 4, 62 -xit ignominiam campus et dies. SVET. Cal. 56 conspiratione -cta (CALL. dig. 48, 3, 13). Tib. 62 errore -cto (ZACCH. 2 praef.). GAIVS dig. 4, 16, 2 pr. collusionem (40, 16, 1. 40, 16, 2, 4 PAPIN. dig. 40, 10, 1, 1 VLP. dig. 2, 4, 8, 2. 40, 16, 4 HERMOG. dig. 40, 16, 5, 1). APVL. apol. 83 mendacium (HIL. op. hist. frg. 2, 2 quibus *litteris* eorum mendacia -cta sunt). met. 5, 23 -ctae fidei. 9, 15 flagitia (10, 5. 28). MARCELL. dig. 29, 5, 16 necem *alicuius* (TRYPH. dig. 28, 5, 91 (90). 37, 14, 23 pr. VLP. dig. 38, 16, 3, 4 PAVL. dig. 38, 2, 4 pr. MARCIAN. dig. 40, 8, 5). PAPIN. dig. 44, 3, 10 pr. prioris *delatoris* praevaricatio -etur. CALL. dig. 49, 14, 3, 3 tacita autem fideicommissa sic -untur. VLP. dig. 2, 1, 15 qui *error* imperitiam -it. PAVL. dig. 12, 6, 65, 1 evidens calumnia -itur. sent. 2, 30 dolo tutoris ... -cto (MARCELL. chron. II p. 69, 408, 1). MARCIAN. dig. 48, 16, 1 pr. accusatorum temeritas tribus modis -itur. MACER dig. 49, 13, 1 pr. iniquitatem sententiae. ITALA Ios. 2, 20 (Lugd.) si quis ... -xerit haec verba nostra (ἀποκαλύψῃ, VVLG. proferre in medium). SOL. 1, 49 -ctum filiae adulterium. LACT. inst. 1, 23, 9 falsa. 2, 3, 25. VOPISC. quatt. tyr. 7, 6 Aegyptiorum vita. LAMPR. Alex. 49, 4 -cta factione. CAPITOL. Ver. 6, 8 multa in eius vita ignava ... belli tempore -untur. FIRM. err. 6, 9 Bacchanaliorum scelera ⟨Ae⟩butio quodam ... deferente -cta sunt. 8, 5 publicatis omnibus atque -ctis quae profana consecravit improbitas. 13, 1. 17, 4 haec omnia veritas -xit et ratio ... invenit, ut investigatis omnibus atque -ctis, quae ... error absconderat, veritas ... luceret. RHET. min. p. 60 HERMOG. dig. 5, 1, 53. HIL. in Matth. 10, 16 *opp.* occulere. trin. 5, 6 si falsa ea esse ... -antur. 7, 22 cum fides cognitioni esse adversa -itur. 11, 9. SCHOL. Cic. Bob. p. 9 conscientia -cti criminis. p. 26. 42. PHYSIOGN. 37 *palpebrae* -unt intra cogitationem ... inesse iniquam. AVSON. 350, 4. RVFIN. hist. 4, 7, 6 per quem *librum* versutia et calliditas viri ad decipiendum nimis apte -itur (ἀποκαλύπτων). AVG. civ. 6, 2 *deorum* talia et genera et sacra. *al.* FRG. rescr. princ. Mommsen, Schr. II p. 345 (*saec. V*) quas *cessiones* timor extorsisse -itur. MACR sat. 3, 10, 1 quin in medium -at inscientiae Vergilianae vulnera. ZACCH. 2, 17 -xit, quidquid traditio ... obduxerat. MART. CAP. 3, 324 ut contra rationem ... usum quaedam (β, quendam *vulgo*) usurpasse -amus. BOETH. top. 4 p. 1209[B] nisi *sermonis vis* diffinitione -cta sit. COD. Iust. 4, 19, 16 ut *illi* intentionem vestram non constitisse -ant. ARATOR act. 1, 882 sextae ... circulus horae -it aetatem qua Christus venit in orbem. CARM. epigr. 1107, 4 -xit sensus ultima flamma (*i. rogus*) meos. b *alterum ipsum cognoscere, deprehendere, convincere, i. q. prodere v. l. 75. 76. 77. p. 795, 6* (*persaepe accedit* in *c. abl. vel accus. praedicat. vel infin.*): OV. ars 3, 161 nos male -imur. CVRT. 7, 1, 32 Philotas -ctus est. SEN. Tro. 626 matrem timor -xit. PS. FRONTIN. strat. 4, 4, 2 *Pyrrho* medicum -xit. TAC. hist. 1, 81 *trepidi* modo constantiam simulare, modo formidine -i. SVET. Aug. 15 occulti adversarii. Tib. 19 cui ... trepidatione -cto. APVL. met. 9, 41 obstinate denegantem scrutinio -ere. ITALA Mich. 4, 3 (Cypr. testim. 1, 10) iudicabit inter plurimos populos et revincet et -et validas nationes (ἐξελέγξει, VVLG. corripiet). IREN. 2, 9, 2 -untur illi ... blasphemantes. VLP. dig. 48, 5, 2, 6 Claudius ... -ctus est uxorem in adulterio deprehensam retinuisse. CYPR. epist. 4, 1 quae *virgines* -ctae sint ... mansisse. ARNOB. nat. 2, 14 in *ignem* illas *animas* iacient

quidam crudeliter saevi et ante Christum incogniti et ab solo sciente -cti. COD. Theod. 11, 36, 1 (*a. 314/5?*) cum homicidam quaestio . . . argumentis -xerit. LAMPR. Alex. 18, 2. 28, 4 *furtorum reus* in furto -ctus est. FIRM. err. 12, 8 Venus in adulterio deprehensa -itur. CHALC. comm. 190 *illi* falli -untur. HERMOG. dig. 5, 1, 53 falsae monetae criminis reos dominos -ere servis permissum est. 48, 15, 7 in hoc crimine -cti pro delicti modo coercentur. COD. Theod. 9, 16, 7 (*a. 364*) -ctum enim et convictum ... mactari ... censemus. 10, 24, 3 pr. (*a. 381*) quicumque harum machinatores praedarum -i prodique potuerint. PS. AMBR. laps. virg. 8, 37 ubi celat mala sua, invitus homo -itur ac nolens publicatur. HIER. chron. a. Abr. 1750 virgo Vestalis in stupro -cta (AVG. civ. 3, 5). PELAG. in I Cor. 5 p. 731[A] cum *quis* fornicator -atur aut fur. in I Tim. 5 p. 885[A] -cti homines excommunicantur. OPTAT. 2, 9 p. 45, 14 socios . . . in peccato. CLAVD. 15, 248 -cto . . . hoste. AVG. civ. 19, 6 illud commisisse *is* -itur. PS. AVG. quaest. test. I 114, 3 *ei*, qui auctores . . . confictae religionis -untur. PS. AVR. VICT. epit. 12, 6 Crassum . . . -ctum confessumque . . . removit. CLAVD. DON. Aen. 10, 32 *illi* aliquid ausi -antur. PHYSIOGN. 11 et praecaventem attentus artifex -at (*sc. in arte physiognomica*). *ibid.* alium . . . libidinibus subiugatum. 14 capilli . . . rari frigidum . . . hominem -unt. *saepius*. EPIST. pontif. 334 Migne 20, 663[B] multa . . . Proculus usurpasse -ctus est. PROSP. carm. de ingrat. 259 quae . . . ipse suis rursum excoluisse libris -itur. PS. MATTH. euang. 12, 3 me. PRAEDEST. 1, 14 p. 591[C] hunc sanctus Clemens . . . confutans et . . . -ens . . . punivit. 1, 21 p. 594[A] *Marcionitae* devicti atque -cti. 1, 31 p. 597[C] *saepius*. LEO M. epist. 14, 4. epist. 29 errare *ille* -ctus sit (*πεπλανῆσθαι ἀποδέδεικται*). AVELL. p. 7, 26. 12, 18 -xit et convicit haereticos (FACVND. c. Moc. p. 855[A] qui . . . -ctus et convictus est). p. 15, 2. 388, 1 ARNOB. in psalm. 55 p. 403[A]. ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 16, 15 *ille* discussus, -ctus et damnatus est. COD. Iust. 1, 3, 30 (31), 5. 1, 5, 2, 1 CONC. Aurel. a. 538 p. 76, 8 MARCELL. chron. II p. 64, 395, 5. 85, 453, 3 ANON. Vales. 11, 55 LEX Visig. 3, 4, 2 *et saepius*. PASS. Petr. Paul. long. 12 ut . . . -rent eum (*δειγματίσωσιν αὐτόν*) 51. *nota c. genet. fere i. q. arguere*: HEGES. 1, 40, 6 ancilla dispositionis initae, ut ad Parthos confugeret, familiarium confessionibus -batur.

part. perf. pass. pro adi. **dētēctus**, -a, -um. *i. q. apertus*: SEN. dial. 6, 26, 4 -as mentes et aperta praecordia (TAC. Germ. 22 -a et nuda omnium mens). HYG. mun. castr. 55 ut intrantes semper -i sint. SOL. 30, 32 *lapis* nec densiore fuco . . . obtunsior nec propensa perspicuitate -ior (detentior, deiectior *codd. al.*).

II *i. q.* ***diligenter tegere***: THEOD. PRISC. log. 107 harena calida . . . haec loca *corporis* -ere (*sic codices*, tegere *exc.*).

syn.: ad IA: nudare, revelare. *ad IB*: aperire, declarare, demonstrare, deprehendere, eruere, evincere, fateri, invenire, investigare, ostendere, probare, prodere, publicare. *ad II*: tegere. *opp.: ad I*: abscondere, occultare, operire, velare. incognitus, secretus.

deriv.: detectio, detector. detexare.

dētemporo, -āre [*a* de *et* tempus. *Th.*]. *i. q. de temporibus sanguinem detrahere*: PELAGON. 6 -andus *est equus*.

dētendo, -tēnsum, -ere *a* de *et* tendere. GLOSS. *ἐκτείνω*. *i. q. retendere, relaxare, solvere*: CAES. civ. 3, 85, 3 signo iam profectionis dato tabernaculisque -nsis (LIV. 41, 3, 1 nautici tabernacula -unt).

dēteneo *v.* detineo.

dētentātio, -ōnis *f. a* detentare. *i. q. detentio, possessio*: VLP. dig. 4, 6, 15, 3 si incohata est bonae fidei possessoris -o ante absentiam, finita autem reverso. 25, 1, 5 pr. manebit maritus in rerum -em, donec ei satis fiat. NOVELL. Iust. 22, 24 nisi tricenale transeat tempus et -o (*κατοχή*) dominos accipientes constituat. IVLIAN. epit. novell. 7, 5 sin autem pignus creditor ad corporalem -em acceperit.

dētentātor, -ōris *m. a* detentare. GLOSS. *διακάτοχος*. detemptator possessor. [*ἐπιδεδειγμένος, ὀνομασθείς pertinet ad* designatus. *dub. ἐνδεστερος.*] **1** *is qui detinet, possidet*: COD. Theod. 10, 20, 14 (*a. 424*) alienigenae -es. 11, 20, 6, 3 (*a. 430*) exactionem fieri . . . ab his qui emerunt vel eorum heredibus . . . vel -bus. FRG. rescr. princ. Mommsen, Schriften II p. 344 (*saec. V*) 1, 1 ab iniquis . . . -bus (1, 17. 24 NOVELL. Iust. 37, 4. *cf.* 36 pr. ab iniustis -bus. 36, 2 GREG. M. epist. 9, 164). NOVELL. Mart. 3, 2 dominio . . . apud eos successoresque eorum et -es (detentores *pars codd.*) . . . manente. COD. Iust. 5, 12, 29 pr. mulier . . . contra -es rerum ad maritum suum pertinentium actionem . . . moveat. 6, 43, 3, 3b. 7, 72, 10 pr. possint cum prioribus rerum -bus communionem habere. 11, 60 (59), 2. NOVELL. Iust. app. 7, 2 res ablatas ab huiusmodi -bus antiquis dominis reformari. GREG. M. epist. 8, 3 ut ea mancipia -r redderet. EPIST. pontif. Löwenfeld Pelag. 23 (*a. 558—560*) ecclesiasticarum rerum. **2** *qui in vincula coniciunt*: IVNIL. 2, 24 praesentia -um Christi.

dētentio, -ōnis *f. a* detinere. GLOSS. distentio, occupatio, *κατοχὴ ἡ διὰ χειρός*. **1** *i. q. possessio*: ITALA lev. 25, 24 (Lugd.) per omnem terram -is vestrae praemia dabitis terrae (*κατασχέσεως*, VVLG. possessionis). SYMM. epist. 4, 68 (69), 1 improbissimus inquilinus locorum -e pellatur. COD. Iust. 7, 31, 1, 3 ut in omnibus iusto titulo possessionis antecessoris iusta -o quam in re habuit non interrumpatur. 7, 39, 8, 1 ut novus possessor . . . commodum -is sibi acquirat. [*dub.*: VLP. dig. 43, 25, 1, 5 ei quoque, qui pignori fundum acceperit, scribit Iulianus non esse iniquum -em (petitionem *Mommsen*, defensionem *Bunkershoek*, intentionem *al.*) servitutis dari. *cf.* IVLIAN. dig. 8, 1, 16 ei qui pignori fundum accepit non est iniquum utilem petitionem servitutis dari, sicut ipsius fundi utilis petitio dabitur.] **2** *i. q. retentio*: COD. Iust. 1, 17, 2, 7d de bonorum -bus et de venditionibus. 4, 1, 13, 1 quartae (*Falcidiae*) -em. ORIG. in Matth. 18, 56 secundum moralem ignis (*i. luxuriae*) -em *mundi corruptio fiet*. **3** *i. q. habitatio*: VVLG. Sirach 24, 16 in plenitudine sanctorum -o mea.

dētento, -āre [*a* detinere, detentus. *Th.*]. GLOSS. *διακατέχω*. -at retinet. **1** *i. q. in possessione habere*: EPIST. impp. de Asia (Bruns fontes[7] p. 270) I 11 quem *fundum* nostra . . . liberalitate *Ephesena urbs* -at. RVFIN. hist. 5, 2, 7 *martyres* laetam putabant martyrii *non* fore coronam, si partem membrorum suorum de ecclesiis raptam velut spolia quaedam -ari a diabolo permisissent. COD. Theod. 11, 20, 3 (*a. 400*) qui haec loca sub conductione -ant. 5, 16, 30 (*a. 405*). **2** *i. q. retinere, impedire*: PS. AMBR. serm. 39, 3 (= MAX. TAVR. hom. 117 p. 527[A]) hunc ab ingressu ecclesiae patrimonii sollicitudo -at. COD. Theod. 6, 4, 21, 5 (*a. 372*) nec sane excipimus eos, quos ad praesens labor publicus officiumve -at. 7, 13, 16 (*a. 406*). ORIENT. comm. 1, 393 coniugis implicitum -at cura maritum. VEN. FORT. carm. 11, 21, 3 nec volo nunc absens una -er ut hora.

deriv.: detentatio, detentator.

dētentor, -ōris *m. a* detinere. *is qui detinet, possessor*: COD. Iust. 7, 39, 7 pr. actionem hypothecariam in extraneos . . . suppositae rei -es. 7, 39, 8, 1a ab iniusto -e eam *rem* vindicare. 7, 39, 8, 2 illis -bus . . ., qui sine violentia eandem rem nancti sunt. 8, 4, 10 possessionis alienae -bus. AVELL. p. 258, 14 totius meae fortitudinis et totius meae substantiae -es facti sunt. *cf. p. 795, 71.*

dētentus, *dat.* -uī *m. a* detinere. *actio detinendi*: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 3 spiritus . . . fient intellectuales, neque -ui neque conspectui obnoxii. *Pflugbeil.*

dētepēsco, -ere *a* de *et* tepescere. *i. q. refrigerari*: SIDON. epist. 5, 17, 4 *nox* primo frigore tamen autumnalis Aurorae -bat.

dēter *v. p. 798, 1.*

dēterēsco, -ere *a* deterior. *i. q. deteriorem fieri*: GREG. M. moral. 15, 71 mens dum alium -ere viderit. 25, 7 tot gressibus longe fit *mens a deo*, quot malis cogitationibus -it (*opp.* proficere). 25, 40. VITAE patr. 3, 66 passiones carnales . . . -unt.

dētergeo (-o), -sī, -sum, -ēre (-ere) *a* de *et* tergere. detergo, -ĕre: PLAVT. Cas. 237 (Men. 78 -eo). LIV. 36, 44, 6 -unt (*aliis locis non dinosci potest*). SEN. epist. 47, 5 -it (-et *p.* dial. 10, 12, 5 -eant). COLVM. 12, 18, 5. 12, 50, 5. 12, 53, 2. 12, 56, 1 (*alibi* -ēre). VLP. dig. 33, 7, 12, 22. APVL. apol. 59 (*alibi* -ēre). PLIN. med. 2, 4 VEG. mulom. 4, 4, 1 MACR. sat. 7, 12, 10 MARCELL. med. THEOD. PRISC. (*cf. ind.* p. 508 Rose) DIOSC. MART. CAP. 8, 805 CAEL. AVR. SIDON. carm. 22, 145 *aliique recentiorum*. NOT. Tir. 49, 2 -it. GLOSS. -o. GLOSS. *περισμήχω*. -e me *κατάμαξόν με*. -it abstergit vel declinavit (?). -sit lavit. abstersit, stulavit (?), mundavit, lavit. *legitur inde a* LIV. ANDR. *et* PLAVTO.

I *i. q. tergendo demere, auferre* (*adduntur*: ab *p. 797, 27. 41*, de *l. 55*, ex *l. 59. p. 797, 14, dat. et abl.*): **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu humores, sordes sim.*: LIV. ANDR. carm. frg. 21 dacrumas de ore noegeo -sit (OV. met. 13, 746 lacrimas. APVL. met. 4, 33. 5, 13 ei. 6, 3 LACT. mort. pers. 1, 4 AVSON. 452 CLAVD. 18, 268 rapt. Pros. 2, 275 RVRIC. epist. 2, 4 p. 378, 13). CATO agr. 162, 3 salem omnem -eto. BELL. Alex. 59, 1 nomen Pompei ex scutis -serunt (*Menge*, detraxerunt *trad.*). HOR. carm. 1, 7, 15 (*in imag.*) albus ut obscuro -et nubila caelo saepe notus (AMBR. hex. 4, 6, 27. 5, 13, 41 RVFIN. hist. 10, 1, 7 CLAVD. 28, 539 ENNOD. carm. 2, 83, 5 CASSIOD. var. 2, 22, 1. *cf.* AVG. serm. ed. Mai 150, 1 sic illustris facies poli nocte -sa pingitur [CYPR. GALL. deut. 20]). CELS. 7, 1 p. 263 -eatur . . . profluens sanguis (APVL. met. 9, 39 CLAVD. 21, 119). 7, 26, 5 sudor (PETRON. 8. PLIN. nat. 33, 123 calici sudore -so. TAC. ann. 16, 4 SVET. Nero 24. IVST. 15, 4, 17 ei. EVTR. 1, 17 PELAGON. 269). SEN. dial. 10, 12, 5 ebriorum sputa (epist. 47, 5). nat. 1 pr. 11 sordidum omne. COLVM. 1, 5, 8. 2, 10, 30 cum iam omnis humor sole ventove -sus est. 12, 3, 8. 12, 47, 2 -sa lanugine quae mālis inest. 12, 48, 1. 12, 50, 2. 3. 12, 53, 2. PLIN. nat. 28, 168 fuligine in novum vas pinnis -sa (CET. FAV. 25 p. 305, 23). 32, 78 spuma pinnis -sa. SIL. 4, 12 -sa rubigine saevus induitur ferro splendor. 7, 344 arentemque cruorem ferro -ent (GELL. 5, 14, 22). 7, 534 longum -ete situm ferro (PLIN. paneg. 50). STAT. silv. 4, 3, 87 (*in imag.*) nec sordere sinis *fluvium* malumque late -es sterilis soli pudorem. QVINT. inst. 2, 5, 23 -so rudis saeculi squalore (*cf.* FIRM. math. 1, 10, 13 servitutis squalore -so). VLP. dig. 33, 7, 12, 22 perticae quibus araneae -eantur. APVL. met. 6, 21 -so somno curiose (CLAVD. carm. min. 25, 27). apol. 30 instrumenta *magica* . . . frontibus teneris -enda (*de hippomane*). 57 (*in imag.*) omnem criminis maculam (CLAVD. 20, 11 NOVELL. Iust. 5 praef. *cf.* HIL. in psalm. 65, 22 calamitatum labe -sa. AMBR. obit. Valent. 77. HIER. epist. 18[A], 6, 3 omni peccatorum sorde -sa). ARNOB. nat. 1, 50 AMBR. bon. mort. 5, 17. PS. AMBR. prec. 2, 15 (*in imag.*) scelus meum purgatoria poena -is. CLAVD. 20, 375 teneros

-ent stamine fletus. CAEL. AVR. acut. 3,3,16. 18. SALV. gub. 1,11 togis ... pulverem. SIDON. carm. 22,145 caenum. FAVST. REI. grat. 1,11 p. 37,16 peccatorum faece -sa. CASSIOD. in psalm. 50,8 inquinamenta. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 299[D] micas mensarum. 2 *latiore sensu i. q. extantia defringere, destringere, removere*: CAES. civ. 1, 58,1 Massilienses ... remos transcurrentes -ere (*i. confringere*), si possent, contendebant (BELL. Alex. 15,6 ut ... nulla *navis* transversa hosti obiceretur, nullius remi -rentur. LIV. 28,30,11 lateris alterius remos. 36,44,6 ab utroque latere. 37,24,2. *cf.* 37,30,10 tractum ancorale et implicitum remis latus alterum -sit. SIL. 14,382 aliae *naves* latere atque incussi roboris ictu -ent remos). LIV. 38,5,3 asseribus falcatis -bat pinnas *murorum*. COLVM. 4,26,3 ne ... tumentes gemmae -antur. 4,27,6 palmites (*ibid.* defringere, submovere. 5,5,13. PLIN. nat. 17,175 pampinos). 8,7,2 pluma omnis e capite et sub alis atque clunibus -etur. SIL. 5,297 umbonem incerto -sit ... ictu.

B *translate i. q. tollere, submovere*: CIC. Arat. 246 cum neque caligans -sit sidera nubes (*i. occultavit*). COLVM. 8,10,5 fastidia (PLIN. med. 2,4 SYMM. epist. 1,23,1 AVG. doctr. christ. 2,6,8 PS. AVG. serm. 212,3). AVR. Fronto p. 36,10 N. ut sollicitudinem nostram vel interim minuat vel iam omnino -eat. APVL. apol. 4 omnem gratiam corpore. SER. SAMM. 204 malum (*i. dolorem*) *oculorum* (*sic saepe apud medicos*: MARCELL. med. 8,61 omnem dolorem tumoremque. 19,47 sugillationes livoresque. 20,84. 30,51. ANON. med. ed. Piechotta 164 caligines [DIOSC. 2,149 caligines oculorum. 2,150. 162 visibus, ἀποσμᾷ 1,176 W. *cf.* HIER. in Is. 8,5 p. 120 [*in imag.*] caecitate -sa. AVG. epist. 242,3 nondum -sa caligine. CYPR. GALL. gen. 87 -sa nocte nitentes emicuere oculi. GREG. M. moral. 24,11 a mentis acie ... malorum caligo -itur]. DIOSC. 1,14 maculas in facie natas. 2,152 CAEL. AVR. chron. 1,1,39). CYPR. GALL. iud. 145 maestas -et pectore curas. COMM. apol. 152 inventiones diabuli (*i. depellere*). NOT. urb. Const. praef. 15 in novam faciem vetustate -sa. COD. Theod. const. Theod. 3 p. 4,18 Momms. -sa nube voluminum compendiosam divalium constitutionum scientiam ... roboramus. OROS. hist. 4,20,3 servitutem (*cf.* IORD. Get. 260 serviendi pudorem). EVCHER. instr. 1 p. 98,21 -so senii veterno. RVRIC. epist. 2,15 p. 397,16 peccata. OP. imperf. in Matth. 41 p. 861 reatum. BOETH. in top. Cic. 6 p. 378,4 ad suspicionem movendam -endamve. EPIST. pontif. Innoc. I Migne 20,545[A] causas ... iam esse -sas. ENNOD. epist. 8,5,4 p. 204,7 rancorem. CASSIOD. in psalm. 62 concl. omni dubitatione -sa. var. 1,1,4 -sis contentionibus. chron. II p. 120,1 librariorum varietate -sa. GREG. M. dial. 1,1 a dei homine ... opprobria. 4,17 omnem a se levitatem. *singulariter*: CIC. Att. 14,10,3 primo anno LXXX *HS* -simus (*i. quaestum fecimus*). SIL. 7,184 primum Vestae -sit honorem undique (*i. ex omni parte cenae libavit*).

II *i. q. tergendo purgare, mundare*: PLAVT. Cas. 237 caput pallio (CELS. 1,4 p. 22. 6,6,8). Men. 78 mensam. LIV. 39,44,5 -endasque (tegendasque Φ) qua opus esset cloacas ... locaverunt. SERV. auct. georg. 1,34 Varro ... ait se legisse *illi* a quadam potestate divina mortalem aspectum -sum eumque inter cetera tres portas vidisse *eqs.* CELS. 3,6 p. 86 singula membra. *ibid.* aeger ... ungendus est, tum -endus. 3,10 p. 92 lingua ... -enda primum penicillo et ex aqua calida *eqs.* COLVM. 6,6,1 neque lingua se -et *bos* (VEG. mulom. 4,4,1). 6,9,1 spongiā labra. 6,27,10. 7,5,6 vitiosum (*i. morbosum*) locum pecudes ... arbori affricant parietibusve -ent. 12,18,5 *dolium*. 12,50,5. 12,56,1 arb. 15 (PLIN. nat. 17,265). PETRON. 22 pueri *dormientes* -sis paulisper oculis redierant ad ministerium. 47 -sa fronte. 88 Chrysippus ... ter helleboro animum -sit. 91 pallio vultum. 108 facies. 135. STAT. Theb. 6,7 pulvereumque ferā crinem -sit olivā. silv. 1, 2,93. IVV. 5,27 rubra -es vulnera mappa (PETR. CHRYS. serm. 121 p. 533[A]). SVET. Aug. 18 fossas ... oblimatas (*cf.* MACR. sat. 3,3,10 rivos veteres sordidatos). APVL. met. 11,24 facie mea diu -sis vestigiis (*i. pedibus*) eius (*cf.* TERT. pudic. 11 adv. Marc. 4,18 p. 480,15 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140[C]). apol. 59 parietes. TERT. pudic. 18 caligas fratrum volutando. LAMPR. Comm. 16,6. PS. AVR. VICT. orig. 20,3 *lupam* lambitu eos *pueros* -isse. RVFIN. apol. adv. Hier. 2,41 tela. SVLP. SEV. Mart. 2,5. MACR. sat. 7,12,10 quae siccanda sunt *in corpore*, melle -untur. 7,13,27 (*ibid.* ablutio). MART. CAP. 8,805 frictuque palmulari madida -it ora. CAEL. AVR. acut. 1,11,91. 2,6,30. 3,21,199. SIDON. carm. 7,135 torpentia tolle lumina, -sam mentem caligo relinquat. *accedit ablat.*: AMBR. Isaac 8,78 animam ... -sam luto. CLAVD. 17,191 foedo -es, *Iustitia*, saecula victu. CASSIOD. var. 2,28,3 militiae sudore -sis (*i. militia perfunctis*). ab: MACR. somn. 1,8,9 *animi* ab omni mundi huius aspergine presse pureque -si.

part. perf. pass. pro adi. **dētersus**, -a, -um. *i. q. tersus, purus*: TERT. resurr. 18 duo verba expedita decisa -a (*nota allitterationem*). PRVD. cath. 7,22 prudentia.

deriv.: detersio. *L.*

dēteriae porcae, id est macilentae PAVL. FEST. p. 73. [*cf. esse videtur c.* deterior. *Th.*]

✖**dēterior**, -ius [*a* de *ductum esse videtur; v. Corssen, Zeitschr. f. vergl. Sprachforsch. 3, 252. Th.*]. PRISC. gramm. II 83,7 hae ... comparationes, quae ad personas vel res participes positivi fiunt, nascuntur a dictionibus carentibus casu, id est a verbis, ut 'detero deteris -or' (84,15. 90,11. III 80,20 GRAMM. suppl. 81,2). III 508,19 a 'de' antique 'deter' *derivatur*, unde et '-ior -imus', quae tamen alii a 'detero' verbo facta esse putaverunt. *superl.* deterrimus: PRISC. gramm. II 99,12 in 'rimus' a verbo unum invenitur, 'detero deterior deterrimus'. *cf.* SERV. Aen. 2,513 veterrima: hoc nomen comparativum non habet sicut -ior positivum. *ablat.* -iori: VLP. dig. 2, 11,11. *de significatione*: CIC. opt. gen. 4 perspicuum est, quod optimo dissimillimum sit, id esse -imum. NON. p. 432 peius et -ius his sensibus discernuntur, quod sit peius a malo; quod in usu est et creberrime frequentatur; -ius vero a bono, ut minoris sit meriti quam id quod placet (*Verg. georg. 4, 89. 8, 326*) haec enim melioribus comparata sunt. *cf.* SERV. georg. 4,89 'peior' a malo dicitur, '-or' a meliore (auct. quare '-or', si ille servatur, qui malus est? solvitur: '-or' minus bonus. *sim.* SCHOL. Bern. *ad l.*). CLAVD. DON. Aen. 8,326 -or dicitur, qui ex bono in contrarium mutatur et fit malus. GLOSS. ἥσσων, χείρων, ἥττων, χείριστος, ἐλάττων, inferior, minor, peius (peior *de*). -ius χεῖρον, χείρω (?), peius. -imus pessimus. -imum de malo peiore (peius *ab*). -imo malo malo peiore. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO (*etiam superl.*); *deest ex. gr.* HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. TIB. PROP. MELAE ASCON. PERS. LVCANO. *frequentant* CIC. SEN. phil. PLIN. nat. [*loc. dub. vel corrupt.*: ASCON. Mil. p. 34 (nihil deterritus *edd.*). APVL. met. 1,6 Plat. 2,24.]

i. q. minus perfectus, peior (*utraque notione usurpatur iam inde a* PLAVTO). -or quam: ENN. Euh. frg. var. 67 CATO agr. 105,2 CIC. fin. 4,43. 69 nat. deor. 2,36 Att. 1,11,3 LIV. 25,6,15 COLVM. 2,2,7 IVV. 4,11,50 PLIN. epist. 2,17,15 paneg. 70 *al.* -or *c. abl. compar.*: PLAVT. Bacch. 1180 CIC. nat. deor. 2,36 OV. met. 1,115. 12,400 SEN. Phaedr. 776 Thy. 134 dial. 4,28,8 PLIN. nat. 16,59 STAT. Theb. 6,573 MART. 2,34,6. 16,63,12 IVV. 1,2,22. 3,9,122 PLIN. epist. 4,14,7 SVET. Vesp. 6 *al.* -or *c. gen. compar.*: THEOD. MOPS. in I Tim. 3,7 *v. p. 799, 17. cf. p. 800, 30.* -imus *c. abl. compar.*: PS. HIL. libell. 19 (*cf. p. 800, 80*).

I *de animantibus*: A *de facie, statu, condicione sim.*: 1 *de forma*: ENN. Euh. frg. var. 67 *Titan* facie -or ... quam Saturnus. 2 *de viribus, valetudine*: VARRO rust. 2,2,14 *oves* ipsae fiunt -ores. 2,4,13 scrofa. POMPON. dig. 13,6,23 equus. VLP. dig. 19,2,19,1 pecora vel demortua sunt vel ... -ora facta. CHIRON 125 *iumentum* (358. 363). 174 *pecus* (183). 178 *equae*. 954 *ovis*. 3 *de qualitate*: VARRO rust. 2,6,4 venter *praegnatium asinarum* labore nationem reddit -orem. *ibid. mas asininus* remissione laboris fit -or (*cf.* PLIN. nat. 8,168). 2,8,3. VERG. georg. 4,89 *apium* ductores (GLOSS. de malo peiore. *cf.* COLVM. 9,10,2 *rex* apium. PLIN. nat. 11,51. 59 apes). HOR. sat. 2,8,44 *murena* -or ... carne. PLIN. nat. 29,86 araneus. IAVOL. dig. 24,1,50 pr. an is servus -or factus sit (POMPON. dig. 21,2,16,2 GAIVS inst. 3,198). *cf.* SCAEV. dig. 3,5, 34 (35),2 homo *i. servus* (VLP. dig. 6,1,3). *utrumque saepius apud* ICTOS (*cf.* VLP. dig. 21,1,23 pr. mancipium *et* PAVL. sent. 2,26,16 *ancillae*). VLP. reg. 5,8 ex alterutro peregrino natum -oris parentis condicionem sequi (*de iure civili*). VVLG. sap. 15,18 *animalia* (χείρονα).

B *de moribus, actione, scientia sim.* (*saepe pro subst. solum ponitur* -or *et* -ores): PLAVT. Bacch. 1180 vidi ... te neminem -orem. Epid. 446 strenuiori -or (*subst.*) si praedicat suas pugnas (LIV. 42,63,2 -ori atque infirmiori favendo. SEN. benef. 5,2,2). Merc. 322 ne -orem *me* hoc facto ducas. Poen. 39 quo -ores (*subst.*) anteponantur bonis (QVADRIG. hist. 9 CIC. har. resp. 53. 56. 57 Phil. 13,40 HOR. carm. 3,5,30 LIV. 39,27,9 SEN. contr. 10,2,19 [*coni. Schulting*, desertoribus *codd.*] dial. 1,3,14 TAC. ann. 6,22 SVET. gramm. 8 PORPH. Hor. epod. 16,37). PLAVT. Trin. 135. TER. Andr. 835 illum esse quam -umum (GLOSS. facilem [futilem *Her.*]). Haut. 483 -ores omnes sumus. RHET. Her. 3,4,7 si qua res honestiori ordini placeat, quae a -ore ordine improbetur. 4,53,66 ab homunculis -imis. CIC. Verr. 3,22 homo (3,40 har. resp. 57 rep. 1,27 SVLP. RVF. Cic. epist. 4,12,2 GELL. 14,2,22 APVL. Plat. 2,19. 22 pars eius [*sc. hominis*]. PRISCILL. can. 50 p. 131,5). Verr. 4,78 *muliercularum*. 4,79. 82 mulieri (PS. QVINT. decl. 14,1). 4,161 *Verres alter*. Cluent. 57 -imus obscurissimusque patronus. opt. gen. 6 -imus orator (*sc. in arte dicendi*. QVINT. inst. 12,1,10). rep. 1,45. leg. 2,15 auctor (COD. Iust. 1,17,1,5 *auctores iuris, i. minus clari*). fin. 4,43 Tusc. 1,81. off. 2,53 fit ... -or, qui *pecuniam* accipit (epist. 2,17,7). Att. 1,16,12 -oris histrionis (*sc. in arte scaenica; δευτερεύοντος coni. Seyffert*). epist. 2,17,7. ad Q. fr. 2,4,6 -imo in consilio (*sc. iudicum*). Q. CIC. pet. 42 aliquem. CATVLL. 68,114 heri. NEP. Eum. 3,6 quo *peditatu* erat *dux* -or (*i. infirmior, minus validus*, -ore *pars codd.*). LIV. 7,12,10 hostem (*i. infirmiorem*). 40,21,1 miles otio -or. 42,13,8 partis (*i. factionis infirmioris*. 42,30,1 SEN. clem. 1,24,1). OV. met 1,115 argentea proles auro -or. FEST. p. 322 senex (*sc. vernalis*). SEN. contr. 2,7 (15),4 -imi mancipii (PS. SEN. extr. voc. 193). VAL. MAX. 6,2 ext. 2 *tyrannus*. SEN. Thy. 134 avo -or nepos (*cf.* HOR. carm. 3, 6,46 nequior). benef. 3,36,1 liberos. dial. 4,28,8 pater -or filio. 8,3,5. nat. 1 pr. 5 dissimiles -imis (*subst.*) sumus (TAC. ann. 3,13 APVL. Plat. 2,16). nat. 1,17,6 populus (AVG. civ. 19,24. *cf.* 18,45 gens Iudaea). epist. 85,30 *id* -orem facit (*sine obiecto*). 85,31 gubernatorem. MART. 2,34,6 qua nec Pontia *meretrix* -or. QVINT. inst. 2,3,9 quo quisque -or *praeceptor eloquentiae*. 2,4,21 uter melior uterve -or. IVV. 1,2,22. 3,9,122. 4,10,323 femina (APVL. met. 9,26). TAC. hist. 1,4 -imi servorum. 1,50. 2,39 spretis melioribus -imi *centuriones*

valebant. 2, 72 -imo quoque ... assumpto (ann. 1, 16. 2, 55. 3, 33. 36. 14, 13). ann. 6, 20 dominum (Svet. Cal. 10). 6, 48 qui *Macro* ut -or ... delectus. Svet. Vesp. 6. Apvl. met. 2, 22 -imae versipelles (*i. Harpyiae*). 3, 6 latrones. 7, 17 puer (7, 20). 9, 14 coniugam. Plat. 2, 18 virum. Tert. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 13 deum. 1, 22 p. 320, 9 creator. 4, 9 p. 443, 24 *Christus*. nat. 2, 13 p. 124, 15 Porph. Hor. epist. 1, 1, 28. Vlp. dig. 24, 1, 3 pr. *coniunx*. Lampr. Alex. 9, 2. Vopisc. quatt. tyr. 3, 6 per -imum principem. Ps. Hil. libell. 19. Pavl. Med. vit. Ambr. 41 nequissimi uteri -ores partus. Vvlg. I Tim. 5, 8 si quis autem suorum curam non habet, ... est infideli -or (*ἀπίστου χείρων*). Veg. mil. 3, 20 bellatores. Clavd. 5, 385. 22, 27 *Roma personata* Pallade vultum -or. rapt. Pros. 2, 214. Avg. civ. 1, 9. 9, 3 daemones. 15, 7. 21, 25. Qverol. p. 15, 25 sed recte invideo, nam sum -or (*i. infelicior*) inferioribus. Rvt. Nam. 1, 525 num, rogo, -or Circaeis secta *christianorum* venenis? (*i. minus valida in arte magica*). Drac. satisf. 42 ast ego peccando regi dominoque deoque peior sum factus -orque cane. Theod. Mops. in I Tim. 3, 7 quod incertum est, an *is* in proposito meliore persistat necue ad antiqua recurrens sui -or existat, sed studio meliorum illustretur.

II *de rebus*: A *corporeis*: Plavt. Trin. 680 me ... rapis -orem in viam (Cic. Att. 9, 9, 2 Ivlian. dig. 39, 3, 5 Vlp. dig. 43, 8, 2, 28 *sqq. cf.* 43, 8, 2, 20 ea via idve iter. 43, 8, 2, 31). Cato agr. 64, 2 oleum (Plin. nat. 12, 130. 15, 21. Cod. Iust. 4, 48, 2, 2 oleum vel frumentum vel his similia). agr. 105, 2 vinum (110 odor *vini*. Porph. Hor. carm. 2, 6, 19. Vvlg. Ioh. 2, 10 [*τὸν ἐλάσσω*]). Acc. trag. 234[a] segetem. Varro rust. 1, 6, 6 locus campester. 3, 16, 7 *apis* nullius opus vellicans facit -ius. 3, 16, 17 *alvi* fictiles. frg. Non. p. 494 anuis *nutricis* ut sanguis -or, sic lac. Cic. nat. deor. 2, 36 ita *mundus* erit homine -or. epist. 9, 7, 2 *praedium* (Scaev. dig. 23, 4, 29 pr. Vlp. dig. 42, 5, 9, 5). Caes. Gall. 1, 36, 4 vectigalia. Hor. sat. 1, 5, 7 *aqua* -ima (Colvm. 1, 5, 3 *aqua* palustris. Vlp. dig. 43, 20, 1, 27). Vitr. 2, 9, 17 abies supernas (Plin. nat. 16, 196). Ov. met. 12, 400 -orque viro facies. Labeo dig. 14, 2, 10, 1 navem (Pavl. dig. 14, 2, 2, 1). Fest. p. 132 additamentum. Cels. 2, 4 urina. 2, 6. 8. 3, 2. 5, 26, 5 vulnus. 5, 28, 17. Sen. Herc. f. 607 polus. Colvm. 2, 14, 4. 3, 3, 5 partem agrorum (Papin. dig. 21, 2, 66, 3 Vlp. dig. 39, 3, 1, 4 Cod. Iust. 8, 53, 35, 1). 3, 5, 2 terra (*i. solum*. Plin. nat. 19, 6 Plin. epist. 2, 17, 15 Gell. 12, 1, 16). Colvm. 3, 21, 6 *uva*. 5, 6, 35 colem. 9, 15, 11 cerae. 9, 15, 13 mel. 12, 38, 5. arb. 16, 1 frondem. Plin. nat. 11, 211 sumen. 12, 72 *murra Indica*. *passim de speciebus*. Stat. Theb. 6, 573 pectora -ora geuis (*de forma*). silv. 5, 1, 192 Tartara. Mart. 14, 156 purpura. Iavol. dig. 23, 5, 18 pr. fundum (Cels. dig. 6, 1, 38 Pompon. dig. 7, 1, 10 *et saepius apud* Ictos). Pompon. dig. 16, 1, 32, 1 res (*i. merx*. Gaivs dig. 13, 6, 18, 1 Scaev. dig. 42, 8, 24 *ac saepius apud* Ictos. Pavl. dig. 5, 3, 53 *res hereditariae*. 9, 4, 10 rem communem [10, 3, 8, 2]). Gell. 12, 1, 18 ex corpore -imo. Vlp. reg. 6, 15 *et* 17 dos (Pavl. dig. 50, 16, 79, 1). 18, 1, 10. Hier. epist. 21, 35 munera. Clavd. 24, 496. Avg. civ. 6, 10 templa. 8, 8 a parte hominis -ore (*i. a corpore*). Cod. Iust. 6, 61, 8, 4 proprietatem ... -orem facere.

B *incorporeis*: Plavt. Merc. 838 mores. Ter. Andr. 193 ad -orem partem (Cic. Cluent. 199 in -imas partes iura ... convertit. Lvcr. 2, 508 in -es partes. Ov. trist. 4, 8, 34 parte ... vitae. Fest. p. 184 in -orem partem. Sen. benef. 2, 28, 4 a -ore parte). Cic. Quinct. 20 -ore tempore. Caecin. 18 -ore iure (Hor. sat. 1, 5, 67 Sen. dial. 7, 15, 5 Labeo dig. 16, 3, 3 *et passim apud* Ictos). 46 -or causa (Balb. 35 Att. 8, 15, 2. Hor. sat. 1, 3, 107 -ima belli causa [taeterrima *codd. mell.*]. Petron. 107. *passim apud* Ictos. Avg. civ. 3, 7 *causam abscedendi*). har. resp. 61 -ore ... statu (leg. frg. 1 Colvm. 3, 10, 4 *passim apud* Ictos). nat. deor. 2, 36 condicio (Liv. 25, 6, 15 Colvm. 9, 6, 2 Plin. paneg. 70 Svet. Claud. 25 Iul. 86. *passim apud* Ictos Tert. nat. 2, 13 p. 121, 15 Amm. 25, 3, 15). rep. 1, 65 est idem ille *rex* tyrannus, -imum genus (2, 47 ut unius ... vitio genus rei publicae ex bono in -imum conversum sit. Colvm. 2, 2, 7 -ius ... genus soli. 3, 3, 10 -imi generis ... vineae. Plin. nat. 17, 237 *genera arborum*). Lael. 59 ille finis (*i. definitio*) amicitiae -imus. Lvcr. 4, 1279 forma. Pvblil. C 20 posterior dies (Avson. 177, 10. *cf.* Sen. Phaedr. 776 hora ... praeteritā -or). Varro ling. 9, 17 consuetudo loquendi. Verg. georg. 3, 82 color (Plin. nat. 9, 133 purpurae). Aen. 8, 326 -or ... ac decolor aetas (*cf.* Ov. Pont. 1, 4, 1 Octavia 418). Liv. 37, 45, 18 fortuna (Sen. dial. 6, 5, 4. *cf.* Phoen. 384 sors [Apvl. met. 4, 5]). Ov. am. 2, 5, 50 Pont. 2, 2, 32. Sen. nat. 3 pr. 18 subtilitas. Colvm. 9, 4, 7 -imae notae mel (9, 10, 2 Avson. 469, 20). Mart. 2, 71, 4 *disticha*. 3, 19, 6 anima (Avg. civ. 8, 15). Stat. Theb. 1, 434 somno. Sil. 8, 447 robore. Qvint. inst. 8 pr. 22 oratio. 9, 4, 91 pedes (*in re metrica*). Tac. hist. 2, 33 consilii (ann. 15, 54). Svet. Claud. 25 virtutem. Cels. dig. 43, 8, 3, 1 litoris ... usus (Labeo frg. Gell. 4, 2, 3. Ivlian. dig. 39, 1, 2 usus fructus [Vlp. dig. 43, 25, 1, 4 *al.*]. Vlp. dig. 21, 1, 1, 7 usum corporis). Fronto p. 152, 24 N. verbis. Apvl. met. 10, 4 odium. Plat. 2, 3 *ingenium*. 2, 4 malitiam. Scaev. dig. 23, 4, 29 pr. -ore loco (*i. statu*). *passim apud* Ictos. Papir. dig. 50, 8, 12, 6 (9, 9) *nomina* (Mod. dig. 12, 1, 35). Call. dig. 48, 3, 12 pr. in -orem militiam dari (Men. dig. 49, 16, 4, 11). Tryph. dig. 2, 14, 46 cum liceat sui iuris persecutionem aut spem futurae perceptionis -orem constituere. Vlp. dig. 43, 12, 1 pr. *sqq.* 43, 12, 1, 12 iter cursus fluminis. *ibid.* statio et navigatio (43, 15, 1 pr. *et* 2). Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 299, 17 summum magnum minus et -ius alio summo magno. patient. 10 instantia. Lact. inst. 6, 4, 12 ordo. Vopisc. Aurelian. 26, 3 in conscientia et timore longe -ore. Vvlg. Hebr. 10, 29 -ora mereri supplicia (*χείρονος*). Veg. mil. 3, 20 depugnatio. Clavd. 4, 4. Avg. civ. 6, 11 *theologia*. 14, 14. Physiogn. 31 cavi nimium oculi ... in -oribus signis habentur (32. 43. 44). Cod. Theod. 16, 10, 20 (*a. 415*) superstitioni -imae exhibere. Evgraph. Ter. Phorm. 159 graviore et -ore malo. Cod. Iust. 5, 59, 4 a -ore calculo *reos* eripere. Novell. Iust. 112, 3, 2 dolus (*χείρων*).

C *pronomina sim.*: Plavt. Trin. 393 non optuma haec sunt, ... verum meliora sunt quam quae -uma. Cic. Verr. 4, 133 quidquid. Phil. 8, 4 quam *rem* intellego verbo fieri interdum -orem solere (Brut. 258 Att. 1, 11, 3. 14, 11, 2). de orat. 3, 29 quidquid ... addideris ..., vitiosius et -ius futurum. opt. gen. 4 *v. p. 798, 6*. top. 70 -ora sunt, quae iis sunt contraria. fin. 1, 26 si qua *in physicis Epicurus* corrigere voluit, -ora fecit (*cf.* nat. deor. 2, 87 si quis corrigere aliquid volet, ... -ius faciet). 4, 69 ista evaserunt -ora quam Aristonis. Att. 7, 9, 3. 4 de reliquis quid est -imum? Varro rust. 1, 9, 7 inclinabit ad illud, quod -ius. *cf. infra l. 38*. Ov. ars 3, 256 pluraque sunt semper -ora bonis. Sen. benef. 7, 19, 4. Mart. 12, 63, 12 nil (Avg. civ. 11, 23 Qverol. p. 36, 9 Nicet. vigil. 2 p. 57, 5 Sidon. epist. 9, 13, 2 vers. 27). Qvint. decl. 260 p. 62, 24 aliquid (Pavl. dig. 9, 2, 28 pr. Vvlg. Ioh. 5, 14 ne -ius tibi aliquid contingat [*χεῖρόν σοι τι*]). inst. 1, 1, 5 quae -ora sunt. 10, 5, 5 Tac. dial. 18 hist. 3, 40 ann. 15, 36 Plin. epist. 4, 14, 7. 8, 21, 6 haec. Ivv. 3, 7 ut non -ius credas horrere incendia. 11, 50 cedere ... foro iam non est -ius quam Esquilias ... migrare. Pompon. dig. 7, 1, 65 pr. Gaivs inst. 3, 217 perempta atque -ora facta. Tert. pudic. 16 p. 254, 19 -ius est uri. Vlp. dig. 21, 1, 1, 1 si quid -ius factum est. 26, 10, 7, 2. 28, 8, 5, 1. 42, 5, 27 Pavl. dig. 37, 6, 2, 9 Lact. inst. 2, 17, 6 Ps. Hil. libell. 13. Priscill. tract. 1, 26 si quid est -ius gehennae (gehenna *coni. Schepss*) tormentoque pervigili. Vvlg. sap. 17, 6 (*χείρω*). II Petr. 2, 20 facta sunt eis posteriora -ora prioribus (*χείρονα τῶν πρώτων*). Avg. civ. 1, 11 Nicet. vigil. 1 p. 56, 20. *neutr. pro subst.*: Rhet. Her. 2, 14, 21 quo melius -ori anteponeretur (Cic. de orat. 3, 34 melius a -ore ... distingueretur. Ps. Apvl. Ascl. 25 et his amplius multoque -ius ipsa Aegyptus suadebitur [*falso pro πείσεται, i. patietur*]. Avg. civ. 9, 9 soliloq. 1, 1, 3. 1, 12, 21). Sall. hist. frg. 1, 5 in -ius composuit (Vell. 2, 131, 1 incliuatae in -ius valetudinis [*cf. l. 18 et 61 et* Avg. civ. 15, 8 bonis in -ius declinantibus]. Sen. contr. 1 pr. 7 data res est. 2, 5, 7 in -ius luxu fluente [*al.* -ius. contr. exc. 2, 5. *cf.* Sen. nat. 1, 17, 10 processit ... in -ius ... luxuria]. Sen. benef. 1, 10, 1 labi [Porph. Hor. carm. 3, 6, 45. *cf.* Lact. inst. 7, 15, 7 prolabi]. 7, 12, 6 mutare [Tac. ann. 4, 6. 14, 43 Avg. civ. 11, 22. 12, 5. 13, 23. 14, 1. 20. *cf. infra l. 62 et* Tac. ann. 12, 64 mutationem in -ius. Avg. civ. 17, 4 in -ius commutantur]. Sen. dial. 9, 3, 2 recta torquere. nat. 3 pr. 8 flectuntur. Tac. hist. 2, 52 trahere [ann. 1, 62]. 4, 68 cuncta ... audita. ann. 2, 82 cuncta ... aucta. 3, 10 vera aut in -ius credita. 13, 14 qui ... referrent [*cf.* hist. 3, 13 Vespasiani virtutem ... extollit: ... omnia de Vitellio in -ius, *sc. refert*]. 13, 43 haec isdem verbis aut versa ... deferrent [Schol. Germ. Bas. p. 65]. Plin. epist. 4, 18, 1 epigrammata aemulari. 5, 3, 6 corrumpi. Calp. decl. 6 cui homini in -ius nihil superest. Lact. inst. 3, 8, 2 *natura* in -ius prona est. Vvlg. I Cor. 11, 17 non in melius, sed in -ius convenitis [*εἰς τὸ ἧσσον*]). Ov. am. 2, 6, 40 implentur numeris -ora suis (met. 7, 21 Cvrt. 4, 3, 22. 7, 1, 12. 10, 1, 39 Sen. dial. 6, 23, 1 nat. 3, 29, 5 epist. 65, 24. 72, 11. 90, 4. 94, 54. 97, 10. 108, 25 Val. Fl. 3, 647 Qvint. inst. 10, 1, 25 Tac. Agr. 41 ann. 4, 33. 15, 64 Scaev. dig. 31, 88, 16 Ps. Qvint. decl. 17, 11 Tert. adv. Hermog. 40 p. 169 Priscill. can. 51 p. 131, 12. Amm. 17, 5, 14 *rem Romanam* ... ad -ora prolapsam. Avg. civ. 19, 24 in -oribus concors. Sidon. epist. 1, 8, 3 Greg. M. moral. 2, 26). Liv. 27, 44, 10 in -ora inclinato (*cf. supra l. 38*). Tac. ann. 15, 10 in ... -ora transibat (Plin. nat. 17, 242 mutantur [*cf. supra l. 44*]. Ps. Qvint. decl. 3, 1 ruentis ... saeculi). Fest. p. 206 ima quaeque et praerupta agri (Tac. ann. 3, 28). Qvint. inst. 12, 1, 4 optima simul ac -ima (Tac. ann. 11, 38. 12, 54).

iuncturae: -orem constituere: Tryph. dig. 2, 14, 46. effici: Vlp. dig. 18, 3, 4 pr. Pavl. dig. 11, 3, 14, 6. 18, 6, 8 pr. 19, 1, 45 pr. Hermog. dig. 24, 3, 51 Avg. civ. 1, 9. evadere: Cic. fin. 4, 69. existere: Theod. Mops. in I Tim. 3, 7. facere: Varro rust. 3, 16, 7 Cic. fin. 1, 26 Brut. 258 Att. 14, 11, 2 Q. Cic. pet. 42 Caes. Gall. 1, 36, 4 Liv. 7, 12, 11 Sen. benef. 3, 36, 1 dial. 7, 15, 5 *al.* fieri: Varro ling. 9, 17 rust. 2, 2, 14 *al.* Cic. off. 2, 53 epist. 2, 17, 7 Liv. 40, 21, 1 *al.* reddere: Varro rust. 2, 6, 4.

syn.: nequior, peior, vilior, vitiosior. pessimus. *opp.*: bonus, fructuosior, honestus, potior, praestantior, strenuior.

deriv.: deteriorare, deterioratio. deteresco.

adv. **dēterius, dēterrimē**. *i. q. minus perfecte, minus bene, peius*: Roman. Char. gramm. I 209, 11 *οὐδὲν ἧττον* nihilo secius, nihilo -ius, nihilo minus. Prisc. gramm. III 80, 20 a verbis, 'detero -ius'. Gloss. *χεῖρον*, *χείρω* (?), peius. -ime *c. abl. compar.*: Epit. Alex. 83 *l. 29, cf. p. 798, 30*. Plavt. Capt. 738 ne qui -ius huic sit quam cui pessume est. Lex Tarent. (Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*) 33 Cic. fin. 1, 8 epist. 5, 14, 1 Varro ling. 9, 17 rust. 1, 18, 7 Hor. sat. 1, 10, 90 epist. 1, 10, 19 Priap. 52, 10. Sen. contr. 7 pr. 5 longe -ius. Scrib.

LARG. 271 COLVM. 2,10,18 PERS. 3,96. 4,21 TAC. hist. 1,14 IVV. 3,90. 14,53 TERT. adv. Val. 14 p. 194,5 LACT. mort. pers. 7,7. VVLG. Marc. 5,26 magis -ius *mulier* habebat (*εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα*). AVG. civ. 19,21. EPIT. Alex. 82. 83 alium alio -ime (*i. -ius*) respondisse. DRAC. laud. dei 2,633 GREG. M. moral. 3,33.

dēteriōrātio, -ōnis *f. a* deteriorare. *i. q. condicio eius qui deterior fit*: EPIST. pontif. 878 Migne 65,21[D] ne talis trepidatio faciat -em. GREG. M. past. 3,23 ad usum suae -is. SCHOL. Hor. carm. 3,27,53 ante -em formae optat *virgo* perire.

dēteriōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* deterior. *Th.*]. *vox serioris aetatis. formae praesentis activi et passivi et perfecti passivi semper habent vim transitivam, perfecti activi intransitivam. i. q. deteriorem facere, fieri*: PSALT. Rom. 37,6 (= ITALA Ps. Ambr. laps. virg. 10,49 Paul. Nol. epist. 40,4) computruerunt et -erunt cicatrices meae (*ἐσάπησαν*, VVLG. corruptae sunt). SYMM. epist. 4,68 (69), 3 habita -atae rei aestimatione. AMBR. epist. 67,6 vinum facile corrumpitur ac -atur. PS. AMBR. serm. 16,3 quae *manus* prius erat in principibus Iudaeorum, -vit (*cf.* MAX. TAVR. hom. 116 p. 525[B]). AMBROSIAST. in Rom. 9,30 Iudaei autem in lege positi, qui proficere magis debuerant, -erunt. in I Cor. 10,12 *christiani quidam* putantes aliquid se proficere -erunt. PS. AVG. quaest. test. I 127,22 a fidelibus... melioratur nativitas, ab infidelibus... -atur. 127,27 reprimitur *serpens*, ut calliditate sua non solum nihil profecisse se doleat, sed et -asse. II vet. 6 aliqui enim profecerunt in melius, alii -erunt. NOVELL. Theod. 10,2 (*a. 439*) eloquentia ... senio -atur. PS. SORAN. quaest. med. 197 circa ... symptomata id est accidentia ... diligentiam adhibeamus, ne -entur. ARNOB. in psalm. 37 p. 377[C]. CLAVD. MAM. anim. p. 34,6 quidquid -ari potest, et corrumpi potest. p. 59,15 non ad creaturam -bitur creator (*opp.* proficiet). COD. Iust. 3,33,15,2 *usus fructus* nullo -atus modo. PRIMAS. in apoc. p. 898[C] ut *impii* ipsis plus -ati flagellis insaniant. FERRAND. epist. 3,8 si divinitas ad inferiorem carnis redacta est qualitatem, -ata cognoscitur. 5,10. 7,6 disciplina militum cito -atur. CASSIOD. var. 1,38,1 *opp.* meliorare. IORD. Get. 309 -atam causam cernens suorum. CONC. Arelat. a. 554 p. 119,12 facultates. CONC. Matisc. a. 585 p. 166,30 *causas fidei sanctae catholicae*. GREG. M. epist. 5,48 utilitates ecclesiae ... iniuste perire vel -ari nulla subreptione permittas. ISID. sent. 2,13,12. 3,25,5 *opp.* corrigere. SCHOL. Hor. carm. 1,35,16. *Pflugbeil.*

dēterminābilis, -e *a* determinare. *i. quod determinari potest*: TERT. adv. Hermog. 41 p. 171,7 ut ex hoc quoque materiam -em appareat.

dēterminātio, -ōnis *f. a* determinare. [*dub.* GLOSS. -es *ἐξευγενισμοί, ἐξευτελισμοί.*] *legitur inde a* CIC. 1 *proprie*: **a** *de loco i. q. circumscriptio*: FRONTIN. grom. p. 38,21 quotiens... agrorum finis ad modum rationis accipit -em. HYG. lim. grom. p. 202 typum perticae... descriptum secundum suas -es. LIB. col. I p. 244 haec depalatio et -o facta ... per Caecilium Saturninum. IAVOL. dig. 8,3,13,1 si iter actusve sine ulla -e legatus est. SENT. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 8 regionum quae hieromnemonum -e continebantur. 14. INSCR. Delph. Revue archéol. IV (1904) 445 secundum eam dete⟨r⟩minationem. COD. Iust. 3,39,2 -is veteris monumenta. *i. q. finis*: CIC. nat. deor. 2,101 ultimus ... caeli complexus ... extrema ora et -o mundi. *i. q. locus determinatus*: TERT. adv. Marc. 4,34 p. 537,5 esse aliquam localem -em quae sinus dicta sit Abrahae. CORP. XIV 3343,3 (*ut videtur*). **b** *de tempore*: VLP. dig. 29,1,15,6 quia generalis est ista -o. **c** *de oratione et verbo i. q. exitus*: CIC. inv. 1,98 (= CASSIOD. rhet. 9 p. 498) conclusio est exitus et -o totius orationis. AQVILA rhet. 26 p. 30,27 *ὁμοιοτέλευτον* simile -e. 2 *translate*: **a** *i. q. definitio*: AVG. civ. 21,8 p. 504 ut aliter se habeat quaeque res quam prius in rebus innotuerat suae -e naturae. MART. CAP. 6,716 secunda *διορισμός* ... latine autem sic possumus interpretari: ... secunda -o quaestionis. BOETH. herm. pr. 1,4 p. 67,8 quomodo autem designant sequenti -e monstravit. 1,6 p. 78,27. 1,7 p. 84,15. 87,1. 90,20. 21. 94,26. 2,10 p. 129,19. 2,11 p. 154,19 per -em definitionemque. sec. 2,7 p. 138,12 distributio et -o universalitatis. p. 142,4. 2,20 p. 143,1. 12. in Porph. comm. sec. 4,15 p. 278,2. **b** *i. q. constitutio*: PS. QVINT. decl. exc. Paris. 7 p. 401,27 vertetur ... in depravationem legis -o. TERT. anim. 3 muniti ... divinae -is inobscurabili regula. *i. q. iusiurandum*: ITALA num. 30,5 (Lugd.; *ibid.* 30,4 *al.* terminatio) *cf. p. 804,23.* **c** *t. t. med. i. q. κρίσις*: HIPPOCR. progn. 7 -es (*κρίσεις*). ORIBAS. syn. 1,16 neque medicamine ... in quolibet tempore aegritudinis -em faciat. 6,1 in -e febrium. 6,2 tit. 6,2 quando febris -em factura est. 6,16.

dēterminātīvus, -a, -um *a* determinare. *t. t. med. κρίσιμος*: PHILVM. med. 1 p. 16 interdum autem in statu aut declinatione contingit, interdum igitur cum nimia effusione et subitanea et critica est, id est -a febrium.

dēterminātor, -ōris *m. a* determinare. *i. q. constitutor*: TERT. pudic. 11 ipsius disciplinae -em.

ἀφορισμός **dēterminātus** (-ūs *m.*) GLOSS. II 253,40. *a* determinare.

dēterminō, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* terminare. GLOSS. *ἀφορίζω. μεθορίζω.* -at definit, disiungit, destinat, segregat. NOT. Tir. 38,35. *legitur semel apud* PLAVT. *et inde a* CIC., *deest apud poetas praeter* CIC. carm. LVCR. GERM. AVSON. PRVD. PAVL. NOL. CYPR. GALL. CORIPP. INSCR. christ.

I *i. q.* ***finibus circumscribere***: A *proprie de loco* (*hic illic accedunt ablat. vel* ab): 1 *persona* -at: PLAVT. Poen. 49 (*in imag.*) eius *argumenti* nunc regiones limites confinia -bo. LIV. 1,18,7 ubi *augur*... regiones ab oriente ad occasum -vit. PLIN. nat. 3,145 montes Acroceraunia quibus hunc Europae -vimus sinum. 5,102 alteram *Asiam* -vit ab oriente Armenia minore, ab occidente Phrygia ... a meridie mari Pamphylio. 6,78 plerique ab occidente non Indo amne -ant *Indiam*. 10,14 -ant ergo spatia *aquilae* nec in proximo praedantur. 28,15 scipione -ata ... templi imagine in solo ante se. FRONTIN. aq. 128 post -ata necessaria loca rursus eum agrum vendiderunt. grom. p. 48,17 agri ... qui habent ... plagas silvarum -atas. IAVOL. dig. 8,3,13,1 qua primum iter -atum est, ea servitus constitit (*ibid.* viam). VLP. dig. 50,16,60,2 locus vero latere potest, quatenus -etur et definiatur (PAVL. dig. 1,1,11). GELL. 13,14,1 pomerium est locus ... per totius urbis circuitum pone muros regionibus certis -atus. CORP. VI 31026,4 locum ita, uti -at⟨us⟩ est, fecit (XIV 3857,6 uti me viva -vi. LEX met. Vipasc. frg. 2,8 puteos ... uti -ati erant). CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 27 ea pars agri silvaequ⟨e⟩ ... quae cippis positis circa Silvanum -ata est. ITALA Ios. 23,4 (Lugd.) a mare magno -bit *gentes* ad occidentem (*ὁρίεῖ*, VVLG. *aliter*). HEGES. 1,17,2 Iudacae fines -vit (CORP. III 9973,3 -ati fines. 9860,6 iu⟨d⟩ex ... ⟨f⟩i⟨ne⟩s ⟨d⟩e⟨t⟩e⟨r⟩mi⟨n⟩avi⟨t⟩. SVLP. SEV. chron. 1, 53,3 -atis... inter eos imperii finibus). AVG. civ. 11,5 unum mundum ... finitum ... et loco suo -atum et operante deo factum esse. OROS. hist. 1,1,16 *orbis* regionibus provinciisque -atus. ALC. AVIT. epist. 34 p. 64,7 provincia praefixis regnorum -ata limitibus. GREG. TVR. Franc. 1,7 cuius (*Ninive*) in tribus mansionibus spatium amplitudinis Ionas propheta -at. CORIPP. Ioh. 4,619 Antalas pariter pugnas -at arte. *accedit dat.*: SENT. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 4 sententia⟨m⟩ hieromnemonum qua consecratam regione⟨m⟩ Apolloni Pythio ... -verunt. CORP. XII 1445,3 sibi et suis deter⟨m⟩inavit in agrum p(edes) *tot.* *i. q. metiri*: LVCR. 6,403 *Iuppiter* in eas *nubes* ... descendit, prope ut hinc teli -et ictus. PLIN. nat. 4,77 de Europae latere (*Ponti*) mensuram alii *tot milia* -vere, alii *tot.* 6,57 eius longitudinem XL dierum noctiumque velifico navium cursu -vere. 6,124 cum ... alii alia mensura -ent. 2 *res* -at: GERM. 21 extremum geminus -at axem quem Grai dixere polon. PLIN. nat. 3,115 octava regio -atur Arimino, Pado, Appennino. 5,48 inferiorem eius (*Aegypti*) partem Nilus ... amplexu suo -at Canopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco. 6,37. TERT. adv. Hermog. 38 p. 168,5 *materia* -atur a loco. adv. Val. 4 p. 181,7. anim. 33 animam ... non refundi in animam universi, sed manere -atam (*cf.* PRVD. apoth. 809). IREN. 2,1,2 omnes ... ab eis qui foris sunt contineri et -ari et includi. ARNOB. nat. 1,31 *deum* nulla deliniat forma corporalis, nulla -at circumscriptio (*cf.* AVG. gen. ad litt. 6,12 p. 185,15 talibus membrorum lineamentis -atum. civ. 11,5 EVCHER. form. pr. p. 4,13). AMM. 22,8,43 ad alium portuosum ambitum qui arcus figuram -at ultimam. HEGES. 3,6,1 vico ... Tyriae terrae fines -antur. HIER. epist. 15,2,2 eam solitudinem ... quae Syriam iuncto barbariae fine -at. AVG. epist. 118,31 ut eam *rem* forma modificent *atomi*, figura -ent. OROS. hist. 1,2,73 Hispaniam citeriorem ... Carthago -at. POMER. 3,18,1 totus orbis ... quattuor -ari partibus sive angulis invenitur. BOETH. arithm. 1, 2,7 p. 54,20 anguli terminum qui ... longitudinem latitudinemque in quadragenos -at.

B *translate*: 1 *generatim*: **a** *de tempore i. q. circumscribere, finire: aliquis* -at: PLIN. nat. 7,155 annum enim alii aestate -bant et alterum hieme (AVG. civ. 15,12). 18,285 hoc tempus Varro -vit sole tauri partem X obtinente (18,286. 289). TAC. dial. 16 hoc primum interrogabo ... quam oratorum aetatem significatione ista -etis. SVET. Galba 15 existimabatur etiam senatoria et equestria officia bienni spatio -urus. PAPIN. dig. 3,1,8 poena tempore -ata. VLP. dig. 29,1,15,6 ultra tempora edicto -ata (39,2,15,7). AVG. civ. 20,13 quomodo ergo ista scriptura eisdem mille annis utrumque -at diaboli scilicet alligationem regnumque sanctorum? COMPVT. Carth. 1,4 aliquantos annos suis assertionibus in integro -are nequivit. BOETH. herm. sec. 1 pr. p. 5,21 ut vox ipsa sit per linguam -ata in eum sonum qui inscribi litteris possit. arithm. 1,1 p. 8,19 alia vero disiuncta a se et -ata partibus. *res* -at: CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 35 ea ... omnia fixa tuus glomerans -at annus (*fere i. q. complet*). LACT. inst. 7,14,12 diei magni... quem circuitus annorum mille -at. AVSON. 368,31 Libra *sidus* die somnique pares -at horas. HEGES. 2,9 l. 214 aliarum urbium bella incolarum excidiis -antur. RVFIN. symb. 24 non enim *nox* spatia sibi debita vel ab initio suscepit vel ad ultimum -ata perduxit. PAVL. NOL. epist. 29,12 quo citius sermonem meum ... -em. AVG. civ. 15,14 quem *diem* viginti et quattuor horae diurno curriculo nocturnoque -ant. in psalm. 104,6 quamlibet ... paucis annis generatio -etur. gen. ad litt. 4,26 p. 125,25 istorum dierum ... quos videmus solis circuitu -ari atque numerari. CYPR. GALL. exod. 1112 quae ... hostia ... dei -at iram. VINDIC. gyn. p. 450[1] cursu solis ut lunae dodecadem -ari (p. 450[g] cursu et lunae veterum -are). BOETH. mus. 1,13. INSCR. christ. Rossi II XI 9,1 vita hominum brevis est, certa hanc -at (h)ora. *absolute*: SEN. epist. 99,5 an-

guste fructus rerum -at qui tantum praesentibus laetus est. PLIN. nat. 17, 189 quidam ita -ant (*de tempore confodiendae vineae*). AVG. civ. 22, 30 hinc iam, sicut Matthaeus euangelista -at, tres aetates usque ad Christi subsequuntur adventum. *i. q. desinere*: BOETH. arithm. 1, 23 p. 47, 14 *numerus* sua scilicet quantitate cum eo aequaliter incohans aequaliterque -ans. b *de oratione*: CIC. de orat. 3, 175 neque est ex multis res una quae magis oratorem ab imperito dicendi ... distinguat quam quod ille ... id quod dicit spiritu, non arte -at. GELL. 16, 2, 3 indefinitus namque ... sermo fiet, nisi interrogationibus responsionibusque simplicibus fuerit -atus. AQVILA rhet. 18 p. 27 oratio ... neque composita membris quibusdam vel -ata certa circumscriptione verborum. HIER. epist. 53, 8, 3 propositione, assumptione, confirmatione, conclusione -at (CASSIOD. inst. div. 6). MART. CAP. 5, 527 *περίοδον* ... quae sententiam quadam circumscriptione definit atque -at. SIDON. epist. 9, 1, 1 eo quod Gaius Secundus ... paribus titulis (*sc. novem libris*) opus epistulare -et. *i. q. distinguere*: IREN. 1, 11, 1 -antem (*διορίζοντα*) natos Aeonas ab infecto patre. TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 9. ZACCH. 2, 17 pande, quaeso, quae Novatianos a nobis causa -et.

2 *speciatim t. t. gramm. et rhet.*: a *de notionibus, i. q. definire*: SEN. benef. 18, 1 illud utique mihi -ari volo. PLIN. nat. 7, 130 cum prosperitatem ipsam alius alio modo et suopte ingenio quisque -et. 17, 34 Cato breviter atque ex suo more vitia -at. 18, 194 ut hanc quoque curam -emus. VLP. dig. 40, 5, 26, 1 quod igitur defendimus, ita -andum est. TERT. nat. 2, 2 eius *dei* quem non liquido tenebat -are (adv. Prax. 18 p. 260, 3 unicum deum. adv. Marc. 4, 1 p. 425, 28). anim. 10 pertinet ad statum fidei simplicem animam -are. PANEG. 12, 28 summam felicitatem habendi ac nocendi fine -ans. LACT. inst. 3, 9, 1 cuius (*summi boni*) natura hoc modo -anda est (epit. 28, 2). 4, 30, 1 veritas. 6, 5, 1. 19 ut ... summa officia -em. AMM. 30, 4, 4 quam *professionem oratorum* a veteribus ita -atam. AVG. civ. 9, 8 ubi certe omnes *daemones* -ando complexus est. quaest. hept. 3, 68 si definitionibus ista -are temptemus. SIDON. epist. 1, 6, 5 *Epicurus* summum bonum sola corporis voluptate -at. BOETH. Porph. isag. p. 30, 21 -ant ... generalissimum ita. p. 36, 20. 39, 19 omnibus ... -atis (herm. pr. 2, 12 p. 166, 21 sec. 5, 12 p. 376, 24). in Porph. comm. sec. 2, 5 p. 185, 6. 2, 6 p. 194, 14 differentia enim ita substantiam demonstrat, ut circa substantiam qualitatem -et, id est substantialem proferat qualitatem. 3, 2 p. 203, 18. 3, 7 p. 224, 18 id Porphyrius -vit dicens. 5, 9 p. 311, 7. herm. pr. 1, 6 p. 81, 1 quaecumque cetera talium -amus (*προσδιορίζόμεθα*). 2, 14 p. 210, 24 herm. sec. 1, 1 p. 14, 10. 2, 6 p. 129, 12. CASSIOD. in psalm. 134, 18 simulacra significans atque -ans per id quod implere non possunt. NOVELL. Iust. 3, 3 sicut ... expensam -vimus (*ὡρίσαμεν*). *c. acc. dupl.*: TERT. apol. 21 hunc enim Zeno -at factitatorem. anim. 43 superest, si forte cum Stoicis resolutionem sensualis vigoris somnum -emus. adv. Prax. 14 p. 250, 4 regula ... quae invisibilem deum -vit (adv. Marc. 2, 27 p. 373, 24 patrem). 18 p. 260, 6 sine filio autem nominatur, cum principaliter -atur ut prima persona. 26 p. 277, 16 sufficit eum ... ab ipso adnuntiali angelo filium dei -atum. anim. 21 quid nunc si naturae condicio sic erit definienda, ut duplex -etur. 27 si mors non aliud -atur quam disiunctio corporis animaeque. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 9 sic *apostolus* suum euangelium defendere potuisset, ut potius demonstraret, non ut unum -ret. *seq. acc. c. inf.*: TERT. anim. 52 audenter -amus mortem non ex natura secutam *esse* hominem. ad. Marc. 4, 34 p. 536, 21 utramque mercedem creatoris sive tormenti sive refrigerii *esse* -at. AVG. civ. 2, 21 populum ... coetum iuris consensu et utilitatis communione sociatum esse -at *Scipio apud Ciceronem*. 8, 8 nunc satis sit commemorare Platonem -asse finem boni esse secundum virtutem vivere. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 7 p. 221, 15 -at hoc in generibus ac speciebus esse non posse. *seq. enunt. interrog.*: TERT. pudic. 18 debuerat enim quae damnaverat proinde -asse quonam usque et sub ⟨qua⟩ condicione damnasset. BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 155, 13 oportet ... interrogantem -are utrum ... animal homo sit an non (herm. sec. 5, 11 p. 357, 11). 2, 12 p. 175, 22 contingere appositiones -antes (*διορίζουσαι*) quemadmodum in illis esse et non esse veritatem. herm. sec. 1, 1 p. 14, 2. 2, 7 p. 140, 12 quae tamen ipsa sit pars ... non -at nec definit. b *de clausula sententiae vel exitu verborum*: SERV. gramm. IV 422, 24 excluditur autem *s littera* quotiens vel incohat sermonem vel -at. 461, 12 ut quartus dactylus partem -et orationis. FRG. Bob. gramm. V 556, 10 ea *nomina* enim modo e modo i vocativum -ant suum. TER. MAVR. 1189 consona si mediam *vocalem* -at. AQVILA rhet. 26 p. 30 illud (*ὁμοιόπτωτον*) ... et casu et sono simili verba membrorum -at. 42 p. 35. MART. CAP. 3, 241 nomina nonnulla -at *l littera*. *de persona*: TAC. dial. 22 nec omnes clausulas uno et eodem modo -et *orator*. SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 6 insigniter et *βιαίως* hanc *αὔξησιν* -vit, gradatim procedentibus augmentis. *passivum*: AQVILA rhet. 25 p. 30 haec tria *membra* in eundem casum -ata sunt.

II *latiore sensu*: A *i. q. notare, significare*: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 369, 7 et hoc tibi eadem scriptura -at. SCHOL. Hor. Vind. ars 116 per hoc notat mediam aetatem iuventutis et ideo -at quia illi ... maxime notandi sunt. HIER. epist. 14, 5, 2 in alio loco speciatim nominatimque -at dicens. AVG. c. Faust. 12, 5 quod breviter alio loco -at. *seq. enunt. interrog.*: SCHOL. Hor. Vind. ars 44 quomodo debeat differre -at. 52 quomodo dicat nova *verba*. 73 quas res gestas velit accipi.

B *i. q. statuere, constituere, destinare* (*aliquem l. 20*): PLIN. nat. 8, 95 *hippopotamus* depascitur segetes destinatione ante, ut ferunt, -atas in diem. MIN. FEL. 36, 2 pro meritis ... singulorum etiam fata -at *deus*. TERT. spect. 20 nullam eius abstinentiae mentionem specialiter vel localiter in scripturis -ari. apol. 18 praedicarent ... quas demerendo sibi disciplinas -verit. nat. 2, 8 quibus honor intra muros suos deter⟨min⟩atur. praescr. 10 hanc tibi fossam -vit ipse. orat. 1 Christus ... novis discipulis novi testamenti novam orationis formam -vit. ieiun. 2 illos dies ieiuniis -atos. anim. 14 quibus omnibus etsi certa singulis domicilia in corpore -verunt. resurr. 46 p. 93, 31 illic et vitam repromisit ex iustitia, ubi mortem -vit ex delinquentia. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 27 haec humanis legibus. 5, 4 p. 581, 9 ut confirmetur nihil apostolum adversus creatorem -asse. adv. Hermog. 12 p. 139, 13 resurr. 29 p. 66, 12. coron. 3 hanc *observationem* si nulla scriptura -vit certe consuetudo corroboravit. *ibid.* amplius ... quam dominus in euangelio -vit. pudic. 2. 20 disciplina igitur apostolorum proprie quidem instruit ac -at principaliter ... antistitem. ITALA num. 30, 4 (Lugd.) si ... mulier oraverit orationem domino et -verit terminationem *eqs.* (*ὁρίσηται ὁρισμόν*, VVLG. se constrinxerit iuramento). 30, 5 omnes determinationes, quas -vit (VVLG. quidquid pollicita est). AVELL. p. 14, 29 quod in uno vel duobus praevaricatoribus poenis praesentibus divino iudicio -atum est. *seq. acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 3, 1 p. 377, 10 cum -atum est alium deum non credendum praeter creatorem. 3, 16 p. 403, 24 praescriptio ... qua -atum sit nihil omnino commune esse debere alterius dei Christo cum Christo creatoris. *seq. gerund.*: TERT. praescr. 20 quid homini agendum -ret *Christus*. scorp. 10 quis autem prohibuit dominum ... confessionem hominum faciendam manifeste -are. resurr. 37 p. 79, 4 quasi vere carnem suam illis edendam -asset.

C *i. q. diiudicare*: GROM. p. 268 priusquam aliquid sententia -etur (COD. Theod. 2, 26, 2 [*a. 330*]). TERT. adv. Marc. 4, 4 p. 428, 25 quis inter nos -bit nisi temporis ratio. COD. Theod. 11, 30, 2 (*a. 314*) ante causam examinatam et -atam (VVLG. prov. 26, 10 iudicium -at causas. PS. ASCON. div. in Caec. p. 104, 15. CANON. Migne 56, 403[A] nisi causa fuerit -ata. 56, 424[A] COD. Iust. 7, 62, 6 pr.). POMER. 3, 31, 6 hanc quaestionem ... hoc modo -at. APRING. in apoc. 19, 15—16 severitas iudicantis quae in tanto iustitiae manet acumine, ut discriminet universa et singulorum facta -et. COD. Iust. 3, 3, 3 ut *iudices* delegata sibi negotia lata sententia -ent (NOVELL. Inst. 19, 1 [*κριθῆναι*]). CORP. III 9938, 10 iudices dati ... in re praesenti per sententi⟨am⟩ suam -verunt. *t. t. medicinae i. q. κρίνειν*: HIPPOCR. progn. 5 *aegritudines* intra quadraginta dies -antur (*κρίνεται*). ORIBAS. syn. 6, 3 quando ... accessiones ... accedunt, celere aegritudinem -are significat (*κριθήσεσθαι*). 8, 41 medicamen, qui ... -ent passionem (*ἐκκρίνειν*). *nota*: HIPPOCR. progn. 2 -atur (*κρίνεται*) ... die et nocte si per haec accidentia vultus talis fuerit.

part. perf. pass. pro adi. **dēterminātus**, -a, -um (*compar. v. l. 62*). *proprie de loco*: SEN. nat. 1, 3, 6 humor aut lacus, si -us est speculum est. *in imag.*: CHALC. comm. 312 utrum limitata id est -a *silva (i. materia) sit* nequaquam consentiunt, quando -um quoque magnitudinem habeat necesse est. BOETH. arithm. 2, 32 comprehensibilis et -ae et eiusdem substantiae esse dicuntur. mus. 5, 2 species ... quae ita sunt fluvidae atque imperfectae nec -ae. *translate: de tempore*: AVG. civ. 12, 21 p. 547 ubi sunt illi -i dimensique circuitus in quibus nulla nova fiunt? *de oratione sim.*: MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 16 ille aptior et -us sermo. AMBR. Ioseph 1, 1 eo ... facilius mentem penetrant quo magis circumscripta ac -a sunt. AVG. in psalm. 54, 4 de ipsis ... rectoribus habemus -am scripturarum sententiam. gen. ad litt. 10, 22 p. 326, 3 quid hac sententia -ius? MART. CAP. 9, 969 *numerus* in gestu figuris -is schematisque completur.

adv. **dēterminātē**. *i. q. separatim*: SCHOL. Hor. Vind. ars 268 quia haec loca -e habet, vocatur trimetrum. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 125, 9 non ... ut hoc verum sit -e aut illud, sed utrumlibet. *i. q. manifeste*: SCHOL. Hor. Vind. ars 310 ut magis -e ostenderet.

syn.: definire.

deriv.: determinabilis, determinatio, determinativus, determinator, determinatus. *compos.*: indeterminatus.

dētero, -trīvī, -trītum, -ere *a* de *et* terere. PAVL. FEST. p. 74 defensam -itam atque detunsam. PORPH. Hor. carm. 1, 6, 12 -ere autem minuere significat ex consequenti quia, quae -untur, minuuntur. GLOSS. *κατατρίβω. ἐλαττῶ, ἐκτρίβω. ἐπιτρίβω.* *legitur inde a* NAEV. (*? v. l. 76*) *et* PLAVTO (*perf.*: PROP. 3, 23, 3 *et recentiores*), *deest apud* TER. CIC. VERG. LIV. [*loci dubii*: NAEV. com. 127 -itum (retritum *Fest.*) rutabulum. PLAVT. Poen. 315 *coniecit Scaliger*. PVBLIL. P 19. QVINT. inst. 2, 8, 10 non enim -endum (*A*[2], deserendum *al.*) id bonum.]

I *proprie i. q. terendo vel usu frequenti minuere aliquid*: A *generatim: aliquis* -it: PLAVT. Merc. 952 clementer, quaeso: calces -is. LVCR. 1, 315 strataque iam vulgi pedibus -ita viarum saxea conspicimus. 1, 319 haec igitur minui, cum sint -ita, videmus. SEN. dial. 2, 3, 5 nec secari adamas aut caedi vel -i potest. FRONTIN. aq. 24 rotundus *digitus* ... quadrato minor est, scilicet quia anguli -untur.

Qvint. inst. 10, 5, 16 (*in imag.*) necesse est -atur fulgor. Ps. Qvint. decl. 13, 8 cur iniusto cotidie iugo boum colla -imus? Gell. 12, 1, 21. Tert. resurr. 42 p. 88, 17 carne deposita vel ex parte discissa sive -ita (Didasc. apost. 6, 28 cum -entur carnes corporis tui). adv. Marc. 4, 24 p. 500, 10 calciamenta. Oros. hist. 7, 25, 10 (*in imag.*) -ita regii fastus robigine (*huc refertur* Gloss. V 356, 54. 405, 51 de triturigine agnidine [*anglosax., i. detritu*]). *res* -it: Prop. 3, 7, 20 omnia -ito vincula fune cadunt. 3, 23, 3 has *tabellas* quondam nostris manibus -erat usus (Sen. benef. 1, 12, 2 quod usus brevis -at. Plin. nat. 8, 191 vestis -ita usu. 33, 60 Cod. Iust. 5, 37, 22, 6. *adde*: Qvint. inst. 2, 4, 7 [*in imag.*] multum in *pueris* ratio limabit, aliquid velut usu ipso -etur). Tib. 1, 9, 16 -et invalidos ... via longa pedes. Ov. met. 13, 792 assiduo -itis aequore conchis. Phaedr. 3, 7, 16 a catena collum -itum canis. Plin. nat. 17, 188 decuti ... oculos *vitium* tractuque intrantium -i. 36, 190 fluctibus ... volutatae *harenae* nitescunt -itis sordibus. Ps. Qvint. decl. 6, 4 describam nunc ... -itam lateribus meis consciam malorum carinam. Ps. Cens. frg. 3, 6 stellarum concursu quod [temperatur] utrimque -itur. Hier. adv. Iovin. 2, 18 vestitus *Iudacorum* pariter non -untur. *accedit* ab: Schol. Iuv. 8, 4 nasum minorem dicit ... -itum a statua. *i. q. abradere* (*t. t. med.*): Cels. 5, 26, 35 deraso vero -itoque *medicamento* imponendum est emplastrum. Plin. nat. 27, 137 *telephion* illinitur lentigini et, cum inaruit, -itur. 33, 131 nigrescit *argentum* et ovi indurati luteo, ut tamen aceto et creta -atur. *i. q. limare*: Plin. nat. 27, 10 vis eadem ... quae cotibus in ferri acie -enda.

B *speciatim de herbis sim.*: **1** *i. q. conterere, tundere*: Colvm. 6, 4, 2 quidam marrubium -unt cum oleo et vino. 6, 7, 3. 6, 12, 4 milium -itum conspersumque aqua mulsa. 6, 27, 10. 6, 32, 1. 6, 38, 3. 7, 5, 7. 9, 13, 7 decocti mellis et cum galla vel arida rosa -iti. Scrib. Larg. 130 sinapis sextarius unus -itus. Pelagon. 289 clari mellis coclearia quattuor ... vini veteris hem.: haec simul -is. **2** *i. q. terere, spicas excutere*: Colvm. 1, 6, 23 quod ... celeriter frumenta -untur. 2, 20, 5 in area -ita frumenta sic sunt aggeranda. Plin. nat. 18, 115 pisunt *spicas* cum harena et sic quoque difficulter -unt.

II ***translate***: **A** *praevalet notio minuendi aut nocendi*: **1** *i. q. detrahere de aliqua re*: Varro ling. 5, 136 irpices ... sirpices, postea s -ito, dicti (*cf.* Nigid. frg. Gell. 10, 5, 1 in ea copula e littera -ita est. Avg. civ. 16, 3 una -ita littera. Macr. sat. 1, 12, 30 -itis quibusdam litteris). Hor. sat. 1, 10, 69 si *Lucilius* foret hoc nostrum fato delapsus in aevum, -eret sibi multa. Manil. 2, 649 hinc modo dat mundus vires, modo -it (detrahit *al.*) idem. Petron. 119, 56 arma placent miseris, -itaque commoda luxu vulneribus reparantur. Ivv. 3, 24 res hodie minor est here quam fuit atque eadem cras -et (-it *Prisc.*) exiguis aliquid. Tac. hist. 2, 76 si quid ardoris ac ferociae miles habuit, popinis et comissationibus ... -itur. Symm. epist. 3, 4, 2 haec si vera plerumque sunt, tamen assiduitate -ita in invidiam mendacii reciderunt. Serv. Aen. 4, 225 expectat: moratur, -it tempus. Avg. epist. 137, 4 in minutias -i et grandescere in molem non nisi corporum est. *nota*: Sil. 7, 247 quantum -itum est famae *Hannibalis*. Avr. Fronto p. 83, 15 N. tua ista valetudo aliquantulum -vit mihi. **2** *i. q. damno afficere, urgere, consumere*: Sen. dial. 9, 2, 11 *ingenia* occupationibus libenter -untur (Symm. epist. 1, 23, 3). epist. 66, 12 mortalia minuuntur, cadunt, -untur. Sil. 8, 398 -ita ... bellis Suessa (Oros. hist. 2, 19, 9 *Romam*. 3, 22, 15. Marcell. auct. chron. II p. 106, 548, 5 Mediolanum). Plin. epist. 9, 35, 2 nimia cura -it magis quam emendat. Gell. 15, 30, 1 ab alio genere vitae -iti et retorridi. Vopisc. Aurelian. 7, 5 segetem nemo -at. Firm. math. 3, 4, 10 quos feminae semper impugnent et qui a feminis ... -antur. 4, 4, 3 milites ... sempiterno onere militiae. Zeno 1, 5, 3 hominum ... vivacitate mundo senescente -ita. Oros. hist. 2, 19, 1 obsidio ... obsessos -vit. 3, 19, 5 aetate -iti. 7, 34, 6 parvam ... manum ... bellando. Petr. Chrys. serm. 2 p. 189[c] ut labore iugi conditio conducta -atur. Ennod. carm. 2, 12, 7 p. 562, 7 vix caries senium comitata hoc -it umquam, gloria factoris quod bene condiderit. Verec. in cant. 2, 10 situ aestuque -iti *Israelitae*. Arator act. 1, 401 non -it ullas perpetuas ibi casus opes. **3** *i. q. detrectare*: Hor. carm. 1, 6, 12 Musa potens vetat laudes ... Caesaris et tuas culpa -ere ingeni. Avson. 64, 2 timet *vacca Myronis* artificis -ere ingenium. Mos. 390 quid ... victus amore tui praeconia -o?

B *praevalet notio usus frequentis*: **1** *i. q. semper attingere, frequentare* (*cf.* Lvcr. 1, 315 *p. 804, 81*): Sen. nat. 7, 24, 2 nec hanc unam -at semitam *cometes*. Plin. nat. 6, 87 iubas earum *arborum* gubernaculis -entibus. Amm. 30, 4, 9 viduarum postes et orborum limina -entes (30, 4, 14 fores divitum). Ps. Rvfin. in Am. 6, 3—6 humilium capita -entes. Pallad. hist. mon. I 30 a nullo paene -itam (ἄτριπτον) ingressus est viam. *nota de libris*: Petr. Chrys. serm. 101 p. 482[A] qui de bono mortis veterum vetusta volumina -erunt. *i. q. operam dare*: Hier. praef. Vulg. Iob I in Latino *sermone* paene ab ipsis cunabulis inter grammaticos et rhetores et philosophos -iti sumus. **2** *i. q. in ore habere*: Hier. quaest. hebr. in gen. p. 52, 10 illud autem omnium paene sermone -itum. Mar. Merc. subnot. 5, 1 more quo theatrum Arbitri Valeriique -tristi.

part. perf. pass. pro adj. **dētrītus**, -a, -um: *i. q. usu consumptus*: Lvcr. 1, 319 *cf. p. 804, 82*. Pavl. Fest. p. 72 togae -ae (Tac. ann. 1, 18 tegmina. Cod. Iust. 5, 72, 4 vestes. Act. Archel. p. 71, 6 veste squalida ac -a). Sen. Herc. O. 1009 -is ... umeris. Petron. 124, 261 haeret -us laevae Mavortius umbo (Sil. 10, 397 clipeo). Plin. nat. 8, 132 -o esse dorso. 9, 100 -is ... aculeis. *adde*: Prvd. c. Symm. 2, 1047 ne iecoris -a in parte relinquat vilis cura deum. *i. q. rimosus*: Itala Ier. 2, 13 (Cypr. unit. eccl. 11 testim. 1, 3 epist. 70, 1 Aug. c. Parm. 2, 10, 20 *al.*) effoderunt (*vel* foderunt) sibi lacus -os qui non possunt aquam portare (λάκκους συντετριμμένους, Vvlg. cisternas dissipatas). Zeno 2, 59 ut biberent -is lacunis. *i. q. pervulgatus*: Qvint. inst. 8, 6, 51 illa in agendis causis iam -a.

deriv.: detrimentum, detritus. (deterior: Prisc. gramm. II 83, 7. 84, 15. 99, 12 Gramm. suppl. 81, 2.)

dēterreo, -uī, -itum, -ēre *a* de *et* terrere. Gramm. suppl. 280 (= Isid. diff. app. 37 Diff. ed. Beck p. 86, 8) qui terret timore cogit, qui -et prohibet perseverare. Evgraph. Ter. Haut. 79 -ere enim est aliquem a proposito terrere et revocare. Gloss. καταπτοῶ. ἐκφοβῶ. detraho. deterro (-eo *e*) ἀποπτύρω. -et φοβερίζει, absterret. *legitur inde a* Plavto *per totam latinitatem, deest apud nonnullos poetas.* [*conicitur* Caes. Gall. 7, 49, 2 *pro* terrere.]

i. q. terrendo retinere, prohibere aliquem, latiore sensu i. q. terrere (*v. p. 807, 11*):

1 ***absolute*** (*hic illic supplendum est obiectum*): **a** *aliquis* -et: Ter. Ad. 144 quom placo, aduorsor sedulo et -o. Hec. 25 si ... in -endo voluissem operam sumere. Cic. dom. 127 neque erat causa cur prohibendo non tam -ere videretur quam admonere. Sest. 89. leg. 2, 8 ad iubendum et ad -endum. ad Q. fr. 1, 2, 3 monui, suasi, -ui. Liv. 24, 32, 5 primo imperio ..., deinde auctoritate -endo. Sen. contr. 7, 7, 11 diximus perseverasse ad redemptionem quam⟨quam⟩ -uisset pater. suas. 6, 25. Sen. epist. 100, 12 -et ... qui imitandi cupiditatem fecit. frg. 94 Qvint. inst. 5, 8, 2. Svet. Iul. 70 quamquam -entibus amicis. Fronto p. 150, 20 N. Vvlg. Mich. 4, 4 non erit qui -eat. **b** *res* -et: Cic. de orat. 1, 258 quod ... vereor ne maiorem vim ad -endum habuerit quam ad cohortandum. Tusc. 4, 62. Att. 13, 44, 2 adnueram, sed pompa -et. Verg. catal. 9, 11 quae maxima -endi debuit, hortandi maxima causa fuit. Plin. nat. 6, 166. 31, 27.

2 ***cum accusativo***: **a** *personae: aliquis* -et: Ter. Haut. 79 te. Varro rust. 2, 9, 13 verberibus eos (*catulos*) -ere. Cic. Verr. 1, 28 testes ..., timidos homines et afflictos, auctoritate (3, 64 Font. 3 Scaur. 15). 4, 122 Metellus is qui multos in istum testes ... -uit. de orat. 1, 131 fin. 5, 55. div. 1, 123 quaerentibus cur non eadem via pergeret -eri se a deo dixit *Socrates*. Att. 15, 17, 1 L. Antonium ... facillime -bis. ad Q. fr. 3, 8, 4. ad Brut. 1, 16, 3 neque magis irritatus esset Antonius ... quam ob eiusdem mortem -itus. Caes. Gall. 5, 7, 1 Caesar ... coercendum atque -endum ... Dumnorigem statuebat. Hirt. Gall. 8, 44, 1 Bell. Afr. 56, 1. 69, 4 hostes pulsos -itosque. Ov. met. 14, 296 stricto pavidam -uit ense. Liv. 2, 54, 8 -itum *tribunum* a primoribus (*sc. ne intercederet*. 10, 9, 1. 38, 47, 5 auctoritate vestra). 23, 9, 8 hic te -eri sine. 37, 42, 5. 42, 10, 11 collegam -nit. *al.* Pavl. Fest. p. 169 -etur ab Atto per augurium. Sen. contr. 7, 7, 13. Vell. 2, 68, 2 nequiit ... senatus et consulis auctoritate -eri. Sen. dial. 3, 19, 7 ut alios pereundo -eant. epist. 79, 5 Cvrt. 4, 10, 17. 8, 7, 18 Scrib. Larg. pr. 9. 24. Tac. ann. 12, 54 quo studia accusantium -erentur. Svet. Iul. 14 Nero 28. 47 Vlp. dig. 43, 24, 1, 11. 48, 19, 6, 1 Apvl. met. 4, 26. Ivst. 14, 1, 3 hoc facto ... labantium animos -uit. Veg. mil. 1, 9. Vvlg. I Esdr. 3, 3 -entibus eos per circuitum populis. Drac. laud. dei 3, 410 armato -ens (de torrens *B*) funere manes. Romul. 8, 189. *res* -et: Cic. Verr. 2, 157 me ... anulus aureus scribae tui -et. Caecin. 16. dom. 103 nisi quem forte illius ... dedicatio -et. de orat. 2, 236 quod frangit adversarium, quod impedit, quod elevat, quod -et. 3, 23. fin. 3, 38 nisi eos per se foeditate sua turpitudo ipsa -eat (Att. 13, 28, 2 *ibid.* hoc turpe). Tusc. 4, 76. Att. 7, 12, 3 non -or periculo. epist. 5, 12, 1 me ... -uit pudor quidam (*cf.* 15, 1, 4 verecundia -itus). ad Brut. 1, 17, 6. Bell. Afr. 1, 4 tamen non -batur. Bell. Hisp. 3, 7 partim illo responso -bantur. 16, 4 oratione (Liv. 37, 52, 9). Nep. Dion 8, 5. Hor. carm. 1, 16, 10 irae quas neque Noricus -et ensis nec mare naufragum *eqs.* Ov. met. 10, 600 non ... eventu iuvenis -itus horum. Liv. 2, 19, 10 dux nihil -itus vulnere. 2, 54, 2. 4, 6, 10 ut patricios desperatio primo ..., deinde indignatio ... -eret. 5, 47, 9. 31, 12, 2 ne Pleminium quidem, tam clarum ... exemplum, homines -ere. 38, 5, 10 metu -ito praetore (Vlp. dig. 43, 16, 3, 6 Optat. 3, 4 p. 83). *al.* Vitr. 9, 7, 7 quas ob res, non pigritia -itus, praetermisi. Phaedr. 5, 4, 7. Sen. benef. 7, 26, 3 alium labor, alium impensa -et. dial. 1, 5, 11. epist. 45, 2 nec me Charybdis et Scylla ... -ere potuissent. Cvrt. 10, 2, 13. Colvm. 3, 9, 5 neque est quod temporis tarditas quemquam -eat. Ascon. Mil. p. 33 Cl. petebat ... nihil -itus (milo deterius *codd.*) consulatum. Plin. nat. 14, 7 sed nos oblitterata ... scrutabimus, nec -bit quarundam rerum humilitas. Stat. silv. 3, 5, 46 quid enim -et amantes? Qvint. inst. 1, 10, 48. 8 pr. 2 Tac. hist. 4, 69. ann. 1, 1 donec gliscente adulatione -erentur. Plin. epist. 3, 19, 1 in his me multa sollicitant, aliqua nec minora -ent. 7, 17, 14 Fronto p. 53, 14 N. Avr. Fronto p. 253, 21 N. neque -bor (debe⟨...⟩reor *cod.*) isto tuo dogmate. Gell. 15, 10, 2 Vlp. dig. 21, 1, 31, 21 Apvl. met. 5, 22. 9, 21 *al.* Tert. pudic. 14 ut ... superbia elimarentur et austeritate -erentur. Paneg. 4, 2.

Avson. 400, 2 neque -bat aemulas ornatus aequalis. Veg. mil. 4, 8. Hier. tract. in Luc. p. 383, 24 *opp.* provocent. Clavd. 15, 487.

b *rei*: Cic. off. 2, 63 cam ... iniuriam in -enda liberalitate sibi etiam fieri ... putant. Ov. met. 8, 766 obstipuere omnes aliquisque ex omnibus audet -ere nefas saevamque inhibere bipennem. Tert. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 23 dum ... prima *improbitate* -ita nec secunda committitur. 4, 28 p. 517, 26 negationem. Porph. Hor. carm. 1, 16 ut nulla vi hic furor -eri possit. Tryph. dig. 16, 3, 31 pr. maleficia. Vvlg. Zach. 1, 21 venerunt isti -ere ea, ut deiciant cornua gentium. Prosp. in psalm. 119, 2 dolosis verbis sanctum propositum cupiunt -ere. *nota i. q. terrere, perterrere*: Capitol. Aur. 5, 3 ubi ... comperit se ab Hadriano adoptatum, magis est -itus quam laetatus. Dict. 4, 20 qui ... hostes metu sui ... -uit. Clavd. 21, 176 nec iuga Leucatae feriens spumantia fluctu -bat hiems. Marcell. chron. II p. 89, 467, 3 Ravennam civitatem terrae motus -uit.

3 *accedunt* **ab** (ad *infra l. 69*), **de**, *abl.*: a ab: *α omittitur obiectum: aliquis* -et: Hor. sat. 1, 4, 111 a turpi meretricis amore cum -eret. Porph. Hor. epist. 1, 1, 28 a studio sapientiae. *res* -et: Rhet. Her. 4, 37, 49 ut altera res ab iracundia et molestia removeat, altera res ab errato -cat. Cic. inv. 2, 56. rep. 3, 33 quae *lex* ... vetando a fraude -eat (Sen. epist. 94, 37 a scelere). leg. 1, 40 si metus supplicii, non ipsa turpitudo -et ab iniuriosa facinorosaque vita. Sen. benef. 3, 19, 4 quia -ere ab illo *beneficio* ne servitus quidem potuit. *β cum obiecto: aliquis* -et: Varro rust. 2, 2, 14 *arietes* ab saliendo. Cic. Font. 36 ut suos novos clientes a bello faciendo -eat. dom. 4 quos ... a libidinosa sententia certum et definitum ius religionum ... -et. de orat. 1, 117 ut homines adulescentes ... omnino a dicendi studio -eam. 2, 1 a doctrina. Brut. 262 fin. 1, 3. 26 a studiis. epist. 1, 7, 5 ego te, ut ad certam laudem adhortor, sic a dimicatione -o. 5, 2, 6. ad Brut. 1, 15, 10 ut ... sceleratos cives timore ab impugnanda patria -erem. Caes. civ. 3, 100, 3 Hirt. Gall. 8, 42, 1. Bell. Alex. 22, 2 ut magis -endi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum. Bell. Afr. 51, 3 Sall. Iug. 50, 6. Nep. Dion 3, 3 a qua voluntate Philisti consilio -itus. Dat. 4, 5. Liv. 3, 42, 7 bello ... ultro inferendo -eri hostes a consilio urbis oppugnandae. 10, 11, 3 ab iubendo dictatore. 36, 34, 4 a furioso incepto. 40, 47, 8 *al.* Phaedr. app. 18, 19 a fuga. Sen. benef. 1, 1, 9 ne deos quidem ab hac ... ⟨benign⟩itate sacrilegi neglegentesque eorum -ent. epist. 40, 13 Cvrt. 7, 7, 20. Tac. dial. 10 eos a carminibus. ann. 13, 19. Fronto p. 124, 8 N. a vitiis (Capitol. Aur. 12, 2 a malo). Call. dig. 48, 19, 28, 15. Gell. 14, 1, 35 Favorinus -ere volens ac depellere adulescentes a genethliacis istis. Capitol. Pert. 3, 6 Avr. Vict. Caes. 17, 5. Optat. 3, 12 p. 100, 1 unde paulo ante populos -bant. Avson. 422, 8 a profectione. Amm. 25, 1, 18 Prob. Verg. ecl. 6, 42. Maximin. c. Ambr. 98 ab eiusmodi professione. Avg. civ. 5, 14. Svlp. Sev. chron. 2, 9, 1 Iudaei ... ab aedificando -iti sunt (2, 11, 5). *obiectum est res*: Liv. 4, 24, 9 ut vis a censoribus nullius auctoritate ... -eri quiverit. Avg. civ. 2, 14 p. 70 isti ab opprobriis hominum -ent impudentiam poetarum. *res* -et (*praevalet forma negativa*): Cic. leg. agr. 2, 92 neque te ... omina illa atque auspicia ... a simili furore -ent. Sest. 141 si Themistoclem illum ... non -uit a re publica defendenda nec Miltiadi calamitas ... neque Aristidi fuga. Cael. 46 har. resp. 18 Phil. 13, 20. 14, 28 aetas eius ... ab hac sententia. de orat. 2, 25 id me non modo non hortatur ad disputandum, sed etiam -et (*sc. a disputando. sim.* Liv. 6, 27, 11 magis incitaverat ad ... certamen quam -uerat. *cf. l. 69*). orat. 5 Att. 14, 20, 5 Cael. Cic. epist. 8, 6, 1 *al.* Caes. Gall. 5, 4, 1 ab instituto consilio. Bell. Afr. 76, 2 Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius *oppidi* -itus. Nep. Milt. 7, 4 Parii a deditione. Liv. 7, 34, 12 ab eo consilio iniquitate loci (38, 4, 9). 10, 17, 7. 22, 42, 7 quae ad -endos (deberendos *P*) a cupiditate animos nuntiata erant. *al.* Cels. 6, 18, 1. Sen. dial. 4, 36, 3 ab ira. 7, 18, 2 malignitas ... ista ... ab optimis. epist. 76, 18 ab honesto nulla re -bitur *vir bonus*, ad turpia nulla invitabitur. Colvm. 1 pr. 30 nec Brutum aut Caelium ... -uere ab eloquentiae studio fulmina illa Ciceronis. Ascon. Mil. p. 38. Qvint. inst. 2, 2, 3 ut ... ferociores a licentia gravitas -eat. Plin. paneg. 70. Apvl. met. 8, 23 quae res circumstantium ab emptione mea ... -uit animos. Paneg. 11, 14. 20 Schol. Cic. Bob. p. 30, 6. Avg. civ. 12, 18 neque ab hac fide me philosophorum argumenta -ent. 19, 12. *nota* ad: Sen. benef. 31, 5 neminem ad excitandas domos ruina -uit. *cf. l. 56.*

b de: Plavt. Trin. 560 lepide hercle de agro ego hunc senem -ui. Brvt. Cic. epist. 11, 11, 2 quod me de statu meo nullis contumeliis -ere possunt. Cic. div. 2, 81 num ... eorum frequentia Stoici de sententia -entur? Vvlg. Hab. 2, 17 vastitas animalium -bit eos de sanguinibus hominum *eqs.*

c *ablativus*: Hor. ars 392 silvestres homines ... caedibus et victu foedo -uit Orpheus. Qvint. inst. 7, 1, 58 poenam esse constitutam eis ... ne periculo exilii -eantur advocatione. Svet. Tib. 47 quo pacto plerosque modestia et pudore -uit. Clavd. 26, 141 tertia virtus Scipiadae Latiis tandem -uit *Poenum* oris. Sall. Iug. 98, 5 ita reges loci difficultate coacti proelio -entur. Vell. 2, 5, 3 non -itus proposito *Q. Macedonicus*. Lvcan. 10, 375 nec nos -eat ausis Hesperii fortuna ducis.

4 *sequitur enuntiatum*: a ne (*ponitur forma positiva verbi praeter l. 1. 5*): Plavt. Truc. 929 auro, hau ferro -ere potes ⟨hunc⟩, ne amem. Ter. Phorm. 3 maledictis *vetus poeta* -ere *poetam*, ne scribat, parat. Hec. 27 -uissem facile *poetam*, ne alias scriberet. Cic. Quinct. 16 hominem ... ne auctionetur. Sull. 13 Flacc. 18. Phil. 8, 19 -ere te, ne popularis esses, non poteramus. Lvcc. Cic. epist. 5, 14, 3 cupio -ere *te*, ne permaneas incepto. Caes. Gall. 1, 17, 2 hos ... multitudinem -ere ne frumentum conferant. Liv. 37, 13, 10 cum ea ipsa suspicio, ne quis exiret, -uisset. 38, 54, 11. Tac. ann. 13, 53 -endo Veterem, ne ... inferret. 15, 73. Hier. epist. 47, 1, 2 qui scribendo disertissime *me* -uit, ne scriberem. *nota absolute*: Caes. Gall. 1, 31, 16 Caesarem ... nomine populi R. -ere posse, ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur.

b quin, quominus: *forma negativa verbi: aliquis* -et: Plavt. Amph. 560 quin loquar haec ... numquam ullo modo me potes -ere. Mil. 369 numquam hercle -bor, quin viderim id quod viderim. Cic. Brut. 259 ne a C. Rusio quidem ... -eri potuit *Sisenna*, quominus inusitatis verbis uteretur. ac. 2, 63 taceo neque te, quominus ... sententiam mutes, -endum puto. Att. 11, 8, 1. Caes. Gall. 2, 3, 5 ut *Remi* ne Suessiones quidem ... -ere potuerint, quin cum his consentirent. Bell. Alex. 74, 2. Tib. 1, 3, 13 tamen est -ita numquam, quin fleret nostras respiceretque vias. Sen. epist. 47, 17 non est quod fastidiosi isti te -eant, quominus. 89, 18. Max. Victorin. gramm. VI 110, 13 quamvis quidam ... non sint -iti, quin ... concluderent. *nota*: Plavt. Mil. 332 me homo nemo -bit (detere uti *codd.*), quin ea sit in his aedibus (*i. quin credam eam esse*). *res* -et: Cic. Tusc. 1, 91 non -et sapientem mors ... quominus ... suis ... consulat (Sen. dial. 12, 19, 7 metus mortis). epist. 6, 22, 1 quominus ... litteras ad te mitterem. Liv. 26, 48, 4 quod eos non eruptio hostium ... non munitissima arx -uisset, quominus transcenderent omnia. Tac. hist. 4, 71. *forma positiva verbi*: Cvrt. 6, 10, 34 Parmenio ... -ere eum voluit ... quominus medicamentum biberet. Tac. hist. 2, 41. 89 quominus ... ingrederetur, amicorum consilio -itus. Schol. Cic. Bob. p. 67, 2 aut eundem ... curiae incendio esse -itum, quominus diu contionaretur. Cod. Iust. 9, 20, 7, 1 ut poenae genere -eri ceteri possint, quominus ... audeant.

5 *sequitur infinitivus*: *forma passiva verbi*: Cic. Verr. 1, 14 eius libidines commemorare pudore -or. 1, 24 agere ... libere comitiorum metu -bar. Hirt. Gall. 8, 41, 3 non -entur ... milites nostri vineas proferre. Bell. Afr. 29, 3 quo facto postea sunt -iti oppidum temptare. Cvrt. 10, 1, 12 eas *beluas* ... truci cantu -itas sequi classem. Don. Ter. Andr. 716 ut -eatur Chremes filiam suam Pamphilo dare. Clavd. 28, 93 ire Serena comes nullo -ita casu. *forma activa verbi*: Bell. Afr. 71, 2 quia *hostium levis armatura* ... equites -bat proelium inire. Dict. 4, 10 ubi ... referrent, de cetero etiam -erent in colloquio clam cum hostibus agere.

syn.: coercere, continere, depellere, removere. *opp.*: (ad)hortari, (ad)monere, incitare, invitare, iubere, provocare, sollicitare, suadere. *Tafel*

dēterrimus *v. sub* deterior.

dētersio, -ōnis *f. a* detergere. *i. q. actus detergendi*: Cael. Avr. chron. 2, 14, 203 habet enim virtutem faeni graeci semen mitissimae -is (*ibid.* purgatio sordis).

dētestābilis, -e *a* detestari. Dosith. gramm. VII 426, 23 -is homo καταμαρτυρηθεὶς ἄνθρωπος (*cf.* Gloss. V 661, 44/45 -is homo denotabilis persona). Gloss. ἀποτρόπαιος. οἰκτρός, ἐλεεινός, στυγητός. abominabilis, pessimus. exsecrabilis, maledictus. taeterrimus, pessimus. extra testimonium bonum qui est. -e ἀποτρόπαιον, στυγητόν, ἀπευκτόν. *legitur inde a* Cic.; *compar. inde a* Cic. (magis -is: Sen. dial. 3, 1, 5 Salv. gub. 4, 26); *superl.*: Avg. c. Iul. op. imperf. 6, 9 (maxime -is: Cic. Tusc. 4, 55).

i. q. detestandus, abominabilis, exsecrabilis (*saepius additur dativus; seq. infin. l. 70, acc. c. inf. l. 62*): Cic. Phil. 1, 33 *civem* metui et in odio esse invidiosum, -e *est*. 2, 65. 110 o -em hominem. 3, 36 nihil est -ius dedecore (Tusc. 5, 64). 11, 11 omen. 13, 1 civem. Tusc. 3, 25 taetra ... res est *aegritudo*, misera, -is (4, 55 unam rem maxime -em. Liv. 45, 19, 14 Sen. epist. 82, 3 Vvlg. gen. 38, 10. Avg. c. Iul. op. imperf. 6, 9 rem absurdissimam et -issimam). 3, 62. off. 1, 57 quo est -ior istorum immanitas. 2, 16 pestis. 3, 83 oppressionem taetram et -em. Cato 41. Lael. 27 -i scelere. Liv. 23, 3, 1 improbo ac -i senatu. 23, 5, 13 *illud* pati ... cui non ... -e erit? 26, 48, 11 -i exemplo (Ivv. 2, 48). 27, 9, 8 consilio. 29, 17, 19 uter casus civitati sit -ior. 31, 44, 5 loca quoque, in quibus positum aliquid ... honoris eius causa fuisset, -ia esse neque in iis quidquam postea poni dedicarique placere (Pavla et Evstoch. Hier. epist. 46, 8, 2 hic -is locus est). Sen. contr 1, 1, 23. Vell. 2, 1, 4 nec minus turpia ac -ia *foedera*. Val. Max. 5, 3, 4. 7, 8, 8 e vita ad mortem transitum suum et superis dis invisum esse et inferis -em futurum (invisus et -is: Sen. clem. 1, 18, 3 Svet. Tib. 63 Apvl. met. 8, 30). Sen. Thy. 23 clem. 2, 2, 2 benef. 2, 30, 1. 6, 25, 5 dial. 1, 5, 2. 3, 1, 5 nescias utrum magis -e vitium sit an deforme. epist. 114, 24 nomen -e ac dirum. Cvrt. 8, 2, 2. Colvm. 1, 3, 7 -es fuisse vicinos. Plin. nat. 18, 249 ob id petulantiae sales, etiam cum primo vere laudantur, auspicio tamen -es videntur. Frontin. strat. 3, 5, 1 -es epulas (*de carne humana*). Ivv. 13, 126 si nullum in terris tam -e factum ostendis. 15, 121 tam -e monstrum

(Porph. Hor. carm. 1, 37, 21 fatale monstrum: aut a fato sibi servatum aut -e). Svet. Nero 4 patrem Neronis ... omni parte vitae -em. 6. Vit. 10 -i voce. Gell. 3, 9, 5 -i exitio interisse. Apvl. met. 7, 19. 27. 8, 9. 15. 23. 9, 39. 10, 28. 11, 6 pessimae mihique -is iam dudum beluae. Itala Is. 54, 4 (Cypr. testim. 1, 20) neque verearis, quod -is fueris (ὠνειδίσθης, Vvlg. neque erubesces: non enim te pudebit *eqs.*). Porph. Hor. carm. 3, 4, 27 exsecrabilis ac -is. Vopisc. Aurelian. 43, 1. Lact. inst. 7, 16, 5 *syn.* abominandus. mort. pers. 8, 5 *syn.* odiosum. *saepius.* Non. p. 397 sacrum *est* etiam scelestum et -e. Cod. Theod. 2, 19, 1 (*a. 319*) uotas -is turpitudinis. 14, 3, 1 (*a. 319*) -ia commenta. Ambr. hex. 5, 5, 14 parad. 15, 75. Hier. epist. 39, 6, 2 genus -e monachorum. Vvlg. sap. 19, 13. Ps. Rvfin. in psalm. 40, 10 *opp.* laudandus. Avg. civ. 1, 25 -e facinus et damnabile scelus. *al.* in psalm. 101 serm. 2, 8 vocem abominabilem, -em (quaest. hept. 4, 41). Comm. instr. 1, 19, 6 apol. 1000. Salv. gub. 4, 26 illud magis taetrum ac -e. Cassiod. var. 12, 13, 2 exsecratione -i respuentes. *et saepius.* Iord. Get. 56 apud illas (*Amazonas*) -e puerperium erat. Pallad. hist. mon. I 10 p. 286[C] (κακόγηρε). Cod. Iust. 1, 3, 53, 2 crimen (9, 13, 1, 1[c]). 8, 50, 7 quaestus.

adv. **dētestābiliter.** *i. q. abominanter*: Lact. inst. 5, 10, 7 illud quod nefarie, quod -r fecit. Lvcif. moriend. 11 p. 307, 31. Rvfin. hist. 2, 13, 8 -r illudentes. Avg. gest. Pelag. 3, 10 quod -r cum Origene sentiat. c. Iul. op. imperf. 3, 138.

dētestābilitās, -ātis *f. a* detestabilis. *qualitas detestabilis*: Lvcif. moriend. 6 p. 298, 2 in omnibus his poenis tua -e inventis. Priscill. tract. 1, 6 formarum -s. Evstath. Bas. hex. 8, 1 p. 945[B] *Manichaeorum.*

1. dētestātio, -ōnis *f. a* detestari. Pavl. Fest. p. 184 obtestatio est, cum deus testis in meliorem partem vocatur; -o, cum in deteriorem (*cf.* Gloss. II 576, 41 -o testimonium). Porph. Hor. epod. 5, 89 dirae ... exsecrationes dicuntur ac -es saeva maledicta. Gloss. ἀποτροπιασμός. maledictio, abominatio. *legitur inde a* Cic. *et* Hor.

1 *i. q. veniae precatio, expiatio*: Cic. dom. 140 cum pro -e tot scelerum unam aram nefarie consecraret. 2 *i. q. exsecratio, latiore sensu i. q. odium, taedium, aspernatio*: Hor. epod. 5, 89 dira -o nullā expiatur victimā. Liv. 10, 38, 12 primoribus Samnitium ea -e obstrictis. Val. Max. 4, 3, 6 vir prudens Fabricii -em quam Epicuri maluerit praecepta (*antecedit*: pro monstro eam vocem *Epicuri* accepit). 6, 4, 5 *Brutus* omnem nominis sui memoriam inexpiabili -e perfudit (= Amm. 18, 4, 5 *de Domitiano*). Sen. epist. 117, 24 hac -e (*sc. ita quam primum moriar*) misericordiam captantis. Plin. nat. 15, 135 laurus quidem manifesto abdicat ignes crepitu et quadam ⟨de⟩testatione (*sc. per crepitum -em exprimere videtur*). Ps. Qvint. decl. 12, 9 taedium ac -o sui. Gell. 1, 15 lemma. 2, 6, 3 neque id *verbum* satis esse ad faciendam scelerati hominis -em. *ibid.* non laude indignus, sed -e exsecrationeque totius generis humani dignus *Busiris.* 2, 7, 13 (*ibid.* opprobratio). 6 (7), 16, 6. 10, 3, 13 odium in Verrem -emque (12, 1, 9 publica -e communique odio dignum. Evtr. 9, 20). Tert. test. anim. 3 Satanan denique in omni et aspernatione et -e pronuntias. Cypr. epist. 30, 8 acta paenitentia et professa suorum -e peccatorum. Paneg. 12, 36 *opp.* admiratio. Spart. Hadr. 23, 4 in summa -e habuit *illum* (*opp.* diligere). Pesc. 2, 2. Lact. inst. 5, 20, 4 dignus -e hominum. Don. Ter. Ad. 523 'illud' ergo tamquam cum -e dixit. Amm. 14, 11, 3. 31, 6, 3 lacerati -e atque conviciis. Hier. in Matth. 18, 15 p. 141 ut -i eum habeant. *ibid.* maioris esse -is. Vvlg. Dan. 9, 11 stillavit super nos maledictio et -o. Gennad. dogm. 50 cum omni -e illis anathema dicimus. Avg. civ. 5, 14 summae -is habebatur. epist. 55, 12 de mend. 9, 13 Avell. p. 541, 26. 542, 13. 563, 20. 578, 10 religiosa -e damnate *haereticos* (Greg. M. epist. 9, 218 p. 206, 29 apostolica -e). Cassiod. inst. div. 1 p. 1111[D]. var. 12, 10, 2 beneficia tota -e fellita. 3 *t. t. iuris*: a (*cf. p. 810, 79*): Vlp. dig. 50, 16, 40 pr. -o est denuntiatio facta cum testatione. b (*cf. p. 810, 83*): Gell. 15, 27, 3 sacrorum -o.

2. dētestātio, -ōnis *f.* [*a* de *et* testes. *Th.*]. *i. q. castratio*: Apvl. met. 7, 23 ferocissimos equos ... adhibita tali -e mansuetos ... factos.

dētestātor, -ōris *f. a* detestari. *is qui detestatur, exsecratur, odit* (*dub.* Gloss. V 109, 19 hironii [ironii?] sannatores et -es [208, 5 detractatores]): Tert. spect. 15 quorum se ... -em confitetur. ieiun. 2 adv. Marc. 4, 27 p. 514, 24. 4, 29 p. 521, 13 nuptiarum. Avg. c. Faust. 23, 10. in epist. Ioh. 1, 11 daemoniorum et idolorum. Cassiod. var. 1, 4, 8 *opp.* amator.

dētestor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* testari. *passive, cf.* Prisc. gramm. II 379, 6 'auxilior te' et 'auxilior a te', similiter ... antestor, -or (*hoc addidit in margine l*). Cic. leg. 2, 28 -ata *p. 810, 16.* Hor. carm. 1, 1, 25 -ata *p. 810, 22.* Apvl. apol. 52 -ari *p. 810, 41.* Gaivs dig. 50, 16, 238, 1 *p. 810, 79.* Cod. Theod. 16, 5, 35 (*a. 399*) *v. p. 810, 81.* Avg. epist. 108, 4 c. Secundin. 24 c. Parm. 2, 10, 22 *v. p. 810, 58 sq.* Vincent. Ler. 4, 5 Rvric. epist. 1, 5 p. 358, 27. *active*: Amm. 26, 6, 17 -bant. Greg. Tvr. Franc. 1, 22 -asse *p. 810, 67.* Gell. 7 (6), 16, 5 deprecor a Catulo dictum est quasi -or vel exsecror vel depello vel abominor. Beda gramm. VII 292, 10 -or aliquid exsecrandum respuens. Gloss. ἀπεύχομαι. ἀπομαρτύρομαι. ἐπιμαρτύρομαι. -er ἀπώσομαι. -atus abominatus aliquid. abominatus. exsecratus. *legitur inde a* Cic. *et* Caes., *frequentatur a scriptoribus recentioris aetatis.*

1 *i. q. precando avertere conari, deprecari*: Cic. Catil. 1, 27 ut a me ... patriae querimoniam -er ac deprecer. Pis. 96 omnes memoriam consulatus tui, facta, mores ... a re p. -antur. Phil. 4, 10 o di immortales, avertite et -amini, quaeso, hoc omen. nat. deor. 1, 123 iuvidiae -andae gratia. Att. 9, 10, 6 -aris hoc (*i. revocas consilium*) diligenter. Liv. 34, 7, 12 libertatem. 40, 56, 4 *orbitatem.* Sen. dial. 9, 2, 10 affectus otium suum -antium querentiumque nihil ipsos habere, quod agant. Tac. ann. 6, 24 specie -andi (*opp.* diras imprecari). Svet. Claud. 3 tam iniquam et tam indignam sortem p. R. palam et clare -ata est. Apvl. met. 8, 8. Hil. in psalm. 140, 9 hoc ergo utrumque a se -atur propheta.

2 *i. q. exsecrari, aversari, odisse*: Cic. Vatin. 39 tamquam auspicium malum -antur *te* (Liv. 21, 10, 11 hunc iuvenem tamquam furiam facemque huius belli odi ac -or. Ps. Avr. Vict. epit. 39, 6 Avg. civ. 14, 5. 19, 18. *cf.* Spart. Hadr. 23, 6 quasi [Schol. Cic. Bob. p. 97, 15 Vvlg. deut. 7, 26 Esth. 14, 16]. Lact. epit. 47, 2 velut. Amm. 28, 4, 14 ut venena doctrinas). leg. 2, 28 ara vetusta in Palatio Febris et altera Esquiliis Malae Fortunae -ataque (detestatque *trad.*, detestanda atque *Madvig*) omnia eius modi repudianda sunt. Phil. 8, 7 ignoro causam *belli civilis*, -or exitum. Caes. Gall. 6, 31, 5 omnibus precibus -atus Ambiorigem (Ov. met. 15, 505 hostilique caput prece -atur euntis *filii Theseus*). Nep. Timol. 1, 5 neque aspexit *filium mater*, quin eum fratricidam impiumque -atus compellaret. Hor. carm. 1, 1, 25 bellaque matribus -ata. Liv. 5, 11, 15 neminem ... qui illo die non caput, domum fortunasque *illorum* sit exsecratus -atusque (31, 44, 6 sacerdotes publicos, quotienscunque pro populo ... precarentur, totiens -ari atque exsecrari Philippum. Sen. Phaedr. 566 -or omnes, horreo fugio exsecror. *cf.* Apvl. met. 9, 26 verbis exsecrantibus ... -batur uxorem). 10, 41, 3 dira exsecratio ac furiale carmen, -andae familiae stirpique compositum. 40, 8, 11 exempla discordiarum fraternarum. Sen. contr. exc. 8, 6 maria. Val. Max. 9, 1, 7 primum quem -ere, qui ... excogitavit an qui ..., an qui. Sen. benef. 1, 9, 2 colunt -anturque felicem 2, 14, 1 perniciosos malorum munerum auctores (Tac. hist. 2, 35). 4, 16, 2. 7, 20, 4 quae *vitia* -amur sine horrore. dial. 3, 8, 8 flentium -antiumque ministeriis utendum. 10, 5, 1 quotiens *Cicero* illum ipsum consulatum suum ... -atur! nat. 4 praef. 19. Colvm. 1, 8, 10 ita ut *servi* potius timeaut eius (*vilici*) severitatem, quam crudelitatem -entur (*sim.* 11, 1, 25). Tac. hist. 2, 45 sortem civilium armorum misera laetitia -antes. Plin. epist. 4, 2, 4 cuncti -antur, oderunt *Regulum.* paneg. 44 Svet. Otho 10. 12 Vit. 12 Ampel. 29, 3. Gell. 1, 15, 4 quibus *verbis* inanem dicendi copiam graviter et vere -atus est *Cicero.* 2, 6, 14. 7 (6), 16, 13 Apvl. met. 1, 17. 10, 24. apol. 52 neque enim gravius est ... in cubiculo despui quam in isto splendidissimo coetu -ari. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 18 editionem muneris, quam olim -bamur, amplector. Tert. spect. 21 idol. 4. 14 quae (*blasphemia*) tunc me testatur christiauum, cum propterea me -atur. Porph. Hor. carm. 3, 1, 1 (Hor. odi). epist. 1, 20, 17. Arnob. nat. 2, 46 qui condicionem suam -etur et lugeat. Hil. in Matth. 16, 10 ita passionem -atus est, ut dixerit: 'absit' quo verbo rerum -andarum exsecratio continetur. Avson. 322, 13 Amm. 15, 3, 1. Hier. epist. 52, 5, 7 omnes delicias ... in comoediis erubescimus, in saeculi hominibus -amur. 141 *syn.* odio persequi. Vvlg. gen. 46, 34. num. 23, 7 veni et maledic Iacob, propera et -are Israel (Itala Lugd. maledic [ἐπικατάρασαι]. 23, 8 [Lugd. devotabo, καταράσομαι] prov. 24, 24). Clavd. rapt. Pros. 3, 440 exitiique reos flores -ata ipsumque rapinae locum. Avg. civ. 1, 8 in eadem afflictione mali deum -antur atque blasphemant, boni autem precantur et laudant. 2, 18 cupiditates ... -ans atque condemnans. *al.* bapt. 4, 25, 32 reprehendimus, anathemamur, -amur, abominamur perversitatem. epist. 108, 4 merentur ab omnibus -ari. c. Secundin. 24 vestro errore -ato atque damnato. c. Parm. 2, 10, 22 *blanditiis* repudiatis et -atis. Svlp. Sev. chron. 1, 32, 5 *opp.* (laudibus) extollere. Zacch. 3, 7 *opp.* suadere. Mart. Cap. 3, 261 Vict. Vit. 2, 54. 69. Pallad. hist. mon. II 9 p. 357[B] maledictis etiam et lapidibus eos -are (*opp.* collauda et glorifica eos). *absolute*: Tert. test. anim. 6 cur ad caelum contestatur *anima* et ad terram (*sc. conversa*) -atur? *seq. inf.*: Ennod. epist. 8, 28 p. 218, 1 in lucem exire publicam non -or (*i. recuso*). *acc. c. inf.*: Cassiod. var. 2, 7. 25 -amur enim miseros premi. Greg. Tvr. Franc. 1, 22 -asse atque iurasse nunquam se comesurum panem. 5, 15. Greg. M. moral. 4, 22 quem aperuisse paradisi ianuam -atur. *seq.* quia: Vvlg. Matth. 26, 74 coepit -ari (καταθεματίζειν) et iurare, quia non novisset hominem. quod: Greg. M. moral. 3, 55 quis non ... -etur, quod David ... Vriae concupiscit uxorem. Ps. Matth. euang. 12, 1 quod nunquam penitus tetigisset eam.

3 *i. q. deos testes advocando precari*: Liv. 39, 10, 2 in caput eorum -ari minas periculaque, qui id suasissent. Plin. epist. 2, 20, 6 iram deorum ... in caput infelicis pueri.

4 *i. q. testari, testes advocare*: Apvl. met. 7, 25 fidem hominum deumque -ans.

5 *t. t. iuris*: a *i. q. testato denuntiare*: Gaivs dig. 50, 16, 238, 1 -atum est testatione denuntiatum. Pavl. dig. 50, 16, 39, 2 -ari est absenti denuntiare. *dub.*: Cod. Theod. 16, 5, 35 (*a. 399*) -ati criminosi ... severissima emendatione resecentur (*i. testimonio convicti?*).

b *i. q. sacra gentilicia abdicare*: Gell. 7 (6), 12, 1 Servius Sulpicius ... in libro de sacris -andis.

gerundiv. pro adi. ✖**dētestandus,** -a, -um. *i. q. detestabilis:* VAL. MAX. 1, 7 ext. 1 Hannibalis . . . -um Romano sanguini (*i. homini*) somnium. 3, 3, 2. 6, 3, 3. 9, 7 mil. Rom. 1. LVCAN. 6, 431 supernis -a deis . . . arcana. SIL. 17, 434 TAC. hist. 1, 50 ann. 4, 69. 16, 28. PLIN. paneg. 50 -a avaritia. CARM. epigr. 1535[A], 3 scelus infandum -umque. MIN. FEL. 5, 11 *opp.* optandus. 9, 5 TERT. nat. 2, 9. EDICT. imp. Diocl. I 7 -am immanitatem condicionemque miserandam. II 3. CAPITOL. Aur. 12, 3 famae. *al.* IVST. 11, 14, 12 HIL. in Matth. 16, 10 *v. p. 810, 47.* AMM. 26, 10, 9 *al.* HIER. epist. 39, 6, 4 VVLG. Ezech. 18, 13. AVG. civ. 2, 13 *opp.* colendus. 2, 27 *syn.* aversandam. 3, 16 *al.* COD. Theod. 8, 15, 2 (*a. 334*). 15, 12, 2 (*a. 357*).

deriv.: detestabilis, 1. detestatio, detestator. *L.*

? **1. dētexo,** -āre *a* detegere. GLOSS. IV 455, 15 (*ad* VERG. Aen. 1, 356 pectora . . . nudavit caecumque domus scelus omne retexit) nudavit -vit (detexit *bfg*), manifestavit (*cf.* SERV. *ad l.* 'retexit' . . . planius, quid sit 'nudavit', ostendit).

2. dētexo, -uī, -xtum, -ere *a* de *et* texere. NOT. Tir. 80, 28 -xtum. *legitur inde a* PLAVTO, *apud antiquiores in versu praeter* CIC. de orat. 2, 158. [*corrupt.* CLEDON. gramm. V 56, 16 (*inter verba deponentia*), *ubi leg.* detestor.]

I *i. q. intexere, contexere:* **A** *proprie:* **1** *sensu strictiore i. q. usque ad perfectionem texere:* SERV. ecl. 2, 72 -ere: multum texere, finire, perficere. nam modo 'de' non minuentis est, sed augentis (GLOSS. V 567, 6). GLOSS. II 335, 44 καθυφαίνω. PLAVT. Pseud. 400 (*in imag.*) neque ordiri . . . unde occipias habes, neque ad -undam telam (*l. 34*) certos terminos. TITIN. com. 25 quae inter decem annos nequisti unam togam -ere. FRONTO p. 211, 20 N. omnia ut in tenui veste oris -xta. VLP. dig. 32, 52, 5 non -xta. 32, 70, 11 quodque in tela est, quod est nondum -xtum. 32, 70, 12 neta quae neque -xta neque contexta sunt. 34, 2, 22 vestimentum est, quod -xtum est, etsi desectum non sit, id est si sit consummatum. quod in tela est nondum pertextum vel -xtum, contextum appellatur. NON. p. 30 vestis ordiri dicitur, cum instituitur -enda. HYG. fab. 126 p. 110, 13 cum telam (*l. 26*) -uero, nubam. p. 110, 14. *nota: i. q. textum de stamine demere:* GLOSS. καθαιρῶ ἱστόν. ἐκτέμνω ἱστόν. -⟨u⟩it ἐξέτεμεν ἱστόν. *inde iocose:* PLAVT. Amph. 294 de umero volt pallium -ere. **2** *debilitata vi praepositionis i. q. texere:* VERG. ecl. 2, 72 aliquid . . . viminibus mollique paras -ere iunco (SERV. *ad l. v. supra l. 22. cf.* TIB. 2, 3, 15 fiscella levi -xta est vimine iunci). TERT. idol. 3 an phrygio -at *idolum* (*cf. ibid.* an filo formetur idolum). EPIST. Alex. p. 194, 13 *Seres* ex silvestri vellere vestes -unt. CARM. epigr. 1559, 11 (*in imag.*) scaenales frondes -unt hinc geminam umbram.

B *translate i. q. conficere, complere:* CIC. Arat. 250 lacteus *circulus* . . . non perpetuum -ens conficit orbem. HIER. in Is. 38, 4 p. 470 Ezechiae vita ad -xtos annos rediret. VINCENT. LER. 23, 29 eas in grandioribus partes ac formas numerus -at aetatis, quas in parvulis . . . praeliciaverat. *i. q. verbis, scripto, versu exponere, pertractare:* TRAG. inc. 181 nunc ego te ab summo iam -am exordio. CIC. de orat. 2, 158 ante exorsa et potius -xta prope retexantur. CIRIS 9 coeptum -ere muuus (*cf.* AVSON. Mos. 415 coeptum . . . -atur opus). SVLPICIA carm. frg. 12 fabellam . . . -ere paucis. AVR. Fronto p. 11, 15 N. vespera haec ad te -ui. TERT. pudic. 14 tali clausula maledicto -xta. resurr. 43 p. 89, 25 tractatus apostoli tali clausula -xtus. NEMES. ecl. 3, 16 ortus, Lenaee, tuos et semina vitis ordine -am. AVSON. 418, 1 tibi haec notos -it epistula quaestus. SYMM. epist. 1, 46, 2 qui strictim meliora -ui, amaris videar immorari. SCHOL. Cic. Bob. p. 115, 7 copiose iisdem -endis immorari (*opp.* oratorie perstringere). GENNAD. vir. ill. 56 *librum* auctoritate sacrarum scripturarum -xtum. PS. RVFIN. in Os. 5, 6—7 p. 990[C] per praeteriti . . . temporis declinationem invectio tota -itur. PAVL. NOL. carm. 29, 15 quae . . . agit . . . deus versu -ere coner. epist. 29, 7 *Lucas* baptistae . . . meritum ab originis claritate -uit.

II *i. q. textum solvere:* PS. FVLG. RVSP. serm. 69 p. 942[A] coronam meam texit Christus, non -at inimicus. PALLAD. hist. mon. I 10 -uit (ἀπέπλεξε) funes . . . et rursus intexuit (*ibid.* solve quod factum est).

part. perf. pass. pro subst. n. **dētextum,** -ī. *i. q. textum, tela:* ITALA Tob. 2, 20 (Reg. Sangerm. 4) dederunt ei (*Annae*) pro -o (Sangerm. 15 telaticum, *deest* LXX *et* VVLG.) . . . haedum.

syn.: intexere, pertexere. *opp.:* solvere. texere. *Wulff.*

dēticēsco, -uī, -ēre *cf. c.* conticescere. NOT. Tir. 54, 59a deticuit. 54, 59b deticiscit. *L.*

✖**dētineo,** -uī, -ntum, -ēre [*a* de *et* teuere. *Th.*]. deteneo *traditur:* PLAVT. Persa 505 (*A*) CIC. Att. 10, 1, 2 (*pars codicum*) CAES. Gall. 3, 12, 3 ($A^1 B^1 M^1$) CYPR. epist. 69, 11 (*C*) HIL. myst. p. 8, 24 SORAN. p. 55, 13 (*b l*) ORIBAS. syn. 5, 2 LEX Sal. *passim.* TAB. devot. Audollent 233, 30. detino: GLOSS. ditinent: CARM. epigr. 749, 6. *Graecis litteris scriptum:* TAB. devot. Audollent 231, 11 δητινεατουρ. *deponens v. p. 816, 64.* GLOSS. κατέχω. περικρατῶ. -et ἀποκατέχει. distringit. -eri ἀποκατασχεθῆναι. *dub.* V 547, 33 detemptum rescriptum (*fort.* detentum restrictum). *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant* BELL. Hisp. (*ubi ponitur pro 'commorari', cf. Köhler, Acta sem. Erlang. I 385*) *et* SEN. phil., *deest* LVCR. NEP. MANIL. VELL. VAL. MAX. PERS. LVCANO IVV. [*falso traditum: pro* distineo: CAES. Gall. 7, 37, 3 (*codd. recc.*, dedistineat *A B M*). VITR. 2, 1, 5. *pro* retineo: SIL. 8, 41 (*Col.*). *pro* teneo: CAES. Gall. 7, 69, 7 (*in codd. quibusd. α*). *pro* desino: BELL. Hisp. 23, 2. *loci dubii:* CIC. nat. deor. 2, 121 ret- *codd. dett. et editiones.* VERG. Aen. 11, 381 dum -et hostem agger murorum (*M cum Prisciani codd. quibusdam*, distinet *P γ b c cum Prisciani codd. aliis, Serv.*, destinat *R*). HOR. epist. 1, 2, 5 nisi quid te -et (distinet *al.*). OV. trist. 4, 10, 49 et tenuit *pleriq. codd.* SEN. epist. 114, 16 quid illa *compositio* in exitu lenta, qualis Ciceronis est, devexa et molliter -ens . . . ? (*singulari significatione; sed fortasse scribendum est* desinens). STAT. silv. 5, 5, 63 *v. s.* devincere. PERVIG. Ven. 46 detinente (*S*) tota nox est perviclanda canticis (detinent et *T*, de tenente *Salm.*, detinenda *Heinsius, Riesius*, detine te *Orellius*, detinenter *Schenklius, Bährensius; cf. Archiv 2, 1885, 471*).]

I *i. q.* ***retinere*** (se -ere *v. l. 69. p. 815, 50. 52. 816, 2*, retro -ere *p. 816, 27*): **A** ***proprie:*** *aliquo loco retinere, morari, saepe de euntibus, profecturis sim.:* **1** *generatim:* a -et *aliquis aliquem:* PLAVT. Asin. 414 hic me moratust. :: siquidem hercle nunc summum Iovem te dicas -uisse. TVRPIL. com. 100 quem olim oderat, sectatur ultro ac -et. LENT. Cic. epist. 12, 15, 5 magistratus veniebant in suspicionem -uisse nos et demorati esse. CAES. civ. 3, 75, 4 consecutus equitatus novissimos proelio -bat. OV. am. 2, 17, 16 traditur . . . Calypso . . . recusantem -uisse virum (*i. Vlixem. cf.* rem. 272 diceris, *Circe*, his . . . Dulichium verbis -uisse ducem). ars 2, 98 ipse deum volucrem (*i. Amorem*) -uisse paro. met. 13, 301 me pia -uit coniunx. PHAEDR. app. 10, 12 tu nisi istum *bovem* tecum assidue -es feroxque ingenium comprimis clementia. SEN. epist. 106, 2 humanius visum est tam longe venientem non -ere. QVINT. decl. 279 p. 139, 31 diu moratus est, -uit *adulterum.* SVET. Claud. 15 ut descendentem *Claudium* e tribunali non solum voce revocarent, sed et lacinia togae retenta, interdum pede apprehenso -rent. Tit. 5 ut eum . . . decedentem provincia -uerint . . . efflagitantes, ut remanerct (*cf.* RVFIN. hist. 10, 10 multum licet -entibus et rogantibus, ut manerent *Edesius et Frumentius*, regina vel filio). Vit. 7 creditorum . . . praestolantium ac -entium turbam. FRONTO p. 190, 14 N. TERT. anim. 26 -batur (*alter ex gemellis*) qui praevenerat nasci a praevento necdum plenius edito. adv. Marc. 4, 8 p. 440, 1 -ntus a turbis. VLP. dig. 2, 10, 1, 1 alios . . . rogavit, ut eum -rent vel abducerent. 48, 12, 2, 1 ne . . . nautam . . . retineat aut . . . faciat, quo magis -eatur. PAVL. dig. 49, 16, 14 pr. se . . . a latronibus -ntum similive casu moram passum *esse.* PANEG. 6, 8 te . . . amplexu quodam suo Roma voluit -ere (*aliter* PS. QVINT. decl. 8, 19 *v. p. 816, 9*). SPART. Hadr. 2, 6 a Serviano diu -ntus fractoque consulto vehiculo tardatus. VVLG. Luc. 4, 42 -bant illum, ne discederet ab eis (κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορευέσθαι, ITALA cod. q retiuebant). AMM. 19, 8, 7 *calo* iumentum exhaustum cursu pondere cadaveris *sui* -bat. RVFIN. hist. 7 p. 412[A] centurio omnes, quicunque venerant, conclusit, quo . . . ad militiae -rentur officium. OROS. hist. 2, 15, 1 Alcibiades ad iudicium pro quadam insimulatione -ntus. TAB. devot. Audollent 233, 30 trado tibi ⟨h⟩os equos, *daemon*, ut deteneas illos. *res personatae:* SEN. dial. 10, 10, 4 praeteriti temporis omnes *dies* . . . aderunt, ad arbitrium tuum inspici se ac -eri patientur. TERT. pudic. 5 p. 227, 4 nonne hinc idololatria, inde homicidium *moechiam* -bunt et, si qua vox fuerit, reclamabunt 'noster hic cuneus est, nostra compago'? p. 227, 20 aut -emus eam aut sequimur. PS. APVL. Ascl. 12 animam obtorto ut aiunt -ct collo *malignitas*, ut in parte sui qua mortalis est inhaereat. *additur ubi* (*tam in loco quam in condicione, statu sim.*): PLAVT. Cist. 225 ita pater apud villam -uit me. VERG. ecl. 10, 45 insanus Amor duri me Martis in armis tela inter media atque adversos -et hostes. Aen. 2, 788 me . . . his . . . oris. TIB. 1, 2, 94 ancillam medio . . . foro (SVET. Claud. 18). LIV. 8, 38, 6 eques . . . iniquis ad transitum locis agmen -uit. CELS. 3, 14 in lectulo (8, 20 in lecto. *cf.* PAVL. MED. vit. Ambr. 42 lectulo). ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 12 L. Vestinum familiarissime diligo et hodieque in rebus meis -o. SEN. apocol. 4 Phoebus . . . -et intentas *Parcas* (*sc. in labore*). Herc. f. 1258 cur animam in ista luce -eam amplius morerque (QVINT. decl. 337 p. 326, 19 hominem. *cf.* SEN. Phoen. 235 quid hic manes meos -o?). Phaedr. 841 ambiguus . . . me sortis . . . labor -uit inter mortis et vitae mala (*cf.* dial. 6, 10, 6 *v. p. 813, 32*). epist. 45, 10 quid me -es in eo, quem tu ipse pseudomenon appellas. 81, 25 in priore ac meliore se memoria -et. 117, 33 cur . . . potius inter vocabula me sapientiae -es quam inter opera. STAT. Theb. 12, 561 quos *occisos* vetat igne Creon Stygiaeque a limine portae . . . submovet ac dubio caelique Erebique sub axe -et. QVINT. inst. 2, 3, 1 qui . . . pueros . . . apud minores *rhetores* aliquamdiu -ent. 10, 5, 17 adulescentes nimium in falsa rerum imagine. decl. 269 p. 99, 22 non eram tam ingratus, ut in hoc nomine (*i. in servitute*) adhuc eos (*servos*) -rem (*cf.* GAIVS inst. 1, 141 ac ne diu quidem in eo iure -entur homines. CALL. dig. 4, 6, 11 ei quoque succurritur qui iu servitute fuerit, sive bona fide serviat homo liber, sive -ntus sit. *cf. p. 816, 21.* decl. 305 p. 197, 25 tu eos -es intra fiues, quibus venire uon licuit. TAC. Agr. 9 minus triennium in ea legatione (*cf.* aun. 14, 39 -ntus *est* rebus gerendis Suetonius). ann. 13, 36 in ea contumelia -nti nec nisi precibus universi exercitus exsoluti sunt. SVET. Aug. 97 cum interpellatores *eum* aliis atque aliis causis in iure dicendo -rent. Nero 52 a cognitione veterum oratorum Seneca *Neronem avertit*, quo diutius in admira-

tione sui -ret. TERT. anim. 7 illud..., quod -etur illic. 26 ille, qui adhuc intus -batur et foris iam -bat. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 12 creator... saeculum in vexatione -uit. 4, 30 p. 526, 6 cum videbunt iustos introeuntes in regnum dei, se vero -eri foris. VLP. dig. 28, 1, 10, 20 si -nti sunt inviti ibi testes (IVST. 33, 2, 8 RVF. FEST. 11. *cf.* LACT. mort. pers. 45, 5 illic). 43, 16, 1, 24 eum in medio itinere. PAVL. dig. 26, 5, 28 in tutela (27, 1, 31, 3. *huc pertinent fortasse* 27, 1, 31, 2 si tertia et quarta *tutela* sit delata, licet in quartam [quarta *Haloander*] prius -ntus sit. VLP. dig. 38, 17, 2, 33 si tales petiit *tutores* et susceperunt nihilominus vel -nti sunt [*in tutela*]). CYPR. epist. 51, 2 extra ecclesiam -eri. CAPITOL. Maximin. 10, 4 in exercitio milites cotidie -bat. Pius 5, 3 ut septenis et novenis annis in provinciis bonos praesides -ret. IVST. 6, 6, 3 ne... exercitus sui in Graecia -rentur. HIL. c. Const. 2 toto hoc tempore in exilio -ntus (*cf.* op. hist. frg. 2, 3). in Matth. 10, 23 infidelitas..., quae nos... et in ignoratione dei et in omnium vitiorum oblectatione -eat. trin. 2, 26 Iohannes... adhuc utero matris -ntus. VVLG. Rom. 7, 6 soluti sumus a lege mortis, in qua -bamur (*κατειχόμεθα*). VEG. mil. 3, 4 ad armaturae gestum, ad vectes... usque ad sudorem *milites* sunt... -endi. AMM. 18, 6, 20 obsidatus sorte in Syriis -ntus. AVG. civ. 1, 1 *divina providentia*... solet... vitam mortalium (*i. mortales*)... probatam... in his adhuc terris propter usus alios -ere. 7, 20 filiam Cereris... apud inferos. GREG. TVR. glor. conf. 103 vulgatumque verbum plerumque profuit in hac infirmitate -ntis. glor. mart. 57 illa vero in hoc tormento diutissima -nta. TAB. devot. Audollent 231, 11 *δητινεατουρ ⟨ιν ομ⟩νε τεμπους ιν α⟨μω⟩ρε ετ δεσιδερι⟨ο⟩* (*cf. p. 816, 30*). COD. Iust. 11, 48 (47), 23, 1 (*a. 531—534*) homines qui per triginta annos colonaria -nti sunt condicione. *nota* in *c. acc.*: COD. Iust. 3, 37, 5 (*a. 294*) in communionem vel societatem nemo compellitur invitus -eri. HIL. myst. p. 17, 2 magnus factus Moyses -ntos in servitium fratres requirit. *accedit praedicativum*: SEN. dial. 6, 10, 6 alios *Fortuna* morborum variis generibus emaceratos diu inter vitam mortemque medios -bit (*cf. p. 812, 67*). TAC. Agr. 15 *dei*, qui... ducem absentem, qui relegatum in alia insula exercitum -rent.

b -et *aliquis aliquid*: OV. ars 3, 312 Sirenes... voce canora quamlibet admissas -uere rates. PHAEDR. app. 21, 12 festinantis sic -isti pedes. SEN. benef 2, 4, 3 nemo illa *beneficia* intercipiat, nemo -eat. 6, 1, 1 alia -bo diutius, alia expellam. PETRON. 127 nec mea (*i. Circes*) mater labentis mundi cursum -uit. STAT. Theb. 4, 144 Hylaeus... magnum... obiectus -et amnem. PLIN. epist. 10, 67, 2 Lycormae *epistulas*. SVET. Iul. 62 ut... *aquilifer* in manu -entis *Caesaris* reliquerit signum. FRONTO p. 214, 3 N. nec fumum manu prehendere nec solem queas, neque vincire neque verberare neque -ere neque... excludere. VLP. dig. 11, 7, 38 ne corpora aut ossa mortuorum -rentur aut vexarentur (47, 12, 3, 4. *cf.* 47, 10, 1, 6 corpus testatoris ante aditam hereditatem -ntum est). 48, 12, 2, 1 navem (*cf.* IVST. 2, 9, 18 ad postremum morsu navem -uit). SOL. 15, 6 (*canes*) -ent, quidquid obiectum est. AMBR. Ioseph 5, 25 reliquit tamquam non sua, quae adultera suis manibus -bat. AVG. quaest. hept. 1, 12 desiisse aquam et... -ntam pluviam de caelo. *additur ubi*: SEN. nat. 7, 14, 1 quid fuit, quod illo *caelo* tam solida corpora adduceret et ibi -ret? epist. 8, 1 oculos vigilia fatigatos cadentesque in opere -o. PLIN. nat. 14, 4 circa alia mentes hominum -entur (*cf.* BOETH. arithm. 1, 32 p. 72 circa res obscurissimas ingredientium animos -entes). MIN. FEL. 20, 5 eorum memorias in statuis -ere. PAVL. dig. 13, 7, 30 ratem in flumine. LAMPR. Alex. 39, 8 *quartarios* iam formatos in moneta -uit (retinuit *Bährens*). MARCELL. med. 12, 38 lentisci decocti aqua inter os... -nta dentes confirmat. VVLG. Rom. 1, 18 veritatem in iniustitia (*κατέχειν*). HIPPOCR. progr. 11 melius... sonum transire quam illuc -eri (*ἐναπειλῆφθαι καὶ συνειλεῖσθαι*).

c -et *aliquid aliquem*: PLAVT. Persa 505 hic est quod me -et negotium. TER. Phorm. 574 morbus (*cf.* AMM. 21, 15, 2 invalente morbi gravitate -ntus). VARRO Men. 429 cum sumere coepisset, voluptas -ret (retineret *codd. cf.* QVINT. decl. 337 p. 327, 10 qui non -eatur his voluptatibus). OV. epist. 4, 110 illum *Theseum* Pirithoi -et ora sui. CVRT. 5, 5, 20 si quos... liberorum... amor -ret. 8, 2, 14 ubertas terrae... indigenas... -et. SEN. epist. 26, 10. 70, 3 alium... venti segnes ludunt ac -ent et tranquillitatis lentissimae taedio lassant (*cf. p. 814, 8*). 85, 34 quae *res* aut refert illum (*gubernatorem*) aut -et et exarmat. 102, 22 gravi terrenoque -or. COLVM. 1, 1, 19 plerosque nostrum civilis ambitio saepe evocat, ac saepius -et evocatos. 8, 5, 15 ova *carentia animalibus* removenda sunt, ne incubans inani spe diutius -eatur effeta. MART. 1, 70, 7 nec te -eat miri radiata colossi... moles. TAC. ann. 2, 69 adversa Germanici valetudine -ntus. PLIN. paneg. 76 ut illum... nullus praecursorum tumultus -ret. MOD. dig. 49, 16, 3, 7 casibus quibusdam -ntus. CYPR. laps. 12 sequi... Christum quomodo possunt qui patrimonii vinculo -entur. PALLAD. hist. mon. II 15. AMM. 23, 3, 7 -ntus, ut omen per hostias litando firmaret. PELAG. in Rom. 15 p. 713[B] necessitas... quae illum... -ret. SVLP. SEV. chron. 1, 3, 3 *corvum* cadaveribus -ntum. *additur ubi*: CIC. inv. 2, 132 quaerere ab iudicibus..., quare in alienis -eantur negotiis. de orat. 3, 89 in studiis. CAES. civ. 2, 17, 4 Caesarem ad Massiliam. BELL. Hisp. 1, 1 Caesar muneribus dandis in Italia -etur. 3, 1. 34, 6 dum hic -etur (*i. moratur. cf. p. 811, 82*). LIV. 36, 39, 7 qui iam tertium ibi annum dubio -retur bello (*cf.* IVST. 18, 2, 5 ut Romano bello, ne in Siciliam transire posset, Pyrrhus in Italia -retur). SEN. dial. 1, 4, 6 qui nimia felicitate torpescunt, quos velut in mari lento tranquillitas iners -et. 11, 16, 7 nihil *illam* in tristitia... -uit. epist. 70, 16 veteres inquilinos indulgentia loci... etiam inter iniurias -et. SIL. 5, 427 clausis -et hostem (*i. Hannibalem*) fraternum castris vulnus. TAC. hist. 4, 82 procul Alexandriam aegro corpore... -eri. PLIN. epist. 7, 4, 3 in Icaria insula ventis (*cf. p. 813, 68*. VLP. dig. 44, 3, 1 tempestate in loco aliquo vel in regione). DICT. 4, 20 cum *hostes*... in ipso aditu multitudine sua -rentur. AMM. 18, 5, 2 *per Illyricum*, ubi -batur (*Petschenig*, distinebatur *codd.*) ex negotiis... imperator. VVLG. Tob. 10, 1 quare moratur filius... aut quare -ntus est ibi?

d -et *aliquid aliquid*: CAES. Gall. 3, 12, 5 nostrae naves tempestatibus -bantur (PLIN. epist. 6, 34, 3). TIB. 1, 8, 20 cantus et iratae -et anguis iter (STAT. silv. 4, 3, 21 gravatus... campos iter omne -entes. SCHOL. Germ. Bas. p. 70 cum stagna... inundata -rent iter eius. *cf.* OV. Ib. 436 et tua sic latos spargantur membra per agros, tamquam *Apsyrti* quae patrias -uere vias). OV. epist. 13, 20 vela *abeuntis Protesilai* diu vultus -uere meos (*cf.* SEN. dial. 12, 12, 3 fulgor eius illos [*oculos*]... praestringet et in se haerentes -bit). CELS. 8, 10, 5 morae... crus femurque, ut collocatum est, -eant. SEN. Ag. 55 quid cadentes -et stellas polo? (*cf.* STAT. silv. 2, 2, 47 illa *domus* cadentem *Phoebum* -et). COLVM. 12, 52, 22 *fisci* impositis lapidibus, ut pondere pressi -eantur, immergi *debent*. GARG. MART. med. 21 sanguinem profluentem -ere *porrus* potus solet. 43 sudores. 52 cerasi viride pomum ventrem... aridum siccat et -et (*cf. infra l. 34*. SORAN. p. 55, 13 urina -etur [retinetur *h.* p. 316, 25 *δυσουρία δὲ ἢ ἰσχουρία*]). SER. SAMM. 799 *purpurae* atra cinis currentem -et undam *sanguinis*. SOL. 3, 4 *catochites* impositas manus -et. 22, 11. PALLAD. 2, 13, 3 umore -nto. *additur ubi*: PLIN. epist. 6, 20, 9 processerat litus multaque animalia maris siccis harenis -bat. HIL. in Matth. 5, 11 cum *germen* a stirpe -ntae humi radicis avellitur. ORIBAS. syn. 1, 19 in visceribus -nto (i)stercore (*cf. supra l. 27*). *accedit praedicativum*: TERT. resurr. 19 quia corpus vice sepulcri conclusam animam in saecularis vitae morte -eat.

2 *speciatim*: **a** *de carcere i. q. in custodiam dare, in custodia habere* (*accedunt* in vinculis, in carcere *sim.*): QVINT. decl. 305 p. 197, 20 deprehensos. TAC. hist. 1, 38 nec una cohors togata defendit nunc Galbam, sed -et. PLIN. epist. 10, 74, 1. SVET. Otho 11 corripi quasi desertores -erique. GAIVS dig. 10, 4, 13 si liber homo -eri ab aliquo dicatur. CALL. dig. 48, 19, 28, 7 nisi quis ex vinculis vel custodia -ntus... confugerit. COD. Iust. 2, 53 (54), 2 (*a. 215*) sub custodia militari... -baris. TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 297, 28 quodammodo iniecta manu -ens adversarii sensum (MAXIMIN. c. Ambr. 97 AMM. 18, 6, 2). 4, 8 p. 438, 12 -ntus et captus et ad praecipitium usque protractus. nat. 1, 10 *Homerus* Martem... in vinculis -et (*i. -eri finxit*). ITALA Matth. 14, 3 (cod. k) Herodes... cum -uisset Iohannen (*κρατήσας*, VVLG. tenuit). *sim.* Marc. 12, 12. 14, 1. 49. 51 PAVL. dig. 2, 11, 3. 20, 2, 9 servos -ntos ob pensionem. sent. 5, 6, 14 CYPR. epist. 31, 8. 59, 2 ipsum Dominum a fratribus esse -ntum. HIL. in Matth. 11, 1 Iohannes -ntus in carcere (RVFIN. hist. mon. 7). COD. Theod. 11, 39, 7 (*a. 378*) omnes... ut... falsi reos esse -endos. AMM. 17, 10, 7 -entis (detensis *V*) plurimis *captivis* reddidit paucos. 28, 1, 44 cum aliis ob commissum adulterium -entis. 31, 5, 7. VVLG. I Macc. 13, 15 pro argento, quod debebat frater tuus,... -uimus eum. AVG. civ. 20, 30 -nto et alligato et adiudicato. in psalm. 138, 2 redemit... a captivitate, in qua -bamur a diabolo (SVLP. SEV. chron. 2, 11, 6 captivitate). AVELL. p. 3, 8 presbyteros... -ntos per officium (*i. magistratus*). NICET. symb. p. 44, 17 neque enim poterat Christus a Morte -eri (*cf.* PASS. Barth. 6 p. 141, 5 *Iesum Christum* Iudaei crucifixerunt putantes eum posse morte [a morte *al.*] -eri). EVGIPP. Sev. 31, 1 veniebat exercitu cogitans *oppidanos* repente -ntos abducere. NOVELL. Iust 112, 2, 1 iudicis, cuius ab executore *pulsatus* (*i. is qui accusatus est*) -ntus est (*συνεσχέθη*). CORIPP. Iust. 7, 496. *in imagine*: HOR. carm. 1, 33, 14 me... grata -uit compede Myrtale. *res personata*: APVL. apol. 83 litterae sceleste se -eri proclamassent. *accedit praedicativum*: TAC. hist. 3, 34 ne quis Cremonensem captivum -ret (OROS. hist. 4, 10, 1. MART. CAP. 1, 7 *Ψυχὴν* captivam adamantinis nexibus a Cupidine -eri).

b *i. q. apud se retinere*: CIC. Att. 4, 15, 2 ne lepore suo ⟨te⟩ -eat diutius praetor Clodius. VAL. FL. 7, 262 fugientem... cerno, qualem nostra (*i. Circes*) suo numquam dimittere portu vellet adhuc omnes quae -et insula nautas. QVINT. inst. 12, 11, 14 *praeceptores* libenter -ent, quos occupaverunt. SVET. Aug. 98 Tiberium diu secreto sermone. Tib. 63 consulares oblatis provinciis non ausus a se dimittere, usque eo -uit, donec successores... praesentibus daret. IVST. 18, 5, 13 Afros -endi advenas (*i. Elissae comites*) amor cepit. LAMPR. Comm. 2, 6 custodes... honestiores ferre non potuit, pessimos quosque -uit. VVLG. Philem. 13 quem ego volueram mecum -ere (*πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν*).

c *de locis habitandi vel sepulcris*: CATVLL. 68, 100 Troia infelice sepultum -et extremo terra aliena solo (*cf.* CARM. epigr. 1312 quam genuit tellus Maurusia quamque coercens -ct ignoto

tristis harena solo). TIB. 1, 7, 58 quem ... -et Alba. OV. epist. 4, 68 Gnosia me vellem -uisset humus. CARM. epigr. 1075, 6 formosum cantu -et iste rogus (*i. tumulus*). 1549, 14 quas ego, quas genitor pro te dabo, nate, quercllas, raptumque *natum* Stygio -et unda lacu.

B *translate*: 1 *generatim: aliquem* (*de voluntate, actione sim.*): LIV. 4, 55, 3 contionibus ... nunc -enda, nunc concienda plebs. 10, 34, 6 avidum invadendi ... moenia militem -et. VVLG. II Thess. 2, 6 et nunc quid -eat scitis, ut reveletur in suo tempore (*τὸ κατέχον*. AVG. civ. 20, 19 *ad l.* id est, quid sit in mora, quae causa sit dilationis eius). PASS. Theclae 35 p. 99, 8 ut omnes bestiae odoris beneficio somno -rentur gravatae nec tangerent Theclam. *fere i. q. cogere*: HIL. in Matth. 14, 8 cum ... religione sacramenti -retur *Herodes*. *aliquid, consuetudinem, ius, possessionem sim.*: LIV. 1, 17, 8 ut non plus darent iuris quam -rent (retinerent *Gron.*). SEN. epist. 114, 11 sunt qui sensus *verborum* praecidant ..., sunt qui illo⟨s⟩ -eant et porrigant. CELS. dig. 8, 6, 6, 1 a manet idem ius servitutis, quod fundo indiviso fuerat, nec aut usu -eri aut non utendo deperire nisi tota via potest. TAC. ann. 12, 44 regnum senecta patris -eri. 14, 65 quod immensam pecuniam longa senecta -ret (PLIN. epist. 10, 17, 3 multae ... pecuniae ... a privatis -entur. PAPIR. dig. 50, 8, 13 VLP. dig. 40, 5, 37 res vel pecunias [*cf.* CASSIOD. var. 1, 38, 1 nos querelis ... expetitos *esse*, quod res patris eius non meliorandi, sed deteriorandi voto -eas]). POMPON. dig. 8, 3, 25 pro modo agri -enti aut alienati. TERT. pudic. 1 circumcisionem. ITALA Ioh. 20, 23 (Cypr. epist. 69, 11) si cui remiseritis peccata, remittentur illi: si cuius detenebitis, detinebuntur (*C*, tenueritis, tenebuntur *al.* *ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται*, VVLG. et quorum retinueritis, retenta sunt). PAVL. dig. 11, 3, 14, 9 sive servum -ere ... vel servo restituto. SOL. 5, 10 *Aetna* brumalem -et faciem. 13, 1 *ostia Histri* dulcem haustum incorrupto -ent sapore. FILASTR. 111, 4 hoc mendacium nominis usque nunc. 127, 5 de patre ita est credenda ac -enda confessio. 140, 4 ut haec integra inviolataque custodientes -eamus. 141, 1 quas *festivitates* ecclesia catholica cognoscit et -et. 142, 4 ea *decreta atque consulta* ecclesia ... semper habet et -et incunctanter. AVG. civ. 13, 18 ut *deus* ... congruentiam figurae membrorumque -eat, detrahat ponderis tarditatem (*sc. morte*). *fere i. q. habere*: MART. CAP. 6, 675 ab ambitu circumfluentis amnis etiam Delta littera figuram creditur -ere.

2 *speciatim*: a *i. q. delectare, vincire*: CIC. parad. 37 Aëtionis tabula te stupidum -et. VERG. Aen. 4, 348 si te, *Dido*, Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus -et (demeret *quidam teste Serv. auct.*) urbis (SERV. auct. *et* GLOSS. *ad l.* delectat). PROP. 3, 2, 1 Orphea -uisse feras (MART. 14, 166 *cithara* duxit silvas -uitque feras). AETNA 579 *novarum rerum cupidos* -et Eurotas. VITR. 5, 3, 1 delectationibus -entur. OV. met. 4, 38 nos quoque, quas Pallas, melior dea, -et. trist. 2, 520 mea ... saltata poemata ... oculos ... -uere tuos (MART. 2, 91, 4 -uere oculos carmina nostra tuos. QVINT. inst. 9, 2, 63 oculi diversarum aspectu rerum ... -entur). trist. 5, 7, 39 -o studiis animum (SEN. dial. 12, 6, 4 spectaculorum varietate). SEN. dial. 5, 9, 1 lectio illum carminum obleniat et historia fabulis -eat. 9, 3, 1 rei publicae tractatione et officiis civilibus se -ere. 10, 13, 3 quae *scientia* nos speciosa rerum vanitate -eat. 11, 17, 2 peregrinatione te vel longa -eas vel amoena delectes. nat. 6, 4, 2. epist. 20, 2 qui iuvenum ... aures disputatione varia ... -ent. 88, 1 praeparant ingenium, non -ent. 104, 13. MART. 11, 8, 8 qui Sicanias -et hortus apes. STAT. silv. 3, 1, 42 quem te, *Hercules*, Maenalis Auge ... -uit. PLIN. paneg. 28, 1 tristes hominum maestosque sermones laetiore materia. PS. QVINT. decl. 8, 20 miser ... -batur *alloquiis* (15, 5 sermone). 14, 11 tum frequenter a lupanari deducebat pudor ...: nunc publica (*i. lupanaria*) -ent *me*. SOL. 33, 23 *paederos lapis* suavitate oculos afficit, visum illicit, -et intuentes. CLAVD. 20, 204 viro ... quem -et aequi gloria. MART. CAP. 3, 230 spectaculo. 9, 927 cervi fistulis capiuntur, pisces ... crepitu -entur.

b *i. q. memoria retinere*: RHET. Her. 4, 20, 33 si formam eius -bimus. SOL. 1, 109 a multis simul dicta ... verborum ordinibus. FILASTR. 16, 1 Bahal nomen regis Tyriorum -entes memoria. MART. CAP. 5, 538. *sim.*: LEO M. epist. 24, 2 ea, quae in tanta causa gesta fucrant, etiam nunc silentio -ret.

c *i. q. reservare*: SEN. epist. 7, 4 *spectatores* interfectores interfect⟨ur⟩is iubent obici et victorem in aliam -ent caedem. PLIN. epist. 2, 17, 9 reliqua pars huius lateris *villae* servorum libertorumque usibus -etur. SVET. Otho 9 quas *copias* secum ad secundos casus -uerat. TERT. adv. Marc. 4, 30 p. 526, 8 ut foris -eat *creator iniquos* in poenam. FILASTR. 151, 3 *Iudaei* aeterno erunt iudicio -endi (*cf. infra l. 76*). AMBROSIAST. in II Cor. 9, 9 qui sibi soli non -et, quod scit omnibus datum. OROS. hist. 2, 10, 3 rex partem navium sibi -ens. *accedit praedicativum*: FILASTR. 137, 3 *anima* iudicio obnoxia -enda (*cf. supra l. 73*).

d *i. q. producere, extendere*: TIB. 1, 8, 74 saepe etiam lacrimas fertur risisse dolentis et cupidum ficta -uisse mora (OV. ars 3, 649 nec male deliciis odiosum [*i. custodem*] conscia tardis -et et longa iungitur ipsa mora. *cf.* MART. 7, 93, 4 quid tam saepe meum nobis abducere Quintum te iuvat, *Narnia*, et lenta -uisse mora). SEN. contr. 4 pr. 1 *munerarii* ad expectationem -endam nova paria *gladiatorum* per omnes dies ⟨dis⟩pensant. SEN. dial. 6, 23, 4 eadem ... -et *ignem* causa, quae maligne alit. TAC. ann. 6, 23 Drusus extinguitur, cum se miserandis alimentis, mandendo ex cubili tomento, nonum ad diem -uisset. 13, 17 subtrahere oculis acerba funera neque landationibus aut pompa -ere. PS. QVINT. decl. 14, 6 *venena mitiora* statim tota velocitate grassantur et dolorem inter exitum vitamque non -ent. TERT. ieiun. 10 munus ... non ultra nonam -endum.

II *i. q. tenere, habere, comprehendere*: A *proprie*: SEN. epist. 23, 8 alia lenior unda -uit et mollius vexit, alia vehementior rapuit. PS. QVINT. decl. 8, 19 corpus exanime -etur amplexu. TERT. pudic. 13 genua. PS. APVL. Ascl. 12 animam obtorto, ut aiunt, -et collo ... malignitas. COD. Iust. 11, 23 (22), 3, 1 (*a. 399*) iudices ... deportationis poena -eri sancimus. MART. CAP. 8, 841 Serpens ... quem -et *Ophiuchus*. *additur ubi* (*tam in loco quam in condicione, statu sim.*): BELL. Afr. 72, 3 animos militum in terrore (*cf. infra l. 33*). VERG. Aen. 4, 85 *Dido* gremio Ascanium ... -et. OV. fast. 5, 386 *Achilles* manus ... creditur in lyricis -uisse modis. COLVM. 7, 10, 6 *animal suillum* iuxta flumen ant stagnum ... -eri (*cf.* VEG. mulom. 2, 137 *animalia* in aqua frigida adversus torrentem ... -entur). FRONTIN. strat. 2, 12, 1 cohortem ... in statione (*cf.* VEG. mil. 1, 3 *milites* in agrariis plurimum -endi sunt). APVL. met. 26 coram -nto calice. VLP. dig. 4, 6, 15 pr. in servitute (*cf. p. 812, 75 sqq.*). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 13 illic Romanum exercitum -eri. LACT. inst. 1, 20, 10 *mimae* in conspectu populi ... cum pudendis motibus -entur. HIL. in Matth. 8, 4 extra urbem ... duos homines in monumentis (*i. sepulcretis*) daemones -bant. trin. 6, 15 in errore (PS. AVG. quaest. test. I 84, 3). VVLG. Sirach 3, 26 in vanitate -uit sensus illorum. AMM. 27, 10, 10 Gratiano apud signa Iovianorum retro -nto. NICET. vigil. 1 cunctos *animantes* in somno. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 ubi iam modica salus est et in extremo -entur infirmi. GREG. TVR. Franc. 4, 26 in *duarum puellarum* amore (*cf. p. 813, 26*). GREG. M. in Ezech. 2, 1, 11 qui calamus mensurae dicitur, quia in ipsa doctorum studia sub quadam occulti iudicii dispensatione -entur. *accedit praedicativum*: CIC. Att. 10, 1, 2 suspensum ⟨animum⟩ (*Wesenb., O. E. Schmidt*) meum -es. SEN. dial. 5, 12, 5 sicut sustulerat, manum suspensam -bat. PLIN. nat. 12, 6 *platanus* tributarium etiam -ens solum, ut gentes vectigal et pro umbra pendant. 25, 79 *sucus euphorbiae Gallicae* levi gustu (*fort.* gustatu) os accensum diu -ens (retinens *codd. dett.*). HIL. in Matth. 26, 4 ut *deus* incerti ... metu semper nos sollicitos -ret.

B *translate*: 1 *aliquem*: a *de animi vel corporis condicione*: RHET. Her. 4, 37, 49 erratis et falsa spe ... -emini. OV. ars 1, 640 nec secura quies illos similisque sopori -et. CELS. 2, 17 qui lentis febriculis ... -entur (*sim. de morbis*: VLP. dig. 24, 3, 22, 7 personam quae furore -nta est. COD. Iust. 5, 70, 7 pr. [*a. 530*] furiosus quem morbus -et perpetuus. 1, 5, 21, 1 [*a. 531*]. *cf.* VVLG. Ioh. 5, 4 sanus fiebat, a quacumque -batur infirmitate [*ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. cf.* PS. AMBR. epist. 1, 18]. RVFIN. hist. mon. 22 corporis aliqua inaequalitate -ntum. GREG. TVR. glor. conf. 15 ab hoc -nta contagio. glor. mart. 46 qualibet aegritudine -ntus [PAPYR. Marini 74, 7, 1 gravi egritudine]. 99 dolore). CELS. 3, 16 ut moveatur *corpus* ex eo statu, quo -etur. TERT. test. anim. 1 quae te nunc conscientia -et (consciam -eant *Reiff.*). COMM. instr. 2, 32, 5 mens mundo -nta nec in morte Christo devota (PS. MAR. VICTORIN. hymn. 2 p. 1143[A]). HIL. in Matth. 5, 12 saeculi amore -ntis et corporis gaudiis occupatis (31, 11 legis amore. 20, 3. RVFIN. hist. 4, 18, 6 perquirendae veritatis amore. PASS. Theclae 8 p. 22, 17 Christi amore. 10 p. 27 quis te amor -et stuporis?). HIL. in Matth. 31, 11 plures quodam fidei somno -endos. myst. p. 20, 32 populus ... desiderio consuetudinis -etur. trin. 6, 2 plures periculo infidelis intellegentiae -bantur. AVG. in psalm. 103 serm. 4, 2 cum sint ipsi -nit insipientia. PELAG. in I Tim. 5 p. 884[A] *mulieres* divino ... timore -ntae (FILASTR. 130, 6). SERV. Aen. 6, 159 sollicitudine. SVLP. SEV. Mart. 5, 3 parentes ..., quos adhuc gentilitas -bat. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 47 nostrae ... sectae ... veterum errore -nti (CASSIOD. inst. div. 5 p. 1115). CASSIOD. in psalm. 118, 101 doctores imperitiae caecitate -ntos. IORD. Rom. 233 nimia desperatione -ntus. *deponens*: ORIBAS. syn. 1, 7 qui ... crudum -entur humore⟨m⟩. 5, 2 nutricem, quae sana est corpore et nullam -etur passionem. PASS. Thom. p. 148, 1 infantes varias infirmitates -nti. *sine obiecto*: CELS. 5, 28, 7 quibus (*glandulis*) id quoque accedit, quod longo spatio -ent (*sc. aegrotum*).

b *de negotio i. q. occupare, distringere*: RHET. Her. 3, 24, 40 cum aliquo maiore negotio -emur. CIC. Verr. 3, 6 tantum civium numerum ... tam bonis fructuosisque rebus -eri. Att. 15, 19, 1 te tam esse -ntum. BELL. Hisp. 36, 3 nostri dum incendio -entur. VITR. 10, 11, 2 ne in periculo bellico cogitationibus -eantur (*cf.* PS. AMBR. serm. Sess. 1, 2 infirma cogitatione). LIV. 27, 12, 2 ut ... bello -rent Hannibalem (IVST. 29, 2, 8. 31, 1, 6 ne ... duplici bello Romanae vires -rentur. *cf.* FRONTIN. strat. 2, 1, 5 egressum hostem ita -uit. 2, 9, 7 -ntos eos postero die habilioribus iam suis tradidit. 2, 12, 1 per totam noctem hostes. 2, 13, 5 in capite *pontis* insequentes hostes -uit. *sim.*: 2, 1, 4 sustentavit incursum adversariorum ac solito dintius -uit [*i. hostes incurrentes*]). SEN. benef. 6, 9, 2 cuius lis nos servavit, dum vexat ac -et. dial. 9, 17, 7 Asinium Pollionem nulla res ultra decumam -uit (*Gertz*, retinuit *A*). 10, 2, 2 multos aut affectatio alienae fortunae aut suae querela (*Madvig*, qua *A*; *cf.* VOPISC. Car. 3, 8 quorsum talibus querelis et temporum casibus -emur?). 10, 13, 1 qui

litterarum ... studiis -entur. epist. 22, 9 illa sunt quae nos morantur et -ent. 56, 9 militem ... expeditionibus. 95, 46 quae reprendunt animos et -ent. 115, 10. COLVM. 2, 12, 2 fabae modii quattuor ... duas operas bubulcorum -ent. MART. 5, 30 Varro, Sophocleo non infitiande cothurno, ... differ opus, nec te facundi scaena Catulli -eat, cultis aut elegia comis; sed lege ... carmina, mittuntur quae tibi ... (*potest etiam pertinere ad IB2a*). PLIN. epist. 9, 37, 1 cum me necessitas locandorum praediorum ... -eat. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 1 cum tantis rebus -earis, o Caesar. PANEG. 4, 17 avum ... huius operis veneratione ... -ntum. HIL. in Matth. 22, 5 negotiatione. 26, 6 nos ... orationum assiduitate. trin. 2, 26 ne ... -eant scrupulosas mentium cogitationes cunae, vagitus, partus atque conceptio. HIER. epist. 29, 7 Hebraici sermonis lectione -nti. 32, 1 alio opere (36, 1 in Ion. prol. p. 387—388). CASSIOD. in psalm. 118, 48 malis actionibus. in, circa: BELL. Hisp. 16, 2 dum nostri in praeda -entur. HIL. in Matth. 18, 2 in vitae suae opere. DICT. 3, 12 circa funus. EVGIPP. Sev. 22, 4 in messe. *cum praedicativo*: FRONTIN. strat. 2, 9, 1 insomnem hostem -uit. *res personata*: HIL. trin. 1, 28 liber totus in unius dei demonstratione -ntus est.

2 *aliquid*: **a** *occupare, explere: diem*: OV. met. 1, 683 -uit sermone diem (*cf.* PERVIG. Ven. 46 *v. p. 812, 11*). Pont. 4, 10, 67 -ui ... tempus, curasque fefelli (SOL. 1, 45 quo pacto ... menses ... statuta ordinis sui tempora -rent). *locum*: COLVM. 1, 3, 11 tantum loci -ere (*cf.* APVL. met. 9, 6 locum ... tantum. PLIN. nat. 5, 58 minores aquae *Nili* non omnia rigant, ampliores -ent tardius recedendo. 15, 12 haerendo ... ultra suum tempus *olivae* -ent locum. 18, 69 -entibus terras nivibus. SOL. 32, 41 Dinocrates ... alterum a conditore in memoria locum -et). MART. 3, 58, 4 villa ... lati spatia -et campi (PROB. Verg. georg. 1, 32 hoc ... spatium *a scorpione* -eri). TAC. hist. 5, 4 panis Iudaicus nullo fermento -etur. PLIN. paneg. 59 induere praetextam, quam cum dare possent occuparint, ascendere curulem, quam -eant. FRONTIN. grom. p. 24 silva limitem -et. MART. CAP. 8, 849 cum ... zodiacus signaque caelo cohaerentia tantundem a terris undiquesecus interstitii -eant. CET. FAV. 29 p. 311 -eat linea mediam planitiem. **b** *in possessione, dicione habere* (*cf. p. 815, 13*): QVINT. decl. 269 p. 98, 10 patrimonium meum -et. FRONTIN. grom. p. 57 *mausolea* maxime aut in locis urbis aut suburbanis locis -entur. IAVOL. dig. 46, 3, 79 quod a nullo corporaliter eius rei possessio -etur (*cf.* INST. Iust. 4, 15, 4a COD. Iust. 7, 32, 12 pr. NOVELL. Iust. 37, 3 *alias*). VLP. dig. 43, 5, 3, 2 agendum est et cum eo, qui *testamenti tabulas* -et et cum eo, qui deposuit. 50, 10, 5, 1 fines publicos a privatis -eri. PAVL. dig. 18, 4, 21 rem hereditariam -ere. MOD. dig. 31, 32, 1 fundum ... ab herede non traditum, sed a legatario -ntum. CAPITOL. Gord. 27, 3 totum orientem (FILASTR. 24, 2 *Belus rex* orientem potenti regimonio ... -uit. COD. Iust. 3, 32, 15 pr. (*a. 293*) in -endo dominio). VVLG. I Macc. 15, 33 neque alienam terram sumpsimus neque aliena -emus. RVFIN. hist. 3, 5 -nto principatu (*τὴν ἀρχὴν ἐπικρατήσαντα*). EXPOS. mundi 8 Brachmani ... sine imperio transigunt bene et -ent (tenentes *C*) vicinorum bonitatem (*i. tam bene vivunt quam vicini*). CASSIOD. var. 1, 19, 2 ne tenuis de proprio cogatur exsolvere, quod constat idoneos indebite -ere. INST. Iust. 3, 7, 4 bona (COD. Iust. 7, 6, 1, 13). COD. Iust. 1, 4, 31 pr. res *et* rem (4, 30, 15. 6, 2, 20 pr. *saepius*. NOVELL. Iust. 36, 1. 37, 3. GREG. M. epist. 3, 5 rem. 3, 43 res alienas). COD. Iust. 3, 33, 16, 1 quod habent. 6, 2, 21 pr. qui bona fide eum (*servum*) -et (*cf.* NOVELL. Iust. app. 7, 16 servos vel colonos, quos ab aliquo contigit -eri). 6, 61, 6, 2c (*a. 529*) usum fructum (8, 53, 35, 5b *cf. infra l. 64*). 7, 4, 17 pr. quod ... accepit. 7, 6, 1, 13. 7, 37, 3 pr. quidquam. 8, 17, 12 pr. mulieres lugebant ab anterioribus creditoribus substantias maritorum -ntas. NOVELL. Iust. 34, 1 terrulas. 37, 3 domus ... vasa vel ornamenta. app. 7, 21 (*a. 554*) instrumenta. GREG. M. epist. 1, 39a quidquid ... invenerit ... sub nomine ecclesiae iniuste -eri. *cum praedicativo*: COD. Theod. 8, 12, 3 (*a. 316*) donationes nullo ... modo firmas posse -eri. COD. Iust. 6, 56, 7, 2 pater ... usum fructum ... -eat ... incorruptum (*cf. supra l. 57*).

III *i. q.* ***prohibere***: **A** *praevalet sensus occupandi et tenendi*: PLAVT. Men. 589 neque quod volui agere aut quicum licitumst, ita *cliens* me attinuit, ita -uit. Rud. 93 vos, amici, -ui diutius. TER. Eun. 280 -o te. HOR. epist. 1, 2, 5 *v. p. 812, 6*. 1, 5, 28 nisi cena prior potiorque puella Sabinum -et. QVINT. inst. 1, 8, 18 persequi ..., quid unquam ... dixerit ..., -et atque obruit ingenia (*cf.* BOETH. in Porph. comm. sec. 5 p. 160 subest ... aliquid, quod ... obsideat intellegentiam atque -eat). PLIN. nat. 10, 100 *mariti perdicum* frangunt ... ova, ne *feminae* incubando -eantur. SVET. Nero 23 ne quid circa haec occupatum avocaret -retve. TERT. adv. Marc. 3, 4 p. 330, 29 quid illum -uit, quidve turbavit? HIER. epist. 7, 2 vos aliqua occupatione -ntos.

B *latiore sensu i. q. impedire* (*accedunt* a, de, *abl.*, ne): PLAVT. Poen. 402 -et nos de nostro negotio. SALL. Catil. 4, 2 a quo incepto ... me ambitio ... -uerat. VERG. Aen. 11, 381 *v. p. 812, 4*. LIV. 44, 35, 16 ut -ret regem ab circumspectu rerum aliarum. PS. SALL. rep. 1, 7, 2 ut plebs ... habeat negotia sua, quibus a malo publico -eatur. QVINT. decl. 246 p. 8, 14 quem non peregriuatio -uit. 278 p. 133, 8. MAECIAN. dig. 40, 5, 36 pr. quos *tutores* earum quae causa -et. SVLP. SEV. dial. 1, 4, 2 ne statim repetere cursum possimus, *nos* maris mollitie -eri *exponimus*. LIB. iubil. 28, 22 videns Lia quoniam -nta est et non est pariens (*cf.* VVLG. gen. 30, 9 sentiens Lia quod parere desiisset). LEX Sal. 1, 1 si eum sunnis non -uerit (45, 2 *saepius*). 16 add. 1 si eum aut infirmitas aut ambascia dominica -uerit. CARM. epigr. 518, 6 quem ... nec subolum pietas ⟨po⟩tuit -ere per⟨iclo⟩. 749, 6 nulla poenarum te loca ditinent horrendae gehennae a deo, Macrina.

IV *i. q.* ***continere***, *intra se habere*: COLVM. 9, 11, 4 foramina, quibus popularis notae pulli (*i. apes*) -entur. PLIN. nat. 14, 56 tantum pecuniarum -ent apothecae. TER. MAVR. 1043 unam *udam* -eat sequitur quae syllaba primam. TREB. Claud. 1, 1 qui liber Cleopatranam etiam stirpem (*i. Zenobiam*) Victoriamque -et (continet *Kellerbauer*). HIL. in Matth. 18, 3 in hoc ... maxime ignorantia -etur humana, quod *eqs.* COD. Iust. 10, 32 (31), 45 (*a. 395*) qui albo curiae -entur. AVG. civ. 8, 23 puniendi sunt cum omnibus ... hominibus, qui eorum societate -entur. COD. Iust. 1, 27, 2, 18 secundum quod notitia subter adnexa -et (continet *edd.*). 5, 13, 1, 5e utiles ... expensae ... in rei uxoriae actione -bantur. *de numeris*: SOL. 1, 38 quorum *mensium* alter viginti novem, alter viginti octo dies -bant (diebus agebatur N^2AP^2). 22, 1 Brittania octingenta ... et amplius milia passuum longa -et (longa [-ge *S*] porrigitur *SA*, in longitudine -et ... *Dicuil*). 56, 2 *murorum* altitudo ducentos pedes -et (per CC pedes extenditur SAP^2). SCHOL. Iuv. 10, 171 *murorum* latitudo CC pedes -et. MART. CAP. 9, 934 quae forma *symphoniae* eundem numerum ... -et.

V *i. q.* ***deprehendere***, *convincere*: APVL. apol. 54 nunc id postulas, ut quod reprehensum (*cod.*, depr- *vulg.*) et -ntum tamen nihil me apud bonum iudicem laederet, id inani suspicione incertum et incognitum condemnet. TERT. nat. 1, 4 in solum nomen impingitis, quasi in illo -entes sectam et auctorem *christianorum*. 1, 7 in ... arcanis congregationibus -emur. 1, 16 quid ... tale in vobis -bo. cult. fem. 2, 6 senectus cum plus occultari studuerit, plus -etur. uxor. 2, 8 quam huius amentiae causam -eam nisi fidei imbecillitatem? HIL. myst. p. 8, 24 crimine -bitur. MART. CAP. 4, 328 *crines* ita formam ... capitis circulabant, ut nihil deesse cerneres, nihil superfluum -res.

i. q. accusare: TERT. apol. 3 *auctoris et sectae* inquisitione et agnitione neglecta nomen -etur. *cf.* nat. 1, 3. CYPR. hab. virg. 15 peior adultera -eris.

syn.: ad IA1: corripio, intercipio, moror, demoror, retineo, retento. *A2a*: vincio, supprimo, includo. *A2c*: coerceo. *B1*: retineo, retento. *B1a*: compesco, concieo. *ad II*: habeo, occupo. *ad IIIA*: obruo, occupo. *B*: avoco, obsideo. *ad V*: deprehendo.

opp.: ad IA1: abduco, abeo, deduco, expello, moveo, sollicito. *A2a*: exhibeo, exsolvo, reddo, restituo. *B1b*: depereo, trado. *ad II*: alieno.

? part. praes. adv. **dētinenter** *v. p. 812, 12.*

deriv.: detentio, detentare, detentor, detentus. *Pflugbeil.*

[**detium**] *καλόν, ἀγαθόν* GLOSS. II 47, 5. (decium *vel* decivum *Vulc.*, delicium *Heraeus.*)

dētondeo, -ī, -nsum, -ēre *a* de *et* tondere. *de formis*: detondo, -ĕre: GLOSS. -o. -it. *cf. etiam l. 57*. *perf.*: SERV. Aen. 11, 189 detondi dicimus ... non detotondi. *cf.* DIOM. gramm. I 367, 4 -eo detondi (detundeo detundi *M*). PRISC. gramm. II 482, 3 -eo detondi; vetustissimi tamen etiam detotondi protulerunt: Ennius (*ann. 495 l. 74*); at Varro (*l. 83*). -totondi: VARRO Men. 246 TERT. pall. 2. detund(e)o: PROB. app. gramm. IV 199, 1 tundeo non detundo. *cf. l. 54. 73. 77. p. 819, 31.* GLOSS. -o *ἀποκείρω*. -it *κείρει*. -nsa *ἀποκεκαρμένα*. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO. [*dub.*: OV. fast. 6, 229. SEN. epist. 92, 34 -nsa *A*, tonsa *al.*]

i. q. crinem sim. amputare, tondere: **1** *obiectum est is vel id, unde aliquid desecatur*: PLAVT. Bacch. 1128 altera *ovis* iam bis -nsa certo est (CATO agr. 96 cum -eris *oves*. VARRO Men. 242 lanigeras. rust. 2, 1, 28 capras ac oves. COLVM. 7, 4, 7. 8 [*ibid.* tondere]. ITALA cant. 4, 2 [Hier. epist. 69, 6. Aug. doctr. christ. 2, 6, 7] dentes tui sicut grex -nsarum [*κεκαρμένων*, VVLG. tonsarum]). PROP. 4, 8, 15 -nsis ... mannis. SEN. contr. exc. 4, 1 quidam ... abductus est et -nsus coactus convivio ... interesse. PERS. 3, 54 -nsa iuventus. 4, 38 -nsus gurgulio (*i. penis*). PLIN. epist. 7, 27, 13. HIST. Apoll. 43 -nso capite (PASS. Thom. p. 111, 2 ISID. eccl. off. 2, 4, 4). SCHOL. Verg. Medic. ecl. 10, 7. SIDON. epist. 1, 7, 9 -nsus pumicatusque. carm. 13, 31 -nsus ... Sigamber (*signum dicionis. cf.* CLAVD. 18, 383 militet ut nostris -nsa Sigambria signis). PASS. Theclae 25 p. 66, 5 -ear ego (*rec. A*, detundiam, tondam, tondeam, tondeo, tonde me *al.*). *in imag.*: ENN. ann. 495 et -it (detotondit *trad.*, deque totondit *Merula, sed cf. l. 55*) agros laetos (*i. despoliavit*) atque oppida cepit. LVCIL. 578 proras despoliate et -ete (detendite, detundite *trad.*) guberna. CLAVD. 28, 389 iam flavescentia centum messibus aestivae -ent Gargara falces.

2 *obiectum est id, quod desecatur*: CIRIS 186 crinem (HYG. astr. 2, 24 p. 67, 6). CVRT. 10, 5, 17 comis ... -nsis. PLIN. nat. 29, 34 -nsam eam (*lanam sucidam, opp.* evolsam). MART. 8, 52, 9 -nsis ... capillis. PAVL. dig. 41, 3, 4, 19 *lanam*. AMM. 17, 9, 7 barbas. 22, 11, 9 cirros puerorum. *in imag.*: VARRO Men. 246 -totonderat forcipibus †vitariferis (*i. amputare. cf.* CYPR. GALL. num. 333 ingentem lenti

-ent palmitis uvam). Ov. fast. 3, 237 arboribns redeunt -nsac frigore frondes. Colvm. 4, 23, 3 quanto maturius -nsa sint *virgulta*. 4, 24, 18. Tert. pall. 2 p. 923 Öhl. si quid . . . -totondit gladius. Nemes. buc. 1, 7 dum . . . gramina vaccae -ent (*i. depascuntur. cf.* Cypr. Gall. gen. 246 *pecudes* laeta per agros gramina -ent).

deriv.: detonsio, detonsare.

dētono, -uī, -āre *a* de *et* tonare. *legitur inde a* Verg. *et* Ov. [*val.* detunare, *francog.* detonner, *hisp.* detonar. *M.-L.*]

1 *i. q. tonare desinere, defervescere*: Verg. Aen. 10, 808 Aeneas nubem belli, dum -et omnis, sustinet. Petron. 17, 3 ut ergo tam ambitiosus -uit (detumuit *Bücheler*) imber. Val. Fl. 4, 294 dum -et ira. Qvint. inst. 12, 9, 4 cum illa dicendi vitiosa iactatio inter plausores suos -uit. 2 *i. q. vehementer tonare, latiore sensu i. q. saevire, fremere*: Ov. trist. 2, 35 ubi -uit strepituque exterruit orbem *Iuppiter*. Flor. epit. 1, 17, 5 captis superioribus iugis *montium* in subiectos *hostes* suo iure -uit. 2, 6, 10 ac primi quidem impetus turbo inter Padum atque Ticinum valido statim fragore -uit (3, 21, 18 tertius ille turbo civilis insaniae. Hier. in Ion. 2, 4 p. 408). 4, 2, 2 Sullana tempestas latius, intra Italiam tamen, -uerat (Hier. in Ion. 1, 12 p. 401. 2, 4 p. 408 Ven. Fort. vita Albin. 7, 18). Sol. 8, 3 Pharsalici campi, in quibus civilium bellorum -uerunt procellae (Hier. vita Pauli 4 persecutionis procella). Hier. in Soph. 3 p. 717 principes . . . in subiectos populos -are. *i. q. cum fragore dicere*: Hier. epist. 54, 2, 2 consurgent proceres et adversum epistulam meam turba patricia -bit (denotavit *al.*). Avg. c. Iul. op. imperf. 6, 16 celso adversum vos ore -uit dicens. Ps. Avg. serm. 99, 2. *c. obiecto*: Sil. 17, 201 haec ubi -uit (Cypr. Gall. exod. 164). Stat. silv. 2, 7, 66 Philippos et Pharsalica bella -bis, *Lucane*. Sidon. carm. 14, 24 quod -uit Camena maior.

dētōnsio, -ōnis *f. a* detondere. *i. q. capillorum amputatio*: Theod. Prisc. log. 12 -o capillorum (detunsio *al.*). Cael. Avr. chron. 1, 3, 59 capitis (2, 7, 101).

dētōnso, -āre [*a* detondere, detonsus. *Th.*]. *i. q. detondere*: Gell. 10, 15, 11 capillum Dialis, nisi qui liber homo est, non -et.

dētorno, -ātus, -āre *a* de *et* tornare. *i. q. tornando facere*: Plin. nat. 13, 62 ex quo *ligno* -ant anulos. Gell. 9, 8, 4 (*in imag.*) hanc sententiam memini a Favorino . . . -atam inclusamque verbis his paucissimis. Amm. 23, 6, 11 (*in imag.*) omnis sinus *maris Persici* dimensione litorea in numero xx milium stadiorum velut spatio -ato finitur. 31, 12, 11 hostium carpenta . . . ad speciem rotunditatis -ata (*i. disposita*) digestaque.

dētoro, -āre *a* de *et* torus. *i. q. torum (ligni) demere*: Plin. nat. 16, 196 *abies* fluviata -atur (*Detl.*, decoratur *codd.*).

dētorqueo, -rsī, -rtum, -ēre *a* de *et* torquere. *lusu verborum coniungitur cum* torques: Avg. serm. ed. Mai 126, 12 *p. 820, 35.* *part. perf. pass.* detorsus: Cato orig. 53, detortus *inde a* Cic. detorquĕre: Schol. Hor. epist. 1, 15, 12 detorquantur *var. lect., cf.* Gloss. II 47, 8 -it. *usus intransitivus v. infra l. 81.* Gloss. -et devertit in alicna. στρέφει. *cf.* II 43, 33 deortae ἀπατραμμέναι (detortae ἀπεστραμμέναι c d). *legitur inde a* Catone Varrone Cic.

i. q. deflectere, convertere, avertere: 1 *generatim, i. q. alio vertere* (*adduntur*: ab, ad, adversus [*p. 820, 14*], in *c. acc.*, quo, alio, hac, dextra [*l. 64. 65*]; *accedit praedicativum p. 820, 7*): a *proprie de motu*: Cic. Tusc. 5, 59 eum ipsum *ponticulum*, cum forem cubiculi clauserat, -bat *Dionysius*. Tim. 25 *coniunctionem* -rsit a latere in dexteram partem (ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγεν). Verg. Aen. 4, 196 ad regem cursus -et Iarban *Fama* (Apvl. met. 8, 6 Fama . . . cursus primos ad domum Tlepolemi -et. *cf.* Val. Fl. 5, 397 patriumque viam -et ad amnem. Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 4, 1 gressus eorum a via recta). Aen. 5, 165 proram pelagi -et ad undas. 5, 832 una ardua torquent cornua *velorum* -entque. 9, 743 vulnus (*i. hastam. cf.* Val. Max. 1, 7 ext. 4 lanceam . . . in eum. Sil. 9, 456 hastam. Stat. Theb. 7, 737 iactus. Heges. 5, 22, 1 ab hoste in socios mucronem). 11, 765 hac . . . celeres -et habenas (Val. Fl. 4, 571 Sil. 6, 260. Clavd. rapt. Pros. 3, 242 reduces . . . -rsit habenas). 12, 373 ora . . . dextrā -rsit equorum (Sil. 2, 170 obliquos -et equos. Clavd. 28, 31 grypha iugalem). Hor. carm. 2, 12, 25 cervicem. Ov. met. 6, 515 nusquam lumen (*i. oculos*) -et ab illa (Val. Fl. 1, 120 oculos -et ad undas. Apvl. met. 2, 5 in eum et oculum et animum -et. 8, 24. Porph. Hor. epod. 4, 7 ab illo aspectum). Cvrt. 4, 13, 16 an potius in laevum -ret agmen. Plin. nat. 8, 207 *suem* facilius litare in dexterum quam in laevum -rta *cauda*. 17, 214 abscondere et -ere, quo velis, plagas. 31, 42 ambitione avaritiaque in villas ac suburbana -eutibus publicam salutem (*sc. aquam*). Stat. Ach. 1, 98 ad Haemonias -et bracchia terras. Flor. epit. 2, 2, 8 nauticae artes: -ere remos et ludificare fugā rostra. Apvl. met. 1, 2 ore in latus -rto. 2, 30 (*per hypallagen*) directis digitis et -rtis nutibus praesentium denotor. 8, 26 nare -rta magistrum suum varie cavillantur. Schol. Hor. epist. 1, 15, 12 in laevam. Heges. 5, 11, 2 *syn.* avertere. *reflexive*: Varro frg. Vel. gramm. VII 73, 4 cum se a recto actu operis -rserint *boves*. Ven. Fort. vita Albin. 7, 19 ne iniuriam faceret, se gutta -rsit. *nota intransitive*: Plin. nat. 28, 93 si in laeva -rserit *panthera* (*ibid.* declinare). Annian. Chrysost. hom. 6, 3 si *iuvencae* neque in aliam regionem ignotae viae errore -rserint.

b *translate*: *de voluntate, culpa sim.*: Cic. Cael. 22 *voluntas testium* nullo negotio flecti ac -eri potest. de orat. 1, 74 ut . . . ea ipsa nescio quo modo rursus -res (*opp.* concedere) atque oratori propria traderes. Tusc. 5, 90 nisi quos *philosophos* a recta ratione natura vitiosa -isset. off. 2, 37 animos a virtute (Avg. epist. 162, 1 animum meum ad hanc epistulam ab alia magna intentione -rsi. bon. viduit. 15, 19). Hor. sat. 2, 2, 55 si te alio pravum -rseris. Sen. epist. 32, 2 non posse te -eri mansurumque in proposito (*cf.* Amm. 21, 12, 6 a proposito pugnandi -rtos. 29, 5, 49). Tac. ann. 13, 3 Nero . . . vividum animum in alia -rsit. Vlp. dig. 29, 5, 3, 14 in alium crimen (*cf.* Rvfin. apol. ad Anast. 7 quare id [*sc. crimen erroris*] ad interpretem -etur. Prvd. ham. 554 omne malum maligni hostis ad invidiam). Tert. adv. Val. 19 p. 198, 2 hoc in Soterem auctorem -ent. Cod. Iust. 2, 18 (19), 20, 2 (*a. 294*) adversus eos . . . -ere (*i. dirigere*) tuas petitiones debes. Lact. inst. 6, 4, 20 alios a dei contemplatione. 6, 12, 5. Cod. Theod. 6, 35, 5 (*a. 328*) ab his . . . privilegia. Symm. epist. 2, 31 in te aliqua odia. Amm. 14, 7, 21 ingenium a veri consideratione -rtum. 20, 2, 3. Ambr. off. 2, 21, 105 a se suisque supplicia. Pelag. in Eph. 4 p. 832[D] a recto fidei cursu incautos. Avg. doctr. christ. 2, 7, 11 a vero. serm. ed. Mai 14, 4. Svlp. Sev. chron. 1, 32, 5 ab insana voluntate. Macr. sat. 1, 4, 8 Mart. Cap. 7, 731. Boeth. herm. sec. 6, 14 p. 476, 14 ad quiddam aliud orationem. in top. Cic. 2 p. 292, 16 in me invidiam. *de origine vocabulorum, i. q. derivare*: Cato orig. 53 Marrucini . . . , de Marso -rsum nomen. Hor. ars 53 si Graeco fonte cadent parce -rta *verba* (Porph. *ad l.* si a Graeco fuerint in Latinum derivata). Fest. p. 269 Serv. auct. georg. 1, 16.

2 *speciatim i. q. in peius vertere, pervertere, distorquere*: a *proprie de facie, forma sim.*: Cic. fin. 3, 17 *partes corporis* imminutas aut -rtas (Sen. benef. 6, 24, 1 ne membra libertas immatura -eat. Tac. ann. 15, 34 Vatinius corpore -rto. Apvl. met. 5, 10 digitos. Paneg. 9, 4 -rtis solutisque membris. *cf. p. 819, 77*). Sen. dial. 3, 6, 1 quaedam hastilia -rta (*i. curvata*) ut corrigamus (*cf.* Colvm. 3, 18, 4 *malleolum* -rtum depangere. 5, 6, 9 ramuli eius manu -entur). nat. 1, 5, 14 sunt *specula* quae -eant *facies* et vertant. *cf.* 1, 15, 8. Val. Fl. 4, 685 tauros sub iuga et invito -et in ilia cornu. Avg. serm. ed. Mai 126, 12 qui torquem habet, placet sibi de torque, quem cupiditas -et. *part. perf. pass. pro adi.* dētortus, -a, -um: Porph. Hor. sat. 1, 3, 44 'strabo' -rtis qui est oculis.

b *translate de qualitate, moribus sim.*: Liv. 42, 42, 5 accusator . . . qui calumniando omnia -endoque suspecta et invisa efficeret. Sen. contr. 1 praef. 24 -ere orationem, cui esse rectam liceret. 9, 3 (26), 12 -eri ab illo totiens et mutari sententias suas (Colvm. 3, 10, 22 prave -rta et inveterata opinio rusticorum). Sen. dial. 8, 1, 1 qui iudicium adhuc imbecillum populo adiutore -eat. 11, 16, 3 non te . . . peiorum -rsit imitatio. nat. 1, 17, 5 in vitium beneficia. epist. 13, 12 verbum aliquod dubiae significationis -et in peius (*de prava vel maligna interpretatione*: Tac. ann. 1, 7 verba, vultus in crimen -ens. 6, 5 verba prave -rta. Avg. c. Faust. 12, 39 praeter Christum ad alia quaelibet ea *verba* -ere. Evstath. Bas. hex. 2, 4 p. 883[A] Facvnd. defens. 5, 4 p. 649[D]. *cf.* Qvint. inst. 8, 3, 44 mala consuetudine in obscenum intellectum sermo -rtus est. Epiphan. Hier. epist. 51, 4, 7 *scripturam divinam* ille in haeresim suam maligna interpretatione -et. Hier. adv. Pelag. 1, 2 perversis interpretationibus ad alios sensus -ere. Rvfin. Adamant. 2, 21 in aliam intellegentiam quod scriptum est [*syn.* in malam intellegentiam pervertere]. Avg. epist. 82, 6 in alium sensum *sententias*. in psalm. 48 serm. 1, 1 Ps. Leo M. humil. 13 Vigil. Thaps. c. Eutych. 4, 3). Tac. dial. 28 sincera et integra et [in] nullis pravitatibus -rta uniuscuiusque natura. Plin. epist. 1, 8, 6 recte facta. paneg. 70 quamlibet sincera rectaque ingenia, etsi non -bat, hebetabat tamen misera, sed vera reputatio. 82 *animum* ad segnitiem luxumque. Lact. inst. 6, 21, 8 hic sensus (*sc. auditus*) non est ad vitium -endus. ira 15, 1 regulam ad peiora. Cod. Theod. 11, 36, 6 (*a. 342*) qui (*libelli*) in damna fiscalia commodum sententiae latae aut dilatione suspendant aut terrore -eant.

dētorreo, -uī, -ēre *a* de *et* torrere. *i. q. plane torrere*: Sidon. epist. 1, 7, 1 (*in imag.*) cuius (*invidiae*) me paulo incautiorem flamma -uit. Not. Tir. 92, 30 -et.

dētoxitus, -a, -um *cf. c.* toxicon, toxicare. *i. q. veneno oblitus*: Lex Sal. 6, 3, 3 si quis . . . sagittatum -itum invenerit. *L.*

dētractātio *sim. v.* detrect-.

✱**dētrāctio,** -ōnis *f. a* detrahere. *legitur inde a* Cic.; *deest poetis.*

1 *generatim*: a *i. q. actio detrahendi, ablatio, demptio* (*additur genet. subi. et obi.*), Gloss. ὑφαίρεσις. Cic. fin. 1, 37 ipsa -o molestiae consecutionem affert voluptatis. off. 3, 118 voluptatis magnitudinem doloris -e finiri (Gell. 2, 6, 12 maximam voluptatem privationem -emque omnis doloris definivit. 2, 9, 3 -o [Epicvr. ὑπεξαίρεσις] . . . significanda est doloris . . . , non dolentis). Vitr. 9, 8, 7 cuneorum adiectionibus et -bus. Sen. epist. 74, 25 non facit stultiorem -o (*sc. amicorum, opp.* adiectio). 87, 39 paupertas non per possessionem dicitur, sed per -em vel, ut antiqui dixerunt, orbationem. Graeci κατὰ στέρησιν dicunt. Gaivs inst. 3, 178 sponsoris adiectionem aut -em. Vlp. dig. 30, 41, 4 -em (*sc. marmorum*) non valere. Lact. inst. 6, 3, 13 fit, ut neque vitia detrahi sine virtutibus possint nec virtutes inseri sine -e vitiorum. Avg. civ. 13, 10 mors, id est vitae -o. *ibid.* vitae

ipsa -o. quaest. hept. 3, 81 nudare caput cidari . . . -o ornamenti est. CAEL. AVR. acut. 1, 5, 48 carphologiam, quae est festucarum levium a parietibus veluti -o. ANIAN. Chrysost. hom. 5, 2 -o spoliorum facta est atque populatio. *i. q. actio exculpendi* (*cf. p. 825, 9*): CIC. div. 2, 48 *Praxitelia capita* efficiuntur -e neque quidquam illuc affertur a Praxitele. *i. q. actio extrahendi* (*cf. p. 833, 52 sq.*): CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83 exigit *dens* . . . sui -em faciendam (2, 4, 84). 3, 8, 131 quamquam sit -o capillorum laxativa. **b** *i. q. detrectatio, obtrectatio, derogatio, maledictio, calumnia* (*sensu tam activo quam passivo*): HIER. epist. 106, 30 nec ignoramus, quod καταλαλιά dicitur -o (*cf.* HERM. Pal. sim. 9, 15, 3 Detractio [Καταλαλιά] *nomen mali angeli*). RVFIN. Basil. reg. 42 quid est -o vel derogatio? *eqs.* (CASSIOD. in psalm. 49, 20 in derogatione, i. -e alterius). AVG. serm. 353, 1 quid est -o nisi mordacior quam veracior reprehensio? PALLAD. hist. mon. II 20, 13 -o in omnibus dicitur omnis sermo malus, quem non audet quis praesente fratre suo dicere. GLOSS. διασυρμός. blasphemia vel reprehensio. *absolute*: CLEM. ad Cor. 30 fugientes -es immundas. *ibid.* ab omni susurratione et -e recedentes. CYPR. epist. 59, 19 sincera dilectio ab omnibus haereticae -is sordibus repurgetur. POLYCARP. ad Philipp. 4, 3 omnibus diabolicis -bus (πάσης διαβολῆς, καταλαλιᾶς). HIER. epist. 46, 10, 3 nec -is nec laudis est (detractationis *al. codd.*). adv. Rufin. 3, 27 *opp.* laus. hom. Orig. in Luc. 2 p. 253/4 evenit, ut ei detrahant, qui minime -e dignus est. VVLG. sap. 1, 11 a -e (καταλαλιᾶς) parcite linguae (*cf.* PS. HIL. libell. 19 qui linguam a convicio, a maledicto, a -e, a mendacio . . . subtrahit [HIER. epist. 52, 14, 1 parce a -e linguae — *addunt codd. quidam*]). Sirach 42, 11 a -e (λαλιά) in civitate et obiectione plebis. II Cor. 12, 20 -es (καταλαλιαί) susurrationes, inflationes. I Petr. 2, 1 deponentes... omnes -es (πάσας καταλαλιάς). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 18, 13 omnem suam vitam liberam -bus (λοιδοριῶν) gessit. AVG. de mend. 16, 33 fit -o per malevolentiam. serm. 353, 1 -o vulnerat famam. PS. AVG. quaest. test. II nov. 46 *syn.* contumelia. BACHIAR. repar. laps. 8 -is iacula et reliqua tela maledicta. 14. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 3 horum . . . quae ab eo (*Apione*) conscripta sunt . . . plurima . . . tantummodo -em habentia (*cf.* 2, 34). PALLAD. hist. mon. II 16. VITAE patr. 3, 21 quia -es adversus fratrem non cesses loqui (*cf. p. 822, 84*). GREG. M. moral. 31, 71 -um contumelias aequanimiter ferunt. in euang. 6, 2 *opp.* favor. *accedit genet. subi.*: ITALA Is. 51, 7 (Ps. Aug. spec. 30 p. 446, 1) nolite timere opprobria hominum et -e eorum ne superemini (φαυλισμῷ, VVLG. blasphemias eorum ne metuatis. *cf.* PS. AVG. spec. 30 p. 445, 13 non superandum servum dei -e malorum). HIER. in Is. 28, 10 p. 378 tribulatio geminabitur -e labiorum et blasphemiis persequentium. epist. 22, 34, 3 -o clericorum (detractatio, detrectatio *al. codd.*). AVG. epist. 78, 5 opprobriis hominum et malarum linguarum -e. FACVND. defens. 6, 3 ex hoc -es multae adversus nos factae sunt paganorum. FERREOL. reg. 7 ut nullius in congregatione murmur seu -o . . . contra abbatem . . . audiatur. *accedit genet. obi.*: IREN. 1, 25, 3 ad -em divini nominis et ecclesiae. ADNOT. Lucan. 1, 311 -o Pompei. 8, 373 Parthorum. IORD. Rom. 349. GREG. M. moral. 14, 61 *maligni* alienae vitae -e pascuntur. *accedit praepos.*: ISID. alleg. 61 propter -em et murmurationem contra Christum. *nota*: EVGRAPH. Ter. Eun. 479 -em repperit, quod in eunucho ad turpitudinem libidinis pulchritudo verti potest (*cf.* 265).

2 ***speciatim*:** **a** *t. t. medicinae i. q. humoris, suci sim. extractio, purgatio, sanguinis missio*: CIC. Tim. 18 nec . . . *mundus* desiderabat aut alimenta corporis aut -em confecti et consumpti cibi. VITR. 1, 6, 3 tussis, . . . sanguinis eiectio et cetera quae non -bus, sed adiectionibus curantur (*cf.* SEN. contr. 9, 2, 26). CELS. 2, 7 per sanguinis -em (CHIRON 6 quotiens . . . -o sanguinis detracta non fuerit. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 25 sanguinis per venas -o. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 256[B] -e sanguinis ut dici in proverbiis solet). PLIN. nat. 16, 244 sucus ad -es . . . utilissimus habetur (22, 133). PS. SORAN. quaest. med. 11. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 130 -e . . . facta liquorum. 3, 8, 135 perfecta humoris -e. *aliter de cibi datione*: CAEL. AVR. chron. 3, 7, 92 iuxta cycli regulam eorum (*ciborum*) augmenta ac -es variare. **b** *t. t. architecturae i. q. deminutio*: VITR. 6, 2, 1 ⟨-bus aut⟩ (*om. codd., add. edd.*) adiectionibus temperaturas efficere, cum de symmetria sit detractum aut adiectum. 6, 2, 4 quin ad locorum naturas aut necessitates -es aut adiectiones fieri debeant. 6, 3, 11 ut . . . de symmetria -es aut adiectiones fiant. 10, 10, 6 haec his proportionibus aut adiectionibus aut -bus comparantur. **c** *t. t. artis arithmeticae i. q. deductio, subtractio*: GAIVS dig. 6, 1, 76, 1 propter incertam -em ex legatis, quae vix apud iudicem examinatur. PAPIN. dig. 35, 2, 15, 2 quod . . . *legata* sine ulla -e fuissent legatario soluta. TRYPH. dig. 24, 3, 53 alterius debiti non fiet -o in computatione. VLP. dig. 37, 7, 1, 5 FAV. EVL. p. 12, 24. AVG. civ. 12, 13 quandoque ad initium illa -o perducetur. *ibid. summa annorum* quae . . . momentorum minutatim -e consumitur. BOETH. arithm. 1, 18 p. 38 in uno terminus -is haerebit. 2, 23 p. 108. mus. 1, 3 *opp.* additio. *huc pertinet*: CIC. Att. 12, 34, 3 cuius loci -em fieri velit *Silius*. **d** *t. t. artis grammaticae et rhetoricae: demptio litterae, syllabae, accentus, aspirationis sim.; suppressio litterae (i. q. συγκοπή) sive verbi* (*i. q.* ἔλλειψις): GLOSS. Plac. V 99, 7 syncope. QVINT. inst. 1, 5, 6 illud prius (*sc. barbarismos, qui scribendo fiunt*) adiectione, -e, immutatione, transmutatione . . . contineri. 1, 5, 38 ut fiat (*soloecismus*) adiectione, ut 'nam enim'..., -e, 'ambulo viam'. 1, 5, 40 haec tria genera quidam diducunt a soloecismo et adiectionis vitium πλεονασμόν, -is ἔλλειψιν, inversionis ἀναστροφήν vocant. 7, 9, 10. 9, 2, 37 cum προσωποποιία accedit illa, quae est orationis per -em: detractum est enim, quis diceret. 9, 3, 18 -es, quae in complexu sermonis aut vitium habent aut figuram *eqs.* 9, 3, 27 haec schemata aut his similia quae erunt per mutationem, adiectionem, -em, ordinem. 9, 3, 58. 62. 9, 4, 147 ratio (*compositionis*) in adiectione, -e, mutatione. SCAVR. gramm. VII 11, 1 scribendi . . . ratio quattuor modis vitiatur per adiectionem, -em, immutationem, adnexionem . . . per -em, ut cum haedus sine aspiratione scribitur. AQVILA rhet. 46 p. 37 ἔλλειψις id est -o (*cf.* MART. CAP. 5, 537). COMINIAN. Char. gramm. I 265, 11 barbarismus fit modis quattuor: adiectione, -e, transmutatione, immutatione . . . -e temporis . . . litterae . . . syllabae (CONSENT. gramm. V 386, 15). CHAR. gramm. I 278, 15 *aphaeresis* est . . . generalis metaplasmus qui fit per -em . . . ut 'temnere' . . . pro 'contemnere'. DIOM. gramm. I 452, 14 -is species sunt aeque quattuor, -e temporis, litterae, syllabae, adspirationis *eqs. ibid.* per aphaeresin, id est -em, ut 'linque' pro 'relinque'. SERV. gramm. IV 447, 36 nullus est metaplasmus, qui non habeat contrarium: πρόσθεσις, ἐπένθεσις, παραγωγή, qui fiunt per additionem; contrarii sunt illis, qui fiunt per -em, id est ἀφαίρεσις, συγκοπή, ἀποκοπή. MACR. exc. gramm. V 614, 7 -o finalis litterae. MART. CAP. 5, 563 hypophorae tribus modis imminuuntur: adiectione verborum, immutatione, -e (FORTVN. rhet. 2, 27 p. 118). CONSENT. gramm. V 392, 12 -o accentus ut siquis oratorem dicens priorem syllabam circumflexo accentu pronuntiet. ISID. orig. 1, 32, 6 hoc vitium (*sc. motacismi*) aut suspensione m litterae aut -e vitamus. SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 113 soldo . . . pro solido et est figura -o. *et sic saepius.* *de editoribus i. q. actio delendi* (*cf. p. 829, 70*): CASSIOD. hist. 1, 1 tuae . . . integritatis adiectiones et -es adhibens tuis laboribus eam (*scripturam*) purga. **e** *t. t. doctrinae metricae a Varrone Caesioque Basso excultae i. q. demptio*: BASS. gramm. VI 271, 5 cum omnia metra varientur aut adiectione aut -e aut concinnatione aut permutatione . . . -e tamquam 'trahuntque siccas machinae carinas'. detracta enim syllaba trimetron fecit minorem (*cf.* FORTVN. gramm. VI 294, 11 MAR. VICTORIN. gramm. VI 52, 19. 63, 13). MAR. VICTORIN. gramm. VI 141, 13 Archilochum ferunt . . . acceptum . . . dactylicum . . . per adiectiones -esque vertisse. e quo primum iambicum [metrum] per -em unius temporis formavit.

dētrāctīvē *adv. a* detractus, detrahere. *i. q. ratione detrahendi* (*v.* detrahere *sub IB2d*): SCHOL. Pers. 2, 63 ex hac scelerata . . . pulpa: haec . . . pulpa id est hoc corpus nostrum omnium vitiorum causa est; quod -e sceleratum appellavit.

dētracto *v.* detrecto.

✖**dētrāctor,** -ōris *m. a* detrahere. HIER. epist. 52, 14, 2 *confunditur in nonnullis codd. cum* detractator. GLOSS. ridiculosus -r. obtrectatores -es. *legitur inde a* TAC. (*v. infra l. 67*).

is qui detrahit, maledicit: absolute: ITALA I Cor. 5, 11 (Hesych. in lev. 14, 1—9 p. 953[B]) aut avarus aut -r (λοίδορος, VVLG. maledicus). II Tim. 3, 3 (cod. d) -es (διάβολοι, VVLG. criminatores). POLYCARP. ad Philipp. 5, 2 non criminatores neque -es (δίλογοι) neque avari. HIER. in eccles. 10 p. 474 serpens et -r aequales sunt. epist. 108, 15 ne apud -es et genuino me semper dente rodentes fingere puter. tract. in psalm. I p. 223, 6 si -r sum, si invidiosus. VVLG. prov. 24, 9 abominatio hominum -r. 24, 21 cum -bus (detractatoribus *Amiat.*) non commiscearis (LXX *al. cf.* HIER. epist. 52, 14). Ezech. 22, 9 viri -es fuerunt in te ad effundendum sanguinem. Rom. 1, 30 -es (καταλάλους). RVFIN. Orig. in exod. 3, 2 vereor, ne et susurronum et -um os diabolus aperiat. AVG. in psalm. 61, 14 inter murrones, -es deo odibiles. civ. 5, 19 osores vel -es. HESYCH. in lev. 21, 16—23 p. 1064[A] iugem scabiem -r habet. *ibid.* -r facile provocatur. FERRAND. epist. 7, 18 non immerito revocatur superbus -r ab elatione iudicandi. VEN. FORT. vita Leob. 3, 8 inter malos bonus multos invenies -es. SCHOL. Hor. sat. 1, 7, 8 erat adeo odiosus, ut de nobilissimis -bus triumphum ageret. ISID. reg. monach. 17, 2 si -r, si susurro vel invidus. [MART.] 7, 10 lemma: de Olo -e. *accedit genet. personae vel pronomen possessivum*: TAC. ann. 11, 11 *Nero* haudquaquam sui -r. HIER. adv. Rufin. 1, 30 hominem maledicum, omnium -em. AVG. in psalm. 49, 27 quosdam -es suos ista dixisse. 108, 5 -bus nostris. epist. 82, 30. HERM. Pal. sim. 9, 19, 3 -es domini. CASSIOD. in psalm. 49, 20 fratris sui. GREG. TVR. Franc. 5, 5 fratrum. *accedit genet. rei*: AVG. adult. coniug. 2, 16, 17 christianae fidei -es.

1. dētrāctus, -a, -um *v.* detraho.

2. dētrāctus, *abl.* -ū *m. a* detrahere. *i. q. detractio* (*v. sub 2d*): SEN. suas. 7, 11 -u (detractat *B*, detracta *V*) aut adiectione syllabae.

✖**dētraho,** -xī, -ctum, -cre *a* de *et* trahere. *inf. perf.* detraxe: PLAVT. Trin. 743. detractum foret: LIV. 27, 44, 2. detracturus ero: SEN. benef. 4, 40, 5. NON. p. 287 -ere dicitur derogare . . . tollere . . . extrahere. ARVS. gramm. VII 466, 12 volunt quidam distantiam esse, ut 'lacerare famam' 'de illo -ere' sit, sed falso. RVFIN. Basil. reg. 42 quicunque dicit aliquid adversus alium, ut vel deroget ei vel obtrectet, istud est -ere. HIER. epist. 106, 30 'sedens adversum fratrem

tuum loquebaris'. pro quo in Graeco reperisse vos dicitis κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις (*psalm. 49, 20*) et putatis non bene versum, ... et debuisse nos dicere, 'adversum fratrem tuum -bas'; quod vitiosum esse et in nostra lingua non stare etiam stultis patet. nec ignoramus quod καταλαλιά dicitur detractio; quam si voluerimus ponere, non possumus dicere 'adversus fratrem tuum -bas' sed 'de fratre tuo -bas' (*cf.* epist. 50, 1 garriunt adversus fratrem). AVG. loc. hept. 4, 71 p. 593, 13 'et -bat populus ad deum et adversus Moysen' (*ex* ITALA num. 21, 5; LXX κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωυσῆ λέγοντες, VVLG. locutus ... contra deum et Moysen). non dixit: 'de deo', sed 'ad deum'. quamvis hanc locutionem quidam transferre nolentes '-bant de deo' transtulerunt. GLOSS. ἀφαιροῦμαι. ὑφαιροῦμαι. ἀφέλκω. διαβάλλω ἐπὶ διαβολῆς. κατασπῶ. κατασύρω. -it διασύρει. ἀφέλκεται. derogat, abdicat deducit. abdicat vel male exaestimat. -ere ἀφελκύσαι. -i ἀφέλκεσθαι. -ctis ἀφῃρημένων. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO *per totam latinitatem, saepe apud* CIC. SEN. rhet. SEN. phil. COLVM. PLIN. nat. QVINT., *deest* CATVLLO HOR. carm. PERS. IVV. *al.* [*loci dubii vel corrupti*: VAL. MAX. 3, 2, 19 SEN. contr. 1, 8, 13 PLIN. nat. 9, 91. 143. 35, 4 COMM. instr. 2, 35, 19 CORP. VI 36629. *videtur confundi cum* distrahere: HIL. in Matth. 12, 13 potestas omnis divisione -itur (*ibid.* dissolvere. *ad* VVLG. 12, 25, *ubi* desolabitur, ἐρημοῦται). COD. Iust. 1, 17, 2, 13 impossibile erat eam (*legem*) per partes -i; et in his partibus ... hoc dividere ac separare erat incivile.]

I *i. q.* ***trahendo avertere***: A *aliquem vel aliquid abstrahere*: 1 *proprie de loco*: a *aliquem*: CIC. har. resp. 28 qui ... sacerdotem ab ipsis aris pulvinaribusque -xeris. CAES. civ. 3, 27, 2 ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris -retur (*sive a scopulis sive a naufragiis*). PLIN. nat. 8, 132 invicem -i ad specum (*sc. Ponticos mures*). 11, 234 -cto ... alumno (*i. porculo a mamma*). VVLG. Ier. 50, 45 nisi -xerint eos parvuli gregum. COD. Iust. 7, 71, 1 ne iudicati -antur in carcerem. *in imagine*: TERT. spect. 30 hic est, quem ... hortulanus -xit. b *aliquid*: CIC. Verr. 2, 54 ex ipsa Diana quod habebat auri -ctum atque ablatum esse dico. 2, 157 qui ex calamitate senatoris ... manubias -ere conatus sit. PLIN. nat. 31, 78 -ctis harenis (*alio sensu cf. p. 833, 65*). 31, 82. VLP. dig. 43, 24, 11, 1 ipsi (*i. municipes*) eam (*i. statuam*) -unt (PAVL. dig. 42, 5, 29 MOD. dig. 48, 19, 24 LAMPR. Comm. 18, 12). VLP. dig. 33, 7, 12, 25 specularia et pegmata ... sive in aedificio sunt posita sive ad tempus -cta. IVST. 38, 8, 12 populus statuas eius et imagines -it. HEGES. 1, 21, 2 in templo aurum abstulit et duo milia talenta -i iussit. CHROMAT. beat. 2 non extinguitur ignis, nisi materiam incendii spinarumque sarmenta -xeris. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 114 aureum -isse asini caput. 2 *translate de voluntate, sententia sim.*: CIC. Mil. 38 P. Clodius cum in iudicium -i non possit. Cluent. 179 ut hunc Oppianicum ad hanc accusationem -ret. LIV. 22, 13, 1 ad aequum certamen *ducem*. 28, 33, 9 quod in eum locum -cta hostium acies esset. OV. rem. 545 qui timet, ut sua sit, nequis sibi -at (subtrahat *multi codd.*) illam. SEN. epist. 71, 29 si ista animum (*sc. superbum*) -unt (*sc. ad modestiam*). STAT. Ach. 1, 284 indocilem quae mens -xit Achillem? PS. QVINT. decl. 8, 14 quos -it, quos avocat alia curatio. VVLG. prov. 21, 12 excogitat iustus de domo impii, ut -at impios a malo. AMM. 26, 7, 13 a deformi proposito. ALC. AVIT. epist. 67 p. 87, 4 amicum attrahere magis studiis quam -ere (*S*, detrectare *vulg.*) ... decet.

B *partem ex toto abripere*: 1 *proprie et in imagine*: a *generatim vel homini anulum, vestimenta sim. (imprimis victo spolia) vel pecori pellem, i. q. exuere, nudare*: α *obi. solum*: TER. Haut. 124 soccos -unt (SVET. Vit. 2 -ctumque socculum dextrum). LAEL. or. frg. Fest. p. 193 oreas -o (*sc. equo*). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 vestimenta. QVADRIG. hist. 10b torquem (CIC. off. 3, 112). CIC. Brut. 262 omni ornatu orationis tamquam veste -cta. S. Rosc. 146 cruenta spolia (Sest. 54 *et saepe*). Verr. 2, 113 eripies ... pupillae togam praetextam, -es ornamenta non solum fortunae, sed etiam ingenuitatis. Sull. 8 istam ipsam personam vehementem et acrem, quam mihi tum tempus et respublica imposuit, iam voluntas et natura ipsa -xit (QVINT. decl. 286 p. 152, 24 impositam severitatem personae -i, *i. personam severi patris*). off. 3, 38 quem *anulum* ut -xit, ipse induit *Gyges* (FRONTO p. 221, 1 N. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 3). epist. 6, 2, 2 armis aut condicione positis aut defatigatione abiectis aut victoria -ctis (HYG. fab. 106 p. 97). CAES. civ. 3, 96, 3 -ctis insignibus imperatoris (*cf.* VLP. dig. 3, 2, 2, 2 si eum exauctoraverit, id est insignia militaria -xerit). SALL. hist. frg. 3, 103 coria recens -cta. NEP. Paus. 4, 1 vincla epistulae laxavit signoque -cto *eqs.* HOR. sat. 2, 1, 64 pellem (PHAEDR. 4, 1, 7 *asini* -cta pelle. PLIN. nat. 29, 135 gliris -cta pelle. *et saepius. cf.* CELS. 5, 28 si summa -cta pellicula est). LIV. 9, 5, 13 paludamentaque -cta. 40, 40, 7 -ctis ... frenis (VAL. MAX. 3, 2, 9 FRONTIN. strat. 2, 8, 10 *cf.* APVL. met. 1, 2 *et in imagine*: QVINT. inst. 9, 2, 3 -cta voce [et] libera effrenatiore. *v. ctiam p. 824, 31*). OV. met. 2, 523 *Iuppiter* vultus ... ferinos -at. CELS. 4, 17 cucumeris semina -ctis corticibus (COLVM. 4, 29, 14 *et saepissime* PLIN. nat.). CVRT. 8, 14, 40 qui -rent loricam vestemque (SVET. Cal. 26). SEN. Ag. 881 -ere cultus uxor hostiles iubet, induere potius ... amictus. clem. 1, 19, 3 natura ... telum ... -xit (*sc. regi apium aculeum*). PLIN. nat. 8, 156 -cto oculorum operimento. 9, 126 -cta concha *purpuris*. 11, 139 si quis praetentam -at membranam. 29, 76 *salamandrae* -ctis interaneis et pedibus et capite (*cf.* 29, 141. VELL. 2, 85, 4 -cto capite [*in imagine pro duce Antonio*]). 30, 43 -cta cute (TERT. resurr. 7 AMM. 31, 2, 14). 32, 123 decidunt *hirudines* ... pondere ipso sanguinis -ctae. VAL. FL. 3, 141 aspera victor cingula ... -it. TAC. Germ. 17 -cta *feris* velamina. ann. 1, 43 cur ... ferrum illud ... -istis. IAVOL. dig. 19, 1, 18, 1 tegulae ... quae -ctae sunt. FRONTO p. 68, 10 N. calceis -ctis, vestimentis positis. GELL. 1, 26, 5 tunicam. TERT. anim. 41 -cto corruptionis pristinae aulaeo. VLP. dig. 14, 3, 11, 4 si ipse institor ... -xit *proscriptionem*. 39, 1, 1, 11 opus novum facere videtur qui aut aedificando aut -endo aliquid pristinam faciem operis mutat. β *acced. dativus*: ENN. scaen. 370 cum spolia generis -eritis (LIV. 4, 19, 5. 4, 20, 6. 30, 44, 9 victae Carthagini. SEN. Herc. f. 544 spolium nobile corpori et peltam et nivei vincula pectoris. *al.*). PLAVT. Asin. 92 nudo -ere vestimenta (SEN. epist. 80, 9 PALLAD. hist. mon. I 2 p. 259[d]). TER. Hec. 573 neque -ctum ei est quidquam. 829 illi anulum (CIC. Verr. 4, 187. 5, 58 *et saepissime*). Eun. 707 tuam vestem -xit (*opp.* induere) tibi (CVRT. 9, 4, 12 corpori. *et passim*). PACVV. trag. 215 repugnanti ego porro hunc vi -xi ungulum (ATELL. inc. 6 ei -xit ebrio). CIC. fin. 1, 23 torquem hosti (1, 35 Tusc. 4, 49 FLOR. epit. 1, 13, 20). nat. deor. 3, 83 aureum ei (*i. Iovi*) -xit amiculum grandi pondere (VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 LACT. inst. 2, 4, 17). CAES. Gall. 2, 21, 5 ut ... ad galeas induendas scutisque tegimenta -enda tempus defuerit (*cf.* LIV. 23, 19, 13 -ctasque scutis pelles. *sed* VAL. MAX. 7, 6, 2 e scutis). 25, 2 scuto ... uni ... militi -cto (VAL. MAX. 3, 2, 19). VERG. Aen. 5, 260 loricam, quam Demoleo -erat ipse victor. HOR. epod. 9, 9 vincla, quae -erat servis amicus perfidis (SEN. benef. 7, 15, 1). sat. 1, 10, 48 ego illi (*Lucilio*) -ere ausim haerentem capiti cum multa laude coronam (*cf.* LIV. 38, 47, 4 coronam ... capiti -unt. SEN. dial. 6, 13, 1 PLIN. nat. 22, 12 *et saepe, v. p. 832, 6 sq.*). LIV. 4, 33, 7 frenos ut -ant equis, imperat (8, 30, 6. *v. p. 823, 77*). 45, 39, 5 illa tot milia armorum -cta corporibus hostium (SEN. Herc. f. 1153 arma quis vivo mihi ... -ere potuit? Oed. 279 *et saepius*). OV. epist. 9, 71 duro redimicula collo. met. 6, 385 quid me (*i. cutem*) mihi -is? 7, 769 copula -itur canibus. 9, 771 *Telethusa* crinalem capiti vittam nataeque sibique -it (*sic codd. vulgo*, capitis *unus* ς). fast. 2, 373 *Remus* veribus stridentibus -it exta. NVX 165 ubi -cta est a te (*sc. a castore*) tibi causa pericli (*i. testiculi*). VAL. MAX. 3, 2, 21 corpori eius exuvias. CVRT. 3, 11, 21 *feminis* ornamenta. 9, 3, 4 galeam capiti (*v. supra l. 30.* 10, 8, 20 diadema capiti). MELA 3, 93 -cta occisis *feminis hirsutis* coria. SCRIB. LARG. 134 scillae bulbi cocti -cta exteriore parte. SEN. dial. 2, 2, 3 aut praeturam illi -xit aut togam. benef. 4, 12, 2 quas illi -ero sordes, sub accusatoribus isdem fortasse sumpturus (*cf. alio sensu p. 825, 65*). 4, 19, 1 deum inermem facis, omnia illi tela, omnem -isti potentiam. epist. 102, 25 -etur tibi *mortuo* haec circumiecta ... cutis, -itur caro ..., -entur ossa nervique (*cf.* MART. 6, 93, 4 -cta cani transtiberina cutis. AMM. 23, 6, 80 cutes vivis hominibus -unt. *et passim*). PETRON. 12 -xit ... umeris *rustici* laciniam *tunicae*. 41 puer -xit pilleum apro capitique suo imposuit. 67 ut Fortunata armillas suas crassissimis -ret lacertis. PLIN. nat. 9, 42 pelles eorum (*i. vitulorum*) etiam -ctas corpori (HYG. astr. 2, 20 AMM. 31, 2, 22 *et passim*). 28, 48 liceum telae -ctum. 31, 53 -cta collibus silva. MART. 3, 43 personam capiti -et illa (*Proserpina*) tuo (*cf. p. 823, 65*). SIL. 16, 461 caeso pater hunc (*ensem*) -xit Hyempsae. TAC. ann. 15, 57 *fasciam* pectori. 16, 51 cervici monile. APVL. met. 7, 4 *aureos* variis viatoribus -ctos. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 11 *praedam* nobis. SOL. 2, 36 nec habet *villus* potentiam, nisi viventi *lupo* -atur (PLIN. nat. 8, 83 dereptum). γ *accedit ablativus*: VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 coronam capite -ctam. CVRT. 10, 5, 4 anulum digito (*an dat.?*). δ *accedunt praepositiones*: de: PLAVT. Truc. 652 homo cruminam sibi de collo -it. TER. Haut. 650 de digito anulum -o (CIC. Verr. 5, 58 HYG. astr. 2, 5 *et saepe*). TIB. 1, 5, 66 vincla ... de niveo -et ipse pede. SEN. contr. 1, 1, 20 si quid de mensa mea -ere potui. PETRON. 67 de cervice sua capsellam -xit aureolam. HYG. astr. 2, 34 quod corium de bove foret -ctum. ex: BELL. Alex. 59, 1 nomen Pompei ex scutis (*cf. p. 796, 59*). VAL. MAX. 3, 5, 1 e manu eius anulum. 6, 3 ext. 3 mali cuiusdam iudicis e corpore pellem -ctam. (7, 6, 2 e scutis). GAIVS dig. 41, 1, 7, 2 quod si vis fluminis partem aliquam ex tuo praedio -erit et meo praedio attulerit. HIL. in Matth. 26, 6 diabolum ad -enda ex nobis spolia pervigilem. ab: PROP. 2, 33, 13 agrestem -xit ab ore figuram Iuppiter. VAL. MAX. 4, 8, 5 a tot captivorum capitibus servitutem -isse. PANEG. 9, 3 discissam ab umeris purpuram -ere conatus. DRAC. laud. dei 1, 612 -ctus ab ignibus ignis (1, 614 flammae -ctae. *cf.* 11, 611 de flammis tollere flammas).

b *speciatim*: α *i. q. secando abripere, recidere, decerpere* (*cf.* PAVL. FEST. p. 108 putare vites ... hoc est -ere quae impedimento sunt ad fructum): CVLEX 192 validum dextra truncum -xit ab orno (ore *codd.*). TIB. 1, 5, 32 dulcia poma Delia selectis -at arboribus (COLVM. 12, 46, 7 PLIN. nat. 13, 59). OV. met. 11, 109 *Midas* ilice -xit virgam (COLVM. 4, 6, 2. 4, 30, 6). GRATT. 140 fetus (*i. ramos*) ... nocentes -i. CELS. 7, 7, 8 quantulo (*sc. palpebrae*) -cto. SEN. contr. 10, 4, 7 etiamnunc aliquid illi -atur (*de membris debilitatis. cf.* 10, 4, 15). COLVM. 3, 17, 1 totum flagellum sicut erat matri -ctum. 4, 6, 1 ut

frequenti pampinatione supervacua -amus (*cf.* PLIN. nat. 17, 213). 4, 17, 3 viti -ere frondem supervacuam (*cf.* 4, 27, 5 decerpere). 4, 17, 4 -endi sunt singuli palmites (4, 27, 4). 4, 29, 5 *surculos* viti. 5, 5, 11 iuxta ipsam matrem usque ad corpus sarmentum -itur (*cf.* 4, 29, 14). 5, 5, 12 vitibus bracchia. 5, 5, 14 folia palmitibus (12, 7, 4 PLIN. nat. 19, 84. 102. 122. 21, 121 ungues [*i. foliorum partes candidae*] non -untur). 12, 44, 2 si... *uva* viti -atur (*et passim*). PLIN. nat. 16, 107 *nuces* nisi -antur. 17, 254 si primae grossi... -antur... si cacumina rami cuiusque -antur. *β i. q. exculpere* (*cf. p. 821, 4*): CIC. Verr. 5, 52 quae probarant (*sc. opera caelata*), iis crustae aut emblemata -bantur. 5, 124 ex ebore diligentissime perfecta argumenta erant in valvis, ea -enda curavit omnia. div. 2, 48 cum multa *ex marmore* sunt -cta et ad liniamenta oris perventum est. PLIN. nat. 34, 63 -ctum est aurum *statuae*. SVET. Cal. 32 ob -ctam lectis argenteam laminam. *γ i. q. detondere*: COLVM. 7, 4, 7 tempestates, quibus ovis neque frigus, si lanam -xeris, neque aestum, si nondum detonderis, sentiat. FRONTO p. 17 N. (*p. 33 Hauler*) ovi lana statim -itur (*in margine* calvetur). APVL. apol. 56 lana... pecori -cta. *δ apud medicos de cataplasmatis, vitiis, i. q. demere, adimere*: CELS. 4, 12 his (*quae imposita erant*) -ctis (4, 31 PLIN. nat. 20, 248). PLIN. nat. 20, 233 hippolapathi radix et privatim ungues scabros -it (*cf.* 20, 220). 28, 151 si sanguine -cto adiciatur pyrethrum (*alio sensu v. p. 833, 52 sq.*). 28, 182 medetur dentibus et fabrile glutinum... illitum et mox paulo -ctum. 30, 125 vermiculi qui adalligati collo continent partum, -untur autem sub partu. 32, 130 cinis... secundas -it. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 115 -cto iamdudum posito medicamine. 5, 11, 140 quamquam *vomitus* corpori -ant carnem. *ε in re militari i. q. partem quandam exercitus eligere*: CAES. Gall. 3, 2, 3 -ctis cohortibus duabus. civ. 3, 89, 4 celeriter ex tertia acie singulas cohortes -xit atque ex his quartam instituit.

2 *translate*: a *i. q. demere, adimere sive bonum (i. q. privare) sive malum (i. q. liberare), derogare, abiudicare, tollere, summittere*: *α generatim*: *αα demunt homines: absolute*: PAVL. FEST. p. 69 derogare ergo -ere est. HOR. epist. 1, 16, 34 ut si detulerit fasces indigno, -et idem. QVINT. inst. 2, 13, 17 si qua mutari, adici, -i melius videbitur, dicere experiar. 9, 4, 58 et eligere quaedam... et adicere dum non otiosa, et -ere, dum non necessaria, et figuris mutare casus atque numeros. 9, 10, 41 huius autem operis est adicere, -ere, mutare. TERT. nat. 1, 7 *fama* ut non falsa veris intexat adiciens, -ens. adv. Hermog. 22 timeat vae illud adicientibus aut -entibus destinatum. *aliquid*: CIC. Verr. 4, 200 his rebus -ctis. Arch. 28 qua (*i. mercede laudis et gloriae*)... -cta. Cael. 3 -endae spoliandaeque dignitatis gratia. de orat. 1, 118 fingendus est nobis oratione nostra -ctis omnibus vitiis orator atque omni laude cumulatus. 3, 29 quidquid aut addideris aut mutaveris aut -xeris (*v. supra l. 35 sq. cf.* APVL. apol. 95 VLP. dig. 46, 5, 1, 10). fin. 1, 37 quae (*i. voluptas*) percipitur omni dolore -cto (2, 10 Tusc. 3, 47). 1, 43 et terroribus cupiditatibusque -ctis et omnium falsarum opinionum temeritate derepta. 1, 56 -cta voluptate (Tusc. 3, 41 *sq. et cf. p. 826, 53*). 2, 23 adhibentis... illa, quibus -ctis clamat Epicurus se nescire quid sit bonum. 1, 70. Tusc. 3, 75 haec... officia sunt consolantium: tollere aegritudinem funditus aut sedare aut -ere quam plurumum aut supprimere. 4, 65 hic... error est eripiendus, haec -enda opinio (off. 2, 34 QVINT. inst. 4, 1, 19 *et v. p. 826, 19*). 5, 45 quo (*sc. honesto*) -cto quid poterit beatum intellegi? nat. deor. 1, 98 quibus -ctis deum tamen nosse te dicis, modo liniamenta maneant. div. 1, 118 parvis... momentis multa natura aut affingit aut mutat aut -it (*cf.* de orat. 3, 29). epist. 9, 8, 2 sine his (*studiis*) cur vivere velimus? mihi vero cum his ipsis vix, his autem -ctis ne vix quidem. LVCR. 2, 925 attribui id quod -itur. 3, 119. 5, 981. RVT. LVP. 1, 21 ea (*i. uxor*)... -et languorem. OV. trist. 5, 2, 21 -at ut multum *doloris*, multum restabit acerbi. SCRIB. LARG. 74 pipere -cto. 83 rigore -cto. SEN. contr. 1, 6, 10 invidiam (7, 6, 20). 10, 4, 12 illi spem, tu instrumenta vivendi (tu instrumenta vivendi *om. C*) -is. suas. 6, 8 -cta libertate (FRONTIN. strat. 2, 11, 3). SEN. benef. 2, 35, 3 -ctae sordes (*i. calamitas; alio sensu p. 824, 43*). 6, 25, 3 *al.* dial. 2, 5, 4 *fortuna* virtutem... non dat, ideo nec -it. 6, 12, 2 oportet te non de eo quod -ctum est, queri, sed de eo gratias agere quod contigit. 9, 1, 17 -e... quidquid hoc est mali et succurre... laboranti. 9, 2, 9 -ctis oblectationibus. nat. 3, 8 quos (*i. amnes*) quid miraris, si terra -ctos non sentit, cum adiectos maria non sentiant? epist. 24, 18 onere -cto (*cf.* APVL. met. 7, 18 *et v. p. 826, 55*). 94, 6 fixam potius medullis famem -e. 116, 1 vitium (GELL. 2, 6, 11). 117, 16. LAVS Pis. 224 si famae mihi pandis iter, si -is umbram. PLIN. nat. 26, 17 in quibusdam morbis medendi cruciatūs -xit *Asclepiades*. QVINT. inst. 11, 1, 71 ut, cum aliquid -ere salva gratia velis, concedas alia omnia. decl. 247 p. 11, 8 plerisque -ctis. TAC. ann. 12, 22 perniciosa in rem publicam consilia et materiem sceleri -enda. 14, 43 avitum mancipium -batur. SVET. Claud. 24 -cta... Ostiensi et Gallica provincia. Nero 55 vetere appellatione -cta. GELL. 5, 12, 8 dempta atque -cta iuvandi facultate (*cf.* 2, 6, 11). PAPIN. dig. 10, 1, 11 fines additis vel -ctis agris postea permutatos. TERT. adv. Marc. 2, 18 pretiosorum ciborum ambitio -cta est. PAVL. dig. 24, 1, 63 de eo, quod uxoris in aedificium viri ita coniunctum est, ut -ctum alicuius usus esse possit. LACT. ira 5, 15 cum alterum deo tribuant, alterum -unt, non minus ⟨quam⟩ illorum, qui utrumque -unt. HIL. in Matth. 12, 18 cum... dei nomen (*sc. Christo*) -cre non audeas (*cf. infra l. 21*). AVG. civ. 13, 18 ut... -at ponderis tarditatem (*sc. corpori humano*). *al.* *aliquem alicui*: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 -e Atheniensibus Thesea, nullae aut non tam clarae Athenae erunt. SEN. benef. 5, 25, 5 his non est dux -endus. LVCAN. 1, 351 -imus dominos urbi (*Romae*). GREG. TVR. Franc. 4, 13 filias senatorum... eisdem vi -i (*cf.* 2, 12). *aliquid alicui*: CIC. Brut. 292 hanc (*sc. sapientiam*) sibi ipsum -ere, eis tribuere illudentem, qui eam sibi arrogant. de orat. 2, 286 saepe... concedas adversario id ipsum, quod tibi ille -it. S. Rosc. 147 quem... nec quidquam iam habere reliqui vides quod ei -ere possis. Q. Rosc. 44 nihil mihi -am, cum illis exactae aetatis fructum... retribuam. Verr. 5, 25 honorem debitum -erunt non homini, sed ordini. Sull. 90 cum huic omnia cum honore -cta sint. p. red. ad Quir. 6. Planc. 11 posse suffragiis vel dare vel -ere (*populum*) quod velit cuique (*cf.* off. 3, 22). Marcell. 6 bellicas laudes solent quidam extenuare verbis easque -ere ducibus (SEN. contr. 7, 6, 15 SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 25). *al.* Tusc. 3, 76 Chrysippus... caput esse censet in consolando -ere illam opinionem maerenti (*v. p. 825, 53*). 3, 77 non tu illi (*i. lugenti*) luctum, sed stultitiam -xeris. 5, 58 quibus (*servis*) nomen servitutis ipse (*Dionysius*) -crat (*cf. supra l. 2*). div. 2, 79 is (*Caesar*) cum... eidem (*Deiotaro*) -isset Armeniam (*cf.* STAT. silv. 4, 6, 66 sive catenatos Bromio -erat Indos *Alexander*). off. 3, 21. 23 ut... id, quod alteri -erit, sibi assumat (3, 30 SEN. benef. 6, 43, 1. *v. etiam p. 827, 48*). 3, 75 homo... iustus... nihil cuiquam, quod in se transferat, -at (SEN. epist. 32, 4 quidquid ad te transferunt, alicui -endum est). epist. 3, 6, 5 si absenti mihi unius mensis labor -ctus esset (QVINT. inst. 5, 10, 121 per quos labor nobis -ctus est. *cf.* SEN. epist. 15, 9 -xi tibi non pusillum negotii). *al.* CAES. Gall. 1, 42, 5 omnibus equis Gallis equitibus -ctis. 6, 5, 5 haec... illi -enda auxilia existimabat (*cf.* LIV. 31, 33, 3). HIRT. Gall. 8, 54, 1 duae legiones uni -untur. TIB. 2, 1, 73 *Cupido* iuveni -xit opes (OV. trist. 4, 4, 46 SEN. dial. 7, 23, 1). PROP. 3, 1, 21 quod vivo -erit invida turba, post obitum... reddet Honos. LIV. 27, 44, 2 cui (*exercitui*) -ctum foret omne quod roboris, quod floris fuerit. 35, 13, 8 multa illi -cta sibi accessura (*sim.* PROP. 4, 11, 95). OV. epist. 7, 106 invidiam noxae -it ille meae (SEN. epist. 47, 14 quam omnem invidiam maiores nostri dominis, omnem contumeliam servis -erint [= MACR. sat. 1, 11, 11]. Tro. 299 -e invidiam tuo odiumque patri. MIN. FEL. 40, 3 cum maxima iudicandi mihi invidia -cta sit, *cf. p. 827, 4*). OV. met. 2, 39 hunc animis errorem -e nostris (Pont. 4, 8, 20 errorem misero -e). Pont. 2, 3, 15 -i menti spem fructus avidae. trist. 5, 14, 3 -at auctori multum fortuna. fast. 4, 107 *Venus* prima feros habitus homini -xit. CELS. 8, 4 levia ingenia quia nihil habent, nihil sibi -unt. SEN. contr. 1 praef. 1 est... iucundum mihi... vobis... -ere temporum iniuriam. 1, 6, 9 voluit illi (ille *codd.*) et amoris commendationem -ere (1, 6, 10). 7, 6, 3 cui (*servo*) -xit abstinentiae gloriam (QVINT. decl. 345 p. 363, 25). SEN. clem. 1, 20, 3 ille, qui quod alteri donat, sibi -it. benef. 4, 19, 1 tu... Epicure, deum inermem facis, omnia illi tela, omnem -isti potentiam (LACT. opif. 19, 7). 40, 5 si plus mihi -urus ero, quam illi collaturus. nat. 7, 16, 1 nec magna molitione -enda est auctoritas Ephoro (QVINT. inst. 6, 5, 10. 11, 1, 74. 88 *et v. p. 828, 25. 33*). epist. 23, 3 existimas... me -ere tibi multas voluptates (*cf. p. 825, 49*). 77, 7 -xit illis (*servis*) metum (*cf. infra l. 71*). 82, 23 omnibus mortalibus mortis timor -i debet. 104, 20 onera tibi -e (*v. p. 825, 71*). 109, 6 *al.* dial. 2, 17, 2. QVINT. inst. 2, 17, 15 Agnon... -xit sibi inscriptione ipsa fidem (*cf. p. 827, 15 sq. et* 5, 7, 4 ad -endam illis [*testibus*] fidem. 5, 7, 8. 7, 1, 11. 11, 1, 89 *al.*). 10, 1, 106 illi (*Demostheni*) nihil -i potest, huic (*Ciceroni*) nihil adici. 11, 1, 20 dicendi... facultatem magis illi (*i. Caecilio Cicero*) -xit quam arrogavit sibi. decl. 271 p. 112, 4 *al.* FRONTIN. strat. 2, 5, 33 eo... proelio fiduciam regi (*Mithridati*), quam in equestribus copiis habebat, -xit *Pompeius*. TAC. ann. 16, 26 subtraheret aures conviciis et probris... -ret potius senatui... infamiam tanti flagitii (*v. infra p. 828, 32*). SVET. Aug. 40 fisco -i aliquid. FRONTO p. 59, 17 N. neve quod tu alii tribueris aut bene feceris, sibi quisque illud perire ac -i putet. TERT. adv. Marc. 2, 27 ut tantum homini conferat quantum deo -it. *al.* VLP. dig. 1, 6, 2 nec cuiquam hominum ius suum -i (INST. Iust. 1, 8, 2). 24, 2, 11 pr. -xit *Iulianus* ei (*libertae*) cum alio conubium (*i. ius conubii*). LACT. ira 8, 8 sive... gratiam deo sive iram sive utrumque -xeris. inst. 6, 15, 3 si velint (*Stoici*) aut metum -ere cervis aut venenum anguibus *eqs.* HIL. in Matth. 12, 18 divinitatem et communionem paternae substantiae domino -entes. 24, 6 quod inanibus honorem darent et -rent honorandis. PHOEBAD. c. Arrian. 12 *syn.* derogare. PROSP. in psalm. 108, 20 -unt Christo ipsum, quem lex domini et prophetae praenuntiarunt (*i. negant Christum esse eum, quem eqs.*). *aliquid alicui rei*: CIC. fin. 3, 7 nihil operae rei publicae -ens (*cf. p. 827, 47*). LIV. 2, 60, 5 plus... dignitatis comitiis ipsis -ctum est patribus ex concilio submovendis, quam virium aut plebi additum est aut demptum patribus. 5, 47, 8 se quisque victu suo fraudans -ctum corpori atque usibus necessariis (*cf.* PLIN. paneg. 51, 2). 40, 22, 4 nihil vulgatae opinioni... -erunt (SEN. contr. 9, 2, 15). CELS. 6, 6, 1 quantum inflammationi -etur, tantum adici cibis poterit. SEN. contr. 1, 1, 20 et miserationi eius... adiecit aliquid et pietati suae nihil -xit. 2, 3, 9. 9, 2, 15 nihil... -ctum est populi Ro-

mani magnitudini. *ibid.* nec viribus quidquam populi Romani -ctum est nec opinioni (*cf. p. 826,81*). *al.* SEN. benef. 1,2,1 quibus (*beneficiis*) si -xeris iudicium, desinunt esse beneficia. 2,13,2 -xit muneri suo pompam. 5,16,4 quasi potentiae suae -urus invidiam (*cf. p. 826,40*). dial. 2,9,4 nec quidquam . . . petulantiae vestrae aut rapacissimis cupiditatibus . . . -itur (*opp.* salvis vitiis vestris. *cf. infra l. 24*). 6,26,2 an Romanos duces, quorum nihil magnitudini deerit, si aliquid aetati -xeris. 9,10,6 illi . . . tutiores erunt superbiam -endo rebus per se superbis. 9,11,4 huic . . . rei pretium. 10,7,9 *opp.* adicere. 11,13,4 (*Socrates*) carcerem intravit ignominiam ipsi loco -urus. nat. 3,10,4 -e illi (*aëri*) calorem. 6,21,1. epist. 9,12 -it amicitiae maiestatem suam, qui illam parat ad bonos casus. COLVM. 2,11,7 frugibus enim plurimum -itur. 4,17,3 quamvis una (*fossio*) possit -i culturae prioris anni. LVCAN. 8,125 hoc solum crimen meritae bene -e terrae. OCTAVIA 536 incesta genetrix -it generi fidem (QVINT. inst. 5,7,32 per quae non a se tantum dictis -at fidem *testis subornatus. cf. p. 826, 56 et* 5,10,46. 7,2,34. 9,2,53 PLIN. paneg. 74 VLP. dig. 48,18, 1,24 *et persaepe*). PLIN. nat. 37,6 multum -ctum gemmae dignitati. SIL. 17,180 iuvenem *Scipionem* minitari . . . -urum ignibus atris . . . patriam suaque inclita facta. QVINT. inst. 2,12,8 confitendum est etiam -ere doctrinam aliquid, ut limam rudibus et cotes hebetibus et vino vetustatem. 4,2,40 quibus sublatis neque cognitioni quidquam neque utilitati -atur. 6,3,104. decl. 260 p. 69,17 -itur adulescentiae (*genet.*) voluptatibus, -itur concessis alioqui . . . cupiditatibus (*cf. supra l. 5*). 321 p. 260,21 fraternitati auctoritatem (SCHOL. Cic. Bob. p. 62,11 -xit illi decreto auctoritatem . . . malevolentiae). 329 p. 293,19 servitutem rei publicae. FRONTIN. aq. 11 ne quid salubrioribus aquis -ret *Augustus*. SVET. Aug. 16,2 quasi . . . pompae simulacrum dei -erit. TERT. adv. Marc. 3,13 redde euangelio veritatis quae posterior⟨i⟩ *euangelio* -isti. VLP. dig. 1,1,6 pr. cum aliquid addimus vel -imus iuri communi (41,1,20,1). 45,1,1,3 *opp.* adicere. 45,1,52 pr. *opp.* addere. HIL. in Matth. 7,1 ne quis . . . existimaret aliquid rerum gestarum fidei -endum. in psalm. 54,9 addentes potius de obscuris intellegentiam quam simplicibus -entes. SCHOL. Cic. Bob. p. 62,15 ad -endum pondus illi senatūs consulto. p. 107,6 incommoda *rei publicae* et pericula -ere. AVG. civ. 13,10 cum vita fuerit corpori tota -cta. 11,22 quam propemodum nihil corpori et quam multum -itur pulchritudini (*sc. supercilio raso*). 22,17 *opp.* servare. *acced. praepositiones*: de: RHET. Her. 1,11,18 non ut de illorum quidquam -ret inventione. 2,27,43 ne aut ad rem addatur quid aut quippiam de re -atur. CIC. inv. 2,33 quantum . . . de honestate et auctoritate eius, qui arguitur, -ctum est, tantundem de facultate eius totius est defensionis deminutum. Verr. 6,58 omnia te sibi esse largitum, quae tu de re publica nostra -xeris. dom. 33 nihil de capite civis aut de bonis. Phil. 2,104 de fortunis Varronis rem ullam. 6,15 celeritas -cta de causa est, boni tamen aliquid accessit ad causam. ac. 2,6 ne quid privatis studiis de opera publica -amus (*cf. p. 826,77*). fin. 1,30. 3,70 alienum esse a iustitia . . . -ere quid de aliquo, quod sibi assumat (*cf. p. 826,24*). 4,21 alia nomina imponentem, verba modo mutantem, de opinionibus nihil -entem. Lael. 57. Att. 7,17,1 nemo . . . umquam tantum de urbanis praesidiis -xit. epist. 3,12,4. 5,2,10 quidquam de nostra benevolentia -am. VITR. 6,2,1 cum de symmetria sit -ctum aut adiectum, uti id videatur recte esse formatum. LIV. 6,6,7 nec quidquam de maiestate sua -ctum credere, quod maiestati eius viri concessissent. TAC. hist. 2,62 cum *Vitellius* de potestate nihil -ret. QVINT. decl. 315 p. 239,12 de poena nihil -o desertoris. p. 242,21. VLP. dig. 21,1,38,7 neque de fortitudine quid eius *muli* -itur neque de utilitate. ex: CIC. de orat. 2,252 -ctis . . . tot rebus ex hoc oratorio loco. Brut. 236 quantum -xit ex studio, tantum amisit ex gloria (*v. p. 830,49*). div. in Caec. 49 ex ea facultate *dicendi* aliquantum. Font. 3. Planc. 61 qui . . . quaestor tantum ex re militari -erit temporis, quantum *eqs.* Rab. Post. 44 ex qua *dignitate* nihil -i potest. Tim. 22 unam principio partem -xit (ἀφεῖλε) ex toto. SEN. contr. 1,1,20 quidquam ex gloria criminis sui. SEN. dial. 3,13,2. epist. 91,4 quid . . . est, quod non fortuna . . . ex florentissimo -at? PS. SEN. mon. 114 tantum ad virtutem adicies, quantum ex voluptate -xeris (*cf.* SEN. epist. 21,8). QVINT. inst. 4,2,47 ut . . . vel ex spatio eius *narrationis* -amus aliquid vel ex taedio. POMPON. dig. 30,24,3 si . . . ex fundo Titiano aliquid -xit et alii fundo adiecit. ab: CIC. off. 3,31 si quid ab homine ad nullam partem utili utilitatis tuae causa -xeris.

ββ demunt res: aliquid: CIC. orat. 209 *genus orationis compositae* -it . . . actionis dolorem. Deiot. 1 ut . . . tantum facultatis timor -at. Tusc. 2,11 *philosophia* inanes sollicitudines -it. 3,46 aegritudines. 4,60 illa . . . ratio et oratio, quae simul et opinionem falsam tollit et aegritudinem -it. off. 3,82 si *utilitas* boni viri nomen eripuerit, fidem iustitiamque -erit. Att. 6,8,4 -xit XX ipsos dies . . . aphractus Rhodiorum. epist. 3,13,2 hac re novata additum potius aliquid ad meum erga te studium . . . quam quidquam esse -ctum. LVCR. 6,616 magnam sol partem *maris* -it aestu. TIB. 1,9,13 pulvis . . . decorem -et. VITR. 2 pr. 4 valetudo -xit vires. 5,1,10 sublata epistyliorum ⟨ornamenta⟩ et pluteorum columnarumque superiorum distributio operosam -it molestiam. CELS. 1,2 ut quod vel corporis vel loci vel studii ratio -it, cura restituat. SEN. benef. 3,7,5 *arbitri* libera . . . religio et -ere aliquid potest et adicere. dial. 10,11,2 nihil largitione -itur. COLVM. 11,3,37 feritatem. PLIN. nat. 17,163. 22,155 fastidium. QVINT. inst. 2,12,8. 5,10,27 fidem (*opp.* afferre. 5,12,8. 7,2,57. 12, 8,12 *v. etiam p. 826,56*). 11,1,90 *al.* PLIN. epist. 5,20,3 multum commendationis et -it et affert memoria, vox, gestus *eqs.* HIL. in Matth. 13,2 *fides* repudiata . . . veteris substantiae opes -it. PANEG. 12,9 -it laudem patientiae inopia. AVG. civ. 12,3 quidquid boni naturae per vitium -i sive minui consuevit. 13,10 donec tota *vita* -atur *morte*. PS. SORAN. quaest. med. 8 *medicina* impedimenta -it quale est quando . . . claudicationem -it. POMER. 3,30,2 caecitatem. CARM. epigr. 1337,7 nil brevis . . . dies, nil mors -xit acerva. *aliquid alicui*: CIC. Manil. 10 ut neque vera laus ei -cta oratione mea neque falsa afficta esse videatur. Mur. 72 quantum hae conquestiones in senatu habitae punctorum nobis . . . -erint. p. red. ad Quir. 19 mihi quod potuit . . . sceleratorum hominum furor -ere, eripuit, abstulit, dissipavit. SALL. or. Phil. 3 mollitia decretorum vobis dignitatem, illi metum -i (CELS. 2,8 ex vesica dolenti si purulenta urina processit . . . metum -it). NEP. Eum. 1,2 multum ei. PROP. 3,11,35 tres ubi Pompeio -xit harena triumphos. VAL. MAX. 6,9 pr. multum animis hominum et fiduciae adicere et sollicitudinis -ere. CVRT. 8,4,25 hoc uno modo (*sc. conubio*) et pudorem victis et superbiam victoribus -i posse. SEN. epist. 94,21 hunc *errorem* nobis praecepta non -unt. 103,5 *philosophia* tibi vitia -at, non aliis exprobret (*cf.* 116,1). COLVM. 7,4,2. QVINT. inst. 4,5,22 facientibus iter multum -unt fatigationis notata inscriptis lapidibus spatia. 7,1,36 haec tam timida defensio -it auctoritatem illi (*v. p. 826, 51 et infra l. 33*). AVG. civ. 14,11 -itur . . . malum non aliqua natura, quae accesserat, vel ulla eius parte sublata, sed ea, quae vitiata ac depravata fuerat, sanata atque correcta. *aliquid alicui rei*: CIC. Marcell. 12 ut quantum tuis operibus diuturnitas -et, tantum afferat laudibus. GERM. frg. 4,97 *Virgo* -et autumno pluvias. SEN. benef. 4, 29,2 vilitas sua illis (*beneficiis*) . . . -it pretium. nat. 7,17,2 qui (*cometes*) cometis -xit infamiam (*v. p. 826, 63*). dial. 2,3,1 haec sunt, quae auctoritatem praeceptis vestris -ant (HIL. in Matth. 5,1 *et cf. p. 826,51 et supra l. 25*). 7,4,3 cetera vilis turba rerum nec -ens quidquam beatae vitae nec adiciens. epist. 58,30 navigationes ac pericula multum -erunt viribus. 92,18 COLVM. 7,3,25. STAT. Theb. 8,369 liquido velut aethere nubes invida Parrhasiis unum si -at astris. QVINT. inst. 4,5,25 auctoritati plurimum -unt minuta illa nec iam membra, sed frusta. 9,4,6 parvis pedes vim -unt rebus (SERV. Aen. 1,41 quotiens vocalem longam vocalis sequitur, ei vires -it). TAC. dial. 39 quantum virium -isse orationi auditoria et tabularia credimus. PLIN. paneg. 4,6 nihil severitati eius *eqs.* TERT. adv. Marc. 2,18 si lex aliquid cibis -it. SOL. 40,27 *ciconiae* regionibus Thessalicis plurimum mali -unt. HIL. in Matth. 7,1 *sensus allegoricus* nihil . . . veritati -it. *acced. praepositiones*: de: CIC. Brut. 320 primus et secundus annus et tertius tantum quasi de picturae veteris colore -erat. Tusc. 3,55 oratio de ipsa summa mali nihil -it. nat. deor. 2,3 convictis Epicuri erroribus longa de mea disputatione -cta oratio est. ex: CIC. epist. 1,5ᵃ,4 si quid ex eis rebus . . . nonnullorum hominum perfidia -erit. LVCR. 4,535 quid corporis auferat et quid -at ex hominum nervis ac viribus ipsis perpetuus sermo. *acced. adverb.*: SEN. nat. 2,15 aëra . . . non -ere aliunde causas flammarum novas.

β speciatim: αα t. t. artis arithmeticae i. q. deducere, subtrahere: aliquid (vel aliquem v. l. 63 al.): CIC. Verr. 4,165 tantum *pecuniae* -xit, quantum commodum fuit. 4,182 si potest ista pecunia sine aratorum iniuria -i. SEN. dial. 3,7,1 eo . . . -cto quod exundat *iram* ad salutarem modum cogere. QVINT. inst. 3,6,28 duas partes. 3,8,60. decl. 273 p. 119,1 -cto aere alieno omni, -ctis oneribus bonorum (VLP. dig. 28,5,35,1. 37,9,9). 365 p. 399,5 -cto uno *suffragio*. PLIN. nat. 2,78 denis -ctis diebus. 2,174 -antur hae tot portiones terrae. 33,159 dupondiis . . . -ctis. IAVOL. dig. 7, 1,54 -cto usu fructu (*persaepe apud* ICTOS). HYG. mun. castr. 26 -ctis equitibus reliqui pedites *tot*. APVL. apol. 89 viginti annos semel -am (AVG. civ. 15,10 *sq.*). VLP. dig. 36,1,23,4 an dos -i possit. 39,5,12 id, quod creditoribus debetur, erit -endum. PAVL. dig. 6,1,2 -cto alieno *grege*. AVG. civ. 15,13 *opp.* addere. 19,2 duae partes huius numeri -untur et sectae nonaginta sex remanent. *nota*: PAVL. dig. 35,2, 36,4 quam (*partem*) Falcidia *lex* -xit. AMBR. hex. 2,3,12 quae et superfluum -ret *imminutio*. *acced. dativus q. d. commodi vel incommodi (adde p. 829,10. 32. 34)*: PLAVT. Truc. 562 mihi -xi partem Herculaneam. PROP. 4,11,95 quod mihi -ctum est, vestros accedat ad annos (*cf. sim. infra l. 84*). GAIVS inst. 2,125 eae *personae* . . . scriptis heredibus dimidiam partem -ant. VLP. dig. 37,8,1,14 virilem *partem* sibi -it. 15,1,19,1 modo soli uxori -i, modo non -i *peculium*. 37,8,1,15 ut pater emancipatus si centum in bonis habeat, quinquaginta sibi -at. GAIVS dig. 35,2,78. *huc pertinet*: DIDASC. apost. 43,6 ut commutantes -remus illi (*fere i. q. venderemus*) virtutem sancti spiritus pro pecunia. *acced. unde: adverb.*: CIC. Verr. 4,227 hinc cum unae decumae lege et consuetudine -antur. SCRIB. LARG. 149 hinc. SEN. Herc. O. 1464. PLIN. nat. 6,37 Artemidorus hinc -it XXV passuum. AVG. civ. 12,13 hinc enim si a fine vel brevissima singillatim momenta -antur. *dativ.*: NEP. Timoth. 4,1 multae novem partes -xit. MANIL. 3,420 -itur summae tota pars. SEN. dial. 6,21,6 ipsi qui adiciebantur adulescentiae anni, vitae -bantur (*cf.* PLIN. med. 1,5).

Colvm. 8, 17, 15 plurimum pretio. 9, 14, 11 quibus *cibariis* nihil est omnino -endum. Plin. nat. 13, 99 ponderi quantum ita -atur. 36, 179 ut ... septimae partes -rentur summarum *columnarum* crassitudini. Qvint. inst. 1, 10, 44 quidquid formae quadrati -xeris. Cens. 20, 5 sex cavis mensibus dies sunt singuli -cti. Gaivs dig. 35, 2, 73 pr. quarta pars legatis. 35, 2, 73, 3. Scaev. dig. 33, 8, 21 quantum peculio. Papin. dig. 35, 2, 15, 4 superfluum aeris alieni dodranti tantum -etur. Sol. 1, 42 Graeci ... singulis annis undecim dies et quadrantem -bant. Mart. Cap. 7, 781. 785. *nota*: Maecian. dig. 35, 2, 32 pr. eaedem actiones nihil bonis rei ... -unt. 35, 2, 32, 4 si Titio viginti *aurei* legatis portio per legem Falcidiam -cta esset. Papin. dig. 18, 1, 72 pacta conventa quae ... -unt aliquid emptioni. de (*cf. p. 830, 46 sq.*): Cic. Verr. 2, 11 quod ... de capite quantum commodum fuerit frumenti decumani -erit. 4, 83 videtis tritici modium *tot milia* de capite esse dempta, quae cum de populi Romani victu, de vectigalium nervis, de sanguine -isset aerarii. 4, 181. 5, 20 de summa frumenti. Cluent. 82 ut nihil possit neque additum neque -ctum de re familiari latere. Flacc. 91 nihil -it de vivo. Att. 11, 24, 3 cum hoc tam parvum de parvo -erit. Lvcr. 3, 225 neque -ctum de pondere quidquam (*cf.* 3, 220 defit *et v. infra l. 27*). 3, 514 aut aliquid prosum de summa -ere hilum (3, 518 defluere *i. q. -i*). Vitr. 4, 4, 2 quod -itur de corpore scapi *columnae*. Vlp. dig. 36, 4, 5, 20 hoc tempus de medio (*sc. de media hereditate*) -endum (etrahendum *F*) est. Sol. 1, 38 de sex mensibus superioribus -erunt dies singulos. Avg. civ. 15, 2. Ps. Ascon. Verr. p. 198 ut de tot, qui contra se sunt, testibus unum Rabonium -ret (Cic. *ad l.* ut uno minus teste haberet). *nota in imagine*: Cic. fin. 4, 57 saltem aliquid de pondere -isset et paulo minoris aestimavisset ea *bona* quam Peripatetici (*cf. supra l. 19*). ex: Cic. Flacc. 82 quantum ... ex his horis -ret? parad. 49 ex meo tenui vectigali -ctis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit. Att. 10, 5, 3 ex ea summa (*cf.* Sol. 1, 29). 11, 1, 2 ex dote. Ivlian. dig. 38, 2, 20, 3 ut ... ex reliqua parte tantum Titio -atur, quantum ab herede. Maecian. dig. 35, 2, 30, 3 ex portione ... quidquam. 35, 2, 32, 4 tantum Seio ... ex quinque *aureis* -ctum ... quantum Titio ex viginti -isset. Boeth. arithm. 1, 18 p. 37 eum (*minorem*) ex reliquo maiore -ere. *et saepe*. *nota*: Pompon. dig. 1, 2, 2, 32 Claudius duos praetores adiecit ... ex quibus unum divus Titus -xit. ab (*adde supra l. 32*): Lvcr. 5, 685 et (*id*) quod (*sol*) ab alterutra -xit parte. *absolute vel omisso obiecto*: Varro rust. 2, 10, 11 facilius de summa hominum -ere possis. Scrib. Larg. 97 ponderibus ... antiquis aut adiecit aut -xit. Sen. epist. 21, 7 non pecuniae adiciendum, sed cupiditati -endum est. 21, 8. Plin. nat. 2, 58 (*lunam*) lucere dodrantes semuncias horarum ab secunda adicientem usque ad plenum orbem -entemque in deminutionem. Frontin. aq. 33 dum aut vicenariae ... -unt aut centenariae et centenum vicenum adiciunt. Vlp. dig. 15, 3, 10, 8 an potius ex utroque (*i. ex debito et ex peculio*) pro rata -imus? 36, 1, 23, 3 ipse si quem sumptum fecit in res hereditarias -et. Vvlg. lev. 27, 18 -etur ex pretio. *ββ t. t. artis grammaticae i. q. adimere, supprimere, litteram, syllabam, coniunctionem sim.*: Varro frg. Lact. opif. 12, 17 mulier a mollitie immutata et -cta littera, velut mollier. Cic. orat. 161 eorum verborum ... postremam litteram -bant. Sen. contr. 9, 1, 13 in sententia Graeca tam brevi habes quae salvo sensu -as: deme vel *συγκρούψαι eqs.* 10, 5, 20 -cto verbo aut mutato aut adiecto. Palaem. Char. gramm. I 232, 9 praepositiones gentibus seu nationibus adduntur, civitatibus adimuntur et -untur. Plin. dub. serm. frg. Char. gramm. I 136, 23 ablativo ... singulari -cta postrema vocali. Qvint. inst. 1, 5, 10 ut verbo ... adiciat litteram syllabamve aut -at aut aliam pro alia aut eandem alio quam rectum est loco ponat (*cf.* 1, 6, 32). 1, 5, 19 *aspiratio* sive adicitur vitiose sive -itur (*cf.* 6, 3, 55. 12, 10, 57). 8, 6, 29 per epitheton, quod -cto eo, cui apponitur, valet pro nomine. 9, 2, 37. 9, 4, 86 Svet. Aug. 86, 1 *coniunctiones* -ctae afferunt aliquid obscuritatis. Gell. 2, 10, 4 ex eo verbo secundam litteram. Char. gramm. I 172, 31 ut -atur e littera tempore imperfecto. 278, 21 apocope est cum ex ultima parte loquellae aut littera -itur aut syllaba. Macr. exc. gramm. V 615, 30 prima persona passiva ... syllabam -it de secunda. *nota*: Aqvila rhet. 46 p. 37 ornatur oratio cum verbum aliquod -imus a sua significatione (*de figura detractionis, quam Graeci vocant ἔλλειψιν cf. p. 821, 83 sq.*). Avdax gramm. VII 361, 23 *barbarismus* aut adicit aut -it aut mutat aut transmutat litteram, syllabam, tempus, aspirationem, accentum. *de editoribus i. q. delere* (*cf. p. 822, 29 sq.*): Avg. civ. 18, 43 ausi sunt -ere, quod Hebraei *codices* non habebant et Septuaginta posuerunt. Not. Suet. gramm. VII 535, 17 diple periestigmene apponebatur in his quae Zenodotus Ephesius non recte adiecerat aut -erat aut mutaverat. Evg. Tolet. hex. praef. pros. 7 *versiculos* huic operi -endos esse putavi. *γγ t. t. artis metricae a Varrone Caesioque Basso excultae i. q. demere* (*cf.* detractio *p. 822, 32 sq.*): Bass. gramm. VI 271, 12 -cta ... trimetro syllaba fecit illum (*versum*) minorem. Diom. gramm. I 507, 19 de iambico Archilochio. ... hic de vero iambico syllaba extrema -cta factus est. 508, 12 potest Asclepiadeus ab hexametro nasci -cto in mediis partibus disyllabo verbo et in ultimis. 509, 25 apparet tris syllabas hendecasyllabo esse -ctas (tractas *ABM*, detractum *S*). 518, 8 hic si primum semipedem -is. ... si addas hic quae -cta sunt ex iambico. 519, 3 hoc metrum ab elegiaco tractum est una syllaba -cta. *al.*

b *i. q. omittere, praetermittere, praeterire, neglegere (c. dat. l. 16): aliquem sive aliquid*: Cic. de orat. 2, 330 nec illa quae suspicionem et crimen efficient ... acriter persequemur et quidquid potuerit, -emus. part. 106 disceptationes ... quae sunt certis personis ac temporibus notatae, fiunt rursus infinitae -ctis personis et temporibus. fin. 1, 57 futurae post mortem famae tamen esse propter rem -cto usu consulendum. fin. 2, 45 ut -cta omni utilitate ... per se ipsum possit iure laudari (3, 57 nat. deor. 1, 92). Att. 13, 13, 1 multa -cta. Val. Max. 5, 10 ext. 1 ut nihil ex vetere ritu propter domesticum vulnus -ret. Sen. contr. 7 praef. 4 nihil -bat ex supervacuo strepitu. 7, 2, 8 -cto eo quod patronum occidit (*cf. infra l. 21. 30*). 10, 5, 13 -ctis quibusdam *quaestionibus*. Sen. benef. 2, 11, 6 -enda est inanis iactatio. 4, 23, 2 ista. clem. 1, 9, 3 adulescentem nobilem, hoc -cto integrum, Cn. Pompei nepotem. dial. 11, 8, 1. epist. 78, 14 -endas praeteritorum dolorum conquestiones puto et illa verba *eqs.* Plin. nat. 8, 11 Cato cum imperatorum nomina annalibus -erit. Qvint. inst. 3, 6, 62 Albutius eadem divisione usus -it translationem subiciens eam iuridiciali (*cf.* 3, 9, 5). 3, 8, 21 -ctis sequentibus. 9, 2, 3. 4 motus est in his orationis atque actus, quibus -ctis iacet *oratio*. 12, 10, 59. decl. 273 p. 118, 13 semota illa ratione quod honestior persona sponsoris est, -cto eo, quod debitor adulter est *eqs.* Ivlian. dig. 9, 4, 39 pr. -cta noxae deditione (*sic saepius*). 36, 1, 28, 2 -cto hoc articulo. 45, 3, 14 si -cta furis persona stipulatus est. Gaivs inst. 2, 171 -ctis his verbis. 3, 177 forte si condicio aut dies aut sponsor adiciatur aut ⟨de⟩trahatur. Papin. dig. 23, 3, 69, 4 arbitrio quoque -cto stipulationem valere placuit. Tert. adv. Marc. 4, 7 -e voces Christi mei: res loquentur. Vlp. dig. 4, 2, 1 -cta est vis mentio (28, 5, 1, 4 -cta fundi mentione). 13, 4, 2, 2 -cto altero loco (*Epheso vel Capua*). 28, 5, 9, 5 *al.* Aqvila rhet. pr. p. 23 si quae sunt figurate enuntiata ... -ctis figuris eloqui velis. *seq. enunt.*: Qvint. decl. 270 p. 104, 15 -e quod ille raptor est, -e quod ... iubet; -e, quod ... optavit (310 p. 222, 16). *cf. l. 11.*

c *i. q. detrahendo deminuere, reducere, detrectare notione diffamandi non sublatente: aliquid* (*acced. dat. l. 40,* ad *l. 41. 56*): Cic. div. 2, 142 propter intermissionem forensis operae et lucubrationes -xi et meridiationes addidi. Nep. Iph. 1, 4 pondere -cto. Sen. epist. 79, 10 an hoc excelsum caenmen ... -at assidua vis ignium. Colvm. 1, 8, 3 ne *aetas primae iuventae* auctoritatem -at ad imperium (*i. ad imperandum*). Plin. nat. 2, 69 quoniam tum primum incipiant -i numeri *partium motūs*. 11, 184 -i tantundem (*sc. cor*). 36, 195 ne aeris, argenti, auri metallis pretia -rentur. Capitol. Pert. 8, 1 imperatorium sumptum ... ad soliti dimidium -xit. *alicui*: Cic. off. 3, 28 magis arbitrari esse contra naturam hominem homini -ere sui commodi causa. Sen. benef. 2, 4, 2 auctori -it quisquis post illum rogandus est. dial. 10, 8, 4 dant autem ita, ut sine illorum incremento sibi -ant. Colvm. 8, 9, 3 *turtures* corpori -unt. Tert. patient. 2 ut sua (*sc. dei*) sibi patientia -at. de *aliqua re* (*acced. dat. l. 49*): Varro rust. 2, 10, 11 de summa hominum -ere (*i. numerum pastorum minuere*). Cic. Catil. 2, 18 tu ... dubites de possessione -ere. Brut. 247 tantum sibi de facultate -xit, quantum imminuit industriae (*cf.* 236 quantum -xit ex studio, tantum amisit ex gloria). off. 3, 30 suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis -endum. Qvint. inst. 5, 13, 17 obicitur Oppio, quod de militum cibariis -erit. Gell. 2, 5 de elegantia tamen (*verbo aliquo ex Platonis oratione dempto vel mutato*) -xeris. ex: Colvm. 4, 3, 6 nec sic ex pristino reditu -isse. Svet. Iul. 41 ex viginti trecentisque milibus accipientium frumentum e publico ad centum quinquaginta -xit (*Bentley*, retraxit *codd.; cf. Ihm, Hermes XXXVI p. 303*). *absolute*: Plavt. Trin. 742 neque ita ut sit data, columem (*sc. dotem*) te sistere illi et -xe autument.

d *i. q. detrectare, obtrectare, derogare, diffamare, calumniari, maledicere, foedare: aliquem*: Itala Matth. 5, 22 (Caes. Arel. suggest. p. 300) qui -it fratrem suum, iudicabitur (ὀργιζόμενος, Vvlg. irascitur). Porph. Hor. epist. 2, 1, 220 ut ipse me laedam et ipse me -am. Vvlg. Iac. 4, 11 nolite -ere alterutrum (μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων). *aliquid* (*acced. et dat. et praep.* de *et* in): Cic. Pis. 71 de ipso qui scripsit -i nihil volo. Planc. 52 nihil est ... de te -ctum. Att. 9, 2ᵃ, 1 cum quid de illo -atur. epist. 6, 18, 3 quantum de illo libro, tantundem de mei iudicii fama -atur. Caecin. Cic. epist. 6, 7, 3 de quo quidquid -as. Val. Max. 1, 1, 17 Hercules ... -ctae religionis suae ... poenam exegisse traditur. Sen. contr. 7, 6, 23 numquid de generi tui nobilitate -xi? Itala deut. 19, 16 (Lucif. Athan. 1, 7 p. 77, 22) testis iniustus ... -ens ei iniquitatem (καταλέγων, Vvlg. accusans eum praevaricationis). Mal. 3, 16 (Lucif. Athan. 1, 38 p. 134, 19) haec -erunt ... unusquisque ad proximum suum (κατελάλησαν, Vvlg. tunc locuti sunt ... unusquisque cum proximo suo). Ps. Ambr. epist. 4, 5 quod in aliis -is, in te potius pertimesce. *alicui* (*persaepe apud scriptores recentiores*): Porph. Hor. sat. 2, 1, 39 dicit sua scripta quod nulli nisi merito -at (-ant *coni. Petschenig*). Itala exod. 22, 28 (Cypr. testim. 3, 13) non maledices neque principi (principem *M*) populi tui -xeris (κακολογήσεις ... κακῶς ἐρεῖς, Vvlg. diis non -es et principi populi tui non maledices). Ambrosiast. in I Cor. 10, 13 -entes apostolo. *ibid.* cum Moysi -rent (Rvfin. Orig. in num. 7, 2). Ps. Ambr. serm. 14, 2 fratribus (Hier. epist. 50, 3, 4 in psalm. 119). Hier. epist. 22, 37, 2 nulli. 40, 2, 1 corniculae garrienti. 45, 2, 1 osculabantur mihi

quidem manus et ore vipereo -bant. 52, 14, 1 ne aut ipse aliis -as aut alios audias -entes. OPTAT. 4, 5 p. 107, 3 nobis. AMM. 30, 8, 10 fortibus. VVLG. psalm. 100, 5 -entem secreto proximo suo. AVG. civ. 2, 29. HERM. Pal. mand. 2, 2 absenti. POMER. 2, 21, 2 nulli -it, nullum adversatur aut despicit (3, 19, 2). PALLAD. hist. mon. I 24 p. 308[D] si quis ei vel -erit vel irriserit. *alicui rei*: MART. 11, 94, 1 quod nimium lives nostris et ubique libellis -is, ignosco (11, 94, 3 *syn.* carpere). QVINT. inst. 12, 9, 7 tamquam ... -ura sit opinioni minus liberalis materia. TERT. nat. 1, 18 laudi (laude *A*) parentum. IREN. 4, 5, 2 legi (Ps. HIER. in Marc. p. 353, 21 *opp.* laudo). HIER. epist. 22, 9, 1 nuptiis (49, 2, 5). 40, 2, 1 si et nos ipsi vitiis -entes offendimus plurimos (40, 1 *syn.* secantes vitia). 45, 2, 1 alius incessum meum calumniabatur et risum, ille vultui -bat. 49, 9, 3 illarum merito (= adv. Iovin. 1, 33 p. 256[B]). 54, 5, 4 non -it gradui per quem factus est christianus. 69, 9, 7. AVG. civ. 1, 1 nunc christiauis temporibus -unt. CASSIAN. conl. 8, 24, 1 -entes nostrae fidei subsannantesque. de *aliquo vel* de *aliqua re* (*acced.* in *v. l. 33sq.*): CIC. de orat. 1, 35 ne aut de C. Laelii soceri mei aut de huius generi (*sc. Crassi*) aut arte aut gloria -am. Verr. 5, 53 ut ipse de me -am. Caecin. 26 de hoc ego teste -am? 70 de hominibus, non de iure civili -it. Cluent. 140 quantum potest de auctoritate senatus -it. Rab. perd. 20 quo facilius de hoc senatu -ere possitis. har. resp. 50 qui in contione -at de Pompeio. -at ille vituperando? ... de illius amplissima dignitate -ere... videbatur. Scaur. 36 de Scauri fama (epist. 3, 8, 5). Phil. 2, 2 de me (off. 3, 24 -ere ... de altero *deletur ut falso repetitum ex* 3, 21 *v. p. 826, 23sq.*). ac. 2, 15 Socrates... de se ipse -ens in disputationibus plus tribuebat iis, quos volebat refellere (*cf.* CLEM. ad Cor. 17). ad Q. fr. 1, 2, 3 de te. NEP. Chabr. 3, 3 est... hoc commune vitium magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriae comes sit et libenter de iis -ant, quos eminere videant altius. Timol. 5, 3 de rebus gestis eius. QVINT. inst. 4, 2, 69 quo de invidia quam expositio adversarii fecit, -i possit. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 17 p. 199 occulte et de adversariis -ere debebis. ITALA Mal. 3, 14 (Lucif. Athan. 1, 38 p. 134, 14 Aug. civ. 18, 35) in qua re (in quo Aug.) -ximus de te? (*κατελαλήσαμεν*, VVLG. quid locuti sumus contra te?). I Petr. 2, 12 (Ps. Cypr. singul. cler. 8) in eo, in quo -unt de vobis (*ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν*, VVLG. quod detrectant de vobis). AMBR. epist. 63, 43 de proximis. HIER. epist. 18[A], 15, 3 *al.* RVFIN. Orig. in num. 6, 4 quod ... -erint de Moyse cur Aethiopissam duxerit (*sc. uxorem*). HERM. Pal. sim. 8, 7, 2 de absentibus. adversus, ad *aliquem* (*cf.* detrectare adversus *p. 836, 46*, derogare adversus *p. 640, 20*): ITALA num. 21, 5 (Aug. loc. hept. 4, 71 p. 593, 13) -bat populus ad deum et adversus Moysen (*κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωυσῆ*, VVLG. locutus ... contra deum et Moysen. *cf. p. 823, 8*). psalm. 49, 20 (Cypr. epist. 45, 2) sedens adversus fratrem tuum -bas (*κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις*, ITALA Aug. c. Parm. 2, 9, 18 *et* VVLG. loquebaris. *cf. p. 822, 84sq.*). psalm. 68, 12 (Hil. in psalm. 68, 12) adversum me -bant (*κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν*, VVLG. 68, 13 loquebantur). psalm. 100, 5 (Lucif. non conv. 7 p. 15, 11 *et* PSALT. Rom.) -entem adversus proximos suos occulte (*τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ*, VVLG. -entem secreto proximo suo). *absolute* (*usurpatur praecipue participium praes. act.*): QVINT. inst. 8, 6, 55 et laudis assimulatione -ere et vituperationis laudare concessum est. HIER. epist. 24, 5, 2 ut ... mali -ere non audeant (46, 12, 2. 50, 1, 2). 52, 14, 2 tam ... eius, qui -it, quam illius, qui aurem accommodat -enti (*et sic saepissime*). in Ion. 4, 10 p. 429 carpere et -ere vel imperiti possunt. ITALA prov. 20, 13 (Ps. Aug. spec. 31 p. 448, 6) noli diligere -ere (*καταλαλεῖν*, VVLG. *aliter*). VVLG. prov. 4, 24 -entia labia sint procul a te. 25, 23 linguam -entem. I Tim. 3, 11 mulieres ... non -entes (*μὴ διαβόλους*). SALV. gub. 3, 33 -endi libido. POMER. 3, 19, 2 quod nulli -imus nec -entes aequanimiter sustinemus. SIDON. epist. 3, 13, 4 bibendi avidus, avidior -endi. 8, 7, 2 in qua ... -endi palaestra exercitati.

II *i. q.* ***trahendo de superiore loco deducere***: **A** ***proprie et in imagine i. q. deripere, deorsum trahere***: **1** *aliquem*: SEN. Phaedr. 420 te (*Hecaten*) regentem frena nocturni aetheris -ere numquam Thessali cantus queant (*cf. p. 832, 20*). PETRON. 111 ne quis ad sepulturam corpus -ret *de cruce*. 112. PLIN. nat. 28, 113 -ere enim *chamaeleo* supervolantem (*accipitrem*) ad se traditur. VAL. FL. 3, 564 *nympha Hylan* -it. STAT. Theb. 10, 860 *Capaneus* nec ingestis nec terga sequentibus umquam -itur telis. SIL. 10, 176 *Phorcyn* obiectantem sese atque antiqua tumentem nomina saxificae monstrosa e stirpe Medusae ... -it. FLOR. epit. 2, 11, 5 utrimque fundis sagittisque -cti (*sc. de Olympo et Magaba.* IORD. Rom. 224). SVET. Aug. 38 neque -i quemquam *equitem* in travehendo ab accusatore passus est. CALP. decl. 41 -cta est a filio cum laqueum induisset. APVL. met. 1, 23 me ... arrepta lacinia -ens 'asside' inquit 'istic'. 6, 30 *pendentem* (9, 30). VVLG. Is. 10, 13 -xi quasi potens in sublimi residentes. Os. 7, 12 quasi volucrem caeli -am eos. Ezech. 28, 8. *acced. unde: adv.*: SEN. dial. 7, 15, 5 illo ergo summum bonum escendat, unde nulla vi -itur. HIER. epist. 22, 4, 3 si alte feraris ut aquila, inde te -am (retraham te *B*, detraham te *ΣD*, traham *HΨ*[2]). VVLG. Ier. 49, 16 Abd. 4 Am. 9, 2. *abl. vel dat.*: LIV. 22, 47, 3 vir virum amplexus -bat equo. 30, 12, 21 eam ⟨lecto⟩ geniali (*cf.* CVRT. 8, 5, 24). OCTAVIA 555 superos polo. 688 *Oetaviam* toris -at altis. PLIN. nat. 9, 118 illos curru. SIL. 17, 226 Iovem solio. Ps. QVINT. decl. 15, 8 numina -cta sideribus. PANEG. 3, 3 *Hercules* caelo dirarum alitum volucra tela -xit. LACT. epit. 42 patibulo corpus (*v. l. 4*). inst. 4, 19, 6 -erunt eum cruci. de: CIC. Cael. 34 de curru (HYG. fab. 67 p. 73). TERT. adv. Marc. 4, 28 dynastas de solio. 4, 42 nihil de patibulo -ctum (*v. l. 2*). VLP. dig. 43, 16, 1, 7 de vehiculo. PASS. Theclae C 27 p. 73, 15. 22 coronam -xit de capite (capiti ℨ) eius (deiecit, excussit, traxit, abstraxit *al. codd.; cf. l. 42 et p. 824, 29sq.* ex: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6 ex qua (*cruce*) tu eum ante -isses (*in imag.*). LIV. 9, 22, 9 ex equo. 30, 37, 8 manu sua ex superiore loco. VAL. MAX. 5, 4, 6 e curru. CELS. 2, 8 ex suspendio. SVET. gramm. 30 pedibus e tribunali. *acced. quo*: BELL. Alex. 10, 6 naves ... Caesar ad terram -it (*sc. ex alto*). CVRT. 5, 4, 32 nudi complectebantur armatos et ingenti corporum mole secum ad terram -bant (SVET. Claud. 21 *feros tauros* ad terram cornibus. APVL. met. 7, 25 ilico -ctus ad terram). VVLG. Abd. 3 quis -et me in terram? Is. 14, 15 ad infernum -eris in profundum laci. II Petr. 2, 4 in tartarum. **2** *aliquid* (*saepius i. q. destruere, evertere*): LIV. 10, 40, 8 Sp. Nautium mulos -ctis clitellis ... circumducere iubet. COLVM. 12, 45, 3 tota singula tabulata *ollarum* -i. PLIN. nat. 18, 317 antiqui funibus vittisque loreis ea *torcula* -bant et vectibus. 30, 7 feminarum -entium lunam (*cf. p. 831, 64*). QVINT. inst. 5, 10, 36 arma templo affixa. FRONTIN. strat. 3, 17, 6 fossas implere et vallum -ere coeperunt. TAC. hist. 4, 64 muros coloniae, munimenta servitii, -atis. ann. 4, 51 *propugnacula*. 15, 17 castella. *ibid.* diruere. SVET. Dom. 23 scalas etiam inferri clipeosque et imagines eius coram -i. ITALA IV reg. 23, 8 (Lucif. non parc. 7 p. 223, 26) -xit excelsos illorum (*καθεῖλε*, VVLG. destruxit aras portarum). 23, 12 (*ibid.* p. 224, 5) sacraria ... -xit rex (*καθεῖλε*, VVLG. destruxit). 23, 15 (*ibid.* p. 224, 12) sacrarium ... -xit (*κατέσπασε*, VVLG. destruxit). Sirach 10, 17 (Ps. Aug. spec. 34 p. 458, 10) sedes ducum superborum -xit dominus (*καθεῖλεν*, VVLG. destruxit). EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 38 *libellos* sine nomine propositos si qui invencrit statim -ere ad⟨que discerper⟩e vel igni debebit exurere. VVLG. Is. 25, 12 munimenta sublimium murorum tuorum concident et humiliabuntur et -entur in terram usque ad pulverem. *cf.* 26, 5. OPTAT. 6, 4 p. 151, 18 -istis... non capitis ornamenta, sed ... melioris voluntatis iudicia (*v. l. 42*). SVLP. SEV. chron. 2, 18, 7 omnia templi ornamenta -xit *Antiochus*. *adde*: PROP. 4, 11, 10 cum subdita nostrum -ret lecto fax inimica caput (*sc. incenso rogo*). SEN. Herc. O. 661 nec gemmiferas -it aures lapis Eoa lectus in unda (*sc. pondere deducuntur*). *acced. unde: abl.* (*vel dat.*): LIV. 7, 14, 7 mulis strata -i iubet. 42, 3, 7 culmen templo. de: CAES. Gall. 7, 45, 2 de ... his (*mulis*) stramenta -i ... iubet. OPTAT. 6, 4 p. 151, 8 de quibus (*capitibus*) professionis -istis indicia (*v. l. 35*). COLVM. 3, 13, 8 cum ab superiore parte in inferiorem -itur (*i. defluit*) humus. *quo*: PHYSIOGN. 116 invidos esse ... quibus supercilia ad oculos -cta sunt (*cf.* 140 deorsum -ctis superciliis).

B ***translate*** *i. q.* ***deprimere, humilem reddere, ex superiore loco praecipitare in inferiorem***: LIV. 35, 12, 10 quo ex altiore fastigio rex quam tyrannus -ctus erat (37, 45, 18 regum maiestatem difficilius ab summo fastigio ad medium -i quam a mediis ad ima praecipitari. CVRT. 3, 13, 12 virgines ... olim quidem ex fastigio paterno rerum mutatione -ctae). SEN. dial. 5, 43 quid illum nimis ex alto tecum agentem -ere cupis? epist. 102, 20 philosophiam in has augustias ex sua maiestate -ere. LVCAN. 3, 21 semper ... potentes -ere in cladem fato damnata maritos innupsit tepido paelex Cornelia busto. FLOR. epit. 1, 24, 3 totam eam dominationem obsessam armis in carcerem et catenas ab Aventino monte -xit. FRONTO p. 148, 6 N. tortores istos, qui te ut abietem aut alnum proceram incurvant et ad chamaestrota (chamaetorta *cod.*) -unt. Ps. QVINT. decl. 14, 3 iam frustra captavit videri miserari condicionem (*i. paupertatem*) in quam nos ipsa -xit. HIL. in psalm. 59, 1 psalmus ... totus tristis et maestus est, cum super repulso -ctoque populo dolor est. VVLG. Iob 20, 28 apertum erit germen domus illius, -etur in die furoris dei. 24, 22. prov. 21, 7 rapinae impiorum -ent eos. Is. 14, 11 -cta est ad inferos superbia tua (*cf.* 23, 9). 26, 19 terram gigantum -es in ruinam. 63, 6 -xi in terram virtutem eorum. Ezech. 26, 20 -ero te cum his qui descendunt in lacum (*cf.* 32, 18). Am. 3, 11. HIER. in Ioel 3 p. 207 *κατάξω*, id est: deorsum ducam et de sublimibus ad inferiora -am. COD. Iust. 11, 48 (47), 22, 1 (pr.) homines forte liberos ad deteriorem -i fortunam.

III *i. q.* ***extrahere, trahendo eripere***: **A** ***generatim fere i. q. elicere, eicere, expellere, semovere, eximere, exportare sim.***: **1** *aliquem*: LVCIL. 897 cum ipsi in lutum descendant, cum alios -ant (*sc. ex luto*). LIV. 30, 30, 14 me sextum decimum iam annum haerentem in possessione Italiae -isti. SVET. Aug. 94 puerum, quem cum -i iussisset (*sc. ex gremio Capitolini Iovis; cf. l. 84*). Cal. 55 si qui saltante eo vel leviter obstreperet, -i iussum ... manu sua flagellabat. Nero 32 *matronam ex spectaculis* -ctam (*v. l. 82*). *acced. unde: adv.*: LIV. 3, 23, 4 fames postremo inde (*i. ex arce*) -xit hostem. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 225[A] Adam ... quem inde (*ex paradiso*) -xit gula. *abl.*: FLOR. epit. 2, 2, 11 fere omnia praesidia Poenorum Agrigento, Drepanis, Panormo, Eryce Lilybaeoque -xit (*cf. p. 833, 6*). SVET. Cal. 35 hunc spectaculis -ctum repente et in harenam deductum (*v. l. 77 et p. 833, 8*). CLAVD. carm. min. 25, 125 flentem ... pudico -xit matris gremio (*v. l. 75*). ex: CIC. prov. 1 qui mihi homines ex

provinciis potissimum -endi sint. 19 inimicum ex Gallia sententiis suis non -bant. LIV. 29,20,2 Hannibalem ex Italia (29,26,6). 30,20,9 ex diutina possessione Italiae. de: CIC. Phil. 2,107 collegam quidem de caelo -isti. VVLG. act. 19,33 de turba . . . -erunt Alexandrum (*συνεβίβασαν*). HIER. epist. 23,2,1 designatum consulem de suis saeculis (socculis ς) -entes. ab: LIV. 28,41,5 ab Drepanis aut Eryce -isse Hamilcarem quam Italia expulisse Poenos atque Hannibalem malis? *acced. quo*: SVET. Dom. 10 -ctam spectaculis in harenam (*v. p. 832,82*). 2 *aliquid*: CVRT. 8,10,30 ingentem... vim materiae faciendo aggeri -bant (*ex urbe; cf. l. 43*). COLVM. 7,11,2 cum virilem partem unam ferro resectam -xeris. 8,8,11 si iam firmis (*sc. pullis*) . . . paucas -es pinnas (*cf.* APVL. flor. 15 p. 60). 9,10,3 velut quadam compede retinebimus erronem ducem -ctis alis. 9,14,1 araneis . . . -ctis (*sc. ex alveo*). 12,55,4 pili *suum* -untur (*cf.* PAVL. FEST. p. 204 PLIN. nat. *saepe*). PETRON. 135 *clavum*. PLIN. nat. 9,121 -ctum alterum (*sc. unionem ex aure; cf. l. 38*). 29,129 singulos (*lapillos*) -unt per dies (*sc. ex novo fictili*). TERT. anim. 15 si corda -xeris. PAVL. dig. 34,2,32,8 -ctis elencbis (*sc. ex inauribus; cf.* 34,2,32,9). AVG. gen. ad litt. 9,13 p. 284,10 si iam costa fuerit -enda (*cf.* p. 284,5 osse -cto). CAEL. AVR. acut. 1,3,36 manuum ante oculos praemissio quasi aliquid . . . -ere volentium quod . . . inbaesisse oculis . . . aegrotanti videatur. chron. 2,4,84 omnis dens dolore vexatus et qui necet sanos est -endus. VAL. CEM. hom. 6,4 -cta per iocos coma. *acced. dat.* (*vel abl.*): CIC. Verr. 5,112 de manu Cereris Victoriam eripere et dcam deae -ere. VERG. georg. 4,512 fetus, quos durus arator observans nido implumes -xit. LIV. 22,57,10 vetera spolia bostium -unt templis porticibnsque (FLOR. epit. 2,6,21 SVET. Nero 32 AVG. civ. 3,19 *et saepe*). COLVM. 8,5,19 plumulae ... sub cauda clunibus -endae. PLIN. nat. 28,142 *axungiam* renibus -ctam. 33,14 -ctum... ab iis (*i. a Gallis*) in parte captae urbis delubris (*cf.* SVET. Vit. 8). TAC. Germ. 7 effigies . . . et signa quaedam -cta lucis. VLP. dig. 30,41,9 ut aedibus -atur, subducatur, id est marmora vel columnae (*cf.* 30,43 pr.). 34,2,32,8 cum elencbos eisdem (*sc. inauribus*) -isset . . . quamvis margarita eis (*sc. inauribus*) -cta sint (*v. l. 18*). SOL. 30,16 exciditur e cerebris draconum dracontia lapis; sed lapis non est, nisi -atur viventibus (eximatur *SA*). ex: CIC. Pis. 74 furacissimis manibus -ctam e cruentis fascibus lauream . . . abiecisti. HOR. sat. 2,3,239 -ctam ex aure Metellae . . . insignem bacam (*v. l. 15*. SVET. Vit. 7). VITR. 2,9,1 in corpore praeseminatio crescens ex omnibus sibi potestatibus -it alimentum in se (*cf. ibid.* quod prius in aliud genus incrementi -batur). LIV. 24,21,10 inermes ex Olympii Iovis templo spolia Gallorum Illyriorumque . . . -unt. 28,45,21 ex silvis -cta materia erat (*v. l. 9*). SEN. contr. 1,3,12 erubuimus quidquam ex damnatae veste -ere (*cf.* HYG. fab. 67 p. 74). PLIN. epist. 37,2 *lapis quadratus* ex superiore opere -ctus est. VLP. dig. 19,1,17,10 ea, quae ex aedificio -cta sunt, ut reponantur, aedificii sunt (*cf.* 30,41,5). HIL. myst. p. 4,20 os ex carne (VVLG. gen. 2,22 costam, quam tulerat de Adam). AVG. civ. 12,24 ex eius latere osse -cto (*cf. l. 51*). de: HYG. fab. 273 p. 146 de templo Iunonis Argivae -xit clipeum. AVG. civ. 22,17 de latere viri dormientis costa -cta (*cf.* VVLG. gen. 2,21 tulit unam de costis eius *et l. 48*).

B *speciatim apud medicos i. q. humores, sucum, sanguinem, materiam, ex intestinis bestiolas mittere, demere, purgare, extrahere*: CIC. Att. 6,1,2 (*in imag.*) Appius, cum *ἐξ ἀφαιρέσεως* provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuit, -xerit. LVCR. 3,442 -cto sanguine venis (CELS. 4,2 sanguinem ex naribus. COLVM. 6,38,1 suspirosae *mulae* . . . -itur. 7,5,11 sub oculis et de auribus. PLIN. nat. 24,50 folia . . . sanguinem pota -unt. 28,121 *et saepissime. nota*: CHIRON 6 quotiens . . . detractio sanguinis -cta non fuerit). VITR. 1,6,3 *aer* a vitiosis corporibus -it sucum. CELS. 2,10 satis materiae -ctum est (SCRIB. LARG. 6 materiam . . . -ere ex eo [*i. capite*] per nares vel os. *et saepe*). 2,14 eo -cto, quod duritiem creabat. 2,18 cum de iis dictum sit, quae -endo iuvant. SCRIB. LARG. 8 e naribus liquorem. 136 aquam (PLIN. nat. 24,51 alvo aquam). 144 potio quae etiam quasi arenam sabulosam -it. 152 fragmina quaedam lapidum quasi arenam. 153 urinam. PLIN. nat. 11,231 filio -ctos adipes. 20,26 *raphani* intestinorum animalia -unt. 20,63 vitia alvi. 24,31 bilem et pituitam per alvum (*persaepe*). 27,48 cruditates. CAEL. AVR. acut. 2,10,74 humore plurimo atque crasso . . . ex ore -cto (cbron. 3,8,130). *in re rustica*: PLIN. nat. 17,252 ulmis -itur sucus.

syn.: ad IA1: abstrahere. *A2*: avertere, avocare. *B1*: abripere, auferre, exuere, nudare, orbare, privare, spoliare. *B2a*: adimere, demere, derogare, levare, liberare, privare, sedare, summittere, tollere. *B2b*: neglegere, omittere, praeterire, praetermittere. *B2c*: deminuere, detrectare, minuere, reducere. *B2d*: calumniari, detrectare, diffamare, maledicere, obtrectare. *ad IIA*: deripere. *B*: deprimere, humilem reddere, praecipitare. *ad IIIA*: eicere, elicere, eripere, expellere, extrahere, semovere. *B*: demere, extrahere, mittere, venam ferire, pellere, purgare.

opp.: ad IA1: attrahere. *A2*: advertere, advocare. *B1*: afferre, imponere, induere, inlinere. *B21*: acquirere, addere, adicere, concedere, dare, reddere. *B2b*: commemorare, respicere. *B2c*: augere. *B2d*: bene loqui, laudare, laudibus efferre. *ad IIA*: sursum trahere. *B*: tollere. *ad IIIA*: accire, introducere, inferre. *B*: astringere.

deriv.: detractio, detractive, detractor, 2. detractus, detrectare.

dētrāmen, -inis *n.* [*cf. c.* detrahere *et c.* tramen, trama; *v. Bücheler, Rhein. Mus. 60 (1904) 319. Th.*]. *i. q. licium telae detractum* (PLIN. nat. 28,48): PELAGON. 199 rubricam cum melle miscebis et cum -e pannorum vulneribus inseris (*μοταρίοις τὸ τραῦμα ἀναπλήρωσον*).

dētrāns *praep. a* de *et* trans. *acced. accus., i. q. trans*: GROM. p. 311 via quae mittit -s alveum. ITALA Soph. 3,10 (Rufin. Orig. in Ios. 16,3) -s ripas fluminum (*ἐκ περάτων ποταμῶν*, SYMMACH. *πέραθεν ποταμῶν*, VVLG. ultra flumina). Mattb. 4,25 (codd. δ ff¹ *et* VVLG.) -s Iordanem (*πέραν τοῦ Ἰορδάνου*, ITALA codd. g¹ a b c trans). AVG. serm. 38,7,9 si . . . invenires aliquem inopem -s mare. LEX Sal. 39 add. 2 cum servus si -s mare fuerit revocatus (citra *vel* transmarina *al.*). *acced. abl., praevalet notio de*: ITALA Ios. 24,3 (Lugd. Aug. quaest. hept. 6,25) accepit (assumpsi *Aug.*) patrem nostrum (vestrum *Aug.*) -s flumine (flumen *Aug. V² T b d; ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ*, VVLG. de . . . finibus).

dētrānsfigūro, -āre *a* de *et* transfigurare. *i. q. transfigurare*: COMM. apol. 110 in primitiva sua (*sc. gloria?*) qualis sit (*sc. deus*), a nullo videtur, -atur (*M*, sed transfiguratur, sed transfiguratus, deus transfiguratus *al.*), sicut vult ostendere sese.

dētrectātio, -ōnis *f. a* detrectare. *in codd. multo saepius invenitur* -tract-; *haud ita raro confunditur cum* detractio. *legitur inde a* CIC., *plur. inde ab* ITALA.

1 *i. q. recusatio, tergiversatio, contumacia (acced. et genet. obiect. et genet. subiect.), cf.* GLOSS. *ἀπειθία τοῦ μὴ λειτουργεῖν τῇ πατρίδι*. CIC. or. frg. B 23 non esse -em, cum non clam nec furtim profectus sit, sed palam. LIV. 3,69,2 *iuventus* -em militiae telum acerrimum adversus patres habere solita erat. 7,28,4 sine -e se certamini offerebant (44,37,4 sine -e paratus pugnare eo die). 27,9,8 non . . . -em eam munerum militiae, sed apertam defectionem a populo Romano esse. 36,40,7 si persoluta eis sine -e prioris periculi laborisque merces sit. 42,22,3 huic -i eius tribuni plebis alterius rogationis denuntiatione occurrerunt. LEX Iul. de adult. (dig. 48,5,16,1) qui . . . sine -e rei publicae causa abierit (dig. 48,5,16,2 sine -e). PLIN. nat. 18,37 *Rufus tot milia HS* usque ad -em beredis exhausit, agros in Piceno coemendo. TAC. hist. 1,83 tumultus proximi initium... ne -e quidem aut formidine periculorum. FRONTO p. 134,11 N. mutua caritas nostra . . . ademit utrique nostrum in officiis moderandis omnem -em. ITALA Phil. 2,14 (cod. d) omnia facite sine murmurationibus et -bus (*διαλογισμῶν*, VVLG. haesitationibus). 2 *i. q. detractio, obtrectatio*: TERT. patient. 3 talia tantaque documenta quorum magnitudo penes nationes quidem -o fidei est. HIER. epist. 22,34,3 -o (detractio *al.*) clericorum. PAVLA Hier. epist. 46,10,3 utcumque placuerit incedere nec -is (detractionis *al.*) nec laudis est. DIDASC. apost. 47,1 catholicam ecclesiam . . . in -bus blasfemant. PHYSIOGN. 86 -e potius delectari. CASSIAN. inst. 5,21,2 -o (detractio *al.*) cibus est *animae* et quidem persuavis. 5,29 si quis... -is (detractionis *al.*) verbum seu otiosum temptasset inferre. 10,7,4 conl. 9,3,1. *apud rhetores* (*cf. p. 836, 18*): SCHEM. dian. 34 *διασυρμός* est delusio vel -o cum illudentes ea quae ab adversariis sunt prolata dissolvimus.

dētrectātor, -ōris *m. a* detrectare. *in codd. saepe* -tract- *invenitur. legitur inde a* LIV. [*ex coni.*: TERT. ieiun. 15. *v. l. 59. var. lect.*: HIER. epist. 52,14,2 detractor (detractator *G K*). *ibid.* detractoribus (detractatoribus *G K*). VVLG. prov. 24,21 *p. 822,56.*]

1 *i. q. tergiversator, qui recusat, ne quid faciat vel ne qua re afficiatur*, GLOSS. *ἀπιθής*. PETRON. 117 mercennarius Corax -r ministerii. TERT. ieiun. 15 *Paulus* vos nunc compungit -es (*coni. Vrsinus*, retractatores *B; cf. p. 835, 42*) huius officii. AVSON. 319,51 ipse nec affectans nec -r honorum praefectus magni nuncupor Illyrici.

2 *i. q. obtrectator, calumniator*, GLOSS. *καταφρονητής*. criminator. LIV. 34,15,9 Cato... haud sane -r laudum suarum. TERT. nat. 2,7 nec cavetis ne offendatis eos, quorum -es honoratis? ITALA Rom. 1,30 (codd. d g) -es (*καταλάλους*, VVLG. detractores). DIDASC. apost. 65,34 quoniam contradictores et contemptores et -es Christo restiterunt. GREG. TVR. Franc. 4,13 quam *sententiam Sallustius* in -bus (detractoribus *al.*) historiographorum ⟨protulit⟩.

dētrectātus, -ūs *m. a* detrectare. *i. q. detrectatio, excusatio, tergiversatio*: TERT. spect. 3 convertamur . . . ad nostrorum detractatus (retr- *coni. Vrsin.*).

✖**dētrecto,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* detrahere *et c.* tractare. *Th.*]. *persaepe scribitur in codicibus* -act-. *de significatione*: PAVL. FEST. p. 74 -are est male tractare. DIFF. ed. Beck p. 31,29 adtrectat aliquis manu semel, contrectat saepius, -at iurgiis, obtrectat voce. GLOSS. *ἀπειθῶ. διασύρω. καθαιρῶ δόξης. παρέλκω.* -at *ἀπειθεῖ καὶ παραιτεῖται.* valde tractat. contemnit. retractat aut recusat. resultat. provocat. contempnit. derogat. iterum ⟨tractat⟩. -are recusare vel valde tractare. -vit forsoc (*anglosax.*). contempsit. -vere recussavere. -verint *διαψηλαφήσωσι, διατυπώσωσιν.* -asset recussasset. -vit iudicium. -ans *λοιδορῶν.* *legitur inde a* CIC. *et* CAES., *frequentat* LIV. (*39ies*), *singulis locis habent*: CIC. CAES. VERG. TIB. PROP. GRATT. MANIL. PLIN. nat. *al.*; *deest* CATVLLO LVCR. HOR. VITR. *al.*

[*loc. dub.*: FRONTO p. 47, 1 N. *vulgo legitur* retractare (de- *cod.*). ALC. AVIT. epist. 67 p. 87, 4 detrahere *S, recte. ex coni.*: TERT. nat. 2, 8 -antibus (detractis *A*).]

1 *i. q. recusare, reluctari, evitare, aspernari, nolle: absolute vel omisso obiecto*: LIV. 2, 46, 1 instruitur acies nec Veiens hostis Etruscaeque legiones -ant. 3, 38, 12 *ad* sciscitandum . . ., num consulto -rent. 23, 1, 4 Magonem regionis eius urbes aut deficientis ab Romanis accipere aut -antis cogere ad defectionem iubet *Hannibal.* 23, 44, 7 neque Hannibal -vit (27, 2, 5). PLIN. nat. 8, 143 hae primae *cohortes canum* dimicabant in acie numquam -antes. SIL. 4, 272 nec -antem par ira accenderat hostem. QVINT. decl. 301 p. 186, 1 fortasse -et: sed tamen audebo, ne nos fastidiat. TAC. hist. 4, 59 qui -verant (*sc. sacramentum; cf. l. 55*). ann. 3, 17 patris quippe iussa nec potuisse filium -are. 6, 34 Oroden . . . Pharasmanes vocare ad pugnam et -antem incessere. 15, 7 bellum . . . propalam sumptum a Parthis: nec Paetus -vit. SVET. Nero 47 partim tergiversantibus, partim aperte -antibus. FRONTO p. 222, 13 N. digitis admodum invalidis nunc utor et -antibus. TERT. virg. vel. 8 nec -amus. nat. 2, 8 -antibus (*sc. cis*) quos convocaverat. VLP. dig. 1, 18, 7 adversus -antem. SER. SAMM. 476 non -ante palato. LACT. mort. pers. 10, 4. 38, 2. AMM. 20, 4, 8 obstinatissime. CLAVD. 10, 143. SCHOL. Cic. Bob. p. 38, 2 -ante collega.

aliquem: PS. QVINT. decl. 8, 19 dum deliberas, dum unumquemque -as, parricidium in utroque consumis. SVET. Tib. 25 Germaniciani . . . principem -bant non a se datum. APVL. met. 4, 34 quid differo, quid -o venientem *maritum.* CARM. adv. Marc. 4, 222 dominumque deumque aeternum regem . . . -ant. *aliquid*: CIC. or. frg. A 1 non -are militiam, sed defendere provinciam iudicata est (CAES. Gall. 7, 14, 9 ne suis sint ad -andam militiam receptacula. SALL. hist. frg. 3, 96. LIV. 2, 43, 3 mos -andi militiam. 4, 53, 7. 5, 19, 5. 7, 11, 5. 36, 15, 5 OV. met. 13, 36 CVRT. 7, 1, 38. 40 PS. QVINT. decl. 13, 9 FLOR. epit. 1, 22, 2 SVLP. SEV. Mart. 4, 4). VERG. georg. 3, 57 *bos* iuga -ans (OV. am. 1, 2, 14 SEN. clem. 1, 16, 5 OROS. hist. 3, 17, 9). TIB. 1, 6, 38 non saeva recuso verbera, -o non ego vincla pedum (*cf. infra l. 72*). PROP. 2, 4, 3 ac veluti primo taurus -at aratra (OV. Pont. 3, 7, 15 ductus ab armento taurus -at aratrum). LIV. 3, 38, 12 si praesentes -are imperium referrent (27, 10, 10 CVRT. 9, 8, 17. 9, 10, 3 SEN. benef. 4, 1, 2 TAC. ann. 1, 45). 3, 60, 6 pugnam (21, 40, 7. 21, 49, 13 *et saepe.* CVRT. 8, 1, 36 FRONTIN. strat. 1, 1, 9 TAC. ann. 2, 52. 12, 14 *al.*). 8, 7, 8 -andi certaminis pudor (21, 40, 2. 21, 59, 2. 26, 11, 2. 27, 12, 11. 28, 12, 15. 37, 39, 1. 6. 38, 3, 10 CVRT. 3, 8, 11 TAC. hist. 4, 67 *al.*). 26, 6, 16 honores (*cf.* GRATT. 268). 37, 18, 9 Eumene summae rei discrimen haud dubie -ante (retractante *B; cf. p. 834, 61*). MANIL. 2, 348 distat . . ., an partis consumat linea iustas -etne (*Bentley*, que *codd.*) modum numeri. VAL. MAX. 5, 4, 1 verecundia -andi ministerii (SVLP. SEV. chron. 1, 48, 3 EVCHER. pass. Acaun. 2). CVRT. 8, 11, 9 nullo -ante munus (SEN. dial. 9, 3, 5 SVET. Aug. 32 MEN. dig. 49, 16, 4, 10 *cf.* CVRT. 9, 3, 1. SYMM. epist. 9, 126, 2 munia). 9, 1, 36 nihil quod imperaret -ans (*cf.* SVET. Iul. 54 imperata). SEN. Herc. O. 1307 si piget manusque -at nefas. SIL. 7, 647 Achaemenio -ans proelia ritu (FRONTIN. strat. 1, 11, 1 IVST. 13, 5, 8). QVINT. inst. 2, 1, 5 rhetorice . . . officia sua non -et (PAPIN. dig. 26, 7, 39, 6 MART. CAP. 2, 218 *et cf.* QVINT. inst. 12, 7, 3 principes in re publica viri non -verunt hanc officii partem). TAC. Agr. 11 in deposcendis periculis eadem audacia, et ubi advenere in -andis eadem formido. hist. 2, 97 legati . . . adversam eius fortunam . . . -bant. ann. 1, 42 Quirites vocando, qui sacramentum eius -bant (SVET. Aug. 24). SVET. Iul. 80 *populo* clam palamque -ante dominationem. VENVL. dig. 48, 2, 12 pr. -andae legis causa. GELL. 20, 1, 30 ne causatio ista aegri corporis perpetuam vacationem daret fidem -antibus iurisque actiones declinantibus (MACR. somn. 1, 18, 3). APVL. Socr. 22 p. 170 eiusdem artis disciplinam simul et ignorantiam -ant. TER. MAVR. 1368 tertium -o nomen (COMM. instr. 1, 28, 11 LACT. mort. pers. 9, 8). PAPIN. dig. 40, 5, 22, 2 -andae libertatis gratia. EDICT. div. fratr. Vlp. dig. 50, 12, 8 quod si -at (*i. perficere opus*). VLP. dig. 4, 6, 21, 3 iudicium (26, 7, 10 sive . . . solutionem sive iudicium sive stipulationem -at. *cf.* VIR. ill. 62, 4). 10, 2, 20, 3 si . . . unus placita -et. 22, 5, 19 pr. -andi testimonii causa. 27, 10, 6 onera civilia. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 49 laborem venaticum. COMM. inst. 2, 29, 2 PANEG. 10, 25 bellum. AVSON. 39, 3 oblatas sperno illecebras, -o negatas. AMM. 23, 4, 11. OROS. hist. 6, 11, 14 vel fugam vel deditionem -ans. *add. abl.*: CLAVD. rapt. Pros. 1, 157 quotiens -at (deiectat ς, reiectat *Heinsius*) *Enceladus* onus cervice rebelli in laevum dextrumque latus. AVIAN. fab. 28, 9 *bos* irato (-us *F*, invito *L*) -ans vincula (*i. iugum*) collo (*cf. l. 33*). *scq. inf.* (*passivi v. p. 836, 1*): VLP. dig. 25, 5, 10 si quis . . . alere -et. 50, 4, 9 si quis magistratus . . . munere iniuncto fungi -et. PAVL. dig. 37, 14, 19 IVL. VAL. 2, 11. ARNOB. nat. 6, 15 dicere. LACT. opif. 3, 21 quae si data sint accipere (OPTAT. 5, 9 p. 139, 8). LVCIF. non parc. 24 p. 262, 17 credere (PAVL. PETRIC. Mart. 2, 175). SYMM. epist. 5, 87 pensionem proximi anni ferre -ant (AVG. epist. 108, 19). HEGES. 1, 1, 2 sabbato bellum suscipere -ant. 1, 32, 2 resipuit Antonius, ut tales viros . . . extinguere -ret. VEG. mulom. 1, 56, 11 quotiens animal . . . omnino -at (desinit *P*) accumbere. 2, 110, 1. OPTAT. 7, 1 p. 167, 28 carnem suillam manducare -antes. AMM. 28, 6, 23. AVG. mor. eccl. 1, 12, 20 legibus dei obtemperare -ant. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 45, 7 nec -ans perfidiam profiteri. ZACCH. 1, 20 Iudaeorum contumax natio non solum corrigi -at, sed argui dedignatur. MAR. MERC. subnot. 6, 10 quando conventus (*sc. Iulianus*) -asti cum universa ecclesia . . . Pelagium Caelestiumque damnare. LEO M. epist. 1, 4. 15, 16. SIDON. epist. 6, 1, 5 facere (COD. Inst. 1, 12, 6, 4). 9, 11, 7. ALC. AVIT. epist. 4 p. 31, 11 quod *pondus* ipsi . . . uno digito movere -ent (*cf.* VVLG. Matth. 23, 4 digito . . . suo nolunt ea *onera* movere, οὐ θέλουσι). carm. 5, 29. ENNOD. opusc. 3, 132 p. 365, 6 ultionem suscipit qui -at inferre. CASSIOD. inst. div. 15 Hebraeam scripturam vel eius doctores requirere non -ent. var. 10, 4, 3 consilium . . . imitari -at improvidus. CONC. Aurel. a. 533 p. 62, 8 ut nullus episcoporum . . . ad concilium . . . venire penitus ulla excusatione -et (p. 63, 12). a. 538 p. 77, 10 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 657. *nota*: FRONTO p. 65, 11 N. te aequius erit ad quaerenda sollertius verba, quod correctus sis, meminisse, quam quod deprehensus (reprehensus *Orelli*) -are aut retardari.

2 *i. q. obtrectare, detrahere, obloqui, extenuare, imminuere: omisso obiecto*: OV. trist. 2, 337 -are videbar (*sc. immania Caesaris acta*). *in usu rhetorum* (*cf. p. 834, 52*): QVINT. inst. 9, 2, 104 Celsus excludere, asseverare, -are, excitare iudicem . . . figuras putat. *aliquem*: SALL. Iug. 53, 8 adversae res . . . bonos -ant. FRONTIN. strat. 3, 6, 7 qui (*i. captivi*) Craterum -rent. TAC. dial. 11 ut a laudatione eorum digressus -ret poetas atque carminum studium prosterneret. 26 -asse nominatim antiquos oratores contentus neminem sequentium laudare ausus est. FLOR. epit. 4, 2, 9 Cato adversus potentes semper obliquus -are Pompeium actisque eius obstrepere. FRONTO p. 74, 14 N. quod si quis alius eodem te convicio . . . -ret. COMM. instr. 1, 31, 2 qualiter vos, *iudices, Salomo* -at. *alicui*: TERT. nat. 1, 7 sed quid extranei⟨s⟩ speculatoribus et iudicibus -em. MAXIMIN. c. Ambr. 86 desine -are his (*syn.* calumniari). *aliquid*: LIV. 38, 49, 5 nec quidquam aliud scit *invidia* quam -are virtutes, corrumpere honores ac praemia earum. OV. rem. 365 ingenium magni livor -at Homeri (trist. 4, 10, 123 qui -at praesentia Livor). met. 5, 246 -as etiam laudem (VAL. MAX. 5, 4 ext. 4 nec ego Argivam -o laudem aut Aetnaei montis gloriam minuo). 13, 271 benefacta maligne -are. TAC. dial. 12 plures . . . reperies qui Ciceronis gloriam quam qui Vergilii -ent. ann. 14, 52 *Senecam* -are vim *Neronis* equos regentis, illudere voces quotiens caneret. FLOR. epit. 4, 8, 5 foederis pactum. GELL. 12, 1, 16 ad *arborum et frugum* indolem vel -andam vel augendam (= MACR. sat. 5, 11, 19). TERT. ieiun. 15 ista (*i. ieiuniam*) -as. *adduntur praep.*: de: ITALA num. 12, 8 (Lugd. Monac.) quare non timuistis -are de famulo meo Moysi? (καταλαλῆσαι κατά, VVLG. detrahere servo meo). DIDASC. apost. 2, 18 non vis vulnerari aut iniuriam pati aut -ari de te. VVLG. I Petr. 2, 12 in eo quod -ant de vobis tamquam de malefactoribus (ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν). *nota*: GREG. TVR. Franc. 5, 39 de noverca sua . . . non condecibilia -bat. adversus: ITALA num. 21, 7 (Lugd.) peccavimus quod -vimus adversus dominum (καταλαλήσαμεν κατὰ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ, VVLG. locuti sumus contra dominum et te).

syn.: ad 1: recusare (TIB. 1, 6, 38), declinare (GELL. 20, 1, 30), despuere (LVCIF. non parc. 24 p. 262, 15), dedignari (ZACCH. 1, 20). *ad 2*: illudere (TAC. ann. 14, 52), sequius quid dicere (FRONTO p. 74 N.). *opp.: ad 1*: deposcere (TAC. Agr. 11), appetere (MEN. dig. 49, 16, 4, 10). *ad 2*: laudare (TAC. dial. 26), augere (GELL. 12, 1, 16).

deriv.: detrectatio, detrectator, detrectatus.

dētribuo, -ere *a* de *et* tribuere. GLOSS. -uit attribuit. NOT. Tir. 52, 58ᵃ -uit.

deriv.: detributus.

ἀφορισμός adtributus, **dētribūtus** (-ūs *m.*), determinatus GLOSS. II 253, 40. *a* detribuere.

? **dētrīcātio** (-ōnis *f.*) commendatio GLOSS. (dettr- *al.*).

dētrīco, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* tricae, tricare. *i. q. detinere, retinere, prohibere*: LEX Sal. 47 si . . . eum sunnis (*i. causa sontica*) non -verit (tenuerit, detenuerit *al.*). 49, 2 si venire noluerint et eos sunnis non -verit (tenuerit, detenuerit, tricaverint *al.*). [*cf.* capit. 5, 7 si . . . cos certa sonia (*i. sunnis*) detrigaverit.] capit. 3, 1 si . . . in dominica ambassia fuerit -atus (clericatus *Eq.; syn.* detinere). 4, 5 quod si placitum sunnis -at. *Graeber.*

dētrīmentābilis, -e *a* detrimentare. GLOSS. βλαβερός, detrimenta faciens.

dētrīmento, -āre *a* detrimentum. *i. q. detrimentum inferre*: ITALA Marc. 8, 36 (cod. k) quid enim proderit homini, si lucrefecerit totum mundum, -et (depr- *cod.*) autem animam? (ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, VVLG. detrimentum animae suae faciat. *cf. p. 840, 67*). I Cor. 3, 15 (Theod. Mops. in Phil. 3, 2) si cuius opus arserit, -bitur (ζημιωθήσεται, VVLG. detrimentum patietur. *cf. p. 840, 80*). Phil. 3, 8 (Theod. Mops. *ad l.*) propter quem omnia -atus sum (ITALA Aug. civ. 17, 4 p. 208 detrimenta . . . existimavi esse; τὰ πάντα ἐζημιώθην, VVLG. propter quem omnia detrimentum feci). NOVELL. Iust. app. 1 pr. ex hoc -ari fundos.

dētrīmentōsus, -a, -um *a* detrimentum. *i. q. perniciosus*: CAES. Gall. 7, 33, 1 a bello atque hoste discedere -um (*sic traditur, coniciunt* detrimento summo *vel* sibi, *sim.*) esse existimabat.

✖**dētrīmentum,** -ī *n.* [*cf. c.* deterere. *Th.*]. VARRO ling. 5, 176

-um a detritu, quod ea quae trita minoris pretii. ISID. diff. app. 150 -um, quod a terendo nominatur. DIFF. gramm. VII 525, 25 -um usu tritum. CIC. fin. 3, 69 emolumenta et -a, quae *ὠφελήματα* et *βλάμματα* appellant (*opp.* commoda et incommoda). ISID. diff. 1, 169 -um leve damnum fit in parte (DIFF. ed. Beck p. 50, 4 -um leve damnum est). GLOSS. damnum, dispendium. *ἐλάττωσις, ζημία (cf. p. 838, 44), ἀπότριμμα, ἀπουσία. σινίασμα ἢ ὑπαρία τοῦ σίτου. βλάβη. γλοιός.* wonung (*anglosax.*). -um patior *ζημιοῦμαι. cf. p. 840, 79. legitur inde a* TER. *et* CATONE. *praeter poetarum* TER. LVCIL. HOR. epist. DRAC. *singulos locos vox prosae orationis propria est, frequentant* SEN. phil. TERT. AVG. ICTI; *deest* VAL. MAX. CELSO MELAE. [*loci dubii et corrupti*: SEN. dial. 10, 8, 4 FRONTO p. 42, 3 N. TERT. anim. 5, 27 AMM. 31, 15, 6.]

longe plerisque locis vox usurpatur latiore sensu i. q. comminutio, damnum, sed primaria significatio (id quod deteritur) subest ex. gr. in his locis: CATO mor. frg. 3 *ferrum* si exerceas, conteritur; si non exerceas, tamen rubigo interficit. item homines exercendo videmus conteri; si nihil exerceas, inertia atque torpedo plus -i facit quam exercitio. FRONTO p. 64, 17 N. maculam elegantius 'eluere' quam 'abluere'; siquid vero magis haeserit nec sine aliquo -o exigi possit, ... 'elavere' dicam. APVL. met. 6, 6 *currum* limae tenuantis -o conspicuum. AVG. gen. ad litt. 9, 3 p. 272, 21 ut *vestes* per annos quadraginta nulla vetustatis -a paterentur. EVGRAPH. Ter. Phorm. 333 'unde aliquid abradi potest' ... qui habent unde -a sentiant. *in iuncturis*: sarcire, resarcire -um (*cf. p. 841, 43*), explere, supplere -um (*cf. p. 839, 50*).

I *i. q.* **comminutio**: A *proprie: de corporibus, liquoribus*: SEN. nat. 3, 4 miramur, quod accessionem fluminum maria non sentiunt: aeque mirandum est, quod -um exeuntium terra non sentit (PLIN. epist. 61, 3 sine ullo -o lacus. *cf.* APVL. mund. 19 -a et accessus fretorum atque aestuum). COLVM. 12, 20, 3 sed id (*sc. ea coquendi ratio*) quamvis aliquid -i habet, prodest tamen; nam quanto plus decoquitur ..., melius et spissius fit. APVL. met. 11, 1 corpora ... nunc incrementis consequenter augeri, nunc -is obsequenter imminui (*cf.* PS. APVL. Ascl. 3). SOL. 1, 87 subolem nostri temporis per nascentum -a decus veteris pulchritudinis perdidisse (*de statura*). AVG. civ. 22, 15 p. 592 inde (*sc. a tricesimo anno*) hominem in -a vergere gravioris ac senilis aetatis. *cf.* 22, 14 p. 591. MACR. somn. 1, 11, 12 *corpus* sensim per tacita -a ... in quaedam sidrei corporis incrementa turgescit. *cf.* TERT. nat. 1, 14 solo -o cutis (*i. circumcisione*) Iudaeus. *de modulo geographico*: AVSON. 419, 9 terrarum orbem unius tabulae ambitu circumscribunt, aliquanto -o magnitudinis, nullo dispendio veritatis. *de luna*: TERT. nat. 2, 6 maiora *lunae* -a (*i. defectus*) soletis in aquae speculo considerare. PS. CYPR. spect. 9 globum lunae temporum cursus incrementis -isque signantem (HIL. in psalm. 68, 29. AMBROSIAST. in Rom. 5, 6 luna incrementum et -um facit. AVG. civ. 5, 6 lunaribus incrementis atque -is augeri et minui quaedam genera rerum. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 149, 5 lunaris globi per incrementa et -a variatio. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 106, 5 cursus lunae in -is et crementis). ACT. Archel. p. 13, 19 *lunam* apocrusin, -um, facere. *cf.* PETR. CHRYS. serm. 120 *p. 841, 13. alio sensu* COMPVT. Carth. 2, 1 *l. 55. de numeris*: MART. CAP. 7, 731 *monadem esse* incrementorum causam statumque -orum. *in ratiocinatione astronomica de saltu qui vocatur lunae*: COMPVT. Carth. 2, 1 deducis diem unum, quem ... ex -is lunaribus gignitum esse docemus. *sim. de ratione musica*: BOETH. mus. 2, 18 reliquae vero *consonantiae* hunc ... ordinem tenent, quem dederint multiplicationis augmenta et superparticularis habitudinis -a.

B *translate: de tempore*: SEN. epist. 122, 1 -um iam dies sensit. GREG. M. moral. 25, 4 p. 321[c] ipsa quippe augmenta -a sunt temporum, quia vitae nostrae spatia quanta esse coeperint, incipiunt iam tanta non esse. *de morbis sim.*: MARCELL. med. 26, 42 ita sanabere ... ut per singulas noctes -a doloris intellegas. GREG. TVR. glor. mart. 86 per singulos lunares cursus incrementis -isque haec (*sc. impetus morbi*) semper pertulit. *de notionibus philosophicis*: BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 10 qui homo est, humanitatis suae nec crementa potest nec -a suscipere. p. 252, 19 quin differentiae ... nec remissionis -a suscipiant nec intentionis augmenta (*cf.* Porph. isag. p. 35, 9 non suscipiunt magis et minus [*οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον*]). *cf.* 5, 22 p. 344, 4. *de divinitate*: HIL. in psalm. 69, 4 non enim aliquo deus ... indiget .... quod enim incremento demutabile est, id -o saepe demutatur. AVG. serm. ed. Mai 182, 2 *deus pater* nec augmentum nec -um pati ullatenus potest. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 28, 4 *deus* -a non sentit augmentave non recipit. FAVST. REI. epist. 8 p. 209, 9 *deus* -a non recipit, quia nescit augmentum. DRAC. laud. dei 3, 540 incrementa deus vel -a recusat.

II *i. q.* **comminutio** *quae cum aliquo damno fit*: RHET. Her. 2, 12, 17 maiestatem is minuit, qui amplitudinem civitatis -o afficit. NEP. Att. 2, 3 ne illa peregrinatio -um aliquod afferret rei familiari. AVG. civ. 4, 29 *fines imperii defixi sunt* non ... tanto -o, quantum concesserat Hadrianus. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 212 quo facilius vires aegrotantis diversis intereant -is. *accedit genetivus obiecti* (*personae v. p. 839, 51*): *de pecunia sim.*: CIC. Verr. 4, 19 vectigalium. BELL. Alex. 49, 3 magna ... sollicitudo ... ad iacturas et -a rei familiaris adiungebatur (TERT. patient. 7 p. 11, 11). VAL. CEM. hom. 19, 3 facultatum (*i. rei familiaris*). *adde*: HIER. epist. 54, 5, 4 -um pecoris pastoris ignominia est (BENED. reg. 2 gregis [*opp.* augmentatio]). *de exercitu*: CAES. Gall. 6, 34, 7 cum aliquo militum -o (DICT. 1, 21). HIRT. Gall. 8, 10, 4 iumentorum ac servorum. 8, 26, 4 magno suorum -o (DICT. 2, 3). PANEG. 8, 4 Romanarum virium. *cf. p. 839, 55. de rebus incorporeis, de dignitate, salute sim.*: RHET. Her. 4, 10, 4 qui se putaret nihil habere, quod de existimatione perderet, ut omnia sine famae -o facere posset (QVINT. decl. 283 p. 149, 1. NEP. Cato 2, 4 existimationis). SEN. contr. 9, 1, 14 ex Sallusti sententia nihil demi sine -o sensus potest (GELL. 5, 8, 7 *formae copulae* plerumque absunt ... sine -o sententiae. *cf. absolutum usum infra l. 40*). SEN. dial. 2, 5, 4 dignitatis *cf. infra l. 52* (FILASTR. 89, 5). 7, 4, 3 vilis turba rerum nec detrahens quidquam beatae vitae nec adiciens, sine auctu ac -o summi boni veniens atque recedens. QVINT. inst. 10, 1, 41 temporis (*al. sens. p. 837, 60*). FRONTO p. 102, 20 N. 'ama me, ut amas' inquis ... vide, ne -um amoris ultro poscas; amplius enim ... amari te a me credas *eqs.* p. 133, 12 virium. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585 sapientiae atque prudentiae. AVG. serm. 16, 2 p. 122 corporalium commodorum. SVLP. SEV. dial. 3, 13, 5 virtutis. *cf. p. 841, 11.* SIDON. epist. 4, 16, 2 scientiae. CLAVD. MAM. anim. p. 135, 7 meritorum.

III *obscurata comminutionis notione i. q.* **damnum, incommodum**: A *generatim*: CIC. div. in Caec. 15 nescio, cur hoc mihi -o esse debeat, si *eqs.* (PS. ASCON. *ad l.* cur hoc me in hac causa debeat impedire). de orat. 1, 38 plura proferre possim -a publicis rebus quam adiumenta per homines eloquentissimos importata. fin. 1, 53 plus ... in ipsa iniuria -i est quam in iis rebus emolumenti, quae pariuntur iniuria. 3, 69 *v. p. 837, 3.* leg. 1, 51. Brut. 4 *syn.* incommodum. epist. 13, 50, 2 *cf. p. 841, 77.* CAES. Gall. 1, 44, 5 amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non -o esse oportere. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 Pansa amisso quantum -i res publica acceperit. LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 nam mihi fuit ista provincia plena laboris, periculi, -i. VARRO rust. 1, 1, 3 *ulmi et populi* sine -o ponuntur a septentrionali parte. SEN. benef. 7, 30, 1 'perdidi beneficium'. stulte non nosti -i tui tempora; perdidisti, sed cum dares; nunc palam factum est. dial. 5, 43, 5 -a, iniurias, convicia, vellicationes contemnamus. 6, 12, 1 *de amisso filio.* epist. 70, 5 *sapiens de maturata morte* non tanqnam de magno -o timet. *al.* FRONTO p. 212, 18 N. sententiarum ordinem *a Lysia* ita temere permixtum, ut sine ullo -o prima in novissimum locum transferantur *eqs.* (*cf.* p. 212, 26 variatio vel cum -o aliquo gratior est quam recta continuatio). ARNOB. nat. 2, 61 quae neque scire compendium neque ignorare -um est ullum. VVLG. Phil. 3, 7 quae mihi fuerunt lucra, haec arbitratus sum propter Christum -a (*ζημίαν*) *eqs.* PS. AVG. quaest. test. I 127, 31 *Adam* ad hoc revocatur, ad quod fuerat factus, sed cum -o (*seq.* cum laboris dispendio). INST. Iust. 3, 3, 4 impium esse credidimus casum fortuitum in *matris* admitti -um. *accedit genetivus obiecti* (*personae v. p. 839, 51*): SEN. contr. 1, 2, 23 quaedam satius est causae -o tacere quam verecundiae dicere. VAL. MAX. 4, 6, 4 *Iulia occubuit* magno quidem cum totius terrarum orbis -o. SEN. dial. 2, 5, 4 nec potest quisquam iniuriam accipere sine aliquo -o vel dignitatis vel corporis vel rerum extra nos positarum (HIL. in Matth. 16, 11 AVG. civ. 22, 14). SCRIB. LARG. 200 implicitas medicinae partes inter se et ita conexas esse constat, ut nullo modo diduci sine totius professionis -o possint. FRONTO p. 21, 18 N. rectae eloquentiae (AVSON. 338, 2 ingenii et facundiae). TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 15 salutis (FILASTR. 147, 1). 4, 21 p. 490, 46 qui malum animae lucrum perditione eius et bonum animae -um salute eius remuneraturus sit (VVLG. Matth. 16, 26 *p. 840, 79* Marc. 8, 36 *p. 840, 66.* HIL. in Matth. 16, 11 animae et corporis). HIL. in Matth. 16, 11 vitae. AMM. 20, 5, 7 pudoris (SVLP. SEV. Mart. 1 pr. 1 *cf. p. 842, 4*). PELAG. in Rom. 1 p. 649[a] cum *Christus* per hoc (*sc. per incarnationem*) naturae -um ... sentire non possit. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 44 fidei.

B *speciatim*: 1 *de re familiari*: LVCIL. 738 certa sunt, sine -o quae inter sese commodent *homines* (*i. communicent. cf.* CIC. off. 1, 51 ut, quidquid sine -o commodari possit, id tribuatur vel ignoto). CIC. leg. 2, 67 quae natura agri tantummodo efficere possit, ut mortuorum corpora sine -o vivorum recipiat. HOR. epist. 2, 1, 121 *poeta* -a, fugas servorum, incendia ridet. SEN. benef. 4, 14, 4 *vera beneficii dandi cupido* ad -um iniecta manu trahit. *al.* COLVM. 1 praef. 11 industria dominorum cum ignorantiae -is multa pensaret. 1, 7, 1 ubi sedulo colitur ager, plerumque compendium, ... nunquam -um affert. ALF. dig. 39, 2, 43, 1 omne, quod -i ex mercede (*sc. non accepta*) vicinus fecisset, praestaturum. *et saepius* DIG. PLIN. nat. 33, 79 *cf. p. 841, 7.* QVINT. decl. 259 p. 57, 8 etiamsi naufragium illud ... aliquod attulit -um. TAC. ann. 4, 64 tribuendo pecunias ex modo -i *incendio accepti.* TERT. patient. 7 p. 11, 16 -⟨or⟩um patientiae fastidium opulentiae praeministravit *dominus.* EDICT. imp. Diocl. I 22 *cf. p. 839, 63.* SORT. Sangall. 38, 4 invenitur quod periit, sed cum -o. *cf.* 38, 7. HIL. in Matth. 5, 3. PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 arma nisi maioris emolumenti spe nequaquam movenda esse, ne compendio tenui, iactura gravi petita victoria similis sit hamo aureo piscantibus, cuius abrupti amissique -um nullo capturae lucro pensari potest (*ex* SVET. Aug. 25, 4 *ubi* damnum). HYG. astr. 2, 5 mercedem petisse ab *puero,*

quae sine -o eius darctur. VVLG. I Cor. 3, 15 *cf. p. 840, 80* NOVELL. Iust. 62, 2, 6. *de ludo aleae*: SVET. Aug. 71. *adde*: COD. Iust. 10, 62 (60), 4, 1 nominator, qui filium . . . non consentiente patre ad munus devocavit, . . . -o (*i. sumptibus*) muneris obligabitur. 2 *de bello, fere i. q. clades, militum iactura sim.*: CAES. Gall. 5, 52, 6 quod -um culpa et temeritate legati sit acceptum (*syn.* incommodum). *saepe.* PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 si quid Lepidus . . . -i cepisset. SALL. Iug. 54, 5. LIV. 3, 60, 2 haud scio an . . . magno -o certamen staturum fuerit. FRONTIN. strat. 3, 17, 4. SVET. Aug. 23 Lollianam *cladem* maioris infamiae quam -i. VEG. mil. 3, 7. 25 absque gravi -o. 3 *de fama, auctoritate*: RHET. Her. 3, 7, 13 si bono genere *natus sit*, dedecori maioribus fuisse; si malo, tamen his ipsis -o fuisse. 3, 7, 14 -o atque dedecori. CAES. civ. 1, 82, 2 contra opinionem... militum videri proelium defugisse magnum -um afferebat. SEN. dial. 9, 17, 4 ut antiqui illi viri solebant... tripudiare, non facturi -um, etiamsi ab hostibus suis spectarentur.

IV *i. q. corruptio, depravatio, in deterius mutatio, peremptio*: COLVM. 12, 26, 1 ita diutius durabit *vinum* et -i nihil fiet. PAVL. dig. 24, 2, 2, 1 *de nave.* SOL. 23, 9 *ignem* si sine -o sui perferat *gemma ceraunium.* RVFIN. Adamant. 5, 8 amiautum cum igni traditur, permauet incorruptum nec in aliquo prorsus ignis -a perpetitur (*οὐδὲν ἀδικουμένη*) *eqs. infra l. 69.* *de humano corpore*: HIER. epist. 51, 7, 4 Helias igneo curru raptus in caelum et ignis -a non sentiens. AVG. civ. 21, 4 ut *damnatorum* corpora... sine -o ardeant. *fere i. q. foedatio*: APVL. met. 10, 2 cetera salutis vultusque -a et aegris et amantibus examussim convenire. *adde*: CELS. dig. 8, 1, 9 non ... per villam ipsam ... ire agere sinendus est, cum id aeque commode per alteram partem facere possit minore servientis fundi -o. *morali sensu*: POTAM. tract. 1 p. 1411[c] cum ... -a carnis pensasset (*i. culpae, quae carni adhaeret, poenam persolvisset*). *i. q. defectus*: PS. PRIMAS. in Gal. p. 596[C] -um discipulorum confusio et opprobrium est magistri, sicut et profectus eorum gloria est praeceptoris.

V *i. q. iactura, amissio*: QVINT. inst. 11, 1, 10 ultimae senectutis (*cf.* HIL. in Matth. 10, 26 -o brevis vitae faenus immortalitatis acquiri). GELL. 2, 17, 10 -um litterae productione syllabae compensatur. TERT. ieiun. 5 saturitatis Aegyptiae -a suspirans *populus Iudaeorum in deserto.* AVR. VICT. Caes. 29, 5 -um unius militis. FILASTR. 85, 2 cum sine causa perire... properant, honestae mortis sustinent -a. CHROMAT. beat. 3 utique non ille *luctus intellegendus est*, qui ex rerum nascitur -is, non qui ex amissione carorum, nec qui ex iactura saecularium dignitatum. SEDVL. op. pasch. 4, 6 p. 259, 6 sermonis (*de homine muto*). *in philosophia i. q. praedicati abiudicatio, negatio*: BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 477, 8 omnis generatio ex -o surgit, ut quod fit dulce... ex non dulci.

VI *metonymice: i. q. homo mutilatus*: CVRT. 5, 5, 13 liberi in flore et aetatis et rerum agnoscent patres ergastuli -a. *fere i. q. lacuna*: AVG. civ. 22, 12 p. 590 *caro devorati hominis* in carnem conversa est eius, qui talibus vixit alimentis, et ea, quae macies ostenderat, -a supplevit. *cf.* 22, 20 p. 601.

structurae: accedit genetivus personae (rei v. p. 837,'84. 838, 48): CIC. inv. 1, 1 nostrae rei publicae (p. red. in sen. 11 *al.* LIV. 22, 33, 10. AVG. civ. 5, 22 cum maximis -is et calamitate rei publicae). 1, 5 bonorum. leg. 2, 67 vivorum. CAES. Gall. 5, 52, 1 neque ... -o illorum locum relinqui. civ. 3, 10, 5 Africani exercitūs (BELL. Alex. 72, 2 NEP. Hann. 5, 2 VELL. 2, 97, 4 AVR. VICT. Caes. 34, 5). BELL. Alex. 60, 2 quod et victoris et victi -um ad eundem Caesarem esset redundaturum. LIV. 28, 43, 8 non eorum modo... sed rei publicae et paene omnis generis humani -um sit. SEN. epist. 74, 7 *e fortunae donis* alia magno -o eorum, in quos devenerant, prensa. TAC. ann. 6, 45 aestimando cuiusque -o. SCAEV. dig. 46, 3, 102 pr. quaesitum est, cuius esset -um. *et saepius* DIG. HIL. in Matth. 21, 6 sine -o eorum, in quorum redemptionem vencrat. *pron. reflexivum*: EDICT. imp. Diocl. I 22 qui -um sui existiment... abundantium rebus provenire. SOL. 23, 9 *cf. supra l. 19.* VVLG. Luc. 9, 25 quid enim proficit homo, si lucretur universum mundum, se autem ipsum perdat et -um sui faciat? (*ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς. cf.* Matth. 16, 26 animae suae *p. 840, 78.* Marc. 8, 36 *p. 840, 67*). RVFIN. Adamant. 5, 8 *materiae corporales non possunt* sui -a sentire (*ἀναλωθῆναι*). ZACCH. 1, 25 luna sui patitur -um. *pro genet. ponitur pron. poss.*: CIC. Phil. 2, 101 tua ista -a sunt, illa nostra. LENT. Cic. epist. 12, 5, 7 cum magno suo -o. PAVL. dig. 19, 2, 62 tuum erit -um. *genet. definitivus*: CAES. civ. 3, 67, 2 eius diei -um sarcire. *genet. subiecti*: COLVM. 1 praef. 11 ignorantiae. QVINT. decl. 309 p. 216, 20 *iudices* emendaverunt contumaciae meae -um. PAPIN. dig. 33, 7, 3 fatalium. APVL. met. 6, 6 limae *cf. p. 837, 22.* HIL. trin. 4, 6 corporalium passionum. 7, 11 quia nativitas *Christi* non habet -um generandi, cum profectum teneat nascendi. SCHOL. Germ. Sang. p. 228, 20 cum *Phaethon* ... sibi atque mundo concremationis -a conflaverit. HIER. epist. 51, 7, 4 ignis *cf. supra l. 23* (RVFIN. Adamant. 5, 8). PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 *cf. p. 838, 83.* AVG. civ. 22, 15 gravioris ac senilis aetatis. gen. ad litt. 9, 3 p. 272, 21 vetustatis. CAEL. AVR. chron. 2, 9, 118 frustrantur (*i. hebetantur*) ... frequenter *medicaminum* ... qualitates, priusquam locis patientibus adveniant, itineris -o. BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 19 remissionis *cf. p. 837, 68.* mus. 2, 18 superparticularis habitudinis. *cf. p. 837, 58.* COD. Iust. 10, 62 (66), 4, 1 muneris. *cf. p. 839, 4.*

iuncturae: 1 *nominativus: intransitive*: TER. Hec. 234 de te quidem ... peccando -i nihil fieri potest (*i. peior fieri non potes.* PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2 COLVM. 12, 26, 2. PAVL. dig. 24, 2, 2, 1 si voluntate vectorum vel propter aliquem metum id -um factum est). CIC. fin. 1, 53 plus... in ipsa iniuria -i est quam in iis rebus emolumenti quae *eqs.* (Att. 12, 6, 1 in collubo est detrimenti satis. *alio sensu infra l. 19*). CAES. Gall. 7, 52, 2 ne parvum modo -um ... accideret (acciperet *β*). civ. 3, 73, 6 ut -um in bonum verteret (verteretur *O*). BELL. Alex. 60, 2 *cf. p. 839, 57.* QVINT. decl. 337 p. 328 fortasse etiam contulerint ista -a deliciis tuis (*i. adiumento fuerint*). IAVOL. dig. 19, 2, 37 ad locatorem... pertinet (IVLIAN. dig. 19, 2, 32). PAPIN. dig. 23, 7, 3, 1 augmenta fetuum et partuum, item -a fatalium fideicommisso contineri. IVST. 6, 1, 5 tamquam non ad unius summam imperii -um omne perveniat. HIL. trin. 4, 6 ne forte cadere in eum corporalium passionum -a credantur. FILASTR. 89, 5 dignitatis est ... -um in eo qui peccavit, non damnum salutis (PS. AVG. quaest. test. II nov. 61, 4 p. 457, 15 in eis, qui ab *deo* recedunt, -um est). *transitive*: SEN. dial. 6, 19, 3 non movent me -a mea.

2 *genetivus*: VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 subsidia -orum incursu quassatis erogabantur. SEN. benef. 7, 30, 1 -i tui tempora. *cf. p. 838, 35.* TAC. ann. 4, 64 tribuendo pecunias ex modo -i. SVET. Aug. 23 *cladem* maioris infamiae quam -i. TERT. patient. 7 p. 11, 16 *cf. p. 838, 77.* AMM. 14, 11, 26 incrementorum -orumque momenta. MART. CAP. 7, 731 *status cf. p. 837, 54.* LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 mihi fuit ista provincia plena laboris, periculi, -i. aliquid, nihil -i *sim. v. sub 1 et 4.* CIC. Att. 12, 6, 1 -i satis.

3 *dativus*: esse: RHET. Her. 3, 7, 13 *cf. p. 839, 13.* 14. CIC. inv. 2, 100 magno futurum -o, si *eqs.* div. in Caec. 15 Verr. 4, 144 CAES. Gall. 1, 44, 5. SALL. Catil. 48, 2 alia belli facinora praedae magis quam -o fore. SEN. benef. 4, 36, 2 si *beneficium* ... magno mihi aut -o aut rubori futurum *est.* PAVL. dig. 22, 6, 9, 3 iuris ignorantia. *cf.* TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 648, 21 haec nunc -o sibi deputat. *alia*: CAES. Gall. 5, 52, 1 neque etiam parvulo -o illorum locum relinqui. TERT. patient. 7 p. 12, 20 gentilium est omnibus -is impatientiam adhibere. SEDVL. op. pasch. 4, 6 p. 259, 6 sermonis... subiacens -o.

4 *accusativus*: a *de hominibus (vel rebus) ad quos -um pertinet i. q. accipere, pati*: capere: CIC. Catil. 1, 4 decrevit quondam senatus, ut ... consul videret, ne quid res publica -i caperet (Mil. 70 epist. 16, 11, 3 CAES. civ. 1, 5, 3. 1, 7, 5 SALL. Catil. 29, 2 or. Phil. 22 LIV. 3, 4, 9. 6, 19, 3 ex perniciosis consiliis M. Manli. *al.* TAC. ann. 4, 19 ne quod res p. -um caperet. *graec.* *ἀποτριβὴν ... συμβῆναι Dio Cass. 32, 31, 2.* *cf.* PLANC. Cic. epist. 10, 24, 8 BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 SEN. dial. 6, 1, 4). CAES. civ. 3, 46, 4 veritus, ne ... maius -um caperetur. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 si quid Lepidus ... -i cepisset. SEN. epist. 71, 10 olim provisum est, ne quid Cato -i caperet. COLVM. 1, 8, 2 FRONTO p. 42, 3 N. [*dub.*]. IVLIAN. dig. 8, 5, 18. accipere: CIC. Manil. 15 in ceteris rebus cum venit calamitas, tum -um accipitur. 67. Phil. 5, 34 provideant *consules*, ne quid res publica -i accipiat (Att. 10, 8, 8 QVINT. decl. 326 p. 284, 10. EXVP. 7 ne res publica acciperet -um). inv. 1, 71 si quid ... perfidia Karthaginiensium -i accepimus. CAES. Gall. 5, 52, 6. civ. 1, 71, 1 accepto -o. *saepius.* QVINT. decl. 326 p. 284, 10 civitas. acceptum referre: HIRT. Gall. 8, 38, 5 qui ei omnia pericula et -a belli accepta referebant. *alio sensu*: recipere: VLP. dig. 11, 3, 11 pr. verba edicti 'quanti ea res erit' omne -um recipiunt (*i. comprehendunt*). FAVST. REI. epist. 8 p. 209, 9 *cf. p. 837, 75.* suscipere: BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 10 *cf. p. 837, 67.* facere (*i. q. accipere; alio sensu p. 841, 19*): CIC. Verr. 5, 20 res publica -um fecit. NEP. Cato 2, 4 nou modo nullum -um existimationis fecit, sed, quoad vixit, virtutum laude crevit. ALF. dig. 39, 2, 43, 1 SEN. dial. 9, 17, 4. epist. 91, 20 num quid -i faceret vir bonus iniquis rumoribus sparsus? PAVL. dig. 17, 2, 17, 1 -um ab eo factum commune esse. AMBROSIAST. in Rom. 5, 6 *cf. p. 837, 47.* VVLG. Marc. 8, 36 quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum, et -um animae suae faciat? (*ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ*). Luc. 9, 25 sui. *cf. p. 836, 74.* Phil. 3, 8. *cf. p. 836, 79.* PS. AVG. quaest. test. II nov. 61, 2 hoc est ergo integrum non esse, quod est et -um facere. ferre: SEN. dial. 9, 8, 2 erras enim, si putas animosius -a divites ferre. perferre: CIC. Verr. 4, 228 TREB. Gall. 20, 3. habere (*i. q. pati, alio sensu v. p. 841, 29*): QVINT. decl. 317 p. 349 quantum res publica -i ... amisso duce haberet. pati: VENVL. dig. 42, 8, 25 pr. quoniam magis -um non patitur, quam lucrum faciat. EPIST. praef. praet. ad Saepin. (Corp. IX 2438) 20 ne res dominica -um pateretur. ITALA exod. 21, 22 (Lugd., Aug. quaest. hept. 2, 80) -um patietur (*ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται*, VVLG. subiacebit damno). VVLG. Matth. 16, 26 quid ... prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae -um patiatur? (*τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ*). I Cor. 3, 15 si cuius opus arserit, -um patietur. II Cor. 7, 9 ut in nullo -um patiamini ex nobis (*ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν*). AVG. gen. ad litt. 9, 3 *cf. p. 837, 23.* serm. ed. Mai 182, 2 *cf. p. 837, 73.* CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 135, 7 *Hilarius* sic sustinet reprehensionis stilum, quod non patitur -a meritorum. BENED. reg. 2.

perpeti (*i. q. pati*): FILASTR. 82,8. *i. q. perferre*: RVFIN. Adamant. 5,8 *cf. p. 839,21.* sentire (*plerumque debilitata propria verbi notione i. q. pati*): CIC. Verr. 4, 108 Centuripini, quod in omnium fere finibus possessiones habent, etiam ceterarum civitatum damna ac -a senserunt. SEN. epist. 122,1 -um iam dies sensit. PLIN. nat. 33,79 *Gaius* iussit excoqui magnum pondus *auripigmenti* et plane fecit aurum excellens, sed ita parvi ponderis, ut -um sentiret propter avaritiam expertus. FRONTIN. strat. 3, 17, 4. HIER. epist. 51, 7, 4 *cf. p. 839,23* PELAG. in Rom. 1 p. 649[a] *cf. p. 838,63.* RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 44 ne ... fidei suae sentiret -um. Adamant. 5, 8 *cf. p. 839, 69.* SVLP. SEV. dial. 3, 13, 5 fatebatur se . . . -um sentire virtutis (*sc. facultatis daemoniacos curandi*). CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p 28,4 *deus* -a non sentit. praesentire: PETR. CHRYS. serm. 120 p. 529[B] nec *vir sanctus* sicut luna cotidiana lucis -a praesentit, sed iugi factorum lampade in . . . claritate persistit. sustinere: FILASTR 85, 2. 147, 1. LEO M. epist. 120,1 nullum nos in fratribus -um sustinere permisit. trahere: VLP. dig. 19, 1, 13 pr. omnia -a, quae ex ea emptione emptor traxerit.

b *de causis vel auctoribus -i i. q. inferre*: facere *i. q. efficere*: CATO mor. frg. 3 *cf. p. 837, 19.* *cum dativo*: NICET. symb. 9 p. 47, 19 nec saluti meae damnum et fidei faciam -um. afferre: CAES. civ. 3, 72, 3 sibique ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse -um, quam ab hoste accepissent. HIRT. Gall. 8, 10, 4 NEP. Att. 2, 3 rei familiari. VAL. MAX. 1, 6, 9 M. Marcellus ... aeque magnum dolorem ac -um patriae interitu suo attulit. COLVM. 1, 7, 1 ager. QVINT. decl. 259 p. 57 naufragium. AMBROSIAST. in I Cor. 4, 8 *opp.* lucrum. inferre: CAES. civ. 2, 2, 6 magnis ultro illatis -is. 3, 72, 4 HIRT. Gall. 8, 16, 4. conflare: SCHOL. Germ. Sang. p. 228, 20 *cf. p. 839, 78.* habere *i. q. afferre*: COLVM. 12, 20, 3 HIL. trin. 7, 11 *cf. p. 839, 77.* importare: CIC. de orat. 1, 38 *cf. p. 838, 26.* indicere: TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 9 fenori. infundere: IVST. 3, 5, 8 -a civitati. iniungere: PLANC. et BRVT. Cic. epist. 11, 13[a], 4 ne quod -um rei publicae iniungant.

c *de prohibendo vel emendando -o*: praecavere: TERT. pudic. 14 p. 249, 19. emendare: QVINT. decl. 309 *cf. p. 839, 75.* pellere: AMM. 30, 4, 19 ut ab insonte gladius vel calamitosa -a pellantur. pensare: POTAM. tract. 1 p. 1411[C] *cf. p. 839, 29* PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 *cf. p. 838, 83.* compensare: GELL. 2, 17, 10 *v. p. 839, 36.* explere: IVST. 5, 4, 16 explent contumelias honoribus, -a muneribus, execrationes precibus. supplere *cf. p. 839, 50.* praestare: POMPON. dig. 10, 3, 20 (*cf.* ALF. dig 39, 2, 43, 1 *p. 838, 73*). reconciliare: CAES. civ. 2, 15, 4. remunerare: TERT. adv. Marc. 4, 21 *cf. p. 838, 57.* sarcire: CAES. Gall. 6, 1, 3 ut, si quid esset in bello -i acceptum, ... id brevi tempore sarciri (resarciri α) ... posset. civ. 1, 45, 2. 3, 67, 2 VLP. dig. 39, 2, 40, 1. resarcire: FRONTO p. 133, 12 N. nec properes ad -a virium resarcienda. CHAR. dig. 50, 4, 18, 16. vertere: CAES. civ. 3, 73, 6 (*lectio dubia cf. p. 840, 11*).

d *varia*: aestimare: TAC. ann. 6, 45. communicare: PAVL. dig. 14, 2, 2 pr. ut -um pro portione communicetur. contemnere: SEN. dial. 5, 43, 5. continere: *v. p. 840, 15.* ridere: HOR. epist. 2, 1, 121. tribuere: CAES. civ. 3, 73, 4 quod esset acceptum -i, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui.

5 *ablativus: causae*: HIRT. Gall. 8, 12, 7 nostri -o admonentur *eqs.* 8, 30, 2 ne -o (*fortasse* e -o) aut timore provinciae magna infamia ... latrociniis caperetur. BELL. Alex. 12, 1 eo -o adeo sunt fracti Alexandrini. 22, 1 *perturbari.* QVINT. decl. 283 p. 149 damno pecuniae moveris et -o famae (DICT. 2, 3 commoveri). APVL. met. 11, 1 imminui. *cf. p. 837, 33.* TERT. patient. 7 p. 11, 11 animus concitatur. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 22 p. 344, 4 *accidens* potest intentionis remissionisque cremento et -o variari. *instrumenti*: QVINT. inst. 11, 1, 10 brevi -o iam ultimae senectutis aevum saeculorum omnium consecutus. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 25 humani generis offensam -o sapientiae . . . multasse. PS. CYPR. spect. 9 *cf. p. 837, 45.* HIL. in Matth. 16, 11 ditescere nos dominus -o animae et corporis voluit. *pretii*: CAES. Gall. 7, 19, 4 quanto -o ... necesse sit constare victoriam (QVINT. inst. 10, 1, 41 ut . . . magno temporis -o constet experimentum). LIV. 3, 60, 2 haud scio an ... magno -o certamen staturum fuerit. AVG. serm. 16, 2 p. 122 quid est redimere tempus nisi ... -o corporalium commodorum ad aeterna quaerenda ... spatia temporis comparare? *separativus*: RHET. Her. 2, 12, 17 *amplitudinem civitatis* non affeci, sed prohibui -o. *modi cf. p. 842, 6.* -o afficere: RHET. Her. 2, 12, 17 amplitudinem civitatis. Deiot. 8 affectum (*v. l.* afflictum) illum quibusdam ... -is. FEST. p. 347. TREB. Gall. 6, 7 de omnibus partibus mundi, cum eas amitteret, quasi -is vilium ministeriorum videretur affici, iocabatur. NOVELL. Iust. 37, 6.

6 *praepositiones*: ab: CIC. epist. 13, 50, 2 ut M'. Curium 'sartum et tectum' . . . ab omni incommodo, -o, molestia sincerum integrumque conserves. absque: VEG. mil. 3, 25. ad: PAVL. dig. 37, 6, 2, 2 ad cuius -um ea pertinere debeant. cum: CIC. inv. 1, 5 summo cum rei publicae -o. Verr. 4, 19 p. red. in sen. 11 CAES. Gall. 6, 34, 7. 7, 83, 1 magno cum -o repulsi Galli (LENT. Cic. epist. 12, 5, 7 *Dolabellam* repulsum semper esse cum magno suo -o). PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6 VAL. MAX. 4, 6, 4. FRONTO p. 212, 16 N. vel cum -o aliquo. POMPON. dig. 12, 6, 14 neminem cum alterius -o et iniuria fieri locupletiorem. SORT. Sangall. 38, 4. 7 *cf. p. 838, 79.* EXVP. 2. 6 *cf. infra l. 36* AVG. civ. 5, 22 PS. AVG. quaest. test. I 127, 31 *cf. p. 838, 46.* SVLP. SEV. Mart. 1 pr. 1 quid enim esset, quod non amori tuo vel cum -o mei pudoris impenderem? COLVM. 1 praef. 11 *cf. p. 838, 71.* *adde ablativum solum eodem sensu positum*: CIC. Brut. 4 nostro incommodo -oque ... doleamus. SALL. Iug. 54, 5 minore -o illos vinci, quam suos vincere. SEN. contr. 1, 2, 23 quaedam . . . causae -o tacere. SEN. dial. 7, 19, 2 quanto id vestro -o audeatis. epist. 74, 7. de: SEN. epist. 70, 5 non tamquam de magno -o timet. ex: SVET. Aug. 71 ex magnis -is . . . paulatim retractus est. IAVOL. dig. 24, 3, 66, 7 ex -o viri mulierem locupletari. CHROMAT. beat. 3 *cf. p. 839, 41.* in *c. accus.*: SEN. benef. 4, 20, 2 non libens in -a descendet? TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 15 salutis in -um abicietur. VVLG. Sirach 20, 9 est inventio (*i. commodum non speratum*) in -um (ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν). in *c. ablat.*: TERT. patient. 7 p. 12, 12 patientia in -is. ob: FEST. p. 434 *capitis* poenam qui persequerentur ob parvola -a, sycophantas appellatos. per: MACR. somn. 1, 11, 12 *cf. p. 837, 39.* SIDON. epist. 4, 16, 2 *non* ad incrementa scientiae ... per -a venistis alienae. propter: CIC. leg. 1, 51 eos ... propter damna aut -a . . . miseros esse dicimus an *eqs.*? BELL. Alex. 72, 2. sine: LVCIL. 738 *cf. p. 838, 64.* VARRO rust. 1, 24, 3 RHET. Her. 4, 10, 14 CIC. Verr. 5, 20 Planc. 91 leg. 2, 67 off. 1, 51. CAES. civ. 3, 45, 6 si sine maximo -o legiones . . . sese recepissent. 3, 46, 6 Q. CIC. pet. 45. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 sine maximo rei publicae -o. LIV. 22, 33, 10 sine -o rei publicae abscedi non posse ab hoste. SEN. contr. 9, 1, 13 sine -o sensus. VELL. 2, 97, 4. PLIN. epist. 61, 3 lacūs *cf. p. 837, 30.* FRONTO p. 64, 17 N. p. 212, 18 GAIVS dig. 5, 3, 39, 1 GELL. 5, 8, 7 *cf. p. 838, 13.* SOL. 23, 9 sine -o sui. *cf. p. 839, 19.* AVG. civ. 3, 16 quod sine ullo -o posset amittere.

adiectiva memorabilia: SEN. dial. 6, 12, 1 si nullas (*sc. voluptates*) percepisse te dixeris, tolerabilius efficies -um tuum. epist. 96, 3 -a continua. QVINT. inst. 11, 1, 10 brevi -o iam ultimae senectutis. FRONTIN. strat. 3, 17, 4 non leve. PAVL. dig. 17, 2, 17, 1 -um ab eo factum commune esse. CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 fiscalia -a. TERT. adv. Marc. 4, 21 bonum *cf. p. 838, 58.* EXVP. 2 cum publico -o (*cf.* 6). HIL. in psalm. 68, 29 *lunare* (AVG. civ. 5, 6). AMM. 30, 4, 19 calamitosa -a. VEG. mil. 3, 25 absque gravi -o. MACR. somn. 1, 11, 12 tacita -a *i. quae vix percipi possunt.* *pronomen possessivum v. p. 839, 70.*

syn.: damnum, iactura, dispendium (*p. 837, 43*), amissio (*p. 839, 41*). *opp.*: emolumentum, auctus (*p. 838, 16*), augmentum, accessio (*p. 837, 28*), accessus (*p. 837, 31*), incrementum (*p. 837, 45*), adiumentum (*p. 838, 27*), lucrum, compendium.

deriv.: detrimentabilis, detrimentare, detrimentosus. *Ammann.*

1. dētrītus, -a, -um *v. sub* detero.

2. dētrītus, *abl.* -ū *m. a* deterere. VARRO ling. 5, 176 *v. p. 836, 84.* *L.*

dētriumpho, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* triumphare. GLOSS. ἐκθριαμβεύω. *i. q. debellare*: MIN. FEL. 25, 7 quos prostraverant, -atos *deos* colere coeperunt. TERT. apol. 27 illos numquam magis -amus quam cum pro fidei obstinatione damnamur. PS. CYPR. spect. 10 diabolum . . . qui totum -verat mundum. AMBROSIAST. in Gal. 2, 21 *lex* secundam mortem -ans expoliare captivos *non poterat.* in Col. 2, 13 affigere . . . cruci hoc dixit esse spoliare principatus et potestates publice et -are illos in Christo. *ibid.* quod est palam -ari a deo in Christo. *ibid.* ille -atur qui palam vincitur et spolia eius publicantur. *Graeber.*

dētrūdo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* trudere. *formae*: PLAVT. Aul. 335 detrusti (*metro postulatur*, detrusisti *codd.*). LVCIL. 825 detrussus (detrursus *codd.*). CIC. Caecin. 47 detrussus (*cod. Tegerns.*). *de significatione*: CIC. Caecin. 49 *p. 843, 13.* GLOSS. ἀπωθῶ, ἀπωθοῦμαι. -it ἀπωθεῖται, depellit, excludit, eminat (eliminat?), propellit, repellit vel excludit, expellit. -unt depellunt, impellunt, abigunt, expellunt, liberant. -sus expulsus. inclusus (*v. p. 843, 45*). immissus, impulsus. *legitur apud* PLAVT. LVCIL. CIC. LVCR. SALL. VERG. OV. LIV. SEN. rhet. SEN. phil. LVCAN. SIL. TAC. SVET. APVL. *recentiores.* [*loci dubii et corrupti*: APVL. met. 9, 13 *p. 844, 5.* TERT. adv. Val. 2 p. 3, 2. 20 p. 198, 15. *falso legitur*: CAES. Gall. 2, 21, 5 *pars codd.* (*confusum cum* detrahere). HOMER. 729. *conicitur* GRAN. LIC. p. 23, 1.]

I *obiectum est homo*: A *proprie*: 1 *generatim*: a *i. q. trudendo, compellendo deicere*: PLAVT. Merc. 116 plenis semitis qui adversum eunt, aspellito, -e, deturba in viam. LIV. 2, 10, 10 impetu conabantur -ere virum *de ponte.* LAMPR. Comm. 11, 3 praefectum *praet.* suum Iulianum ... in piscinam -sit. *deicere, repellere ascendere conantem: de muro, vallo*: VERG. Aen. 9, 508 telorum effundere contra omne genus Teucri ac duris -ere contis (LVCAN. 6, 175 nunc sude, nunc duro contraria pectora conto -it muris). LIV. 28, 3, 7 qui erexerant ad murum scalas, ... furcis ad id ipsum factis -bantur. 38, 17, 9 M. Manlius ... scandentes in Capitolium -sit Gallos. TAC. hist. 4, 28. ann. 15, 4 Adiabeni cum promovere scalas et machinamenta inciperent, facile -si. *de nave*: SVET. Cal. 32 quosdam gubernacula apprehendentes contis remisque -sit in marc. DICT. 4, 43 *Aiax* multo sudore hostem ... navibus extra vallum -it.

b *ex aliquo loco eicere*: Cypr. Gall. gen. 718 *Abraham* pariter -sit utrumque (*sc. Agar et Ismahel*). exod. 359 tum vero incumbunt omnes *Aegyptii* -ere plebem *Iudaeorum*. *cf.* Arnob. nat. 5, 10 ipsos sibi spondebat deos caeli posse ab regione -ere. Svlp. Sev. chron. 2, 43, 4 adversariis ... ecclesiam nostris inde -sis obtinentibus. *de communione*: Tert. pudic. 18 p. 261, 11 cum . . . talem prohibeat admitti et admissum a communicatione (ad communicationem *cod.*) -at. Canon. Migne 56, 700 a sacra communione.

2 *speciatim*: a *t. t. rei iudicialis, de possessione deicere*: Cic. Quinct. 28 de saltu agroque communi . . . vi -itur. 84 'dominum . . . invitum -ere non placet' (*edictum*). eum ipsum . . . de praedio -i vetat. 89 (*ibid.* ex praedio). Tull. 29 (*formula*) unde dolo malo tuo ... M. Claudius aut familia . . . cius vi -sus est. 45 Caecin. 47. 49 potestne -i quisquam, qui non attingitur? nonne, si verbum sequi volumus, hoc intellegamus necesse est, eum -i, cui manus inferantur? necesse est . . . neminem statui -sum, qui non adhibita vi manu demotus et actus praeceps intellegatur. Pavl. dig. 41, 3, 4, 26 (27) si viam habeam per tuum fundum et tu me ab ea vi expuleris, per longum tempus non utendo amittam viam, quia nec possideri intellegitur ius incorporale, nec de via quis, id est mero iure, -itur. *cf.* Clavd. 3, 191 *colonos* Laribus pellit, -it avitis finibus. 15, 198 veteres -it rure colonos. b *in re militari*: α *de superiore loco deicere, depellere*: Bell. Alex. 76, 1 ab ea parte cum in proclive -rentur hostes. Liv. 33, 7, 13 ne effusā -rentur fugā (*antecedit* depulsi ab iugo). Tac. ann. 2, 17 Cherusci *collibus* -bantur. Rvf. Fest. 11 de arduis eos in plana -sit. *i. q. ascendere conantem reicere* (*cf. p. 842, 76*): Liv. 22, 28, 12 levis armatura Romanorum ... praeoccupatum inferiore loco succedens tumulum pulsa -saque. *supplendum equis*: Tac. ann. 6, 35 Hiberi prensare, -ere. *in imagine*: Vatin. Cic. epist. 5, 10 *cepi* arcem, ex qua me nives, frigora, imbres -erunt. Clavd. 19, 21 mollis feminea -itur arce tyrannus et thalamo pulsus perdidit imperium.

β *de quovis loco occupato*: Dict. 4, 2 Aiaces . . . restantes -ere umbonibus. Ps. Avr. Vict. epit. 33, 2. Veg. mil. 3, 4 occupare aliquem locum et, ne a contubernalibus -antur, scutis invicem obviantibus niti. 3, 20 ut . . . sinistram partem circumeas et -endo atque supercurrendo ad hostium terga pervenias. *accedit notio regionis, finium*: Lvcil. 825 -ssus tota vi deiectusque Italia. Verg. Aen. 7, 469 -ere finibus hostem. Arnob. nat. 7, 49 hostis ab Italiae possessione -sus est. Clavd. 5, 309 -simus orbe te medio. *huc videtur pertinere*: Sall. hist. frg. 1, 118 neque -sus aliquotiens terretur. *sim. de venatione*: Clavd. 24, 310 informes cavis ursos -it ab antris. *in imagine de temptatione propellenda*: Cassiod. in psalm. 100, 11 suggestiones diabolicae . . . debent . . . abominabili execratione -i.

c *accedit vel praevalet notio puniendi, castigandi (cf. p. 844, 11): in carcerem, custodiam*: Pavl. dig. 4, 2, 22 qui in carcerem quem -sit, ut aliquid ei extorqueret. Heges. 1, 20 in custodiam (1, 31, 2 Avell. p. 451, 17. 452, 16 Cod. Iust. 4, 20, 19 pr. *cf. p. 844, 73*). *in imagine*: Avg. gen. ad litt. 11, 25 p. 359, 11 peccatores angelos ... -sos tamquam in carcerem caliginis huius aeriae circa terras (*cf.* Itala II Petr. 2, 4 [Iunil. 2, 17] carceribus caliginis tradidit eos, Vvlg. *v. p. 832, 16*). *sim.*: Serm. Migne 13, 643[B] in quodam oblivionis puteo -si sumus. *in imagine de anima in corpus inclusa*: Tert. anim. 35 *anima* -sa identidem in carcerem corporis. Avg. gen. ad litt. 6, 9 p. 181, 25 *animas* pro diversorum meritis peccatorum in diversa corpora esse -sas. retract. 1, 1, 3 putant animos humanos . . . de caelo lapsos sive deiectos in corpora ista -i. *sim.*: Clavd. 5, 487 hunc suis immundi pingues -it in artus (*de fabulosa transfiguratione*). *in exilium*: Ov. Pont. 1, 8, 27 Scythicas -sus in oras. Hil. syn. 2 in quod (*sc. exilium*) me Saturninus . . . -erat. Exvp. 3 Marium in exilium impetu -sit armorum (Svlp. Sev. chron. 2, 45, 2 Boeth. diff. top. 1 p. 1477[B]). Ps. Vict. Vit. pass. 4 *cf. p. 844, 70*. Greg. Tvr. Franc. 5, 18 in exilio est -sus. Cod. Iust. 9, 18, 3 pr. in insulam. Greg. M. epist. 3, 9 exilio (8, 11). *ad inferos*: Verg. Aen. 7, 773 *Iuppiter* fulmine *Aesculapium* Stygias -sit ad undas (Sil. 15, 43 *Virtus* Decios Stygias Erebi -sit ad undas). Tert. resurr. 35 p. 77, 17 occiso ... corpore in gehennam et -so in tenebras exteriores (Rvfin. Adamant. 1, 13. *cf.* Vvlg. Matth. 8, 12 eicientur, ἐκβληθήσονται). Clavd. rapt. Pros. 2, 259 exul ad immanes Erebi -or hiatus. Avg. civ. 11, 33 p. 508 *angelos* in huius mundi ima -sos. Favst. Rei. serm. 12 p. 271, 5 adversario in inferni profunda -so. *alio sensu p. 844, 48*. *accedit* sub *c. accus.*: Verg. Aen. 9, 494 tuoque invisum hoc -e caput sub Tartara telo (Ov. met. 12, 523 sub inania corpus Tartara -sum silvarum mole). ad, in poenam: Cic. Flacc. 94 nisi in eandem impiorum poenam optime meritos civis -erint. Lact. inst. 3, 29, 16 non statim ad poenam -sus a deo est. Gennad. dogm. 79 ad poenam -antur aeternam *animae*. Ivnil. 2, 17 *cf. p. 844, 72*.

B *translate*: 1 *i. q. auctoritate, dominatione privare*: Verg. Aen. 6, 584 *gigantes* aggressi superis . . . Iovem -ere regnis (Cypr. Gall. Ios. 272 Iesum -ere regnis). Svet. Iul. 29 difficilius se principem civitatis a primo ordine in secundum, quam ex secundo in novissimum -i. Svlp. Sev. chron. 2, 51, 5 episcopatu (Cod. Iust. 1, 3, 14 episcopali loco). Canon. Migne 56, 645[A] praevaricatorem sua auctoritate -ere. 56, 680 eos . . . collegio sacerdotali -it. *absolute*: Svet. Iul. 23 ut *Crassus et Pompeius* -endi Domitii causa consulatum peterent. 2 *i. q. in deteriorem, iniquiorem conditionem conicere*: Plavt. Aul. 335 *cf. infra l. 67*. Men. 204 ad mendicitatem. Cic. ad Q. fr. 1, 4, 4 quoniam in tantum luctum laboremque -sus es. Tac. ann. 14, 54 in paupertatem. Apvl. met. 9, 13 ad ultimam salutis metam -sus summisso (metandem tru summisso *cod.*) capite maerebam. Hil. c. Const. 25 omnia in impietatem et reatum -isti. Avg. c. mend. 1, 1 emensus est annus atque in eas me -sit angustias. Cypr. Gall. Ios. 192. Cod. Iust. 8, 51, 2 in servilem conditionem -si. *sim.*: Tac. ann. 13, 43 ad necessitatem civilis belli. ad *aliquem*: Plavt. Aul. 335 hucine detrusti me ad senem parcissimum? 3 *ad vilia servorum officia relegare: indicatur locus*: Plavt. Poen. 1152 quos ego iam -am ad molas. Trin. 551 isto (*sc. in agrum*) -i maleficos aequom videtur. Titin. com. 176 rus -etur pedicosus squalidus. *sim.*: Sen. contr. exc. 10, 4 speciosissimum quemque ac maxime idoneum castris in ludum (*gladiatorium*) -unt (Sen. coniciunt). *in imagine*: Cic. de orat. 1, 46 repelli oratorem a gubernaculis civitatum . . . ac tantum in iudicia et contiunculas tanquam in aliquod pistrinum -i et compingi videbam. *sim. de turpi officio*: Sen. benef. 2, 12, 2 *C. Caesar Pompeio Penno* porrexit osculandum sinistrum pedem . . . invenit aliquid infra genua, quo libertatem -ret. *indicatur ipsum negotium*: Cic. de orat. 1, 130 qui non potest, qui vitiose facit . . ., hunc . . . ad id quod facere possit -endum puto. Laber. mim. 100 necessitas . . . quo me -sit (*sc. ad mimorum actionem. cf.* Cic. off. 1, 114 sin aliquando necessitas nos ad ea -erit quae nostri ingenii non erunt). Tac. dial. 32 in paucissimos sensus et angustas sententias -unt eloquentiam velut expulsam regno suo. 4 *de sententia, iudicio: accedit unde*: Cic. epist. 14, 16 ii . . . qui me de mea sententia -erunt. *accedit quo*: Lvcr. 3, 362 sensus enim trahit atque acies (*i. oculos*) -it ad ipsas (*i. oculis, non animo nos cernere iudicare cogit*).

II *res corporeas (corpus humanum v. infra l. 48): strictiore sensu*: Verg. Aen. 1, 145 naves scopulo. Aetna 43 temptavere -ere mundo sidera ... gigantes. *latiore sensu i. q. nitendo deorsum movere*: Cic. nat. deor. 2, 135 *stomachus* . . . motibus linguae cum depulsum et quasi -sum cibum accepit. Lvcr. 6, 440 *nubem* simul ac gravidam -sit (detruit *codd.*, -dit *A' C*) ad aequora ponti *turbo*. 5, 639 qui (*sc. aer*) queat aestivis solem -ere signis brumalis usque ad flexus gelidumque rigorem (*cum hoc loco fortasse conferendum*: Macr. sat. 1, 21, 26 sagittarius ... ideo ex homine in feram per membra posteriora degenerat, quasi postremis partibus suis a superis in inferna -sus). Amm. 23, 5, 14 *fulmen* esse acrioris spiritus cursum ex aethere aliqua vi ad inferiora -sum. *i. q. -endo, deprimendo excitare*: Clavd. 17, 316 magna levi -ens murmura tactu (*de eo qui hydraulum moderatur*). *i. q. defigere*: Ov. met. 11, 73 pedum digitos . . . traxit et in solidam -sit acumina terram. *arma sim. in corpus humanum*: Apvl. met. 10, 25 *puellam* titione candenti inter media femina -so . . . necavit. Hyg. fab. 88 p. 85, 29 Pelopia gladium . . . in pectus sibi -sit. *de sepultura*: Tert. anim. 56 sub terram -i. Potam. tract. 1 p. 1413[B] quem loculatum in specu . . . immani obiectus ex pondere lapis perenni valva, gravis libra -erat. *cf.* Mar. Victorin. ad Iust. 8 (*appellatur caro*) iam non spe promissionis desolatā, imis -sā defluis consenescens. *de navibus quae ex alto ad terram appelluntur*: Lvcan. 9, 334 *naves malis privatas* ventis contraria volvens aestus . . . obnixum victor -sit in austrum. Apvl. met. 2, 14 navis . . . ad ulterioris ripae marginem -sa praeceps demersa est. *per hypallagen de navigantibus*: Tac. hist. 2, 8 vi tempestatum Cythnum insulam -sus. Veg. mil. 4, 46 quia pugnandi impetum perdunt qui -untur in terras. *nota: i. q. recondere, dubia substantivi lectione*: Avien. Arat. 702 *delphis* -sae (-sas *A*) in (*om. VAe*) latebras procul Amphitrites ... perruperat. *i. q. detorquere*: Cic. Tim. 49 cum speculorum levitas ... dextera -sit in laevam partem oculorum laevaque in dexteram (*Plato p. 46[C]* ἀπώσῃ, Chalc. deiecit).

III *de tempore i. q. differre*: Cic. Att. 4, 16, 6 fore aliquem, qui comitia in adventum Caesaris -at (ad Q. fr. 2, 11, 3 in mensem Martium).

iuncturae notabiliores: se -ere: Plavt. Men. 204 qui quidem ad mendicitatem se properent -ere. Tac. ann. 14, 54 ne me in paupertatem ipse -am. *accedit dativus vel ablativus pro praepositione* in (*forma plerumque ambigua, dativi nullum certum exemplum*): Mar. Victorin. ad Iust. 8 *cf. supra l. 52*. Ps. Vict. Vit. pass. 4 sacerdotum et ministrorum . . . turbam . . . exilio (*cf. p. 843, 63*) crudeli -sit. Ivnil. 2, 17 qui pro similitudine operum poenis similibus -untur. Cod. Iust. 4, 20, 19 pr. non carcerali custodia -i ... eos ... censemus. *accedunt* de, ab *passim, abl. solus apud poetas velut* Lvcil. 825 *cf. p. 843, 37 et in translatione* (*cf. I A 2 a*). in *c. accus.*, ad *passim leguntur*, in *c. abl. p. 843, 51. 62*.

syn.: aspellere, deturbare (Plavt.), deicere (Lvcil.), depellere (Cic.), pellere (Liv.).

deriv.: detrusio. *Ammann.*

dētruncātio, -ōnis *f. a* detruncare. Gloss. ἀποκοπὴ ξύλου. [II 566, 17 amictorium -o (destructio *a*).] *legitur inde a* Plin. nat. *i. q. abscisio, decurtatio: arboris eiusque ramorum sim.*: Plin. nat. 17, 238 -o diximus quibus *arboribus* prodesset. 24, 57 -e ramorum. Lex Visig. 8, 3, 17 tit. si in fructibus animalia perventa

quacumque aliquis -em (-e R^2) turpaverit. *hominis eiusque membrorum* (*l. 7 sq. fere i. q. trucidatio*): TERT. resurr. 57 cuiuscumque membri -o vel obtusio nonne mors membri est? (*de statuis*: CASSIOD. var. 7, 13, 3 decorem . . . foedant -e membrorum). AVG. c. Iul. 6, 18 quis . . . quodlibet membrum si voluntate sibi amputat, non amittit naturale incolumitatis bonum et sumit irreparabile -is malum. PROSP. c. coll. 21, 1 *Zosimus* ad impiorum -em gladio Petri dexteras omnium armavit antistitum. GREG. M. epist. 6, 58 quanta . . . nos a Langobardorum gladiis in cotidiana nostrorum civium depraedatione vel -e atque interitu patimur. 10, 20 quantas ... -es quantasque crudelitates vidimus. *in imag.*: PRIMAS. in apoc. p. 825[D] circumcisione carnalium -o vitiorum intellegitur.

dētrunco, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* truncus *vel* truncare. *Th.*]. GLOSS. ἀποτραχηλίζω. -at ἀκρωτηριάζει. -atus ἠκρωτηριασμένος. *legitur inde a* LIV. *et* OV. [*loc. dub.*: HOMER. 729 (detrudunt *trad.*) CORIPP. Ioh. 5, 285.]

1 ***proprie*** *et in imagine*: a *de arboribus sim. i. q. de trunco aliquid decidere vel sensu latiore i. q. arborem decurtare, amputare*: LIV. 21, 37, 2 arboribus . . . immanibus deiectis -atisque (COLVM. 5, 11, 14 arb. 27, 3). COLVM. 4, 22, 5 tales vineas supra quartum pedem -ant nihil reformidantes eiusmodi resectionem. 5, 6, 13 superiorem partem *arboris* -ari. PLIN. nat. 16, 123 cacuminibus *ramorum* decisis moritur *abies*, totis vero -atis durat. 16, 133 salice procidua atque -ata. 17, 138 -ata superficie *fici*. 17, 201 ulmus -ata. GELL. 19, 12, 9 homo miser imperitus vites suas sibi omnes et oleas -at. *adde*: ORIG. in I reg. 16 *iaculum* gladio spiritus -atum est. COD. Iust. 8, 10, 11 pr. Macniana . . . nisi spatium inter se per decem pedes liberi aëris habuerint, modis omnibus -entur. b *de animantibus i. q. de corpore abscidere caput, membra sim. vel sensu latiore i. q. corpus mutilare, decurtare* (*accedit abl. l. 52 sq.*, ab *l. 58*): LIV. 31, 34, 4 gladio Hispaniensi -ata corpora bracchiis cum humero abscisis aut tota cervice desecta, divisa a corpore capita ... viderunt (CHROMAT. in Matth. 9, 2). OV. met. 8, 769 caput (COD. Theod. 1, 16, 7 armata censura, quae nefariorum capita cervicesque -et. *cf.* CORIPP. Ioh. 8, 593). SEN. dial. 5, 17, 3 cum oris -ati mutilatique deformitas humanam faciem perdidisset. 6, 17, 5 *Dionysius* alios uret, alios verberabit, alios ob levem offensam -ari iubebit. PLIN. nat. 11, 54 si quis alam *regi apium* -et. VAL. FL. 3, 145 *Nestor* prensum . . . manu -at Amastrum. FLOR. epit. 4, 12, 11 *Delmatas* Marcius consul incensa urbe Delminio quasi -arat. APVL. met. 8, 31 femus *asini* ad similitudinem perditi *cervi* -atum (*coni. Rohde*, detractum *cod.*). TERT. apol. 30 gladii guttura -ent. LACT. inst. 6, 6, 17 *Pompeius* a spadonibus Aegyptiis -atus. mort. pers. 36, 7 confessoribus effodiebantur oculi, amputabantur manus, pedes -bantur, naves vel auriculae desecabantur. OPTAT. 3, 4 p. 82, 21 occisi sunt plurimi et -ati sunt multi. RVFIN. Orig. in exod. 10, 4 ut . . . percussor omnibus -atis membris a corpore excidatur ecclesiae (PRVD. perist. 10, 1060 quando vosmet ipsi exciditis votivus et cum membra -at dolor). AVG. c. Iul. 3, 1, 4 errorem vestrum ... Pelagii lingua tamquam prostrati et iacentis gladio -vit. PS. AVG. serm. 205, 2 (*in imag.*) ut *Saulus* homines fidei nostrae occideret et germinantem fidei campum manu nefaria -ret. HESYCH. in lev. 5, 1—13 p. 834[B] *Herodes* Ioannem Baptistam capite -vit (VICT. VIT. 2, 15. PETR. CHRYS. serm. 169 p. 643[B] [*in imag.*]). PROSP. sent. 350 (*in imag.*) duobus . . . verbis duae simul haereses -antur (*ibid.* perculit, stravit). CYPR. GALL. exod. 847 pedem. iud. 590 ter denos *hostes* -at. LEO M. epist. 31, 4 (*in imag.*) ut omnes haereticorum opiniones ... possint gladio -ari. ALC. AVIT. carm. 5, 330 -atae dispendia gentis. CASSIOD. art. 7 p. 1218[D] (*in imag.*) *Basilius* ab animis hominum ... curas sanctissima disceptatione -ans. IORD. Rom. 319. GREG. TVR. Franc. 2, 4 *Athanaricus* multos christianorum . . . gladio -bat. 7, 46. GREG. M. moral. 8, 67 cum fortasse corripitur *hypocrita* quasi in opinionis gloria -atur. 18, 24 in Ezech. 2, 6, 22. 2, 10, 24 -atis . . . manibus. ISID. orig. 12, 1, 39 *asini* testiculos pullorum morsu -ant. *sim. de statuis*: AMPEL. 15, 12 *Alcibiades* propter -atos . . . Mercurios reus factus. *per iocum de cibo devorando*: APVL. met. 1, 19 ut satis -verat cibum, sitire impatienter coeperat.

2 ***translate*** *i. q. amputare, tollere, delere*: TERT. patient. 7 quod . . . nobis appetere minime opus est, quia nec dominus appetivit, -atum vel etiam ademptum non aegre sustinere debemus. HIER. in Matth. 10, 9 p. 58 qui divitias -at (-arat *vulg.*), propemodum et necessaria vitae amputat. adv. Rufin. 1, 7 si propter simplices noxia quaeque -as. 2, 39 in Iob *libro*, cui si ea quae sub asteriscis addita sunt subtraxeris, pars maxima -bitur. 3, 5 si error esset in verbis aut in paucis sensibus, possent -ari mala et bona pro his reponi. 3, 11 polliceris -atis malis et quae ab haereticis addita fuerant, optima remansisse. AVG. in psalm. 54, 6 homo ambit auferre tibi et -are aut evertere felicitatem, qua vincitur. PS. AVG. serm. 120, 1 ad feminam causa revertitur et origo per originem -atur. VINCENT. LER. 23 nefas est, ut commutentur *dogmata*, ut -entur, ut mutilentur. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261[B] fluxam carnis -emus ignaviam. ISID. epist. 12, 10 libros Etymologiarum etsi -atos corrososque (*i. imperfectos*).

deriv.: detruncatio. *Graeber.*

dētrūsio, -ōnis *f.* *a* detrudere. *i. q. deiectio*: HIER. in Is. 24, 21 p. 338 -em in lacum.

dētudēs esse detunsos (detonsos *trad.*), deminutos PAVL. FEST. p. 73. *cf.* GLOSS. II 47, 19 -es μιανθέντες. *cf. c.* detundere.

dētuitio, -ōnis *f.* [*a* de *et* tueri, tuitio. *Th.*]. CHALC. comm. 239 aiunt videre nos vel tuitione, quam phasin vocant, vel intuitione, quam emphasin appellant, vel -e quam paraphasin nominant. *cf.* 242 *paraphasis* provenit, quotiens non in cute speculi, sed introrsum et tamquam in penetralibus simulacrum invenitur obumbrante aliqua nigredine *eqs.*

dētumēsco, -uī, -ere *a* de *et* tumescere. *i. q. tumere desinere, mitigari, defervescere, proprie et translate*: PETRON. 17, 3 *v. p. 819, 10.* 109 odia -unt. STAT. Theb. 3, 259 stagna lacusque sonori -uere (CHALC. transl. p. 22[E]). 5, 468 -uere animi maris. AMM. 15, 8, 7 colla superbarum gentium -ent. SCHOL. Stat. Theb. 5, 116 propter quem *uterum*, partu ut -ant (*vel* -at *trad.*), vota suscipiuntur. PRVD. perist. 10, 145 quibus *insignibus* tumetis moxque -itis. AVG. in psalm. 29, 2, 7 mus. 6, 9, 24. LEO M. serm. 39, 5 -at superbia. 45, 4 severa in subditos imperia -ant. PROSP. in psalm. 103, 27 *opp.* superbire. GREG. M. moral. 6, 52 carnis incentiva -unt. *additur* ab: AVG. epist. 112, 3 ab omni inani fastu omnino -ens. 118, 15 cessans atque -ens a iactatione atque inflatione. PETR. CHRYS. serm. 110 p. 504[A] philosophus ab opinionibus suis spumosis et inanibus -at. GREG. M. dial. 3, 6.

dētundo, -nsus, -ere *a* de *et* tundere. [LVCIL. 578 PROB. app. gramm. IV 199, 1 *v. sub* detondeo *p. 818, 57. 76.*] PAVL. FEST. p. 73 *l. 1.* p. 74 defrensam detritam atque -nsam (detonsam *trad.*). GLOSS. -nsi deminuti. *i. q. contundere*: APVL. met. 2, 32 digitis pedum -nsis ob lapides.

dēturbo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* turbare. NON. p. 101 -are: deicere, demovere. CLAVD. DON. Aen. 6, 412 -are est terroribus propellere ac removere. GLOSS. καταθορυβῶ. -at ἀπωθεῖ, καταβάλλει. expellit. -are depellere. deicere. V 663, 47 praecipitem -vit *sine interpr.* *legitur inde a* PLAVTO. [*dub.* COMM. instr. 2, 20, 22.]

1 ***proprie*** *de loco i. q. detrudere, deicere* (*adduntur* ab, de, ex, *abl.*; in *c. acc., dat. l. 67*): a *aliquem*: PLAVT. Merc. 116 simul autem plenis semitis qui adversum eunt: aspellito, detrude, -a in viam (Mil. 161 huc -atote in viam). Mil. 334 -bo iam ego illum de pugnaculis. NOVIVS Atell. 88 -a te ⟨de⟩ saxo. VARRO Men. 494 de ponte in Tiberim. CIC. Vatin. 34 *quaesitorem* vi (*sc. de tribunali.* CAES. civ. 3, 21, 2 eum de tribunali). LVCR. 5, 401 Phaethonta ... -vit equis in terram (*cf.* LIV. 35, 35, 18 transfixo equo tyrannum -at. CVRT. 8, 14, 16. STAT. Theb. 6, 485 ipsum fracto curru -at. DICT. 4, 3. AMM. 27, 1, 4 equo. RVFIN. hist. 4, 15, 16 eum vehiculo [καθαιρεῖν]). VERG. Aen. 5, 175 in mare praecipitem puppi -at ab alta. 6, 412. LIV. 5, 47, 4 Gallum . . . umbone ictum -at. SIL. 15, 723 profligatumque sagitta (sagittae *codd.*) lancea (*res personata*) -at Morinum. SVET. Otho 7 -ari expellique. FLOR. epit. 1, 1, 5 patruum ab arce -at (*in imag. i. q. regno expulit*). CAPITOL. Max. Balb. 30, 6. PS. APVL. Ascl. 28 *animam* desuper ad ima -ans *daemon.* LACT. inst. 5, 16, 10 (*ex* CIC. rep., *verbis tamen non accurate servatis*) *illum* tabulā -bit . . . *illum* deiciet ex equo (epit. 51, 5 *bis* -bit *c. abl.*). mort. pers. 44, 9. PALLAD. 7, 7, 1 fucos . . . a sedibus suis. DICT. 5, 16. VEG. mil. 4, 39 non solum classes a pelago, sed etiam commeantes a terrestri itinere. RVFIN. hist. 6, 3, 1. 6, 5, 3. MAR. MERC. Cael. 3, 1 omni Italia. 4, 5 venerabilibus locis. *speciatim in re militari i. q. hostes loco deicere, profligare* (*cf. supra l. 35*): CAES. Gall. 5, 43, 7 lapidibus coniectis *hostes* -ati turrisque succensa est. 7, 86, 5 ex turribus propugnantes -ant. civ. 3, 67, 4 Pompeianos ex vallo (LIV. 3, 22, 7 vallo. HOMER. 764 valloque catervas -ant). BELL. Afr. 39, 1 praesidium inde. SALL. hist. frg. 2, 87 A 19. 2, 108 moenibus. LIV. 10, 41, 14. 25, 13, 14. 31, 39, 15 trepidos ex praesidiis stationibusque Macedonas -ant. 38, 19, 4. 38, 22, 3. 41, 18, 13. CVRT. 3, 7, 7. 6, 5, 12 ex collibus. 7, 11, 27. 8, 12, 2. 9, 5, 14. SIL. 7, 715 iuvenis circumdata Poenum agmina -at gladio. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 12 -atis ex ea (*classe*) Poenis. TAC. hist. 3, 29. 30. 4, 71 -ati (*de colle*) ruinae modo praecipitantur. ann. 4, 51 DICT. 4, 17. b *aliquid*: PLAVT. Capt. 914 -vit totum cum carne carnarium. Rud. 78 cuius *villae* -vit ventus tectum et tegulas (87 de tecto tegulas). CIC. Verr. 5, 90 statuam (Pis. 93). ad Q. fr. 3, 9, 7 aedificium. VERG. Aen. 10, 554 caput orantis ... -at terrae. SEN. nat. 2, 6, 5. COLVM. 4, 27, 2 vinitor . . . umbras compescet ac supervacuos pampinos -bit. TERT. nat. 1, 7.

2 ***translate:*** a *aliquem de opinione, condicione sim. removere, deterrere*: CIC. Quinct. 77 de fortunis omnibus P. Quinctius -andus est (95 fortunis omnibus). 83 de possessione (epist. 12, 25, 2 neque solum spe, sed certa re iam et possessione -atus). Mur. 79 consulem . . . de custodia civitatis. Pis. 46 suam quemque fraus . . . de sanitate ac mente -at (*cf.* GELL. 6 [7], 3, 12 ne patres gaudio atque laetitia rerum prosperc gestarum de statu mentis suae -ati non satis consiperent. AMM. 29, 1, 36 de statu robustae mentis). epist. 5, 7, 1 ex magna spe (*cf. l. 73*) -atos iacēre. GELL. 8, 9 tit. quod Theophrastus ... verba pauca ... facturus -atus verecundiā (*i. perturbatus*) obticuerit (*cf.* PASS. Theclae 40 p. 115, 6 cum illa intellexit -ari [turbari *al.*] Paulum). LACT. mort. pers. 34, 3. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 3 p. 166, 32 sapientes illi -ati (*i. deterriti*) ea quae gerere consueverant, scribere coeperunt. VVLG. I Macc. 8, 13 quos autem vellent, regno -bant (μεθιστῶσι. RVFIN. hist. 7, 23, 3 *Gallienus* simul . . . atrocem

tyrannum et regno -vit et vita). RVFIN. hist. 2, 10, 7 propellor... et -or ex vita. SALON. in eccles. p. 997[c]. *cf. l. 14.* **b** *aliquid amovere*: PLAVT. Most. 140 haec verecundiam . . . -vit detexitque a me illico. NOVIVS Atell. 41 tristimoniam ex animo -at et vecordiam. RVFIN. hist. 4, 13, 5 cultum immortalis dci... expellitis et -atis.

dēturpo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* turpare. deturpio *l. 13.* GLOSS. καταισχύνω. -atus dedecoratus. IV 409, 21 dehonestat: deformat -at. *cf.* GLOSS. Verg. C 441 p. 494 Hag. corruptor flagitiosus -atus. *i. q. turpem reddere, dedecorare, dehonestare*: CIRIS 284 intonsos multo -at pulvere crines. PLIN. nat. 15, 59 afflatu *aquilonis* poma -ante rugis. SVET. Cal. 35. FRONTO p. 46, 15 N. *opp.* ornare. ITALA deut. 25, 3 (Aug. quaest. hept. 5, 45) -bitur frater tuus coram te (ἀσχημονήσει, Lugd. -iabitur... in conspectu tuo, Aug. *codd. P V U* deturbabitur. VVLG. foede laceratus abeat). FIRM. math. 4, 24, 9. FVLG. aet. muud. p. 161, 1 templum. PS. AMBR. serm. Sess. 2, 2 HIER. adv. Rufin. 1, 31 in Ezech. 16, 11 p. 154 in Matth. 10, 11 p. 59. VVLG. I Cor. 11, 4. 5 caput suum (καταισχύνει). PS. RVFIN. in psalm. 21, 7. 67, 22. CYPR. GALL. lev. 74. 135 ncu sexum -a tuum. OP. imperf. in Matth. 40 p. 857 totum aedificium. GREG. TVR. glor. conf. 25 adulescentiam... ab hoc contagio (*i. caecitate*) -atam. PS. PRIMAS. in Rom. p. 425[D] GREG. M. epist. 8, 9 THEOD. MOPS. in I Thess. 5, 14 NOT. Tir. 42, 59[a].

ὑπερβαίνω transcendo **dēvādo** GLOSS. II 464, 2. *a* de *et* vadere.

dēvagātio, dēvagor, dēvārico *v.* div-.

dēvāstātio, -ōnis *f. a* devastare. GLOSS. ἐκπόρθησις. ἐκπολιόρκησις. HIL. in psalm. 13, 3 -o plebis dci. MARCELL. chron. II auct. p. 108, 547, 5 EXC. barb. chron. I p. 290, 20. 22 Fr. OP. imperf. in Matth. 1 p. 626 nomina filiis imponere ad -em respicientia bestiarum ferarum vel rapacium volucrum. GREG. TVR. Franc. 9, 7.

dēvāstātor, -ōris *m. a* devastare. *is qui devastat*: CASSIOD. hist. 6, 45 ferus sacrae vineae -r (*Iulianus*).

dēvāsto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vastare. div-: ITALA *et* VVLG. *l. 57.* ARNOB. nat. 5, 5 GLOSS. GLOSS. ἐκπορθῶ. λυμαίνομαι. πορθῶ. -at ἐκπορθεῖ, καταπορθεῖ. -are πορθῆσαι. *legitur inde ab* Ov. *et* LIV.

i. q. depopulari, depraedari: LIV. 4, 59, 2 fines. 22, 9, 5 Marsos inde Marrucinosque et Paelignos -at circaque Arpos et Luceriam proximam Apuliae regionem. 23, 42, 5 ita sumus aliquotiens hac aestate -ati, ut *eqs.* 24, 20, 4 Caudinus Samnis gravius -atus. SEN. nat. 5, 18, 9 ruere in ignotos... occurrentia -antem ac ferarum more occidere quem non oderis. SIL. 12, 160. APVL. met. 7, 5 totam prorsus -vi Macedoniam (*i. diripui*). ITALA Ios. 7, 3 (Lugd.) -ent civitatem (ἐκπολιορκησάτωσαν, VVLG. deleant). psalm. 79, 14 (Hil. in psalm. 67, 31) -vit eam *vineam* aper (ἐλυμήνατο, VVLG. depastus est. *cf.* CORP. VIII 23956, 3 quod agri suorum pecoribus ovium devas⟨tarentur⟩. COD. Theod. 7, 7, 3 [*a. 398* = COD. Iust. 11, 61, 2] prata, *de pecudibus*). ARNOB. nat. 5, 5 vi rapta divastare, disperdere. VIR. ill. 46, 1 Italiam. HEGES. 1, 18, 1 propinqua urbi -vit. VVLG. iud. 6, 5 quidquid tetigerant -antes. Ioel 1, 10 -atum est triticum. MARCELL. chron. II p. 95, 499, 1 Thraciam. p. 96, 504. 97, 508. 99, 515, 5. 107, 542, 2. 107, 543, 1. EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 939[B] propinquorum bona. SALV. gub. 4, 21 Galliae -atae. IORD. Rom. 232. Get. 105 urbes et populos. COD. Iust. 1, 27, 2, 4[b] loca (NOVELL. Iust. 11, 1). PASS. Paul. 6 -bit huius mundi figuram per ignem. *latiore sensu i. q. vexare, concidere, conterere*: OV. met. 13, 256 Sarpedonis agmina ferro -ata meo (*cf.* DARES 29 *Troilus* caedit, -at, Argivos in castra fugat. 36 Argivorum universum exercitum. MAR. AVENT. chron. II p. 237, 556, 4). ITALA act. 8, 3 (cod. d *et* VVLG. *codd. A* B F G I K*) Saulus autem divastabat (ἐλυμαίνετο, ITALA codd. e g *et* VVLG. -bat) ecclesias per singulas domos ingrediens (CASSIOD. compl. in act. 7, 54). AMBROSIAST. in Rom. 5, 9 cum coeperit perfidos ultio -are (GREG. M. moral. 4, 10 poena). HIER. in Is. 62, 6 p. 741 gregem domini. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 2, 4 totum impietatis -ans orbem. VVLG. Is. 23, 14 -ata est fortitudo vestra. MARCELL. chron. II 107, 543, 2 mortalitas magna Italiae solum -at (*i. pestilentia. cf.* MAR. AVENT. chron. II p. 238, 571 infanda infirmitas . . . innumerabilem populum -vit). CASSIAN. inst. 10, 23 otiosum *monachum* innumeris spiritibus -ari. LEX Visig. 8, 4, 20 ut *canis* -et berbices (*i. verveces*) aut alia pecora forte evertere coeperit (GREG. TVR. Franc. 4, 42). GREG. M. in Ezech. 1, 4, 10 *syn.* opprimere. moral. 4, 32. 35. *absolute*: DARES 41 tota nocte non cessant Argivi -are praedasque facere. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 1 etiam nunc qui -at in profunda hac nocte circuit.

dēvectio, -ōnis *f. a* devehere. GLOSS. βασταγή. EPIT. Alex. 122 cui et equorum *tot* -em et argenti signati talenta *tot* do.

dēvecto, -āre [*a* devehere, devectus. *Th.*]. *i. q. devehere*: SEDVL. carm. pasch. 5, 345 -are ligatum (op. pasch. 5, 27 aufferre).

dēveho, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* vehere. *in codd. hic illic scribitur* div-, *cf.* NOT. Tir. 42, 6[a] devehit *ete.* 42, 6[b] divehit. GLOSS. κατακομίζω. -it deportat. -xit deportavit. -ximus κατηνέγκαμεν. -ctus ἀποβασταχθείς. deportatus. apportatus. -ctum apportatum, deductum. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *sed* -ctus *inde a* CIC., -xi *inde a* CAES. [*loci dubii*: DARES 4 praedam -ctam (evectam *eodd.*). AMM. 17, 7, 4 (vehebantur *eodd.*).]

1 *de superiore loco in inferiorem vehere, deducere, demittere* (*adduntur* ab, *abl. solus*; ad, in *c. acc., accus. solus infra l. 47*): **a** *generatim* (-or *reflexive v. l. 12 sqq.*): RHET. Her. 1, 13, 23 obvolutus et obligatus corio -atur in profluentem. CAES. civ. 1, 54, 3 *naves* perfectas carris iunctis -it *ad flumen.* LIV. 29, 31, 11 ad mare -ctam praedam (*cf. p. 847, 82*). 43, 6, 11. CVRT. 10, 1, 19 materia in Libano monte caesa -ctaque ad urbem Syriae Thapsacum. PLIN. nat. 6, 174 quo cinnamum -itur (*sc. ad litus. ibid.* deferre, conferre. *cf.* MACR. sat. 7, 5, 26 quidquid -itur herbarum, quibus Creta generosa est). STAT. Theb. 4, 137 illum Palladia... ab arce -it *equus.* PLIN. epist. 10, 41, 2. APVL. mund. 15 flamma... impetu -itur in terras et fulminis habet nomen. met. 7, 17 delegor (*asinus*) ligno monte -endo (7, 21. 24). ANTH. 466, 4 Phoebus ad ortus lustrata -ctus (deiectus *V*) humo. HIL. in psalm. 91, 5. AVIEN. ora 144 altis -i cubilibus atque in marinos iam locos descendere. EVSTATH. Bas. hex. 1, 7 p. 875[c] *gravia* -untur ad terram. **b** *speciatim aliquem vel aliquid ex alto in portum deportare (inde i. q. domum reducere), trans mare vel secundum flumen vehere* (-or *reflexive v. l. 21. 26. 34 al.*). GLOSS. κατακομίζω διὰ πλοίων ἢ διὰ ὀχήματος. ὁρμῶ ἐπὶ λιμένος. -itur καταπλεῖ. ENN. scaen. 390 eos reduci quam relinqui, -i quam deseri malui. PLAVT. Poen. 87 eas... in Anactorium -it. 903. CIC. Mil. 64 arma in villam Ocriculanam -cta Tiberi. Phil. 1, 9 ego celeriter Veliam -ctus. CAES. Gall. 5, 47, 2 frumentum eo (*cf.* LIV. 4, 52, 6 maximos commeatus... Tiberis -xit. 5, 54, 4 quo *flumine* ex mediterraneis locis fruges -antur. 36, 2, 12 *frumentum* ad mare comportandum -endumque in Graeciam. PS. QVINT. decl. 12, 22 nihil emerunt nisi -ctum). NEP. Dion 4, 1 qua *triere* Corinthum -retur. OV. ars 3, 386 nec vos... Tuscus placida -it amnis aqua. Pont. 4, 7, 27 flumineā -cta... undā intulit, exposito milite, signa Getis. fast. 2, 281. LIV. 5, 28, 2 *legati* a piratis Liparensium excepti -untur Liparas. 8, 24, 17 ossa... inde (*sc. Metaponto*) Epirum -cta. 21, 10, 12 *illum* -endum in ultimas maris terrarumque oras, ablegandum eo ubi *eqs.* (*cf.* OCTAVIA 874 *mulierem* -ctam rate procul in remotum litus). 23, 38, 4 navibus -i legatos iussit. 23, 38, 12. 24, 1, 9 Regium. 24, 23, 3. 25, 40, 1. 26, 21, 16 quod *exercitus* non -ctus ex provincia esset (*i. redisset*). 28, 30, 4. 29, 11, 6. 36, 29, 5. 43, 7, 10 navibus Antium. 44, 28, 15. 45, 6, 2. 45, 10, 5 ut Rhodum -rentur. 45, 14, 7 quibus *navibus* ipse comitesque regis in Africam -rentur. 45, 29, 13. 45, 33, 7. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 merces (VLP. dig. 28, 5, 35 pr. CLAVD. 20, 509. *cf.* RVT. NAM. 1, 154 Thybris . . . tibi, *Roma*, . . . commercia... -at hinc ruris, subvehat inde maris). PAVL. FEST. p. 52. VAL. MAX. 2, 4, 5 continuo flumine Tiberi -ctos. SEN. Herc. f. 713 alter *latex* . . . tacente sacram -ens fluvio Styga. Thy. 355 quidquid... unda Tagus aurea claro -it alveo. nat. 3, 27, 7 *torrens* intermixtos dominis greges -it. CVRT. 4, 3, 20. 4, 4, 15. 9, 8, 3 in fines Mallorum secundo amne -itur (EPIT. Alex. 70 flumine secundo). PLIN. nat. 6, 52. 36, 67 *bis.* 36, 69. 37, 32. VAL. FL. 4, 114 huc . . . gurgite puppem. SIL. 9, 195 quidquid diti -xit Hibero *Roma.* 17, 158 quarta Aurora ratem Dauni -erat oras. HOMER. 66. STAT. silv. 4, 8, 46. Ach. 2, 65 captos ad Pergama -it Argos (*i. Helenam. antecedit* deferre). IVV. 1, 10 unde alius (*sc. Iason*) furtivae -at aurum pelliculae. 7, 121 vinum Tiberi -ctum. TAC. hist. 2, 59 Arare flumine. ann. 2, 67. 3, 9. 4, 73 exercitum Rheno -ctum Frisiis intulit. 16, 9. PLIN. epist. 5, 6, 12 omnesque frugcs -it in urbem *Tiberis.* 8, 17, 2. SVET. Tib. 72. GELL. 16, 19, 16 delphinum *Arionem* Taenarum in terram Laconicam -isse (CLAVD. 19, 74). PANEG. 2, 12. 9, 17. 22 EPIT. Alex. 84 IVST. 12, 9, 1. HIL. trin. 12, 1 (*in imag.*) nos fluctus ad optatae quietis sinum -at. AVIEN. orb. terr. 1251 quae liquidos amnes via -at. AVSON. 415, 37. 457, 2 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 717 SCHOL. Germ. Bas. p. 74, 17 CLAVD. carm. min. 26, 55.

2 *i. q. alio vehere, transportare, advehere*: **a** *proprie de loco* (*add. dativus loci l. 77*): PLAVT. Merc. 259 inscendo in lembum atque ad navem -or (*A*, advehor *P*). LEX vic. Furf. (Corp. IX 3513) 6 utei tangere, sarcire, tegere, -ere, defigere . . . ⟨ius⟩ fasque esto. CAES. Gall. 1, 43, 2 legionem quam equis -erat (*i. adduxerat*). VERG. georg. 2, 207 unde iratus silvam -xit arator et nemora evertit (*cf.* 2, 408 -cta cremato sarmenta). LIV. 6, 25, 7 commeatus exercitui comiter in castra ex urbe et ex agris -itur (*cf.* 25, 13, 5 ex sociis circa populis, quo aestate comportatum erat, -i frumentum in castra). 6, 29, 8 signum Praeueste (*abl.*) -ctum . . . in Capitolium tulit (*cf.* CVRT. 4, 3, 22). 40, 33, 1 sauciis in oppidum Aeburam -ctis. VAL. MAX. 2, 5, 4. 2, 6, 7. COLVM. 7, 3, 13 *agni* parvo sumptu -untur. 7, 8, 1 mulctram. PLIN. nat. 10, 124 in silvas *corvos.* PLIN. epist. 9, 16, 2 -imus tamen pro novo musto novos versiculos. paneg. 29. 30. SVET. Tib. 63 *sortes* Romam. Cal. 47 Claud. 1. CAPITOL. Aur. 20, 1 corpus Romam. PS. AVR. VICT. epit. 21, 2 e Gallia vestem. EVG. TOLET. carm. 15, 1 ENNOD. opusc. 1, 44 p. 273, 6 CASSIOD. var. 3, 9, 3. 3, 41, 3. 4, 8 de locis vestris ad Alfuanum trabes. 5, 8, 2. VEN. FORT. carm. 11, 25, 7 hinc citus excurrens Cariacae -or aulae (*sequitur* perferor). PALLAD. hist. mon. I 6 p. 275[D] in me potius quod -is transfer (*syn.* porto). *nota*: HYG. astr. 4, 14 p. 117, 9 hac re igitur, quod brevissimo circulo -itur *luna* (*i. terram circumit. ibid.* vehitur), diebus XXX ad primum pervenit signum. **b** *translate: de ordine disputationis*: PROP. 4, 1, 119 nunc ad tua -or astra. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 144, 10 nos ad id usque loci disputationis ordo -xit. *i. q. abducere, liberare*: ITALA Matth. 6, 13 (Tert. orat. 8) -e nos a malo (ῥῦσαι, VVLG.

libera). TERT. cult. fem. 1, 2 *mulieres* -ctae de simplicitate et sinceritate (*i. seductae*). *i. q. demittere*: CLAVD. rapt. Pros. 3, 295 rursus se victa remittit inque humiles -cta preces *ait Ceres*.

deriv.: devectio, devectare. devexus?

dēvello, -llī (*l. 8. 12*) *vel* -lsī (*l. 14*), -lsum, -ere *a* de *et* vellere. *saepe confunditur cum* divello *q. v.* GLOSS. ἀποτίλλω. *i. q. pilos sim. evellere, aliquem depilare*: PLAVT. Poen. 872 meae alae pennas non habeut. :: nolito edepol -lisse. LVCIL. 1037 quin totum purges, -as me atque deuras. SVET. Dom. 22 concubinas. FRONTO p. 128, 21 N. a sedilibus equitum pluma quasi anseribus -lsa. CAPITOL. Pert. 8, 5 -endis hominibus ac leviginandis. ITALA Iob 16, 12 (Hier. interpr. Iob Aug. in Iob p. 543, 15) tenens comam meam -lit (διέτιλε, div- Aug., VVLG. 16, 13 tenuit cervicem meam, confregit me). *latiore sensu i. q. decerpere*: CATVLL. 63, 5 *Attis* -lsit (devolvit *V*) ilei acuto sibi pondera silice (*i. desecuit*). PLIN. nat. 21, 65 -lsa crebro *oenanthe*. STAT. Theb. 2, 604 spicula -ens *in clipeo fixa*. PALLAD. 4, 10, 1 seritur *malum punicum* plantis de matrum radice -lsis. [*it.* diverre. *M.-L.*]

dēvēlo, -āvī, -āre *a* de *et* velare. *i. q. revelare*: OV. met. 6, 604 oraque -at miserae pudibunda sororis. DIOM. gramm. I 364, 25 *inter exempla primae coniugationis* -o -avi (*A M*, debello, -avi *B*).

dēveneror, -ārī *a* de *et* venerari. *i. q. deprecari, expiare*: TIB. 1, 5, 14 saeva . . . somnia, ter sancta -anda mola. [*conicitur* OV. epist. 2, 18 *v.* veneror.]

dēvenio, -vēnī, -īre *a* de *et* venire. GLOSS. καταντῶ. κατέρχομαι. -it παρεγένετο. advenit. *legitur inde a* PLAVTO. [*loci dubii et corrupti*: PLAVT. Mil. 404 (*A*) COLVM. 2, 11, 10 (venit *S A*). MAXIMIN. c. Ambr. 98 *loco lacunoso*.] [*it.* divenire, *francog. hisp.* devenir. *M.-L.*]

1 ***proprie*** *de motu locali, i. q. venire, incidere* (*additur*: ad *aliquem*, ad *locum*, in *aliquem*, in *locum*, *accus. solus* [*l. 41. 61. 73. p. 850, 4*], contra [*l. 75*], inter [*l. 66*], penes [*l. 74. p. 850, 61*], super [*l. 78*], ubi [*l. 77. p. 850, 43. 75*]. de): **a** *aliquis* -it: PLAVT. Asin. 105 si forte in insidias -ero (Men. 136. *cf.* VVLG. iud. 20, 36 ad praeparatas insidias). Aul. 317 homo ad praetorem plorabundus -it (ad *aliquem*: Bacch. 318 noctu clanculum ad Theotimum. Cist. 301 Epid. 364 Pseud. 287 Rud. 44. 956. LVTAT. epigr. 1, 2 aufugit mi auimus, . . . ad Theotimum -it. CAES. Gall. 2, 21, 1 ad legionem decimam. CVLEX 208 EPIT. Alex. 39 HYG. astr. 2, 15. 18 fab. 8 p. 42, 3. 26 p. 55, 13 ad Aegeum in hospitium [130 p. 112, 16]. 69 p. 76, 18. 147 p. 21, 1. 184 p. 38, 3 VVLG. act. 9, 32 [κατελθεῖν]. PAVL. MED. bened. 4, 2 ecclesia . . . usque ad populos -it gentilium). PLAVT. Mil. 1103 recte domum (ACC. praetext. 41 nostram -it domum. NEP. Pel. 2, 5 domum Charouis -erunt [*conicitur* deverterunt]. CARM. epigr. 72, 3 aeternam domum). Most. 968 ad alias aedes perperam (ad *locum*: Poen. 627 ad mare. CIC. Verr. 5, 21 ad eam *urbem*. VAL. FL. 7, 180 SVET. Otho 6 EPIT. Alex. 13. 14 HYG. astr. 2, 15 p. 3, 10. PRAEDEST. 1, 19 p. 593[B] ad inferiora [*opp.* ad superiora penetrasse]. CASSIOD. hist. 7, 25 ad Siciliam). FAB. MAX. hist. 1 in eum agrum (in *locum*: LVCR. 1, 1027 *primordia* -unt in tales dispositurus. 6, 1133 CAES. Gall. 2, 21, 6. HIRT. Gall. 8, 18, 2 in eum locum. BELL. Afr. 26, 2. OV. met. 8, 797 in Scythiam. LIV. 9, 31, 10 PHAEDR. 4, 9, 5. MELA 3, 45 in eas terras. PLIN. nat. 37, 107 FRONTIN. strat. 2, 5, 40. ITALA gen. 28, 11 [Aug. civ. 16, 38] -it in locum [ἀπήντησε, Lugd. perveuit, VVLG. cum venisset]. exod. 15, 5 [Verec. in cant. 1, 6] -erunt in profundum tamquam lapis [κατέδυσαν, VVLG. descenderunt]. 15, 10 [Verec. in cant. 1, 11] -erunt in profundum [ἔδυσαν, VVLG. submersi sunt]. 19, 1 [Monac.] -eruut in eremum Synae [ἦλθοσαν, VVLG. venerunt]. SOL. 1, 2 PANEG. 9, 9. 12, 24 [*in imag.*] EPIT. Alex. 21. IVST. 43, 3, 6 in sinum Gallicum circa ostia Rhodani amnis. PS. AVR. VICT. orig. 1, 3. 2, 4. 3, 1. 7. 9, 4 HYG. astr. 2, 20 VVLG. Tob. 1, 11. act. 27, 26 in insulam [ἐκπεσεῖν]. SVLP. SEV. chron. 1, 7, 5. 1, 13, 4. 1, 15, 4). VERG. Aen. 1, 365 -ere locos, ubi *eqs.* (*sim. accus.*: 4, 125 speluncam Dido dux et Troianus eandem -ent. 4, 166. 6, 638. VITR. 6 praef. 1 recta gymnasium -it. VAL. FL. 1, 844 donec silvas et amoena piorum -iant camposque. SIL. 8, 159. CLAVD. rapt. Pros. 1, 237 locum). HOR. epist. 1, 6, 27 ire tamen restat, Numa quo -it et Ancus. OV. rem. 611 ut cupidos inter -it amantes . . . Amor. VAL. FL. 4, 452 STAT. Theb. 2, 524. 12, 513. ARGVM. Plaut. Men. 6 Epidaurum (FILASTR. 29, 9 Romam. HYG. fab. 178 p. 34, 18 Delphos. VVLG. act. 18, 19 Ephesum [κατήντησαν. 18, 24. 27, 12. 28, 13]. 27, 3 Sidonem [κατήχθημεν]). TERT. anim. 23 de caelis. ITALA I Cor. 14, 36 (Vincent. Ler. 28) verbum dei ... in vos solos -it (κατήντησεν, VVLG. pervenit). LVX. anth. 18, 15. EPIT. Alex. 46 Bagasdaram oppidum (FILASTR. 45, 1 urbem Romam. HIST. Apoll. 8 civitatem Tharsiam). SCHOL. Germ. Bas. p. 93, 15 penes quem *illi* in hospitio -erunt. VVLG. act. 27, 7 vix -issemus contra Gnidum (γενόμενοι κατὰ τὴν K.). CLAVD. 5, 474 huc. MART. CAP. 1, 90. 8, 867. PRAEDEST. 1, 16 p. 592[C] ut . . . navis praesidio fugeret et ultra ubinam -isset penitus nullus sciret. VITAE patr. 3, 151 -it super latroues. **b** *res* -it: MELA 1, 51 *Nilus* in immanem lacum -it. 2, 119 *Himera* alio ore in Libycum, alio in Tuscum mare -it. 3, 40. FRONTIN. aq. 19 *aquae* ad Viminalem usque portam -unt. 90 priusquam -iat in rivos *Anio*. ITALA Hebr. 6, 7 (Tert. pudic. 20) -entem in se humorem (ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον, VVLG. venientem super se). HYG. astr. 3, 5 *Engonasin sidus* occidens capite prius quam reliquo corpore -it ad terram. 3, 7. PASS. Paul. 3 semen . . . in bonam terram -ens. *adde de finibus i. q. extendi*: MELA 1, 9 cum iam in suum finem aliarumque terrarum confinia -it *Asia*. ITALA Ios. 15, 10 (Lugd.) *finis* descendit ad civitatem solis et -et africum (παρελεύσεται ἐπὶ λίβα, VVLG. transitque in Thamna).

2 ***translate*** *de condicione, affectu, voluntate, qualitate, i. q. se convertere, incidere, redigi*: **a** *aliquis* -it: PLAVT. Mil. 96 quo modo ad hunc -erim in servitutem ab eo, cui servivi prius (ARGVM. Rud. 5 ea in clientelam suipte imprudens patris . . . -it. MARCELL. dig. 37, 15, 3 in fidem eius -it *servus*). RHET. Her. 2, 20, 33 in amorem (*syn.* incidere. SERV. auct. Aen. 4, 697). 4, 1, 2 videtur esse arrogantia illa *exempla* relinquere, ad sua -ire (*sc. sumenda*). 4, 26, 36 ad optimum et lectissimum verbum -ire. CIC. Quinct. 54 ad hanc rationem extremam necessario -ire. Mur. 29 ad iuris studium. de orat. 1, 3 prima aetate incidimus in ipsam perturbationem disciplinae veteris et consulatu -imus in medium rerum omnium certamen atque discrimen (*cf.* TERT. anim. 11 in delictum et mox in iudicium. HYG. astr. 2, 20 in maximum periculum [EVGRAPH. Ter. Andr. 820]. VVLG. I Macc. 6, 11 in quantam tribulationem). CIC. epist. 7, 8, 3 -endum in victoris manus (RVT. LVP. 2, 2 -ire sub unius imperium. SVET. Iul. 36 C. Antonius in Illyrico in adversariorum -it potestatem. IVL. VAL. 1, 40 sub dicionem homullorum. 1, 44 in potestatem hostium. DICT. 2, 37 in manus Diomedis. 6, 8). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 in eam fortunam. VITR. 2, 8, 17 (*res personata*) ad auxilium altitudines aedificiorum res ipsa coegit -ire. SCRIB. LARG. praef. p. 3, 18 medicina (*res personata*) ad rectionem vel ultimo ad ustionem -it (*syn.* decurrere). TERT. adv. Hermog. 2 p. 127, 16 *deum* in partes non -ire *potuisse*. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 40 invitatum donis a⟨c⟩ lucro ad scribenda carmina -isse. CAPITOL. Ver. 2, 1 ab Hadriano adoptatus in familiam Aeliam -it. COD. Theod. 14, 4, 1 (*a. 334*) suariorum corpus ad paucos -it (SVLP. SEV. chron. 2, 11, 6 ad hanc usque paucitatem). FIRM. math. 3, 11, 5 ad humilitatem paupertatemque (NOVELL. Iust. 8 praef. ad penuriam). LVCIF. Athan. 1, 5 p. 73, 15 ad omnem interitum (PASS. Felicit. 3 in interitum). DICT. 6, 5 in tantas miserias (AVG. civ. 21, 15 in hoc tam grave malum). SCHOL. Hor. Vind. ars 384 ad hoc -ire, ut haberet. VVLG. psalm. 57, 8 ad nihilum -ent tamquam aqua decurrens. act. 26, 7 in quam *spem* ... sperant -ire (καταντῆσαι). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 31[a]. PS. RVFIN. in psalm. 57, 4 ad quantam vesaniam. COMM. apol. 243 in exilium. EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559[B] si quis aegritudinem incurrerit atque usque ad desperationem -erit. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 73 in *illam* passionem (chron. 5, 10, 93). chron. 1, 4, 61 in altissimum soporem. PETR. CHRYS. serm. 27 p. 278[A] in hoc *scandalum*. *nota* in *c. abl.*: COMPVT. Carth. 2, 8 in errore -isse. APON. 8 p. 151 in quo periculo. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 in extremo -unt *morbidi* (*ibid.* in extremo detineri). *speciatim in oratione, disputatione*: CIC. Sull. 93 vos, ad quos potissimum interposita reiectione -ire convenerit. LACT. ira 4, 14 argumentum sic ordinavit, ut ad illud quod devitabat, necessario -ret. RVFIN. hist. 3, 25, 1 in hos locos. Orig. in gen. 3, 4. AVG. civ. 1, 29 cum forte in aliqua temporalia mala -erit. *nota fere i. q. fieri* (*cf. infra l. 77*): ITALA Iob 17, 6 (Aug. in Iob p. 545, 20) in risum illis -i (γέλως ἀπέβην, VVLG. exemplum sum coram eis).

b *aliquid* -it: TER. Haut. 750 tantum -isse ad eum mali. CIC. Brut. 157 ad quos ista non tralata sint, sed nescio quo pacto -eriut. Att. 1, 9, 1 nolebam illum nostrum familiarem sermonem in alienas manus -ire (VINCENT. LER. 1 in manus sanctorum). SEN. dial. 1, 4, 1 prosperae res et in plebem ac vilia ingenia -unt. epist. 74, 7. SVET. Vesp. 5 rem publicam ... in tutelam eius ac veluti in gremium -uram. POMPON. dig. 46, 3, 107 in eandem personam ius stipulantis promittentisque (TRYPH. dig. 34, 9, 22 plura iura in eandem personam. PS. AVR. VICT. epit. 41, 1 imperii iura penes Constantinum et Licinium -ere). SCAEV. dig. 20, 6, 15 ad eandem personam hereditas -erat (*cf.* CORP. VI 17301 quousque ⟨ad⟩ unum -ia⟨t⟩ *sepulcrum, i. dum unus ex familia existat*). VLP. dig. 50, 13, 1, 14 ad nutricia quoque officium praesidis ... -it (*i. pertinet*). PAVL. dig. 50, 17, 68 ad quemvis persecutio eius *actionis* -erit. TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 447, 10 in communionem. LACT. ira 16, 8 ad tantam confusionem -et status rerum. FILASTR. 80, 4 ipsum mundum ad nihilum -ire posse. VVLG. I Cor. 10, 11 in quos fines (*nom.*) saeculorum -erunt (κατήντηκεν). RVFIN. hist. 1, 6, 4 cum in hominem externae gentis . . . -isset imperium (περιελθούσης). MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 4 ad tam malum humanae res -erunt. COD. Iust. 2, 3, 14 id quod in conventionem -erat. *i. q. exire*: BEDA gramm. VII 278, 19 luceo et lugeo in eundem perfectum -unt: luxi. *c. dat.*: VVLG. Tob. 8, 24 ut pars dimidia . . . Tobiae dominio -ret. *c.* in *c. abl.*: INST. Iust. 3, 19, 2 si postea in earum qua causa, de quibus supra dictum est, -erit *res*.

i. q. mutari, fieri (*cf. supra l. 51*): SORAN. p. 54, 15 cum *fervura matricis* in peius -erit. ANTIDOT. Brux. 4 cum fervendo in modum mellis -erit (27. 45). GREG. TVR. Franc. 7, 40 quid thesauri ... -issent. Mart. 3, 1 quid tamen aculeus malus -erit, nescio. glor. mart. 105. ANTHIM. 4 caro ... -it cruda. 10 ut -iant quasi vaporati. 12. 14. 34. 35. 70. 81.

✱dēvenusto, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* venustus, *cf.* venustare. *Th.*]. GLOSS. -at deformat. deturpat. GELL. 12, 1, 8 tamquam pulchritudinis sibi insignia -et. PANEG. 11, 5 candorem decolorare

et oris nitorem ... -are. AVSON. 340A. SYMM. epist. 1, 79 actuum tuorum gratiam. 1, 94. 8, 30 iudicii veritatem. 9, 43, 2 rel. 36, 1. SIDON. epist. 1, 7, 12 usque ad inimicorum dolorem -atus. 2, 2, 6 *turpis historia picta* sicut ornat artem, sic -at artificem. 7, 9, 8. 9, 2, 3 ENNOD. epist. 5, 21 p. 142, 15 *et saepius*. MVTIAN. Chrysost. hom. 30 p. 425 timor futurae tristitiae praesens gaudium -at.

dēverbero *v.* div-.

dēverbium, -iī *n.* [*a* de *et* verbum *ductum esse videtur, nisi ad exemplum vocabuli* adverbium *mutatum est ex* diverbium, *quod fingi potuit ad traducendum gr.* διάλογος; *v. Keller, Lat. Volksetymologie 122. Th.*]. *pars comoediae, cf. Wissowa, PW. V 1232.* DON. de com. 8, 9 -a histriones pronuntiabant, cantica vero temperabantur modis non a poeta, sed a perito artis musicae factis *eqs.* Ter. Ad. praef. 1, 7 -a ab histrionibus crebro pronuntiata sunt, quae significantur D et V litteris (*sic in codd. Plauti P*) secundum personarum nomina scriptis in eo loco, ubi incipit scaena (*opp.* mutatis modis cantica). *cf.* LIV. 7, 2, 10 inde ad manum cantari histrionibus coeptum -aque tantum ipsorum voci relicta. PETRON. 64, 2 solebas suavius esse, canturire belle -a, adicere melicam. 64, 4 quid saltare? quid -a? quid tonstrinum? quando parem habui nisi unum Apelletem. MAR. VICTORIN. gramm. VI 79, 3 (= RVFIN. gramm. VI 557, 15). DON. Ter. Hec. praef. 1, 7 cantica et -a summo in hac favore suscepta sunt. Eun. praef. 1, 7. Phorm. praef. 1, 7 -iis quoque facetissimis et gestum desiderantibus scaenicum et suavissimis ornata canticis. AVSON. 322, 60 tu quoque ..., Terenti, ... ad nova vix memorem -a coge senectam. *singulariter*: GLOSS. II 576, 20 -um canticum quod ante mortuum canitur ⟨dum portatur *add. b*⟩. *forma* diverbium: DIOM. gramm. I 491, 20 (= SVET. frg. p. 11) membra comoediarum sunt tria: -um, canticum, chorus. . . . -a sunt partes comoediarum, in quibus diversorum personae versantur. personae autem -orum aut duae aut tres aut raro quattuor esse debent, ultra augere numerum non licet.

[**dēverbo,** -āre]. FVLG. myth. praef. p. 10, 16 redde quod -as sipnotico (*cf. Helm ad l.*; redde quod debueras ipnotico [*i.* hyp-] *Bücheler, Rhein. Mus. 59, 37*).

dēvergentia, -ae *f. a* devergere. *i. q. devexio*: GELL. 14, 1, 8 quanta partium caeli ex -a et convexionibus mundi varietas sit.

dēvergium *v.* divergium.

dēvergo, -ere *a* de *et* vergere. div- *traditur*: SEDVL. op. pasch. 3, 27 LAVRENT. eleem. p. 112. NOT. Tir. 43, 88a divergit. *deponens v. l. 54.* *i. q. deprimi, declinare, deferri*: APVL. Socr. 9 p. 140 terrena nequaquam *in aëre sunt*, -unt enim pondere. TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 12 materia enim, quae in loco erat, neque huc neque illuc -ens in loca non -bat, in quibus erat bonum et malum. p. 171, 18. adv. Marc. 5, 1 p. 570, 2 -ente iam aetate. praescr. 18 ad haereses. castit. 2 per voluntatis libertatem volens -es in id quod deus non vult. IVL. VICT. rhet. 4, 1 p. 386, 6 haec *quaestio* generalis quidem est, aliquatenus tamen iam -it ad speciem. AMBROSIAST. in Gal. 1, 4 huius saeculi, quod curriculis senescente aetate -it in finem. RVFIN. Orig. in iud. 2, 3 vereor, ne apud quam plurimos praeponderet amor auri et avaritiae pondus pressa satis lance -at. AVG. de mend. 21, 42 *opp.* emergere. LAVRENT. eleem. p. 112 totum pondus -it in sinistram *lancem*. PS. BOETH. grom. p. 410, 4 ex quo summo loco aqua in inferiorem partem -it. *nota deponens*: SEDVL. op. pasch. 3, 27 mens vergens erigitur, erecta -itur (div- *R*).

dēverro, -ere *a* de *et* verrere. *i. q. verrendo aufferre*: LVCIL. 737 (*in imag.*) devorare se omnia ac -ere. COLVM. 7, 4, 5 humor omnis urinae -endus est. *i. q. verrendo purgare*: AVG. civ. 6, 9 limen scopis.

deriv.: Deverra. *L.*

dēversio, -ōnis *f. a* deverterc. *i. q. actio devertendi* (*v. sub II A 1*): ITALA psalm. 18, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 11 p. 451, 1) a summo caeli profectio *solis* et -o eius ad summum usque eius (τὸ κατάντημα, VVLG. occursus). [*dub*: ITALA II Tim. 4, 6 (Tert. scorp. 13 p. 176, 19) ego enim libor iam, et tempus -is (*B*, disiunctionis *B in marg.*, diiunctionis *A*, *vulgo.* ἀναλύσεως, VVLG. resolutionis) instat. SCHOL. Cic. Gron. p. 388, 26 bene tempus dicitur 'dies', quia secundum philosophos dies non finitur, sed reversione (*sic trad.*, deversione ⟨sol⟩ *Stangl*) nobis non videtur, sed apud antipodas lucet.]

dēversito, -āre [*a* devertere, deversari. *Th.*]. *i. q. deflectere*: GELL. 17, 20, 6 ad ipsa enim Platonis penetralia ipsarumque rerum pondera et dignitates pergendum est, non ad vocularum eius amoenitatem nec ad verborum venustates -andum.

dēversitor, -ōris *m.* [*cf. c.* 2. deversor. *Th.*]. *traditur etiam* di-. 1 *i. q. hospes*: PETRON. 79 anus ... inter -es diutius ingurgitata. 2 *i. q. caupo*: PETRON. 95 dum haec fabula inter amantes luditur, -r cum parte cenulae intervenit (GLOSS. *L marg.* ξενοδόχος).

1. dēversor, -ātus sum, -ārī [*cf. c.* deverti *et c.* versari. *Th.*]. CIC. Verr. 2, 78 -bare. GLOSS. ξενίζομαι (= DOSITH. gramm. VII 430, 21). diversati in loco positi. *legitur inde a* CIC., *frequentant* APVL. SVLP. SEV.

a *strictiore sensu i. q. hospitio excipi, habitare* (*interdum trad.* di-, *cf.* deverto): CIC. Verr. 2, 64 Rubrium ... parum laute -ari dicit. 2, 69 in qua *domo* iste -batur (2, 78. Phil. 2, 68 hac in domo. SVLP. SEV. chron. 1, 39, 3 duae mulieres una in domo -antes). 5, 37 apud quem. 5, 70 domi suae -atum esse Antiochum regem Syracusis. Tusc. 5, 22. Att. 6, 1, 25 Laodiceae apud Pompeium. 13, 2, 2 LIV. 23, 8, 1. 24, 9, 11 tectaque aedificari, ubi -ari portantes commeatus possent. VAL. MAX. 1, 7, 5 in villa quadam. 1, 7 ext. 10 in qua *taberna*. GELL. 12, 11, 1 in quodam tugurio extra urbem. APVL. apol. 43 ut in eo divina potestas quasi bonis aedibus digne -etur (met. 1, 21 quibus ... aedibus? 4, 9 IVL. VAL. 3, 10). 57 qui ibi mercede -batur. met. 1, 21 inibi. 1, 23 in nostro. AVSON. 447, 3 apud Pheras oppidum hospitio Dioclis -ati (463, 19 Vlixemque apud se hospitio -atum). PROB. Verg. georg. 3, 19 SVLP. SEV. chron. 1, 5, 1. b *latiore sensu i. q. versari, manere, commorari (tam in loco aliquo quam in condicione) sim.* (*saepissime trad.* di-): APVL. Socr. 8 p. 138 quaedam ... animalia ... totum ... aevum suum in igne -ari. 16 p. 156 quin *Plato* in ipsis penitissimis mentibus vice conscientiae -ctur. met. 7, 2 *Fortuna* cum iis potissimum -etur, quos procul si videret fugere deberet. 8, 9 carissimi mariti facies pulchra illa in meis -atur oculis. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373, 2 deum in figura et in reliquo ordine humanae condicionis -atum. 4, 23 p. 497, 19 *Christus* apud illos in lege, in prophetis, in virtutibus et beneficiis -atus. nat. 2, 9 *Penelopa* inter tot vilissimos amatores -ata. paenit. 11 extra laetitiam ... in asperitudine sacci. adv. Val. 20 p. 199, 4 illic inter nubeculas et arbusculas. 30 p. 206, 14 in mundo. ITALA I Tim. 3, 15 (Hil. in psalm. 51, 22. 64, 6) ut scias, quemadmodum oporteat in domo dei -ari (ἀναστρέφεσθαι, VVLG. conversari). VLP. dig. 50, 1, 27, 1 ibi magis habere domicilium quam ubi colendi causa -atur. HIL. in psalm. 1, 10 eorum, in quibus -buntur, negotiorum (*cf.* GELL. 1, 12, 5 in negotiis sordidis [*V P R*, versantur *A*, *vulgo*]). 118, 3 in omnibus eius mandatis erimus ac -bimur. 131, 21 totus in lege. SYMM. epist. 8, 18 in quo *agro* nunc -or. AMBR. fug. saec. 4, 20 *is* in his *sensuum passionibus* habitat et -atur. virginit. 9, 51 in quo *loco* (SVLP. SEV. dial. 1, 17, 1). AMM. 22, 16, 10 ubi. SVLP. ALEX. Greg. Tur. Franc. 2, 9 in Germania cum exercitu. AVG. c. Faust. 22, 21 -atum ex aeterno in tenebris deum. in psalm. 143, 9 in pugna, in periculo. PS. AVG. categ. 12 disciplina in ea parte animae ... -atur. SVLP. SEV. chron. 1, 13, 5. 1, 19, 8 in hoc colloquio dei. 2, 38, 5 dial. 1, 17, 7. Mart. 23, 5 in medio vestrum. PAVL. NOL. epist. 5, 5 in ipso ... mundi theatro id est fori celebritate. MART. CAP. 3, 232 in litteris gemina quaestio -atur. CANON. Migne 56, 500B in proximis. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 936C in altis gurgitibus. 7, 6 p. 944C. 8, 3 p. 948C inter homines PALLAD. hist. mon. II prol. in solitaria vita. *acc. adverbium, i. q. se gerere*: TERT. paenit. 1 quam in paenitentiae actu irrationabiliter -entur. HIL. in psalm. 146, 12 cum impiissime omnis populus et irreligiosissime -retur. COD. Theod. 6, 27, 4, 1 (*a. 382*) sic militantibus probeque in actu rei publicae -atis. AVG. c. Faust. 22, 75 in administratione bellorum innocentissime -atur. *sim.*: PS. AMBR. serm. 41, 7 qui *christiani* ore quidem deum confitentur, moribus autem vulpium fallacia -antur.

2. dēversor, -ōris *m.* [*a* deverti. *Th.*]. *i. q. is qui devertit, hospes*: CIC. inv. 2, 15 caupo non multo post conclamat hominem esse occisum et cum quibusdam -bus illum, qui ante exierat, consequitur in itinere.

deriv.: deversorius.

?**dēversōriānus,** -ī *m. a* deversorium. GLOSS. ἀπαντητής. diversorianus πανδοχεύς. stabularius, hospitiarius. *fort. leg.* deversoriarius.

dēversōriārius *v.* deversorianus.

dēversōriolum, -ī *n. a* deversorium *deminutive. traditur etiam* di-, *cf.* deversorium. *i. q. hospitiolum*: CIC. Att. 14, 8, 1 accepi ... in -o Sinuessano tuas litteras. epist. 12, 20. SVET. Iul. 72 *ut* -o (*Casaub.*, deversorio loco *trad.*), quod unum erat, cesserit et ipse humi ac sub divo cubuerit.

dēversōrius, -a, -um [*a* 2. deversor, deverti. *Th.*]. *i. q. ad devertendum idoneus*: PLAVT. Men. 436 abduc istos in tabernam actutum -am (Truc. 697 VARRO rust. 1, 2, 23 SVET. Nero 27). [SVET. Iul. 72 *v. l. 60.*]

inde subst. n. ✖**dēversōrium,** -ī. *saepe traditur* di- (*v. l. 70.* NOT. Tir. 28, 18 deversorium), *cf.* deverto, deverticulum, 1. deversor. NON. p. 60 a devertendo. GLOSS. Plac. V 17, 2 (= V 63, 2) tamen cum devertit dicatur, diversorium magis quam deversorium usus obtinuit. ergo utrumque usu atque ratione dicimus. ISID. orig. 15, 3, 10 diversorium dictum, quod ex diversis viis ibi conveniatur. NON. p. 60 -a dicta sunt hospitia. PRISC. gramm. III 514, 26 -um quoque dicitur locus in quo devertimus. GLOSS. κατάλυμα, ὅπου μένει τις. κατάλυμα. ἀπαντητήριον. καταγωγεῖον. πανδοχεῖον. κατάλυσις. καταγώγιον graece. πανδόκιον. domum hospitalem. diverticulum. receptaculum aut hospitalitas (ospitalium). hospitium, a divertendo. compendium vi[t]ae. ubi viator callem divertens potest succedere (*vel* -cidere). receptorium hospitale. receptaculum aut hospitale. cellula hospitalis. ubi viator callem divertit. *legitur inde a* RHET. Her., *frequentant* CIC. (7ies *in epistulis*, 5ies *al.*). PETRON. AMM. *i. q. locus devertendi vel deversandi, hospitium, habitatio* (*saepe in imagine de sede affectuum*): RHET. Her. 4, 51, 64. CIC. S. Rosc. 134 si domus haec habenda est potius quam officina nequitiae et -um flagitiorum omnium (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 73, 4 scelerum. HEGES. 5, 2 l. 40)

Phil. 2, 104 studiorum ... suorum Varro voluit illud tectum, non libidinum -um. de orat. 2, 234 requiescam in Caesaris sermone quasi in aliquo peropportuno -o (*cf.* Non. p. 60 *ad l.*). 2, 290 hoc -o sermonis mei ... acquicturum te esse. Cato 84 commorandi ... -um ..., non habitandi. Att. 4, 12 in hortis Crassipedis quasi in -o cenare. 10, 5, 3 emere ... -um. 11, 5, 2. epist. 6, 19, 1 *bis* (*opp.* commoratio). 7, 23, 3. Hor. epist. 1, 15, 10 -a nota praeteragendus equus (*cf.* Hier. adv. Rufin. 1, 30 p. 422[B] deverticula). Liv. 1, 51, 2. 7, 20, 7 *Caere*, -um sacerdotum ac receptaculum Romanorum sacrorum. 21, 63, 10 in -o hospitali (*opp.* apud penates suos). 33, 29, 3. 45, 22, 2 ex sordido -o. Cvrt. 6, 11, 2 *al.* Sen. benef. 6, 15, 7. epist. 51, 3 vitiorum. 89, 21 luxuriae (Apvl. Plat. 1, 13 nequitiae atque luxuriae). 108, 6 otii. Petron. 9 *opp.* viridarium. 15 *al.* Svet. Nero 38 (*inde* Oros. hist. 7, 7, 5). Vit. 7 perque stabula ac -a (Pavl. sent. 2, 31, 16 in meritorio stabulo -ove). Apvl. met. 5, 1 luculentum et amoenum. 8, 29. 9, 41. Tert. anim. 7 p. 308, 19 in ... -o inferum. 53 p. 386, 28. 54 p. 387, 14 adv. Marc. 5, 9 p. 603, 14. Itala Matth. 8, 20 (cod. k [devors-] *cf.* Cypr. testim. 3, 11 Aug. c. Faust. 22, 48 [div-]) vulpes cubicula habent et volatilia caeli -a (*κατασκηνώσεις*, Vvlg. nidos). Vlp. dig. 7, 1, 13, 8 -a vel fullonica. dig. 20, 2, 3. Ivl. Val. 1, 4 -nm solitum. 3, 11. Lampr. Alex. 54, 4. Don. Ter. Eun. 51 a qua *navi* in alto nullum -um est. Filastr. 118, 1. Cod. Theod. 1, 16, 12 (*a. 369*) ager quem *iudex* -um habuerit. Symm. epist. 1, 1, 2. 9, 83 (78), 1. orat. 1, 16 Tiberius in -o insularum natans et navigans adoratur. Ambr. Abr. 2, 8, 48 exire ex his -ii nostri angustiis. exc. Sat. 1, 33. patr. 3, 12 de hoc terreno -o. in Luc. 7, 142 libidinum volutabrum -umque vitiorum (*inde* Avg. c. Iul. 2, 5, 11). Heges. 5, 16 l. 166 plenum horroris refugit -um. Hier. epist. 46, 10a ut ad villulam Christi et ad Mariae -um veniamus. Vvlg. gen. 42, 27. 43, 21 exod. 4, 24. iud. 18, 3 utentesque illius -o. III reg. 18, 27 Ier. 9, 2. Luc. 2, 7 (*ἐν τῷ καταλύματι*). 22, 11 (*κατάλυμα*). Amm. 21, 4, 4. 22, 12, 6 *al.* Rvfin. hist. 7, 28, 2 addit. p. 954, 27 hist. mon. 1 p. 394[D] Ps. Rvfin. in Os. 9, 9. Avg. civ. 2, 26 in fallaciae -is. mor. eccl. 1, 33, 70 sanctorum. nat. bon. 44 -a et habitacula. serm. ed. Mai 148, 1 -um sacrae nativitatis. Pass. Petr. 10 -a continentiae. Serv. Aen. 4, 268 deorum. Prvd. ham. 854 *animam* post -a carnis ... renarrantem ... quos passa labores. Pavl. Nol. epist. 18, 5 Hesych. in lev. 19, 9—10 p. 1023[B]. Evstath. Bas. hex. 3, 9 p. 900[A] humilioribus ... -is (*opp.* sursum ... super firmamentis). 7, 2 p. 938[B] in marinis -is. 7, 4 p. 940[C] Evcher. pass. Acaun. 8. Leo M. epist. 139, 2 *Christum* inter angustias -i (*καταγωγίον*) praesepe suscepit. Salv. gub. 6, 42 -a ludicrorum. Op. imperf. in Matth. 5 p. 644 Act. Archel. p. 5, 10 Sidon. epist. 1, 5, 9 *al.* Ennod. dict. 7, 2 p. 443, 15. opusc. 3, 83 p. 352, 8 in futurae mansionis -a. 3, 173 p. 376, 7 Vict. Tonn. chron. II p. 203, 552, 3. Schol. Hor. epist. 1, 17, 8 -um in via. Fvlg. Rvsp. serm. 4, 4 *opp.* palatium. Greg. Tvr. Andr. 21 Mart. 3, 29. Ven. Fort. carm. 5, 1, 7 copiae artium apud vos velut in commune -um convenerunt.

deriv.: ? deversorianus, deversoriolum.

dēversus *adv. a* de *et* versus. Pavl. Fest. p. 71 -us dicebant *veteres* deorsum versus. *legitur apud auctores recentissimos (Hamp, Archiv 5, 326), sed cf.* deorsum.

⁎dēverticulum, -ī *n.* [*a* deverti. *Th.*]. *in codd. saepius traditur* di- *cf.* deverto, 1. deversor. *al.* Prisc. gramm. III 514, 25 a deverto fit derivativum -um. Gramm. suppl. 23, 20. 74, 9. Corp. XIV 4231 deverticlum. *cf. p. 854, 5.* *de significatione*: Don. Ter. Eun. 635 *1*) diverticulum est, ubi iter de via flectitur. *2*) et proprie, quia -a dicuntur in via domicilia, ad quae de itinere divertendum est. Serv. Aen. 9, 377 -a autem sunt semitae transversae, quae sunt a latere viae militaris. *idem fere* Schol. Ter. p. 60, 4. Grom. p. 370, 24 (= Isid. orig. 15, 16, 11) diversae ac divisae viae sive semitae transversae, quae sunt alterae (a latere Isid. *recte*) viae. Gloss. dev-: *ἔκνευσις ὁδοῦ. ἔκνευσις. ἐκτροπή. καμπὴ ὁδοῦ. καταγώγιον. καταγωγεῖον.* (verticulum *cod.*). ubi camsatur. ubi devertitur. ubi camsatur vel ubi devertit⟨ur⟩ ab [ali]quibus libet, domiculum(?) domus (*fort.* domicilium domus *nova glossa est*). de via deflexio. in via deflexio. in altera via deflexio. de altera via in alteram deflexio (*vel* flexio). secus viam locum. secus viam, extra viam. locus secus viam. ubi cansantur, vel ospitia. -is diebus vertentibus sive devolventibus. div-: quod brevi loco divertitur. brevis locus in quo -um (divortium *Hild.*) est, id est diversorium. brevis locus in quo divertitur (*vel* divertit). hospitium, locus requiei. via ubi camsatur. -is diversoriis sive hospitiis. Hier. nom. hebr. p. 43, 3 Olda destructio vel -um. *legitur inde a* Plavto, *frequentant* Val. Max. Frontin. aq.; *deest poetis* (*praeter singulos locos* Plavti Ter. Laber. Ivv. Prvd. Rvt. Nam.) *et* Varroni Caes. Sall. Nep. Vitr. *al.*

I ***id quod deflectit***: **A** *semita transversa, anfractus; interdum significatione occultandi, i. q. latebra*: **1** *proprie*: Ter. Eun. 635 ubi ad ipsum veni -um, constiti (*cf. ad l.* Don. *v. supra l. 54.* Evgraph. ad ipsum locum ex quo ad villam -ret. Schol. Ter. p. 106, 10 diversorium meum. *fortasse* -um *dictum est pro hospitio*). Cic. Pis. 53 quae -a flexionesque quaesisti? Laber. mim. 97 alienum a⟨p⟩petonibus viae expeditae -a *sunt.* Fest. p. 154. 250 ad duodecimum lapidem -a a miliario octavo (*cf.* Plin. nat. 6, 103 ubi praesidium excubat -o duum milium. 14, 49 in eodem Nomentano decimi lapidis ab urbe -o. 31, 42 ab octavi lapidis -o duo milia passuum Praenestinā viā. Frontin. aq. 5 inter miliarium septimum et octavum -o sinistrorsus passum *tot.* 7 ad miliarium tricesimum sextum -o euntibus ab urbe Roma dextrosus milium passuum trium. *saepius.* Corp. VI 29784 via quae ducit per agrum Nonianum a m. XX deverticulo⟩ sinistrorsus per compitum secus piscinam). Cvrt. 3, 13, 9 arma iactare et nota -a petere coeperunt. Svet. Nero 48. Lact. inst. 6, 7, 7 illa omnia itinera ... sunt ... -a et semitae, quae ... ad unum omnes exitum sub ipso fine revertuntur. Cod. Theod. 1, 16, 12 (*a. 369*) iudex in his locis sedem constituat, in quibus oportet omnibus praesto esse rectorem, non -a deliciosa sectetur. 8, 5, 33, 1 (*a. 374*) neque enim paulo -o *milites* abducendi sunt ab excubiis. Ambr. hex. 6, 4, 23 *ubi canis* ad -um semitae venerit. Hier. in Abd. 13 p. 1109[C] fugere per notas sibi vias et -a et calles. p. 1109[D]. tract. p. 393, 20 in -o erat extra viam: ... non in via legis, sed in -o euangelii, et tamen in ipso -o erant. Veg. mil. 3, 6. Serv. Aen. 6, 338 navigatio enim non a -o, sed ab intentione accipit nomen. 9, 377 ad divortia, viae in transversa tendentes, hoc est ad -a viae militaris (*v. supra p. 853, 57*). Prvd. c. Symm. 2, 850 sola errore caret simplex via, nescia flecti in -um. Salv. gub. 7, 73 qui *latrones* calles omnes anfractus ac -a sacpsissent. Sidon. epist. 2, 9, 2 *domus* calles compendiis tortuosas atque pastoria -a insedit. Corp. XIV 4231 deverticlum privatum. *res personata*: Ambr. in psalm. 36, 48 cavendum ... ne ... -a te viarum tortuosarum decipiant. **2** *translate*: **a** *generatim* (*in bonam partem i. q. perfugium, in malam partem i. q. via ad errorem ducens*): Plavt. Capt. 523 neque deprecatio perfidiis nec male factis fuga est nec confidentiae usquam hospitium est nec -um dolis. Cic. Q. Rosc. 51 aliud fraudis et insidiarum eodem vestigio -um repperit. fin. 5, 74 quin etiam ipsi voluptarii -a quaerunt et virtutes habent in ore totos dies. part. 136 ne -a peccatis darentur. Liv. 9, 17, 1 ut ... et legentibus velut -a amoena et requiem animo meo quaererem. Val. Max. 8, 8, 2 ad hoc -um animum suum forensibus ministeriis fatigatum transferre solebat. 9, 1, 3 cum ... et nominis et animi excellentes viros in hoc priscae continentiae ignotum -um prolapsos videam. Plin. nat. 10, 140 inventumque -um est in fraudem eorum gallinaceos quoque pascendi. 10, 172 in hominum genere maribus -a veneris excogitata. 29, 23 immodicis aquarum calidarum -is (*in medendo*). Qvint. inst. 9, 2, 78 haec -a et anfractus (*in dicendo*) suffugia sunt infirmitatis, ut qui cursu parum valent, flexu eludunt. 10, 1, 29 quod *poetica* depulsa recta via ... ad eloquendi quaedam -a confugiat. 12, 3, 11 multi confugerint ad haec -a desidiae. Gell. 4, 9 tit. in quae -a significatio istius vocabuli flexa sit. 4, 9, 3. Apvl. apol. 80 sustine paulisper quae sequuntur; nam ad -um rei ventum. Arnob. nat. 2, 3 per varia sectarum -a dissipati. Serm. Migne 13, 645[A] ne ab hac via ieiuniorum ... aliquo turpitudinis -o recedatis. Don. Ter. Hec. 104 *ut* multis -is morales facetias internectat. Ambr. Abr. 2, 2, 7 eo quod etiam in illis -is et anfractibus constitutus ... habitavit non ita inflexus ad culpam. apol. Dav. 1, 16, 76 in quibus nullos erroris anfractus, nulla -a praecipitis prolapsionis offendant. in psalm. 36, 28 non declinat (*i. evitat*) -a peccatorum. Hier. epist. 52, 1, 1 ne *is* ad diversa vitiorum -a rapiatur. 73, 2 omnium opiniones diversis argumentationibus ac -is ad unum compitum pervenisse. in Is. 15, 3 sqq. p. 233[A] in -is errorum (Pavl. Nol. epist. app. 2, 11 diversa errorum -a ad viam multitudinis revertuntur. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 10, 2 nullo erroris flexu -ove). adv. Rufin. 3, 25 p. 476[B] ut *Iudaei* non habeant subterfugiendi -a. Rvfin. Orig. in Rom. 5, 7 p. 1035[C] *peccatum* parvo -o in praecipitium mortis naturae ordinem vergit. Avg. c. Iul. op. imperf. 5, 26 actionum -a. Vigil. Thaps. c. Arrian. 2, 20 licet ... per varia quaestionum -a orationis vestrae feratur intentio.

b *speciatim in dicendo i. q. digressio*: Val. Max. 2, 6, 9 unde in hoc -um excessi. 8, 1 damn. 5 possumus ad illos brevi -o transgredi. Ivv. 15, 72 a -o repetatur fabula. Arnob. nat. 2, 1 ab instituta principaliter defensione -o paulo facto. Paneg. 10, 16 parumper igitur ab instituto cursu non ingrato -o recedamus. Don. Ter. Ad. 247 -um ad preces faciens. Rvt. Nam. 2, 61 sed -o fuimus fortasse loquaces.

B *i. q. bracchium fluminis*: Papin. dig. 41, 3, 45 pr. si quis, quod in fluminis publici -o solus pluribus annis piscatus sit, alterum eodem iure prohibeat. Marcian. dig. 44, 3, 7. Ivl. Hon. rec. B 45 (geogr. p. 51) nullum ostendit *Nilus* -um.

II ***id quo devertitur***, *i. q. hospitium, deversorium*: Liv. 1, 51, 8. Tac. ann. 13, 25 qua *lascivia* Nero itinera urbis et lupanaria et -a (*i. cauponas*) pererrabat. Itala num. 33, 2 (Lugd. Monac.) haec sunt itinera castrorum et -a eorum (*σταθμοί*, Vvlg. castrorum loca). Hier. adv. Rufin. 1, 30 p. 422[B] etiam asini et bruta animalia, quamvis in longo itinere, noverunt secundo -a (*cf.* Hor. epist. 1, 15, 10 deversoria nota). *sim.*: Val. Max. 4, 3, 2 felicissimae deliciarum tot Graeciae urbes necessaria totius navigationis -a erant.

⁎dēverto, -tī, -rsum, -ere *a* de *et* vertere. *scribitur etiam* -vort-, *v. sub* verto. -rsurus: Tert. resurr. 43 p. 89, 8. *deponens* dēvertor *v. p. 855, 9. 35.* Phoc. gramm. V 431, 9 sunt alia passivoneutra ...: -or: nam in praeterito ... -i, sicut activa vel neutra, proferuntur. -tier: Plavt. Mil. 240. Isid. diff. 1, 147 divortio (*F*, divortium) est separatio, cum mulier a viro discedit. -it vero, qui a via vel a ratione deflectit. Gloss. *καταλύω* (*εἰς πανδοχεῖον*). *ἐκκλίνω. ἐκνεύω.*

-it ἐκνεύει, ἐκτρέπεται. ἀποκάμπτει καὶ ἀπεκκλίνει καὶ ἐκνεύει. -or καταλύω ἐπὶ τοῦ κατάγομαι. ἀποστρέφομαι. pervertor (revertor *al.*). -ens consentiens (*contam.? cf.* diversus) vel avertens. *legitur inde a* PLAVTO (*etiam perf.*), *deest* LVCIL. RHET. Her. CATVLLO LVCR. CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. SALL. HOR. TIB. PROP. VITR. CELSO PHAEDRO SEN. rhet. *al., singulis locis ex. gr.*: TER. CATO VERG. MANIL. VELL. VAL. MAX. COLVM. PLIN. nat., *frequentant* PLAVT. (*14ies*) CIC. (*26ies*). *cf.* diverto.

I *transitive*: **A** *i. q. avertere* (*deponens legitur* MIRAC. Theclae *infra l. 20. saepius trad.* di- *cf. II*): MANIL. 2, 362 cum per tales feriuntur singula fines sidera et alterno -itur angulus astro. LVCAN. 2, 470 -itque acies (avertit *b*, devexit *C*). 6, 317 Magnum (*i. Pompeium*). 6, 591 suo ventura *fata* cursu. APVL. met. 2, 22 nec acies (*i. oculi*) usquam -enda (*cf.* GREG. M. moral. 22, 12 ab eo, in quo sibi placent, mentis oculos). ITALA Dan. 13, 9 (Wirc.) -erunt *presbyteri* sensum suum (διέστρεψαν, VVLG. everterunt). PORPH. Hor. epist. 1, 15, 11 ad equum ... consuetudine[m] ⟨de⟩vertendum. 1, 15, 13 in equi ore frenato est quaedam auricula, quae captat famam locorum et prout cognoverit iter dirigit aut -it (CORIPP. Ioh. 6, 446. COMMENT. Lucan. 3, 373 Massiliam. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 24 *mare* pertransiens iter suum -itur apud Lanttcglin). EPIST. Alex. p. 209 -i castra in Phasiacen (iussi -i signa in Phasiacen *H*). CARM. de mens. 1, 7 Iulius ardentis -it lumina Solis. AVR. VICT. Caes. 38, 5 fatalia. SERV. Aen. 1, 567 Sol equos suos ab ista urbe. VVLG. psalm. 80, 7 -it ab oneribus dorsum eius (ἀπέστησεν). GREG. M. moral. 2, 76 amor suus *mentem* a rectitudine iustitiae -it. 20, 30 a quibusdam illos suis operibus. **B** *i. q. vertere* (*interdum trad.* di-, *cf. II*): VERG. georg. 3, 293 iuvat ire iugis, qua nulla priorum Castaliam molli -itur orbita clivo (*sim.* SIC. FLACC. grom. p. 146 vicinales *viae*, de publicis *viis* quae -untur in agros). AVR. Fronto p. 85, 3 N. omne votum tuum dei tibi ad usum tuum ... -ant. VVLG. II reg. 6, 10 noluit -ere ad se arcam domini in civitatem David, sed -it eam in domum Obededom. CORIPP. Ioh. 6, 377 saeva fames alios -ere terga coegit. GREG. TVR. Franc. 3, 19 *fluvius* molinas mira velocitate -it.

II *intransitive* (*in praesenti, imperfecto, futuro deponens habent* PLAVT. TER. CATO CIC. VARRO VERG. LIV. OV. PRIAP. FEST. SEN. phil. STAT. [*idem habet activum*] TAC. [*idem habet activum*] HYG. GRAN. LIC. ARGVM. Ter. APVL. [*idem habet activum*]. VVLG. *cf.* PHOC. *p. 854, 80.* FVLG. MIRAC. Theclae [*ibidem legitur activum*]): **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu i. q. deflectere de via, saepissime hospitii quaerendi causa i. q. deversari* (*additur quo*: huc, in hospitium, in tabernam, domum, in domum, apud hospitem, ad amicos *sim.* *ubi*: in hortis, in domo *sim.* *unde*: via, de via, itinere, ex itinere, ab Ereto, Aegypto *sim.* *plerisque locis traditur* de-, *cf.* deverticulum, deversor *al.*): PLAVT. Men. 264 quia nemo ferme huc sine damno -itur. Mil. 134 is in proximo hic -itur apud suom paternum hospitem (ARGVM. Plaut. Mil. 2, 8. *cf.* AMM. 14, 7, 15 qui *Montius* -bat [*i. deversorium habebat*] in proximo). 240 apud ⟨te⟩ eos hic -ier dicam hospitio (385 ei ambo hospitio huc in proximum mihi -isse visi. 1110). 736 nam hospes nullus tam in amici hospitium -i potest (Poen. 673 ad me. Trin. 673 ad Cupidinem). Most. 966 ad merendam quopiam. Pseud. 658 huc (hinc *Fleckeisen*) in tabernam tertiam (CIC. inv. 2, 14 VAL. MAX. 1, 7 ext. 10. *cf.* VLP. dig. 39, 2, 13, 4 in mea taberna). 961 in id angiportum. Stich. 534 deos salutatum atque uxorem modo intro -or domum (*cf.* TER. Phorm. 312. CIC. Pis. 83 eius ipsius domum [evertisti *codd.*]. Deiot. 17 domum regis [ARVS. gramm. VII 467, 6 *ad l.*]. NEP. Pel. 2, 5 Charonis [devenerunt *C*]. PRISC. gramm. III 323, 7 illi κατάγομαι καὶ καταλύω καὶ ὁρμίζομαι et ad locum et in loco ponunt. similiter nostri '-o domi' et 'domum'. *cf.* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 10 filium in anus domum [evertisse *H*] *sc. habitandi causa* [GELL. 18, 1, 16]. HIL. myst. p. 25, 25 ad meretricis domum. APVL. met. 10, 1 in domo cuiusdam centurionis [PAPYR. Berol. 628ᵛ II 21 ne⟨que⟩ in domo eorum -endi em⟨e⟩ndique causamque ⟨...⟩rem quem detuci place]). CATO or. frg. 6, 1 ad amicos suos (FEST. p. 234). CIC. inv. 2, 43. Verr. 2, 16 ad hospites meos ac necessarios (fin. 5, 4 ad hospitem. div. 1, 57 alterum ad cauponem, ad hospitem alterum. VARRO rust. 3, 3, 9. LIV. 42, 1, 10 apud quos *hospites*). 4, 75 locus ... quo -retur. 5, 25 (*bis*) domus ... quo ... -isset. Font. 19 si qui Cobiamacho, qui vicus inter Tolosam et Narbonem est, -rentur. Mil. 51 ad Albanum. *ibid.* ad villam suam (epist. 7, 18, 3 SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 79). 54 in villam Pompei (ARVS. gramm. VII 467, 7 *ad l.* CIC. off. 2, 64 suam). Phil. 13, 13 se Pompei conveniundi causa -isse Massiliam. de orat. 2, 290 in Pomptinum. Att. 3, 7, 1. 10, 16, 5 ad Terentiam salutatum. 14, 1, 1 ad illum. 14, 1, 2 ille ad quem -i. 15, 1 b, 1 in Cumanum. 15, 2, 1. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 Rhodum (reverti *codd.*). VARRO rust. 2, 11, 12. NEP. Lys. 2, 2 Thasum. LIV. 21, 48, 5 in vacua Romana castra. 25, 9, 2 via omnes irent nec -i quemquam aut excedere ordine agminis paterentur. 26, 11, 10 ab Ereto -isse eo Hannibalem. 38, 15, 5 causa in Pamphyliam -endi (revertendi *trad.*). 42, 1, 7 locum ..., ubi -retur. 44, 43, 2 viâ (PLIN. paneg. 52. ITIN. [Silv.] 10, 9 a via [LIB. iubil. 27, 19]. *cf.* QVINT. inst. 2, 3, 9 recto itinere. SVET. vita Verg. p. 55 ex itinere). OV. Pont. 4, 14, 21 ad veteres scopulos iterum -or. PRIAP. 14, 2 huc ... in dei salacis ... sacellum. VELL. 2, 99, 4. CVRT. 4, 9, 1 Aegypto ... in Africam. 4, 16, 14 longius. SEN. dial. 10, 8, 5 *aetas* nusquam -etur, nusquam remorabitur. epist. 48, 8 quo -eris? COLVM. 1, 5, 7 assiduis -entium hospitiis. STAT. Theb. 2, 721 Aonia -is Ithone. 3, 45 saltu ... pastor. QVINT. inst. 6, 3, 49 Bovillas. FRONTIN. strat. 1, 8, 3 ad sua defendenda (descenderunt *d*). TAC. hist. 2, 64 Interamniam. 2, 100 Ravennam. 3, 11 in quibus *hortis* -batur Saturninus. HYG. astr. 2, 38 apud hunc (*sc. Chironem*). SVET. Tib. 12. AVR. Fronto p. 35, 3 N. in agrum Pompei. p. 66, 24 N. Anagniam -imus mille fere passus a via. GRAN. LIC. p. 30 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Haut. 4. GELL. 3, 9, 4 Argos. 3, 13, 4. 13, 2, 2 ad Pacuvium. APVL. met. 1, 7 ad quandam cauponam (PAVL. dig. 4, 9, 6 pr. in caupona). 1, 15. 2, 3. 3, 5. 4, 1. 3. 8, 22. 9, 2. 4. 33. 40. TERT. ieiun. 6 p. 281, 16 cum in spelunca⟨m⟩ -isset. resurr. 43 p. 89, 8 *mortuus* paradiso ..., non inferis -urus. scorp. 3 p. 151, 14 cum -isset (devenisset *A*) Israel apud Sethim. adv. Val. 32 p. 208, 22 illuc habeo -ere post excessum. ITALA gen. 19, 2 (Hil. trin. 4, 28) divertite in domum pueri vestri (ἐκκλίνατε, VVLG. declinate). 38, 16 (Lugd.) *Iudas* -it autem ad eam (ἐξέκλινε, VVLG. ingrediens). iud. 14, 8 (Lugd.) *Simson* -it videre cadaver leonis (ἐξέκλινεν, VVLG. declinavit). 18, 3 (Lugd. ἐξέκλιναν, VVLG. utentesque illius diversorio). 20, 8 (Lugd.) nec -et unusquisque in domum suam (ἐπιστρέψομεν, VVLG. intrabit domum). num. 33, 35 *sqq. saepius* (Lugd. Monac.) diverterunt (παρενέβαλον, VVLG. castrametati sunt *vel* fixere tentoria). prov. 9, 4 (Aug. civ. 17, 20) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. veniat). 9, 16 (Aug. gen. c. Manich. 2, 27. ἐκκλινάτω, VVLG. declinet). CAPITOL. Ver. 4, 5 ad quam *popinam*. VIR. ill. 42, 5. PRISCILL. tract. 3, 62 de qua *via*. AMBR. off. 3, 19, 114. HIER. epist. 49, 8 nec ad sinistram nec ad dextram. in Ezech. 16, 8 p. 149 tempus -entium (*ex* LXX, καταλυόντων, VVLG. amantium. *cf. de varia lectione et interpretatione* HIER. *l. c.* p. 149 *sq.*). hom. Orig. in Ezech. 6 p. 741 *et passim*. VVLG. gen. 19, 3 ut -rent ad eum. 38, 1 num. 20, 21 ind. 19, 15. 20, 4 illuc -i. Iudith 6, 9 -entes a latere montis. I Macc. 5, 35. 6, 47 -erunt se ab eis. 9, 45 locus -endi (τοῦ ἐκκλῖναι). 9, 47 -it ab eo retro. Sirach 2, 16 in vias pravas (*deest* LXX). Luc. 9, 12 (καταλύσωσιν). 19, 7 ad hominem peccatorem (εἰσῆλθεν καταλῦσαι). *al.* AVG. quaest. hept. 6, 2. SCHOL. Cic. Bob. p. 24 in quas possessiones. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 4 dial. 2, 12, 2. OROS. hist. 6, 13, 1 in Palaestinam. PETR. CHRYS. serm. 64 p. 379ᶜ ad sepulcrum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929ᴬ cum paulisper de schemate stella -erit. FVLG. myth. 1 praef. 10. VITAE patr. 5, 7, 24 -it ... aquila in dexteram partem sequentis se (EVGIPP. Sev. 29, 3 in unam partem). PALLAD. hist. mon. I 21 p. 301ᴬ in quem -erit locum. FACVND. defens. 5, 1 -ere ad falsae denegationis inane suffugium (*in imagine*). ANON. Vales. 10, 46 ad *Severinum*. MIRAC. Theclae 6 p. 172, 4 in porticum ante valvam monasterioli. ISID. diff. 1, 147 *v. p. 854, 82.* **2** *latiore sensu i. q. discedere* (*interdum trad.* di-): PLAVT. Men. 635 quin ut dudum -i abs te, redeo nunc demum domum. TERT. resurr. 7 p. 36, 16 ut non vivere animae ⟨nil⟩ aliud sit quam a carne -ere. ITALA Is. 52, 11 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 414, 26) -ite, ... excedite illinc (ἀπόστητε, VVLG. recedite, exite). BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 361, 15 si ipsum Ciceronem quis videat et interroget, quo -at.

B *translate*: **1** *generatim*: **a** *i. q. se sive animum convertere ab aliqua re et ad aliquid faciendum vel dicendum* (*saepe trad.* di-): OV. am. 2, 6, 9 alitis in rarae miserum, *o Philomela*, -ere funus. ars 2, 425 docta, quid ad magicas, Erato, -eris artes? (converteris *vulgo*). met. 9, 62 inferior virtute mea -or ad artes. SEN. epist. 2, 4 ad alios *libros*. 108, 27 omissis ad quae -imur. QVINT. inst. 2, 11, 5 ad alia. 4, 3, 13 in quam *commemorationem*. decl. 333 p. 311, 3 *controversiae* -unt eo, ut quaestiones habeant, an *eqs.* FRONTIN. aq. 119 ad tutelam ductuum *exponendam*. PLIN. epist. 1, 4, 3 in nostra *negotia*. SVET. vita Pers. p. 75 a schola. FRONTO p. 150, 10 N. ad philosophiam. TERT. anim. 53 p. 385 quo deinde anima nuda et explosa -et? adv. Marc. 3, 22 p. 415, 7 ab ipso Iudaismo -entes. pudic. 1 p. 221, 1 adeo -it a sententiis pristinis. nat. 1, 1 p. 60, 4 a bonis in perversa. praescr. 5 ac per hos non eos probabiles facit qui in haereses -erint, cum maxime -i ab eiusmodi obiurget (HIER. vir. ill. 41 FACVND. defens. 7, 6). PS. CYPR. abus. 6 ad deteriora (*opp.* ad meliora conscendunt). PS. SOL. add. p. 219, 11 a vero. CHAR. gramm. I 57, 9 plura *verba* in eundem significatum -untur (*velut* senectus *et* senecta). SYMM. epist. 4, 34, 2. AMM. 14, 10, 11 ad placidiora. VVLG. psalm. 33, 15 a malo. PS. AVG. serm. 263, 4. 264, 6. 273, 4 VEN. FORT. vita Hil. 3, 10. **b** *i. q. se convertere ab aliquo et ad aliquem* (*traditur etiam* di-): SVET. vita Pers. p. 75 a ... magistris. GELL. 1, 9, 8 isti qui repente pedibus illotis ad philosophos -unt. ITALA prov. 9, 4 (Aug. civ. 17, 20) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. veniat). 9, 16 (Aug. gen. c. Manich. 2, 27, 41) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. declinet). Os. 5, 6 (Wirc.) -it *dominus* ab eis (ἐκκέκλικεν, VVLG. ablatus est. AVG. HIER. *al.*: declinavit). RVFIN. Orig. in gen. 16, 4 ut sapientes ... -ant ad se (*sc. Sapientiam*).

2 *speciatim in arte rhetorica i. q. digredi, aberrare a proposito* (*interdum trad.* di-): CIC. epist. 12, 25, 5 redeamus illuc, unde -imus. LIV. 35, 40, 2 inde namque -eram. 39, 53, 1 a quibus -it oratio. CVRT. 10, 6, 1 inde enim -it oratio. QVINT. inst. 4, 3, 17 *is* cito ad id redire debet, unde -it. PLIN. nat. 2, 27 in haec. LACT. inst. 3, 20, 2 huc necessario -endum fuit. AMM. 16, 7, 10. 31, 5, 17.

deriv.: deversari, deversio, deversitare, 2. deversor (deversitor, deversorius), deverticulum. *Pflugbeil.*

dēvēscor, -ī *a* de *et* vesci. *i. q. devorare*: STAT. Theb. 1, 604 animas ... abripere altricum gremiis morsuque cruento -i.

dēvestio, -īre *a* de *et* vestire. *i. q. denudare*: APVL. met. 3, 21 omnibus laciniis se -it Pamphile. 4, 7.

?dēvestīvus, -a, -um. *i. q. denudatus*: TERT. adv. Val. 14 p. 193, 1 certe nec forma nec facies ulla *Enthymesi*, -a scilicet et abortiva genitura (intempestiva *Öhler*, de bestiva *Engelbr.*, de vexativa *Kroym.*).

dēvcto, -āre *a* de *et* vetare. *i. q. vetare*: FRONTO p. 119, 5 N. invenit autem me Tranquillus, cum frigeret, etiam nunc -antem (*sic legit Hauler*). [*it.* divietare. *M.-L.*]

dēvexio, -ōnis *f. a* devexus. *i. q. devexitas*: SCHOL. Prud. c. Symm. 2, 884 clivo: -e. *fort. huc pertinet*: GLOSS. II 47, 53 devexo (*leg.* devexio?) περιφέρεια.

dēvexitās, -ātis *f. a* devexus. *i. q. declivitas*: PLIN. nat. 2, 165 quo longissime -s *litoris* passa sit. 2, 179 in illam terrae -em (*de polo*) transgressis. 3, 147 qua mitescentia Alpium iuga ... molli in dextrā ac laevā -e considunt (AMM. 22, 8, 11 latus austrinum molli -e subductum. 23, 6, 65. 27, 10, 9 facilem habet -em et mollem). 17, 168 clivosa altiores scrobes poscunt, praeterea pulvinatis a -e labris. PLIN. epist. 8, 8, 3 loci. SIC. FLACC. grom. p. 143, 4 -s supercilii. AMM. 27, 9, 6 per angustum quendam transiens -is anfractum.

dēvcxo, -āre *v.* divexo.

dēvexus, -a, -um [*cf. c.* subvexus, convexus, *ubi plura. Th.*]. *compar.* -ior: GERM. 485 CLAVD. 17, 57 MART. CAP. 6, 593 EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903[C]. 4, 3 p. 905[A]. GLOSS. περιφερής. -um κατωφερές. descensum pronum. inclinatum. depressum. declivium. esdyni (*anglosax.*). -a declivia. *legitur inde a* LEGE repetund. *et* CIC. *cf. etiam* divexus.

i. q. declivis, deflexus, vergens, pronus (*additur* ab, *abl. solus* [*v. l. 72. 73. 80*]; ad, in *c. acc.*, super [*l. 81*]): **1** *de motu rerum vel situ locorum*: LEX repetund. (Corp. I 198) 53 in eam sitellam manum demitito et eam -am popul⟨o ostendito⟩. CIC. div. 1, 101 *lucus Vestae* a Palatii radice in novam viam -us est. leg. frg. 4 sol paululum a meridie iam -us videtur (*sim. de sideribus*: HOR. carm. 1, 28, 21 -i rapidus comes Orionis ... Notus [*cf.* PORPH. *ad l.*]. SIL. 14, 75 chelas. AVIEN. Arat. 1022 -o nectuntur ab ordine cuncta. 1241. 1358. PS. RVFIN. in Ioel 1, 6—8 sole in hiberno -o. *cf.* CLAVD. 17, 57 quodcumque rubescit occasu, quodcumque dies -ior ambit). VERG. georg. 1, 241 mundus, ut ad Scythiam Riphaeasque arduus arces consurgit, premitur Libyae -us in austros (*opp.* sublimis. AVIEN. Arat. 1157. *cf.* PRVD. cath. 8, 11 -o ... in axe. MART. CAP. 6, 593 *cum Canopos* triones geminos ut -a non cernat ..., quis igitur dubitet globi -ioris opposita alia inconspicua fieri atque alia velut sphaerae curvationibus eminere. 8, 808. 816 *opp.* evexus. PRISC. periheg. 47 polus). georg. 3, 524 ad terramque fluit -o pondere cervix *tauri*. 4, 293 usque coloratis amnis *Nilus* -us ab Indis. Aen. 8, 280 -o interea propior fit Vesper Olympo (SERV. *ad l.* inclinato in noctem caelo. LACT. inst. 3, 24, 5 caelum ... in omnes partes ... esse -um. AVIEN. orb. terr. 767. SCHOL. Germ. Sang. p. 230, 6 lacteus circulus ... a septentrione consurgens, in austrum -us). OV. am. 2, 1, 14 ingestaque Olympo ardua -um Pelion Ossa tulit. met. 8, 330 silva incipit a plano -aque prospicit arva (STAT. Theb. 2, 503). 9, 334 est lacus, acclivis -o margine formam litoris efficiens (LVCAN. 9, 497 STAT. Theb. 3, 407). LIV. 29, 35, 14 vallem ad alterum litus -am (MELA 1, 40). 37, 41, 7 altera *falx* aequata iugo *quadrigarum*, altera inferior in terram -a. 38, 29, 10 urbs in mare -a. 44, 35, 23. MANIL. 1, 676 -o ... clivo *orbis* (GERM. 485 hoc medium sidus [*sc. Cancrum*] findit -ior orbis). PAVL. FEST. p. 48 capronae equorum iubae in frontem -ae, dictae quasi a capite pronae. p. 59 loca quaedam -a subinde et accliva. p. 69 dorsum dictum, quod pars ea corporis -a sit deorsum. p. 122 molliter in planum -i *promuntorii*. FEST. p. 213 tectum ... in duas partes -um (*sic* PAVL., divisum *cod. Festi*). CELS. 5, 26, 28 *membrum* -um. SEN. nat. 1, 3, 5 imagines ... -as et in praeceps euntes. 3, 28, 5. 5, 13, 2 canalem. COLVM. 1, 2, 3 collibus vel ad orientem vel ad meridiem molliter -is. 1, 2, 4 agri ... quam mollissime -i. 1, 6, 21. 2, 10, 23. 4, 9. 4, 24, 16. 6, 23, 1. LVCAN. 2, 429 Alpes. 6, 576 Haemus. PLIN. nat. 6, 15. 28, 60 capite in dextrum umerum -o. VAL. FL. 3, 398 est procul ad Stygiae -a silentia noctis Cimmerium domus. 3, 687 montibus (OROS. hist. 6, 11, 24). SIL. 4, 480 curru. 6, 645 excelso summi qua vertice montis -um lateri pendet Tuder. 8, 360 celso -a iugo Iunonia sedes Lanuvium. 10, 355 -o capiti. 13, 674. STAT. Theb. 1, 381 moenia. QVINT. decl. 388 p. 436, 16 litus ... molliter -um aequali planitie. FRONTIN. aq. 36 *calix* ad cursum aquae oppositus et -us amplius rapit. IVV. 4, 118 raedae. PLIN. epist. 5, 6, 11 terra. HYG. mun. castr. 49 *bis*. SVET. Nero 13 pulpitum. TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 335, 25 in ipso opere prono et -o ad terram (*i. in opere rustico*). HIL. trin. 1, 20 iter. AVSON. Mos. 27. AMM. 15, 10, 4 *iugum* prona humilitate -um. CLAVD. carm. min. 26, 53 fluvius -a rupe volutus. MART. CAP. 3, 273 inflexi *accentus* signum est sigma super ipsas litteras -um. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 165 -o ductu *defricationis*. EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903[C] locus -ior. 4, 3 p. 905[A] *Aegyptus* utique -ior habetur *Rubro mari* (*syn.* humilior). 7, 4 p. 941[C] humile ... est Arctoum mare et -um. 9, 2 p. 957[B] spatia -a (*ibid.* loci proclivitas). *nota de persona*: PLIN. paneg. 71 cum candidatis ... osculo occurreres, -us quidem in planum et quasi unus ex gratulantibus. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 6 si (*sc. Africam petens*) ad laevam Achaiae sinum paululum -us (*i. devertens*) intraveris. *subst. n.* dēvexum, -ī; *plur.* dēvexa, -ōrum: CAES. Gall. 7, 88, 1 ut de locis superioribus haec declivia et -a cernebantur. MANIL. 2, 846 quod summo premitur -um culmine mundi. SEN. dial. 7, 25, 7 per -um ire (nat. 6, 20, 2 exire). nat. 3, 3 in -o fluit *aqua*. epist. 90, 17 pluviis per -a labentibus (PLIN. nat. 6, 41 utrimque per -a laterum *Caucasi* Armeniae ... Cephenia ... copulatur. SIL. 3, 362 lapsantem dubio -a per invia nisu firmabat gressum. APVL. met. 4, 6 huius *montis* per obliqua -a ... convalles ... ambiebam. 4, 35. SCHOL. Hor. carm. 1, 7, 13 praeceps Auio: per -a cadens. LEO M. serm. 40, 2 [*in imag.*] quas *oves* per -a luxuriae in diversoria mortis inducat). LVCAN. 10, 39 *Alexander* isset in occasus mundi -a secutus aiubissetque polos. PLIN. nat. 4, 41 aversa eius (*Haemi*) et in Histrum -a Moesi ... obtinent (6, 29). STAT. Theb. 3, 325 viridisque legit (*i. transit*) -a Prosymnae. 7, 448. 9, 243 arcani ... -a profundi (*i. maris*). 12, 244. TAC. hist. 5, 11 turres ... inter -a in centenos vicenosque attollebantur. PALLAD. 3, 25, 21 magis tamen inclinata et -a desiderant *cydonea*. PRISCILL. tract. 11, 145 si sublimaret erecta, divexa vergeret. GARG. MART. pom. 1, 1 ad montium -a *cydonea* melius proveniunt. AVSON. 368, 16 medium si quis vellat de fornice saxum, incumbunt cui cuncta, simnl -a sequentur cetera. MACR. somn. 2, 5, 36 obliquos vero eos *Cicero dicit*, qui australis cinguli -a sortiti sunt. MART. CAP. 6, 625. NOT. urb. Const. 7, 3 regio sexta, brevi peracta planitie, reliqua in -o consistit. RVT. NAM. 2, 15 Apennini -a. PETR. CHRYS. serm. 46 p. 329[A] ad -a vallium ... descendere.

2 *translate*: CIC. Att. 9, 10, 3 aetas iam a diuturnis laboribus -a ad otium (SEN. epist. 12, 5 iucundissima est aetas -a iam, non tamen praeceps). SEN. epist. 114, 16 illa in exitu lenta, qualis Ciceronis est, -a et molliter detinens compositio *orationis*. ANTH. 415, 15 *Spes* instabilis, dubio -a (div- *cod.*) ad tempora motu. *L.*

dēviātio, -ōnis *f. a* deviare. *i. q. error*: CASSIAN. c. Nest. 1, 4, 3 ut, ubi -o eius (*Leporii Pelagiani*) prius cognita erat, illic etiam emendatio nosceretur. *Bögel.*

dēvictio, -ōnis *f. a* devincere. *i. q. actio devincendi* (*acced. genet obi. vel pron. poss.*): HIL. trin. 11, 35 -o ... mortis nihil aliud quam resurrectio ex mortuis est. CARM. adv. Marc. 1, 108 falsa resurrectio, mortis -o falsa. FILASTR. 92, 6 ut plena -o fieret inimici. CASSIOD. hist. 1, 16 p. 915[B] arbitrantes taciturnitatem tanti viri nostram esse -em.

dēvictor, -ōris *m. a* devincere. *i. q. victor*: CORP. III 7061 (*a. 51*) Ti. Claudio ... vind(ici) lib(ertatis) devi⟨ctori regum XI⟩ Britanniae (*sic suppl. Mommsen*, devi⟨ctis regibus XI⟩ *Perrot*). VI 31988 (= 3868; *ad Stilichonem refertur*) ⟨p⟩rov⟨identissimo hostium de⟩victori. CASSIOD. hist. 7, 33 civitates ... ocurrebant et vici -es athletas honorantes. [GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεβίκτορος ἀγοραστοῦ *legend. videtur* δεβίτορος.]

dēvictus *v.* devinco.

dēvigēsco, -ere *a* de *et* vigescere. *i. q. marcescere, languescere*: TERT. anim. 27 adeo marcescimus et -imus (devirescimus *B in marg.*) cum lucis detrimento.

✱dēvincio, -īnxī, -īnctum, -īre *a* de *et* vincire. PLAVT. Asin. 849 devinxti (devinxisti *codd.*). CORP. X 1251 debinti *i.* devincti. *in codd. interdum confunduntur* devinctus *et* devictus, *compluries scribitur* div- (*etiam* CARM. epigr. 700, 11). GLOSS. -c⟨i⟩o ἀποδεσμῶ. δεσμῶ. -xit conligavit. -cxerat ligaverat. -cimini obligamini. -ctus (IV 333, 12. 13 divinties *trad.*) inligatus affectu. ligatus. -ctum copulatum. -cto ligato. ammoto. -iens (V 287, 43 divincians. V 452, 2 divinciens) inligatus seu afflictus (-ctus inligatus affectu *coni. Goetzius*). inligans effectum (*corrigendum videtur* inligans affectu. *cf.* ENNOD. opusc. 3, 113 p. 360, 17). *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

1 *proprie et in imagine i. q. vincire, alligare, constringere: animantia* (*additur* ad *l. 68, accus. q. d. graecus l. 72*): PLAVT. Men. 845 abducam qui hunc hinc tollant et domi -iant. Pseud. 200 cras te quasi Dircam olim ... duo gnati Iovis -xere ad taurum, item ego te distringam ad carnarium. CVLEX 235 vinctus sedet immanis serpentibus Otos -ctum maestus procul aspiciens Ephialten. PLIN. nat. 8, 54 ut *leo* -iatur non repugnans. 28, 212 ut ... *aper* velut -ctus opprimatur. AVSON. 325, 60 Amorem -ctum post terga manus. *res* (*additur dat. l. 74*, ad *l. 83*): LVCIL. 246 bulga haec -cta ⟨la⟩certo est. CELS. 6, 18, 10 cruribus inter se -ctis (COLVM. 4, 24, 6 muscus qui more compedis crura [umore concedit cura *SA*] vitium -cta comprimit). 7, 22 ut una simul et oras et venas cicatrix -iat (*cf.* 4, 2. 7, 7, 14). SEN. dial. 3, 3, 7 lingua *est animalibus*, sed -cta nec in motus varios soluta *ut homini*. COLVM. 4, 26, 4 meminerit alligator, ne torqueat sarmentum, sed tantum inflexum -iat. PLIN. nat. 7, 3 feliciter natus iacet manibus pedibusque -ctis. 32, 3 cum rostra ... semipedalis inhibere possit ac tenere -cta pisciculus *echenais appellatus*. SIL. 4, 579 labe tenaci haerent -cti gressus. GELL. 5, 21, 2 est ... doctrina homo seria et ad vitae officia -cta ac nihil de verbis laborante. LAMPR. Heliog. 7, 2 genitalia sibi -xit (de-

vixit *trad.* [*cf. infra l. 49*], defixit *Salmasius*). LACT. opif. 8, 16 divinae providentiae virtus fecit duos simillimos orbes eosque ... -xit (*cf. infra l. 12*). ARATOR act. 2, 348 -cta ... iussit ... membra tegi. *nota*: EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881[c] mundum ... inviolabilibus cuiusdam concordiae vinculis arctatum in unam societatem compagi-
5 nationemque *deus* -xit. *de metris*: TER. MAVR. 2437 simul hos *versus* loquemur, quando -ctis metris et hinc et inde veniet aptior locus. *aliquem sive aliquid aliqua re* (*additur saepius accus. q. d. graecus, dativ. l. 42*): PLAVT. Pseud. 222 tu oleum hau magni pendis, vino te -is (*A P*, deungis *Acidalius; v. p. 860, 38. totum locum delevit Vsener, cf. E. Norden Rhein. Mus. 49 (1894) p. 197 sq.*).
10 CIC. Arat. 296 *orbes* aequo spatio -ctos sustinet axis (*cf. l. 2*). Brut. 217 -ctus erat fasciis. leg. agr. 1, 16 quam (*i. Italiam*) omnibus vinclis -ctam et constrictam teneretis. 2, 86 Atellam, Cumas, Neapolim, Pompeios, Nuceriam suis praesidiis -ient (leg. agr. frg. 2 cetera oppida praesidiis -ient). Pis. 29 omnes omnium gentium partes tribus triumphis -xerat. rep. 1, 42 vinclum primum homines inter se rei
15 publicae societate -xit (nat. deor. 2, 148 *eloquendi vis* nos iuris, legum, urbium societate -xit. off. 1, 56 inter quos ea *beneficia* sunt firma. -iuntur societate. AVG. civ. 22, 1 epist. 153, 1, 3). epist. 13, 29, 1 *vinculum* eorum studiorum earumque artium, quae per se ipsae eos ... etiam familiaritate -iunt (*cf.* ad Q. fr. 1, 2, 4 Hermippum non solum sermone meo, sed etiam familiaritate -xi). CATVLL. 64, 122 ut eam
20 -ctam lumina somno liquerit (CIRIS 206 -ctus lumina somno Nisus erat). LVCR. 4, 453 suavi -xit membra sopore somnus (4, 1027 somno -cti. SVET. Aug. 16. *cf.* SEN. Herc. f. 1078 preme, *Somne*, -ctum [*Gronovius*, devictum *E A*] torpore gravi, sopor indomitos alliget artus. CARM. epigr. 481, 3 hic iacet aeterno -ctus membra sopore). TIB. 2, 5, 5 triumphali -ctus tempora lauro. 2, 5, 117 lauro -ctus agresti miles.
25 LIV. 40, 29, 3 operculis *arcarum* plumbo -ctis. CELS. 8, 9, 1 aliquid ex penicillo quod summum lino sit -ctum. CVRT. 4, 3, 22 aurea catena -xere simulacrum (SIL. 8, 276 Latiā -ctum colla catenā Hannibalem. 11, 117 ductorem vestris -ctum colla catenis). COLVM. 4, 17, 6 *vinea* ex utraque parte iugo -cta. PLIN. nat. 36, 169 *silex* structurae
30 infidelis nisi multa suffrenatione -ctus. APVL. met. 6, 30 *anum* suo sibi funiculo -ctam. 10, 21 *taeniā* decoras -xerat papillas. PANEG. 4, 20 quidquid invictissimi principes urbium, gentium, nationum ... aut virtute devincunt aut terrore -iunt. ARNOB. nat. 1, 47 ea solvit et vicit, quae perpetuis nexibus et immobili fuerant necessitate
35 -cta (*cf. p. 860, 24*). 2, 16 *corpora* nervorum colligatione -cta. RVFIN. Orig. in gen. 9, 3 disrumpamus vincula eorum quibus nos -xerunt potestati suae. MACR. somn. 1, 6, 24 insolubili inter se vinculo clementa -xit. PASS. Theclae B 9 p. 24, 11. 18. 23 Thecla veluti aranea in tela -cta eius verbis est. CONC. Rom. a. 502 p. 450, 6 sacerdotes volumus religionis nexibus -iri. *nota*: PAVL. FEST. p. 68 *aves* Aegyptii inter potandum cum coronis -ire soliti sunt. *omisso obiecto*:
40 CELS. 7, 17, 1 quidam ... per acum duobus linis ad imam basim immissis sic utrimque -iunt. TERT. adv. Marc. 1, 28 quomodo absolvet a morte qui non -xit (devixit *M, cf. supra l. 1*) ad mortem? damnasset ... si a primordio -xisset (-xisset ... damnasset *M R*)..

2 *translate i. q. astringere, alligare (sive legibus, necessitate sim. sive beneficiis, amore sim. sive calamitate, scelere sim.), conciliare, obligare, obstringere: accusativus solus* (*additur dativ. l. 65*): CIC. Phil. 7, 6 quamquam nos ... usus, consuetudo, studiorum etiam honestissimorum societas similitudoque -xit (*cf. l. 74*).
45 Q. CIC. pet. 20 quos -ctos tenes. SEN. Ag. 137 inter istas mentis obscssae faces fessus quidem et -ctus (devictus *A*) et pessumdatus pudor rebellat. epist. 99, 8 omnes eadem condicio -xit. QVINT. decl. 246 p. 9, 21 vis tenuit et -cta (*Gronovius*, devicta *codd.*) mens. inst. 7 pr. 1 nisi *res* eadem dispositio in ordinem digestas atque in⟨ter⟩
50 se commissas -xerit. TAC. ann. 1, 3 *Livia* senem Augustum -xerat adeo, uti *eqs.* PS. AVR. VICT. epit. 17, 5 animum eius penitus. HIER. epist. 21. 13, 4 pectoris interna -iunt. CLAVD. carm. min. 30, 108 nec carior olim mutua Ledaeos -xit cura Lacones. CASSIAN. inst. 11, 18 quem semel suae familiaritati -xerit. ENNOD. epist. 1, 9, 4 p. 19, 10
55 quos inter se ... concors animorum -xit aequalitas. CARM. epigr. 700, 11 (*a. 518*) sodales cunctas divinctas habens. VITA Caes. Arel. 1, 61 p. 482, 18 ut in te sibi caritas Christi -xit. *accedit ablat.*: PLAVT. Asin. 285 nostro -cti beneficio (TER. Haut. 394. CIC. Verr. 6, 82 donis beneficiisque [TAC. ann. 2, 58]. Brut. 224 equestrem ordinem beneficio legis -xerat. Att. 1, 13, 2 beneficio consulis. 16, 16, 9
60 epist. 6, 11, 1. 13, 11, 3. 13, 27, 2 CAES. civ. 1, 29, 3. LIV. 22, 22, 11 beneficio et gratia. 38, 60, 6. IVST. 13, 6, 19 beneficiis obsequiisque. 14, 5, 4 *v. etiam p. 860, 21. 69*). TER. Andr. 561 spero consuetudine et coniugio liberali -ctum ... dehinc facile ex illis sese emersurum malis (CIC. Arch. 6 Lucullos ... et Drusum et Octavios et Catonem
65 et totam Hortensiorum domum -ctam consuetudine cum teneret. NEP. Att. 1, 4. *v. etiam supra l. 54*). Hec. 168 animus partim uxoris misericordia -ctus, partim victus huius iniuriis. Haut. 208 animus ubi semel se cupiditate -xit mala. CIC. Verr. 5, 90 ut cuius ad statuam Siculi te praetore alligabantur, eius religione (-ni *al.*) te isti -ctum astrictumque (PLIN. paneg. 93) dedamus (dom. 131 si sedem ipsam ac templum publici consilii religione Concordiae -xisset. TAC.
70 ann. 3, 26 religionibus. HIL. in Matth. 7, 11 officii religione. trin. 6, 19 caritatis religione. AMM. 31, 4, 13). Cluent. 160 indicem ... non -ctum legibus esse oportere (prov. 19 *nationes* nondum legibus, nondum iure certo, nondum satis firma pace -ctae [leg. 1, 42 TAC. ann. 3, 26]. Brut. 53 *Brutus* civitatem ... perpetuo dominatu liberatam magistratibus annuis legibus iudiciisque -xerit. SEN. dial. 6, 18, 1. QVINT. inst. 12, 10, 14). 179 ut cum nuptiis alligatum simul et testamenti spe -ctum posset habere in potestate. Flacc. 5 cives ... -cti necessitudine ac vetustate. Cael. 36 vis ... filium familias ... habere tuis copiis -ctum. 52 eodem se conscientiae scelere -xit (har. resp. 5 scelere). 55 iure iurando -cta auctoritas. Planc. 37 quas *tribus* is largitione -ctas haberet (*cf.* 45 suffragia largitione -cta. TAC. ann. 12, 64 Lepida blandimentis ac largitionibus invenilem animum -bat). Mil. 88 *Milonem* novo reditu in gratiam quasi -ctum arbitrabatur. Phil. 2, 116. 11, 2 eosdem singulari inter se consensu et amore -xit improbissimae naturae et turpissimae vitae similitudo (VERG. Aen. 8, 394 pater aeterno ... -ctus amore [devictus *P corr. cf.* LVCR. 1, 34 aeterno devictus vulnere amoris]. VAL. MAX. 5, 8, 2 LVCAN. 8, 155 STAT. Theb. 9, 808. VIR. ill. 79, 3. 85, 4 SCHOL. Hor. epist. 1, 17, 36 PASS. Theclae C 26 p. 71, 15 ille multum -ctus [*sic* $\mathfrak{T}\mathfrak{W}$, vinctus *y*, devictus *vulg.*] in amore eius [victus amore eius *C a b d*]. CORP. X 4755 amore et beneficiis -cti). Brut. 45 nec ... in constituentibus rem publicam ... nec in impeditis ac regum dominatione -ctis. 276 *ut* animus eorum qui audirent -ret (devinceret *L*) voluptate. fat. 20 mentem hominis voluntate libera spoliatam necessitate fati -iunt (PLIN. epist. 7, 9, 14 metri necessitate -cti [-ctis *M*, defuncti *Barth et Gesner*] soluta oratione laetamur. *v. p. 859, 39*). off. 1, 22 tum artibus (TAC. ann. 4, 1) tum opera tum facultatibus -ire *debemus* hominum inter homines societatem (*cf.* leg. 1, 42). 1, 54 sanguinis ... coniunctio et benivolentiā -it homines ⟨et⟩ caritate. epist. 1, 9, 18 cuius officiis metam esse -ctum non solum confitear, sed etiam gaudeam (6, 10, 2 TAC. ann. 2, 58. PLIN. epist. 1, 7, 2 quam [*i. provinciam*] tot officiis, tot laboribus, tot etiam periculis meis ... -xerim. APVL. apol. 99 *v. etiam infra l. 68*). LVCR. 4, 962 quo quisque fere studio -ctus adhaeret (*inde* FRONTO p. 230, 5 N. *cf. etiam* CIC. epist. 15, 4, 16. FRONTO p. 182, 11. 226, 8 N.). CAES. civ. 1, 39, 4 pignore animos centurionum -xit et largitione militum voluntates redemit. NEP. Alc. 3, 4 liberalitate. CVRT. 6, 9, 4 illa aetate, tot meis, tot parentis mei meritis -ctus. SEN. epist. 83, 16 non est animus in sua potestate ebrietate -ctus (*cf.* PLAVT. Pseud. 222 *p. 859, 10*). PS. QVINT. decl. 6, 2 calamitate. TAC. ann. 2, 56 *Zeno* venatu epulis et quae alia barbari celebrant, proceres plebemque iuxta -xerat. 13, 46 Neronem paelice ancilla et assuetudine Actes -ctum. SVET. Dom. 22 -ctus Domitiae nuptiis (*cf.* CIC. Cluent. 179 nuptiis alligatum). FRONTO p. 58, 19 N. qui plurimos virtutum suarum facundiaeque admiratione -xerit (PANEG. 11, 24). p. 76, 2 curis. APVL. met. 5, 24 cupidine. TERT. resurr. 17 cum ... facta -cta sint meritis. IVST. 30, 2, 3 *Oenanthe* geminae subolis illecebris -ctum regem tenebat (PRVD. ham. 821). PANEG. 5, 20 nihil ... non aut metu quietum est aut armis domitum aut pietate -ctum. 7, 10 veniā. 10, 34 quarum rerum miraculo. HIL. in Matth. 4, 18 *dominus* mutua ... universos caritate -ens (*cf.* trin. 6, 19 caritatis religione). 9, 2 legem ... sacrificiorum observatione -ctam (COLL. Mos. 6, 4, 6 Romana maiestas omnes ... leges suas religionis sapientia [religione sapienti *B*] pudorisque observatione -xit). CARM. epigr. 652, 2 (*a. 368*) casta maritali semper -cta pudore. AVSON. 174, 2 te germanum non sanguine, sed vice fratris -ctum (*cf.* COD. Iust. 10, 36, 1 pr. consanguinitate). AVG. civ. 18, 2 societas ... mortalium ... naturae quadam communione -cta (SIDON. epist. 4, 6, 1 *illum* non minus mihi veteris contubernii sodalitate quam novae professionis communione -ctum). PROSP. carm. de ingrat. 156 suam ... progeniem culpa et leto -xerit omnem. MART. CAP. 1, 34. ZACCH. 3, 10 -ctam ... cultibus tuis (*dei*) mentem. BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 172, 13 Romanos inter se omnes uno generis nomine -it et colligat. *al.* *de oratione i. q. colligare*: CIC. Brut. 140 *in verbis* comprensione (compressione *L*) -endis. orat. 85 nec acervatim multa frequentans una complexione -iet *orator*. *accedit etiam dativ. q. d. commodi*: PLAVT. Asin. 849 istoc me facto tibi -xti (-xisti *codd.*). CIC. epist. 1, 7, 3 virum ... tibi tua praestanti in eum liberalitate -ctum. 13, 3 ipsum ... summo officio et summa observantia tibi in perpetuum -xeris. 13, 7, 5 *illos* summo beneficio in perpetuum tibi tuisque. CVRT. 10, 1, 25 *Bagoas* Alexandrum obsequio corporis -xerat sibi (*cf.* 6, 7, 2 obsequio uni sibi dediti corporis vinctus. *v. etiam* IVST. 13, 6, 19). PANEG. 2, 11 necessitudine tibi et affinitate. SVLP. SEV. chron. 2, 38, 1. ENNOD. opusc. 3, 92 p. 354, 20 tantos (*i. tot*) ... -xerat sibi caritate sincera. *nota*: SVLP. SEV. Mart. 2, 7 pro quibus rebus (*i. benignitate, caritate, patientia, humilitate*) ... sibi omnes commilitones -xerat. *additur* cum: CIC. Brut. 98 cum summo illo oratore ... affinitate sese -xerat. off. 3, 111 *foederibus* ... cum hoste -itur fides. GELL. 17, 20, 4 videsne ... ἐνθύμημα ... brevibus ... et rotundis numeris cum quadam aequabili circumactione -ctum? (devictum *Z*). *seq. enuntiatum*: CIC. Sest. 15 hunc ... Cn. Pompeius omni cantione, foedere, execratione -xerat nihil in tribunatu contra me esse facturum.

part. perf. pass. pro adiect. (*vel subst.*) ✖**dēvīnctus**, -a, -um. *comp. v. p. 861, 15. 20. 22; superl. v. p. 861, 5 sq.* 1 *propric: i. q. carceri traditus*: LIB. iubil. 39, 13 *Aegyptius* posuit Ioseph in domum vincu-

latorum in locum, in quo -i (divincti *codd.*) regis detinebantur. *i. q. a daemone correptus, daemoniacus*: Ps. Ven. Fort. vita Remed. 6, 18 parentes *puellae*...cum -a sobole ad sanctum Remedium antestitem pervenerunt. 2 *translate: i. q. obnoxius, obligatus, deditus*: Gloss. -issimo inseparabili. Salv. gub. 5, 56 personis ... -issimis et pignoribus carissimis. eccl. 3, 66 carissimo ... ac -issimo. Sidon. epist. 2, 11, 1 separata ... habitatio ... semel -is parum nocitura pectoribus. Favst. Rei. epist. 1 p. 161, 3 domino -issimo. 7 p. 200, 5 domino sancto et in Christo -issimo fratri Graeco diacono Faustus. 9 p. 211, 4. Rvric. epist. 1, 3. 4. 5. 2, 1 *et sic passim in epistularum praescriptionibus.* Ennod. epist. 3, 11, 2 p. 79, 18 -i conscientia. *acced. dativ.*: Cic. epist. 1, 9, 21 ut ego eum mihi -um putarem. 3, 13, 2 in eis studiis quibus uterque nostrum -us est (15, 4, 16 *studiis atque artibus* a pueritia dediti ac -i. *cf. p. 860, 33 sq.*). Hor. sat. 1, 5, 42 animae, quales neque candidiores terra tulit neque quīs me sit -ior alter. Tac. ann. 11, 28 hebetem Claudium et uxori -um (*cf.* 12, 1 Claudio ... coniugum imperiis obnoxio). 12, 42 quos Messalinae memores et liberis eius -os credebat. 13, 46 *Poppaeam* -am Othoni per genus vitae. Apvl. apol. 102 *opp.* offensus. Clavd. 15, 290 an quisquam nobis -ior extat (*sc. quam Stilicho sit*). Sidon. epist. 2, 6, 1 *ille* meruit inter personas nobis ... caras -asque censeri. 5, 11, 1 ut sodalis tibi -ior fierem. Alc. Avit. epist. 36 p. 66, 2 ad -issimos mihi dominos. *acced. ablat.: v. sub* devincio *p. 859, 68 sq.*

syn.: ad 1: vincire (Cvlex 235 Macr. somn. 1, 6, 23), constringere (Cic. leg. agr. 1, 16 Rvfin. Orig. in gen. 9, 3 p. 214[B]), alligare Sen. Herc. f. 1078), inserere vinculum (Cvrt. 4, 3, 22), substringere (Avson. 325, 60), innectere (Rvfin. Orig. in gen. 9, 3 p. 214[B]), colligare (Macr. somn. 1, 6, 23), obstringere (Arator act. 2, 347). *ad 2*: astringere (Cic. Verr. 5, 90 Plin. paneg. 93), alligare (Cic. Cluent. 179), obligare (Cic. Phil. 2, 116 epist. 6, 11, 1), adiungere (Cic. epist. 13, 11, 3), deditus (Cic. epist. 15, 4, 16), coniungere (Cic. Att. 16, 16, 9), redimere (Caes. civ. 1, 39, 4), vincire (Cvrt. 6, 7, 2), in favorem sui sollicitare (Ivst. 13, 6, 19), colligare (Boeth. in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 172, 14). *opp.: ad 1*: absolvere (Tert. adv. Marc. 1, 28).

deriv.: devinctio.

✖**dēvinco**, -īcī, -ictum, -ere *a* de *et* vincere. *legitur in titulo vetusto p. 862, 54 et inde a* Plavto; *singulis habent locis*: Varro Qvint. *al., binis*: Plavt. Caes. (*sed* Hirt. 5[ies]) Sall. Hor. Prop. Ov. Stat., *frequentant*: Liv. (46[ies]) Val. Max. (21[ies]) Plin. nat. (19[ies]), *deest* Tac. Plin. epist. *al.* [*cx coni. legitur* Nep. Eum. 11, 3 Mon. Ancyr. 5, 45 Vell. 2, 87, 2 Sen. contr. 7, 2, 7 Anth. 426, 7 *p. 862, 43. falso traditur* Liv. perioch. 49 devicit (evicit *corr. O. Morgenstern*). Stat. silv. 5, 5, 63 potius fugientia ripas flumina detineas (*corr. Heinsius*, demneus *trad.*, devinces *G*[2]; *cf.* Stat. Theb. 4, 144 obiectus detinet amnem). Apring. in apoc. 5, 3 pro homine mortuo (morte?) -cto hoc dignus facere (*sc. signacula aperire*).]

1 ***strictiore sensu*** *i. q. debellare, bello vel pugna vincere, prosternere, subigere*: a *hostes, exercitus, gentes sim.*: Tab. triumph. Acil. Glabr. frg. 3 hostibus -ctis (*cf.* Cvlex 389 Liv. 1, 28, 1. 6, 28, 7. 8, 31, 5 Mon. Ancyr. 5, 39 Val. Max. 5, 2, 6 Sil. 6, 375 Svet. Cal. 1 Florent. dig. 41, 1, 16 *al.*). Cic. Rab. Post. 27 *Scipio* Antiochum (Deiot. 36). Phil. 6, 13 *Tremulus* Hernicos (Liv. 2, 40, 14. 7, 15, 9). 14, 24. nat. deor. 2, 7 classe -cta (Nep. Cim. 2, 2 Con. 5, 1 Val. Max. 6, 6, 2 [*cf.* Liv. 36, 39, 7]). Hirt. Gall. 8, 5, 1. 8, 24, 1 bellicosissimis gentibus -ctis (Prop. 2, 7, 6 Decret. decur. Pis. de C. Caesare [Corp. XI 1421] 11. 35 Vell. 1, 13, 2 Val. Max. 2, 2, 3. 2, 10, 6 Cvrt. 4, 6, 31. 6, 2, 3. 8, 8, 17 *et saepissime*). Bell. Afr. 31, 9 tantis ... exercitibus -ctis (Cvrt. 4, 16, 7). Sall. Catil. 51, 28 -ctis Atheniensibus (Nep. Con. 2, 2). Nep. Con. 1, 2 copiae Atheniensium ab Lysandro sunt -ctae. Eum. 8, 2 *phalanx* Persas (Val. Max. 5, 3 ext. 3). 11, 3. Elog. Camilli (Corp. I[2] p. 191) Etruscís ad Sutrium -ctís. Hor. carm. 1, 29, 3 non ante -ctis Sabaeae regibus (Corp. III 14147[5], 2 post reges a Caesare ... -ctos [μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν ... βασιλέων]. Liv. 30, 17, 4. 33, 32, 5. 38, 60, 5. 45, 1, 2 Val. Max. 4, 3, 8 *et saepe*). 4, 4, 39 Hasdrubal -ctus (*cf.* Porph. *ad l.*). Eleg. in Maecen. 1, 57 coloratos ... Indos. Prop. 2, 14, 23 -ctis Parthis. Aetna 65 -ctae ... acies. Liv. 1, 31, 1 -ctis Sabinis (Plin. nat. 36, 112). 2, 31, 4. 2, 42, 1 Volscis Aequisque. 9, 17, 16 *Dareum* praedam verius quam hostem ... incruentus -icit. 9, 40, 21. 23, 13, 4. 27, 1, 9 Cn. Fulvium praetorem. 30, 40, 3. 31, 7, 5 -ctis Carthaginiensibus. 32, 3, 3. 34, 9, 3. 34, 23, 7. 35, 10, 6. 38, 48, 15 tantam nationem sine ulla militum iactura -icimus. 38, 50, 3 -ctis perduellibus. *et saepe.* Ov. met. 9, 80. Inscr. numm. Cohen I[2] 7 -ctis Germ(anis). Vell. 1, 15, 4. 2, 69, 6 *al.* Val. Max. 1, 8 ext. 13. 4, 4, 9. 8, 1 absol. 11 -ctarum navium rostra. 8, 7 ext. 15 *al.* Cvrt. 4, 16, 10. 7, 9, 18 (*cf.* 10, 5, 28). 9, 2, 23. Plin. nat. 9, 136 Etruscis -ctis. 34, 20 *bis.* 34, 23 *al.* Bass. Diom. gramm. I 513, 17 Romani victores Germanis -ctis. Stat. silv. 3, 2, 142. Frontin. strat. 2, 5, 5 Thamyris ... Cyrum. Svet. Iul. 35. 37 Aug. 20. 49 Gran. Lic. p. 24, 1 infeliciter. Sol. 38, 9 -ctis (-tibus *H*) Cilicibus. Ivst. 20, 1, 4. Corp. III 733 ob -ctos Gothos. Avr. Vict. Caes. 11, 4 Dacis et Cattorum manu -ctis. Priscill. tract. 10, 140 p. 101, 20 -cto Dagon idolo. Amm. 15, 5, 34. Clavd. 15, 330 -ctis ... Mauris. Avg. civ. 18, 46 Iudaei quamvis a Romanis fuerint -cti et oppressi. Svlp. Sev. chron. 2, 21, 3 angebatur duces suos cum magnis exercitibus -ctos (*sc. esse*). *adde feras*: Ov. epist. 6, 37 -ctus serpens. Sen. Herc. f. 62 terna monstri (*i. Cerberi*) colla -cti. Herc. O. 53 quas ... -am feras tellus timet concipere nec monstra invenit. *acced. ablat. instrum.* (*l. 15 modi*): Cic. orat. 153 *Duellius* Poenos classe (*item* Cato 44. *cf.* Liv. 37, 58, 3). rep. 2, 33 Latinos bello (rep. 2, 36. off. 1, 35 civitates aut nationes. ad Brut. 1, 15, 10). nat. deor. 2, 6 Crotoniatas Locri maximo proelio (Liv. 7, 11, 8 proeliis primum parvis, postremo una insigni pugna. 24, 49, 4. 39, 2, 8 Spart. Carac. 10, 6 Svlp. Sev. chron. 2, 29, 4). Nep. Milt. 2, 2 virtute militum hostium exercitus. Them. 5, 3 apud Salamina parvo numero navium maxima ... classis est -cta. Liv. 8, 1, 3 haud magno certamine -cti hostes. 36, 39, 7 -ctis (*corr. Mead 1 in marg.*, deductis *codd. cf.* Val. Max. 6, 6, 2) acie Bois (Avr. Vict. Caes. 19, 4). 38, 16, 9 *Gallorum* maxime opera -ctus Ziboeta est. Flor. epit. 2, 2, 6 Hieronem ... tauta celeritate -icit. Capitol. Maximin. 2, 7 Maximinus sedecim lixas uno sudore -icit. b *urbes, regiones, terras sim.*: Cic. leg. agr. 2, 90 quibus consulibus Capua -cta atque capta est. Pis. 43 Africa. Caes. Gall. 7, 34, 1 Gallia (civ. 3, 87, 1 *exercitus* Galliam Germaniamque -erit. Hirt. Gall. 8, 1, 1. 8, 46, 1). Hirt. Gall. 8, 46, 1 cum ... Aquitaniam ... per P. Crassum quadam ex parte -isset. Nep. Cim. 3, 4 eius maiorem partem insulae (*i. Cypri, cf.* Vell. 2, 38, 6 Cyprus [Cypro *A P*] -cta). Pel. 1, 3 Athenas. Verg. Aen. 9, 262 Arisba. 11, 268 -ctam Asiam subsedit adulter (*cf.* Serv. *ad l.* Plin. nat. 13, 24 Antiocho rege Asiaque -ctis. 33, 51. 148. 34, 14. 34). Liv. 5, 8, 5 -ctis Veis. 45, 13, 17 Macedoniam. Val. Max. 2, 7, 12 -cta Carthagine (6, 2, 3. 6, 9, 2. 7, 2, 3). 2, 10 ext. 1 ea urbe (*i. Athenis*) -cta (Sil. 15, 322). 5, 5, 3 per modo -ctam barbariam ... evasit. Sen. Ag. 42 -cto Ilio (Hyg. fab. 175 p. 30, 3). Plin. nat. 12, 118 -ctae *Iudaeae* (Inscr. numm. Cohen I[2] p. 378 n. 142). 13, 23 orbem terrarum -icere aquilae (*i. signa*). 34, 36 Achaiā -ctā (Vir. ill. 60, 1). Sil. 17, 626 -ctae ... terrae. Hyg. fab. 118 p. 102, 22 Troia. Sol. 8, 1 *Pieria* -cta sub Macedonum venit iugum. Ivst. 25, 4, 3 ut ad -enda regua invictus habebatur, ita -ctis acquisitisque celeriter carebat. 29, 3, 8 vetus Macedonum -cti orientis gloria. Priscill. tract. 6, 105 p. 78, 2 -cto Aegypto id est repudiato mundo (*cf.* 10, 140 p. 102, 3 -cto mundo velut subiugato Aegypto in Efrem et Manasse). 10, 129 p. 95, 19 *David* duas Syrias, hoc est duo peccaminum principia ... -ens. *acced. ablat. instrum.*: Cic. Phil. 4, 13 virtute maiores vestri ... universam Italiam -erunt (Paneg. 4, 20 quidquid invictissimi principes urbium gentium nationum aut ... aut virtute -unt aut terrore devinciunt). rep. 44 omne Latium bello (Nep. Chabr. 2, 2 totam insulam). Sil. 5, 676 vereor, ne quae tanta creat iudole tellus magnanimos fecunda viros ... ipsis -at cladibus orbem. Anth. 426, 7 Britannia ... conspectu -cta (*Scaliger*, defictu *U*, defixa *coni. Heinsius*) tuo, Germanice Caesar. Priscill. tract. 10, 141 p. 102, 14 vitiorum in se loca regna regiones disciplinato opere -ens. Amm. 23, 5, 20 -cta est perplexo et diuturno Marte Carthago. Inscr. christ. Rossi II p. 130, 15, 7 imperio -cta pio tibi Graecia cessit. *nota*: Verg. Aen. 10, 369 -cta ... bella (Serv. *ad l.* fiuita, exhausta; nam hostis vincitur, non bellum. Priscill. tract. 10, 131 p. 96, 23 universa in se vitiorum bella -ens). Cassian. inst. 6, 1 p. 115, 12 adversus spiritum fornicationis certamen est longum prae ceteris .. et perpaucis ad purum -ctum.

2 ***sensu latiore*** *i. q. superare, opprimere*: a *aliquem*: Corp. I[2] n. 547 (*ascriptum imaginibus in abaco ludentium*) opeiuod (*fort. i. q.* opinor) -am ted. Cic. Marcell. 26 -ctis adversariis (*cf.* Svet. Aug. 15). Lvcr. 2, 291 ne mens ... -cta quasi (quaei *trad.*) ⟨id⟩ cogatur ferre patique. Sen. contr. 7, 1, 8 post omnia -cta (*fere i. q. convicta, cf. p. 863, 2 sq.*) nihilominus saevit *noverca.* Sen. Herc. O. 910 -ctus (*sc. viro*) Alcides. 1101 -ctus ... Hercules. 1553 Morte -cta (Tert. adv. Prax. 23 p. 273, 21. 25 p. 276, 20. Itala I Cor. 15, 26 [Hil. trin. 11, 35] καταργεῖται, Vvlg. destruetur. Ps. Hil. libell. 6 p. 739[B] [p. 738[B] *syn.* mortem viucere]. Priscill. tract. 1, 3 p. 5, 23). Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 350, 7 diabolus ... -ctus. Itala II Petr. 2, 19 (Aug. civ. 4, 3. 19, 15) a quo ... quis -ctus est (ᾧ ... τις ἥττηται, Vvlg. superatus est), huic et servus addictus est. Comm. apol. 322 per quod prius hominem prostraverat morti malignus, ex ipso *ligno* -ctus *est*, unde nobis vita provenit. iustr. 1, 41, 6 tres imperantes ipse -erit (divicerit *C*) orbe (*i. in orbe*). 2, 39, 13 sub Antichristo -cto. Ivst. 15, 1, 9 -ctis diversae factionis ducibus. Filastr. 45, 7 -ctus atque fugatus a beato Iohanne euangelista. 92, 6. Praedest. 1, 21 p. 594[A] -cti atque detecti *Marcionitae* ... pullulabant (*syn.* superati). Clavd. Mam. anim. p. 188, 3 contra fastidiosum et calumniatorem ... qualiter -atur. *acced. ablat.*: Plavt. Bacch. 968 eum ego adeo uno mendacio -ici, uno ictu extempulo cepi spolia. Bibac. carm. frg. 9 gravi subito -ctus vulnere (Lvcr. 1, 34 aeterno -ctus vulnere amoris. *cf. p. 860, 14 sq.*). Cic. off. 1, 35 iis quos vi -iceris consulendum est (*cf.* Sil. 17, 592 vi [in *codd.*] caeca ... -ctus ... Vesbius). Aetna 474 laeto -cta tropaeo prona iacet campis acies. Germ. 272 *Lyra* nitet ante labore -ctam (defectam *coni. Burmannus*, devinctam *Vossius*) effigiem (*sc. Herculis vel Engonasin. cf.* Avien. Arat. 187). Manil. 4, 87 invicta -ctum (invictum -cta *F*) morte Catonem. Qvint. inst. 7, 3, 15 persuadendum ... iudici est, qui etiamsi verbis -ctus (*A G*, -iuctus *coni. Regius*) est, tamen ... tacitus dissentiet (*cf.* Pass. Theclae B 11 p. 28, 9. 14 *Thecla* erat verbo Pauli -cta [devincta *al.*]. p. 28, 19 erat pro verbo

dei doctrinae Pauli devincta). TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 400, 4 Mortem resurrectione -icit. FILASTR. 29, 9 *Simon* -ctus undique oratione beati apostoli (*i. convictus. cf.* PASS. Cassian. 1 -ctum devotione tanti martyris *et p. 862, 57*). RVFIN. hist. 5, 28, 12 turpis lucri -ctus illecebra. PASS. Petr. 6 tantis fletibus. PASS. Paul. 8 sentiat me (*sc. Neronem*) regem invictum qui cum vinxi et occidendo -ici. **b** *aliquid*: PLAVT. Pseud. 678 centum doctum hominum consilia sola haec -it dea, Fortuna. CIC. Marcell. 12 a quo etiam ipsius victoriae condicio visque -cta est. NEP. Hann. 1, 2 multorum obtrectatio -icit (-incit *A*) unius virtutem. VAL. MAX. 1, 1, 19 -ctis partibus Antonii. SIL. 7, 578 omnia ... dura ... -cta viro (*i. Fabio*). TERT. adv. Hermog. 37 a quo (*deo*) natura materiae -i et edomari ⟨in⟩ melius ⟨non⟩ potuisset. AVIEN. Arat. 1581 inflata ... celsas aggere -cto superabunt flumina ripas. PRISCILL. tract. 6, 107 p. 79, 5 ut ... totius mundi in anno (*sc. agni anniculi*) numero -cto innumerabilis Christi natura teneatur. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 514[C] -cta proprietate. VAL. CEM. hom. 12, 1 p. 728[B] licet sciam antiquis legibus . . . multos -cto amore servire. EVSTATH. Bas. hex. 2, 4 p. 884[A] contraria pars -cta consumitur (*syn.* superare). APRING. in apoc. 1, 5 -ctis inferis. NICET. hymn. 17 p. 85, 6 -cto mortis aculeo. *acced. ablat.*: LVCR. 1, 493 glacies aeris flamma -cta liquescit. SALL. Iug. 25, 3 bonum publicum ... privata gratia -ctum. SIL. 5, 507 procubuit ... multā -cta securi suffugium infelix miseris et inhospita quercus. PRISCILL. tract. 10, 130 p. 96, 8 -cta vitiis caro. **c** *absolute*: SORT. Sangall. 41, 3 ius dicis, ... -es in novissimum (*syn.* vinces). PELAG. in Col. 2 p. 857[A] -icit palam crucifixus (*syn.* triumphavit).

part. perf. pass. pro subst. m. **dēvictus**, -ī. VARRO Men. tit. Devicti περὶ φιλονικίας. CVRT. 6, 6, 4 quod a victoris insignibus in -i transiret habitum. 7, 6, 17 ut clementiam ipsius in deditos simulque inexorabilem animum in -os ostenderent. LVCAN. 9, 299. IVST. 27, 3, 10 Ptolemaeus non amicior -o quam hosti factus. HIL. in Matth. 15, 3 Chananaei ... in servitutem -orum condicione subiecti. SVLP. SEV. chron. 1, 33, 9 addito interdicto, ne quid ex spoliis -orum concupisceret.

deriv.: devictio, devictor.

dēvīnctio, -ōnis *f. a* devincire. *inde a* TERT. *i. q. animus devinctus, amicitia, amor*: RVRIC. epist. 2, 7 quod ... vobis placere pro nostra -e confidam. 2, 52 -o vestra quae in visceribus meis iugi recordatione ... augetur. ENNOD. epist. 3, 10, 1 p. 78, 5 diligentia mutuae -is usu polita fulgeret. 3, 15, 1 p. 82, 19 animum -is abiecit. 3, 17, 2 p. 111, 12 si mecum pari cura in -em convenitis. 5, 8, 3 p. 131, 9 quam mihi -is spem ... fecisset allegatio. 6, 34, 2 p. 169, 4 animus meus usque ad hoc -e perductus est. 7, 4, 1 p. 174, 24 ubi gentium fuit sub obtestatione dei inter nos promissa -o? 8, 12, 1 p. 208, 20 qua te -e teneam. *singulari sensu i. q. defixio*: TERT. spect. 2 vides homicidium ferro veneno magicis -bus (devotionibus *coni. Colvius*) perfici. *Graeber.*

dēvīnctus *v.* devincio.

dēvindico, -āre *a* de *et* vindicare. *i. q. vindicare, de iudice*: ITALA Luc. 18, 3 (cod. d) -a me ab adversario (abv- *cod.*) meo (ἐκδίκησόν με ἀπό, VVLG. vindica me de). *ibid.* 18, 5 -o illam (ἐκδικήσω, VVLG. vindicabo). *i. q. arrogare*: SCHOL. Hor. ars 122 ut omnia armis -et (HOR. arroget).

✱**dēvio**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* via *vel a* devius. *Th.*]. MACR. exc. gramm. V 637, 11 vío dévio (*se. mutato accentu*). *de declinatione: praevalent in perfecto eiusque derivatis formae contractae; leguntur* (-asse, -asti, -arunt, -arit, -arint, -asset, -assent) *apud*: IREN. SYMM. AMM. PS. AMBR. paenit. HIER. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. AVG. MAX. Aug. epist. 16, 4 LEONEM M. SACR. Leon. CANON. GILD. SALV. FAVST. REI. CASSIOD. CONC. PALLAD. hist. mon. *formae non contractae leguntur hae*: -vit: SERV. ecl. praef. p. 2, 11 Aen. 4, 22 MACR. sat. 5, 15, 1 LEO M. epist. 30, 1 PROSP. chron. I p. 457, 1129 GREG. M. moral. 23, 54 PALLAD. hist. mon. 1, 15. -verunt: GENNAD. dogm. 59. -verant: RVFIN. hist. 4, 14, 7. -veris: MAR. MERC. subnot. 7, 4. -verit: AVG. epist. 168, 3 MACR. somn. 1, 22, 17 THEOD. PRISC. log. 2 COD. Iust. 6, 25, 7, 1 pr. -verint: FACVND. defens. 6, 5 p. 682[B]. *passivo utuntur intransitive: l. 78* SYMM. epist. 9, 150, 2 AVG. epist. 36, 11 mus. 2, 9, 16 bapt. 2, 3, 4 COD. Theod. 8, 5, 25 (*a. 365*) LEO M. epist. 157, 3 (*quibus locis vix deponens est agnoscendum*). *transitive*: POLYCARP. ad Philipp. 7, 1 GREG. M. in Ezech. 1, 12, 18 (*v. p. 364, 53*). CORP. V 8658 cura ⟨eius . . . aquis de⟩viatis. GLOSS. -at errat. *vox serioris aetatis, apud poetas non legitur nisi*: AVSON. 195, 37 CORIPP. Ioh. 5, 130. *accedunt abl. separ. (local.) causae, instr.*, a ad in (*c. abl. et acc.*), *adverbia.*

I *proprie*: **A** *intransitive i. aliam in viam se vertere, deverti: de hominibus*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 32 -antes (deviamus *G*) ad latus venimus *eqs.* VVLG. num. 22, 26 ubi nec ad dexteram nec ad sinistram poterat -are (ἐκκλῖναι, -ari *Amiat.*, ITALA Lugd. devertere. EVGIPP. Sev. 29, 2). COD. Theod. 8, 5, 25 (*a. 365*) ab itinere solito -ari. VEN. FORT. vita Albin. 14, 39 alibi, *in trivio. de rebus*: MACR. somn. 1, 21, 10 numquam ... ad septentrionalem verticem -are *stellas.* 1, 22, 17 quae si paululum a medio -verit (*sphaera aurae*).

B *transitive i. devertere, declinare*: CORIPP. Ioh. 5, 130 clipeo contentam -at hastam suscipiens. *adde* CORP. V 8658 *l. 71.*

II *translate* (*asservatur vel restituitur per imaginem haud raro viae notio propria*): **A** *intransitive i. q. aberrare, (ad malum falsumve) se vertere*: **1** *de hominibus*: AVG. lib. arb. 1, 1, 2 male facere nihil est nisi a disciplina -are. in psalm. 118 serm. 3, 3 -at ... cum peccat. epist. 153, 12 peccat, id est a veritate et caritate et pietate -at. *cum praepos.*: ab (*cf. l. 5*): IREN. 1, 22, 1 facile eos -asse (devitasse *cod. Voss.*) a veritate arguimus (AMBR. epist. 23, 2 eo usque a vero. *al.* VVLG. exod. 23, 2. RVFIN. hist. 4, 14, 7 eorum qui a veritate -verant [τῶν παραχαρασσόντων τὴν ἀλήθειαν]. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. prolog. non multum. AVG. bapt. 2, 3, 4 si quid in eis [*concilii*s] forte a veritate -atum est. *al.* OROS. hist. 7, 28, 23). SIRIC. epist. pontif. 255 Migne 13, 1134[A] a quo tramite vos quoque posthac minime convenit -are (AMM. 22, 10, 2 ab acquitatis recto tramite -asse [deivasse *V*]. AVG. epist. 36, 11 ut a rationis tramite -etur. MAR. MERC. subnot. 7, 4 quantum. LEO M. epist. 30, 1 tantum. SACR. Leon. p. 335 PROSP. in psalm. 124, 5 [*vix de re*]. GILD. Brit. chron. III 1 p. 26, 34 EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870[B] FAVST. REI. grat. 1, 6 p. 21, 9 GREG. M. moral. 19, 37. PALLAD. hist. mon. I 28 neque usquam a recto tramite -asset [μὴ ἐκτραπεὶς τῆς εὐθείας 40 p. 126 *Butl.*]. I 54 a propositi sui tramite [ἐκπίπτοντες τῆς προθέσεως 56 p. 163 *Butl.*]. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 407[A] ISID. epist. 7, 5. *adde*: RVFIN. hist. 4, 27 -andi [τῆς παρεκτροπῆς] a recto itinere exordium. Clement. 4, 24 quos -uros ab itinere iustitiae. AVG. civ. 19, 1 epist. 149, 25 SACR. Leon. p. 335 GREG. TVR. glor. mart. 103. PALLAD. hist. mon. I 15 in tantum ... ut [ἐπὶ τοσοῦτον ἐξέστη τῆς εὐθείας 27 p. 83 *Butl.*]. *cf.* I 35 a recti itineris proposito [*cf.* 47 p. 137 *Butl.*]). SYMM. epist. 9, 150, 2 a quorum (*imperatorum*) definitione non decet -ari (*sim.*: LEO M. epist. 13, 4 CASSIOD. var. 10, 2, 2). AMM. 18, 1, 1 ab aequitate (*sim. al. ibid. et* GENNAD. dogm. 59 AVG. adult. coniug. 2, 19, 20 GREG. M. moral. 16, 21). SERV. ecl. praef. p. 2, 11 in paucis versibus ab ista ratione. Aen. 4, 331 Aeneam a proposito non esse -urum (-atum *F*. PS. AMBR. paenit. 8. GREG. TVR. Franc. 2, 8 ab instituto suo. PALLAD. hist. mon. I 5 p. 267[A] [ἐκπεσεῖν 16 p. 42 *Butl.*]). AMBR. serm. 35, 3 a deo (PS. RVFIN. in psalm. 27, 1 SACR. Leon. p. 328). HIER. epist. 112, 12 in eo a recti linea ... quod. AVG. civ. 1, 19 ab auctoritate legis divinae (LEO M. serm. 74, 2 a lege sibi posita per concupiscentiam). 10, 3 a quo (*vero dei cultu*) . . . colendo angelos. 15, 20 ab huius fide (*al.* PROSP. chron. I p. 457, 1129 CANON. Migne 56 p. 438[A]. *sim.*: CASSIOD. compl. in Gal. 1, 6. *adde*: AVG. epist. 36, 22 ab hac doctrina terras ceteras. bapt. 1, 19, 29 a catholica pace. LEO M. epist. 157, 3 si a traditione apostolica vel in exiguo aliquo -etur. *al.*). AVG. c. Faust. 13, 12 sub nomine christiano ab ipsa christiana societate (MAX. Aug. epist. 16, 4 a mea secta). serm. ed. Mai 131, 2 in aliquo a praeceptis dominicis (CASSIOD. in psalm. 118, 109 GREG. M. moral. 23, 54. CONC. Matisc. a. 585 p. 166, 22 a mandato dei aliquibus locis). mus. 2, 9, 16 nec ab ea (*aequalitate et similitudine pedum*) omnino -andum (c. epist. fund. 12 non -antes a re ipsa offensionem vocabuli devitarunt [-iarunt *T*]. MACR. sat. 5, 15, 1 in nonnullis paululum a gravitate Homerica). LEO M. epist. 4, 2 *a regulis* penitus *fratres* (IOH. epist. ad Sen. 13 *ab institutis patrum.* CASSIOD. var. 1, 44, 4 a disciplina publica). THEOPHIL. ALEX. epist. 2 a die festo (*de temporis ratione errare*). ENNOD. epist. 9, 1, 3 vix delinquit, qui a natura et lege non -at. GREG. M. in Ezech. 1, 12, 18 a salutis auditu -ant (-antur *codd. alii*). epist. 3, 46 ab eo (*homine delecto*). *fort. add.*: MAXIMIN. c. Ambr. 82 ⟨de veritate⟩ non -ans. in *c. acc.*: AVG. bapt. 2, 5, 6 in nullam praecisionem. epist. 188, 3. LEO M. epist. 14, 1 in id, quod (*rel.*). FACVND. defens. 6, 5 p. 682[B] in aliquam falsitatem. *c. abl. separ.*: COD. Theod. 16, 5, 28 (*a. 395*) iudicio catholicae religionis et tramite (*item* COD. Iust. 1, 5, 2, 1). *absolute*: AVSON. 195, 37 errore ... -antis filiae. SYMM. rel. 3, 6. AMM. 30, 2, 5 in eo quod (VITAE patr. 3, 176). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 293 tantā discordiā (*scriptores*, Ios. διαφωνεῖν ἐπὶ τοσοῦτον). AVG. in psalm. 118 serm. 3, 3 si quid a -ante committitur (*al.* ZACCH. 3, 3 p. 1152[B] MACR. somn. 2, 17, 13). doctr. christ. 1, 36, 41 consuetudine -andi ... in transversum aut perversum ire *cogi.* serm. ed. Mai 12, 4 *in via* non promovere aut ... -are. beat. vit. 1, 2 inter nubila. *al.* LEO M. serm. 28, 4. SALV. gub. 5, 51 beluinā imprudentiā. CONC. Aspas. a. 551 p. 113, 19. COD. Iust. 6, 25, 7 pr. viam ... impiam obstruentes, ut ne quis et alius -verit. *nota de scriptoris digressione*: AMM. 27, 3, 15 hactenus -asse sufficiat (*opp.* revertemur). **2** *de rebus*: PAVL. NOL. pass. Genes. 2 in nullo a praeceptis euangelicis actus martyris. AVG. quant. anim. 33, 78 anima in veritate quaerenda. MACR. sat. 7, 16, 33 coniectura mea a vero. THEOD. PRISC. log. 6 quantum in contrariam partem natura. PROSP. c. coll. 2, 2 nisi praecipiti laevoque progressu ab incohata rectitudine -ret *doctrina.* PS. ARNOB. confl. 1, 1 p. 241[A] fides nostra de incarnatione dominica a recti itineris tramite. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 426, 3 sensus planissimus a ratione. CASSIOD. var. 4, 35, 3 petitio vestra a veritate. ISID. epist. 7, 9 ecclesiae consuetudines a divinis auctoritatibus in nullo aliquatenus.

B *transitive*: SERV. Aen. 4, 22 'inflexit' a rigido proposito -vit (*M*, -tavit *F*, declinavit *N L H*) *sensus i. animum.* CASSIOD. var. 1, 3, 3 Siculorum ... mentes ab obstinatione praecipiti. PS. RVFIN. in psalm. 5, 9 me ... ad iniustitiam (CASSIOD. var. 12, 21, 5 qui te in

cassum voluit -are. VITA Vedasti 7 Francorum viris [*pro* -os] a profanis erroribus ex integro). POLYCARP. ad Philipp. 7, 1 eloquia domini ad propria desideria (*μεθοδεύῃ. al.* traduxerit. CANON. Migne 56, 678[B] meas voces [*syn.* abstrahere]).

syn.: declinare, devertere (-i), errare, peccare, seducere. *opp.*: persistere, reverti, sequi.

deriv.: deviatio.

dēvirginātio, -ōnis *f. a* devirginare. *i. q. concubitus*: SCRIB. LARG. 18 pueros vel virgines liberari *morbo comitiali* post complexum et -em.

dēvirginātor, -ōris *m. a* devirginare. GLOSS. II 273, 17 *διαπαρθενευτής* (534, 65 debirginator). 576, 52 -r *sine interpretamento.*

dēvirgino, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* virgo. *Th.*]. GLOSS. *διαπαρθενεύω* (DOSITH. gramm. VII 436, 10). divirginat *διαπαρθενεύει.* corrumpit. II 276, 44 *διεφθαρμένη* -ata. PRISC. gramm. III 487, 1 -o *ad mares*, -or *ad feminas pertinere docet et ad alterum sexum tralatum esse in exemplo eiusmodi* (III 487, 4): bona anima est, quae istam virginem -vit. *proprie i. q. stuprare*: PETRON. 25, 2 cur non, quia bellissima occasio est, -atur Pannychis nostra? PAVL. dig. 1, 18, 21 de servo corrupto vel ancilla -ata vel servo stuprato. SCHOL. Iuv. 9, 71 uxorem tuam non -assem (*ad* IVV. 9, 72 uxor tua virgo maneret). HYG. fab. 23 p. 54, 4. 33 p. 66, 13 Hercules cum ... Deianiram -asset. HIER. in Ezech. 23, 3 p. 260 ibi -atae sunt (*ex* LXX *διεπαρθενεύθησαν*, VVLG. *aliter*). p. 262 *bis.* p. 264 libidinem in qua -ata est. VVLG. Sirach 20, 2 concupiscentia spadonis -bit iuvenculam (*ἀποπαρθενῶσαι*). SORAN. p. 9, 13 virgines ... quae -atae (-nitate *b l h*) non sunt (GREG. TVR. in psalm. 18 tit. adnot.). *translate*: NON. p. 458 quicumque ex ephebis excesserant -ari dicebantur (*non solum virgines*). VARRO Men. 409 puer⟨um⟩ ... -atum.

dēvītātio, -ōnis *f. a* devitare. *proprie*: CIC. Att. 16, 2, 4 facilior ... et exploratior -o legionum fore videtur quam piratarum. *translate c. gen.*: AVG. civ. 14, 10 erat -o (dubitatio *b*) tranquilla peccati (de mend. 9, 12). epist. 238, 9 in ipsa -e (di- *al.*, dubitatione *T*, divinatione *A*) calumniae. gen. ad litt. 8, 16 p. 256, 8 quis ... pecora docuit -em (-b- E^1) mortis nisi sensus vitae. BOETH. Arist. top. 8, 3 p. 1001[A] ad -em absurditatis. *absolute*: AVG. gen. ad litt. 11, 6 p. 339, 20 praebeantque *mali* illis (*bonis*) contra cupiditatem -is (-b- E^1 *P R*) exemplum.

✖**dēvīto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vitare. *in codicibus quibusdam* di- *pro* de- *seribitur. legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *perfecti eiusque derivatorum formae contractae deprehenduntur inde a* CIC. PAVL. FEST. p. 71 -are valde vitare. GLOSS. deverto (di- *al.*). spernit. *ἐκκλίνω παρεκκλίνει. ἐκνεύει περικάμπτω.* [SEN. epist. 86, 8 *supplevit Hense.* TERT. scorp. 5 *conicitur* medicamina -are (medica male vitare *trad.*). HIER. epist. 52, 9, 1 *pars codd.* devita (*al.* vita, vitemus).]

1 *proprie de loco*: a *rem i. declinando, eavendo evadere* (*etiam per imaginem*): PLAVT. Rud. 168 si illos fluctus -verint (-verunt *CD*, -arunt *BF*. *cf.* CIC. Arat. 195 tum validis fugito -ans viribus austrum. Verr. 1, 8 procellam temporis [FILASTR. 26, 3. 132, 7]. TERT. idol. 12 omnem afflatum eius *idololatriae* vice pestis etiam de longinquo -emus [vitemus *A*]). CIC. Arat. 261 illa recedens austrum consequitur, -ans corpore *orbem*, Virgo (*sidus.* SEN. epist. 121, 18 mortifera -ant *bestiae.* HOMER. 290 *hastam.* STAT. Theb. 7, 764 nec -are [iam vitare *al.*] facultas *currum.* AMM. 30, 8, 2 omnia nimia velut praerupti scopuli sunt -anda). CIC. Verr. 1, 3 quas *insidias* . . . mea diligentia -arim (SEN. dial. 6, 20, 5 Catilinae sicas). SEN. nat. 3, 25, 2 Tempe, quam et fera et pecus omne -at (epist. 51, 1 locum ob hoc -andum, quod. MART. 11, 47, 2 balnea. CHIRON 277 debita loca calidiora. *cf.* VEG. mulom. 2, 9, 4 declinabis). ANTH. 407, 7 graves nobilitate domos. IVVENC. 1, 574 -ate oculos hominum. GREG. M. in euang. 35, 1 tumultus . . . hominum. *nota de re*: COMM. apol. 996 -atque pios et cadet super impios ignes. b *hominem* (*de consuetudine interdum ad usum translatum vergit; omnia tamen exempla hic coniunxi*): CIC. Att. 9, 7, 2 ne . . . si nec hic nec illic eum videro, -atum se a me putet (*item de consuetudine*: MART. 5, 56, 4 omnes grammaticos ... rhetorasque. VVLG. I Tim. 5, 11 adulescentiores ... viduas [*παραιτοῦ*]. II Tim. 3, 5 hos [*ἀποτρέπου*]. 4, 15 [*φυλάσσου*] *al.* BACHIAR. repar. laps. 5 p. 1041[A] detractorem raptoremque. AVELL. p. 41, 10 [di- *pars codd.*]. p. 42, 6 alter alterum velut impium [NICET. symb. 9]. *adde*: AVG. civ. 2, 29 daemonum societatem). SVET. gramm. 23 ⟨cum⟩ eum in turba osculum sibi ingerentem quamquam refugiens -are non posset (*item sensu fugiendi*: VVLG. iud. 11, 3 AVG. civ. 1, 25).

2 *translate: i. eavere, cavendo aut prohibere (de malis) aut abstinere (de vitiis, erroribus, actionibus)*: a *c. acc.*: ENN. scaen. 164 si qui sapientia magis vestra mors -ari potest (LACT. inst. 3, 22, 2 [di- *pars codd.*]. PASS. Paul. 11. CARM. epigr. 473, 11 talia fata. *cf.* AVG. civ. 1, 27). TER. Andr. 611 hoc malum (DON. *ad l.* evadere). Phorm. 181 *mala* (DON. *ad l.* antequam irruant. HOR. epist. 1, 1, 44). CIC. inv. 2, 18 -andi ... incommodi causā (AVG. civ. 4, 5 *cladem*). Tusc. 2, 62 dolorem (LACT. inst. 5, 2, 6). part. 91 turpia (*opp.* expetunt. SALON. in eccles. p. 996[B]). SEN. contr. 7 praef. 4 vitium (SEN. benef. 6, 39, 1 *Siesbye*, evitat *N* MAR. VICTORIN. rhet. p. 170, 31. AVG. gen. ad litt. 9, 8 p. 276, 15 perverse. *al.*). VAL. MAX. 3, 7, 1 cuius -andi ruboris causa. SEN. epist. 7, 8 utrumque ... -andum est (*et imitari et odisse.* AVG. civ. 16, 37). 8, 3 ista viscata beneficia (MART. BRAC. humil. 3 venena adulationum). 23, 3 spes ... -andas existimo. PS. SEN. Mon. 79 invidiam rerum secundarum. PLIN. nat. 37, 10 ad -anda convicia *eqs.* (PRAEDEST. 1, 33 p. 598[A]). SVET. Aug. 92, 2 nihil in hoc ... aliud ... quam *δυσφημίαν* nominis (*cf.* MACR. sat. 1, 15, 21 nuptiis copulandis Kalendas ... religiosas, id est -andas censuerunt). Tib. 11, 5 nihil aliud secessu -asse se quam ... suspicionem (AVG. civ. 1, 19 male ... offensionem suspicionis). FRONTO p. 212, 20 N. eam culpam ita. TERT. idol. 14 blasphemia quae nobis omni modo (omnino *β*) -anda est (*item al. cf.* AVG. civ. 8, 19). COMM. instr. 2, 5, 11 gravia peccata ... semper (AVG. civ. 1, 25 *al.*). 2, 16, 14 observas mandatum hominis et dei -as (*fere i. exigere omittis.* 2, 16, 25 *cf.* GLOSS. *p. 865, 42*). ARNOB. nat. 2, 16 ea ... quibus famis periculum -etur. AVG. civ. 13, 22 EVGRAPH. Ter. Haut. 325). LACT. ira 4, 14 ad illud, quod -bat, *pervenire* (*item de scribente vel loquente*: SCHOL. Hor. ars 150. HIER. in Is. 65, 2 p. 772 cogitationes suas, quas prophcta -ans dominum deprecatur [*item* EPIPHAN. Hier. epist. 51, 2, 5]. AVG. civ. 13, 24. PRAEDEST. 1, 46 p. 601[C] nomen insaniae. BOETH. top. Arist. 2, 2 p. 928[B] postremum dictorum modum. *cf.* GREG. M. moral. 18, 67 puritatis verba quasi fatuitatem). ZENO 2, 28 quid debeas -are. MAXIMIN. c. Ambr. 46 errorem et impietatem. VVLG. eccles. 2, 3 stultitiam. I Tim. 4, 7 ineptas ... et anilcs fabulas (*παραιτοῦ.* 6, 20 *ἐκτρεπόμενος*). Tit. 3, 9 stultas autem quaestiones ... et pugnas legis -a (*περιίστασο*). DOCTR. apost. 5, 3 adorationes iustorum. AVG. civ. 1, 9 inimicitias (VEREC. in cant. 4, 8 Philistinorum iurgia). 1, 17 suo facinore alienum flagitium. 3, 26 exemplum Gracchorum. 14, 20 concubitum. adult. coniug. 2, 12, 12 conceptio (PRAEDEST. 1, 46 p. 603[C]). *et saepius.* ZACCH. 3, 4 peccati ... occasionem. *nota subiectum est res*: TERT. anim. 28 neque mendacium -at novellitatem. AVG. civ. 14, 8. 18. 19. b *c. aliis structuris: c. coniunct.*: LVCR. 3, 1079 nec -ari letum pote quin obeamus. SCRIB. LARG. 199 ut et ipse -et, ne *eqs.* (*incertiora*: HIER. epist. 52, 5, 7. VVLG. II Cor. 8, 20 -antes hoc, ne quis nos vituperet; *στελλόμενοι τοῦτο μή*). *c. infin.*: SEN. contr. 3, 12 supervacua dicere *eqs.* TERT. apol. 1 (*item* nat. 1, 1). ZENO 2, 14, 4 PELAG. in I Tim. 5 p. 883[D] GREG. M. moral. 2, 8 RVSTIC. c. aceph. p. 1242[A]. *c. praep.*: HYG. mun. castr. 2 -ari debet de eo. VVLG. Sirach 4, 23 a malo. *c. abl. separ.*: APVL. flor. 21 p. 99 hisce ... moramentis ... qui volunt -are. *nota sensum eausativum*: GREG. M. moral. 16, 81 (a *al., ut videtur*) discipulorum ... cordibus ... sapientiae nimium calorem -ans ait *Paulus.*

syn.: declinare, fugere, vereri. *opp.*: appetere, desiderare.

deriv.: devitatio.

dēvīvo, -vīxī, -ere *a* de *et* vivere. CARM. epigr. 729[A], 2 qui per triginta septem -xit in annos (*Büeheler ad l. confert καταβιοῦν*).

✖**dēvius,** -a, -um [*a* de via *duetum. Th.*]. *in codd. interdum* di- *legitur* (NOT. Tir. 38, 17). *earet compar. et superl.* (*nota*: LIV. 39, 51, 7 postico, quod -um maxime atque occultissimi exitus erat. *additur alibi augendi gratia* longe). *in versu heroico occupat imprimis quintum pedem.* PORPH. Hor. carm. 2, 11, 21 -um est ... a via remotum (3, 25, 12 SCHOL. Hor. *ibid.*). GLOSS. *ἀνόδευτος, ἄνοδος et ὁδὸν μὴ ἔχων, δυσόδευτος. παρέκτοπος.* -a callis horwaegstiig (*anglosax.*). -a *ἄβατος*, sine via. -um extra viam, absque via. *legitur inde a* CIC. [*loci ineerti*: MANIL. 2, 358 -aque (di- *al.*; dubia *al.*) alternis data sunt commercia signis. SIL. 8, 316 fer, Paule, indevia recti pectora. *falso legitur* STAT. silv. 4, 3, 59 *vol. III p. 1356, 2 et* OV. *p. 867, 6. ex coniectura*: CVRT. 4, 16, 10 -os (divisos *codd.*) saltus.]

1 *proprie*: a *de rebus i. q. proeul a via* (*ideoque etiam i. q. via carens, ex. gr.* regio, *et abditus*): CIC. Pis. 89 in oppidum -um Beroeam defugisti (Att. 2, 4, 6 tibi non sane -um *Formianum. al.* SVET. Vesp. 4, 4 civitatem. AMM. 29, 1, 14 in -a territorii parte absconditi). Tusc. 1, 72 *animis* -um quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum (Att. 4, 3, 4 itineribus prope -is currebat. *al.* NEP. Eum. 3, 5. LIV. 28, 35, 1 itineris tam longi ac tam -i causa. PHAEDR. app. 21, 1 TAC. ann. 6, 15 SVET. Galba 20, 1 AMM. 26, 6, 4 VVLG. II reg. 13, 34. *adde p. 867, 25. cf.* LIV. 22, 14, 8 per ... -as calles. *al.* STAT. Theb. 2, 48 trames [SCHOL. *ad l.* vivis]. SVET. Aug. 16, 3 AMM. 14, 2, 8 EDICT. reg. Goth. de pecor. [Corp. IX 2826] 9). PROP. 2, 19, 1 -a rura (OV. met. 1, 676 per -a rura. *al.* IVV. 14, 75. PAVL. NOL. 20, 414 -a longe rura. *cf.* LIV. 26, 8, 11 ex agris -is in viam *proferre commeatum*). PROP. 3, 16, 28 terra (*opp.* in media ... via. CARM. epigr. 371, 17 busta). 4, 9, 27 limina. OV. epist. 15, 54 locus (APVL. met. 6, 18 AVSON. 404, 23 AMM. 25, 8, 18. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 58 omni ex parte. SEDVL. carm. pasch. 2, 103). OV. met. 3, 146 per -a lustra vagantes. 4, 778 perque abdita longe -aque ... saxa (PANEG. 2, 12, 2). LIV. 3, 13, 10 -o quodam tugurio. 10, 24, 5 per -os saltus. *sim. al.* (PS. QVINT. decl. 13, 11). LIV. 33, 37, 4 in -as silvas recesserat. 39, 49, 5 ex valle -a in viam *portare.* SEN. Phaedr. 1092 polo. CVRT. 5, 6, 15 montes. *al.* (PLIN. nat. 18, 265). FRONTO p. 224, 12 N. in devi⟨um⟩ ... litus pergeres (*per imaginem. proprie*: COD. Theod. 13, 5, 33, *a. 409*). AMM. 23, 6, 87 circa -os scopulos. CLAVD. 18, 15 Nilus ... meatu -us (*item sensu aberrandi*: carm. min. 17, 45. 26, 72. SISEBVT. anth. 59, 54 vagans errore rato ceu [cum *codd.*] -a tortos dum legit anfractus *luna*). *nota* a b: OV. Pont. 3, 1, 27 procul haec regio est ab omni -a cursu. b *de hominibus (ceterisque animantibus): i. q. habitans procul a via,*

in recessu vel solitudine: Cic. Phil. 2, 106 *Anagnini* cum essent -i, descenderunt (*opp. Aquinates* in via habitabant). Hor. carm. 2, 11, 21 -um scortum (*i. q. non in urbe habitans?*). Liv. 34, 16, 8 ad -os montanos. 34, 20, 2 -am et silvestrem gentem. 38, 45, 9. *i. q. declinans (e via), aberrans, vagus*: Hor. carm. 1, 17, 6 quaerunt ... thyma -ae olentis uxores mariti (Apvl. met. 4, 1). Ov. epist. 2, 118 cecinit maestum -a (clivia *ex coni. al.*) carmen avis. Sil. 16, 361 Pelorus non unquam effusum sinuabat -us axem (Stat. Theb. 9, 804). Hor. carm. 3, 25, 12 ut mihi -o ripas et vacuum nemus mirari libet (Schol. *ad l.* per -a agi et remota. *cf.* Cypr. Gall. gen. 571 dum vicino tegeret se -a fonte *Hagar* [Vvlg. gen. 16, 7 in solitudine]. Amm. 27, 10, 11. Pavl. Nol. carm. 19, 567 *syn.* celebri seductus ab aggere iuxta). Sil. 3, 333 patrias fugit ... -us oras. Stat. Theb. 11, 312 paulum si -us hostis torsit iter. Paneg. 6, 12 currum -o rectore turbatum (*in imagine; proprie*: Clavd. 5, 211 *limite* iusto -us *Phaethon*). Pavl. Nol. carm. 16, 85 medioque procul se -us aufert e spatio. *nota abl. separ. supra l. 15. fort. add.*: Sil. 15, 584 arma avertisse suo ... -a vallo.

2 *translate* (*asservatur per imaginem saepe notio propria viae*): a *de rebus i. q. falsus, perversus, erraticius*: Cic. ac. frg. 16 ut ii qui in itinere deerravissent, sic vitam -am secutos corrigere errorem (Lact. inst. 3, 10, 4 *al.*). Lael. 93 quid ... potest esse tam flexibile, tam -um quam animus eius, qui ad alterius ... sensum ... convertitur (Paneg. 10, 28 animum iam metu -um. Facvnd. defens. 3, 6 p. 601[D] in -um sensum. *al.*). Lact. inst. 1, 1, 23 -os secuntur anfractus (*opp.* iter rectum. Hier. epist. 39, 3, 1). 4, 30, 3 vias (Pavl. Nol. epist. 16, 10). 5, 1, 9 ab illo itinere -o (Hil. trin. 11, 24 Vvlg. prov. 12, 28 Prvd. apoth. praef. 16 *in imagine. cf.* Vvlg. iud. 5, 6 ambulaverunt per calles -os). Arnob. nat. 1, 38 *nos* ab deruptis, ab -is locis planioribus reddidit. Ambr. hex. 5, 7, 19 lubrico *tramite* -i amoris. Clavd. carm. min. 22, 7 ardor. Cod. Theod. 16, 6, 3 (*a. 405*) -os errores (Ps. Prosp. carm. de prov. 476 Boeth. cons. 3, 12, 14 Cassiod. in psalm. 12 div.). Avell. p. 56, 16 -o ... profanare mysterio. *nota* a b: Lact. inst. 3, 30, 1 longe -um philosophos iter a veritate tenuisse. Amm. 29, 1, 27 totus ... -us ab aequitate dilapsus. Ambr. hex. 1, 8, 31 animi depravatio a tramite veritatis -a. Avg. civ. 21, 5 quam sit intolerabile atque a sana doctrina nimis -um, ut multi *eqs.* b *de hominibus i. q. perverse cogitans, decedens a recta via, relative i. q. desciscens a*: Cic. Phil. 5, 37 in omnibus consiliis praeceps et -us *homo* (Ambr. fid. 5, 8, 104 in utroque a vero. Heges. 2, 12, 1 ita in eo ipso mente -us fuit, ut. Macr. sat. 3, 11, 3 ne non ubique in libando pari errore sit -us *Vergilius*). *c. gen.*: Sil. 1, 57 -us aequi *fuit Hannibal* (Ambr. Noe 30, 115. Macr. sat. 2, 17, 6 sectator caelestium, -us caducorum. Mart. Cap. 3, 222 -us promissi es). a b: Mall. Theod. gramm. VI 588, 15 ab omni musica doctrina transversus fertur et -us. Apvl. flor. 15 p. 60 Plato nihil ab hac secta vel paululum -us. Symm. epist. 5, 41 [39], 1 neque enim sic a recto -ii sumus. Ambr. hex. 5, 8, 21. Pavl. Nol. epist. 24, 8 a praeceptis auctoris sui -a in erroris sui semitis claudicant. Avg. doctr. christ. 2, 13, 19 a sensu auctoris -us aberrat interpres (Prosp. epigr. 13, 3). immort. 8, 15 Pavl. Med. adv. Cael. 2 qui a fide -us est. Macr. somn. 1, 2, 3 Epicureorum tota factio ... errore a vero -a (Sacr. Leon. p. 357 Prosp. in psalm. 106, 4—8). Canon. Migne 56, 641[B] Boeth. cons. 2, 8, 16. 3, 8 carm. 1 misero tramite -os (-o *al.*). *adde abl.* (*separ. an instr.?*): Cod. Theod. 6, 7, 5 (*a. 391*) fide -i et mente caecati. *sine relatione expressa*: Lact. inst. 7, 7, 2 uullam sectam fuisse tam -am (Rvfin. hist. 4 ind. cap. 11). Leo M. epist. 13, 3 -um ... et apostolicae constitutionis oblitum. Sacr. Leon. p. 427 (*subst., opp.* correctis. Prosp. in psalm. 149, 7).

syn.: abditus, asper, remotus. *opp.*: rectus, verus.

deriv.: deviare.

subst. n. **dēvium**, -ī, *pl.* **dēvia**, -ōrum: Diff. Suet. 226 -um desertus locus. *cf. vol. II p. 1447, 19.* Isid. orig. 14, 8, 32 -a sunt loca secreta et abdita, quasi extra viam (*cf. p. 866, 52*). 1 *proprie, i. via vel regio abdita, procul a via sita (ideoque aspera, terribilis sim.)*: *c. gen.*: Tib. 3, 9, 2 seu colis umbrosi -a montis, aper (*opp.* bona pascua. Cassiod. var. 11, 14, 1). Lvcan. 4, 161 terrarum in -a ([6, 331 terrae ... secutus -a]. 5, 133 mundi. *al.* [Pavl. Nol. carm. 16, 21 Coripp. Ioh. 1, 25]. Clavd. rapt. Pros. 3, 316 rerum. 26, 174 *fort. falso*). Stat. Theb. 5, 248 vastae urbis. 6, 454 in recta ac -a campi (*cf.* Schol. *ad l.*). *al.* Cypr. Gall. los. 386 deserta ... -a Thitsae (Amm. 26, 8, 12). Clavd. 15, 490 ponti. Greg. Tvr. Franc. 4, 44 silvarum. Liv. 21, 33, 4 in vias ac -a (*loco corrupto*). Val. Fl. 3, 49 per -a (8, 54 per -a passu [Sil. 17, 530] tollitur. Sil. 4, 489 *al.* Stat. Theb. 4, 798 per ... opaca ... -a. silv. 3, 1, 75. Svet. Tib. 60 per aspera et -a. Cypr. Gall. exod. 413. Ios. 43 quaeque. *al.* Amm. 31, 16, 2 vitatis aggeribus publicis per nemorosa et -a ... currebant. *al.* Clavd. *et* Pavl. Nol. *v. supra l. 66 sq.* Oros. hist. 1, 10, 19 sol per -a transvectus [*i. aberrans?*]. 5, 23, 5 Drac. Romul. 8, 577 Coripp. Ioh. 4, 602 *al.*). Cod. Theod. 12, 19, 1 (*a. 400*). Cypr. Gall. gen. 92 ad -a (lev. 1 conspicuo longinque in -a templo). 724 maestoque implevit -a questu. Veg. mil. 3, 8 in abruptis ac -is. Ps. Rvfin. los. bell. Iud. 3, 8 qui aggeris maligna corrigerent et -a complanarent. Clavd. rapt. Pros. 2, 169 latebrosa ... rimatur ... -a. Svlp. Sev. Mart. 5, 4 -a secutus. Carm. epigr. 518, 4. *singularis*: Amm. 31, 6, 7 inaccessum ac -um. Svlp. Sev. dial. 3, 17, 3 etsi maxime cursus in -o sit. 2 *translate (pluralis:) i. q. anfractus, via falsa*: Sen. epist. 49, 12 si me nolueris per -a ducere. *moraliter i. peccatum, error* (*servata per imaginem notione propria*): Don. Ter. Andr. 190, 3 ex -is erroris (Clavd. Mam. anim. 2, 12 p. 93, 26) ad rectam vitam (Rvfin. Basil. hom. 2, 4 per aspera quaeque peccatorum et -a [Favst. Rei. grat. 2, 12 p. 93, 26 in peccati -a]. Prosp. epigr. 92 [89], 6 noctis). Val. Cem. hom. 1, 4 in -is morantur. 16, 1. Clavd. Mam. anim. 2, 9 in -a abrupta propellis. Favst. Rei. grat. 1, 6 p. 21, 19. Boeth. cons. 3, 8, 2 quin hoc ad beatitudinem viae -a quaedam sint. *al.* *singularis*: Sen. dial. 5, 19, 1 in -um exire (*syn.* aberrare). Plin. epist. 5, 6, 44 nihil inductum et quasi -um loquimur. *Bögel.*

deultrā *praep. a* de *et* ultra. *i. q. ultra*: Itala Soph. 3, 10 (Rufin. Orig. in cant. 2 p. 104[B]) -a flumina Aethiopiae suscipiam eos (*var. lect. v. p. 834, 10*). Vita Caes. Arel. 1, 38 omnes captivos -a Druentiam redemit.

deunculus, -a, -um *cf. c.* deus. Gloss. IV 369, 33 numen -um divinitas. V 468, 62 numen idolum deungulum vel augurium seu maiestate deus.

deundo, -āre *a* de *et* undare. *i. q. decedere* (*de aestu maris*): Virg. gramm. epit. 4 p. 20, 19 *pelagus* ideo praelium nomiuatur, quae prae ceteris elementis quadam sui immensitate inundando etiam et -ando quendam admirationis praelatum habet. *L.*

deungo *v.* devincio *p. 859, 10.*

deunx, -cis [*a* dē(esse) *et* uncia *ductum, cf.* quincunx, septunx. *Th.*]: Varro liug. 5, 172 -x dempta uncia. Agroec. gramm. VII 118, 27 -em decem uncias dicimus, diuncem undecim (Gloss. diuncem undecem uncias. undecim. -em decem uncias. decem unciarum. *de qua confusione et varietate scripturae cf. sub* decunx). Prisc. gramm. III 408, 23 -x unciae undecim. Gloss. -x ἑνδεκαούγκιον. Carm. de pond. 45 uncia si librae desit, dixere -em. *leguntur vulgares formae*: deun (Compvt. Carth. 1, 6. 2, 15), deunc (2, 15). *notatur* S ☰ ☰ —: Act. Arv. a. 80/81, 33 Frontin. aq. 39. 41. 52. 55. 61. 63 Maecian. distrib. 14. 62. S ∴ · Corp. X 6, 5. [*de* Pers. 5, 150 *v. sub* decunx.]

Cic. Caecin. 17 facit heredem ex -e et semiuncia Caecinam. Pavl. Fest. p. 73 dextans dicitur quia assi deest sextans quemadmodum duodeviginti et -x. Colvm. 5, 1, 12. 27. Mart. 6, 78, 6 misceri sibi protinus -es ... iubet. 7, 67, 10 septem vomuit meros -es. 12, 28, 1 poto ego sextantes, tu potas, Cinna, -es. Ivv. 1, 40 unciolam Proculeius habet, sed Gillo -em. Maecian. distrib. 14. 62 Lib. de asse 2. 16 Vlp. dig. 28, 5, 51 (50), 2. Prisc. gramm. III 416, 20 (*ex Varrone*). Avson. 368, 19 non aliter libra est, si defuit uncia, totus non erit as: nomenque -x iam cassus habebit *eqs.* Qverol. p. 60, 4 in loxu ... usque ad -em solidi iniuriarum commodum placuit extendi. Schol. Hor. ars 329. Mart. Cap. 8, 844 (*bis*) oritur duabus horis et duodecima parte horae et hora occidit ac -e (8, 845 *bis*). Corp. XIV 3343 (*in determinatione agri*) ⟨de⟩u(n)x semuncia. *Gudeman.*

dēvoco, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vocare. Gloss. ἀποκαλοῦμαι. -are desupere convocare. V 410, 43 -ari *sine interpr.* *legitur inde a* Rhet. Her. *et* Cic.; Not. Tir. 32, 25 -at. [*dub.*: Itala Marc. 11, 21 (cod. k) arbor fici, quam -asti (ἣν κατηράσω. *fort. scrib.* devotasti. Itala omnes codd. *et* Vvlg. maledixisti). Gloss. dedicatum (*vel* dicatum) -atum (*scrib.* devotatum). *cf. l. 59.*]

1 *i. q. de superiore loco vocare, proprie et in imagine*: Bell. Hisp. 24, 2 haec res necessario -bat, ut ad dimicandum descenderet. Plin. nat. 30, 125 *vermes terreni* lac -ant poti cum mulso (*cf. l. 67*). Decl. in Catil. 14 pestes nullae repertae, quae non -atae per hunc devolaverint in aream ipsam nefariae coniurationis. Apvl. met. 9, 21 cuncta caeli numina, quae deierando temere -asti (*v. d. Vliet*, devorasti *trad.*, devotasti *vulg.*). *acc. unde*: Cic. Tusc. 5, 10 Socrates ... primus philosophiam -vit e caelo (*cf.* Apvl. Socr. 3 p. 125 tandem orationem de caelo in terram -bo). Catvll. 66, 6 ut Triviam ... dulcis amor gyro -et aerio (*abl.*: Hor. epod. 17, 5 refixa caelo -are sidera. Tib. 1, 2, 46 haec *saga* cantu ... tepido -at ossa rogo. Plin. nat. 28, 14 sacrificio caelo -are lovem). Liv. 4, 39, 8 ab tumulo suos -at (Plin. nat. 34, 89 *Perillus* huc [*sc. ad taurum illum faciendum*] a simulacris deorum hominumque -verat humanissimam artem). Theod. Prisc. log. 45 quibus (*inferioribus partibus*) exercitio calefactis ex superioribus causam omnem -are (evocare *b*) valeamus.

2 *i. q. avocare, advocare, vocare, proprie et translate: aliquem*: Verec. in cant. 6, 16 Isaias quoque testis est -andus. *accedit unde*: Cic. prov. 29 eum de provincia. Clavd. Mam. anim. 2, 7 p. 127, 14 semet a contemplatione veri. *nota*: Theod. Prisc. eup. faen. 17 quo ... a capitis hactenus iuquietudine -etur (*i. liberetur*; deducatur *br*). *quo*: Rhet. Her. 2, 3, 4 omnes ... in suspicionem maleficii -ari. Cic. Manil. 40 non *illum* avaritia ab instituto cursu ad praedam aliquam -vit, non libido ad voluptatem *eqs.* (prov. 29 ad gloriam. Liv. 6, 20, 9 Iovem deosque alios ad auxilium. Phaedr. 1, 20, 2 stultum consilium ... ad perniciem quoque mortales -at [3, 5, 1 Decl. in Catil. 72]. Sen. dial. 9, 17, 4 mens ... ad iocos -anda. Decl. in Catil. 120 illos ad rapinas. Cod. Theod. 8, 4, 1 [*a. 315*] ad ... munera. 15, 3, 1 [*a. 319* = Cod. Iust. 11, 65, 1]. Cod. Iust. 4, 13, 2 ad munus civile. 13, 4, 4 [*a. 374*]. Firm. math. 3, 6, 30 ad ... libidinem. Cod. Iust. 5, 67, 1 ad tutelam seu curam. 11, 55, 1 ad obsequium). Nep. Cim. 4, 3 ut quos invocatos (*i. non invitatos*) vidisset in foro,

omnes ad se -ret. Liv. 33,18,7 omnibus eo praesidiis ... -atis. Val. Max. 3, 2, 21 cum ab eo in certamen pugnae -atus esset. 6, 5, 5 M. Scaurum in iudicium populi (Liberat. 13 ad iudicium). Sen. benef. 6, 27, 3 iacturā rerum suarum ... in id -ari, ut ... iaceat. Svlp. Vict rhet. 7 p. 317 plerique non suo merito ... in difficilia vitae ac famae pericula -antur (Cael. Avr. chron. 2, 1, 20 aegrotos in periculum). Cod. Iust. 1, 49, 1, 1 in querimoniam. *aliquid*: Caes. Gall. 6, 7, 6 sese suas exercitusque fortunas in dubium non -urum (Vlp. dig. 37, 10, 1, 11 si quidem status pupilli in dubium -atur. Tert. anim. 17 sensus istos). Val. Max. 2, 7, 8 rem ad populum (*i. transferre*). Tert. adv. Marc. 1, 9 p. 302, 18 *illa* ad probationem. Fortvn. rhet. 1, 2 p. 82 propter quod res in iudicium -atur (Cod. Theod. 9, 1, 11 [*a. 373*] alterius famam fortunas, caput denique et sanguinem. Cod. Iust. 3, 8, 1 quaestionem). Mar. Victorin. rhet. 1, 11 p. 190, 19 negotialis qualitas talis est, cum aliquid generatim iure cautum ad speciem -amus. 2, 4 p. 260, 10 exinde in thema quodlibet coniecturale, quod necessarium fuerit, facile poterit -ari (*i. adhiberi. cf.* p. 260, 20). defin. p. 33, 19 *id* quasi quodam signo in notitiam -vi. Plin. med. 1, 7 raro medici parotidibus curationem non -ant ad scalpellum. Zeno 1, 5, 9 castitatis ... virtutem -bit in crimen. Rvfin. hist. 10, 8, 8 hoc in querelam -ans. patr. 6, 3 omnia in unitatem et concordiam. Siric. epist. 10 Migne 13, 1183[A] fides ... in irritum -ata (Frg. Vat. 273 *donationem*. Cod. Theod. 11, 13, 1 [*a. 383*]. Cod. Iust. 6, 43, 3, 3a. 8, 53, 34, 3. *cf.* 2, 50, 7 ad irritum). Mart. Cap. 5, 556 quae nobis cum diversa conveniat, quae in controversiam -entur. Boeth. in top. Cic. 2 p. 301, 18 mulier cellas vinarias oleariasque plenas ad usumfructum proprium -bat.

devolato (Gloss.) *v. sub* divulatio.

dēvolo, -āvī, -āre *a* de *et* volare. Gloss. καθίπταμαι. *legitur inde a* Plavto; Not. Tir. 75, 95[b].

1 *i. q. deorsum volare, latiore sensu et in imagine (de hominibus) i. q. raptim decurrere*: Plavt. Amph. 1108 -ant angues iubati deorsum in impluvium duo. Lvcr. 6, 205 uti ... mobilis ille -et in terram liquidi color aureus ignis. Verg. Aen. 4, 702 Iris croceis per caelum roscida pinnis ... -at. Hor. sat. 2, 5, 10 turdus ... -et illuc. Ov. ars 3, 420 Iovis in multas -at ales aves. Liv. 2, 29, 3 *patres* -ant de tribunali. 3, 15, 6 alii inter tumultum praecipites pavore in forum -ant. 7, 12, 13 nihil agenti sibi de caelo -uram in sinum victoriam. 21, 62, 4 corvum in aedem Iunonis -asse. 27, 11, 4. Colvm. 9, 5, 1 (*de apibus*). Plin. nat. 10, 5 phoenicem -isse in Aegyptum. 10, 117 *psittacus*. 10, 121. 11, 176 *fistula* exterior appelletur sane gula, qua cibus atque potus -ant. 33, 73 *vigil* -at *de monte*. 35, 83 in portum. Val. Fl. 1, 73. 4, 204 Sil. 12, 702. 15, 514 inde ... properatis -at armis *Hasdrubal*. Homer. 121 Frontin. strat. 3, 13, 8 Decl. in Catil. 14 *v. p. 868, 56*. Apvl. met. 3, 23. 5, 17. Tert. mart. 4 Asdrubalis uxor, quae cum filiis suis in incendium patriae -vit (*i. se praecipitavit*. Hier. adv. Iovin. 1, 43). adv. Val. 27 p. 203, 16 super hunc itaque Christum -asse tunc in baptismatis sacramento Iesum per effigiem columbae. Avson. 449. **2** *i. q. avolare, volare*: Rhet. Her. 4, 17, 24 qui fortunis alicuius inducti amicitiam eius secuti sunt, hi, simul ac fortuna dilapsa est, -ant omnes (*cf.* 4, 48, 61. Cic. Quinct. 93 non ab afflicta amicitia transfugere atque ad florentem aliam -are). Petron. 105 Tryphaena ... raptim ad puerum -at. Apvl. met. 3, 21 dominam ... in avem sese plumaturam atque ad suum cupitum sic -uram. *L.*

✱dēvolvo, -vī, -ūtum, -ere *a* de *et* volvere. Gloss. -at deducat. *dub.* II 48, 6 -uta περιηλθα απεκυλισαν. *legitur inde a* Cic. *et* Caes., *singulis locis*: Cic. Catvll. Ciris Hor. Germ. Phaedr. Scrib. Larg. Mela Qvint. Svet. Gran. Lic., *binis*: Caes. Verg. Ov. Sen. rhet. Cels. Colvm. Lvcan. Plin. nat. Val. Fl., *saepius* Liv. Sen. phil. Cvrt. Sil. Apvl. [*loci dubii et corrupti*: Liv. 1, 47, 5. 5, 11, 2 Sol. 20, 10 *cf. p. 871, 1. falso traditur* Catvll. 63, 5 *v. p. 849, 14.*] [*forjul.* davuolzi, *prov.* devolver. *M.-L.*]

I ***transitive***: **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu i. q. volvendo deorsum movere*: **a** *generatim*: Plin. nat. 8, 24 *elephanti* congerunt ramos, moles -unt (*sc. in foveas*). Sil. 10, 533 -unt quercus et ... pinum ac ... maestas ad busta cupressos. Itala gen. 29, 3 (Lugd.) -bant lapidem desuper os putei (ἀπεκύλιον, Vvlg. ut -rent). Ios. 10, 18 (Lugd.) -ite (κυλίσατε, Vvlg. volvite) lapides ad ostium speluncae. 10, 27 (Lugd.) -erunt (ἐπεκύλισαν, Vvlg. posuerunt) lapides super speluncam usque in hodiernum diem. Marcell. chron. II p. 100, 518, 1 *terrae motu* saxa ... suis evulsa compagibus, -utaque arborum crepido. *obiectum est persona*: Val. Fl. 2, 89 *Iuppiter* Vulcanum vertice caeli -it. Sil. 4, 566 hinc atque hinc iaculo -itur Allius acto *i. prosternitur*. Apvl. met. 4, 12 aniculā lectulo suo -utā. *cf. l. 80.* Ov. met. 7, 574 corpora (*i. se*) -unt in humum. *cf. p. 870, 62.* se -ere *v. sub II.* **b** *speciatim: aliquid de corpore*: Ov. met. 5, 355 *Typhoeus* saepe remoliri luctatur pondera terrae oppidaque et magnos -ere corpore montes. Apvl. met. 8, 5 *equus* toto tergo supinatus invitus dominum suum -it ad terram. *aliquid in hostes*: Caes. civ. 2, 11, 1 oppidani saxa ... vectibus promovent praecipitataque ⟨e⟩ (*add. Meusel*) muro in musculum -unt (Liv. 21, 34, 6 saxa ingentia in agmen -unt. 42, 15, 9 *absolute*. Cvrt. 5, 3, 18 per montium prona. Sil. 1, 491 corripit ... saxum et nitentis [*i. ascendentis*] in ora -it. Apvl. met. 8, 17 de summis ... tectis ac de proximo colle ... saxa super nos raptim -unt). civ. 2, 11, 2 cupas taeda ac pice refertas incendunt easque de muro in musculum -unt. Verg. Aen. 2, 449 auratas ... trabes ... -unt *Troiani*. Cvrt. 4, 3, 25 *clipeos aereos* repletos fervida harena caenoque decocto e muris subito -bant. Sil. 14, 303 armatam hinc (*sc. de turri*) igni pinum et -ere saxa. *subiectum est fluvius*: Lvcan. 2, 409 Eridanus fractas -it in aequora silvas. *cf.* Sil. 6, 521 fluvio raptim ad pelagi -imur oras. Prisc. periheg. 1051 auri qua pondus ... -ens Hypanis ... trahit *eqs.* *in imagine*: Hor. carm. 4, 2, 11 per audaces nova dithyrambos verba -it (*sc. Pindarus*) *quasi de flumine dictum. cf.* Qvint. inst. 12, 10, 61 ille *dicendi modus*, qui saxa -at et pontem indignetur. *de exercitu*: Lvcan. 2, 491 -it rapidum ... moenibus agmen *i. celeriter descendere iubet.*

2 *latiore sensu vel paulum immutato: deest notio deorsum movendi*: Mart. Cap. 2, 212 *conspicere* Platonem Archimedemque sphaeras aureas -entes. *i. q. volvendo, torquendo deducere, solvere*: Verg. georg. 4, 349 dum fusis mollia pensa -unt. Sidon. epist. 1, 7, 8 involucra *mercium*. *adde reflexivum usum*: Greg. M. dial. 2. 31 se ... coeperunt illigata bracchiis lora -ere. *cf.* Ven. Fort. vita Pat. 13, 39 ancillae (*genet.*) ... se manus collegerant nec poterant -ere (*i. solvi*). *i. q. volvendo levare*: Ciris 446 non licuit gravidos penso -ere fusos?

B *translate*: Phaedr. 5, 7, 23 -utis tonitribus di sunt locuti (*sc. in scaena*). Itala prov. 16, 3 (Hier. adv. Pelag. 3, 8) -e super dominum opera tua (*item hebraice; deest* LXX. Hier. *ad l.* quando omne quod agimus quasi super stabilem et solidissimam petram domini adiutorio -imus. Vvlg. revela domino). Tert resurr. 60 p. 121, 2 quo huiusmodi membra (*sc. post resurrectionem*) admittunt subigunt -unt *eqs.*? Vvlg. gen. 43, 18 ut -at in nos calumniam (Itala Lugd. ut calumniet nobis, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς). Epist. pontif. 286 (Innoc. I) Migne 20, 473[A] si maiores causae in medium fuerint -utae (*i. prolatae*). Favst. Rei. epist. 6 p. 199, 8 haec ... intentionem de spiritalibus ad terrena -unt (*i. detrahunt*). Cod. Iust. 12, 42 (43), 2 in inferiorem locum quinque antelatis posterioribus -atur. *cf. p. 871, 9.*

II ***passivum*** *(reflexivum infra l. 63)* ***intransitive*** *usurpatum, i. q. delabi, decidere, excidere*: **A** *proprie*: **1** *subiectum est res*: Catvll. 59, 4 -utum ex igne (*sc. rogi*) prosequens panem (Ps. Qvint. decl. 12, 27 cadavera rogis -uta sunt). Alf. dig. 19, 5, 23 excidit anulus et in Tiberim -utus est. Apvl. met. 1, 19 spongia de *vulnere* repente -itur. Amm. 15, 10, 4 vehicula paulo tutius -untur. Heges. 5, 1, 4 -bantur sublimium aedificiorum culmina. *de corporibus quae per aera feruntur*: Sen. nat. 4, 3, 5 *grando* per spatium aëris densi -uta. Obseq. 54 globus ignis ad terram -utus. *cf.* Oros. hist. 5, 18, 6. *remissiore sensu*: Cels. 7, 18 p. 295, 34 pondere eo -itur aut omentum aut etiam intestinum (*de hernia*). *de sole*: Germ. 481 *Phoebus* pronus -itur inde (*sc. post aestivum solstitium*). *de fluviis*: Liv. 28, 6, 10 velut monte praecipiti -utus torrens (Sen. nat. 3, 27, 7 -utus torrens altissimis montibus). Cvrt. 5, 3, 1 *Tigris* praeceps inter saxa -itur (Colvm. 1, 5, 2 aqua e montibus oriunda per saxa praeceps -itur). Mela 3, 40 *Araxes* ingenti cum murmure sonansque -itur. Evstath. Bas. hex. 3, 6 p. 897[A]. 4, 7 p. 909[A]. Prisc. periheg. 427 Ilisos aquis -itur amnis. 712 per quos Mardus ... -itur amnis. Cassiod. var. 11, 14, 4 Addua fluvius ... quasi in proprium mare -itur. *de aestu maris*: Sen. nat. 3, 28, 6 nec antequam supra cacumina eorum, quos perfusurus est, montium crevit, -itur (*i. recedit*). *de lumine*: Vlp. dig. 8, 2, 17, 2 si forte κατ' ἀνταναάκλασιν vel pressura quadam lumen in eas aedes -atur.

2 *subiectum est animans* (*daemon infra l. 75*): Liv. 21, 33, 7 iumenta cum oneribus -bantur. Sen. epist. 99, 16 lectulo -untur. (Apvl. met. 1, 16 de alto recidens [*sc. in grabatulum*] Socraten ... superruo cumque eo in terram -or. Hippocr. progn. 3. *cf.* Ov. met. 7, 574 *pestilentia affecti* corpora -unt in humum [*sc. de lecto*]. Val. Fl. 2, 235 se ... toris misero luctamine ... -unt). Cvrt. 7, 11, 16 cum ii, quos instabilis gradus fefellerat, ex praecipiti -rentur. 9, 4, 33 scalis non sufficientibus -uti (Scrib. Larg. 101 arbore alta delapsis vel scalis -utis). Plin. nat. 27, 129 datur ... decoctum ... bibendum ... contusis, ex sublimi -utis. Sil. 2, 219 in vulnus -itur praeceps altis aggeribus muri (*sc. vulneratus*). Apvl. met. 7, 24 non tantum pedibus, verum etiam toto proiecto corpore propere -utus immitto me campis subpatentibus. Porph. Hor. epist. 1, 12, 28 Caesaris genibus minor: subtiliter dixit ad genua -utum. Rvfin. hist. 9, 9, 5 *Maxentius* pontibus ... his -utus est, quos ad *Constantini* aptarat exitium. Svlp. Sev. Mart. 19, 4 de cenaculo. Greg. Tvr Mart. 2, 37 *daemoniacus* -utus terrae (*i. ad terram*). Pallad. hist. mon. I 10 p. 287[A] in Rubrum mare ... -utus est *daemon. sim. de simulacro*: Gran. Lic. p. 13, 2 Martis signum in caput -utum (*cf.* Obseq. 42 simulacrum ... capite stans inventum). *de navigantibus i. q. deferri*: Rvfin. Clement. 1, 22 usque ad id temporis, quo ad eum Caesaream -utus sum. Praedest. 1, 46 p. 601[B] Manes, cum esset civis Persa ..., etiam in Graeciam -utus est. Schol. Stat. Theb. 3, 283 cum igitur per longinqua maria praedam piratae vexissent, ad quandam regionem tandem -uti pervenerunt. 3, 353 si quis forte advena -utus fuisset (*antecedit* Pollux cum Argonautis ad Bebryciam appulsus est). *cf.* Sol. 20, 10 *glaesi* species cum per Pannonica commercia usu ad Transpadanos

homines foret -uta (delata *SA*). *fere i. q. incurrere, accurrere*: Vvlg. Iob 30, 14 quasi rupto muro et aperta ianua irruerunt super me et ad meas miserias -uti sunt.

B *in imagine*: 1 *per gradus* -i *i. diversos status quodam ordine inter se coniunctos percurrere*: Tert. pudic. 1 habet et in Christo scientia aetates suas, per quas -utus est et apostolus. Hier. adv. Iovin. 1, 48 *Terentia* nupsit Sallustio ... et tertio Messalae Corvino, et quasi per quosdam gradus eloquentiae -uta est. 2 *ex superiore ad inferiorem gradum* -i: Tert. castit. 9 non tibi sufficit de summo illo immaculatae virginitatis gradu in secundum recidisse nubendo, sed in tertium adhuc -eris. Hier. epist. 41, 3, 2 *Montanistae* habent ... primos ... patriarchas, secundos, quos appellant κοινωνούς, atque ita in tertium, id est paene ultimum, gradum episcopi -untur. *sim.* Sen. suas. 1, 9 exempla regum ex fastigio suo -utorum (Lact. mort. pers. 2, 7 deiectus ... fastigio imperii ac -utus a summo tyrannus). Sen. epist. 92, 23 si non potest ... sapiens ex beato in miserum decidere, non potest in non beatum. ... quae res illum non patitur ad ima -i, retinet in summo. Hier. in Is. 22, 1 p. 310 qui corruerunt de sublimitate ... et ad humilia -uti sunt. Cassian. inst. 5, 41 de arduis ad perniciosissima praerupta -i. *subiectum est res*: Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 29 p. 397[c] quod processus animae nitentis ad mala consequenter -atur ad infima. 3 *loci natura distinctius indicatur*: Hier. in Am. 2, 4 p. 270 dum erigimini in superbiam, estis in caeni ultima -uti. Rvfin. hist. 5, 28, 19 in ultimum perditionis gurgitem -uti sunt (κατωλίσθησαν). Avg. epist. 82, 18 in barathrum diaboli (Cassian. inst. 7, 11 usque ad profundum inferi -uti. Ennod. epist. 2, 19 p. 62, 11 ad ... gehennam. *cf. infra l. 52. nota ubique animi perditionem, non ipsam poenam significari*). Evstath. Bas. hex. 3, 9 p. 900[A] eas ... *aquas*, quae continentur inferius, spiritus esse pravitatis ... ex altitudine naturali in profundum malitiae -utos (*in interpretatione allegorica*). *fortasse addendum*: Cod. Iust. 6, 29, 3 pr. si postumus in hunc quidem orbem -utus (*i. natus*) est, voce autem non emissa ab hac luce subtractus est. 4 -i super *aliquem i. q. cadere*: Vvlg. Sirach 27, 30 facienti nequissimum consilium super ipsum -etur (εἰς αὐτὸν κυλισθήσεται).

C *translate*: 1 *de condicione*: Cic. Phil. 7, 14 ad spem estis inanem pacis -uti. Sen. contr. 2, 1 ex summis opibus ad egestatem -utus (Pavl. dig. 48, 20, 7 pr. in summam egestatem). Sen. dial. 4, 14, 3 qui primis defungi malis potuimus, in maiora -imur. Svet. vita Lucani p. 51 ad humillimas -utus preces. Apvl. apol. 75 homo miser ampliuscula fortuna -utus. Sol. 42, 3 *Hannibal* in hospitium Prusiae -utus. Hier. c. Ioh. 19 finge aliquem tribuniciae potestatis regradatum per singula militiae equestris officia ad tironis vocabulum -utum. Rvfin. hist. 1, 9, 1 ut ... imperio -utus sit (τῆς ἀρχῆς ... ἀποπεσόντος). hist. mon. 16 p. 436[A] ex latrone ad istud ... foedum artificium (*sc. symphoniaci*) -utum. Basil. reg. 2 hominem in peccatum lapsum et per peccatum (*sc. Adae*) in mortem -utum. Ps. Rvfin. in Am. 8, 11 ad tantam ... doctrinae sunt inopiam -uti. Petr. Chrys. serm. 78 p. 420[C] cum mundi compago ... ad primordiales tenebras ... crederet se auctoris sui morte -utam. Evgraph. Ter. Andr. 263 ad incertam sententiam -utus. Ennod. epist. 2, 19 p. 62, 11 ad periculum et gehennam -imur. *sensu debilitato*: Ennod. epist. 5, 6 p. 152, 23 cautione ... ad hoc -utus sum (*sc. ut binas pro singulis litteris darem*). *de morbis*: Theod. Prisc. log. 46 *quoniam* ad epilempsin supradicta capitis vitia -untur. Cael. Avr. acut. 2, 10, 72 si ad peiora passio fuerit -uta. *adde*: Vvlg. II Macc. 6, 15 peccatis nostris in finem -utis (πρὸς τέλος ἀφικομένων). 2 *de moribus, mente: ad vitia, depravationem*: Colvm. 1 praef. 29 nec si illa praestantis ingenii vis ... defecerit ..., confestim debemus ad otium et inertiam -i. Cypr. epist. 74, 4 ad hoc ... malorum -uta est ecclesia, ut haereticorum exempla sectetur. Lact. ira 12, 3 quia religione iustitiaque detractis vel ad stultitiam pecudum -imur vel ad bestiarum immanitatem. Hier. adv. Rufin. 3, 24 nescio quomodo acutus et prudens ad has ineptias -aris. Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 8 ad idololatriam. Avg. serm. ed. Mai 24, 2 in ultima flagitia. Cassian. inst. 5, 8 ad desideriorum occupationes noxias. 7, 23 ad tam scelestum proditionis facinus. Leo M. epist. 167 p. 1207[B] *monachus*, qui ... ad militiam vel ad nuptias -utus est (Conc. Aurel. a. 533, 17 p. 63, 18 *feminae, quae benedictionem diaconatus acceperunt* ad coniugium ... iterum -utae). Salv. gub. 6, 79 in hoc ... -uti sunt, ut *eqs.* Favst. Rei. spir. 1, 7 p. 110, 26 qui spiritum sanctum non confitetur, usque ad contumeliam patris -itur. Greg. M. moral. 26, 29 sancti ... viri ue appetitu bestiali ad luxuriae voraginem -antur. past. 3, 21 usque ad avaritiam. Pass. Andr. long. 6 Pass. Paul. 11. ad *aliquem*: Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 11 ad impudica ... -eris scorta. *subiectum est res*: Salv. gub. 5, 8 in hoc scelus res -uta est. Isid. orig. 10, 209 paulatim per abusionem nomen ad aliud -utum est. *accedit unde*: Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 10[b] p. 592[B] a ratione -itur. Cassian. inst. 4, 41, 3 de coenobio nullis temptationibus inimici ... -eris. *nota adiunctum dativum* (*cf. p. 870, 74*): Ps. Cypr. singul. cler. 1 quidam ignominiae -uti sunt. Rvfin. hist. 5, 17, 2 -untur amentiae. *ad errores, haereses*: Rvfin. hist. 5, 13, 4 alii ... ex eisdem rursus in deterius -uti sunt (ἐξοκείλαντες) ... tria principia et tres naturas confirmantes. 5, 20, 1 in errores -utus est Valentini. Adamant. 5, 14 ad inanes fabulas -imini. Ps. Rvfin. in Os. 4, 9/10 non considerantes post quae religionis insignia, ad quales essent sortes rituum -uti. Cael. Avr. chron. 1, 1, 50 ad empiricorum consilia. Isid. vir. ill. 43 qui ex catholico ad Arrianam pravitatem fuerat -utus. 3 *ad aliquod argumentum* -i *i. sententiarum ordine adduci*: Tert. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 20 ex opusculi ordine ad hanc materiam -utus. Amm. 22, 8, 1 ad has partes occasione magni principis -utus. Hier. in Gal. 2 praef. p. 429/430 cum ad haec ipsa, quae diximus, inde -uti simus, quod Galatae stulti et vecordes pronuntiati sint. Didym. spir. 59. Rvfin. Basil. hom. 3, 1 ad inextricabiles istos cogitationis exitus -utus est. Avg. anim. 2, 3, 5 rursus ad id quod declinaverat -utus est. *cf.* Avg. conf. 8, 6, 15 inde sermo eius -utus est ad monasteriorum greges. 4 -i ad *aliquem i. in alicuius possessionem venire, plerumque de hereditaria successione*: Scaev. dig. 32, 32 bona eius ad fratrem -uta sunt. 36, 1, 77 (75) pr. ad te -uta est pars matris meae. Papin. dig. 31, 77, 29 iure successionis ad duos eiusdem gradus possessione -utā. 46, 3, 96, 4 ad eum hereditate postea -utā (*et saepius* Dig. Vlp. dig. 37, 9, 1, 7 ad cum gradum ..., a quo exheredatus est). Vlp. dig. 32, 1, 9 si illo repudiante ad sequentem gradum -uta sit successio. 43, 24, 13, 5 dominio ad aliquem -uto. Pavl. dig. 49, 14, 45, 11 si principalis rei bona ad fiscum -uta sint (*al.* Dig.). Hesych. in lev. 18, 18 p. 1013[D] divitiae *synagogae* ad nos per *ecclesiam* -utae sunt. Cod. Iust. 1, 2, 14 pr. fundos ... cuiuscumque suprema vel superstitis voluntate ad ecclesiam -utos (11, 62 [61], 4 fundi ... qui ex emphyteutico iure ad domum nostram ... -uti sunt). *adde*: Lavrent. paen. p. 89[B] delictum Adam per traducem seminis ad filios -utum. *sim.*: Rvfin. hist. 1, 6, 7 in *Hyrcanum* ... Iudaeorum gentis pontificatus fuerat -utus (περιέστη). Svlp. Sev. chron. 1, 42, 5 regnum ad ... filium -utum (1, 52, 1 imperium). *latiore sensu*: Vlp. dig. 26, 2, 11, 1 si semel ad testamentarium fuerit -uta tutela. 5 *de tempore*: Hier. epist. Pachom. 4 considera horas atque momenta et mensium spatia, quorum cursu humana vita -itur. Cod. Theod. 4, 14, 1, 1 (*a. 424*) triginta annorum -uto curriculo (*syn.* decurrere). 8, 5, 36 quinquennio -uto. Cod. Iust. 1, 23, 2 -uto spatio anni. 6 *technico sensu in iudicium sim.* -i *i. q. venire*: Vlp. dig. 26, 7, 9, 1 *bis* in tutelae iudicium (*antecedit* non venire in t. iud.). 27, 3, 13 -i iudicium tutelae in negotiorum gestorum actionem. 27, 5, 1, 5 in tutelae actionem.

syn.: ad I: praecipitare (Caes.), remoliri (Ov.), deicere (Lact.). *ad II*: decidere (Sen.).

deriv.: devolutio.

dēvolūtio, -ōnis *f. a* devolvere. *i. q. corruptio* (*cf. p. 871, 57*): Rvfin. Orig. princ. 2, 8, 4 decessus ipse mentes ac -o videtur mihi quod non aequalis omnium sentiendus sit, et aliquas mentis servare aliquid prioris vigoris.

dēvomo, -ere *a* de *et* vomere. *i. q. evomere*: Caecil. com. 162 ut -as volt quod foris potaveris (*conicitur* evomas).

dēvorābilis, -e *a* devorare. *i. q. esculentus*: Alc. Avit. epist. 77 -i tegmine pavus ... inclusus.

dēvorātio, -ōnis *f. a* devorare. *plur. l. 53. 68.*

1 *i. q. actio devorandi*: a *proprie*: Hier. hom. Orig. in Ezech. 4 p. 923 aiunt enim Iudaei, si quando lupi homines devoraverint ... istiusmodi -es ex dei indignatione descendere. in Ion. 2, 1 p. 405 *mors in ceti imagine praefigurata* quantum in -e laetata est, tantum luxit in vomitu. 3, 1—2 p. 415 *de Iona*. Vvlg. Tob. 12, 3 me ipsum a -e piscis eripuit. Rvfin. hist. 3, 36, 8 *bestias* invitabo ad -em mei. Evstath. Bas. hex. 7, 3 p. 938[C] *pisces* plurimi ... -e satiantur alterna. Pass. Theclae epit. 4, 3 accepit eam custodiendam, traditura integram ad -em ferarum. b *translate: i. q. peremptio, pernicies, oppressio*: Tert. pudic. 14 cui -o (*i. condemnatio*) ex maerore nimio timebatur. resurr. 54 p. 112, 22 *cf. p. 875, 84*. Hier. in Matth. 26, 51 p. 222 quod Malchus, id est rex quondam populus Iudaeorum, servus factus sit impietatis et -is. Cassian. inst. 5, 22 fratrum perniciosa -o. 7, 10 cum ... pecus (*i. pecunia*) -i facilem contubernii privatione reddiderit *monachum*. *nota singulari translatione de libidine venerea*: Fvlg. myth. 2, 9 Scylla ... in modum pouitur meretricis ... iuste ergo lupis et canibus mixta (*antecedit* inserta), qnia nescit sua alienigenis -bus saturare secreta (*i. muliebria*). 2 *metonymice i. q. esca, pabulum* (*proprie et in imagine*): Itala uum. 14, 9 (Lugd.) nolite timere populum terrae huius, quoniam -o vobis erint (κατάβρωμα, Vvlg. *v. p. 874, 55*). Ezech. 34, 10 (Ps. Cypr. ad Novat. 14) et non erunt eis amplius oves meae in -em (εἰς κατάβρωμα, Vvlg. in escam. *cf.* Vvlg. deut. 31, 17 erit in -em [Itala Lugd. comestio, κατάβρωμα]: invenient eum omnia mala et afflictiones. Ezech. 34, 5 *oves* factae sunt in -em omnium bestiarum agri. 34, 8. Lib. iubil. 23, 22 et dabit illos ... in direptionem et in -em). Lact. inst. 4, 20, 9 'facta est ... hereditas mea sicut leo' (Itala *et* Vvlg. Ier. 12, 8) id est praeda et -o facta sum heredibus meis. Heges. 5, 2 l. 43 escae volatilium et -o canum. *in interpretatione vocum hebraicarum*: Hier. quaest. hebr. in gen. p. 22, 5 Bale ... κατάποσις, id est -o dicitur. Rvfin. Orig. in num. 14, 4 Balach ... qui exclusio vel -o interpretatur (Ps. Avg. serm. 33, 3. *cf.* Hier. in Mich. 6, 5 *p. 876, 77*).

dēvorātor, -ōris *m. a* devorare. Gloss. καταπότης, καταφαγᾶς. -um gluttonum. [*conicitur* Mart. Cap. 1, 87.]

1 *proprie: i. q. homo edax*: PROB. cath. gramm. IV 10 lurcho ... significans ganeonem nepotem -em. SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 166 *Balatro* fuit . . . tantus -r, ut simili vitio laborantes balatrones dicti sint. VVLG. Luc. 7, 34 venit filius hominis manducans et bibens, et dicitis: ecce homo -r (φάγος) et bibens vinum. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 276[B] -r ac ventris cultor. ASSVMPT. Moys. 7, 4 homines . . . omni hora diei amantes convivia, -es, gulae. *accedit genet. obi.*: VVLG. sap. 12, 5 comestores viscerum hominum et -es sanguinis a medio sacramento tuo (ACT. Archel. p. 25, 1 sanguinis et carnis). PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281[C] solius panis -es (*ludibriose de monachis*). *nota i. q. is qui aliquid devoravit*: TERT. resurr. 32 p. 71, 1 *cf. infra l. 80.* AMBR. hex. 5, 5, 13 usu venit, ut ... in unum ventrem uterque conveniant cum -e proprio devoratus *piscis. cf. allegoriam infra l. 22.* 2 *translate i. q. perditor, perniciei auctor*: HIER. in Os. 2, 7 p. 75 comederunt daemones robur eius: isti sunt ... hostes ... christianorum, et ipse nescivit, adversarios amicos putans et -es suos arbitrans esse convivas. PASS. Tarach. 7 impius -r servorum dei. *de diabolo*: AVG. serm. 210, 6 ne nos ... ille rugiens -r inveniat (*cf.* VVLG. I Petr. 5, 8 *p. 874, 31*). GREG. M. in euang. 25, 8 per Leviathan ... ille -r humani generis designatur. ... *divinitas Christi* quasi hamus ... fauces glutientis tenuit, dum in illo esca carnis patuit, quam -r appeteret (*cf.* moral. 33, 14). *f.* **dēvorātrīx**, -īcis. *substantive*: PORPH. Hor. epist. 1, 13, 10 lamiae ... dicuntur -es puerorum. VVLG. Ezech. 36, 13 -x hominum es, et suffocans gentem tuam; propterea homines non comedes amplius (*appellatur Israel. cf.* HIER. *ad l.* p. 420). EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 961[C] *bestiae*, quae -es sunt aliarum, steriliores habentur. *adiective i. q. vorax*: FAVST. REI. serm. 27 p. 330, 20 velut cum Iona in illius -is atque immanis bestiae faucibus constitutum *Augustinum* (*allegorice de mundi periculis*). VEREC. in cant. 2, 24 ut bestias eis -es immitteret *deus*.

dēvorātōrius, -a, -um *a* devorator, devorare. *i. q. perniciosus, delendo aptus, cum genetivo obiecti*: TERT. idol. 1 post talia crimina, tam exitiosa, tam -a salutis. EVSTATH. Bas. hex. 3, 5 p. 896[A] quae ... contraria sibimet atque alternae substantiae -a scimus esse. *subst. n.* **dēvorātōrium**, -ī. *i. q. fauces, rictus*: AMBR. epist. 4, 5 ut aculeum mortis hebetaret, -um eius obstrueret.

×dēvoro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vorare. NON. p. 98 -are: absumere, eripere (*male intellexit* ACC. praetext. 15 animam -o [*pro* devovero] hostibus. *cf. p. 882, 10*). GLOSS. καταπίνω. κατεσθίω. -at gluttit. -are adsumere (abs-?). -bit καταφάγεται. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, deest* TER. LVCR. CAES. SALL. NEP. VERG. HOR. TIB. PROP. LIV. SEN. rhet. LVCANO CALP. ecl. STAT. SIL. TAC. PLIN. epist. IVV. SVET. *saepius occurrit in libris ad medicinam pertinentibus* (*cf. II A 2 d*), PLIN. nat. ITALA VVLG. (*nonnullis locis* ITALA -are, VVLG. comedere, manducare, absorbere *cf. l. 84. p. 874, 28. 44. 875, 50. 877, 27. 878, 3. 13. 42*). [*loci dubii*: CIC. Brut. 283. APVL. met. 9, 21 *v. p. 868, 59.* MIN. FEL. 28, 7 (decoratis *Rigaltius*). PELAG. in Rom. 7 p. 678[B] SCHOL. Cic. Bob. p. 42, 4. *conicitur*: PETRON. 141 (devoverint *trad.*).] [*it.* divorare, *francog. vet.* devourer, *hisp.* devorar. *M.-L.*]

I *subiectum est* **bestia**, *i. q. edere, gluttire*: CATO agr. 71 dato *bovi aegro* unum ovum gallinaceum crudum; integrum facito -et (SEN. epist. 72, 8 quidquid excepit *canis*, protinus integrum -at. PELAGON. 69 hordeum integrum -at *equus*). VAL. MAX. 6, 9 ext. 5 *anulum Polycrates* recuperavit capto pisce, qui eum -verat. PHAEDR. 1, 8, 4 os -atum fauce cum haereret lupi. 1, 23, 7 *mustela mures.* app. 23, 2 *serpens lacertam* -are patula cum vellet gula. PLIN. nat. 8, 29 terram edisse *elephantis* tabificum est, nisi saepius mandant, -ant autem et lapides (28, 296 cervas . . . lapillum -are. *cf.* 29, 69). 8, 72 crocotas ... omnia dentibus frangentes protinusque -ata conficientes ventre (10, 2 concoqueudi sine dilectu -ata mira *struthocameli* natura). 9, 145 scolopendrae ... hamo -ato omnia interanea evomunt, donec hamum egerant (*syn.* glutire). 9, 146. 10, 115 *avis* cum -atis se implevit conchis, calore ventris coctas evomit atque ita ex iis esculenta eligit, testas excernens (10, 197 *dracones* avibus -atis solidis ... plumam et ossa revomnnt). 11, 91. 17, 99 *et saepius.* APVL. apol. 1 *steliones exuvias* -ant (*cf.* PLIN. nat. 30, 89 *p. 874, 22*). SOL. 10, 12 *grues* harenas -ant. 27, 4 *leones* carnes iusto amplius -atas . . . insertis in ora unguibus sponte protrahunt. *al.* PELAGON. 138. VVLG. gen. 41, 4 -veruntque *boves macrae* eas, quarum mira species. exod. 10, 12 -et omnem herbam *locusta.* SVLP. SEV. epist. 3, 7 *mergi pisces.* BARNAB. 10, 4 quaerunt quomodo alienas carnes -ent (καταφάγῃ) *aquila accipiter corvus.* DRAC. satisf. 271 *leo* -at . . . tauros. CASSIOD. in psalm. 101, 8 ne . . . fetus *passeris* serpentinis . . . -entur insidiis. *bestia -at hominem* (*vivum vel mortuum*): PHAEDR. 2, 3, 5 ne canes nos vivos -ent. SEN. clem. 1, 18, 2 -andos servos obiciebat muraenis, quas esurus erat. APVL. met. 7, 16 hospites ferinis equis suis lacerandos -andosque porrigebat. TERT. resurr. 32 p. 71, 1 nominantur bestiae et pisces . . . , quo magis exprimatnr resurrectio etiam -atorum corporum, cum de ipsis devoratoribus exactio edicitur (*antecedit* ITALA apoc. 20, 13 mandabo piscibus maris et eructabunt [ITALA Apring. *et* VVLG. *aliter, sed cf.* APRING. *ad l.* ne quis diceret bestiis -atos ... non posse resurgere]). HIER. in Ion. 2, 1 p. 405 et praecepit dominus ceto magno, et -vit Ionam (*ex* LXX καταπιεῖν, VVLG. ut deglutiret J. *cf.* EPIST. Paul. et Cor. II rec. B 29 Ionas ... -atus est a marina bestia. HIL. in Matth. 16, 2 SVLP. SEV. chron. 1, 48, 4). VVLG. gen. 37, 20 fera pessima -vit *Ioseph.* deut. 32, 24 -bunt eos aves morsu amarissimo. Tob. 6, 2. Ezech. 29, 5 bestiis terrae et volatilibus caeli dedi te ad -andum (39, 4). Dan. 14, 31. 41. SVLP. SEV. chron. 2, 7, 3 continuo -ati ferarum famem expleverunt. PASS. Petr. Paul. long. 27. *de monstrosis beluis*: OV. trist. 5, 2, 74 me Zanclaea Charybdis -et (SALV. gub. 5, 58 non sic pereuntes nautae Charybdis voracitate aut Scyllaeis canibus -antur). APVL. met. 5, 18 (*de serpente fabuloso*). PORPH. Hor. ars 340 *de lamia.* PRISCILL. tract. 1, 9 cor eorum datum est bestiae et carnes -buntur eorum (*ad* ITALA Dan. 7, 5 manduca carnes eorum [VVLG. comede]). VVLG. apoc. 12, 4 ut cum peperisset, filium *mulieris* -aret *draco* (καταφάγῃ). MART. CAP. 1, 70 draconem candae suae ultima -antem. *de homine in bestiam mutato*: APVL. met. 10, 14. 11, 13 coronam avido ore susceptam . . . -vi. *adde*: PLIN. nat. 10, 15 aquilarum pinnae mixtas reliquarum avium pinnas -ant. ITALA apoc. 17, 16 *cf. p. 875, 50.* VVLG. gen. 41, 7 *spicae* -antes omnem priorum pulchritudinem. exod. 7, 12 sed -vit virga Aaron *in anguem conversa* virgas eorum. *nota obiectum metonymice significatum*: PLIN. nat. 8, 111 angues ... et stelliones senectutem exuere itaque protinus -are (*cf.* 30, 89 quomodo praeripiatur ... membrana hiberna *stelioni* alias -anti eam). VVLG. gen. 41, 7 *cf. supra l. 17.* *subiectum metonymice expressum*: TERT. scorp. 8 Danielem ... usitata feritas leonum -asset. *deest obiectum*: VVLG. Is. 56, 9 omnes bestiae terrae venite ad -andum. Mal. 3, 11 et increpabo pro vobis -antem (*i. locustam*). *in comparatione et in imagine*: ITALA Is. 50, 9 (Barnab. 6, 2) qnia omnes veterescitis tamquam vestimentum et tinea -bit vos (καταφάγεται, VVLG. comedet. *cf.* VVLG. Is. 51, 8 sicut lanam, sic -bit eos tinea). I Petr. 5, 8 (Cypr. zel. 1) diabolus tamquam leo rugiens aliquid -are quaerens circuit (Hier. epist. 14, 4, 1 aliquem -are quaerens, VVLG. quaerens quem -et. ζητῶν τινα καταπιεῖν [*v. l.* τίνα καταπίῃ]. *cf.* VVLG. num. 23, 24 populus ut leaena consurget, et quasi leo erigetur: non accubabit, donec -et praedam et occisorum sanguinem bibat. Ezech. 19, 6 factus est leo, et didicit ... homines -are. 22, 55 sicut leo rugiens ..., animas -verunt). VVLG. Dan. 7, 23 bestia quarta, regnum quartum erit in terra . . . et -bit universam terram et conculcabit et comminuet eam. Nah. 3, 15 peribis gladio, -bit te ut bruchus (*cf. p. 877, 82*).

II *subiectum est* **persona** (*pars corporis humani p. 875, 65. 73. 876, 20, anima l. 50, mens p. 875, 75, affectus p. 875, 77*): A *proprie et strictiore sensu*: 1 *generatim i. q. comedere*: PETRON. 44 asse panem quem emisses, non potuisses cum altero -are. MART. 7, 20, 15 sinu condit ... -ato capite turturem truncum *parasitus.* ITALA Ezech. 34, 3 (Tert. pudic. 7) pastores, ecce lac -atis (κατέσθετε, VVLG. comedebatis). CAPITOL. Gord. 21, 1 ut . . . semper pomorum aliquid recentium -aret. VVLG. lev. 26, 16 frustra seretis sementem, quae ab hostibus -bitur. eccles. 2, 25 quis ita -bit (*i. opulenter cenabit*), et deliciis affluet ut ego? Is. 28, 4. Dan. 14, 12 *sacerdotes Bel* -bant ea *quae in mensa erant* (SVLP. SEV. chron. 2, 8, 8). IV Esdr. 8, 4 absorbe ergo, anima, sensum et -a quod sapit. SALV. gub. 1, 45 cum omnia avium pecudum bestiarum genera -emus (*syn.* comedere). PALLAD. hist. mon. I 7 p. 277[b]. PASS. Andr. long. 6 cum sit *agnus* ... ab omni populo ... -atus. *in comparatione*: ITALA psalm. 13, 4 (Aug. civ. 16, 10 p. 141, 23) qui -ant populum meum in cibo panis? (κατέσθοντες, VVLG. sicut escam panis). VVLG. num. 14, 9 sicut panem ita eos possumus -are. 2 *speciatim*: a *i. q. gluttire (etiam de liquidis, aëre): in descriptione anatomica*: CIC. nat. deor. 2, 135 *stomachi* partes eae, quae sunt infra quam id, quod -atur, dilatantur. PAVL. FEST. p. 271 rumen est pars colli, qua esca -atur. MACR. sat. 7, 4, 17 *superius ventris orificium* recipit -ata et in follem ventris recondit. 7, 15, 2 *Plato dixit* divisas esse vias -andis cibatui et potui, et cibum quidem per stomachum trahi, potum vero per ἀρτηρίαν ... fibris pulmonis illabi. *res in os ingestas*: CELS. 2, 6 cui ... cervix convertitur, ut -are aeque nihil possit. 4, 7 aeger non cibum -are, non potionem potest (MACR. sat. 7, 15, 17 ἀρτηρία ... si scissa fuerit, potus non -atur). 6, 9 vitandum est ne, quod haustum erit, -etur (*cf.* 6, 15). SCRIB. LARG. 199 hirudinem ... -atam et adhaerentem faucibus (MARCELL. med. 16, 95 expelli -atos sanguisugas). PLIN. nat. 13, 33 nec nt -etur corpus (*i. pomum palmae*), verum ut expuatur suco modo expresso (*cf.* 13, 72 mandunt quoque crudum decoctumque *papyrum*, sucum tantum -antes). 21, 176 *parthenii* folium aegri linguae subicere, ut mox in cyatho aqnae -etur. 23, 20 non ultra gargarizationes et ne quid -etur. SVLP. SEV. Mart. 17, 6 si habes aliquid potestatis, hos (*sc. digitos in os daemoniaci insertos*) -a. MACR. sat. 7, 8, 7 *cur* sinapi et piper -ata nullam corpori inferant laesionem. 7, 12, 22 cur . . . si quid *edulium* plus fervet, quam ut diutius possit mandi, ilico -amus. *adde*: OV. met. 8, 827 proque epulis tenues nequiquam -at auras *dormiens Erysicthon.* PLIN. nat. 26, 30 fumus per harundinem haustus et -atus. *humores in corpore procreatos:* CELS. 2, 6 qni -are salivam suam non potest. lacrimas, bilem *v. sub II B 2.* *per iocum*: PLAVT. Trin. 908 -vi nomen imprudens modo (*i. oblitus sum*). b *i. q. integrum gluttire frustum dentibus non comminutum:* PLIN. nat. 23, 141 *cerasia* si quis matutino roscida cum suis nucleis -et. 27, 70 *coccus Cnidius* in pane -atur, ne adurat gulam transitu. 28, 170 fimum *caprarum*

cerā circumdatum. 28, 199 leporis renes . . . -ari iubent . . . ita, ne dente contingantur (*cf.* 29, 42). AVG. civ. 7, 19 quasi qui glebam *Saturno pro Iove* opposuit ... non potius glebā semen operiendo fecerit illud diligentius -ari (*semen in interpretatione allegorica pro ipso Iove accipiendum. cf. l. 37. p. 877, 35*). c *i. q. avide vel immoderate haurire*: VAL. MAX. 3, 5, 3 avide ... abdomine -ato (APVL. met. 1, 19 optimi casei bonam partem avide -verat. MACR. sat. 7, 12, 21 ubi avide -atur, tunc multus aer cum edulibus infertur propter hiantium rictus et crebritatem respirandi [*syn.* vorare]). LACT. inst. 1, 21, 35 dum *Hercules* ... alienos boves -at. VVLG. deut. 28, 51 -et *gens* fructum iumentorum tuorum, ac fruges terrae tuae. PAVL. MED. bened. 11, 1 more lupi rapacis . . . sacrificium . . . -bat. *per iocum*: PLAVT. Aul. 194 inhiat aurum, ut -et. Rud. 544 iam postulabas te ... totam Siciliam -urum insulam? *cf. translatum usum sub B 3.* d *medicamenta sim.* (*accedunt interdum notiones sub a, b descriptae*): CELS. 4, 10 laseris ... paulum -are. 4, 15 catapotium (SCRIB. LARG. 87 catapotium, id est medicamentum, quod non diluitur, sed ita ut est -atur. MARCELL. med. 16, 27 tussienti tria catapotia -anda, id est transgluttienda, dato). *al.* 5, 25, 3 paululum aut -atur aut aqua diluitur et potui datur. *cf.* 5, 25, 12. SCRIB. LARG. 83 manducare et -are. 94 medicamentum quod per coclearium -atur. 165 per se commanducandus erit pastillus et -andus. *al.* PLIN. nat. 24, 126. 25, 21 *flos* -atus securos in totum annum a metu anginae praestat. 30, 19 ut, si quis cor *talpae* recens palpitansque -et, divinationes ... promittant. 32, 112 comitiales ... coagulum vituli marini bibunt cum lacte equino .... nec non aliqui per se pilulas -ant. *saepe.* MART. 5, 4, 2 fetere multo Myrtale solet vino, sed fallat ut nos, folia -at lauri. GARG. MART. med. 4. *cf. p. 874, 83 sqq.* e *res quae comedi non solent, quae cum taedio vel periculo comeduntur*: VELL. 2, 88, 3 vivo igni -ato. CELS. 3, 21 malagmata sua -ando . . . in exitium se praecipitavit. PLIN. nat. 10, 139 pestis . . . opimas aves et suopte corpore unctas -andi. 10, 142 a *filio Aesopi tragoedi* -atas diximus margaritas (*cf.* 9, 122 absorbendos dedit). APVL. met. 1, 4 circulatorem . . . spatham praeacutam mucrone infesto -asse. MIN. FEL. 30, 6 qui de harena feras -ant illitas et infectas cruore *eqs.* SOL. 30, 5 elephantos. HYG. fab. 139 p. 17, 6 *lapidem* Saturnus -vit (AVG. civ. 7, 9. 19 [*interpretatio Varronis*] et quod illi pro Iove gleba obiecta est -anda, significat ... manibus humanis obrui coeptas serendo fruges. *cf. sequentia, ubi in Saturni persona terra intellegenda est, p. 877, 35*). VVLG. Ezech. 23, 34 epotabis *calicem* usque ad faeces, et fragmenta eius -bis. apoc. 10, 9 accipe librum et -a illum (*κατάφαγε*. 10, 10 -vi [*ἔφαγον*]. *cf.* HIER. epist. 7, 3, 1. *alludit* PAVL. NOL. epist. 45, 1 *cf. l. 70*). *carnem humanam*: OV. fast. 4, 200 *Saturnus* suam ..., ut quaeque erat edita, prolem -at immersam visceribusque tenet (PAVL. FEST. p. 101 TERT. nat. 2, 12 COMM. instr. 1, 6, 9. LACT. inst. 1, 13, 2 *v. l. 51.* 3. FIRM. err. 12, 8. AVG. civ. 4, 17 *saepius*). TERT. nat. 1, 2 quanto ... studio in caveam conveniretur depugnaturo aliquo, qui centum infantes -asset! 1, 15 anim. 33. ITALA apoc. 17, 16 (Primas.) decem cornua, quae vidistis in bestia: hi odient fornicariam ... et carnes eius -bunt (*φάγονται*, VVLG. manducabunt). LACT. inst. 1, 13, 2 Saturnum et Opem ceterosque tunc homines humanam carnem solitos -are. VVLG. Zach. 11, 9 reliqui -ent unusquisque carnem proximi sui. RVFIN. hist. 1, 2, 19 usque quo procedente immanitate etiam -arentur ab alterutro (*ἀνθρωποβορεῖν*). *adde*: AVG. agon. 4, 4 *in doctrina Manichaeorum* gentis *tenebrarum* principes -verunt partem dei. *per iocum*: PLAVT. Asin. 338 iam -andum censes *hominem*, si conspexeris? Pseud. 1127 *cf. p. 876, 57.* *adde*: VVLG. Ezech. 16, 20 tulisti filios tuos et filias *tuas*, et immolasti *idolis tuis* ad -andum (*appellatur Ierusalem personata*). *subiectum metonymice significatur*: PLIN. nat. 15, 105 nec cessat in veneficiis vita (*i. vitae cultus*), dummodo omnia -et (*i. dummodo homines omnia -ent*).

B ***latiore sensu et translate***: **1** *i. q. avide excipere: auscultando* (*cf.* NON. p. 454 -ari non solum cibus gutture, sed et vox auribus potest): PLAVT. Asin. 649 auscultate ... et mea dicta -ate. Poen. 968 quam orationem hanc aures dulcem -ant. CIC. Sest. 23 verbum ipsum omnibus animi et corporis ⟨sensibus⟩ -bat. TERT. resurr. 37, 10 sermo -andus auditu et ruminandus intellectu et fide digerendus. PAVL. NOL. carm. 17, 134 ferus ipse ... auribus tantum pia -bit cantica (*antecedit mentio Ionae a ceto -ati*). *legendo*: CIC. Att. 7, 3, 2 qui illos libros -asti. HIER. adv. Rufin. 3, 26. PAVL. NOL. epist. 45, 6 in volumine -ando, quod postea voranti mihi et in ore et in ventre dulcissimum fuit (*cf.* VVLG. apoc. 10, 9 *seq. v. supra l. 41*). *cernendo*: MART. 1, 96, 12 spectat oculis -antibus draucos. IVST. 21, 5, 6 quod emere non poterat, oculis -are. *mente*: CVRT. 8, 6, 18 adeo pertinax spes est, quam humanae mentes -verunt.

2 *i. q. opprimere, de affectibus*: OV. fast. 4, 846 *rex* lacrimas introrsus obortas -at (*cf.* met. 13, 540 ipse dolor). SEN. dial. 6, 1, 2 gemitus -asti quidem, non tamen hilari fronte texisti (11 [12], 17, 1 dolorem obruere et -are gemitus. epist. 66, 29 sub tortore). QVINT. inst. 11, 2, 41 quaecunque aetas operam iuvandae studio memoriae dabit, -et initio taedium illud ... quasi eundem cibum remandendi. APVL. met. 2, 15 tandem denique -ato pudore (*cf.* 9, 19). TERT. resurr. 54 p. 112, 25 quia et illud apud apostolum positum est (*cf. p. 878, 13*) 'uti -etur mortale a vita' ... devorationem quoque ad perditionem ... carnis arripiunt (*i. interpretantur*), quasi non bilem et dolorem dicamus -are, id est abscondere ac tegere et intra nosmet ipsos continere. HIER. in Ier. 4 pr. p. 968 dolorem silentio -ans (in Is. 26, 16 p. 354 reg. Pachom. praef. 2). *verba*: SEN. dial. 5, 14, 5 potest dici merito -asse verba *Praexaspes.* *i. q. non satis dilucide pronuntiare*: QVINT. inst. 11, 3, 33 *verborum* pars -ari, pars destitui solet. APVL. met. 11, 24 lacrimis obortis singultu crebro sermonem interficiens et verba -ans. *i. q. tolerare rem molestam*: CIC. Phil. 6, 17 expectate legatorum reditum et paucorum dierum molestiam -ate. Brut. 236 *ineptiae ac stultitiae* -andae nobis sunt. Att. 5, 1 etiam — dudum enim circumrodo, quod -andum est — subturpicula mihi videbatur esse *παλινῳδία*. ASCON. Mil. p. 44 ut, cum pusillum edissent dulcedinis, largiter acerbitatis -arent. APVL. met. 9, 41 tacitus iniuriam -ans (*cf.* HIER. c. Ioh. 14). AVSON. 404, 19 invitus ... -vi absentiae necessitatem. *sim.*: SEN. epist. 82, 18 ad *bona* pervenire ... -atā unius mali patientiā. *de peccatis i. q. neglegere*: HIL. in Matth. 24, 7 irridet eorum in colandis culicibus diligentiam, quorum in gluttiendis camelis esset incuria, peccata videlicet levia vitantium et gravia -antium (*cf.* VVLG. Matth. 23, 24 camelum ... gluttientes). VVLG. prov. 19, 28 os impiorum -at iniquitatem.

3 *i. q. per luxuriam consumere*: PLAVT. Truc. 569 *cf. p. 877, 6.* LVCIL. 672 -are se omnia ac deverrere. CIC. Verr. 2, 135 qui iam spe atque opinione praedam illam -asset (Flacc. 57 avulsum est praeter spem, quod erat spe -atum lucrum. dom. 60 cum ... omnium locupletium fortunas, omnium provinciarum fructus *eqs.* ... spe atque avaritia -asses. Att. 1, 16, 10 regis hereditatem. SALV. gub. 5, 74 praedam ... spe et cupiditate ardentissima -arat. *cf.* APVL. apol. 77 Prudentillae quadragiens praesumptione cassa -arat). Verr. 4, 177 -are omnem pecuniam publicam non dubitavit (Pis. 90 acceptam iam et -atam pecuniam ... evomere non poteras. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 7 'cur ... stringat malus ingluvie rem' ... cur ... pecuniam -et). Phil. 13, 3 veterani ..., qui suis rebus exhaustis, beneficiis Caesaris -atis fortunas nostras concupiverunt. epist. 11, 21, 2 *Segulius* res novas quaerit, non quo veterem comederit ..., sed hanc ipsam recentem novam -vit. CATVLL. 29, 22 quid hic potest nisi uncta -are patrimonia? (MACR. sat. 3, 13, 6 Gurgitem a -ato patrimonio cognominatum). FLOR. epit. 4, 8, 5 praedā -atā. APVL. apol. 75 reliquit Rufius huic ... ℍS XXX -andum. TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 417, 19 regionem eorum ... extranei -ant. LACT. epit. 46, 3 occupabunt orbem et partientur et -bunt (mort. pers. 26, 1). EPIST. impp. de Asia (Bruns fontes[7] p. 270) 1 actorum fraudibus -atum. HIER. epist. 45, 5, 1 tu te perdere existimas, quidquid in praesentia non hauseris, comederis, -aris. VVLG. Iob 20, 15 divitias, quas -vit, evomet (PS. RVFIN. in Os. 13, 15 ut nunc ideo *Sennacherib* vomere cogatur, quidquid per iniquitatem antea -verat). Marc. 12, 40 qui -ant domos viduarum (*κατέσθοντες*. *cf.* Luc. 20, 47). Luc. 15, 30 qui -vit substantiam suam cum meretricibus. CLAVD. 5, 323 vicissim promittunt ... quas *quisque* -et urbes. SALV. eccl. 3, 48 opes suas aliis -antibus. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281[B] propriam domum -asti. *adde res personatas*: CIC. Pis. 48 cum partim eius praedae profundae libidines -assent. VARRO rust. 1, 8, 1 vineam . . . sumptu fructum -are. *i. q. depopulari, vastare*: VVLG. Ier. 8, 16 et -verunt terram et plenitudinem eius: urbem et habitatores eius. *subiectum res personata*: SIDON. epist. 7, 1, 1 circumiectarum ... spatia ... regionum regni minacis ... -vit impressio. *obiectum est homo per hypallagen, cf.* QVINT. inst. 8, 6, 25 a possessore quod possidetur, ut 'hominem -ari', cuius patrimonium -atur. PLAVT. Pseud. 1127 iam ad mordere hunc mihi lubet. :: iamne illum comessurus es? :: dum recens est, dum calet, -ari decet. PELAG. in Rom. 3 p. 659[D] plebem suam ... -antes. VVLG. II Cor. 11, 20 si quis vos in servitutem redigit, si quis -at (*κατεσθίει*. AMBROSIAST. *ad l.* quia contenti erant -ari res suas a falsis doctoribus). IV Esdr. 6, 57 istae gentes ... coeperunt dominari nostri et -are. *adde*: SALV. gub. 5, 18 quis locus est, ubi non a principalibus civitatum viduarum et pupillorum viscera -entur *eqs.*?

4 *i. q. pessum dare, extinguere*: VVLG. num. 24, 8 -bunt gentes hostes illius ossaque eorum confringent. deut. 7, 16 -bis omnes populos. Esth. 11, 11 exaltati sunt, et -verunt inclytos. psalm. 34, 25. prov. 20, 25 ruina est homini -are sanctos (SALON. in prov. p. 981[B]). Is. 9, 12 -bunt Israel toto ore. Ier. 2, 3. 5, 17. 51, 34 comedit me, -vit me Nabuchodonosor. Ezech. 35, 12 deserti, nobis ad -andum dati sunt. Os. 7, 7 -verunt iudices suos. 8, 8 Hab. 1, 13. 3, 14. PELAG. in I Cor. 9 p. 743[D] ne ... adversariis occasione accepta -antibus offendatis. *subiectum est daemon*: LACT. inst. 2, 16, 21 idcirco etiam humanas hostias excogitaverunt, ut quam multos -ent animas *inimici generis humani*. HIER. epist. 22, 4, 2 -ato Iuda *apostolo* (*sc. a Satana*). in Mich. 6, 5 p. 504 qui -are voluit et nostram congregationem elingere, verus Balac diabolus (*interpretatio nominis. cf.* APRING. in apoc. 2, 14 ISID. orig. 7, 6, 48). ISID. reg. monach. 16, 2 ore diaboli -etur. *adde rem personatam*: POMER. 2, 15, 2 *daemoniacae cupiditatis imperium* velut quaedam cadavera in pastum feris avibus bestiisque proiecta, captivos suos immundis spiritibus tradit, sed avidissimis mortiferorum criminum faucibus -andos. *deest obiectum*: VVLG. Zach. 9, 15 et -bunt et subicient lapidibus fundae. *addendum fortasse*: MAR. MERC. subnot. 2, 2 te ita sentientem -et Manichaeus.

5 *i. q. eripere*: VARRO Men. 378 cum hic rapo (*sc. praetor*) umbram quoque spei -asset (*sc. si apud eum causam dixissem; conicitur* -assit).

III *subiectum est* **res corporea** (*accedunt locutiones figuratae infra l. 18. 65*): A *i. q. hiatu in se trahere*: 1 *aqua*: PLAVT. Truc. 569 meretricem ego item esse reor, mare ut est: quod des -at. VITR. 4, 1, 4 *Myus* olim ab aqua est -ata. SEN. dial. 6, 20, 6 Catonem si ... mare -asset. nat. 3, 27, 14 'nat lupus inter oves (OV. met. 1, 304) ...' non est res satis sobria lascivire -ato orbe terrarum. PLIN. nat. 4, 62. 6, 1. 10, 15 terras -ant aquae, flammas necant. FRONTO p. 62 N. maria naufragos -ent. AMPEL. 8, 9 Boeotiae lacus sacer, ubi Amphiaraus -atus [in eo lacu] est. TERT. pall. 2. PANEG. 9, 17 cum impios Tiberis hausisset, ipsum etiam ... idem Tiberis correptum gurgite -vit. SCHOL. Cic. Bob. p. 36, 9 Helicem et Buram sinus Corinthius -vit. VVLG. Hebr. 11, 29 -ati sunt *Aegyptii a mari* (κατεπόθησαν). *in imagine*: TERT. idol. 24 inenatabile excussis profundum est ..., irreparabile -atis hypobrychium. *adde*: PETRON. 76 uno die Neptunus trecenties sestertium -vit. SOL. 52, 7 *Gangis altitudo* mensuras centum pedum -at. 2 *terra*: OV. epist. 3, 63 -er ... subito telluris hiatu. VITR. 10, 11 propter ... viarum campestrem mollitudinem non confisus carris ne rotae -arentur (*i. in caenum demergerentur*). SEN. nat. 3, 19, 4 aliis *amnibus* semper in occulto cursus est, donec aliquo sinu terrae -entur. epist. 91, 9 quot oppida in Syria, quot in Macedonia *terra* -ata sunt? (PLIN. nat. 2, 194 urbibus ... -atis agrorumque tractu hausto). PLIN. nat. 2, 205 ipsa se comest terra: -vit Cibotum, altissimum montem *eqs.* ITALA deut. 11, 6 (Lugd.) aperiens terra os suum -vit illos *eqs.* (κατέπιεν, VVLG. absorbuit). CYPR. epist. 3, 1 hiatu terrae absorpti ac -ati. 75, 10 ut ... civitates ... dirupti soli hiatu -arentur. PANEG. 2, 12 si haustu terrae -etur. TREB. Gall. 5, 3 motu *terrae* ... multae fabricae -atae sunt cum habitatoribus (OROS. hist. 3, 3, 1 civitates abruptis locorum hiatibus -atae). HYG. fab. 71[b] p. 75, 8 Amphiaraus ... terra est -atus. VVLG. exod. 15, 12 num. 13, 33. 16, 32 dirupta est terra sub pedibus eorum et aperiens os suum, -vit illos cum tabernaculis suis *eqs. paulo aliter*: AVG. civ. 7, 19 *terra* (*cum Saturno comparata cf. p. 875, 37*) quodam modo -at quae genuerit, cum ex ea nata semina in eam rursus recipienda redierint. *de sepulcro* (*in imagine*): OPTAT. 2, 25 p. 63, 18 unicuique sepulcro sufficit unum funus et clauditur: gutturi vestro honorum funera minime suffecerunt et adhuc patent, dum aliquos quaeritis -are (*cf.* VVLG. psalm. 5, 11 sepulcrum patens est guttur eorum. AVG. *ad l.* potest et illud intellegi, quod ... trahunt in se quos ad peccata illectant et eos tamquam -ant cum in suam vitam convertunt). *de Orco sim.*: CATVLL. 3, 14 malae tenebrae Orci, quae omnia bella -atis. HIER. epist. 39, 3, 2 quem gehenna suscipit, quem tartarus -at. 3 *chaos*: SEN. Tro. 400 *cf. p. 878, 10.*

B *quasi elingere i. exsiccare, de sole*: PLIN. nat. 5, 55 Nilum, ne *sole* -etur, abscondi. 20, 1 ignes aquis restinguentibus, aquas sole -ante.

C *praevalet notio insatictatis, voracitatis*: 1 *subiectum est ignis: proprie*: SEN. epist. 79, 2 montem, qui *igne* -etur cotidie, minui (*syn.* consumi. PACIAN. paraen. 11 *gehennae* fumariola ... maximos montes subterraneis ignibus decoquunt. aestuant ... Aetna ... et Vesuvius ..., dissiliunt, -antur). VVLG. lev. 9, 24 ignis a domino -vit holocaustum et adipes (SALV. gub. 1, 51). ind. 9, 15 cedros Libani. 9, 20 egrediatur ignis ... et -et Abimelech. Am. 1, 4 mittam ignem ... et -bit domos Benadad. *cf. quae sequuntur.* 1, 14 aedes ... in ululatu in die belli. apoc. 20, 9 et descendit ignis a deo de caelo et -vit eos (κατέφαγεν). *saepius.* SVLP. SEV. chron. 2, 5, 2. CYPR. GALL. Ios. 397 currus celeres subiectus -at ignis. EVSTATH. Bas. hex. 1, 7 p. 875[B] *flamma* -at ... materiam. 3, 8 p. 899[C]. MVTIAN. Chrysost. hom. 20 p. 361 ille ignis ... non dimittit, sed -at et dilacerat. SERM. Caspari Anecd. p. 328, 1 ne, quod incuratum remanserit post aquam baptismi, -andum suscipiat ignis inferni. flamma: VVLG. num. 21, 28 Ier. 48, 45. incendium: VVLG. num. 16, 39. PS. RVFIN. in Am. 1, 6—8 *syn.* consumere. *adde:* MART. CAP. 6, 576 -ante Mulcifero. OV. Ib. 316 ut ... necatorum Darei ... sic tua subsidens -et ora (*F*, ossa *G*) cinis (*cf.* CVRT. 6, 6, 30 flammam in ora hostium ventus ferebat). *in comparatione et in imagine*: VVLG. deut. 9, 3 ipse transibit ante te, ignis -ans atque consumens (Is. 30, 30. *cf.* 29, 6 flammae ignis -antis. 30, 27 lingua eius quasi ignis -ans. thren. 2, 3 quasi ignem flammae -antis in gyro). Sirach 36, 11 in ira flammae -etur. Is. 5, 24 sicut -at stipulam lingua ignis (Ioel 2, 5 sicut sonitus flammae ignis -antis stipulam). Is. 10, 17 et erit lumen Israel in igne, et sanctus eius in flamma: et succendetur, et -bitur spina eius, et vepres in die una. Soph. 1, 18 in igne zeli eius -bitur omnis terra. Zach. 9, 4 et haec igni -bitur (*sc. Tyri fortitudo*). 12, 6. *sim. de frigore*: VVLG. Sirach 43, 23 *aquilo* -bit montes et ... extinguet viride sicut igne. 2 *pro subiecto sunt arma*: IVST. 14, 4, 14 -ent vos arma vestra, quibus plures vestros quam hostium duces absumpsistis. LVCIF. non parc. 13 p. 236, 25 cum ore gladii soleas displicentes tibi -are, nobis tamen parcas. VVLG. deut. 32, 42 inebriabo sagittas meas sanguine, et gladius -bit carnes (Is. 1, 20 vos. Ier. 2, 30 prophetas vestros. 12, 12 gladius domini -bit ab extremo terrae usque ad extremum eius. 46, 10. 14 Nah. 3, 15 *cf. p. 874, 37*).

IV *subiectum est res incorporea*: A *de affectibus, morbis, fame i. q. conficere, macerare*: ITALA II Cor. 2, 7 (Tert. pudic. 13) ne forte abundantiore tristitia -etur (καταποθῇ, VVLG. absorbeatur. *cf.* TERT. *l. c.*). TERT. adv. Val. 9 p. 187, 19 Sophia ... modico abfuit praevi dulcedinis et laboris -ari et in reliquam substantiam dissolvi. HIER. epist. 39, 2, 3 quid causae est, ut *infantes* ... morbo regio -entur ...? VVLG. Iob 18, 13 -et pulchritudinem cutis eius *inedia.* Ezech. 7, 15 pestilentia et fame -buntur. GREG. M. moral. 9, 93 quia macror ipse quasi sine maerore fit, qui afflicti *hominis* mentem -ans sensum doloris tollit. B *varia*: SEN. Tro. 400 tempus nos avidum -at et chaos (GREG. M. moral. 9, 72 vitam nostram ... aeternitas -at). dial. 10, 6, 4 ista vitia nullum non saeculum -bunt. ITALA II Cor. 5, 4 (Tert. resurr. 42 p. 87, 1) uti -etur mortale a vita (καταποθῇ, VVLG. absorbeatur. TERT. *l. c. saepissime verbum repetit varias addens interpretationes.* p. 88, 10 -ari, ut demutetur. *cf. p. 875, 84*). AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 41 mala Evae successio totum hominem -bat (*i. pessum dabat*), praeclara Christi hereditas totum hominem liberavit. VVLG. exod. 15, 7 misisti iram tuam, quae -vit eos. Os. 5, 7 -bit eos mensis (*hebr.: nova luna, i. exacto mense peribunt*). PETR. CHRYS. serm. 40 p. 314[A] vivens mortalium pastu mors moritur, dum -at vitam. GREG. M. moral. 10, 21 ab iniquitate protinus mens incauta -atur (*i. opprimitur, pessum datur*). EVG. TOLET. carm. 14, 8 crudelis aetas, o senectus improba, quae cuncta pulcra fauce saeva -as. *deest obiectum*: ITALA Is. 25, 8 (Tert. resurr. 54 p. 113, 14) -vit mors invalescendo (κατέπιεν, VVLG. *ex hebr.* praecipitabit mortem). *debilitato sensu fere i. q. superare, confundere*: TERT. anim. 57 Mosei veritas mendacium -vit. VVLG. psalm. 106, 27 omnis sapientia eorum -ata est. GREG. M. moral. 9, 40 quantalibet *innocentis* simplicitas fuerit, divinae magnitudinis simplicitate -atur. *subiectum incertum*: VVLG. Am. 7, 4.

V *passive fere i. q.* **extingui,** *evanescere, disparere*: PLIN. nat. 11, 270 theatrorum in orchestris scobe aut harenā superactā -atur *vox.* 34, 40 in campo Martio Iuppiter, qui -atur Pompeiani theatri vicinitate. VVLG. Ier. 51, 30 -atum est robur eorum. MACR. sat. 1, 14, 14 ut illi tres dies, qui per annos triginta et sex ... excreverant, sequentibus annis duodecim nullo die intercalato -arentur. *de pernicie aeterna*: TERT. pudic. 14 -ari adhuc increpitus periclitabatur ... maerens ob increpationem *eqs.* (*cf. quae antecedunt p. 872, 60*). *accedit* in *c. acc.*: TERT. resurr. 7 p. 34, 25 oblitteratus ... et -atus est limus in carnem *Adae* (*i. absumptus, commutatus*). HIL. trin. 11, 49 quod carnale ei est, in naturam spiritus -atur. *accedit* in *c. abl.*: ITALA I Cor. 15, 54 (Tert. resurr. 51 p. 105, 26) -ata est mors in contentione (κατεπόθη, VVLG. absorpta est mors in victoria). HIL. trin. 26, 25 dura consuetudine mens in peccato -atur. *absolute*: ITALA psalm. 51, 6 (Aug. spec. 6 p. 34, 18) dilexisti omnia verba ad -andum (τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, VVLG. praecipitationis). *dub. quo pertineat*: CORP. IV 1854 Cal(l)iste -a (*fort. obscaene, cf. p. 872, 68*).

syn.: comedere (PLAVT. CIC.), admordere (PLAVT.), exhaurire (CIC.), consumere (SEN.), edere (ASCON.), absorbere, gluttire, haurire (PLIN. nat.), vorare (MACR.), transgluttire (MARCELL. med.). *opp.*: circumrodere (CIC.), (com-)manducare (SCRIB. LARG.), mandere (PLIN.); bibere (PLIN.); evomere (CIC.), exspuere (PLIN.).

deriv.: devorabilis, devoratio, devorator, devoratorius. *Ammann.*

dēvortium *v.* divortium. **dēvorto** *etc. v.* deverto.

dēvōtāmentum, -ī *n. a* devotare. *i. q. execratio*: TERT. scorp. 2 ut ... -a (devota mente *B*) fierent universa eius *civitatis* (*cf.* deut. 13, 15 ἀναθέματι ἀναθεμεῖτε αὐτήν, VVLG. delebis). ITALA deut. 13, 17 (Tert. scorp. 2) nec adhaerebit quidquam manibus tuis ex -o eius (ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, VVLG. de illo anathemate).

dēvōtātio, -ōnis *f. a* devotare. AVG. quaest. hept. 4, 40 anathema sit: hinc vulgo ductum est, ut -o dicatur. GLOSS. per furorem maledictio. *i. q. devotio*: HEGES. 5, 2 l. 59 ubi est illa -o (*C*, devotio *vulg.*) patrum? *i. q. imprecatio*: ITALA Hebr. 6, 8 (cod. d) terra ... quae promit spinas et tribulos, reproba et -i proxima (κατάρας ἐγγύς, VVLG. maledicto). VVLG. III reg. 8, 38 cuncta -o et imprecatio quae acciderit omni homini de populo Israel.

dēvōtē *v. sub* devoveo.

dēvōtīcius NOT. Tir. 48, 6. *a* devovere, devotus.

***dēvōtio,** -ōnis *f. a* devovere. deb-: *v. p. 879, 83.* SERV. Aen. 4, 607 iam utitur imprecationibus, hoc est -bus. SCHOL. Iuv. 3, 174 *ad* maiestas: -o. GLOSS. καθοσίωσις, κατάρα, ὀλιγωρία, ἀθυμία. γέρα. φιλοτιμία. obsequio. destinatio (vel honor *add. a b*). obsequio vel oratio (honoratio? *Götz*) vel oboedientia. -e honore. -es ἀφοσιώσεις εὐχαί, ἐπῳδαί. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. execratio* (*cf.* devovere *sub IB, dedi omnes locos*): a *t. t. religionis*: CIC. Rab. Post. 2 in -e vitae ... imitatus est P. Decium filius. nat. deor. 3, 15 tu ... Deciorum -bus placatos deos esse censes. LIV. 9, 10, 3 -i P. Decii consulis. VAL. MAX. 5, 6, 6 is ... -e simili ... vires urbis nostrae correxit. SEN. benef. 6, 36, 2 -i fortissimae. MIN. FEL. 7, 3 Deciorum -o rata. CAPITOL. Max. Balb. 8, 6 multi dicunt apud veteres hanc -em contra hostes factam. VIR. ill. 28, 4 Latinos Decii collegae -e superavit. *hinc translate i. q. dedicatio, deditio* (*cf.* devovere *sub II*): CIC. p. red. ad Quir. 1 eius -is me esse convictum. dom. 145 hanc ... -em capitis mei ... convictam esse et com-

missam. PANEG. 9, 3 usque ad mortem -is obstrinxerat parricidas. ZACCH. 3, 10 ut...-o sanguinis pura sanctificet. GREG. M. moral. 1, 52 dum -is portant hostiam. PASS. Polycarp. 2, 1 singulorum militum Christi fidelia -um trophaea. **b** *latiore sensu (saepe etiam i. q. incantatio, defixio, praevalet plur.)*: NEP. Alc. 4, 5 eius . . . -is quo testatior esset memoria. 6, 5. PETRON. 103 dissimulata nauseantis -e. TAC. ann. 2, 69 reperiebantur . . . carmina et -es et nomen Germanici plumbeis tabulis insculptum. 3, 13 ipsum -bus et veneno peremisse. 4, 52 veneficia in principem et -es obiectabat. 12, 65. 16, 31 nullos impios deos, nullas -es, nec aliud infelicibus precibus invocavi. SVET. Cal. 3 veneficiis...et -bus (APVL. met. 9, 29 -bus ac maleficiis). APVL. met. 1, 10 haec -bus sepulcralibus . . . cunctos in suis sibi domibus . . . clausit. 2, 29 non putas -bus meis posse Diras invocari? 7, 14 diras -es imprecor (9, 23). 11, 16 donec muneribus largis et -bus faustis . . . navis . . . pelago redderetur. AVG. c. Faust. 14, 1 Christum . . . diro -is convicio lacessivit. MACR. sat. 3, 9, 15 ut . . . praeter evocationem etiam vim -is ostenderet. 5, 19, 7 sacricolarum sagarumque carmina et -es.

2 *i. q. animus devotus (erga homines, deum, leges sim.), oboedientia, fides, pietas*: **a** *generatim*: TERT. apol. 30 ubi veritas dei et -o est. scorp. 5 auditum transgressionis auditu -is limantes. ieiun. 9. NEMES. cyn. 83 agmina quis fortes animat -o mentes. PANEG. 6, 7 ut . . . veritas . . . meae erga te -is appareat. 7, 16 cui non . . . servit adulatio, sed simplex et sincera -o (OPT. PORF. epist. ad Constant. 2). 8, 11 -is officiis (AMBR. Cain et Ab. 1, 6, 22 in psalm. 118 serm. 19, 19). 10, 1. CAPITOL. Max. Balb. 11, 3 non tacenda...-o est Aquileiensium pro Romanis. TREB. Claud. 18, 2. Gall. 14, 1 Heracliani ducis erga rem publicam -o. LACT. inst. 2, 12, 15 ut . . . deo patri summa -e serviret (6, 23, 19). 5, 19, 13 -e ac fide (5, 22, 17 opif. 19, 9 mort. pers. 16, 8 VEG. mil. 1, 28 AMBR. epist. 17, 2 CASSIAN. inst. 4, 10 AVELL. p. 9, 25 NICET. psalm. 10 p. 78, 6 CAES. AREL. epist. de hum. 1, 4. CORP. VIII 22672 inclita fide, -e praestans). *al.* IVVENC. 4, 40 -o cordis. FIRM. err. 19, 7 praecedentia vitae facinora religiosa -e castiga (AMBR. in Luc. 4, 34). MAR. VICTORIN. ad Iust. 14 humanae -is pavens veneratio. PS. HIL. libell. 19. LVCIF. non parc. 1 p. 210, 12 zelo -is incensus. epist. 7 p. 328, 12 erga deum. SYMM. epist. 10, 22 an magis veteres *tribunos* oporteat praelata -e removere. AMM. 16, 8, 3 apparitionis praefecturae praetorianae princeps ob -em. SCHOL. Cic. Bob. p. 55, 11 ut ceteri huius -is imitentur exemplum. p. 165, 9 CLAVD. DON. Aen. 1, 447 *al.* VEG. mil. 2 prol. certavit saepe -o cum pudore. 2, 8 omni labore ac -e. 2, 9. 3, 4. AMBR. virginit. 19, 125 laborat in nobis Petrus, quando nostra laborat -o. epist. 29, 5 *et saepe.* HEGES. 1, 45, 7 pietatis et -is praemiis (AVG. c. acad. 2, 1, 1). 2, 12, 1. 5, 41 l. 53 non condemno -em, sed quaero pietatem. HIER. in Gal. 3, 27 p. 369 fides pro mentis -e censetur. GENNAD. dogm. 73. RVFIN. hist. 2, 1, 7 ut ... civitas illa ... velut speciali quadam Christo -e dicata sit. AVG. serm. 52, 1 studium et -o vestra. in psalm. 72, 31 accipite conatum meum -em nitendi. 134, 3. civ. 18, 45 non -e supplicis, sed iure victoris. virg. 8, 8 religione ac -e. c. Iul. op. imperf. 3, 33. 46 epist. 44, 1 *al.* PS. AVG. quaest. test. I 43, 3 p. 70, 15 Sout. stulta -e. I 94, 1 p. 165, 15 *al.* CARM. epigr. 303, 1 -e vigens . . . Pontius. COD. Theod. 5, 6, 1 (*a. 314*) universi -is studio contendant. 16, 2, 47 pr. (*a. 425*) prona -e. 16, 8, 23 (*a. 416*) *al.* gest. in sen. p. 1 M. -e socii. OROS. apol. 33, 2. CASSIAN. inst. 5, 17, 2 praepeti conscientiae -e. *et saepe.* LEO M. serm. 2, 2. 28, 5 observantiam vestrae -is. *al.* EPIST. pontif. 351 Migne 20, 763[B]. AVELL. p. 42, 5 non . . . ut christiani ex -e sacramenti alter alterum . . . devitantes. *al.* SACR. Leon. p. 315 *al.* PS. PROSP. vocat. gent. 1, 12. 2, 36. PETR. CHRYS. serm. 82 p. 430[C] feminea -e. SALV. eccl. 1, 28. 2, 20 casti affectus -e. SIDON. epist. 3, 1, 3. 4, 6, 2 pro intempestiva -e. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 8, 19 adnitentis -i elationis. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 50 nam tibi subiecti servit -o sancti. PAVL. PELL. 588 nostra . . . iugis -o. EVG. TOLET. carm. 29, 7 pro te -o summa est. ENNOD. epist. 2, 19 p. 62, 11 *opp.* contemptus. 8, 2 p. 201, 13 crescente susceptorum -e. 9, 1 p. 228, 4 nefas est, in -bus despici discendi cupiditatem. *et saepe.* FVLG. RVSP. epist. 12, 14 cordis et oris -e. *et saepe.* CASSIOD. in psalm. 12, 4 cum -em fidei divina religio non haberet. inst. div. 2 *al.* COD. Iust. 1, 27, 2, 2 homine . . . -em servante rei publicae nostrae. GREG. M. epist. 2, 34 militaris -is oboedientiam. FERRAND. epist. 7, 7 propter officii publici -em. 7, 8 publicae intercessionis -o. NICET. spir. 22 p. 36, 25 fructum -is. *al.* PASS. Felicit. 3 sacrificium piae -is. VITA Caes. Arel. 1, 40 huius . . . miraculi magnitudo . . . provinciam cunctam fidelium -bus ac nuntiis peragravit. CORP. XII 1524 -is public⟨ae⟩. INSCR. christ. Rossi II I 14 Iohannes . . . basilicam cum omni -e et desiderio . . . construxit. **b** *speciatim -o actibus exhibita, i. q. cultus, religio*: ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 19 ⟨...⟩am nos devotioni⟨s qu⟩os d⟨ii volent⟩ adder⟨e f⟩elici numero. TERT. anim. 39 quis non . . . totum filii caput reatui vovet . . . pro gentica, pro avita, pro publica aut privata . . . -e? ieiun. 14 si omnem in totum -em temporum et dierum et mensium et annorum erasit apostolus. adv. Marc. 4, 23 p. 499, 14 de sacerdotio in levitico . . . de -e in Arithmis *egs.* SOL. 2, 26 -is ministerium. 16, 6 -is . . . pontificium. CORP. XIV 2080 (*Lavinii, saec. III vel IV*) aeditionem debotionis renobabit ('*editio in honorem imperatoris ideoque cum -e coniuncta*' *Mommsen*). LAMPR. Heliog. 3, 5 Iudaeorum et Samaritanorum religiones et christianam -em illuc transferendam. ITIN. Anton. Plac. rec. A 21 christiani pro -e ad mansionem ascendunt (37 barbas et capillos suos tondent). OPTAT. 7, 1 p. 161, 15 -o quae ab homine debebatur, ubi exhibita non est. AVSON. rhop. 8 ut longum celebris -o continuetur. VEG. mil. 2, 5 tamquam praesenti et corporali deo fidelis est praestanda -o. AVG. c. epist. fund. 8 ne passio eius (*Christi*) . . . celebraretur et non tanta -e diem mortis suae . . . sollemnitas honoraret. quaest. hept. 2, 61 ipsa -e offerendi. 3, 85 voto et -e offerentis. PAVL. MED. vita Ambr. 33 reliquiae summa omnium -e depositae fuerant. ZACCH. 3, 3 laudandi deum -o. *ibid.* -o matutina. COD. Theod. 13, 5, 38, 1 (*a. 412*) diebus feriatis et -um. 15, 5, 4 (*a. 424*) solitae -is officia. OROS. hist. 7, 27, 1 impedicndae -is instinctu. CASSIAN. inst. 4, 19, 2 consummata eorum -is obsequia. LEO M. serm. 11, 2 -em fidelis populi. 34, 1. SACR. Leon. p. 332 huius . . . triumphi diem hodierna -e celebrantes. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 512[D] solemnitatum . . . non omittenda -o. VAL. CEM. hom. 15, 2. VRAN. epist. 4 p. 862[A] lucernariae -is tempus. ALC. AVIT. hom. 25 p. 146, 21 incipiatur hodie et -i aeternitas. *cum genet. obi.*: PS. AVG. quaest. test. I 47, 3 p. 92, 12 Sout. ad dei -em. I 81, 1 p. 137, 18 creatoris. I 83, 5 p. 142, 12 -e et reverentia creatoris. *al.* serm. 86, 3. OP. imperf. in Matth. 2 p. 640 *Herodes* non ad -em flectitur nascituri regis. PASS. Petr. 8 contra sanctum ritum Romanum et contra urbis aeternae -em nescio quae inepta et vana docere. CORP. VII 963 pro -e numinis eius. **c** *metonymice de persona*: ANVLIN. Aug. epist. 88, 2 scripta . . . -o mea insinuare curavit. COD. Theod. 7, 20, 1 (*a. 318*) ad -em tuam. 7, 22, 2 pr. (*a. 326*) -is tuae officio. AVELL. p. 120, 26 ipsi per omnia tua -e famulante. p. 630, 16 -is nostrae animum. COLL. Mos. 15, 3, 8. CASSIOD. var. 1, 29, 2 -o vestra. *et passim.* COD. Iust. 10, 48, 7 -i nostrae. GREG. M. epist. 2, 34 -em vestram. *huc spectant*: EDICT. imp. Diocl. II 23 cohortamur . . . omnium -em. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 2 si -em nostram qua vobis animo militamus, etiam corporaliter praesentari obex temporum regionumque patitur. VEN. FORT. epist. (carm. 3, 2) 1 dulcedinem quam circa -em personae meae vestram beatitudinem . . . fateor impendisse.

3 *i. q. tributum, vectigal*: COD. Theod. 11, 1, 20 (*a. 385*) in fraudem annonariae rei ac -is publicae. 11, 1, 20, 22 (*a. 386*) ut plus haberet dispendii translatio quam -is illatio (COD. Iust. 10, 16, 9). 11, 1, 29 (*a. 401*) amplius . . . quam rei annonariae necessitas ac -o postularit. 13, 1, 19 (*a. 403*) omnes -em aurariae functionis agnoscant. NOVELL. Valent. 1, 2 pr. remissio tributorum . . . redivivae -is fomitem subministrat. SIDON. epist. 1, 9, 6 impositae -is astipulator. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 34 annua -e (CASSIOD. var. 6, 24, 1. 11, 7, 1). CASSIOD. var. 3, 32, 1 quatenus . . . ab illis . . . solita -o non negetur. 3, 40, 2. 9, 10, 2. 9, 11, 3. 11, 7, 4. 12, 5, 7. 12, 16, 2. *i. q. multa*: COD. Theod. 7, 1, 10 (*a. 367*) sciant se non absque -is nota . . . esse postponendos. *i. q. obligatio*: COD. Iust. 4, 63, 1 agnoscendae -is effectus. 8, 39, 4 pr. ad unum creditorem quidam ex debitoribus -em suam ostenderunt (*opp.* indevotio). 8, 39, 4, 2. 3 sit itaque generalis -o et nemini liceat alienam indevotionem sequi.

4 *i. q. votum*: TERT. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 17 misericordiam, quae et filium Saulis moriturum ex -e populo concessit. VVLG. act. 23, 14 -e devovimus (ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν) nos nihil gustaturos. LIB. pontif. p. 88, 9 dedicavit basilicam . . . ex -e testamenti cuiusdam . . . feminae. ENNOD. epist. 1, 20 p. 31, 25 ut beneficiorum caelestium magnitudini sub hac -e respondeam (CASSIOD. chron. II p. 161, 1364 cuius spectaculis voluptates etiam exquisitas Africa sub -e transmisit. VITA Fulg. 49). CORP. IX 333, 14 Theodosio . . . statuam equestrem . . . pro voto et -e posuerunt. XI 6658 Flavio Claudio Iuliano . . . ordo possessoresque Brixellanorum optata devotio⟨ne⟩ dedicarunt. EVGIPP. Sev. 11, 2 in castellum quoque . . . -bus accolarum vir sanctus advenerat evocatus.

compar.: indevotio.

? dēvōtiōsus, -a, -um. EVGIPP. Sev. 46 femina . . . beatum Severinum . . . -a (*L*, religiosa devotione *al.*) venerata est.

dēvōto, -āvī, -ātum, -āre [*a* devovere, devotus. *Th.*]. COMMENT. Lucan. 3, 127 'voverunt' pro '-verunt' posuit, nam vovere dicimus sacrum. AVG. quaest. hept. 4, 40 -are se quemquam nemo fere dicit nisi maledicens. 4, 41 hoc erat anathemare quod vulgo dicitur -are. GLOSS. ἀφοσιοῦμαι. accuso. -at maledicit. -are exprobrare, maledicere, proprie tamen est voto se obligare. denotare (*sic*) iurare. -bat forsuor (*anglosax.*). -vit despexit. -urus uuergendi (*anglosax.*). -uri maledicturi. [*dub.*: APVL. met. 9, 21 *v. p. 868, 58.*]

i. q. maledicere: PLAVT. Cas. 388 -bit (*J*, deuobit *codd. i. fort.* devovebit) sortes (*i. incantando diriget*), si attigerit. ITALA num. 22, 6 (Lugd.) -a mihi populum hunc (κατάρασαι, VVLG. maledic). 23, 8 quid -bo quem non -at deus? (καταράσομαι...καταρᾶται, VVLG. detester...detestatur). Ios. 6, 25 -vit . . . dicens (ὥρκισεν, VVLG. imprecatus est). Matth. 26, 74 (codd. a b c ff[2] q. Orig. in Matth. 18, 114) coepit -are se et iurare (se -are Orig., ITALA codd. h r [*cf.* PS. CYPR. rebapt. 9] -are et iurare, ITALA codd. f ff[1] δ *et* VVLG. detestari [g[1] detestare], καταθεματίζειν). Marc. 14, 71 (codd. d q) -are et dicere (cod. a -are se dicens, ff[2] -are et iurare, c k -are se et iurare [k *corr. ex* devitare]; ἀναθεματίζειν, VVLG. anathematizare). *i. q. vovere*: VEREC. in caut. 8, 17 ego quidem vovi tibi.

reddam vota mea, si me iuveris -antem. IORD. Rom. 179 quod dux ... Marti suo torquem aureum -asset. *i. q. se vovere*: INSCR. christ. Leblant I 258 Lea -ans deo puella vinculo caritatis et studio religionis titulum posuit. *i. q. execrari*: PS. APVL. herb. 8, 1 si quis -atus (devotus *T*) defixusque fuit.

deriv.: devotamentum, devotatio.

dēvōtor, -ōris *m.*, **dēvōtrīx,** -īcis *f. a* devovere. SERV. Aen. 4, 607 unde (*a devotionibus*) et -r et -x dicitur qui imprecatur.

✱**dēvoveo,** -vōvī, -vōtum, -ēre *a* de *et* vovere. dĕvotam: PS. DAMAS. epigr. 76ᵃ, 1. divotus: CORP. III 14156². XIII 1491. debotus: CORP. II 4787 PAPYR. Wessely p. 9 n. 21. devót-: CORP. XIII 6754. PS. CYPR. aleat. 9 devovunt. *fut. exact.*: ACC. praetext. 15 devoro. GLOSS. ἀφιερῶ, ἀφοσιῶ, καθοσιῶ. -et ἀνατίθησιν, καθοσιοῖ. -vit ἀφωσίωσεν, ηὔξατο. devovesent (*i.* -vissent) κατηράσαντο, ἐβλασφήμησαν. *legitur apud* ENN. *et inde ab* ACC. *per totam latinitatem* (*perf. inde a* VARRONE, *part. perf. pass. inde a* CIC., *part. fut.* QVINT. inst. 5, 6, 2), *deest apud* LVCR. PERS. TAC.

I *i. q.* ***consecrare***: **A** *i. q. vovere aliquid* (*plerumque accedit dat. dei, personae v. l. 21*): CIC. Catil. 1, 16 quae *sica* quidem quibus abs te initiata sacris ac -ota sit, nescio. har. resp. 6 quod ... T. Annio -ota et constituta ista hostia esse videtur. off. 3, 95 cum *Agamemnon* -visset Dianae quod in suo regno pulcherrimum natum esset. CATVLL. 66, 62 -otae flavi verticis exuviae (*i. crines*). CAES. Gall. 6, 17, 3 huic (*Marti*) ... ea quae bello ceperint, plerumque -ent. HOR. sat. 2, 3, 219 si quis gnatam pro muta -et agna. carm. 3, 24, 10 -ota *victima*. PROP. 4, 9, 67 maxima quae gregibus -ota est ara repertis (CORP. VIII 2620 aram quam -vit sua pecunia posuit). LVCAN. 8, 112 tu quoque -otos sacro tibi foedere muros oramus ... dignere vel una nocte tua. LACT. inst. 2, 16, 15 templa -entur et novae imagines consecrantur. OPTAT. 6, 4 p. 151, 10 rem iam deo -otam. AVSON. 165, 8 -otae virginitatis amor (185, 3 HIST. Apoll. 46. *cf.* ZACCH. 3, 3 -otae castitatis). VVLG. num. 6, 21 iuxta quod mente -verat ita faciet *eqs.* SALON. in prov. p. 981ᶜ pagani ... diis suis -verunt sanguinem christianorum. *aliquem*: PROP. 2, 32, 9 tibi me credere turba vetat, cum videt accensis -otam currere taedis in nemus. AVSON. 165 tit. virgo -ota (VICTRIC. 5). DRAC. laud. dei 3, 112 qui -otus erat, qui ad vulnera colla parabat (*sc. filius Abrahae tamquam hostia*). fidem *sim.*: OROS. hist. 4, 14, 1 fidei quam Romanis -verant *Saguntini*. PASS. Petr. 2 amabilius sibi esse ... pro castitate succumbere quam Christum, cui -verant castimoniam, recusare. *seq. infin.*: CASSIAN. inst. 7, 30 quae ... penitus abdicare -vimus. PASS. Thom. p. 119, 2 iam dudum se hoc (*sc. numquam nubere*) animo -visse (quod in animo -visset *P*). *nota* se -ere: ITALA (codd. e g h) *et* VVLG. act. 23, 12 -verunt se (ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς) dicentes neque manducaturos *eqs.* 23, 14 *v. p. 880, 53.* 23, 21. *acc. c. inf.*: SERV. Aen. 3, 121 *Idomencus* in tempestate -vit sacrificaturum se de re quae ei primum occurrisset. *seq.* quod: PS. MATTH. euang. 12, 1 Ioseph ... iurans -vit quod numquam penitus tetigisset eam. *i. q. vovendo consecrare*: CLAVD. 1, 158 anni ... futurum -eas venientis iter.

B *t. t. religionis i. q. vovendo execrari*: **1** *de eo, qui se ipse morti destinat* (*subiectum aut pontifex formulam praeiens [l. 76] aut ipse dux. cf. etiam p. 878, 75*): RHET. Her. 4, 44, 57 Decius ... qui se -visse dicitur et pro legionibus in hostes immisisse medios (CIC. Sest. 48 se ac vitam suam pro salute populi Romani. fin. 2, 61. Cato 43 pro re publica. div. 1, 51 FAST. cos. Capitol. a. u. c. 459 [Corp. I² p. 21]. LIV. 8, 6, 10 utrius exercitus imperator legiones hostium superque eas se -visset. 8, 6, 13. 8, 9, 4 praei verba quibus me pro legionibus -eam. 8, 10, 13. 9, 4, 10. 10, 7, 3. 4. 10, 28, 14 se legionesque hostium. SEN. epist. 67, 9. PLIN. nat. 22, 9 pro victoria. 28, 12 Deciorum ..., quo se -vere, carmen. GRAN. LIC. p. 1, 3 consules ... qui etiam semet ⟨dev⟩ov⟨er⟩ant, ut in ⟨medios hostes se immitterent⟩). CIC. parad. 12 quae *vis* patrem Decium, quae filium -ota vita immisit in ... hostium copias? CVLEX 364 Curtius ... mediis quem ... sedibus urbis -otum ... consumpsit gurges in uuda. 368 Flaminius -ota dedit qui corpora flammae (LIV. 9, 17, 13 Decii -otis corporibus in hostem ruentes). LIV. 5, 41, 3 sunt qui M. Folio pontifice maximo praefante carmen -visse eos se pro patria Quiritibusque Romanis tradant. 7, 6, 4. 8, 9, 9 iubet ... collegae se -otum pro exercitu nuntiare. 8, 10, 11 licere consuli dictatorique et praetori, cum legiones hostium -eat, non utique se, sed quem velit ... civem -ere. 8, 10, 12. 8, 11, 7 consulis -oti. 10, 28, 15. 10, 29, 4 -otam secum aciem. VAL. MAX. 5, 6, 5 caput suum pro salute reipublicae (6, 2 ext. 2). LVCAN. 2, 308 -otum ... Decium. 4, 272 ut ... Caesar ... vidit ... ad certam -otos tendere mortem. 4, 533 stabat -ota iuventus. SEN. clem. 1, 4, 1 -otas (*Leo*, denas *trad.*) legiones. QVINT. inst. 5, 6, 2 modo litis, propter quam -urus se ipse non fuerit. FLOR. epit. 1, 13, 8 ibi -ente pontifice dis se Manibus consecrant. AMPEL. 15, 6 Codrus rex qui pro salute et victoria patriae ... se -vit (AMM. 22, 8, 12. 28, 1, 4). SPART. Hadr. 14, 6 *Antinoum* -otum pro Hadriano. AVG. civ. 5, 18 p. 226 si se occidendos certis verbis quodam modo consecrantes Decii -verunt. OROS. hist. 1, 21, 4 qui cum se magnis execrationibus -vissent. *adde*: CASSIOD. orat. frg. p. 467, 5 Deciorum famam mors -ota vivificat. *accedit dativus*: VARRO frg. Non. p. 485, 13 Decius ... se dis Manibus -vit (LIV. 8, 9, 8 legiones mecum deis Manibus Tellurique. FLOR. epit. 1, 14, 3. 1, 17, 7 caput. AMPEL. 20, 6. 7. VIR. ill. 26, 5 se et hostes). CIC. nat. deor. 2, 10 ut quidam imperatores otiam se ipsos dis immortalibus capite velato verbis certis pro re publica -rent.

aliter: VERG. Aen. 11, 442 vobis (*i. pro vobis*) animam hanc (*i. meam*) soceroque Latiuo Turnus ego ... -vi. **2** *alium* -ere, *internecioni dare, defigere, incantare* (*etiam in imag.*): CARM. devot. Macr. sat. 3, 9, 10 uti vos eas urbes agrosque capita aetatesque eorum -otas consecratasque habeatis ollis legibus, quibus quandoque sunt maxime hostes -oti (*v. totum locum*). ACC. praetext. 15 patrio exemplo et me dicabo (*Decius*) et animam -voro (*i.* devovero. *v. p. 873, 38*) hostibus. NEP. Alc. 4, 5 Eumolpidas sacerdotes a populo coactos, ut se (*Alcibiadem*) -rent (6, 5). CVLEX 370 quorum (*Scipiadarum*) -ota triumphis moenia ... Carthaginis horrent. DIRAE 34 nostris potius -ota libellis *silva* ignibus acthereis flagrabit. 82 o male -oti, praetorum crimina, agelli. TIB. 1, 5, 41 me discedens -otum femina dixit. 1, 5, 44 facie tenerisque lacertis -et *me puella*. 1, 8, 18 num te carminibus, num te pallentibus herbis -vit tacito tempore noctis anus? OV. am. 1, 10, 23 -et imperium tamen haec lenonis avari. 3, 7, 27 mea Thessalico languent -ota veneno corpora? 3, 7, 80. epist. 2, 13 Thesea -vi quia te dimittere nollet. 3, 94. 6, 91 -et absentes. ars 3, 241 -et — et tangit — dominae caput illa. met. 5, 102 sceleratque -et (devocat *M*) arma. 8, 234 suas artes *Daedalus*. 13, 330 licet execrere meumque -eas sine fine caput. trist. 5, 7, 32 quamvis ... carmina -o Pieridasque meas, cum bene -vi, nequeo tamen esse sine illis. Ib. 55 nunc quo Battiades inimicum -et Ibin, hoc ego -o teque tuosque modo. 95. 413. 449. 467. 468 Pont. 2, 9, 41. fast. 6, 738 -vit natum credulus ille suum. NVX 54 -eant umbras proxima quaeque meas. LIV. 31, 18, 7 quos ad mortem -vissent *sacerdotes*. CVRT. 8, 6, 28 omnium -otis capitibus (*i. morti destinatis*). MELA 3, 18 -otos altaribus admovere. LVCAN. 8, 91 -otaque Manibus illis *Cornelia* (*cf.* LAMPR. Heliog. 18, 3 uti ... inferis eius caput dicaretur -returque. CAPITOL. Gord. 11, 9 Maximinum cum filio dis inferis -emus). PETRON. 141 quibus animis -verint spiritum meum, eisdem ... corpus consumant. CARM. epigr. 1031, 4 éreptá quá sibi maerens *maritus* -et invisi noxsia regna dei. TAB. devot. Audolleut 129 hunc ego aput vostrum numen demando, -o, desacrifico. FLOR. epit. 3, 11, 3 Metellus exeuntem ducem hostilibus diris -verat. PS. CYPR. aleat. 9 invicem sibi manus inferunt, maledicunt, se -unt. IVST. 5, 1, 3 ubi ... se ... diris ... -otum cognovit. 5, 4, 14. MACR. sat. 5, 19, 11 sacris quibus delenire aliquos aut -ere aut exigere morbos volebant.

II ***latiore sensu*** *i. q. offerre, proicere, destinare*: **A** *aliquem*: VERG. Aen. 1, 712 infelix pesti -ota futurae ... Phoenissa. PROP. 2, 28, 21 Andromede monstris fuerat -ota marinis. LIV. 10, 39, 16 ancipiti deum irae -otus (SEN. Thy. 712 capita -ota ... irae). MANIL. 2, 894. GERM. 650 -otus poenae ... impius ille futurae (QVINT. decl. 324 p. 276, 28). SEN. Thy. 693 ipse -otos neci contrectat. PS. SEN. epist. Paul. 12 hic -otus pro omnibus igne cremabitur. CALP. ecl. 2, 63 saepe cadit festis -ota Parilibus agna. STAT. Theb. 10, 794 lustralemne feris ego te, puer inclyte, Thebis -otumque caput vilis ceu mater alebam? PANEG. 5, 19 vobis se, vobis liberos suos, vestris liberis omnis generis sui posteros -bant. AMM. 24, 4, 11 *lecta manus* tamquam superatura vel -ota cineribus. 31, 8, 8 serviturum crudo -isti victori. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 101 *Sinon* neque ullis appetitus insidiis est neque -otus hostiae (*cf. p. 881, 21. 25. 37*). SERV. Aen. 1, 712 illum immaturae morti -otum fuisse. CLAVD. 8, 645 quae tali -ota toro. 20, 445 more suis, dapibus quae iam -ota futuris turpe gemit.

se -ere (*etiam* caput, vitam *sim.*): ENN. ann. 79 in monte Remus auspicio se -et atque (-veratque *codd.*) secundam solus avem servat. CIC. dom. 145 me atque meum caput ea condicione -vi, ut ... liceret. p. red. ad Quir. 1 cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate ... -vi. PS. CIC. epist. ad Oct. 10 cives qui ut hostibus imperarent, victoriae se -verunt. CAES. Gall. 3, 22, 3 amicitiae. SALL. hist. 1, 125 se regibus -ent et post eos vitam refutant. VERG. Aen. 12, 234 ad superos quorum se -et aris. HOR. carm. 4, 14, 18 -ota morti pectora liberae. LIV. 6, 14, 8 illi -ere *se* corporis vitaeque ac sanguinis quod supersit. 28, 34, 5 vitam pro eo. SEN. contr. 2, 2, 4 alteri vitam debet, alteri -et. VAL. MAX. 2, 6, 11. CVRT. 8, 6, 21 gloria cui me uni -vi. STAT. Theb. 3, 233 tibi praecipites animasque manusque -eant. FRONTO p. 6, 12 N. caput suum pro te ... -vit. p. 41, 19. 96, 14. APVL. met. 8, 6 paenissimo ibidem quam -verat ei reddidit animam. PANEG. 4, 16 ut spiritum ... meum pro illorum salute -eam. 5, 19 *v. l. 50.* PORPH. Hor. carm. 2, 8, 5 ⟨simul⟩ ac periurio te -isti. IVST. 14, 4, 7 iure iurando quo totiens vos sacramento mihi -istis. QVEROL. p. 58, 12 patri egomet tuo me iam -veram. CARM. epigr. 1551 E 3 nam se -vit iam ⟨defi⟩ciente marito. CYPR. GALL. gen. 144 *Abelus* miti se -et agno. GREG. M. in Ezech. 2, 8, 15 qui enim se per fidem in conversatione sancta domino -verunt. PASS. Petr. 2 castitati se -entes.

i. q. se dare alicui rei: COD. Iust. 5, 9, 10, 6 genitores, qui sese secundis uuptiis -verunt. ad: COD. Theod. 6, 35, 14 (*a. 423*) qui intra nostra scrinia ... ad apparitionis amplissimae praefecturae praetorianae sacramenta se -verit. **B** *aliquid*: TIB. 1, 9, 72 -eat pro quo *iuvene* remque domumque tuam. OV. met. 14, 683 soli ... suos tibi -et annos. PETRON. 82 frequentius manum ad capulum, quem -veram (*sc. ad caedem*), refero. MART. 6, 73, 6 aspice quam

certo videar non ligneus ore nec -ota focis inguinis arma geram. CLAVD. carm. min. 30, 61 Phariac segetes et Punica messis castrorum -ota cibo. HIST. Apoll. 24 regnum -otnm percipere. INSCR. christ. Rossi II XIII 25, 3 haec sunt tecta pio semper -ota timori. in *c. acc.*: LVCAN. 3, 311 accipe -otas externa in proelia dextras. TERT. pall. 5 p. 947 Öhl. cum alio pari tabulato *togae* in terga -oto.

i. q. dedicare: PRISC. gramm. II 2, 31 tibi ergo hoc opus -o. SERV. gramm. IV 456, 4 tibi hunc libellum . . . -vi. PRVD. praef. 42 carmen martyribus -eat *anima*. CARM. epigr. 525, 9 hos versus tibi, sancte, nepos victorque -vi.

deriv.: devotio, devotor (-trix). devotare.

part. perf. pass. pro adi. ˣdēvōtus, -a, -um. *comparativus legitur*: TREB. Claud. 16, 3 AMBR. Iac. 2, 2, 9. ZACCH. 3, 10 (magis -us: SEN. epist. 81, 20 *infra l. 64*). *superlativus inde a* SEN. phil. *notatur* d. *in formulis l. 53 et p. 884, 26.* NON. p. 460 -um ad prosperum tantum usus trahit. GLOSS. καθωσιωμένος. dicatus. promissus, dedicatus. -a κατάρατος. destinata. determinata, addicta, absolvens (*vel* exsolvens) debita etiam non promissa. cystig (*anglosax.*). -issimus καθοσιώτατος.

1 *i. q. execrabilis, detestandus, maledictus*: CATVLL. 64, 135 -a domum periuria portas, *Theseu?* DIRAE 19 nec desit nostris -um carmen avenis. HOR. epod. 16, 9 impia . . . -i sanguinis aetas. carm. 3, 4, 27 -a . . . arbor (*cf.* PORPH. *et* SCHOL. *ad l.*). TIB. 2, 3, 64 -os . . . lacus. CARM. de mens. 2, 44 incola (*i. anser*). OV. epist. 6, 164 vivite -o . . . toro. 9, 153 heu -a domus. 12, 46 manu. met. 10, 464 corpora. MANIL. 5, 341 Gigantes. PS. QVINT. decl. 9, 5 alebat -um corpus gravior omni fame sagina. 12, 11 -o capite (12, 18 vilia ac -a capita. IVST. 14, 4, 10). IVST. 9, 3, 3 Scythica velut -a spolia.

2 *i. q. deditus*: a *homini vel deo*: OV. fast. 1, 6 officio . . . tibi -o. GRATT. 533 tibi -ae . . . Cirrhae. SEN. benef. 5, 17, 1 res publica quam ingrata in optimos ac -issimos sibi fuerit. LVCAN. 4, 695 Caesareis . . . -a iuventus . . . castris. STAT. silv. 3, 3, 154 quas tibi -i iuvenes . . . grates . . . rependunt. PS. QVINT. decl. 1, 13 pium et -um unico senem. IVV. 9, 72 ni tibi deditus essem -usque cliens. SVET. Iul. 67 et -issimos sibi et fortissimos reddidit. Tib. 67 -o . . . vobis animo. APVL. met. 5, 13 tibi -ae . . . Psychae animam. TERT. spect. 10 ludos scaenicos . . . Libero -os. orat. 19 -um deo obsequium. COMM. instr. 2, 3, 3 qui fuimus illi -i. 2, 15, 12 legi divinae. 2, 27, 5 deo summo. *al.* PANEG. 7, 23 -ae tibi mentis. *al.* TREB. trig. tyr. 12, 16. LAMPR. Heliog. 9, 1 ut Marcomanni p. R. semper -i essent atque amici. VOPISC. Aurelian. 9, 2 -issimis rei publicae viris. *al.* LACT. inst. 5, 7, 6 -a deo suo fides. HIL. in Matth. 23, 2 -as deo mentes (RVFIN. hist. mon. 1). 31, 1 -ae sibi voluntatis. AVIEN. Arat. 1182 silvae . . . -ae tibimet. orb. terr. 1088 flammicomo -i pectora Soli vitam agitant. 1359 circum Gangen regio est -a Lyaeo. DAMAS. 37, 4 -us Christo (INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 465. CORP. X 7167 deo suo). SCHOL. Cic. Bob. p. 14, 13 patriae (HEGES. 3, 16 l. 16). PRVD. c. Symm. 2, 1130 sit -a deo *Roma*. AVELL. p. 7, 3 -am deo religionem vestram. p. 27, 9 SIDON. carm. 5, 352 o -a mihi. ENNOD. opusc. 2 p. 305, 11 -um deo agmen. *al.* CORIPP. Iust. 4, 178 -osque sibi pietate coronat. CORP. XI 4446 coniugi . . . Visellius Augendus solo (*pro* soli) -ae sibi . . . f⟨ecit⟩. SVBSCR. Verg. cod. Med. cui si et ad omnia sum -us arbitrio. *formula in titulis sollemnis*: -us numini maiestatique eius *sim.* (*notatur* d. n. m. q. e.): CORP. XIII 7465 (*a. 212*) *cohors* -a numin⟨i⟩ ei⟨us⟩. 6754 (*a. 213*) -i⟨ssimus numi⟨ni eius di⟩catiss⟨imusque⟩. 7616 (*a. 213*) *cohors* d⟨evo⟩ta ac dicat⟨a m⟩a⟨iesta⟩ti eius. XII 2228 (*a. 269*) -i numini maiestatique eius (*sc. imperatoris. sic passim*). III 450 (*a. 293/305*) -us numini maiestatique eorum dicatissimus. 8257 splendidissima et -issima numini eorum provincia. VIII 23066 municipium . . . -um numini maiestatique eius. VI 32411 -us beneficiis eius. VIII 20988 ⟨indulgenti⟩ae divinisq⟨ue oraculis eius⟩ devotissi⟨mi⟩. *al. sim.*

b *rei*: PHAEDR. 4, 5, 6 -am vino tertiam *filiam* et turpissimam. SEN. epist. 81, 20 nemo *mihi videtur virtuti* magis esse -us. LVCAN. 10, 176 o sacris -e senex. STAT. Theb. 11, 371 illa suorum Antigone -a malis. SVET. Cal. 30 equestrem ordinem ut scaenae harenaeque -um. TERT. anim. 31 *Pythagoras* geometriae et astrologiae et musicae -us. PANEG. 7, 16 religio Palatini sacrarii -a penetralibus. 9, 7 miles . . . turpissimo . . . -e prodigio. PS. DAMAS. epigr. 103, 3 tecta pio semper -a timori. CLAVD. 20, 194 -us aratris scinde solum. PS. AVG. quaest. test. I 115, 75 quod fatorum assertores supplicationibus sunt -i. CARM. de aegr. Perd. 149 sunt cuncta quieta et vitae -a suae. ENNOD. dict. 3 p. 433, 16 mens laudibus -a pontificum. CASSIOD. inst. 29 p. 1143ᶜ quodammodo ministerio -us existens *amnis*. var. 1, 17, 2 mens -a proeliis. CORP. XII 5352 Maria . . . orationibus sanctorum valde -a. XIII 1491 divota bonis mente. CARM. epigr. 265, 1 Victor avus caelo -us et astris. 693, 3 martyrum obsequiis. -us circa, in, ad: SCHOL. Cic. Bob. p. 36, 10 -issimam circa Romanos fidem. LEO M. serm. 94, 1 plurimos vestrum . . . in iis quae ad observantiam christianam pertinent, esse -os. epist. 85, 1 dilectionem tuam ad omne opus bonum . . . -am. AVELL. p. 142, 3 circa religionem catholicam. CASSIOD. var. 2, 24, 2 ad propria. 4, 14, 2 ad fiscum. 11, 8, 7 ad omnia iusta. CONC. Aurel. a. 511 p. 4, 14 ad hanc cnram. *cf. l. 52. p. 882, 79.*

c *absolute*: *i. q. fidelis, obedienis, submissus*: SEN. benef. 3, 5, 2 nemo non deditum se et -um professus est. ITIN. Alex. 30 unaque comitantibus et fidelitate -is. CORP. XI 5942 votivitate et tota mente -a posuit. XIII 9104 (*a. 220*) c(ivitas) V(lpia) S(ueborum) . . . N(icretum) -issima posit. PANEG. 4, 4 -issimarum legionnm. 11, 25 -am et amantem sui cohortem. TREB. Claud. 16, 3 neque enim illo quisquam -ior . . . invenitur. IVVENC. 4, 580 Petrus iurans -is omnia verbis nescire affirmat. EPIST. pontif. 216 Lucif. epist. 2 fratres -issimi. AVSON. 419, 78 amicos . . . -os. AMM. 29, 5, 22 contubernales -i. CLAVD. 5, 368 -a *bracchia*. 8, 120. 10, 176 -um sentiat aequor. PS. SEN. epist. Paul. 10 vale -issime magister. AVG. civ. 5, 22 -issimam sub Romano iugo servitutem. in psalm. 90 serm. 1, 10 provincialis. COD. Theod. 4, 12, 8 (*a. 381*) a legatis gentium -arum (COD. Iust. 4, 61, 8). 12, 1, 126 (*a. 392*) principales -i et nihil debentes. SEDVL. epist. 1 p. 2, 2 me non audacem fuisse . . . , sed -um. DRAC. laud. dei 2, 343 *aer et tellus* -a pie per saecula mille morantur. ENNOD. epist. 2, 9 p. 49, 5 conspiratio -a ventorum. CASSIOD. var. 11, 15, 1 -ae Liguriae. COD. Iust. 1, 12, 2 fideli ac -a praeceptione sanximus. NOVELL. Iust. app. 3 -a posteritas. PAPYR. Wessely p. 9 n. 21 susceptoribus d[e]botis. *saepe de militibus*: COD. Theod. 7, 4, 17 (*a. 377*) fortissimi ac -issimi milites (7, 8, 13 [*a. 422*] COD. Iust. 12, 37, 6 *al.*). CORP. III 7494 *al.* *i. q. comites*: CAES. Gall. 3, 22, 1 cum DC -is quos illi soldurios appellant. vir -us, vir -issimus *titulus legitur inde ab altera parte saec. IV* (*cf. Hirschfeld, Rangtitel d. röm. Kaiserzeit, Berliner S.-B. 1901 p. 607. cf.* PRISC. gramm. III 465, 31 virillustris, virdevotus, virmagnifieus . . . quae omnia ideo composita accipimus, quia sub uno accentu pronuntiantur): CORP. III 9519 depositio Romani v(iri) d(evoti). *et passim* INSCR. CASSIOD. var. 2, 10 tit. specioso viro -o comitiaco *et saepe*. COD. Iust. 3, 28, 37, 1 e viris . . . -issimis memorialibus. 7, 63, 5, 2 viris -is epistularibus. *al.* PAPYR. Marini 74, 1, 7 *al.* *i. q. voluntarius*: AVG. quaest. hept. 2, 170 non attractus ad opus serviliter animus, sed liberaliter sponte -us. POMER. 2, 24, 1 ne iam non -i, sed inviti rem voluntariam faciamus. CASSIOD. var. 12, 8, 3 grata enim nobis est sine instantia compulsoris exactio et hoc -um facere, quod vix poterat coactus implere. *i. q. pius*: TERT. orat. 28 hanc *hostiam* (*se. orationem*) de toto corde -am. COMM. apol. 138 tota mente -i. instr. 2, 28, 11 *pastor* -us. 2, 35, 17 pro plebe -a. 2, 39, 4. ANTH. 95, 1 ut -a piis clareseant limina templis. ARNOB. nat. 3, 6 -as . . . mentes (LACT. inst. 3, 21, 8). FIRM. err. 12, 1 -a mente (12, 9 CLAVD. DON. Aen. 5, 744 AMBROSIAST. in Rom. 22 VVLG. exod. 35, 21. 29 II par. 29, 31 SIDON. carm. 5, 504 EVG. TOLET. monost. 35 CORIPP. Ioh. 8, 158. 162 *al.* PASS. Mar. Iac. 8 INSCR. christ. Rossi II IV 12. VII 54, 1 -o pectore. XVI 17, 5 -o corde. *al.*). err. 28, 7. 29, 4 -a conscientia. HIL. in psalm. 65, 21 saltu -ae festinationis. OPTAT. 3, 7 p. 89, 21 quasi -us Petrus. PS. HIL. libell. 11 *mulier* omni continentia et passione -a. dedic. eccl. p. 881ᴮ -a fide. AVIEN. Arat. 628 cum -a virum tegerent Libenthra peremptum. orb. terr. 708. AVSON. 317, 2 -a pii celebrant ieiunia mystae. 416, 5. CLAVD. DON. Aen. 4, 222 tenendo aras -i officium testabatur. 8, 60 -is obsequiis. AMBR. Iac. 2, 2, 9 populi -ioris. PS. AMBR. serm. Sess. 2, 3 -is purificatio mentis promittitur. AVG. serm. 52, 3, 5. 355, 3, 4 oblationes -orum hominum. in psalm. 80, 10 bon. coniug. 18, 22. PS. AVG. quaest. test. I 95, 1 sollicitis et -is. 102, 30 fides -a. *al.* SVLP. SEV. Mart. 2, 4. 14, 5. epist. 3, 13 munia tua -us implebo. SEV. MINOR. p. 734ᴰ -a quaedam religiosissima, nomine Theodora. CHROMAT. in Matth. 3, 2 fides -ae paupertatis. ZACCH. 3, 10 -ioris fidei. CYPR. GALL. deut. 134 haec quisquis -us agit. LEO M. serm. 40, 1. AVELL. p. 47, 21. p. 56 si quid decessor tuus -i vigoris habuisset. SACR. Leon. p. 307 praesidia -orum (p. 327). p. 322. 415 ANON. Vales. 12, 65 PETR. CHRYS. serm. 84 p. 438ᶜ -a dextera (*opp.* impia). MAX. TAVR. hom. 1 p. 222ᴬ. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 51, 14 qui -ae nescit vincula caritatis. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 22, 8 -o atque impolluto populo. carm. 5, 39 -us . . . ardor. DRAC. laud. dei 2, 6. 6, 65 Sobrietas . . . -a. CASSIOD. in psalm. 7, 13 -orum colla. GREG. TVR. Franc. praef. 1 *opp.* perfidi. VEN. FORT. vita Pat. 5, 17 -us percussor. carm. 1, 10, 7 templa -a. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 253ᴰ -am voluntatem (γνώμην). PASS. Mar. Iac. 3 -ae . . . virtutis. CORP. VI 32967 de numero -o. INSCR. christ. Hisp. 51 Macona -a famula dei. CARM. epigr. 322, 3 *et saepe in* INSCR. -um est *seq. inf.*: HIL. in psalm. 138, 46 iuxta deum et patrem . . . et fratres odisse -um est.

adv. ˣdēvōtē. *legitur compar.* (magis -e *l. 74*) *et superl.* [GLOSS. *v. p. 885, 35.*] *i. q. fideliter, submisse, pie*: LACT. inst. 6, 9, 24 huic (*deo*) -issime serviamus. ITIN. Anton. Plac. rec. A 30 depositio Iacob . . . -issime celebrabatur (AVELL. p. 33, 21 Pauli memoriam. AVG. civ. 2, 27 ludi). TRACT. in Luc. 1, 2 a magis -e est veneratus *Christus*. SCHOL. Hor. carm. 1, 28, 29 quia Neptnnus . . . -ius colebatur (AVG. civ. 18, 13 Iovem. ISID. eccl. off. 1, 35, 3). AMBR. serm. 19, 2 qui -ius ieiunavit. 23, 1 -ius agere. *al.* PELAG. in I Thess. 1 p. 682ᴰ. in I Cor. 11 p. 750ᶜ ex dei praecepto -issime faciebant. RVFIN. hist. 9, 8, 2 cui (*christianae religionis ritui*) -issime universa *gens* dedita est. PS. RVFIN. in psalm. 30, 18 -e orando. *al.* AVG. serm. 22, 2. 34, 3 -e sinceroque cordis affectu. util. cred. 6, 13 -e ac pie. op. monach. 1, 1 *et saepe*. PS. AVG. serm. 268, 1 quod religiose dicitur et -e auditur. quaest. test. I 126 p. 398, 5 -e et fideliter. *al.* COD. Theod. 6, 24, 10 (*a. 427*) -e ac streuue militando.

Oros. hist. 6, 1, 19 -issime atque intentissime. Cassian. inst. 7, 7, 6 Prosp. chron. I p. 468, 1265. Op. imperf. in Matth. 2 p. 641 cui (*regi*) stella sic -e obsequebatur. Pomer. 3, 17, 2 delectabiliter ac -e. Cassiod. in psalm. 49, 7 Greg. Tvr. glor. mart. 5 Ven. Fort. vita Leob. 17, 59 vita Germ. 47, 134 *al.* Greg. M. moral. 20, 39 gravium laborum iugo -e colla submittunt. in euang. 19, 7 frater . . . -e susceptus est, sed ipse -ius est conversatus. *saepius.* Evgipp. Sev. 17, 2 Pass. Paul. 17. *i. q. voluntarie:* Optat. 3, 6 p. 87, 5 hoc qui nec libenter volebant audire nec -e facere voluerunt. *Tafel.*

deūrīticus *v.* diureticus.

deūro, -ussī, -ustum, -ere *a* de *et* urere. Gloss. -stus διακεκαυμένος. *legitur inde a* Lvcil.

1 *proprie i. q. comburere, exurere, penitus urere:* Caes. Gall. 7, 25, 1 -stos plutcos. Bell. Hisp. 27, 4 -sto oppido. Alf. dig. 19, 2, 29 silvam. Liv. 10, 4, 7 vici. 39, 2, 7 montes (Tac. ann. 4, 64). 40, 41, 5 frumenta. Obseq. 8 incendio cum plurima essent -sta. Val. Max. 1, 8, 11 sacrario. Colvm. 4, 29, 15 -sta *pars* porro raro revirescebat. 6, 18, 2 -sti cimicis nidor. Frontin. strat. 1, 8, 1 -stis vastatisque plebeiorum *agris.* Tac. ann. 6, 45 parte circi (Svet. Dom. 5 -stis . . . lateribus *circi*). Iulian. dig. 14, 2, 6 armamenta et arborem et autemnam. Pompon. dig. 13, 7, 8 *insulam* (Afric. dig. 7, 1, 36 Pavl. dig. 25, 1, 4). Gaivs dig. 44, 7, 1, 9 aedibus -stis. Gell. 1, 19, 5 libros (Min. Fel. 8, 3 scripta). Paneg. 5, 2 -sta atque exhausta penitus Alamannia. Heges. 5, 43, 1 *conclavibus* -stis. *nota de afflatu serpentis:* Sen. clem. 1, 25, 4 si afflavit, -it opteritque. *de exulceratione:* Veg. mulom. 2, 39, 2 cum medicamento labia -sta videris, aqua lavabis (Chiron 563 usta). *in imagine:* Lvcil. 1037 quin totum purges devellas me atque -as, exultes ⟨et⟩ sollicites (*i. probe caedere*).

2 *translate de frigore i. q. rigentem facere:* Liv. 40, 45, 1 hiemps . . . arbores -erat cunctas. Cvrt. 8, 9, 12 *loca* aquilone maxime -untur. *Gudeman.*

?**deurode.** Petron. 58, 7 Athana tibi irata sit curabo, et qui te primus -e fecit. δεῦρο δή *Bücheler* (*acclamatio ad delicium, cf.* Gloss. Werth. devote graece veni hic *et* Petron. 57, 11 accede istoc), depudefecit *Heraeus, alii aliud.* *L.*

✱**deus,** -eī *m.* ✱**dea,** -ae *f.* [*non diversum a* divus, dius (*q. v.*), *factum est ex* deivos, *idem atque hibern.* dia *lituan.* dëvas 'deus', *ind.* dēváh 'deus caelestis, divinus', *island.* tīvar *pl.* 'dii'. *cf. c.* dies, Iuppiter. *Th.*]. *de originatione:* Varro ling. 5, 66 olim Diovis et Diespieter dictus, id est dies pater, a quo dei dicti qui inde et dius et divum, unde sub divo, dius Fidius (5, 68. 6, 4. *cf.* frg. Serv. auct. Aen. 12, 139 ita respondeant, cur dicaut -os cum ⟨de⟩ omnibus [*sc. tam de dis aeternis quam de dis ex hominibus factis*] antiqui dixerunt divos). frg. Tert. nat. 2, 4 aiunt quidam propterea -os ⟨θεοὺς appellat⟩os quod θέειν, id est ἴεσθαι pro currere ac motari interpretatio est. *quod veriloquium Platonis (Crat. 397ᴰ) ex Varrone sumptum fuse impugnat* Tert. *l. c.* Serv. Aen. 12, 139 -us autem vel -a generale nomen est omnibus (*cf. l. 43*), nam quod graece δέος, latine timor vocatur, inde -us dictus est, quod omnis religio sit timoris (Cassiod. in psalm. 21, 1. 49, 1 Isid. orig. 7, 1, 5). Evcher. instr. 2 p. 159, 20 θεός: -us. ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι, a spectando, id est omnia prospiciendo. *adde:* Serv. Aen. 6, 12 Sibylla dicta est quasi σιοῦ βουλή, id est -i sententia. Aeolici enim σιοὺς -os dicunt (*cf.* 3, 445). Prisc. gramm. II 21, 1 inter 't' quoque et 'th' est 'd' . . . ut '-us θεός'. *de significatu:* Serv. Aen. 5, 45 divum et -orum indifferenter plerumque ponit poeta, quamquam sit discretio, ut -os perpetuos dicamus, divos ex hominibus factos . . . sed Varro et Ateius contra sentiunt dicentes divos perpetuos, -os qui propter sui consecrationem timentur, ut sunt -i manes. *cf. p. 888, 61.* Diff. ed. Beck p. 50, 7 -us non natus est et semper, divi vero ex hominibus in -orum nomina consecrantur (*cf. etiam* Isid. diff. 2, 16 *p. 892, 17*). *adde:* Svet. Aug. 97 quod 'aesar' Etrusca lingua -us vocaretur. *de formis:* hoc deum *n. fingit* Tert. adv. Val. 34 *v. p. 890, 2.* *genet. sing. non invenitur ante* Cic. *et* Varronem. di: Inscr. Brit. Chr. ed. Hübner 62 in nomine di (63. 66). *vocat.:* Ps. Prob. inst. art. gramm. IV 127, 9 quaeritur, qua de causa vocativo casu numeri singularis 'o -e' per duas 'e' litteras scribatur; hac de causa, quoniam quaecumque nomina ablat. casu numeri sing. 'o' littera terminantur et nominativo . . . 'eus' litteris definiuntur, haec excepto genet. casu numeri plur. per ceteros casus pari numero syllabarum oportet scribi. Gramm. suppl. 1005 veteres dicebant 'o -us' pro 'o -e'. deus *vocat.:* Scrib. Larg. 84 *et saepe* Eccl. dee: Tert. adv. Marc. 1, 29 p. 332 (*aliis locis* -us). Prvd. ham. 931 o -e cunctiparens . . . o -e Christe. Tab. devot. Audollent 155ᴬ 6 δέε (*bis*). *nom. dat. abl. plur.:* Caper gramm. VII 109, 6 dei non dii, nam et deabus Cicero dixit, igitur deis ratio, diis consuetudo. Mar. Victorin. gramm. VI 15, 17 -us est . . . ut reus . . . nominativo igitur plurali hi dei potius quam dii. Mart. Cap. 3, 325 cum nominativus singulari 'reus' et '-us' similia sint, quare plurali 'hi rei' dicuntur et usus dicit 'hi di' contra regulam, cum 'dei' tantum dici deberet, praesertim cum genet. nominat. suo duabus syllabis non debeat longior inveniri, quod hic eveniet, si dicamus '-orum'. Prisc. gramm. II 298, 2 *sqq. de* di, diis, dei, deis, dis *scribendis* cum pro monosyllabis ponuntur, per synizesin sunt accipienda sive magis per synaeresin 'e' et 'i' in unam syllabam (*sc.* di, dis), *cvitanda propter dubitationem significationis* (*sc.* di, dis *praepos.*). Prob. inst. gramm. IV 103, 36 hoc unum nomen propter rationem sonorum nom. dat. vocat. et abl. casu numeri plur. sic anomale debeat declinari. facit enim hi dii, diis, o dii et ab his diis. nom. gramm. IV 213, 6 deis ratione dicitur quam dis. est enim -us, ut meus, reus et deis facere debet ut meis, reis. Explan. in Don. gramm. IV 521, 30 et 'i' quaeritur, utrum possit geminata unam syllabam facere . . . utrum ergo 'dii' per duo 'i' scribatur an per unam quaeritur *eqs.* *formae disyllabae metro probantur* (*de scaenicis v. etiam l. 44 sqq.*): Catvll. 4, 22. *cf.* 97, 1 Lygd. 5, 22 Ov. met. 14, 39 *al.* Sen. Thy. 148 Lvcan. *saepe.* Val. Fl. Stat. Sil. *al.* (*sed multo saepius dactylici habent* di, dis). dii, diis *legitur fere ubique in libris manuscriptis auctorum* (*etiam ubi propter metrum expectatur* di), *non in A Plauti (cf. congeriem exemplorum in Lodgei lex. Plaut. p. 372 sq.); in titulis passim. nota* í *varie positam ex. gr.:* Corp. VI 33983 diís (36496. VIII 22878). XIII 8203 (*a. 164*) díís (VIII 22982). VIII 22790 díis. dei, deis *haud ita frequens in titulis ex. gr.:* Corp. I 1241 (= X 4255) deis. VI 33976. 34284. 35434. X 16492. V 7747 Act. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 11 Lex Vrson. (Corp. II 5439) 70, 9 Corp. II 2255 (*a. 19 a. Chr.*). di, dis *formae monosyllabae a poetis passim adhibentur (cf. l. 11 sq.); in titulis saepe ex. gr.:* Mon. Ancyr. 1, 26. Ivs Ivr. Arit. (Corp. II 172) 15 di immortales. Corp. VI 16398. 28551. 31746 dis (II 1989. VIII 22803 *al.*). XIII 7998 dis d(eabus)-q(ue). 8170. *genet. plur.* -um: Varro ling. 8, 70 quaerunt, si sit analogia cur appellant omnes aedem -um Consentium et non -orum Consentium. Cic. orat. 155 a quibusdam sero iam emendatur antiquitas qui haec reprehendunt, nam pro -um atque hominum fidem -orum aiunt: ita credo hoc illi nesciebant an dabat hanc licentiam consuetudo? 156 alias ita loquor, ut concessum est, ut hoc vel pro -um dico vel pro -orum, alias ut necesse est, cum trium virum, non virorum *eqs. inter poetas* Naev. *et* Enn. *habent* -um, *inde a* Plavto *multo saepius* -um *legimus quam* -orum *et omnino brevior forma in certis formulis et tritis locutionibus praelata esse videtur* (*cuius loco saepe retinebatur* divom, divum. *v. p. 885, 56 et sub* divus). -orum *in hexametris unico loco excepto* (Hor. epist. 2, 1, 6) *semper ultimam versus obtinet sedem.* *abl. plur.* dibus: Petron. 44, 16 puto omnia illa a diibus (illa aedilibus *trad.*) fieri. *saepe. in titulis ex. gr.:* Corp. VI 224 (*a. 197*) Tab. devot. Minturn. (Corp. X 8249) 15 (*saec. II*). Corp. VI 98. VIII 24401. 24404 -bus manis (*sic*). XII 319. XIII 2457. 3638. III 3089. 3221. 11079. V 4863. 5669. VI 10217 Carm. epigr. 891. *singulis locis praebetur* diíbus: Corp. VI 30991 (*ubi praecedit* diís). *et* divus *pro* dibus (Corp. VI 31686). *de mensura: apud veteres poetas scaenicos (de Plauto cf. etiam Abraham, Fleckeis. Jahrb. Suppl. 14, 204 f.) formae bisyllabae his locis exceptis semper unam arsin vel thesin explent:* -us: Plavt. frg. inc. 38 Caecil. com. 37 Ter. Eun. 875 Afran. com. 417 Tvrpil. com. 115. -um (*acc. sing.*): Plavt. Amph. 493 Ter. Eun. 590 Phorm. 345 Ad. 535. -o: Plavt. Amph. 986 Asin. 713. -um (*gen. plur.*): Enn. scaen. 316 Plavt. Poen. 254 (?) Caecil. com. 211 Ter. Eun. 943. -os: Plavt. Bacch. 387 Cas. 670 Cist. 242 Poen. 950 Rud. 6. 192 Ter. Andr. 522. 664. 694 Hec. 476 Haut. 879 Afran. com. 83. 170 Com. pall. inc. 17 Trag. inc. 243. *gen. plur.* -orum *duae priores syllabae unam arsin vel thesin efficiunt his locis:* Plavt. Amph. 45 Epid. 675 Bacch. 124 Capt. 622 Men. 217 Mil. 736 Rud. 319 Acc. trag. 7. *distribuuntur inter arsin et thesin nonnisi* Plavt. Most. 712 *in creticis* (*dubites de* Capt. 863). Ter. Andr. 959 Haut. 693. *apud* Comm. *longae syllabae persaepe in thesi, quippe quod ibi ictu vel accentu careant, quasi pro brevibus habentur, ex. gr.:* apol. 102 quód dĕĭ maiestas quid sit sibi conscia sola est (107. 113. 284. 313 *saepissime*). 106 dĕŏ (545. 678 instr. 1, 25, 10 *al.*). instr. 1 praef. 9 dĕŏs (*vel* dēos *per synizesin.* 1, 8, 8. 1, 9, 8. 1, 20, 6 Cypr. Gall. iud. 502 *al.*) *semel* dĕŏrum (*vel* dēorum): apol. 747. *cf. contra ex. gr.:* apol. 502 dixit illis Salomon nescierunt dĕĭ sĕcreta (761 instr. 1, 29, 11 *al.*). *de notis cf. L. Traube, Nomina sacra p. 146 ff.* d(is) M(anibus): Corp. I² 1273 (*paulo ante Caesaris necem*). VI p. 2900 *sqq., inde ab Augusti aetate invaluit. cf. etiam p. 888, 61.* d(eo) M(ithra), m(ater) d(eum) *saepe.* d(eu)m: Inscr. christ. Rossi I 150 (*a. 361*). 1119 (*a. 567*). 1192. *dubium* 754, *ubi* D. M. *inversum in lapide primitus paganis destinato insculptum esse videtur.* d(is) d(eabus) [*potest etiam pro* D(eae) D(ianae), D(eae) D(iae) *accipi*]: Corp. I 1171 (= IX 3654). d(is) b(onis) s(acrum): Corp. VIII 8246. S(aturnus) d(eus): Corp. VIII 872. d(eo) d(omino) s(anctissimo) S(aturno): Corp. VIII 8308. 8434. *notabiliores scripturae:* daeo: Corp. V 8136. XIII 5047, 1. deaeo: Corp. XIII 4713. diu (= -o): Corp. XI 6712, 503 (*in vase Arret.*). dieo (= -o): Corp. VIII 9181. duis: Corp. VIII 11700. diss cassibu(s): Corp. XIII 6153, 1. *cf.* divus *subst.* [*val.* dumnezeu, *it.* dio, *francog.* dieu, *hisp.* dios. *M.-L.*]

DEVS

I *de* ***deis paganorum*** *sive additis sive omissis nominibus propriis:* A ***generatim:*** 1 *apud* ***scriptores:*** Carm. Sal. (Varro ling. 7, 27) 1, 2 divom parentem cante, divom -o supplicate (*i. Iano,*

ut ex MACR. sat. 1, 9, 4 *elucet.* OV. fast. 1, 89 quem ... -um te dicam, Iane biformis? nam tibi par nullum Graecia numen habet). PLAVT. Epid. 610 si undecim -os praeter sese secum adducat Iuppiter. Bacch. 255 Volcanus, Luna, Sol, Dies -i quattuor. Stich. 393 Hercules qui -us sis (PANEG. in Mess. 12 SEN. apocol. 7, 4 *al.*). CAECIL. com. 259 Amorem -um qui summum non putet (CIRIS 158 levis ille -us. PROP. 3, 5, 1 pacis Amor -us est. TIB. 1, 6, 43 OCTAVIA 557. 819). VARRO ling. 5, 46 is -us (*sc. Vortumnus. cf.* PROP. 4, 2, 2. 10. 60) Etruriae princeps (*cf.* PORPH. Hor. epist. 1, 20 pr.). 5, 52 aedem -i Fidi (*cf. nom. pr.* Dius Fidius). 5, 57 principes -i, Caelum et Terra (5, 63 *al. cf.* AVG. civ. 6, 10), hi -i idem qui Aegypti Serapis et Isis ... idem principes in Latio Saturnus et Ops. 6, 21 Volturnalia a -o Volturno. 7, 16 Deli -os geminos, id est Apollinem et Dianam (rust. 2, 1, 7 ii enim -i [*sc. Apollo et Hercules*] ... appellantur gemini). 7, 36 Fauni -i Latinorum, ita ut et Faunus et Fauna (PROP. 4, 2, 34 Faunus suus -us). frg. Gell. 16, 17, 2 Vaticanus -us (AVG. civ. 4, 11) Aias -us. frg. Non. p. 167 -is Semnonibus. p. 528 -is coniugalibus, Pilumno et Picumno. p. 532 Statilinum et Statanum et Fabulinum praesides -os Varro affirmat. frg. Aug. civ. 7, 2 *de -is selectis a Varrone enumeratis*, in quibus omnibus ferme viginti duodecim mares, octo sunt feminae (*cf. p. 907, 65*). CIC. *passim, ex. gr.*: Verr. 2, 49 Tenes apud Tenedios ... sanctissimus -us. ac. 2, 120 inter -os Myrmecides. nat. deor. 1, 82 Apim (rep. 3, 14). 2, 64 *Κρόνος ... -us* dicitur qui est idem *χρόνος*. 3, 39 in Graecia multos habent ex hominibus -os, Alabandum Alabandi, Tenedi Tenen *eqs.* 3, 43 si Nymphae *deae* sunt, Panisci etiam et Satyri? 3, 44 qui *Saturnus* si est -us, patrem quoque eius Caelum esse -um confidendum est ... Aether et Dies (PAVL. FEST. p. 325). 3, 45 Apollinem, Vulcanum, Mercurium ceteros -os esse dicis, de Hercule dubitabis? ... qui *Achilles*, si -us est, et Orpheus et Rhesus di sunt. 3, 47 cur barbarorum -os repudiemus? 3, 49 an Amphiaraus erit -us et Trophonius ... Erectheus (*v. etiam p. 890, 56*). 3, 50. 51. rep. 2, 20 Quiriuum. 3, 14 multa ... alia portenta apud eosdem *Aegyptios* et cuiusque generis beluas numero consecratas -orum. VAL. SORAN. carm. frg. 4 Iuppiter omnipotens rerum regumque repertor, progenitor genetrixque -um, -us unus et idem. VERG. ecl. 5, 64 -us, -us ille (*Daphnis. cf.* STAT. Theb. 5, 751 -us iste, -us *sc. Archemorus*). 10, 26 Pan -us (georg. 3, 392 *al.*). Aen. 4, 510 -os Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten. 5, 854 -us (*sc. Somnus.* LYGD. 4, 19 menti -us utilis aegrae. STAT. Theb. 10, 146. 158). 6, 304 cruda -o (*sc. Charoni*) ... senectus. 7, 204 veterisque -i (*i. Saturni*). 8, 601 arvorum pecorisque -o (*sc. Silvano*). HOR. sat. 1, 8, 3 maluit esse -um (*de Priapo*). carm. 1, 5, 16 maris -o (PROP. 3, 7, 57 di maris Aegaei ... venti [OV. met. 13, 949. Ib. 67 di maris et terrae. trist. 2, 1, 1 di maris et caeli. PLIN. epist. 9, 26, 4 *al.*]. OV. epist. 18, 145 pelagi [met. 2, 574 *al.*]. met. 4, 564 aequoris esse -os [*sc. filia et nepos Agenoridis.* 8, 866 *al.*]. 13, 918 aquae. *al. sim.*). HOR. epist. 2, 2, 188 naturae -us humanae (*sc. Genius*). TIB. 3, 11, 19 at tu, Natalis, quoniam -us omnia sentis. PRIAP. 4, 1. PROP. 2, 1, 61 -us ... Epidaurius (*i. Aesculapius.* PS. APVL. Ascl. 1 Asclepius iste pro sole mihi est -us). 4, 11, 5 fuscae -us aulae (*de Plutone*). CARM. de mens. 1, 2 -o Diti. OV. am. 1, 8, 59 -us vatum (*i. Apollo*). met. 7, 198 dique omnes nemorum (fast. 3, 309), dique omnes noctis adeste (14, 404). 11, 160 -um pecoris (*sc. Pan.* fast. 2, 271). fast. 1, 382. 2, 631 dis generis (*i. Laribus*) date tura ... libate dapes. 5, 665 superis imisque -orum. 6, 341 longi -us Hellesponti (*Priapus*). LIV. 5, 52, 3 hos omnes -os publicos privatosque ... deserturi estis? 8, 9, 6 Iane, Iuppiter, Mars pater, Quirine, Bellona, Lares, divi Novensiles, di Indigetes, divi ... dique manes, vos precor, veneror, veniam peto feroque (oroque *Forchhammer*). 27, 25, 8 *Honos et Virtus.* 27, 25, 9 neque enim duobus nisi certis -is rite una hostia fieri. MANIL. 2, 23 silvarum. 2, 909 -us ille locus sub nomine Graio dicitur. PAVL. FEST. p. 16 Arculus. p. 41 quem *Consum* -um consilii putabant. p. 56 *Portunus* -us ... portarum. p. 157 Nixi di *eqs.* p. 229 qui *Sancus* ... idem est -us *atque Hercules* (p. 241 qui -us [*Sancus*] Dius Fidius vocatur). p. 267 quo *die* Robigo -o suo ... sacrificabant. p. 378 Volturno -o suo sacra faciebant. VAL. MAX. 1, 5 ext. 5 Aeanti *flumini* ut -o immolaverunt. SEN. Herc. O. 1065 tristes Erebi -os vicit. MELA 1, 46 Augilae Manes tantum -os putant, per eos deierant *eqs.* 2, 15 Mars omnium -us (*sc. apud Essedones*). LVCAN. 2, 306 caelique -is Erebique (STAT. Theb. 4, 510 caelique Erebique ... -os). 9, 348 *de Tritone.* 9, 990 di cinerum ... date felices ... cursus. 10, 159 multas volucresque ferasque Aegypti posuere -os. 10, 286 *de Nilo.* PLIN. nat. 2, 16 cum singuli quoque ex semet ipsis totidem -os faciant, Iunones, Geniosque adoptando sibi. 2, 37 in magno nominum ambitu (*i. certamine*) est: alii enim Iunonis, alii Isidis, alii Matris Deum appellavere *sidus Veneris.* 10, 75 Myiacoren -um *invocant Elei.* 12, 63 decumas deo quem vocant *Arabes* Sabin mensura ... sacerdotes capiunt. 12, 89 Iovem hunc *-um* intellegunt aliqui, Assabinum illi *Aethiopes* vocant. 18, 8 hos enim -os (*sc. Terminos*) ... Seiamque a serendo, Segestam a segetibus appellabant. 25, 10 Circe -is ascripta. 31, 15 ad Trophonium -um. 33, 12 fabricae -um (*i. Vulcanum*). 37, 149 speciem sacratissimo Assyriorum -o (*sc. Belo*) dicatam (37, 160). SIL. 3, 425 leti -us. 8, 140 di longae noctis. STAT. silv. 3, 3, 1 summa -um, Pietas. 5, 1, 27 pallentis Averni. Theb. 3, 321 saeva -i (*sc. Iovis*) mandata. 9, 481 *de Ismeno flumine.* 10, 502 *de Polluce sidere.* TAC. Germ. 2 Tuistonem -um ... plures -o (*i. Manno*) ortos. 39 regnator omnium -us (*de Wodan*). 43 -os interpretatione Romana Castorem Pollucemque memorant (*de Alcis*). hist. 1, 29 fatigabat alieni iam imperii -os (4, 53 Iovem, Iunonem, Minervam praesidesque imperii -os precatus). 2, 70 sacrum -is loci (ann. 12, 13). 2, 78 ita (*se. Carmelum*) vocant montem -umque (SVET. Vesp. 5). 3, 10 bellorum. 4, 81 monitu Serapis -i. 4, 84 *de Iove Dite ... de Aesculapio* (ann. 12, 61). ann. 4, 64 *de Cybele.* 5, 5 Iudaei mente sola unumque numen intellegunt: profanos (*sc. esse putant*), qui -um imagines mortalibus materiis in species hominum effingant. 5, 17 Germaniae -os in aspectu (ann. 2, 10). ann. 2, 65 eiusdem familiae. 3, 49 urbis. SVET. Aug. 70 quo cognomine (*sc. Tortore*) is -us (*sc. Apollo*) quadam in parte urbis colebatur. Tib. 2 sacris Matris -um Idaeae. FRONTO p. 213, 15 N. laudabo igitur -os infrequentes a laudibus, verum in usu cultuque humano frequentissimos, Fumum et Pulverem. APVL. apol. 56 rurationis. met. 2, 31 sanctissimum -um Risum. 5, 25 Cupidinem, -orum maximum ... Pan -us rusticus. 11, 27 magno -o coronas exaptat (*de Osiride.* 11, 30 -us -ûm magnorum potior et maiorum summus et summorum maximus et maximorum regnator Osiris). MIN. FEL. 25, 8 Romulus, Picus, Tiberinus et Consus (AVG. civ. 4, 11) et Pilumnus ac Volumnus -i. TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303 seorsum illum quasi proprio nomine '-um perhibent' et '-um -orum' et 'si -us dederit' et 'quod -o placet' et '-o commendo'. nat. 2, 2 Aegyptiorum plerique quattuor -os credant, Solem et Lunam, Caelum et Terram. 2, 11 -us Consevius quidam qui consationibus concubitalibus praesit. PORPH. Hor. epod. 2, 18 *de Autumno.* 9, 21/22 quasi -um invocat triumphum. VOPISC. quatt. tyr. 8, 7 unus illis -us nummus (*Vossius*, nullus *codd. om. M.*). SERV. Aen. 3, 12 -i magni sunt Iuppiter Iuno Minerva Mercurius. SERV. auct. Aen. 8, 187 quidam veteres -os novensiles dicunt, quibus merita virtutis dederint numinis dignitatem. AVG. civ. 2, 6 (*ex Varrone*) -os paganorum. 4, 8 -um Iugatinum ... Nodulum ... Lacturnum ... Forculam ... Cardeam ... Limentinum. 4, 10 Terram ... Tellurem ... Tellumonem. 4, 15 Pavor et Pallor et Febris -i Romani. 4, 21 *saepe.* 4, 23 tres -i, Mars, Terminus et Iuventas. 4, 28 Aurinum. 5, 12 *Virtutem et Honorem* pro -is habentes. 6, 9 Silvanus ... -os tres nuncupatos -os Intercidonam ... Pilumnum ... Deverram ... -us Domiducus ... Domitius ... Subigus. 7, 3 Vitumnus ... Sentinus. 7, 23 Ditem patrem facere -um. 18, 5 Serapis omnium maximus Aegyptiorum -us. 18, 17 -o suo (*sc. Arcadum*) Lycaeo. OROS. hist. 6, 1, 7 daemonas quos aliqui -os putavissent.

2 *in titulis. exempla plenissime cum congesserit Vaglieri apud Ruggiero, Diz. epigr. II 1716—1726, hoc indicasse sufficit: addi solet vox* deus, dea (*non ante saec. II ex.; cf. Riese, Westdeutsche Zeitschrift 17, 14 sqq.*) *aut sola aut cum epithetis* sanctus, Augustus, invictus *sim. coniuncta nominibus deorum dearumve peregrinorum (sive per barbara nomina appellantur sive per interpretationem Romanam), sic ut longe plerisque locis vox anteponatur nomini (ex. gr.*: -o Mercurio, -o Mar(ti) Camulo, -o sancto Cocidio, -o invicto Saturno, -o Silvano domestico, -ae Nehalleniae *etc.), postponitur raro in nominibus* Aesculapius, Hercules, Mars, Nemesis, Silvanus, Virtus; *numinibus Romanis vel Italis invenitur addita* Aesculapio, Apollini, Cereri, Cuprae, Florae, Fortunae, Herculi, Libero patri, Marti, Mercurio, Nortiae, Opi, Silvano, Telluri, Terrae Matri.

3 *nomina collectiva*: -i Penates (*cf. Wissowa ap. Roscher, Lex. III 1879 sqq.*): VARRO frg. Serv. Aen. 3, 12 Varro unum esse dicit Penates et magnos -os (Aen. 8, 679). PLAVT. Merc. 834. 836 TER. Phorm. 311 TRAG. inc. 243 LEX Bant. (Corp. I 197) 18 VARRO ling. 5, 54. CIC. Sest. 45 Penates patriique -i (har. resp. 37 patrii penatesque -i *ubi notanda inusitata collocatio*). MON. Ancyr. 4, 7. 6, 33. *v. etiam sub* Penates. -i Manes (*cf. Steuding ap. Roscher, Lex. II 2 p. 2316 sqq.*): GLOSS. -is Manibus. -is inferorum, mortuorum. *δαίμονες θεοί.* ISID. orig. 10, 139 manum enim bonum dicitur, unde et *κατ' ἀντίφρασιν* -i Manes minime boni. *adde* PAVL. FEST. p. 129. CORP. XI 5359 (*Hispelli, periit; non post Sullanam aetatem*) -nm Maanium. VARRO ling. 6, 24 CIC. Verr. 6, 113 LIV. 7, 6, 4. 8, 9, 6. 10, 28, 13 Telluri ac -is Manibus (10, 29, 4 Telluris Matris ac -orum Manium esse. *cf.* CORP. VI 16398 dis Manibus et Terrae Matri). CORP. II 2255 (*a. 19 a. Chr.*) dei Manes. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 69. CORP. XIV 2464 (*aevo Augusti*) dis Manibus *eius. notatur passim in titulis sepulcralibus* d(is) M(anibus) s(acrum). *nota collocationem*: PHAEDR. 1, 27, 4 Manes -os (APVL. Socr. 15 p. 153 Manem -um [*singularem numerum alibi non inveni*]. CARM. epigr. 16 revererc Manes -os). *v. etiam sub* Manes. -i Consentes: VARRO ling. 8, 70 (*v. p. 886, 25*). rust. 1, 4, 4 duodecim invocabo -os Consentes neque tamen eos urbanos ... sex mares et feminae totidem, sed illos duodecim -os qui maxime agricolarum duces sunt. *praeterea v. nom. propr. p. 565, 51.* -i Lares (*cf. Stoll ap. Roscher, Lex. II 2 p. 1868 sqq.*): CIC. Tim. 38 quos -os Graeci *δαίμονας* appellant (*alibi ἥρωας. cf. etiam* OV. Ib. 81 f. semideumque genus) nostri, opinor, Lares, si modo recte conversum videri potest. PAVL. FEST. p. 121. 239 -orum inferorum quos vocant Lares. PS. ASCON. Verr. p. 143 magni ludi ... -is magnis, id est Laribus urbis Romae dati sunt. ARNOB. nat. 3, 41 vicorum atque itinerum -i *eqs.* CORP. II 804. V suppl. ital. 714. dis Ancitibu⟨s⟩: CORP. IX 3515 (*Fur-*

fone). *de* -is certis communibus, indigetibus, inferis, novensilibus, propriis, superis *sim. v. epitheta p. 905,61 sq.* di deaeque *v. p. 909,14.*

4 ***metonymice***: Com. pall. inc. 64 persuasit animo vinum, -us qui multo est maximus (*de Baccho, sumptus ex graeco*: οἶνος μ' ἔπεισε δαιμόνων ὑπέρτατος. *cf.* Verg. Aen. 9,335 multoque iaccbat membra -o victus. Hor. epod. 11, 14 calentis inverecundus -us ... mero arcana promorat loco. Stat. Theb. 2,77). Cic. Verr. 1,14 -um denique nullum Siculis, qui ci...antiquo artificio factus videretur, reliquit *Verres* (*sic saepe de simulacris velut*: Prop. 4, 5, 27 provolve -os. Hor. carm. 2, 18, 27. Val. Fl. 6,756 rapuere -um. Pers 6, 30 de puppe -i [*cf.* Stat. Theb. 8, 270]. Tac. hist. 3, 74 se in sinu -i [*Iovis Custodis*] sacravit *Domitianus*). Pers. 5,187 incussere -os (*i. metum deorum*). Stat. silv. 2,6,66 patcrere serena fronte -os (*i. iram deorum*). 4,1,45 omnes patuere -i (*i. templa -orum*. Mart. 6, 4, 4 tot -os, tot urbes [*i. amplificationes urbium*]). Theb. 1, 510 deprendi ... -os (*i. voluntatem deorum*). Mart. 1, 76, 6 haec *area* omnes fenerat (*i. praestat*) una -os (*i. dona deorum*).

B ***speciatim***: 1 *i. q.* ***divinitas, numen,*** *deus incertus, τὸ θεῖον*; Serv. auct. Aen. 2,632 veteres -um pro magno numine dicebant. *parvum ex ingenti copia dedi delectum, inter paganos* Cic. *praebet plurima exempla, sed praeter nonnulla in epist. et fortasse* Marcell. 23. Phil. 5,43 *nonnisi in philosophicis, ex. gr.*: ac. 2, 61 -us aliquis sive natura sive eius loci, quem incolebant, situs (div. 1,125 a -o ... a fato ... a natura. Cato 40 parad. 14 *saepe sim.*). Att. 4, 10 fors viderit aut si qui est qui cnret, -us (Ov. fast. 2, 782 audentes forsque -usque iuvat. *cf.* Stat. Theb. 2, 540 audenti -us et fortuna recessit. *et p. 894,1*). Tusc. 1,63 Platonis -us (nat. deor. 1,18 *v. p. 910, 29*). nat. deor. 1,25 -um esse eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret. 1, 26 aera -um statuit (1, 36 aethera). 1, 30 sine corpore nullo -um vult esse. 1, 31 solem et animum -um dicere. 1, 33 modo mundum ipsum -um dicit esse ... caeli ardorem (*persaepe sim.*). rep. 6, 17 summus ipse -us. epist. 16, 12, 1 nisi qui -us vel casus aliquis subvenerit (Verg. Aen. 9, 209 si quis in adversum rapiat casusve -usve? Ciris 279 casusve -usve. Ov. met. 14, 162 Manil. 2, 903 Plin. nat. 25, 16 *al.*). ad Brut. 2, 7 (9, 6), 2. Sall. hist. frg. 4, 60 ut tanta repente mutatio non sine -o videretur (*cf. p. 890,8*). Verg. Aen. 1,303 volente -o. 2,632 ducente -o (*v. l. 19, sed cf. p. 890,7. 25*). 9,183 dine hunc ardorem mentibus addunt...an sua cuique -us fit dira cupido? (Serv. *ad l.*). Hor. epod. 14, 6 -us, -us nam me vetat. carm. 1, 18, 3 dura -us proposuit. Prop. 4, 3, 38 edisccre ... qualis et haec docti sit positura -i (*de δημιουργῷ*). Ov. met. 1. 21 -us et melior litem natura diremit. fast. 6, 5 est -us in nobis. Manil. 1, 50 inque -um -us ipse (*i. mundus; sic saepe apud eundem, ex. gr.*: 1, 138. 251. 485) tulit (*i. intulit se*). 1, 523 -us est qui non mutatur in aevo. 1,874. 2,82 hic igitur -us et ratio quae cuncta gubernat. *et persaepe*. Vell. 2,118,4. Sen. apocol. 8 est aliquid in illo Stoici -i. Thy. 471 si dat imperium -us. benef. 4,6,5 ille -us est *eqs.* 4, 7, 1 quid enim aliud est natura quam -us et divina ratio toti mundo ... inserta? 4,8,2 nec natura sine -o est nec -us sine natura, sed idem est utrumque, distat officio. dial. 1, 2, 7 -us ille bonorum amantissimus *eqs. persaepe*. nat. 1 praef. 6. 12 *saepe*. epist. 16, 4. 95, 47 non quaerit ministros -us. quidni? ipse humano generi ministrat, ubique et omnibus praesto est. *persaepe*. frg. 122 -us ipse natura est. Lucan. 6,498 an habent haec carmina certum imperiosa -um qui mundum cogere quidquid cogitur ipse potest? Plin. nat. 2,22 ut sors ipsa pro -o sit, qua -us probatur incertus. Val. Fl. 5, 260 territat ante monens semper -us. 5, 428 *al.* Sil. 1, 231 scelerum causas operit -us. Stat. Theb. 4, 490. Plin. paneg. 5 occultat utrorumque (*sc. bonorum et malorum*) semina -us. Apul. *scripsit librum* de -o Socratis (*i. δαιμόνιον. cf.* Tert. anim. 12 illum -um Socratis): Socr. 15 p. 150 bona cupido animi bonus -us est. p. 151 eum *daemonem*, nostra lingua, ut ego interpretor, ... poteris Genium vocare *eqs.*, quod is -us ... quodammodo cum homine gignitur *eqs. al.* mund. 24 -um esse originis haberi (*corrupt.*) auctorem -umque ipsum salutem esse. 25. 29. 32. 33. 35 quod est ... lex in urbe, dux in exercitu, hoc est in mundo -us. 36 lex illa ... sit -us nulla indigens correctione mutabili. 38 principia et fines et media rerum omnium penetrat atque illustrat ... eundem -um ultrix Necessitas semper et ubique comitatur (*de verbo sumpta ex Plat. leg. 4 p. 715*[E]). *frequentatur in hoc libro et duobus locis exceptis* (35) *semper hoc sensu*. Plat. 1, 5 initia rerum ... tria esse arbitratur Plato -um et materiam rerumque formas ... haec de -o sentit, quod sit incorporeus ... -us artifex. 1, 6. 1, 7 ab illo aedificatore mundi -o. 1, 8 a fabricatore -o (1, 9. 10). 1, 11 -orum trinas nuncupat species, quarum est prima unus et solus summus ille, ultramundanus, incorporeus, quem patrem et architectum huius diviui orbis...ostendimus...aliud genus est... quos caelicolas nominas, tertium habent quos medioximos Romani veteres appellant. *saepe*. Ps. Apul. Ascl. 3 caelum ergo, sensibilis -us, administrator est omnium corporum ... gubernator ... effector. 8. 10. 31 -us sive aeternitas. *persaepe*. Min. Fel. 7, 6 pleni et mixti -o vates. 19, 4. 11 *Chrysippus* fatalem necessitatem -um credit. *et saepe*. Tert. anim. 24 ut haberi merito possit ex peraequatione omnium proprietatum -us. bapt. 17 -i census ab omnibus exerceri potest (adv. Hermog. 4 p. 130 quis enim alius -i census quam aeternitas). *huc fortasse trahendum*: adv. Hermog. 3 p. 128 -us substantiae ipsius nomen, id est divinitatis, dominus vero non substantiae, sed potestatis. *et multa sim. apud* Eccl. adv. Val. 34 maluerunt nullum Bytho sexum deputare et fortasse 'hoc -um' non 'hic -us' neutro genere pronuntiant. Novatian. trin. 2, 25 dici potest id esse -us (*τὸ θεῖον*). *huc traxerim*: Avson. 419, 40 quam *mentem* de communi -o plus quam ullus hausisti (*i. de divina particula aurae in omnes diffusae*). Schol. Verg. Veron. Aen. 2,632 qui legunt -o (*pro* -a) fatum volunt dictum. Sallustius quoque auctor est occultam potentiam -um vocari (*v. p. 889, 35*). Schol. Stat. Theb. 5 176 est quoddam in extis signum quod -us appellatur. Clavd. 17, 73 dispergit revocatque -um (*de elementis*). Avg. civ. 7, 6 (*ex Varrone*) -um animam esse mundi ... quem Graeci vocant *κόσμον* et hunc ipsum mundum esse -um (7, 9 *al.*) 8, 5 ignem -um esse (*cf.* Sedul. carm. pasch. 1, 253 ignem [*i. Solem*] officium non esse -um). Boeth. arithm. 2, 31 quod est -us vel anima vel mens *eqs.*

2 -us *etiam pro* dea *ponitur, notione* numinis *praevalente, sed hic illic a potiori*: Plavt. Bacch. 120 an -us est ullus Suavisaviatio. Varro frg. Serv. auct. Aen. 12, 139 Iuturna inter proprios -os nymphasque ponitur. Cic. Verr. 5, 139 inventorem olei -um (*sc. Minervam. cf.* Verg. georg. 1, 18 Rvt. Nam. 1, 73). nat. deor. 2, 61 ut ea ipsa res nominetur -us, ut Fides, ut Mens (3, 47 di omnes illi ... Honos, Fides, Mens, Concordia). 3, 48 Circe et Pasiphae et Aeeta... in -orum numero non habebuntur? 3, 50 Solem -um esse Lunamque. Catvll. 61, 64 quis huic -o compararier ausit? (*de Venere. ter.* Calv. carm. frg. 7. Verg. Aen. 2, 632 ducente -o. *cf.* Serv. auct. *ad l. necnon* Macr. sat. 3, 8, 2. Val. Fl. 5, 389 mihi ... -us ... te dedit). Verg. Aen. 4, 510. 7, 498 -us (*sc. Allecto*) afuit. Hor. sat. 2, 8, 62 Fortuna, quis est crudelior in nos te -us? (carm. 1, 34, 13 insignem attenuat -us, obscura promens). carm. 2, 1, 25. Paneg. in Mess. 163 -us Bacchusve Ceresve. Ov. am. 1, 10, 20 non decet imbelles aera merere -os (*de Venere Cupidineque*). Liv. 27, 25, 8 utri -o (*sc. Honori vel Virtuti*) res divina fieret. Val. Fl. 4, 667 advertere -i (*i. Iuno et Minerva*). 4, 674 sequor, o quicumque -orum. 6, 514. 657 (*de Iunone*. 6, 673). Stat. silv. 3, 3, 1. Chalc. transl. p. 21[E] conditor vero -us urbis Aegyptia lingua censetur Neith, Graeca dicitur Athena (*gr. θεὸς ἀρχηγός*). Avg. civ. 4. 8 hos omnes -os (*sc. Terram aliosque*). 6, 9. 7, 23 de Terra quam Varro -um esse confirmat ... istos -os, Orcum atque Proserpinam. Verec. in cant. 2, 6 -us aliquando dicitur pater, nonnumquam mater, interdum custos, saepe dominus. Corp. VIII 24077 n(umini) deor(um) Cereru⟨m⟩ (*i. Cereris et Proserpinae*). dis feminis *v. p. 910, 74.*

3 *de* ***homine*** (*sic, ut homo aut deus nominetur aut deo similis velut l. 52 sq. 73 sq.; de mortuis v. p. 891, 77*): a *virtute aliqua praedito, rerumve salubrium inventore; cf.* Avg. civ. 2, 5 et Graecos et Romanos aliasque gentes constat *divinos honores* quibusdam decrevisse mortalibus quorum erga se beneficia magni penderunt eosque immortales factos atque in -orum numerum receptos esse crediderunt. Ter. Ad. 535 facio te apud illum -um. Cic. de orat. 1, 106 *te* in dicendo semper putavi -um. 1, 202. 2, 179 in qua *dispositione argumentorum* tu mihi semper -us videri soles. vide quam sim ... -us in isto genere. 3, 53 quem -um, ut ita dicam, inter homines putant (*cf. Antiphanes frg. 209 K. θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν ἐκεῖνος*). Marcell. 8 *eum* simillimum -o iudico. Mil. 59 proxime -os accessit Clodius (*ironice*). Lig. 38 homines ... ad -os nulla re propius accednnt quam. nat. deor. 2, 32 Platonem quasi quemdam -um philosophorum (Att. 4, 16, 3 -us ille noster Plato). div. 1, 88 Amphiaraum ... sic honoravit fama Graeciae, -us ut haberetur (*v. p. 887, 31. cf.* Liv. 45, 27, 10). Lucr. 5, 8 -us ille fuit, -us (*de Epicuro*. 5, 19). Hor. sat. 2, 6, 52 -os propius contingis (*i. principes viros*). ars 464 -us immortalis haberi dum cupit Empedocles (Tert. anim. 31 qui se -um delirarat). Prop. 3, 9, 46 meque -um clament et mihi sacra ferant (*de poeta egregio*). Curt. 7, 8, 26 si -us es tribuere mortalibus beneficia debes. Colum. 1 praef. 30 parens eloquentiae -us ille Maeonius (*sc. Homerus*). Quint. inst. 1, 10, 5 qui sit futurus consummatus est et, ut dicunt, mortalis quidam -us. Apul. met. 5, 1 mirus prorsum homo, immo semideus vel certe -us qui magnae artis suptilitate tantum efferavit. *fortasse huc referendum*: Tert. adv. Hermog. 5 p. 132 -i erimus, si meruerimus illi esse de quibus praedicavit: ego dixi, vos -i estis (*psalm. 81, 6*). Vulg. exod. 7, 1 constitui te (*Moysen*) -um Pharaonis. 21, 6. 22, 8. 28 psalm. 46, 10. 81, 1 Ioh. 10, 34. 35. Secundin. epist. p. 895, 12 -um paene totius eloquentiae (*Augustinus*).

b *de fortunato*: Plavt. Curc. 167 sum -us. :: immo homo haud magni preti. :: quid vidisti ... magis -is aequiberabile. Merc. 844 ecquinam -us est qui mea nunc laetus laetitia fuat. Mil. 1043 -us (heus *codd.*) dignior fuit quidquam homo qui esset. Pseud. 1249 -is proximum esse arbitror. Ter. Haut. 693 -orum vitam apti sumus (Cic. leg. frg. 2. *cf.* Corp. VI 36525). Hec. 843 -us sum, si hoc ita est. Catvll. 51, 1 ille mi par esse -o videtur (*ἴσος θεοῖσι*). Prop. 2, 15, 40 nocte una quivis vel -us esse potest (*praecedit* fiam immortalis). Carm. epigr. 937, 2 peream, sine te (*sc. Amore*) -us esse velim. Sen. dial. 7, 25, 4 me hominem maxime cogitabo, cum -us undique consalutabor. Plin. nat. 7, 44 tu qui te -um credis, aliquo successu tumens.

c *de patrono, salvatore, vindice*: Caecil. com. 264 homo homini -us est, si suum officium sciat (*ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαι-*

μόνιον). Cic. Flacc. 60 Mithridatem -um (dominum *Lambinus*), illum patrem, illum conservatorem Asiae, illum ... Liberum nominabant. p. red. in sen. 8 P. Lentulus, parens ac -us nostrae vitae (p. red. ad Quir. 11). Sest. 144 cuius ego patrem ... -um ... statuo ... nominis mei. *in re personata*: Verg. Aen. 10, 772 dextra *manus* mihi -us et telum ... nunc assint. *huc fortasse pertinent*: Ov. met. 8, 73 sibi quisque profecto est -us: ignavis precibus Fortuna repugnat. Pers. 6, 62 sum tibi Mercurius, venio -us huc ego ut ille pingitur (*sc. ut -us lucri eum saccello marsupiove saepe depictus*).

d *de principe*: *α vivo*: Cic. Att. 8, 16, 1 -um (*sc. Caesarem*) ... hunc propitium sperant, illum iratum. Verg. ecl. 1, 6 -us nobis haec otia fecit. 1, 7. Aen. 9, 639 -is genite et geniture -os (*cf.* Stat. silv. 1, 1, 74 proles genitorque -orum. Corp. III 710 -is [*dat.*] genitis et -orum creatoribus d(ominis) n(ostris) Diocletiano et ⟨Maximiano⟩). Prop. 3, 4, 1 arma -us Caesar ... meditatur ad Indos. Ov. ars 1, 183 pareite natales timidi numerare -orum, Caesaribus (*i. filiis Augusti*) virtus contigit ante diem. 1, 204 -us e vobis (*sc. Marte et Augusto*) alter es, alter eris. 1, 442 flectitur iratus ... -us. met. 15, 746 Caesar in urbe sua -us est. 15, 761 ille -us faciendus erat. 15, 818 ut -us accedat caelo. fast. 1, 530 fient ipso sacra colente -o. 1, 533 nepos natusque -i (*sc. Germanicus et Tiberius*). 1, 707 fratribus illa -is (*i. Castoribus*) *dedicaverunt* fratres de gente -orum (*Tiberius et Drusus*). trist. 1, 5, 75 me -us oppressit, nullo mala nostra levante. 1, 8, 4 quae *vota* pro me duros non tetigere -os (*pro singulari*). 2, 54 per te ... -um *iuro*. 4, 4, 20 quorum *superorum* hic (*sc. Augustus*) creditur, ille -us (*sc. Iuppiter*). Pont. 2, 8, 2 *et saepe sim. apud eundem*. Epiced. Drusi 466 lacrimas elicuique -o. Nvx 145 non ille -us pacem intra moenia finit. Manil. 1, 9 tu, Caesar, patriae princepsque paterque ... -us ipse mereris. 1, 29 invitis ut -is cuperet -us ipse videri? 1, 794 per tresque triumphos ante -um princeps (*de Pompeio, alibi de Augusto, ut videtur*). 1, 926 eumque -um caelo dederit non quaerat in orbe. Vell. 2, 107, 2 beneficio ... tuo, Caesar, quos ante audiebam, hodie vidi -os. Carm. epigr. 925, 1 (*Romae*). Sen. dial. 9, 14, 9 Caesari -o nostro sacrum (Scrib. Larg. praef. p. 5, 24. 60. 63). Lvcan. 1, 52 quis -us esse velis (*de Nerone*). Calp. ecl. 4, 30 non eadem nobis sunt tempora, non -us idem. *al.* Stat. silv. 1, 1, 62 forma -i praesens. 4, 3, 128 *saepe*. Mart. 5, 8, 1 edictum domini -ique nostri (7, 34, 8. 8, 2, 6 terrarum domino -oque rerum. *persaepe idem de Domitiano*. Svet. Dom. 13 dominus et -us noster hoc fieri iubet [*formula in Domitiano appellando usitata*]. Inscr. numm. Cohen VI² p. 197 n. 200 -o et domino nato Aureliano Aug. [p. 353 n. 27 *de Caro*]. *cf.* Inscr. Pont. IV 71 [*aetate Antonini*] θεὸς ἡμῶν καὶ δεσπότης). Tac. hist. 2, 61 *Mariccus* iamque assertor Galliarum et -us (nam id sibi ⟨nomen⟩ indiderat). ann. 3, 36 principes quidem instar -orum esse. Plin. paneg. 5 -um ... te consalutavit imperatorem. 10 quem -i caelo vindicaverunt. 11 (*v. infra l. 68*). Anth. 462, 5 invicta -o fidebat Caesare Roma (*de Octaviano vel de Caesare*). Paneg. 2, 5. 7, 4 tantus ille et imperator in terris et in caelo -us (*Constantius*). Capitol. Aur. 18, 3. 19, 12 Lampr. Comm. 15, 6 Diad. 7, 3 Heliog. 24, 7 Spart. Sept. Sev. 12, 8. 13, 8. 22, 5 *al.* Clavd. 6, 16. 8, 585. carm. min. 22, 21 quemcunque -orum laesimus (*de Honorio vel de Stilicone*). Avson. 7, 2 -um peperi (*de Gratiano*). Oros. hist. 7, 10, 2 -um sese coli iubet Domitianus (*v. supra l. 39*). β *de mortuo et consecrato* (*cf.* divus): Prop. 4, 6, 60 sum -us (*de Caesare. cf.* Carm. epigr. 964, 2 magnifici coniunx Caesaris illa -i [*de Calpurnia*]. Corp. X 1271 [*Nolae*] benefic(io) -i Caesaris. 3903 [*Capuae*] iudicia -i C⟨aesaris et divi Augusti⟩). Ov. met. 14, 607 fecitque -um, quem turba Quirini nuncupat Indigetem (*de Romulo. cf.* Liv. 1, 40, 3. 3, 17, 6. 5, 24, 11 -o Romulo, -i filio. Avg. civ. 22, 6). Vell. 2, 126, 1 non appellavit eum, sed fecit -um (*sc. Tiberius Augustum*). Val. Max. 4, 7, 7 alter virorum (*sc. Agrippa*), -orum alter (*velut Augustus*). Sen. apocol. 1 qua (*via Appia*) seis et divum Augustum et Tiberium Caesarem ad -os isse. 8 -us fieri vult *Claudius mortuus*. 9 censeo uti divus Claudius ex hac die -us sit. 10 ex quo -us factus sum (*Augustus*). 12 ut scires -um efferri. *al.* Octavia 528 pietate nati factus -us (*de Caesare*) post fata consecratus. Cvrt. 4, 7, 23 pro -o colitur Alexander. 8, 5, 11 Persas ... prudenter reges suos inter -os colere. Plin. nat. 7, 150 (*de Augusto*. Mart. 2, 59, 4). Plin. paneg. 11 dicavit caelo Tiberius Augustum ... Vespasianum Titus, Domitianus Titum, sed ille, ut -i filius, hic ut frater videretur. tu sideribus patrem intulisti ... quia -um eredis ... non alio magis tamen -um et facis et probas quam quod ipse talis -es. 14 necdum -i filius eras (*sc. Traianus ante consecrationem Nervae*). 23. 35 Svet. Aug. 97 Vit. 2. Vesp. 23 vae, puto -us fio (*Vespasianus morbo implicitus*). Tert. nat. 1, 17. 2, 9. 13 *al.* Avg. civ. 18, 19 (*de Codro rege Atheniensium*). Inscr. numm. Coheu I² p. 158 n. 728 (*Tarraco Hispaniae*) -o Augusto (*Augustus sedens*). *sim.* de *mortuo*: Carm. epigr. 975, 4 (*aevo Augusti*) corpore consumpt⟨o⟩ viva anima -us sum. *cf.* Corp. VI 2160 cuius spiritus inter -os receptus est.

II *-us Hebraeorum vel Christianorum*: A *de domino patre vel Iahve*: *apud paganos*: Lvcan. 2, 593 dedita sacris incerti Iudaea -i. *apud* Eccl. *prima exempla nimirum obvia sunt apud* Min. Fel. *et* Tert., *admodum pauca contuli*: Tert. anim. 23 -o Israelis. adv. Marc. 2, 29 p. 376 lucis (4, 1 p. 425 luminis. *al.*). Vvlg. I reg. 2, 3 -us scientiarum dominus est. II reg. 5, 10 dominus -us exercituum. *al.* IV reg. 19, 15 -us regum omnium. Iudith 9, 17 caelorum. *al.* psalm. 28, 3 maiestatis. 30, 6 veritatis. 37, 23 salutis. *multa sim. velut* spei, patientiae, pacis. *al.* 49, 1 -us -orum dominus. *in primis* Vvlg. gen. *capitibus* -us (θεός, *Elohim*) *et* dominus -us (κύριος, *Iahve*) *distinguuntur, de qua differentia fuse et subtiliter apud* Eccl. *agitur, ex. gr.*: Tert. adv. Hermog. 3. 9 ieiun. 14. *cf. etiam* Isid. diff. 2, 1 ut in -i appellatione patrem, in domino filium intellegerent. scriptura autem sacra utrumque et -um affirmat et dominum. Vvlg. IV reg. 19, 12 -i gentium. *al.* psalm. 93, 1 ultionum. Matth. 22, 32 sum -us Abraham ... Isaac ... Iacob? non est -us mortuorum. Ioh. 1, 1 -us erat verbum. *nota pluralem* (*sicut hebr. dicitur elohim*): Vvlg. gen. 3, 5 eritis sicut -i. I reg. 28, 13 -os vidi ascendentes de terra. Dan. 4, 5 spiritus -orum sanctorum (*5ies ibidem*).

B *de Christo filio dei, ex. gr.*: Plin. epist. 10, 9, 7 soliti ... carmen Christo quasi -o dicere *Christiani*. Tert. anim. 55 quodsi Christus -us quia et homo. Comm. instr. 1, 41, 10 ipse -us vita est. Vvlg. Hab. 3, 18 exultabo in deo Iesu meo. Isid. diff. 2, 16 *attributa naturalia* -i filii: -us, omnipotens, perfectus, filius -i, verbum, principium, virtus, sapientia, imago, splendor sive figura, brachium *eqs.* 2, 17 accidentia: agnus, sacerdos, petra, lapis, homo, leo, vitulus, aquila *eqs.*

C *de spiritu sancto, ex. gr.*: Vvlg. Ioh. 4, 24 spiritus est -us (πνεῦμα ὁ θεός). Avg. civ. 11, 10 Isid. orig. 7, 3, 1.

D *de diabolo*: Itala II Cor. 4, 4 (Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 4) in quibus -us aevi huius (ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου, Vvlg. -us huius saeculi) excaecavit mentes infidelium (*cf.* Tert. *l. c.* p. 613, 18 simpliciori responso prae manu erit esse huius aevi dominum [*sic trad.*, deum *Kroym. et sic saepius, nescio an non ubique recte*] diabolum interpretari. p. 614, 16 *sqq.*). *cf.* Tert. adv. Marc. 2, 29 p. 377, 2 quam ob rem ... alium -um lucis ostendisse debueras, alium vero tenebrarum.

LOCVTIONES.

1 *exclamantis, iurantis* (*hic illic* o *additur*): di: Plavt. Merc. 850 Poen. 1274 Rud. 194. 1298. Ter. Phorm. 740 di, obsecro vos. Cic. Att. 9, 18, 2. di, vostram fidem (*saepe* obsecro *interponitur*): Plavt. Amph. 455. 1130 Capt. 418 Cist. 259 (*13ies*) Ter. Ad. 381 (*9ies*) Caecil. com. 270. deum fidem: Cic. or. frg. A II 15. deorum immortalium fidem: Cic. Font. 4. di boni (*enuntiato interrogativo vel exclamatione semper accedente*): Plavt. Epid. 539 Bacch. 118 Rud. 260 Ter. Haut. 254 Caecil. com. 54. 280 Cic. Sest. 19 *saepe*. Tusc. 1, 95 *al.* Att. 1, 14, 4 *saepe*. Sen. contr. 7, 1. *nota numerum singularem et collocationem*: Scrib. Larg. 84 o bone -us. *ceterum v. vol. II p. 2086, 15 sqq.* di -aeque: Plin. nat. praef. 24. di immortales (*cf. p. 906, 31*): Plavt. Amph. 455 (*26ies*). Ter. Eun. 232 Cato orig. 19 Trag. inc. 63. Cic. S. Rosc. 37 (*45ies in oratt.*). fin. 2, 93 (*9ies in phil.*). Att. 1, 16, 1 (*15ies*). di magni: Plavt. True. 701 Catvll. 14, 12. 53, 5. 109, 3 Ov. epist. 17, 160 *al. v. p. 906, 84.* di patrii: Cvrt. 4, 10, 34 stabilite regnum. *v. p. 908, 38.* 'di propitii' clamant: Petron. 60 (*cf. Heraeus, Sprache des Petron. p. 32*) *v. p. 907, 45.* deo gratias: Gramm. suppl. 218, 4. 266, 7 (*de interiectionibus*). *accedit* per: Cato or. frg. 10, 3 per -os immortales (Cic. Quinct. 83 [*47ies in oratt.*]. fin. 3, 47 div. 2, 114 nat. deor. 2, 114 off. 2, 5 Sall. Catil. 51, 10 *al.*). Enn. scaen. 10 per ego -um sublimas subices umidas (*i. nubes*). Ter. Phorm. 764 per -os atque homines. Cic. Att. 16, 6, 3 per -os. Hor. carm. 1, 8, 2 die per omnes hoc -os vere (te -os oro *pars codd. cf. Vollmer, Hermes 45, 1910, 471*). *addito verbo iurandi vel obtestandi*: Ter. Andr. 538 per te -os oro (834 *al.*). 694 per omnes tibi adiuro -os. Lex Bant. (Corp. I 197) 25 iuranto ... per Iovem -osque Penates (Lex Vrson. [Corp. II 5439] 2, 20 Lex Salpens. [Corp. II 1963] 31. Ov. am. 3, 2, 61 per tibi tot iuro testes pompamque -orum. trist. 2, 54 per mare, per terras, per tertia numina iuro, per te praesentem ... -um. Sen. Oed. 265 per regna iuro ... perque penetrales -os. Petron. 101 iurat per -os deasque. *saepe*). Cic. Att 11, 2, 2 per omnes -os te obtestor. Liv. 30, 12, 13 precor quaesoque ... per huiusce regiae -os. Cvrt. 4, 14, 24 per ego vos -os patrios ... vindicate ... nomen gentemque Persarum. Sil. 12, 80 per vos Tyrrhena faventum stagna -um, per ... cineresque Sagunti obtestor. *accedit* pro(h): Plavt. Amph. 822 pro di immortales (*29ies*. Ter. Ad. 447 Phorm. 1008 Acc. trag. 339. Cic. Q. Rosc. 4 [*15ies*]. Tusc. 1, 96 parad. 42). Ter Eun. 943 pro -um fidem (Liv. 3, 67, 7 *al*). Hec. 198 pro -um atque hominum fidem (Haut. 61 Sall. Catil. 20, 10). Phorm. 351 pro -um immortalium (*sc. fidem. cf.* Don. *ad l.* Cic. phil. frg. I 8). Caecil. com. 211 pro -um (*sc. fidem*). Sall. or. Phil. 2 pro di boni (Sen. contr. 1, 6, 1). Ov. trist. 1, 2, 59 pro superi viridesque -i (*i. -i caeli et maris*).

2 *precantis, exoptantis sim., hic illic pro usitato coniunctivo imperativus vel rarius indicat. futuri*: accipere: Verg. Aen. 4, 610 di morientis Elissae, accipite *eqs.* amare: Plavt. Amph. 597 ita me di ament (Bacch. 895 ita me Iuppiter [*seqq. 16 nomina deorum*] di deaeque omnes ament [*sic sim. 23ies*]. Ter. Andr. 947 [*17ies*]). Aul. 496 ita me di amabunt (Most. 520 Poen. 1219 Ter. Hec. 106. 233 Haut. 463. 749). approbare: Cic. Verr. 6, 49 di approbent (Att. 6, 6, 1 epist. 2, 15, 2 *al.*). averruncare: Pacvv. trag. 112 *di* averruncassint amentiam. avertere: Lvcil. 788 -us avertat verba ob-

scena. Cic. Phil. 4,10 o di immortales avertite et detestamini...hoc omen (epist. 12,6,2 Verg. Aen. 3,265). commodare: Sen. dial. 12, 12,5 di illum deaeque...commodent (*nota vocis interpositionem*). conservare: Lampr. Alex. 6,3. dare (*plerumque* dent, duint): Plavt. Asin. 46 Mil. 1038 Poen. 667. 1055 *al.* Ter. Audr. 232 Phorm. 519. 976. 1005 Acc. trag. 70. devertere: Avr. Fronto p. 85, 2 N. omne votum di tibi ad usum tuum... devertant. facere (*saepe* faxint): *additur etiam frequenter* bene, melius *sim.*: Plavt. Amph. 380 (*26ies*). Ter. Ad. 917 Hec. 102. 354 Haut. 161 Cic. Verr. 4, 81. 6, 33 Mur. 84 Mil. 103 Att. 15, 29, 1 *al.* Prop. 2, 9, 28. 3, 16, 25 Qvint. decl. 259 p. 58, 28. faciles sint: Ov. trist. 1, 5, 15. fallere: Sen. Med. 396 di fallant metum. favere: Ov. Pont. 1, 1, 63 ut mihi di faveant. Cvrt. 9, 6, 24. ferre *aliquid*: Verg. Aen. 1, 603 di tibi... praemia ferant. Lyg. 4, 1 meliora. firmare: Verg. Aen. 12, 188 di numine firment. fortunare: Cic. epist. 2,1,2 tibi patrimonium. ignoscere: Cic. Phil. 1, 13 Ov. trist. 1, 171. instaurare: Verg. Aen. 6, 529 talia Grais. iubere: Ov. epist. 1, 101 di, precor, hoc iubeant. met. 4, 371 ita di iubeatis. iuvare: Cic. Att. 1, 16, 1 ita me di iuvent. 5, 11, 4. minuere: Ov. Pont. 3, 8, 27 *di* minuant mihi Caesaris iram. monere: Pacvv. trag. 112 di monerint meliora (Lvcil. 653). obruere: Cic. har. resp. 42 quod di omen obruant. offerre: Plavt. Capt. 355 di omnia optata offerant (Ter. Ad. 978). pellere: Ov. met. 15, 588 talia di pellant. perpetuare: Lampr. Alex. 6, 3 di te perpetuent. persolvere: Verg. Aen. 2, 536 di... persolvant grates. prohibere: Ter. Andr. 568 quod di prohibeant (Haut. 1038 Cic. S. Rosc. 151 *saepe*). reddere: Verg. Aen. 2, 536 praemia reddant. Lvcan. 9, 848 reddite di... miseris. referre: Ov. Pont. 2, 11, 26 di tibi referant grates. rependere: Sen. Thy. 530 di paria... pretia... rependant. reservare: Cic. Cato 19 utinam di... tibi reservent (Verg. Aen. 8, 484). secundare: Verg. Aen. 7, 259 di nostra incepta secundent. Lvcan. 1, 635 di visa secundent. servare: Plavt. Asin. 654 di te servassint (Cas. 324 Cist. 573 Trin. 384 *al. sim.*). *numerus singularis* -us te servet *in actis senatus apud* Treb. Claud. 4 *et* Vopisc. Tac. 3—6 *indicat falsarium. cf. O. Hirschfeld, Die röm. Staatszeitung Berl. Akad. 1905 p. 937.* sinere: Plavt. Bacch. 468 ne di sirint. Cvrt. 5, 8, 13 nec di siverint, ut. 10, 6, 20 nec di sierint. Petron. 112 ne istud di sinant (126 nec hoc di sinant). tueri: Ov. epist. 15, 32 di tueantur opes. velle: Ov. met. 7, 37 di meliora velint (9, 728 di mihi parcere velint. *al. sim.*). vertere: Plavt. Aul. 175 di bene vortant (*praecipue in sponsionibus.* 272. 275 Pseud. 646 *al.* Ter. Eun. 390 Hec. 196 Phorm. 552). Lyg. 4, 95 -us in melius somnia vertat. Liv. 10, 35, 14 *al.* *elliptice*: Plavt. Cist. 512 ita me di deaeque, superi atque inferi et medioxumi, itaque me Iuno regina et Iovis suprema filia, itaque me Saturnus, Ops... Iuppiter... Iuno... Ianus, ita — quid dicam nescio. Verg. georg. 3, 513 di meliora (*sc. duint.* Liv. 9, 9, 6. 39, 10, 2 Val. Max. 4, 3 ext. 2 *al.*). Prop. 4, 6, 65 di melius (*sc. faciant.* Ov. epist. 3, 125. 16, 30 met. 9, 497 Sen. contr. 10 praef. 7 Sen. epist. 47, 9 *al.* 98, 4 *supplendum videtur* fecerunt). Mart. 11, 53, 5 di bene. *al.* Gell. 11, 13, 10 di mentem meliorem mihi! Veg. mil. 35 *sit* -us nobiscum.

3 ***execrantis***: affligere: Fronto p. 42, 7 N. me di omnes male afflixint. convertere: Verg. Aen. 2, 191 di... omen in ipsum convertant. malum *sim.* dare: Plavt. Most. 655 Stich. 261. Ter. Andr. 666 tibi di... exitium duint. Apvl. apol. 64 malam gratiam. eradicare: Ter. Andr. 761 di te eradicent (Haut. 589). Catvll. 28, 14. exagitare: Hor. sat. 2, 6, 54 omnes di exagitent me. excruciare: Plavt. Persa 831 di deaeque... te... excrucient. male (malum) *alicui* facere: Plavt. Curc. 129 Ter. Phorm. 394 Lvcil. 56 Cic. Verr. 4, 81. 6, 33 Mur. 84 Mil. 103 Phil. 9, 1 epist. 5, 11, 3 Sen. apocol. 11. *adde*: Ivs Ivr. Arit. (Corp. II 172) 15 (*sub Caligula*) omnes di immortales... expertem patria... faxint. habere: Corp. VI 13740 habeat -os superos et inferos iratos. infelicitare: Plavt. Cas. 246 di me et te infelicent (Merc. 436 Poen. 449 Rud. 885 Caecil. com. 114). mactare: Enn. scaen. 333 illum di deaeque magno mactassint malo (Afran. com. 264 Pompon. Atell. 137). mutare: Ov. am. 3, 8, 65 male quaesitas pulvere mutet opes. negare: Priap. 78, 1 di deaeque dentibus tuis escam negent. perdere (*saepissime* ut illum [te, me] di perdant, perduint *sim.*): Naev. carm. frg. 19 Pacvv. trag. 206 Plavt. Asin. 467 (*44ies*) Ter. Eun. 302 (*8ies*) Tvrpil. com. 102. 139 Cic. Deiot. 21. Att. 15, 4, 3 quem di mortuum perduint. Sen. contr. 9, 6 (29), 7. 10, 5, 6. Sen. dial. 5, 14, 3 di illum male perdant (epist. 95, 21). Tac. ann. 6, 6. Svet. Tib. 67 di me deaeque peius perdant. summovere: Ov. met. 8, 97 di te summoveant. *elliptice*: Cic. Att. 10, 15, 4 sed di istos! 15, 20, 3. 16, 1, 1 di hercule istis! *al.*

4 ***salutantis***: di te bene ameut (*plerumque praecedit* salve, *sim.*): Plavt. Aul. 183 (*16ies*). di deut bona: Plavt. Asin. 623 Poen. 687 Persa 483 Stich. 469 Trin. 436. 1152.

5 ***proverbiales*** (*cf. in commune Otto, Sprichwörter p. 110 sq.*): Plavt. Bacch. 144 sperat quidem animus: quo eveniat -is in manu est (Liv. 30, 30, 19. *cf. Hom. Il. 17, 514* θεῶν ἐν γούνασι κεῖται). 816 quem di diligunt, adulescens moritur (*Menander*: ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσι, ἀποθνήσκει νέος). Curc. 531 quoi homini -i sunt propitii, lucrum ei profecto obiciunt. Mil. 314 -is inimicis natus atque adversis (Most. 563. Phaedr. 4, 20, 15 -is est iratis natus [Hor. sat. 2, 3, 8 *iocose.* Sen. apocol. 11]. Ivv. 10, 129). Varro rust. 1, 4, 4 ut aiunt, -i facientes adiuvant (Ov. fast. 2, 782 *v. p. 889, 25*). Pvblil. C 36 contra felicem vix -us vires habet. Sen. contr. 10 praef. 6 sunt -i immortales lenti quidem, sed certi vindices generis humani (Cvrt. 3, 13, 17 Ivv. 13, 100). Sen. apocol. 13, 2 quid di ad homines? Petron. 44 -i pedes lanatos habent (*interpretantur* Porph. Hor. carm. 3, 2, 31 *et* Macr. sat. 1, 8, 5 *Apollodorum secutus*). 75 homines sumus, non -i. Paneg. 9, 4 sua enim cuique prudentia -us est.

IVNCTVRAE.

ex ingenti exemplorum copia nonnisi notabiliora antiquissimaque attuli, necnon hic illic ex Christianis auctoribus primum addidi locum: reliqui sub ipsis quaerantur vocibus.

1 ***verbales***: a -us ***subiect.*** (*neglexi omnes fere actiones quae non ad ipsam deorum naturam pertineant*): adest: Plavt. frg. inc. 38 Val. Fl. 4, 652 *al.* adit: Cic. har. resp. 62. adiuvat: Plavt. Capt. 587 *al.* Ter. Andr. 522 *persaepe.* admonet: Cic. har. resp. 44. 61. advertit: Val. Fl. 4, 667. amat: Plavt. Epid. 192 di... omnes me adiuvant, augent, amant. 515. Pseud. 613 me servant atque amant (*11ies*). Ter. Hec. 106 ita me di amabunt. Haut. 463. 749 *al. cf. p. 892, 78. 893, 74.* anuuit: Prop. 1, 1, 31 Ov. met. 2, 351. 8, 352 Liv. 31, 5, 7 *persaepe.* apparet: Cic. nat. deor. 1, 37. approbat: Plavt. Poen. 1255 Met. Nvm. or. frg. Gell. 1, 6, 2 Cic. phil. frg. IX 11 *saepe.* assentit: Ov. met. 9, 259. 14, 592. audit (preces *sim.*): Cic. Pis. 43 ac. 2, 80 Verg. Aen. 10, 423 *saepe.* aversatur: Epiced. Drusi 211 -is aversantibus omen. *al.* avertit: Cic. Flacc. 104 Phil. 3, 35 Verg. Aen. 9, 76 *saepe.* benedicit: Tert. adv. Hermog. 12 p. 139. cogitat: Cic. nat. deor. 1, 114 *persaepe.* colit (*homines sim.*): Plavt. Persa 581 Cic. nat. deor. 1, 115 *al.* comprobat: Cic. p. red. ad Quir. 18 dom. 15. concedit: Plavt. Amph. 12 Ov. am. 3, 3, 12 *al.* conciliat: Enn. scaen. 342 Cic. Cluent. 7. concupiscit: Cic. dom. 108 nat. deor. 1, 22. consentit: Cic. Phil. 4, 10 nat. deor. 2, 60. constituit: Cic. Q. Rosc. 46 Tusc. 1, 118 *persaepe.* consulit: Cic. nat. deor. 1, 122 (*20ies*) Ov. epist. 1, 23 *al.* contemplatur: Cic. nat. deor. 1, 52. creat: Manil. 2, 657 *al.* cupit: Plavt. Cas. 814 me servatum (Epid. 644 Rud. 1164). :: at me perditum. Cic. Marcell. 23. curat: Plavt. Mil. 1384 Acc. trag. 143 Cic. Tusc. 4, 73 (*15ies*) Att. 4, 10, 11. damnat: Sen. Phoen. 258 Sil. 5, 241. dat (danunt) *praecipue malum*: Plavt. Amph. 563 (*16ies*) Ter. Haut. 592 Cato orig. 19 Varro ling. 5, 69 *persaepe.* decernit: Sen. epist. 16, 4. declarat: Cic. nat. deor. 2, 6 *al.* deest: Tert. adv. Marc. 1, 10 p. 303. denuntiat: Cic. Tusc. 1, 118. descendit: Manil. 1, 339. 2, 108. deserit: Plavt. Pseud. 381. 600 Liv. 5, 15, 11 *saepe.* despicit: Min. Fel. 36, 9. destinat: Tert. resurr. 32 *al.* deterret: Cic. div. 1, 123. diligit: Plavt. Bacch. 816 Ter. Andr. 973 Phorm. 854 Cic. nat. deor. 2, 165 *al.* dispensat: Min. Fel. 25, 12. disponit: Tert. bapt. 3 materiam. divitat: Tvrpil. com. 198. domat: Prop. 2, 26, 52 Stat. Theb. 2, 30. dominatur: Cic. Tusc. 1, 74 Sen. Phaedr. 185. edit: Tib. 1, 4, 73 ore. 2, 2, 12 Val. Max. 7, 3, 1 *saepe.* efficit: Cic. ac. 2, 47 *al.* est (*i. existit*): Cic. iuv. 1, 46 (*85ies*). Stat. Theb. 4, 490 in corde. *persaepe.* exaudit: Cic. div. 1, 129 Liv. 40, 5, 1 Sen. contr. 1, 3, 10 *al.* Tert. ieiun. 10. exercet: Tert. adv. Hermog. 3 p. 130 *potestatem.* exigit (*poenas sim.*): Liv. 45, 19, 16 Sen. contr. exc. 8, 1 *saepe.* fabricatur: Cic. nat. deor. 1, 4 Tim. 17. fallit: Verg. georg. 3, 392 Tib. 1, 8, 56. favet: Liv. 44, 1, 11 *saepe.* fortunat: Plavt. Trin. 576 Afran. com. 83 Cic. epist. 15, 7 *saepe.* gubernat: Cic. nat. deor. 1, 52 Att. 6, 3, 3 *al.* hortatur: Paneg. in Mess. 135 hortante -o. *al.* ignoscit: Ov. fast. 3, 309 Ivv. 3, 146. imperat: Cic. rep. 3, 36. 37 Val. Fl. 1, 245 Tert. ieiun. 11. incitat: Flor. epit. 2, 3, 2. incutit: Cic. Tim. 37. indiget nihil: Varro ling. 5, 92. intellegit: Cic. nat. deor. 3, 77 *al.* intercedit: Tert. adv. Marc. 2, 7 p. 343. interest: Cic. div. 1, 118 Hor. ars 191 Liv. 10, 40, 14 *al.* intervenit: Calp. ecl. 3, 23 amori. Apvl. Socr. 5 p. 130 humanis rebus. invidet: Carm. epigr. 54, 3 Verg. Aen. 1, 719. 11, 269 Liv. 5, 27, 12 *saepe.* iubet: Plavt. Merc. 880 Cic. Tim. 25. iudicat: Cic. p. red. ad Quir. 11 dom. 26 Tim. 9 *persaepe.* iuvat: Plavt. Cas. 417 Persa 755 Cic. Phil. 3, 36. epist. 7, 20, 2 -is iuvantibus. *sic saepissime.* mandat: Tert. adv. Hermog. 11 p. 138. meminit: Cic. rep. 6, 26 Catvll. 30, 11. minatur: Cic. div. 2, 38 Sen. Thy. 704 *al.* miseretur: Afran. com. 417 Liv. 27, 33, 11 *saepe.* moderatur: Cic. rep. 6, 26 regit et moderatur et movet id corpus. monet: Cic. har. resp. 40. 53 div. 1, 85 Sall. Iug. 102, 5 *saepe.* nascitur: Cic. Q. Rosc. 46 nat. deor. 3, 91 ac. 2, 118 *persaepe.* neglegit: Plavt. Poen. 823 Cic. nat. deor. 3, 79 *al.* nocet: Cic. off. 2, 13. 3, 102 *saepe.* odit: Naev. trag. 37 Cic. Phil. 13, 45. 14, 8 Ivv. 15, 71. opitulatur: Avg. civ. 3, 17. ordinat: Cvrt. 4, 14, 20 fata. Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361. oritur: Cic. Tim. 37 nat. deor. 1, 25. parcit: Liv. 27, 33, 11 Tert. adv. Marc. 1, 28 p. 329. patitur: Cic. div. 2, 112 Sall. or. Phil. 16 *al.* peccat: Cic. Verr. 3, 22 nat. deor. 3, 77. peraequat: Tert. anim. 47. percipit: Cic. fin. 2, 115. potest: Plavt. Cist. 153 Met. Nvm. or. frg. Gell. 1, 6, 2 Cic. Font. 31 *saepe.* praecipit: Cic. div. 1, 49 *al.* praedicit: Cic. Phil. 4, 10 div. 1, 132 Frontin. strat. 1, 11, 11. praenoscit: Cic. div.

1, 82. 2, 102. 106. praescit: AVG. civ. 5, 10 *al.* praestat: PLAVT. Bacch. 387 CIC. nat. deor. 3, 25 *saepe.* probat: PROP. 3, 1, 38 SEN. dial. 1, 4, 7. procreat: CIC. Tim. 12. 21. prohibet: PLAVT. Amph. 1051 TIB. 1, 3, 23 *saepissime.* TERT. idol. 16. promittit: CIC. div. 2, 38 PLIN. epist. 8, 1, 3. pronuntiat: TERT. anim. 11 *al.* prospectat: STAT. silv. 5, 2, 170. prosperat: AMM. 18, 6, 3 prosperante -o. prospicit: OV. fast. 2, 860 TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 419. providet: CIC. nat. deor. 1, 54 *saepe.* regit: ACC. trag. 142 CIC. nat. deor. 2, 77 *al.* regnat: MANIL. 2, 768. respicit: PLAVT. Bacch. 638ᵃ Rud. 1316 TER. Andr. 642 Hec. 772 Phorm. 817 *saepe.* revelat: TERT. adv. Hermog. 28 p. 156. saevit: TIB. 1, 2, 88 APVL. met. 10, 2. scit: PLAVT. Merc. 626 CIC. Tusc. 1, 99 *saepe.* sentit: CIC. nat. deor. 1, 36 TIB. 3, 11, 19 *al.* sinit: PLAVT. Bacch. 468 Merc. 323 AFRAN. com. 359. *cf. p. 893, 35.* suscitat: TERT. resurr. 57 *al.* temperat: CIC. Tim. 22 SEN. epist. 65, 23 *al.* terret: VERG. Aen. 12, 895 OV. met. 14, 640. territat: VAL. FL. 5, 260. tuetur: CIC. leg. 2, 9 Cato 81 HOR. carm. 1, 17, 13. tutatur: SIL. 15, 674. vetat: CIC. leg. 2, 8 Tusc. 1, 74 HOR. epod. 14, 6 *saepe.* videt: PLAVT. Capt. 313 VARRO Men. 115 CIC. dom. 1, 14 *saepe.* vivificat: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 645. vivit: CIC. nat. deor. 2, 154. ulciscitur: CIC. Verr. 5, 87 CAES. Gall. 1, 14, 5 *al.* urit: TIB. 1, 8, 7. vult (non vult): ENN. ann. 201 PLAVT. Amph. 1051 Aul. 742 (*14ᵗᵉˢ*). salvum, servatum volunt: PLAVT. Aul. 677 Poen. 917 Pseud. 905 *al.* SALL. Iug. 14, 19 -is volentibus. *sic saepissime.* VERG. Aen. 5, 50 sic di voluistis. *al.* zelat: AVG. civ. 3, 3 non zelant coniuges *eqs.*

b *cum genet.*: -i, -orum esse: COMM. instr. 1, 25, 4. meminisse: CIRIS 119. metuere: OV. met. 1, 323. LIV. 22, 3, 4 metuens. oblivisci: LIV. 30, 23, 8 TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465. pudet: SALL. or. Phil. 15 te neque hominum neque -orum pudet (LIV. 3, 19, 7). TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300. recordari: TERT. ieiun. 6.

c *cum dativo* (*accedit persaepe acc. rei, rarius personae*): accedere: OV. trist. 5, 5, 61. 5, 8, 29 LVCAN. 8, 486. accommodare: CVRT. 4, 7, 23 effigiem. adaequare: TERT. anim. 24. adhaerere: TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 308 VVLG. psalm. 72, 28 *al.* adhibere: CIC. nat. deor. 1, 3 cultus (1, 94). admovere: SEN. nat. 2, 37, 2 preces. adulari: TERT. pudic. 2. adversari: PLAVT. Persa 26. aequare: CVRT. 10, 5, 33 PLIN. paneg. 4. agere (*saepe* gratias, grates, laudes *sim.*): PLAVT. Amph. 181 (*9ᵗᵉˢ*) TER. Andr. 596, *saepissime* ITIN. [Silv.]. SEN. nat. 6, 32, 5 controversiam. allegare: APVL. apol. 54 Socr. 5 p. 130. ascribere: LVCAN. 6, 49 Iliacos ... muros. PLIN. nat. 10, 18 illi deo (*Iovi*) ales (*aquila*) ascribitur. 25, 30 TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. assentiri: SEN. dial. 1, 5, 6. assignare: PLIN. nat. 25, 13. attribuere: CIC. nat. deor. 3, 89. blandiri: PLIN. paneg. 2 APVL. met. 4, 22. cantare: VVLG. psalm. 67, 33 *al.* cedere: VERG. Aen. 5, 467 OV. met. 1, 465 LVCAN. 5, 502 MIN. FEL. 29, 5. certare: SIL. 5, 16 formā. cludere: SEN. epist. 83, 1 nihil -o clusum est. cohaerere: AVG. civ. 11, 28. commendare: CIC. Mur. 2 FRONTO p. 5, 14 N. TERT. anim. 41. complacere: PLAVT. Rud. 187 hoc -o complacitum est. concedere: PVBLIL. A 22 *al.* conciliare: CIC. har. resp. 57 nos natura. conficere: PLIN. nat. 35, 157. confidere: SALL. Catil. 52, 28 AVR. Fronto p. 90, 7 N. confiteri: VVLG. Tob. 13, 12 *al.* congruere: TERT. adv. Hermog. 9 p. 136. consecrare: CIC. Cluent. 43 PAVL. FEST. p. 321 CVRT. 4, 7, 16 *saepe.* consimilare: AVG. civ. 2, 10. contingere: SEN. epist. 92, 27 -is ... solis virtus ... contingit. convenire: STAT. Theb. 8, 295. convertere: SVET. Vesp. 7 se. cordi esse: HOR. carm. 1, 17, 13 LIV. 1, 39, 4. 6, 9, 3 *saepe.* credere: PROP. 4, 2, 20 OV. epist. 2, 53 *saepe.* curae esse: TVRPIL. com. 116 SALL. Iug. 75, 9 *al.* dare: LEX reg. Fest. p. 189 -is piaculum dato. PLAVT. Cist. 484 verba. VARRO ling. 5, 122. 182 CIC. ac. 2, 121 div. 1, 31 *al.* debere: CIC. Catil. 3, 28 fin. 3, 73 off. 1, 160 *al.* decernere: SALL. Iug. 55, 2 supplicia. PLIN. nat. 2, 23 *al.* dedicare: LIV. 27, 25, 8 PAVL. FEST. p. 265 *saepe.* deesse: SEN. epist. 74, 14 LVCAN. 5, 499. denegare: TERT. bapt. 2 -o proprietates suas. derogare: TERT. nat. 1, 10. deservire: COMM. instr. 2, 22, 13. devovere: CIC. nat. deor. 2, 10 FLOR. epit. 1, 17, 7 AMPEL. 20, 6 *al.* dicare: PAVL. FEST. p. 218. 322. dicere: HOR. carm. saec. 7 carmen. donare: CIC. Tusc. 5, 90 LVCAN. 3, 243. ducere: PERS. 2, 63 bona. esse: PLAVT. Bacch. 144 in manu (LIV. 30, 30, 19). TER. Andr. 121. 138 gratia. CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 in tutela. exaequare: CVRT. 6, 11, 24 se. expandere (*i. precans brachia extendere*): TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322. facere: VARRO ling. 5, 84 sacra. PROP. 4, 1, 81 pretium fecere -o. SEN. benef. 6, 23, 4 controversiam. epist. 95, 49 quae causa est -is bene faciendi. LVCAN. 6, 441 vim. QVINT. decl. 329 p. 296, 19 iniuriam. *al. sim.* TERT. idol. 1 fraudem. adv. Marc. 5, 13 conficium. famulari: TERT. resurr. 47 CLAVD. rapt. Pros. 1, 20. favere: CATVLL. 13, 2. fidere: TERT. ieiun. 7 AVG. civ. 1, 25. fundere vota: VAL. FL. 5, 616. gratulari: AFRAN. com. 21. habere: TER. Andr. 770 gratias (Phorm. 894 gratias habeo atque ago. *al.*). Hec. 346. 653 LAEL. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 72, 13. LIV. 33, 22, 5 de honore -is habendo (35, 8, 34 *saepe*). ieiunare: TERT. ieiun. 7 *al.* ignoscere: LVCAN. 2, 93. immittere: LVCAN. 5, 124 vatem (*sc. Pythiam*). immolare: PLAVT. Asin. 713 Poen. 452 VARRO frg. Gell. 2, 28, 3 CIC. inv. 2, 95 div. 2, 38 leg. 2, 29 *saepe* TERT. ieiun. 9. imperare: PLIN. nat. 30, 14. imputare: TERT. adv. Marc. 5, 13. indicere: CIC. Verr. 2, 48 bellum toti Graeciae, dis hominibusque (5, 72). LIV. 24, 10, 13 omnibus -is indicta est supplicatio. indulgere: SIL. 14, 673. inhaerere: AVG. civ. 10, 5. insusurrare: SEN. epist. 10, 5 vota. intendere: SEN. clem. 1, 25, 5 manus. irasci: SEN. dial. 5, 31, 1. iubilare: VVLG. psalm. 94, 1. iungere: CIC. ac. 2, 139 hominem -o. libare: OV. fast. 2, 631 Pont. 4, 8, 39 CVRT. 7, 8, 18 *al.* litare: PLIN. nat. praef. 11 STAT. Ach. 2, 12 FLOR. epit. 3, 4, 2. 3, 18, 14. mactare (*i. immolare*): VARRO frg. Non. p. 341 MART. 3, 24, 3. mandare: MART. 7, 99, 8. mereri: PETRON. 114. minitari: PLAVT. Amph. 986. negare: LVCAN. 8, 863 tura. nocere: MART. 13, 39, 2. obicere: LVCAN. 9, 188. obligare: CIC. leg. 2, 41 TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. oboedire: CIC. leg. 3, 3. opponere: SEN. Herc. O. 879. obsequi: GRATT. 457. obsistere: PAVL. FEST. p. 193. pandere aures: SIL. 9, 57. parare: MELA 3, 58 LVCAN. 1, 35. parcere: SALL. Catil. 52, 32 LVCAN. 6, 599 STAT. Theb. 2, 689. 9, 814. parēre: CIC. Phil. 13, 6 rep. 3, 33 leg. 1, 23 LIV. 21, 63, 7 TERT. spect. 8. participare: AVSON. 419, 42. patere: SEN. epist. 53, 11 -o omnis aetas. frg. 24. peccare: COMM. instr. 2, 6, 7. pendere: CIC. Pis. 50 poenas. persolvere: CIC. Planc. 80 gratiam. Phil. 11, 29 poenas. placere: PLAVT. Capt. 454 si -is placet (Truc. 647. Amph. 653 ita -is est placitum [HOR. sat. 2, 6, 22]. TER. Ad. 476 Eun. 919 CIC. de orat. 3, 93 S. Rosc. 102 Pis. 38 fin. 2, 31 Tusc. 5, 31. LIV. 4, 3, 9. 6, 40, 7 PLIN. nat. 14, 140. 19, 153 *al.* QVINT. inst. 8, 3, 44 (*cum indignatione dictum*). OV. epist. 9, 43. plangere: STAT. Theb. 3, 197 invidiam. ponere partem: PLIN. nat. 12, 89. praescribere: TERT. scorp. 6. praestare: LVCAN. 5, 42 spem. se probare: PORPH. Hor. carm. 2, 19, 9. prolibare: PLIN. nat. 14, 117. 119. proponere: SEN. dial. 1, 5, 1. prosecare: PAVL. FEST. p. 78 *exta.* prosternere se. TERT. orat. 23. psallere: VVLG. psalm. 67, 33. reddere: SEN. epist. 102, 22 me -is reddam. PETRON. 115 vota. TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 460 gloriam. relinquere: PLAVT. Cist. 150. remittere: SEN. epist. 20, 8 vota. renuere: AVSON. 469, 15. reservare: TERT. pudic. 22. sacrare: SALL. hist. frg. 1, 47. 2, 86 *saepe.* sacrificare: ENN. ann. 221 PLAVT. Truc. 423 *persaepe.* satisfacere: CIC. Tusc. 3, 72. servare: MELA 3, 58. servire: SEN. dial. 1, 5, 6. 10, 15, 5. *persaepe apud* ECCL. solvere: CIC. Att. 15, 11, 4 vota (LIV. 28, 21, 1). *al.* sternere: TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322. succumbere: APVL. met. 10, 2. supplicare: CARM. Sal. (Varro ling. 7, 27) 1, 2 SALL. Iug. 63, 1 hist. frg. 2, 70 *saepe.* tendere: CIC. Font. 48 manus. tribuere: CIC. prov. cons. 27 Tusc. 1, 52 *al.* TERT. adv. Hermog. 15 p. 143. vacare: SEN. epist. 110, 2. venire: SEN. nat. 1 praef. 6 in consortium. videre: VERG. Aen. 2, 428 -is aliter visum (SEN. epist. 98, 4). OV. met. 7, 699 non ita -is visum (trist. 4, 8, 15 LIV. 1, 10, 7). *saepe sim.* vindicare: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. vovere: PETRON. 107 crinem. TERT. ieiun. 9.

d -um *obiect. per genera digesta*: *a praevalet notio colendi vel omnino credendi*: accedere: CIC. Mil. 59 APVL. met. 11, 23. accersere: LIV. 34, 5, 10. accipere: CIC. Verr. 5, 132 VERG. Aen. 12, 260 *al.* adducere: PLAVT. Epid. 610. adhibere: CIC. off. 3, 44 HOR. ars 227 OV. fast. 4, 829 *al.* adiungere: CIC. nat. deor. 2, 166. 3, 40. adire: CIC. nat. deor. 1, 77 PROP. 2, 34, 26 OV. am. 3, 7, 54 *saepe.* adiurare: TER. Andr. 694. admittere: OV. met. 4, 186. adoptare: TERT. nat. 2, 8. adorare: LIV. 7, 40, 4. 21, 17, 4 *al.* OV. fast. 4, 680 *persaepe.* adornare (*i. extollere, honorare*): COMM. instr. 1, 19, 8. advehere: OV. am. 2, 11, 44. advocare: VARRO rust. 1, 1, 7 CATVLL. 40, 3 LIV. 8, 33, 21. aestimare: VVLG. sap. 14, 20 *al.* affari: VERG. Aen. 2, 700. agnoscere: CIC. Tusc. 1, 70 leg. 1, 25 VERG. Aen. 12, 260 MIN. FEL. 17, 2. alligare: SEN. dial. 1, 5, 8. amare: TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 516 AVG. civ. 12, 21. alloqui: STAT. Theb. 11, 712. appellare: VARRO frg. Gell. 16, 17, 2 SERV. auct. Aen. 1, 141 CIC. Quinct. 94 *persaepe.* apprecari: HOR. carm. 4, 15, 28. apprehendere: VVLG. II par. 7, 22. arcessere: CLAVD. rapt. Pros. 3, 2. asciscere: CIC. leg. 2, 19. asseverare: MIN. FEL. 8, 2. attestari: AVSON. 92, 5. audire: CIC. nat. deor. 1, 18. 2, 32 *al.* benedicere: PS. APVL. Ascl. 40. canere: HOR. carm. 4, 2, 13 TIB. 2, 1, 37 *saepe.* cantare: TIB. 2, 1, 83. celebrare: CVLEX 19 HOR. carm. 1, 12, 3 *saepe.* ciere: LIV. 22, 14, 7. cogitare: SEN. frg. 123. colere: VARRO Men. 265 frg. Serv. auct. Aen. 8, 275 *persaepe.* MIN. FEL. 10, 4. comprecari: OV. trist. 5, 11, 25 SEN. Med. 740 APVL. met. 4, 1. computare: TERT. pudic. 8 *saepe.* conciliare: OV. fast. 1, 337 AVG. civ. 2, 27. concipere: SEN. contr. 10, 5, 8 SEN. epist. 95, 48. confiteri: TERT. adv. Hermog. 7 p. 134. conquirere: FRONTO p. 213, 10 N. consalutare: SEN. dial. 7, 25, 4 PLIN. paneg. 5. consociare: LIV. 1, 45, 2. constituere: CIC. Scaur. 46 leg. 2, 25 *al.* consulere: TIB. 1, 3, 10 OV. fast. 2, 238 AVSON. 93, 4. contestari: CIC. Verr. 5, 67 epist. 3, 10, 1 TERT. adv. Hermog. 6 p. 132. convocare: OV. ars 2, 581 met. 14, 405. coronare: HOR. carm. 3, 23, 16 PLIN. nat. 13, 71. 21, 168. credere *v. vol. IV p. 1148, 31 sqq.* decorare: PACVV. trag. 212. defendere: CIC. Sest. 95 nat. deor. 3, 90 LIV. 5, 39, 10 *persaepe.* delectare: CIC. nat. deor. 1, 22 HOR. carm. 4, 12, 11 PAVL. FEST. p. 363. deligere: TERT. ieiun. 3. demonstrare: AVG. civ. 22, 6. dicare: CVRT. 8, 5, 11 *al.* efficere: CIC. nat. deor. 1, 10. effingere: SEN. dial. 7, 16, 1. elicere: PLIN. nat. 28, 104.

evocare: CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 PAVL. FEST. p. 237. exaltare: VVLG. II reg. 22, 47 *saepe.* excantare: LVCAN. 6, 686. excipere: SEN. Oed. 298 pectore. excire: LIV. 5, 14, 2. 31, 14, 12. excolere: PHAEDR. 4, 11, 10. exorare: OV. Pont. 4, 8, 22 trist. 2, 22 STAT. silv. 2, 7, 121 *al.* exornare: LVCAN. 6, 256. experiri: PROP. 3, 13, 66 OV. trist. 3, 2, 27. extimescere: CIC. Tusc. 3, 38 OV. Pont. 3, 2, 18. facere: PLAVT. Capt. 865 tranquillum. CIC. Verr. 1, 14 (*de statua*) rep. 2, 18 *saepe.* fatigare: PROP. 2, 20, 3 mea de fraude (*sc. lamentando*). LIV. 27, 50, 5 suppliciis votisque. *al.* fingere: CIC. nat. deor. 2, 70. 123 *al.* MIN. FEL. 21, 9 TERT. adv. Marc. 1, 18 p. 313. flectere: OV. ars 1, 442. habere: CIC. Verr. 2, 49 *Tenes* apud Tenedios sanctissimus -us habetur. Tusc. 1, 28 *persaepe.* honorare: APVL. met. 2, 31 TERT. test. anim. 2. implere: OV. met. 7, 428 muneribus. VAL. FL. 2, 167 voce ... questibus. implorare: CIC. Verr. 2, 153 *al.* SALL. Catil. 52, 29 VERG. Aen. 7, 576 *persaepe.* inducere: CIC. nat. deor. 1, 42 *al.* QVINT. decl. 323 p. 273, 2 MIN. FEL. 37, 12. inferre: VERG. Aen. 1, 6 Latio. infringere: STAT. Ach. 1, 144 precatu. infulcire: SEN. benef. 3, 28, 2. instituere: PLIN. nat. 18, 7. intellegere: CIC. Tusc. 1, 66 *al.* OV. fast. 2, 716 *saepe.* intueri: LIV. 37, 54, 16 QVINT. inst. 12, 10, 65. invenire: LVCAN. 3, 126 PETRON. 17. invitare: AVG. civ. 5, 23 (*praecedit* placabat). invocare: PLAVT. Amph. 1061. 1093 CORNELIA epist. frg. 2 TERT. bapt. 4 *saepe. nota ellipsin verbi*: PROP. 3, 20, 5 tu stulta -os? iurare: OV. epist. 20, 1 (3) TERT. adv. Hermog. 6 p. 132 AVSON. 153, 44 *al.* laudare: SEN. frg. 122. mactare: CIC. Vatin. 14 puerorum extis -os manes mactare. magnificare: TERT. resurr. 10 HIER. epist. 39, 2, 7 *al.* memorare: PLAVT. Merc. 627 -os absentes testes. metuere: PLAVT. Poen. 282 Pseud. 269 TER. Hec. 772 *persaepe.* noscere: CIC. Tusc. 1, 70 *saepe.* MIN. FEL. 19, 15. obsecrare: PLAVT. Cist. 664 TER. Phorm. 740 AFRAN. com. 170 *persaepe.* observare: OV. Pont. 2, 7, 19. obtestari: CIC. Verr. 6, 188 HOR. epist. 1, 7, 94. orare: PLAVT. Epid. 302 Merc. 908 Poen. 1134 *persaepe.* ornare: CIC. Verr. 5, 123 NVX 10 *al.* patefacere: CIC. div. 2, 51. percolere: APVL. met. 5, 25. percontari: FRONTO p. 229, 1 N. persalutare: PHAEDR. 4, 12, 4. persequi: PLAVT. Merc. 836. petere: CATVLL. 61, 46. placare: CIC. Font. 31 leg. 2, 25 *persaepe.* OV. medic. 83. plorare (*i. implorare*): AFRAN. com. 170. poscere: VERG. georg. 3, 456 HOR. carm. 1, 24, 12. LIV. 7, 40, 4 veniam (SIL. 4, 766). praedicare: TERT. idol. 6 *persaepe.* praesumere: TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. praetendere: SEN. Tro. 753. precari: AFRAN. com. 83 RHET. Her. 4, 55, 67 CIC. Balb. 55 *persaepe.* probare (*i. comprobare*): MART. 1, 12, 12. propitiare: SEN. nat. 2, 33 SVET. Vesp. 7 MIN. FEL. 32, 3 *saepe.* prosequi: MIN. FEL. 25, 11. provulgare: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513. putare: CAECIL. com. 259 CIC. Cael. 42 div. 1, 104 *saepe.* quaesere: NAEV. com. 95 PLAVT. Amph. 720 Cas. 389 TER. Ad. 298 *saepe.* reciperare: CIC. dom. 143. recipere: PLIN. nat. 29, 16. recogitare: TERT. anim. 10 *al.* recognoscere: TERT. adv. Val. 3. recolere: AVG. civ. 3, 11 Troianos -os. reformidare: MIN. FEL. 12, 5. reperire: MANIL. 2, 116. respicere: TIB. 2, 5, 22 CORN. SEV. carm. frg. 19 TAC. hist. 4, 4. retinere: CIC. Verr. 5, 132. revereri: PLIN. epist. 8, 24, 3. rogare: LIV. 7, 20, 3. 40, 11, 5 MART. 1, 39, 6 *persaepe.* salutare: PLAVT. Bacch. 347 Curc. 70 *al.* TER. Phorm. 311 CIC. S. Rosc. 56 *saepe.* sapere: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 509. satiare (*syn.* placare): CIC. Marcell. 18 SEN. Med. 201. sciscitari: LIV. 45, 27, 8. sentire: HOR. carm. saec. 73 OV. epist. 11, 26. sequi: CIC. fin. 3, 73 HOR. carm. 3, 25, 19 LIV. 3, 17, 6 *al.* servare: CIC. nat. deor. 1, 77. sollicitare: SEN. Med. 271 LVCAN. 1, 65. spectare: OV. met. 11, 160 LIV. 5, 16, 8 *al.* sperare: PLAVT. Cas. 346 Cist. 596. 1209. statuere: CIC. Sest. 144 nat. deor. 1, 16 MIN. FEL. 19, 5. tangere: OV. met. 4, 164 vota. 8, 279 *saepe.* tenere: CIC. nat. deor. 1, 124 OV. epist. 20, 239. testari: TER. Hec. 476 CIC. Caecin. 83 *al.* VERG. Aen. 4, 492 *saepe.* timere: CIRIS 359 OV. am. 3, 3, 23 LIV. 23, 42, 4. tollere (*sc. laudibus*): TERT. resurr. 10. tonare (*i. invocare*): VERG. Aen. 4, 510. tueri: OV. trist. 2, 215. venerari: PLAVT. Poen. 950 TVRPIL. com. 74 MIN. FEL. 29, 8 *persaepe.* vereri: CIC. Planc. 29 Cato 81 VERG. catal. 2, 16 *saepe.* videre: PLAVT. Bacch. 452 CIC. nat. deor. 1, 88 VERG. Aen. 4, 358 *al.* visere: LIV. 42, 11, 3. 42, 49, 5. vocare: VERG. ecl. 1, 36 Aen. 4, 681 HOR. carm. 1, 14, 10 *saepe.* usurpare: CIC. Tim. 39. APVL. Socr. 1 p. 116 visu.

β notio **negandi, spernendi,** *impugnandi, omninoque male faciendi subest*: abnuere: TERT. nat. 1, 4. accusare: PLAVT. Most. 712 LIV. 5, 43, 7. 28, 7, 8 *al.* alienare: APVL. Socr. 6 p. 132 a nobis. arguere: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323. attenuare: VVLG. Soph. 2, 11. auferre: VVLG. Ios. 24, 14. blasphemare: AVG. civ. 1, 8. cavillari: VAL. MAX. 1, 8 ext. 8. celare: CIC. off. 3, 37 OV. fast. 2, 563. conculcare: COMM. apol. 854. crucifigere: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 13 HIER. epist. 14, 11, 2 *saepe.* decipere: PLAVT. Rud. 346 PROP. 2, 16, 54 SIL. 1, 482. dedecorare: TERT. pudic. 16. dedignari: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 12. deformare: AVG. civ. 4, 27. deicere: TERT. pudic. 16. deierare: TERT. adv. Marc. 2, 26. demereri: EPICED. Drusi 132. derelinquere: ITALA (Tert. ieiun. 6) *et* VVLG. deut. 32, 15 TERT. scorp. 3 *saepe.* deserere: OV. epist. 5, 126. despicere: PROP. 2, 34, 46 SEN. dial. 3, 21, 1 STAT. Theb. 10, 851. despuere: MIN. FEL. 8, 4. destituere: HOR. carm. 3, 3, 21. destruere: TERT. nat. 1, 4. detestari: AVG. civ. 1, 8. dispicere: SEN. epist. 95, 54. dissimulare: OV. epist. 4, 56 fast. 5, 504. dubitare: TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. effugere: GERM. frg. 4, 26 STAT. silv. 2, 1, 220. eicere: CIC. leg. 2, 37. emendare: SEN. epist. 107, 12. eviolare: PROP. 1, 7, 16. facere: PLAVT. Cas. 332 flocci. Pseud. 269 minimi. fallere: CIC. nat. deor. 3, 76 OV. am. 3, 11, 46 *saepe.* fraudari: LIV. 45, 39, 9 suo honore. ignorare: TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 301. increpare: LIV. 45, 23, 19. incusare: LIV. 25, 37, 9 CVRT. 7, 7, 7. infamare: SEN. epist. 123, 17 AVG. civ. 8, 13. inflammare: CIC. nat. deor. 1, 42. infuscare: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346 -i delicto infuscandi (*i. arguendi*). inquinari: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441. insequi: VAL. MAX. 5, 5, 4 convicio. invadere: SEN. Med. 424. irridere: COMM. instr. 1, 28, 4. irritare: AVG. civ. 2, 27. laedere: LYGD. 4, 76 PROP. 2, 15, 48 LVCAN. 3, 448 QVINT. decl. 323 p. 270, 18. linquere: SIL. 1, 482. ludere: OV. am. 3, 3, 20. maculare: SEN. Tro. 1004. mentiri: SEN. Oed. 669. negare: SEN. epist. 123, 17 TERT. adv. Hermog. 12 p. 139 AVG. civ. 8, 2. neglegere: CIC. nat. deor. 1, 121 SALL. Catil. 10, 4. nescire: TER. Haut. 1038 MIN. FEL. 35, 4. 37, 7. obtundere: TER. Haut. 879 gratulando. obumbrare: TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 481. occidere: MIN. FEL. 28, 8 *persaepe.* odisse: STAT. Theb. 3, 556. offendere: OV. epist. 20, 48 fast. 1, 482 trist. 1, 5, 38 *saepe.* TERT. patient. 5 p. 8 *al.* parvi pendere: PLAVT. Rud. 650. pellere: CLAVD. carm. min. 25, 19. perdere: SEN. contr. exc. 8, 1 SEN. Herc. O. 1114 PETRON. 89 v. 53. postponere: AVG. civ. 15, 22. praetermittere (*i. neglegere*): COMM. apol. 202. probrare: SEN. Ag. 297 PLIN. nat. 2, 22. relinquere: CIC. Verr. 1, 14 nat. deor. 1, 85 *al.* OV. met. 13, 967 *saepe.* renuntiare: FLOR. epit. 1, 13, 16 TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465. reprobare (*i. removere*): TERT. adv. Marc. 2, 11 p. 350. repudiare: CIC. nat. deor. 3, 47. spernere: OV. met. 4, 390 LIV. 10, 40, 10 MIN. FEL. 6, 2. spoliare: CIC. Verr. 6, 179 nat. deor. 1, 102 VAL. MAX. 7, 6, 4 *al.* subicere: CIC. dom. 106 nat. deor. 2, 77. superare: OV. am. 1, 2, 37. tacere: AVG. civ. 8, 2. tollere: CIC. Verr. 5, 139 nat. deor. 1, 29 *saepe.* vertere: PROP. 2, 28, 32. 3, 3, 10. vexare: CIC. leg. 2, 37. vincere: VERG. Aen. 2, 320. violare: CIC. Verr. 5, 60 in quo *facinore* di immortales violati ... sunt. 5, 121 *al.* OV. met. 4, 613 *al.* MIN. FEL. 24, 4.

γ de aliis actionibus hominum erga deos: adiuvare: STAT. silv. 1, 4, 111. aequare: SEN. epist. 92, 30. aequiperare: OV. Pont. 2, 2, 94. afferre: OV. fast. 4, 78. 5, 92. affirmare (*i. nuncupare*): TERT. nat. 2, 10. amittere: CIC. Verr. 5, 151 omnium annorum sacra -osque patrios. annuntiare: AVG. civ. 10, 19. antecedere: SEN. dial. 1, 6, 6 epist. 53, 11. armare: TIB. 1, 4, 8. aspicere: MART. 9, 25, 4. asseverare: TERT. nat. 2, 11. assimilare: AVSON. 118, 18. attingere: CIC. Verr. 5, 121 nat. deor. 1, 22 *al.* attrectare: CVRT. 10, 10, 13. auferre: CIC. Verr. 5, 77. 104. capere: OV. ars 3, 653 trist. 2, 76 SEN. epist. 87, 21. cernere: CIC. Tim. 37. cognominare: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298. cohibere: TAC. Germ. 9 parietibus. collocare: CIC. nat. deor. 2, 60 leg. 2, 28. committere: CIC. dom. 1 PROP. 4, 1, 104. complecti: CIC. Tusc. 1, 51 cogitatione. confundere: SEN. epist. 9, 16 in unum. conscribere: APVL. met. 6, 23 -i conscripti Musarum albo. contaminare: AVG. civ. 9, 16. continere: CIC. rep. 3, 14. contingere: HOR. sat. 2, 6, 52. convertere: HOR. carm. 3, 16, 8 converso in pretium (*i. aurum*) -o. deducere: QVINT. inst. 9, 2, 31. 12, 10, 62. definire: TERT. adv. Hermog. 2 p. 128. delegare: SEN. benef. 4, 11, 3. deputare: TERT. adv. Marc. 2, 12 p. 351 -um bonum. deripere: TIB. 1, 10, 6 e caelo. detrahere: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373. diiudicare: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298. distinguere: NIGID. Serv. auct. ecl. 4, 10. dividere: LVCAN. 2, 35. ducere: OV. met. 13, 82 in proelia. edicere: TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 570. eripere: CIC. Verr. 3, 13. OV. epist. 7, 78 ignibus. exarare: CIC. div. 2, 51. excitare: PETRON. 134. fabricari: VVLG. IV reg. 17, 29. facere (GLOSS. -um facio ἀποθεῶ. -us fio ἀποθεοῦμαι) *cf. p. 891, 19. 57. 59. 64. 73. alio sensu v. p. 897, 7.* flere: HOR. carm. 1, 5, 6 mutatos ... -os. horrere: SEN. epist. 75, 17. imitari: SEN. benef. 3, 15, 4. 4, 26, 1 PS. SEN. mon. 10. immittere: SEN. benef. 6, 40, 2 in me. implicare: CIC. nat. deor. 1, 51. 52. imponere: OV. fast. 5, 92 EPICED. Drusi 258. includere: CIC. rep. 3, 14 parietibus. PLIN. paneg. 49. incutere: PERS. 5, 187. inducere: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 294 *al.* inscribere: OV. met. 15, 128 sceleri. SEN. dial. 10, 16, 5. inserere: LIV. 27, 23, 2 prava religio inserit -os. insinuare: TERT. scorp. 4. locare: APVL. Socr. 3 p. 123 in sublimi actheris vertice. machinari: EVANTH. de com. 3, 2 θεοὺς ἀπὸ μηχανῆς id est -os argumentis narrandis machinatos. metiri: SEN. nat. 1 praef. 17. miscere: APVL. Socr. 4 p. 128 hominibus. MIN. FEL. 24 (23), 3 in hominum rebus. mittere: PLIN. paneg. 67 in consilium. movere: TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527. multiplicare: AVG. civ. 7, 21. mutare: HOR. carm. 1, 5, 6. nominare: PLAVT. Asin. 716 VARRO frg. Gell. 16, 17, 2 *saepe.* MIN. FEL. 19, 2. notare: MANIL. 4, 309. numerare: CIC. nat. deor. 1, 33 *al.* nuncupare: CIC. nat. deor. 2, 71. obstringere: AVG. civ. 10, 10. ordinare: APVL. Plat. 1, 12. ostendere: MANIL. 4, 439. pensitare: TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 334. percensere: LIV. 5, 52, 6. periurare: OV. am. 3, 11, 22

in mea damna -os. piugere: Ov. epist. 15,114 trist. 1, 4, 8 *al.* ponere (*de artifice*): Hor. carm. 4, 8, 8. portendere: Tert. adv. Prax. 28 p. 284. praeficere: Cic. nat. deor. 3, 93 rebus humanis. Min. Fel. 19, 9 mundo. procreare: Cic. Tim. 21. proflare: Stat. Theb. 2, 77 serta intervacuosque mero crateras anhelum proflabant sub lucc -um (*Bacchum*). promereri: Porph. Hor. carm. 2, 8, 9/10. punire: Avson. 324, 1 (*de Cupidine*). rapere: Val. Fl. 6, 756. regere: Cic. rep. 1, 56. revelare: Tert. adv. Marc. 4, 16 p. 472 *al.* saepire: Nep. Them. 7, 4 muris. seiungere: Apvl. Socr. 5 p. 132 a nobis. significare: Cic. nat. deor. 1, 68. simulare: Lvcan. 5, 148 Avg. civ. 10, 11. sollicitare: Tert. nat. 1, 8. somniare: Tert. adv. Marc. 2, 11 p. 350. sorbere: Sen. benef. 6, 22, 1. suggerere: Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 612. suscitare: Verg. Aen. 2, 618. sustinere: Ov. fast. 2, 460 tergo. titulare: Tert. adv. Marc. 1, 25 p. 325. transferre: Cic. nat. deor. 3, 53 Liv. 5, 52, 10 Pavl. Fest. p. 329.

e *eum ablat.*: abigere: Lvcan. 6, 736 vos ... urnis, teque -is. apostatare (*i. deficere*): Comm. instr. 2, 9, 1. carere: Ov. fast. 1, 57. frui: Ivv. 1, 49 -is iratis. gigni: Verg. Aen. 6, 131 geniti. 6, 394. 9, 639 (Gloss. -is genitus θεογενής) *saepe.* uasci: Plavt. Mil. 314 Most. 563 Liv. 1, 16, 3 *al.* niti: Naev. com. 70. perfrui: Avg. civ. 2, 23. uti: Cic. nat. deor. 1, 29.

f *cum praepos.*: a -o, -eis (*accedit plerumque aliquid*): abscedere: Tert. test. anim. 2. accipere: Cic. Cluent. 159. alienare: Avg. civ. 19, 26. consequi: Cic. p. red. ad Quir. 5. desciscere: Tert. adv. Marc. 3, 13 p. 398. esse: Tert. anim. 16. exoptare: Plavt. Stich. 296. exorare: Tert. pudic. 3. exordiri: Liv. 45, 39, 10. expetere: Cic. nat. deor. 3, 88. exposcere: Bell. Alex. 15, 8. extermiuare: Cic. Sest. 30. ferre: Hor. carm. 3, 16, 22. impetrare: Liv. 1, 31, 7 veniam. *al.* nasci: Cic. nat. deor. 2, 60 Plin. nat. 12, 5. optare: Plavt. Capt. 777 Cic. Verr. 1, 50 nat. deor. 1, 122 *al.* ordiri: Liv. 22, 9, 7. oriri: Cic. Tim. 38 Liv. 4, 15, 7. permanare: Cic. nat. deor. 1, 3. pervenire: Cic. nat. deor. 2, 79 *al.* petere: Cic. Font. 30 Rab. perd. 5 nat. deor. 3, 88 *al.* praestare honorem: Svet. Aug. 31. precari: Cic. Mur. 1 *al.* Nep. Timol. 5, 3 Liv. 4, 46, 4 *al.* proficisci: Cic. Tusc. 1, 72 div. 2, 54. recedere: Avg. civ. 11, 17. reconderc veniam: Plin. nat. 11, 251. remigrare: Apvl. Plat. 2, 20 anima. removere: Sen. benef. 4, 3, 3 a -is longe remotum. repetere: Cic. div. 1, 125. requirere: Cic. nat. deor. 3, 91. sperare: Cic. nat. deor. 1, 116. spondere: Tert. adv. Marc. 5, 10 p. 606. sumere: Tert. adv. Marc. 2, 4 p. 338. supplicare: Plavt. Rud. 26. trahere: Cic. Phil. 4, 5. venire: Cic. Verr. 6, 113 Tusc. 1, 66 *al.* usu caperc: Cic. har. resp. 32.

ad: abire: Cic. Tusc. 1, 32. accedere: Cic. Lig. 38 (*sed* Mil. 59 proxime -os accessit). Vell. 1, 2, 1 Tert. adv. Marc. 3, 21 p. 413. adire? Cic. leg. 2, 24. avertere: Liv. 6, 20, 10 ab hominibus ad -os preces avertisset. Vvlg. deut. 31, 20. commeare: Apvl. Socr. 6 p. 133 merita. concedere: Cvrt. 7, 7, 28 sibi ad gloriam. conferre: Tac. ann. 4, 39 aures. confugere: Cic. div. in Caec. 3 nat. deor. 1, 53. 3, 25 Ov. met. 8, 688 *al.* converterc: Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 612. excedere: Cvrt. 4, 7, 28. patere iter: Sen. epist. 93, 10 mihi. pervolare: Cic. phil. frg. IX 12. porrigere: Sen. benef. 5, 14, 2 manus. recipere: Liv. 4, 15, 7. redigere: Ps. Sen. mon. 56 omnia. redire: Plavt. Cas. 336 Cic. prov. 35. referre: Liv. 1 praef. 7 Sen. nat. 2, 32, 2. reverti: Val. Max. 1, 1, 14. revocare: Cic. nat. deor. 1, 28. tendere manus: Liv. 26, 9, 8 Tac. ann. 1, 11. 12, 65 Plin. epist. 4, 11, 7. tollere: Cic. Catil. 3, 2. Plin. epist. 6, 20, 15 manus. trahere: Cic. nat. deor. 2, 70. transgredi: Vell. 2, 75, 3. transire: Sen. epist. 26, 8. vertere: Liv. 3, 7, 7 populum ac vota. 6, 20, 9 Tac. ann. 3, 4. **adversus:** Avg. civ. 21, 23 argumentari. Sall. or. Phil. 20 manus armare. Sall. epist. Pomp. 1 pericula suscepissem. Hier. epist. 14, 5, 2 sapiat. Sen. suas. 5, 8 tumescere. **ante:** Ov. Pont. 2, 2, 124 procubuisse. **apud:** Qvint. inst. 9, 2, 92 ut urbem apud -os deponerent. Tac. ann. 11, 27 sacrificasse. Tert. pudic. 1 quae non apud -um egisset. **circum:** Hier. epist. 18ᵃ, 10, 1 stare. *al.* **contra:** clamare: Vvlg. Bar. 6, 31. dicere: Cic. nat. deor. 3, 88. disputare: Cic. nat. deor. 2, 168 *al.* ferre: Cic. Phil. 2, 72 arma (Tib. 1, 6, 30 Ov. met. 4, 609 Pont. 1, 1, 26). bellum gerere: Cic. Phil. 13, 16. verba mittere: Comm. instr. 1, 3, 6 (*i. male dicere*). **cum:** agere: Plavt. Mil. 1351 Plin. paneg. 67. bellare: Cic. Cato 5. comparare: Cic. Tusc. 5, 38. coniungere: Caes. or. frg. Suet. Iul. 6. consociare: Cic. leg. 1, 23. contendere: Ciris 329. copulare: Plin. nat. 2, 27 societas haec cum -o. esse: Avg. civ. 11, 17. expostulare: Fronto p. 232, 18 N. facere: Plavt. Rud. 709. bellum gerere: Cic. Font. 30 Liv. 21, 63, 6. bellum inire: Cvrt. 9, 8, 7. loqui: Apvl. apol. 26. pacisci: Sen. contr. 1, 8, 1 Plin. paneg. 67. puguare: Cic. Tusc. 3, 60 Cvrt. 7, 6, 7. queri: Cic. ac. 2, 81 Vell. 2, 130, 3. regnare: Avg. civ. 15, 1. vivere: Prop. 2, 32, 56 quae dea cum solo vivere *potuit* sola -o. Sen. epist. 59, 14. **de:** agere: Sen. uat. 7, 30, 1. audire: Cic. nat. deor. 3, 7. cogitare: Cic. nat. deor. 1, 76 *al.* confingere: Tert. adv. Prax. 10 p. 241. consulere: Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 551. credere: Apvl. apol. 39. definire: Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293. dimicare: Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 299. disceptare: Tert. adv. Marc. 1, 21 p. 317. existimare (male): Sen. contr. 1, 3, 2. expériri: Tert. anim. 18. explicare: Cic. nat. deor. 3, 44. gloriari: Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 465. interrogare: Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 550. liquere: Cic. nat. deor. 1, 29. loqui: Cic. nat. deor. 1, 105. mereri: Tert. ieiun. 7. negare: Apvl. mund. 31. queri: Sen. dial. 6, 15, 2 Flor. epit. 2, 6, 14. saginare: Tert. resurr. 8 p. 36 *animam.* sentire: Cic. fin. 1, 62 *al.* **erga:** delinquere: Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 503. **ex:** vivere: Avg. civ. 13, 2 nec ex -o vivit *anima. saepe ibid.* **in** *e. acc.*: anquirere: Cic. nat. deor. 1, 45. blasphemare: Tert. adv. Prax. 29 p. 285. cadere: Cic. div. 2, 18. 125. caecutire: Tert. adv. Marc. 2, 2 p. 334. committere: Cic. Verr. 2, 6. conferre: Cic. nat. deor. 1, 77 Sen. benef. 7, 15, 5. credere: *v. vol. IV p. 1149, 28 sqq.* dicere sententiam: Tert. adv. Marc. 1, 22 p. 320. discribere: Plin. nat. 18, 270 discriptis in -os stellis. ferre arma: Sen. suas. 5, 2. fidere: Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361 Avg. civ. 22, 8. fungi officiis: Liv. 21, 63, 11. grassari: Min. Fel. 8, 3. iaculari convicia: Avg. civ. 2, 13 *al.* immittere: Sen. epist. 104, 28 iuventutis corruptelam. latrare: Tert. adv. Marc. 2, 5 p. 339. peccare: Tert. patient. 7 p. 11. referre: Cic. nat. deor. 1, 34. 3, 51 Spart. Sept. Sev. 17, 5 Lampr. Alex. 63, 3 *al.* reponere: Cic. nat. deor. 1, 38. retorquere: Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 298. sperare: Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361 *al.* surgere: Min. Fel. 23 (22), 7. vertere: Liv. 26, 45, 9. **in** *e. abl.*: agere: Tert. adv. Prax. 5 p. 234 *al.* cedere: Tert. adv. Marc. 1, 22 p. 319. Ov. met. 7, 24 in -is est (Pont. 4, 15, 23). *al.* gaudere: Comm. apol. 794. Tert. adv. Marc. 1, 6 p. 297 in illo -o ... periclitari poterit. spem habere: Itin. [Silv.] 36, 5. permanere: Avg. civ. 10, 21. requiescere: Avg. civ. 11, 8. Tert. resurr. 47 viventes. *al.* **inter:** computare: Min. Fel. 25, 8. habere: Plin. nat. 19, 101 *al.* recipere: Lampr. Alex. 43, 6. referre: Svet. Aug. 97 Spart. Carac. 11, 5 Capitol. Gord. 31, 3 *al.* **per** (*v. p. 892, 52 sqq.*): adiurare: Plavt. Bacch. 777 Men. 615. 655. benedicere: Tert. idol. 21 *al.* deiurare: Plavt. Cas. 670. deierare: Mela 1, 46. dicere: Plavt. Men. 990 Trin. 520. expectare: Cvrt. 4, 10, 32 *sq. enuntiatum eondicionale.* iurare: Trag. inc. 16. obsecrare: Cic. Quinct. 96. obtestari: Plavt. Capt. 727 Caes. civ. 3, 108, 3. orare: Ter. Andr. 538. 834. Liv. 28, 22, 9 per -os superos inferosque. remaledicere: Tert. idol. 21. rogare: Call. dig. 49, 14, 3. **pro:** Tert. anim. 55 si pro -o occumbas. idol. 4 ut pro -o adversus -um consecrarentur. **secundum:** sapere: Avg. civ. 20, 30. vivere: Avg. civ. 14, 4 *saepe.* **super:** mirari: Apvl. Socr. 4 p. 128. diligere: Tert. scorp. 14.

2 *adnominales*: **a** *pendet ex adiect.*: *α genet.*: aequalis: Cic. leg. 2, 9 quae vis ... aequalis *est* illius caelum ... regentis -i. compos: Tert. pudic. 10. conscius: Tert. adv. Marc. 4, 20 p. 486. ferax: Sen. Herc. f. 259 terra (*se. Thebae*). impatiens: Sen. Ag. 719 Stat. Theb. 10, 165. memor: Liv. 5, 38, 1. particeps: Avg. civ. 22, 30. patiens: Ov. fast. 1, 247 Sen. epist. 65, 23. plenus: Ov. fast. 6, 538 Liv. 5, 52, 2 Sil. 5, 80. proprius: Rvt. Lvp. 2, 8 Liv. 6, 41, 4 Tert. adv. Hermog. 4 p. 130. sacer: Cic. leg. 2, 45 terra ... sacra -orum omnium est. Corp. XI 4637 sacrum -um dearum. *al.* similis: Cic. nat. deor. 1, 90 homines -orum similes. 1, 91. timidus: Ov. fast. 5, 431. totus: Val. Fl. 1, 207.

β dativ.: acceptabilis: Avg. civ. 10, 5. acceptus: Cic. rep. 6, 13 nihil est ... illi principi -o ... acceptius. aequiperabilis: Plavt. Curc. 168. amicus: Hor. carm. 2, 17, 2 -is amicum est. 4, 6, 41. arduus: Avr. Fronto p. 49, 5 N. blandus: Porph. Hor. carm. 3, 23, 17. 18. carus: Cic. Flacc. 69 fin. 3, 66 uat. deor. 1, 121 Hor. carm. 1, 31, 13 *al.* coaeternus: Avg. civ. 10, 31. decorus: Plavt. Rud. 254 decorum dis locum. Cic. leg. 2, 45 color albus. desiderabilis: Avg. civ. 10, 5. difficilis: *vide s. v.* exiguus: Cic. prov. 26 -is ... non erat exigua eadem gratulatio. exosus: Avg. civ. 19, 23. extranens: Tert. adv. Marc. 1, 11 p. 303 *al.* facilis: Cic. div. 1, 120 Hor. sat. 2, 3, 284. formidabilis: Apvl. met. 6, 15. gratus: Cic. dom. 147 Phil. 5, 44 *al.* rep. 3, 15 leg. 2, 25 *saepe.* gravis: Cic. leg. 2, 41. habilis: Tert. pudic. 20 homo. ignotus: Cic. off. 3, 39 *saepe.* impossibilis: Avg. civ. 12, 21. improbus: Plin. nat. 2, 95. infestus: Sall. Catil. 15, 4. ingenitus: Tert. adv. Marc. 2, 3 p. 337. ingratus: Cic. Manil. 47. inimicus: Cic. Phil. 11, 10 Hor. sat. 2, 3, 123. innumerabilis: Avg. civ. 16, 21. invidiosus: Plin. nat. 35, 11. invisus: Cic. Phil. 8, 10 nat. deor. 2, 167 rep. 2, 48 Verg. Aen. 8, 245. iratus: Cic. Pis. 68 hac dis irata fronte. Lvcan. 8, 665 iratamque -is faciem. iucundus: Cic. dom. 147. liber: Cic. leg. 2, 26. miserabilis: Tert. ieiun. 7. mitis: Ov. Pont. 2, 1, 48. obscurus: Cic. nat. deor. 3, 38. par: Catvll. 51, 1 Sen. epist. 31, 9. 48, 11. pateus: Cic. leg. 2, 26. perinvisus: Cic. or. frg. A VII 53. placabilis: Tert. ieiun. 15 resurr. 43. placibilis: Tert. resurr. 47. propitiabilis: Tert. ieiun. 15. proximus: Plavt. Pseud. 1258 Cic. leg. 2, 40. sacrum: Corp. I 632 (= VI 110) sei -o sei deivae. *et deinde persaepe* sacrum -o, -is. similis: Cic. Marcell. 8 Verg. Aen. 1, 589 Liv. 5, 41, 8. 26, 50, 13. tolerabilis: Cvrt. 6, 11, 24. venerabilis: Ignat. ad Smyrn. 11, 2 ecclesiam vestram -o venerabilem (θεοπρεσβευτήν).

γ ablat.: condignus: Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 388. diguus: Plavt. Trin. 830 Cic. nat. deor. 3, 61 div. 1, 118. 2, 125 *persaepe.* expers: Lvcr. 2, 1092. fretus: Plavt. Cas 346. 348. 349 Sall. Iug.

63,1. 90,1 STAT. Theb. 12,757. indignus: CIC. nat. deor. 3,64 LVCR. 6,69. plenus: OV. medic. 2 (*cf.* SEN. suas. 3,6. 7 LVCAN. 9,574). prognatus: LIV. 1,40,3.

δ cum praepos.: ab: receus: SEN. epist. 90,44 alti spiritus viros et, ut ita dicam, a -is recentes. adversus: aequus: SEN. epist. 93,1. securus: TAC. Germ. 46. gratus: SEN. benef. 5,17,7. 7,15,4. impius: CIC. off. 3,28. apud: possibilis: TERT. adv. Prax. 10 p. 241. circa: neglegens: SVET. Tib. 69. cum: affinis: TERT. adv. Marc. 2,9 p. 347. communis: SALL. Catil. 1,2 *animi imperium* nobis cum -is . . . commune est. SEN. clem. 1,8,3 APVL. Socr. 13 p. 148. erga: *gratus*: QVINT. inst. 11,2,12. irreverens: TERT. nat. 1,10. in *c. accus.*: gratus: CIC. Verr. 3,116. insolens: TERT. nat. 1,10. impius: CIC. Verr. 2,47. religiosus: SCHOL. Germ. Bas. p. 82,5. saevus: SEN. dial. 7,26,6. sceleratus: CIC. har. resp. 5. securus: AVG. civ. 2,12. venerabilis: VAL. MAX. 1,1,15.

b *genetivus pendet ex substantivo (in exemplis afferendis hic eandem secutus sum rationem quam supra [p. 894, 11] significavi)*: *α subiectivus*: acerbitas: TERT. scorp. 6. adiutorium: SEN. contr. 1,2,18. 1,3,8 VAL. MAX. 2,7 ext. 1. admiratio: FLOR. epit. 2,6,43. adventus: VERG. Aen. 8,201 VITR. 5,6,8 *saepe*. adulterium: CIC. nat. deor. 1,42 SEN. contr. 10,5,14 *al.* aegritudo: CIC. nat. deor. 2,70. aequitas: CIC. nat. deor. 3,90 TAC. ann. 16,13 AMM. 29,2,19. aerumna: TERT. nat. 1,10. aetas: CIC. nat. deor. 2,70 PLIN. nat. 16,240. aeternitas: AVG. civ. 11,24. agnatio: CIC. leg. 1,23. amicitia: CIC. nat. deor. 1,122 AVG. civ. 9,9. amor: CIC. Catil. 3,1 erga vos. *al.* amplexus: OV. fast. 4,171. ancilla: HIER. epist. 11,2. anima (animus): CIC. div. 1,129 LIV. 2,49,7. annus: CENS. 21,11 solaris et canicularis et -i annus vocatur. anticipatio: CIC. nat. deor. 1,43.44. apostolus: TERT. adv. Marc. 5,15 p. 627. auctoritas: QVINT. inst. 5,11,42. 12,10,8 TERT. bapt. 5. augurium: VAL. FL. 2,486. auspicium: PETRON. 122,127. auxilium: CIC. Rab. perd. 5 SALL. Catil. 52,29 VERG. Aen. 8,201 *saepe*. bellum: CIC. nat. deor. 1,42 AETNA 87 LVCAN. 9,657. benedictio: TERT. pudic. 20 *al.* beneficium: CIC. Deiot. 6 nat. deor. 1,101 LIV. 28,35,8. benignitas: CIC. Q. Rosc. 33 *persaepe*. bonitas: CIC. inv. 2,113 nat. deor. 3,84 OV. Pont. 1,6,46 TERT. adv. Marc. 1,22 p. 318. VVLG. Rom. 11,22 *opp.* severitas. calor: STAT. silv. 2,3,53. caritas: CIC. nat. deor. 1,122 part. 56 *saepe*. causa: LIV. 10,7,12 (*praepos. vice* 26,36,6). SEN. benef. 2,30,2 causam agere -orum. dial. 1,1,1. civitas: CIC. fin. 3,64 leg. 1,33 *persaepe*. clamor: OV. met. 15,731 SEN. Herc. O. 1569. claritas: VVLG. Luc. 2,9. clementia: OV. trist. 5,4,19 TERT. idol. 12 *al.* coetus: CIC. Sest. 143 LIV. 2,37,9 *al.* cognatio: CIC. nat. deor. 1,91 *al.* cognitio: CIC. nat. deor. 1,32 *al.* concessus: CIC. Tim. 52 APVL. met. 6,23 *al.* concilium: CIC. Tusc. 1,72 PS. SALL. in Tull. 3,7 *al.* condicio: SEN. dial. 10,19.1 TERT. anim. 37. coniugium: CIC. nat. deor. 2,70. conscientia: CIC. fin. 1,51. consensus: LIV. 38,52,11 -orum hominumque. *sic saepe*. PLIN. nat. 35,139. consilium: ENN. scaen. 336 PLAVT. Mil. 736 *saepe*. consortium: PS. APVL. Ascl. 23 hominum -orumque. conspectus: CIC. Sest. 80 Deiot. 15 TERT. orat. 16 *al.* contestatio: TERT. patient. 3 p. 3 ipsius -i. contio: PLIN. paneg. 8 hominum contione -orumque. corruptela: CIC. leg. 2,43. crimen: SEN. contr. exc. 10,5 LVCAN. 5,59 *saepe*. culpa: CIC. nat. deor. 3,76 TERT. adv. Marc. 2,10 p. 349. cupiditas: CIC. nat. deor. 2,70 AVG. civ. 4,30. cura: VERG. Aen. 3,476 OV. ars 3,405. custodia: APVL. mund. 1. decor (decus): VITR. 4,9,1 VAL. MAX. 2,10,5. dedecus: MIN. FEL. 23(22),5 *al.* delicies: APVL. apol. 110. descensus: TERT. adv. Marc. 2,25 p. 371. dignatio: TERT. anim. 47 *al.* disciplina: MIN. FEL. 30,3. discordia: CIC. nat. deor. 1,42 TAC. hist. 2,38. dispensatio: HIER. epist. 51,1,5. diversitas: TERT. adv. Marc. 1,19 p. 315. divinitas: AVG. civ. 2,14. dominatus: TERT. adv. Marc. 1,24 p. 324. donum: CIC. Arch. 18 Tusc. 1,64 *al.* edictum: TERT. resurr. 18 *al.* efficacia: TERT. resurr. 23. error: CIC. nat. deor. 3,76. exemplum: PRIAP. 27,6 OV. met. 9,555 *saepe*. exitus: MIN. FEL. 22,1. fama: LVCR. 1,68. familiaris: TERT. anim. 48. famulus: HOR. ars 239 (*de Silvano*). fatum: VERG. Aen. 2,54. 257 *al.* favor: TAC. Germ. 33 FLOR. epit. 2,6,43. 49 *al.* foeditas: TERT. nat. 1,10. fulgor: PS. QVINT. decl. 4,16. generatio: AVG. civ. 4,32. genimen: TERT. anim. 23. gens: CIC. leg. 1,23 VERG. Aen. 8,36 *al.* genus: ENN. scaen. 269 CIC. div. 2,104 *saepe*. gratia: APVL. apol. 64. gravitas: OV. met. 15,694. habitus: SVET. Aug. 70 AVG. civ. 6,7. humilitas: AVG. civ. 9,20. imbecillitas: SVLP. SEV. chron. 1,43,7 (*de Baal*). imperitia: MIN. FEL. 35,5. imperium: PLAVT. Men. 872 VERG. Aen. 4,282 *saepe*. inconstantia: CIC. div. 2,38. indulgentia: LIV. 42,52,13 VAL. MAX. 1,1,8. incuria: TERT. adv. Marc. 4,15 p. 464. industria: TERT. adv. Marc. 2,18 p. 360. iniquitas: QVADRIG. hist. 8 LIV. 26,34,13. innocentia: AVG. civ. 6,9. intellectus: SEN. dial. 9,3,4 APVL. Socr. 3 p. 124. intentio: TERT. adv. Marc. 5,18 p. 642. interitus: CIC. nat. deor. 1,42. 68. invidia: SEN. dial. 6,12,6 CVRT. 6,2,19 SIL. 7,60. ira: CIC. har. resp. 39 nat. deor. 1,45 VERG. Aen. 3,215. 4,178 *persaepe*. iracundia: CIC. nat. deor. 2,70. iudicium: CIC. div. in Caec. 65 Tusc. 1,113 *persaepe*. ius: CIC. Phil. 11,29 rep. 6,29 leg. 22. 62 LVCAN. 8,451. iustitia: TERT. adv. Marc. 2,13 p. 352. laetitia: VERG. Aen. 1,636 munera laetitiamque -i (*i. Liberi patris*). lamentatio: CIC. nat. deor. 1,42. levitas: ANTH. 415,17. lex: LVCAN. 2,272. 9,557. liberalitas: TERT. scorp. 6. libido: CIC. nat. deor. 1,42 AVG. civ. 2,14. lis: OV. met. 13,713. longanimitas: AVG. civ. 1,8. luctus: MIN. FEL. 22,1. lues: VAL. FL. 4,425. magnitudo: LIV. 41,20,8 SEN. apocol. 9 *al.* maiestas: CIC. ac. 2,120 *al.* malitia: AVG. civ. 2,25. manes: LVCAN. 6,809 Romanorum manes calcate -orum. matrimonium: SEN. frg. 39. mens: CIC. Cluent. 194 har. resp. 23 nat. deor. 1,4 *al.* OV. met. 15,137 SEN. epist. 120,14 *al.* meritum: CIC. Catil. 3,15. miles: MIN. FEL. 37,3. militia (*i. milites*): TERT. orat. 19. ministeria: PETRON. 118. miseratio: FLOR. epit. 4,10,4. miseria: AVG. civ. 2,25. misericordia: CVRT. 6,9,2 MIN. FEL. 12,6. monitum: CIC. har. resp. 54 VERG. Aen. 4,282 OV. met. 7,600 *al.* monstrum: VERG. Aen. 3,59 monstra -um (*i. portenta*). *aliter*: 8,698 omnigenum -um monstra (*i. -os monstruosos Aegyptios. cf.* HIL. in Matth. 1,6). mors: CIC. nat. deor. 1,119 TERT. adv. Marc. 5,5 p. 586. mos: VERG. Aen. 7,204 SEN. clem. 2,6,3. multitudo: CIC. nat. deor. 2,63. munificentia: SEN. benef. 4,4,3. munus: CIC. p. red. in sen. 2 Phil. 4,7 nat. deor. 3,67 *al.* mysterium: APVL. apol. 56. COMM. apol. 774 mysterio -i secreto (ITIN. [Silv.] 46,6). natalis: OV. ars 1,183 Pont. 4,9,116 MIN. FEL. 7,5. nativitas: TERT. adv. Marc. 3,11 p. 394. natura: CIC. de orat. 2,71. 3,128 fin. 3,73 (*48ies, antecedit*: nat. deor. 1,91 Tim. 8) *persaepe*. necessitas: PS. APVL. Ascl. 8. neglegentia: LIV. 3,20,5. 5,51,8 PLIN. paneg. 67. nitor: OV. met. 4,233. nota: VAL. MAX. 8,11 ext. 3. notio: CIC. nat. deor. 1,30 *al.* notitia: CIC. leg. 1,24 MIN. FEL. 35,5. numen: CIC. Rab. perd. 5 *saepe*. fin. 3,64 *saepe*. numerositas: AVG. civ. 3,12. 5,26. numerus: CORP. I 1² p. 189 n. 1 in numero -orum relatus. CIC. leg. agr. 2,95 p. red. in sen. 30 nat. deor. 1,29 *persaepe*. odium: CIC. nat. deor. 1,42 SEN. Oed. 876. omen: SIL. 16,124. omnipotentia: AVG. civ. 22,11. ops: CIC. Rab. perd. 5 VERG. Aen. 12,780 TAC. hist. 5,3. opera: ACC. trag. 159 CIC. ac. 2,121 nat. deor. 1,54 *al.* operatio: TERT. adv. Hermog. 45 p. 175. opinio: CIC. Tusc. 1,30 nat. deor. 1,29. opus: CIC. fin. 4,11 nat. deor. 2,95 SEN. nat. 3 praef. 5 PLIN. nat. 34,5 *al.* ordinatio: AVG. civ. 11,18. origo: CIC. nat. deor. 1,36. orsum: STAT. Theb. 6,358 aperit. ortus: CIC. Tim. 38. 39 *al.* paenitentia: TERT. adv. Marc. 2,24 p. 368. pax: PLAVT. Poen. 254. LIV. 3,7,7 pacem exposcere -um (3,5,14 *al.*). 3,8,1 *saepe*. *aliter*: LIV. 10,7,12 pace dixerim -orum (38,46,12). patientia: PLIN. nat. 34,141 TERT. idol. 9. persona: TERT. adv. Marc. 1,22 p. 318. perversitas: TERT. adv. Marc. 1,27 p. 329. plaga: CIC. Tusc. 3,72. plenitudo: TERT. adv. Marc. 5,19 p. 644 *cf.* VVLG. Col. 1,19. pluralitas: ISID. orig. 7,3,8. poena: CIC. har. resp. 38 Pis. 46 VERG. Aen. 6,565. poeta: AVSON. 195,6 (*de Apolline*). pompa: LYDIA 44 OV. am. 3,2,61. portentum: CIC. har. resp. 11 VERG. Aen. 7,58 *al.* portio: PLIN. nat. 36,118 -orum quaedam immortalium generi humano portio. potentia: CVRT. 6,6,2. potestas: CIC. Manil. 47 Mur. 2 nat. deor. 3,88 *saepe*. potio: PAVL. FEST. p. 165. praeceptum: VERG. georg. 4,448 *saepe*. praeco: COMM. instr. 2,19,7. praedestinatio: AVG. civ. 12,14. praemonitio: TERT. patient. 5 p. 7. praenotio: CIC. nat. deor. 1,44. praescientia: VVLG. act. 2,23 AVG. civ. 5,9. praesentia: CIC. nat. deor. 2,166 APVL. met. 8,27 MIN. FEL. 7,4. praesidium: CIC. div. 2,134 AVG. civ. 3,12. primitiae: HIER. epist. 49,10,2. principium: SEPT. SER. carm. frg. 23,2. prodigium: VAL. FL. 1,742 SIL. 16,127. proelium: CIC. nat. deor. 1,42 *al.* propheta: VVLG. I Esdr. 5,2. propositum: TERT. adv. Marc. 5,6 p. 588. prosapia: CIC. Tim. 39. providentia: CIC. nat. deor. 2,73 *saepe*. TERT. anim. 18 *passim*. provisus: TAC. ann. 12,6. pudor: PETRON. 132 omnium hominum -orumque. pugna: CIC. nat. deor. 1,42. querela: CIC. nat. deor. 1,42. ratio: CIC. nat. deor. 1,4 leg. 1,21 LVCR. 1,54 TERT. adv. Marc. 2,6 p. 341 *al.* recessio: PS. APVL. Ascl. 25 -orum ab hominibus. regnum: CIC. rep. 1,26 VERG. Aen. 4,268 PROP. 3,13,52 TERT. anim. 39 *saepe*. religio: RHET. Her. 1,4,7 CIC. Verr. 2,8 *saepe*. responsum: VARRO ling. 5,148 VERG. Aen. 9,132 PAVL. FEST. p. 296 *al.* sacerdos: CIC. leg. 2,29 ac. 2,121 PS. APVL. Ascl. 41. sacrarium: PAVL. FEST. p. 208. saevitia: TERT. adv. Marc. 2,28 p. 375. sancti: TERT. adv. Marc. 3,13 p. 398. sanctimonium: CIC. Rab. perd. 30. sanctitas: CIC. p. red. in sen. 34 PAVL. FEST. p. 278 *al.* sanies: VAL. FL. 7,368 (*de Prometheo*). sapientia: TERT. adv. Marc. 2,2 p. 335 *al.* satus: CIC. Tim. 40. scientia: VVLG. prov. 2,5. secretum: SEN. nat. 6,5,2 LVCAN. 5,222 SIL. 17,501. segnitia: ACC. praetext. 7. senatus: MART. CAP. 1,69. 2,99 *saepe apud eundem*. sententia: NEP. Lys. 3,5 SEN. contr. 1,3,7. severitas: *p. 901, 38*. significatio: CIC. Catil. 2,29. similitudo: CIC. nat. deor. 1,96 PLIN. nat. 34,38 *al.* sinceritas: VVLG. II Cor. 1,12. sophia: TERT. adv. Hermog. 18 p. 145 *al.* sors: OV. met. 10,567 LVCAN. 3,318. 6,771 *al.* species: CIC. nat. deor. 1,46 AVG. civ. 10,27 *al.* spectaculum: MART. 1,104,11. spiritus: TERT. anim. 11 *persaepe*. sponte: LVCAN. 1,234. 5,136. 9,574. status: SEN. dial. 9,8,5 TERT. adv. Hermog. 6 p. 132 *al.* stirps: VERG. georg. 4,322. studium (*i. favor*): AVSON. 441,3. suboles: VERG. ecl. 4,49. sublimitas: TERT. adv. Marc. 3,21 p. 413. suspicio: CIC. nat. deor. 1,62. testamentum: AVG.

civ. 16, 27 *saepe.* tranquillitas: APVL. Socr. 12 p. 146. turba: CIC. nat. deor. 1, 39 TIB. 3, 10, 25 AETNA 62 OV. ars 1, 542 *al.* vacatio: AVG. civ. 11, 5. venia: LIV. 39, 10, 5 APVL. met. 6, 3. verecundia: LIV. 6, 33, 5 8, 34, 8. veritas: TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 391 *al.* vestigium: CIC. Verr. 5, 107. virtus: PLAVT. Aul. 166 Capt. 324 CIC. part. 76 TERT. anim. 57 *persaepe.* vis: PLAVT. Merc. 319 CIC. Verr. 5, 101 VERG. Aen. 12, 199. TERT. resurr. 18 vires. *persaepe.* vita: TER. Andr. 959 Haut. 693 CATO or. frg. iuc. 14 *persaepe.* vocatio: VVLG. Rom. 11, 29. voluntas: CIC. S. Rosc. 136 dom. 107 HIRT. Gall. 8, 4, 3. *praecipue frequentat* AVG. voluptas: SEN. dial. 10, 19, 1 PLIN. nat. 22, 55. urbs: CIC. fin. 3, 64 nat. deor. 2, 154 OV. met. 2, 76 LVCAN. 7, 354 *al.*

β obiectivus: abominatio: VVLG. deut. 7, 25. aditus: CIC. leg. 2, 25. aemulator (aemulus): SEN. epist. 59, 18. 124, 18. aemulatio: VVLG. Rom. 10, 2. agnitio: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506. amator: AVG. civ. 8, 1. amor: AVG. civ. 12, 9. antistes: CIC. dom. 2 TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604 *al.* appellatio: TERT. nat. 2, 4. arbiter: STAT. Theb. 4, 752 (*de Iove*). auctor: AVG. civ. 6, 4. auditor: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 512. augmentum: VVLG. Col. 2, 19. caerimonia: CIC. har. resp. 12 CAES. or. frg. Suet. Claud. 6. circuitus: HIER. epist. 18ª, 6, 2 *al.* circumlator (*i. nuntiator*): TERT. adv. Marc. 1, 19 p. 314. 1, 21 p. 318. cognitor: AVG. civ. 8, 5. colloquium: VERG. Aen. 7, 90. comes: PANEG. 7, 2 (*potest ad γ referri*). communitas: CIC. off. 1, 153 -orum et hominum (*seq.* societas inter ipsos). comparatio: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295 *al.* compositio: TERT. adv. Hermog. 37 p. 166. comprecatio: LIV. 39, 15, 2 GELL. 13, 23, 1. congressus: TERT. ieiun. 6. consecratio: VVLG. num. 6, 7. consiliator: PETRON. 76 (*ironice*). consolatio: AVG. civ. 1, 29. contemptor: VERG. Aen. 8, 7 LIV. 3, 57, 3 TERT. uat. 1, 9 *al.* contemptus: LIV. 9, 34, 22 QVINT. decl. 377 p. 418, 23. contubernalis: APVL. met. 6, 10. contumelia: TERT. nat. 1, 10. convictus: PHAEDR. 4, 24, 10. conviva: HOR. carm. 1, 28, 7 (*de Tantalo*). creator: CIC. carm. frg. 22, 24. creatura: HIER. epist. 43, 1, 2. criminator: TERT. nat. 2, 7. cultor: CIC. Tusc. 1, 69 HOR. carm. 1, 3, 41 *saepe.* cultura: TERT. nat. 1, 10 VVLG. Iudith 5, 19. cultus: VARRO in logistorico qui inscribitur Curio de -orum cultu (PROB. Verg. ecl. 6, 31). CIC. Tusc. 1, 64 *persaepe.* cura: VARRO Men. 82 *al.* custos: HOR. ars 239 (*de Silvano*). defensio: AVG. civ. 2, 22. defensor: AVG. civ. 1, 24. demonstratio: TERT. adv. Marc. 2, 29 p 376. denegator: FILASTR. 50, 1 -i Christi. deprecatio: CIC. Q. Rosc. 46. desertio: AVG. civ. 22, 1. desertor: TERT. idol. 9. destructor: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 596. dilectio: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 508 ITIN. [Silv.] 25, 1. dilector: AVG. civ. 2, 20. dispositor: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347. ductor: SEN. Herc. f. 299. elector: TERT. adv. Marc. 2, 20 p. 363. exauditio: HIER. quaest. hebr. in gen. p. 26, 13. excusatio: AVG. civ. 3, 17. familiaritas: TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 335 resurr. 26 *al.* fas: FLOR. epit. 2, 20, 7. festivitas: AVG. civ. 6, 6. fides: PLAVT. Men. 1053 CIC. S. Rosc. 29 *persaepe.* formido: SEN. benef. 7, 1, 7. generatio: TERT. nat. 2, 3. genitor (genetrix): CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 32 VERG. Aen. 2, 788 (*de Cybele*). 9, 81 (*de Rhea*) *persaepe. nota:* VAL. SORAN. carm. frg. 4 *p. 887, 34.* gloria: TERT. anim. 8 *persaepe.* honor (honos): CIC. Verr. 5, 151 nat. deor. 1, 38 VERG. georg. 3, 486 *saepe.* hymnus: APVL. flor. 18 p. 91. immemoratio: VVLG. sap. 14, 26. imploratio: LIV. 8, 6, 1. 22, 5, 2. informatio: CIC. nat. deor. 1, 45. 100. iniuria: QVINT. decl. 329 p. 293, 21 -orum hominumque. TAC. ann. 1, 73. insinuator: TERT. nat. 2, 1. interdictum: TERT. pudic. 5. interpres: CIC. nat. deor. 2, 12 HOR. ars 391 LIV. 1, 7, 10 *al.* irrisio: AVG. civ. 3, 25. laus: CIC. Pis. 20 OV. Pont. 1, 1, 29 *saepe.* mater: VARRO Men. 132. 149 LVCR. 2, 598 CIC. har. resp. 28 *persaepe.* mediator: AVG. civ. 9, 9 -orum et hominum. mentio: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 572. metus: PLAVT. Amph. 841 CIC. Font. 30 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472 *saepe.* minister (ministra): CATVLL. 63, 68 TAC. Germ. 10. nominatio: VVLG. Sirach 23, 10. notitia: TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 318 *al.* novitas: TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 217. nuntius: HOR. carm. 1, 10, 5 (*de Mercurio.* PRIAP. 36, 6) LIV. 1, 34, 9. 2, 8, 7 *al.* nutrix: MART. CAP. 3, 215. obfuscatio: TERT. nat. 1, 10. obsecutor: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 512. obsequium: LVCAN. 5, 293 TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349 *al.* odium: PLAVT. Rud. 319 -orum... hominum. CIC. Phil. 14, 8. offensa: TERT. idol. 1. opus: BENED. reg. 22 (*de sacris faciendis*) *saepe.* parens: VERG. Aen. 10, 252 *persaepe.* partus: AMM. 22, 8, 2 Delon partu -orum insignem. pater: LVCR. 4, 99 VERG. Aen. 10, 873 CIRIS 269 *persaepe.* patriarcha: TERT. nat. 2, 12. pietas: NAEV. carm. frg. 12 ENN. scaen. 328. pignus: TERT. adv. Marc. 1, 12 p. 306. pontifex: TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 540. praedicator: TERT. adv. Marc. 3, 22 p. 414 *al.* precatio (preces): LIV. 1 praef. 13 CORNELIA epist. frg. 2. procreator: ARNOB. nat. 3, 29. professor: TERT. adv. Marc. 4, 12. raptor: STAT. silv. 1, 2, 118 (*de Penatibus deportatis*). reconciliatio: TERT. pudic. 8. rector: OV. met. 2, 848. 13, 599. regina: VERG. Aen. 1, 9. 7, 620 OV. met. 2, 512. regnator: NAEV. carm. frg. 15 PLAVT. Amph. 45 ACC. trag. 33. respectus: LVCAN. 8, 451 PLIN. nat. 2, 20 TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 344 *al.* reverentia: QVINT. decl. 274 p. 123, 24. rex: NAEV. carm. frg. 12 PLAVT. Capt. 622 LVCIL. 788 ACC. trag. 143 *saepe.* ritus: OV. met. 6, 590 SEN. epist. 64, 9 *saepe.* sator: VERG. Aen. 1, 254. 11, 725 GERM. 4 *al.* selectio: AVG. civ. 7, 3. sequester: TERT. resurr. 57. servator: STAT. Theb. 10, 684. similitudo: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 340 *al.* societas: TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401. supplex: NEP. Ages. 4, 8 PAVS. 4, 5 TERT. scorp. 8. supplicium: VARRO rust. 2, 5, 10. SALL. Catil. 9, 2 in suppliciis (*i. supplicatione*) -orum. SEN. contr. 10, 5, 12. susceptor: AVG. civ. 19, 23. sustentatio: VVLG. Rom. 3, 26. terror: SEN. Ag. 547 bellici -i. *saepe.* testimonium: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 362. timor: CIC. nat. deor. 1, 117 HOR. sat. 2, 3, 295 *saepe.* vectigal: TERT. nat. 1, 10. veneratio: TERT. orat. 1 AVSON. 318, 2. venerator: AVG. civ. 4, 23. visio: HIER. epist. 18ª, 11, 2 AVG. civ. 10, 16. vocatio: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513. votum: VERG Aen. 11, 4. 158 CALP. ecl. 2, 56. zelus: TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 624 *al.*

γ possess. (*nonnulla hic fortasse desiderata sub α conferre malui*): aedes (altarium, ara, arx, delubrum, simulacrum, templum *sim. aedificia*): VARRO ling. 5, 38. 51. 52 Men. 439 CIC. Catil. 3, 22 nat. deor. 1, 103 *persaepe. nota:* ITALA psalm. 81, 6 (Tert. adv. Hermog. 5 p. 132) stetit -us in ecclesia -orum (LXX *et* VVLG. *aliter*). ager: CIC. nat. deor. 3, 49. ala: VAL. FL. 1, 577. ales: VAL. FL. 4, 72. angelus: VVLG. iud. 13, 9. aqua: STAT. Theb. 9, 342. arcanum: SIL. 7, 494 PLIN. paneg. 23. arcus: SEN. Phaedr. 203. arma: VERG. Aen. 12, 739 OV. fast. 5, 43. aures (bracchium, collum, crines, dextra, digitus, facies, frons, genu, humerus, membrum, oculi, os, pectus *sim. corporis partes*): CIC. nat. deor. 1, 24. 80 CATVLL. 66, 9 VERG. Aen. 1, 170. 4, 62 LVCR. 2, 1093 LIV. 2, 49, 7. 40, 59. 7 OV. epist. 15, 64 met. 1, 339. 5, 367 fast. 1, 181. 6, 7 PRIAP. 33, 2 PAVL. FEST. p. 64. 349 MANIL. 4, 908 VAL. MAX. 3, 5, 1. 7, 1, 1 LVCAN. 5, 170 SIL. 4, 695 IVV. 10, 55 APVL. met. 5, 23 TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 356. aurum: LVCAN. 8, 121. baculum: APVL. met. 1, 4 -i medici. bonum: TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 337. caelum: HOR. epod. 5, 1 PLIN. nat. 2, 154 *al.* campus: SIL. 7, 483. caro: TERT. resurr. 5 p. 31 *persaepe.* cena: HOR. sat. 2, 6, 65 PLIN. nat. 29, 58 *al.* cibus: SVET. Nero 33. clipeus (galea *sim.*): OV. met. 15, 192 STAT. Theb. 6, 667 SIL. 4, 432. cognomen: VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31. comitatus: VERG. Aen. 12, 336. cornu: OV. ars 2, 380. corpus: CIC. nat. deor. 1, 71 LIV. 36, 30, 3. dies festus: CIC. Pis. 51 VITR. 5, 3, 1 *al.* divitiae: PLAVT. Men. 217 TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 625. effigies: TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 647 *al.* epulae: OV. fast. 6, 325 Pont. 1, 10, 11. etymon: CORNIF. Prisc. gramm. II 257, 5 (*titulus operis*). euangelium: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 643. exercitus: COMM. apol. 983 instr. 2, 1, 39. exta: PHAEDR. 4, 24, 5 exta praegusto -orum. figura: CIC. nat. deor. 1, 94 OV. met. 14, 771 *al.* filius: CIC. Lael. 70 PAVL. FEST. p. 95. flagellum: AVG. civ. 1, 8. flagitium: AVG. civ. 2, 25. flumen: VVLG. psalm. 64, 10. forma: CIC. nat. deor. 1, 29 VERG. Aen. 4, 556 *persaepe.* frenum: COMM. apol. 754. gentilis: CIC. Tim. 41. grex: TERT. pudic. 7 hominum genus. herba: OV. epist. 17, 160. heres: VVLG. Rom. 8, 17. homo: TERT. ieiun. 16 ITIN. [Silv.] 9, 1. ignis: CIC. har. resp. 57. imago: OV. met. 2, 804 SEN. suas. 4, 1 TERT. anim. 37 *saepe.* incunabulum: CIC. Verr. 5, 107. ingressus: VVLG. psalm. 67, 25. insula: CIC. Verr. 2, 48 PLIN. nat. 4, 119. laurus: VERG. Aen. 3, 91. liberi: PLIN. paneg. 82. linea: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346. lineamentum: CIC. nat. deor. 1, 75. litterae: TERT. anim. 2. materia: SEN. dial. 10, 19, 1. mensa: VARRO ling. 5, 123 CIC. nat. deor. 3, 84 VERG. Aen. 2, 764 *al.* merces: PERS. 2, 22. mons: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349. *frequentat* ITIN. [Silv.]. natus: VERG. Aen. 10, 469 VAL. FL. 1, 1. 553 *al.* nomen: PLAVT. Bacch. 124 VARRO ling. 9, 59 CIC. Pis. 48 nat. deor. 1, 84 *saepe* (GLOSS. θεῶν ὀνόματα). numen (*i. maiestas*): AVSON. 419, 63. oraculum: CIC. S. Rosc. 66 CVRT. 4, 7, 21 QVINT. inst. 10, 1, 81. ordo: HOR. carm. 3, 3, 36 PAVL. FEST. p. 185. ornamentum: CIC. Verr. 5, 123 IVV. 3, 218. panis: TERT. bapt. 20 *persaepe.* paradisus: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349. plebs: COMM. instr. 2, 18, 17 (*de Christianis pauperibus*). progenies: CIC. Tim. 38. proles: VERG. Aen. 6, 322 PANEG. in Mess. 68 STAT. silv. 1, 1, 74. puer: HOR. ars 83. regula: TERT. anim. 1 adv. Marc. 1, 21 *al.* reliquiae: VAL. FL. 7, 368 (*de Prometheo*). res: VERG. Aen. 1, 229 VELL. 2, 47, 1 res gestae. saeculum: TERT. spect. 15 *al.* sanguis: CIC. nat. deor. 1, 71 HOR. carm. 4, 2, 13. scriptura: ITIN. [Silv.] 8, 4 *al.* sedes: VARRO ling. 5, 159 CIC. rep. 5, 7 nat. deor. 1, 2. 103 *persaepe.* semen: CIC. nat. deor. 1, 91. servus: TERT. idol. 2 *saepe.* socius: SEN. epist. 31, 8. sponsa: HIER. epist. 22, 16, 1. stagnum: SIL. 12, 80. stemma: AVSON. 419, 36 MART. CAP. 2, 137. substantia: TERT. pudic. 8 *persaepe.* tellus: VERG. Aen. 7, 137. telum: CIC. har. resp. 39 OV. epist. 8, 38 APVL. met. 5, 22. terra: STAT. Theb. 5, 519. tuba: TERT. resurr. 24 *saepe.* vestigium: CIC. nat. deor. 1, 42 VVLG. Iob 11, 7. vestitus: CIC. nat. deor. 2, 70. vinum: APVL. met. 6, 24 *nectar* vinum -orum est. vir: VVLG. iud. 13, 6. vitta: VERG. Aen. 2, 156 (*sed quosdam* -um hostia *coniunxisse adnotat* SERV. *ad l.*). *cf.* LVCAN. 5, 170. vox: CIC. har. resp. 62 div. 1, 102 VERG. Aen. 3, 172 *al.* vulnus: CIC. nat. deor. 1, 42.

c *pendet dativ ex substant.* gratia: OV. fast. 1, 701. hostis: CIC. Verr. 5, 112 Phil. 2, 64. mos est: SEN. Oed. 214. nomen: PLIN. nat. 31, 23. pietas: SIL. 2, 410. potestas: LVCAN. 8, 631. sodalis:

Comm. instr. 1,35,20. supplex: Ov. epist. 2,17 -is (*E, Leo,* -o *Palmer, traditur* -os).

d *pendet locutio praeposit. ex substant.*: ad -um: oratio: Hier. epist. 52,3,3. reditus: Cic. Tusc. 1,72. adversus: delictum: Tert. idol. 1. dolor: Tac. ann. 2,71. iustitia: Cic. nat. deor. 1,116. pietas: Cic. nat. deor. 1,116 *al.* apud: honor: Tac. dial. 12. contra: murmura: Avg. civ. 20, 28. 29. cum -o: communitas: Cic. nat. deor. 1,116. coniunctio: Cic. leg. 1,43. conversatio: Avg. civ. 10, 11. ius: Cic. nat. deor. 1, 116 Prop. 3, 5, 39. similitudo: Cic. leg. 1, 25. societas: Cic. leg. 1, 23. de: coniectatio: Plin. nat. 2, 22. consensio: Min. Fel. 8, 1. exordium: Cic. leg. 2, 17. lusus: Tert. nat. 1, 10. opinio: Cic. nat. deor. 1, 118. 3, 5. 11 Sen. epist. 117, 6. praesumptio: Tert. scorp. 8. quaestio: Cic. nat. deor. 1, 14. 3, 3 Plin. nat. 2, 27. sententia: Cic. nat. deor. 2, 2. erga: officium: Apvl. apol. 55. pietas: Cic. p. red. ad Quir. 18 dom. 107 Sen. epist. 76, 23 *al.* praedicatio: Tert. adv. Marc. 1, 20 p. 316. religio: Pompon. dig. 1, 1, 2. verbum: Val. Max. 2, 4, 4. ex: spiritus species: Tert. anim. 10. in *c. acc.*: agnitio: Tert. pudic. 9. amor: Avg. civ. 14, 10. caeremonia: Cic. leg. 1, 43. cura: Tert. adv. Marc. 2, 1 p. 333. delectum: Tert. pudic. 17. dilectio: Tert. scorp. 13. examinatio: Tert. adv. Marc. 2, 3 p. 336. ignorantia: Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 506. ieiunium: Tert. ieiun. 7. impietas: Cic. nat. deor. 3, 84 leg. 1, 40 Hier. epist. 39, 6, 1. infamia: Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 348. inimicitia: Tert. pudic. 17. religio: Cic. leg. 1, 43. sanitas: Hier. epist. 39, 2, 3. scelus: Liv. 32, 21, 21. 34, 44, 6. in *c. abl.*: exitus: Ov. epist. 19, 44 in -is. patientia: Tert. patient. 5 p. 6. inter: certamen: Cic. Flacc. 62. dissensio: Cic. div. 2, 38. receptio: Avg. civ. 3, 15 Romuli. iuxta: templum, ara, simulacrum: Svet. Iul. 76. penes: imperium: Sen. epist. 90, 3.

3 ***epitheta*** (*per genera digesta usu praedicativo addito.* duodecim *v. p. 906, 5*): a *ad condicionem sim., qualitatem (tam corporis quam statuae) pertinentia*: absens: Plavt. Men. 627. advena: Cic. leg. 2, 19 (*nisi pro nomine habendum*). adversus: Lygd. 5, 14 Prop. 1, 1, 8 Ov. epist. 7, 4 Liv. 9, 1, 11 *saepe.* aequus: Verg. Aen. 5, 809 nec dis neque viribus aequis. Ov. epist. 1, 23 Sen. clem. 1, 7, 1. aereus: Min. Fel. 23, 12 Vvlg. Dan. 5, 23. aeternus: Cic. nat. deor. 1, 45. 90 rep. 6, 26 *al. saepe.* Corp. VIII 21624 -i sancti aeterni iussu. aliger: Stat. Theb. 10, 302 (*de Somno*). alipes: Ov. fast. 5, 100. anguinus: Tert. nat. 1, 14. animalis: Labeo Serv. auct. Aen. 3, 168 (*titulus operis*). Apvl. Plat. 1, 11. animans: Cic. nat. deor. 1, 37. 2, 45. antiquus: Tert. nat. 2, 12. argenteus: Min. Fel. 22, 4 Tert. scorp. 2 *al.* armifer: Stat. Theb. 3, 420. armiger: Sil. 7, 87. arquitenens: Ov. met. 1, 441. asper: Val. Fl. 3, 271. atrox: Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 553. attonitus (*i. horrendus, tristis*): Schol. Lucan. 3, 415. aversus: Brvt. Cic. epist. 1, 16, 1 Liv. 7, 3, 2. Augustus: Ov. Pont. 3, 6, 16 *reverentia* in Augustos invidiosa -os. Corp. VIII 8438. 8826. V 328 *al.* avidus: Plavt. Poen. 460 Ov. fast. 2, 536 Epiced. Drusi 440. aureus: Vvlg. exod. 20, 23 Dan. 5, 23. auspex: Verg. Aen. 4, 45 -is . . . auspicibus (Ov. fast. 1, 615 Inscr. numm. Cohen VI² p. 16 n. 121). *al.* austerus: Tert. adv. Marc. 2, 29 p. 376. beatificus: Avg. civ. 9, 15. beatus: Cic. nat. deor. 1, 48. 89 *saepe.* beneficus: Cic. div. 2, 104. benevolens: Plavt. Mil. 1351. benignus: Plavt. Persa 583 Porph. Hor. epod. 13, 6. bonus (*cf. p. 892, 39*): Val. Max. 1, 1 ext. 3. Calp. ecl. 1, 73 afflictum melior -us auferet aevum. *al.* Corp. VIII 1560. 2590. 2665. 8246. XII 5686 *al.* caeles: Apvl. apol. 116. caelestis: Pacvv. trag. 212 Cic. har. resp. 20 Liv. 1, 32, 10 Corp. VIII 20746. XIII 2457. caelicola: Apvl. Plat. 1, 12 *al.* caelipotens: Plavt. Persa 755. caprigenus: Tert. nat. 1, 64. castus: Avg. civ. 2, 8. celeber: Tib. 2, 1, 83 (*Amor*). celer: Priap. 75, 10 Ov. fast. 1, 386. certus: Varro Serv. auct. 2, 141 *proprios* Varro certos -os appellat. Schol. Veron. Aen. 10, 78 (*titulus libri* de -is certis, *fortasse* de -is certis et incertis. *cf.* Avg. civ. 3, 12). Cic. nat. deor. 1, 37 certissimum. Lvcan. 6, 498 (Plin. nat. 18, 25 a certissimo -o [*sc. Apolline*] profecta). ceterus: Plavt. Poen. 460 Cic. p. red. ad Quir. 1 *persaepe in titulis.* claudus: Min. Fel. 23 (22), 5. claviger: Ov. fast. 1, 228. clemens: Hier. epist. 36, 6, 2. coaetaneus: Tert. adv. Hermog. 7 p. 134. commenticius: Cic. nat. deor. 2, 70 Avg. civ. 4, 30. communis: Verg. Aen. 8, 275 (*cf.* Varro frg. Serv. auct. *ad l.* -os alios esse privatos, alios communes). 12, 118 catal. 9, 50 Ciris 359 Prop. 1, 11, 16 Tac. hist. 4, 64 *al.* Corp. XI 4770. compositus: Filastr. 93, 1. 155, 2. conflatilis: Vvlg. lev. 19, 4 III reg. 14, 9. consecratus: Corp. VIII 9195. conspicuus: Ov. trist. 2, 54. contaminabilis: Avg. civ. 9, 16. contemporalis: Tert. adv. Hermog. 7 p. 134. contentus: Plavt. Poen. 460 Ov. Pont. 3, 4, 80. contrarius: Varro ling. 5, 70. convertibilis: Tert. adv. Hermog. 39. cornutus: Tert. nat. 1, 14. corporalis: Porph. Hor. epod. 2, 18 Veg. mil. 2, 5 *saepe.* crudelis: Ov. met. 13, 518 Val. Max. 1, 1, 14. cruentus: Apvl. Socr. 5 p. 131. cultus: Ov. Pont. 1, 2, 150. cuncti: Hor. carm. saec. 73 Priap. 63, 11 *al.* cunctiparens: Prvd. ham. 931. cupidus: Tib. 2, 5, 54. curiosus: Cic. nat. deor. 3, 90. damnosus: Plavt. Bacch. 111 -is damnosissimis. debilis: Min. Fel. 22, 5. demutabilis: Tert. adv. Hermog. 39. depropitius: Tert. nat. 2, 17. desertus: Prop. 2, 6, 36. dexter: Sil. 5, 222. 11, 529. 12, 193. 13, 265. dignus: Plavt. Mil. 1043 Poen. 1177. discors: Ov. fast. 4, 788. dispar: Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 299. dives: Plavt. Trin. 490. dividuus: Prvd. ham. 7. doctus: Prop. 4, 3, 38. domesticus: Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 637 Corp. III 1306 (*de Silvano.* 4133. 6439. 13770 *al.*) Avg. civ. 3, 22. dubius: Liv. 8, 32, 4 Sen. Ag. 930. duodecim: Plavt. Epid. 610. 675. Varro rust. 1, 4, 4 -os Consentes. Pavl. Fest. p. 158 Sen. nat. 2, 41, 1 Petron. 39 Corp. VI 29848ᵇ. durus: Prop. 1, 3, 14 (*de Amore et Baccho*) Ov. trist. 1, 9, 4. excellens: Cic. div. 2, 29. excelsus: Comm. apol. 159 Lib. iubil. 13, 16. exilis: Cic. nat. deor. 1, 123. exorabilis: Prop. 2, 30, 11. exsuperantissimus: Apvl. Plat. 1, 12. externus: Liv. 29, 18, 2 Vvlg. exod. 23, 13. fabulosus: Avg. civ. 6, 8. facilis: Ov. epist. 12, 84. 15, 280 in vota. *al.* facundus: Apvl. Socr. 1 p. 110. falcifer: Ov. fast. 1, 234. fallax: Avg. civ. 2, 2. falsus: Cic. nat. deor. 2, 2 Tert. idol. 1 *persaepe.* fastidiosus: Sen. epist. 73, 15. fatalis: Corp. V 8802 -i deaeque. fatidicus: Ov. fast. 2, 262. favens: Sil. 12, 80 *al.* fictilis: Prop. 4, 1, 5 Sen. contr. 2, 1, 18 Sen. dial. 11, 10, 7. fictus: Cic. nat. deor. 2, 70. fidelis: Vvlg. I Cor. 1, 9. formonsus: Apvl. met. 5, 22. fortis: Stat. silv. 4, 6, 76 (*de Hercule*). Apvl. met. 7, 5. fortunatus: Ov. Pont. 3, 5, 54. fraudulens: Tert. adv. Marc. 2, 28 p. 375. frequens: Fronto p. 213, 15 N. frugifer: Corp. VIII 8826 (*de Saturno*). fumans: Stat. Theb. 5, 87 (*de Vulcano*). geminus: Varro ling. 7, 16. gloriosus: Vvlg. Dan. 3, 52. gratuitus: Sen. benef. 4, 25, 3. gravis: Sen. Herc. O. 561 Oed. 667 Qvint. decl. 323 p. 271, 10 (*opp.* faciles). gregalis: Avg. civ. 1, 4. haereticus: Tert. adv. Marc. 1, 29 p. 332. hostilis: Tert. nat. 2, 9. ignominiosus: Avg. civ. 2, 14. ignotus: Cic. nat. deor. 1, 39 Ov. met. 14, 366 Tert. adv. Marc. 1, 9 p. 300 *al.* imbellis: Ov. am. 1, 10, 20 (*de Venere et Cupidine*). Stat. Theb. 9, 478 (*de Baccho*). immensus: Min. Fel. 19, 5 Cypr. Gall. gen. 3. immitis: Sen. Tro. 644 Octavia 557 (*de Cupidine.* 819) Stat. Theb. 12, 184. immobilis: Tert. adv. Marc. 1, 25 p. 323. immortalis (*cf. p. 892, 38. 52. 68*) *perraro singulari numero. cf.* Fab. Max. frg. Schol. Cic. Bob. p. 72, 13 Cic. nat. deor. 1, 10. 95. 99 Paneg. 3 (11), 3, 3 (*fortasse de -o Christiano*): Plavt. Amph. 455 (*65ᵗᵉˢ*) Ter. Phorm. 351 Cato or. frg. 10, 3 orig. 19 *al.* Acc. trag. 339 Rhet. Her. 1, 4, 7 *al.* Cic. inv. 1, 23 (*321ᵗᵉˢ, sed prae oratt. admodum raro in reliquis operibus*) *persaepe etiam in titulis, ex. gr.*: Corp. III 1063. 1423. 5307. 11157. V 5113. VII 704. VIII 2615. 8924. 21557. IX 2141. X 16. XII 1685. impassibilis: Tert. adv. Prax. 30 p. 287. impudens: Tert. nat. 2, 11. inanis (*i. falsus*): Comm. instr. 1, 2, 2. inargentati et inaurati: Vvlg. Bar. 6, 70. incertus: Lvcan. 2, 593 (*de deo Iudaeorum*). Plin. nat. 2, 22 Tert. adv. Marc. 1, 9 p. 300. Avg. civ. 3, 12 (*ex Varrone*). incestus: Carm. c. Pag. 4. incommutabilis: Avg. civ. 8, 1. 10, 1. incomparabilis: Tert. adv. Hermog. 6 p. 132. incongressibilis: Tert. adv. Marc. 2, 27 p. 374. inconstans: Tert. adv. Marc. 3, 15 p. 401. incontaminabilis: Avg. civ. 9, 18. incontaminatus: Avg. civ. 9, 16. inconvertibilis: Tert. adv. Hermog. 12 p. 139. incorporalis: Tert. anim. 24. incorporeus: Apvl. Plat. 1, 5. 11 Filastr. 55, 1 *al.* incorruptibilis: Tert. anim. 24 Vvlg. Rom. 1, 23. incorruptus: Corp. XIV 66 (*de Mithra*). indemutabilis: Tert. adv. Hermog. 12 p. 139. indeprehensibilis (imd- *lapis*): Corp. XIV 64 (*de Mithra*). indispartibilis: Praef. bibl. monarch. in Marc. inefficax: Sen. benef. 4, 4, 1. ineffigiabilis: Tert. anim. 24. inermis: Sen. benef. 4, 19, 1. 7, 3, 2. infestus: Liv. 8, 39, 10 infestioribus merito -is quam hominibus. Val. Max. 1, 1, 14 *al.* infidelis: Avg. civ. 4, 7. infinitus: Min. Fel. 19, 5. infirmus: Tert. adv. Hermog. 10 p. 137. infrequens: Fronto p. 213, 15 N. ingens: Ov. fast. 5, 553. ingratus: Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 614. inimicus: Plavt. Mil. 314 Most. 563 Cic. Phil. 2, 65. iniquus: Prop. 2, 18, 13 Ov. met. 10, 611 *saepe.* iniustus: Sil. 2, 657. innatus (*i. non natus*): Tert. adv. Hermog. 5 p. 131. innocuus: Carm. epigr. 1702, 1. innumerabilis: Cic. nat. deor. 3, 93 Sen. benef. 4, 23, 4. insanus (*i. furens*): Stat. Theb. 5, 93 (*de Apolline*). insociabilis: Avien. Arat. 31. insons: Sen. Tro. 753. instabilis: Clavd. 5, 441. integer: Enn. scaen. 414 Stat. Theb. 5, 176 *al.* intellectualis: Tert. anim. 24. intellegibilis: Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 504. intonsus: Prop. 3, 13, 52 (*de Apolline.* Ov. trist. 3, 1, 60). inverecundus: Hor. epod. 11, 13 (*de Baccho*). invictus: Ov. fast. 5, 560 invictos . . . -os. Sen. Herc. O. 539 Corp. VI 263. 3686 (*de Hercule.* V 5593. VII 924. XII 4316 *al.*). VIII 2667 (*de Saturno*). XIV 62 -i iuvenis incorrupti Solis invicti Mithrae (66. 403. 3567. VII 541. 1039. VIII 1329 *saepe de Sole Mithra*). invisibilis: Tert. anim. 24 *al.* invisus: Liv. 4, 6, 3. invitus: Cic. Verr. 2, 9. 5, 78 Vatin. 38 ad Q. fr. 3, 2, 1 *al.* inutilis: Avg. civ. 3, 17. iratus: Plavt. Amph. 1022. Poen. 452 iratissimis. *al.* Ter. Andr. 664 Phorm. 74 Afran. com. 45 *saepe.* Corp. VI 29848ᵇ. iustus: Tert. adv. Marc. 4, 23 p. 497 Avg. civ. 19, 3 *saepe.* iuvantes: Corp. VIII 17626. 17719. laboriosus: Cic. nat. deor. 1, 52. laetus: Plavt. Merc. 844. laevus (*i. iniquus, infaustus*): Sil. 14, 494. 15, 512 Arnob. nat. 7, 19. 23 *al.* lapideus: Min. Fel. 22, 4. laudabilis: Vvlg. Dan. 3, 52. legitimus: Priap. 37, 5. lenis: Tert. adv. Marc. 4, 30 p. 525. lentus: Sen. Ag. 403ᵃ. lĕvis: Ciris 158 (*Amor*). Sen. Ag. 606. Val. Fl. 2, 323 (*i. benignus*). ligneus: Verg. catal. 1, 4 Tib. 1, 10, 20 *al.* madens: Stat. silv. 4, 8, 9 (*de Baccho*). magicus: Tib. 1, 2, 62 Lvcan. 6, 577. magnus (maior, maximus): Enn. ann. 201 Plavt. Cist. 522

Truc. 701 VARRO ling. 5, 58 *saepe*. VERG. Aen. 12, 429 maior. SEN. epist. 31, 10 -us ille maximus. *saepe*. CORP. III 14242. X 1567. 3336. III 3292 -is magnis maioribus. malus: AVG. civ. 2, 11. manifestus: PLIN. paneg. 1 TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. masculus: AVG. civ. 4, 11. medioximus: PLAVT. Cist. 512 APVL. Plat. 1, 11. medius: OV. rem. 678. memor: VERG. Aen. 1, 543 LIV. 31, 17, 10. non mendax: ITALA Tit. 1, 2 (Aug. civ. 12, 17 [ἀψευδής, VVLG. non mentitur]). mentulatus: PRIAP. 36, 11 -us Priapo mentulatior non est. minores: PLAVT. Cas. 336 quod ad -os minores redierit regnum tuum (*Iovis*). OV. met. 15, 545 SIL. 15, 75 PANEG. 9, 2 *al.* minuscularii: AVG. civ. 7, 11. minutus: PLAVT. Cist. 522 AVG. civ. 2, 22. miser: MIN. FEL. 23 (22), 1. mitis: SIL. 13, 320 (*de Pane*). 3, 4, 25 (*de Aesculapio*). TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376. mortalis: CIC. fin. 2, 40 QVINT. inst. 1, 10, 5. mortuus: TERT. anim. 57 AVG. civ. 8, 27. mundanus: AVG. civ. 8, 26 (*ex Varrone*). naturalis: AVG. civ. 6, 6 *al.* niger: OV. epist. 2, 72 (*de Plutone*). nitidus: OV. fast. 3, 44. nobilis: OV. met. 1, 171. novus: CIC. leg. 2, 37 OV. fast. 1, 510 LIV. 34, 5, 10. nudus: OV. fast. 2, 287 SEN. dial. 9, 8, 5. obsequens: PLAVT. Rud. 260. omnes: PLAVT. Amph. 1051 (*35ies*) TER. Haut. 810 Phorm. 519. 687. 976 CAECIL. com. 114 *persaepe, praecipue in enumeratione concludenda.* omnigenus: VERG. Aen. 8, 698 HIL. in Matth. 1, 6. omnipotens: PLAVT. Poen. 275 TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 334 *saepe*. CORP. II 2407[a]. VIII 8457. opertus: LVCAN. 5, 188 (*de Apolline*). pallens: SEN. Oed. 584. par: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. patiens: VVLG. sap. 15, 1 *al.* pauper: PROP. 4, 2, 60 (*de Vertumno ligneo*). LVCAN. 9, 519 (*de Iove Ammone*). peculiaris: SVET. Aug. 5. perfectus: TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353. perflabilis: CIC. div. 2, 40. perlucidus: CIC. nat. deor. 1, 123. 2, 40. perversus: TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 326. placabilis: SEN. clem. 1, 7, 2. placidus: TIB. 2, 1, 26 OV. met. 11, 623 placidissime, Somne, -orum. *al.* plebeius: AVG. civ. 4, 11 turba quasi plebeiorum -orum. 6, 1. pollens: CALV. carm. frg. 7. popularis: MIN. FEL. 19, 7. potens: VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31 VERG. Aen. 3, 528. SEN. epist. 31, 10 potentissimus. *al.* praecipuus (*i. selectus*): AVG. civ. 7, 1 (*ex Varrone*). praepes: OV. epist. 8, 38. praepotens: CIC. nat. deor. 2, 4 leg. 1, 23. praesciens: AVG. civ. 5, 9 *al.* praescius: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 339. praesens: PLAVT. frg. inc. 38 TER. Phorm. 345 CIC. nat. deor. 2, 6 Tusc. 1, 28 *al.* praeses (*adi. vice*): VARRO frg. Non. p. 532 OV. met. 1, 594 LIV. 3, 7, 1. 26, 41, 18 LACT. inst. 7, 27, 9 *al.* praestantissimus: CORP. III 990 (991 *de Apolline*). primigenus: CHALC. comm. 154. primipotens: PS. APVL. Ascl. 26. princeps: VARRO ling. 5, 57. 6, 34 PAVL. FEST. p. 122 *al.* principalis: PS. QVINT. decl. 4, 16 principalium -orum fulgor. TERT. anim. 24 *al.* priscus: OV. met. 15, 593. pristinus: COMM. apol. 618. proceres: AVG. civ. 6, 1. pronus: SEN. Phaedr. 943. propensus: OV. fast. 1, 722. propitius: NAEV. com. 70 PLAVT. Amph. 1090 (*10ies*) TER. Phorm. 636 METELL. or. frg. Gell. 1, 6, 2 CIC. Verr. 6, 37 CORP. IV 1679. VI 30973. III 7463 *persaepe*. prosper: SEN. Ag. 172. providens: TERT. anim. 46 -um *Stoicorum* providentissimum. prudens: OV. fast. 5, 613. puerilis: AVG. civ. 4, 34. pugnax: SEN. Phaedr. 805. pulcher: CIC. nat. deor. 1, 80. pusillus: TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 372. radians: VAL. FL. 5, 409 (*de Sole*. APVL. Socr. 2 p. 120). rationalis: TERT. anim. 24. rectus: HOR. carm. 4, 4, 48. regalis: IVST. 11, 15, 10. rigidus: PRIAP. 4, 1. 45, 1. rotundus: CIC. nat. deor. 1, 18 *al.* sacratus: PLIN. nat. 37, 149 sacratissimo Assyriorum -o dicatam *gemmam Beli oculum*. saevus: SEN. Ag. 230 LVCAN. 3, 743 STAT. Theb. 8, 493. salax: PRIAP. 14, 1. 34, 1. salutaris: INSCR. Bull. di archeol. e stor. Dalmat. 1902 p. 143 CORP. III 3473. 14540. VIII 17721. 21720. salutifer: CORP. VIII 20961. sanctus: CORP. VI 23. 37 (*de Apolline*). V 4854 (*de Hercule*). VIII 9649 (II 944 *de Iove*). VI 467 (*de Libero patre, al.*). 480 (*de Marte, saepe*). VIII 8434 (*de Saturno, al.*). VI 288 (*de Silvano, persaepe*). *praecedit epitheton*: CORP. VI 629 (sanctissimi -i. 669. X 1553. 1564 INSCR. exped. Syr. Princeton Univ. III A 1 p. 1). sapiens: TERT. bapt. 2. sculptilis: ZACCH. 1, 21. secundus: VERG. Aen. 8, 682 ventis et dis . . . secundis. OV. epist. 15, 375 *al.* selectus: AVG. civ. 6, 4 qui in ultimo rerum divinarum libro de -is selectis et praecipuis egit. *cf.* civ. 7, 1. semicaper: OV. fast. 4, 752. sempiternus: CIC. nat. deor. 1, 25 PS. APVL. Ascl. 14 *al.* senior: OV. fast. 5, 34. sensibilis: PS. APVL. Ascl. 3. 16. severus: TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 553. singulus: VARRO ling. 7, 45. solitarius: MIN. FEL. 10, 3. spectabilis: OV. am. 1, 8, 59. stabilis: PS. APVL. Ascl. 31. sterilis: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 610. stupens: TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 325. suavis: VVLG. sap. 15, 1. subdolus: TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401. sublimis: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373. subvetus: TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300. summus: CAECIL. com. 259 (*de Amore*). CIC. rep. 6, 17 ac. 2, 126. VERG. Aen. 11, 785 (*de Apolline*) *persaepe, praecipue de Iove*. superexaltatus: VVLG. Dan. 3, 52. surdus: OV. Pont. 2, 8, 28. synnavi: CORP. XI 3074 (*i.* σύνναοι). tardipes (*de Vulcano*): CATVLL. 36, 7. terribilis: LVCAN. 2, 80 VVLG. Dan. 9, 4. terrigena: VARRO Serv. Aen. 3, 578 AVG. civ. 6, 8. tranquillus: PLAVT. Capt. 865. triformis: FILASTR. 93, 1. tristis: VARRO frg. Macr. sat. 1, 16, 18 OV. met. 10, 141 SEN. Herc. f. 611. vanus: TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 330. velox: OV. fast. 2, 285. STAT. silv. 2, 3, 18 pecorum. verax: TERT. adv. Prax. 11 p. 243 AVG. civ. 16, 32. veridicus: SEN. Ag. 255. PLIN. nat. 18, 25 (*de Apolline*). versipellis: TERT. adv. Prax. 23 p. 272. verus: CIC. nat. deor. 2, 2 PROP. 3, 13, 66 CORP. VII 582. 767 *al.* vetus: VERG. Aen. 7, 204 (*de Saturno*). vetustus: SIL. 14, 673. viridis: OV. trist. 1, 2, 59 VAL. FL. 6, 49. visibilis: APVL. Socr. 2 p. 120 FILASTR. 155, 2 AVG. civ. 9, 16. ultramundanus (*i.* ὑπερκόσμιος): APVL. Plat. 1, 11. unicus: IVV. 8, 111. uniformis: TERT. anim. 24. volatilis: APVL. met. 5, 22. volens: PLAVT. Persa 332. volubilis: CIC. nat. deor. 1, 18. 2, 46. volucer (volucris): OV. ars 2, 98 (*de Amore*). STAT. Theb. 2, 55 (*de Herme*). PORPH. Hor. carm. 1, 2, 47/49. utilis: LYGD. 4, 19.

b *ad officium pertinentia* (*idem persaepe exprimitur casu genet. cuius usus exempla contuli sub 1A*): aequoreus: PRIAP. 9, 4 OV. met. 12, 197 fast. 5, 512. aetherius: AVG. civ. 8, 21 *al.* agricola (*adi. vice*): NVX 10. aquatilis: CORP. V 5258. bellicus: OV. fast. 2, 478 PAVL. FEST. p. 178. belliger: STAT. silv. 5, 2, 147. bellipotens: STAT. Theb. 3, 577. caeruleus: PROP. 3, 7, 62 OV. met. 2, 8 *al.* campestris: CORP. VIII 2635. castrensis: CORP. III 14369 ⟨d⟩ibus k(astrensibus?). coniugalis: VARRO frg. Non. p. 528 SEN. Med. 1 QVINT. decl. 347 p. 368, 2 *al.* cumatilis: COMM. instr. 1, 10, 3 (*i. Neptunus*). feralis: SEN. Med. 740 Thy. 668. finitimus: CORP. XII 75 (*i. Mercurius*). fluvialis: AVG. civ. 3, 12. fontanus: AVG. civ. 3, 12. genitalis: ENN. ann. 115 AVSON. 424, 1. hospitalis: CIC. Verr. 5, 48 LIV. 39, 51, 12 VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 TAC. ann. 15, 52 CORP. VII 237 *saepe*. ignipotens: VERG. Aen. 12, 90. infernalis: PAVL. FEST. p. 29. inferi: LIV. ANDR. frg. 26 PLAVT. Cist. 512 VARRO ling. 6, 34 CORP. X 8249, 3. 15 *al.* VARRO frg. Serv. Aen. 3, 578 inferiores. HOR. carm. 1, 10, 19 imis (OV. met. 5, 665). *v. etiam sub* Inferi. infernus: PACVV. trag. 211. liquidus: PROP. 3, 19, 14 (*i. Enipeus*). litoralis: CATVLL. 4, 22. lucrius: ARNOB. nat. 4, 9. marinus: OV. met. 13, 964. maritalis: SEN. Oed. 956. medicus: AVG. civ. 3, 17 *al.* militaris: CORP. III 3472. 3473. 7591. montenses: CORP. VI 377. musicus: PORPH. Hor. carm. 3, 25 pr. (*de Baccho*. epist. 2, 2, 78). noctivagus: STAT. Theb. 10, 158 (*i. Sopor*). nocturnus: PLIN. nat. 30, 84 a nocturnis -is Faunisque agitentur. CORP. III 13461. 13462. Palatinus: MART. 5, 19, 4 (*i. qui Palatinum montem tuentur*). pastoralis: PORPH. Hor. carm. 4, 12, 11/12. patellarius: PLAVT. Cist. 522. paternus: LIV. 40, 10, 2 CORP. VI 32575 (= 2825). V 4206. patriensis: CORP. VI 32551 (= 2821). 32574. patrius: CIC. har. resp. 37 an patrii penatesque -i. VERG. Aen. 2, 702 TERT. nat. 2, 9 *persaepe, etiam in titulis, ex. gr.*: CORP. VI 32575. III 3429. 3668. VIII 240. 12003. 17721. 21486. X 1553. XIII 3191. XIV 3. pelagicus: TAB. devot. Audollent 292 *al.* penetralis: PAVL. FEST. p. 101 VAL. MAX. 1, 8, 7 SEN. Oed. 265 TAC. ann. 2, 10 *saepe*. pestilens (*activo sensu*): PORPH. Hor. carm. 3, 18 pr. (*i. Faunus*). carm. saec. 34 (*i. Apollo*). praetorii (*ad praetorium principis pertinere videtur*): CORP. XIV 3554 (*saec. II*) Herculi Tiburt. Vict(ori) et ceteris -is pract(oriis) Tiburt. privatus: VARRO frg. Serv. auct. Aen. 8, 275 LIV. 5, 52, 3 *al.* promarinus: AVR. Fronto p. 47, 25 N. proprius: VARRO frg. Serv. auct. Aen. 1, 141. 12, 139 SVET. Aug. 5 *al.* publicus: NEP. Them. 7, 4 -os publicos suosque patrios ac penates. LIV. 5, 52, 3 CORP. IX 3577. 6020. 6492 *saepe*. scholarius: CORP. X 3793. semitalis: VERG. catal. 10, 20. sidereus: MART. 12, 60, 2 (*i. Sol*). AVG. civ. 7, 3. silvestris: CLAVD. carm. min. 25, 19. CORP. III 1145 (*i. Silvanus*. 1155). socialis: LIV. 3, 18, 3. 40, 22, 11. socius: OV. epist. 5, 126 fast. 2, 618. superus: LIV. ANDR. frg. 26. PLAVT. Cist. 512 di deaeque, superi atque inferi. VARRO frg. Serv. Aen. 3, 578 superiores. CIC. top. 90 *saepe v. sub* superi. terrestris: LIV. 1, 32, 10 PAVL. FEST. p. 29. trivii: CORP. VII 163. tutelaris: MACR. sat. 3, 9, 2. vialis: AVR. Fronto p. 45, 25 N. SERV. auct. Aen. 3, 168. undisonus (*i.* ἀκταῖος): PROP. 3, 21, 18. urbanus: VARRO rust. 1, 4, 4.

c *de patria vel origine*: alienigena: AVG. civ. 3, 12. alienus: VVLG. gen. 35, 2 *saepe*. barbarus: CORP. III 14068. indigena: OV. met. 6, 330 AVG. civ. 3, 12. indiges: VERG. georg. 1, 498 di patrii (*cf. l. 38*) indigites. TIB. 2, 5, 44 -um . . . indigetem. LIV. 8, 9, 6. OV. met. 14, 607 (*i. Romulus*). PAVL. FEST. p. 106 CORP. X 5779 *v. sub* Indigetes. novensilis: LIV. 8, 9, 6 SERV. auct. Aen. 8, 187 MART. CAP. 1, 46 *v. sub* Novensiles. peregrinus: CIC. leg. 2, 37 LIV. 5, 52, 10 *saepe*. rusticus: APVL. met. 5, 25 (*i. Pan*). *ethnica et sim.*: Aonius: OV. ars 1, 312 (*de Baccho Thebano*. 2, 380). Arcadius: PROP. 1, 18, 20 (*i. Pan*). Arcas: STAT. Theb. 4, 222 (*i. Hermes*). Argolicus: STAT. Theb. 10, 884 Argolici Tyriique -i. Castalius: MEROB. carm. 1, 12 (*i. Apollo*). Clarius: OV. met. 11, 413 fast. 1, 20 VAL. FL. 3, 299. Cynthius: LYGD. 4, 50. Delius: PHAEDR. app. 6, 7. Delphicus: NEP. Paus. 5, 5 SEN. Oed. 214 APVL. met. 2, 25 *al.* Epicureus: CIC. nat. deor. 1, 75. Epidaurius: PROP. 2, 1, 61 SEN. Phaedr. 1022. Graius (*i. Achaicus*): STAT. Theb. 8, 686. Iliacus: OV. fast. 1, 528 AVG. civ. 3, 8. Italus: VERG. Aen. 8, 715. Ledaeus: OV fast. 1, 706 -is (*i. Castori et Polluci*). Lethaeus: LVCAN. 6, 686. Leucadius: OV. trist. 3, 1, 42 (*i. Apollo*. 5, 2, 76). Lycaeus: VAL. FL. 6, 532 (*i. Pan*). Maenalius: OV. fast. 4, 650. Maeonius: COLVM. 1 praef. 30 (*i. Homerus*). Milesius: APVL. met. 4, 32 (*i. Apollo*). Oetaeus: PROP. 3, 1, 32. Ogygius: OV. epist. 10, 48 (*i. Bacchus Thebanus*). Pergameus: MART. 9, 16, 2 (*i. Aesculapius*). Platonicus: CIC. nat. deor. 1, 20. Pythius: PROP. 2, 31, 15. Romanus: LIV. 4, 30, 11. 5, 52, 4. 25, 40, 2 LVCAN.

6, 809 *al.* Samothraces -i: SALL. epist. Mithr. 7. Sidonius (*i. Thebanus*): STAT. Theb. 8, 686. Stoicus: CIC. div. 1, 8 SEN. apocol. 8. Stygius: STAT. Theb. 4, 624. Taenarius: PROP. 1, 13, 22 (*i. Neptunus*). Tarpeius: LVCAN. 8, 863. Tartareus: OV. trist. 1, 9, 32. Thebanus: PROP. 3, 18, 6 (*i. Hercules*). Troianus: AVG. civ. 3, 11. 14. Tyrius (*i. Thebanus*): STAT. Theb. 10, 884.

4 ***substantiva*:** a *iuxta posita. nonnisi notabiliora attuli; nonnulla etiam sub I B 1 invenies, velut* fors, natura, casus. *hic illic mera hypallage est statuenda. omisi praeterea nomina propria eum* -us *coniuncta, velut* Diespiter, Iuppiter, Hercules di deaeque *sim., titulorum permulta exempla congessit Vaglieri ap. Ruggiero, Diz. epigr. II 1724 sq.* amicus: PLAVT. Bacch. 347. arma: VERG. Aen. 2, 181 arma -osque parant comites. caelum: LVCR. 1, 54 OV. trist. 2, 2, 215 LIV. 26, 9, 8 *al.* di deaeque (*rarius* et, atque, vel, sive, *ἀσυνδέτως hic illic in titulis*) *praecipue in conclusione enumerationis -orum. saepe etiam additur* ceteri, omnes (*interpositus ex. gr.*: PLAVT. Poen. 859 AVG. civ. 4, 9), cuncti. *per* D. D. *fortasse notatum in* CORP. I 1171 (= IX 3654), *v. p. 886, 71*: ENN. scaen. 333 PLAVT. Aul. 785. Cas. 670 -os et deas (*26ies*). TER. Eun. 302 (*6ies*) VERG. georg. 1, 21 Aen. 6, 64 PROP. 3, 13, 41. *frequentissime in titulis (cf. Ruggiero l. c.), ex. gr.*: LEX Vrson. (Corp. II 5439) II 72, 33 -o deaeve (CORP. VI 2098 sive -o sive deae. 2099. XI 111. XIV 3572 sei -us sei -a. VIII 21567B, 9. INSCR. Notiz. degli scavi 1890 p. 218 si -o, si deai. PAVL. FEST. p. 193). SEN. epist. 96, 4 neque di neque -ae faciant, ut. CORP. VI 101 -um dearum (30991 -is deabus. III 5307. 8173. 14361. V 514 *al.*). XIII 3638 dibus et deabus. 7793 -i ac -ae omnes. *cf. etiam* OV. fast. 5, 685 -um ... divamque fefellit. CORP. VI 30694 (= 110) sei -o sei deivae (*cf. Wissowa, Rel. u. Kultus p. 33*). fatum: VERG. Aen. 4, 651 CORN. SEV. carm. frg. 19 LIV. 2, 44, 12 *saepe.* fides: LIV. 9, 12, 8. fors: OV. fast. 2, 782. fortuna: VERG. Aen. 12, 677. genium: PERS. 4, 27 -is iratis genioque sinistro. heros: LYDIA 75 HOR. ars 227 QVINT. inst. 1, 10, 10. 12, 10, 5. homines (*saepe idem valet atque omnes. apud poetas* homines *fere ubique praecedit*): PLAVT. Capt. 622 (*16ies*) TER. Hec. 198 Haut. 61 VARRO rust. 3, 16, 5 CIC. de orat. 2, 196 Verr. 5, 67 (*7ies*) nat. deor. 2, 133 (*9ies in phil.*) epist. 1, 9, 19 CAEL. Att. 10, 9a, 1 SALL. Catil. 15, 4 VERG. Aen. 1, 229. 2, 254 *al.* HOR. ars 373 OV. am. 1, 2, 37 ars 3, 653. met. 2, 578 -os hominesque. LIV. 1, 4, 3. 5, 27, 12 nec -us nec homo quisquam. *saepe.* SIL. 15, 542 -umque hominumque. maiores: PLAVT. Aul. 166 di et maiores. Capt. 324. Persa 390 Trin. 346. mores: VERG. Aen. 9, 252 di moresque. mundus: SEN. dial. 7, 8, 4 mundus ... -us. *al.* numen: OV. medic. 83 -os irataque numina. PS. QVINT. decl. 10, 14. parentes: PLAVT. Poen. 1208 di aut parentes (Rud. 192). RHET. Her. 3, 3, 4 parentes, -os, patriam. poeta: HOR. sat. 2, 3, 8 iratis natus ... -is atque poetis (*ironice*). prodigium: LIV. 26, 45, 9. reges: PLAVT. Amph. 61 HOR. carm. 4, 2, 13. sacrum: VERG. Aen. 12, 192 sacra -osque dabo. semideus: OV. met. 14, 673 viri ... semideique -ique. somnus: OV. met. 15, 25. terra: STAT. Theb. 3, 440 terris Aurora -isque ... vehit ... diem. vates: LIV. 6, 12, 8. vir: QVINT. inst. 3, 7, 3 laudes -orum virorumque. votum: OV. met. 2, 186.

b *appositiva vel praedicativa*: ablator: AVG. civ. 19, 13. acceptator: TERT. patient. 4 p. 5. acceptor: OROS. hist. 7, 29, 3. adiutor: MIN. FEL. 25, 7 VVLG. psalm. 17, 3 *al.* administrator: PS. APVL. Ascl. 3. adstipulator: VAL. MAX. 7, 1, 2 vanae opinionis. aedificator: CIC. nat. deor. 1, 18 mundi. *al.* ales: STAT. Theb. 4, 286 -o vacat alite (*i. Mercurio comite.* 4, 605). alumnus: HOR. ars 239 (*de Baccho*). SOL. 7, 11 montes Cyllene et Lycaeus ... -is alumnis inclaruerunt. amator: APVL. met. 5, 24. AVG. civ. 9, 7 hominum ... amatores. anticipator: AVSON. (?) 153, 9. arbiter: LIV. 9, 1, 7 foederis (21, 10, 3). SEN. epist. 16, 5 mundi. PETRON. 98 humanarum rerum. TAC. ann. 15, 24 potentium populorum. *al.* artifex: LACT. inst. 2, 1, 14 ira 14, 2 *persaepe.* auctor: VERG. Aen. 8, 336 Apollo. OV. met. 7, 148 fast. 3, 157 LIV. 9, 14, 4 *saepe.* auxiliator: VVLG. Is. 50, 9 ORIG. in Matth. 18, 33. bellator: VERG. Aen. 9, 718 STAT. Theb. 4, 356. celator: LVCAN. 10, 286 undarum ... Nile, tuarum. circumscriptor: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328 sententiae suae. cognitor: OROS. hist. 7, 22, 6 secretorum. comes: CIRIS 338 OV. epist. 7, 158 fast. 3, 615 CARM. c. pag. 49. commilito: SEN. suas. 2, 18 FLOR. epit. 1, 11, 4. conditor: SEN. Phoen. 655 mundi. PLIN. epist. 8, 24, 3 *persaepe.* conservator: OROS. hist. 3, 3, 3 humilium. CORP. III 3419. 14242. 14262 loci. 15156. V 6653 (*de Marte*). 4864. 5052. VIII 10178. 17621 *saepe.* consolator: AVG. civ. 1, 14. consors: PANEG. 12, 6 -o consorte (*i. genio comitante*). conspector: VVLG. Sirach 36, 19 saeculorum. constitutor: LACT. inst. 3, 9, 10 omnium rerum. consultor: SALL. or. Macri 15 AVG. civ. 2, 4. creator: CORP. III 710 -is genitis et -orum creatoribus. cremator: TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 630 (*ludit cum verbo 'creator'*). cultores: CORP. VII 980 huius loci. custos: HOR. carm. 1, 36, 3 Numidiae. MART. 7, 91, 4 (*de Priapo.* CARM. epigr. 193, 1). LACT. inst. 1, 20, 41 finium (*de Termino.* 6, 12, 35). CORP. VI 30860. VII 705. damnator: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 592. dator: LACT. inst. 4, 26, 15 vitae. AVG. civ. 4, 23 felicitatis. *al.* debitor: SEN. benef. 4, 11, 3 nobis. TERT. patient. 15 p. 22. decurio: TERT. nat. 2, 8 municipii. demonstrator: TERT. patient. 4 p. 5 omnium bonorum. dispensator: OROS. hist. 7, 37, 11. dispositor: SEN. uat. 5, 18, 5 mundi. doctor: LACT. inst. 1, 1, 15 sapientiae. 4, 26, 23 magistro ac doctori -o. dominator: VVLG. exod. 34, 6. dominus: HOR. carm. 1, 1, 6 terrarum (OV. Pont. 1, 9, 36. 2, 2, 12). OV. epist. 4, 12 dominos ... -os (am. 3, 10, 48). *cf. p. 891, 37.* dux: OV. epist. 7, 141 LIV. 1, 41, 3. 1, 54, 3 ARNOB. nat. 1, 5 *al.* effector: CIC. Tim. 17 mundi (LACT. inst. 5, 8, 5). PS. APVL. Ascl. 3. AVG. civ. 12, 27 animalium. epulo: AVG. civ. 6, 7. exactor: TERT. spect. 2 innocentiae. executor: TERT. adv. Marc. 4, 24 p. 501. fabricator: APVL. Plat. 1, 8. 9, 10. factor: TERT. anim. 11 LACT. inst. 7, 6, 1 VVLG. Is. 51, 13. fautor: VAL. MAX. 5, 5, 3 virtutum. fictor: LACT. ira 14, 2. figulus: AVG. civ. 15, 1. flagitator: AVG. civ. 2, 13 ludorum scaenicorum. fratres: PROP. 3, 14, 20 (*de Dioscuris*). *adde*: OV. fast. 1, 707 (*de Tiberio et Druso.* EPICED. Drusi 290 SVET. Cal. 22 *al.*). genitor: VAL. FL. 5, 126 NEMES. cyn. 71 CORP. VI 31746 *persaepe.* gubernator: PS. APVL. Ascl. 17. LACT. inst. 5, 8, 5 *mundi. saepe* CORP. VI 31746. helluo: AVG. civ. 3, 20. hospes: OV. met. 8, 685 fast. 1, 240 (*de Saturno*). 1, 615. 3, 160 SEN. Thy. 148 *al.* CORP. VIII 8435. illuminator: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 434 Marcionis. LACT. inst. 6, 18, 2. imperator: CIC. rep. 3, 33 omnium. impulsor: PLAVT. Aul. 737 ARNOB. nat. 1, 5. inspector (*i. ἐπίσκοπος*): COMM. instr. 2, 18, 9. intentator: VVLG. Iac. 1, 13 malorum. inventor: PLIN. nat. 25, 30. iudex: CIC. leg. 2, 25 SEN. contr. 1, 1, 23. 7, 1 (16), 5 SEN. benef. 3, 6, 2 TERT. anim. 35 *al.* iuvenis: OV. met. 1, 531 (*Apollo*). CALP. ecl. 7, 6. largitor: AVG. civ. 19, 13. machinator: MIN. FEL. 5, 7 LACT. inst. 2, 11, 14 *saepe.* magister: CIC. rep. 3, 33 omnium. VERG. Aen. 5, 391 SEN. benef. 4, 6, 6 TERT. patient. 12 p. 19 *saepe.* moderator: CIC. leg. 2, 15 omnium rerum. molitor: CIC. Tim. 17. nebulo: AVG. civ. 3, 20. opifex: CIC. nat. deor. 1, 18 mundi. SEN. Phaedr. 189 fulminis. LACT. opif. 3, 18 rerum. *saepe.* osores: AVG. civ. 9, 7 hominum. paedagogus: SEN. epist. 110, 1. parens: CORNELIA epist. frg. 2 parentabis mihi et invocabis -um parentem. CORP. X 3283. 3290. 8249 -bus parentibus. pastor: PROP. 3, 13, 39 APVL. met. 5, 16 TERT. pudic. 7. pater: TERT. bapt. 7 *persaepe.* praedicator: AVG. civ. 10, 25. praesul: MART. CAP. 2, 203. praevaricator: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328 veritatis. procreator: CIC. Tim. 27 mundi. prospector: VVLG. Sirach 3, 34. protector: VVLG. psalm. 17, 3 meus. punitor: OROS. hist. 3, 3, 3 malorum. rector: SEN. dial. 7, 8, 4 universi. epist. 16, 4 *al.* restitutor: PS. APVL. Ascl. 26. resuscitator: TERT. resurr. 12 carnis. retributor: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 522. rex: CARM. epigr. 1438, 1. salvator: VVLG. psalm. 24, 5 *al.* salutificator: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. servator: LIV. 45, 44, 20. speculator: MIN. FEL. 32, 9 omnium. stator: PANEG. 2, 12. stipulator: VAL. MAX. 7, 1, 2 vanae opinionis. susceptor: VVLG. psalm. 17, 3. testis: PROP. 4, 1, 79. 4, 9, 13 *saepe.* tutor: AVG. civ. 3, 13. venter: HIER. epist. 7, 5 *saepe.* victor: CORP. VIII 17628 (*de Marte*). vindex: CIC. leg. 2, 19. 25 LIV. 9, 1, 8 SEN. contr. 10 praef. 6 *al.* virgo: *v. p. 915, 29.* ultor: TIB. 1, 8, 72 PROP. 3, 20, 22 OV. am. 3, 8, 65 met. 14, 693 *saepe.* zelotes: TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376 *al.*

deriv.: dealitas, dealiter, deitas, deitatus. *comp.*: deicida, deicola, deifer, deificus, deificare, deiloquus, deipara (-partrix), deipassiani (deop-). semideus. *nom. propr.*: Adeodatus, Deodata, Deogratias, Deumhabet, Deusdedit, Quodvultdeus.

DEA

f. ✱**dea**, -ae. *de dat. vel abl. plur.* -abus: CHAR. gramm. I 54, 10 dat. et abl. per is exeunt ... nisi quod nonnumquam ratio ista auctoritate vel necessitate corrumpitur, cum dicimus his -bus ... quod iuris periti institucrunt (CLEDON. gramm. V 46, 4) ambiguitatis secernendae scilicet gratia, ob quod multa sordide ab auctoribus dicta videntur habere rationem (148, 25 DIOM. gramm. I 304, 24 DON. gramm. IV 378, 9 POMP. gramm. V 173, 27. 188, 29 CONSENT. gramm. V 354, 6 PHOC. gramm. V 427, 7 GRAMM. suppl. 45, 9 EXPLAN. in Don. gramm. IV 545, 17). PROB. inst. gramm. IV 82, 17 haec quinque nomina (*sc.* -a, sponsa, mula, amica, equa. *praeterea addunt alii*: nata, asina, liberta, famula, anima, ursa, ambo, duo) propter metra et structuras dat. et abl. casu numeri plur. sic anomala constituta sunt declinari his et ab his -bus (POMP. gramm. V 189, 19 SERV. gramm. IV 434, 8). deabus *solum legitur*: GELL. hist. 12 VARRO frg. Aug. civ. 7, 24 APVL. met. 4, 30 *al.* INSCR. (*v. Neue, Formenlehre I³ 41*). *in locutione* dis deabusque: CIC. Rab. perd. 5 or. frg. A VII 2 (*cf.* CAPER gramm. VII 109, 6 PRISC. gramm. III 294, 4) *et deinde saepe.* d(e)is: VARRO rust. 3, 16, 7 his dis (*i. Musis*). ARNOB. nat. 7, 19 dis feminis (*opp.* maribus. *cf.* LACT. inst. 1, 11, 26). ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 115 deis (I)lithyis. CORP. VII 221 deis Matribus. *de scripturis variis in titulis obviis*: daea: CORP. VIII 10765. dae: (*i. -ae*): CORP. XIII 6733 (*a. 276*). 2859. 8004. 8546 *al.* die (*i. -ae*): CORP. XIII 6553. diae (*i. -ae*): CORP. VI 30854. III 10393 *al.* diabus: CORP. III 5896. 10298. dabus: CORP. III 11107. *de mensura: apud veteres poetas scaenicos formae bisyllabae praeter hos locos semper* (PLAVT. *22ies* TER. *4ies*) *unam arsin vel thesin explent* (*cf. etiam p. 886, 44. 915, 12*): -ă: PLAVT. Pseud. 678 ACC. trag. 52 (*utrumque in fine versus*). -am: NOVIVS Atell. 105. -ā: PLAVT.

Poen. 1177. -ae: PLAVT. Capt. 172 Curc. 720. 793 Mil. 501 Most. 655 Poen. 460 TER. Hec. 102 Phorm. 976. -as: PLAVT. Cas. 670 Poen. 950. *apud dactylicos poetas notanda synizesis*: CARM. c. pag. 118 solvere dis deabusque parat superisque minatur.

1 *apud scriptores*: ENN. scaen. 55 iudicium inter -as tres (*sc. Iuno, Minerva, Venus*). CATO agr. 139 si deus, si -a es (CARM. evoc. Macr. sat. 3,9,6 si deus, si -a est cui populus... Carthaginiensis est in tutela. *cf. p. 909,21*). NOVIVS Atell. 105 *de Laverna* (PAVL. FEST. p. 117. PORPH. Hor. epist. 1,16,60 Larv[e]arum -a quae foribus praeest). VARRO ling. 6, 19 Furrinalia Furrinae quod ei -ae feriae publicae dies. 6, 20 Opeconsiva. frg. Non. p. 44, 2 pandere: panem dare. hanc -am Aelius putat esse Cererem (Ov. am. 3, 10, 5. 38 *persaepe*). p. 352 *de Numeria*. SCHOL. Veron. Aen. 10, 78 -am *Veniliam* cum Neptuno coniungunt (VERG. Aen. 6, 90 TERT. nat. 2, 11) *permulta alia -arum nomina a* CIC. *praecipueque a* TERT. *et* AVG. *laudata ex Varrone sumpta sunt v. p. 912,26. 52*. CIC. Verr. 6,188 quae -ae illos Hennenses lacus lucosque incolitis, cunctaeque Siciliae ... praesidetis. har. resp. 37 cuius *-ae* ne nomen quidem viros scire fas est quam iste idcirco Bonam dicit (*cf. vol. II p. 2070, 66—2071, 8*). prov. cons. 35 eius deae *Fortunae* periculum facere (PVBLIL. E 7 Ov. Pont. 2, 3, 56 *al.* FRONTO p. 8, 6 N. -am -arumque praecipuam, *persaepe, fuse de ea agit* AVG. civ. 4, 19). nat. deor. 3, 43 si di sunt, suntne etiam Nymphae -ae? 3, 45 iure naturae qui -a matre est, deus sit necesse est. 3, 46 si Latonam (Ov. met. 6, 188 *al.*) -am putas ... si haec *Hecate* -a est (VERG. Aen. 6, 258 VAL. FL. 7, 384 *al.*), cur non Eumenides? (CATVLL. 64, 201) quarum si -ae sunt ... Furiae, -ae sunt speculatrices ... et vindices facinorum et sceleris (VERG. Aen. 7, 324. VAL. FL. 7, 151 redit de strage -arum. *al.*). CIC. nat. deor. 3, 47 ea *Natio* si -a est, di omnes illi qui commemorabantur a te Honos, Fides (SIL. 2, 481 AVG. civ. 4, 20) Mens (TERT. nat. 2, 11 AVG. civ. 4, 21. 7, 3) Concordia (Ov. fast. 1, 648. AVG. civ. 3, 25 an ulla ratio redditur, cur Concordia -a sit [*al.*] et Discordia -a non sit, *sed cf.* SEN. Herc. f. 93). nat. deor. 3, 48 Ino -a ducetur et *Λευκοθέα* (PROP. 2, 26, 10 Ov. epist. 18, 126 *al.*) a Graecis, a nobis Matuta dicitur (Ov. fast. 6, 545 *cf.* AVG. civ. 18, 14) ... Circon -am duces? (VERG. Aen. 7, 19 Ov. rem. 276 met. 14, 33 LIV. 1, 49, 9). nat. deor. 3, 51 Luna (CATVLL. 34, 17 FLOR. epit. 3, 5, 23 AVIEN. Arat. 940). 3, 52 terra ipsa -a est (PLIN. nat. 2, 159 AVG. civ. 7, 23) ... quae est enim alia Tellus (PREC. terr. 1 Ov. fast. 1, 586 FLOR. epit. 1, 19, 2 AVG. civ. 7, 23. 28). Brut. 59 -am *Suadam* in Pericli labris scripsit Eupolis sessitavisse (*Πειθώ τις ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τοῖς χείλεσιν*). Att. 9, 5, 3 cui *Achilli* et mater et -a *Thetis* (HOR. epod. 13, 12 Ov. met. 2, 521 STAT. Ach. 1, 218 *al.*). CATVLL. 63, 3 -ae *Cybebe* (63, 30. 43 -a Pasithea. 63, 91 -a magna, -a Cybebe, -a domina Dindymei. PROP. 3, 17, 35. 4, 11, 52 Ov. fast. 2, 58 STAT. Theb. 12, 226 *persaepe*). 67, 17 non est -a *Venus* nescia nostri (LVCR. 1, 6. 26. 36 *persaepe*). BELL. Alex. 66, 3 (*de Bellona*. PAVL. FEST. p. 33 VAL. FL. 3, 64 COMM. instr. 1, 16, 9). SALL. hist. frg. 2, 87 *de Matre Magna* (LIV. 29, 10, 8 *persaepe*). NEP. Timoth. 2, 2 *de Pace*. VERG. Aen. 1, 17 *de Iunone* (*admodum frequenter*). 2, 170 *de Minerva* (2, 227. PRIAP. 1, 4 de patris vertice nata -a. Ov. epist. 3, 147 fast. 3, 828. PAVL. FEST. p. 192 -a belli. SOL. 27, 43 artium -a. BOETH. herm. sec. 2, 5 p. 109, 19 -a sapientiae. *saepe*). Aen. 3, 262 *de Harpyis* (*item, ut videtur* VAL. FL. 4, 519). 5, 657 *de Iride* (Ov. met. 14, 841). 7, 641 pandite nunc Helicona, -ae, cantusque movete (= 10, 163 *item de Musis persaepe, ex. gr.*: PROP. 3, 3, 37 una -arum ... Calliopea fuit [VAL. FL. 5, 217] Ov. ars 3, 348 Bacche novemque -ae. met. 5, 663 -as Helicona colentes. Pont. 4, 2, 46 trist. 4, 1, 49 fast. 5, 9 VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 SIL. 9, 340 STAT. silv. 1, 2, 4. 5, 3, 15. 211 Theb. 1, 4 MART. 1, 81, 9. *cf. p. 910, 74*). Aen. 9, 101 aequoris esse -as qualis Nereia Doto et Galateia (9, 116 ite -ae pelagi [SEN. Tro. 879 FLOR. Verg. p. 185]. Ov. am. 3, 12, 38 maris [fast. 4, 62 *de Venere*]. met. 11, 221 undae [STAT. Theb. 4, 683]. PAVL. FEST. p. 327 Salaciam dicebant -am aquae). HOR. carm. 4, 6, 33 *de Diana* (Ov. met. 3, 163 -a silvarum [VAL. FL. 1, 106 *al.*]. GRATT. 105 nemorum -a [155]. PAVL. FEST. p. 104 *Diana* viarum ... -a. SEN. Phaedr. 793 *persaepe*). LYGD. 5, 6 *de Proserpina* (LIV. 2, 9, 8. 29, 18, 15 Ov. met. 5, 565 *persaepe*). CARM. de mens. 1, 12, 42 *de Iside* (Ov. met. 1, 747 STAT. silv. 3, 2, 122 *persaepe*). PROP. 2, 28, 18 -a quae Nili flumina vacca bibit (*sc. Io*. Ov. epist. 14, 86 ex bove facta -a [= fast. 5, 620]. VAL. FL. 4, 346 *al.*). 3, 20, 18 *de Ariadna* (Ov. fast. 3, 460 *Corona Gnosis* Theseo crimine facta -a est). 3, 24, 19 Mens Bona, si qua -a es. 4, 4, 15 Tarpeia -ae fontem libavit (*Vestae, ut videtur*. Ov. fast. 3, 47). 4, 6, 62 *de Nereidibus* (Ov. am. 2, 11, 36). Ov. am. 3, 2, 46 *de Victoria* (AVG. civ. 4, 14). met. 1, 373 *de Themide* (PAVL. FEST. p. 367). 7, 690 nate -a (*i. Psamathe, matre Phoci, sorore Thetidos. v. p. 913, 38*). 7, 705 *de Aurora*. 8, 456 (*de Parcis*. SEN. Herc. O. 1083). 14, 851 quae *Hora* nunc -a iuncta Quirino est. trist. 2, 380 hospitis igne duas incaluisse -as (*Circe et Calypso*). Pont. 1, 6, 29 *de Spe* (1, 6, 39). fast. 1, 455 -ae Nocti ... caeditur ales. 2, 173 (*de Phoebe sc. Diana*). 2, 440 *de Iunone Lucina* (3, 253 *al.*). 2, 525 facta -a est Fornax. 2, 568 tot de mense supersint Luciferi, quot habent carmina nostra -as (*coni. H. Winther*, dies *codd. boni*, pedes *vulgo*). 2, 583 quae sit -a Muta requires. 2, 592 *de Iuturna*. 3, 275 *al. de Egeria* (3, 289 *al.* LIV. 1, 19, 5). 3, 543 *de Anna Perenna* (3, 677). 4, 729 *de Pale* (PAVL. FEST. p. 222 -a pastorum). 5, 277 *de Polyhymnia*. 5, 376 *de Flora* (AVG. civ. 4, 8). 6, 101 *de Carna*. 6, 775 *Fors* (AVSON. 163, 24). LIV. 7, 3, 7 in templo Fortiae, Etruscae -ae. 24, 3, 4 sacrum -ae (*sc. Iunoni Laciniae*) pecus. GRATT. 105 nemorum -a (155). MANIL. 1, 415 *Argo* -a facta. PAVL. FEST. p. 17 Angerona. p. 76 Empanda paganorum -a. p. 88 *de Furina*. p. 123 de Meditrina. p. 134 *de Maia* (AVSON. 377, 9). p. 149 *de Murtia. al.* VAL. MAX. 1, 8, 3 *de Iunone Moneta*. 2, 1, 6 sacellum -ae Viriplacae. OCTAVIA 397 illa virgo, numinis magni -a, Iustitia. SEN. frg. 33 *de Cloacina*. PLIN. nat. 7, 122 *de Pietate* (STAT. Theb. 11, 473). 11, 251 (*de Nemesi*. AVSON. 417, 54 ultrix -a Medica belli). VAL. FL. 2, 141 *de Fama* (STAT. Theb. 3, 431). 5, 112 *de Nympha Asopi fluvii*. 5, 205 Arcados -ae (*i. Callistus*). SIL. 4, 636 luci -arum (*i. Hesperidum*). 5, 126 -a sola in pectore *Virtus* (STAT. Theb. 10, 646. 661. *cf.* AVG. civ. 4, 20). STAT. Theb. 4, 726 *de Langia, nympha fontana*. MART. 6, 68, 9 an -a (*i. Salmacis*) femineum iam neglegit Hermaphroditum. 12, 8, 1 terrarum -a gentiumque Roma. QVINT. inst. 10, 1, 82 in labris eius (*sc. Xenophontis*) sedisse quandam persuadendi -am (*cf. p. 911, 39*). IVV. 6, 310 *de Pudicitia*. TAC. Germ. 8 *feminas* venerati sunt, non adulatione nec tamquam facerent -as (*cf.* hist. 4, 61). 40 *Nerthus*. SVET. Nero 56 Deae Syriae *contemptor* (FLOR. epit. 3, 19, 4. APVL. met. 9, 10 quem cantharum deûm Mater sorori suae Deae Syriae hospitale munus obtulit. HYG. fab. 197 p. 126 *Venus* quae postea -a Syria est appellata. *saepe*. SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 [*ex Nigidio*] *saepe. cf.* Syrius *et Cumont, PW. IV 2236—2243, Cesano apud Ruggiero, Diz. epigr. II 1466—1472*). APVL. met. 3, 27 -a Epona. FRONTO p. 213, 22 N. nebulas nubesque putari -as. TERT. anim. 37 superstitio Romana -am finxit Alemonam alendi in utero fetus et Nonam et Decimam a sollicitioribus mensibus et Partulam quae partum gubernat et Lucinam quae producat in lucem. 39 Statinae -ae sacrum. nat. 2, 11 Candelifera, *deinceps enumerantur* Postverta, Prosa, Carmens, Potina et Edula, Statina, Adeona et Abeona (AVG. civ. 4, 21) Domiduca (AVG. civ. 7, 3) ... Voleta, Paventina, Venilia, Volupia, Praestitia, Fortuna Barbata (AVG. civ. 4, 11) Pertunda ... Praemater. 2, 15 ipsius mortis -a est ... et diva arquis est Iana. spect. 5 Robiginis -am finxerunt (AVG. civ. 4, 21). 8 Murciam ... -am amoris volunt. PORPH. Hor. carm. 1, 7, 12 Albunea. epist. 1, 10, 49 Vacuna in Sabinis -a quae sub incerta specie est formata. hanc quidam Bellonam, alii Minervam, alii Dianam putant. COMM. instr. 1, 16, 9 -as oratis, Bellonam et Nemesim, -as Furinam, Caelestem virgines. SOL. 2, 29 *de Angitia*. CAPITOL. Opil. 3, 1 Caelestis (TREB. trig. tyr. 29, 1). FIRM. err. p. 12, 9 *de Igne, -a Persarum*. IVST. 18, 6, 8 quamdiu Karthago invicta fuit, pro -a culta est. ITIN. Burdig. p. 5, 7 (*a. 333*) -a Augusta Bocontiorum civitas (CORP. XII 690. 1529 *al. cf. Ihm, PW. IV 2235 sq.*). AVIEN. ora 241 *de Inferna*. AVSON. 11, 2 ignotam oculis sollicitare -am (*i. Echo*). 12, 3 sum -a quae rara et paucis Occasio nota. 12, 10 sum -a cui nomen nec Cicero ipse dedit (*sc. Paenitentia*). 12, 11 sum -a quae facti non factique exigo poenas, nempe ut paeniteat. sic Metanoea vocor. 385, 4 -ae Pallados. VVLG. III reg. 11, 5 colebat ... Astarthen -am Sidoniorum (11, 33). CLAVD. 3, 129 *de Megaera*. 22, 12 *de Clementia*. 22, 227 conveniunt ad tecta -ae (*sc. Provinciae Romanae personatae*). 28, 3 haec -a (*sc. Fortuna redux*) pro meritis sibi posceret aedes. AVG. civ. 2, 23 Marius ... Maricae -ae ... commendatus est. 3, 12 -a Febris. 4, 8 partes -ae Cloacinae tribuere (6, 10) aut Volupiae, *praeterea numerantur ibidem* -ae Lubentina, Rusina, Cunina (4, 34) Collatina, Vallonia, Seia, Segetia (5, 21), Volutina, Patelana, Hostilina, Matuta (*cf. p. 911, 34*), Runcina, Cardea. 4, 11 ipse sit -a Mena (6, 12. 7, 2) ... *sequuntur* Carmentes, Rumina (4, 21. 34), Potina *et* Educa (4, 34. 6, 9), Paventia, Venilia, Agenoria (4, 16), Stimula (4, 16), Strenia, Numeria, Camena, Sentia, Iuventas (4, 29. 6, 1), Virginiensis (6, 9). 4, 15 *cur* iniquitas -a non sit (4, 17). *eqs.* 4, 16 *de Murcia, Quiete, Collina*. 4, 18 Felicita -a. *eqs.* (4, 21. 23). 4, 20 cur denique fortitudo -a non est? 4, 21 Ops ... Volumna ... Pecunia (4, 24. 7, 3. 11). 4, 34 nec consecraverunt aliquam -am Manniam. 6, 9 -a Manturna ... -a mater Prema et -a Pertunda ... Nenia. 7, 3 Iterduca. *nota metonymian i. q. effigies, statua -ae*: LIV. 29, 10, 8. 29, 14, 13 in aedem Victoriae ... pertulere -am. Ov. am. 3, 13, 23 qua ventura -a est. APVL. met. 8, 25 *sqq.*

2 *de titulis v. quod supra monuimus p. 888, 42.*

3 *de divinitate* **mortalibus** *attributa*: Ov. ars 3, 2, 60 pace loquar Veneris, tu -a maior eris (*de amica. cf.* am. 1, 7, 32 *Tydides* -am *Venerem* primus perculit, alter ego [*sc. puellam meam laesi*]. PETRON. 127, 5 libuit -ae nomen quaerere). SEN. apocol. 9 divam Augustam aviam suam, quam -am esse iussit *Claudius*. TERT. nat. 2, 9 cur non magis -a, quae magis pia, illa filia patris in carcere fame defecti uberibus suis educatrix (*cf.* VAL. MAX. 5, 4, 7. 5, 4 ext. 1). CLAVD. carm. min. 31, 43 *de Serena sub specie Cereris*. AVG. civ. 2, 5 absit, ut ... sic vellet coli matrem suam, ut talibus -a sacris propitiaretur, qualibus matrona verbis offenderetur. CARM. epigr. 1532, 3 mortua heic ego sum et sum cinis, is cinis terrast, sein est terra -a, ego sum -a, mortua non sum (*θεός. translatum ex Epicharmo*).

4 *deus pro -a, v. p. 890, 16 sqq.*

de **locutionibus** *in iurantis formulis his locis exceptis ubique cum* di *coniunctum* (*v. p. 892, 34 sqq.*): ACC. trag. 52 utinam me ... telis

mactasset -a. NOVIVS Atell. 105 per -am sanctam Lavernam. Ov. met. 7, 95 per sacra triformis ille -ae ... iurat. EPIST. Sapph. 108 perque novem iuro, numina nostra, -as. APVL. met. 2, 5 per hanc -am.

IVNCTVRAE

de ratione exemplorum eligendorum v. p. 894, 11.

1 ***verbales***: a *subiect.*: adest: STAT. Theb. 10, 285. adiuvant: PLAVT. Epid. 396. annuit: LIV. 5, 22, 5. damnat: Ov. epist. 19, 177. devincit: PLAVT. Pseud. 678. fallit: VERG. Aen. 12, 634 fallis -a (*λανθάνεις θεὸς οὖσα*). gubernat: CIC. nat. deor. 2, 73. instigat: LIV. 10, 19, 18. praesidet: CIC. Verr. 6, 188. praevitiat: Ov. met. 14, 55. prohibet: STAT. Theb. 8, 478. regit: CIC. nat. deor. 2, 73. b *eum dat.*: gratias agere: APVL. met. 11, 14. concumbere: PROP. 2, 15, 16. dedicare: CIC. dom. 130 curiam. APVL. met. 11, 16 navem. dicare: VARRO ling. 6, 20. facere: CIC. har. resp. 28 vota. *al. sim.* immolare: VARRO frg. Gell. 2, 28, 3. sacrificare: Ov. fast. 3, 850. servire: APVL. met. 11, 15. solvere: Ov. fast. 6, 248 vota. supplicare: GELL. hist. 12. tribuere: CIC. Balb. 9 plus homini quam -ae. c *cum aecus.*: accersere: VAL. MAX. 8, 15, 4. advehere: LIV. 36, 36, 3. agnoscere: Ov. met. 5, 414. appellare: CIC. Verr. 6, 188. blasphemare: VVLG. act. 19, 37 -am vestram (*se. Dianam*). colere: VARRO frg. Non. p. 352 *al.* conspicere: APVL. flor. 15 p. 52. consulere: Ov. epist. 19, 220. detrahere: CIC. Verr. 5, 112 -am -ae. dissimulare: Ov. fast. 6, 507 STAT. silv. 1, 2, 14. non pluris facere: CIC. epist. 1, 9, 15. implorare: CIC. Verr. 6, 188. invocare: PLAVT. Asin. 781 SEN. contr. 1, 3, 5. lenire: Ov. met. 1, 738. movere: Ov. epist. 16, 66 met. 6, 360. orare: PLAVT. Poen. 1134 COMM. instr. 1, 7, 20 (*i. adorare*). placare: Ov. fast. 4, 777. precari: VARRO frg. Non. p. 352 LIV. 24, 3, 4. propitiare: APVL. met. 10, 32. recinere: VARRO Men. 150. revereri: APVL. met. 8, 30. satiare: APVL. met. 8, 29. solari: Ov. met. 13, 746. sollicitare: Ov. met. 4, 473. spectare: Ov. ars 1, 247. spirare: APVL. met. 5, 9. suscipere: APVL. met. 6, 6 cum gaudio. 8, 30. testificare: Ov. epist. 19, 160. 20, 134. venerari: APVL. met. 4, 28. vincere: Ov. met. 12, 32. violare: CIC. dom. 112. d *eum ablat.*: nasci, *nonnisi in alloeutione quae est* 'nate -a' *ex. gr.*: VERG. Aen. 1, 582 (*de Aenea.* 1, 615. 3, 435 *al.* SIL. 8, 81). HOR. epod. 3, 12 (*de Achille.* Ov. met. 12, 86). Ov. met. 7, 690 *de Phoeo.* e *cum praepos.*: precari a: CIC. Tusc. 1, 113. congredi cum: LIV. 1, 19, 5.

2 ***nominales***: *genet. subi. vel obi. pendet ex substantivo*: adventus: APVL. met. 6, 6. amor: VAL. FL. 8, 29. arcus: Ov. fast. 2, 157. beneficium: APVL. met. 11, 13. benignitas: APVL. met. 11, 22. caput: AVG. civ. 7, 28 -arum (*de Tellure*). certamen: Ov. epist. 15, 69. comes: Ov. am. 3, 1, 44 fast. 4, 212 (*Curetes*). congressus: LIV. 1, 21, 3. consors: Ov. Pont. 3, 2, 48 Phoebi (*Diana*). EPICED. Drusi 437 (*Thetidos se. Musae*). conspectus: APVL. met. 4, 29. 11, 20. contemptor: SVET. Nero 56. corpus: Ov. met. 9, 381. cubiculum: APVL. met. 11, 17. cultus: PAVL. FEST. p. 317 AVG. civ. 3, 25. cura: STAT. silv. 4, 4, 50. currus: APVL. met. 6, 6. custos: Ov. fast. 5, 538 (*Lunae, de Orione*). delubrum: VERG. georg. 4, 541 Ov. met. 1, 373. dia: ENN. ann. 22 dia -arum (*δῖα θεάων*). disciplina: VAL. MAX. 2, 1, 2. dolos: SEN. Tro. 570. donarium: APVL. flor. 15 p. 51. donum: VERG. Aen. 8, 617 LIV. 29, 14, 14. effigies: PLIN. nat. 36, 21 IVV. 6, 310. exemplum: Ov. ars 3, 87 ite per exemplum ... -arum (*i. imitamini -as*). exuviae: APVL. met. 11, 29. facies: VERG. Aen. 5, 619 Ov. met. 11, 322. famuli: LIV. 37, 9, 9 (*Magnae Matris*). fletus: VAL. FL. 4, 76. frons: Ov. met. 5, 570. fulcrum: STAT. silv. 1, 2, 54. genus: PLIN. nat. 2, 160. habitus: SVET. Aug. 70. honos: VARRO ling. 6, 19. initium: AVG. civ. 7, 28 -arum (*de Tellure*). invocatio: QVINT. inst. 10, 1, 48. ira: Ov. epist. 9, 56. 20, 6 SIL. 1, 38 *al.* iudex: Ov. fast. 4, 322 PLIN. nat. 34, 77. iussum: Ov. met. 1, 385. 2, 119. iuventus: GRATT. 492. lis: AVG. civ. 3, 25 trium -arum. maiestas: APVL. met. 11, 15. mandatum: Ov. met. 8, 810. manus: APVL. met. 11, 21 in manu -ae ponere. maritus: PLIN. paneg. 82. mens: VERG. Aen. 2, 170. ministerium: APVL. met. 11, 19. moenia: Ov. fast. 6, 62 Praenestinae moenia sacra -ae. monitus: FLOR. epit. 1, 2, 3 APVL. met. 11, 19. numen: VERG. catal. 3, 9 LIV. 29, 18, 7. 12 SEN. Phaedr. 405 APVL. met. 4, 29 *al.* nutus: APVL. met. 6, 66. 11, 21. obstetricium: PLIN. nat. 35, 140. persona: SVET. Nero 21. pompa: APVL. met. 11, 9. 15. precatio: LIV. 1 praef. 13 cum bonis ominibus votisque et precationibus deorum -arumque. preces: STAT. Theb. 5, 157. princeps: Ov. fast. 6, 37 (*Iuno*). pulvinar: CIC. har. resp. 8 Pis. 95 Mil. 8 NEP. Timoth. 2, 2. regina: Ov. fast. 6, 37. religio: VAL. MAX. 8, 15 ext. 1. rex: AVG. civ. 4, 9 deorum omnium -arumque. ritus: VAL. MAX. 1, 1, 21. sacerdos: CIC. Att. 2, 4, 2 BELL. Alex. 66, 3 APVL. met. 3, 1 *al.* sacra: CIRIS 142 Ov. trist. 4, 4, 68 APVL. met. 11, 27 *al.* secretum: IVV. 6, 314. sedes: VERG. Aen. 7, 324 STAT. silv. 1, 1, 40 Theb. 5, 59. sententia: CIC. Mil. 8. sortes: PAVL. FEST. p. 317 AVG. civ. 3, 25. species: APVL. met. 10, 30. suffragium: APVL. met. 6, 5. tectum: Ov. met. 14, 447. templum: VARRO ling. 6, 15 CIC. har. resp. 57 *al.* vestigium: APVL. mot. 6, 2. 11, 17. visus: APVL. met. 11, 19.

3 ***epitheta per genera digesta***: a *de condicione, natura, qualitate* (*tam corporis quam statuae*): agilis: Ov. epist. 4, 169 (*Diana*). apta: Ov. ars 1, 446. arcanae: Ov. am. 1, 7, 10. ardens: VAL. FL. 2, 175 (*Venus*). armifera: EPICED. Drusi 22. arquitenens: ACC. trag. 52 SEN. Phaedr. 709. Augusta: CORP. XII 690. 1529 Vocontiorum. *cf. Ihm, PW. IV 2235 sq.* aurea: Ov. epist. 12, 70 (*Diana*). benigna: SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 (*dea Syria*). bona: PLAVT. Rud. 261. *cf. etiam* Bona dea *vol. II p. 2070, 66 sqq.* caeca: MART. 4, 51, 3 (*Fortuna*). calens: LVCAN. 2, 127 (*Venus*). candida: VERG. Aen. 8, 608 (*Venus*). Ov. epist. 17, 61 (*Diana*). casta: TIB. 3, 12, 14 CLAVD. carm. min. 30, 125. clara: SEN. Phaedr. 309 arsit obscuri -a clara mundi (*Luna*). STAT. Theb. 10, 82 (*Iris.* 10, 134). corporalis: PORPH. carm. saec. 59/60 (*Copia*). Dia: *v. sub* Dia. digna: PLAVT. Poen. 1177 (*Venus*). dira: Ov. met. 14, 278 (*Circe*). *nota speciatim de Furiis* VERG. Aen. 7, 324. 12, 914 *et v. s.* Dira. docta: Ov. fast. 6, 656 (*Minerva*). durae: MART. 11, 91, 12 (*Pareae*). exosa (*passive, ut videtur*): Ov. trist. 5, 8, 8 (*Fortuna*). fallax: Ov. ars 1, 446. fera: MAECEN. carm. frg. 4 montium -a (*Cybele*). ferox: OCTAVIA 546 armis (*Minerva*). fertilis: Ov. met. 5, 642 (*Ceres*). fida: STAT. Theb. 9, 714 (*Diana*). fidens: SIL. 13, 138 (*Minerva*). flava: Ov. am. 3, 10, 43 (*Ceres.* fast. 4, 424. 6, 476). fortis: Ov. fast. 3, 850 (*Minerva*). frugifera: GERM. frg. 4, 38 (*Virgo*). CLAVD. rapt. Pros. 2, 138 (*Ceres*). gallans (*i. bacchans*): VARRO Men. 150. gemellipara: Ov. fast. 5, 542 (*Latona*). gemina: APVL. apol. 13 esse Venerem -am. genuinae: PRVD. c. Symm. 1, 222. grata: Ov. met. 14, 123 (*Sibylla*). ignobilissimae: AVG. civ. 7, 3 (*Abeona et Adeona*). immitis: EPICED. Drusi 375 (*Fortuna*). indigna: PLAVT. Poen. 457[b] (*in versu suspecto*). ingeniosa: Ov. fast. 3, 840 (*Minerva*). iniquae: STAT. silv. 5, 1, 139 (*Fortuna et Invidia*). invidiosa: PROP. 2, 28, 10 (*Venus*). laeta: Ov. epist. 20, 173. levis: OCTAVIA 452 (*Fortuna*). linigera: Ov. met. 1, 747 (*Isis*). magna (Magna): ENN. ann. 191 CATVLL. 63, 91 TIB. 1, 6, 50 Ov. am. 3, 9, 2 fast. 4, 194 *v. s.* Magna Mater. AVG. civ. 7, 16 maxima -a (*Vesta*). melior: Ov. met. 4, 38 (*Pallas*). mendax: ANTH. 415, 42 (*Spes*). misericors: SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 (*dea Syria*). mollis: Ov. ars 2, 556 (*Venus*). multinomen: APVL. met. 11, 22. nota: STAT. Theb. 9, 681 (*Latona*). nova: Ov. epist. 15, 332. nuda: PROP. 2, 15, 16. 3, 13, 38 Ov. epist. 16, 116. obsequens: PLAVT. Rud. 261. omniparens: APVL. met. 8, 25 (*dea Syria.* 11, 11. 16). pallens: STAT. Theb. 6, 26 (*Aurora*). palmaris: APVL. met. 2, 4 (*Victoria*). pharetrata: Ov. epist. 19, 204 (*Diana.* trist. 4, 4, 64). placatior: PLIN. nat. 2, 159. pollens: NAEV. carm. frg. 61. potens: SEN. Ag. 731 (*Iuno, Minerva, Venus, in versu suspeeto*). APVL. met. 11, 7 (*Isis.* 11, 22). praepotens: APVL. met. 11, 1 (*Luna*). praesens: VERG. Aen. 9, 402 Ov. epist. 20, 134 *al.* prisca: Ov. fast. 4, 372 (*Cybele*). providens: APVL. met. 11, 18. pudica: Ov. fast. 4, 344 (*Cybele*). pulchra: ENN. ann. 18 -arum. VERG. Aen. 11, 852. saeva: VERG. Aen. 7, 19 (*Circe*). 7, 511 (*Dira*). Ov. epist. 20, 6 (*Diana*). met. 4, 548 (*Iuno*). sancta: ENN. ann. 64 NOVIVS Atell. 105 CIC. Verr. 6, 188 *persaepe.* sapiens: CIC. Mil. 8 QVINT. inst. 5, 11, 18. sollicitae: STAT. Ach. 2, 52 (*Iuno et Minerva*). spicifera: GERM. frg. 4, 152 (*Virgo*). SEN. Herc. O. 598 (*Ceres*). summas: APVL. met. 11, 1 (*Luna.* 11, 22). superba: PROP. 2, 33, 14 (*Io*). taedifera: Ov. epist. 2, 42 (*Ceres.* fast. 3, 786). terrifica: VAL. FL. 6, 174 aegide. tetricae: MART. 4, 73, 6 (*Pareae.* 7, 96, 4). triformis: Ov. met. 7, 95 (*i. Hecate*). triplex: Ov. met. 2, 654 (*i. Pareae.* 8, 481). CASSIOD. var. 5, 42, 3 (*i. Diana*). tristis: VERG. Aen. 7, 408 (*i. Alleeto*). SIL. 10, 175 (*i. Medusa*). turbida: STAT. Theb. 2, 208 (*i. Venus*). turrigera: Ov. fast. 4, 224. turrita: PROP. 4, 11, 52. vehemens: CATVLL. 50, 21 (*i. Nemesis*). venusta: PLAVT. Poen. 1177 (*i. Venus*). verae: Ov. epist. 17, 68. vetusta: APVL. met. 11, 5 (*i. Ceres*). volens: APVL. met. 6, 5.

b *de officio* (*plerumque loco genet. posita, cuius usus exempla sub I A invenies*): aequorea: Ov. epist. 18, 126 (*i. Leucothea.* ars 224). Pont. 4, 10, 14 (*i. Circe*). aetheria: Ov. fast. 6, 427 (*i. Minerva*). agrestis: GELL. 9, 9, 14. auxiliaris: Ov. met. 9, 699 (*i. Isis*). bellica: Ov. met. 2, 752 fast. 3, 814 Pont. 4, 1, 32. caelestis: AMM. 22, 13, 3 CORP. X 4849 (*i. Bona Dea*). *cf. s.* Caelestis. cothurnatae: Ov. fast. 5, 348 non est illa *Flora* cothurnatas inter habenda -as (*i. eis Musis quibus tragoedia curae est, nisi plur. poet. est statuendus*). discors: SEN. Herc. f. 93 (*i. Discordia*). fatales: Ov. Pont. 1, 8, 64 (*i. Pareae*). feminea: PROP. 4, 9, 25 (*i. ἡ θεὸς Γυναικεία Bona Dea*). fornacalis: Ov. fast. 6, 314. genitalis: PORPH. Hor. carm. saec. 13 (*i. Lucina. cf. p. 911, 79*). lucifera: MART. 11, 67, 6 (*i. Luna*). montana: APVL. met. 5, 25 (*i. Echo*). montivaga: STAT. Ach. 1, 450 (*i. Artemis*). pastoralis: SOL. 1, 14 (*i. Pales*). proeliaris: APVL. met. 10, 31 (*i. Minerva*). roscida: Ov. ars 3, 180 (*i. Aurora*). rustica: Ov. fast. 4, 744 (*i. Pales*). salutaris: AMM. 19, 11, 6 quietem colentes quasi salutarem -am. siderea: PROP. 3, 20, 18 (*i. Ariadne*). trivia: PROP. 2, 31, 10.

c *de patria vel origine*: peregrina: FLOR. Verg. p. 185 (*i. Isis*).

Apvl. met. 8, 28 (*i. -a Syria*). *ethnica*: Aegyptia: Avg. civ. 8, 27 (*i. Isis*). Delia: Ov. epist. 4, 39 (*i. Diana*). Dictaea: Germ. 38 (*i. Rhea*). Eleusiniae: Macr. somn. 1, 2, 19. Etrusca: Liv. 7, 3, 7. Gnidia: Mart. 13, 66, 2 (*i. Venus*). Idalia: Ov. ars 3, 106 (*i. Venus*). Medica: *cf. p. 912, 10.* Ortygia: Ov. met. 1, 695 (*i. Diana*). Palaestinae: Ov. fast. 4, 236 (*i. Furiae*). Parrhasia: Ov. fast. 1, 618 (*i. Carmenta*). Praenestina: Ov. fast. 6, 62 (*i. Fortuna*). Syria: *v. p. 912, 20.* Thespiades: Ov. met. 5, 310 (*i. Musae*). *addc*: Orestea: Ov. Pont. 1, 2, 80 (*i. Diana ab Oreste in Graeciam relata*). Thoantea: Ov. Ib. 384 (*i. Diana a Thoante culta*). Saturnia: Verg. Aen. 12, 807 (*i. Iuno, filia Saturni*).

4 ***substant.***: a *iuxta posita*: di -aeque. *vox apud* Ter. *nonnisi in hac iunctura legitur (6ies), item apud* Plavt. *praeter hos locos*: Asin. 781 Poen. 457b. 1134. 1177 Pseud. 678 Rud. 261. *ceterum v. p. 909, 14. 910, 72. 912, 83.* Svet. Nero 21 heroidum ac -arum. Ov. fast. 6, 333 nymphasque -asque captat *Priapus*. b *appositive vel praedicative*: Prec. terr. 1 -a sancta Tellus, rerum naturae parens...(4) caeli ac maris diva arbitratrixque (*Leo*, arbitratum *codd.*) omnium. Ov. met. 10, 673 -a, muneris auctor. 11, 220 coniunx -a. Avg. civ. 3, 12 -a civis Romana. Ov. am. 3, 13, 18 dominae -ae. Ter. Mavr. 2060 -a belli dominatrix. Cic. nat. deor. 3, 45 -a matre (Verg. Aen. 1, 382. 12, 52 Ciris 396 [*Leucothea*]). Catvll. 61, 23 hamadryades -ae. Ov. met. 5, 566 -a, regnorum numen commune -orum (*Proserpina*). Epist. Sapph. 108. Sen. Phaedr. 109 praesidem terrae (*Athena.* 405). Apvl. met. 11, 9 sospitatrix (*i. Isis.* 11, 15). Cic. nat. deor. 3, 46 speculatrices et vindices facinorum et sceleris. Ov. epist. 15, 116 sponsor -a. Ov. epist. 16, 124 teste -a (19, 18). Sen. Tro. 921 victrix -a (*Venus*). Anth. 430, 4 quales *digitos* (*sc. pueri amati*) credas virginis esse -ae (*sic trad.*, dei *Ziehen, deum virginem intellegens Apollinem ephebum vel Bacchum*). Sen. Med. 13 sceleris ultrices -ae (*Furiae.* 967 Octavia 966 Lvcan. 10, 337 Val. Fl. 1, 796). Avson. 417, 54 (*cf. p. 912, 10*). *Gudeman.*

deüstio, -ōnis *f. a* deurere. *i. q. conflagratio*: Hier. in Os. 7, 4 p. 70 omnes adulterantes quasi clibanus ardens ad coquendum in -em flammae (*ex* LXX *εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός*, Vvlg. quievit paululum civitas) a commistione fermenti.

deuter Not. Tir. 6, 23 (*antecedunt* alteruter, neuter). *? a* de *et* uter, *cf. Schmitz, Archiv I 286.*

deuterius, -a, -um *δευτέριος*. *i. q. secundarius*: Plin. nat. 14, 86 non possunt iure dici vina, quae Graeci -a appellant, Cato et nos loram, maceratis aqua vinaceis, sed tamen inter vina operaria numerantur. Diosc. 5, 30 *melicraton* simile est vino -o. *ibid. iterum.* *cf. nom. propr.* Deuterius.

deuterogamiae secundae nuptiae Gloss. *δευτερογαμία.*

deuterologos *m.*, *δευτερολόγος*. Schol. Hor. epist. 1, 18, 14 partes mimum tractare secundas: quem Graeci -on dicunt.

⁂**deuteronomium**, -ii *n.*, *δευτερονόμιον*. *nom.* -on: Itala deut. 17, 18 (Lugd.) Avg. quaest. hept. 5, 49 (-io *U'*). *cf.* Itala Lugd. tit. 11, 4 *sq.* liber -o (1, 1—11, 4 -um). Hier. epist. 53, 8, 2 -um, secunda lex et euangelicae legis praefiguratio. *cf.* Avg. quaest. hept. 5, 49. 6, 30 Evcher. instr. 2 p. 161, 1. Verec. in cant. 2, 1 -um quod secunda lex appellatur: deuteros quippe secunda, nomos lex dicitur apud Graecos. Isid. praef. test. 2 -um id est recapitulatio legis et quasi secunda lex. 22. Gloss. -um secunda lex. quasi secunda lex. iteratio legis. *titulus libri V a Moyse conscripti*: Itala Lugd. liber deuteronomio. Svbscr. Itala Lugd. Monac. incipit -um... explicit -um. Itala deut. 17, 18 (Lugd.) princeps scribet (Vvlg. describet) sibi -on hoc in libro (*τὸ δευτερονόμιον τοῦτο*, Vvlg. -um legis huius in volumine). Ios. 8, 32 (Lugd.) scripsit Iesus super lapides -um legis Moysi, quam scripsit (Vvlg. -um legem Moysi, quod ille digesserat) coram filiis Istrahel. Tert. adv. Iud. 10 dicit in -o (scorp. 2 ieiun. 6 *al.* adv. Marc. 4, 15 p. 465, 23 in -o Moysei. Lact. inst. 4, 18, 29 Hier. epist. 21, 13, 5 *al.* Avg. quaest. hept. 5, 10 *al. et saepe* Eccl.). Tert. pudic. 9 si quis dubitat..., legat -um. Filastr. 119, 1 *sqq.* Hier. epist. 30, 3, 1 -ii canticum (*sc. 32, 1—43.* Rvfin. symb. 15 in -ii cantico. Evcher. form. 3 p. 16, 14). 33, 4, 6 *scripsit Origenes* in -o omeliae xiii. Ps. Rvfin. in Os. 8, 11—14 -ii... volumine. Sidon. epist. 9, 9, 12 illam -o astipulante nubentem. Comm. apol. 429 uno volo titulo tangere librum -um (*cf.* Assvmpt. Moys. 1, 5 *profetia* facta est a Moyse in libro -o). Itin. [Silv.] 10, 6 locus ubi scripsit Moyses librum -ii. *al.* Isid. praef. test. 23 in deut. 1, 1. 2. *idem liber vocatur* **deuteronomos**: Optat. 7, 1 p. 161, 7 *liber* qui graeco vocabulo -os scribitur. **deuteron** *n.*: Cypr. Gall. Ios. 279 *Iosua* legis discribit iura magistrae: -on est nomen quoniam transacta revolvit.

deuteros *δεύτερος*. *i. q. secundus v. l. 52. 72.* *deriv.*: deuterius, deuterosis. *comp.*: deuterogamia, deuteronomium (-mos). *δευτερόπρωτος* (Luc. 6, 1) *interpretatur* Hier. epist. 52, 8, 2.

deuterōsis *f.*, *δευτέρωσις*. *scribitur plerisque locis et declinatur graece, nom. plur.* -ēs *l. 84*, -īs *p. 916, 4.* Hier. in Matth. 22, 23 p. 179 Pharisaei traditionum et observationum, quas illi *δευτερώσεις* vocant, iustitiam praeferebant. Avg. c. adv. leg. 2, 1, 2 habere praeter scripturas legitimas et propheticas Iudaeos quasdam traditiones suas, quas non scriptas habent, sed memoriter tenent, quas -in vocant. Gloss. -in novitatem. -es renovationes. Hier. vir. ill. 18 hic (*Papias*) dicitur annorum mille Iudaicam edidisse -in. epist. 18 B, 4, 2 quas Iudaei vocant -eis et in quibus universam scientiam ponant. in Hab. 2, 9 p. 619 quod doctrinae Pharisaeorum et praecepta hominum et -is Iudaeorum stercora dicantur ab apostolo (Phil. 3, 8). Pelag. in I Tim. 1 p. 875B Avg. c. adv. leg. 2, 2, 6 Ps. Primas. in I Tim. p. 661A -eon contrarietas. Isid. praef. test. 39.

?deūtor, -ī *a* de *et* uti. *i. q. abuti*: Nep. Eum. 11, 3 non enim hoc convenire Antigoni prudentiae, ut sic -retur victo (*sic codd.*, uteretur devicto *vulgo*).

dēvulgo *v.* divulgo. **dēvus** *v.* divus.

⁂**dextāns**, -tis *m.* [*a* de(esse) *et* sextans *ductum, cf.* deunx, dodrans. *Th.*]. *nom.* -as: Colvm. 5, 1, 12 *l. 13.* Victor. metrol. p. 87, 14 Metrol. p. 127, 15. destas: Colvm. 5, 1, 12 *codd.* Plin. nat. 18, 324 Compvt. Carth. 2, 9 destam. destant. destante. *nomen mensurae, decem unciae* (*Hultsch, PW. V 296*): Varro ling. 5, 172 -s dempto sextante (*cf.* Prisc. fig. num. gramm. III 416, 20). Pavl. Fest. p. 73 -s dicitur quia assi deest sextans, quemadmodum duodeviginti et deunx. Colvm. 5, 1, 12 pars dimidia et tertia *iugeri* pedes viginti quattuor milia, hoc est -s, in quo sunt scripula ccxl (Lib. de asse 16). Maecian. distrib. 13 si dodranti applicueris unciam . . . , facies -em, hoc est decem partes duodecimas; nota -is S ⊏ ⊏ (*cf.* Frontin. aq. 43 *al.*). *cf.* 61 Lib. de asse 2. 6. Avson. 368, 20 nec -s retinet nomen *assis* sextante remoto. Prisc. fig. num. gramm. III 408, 24 -s vel decunx unciae decem (Victor. metrol. p. 87, 14 Metrol. p. 127, 15). Gloss. *δεκαούγκιον*. Vitr. 3, 4, 4 ut *columnae* neque crassiores -e nec tenuiores dodrante sint collocatae. Scrib. Larg. 203 resinae frictae pondo dua cum olei veteris pondo -e. Plin. nat. 18, 324. 325. Frontin. aq. 26 digitus quadratus . . . capit quinariae *fistulae* -em. 63. Svet. Nero 32 ut ex libertorum defunctorum bonis pro semisse -s ei cogeretur. Afric. dig. 28, 5, 48, 2 ut *ille* duas uncias habeat, ceteri... ex reliquo -e heredes sint. Vlp. dig. 28, 5, 51, 2. Corp. XIV 3340 cum agro iugeribus duobus -e semuncia (*i.* $2^7/_8$). Cod. Theod. 9, 42, 8, 2 (*a. 380*). *L.*

dextella, -ae *f.* [*a* dextra, dextera *deminutive. Th.*]. Cic. Att. 14, 20, 5 Quintus filius illius, ut scribis, est -a (*cf. p. 926, 8*).

⁂**dexter**, -(e)ra, -(e)rum [*i. q. umbr.* testru-ku destru-co '*ad dexterum*' destram-e '*in dexteram*', *osc.* destr-st '*dextra est*', *gr.* *δεξιτερός*; *cf. c. hibern.* dess *got.* taíhswa *gr.* *δεξιός* *ind.* dákṣinaḥ dakṣinâḥ *slavon.* desьnъ '*dexter*', *fortasse c.* decere. *Th.*]. Isid. orig. 11, 1, 67 -era vocatur a dando. ipsa enim pignus pacis datur, ipsa testis fidei atque salutis adhibetur. destra: Gloss. *cf. etiam p. 917, 60.* *formae: abl. plur. fem.*: -trabus: Liv. Andr. carm. frg. 40 (Non. p. 493 -trabus pro -teris *ascripto perperam nomine Laberii*). *compar.*: -terior (Don. gramm. IV 374, 10) *inde a* Varrone (*non apud* Cic). *v. p. 919, 59 sqq. 920, 49 sqq. 64. 79. 922, 63 sqq. 923, 57. 69. 924, 9 sq. 51. cf. Neue 2, 187 sq.* *superl.*: dextimus: Cael. hist. 22 Varro frg. Non. p. 94 -tima pro -tera. frg. Prisc. gramm. II p. 98, 9 Sall. Iug. 100, 2 Fest. p. 74 -timum et sinistimum antiqui dixerunt. Gloss. dexterrimus: Pallad. hist. mon. I 29 p. 314d. *de usu formarum* -tera, -terum *etc. et* -tra, -trum: Prisc. gramm. II 225, 17 et '-tri' et '-teri'. Isid. diff. app. 222 inter -teram et -tram hoc interest quod quidam sine causa putaverunt litteram 'e' abundare secuti consuetudinem antiquam . . . ut vemens et vehemens: ita -tram manum et -teram prosperam partem dici (Diff. gramm. suppl. 287, 6). Diff. ed. Beck p. 51, 15 inter -tram et -teram quidam sic distinguunt, quod -tra hominis sit, -tera avis, sed et -tera hominis dicimus. *apud poetas metro probantur formae locis his* (*uncis seorsum indicavi quot locis nom. sing.* -tra *legitur, cum ceteri casus hexametro non apti sint nisi formis contractis; adv.* -ā *v. p. 935, 20*):

	adi.		*subst. f.*	
	-tera, -terum	-tra, -trum	-tera	-tra
Liv. Andr.	—	-trabus	—	—
Enn.	—	-trā	—	—
Plavt.	4	Par. pig. 2	15	Merc. 965
Ter.	Eun. 775 *in extremo pede*	—	3	3
Lvcil.	—	—	1	1
Cic. carm.	—	9	—	11
Catvll.	4, 19 (*hend.*)	64, 312	—	2 *hex. et* 3 *hend.*
Lvcr.	5	2	—	2
Verg.	3 *hex.* + 1 *iamb.*	4 [+ 2]	14 *hex.* + 2 *iamb.*	87 [+ 8]
Hor.	—	3 *hex.*	2 *hex.* + 4 in carm.	2 *hex.* + 3 carm. [+ 1]
Tib.	—	1	1	2
Prop.	2	4	—	2
Ov.	4	16 [+ 6]	23	115 [+ 20]
Germ.	4	5 [+ 3]	1	5
Manil.	⟨5, 131 *a Bentl. del.*⟩	10 [+ 2]	—	2
Phaedr.	1 *in extremo pede*	1	1 *in extremo versu*	—
Sen.	—	3	22 *in med.* + 5 *in extremo versu*	61

	adi.		subst. f.	
	-tera, -terum	-tra, -trum	-tera	-tra
Pers.	1	1	1	—
Lvcan. ...	—	3	4	29 [+ 8 *praeter* 8,795 *in medio versu*]
Val. Fl. ..	—	6	6	—
Homer. ...	—	—	7	13 [+ 2 *in medio versu*]
Mart.....	—	—	3 *hex.* + 1 *choli.*	7 [+ 4 *hex.* + 2 *choliamb.*]
Stat.	—	27 [+ 4]	9,56. 278. 548	87 [+ 7]
Sil.	14, 49	19	20	179 [+ 12, *semper praeter* 4, 209 *in medio versu*]
Ivv.	—	1 [+ 1]	2	8
Comm.....	instr. 1, 26, 33	—	carm.apol.383	—
Avien.	—	9 [+ 1]	8	4
Avson.....	—	2	5	3
Clavd.	—	2	6	16 [+ 6]
Drac.....	—	Romul. 5,270	—	10 [+ 9 *in medio versu*]

Coripp. *praeter* Ioh. 2, 468. 4, 156. 246. 381 *omnibus locis formis non reductis utitur.*

de scriptoribus, modo codicibus fides habenda sit, haec fere statui potest [uncis inclusi versus ab ipsis scriptoribus factos]: leguntur formae

	contractae		non contractae			contractae		non contractae	
	adi.	*subst.*	*adi.*	*subst.*		*adi.*	*subst.*	*adi.*	*subst.*
Rhet.Her.	—	—	1	4	Petron. .	3	2 [+5]	1	1
Cic.	8	6	6	15	Plin. nat.	64	13	20	10
Caes.....	23	1	—	—	Qvint....	11	5	—	decl. 286
Varro ..	8 [+1]	3 [+1]	1	1	Tac.	15	11	—	2
Sall.....	1	1	4	2	Plin. iun.	4	—	—	—
Nep.	2	1	—	—	Flor. ...	3,2,2	—	3,11,11	—
Vitr.....	17	4	—	—	Svet.....	9	4	Dom. 19	Iul. 68
Liv.	115	40	7	9	Fronto ..	2	—	2	1
Val.Max.	3	5	2	29	Apvl. ...	2	7	18	20
Cels.....	26	5	—	—	Tert. ...	3	—	2	29
Cvrt. ...	20	11	1	14	Hier. epist.	—	7	—	4
Mela ...	14	—	—	—	Veg. mil..	22	3	—	4
Sen.	7	1	1	2	Amm.....	23	6	5	17
Colvm. ..	6+1	—	—	—	Avg. civ..	11	8	—	16

de significatione: Non. p. 290 -trum dicitur -trae partis, -trum dicitur felix, propitium (*v. p. 924, 12*). Don. gramm. IV 374, 10 *nomina* alia ad aliquid qualiter se habentia ut -r et sinister: haec et comparativum gradum admittunt, ut -terior (Char. gramm. I 156, 9 Consent. gramm. V 340, 1). Diom. gramm. I 322, 32 ad aliquid quodammodo attendentia vel taliter qualiter se habentia ut -r (Exc. Bob. gramm. I 536, 10). Cledon. gramm. V 36, 32 qualiter se habentia ad locum non ad personam. Isid. orig. 1, 7, 17 *nomina* a contraria significatione dicta sunt, ut -r; dici enim -r non potest, nisi sinister fuerit (Gramm. suppl. 73, 14). Gloss. δεξιός. ἐπιδέξιος. propitius. -t(e)ra δεξιά. αἴσια. -tra prospera sive virtus. fides (*v. p. 925, 39*). -trum δεξιόν. prosperum. -timus dexter. -timum δεξιτερόν. -trum. *graec.* δεστρίους: Tab. devot. Audollent 160, 8. 80. *iungitur cum gen.* (*v. p. 919, 31. 920, 58. 921, 55. 57. 923, 68. 924, 10*), *dat.* (*v. p. 920, 38. 921, 29. 47. 62. 922, 77. 923, 74. 924, 29*). *c. praep.* e (*v. p. 919, 79*), de (*v. p. 923, 36*). *legitur per totam latinitatem; adde nom. propr.* Dexter. [*it.* destro, *francog. vet.* destre, *hisp.* diestro. *M.-L.*]

I ***proprie***: **A** *de partibus rerum*: **1** *partes corporis* (*per ordinem membrorum digestae*): manus: *sing. nomin.*: Afran. com. 328 vos quibus cordi est intra tunicam manus laeva, -tra in penum erile *est*. Moret. 25. Vitr. 9, 4, 3 *bis*. Ov. met. 5, 350. Germ. 83 -tera *manus* parvam partem Anguis retinet. 285 Cels. 4, 15. 7, 16. 7, 26, 2. 7, 29 Sen. suas. 6, 19 Sen. Phaedr. 397 Qvint. inst. 14, 3, 159 Fronto p. 222, 14 N. Apvl. met. 11, 10 manum sinistram . . . quae genuina pigritia . . . videbatur aequitati magis aptior quam -tera. Vvlg. Matth. 5, 30 si -tera manus tua scandalizat te. Luc. 6, 6. *in imag.*: Op. imperf. in Matth. 12 p. 675 -tra manus hominis est voluntas animae *cqs. cf. p. 925, 23. genet.*: Liv. 2, 13, 1 Scaevolae a clade -trae manus cognomen inditum. Cels. 7, 20 -trae manus duo digiti. Sen. Phaedr. 1258 fortis hic -trae (*sc. manus*) locus. Svet. Aug. 80 Dom. 19 Fronto p. 99, 15 N. Vvlg. lev. 14, 14. 27 digitum -trae manus. *cf.* 14, 16 digitum -trum. Clavd. Mam. anim. p. 75, 5 usum -terae *manus*. *accus.*: Plavt. Aul. 650 ostende huc manum -teram. Caes. Gall. 5, 44, 8 hic casus ... gladium educere conanti -tram moratur manum. Val. Max. 3, 2, 17. Pavl. Fest. p. 243 pullariam Plautus dixit manum -tram. Plin. nat. 7, 104. 105. 28, 37 Vvlg. gen. 48, 14. 17 act. 3, 7 (*in imag.* psalm. 72, 24). Avg. civ. 16, 42. *ablat.*: Plavt. Mil. 204 (*cf. p. 930, 34*) -tera (*sc. manu*) digitis rationem computat. Capt. 442 te -tera retinens manu. Cic. Verr. 5, 74. div. 1, 46 pateram -tera manu teneret. Nep. Dat. 3, 2 gerens ... -tra manu clavam. Vitr. 1, 6, 4. 2 pr. 2. 9, 4, 2 manu -tra innitens. Liv. 1, 18, 7 Gratt. 342 Val. Max. 5, 1, 8. Cels. 7 praef. p. 263, 8 *manu* non minus sinistra, quam -tra promptus. 7, 7, 14. 7, 26, 1. 8, 8, 1 -tra manu plana. Plin. nat. 18, 261. 24, 103. 28, 60. Svet. Nero 25. Fronto p. 122, 5 N. orationes ambas cum -tra laevaque manu mea gestarem. *al.* *praepos.*: Sen. benef. 5, 8, 1 in -teram manum ex sinistra transferre (Petron. 74, 2 anulum traiecit in -tram manum [*spectat ad superstitionem v. p. 920, 4*]. Plin. nat. 30, 143 transferatur in -tra⟨m⟩ *manum*). Vvlg. psalm. 120, 5 protectio tua super manum -teram tuam (Sirach 21, 22 vincula manuum super manum -tram). Cic. Verr. 4, 110 insistebat in manu Cereris -tra grande simulacrum ... Victoriae. Varro Men. 7 Ov. ars 3, 734. Cels. 7, 16 *acus* sit in -tra *manu*, quae fuit in sinistra. Plin. nat. 28, 42. 28, 198 si laeva pars doleat, haec medicina in -tera manu fiat. Vvlg. Sirach 49, 13. apoc. 13, 16 servos habere characterem in -tera manu sua. Schol. Germ. Bas. *in stellarum catalogis passim*. Flor. epit. 3, 11, 11 caput eius recisum cum -tera manu ad regem reportatum. Vvlg. Ezech. 39, 3 sagittas tuas de manu -tera tua deiciam. iud. 3, 15 utraque manu pro -tera utebatur (*pertinet ad maiorem sollertiam dextrae*). *plur.*: Liv. Andr. carm. frg. 40 deque manibus -trabus. Lvcr. 1, 317 aena signa manus -tras ostendunt attenuari saepe salutantum (*v. p. 928, 14*) tactu praeterque meantum. 2, 25 simulacra ... lampades signiferas manibus retinentia -tris. Val. Max. 11 ext. 3 ⟨ed⟩exteris (ceteris *A, em. Halm*) manibus sanguinem mitterent. Amm. 14, 6, 24 aurum -tris manibus cavatis offertur. 25, 1, 15 -teris manibus. Vvlg. iud. 7, 20. digitus: Qvint. inst. 11, 3, 10 *cf. p. 917, 79*. pes: Rhet. Her. 3, 15, 27 pedis -teri rara supplusione (*cf.* Qvint. inst. 11, 3, 124 prolato -tro *pede* stare ... deforme est, in -trum incumbere interim datur. 11, 3, 125 male etiam in sinistrum pedem insistentium -r aut tollitur aut summis digitis suspenditur. 11, 3, 135 -r pes a laeva iudicis sedenti proferendus est). Cic. Arat. 52 -tro pede pellere palmam. 465. Arat. frg. 30. Vitr. 3, 4, 4 cum -tro pede primus gradus ascendatur, item in summo templo primus erit poneudus. Germ. 188. 220 -tri pedis ictibus. Sen. apocol. 5 pedem -trum trahere (epist. 53, 6 ubi ... utrosque -tros [distortos *Toup.*] pedes fecit, necesse est podagram fateri). Petron. 30, 7 -tros gressus. 30, 9. Plin. nat. 7, 20. 10, 149. 11, 253 leo tantum et camelus pedatim *gradiuntur*, hoc est ut sinister pes non transeat -trum, sed subsequatur. 18, 196 manus *in spargendo* congruere debet cum gradu semperque cum -tro pede. Svet. Cal. 57 ab eo (*sc. Iove*) -tri pedis pollice in terras praecipitatum. Veg. mil. 1, 20 -tros pedes in ante milites habere debent. Vvlg. apoc. 10, 2 posuit pedem suum -terum super mare. Pallad. hist. mon. I 34 quindecim milia passuum -tro pede numerans (τῷ δεξιῷ ποδὶ ἀριθμούμενα) *i. eundo dextrorsum. v.* Frontin. *p. 938, 59. cf.* Germ. 82. 179 vestigia -tra. Avien. Arat. 192. 1132 planta. Cels. 7, 26, 2 p. 308, 12 alter sinistrum crus eius, alter -trum ... attrahit (Colvm. 6, 16, 1 Plin. nat. 28, 168 *v. p. 919, 82*. Apvl. met. 5, 24 Psyche statim resurgentis eius (*sc. Amoris*) crure -tero manibus ambabus arrepto. 6, 25. Veg. mil. 1, 20 in -tris cruribus. femur: Plavt. Mil. 205 ferit femur -terum. Cvrt. 3, 11, 10. Apvl. met. 8, 5 per femus -terum dimisit lanceam. Amm. 17, 4, 4 pugione, quem aptatum femori -tro gestabat. Vvlg. iud. 3, 16. 3, 21 tulit sicam de -tro femore suo. *v. p. 923, 14*. genu: Cic. Arat. 399 -trum genus. Liv. 8, 9, 14 triarii genu -tro innixo. Germ. 67 Svet. Aug. 20. *cf.* Ov. met. 9, 298 -troque a poplite laevum pressa genu. armus: Verg. georg. 3, 86 densa iuba et -tro iactata recumbit in armo (*cf.* Prop. 4, 4, 38 equus ... cui Tatius -tras collocat ipse iubas. Ov. met. 2, 674 crines ... in -tras abiere iubas. Colvm. 6, 29, 2 densa iuba et per -tram partem profusa). Ov. met. 4, 719 -tro frementis in armo. 6, 229. 12, 303 Germ. 709. Colvm. 6, 16, 1 si -trum armum laesit, in sinistro *crure sanguis mittendus est* (*cf. p. 919, 1*). Plin. nat. 28, 116 *v. p. 920, 12*. Vvlg. exod. 29, 22 armus (*sc. hostiae*) -r. lev. 7, 32. 33. 8, 25. 26. 9, 21 num. 18, 18. bracchium *sim.*: Petron. 32 -trum nudavit lacertum. Plin. nat. 28, 107 *et* 32, 139 *v. p. 920, 13*. 9, 97 -terum bracchium *cancri* maius. Apvl. met. 9, 37 lapide ... -terum bracchium longo iactu petierat. Ivst. 3, 5, 10 Veg. mil. 1, 12. Vvlg. Sirach 21, 24 quasi bracchiale in bracchio -tro. *in imag.*: 36, 7 glorifica manum et bracchium -trum. umerus: Qvadrig. hist. 10[b], 17 umerum -trum eodem congressu incidit. Caes. Gall. 7, 50, 2 -tris umeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatorum esse consuerat. Prop. 1, 20, 43 Vitr. 9, 4, 1. Cels. 8, 10, 2 -r umerus ducendus est. Plin. nat. 18, 327 ortus illius diei ab -tro umero fiat. 28, 60 capite in -trum umerum devexo. Stat. Theb. 9, 872 Qvint. inst. 11, 3, 119. 140 *sinus* sub umero -tro ad sinistrum oblique ducitur. 11, 3, 146 Fronto p. 73, 15 N. onus in sinistrum ab -tro umero transtulere. Apvl. met. 5, 23. *cf.* Cels. 8, 8, 1 a -tro vero iugulo ... ad alam sinistram, a sinistro ad -tram. Germ. 679 cygni -tera penna. Plin. nat. 10, 149. Avien. Arat. 641 *cycnus* -tro late Cepheida -tram radens remigio. oculus: Lvcr. 4, 324 fiet ita, ut ante oculus fuerit qui -r, ut idem nunc sit laevus et e laevo sit mutua -r. Nep. Hann. 4, 3. Cels. 7, 7, 4 si in -tro *oculo vitium est*, resupinum *hominem* collocari volunt.

7, 7, 8. 14 curari sinister oculus -tra manu, -r sinistra debet. PLIN. nat. 9, 50 *thynni* -tro oculo plus cernunt (SOL. 12, 13 -teris [-tris *pars codd.*] oculis acutius cernant quam sinistris). 29, 117. 32, 74 ranae -r oculus -tri, sinister laevi... lippitudines sanant. VVLG. I reg. 11, 2 eruam omnium vestrum oculos -tros. Zach. 11, 17. Mattb. 5, 29 quod si oculus tuus -r scandalizat te (*cf.* HIER. epist. 21, 5, 2 iste est -r oculus qui ab scandalis observandus est). CASSIOD. inst. div. 5 -r... globus (*opp.* sinister oculus). SIL. 4, 610 -tro in lumine sistit spicula. auris: OV. met. 2, 624 -tra libratus ab aure . . . malleus. 12, 336 a -tra laevam penetravit ad aurem. PLIN. nat. 28, 60 cum aqua *ineiderit* -trae auriculae, sinistro pede exultari *prodest* . . . invicem e diversa aure. PLIN. epist. 4, 29, 1 in -tram aurem fiducia mei dormias. APVL. met. 6, 9. 11, 9. apol. 48 -teram sibi aurem nimis inquietam. 51. VVLG. exod. 29, 20 extremum auriculae -trae. lev. 8, 23. 24 *al.* Luc. 22, 50 amputavit auriculam eius -teram. Ioh. 18, 10. HOMER. 451 -tera qua naris fronti coniungitur ima. CASS. FEL. 30 *sanguinem* de -tra *nare* -trae *inice*. VITR. 9, 4, 6 capitis tempus -trum (GERM. 58. 272 erectaque -tra tempora. AVIEN. Arat. 162). OV. met. 8, 360 vulnificus sus...-tra tuentes cornua prosternit. SOL. 19, 12 e cornibus, quod -trum fuerit, efficacius ad medellam. SEN. nat. 1, 5, 14 sunt *specula*, quae -tras facies ostendunt, sunt quae sinistras. PLIN. nat. 9, 76 murenis omnibus -tera in maxilla septenae maculae fulgent (VVLG. Matth. 5, 39 siquis te percusserit in -teram maxillam. PAVL. coll. Mos. 2, 6, 4 -tra an sinistra *mala* percussa sit). CVRT. 6, 5, 28 aduritur -tera *Amazonum papilla*, ut arcus facilius intendant (MELA 3, 34 natis statim -tra aduritur mamma). PLIN. nat. 7, 15 Aristoteles adicit -tram mammam iis virilem, laevam muliebrem esse (AVG. civ. 16, 8). APVL. met. 8, 14. STAT. Theb. 6, 655 sub pectore -tro. APVL. met. 7, 17 coxae -terae semper ictus incutiens. GERM. 247 piscis . . . -tram (laevam *codd.*) Andromedae cernetur ad ulnam. AVIEN. Arat. 1224 -teraque ulnarum (*v. p. 917, 61*). COLVM. 6, 28 cum feminam *progenerari velimus*, -trum *testiculum admissarii* obligemus (7, 3, 12. PLIN. nat. 8, 188 -tro teste praeligato *arietis*. 30, 149). PLIN. nat. 7, 38 mares in -tera fere geri parte *uteri* (*cf.* 11, 210 boves gravidas negant praeterquam -tero vulvae sinu ferre). CASS. FEL. 51 dolor initians frequenter a sinistro ilio, aliquando a -tro. pars: GERM. 712 pars -tera *Myrtili* mergitur undis. CELS. 2, 4 p. 34, 10 praecordia inflammata ... magisque si haec -tra parte quam sinistra sunt (2, 4 p. 34, 28. 3, 24 *al.*). 2, 7 tumor... modo -tra modo sinistra parte ventris. PLIN. nat. 11, 189 iecur in -tera parte est. *al.* *de dextra parte firmiore*: PLIN. nat. 7, 77 vires -tra parte maiores (11, 206 -r *renium* omnibus elatior. 17, 153 palmites, nepotes... firmiora esse in -tera parte genita. APVL. apol. 51 -tera [*v. p. 923, 18*] corporis validiora sunt. SOL. 1, 94 parti -terae [-trae *pars codd.*] habilior ascribitur motus, laevae firmitas maior. PHYSIOGN. 7 in quocumque corpore pars aliqua -tra maior fuerit *eqs.* MACR. sat. 7, 4, 21 omnes -terae partes validiores sunt). latus: ENN. ann. 414 -trum (*Merula*, -tra *trad.*) latus pertudit hasta (LIV. 25, 34, 11 imperatori . . . latus -trum lancea traicitur. CVRT. 8, 5, 9 sagittam . . super latus -trum infigeret. SIL. 2, 78 CLAVD. 1, 87). OV. ars 3, 788 iacet in -trum semisupina latus (CELS. 2, 2 p. 32 in latus aut -trum aut sinistrum . . . cubat. PLIN. nat. 28, 54 celerius concoqui -tri lateris incubitu. TERT. anim. 48 neque resupina neque -tero latere decumbat. *adde*: PLIN. nat. 9, 72 -r hic [*se. situs*] resupinatis est *rhombis*). CELS. 4, 15 p. 140, 35 *dolor* ad latus -trum pervenit. PLIN. nat. 8, 184 in -tro latere *Apis* candicans macula (SOL. 32, 17 macula quae -tero lateri eius ingenita. AMM. 22, 14, 7). QVINT. inst. 11, 3, 179 nonnumquam -tro latere facere gestus. APVL. met. 11, 3 palla . . . sub -terum latus ad umerum laevum recurrens. *varia*: VARRO rust. 2, 7, 5 iuba ... implicata in -teriorem partem cervicis (*cf. p. 918, 61*). CELS. 4, 1 p. 122, 3 orbes . . . e regione -ioris coxae finiti (*cf. l. 29*). p. 122, 34 ad -iorem coxam. SIL. 7, 606 -iore gena cui sedit letifer ictus. MART. 1, 41, 4 sellam cubitu -iore premit. LACT. opif. 12, 3 *vena* -ior masculinum continet semen (*cf. l. 32*). CHALC. comm. 258 -ioris visus directione partes -tras tangi (*cf. p. 922, 55*). CHIRON 470 si -iores *musculi* fuerint, nihil mali est. HYG. astr. 3, 22 p. 91, 7 chela *Cancri sideris* -ior (δεξιᾶς Catast. XI p. 94 Rob. *cf. p. 918, 67*).

speciatim de -tris partibus corporum, quae superstitioni serviunt (*v. etiam sub II p. 924, 12 sqq.*): PETRON. 30, 6 cum conaremur in triclinium intrare, exclamavit unus ex pueris . . .: -tro pede (*opp.* APVL. met. 1, 5 sinistro pede profectum me spes compendii frustrata est). PLIN. nat. 28, 38 inter amuleta est . . . inspuere . . . in calciamentum -tri pedis priusquam induatur. 28, 96 podagris *prodesse dicunt magi* spinae cinerem cum lingua et -tro pede vituli marini (9, 42 -trae pinnae *vituli* vim soporiferam inesse). 28, 103 sinistrum pedem (*sc. hyaenae*) superlatum parturienti letalem esse, -tro illato facile eniti. *ibid.* lipientibus... pedes *hyaenae* tactu laevos -teris partibus -teros laevis *opitulari dicunt*. 28, 115 pedem *chamaeleonis* e prioribus (*v. p. 917, 62*) -trum pelle hyaenae adalligatum sinistro bracchio contra latrocinia terroresque nocturnos pollere item -tram mamillam contra formidines *Democritus narrat* (*cf.* 28, 116. 168 medulla bubula e -tro crure priore trita). 30, 38 -trum quoque pedum (*v. p. 917, 61*) eius (*sc. talpae*) remedio esse strumis. 30, 54 aquilae pedes . . . ut -r -trae partis doloribus adalligetur, sinister sinistrae. 30, 85 quo quis loco primum audiat *cuculum* si -r pes circumscribatur ac vestigium id effodiatur, non gigni pulices. 32, 41 tardius ire navigia testudinis pedem -trum vehentia (*cf.* 28, 37 saliva ieiuni -tra manu ad -trum poplitem relata). *manus v. p. 918, 11.* PLIN. nat. 7, 71 quibus in -tra parte gemini superne a canibus cognominati *dentes* sunt, fortunae blandimenta pollicentur (= SOL. 1, 71. PLIN. nat. 11, 166 lupi -r *dens* caninus in magnis habetur opibus [*Mayh.*, operibus *codd.*]. 28, 90. 100 si ad bracchium alligetur superiore -tra parte rostri dens *hyaenae*, iaculantium ictus deerraturos). PLIN. nat. 8, 115 -trum cornu cervorum. 28, 88 elephanti -tra pars proboscidis. 28, 107 *crocodili* e -tra maxilla dentes adalligati -tro lacerto coitus... stimulant (28, 116 armum *chamaeleonis* -trum ad vincendos adversarios vel hostes valere. 32, 139 nervi rubetae -tro lacerto adalligati. SVET. Nero 6 *serpentis exuvias* aureae armillae... inclusas -tro bracchio gestavit). PLIN. nat. 28, 43 *collapsos* exurgere protinus . . . si virgo -tro pollice attingat. 28, 114 -tro oculo *chamaelionis* . . . albugines oculorum cum lacte caprino tolli (28, 228 febres arcet . . . oculus lupi -r salsus adalligatusque. 29, 117 serpentis oculum -trum adalligatum contra epiphoras prodesse, si serpens viva dimittatur. 30, 99 lacertae vivae -trum oculum effossum. PLIN. epist. 6, 2, 2 oculum modo -trum, modo sinistrum circumlinebat, -trum si a petitore, alterum si a possessore esset acturus). PLIN. nat. 28, 261 -r asini testis (30, 141). 30, 141 pulmonis vulturini -trae partes. 31, 51 ossiculo, quod sit in -tro latere *rubetae*. 32, 52. *adde*: SVET. Aug. 92 si mane sibi calceus perperam ac sinister pro -tro induceretur, ut dirum. Vit. 2 detractumque socculum -trum inter togam tunicasque gestavit assidue.

2 *partes rerum corporearum*: VARRO ling. 7, 7 templi *pars* -tra ab occasu (VVLG. III reg. 7, 39 ad -teram partem templi. IV reg. 11, 11 a parte templi -tera. II par. 23, 10. Ezech. 47, 1 in latus templi -trum). 10, 59 neque minus in fornicibus propter sinistram -tra stat quam propter -tram sinistra. BELL. Afr. 51, 2 ad angulum -trum sinistrumque eius oppidi. 58, 4. SALL. hist. frg. 2, 107 ab angulo -teri lateris. VERG. Aen. 5, 831 pariterque sinistros, nunc -tros solvere sinus. 9, 467 murorum in parte sinistra opposuere aciem: nam -tera cingitur amni (LIV. 42, 15, 5 -tra pars *maceriae* ... derupta erat. VITR. 2, 8, 13). LIV. 7, 3, 5 -tro lateri aedis Iovis (PAVL. FEST. p. 220 -teram partem aedium anticam dicimus. TAB. cer. Dac. 8 (Corp. III p. 944) ext. 3 domus partem dimidiam, interantibus [*cf. p. 917, 62*] partem ⟨dex⟩-tram). 27, 18, 15 *Laelium* parte -tra tumuli circumire iubet (VVLG. IV reg. 23, 13 ad -teram partem montis offensionis). 40, 18, 8 alter inde (*se. a cardine*) -tram partem *orae*... laevam alter... tueretur (41, 1, 3 -tra litora). MANIL. 3, 57 puppim . . . Argo a -tri lateris ducit regione per astra (STAT. silv. 3, 2, 23 *navis* margine -tro sparsit Tyrrhenae Mareotica vina Minervae). VITR. 2, 8, 11 in cornu summo -tro *arcis*. 5, 7, 1 circino collocato in -tro cornu hemicyclii . . . ad proscaenii -tram partem. PLIN. nat. 6, 185 Tadu -tro alveo (SOL. 32, 7). PLIN. epist. 6, 31, 15 sinistrum bracchium firmissimo opere munitum est, -trum elaboratur. AMM. 14, 8, 1 *Cappadociae* lateri -tro. BOETH. mus. 4, 3 p. 311, 16 semialpha -trum. p. 312, 1. *comp.*: VARRO ling. 9, 34 cum vident scaenam, ut in -iore parte sint ostia. OV. met. 2, 138 neu te -ior tortum declinet ad anguem rota (LVCAN. 8, 200 moderator equorum -iore rota laevum cum circumit axem). CELS. 6, 18, 8 *fasciae* -ior sinistra, sinisterior -tra procedit. 7, 16 sinistra manus in -iore ora, -tra in sinisteriore a principio vulneris orsa. LVCAN. 2, 421 -iora (*vi subst. v. p. 923, 18*) petens montis declivia. PLIN. nat. 5, 90 -iore alveo *Euphrates* Babylonem petit. MART. CAP. 3, 252 pars eius (*sc. litterae H*) -ior aspirationis nota est (*opp.* sinistra). 6, 658 sinus interiacet, cuius (*cf. p. 917, 61*) -ior Antandrus. CORP. XIV 724 locum concessum a Celsino et Fortunato intra parte⟨m⟩ -iore⟨m⟩. 1051 concesso loco intrantibus in parte -ior⟨e⟩ a Plotio. 1068 introeuntibus in parte -ior⟨e⟩ cubiculus est.

speciatim de dextra parte aciei: cornu: TER. Eun. 775 tu Simalio in sinistrum cornu, tu Syrisce in -terum. GALBA Cic. epist. 10, 30, 3 -ius cornu. CAES. *15ies*. BELL. Alex. 11, 1 in -tro Caesaris cornu. *saep.* BELL. Afr. 13, 1 -trum ac sinistrum cornu. *al.* LIV. 2, 6, 10 -tera utrimque cornua vicere. 9, 40, 10 -trum cornu, dictatoris acies. 10, 27, 10 -tro cornu Galli constiterunt. 10, 41, 11 diversa cornua -trum ad castra Samnitium, laevum ad urbem tendit. 30, 33, 2 Laelium . . . ab sinistro cornu, Massinissam . . . ab -tro opposuit. *et persaepe*. VELL. 2, 85, 2 -trum navium Iulianarum cornu. VAL. MAX. 1, 8, 5. SEN. dial. 9, 3, 5 cornu -trum laevomque defendit. CVRT. 3, 9, 1 equitatu -trum cornu tuebatur. 4, 13, 29 haec -tri cornus facies erat. *al.* SIL. 9, 274 cetera Paulus habet -tro certamina cornu. TAC. hist. 3, 22 quartam Macedonicam -trum suorum cornu... complesse. 4, 77. ann. 2, 46 fusis utrimque -tris cornibus. VEG. mil. 3, 26 -tro cornu suo sinistrum cornu pellat inimici. *et saepe*. AMM. 31, 12, 11 anteposito -tro cornu equitum primo. VVLG. I Macc. 9, 1 mittere in Iudaeam et -trum cornu cum illis. 9, 12. CLAVD. 5, 175 per cornua Gallos -iora locat. pars: CIC. fin. 4, 36 ut si laevam partem neglegerent, -teram tuerentur. CAES. civ. 2, 4, 5 -tra pars attribuitur Massiliensibus, sinistra Nasidio. 2, 8, 1 *legionarii* -tram partem operis administrabant. BELL. Afr. 59, 5 ad -tram partem suae aciei. SALL. Catil. 59, 3 LIV. 9, 27, 8. 37, 30, 7. SIL. 9, 227 laevo . . . cornu . . . at parte in -tra . . . Mago regit. VEG. mil. 3, 18 dux . . . in parte -tra

stare consuevit. 3, 20 p. 110, 3 nec de -tra parte sua nec de acie media. VVLG. I Macc. 9, 15 contrita est -tera pars. latus: SALL. Iug. 49, 6 commutatis ordinibus in -tro (-tero *P*) latere ... aciem instruxit. LIV. 22, 50, 11. 27, 41, 4 colles imminebant ... -tro Romanorum *lateri*. 27, 48, 14. 34, 14, 7. 37, 40, 5 ad latus -trum phalangitarum. TAC. ann. 1, 51. 64. 13, 40 latere -tro tertia legio, sinistro sexta incedebat, mediis decumanorum delectis. ala: LIV. 27, 2, 7 -trae alae sinistra subiit. 31, 21, 10 Galli ... obterere sese -tram alam, quae prima erat, sperarunt posse. 40, 27, 7 cum -tera ala (VEG. mil. 3, 26 *et saepius*). LIV. 27, 48, 8 -tra omnis acies ... cessabat. TAC. hist. 2, 24 equites in sinistro locantur ... -tra fronte prima legio incessit. *adde:* LVCAN. 7, 220 cornus ... sinistri tibi ... -tri frons tradita Martis; at medii robur belli *eqs*. TAC. hist. 3, 27 sumpsere -iora valli *legiones* (*cf. p. 923, 18*).

B *de rebus quae a dextra positae sunt:* *loca*: COMMENT. augur. VARRO ling. 7, 8 templum tescumque festo -trum (*cf.* PLIN. nat. 2, 143 partes *caeli* ex quibus octo ab exortu sinistras, totidem e contrario appellavere -tras [FRONTIN. grom. p. 27, 15 aruspices *Etrusci* orbem terrarum in duas partes diviserunt: -tram appellaverunt ⟨quae⟩ septentrioni subiaceret. *item: l. 74.* HYG. lim. grom. p. 166, 13. *at* CHALC. comm. 93 -tera mundi pars oriens esse docebitur. *cf. l. 44. 66*]. SERV. ecl. 9, 15 augures designant spatia lituo et eis dant nomina, ut prima pars dicatur antica ... item -tra et sinistra. *nota:* PRVD. ham. 887 color unus aeris ut cuique est meritorum summa sinistri seu -tri. *cf. p. 924, 4*). VARRO ling. 5, 79 ora fluminis -tra et sinistra (*cf.* VERG. Aen. 3, 413 -trum fuge litus et undas. OV. fast. 1, 505 in -tram ... ripam. LIV. 2, 34, 3 -tris ab Ostia litoribus. VELL. 2, 40, 1 nationes quae -tra atque intima Ponti [*cf. p. 923, 18*] incolunt. MELA 1, 24 ab his *litoribus* potissimum *incipere* quae influenti pelago [*cf. p. 917, 62*] -tra sunt. PLIN. nat. 9, 50 thynni -tera ripa intrant [SOL. 12, 13]. STAT. silv. 4, 4. 5 -tras flavi pete Thybridis oras. TAC. Germ. 45 -tro Suebici maris litore. CORP. XII 4398 ripae -trae *Rhodani*. AVSON. Mos. 481 duplicemque per urbem qui meat et -trae Rhodanus dat nomina ripae). SALL. Catil. 59, 2 planities erat inter sinistros montes et ab -trā (-tera *codd. plerq.*) rupe aspera. hist. frg. 2, 54 inter laeva moenium et -terum flumen (*cf.* MANIL. 4, 604 Italiaeque urbes -tram sinuantis in undam. STAT. Theb. 5, 414. VAL. FL. 4, 212 quique per arcton -r et in laevum pontus iacet. AMM. 22, 8, 14 -tram inflexionem Bospori. SEDVL. carm. pasch. 5, 394 dimittere lina in -tras hortatur aquas. PRISC. periheg. 2, 563). VERG. Aen. 3, 420 -trum Scylla latus, laevum implacata Charybdis obsidet (OV. met. 13, 370. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 7, 27 in Scyllae male -trum [*alludit ad significationem boni p. 924, 12*] periclum). HOR. epist. 1, 16, 6 ut veniens -trum latus aspiciat sol (PORPH. *ad l.* -trum dicit latus orienti[s] soli obiectum). OV. ars 2, 81 Samos a laeva ... -tra Lebynthos erat (*idem hemistichium*. met. 8, 222. 3, 640 -tera Naxos erat. 7, 386. MELA 1, 25 hinc in Nostrum mare pergentibus [*cf. p 917, 62*] laeva Hispania, Mauretania -tra est. 3, 80. AMM. 23, 6, 73 -tra Gedrosia. PRISC. periheg. 2, 542). met. 1, 45 duae -tra caelum totidemque sinistra parte secant zonae (MANIL. 5, 538 *Andromeda* bis sex in partes caelo venit aurea -tro). 14, 101 Parthenopeia -tra moenia deseruit, laeva de parte *eqs*. PLIN. nat. 5, 41 a -tro Syrtis minoris promunturio. STAT. Theb. 4, 123 -r Iaccho collis. TAC. ann. 2, 8 transposuit militem -tras in terras iturum. AVIEN. orb. terr. 145 Illyris in -tris ... regionibus. OV. met. 2, 737 domus ... tres habnit thalamos: quorum (*cf. p. 917, 61*) tu Pandrose -trum *possederas*. 4, 754 *focum* laevum Mercurio, -trum tibi, bellica virgo, ara Iovis media est (11, 197 -tera Sigei, Rhoetei laeva profundi ara [*i. a -a Sigei sita*]. DON. de com. 8, 3 in scaena duae arae poni solebant: -tera Liberi). 5, 120 de -tro ... posti. LIV. 28, 1, 7 laeva Celtiberos ... -tra Punica tenere castra. MANIL. 5, 82 -tros ire per orbes *circi*. COLVM. 8, 3, 2 -tro laevoque pariete. TAC. hist. 3, 71 porticus in latere clivi -trae subeuntibus (*cf. p. 917. 62*). VVLG. III reg. 6, 8. 7, 21 cumque statuisset columnam -teram. CARM. epigr. 1516, 16 sepulcrum. *de nobiliore parte dextra* (*cf. p. 923, 84*): MARCELL. chron. II p. 102, 525. GREG. TVR. glor. mart. 79 -trae partis cornu (*in convivio*). *sidera*: MANIL. 1, 381 laevaque cadentia signa et -tros ortus caelo spectantia verso *regna australia* (*v. l. 21*). 2, 285 *sidera* quae praecedunt, -tra esse feruntur. 2, 286 -r erit Tauro Capricornus *eqs*. 3, 599. 5, 131. 647. LVCAN. 9, 419 boreae latus ille sinistrum contingens -trumque noti discedit in ortus (ortum *G*). PLIN. nat. 2, 184 sol -r oritur (*cf.* 2, 12 laeva parte mundi ortus est). *aer*: CATVLL. 4, 19 laeva sive -tera ... aura. MANIL. 5, 105 qua -r boreas spirat. SEN. nat. 7. 21, 2 in aere quoque non -tram laevamque premit partem. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1 p. 895 aquilo ... quem alio nomine -trum vocamus (*cf.* EVCHER. form. 2 p. 11, 16 *et supra l. 20*). *viae, portae*: PLAVT. Paras. frg. 2 domum ire coepi tramite -tra via. VERG. Aen. 6, 541 se via findit in ambas: -tera ... laeva. OV. met. 2, 18 caeli ... signaque sex foribus (*cf. l. 16*) -tris totidemque sinistris. fast. 2, 201 Carmentis portae -tro (-tra *VM, R quid habuerit non constat*) est via proxima iano. LIV. 2, 49, 8 infelici via, -tro iano portae Carmentalis. 4, 19, 8 in vallum egressus -tra principali. 40, 27, 4. PAVL. FEST. p. 154 -tra v⟨ia iuxta dever⟩ticulum ... ubi et colitur. PERS. 3, 57 surgentem -tro monstravit limite collem. SIL. 12, 172 tu limina -trae servabis portae. TAC. ann. 12, 28 qui -tris et propioribus compendiis ierant. AMM. 23, 3, 1. SEDVL. carm. pasch. 2, 293 *sq.* -trum ... aut laevum gradiatur iter. sed -tra bonorum semita ... vocat (*v. sub II*). PROSP. epigr. 101, 3 scandere constanter -tros adnitere calles despiciens laevae noxia plana viae. *motus qui dextrorsum fit*: MANIL. 2, 273 circulus ut -tro signorum clauditur orbe (*sc. sidera a laeva in dextram volvuntur. cf.* CHALC. comm. 93 a regione -tra per sinistrum latus usque ad -trum inflexit eadem semper et constans sibi circumvectio). PLIN. nat. 28, 35 *despuendo* repercutimus -trae clauditatis (*sc. claudi a dextra venientis; repetitur a superstitione p. 919, 68*) occursum. VAL. FL. 8, 246 -trum pariter vertuntur in orbem. SIL. 4, 317 aut illi (*sc. Poeni Romanive equites*) -tros lunatis flexibus orbes, aut illi laevos sinuant in cornua gyros. QVINT. inst. 11, 3, 109 vitium, ut gestus, qui in fine -r esse debet, in sinistrum frequenter desinat.

pars, latus (*loci ordine grammatico digesti*): PHAEDR. app. 26, 8 -tram demonstrat nutu partem. VARRO ling. 5, 68 ut serpens modo in -teram modo in sinisteram partem late movetur. CIC. Tim. 25 eam *coniunctionem* ... quae erat eiusdem detorsit a latere in -teram partem. OV. epist. 20, 198 in -trum versor, cum venit ille, latus. fast. 4, 564 in -trum quae iacet ora latus. LIV. 7, 35, 2 in -tram partem taciti transibitis. 7, 35, 12. 28, 14, 15. VITR. 2, 8, 13 conspicitur ex ea ad -tram partem forum. 10, 2, 6. PLIN. nat. 2, 128 a laevo latere in -trum ut sol, ambiunt (*cf. l. 5*). 8, 176 a coitu in -teram partem. 9, 85. QVINT. inst. 11, 3, 128 in -trum ac laevum latus vacillatio. AMM. 18, 7, 10. 30, 1, 14 ad -trum itineris latus. VVLG. deut. 17, 20 neque declinet in partem -teram. PHYSIOGN. 55 Aristoteles ad -tram partem declinationem capitis cinaedis attribuit (*cf.* 76). AVG. civ. 18, 29. AMM. 27, 4, 7 per -trum quod australe est latus. OV. met. 5, 163 instabat parte ... -tra Nabataeus. Pont. 4, 10, 29 -tra regione. 15, 704. LIV. 39, 30, 10 qua duobus locis vada nudabat amnis, -tra parte Calpurnius, laeva Quinctius exercitus traduxerunt. COLVM. 6, 24, 3 si parte -tra desilivit (*cf. l. 22. 73 sq.*). PLIN. nat. 4, 40 Strymonem accolunt -tro latere Denseletae (SOL. 10, 6). 5, 97 Taurus mons ... -tro latere septentrionalis. 6, 24. SVET. Nero 13 iuxta se latere -tro collocavit. SOL. 23, 13. 38, 10. 45, 1 *Cappadocia* -tero *latere* plurimis Asiae populis circumfusa. CORP. VI 13078 intrantibus part(e) -tra. AMM. 15, 11, 17 latere sinistro ... -tro. VAL. MAX. 5, 5, 3 -tera in parte (QVINT. inst. 11, 3, 106 manus a sinistra parte incipit, in -tra deponitur. VVLG. II par. 4, 10 mare posuit in latere -tro. SEDVL. carm. pasch. 5, 398 omnis in illa -tra parte manens). CATO or. frg. 1, 16 nostros pone versus hosteis esse ab -tra parte. CIC. div. 1, 120 tum a -tra, tum a sinistra parte canant oscines (*v. sub II A 3*). CAES. Gall. 7, 25, 2 scorpione ab latere -tro traiectus. 7, 45, 10 ab -tra parte ... Haeduos mittit. 7, 50, 1. 7, 49, 1. 7, 67, 5. BELL. Afr. 61, 2 ab -tra parte (ad dextram p. *codd.*) se movere. BELL. Alex. 8, 2 vel a sinistra parte a Paratonio vel ⟨a *om.* β⟩ -tra ab insula. OV. met. 12, 272 Pont. 1, 3, 57 LIV. 34, 14, 9. 37, 39, 9 CELS. 4, 1 p. 121, 13. 122, 6. 7, 26, 1 CVRT. 4, 9, 6 *al.* PLIN. nat. 4, 51 cernunt eum *scopulum* ab -tera parte. SVET. Vit. 9. LIB. gener. chron. I p. 111, 226 contra Cappadoces a parte -tra Armenii (CHRON. Alex. chron. I p. 111, 198 ultra C. in -tera [εἰς τὰ δεξιά]). VVLG. II reg. 16, 6. *plur.*: VEG. mil. 1, 18 non solum a -tris, sed etiam a sinistris partibus et insilire *in equos* et desilire condiscerent. SOL. 38, 12. CIC. Arat. 257 Andromeda hic -tra de parte tenetur (MANIL. 5, 505. ITIN. [Silv.] 12, 8 de -tra parte ecclesiae ... accessimus. VINDIC. gyn. p. 432[d] de parte -tra [p. 433[d]. 433[p] in p. d.]). *imago speculorum*: CIC. Tim. 49 -tra ... videntur, quae laeva sunt ... respondent autem -tera -teris, laeva laevis conversione luminum ... id fit cum speculorum levitas ... ita -tera detrusit in laevam partem oculorum laevaque in -teram (*cf.* LVCR. 4, 333 cum laeva data est *imago*, fit rursum, ut -tera fiat. 4, 337 -tera ea propter nobis simulacra remittunt. APVL. apol. 16 laeva cum -teris permutentur. CHALC. transl. p. 46 speculi serenitas ... -teram visus partem in laeva speculi, laevam item in -tra deiecit).

compar.: VARRO ling. 5, 50 -ior via in tabernola (*cf. p. 921, 75.* Men. 402 a primo compito -timam viam muniit Epicurus. HYG. mun. castr. 14 via principalis, quae est inter portas -iorem et sinistriorem. LACT. inst. 6, 3, 15 in -iore tantum via. epit. 59, 3 -ior via). SIC. FLACC. grom. p. 162, 7 decumanum -iorem. APVL. Plat. 1, 8 septem locorum motus habeantur ... -iores (-ris *corr. Goldb.*) ac sinistri (*cf. p. 937, 18 et* FAV. EVL. p. 8, 17 animi motus *circularis* ... -r sinister *et* CLAVD. MAM. anim. p. 194, 7). PANEG. 11, 7 -iorem incliti fluminis ripam (*cf. p. 921, 25 et* AVIEN. orb. terr. 731 -ior ponto subit insula. RVT. NAM. 1, 80 fronte bicorni dividuus Tyberis -iora [*v. p. 923, 18*] secat). SIDON. epist. 1, 5, 5 cursu -iore. VARRO rust. 2, 5, 13 si mas est, in -iorem partem abit (*cf. l. 22 et 31.* CELS. 4, 1 p. 121, 32 *et* 122, 6 CHIRON 757). OV. met. 7, 241 -iore Hecates *ara*, ast laeva parte Iuventae (VITR. 9, 7, 3 ubi erit littera E sinisteriore parte et I -iore [*loc.*, inde alteriore *G H cf. p. 920, 57*]. 9, 7, 6. CORP. VI 4889 fecit aediclas tres intrantibus [*cf. p. 917, 62*] -iore parte a pariete. 10231, 4 euntibus ab Roma e parte -iori. XIV 1302 -iore. 1868 ⟨introeun⟩tibus in parte -iori). CHALC. comm. 118 dextrae *stellae* (*cf. p. 921, 66*) sinistris sinisteriores -ioribus occurrant in unum. SEDVL. carm. pasch. 1, 182 curruque corusco -iora peteus (*cf. p. 923, 18*) ... triumphum duxit. op. pasch. 1, 14. *tibiae -trae*: PAVL. FEST. p. 74 -trarum tibiarum genus est quae -tra tenentur. DIDASC. Ter. Ad. modulata est ... tibiis -tris id est Lydiis ob seriam gravi-

tatem. Andr. modos fecit Flaccus Claudi (*servus*) tibiis paribus -tris vel sinistris. Haut. *comoedia* acta primo tibiis imparibus deinde duabus -tris. Eun. tibiis -tra et sinistra ob iocularia multa permixta gravitati. VARRO rust. 1, 2, 15 ut -tra tibia alia quam sinistra, ... quod est altera eiusdem carminis modorum incentiva, altera succentiva. 1, 12, 16 est inferior ut tibia sinistra a -trae foraminibus. frg. Serv. Aen. 9, 615 tibia phrygia -tra unum foramen habet, sinistra duo. PLIN. nat. 16, 172 *harundo* quae radicem antecesserat laevae tibiae convenire quae cacumen -terae. DON. de com. 8, 11 -trae autem tibiae suae gravitate seriam comoediae dictionem praenuntiabant. *per adnominationem*: PHAEDR. 5, 9 *tibicen* sinistram fregit tibiam *pegmate rapto*, duas cum -tras maluisset perdere. APVL. flor. 3 p. 11 primus *Hyagnis* laevis et -teris foraminibus acuto tinitu et gravi bombo concentum musicum miscuit. *de acinace ad -trum latus habito*: VAL. FL. 6, 701 insignis manicis, insiguis acinace -tro. *cf.* ITALA II Cor. 6, 7 (Aug. civ. 11, 18) per arma iustitiae -tra et sinistra (ὅπλων ... δεξιῶν, VVLG. a -tris).

n. -um, -a *vi substantivi* (*cf. p. 919, 44. 920, 54. 921, 13. 28. 922, 72. 82. 925, 1 sqq.*): CIC. Tim. 49 *v. p. 922, 55.* LVCR. 2, 488 transmuta⟨u⟩s -tera laevis. 4, 430 iungens ... -tera laevis. AETNA 638 -tera saeva tenent laevaque incendia fervent. PANEG. in Mess. 95 seu -tra velit seu laeva tueri. PLIN. nat. 6, 145 laeva fluminis Chaldaei obtinent, -tra Nomades (*cf. p. 921, 28*). 7, 99 -tra eius (*sc. fluminis*) accolunt Deximontani. PS. LACT. inst. interpol. 7, 5, 27, 3 aptissime cum -tris *corporis* sinistra iunguntur. *nota sing.*: LVCAN. 3, 584 Romana ratis ... robore diducto -trum laevumque tuetur. in -um (*cf. p. 933, 34 sqq.*): LIV. 22, 50, 11 translatis in -trum scutis. SEN. nat. 7, 21, 4 cum hic in -trum motus sit, ille in sinistrum. PLIN. nat. 8, 207 facilius litare *sucm* in -terum quam in laevum detorta *cauda* (*fausti ominis est, cf. p. 924, 12*). STAT. silv. 2, 6, 65 Tybridis impetus altas in -trum torsisset aquas. QVINT. inst. 1, 1, 34 prospicere in -trum *in lectione* ... non rationis modo, sed usus quoque est. *plur.*: PLIN. nat. 3, 147 Alpium iuga ... molli in -tra ac laeva devexitate considunt. PORPH. Hor. epod. 9, 19. 20 e litore Epiri ... si Italiam petas in -tra eas necesse est. in -o (*cf. p. 933, 68 sqq.*): TAC. hist. 5, 16 Batavi ... in -tro, laeva ae propiora flumini Transrhenani tenuere. ITIN. [Silv.] 7, 2 alia in sinistro, alia in -tro de (*cf. p. 917, 62*) itinere nobis erant. *plur.*: ITIN. Alex. 26 haec in Alexandri -tris agebantur (IVL. VAL. 1, 43). VVLG. I Macc. 9, 14 firmior est pars exercitus Bacchidis in -tris. Marc. 16, 5 viderunt iuvenem sedentem in -teris. ab (*cf. p. 933, 78 sqq.*): FLOR. epit. 3, 2, 2 hostis a -tris atque laevis et a medio septentrionis erupit. ITALA (Firm. err. 24, 8 Aug. civ. 17, 14) *et* VVLG. psalm. 109, 1 sede a -tris meis (VVLG. Marc. 12, 36. 14, 62. 16, 19 Luc. 20, 42 Hebr. 1, 13 HIL. hymn. 2, 60. RVFIN. hist. 2, 23, 13 sedet in caelo a -tris [ἐκ δεξιῶν] summae virtutis. *cf. infra l. 84*). HIER. epist. 52, 13, 1 per bonam et malam famam a -tris et a sinistris Christi miles graditur. VVLG. exod. 14, 29 aquae eis erant quasi pro muro a -tris. I par. 6, 39 stabat a -tris (*cf.* II par. 3, 17. 18, 18 Ezech. 10, 3 psalm. 108, 6. 31 [*cf.* PROSP. in psalm. 108, 15. 31] Luc. 1, 11 act. 7, 55 *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 87). II par. 4, 6 posuit quinque *conchas* a -tris. *al.* OROS. hist. 1, 2, 70 *Hispaniae* angulus ... a -tris Aquitanica provincia, a sinistris Balearico mari coartatus. ARNOB. in psalm. 19 ut a -tris suis latronem ad paradisum ducat. SCHOL. Germ. Sang. p. 244, 9 habent ... septentriones a -tris iuxta coronam. *sing.*: CALP. ecl. 3, 97 bonus a -tro (a -tra *cod. Harl.*, ad -trum *Bährens*) fecit mihi Tityrus omen (*cf. p. 924, 43*). APVL. apol. 51 quibuscumque caducis a -tero morbus occipiat. *comp.*: VITR. 9, 4, 2 tauri ... et arietis insuper Perseus ⟨a⟩ -terioribus sub tergo habens ... ⟨a⟩ sinisterioribus. *nota*: TAC. hist. 3, 21 a laevo septima ... stetit; -tro (*cod.*, a d. *Heraeus*) octava. LACT. inst. 3, 6, 4 aut -tro aut sinistro versus ceciderunt.

C *de* ***animantibus*** *quae a dextra stant vel veniunt (in dextrum abeunt): bestiae*: VARRO rust. 1, 20, 3 neque pertinaciter, quem feceris -trum, *bovem* in eo manendum. VERG. catal. 10, 18 laeva sive -tera strigare mula ... coeperat. STAT. Theb. 6, 444 -rque exerrat Arion. TAC. Germ. 6 *equos* in rectum aut uno flexu -tros agunt. IVV. 4, 120 plurima dixit in laevum conversus, at illi -tra iacebat belua. AVSON. 252, 9 Pegasus hinc -r currat tibi, laevus Arion. AVG. civ. 19, 3 equos ... quorum (*cf. p. 917, 61*) sive -r sive sinister pars est bigarum (*v. p. 917, 60* δεστρίους). PAVL. FEST. p 178 bigarum victricum -ior. *homines*: CAEL. hist. 22 dextimos in -tris scuta iubet habere. SALL. Iug. 100, 2 Sulla cum equitatu apud dextumos (*C et Prisc.*, extremos *rell.*), in sinistra parte A. Manlius. VERG. Aen. 5, 162 quo tantum mihi -r abis. 8, 237 *silicem* -r in adversum nitens concussit. 9, 766 ab aggere -r. AETNA 61 patri (*cf. p. 917, 62*) -tera Pallas et Mars laevus erat. HOR. sat. 1, 2. 125 haec ubi supposuit -tro corpus mihi laevum. 2, 3, 38 -r stetit (PORPH. *ad l.* aut -tera parte aut hono omine. *v. sub II A 1*). PANEG. in Mess. 104 uti laevum teneat -trumque sinister miles. SIL. 7, 645 nunc laevus in orbem, nunc -r levibus flexo per dovia gyris ludificatus equo. 16, 404 laevos nunc appetit ille conatus ... certatque subire -r. 16, 425 aequavit iuga praecedentia -r. STAT. Theb. 6, 223. 11, 75 atra soror -traeque innexa. PANEG. 12, 38, 1 *Maximus* nunc -r aut laevus nunc vestigiis suis obvius iter ancipiti ambage texebat. NOVELL Theod. 15, 2, 1 priorem sibi locum ausus est vindicare, -r assedit ei (*de -tra parte honoris causa attributa* [*cf. infra l. 35*]. PAVL. NOL. carm. 27, 92 seditque *Christus* parenti -r [DRAC. laud. dei 2, 557]. MARCELL. chron. II p. 102, 525 miro honore susceptus est: -r -trum ecclesiae insedit solium). AVG. civ. 20, 5 quae -tros (*Christi in iudicio*) fecisse memoravit (21, 22. 26. 27 Christum ... discretionem inter -tros et sinistros esse facturum. *huc spectat*: CARM. epigr. 769, 5 Dextrianus ... tuo sic munere, Christe, -tris tibi nunc fide adsistit in agnis. PROSP. in psalm. 100, 1 pro qualitate gestorum -tros gloria, sinistros poena susceperit. ALC. AVIT. carm. 6, 629 EVGIPP. epist. 9). *comp.*: FVLG. myth. praef. p. 14, 7 Musae ... duae, quarum (*cf. p. 917, 61*) -ior. SVET. Tib. 6 cum Marcellus -iore equo veheretur.

II *translate i. q. propitius, faustus; cf. p. 917, 57. infra l. 64.* CIC. div. 2, 82 Homericus Aiax ... hoc modo nuntiat: 'prospera Iuppiter bis -tris fulgoribus edit'. ita nobis sinistra videntur, Graiis et barbaris -tra meliora. quamquam haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi -tra sint; sed certe nostri sinistrum nominaverunt externique -trum quia plerumque id melius videbatur. *nota: infaustum signum claudi a dextra occursus v. p. 922. 9.*

A *de* ***animantibus***: **1** *dei*: VERG. Aen. 8, 302 tua -r adi pede sacra secundo (SERV. *ad l.* bonus ac per hoc propitius. AETNA 4 -r venias mihi carminis auctor. PROP. 4, 9, 72 velis libro -r inesse meo. 3, 18, 5 -r [-tra *pars dett. de via aedificata*] eum quaereret urbes. OV. fast. 1, 6 -r ades. 1, 67. 69 SIL. 1, 514. STAT. Theb. 1, 717 assis ... Iunoniaque arva -r ames. QVINT. inst. 4 pr. 5 -r ac volens assit. CARM. epigr. 256, 12 fautor tu -r adesto). SIL. 5, 227 -r deus et laeto Victoria vultu arridens. 11, 529. 12, 193 -r deus. 13, 265. 820 divos. 14, 49 -tera ... Saturnia. 14. 407. STAT. Theb. 10, 132 -tra ... monebat. 11, 50 egregius lituo -tri Mavortis Enyeus hortator, sed tunc miseris dabat utile signum. silv. 5, 1, 13. 71 -tros tua vota marito (*cf. p. 917, 62*) promeruere deos. Ach. 1, 738 adnuerit fortuna precor -trique secundent ista dei (*cf.* silv. 1, 2, 211 dominae -r conubia vultus adnuit). PS. RVFIN. in Ioel 1, 15 calamitates ... iam -r, iam mitis aspicias. PRVD. cath. 8, 73 annuit -r deus et secundo prosperat vultu. 9, 107. EVCHER. form. 2 p. 11, 17 diabolus ... peccatum respicientibus -r fiat. ENNOD. carm. 1, 6, 29 per excelsum videat me -r Olympum *Christus* (*cf. l. 1*). 1, 9, 162. 2, 8, 6 cum -r capiat Laurenti munera Xystus. CARM. epigr. 1829, 13 velut deus esse velis mihi -r in aevum. *adde*: OV. fast. 4, 664 Fannus ... edidit a -tro talia verbo toro. *abl. absol.*: PROP. 3, 2, 7 nobis et Baccho et Apolline -tro. OV. trist. 5, 3, 57. PERS. 2, 11 -tro Hercule (PORPH. Hor. sat. 2, 3, 38 pro bono). 5, 114 praetoribus ac Iove -tro. STAT. Theb. 10. 130ᵃ. 131 placatamque tibi Iunonem coniuge -tro placatumque Iovem -tra Iunone merere. 12, 464 -tra iam Pallade muris. silv. 4, 7, 48 Castore -tro. 5, 1, 144 Caesare tam -tro. **2** *homines*: *i. q. faventes, boni*: HOR. sat. 2, 3, 38 *v. p. 923, 76.* STAT. Theb. 12, 211 an bello proceres an -r haruspex adnuat. IVL. VAL. 2, 2 spes erat -tros mihi satis et obsequentes futuros *Athenienses*. FAVST. REI. grat. 1, 5 p. 20, 21 *al. de mitibus voluntatibus hominum*: OV. ars 2, 145 indulgentia. STAT. Theb. 11, 704 virtus (*cf.* SEDVL. epist. 2 p. 173, 8 -trum tui pectoris iudicium. FACVND. defens. 8, 6 p. 729ᴰ -tro decreto honorare studium dogmatum). ENNOD. carm. 1, 7, 60 luce quem mundus veneratur ipsa -iorem. *i. q. sollers* (*cf. de sollertia -trae p. 927, 21*): OV. Pont. 4, 16, 24 Marius, scripti -r in omne genus. AVSON. Mos. 256 praedam -r in obliquum raptat puer. RVFIN. Orig. in iud. 3, 5 in utraque parte -r est, in fide -r est, in actibus -r est. PALLAD. hist. mon. I 29 p. 314ᴰ feminam ad genus vitae ... -terrimo ingenio (γυναικὶ ... ἀστειοτάτῃ). ENNOD. carm. 1, 7, 21 in vetulum -r si vertas plectra cadaver (*sc. lyram*). **3** *aves* (*cf. p. 922, 41*): NIGID. Gell. 7, 6, 10 discrepat -tra sinistrae *avis*, praepes inferae. PROP. 4, 1, 68 date candida cives omina et inceptis -tera cantet avis. STAT. Theb. 3, 495 -tris ... alitibus.

B *de* ***rebus***: PAVL. FEST. p. 74 -tera auspicia: prospera. *sed* VARRO frg. Fest. p. 339 a deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad -teram occidentes: factum arbitror, ut sinistra meliora (*cf. l. 14*) auspicia, quam -tra esse existimentur. CIC. carm. frg. 25 *v. l. 13.* VERG. Aen. 2, 388 fortuna ... quaque ostendit se -tra (SERV. *ad l.* vel fortuna -tra id est favens propitia ut 'laeva' contraria; vel '-tra' ad manum referendum. *cf.* PROP. 4, 1672 -tro condita fila colo. STAT. Theb. 3, 157 -aque in sorte iugatae. 3, 374 res -tra. silv. 1, 2, 32 permissaque numine -tro vota [1, 4, 66 Theb. 6, 49. ENNOD. carm. 2, 90, 6 pectora ... -tro numine comples]. CARM. epigr. 964, 1 -tera fama). VERG. Aen. 4, 579 sidera caelo -tra feras (STAT. Theb. 4, 760 tibi sidere -tro erescat onus. silv. 3, 4, 64 sidere -tro edite. CLAVD. carm. min. app. 2, 124). OV. met. 3, 598 -tris adducor litora remis (*cf.* STAT. Ach. 1, 558 -tras Ithacesia carbasus auras poscit. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 8, 2 flatu -tro perducentur ad portum). SEN. nat. 2, 32, 3 quomodo aves non in hoc motae ut nobis occurrerent, -trum auspicium sinistrumque fecerunt (CORP. IV suppl. 4496 auspiciu⟨m⟩ -tr⟨um⟩ felic⟨issimum⟩. *cf.* VAL. FL. 1, 245 haec deus omine -tro imperat. STAT. Theb. 7, 663 SIL. 13, 114. ITIN. Alex. 1 omen et magisterium). SIL. 7, 172 attulit hospitio ... pes -r (*cf. p. 919, 70.* IVV. 4, 10, 5 quid tam -tro pede concipis. PRVD. c. Symm. 2, 79 feliciter et pede -tro. ENNOD. dict. 28, 3 p. 506, 1 haec nec -r Iunonis oculus uee summi tonantis patietur aspectus. *cf.* carm. 1, 9, 109 lumine -tro). *subst. n.*: DIRAE 99

candida oculi cernent et -tera laeva. SEPT. SER. carm. frg. 6,4 laeva quae vides Lavernae, Palladi sunt -tera. APVL. met. 9,1 nihil Fortuna renuente licet homini nato -terum provenire. SEDVL. op. pasch. 5,34 -tera sectantes a saeculi fluctibus. AVG. epist. 215,7 viae sunt bonae quae a -tris sunt. EVCHER. form. 2 p. 11,17 diabolus nomen sibi -tri tamquam boni praesumat. 6 p. 36,10 -tera: opera bona (*cf.* 50 p. 17 a -tris: a parte iustitiae). PROSP. in psalm. 120,5 filii dei abstinentes a sinistris et -tris inhaerentes. 136,5 mala pro bonis ... sinistra pro -tris. ENNOD. carm. 1,9,109 omnia -tra facis.

adv.: STAT. silv. 5,3,121 exorto -trum risere sorores Aeonides. *i. q. prospero successui rerum aptus, commodus*: VERG. Aen. 4,294 quis rebus -r modus (SERV. *ad l.* quis sit optimus rebus eventus. GLOSS. facilis successus). HOR. sat. 2,1,18 tempore -tro (OV. met. 6,406 nascendi tempore -tro. SIL. 5,85 tempusque ad proelia -trum). PROP. 3,9,58 -teraque immissis da mihi signa rotis. PERS. 3,48 quid -r senio ferret. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 194[A] -teris ... auxiliis. STAT. Theb. 2,153 non sine numine regnis invexit nox -tra meis. silv. 3, 3,146 -tra bis octonis fluxerunt saecula lustris. *via sim.*: VERG. Aen. 9,318 audendum -trā (*sc. via*) (APVL. met. 2,14 sisque felix et iter -terum porrigas). OV. trist. 5,5,30 loca -tra. COMM. instr. 1, 26,33. *nota*: AVSON. 398,43 quotiens -trae (*i.q. rectae*) invitatio mensae sollicitat lenem comi sermone Lyaeum (*cf.* Mavortis *p. 924,28*). TERT. adv. Val. 26 p. 202,11 exitum dividunt: ... animali quem et -trum appellant. 38 p. 211,39 in duas tetradas dividens, in -teram et sinistram, in lumen et tenebras. *speciatim apud metricos versus legitimi* (*pedes versuum l. 34*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 84,16 erunt -tri trochaei, sinistri iambi. 81,29 tragicum *trimetrum* cuius in versus erunt -tri spondei, sinistri iambi id est disparibus pares subditi. 108,24 scias inter -tros ac sinistros versus hanc haberi differentiam, ut -tri sint qui in tertia vel quinta sede trisyllabon habuerit pedem, sinistri autem qui dissylabum in secunda vel quarta regione. 182,14 -tros pedes ... id est ⟨impares⟩ primum tertium quintum. DIOM. gramm. I 503,30 in -tris *pedibus*. 503,33. 504,33. 505,6. 9 *praeponitur* dactylus perpetuo -r.

subst. f. ☒**dext(e)ra**, -ae (*sc. manus* [*pars v. p. 926,67. 929,39. 932,43. 933,34. 67. 78. 934,21*]). *de formis v. p. 916,56 sqq.*

I ***proprie:*** *sing. nom.*: *in sideribus*: CIC. nat. deor. 2,112 equi proxima est Aquarii -tra (GERM. 252 AVIEN. Arat. 266. 389). *testis fidei* (*cf. p. 917,58*): CIC. Verr. 5,153 -tera invicta fidem porrexit (*cf.* CVRT. 6, 10,14 mihi securitatem ... tua -tera obtulerat. *sim.* VERG. Aen. 4,287 nox et tua testis -tera). PLIN. nat. 11,250 ISID. orig. 11,1,67. *stamina ducentium*: CATVLL. 64,312 -tera tum leviter deducens fila. LVCAN. 3,18 -tra properante. *scribarum*: OV. epist. 10,3 -tra tenet calamum. 12,115. 17,20 Pont. 3,6,3. 4,1,12 trist. 4,7,3. MART. 14,208,2 -tra notarii peregit opus. PANEG. 10,37,5 iam felix -tera fructuosa subscriptione laetatur. AVSON. 15,4 notas quas neglexit -tera frons patitur (*cf.* 16,5. 146,12. 26). *curantium*: OV. trist. 5,2,16 *nisi* quae nocuit -tra tulisset opem. CELS. 8,10,1 alteram partem -tra, alteram sinistra prehendit. PROSP. epigr. 95,9 morbida rimetur penetralia -tra salutis. RVRIC. epist. 1,1 p. 352,19 vulneribus meis gratior sit foventis -tera quam secantis (INSCR. christ. Rossi II p. 106, 49,6 refovet tenues -tera larga viros). *remigum*: LVCAN. 3,592 dirigit huc puppim ... -tra Telonis. 3,599 magistri. VAL. FL. 3,41 cadit inscia clavo -tera. 5,64 ratem -tra regat. SIL. 4,717. CLAVD. 24,326 remigis. *variorum*: MORET. 99 -tera ... mollit allia (OV. medic. 64 bulbos ... terat). HOR. carm. 3,3,52 omne sacrum rapiente -tra. sat. 1,8,4 fures -tra coercet (*de gestu vetantis. cf.* STAT. silv. 1,1,37 vetat pugnas). epist. 2,1,105 concurrit -tera laevae (*plaudentium*). LIV. 4,16,2 haec -tra iam in vinclis et catenis est (SIL. 6,340 damnatur sorte catenae). OV. ars 2,78 *piscatoris* inceptum -tra reliquit opus. epist. 7,130 non bene caelestes impia -tra colit (SEN. Herc. f. 1318). met. 3,305 fulmen, cui -tra Cyclopum ... minus addidit irae. 9,85 cornu *tauri* tenet. VAL. MAX. 7,3,6 irrito se labore fatigat. CVRT. 9,5,10 ut ne ad vellendum quidem telum sufficeret -tra. LVCAN. 2,168 notas miserorum -tra parentum colligit (MART. 7,20,16 *reliquias ciborum* colligere longa turpe nec putat -tra). 10,88 ni tua restituet veteri me -tera fato. 10,415 dat scilicet omnis -tera quod debet superis. SIL. 1,614 -teraque a curvis capulo non segnis aratris. 13,329. STAT. Theb. 9,56 sceptrum quod non tua -tera tradet. 11,587 virgo ... sustentat pondera laevae, -tra sedet baculo. silv. 5,1,10 mortalis honos agilis quem -tra laborat. MART. 1,21,1 pectus pulsat. 9,43,4 laeva calet robore, -tra mero. 9,61,7 platanus ... posuit quam -tera felix (*cf. in imag.* AVIEN. orb. terr. 374 urbem posuit Pellaeae -tera gentis. VVLG. psalm. 79,16). APVL. flor. 15 p. 53 laeva ... nervos molitur, -tra succussabulum ... citharae admovet. AVSON. 129,8 digna est sanguine mater *Medea* natorum, tua non -tera, Timomache (*sc. ut caedem pingas. cf. p. 926,30*). CLAVD. carm. min. 31,54 coniugiis eadem pronuba -tra daret (*cf. de deducente nuptam paterna -tra p. 929,64* STAT. silv. 1,2,11. *cf. p. 927,46. 928,56 de -trarum sponsorum iunctione et* DRAC. Romul. 7,57 -tra parentum iungit ... amoriferas ... palmas). VVLG. psalm. 17,36 -tera tua suscepit me (*de -a dei v. II*). 25,10 repleta est muneribus. 44,5 deducet te. *et saepe.* cant. 2,6 laeva eius sub capite meo et -tera illius amplexabitur me. Matth. 6,3 nesciat sinistra tua, quid faciat -tera tua (*de interpretatione v. II*). DRAC. laud. dei 2,696 relevat tua -tra iacentes. *al.* *personata*: VARRO AT. carm. frg. 12,5 longe gratissima Phoebi -tera consimiles meditatur reddere voces. VERG. ecl. 1,35 gravis aere domum mihi -tra redibat (*cf.* PRIAP. 85,13. CLAVD. 5,436 aera petens). MART. 1,21,1 decepta satellite -tra ingessit se ... focis.

in proverbio: ELEG. in Maecen. 1,14 tu Caesaris almi -tera. ENNOD. opusc. 3,34 p. 339,9 pes illius erat, oculus -tera (*fortasse supplendum* VARRONI Men. 475. *sim.*: VAL. MAX. 7,6,5 exercitus id est invicti ducis invicta -tera. *cf.* CIC. Att. 14,20,5 dextella). *praesertim de manibus vim inferentium. saepe subauditur significatio virtutis* (*v. II*): CIC. carm. frg. 33,12 hostilis -tra. 33,37 haec -tra Lernam pacavit (*cf.* VERG. Aen. 8,567 OV. epist. 10,102. SEN. Herc. O. 1894 leonem fregit. Phaedr. 60). VERG. Aen. 6,879 invicta bello -tera (*cf.* 10,609. 11,339 frigida bello -tera. OV. trist. 5,7,19 -tera non segnis fixo dare vulnera cultro. STAT. silv. 1,2,65. CLAVD. 20,395 segnis ad ferrum). Aen. 10,772 -tra mihi deus et telum (*cf.* APVL. Socr. 5 p. 131). 11,118 vixet cui vitam deus aut sua -tra dedisset. 11,172 quos dat tua -tera leto (SIL. 1,399 -tram quae Hannibalem vobis *umbris* comitem dabit. DRAC. laud. dei 2,329 mittit ad umbras. *cf.* OV. met. 10,198 mea -tera leto inscribenda tuo est. Ib. 526 SEN. Herc. O. 1217). 11,178 quod vitam moror invisam ... -tera causa tua est (*sc. Pallantis mortem ultura*). 12,428 te mea -tera servat. 12,538 -tera nec tua te ... eripuit Turno (CLAVD. 26,41 PRISC. Anast. 1,283). DIRAE 31. CVLEX 257 impia germani manat quod sanguine -tra. OV. am. 2,9,36 hic tua -tra valet (met. 12,70. 144. epist. 10,115). met. 5,186 inque petendo -tera deriguit. 7,809 satiata ferinae -tera caedis erat. 8,395. 13,361 Ib. 575. fast. 2,10 non omni munere ... vacat (LVCAN. 8,601). Pont. 4,7,19 Hister cuius tua -tera quondam puniceam Getico sanguine fecit aquam (NVX 158 maculata cruore. VAL. MAX. 8,1 absol. 1. SEN. Herc. O. 1454. LVCAN. 4,542 cuius sit -tra cruore digna meo. STAT. Theb. 12,737 nec facilem dignatur -tra cruorem. CLAVD. carm. min. 50,13). SEN. contr. 7,1,15 -tra simul ac mens elanguit (LVCAN. 3,326. STAT. Theb. 10,657 non mens, non -tra quiescit. QVINT. decl. 286 p. 153,1. *cf.* SEN. Ag. 50 labat. Herc. O. 1719 tremuit. SIL. 6,262 torpebat [HIER. epist. 49,12,4]). SEN. contr. 7,5,9 vulneravit te. SEN. Herc. O. 901 quorum error nocens non -tra fuerat. Tro. 117. 119. 328. LVCAN. 4,345 non derat fortis rapiendo -tera leto (VAL. FL. 7,94). 4,559. OCTAVIA 247 -tra cur cessat tua (HOMER. 39. SIL. 15,733 quanta cessavit Latio -tra). VAL. FL. 3,89. 6,316. HOMER. 789 quem sternit Penelei -tra. 819. 822. 1035. STAT. Theb. 6,553 *currere* bellis subsidium, si -tra neget. SIL. 1,487. 5,120. 13,378 quis nobis animus quae -tera. 14,176 per ensis non dederit mea -tra viam (ANTH. 398,4). 15,744 mihi nunc -tera in armis degenerat. 16,32 ars aut astus belli vel -tera. *al.* APVL. met. 8,12. VVLG. exod. 15,6 -tera tua, domine, percussit inimicum. CASSIOD. var. 6,1,1 statum rei publicae Romanae viri fortis -tera tuebatur. 6,1,4 or. frg. p. 475,7. CORIPP. Ioh. 2,468. *de venefica manu*: LYGD. 5,10 nec mea mortiferis infecit pocula sucis -tera (*cf.* HOR. sat. 2,1,54). *de manibus arma gerentibus*: VERG. Aen. 9,744 telum ... vi -tera versat (10,332. 12,97. OV. met. 7,787 *iaculum* librat. LVCAN. 2,556 valet, en, torquendo -tera pilo. MART. epigr. 23,2. CLAVD. 15,438 movet iaculum). OV. am. 3,3,30 alta Iovis -tera fulmen habet (met. 2,848. PRISC. Anast. 1,101 flagrans). met. 9,522 tenet ferrum (VELL. 2,70,5 VAL. FL. 3,144 HOMER. 972 SIL. 5,670 MART. epigr. 13,3 IVV. 6,560 CORIPP. Ioh. 4,156). 14,628 gravis est adunca -tera falce. PRIAP. 20,5 armata est invicta -tera clava (*cf.* VAL. FL. 1,109). SEN. Herc. f. 1197 quae -tera sinuare nervum potuit (*cf.* SIL. 2,140 arcus ter ... movit, ... ter cecidit -tra. 7,660 una arcum laeva cadens, dimisit -tra sagittam. VEG. mil. 1,15,16 -tra cum ratione ducatur *arcum intendendo.* PRISC. periheg. 2,148 nervum assimilat). PETRON. 124,263 flagranti stipite -tra minax terris incendia portat.

de manibus decisis: LVCR. 3,651 *non sentit* cecidisse -tram. VERG. Aen. 10,340 -teraque ex umero nervis moribunda pependit. 10,394 SIL. 4,209. 16,66. APVL. met. 9,38 -tera ... decidet. *in imag.*: VAL. MAX. 4,7,3 tua (*sc. amicitiae*) illum -tera trahat. CARM. epigr. 982,3 cum in patria⟨m⟩ tulerit te -tra fati. *nota: sc. pars* (*v. p. 925,35*): IVL. VAL. 3,51 locorum -tra ... perasperis montibus ... est.

voc.: SEN. Herc. f. 1281 agedum -tra conare aggredi ingens opus. Oed. 1038 hunc pete. Phoen. 91 quid cessas (ANTH. 399,5). LVCAN. 8,795. SIL. 17,129 fac uostrum hoc, mea -tra, decus. STAT. Theb. 9,548 ades o mihi -tera ... belli numen. DRAC. Romul. 5,270 triumphalis metuendum -tera ferrum ... in patria revocare velis.

genet.: *subi.*: RHET. Her. 3,15,26 levi -terae motu (4,19,26 contortione. STAT. Theb. 8,534 nec felix -trae tenor). CIC. Arat. 458 -trae radios *sideris Nixi.* PROP. 4,3,6 signa meae -trae (EPIST. Sapph. 1 studiosae littera -trae. *sim.* AVSON. 146,19 praepetis -trae fugae. *v. p. 925,43.* COD. Theod. 14,17,14 [*a. 402*] triumphalis -terae nostrae confirmationem. COD. Iust. 11,8 (7),13 freti -terae triumphalis absolutione). OV. epist. 14,18 -trae tremor. fast. 2,427 fecundae ... verbera -trae (LVCAN. 1,32 civilis volnera -trae. *cf. l. 10.* SIL. 12,402 caedibus. RVRIC. epist. 1,2 p. 354,1 nec paternae ictum -terae declinabo). VAL. MAX. 5,2 ext. 4 in complexu -terae eius. 5,3 ext. 3 virtute animi ac robore -terae. 6,8,2 ministerium. 9,2,1 fallacis -terae misericordiam (SEN. Med. 248 fidemque supplex praesidis -trae peti. VAL.

Fl. 5,494 foedera -trae *cf. p. 925,38*). Cels. 7, 26, 2 -traeque digitos (Plin. nat. 28, 57 anulum e sinistra in longissimum -trae digitum transferre. *cf. p. 918,11 spectat ad p. 919,68*). Sen. epist. 24,5 spectator destillantis in hostili foculo -terae *Scaevola* (Mart. 8, 30, 5 ipse sui spectator adest et nobile -trae funus [*cf. p. 917,76* cladis] amat). Colvm. 10,29 Daedaliae munera -trae *quippe sollertissimae. v. l. 21.* Lvcan. 2, 126 violatae Scaevola -trae (*ad construct. cf.* Sil. 1, 641 fatiferae iuvenem -trae. 7, 619 melior -trae Torquatus. Ivv. 3, 48 mancus et extinctae -trae). Val. Fl. 3, 12 patriae telum insuperabile -trae (Stat. silv. 2, 6, 33 Haemoniae . . . lancea -trae. Sil. 17, 303 aliud fulmen -trae. Clavd. 3, 81 Athamanteae spicula -trae). 4, 40 languentisque movet frustra conamina -trae (*cf.* 6, 645 -trae gestamen. Stat. Theb. 6, 707 assuetum -trae certamen). Stat. Theb. 8, 106 nostrae veniunt quoque funera -trae *i. q. mea -tra caesi* (*cf.* Apvl. met. 10, 25 tropaea). 9, 771 nec requies -trae. 10, 485 sunt et mihi provida -trae omina. 12, 89 accipe et hoc regimen -trae frontisque superbae vincula. Sil. 5, 100 levior laus in duce -trae (8, 262 decus. 14, 148. 15, 510 gloria). 6, 701 acta meae -trae (7, 28 labores. 10, 450 saevae tristia -trae facta). 16, 692 Agenoreae . . . vestigia -trae. Vlp. dig. 21, 1, 12, 3 si *quis* imbecillitate -trae validius sinistra utitur (*spectat ad sollertiam -trae l. 6*). Ivl. Val. 2, 27 victricis -terae fatigatio. Veg. mil. 2, 23 -terae virtus. Clavd. 18, 370 argutae praemia -trae. *de manu dei* (*cf. II*): Vvlg. Hab. 2, 16 calix -terae domini. psalm. 19, 7 salus. 76, 11 haec mutatio -terae Excelsi. 79, 18 super virum -terae tuae. prov. 27, 16 oleum -terae suae vocabit. Facvnd. defens. 2, 6 p. 578[B] -terae omnipotentis triumphum. *obi.*: Stat. Theb. 6, 711 iamque procul meminit -trae servatque tenorem discus.

dat.: Lvcil. 144 -trae gladium dum accommodet alter (Sil. 5, 146. *cf.* Qvint. inst. 11, 3, 114 -trae frequenter se accomodat alter. *sim.* Stat. Theb. 1, 306 -trae virgam inseruit *et* Lvcan. 4, 248 -trae . . . gladius . . . adhaesit). Verg. catal. 2, 21 apta clava -terae (Ov. am. 3, 1, 8 bellica non -trae convenit hasta tuae). Aen. 1, 408 -trae iungere -tram (8, 164 Ov. epist. 12, 90 met. 6, 447. 8, 421. *cf.* epist. 2, 31 commissa -tera -trae. Pont. 4, 7, 43 Homer. 956 Petron. 121, 100. *c. acc. plur.*: Liv. 23, 9, 3 -trae -tras). Aen. 2, 723 -trae *Aeneae* se parvus Iulus implicuit. 7, 498 nec -trae erranti deus afuit *in dirigendis spiculis.* 10, 846 hostili . . . succedere -trae (Val. Fl. 3, 139). 12, 357 -trae mucronem extorquet (Ov. fast. 5, 714 tela . . . -trae fulmine rapta. Val. Fl. 7, 399 Venus -trae dilapsa tenenti. Lvcan. 5, 368 ne tela sibi -traeque negentur. Sil. 17, 384 *Hannibalem* nequeas *Scipionis* subducere -trae). Ov. met. 13, 355 nec iudomitae deberi praemia -trae (Sen. Oed. 1002). fast. 6, 38 aurea cur -trae sceptra dedere meae (Stat. Theb. 7, 732 da numen -trae. Sil. 15, 267 bellantum -trae pulchroque labori. Hil. in Matth. 33, 3 arundo -terae [Vvlg. Matth. 27, 29 in -tera]. Vvlg. Tob. 7, 15 apprehendens -teram filiae suae -trae Tobiae tradidit [*de -trarum iunctione cf. p. 925,79*]. Cypr. Gall. deut. 208 subdens -terae ceu laborat ales pullos tegmine sub fovere pinnis). Val. Max. 3, 7 ext. 3 adeone -trae suae multum pictor arrogavit (Homer. 330 illius tua fata velis committere -trae. Sil. 4, 425 tenerae qui proelia -trae iam credit puer). Cvrt. 6, 5, 4 -terae regis admovit (Val. Fl. 4, 635 propiusque accedite -trae. Stat. silv. 5, 1, 184). Sen. Herc. O. 1001 -terae parcent tuae Eumenides (*sim. indulgere impetui -trae:* Sil. 4, 666 adde modum -trae. 9, 124 parce -trae. Stat. Theb. 9, 113 longius indulget -trae. Paneg. 10, 37, 4 temperet modo -terae, manu parcat. *cf.* Val. Fl. 6, 363 non cedere). Lvcan. 2, 114 oscula pollutae fixisse tremeutia -trae (Val. Fl. 7, 123). Stat. Theb. 6, 658 illud cui non iaculabile -trae pondus. 6, 775 is vigor ingenio, tanta experientia -trae est (Sil. 13, 151 si qua est fiducia -trae). 9, 837 huic aequam nosces nec Pallada -trae. 11, 639 *Iocasta* luctata est -trae (*i. q. contra manum invitam reginam interficere*). Vvlg. psalm. 16, 8 a resistentibus -terae tuae custodi me (*quid significetur, v. p. 935, 8*). *nota*: Hil. in Matth. 33, 5 *Iesu* duo latrones laevae ac -terae affiguntur (Vvlg. Matth. 27, 38 a -teris).

acc.: *dare, prehendere saepe pignus fidei pacisque* (*v. l. 1 et p. 925, 38*): Plavt. Curc. 307 cedo tuam mihi -teram (-tram *codd.* Merc. 149 Poen. 315 Ter. Haut. 493). Nep. Them. 8, 4 data -tra in fidem reciperet. Verg. Aen. 3, 610 dat . . . atque animum praesenti pignore firmat. 6, 370 da -tram misero (*ita etiam in imag.* Drac. satisf. 119. *cf.* Cic. p. red. in sen. 24 iacenti consularem fidem -tramque porrexit. Apvl. met. 11, 25 salutarem porrigas -teram. Cassiod. var. 4, 63, 3). 7, 366. Liv. 1, 1, 8 -tra data fidem futurae amicitiae sanxisse (*cf.* 28, 35, 1). 1, 7, 11. 30, 13, 8 recordatio -terae datae et foederis . . . iuncti. Cvrt. 8, 12, 10 fidei suae pignus (*cf.* Paneg. 11, 28, 4). Val. Fl. 7, 373 dat -tram vocemque. Mart. 2, 21, 1 basia das . . . das -tram. Prosp. carm. de ingrat. 151 -tram pacis. Plavt. Curc. 339 prendit -teram (-tram *codd.* Cic. div. 1, 59 Caes. Gall. 1, 20, 5 Ov. met. 7, 89. Val. Max. 1, 7, 5 [comprehendisse]. 2, 10, 2 [apprehenderunt ac diu osculati. *v. p. 928, 57*]. Sil. 6, 421 [6, 461 prensare]. 12, 702 Vvlg. Tob. 7, 15 *v. l. 46*). Apvl. met. 1, 25 arrepta -tera (9, 38. *cf.* Lvcan. 3, 616 rapturusque suam . . . -tram). *extendere, porrigere sim.*: Cic. Arat. 23 -tram ad sedes intendit Cassiopeiae (Att. 16, 15, 3 ad statuam. Sen. Med. 532). prov. 9 -teram tendens (Verg. Aen. 11, 672 -tram labenti tendit inermem. 12, 183 ad sidera. 12, 311. 579 sub moenia . . . testaturque deos [*cf.* Stat. Theb. 12, 255]. 10, 822. Val. Max. 3, 2, 19 ad hostem *minans* [*cf. p. 930, 41 et* Verg. Aen. 5, 443 ostendit . . . et alte extulit. Svlp. Sev. Mart. 21, 2]. Val. Fl. 3, 279 Sil. 6, 397. 8, 60. *adde*: Avien. Arat. 647 se -tera tendit ephebi. Drac. Romul. 2, 127 *ad salutandum*: tetendit). Cvrt. 10, 8, 20 protendit (Sil. 12, 930 precantem [*v. l. 51*]. Avien. Arat. 885). Vvlg. II Macc. 15, 15 extendisse . . . Ieremiam -tram (*Amiat.* -teram. Avg. civ. 5, 18 in ardentem aram . . . extendit). *adde*: Val. Max. 6, 6 pr. salutis humanae pignus ostentat. *in imag. ad auxiliandum*: Cic. Phil. 10, 9 *Graecia* tendit -teram Italiae. Sil. 1, 655 Sagunto . . . consanguineam protendere -tram. Cic. Catil. 1, 24 transtulisti (*cf.* Verg. Aen. 5, 443 extulit [Val. Fl. 8, 359 elata -tra. Sil. 9, 626 Apvl. met. 5, 20 Svlp. Sev. Mart. 15, 2]. Clavd. carm. min. 17, 15 exscrit. Vvlg. iud. 5, 26 -tram *misit* ad fabrorum malleos. Dan. 12, 7 cum elevasset -teram et sinistram suam). Cic. Arat. 211 porgens (*sc. in salutando v. l. 4.* Sest. 131 quem ad modum mihi . . . -tram porrexerint Brundisini. Hor. epist. 1, 6, 51 trans pondera. Liv. 45, 7, 5. 45, 12, 4 cum advenientes salutasset -teramque Popilio porrigeret. Val. Max. 5, 1 ext. 1. 6, 4, 3 Cvrt. 4, 2, 17 Apvl. met. 1, 12. 2, 21 in torum. 11, 13 ultro. Paneg. 7, 7, 3. Avg. civ. 3, 27 quibus salutantibus -teram porrigere noluisset. 4, 20 in flammas. Favst. Rei. grat. 1, 16 p. 52, 9 *in iureiurando* [*p. 933, 18*]: Greg. Tvr. Franc. 5, 18 porrectam -teram iuravit per omnipotenti deo. *ad tegendum*: Drac. Romul. 6, 38 porrexere piam placido pro tegmine -tram. *cf.* Ferrand. epist. 3, 1 praebe -teram boni favoris [*de gen. v. l. 71*] et orationis scuto nudum protegas pectus). Cvrt. 3, 6, 13 Philippo offert (6, 5, 2. 6, 7, 35 reconciliatae gratiae pignus [*v. p. 927, 64*]. 8, 2, 9. *ad auxilium*: Sil. 10, 87 huc tela, huc -tram implorantibus affer).

tenere: Bell. Alex. 24, 2 -tra -tram tenens (Liv. 1, 41, 2. 26, 50, 9. Itala Is. 45, 1 [Comm. apol. 383 Barnab. 12, 11] Christo meo, teneo cuius -teram [ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, Vvlg. apprehendi]). Verg. Aen. 11, 750 sustinet a iugulo (Avien. Arat. 955. Svlp. Sev. Mart. 5, 4 ferientis -teram. *cf.* Val. Fl. 7, 293 vix animos -trasque tenens, quin . . . iret in ora deae). Tac. ann. 1, 35 ni prensam (*v. p. 927, 75*) vi attinuissent. Svet. Tib. 25 veluti incumbens . . . continuit (*cf.* Sen. Herc. f. 519 compesce -tram. Ivv. 5, 71 cohibere). Verg. Aen. 1, 408 -trae iungere -tram (Serv. *ad l.* maiorum enim haec fuerat salutatio. *v. p. 927, 32.* 6, 697. 8, 169 quam petistis, iuncta est mihi foedere -tra. Liv. 7, 42, 6. Val. Fl. 6, 12 ad foedera. Svet. Iul. 81 sibi visus est . . . cum Iove -tram iungere). Ov. trist. 3, 1, 31 petens (*v. l. 51*). Octavia 627 supplices -tram petant. *tangere, premere*: Verg. Aen. 7, 266 pars mihi pacis erit -tram tetigisse tyranni (Schol. Verg. Veron. *ad l. antiqui* iun⟨gere solebant⟩ -tram et pro tabulis signatis cedebat et haec fides apud gentem Saturni maxima fuisse debet. Ov. am. 3, 8, 16 *sq.* Liv. 25, 16, 13 contingere -tram ⟨et⟩ ita pignus fidei secum ferre. 30, 12, 13 victricem. 33, 33, 2 Sen. contr. 7, 6, 12. Val. Max. 6, 9 ext. 7 cuiusque -teram . . . attigerat, eius genibus supplex procubuit. Sen. Herc. f. 371 Stat. silv. 3, 4, 61. Tac. ann. 2, 71 morientis. Clavd. 15, 231. 20, 66). Aen. 12, 939 -tramque repressit (Stat. Theb. 10, 661. *cf.* Sen. Phoen. 173 introrsum preme. Stat. Theb. 11, 418. Tac. ann. 16, 15 appressit -teram eius iuguloque occurrit). *amplecti, osculari*: Verg. Aen. 8, 124 -tramque amplexus inhaesit (*saepe supplicum more cf. l. 38.* 8, 558 Ov. met. 6, 494 Liv. 30, 12, 17. Sen. Herc. f. 297 te tuamque -teram amplectar. Cvrt. 3, 6, 17. 6, 7, 8. 6, 10, 11 reconciliati pignus animi. Val. Fl. 2, 638 amplexus et haerens. Stat. Ach. 1, 48 secundi . . . complexa Iovis. Sil. 16, 154. Clavd. 24, 7. 25, 128 -tram complexa viri -tramque puellae tradit et . . . sancit conubia [*de iunctione manuum v. p. 925, 79 et cf.* Treb. Gall. 11]). Val. Max. 4, 7, 4 -teram Luculli avide osculatus (Mart. epigr. 18, 1 lambere . . . consueta tigris. Tac. ann. 15, 17 osculis fatigare. *cf.* Sil. 17, 183 ut numen adorant). *implere, imbuere*: Verg. Aen. 8, 273 sacer implevit -tram scyphus. Catvll. 64, 230 respergas sanguine (Val. Max. 1, 7 ext. 4 caedis crimine). Liv. 25, 18, 7 ne hospitali caede -tram violet (Sen. Tro. 217 cruore . . . imbuit. Stat. Theb. 9, 666 sceleravit sanguine. Clavd. carm. min. 49, 22. 50, 13. Drac. Orest. 723 nostram perfundat sanguine -tram). Sen. Ag. 977 ablue. Herc. f. 1326. *conserere*: Verg. Aen. 9, 738 consere (Clavd. 15, 352 iubet acciri socium -tramque vocato conserit. *cf. p. 932, 19 et* Ov. fast. 1, 569 collata. Pont. 4, 7, 43 ut propius ventum est, admotaque -tera -trae. Stat. Theb. 6, 891 lateri -tram insertare).

auferre: Verg. Aen. 10, 413 deripit ensc. Ov. met. 3, 721 abstulit (Stat. Theb. 8, 441 ex umero). Germ. 464 persecat . . . totam ab umero. Val. Max. 3, 2, 22. 5, 3, 4 pacis (*cf. l. 23*) clarissimam -teram . . . amputavit (Vvlg. I Macc. 7, 47). Homer. 559 vulnere . . . perculit. 751 ferit (*codd. versum non habent nisi E² G²*). Stat. Theb. 10, 310 percutit. Sil. 5, 285 demetit. 9, 387 decisam [Amm. 30, 5, 19 abscidi]. 9, 520 vellit). Val. Max. 3, 2, 23 alter -tera, alter oculo amisso. Min. Fel. 37, 3 perdidisset (Sol. 1, 104). *aspicere*: Verg. Aen. 12, 734 aspexit inermem (Sil. 17, 566 spectabat. Mart. 12, 29, 3 observes -tram teneasque sinistram). *armare*: Aetna 54 -tramque corusca armatus flamma (Liv. 3, 57, 4 Manil. 5, 342 Sen. Ag. 897 Sil. 2, 666. 3, 319). Sen. Thy. 986 gravat. Herc. O. 999 para. Val. Fl. 4, 289 parat -tramque minatur. Homer. 230 decoraverat hasta. Sil. 12, 395 Latiaeque superbum vitis adornabat -tram (*Scaliger*, -tra *codd., fort. recte*).

ponere, inicere: Ov. met. 1, 553 positaque in stipite. 12, 386 opposuit -tram passurae vulnera fronti (Liv. 1, 18, 8 -tra in caput Numae

imposita [*ef.* BARNAB. 13,5 transtulit -tram super caput Efrem. VIR. ill. 12,3 *Mucius* -tram aris imposuit]. PERS. 3,107 pone in pectore. VVLG. psalm. 88,26 et ponam in mari manum eius et in fluminibus -teram eius. apoc. 1,17 posuit...super me). LIV. 2,12,13 foculo inicit (VAL. FL. 7,587 inicit Aesonides -tram inque ardentia mittit cornua. SIL. 3,183. STAT. Theb. 9,133 furto -tram iniectare. SVET. Iul. 68 iniecta in puppem hostium -tera. APVL. met. 1,13 immissa -tera. 1,17. 22. 11,26). SEN. clem. 1,3,5 flammis obicimus. *cf.* IVV. 8,204 vibrata pendentia retia -tra ... effudit. VAL. MAX. 1,7 ext. 2 pestiferam sibi -teram cognovit (SIL. 17,296). 3,3,1 perosus -teram suam. 6,8,3 torpore illigavit (PETRON. 122,167 vinciet. SIL. 2,48. 14,402 affixit plectro. DRAC. Orest. 785). 5,1,3 aliam qua occidas -teram quaere (APVL. met. 8,12. *ef.* SIL. 11,356 hoc iugulo -tram explora). SEN. Herc. f. 932 defende. 977 expecto. Tro. 693 supplex ... pedibus admoveo tuis (PETRON. 133,8 non templis impius hostis admovi -tram. PLIN. nat. 28,25 in adorando -tram ad osculum referimus. APVL. met. 4,28). Herc. O. 1656 nec fallet umquam -teram hic arcus tuam (VAL. FL. 6,366 *galea* lapsa solo -tramque fefellit. STAT. Theb. 7,149 reliquit thyrsus. SIL. 8,389 effugiens ardentem Porsenna -tram. 15,193 evasti nostram mentito foedere -tram. APVL. met. 8,8). SEN. Med. 915 ad omne facinus non rudem -tram afferes (SIL. 5,195. 9,211 attolles. 16,145). LVCAN. 3,740 invitatque patris claudenda ad lumina -tram. 5,280 oculos morti clausuram quaerere. PLIN. nat. 11,245 notum est -teram fuisse proceriorem. VAL. FL. 6,339 talem ... accipe. HOMER. 275 recuso (SOL. 32,19 aversatus). SIL. 4,458 conversa in semet -tra. 5,230 dum sequitur -tram. 10,117 ad cassos furor impulit ictus (HIER. epist. 1,7,2 totis viribus concitavit ... in secundos impetus torquet). 13,827 laudat miserando in vulnere -tram. STAT. Theb. 6,679 caelo -tram metitur. IVV. 3,28 nullo -tram subeunte bacillo. TAC. ann. 12,19 quod *supplex* suam -tram petendae veniae delegerit *p. 934,70.* APVL. Socr. 5 p. 131 caedibus fessam. MIN. FEL. 37,4 uri ... pertulerunt. TERT. anim. 58 ignibus solvit. AVIEN. Arat. 641 (*v. p. 918,81*). DRAC. Orest. 840 vacuam revocat (*i. q. retrahit*) sine vulnere -tram. *de dei manu* (*v. sub II*): TERT. adv. Marc. 2,16 p. 356,27 -teram et oculos et pedes dei legimus. VVLG. psalm. 89,12 -teram tuam sic notam fac. thren. 2,3. 4. *per allegoriam*: QVINT. inst. 6,3,69 melius obicientem crimina quam defendentem, bonam -tram malam sinistram habere. AVG. in psalm. 120,8 sinistram facit -tram. *se. partem*: VVLG. gen. 13,9 si ad sinistram ieris, ego -teram tenebo; si tu -teram elegeris, ego ad sinistram pergam (εἰς δεξιά). CLAVD. MAM. anim. p. 194,7 in tota parte habet rursum, deorsum, habet -teram et sinistram (*ef. p. 937,18*).

abl.: instr.: PLAVT. Men. 138 teneo -tera (-tra *eodd.*) genium meum (RHET. Her. 3,20,33 -tera poculum, sinistra tabulas ... tenentem. CIC. Arat. 325 BELL. Alex. 24,2 VERG. Aen. 4,60. 10,226 VITR. 2 pr. 1. OV. ars 319 plectrum -tra, citharam tenuisse sinistra. met. 2,874. 3,264. 4,175. 8,342. 14,688 laetaque tenet tua munera -tra. fast. 1,99. LIV. 24,15,4 occupata -tra tenendo caput *abscisum hostis.* CVRT. 8,7,19 sarisam...laeva tenens, -tera lanceam. PLIN. nat. 34,77 -tra ... sinistra. 34,83. VAL. FL. 7,467 funerea. IVV. 6,658 bipennem insulsam et fatuam -tra laevaque tenebat [*i. q. ambabus manibus ef. p. 931,11 et* MART. 12,82,3 captabit tepidum -tra laevaque trigonem]. VVLG. iud. 16,29. DARES 34 enses). CIC. Arat. 369 retinens (453. MANIL. 4,61 indicium. VAL. MAX. 3,2,20 signum). VERG. Aen. 2,592 -traque (-tram *M*) prehensum continuit (VAL. MAX. 9,11 ext. 4 habenas ... princeps ... salutari -tera continet). 10,338 fratremque ruentem sustentat (HOMER. 655 -traque potenti sustinet...lances. STAT. Theb. 2,633). OV. fast. 5,607 iubam -tra, laeva retinebat amictum. RHET. Her. 4,55,67 -tera pedem *subsellii* defringit (LAVS Pis. 17 cum pinseret hordea -tra. STAT. Theb. 10,649 tympana rumpere. silv. 3,1,123 excindere ... rupes). CIC. Arat. 56 cervix -tra mulcetur Aquari (OV. met. 7,117 STAT. Theb. 10,672). 173 obscurum -tra rigat Amnem (GERM. 387 defundit...undas. CARM. de mens. 2,15 flammas diffundit odoras). CATVLL. 68,143 non ... -tra deducta paterna (*ad nuptias, v. p. 925,78*). LVCR. 5,1298 moderarier hunc *equum* frenis -traque vigere. VERG. Aen. 1,611 amicum Ilionea petit -tra laevaque Serestum, post alios (CLAVD. DON. *ad l.* intellegamus amicum ad ambos pertinere, sed praelatum cui -tera porrecta est, *ut honestiorem, v. p. 921,64*). 3,670 ubi nulla datur -tra affectare potestas (-tram M^2P^2F. SERV. *ad l.* si -tra legis, ut sit '-tra contingere', 'affectare', 'contingere' caret exemplo. *sed ef.* ANTH. 12,13 affectare *et* VERG. Aen. 11,862 tangeret ...laeva aciem ferri, -tra nervoque papillam. OV. met. 11,122 Cerealia ...munera contigerat. VAL. FL. 1,817 SIL. 10,26. STAT. silv. 2,1,121 infausta Lachesis cunabula -tra attigit). 4,704 -tra crinem secat (STAT. Theb. 9,900). 10,246 impulit altam ... puppim (SEN. Herc. O. 1727 pinum ardentem). 10,649 hac dabitur -tra tellus quaesita per undas (OV. met. 14,276. fast. 5,511 vina. SIL. 15,56. STAT. silv. 3,4,54 plena dederat conubia -tra. ACT. Arv. a. 218 A 28 *fruges* -tra dederunt, laeva receperunt. SER. SAMM. 542 medica data purgatoria -tra). 11,743 complectitur hostem (OV. met. 12,486 longaque amplectitur ilia -tra. CVRT. 8,5,13 impendentes ramos complexus. SIL. 16,154). 12,206 sceptrum nam forte gerebat (OV. fast. 1,177. GERM. 418 portat. 671 SEN. Herc. f. 400. 800 Oed. 642. Tro. 154 gestans. CVRT. 4,15,27 praeferens lauream. 6,5,26 lanceas. 8,7,19. OCTAVIA 594 facem. LVCAN. 8,675. SIL. 5,366 ferens leni medicamina -tra. STAT. Theb. 6,905 palmam autem -tra, laevaque ... arma ferens. APVL. met. 11,4. 12 ornatum -tera proferens sistrum deae. SVLP. SEV. epist. 2,3 libellum). VERG. Aen. 12,373 ora ... dctorsit equorum. HOR. carm. 2,17,29 nisi Faunus ictum -tra levasset. OV. am. 1,14,51 oraque -tra protegit (PETRON. 134,5 obscuratum -tra caput. SIL. 9,256 tegebat). met. 7,421 sumpserat ignara Theseus data pocula -tra (LAVS Pis. 154 STAT. silv. 4,2,11). 8,511. 11,81 femur maerenti plangere -tra (APVL. met. 1,7 frontem replaudens). 15,656 caesariem longae -tra deducere barbae (SEN. Ag. 629 duximus. SIL. 13,630 miti -tra. STAT. Ach. 1,124 inducere. QVINT. inst. 11,3,130 reduxerunt. *in imag.*: SIL. 10,644 regna ... in leges quacumque reducere -tra). GERM. 36 pulsantes mendaci cymbala -tra (HOMER. 881. *ef.* QVINT. inst. 1,12,3 alios nervos -tra percurrunt, alios laeva trahunt *eitharoedi*). VAL. MAX. 2,6,8 poculum ... constanti -tera arripuit (3,2,3 corripuit. VAL. FL. 7,476. SIL. 4,414 laeva frenos, -tra arma. STAT. Theb. 7,476). 8,7 ext. 5 *manum Carneadis* -tera sua necessariis usibus aptabat *uxor.* CELS. 8,15. SEN. Herc. f. 331 alienā -trā sceptra concutiens (APVL. met. 11,11 laeva caduceum gerens, -tera palmam virentem quatiens). 1005 -tra precantem (*v. l. 28.* SIL. 2,413). Herc. O. 520 excipit (SIL. 14,460). Med. 104 pectora coniugis invita prendere -tra (Tro. 1097 SIL. 6,421. STAT. silv. 4,6,62 prensabatque ... qua diademata -tra abstulerat. AMM. 27,6,5 puerum apprehensum. SVLP. SEV. Mart. 23,9). Oed. 610 cornibus taurum premens (dial. 1,3,5 LVCAN. 6,383. VAL. FL. 1,334 preme lumina -tra [*v. p. 929,22. ef.* VAL. FL. 3,279 sera componunt lumina -tra. SIL. 9,151 condas. STAT. Theb. 2,643 alterna clauserunt lumina -tra. silv. 5,1,196 pressit]. STAT. Theb. 2,288). Tro. 709 supplice -tra (VAL. FL. 4,11 STAT. Theb. 11,688 silv. 1,2,67. 5,1,258 Ach. 1,365) LVCAN. 1,298 silentia iussit (*ef. l. 33*). PLIN. nat. 33,13 *anulus* cum si honos securus fuisset, -tra fuerit ostentandus. SIL. 2,507 tua fundata ut moenia -tra. *al.* STAT. Theb. 11,5 componit -tra victor concussa plagarum (CLAVD. 15,133 sedare tumultum). 9,74 ora viri tergit lacrimis -traque reponit. *al.* MART. 10,92,16 mecum -tera litat. IVV. 10,249 iam -tra computat annos (SIDON. epist. 9,9,16 *v. p. 933,14*). 6,365[2] tremula promittit...omnia -tra. TERT. orat. 22 ad primum viri corpus osculo et -tera expaverint. ANTH. 503 nullus ubique potest felici ludere -tra. RVRIC. epist. 2,15 p. 395,26 *Iudaei* operabantur -tra et sinistra pugnabant. *praesertim de manibus vim inferentium vel defendentium*: Q. CIC. pet. 10 vivo stanti collum gladio sua -tera secuerit. CIC. Phil. 13,4 o fidam -teram Antonii qua ille plurimos cives trucidavit. 13,9 -tra sinistra ... minaretur (STAT. silv. 5,2,116 vultu -traque). BELL. Alex. 52,2 bis ferit pugione (AMM. 23,6,6). VERG. Aen. 1,98 tuaque animam hanc effundere -tra. 1,334 nostra cadet hostia -tra (12,659 occidit. OV. fast. 1,335 TRAG. inc. 28 SEN. Herc. O. 1465 Oed. 257 Phaedr. 555 HOMER. 423. 774 SIL. 1,410. 5,657 AMM. 30,5,16 CLAVD. MAM. anim. p. 75,5). 2,425 procumbit. (VAL. FL. 6,126 occumbere. SIL. 5,562 STAT. Theb. 11,124 ANTH. 457,2). VERG. Aen. 2,552 -traque coruscum extulit ... ensem. 5,457. 10,278. 325 Dardania stratus -tra (SEN. Herc. f. 995 STAT. Theb. 9,848 prosternere. SVLP. SEV. chron. 1,38,8). 11,268 coniugis infanda ... -tra oppetiit. 11,409 animam amittes. 12,14 sub Tartara mittam. *in imagine*: HOR. epod. 7,10 sua urbs haec periret -tera. TIB. 1,4,51 si volet arma levi temptabis ludere -tra. OV. met. 14,194 viventia -tra membra mea laniem (VAL. MAX. 4,6,2 constanti -tera spiritum ... ex ... visceribus hausit. SEN. Ag. 890 haurit trementi semivir -tra latus. PS. QVINT. decl. 3,8). LIV. 3,2,3 Aequis bellum afferre eadem -tera armata (SIL. 10,257 bella retractant). 7,32,12 mihi tres consulatus summamque laudem peperi (SIL. 5,169 cur haec alia pariatur gloria -tra). SEN. Ag. 735 quem petit -tra virum. Herc. f. 895 victrice -tra fusus (VAL. FL. 4,167 SIL. 4,663. 5,110 quae corpora fudi). 969. Oed. 261 -tera perimat sua (SCHOL. Cic. Bob. p. 92,11). Phoen. 154 -tra noster et nuda solet bene animus uti (*ef.* STAT. Theb. 7,704). Thy. 147. Tro. 306 Achilli victimam reddam. Med. 645 morerisque -tra matris iratae. Herc. O. 870 una perire -tera. 1458 sua perempta -tera. 1476. OCTAVIA 297 virgo -tra caesa parentis (PLIN. nat. 8,26 poplitem caedit). LVCAN. 1,3 populum in sua ... conversum viscera -tra. 1,378 invita peragam tamen omnia -tra (SIL. 11,363. 15,654 coepta ardua). 4,564 haud trepidante ... -tra exegere enses. 5,319 furebas. LAVS Pis. 183 vivaci scrutaris pectora -tra. PLIN. nat. 7,81 inermi -tera superatum (SOL. 1,76). 9,152 -tera apprehenso stilo in pugna est. VAL. FL. 5,437 nudaque vocat dux agmina -tra (7,578 ciet ... ignem [*se. tauros igni vomes*]. SIL. 7,117 provocat). 6,539 consere. HOMER. 913 terribili miscentem proelia -tra (SIL. 16,48. 17,446 convertit proelia). SIL. 2,26 incessens carinam. 2,163 una spumabant aequora -tra *hostibus in mare fugatis.* 2,186 *al.* STAT. Theb. 1,46. 6,800 colla ... vinxit. TAC. ann. 1,61 ubi infelici -tera et suo ictu mortem invenerit. VVLG. iud. 20,16 viri fortissimi ita sinistra ut -tra proeliantes (*spectat ad maiorem -trae sollertiae, v. p. 919,45*). *de manibus arma vibrantibus*: ACC. trag. 652 ardor iniectus Iunonis -tera (-tra *eodd.*) ingenti incidit. VARRO Men. 170 tela -tra vibrant (CVRT. 6,1,14 hastam ... vibrabat. STAT. Ach. 1,612). VERG. georg. 1,329 fulmina molitur. Aen. 5,497 libravit ... caestus (11,556 OV. met. 2,311 SEN. Phoen. 437. HOMER. 380 hasta venit -tra librata Thoantis. SIL. 1,351. 12,623). 5,692 obrue -tra. 8,354 aegida concuteret (OV. met.

8, 404 quatiens venabula. SEN. Med. 68 noctem discutiens auspice -tera. CARM. Sen. dial. 4, 35, 6 sanguineum quatiens . . . flagellum. PETRON. 124, 277 sauguineam... lampada. STAT. Theb. 10, 283). 11, 652 rapit indefessa bipennem (CVLEX 192). 12, 50 ferrumque haud debile -tra spargimus (VAL. FL. 6, 229 hastilia. 7, 608 plena sic semina -tra spargere). 12, 403 spicula . . . sollicitat. HOR. carm. 1, 2, 3 rubente -tera sacras iaculatus arces (OV. met. 2, 61 iaculatur fulmina. 14, 539 sacrilega iactas incendia -tra). OV. rem. 370 -tra fulmina missa Iovis (SEN. Ag. 551. STAT. Theb. 8, 435 remittit. MART. 6, 83, 3). met. 3, 59 molarem sustulit et... misit. 12, 606 direxit spicula (SEN. Phaedr. 50 grave -tra laevaque [*cf. p. 929, 51*] simul robur dato dirige ferro. LVCAN. 9, 675). VAL. MAX. 3, 2, 23 pila uua -tera hostium corporibus adegisti. LVCAN. 4, 201 qua lancea -tra exierit (SIL. 9, 247 qua -tra veniant stridentis sibila teli). SIL. 4, 557 torquebat spicula (6, 606. 7, 371 fulmina. 9, 456 detorserat hastam. 10, 122. 361. STAT. Theb. 4, 6 hastam intorsit). STAT. Theb. 3, 299 hunc ensem avellere. Ach. 1, 626 tela... agitare.

de manibus defendentibus: VERG. Aen. 2, 291 si Pergama -tra defendi possent (SIL. 1, 507. 11, 87. 17, 331). 9, 804 nec clipeo... subsistere... nec -tra valet. 12, 644 -tra nec Drancis dicta refellam (*cf.* SERV. *ad l.* pro rei officio ipsam rem posuit, -teram pro virtute). PROP. 2, 29, 39 propellens savia (SIL. 11, 80). LIV. 6, 14, 4 hac -tra Capitolium arcemque servaverim. PHAEDR. 5, 2, 3 vindicavit sese forti -tera. SIL. 1, 108 depellere. 2, 230. 3, 651 arces. 6, 465. 12, 166 moenia protegerct. STAT. Theb. 10, 933 repellere (*cf. p. 929, 75.* VVLG. exod. 33, 22 χειρί). VVLG. sap. 5, 17 -tera sua teget eos (τῇ δεξιᾷ). *abl. qual.*: CATVLL. 33, 3 -tra pater est inquinatiore. SIL. 7, 542 nec levior -tra. 9, 84 inermi. STAT. Theb. 10, 839 lassa respexit in aethera -tra. silv. 4, 6, 77 atrox -tra. APVL. flor. 21 p. 101 expedita. *separ.*: OV. epist. 6, 12 -tra non eguisse tua. SEN. Thy. 57 -tra cur patrui vacat. *limit.* (*saepissime significatio virtutis subauditur. cf. II*): OV. ars 2, 736 quantus... Aeacides -tra, pectore Nestor erat (SIL. 10, 409). SIL. 1, 77 nobilis hoc ortu et -tra spectatus Hamilcar. 4, 37 -tra memorandum condere nomen. 8, 383 nec -tra indignus avorum Scaevola. 9, 436 pares. 13, 452 neque... -tra concesserit ulli. 14, 142 quis -tra antistet. *cf. adv.* -ā.

plur.: *nom.*: CIC. Verr. 5, 104 ubi -terae complexusque. Phil. 11, 5 -terae, quae fidei testes esse solebant sunt perfidia... violatae. VERG. Aen. 11, 292 coeant in foedera -trae (STAT. Theb. 1, 470. *cf. p. 925, 38.* LACT. mort. pers. 36, 2 foedus fit ac -terae copulantur). HIRT. Gall. 8, 29, 3 ad caedendum valeut. LIV. 22, 29, 10 vos modo arma (ac *add. Madvig*) -terae texerunt. 23, 9, 6. 23, 45, 9 torpent (SIL. 7, 725. 11, 348. *cf.* 8, 20 hebescere). LVCAN. 1, 14 hoc quem civiles hauserunt (*cf. p. 926, 29*) sanguine -trae. 5, 706 doctaeque pari moderamine *carinarum.* 7, 387. VAL. FL. 1, 681 oritur clamor -traeque sequentum verba ducis (*sc. tolluntur*). 3, 391 maduerunt sanguine (SIL. 9, 169 pollutae). SIL. 1, 500. 5, 501 incumbunt sociae -trae. 6, 1, 7 in vulnere caesi haerentes hostes. 13, 202 STAT. Theb. 9, 260 silv. 4, 3, 56. IVV. 15, 67 lapidem . . . valeant emittere -trae . . . nostro tempore natae. AMM. 16, 12, 37 *v. l. 59.* CASSIOD. var. 1, 35, 4 infigentum -terae.

gen.: VARRO frg. Serv. Aen. 1, 408 omnem eorum honorem -terarum constitisse virtute (*spectat ad p. 921, 64*).

dat.: VERG. Aen. 8, 274 pocula porgite -tris. HOR. epod. 7, 1 -teris aptantur enses (PORPH. *ad l.* cur stringitis gladios in vagina iam conditos? SIL. 8, 584 robora clavae. AMM. 14, 6, 17 virgae. *cf.* VAL. FL. 8, 301 tela trabalia -tris expediunt. AMM. 16, 12, 36 explicantes). SIL. 5, 661 infensi superis -trisque (*nisi coniungendum est cum* superis *et pertinet ad p. 924, 19*). 11, 29 deripe. 11, 539 pateant... aeraria. 12, 592 infigunt oscula (CLAVD. 26, 619). PANEG. 9, 17, 1. AMM. 16, 12, 37 -terae -teris miscebantur. ARATOR act. 1, 406 sacris non debita -tris.

acc.: PLAVT. Merc. 965 cette -tras. Aul. 116 copulantur -teras (*cf. l. 38.* VERG. Aen. 1, 514 coniungere -tras. 3, 83 hospitio [11, 165 VAL. FL. 3, 13]. 8, 467. OV. met. 6, 506 fide pignus -tras utriusque poposcit inter seque datas iunxit. LIV. 7, 42, 6. 22, 30, 6 interiunctae. 23, 8, 3 -trae -tras. VAL. FL. 7, 344 fallaces. SIL. 11, 4 adiungere. 11, 149 sociare [CLAVD. 3, 223 perituro foedere]. 13, 76 foederis, en, haec testis erit. 15, 288. STAT. Theb. 2, 149 inque vicem. 3, 699 funesto numine. 6, 290 in foedera. TAC. ann. 12, 47 mos est regibus quotiens in societatem coeant, implicare -tras. 15, 28 miscuere. PANEG. 2, 9, 1 contulistis. *sim. in imag.*: PANEG. 2, 11, 1 veluti iunctis -teris gubernetis. 3, 12, 3 coniunctas in omni sermone -teras. 6, 10, 5 non -teras tantum, sed etiam sensus vestros mentesque iunxisse). CIC. Att. 7, 1, 4 tensae -terae (VERG. Aen. 11, 414 oremus pacem et -tras tendamus inertes. LIV. 28, 3, 11 nudas ostentantes. LVCAN. 8, 149 infestae tenduntur in aethera -trae. SIL. 10, 11 tendantne negentne. 12, 640 alta ad Capitolia. CARM. epigr. 1530[b], 12). VERG. Aen. 9, 555 sociumque attingere -tras (LIV. 28, 9, 6. TAC. ann. 2, 31 prensare. 11, 9 complexi. *adde*: STAT. Theb. 3, 165 non -tras miseris complexibus ausim dividere. 10, 39 amplexus etiam -trasque suorum excussere umeris). Aen. 10, 516 -traeque datae (OV. met. 7, 495 LIV. 16, 14, 4. 41, 25, 4. SEN. Phoen. 450 matri date dum piae sunt. SIL. 10, 190. TERT. nat. 1, 20 quia non odistis quod estis, date -tras potius. ACT. Archel. 7, 5 Manichaei cum sibi invicem occurrunt, dant sibi -tras [*M* -teras *edd.*] huius signi gratia. *in imag.*: RVFIN. Clement. 2, 20 -tras dare veritati. ACT. Archel. 46, 11 quomodo -teras sibi invicem tradunt quam alter propheta alter vero filius sit dilectus). 11, 248 umeros -trasque tenebat. HOR. carm. 3, 19, 21 parcentis ego -teras odi. 4, 4, 21 obarmet (LIV. 6, 12, 8 gladiis. LVCAN. 5, 355 sperantes omnia -tras exarmare datur. SIL. 1, 278 tres corpore -tras armarat *Geryone.* 3, 250. VOPISC. Prob. 23, 5 in germanorum necem. *cf.* LIV. 35, 35, 16 parate animos -tras. CLAVD. carm. min. 53, 7 in bella. SIL. 4, 281 ferremus in arma. AMM. 27, 10, 13 -teris collatis). LIV. 9, 5, 8 contemplari . . . inermes futuras -tras. SEN. Herc. O. 1560 inhibete. Tro. 106 iam nuda vocant pectora (SIL. 5, 643 revocabo). LVCAN. 7, 366 paucas victoria -tras exigit (SIL. 7, 235 tempus deposcet). 7, 491 Romana in viscera ducit. 7, 494 locum -tras ac tela movendi. 10, 338 dignatur... sanguine (SIL. 2, 617 maculant cognato sanguine). VAL. FL. 3, 630 potentes esse. SIL. 1, 348 caesasque relinquunt deiecti muris -tras (*cf.* AMM. 17, 13, 10 amputatis). 4, 17 multas passuras -tras. 11, 545 tibi -tras inceptaque nostra probamus. 13, 184 aequarunt irae -tras. STAT. Theb. 6, 809 opponite (LAMPR. Alex. 54, 1 deponite -teras contra hostem erigendas. *cf.* CORIPP. Ioh. 8, 422). 12, 460 -tras iuvat insertare catenis (*cf. p. 928, 68 et* silv. 1, 6, 60 conserunt). AMM. 29, 1, 40 multitudo percussorum -teras fatigavit. 29, 5, 49 ademptis -teris.

nota: i. q. manus ex aere sim. factae: NEP. Dat. 10, 1 fidemque de ea re more Persarum -trā dedisset. TAC. hist. 1, 54 miserat civitas Lingonum vetere instituto dona legionibus -tras hospitii insigne. 2, 8 Sisennam, -tras, concordiae insigne, Suriaci exercitus nomine ad praetorianos ferentem. VVLG. I Macc. 6, 58 demus -tras *pacis faciendae causa* (δεξιάν). 11, 50 (δεξιάς). 11, 66 postulaverunt... accipere. 13, 45. 50. II Macc. 4, 34 cum iureiurando. 11, 26 -teram (δεξιάς). 11, 30 securitatis. 12, 11. 12. 13, 22 -tram dedit, accepit. 14, 19. *cf.* DICT. 5, 10 -trae invicem datae et acceptae sunt. *i. q. armillae*: ISID. orig. 19, 31, 16 -tras communes esse virorum ac feminarum... armillae autem propriae sunt virorum.

abl.: VERG. Aen. 2, 444 prensant fastigia -tris. 11, 606 hastasque reductis proteudunt -tris. 11, 735 gerimus tela (SIL. 6, 267). OV. met. 7, 342. 11, 23 LIV. 21, 28, 1. 34, 46, 10 nec -tris magis gladiisque gerebatur res (SIL. 6, 715). SIL. 2, 533 populum... -tris sterue suis. 2, 601 quaesitaque praemia -tris. 5, 258 saevit furor. 7, 64 certaverit unus ter centum -tris. 15, 92 asylo quo sese extulerit -tris. 16, 536 pro sceptro armatis inierunt proelia -tris. STAT. Theb. 5, 161 ferro pectora congestisque . . . -tris perfriugunt. 12, 723. IVL. VAL. 2, 25 victoriae viam -tris et gladiis reserandam. AMM. 14, 10, 8 -tris suis gestantes rem publicam. 16, 11, 12 quaesito -teris propriis utebantur (*cf.* 24, 1, 15). 17, 13, 31 sudore quaesivit et -teris.

c. praep.: ad: *sc. partem: de statu et motu* (*c. genet. dat. pron.* meam [*v. l. 61 et 64 et 80*]): PLAVT. Poen. 711 specta ad -teram. Rud. 156 hac ad -teram *sunt homines* (254). ACC. praetext. 37 quod ad -teram cepit cursum ab laeva signum praepotens (*cf. p. 924, 61.* 27 dextrorsum. *Vossius propter metrum* -terum, *spectat ad p. 922, 4*). trag. 688 mystica... vada praetervecti. TER. Andr. 751 concede (Ad. 583 ito). Haut. 732 proxumam esse huic fundo ad -tram. VARRO rust. 3, 2, 2 sedebat ad sinistram ei... ad -tram Minucius Pica. CIC. fin. 5, 5 paulum . . . de via declinavi (PLIN. nat. 28, 3 declinare. VVLG. num. 20, 17 [δεξιά]. 22, 26 deviare [δεξιάν]. deut. 2, 27. 5, 32 [εἰς δεξιάν]. 17, 11. 28, 14 Ios. 1, 7). Tim. 48 et ante et pone et ad laevam et ad -tram. Phil. 12, 26 quid ad -tram, quid ad sinistram sit. CAES. Gall. 1, 63, 3 ubi paulatim retorqueri agmen . . . conspexerunt. BELL. Hisp. 29, 2. LIV. 40, 6, 1 ad -teram... ad laevam viae ponitur. VITR. 9, 4, 6 orientis. 9, 8, 12 ad -tram spectantis librae ad sinistram arietis signum. FEST. p. 339 ad -teram occidentes *sunt.* VELL. 2, 109, 3 Pannoniam ad -tram a tergo sedium suarum haberet Noricos. MELA 1, 102 abscessit. 2, 1 remeantibus . . . Europa est (2, 59. 60. 85. 3, 24). 3, 38. 69. PETRON. 71, 11 ad -teram meam ponas statuam. PLIN. nat. 8, 83 ad -teram commeantium . . . nullum omiuum praestantius. 18, 331 ab septentrionis -tra laevaque ad austri -tram ac laevam descendaut (*cf.* AVELL. p. 757, 1. 16. 19). 24, 172 despuit ad suam -teram terna. QVINT. inst. 11, 3, 114 cum capite ad -tram ferente consentiat. FRONTO p. 111, 6 N. sive me ad -teram sive ad laevam couvertisse (HIER. epist. 49, 8, 1 nec ad sinistram nec ad -tram diverteret. PHYSIOGN. 30 oculi pravi si ad -tram se converterant, stultitiae... deditum arguunt). TERT. adv. Val. 18 p. 197, 17 animalium... substantiarum, quas ad -tram commendant (*cf. p. 934, 73*). scorp. 10 ad patris -teram praesidet Christus (SEDVL. op. pasch. 5, 38 ad -teram patriae residet maiestatis. GREG. TVR. Franc. 1, 24. *nota*: AVG. c. Maximin. 2, 21, 3 honorabilius quippe sedetur ad -teram. *cf. p. 921, 64*). TERT. resurr. 35 p. 77, 22 assistere ad -teram (*cf.* AVG. civ. 20, 5. 21, 26. DRAC. laud. dei 2, 560 astare. GREG. TVR. Franc. 5, 18). adv. Marc. 5, 17 p. 634, 9 collocando eum ad -teram suam (AVG. civ. 20, 24 constituis. VVLG. gen. 48, 13 posuit. IV reg. 12, 9. Eph. 1, 20 constituens [ἐν δεξιᾷ]). ITALA psalm. 109, 1 (Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 634, 10 *et saepissime.* Barnab. 12, 10 [ἐκ δεξιῶν *cf. Heer ad l.*]. Hil. syn. 38) sede ad -teram meam (ἐκ δεξιῶν, VVLG. a -teris meis) (Matth. 22, 44 [Aug. c. Faust. 13, 3]. act. 7, 75 [Priscill. tract. 2, 44]. Zach. 3, 1 [Cypr. testim. 2, 13] [VVLG. a -teris]. VVLG. III reg. 2, 19 Sirach 12, 12 Matth. 20, 23 Marc. 10, 40 Hebr. 1, 3). VVLG. gen. 24, 49 vadam ad -teram sive ad sinistram (εἰς δεξιάν). Ios. 17, 7 egreditur. I reg. 23, 19 in colle

Hachila quae est ad -teram deserti. 23, 24 II reg. 24, 5. II Esdr. 8, 4 Maasia ad -teram eius. 12, 31 ierunt...super murum. Iob 23, 9 si me vertam ad -teram. 30, 12 psalm. 141, 5. Is. 63, 12 cduxit ad -teram Moysen. CORP. IV 2324 a Malliani taberna ad -t⟨ram⟩. XIV 4086 pars dimidia ad -tra⟨m⟩. III 10233 interantem ad -teram. *manum*: HIER. adv. Iovin. 1, 3 centesimus numerus . . . de sinistra transfertur ad -tram et isdem quidem digitis . . . quibus in laeva nnptae significantur (*huc spectat adoratio Veneris -tra manu v. p. 929, 16. de digitis computando cf.* PLAVT. Mil. 204 *p. 918, 1.* IVV. 10, 249 *p. 930, 34.* MACR. sat. 1, 9, 10 simulacrum *Iani* plerumque fingitur manu -tera trecentorum et sinistra sexaginta et quinque numerum tenens. AVG. serm. 175, 1, 2 nonaginta enim et novem in sinistra nnmerantur: unum adde: ad -teram transitur. in euang. Ioh. 122,7 in snmma centenarii numerus ad -tram transit. SIDON. epist. 9, 9, 16. *v. Rödiger, Jahresber. d. dtsch. morgl. Ges. 1845 p. 122sqq.; Bechtel, class. philology 1909 p. 27sqq.*).

AVIEN. Arat. 832 -tram propter ephebi. AVSON. 153, 7 patriam propter considere -tram. per *in iureiurando*: PLAVT. Amph. 923 per -teram tuam te . . . oro, obsecro (Capt. 442 te -tera retinens. Poen. 417). TER. Andr. 289 ego te per hanc -teram (-tram *vulgo*) oro. (EVGRAPH. *ad l.* in iure iurando collocat primo -teram, quam tenebat, quae semper fidei testis est. *cf. p. 934,30*). CIC. Deiot. 8 per -teram istam te oro . . . non tam in bellis . . . quam in . . . fide firmiorem. SALL. Iug. 10, 3 per hanc -teram, per regni fidem moneo obtestorque. VERG. Aen. 4, 314 per...has lacrimas -tramque tuam. 7, 234 fata per Aeneae iuro -tramqne potentem. HOR. epist. 1, 7, 94 per Genium -tramque . . . obsecro et obtestor. SIL. 12, 579 per...sacras in sanguine -tras. APVL. met. 4, 11 adhortatur per -teram Martis. 6, 2 deprecor. ITALA deut. 32, 40 (Lugd.) tollam in caelum manum meam et iurabo per -teram meam (VVLG. levabo ad caelum manum meam. *cf.* ITALA deut. 32, 40 [Aug. loc. hept. 5, 77 p. 613, 15] iurabo -teram meam [*ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου*] *et* GREG. TVR. *v. p. 928, 20*). VVLG. Is. 62, 8 iuravit in -tera sua (*κατὰ τῆς δόξης*).

in -tram *partem*: LIV. 30, 33, 3 in -tram laevamque. PLIN. nat. 2, 32 Saturni sidus...contrarium mundo agere cursum, id est laevum, illo semper in -tram praecipiti (6, 87 solemqne a laeva oriri et in -tram occidere potius quam e diverso. *cf. p. 922, 5*). 11, 264 *caudae* piscium . . . in -teram ac laevam motae. ITALA gen. 13, 9 (Aug. civ. 16, 20) discede a me: si tu in sinistram, ego in -tram (VVLG. -teram tenebo). VVLG. Ioh. 21, 6 mittite in -teram navigii rete (*εἰς τὰ δεξιὰ μέρη*). AVG. civ. 15, 26 a sinistra in -tram. epist. 215, 7 declinare in -teram. in psalm. 141, 10 in -teram attendisti. FAVST. REI. epist. 1 p. 161, 12 *saepe*. *manum*: CVRT. 4, 6, 15 gladio strenue in -tram translato (8, 7, 21). SIL. 12, 670 patria virtus in -tras redeat. IVL. VAL. 1, 18 gladium . . . in -teram patris misit. inter: VVLG. Ion. 4, 11 nesciunt quid sit inter -teram et sinistram suam.

in -a (-is): a *manu*: CAEL. hist. 22 in -tris iubet scuta habere. OV. ars 1, 694 pensa quid in -tra qua cadet Hector habes (met. 2, 735 teres). am. 3, 1, 34 myrtea virga. fast. 1, 202 inque Iovis -tra fictile fulmen erat. 2, 802 ensis. 3, 172. LIV. 5, 42, 8 arma . . . ferrumque in -tris velnt solas reliquias spei suae intuentes. 24, 15, 5 in -tris militum pro gladiis humana capita esse. 38, 21, 13 in -tera hastas. ITALA apoc. 1, 16 (Firm. err. 24, 7 *et* VVLG.) habebat in -tera sua stellas septem (VVLG. apoc. 1, 20. 2, 1). VVLG. Matth. 27, 29 posuerunt . . . arundinem in -tera eius (*ἐν τῇ δεξιᾷ*). *sim.: res non corporeae in manibus portantur*: SALL. Catil. 58, 8 libertatem atque patriam in -tris vostris portare. LIV. 22, 5, 6 in -tera ferroqne salutis spem esse. 27, 45, 7. CVRT. 4, 14, 25 libertatem . . . geritis. SIL. 1, 228 fati modus. 1, 304. 2, 145 nil opis in -tra. 10, 302 animam. 16, 85 cetera . . . vota. 17, 198 spes ultima. IVL. VAL. 1, 36 quid virium sit in Macedonum -teris ac fortitudine. VVLG. psalm. 15, 11 delectationes in -tera tua (*ἐν τῇ δεξιᾷ σου*). prov. 3, 16 longitudo dierum in -tera eius. eccles. 10, 2 cor sapientis. Sirach 47, 6 dedit in -tera eius tollere hominem. Is. 44, 20 mendacium. *nota*: LIV. 1, 21, 5 sedem *fidei* in -teris. PLIN. nat. 11, 250 inest et aliis partibus quaedam religio sicut in -tera. STAT. silv. 4, 6, 44 quis modus in -tra. SACR. Leon. p. 382 in tua -tera confidentes. b *parte* (*cf. p. 922, 36sqq.*): SALL. hist. frg. 3, 5 in -tera commu⟨nis⟩ classis. CELS. 4, 1 p. 120, 9 in -tra sinistraque circa guttur venae. ITALA Col. 3, 1 (Tert. resurr. 23) Christus in -tera (*ἐν δεξιᾷ*) dei residens (ITALA [Aug. civ. 17, 4. 20, 9] *et* VVLG. sedens). HIL. syn. 34. 38 nec sedet in -tera a semetipso. VVLG. deut. 33, 2 in -tera eius ignea lex (*ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ*). Hebr. 8, 1 qui consedit in -tera sedis magnitudinis. 10, 12. 12, 2 apoc. 5, 1. I Petr. 3, 22 qui est in -tera dei deglutiens mortem. EVTR. 9, 15, 1 *Dacia* est ⟨in⟩ -tra Danubio in mari fluenti cum antea fuerit in laeva. QVEROL. p. 34, 23 porticus tibi est in -tra. CORP. VIII 23964 in -tera cellis exeuntibus (*cf. p. 917, 61*).

a -tra *sc. parte*: PLAVT. Asin. 260 cornix ab laeva, corvos parra ab -tera consuadent (CIC. div. 1, 12. 85. 2, 80 cur aliis a laeva, aliis a -tra datum est avibus, ut ratum auspicium facere possint. *cf. p. 924, 57*). Mil. 607 ne quis aut hinc aut ab laeva aut (⟨a⟩ *ACD contra metrum*) -tera . . . venator assit. TER. Andr. 734 hinc ab -tera venire me assimulabo. LVCIL. 661 (*sententia obscura*). VARRO rust. 3, 17, 10 strepitus ab -tra. SALL. Iug. 50, 4 a sinistra ac -tra temptare. OV. am. 3, 2, 21. met. 2, 25 a -tra laevaque (7, 499). 3, 161. 5, 252 a -tra Cythno Gyaroque relictis. fast. 4, 933. trist. 3, 11, 45 aspicis a -tra latus hoc adapertile tauri. LIV. 5, 38, 2 ab -tera editi loci. 10, 42, 2 castra videt. CVRT. 5, 4, 20 iter. PLIN. nat. 5, 99 *Taurus mons* a -tra Hyrcanius . . . a laeva Parihedrus . . . appellatus. 8, 93 a -tra ac laeva tenentes extrema eius (*sc. clavae*) utrimque. 12, 51. 16, 163 alterum *ingucn* a -tera fiat, alterum superiore geniculo ab laeva per vices. TERT. resurr. 22 p. 56, 8 quis ergo dominum . . . excitavit a -tera dei? SOL. 11, 1 ab -tera Antandrum navigantibus (*cf. p. 917, 61*). 27, 50 Cyrenis ab laeva Africa est ct a -tera Aegyptus. ITALA Ezech. 47, 1 (Barnab. 11, 10) erat flumen trahens a -tra (*ἐκ δεξιῶν*, VVLG. *aliter*). VEG. mil. 4, 38 huic (*sc. orientali vento*) a -tera iungitnr caecias sive euroborus *eqs.* VVLG. exod. 14, 22 erit . . . aqua quasi murus a -tera eorum (*ἐκ δεξιῶν*). SVLP. SEV. dial. 1, 23, 2 neque umquam a -tera mea liber iste discedit. CORP. VI 31852 tabernas . . . quae sunt sepulcro a -tera lebaqne adiunctae. *dub.*: CORP. XII 2085 vivit acus (ac hos *Hartel*) virtus semper a -tra levat (*propter metri rationes Hartel suspicatur*: ad astra). *manu*: SVLP. SEV. Mart. 20, 5 ambiens, ut ab illius -tera pateram acciperet.

sine: VAL. FL. 5, 210 -tra sine versa magistri . . . ratis.

sub: VARRO ling. 5, 155 sub -tra huius...locus (*sc. parte*). VITR. 5, 11, 2 sub -tra *parte* coryceum. *manu*: CARM. epigr. 1016, 2 (*Romae, saec. I in.*) sub -tra fratres occiderunt miseri. VAL. FL. 2, 258 tacita pavidum *patrem Hypsipyle* tunc sede locavit sub pedibus -traque dei (*sc. tuentis*). TERT. nat. 2, 8 canem...sub -tera eius dicaverunt, quod sub manu eius compressa cura Aegyptiorum. PANEG. 2, 14, 1 alacrem snb -tera filium (*i. q. adhaerentem -terae v. p. 927, 35*).

de: ITALA apoc. 5, 7 (Firm. err. 27, 7 *et* VVLG.) accepit librnm de -tera *manu* sedentis in throno.

II *translate:* *i. q. fides, foedus* (*cf. p. 925, 38 et 927, 64*): GLOSS. data (deta *codd.*) -tra societatis fides. -tra data fiduciam salutis fideique custodire (fidemque -diae *coni. Götz*) promittit; Cicero (*Phil. 11, 5*): -traeque fidei testes esse solent (solcbant *codd. Cic.*). *cf.* ISID. orig. 11, 1, 67. VERG. Aen. 4, 597 en -tra fidesque. 6, 613 nec veriti dominorum fallere -tras. LIV. 1, 58, 7 date -teras fidemque. 29, 24, 3. 40, 46, 15. CARM. de bell. Aeg. 6 fide -traque potens. OV. met. 14, 297. SEN. contr. exc. 3, 8 ubi hospitales invicem -terae. VAL. FL. 6, 21 potius -tramque suam suaquc arma sequantur. 7, 652 velit in pacem -tramque reverti. SIL. 11, 252 en -tra! en foedus! TAC. ann. 2, 58 miserat *legatos* amicitiam ac foedus memoraturos et cupere renovari -tras (*i. foedus*). TERT. adv. Marc. 1, 20 p. 316, 2 de praedicationis nnitate . . . -tras iunxerant *Petrus et Paulus*. 4, 2 p. 427, 7 ut . . . convenit de regula fidei, -teras miscuerunt. *adde: i. q. promissa, vota*: PLIN. paneg. 66 tua -tera tuisque promissis freti. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281[d] aliter deo -tras dedi (16 p. 373[c] et promisi). PHOEBAD. c. Arrian. 6 dantes bene credentibus communis fidei -teram (*i. regulam*). *i. q. imperium*: VERG. Aen. 4, 104 liceat . . . tuae Tyrios permittere -trae. PANEG. 4, 21, 2 aut sub tua . . . clementia . . . aut sub -tera tua . . . Bataviam . . . squalidum caput silvis et fluctibus exerentem. HEGES. 2, 9 l. 158 populos quibus fulta Carthago Scipionis -teram non tulit. *i. q. virtus, cf. p. 926, 11 et 930, 39. cf.* GLOSS. tua -tera tua virtute (*ad Verg. Aen. 5, 692*). VERG. Aen. 7, 474 claris -tera factis. OV. met. 13, 176 procubnisse solo Lyrnesia moenia -tra. SEN. Herc. O. 1174 superique quondam -terae testes meae. VAL. FL. 4, 622 saepe acri potior prudentia -tra. SIL. 15, 258 Laelins . . . cui -tera clara domusque. 16, 560 ut virtus et -tra fuit. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 55, 15 filins . . . -terae, hoc est virtutis, appellatur Beniamin (CORIPP. Ioh. 4, 246). *i. q. auxilia, copiae*: LVCAN. 3, 311 accipe devotas externa in proelia -tras. 4, 207 famulas . . . -tras excitat. SIL. 4, 406 has -tras capti genuere parentes. 8, 402 accita pube Venafro ac Larinatum -tris. 9, 378 -tera concita Poeni limitem agit. 10, 233 addere bello . . . -tram. 11, 539 pateant non parca aeraria -tris quas emimus bello. 12, 351 videt pugnaeque avidas accedere -tras. 14, 238. 15, 495 mercandi -tras largus. 15, 564 legit. 16, 18 proque omnibus armis -trisque recentibus. CLAVD. 5, 262 spernisne tuas dux maxime -tras? *dicitur pro persona*: HOMER. 689 -tramque hortantur Achillis, ut ferat auxilium. SIL. 15, 385 -tera nostrae tam similis non obscuras mittatur ad umbras. CLAVD. 21, 38 si . . . nec fida Valenti -tera duxisset . . . alas. *adde*: VAL. MAX. 4, 7, 5 ad auxilium -terae Petroni confugit. 9, 6, 3 ad Q. Fabii . . . -teram confugere. *i. q. prosperitas, bonitas* (*cf. p. 924, 61*): AVG. serm. 32, 22 -teram iniquitatis dicit felicitatem huius saeculi. 149, 14 sinistra est animi cupiditas carnalis, -tera est animi caritas spiritualis (*cf.* SERM. Corp. Vind. 21, 17 p. 290, 14 *et p. 917, 75*). loc. hept. 1, 90 p. 520, 23 (*ad gen. 24, 49*) per -teram prosperitatem, per sinistram adversitatem significavit . . . quam locutionem scripturarum etiam cetera earum loca indicabunt, quia -tra nominatur in omnibus bonis, sinistra in malis (*cf.* 1, 90 p. 521, 1) sive felicitas et infelicitas, sive iustitia et iniustitia et aliquando -tra in acternis, sinistra in temporalibus (*ad hanc significationem cf.* quaest. hept. 5, 48 PROSP. in psalm. 136, 5 *et p. 935, 1*). quaest. hept. 5, 48 cum -tra in laude ponatur. in psalm. 120, 9 *deus* vocat ad -teram (*cf.* FAVST. REI. grat. 1, 12 p. 41, 17. 1, 7 p. 23, 22. 2, 12 p. 92, 28 in -teram indiscussis meritis trahatur. epist. 1 p. 161, 12. SERM. Corp. Vind. 21, 8 p. 254, 28 de sinistra translati ad -teram).

136, 16 ignorantes quae sit vera felicitas, vera -tera. 136, 15 -tera nostra est vita aeterna, sinistra est vita temporalis. quidquid facis propter vitam aeternam -tra operatur. 137, 14. c. Secundin. 20 p. 597 sic appellare Christum -teram et sinistram, ut non corporalia loca, sed beatitudinem miseriamque velit intellegi. PROSP. in psalm. 143, 7 -tera est illis *infidelibus* iniquitas quia in his quae iniusta sunt gaudent et pravis tamquam rectis laetantur (*cf.* 143, 12 *sq.*). *quid significet -tera dei*: TERT. adv. Hermog. 45 p. 174, 21. AVG. serm. 213, 4 -tera dei dicitur aeterna felicitas. 214, 8 -tera vero Patris non ita dicitur secundum humani corporis situm ..., sed ... honoris et felicitatis inenarrabilis celsitudo (PS. PRIMAS. in Hebr. p. 689[A] '-tera' *ponitur* pro honore et dignitate summa. *cf.* AVG. agon. 26, 28). PS. AVG. symb. 2, 7, 16 -teram intellegite potestatem quam accepit homo ille susceptus a deo. *cf.* 3, 7, 7. EVCHER. form. 1 p. 1 -tera domini idem quod supra *i. e. bracchium i. e. dei filius. cf.* NICET. appell. 2, 1. 18. 4, 3 FAVST. REI. spir. 1, 11 p. 120, 25 FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 15 p. 263[C]. CASSIOD. in psalm. 118, 117 sive manum sive bracchium sive -teram dicas, significatur dominus Christus. GREG. M. moral. 2, 38 -tera dei angelorum pars electa ... designatur.

abl. pro adv. **dextrā:** *de formis: forma* -tera *metro probatur*: PLAVT. Amph. 243 Mil. 607; *traditur etiam* CATO agr. 160 (-tera sinistra). SISENNA hist. 57 MELA 1, 75 PLIN. nat. 3, 3. 5, 48 (-tera laevaque). SOL. 37, 1 (-a *H*). VVLG. I Macc. 5, 46. *iunctura*: -a sinistra: *singulis locis* LVCR. BELL. Afr. SALL.; *bis* CIC.; *quaternis* CATO agr. VITR.; *passim* CHIRON. -a sinistraque: *singulis locis* CATO agr. CINC. BELL. Afr. Alex. FEST. CELS. SEN. nat.; *binis* EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. COLVM. SVET. (*dub.* Iul. 37 *v. l. 61*). -a et s.: VARRO 6[ies], VITR. *quater*. -a ac s.: *singulis locis* CAES. VARRO FEST. PLIN. nat. CHIRON (atque); VITR. 37[ies] (+ *ter* atque). -a laevaque: *singulis locis* Q. CIC. OV. MANIL. VAL. MAX. SEN. nat. COLVM. STAT. QVINT. NOT. Tir. 90, 15; *binis* GERM. SIL. PLIN. iun.; *ternis* CVRT. APVL.; VERG. *quater*, PLIN. nat. 7[ies], LIV. 8[ies]. VERG. Aen. 9, 674 -a ac laeva. DRAC. Orest. 960 laeva -aque. OV. met. 5, 167 -a laevane. *notatur*: d(extra) d(ecumanum): CORP. XII 1244 HYG. lim. grom. p. 173 *sq.* 195 *saepe*. GLOSS. -a laevaque utraque parte (*cf. etiam* CLAVD. DON. Verg. Aen. 1, 611). *iungitur c. genet. (l. 55. 58. 60 al.) dat. acc. (v. l. 49. 52. p. 936, 10. 16 sq. cf.* PRISC. gramm. III 312, 22 Attici 'ἐνδέξια' καὶ 'ἐναρίστερα' antepaenultimo acuto adverbialiter proferunt, similiter nos '-a illum' et 'sinistra illum'); *abl. p. 936, 3*, ad (*v. l. 46. 70*). *legitur singulis locis apud* CIC. CAES. (*sed v.* ad -am, in -a, a -a) HIER. AVG. civ. VVLG. (*saepissime* a -a, ad -am); *frequentant* CATO (*semel* a -a) VITR. (*quater praep.*), *deest* TAC. (hist. 3, 21 dextro. 5, 16 in dextro).

1 *de situ*: a *animantium a dextra parte stantium*: CATVLL. 45, 9. 18. CIC. Att. 13, 52, 2 omnis armatorum copia -a sinistra ad equum (*sc. honoris causa; cf.* CVRT. 3, 3, 21 -a laevaque regem ducenti ferme nobilissimi propinquorum comitabantur. AMM. 18, 6, 22 quem *regem* iuxta laevus incedebat Grumbates, -a rex Albanorum. *sim. de sede*: SALL. Iug. 11, 3 -a Adherbalem assedit, ne medius ex tribus, quod apud Numidas honori ducitur, Iugurtha foret). SALL. Iug. 101, 9 VERG. Aen. 6, 486. 656. 9, 674. LIV. 8, 15, 8 Vestalis ... ad portam Collinam -a viam stratam defossa. VAL. MAX. 3, 2 ext. 8 communes filios ... trahens (SIL. 4, 30). STAT. Theb. 3, 570 nosco Lycum -aque (-amque *BM*) in terga reflexum Aeoliden. SIL. 9, 391 -aque iacet morientis amici. PLIN. epist. 9, 33, 7 alii pueri -a laevaque simul eunt. AMM. 21, 15, 2 cadaver hominis interfecti -a ... iacens. CLAVD. 10, 100 -a laevaque sorores stabant Idaliae. SEDVL. carm. pasch. 5, 426 -a sedet ipse patris. DRAC. Orest. 960 amplexaeque tenent laeva -aque sorores. *bestiae*: VITR. 1, 4, 10 -a enim et sinistra eius fluminis pascuntur pecora. STAT. Theb. 4, 657 sequuntur lynces. SVET. Iul. 37 quadraginta elephantis -a sinistra⟨que⟩ (-a atque sinistra *pars codd.*) lychnuchos gestantibus. Galba 18 cum per omne iter -a sinistraque oppidatim victimae caederentur. APVL. met. 6, 14 proserpunt ... dracones (6, 15. 11, 3 *vertex* -a laevaque sulcis insurgentium viperarum cohibita). *de partibus corporis*: VARRO rust. 2, 9, 3 duobus dentibus -a et sinistra paulo eminulis (PLIN. nat. 9, 163 duo in supera parte -a laevaque longissimi *dentes*). PAVL. FEST. p. 43 frons ... -a sinistraque velut recisa videtur. CELS. 4, 1 viscera. PLIN. nat. 11, 250 in ... genus utriusque commissura. CHIRON 16 temporibus quae sunt -a sinistra ad latus oculorum. 17. 19. AVG. civ. 7, 8 fauces patent. *de copiis dispositis*: CINC. Gell. 16, 4, 6 alae dictae exercitus equitum ordines, quod circum legiones -a sinistraque tamquam alae in avium corporibus locabantur (*cf.* BELL. Afr. 78, 2). BELL. Alex. 37, 4 duobus -a sinistraque iutervallis simplicibus ordinibus instructis. LIV. 22, 41, 7 laeva pedites instructos condit, -a equites. 27, 18, 20 utrimque stationes Romanae -a laevaque insederant vias. 32, 12, 1 cornua -a laevaque admovet castris. CVRT. 3, 9, 5. SIL. 9, 314 -a qua ducitur ensis. AMM. 17, 13, 9 -a pedites catervas peditum obtruncabant, laeva equites. 24, 1, 2 -a legiones aliquas ... praestringere iussit. laevum vero cornu *eqs.* b *rerum: aedificia aliaque ab hominibus constructa*: CATO agr. 18, 2 IIII trapetibus locum -a sinistra pavimentum p(edes) XX. 21, 2 inter cupam -a sinistra pertundito ... -a sinistra ubi foramina feceris (VARRO rust. 3, 16, 16 apes faciunt foramina). 160 *harundinem* -tera sinistra praecide (VARRO rust. 1, 47, 1 *surculorum* cacumina ... binis tabellis -a et sinistra deligata. LIV. 23, 24, 7 circa viam ... arbores ... inciderunt). LVCR. 4, 276 fores (AMPEL. 8, 12 introitu -a ac laeva postes marmorei. *cf.* VITR. 5, 6, 8 scaenae ... valvae ... hospitalia). VARRO ling. 7, 23 *remi* cum per aquam sublati sunt -a et sinistra. rust. 3, 5, 10 ex duabus partibus ... maceriis altis conclusus (CAES. civ. 2, 15, 3 sub tecto miles -a ac sinistra muro tectus. *cf.* VITR. 1, 5, 2 a turribus -a ac sinistra lateribus apertis telis vulneretur. 1, 5, 4). 3, 5, 11 porticus (VITR. 5, 11, 3. *cf.* VARRO rust. 3, 5, 12 ad summam aream quadratam ... sunt piscinae. GALL. Gell. 16, 5, 3 -a sinistraque ianuam tecta. VITR. 6, 3, 4 alis. 6, 7, 2. 4. OV. met. 1, 171 deorum atria nobilium. SPART. Geta 7, 2 *sepulcrum* Severi quod est in Appia via euntibus ad portam -a [*Jord.*, -am *codd.*]). VITR. *saepius, ex. gr.*: 3, 2, 3 columnas (3, 5, 4. 4, 8, 4. 5, 1, 7). 4, 1, 7 cincinnos. 8, 3, 10 margines ex terra faciundo. 8, 6, 12 secundum puteum -a ac sinistra defodiantur aestuaria (PLIN. nat. 31, 49). 10, 2, 7 traiecti *funes* ... -a ac sinistra tympanum. 10, 6, 3 -a autem ac sinistra cocleam tigna. 10, 10, 3 *regulae* -a ac sinistra canalem figuntur. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 28 quaeque ... opus erunt, quo proxume poterit advehere afferre apportare, quaeque inde exempta erunt, quam maxime aequaliter -a sinistraque p(edes) VIII iacere. PLIN. nat. 10, 122 *rogus* -a viae Appiae. SIL. 7, 196 -aque pependit cantharus ac vitis. CARM. c. pag. 105 frena. BOETH. arithm. 2, 25 p. 113, 18 sex partes *cybi* ... -a sinistra ante post. *ager, terra*: CATO agr. 161, 1 ut possis -a sinistraque sarire runcare. VITR. 2, 1, 4 arboribus perpetuis planis -a ac sinistra in terra positis (COLVM. 5, 10, 8 [= arb. 20, 3] fasciculos sarmentorum deponito). GALL. Fest. p. 206 petra est qui locus -a ac sinistra fornicem expletur usque ad libramentum summi fornicis. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 21 -a sinistraque circa eum rivum ... agrum vacuo⟨m esse placet⟩. *sidera*: Q. CIC. carm. frg. 1, 15 -a laevaque ciet rota fulgida Solis mobile curriculum. CIC. ac. 2, 125 innumerabilis supra infra, -a sinistra, ante post ... mundos esse. VERG. georg. 1, 235 quam circum *zonam caeli* extremae -a laevaque trahuntur. VITR. 9, 3, 3 sideribus quae sunt -a ac sinistra zonam. GERM. 24. 586. MANIL. 3, 184 -a laevaque tenentibus orbem cardinibus. *adde*: PLIN. nat. 2, 50 *sol* ... montem Idam ... -a laevaque large amplectens. SOL. 53, 7 solem orientem -a habent. *regiones, flumina*: SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 post me erat Aegina, ante me Megara, -a Piraeus, sinistra Corinthus (MELA 3, 3 quae exeuntibus -a sunt. PLIN. nat. 3, 3 hinc intranti -tera Africa est, laeva Europa. 36, 150 -a navigantibus. *cf.* AMM. 22, 8, 2 mare Aegaeum ... -a ... per Sporadas est, laeva *eqs.*). OV. fast. 4, 285 laeva Creten, -a Pelopeides undas deserit (SOL. 37, 1 relinquit. CLAVD. 15, 505 -a Ligures, Etruria laeva linquitur). LIV. 1, 14, 5 -a Tigris arcebat. 4, 32, 8 -a montibus, laeva Tiberi amne saeptus (21, 43, 4 duo maria claudunt). *al.* VITR. 8, 3, 16 -a ac sinistra monumenti advenientes duo rivi concurrunt. MANIL. 4, 598 *pontus* -a Numidas ... alluit. SEN. nat. 4, 2, 8 *Nilus* in *regiones* extenditur -a laevaque totam amplexus Aegyptum. CVRT. 4, 10, 8 -a Tigrim habebat (PLIN. nat. 4, 61). MELA 3, 75 navigantium -tera positi (AMM. 18, 6, 15 ad montanos excessus -a positos). PLIN. nat. 3, 10 crebris -a laevaque accolitur oppidis. *ibid.* -a Corduba colonia. 3, 43 *Italia* duo cornua emittens Leucopetram -a, Lacinium sinistra. 4, 31 ultra visum hominis attollentibus se -a laevaque leniter convexis iugis (SOL. 8, 2). 5, 48 Nilus -tera laevaque divisus. 5, 53 *Nilus* circa ... Meroen Astobores laevo alveo dictus ... -a (-o *edd. vett.*) vero Astusapes. 6, 38 ab introitu -a mucronem ipsum faucium tenent Vdini. 6, 43 impendent scopuli (RVRIC. epist. 2, 13 p. 391, 11 fluctus Rubri maris). 6, 130 -a Characis oppidi. 36, 128 Magnesia ... ab Euboea Iolcum petentibus -a. *al.* SVET. Claud. 20 portum Ostiae extruxit circumducto -a sinistraque bracchio. AMM. 14, 8, 5 laeva Saracenis conterminans gentibus, -a pelagi fragoribus patens. VEG. mil. 3, 6 *equites* loca ... in progressu et a tergo -a laevaque perlustrent. *adde*: COLVM. 8, 17, 14 ea quae in plano sunt -a laevaque. QVINT. inst. 11, 3, 105 ante nos et -a laevaque et sursum et deorsum aliquid ostendunt. PLIN. paneg. 20 omniaque -a laevaque perusta. VITR. 1, 6, 10 -a et sinistra austrum leuconotus et altanus flare solet ... -a ac sinistra aquilonem supernas et caecias. VEG. mil. 4, 38. *in libris*: FILASTR. 142, 4 interpretationes eius in medio librorum numquam ponuntur, sed -a laevaque assignantur. *de circinatione*: VITR. 1, 6, 6 signandum -a ac sinistra in circiuatione. 1, 6, 7 partes -a tres et sinistra tres aequales distribuendae sunt in tota rotundatione. 1, 6, 13. 5, 7, 1. 9, 7, 4 *sim.* 3, 5, 14 norma ... circumacta auconibus ⟨angulos⟩ striarum -a ac siuistra tangat. 4, 7, 2 ternae partes -a ac sinistra cellis minoribus ... attribuantur. *apud gromaticos*: FRONTIN. grom. p. 14, 2 -a decimanum tertium citra cardinem quartum. HYG. grom. p. 111, 18 forma sic scribi debebit: '-a decumanum' et 'sinistra'. p. 112, 15. SIC. FLACC. grom. p. 155, 12 -a aut sinistra decimanum totum. p. 162, 7 decimanum dexteriorem. HYG. lim. grom. p. 173, 12 *saepe*. NIPS. grom. p. 294, 11 ut scias an -a decimanum stes, an sinistra decimanum inspectis lapidibus in linea cardinis maximi si in septentrione crescent erit -a decimanum.

2 *de motu*: a *venientium a dextra parte* (*v. p. 922, 40 et 933, 78*): PLAVT. Amph. 243 equites iubet -tera inducere (*cf.* 244 ab -tera ... involant). 333 hinc enim mihi -a vox aures ... verberat (LIV. 2, 11, 9

-a laevaque hinc a porta Collina ... redditus clamor). SIL. 15, 20 -a laevaque per auras allapsae. POMPON. dig. 8, 4, 11, 1 *mihi ius est*, ut spatium relinquat mihi dominus fundi qua -a et sinistra ad rivum adeam. *adde*: MART. 11, 99, 3 *tunicas* cum conata es -a, conata sinistra vellere. **b** *euntium in dexteram partem* (*v. p. 933, 34 et 938, 47 sqq.*): SISENNA hist. 57 armati -tera ducti ⟨magis⟩ magisque in latitudinem discedunt. BELL. Afr. 70, 2 equitum ... copiae -a sinistraque per colles praecurrere coronaeque in modum cingere (LIV. 21, 59, 6 equitibus -a laevaque emissis). VERG. Aen. 11, 528 seu -a laevaque velis occurrere pugnae. OV. met. 5, 167 -a laevane feratur. LIV. 38, 27, 2 pars maior -a laevaque praelati (AMM. 31, 15, 1 -a pars, alii laeva ferebantur). ITALA deut. 17, 11 (Lugd.) non declinabis a verbo ... -a neque sinistra (δεξιά, VVLG. ad dexteram). VVLG. I Macc. 5, 46 non erat declinare ab ea *civitate* -tera vel sinistra (δεξιάν). HIER. epist. 49, 8, 2 sinistra sit si Iudaeorum et gentilium sequamur libidinem et semper aestuemus ad coitum -a. ITIN. [Silv.] 7, 3 quantum irent -a, tantum reverterentur sinistra. BOETH. arithm. 2, 4 p. 88, 27 *de sex motibus* (*cf. p. 938, 54*): in latitudine sinistra et -a (*cf.* AVSON. Mos. 225 agiles motus -a laevaque frequentant). OV. met. 3, 640 -a mihi lintea danti. LIV. 1, 48, 6 flectenti carpentum -a in Vrbium clivum. VITR. 10, 7, 16 machina ... a latere -a ac sinistra procurrendo praestringebat (10, 15, 7 machina sex modis movebatur ... latere -a et sinistra. *cf.* 10, 2, 10 ab latere proclinando). CELS. 4, 1 p. 122, 13 *rectum intestinum* hinc -a recurvatum in imo dirigitur, qua excernit. 6, 18, 8 *fascia* dexterior sinistra, sinisterior -a procedit. CVRT. 4, 14, 9 -a laevaque ad circumstantia agmina oculos manusque circumferens (AMM. 16, 10, 10 nec -a vultum nec laeva flectebat). VICT. VIT. 2, 20 clamabat -a laevaque. *transl.* (*cf.* VERG. *p. 925, 19*): PS. SOL. Pont. 18 vitreo de gurgite vultus -a prome pios. FILASTR. 33, 5 -a atque sinistra lux sunt et tenebrae.

adv. **dexterē**. -tre: PAVL. NOL. *comp.*: HOR. *proprie i. q. in parte dextera*: PAVL. NOL. carm. 14, 134 -tre positos in parte piorum *in iudicio. cf. p. 924, 4.* *translate i. q. sollerter, apte* (*cf. p. 925, 11*): HOR. sat. 1, 9, 45 nemo -ius fortuna est usus. LIV. 1, 34, 12 liberaliter -eque obeundo officia. 8, 36, 7 rem per se popularem ita -e (*vulgo*, dexter *codd. mel.; cf. p. 924, 51*) egit. SEN. dial. 12, 6, 1 utrumne ... rebus secundis uti -e scias an et adversas possis viriliter ferre.

deriv. et comp.: *a* dexter: dexteritas. ambidexter, praedexter. dextrocherium, dextroiugus, dextrorsum. *a* dextra: dextella, dextralis (-e, -iolum), dextratio (-ator, -atus).

dexteritās, -ātis *f.* [a dexter, *cf.* δεξιότης. *Th.*]. *i. q. humanitas, sollertia*: LIV. 28, 18, 6 tanta autem inerat comitas Scipioni atque ad omnia naturalis ingeni -s. 37, 7, 15 -s et humanitas. GELL. 13, 17 (16), 1 quod a Graecis φιλανθρωπία dicitur et significat -em quandam benevolentiamque. NON. p. 52 humanitatem de benevolentia -eque ⟨et⟩ comitate. AVSON. 173, 8 omni -e vigens. CORP. XII 5864 -em decurionum munificentia remuneraverunt. *i. q. prosperitas*: ARNOB. nat. 7, 19 superis deis atque [h]ominum -e pollentibus.

dextimus *v. p. 916, 46.*

dextrāliolum, -ī *n.* *a* dextrale *deminutive.* VVLG. Iudith 10, 3 assumpsitque -a et lilia et inaures.

dextrālis, -e [*a* dextra. *Th.*]. *subst. f.* dextrālis: GLOSS. securis dexterae habilis (= ISID. orig. 19, 19, 11). VICT. VIT. 1, 4 ictibus -ium aditum reserabant. [*provinc. hisp.* destral. *M.-L.*]

subst. n. **dextrāle**, -is. *semper usurpatur forma plur.* -ia. *graece* διστράλια: CONST. PORPH. cer. aul. I p. 13. GLOSS. περιχέρια. brachialia. armbages (*anglosax.*). ampla erant ante manicam, ut possent sibi coniungere uno clavo. *legitur inde ab* ITALA. [*dub.*: ISID. orig. 19, 31, 16 dextras (*sic trad.*) communes virorum ac feminarum, quia utriusque sexus dexterae sunt; armillae autem proprie virorum sunt *eqs.*] [*it.* destrale. *M.-L.*]

i. q. armilla (*in dextro bracchio gesta*): ITALA exod. 35, 15 (Lugd.) attulerunt gemmas et inaures et anulos et -ia (περιδέξια, VVLG. 35, 22 praebuerunt armillas ... et -ia. *cf.* ISID. in exod. 56, 7). Is. 3, 20 (Cypr. hab. virg. 13) et auferet dominus ... armillas et botronatum et -ia (περιδέξια, VVLG. *aliter*). VVLG. num. 31, 50. GAVDENT. serm. 8 aurea ... -ia. PS. AVG. serm. 8, 3. 300, 3 dum manus ad eleemosyuas expandit, -ia a Christo transmissa percipiet. EVG. TOLET. carm. app. 12, 11 annulus, armillae, torques, -ia, mitra. FVLG. Virg. cont. p. 97 subreptam esse linguam auream et -ia (dextraria *Helm*) pura, nihilominus ex gentili facundia fugatum eloquium. CASSIOD. hist. 10, 20 p. 1180[B] mulierum ornamenta, zonas aureas, -ia, monilia. GREG. M. epist. 3, 62 ex uno auro alii mureuas, alii anulos, alii -ia ad ornamentum faciunt. *cf.* dextrocherium.

dextrātio, -ōnis *f.* *a* dextra. *i. conversio in dextram partem, circumvectio*: SOL. 45, 15 nec ante substitit *quadriga* quam Tarpeium Iovem trina -e lustrasset (*cf. p. 938, 61*).

dextrātor, -ōris *m.* [*a* dextra. *Th.*]. *qui se dextrorsum convertit* (*incertum equus an eques*): ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. A 1, 7 alius iaculantium numerus (*sc. cohortalium equitum atque alarium*), frequens -r, Cantabricus densus (*v. Dehner, Hadr. rel. p. 18; Nestle, Archiv 12 [1902] 581, qui comparat gr.* δεξιολάβος [*act. 23, 23*, VVLG. lancearius]).

dextrātus, -a, -um [*a* dextra, *cf.* sinistratus. *Th.*]. *t. t. gromaticorum* (*cf. p. 936, 74*): NIPS. grom. p. 290, 18 ut scias in qua parte agri sis an in ultrato et -o an in citrato et -o an in sinistrato et ultrato an iu sinistrato et citrato. p. 291, 7 decumanorum vero numerus si crescet in partem septentrionis, erit pars -a. LIB. col. I grom. p. 247, 1 ager -us (*Mommsen, Hermes 27 [1892] 90*). *de equis* (*qui ad dextram quadrigarum currunt, cf.* dextroiugus): TAB. devot. Audollent 161, 64 *'Ολυμπιονίκην, Αὔρεον ⟨το⟩ῦ πρασείνου δεστροῖτοι* (*i.* dextrati? *cf.* dextratio, dextrator). *dub.* CORP. III 6155 d. m. Vlpiae Aureliae Valeriae virgini -ae annis III (*cf. Mommsen ad l., qui putat significari locum eam tenuisse in processione honoratiorem; aliter Hübner comm. Momms. p. 106*).

dextrochērium, -ī *n.* [*a* dexter *et gr.* χείρ *ductum esse videtur, cf.* dextrale. *Th.*]. dextroceria: ITIN. Anton. Plac. rec. A 18. dextrochinium: *l. 16.* GLOSS. ornamentum dextrae manus (= PRISC. gramm. III 462, 33 *cod. L* dextrochinium). TREB. trig. tyr. 14, 4 Alexandrum Magnum ... mulieres et iu reticulis et -is ... exculptum semper habuerunt. CAPITOL. Maximin. 6, 8 pollice ita vasto, ut uxoris -o uteretur pro anulo. 27, 8. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 debemus vereri regni tui diademam, inaurem etiam et -a. PS. AMBR. epist. 1, 3 ornavit inaestimabili -o dexteram meam. SCHOL. Iuv. 9, 50 gemmata -a. ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 in virgis ferreis pendentes bracchialia -a (dextralia *R*), murenas, anuli.

dextroiugus (-a, -um) *a* dexter *et* iugum. *de equo* (*cf.* dextratus *et* dexter *p. 923, 68*): TAB. devot. Audollent 272, 3 -us no⟨v⟩us cum Amando ... cadat. 275, 5 Glaucu Argutu veneti destroiugu(s) Glauci cadant.

dextrōrsum (-us) *adv.* [*imminutum ex* dextrō-vorsum, -us, *ductum a* dexter *et* vorsum -us, *cf.* laevorsum, sinistrorsum. *Th.*]. GRAMM. suppl. 212, 33 'orsum' dicimus in partem ... '-um' 'sinistrorsum' inde componuntur. *de formis*: PRISC. gramm. III 75, 15 in 'um' ... derivata vel composita '-um' 'sinistrorsum' ... sed antiqui etiam '-vorsum' dixerunt. *legitur* -um: ACC. praetext. 27 HOR. APVL. flor. met. IVL. VAL. MART. CAP. PAVL. FEST. -us: BELL. Afr. LIV. NOT. Tir. 10, 38. PLIN. nat. 24, 172 (-trosus *cod. Vossianus*). FRONTIN. aq. 9. 11 AMM. -trosus: FRONTIN. aq. 7. 8 PAVL. FEST. p. 120. -trovorsum: PLAVT. Curc. 70 Rud. 176. 368. -troversum: LACT. inst. 6, 7, 7 (*cf.* 3, 6, 4 *v. p. 923, 60*) EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 24 PRISC. gramm. III 58, 5 (*qui affert* PLAVT. Curc. 70, *ubi libri* -trovorsum *l. 61*). -trorsum sinistrorsum: CHALC. transl. p. 43. *de significatione*: PRISC. gramm. III 84, 13 sunt quaedam unam loci significationem habentia *adverbia* quae est ad locum ... sinistrorsum, -um. 138, 24 'quorsum' quoque ex 'quo' et 'versum' compositum tam interrogativum ... esse potest omnium localium ad regionem vergere demonstrantium ut si interrogem 'quorsum vadis' bene redditur 'horsum' ... '-um' 'sinistrorsum' 'orientem versus'. GLOSS. -um δεξιώτερον. -trosum εἰς τὰ δεξιά. *cf.* in dextrum (*p. 923, 26*), in dextram (*p. 933, 34 sqq.*), dextra (*p. 937, 5 sqq.*). *legitur inde a* PLAVTO.

a *de animantibus*: PLAVT. Rud. 176 -trovorsum avorsa it in malam crucem. BELL. Afr. 75, 7 Labienus ... -us procul subsequi non destitit. HOR. sat. 2, 3, 50 certo de tramite ... ille sinistrorsum, hic -um abit. LIV. 6, 31, 5 Horatius -us ... Geganius laeva ... pergunt. 26, 9, 12 Gabios descendit. CHALC. transl. p. 43 cum sex sine ratione raptaretur motibus (*v. p. 937, 18*) ultro citro, -um sinistrorsum. AMM. 23, 3, 6 per Tigrim ... flexit -us. APVL. flor. 2 p. 8 *aquila* ... uutu clementi laevorsum vel -um tanta mole corporis labitur. PLAVT. Rud. 368 nos cum scapha tempestas -trovorsum differt. APVL. met. 6, 29 me ... dirigere -um. *ad signandum spatium a deverticulo dextra distans*: FRONTIN. aq. 7 euntibus ab urbe Roma -trosum milium passuum trium. 8. 9. 11. *nota*: PLAVT. Curc. 70 si deos salutas -trovorsum censeo (*v. l. 39 et p. 937, 77 de adoratione dum in dexteram partem convertitur*). PLIN. nat. 24, 172 efficacius remedium esse aiunt, si tres trium nationum homines perungant -us (*ad superstitionem pertinet v. p. 919, 68*). **b** *de rebus: sidera*: ACC. praetext. 27 -um orbem flammeum radiatum solis linquier cursu novo. IVL. VAL. 3, 13 quod sol ... ex laevo -um curriculum exequatur (*v. p. 922, 5 de motu siderum*). *via* (*v. p. 921, 75*): LACT. inst. 6, 7, 7 semitae, quae videntur quidem ab illa communi *via* -troversum separari. AMM. 18, 10, 1 itinere flexo -us. 22, 9, 5 declinato. *scriptura*: FEST. p. 359 genus scribendi deorsum versus, ut nunc -um scribimus. EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 24 a sinistro ... surgens arduo fastigio et sursum molli curvatura -troversum flexa *prosodia*. *regio*: MART. CAP. 6, 690 Cappadocia ... introversus recedit. quae laevorsum ambas Armeuias ... transcurrit, -um plurimos Asiae populos ambiens. *Rubenbauer.*

dī- [*v.* dis-. *Th.*]. PRISC. gramm. III 29, 11 quaedam *praepositiones* numquam separantur ut 'cou, re, di, dis' (GRAMM. suppl. 158, 24. 217, 31, *ubi* 'se' *et* 'am' *adduntur*). 56, 16 'di' quidem et 'dis' eandem significationem habent ... suut autem separativae (GLOSS. di praep. est disiunctiva quae divisionem significat et dispertitionem) ... quod apud Graecos διά praep. facit et sciendum quod tunc 'dis' praeponitur, quando sequitur c vel f vel p vel s vel t vel i loco consonantis ... ubique producitur excepto 'dirimo' et 'disertus' (*quibus addit* direxit FRG. Bob. gramm. VI 626, 33). GLOSS. di dis διὰ ἢ προθέσις. κατά. dis ἀπό.

dĭ- [*in cps. cf. c. umbr.* (mandraclo) difuc, *si recte vertitur* διφυές *vel* δίφυιον. *hanc formam antiquitus iuxta* hi- (dvi-) *in usu fuisse putat Solmsen, Unters. zur griech. Laut- u. Verslehre 212 sq. ex* bi- *mutatum esse ad exemplum particulae* du- *mavult Stolz, Hist. Gramm. d. lat. Spr. I § 305 mihique veri similius esse videtur. alii a Graecis tractam esse sibi persuaserunt (v. Skutsch, De nominum lat. compositione 36) neque ego Graecum exemplum magni momenti fuisse negaverim. Th.*].

⁑dia, *διά graeca praep. cum genet. specierum a medicis ad compositionem medicamentorum indicandam adhibita. dedi delectum per ordinem litterarum. plura invenies praecipue in indicibus operum* CAEL. AVR. CASS. FEL. THEOD. PRISC. MARCELLI med. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021 *cf.* p. 604): acanthes (PLIN. VAL. 1, 3), artymaton (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 116), hotanon (APIC. 10, 445), cachryos (*v. vol. III p. 7, 76 sqq.*), calaminthes (*v. vol. III p. 117, 43 sqq.*), cantharidis (*v. vol. III p. 280, 8 sqq. et* diacantharida), cappareos (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 76, *sed v.* capparis *vol. III p. 354, 42 sqq.*), cardamu (CAEL. AVR. chron. 3, 4, 55), castoreum (*? v. vol. III p. 543, 10*), centaurion (CAEL. AVR. chron. 5, 2, 41; *v. sub* Centaurus), cerason (PLIN. VAL. 5, 50), ceratos (INSCR. ocul. 10), charton (THEOD. PRISC. gyn. 30 *et saepe*), choles (INSCR. ocul. 46. 50. 73. 178), chylon, quilon (*v. vol. III p. 1038, 24*), cochlicon (coclacon *v. vol. III p. 1401, 24 sqq.*), cochlion (*v. vol. III p. 1397, 55*), codion (*v. vol. III p. 1407, 34*), copon (copron? MARCELL. med. 8, 144), copregias (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 115 *i.* κόπρον αἰγείας), daphnidon (*v. p. 35, 56*), echidnon (CAEL. AVR. chron. 3, 2, 44), e(ī)teon (THEOD. PRISC. eup. faen. 42 *persaepe*), glaucion (SCRIB. LARG. 22ᵃ PLIN. nat. 27, 59. 83 *al.*), lepidos (INSCR. ocul. *saepe*), libanon CASS. FEL. 29 *al.*), mannae (CAEL. AVR. acut. 1, 18, 112 *praecedit* diachylon), meliloton (CAEL. AVR. chron. 1, 3, 58 *al.*), myrrhinon, mirton (CAEL. AVR. acut. 3, 3, 18), misyos (MARCELL. med. 9 INSCR. ocul. *saepe*), moron (PALLAD. 10, 16 *al.*), peganon (PLIN. VAL. 4, 3 *al.*), pipereon (CAEL. AVR. chron. 2, 14, 211), prasion, prassion (CASS. FEL. 41. 66 *al.*), raphanidon (CASS. FEL. 1), rhodon (CORP. XI 6714, 1ᵉ. XII 5691, 2 *al.*), rhoos (CAEL. AVR. chron. 2, 4, 85 *al.*), rices (INSCR. ocul. 200 *i.* erices), sampsuchu (CASS. FEL. 51), scammonias (CAEL. AVR. acut. 1, 17, 179), scilles (CAEL. AVR. chron. 3, 1, 9) scordeon (CAEL. AVR. chron. 5, 2, 41), smyrnes (SCRIB. LARG. 26 INSCR. ocul. *persaepe*), spermaton (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 116 PHILAGR. med. 4 p. 122 ISID. orig. 4, 9, 9 *saepe*), steaton (PLIN. VAL. 3, 14 *al.*), theon (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 71 *i.* θείον). *al.*

suo loco posuimus lemmata diacantharida, diadictamnum, diagentiana, diapason, diapente, diaristolochia, diatessaron, dielaeum, dielectrum.

comp. graec.: diahasis *eqs.*

diabasis *v. nom. propr.* Conopon -s.

diabasium mediatorem GLOSS. V 496, 50. *διαβάσιος?

diabathrārius, -ī *m. a* diabathrum. *is qui diabathra facit*: PLAVT. Aul. 513 calceolarii, sedentarii, sutores, -i, solearii astant.

diabathrum, -ī *n.*, διάβαθρον. PAVL. FEST. p. 74 genus solearum Graecanicarum. GLOSS. genus calcei muliebris. NAEV. trag. 54 (*ad Bacchum in Lycurgo refert Ribb.*) -a in pe[cu]dibus habebat, erat amictus epicrocro. *citat* VARRO ling. 7, 53 *addens* utrumque vocabulum (*sc.* assabundus *et* -a) graecum.

diabētēs, *acc.* -ēn *m.*, διαβήτης. *i. q. fistula per quam aqua transit, sipho*: COLVM. 3, 10, 2 quasi quaedam anima per medullam trunci velnti siphone quem -en vocant mechanici, trahitur in summum. *i. q. circinus v. vol. III p. 1098, 16 sq. t. t. medicorum de morbo quodam*: CASS. FEL. 46 p. 116 ex renibus descendentis *urinae* et vesica compatiente efficitur *passio* et appellatur a Graecis -es *eqs.* (*inde* GLOSS. -es passio quasi hydropis. acceptum potum qui statim per urinam reiectant). CAEL. AVR. chron. 3, 8, 102 Demetrius Apameus ab hydrope discrevit eum qui sine dilatione potum liquorem per urinam egerit. acut. exc. pr. p. 480 diabites (p. 483 diabtes [*sic*]). ORIBAS. syn. 9, 56 *mihi* videtur renum esse passionem quam aliqui ydropem insanabilem, alii autem diarriam, hoc est fluxum urinarum, aliqui vero diahiten, alii dipsacon vocant.

diabius, -a, -um *adi. fictum ex* διὰ βίου, *cf.* διαβιοῦν. EXC. barb. p. 298, 8 Fr. principes -i, . . . filius eius -us factus est princeps Athineorum. *cf.* CORP. X 1893 (add. p. 972) *is* diavivet gerusiarches. *Gudeman.*

diabolē, *acc.* -ēn *f.*, διαβολή. MACR. sat. 7, 3, 2 praeter -en quae delatio est. *cf. p. 941, 4. dub.* IVL. RVF. rhet. 17 p. 43. *L.*

⁑diabolicus, -a, -um, διαβολικός. diabulicus: PRISCILL. tract. 4, 81 p. 61, 16. zabolicus: COMM. instr. 1, 35, 23. 2, 32, 12 PRISCILL. tract. 1, 1 p. 3, 5. 1, 22 p. 19, 2. 10, 136 p. 99, 11 PHOEBAD. c. Arrian. 1 *al.* GILD. Brit. 67 chron. III p. 64, 2. *vox sermonis ecclesiastici.*

i. q. ad diabolum pertinens, diabolo similis, a diabolo effectus sim.: 1 *de hominibus*: LVCIF. reg. apost. 3 p. 42, 5 *Salomo* et -is hominibus notatur haesisse. HIER. in Ion. 3, 6 p. 419 σύμφραγμα -um docentium in angulis et in puhlico denegantium. VVLG. III reg. 21, 13 viri. AVG. bapt. 3, 19, 27 *pro subst.* civ. 10, 11 cunctam -am societatem ... nosse. AVELL. p. 104, 9 accusator. BACHIAR. repar. laps. 1 exercitus. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 286ᴮ principem -ae legionis. 2 *de rebus*: IREN. 5, 25, 1 -am apostasiam. COMM. instr. 1, 35, 23 legem. 2, 32, 12 germine -o . . . turbae pronatae. HIL. c. Const. 17 -i ingenii tui fallentem subtilitatem. in Matth. 6, 6 -ae potestatis spiritus (AMBR. in Luc. 4, 28 AVG. epist. 149, 26 *al.* SACR. Leon. p. 328). 16, 10 -ae artis (RVFIN. hist. 5, 16, 9 *al.* ZACCH. 1, 29 CASSIOD. compl. in act. 8, 9). 20, 7 -i instinctus (EVOD. epist. ad Val. 66 GREG. M. epist. 10, 3). 25, 2 -is instructus et operibus et dictis. op. hist. frg. 1, 4 -a fraude (PHOEBAD. c. Arrian. 1. 22 ZACCH. 2, 11 *al.* AVELL. p. 360, 18 *al.* SACR. Leon. p. 350 OP. imperf. in Matth. 6 p. 673 POMER. 3, 16, 2. GREG. M. epist. 4, 35 laqueo -ae fraudis. 6, 54 *al.* VITA Vedast. 7). LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 1 tu, Constanti, turbo atque procella -a. moriend. 3 p. 290, 30 -i fluctus. non conv. 12 p. 26, 27 immundus ille *spiritus* -us (AVG. civ. 19, 23 gen. ad litt. 11, 2 p. 336, 3 PS. AVG. serm. 291, 1 EVGIPP. Sev. 22, 3). ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 325, 21 frendores -os (*cf.* VITA Radeg. 2, 2 fremitu). PRISCILL. tract. 1, 1 p. 3, 5 obtrectatione. 1, 22 p. 19, 2 seductioni. 4, 81 p. 61, 16 temptationis (AVG. civ. 262, 2). 10, 136 p. 99, 11. PS. AMBR. laps. virg. 1, 4 animae ... a -a dominatione possidentur (CHROMAT. in Matth. 17, 4). paenit. 11. serm. 20, 5 mortem. 35, 3 deceptionis. MAXIMIN. c. Ambr. 45 adinventionem. HIER. tract. in psalm. 78 p. 67, 16 verbis rhetoricis et -is. 140 p. 268, 18 cogitationes. PAVLA Hier. epist. 46, 2, 3 frontis. VVLG. Iac. 3, 15 *sapientia* (δαιμονιώδης. PS. PRIMAS. in I Cor. p. 509ᴬ). DIDASC. apost. 9, 13 vitia. PELAG. in II Cor. 7 p. 790ᶜ paenitentia. in II Thess. 2 p. 872ᴮ versutia (RVSTIC. c. aceph. p. 1201ᴮ. *cf.* AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 62 astutia. LEO M. epist. 7, 1. CASSIAN. inst. 6, 13, 1 calliditatis). RVFIN. apol. Orig. praef. p. 547 machinationis (*cf.* VITA Radeg 2, 2 machinamenta). hist. 4, 7, 3 venena (PHOEBAD. c. Arrian. 1 virus). PS. RVFIN. in psalm. 24, 3 suasionibus (*cf.* AVG. in psalm. 54, 5 persuasione. FVLG. RVSP. epist. 17, 44 GREG. M. moral. 34, 17 PALLAD. hist. mon. I 36 p. 322ᶜ). 54, 6 tenebris. PAVL. NOL. epist. 29, 11 facibus. AVG. bapt. 5, 2, 2 discessio. civ. 8, 24 vi (gen. ad litt. 11, 28 p. 361, 6). 15, 5 invidentia (VITA Caes. Arel. 1, 28 invidia). 18, 50 furore. epist. 36, 12 calumniae. 82, 16 sacrilegia. 82, 20. 88, 3 vana et -a dissensione. 93, 16. 108, 8 vitium. 141, 2 hominum corda. 177, 18 impietas. 185, 14 doctrinae (APON. 2 p. 38). gen. ad litt. 11, 28 p. 361, 3 a -a passione immunis. 11, 29 p. 362, 12 opus (PASS. Petr. Paul. long. 18 τὰ ἔργα αὐτοῦ διαβολικά). serm. ed. Mai 55, 2 *Simon* -as pinnas sumpserat ut in caelum ascenderet. c. Iul. op. imperf. 4, 56. 5, 7 lihidinem. PHOEBAD. c. Arrian. 1 BACHIAR. repar. laps. 1 sagitta. ZACCH. 1, 36 malitiam (CASSIOD. in psalm. 101, 9). HESYCH. in lev. 4, 22—31 p. 829ᴮ iugum . . . servitutis -ae. CASSIAN. conl. 6, 10, 2 ab omni -a impugnatione securus (POMER. 3, 16, 3 *al.* APON. 3 p. 60). LEO M. serm. 28, 6 -arum inspirationum . . . mendacia (AVELL. p. 359, 12 ENNOD. epist. 2, 19, 1 p. 60, 4). 34, 4 -a Manichaeorum . . . impietas. AVELL. p. 137, 28. 358, 21. 362, 15 malignitas (FVLG. RVSP. epist. 17, 8). p. 364, 19 facinora. *al.* VAL. CEM. hom. 1. 4 -is occupatur officiis. 16, 2 praesumptionis. *ibid.* nequitiae. GILD. Brit. 67 chron. III p. 64, 2 illusio (BENED. reg. 53). SEDVL. op. pasch. 3, 27 p. 253, 14 superhiae. OP. imperf. in Matth. 19 p. 737 errorem. ENNOD. dict. 6, 3 p. 441, 9. epist. 1, 3, 8 p. 7, 1 vota. 4, 1, 1 p. 97, 10 certamen. *al.* VEREC. in cant. 2, 19 -is adulteriis. CASSIOD. in psalm. 32, 11 exitium. 45, 10 armis. 55, 5 mos. *al.* GREG. TVR. Franc. 10, 15 seditionem (PASS. Andr. long. 7). GREG. M. epist. 5, 41 p. 335, 2 temptatio -ae usurpationis. 9, 215 p. 201, 24 *haeresis* -a plantatione subrepsit. 14, 10 instigatione. moral. 23, 13 similitudini. NICET. symb. p. 53, 15 vanitati. PALLAD. hist. mon. I 13 irrisionibus. 20 ex -a suspicione. II 15 p. 370ᴬ. PASS. Petr. 11 captivitatis. VITA Caes. Arel. 1, 41 -a infestatione. 2, 18 flagris -is.

-um est: *seq. infin.*: PS. RVFIN. in psalm. 68, 5 eum autem qui non nocet odio habere non solum humanum non est, sed etiam -um. AVG. serm. 164, 10, 14 humanum est errare, -um est . . . in errore manere (*cf.* CIC. Phil. 12, 5 insipientis *est*). *seq.* ut: MVTIAN. Chrysost. hom. 26 p. 400 hoc -um est, ut ... superflue se quisquam in periculum iactet.

diabolōsus, -a, -um *a* diabolus. *i. q. diabolicus*: AVG. serm. ed. Mai 171, 2 -a et perniciosa consilia.

⁑diabolus, -ī *m.*, διάβολος. *formae*: diabulus: ITALA apoc. 2, 10. 20, 2. 9 (Primas.) Ioh. 6, 71 (cod. b). 8, 44. 13, 2 Matth. 4, 1 (cod. h) 25, 41 (cod. b) COMM. apol. 152 OPTAT. 5, 7 *R* HIER. epist. 1, 13, 1 *pars codd.* tract. in psalm. 90 p. 118, 3. 14 *al.* AVG. civ. 15, 23 p. 108, 30 *r.* 21, 23 p. 528, 5 *et* 14 *al. R* FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 11, 5 *al. P* BENED. reg. *passim* PASS. Fel. 1 p. 60, 18 *A D* PASS. Desid. 4 p. 631, 26 *al.* GLOSS. II 574, 31. zabulus: PS. CYPR. aleat. 5 *sqq. T v* COMM. instr. 2. 16, 7 *al.* LACT. mort. pers. 16, 5. 10 HIL. in Matth. 2, 3 *al. cf. adn. f Migne.* PRISCILL. tract. 1, 14 *al.* AMBR. fid. 1, 1, 8 HIER. epist. 1, 13, 1 *pars codd.* hom. Orig. in Is. 8, 1 p. 933ᶜ PAVL. NOL. epist. 1, 2. 9 AVG. civ. 15, 23 p. 108, 30 serm. ed. Mai 91, 2 PHOEBAD. c. Arrian. 5 PS. PHOEBAD. fid. 6 p. 43ᴮ GILD. Brit. 34 chron. III p. 46, 14 ORIG. in I reg. § 14 p. 1010ᴬ *al.* ASSVMPT. Moys. 10, 1. zabolus: COMM. apol. 775 *R* OPTAT. 2, 15 *P* PRISCILL. tract. 1, 21 *al.* HIER. epist. 39, 6, 1 *pars codd.* PAVL. NOL. epist. 1, 2 *O* LIB. geneal. chron. I p. 161, 9 *T* (*sacc. VII*). ziabolus: ITALA Matth. 13, 39 (cod. k). -um *pro nomin. v. p. 942, 67.*

per synizesin legitur dia- COMM. apol. 775. *altera syllaba longa est* PAVL. NOL. carm. 19, 528. *tertia syllaba in arsi* COMM. apol. 152 *cf. supra l. 67. de significatione*: TERT. anim. 35 p. 361, 4 *v. p. 941, 34* adv. Marc. 2, 10 p. 348, 3 -us id est delator. 5, 18 p. 642, 13.

LACT. epit. 22 (27), 6 -us id est criminator sive delator. inst. 2, 8, 6 HIER. in Eph. 4, 27 p. 511[B] in psalm. 108 RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 19 p. 557[C] apol. Orig. epil. 58 p. 632[B] AVG. quaest. hept. 4, 49 *a διαβολή* creditur etiam -us appellatus, tamquam accusator latine dicendus sit. EVCHER. instr. 2 p. 155, 17 ISID. orig. 8, 11, 18. ACT. Archel. 36 (32), 4 p. 51, 16 ex hoc enim appellatus est -us, eo quod ... in terris mandato dei obtrectator existeret. GLOSS. *διάβολος*. criminator. II 574, 31 comminator: -us adcontrarius. *vox sermonis ecclesiastici.* [*val.* diavol, *it.* diavolo, *francog.* diable, *hisp.* diablo. *M.-L.*]

loci scripturae sacrae selecti: ITALA Zach. 3, 1 (Cypr. testim. 2, 13) -us (*διάβολος*, VVLG. satan). *ceteri loci a* VVLG. *non diversi sunt.* VVLG. (*in* LXX *legitur διάβολος praeter duos locos, l. 14. 16*) III reg. 21, 13 adductis duobus viris filiis -i (*υἱοὶ παρανόμων*). psalm. 108, 6 -us stet a dextris eius. sap. 2, 24 invidia autem -i mors introivit in orbem *terrarum.* Sirach 21, 30 dum maledicit impius -um (*τὸν σατανᾶν*). Hab. 3, 5 et egredietur -us ante pedes eius. I Macc. 1, 38. Matth. 4, 1. 13, 39 inimicus autem, qui seminavit ea, est -us. 25, 41 qui *ignis* paratus est -o et angelis eius. Luc. 4, 2 temptabatur a -o. 8, 12 act. 10, 38. 13, 10 fili -i. apoc. 12, 9 serpens antiquus qui vocatur -us et satanas (20, 2). Eph. 4, 27 nolite locum dare -o. 6, 11 stare adversus insidias -i. I Tim. 3, 6 ne ... in iudicium incidat -i. 3, 7 ut non in opprobrium incidat et in laqueum -i (6, 9 in temptationem et laqueum -i. II Tim. 2, 26). Hebr. 2, 14 eum qui habebat mortis imperium, id est -um. Iac. 4, 7 resistite autem -o. Ioh. 8, 44 vos ex patre -o estis. 13, 2. I Ioh. 3, 8 ex -o est: quoniam ab initio -us peccat. *ibid.* opera -i. 3, 10 filii -i. Iudas 9 cum Michael archangelus cum -o disputans altercaretur de Moysi corpore. I Petr. 5, 8 -us tamquam leo rugiens circuit *cqs.* *loci scriptorum selecti*: TERT. anim. 10 p. 314, 24. 11 p. 316, 12 neque dei neque -i spiritus (ieiun. 11 p. 289, 26 spect. 8 p. 10, 7 HIER. epist. 49, 13, 4). 16 p. 322, 4 a -o immissio delicti. 20 p. 333, 9 deus dominus et -us aemulus (*cf.* ieiun. 16 p. 296, 11 divinorum aemulator. NICET. vigil. p. 65, 15). 35 p. 360, 25. p. 361, 4 sanctorum criminatorem et de ipso etiam nomine -i delatorem. bapt. 5 p. 205, 11 studium -i ... res dei aemulantis (HIER. epist. 42, 1, 3 *cf.* TERT. patient. 16 p. 23, 21). 9 p. 208, 11 -um dominatorem pristinum. cult. fem. 1, 8 a -o..., ab interpolatore naturae. fug. 3 ignea iacula -i (PRISCILL. tract. 10, 137 arcum persequentis -i et iacula. *cf.* TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 -i ignita tela. HIER. epist. 22, 17, 3 ignitae -i ... sagittae. 54, 7, 3. 65, 12, 3 PAVL. NOL. epist. 1, 2). adv. Hermog. 11 p. 138, 12 praeses *mali*, -us (*cf.* adv. Marc. 2, 14 p. 354, 10 auctorem malorum). idol. 2 p. 32, 5 -i ingenium (adv. Prax. 10 p. 241, 16). p. 32, 6 -i latitudines (altitudines *codd.*). 5 p. 35, 12 a serpentibus id est ab angelis -i (6 p. 35, 26 spect. 4 p. 6, 3 IREN. 4, 41, 2 AVG. civ. 5, 9. 21, 10. 17 *al.*). idol. 5 p. 35, 13 -um id est serpentem (adv. Marc. 3, 18 p. 407, 25 serpens -us. resurr. 28 p. 65, 16). 10 p. 40, 9 -i pompa (18 p. 52, 27 *al.* COMM. instr. 2, 18, 4. 2, 19, 16 AVG. symb. 3, 1 NICET. frg. p. 8, 2). p. 40, 24. 19 p. 53, 16 signo Christi et signo -i (AVG. in euang. Ioh. 7, 7). ieiun. 8 -o ... temptare quaerenti (orat. 8 p. 186, 19 PRISCILL. tract. 4, 80. 81 PHOEBAD. c. Arrian. 5 OROS. apol. 16, 4). adv. Marc. 2, 5 p. 339, 16 circumventum a -o. 2, 8 p. 345, 19 victorem efficit ... de ... -o. 2, 10 p. 348, 5 in creatorem ... ut in auctorem -i. p. 348, 15. 18. p. 350, 3 extinctionem -i. 2, 28 p. 375, 2 auctorem delicti -um (*cf.* AVG. nupt. et concup. 2, 4, 11). 3, 7 p. 387, 22 auctor ... Iudae traditoris, ... temptator (AVG. serm. 32, 11, 11). 3, 14 p. 399, 13. 3, 18 p. 407, 20. 4, 29 p. 521, 20 furem ... -um (OPTAT. 4, 6 *bis*). 5, 6 p. 589, 20 principi transgressionis -o. 5, 11 p. 613, 19 huius aevi deum (*Kroym.*, dominum *codd.*) -um (5, 17 p. 635, 3). p. 614, 17 deus *nationibus* illis -us est, non creator. 5, 17 p. 635, 6 -um habens operatorem. 5, 18 p. 642, 5 machinationes -i (*cf.* AVG. in psalm. 139, 7 machinamentis -i. SACR. Leon. p. 312). p. 642, 9 *sqq.* orat. 8 p. 186, 15 -i est infirmitas et malitia (PRISCILL. tract. 5, 83 AVG. civ. 11, 17 OROS. comm. 3). 23 p. 196, 23 ne quem -o locum demus. patient. 5 p. 6, 20 deus optimus, -us ... pessimus. p. 6, 29. p. 7, 22 circa -i circumscriptionem. p. 8, 10 illa semine -i concepta. 14 p. 21, 15 omnem -i vim. p. 21, 25 feretrum deus de -o extruxit. 15 p. 23, 5 adv. Prax. 1 p. 227, 1. 228, 12 negotia -i (spect. 18 p. 20, 7). pudic. 9 p. 236, 31. 14 p. 248, 27. resurr. 25 p. 61, 10 -o in abyssum ... relegato (*cf.* AVG. civ. 20, 7). 58 p. 118, 24. scorp. 6 p. 156, 7 evulsum ... hominem de -i gula. spect. 4 p. 6, 3 renuntiasse nos -o (OPTAT. 5, 7 PRISCILL. tract. 1, 14 AVG. agon. 1, 1). 9 p. 11, 8. 15 p. 17, 20. 16 p. 18, 4. 24 p. 24, 14. 25 p. 25, 17 de ecclesia dei in -i ecclesiam. 26 p. 26, 3. 27 p. 26, 15. 21 adv. Val. 22 p. 200, 4 *al.* PASS. Mar. Iac. 2 p. 48, 12 rabies -i infestantis. 5 p. 51, 16 magistratibus -i sacerdotibus. p. 52, 6 -i venenato sensu et deiciendi artibus. *al.* IREN. 1, 5, 4 -i virtutem (FILASTR. 2, 1 HIER. epist. 7, 3, 2. 22, 11, 4 AVG. civ. 20, 19 CASSIOD. in psalm. 9, 6). 4, 41, 2 filii ... -i (COMM. instr. 2, 16, 7. HIL. in Matth. 26, 2 antichristus -i filius. PRISCILL. tract. 1, 28 AVG. in epist. Ioh. 4, 10). *al.* PS. CYPR. aleat. 5 -i laqueus (AVG. civ. 14, 11). *al.* COMM. apol. 152 inventiones -i. 775 invidiā -i. PRISCILL. tract. 3, 71 AMBR. epist. 12, 4 HIER. epist. 21, 1, 2 LIB. geneal. chron. I p. 161, 9. LACT. epit. 22 (27), 11 -i satellites. inst. 2, 14, 3. 5 *immundorum spirituum* idem est -us princeps. mort. pers. 2, 8 *Nero* ⟨ut praecu⟩rsor -i. 16, 5. 10 a te -us victus est (PS. MAR. VICTORIN. hymn. 2 p. 1143[B] *al.*). FIRM. err. 4, 3 scelerata -i lege. 5, 1 (*bis*) maculosis -i insignibus. 13, 4 qui *daemones* -i procreatione generantur. 18, 1 -i disciplina. 27, 3 lignum -i (*opp.* lignum crucis). *al.* MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 15 p. 1049. HIL. c. Aux. 8 -i commenta. trin. 6, 10 Manichaeus ... -i ... assertor. *al.* PS. HIL. libell. 6. 12 pugna -i (*cf.* HIER. epist. 64, 1, 4 pugnam contra -um. AVELL. p. 247, 27). OPTAT. 2, 15 *al.* SERM. de confusione -i (*qui extat*). PRISCILL. tract. 1, 20. 3, 67 *natura* -i (AMBR. in Luc. 4, 61 AVG. civ. 19, 13. 22, 24 gen. ad litt. 11, 17 p. 436). 3, 69 redarguitio -i. 7, 115. 10, 132 *al.* FILASTR. 115, 6. 7 *bis al.* TYCON. 7 p. 70 *sqq. passim.* AMBR. epist. 70, 23 exhort. virg. 6, 36. in Luc. 4, 61 -*i* opera (LEO M. serm. 27, 2 *al.*). 4, 11 laqueum fraude -i praeparatum (parad. 12, 59). 7, 115 potentiam -i. parad. 12, 59 -i artes (HIER. epist. 50, 5, 3). *ibid.* temptamenta -i. in psalm. 35, 27 impii membra sunt -i. 36, 56. 43, 54 saevissimus rex -us est (AVG. civ. 18, 41 -i regis. in psalm. 90, 9). 118, 37 esca -i luxuria est. *al.* AMBROSIAST. in Roman. 7, 8 *al.* HIER. epist. 2, 4. 3, 5, 1. 14, 5, 2. 14, 6, 2 -us pirata. 22, 4, 1 adversarius noster -us (*cf.* AVG. civ. 14, 13 in *Christi* adversario qui est -us. serm. 9, 4, 4 ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 24 *cf. p. 941, 8*). 22, 4, 4. 22, 26, 3. 22, 28, 1 argumenta -i. 22, 38, 7. 23, 2, 1. 36, 16, 2. 39, 3, 7 -i ancilla. PAVLA Hier. epist. 46, 7, 1. HIER. epist. 54, 13, 1 chorum -i. 60, 11, 3. 61, 2, 1 de -i paenitentia. 61, 3, 1 zelo -i. 61, 4, 2. 3. 65, 11, 2 de -i eripiens potestate (AVG. lib. arb. 3, 10, 29 AVELL. p. 98, 7). hom. Orig. in Is. 8, 1 p. 933[C] in iudicium incidemus -i (OROS. apol. 22, 2). tract. in psalm. 1 p. 7, 27 aura -i. 107 p. 184, 3 *al.* RVFIN. hist. mon. 20 p. 443[A] in haec -i blandimenta (ENNOD. dict. 5, 9 p. 439, 24). *al.* PAVL. NOL. carm. 19, 528. AVG. agon. 1, 1 praevaricatores angeli, quorum -us princeps est (*cf.* correpl. 10, 27 gen. ad litt. 3, 10). civ. 4, 26. 5, 18 ab iniquitatis et mortis et -i dominatu. 11, 13. 15 Esaias sub figurata persona principis Babyloniae -um notans. 14, 3 -us fornicator vel ebriosus. *ibid.* factus est homo similis -o. *al.* 17, 16 civitas -i Babylon (CASSIOD. in psalm. 47, 1 *cf.* AVG. civ. 17, 20. 20, 11. 21, 1). 20, 8 de alligatione et solutione -i. 20, 9. 11. 13 et regnum sanctorum et vinculum -i. 20, 14 de damnatione -i. 21, 17 ad liberationem ... -i. 21, 23 -i ... perpetua futura supplicia. 21, 24 cur ... pro -o ... oret ecclesia *eqs.* contin. 5, 13. epist. 23, 5 tantus -i triumphus. 39, 2. in euang. Ioh. 43, 11 homicida dicitur -us. 43, 12. 13. c. Faust. 12, 32 regna -i (serm. 71, 2, 4). gen. ad litt. 11, 24. 31. tit. p. 441 de corpore mystico -i. gen. c. Manich. 2, 14. in Iob p. 553, 14 *bona* temporalia ... aut antichristi aut -i. c. Iul. 2, 8, 27 -i adversus nos indesinens bellum. 4, 7, 38 -i persecutionibus. 6, 19, 58 -um substantiae conditorem. 6, 19, 59 vitiatorem substantiae. 6, 20, 64 subditur ... creatura dei -o. 6, 20, 65 rebellare -o. c. Iul. op. imperf. 3, 46. 4, 77 mundi ... princeps. lib. arb. 3, 25, 75. in psalm. 33, 4 in figura Christi David sicut Golias in figura -i. 71, 7. 97, 6 malleum universae terrae -um voluit *deus* intellegi. in psalm. 48 serm. 2, 2. serm. 4, 8, 9 -us princeps peccatorum (12, 2, 2). 4, 9, 9. 4, 22, 22. 4, 32, 35 superbiam -i (*opp.* humilitatem dei). 4, 33, 36. 93, 3, 4 *ecclesiae* virginitatis corruptor -us. 216, 6, 6 expulsio -i. 263, 1. serm. dub. 367, 5 inter -i saevientis insidias. serm. ed. Mai 91, 2 *al.* AVELL. p. 8, 20. 10, 1. 29, 5. 123, 20 imitator -i. p. 140, 8. 359, 26. 415, 13. 25 victor -i Christus. p. 456, 12 templum -i (*opp.* templum dei). p. 510, 9 importuna -i commixtione. p. 512, 23 *saepius.* SVLP. SEV. *saepius.* VICTRIC. 27 omnis -i impetus. PS. PHOEBAD. 6 p. 43[B] BACHIAR. repar. laps. 9. OROS. apol. 17, 5 morte devicta et -o triumphato. 20, 1 sollicitudo -i. hist. 7, 29, 2 adversus deum verum -i insectatio. EVCHER. form. 4 p. 24. 25, 14 (*cf.* POMER. 2, 3, 4) *al.* LEO M. serm. 47, 2 -i ... astutia. 57, 5 ad mortiferum -i ... auxilium. 69, 5 -i cavete versutias. *ibid.* tot species -i quot simulacra mendacii. 70, 5 inimicitiam -i (*opp.* pacem -i). 89, 3 -i dolos. *al.* GILD. Brit. 34 chron. III p. 46, 14 ut vas ... vertatur in -i organum. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190[B]. CLAVD. MAM. anim. p. 164, 19 iuxta -i casum. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 32, 10 in -i transisse consilia. 1, 11 p. 39, 12 in partem -i commutari. *al.* VICT. VIT. 3, 22 ministri -i. *al.* OP. imperf. in Matth. 2 p. 637 ALC. AVIT. hom. 8, 1 p. 119, 7. ENNOD. dict. 6, 8 p. 442, 16 diro -i ... imperio. *al.* CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 1789[C] in psalm. 73, 13. 97, 7. 103, 26. 27 deus enim quem ... abicit fit -i pabulum. 117, 9 var. 2, 40, 11 *al.* GREG. TVR. Franc. 5, 14 credi non debent, quae -um repromittit. *in imagine de homine nequissimo*: TERT. carn. 17 enixa est *Eva* -um fratricidam (*i. Cain*). VVLG. Ioh. 6, 71 ex vobis unus -us est (*διάβολος, de Iuda Iscariota*). CASSIOD. in psalm. 73, 13 nam hodieque quem pessimum intellegi volumus -um nuncupamus. 139, 1.

syn.: adversarius (dei, Christi, noster), apostata angelus, dei aemulus, pravus antitheus, caput malorum, cosmocrator, criminator, daemoniarches, huius aevi deus, dominator terrae, draco, dux damnatus, fur, furcifer, homicida, hostis noster, inimicus divini nominis *vel* humani generis, iniquus (*subst.*), insidians (*subst.*), latro, leo, malevolus (*subst.*), malignus (*subst.*), malus (*subst.*), nequissimus (*subst.*), princeps daemonum (*vel* mundi), satanas, serpens, spiritus immundus *al.*

deriv.: diabolicus. diabolosus. *Pflugbeil.*

diacantharida, -ae *f.* *nomen medicamenti a διὰ κανθαρίδος fictum.* CHIRON 922 -as sic compones.

diacatochia, -ae *f.* [*a* diacatochus, *cf. gr.* διακατοχή. *Th.*]. *i. q. possessio*: COD. Theod. 5, 13, 30 (*a. 386* = COD. Iust. 11, 59 [58], 7, 2) ad -ae vicem defectas possessiones patrimonialis iuris accipiat.

diacatochus, -ī *m.*, *διακάτοχος.* *i. q. possessor fundi patrimonialis*: Cod. Theod. 10, 16, 1 (*a. 365*) de -is quosdam comperimus ita fiscales rationes, ut *eqs.*

diachrisma, -atis *n.*, *διάχρισμα.* Gloss. -a gargarismus. *i. q. inunctio*: Plin. Val. 1, 50 si cervix doluerit, de -e calido oportet ungere. Cass. Fel. 35 -a stomaticon id est illinimentum ori conveniens. 37 hoc est illinimentum quod appellant *διὰ τῶν χελιδόνων.* Diosc. 3, 23.

diachysis, *acc.* -in *f.*, *διάχυσις.* *i. q. diffusio*: Cael. Avr. chron. 1, 1 eo tempore, quo cibamus, adhibenda quoque animi laxatio quam -in vocant.

diachyticus, -a, -um, *διαχυτικός.* *i. q. vim diffundendi habens*: Diosc. 1, 82 (*cf.* 1, 72 W.) est ei *pici* virtus diaquetica, quia mari siccatur. 5, 134 virtus est omnibus *salibus* -a (dialectica *trad., corr. ex gr.*). 5, 186.

diachyton *n.* [**διάχυτον. Th.*]. *genus vini, quod describitur a* Plin. nat. 14, 84.

diacolea, *acc.* -an *f.* *nomen herbae chamaemeli*: Ps. Apvl. herb. 24 Graeci quidam chamaemelon, alii parthenion, alii -an. *cf.* Gloss. III 560, 7 diacolofam camimela.

diācōn, -ōnis *m. v.* diaconus. **diācona,** -ae *f. v.* diaconus.

diāconālis, -e *a* diaconus. *quod ad diaconum pertinet*: Conc. Aurel. a. 533 p. 63, 21 -is benedictio.

⁂**diāconātus,** -ūs *m. a* diaconus. *i. q. munus diaconi*: Ambrosiast. in I Tim. 3, 9 post episcopum tamen -ūs ordinationem subiecit (3, 12). Hier. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971. epist. 22, 28, 3 ad ... -um ambiunt (= Rvfin. apol. adv. Hier. 2, 5). Pelag. in I Tim. 5 p. 883[d] ministerio -us praeponere (Op. imperf. in Matth. 53 p. 934 Pass. Thom. 118, 22 Greg. M. epist. 1, 19. 4, 14 Conc. Lyd. a. 583 p. 154, 6). in Rom. 12 p. 701[c] -us officii (Ps. Avg. serm. 30, 1 Svlp. Sev. moral. 5, 2 Max. Tavr. hom. 74 Pallad. hist. mon. II 15 p. 370[a]). Cassian. inst. 11, 14 Epist. pontif. Thiel Simplic. 12. Leo M. epist. 1, 5 nec in presbyteratus gradu nec in -us ordine nec in subsequenti officio clericorum (Greg. M. epist. 5, 57[a] *al.*). Ennod. opusc. 3, 34 p. 339, 12 Greg. Tvr. Franc. 4, 6. Novell. Maior. 7, 7 intra -us gradum locatus. Greg. M. epist. 5, 35. Conc. Aurel. a. 524 p. 37, 2 -us honor. 533 p. 63, 17 -us benedictionem ... acceperunt. Corp. VIII 23563. Carm. epigr. 796, 4 -i (*sic*) gratia.

⁂**diāconia,** -ae *f.*, *διακονία.* *i. q. officium vel dignitas diaconi*: Didasc. apost. 67, 17 quomodo possumus de mulieribus ministrationem decernere, nisi -am (*πῶς οὖν δυνάμεθα περὶ γυναικῶν διακονίαν ὁρίσαι, εἰ μή τι διακονίαν*). Cassian. conl. 21, 1, 2 *al.* Novell. Iust. 6, 6 Theod. Mops. in I Tim. 3, 1 Greg. M. epist. 2, 1. 5, 25. 10, 8. *inde metonymice i. quod a diaconibus colligitur et dispensatur pauperibus, collecta*: Cassian. conl. 18, 7, 8 dum -am nostris fratribus deferimus. 21, 8, 1 cum decimas frugum suarum solitus esset -ae ... pendere. Greg. M. epist. 5, 25 dicitur ... velle aliquid in -a (*pro* -am) quae ibidem constituta est emere. 10, 8 quod annonas atque consuetudines -ae quae Neapoli exhibetur ... subtraxerit (11, 17 mensis pauperum et exhibendae -ae eligimus ... quod ad mensas pauperum vel -ae exhibitionem percepisti).

diāconicus, -a, -um, *διακονικός.* *i. quod ad diaconum pertinet*: Cod. Theod. 16, 5, 30 pr. (*a. 396* = Cod. Iust. 1, 5, 3 pr.) *loca* quae -a appellantur vel etiam decanica. *subst. n.* diāconicum, -ī *fere i. q. locus diaconi*: Theod. Mops. in I Tim. 3, 15 alii vero intra -um praeparant quae ad -um pertinent ministrare. Canon. Migne 67, 167[b] quod non oporteat subdiaconos habere locum in -o et dominica vasa contingere. *nota*: Gloss. -o ministerio.

⁂**diāconissa,** -ae *f.* [*διακόνισσα. Th.*]. *i. q. mulier ministrans*: Itin. [Silv.] 23, 3 sancta -a. Pelag. in I Tim. 3 p. 880[c] in Rom. 16 p. 714[d] Epiphan. Hier. epist. 51, 2, 2 Rvfin. hist. 10, 6 p. 969, 4 Didasc. apost. 66, 34. Cod. Theod. 16, 2, 27 pr. (*a. 390* = Cod. Iust. 1, 3, 9) -arum consortium. 16, 2, 28 (*a. 390*). 5, 3, 1 (*a. 434*) *al.* Cod. Iust. 1, 3, 53 (54) pr. *al.* Novell. Iust. 6, 6 Ps. Primas. in I Tim. p. 665[c]. 668[a] Greg. M. epist. 13, 50 Theod. Mops. in I Tim. 5, 9. Pallad. hist. mon. I 29 -am honestissimam. *al.* Pass. Matth. 259, 29 Corp. V 6467, 2 (*a. 539*). III 12885 Conc. Turon. a. 567 p. 128, 4. Gloss. -a quam diaconus habuit.

⁂**diāconium,** -ī *n. a* diaconus. *i. q. diaconatus*: Iren. 1, 26, 3 ad -um ab apostolis ordinati sunt. Cypr. epist. 52, 1 -o sanctae administrationis amisso. Siric. epist. 13 p. 1142[d] ad -i gradum accedat (Leo M. epist. 12[a], 3). Ps. Ambr. act. Seb. 68 -i honore (Ps. Avg. quaest. test. I 101, 4). Ps. Avg. quaest. test. I 101, 7 -i ordo (Canon. Migne 56, 764[d]. Greg. M. epist. 2, 1). Pavl. Med. vita Ambr. 46 -i funguntur officio (Sacr. Leon. p. 423. 424 Greg. M. epist. 1, 81). Epist. pontif. Thiel Gelas. 1, 5 frg. 6 Avell. p. 447, 16 Canon. Migne 56, 501[a]. 513[a]. 821[a]. Max. Tavr. serm. 85 -i meruit ... electionem. Ennod. opusc. 3, 26 p. 337, 12 epist. 4, 21 p. 113, 24. *i. q. locus ecclesiae ubi diaconi consistunt, diaconicum*: Optat. 1, 19 p. 21, 14 in -o lector.

⁂**diāconus,** -ī *m.*, *διάκονος.* **diācōn,** -ōnis *m.* [*a gr. διάκων* (*pro διάκονος*). *Th.*]. *formae secundae et tertiae declinationis promiscue haberi solent, quamquam propter compendium (v. infra) non ubique discerni possunt; sed multo usitatiores esse videntur* -us, -i, -o, -es (*nom. plur.*) -um (*gen. plur.*) -bus. *raro gen. sing.* -is: Avell. p. 647, 5. *dat. sing.* -i: Corp. XI †2561 *et gen. plur.* -orum, *ex. gr.*: Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 107[a] Isid. epist. 1, 12 eccl. off. 2, 8, 1. *certum exemplum dat. abl. plur. in* -is *decst, pari fere numero leguntur* -cm *et* -um, -es *et* -os. *scribitur* ziaconus: Corp. VIII 23044[a]. zaconus: Corp. III 2654. zacones: Comm. instr. 2, 26, 1. diacunus: Inscr. christ. Hisp. 120 (*a. 643*) Corp. XI †2885. XIII 2379. diaconos (*nom. sing.*): Itala Marc. 10, 43 (cod. k. *διάκονος*, Vvlg. minister). dihaconus: Corp. XIII †5359. *notatur* diac. *ex. gr.*: Corp. III 2661. X 1013. 1357. 7201. 7789 (*saec. IV*), *persaepe etiam in libris, velut* Hil. ad Const. 1, 8. diaus: Corp. XIII † 7653. *synizesin exhibet*: Damas. epigr. 20, 5 dīăcŏnŭs hic Tigridas. Pavl. Petric. Mart. 1, 187 abnuit ut saltīm dīăcŏni clarescat honore (*sic in thesi*: 2, 71. 4, 34. 5, 660. 670). *legitur inde ab* Itala *v. l. 7 et* Tert. [*venct.* zago. *M.-L.*]

i. q. minister, in cursu honorum praecedit presbyterum: Hil. op. hist. frg. 2, 7 in maiorem provexerunt gradum, -es quidem in presbyterium, de presbyterio autem in episcopatum (Optat. 1, 13 p. 15, 18. Hier. in Is. 19, 18 quinque ecclesiae ordines: episcopos, presbyteros, -os, fideles, catechumenos. Epist. pontif. Migne 20, 671[a]). Evcher. instr. 2 p. 160 -us minister (Pallad. hist. mon. 2, 8. Isid. orig. 7, 12, 22 hi *levitae* graece -es, latine ministri dicuntur. Gloss. -us minister). Epist. pontif. 636 Thiel Gelas. 14, 2 post tres menses existat acolythus . . . sexto mense subdiaconi nomen accipiat ac si modestae conversationis honestaeque voluntatis existit, nono mense -us completoque anno sit presbyter. Theod. Mops. in I Tim. 3, 10 -os dixit, commune vero hoc nomen est etiam mulieribus. Tert. bapt. 17. Ps. Tert. haer. 1 p. 215 hic de septem -bus ... fuit (Hil. in Matth. 25, 2 Ambrosiast. in I Tim. 3, 8/10. 12/13 Avg. serm. 99, 10. 266, 4. 5 Praedest. 1, 4 p. 589[b] *al.*). Itin. [Silv.] 10, 3 *saepe* Hil. c. Const. 11 *al.* Optat. 2, 18 p. 52, 4 -i catholici (Leo M. epist. 111, 3 p. 1022). Amm. 14, 9, 7 inductus est, ut appellant Christiani, -us. Hier. epist. 146, 1 ut -os presbyteris i. e. episcopis anteferret. 146, 2 -os paucitas honorabiles, presbyteros turba contemptibiles facit *eqs. al.* Epiphan. Hier. 51, 1, 3 ordinavimus -um (Rvfin. hist. mon. 19 p. 441[a] Avg. serm. 315, 1 *saepe*). Vvlg. Phil. 1, 1 (*cf. vol. IV p. 127, 66*). I Tim. 3, 8 -os similiter pudicos, non bilingues. 3, 12. Rvfin. epist. Clement. 5 per -os edocendi sunt *laici*. 12 -i ... ecclesiae tamquam oculi sint episcopi. Avg. civ. 22, 8. epist. 43, 17 -us ab . . . episcopo degradatus. *al.* Svlp. Sev. chron. 2, 36, 1 *al.* Evgen. 1, 4 -es chrismare persensimus (2, 11). Cod. Theod. 12, 1, 49. 63 Iust. 1, 3, 49 pr. 1 *al.* Novell. Iust. 123, 10, 1 *al.* Ven. Fort. carm. 4, 15, 3. Pallad. hist. mon. 1, 35 p. 321[a] sancti -es. Greg. M. epist. 3, 6 deicctum honore suo -um. 5, 35 -us factus est. 6, 11 -em . . . constituere cardinalem. *persaepe.* Orig. in Matth. 18, 10 -i . . . septem archangeli sunt dei *eqs.* Isid. orig. 7, 12, 22 sicut in sacerdote consecratio, ita in -o ministerii dispensatio habentur. *passim.* *persaepe in titulis Christianis, ex. gr.*: Corp. III 2654. 14368[9]. V 1587. 1623. 4842. VIII 23325. XII 1501. 2700. 5336. XIV 1943. 1944. *f.* **diācona,** -ae *i. q. diaconissa*: Ambrosiast. I Tim. 3, 11 Ven. Fort. vita Radeg. 1, 12 Conc. Epaon. a. 517 p. 24, 6 veduarum consecrationem, quas -as vocitant (= Turon. a. 567 p. 130, 29).

deriv.: diaconalis — diaconium. *comp.*: archi-, con-, hypo-, pseudo-, subdiaconus.

diacopē, -ēs *f.*, *διακοπή.* *t. t. grammaticorum i. q. tmesis*: Char. gramm. I 275, 10 -e est diductio compositae dictionis interposito extrinsecus verbo ut (*Verg. georg. 3, 381*) 'septem subiecta trioni', cum iungi debeat septemtrioni (Diom. gramm. I 460, 30) Diom. gramm. I 460, 25 -e vel, ut quidam, tmesis. *i. q. διαστολή*: Ps. Ivl. Rvf. schem. lex. 11 p. 50, 33 -e sive *διαστολή* est, cum inter duo eadem verba diversum ponitur aliquid medium, ut (*Verg. georg. 4, 358*) '. . . divum inclementia, divum . . .' latine dicitur separatio.

diacopon *medicamentum v. p. 939, 23.*

[**diacoposis** Pelag. Greg. M. epist. app. 2 *v.* diatyposis.]

diacopus, -ī *m.*, *διάκοπος.* *i. q. meatus incisus*: Vlp. dig. 47, 11, 10 chomata et -i qui in aggeribus (*sc. Nili*) fiunt (*sc. ad aquam in loca remotiora transferendam*).

diacridium *v.* dacrydium.

⁂**diadēma,** -atis *n.*, *διάδημα.* *formae primae declinationis leguntur*: Pompon. Atell. 164 Apvl. met. 10, 30 Epit. Alex. 113 Lvcif. non parc. 29 p. 272, 23 (-am *corr. ex* -um) Iord. Rom. 234. 352 Lib. geneal. chron. I p. 184, 450 Greg. Tvr. Franc. 1, 47. 2, 38. *cf.* Pomp. gramm. V 197, 13 Graeci dicunt ... hoc ... -a, Latini dicebant ... haec ... -a. *de neutro cf.* Char. gramm. I 52, 3 neutralia quae in 'a' veniunt plus quam L sunt, sed omnia Graeca velut ... -a (Dvb. Nom. gramm. V 577, 30 Gramm. suppl. 44, 23 *adn.*). *nota*: Char. gramm. I 42, 32 dicimus . . . -tum, -orum (*deest exemplum*). *de significatu*: Isid. orig. 19, 31, 1 -a est ornamentum capitis matronarum ex auro et gemmis contextum quod iu se circumactis extremitatibus retro astringitur et exinde graece dictum quod praeligetur (*fort. in animo erat* anadema). Gloss. -a *διάδημα πεξίδιον βασιλικόν.* vitta capitis regalis (*cf. Daremberg-Saglio III 119—121*). -a quod consules in capite utuntur in modum coronae. *legitur inde a* Catone, *singulis locis* Pompon. Hor. Sen. Lvcan. Anth. Damas. (*?*) epigr. Rvt. Nam. Prisc. *saepe* Stat. (*10[ies]*) *et passim apud* Eccl.

I ***proprie:*** **A** *generatim i. q. vitta, fascia, corona, ornamentum capitis*: CATO orig. 113 mulieres opertae auro purpuraque: arsinea, rete, -a, coronas aureas *eqs.* PLIN. nat. 8, 78. 11, 51 in fronte macula quodam -e candicans. TAC. ann. 6, 37 Euphraten ... in modum -is sinuare orbes. AVSON. 325, 42 errat ... cum face et astrigero -e Luna bicornis. CLAVD. 10, 167 bacis -a ferebat intextum (*de donis nuptialibus*). AVG. serm. ed. Mai 63, 2 ubi ornamenta *divitum*, ubi anuli ... ubi -ta pretiosa sunt. MART. CAP. 1, 7 -a quod Aeternitati ... detraxerat capiti eius (*sc. Psyches*) apposuit (2, 114 apponit vertici -a virginale [*sc. mater Phronesis Philologiae*]). 1, 67 gemmis insitum -a. RVT. NAM. 1, 117 aurea turrigero radient -ta cono. ALC. AVIT. hom. 7 p. 117, 14 inter aurea serta gemmataque -ta. ENNOD. opusc. 6, 8 p. 404, 20 ex variis gemmis una -is solet constare formatio (*praecedit* serta). 6, 24 p. 409, 27 det veniam feminarum -a praesumenti. GREG. TVR. Franc. 1, 47 nec cerno -as gemmis ... coruscantes. CORIPP. Iust. 2, 89.

B *speciatim*: **1** *i. q. vitta regalis, insigne capitis regium, purpurea imperatorum, hic illic etiam episcoporum insigne, plerumque candidum* (*cf.* PAVL. FEST. p. 31 quod in capite album habeat instar -is) *vel etiam album purpureo distinctum*: PLIN. nat. 7, 191 *Liber* -a, regium insigne ... invenit. GRACCH. trag. 3 purpuram et -a (*fort. est oratoris.* LIV. 24, 5, 4). CIC. Phil. 2, 85 -a ostendis ... unde -a? non enim abiectum (VAL. MAX. 5, 1, 9. OROS. hist. 6, 3, 7 -e et tiara abiectis) sustuleras (TAC. ann. 15, 29 sublatum capiti -a. RVF. FEST. 14), sed attuleras domo ... -a imponebas (2, 86. 3, 12. 5, 38. 10, 7. 13, 7. VAL. MAX. 7, 2 ext. 5 capiti. QVINT. inst. 9, 3, 61 SVET. Tib. 9. Nero 13 tiara deducta -a imposuit *Armeniae regi.* VIR. ill. 85, 1 PS. AVR. VICT. epit. 3, 8. AMM. 29, 5, 20 torquem pro -e capiti imposuit Firmi. SCHOL. Germ. Bas. p. 89, 4 [*ex Nigidio*]. VVLG. II par. 23, 11. I Macc. 1, 10. 11, 54 capiti. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 30, 2 capiti. dial. 2, 6, 2 HIST. Apoll. 46 rec. A B. GREG. TVR. Franc. 2, 38 vertici). NEP. Eum. 7, 2 cum sceptro et -e. HOR. carm. 2, 2, 21 regnum et -a (*hendiadys. spectat et ad Phraatem et ad Stoicorum regem*) tutum deferens uni (FLOR. epit. 3, 4, 7 *Gracchi* regnum sibi et -a poscentis. MART. CAP. 5, 429 [*in imag.*] *Rhetoricam* -tum gemmas regnorumque fundentem ... sequebatur agmen). LIV. 40, 12, 16 an ut cruentum -a fraterna caede gererem? 45, 19, 16 ex fraterna caede raptum -a in templo ... posuerit (STAT. Theb. 11, 227). VAL. MAX. 5, 1, 9 -a quod abiecerat capiti reponere iussit. 5, 7 ext. 2 -a in caput eius transtulit ... delapsum -a est. 5, 7 ext. 2 -a sumere iussit (SVET. Cal. 22. PROSP. chron. I p. 403, 293 -is sumpsit insigne. ALC. AVIT. carm. 6, 546). 6, 2, 7 cui candida fascia crus alligatum habenti Favonius non refert ... qua in parte sit corporis -a ... regias ei vires exprobrans. SEN. Thy. 599 donat -a fronti. CVRT. 6, 6, 4 purpureum -a distinctum albo ... capiti circumdedit. 10, 6, 4. 11. 10, 8, 20 -a detrahit capiti. LVCAN. 5, 60 cingere Pellaeo (*i. Aegyptio*) pressos -e crines (ANTH. 83, 140 sacro -e crines cinxit. PRVD. c. Symm. 2, 431 caput augustum -e cinxit *Romā.* DRAC. Orest. 306 CORIPP. Iust. 1, 38). STAT. silv. 3, 3, 51 (*in imag.*) premit felix regum -ta Roma. 4, 6, 62 (*in imag.*) *qua* -ta dextrā abstulerat dederatque et magnas verterat urbes *Alexander.* Theb. 1, 82 indue quod madidum tabo -a ... unguibus abripui. 2, 457 captivo ... humum -e pulses. 9, 163 exutum ... lacero -e crines. 10, 76. MART. 6, 10, 7 tribuit -ta (*plur. poet.*) Dacis. IVV. 8, 259 trabeam et -a Quirini et fasces meruit. 13, 39 posito -e (*de Saturno.* HEGES. 1, 33, 1 deposito -e [AVG. in psalm. 65, 4 PASS. Barth. p. 147, 8]. PRVD. apoth. 491). TAC. ann. 6, 43 delectum capiendo -i diem. 15, 2 -e caput Tiridatis evinxit. 15, 24 accipiendo -i (TREB. trig. tyr. 30, 2. VVLG. Esth. 6, 8 regium -a super caput. LIB. geneal. chron. I p. 184, 450). SVET. Iul. 79 -a reppulerit. Tit. 5 -a gestavit. FLOR. epit. 4, 11, 3 -a deerat, ut regina rex et ipse frueretur. APVL. apol. 22. met. 10, 30 caput stringebat -a candida, ferebat et sceptrum (*sub specie Iunonis*). TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 408 quis omnino regum insigne potestatis suae humero praefert et non aut capite -a aut manu sceptrum? PANEG. 2, 43 capiti -a decutitur (*sc. ducibus*). LAMPR. Diad. 4, 3 -a tenue, sed ... forte *habuit.* Heliog. 23, 5 -e gemmato. EPIT. Alex. 113 purpuream induunt caputque -ā vinciunt. FIRM. math. 4, 19, 18 -bus aut aureis (HIER. epist. 65, 15, 1 *al.*) coronarum infulis coronatos. DON. de com. 8, 5 Achillis et Neoptolemi personae -a habent, quamvis numquam sceptra tenuerunt. PS. AVR. VICT. epit. 35, 35 iste (*sc. Aurelianus*) primus apud Romanos -a capiti innexuit. 41, 4 *Constantinus* caput exornans perpetuo -e. VIR. ill. 64, 7 quasi -a posceretur. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 vereri regni tui -am. AVSON. 1, 3 come serenatam duplici -e frontem. AMM. 19, 1, 3 aureum capitis arietini figmentum interstinctum lapillis pro -e gestans (20, 9, 19). 20, 4, 17. 21, 1, 4 ambitioso -e utebatur lapidum fulgore distincto. 26, 4, 3. 27, 12, 4 potestatem detulit gentis -e addito. SERV. Aen. 11, 334 -a, ut aliarum gentium reges, non habebant *Romani.* HIER. epist. 64, 3, 1 -e ornatus est regio. 64, 16, 3 in -e principis Tyri. VVLG. II reg. 1, 10 tuli -a quod erat in capite (12, 30). IV reg. 11, 12 posuit super eum -a (Esth. 1, 11 super caput. 2, 17 -a regni in capite). cant. 3, 11 Salomonem in -e. sap. 5, 17 (*in imag.*) accipient regnum decoris et -a speciei (διάδημα τοῦ κάλλους). 18, 24. Sirach 11, 5 portavit (I Macc. 8, 14 DIDASC. apost. 27, 26). Is. 62, 3. I Macc. 6, 15 dedi. 12, 39 assumere (AVG. civ. 18, 45 SVLP. SEV. chron. 2, 26, 3 OROS. hist. 7, 40, 6). apoc. 12, 3 in capitibus *draconis* -ta septem (13, 1 super cornua eius decem -ta. 19, 12 in capite eius -ta multa). PRVD. perist. 4, 21 -a pulchrum offeres Christo. 10, 765. c. Symm. 1, 33. 422 rutilum frontis -a retundit (*de Roma sub specie personae inducta*). CLAVD. 7, 84 sacro ... ornat -e crines (*saepe cum hoc epitheto*). 8, 19 -ta mundo sparsit. 8, 167 -ta dedit (CORIPP. Iust. 2, 180. 10, 259 -a resume. AVG. civ. 10, 18. serm. ed. Mai 11, 2 caput imperatorum istius saeculi (*i. mundi*) ornat -a. in psalm. 73, 6 pretiosius est signum crucis quam gemma -is. SVLP. SEV. Mart. 24, 4 -e ... redimitus. 24, 7 non se (*sc. Christum*) purpuratum nec -e renitentem venturum esse. dial. 2, 6, 4. VICTRIC. 26 (*in imag.*) hic sunt -ta variis gemmarum distincta luminibus sapientiae, intellectus ... castitatis (*de honore martyrum cum regiis insignibus comparato*). MART. CAP. 9, 911 sceptifero sub -e omnigenum genitor regna movens deum. SIDON. epist. 1, 11, 6 de capessendo -e. DRAC. Romul. 8, 335 -a tiaram qui tulit, ipse dedit. 10, 515. Orest. 6 ducis. 820 fruitur patrio -e. EVGEN. carm. 25, 20 -a nitens. ENNOD. opusc. 1, 14 p. 265, 14 laus ... donati -is et defensi. *fortasse huc referri potest*: APON. 7 p. 120 -is corona (*genet. cpexeget.?*) in cuius capite fuerit, omnium hominum dominus dicitur. p. 123 *animae* in -e Ecclesiae (*i. quasi reginae*) affigi probantur. CASSIOD. in psalm. 1 regis -a resplendet. var. 2, 40, 13 -a oculis varia luce gemmarum ... blanditur. MVTIAN. Chrysost. hom. 4 p. 267 ut -a ... regni suscipiant. IORD. Rom. 234 -am suam Pompeio obtulit. 352 arripuit. HIST. Apoll. 24. CORIPP. Iust. 2, 162 sacro -e ... sancire caput. 3, 257 caput -e fulgere sacro (4, 243). GREG. M. moral. 19, 35 iustorum iudicia recte -i comparatur, quia per magni operis gloriam ad retributionis ducunt coronam *eqs.* **2** *insigne quodlibet honoris, dignitatis, pretii sim., apud* ECCL. *saepe de corona Christi et martyrum*: MART. 8, 55, 8 cui -a (*i. coronam victricem*) daret marmore picta Nomas. AVR. Fronto p. 28, 80 N. ne valeam, nisi aliqua die virga in manus tibi tradenda erat, -a circumponendum, tribunal ponendum (*de consulis corona laurea*). FIRM. err. 23, 3 regnum perpetuum et caeli -a domino nostro ... collatum est. PS. DAMAS. epigr. 71, 4 -a duplex decorat (*de martyre Agatha*). ENNOD. dict. 12, 5 p. 462, 19 (*in imag.*) verticem meum coruscans luce vestra -a nobilitat. PRISC. Anast. 163 quo sceptra loco dederat tibi rector Olympi, quo caput ipse tuum primo -e cinxit. GREG. M. euang. 40, 12 (*in imag.*) inter ignitos illos lapides aeterni -is constat. CARM. epigr. 1365, 16 non sprevit sacrum post -a iugum.

C *metonymice i. q. regnum, regia potestas, dignitas*: STAT. silv. 2, 2, 122 Troica et Euphratae supra -ta felix (*de Mida, Croeso, Priamo, Sardanapalo*). Theb. 9, 55 -a peto. 10, 801 Oedipodionii mutent -ta fratres. IVV. 13, 105 ille crucem sceleris pretium tulit, hic -a. HIER. in Dan. 9, 24 p. 686 -a totius Syriae et Asiae capiti suo imposuit (*cf. p. 945, 25*). epist. 17, 2, 3 catena, sordes et comae non sunt -is signa, sed fletus. EXC. barb. p. 322, 22 Fr. imposuit deadema (*sic*) regni principatum (*sic*) sacerdotii. ALC. AVIT. epist. 46 p. 76, 18 radiate perpetuum praesentibus -e, absentibus maiestate. ENNOD. opusc. 1, 91 p. 286, 4 quod agunt in aliis dominis -ta, hoc in rege meo operata est ... natura. CASSIOD. var. 1, 42, 4 pretiosa -ta custodire. or. frg. p. 481, 21 una dispositio tua tot -ta conficit.

II ***translate*** *et in imagine i. q. honor, praestantia, decus, virtus sim.*: POMPON. Atell. 164 cuiusvis leporis Liber -am dedit (*sed dubites an huc pertineat*). VVLG. sap. 5, 17 *v. p. 945, 81.* PS. PROSP. carm. de prov. 930 in quibus argentum eloquii virtutis et aurum et sceptrum captum est crucis et -a decoris. LEO M. epist. 156, 5 -i vestro (*i. principis*) etiam fidei addatur corona (*cf.* PAVL. PETRIC. Mart. 3, 124 praelatae cessit -a fidei). *huc pertinere videtur*: ALC. AVIT. hom. 14 p. 145, 22 non fulgore -is, sed mentis luce discernens. ENNOD. epist. 1, 4 p. 7, 13 plus sermonum -ta credo valere quam conscientiam. 2, 13 p. 53, 4 -ta (*fere i. q. lumina orationis*) simplex colloquii cultus abiurat. 7, 29 p. 195, 17 verborum. dict. 2, 8 p. 432, 17 venerunt cum eo (*sc. Christo*) caelorum radii, apostolorum -ta, Petrus et Paulus (*nota metonymian i. q. illustrissimi vel decus*). 5, 5 p. 438, 21 pretiosum pastoris -a est, quando suasioni eius grex ecclesiasticus ... non repugnat. CASSIOD. var. 11, 1, 7 quasi -a eximium impretiabilis notitia litterarum. CARM. epigr. 1838, 13 Pastor bone, omnium -a episcoporum.

syn.: vitta, fascia, sertum, corona, infula. *ad I B*: insigne regium, honoris, dignitatis. *ad I C*: regnum, potestas, dignitas. *ad II*: honor, decus, praestantia, virtus.

deriv.: diademalis, diadematicus, diadematus.

diadēmālis, -e *a* diadema. *i. q. diadematus*: DRAC. Orest. 260 -em frangit cum vertice frontem (satisf. 33 -em turparunt cornua frontem). 319 -es capsas *ostentat* (*i. diadematibus repletas*).

diadēmaticus, -a, -um *a* diadema. *i. q. diademati similis*: FVLG. aet. mund. p. 155 insperato capiti fermentum -i germinis inroravit.

diadēmātus, -a, -um *a* diadema. *i. q. diademate ornatus*: PLIN. nat. 34, 79 Apollinem -um *fecit Leochares.* SVET. TIB. 2 statua sibi -a ... posita. ARNOB. in psalm. 161 p. 534[B] credentibus rex -us demonstratur. *v. etiam nom. propr.* Diadematus.

diadictamnum, -ī *n. a* διὰ δικτάμνων. *unguentum quoddam*:

CAEL. AVR. chron. 2, 3, 69 icesio aut -o. 3, 8, 115 diaeteon (*διὰ ἰτεῶν*) emplastrum et -um.

diadochē, -ēs *f.*, *διαδοχή*. *i. q. successio*: CORP. III 12283 quae *pars iudiciorum* ad -es ordinationem pertinet... quae pertinent ad -en sectae Epicureae... q(ui) -en habuerint (*ibid.* successio).

diadochus, -ī *m.*, *διάδοχος*. *i. q. successor*: CORP. III 12283 assumi -um... fu(turi) -i sectae Epicyri (*4ies. ibid.* successor). *nomen lapidis*: PLIN. nat. 37, 157 -os beryllo similis est. DAMIG. lapid. 5.

diadota, -ae *m.* [*διαδότης. Th.*]. *i. q. diribitor*: COD. Theod. 7, 4, 28 (*a. 406*) per praepositos pistorum et -as legis forma caveatur, ut nulli... praebeatur annona.

diadūmenos, *acc.* -um, *διαδούμενος*. *i. qui diadema sibi imponit*: SEN. epist. 65, 5 statua ista doryphoros aut -os. PLIN. nat. 34, 55 *Polyclitus* -um fecit molliter iuvenem. *v. ctiam nom. propr.* Diadumenos.

diaeresimus, **διαιρέσιμος*. CAEL. AVR. chron. 2, 14, 210 antidotum... zapirios (*i.* zopyrion) et dierisimus.

✱**diaeresis,** -īs *f.*, *διαίρεσις*. *scribitur* dihae(e)resis: PORPH. Hor. epod. 16, 59 VEL. gramm. VII 57, 24 DON. Ter. Andr. 486 *al.*

1 *t. t. gramm. i. q.* d i v i s i o, *discissio, diazeuxis,* d i s s e c t i o (*opp.* synaeresis): CHAR. gramm. I 279, 4 -is est cum una syllaba in duas dividitur (DIOM. gramm. I 442, 11 VEL. gramm. VII 57, 24 DON. gramm. IV 396, 18. POMP. gramm. V 297, 28 [*ex Verrio Flacco*]. CONSENT. gramm. V 389, 13 *al.* SACERD. gramm. VI 449, 1 RVFIN. gramm. VI 561, 2. VLT. SYLL. gramm. VI 263, 21 [*ex Servio*]. ISID. orig. 1, 35, 4 BEDA gramm. VII 248, 28). *uberrime de re agit* PRISC. gramm. II 37, 15*sqq.* 303, 27 III 467, 14. *afferuntur fere ubique haec Vergiliana exempla*: aulai (*Aen. 3, 354*), aurai (*6, 747*), aquai (*7, 464 ubi* SERV.: hanc autem -in Tucca et Varius fecerunt *eqs.*) pictai (*9, 26*). *non plura in toto Vergilio reperiri adnotat* SERV. auct. Aen. 7, 464. *multo rarius exempli gratia laudantur* Troïa (*sed Τροία*), silŭae, hŭic, ĕi (*interiectionis distinguendae causa secundum* PRISC. gramm. III 303, 27) malai (*apud* RVFIN. *l. c. ex loco* PLAVT. Pseud. *nunc deperdito*), Iubai, Claudiai, Albai Longai (*ENN. ann. 33*), Triviai (*LVCR. 1, 84*), Vlixei (*HOR. epod. 16, 59*), feretrum (*cf.* SERV. Aen. 11, 64 graece *φέρτρον* dicitur, unde per -in feretrum fecit. SCHOL. Stat. Theb. 6, 55). **2** *i. q. t m e s i s*: DON. Ter. Andr. 486 'per ecastor scitus' est -is, nam ordo est 'perscitus ecastor', ut in Hecyra (*58*) per pol quam. **3** *i. q. rei s e p a r a t i o*: SACERD. gramm. VI 459, 31 -is quam latine divisionem dicimus: haec est unius rei separatio, ut puta vinum vel unus taurus dividitur. sic Vergilius: 'vina... dividit' (*Aen. 1, 195*), non partitur, quoniam unum corpus est vini. **4** *t. t. medic. i. q. f o r a m e n*: CASS. FEL. 18 p. 27 (*lat.* consectio). CHIRON 141 scalpello -in palato faciens. VEG. mulom. 2, 43, 2 -in dabis, ut foras per plagam humor emanet.

✱**diaeta,** -ae *f.*, *δίαιτα*. *scribitur etiam hic illic* zaeta (zeta), *ex. gr.*: CORP. VIII 9433. 9910 PASS. Thom. 140, 9 GLOSS. *saepe. de significatione*: ISID. orig. 4, 9, 2 -a quam Latini regulam nuncupant, est enim observatio legis et vitae (*inde* GLOSS. V 618, 29). GLOSS. *δίαιτα*. observatio. corporis dispensatio seu sellula (*i. cellula*). -as domos. zeta: graece cubiculum. diaeta zetas aedes. id est sedes hiemales quae calidae fiunt obducto igne (zetas hiemales sunt domus hiemales quae calidae efficiuntur subductis flammis quod vero est melius zetae hiemales britischae austro appositae). zetas aestivales quae frigidae fiunt obducta aqua (britischae aquiloni appositae, a similitudine zetae litterae [*sic*]. PASS. Thom. 140, 9 *disponam* zetas hiemales... zetas aestivales). *legitur inde a* CIC.

1 *t. t. medic. i. q. r e g u l a c i b o r u m necnon metonymice c i b u s ipse*: VINDIC. med. 40 regularem *medicinam* quam -am vocamus. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 135 regulis ciborum aegrotante praeparato quod Graeci -am vocaut (3, 17, 172). ISID. orig. 4, 9, 2 (*supra l. 48*). CIC. Att. 4, 3, 3 (*in imag.*) -a curare incipio, chirurgiae taedet (*i. moderatione quam severitate uti malo*). PLIN. VAL. 5, 2 -a talis sit sic patientibus. 5, 6 -a de lethargicis. 5, 8 hoc... modo -a observanda est (*totus hic liber de -a est*). CAEL. AVR. chron. 2, 12, 146 sola -a curatur. ORIBAS. syn. 5, 9 cibetur -a abundanti. 5, 51 -a humida. 5, 52 humida... natura et sicca, omnis -a ex media debet esse materia. **2** *i. q. c u b i c u l u m, c e n a c u l u m, pars domus (vel navis), habitatio in hortis*: PETRON. 115 sub -a magistri (*sc. navis*). STAT. silv. 2, 2, 83 cunctis procul eminet una -is. PLIN. epist. 2, 17, 12 sub qua *turre* -ae duae. 2, 17, 15. 20. 23. 5, 6, 20. 21 in hac -a dormitorium cubiculum. 5, 6, 27. 28. 31. 6, 16, 14. 7, 5, 1. SVET. Claud. 10 in -am... recesserat. SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1 in separata -a (*in hortis*). 32, 41, 1 -am in qua habitabam, item cellarium iunctum eidem -ae (CORP. X 3750 quae *-a* est iuncta huic monumeuto). 33, 2, 34. 39, 5, 32 utaris superioribus -is. VLP. dig. 7, 1, 13, 7 -as transformare vel coniungere aut separare. 7, 1, 13, 8 in -as amoenas. 7, 4, 12 -am f a c e r e (30, 43, 1 in hortis. LAMPR. Alex. 26, 9). 29, 5, 1, 27 intra eandem -am vel cubiculum vel eandem domum vel eosdem hortos vel totam villam. 32, 55, 3 ad calefactionem -arum hypocaustarum. 46, 4, 13, 2. CLEM. ad Cor. 56 -a (*i. habitatio*) tabernaculi sui non peccavit. SIDON. epist. 2, 2, 11 -am sive cenatiunculam. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 173. 174. NOVELL. Iust. 130, 9 accipere... milites in aliis -is metata (*i. cenaculis, opp.* nou in authenticas habitationes). CORP. VI 10876 hortulum... cum monumentis et -a membrorum v et atriolo. 13823. 29774, 3 -a Apollinis (4. 8). VIII 9433 zet(am) pat(er) fil(iis). *cf.* 9910 ad eternale(m) z(etam). XII 2462 hospes qui ⟨in⟩ -a Asiciana... ⟨hospi⟩ tabitur.

diaetarcha, -ac *m.* [**διαιτάρχης. Th.*]. *is qui praeest diaetae, administrat diaetam*: CORP. VI 8645 diaetarca facit. 8666 servo -ae ex hortis (8818 servos -a).

diaetarchus, -ī *m.* [**διαίταρχος. Th.*]. *i. q. diaetarcha*: CORP. VI 5187. 8643. 8644. *dub.* 5196 diaetarc.

diaetārius, -ī *m. a* diacta. *scribitur etiam* zetarius: PAVL. sent. 3, 6, 58. *i. q. diaetarcha*: VLP. dig. 4, 9, 1, 3 sunt quidam in navibus qui custodiae gratia navibus praeponuntur, ut *ναυφύλακες* et -i. *cf. de re Daremberg-Saglio, Diz. epigr. III p. 123.* VLP. dig. 33, 7, 12, 42 legato topiarii -i aquarii domui tantum deservientes continebuntur (PAVL. sent. 3, 6, 58). *adde*: LYD. mag. 3, 8, 21 *διαιτάριοι*.

diaetēta, -ae *m.*, *διαιτητής*. *i. q. arbiter*: IVLIAN. epit. novell. 76 (77), 3 lites dirimere... quae apud -as incohatae sunt.

diaetētica, -ae *f. v. infra l. 23.*

✱**diaetēticus,** -a, -um, *διαιτητικός*. *i. q. ad diaetam pertinens*: CAEL. AVR. chron. 2, 12, 145 quos libros -os vocant (2, 12, 146 acut. 1, 1, 28. 2, 29, 154). *ibid.* passio non chirurgia, sed -a traditur curatione. *subst. m.* d i a e t ē t i c u s, -ī *is qui per diaetam curat*: SCRIB. LARG. 200 ad -os pertinentes compositiones. *subst. f.* **diaetētica,** -ae (-ē, -ēs). *i. q. pars medicinae quae victu morbos curat* (CELS. 1 pr. p. 2, 22): SCRIB. LARG. 200 neque chirurgia sine -a neque haec sine chirurgia, id est sine ea parte quae medicamentorum utilium usum habet. CAEL. AVR. chron. 2, 12, 145 -es scriptores. *forma* **diaeticus,** -a, -um: PS. SORAN. quaest. med. 12 medicina est -a sanis consistentibus (31 quid est -a *pars medicinae? seq. explicatio*). CAEL. AVR. diaet. pass. 1 officia curationis -arum passionum (*in titulo operis*). ISID. orig. 4, 9, 2 primum genus *curationis* -um.

diagentiana, -ae *f. ex διὰ γεντιανῆς, cf.* diamarathrum. PLIN. VAL. 2, 17 antidotum -ae: recipe gentianae unciam unam *eqs.*

diagnōsticē, -ēs *f.*, *διαγνωστική*. *i. q. pars medicinae*: CASS. FEL. 45 Galenus in -e ait.

diagōnalis, -e *adi.* [*cf. c.* diagonios, diagonus. *Th.*]. *i. q. linea plerumque in figura geometrica transverse ducta*: VITR. 9 praef. 5 ad eiusque lineae -is longitudinem (HYG. lim. grom. p. 196, 12). LIB. col. I p. 248, 17 limites. *substantivi vice*: LIB. col. I p. 225, 8 de meridie in septentrionem qui circulum secat verticalis -is appellatur.

diagōnios (-a? *v. l. 45*), -ou, *διαγώνιος*. *i. q. diagonalis*: VITR. 4, 1, 11 ut quanta fuerit altitudo *abaci*, tanta dua sint -a ab angulo ad angulum spatia. 6, 3, 3 -os linea ducatur et quantum spatium habuerit ea linea -os *eqs.* 6, 8, 7 -os structura. *ibid. plur.* -ae (*sic trad.*, -oe *Rose*) structurae. 9 praef. 5 linea ab angulo ad angulum -os (diagonis *trad.*) perducatur. *ibid.* trigona... linea -o... designata.

diagōnus, -ī *m.* [*a* diagonius *ductum, cf. gr. τρίγωνος sim. Th.*]. zacon *v. l. 52.* diagon? *v. l. 47.* *i. q. linea diagonalis*: HYG. lim. grom. p. 186, 12 *circulus zodiacus* ex circulo aequinoctiali ad brumalem per -um ostenditur. NIPS. grom. p. 288, 13 z a c o n e m lapides si fuerint, sic deprehendes (*i. in diagonali positione iacentes*)... apparet hos duos lapides... in zacone esse.

diagramma, -atis *n.*, *διάγραμμα*. *t. t. i. q. descriptio*: GROM. tit. p. 340, 23 terminorum. *i. q. sonorum gradus*: VITR. 5, 4, 1 eius (*Aristoxeni*) -a subscribam. 5, 5, 6 -a, musica ratione designatum. 6, 1, 7 in -e musico.

diagrydion *v.* dacrydium.

[**dialabis**] (*traditur etiam* dialapis, dialapsis) constitutum imperatorum GLOSS. IV 409, 35. V 597, 42. *coniecerunt alii aliud.*

dialecta *v. p. 949, 45.*

✱**dialecticus,** -a, -um, *διαλεκτικός*. *legitur inde a* CIC. (*sed v. p. 949, 9*). *i. q. ad disputationem, disserendi artem pertinens*: CIC. orat. 118 a -is l o c i s... instructus. SEN. epist. 82, 19 nou redigo ista ad l e g e m -am (GELL. 16, 1, 5 CASSIOD. inst. div. 6 p. 1118ᵃ). 121, 10 omnia animalia -a (*fere i. q. cogitandi perita*) nasci oportet. PLIN. nat. 7, 180 sapientiae -ae professor. QVINT. inst. 5, 14, 27 -is d i s p u t a t i o n i b u s (AMBR. 3, 2, 7 fid. 1, 5, 42 CASSIAN. c. Nest. 3, 15, 4). 12, 2, 13 haec pars -a sive illam dicere malumus disputatricem. PS. AGENN. grom. p. 9, 21 secundum regulam -am. GELL. 1, 2, 4 syllogismorum captionumque -arum laqueis strepebat. 1, 22, 7 disciplinas... -as percalluerat (13, 10, 1. 16, 8, 1). 20, 5, 3 disputationes. *al.* APVL. Plat. 1, 3 -a *philosophia.* ARNOB. nat. 2, 19 musicus (2, 38). MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 1 auctoribus. p. 19, 24 definitio. PRISCILL. tract. 3 p. 48, 16 -um ingeniorum opus. AVSON. 364, 17 certat -a (*i. ad disputationem prona, verborum anceps*) turba sophorum. AMBR. incarn. 9, 89 -o more. MAXIMIN. c. Ambr. 82 per a r t e m... -am depraedatos similitudine -ae artis (HIER. in Is. 10, 12/14 p. 146 epist. 30, 1. 49, 12, 2 RVFIN. Orig. in Rom. 6, 13 CASSIAN. c. Nest. 3, 15, 2 CASSIOD. inst. div. 6, 1118ᵃ hist. 1, 11 p. 896ᴰ *saepe*). HIER. in psalm. 143 p. 285, 25 catenula. hom. Orig. in Ier. 5 p. 801 -am calliditatem... adhibere. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 197ᴬ argumenta. PRVD. ham. 124 gravis et -a vox est. AVG. c. Iul. 6, 19, 60 -as tenebras... offundere. op. imperf. 6, 12 -o et philosophico

sermone. MAR. MERC. subnot. 7, 4 -e (*vocat.*) disputator. MART. CAP. 5, 463 astructio. 5, 481 tractatus. CASSIAN. inst. 12, 59 syllogismis -is et Tulliana facundia (ISID. orig. 2, 28, 1. 26 PS. BOETH. grom. p. 394, 23 *cf.* CLAVD. MAM. anim. 2, 3 p. 106 conclusionibus). BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 154, 24 -a interrogatio (herm. sec. 5, 11 p. 36, 17 *al.*). p. 155, 21 propositio. herm. sec. 1 praef. de oratione philosophica vel -a (1 p. 10, 19). CASSIOD. art. 3 p. 1175[D] -os locos et rhetoricos. GLOSS. V 463, 20 liber -us liber disputationis. *substantivi vice*: **dialecticus**, -ī *m. legitur inde a* RHET. Her., *frequentat* CIC. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 qui graece -us dicitur multo usitatius et tolerabilius latine dicitur disputator. GLOSS. disputator vel genus philosophorum. ipse qui disputat. *i. q. disputator, disserendi peritus*: RHET. Her. 2, 11, 16 quae *amphibolia* ab -is proferatur. CIC. dom. 47 -us es. de orat. 1, 128 acnmen -orum. orat. 113 -orum scientiam assumere. 114 qui -i dicuntur (*al. sim.*). top. 53 locus -orum. *al.* ac. 1, 5 praeceptis -orum et oratorum. 2, 91 in geometrianc quid sit verum aut falsum, -us iudicabit. 2, 97. 143 principes -orum, Antipater et Archidemus. nat. deor. 1, 70 Epicurus contra -os. div. 2, 104. 108. 115 Tusc. 4, 21 fin. 2, 17. 4, 55 *al.* SEN. epist. 45, 13 litem cum -is differam nimium subtilibus. 49, 5. 87, 38 per omnes -orum scholas. 102, 5. QVINT. inst. 2, 4, 41. 7, 3, 14 ad morem -orum formata conclusio. AFRIC. dig. 35, 2, 88 qui tractatus apud -os *τοῦ ψευδομένου* dicitur. FRONTO p. 148, 1 N. -orum verbis. 152, 18 coli -os. GELL. 18, 13, 7 *sophisma* a quodam -o . . . propositum. *al.* APVL. apol. 15 PS. APVL. herm. p. 278 TERT. anim. 43. FIRM. math. 3, 7, 18 faciet contentiosos, contradictores, -os. IVL. VICT. rhet. 10 p. 411, 8. 11. MAR. VICTORIN. defin. p. 23, 10 praeceptis et -orum et philosophorum. SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 93 Aen. 2, 473 SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 193 -us Socraticus. SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 6 vim -orum. PELAG. in I Cor. 2 p. 722[B]. HIER. in Mich. 2, 5 p. 497 -orum tendiculas *auferam.* epist. 50, 1, 2 -um urbis vestrae. 53, 6, 1 taceo de grammaticis . . . -is. RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 -is saeculi. hist. 4, 30, 1 vehemens -us (*διαλεκτικώτατος*). AVG. doctr. christ. 3, 34, 47. c. Iul. 3, 7, 16 -orum quasi iaculis oneratus. op. imperf. 6, 18 philosophaster et -us. c. Petil. 16, 19 c. Cresc. 1, 12, 15. VICTRIC. 17 -orum virus. SIDON. epist. 4, 1, 3 artifex -us. 4, 11, 6 v. 8 orator, -us, poeta. 9, 2, 2 -us Augustinus. BOETH. herm. sec. 2, 2 p. 96, 6 -is philosophisque est quaerendum. 5, 11 p. 359, 28 -us (*i. logicus*) ita interrogare debet. *al.* VEREC. in cant. 7, 11 CASSIOD. in psalm. 1, 2. 93, 10 *al.* art. 3 p. 1178[D] -us et orator in communi argumentorum materia versantur. *nota speciatim i. q. Peripatetici*: SEN. epist. 117, 11 -i veteres ista distinguunt (*praecedit* Peripateticis placet *eqs.*). PLIN. nat. praef. 28 audio et Stoicos et -os, Epicureos qnoque. FRONTO p. 147, 6 N. ne verbis -orum, sed potius Platonis. PRISC. gramm. II 54, 5 partes orationis secundum -os duae, nomen et verbum (*seq.* Stoici). **dialectica**, -ae *f.* *forma* dialecta: VIRG. gramm. epit. 4 p. 17. LACT. inst. 3, 13, 4 in qua *logica* (*sc. tertia philosophiae pars*) tota -a continetur. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 nomen quippe Graecum est -a quae si usus admitteret fortasse latine disputatoria vocaretur. ISID. orig. 1, 2, 1 tertia *liberalium artium* -a cognomento logica quae disputationibus subtilissimis vera secernat a falsis. 2, 22, 1 -a est disciplina ad disserendas rerum causas inventa (*agitur de re* 2, 22—29, *de differentia* -ae *et rhetoricae secundum Varronem* 2, 23). diff. 2, 153 -a est ratio sive regula disputandi, intellectum mentis acuens, veraque a falsis distinguens. GLOSS. -a eruditio philosophorum et rhetorum. graece dualis dictio et -a unum est. CASSIOD. art. praef. p. 1151[C]. CIC. ac. 1, 32 omnis -ae disciplina, id est orationis ratione conclusae. 2, 91 -am inventam esse . . . veri et falsi quasi disceptatricem et iudicem. 2, 97 evertit -am *Epicurus.* 2, 98. fin. 1, 63. 2, 17 rhetoricam palmae, -am pugni similem esse dicebat *Zeno* (orat. 113). 3, 5 quibus *verbis* instituto veterum utimur pro Latinis, nt ipsa philosophia, ut rhetorica, -a, grammatica. 3, 41 *al.* Brut. 153. 309. orat. 114 haec (*sc.* -a) ratio dicendi latior . . . illa (*sc. rhetorica*) loquendi contractior. PETRON. 88. QVINT. inst. 1, 10, 37 -ae similem . . . artem (*alibi traditur* -e). TAC. dial. 30 -ae suptilitas. GELL. 16, 8, 17 in . . . -ae gyris. *al.* APVL. Plat. 1, 3 *al.* TERT. praescr. 7 p. 9 *Aristoteles* -am instituit. DON. Ter. Phorm. 208. PRISCILL. can. praef. p. 110, 12 -ae syllogismis. AMBR. fid. 1, 13. 84 in gymnasiis suis iam -a taceat. incarn. 9, 89. hex. 2, 3, 9 versutia -ae. *al.* PELAG. in II Thess. 2 p. 872[B] sermo -ae. HIER. epist. 53, 8, 3. 61, 4, 1. RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 commenta -ae. AVG. civ. 8, 7 quam *sollertiam disputandi* -am nominant *Stoici.* 22, 5 armatos -a. c. Petil. 16, 19 c. Cresc. 1, 13, 16 *saepe. adde titulum operis quod est* principia -ae. MART. CAP. -a *personata inducitur praecipue libro quarto.* 4, 422 utilis est . . . -a. SIDON. epist. 5, 2, 1 -a disputat. 9, 9, 12 tristis -ae flexibus. BOETH. herm. sec. 1 praef. p. 4, 6. 1, 3 de Stoicorum -a (3, 9). 5, 10 -ae doctrina. *saepe.* CASSIOD. inst. div. 23 -am legit. *forma graeca* dialecticē, -ēs *legitur inde a* CIC. (*sed incertum an Graecis litteris scripserit*): CIC. de orat. 2, 157 videsne Diogenem eum fuisse, qui diceret artem se tradere bene disserendi et vera ac falsa diiudicandi, quam verbo Graeco -en appellaret? SEN. epist. 89, 17 omnis oratio aut continua est aut inter respondentem et interrogantem discisa. hanc -en, illam rhetoricen placuit vocari . . . -e in duas partes dividitur, in verba et significationes. id est in res quae dicuntur et vocabula quibus dicuntur. ingens deinde sequitur utriusque divisio. QVINT. inst. 2, 17, 14 *Aristoteles* ei (*sc. rhetoricae*) particulam civilitatis sicut -es assignat. 2, 17, 42. 2, 20, 7 altera *oratio* concisa quae -e *dicitur* (2, 21, 13). 3, 4, 10 *vis* -es. CLAVD. MAM. anim. 3, 12 -en exercere. epist. 204 -en tamquam Amazonem . . . formidari. *i. q. altercatio*: SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 187 -e inter plebeium et regem Agamemnonem (PORPH. *ad l. v. infra l. 68*). **dialecticum** (-on), -ī *n. (plerumque pluralis usurpatur): i. q. disquisitio dialectica*: CIC. Brut. 119 in -is omnis cura consumitur. div. 2, 122 geometricum quiddam . . . aut -um explicare. nat. deor. 1, 89 more . . . -orum quae gens vestra non novit. fin. 3, 41 Tusc. 1, 14 off. 1, 19. Att. 14, 12, 3 remotum a -is, in arithmeticis satis exercitatum. FRONTO p. 148, 10 N. de -is istis ecquid tenes? APVL. apol. 80 mitto -a (*i. subtilia*). HIER. Didym. spir. praef. nihil ibi (*sc. in Latinis versionibus*) -nm, nihil virile atque districtum. CLAVD. MAM. anim. praef. p. 19 ex -is . . . praelibavit. 1, 22 p. 81 de -is dissero. *nota*: AVSON. 338 laboravi tamen, ut res haberet aut historicon quippiam aut -on. *adv.* **dialecticē**. *i. q. subtiliter, argute, more dialecticorum*: CIC. ac. 1, 8 dicta -e. fin. 2, 17 rhetorice . . . mavis quam -e disputare (AVG. c. Cresc. 1, 19, 24). 5, 10 non -e solum, sed etiam oratorie . . . tradita. QVINT. inst. 1, 10, 37 probabit -e. AVG. c. Cresc. 1, 13, 16 subtiliter arguteque disserere, hoc est -e. 1, 17, 22 -e mecum agere (*sic saepius*). BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 359, 12 -e interrogat. *al.* *graece* **dialecticōs**, *διαλεκτικῶς*. DON. Ter. Hec. 311 *ἐξεταστικὴ ὑπόκρισις*, id est interrogat -os.

dialectos (-us), -ī *f.*, *διάλεκτος*. *i. q. genus loquendi, lingua, loquela*: QVINT. inst. 9, 4, 18 ipsa -us habet . . . iucunditatem (*Graecam formam διαλέκτους praebet* inst. 1, 5, 29). SVET. Tib. 56 molesta -os (*sc. Dorica.* PROB. Verg. ecl. praef. 327, 1 ut Doris -os . . . rustica habeatur. MACR. exc. gramm. V 623, 2). TER. MAVR. 649 Aeolica -os . . . ferme mista est Italae (PORPH. Hor. carm 2, 13, 23 Sappho Aeolide -o . . . usa est [4, 9, 12 SCHOL. Hor. *ibid.*]. 3, 30, 13/14 *de Alcaeo* [4, 3, 12]). VEL. gramm. VII 51, 7 secundum diversas -os, id est linguas. DIFF. gramm. VII 521, 4 sermo omnium gentium est, loquela cniusque gentis propria -os.

dialēmma (dialīmma), -atis *n.* [*utrum a διάλειμμα an a διάλημμα tractum sit, ambigitur. Th.*]. **1** *t. t. apud musicos*: CENS. 10, 7 huiusmodi intervallum Plato abusive hemitonion, proprie autem -a appellat. **2** *t. t. apud medicos i. q. in morbo intervallum*: PS. SORAN. quaest. med. 89 *chronicae aegritudines* superpositio et lenimentum quae Graeci tasin et -a appellant. 189 -a lenimentum vel demissio aut declinatio dicitur. THEOD. PRISC. log. 45 in -e vero, hoc est intervallo temporis, quo causae vel passiones chronicae pnblicantur. SORAN. p. 60, 20 in interpellatione praedictis utimur auxiliis, in -e vero . . . resumimus varia gestatione. p. 104, 1 habet . . . haec valetudo accessiones et -ta. p. 104, 5. 108, 14. 109, 22 THEOD. PRISC. log. 117.

dialeucos, -on, *διάλευκος*. *i. q. subalbus*: PLIN. nat. 21, 33 est per se genus sativi *croci* blandissimum volgo; cum sit mediocre, -on vocant.

dialexis, -is *f.*, *διάλεξις*. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 sic a disputatione dialectica nomen accepit, quoniam disputatio graece dialoge vel -is appellatur. GLOSS. -is disputationis. AVG. op. imperf. 1, 72 gradibus Punicae -is . . . evertisti iudicia. *bis.* c. Iul. 6, 19, 60 in qua -i invenerim contrariorum omnium reciprocitatem.

dialīmma *v.* dialemma.

dialīpōn, *n. plur.* -onta, *διαλείπων*: PS. SORAN. quaest. med. 84 quid est -onta? -onta dicuntur cotidiana, tertiana, quartana et his similia (*genera febrium significantur*). *cf.* CASS. FEL. 40 p. 90 febricula tenuis intercapedinata, quam Graeci -onta vocant.

[dialit(h)on] *nomen herbae heliotropii traditur* PS. APVL. herb. 50. *est* adialyton, *cf.* DIOSC. 4, 190 W.

1. diālis, -e [*a* dies. *Th.*]. GLOSS. -is cotidianus. -e diurnum, meridiale. CIC. facet. dict. 25 consules -es habemus (*de Caninio unius diei consule*). **2. diālis** *v. nom. propr.*

dialogē, -ēs *f.*, *διαλογή v. supra l. 51.*

dialogicē *adv. v. infra l. 69.*

dialogicos, -on, *διαλογικός*. *i. q. more disputationis, ad dialogum pertinens*: PORPH. Hor. serm. 2, 3, 187 -on fecit. introduxit enim quemdam altercantem cum Agamemnone. *adv.* **dialogicē**: SCHOL. Pers. 6, 51 *heredem* -e secum poeta loqui inducit.

dialogismos, -ī *m.*, *διαλογισμός*. *t. t. rhet., una de figuris sententiae i. q. sermo intimus*: CHAR. gramm. I 283, 21 per -on ut apud Terentium (*Eun. 46*) hic persona introducta quaerit apud se quaenam potius utilitati suae pars eligenda sit. IVL. RVF. rhet. 20 p. 43, 33 -os. haec fit ita ut cum quis secum disputat et volutat quid agat vel quid agendum putet. apud TERENTIVM (*ut supra*) VERG. (*Aen. 4, 534*) CIC. (*Cluent. 70 Verr. 2, 142*). DON. Ter. Eun. 46 *σχῆμα διανοίας*. *i. q. sermocinatio*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 52 iterum interrogat. quasi contentio inter duos dialogismos. *fortasse his omnibus locis merum Graecum vocabulum est.*

dialogista, -ae *m.* [*quasi διαλογιστής, cf. λογιστής. Th.*]. *i. q. disputator*: GALLICAN. Avid. 3, 5 si -am vicisset, Antoninum hoc nomine significans.

***dialogus**, -ī *m.*, *διάλογος*. *legitur inde a* CIC., -on *traditur*

apud PORPH. Hor. serm. 2, 7, 1. ISID. orig. 6, 8, 2 -us est collatio duorum vel plurimorum quam Latini sermonem vocamus, nam quos Graeci -os vocant, nos sermones vocamus. BEDA gramm. VII 270, 16 -os graece, disputatio latine. GLOSS. -us duorum disputatio vel collocatio sermonum. graece dualis dictio. liber disputationis. liber disputationum vel narratio reciproca vel interlocutiones propter narrationem. capituli dictio delectabilis.

1 *i. q. sermo, disputatio, altercatio*: CIC. Brut. 218 *cum* disputatio . . . esset inter cos, ut est consuetudo -orum, cum sermo esset institutus. Att. 2, 9, 1 ut tuos elicerem mirificos cum Publio -os. 13, 14, 2 te ei -o adiunctum esse tertium. 13, 19, 3 constituceram neminem includere in -os eorum qui viverent. 13, 42, 1 hic -us sic conclusus est. SEN. benef. 5, 19, 8 -orum altercatione seposita. *huc pertinent*: ASCON. Pis. p. 14 in -is Ciceronis de oratore scriptis (DIOM. gramm. I 340, 1 in -is de republica [RVFIN. gramm. VI 575, 1]). QVINT. inst. 5, 14, 27 -is . . . et disputationibus erit similior.

2 *praevalet notio generis litterarum, liber disputationis, titulus operis*: CIC. Att. 4, 16, 2 nosti genus -orum meorum (SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 1 haec ergo satira habet quasi -i genus). epist. 1, 9, 23 tres libros in disputatione ac -o 'de oratore'. 9, 8, 1 nosti morem -orum. SEN. epist. 100, 9 scripsit enim et -os *Livius*. QVINT. inst. 5, 7, 28 in -is Socraticorum maximeque Platonis (FRONTO p. 227, 3 N.). 6, 3, 44 patris eius -os dedit legendos. 10, 1, 107 in epistulis . . . -isve nulla contentio est *inter Demosthenem et Ciceronem*. 10, 1, 129 orationes eius et poemata et epistulae et -i feruntur (*sic saepe in enumeratione scriptorum, ex. gr.*: SVET. Aug. 89 carmina et historias . . . orationes et -os. APVL. flor. 9 p. 37. 20 p. 98). 10, 5, 15 -orum libertate gestiendum (*opp.* historia). 11, 1, 21 in epistulis aliquando familiariter apud amicos, nonnumquam in -is. SVET. Tib. 42 ROMAN. Char. I 146, 29 DIOM. gramm. I 379, 19. GRAMM. suppl. 161, 13 oratio disputativa in -is. GELL. 3, 17, 5. APVL. flor. 18 p. 91 -um . . . praetexui. SCHOL. Cic. Bob. p. 4, 26 in Hortensio -o (AVG. civ. 3, 15). p. 90, 27. CLAVD. DON. Aen. 6, 860 quod genus *interrogationum et responsionum* in -is praestat. HIER. in Ezech. 11, 36 p. 422. epist. 33, 4, 4. 134, 1 quem *-um* nuper edidi. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 10 p. 591[C]. hist. 3, 28, 1 in disputationum suarum -o (*i. ζήτησις*) ita scribit *Gaius*. AVG. civ. 19, 21. SVLP. SEV. dial. 3, 5, 6 -i speciem . . . assumpsimus. SIDON. epist. 9, 9, 10 sub -i schemate. CLAVD. MAM. anim. 27 VITA Alc. Avit. 1 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 316, 17 VEN. FORT. Mart. praef. I 3 *al.*

?dialutēnsis, -e. PLIN. nat. 9, 131 *genus purpurarum* longe optimum purpuris -e (-luc- *trad.*), id est vario soli genere pastum (*praecedit* lutense).

dialysis, -is *f.*, *διάλυσις*. *t. t. rhet. i. q. asyndeton, dialyton*: RVT. LVP. 1, 15 -is hoc schema contrarium est superiori (*sc. polysyndeto*), nam demptis omnibus articulis sententiae divisae pronuntiantur. CHAR. gramm. I 283, 9 *v. infra l. 55.* *i. q. una ex quinque speciebus hyperbati, parenthesis*: CHAR. gramm. I 275, 8 -is est, cum ordo orationis interposita sententia diducitur ut (*Verg. Aen. 11, 12*) 'tum socios, namque . . . ducum, sic incipiens' cum sit ordo hic: tum socios, sic. DIOM. gramm. I 460, 33 -is sive parenthesis est interposita ratiocinatio divisae sententiae *seqq. exempla ex* VERG. Aen. 1, 643. 11, 12 *sumpta.*

dialyton, -ī *n.*, *διάλυτον*. *t. t. rhet. i. q. asyndeton*: CHAR. gramm. I 283, 9 -on est sive dialysis oratio nulla coniunctione interposita ut (*seq.* VERG. Aen. 4, 593 TRAG. inc. 84), sententiae hic plures sine coniunctione finiuntur. DIOM. gramm. I 448, 5 -on est oratio quae sine coniunctionibus soluta ac simpliciter effertur nulla superiori (*sc. polysyndeto*) contraria ut (VERG. Aen. 4, 593), hoc etiam brachylogia nominatur. SACERD. gramm. VI 456, 3 DON. gramm. IV 399, 8 (= BEDA rhet. p. 611, 14). PS. IVL. RVF. schem. lex. 20 ut (VERG. Aen. 10, 331. 11, 328). ISID. orig. 1, 35, 20.

diamarathrum *ex διὰ μαράθρου*. CAEL. AVR. chron. 3, 5, 77 trochiscos ex herpyllo vel feniculo confectos vel ex aristolochia, quos diherpyllum vel -um vel diaristolochian appellant.

diamastigōsis, -īs *f.*, *διαμαστίγωσις*: TERT. mart. 4 apud Lacedaemonas solemnitas maxima est -is, id est flagellatio.

diambus *v.* diiambus.

⁑diameter, -tra, -trum, *διάμετρος*. *i. q. dimetiens, diametralis*: VITR. 9, 2, 4 in -o spatio. FIRM. math. 4, 1, 10 quas stellas trigonica . . . quas -a radiatione respiciat. COMMENT. Lucan. 4, 528 Cancer necesse est -on (*i. oppositum*) habeat Sagittarium (*de situ siderum*). CHALC. comm. 91 ut per puncta medietatis transeat -a linea. MART. CAP. 7, 735 hunc numerum quis neget esse -um. *subst.* **diametros**, -ī (*plur.* -oe, *acc.* -ōs) *f.*, **diametron**, -ī *n.* *definitur*: PS. CENS. frg. 7, 1 -on est recta linea per centron immissa et in utramque partem secans circulum. MACR. somn. 1, 20, 15 haec linea, quae orbem sic aequaliter dividit, -os nuncupatur. MART. CAP. 6, 711 *fusius.* EVCLID. p. 377, 22 (= CASSIOD. art. 6 p. 1214[C]). GLOSS. ex -o e regione e -o annus sumptus, hoc est non a principio signiferi, sed a medio (*cf.* PS. AMBR. act. Seb. 55 *quod* aut Saturnus apocatasticus [*i. astans*] est aut annus tuus ex -o susceptus est). VITR. 3, 3, 11. 3, 5, 6 -os agatur. 4, 1, 8. 9, 7, 5 perducendae sunt -oe. 9, 7, 6 ad extremas -os. 10, 9, 5 *al.* COLVM. 5, 2, 7. FRONTIN. aq. 25. 26 digitus (*i. mensura aquae*) quadratus in rotundum redactus habet -i digitum *sic saepe sim. de situ siderum in orbe caeli*: PS. CENS. frg. 3, 8 quod est septimum et -on vocatur. SCHOL. Germ. Sang. p. 223, 11 aspiciunt inter se stellae . . . ex contrario, quod est septimum signum et -on vocatur estque maxime adversum. LIB. col. I p. 242 NIPS. grom. p. 296. GROM. p. 338 quia -um est, hoc est mensuratum est. FIRM. math. 2, 15, 2 ortus est pars horoscopi . . . posita, quod a Graecis -on dyticon dicitur. *al.* CHALC. comm. 78. 88. 89. 91. 237 bipedalis. *saepe.* SCHOL. Hor. carm. 2, 17, 19. Lucan. 10, 213 ut nox in -o sit, id est in Capricornio. COMMENT. Lucan. 10, 213 quia hi duo (*Aegoceros et Cancer*) -a sibi sunt. MACR. somn. 1, 20, 20. 31. *al.* SIDON. epist. 8, 11, 9 super -o Mars apocatastaticus. MART. CAP. 8, 880 in -o Solis. 9, 952 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 309, 7 *saepe.*

diametrālis, -e [*a* diametros. *Th.*]. *i. q. ad diametrum pertinens*: LIB. col. I p. 225 ab oriente ad occidentem qui *limites* in gruma sunt designati qualis -is appellatur.

diametron, diametros *v.* diameter.

diametrum, -ī *n.* [*cf.* epimetrum, *ἐπίμετρον. Th.*]. *i. q. intertrimentum, detrimentum, quod deest alicui mensurae*: COD. Theod. 13, 9, 5 (*a. 397*) de oneribus pravitate submersis vel de -is aliisque iacturis . . . probare. 13, 5, 38 (*a. 414*) si quando navicularius extra modum centesimarum -um incidisset . . . quid evenisset detrimenti. *dub.* GLOSS. -um quod per modum fit. -o quod supra modum fit (*ex διὰ μέτρον ortum videtur*).

diamitros persona comica mitra tecta GLOSS. *a* mitra.

diānāria *herba v. nom. propr.* Diana.

dianatheton, -ī *n.*, *διανάθετον*. *t. t. math.*: ISID. orig. 3, 12, 2 -on grammon figura plana (*seq. figura*).

diānecōs *adv.*, *διανεκῶς*. *i. q. uno tenore*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 114/5 totus iste versus -os est.

dianoea, -ae (-as) *f.*, *διάνοια*. *t. t. rhet. i. q. sententia, figura sententiarum*: CHAR. gramm. I 283, 16 schema -as a schemate lexeos hoc distat quod . . . alterum in contemplatione animi sensusque versatur *seqq. 15 species* (DIOM. gramm. I 443, 11 DON. gramm. IV 395, 8). IVL. RVF. rhet. 18 p. 43 -a haec figura fit proprie cum proponitur non id quod fieri oportet, sed quod fit. applicatur huic figurae etiam *χρεία*, sententia necessaria. POMP. gramm. IV 299, 19 schemata -as ad oratores pertinent, ad grammaticos lexeos (300, 28 DON. gramm. IV 397, 5 GRAMM. suppl. 180, 23. 268, 27). RVT. LVP. 1, 1 *in titulo* schemata -as ⟨et lexeos⟩ ex Graeco versa Gorgia. DIOM. gramm. I 440, 25 DON. Ter. Hec. 46. 58. 551. 810 Phorm. 232. 294 MART. CAP. 5, 561.

dianomē, -ēs *f.*, *διανομή*. *fere i. q. distributio sportularum*: PLIN. epist. 10, 116, 2 in speciem -es incidere (TRAIAN. Plin. epist. 10, 117, 1).

diapantōn, *διὰ πάντων*. *i. q. omni ex parte*: CORP. XIV 2977 pantomimo sui temporis primo, hieronicae solo in urbe coronato -on ab impp. . . . Severo et Antonino (VI 10117 ton dia panton [*i. τῶν διὰ πάντων*]. X 3716. *cf. Dessau ad n. 5189*). *fortasse huc pertinet* AMBR. in psalm. 118 serm. 5, 21 dia panton (*trad.* pantos) enim omne tempus significat et per omnia.

diapasma, -atos *n.*, *διάπασμα*. *i. q. pulvis quidam odoriferus, pastillus, unguentum* (SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 27): PLIN. nat. 13, 19 siccis odoribus constant quae -ta vocantur. 21, 125. 133. MART. 1, 88, 5 quid quod olet gravius mixtum -e virus? *cf. de re Daremberg-Saglio dict. 3, 157.*

⁑diapāsōn, *διὰ πασῶν sc. χορδῶν*. *t. t. musicae: definitur*: PLIN. nat. 2, 84 septem tonis effici quam -on harmoniam vocant, hoc est universitatem concentus. CENS. 13, 5 in quibus *sex tonis* sit -on symphonia. PS. CENS. frg. 12, 5 sex *toni* -on. MACR. somn. 1, 6, 43 -on constat ex duabus *symphoniis* id est diatessaron et diapente (1, 6, 44). 2, 1, 17 MART. CAP. 7, 737. 9, 951 -on autem sonos habet octo, spatia septem, tonos sex *cqs.* CASSIOD. art. 5 p. 1210[A] -on symphonia est quae etiam diocto dicitur, constat ex ratione diplasia, hoc est duplex. fit autem per sonitus octo, unde et nomen accepit, sive diocto sive -on . . . -on ergo dicta est quas ex omnibus sonitibus constans *eqs.* 5 p. 1211[C] var. 2, 40, 6. VITR. 1, 1, 9. 5, 4, 7 graeceque *συμφωνίαι* dicuntur sex, diatessaron, diapente, -on et disdiatesseron et disdiapente et disdiapason. 5, 5, 5 *al.* CENS. 10, 11. 11, 3 CHALC. comm. 35. 44. 45. 46 MART. CAP. 2, 107. 108. 199. 7, 733. 9, 944. 950 BOETH. arithm. 1, 1 p. 11. 2, 48 p. 156 mus. 2, 20 *al.*

⁑diapente, *διὰ πέντε*. 1 *t. t. musicae: definitur*: CENS. 10, 10 alia symphonia trium *tonorum* et hemitonio quam vocant -e. 13, 4 tres *toni* et dimidius -e. MACR. somn. 1, 6, 43. 2, 1, 16. 25 -e constat ex tribus tonis et hemitonio et fit de hemiolio. BOETH. mus. 1, 18 -e consonantia vocum quidem est quinque, intervallorum quattuor, trium tonorum et minore semitonio (1, 34 MART. CAP. 9, 951). CHALC. comm. 44 secunda symphonia, quae ex quinque primis modulis constat, -e cognominata est. CASSIOD. art. 5 p. 1210[A] -e symphonia est quae constat ex ratione hemiola et fit ex sonitibus quinque, unde etiam nomen accepit. p. 1211[A]. VITR. 1, 1, 8. 16. 5, 4, 7 *saepe.* CENS. 10, 9. 11. 11, 3 *al.* CHALC. comm. 45. 46 *al.* FVLG. myth. 3, 9 MART. CAP. 2, 107. 9, 950 BOETH. arithm. 2, 48 p. 159 mus. 1, 7. 10. 2, 25. 5, 18 *persaepe.* CASSIOD. art. 5 p. 1210[B] *al.* 2 *t. t. medicorum i. q. potio ex quin-*

que speciebus composita, ἡ διὰ πέντε ἀντίδοτος: VEG. mulom. 1, 64 quam *potionem* specierum numero -e graeco vocabulo nuncupant. PELAGON. 5 ad omnem morbum ... to -e *seqq. quinque species.* 449 VEG. mulom. 1, 10, 6. 1, 11, 9. 1, 15, 2 *persaepe.* CAEL. AVR. chron. 4, 7, 101 *al.*

⁑diaphōnia, -ae *f., διαφωνία. t. t. musicae*: ISID. orig. 3, 19, 3 cuius (*sc. symphoniae*) contraria est -a, id est voces discrepantes vel dissonae. GLOSS. -a dissonantia. *al.*

diaphora, -ae *f., διαφορά. t. t. rhet.*: RVT. LVP. 1, 12 -a: hoc schema est, cum verbum iteratum aliam sententiam significat ac significavit primo dictum ... in Ennio (*scaen. 408*). *i. q. differentia*: IVL. VICT. rhet. 11 p. 411 *est* -a inter utrumque (*sc. epicheirema et enthymema*).

⁑diaphorēsis, -is *f., διαφόρησις.* **1** *t. t. rhet.*: SCHEM. dian. 33 (rhet. p. 75) -is differentia personarum: Cicero in Phil. (2, 42) ille ... tu. CASSIOD. in psalm. 36, 22 per quam *figuram -is* fit differentia personarum, inter iustum et impium contrariam sibi distantiam facit. **2** *t. t. med.: i. q. defectio, dissolutio virium*: THEOD. PRISC. log. 35 *est* totius corporis et virium plena resolutio, quam cardiacam -in appellamus. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 quibusdam -is, quibusdam spasmus. 1, 11, 85 ne latenter effusione frequenti aegrotantes in -in veniant. 1, 15, 143 defectio atque -is sequitur. 2, 33, 182. 2, 37, 217 occulta -i contabescunt. *al.* *i. q. sudatio, evaporatio*: DIOSC. 5, 33 -in praestat. 5, 150. CAEL. AVR. acut. pr. p. 482 cardiace -in: sudor cardiaci (*cf.* GLOSS. III 599, 52). 1, 9, 68 occulte in -in venire posse aegrotantes ... frigus -in ... temperat. 2, 33, 175 aiunt disiectionem sive -in ... fieri. 2, 36, 189 parva enim passio -in pati non potest. 2, 37, 205. PHILAGR. med. 3 p. 102 quodsi calidus non multum extiterit locus, in quo phlegmone est et necesse sit -in fieri. ORIBAS. eup. 2, 1 syn. 4, 13 *saepe.*

⁑diaphorētīcus, -a, -um, *διαφορητικός. t. t. med.: quod diaphoresin movet, praecipue de sudando, hic illic de alvo solvenda, necnon de cardiaco*: GLOSS. -a *διὰ σπερμάτων.* SORAN. p. 99, 5 melinen -um a foris bene imponimus. PHILAGR. med. 4 p. 114 *malagma* quod multum -um i. e. malacticum facit ad hypochondriorum tensuras, solvit enim duritias. p. 116 -a et malactica medicamenta (DIOSC. 5, 132 CASS. FEL. 17 p. 24). THEOD. PRISC. log. 35 est autem totius corporis et virium plena resolutio quam cardiacam -in appellamus. DIOSC. 1, 29 oleum virtutem habet calidam et -am (1, 32. 138. 2, 145 *persaepe sim.* ORIBAS. eup. 2, 115). 5, 33 *al.* CAEL. AVR. acut. 1, 17, 166 -am facit solutionem. 2, 10, 74 per immodicum fluxum -us ... affectus. 2, 36, 189 signa futuri sudoris -i an salutaris. CASS. FEL. 18 p. 26 -is cataplasmatibus (21 p. 35). 21 p. 34 -is adiutoriis. 52 p. 136 *sanatio* in frigidiori *podagra* calefactoria et eiectoria quam Graeci -am vocant. ORIBAS. syn. 1, 7 unctionibus. 1, 28 balnea. 6, 26 oleum. eup. 2, 1 A 9 folia. 2, 1 A 23 *sacpe. nota comparat. Graecum*: ORIBAS. eup. 2, 1 A 36 leptomerestera et -cotera est. 2, 1 B 8 *herba* -cotera. 2, 1 E 3 vetus oleus -coterus. *substantivi vice i. q. cardiacus*: THEOD. PRISC. log. 38 *cataplasmata* -is ordinata sunt. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 171 gravius -um delirare. 2, 36, 188 -os adiuvantes.

diaphorico, -āre *cf.* diaphoreticus. *i. q. solvere*: DIOSC. 2, 105 *coliculus agrestis* vulnera sordida purgat et -at humoris (2, 122 W. *δύναμιν ἔχει ... διαφορητικὴν οἰδημάτων*).

⁑diaphragma, -atis *n., διάφραγμα. t. t. med. i. q. transversum saeptum* (CELS. 1 pr.), *discrimen* (CAEL. AVR. chron. 1, 4, 75. 2, 11, 127. 5, 10, 99), *discretorium* (CAEL. AVR. chron. 2, 12, 143): VINDIC. gyn. p. 438ᵉ superposita sunt praecordia quod Graeci frenans (*i. φρένας*) vel -a vocant. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 90 quo *loco* discernitur venter quem -a vocant. *nota scripturam*: VINDIC. gyn. p. 439ᵈ diafraima (*ut saepe alibi* i *pro* g). p. 439ᵉ -an (*acc. sing.*). GLOSS. III 599, 38 deagfragma. HIPPOCR. progn. 19 *al.*

diap(h)thora, -ae, *διαφθορά. t. t. med.*: CHIRON 256 corruptio sanguinis quam Graeci -am appellant (266. *cod.* dyafora).

diaporēsis, -is *f., διαπόρησις. t. t. rhet.*: AQVILA rhet. 10 -is addubitatio. hac utimur cum propter aliqua volumus videri addubitare et quasi ab ipsis iudicibus consilium capere (= MART. CAP. 5, 523). *sim. definit* IVL. RVF. rhet. 9 (SCHEM. dian. 32) CASSIOD. in psalm. 129, 3. 138, 6. *afferri solent haec exempla*: CIC. Verr. 5, 5 Cluent. 4 dom. 22 or. frg. A VIII 1. DON. Ter. Ad. 625. 789 Eun. 1044 Phorm. 186 Hec. 361. 516 SCHOL. Stat. Theb. 1, 41. 3, 551.

diaporētīcus, -a, -um, *διαπορητικός.* FORTVN. rhet. 1, 10 p. 89 quod est -um? in quo addubitatio est nec quidquam certi affertur (*agitur de genere quodam controversiae*).

⁑diapsalma, -atis (*apud* HIL. -ae: psalm. 51, 11. 19. 65, 27; -ī: 53, 9. 65, 16. 142, 8) *n., διάψαλμα. t. t. musicorum i. q. intervallum, pausatio. longas definitiones exhibent*: HIL. psalm. instr. 23 -a quod interiectum plurimis psalmis est cognoscendum est demutationem aut personae aut sensus (in psalm. 2, 8 CASSIOD. in psalm. praef. 11 ISID. orig. 6, 19, 16) sub conversione modi musici incohari aut sicubi -a intercesserit aut aliquid aliud dici aut etiam ab altero dici aut in altero artis musicae modulo cantari intellegendum sit. HIER. epist. 28 *inscribitur et tota est* de -e, *ex. gr.*: 28, 2, 1 quidam -a commutationem metri esse dixerunt, alii pausam spiritus (GLOSS. -a spiritus pausat), nonnulli alterius sensus exordium, sunt qui rhythmi distinctionem et ... cuiusdam musicae varietatis nobis nihil horum videtur, cum Aquila ... sela (*hebr.*) hoc est -a ... semper transtulerit (AVG. in psalm. 4, 4 EVCHER. instr. 2 p. 145 GREG. TVR. in psalm. praef. ISID. orig. 6, 19, 14 GLOSS. III 515, 24. IV 229, 9) ... -a est indicium silentii *eqs.* ISID. orig. 6, 19, 15 quidam vero Graecum verbum existimant quo significatur intervallum psallendi ... -a vero interpositum in psallendo silentium *eqs.* HIL. in psalm. 2, 9. 51, 11 intercessio -ae (51, 19. 142, 8). 53, 9 interventu -i. 65, 16 interiectio -i. *al.* OPTAT. 4, 3 p. 104, 19 AMBR. in psalm. 38, 23 HIER. epist. 26 tract. in psalm. 75 p. 46, 8 in Hab. 2, 3 *saepe.* PS. RVFIN. in psalm. 9, 20 interposito -e. *al.* CASSIOD. in psalm. praef. 16 p. 22ᴮ -a tantum interiecta. 86 div. 1396 *al.*

diapsōricus, -a, -um, **διαψωρικός; cf. ψωρικός, ψωρά. collyrium*: MARCELL. med. 8, 206 collyrium -um. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) *cf.* ind. p. 605 (*scribitur etiam* diabs-, dabs-, diasp-, diasph-).

diapsȳchon (*διαψῦχον*) epithema PLIN. VAL. 1, 6. *i. quod frigidat.*

diapȳrion *v.* zopyrion. **diaqueticus** *v.* diachyticus.

diaristolochia *v. p. 951, 65.*

⁑diārium, -ī *n.* [*a* dies. *Th.*]. CHAR. gramm. I 33, 29 neutra semper pluralia ... -a (PROB. app. gramm. IV 196, 11 EXC. Bob. gramm. I 550, 3. *sed hoc nonnisi ad 2 pertinet* [*ex coni.* CAES. civ. 3, 53, 6]).

1 *i. q. commentarius diurnus, ephemeris*: ISID. orig. 1, 44, 1 ephemeris ... appellatur unius diei gestio; hoc apud nos -um vocatur, nam quod Latini diurnum, Graeci ephemerida dicunt. *cf.* GLOSS. IV 228, 24 -a actio (*an* actiones?) sed unius diei. 56, 41 acivos et unius diei (*sed cf. l. 31*). ASELL. hist. 1 quasi qui -um scribunt quam Graeci *ἐφημερίδα* vocant. *cf.* GELL. 5, 18, 7. **2** *i. q. cibaria diurna, victus diurnus servorum, militum, captivorum sim. notione vilitatis ubique subeunte*: GLOSS. -um *σιτόμετρον. ὀψώνιον.* a cibo, sed unius dici (*cf. l. 26*). CIC. Att. 8, 14, 1 iis -is (dictis *nonnulli codd.*, congiariis *Klotz*) militum celeritatem incitat. HOR. epist. 1, 14, 40 cum servis urbana -a rodere mavis. SEN. contr. 9, 4 (27), 20 introductus est ex carcere in senatum postulaturus, ut -a acciperet. PETRON. 24 post asellum -a non sumo (*proverbialiter i. post delicias vilia non curo*). CORP. IV suppl. 4000. 6733 (*periit*) ex XIIII. K. Apriles -a reliquimus (VLP. dig. 34, 1, 21 -is vel cibariis relictis). PETRON. 75 thraecium (*i. armaturam*) sibi de -is fecit, archisellium de suo paravit. MART. 11, 108, 1 Lupus usuram puerique -a poscunt. SCAEV. dig. 34, 1, 20, 1 publica -a et vestiaria praestari. *nota de bestiis*: PETRON. 136 *anseres* solebant ab anu -a exigere. **3** *i. q. merces cotidiana*: GLOSS. -um est salarium. -a cottidianaria (?) salaria.

⁑diarrhoea, -ae *f., διάρροια. traditur* diarria *ex. gr. ap.* THEOD. PRISC. ORIBAS. ISID. GLOSS. *i. q. defluxio, solutio ventris. fuse definit* CAEL. AVR. acut. 3, 19, 192. 3, 22, 220. *cf. etiam* ISID. orig. 4, 7, 35 -a iugis ventris cursus sine vomitu. GLOSS. -a passio circa colum et intestina quae per ventrem sola diffinitur. CIC. epist. 7, 26, 2 tanta -a me arripuit (*sed fortasse Graecis litteris scripsit*). THEOD. PRISC. log. 37 CAEL. AVR. acut. exc. tit. 15 pr. p. 482 *al.* ORIBAS. syn. 1, 6 eup. 2, 1 B 10. *nota*: ORIBAS. syn. 9, 56 mihi ... videtur renum esse passionem diabitem quam aliqui ydropem ... alii autem -am, hoc est fluxum urinarum, aliqui vero diabitem ... vocant.

diarrhoicus, -a, -um, *διαρροϊκός. qui diarrhoia laborat*: THEOD. PRISC. log. 37 -i sola ventris molestia.

diarrhytos *v. nom. propr.* **dias** *v.* dyas.

diascena, -ae *f., διασκευή. t. t. rhet. i. q. una ex octo speciebus narrationis*: FORTVN. rhet. 2, 19 p. 112 est et -a quae res gestas non tam docet quam exaggerat.

diaschisma, -atis *n., διάσχισμα. t. t. music.*: BOETH. mus. 3, 8 p. 278 schisma est dimidium commatis, -a vero dimidium dieseos.

⁑diasōsta, -ae *m., διασώστης. i. q. ducum militarium genus, comes principis*: NOVELL. Iust. 130, 1 iudicum et tribunorum et comitum et -arum (*διασωστῶν*) et delegatorum. 130, 6 principes militiae et quocumque modo -as ... exercitus (*διασώζοντας τὸ στράτευμα, sc. qui deducunt*). *al.*

diastasis, -is *f., διάστασις.* ISID. diff. 1, 563 alii putant propter dissensionem animorum seditionem vocari quam Graeci -in vocant.

diastēma, -atis *n., διάστημα.* diastima *traditur apud* CHIRON. *dat. plur.* -atis: CENS. 13, 1. *formas primae coniugationis exhibent* CHIRON 6 -am (64). VEG. mulom. 1, 22, 3. *paenultimam corripit* SIDON. carm. 15, 64 diastĕma quintum.

i. q. spatium, intervallum, distantia: **1** *sensu locali*: BALB. grom. p. 102, 14 ex uno duorum punctorum -e. p. 102, 20 aequali -e conexi (p. 107, 14 HYG. grom. p. 183, 6). CHIRON 64 per longum ad -am oculi. 100 ut -a unius digiti in medio remaneat. SIDON. epist. 8, 11, 9 -ta zodiaca. CLAVD. MAM. anim. 1, 25 p. 92, 7 -ta planorum siderum vel circulorum vias vel cingulorum intervalla rimari. PASS. Felicit. 7 inter me et illum grande erat -a. **2** *sensu temporali*: **a** *speciatim: t. t. music.*: CENS. 10, 3 discrimen quo alter *φθόγγος* acutior est, alter gravior appellatur -a. CHALC. comm. 44 haec ipsa (*sc. principales partes canorae vocis*) constant ex certo tractu pronuntiationis quae dicuntur -ta. MART. CAP. 9, 948 -a est vocis spatium, quo acuta et gravior includitur. ISID. orig. 3, 20, 5 -a est vocis spatium ex duobus vel pluribus sonis aptatum. CENS. 10, 4 inter

infimam summamque vocem multa esse possunt . . . -ta. 10, 11 -a facere diapason. 13, 1 intervalla musicis -tis congrua. 13, 5 CHALC. comm. 44 *al.* IREN. 3, 7, 1 FVLG. myth. 3, 9 p. 76. 3, 10 p. 78 MART. CAP. 9, 950. 954 SIDON. epist. (carm. 14) 2 carm. 15, 64. *t. t. medic. fere i. q. ieiunium*: CHIRON 6 ut minus cibetur, ut possit per -am compositio corpori esse (= VEG. mulom. 1, 22, 3). 186. **b** *generatim i. q. intervallum*: PS. SORAN. puls. p. 278, 20 -a pulsus sui servantes. PS. THEOD. PRISC. add. p. 328, 21 -a faciat. CASS. FEL. 72 p. 173 post -a temporis modicissimi.

diastēmaticus, -a, -um *a διαστηματικός*. MART. CAP. 9, 937 horum illa *vox* quam in divisas partes certasque deducimus, -a nominatur et ei parti quae harmonica vocatur aptanda est. *adde*: BOETH. mus. 1, 12 omnis vox aut *συνεχής* est quae continua aut *διαστηματική*.

⁂**diastolē**, -ēs *f. a διαστολή*. 1 *t. t. gramm. i. q. distinctio, disiunctio, virgula* (*opp.* hyphen, apostrophe): DIOM. gramm. I 435, 11 huic (*sc. hyphen*) contraria est -e (SERG. gramm. IV 484, 14), dextera pars circuli ad imam litteram apposita. hac nota male cohaerentia discernuntur ut est 'conspicitur sus' (DON. gramm. IV 372, 5 SERG. gramm. IV 482, 12 MAR. VICTORIN. gramm. VI 194, 3 GRAMM. suppl. 230, 10 ISID. orig. 1, 18, 7. BEDA gramm. VII 271, 18 -e graece, latine interdictum *eqs.*). PS. PRISC. gramm. III 520, 10 -e quae distinctio latine dicitur *eqs.* POMP. gramm. V 132, 6 accentus tres, hyphen, apostrophe, -e. 2 *t. t. rhet.*: **a** *i. q. separatio*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 11 p. 50 *v. sub* diacope. **b** *i. q. explicatio*: DON. Ter. Eun. 515 dolo malo: quod autem addidit 'malo' aut *ἀρχαϊσμός* est . . . aut *ἐπίθετον* doli est perpetuum aut -c quia est et bonus. Ad. 377 istum maximum: -e, quia erant alii non maximi. SERV. georg. 3, 458 arida febris: ad -en ait aridam, quod febris est etiam frigida. **c** *i. q. differentia*: MACR. sat. 3, 6, 13 Asper *κατά* -en, inquit, Potitiorum (*sc. ait* VERG. Aen. 8, 270 Pinaria). 3 *t. t. medic.*: *i. q. allevatio*: PS. SORAN. quaest. med. 149 quid est -e? allevatio vel emissio aut percussio arteriae longitudine latitudine et profunditate sensibilis. PS. SORAN. quaest. med. 147 quid est sphygmos? pulsus qui fit per -en, id est allevationem arteriae et systolen id est arteriae depositionem a corde venientis. 4 *t. t. architect.*: GRAMM. suppl. 229, 33 proprie autem -e (*ante agitur de accentu*) est intercolumnium id est spatium quod fit inter columnas. stole enim dicitur columna, inde -e dicitur disiunctio.

diastolens, -ī *m.*, *διαστολεύς*. *i. q. dispunctor rationum, contrascriptor*: COD. Iust. 10, 71 (69), 4 boethos logistarum . . . -os quae vocabula publicis dicuntur subiacere necessitatibus.

diastrophē, -ēs *f.*, *διαστροφή*. *i. q. distortio oculorum*: INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 178 ⟨diac⟩hol(es) ad dias(trophen).

diastylos, -on *m.* [**διάστυλος*, *cf. σύστυλος. Th.*]. *t. t. architect.*: *i. q. rariores columnas habens*: VITR. 3, 3, 1 species autem aedium sunt quinque . . . pycnostylos, id est crebris columnis, systylos paullo remissioribus . . . -os amplius patentibus . . . araeostylos . . . eustylos. 3, 3, 3. 10. 3, 4, 3. 4, 3, 7.

diasyrmos, -ī *m.*, *διασυρμός*. *t. t. rhet. i. q. elevatio vel depressio*: AQVILA rhet. 15 p. 26 -os elevatio vel irrisio ea figura est qua ludentes quae dicuntur ab adversariis dissolvimus, qualis est ille locus pro Murena (*25 sqq.*) in Sulpicium totus de iure civili (= MART. CAP. 5, 525). ISID. orig. 2, 21, 42 -os ea quae magna sunt verbis minuit aut minima extollit. COMMENT. Lucan. 8, 360 nunc tantas ille lacessit: in -o legendum.

diasyrticus, -a, -um, *διασυρτικός*. *i. q. duplex, irridens*: SCHOL. Ter. p. 122, 8 -i vocantur qui vera loquentes auditores decipiunt. unde et -a narratio dicitur quae licet veraciter dicatur, ab auditoribus non creditur sicut hoc loco. GLOSS. -a locutio id est duplex. SPART. Carac. 10, 5 non ab re est etiam -um quiddam in eum dictum addere. SERV. Aen. 2, 80 oratio. SCHOL. Iuv. 5, 45 figura -a in Vergilium. HIER. adv. Rufin. 1, 1 praedicationis -ae strophis . . . lusisse. *adv.* **diasyrticē** *i. q. per irrisionem*: SERV. Aen. 2, 142 deridet. 2, 158 loquitur. 2, 193 an -e? SCHOL. Hor. ars 300 -e dicit Horatius (SCHOL. Iuv. 7, 227 -e dixit detrahendo). *graece* **diasyrticōs**: DON. Ter. Ad. 427 -os 'sapientia' dixit *eqs.*

⁂**diatessarōn** *a διὰ τεσσάρων*. *t. t. musicorum cf.* diapason *p. 952, 61 et* diapente *p. 952, 72. definitur ex. gr.*: PS. CENS. 12, 5 toni duo et dimidius -on nominantur. CHALC. comm. 44. 46 MACR. somn. 2, 1, 25 BOETH. arithm. 1, 1 CASSIOD. art. 5 p. 1210[D] MART. CAP. 7, 733. 737. 9, 950. 951. VITR. 1, 1, 8. 16. 5, 4, 7 *persaepe*. CENS. 10, 11. 11, 3 *al.* CHALC. comm. 35 epitritus in calculando idem est qui -on dicitur in canendo. 45 SCHOL. Hor. Vind. ars 203 FVLG. myth. 3, 9 MACR. somn. 1, 6, 43. 2, 1, 15 *al.* MART. CAP. 2, 107 *al.* BOETH. mus. 1, 10 -on quae est consonantia minima. *al.* *t. t. architect.*: TREB. Gall. 18, 5 ut primus ordo (*sc. porticus tetrastichae vel pentastichae*) pilas haberet . . ., secundus et tertius et deinceps -on (*i. inter quaternas pilas*) columnas. *t. t. medic., i. q. medicamentum ex quattuor speciebus compositum* (*cf.* diapente): MARCELL. med. 20. 22 *al.* PLIN. VAL. 3, 22 CASS. FEL. 28. 66. 69. 78 *al.* CORP. XIII 10021, 177 diatesseri(u)m (*sic*).

diathēcē, *plur.* -ae *f.*, *διαθήκη*. GLOSS. -e testamentum. -ae testamenta.

diathesis, -is *f.*, *διάθεσις*. *t. t. grammat. i. q. genus, species verborum*: MACR. exc. gramm. V 599, 14 accidunt verbis utriusque linguae numeri, figura, coniugatio, tempus, modus quem Graeci enclisin vocant, Latini, cum formis in qualitate posuerunt genus, quod apud Graecos -is nuncupatur. *t. t. medic. i. q. morbus, passio, plerumque oculorum*: MARCELL. med. 8, 195 hoc collyrium facit ad scabritudines et -es *tollendas* (INSCR. ocul. [Corp. XIII 10021] 110. 159). CAEL. AVR. acut. exc. pr. p. 480 stomatici (*i. stomachici*) -is. CASS. FEL. 1 p. 2 est cephalaea ex omni parte capitis inveterata passio quam Graeci chronias -es vocant. 23 reumatice -is id est reumatica passio. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) p. 607 *persaepe*.

? **diathima** distributio GLOSS. *fort. διάθεμα*.

diathyron, -ī *n.*, *διάθυρον*. VITR. 6, 7, 5 prothyra graece dicuntur quae sunt ante ianuas vestibula, nos autem appellamus prothyra quae graece dicuntur -a. *cf. de re Marquardt-Mau, Privatl. p. 236, 8.*

diātim *adv. a* dies. GLOSS. -m per singulos dies. de die in diem.

⁂**diatonicus**, -a, -um, *διατονικός*. *t. t. architect.* (*cf. l. 26*): PLIN. nat. 36, 172 medios parietes farcire fractis caementis -on (*sc. opus*) vocant (*corr. Jan*, diatonichon *B*, diemedion *F*). *t. t. musicorum* (*v. infra l. 32*): MART. CAP. 9, 949 alia *diastemata* convenientia, alia discrepantia, . . . alia -a. 9, 959 sex sunt notae *tetrachordorum divisiones*: -ae duae, mollis una, altera robusta. 9, 963 quod est in modulatione -a situm. BOETH. mus. 1, 22. 23 -i generis quinque tetrachorda (4, 6 p. 318). *al.*

⁂**diatonus**, -um, *διάτονος*. *t. t. architect.*: VITR. 2, 8, 7 interponunt singulos *lapides* crassitudine perpetua utraque parte frontatos quos -os (*sic trad.*) appellant qui maxime religando confirmant parietum soliditatem. *de re v. Blümner, Technologie III p. 145.* *substantivi vice* (*quid sit, non satis constat*): CORP. VIII 1273[k] ⟨di⟩atonis et exedris cum statnis. 14879 ⟨colum⟩nis et ziatonibus (*sic*). *t. t. music., genus modulationis*: VITR. 5, 4, 3 genera vero sunt modulationum tria, primum quod Graeci nominant harmonian, secundum chroma, tertium -on . . . -i vero quod naturalis est, facilior est intervallorum distantia . . . -o toni duo sunt continuati. PS. CENS. 12, 1 modulatio est modorum prudens dispositio, eius tres species, -os, chroma, harmonia. MACR. somn. 2, 4, 13 melodiae musicae tria genera: enharmonium, -um et chromaticum . . . medium, id est -um, mundanae musicae doctrina Platonis ascribitur. MART. CAP. 9, 942 enarmonios, chromaticos, itemque -os (*sic β, rell.* -us) quam extentam dicimus, indicia sunt generum modulandi. VITR. 5, 4, 6. 5, 5, 3. 5 *al.* MART. CAP. 9, 954. 956. 957. 964. 966 BOETH. mus. 1, 15. 21. 22 *al.*

diatrētārius, -ī *m.* [*a* diatretum (-a). *Th.*]. *qui vasa diatreta facit*: COD. Theod. 13, 4, 2 (*a. 337*; = COD. Iust. 10, 66) -i *in longa artificum enumeratione.*

diatrētus, -a, -um, *διάτρητος*. *i. q. perforatus*: VLP. dig. 9, 2, 27, 29 si calicem -um faciendum dedisti. *inde subst. n. pl.* diatrēta (*sc. vasa*): MART. 12, 70, 9 o quantum -a valent et quinque comati. *cf. de re Mau, PW. V 352 sq.* *i. q. diatretis similis*: PAVL. NOL. epist. 32, 13 paries . . . quasi -am (*Ducange*, diatritam *codd.*) speciem . . . praebet.

diatriba, -ae *f. a διατριβή*. GLOSS. -as conflictus. dissensiones vel disputationes. *i. q. schola*: GELL. 1, 26, 1 interrogavi in -a Taurum *eqs.* 13, 5 tit. Aristotelis successorem -ae suae eligentis (13, 5, 2 loci sui et magisterii). 17, 20, 4 me . . . recens in -am acceptum. 18, 13, 7 dialectico ex Platonis -a.

diatritaeus, -a, -um, **διατριταῖος*; *cf.* diatritos. *i. q. triduanus*: CAEL. AVR. acut. 1, 3, 35 alienatio intra -um vel post -um tempus.

⁂**diatritos**, -ī *f.* (*m.* SORAN. *l. 65*) *a* (*ἡ*) *διάτριτος* (*sc. ἡμέρα*). *t. t. medic. i. q. spatium ternorum dierum, praecipue primum triduum, ex quo quis aegrotare coepit*: CAEL. AVR. chron. 1, 3, 57 abstinentia usque ad tertium diem, quem Graeci -on vocaverunt (*cf.* 1, 4, 81. 2, 1, 20 ceteris trinis diebus, quas -on Graeci vocaverunt. 2, 7, 97). PHILVM. med. 2 p. 30 post -um . . . admiscebis pani uvas. SORAN. epit. 69 post duos . . . -os, id est sexta die, balneum utendum est. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 39 post primam -on. 2, 6, 26. 28. 32 in alia . . . -o (chron. 1, 1, 16). 3, 16, 127 *al.*

diatypōsis, -is *f.*, *διατύπωσις*. *t. t. rhet.*: AQVILA rhet. 2 p. 23 (*de λεπτολογία*) quod si hoc ipsum esse aliqui -in, hoc est descriptionem volunt. MART. CAP. 5, 524 -is est descriptio vel deformatio cum rebus personisque subiectis et formas ipsas et habitus exprimimus (= CASSIOD. in psalm. 30, 11. 90, 1 *exemplum ex CIC. Mil. 54 sumptum*). CASSIOD. in psalm. 125, 4 -is id est expressio habitus. *i. q. dispositio*: GREG. M. epist. 10, 8 ne quid super -im anderet expendere (*in eleemosynando*). PELAG. Greg. M. epist. app. 2 p. 441 super illam -in (*traditur* diacoposin).

[**diavivet**] *v.* diabius.

? **diaula**, *acc.* -an *f.* *nomen herbae nepetae*: PS. APVL. herb. 93 *cf.* DIOSC. 3, 35 W.

diaulos, -ī *m.*, *δίαυλος*. VITR. 5, 11, 1 in palaestris peristylia . . . ita sunt facienda, uti duorum stadiorum habeant ambulationis circumitionem quod Graeci vocant -on. HYG. fab. 273 his ludis vicerunt Zetes . . . dolichodromo, Calais . . . -o. *de re cf. Jüthner, PW. V 354.*

diaxylon *n., διάξυλον. nomen herbae aspalathi*: PLIN. nat. 24, 112 quem *fruticem* alii erysisceptrum, ... Syri -on vocant. DIOSC. 1, 20. GLOSS. aspaltum -on. diaziron. *v.* aspalathus *vol. II p. 798, 34.*

⁑diazeuxis, -is *f., διάζευξις. t. t. rhet. i. q. diaeresis*: VLT. SYLL. gramm. IV 263, 21 *v. sub* diaeresis. *t. t. musicorum*: BOETH. mus. 1, 20 disiunctio quae vocatur -is. 1, 25 -is appellatio quae disiunctio dici potest, quotiens duo tetrachorda toni medietate separantur. *al.*

diazōgraphus, -a, -um, *διαζωγράφος. i. q. imaginibus illustratus*: PS. AGENN. grom. p. 7, 21 quem *libellum* -um nuncupavimus (p. 26, 26).

diazōma, -atis *n., διάζωμα. t. t. architect. i. q. praecinctio theatri*: VITR. 5, 6, 7 gradus, -ta, pluteos, itinera, ascensus, pulpita, tribunalia.

dībacchātio (QVEROL. p. 40, 14) *v.* debacchatio.

dībacchor (IORD. Rom. 352. 369) *v.* debacchor.

dībālo, -āre [*a* dis *et* balare. *Th.*]. CAECIL. com. 249 tantam rem -are ut pro nilo habuerit (*i. q. differre, cf.* VARRO ling. 7, 103).

dibaphus, -a, -um, *δίβαφος (graece l. 25). i. q. bis tinctus (de vestibus, lanis; cf. Blümner, Technol. I 235)*: NEP. frg. 17 -a Tyria (PLIN. nat. 21, 45 in purpuras Tyrias -asque. PORPH. Hor. epod. 12, 21 purpuram Tyriam significat quae iterum [*cf.* STAT. silv. 3, 2, 140], id est bis tingi conchylio dicitur, unde hodieque -us appellatur. carm. 2, 16, 35/37 CASS. FEL. 42). HIER. epist. 64, 18, 2. *subst. n. i. q. vestimentum purpureum magistratus, metonymice i. q. magistratus*: CIC. Att. 2, 9, 2 Vatinii strumam sacerdotis -ῳ vestiant. epist. 2, 16, 7 Curtius noster -um cogitat, sed eum infector moratur (*i. magistratum petivit, sed deiectus est*).

dībatuo *v.* debattuo. **dibia** (NOT. Tir. 113, 28) *v.* dipsas.

⁑dibrachys (-us, -ī) *m., δίβραχυς. t. t. metricorum*: DIOM. gramm. I 475, 9 binarum syllabarum sunt hi primus pes -ys, bibrevis, pyrrichius vel pariambus vel hegemon graece dicitur. constat ex duabus brevibus temporum duum, ut deus (PS. BASS. gramm. VI 307, 4). CLEDON. gramm. V 30, 22 MAR. VICTORIN. gramm. VI 44, 13. 119, 17. 152, 3. 167, 30 -y. 207, 10 AVDAX gramm. VII 334, 7 TER. MAVR. 1365 *al.*

dībūcino, -āre. PAPIR. Cassiod. gramm. VII 163, 12 *inter exempla vocis* dis *in* di *mutatae ante* b (VEL. gramm. VII 65, 8). *exempla desunt.*

dica, -ae *f.* [*a gr. δίκη tractum. Th.*]. *legitur inde a* PLAVTO. *desunt genet. sing. et abl., cf.* PHOC. gramm. V 428, 19 -am et -as, utriusque numeri accusativum invenimus tantum. GLOSS. -arum dictionum. *t. t. iuris i. q. causa, actio, lis, sed spectat ubique ad res Graecas*: PLAVT. Aul. 759 tibi scribam -am (TER. Phorm. 127 [SCHOL. *ad l.* tibi ingeram causam]. 329 [DON. *ad l. δίκη* graece causa est, quae fit latine -a, ut *ἀκτή* acta, *Καλλιόπη* Calliopa]. 668 CIC. Verr. 3, 37. 42. 59). Poen. 800 subscribam homini -am. TER. Phorm. 439 -am tibi impingam grandem. CIC. Verr. 3, 37 -as sortiturum Syracusis iste edixerat (*i. iudices ad litem dirimendam eligere.* 3, 38. 42. 44). 3, 38 iste omnibus -is diem distulit. FRONTO p. 54, 13 N. in -is (*Bücheler, trad.* in dicia).

dicābulum, -ī *n.* [*a* dicere *ductum esse videtur, cf.* vocabulum. *Th.*]. *i. q. nugae*: MART. CAP. 8, 809 *quod* semper deridebas vatum tumores -is cavillantibus saleque contenta. dicibulum: TERT. adv. Val. 20 satis meminerat Ptolemaeus puerilium -orum.

dicācitas, -ātis *f. a* dicax. QVINT. inst. 6, 3, 21 -s sine dubio a dicendo ... ducta est. CIC. de orat. 2, 218 duo genera ... facetiarum, alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve, illa a veteribus superior cavillatio, haec altera -s nominata est (orat. 87. IVL. VICT. rhet. 17 p. 428 *fusius explicat* CIC. *secutus*). GLOSS. *εὐστομία*. eloquentia. brevis et acuta dictio ad hominum risus. est brevis et acuta dictio vel risus apta. -es risum (*plur. etiam* SIDON. carm. 23, 440). *i. q. facete, mordaciter dictum, irrisio, maledicentia, scurrilitas sim.*: CIC. de orat. 2, 219. 244 scurrilis oratori -s magnopere fugienda est (QVINT. inst. 6, 3, 29 SVET. Vesp. 22). 2, 247 -is moderatio ... distinguet oratorem a scurra. Brut. 172 cum ... praecone -e certare. Att. 1, 13, 2 sine -e ridetur. SEN. dial. 7, 10, 2. QVINT. inst. 6, 3, 42 in narrando ... Cicero consistere facetias putat, -em in iaciendo. TAC. dial. 29 parentes nec probitati neque modestiae parvulos assuefaciunt, sed lasciviae et -i. SVET. Vesp. 23 -em affectabat in deformibus lucris, ut invidiam aliqua cavillatione dilueret transferretque ad sales. APVL. met. 1, 7 -s tinnula. 1, 12 -is ... paeniteat. PORPH. Hor. epod. 6 pr. cum -is amaritudine (SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 82). epist. 1, 18, 81/82 rabiosae -is fuit. 2, 2, 60 fuisse magnae -is quam vult intellegi de nigro sale. IVL. RVF. rhet. 7 p. 40 non tamen sine -e concinna (*de sarcasmo*). AMM. 16, 10, 13 -e plebis delectabatur. SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 18 haec -s praeconis istius non minus urbanitatis habuisse videtur quam asperitatis. AVG. op. imperf. 5, 15 festivissima -e. MACR. sat. 1, 7, 2 erat amarulenta -e et lingua procax. 2, 3, 14 somn. 2, 16, 16. SIDON. carm. 23, 440 risus, serietas, -es.

dicāciter *v.* dicax.

dicāculus, -a, -um [*a* dicax *deminutive. Th.*]. *i. q. loquax, garrulus*: PLAVT. Asin. 511 satis -a es amatrix. *i. q. aliquantulum dicax, lepidus, facetus, salsus*: PLAVT. Cas. 529 nisi sim doctus ac -us. APVL. met. 2, 7 lepida alioquin et -a puella (POMER. 3, 6, 5 illa *femina* -a). SPART. Hadr. 20, 8 ioca eius plurima extant. nam fuit etiam -us. *de re*: APVL. met. 3, 13 sermone -o. *adv.* **dicāculē.** *i. q. facete*: APVL. met. 1, 9 in eam -e probrum dixerat. 8, 25 si praeco lurchonem tractabat -e.

dicaeologia, -ae *f., δικαιολογία. t. t. rhet.*: RVT. LVP. 2, 3 -a: hoc fieri solet cum aequitatem causae quam maxime brevi sententia complectimur, *sq. locus Lysiac.*

dicaeologicus, -a, -um, *δικαιολογικός. t. t. rhet.*: FORTVN. rhet. 1, 14ᵇ p. 92 -a (*sc. qualitas*) id est iuridicialis facit statum an non? non. IVL. VICT. rhet. 3, 4 p. 379 *sunt* qualitatis primae species duae secundum M. Tullii auctoritatem (*inv. 1, 14*) ... pragmatica, id est negotialis et -a id est iuridicialis.

dicamen *v.* dictamnus. **dicātē** *adv. v. sub* 1. dico.

dicātio, -ōnis *f. a* dicare. GLOSS. *ἀφοσίωσις. καθοσίωσις. εὐτυχις (εὐχή?)*. ordinatio. consecratio. ad -em *πρὸς καθοσίωσιν.* **1** *i. q. professio de civitate mutanda*: CIC. Balb. 28 neque solum -e, sed etiam postliminio potest civitatis fieri mutatio. **2** *i. q. allocutio honorifica, titulus praesidis, dignatio*: DECRET. imp. Licin. Lact. mort. pers. 48, 4 scire tuam -em convenit placuisse nobis. 48, 6 intellegit -o tua (*Euseb. hist. eccl. 10, 5, 8 θεωρεῖ ἡ σὴ καθοσίωσις*). ANVLIN. Aug. epist. 88, 2, 1 libellum sine signo obtulerunt -i meae atque impendio postularunt. COD. Theod. 11, 30, 1 (*a. 313*) -is tuae est ... adnectere. 5, 14, 4 (*aevo Constantii*) adeant tuae -is officium (9, 30, 21 [*a. 340*]). CASSIOD. var. 11, 7, 3 -is tuae solemni moderamine custodito (*de iudicibus provinciarum.* 11, 9, 2). COD. Iust. 11, 66 (65), 2 pr. tuae -is (*sc. comitis rerum privatarum*). *huc pertinere videntur*: PS. AVG. quaest. test. I 5, 1 ut per hoc et -em suam et meritum eius probaret *Abel.* 117, 6 ne quod -i eius (*sc. Isaac*) impedimentum afferret. **3** *i. q. dedicatio, consecratio*: CORP. XI 6360 (*Pisauri, saec. III med.*) plebs urbana ob merit(a) eius ex aere conlato. cuius -e dedit decurionibus *eqs.* CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 12 gratum ... hoc mihi -is tuae munus fuit (*de libro principi dedicato*). CORP. VIII 1296 (*a. 379—383*) -em statuae. *adde*: AMBROSIAST. in I Cor. 12, 3 ipsa professio remissionem acquirit peccatorum, sicut exaggerat -o idolorum. in I Col. 1, 10 fida mentis -o et robur fidei. **4** *i. q. praedicatio, laus*: COD. Theod. 9, 34, 2 (*a. 320*) praedicabilis erit ad -em publicam merito perventurus.

dicātor, -ōris *m. a* dicare. *is qui dicat rem sacram*: LEX luci Spolet. (Corp. XI 4766) 2, 9 eius piacli moltaique -e exactio est⟨od⟩. *cf.* HESYCH. *δικάτωρ: ὁ διπλασίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων (nisi est δικτάτωρ, v. Immisch, Leipziger Stud. VIII 337. etiam* GLOSS. -r imperator *pertinet ad* dictator). *i. q. dicax* (*cf.* dicabulum): GLOSS. V 408, 54 -r qui verbis bene iocatur.

dicātus, -a, -um *v.* 1. dico.

dicāx, -ācis *adi.* [*cf. c.* dicis (causa), dicere, maledicus *sim. Th.*]. *comparat.*: CIC. de orat. 2, 244 LIV. 32, 34, 3. *superl.*: PETRON. 113 SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 82 SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 2. GLOSS. *εὔστομος. λεκτικός. σκώπτης. στώμυλος.* multiloquus reprehensor. qui bene verbis iocatur. qui verbis honeste loquitur. dicas (*i.* -ax) quedole (*anglosax.*). dica⟨ce⟩m quedol (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO; *cf. etiam* maledicax.

i. q. facete loquax, urbanus, salsus, notione irridendi, maledicendi plerumque subeunte: DON. Ter. Eun. prol. 6 -es dicuntur, qui iocosis salibus maledicunt. SCHOL. Hor. sat. 1, 4, 83 -es: faceti, iocosi. -es sunt qui risum movent maledicendo, qui habent ioca mordacia. ars 225 -es autem iocosos, liberos, ad dicendum mordaces (*sed* SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* -x dicitur qui multa dicit). **1** *de personis*: PLAVT. Truc. 683 -x sum factus. CIC. Quinct. 11. Cael. 67 faceti, -es (de orat. 2, 221. orat. 90 non tam -x quam facetus). Phil. 2, 78 populum. de orat. 2, 244. 246. 254. CATVLL. 22, 2 venustus et -x (SEN. dial. 2, 17, 3) et urbanus. HOR. sat. 1, 4, 83 famamque -is (*subst. vice*). ars 225 Satyros. LIV. 32, 34, 3 -ior natura. SEN. contr. 10, 5, 22 disertus homo et -x (PETRON. 113 homo -issimus. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 4 p. 168 disertis ac -bus hominibus). SEN. dial. 5, 8, 4 -x contumelia, petulans iniuria. 5, 22, 5 cum hos -es fame domuisset. QVINT. inst. 5, 3, 14. 6, 3, 21 Demosthenem urbanum fuisse dicunt, -em negant (PLIN. epist. 4, 25, 3). 6, 3, 41 *Siculi* lascivi et -es. 6, 3, 57. TAC. ann. 5, 2 -x ... Tiberium acerbis facetiis irridere solitus. SVET. Iul. 49 rhet. 29. AVSON. 191, 32 sale multo lingua -x. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 32. epist. 1, 18, 82 Theon fuit -issimus et maledicus. SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 2 praeconis ... -issimi. SIDON. epist. 3, 13, 2 loquax ipse nec -x. carm. 23, 167 arguti teneri, graves, -es. [RVRIC. epist. 2, 40 p. 425, 3 *v. p. 966, 77.*] *adde*: GLOSS. Aiax (*tamquam fictum ab* aio) ... -x. **2** *de rebus personatis*: SEN. Med. 113 festa -x fundat convicia fescenninus, solvat turba iocos. MART. 1, 91, 13 quod bucca est vetuli -x cinaedi (*metonymice*). GELL. 12, 2, 1 res atque sententiae *Senecae* ... levi et quasi -i argutia. *adv.* **dicāciter** *fere i. q. loquaciter*: PS. ATHAN. ad mon. 4 p. 74ᵇ saepius scandala vulgi -r gignuntur.

dicentārius, -ī *m. a* dicere? *reperitur etiam scriptum* dicend-, decent-, decentu(-o-)rius. GLOSS. *ῥήτωρ. δικανικός. δημήγορος.* dictor causarum vel iudex. promptus. paratus. ingeniosus. splendidus (*quod potius cum* decet *conferendum videtur*).

⁑dicentētum, -ī *n., δικέντητον. medicamentum*: INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 42 ad sedationem. 81. 128 post impetum (211). 213 *al.*

dicephalos *adi.*, *δικέφαλος*. *i. q. tumor quidam faucium*: CASS. FEL. 35 alia *uva* -os appellata est vel bicapita.

dicerno *v.* discerno.

dichalcon, -ī *n.*, *δίχαλκον*. *i. q. quarta pars oboli*: VITR. 3, 1, 7 asses aequos scx quos obolos appellant, quadrantcsque obolorum, quae alii -a, nonnulli trichalca dicunt. *sed cf.* PLIN. nat. 21, 185 obelus *efficit* decem chalcos *et sub* chalcus *vol. III p. 984, 77 sqq.*

dichomēnion, -ī *n.* [**διχομήνιον, cf. διχομηνία. Th.*]. *nomen herbae paconiac*: PS. APVL. herb. 64 (DIOSC. 3, 140 W. *μήνιον*).

dichōnentus, -a, -um [**διχωνευτός, cf. χωνεύειν. Th.*]. *i. q. acs bis conflatum, adulteratum*: COD. Thcod. 11, 21, 1 (*a. 371*) aes quod -um vocatur . . . de usu penitus et conversatione tollatur.

✠**dichorēus**, -a, -um, *διχόρειος*. *apud posteriores scribitur plerumque* dichorius. *t. t. metricorum i. q. ditrochaeus*: CIC. orat. 212 -us vocatur cum duo extremi chorei sunt, id est e singulis longis et brevibus. explanandum est enim quoniam (*Stangl*, quod iam RVFIN. gramm. VI 567, 30, quod *codd.*) ab aliis eidem pedes aliis vocabulis nominantur (MAR. VICTORIN. gramm. VI 90, 18 PS. BASS. gramm. VI 308, 10 AVG. mus. 2, 8, 15). CIC. orat. 214 'comprobavit'; hoc -o tantus clamor contiouis excitatus est, ut admirabile esset. 224 'aestimasti', -o finitur. QVINT. inst. 9, 4, 95. 103 claudet et -us, id est idem pes sibi ipse iungetur, quo Asiani sunt usi plurimum. 9, 4, 105 GRAMM. suppl. 179, 13 AVG. mus. 2, 11, 20.

dichotomēma, -atis *n.*, *διχοτόμημα*. *i. q. divisio per medium*: HIER. vir. ill. 57 *Tryphon composuit librum* de -bus. *spectat ad Vulg. gen. 15, 9 sqq., ubi de tribus bestiis trimis in medium divisis agitur; inde* GLOSS. V 356, 29 *et* 405, 31 *perperam interpretantur* de -bus de coaetaneis.

dichotomos *adi.*, *διχότομος*. *i. q. dimidiatus*: FIRM. math. 4, 1, 10 *est* luna aut synodica aut plena aut -os aut menoides aut amphicyrtos. MACR. somn. 1, 6, 54 *luna* divisi orbis excrescit et -os tunc vocatur. MART. CAP. 7, 738 primo est *luna* corniculata, quam menoidem Graeci vocant, deinde medilunia, quam dic⟨h⟩otomon (*codd. lectionem recte defendit Skutsch, διάτομον vulg.*).

dichrōmos, -ī *f.*, *δίχρωμος*. *nomen herbae peristereonis*: PS. APVL. herb. 4 (DIOSC. 4, 60 W.).

dichronus, -a, -um, *δίχρονος*. *scribitur etiam* -os, -on. *t. t. metricorum i. q. de vocali vel syllaba longa quae habet duas moras* (*cf. F. Kuhn, Symbolae ad doctrinae π. διχρόνων historiam, Wratisl. 1892, 27 sqq.*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 43, 23 additamento temporum processerunt ... a disemo ad duodecasemum seu a -o ad duodecachronum. CLEDON. gramm. V 27, 24 Latinae vocales quia -ae sunt, breves singula tempora habent, longae bina (EXPLAN. in Don. gramm. IV 533, 24 brevem monochronon, longam -on appellamus. duo enim longa syllaba habet tempora, positionis et naturae. MART. CAP. 9, 982 maior anapaestus elationem . . . suscipiet, quae monochronos esse dicatur, positionem -on habere monstratur). *t. t. grammat. i. q. vocalis anceps, liquidus, bitempus* (*Priscian.*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 31, 19 *vocales* gemina virtute temporum praeditae, dum corripiuntur aut acuuntur, unde haud immerito nostri auctores -os pronuntiarunt. TER. MAVR. 357 ceteras tres *vocales* (*sc.* α, ι, υ) quae supersunt, *-ovς* cognominant, corripi quod saepe eaedem, saepe produci valent (= 1306). 364 omnibus sed quinque semper utitur ceu -is. 398. FORTVN. gramm. VI 279, 6 vocales nostras -as esse (SERV. Aen. 1, 535 POMP. gramm. V 106, 6. SERG. gramm. IV 476, 24 Latini omnes vocales -as habent ... Graeci tres [α, ι, υ]. AVDAX gramm. VII 325, 22 FRG. Bob. gramm. VII 538, 13 EXPLAN. in Don. gramm. IV 522, 2 *sqq.* BEDA gramm. VII 228, 12 *al.*). MAX. VICTORIN. gramm. VI 219, 26 *al.* GRAMM. suppl. p. 224, 2.

dichrȳson, -ī *n.*, *δίχρυσος*. *t. t. metrolog.*: EPIPHAN. de mensur. 39 bis aureum antiqui vocabant argentei medietatem, id est -on.

dīcibilis, -e *a* dicere. GLOSS. -e *λεκτόν*, *ῥητόν*, *λόγος*, *κλῆρος* (*λῆρος Schoell*). AVG. dialect. 5 (*ex Varrone*) quidquid autem ex verbo non auris, sed animus sentit et ipso animo tenetur inclusum, -e vocatur . . . haec igitur quattuor distincta teneantur, verbum, -e, dictio, res . . . quod dixi -e, verbum est nec tamen verbum, sed quod in verbo intellegitur et animo continetur significat. serm. 188, 2 si forte ibi possit esse -is, ubi voluit esse visibilis. FACVND. defens. 7, 5 p. 695[B] sapientes nostri non solum -e sibi hoc esse, verum etiam nobis credibile putaverunt.

dīcibula *v. p. 957, 51.*

dicico. *i. q. dico*: VIRG. gramm. epist. 3 p. 137 sunt qui frequentativa forma sic utuntur, si idem verbum iterato scribere voluerunt ut 'vincovinco' . . . foede tamen scribendi hoc moderantur dicentes 'vincinco' . . . sic -o et dixixi, lelego et lelegi.

? **dicimenta** tacne (*anglosax. i. 'cum signis'*) GLOSS. V 409, 5. docimento *coni. G. Götz.* *Gudeman.*

✠**dicio**, -ōnis *f.* [*cf. c.* dicere, dicis (causa), dictator. *Th.*]. *de forma: scribitur* -c- *ubique fere cum in codicibus tum in titulis* (*velut*: LEX repetund. [Corp. I 198] 1 ACT. Arv. *bis.* CORP. VI 920, 8 in dici⟨onem⟩). -t- *legitur in parte codicum deteriorum.* -cc- *legitur* (*subaudito, ut videtur*, dictionis *vocabulo*): GREG. TVR. Franc. 2, 27 *B 1. 5.* 2, 30 *B 5. praeterea* -ct- *pro* -c- *p. 960, 59 al.* de- *pro* di- *traditur*: VERG. Aen. 1, 622 *M* PRISC. gramm. II 564, 1 *GK* CONSENT. gramm. V 352, 13 *M* SERV. Verg. Aen. 1, 740 ACT. Arv. M. Aurel. C. *primam brevem* (dĭ-) *testantur poetae inde a* PLAVTO; *nota* VERG. *et* SIL. *non admisisse nisi* -e *in quarto et quinto pede versus heroici*, OV. (*semel*) *in tertio et quarto, liberius utuntur posteriores*: PRVD. CLAVD. PAVL. NOL. SIDON. DRAC. *de declinatione: doctrina veterum: nominativo carens dicitur*: DIOM. gramm. I 328, 24 PRISC. gramm. II 371, 19 DON. gramm. IV 377, 29 CLEDON. gramm. V 45, 19 POMP. gramm. V 172, 32 (SERV. auct. Verg. Aen. 1, 622. 740) CONSENT. gramm. V 352, 12. *tetraptoton habetur*: DIOM. gramm. I 309, 24 SERV. gramm. IV 434, 1. *diptoton est* (-em, -c): PHOC. gramm. V 428, 16. *aptoton est* dicione: PRISC. gramm. II 564, 1 CLEDON. gramm. V 45, 32 (SERV. auct. Verg. Aen. 1, 622) GRAMM. suppl. 89, 25. *adde infra l. 19. inveniuntur sing. genet. dat. acc. abl. (v. Neue I[3] 741—743); nominativus non nisi* GRAMM. GLOSS. NOT. Tir. 43, 52 (43, 52 b—e. *v. infra l. 23*). *pluralis abl.*: PRVD. c. Symm. 2, 420 perist. 7, 8. *dat.*: GREG. TVR. Franc. 2, 27. 30. 37 Mart. 3, 33. *nom.*: GLOSS. *interpretationes veterum*: SERV. Aen. 1, 236 'omni -e' melius omni quam omnis, ut significet 'omni potestate' id est pace legibus bello. auct. Aen. 1, 622 -e: potestas dictis constat, id est imperio. GRAMM. suppl. 244, 15 -e i. iussione, ablativus est tantum. -o est lex vel potestas, quod ex toto declinatur. GLOSS. potestas imperium arbitrium *ἐξουσία*. -em condicionem (*cf. p. 961, 69*). -e potestate (*ex* VERG.) imperio sub -e sub potestate (*ex* VERG.*?*, *item* NOT. Tir. 43, 56; *cf.* 43, 54 in -e). -es potestates *ἐξουσίαι*. *recipit genet. subi. eiusque vice pron. poss. vel adi. inde a* PLAVTO *passim, genet. obi. v. infra l. 62. p. 961, 66. 962, 9.* [*legitur ex coniectura* CIC. leg. agr. 2, 98 sub vestrum ius, iuris dictionem (*codd., Clark*, [iuris] -em *Pluygers al.*). leg. 2, 15 *ex deorum* geri iudicio (*Vahlen*, iudicione *sim. codd.*, -e *Turneb.*) ac numine.]

I *usus et significatus*: **A** *t. t. iuris publici Romani (inde translatum ad similem statum apud exteros), i. q. potestas iure concessa, accepta, definita, cui homines singuli vel nationes sim., iura sim. subiecta sunt*: **1** *de gentium imperio*: **a** *Romanorum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht III 723*): CIC. div. in Caec. 66 populi Romani (CAES. Gall. 2, 34 [ditionem *vel* deditionem β]. LIV. 1, 38, 2 deditisne vos populumque Collatinum, urbem, agros, aquam, homines, delubra, utensilia, divina humanaque omnia in meam [*regis*] populique Romani -em? [*item in formula deditionis*: 7, 31, 4. 26, 33, 12 *cf.* PLAVT. Amph. 259 *infra l. 68*]. 41, 6, 12 Lycios ita sub Rhodiorum simul imperio et tutela esse, ut in -e populi Romani civitates sociae sint. *al.* VAL. MAX. 5, 1, 5 ACT. Arv. post a. 169). CIC. Balb. 25 nostram (LIV. 33, 13, 12 TAC. ann. 13, 55 *al.*). Phil. 4, 13 huius imperii (AMM. 29, 5, 3 VEG. mil. 1, 28. COD. Iust. 5, 5, 2 sub -e [*dett.*, condicione *A PC*] sit Romani nominis). LIV. 21, 60, 3 Romanae (TAC. ann. 15, 13 CAPITOL. Maximin. 12, 1 IVST. 33, 2, 7. RVF. FEST. 20 Colchos in fidem Romanae -is recepit. AMBR. epist. 17, 1 AMM. 14, 8, 10. CLAVD. 24, 160 nec terminus umquam Romanae -is erit [*item fere i. fines imperii*: OROS. hist. 7, 23, 4. NOVELL. Iust. 62 praef. pr. in utrumque latus orbis terrae Romana -e propagata. CORP. VI 1140 [*a. 314/5*] propagatori imperii -isque Romanae]). LIV. 24, 23, 11 Romanorum. 32, 31, 5 in -em venit *gens* (PLIN. nat. 3, 18 POMPON. dig. 1, 2, 2, 32 SVET. Iul. 34, 1 SPART. Sept. Sev. 9, 9. AVR. VICT. Caes. 20, 15 Arabas in -em redegit provinciae modo. *al.*). FRONTIN. strat. 1, 3, 10 subiecit suae -i hostes *imperator* (PLIN. paneg. 4, 4 cuius -e nutuque maria terrae pax bella regerentur). PANEG. 5, 8, 4 tuae divinitatis. AVSON. 4, 2 totus sub vestra iam -e fluo *Danuvius*. PRVD. perist. 7, 8 sub Galerio duce, qui tunc Illyricos sinus urgebat -bus. c. Symm. 2, 639 excellentia Romae, quae motus varios simul et -e coercet et terrore premit. CLAVD. 8, 213 pro rerum (*nota genet. obi.*) stabili . . . -e. 26, 581 paticns -is (-ct- *al.*) Alanus. *i. imperii fines* (*cf. supra l. 42. 47*): CLAVD. 20, 350 apices gemini -is (-ct- *A*) Eoae. NOVELL. Iust. 58 huius civitatis habitatoribus, magis . . . totius -is (*ἁπάσης τῆς ὑπηκόου*). *c. genet. obi.*: RVF. FEST. 14, 6 *v. p. 962, 8.* *de statu civitatis subiectae i. servitus* (*cf. p. 961, 35*): RVF. FEST. 10, 3 Caria Hellespontus ac Phrygiae in potestatem p. R. iuncta -e venerunt. *de magistratu p. R.*: LIV. 8, 20, 6 *hostem* se in -em consulis . . . permisisse. 28, 1, 3 Hispania . . . Scipionis ac Romanae -is erat. VELL. 2, 37, 4 TAC. hist. 5, 9.

b *apud nationes exteras: populorum*: PLAVT. Amph. 259 deduntque se, divina humanaque omnia, urbem et liberos, in -em atque in arbitratum (*cf. supra l. 39*) cuncti Thebano poplo (CAES. Gall. 1, 31, 7 Germanorum. OV. met. 14, 609 sub Ascanii -e . . . Alba resque Latina fuit. LIV. 6, 29, 6 Praenestinorum. 23, 35, 2 Campani per se adorti sunt rem Cumanam suae -is facere. 26, 24, 6 in antiquam formulam iurisque ac -is eorum [*Aetolorum*]. 38, 16, 9 Nicomedis. SEN. dial. 2, 5, 6 patria in alienam -em pervenerat. SIL. 8, 423 popnlos magna -e Sabinos. 17, 405 terras Itala in -e futurus *Hannibale duce.* TAC. ann. 3, 61 neque Persarum -e deminutum ius *templi.* SOL. 32, 16 Aegyptiae. AMM. 25, 8, 14 Persidis. AVG. civ. 18, 2. PAVL. MED. bened. 6, 1 terram -is illius [*vix genet. personae*]. IORD. Rom. praef. 3). *regum sim.* (*tam de ipsius populo quam alieno*): CIC. Verr. 5, 60 nationes . . . quae in eorum (*regum amicorum*) regno ac -e sunt. BELL. Afr. 77, 1 Iubae. BELL. Alex. 66, 6 VERG. Aen. 1, 622. LIV. 23, 10, 11 regum (PLIN. nat. 5, 2). VAL. MAX. 3, 2, 12 ne in -em eius (*Aristonici, fere i. in manus, cf.* AMM. 18, 6, 15) perveniret. CVRT. 3, 1, 13 Alexander